Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2021
Text source: eBible.org
Source copyright: Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher version 4.3.5 on 3/28/2021
100% Free to Copy and Print
http://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
http://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a lexicon. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the afterlife destinies of mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

OLD TESTAMENT

يارىتىلىش 11
مىسىردىن چىقىش 38
لاۋىيلار 62
چۆل -باياۋاندىكى سەپەر 80
قانۇن شەرھى 104
يەشۇئا 124
باتۇر ھاكىملار 138
رۇت 152
سامۇئىل 1 154
سامۇئىل 2 171
پادىشاھلار 1 186
پادىشاھلار 2 203
تارىخ-تە زكىرە 1 220
تارىخ-تە زكىرە 2 236
ئەزرا 256
نەھەمىيا 262
ئەستەر 271
ئايۇپ 276
زەبۇر 291
پەند-نەسىھەتلەر 327
ھېكمەت توپلىغۇچى 339
كۈيلەرنىڭ كۈيى 343
يەشايا 346
يەرەمىيا 375
يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى 407
ئەزاكىيال 410
دانىيال 438
ھوشىيا 447
يوئېل 452
ئاموس 454
ئوبادىيا 458
يۇنۇس 459
مىكاھ 461
ناھۇم 464
ھاباككۇك 465
زەفانىيا 467
ھاگاي 469
زەكەرىيا 470
مالاكى 475

NEW TESTAMENT

ماتتا 479
مارکۇس 498
لۇقا 510
يۇھاننا 530
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 545
رىملىقلارغا 565
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 574
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 582
گالاتىيالىقلارغا 588
ئەفەسۇسلۇقلارغا 591
فىلىپپىلىقلارغا 594
كولوسسىلىكلەر گە 596
تېسالونىكالىقلارغا 1 598
تېسالونىكالىقلارغا 2 600
تىموتىيغا 1 601
تىموتىيغا 2 604
تىتۇسقا 606
فىلېمونغا 607
ئىبرانىيلارغا 608
ياقۇپ 615
پېترۇس 1 618
پېترۇس 2 621
يۇھاننا 1 623
يۇھاننا 2 626
يۇھاننا 3 627
يەھۇدا 628
ۋەھي 629

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

ئادەمنى قوغلۇۋىتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

يارىتىلىش 3:24

يارىتلىش

1 مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىنى ياراتتى. **2** ئۇ چاغدا يەر بولسا شەكلسىز ۋە قۇرۇقلۇق ھالەتتە بولدى، قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزان پەرۋاز قىلاتتى. **3** خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. **4** خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىدى. **5** خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۇنجى كۈن بولدى.
6 ئاندىن خۇدا: ـ سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلىپ تۇرسۇن، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى؛ ئىش ئەنە شۇنداق بولدى.
8 خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئىككىنچى كۈن بولدى. **9** ئاندىن خۇدا: «ئاسمانلىنىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر يەر گەۋىگىلىشىۋىلىپ، قۇرۇق ئۇيراق كۆرۈنسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **10** خۇدا قۇرۇق ئۇيراقنى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **11** ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل ئوسۇملۇكلەرنى، ئۇرۇقلۇق ئوتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تورلىرى بويىچە ئۆزىدە ئوندۇرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى؛ **12** يەردىكى ئوسۇملۇكلەرنى، يەنى ئۇرۇقۇى چىقىدىغان ئوتياشلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلىرىنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولغان دەرەخلەرنى ئۆز تورلىرى بويىچە ئوندۇردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **13** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئۈچىنچى كۈن بولدى. **14** خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچىنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسمانلاردا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، پەسىللار ۋە يىللارنى ئايرىپ تۇرۇشقا بەلگە بولسۇن؛ **15** ئۇلار ئاسمانلاردا تۇرۇپ نۇر چىقارغۇچى بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **16** خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسمنى ياراتتى؛ چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەمدە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. **17** خۇدا بۇلارنى يە رگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچىنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبىزىگە ئورۇنلاشتۇردى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **19** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. **20** خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانۋارلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى.
21 شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانۋارلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **22** خۇدا بۇ جانلىقلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇر ۇگلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇۇسۇن» دېدى. **23** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى.
24 خۇدا يەنە: «يەر جانۋارلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە چىقارسۇن ـ مال-چارۋىلارنى، ئۆمۈلىگۈچى جانۋارلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە ئايىرىدە قىلسۇن» ـ دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **25** شۇنداق قىلىپ خۇدا يەردىكى ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە ۋە يەر يۈزىدە ئۆمۈلىگۈچى بارلىق جانۋارلارنى ئۆز تورلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **26** ئاندىن خۇدا: «ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بەزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنسانى يارىتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۆمۈلىگۈچى جانۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. **27** شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنسانىنى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئە رىكەك-چىشى قىلىپ ياراتتى. **28** خۇدا ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «سىلەر نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ ۋەيسۇندۇرۇگلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان ھەربىر ھايۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. **29** ئاندىن خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۇرۇقلۇق ئوتياشلار بىلەن ئۇرۇقلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەربىر دەرەخلەرنى سىلە رگە ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم؛ **30** شۇنداقلا يەردىكى بارلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ئۆمىلىگۈچىلە رگە، يەنى بارلىق جان-جانۋارلارغا ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى.
31 خۇدا ياراتقانلىرىنىڭ ھەممىسگە سەپسىلىپ قاردى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى ياخشى بولغانىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2 شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلىرى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. **2** خۇدا يەتتىنچى كۈنىگىچە قىلىدىغان ئىشىنى تاماملىدى. ئۇ يەتتىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشىنى توختىتىپ ئارام ئالدى. **3** يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈننى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. **4** پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسمانىنى ياراتقان كۈندە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەريانىنىڭ تارىخلىرى مۇنداق: ـ **5** زېمىندا تېخى ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش ئۈنمىگەندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرمىغانىدى، شۇنداقلا يەر تېرىدىغان ئادەمۇ يوق ئىدى. **6** لېكىن يەردىن بۇلاق سۈيى چىقىپ، تامام يەر يۈزىنى سۇغارىدى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن ياساپ، ھاياتلىق نەپەسىنى ئۇنىڭ بۇرنىغا پۈۋلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى. **8** ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يە رگە ئورۇنلاشتۇردى. **9** پەرۋەردىگار خۇدا يەردىن كۆزنى قامىلاشتۇردىغان چىرايلىق، [مېۋىلىرى] يېيىشلىك ھەرخىل دەرەخنى ئۇندۇردى؛ ئۇ يەنە باغنىڭ ئوتتۇرىسىدا «ھاياتلىق دەرىخى» ۋە «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۇندۇردى. **10** باغنى سۇغىرىشقا ئېرەمدىن بىر دەريا ئېقىپ چىقتى؛ ئاندىن يۇلۇنۇپ، تۆت ئېقىن بولدى. **11** بىرىنچى ئېقىننىڭ نامى پىشون بولۇپ، ئالتۇن چىقىدىغان پۈتكۈل ھاۋىلاھ زېمىنىنى ئايلىنىپ ئوتتىدۇ. **12** بۇ يۇرتنىڭ ئالتۇنى ناھايىتى ئېسىل ئىدى؛ شۇ يەردە پۇراقلىق دېۋىرقاي بىلەن ئاق ھىقىقمۇ چىقىدۇ. **13** ئىككىنچى دەريانىڭ نامى گىھون بولۇپ، پۈتكۈل كۇش زېمىنىنى ئايلىنىپ ئوتتىدۇ. **14** ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دىجلە بولۇپ، ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن ئېقىپ ئوتتىدۇ، ئوتتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. **15** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم بېغىغا ئىشلەپ، پەرۋىش قىلسۇن دەپ ئۇنى شۇ يە رگە قويۇپ قويدى. **16** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەمر قىلىپ: باغدىكى ھەربىر دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىڭچە يە؛ **17** ئەمما «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن يېمىگىن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىن يېگەن كۈنۈڭدە جەزمەن ئۆلىسەن، ـ دېدى. **18** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئادەمنىڭ يالغۇز تۇرۇشى ياخشى ئەمەس؛ مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر يارىدەمچى ھەمراھنى ياساپ بېرەي، ـ دېدى. **19** پەرۋەردىگار خۇدا ئۇيراقتىن دالادىكى بارلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغانىدى؛ ئۇلارغا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەربىر جانۋارغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتى شۇ بولۇپ قالدى. **20** بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەربىر جانۋارلارغا ئات قويدى؛ ۋەھالەنكى، ئادەم ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر يارىدەمچى ھەمراھ ئۇچرىتالمىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ۋېقۇ سالدى؛ ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىنىدىن بىر تاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گۆش بىلەن ئېتىپ قويدى. **22** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنىڭ بىقىنىدىن ئالغان شۇ قىسمىدىن بىر ئايالنى ياساپ، ئۇنى ئادەمنىڭ قېشىغا ئە كەلدى. **23** ئادەمئاتا خۇشال بولۇپ: ـ مانا بۇ سۆ ۆكە كلىرىمدىكى سۆ ۆكەك، ئېتىمدىكى ئەت بولغاچ، («ئايال» دەپ ئاتالسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەردىن ئېلىنغانلۇر، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ. **25** ئادەمئاتا بىلەن ئايالى ھەر ئىككىسى يالىڭاچ بولسىمۇ، ھېچ ئويالمايتى.

3 يەر يۈزىدە يىلان رەب يەۋەردىگار يارىتقان دالادىكى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىدن ھىيلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالىدىن: ـ خۇدا راستىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدىن يېمە گىلار، دېدىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **2** ئايال يىلانغا جاۋاب بېرىپ: ـ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولىدۇ. **3** ئەمما باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «بۇنىڭدىن يېمە گىلار، قولۇڭ تە گىكىزمە گىلار، بولمىسا تۆلىسىلەر» دېگەن، دېدى. **4** يىلان ئايالغا: ـ ئۇنداق ئەمەس! ھە رگىز تۆلەپىسىلەر! **5** بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭگىلاردا، خۇدا كۆزۈڭلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇداغا ئوخشاش ياخشى بىلەن يامانى بىلدىغان بولۇپ قالىدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ، ـ دېدى. **6** ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] يېمە كلىك ئۇچۇن ياخشىلىقىنى، ئۇنىڭ كۆزۈنى قاملاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممىدە دەرەخنىڭ ئادەمنى ئەقىللىق قىلىدىغان جەلپكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۇنىڭدىن يېنىدا تۇرغان ئېرىگىمۇ بەردى؛ ئۇمۇ يېدى. **7** يېيىشى بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزلىرى ئېچىلىپ، تۇزلىرىنىڭ يالىڭاچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-بىرىگە ئۆلاپ تىكىپ، ئۆزلىرىگە يايقۇچ قىلىپ تارتتى. **8** كۈن سالقىنلىغاندا، ئۆلار پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپىسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغىنىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. **9** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا توۋلاپ ئادەمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: سەن نەدە؟ ـ دېدى. **10** ئادەمئاتا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن باغدا شەپە كىنى ئاڭلاپ، يالىڭاچ تۇرغىنىم ئۈچۈن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۇۋالدىم، ـ دېدى. **11** [خۇدا] ئۇنىڭغا: ـ يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟ مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن يېدىڭمۇ-يا؟ ـ دېدى. **12** ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ھەمراھ بولۇشقا بە رگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا بە رگەنىدى، مەن يېدىم، ـ دېدى. **13** پەرۋەردىگار خۇدا ئايالغا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ـ يىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يەپ ساپتىمەن، ـ دېدى. **14** پەرۋەردىگار خۇدا يىلانغا مۇنداق دېدى: ـ «بۇ قىلغىنىڭ ئۈچۈن، سەن ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دالادىكى بارلىق ھايۋانلاردىن بە كرەك لەنەتكە قالىسەن؛ قورسقىڭ بىلەن بېغىرلاپ مېڭىپ، تۆمۈر ۋۇكىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە توپا يەيسەن. **15** ۋە مەن سەن بىلەن ئايالنىڭ ئارىسىغا، سېنىڭ نەسلىڭ بىلەن ئايالنىڭ نەسلىنىڭ ئارىسىغا ئۈچەمەنلىك سالىمەن؛ ئۇ سېنىڭ بېشىڭنى دەسسەپ زەخىملەندۈرىدۇ، سەن قوپۇپ ئۇنىڭ تاپىنىنى [چېقىپ] زەخىملەندۈرىسەن». **16** ئاندىن خۇدا ئايالغا: ـ «سېنىڭ ھامىلدارلىقىڭنىڭ جاپا-مۇشەققەتلىرىنى كوپەيتىمەن؛ سەن قاتتىق تولغاق ئېچىدە بوشنىسەن؛ سەن ئېرىڭدىن ئۈستۈن ئۇرۇشقا ھەۋەس قىلىسىڭمۇ، ئۇ ئۈستۈڭدىن خوجىلىق قىلىدۇ» ـ دېدى. **17** ئاندىن ئۇ ئادەمئاتىغا: ـ «سەن ئايالىڭنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەختىن يېگىنىڭ ئۈچەيلىدىن، سېنىڭ ئۈچەيلىڭدىن يەر-ئېراق لەنىتىمگە ئۇچرايدۇ؛ تۆمۈر ۋۇكىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەقەت جاپالىق ئىشلەپلا، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىسەن. **18** يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامغاق ئۈندۈرىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئوتياشلارنى يەيسەن. **19** تاكى سەن ئېرىققا قايتقۇچە يۈز-كۆزۈڭ تە رگە چۈمگەندە، ئاندىن نان يېيەلەيسەن؛ چۈنكى سەن ئەسلى ئېرىققىن ئېلىنغانسەن؛ سەن ئەسلىدە توپا بولغاچ، يەنە توپىغا قايتىسەن» ـ دېدى. **20** ئۇنىڭ ئايالى بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئانىسى بولىدىغىنى ئۈچۈن ئادەم ئۇنىڭغا «ھاۋا» دەپ ئات قويدى. **21** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمئاتا بىلەن ئۇنىڭ ئايالىغا ھايۋان تېرىلىرىدىن كىيم قىلىپ كىيدۈرۈپ قويدى. **22** پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: ـ مانا، ئادەم بىزلەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن يامانى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۇزىتىپ ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋېلىپ، تا ئەبە دگىچە ياشاۋەرمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنى توسۇشىمىز كېرەك]، دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنى ئېرەم باغدىن قوغلاپ چىقىرىۋەتتى، شۇنداق قىلىپ ئۇنى يە رگە ئىشلەيدىغان، يەنە ئوزى ئەسلى ئاپىرىدە قىلىنغان ئېرىققا ئىشلەيدىغان قىلىپ قويدى. **24** ئادەمنى قوغلۇۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە توت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشىرنى قويۇپ قويدى.

4 ئادەمئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى؛ ھاۋا ھامىلدار بولۇپ قابىلنى تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولدۇم ـ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر!» ـ دېدى. **2** ئاندىن ئۇ يەنە قابىلنىڭ ئىنىسى ھابىلنى تۇغدى. ھابىل پادىچى بولدى، قابىل بولسا تېرىقچى بولدى. **3** بىكىتىلگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدىكى، قابىل ئېرىقىنىڭ ھوسۇلىدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. **4** ھابىلمۇ پادىسىدىن قويلىرىنىڭ ئۆنچىلىرىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ يېغىدىن ھەدىيە سۈندى. پەرۋەردىگار ھابىلنى ۋە ئۇنىڭ سۈنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. **5** لېكىن قابىل ۋە ئۇنىڭ سۈنغىنىغا قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قابىلنىڭ تولىمۇ ئاچچىقى كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قابىلغا: نېمىشقا ئاچچىقلىنىسەن؟ نېمە ئۈچۈن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ **7** ئە گەر دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلمەمسەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشىك ئالدىدا [سېنى پايلاپ] بېغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى تۇز ئىلىگىگە ئالماقچى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭدىن غالىپ كېلىشىڭ كېرەك، دېدى. **8** قابىل ئىنىسى ھابىلغا: «دالىغا چىقىپ كېلەيلى!» دېدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدىكى، قابىل ئىنىسى ھابىلغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۆلتۈردى. **9** پەرۋەردىگار قابىلغا: ئىنىڭ ھابىل نەدە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلمەيمەن، مەن ئىنىمنىڭ باققۇچىسىمۇ؟ ـ دېدى. **10** خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىنىڭنىڭ قېنى يەردىن ماڭا پەريات كۆتۈرۈۋاتىدۇ! **11** ئەمدى ئىنىڭنىڭ قولىدا ئۆكۈلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى ئاچقان يەردىن قوغلىنىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. **12** سەن يە رگە ئىشلىسە كۆڭۈ ئۇ بۇنىڭدىن كېيىن ساڭا قۇۋۋىتىنى بەرمەيدۇ؛ سەن يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ، سە رگەردان بولىسەن، ـ دېدى. **13** ئۇنى ئاڭلاپ قابىل پەرۋەردىگارغا جاۋاب قىلىپ: ـ مېنىڭ بۇ جازايىمنى ئادەم كۆتۈرەلمىگۈدەك! **14** مانا، سەن بۈگۈن مېنى يەر يۈزىدىن قوغلىدىڭ، مەن ئەمدى سېنىڭ يۈز ۋۇكىنىڭ يوشۇرۇنۇپ يۈرىمەن؛ يەر يۈزىدە سەرسەن بولۇپ سە رگەردانلىقتا يۈرىمەن؛ شۇنداق بولىدۇ ۋۇكى، كىملا مېنى تېپىۋالسا، ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ!، ـ دېدى. **15** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق بولىدۇ ۋۇكى، كىمكى قابىلنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭدىن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ، ـ دېدى. شۇلارنى دەپ پەرۋەردىگار قابىلغا ئۇچرىغان بىرسى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىمىسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر بەلگە قويۇپ قويدى. **16** شۇنىڭ بىلەن قابىل پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئېدەمنىڭ مەشرىق تەرىپىدىكى نود دېگەن يۇرتىغا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **17** قابىل ئايالى بىلەن بىللە بولۇپ، ئايالى ھامىلدار بولۇپ ھانوخنى تۇغدى. ئۇ ۋاقىتتا قابىل بىر شەھەر بىنا قىلىۋاتاتتى؛ ئۇ شەھەرنىڭ نامىنى ئۇغلىنىڭ ئىسمى بىلەن ھانوخ دەپ ئاتىدى. **18** ھانوختىن ئىراد تۇرەلدى، ئىرادتىن مەھۇيائىل تۇرەلدى، مەھۇيائىلدىن مەتۇشائىل تۇرەلدى، مەتۇشائىلدىن لەمەخ تۇرەلدى. **19** لەمەخ ئۆزىگە ئىككى خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئىسمى ئادا ھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى زىللاھ ئىدى. **20** ئادا ھ يابالنى تۇغدى. ئۇ چېدىردا ئولتۇرىدىغان كۆچمەن مالچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. **21** ئۇنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يۇبال ئىدى. بۇ چىلتار بىلەن نەي چالغۇچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. **22** زىللاھ يەنە ئۇبال-قاين دېگەن بىر ئوغۇلنى تۇغدى. ئۇ مىس-تۆمۈر ئەسۋابلارنى سوقىۋاتقۇچى ئىدى. ئۇبال-قاينىنىڭ ئىناماھ ئىسملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. **23** لەمەخ بولسا ئايالىرىغا سۆز قىلىپ: ـ «ئەي ئادا ھ بىلەن زىللاھ، سۆزۈمنى ئاڭلاڭلار! ئەي لەمەخنىڭ ئايالىرى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! مېنى زەخىملەندۈرگىنى ئۈچۈن مەن ئادەم ئۆلتۈردۇم، ئېنىمنى زېدە قىلغانلىقى ئۈچۈن بىر يىگىتنى ئۆلتۈردۇم. **24** ئە گەر قابىل ئۈچۈن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنسا، لەمەخ ئۈچۈن يەتمىش يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ!» ـ دېدى. **25** ئادەمئاتا يەنە ئايالى بىلەن بىللە بولدى. ئايالى بىر ئوغۇل تۇغىۋېتىپ، ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويۇپ: قابىل ھابىلنى ئۆلتۈرۈۋەتكىنى ئۈچۈن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. **26** شېتنىمۇ بىر ئوغۇل ئۇغلىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىشقا باشلىدى.

5 بۇ ئادەمئاتىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەبنامىسىدۇر: ـ خۇدا ئىنسانىنى يارىتقان كۈندە، ئۇنى ئوزىگە ئوخشاش قىلىپ يارىتتى. **2** ئۇ ئۇلارنى ئەر جىنىس ۋە ئايال جىنىس قىلىپ يارىتىپ، ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، يارىتىلغان كۈندە ئۇلارنىڭ نامىنى «ئادەم» دەپ ئاتىدى. **3** ئادەمئاتا بىر يۈز ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئوزىگە ئوخشايدىغان، ئوز سۈرەت-ئۆبرازىدەك بىر ئوغۇل تۇرەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويدى. **4** شېت ئۇنىڭغاندىن كېيىن ئادەمئاتا سە ككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **5** ئادەمئاتىمىز جەمئىي توققۇز يۈز ئوتتۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. **6**

شبت بىر يۈز بەش ياشقا كەرگەندە ئۇنىڭدىن ئېنوش تۇرەلدى. 7 ئېنوش ئۇغۇلغاندىن كېيىن شبت سەككىز يۈز يەتتە يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 8 شبت جەمئىي توققۇز يۈز ئون ئىككى يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 9 ئېنوش توقسان ياشقا كەرگەندە ئۇنىڭدىن كېنان تۇرەلدى. 10 كېنان ئۇغۇلغاندىن كېيىن، ئېنوش سەككىز يۈز ئون بەش يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 11 ئېنوش جەمئىي توققۇز يۈز بەش يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 12 كېنان يەتمىش ياشقا كەرگەندە ئۇنىڭدىن ماھالالېل تۇرەلدى. 13 ماھالالېل ئۇغۇلغاندىن كېيىن كېنان سەككىز يۈز قىرىق يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 كېنان جەمئىي توققۇز يۈز ئون يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 15 ماھالالېل ئاتمىش بەش ياشقا كەرگەندە ئۇنىڭدىن يارەد تۇرەلدى. 16 يارەد ئۇغۇلغاندىن كېيىن ماھالالېل سەككىز يۈز ئوتتۇز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 17 ماھالالېل جەمئىي سەككىز يۈز توقسان بەش يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 18 يارەد بىر يۈز ئاتمىش ئىككى ياشقا كەرگەندە ئۇنىڭدىن ھانوخ تۇرەلدى. 19 ھانوخ ئۇغۇلغاندىن كېيىن يارەد سەككىز يۈز يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 يارەد جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش ئىككى يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 21 ھانوخ ئاتمىش بەش ياشقا كەرگەندە ئۇنىڭدىن مەتۇشەلاھ تۇرەلدى. 22 مەتۇشەلاھ ئۇغۇلغاندىن كېيىن ھانوخ ئۈچ يۈز يىلغىچە خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ، يەنە ئوغۇل-قىزلارنى تاپتى. 23 ھانوخنىڭ [يەر يۈزىدە] بارلىق كۈن كۆرگەن كۈنلىرى ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش يىل بولدى؛ 24 ئۇ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى؛ ئۇ [ۋۇجۇدىسز كۆزدىن] غايىب بولدى؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ كەتكەندى. 25 مەتۇشەلاھ بىر يۈز سەكسەن يەتتە ياشقا كەرگەندە ئۇنىڭدىن لەمەخ تۇرەلدى. 26 لەمەخ ئۇغۇلغاندىن كېيىن مەتۇشەلاھ يەتتە يۈز سەكسەن ئىككى يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 27 مەتۇشەلاھ جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش توققۇز يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 28 لەمەخ بىر يۈز سەكسەن ئىككى ياشقا كەرگەندە بىر ئوغۇل تېپىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى نۇھ ئاتاپ: ـ «پەرۋەردىگار ۋېراققا لەنەت قىلدى، شۇڭا بىز [يە رگە] ئىشلىگىنىمىزدە ھەمدە قوللىرىمىزنىڭ چاپالىق ئەمگىكىدە بۇ بالا بىـ رگە تەسەللى بېرىدۇ» ـ دېدى. 30 نۇھ ئۇغۇلغاندىن كېيىن لەمەخ بەش يۈز توقسان بەش يىل ئۈمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 31 لەمەخ جەمئىي يەتتە يۈز يەتمىش يەتتە يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 32 نۇھ بەش يۈز ياشقا كەرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن شەم، ھام ۋە يافەت تۇرەلدى.

6

ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىنسانلار يەر يۈزىدە كۆپەيشكە باشلىغاندا، شۇنداقلا قىزلارمۇ كۆپلەپ ئۇغۇلغاندا، 2 خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ چىرايلىقلىقىنى كۆرۈپ، خالىغانچە تاللاپ، ئۆزلىرىگە خوتۇن قىلىشقا باشلىدى. 3 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ ـ مېنىڭ روھىم ئىنسانلار بىلەن مەڭگۈ كۈرەش قىلىۋەرمەيدۇ، چۈنكى ئىنسان ئەتىۋار، خالاس. كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۆمرى يۈز يىگىرمە ياشتىن ئاشمىسۇن! ـ دېدى. 4 شۇ كۈنلەردە (ۋە شۇنداقلا كېيىنكى كۈنلەردىمۇ)، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلاردىن بالىلارنى تاپقىنىدا، گىگانتلار يەر يۈزىدە پەيدا بولدى. بۇلار بولسا قەدىمكى زامانلاردىكى داڭلىق پالۋان-باتۇرلار ئىدى. 5 پەرۋەردىگار ئىنسانلارنىڭ ئوتكۈزۈۋاتقان رەزىللىكى يەر يۈزىدە كۆپىيىپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنىڭ ھەرقاچان يامان بولۇۋاتقىنىنى كۆردى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە ئادەمنى ئاپىرىدە قىلغىنىغا پۇشايمان قىلىپ، كۆڭلىدە ئازابلاندى. 7 ۋۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار: ـ تۆزۈم ياراتقان ئىنسانىنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن ـ ئىنساندىن تارتىپ مال-چارۋىلارغىچە، تۆمىلگۈچى ھايۋانلاردىن ئاسماندىكى قۇشلارغىچە، ھەممىسىنى يوق قىلىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى ياراتقىنىمغا پۇشايمەن قىلدىم ـ دېدى. 8 لېكىن نۇھ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شەپقەت تاپقىنىدى. 9 نۇھ ۋە ئۇنىڭ ئىشى-ئىزلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ نۇھ ھەققانىي، ئۆز دەۋرىدىكىلەر ئارىسىدا ئەيىبسىز ئادەم ئىدى؛ نۇھ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى. 10 نۇھنىڭ شەم، ھام، يافەت دېگەن ئۈچ ئوغۇل تۇرەلدى. 11 پۈتكۈل جاھان خۇدانىڭ ئالدىدا رەزىللىشىپ، ھەممە يەر زوراۋانلىققا تولۇپ كەتكەندى. 12 خۇدا يەر يۈزىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، جاھان رەزىللەشكەندى؛ چۈنكى بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ يەر يۈزىدە قىلىۋاتقىنى يۈزۈڭچىلىق ئىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن خۇدا نۇھقا ـ مانا، ئالدىمغا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ زاۋالىللىقى يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پۈتكۈل يەر-جاھانىنى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن زوراۋانلىق قاپلىدى. مانا، مەن ئۇلارنى يەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلىمەن. 14 ئەمدى سەن ئۆزۈڭگە گوفەر ياغىچىدىن بىر كېمە ياساپ، كېمىنىڭ ئىچىدە بۆلمە-خانىلارنى قىلىپ، ئىچى-تېشىنى قارىماي بىلەن سۇۋا. 15 سەن ئۇنى شۇنداق ياسىغىن: ـ ئۇزۇنلۇقى ئۈچ يۈز گەز، كەڭلىكى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز بولسۇن. 16 كېمىنىڭ پېشايۋىنى ئاستىغا بىر ئوچۇقچىلىق ياسا، ئۇنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز بولسۇن؛ ئىشىكنى كېمىنىڭ يېنىغا ئورنۇلاشتۇر، كېمىنى ئاستى، ئوتتۇرا ۋە ئۈستى قىلىپ ئۈچ قەۋەت ياسا. 17 چۈنكى مانا، مەن ئۆزۈم ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى ھاياتلىق تىنىقى بارلىكى ھەربىر ئەت ئىگىسىنى ھالاك قىلىدىغان سۇ توپانى يەر يۈزىگە كەلتۈرىمەن؛ بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق مەخلۇقلار تىنىقىدىن توختايدۇ. 18 لېكىن سەن بىلەن ئەھدەمنى تۈزىمەن. سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، ئايالىڭ ۋە كېلىنلىرىڭنى ئېلىپ بىرلىكتە كېمىگە كىرىگىلا. 19 ئۆزۈڭ بىلەن تەڭ تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، بارلىق جاندارلاردىن ھەرقايىسىسىدىن بىر جۈپ، يەنى ئە رىكىىدىن بىرىنى، چىشىدىن بىرىنى كېمىگە ئېلىپ كىرگىن؛ 20 تىرىك قېلىش ئۈچۈن قۇشلارنىڭ ھەربىر ئۆرلىرىدىن، مال-چارۋىلارنىڭ ھەربىر ئۆرلىرىدىن ۋە يەردە ئۆمىلگۈچى جانۋارلارنىڭ ھەربىر ئۆرلىرىدىن بىر جۈپنى قېشىڭغا كىرىدۇ. 21 ئۆزۈڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئوزۇقلۇق ئۈچۈن ھەرخىل يېمە كلىكلەردىن ئېلىپ، يېنىڭغا غەملىگىن، ـ دېدى. 22 نۇھ شۇنداق قىلدى؛ خۇدا ئۆزىگە ۋېرىۋغان ھەممە ئىشنى ئۇ بەجا كەلتۈردى.

7

پەرۋەردىگار نۇھقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن پۈتۈن ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن كېمىگە كىرگىن؛ چۈنكى بۇ دەۋۇردە ئالدىمدا سېنى ھەققانىي دەپ كۆردۈم. 2 ھەممە ھالال ھايۋانلارنىڭ ئە رىكىىدىن-چىشىدىن يەتتە جۈپتىن، ھارام ھايۋانلارنىڭ ئە رىكىىدىن-چىشىدىن بىر جۈپتىن ئېلىپ، شۇنىڭدەك ئاسماندىكى قۇچار-قاناتلارنىڭمۇ ئە رىكىىدىن-چىشىدىن يەتتە جۈپتىن ئېلىپ، ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتكۈل يەر يۈزىدە تىرىك ساقلاش ئۈچۈن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئە كىر. 4 چۈنكى يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن؛ ئۆزۈم ياسىغان ھەممە جانۋارلارنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن». 5 شۇنىڭ بىلەن نۇھ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلدى. 6 يەر يۈزىنى توپان باسقاندا نۇھ ئالتە يۈز ياشتا ئىدى. 7 توپاندىن [قۇتۇلۇپ قېلىش] ئۈچۈن نۇھ بىلەن ئوغۇللىرى، ئايالى ۋە كېلىنلىرى بىللە كېمىگە كىردى. 8 ھالال ھايۋانلار بولسۇن، ھارام ھايۋانلار بولسۇن، قۇشلار بىلەن يەردە ئۆمىلگۈچى جانۋارلار بولسۇن، [ھەربىر ئۆردىن] بىر جۈپ-بىر جۈپتىن ئە رىكىىدىن-چىشى بولۇپ، خۇدا نۇھقا بۇيرۇغانىدەك كېمىگە، نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە كۈندىن كېيىن، يەر يۈزىنى توپان بېسىشقا باشلىدى. 11 نۇھنىڭ ئۆمرىنىڭ ئالتە يۈزىنچى يىلى، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون يەتتىنچى كۈنىدە چوكۇقلار دېگىزلارنىڭ تە گلىرىدىكى بارلىق بۇلاقلار يېرىلىپ، ئاسمانىنىڭ پەنجىرىلىرى ئېچىلىپ كەتتى. 12 يامغۇر ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە توختىمايى ياغدى. 13 دەل يامغۇر باشلانغان كۈنى، نۇھ، نۇھنىڭ شەم، ھام، يافەت دېگەن ئوغۇللىرى، نۇھنىڭ ئايالى بىلەن ئۈچ كېلىنى كېمىگە كىردى. 14 ئۇلار بىلەن بىللە ھەرخىل ياۋا ھايۋانلار تۈر-تۈرى بويىچە، ھەرخىل مال-چارۋىلار تۈر-تۈرى بويىچە، يەردە ئۆمىلگۈچى ھەرخىل جانۋارلار تۈر-تۈرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلار، يەنى ھەرخىل قاناتلىق جانۋارلار تۈر-تۈرى بويىچە كېمىگە كىردى. 15 ئەت ئىگىلىردىن، يەنى بارلىق ھاياتلىق تىنىقى بولغان ھەرخىل جاندارلاردىن، بىر جۈپ-بىر جۈپ بولۇپ، كېمىگە نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 16 كە رگەنلەر خۇدانىڭ نۇھقا بۇيرۇغىنىدەك ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەرتۈرىنىڭ ئە رىكىىدە-چىشىسى ئىدى. ئاندىن پەرۋەردىگار ئىشىكنى ئېتىۋەتتى. 17 توپان يەر يۈزىنى ئۇدا قىرىق كۈن بېسىپ، سۇلار ئۆلىنىيىپ كەتتى. كېمە يەر ئۈستىدىن كۆتۈرۈلۈپ ئېلىپ قالدى. 18 سۇ ئۆلىنىيىپ، يەر ئۈستىدە تېخىمۇ ئېگىزلەپ كەتتى؛ كېمە سۇ ئۈستىدە داۋالغۇپ ئۇراتتى. 19 سۇلار يەر يۈزىدە تولىمۇ ئۆلىنىيىپ، پۈتكۈل ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى بارلىق ئېگىز تاغلارنىمۇ بېسىپ كەتتى. 20 سۇلار [تاغلاردىن] يەنە ئون بەش گەز ئۈرلەپ، تاغ چوققىلىرىمۇ سۇ ئاستىدا قالدى. 21 بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدە يۈرگۈچى ھەممە ئەت ئىگىلىرى، ئۇچار-قۇشلار، مال-چارۋىلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەردە ئۆمىلگۈچى ھەممە جانۋارلار، جۈملىدىن پۈتكۈل

ئادەملەر ھەممىسى تۇلدى؛ 22 قورۇقلۇقتا ياشىغۇچى، بۇرنىدا ھاياتلىق تىنىقى بار بولغانلارنىڭ ھەممىسى تۇلدى. 23 يەر يۈزىدىكى جىنى بارلارنىڭ ھەممىسى، ئىنسان بولسۇن، مال-چارۋىلار بولسۇن، تۇمىلىگۈچى ھايۋانلار بولسۇن، ئاسماندىكى قۇشلار بولسۇن، ھەممىسى ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىن يوق قىلىندى؛ پەقەت نۇھ ۋە كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغانلار قۇتۇلۇپ قالدى. 24 بىر يىل ئەللىك كۈنگىچە يەر يۈزىنى سۇ بېسىپ تۇردى.

8 خۇدا نۇھنى، شۇنداقلا كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بارلىق مال-چارۋىلارنى ئەسلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر شامال چىقىرىپ يەر يۈزىنى يەلپۈتتى ۋە سۇلار يېنىشقا باشلىدى. 2 چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تە گلىرىدىكى بۇلاقلار ۋە ئاسمانىنىڭ يەنجىرلىرى ئېتىلىپ، ئاسماندىن تۆكۈلگەن يامغۇر توختىدى. 3 سۇلار بارغانسېرى يەر يۈزىدىن ياندى؛ بىر يىل ئەللىك كۈن ئوتكەندىن كېيىن خېلى ئازلىدى. 4 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون يەتتىنچى كۈنى، كېمە تارارات تاغ تىزمىلىرىدىكى بىرىنىڭ ئۈستىدە توختاپ قالدى. 5 سۇلار ئوننىنچى ئايغىچە بارغانسېرى ئازيىپ، ئوننىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاغ چوققىلىرى كۆرۈنۈشكە باشلىدى. 6 قىرىق كۈندىن كېيىن نۇھ كېمىگە ئوزى ئورناتقان دەرىزىنى ئېچىپ، 7 بىر قۇزغۇننى سىرتقا چىقاردى. ئۇ يەر يۈزىدىكى سۇلار تارتىلىپ بولغۇچە ۋەيان-ۋەيان ئۇچۇپ يۈردى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغان-تارتىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، بىر كەپتەرنى چىقاردى. 9 لېكىن سۇلار تېخىچە پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلاپ تۇرغاچقا، كەپتەر پۈتنى قېرىغۇدەك جاي تاپالمايى، نۇھنىڭ قېشىغا كېمىگە يېنىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن نۇھ قولىنى سۇنۇپ ئۇنى ئۇتۇپ، كېمىگە ئەكىرىۋالدى. 10 ئۇ يەتتە كۈن ساقلاپ، يۇ كەپتەرنى كېمىدىن يەنە سىرتقا چىقاردى. 11 كەپتەر كەچتە ئۇنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى؛ مانا، ئۇنىڭ ئۆمشۇقىدا يېڭى ئۆزۈۋۈالغان زەيتۇن يوپۇرمىقى بار ئىدى. بۇنى كۆرۈپ نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغىنى بىلدى. 12 ئۇ يەنە يەتتە كۈن ساقلاپ، كەپتەرنى يەنە سىرتقا چىقاردى، ئەمما بۇ قېتىم كەپتەر ئۇنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلمىدى. 13 نۇھ ئالتە يۈز بىر ياشقا كىرگەن يىلى، بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە سۇ يەر يۈزىدىن قۇرۇغانىدى. نۇھ كېمىنىڭ قاپقىقىنى ئېچىپ قارىۋىدى، يەرنىڭ قۇرۇغىنىنى كۆردى. 14 ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى، يەر يۈزى پۈتۈنلەي قۇرۇپ بولدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا خۇدا نۇھقا سۆز قىلىپ: ـ سەن ئۆزۈڭ، ئايالىڭ، ئوغۇللىرىڭ ۋە كېلىنلىرىڭ كېمىدىن چىقىڭلار. 17 ئۆزۈڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئەت ئىگىلىرىدىن ھەربىر تۈردىكى جانىۋارلارنى، يەنى تۇچار-قاناتلارنى ھەم مال-چارۋىلارنى، يەردە تۇمىلىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ كېمىدىن ئېلىپ چىققىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ، نەسىللىنىپ زېمىندا كۆپەيسۇن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن نۇھ، ئايالى، ئوغۇللىرى ۋە كېلىنلىرى بىلەن بىللە سىرتقا چىقتى. 19 جانىۋارلارنىڭ ھەممىسى، بارلىق تۇمىلىگۈچى ھايۋانلار، بارلىق تۇچار-قاناتلار، يەردە مىدىرلاپ يۈرىدىغانلارنىڭ ھەرقايىسىسى ئۆز تۈرلىرى بويىچە كېمىدىن چىقىشتى. 20 شۇ چاغدا نۇھ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ ئۇ ھالال جانىۋارلار بىلەن ھالال قۇشلارنىڭ ھەر تۈرىدىن ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» ئوتكۈزدى. 21 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار خۇشبۇي پۇراپ [مەمنۇن بولدى]؛ پەرۋەردىگار كۆڭلىدە: ـ «ئىنسانىنىڭ كۆڭۈل-نىيىتى ياشلىقىدىن تارتىپ رەزىل بولسىمۇ، مەن ئىنسان ئۈچۈنلا يە رگە يەنە لەنەت ئوقۇمايمەن ۋە ئەمدى بۇ قېتىمقىدەك ھەممە جانداراركىنى ئوروپ يوقىتىۋەتمەيمەن. 22 يۇندىن كېيىن، يەر مەۋجۇت كۆزلىرىدە، تېرىش بىلەن ئورما، سوغۇق بىلەن ئىسسىق، ياز بىلەن قىش، كۈندۈز بىلەن كېچە ئۈزۈلمەي ئايلىنىپ تۇرىدۇ» ـ دېدى.

9 خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر جۇپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇڭلار. 2 يەر يۈزىدىكى بارلىق جانىۋارلار، ئاسماندىكى بارلىق قۇشلار، بارلىق يەر يۈزىدە مىدىرلاپ يۈرگۈچىلەر ۋە دېڭىزدىكى بارلىق بېلىقلارنىڭ ھەممىسى سىلەردىن قورقۇپ ۋەھىمىدە بولسۇن؛ بۇلار قولۇڭلارغا تاپشۇرۇلغاندۇر. 3 مىدىرلاپ يۈرىدىغان ھەرقانداق جانىۋارلار سىلە رگە ئوزۇق بولىدۇ؛ مەن سىلە رگە كۆك ئوتياشلارنى بە رگەندەك؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمدى سىلە رگە بە ردىم. 4 لېكىن سىلەر گۆشنى ئېچىدىكى جېنى، يەنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىڭلار كېرەك. 5 قېنىڭلار، يەنى جېنىڭلاردىكى قان ئۈكۈلسە، مەن بەرھەق ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالىمەن؛ ھەرقانداق ھايۋانىنىڭ ئىلكىدە قېنىڭلار بار بولسا مەن ئۇنىڭغا تۇلەتكۈزىمەن؛ ئىنسانىنىڭ قولىدا بار بولسا، يەنى بىرسىنىڭ قولىدا ئۆز قېرىندىشىنىڭ قېنى بار بولسا، مەن ئۇنىڭغا شۇ قانىنى تۇلەتكۈزىمەن. 6 كىمكى ئىنسانىنىڭ قېنىنى ئۈكسە، ئۇنىڭ قېنىمۇ ئىنسان تەرىپىدىن ئۈكۈلىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئىنسانىڭ ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتقاندۇر. 7 ئەمدى سىلەر، جۇپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ كۆپەيگىلەر». 8 ئاندىن خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە سىلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىگىلار بىلەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان ھەربىر جان ئىگىسى، ئۇچىراقاناتلار، مال-چارۋىلار، سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان يەر يۈزىدىكى ھەربىر ياۋايى ھايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن ـ يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ھايۋانىنى قالدۇرمايى، ئۇلار بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن 11 مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە تۈزىمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلماس، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان ھېچبىر توپان يەنە كەلمەس». 12 خۇدا يەنە: ـ «مەن ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېشىگلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى ئۇتكۈل ئەۋلادلىرىگىلارغىچە بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇكى: ـ مانا، مەن ئۆزۈم بىلەن يەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۈسىنمنى بۇلۇتلار ئېچىگە قويىمەن؛ 14 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن يەرنىڭ ئۈستىگە بۇلۇتلارنى چىقارغىنىمدا، شۇنداقلا ھەسەن-ھۈسىنە بۇلۇتلار ئېچىدە ئايان بولغىنىدا، مەن سىلەر بىلەن ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانىۋارلار بىلەن تۇ زگەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن؛ يۇنىگىدىن كېيىن سۇلار ھە رگىز ھەممە جاندارلارنى ھالاك قىلغۇچى توپان بولماس. 16 ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئارىسىدا پەيدا بولىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن مەنكى خۇدا يەر يۈزىدىكى ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئوتتۇرىمىزدا بېكىتكەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن»، ـ دېدى. 17 خۇدا نۇھقا يەنە: ـ «مانا بۇ مەن ئۆزۈم بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ئەھدەمنىڭ نىشان-بەلگىسىدۇر»، ـ دېدى. 18 نۇھنىڭ كېمىدىن چىققان ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت ئىدى. ھام قاناتانىنىڭ تاتىسى بولدى. 19 بۇ ئۈچ نۇھنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارالغان ئاھالە شۇلارنىڭ نەسىل-ئەۋلادلىرىدۇر. 20 نۇھ تېرىقچىلىق قىلىشقا باشلاپ، بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلدى. 21 ئۇ ئۇنىڭ شارابىدىن ئىچىپ، مەست بولۇپ قېلىپ، ئۆز چېدىرى ئىچىدە كىيىم-كېچە كلىرىنى سېلۇۋىتىپ، يالىڭاچ يېتىپ قالدى. 22 قاناتانىنىڭ تاتىسى ھام كېلىپ، تاتىسىنىڭ ئەۋرىتىنى كۆرۈپ، سىرتقا چىقىپ ئىككى قېرىندىشىغا ئېيتتى. 23 شەم بىلەن يافەت قوپۇپ يېپىنچىنى ئېلىپ، مۇرىسىگە ئارتىپ، كەينىچە مېڭىپ كىرىپ، تاتىسىنىڭ يالىڭاچ بەدىنىنى يېپىپ قويدى. ئۇلار يۈزىنى ئالدى تەرەپكە قىلىپ، تاتىسىنىڭ يالىڭاچ ئېنىگە قارىمىدى. 24 نۇھ شارابىنىڭ كەيپىدىن ئويغىنىپ، كەنجى ئوغلىنىڭ ئۇزۇنگە نىمە قىلغىنىنى بىلىپ: ـ 25 قاناتانىغا لەنەت بولغاي! ئۇ قېرىندىشلىرىنىڭ قۇللىنىڭ قۇلى بولسۇن، ـ دەپ قارغىدى. 26 ئۇ يەنە: ـ شەمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-مەدھىيە كەلتۈرۈلگەي! قاناتان شەمنىڭ قۇلى بولسۇن. 27 خۇدا يافەتنى تاۋۇتقاي! ئۇ شەمنىڭ چېدىرلىرىدا تۇرغاي، قاناتان بولسا ئۇنىڭ قۇلى بولغاي! ـ دېدى. 28 نۇھ توپاندىن كېيىن ئۈچ يۈز ئەللىك يىل ئۆمۈر كۆردى. 29 بۇ ئەرىشىدە نۇھ جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى.

10 ئۇۋۇندىكىلەر نۇھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت بولۇپ، توپاندىن كېيىن ئۇلاردىن ئوغۇللار تۇرەلگەن: ـ 2 يافەتنىڭ ئوغۇللىرى بولسا، گومەر، ماگوگ، مادايى، ياۋان، ئۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. 3 گومەرنىڭ ئەۋلادلىرى: ئاشكىناز، ريفات ۋە تورگاماھ ئىدى. 4 ياۋاننىڭ ئەۋلادلىرى: ئېلىشاھ، تارشىش، كىتتىيلار ۋە دودانىيلار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى دېڭىز ۋىلىرىدا ۋە ئاراللاردا ئايرىم-ئايرىم ياشىغان خەلقلەر بولۇپ، ھەرقايىسىسى ئۆز تىلى، ئۆز ئائىلە-قەبىلىلىرى بويىچە ئۆز زېمىنلىرىدا تارقىلىپ ئولتۇراقلاشقان. 6 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناتانلار ئىدى. 7 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سىبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائاماھنىڭ ئوغۇللىرى شىبا ۋە دېدان ئىدى. 8 كۇشتىن يەنە نىمرود تۇرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى كۈچتۈكۈگۈر ئادەم بولۇپ چىقتى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا

كۆچتۈڭگۈر ئوۋچى بولدى؛ شۇ سەۋەبتىن «پالانچى بولسا نىمرودتەك، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچتۈڭگۈر ئوۋچى ئىكەن» دېگەن گەپ تارقالغان. **10** تۇنىنڭ پادىشاھلىقى شىنار زېمىنىدىكى بابىل، ئەرەك، ئاككاد ۋە كالنەھ دېگەن شەھەرلەردە باشلانغانىدى. **11** ئۇ بۇ زېمىندن ئاشۇر زېمىنغا چىقىپ ننەۋە، رەھبوت-ئىر، كالاھ ۋە ننەۋەنى بىلەن كالاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسەن دېگەن شەھەرلەرنىمۇ بىنا قىلدى (بۇلار قوشۇلۇپ «كاتتا شەھەر» بولدى). **13** مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، **14** پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتوريلار ئىدى. **15** قاناناندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تۇرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۇرەلگەن. **16** تۇنىنڭ ئەۋلادلىرى بولسا يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، **17** ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، **18** ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، قاناناتىيلارنىڭ قەبىلىلىرى ھەر تەرەپكە تارقىلىپ كەتتى. **19** قاناناتىيلارنىڭ يۇرت چېگرىسى بولسا زىدوندىن تارتىپ، گەرار تەرىپىگە سوزۇلۇپ، گازاغا چىقىپ، ئاندىن سودوم، گومورىا، ئادامە بىلەن زەبوئىم تەرىپىگە تۇتىشىپ، لىبشاغىچە يېتىپ باراتتى. **20** يۇقىرىقىلار بولسا ھامنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، تۇز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قوۋم بولۇپ تۇز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **21** شەمۇز ئوغۇل پەرزەنتلىك بولدى؛ شەم بولسا يافەتنىڭ تاكىسى، ئېبەرلەرنىڭ تاتا-بوۋىسى بولدى. **22** شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام، **23** ئارامنىڭ ئوغۇللىرى تۇز، ھۇل، گەتەر، ماش ئىدى. **24** ئارفاخشادتىن شېلاھ تۇرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۇرەلدى. **25** ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۇرەلگەن بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋىدە يەر يۈزىدە بۆلۈنۈش بولدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. **26** يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، **27** ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، **28** ئوبال، ئابىمائېل، شېبا، **29** ئوفىر، ھاۋىلاھ ۋە يوباب تۇرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **30** تۇلارنىڭ ئولتۇرغان جايلىرى بولسا مېشادىن تارتىپ، سەففار دېگەن رايوننىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغقىچە سوزۇلاتتى. **31** يۇقىرىقىلار بولسا شەمنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، تۇز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قوۋم بولۇپ تۇز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **32** يۇقىرىدىكىلەر نۇھنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، تۇلار تۇز نەسەبلىرى ۋە قوۋملىرى بويىچە خاتىرىلەنگەن. توپاندىن كېيىنكى يەر يۈزىدىكى بارلىق قوۋملار تۇلارنىڭ ئىچىدىن تارقالغان.

11 ئۇ زاماندا پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى تىل ھەم سۆز بىرخىل ئىدى. **2** لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئادەملەر مەشرىق تەرەپكە سەپەر قىلىپ، شىنار يۇرتىدا بىر تۈزلەڭلىكنى تۇچراتتى، شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** تۇلار بىر-بىرىگە: ـ كېلىڭلار، بىز خىش قۇيۇپ، ئوتنا پىشۇرايلى! ـ دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ، تۇلار قۇرۇلۇشتا تاشنىڭ ئورنىغا خىش، لاينىڭ ئورنىغا قارىماي ئىشلەتتى. **4** تۇلار يەنە: ـ كېلىڭلار، ئەمدى تۇزۇمىمىزگە بىر شەھەر بىنا قىلىپ، شەھەردە ئۇچى ئاسمانلارغا تاقاشقۇدەك بىر مۇنار ياسايلى! شۇنداق قىلىپ ئۆزىمىزگە بىر نام تىكلىيەلەيمىز. بولمىسا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىلىپ كېتىمىز؛ ـ دېيىشتى. **5** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئادەمنى بالىلىرى بىنا قىلمۇاتقان شەھەر بىلەن مۇنارنى كۆرگىلى چۈشتى. **6** پەرۋەردىگار: ـ «مانا، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر قوۋمدۇر، تۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تىلىمۇ بىردۇر؛ بۇ تۇلارنىڭ ئىشىنىڭ باشلىنىشىدۇر! بۇندىن كېيىن تۇلارنىڭ نىيەت قىلغان ھەرقاندا ئىشىنى ھېچ توسۇۋالغىلى بولمايدۇ. **7** شۇڭا بىز تۇۋەنگە چۈشۈپ تۇلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى ئۇقالماسلىقى ئۈچۈن تۇلارنىڭ تىلىنى [باشقا-باشقا قىلىپ] قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» ـ دېدى. **8** شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار تۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار شەھەرنى ياساشتىن توختاپ قالدى. **9** شۇڭا بۇ شەھەرنىڭ نامى «بابىل» دەپ ئاتالدى؛ چۈنكى ئۇ يەردە پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار تۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. **10** تۇۋەندىكىلەر شەمنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ توپان ئۈتۈپ ئىككى يىلدىن كېيىن، شەم يۈز يېشىدا، ئۇنىڭدىن ئارفاكشاد تۇرەلدى. **11** ئارفاكشاد ئوغۇلغاندىن كېيىن شەم يەنە بەش يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **12** ئارفاكشاد ئوتتۇز بەش ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن شېلاھ تۇرەلدى. **13** شېلاھ ئوغۇلغاندىن كېيىن ئارفاكشاد تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **14** شېلاھ ئوتتۇز ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن ئېبەر تۇرەلدى. **15** ئېبەر ئوغۇلغاندىن كېيىن شېلاھ تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **16** ئېبەر ئوتتۇز تۆت ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن پەلەگ تۇرەلدى. **17** پەلەگ ئوغۇلغاندىن كېيىن ئېبەر تۆت يۈز ئوتتۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **18** پەلەگ ئوتتۇز ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن رەئۇ تۇرەلدى. **19** رەئۇ ئوغۇلغاندىن كېيىن پەلەگ ئىككى يۈز توقسان يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **20** رەئۇ ئوتتۇز ئىككى ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن سىرۇگ تۇرەلدى. **21** سىرۇگ ئوغۇلغاندىن كېيىن رەئۇ ئىككى يۈز يەتمىش يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **22** سىرۇگ ئوتتۇز ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن ناھور تۇرەلدى. **23** ناھور ئوغۇلغاندىن كېيىن سىرۇگ ئىككى يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **24** ناھور يىگىرمە توقسان ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن تەراھ تۇرەلدى. **25** تەراھ ئوغۇلغاندىن كېيىن ناھور بىر يۈز ئون توقسان يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئوغۇللىرى يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. **26** تەراھ يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئوغۇلدىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى. **27** تەراھنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ تەراھتىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى؛ ھاراندىن لۇت تۇرەلدى. **28** لېكىن ھاران ئوغۇلغان يۇرتى بولغان، كالدىيلەرنىڭ تۇر شەھىرىدە ئاتىسى تەراھنىڭ ئالدىدا، تەراھتىن ئىلگىرى ئۆلدى. **29** ئابرام بىلەن ناھور ئىككىسى ئۆيلەندى. ئابرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ساراي، ناھورنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ملكاھ ئىدى؛ ملكاھ ھارانىڭ قىزى ئىدى؛ ھاران بولسا ملكاھ ۋە ئىسكاھنىڭ ئاتىسى ئىدى. **30** لېكىن ساراي تۇغماس بولغاچقا، ئۇنىڭ بالىسى يوق ئىدى. **31** تەراھ بولسا ئوغلى ئابرامنى، نەۋرىسى لۇت (ھارانىڭ ئوغلى) نى ۋە كېلىنى، يەنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينى ئېلىپ، قاناتاۋان زېمىنغا بېرىش ئۈچۈن كالدىيلەرنىڭ تۇر شەھىرىدىن يولغا چىقتى؛ بىراق ئۇلار ھاران دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **32** تەراھنىڭ كۆز رگەن كۈنلىرى ئىككى يۈز بەش يىل بولۇپ، ھاراندا ئالەمدىن ئۆتتى.

12 پەرۋەردىگار [ئەسلىدە] ئابرامغا مۇنداق دېگەندى: ـ سەن تۇز يۇرتۇڭدىن، تۇز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭدىن ۋە تۇز ئاتا جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن. **2** شۇنداق قىلساڭ مەن سېنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىپ، ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ، نامىڭنى ئۇلۇغ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ باشقىلارغا بەخت-بەرىكەت بولىسەن؛ **3** كىملەر ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلىسە مەن ئۇلارنى بەرىكەتلەيمەن، كىمكى سېنى خورلىسا، مەن چوقۇم ئۇنى لەنەتكە قالدۇرىمەن؛ سەن ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر رگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىنىدۇ! ـ دېدى. **4** ئابرام پەرۋەردىگار ئىنگىنا ئېيتقىنى بويىچە [ھاراندىن] ئايرىلىدى، لۇتمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكېتى. ئابرام ھاراندىن چىققىنىدا يەتمىش بەش ياشتا ئىدى. **5** ئابرام ئايالى ساراي بىلەن ئىنىسىنىڭ ئوغلى لۇتنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ يىغقان بارلىق مال-مۈلۈكىنى قوشۇپ، ھاراندا ئىگىدارچىلىق قىلغان ئادەملەرنى بىللە قېتىپ، قاناتاۋان زېمىنغا بېرىش ئۈچۈن يولغا چىقتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار قاناتاۋان زېمىنغا يېتىپ كەلدى. **6** ئابرام زېمىنى كېزىپ، شە كەم دېگەن جايدىكى «مورەھنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يېنىغا كەلدى (ئۇ چاغدا ئۇ زېمىندا قاناتاۋىيلار ئۇراتتى). **7** پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ زېمىنى سېنىڭ نەسلىڭگە ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە كۆرۈنگەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى. **8** ئاندىن ئۇ بۇ يەردىن يۈتكىلىپ، بەيت-ئەلنىڭ شەرقىدىكى تاغقا باردى؛ غەرب تەرىپىدە بەيت-ئەل، شەرق تەرىپىدە ئاي دېگەن جاي بار ئىدى، ئۇ شۇ يەردە چېدىر تىكتى. ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. **9** ئاندىن كېيىن ئابرام تەدرىجىي كۆچۈپ، جەنۇبىدىكى نەگەۋ رايونىغا قاراپ يۈتكەلدى. **10** زېمىندا ئاچارچىلىق بولغاندى، ئابرام مىسىرغا چۈشتى؛ ئۇ شۇ يەردە ۋاقتىنچە تۇرماقچى بولغاندى، چۈنكى زېمىندا ئاچارچىلىق بەك ئېغىر ئىدى. **11** ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇ مىسىرغا يېقىنلاشقاندا، ئايالى ساراينا: ـ مانا، مەن سېنىڭ ھۆسۈن-جامالىڭنىڭ گۈزەللىكىنى بىلىمەن. **12** شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرلىقلار سېنى كۆرسە، «بۇ ئۇنىڭ ئايالى ئىكەن» دەپ، مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ، سېنى تىرىك قالدۇرىدۇ. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ: «مەن ئۇنىڭ سىڭلىسى» دېيىشىڭنى ئۆتۈنىمەن. شۇنداق قىلساڭ، مەن

سىنىكىڭىن ياخشىلىق تېپىپ، سەن ئارقىلىق تىرىك قالىمەن، ـ دېدى. **14** ئابرام مىسىرغا كەرگەندە شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار دەرۋەقە ئايالىنىڭ گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردى. **15** پىرەۋنىنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۇنى كۆرۈپ، پىرەۋنگە ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايال پىرەۋنىنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. **16** پىرەۋن سارايىنىڭ سەۋەبىدىن ئابرامغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ قوي، كالا، ھاكىگا ئېشەك كەلدى، قۇل-دېدە كەلدى، مادا ئېشەك كەلدى ۋە تۆگىگە رگە ئېرىشتى. **17** ئەمما پەرۋەردىگار پىرەۋن ۋە ئويدىكىلىرىنى ئابرامنىڭ ئايالى سارايىنىڭ سەۋەبىدىن تولىمۇ ئېغىر ۋابالارغا مۇپتىلا قىلدى. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن پىرەۋن ئابرامنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ «بۇ زادى سېنىڭ ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ ئۆز ئايالىڭ ئىكەنلىكىنى ماڭا ئېيتمىدىڭ؟ **19** نېمىشقا ئۇنى «سىڭلىم» دەپ مېنىڭ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشىمغا سەۋەبكار بولغىلى تاس قالىسەن! مانا بۇ ئايالىڭ! ئۇنى ئېلىپ كەتكىن! ـ دېدى. **20** پىرەۋن ئۆز ئادەملىرىگە ئابرام توغرىسىدا ئەمر قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى، ئايالىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىقىنى قوشۇپ يولغا سېلىۋەتتى.

13

شۇنىڭ بىلەن ئابرام ئايالى ۋە ئۇنىڭ بارلىق نەرسىلىرىنى ھەمدە لوتنى ئېلىپ مىسىردىن چىقىپ، قانائانىنىڭ جەۋىبدىكى نەگەۋ يۇرتىغا ماكىدى. **2** ئۇ چاغدا ئابرامنىڭ مال-ۋاران ۋە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى كۆپ بولۇپ، خېلىلا باي ئىدى. **3** ئۇ كۆچۈپ يۇرۇپ، جەۋىبتىكى نەگەۋدىن بەيت-ئەلگە، يەنى بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئەسلىدە چېدىر تىككەن جايغا، **4** قۇربانگاھ ياسىغان جايغا قايتىپ كەلدى. ئابرام شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. **5** ئابرام بىلەن بىللە ماڭغان لوتنىڭمۇ قوي- كالا پادىلىرى ۋە چېدىرلىرى بار ئىدى. **6** ئەمدى ئۇلار بىللە تۇرسا، زېمىن ئۇلارنى قامدىيالمايتى؛ **7** بۇ سەۋەبتىن ئابرامنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لوتنىڭ پادىچىلىرىنىڭ ئارىسىدا جېدەل چىقتى (ئۇ ۋاقىتتا قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر شۇ زېمىندا تۇراتتى). **8** شۇڭا ئابرام لوتقا: ـ «بىز بولساق قېرىندىشلارمىز، سەن بىلەن مېنىڭ ئارامدا، مېنىڭ پادىچىلىرىم بىلەن سېنىڭ پادىچىلىرىڭ ئارىسىدا تالاش-تارتىش پەيدا بولمىسۇن. **9** مانا، ئالدىڭدا پۈتكۈل زېمىن ئۆزىمامدۇ؟ ئەمدى سەن مەندىن ئايرىلغىن؛ ئە گەر سەن سول تەرەپكە بارساڭ، مەن ئوڭ تەرەپكە باراي؛ ئە گەر سەن ئوڭ تەرەپكە بارساڭ، مەن سول تەرەپكە باراي»، ـ دېدى. **10** ئۇ ۋاقىتتا لوت نەزەر سېلىپ كۆردىكى، ئىئوردان ۋادىسىدىكى بارلىق تۈزلە گۈلكىنىڭ زوئار شەھىرىگىچە ھەممىلا يەرنىڭ سۇيى ئىنتايىن مول ئىدى؛ پەرۋەردىگار سودوم بىلەن گومورراني ۋەيران قىلىشتىن ئىلگىرى بۇ يەر بەھەيۋە پەرۋەردىگارنىڭ بېغى، مىسىر زېمىنىدەك ئىدى. **11** شۇنىڭ بىلەن لوت ئۆزىگە ئىئوردان ۋادىسىدىكى پۈتكۈل تۈزلە گۈلكنى تاللىۋالدى؛ ئاندىن لوت مەشرىق تەرەپكە كۆچۈپ باردى. شۇنداق قىلىپ ئىككىيلەن ئايرىلدى. **12** ئابرام قانائان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى؛ لوت بولسا تۈزلە گۈلكتىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىسىدا تۇردى؛ ئۇ بارا-بارا چېدىرلىرىنى سودوم شەھىرى تەرەپكە يۆتكىدى. **13** سودوم خەلقى رەزىل ئادەملەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە تولىمۇ ئېغىر گۇناھكارلار ئىدى. **14** لوت ئابرامدىن ئايرىلىپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ سەن ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، تۆرۈڭ تۇرغان جايدىن شىمال ۋە جەۋىبقا، مەشرىق ۋە مەغرىپ تەرەپكە قارىغىن؛ **15** چۈنكى سەن ھازىر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق زېمىننى ساڭا ۋە نەسلىڭگە مەڭگۈلۈك بېرىمەن. **16** سېنىڭ نەسلىڭنى يەردىكى تۆپىدەك كۆپ قىلىمەن؛ شۇنداقكى، ئە گەر بىرسى يەردىكى تۆپىنى ساناپ چىقالسا، سېنىڭ نەسلىڭنىمۇ ساناپ چىقالىشى مۇمكىن بولىدۇ. **17** تۇر، ئۇڭدىن تۇر، بۇ زېمىننى تۆرۈنلۇقى ۋە كەڭلىكى بويىچە ئايلىنىپ چىققىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ساڭا ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. **18** شۇڭا ئابرام چېدىرلىرىنى يۆتكەپ، ھېبرون شەھىرىگە يېقىن مامرەدىكى ئوۋىزارلىقنىڭ يېنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىدى.

14

شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئاريوق، ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر ۋە گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدالنىڭ كۈنلىردە شۇ ۋەقە بولدىكى، **2** ئۇلار بىرلىشىپ سودومنىڭ پادىشاھى بېرا، گومورراننىڭ پادىشاھى بىرشا، ئادماھنىڭ پادىشاھى شىناب، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى شەمئىبەر ۋە بېلا (يەنى زوئار)نىڭ پادىشاھىغا قارشى ھۇجۇمغا ئاتلاندى. **3** بۇ [پەشىنىڭ] ھەممىسى كېلىشىپ سىددىم ۋادىسىغا، يەنى «شور دېڭىزى» ۋادىسىغا يىغىلدى. **4** ئۇلار ئون ئىككى يىل كېدورلايومە رگە بېقىندى بولدى، ئون ئۈچىنچى يىلغا كەلگەندە، كېدورلايومە رگە قارشى ئىسيان كۆتۈردى. **5** ئون تۆتىنچى يىلى كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭغا ئىتتىپاقداش بولغان پادىشاھلار ھەممىسى يىغىلىپ ئاشتاروت-كارنائىم دېگەن يەردە رەفايىيىلارغا، شۇنداقلا ھام دېگەن يەردە زۇزىيلارغا، شاۋەھە-كىرىئاتايىمدا ئېمىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يە گۈدى؛ **6** ئاندىن ئۇلار ھورىيلارنى ئۇلارنىڭ سېئىر تېغىدا مەغلۇپ قىلىپ، چۆلنىڭ يېنىدىكى ئەل-پارانغىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. **7** ئارقىدىنلا، ئۇلار ئەن-مىشپاتقا (يەنى قادەشكە) يېنىپ كېلىپ، ئامالە كەلەرنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى؛ ھازازون-تامارداۋ ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىمۇ ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلدى. **8** شۇنىڭ بىلەن سودومنىڭ پادىشاھى، گومورراننىڭ پادىشاھى، ئادماھنىڭ پادىشاھى، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى ۋە بېلانىڭ (يەنى زوئارنىڭ) پادىشاھى چېقىپ، سىددىم ۋادىسىدا ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلىشقا سەپ تىزدى؛ **9** مۇشۇ [پەشىيلەن] ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر، گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدال، شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئاريوق قاتارلىقلار بىلەن سوقۇشتى؛ يەنى تۆت پادىشاھ بىلەن بەش پادىشاھ ئۆزئارا سوقۇشتى. **10** سىددىم ۋادىسىدىكى ھەممىلا يەردە قارىماي [ئۇرە كلىرى] بار ئىدى. سودوم ۋە گومورراننىڭ پادىشاھلىرى قېچىپ، ئۇرە كلە رگە چۈشۈپ كەتتى. ئەمما قالغانلار بولسا تاغقا قېچىپ كەتتى. **11** [غالىب كەلگەن تۆت پادىشاھ بولسا] سودوم بىلەن گومورراننىڭ ھەممە مال-مۈلكىنى ۋە بارلىق ئوزۇق-تۈلۈكنى ئېلىپ كەتتى. **12** ئۇلار يەنە ئابرامنىڭ جىيەنى لوتنىمۇ مالىرى بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ سودومدا ئولتۇراقلاشقانىدى. **13** ھالبۇنكى، قۇتۇلۇپ قالغان بىرسى بېرىپ بۇ ئىشلارنى ئىبراني ئابرامغا ئېيتتى. شۇ چاغدا ئۇ ئامورىي مامرەنىڭ دۇيزارلىقنىڭ يېنىدا تۇراتتى. مامرە بولسا ئەشكول ۋە ئانەرنىڭ ئاكىسى ئىدى؛ بۇ ئۇچەيلەن ئابرام بىلەن ئىتتىپاقداش ئىدى. **14** ئابرام قېرىندىشىنىڭ ئەسىر بولۇپ قالغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆز ئويىدە تۇغۇلغان، ئالاھىدە تەربىيىلەنگەن ئۈچ يۈز ئون سە ككىز ئادەمنى باشلاپ چىقىپ، [ئۇت پادىشاھنى] قوغلاپ دانغىچە باردى. **15** كېچىسى ئۇ ئادەملىرىنى گۈرۈپ پېيلارغا بۆلۈپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنى دەمەشقىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ھوباھ دېگەن جايغىچە قوغلاپ بېرىپ، **16** پۈتكۈل [ئوجا ئالغان] مال-مۈلۈكنى قايتۇرۇۋالدى؛ ئۆز قېرىندىشى لوتنى، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ۋە خوتۇن-قىزلىرىنى، شۇنداقلا [بارلىق قالغان] ئادەملەرنى ياندۇرۇپ كەلدى. **17** ئابرام كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاقداش پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، قايتىپ كەلگەندە، سودومنىڭ پادىشاھى شاۋەھە ۋادىسى (يەنى خان ۋادىسى)غا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** سالېمنىڭ پادىشاھى مەلكىزەدە ئۆز نان بىلەن شاراب ئېلىپ ئالدىغا چىقتى. ئۇ زات بولسا، ھەممىدن ئالىي تەڭرىنىڭ كاھىنى ئىدى؛ **19** ئۇ [ئابرامنى] بەخت-بەركەتلەپ: ـ «ئابرام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدن ئالىي تەڭرى ئۈچۈن سە ككىز ئادەمنى بەركەتلەنسۇن! **20** شۇنداقلا دۈشمەنلىرىڭنى ئۆز قولۇڭغا تاپشۇرغان ھەممىدن ئالىي تەڭرىگە ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي!» ـ دېدى. ئابرام بولسا غەنىيمەت ئالغان نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئاندىن سودومنىڭ پادىشاھى ئابرامغا: ـ ئادەملەرنى ماڭا بە رگەيلا، غەنىيمەتلەرنى ئۆزلىرىگە ئالغايلا، ـ دېدى. **22** لېكىن ئابرام سودومنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بولسام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدن ئالىي تەڭرى يەرۋەردىگارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغانىمىكى، **23** مەن سەندىن ھەتتا بىر تال يىپ نە بىر تال بوغقۇچىنىمۇ نە سېنىڭ باشقا ھەرقانداق نەرسە ئۈچۈن ئالمايمەن، بولمىسا، سەن كېيىن: «مەن ئابرامنى باي قىلىپ قويدوم» دېيىشىڭ مۇمكىن. **24** شۇڭا يىگىتلىرىمنىڭ يېگەن-ئىچكىنى، شۇنداقلا ماڭا ھەمراھ بولغانلار، يەنى ئانەر، ئەشكول ۋە مامرەلە رگە تېگىشلىك ئۈلۈشتىن باشقا، مەن [غەنىيمەتتىن] ھېچنەرسە ئالمايمەن؛ شۇلار ئۆزلىرىگە تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئالسۇن، ـ دېدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى ئابرامغا ئالامەت كۆرۈنۈشتە كېلىپ: «ئەي ئابرام، قورقمغىن؛ مەن ئۆزۈم قالقىنىڭ ۋە زور ئىنئامىڭ ئۇرمەن» ـ دېدى. **2** لېكىن ئابرام: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ مانا، مەن بالىسىز ئۆرسام، ئۆي- بىساتلىرىمنا ۋارىسلىق قىلغۇچى مۇشۇ دەمەشقىلىك ئەلئىزەرلا باردۇر، ـ دېدى. **3** ئابرام يەنە: مانا، سەن ماڭا ھېچ نەسىل بەرمىدىڭ، مانا ئويۈمدە تۇرۇۋاتقانلاردىن بىرى ماڭا ۋارىس

بولدۇ، دېدى. 4 شۇ هامان پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنىڭغا كېلىپ: «بۇ كىشى ساڭا ۋارىس بولمايدۇ، بەلكى تۆز پۇشتۇ ئۆڭدىن بولىدىغان كىشى ساڭا ۋارىس بولىدۇ»، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ ئەمدى ئاسمانغا قاراپ يۇلتۇزلارنى سانا ـ قېنى، ئۇلارنى سانىيالامسەنكەن؟! ـ دېدى. ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ نەسلىڭۈز شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. 6 ئابرام پەرۋەردىگارغا ئىشەندى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىكى بۇ [ئىشەنچنى] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلىدى. 7 يەنە ئۇنىڭغا: مەن بۇ زېمىنغا ئىگە قىلىشقا سېنى كالدىيەدىكى ئۇر شەھىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن، ـ دېدى. 8 لېكىن [ئابرام]: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، مەن ئۇنىڭغا جەزمەن ئىگە بولىدىغىنىمنى قانداق بىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. 9 [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۆچۈن ئۈچ ياشلىق بىر ئىنەك، ئۈچ ياشلىق بىر چىشى ئۆچكە، ئۈچ ياشلىق بىر قوچقار بىلەن بىر كەپتەر ۋە بىر باجىكا ئېلىپ كەلگىن، ـ دېدى. 10 شۇڭا ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرسىنى يېرىمدىن ئىككى پارچە قىلىپ، يېرىمنى يەنە بىر يېرىمغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل قىلىپ قويۇپ قويدى؛ ئەمما قۇشلارنى پارچىلىمىدى. 11 قاغا-قۇزغۇنلار تاپلارنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە، ئابرام ئۇلارنى ئۇركۈتۈپ ھەيدەۋەتتى. 12 لېكىن كۈن پاتاي دېگەندە، ئابرامنى ئېغىر بىر ئۇيقۇ باستى ۋە مانا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دەھشەتلىك بىر ۋەھىمە، توم قاراڭغۇلۇق چۈشتى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ جەزمەن بىلىشىڭ كېرەككى، سېنىڭ نەسلىڭ تۆزلىرىنىڭ بولمىغان بىر زېمىندا مۇساپىر بولۇپ، شۇ يەردىكى خەلقنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ ۋە شۇنداقلا، بۇ خەلق ئۇلارغا تۆت يۈز يىلغىچە جەبىر-زۇلۇم سالىدۇ. 14 لېكىن مەن ئۇلارنى قۇللۇققا سالغۇچى شۇ تائىپىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن. كېيىن ئۇلار نۇرغۇن بايلىقلارنى ئېلىپ شۇ يەردىن چىقىدۇ. 15 ئەمما سەن بولىساڭ، ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قوشۇلىسەن؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ ئاندىن دەپنە قىلىنىسەن. 16 لېكىن شۇ يەردە تۆت ئەۋلاد ئۆتۈپ، [نەسلىڭ] بۇ يەر ئۈچۈن كېلىدۇ؛ چۈنكى ئامورىيلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ زىخى تېخى توشمىدى، دېدى. 17 شۇنداق بولدىكى، كۈن پېتىپ قاراڭغۇ بولغاندا، مانا، گۈشلەرنىڭ ئوتىقىرىسىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان، ئىس-تۈتەك چىقىپ تۇرغان بىر ئوتدان بىلەن يالقۇنلۇق بىر مەشئەل كۆرۈندى. 18 دەل شۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئابرام بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ زېمىنى مىسىرنىڭ ئېقىندىن تارتىپ ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە بېرىمەن؛ يەنى كېنىيلەر، كەنىززىيلار، كادمونىيلار، 20 ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، رەفائىيلار، 21 ئامورىيلار، قانائانىيلار، گىرگاشىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىنى ئۇلارنىڭكى قىلىمەن» دېدى.

16

ئەمما ئابرامنىڭ ئايالى ساراي ئۇنىڭغا ھېچ بالا تۇغۇپ بەرمىدى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھەجەر ئىسملىك مىسىرلىق بىر دېدىكى بار ئىدى؛ 2 ساراي ئابرامغا: ـ مانا، پەرۋەردىگار مېنى تۇغۇشتىن توسىق. ئەمدى سەن مېنىڭ دېدىكىمنىڭ قېشىغا كىرگىن؛ بەلكىم ئۇ تارقىلىق ئانا بولۇپ تىكلىنىشىم مۇمكىن، ـ دېدى. ئابرام بولسا ساراينىڭ سۆزىنى قوبۇل كۆردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئابرامنىڭ ئايالى ساراي دېدىكى مىسىرلىق ھەجەرنى تۆز ئېرى ئابرامغا توقاللىققا ئېلىپرىپ بەردى (ئۇ ۋاقىتتا ئابرام قانائان زېمىندا ئون يىل ئولتۇرغاندى). 4 ئابرام ھەجەرنىڭ قېشىغا كىردى ۋە ئۇ ھاملىدار بولدى. ئەمما ئۇ ئۆزىنىڭ ھاملىدار بولغىنىنى بىلگىنىدە، ئۇ ئايال خوجايىنىنى كۆزگە ئىلماس بولۇپ قالدى. 5 ساراي ئابرامغا قېيىناپ: ـ ماڭا چۈشكەن بۇ خورلۇق سېنىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! مەن تۆز دېدىكىمنى قۇچىقىڭغا سېلىپ بەردىم؛ ئەمدى ئۇ ئۆزىنىڭ ھاملىدار بولغىنىنى كۆرگەندە مەن ئۇنىڭ نەزىرىدە كۆزگە ئىلىنمىدىم. خەير، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. 6 ئابرام ساراينا: ـ مانا، دېدىكىڭ تۆز قولۇڭدىۇر، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. بۇنىڭ بىلەن ساراي ئۇنىڭغا قاتتىقلىق قىلىشقا باشلىدى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قېچىپ كەتتى. 7 ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى چۆلدىكى بىر بۇلاقنىڭ يېنىدا، يەنى شۇر يولىنىڭ بويىدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدىن تېپىپ، ئۇنىڭغا: 8 ئەي ساراينىڭ دېدىكى ھەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نە گە بارسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خوجايىنىم ساراينىڭ ئالدىدىن قېچىپ چىقتىم، ـ دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ ئايال خوجايىنىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۇنىڭ قول ئاستىدا بول، ـ دېدى. 10 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: ـ سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتىمەنكى، كۆپلۈكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: مانا، سەن ھاملىدارسەن؛ سەن بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا ئىسمائىل دەپ ئات قويغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ جەبىر-جاپايىكىنى ئاڭلىدى. 12 ئۇ ياۋا ئېشەك كەبى بىر ئادەم بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قولى ھەر ئادەمگە قارشى ئۇزىتىلىدۇ، شۇنىڭدەك ھەر ئادەمنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزىتىلىدۇ؛ ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ ئۈدۈلىدا ئايرىم تۇرىدۇ، دېدى. 13 ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۇم» دەپ، ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنى: «سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن» دەپ ئاتىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇدۇق: «بەئەر-لاھاي-روي» دەپ ئاتالدى. ئۇ قادەش بىلەن بەرەد شەھىرىنىڭ ئارىلىقىدىدۇر. 15 ھەجەر ئابرامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. ئابرام ھەجەر ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىغا ئىسمائىل دەپ ئات قويدى. 16 ھەجەر ئابرامغا ئىسمائىلنى تۇغۇپ بەرگەندە ئابرام سەكسەن ئالتە ياشتا ئىدى.

17

ئابرام توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندە، پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: ـ مەن قادىر تەڭرىدۇرمەن. سەن مېنىڭ ئالدىمدا مېڭىپ، كامىل بولغىن. 2 مەن تۈزۈم بىلەن سېنىڭ ئارا ئۇدا ئەھدەمنى بېكىتىپ، سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، ـ دېدى. 3 ئابرام تۈزنى تاشلاپ يۈزىنى يە گە يېقىپ ياتتى؛ خۇدا ئۇنىڭ بىلەن يەنە سۆزلىشىپ مۇنداق دېدى: ـ 4 تۈزۈمگە كەلسەم، مانا، مېنىڭ ئەھدەم سەن بىلەن تۈزۈلگەندۇر: ـ سەن نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى بولىسەن. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئىسمىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ئابرام ئاتالمايدۇ، بەلكى ئىسمىڭ ئىبراھىم بولىدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى قىلدىم. 6 مەن سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەندىن كۆپ ئەل-قەۋملارنى يەپدا قىلىمەن، پۇشتۇ ئۆڭدىن پادىشاھلار چىقىدۇ. 7 مەن سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ خۇداسى بولۇش ئۈچۈن تۈزۈم سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ ئارىسىدا ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە بۇ ئەھدەمنى تىكلەيمەن؛ 8 مەن ساڭا ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بۇ زېمىننى، يەنى پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئەبەدىي بىر مۇلۇك سۈپىتىدە ئاتا قىلىمەن؛ ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ـ دېدى. 9 ئاندىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن ئۈزۈڭ مېنىڭ ئەھدەمنى ئۈتتىن، ئۈزۈڭ ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭۈ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا بۇنى ئۈتۈشى كېرەك. 10 مەن سەن بىلەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭ بىلەن تۈزگەن، سىلەرنىڭ ئۈتۈشۈڭلار كېرەك بولغان ئەھدەم شۇنۇكى، ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئە رەكك خەتنە قىلىنسۇن. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر خەتنىلىكىڭلارنى كېسۈپتىشىڭلار كېرەك؛ بۇ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 12 بارلىق ئەۋلادلىرىڭلار، نەسىلدىن-نەسىلگە ئاراڭلاردا، مەيلى ئۈيدە تۇغۇلغانلار بولسۇن، يا كى ئەۋلادىڭلاردىن بولماي ياتلاردىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممە ئە رەكك سەككىز كۈنلۈك بولغاندا خەتنە قىلىنسۇن. 13 ۋېۋ ۋۇڭدە تۇغۇلغانلار بىلەن پۇلۇڭغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندا، مېنىڭ ئەھدەم تەنلىرىڭلاردا ئورناپ، ئەبەدىي بىر ئەھدە بولىدۇ. 14 لېكىن خەتنىلىكى تۈرۈپ، ئىچى خەتنە قىلىنمىغان ھەربىر ئە رەكك مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان ھېسابلىنىپ، ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. 15 خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئايالىڭ ساراينى ئەمدى ساراي دەپ ئاتىمىغىن، بەلكى ئىسمى ساراھ بولسۇن. 16 مەن ئۇنىڭغا بەختىگە-بەركەت بېرىپ، ئۇنىڭدىمۇ ساڭا بىر ئوغۇل بېرىمەن. مەن دەرۋەقە ئۇنى بەركەتلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئانىسى بولىدۇ؛ خەلقلەرنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۇنىڭدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. 17 ئىبراھىم [يەنە] ئۈزىنى يە گە ئېتىپ دۇم يېتىپ كۈلۈپ كەتتى ۋە كۆڭلىدە: «يۈز ياشقا كىرگەن ئادەمۇ بالىلىق بولالارمۇ؟ توقسان ياشقا كىرگەن ساراھمۇ بالا تۇغارمۇ؟!»، ـ دېدى. 18 ئىبراھىم خۇداغا: ـ ئاھ، ئىسمائىل ئالدىڭدا ياشىسا ئىدى! دېدى. 19 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ ياق، ئايالىڭ ساراھ جەزمەن ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ. سەن ئۇنىڭغا «ئىسھاق» دەپ ئات قويغىن. مەن ئۇنىڭ بىلەن ئۈز ئەھدەمنى تۈزىمەن؛ بۇ ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىدىغان نەسلى بىلەن باغلىغان ئەبەدىي بىر ئەھدە سۈپىتىدە بولىدۇ. 20 ئىسمائىلغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغرىسىدىكى دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. مانا، مەن ئۇنى بەركەتلەپ، نەسلىنى كۆپەيتىپ، ئىنتايىن زور ئاۋۇتىمەن. ئۇنىڭ پۇشتىدىن ئون ئىككى ئەمىر چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىمەن. 21 بىراق ئەھدەمنى بولسا مەن كېلەر يىلى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ساراھ ساڭا تۇغۇپ

بېرىدىغان ئوغۇل ـ ئىسھاق بىلەن تۇزىمەن، ـ دېدى. 22 خۇدا ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. 23 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنىلا ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسمائىلنى، ئۆز ۆيىدە تۇغۇلغانلار ۋە پۇلغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەنى ئۆزىنىڭ ۆيىدىكى بارلىق ئە رىكە كلەرنى ئېلىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقاندەك ئۆلارنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ خەتنە قىلدى. 24 ئىبراھىمنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلنغاندا، توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندى. 25 ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلنغاندا، ئون ئۈچ ياشتا ئىدى. 26 ئىبراھىم بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىل دەل شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە خەتنە قىلندى ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ ۆيىدىكى ھەممە ئەر كىشىلەر، مەيلى ۆيىدە تۇغۇلغان بولسۇن يا كى يانىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە خەتنە قىلىندى.

18

پەرۋەردىگار مامرەدىكى دۇبزارلىقىنىڭ يېنىدا ئىبراھىمغا كۆرۈندى؛ بۇ كۈن ئەڭ ئىسسىغان ۋاقىت بولۇپ، ئۇ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئولتۇراتتى. 2 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ نەزەر سېلىۋىدى، مانا ئۈنىڭ ئۈچۈىدا ئۈچ كىشى ئۈرە تۇراتتى. ئۇلارنى كۆرۈپ ئۇ چېدىرىنىڭ ئىشىكىدىن قېيۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يە رگە تە گىگۈدەك تەزىم قىلىپ: 3 ـ ئى رەببىم، ئە گەر پېقىر نەزەرلىرىدە ئلتىپات تاپقان بولسام، ئۇتۇنمەنكى، قۇللىرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتمىگەيلا، 4 ئازغىنا سۇ كەلتۈرۈلسۇن، سىلەر پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ دەرەخنىڭ تېگىدە ئارام ئېلىۋېلىڭلار. 5 سىلەر ئۈز قۇلۇڭلارنىڭ يېنىدىن ئۆتكىنىڭىزنىسىلەر، مەن بىر چىشلەم نان ئېلىپ چىقاي، سىلەر ھاردۇقۇڭلارنى چىقىرىپ، ئاندىن ئۆتۈپ كەتكەيسىلەر، دېدى. ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن، دېۋىدى، 6 ئىبراھىم چېدىرىغا ساراھنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۈچ داس ئېسىل ئۇندىن تېز خېمىر يۇغۇرۇپ توقاچ ئەتكىن، ـ دېدى. 7 ئاندىن ئىبراھىم كالا پادىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۈمران ئۈدىان بىر موزاينى تاللاپ، چاكىرىغا تاپشۇردى؛ ئۇ بۇنى تېزلا تەييار قىلدى. 8 ئاندىن ئىبراھىم سېرىق مايى، سۈت ۋە تەييارلانغان موزاينى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۈتۈپ، ئۆزى دەرەخنىڭ تېگىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈرە تۇردى؛ ئۇلار ئۇلاردىن يېدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن: ئايالىڭ ساراھ نەدە، دەپ سوريۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، چېدىردا، دېدى. 10 بىرسى: ـ مەن كېلەر يىلى مۇشۇ ۋاقىتتا قېشىڭغا جەزمەن قايتىپ كېلىمەن، ۋە مانا ئۇ ۋاقىتتا ئايالىڭ ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. ساراھ بولسا ئۇنىڭ كەينىدىكى چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئۈرۈپ، بۇلارنى ئاڭلاۋاتاتتى. 11 ئىبراھىم بىلەن ساراھ ئىككىسى ياشىنىپ، قېرىپ قالغانىدى؛ ساراھتا ئايال كىشىلەردە بولىدىغان ئادەت كۆرۈش توختاپ قالغانىدى. 12 شۇڭا ساراھ ئۈز ئىچىدە كۈلۈپ: ـ مەن شۇنچە قېرىپ كەتكەن ئۈرسام، راستىنلا لەززەت كۆرەلەرمەنمۇ؟ ئېرىمۇ قېرىپ كەتكەن ئۈرسا؟ ـ دەپ خىيال قىلدى. 13 پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا: ـ ساراھنىڭ: «مەن قېرىپ كەتكەن ئۈرسام، راستىنلا بالا ئۈغارمەنمۇ؟» دەپ كۈلگىنى نېمىسى؟ 14 پەرۋەردىگارغا مۇمكىن بولمايدىغان تىلسىمات ئىش بارمۇ؟ بېكىتكەن ۋاقىتتا، يەنى كېلەر يىلى دەل بۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن ۋە ئۇ ۋاقىتتا ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. 15 ئەمما ساراھ قورقۇپ كېتىپ: ـ كۈلمىدىم، دەپ ئىنكار قىلدى. لېكىن ئۇ: ـ ياق، سەن كۈلدۈڭ، ـ دېدى. 16 ئاندىن بۇ زاتلار ئۈ يەردىن قېيۇپ، سودوم تەرەپكە نەزىرنى ئاغدۇردى. ئىبراھىممۇ ئۇلارنى ئۇزىتىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى. 17 پەرۋەردىگار: ـ مەن قىلمىدىغان ئىشنى ئىبراھىمدىن يوشۇرسام بولامدۇ؟ 18 چۈنكى ئىبراھىمدىن ئۈلۈغ ۋە كۈچلۈك بىر ئەل چىقىدۇ ۋە شۇنىڭدەك يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۇ ئارقىلىق بەخت-بەركىتىگە مۇيەسسەر بولىدىغان ئۈرسا؟ 19 چۈنكى مەن ئۇنى بىلىپ تاللىغانىمەن؛ ئۇ چوقۇم ئۈز بالىلىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئۆيىدىكىلەرنى ئۈزىگە ئە گەشتۈرۈپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئۈتۈپ، ھەققانىيلىقنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزۈشنى ئۈگىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن مەنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىم ئوغرىلۇقىغا قىلغان ۋەدەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن، ـ دېدى. 20 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «سودوم ۋە گومورىرا توغرىلۇقى كۆتۈرۈلگەن داد-پەريات ناھايىتى كۈچلۈك، ئۇلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر بولغىنى ئۈچۈن، 21 مەن ھازىرلا چۈشىمەن، قىلمىشلىرى راستىنلا شۇ داد-پەريادلاردىن ماڭا مەلۇم بولغاندەك شۇنچە رەزىلمۇ، بىلىپ باقاي؛ ئۈنچە رەزىل بولمىغاندىمۇ، مەن ئۈنى بىلىشىم كېرەك». 22 شۇنىڭ بىلەن بۇ كىشىلەر ئۈ يەردىن قوزغىلىپ، سودوم تەرەپكە يول ئالدى. لېكىن ئىبراھىم يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۈرە تۇراتتى.

23 ئىبراھىم يېقىن بېرىپ: ـ سەن راستىنلا ھەققانىيلارنى رەزىللەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلامسەن؟ 24 شەھەردە ئەللىك ھەققانىي كىشى بار بولۇشى مۇمكىن؛ سەن راستىنلا شۇ جايىنى ھالاك قىلامسەن، ئەللىك ھەققانىي كىشى ئۈچۈن ئۈ جايىنى كەچۈرۈم قىلمامسەن؟ 25 ياق، ياق! بۇ ئىش سەندىن نېرى بولغاي! ھەققانىيلارنى رەزىللەر رگە قوشۇپ ئۈتلۈرۈپ، ھەققانىيلارغا رەزىللەر رگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش سەندىن نېرى بولغاي! پۈتكۈل جاھاننىڭ سوراقچىسى ئادالەت يۈرگۈزمەمدۇ؟ ـ دېدى. 26 پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر مەن سودوم شەھىرىدە ئەللىك ھەققانىينى تاپسام، ئۇلار ئۈچۈن پۈتكۈل جايىنى ئاياپ قالىمەن، ـ دېدى. 27 ئاندىن ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن پەقەت توپا بىلەن كۈلدىن ئىبارەت بولسامۇ، مەن ئىگىم بىلەن سۆزلەشكىلى يەنە پېتىنالىدىم. 28 مۇبادا شۇ ئەللىك ھەققانىيدىن بەش كىشى كەم بولسا، سەن بۇ بەش كىشىنىڭ كەم بولغىنى ئۈچۈن پۈتكۈل شەھەرنى يوقىتامسەن؟ ـ دېدى. ئۈ: ـ ئە گەر مەن شۇ يەردە قىرىق بەشنى تاپسامۇ، ئۈنى يوقاتمايمەن، دېدى. 29 ئىبراھىم ئۇنىڭغا سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ شۇ يەردە قىرىق كىشىلا تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، [پەرۋەردىگار]: ـ بۇ قىرىقى ئۈچۈن ئۈنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 30 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ئى ئىگەم، خاپا بولمىغايسەن، مەن يەنە سۆز قىلاي. شۇ يەردە ئۈ ئوتۇزىنى تېپىلىشى مۇمكىن؟ ـ دېدى. ئۈ: ـ ئە گەر مەن ئۈ يەردە ئۈ ئوتۇزىنى تاپسامۇ، يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 31 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ـ مانا ئەمدى مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى جۈرئەت قىلدىم؛ شۇ يەردە يىگىرمىسى تېپىلىشى مۇمكىن، ـ دېدى. پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: بۇ يىگىرمىسى ئۈچۈن ئۈ يەرنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 32 ئۇ سۆزلەپ: ـ ئى ئىگەم، خاپا بولمىغاي، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا سۆز قىلاي! شۇ يەردە ئۈنى تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، ئۈ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۈنى ئۈچۈن ئۈنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. 33 پەرۋەردىگار ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن كەتتى؛ ئىبراھىممۇ ئۈز جايىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىككى پەرىشتە كەچتە سودومغا يېتىپ كەلدى؛ شۇ چاغدا لۇت سودومنىڭ دەرۋازىسىدا ئولتۇراتتى. لۇت ئۇلارنى كۆرۈپلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئالدىغا چىقىپ يۈزى يە رگە تە گىگۈدەك تەزىم قىلىپ: 2 ـ مانا، ئەي خوجىلىرىم، كەمىنىلىرىنىڭ ئۆيىگە چۈشۈپ پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ قونۇپ قالغايسىلەر، ئاندىن ئەتە سەھەر قوپۇپ يولغا چىقىساڭلارمۇ بولىدۇ، دېۋىدى، بۇلار جاۋابەن: ـ ياق، بىز شەھەر مەيدانىدا كەچلەيمىز، ـ دېدى. 3 ئەمما ئۇ ئۇلارنى چىڭ ئۈتۈۋىدى، ئاخىر ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بېرىپ ئۆيىگە كىردى. ئۇ ئۇلارغا داستىخان سېلىپ، پېتىر توقاچلارنى پىشۇرۇپ بەردى، ئۇلار غىزالاندى. 4 ئۇلار تېخى يانمىغاندى، شەھەردىكىلەر، يەنى سودومنىڭ ئە رىكە كلىرى، ياش، قېرى ھەممىسى ھەرقايسى مەھەللىلەردىن كېلىپ ئۈينى قورشىۋالدى؛ 5 ئۇلار لۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ بۇگۈن كەچتە سېنىڭكىگە كىرگەن ئادەملەر قېنى؟ ئۇلارنى بىرگە چىقىرىپ بەر، بىز ئۇلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. 6 لۇت دەرۋازىنىڭ ئالدىغا، ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ئىشىكنى يېپىۋېتىپ، 7 ئۇلارغا: ـ ئەي بۇرادەرلىرىم، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار! 8 مانا، تېخى ھېچ ئەر بىلەن بىللە بولمىغان ئىككى قىزىم بار؛ ئۇلارنى سىلە رگە چىقىرىپ بېرەي. ئۇلار بىلەن خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار. ئەمما بۇ ئادەملەر ئۈگزەمنىڭ سايىسى ئاستىغا كىرگەنكەن، سىلەر ئۇلارنى ھېچنېمە قىلماڭلار! ـ دېدى. 9 لېكىن ئۇلار جاۋاب بېرىپ: «نېرى تۇر!» دېگىنچە، يەنە: ـ بۇ يەردە ئۈرۈشقا كەلگەن بۇ مۇساپىر ھاكىم بولماقچىمىكەن؟ ئەمدى ساڭا ئۇلارغا قىلغانلىرىمۇ بەتتەر ياماناتلىق قىلىمىز! ـ دەپ لۇتنى قىستاپ، ئىشىكنى چېقىشقا باستۇرۇپ كەلدى. 10 ئەمما ئۇ ئىككى كىشى قولىلىرىنى ئۈزىتىپ لۇتنى ئۈيگە ئۈز قېشىغا تارتىپ ئە كىرۈۋېلىپ، ئىشىكنى تاقىۋالدى 11 ۋە ئۈينىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى ئادەملەرنى كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە كورلۇققا مۇپتىلا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دەرۋازىنى ئىزدەپ، ھالىدن كەتتى. 12 ئاندىن ئىككەيلەن لۇتقا: ـ مۇشۇ يەردە يەنە بىرەر كىمىڭ بارمۇ؟ كۈيئوغۇل، ئوغۇل يا كى قىزلىرىڭ ۋە يا كى شەھەردە باشقا ئادەملىرىڭ بولسا ئۇلارنى بۇ يەردىن ئېلىپ كەتكىن! 13 چۈنكى بىز بۇ يەرنى يوقىتىمىز؛ چۈنكى ئۇلار توغرىلۇق كۆتۈرۈلگەن داد-پەريات پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىنتايىن كۈچلۈك بولغاچ، پەرۋەردىگار بىزنى ئۈنى يوقىتىشقا ئەۋەتتى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لۇت تاشقىرىغا چىقىپ، قىزلىرىنى ئالدىغان [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ:

«ئەمدى قويۇپ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى يوقىتىدۇ» ـ دېدى. ئەمما ئۇ [بولغۇسى] كۆيۈغۇللىرىنك نەزىرىگە چاقچاق قىلغاندەك كۆرۈندى. **15** تاڭ ئاتقاندا، پەرىشتىلەر لوتنى ئالدىرتىپ: ـ ئەمدى قويۇپ ئايالىڭ بىلەن قېشىڭدىكى ئىككى قىزنىڭنى ئالغىن؛ بولمىسا شەھەرنىڭ قەبىھلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ، ھالاك بولسەن، ـ دېدى. **16** ئەمما ئۇ تىنچىچە تارسالدى بولۇپ تۇرغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا رەھىم قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئىككىيلەن لوتنىڭ قولىنى، ئايالىنىڭ قولىنى ۋە ئىككى قىزنىڭ قوللىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئەچىقىپ، ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. **17** ئۇلارنى چىقارغاندىن كېيىن شۇ ئىش بولدىكى، ئۇلاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ جىنىڭنى ئېلىپ قاچ، ھالاك بولماسلىقىڭ ئۈچۈن كەينىڭگە قارىمای، تۈزلەر گىلىكتىكى ھېچ يەردە توختىماي، تاغقا قاچقىن! ـ دېدى. **18** لېكىن لوت ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولمىغاي، ئەي خوجام، ئۆتۈنۈپ قالاي! **19** مانا، كەمىنەڭ كۆز ئۆڭىدە ئىلتىپات تاپتى، جېنىمنى قۇتقۇزدۇڭ، ماڭا زور مەرھەمەت كۆرسەتتىڭ، ئەمما مەن تاغقا قاچالمايمەن، ئۇنداق قىلسام، ماڭا بىرەر ئاپەت چۈشۈپ، ئۆلۈپ كېتەرمەيمىكەن. **20** قارا، ئاۋۇ شەھەر ئۆگە قېچىپ بارسا بولغۇدەك ناھايىتى يېقىن ئىكەن، شۇنداقلا كىچىك شەھەر ئىكەن! ئۇتۇنۇپ قالاي، مېنىڭ شۇ يەر ئۆگە قېچىشىمغا يول ئېغايسەن! ئۇ كىچىك [شەھەر] ئەمەسمۇ؟! جىنىم شۇ يەردە ئامان قالدۇ! ـ دېدى. **21** پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەير، بۇ ئىشتىمۇ ساڭا ماقۇل بولاي، سەن ئېيتقان شۇ شەھەرنى ۋەيران قىلماي. **22** ئەمدى ئۇ يەر ئۆگە تېزدىن قېچىپ بارغىن؛ چۈنكى سەن شۇ يەر ئۆگە يېتىپ بارمىغۇچە ھېچ ئىش قىلالماسەن، ـ دېدى. شۇڭا ئۇ شەھەرنىڭ ئىسمى «زوئار» دەپ ئاتالغان. **23** لوت زوئارغا يېتىپ بارغاندا كۈن نۇرى يەر يۈزىگە چېچىلغاندى. **24** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەرشتىن، ئۇز يېنىدىن سودوم بىلەن گومورراننىڭ ئۈستىگە گۈڭگۈرت ۋە ئوت ياغدۇرۇپ، **25** شۇ شەھەرلەرنى، پۈتكۈل تۈزلەڭگىنى ھەمدە شەھەرلەردىكى بارلىق ئاھالىلەر ۋە يەردىن ئۈنگەنلەرنى قوشۇپ بەربات قىلدى. **26** لېكىن لوتنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغان ئايالى كەينىگە قارىۋىدى، ئۇز تۇۋۇر ئۈكىگە ئايلىنىپ قالدى. **27** ئەتىسى تاڭ سەھەردە، ئىبراھىم قويۇپ ئىلگىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان جايىغا چىقىپ، **28** سودوم بىلەن گومورىرا تەرەپكە، شۇنداقلا تۈزلەڭگىنىڭ ھەممە يېرىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، يەر يۈزىدىن خۇمدانىنىڭ تۈتۈنىدەك تۈتۈن تۈرلەۋاتقىنىنى كۆردى. **29** ئەمما شۇنداق بولدىكى، خودا ئۇ تۈزلەڭگىكتىكى شەھەرلەرنى ۋەيران قىلغاندا، ئۇ ئىبراھىمنى ئېسىگە ئېلىپ، لوت تۇرغان شەھەرلەرنى بەربات قىلغاندا ئۇنى بالا يىتىپە تىنىڭ ئىچىدىن چىقىرىپ قۇتقۇزدى. **30** ئەمما لوت زوئار شەھىرىدە تۇرۇشتىن قورققاچقا، زوئاردىن كېتىپ، تاغقا چىقىپ، ئىككى قىزى بىلەن شۇ يەردە ماكانلاشتى. ئۇ ئىككى قىزى بىلەن بىر ئۆڭكۈزدە تۇردى. **31** ئەمدى چوڭ قىز كىچىكىگە: ـ ئاتىمىز بولسا قېرىپ كەتتى؛ دۇنيانىڭ قائىدە-يوسۇنى يېچە بۇ يۇرتتا بىر ئۆگە يېقىنچىلىق قىلىدىغان ھېچ ئەر كىشى قالمىدى. **32** قېنى، ئاتىمىزنى شاراب بىلەن مەست قىلىپ قويۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتايلى؛ شۇنداق قىلساق، بىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ ئۇرۇقىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. **33** شۇنىڭ بىلەن ئۈلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، چوڭ قىزى كىرىپ ئاتىسى بىلەن ياتتى. لېكىن لوت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قويۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. **34** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، چوڭى كىچىكىگە: ـ مانا، مەن ئاخشام ئاتام بىلەن ياتتىم؛ بۈگۈن كەچتىمۇ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ئىچكۈزەيلى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتقىن، شۇنداق قىلىپ، ھەر ئىككىمىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ نەسلىنى قالدۇرالايمىز، ـ دېدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۈلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، كىچىك قىزى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى. ئەمما لوت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قويۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. **36** شۇنداق قىلىپ، لوتنىڭ ئىككىلا قىزى ئۇز ئاتىسىدىن ھاملىدار بولۇپ قالدى. **37** چوڭى بولسا ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى موئاب قويدى؛ ئۇ بۈگۈنكى موئابىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر. **38** كىچىكىمۇ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى بەن-ئاممى قويدى. ئۇ بۈگۈنكى ئامموننىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

20 ئىبراھىم ئۇ يەردىن چىقىپ، جەنۇب تەرەپتىكى نەگە ۋۇگە كۆچۈپ كېلىپ، قادەش بىلەن شۇرنىڭ ئارىلىقىدا تۇرۇپ قالدى؛ بىر مەھەلدىن كېيىن گەراردا ئولتۇراقلاشتى. **2** شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىمدۇر»، دېگەندى. شۇنىڭ بىلەن گەرارنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك ئادەم ئەۋەتىپ، ساراھنى [ئۆزىگە] خوتۇن بولۇشقا ئېلىۋالدى. **3** لېكىن [بىر كۈنى] كېچىسى چۈشىدە خودا ئابىمەلەككە كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن ئۆز ۋۇگۈڭگە ئېلىۋالغان ئايال سەۋەبىدىن ئەمدى ئۆلگەن ئادەمدۇرسەن؛ چۈنكى ئۇ باشقا بىرسىنىڭ ئايالىدۇر ـ دېدى. **4** ئەمما ئابىمەلەك ئۇنىڭغا تېخى يېقىنچىلىق قىلمىغاندى. ئۇ خۇداغا: ـ ئى رەب، ھەققانىي بىر خەلقنىمۇ ھالاك قىلامسەن؟ **5** ئۇ ئۆزىمۇ ماڭا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم» دەپ ئېيتمىدىمۇ؟ يەنە كېلىپ، بۇ ئايالمۇ «ئۇ مېنىڭ ئاكام»، دەپ ئېيتقاندى. مەن بولسام ساپ كۆڭلۈم ۋە دۇرۇس نىيىتىم بىلەن بۇ ئىشنى قىلدىم، ـ دېدى. **6** خودا چۈشىدە ئۇنىڭغا يەنە: ـ بۇ ئىشنى ساپ كۆڭۈل بىلەن قىلغىنىڭنى بىلىمەن؛ شۇ سەۋەبتىن مەن سېنى ئالدىمدا گۇناھ قىلمىشتىن توسۇپ، ئۇنىڭغا تېگىنىشىڭگە قويمىدىم. **7** ئەمدى ئۇ كىشىنىڭ ئايالىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بەر؛ چۈنكى ئۇ پەيغەمبەر، ئۇ سېنىڭ ھەققىڭدە دۇئا قىلىدۇ ۋە سەن تىرىك قالىسەن. ئەگەر ئۇنى ياندۇرۇپ بەرمىسەڭ شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، سەن ۋە ھەممە ئادەملىرىڭ قوشۇلۇپ جەزمەن ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. **8** ئابىمەلەك ئەتىگەن تاڭ سەھەردە قويۇپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا سالدى؛ بۇ ئادەملەر ناھايىتى قورقۇشۇپ كەتتى. **9** ئاندىن ئابىمەلەك ئىبراھىمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ بۇ بەزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ مەن ساڭا زادى نېمە گۇناھ قىلدىم، سەن مەن ۋە پادىشاھلىقىمغا ئېغىر بىر گۇناھنى يۈكلەپ قويدۇڭ؟ ماڭا قىلمايدىغان ئىشلارنى قىلدىڭ! ـ دېدى. **10** ئابىمەلەك ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن زادى بىزنىڭ نېمە ئىشىمىزنى كۆرگىنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلدىڭ؟ ـ دېدى. **11** ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ «بۇ يەردە شۇبھىسىزكى ھېچكىم خۇدادىن قورقايدىكەن، ئۇلار مېنى ئايالىم ئۈچىيلدىن ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ»، دەپ ئويلىغانىدىم. **12** ئەمەلىيەتتە، ئۇنىڭ مېنىڭ سىڭلىم ئىكەنلىكى راست، لېكىن ئۇ مېنىڭ ئاتا بىر، ئانا بۆلەك سىڭلىم؛ كېيىن ئۇ مېنىڭ ئايالىم بولدى. **13** لېكىن خۇدا مېنى ئاتامنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىپ سە رگەردانلىققا يۈرگۈزگىنىدە، مەن ئايالىمغا: ـ بىز قەيە رگىلا بارساق، سەن ماڭا شۇنداق شاپائەت كۆرسەتكەيسەنكى، مېنىڭ توغرامدا: «بۇ مېنىڭ ئاكام بولدۇ»، دېگىن، ـ دەپ ئېيتقانىدىم ـ دېدى. **14** ئاندىن ئابىمەلەك قوي-كالىلار، قۇللار ۋە دېدە كەلەرنى ئېلىپ ئۇلارنى ئىبراھىمغا بەردى ۋە ئايالى ساراھنىمۇ ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەردى. **15** ئابىمەلەك: ـ مانا مېنىڭ زېمىنىم بولسا ئالدىڭدا تۇرۇۋېتۇ؛ كۈزۈڭگە قايسى يەر ياقسا شۇ يەردە تۇرغىن، ـ دېدى. **16** ئۇ ساراھقا: «مانا، مەن ئاكاڭغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە بەردىم؛ مانا بۇلار ئۇز يېنىڭىكىلەر، شۇنداقلا ھەممە ئادەملەرنىڭ كۆز ئالدىدا ۋۇياتنى ياپقۇچى بولدۇڭ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ھەرقانداق داغ-ئەيىبتىن خالاس بولىسەن». **17** ئىبراھىم خودىغا دۇئا قىلدى، خودا ئابىمەلەك، ئايالى ۋە كېنىزە كلىرىنى ساقايتتى؛ ئاندىن ئۇلار [يەنە] بالا تۇغالايدىغان بولدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىمنىڭ ئايالى ساراھ ئۈچۈيلدىن ئابىمەلەكنىڭ ئۆيىدىكى ھەممە خوتۇنلارنىڭ بالىياتقۇلىرىنى ئېتىپ ۋۇياتىدى.

21 ئەمدى پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك ساراھنى يوقلىدى، پەرۋەردىگار ساراھقا دېگىنىدەك قىلدى. **2** ساراھ ھاملىدار بولۇپ، ئىبراھىم قېرىغاندا خودا ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتتا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. **3** ئىبراھىم ئۆزىگە تۇرەلگەن ئوغلى، يەنى ساراھ ئۇنىڭغا تۇغۇپ بە رگەن ئوغلىنىڭ ئىسمىنى ئىسھاق قويدى. **4** ئاندىن ئىبراھىم خودا ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۆز ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلۇپ سە ككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى. **5** ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلغان چاغدا، ئىبراھىم يۈز ياشتا ئىدى. **6** ساراھ: «خودا مېنى كۈلدۈرۈۋەتتى؛ ھەر كىم بۇ ئىشنى ئاڭلىسا، مەن بىلەن تەڭ كۈلۈشىدۇ»، دېدى. **7** ئۇ يەنە: ـ كىممۇ ئىبراھىمغا: «ساراھ بالا ئېمىتىدىغان بولدۇ!» دەپ ئېيتالايتتى؟ چۈنكى ئۇ قېرىغاندا ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم! ـ دېدى. **8** بالا چوڭ بولۇپ، ئەمچە كتىن ئايرىلدى. ئىسھاق ئەمچە كتىن ئايرىلغان كۈنى ئىبراھىم چوڭ زىياپەت تۈتكۈزۈپ بەردى. **9** ئەمما ساراھ مىسىرلىق ھەجەرنىڭ ئىبراھىمغا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇلىنىڭ [ئىسھاقتى] مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ قالدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىبراھىمغا: ـ بۇ دېدەك بىلەن ئوغلىنى ھەيدىۋەت! چۈنكى بۇ دېدە كنىڭ ئوغلى مېنىڭ ئوغلۇم ئىسھاق بىلەن تەڭ ۋارىس بولسا بولمايدۇ!، ـ دېدى. **11** [ساراھنىڭ] بۇ سۆزى ئىبراھىمغا تولىمۇ ئېغىر كەلدى؛ چۈنكى [ئىسمائىلمۇ] ئۇنىڭ ئوغلى-دە! **12** لېكىن خودا ئىبراھىمغا: ـ بالاڭ ۋە دېدىكىڭ ۋەجىدىن بۇ سۆز ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن، بەلكى ساراھنىڭ ساڭا دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالغىن؛

چۈنكى ئىسھاقتىن بولغىنى سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ. 13 لېكىن دېدە كىنىڭ ئوغلىدىنمۇ بىر خەلق-مىللەت پەيدا قىلىمەن، چۈنكى ئۇمۇ سېنىڭ نەسلىڭ، ـ دېدى. 14 تەسىي تاڭ سەھەردە ئىبراھىم قويۇپ، نان بىلەن بىر تۇلۇم سۈتنى ئېلىپ ھەجەر گە بېرىپ، ئوشۇنىسىگە يۈ دكىزۇپ، بالىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ، ئىككىسىنى يولغا سېلىپ قويدى. ھەجەر كېتىپ، بەئەر-شىبانىڭ چۆلىدە كېزىپ يۈردى. 15 ئەمدى تۇلۇمدىكى سۇ تۈگەپ كەتكەنىدى؛ ھەجەر بالىنى بىر چاتقالنىڭ تۈۋىگە تاشلاپ قويۇپ، تۈز-تۈزگە: «بالىنىڭ تۆلۈپ كېتىشىگە قاراپ چىدىمايمەن» دەپ، بىر ئوق ئېتىمچە يىراققا بېرىپ، ئۆدۈلدا ئولتۇردى. ئۇ ئۆدۈلدا ئولتۇرۇپ، پەريياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى. 17 خۇدا ئوغۇلنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ھەجەرنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ھەجەر، ساڭا نېمە بولدى؟ قورقمىغىن، چۈنكى خۇدا ئوغۇلنىڭ [يىغا] ئاۋازىنى يېتىقان يېرىدىن ئاڭلىدى. 18 ئەمدى قوپۇپ، قولۇڭ بىلەن بالىنى يۈلەپ تۇرغىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر ئەل-مىللەت قىلىمەن، ـ دېدى. 19 شۇئان خۇدا [ھەجەرنىڭ] كۆزلىرىنى ئاچتى، ئۇ بىر قۇدۇقنى كۆردى. ئۇ بېرىپ ئۇلۇمغا سۇ تولدۇرۇپ، ئوغۇلغا ئىچكۈزدى. 20 خۇدا ئۇ بالا بىلەن بىللە بولدى؛ ئۇ تۆسۈپ چوڭ بولدى. ئۇ چۆلدە ياشاپ، مە رگەن بولۇپ يېتىشتى. 21 ئۇ پاران چۆلىدە تۇردى؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئانىسى ئۇنىڭغا مىسىر زېمىنىدىن بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. 22 ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكىرىبىشى فىكول كېلىپ ئىبراھىمغا: ـ قىلغان ھەممە ئىشلىرىڭدا، خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللىدۇر. 23 ئەمدى سەن دەل مۇشۇ يەردە ماڭا، ئوغلۇمغا ۋە نەۋرەمگە خىيانەت قىلماسلىققا خۇدانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بە رگەيسەن؛ مەن ساڭا كۆرسىتىپ كەلگەن مېھرىبانلىقىمدەك، سەنمۇ ماڭا ۋە سەن ھازىر تۇرۇۋاتقان يۇرتقا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، ـ دېدى. 24 ئىبراھىم: قەسەم قىلىپ بېرەي، دېدى. 25 ئاندىن ئىبراھىم ئابىمەلەكنىڭ چاكارلىرى تارتىۋالغان بىر قۇدۇق توغرىسىدا ئابىمەلەكنى ئەيىبلىدى. 26 ئابىمەلەك: ـ بۇ ئىشنى قىلغان كىشىنى بىلمەيمەن؛ سەن بۇ ئىشنى ماڭىمۇ ئېيتمايسەن، مەن بۇ ئىشنى پەقەت بۈگۈنلا ئاڭلىشىم، ـ دېدى. 27 ئىبراھىم قوي-كالا ئېلىپ ئابىمەلەككە تەقدىم قىلدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىككىلىسى ئەھدە قىلىشتى. 28 ئىبراھىم يەنە پادىدىن يەتتە چىشى قوزىنى بىر تەرەپكە ئايرىپ قويدى. 29 ئابىمەلەك ئىبراھىمدىن: ـ سەن بىر تەرەپكە ئايرىپ قويغان بۇ يەتتە چىشى قوزىنىڭ نېمە مەنىسى بار؟ ـ دەپ سوريۇدى، 30 ئۇ: ـ مېنىڭ بۇ قۇدۇقنى كولىغىنىمنى ئېتىراپ قىلغىنىڭغا گۇۋاھلىق سۈپىتىدە بۇ يەتتە چىشى قوزىنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 31 بۇ ئىككىسى شۇ يەردە قەسەم قىلىشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ شۇ جايىنى «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىدى. 32 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بەئەر-شىبادا ئەھدە قىلىشتى. ئاندىن ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكىرىبىشى فىكول قوزغىلىپ، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كەتتى. 33 ئىبراھىم بەئەر-شىبادا بىر تۈپ يۇلغۇنىنى تىكىپ، ئۇ يەردە ئەبەدىي تەڭرى بولغان يەھۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. 34 ئىبراھىم فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇزۇن ۋاقىتقىچە تۇرۇپ قالدى.

22

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئىبراھىمنى سىناپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىبراھىم! دېدى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 2 ئۇ: ـ سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، موريا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان تاغلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، ـ دېدى. 3 تەسىي ئىبراھىم سەھەر قوپۇپ، ئېشىكىنى توقۇپ، يىگىتلىردىن ئىككىيلەن بىلەن ئىسھاقنى بىللە ئېلىپ، كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتۇن يېرىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقان يە رگە قاراپ ماڭدى. 4 ئۈچىنچى كۈنى ئىبراھىم ېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، يىراقتىن ئۇ يەرنى كۆردى. 5 ئىبراھىم يىگىتلىرىگە: ـ سىلەر ئېشىمدەك بىلەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ تۇرۇڭلار. مەن بالام بىلەن ئۇ يەر گە بېرىپ، سەجدە قىلىپ، ئاندىن قېشىڭلارغا يېنىپ كېلىمىز، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كويدۇرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، ئۆزى قولىغا پىچاق بىلەن ئوتنى ئېلىپ، ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى. 7 ئىسھاق ئاتىسى ئىبراھىمغا: ـ ئەي ئاتا! دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن، ئوغلۇم، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ مانا ئوت بىلەن ئوتۇنغۇ بار، ئەمما كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدىغان قوزا قېنى؟ ـ دەپ سوريۇدى، 8 ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ئۆزى ئۆزىگە كويدۇرمە قۇربانلىق قوزىنى تەمىنلەيدۇ، ـ دېدى. ئاندىن ئىككىسى بەرگە يولىنى داۋاملاشتۇردى. 9 ئاخىرىدا ئۇلار خۇدا ئىبراھىمغا ئېيتقان جايغا يېتىپ كەلدى. ئىبراھىم ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، ئۈستىگە ئوتۇننى تىزىپ قويدى. ئاندىن ئۇ ئوغلى ئىسھاقنى باغلاپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ياتقۇزدى. 10 ئاندىن ئىبراھىم قولىنى ئۇزىتىپ، ئوغلىنى بوغۇزلىغىلى پىچاقنى ئالدى. 11 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئىبراھىم، ئىبراھىم! ـ دەپ ۋارقىرىدى. ئۇ: ـ مانا مەن، ـ دېدى. 12 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن بالىغا قولۇڭنى تە گىكزۈمگىن، ئۇنى ھېچنېمە قىلمىغىن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدادىن قورققانلىقىڭنى بىلدىم؛ چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايىمىدىڭ، ـ دېدى. 13 ئىبراھىم ېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، ئارقىسىدا مۈڭگىزلىرى چاتقالغا چىرىمىشىپ قالغان بىر قوچقارنى كۆردى. ئىبراھىم بېرىپ قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنى ئوغلىنىڭ ئورنىدا كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم شۇ جايغا «ياھوۋەھ-يىرەھ» دەپ ئات قويدى. شۇڭا كىشىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا تەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز بۈگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ. 15 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئىبراھىمنى ئىككىنچى قېتىم چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ 16 سەن ئۆز ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى ئايماي بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، 17 ـ مەن سېنى زور بەركەتلەپ، نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن كۆپەيتىپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك غولىتىمەن؛ نەسلىڭ بولسا دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولىدۇ. 18 سەن مېنىڭ ئاۋازىمغا قولاق سالغىنىڭ ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ نامى بىلەن ئۆزلىرى ئۈچۈن بەخت-بەركەت تىلەيدۇ، ـ دېدى. 19 ئاندىن ئىبراھىم يىگىتلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ باردى. ئۇلار ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇۋىشۇپ بەئەر-شىباغا يول ئالدى. ئىبراھىم بەئەر-شىبادا ئۇزۇپ قالدى. 20 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئىبراھىمغا: «مانا ملكاھمۇ ئىنىڭ ناھورغا بىرقانچە ئوغۇل ئوغۇپ بېرىپتۇ»، دېگەن خەۋەر يەتتى. 21 ئۇلار بولسا ئۈنجى ئوغلى ئۆز، ئۇنىڭ ئىنىسى بۇز ۋە ئارامنىڭ ئاتىسى بولغان كەمۇئەل، 22 ئاندىن كەسەد، خازو، پىلداش، يىدلاف ۋە بېتۈئەل دېگەن ئوغۇللار ئىدى. 23 (بېتۈئەلدىن رىۋكاھ تۇرەلدى). بۇ سە ككىزىنى ملكاھ ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورغا ئۇغۇپ بەردى. 24 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ كېنىزىكى رەئۇماھمۇ تېباھ، گاھام، تاخاش ۋە مائاكاھ دېگەنلەرنى ئۇغۇپ بەردى.

23

ساراھ بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ياشقىچە ئۆمۈر كۆردى. بۇ ساراھنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى ئىدى. 2 ساراھ قانائان زېمىنىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبروندا ۋاپات بولدى. ئىبراھىم بېرىپ ساراھ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار قىلدى. 3 ئىبراھىم ئۆز مەرھۇمەسىنىڭ يېنىدىن قوپۇپ، ھىتتىيلارغا سۆز قىلىپ: 4 ـ مەن بولسام ئاراگلاردا مۇساپىر مېھمان، خالاس؛ سىلەر ئەمدى ئاراگلاردىن ماڭا بىر يەرلىك بېرىڭلار، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ مەرھۇمەمنى ئالدىمدا كۆرۈنۈپ تۇرمىسۇن ئۈچۈن ئېلىپ بېرىپ دەپنە قىلاي، ـ دېدى. 5 ھىتتىيلار ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۍ خوجام، بىزگە قولاق سالغايلا! سىلى ئارىمىزدا خۇدانىڭ بىر شاھزادىسى ھېسابلىنىلا! ئارىمىزدىكى ئەڭ ئېسىل يەرلىكنى تاللاپ، شۇ يەردە مەرھۇمەلىرىنى دەپنە قىلغايلا! مەرھۇمەلىرىنى دەپنە قىلىشقا ھېچقايسىمىز ئۆز يەرلىكىنى سىلىدىن قىلىمايدۇ، ـ دېدى. 7 ئىبراھىم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇ زېمىندىكى خەلققە، يەنى ھىتتىيلارغا تەزىم قىلىپ، 8 ئۇلارغا: ـ ئەگەر مەرھۇمەمنىڭ كۆز ئالدىمدا ئۆرۈەرمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، دەپنە قىلىشىمنى راۋا كۆرسە گلار، ئۇنداقتا سۆزۈمنى ئاگلاپ مېنىڭ ئۈچۈن زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونغا سۆز قىلىپ، 9 ئۇنىڭ ئېتىزىنىڭ ئايىغىدا ئۆزىنىڭكى بولغان ماكپېلاھنىڭ غارىنى ماڭا بېرىشنى ئىلتىماس قىلىگلار. ئۇ ماڭا بۇنى سىلەرنىڭ ئاراگلاردا گۆرستان بولۇشقا تولۇق تەرخىدە بەرسۇن، ـ دېدى. 10 شۇ چاغدا ئەفرون ھىتتىيلار ئارىسىدا ئولتۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ھىتتىيلىق ئەفرون ھىتتىيلارنىڭ ئالدىدا، يەنى شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ 11 يوقسۇ، ئەي خوجام، ماڭا قولاق سالغايلا. بۇ ئېتىزلىقنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى غارنى سىلگە بېرەي؛ ئۇنى ئۆز خەلقىم بولغان ئادەملەرنىڭ ئالدىدا سىلگە بەردىم؛ ئۆز مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا، ـ دېدى. 12 ئاندىن ئىبراھىم يەنە زېمىن خەلقى ئالدىدا تەزىم قىلىپ، 13 شۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ قولاقلىرى ئالدىدا ئەفرونغا: ـ ئىلتىماسىمغا قولاق سالغايلا؛ مەن بۇ ئېتىزلىقنىڭ نەرخى يېنچە پۇل بېرەي، ئۇنى مەندىن قوبۇل قىلغايلا، ئاندىن مەن مېيىتىمنى شۇ

يەردە دەپنە قىلاي، ـ دېدى. **14** ئەفرون ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: **15** ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا، تۆت يۈز شە كەل كۈمۈشكە يارايدىغان بىر ئېتىزلۇق، سىلى بىلەن مېنىڭ ئارامدا نېمە ئىدى؟ سىلى مېيىتلىرىنى دەپنە قىلغايلا ـ دېدى. **16** ئىبراھىم ئەفروننىڭ سۆزىگە قوشۇلدى، ئاندىن ئەفرون ھىتتىيلار ئالدىدا ئېيتقان باھانى، يەنى شۇ چاغدىكى سودا تۆۋەنمى ۋېنچە تۆت يۈز شە كەل كۈمۈشنى تارازىدا تارتىپ بەردى. **17** شۇنداق قىلىپ مامرەنىڭ تۆدۈلدىكى ماكپېلاھقا جايلاشقان ئەفروننىڭ ئېتىزلىقى، يەنى ئېتىزلىقنىڭ تۈزى، تۈنىكىدىكى غار، شۇنداقلا ئېتىزلىقنىڭ ئىچى ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى **18** ھىتتىيلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىبراھىمغا تاپشۇرۇلۇپ، [يەنى ئەفروننىڭ] شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن بارلىق كىرگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ مۈلكى قىلىپ بېكىتىلدى. **19** شۇنىڭدىن كېيىن ئىبراھىم ئايالى ساراھنى قانائان زېمىنىدىكى مامرە (يەنى، ھېبرون) نىڭ تۆدۈلدىكى ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ غاربىدا دەپنە قىلدى. **20** شۇ تەرىقىدە ئۇ ئېتىزلىق ۋە ئۇنىڭدىكى غار ھىتتىيلار تەرىپىدىن ئىبراھىمغا گۆرىستان بولۇشقا تايىن قىلىندى.

24

ئىبراھىم قېرىپ، يېشى بىر يېرە رگە بېرىپ قالغانىدى، پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا ھەر تەرەپتە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغانىدى. **2** ئىبراھىم ۋېيدىكى ئەڭ مۆتىۋەر خىزمەتكارى، ئۇزۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى باشقۇرىدىغان غوجدارغا: ـ قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويغىن؛ **3** مەن سېنى ئاسمانلارنىڭ خۇداسى شۇنداقلا يەرنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلدۇرىمەنكى، سەن مەن ھازىر تۇرۇۋاتقان بۇ قانائانىيلارنىڭ ئارىسىدىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ بەرمەي، **4** بەلكى ئۆز يۇرتۇمغا، شۇنداقلا ئۆز تۇرۇق-تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇم ئىسھاققا خوتۇن ئېلىپ بە رگەيسەن، ـ دېدى. **5** خىزمەتكارى ئۇنىڭغا: ـ مۇبادا ئۇ قىز مەن بىلەن بۇ يۇرتقا كەلگىلى ئۈنمىسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرى چىققان شۇ يۇرتقا ئوغۇللىرىنى ياندۇرۇۋېپ ئاپىرامدىمەن؟ ـ دېدى. **6** ئىبراھىم ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھېزىر بول، ئوغلۇمنى ھە رگىز شۇ يە رگە ياندۇرۇۋېپ بارمىغىن! **7** مېنى ئاتامنىڭ ۋېنى بىلەن تۇغغانلار يۇرتۇمدىن يېتە كلەپ ئېلىپ كەلگۈچى، يەنى ماڭا سۆز قىلىپ: ـ «سېنىڭ نەسىلىڭگە بۇ يۇرتنى بېرىمەن»، دەپ ماڭا قەسەم قىلغان، ئاسمانلىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پەرىشتىسىنى ئالدىڭغا ئەۋەتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇ يەردىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ كېلەلەيسەن. **8** شۇنداقتىمۇ، ئە گەر قىز سەن بىلەن بۇ يە رگە كەلگىلى ئۈنمىسا، مەن ساڭا قىلدۇرىدىغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئەمما ئوغلۇمنى ئۇ يە رگە ھە رگىز ياندۇرۇۋېپ بارمىغىن، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن خىزمەتكار قولىنى خوجىسى ئىبراھىمنىڭ يوتىسىنىڭ ئاستىغا قويۇپ ئۆرۈپ، بۇ توغرىدا ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. **10** ئاندىن خىزمەتكار بۇ توغرىدا خوجىسىنىڭ ئۆزىگىردىن ئونى، شۇنداقلا خوجىسىنىڭ ھەرخىل ئېسىل نەرسىلىرىنى ئېلىپ يولغا چىقتى؛ ئۇ ئارام-ئاھارائىم رايونىغا سەپەر قىلىپ، ناھورنىڭ شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. **11** ئۇ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى بىر قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلىرىنى چۆكۈندۈردى: بۇ كەچقۇرۇن، قىز-ئايالىلارنىڭ سۇ تارتقىلى چىقىدىغان چېغى ئىدى. **12** ئۇ دۇئا قىلىپ: ـ ئەي خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئۆتۈنمەنكى، بۈگۈن مېنىڭ ئىشىمنى ئوڭۇنا تارتقايسەن، خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. **13** مانا مەن بۇ يەردە قۇدۇقنىڭ يېشىدا تۇرۇۋاتىمەن ۋە شەھەر خەلقىنىڭ قىزلىرى بۇ يە رگە سۇ تارتقىلى كېلىۋاتىدۇ. **14** ئەمدى شۇنداق بولسۇنكى، مەن قايسى قىزغا: «كوزىمزىككىنى چۈشۈرسەڭ، مەن سۇ ئىچۋالسام ۋېتىكەن!» دېسەم، ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مانا ئىچكىن، مەن تۆگىلىرىڭنىمۇ سۇغىرىپ قويايي»، دېسە، ئۇ قىز سەن قۇلۇڭ ئىسھاققا بېكىتكىنىڭنىڭ ئۆزى بولسۇن. بۇنىڭدىن سېنىڭ خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت قىلغانلىقىڭنى بىلەلەيمەن، ـ دېدى. **15** ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ربۇكاھ كومزەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ كەلدى؛ ئۇ بولسا ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورنىڭ ئايالى ملكاھتىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى ئىدى؛ **16** قىز ئىنتايىن چىرايلىق بولۇپ، ھېچ ئەر كىشى تە گىگەن پاك قىز ئىدى. ئۇ قۇدۇقنىڭ ۋېنىغا چۈشۈپ، كومزەكنى تولدۇرۇپ ئاندىن چىقتى. **17** خىزمەتكار ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، كومزىككىنىڭ ئازغىنا سۇ ئوتلۇۋالاي، دېدى. **18** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىچكىلا، ئەي خوجام! دەپلا، كومزەكنى دەرھال قولىغا ئېلىپ، ئۇنىڭ سۇ ئىچىشى ئۈچۈن سۇندى. **19** ئۇ سۇيىدىن ئۇنىڭغا قانغۇچە ئىچكۈ زگەندىن كېيىن: ـ تۆگىلىرىگىمۇ قانغۇچە سۇ ئىچكۈزۈپ قويايي، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەرھال كومزەكتىكى سۇنى ئولاققا تۆكۈۋېتىپ، يەنە قۇدۇققا سۇ تارتقىلى يۈگۈرۈپ باردى؛ ئۇ ئۆنىڭ ھەممە تۆگىلىرىگە سۇ تارتىپ بەردى. **21** ئۇ كىشى ئۇنىڭغا كۆزىنى تىككىنچە جىمجىت تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئوڭۇ قىلغان، قىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن كۈتۈۋاتاتتى. **22** تۆگىلەر سۇ ئىچىپ قانغاندا، شۇنداق بولدىكى، ھېلىقى كىشى يېرىم شە كەللىك بىر ئالتۇن بۇرۇن ھالقىسى بىلەن ئىككى قولىغا ئون شە كەللىك ئالتۇن بىلەزۈكنى چىقىرىپ قىزغا بېرىپ ئۇنىڭغا: **23** سەن كىمنىڭ قىزى بولىسەن؟ ماڭا دەپ بەرسەڭ! ئاتاڭنىڭ ۋېيدە بە رگە قونغۇدەك جاي بارمۇ؟ ـ دەپ سوردىڭ. **24** قىز ئۇنىڭغا: ـ مەن ملكاھنىڭ ناھورغا تۇغۇپ بە رگەن ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى، **25** يەنە ئۇنىڭغا: ـ بىزنىڭكىدە سامان بىلەن بوغۇز كە ڭزى، [سىلە رگە] قونغىلى جايمۇ بار، ـ دېدى. **26** شۇئان بۇ ئادەم ئېگىلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىپ: **27** ئۆز شاپائىتى بىلەن خوجامدىن ۋاپادارلىقىنى ئايمىغان، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي! پەرۋەردىگار بۇ سەپىرىمدە مېنى خوجامنىڭ قېرىندىشلىرى تۇرغان ۋېگە باشلاپ كەلدى! ـ دېدى. **28** قىز يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئانىسىنىڭ ۋېدىكىلە رگە ئېيتىپ بەردى. **29** ئەمدى ربۇكاھنىڭ لابان دېگەن بىر ئاكىسى بار ئىدى. لابان قۇدۇقتىڭ بېشىغا، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ چىقتى. **30** چۈنكى ئۇ سىگىلىسىنىڭ بۇرۇن ھالقىسىنى ۋە قولىدىكى بىلەزۈكلەرنى كۆرۈپ، ھەمدە سىگىلىسىنىڭ: ئۇ ئادەم ماڭا مۇنداق-مۇنداق دېدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا باردى. مانا، ئۇ كىشى قۇدۇقتىڭ يېنىدا تۆگىلەرنىڭ قېشىدا تۇراتتى. **31** لابان ئۇنىڭغا: ـ ئەي يەرۋەردىگارنىڭ بەخت-بەرىكتى ئاتا قىلىنغۇچى، كە رگىلا! نېمە ئۈچۈن تاشقىردا تۇردىلا؟ مەن ئۆينى تەييارلاپ قويدۇم، تۆگىلە رگىمۇ جاي راسلىدىم، ـ دېدى. **32** ئۇ ئادەم ۋېگە كىردى؛ لابان تۆگىلەردىن يۈكنى چۈشۈرۈپ، تۆگىلە رگە سامان بىلەن بوغۇز بېرىپ، ئۇ كىشىنىڭ ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇغىلى سۇ ئېلىپ كەلدى؛ **33** ئاندىن ئۇ كىشىنىڭ ئالدىغا تائام قويۇلدى؛ لېكىن ئۇ: ـ مەن گېپىمنى دېمەي تۇرۇپ تائام يېمەيمەن، ـ دېدى. لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقايلا، دېدى. **34** ئۇ: ـ مەن بولسام ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارىمەن؛ **35** پەرۋەردىگار خوجامغا كۆپ بەختىدىن بەرىكەت ئاتا قىلغاچقا، ئۇ ئۇلۇغ بىر كىشى بولدى. ئۇ ئۇنىڭغا قوي بىلەن كالا، كۈمۈش بىلەن ئالتۇن، قۇل بىلەن دېدە كلەرنى، تۆگە بىلەن ئېشە كلەرنى بەردى. **36** خوجامنىڭ ئايالى ساراھ قېرىغاندا خوجامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بە رگەندى. خوجام [ئوغلىغا] تۇرنىڭ بارلىقىنى ئاتىدى. **37** خوجام مېنى قەسەم قىلدۇرۇپ: «سەن مەن تۇرۇۋاتقان زېمىنىدىكى قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرمە، **38** بەلكى جەزمەن ئاتامنىڭ ۋېگىگە، ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بە رگەيسەن»، ـ دېدى. **39** ئۇ ۋاقىتتا مەن خوجامغا: «ئۇ قىز مەن بىلەن كەلگىلى ئۈنمىسچۇ؟» ـ دېسەم، **40** ئۇ ماڭا جاۋاب بېرىپ: «تۇتقان يوللىرىم ئۈنىڭغا ئوچۇق بولغان پەرۋەردىگارىم ئۆز پەرىشتىسىنى سېنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ يولۇڭنى ئوڭ قىلىدۇ. بۇ تەرىقىدە سەن مېنىڭ ئائىلىدىكىلىرىم ئارىسىدىن، ئاتامنىڭ جەمەتى ئىچىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بېرىسەن. **41** شۇنداق قىلىپ ئائىلەمدىكىلەرنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىنىڭدا، سەن مەن قىلدۇرغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئۇلار ساڭا قىزنى بەرمىسىمۇ ئوخشاشلا قەسەمدىن خالاس بولىسەن»، ـ دېگەندى. **42** شۇڭا مەن بۈگۈن بۇ قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئە گەر سە ن بۇ سەپىرىمنى ئوڭ قىلساڭ: ـ **43** مانا مەن سۇ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتىمەن؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، سۇ تارتقىلى كەلگەن قىزغا: «كوزاڭدىن ماڭا بىر ئوتلام سۇ بە رگەن بولساڭ»، دېسەم، **44** ئۇ ماڭا: «سەن ئىچكىن، تۆگىلىرىڭگىمۇ سۇ تارتىپ بېرەي»، دەپ جاۋاب بەرسە، ئۇنداقتا بۇ قىز دەل پەرۋەردىگار ئۆزى خوجامنىڭ ئوغلى ئۈچۈن بېكىتكەن قىز بولسۇن، دەپ دۇئا قىلغانىدىم. **45** كۆڭۈلۈمدە تېخى سۆزۈم تۈگىمەيلا، مانا، ربۇكاھ كومزەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ، قۇدۇقتىڭ ۋېنىغا چۈشۈپ سۇ تارتتى؛ مەن ئۇنىڭغا: ـ ئىلتىپات قىلىپ، ماڭا سۇ ئىچكىلى قويساڭ، دېۋىدىم، **46** ئۇ دەرھال كومزىكىنى مۇرىسىدىن چۈشۈرۈپ: «ئىچكىلا، تۆگىلىرىمنىمۇ سۇغىرىپ قويايي»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئىچتىم؛ ئۇ تۆگىلىرىمنىمۇ سۇغىرىپ قويدى. **47** ئاندىن مەن ئۇنىڭدىن: ـ كىمنىڭ قىزى بولىسەن، دەپ سورىسام، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ناھورنىڭ ملكاھدىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى. شۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ بۇرنىغا ھالقا، قولىرىغا بىلەزۈكلەرنى سېلىپ قويدۇم؛ **48** ئاندىن ئېگىلىشىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدىم؛

خوجامنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزىنى ئۆزىنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئېلىپ كېتىشكە مېنىڭ يولۇمنى ئوڭ قىلغىنى ئۈچۈن، خوجامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېيتتىم. **49** ئەمدى سىلەر خوجامغا ئىخلاس قىلىپ شاپائەت كۆرسىتەيلى دېسە كەلەر، يۇنى ما گا دە كەلەر. ئە گەر خالىمىسا كەلەر، ئۇنىمۇ ما گا ئېيتىڭلار، مەن ئوڭ تەرىپىگە يا كى سول تەرىپىگە بارىمەن، ـ دېدى. **50** ئەمدى لابان بىلەن بېتۇئەل جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىن بولغاچ، سىلگە يا ئۆنداق يا بۇنداق دېيەلەيمىز. **51** مانا، ر ەۋكاھ ئالدىڭلاردا تۇرىدۇ؛ ئۇنى ئېلىپ كەتكىلا. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك ئۆز خوجىلىرىنىڭ ئوغلىغا خوتۇن بولسۇن، ـ دېدى. **52** ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، يە رگە ئېگىلىشىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **53** ئاندىن، خىزمەتكار كۈمۈش ۋېزىملارنى، ئالتۇن ۋېزىملارنى ۋە كىيىم-كېچەك كەلىرنى چىقىرىپ، بۇلارنى ر ەۋكاھقا بەردى؛ ئۇ يەنە قىزىنىڭ ئاكىسى ۋە ئانىسىغىمۇ قىممەتلىك ھەدىيەلەرنى سۇندى. **54** ئاندىن ئۇ ۋە ھەمراھلىرى بىلەن بىللە يەپ-ئىچىپ، شۇ يەردە قونۇپ قالدى. ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ، ئۇ ئۇلارغا: مېنى خوجامنىڭ قېشىغا يولغا سېلىپ قويۇڭلار، دېۋىدى، **55** قىزىنىڭ ئاكىسى بىلەن ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قىز بىرقانچە كۈن يا كى ئون كۈن يېنىمىزدا تۇرسۇن؛ ئاندىن بارسۇن، ـ دېدى. **56** ئەمما ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ سەپىرىمنى ئوڭ قىلغانىكەن، مېنى توسماڭلار، خوجامنىڭ قېشىغا بېرىشىم ئۈچۈن مېنى يولغا سېلىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **57** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ قىزنى چاقىرىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ باقايلى، دەپ **58** ر ەۋكاھنى چاقىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇ ئادەم بىلەن بارامسەن؟ دەپ سوريۇدى، ئۇ: ـ باراي، دەپ جاۋاب بەردى. **59** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىڭلىسى ر ەۋكاھنى، ئۇنىڭ ئىنىڭلىرىنى، ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ۋە ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ يولغا سېلىپ قويدى. **60** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار ر ەۋكاھقا بەخت تىلەپ: ـ ئەي سىڭلىمىز، مىڭلىغان ئون مىڭلىغان ئادەملەرنىڭ ئانىسى بولغايسەن! نەسلىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولغاي! ـ دېدى. **61** شۇنىڭ بىلەن ر ەۋكاھ بىلەن ئۇنىڭ دېدە كلىرى ئورندىن تۇرۇپ، تۆگىلە رگە منىپ، ئۇ كىشىگە ئە گىشىپ ما كېتى. شۇنداق قىلىپ خىزمەتكار ر ەۋكاھنى ئېلىپ يولغا چىقتى. **62** ئىسھاق بەئەر-لاھاي-روي دېگەن جايدىن يايلا قايتىپ كەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ جەنۇبتىكى نە گەۋدە تۇراتتى؛ **63** ئىسھاق كەچقۇرۇن ئىستىقامەتكە دالاغا چىققانىدى؛ ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىسا، مانا تۆگىلەر كېلىۋاتاتتى. **64** ر ەۋكاھ يېشىنى كۆتۈرۈپ، ئىسھاقنى كۆردى؛ ئۇ دەرھال تۆگىدىن چۈشۈپ، خىزمەتكارىدىن: ـ سەھرادا بىزنىڭ ئالدىمىزغا چىقىۋاتقان بۇ كىشى كىم بولدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. خىزمەتكار: ـ بۇ خوجامدۇر! دېدى. ر ەۋكاھ دەرھال چۈمبىلنى تارتىپ يۈزىنى يېپىۋالدى. **66** خىزمەتكار ئەمدى قىلغان ھەمە ئىشلىرىنى ئىسھاققا ئېيتىپ بەردى. **67** ئىسھاق قىزنى ئانىسى ساراھنىڭ چېدىرىغا باشلاپ كىردى؛ ئۇ ر ەۋكاھنى ئۆز ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۆنىڭ خوتۇنى بولدى. ئۇ ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى؛ بۇ تەرىقىدە ئىسھاق ئانىسىنىڭ ۋاپاتىدىن كېيىن تەسەللى تاپتى.

25

ئىبراھىم كەتۇراھ ئىسىملىك يەنە بىر ئايالنى ئالغانىدى. **2** ئۇ ئىبراھىمغا زىمران، يوقشان، مېدان، مىديان، ئىشباق ۋە شۇئاھنى تۇغۇپ بەردى. **3** يوقشاندىن شېبا بىلەن دېدان تۇرەلدى؛ دېدانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاشۇرىيلار، لېتۇشىيلار ۋە لېئۇمىيلار ئىدى. **4** مىديانىنىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېفەر، ھانوخ، ئابىدا ۋە ئەلدائاھ ئىدى. بۇلار ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **5** ئىبراھىم بارلىقىنى ئىسھاققا ئاتىۋەتكەنىدى؛ **6** ئىبراھىم تېخى ھايات ۋاقتىدا كىچىك خوتۇنلىرىدىن بولغان ئوغۇللىرىغا ھەدىيەلەرنى بېرىپ، ئاندىن بۇلارنى ئوغلى ئىسھاقتىن يىراق تۇرسۇن دەپ، كۈن چىقىش تەرىپىگە، شەرقىي زېمىنغا ئەۋەتىۋەتكەنىدى. **7** ئىبراھىمنىڭ ئۆمرىنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز يەتمىش يىل بولدى؛ ئۇ تولىمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەستىن توختاپ ۋاپات بولدى؛ ئۇ ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. **9** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق ۋە ئىسمائىل ئۇنى مامرەنىڭ ئۆدۈلغا جايلاشقان، ھىتتي زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونىنىڭ ئېتىزلىقىدىكى ماكپېلاھنىڭ غاربىدا دەپنە قىلدى. **10** بۇ ئېتىزلىقنى ئىبراھىم ھىتتىيلاردىن سېتىۋالغانىدى؛ مانا بۇ يەرلىكتە ئىبراھىم دەپنە قىلىندى، ئايالى ساراھمۇ مۇشۇ يە رگە دەپنە قىلىنغانىدى. **11** ئىبراھىم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغلى ئىسھاقنى بەركەتلىدى. ئىسھاق بەئەر-لاھاي-رويىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **12** تۇۋەندىكىلەر ساراھنىڭ مىسرلىق دېدىكى ھەجەردىن تۇغۇلغان، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى بولغان ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ **13** ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ، ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى ۋە قەبىلىلىرى يېتىچە ئىسمى تۇۋەندىكىچە: ـ ئىسمائىلنىڭ تۇنجىق ئوغلى نېبايوت؛ ئاندىن كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **14** مىشما، دۇماھ، ماسسا، **15** ھاداد بىلەن تېما، يەتۇر بىلەن نافىش ۋە قەدەماھ ئىدى. **16** بۇلار بولسا ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ كەنت ۋە چېدىرگاھلىرى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بولۇپ، ئۇلار ئون ئىككى قەبىلىگە تەمەر بولغانىدى. **17** ئىسمائىلنىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى؛ ئۇ ئاخىرقى نەپىسنى تارتىپ ۋاپات بولۇپ، ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. **18** [ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى] ھاۋىلاھ رايوندىن تارتىپ شۇرغىچە ئولتۇراقلاشتى (شۇر بولسا مىسرنىڭ ئۆتىۋۈرسىدا بولۇپ، ئاشۇرغا باربدىغان يولدا ئىدى). ئىسمائىل ئۆزىنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆدۈلدا ئولتۇراقلاشتى. **19** ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسھاقنىڭ نەسلىنىڭ بايانى مۇنداقتۇر: ـ ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى. **20** ئىسھاق پادان-ئارامدا ئولتۇرۇشلۇق ئارامىي بېتۇئەلنىڭ قىزى، ئارامىي لابانىنىڭ سىڭلىسى بولغان ر ەۋكاھنى خوتۇنلۇققا ئالغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. **21** ئەمما ر ەۋكاھ بولسا تۇغماس بولغاچقا، ئىسھاق خوتۇنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايالى ر ەۋكاھ ھاملىدار بولدى. **22** ئەمما ئۇنىڭ قورسىقىدىكى ئىككى بالا بىر-بىرى بىلەن سوقۇشقىلى تۇردى. شۇنىڭ بىلەن ر ەۋكاھ: ـ ئە گەر بۇنداقلىقىنى بىلسەم، [ھاملىدار] بولۇپ نېمە قىلاتتىم؟ ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن سەۋەبىنى سوريغىلى باردى. **23** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ «سېنىڭ قورسىقىڭدا ئىككى ئەل باردۇر، ئىچىڭدىن ئىككى خەلق چېتىپ بىر-بىرىدىن ئايرىلىدۇ؛ بىر خەلق يەنە بىر خەلقتىن غالىب كېلىدۇ، چوڭى كىچىكىنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېدى. **24** ئۇنىڭ ئاي-كۈنى توشقاندا، مانا ئۇنىڭ قورسىقىدا دەۋرۋەقە بىر جۈپ قوشكىزەك بار ئىدى. **25** ئاۋۋال ئوغۇلغىنى قىزغۇچ بولۇپ، پۈتۈن بەدىنى جۇۋىدەك تۈكلۈك ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەساۋ دەپ قويدى. **26** ئاندىن ئىنىسى قولى بىلەن ئەساۋنىڭ تاپىنىنى تۇتقان ھالدا چىقتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئىسمىنى ياقۇپ دەپ قويۇلدى. ئۇلار ئۇغۇلغاندا ئىسھاق ئالتمىش ياشتا ئىدى. **27** بالىلار ئۆسۈپ چوڭ بولدى؛ ئەساۋ ماھىر ئوۋچى بولۇپ، دالا-چاڭگالدا يۈرىدىغان ئادەم بولدى. ياقۇپ بولسا دولۇرۇس ئادەم بولۇپ، چېدىرلاردا تۇراتتى. **28** ئىسھاق ئەساۋنىڭ ئوۋلاپ كەلگەن گۆشىدىن دائىم يەپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا ئامراق ئىدى. لېكىن ر ەۋكاھ ياقۇپقا ئامراق ئىدى. **29** بىر كۈنى ياقۇپ [پۇرچاق] شورپىسى قاينىتىۋاتاتتى؛ ئەساۋ دالادىن ھېرىپ-ئېچىپ قايتىپ كەلدى. **30** ئەساۋ ياقۇپقا: ـ مەن ھالىمدىن كەتتىم! ئۇنۇتۇپ قالاي، ئاۋۇ قىزىلدىن بەرسەڭ! ـ ئاۋۇ قىزىل نەرسىدىن مېنى ئوزۇقلاندۇرساڭچۇ! مەن ھالىمدىن كەتتىم، ـ دېدى (شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئېتى «ئېدوم» دەپمۇ ئاتالدى). **31** ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، ئۇنىچىلىق ھوقۇقۇڭنى ما گا سېتىپ بە رگىن، ـ دېدى. **32** ئەساۋ: ـ مەن ئۆلەي دەۋاتىمەن، بۇ ئۇنچىلىق ھوقۇقنىڭ ما گا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى. **33** ياقۇپ: ـ ئەمىسە ھازىر ما گا قەسەم قىلغىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ، ئۇنچىلىق ھوقۇقىنى ياقۇپقا سېتىپ بەردى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئەساۋغا نان بىلەن قىزىل پۇرچاق شورپىسىنى بەردى. ئۇ يەپ-ئېچىپ ئورندىن تۇرۇپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ ئەساۋ ئۇنچىلىق ھوقۇقىغا شۇنچە ئېتىبارسىز قارىغانىدى.

26

[قاناتاتا] زېمىندا ئىبراھىمنىڭ ۋاقتىدىكى ئاچارچىلىقتىن باشقا يەنە بىر قېتىملىق ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گەرار شەھىرىگە، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا باردى. **2** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ مۇنداق دېدى: ـ سەن مىسىرغا چۈشمەي، بەلكى مەن ساڭا كۆرسىتىپ بېرىدىغان يۇرتتا تۇرغىن. **3** موشۇ زېمىندىن چىقماي مۇساپىر بولۇپ تۇرغىن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سەن بىلەن بىللە بولۇپ، ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ، ئاتالىڭ ئىبراھىمغا بە رگەن قەسىمىنى ئادا قىلىمەن؛ **4** نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار دەك ئاۋۇلتىمەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىمەن؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ [نامى] بىلەن تۇزۇلىرگە بەختىمىز-بەركەت تىلەيدۇ؛ **5** چۈنكى ئىبراھىم مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، تاپىلىغنىم، ئەمرلىرىم، بەلگىلىمىلىرىم ۋە قانۇنلىرىمنى بەجا كەلتۈردى، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گەراردا تۇرۇپ قالدى. **7** ئەمما ئۇ يەرلىك كىشىلەر ئۇنىڭ ئايالى توغرىسىدا سورىسا ئۇ: ـ بۇ مېنىڭ سىڭلىم بولىدۇ، ـ دېدى؛ چۈنكى ر ەۋكاھ

ئىتايىن چىرايلىق بولغاچقا، ئىسھاق ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ مېنىڭ ئايالىم بولىدۇ»، دېسەم، بۇ يەرلىك ئادەملەر رەۋكاھنىڭ سەۋەبىدىن مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، ـ دەپ قورقتى. 8 لېكىن ئۆ شۇ يەردە ئۇزاق ۋاقىت ئۆزىغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، فىلىستىيلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك دەرىزىدىن قارىۋىدى، مانا ئىسھاق ۋە ئايالى رەۋكاھ بىر-بىرىگە ئە رىكلىشىپ ئۇراتتى. 9 ئاندىن ئابىمەلەك ئىسھاقنى چاقىرىپ: ـ مانا، ئۆ جەزمەن سېنىڭ ئايالىڭ ئىكەن! سەن نېمە دەپ: «ئۆ مېنىڭ سىڭلىم»، دېدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئىسھاق ئۆنىڭغا: ـ چۈنكى مەن ئەسلىدە ئۆنىڭ سەۋەبىدىن بىرسى مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، دەپ ئەنسىرىگەندىم، ـ دېدى. 10 ئابىمەلەك ئۆنىڭغا: بۇ بەزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ تاس قاپىۋ خەلق ئارىسىدىن بىرەرسى ئايالىڭ بىلەن بەرگە بولغىلى؟! ئۆنداق بولغان بولسا سەن بىزنى گۇناھقا پاتقۇزغان بولاتتىڭ! ـ دېدى. 11 ئاندىن ئابىمەلەك ھەممە خەلققە پۈيرۈپ: ـ كىمكى بۇ كىشىگە ۋە يا كى خوتۇنىغا قول تەگكۈزسە جەزمەن ئۆلتۈرۈلمەي قالمايدۇ، ـ دەپ يارلىق چۈشۈردى. 12 ئىسھاق ئۆ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلدى: ئۆ شۇ يىلى يەردىن يۈز ھەسسە ھوسۇل ئالدى، پەرۋەردىگار ئۆنى بەركەتلىگەندى. 13 بۇ كىشى باش كۆتۈرۈپ، بارغانسېرى راۋاج تېپىپ، تولمۇ كاتتا كىشىلەردىن بولۇپ قالدى. 14 ئۆنىڭ قوي- كالا پادىلىرى ۋە ئۆيىدىكى قۇللىرى ئىتىايىن كۆپەيدى، فىلىستىيلەر ئۆنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. 15 بۇ سەۋەبتىن ئۆنىڭ ئاتىسى ئىبراھىمنىڭ كۆزلىرىدە ئاتىسىنىڭ قۇللىرى كولىغان قۇدۇقلارنىڭ ھەممىسىنى فىلىستىيلەر ئېتىپ، توپا بىلەن تىندۇرۇۋېتىتى. 16 ئابىمەلەك ئىسھاققا: ـ سەن بىزدىن زىيادە كۆچىيىپ كەتتىڭ، ئەمدى ئارىمىزدىن چىقىپ كەتكىن، ـ دېدى. 17 ئىسھاق ئۆ يەردىن كېتىپ، گەرار ۋادىسىغا چېدىر تىكىپ، شۇ يەردە ئۇزۇپ قالدى. 18 ئىبراھىم ھايات ۋاقتىدا [قۇللىرى] بىرمۇنچە قۇدۇقلارنى قازغانىدى، بىراق ئىبراھىم ئۆلگەندىن كېيىن، فىلىستىيلەر بۇلارنى توپا بىلەن تىندۇرۇۋېتەكەندى. ئىسھاق بۇ قۇدۇقلارنى قايتىدىن كولىتىپ، ئۆلارغا ئاتىسى ئىلگىرى قويغان ئىسىملارنى يەنە قويدى. 19 ئىسھاقنىڭ قۇللىرى ۋادىدا قۇدۇق كولاۋاتقاندا سۇلىرى ئۆرغۇپ چىقىپ ئاقىدغان بىر قۇدۇقنى تېپىۋالدى. 20 لېكىن گەراردىكى پادىچىلار ئىسھاقنىڭ پادىچىلىرىدىن ئۆنى تالىشىپ: ـ بۇ سۇ بىزنىڭكىدۇر، ـ دېدى. ئۆلار ئىسھاق بىلەن جىدەللەشكەچكە، ئۆ بۇ قۇدۇقنى «ئېسەك» دەپ ئاتىدى. 21 ئۆلار يەنە باشقا بىر قۇدۇقنى كولىدى، ئۆلار يەنە بۇ قۇدۇق توغرىسىدا جىدەللەشتى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق يۇنىڭ ئىسمىنى «سىتناھ» دەپ ئاتىدى. 22 ئاندىن ئۆ ئۇ يەردىن كېتىپ، باشقا يە رگە بېرىپ، شۇ يەردىمۇ يەنە بىر قۇدۇق كولىدى، ئەمدى گەراردىكىلەر بۇ قۇدۇقنى تالاشمىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۆ ئۇنىڭ ئېتىنى «رەھوبوت» قويۇپ: «ئەمدى پەرۋەردىگار بىز ئۆچۈن جاي بە رگەنكەن، بۇ زېمىندا مېۋلىك بولىمىز»، ـ دېدى. 23 ئاندىن ئۆ ئۇ يەردىن چىقىپ بەئەر-شىباغا باردى. 24 پەرۋەردىگار شۇ كېچىسى ئۆنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسىدۇرمەن، قورقمىغىن، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىمەن، سېنى بەخت-بەركەتلەپ، نەسلىڭنى قۇلۇم ئىبراھىمنىڭ سەۋەبىدىن ئاۋۇتتىمەن، ـ دېدى. 25 ئۆ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. ئۆ شۇ يەردە چېدىرىنى تىكتى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى شۇ يەردە بىر قۇدۇق كولىدى. 26 ئەمدى ئابىمەلەك، ئاغىنسىى ئاھوززات بىلەن لەشكىرىبشى فىكول بە رگە گەراردىن چىقىپ، ئۆنىڭ قېشىغا باردى. 27 ئىسھاق ئۆلارغا: ـ ماڭا ئۆچمەنلىك قىلىپ، مېنى ئاراڭلاردىن قوغلۇۋېتەكەندىن كېيىن، نېمە ئۆچۈن مېنىڭ قېشىمغا كەلدىڭلار؟ ـ دېدى. 28 ئۆلار جاۋابەن: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ سەن بىلەن بىللە بولغىنىنى روشەن بايقىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز سېنىڭ توغرا كۈڭلۈڭ: «ئوتتۇرىمىزدا بىر كېلىشىم بولسۇن، يەنى بىزلەر بىلەن سەن بىر-بىرىمىزگە قەسەم بېرىپ ئەھدە قىلىشايلى» دېدۇق، شۇ ۋەجىدىن سەن بەزگە ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىگەيسەن، بىز ساڭا ھېچ تە گىگىنىمىزدەك، شۇنداقلا ساڭا ياخشىلىقتىن باشقا ھېچبىر نېمە قىلمىغىنىمىزدەك (بەلكى سېنى ئامان-ئېسەنلىك ئۆچىدە يولۇتكۇنا ئەۋەتكەنىدۇق) سەنمۇ شۇنداق قىلغايسەن. مانا ھازىر سەن پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت-بەركەت كۆرۈۋاتىسەن! ـ دېيىشتى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۆ ئۆلارغا بىر زىياپەت قىلىپ بەردى. ئۆلار بولسا يەپ-ئىچتى. 31 ئەتسىى تاڭ سەھەردە ئۆلار قوپۇپ بىر-بىرىگە قەسەم قىلىشتى؛ ئاندىن ئىسھاق ئۆلارنى يولغا سېلىپ قويدى؛ ئۆلار ئۆنىڭ قېشىدىن ئامان-ئېسەن كەتتى. 32 ئۆ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى كېلىپ، ئۆنىڭغا ئۆزى كولىغان قۇدۇق توغرىسىدا خەۋەر بېرىپ: «بىز سۇ تاپتۇق!» دېدى. 33 ئۆ ئۆنىڭ نامىنى «شىباھ» قويدى. بۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەرنىڭ ئىسمى بۈگۈنگىچە «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 34 ئەساۋ قىرىق ياشقا كىرگەندە، ھىتتىيلاردىن بولغان بەئەرنىڭ قىزى يەھۇدىت بىلەن ھىتتىيلاردىن بولغان ئىلبولوننىڭ قىزى باسماتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. 35 ئەمما بۇلار ئىسھاق بىلەن رەۋكاھنىڭ كۆڭلىگە ئازاب ئېلىپ كەلدى.

27

ئىسھاق قېرىپ، كۆزلىرى تورلىشىپ، كۆزى غۇۋا كۆرىدىغان بولۇپ قالغاندا شۇنداق بولدىكى، ئۆ چوڭ ئوغلى ئەساۋنى چاقىرىپ ئۆنىڭغا: ـ ئوغلۇم! ـ دېدى. ئۆ: ـ مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 2 ئۆ ئۆنىڭغا: ـ مانا مەن ئەمدى قېرىپ كەتتىم، قانچىلىك كۈن كۆرىدىغىنىمنۇ بىلمەيمەن. 3 شۇڭا سەندىن ئۆتۈنىمەن، قوراللىرىڭ، يەنى ساداق ۋە ئوقيايىڭنى ئېلىپ جاڭگالغا چىقىپ، مەن ئۆچۈن بىر ئوۋ ئوۋلاپ كەل؛ 4 مەن ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك تاماقتىن بىرنى ئېتىپ، ماڭا كەلتۈرگىن. مەن ئۆنى يەپ، ئۆلۈشتىن ئىلگىرى كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. 5 ئىسھاق ئوغلى ئەساۋغا سۆز قىلغاندا رەۋكاھمۇ ئاڭلىدى. ئەساۋ ئوۋ ئوۋلاپ كەلگىلى جاڭگالغا چىقىپ كەتكەندە، 6 رەۋكاھ ئوغلى ياقۇبقا: ـ مانا مەن ئاتاڭنىڭ ئاكاڭ ئەساۋغا: «سەن ئوۋ ئوۋلاپ كېلىپ، ماڭا مەززىلىك بىر تاماڭنى ئەتكىن؛ مەن ئۆنى يەپ ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي»، ـ دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلاپ قالدىم. 8 ئەمدى، ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ ئۈيرۈغىنىمنى قىلغىن. 9 سەن دەرھال پادىغا بېرىپ، ئۆچكىلەرنىڭ ئىچىدن ئېسىل ئىككى ئوغلاقنى ئېلىپ كەلگىن؛ مەن ئۆلاردىن ئاتاڭ ئۆچۈن ئۆز ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاماڭ تەييار قىلاي. 10 سەن ئۆنى ئاتاڭنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۆ يەپ، ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلىدۇ، ـ دېدى. 11 لېكىن ياقۇپ ئانىسى رەۋكاھغا: ـ مانا ئاكام ئەساۋ بولسا ئۆزىلۈك كىشى، مەن بولسام ئۆزىسىز سىلىق تەنلىك ئادەممەن. 12 مۇبادا ئاتام مېنى سىلاپ قالسا، ئۆنداقتا مەن ئۆنىڭ نەزىرىدە ئۆنى مازاق قىلغۇچى ئادەم بولۇپ قېلىپ، بېشىمغا بەركەت ئەمەس، بەلكى لەنەت تاپارمەنمىكىن، دېدى. 13 ئانىسى ئۆنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ساڭا چۈشىدىغان لەنەت ماڭا چۈشسۇن؛ ئەمما سەن پەقەت سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، بېرىپ [ئوغلاقلارنى] ئېلىپ كەل، ـ دېدى. 14 ئۆ بېرىپ ئۆلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئانىسىغا بەردى. ئانىسى ئۆنىڭ ئاتىسى ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاماڭنى تەييار قىلدى. 15 ئاندىن رەۋكاھ ئۆنچە ئوغلى ئەساۋنىڭ ئۆيدە ئۆز يېنىدا ساقلاقلىق ئەڭ ئېسىل كىيىملىرىنى ئېلىپ كىچىك ئوغلى ياقۇبقا كىيدۈرۈپ، 16 ئوغلاقلارنىڭ تېرىسىنى ئىككى قولى بىلەن يۇينىنىڭ ئۆزىسىز جايىغا يۆگەپ، 17 ئاندىن ئۆزى ئەكەن مەززىلىك تاماملار بىلەن نانلارنى ئوغلى ياقۇبنىڭ قولىغا ئۆتكۈزدى. 18 ياقۇپ ئاتىسىنىڭ قېشىغا كىرىپ: ـ ئەي ئاتا! دېدى. ئۆ: ـ مانا مەن! ئوغلۇم، سەن كىم بولىسەن؟ ـ دېۋىدى، 19 ياقۇپ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چوڭ ئوغۇللىرى ئەساۋمەن، ماڭا ئېيتقانلىرىدەك قىلدىم؛ ئەمدى ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، ئولتۇرۇپ قىلغان ئۆۋۈمنىڭ گوشىگە ئېغىز تېگىپ، ئاندىن كۆڭلۈڭلىرىدىن ماڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. 20 ئىسھاق ئوغلىغا: ـ ئەي ئوغلۇم، قانداقمۇ ئۆنى شۇنچە تېز تېپىپ كەلدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئۆ جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداڭلىرى ئۆنى دەل يولۇمغا يولۇقتۇردى، ـ دېدى. 21 ئىسھاق ياقۇبقا: ـ ئەي ئوغلۇم، يېقىنراق كەل، سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇ، ئەمەسمۇ، سىلاپ باقاي، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا يېقىن باردى؛ ئۆ ئۆنى سىلاپ تۇرۇپ: ـ ئاۋاز ياقۇبنىڭ ئاۋازى، لېكىن قول بولسا ئەساۋنىڭ قولىدۇر، ـ دېدى. 23 ئۆنىڭ قوللىرى بولسا ئاكىسى ئەساۋنىڭ قوللىرىدەك تۈكلۈك بولغىنى ئۆچۈن ئۆنى تونىيالماي، ئۆنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى. 24 ئاندىن ئۆ يەنە: ـ سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇسەن؟ دەپ سورىۋىدى، ئۆ جاۋاب بېرىپ: ـ دەل مەن، ـ دېدى. 25 ئىسھاق ئۆنىڭغا: ـ ئاتامنى ئېلىپ كەلگىن، مەن ئوغلۇمنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. [ياقۇپ] ئۆنى ئۆنىڭ ئالدىغا قويدى؛ ئۆ يىدى. ئۆ شاراب كەلتۈرۈۋىدى، ئۆنىمۇ ئىچتى. 26 ئاندىن ئاتىسى ئىسھاق ئۆنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئەمدى يېقىن كېلىپ مېنى سۆيگىن، ـ دېدى. 27 ئۆ ئۆنىڭ قېشىغا يېرىپ ئۆنى سۆيدى. ئاتىسى ئۆنىڭ كىيىملىرى پۇرىقىنى پۇراپ ئۆنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «مانا، ئوغلۇمنىڭ تېنىدىكى پۇراق پەرۋەردىگار بەركەتلىگەن

كۆكلەمزارنىڭ خۇش پۇرىقىغا ئوخشايدىكەن! **28** خۇدا ساگا ئاسمانىنىڭ شەبنىمى، يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىنى ئاتا قىلىپ، ئاشلىق-تۇلۇك بىلەن شارابنىمۇ كۆپ بە رگەي. **29** خەلقلەر سېنىڭ قۇللۇقۇڭدا بولغاي، ئەل-مىللەتلەر ئالدىڭدا تىزلانغاي، قېرىنداشلىرىڭغا خوجا بولغايسەن، ئاناڭنىڭ ئوغۇللىرى ساگا تىزلانغاي، ساگا لەنەت قىلغانلار لەنەتكە قالغاي، ساگا بەخت تىلىگەنلەر بەخت تاپقاي!» ـ دېدى. **30** شۇنداق بولدىكى، ئىسھاق ياقۇپقا دۇئا قىلىپ بولۇپ، ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىدىن چىقىپ بولۇشىغا، ئاكىسى ئەساۋ ئوۋدىن قايتىپ كەلدى. **31** ئۇمۇ مەززىلىك تاتامالارنى ئېتىپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كىرىپ، ئاتىسىغا: ـ ئاتا قوپقايلا، ئوغۇللىرىنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭۈللىرىدىن ماگا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. **32** ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ سەن كىمسەن؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئوغۇللىرى، چوڭ ئوغۇللىرى ئەساۋمەن! ـ دېدى. **33** بۇنى ئاڭلاپ ئىسھاق ئالاقزادىلىككە چۈشۈپ، پۈتۈن بەدىنى جالاقلاپ تىترەپ: ـ ئۇنداقتا بايانتىن ئوۋ ئوۋلاپ ئېلىپ كەلگىنى كىم؟ سەن كېلىشتىن بۇرۇن ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىدىن يەپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدىم؛ ۋە بەرھەق، ئۇ بەخت-بەركەت كۆرىدۇ! ـ دېدى. **34** ئەساۋ ئاتىسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپلا ئىنتايىن ئېچىنارلىق ھالدا ئۇن سېلىپ ئاچچىق پەريات كۆتۈرۈپ ئاتىسىغا: ـ مېنىمۇ، ئې ئاتا، مېنىمۇ بەخت-بەركەتلىگەيلا! ـ دېدى. **35** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ ئىنىڭ ھىيلە بىلەن كىرىپ، ساگا تېگىشلىك بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كېتىپتۇ، دېدى. **36** ئەساۋ: ـ راست ئۇنىڭ ئېتى ياقۇپ ئەمەسمۇ؟! چۈنكى ئۇ ئىككى قېتىم مېنى پۇتلاپ، ئورنۇمنى تارتىۋالدى. ئاۋۋال تۇنجىلىق ھوقۇقۇمنى تارتىۋالدى ۋە مانا ھازىر ئۇ ماگا تېگىدىغان بەخت-بەركەتنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېدى، ئاندىن يەنە: ـ مېنىڭ ئۇچۇن بىرەر بەخت-بەركەت قالدۇرمىدىلىمۇ؟ ـ دېدى. **37** ئىسھاق ئەساۋغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن ئۇنى ئۇستۇڭگە خوجا قىلدىم؛ ھەممە قېرىنداشلىرىنى ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولدىغان قىلدىم؛ ئاشلىق ۋە يېڭى شاراب بىلەن ئۇنى قۇۋۋەتلىدىم؛ ئەي ئوغلۇم، ئەمدى ساگا يەنە نېمىۋ قېلىپ بېرەلەيمەن؟ ـ دېدى. **38** ئەساۋ ئاتىسىغا يەنە: ـ ئەي ئاتا، سىلدە پەقەت شۇ بىرلا بەخت-بەركەت بار ئىدىمۇ؟ ماگا، ئەي ئاتا، ماگىمۇ بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا! دېدى. ئاندىن ئۇ ئۈن سېلىپ يىغلاپ كەتتى. **39** ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ «مانا، تۇرالغۇ جايىڭ يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىدىن نېرى، ئېگىز ئاسمانىنىڭ شەبنىمىدىن يىراق بولۇر؛ **40** سەن قىلىچىڭنا تايىنىپ جان باقىسەن، ئىنىڭنىڭ خىزمىتىدە بولىسەن؛ لېكىن چېگىردىن چىقىپ كەزگىنىڭدە، سەن بوينۇڭدىن ئۇنىڭ ۋېزىتۇرۇقىنى چىقىرىپ سۇندۇرۇۋېتىسەن» ـ دېدى. **41** شۇڭا ئەساۋ ئاتاسىنى ئۇنىڭغا تىلىگەن بەخت-بەركەت سەۋەبىدىن ياقۇپقا ئۆچمەنلىك ساقلاپ يۈردى. ئەساۋ كۆڭلىدە: ـ ئاتامنىڭ ماتەم كۈنلىرى يېقىنلىشىپ قالدى؛ شۇ چاغدا ئىنىم ياقۇپنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، دەپ خىيال قىلدى. **42** لېكىن رەۋكاھ چوڭ ئوغلى ئەساۋنىڭ بۇ سۆزلىرىدىن خەۋەر تاپتى. ئۇ كىچىك ئوغلى ياقۇپنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا ئاكاڭ ئەساۋ سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن دەپ ئۆز-ئۆزىدىن تەسەللى تېپىۋېتىپتۇ؛ **43** ئەمدى ئەي ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، قوپۇپ ھارانغا، ئاكام لابانىنىڭ قېشىغا قېچىپ كەتكىن، **44** ئاكاڭنىڭ قەھرى يانغۇچە، ئۇنىڭ قېشىدا بىرنەچچە ۋاقىت تۇرغىن. **45** ئاكاڭ ئاچچىقىدىن يېنىپ، سېنىڭ ئۇنىڭغا قىلغىنىڭنى ئۇنۇتۇپ كەتكۈچە شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرغىن؛ ئاندىن مەن ئادەم ئەۋەتىپ، سېنى ئۇ يەردىن ئالدۇرۇپ كېلىمەن. نېمە ئۈچۈن بىر كۈندىلا ھەر ئىككىلىڭلاردىن مەھرۇم بولۇپ قالاي؟ ـ دېدى. **46** ئەمما رەۋكاھ ئىسھاققا: ـ مەن مۇشۇ ھىتتي قىزلار ۋەجىدىن جېنىمدىن جاق ۋىدىۋام. ئە گەر ياقۇپمۇ بۇ يۇرتتىكى قىزلاردىن، مۇشۇنداق ھىتتي قىزنى خوتۇنلۇققا ئالسا ياشىغىنىمنىڭ ماگا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى.

28 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكلەپ: ـ سەن قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالما، **2** يەلكى قوپۇپ، پادان-ئارامغا، ئاناڭنىڭ ئاتىسى بېتۇئەلنىڭ ۋېيگە بېرىپ، ئۇ يەردىن ئاناڭنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن. **3** ھەممىگە قادىر تە ڭرى سېنى بەخت-بەركەتلەپ، ئاۋۇلۇڭ، سەندىن كۆپ خەلقلەرنى چىقىرىپ كۆپەيتكەي، **4** شۇنداقلا ئىبراھىمنىڭ بەخت-بەركىتىنى ساگا ۋە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭگە بە رگەي؛ شۇنداق قىلىپ سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان يەرنى، يەنى ئەسلىدە خۇدا ئىبراھىمغا بە رگەن زېمىنى ئىگىلەيسەن! ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى يولغا سالدى. ئۇ پادان-ئارامغا، ئارامىي بېتۇئەلنىڭ ئوغلى، ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ ئانىسى رەۋكاھنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قېشىغا قاراپ ماگدى. **6** ئەساۋ ئىسھاقنىڭ ياقۇپقا بەختنامە بەرگەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكلەپ: سەن قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالمىغىن، دېگەنلىرىنى ئۇقتۇق، ياقۇپنىڭمۇ ئۇز ئاتا-ئانىسىغا ئىتائەت قىلىپ، پادان-ئارامغا كەتكىنىنى كۆرگىنىدە، **8** ئەساۋ: ـ قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرى ئاتام ئىسھاقنىڭ نەزىرىدە يامان كۆرۈندىكەن، دەپ بىلىپ يەتتى. **9** ئۇ ئىسمائىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ھازىرقى خوتۇنلىرىنىڭ ئۈستىگە ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى ماھالاتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **10** ياقۇپ بولسا بەئەر-شىبادىن چىقىپ، ھاران تەرەپكە مېڭىپ، **11** بىر يە رگە يېتىپ كەلگەندە، كۈن ئولتۇرۇپ كەتكەچكە شۇ يەردە قونىماقچى بولدى. ئۇ شۇ يەردىكى تاشلاردىن بىرنى ئېلىپ، بېشىغا ياستۇق قىلىپ قوپۇپ، ئۇخلىغىلى ياتتى. **12** ئۇ بىر چۈش كۆردى: ـ مانا، ئۇچى ئاسمانلارغا تاقىشىدىغان بىر پەلەمپەي يەردە تىكىلىك تۇراتتى؛ خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭدا چىقىپ-چۈشۈپ تۇرۇشاتتى. **13** مانا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇ: ـ «مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئىسھاقنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ مەن سەن ياتقان بۇ زېمىنى سېنىڭ بىلەن نەسلىڭگە بېرىمەن. **14** نەسلىڭ بولسا يەرنىڭ ۋېيىسىدەك كۆپ بولۇپ، سەن مەغرىب بىلەن مەشرىققە، شىمال بىلەن جەنۇبقا يېيىلىسەن؛ سەن ۋە نەسلىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر بەختىگە ئېرىشىدۇ. **15** مانا، مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، قەيە رگە بارساڭ سېنى ئامان-ئېسەن ساقلاپ، بۇ زېمىنغا سېنى قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ چۈنكى ساگا ئېيتقان سۆزۈمنى ئادا قىلمايى تۇرۇپ، سېنى تاشلىمايمەن» ـ دېدى. **16** ئاندىن ياقۇپ ۋېيغىنىپ: ـ بەرھەق، پەرۋەردىگار بۇ يەردىدۇر، لېكىن مەن ئۇنى بىلمەيتىمەن، ـ دېدى. **17** ئۇ قورقۇپ كېتىپ: بۇ جاي ئالامەت دەھشەتلىك بىر جاي ئىكەن! بۇ خۇدانىڭ ئۆيى بىلەن ئاسمانىنىڭ دەرۋازىسىدىن باشقا ھېچ جاي ئەمەستۇر، ـ دېدى. **18** ياقۇپ ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، بېشىنىڭ ئاستىغا قويغان تاشنى ئېلىپ، [خاتىرە] تۇتۇرۇق سۈپىتىدە تىكىلەپ، ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قويۇپ قويدى. **19** ئۇ جاينىڭ ئىسمىنى بەيت-ئەل دەپ ئاتىدى؛ ئەمما ئىلگىرى ئۇ جاينىڭ ئېتى لۇز ئىدى. **20** ئاندىن ياقۇپ قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: ـ ئە گەر خۇدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، بۇ سەپىرىمدە مېنى ساقلاپ، يېگىلى نان، كىيگىلى كىيىم بېرىپ، **21** مەن ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئامان-ئېسەن يېنىپ بارسام، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم بولىدۇ؛ **22** شۇنىڭدەك مەن خاتىرە تۇتۇرۇق سۈپىتىدە تىكىلەپ قويغان بۇ تاش خۇدانىڭ ئۆيى بولىدۇ؛ ھەم شۇنداقلا سەن ماگا بېرىدىغان بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ساگا تەقدىم قىلمايى قالمايمەن، ـ دېدى.

29 ئاندىن ياقۇپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، مەشرىقتىكى قوۋملارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. **2** ئۇ قارىۋىدى، مانا، يايلاقتا بىر قۇدۇق تۇراتتى، ئۇنىڭ يېنىدا ئۈچ توپ قوي پادىسى تۇراتتى؛ چۈنكى خەلق بۇ قۇدۇقتىن پادىلارنى سۇغىراتتى. قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. **3** قاچانىكى پادىلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يە رگە يىغىلسا، پادىچىلار بىرلىكتە قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى يۇمىلىتۇېتىپ، قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن تاشنى يەنە قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ئۆز ئورنىغا قويۇپ قوياتتى. **4** ياقۇپ [پادىچىلاردىن]: ئەي بۇرادەرلەر، سىلەر قەيەرلىك؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ بىز ھارانلىقمىز، دېدى. **5** ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەر ناھورنىڭ ئوغلى لابانىنى تونۇمىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ تونۇيمىز، دېدى. **6** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئۇ سالامەتمۇ، دەپ سوردىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ سالامەت ئۆزۈڭلاتىدۇ. مانا ئەنە ئۇنىڭ قىزى راھىلە قويلىرى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، دېدى. **7** ئۇ: ـ مانا، كۈن تېخى ئېگىز ئۆرسا، ھازىر تېخى مالنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى بولىدى؛ نېمىشقا قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن يەنە بېرىپ ئوتلاتمايسىلەر؟ ـ دېدى. **8** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، مۇنداق قىلالمايمىز. ئاۋۋال پادىلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، پادىچىلار تاشنى قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن يۇمىلىتۇەتكەندىن كېيىن، ئاندىن قويلارنى سۇغىرىمىز، دېدى. **9** ئۇ ئۇلار بىلەن گەپلىشىپ تۇرغىنىدا، راھىلە ئاتىسىنىڭ قويلىرى بىلەن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى ئۇ قوي باققۇچى ئىدى. **10** شۇنداق بولدىكى، ياقۇپ ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزى راھىلە بىلەن

ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى كۆز رگەندە، ئۇ قوپۇپ بېرىپ، قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن تاشنى يۇملىتۇۋېتىپ، ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى سۇغاردى. **11** ئاندىن ياقۇپ راھىلەنى سۆيۈپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ تاشلىدى ۋە راھىلە گە: ـ مەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تۇغقىنى، ربۇكاھنىڭ ئوغلى بولىمەن، دېۋىدى، ئۇ يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاتىسىغا خەۋەر بەردى. **13** شۇنداق بولدىكى، لابان ئۆز سىڭلىسىنىڭ ئوغلى ياقۇپنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ سۆيۈپ، ۋەيگە باشلاپ كەلدى. ئاندىن ياقۇپ لابانغا [كەچۈرمىشلىرىنىڭ] ھەممىسىنى دەپ بەردى. **14** لابان ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرۇۋقە مېنىڭ سۆڭەك بىلەن گۆشۈمدۇرسەن! ـ دېدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ قېشىدا بىر ئايچە تۇرۇپ قالدى. **15** ئاندىن لابان ياقۇپقا: ـ سەن مېنىڭ تۇغقىنىم بولغاچ، ماڭا بىكارغا خىزمەت قىلامسەن؟ ئېيتقىنا، ھەقىقىگە نېمە تاللىسەن؟ ـ دېدى. **16** لابانىنىڭ ئىككى قىزى بار ئىدى؛ چوڭىنىڭ ئېتى لېيام، كىچىكىنىڭ ئېتى راھىلە ئىدى. **17** لېيامنىڭ كۆزلىرى يېقىملىق ئىدى؛ ئەمما راھىلەنىڭ بولسا تەق-تۇرقى چىلىشكەن، ھۆسىنى-جامالى چىرايلىق قىز ئىدى. **18** ياقۇپنىڭ كۆڭۈلى راھىلە گە چۈشكەن بولۇپ لابانغا: ـ مەن سېنىڭ كىچىك قىزىڭ راھىلە ئۈچۈن ساڭا يەتتە يىل خىزمەت قىلاي، دېدى. **19** لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى باشقا كىشىگە بەرگىنىمدىن ساڭا بەرگىنىم ياخشى. ئەمدى مېنىڭكىدە تۇرغىن، دېدى. **20** ياقۇپ راھىلەنى ئېلىش ئۈچۈن يەتتە يىل خىزمەت قىلدى. ئەمما ئۇ ئۇنى ئىنتايىن ياخشى كۆرگەچكە، بۇ يىللار ئۇنىڭغا پەقەت بىرنەچچە كۈندە كلا بىلىندى. **21** ۋاقىت توشقاندا ياقۇپ لابانغا: ـ مانا مېنىڭ كۈنلىرىم توشتى. ئەمدى ئايالىمنى ماڭا بەرگىن، مەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرەي، دېدى. **22** لابان شۇ يەردىكى ھەممە كىشىلەرنى يىغىپ، زىياپەت قىلىپ بەردى. **23** لېكىن شۇنداق بولدىكى، كەچ كىرگەندە، ئۇ چوڭ قىزى لېيانى ياقۇپنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى، ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ بىللە بولدى. **24** لابان ئۆز دېدىكى زىلپانى قىزى لېيانغا دېدەك قىلىپ بەردى. **25** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، مانا ئالدىدا لېيام ئۇراتتى! ئۇ لابانغا: ـ بۇ زادى ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ ئەجەبا، مەن راھىلە ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلىدىغىمۇ؟ مېنى نېمىشقا شۇنداق ئالدىدىڭ؟! ـ دېدى. **26** لابان: بىزنىڭ يۇرتىمىزدا كىچىكنى چوڭىدىن ئىلگىرى ياتلىق قىلدىغان رەسىم-قائىدە يوق. **27** ئەمدى سەن چوڭىنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئوتكۈزۈپ بولغىن؛ ئاندىن يەنە ئىككىنچىسىنىمۇ ساڭا بېرەيلى؛ ئۇ سېنىڭ ماڭا يەنە يەتتە يىل قىلىدىغان خىزمىتىڭنىڭ ھەققى بولىدۇ، ـ دېدى. **28** ياقۇپ ماقۇل بولۇپ، لېيانىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئوتكۈزۈپ بولغاندا، لابان قىزى راھىلەنمۇ ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **29** لابان دېدىكى زىلپاھنى قىزى راھىلە گە دېدەك قىلىپ بەردى. **30** بۇ تەرىقىدە ياقۇپ راھىلەنىكۈز قېشىغا كىردى؛ ئۇ راھىلەنى لېيادىن زىيادە ياخشى كۆردى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە يەتتە يىل لابانغا خىزمەت قىلدى. **31** ئەمما پەرۋەردىگار لېيانىڭ ئەتىۋارلانمىغانلىقىنى كۆز رگەندە، ئۇنىڭغا تۇغۇشنى نېسىپ قىلدى. لېكىن راھىلە تۇغماس ئىدى. **32** لېيام ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار خارلانغىنىمنى كۆردى؛ ئەمدى ئېرىم مېنى ياخشى كۆرىدۇ» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى «رۇبەن» قويدى. **33** ئۇ يەنە ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەتىۋارلانمىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بۇنى ھەم ماڭا بەردى» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمئۇن قويدى. **34** ئۇ يەنە ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم ئېرىم ماڭا باغلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئۈچ ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى لاۋۋي قويدى. **35** ئۇ يەنە ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم مەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇيۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھۇدا قويدى. ئاندىن ئۇ تۇغۇتىنى توختاپ قالدى.

30 ئەمما راھىلە ئۆزىنىڭ ياقۇپقا بالا تۇغقۇپ بېرەلمىگىنىنى كۆز رگەندە، ئاچىسىغا ھەسەت قىلىپ ياقۇپقا: ـ ماڭا بالا بە رگىن؛ بولمىسا ئۆلىمەن، ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ راھىلە گە غەزەپ كېلىپ: ـ مەن بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىنى سەندىن ئايىغان خۇدانىڭ ئورنىدىمۇ؟! ـ دېدى. **3** ـ مانا، دېدىكىم بىلەھ بۇيەردە تۇرىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرگىن، ئۇ مېنىڭ قۇچىقىمغا تۇغسۇن؛ مەن ئۇ ئارقىلىق بالىلىق بولاي، ـ دېدى راھىلە. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۇ دېدىكى بىلھانى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىردى. **5** بىلھاھ ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. **6** راھىلە: ـ «خۇدا مەن ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزۈپ پەريادىمنى ئاڭلاپ، ماڭا بىر ئوغۇل بەردى»، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى دان قويدى. **7** راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھ يەنە ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. **8** راھىلە: ـ «مەن ئاچام بىلەن بەسلىشىپ قاتتىق تۇتۇشۇپ، يە گۈىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى نافتالى قويدى. **9** لېيام ئۆزىنىڭ تۇغۇتىنى توختاپ قالغانلىقى كۆرۈپ، دېدىكى زىلپاھنى ياقۇپقا خوتۇن قىلىپ بەردى. **10** لېيانىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. **11** لېيام: ـ «نېمىدېگەن تەلەيلىك-ھە!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى گاد قويدى. **12** لېيانىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. **13** لېيام: «مەن بەختلىكتۇرمەن! چۈنكى خوتۇن-قىزلار مېنى بەختلىك دېيىشىدۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاشىر قويدى. **14** بۇغداي ئورمىسى كۆزلىرىدە رۇبەن چىقىپ ئېتىزلىققا باردى ۋە ئېتىزدىن بورقانچە مۇھەببەتگۈلنى تېپىپ، بۇلارنى ئانىسى لېيانىڭ قېشىغا ئە كەلدى. ئەمدى راھىلە لېيانغا: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلىدىن بىرنەچچىنى ماڭا بە رگىن! ـ دېدى. **15** [لېيام] ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئېرىمنى تارتىۋالغىنىڭ يەتمەمدۇ؟ ئەمدى ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلىنىمۇ تارتىۋالماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. راھىلە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق بولسا ئۇ ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلىدىن ئۈچۈن بۇگۈن كېچە سەن بىلەن ياتسۇن، ـ دېدى. **16** ياقۇپ كەچقۇرۇن ئېتىزدىن قايتىپ كەلگىنىدە، لېيام ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ مېنىڭ قېشىمغا كىرىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى مەن ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلىدىن سېنى ئىجارىگە ئالدىم، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇ بۇ كېچە ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. **17** خۇدا لېيانىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئۇ ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا بەشىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. **18** شۇنىڭ بىلەن لېيام: «دېدىكىمنى ئېرىمگە بە رگىنىمگە خۇدا ئەمدى ماڭا «ئىجارە ھەققىم»نى ئاتا قىلدى» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسساكار قويدى. **19** لېيام يەنە ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا ئالتىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. **20** لېيام: ـ «خۇدا ماڭا ياخشى ۋېلۇق ئاتا قىلدى؛ ئەمدى ئېرىم مېنىڭ بىلەن بىللە ئۆرىدىغان بولدى؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئالتە ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى زەبۇلۇن قويدى. **21** شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ بىر قىز تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى دىنا قويدى. **22** ئەمما خۇدا راھىلەنى ياد قىلىپ، دۇئاسىنى ئاڭلاپ ئۇنى تۇغدىغان قىلدى. **23** ئۇ ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: ـ «خۇدا مېنى نومۇسىتىن خالاس قىلدى»، دېدى. **24** ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار ماڭا يەنە بىر بالا بە رسە» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يۈسۈپ قويدى. **25** راھىلە يۈسۈپنى تۇغقاندىن كېيىن ياقۇپ لابانغا: ـ مېنى ئۆز يۇرتۇمغا، ئۆز ۋەتىنىمگە كەتكىلى قويغىن. **26** مېنىڭ ساڭا ئىشلەپ ئېرىشكەن ئىش ھەققىم بولغان ئايالىرىم بىلەن بالىلىرىمنى ماڭا بە رگىن؛ مەن كېتەي؛ چۈنكى مېنىڭ ساڭا ئىشلىگەن چاپالىق خىزمىتىم ئۆزۈڭگە ئايان، ـ دېدى. **27** لابان ئۇنىڭغا جاۋابەن: نەزىرىڭدە ئلتىپات تاپقان بولسام، ئۆتۈنۈپ قالاي، [يېنىمدىن كەتمە]. چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ سەۋەبىڭدىن ماڭا بەركەت بە رگىنىنى تونۇپ يەتتىم، دېۋىدى، [ياقۇپ] يەنە: ـ **28** ماڭا ئالدىغان ھەققىڭنى توختاتقىن؛ مەن ساڭا شۇنى بېرەي، دېدى. **29** [ياقۇپ] ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ساڭا قاندا خىزمەت قىلىپ كەلگىنىم، مېنىڭ قولۇمدا ماللىرىڭنىڭ قانداق بولغىنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭ ئايان. **30** چۈنكى مەن كەلمەستە مېلىڭ ئاز ئىدى، ئەمدى ناھايىتى زور بىر توپ بولدى. مېنىڭ قەدىمىم قەيە رگە يەتسە، پەرۋەردىگار ساڭا بەركەت ئاتا قىلدى. ئەمدى مەن قاچان ئۆز ئائىلەم ئۈچۈن ئىگىلىمىمنى؟ ـ دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن لابان: ـ مەن ساڭا نېمە بېرەي، دېۋىدى، ياقۇپ: ـ سەن ماڭا ھېچنېمە بەرمىگىن؛ پەقەت مېنىڭ شۇ ئىشىمنى قوشۇلسا گۈلا، مەن يەنە پاداڭنى بېقىپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئالىمەن.

32 مەن بۇگۈن پۈتكۈل پاداڭنى ئارىلاپ، ئالا-چىپار قويلارنى، قارا-قوڭۇر پاخلانلارنى، شۇنداقلا ئۆچكىلەرنىڭ ئىچىدىنمۇ ئالا-چىپارلىرىنى ئايرىپ چىقىمەن. بۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىم بولسۇن. **33** كېيىن، مېنىڭ ھەققىمنى تەكشۈرۈپ كەلگەن ۋاقىتىڭدا، ھەققانىي بولغىنىم كۆز ئالدىڭدا ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۆچكىلەر ئارىسىدا ئالا-چىپار بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى، پاخلانلار ئارىسىدا قارا-قوڭۇر بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئوغرىلاپ كېلىنگەن ھېسابلانسۇن، ـ دېدى.

34 ئۇ ۋاقىتتا لابان: ـ ماقۇل، دېگىنىڭدەك بولسۇن، ـ دېدى. **35** شۇ كۈنى [لابان] تاغىل ۋە ئالا-چىپار تېكىلەرنى، ئالا-چىپار چىشى ئۆچكىلەرنى، شۇنداقلا ئاز-پاز ئاق چىكىمى بولغان بارلىق ئۆچكىلەرنى، بارلىق قارا-قوڭۇر قوزىلارنى ئايرىپ، ئۆز ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، **36** ئۆزى بىلەن ياقۇپنىڭ ئوتۇرىسىدا ئۈچ كۈنلۈك ئارىلىقنى قويدى. ياقۇپ بولسا لابانىڭ پادىلىرىنىڭ قالغىنىنى باقتى. **37** لېكىن ياقۇپ تېرەك، بادام ۋە چىنار

دەرەخلىرىدىن يۇمران چۈشۈلارنى ئېلىپ، قوۋزىقىنى يوللۇق قىلىپ شىلىپ، ئاق سىزىقلارنى چىقاردى. **38** ئاندىن مال كۆيلىگەن ۋاقىتلىردا سۈ ئىچكىلى كەلگەندە، ئۇ مۇشۇ شىلغان چۈشۈلارنى پادىلار سۈ ئىچىدىغان يەرلەردىكى تۆلاقلارغا مالنىڭ ئالدىغا تىكلەپ قوياتتى. مال بۇ [تاغىل] چۈشۈلارنىڭ ئالدىدا جۈپلەشكەندىن كېيىن تۇلار تاغىل ۋە ئالا-چىپار قوزىلارنى تۇغدى. **40** ئاندىن ياقۇپ بۇ قوزىلارنى لابانىڭ پادىسىدىن ئايرىپ چىقاردى، ئاندىن ئۇ لابانىڭ پادىسىنىڭ يۈزلىرىنى تاغىل ۋە قوڭۇر قويلىرىغا قارىتىپ جۈپلەشتۈردى، شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆز مېلىنى لابانىڭ مېلىغا قوشماي بۆلەك قويۇپ، ئۆزى ئۆچۈن ئايرىم بادىلارنى قىلدى. **41** ساغلام كۆچلۈك مال جۈپلەشكىنىدە، ياقۇپ چۈشۈلارنى پادىنىڭ كۆز ئالدىغا تۆلاقلاردا قوياتتى، مىللار شۇ چۈشۈلارنىڭ يېنىدا جۈپلىشەتتى. **42** لېكىن جۈپلىشۈاتقان مال ئاجىز بولسا، ئۇ چۈشۈلارنى قويماينتى. بۇ تەرىقىدە ئاجىزلىرى لابانغا، كۆچلۈكلىرى ياقۇپقا تەۋە بولدى. **43** شۇنداق قىلىپ، بۇ كىشى ناھايىتى باي بولۇپ، مىللىرى، دېدە كلىرى، قوللىرى، تۆگىلىرى ۋە ئېشە كلىرى خېلى كۆپ بولدى.

31

ئەمما ياقۇپ لابانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ: ـ ياقۇپ ئاتىمىزنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى ئېلىپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئېرىشكەن بۇ دۆلىتى ئاتىمىزنىڭ تەۋەللۇقىتىدىن كەلگەن، دېگىنىنى ئاڭلاپ قالدى. **2** ياقۇپ لابانىڭ چىرايىغا قارىۋىدى، مانا، ئۇ ئۆزىگە بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى. **3** بۇ چاغدا، پەرۋەردىگار ياقۇپقا: ـ سەن ئاتا-بوۋلىرىڭنىڭ زېمىنىغا، ئۆز ئۇرۇق-ئۇقانلىرىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ كەتكىن. مەن سېنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ ئۈچۈن ياقۇپ ئادەم ئەۋەتىپ، راھىلە ۋە لېياھنى ئۆز پادىسى ئوتۇرغان كۆركەمگە چاقىرىپ كېلىپ **5** ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاتاڭلارنىڭ چىرايىغا قارىسام ماڭا بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى؛ ئەمما ئاتامنىڭ خۇداسى مەن بىلەن بىللە بولۇپ كەلدى. **6** كۆچۈمنىڭ يېتىشچە ئاتاڭلارغا ئىشلەپ بەرگىنىم سىلە رگە ئايان؛ **7** ھالبۇكى، ئاتاڭلار مېنى ئەخمەق قىلىپ، ھەقىمنى ئون قېتىم ئۆ زگەرتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭ ماڭا زىيان يەتكۈزۈشىگە يول قويمىدى. **8** ئە گەر ئۇ: «ئالا-چىپار قوزىلار ھەققىگە بولدۇ»، دېسە، بارلىق پادىلار ئالا-چىپار قوزىلىغىلى تۇردى. ئۇ: «تاغىل قوزىلار ھەققىگە بولسۇن»، دېسە، بارلىق پادىلار تاغىل قوزىلىغىلى تۇردى. **9** بۇ تەرىقىدە خۇدا ئاتاڭلارنىڭ مالىلىرىنى تارتۇېلىپ، ماڭا بەردى. **10** پادىلار كۆيلىگەن ۋاقىتتا مەن بىر قېتىم چۈشۈمدە بېشىمنى كۆتۈرۈپ شۇنى كۆردۇمكى، مانا، مىللارنىڭ ئۇستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل ياكى ئالا-چىپار ئىدى. **11** ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى چۈشۈمدە ماڭا: «ئەي ياقۇپ»، دېۋىدى، مەن جاۋاب بېرىپ: «مانا مەن»، دېدىم. **12** ئۇ ماڭا: ـ «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارىغىن؛ مانا مىللارنىڭ ئۇستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل ۋە ئالا-چىپاردۇر؛ چۈنكى مەن لابانىڭ ساڭا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى كۆردۇم. **13** مەن بەيت-ئەلدە [ساڭا كۆرۈنگەن] تەڭرىدۇرمەن. سەن شۇ يەردە تۇۋرۇكنى مەسىھلەپ، ماڭا قەسەم ئىچتىڭ. ئەمدى سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بۇ زېمىندىن چىقىپ، ئۇرۇق-ئۇقانلىرىڭنىڭ زېمىنىغا يانغىن» دېدى. **14** راھىلە ۋە لېياھ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاتىمىزنىڭ ۋىيدە بەرگە تېگىشلىك نېسىۋە ياكى مىراس قالمىغانمۇ؟ **15** بىز دەرۋەقە ئۇنىڭغا يات ئادەم ھېسابلىنىپ قالغانمۇ؟! ئۇ بىزنى سېتىۋەتتى، ۋېلىۋقىمىزنىمۇ پۈتۈنلەي يەپ كەتتى! **16** شۇنداق بولغاندىن كېيىن، خۇدا ئاتىمىزدىن ساڭا ئېلىپ بەرگەن بارلىق دۆلەت بىز بىلەن بىللىرىمىزنىڭكىدۇر. ئەمدى خۇدا ساڭا نېمە دېگەن بولسا، شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئورنىدىن تۇرۇپ، بالىلىرى ۋە ئايالىلىرىنى تۆگىگە رگە مىنىدۈرۈپ، ئېرىشكەن بارلىق مالىلىرى ۋە بارلىق ئەتەۋەللۇقاتىنى، يەنى پادان-ئارامدا تاپقان ئەتەۋەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئاتىسى ئىسھاقنىڭ يېنىغا بېرىشقا قاناننىڭ زېمىنىغا قاراپ يول ئالدى. **19** لابان بولسا قويلىرىنى قىرقىغىلى كەتكەندى؛ راھىلە ئۆز ئاتىسىغا ئەۋە «ئۆي بۇتلىرى»نى ئوغرىلاپ ئېلىۋالدى. **20** ياقۇپ ئارامىي لابانغا ئۆز قېشىدىن ئوغرىلىقچە قېچىپ كېتىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرماي ئۆزى ئالداپ قويغاندى. **21** ئۇ بار-يوقىنى ئېلىپ قېچىپ كەتتى، ئۇ دەريادىن ئۆتۈپ گىلېئاد تېغى تەرەپكە قاراپ يول ئالدى. **22** ئۈچىنچى كۈنى، لابانغا ياقۇپنىڭ قاچقىنى توغرىسىدا خەۋەر يەتتى. **23** ئۇ ئۆز ئۇقانلىرىنى ئېلىپ، يەتتە كۈنلۈك يولغىچە كەيىندىن قوغلاپ بېرىپ، گىلېئاد تېغىدا ئۇنىڭغا يېتىشتى. **24** لېكىن كېچىسى خۇدا ئارامىي لابانىڭ چۈشىگە كىرىپ ئۇنىڭغا: «سەن ھېزى بول، ياقۇپقا يا ئاق يا كۆك دېمە!» دېدى. **25** لابان ياقۇپقا يېتىشىپ بارغاندا، ياقۇپ چېدىرنى تاغنىڭ ئۇستىگە تىكىگەندى. لابانمۇ ئۇقانلىرى بىلەن گىلېئاد تېغىنىڭ ئۇستىدە چېدىر تىكتى. **26** لابان ياقۇپقا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ سەن مېنى ئالداپ، قىزلىرىمنى ئۇرۇشتا ئالغان ئوللىدەك ئېلىپ كەتتىڭ؟ **27** نېمىشقا يوشۇرۇن قاچىسەن، ماڭا خەۋەر بەرمەي مەندىن ئوغرىلىقچە كەتتىڭ؟ ماڭا دېگەن بولساڭ مەن خۇشال-خۇرراملىق بىلەن ئەزىل ئوقۇپ، داپ ۋە چاڭ چېلىپ، سېنى ئۇزىتىپ قويىمامتىم؟ **28** شۇنداق قىلىپ سەن ماڭا ئۆز ئوغۇللىرىم ۋە قىزلىرىمنى سۆيۈپ ئۆزىتىپ قويۇش پۇرسىتىنمۇ بەرمىدىڭ. بۇ ئىشتا ئەخمەقلىق قىلدىڭ. **29** سىلە رگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈش قولۇمدىن كېلەتتى؛ لېكىن تۈنۈگۈن كېچە ئاتاڭنىڭ خۇداسى ماڭا سۆز قىلىپ: «ھېزى بول، ياقۇپقا يا ئاق يا كۆك دېمە» دېدى. **30** خوش، سەن ئاتاڭنىڭ ۋەيىنى تولىمۇ سېغىنغىنىڭ ئۈچۈن كەتمەي قويمايسەن؛ لېكىن نېمىشقا يەنە مېنىڭ بۇتلىرىمنى ئوغرىلىدىڭ؟ ـ دېدى. **31** ياقۇپ لابانغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن قورقۇپ قاچتىم؛ چۈنكى سېنى قىزلىرىنى مەندىن مەجبۇرلىي تارتىۋالامدىكەن، دېدىم. **32** ئەمدى بۇتلىرىڭنا كەلسەك، تۇلار كىمدىن چىقسا شۇ تىرىك قالمايدۇ! قېرىنداشلىرىمىز ئالدىدا مەندىن قاناداقلا نېمە ئىگىنى تونۇۋالساڭ، ئۆزۈڭ ئېلىپ كەت، ـ دېدى. ھالبۇكى، ياقۇپنىڭ راھىلەنىڭ بۇتلارنى ئوغرىلاپ كەلگىنىدىن خەۋىرى يوق ئىدى. **33** لابان ئالدى بىلەن ياقۇپنىڭ چېدىرىغا كىرىپ، ئاندىن لېياھنىڭ چېدىرى ھەم ئىككى دېدە كنىڭ چېدىرلىرىغا كىرىپ ئاختۇرۇپ ھېچنېمە تاپالمىدى. لېياھنىڭ چېدىرىدىن چىقىپ، راھىلەنىڭ چېدىرىغا كىردى. **34** راھىلە بولسا ئۆي بۇتلىرىنى ئېلىپ، بۇلارنى تۆگىنىڭ چومىنىڭ ئېچىگە تىقىپ قويۇپ، ئۇستىدە ئولتۇرۇۋالغاندى. لابان پۈتكۈل چېدىرنى ئاختۇرۇپ، ھېچنېمە تاپالمىدى. **35** راھىلە ئاتىسىغا: ـ ئەي خوجام، ئالدىڭدا ئۆزالمىغىنىم ئۈچۈن خاپا بولمىغىن؛ چۈنكى مەن ھازىر ئايالىلارنىڭ ئادەت مە زگىلىدە ئۆرۈۋاتىمەن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، لابان ھەممە يەرنى قىيماي ئاختۇرۇپمۇ، ئۆي بۇتلىرىنى تاپالمىدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاچچىقلاپ لابان بىلەن جېدەللىشىپ كەتتى. ياقۇپ لابانغا: ـ سەن مېنى كەيىنىمدىن مۇنچە ئالدىراپ-تېنەپ قوغلاپ كەلگۈدەك مەندە نېمە سەۋەبلىك، نېمە گۇناھ بار؟ **37** سەن ھەممە يۈك-تاقلىرىنى ئاختۇرۇپ چىقتىڭ، ئۆيۈڭنىڭ نەرسىلىرىدىن بىرەر نېمە تاپالىدىڭمۇ؟ بىرنېمە تاپقىن بولساڭ، مېنىڭ قېرىنداشلىرىم بىلەن سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئۆزى قويغىن، ئۇلار بىز ئىككىمىزنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم قىلسۇن. **38** مەن مۇشۇ يىگىرمە يىل قېشىڭدا ئۆردۇم؛ ھېچقاچان ساغلىقىڭ ۋە چىشى ئۆچكىلىرىڭ بالا تاشلىۋەتمىدى، پادىلىرىڭدىن قوچقارلىرىڭنى يېگىنىم يوق. **39** بوغۇۋېتىلگەنلىرىنى قېشىڭغا ئېلىپ كەلمەي، بۇ زىيانىنى ئۆزۈم تولدۇرۇدۇم؛ كېچىسى ئوغرىلانغان ياكى كۈندۈزى ئوغرىلانغان بولسۇن سەن ئۆزۈم مەندىن تولىتىپ ئالدىڭ. **40** مېنىڭ كۈنلىرىم شۇنداق ئۆتتىكى، كۈندۈزى ئىسسىقتىن، كېچىسى سوغۇقتىن قىينىلىپ، ئۇيقۇ كۆزۈمدىن قاچاتتى. **41** مېنىڭ كۈنلىرىم مۇشۇ يىگىرمە يىلدا ئۆي ئۈگۈدە ئۆتۈرۈپ شۇنداق بولدى؛ ئون تۆت يىل ئىككى قىزىڭ ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلدىم، ئالتە يىل پاداڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلدىم؛ ئۇنىڭ ئۇستىگە سەن ئىش ھەققىمنى ئون قېتىم ئۆ زگەرتتىڭ. **42** ئە گەر ئاتامنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، يەنى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغانلىقىڭ ئۆزى مەن بىلەن بىللە بولمىسا ئىدى، سەن جەزمەن مېنى قۇرۇق قول قىلىپ قايتۇرۇۋېتەتتىڭ. لېكىن خۇدا مېنىڭ تارتقان جەبىر-جاپالىرىمنى، قوللىرىمنىڭ مۇشەققىتىنى كۆرۈپ ئۆزۈڭگۈن كېچە ساڭا تەنبىھ بەردى، ـ دېدى. **43** لابان ياقۇپقا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ قىزلار مېنىڭ قىزلىرىم، بۇ ئوغرىلار مېنىڭ ئوغۇللىرىم، بۇ پادا بولسا مېنىڭ پادام بولىدۇ، شۇنداقلا كۆز ئالدىڭدىكى ھەممە نەرسە مىنىڭكىدۇر؛ ئەمما مەن بۇگۈن بۇ قىزلىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇقىغان ئوغۇللىرىنى نېمە قىلاي؟ **44** قېنى كەل، سەن بىلەن ئىككىمىز بىر ئەھدە تۈزۈشەيلى، بۇ مەن بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. **45** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ بىر تاشنى ئېلىپ تۇرە تىكلەپ تۈۋرۈك قىلىپ قويدى. **46** ئاندىن ياقۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ تاش يىغىڭلار، ـ دېۋىدى، تاشلارنى ئېلىپ كېلىپ دۆۋىلىدى، شۇ يەردە تاش دۆۋىسىنىڭ يېنىدا غىزالىنىشتى. **47** لابان بۇ دۆۋىنى «يەگار-ساھادۇتا» دەپ ئاتىدى، ياقۇپ ئۇنىڭغا «گالىئەد» دەپ ئات قويدى. **48** لابان: ـ بۇ دۆۋە بۇگۈن سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. شۇڭا بۇ سەۋەبتىن دۆۋىنىڭ نامى «گالىئەد» ئاتالدى. **49** ئۇ جاي يەنە «مىزپاھ»، دەپمۇ ئاتالدى؛ چۈنكى لابان يەنە: ـ ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن كۆرۈشمىگەن ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ

ئوتتۇرامدا قاراۋۇل بولۇپ كۆزىتىپ تۇرسۇن. **50** ئە گەر سەن قىزلىرىمنى بوزەك قىلساڭ، ياكى قىزلىرىمنڭ ئۈستىگە باشقا خوتۇنلارنى ئالساڭ، باشقا ھېچ كىشى قېشىمىزدا ھازىر بولمىغان تەقدىردىمۇ، مانا، خۇدا مەن بىلەن سېنىڭ ئارا گۈاۋچىدۇر! **51** لابان ياقۇپقا يەنە: ـ مانا، بۇ دۆۋۈگە قارا، مەن بىلەن سەن ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مەن تىكلەپ قويغان بۇ تۇۋۇر ۋەكمۇ قارا! **52** كەلگۈسىدە بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۇۋۇر ۋەكمۇ مەن يامان نىيەت بىلەن بۇ دۆۋىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە ئۆتمەسلىكىم ئۈچۈن، سېنىمۇ نىيىتىڭنى يامان قىلىپ بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۇۋۇر ۋەكتىن ئوتتۇپ مېنىڭ تەرىپىمگە كەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن گۈاۋچى بولسۇن. **53** ئىبراھىمنىڭ ئىلاھى، ناھورنىڭ ئىلاھى ۋە بۇ ئىككىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىلاھلىرى ئارىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن، ـ دېدى. ياقۇپ بولسا ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغىچە بىلەن قەسەم قىلدى. **54** ئاندىن ياقۇپ تاغ ئۈستىدە بىر قۇربانلىق سۇنۇپ، قېرىنداشلىرىنى ئوزى بىلەن تاماقلىنىشقا تەكلىپ قىلدى. ئۇلار ھەمداستىخان ئولتۇردى ۋە كېچىسى تاغدا قوندى.

55 ئەتىسى تاڭ سەھەردە لابان ئوزىنىڭ نەۋرىلىرى بىلەن قىزلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ئۆز ۋېيىگە راۋان بولدى.

32

ياقۇپ ئۆز يولىغا كېتىپ باراتتى، يولدا خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. **2** ياقۇپ ئۇلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ جاي خۇدانىڭ بارگاھى ئىكەن! ـ دەپ، بۇ جايىنىڭ نامىنى «ماھانائىم» دەپ قويدى. **3** ئاندىن ياقۇپ سېئىر زېمىنىدىكى «ئېدوم يايلىقى»غا، ئاكىسى ئەساۋنىڭ قېشىغا ئالدىن خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتتىپ، **4** ئۇلارغا جېكلەپ: ـ سىلەر خوجامغا، يەنى ئەساۋغا: «كەمىنىلىرى ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ مەن لابانىنىڭ قېشىدا مۇساپىر بولۇپ، تا مۇشۇ ۋاقىتقىچە تۇردۇم. **5** ئەمدى مەندە كالا، ئېشەك ۋە قويلار، قۇل-دېدە كەلەرمۇ بار؛ مەن ئۆزلىرىنىڭ نەزىرىدە ئلتىپات تاپارمەنمىكىن دەپ خوجامغا خەۋەر يەتكۈزۈشنى لايىق كۆردۇم»، دە گىلار، ـ دېدى. **6** خەۋەرچىلەر ياقۇپنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ: ـ بىز ئاكىلىرى ئەساۋنىڭ قېشىغا باردۇق؛ ئۇ تۆت يۈز كىشىنى ئېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **7** ياقۇپ ناھايىتى قورقۇپ، غەم-غۇسسىگە چۈشۈپ ئادەملىرىنى قوي، كالا ۋە تۆگىلىرىگە قوشۇپ، ئىككى توپقا ئايىردى. **8** ئۇ: ـ «ئە گەر ئەساۋ كېلىپ بىر توپىمىزغا ھۇجۇم قىلسا، يەنە بىر توپى قېچىپ قۇتۇلۇپ قالار» ـ دەپ ئويلىدى. **9** ئاندىن ياقۇپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئاتام ئىسھاقنىڭ خۇداسى! ماگا: «تۇز زېمىنىڭ ۋە تۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا يېنىپ كەتكىن، ساگا ياخشىلىق قىلىمەن» دەپ ۋەدە قىلغان پەرۋەردىگارا! **10** ـ مەن سېنىڭ ئۆز قۇلۇڭغا كۆرسەتكەن ئۆ زگەرمەس بارلىق مېھرىبانلىقىڭ ۋە بارلىق ۋاپادارلىقىڭ ئالدىدا ھېچنىمە ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكىنىمدە يالغۇز بىر ھاسام بار ئىدى. ئەمدى مەن ئىككى توپ ئادەم بولۇپ قايتىۋاتىمەن. **11** ئوتۇنۇپ قالاي، مېنى ئاكام ئەساۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى ئۇ كېلىپ مەن بىلەن خوتۇن-بالىلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ مەدىكىن، دەپ قورقىمەن. **12** سەن: «مەن جەزمەن ساگا زور ياخشىلىق قىلىپ، سېنىڭ نەسلىڭنى دېڭىزدىكى قۇمدەك ھەددى-ھېسابسىز كۆپ قىلىمەن»، دېگەندىڭ، ـ دېدى. **13** ئۇ شۇ كېچىسى شۇ يەردە قونۇپ قالدى، ئاندىن ئۇ قول ئىلكىدىكى ماللاردىن ئېلىپ، ئاكىسى ئەساۋغا ئىككى يۈز تۆچكە، يىگىرمە تېكە، ئىككى يۈز ساغلىق، يىگىرمە قوچقار، ئوتتۇز چىشى تۆگىنى تايلاقلىرى بىلەن، قىرىق ئىنەك، ئون بۇقا، يىگىرمە مادا ئېشەك، ئون ھاگىگا ئېشەكنى سوۋغات قىلىپ تەييارلاپ، **16** بۇلارنى ئايىرىم-ئايىرىم توپ قىلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇلارغا جېكلەپ: ـ سىلەر مەندىن بۇرۇن مېڭىپ، ھەر توپنىڭ ئارىسىدا ئارىلىق قويۇپ ھەيدەپ مېڭىگلار، ـ دېدى. **17** ئۇ ئەڭ ئالدىدىكى توپ بىلەن ماگىغان كىشىگە ئەمر قىلىپ: ـ ئاكام ئەساۋ ساگا ئۇچرىغاندا، ئە گەر ئۇ سەندىن: «كىمنىڭ ئادىمىسەن؟ قەيە رگە بارىسەن؟ ئالدىڭدىكى جانۋارلار كىمنىڭ؟» ـ دەپ سورىسا، **18** ئۇنداقتا سەن جاۋاب بېرىپ: «بۇلار كەمىنىلىرى ياقۇپنىڭ بولۇپ، خوجام ئەساۋغا ئەۋەتكەن سوۋغاتلىرى. مانا، ئۇ ئۆزىمىز كەينىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دېگىن، دېدى. **19** شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىككىنچى، ئۈچىنچى ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى پادىلارنى ھەيدەپ ماگىغۇچى كىشىلە رگىمۇ ئوخشاش ئەمر قىلىپ: ـ ئەساۋ سىزلە رگە ئۇچرىغاندا، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دە گىلار، ئاندىن: ـ مانا، كەمىنىلىرى ياقۇپ ئۆزىمىز ئارقىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دە گىلار، دېدى، چۈنكى ئۇ: ـ مەن ئالدىمدا بارغان سوۋغات بىلەن ئۇنى مېنى كەچۈرۈم قىلىۋېتىپ، ئاندىن يۈزىنى كۆرسەم، مېنى قويۇل قىلارمىكىن، ـ دەپ ئويلىغانىدى. **21** شۇنداق قىلىپ سوۋغات ئالدىن ئەۋەتىلدى؛ ئۇ شۇ كېچىسى بارگاھدا قونۇپ قالدى. **22** ئۇ شۇ كېچىدە قوپۇپ، ئىككى ئايالى ۋە ئىككى دېدەك ۋە ئون بىر ئوغلىنى ئېلىپ، يابوك كېچىكدىن ئۆتۈپ كەتتى. **23** ئۇ ئۇلارنى ئېقىندىن ئۆتكۈزدى، شۇنداقلا ھەممە نەرسىلىرىنى ئۇ قارشى تەرەپكە ئۆتكۈزدى. **24** ياقۇپ بولسا بۇ قانىتا يالغۇز قالدى؛ بىر زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چېلىشتى. **25** لېكىن بۇ زات ئۇنى يېڭەلمەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا قولىنى تەگكۈزۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشۇاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى. **26** ئۇ زات: ـ مېنى قويۇپ بە رگىن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دېدى. ـ سەن مېنى بەرىكەتلىمگىچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دېدى ياقۇپ. **27** ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىڭ نېمە؟ دەپ سوردى. ئۇ: ئېتىم ياقۇپ، ـ دېدى. **28** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئېتىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولىدۇ؛ چۈنكى سەن خۇدا بىلەۋىۋ، ئىنسان بىلەۋىۋ ئېلىشىپ غالىب كەلدىڭ، ـ دېدى. **29** ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: ـ نامىڭنى ماگا دەپ بە رگىن، دېۋىدى، ئۇ: ـ نېمىشقا مېنىڭ ناممىنى سورايسەن؟ ـ دېدى ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدى. **30** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: ـ خۇدانى يۈزمۇ-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جايىنىڭ نامىنى «پەنئىل» دەپ ئاتىدى. **31** ئۇ پەنئىلدىن ئوتۇپ ماگىغاندا، كۈن ئۇنىڭ ئۈستىبېشىنى يورۇتتى؛ ئەمما ئۇ يوتىسى ئۆپەيلىدىن ئاقساپ ماگاتتى.

32 بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار بۈگۈنگىچە يوتىنىڭ ئۇگىسىدىكى پەينى يېمەيدۇ؛ چۈنكى شۇ زات ياقۇپنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا، يەنى ئۇنىڭ پېيىگە قولىنى تەگكۈزۈپ قويغانىدى.

33

ياقۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئەساۋ تۆت يۈز كىشى بىلەن كېلىۋاتاتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلىرىنى ئايرىم، لىياھ، راھىلە ۋە ئىككى دېدەككە تاپشۇردى؛ **2** ئۇ ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرىنى ھەممىنىڭ ئالدىدا ماگدۇردى، ئاندىن لىياھ بىلەن ئۇنىڭ بالىلىرىنى، ئەڭ ئاخىردا راھىلە بىلەن يۇسۇپنى ماگدۇردى. **3** ئۆزى بولسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماگدى، ئۇ ئاكىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بارغۇچە يەتتە قېتىم يە رگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **4** ئەساۋ ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ، بوينىغا گىرە سىلىپ، ئۇنى سۆيدى؛ ھەر ئىككىسى يىغلىشىپ كەتتى. **5** ئاندىن ئەساۋ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، ئايالىلار ۋە بالىلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ سەن بىلەن بىللە كەلگەنلەر كىملەر؟ ـ دەپ سوردى. ياقۇپ: ـ بۇلار خۇدا شاپائەت قىلىپ كەمىنىلىرىگە بە رگەن بالىلاردۇر، ـ دېدى. **6** ئاندىن ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئالدىغا يېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى؛ **7** ئاندىن لىياھمۇ ئۇنىڭ بالىلىرى بىلەن ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى، ئاخىردا يۇسۇپ بىلەن راھىلە ئالدىغا يېرىپ، تەزىم قىلدى. **8** ئەمدى ساگا يولدا ئۇچرىغان ئاشۇ تۈىلىرىگىڭلا نېمە مەقسىتىڭ بار؟ ـ دېۋىدى، ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ خوجامنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تېپىشىم ئۈچۈندۇر، دېدى. **9** لېكىن ئەساۋ: ـ ئەي يەرىندىشىم، مەندە يېتىپ ئاشقىنىڭدەك بار. سېنىڭ ئۆز نەرسىلىرىڭ ئۆز ۋۇجۇدىڭگە قالسۇن، دېدى. **10** ئەمما ياقۇپ: ـ ئۇنداق قىلمىغىن؛ ئە گەر مەن نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، سوۋغىتىمنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى سىلىنىڭ مېنى خۇشالىق بىلەن قوبۇل قىلغانلىرىنى كۆرۈپ، دىدارلىرىنى كۆ رگىنىمدە خۇدانىڭ دىدارىنى كۆ رگەندەك بولدۇم! **11** ئەمدى ساگا كەلتۈرۈلگەن، [خۇدادىن كۆ رگەن] بۇ بەرىكەتلىرىمنى قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى خۇدا ماگا شاپائەت كۆرسەتتى، ھەممە نەرسىلىرىم بار بولدى، ـ دەپ ئۇنىڭدىن قايتا-قايتا ئۇتۇنۇۋۇدى، ئۇ قوبۇل قىلدى. **12** ئاندىن ئەساۋ: ـ ئەمدى بىز قوزغىلىپ سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرايلى، مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ماگاي، دېدى. **13** ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجام كۆرىدىلە، بالىلار كىچىك، قېشىمدا ئېمىدىغان قوزا ۋە موزايلار بار؛ ئە گەر مەن بۇلارنى بىر كۈنلا ئالدىرتىپ قوغلاپ ماگدۇرسام، پۈتكۈل پادا ئۆلۈپ كېتىدۇ. **14** شۇڭا ئۇتۇنۇمەنكى، خوجام كەمىنىلىرىدىن ئالدىدا ماگىغاچ تۇرسۇن؛ مەن ئالدىمدىكى مال-چارۋىلارنىڭ مېڭىشىغا، شۇنداقلا بالىلارنىڭ مېڭىشىغا قاراپ ئاستا مېڭىپ، خوجامنىڭ قېشىغا سېئىرغا ئۇدۇل باراي، دېدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا ئەساۋ: ـ ئۇنداق بولسا، مەن ئۆزۈم بىلەن كەلگەن كىشىلەردىن بىرنەچىنى قېشىڭدا قويۇپ كېتەي، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنىڭ نېمە ھاجىتى؟ پەقەت خوجامنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپسامىلا شۇ كۇپايە، دېدى. **16** ئەساۋ ئۇ كۈنى يولغا چىقىپ سېئىرغا يېنىپ كەتتى. **17** ياقۇپ سەپەر قىلىپ، سۇككوت دېگەن جايغا كەلگەندە، ئۆيە رگە بىر ئۆي سېلىپ، ماللىرىغا

لاپاسلارنی یاسدی. شۇڭا بۇیەر «سۇككوت» دەپ ئاتالدی. **18** شۇ تەرىقىدە یاقۇپ پادان-ئارامدن قایتىپ، قاناتان زىمىنىدىكى شە كەم شەھىرىگە ئامان-ئېسەن كەلدی. ئۇ شەھەرنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتی. **19** ئاندىن ئۇ چېدىر تىككەن يەرنىڭ بىر قىسمىنى شە كەمنىڭ ئاتىسى بولغان ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدن بىر يۈز قەستىگە سېتىۋېلىپ، **20** شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ سېلىپ، نامىنى «ئەل-ئەلوھە-ئىسرائىل» دەپ ئاتىدی.

34 بىر كۈنی، لېياھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن قىزى دىناھ يۇرتىنىڭ قىزلىرى بىلەن كۆرۈشۈكلى چىقتی. **2** شۇ يۇرتنىڭ شەھىرى ھىۋىي ھامورنىڭ ئوغلى شە كەم ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، زورلاپ نومۇسسىغا تە گدی. **3** ئەمما ئۇنىڭ كۆڭلى ياقۇپنىڭ قىزى دىناھقا چۈشۈپ، ئۇنى ياخشی كۆرۈپ قالدی ۋە ئۇنىڭغا مۇھەببىتی بىلەن كۆڭۈل سوردی. **4** شۇنىڭ بىلەن شە كەم ئاتىسى ھامودىن: ـ بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بە رگىن، دەپ تەلەپ قىلدی. **5** ياقۇپ [شە كەمنىڭ] قىزى دىناھنىڭ ئېيىنىگە تە گگەنلىكىنی ئاڭلاپ قالدی. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ماللىرى بىلەن دالالاردا ئىدی؛ شۇڭا ياقۇپ ئۇلار كەلگۈچە جىم تۇرۇپ تۇردی. **6** شە كەمنىڭ ئاتىسى ھامور ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكىلى چىقتی؛ **7** ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى خەۋەرنی ئاڭلاپلا دالالاردىن قايتىپ كەلگەندی. بۇلار [شە كەمنىڭ] قىلمايدىغان ئىشنی قىلىپ، ياقۇپنىڭ قىزىنىڭ نومۇسىغا تېگىپ ئىسرائىل قەبىلىسىدە شەرمەندىلىك قىلغىنی ئۈچۈن ئازابلىنىپ، ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندی. **8** ھامور ئۇلارغا سۆز قىلىپ: ـ ئوغلۇم شە كەمنىڭ كۆڭلى قىزىڭلارغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئىلتىپات قىلىپ ئۇنى ئوغۇلىمغا خوتۇنلۇققا بەرسە گلار! **9** بىز بىلەن قۇدا-باجا بولۇپ، قىزلىرىڭلارنی بە زگە بېرىڭلار، بىزنىڭ قىزلىرىمىزنىمۇ سىلەر ئېلىڭلار؛ **10** بىز بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. مانا، يەر ئالدىڭلاردا تۇرۇپتۇ؛ بۇ يەرنی ماكان قىلىپ، سودا قىلىپ، تۇرۇڭلار ئۇچۇن ئۇيى-مۇلۇك ئېلىڭلار، ـ دەپدی. **11** شە كەم قىزنىڭ ئاتىسى بىلەن ئاكا-ئۇكىلىرىغا: ـ نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپسام دەيمەن؛ سىلەر نېمە دېسە گلار، شۇنی بېرەي. **12** مەندىن قانچىلىك تويلۇق يا كی سوۋغات تەلەپ قىلسا گلار، ماڭا ئېيتقىنىڭلارچە بېرەي؛ پەقەت بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسە گلارلا بولىدۇ، دېدی. **13** ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شە كەم ۋە ئاتىسى ھامورغا ھىيلە-مىكىر بىلەن جاۋاب بەردی، چۈنكی ئۇ سىڭلىسی دىناھنىڭ ئېيىنىگە تە گگەندی؛ **14** ئۇلارغا: ـ بىز بۇنداق قىلالمايمىز، سىڭلىمىزنی خەتىنسىز بىرسىگە بېرىشكە ماقۇل دېيەلەيمىز؛ چۈنكی بۇ بە زگە نومۇس بولىدۇ. **15** پەقەت بىر شەرتىمىز گە كۆنسە گلارلا سىلە رگە ماقۇل بولىمىز؛ سىلەرنىڭ بارلىق ئە رىكە كىلىرىڭلار خەتنە قىلىنىپ بىزدەك بولسا، **16** قىزلىرىمىزنی سىلە رگە بېرىپ، سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنی بىز ئېلىپ ئارا گلاردا ئولتۇرۇپ، بىر قوۋم بولۇپ قالىمىز. **17** ئەمما بە زگە قۇلاق سالماي خەتنە قىلىنمىسا، قىزىمىزنی ئېلىپ كېتىمىز، ـ دېدی. **18** ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ھامور ۋە ئوغلى شە كەمنىڭ نەزىرىگە ياقتی. **19** يېگىت بۇ ئىشنی كەينىگە سوزمىدی، چۈنكی ئۇ ياقۇپنىڭ قىزىغا ئېچىل بولۇپ قالغاندی؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ھەممىدن ئەتىۋارلىق ئىدی. **20** شۇنىڭ بىلەن ھامور ئوغلى شە كەم بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا بېرىپ، شەھەرنىڭ ئادەملىرىگە سۆز قىلىپ: ـ **21** بۇ ئادەملەرنىڭ بىز بىلەن ئىناق ئۆتكۈسی بار. شۇڭا ئۇلار مۇشۇ يۇرتىمىز تۇرۇپ سودا-سېتىق قىلسۇن؛ مانا، بۇ جايىنىڭ ئىككی تەرىپی ئۇلارغا يەتكۈدەك كە ڭ كەلدۇر. بىز ئۇلارنىڭ قىزلىرىنی خوتۇنلۇققا ئېلىپ، ئۆز قىزلىرىمىزنی ئۇلارغا بېرىمىز. **22** لېكىن پەقەت ئارىمىزدىكی ھەممە ئە رىكەك ئۇلار خەتنە قىلىنغانىدەك خەتنە قىلىنسا، ئۇ ئادەملەر ئارىمىزدا تۇرۇپ بىز بىلەن بىر خەلق بولۇشقا ماقۇل دەيدۇ. **23** شۇ تەرىقىدە ئۇلارنىڭ مال-تەئەللۇقاق، ھەممە چارپايلىرى بىزنىڭكی بولىمىدۇ؟ بىز پەقەت ئۇلارغا ماقۇل دېسە كلا، ئۇلار ئارىمىزدا تۇرىدۇ، ـ دېدی. **24** شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسی ھامور بىلەن ئوغلی شە كەمنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدی. شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسی خەتنە قىلىندی. **25** ئەمما ئۈچىنچی كۈنی، ئۇلار تېخىچە ئاغرىق ياتقىنىدا شۇنداق بولدىكی، ياقۇپنىڭ ئىككی ئوغلی، يەنی دىناھنىڭ ئاكىلىرى شىمىئون بىلەن لاۋِي ھەرقايسىسی ئۆز قىلىچىنی ئېلىپ، شەھەر خاتىرجەملىك ئىچىدە تۇرغىنىدا يېسىپ كىرىپ، ھەممە ئە رىكە كنی ئولتۇرۇۋەتتی؛ **26** ئۇلار ھامور بىلەن ئوغلی شە كەمنىمۇ قىلىچلاپ، دىناھنی شە كەمنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەتتی. **27** ئاندىن ياقۇپنىڭ [بارلىق] ئوغۇللىرى: «ئۇلار سىڭلىمىزنىڭ نومۇسىغا تە گدی» دەپ، ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ جايىغا كېلىپ، شەھەرنی بۇلاپ-تالاڭ قىلدی. **28** ئۇلارنىڭ قوي-كالا، ئېشەك كىلىرىنی، شەھەردىكی ھەممىنی، ئېتىزلىقلاردىكی ھەممىنی ئېلىپ كەتتی، **29** شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق مال-مۇلكىنی بۇلاپ-تالاپ، بارلىق خوتۇن-بالىلارنی ئەسىر قىلىپ، ئۆيى ئىچىدىكی بارلىق نەرسىلەرنىمۇ قوشۇۋېلىپ كەتتی. **30** ياقۇپ شىمىئون ۋە لاۋِينی ئەيىبلەپ: ـ سىلەر مېنی بالاغا تىقىپ، زىمىنىدىكىلەر ـ قاناتانىلار بىلەن پەرزىيلەرنىڭ ئالدىدا سېسىتىڭلار. بىزنىڭ ئادەمىز ئاز بىر خەلقتىرمىز؛ ئۇلار ماڭا قارشی چىقىپ يىغىلىپ ھۇجۇم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەەتىم ۋەيران بولىمىز، ـ دېدی. **31** ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەجەبا، سىڭلىمىزغا بىر پاھىشە ئايالنا قىلغاندەك مۇئامىلە قىلسا بولامدۇ؟ ـ دېدی.

35 ئاندىن خۇدا ياقۇپقا: ـ سەن ھازىر بەيت-ئەلگە چىقىپ، شۇ يەرنی ماكان قىل، ئۆزۈڭ ئاكالڭ تەساۋدىن قېچىپ ماڭغىنىڭدا ساڭا كۆرۈنگەن [مەن] تە گرىگە بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، ـ دېدی. **2** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئۆيىدىكىلەر ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدی: ـ ئارا گلاردىكی يات ئىلاھ بۇتلىرىنی تاشلۇۋېتىپ، ئۆزۈڭلارنی پاكلاپ ئېگىنلىرىڭلارنی يە گىگۈشلە گلار. **3** ئاندىن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىمىز. مەن شۇ يەردە قىينىچىلىقتا قالغانىدا دۇئايىمنی ئىجابەت قىلىپ، يۈ رگەن يولۇمدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەلگەن تە گرىگە قۇربانگاھ سالاي، ـ دېدی. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۆز قوللىرىدىكی ھەممە يات ئىلاھ بۇتلىرىنی، شۇنداقلا قۇلاقلىرىدىكی زىرىلەرنی چېتىرىپ ياقۇپقا بەردی. ياقۇپ بۇلارنی شە كەمدىكی دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە كۆمۈپ قويدی. **5** ئاندىن ئۇلار سەپە رگە ئاتلاندی؛ ئەمما ئە تراپىدىكی شەھەرلەرنی خۇدادىن بولغان بىر ۋەھىمە باسقاچقا، ئۇلار ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرىنی قوغلىمىدی. **6** بۇ تەرىقىدە ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسی قانائان زىمىنىدىكی لۇز، يەنی بەيت-ئەلگە يېتىپ كەلدی. **7** ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياسىدی؛ ئاكىسىدن قېچىپ ماڭغىنىدا شۇ يەردە خۇدا ئۇنىڭغا كۆرۈنگىنی ئۈچۈن بۇ جايىنىڭ ئىسمىنی «ئەل-بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدی. **8** رىۋكاھنىڭ ئىنىكىنىسی دەبوراھ بولسا شۇ يەردە ئالەمدىن ئۆتتی. ئۇ بەيت-ئەلنىڭ ئايىغىدىكی دۇب دەرىخىنىڭ ئۈۋىدە دەپنە قىلىندی. بۇ سەۋەبتىن شۇ دەرەخ «يىغا-زارنىڭ دۇب دەرىخی» دەپ ئاتالدی. **9** ياقۇپ [شۇ يول بىلەن] پادان-ئارامدىن يېنىپ كەلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنىڭغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدی. **10** ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئىسمىڭ ياقۇپتۇر؛ ئەمما مۇندىن كېيىن سەن ياقۇپ ئاتالماي، بەلكی نامىڭ ئىسرائىل بولىدۇ، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنی ئىسرائىل قويۇپ قويدی. **11** ئاندىن خۇدا يەنە ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۆزۈمنى ھەممىگە قادىر تە گرىدۇرمەن؛ سەن نەسىللىنىپ، كۆپەيگىن؛ بىر ئەل، شۇنداقلا بىر ئۆزىگە ئەللەر سەندىن پەيدا بولىدۇ؛ پادىشاھلارمۇ سېنىڭ پۇشتۇڭدىن چىقىدۇ. **12** مەن ئىبراھىم ۋە ئىسھاققا بە رگەن زىمىنى ساڭا بېرىمەن؛ شۇنداقلا سەندىن كېيىنكى نەسىلىڭگىمۇ شۇ زىمىنى بېرىمەن، ـ دېدی. **13** ئاندىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن جايدىن، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدی. **14** ياقۇپ خۇدا ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن جايدا بىر تاش تۈۋرۈكنی تىكلەپ، ئۈستىگە بىر شاراب ھەدىيەسىنی تۆكتی ۋە زەيتۇن مېيى قويۇپ قويدی. **15** ياقۇپ خۇدا ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن شۇ جايىنىڭ نامىنی «بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدی. **16** ئاندىن ئۇلار بەيت-ئەلدىن مېڭىپ، ئەفراتقا ئازغىنا يول قالغاندا، راھىلەنی تولغاق تۈتۈپ كېتىپ، قاتتىق تۇغۇت ئازابىدا قالدی. **17** ئەمما تولغىقى قاتتىق ئېغىرلاشقاندا، تۇغۇت ئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن، بۇ قېتىم يەنە بىر ئوغلۇڭ بولدىغان بولدی ـ دېدی. **18** شۇنداق بولدىكی، راھىلە جېنى چىقىش ئالدىدا، ئاخىرقى نەپسی بىلەن ئوغلىغا («بەن-ئونی» دەپ ئىسىم قويدی؛ ئەمما ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنی «بەن-يامىن» دەپ ئاتىدی. **19** راھىلە ۋاپات بولدی ۋە بەيت-لەھەم دەپ ئاتىلىدىغان ئەفراتنىڭ يولىنىڭ بويىغا دەپنە قىلىندی. **20** ياقۇپ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ ئۈستىگە بىر خاتىرە تېشی تىكلەپ قويدی. بۇگۈنگە قەدەر «راھىلەنىڭ قەبرە تېشی» شۇ يەردە تۇرماقتا. **21** ئاندىن ئىسرائىل سەپەرنی داۋاملاشتۇرۇپ مىگدال-ئېدەرنىڭ ئۈتە رىپىدە ئۆز چېدىرنی تىكتی. **22** ئىسرائىل ئۇ زىمىنىدا تۇرغان ۋاقتىدا، رۇبەن بىرىپ ئۆز ئاتىسىنىڭ كېنىزىكی بىلھاھ بىلەن بىر ئورۇندا ياتتی؛ ئىسرائىل بۇنی ئاڭلاپ قالدی. ياقۇپنىڭ ئون ئىككی ئوغلی بار ئىدی: ـ **23** لېياھدىن ئۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجی ئوغلی رۇبەن ۋە شىمىئون، لاۋِي، يەھۇدا، ئىسساكار ھەم زەبۇلۇن ئىدی.

24 راهىلەدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ يۇسۇپ ۋە بنيامىن ئىدى. **25** راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ دان ۋە نافتالى ئىدى. **26** لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: ـ گاد بىلەن ئاشىر ئىدى. بۇلار يولسا ياقۇبقا پادان-ئارامدا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىدى. **27** ئەمدى ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا، ئىبراھىم ۋە ئىسھاق مۇسايىر بولۇپ تۇرغان كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونىڭ يېنىدىكى مامرە گە كەلدى. **28** ئىسھاقنىڭ كۆز رگەن كۈنلىرى بىر يۈز سە كسەن يىل بولدى. **29** ئىسھاق تولمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەستىن توختاپ ۋاپات بولدى ۋە ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ياقۇپ ئۇنى دەپنە قىلدى.

36

تۇۋەندىكىلەر ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر (ئەساۋ يەنە ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ): ـ **2** ئەساۋ ئايالىرىنى قاناۋانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئالدى، يەنى ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى ئاداھ بىلەن ھوۋىيلاردىن بولغان زىبېئوننىڭ نەۋرىسى، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھنى ئالدى؛ **3** ئۇنىڭدىن باشقا ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى باسىماتنىمۇ ئالغاندى. **4** ئاداھ ئەساۋغا ئېلىفازنى تۇغۇپ بەردى؛ باسمات بولسا رېئۇئەلنى تۇغدى. **5** ئوھولىباماھ يەتۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغدى؛ بۇلار قاناۋان زېمىندا ئەساۋغا تۇغۇلغان تۇغۇللار ئىدى. **6** ئەساۋ ئايالىرى، ئوغۇل-قىزلىرى، ئۆيدىكى ھەممە كىشىلىرىنى ۋە چارپايلىرىنى، بارلىق ئۆلاغلىرىنى، شۇنداقلا قاناۋان زېمىندا تاپقان بارلىق ئەتەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئىنسىسى ياقۇپتىن ئايرىلىپ، باشقا بىر يۇرتقا كۆچۈپ كەتتى. **7** چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئەتەللۇقاتلىرى ئىنتايىن كۆپ بولغاچقا، بىر يەردە بىللە تۇرالمايتتى؛ مۇسايىر بولۇپ تۇرغان زېمىن تۇلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن تۇلارنى باقالمايتتى. **8** يۇنىڭ بىلەن ئەساۋ (ئەساۋ ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ) سېئىر تېغىغا بېرىپ، ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **9** تۇۋەندىكىلەر ئاغلىق رايون سېئىردىكى ئېدوميلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ **10** ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئوغلى ئېلىفاز؛ ئەساۋنىڭ ئايالى باسىماتنىڭ ئوغلى رېئۇئەل. **11** ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تېمان، ئومار، زەفو، گاتام ۋە كەناز ئىدى. ئەساۋنىڭ ئوغلى ئېلىفازنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى تىمنا ئىدى؛ ئۇ ئېلىفازغا ئامالەك كىنى تۇغۇپ بەردى. يۇقىرىلار بولسا ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ناھات، زەراھ، شاممە ۋە مىززاھ ئىدى؛ بۇلار ئەساۋنىڭ ئايالى باسىماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **14** ئەساۋنىڭ ئايالى، يەنى زىبېئوننىڭ چوڭ قىزى، ئاناھنىڭ قىزى بولغان ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇ ئەساۋغا يەتۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغۇپ بەردى. **15** ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىچىدىن تۇۋەندىكى ئەمىرلەر چىققان: ـ ئەساۋنىڭ تۇنجى ئوغلى ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرىدىن: ـ ئەمىر تېمان، ئەمىر ئومار، ئەمىر زەفو، ئەمىر كىنىاز، **16** ئەمىر كوراھ، ئەمىر گاتام ۋە ئەمىر ئامالەك چىققان. بۇلار ئېدوم زېمىنىدا ئېلىفازنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەر بولۇپ، ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **17** ئەساۋنىڭ ئوغلى رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر ناھات، ئەمىر زەراھ، ئەمىر شاممە ۋە ئەمىر مىززاھلار چىققان؛ بۇلار ئېدوم زېمىنىدا رېئۇئەلنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەردۇر؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئەساۋنىڭ ئايالى باسىماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **18** ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر يەتۇش، ئەمىر يائالام ۋە ئەمىر كوراھلار چىققان. بۇلار ئاناھنىڭ قىزى، ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ نەسىلدىن چىققان ئەمىرلەر ئىدى. **19** بۇلار ئەساۋنىڭ، يەنى ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، [ئېدوميلارنىڭ] ئەمىرلىرى ئىدى. **20** ھوريلاردىن بولغان سېئىرنىڭ [ئېدوم] زېمىنىدا ئولتۇرغان ئەۋلادلىرى: ـ لوتان، شوبال، زىبېئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. بۇلار سېئىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئېدوم زېمىنىدا ھوريلارنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **22** لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ھورى بىلەن ھېمام ئىدى؛ لوتاننىڭ سىڭلىسى تىمنا ئىدى. **23** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى: ئالۋان، ماناھات، ئېبال، شېفو ۋە ئونام ئىدى. **24** زىبېئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئايا ۋە ئاناھ ئىدى. بۇ ئاناھ چۆلدە ئاتىسى زىبېئوننىڭ ئېشىك كىلىنى بېقۇۋېتىپ، تارشا گاۋرنى تېپىۋالغان ئاناھنىڭ دەل ئۆزى ئىدى. **25** ئاناھنىڭ پەرزەنتلىرى: ئوغلى دىشون، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھ ئىدى. **26** دىشوننىڭ ئوغۇللىرى: ھەمدان، ئەشبان، ئىتران ۋە كېبران ئىدى. **27** ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى: بىلھان، زاۋاۋان ۋە ئاكان ئىدى. **28** دىشاننىڭ ئوغۇللىرى: ئۇز ۋە ئاران ئىدى. **29** ھوريلارنىڭ ئۇزلىرىنىڭ ئەمىرلىرى: ئەمىر لوتان، ئەمىر شوبال، ئەمىر زىبېئون، ئەمىر ئاناھ، ئەمىر دىشون، ئەمىر ئېزەر ۋە ئەمىر دىشان ئىدى. بۇلار يولسا ھوريلارنىڭ سېئىر زېمىنىدا ئۇز ناملىرى بويىچە ئاتالغان قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **31** ئىسرائىللارنىڭ ئۇستىگە ھېچ پادىشاھ تېخى سەلتەنەت قىلماستا ئېدوم زېمىنىدا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھلار تۆۋەندىكىدەك: ـ **32** بېئورنىڭ ئوغلى بىلا ئېدومدا سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى دىنھاباھ ئىدى. **33** بىلا ئۆلگەندىن كېيىن، بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **34** يوباب ئۆلگەندىن كېيىن، تېمانىيلارنىڭ زېمىنىدىن كەلگەن ھوشام ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **35** ھوشام ئۆلگەندىن كېيىن، بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇ موئابنىڭ يايلاقلىرىدا مىدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ يەڭگەندى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **36** ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن، ماسرە كاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **37** ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن، «دەريانىڭ يوپىدىكى رەھوبوت»تىن كەلگەن ساۋئۇل ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **38** ساۋئۇل ئۆلگەندىن كېيىن، ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋئال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **39** ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋئال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن، ھادار ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى پائۇ ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، ئۇ مەي-زاھابنىڭ قىزى بولغان ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **40** ئەساۋنىڭ نەسىلدىن بولغان ئەمىرلەر ئۇلارنىڭ ئات-ئىسىملىرى، جەمەتلىرى، نەسەبنامىلىرى ۋە ئۇرغان جايلىرى بويىچە: ئەمىر تىمنا، ئەمىر ئالۋاھ، ئەمىر يەھەت، ئەمىر ئوھولىباماھ، ئەمىر ئېلاھ، ئەمىر پىنون، ئەمىر كىنىاز، ئەمىر تېمان ۋە ئەمىر مىبزار، ئەمىر ماگدىيەل ۋە ئەمىر ئىراملار ئىدى. بۇلار ئېدوميلارنىڭ ئەمىرلىرى بولۇپ، ئۇزلىرى شۆگلەپ ئولتۇراقلاشقان جايلار ئۇز ناملىرى بىلەن ئاتالغاندى. مانا شۇ تەرىقىدە ئەساۋ ئېدوميلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى.

37

ياقۇپ بولسا ئاتىسى مۇسايىر بولۇپ تۇرغان يەردە، يەنى قاناۋان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى. **2** تۇۋەندىكىلەر ياقۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىش-ئىزلىرىدۇر. يۇسۇپ يىگىت بولۇپ ئون يەتتە ياشقا كەرگەن چاغلىردا، ئاكىلىرى بىلەن بىللە قويلارنى باقاتتى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى بىلھاھ ۋە زىلپاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەيتتى. يۇسۇپ ئاتىسىغا ئۇلارنىڭ ناچار قىلمىشلىرىنى ئېيتىپ قوياتتى. **3** يۇسۇپ ئىسرائىلنىڭ قېرىغان ۋاقتىدا تاپقان بالىسى بولغاچقا، ئۇنى باشقا ئوغۇللىرىدىن بەكرەك ياخشى كۆرەتتى. شۇڭا ئۇ يۇسۇپقا ئۆزۈن يەڭگىلى تون تىكتۈرۈپ بەردى. **4** ئەمما ئاكىلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇنى ئۇزلىرىدىن ياخشى كۆرىدىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالغاندى ۋە ئۇنىڭغا چىرايلىق گەپ قىلماتتى. **5** ئۇنىڭ ئۇستىگە يۇسۇپ بىر چۈش كۆرگەن بولۇپ، ئۇنى ئاكىلىرىغا دەپ بېرىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئۆچ بولۇپ كەتتى. **6** يۇسۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ كۆرگەن شۇ چۈشۈمنى ئاكلاپ بېقىڭلار. **7** مانا، بىز ھەممىمىز ئېتىزلاردا ئاشلىقلارنى باغلاۋاتقۇدەك كەنىز. قارىسام مېنىڭ ئۆنچەم تۇرە تۇرۇپ ئېتىدەك؛ سىلەرنىڭ ئۆنچىڭلار بولسا مېنىڭ ئۆنچەمنىڭ چۇرىسىگە ئولىشىپ تەزىم قىلىپ تۇرغۇدەك! ـ دېدى. **8** ئاكىلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئەجەبا، سەن بەرگە پادىشاھ بولامسەن؟ ئۈستىمىزگە ھۆكۈمرانلىق قىلامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشلىرى ۋە گېپىدىن ئاكىلىرى ئۇنى تېخىمۇ يامان كۆردى. **9** كېيىن ئۇ يەنە بىر چۈش كۆردى ۋە چۈشىنى ئاكىلىرىغا دەپ: ـ مانا، مەن يەنە بىر چۈش كۆردۇم. قارىسام، قۇياش بىلەن ئاي ۋە ئون بىر يۇلتۇز ماڭا تەزىم قىلىپ تۇرغۇدەك! ـ دېدى. **10** ئۇ بۇ چۈشنى ئاتىسى ۋە ئاكىلىرىغا دەپ بەردى. ئاتىسى ئۇنىڭغا تەنبىھ بېرىپ: ـ بۇ كۆرگىنىڭ زادى قانداق چۈش؟ ئەجەبا، مەن، ئاناڭ ۋە ئاكا-ئۇكىلىرىڭ ئالدىڭغا بېرىپ، ساڭا يەرگە باش تۇرۇپ تەزىم قىلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. ئەمما ئاتىسى شۇ گەپنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **12** ئەمدى يۇسۇپنىڭ قېرىندىشلىرى ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى باققىلى شەكەمگە كەتكەندى. **13** ئىسرائىل يۇسۇپقا: ـ ئاكىلىرىڭ شەكەمدە پادا بېقىۋاتىدىغۇ؟ كەل، مەن سېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتەي، دېۋىدى، يۇسۇپ: ـ مانا مەن، دېدى. **14** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى بېرىپ ئاكىلىرىڭ ئامان-ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، قويلار ئامان-ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، ماڭا خەۋىرىنى ئېلىپ كەلگىن، دەپ ئۇنى ھېبرون جىلغىسىدىن يولغا سالدى؛ ئۇ شەكەمگە باردى. **15** شۇ يەردە بىرسى ئۇنىڭ دالادا تېنەپ يۈرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ نېمە ئىزدەۋاتىسەن، دەپ سوردى. **16** ئۇ: ـ مەن ئاكىلىرىمنى ئىزدەۋاتىمەن. ئۇلارنىڭ پادىلىرىنى قەيەردە بېقىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بەرسىگىز، دېدى. **17** ئۇ ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار بۇ يەردىن كېتىپ قالدى،

چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ: «يۇرۇڭلار، دوتانغا بارايلى» دېگىنىنى ئاڭلىدىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ ئارقىسىدىن بېرىپ، ئۇلارنى دوتاندىن تاپتى. **18** ئۇلار ئۇنى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇ تىنچى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلمەيلا، ئۇنى ئۇلتۇرۇۋېتىشنى مەسلىھەتلەشتى. **19** ئۇلار بىر-بىرىگە: ــ مانا ھېلىقى چۈش كۆرگۈچى كېلىۋاتىدۇ. **20** كېلىڭلار، ئۇنى ئۇلتۇرۇپ مۇشۇ يەردىكى ئۇرە كەلەردىن بىرىگە تاشلۇۋېتەيلى، ئاندىن: ــ ۋەھشىي بىر ھايۋان ئۇنى يەپ كېتىپتۇ، دەيلى. شۇنداق، بىز ئۇنىڭ چۈشلىرىنىڭ نېمە بولىدىغىنىنى كۆرىمىزا! ــ دېدى. **21** ئەمما رۇبەن بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن قۇتقۇزماقچى بولۇپ: ــ ئۇنى ئۇلتۇرمەيلى، دېدى. **22** رۇبەن ئۇلارغا يەنە: ــ قان تۆكمە كلار! بەلكى ئۇنى چۆلدىكى مۇشۇ ئۇرە كىگە تاشلۇۋېتىڭلار، لېكىن ئۇنىڭغا قول تەگكۈزمە كلەر، دېدى (ئەمەلىيەتتە، ئۇ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا قايتۇرۇۋەتمەكچى ئىدى). **23** يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە ئۇلار ئۇنى ئۇتۇپ، ئۇنىڭ ئالاھىدە تونىنى، يەنى كىيىكلىك ئۇزۇن يەڭلىك تونىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئۇرە كىگە تاشلۇۋەتتى. لېكىن ئۇرەك قۇرۇق بولۇپ، ئېچىدە سۇ يوق ئىدى. **25** ئاندىن ئۇلار تاماق يېگلى ئولتۇردى. ئۇلار يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئىسمائىللارنىڭ بىر كاروۋنى گىلئاد تەرەپتىن كېلىۋاتاتتى. تۆگىلىرىگە دورا-دەرمەك، تۇتىيا ۋە مۇرمە كىكلەر ئارتىلغان بولۇپ، مىسىر تەرەپكە كېتىۋاتاتتى. **26** يەھۇدا قېرىنداشلىرىغا: ــ بىزنىڭ بىر تۇغقان قېرىندىشىمىزنى ئولتۇرۇپ، قېنىنى يوشۇرغىنىمىزنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ **27** كېلىڭلار، ئۇنى ئىسمائىللارغا سېتىۋېتەيلى، قانداقلا بولمىسۇن ئۇ بىزنىڭ ئىنىمىز، بىر تۇغقان قېرىندىشىمىز، شۇڭا ئۇنىڭغا قول سالمايلى، دېۋىدى، قېرىندىشلىرى بۇنىڭغا قۇلاق سالدى. **28** مىدىيانلىق سودىگەرلەر شۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، ئۇلار يۈسۈپنى ئۇرە كتىن تارتىپ چىقىرىپ، ئۇلارغا يىگىرمە كۈمۈش تەڭگىگە سېتىۋەتتى. بۇلار بولسا يۈسۈپنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. **29** رۇبەن ئۇرە كنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، يۈسۈپنىڭ ئۇرە كتە يوقلۇقىنى كۆرۈپ، كىيىملىرىنى يىرتتىپ، **30** ئىنىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ــ بالا يوق تۇرىدۇ! ئەمدى مەن نە گە باراي؟! ــ دېدى. **31** ئەمما ئۇلار يۈسۈپنىڭ تونىنى ئېلىپ، بىر تېكىنى بوغۇزلاپ تونىنى ئۇنىڭ قېنىغا مىلەپ، **32** ئاندىن ئۇزۇن يەڭلىك تونىنى ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: ــ بۇنى بىز تېپىۋالدۇق، بۇ ئوغلۇڭنىڭ ئۇتمىۋ-ئەمەسمۇ، ئۇزۇلۇڭ كۆرۈپ باققىن، دېدى. **33** ئۇ ئۇنى تونۇپ: ــ بۇ دەرۋەقە مېنىڭ ئوغلۇمنىڭ تونى ئىكەن؛ بىر ۋەھشىي ھايۋان ئۇنى يەپ كەتكەن ئوخشايدۇ، شۇبھىسىزكى، يۈسۈپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ! ــ دېدى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ، بېلىگە بۆز باغلاپ، نۇرغۇن كۈنلەر رگىچە ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. **35** ئۇنىڭ ھەممە ئوغۇل-قىزلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرسىمۇ، ئۇ تەسەللىنى قوبۇل قىلماي: «مەن تەھتىساراغا چۈشۈپ ئوغلۇمنىڭ قېشىغا بارغىچە شۇنداق ماتەم تۇتىمەن!» دېدى. يۈسۈپنىڭ ئاتىسى شۇ پېتى ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتى. **(Sheol h7585) 36** ئەمدى مىدىيانلار [يۈسۈپنى] مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ، پىرەۋنىنىڭ بىر غوجىداری، پاسىبان بېشى پوتىفارغا ساتتى.

38

ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىدىن كېتىپ، ھىراھ ئىسملىك ئادۇللاملىق بىر كىشىنىڭكىگە چۈشتى. **2** شۇ يەردە يەھۇدا شۇئا ئىسملىك بىر قاناۋانىنىڭ قىزىنى كۆردى؛ ئۇ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېشىغا كىرىپ ياتتى. **3** ئۇ ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى، يەھۇدا ئۇنىڭغا «ئەر» دەپ ئات قويدى. **4** ئۇ يەنە ھاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا ئونان دەپ ئات قويدى. **5** ئاندىن يەنە ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا شەلاھ دەپ ئات قويدى. ئۇ تۇغۇلغاندا يەھۇدا كېزىدا ئىدى. **6** يەھۇدا ئۇنىڭ ئوغلى ئەر گە تامار ئىسملىك بىر قىزنى ئېلىپ بەردى. **7** لېكىن يەھۇدانىڭ ئۇنىڭ ئوغلى ئەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى ئۇلتۇردى. **8** بۇ چاغدا يەھۇدا ئونانغا: ــ ئاكا گىنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېرىندىشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىپ، ئاكاڭ ئۈچۈن نەسىل قالدۇرغىن، دېدى. **9** ئەمما ئونان بۇ نەسىلنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاكىسىغا نەسىل قالدۇرماسلىق ئۈچۈن ھەر قېتىم ئاكىسىنىڭ ئايالى بىلەن بىللە بولغاندا مەنىسىنى يە گە ئاقىزۇۋېتەتتى. **10** ئۇنىڭ بۇ قىلمىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل كۆرۈنگەچكە، ئۇنىمۇ ئولتۇرۇۋەتتى. **11** يەھۇدا ئەمدى كېلىنى تامارغا: ــ ئوغلۇم شەلاھ چوڭ بولغۇچە ئاتاگىنىڭ ئۆيىدە تۇل ئولتۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئېچىدە: ــ يۈمۇ ئاكىلىرىغا ئوخشاش ئۆلۈپ كېتەرمىكىن، دەپ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن تامار بېرىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **12** ئەمدى كۆپ كۈنلەر تۆتۈپ، شۇئانىڭ قىزى، يەھۇداغا تە گىگەن ئايال ئۆلدى. يەھۇدا تەسەللى تاپقاندىن كېيىن ئادۇللاملىق دوستى ھىراھ بىلەن بىللە تۈزىنىڭ قوي قىرقىغۇچىلىرىنىڭ ئەھۋالىنى بىلىشكە تمناھقا چىقتى. **13** تامارغا: ــ قېينئاتاڭ ۋىلىرىنى قىرقىغلى تمناھقا يول ئالدى، دېگەن خەۋەر يەتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن تامار شەلاھ چوڭ بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىلمىدىم، دەپ قاراپ، ئۆزلۈق كىيىمىنى سېلىۋېتىپ، چۈمبەل تارتىپ بەدىنىنى ئوراپ، تمناھ يولىنىڭ ئۈستىدە ئەنائىمغا كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ ئولتۇردى. **15** ئەمدى يەھۇدا ئۇنى يۈزى يېپىقلىق ھالدا كۆز رگەندە: ــ بۇ بىر پاھىشە ئايال ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىدى. **16** ئۇ يولدىن بۇرۇلۇپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز كېلىنى ئىكەنلىكىنى بىلمەي: ــ كەل، مەن سەن بىلەن بىللە بولاي، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ــ مەن بىلەن بىللە بولساڭ، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ــ پادامنىڭ ئېچىدىن بىر ئوغلاقنى ساڭا ئەۋەتىپ بېرەي، دېدى. ئايال: ــ سەن ئۇنى ئەكېلىپ بە رگۈچە، ماڭا رەنگىڭ بېرە نەرسە بېرەمسەن؟ دەپ سوررىدى، **18** ئۇ: ــ ساڭا نېمنى رەنگىڭ بېرەي؟ ــ دېدى. ئۇ: ــ ئۆز مۆھۈرۈڭ بىلەن ئۇنىڭ شوينىسىنى ۋە قولۇڭدىكى ھاساڭنى رەنگە بە رگىن، دېۋىدى، ئۇ بۇلارنى بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بە رگە بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭدىن ھاملىدار بولۇپ قالدى. **19** ئاندىن تامار ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى، ئۇ يەرەنچىنى سېلىۋېتىپ، ئۆزلۈق كىيىمىنى كىيىۋالدى. **20** يەھۇدا: ــ ئۇ خوتۇنىنىڭ قولىدىكى رەنىنى يانداۋرۇپ كەلسۇن دەپ ئادۇللاملىق دوستىنىڭ قولى ئارقىلىق ئوغلاقنى ئەۋەتتى، ئېھتىمال ئۇ ئۇنى تاپالمىدى. **21** ئۇ شۇ جايدىكى ئادەملەردىن: ــ ئەنائىمدىكى يولىنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان بۇتپەرەس پاھىشە قېنى، دەپ سوررىسا، ئۇلار: ــ بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە بولغان ئەمەس، دەپ جاۋاب بەردى. **22** يۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ: ــ مەن ئۇنى تاپالمىدىم؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ جايدىكى ئادەملەرمۇ: «بۇ يەردە ھېچبىر بۇتپەرەس پاھىشە ئايال بولغان ئەمەس» دېيىشتى، دېدى. **23** يەھۇدا: ــ ۋېيتۇ، ئۇ نەرسىلەرنى ئۇ ئېلىپ كەتسە كەتسۇن؛ بولمىسا، باشقىلارنىڭ مەخىرىسىگە قالىمىز. ئېمىلا بولمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا ئوغلاق ئەۋەتىپ، لېكىن سەن ئۇ خوتۇننى تاپالمىدىڭ، دېدى. **24** ئۈچ ئايچە ئۆتكەندىن كېيىن بىرسى يەھۇداغا: ــ سېنىڭ كېلىنىڭ تامار بۇزۇقچىلىق قىلدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە زىنادىن ھاملىدار بولۇپ قالدى، دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى. يەھۇدا جاۋابەن: ــ ئۇنى ئېلىپ چىقىڭلار، كۈيدۈرۈۋېتىلسۇن! ــ دېدى. **25** لېكىن ئۇ ئېلىپ چىقىلغاندا قېيناتىسغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ــ بۇ نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئادەمدىن ھاملىدار بولدۇم! ئەمدى سەن كۆرۈپ باق، بۇ مۆھۈر، شوينىسى ۋە ھاسىنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغىن، دېدى. **26** يەھۇدا بۇ نەرسىلەرنى ئېتىراپ قىلىپ: ــ ئۇ ماڭا نىسبەتەن ھەقلىقتۇر؛ دەرۋەقە مەن ئۇنى ئوغلۇم شەلاھقا ئېلىپ بەرمىدىم، دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يەنە يېقىنچىلىق قىلمىدى. **27** ئۇنىڭ تۇغۇت ۋاقتى يېقىنلاشتى، مانا قورسىقىدا قوشكېزەك بار ئىدى. **28** ئۇ تۇغقان ۋاقتىدا بالىلاردىن بىرسى قولىنى چىقىرىۋىدى، تۇغۇت ئانىسى دەرھال بىر قىزىل يىپنى ئېلىپ: «بۇ ئاۋۋال چىقتى» دەپ ئۇنىڭ قولىغا چىگىپ قويدى. **29** لېكىن ئۇ قولىنى يەنە ئېچىگە تىقۋالدى، مانا ئۇنىڭ ئىنىسى چىقتى. شۇنىڭ بىلەن تۇغۇت ئانىسى: «سەن قانداق قىلىپ بۇسۇپ چىقتىڭ!» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا «پەرەز» دېگەن ئات قويۇلدى. **30** ئاندىن قولىغا قىزىل يىپ چىگىلگەن ئاكىسى تۇغۇلدى. ئۇنىڭ ئىسمى زەراھ دەپ ئاتالدى.

39

يۈسۈپ بولسا مىسىرغا ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇنى پىرەۋنىنىڭ غوجىداری، پاسىبان بېشى پوتىفار شۇ يەر گە ئېلىپ كەلگەن ئىسمائىللارنىڭ قولىدىن سېتىۋالدى. **2** لېكىن پەرۋەردىگار يۈسۈپ بىلەن بىللە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىرى ئۇڭىغا تارتتى؛ ئۇ مىسىرلىق خوجىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **3** ئۇنىڭ خوجىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇ نېمە ئىش قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ قولىدا روناق تاپقۇزغانلىقىنى بايقىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ خاس خىزمەتچىسى بولدى. خوجىسى ئۇنى ئۆينى باشقۇرۇشقا قويدى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇنى ئۆينى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى باشقۇرۇشقا قويغاندىن تارتىپ، پەرۋەردىگار بۇ مىسىرلىقنىڭ ئۆينى يۈسۈپنىڭ سەۋەبىدىن بەركەتلىدى، پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسى ۋە بارلىق تېرىقچىلىقىغا

كەلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن [پوتىفار] بارلىق ئىشلىرىنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، تۆز تامىقىنى يېيىشتىن باشقا ھېچقانداق ئىش بىلەن كارى بولمىدى. يۇسۇپ بولسا قامىتى كېلىشكەن، خۇشچىراي يىگىت ئىدى. 7 بىرنەچچە ۋاقىت تۆتكەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ خوجىسىنىڭ ئايالىنىڭ يۇسۇپقا كۆزى چۈشۈپ قېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! ـ دېدى. 8 ئەمما ئۇ ئۇنماي خوجىسىنىڭ ئايالىغا مۇنداق دېدى: ـ مانا خوجام ۋېيدىكى ئىشلارنى، شۇنداقلا بارلىق ئەئەللۇقاتنى قولۇمغا تاپشۇردى، ماڭا تولمۇ ئىشىنىپ ئىشلىرىم بىلەن كارى بولمايدۇ. 9 بۇ ۋېيدە مەندىن چوڭ ئادەم يوق. سەندىن باشقا ئۇ ھېچبىر نەرسىنى مەندىن ئايمىدى ـ چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئايالىدۇرسەن! مۇنداق تۇرۇقلۇق مەن قاندىقمۇ بۇنداق رەزىللىكنى قىلىپ خۇدا ئالدىدا گۇناھكار بولاي؟ ـ دېدى. 10 گەرچە ھەر كۈنى يۇسۇپقا شۇنداق دېسىمۇ، شۇنداقلا ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلىشنى يا كى ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرۇشنى رەت قىلغان بولسىمۇ، 11 شۇنداق بىر ۋەقە بولدىكى، بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئىشى بىلەن ئۆي ئىچىگە كىرگەندى، ۋېدىكىلەردىن ھېچقايىسىسى ۋېنىڭ ئىچىدە ئەمەس ئىدى؛ 12 بۇ ئايال ئۇنىڭ تونىنى تۇتۇۋېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. ئۇ تونىنى ئۇنىڭ قولىغا تاشلاپ قويۇپ، يۈگۈرگەن پېتى قېچىپ تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى. 13 ئايال يۇسۇپنىڭ تونىنى ئۆز قولىغا تاشلاپ قېچىپ چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، 14 ۋېدىكى خىزمەتچىلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ قاراڭلار، ئېرىم بىرگە ھاقارەت كەلتۈرسۇن دەپ بىر ئىبرانىي ئادەمنى ئېلىپ كەپتۇ! بۇ ئادەم ينىمغا كىرىپ: «سەن بىلەن ياتاي» دېۋىدى، قاتتىق ۋارقىرىدىم! 15 ئۇ مېنىڭ قاتتىق ۋارقىرىغىنىمنى ئاڭلاپ، تونىنى ينىمغا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن خوجىسى ۋېنگە ينىپ كەلگۈچە ئۇ يۇسۇپنىڭ تونىنى ينىندا ساقلاپ قويدى. 17 ئاندىن ئۇ ئېرىگىمۇ شۇ گەپنى قىلىپ: ـ سەن ئېلىپ كەلگەن ھېلىقى ئىبرانىي قۇل ماڭا ھاقارەت قىلىشقا قېشىمغا كىردى. 18 لېكىن مەن قاتتىق ۋارقىراپ-جارقىردىم، ئۇ تونىنى قېشىمدا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، ـ دېدى. 19 ئۇنىڭ خوجىسى ئايالىنىڭ: ـ سېنىڭ قۇلۇڭ مېنى ئۇنداق-مۇنداق قىلدى، دېگەن گەپلىرىنى ئاڭلاپ غەزەپ ئوتىدەك ئۇتاشتى. 20 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ خوجىسى ئۇنى تۇتۇپ ئوردا مۇنارلىق زىندانغا قاماپ قويدى. شۇ يەر رەگە پەقەت پادىشاھنىڭ مەھبۇسلىرى سولىناتتى. يۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە سولاقتا يېتىپ قالدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىپ، ئۇنى زىندان بېگىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقۇزدى. 22 شۇنىڭ بىلەن زىندان بېگى گۇنداخنادا ياتقان ھەممە مەھبۇسلارنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇزدى. شۇ يەردە قىلىنىدىغان ھەرقاندىاق ئىش ئۇنىڭ قولى بىلەن بولاتتى. 23 زىندان بېگى يۇسۇپنىڭ قولىدىكى ھېچقانداق ئىشتىن غەم قىلماتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇ ھەرنېمە قىلسا پەرۋەردىگار ئۇنى ئوڭۇشلۇق قىلاتتى.

40

بۇ ئىشلاردىن كېيىن مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە باش ناۋاپى مىسىر پادىشاھنىڭ زىتىغا تېگىپ گۇناھكار بولۇپ قالدى. 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەۋن ئۇنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپدارىغا، يەنى باش ساقىي ۋە باش ناۋايغا غەزەپلىنىپ، 3 ئۇلارنى پاسبان بېشىنىڭ سارىيىغا، يۇسۇپ سولاقلىق مۇنارلىق زىندانغا سولاپ قويدى. 4 پاسبان بېشى يۇسۇپنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنى كۈتۈشكە تەينىلىدى. ئۇلار سولاقتا بىرنەچچە كۈن يېتىپ قالدى. 5 ئۇلار ئىككىسى ـ مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە ناۋاپى گۇنداخنادا سولاقلىق ئۇرغان بىر كېچىدە چۈش كۆردى. ھەربىرىنىڭ چۈشىنىڭ ئۆزىگە خاس تەبىرى بار ئىدى. 6 ئەتىسى ئەتىگەندە، يۇسۇپ ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىۋىدى، ئۇلارنىڭ غەمكىن ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ 7 شۇڭا ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە خوجىسىنىڭ سارىيىدا سولاقلىق ياتقان پەرۋەۋنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپدارىدىن: ـ نېمىشقا چىرايىڭلار بۇگۈن شۇنچە سولغۇن؟ ـ دەپ سوريدى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئىككىمىز بىر چۈش كۆردۇق؛ ئەمما چۈشىمىزنىڭ تەبىرىنى يېشىپ بېرىدىغان كىشى يوق، دېدى. يۇسۇپ ئۇلارغا: ـ چۈشكە تەبىر بېرىش خۇدادىن بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ چۈشۈڭلارنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن باش ساقىي يۇسۇپقا چۈشىنى ئېيتىپ: ـ چۈشۈمدە ئالدىمدا بىر ئۈزۈم تېلى تۇرغۇدەك؛ 10 بۇ ئۈزۈم تېلىنىڭ ئۈچ شېخى بار ئىكەن. ئۇ بىخ تۇرۇپ چېچەك كېلىپ، سايىلىرىدا ئۈزۈم پىشىپ كېتىپتۇدەك؛ 11 پەرۋەۋنىڭ قەدەھى قولۇمدا ئىكەن؛ مەن ئۈزۈملەرنى ئېلىپ پەرۋەۋننىڭ قەدەھىگە سىقىپ، قەدەھنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنۇپتىمەن، دېدى. 12 يۇسۇپ ئۇنىڭغا جاۋابەن: چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى، بۇ ئۈچ شاخ ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 13 ئۈچ كۈن ئىچىدە پەرەۋن قەددىڭنى رۇسلىتىپ، سېنى مەنسىپىگە قايتىدىن تەينىلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن سەن بۇرۇن ئۇنىڭغا ساقىي بولغانىدەك پەرەۋنىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا سۇندىغان بولىسەن. 14 لېكىن ئىشلىرىڭ ئۈگۈشلۈق بولغاندا مېنى يادىڭغا يەتكۈزۈپ، ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ پەرەۋنىڭ ئالدىدا مېنىڭ ئوغرىمدا گەپ قىلىپ، مېنى بۇ ۋېدىن چىقارتقايسەن. 15 چۈنكى مەن ھەققەتەن ئىبرانىيلارنىڭ زېمىنىدىن ناھەق ئۇتۇپ ئېلىپ كېلىندىم؛ بۇ يەردىمۇ مېنى زىندانغا سالغۇدەك بىر ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. 16 باش ناۋاي يۇسۇپنىڭ شۇنداق ياخشى تەبىر بەر بەرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەنمۇ ئۈزۈمنى چۈشۈمدە كۆردۇم، مانا، بېشىمدا ئاق نان بار ئۈچ سېۋەت بار ئىكەن. 17 ئەڭ ئۈستۈنكى سېۋەتتە ناۋايلار پەرەۋنگە پىشۇرغان ھەرخىل نازۇنېمەتلەر بار ئىكەن؛ لېكىن قۇشلار بېشىمدىكى ئۇ سېۋەتتىكى نەرسىلەرنى يەپ كېتىپتۇدەك، ـ دېدى. 18 يۇسۇپ جاۋابەن: ـ چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى: ـ بۇ ئۈچ سېۋەت ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 19 ئۈچ كۈن ئىچىدە پەرەۋن سېنىڭ بېشىڭنى كېسىپ، جەسىتىڭنى دەرەخكە ئاسىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇچارقاناتلار كېلىپ گۆشۈڭنى يەيدىكەن، ـ دېدى. 20 ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، پەرەۋننىڭ ئۇغۇلغان كۈنى بولغاچقا، ئۇ ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۈچۈن بىر زىياپەت قىلىپ بەردى، شۇنداقلا دەرۋەقە خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا باش ساقىينىڭ بېشىنى كۆتۈردى ۋە باش ناۋاينىڭ بېشىنى ئالدى؛ 21 ئۇ باش ساقىينى قايتىدىن ئۆز مەنسىپىگە تەينىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرەۋننىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا قايتىدىن سۇندىغان بولدى. 22 لېكىن باش ناۋاينى بولسا يۇسۇپ ئۇلارغا تەبىر بەر بەرگەندەك ئېسىۋەتتى. 23 ئەمما باش ساقىي يۇسۇپنى ھېچ ئەسلىمەي، ئەكسىچە ئۇنى ئۇتۇۋېتىپ قالدى.

41

توپتوغرا ئىككى يىل ئۆتۈپ، پەرەۋن بىر چۈش كۆردى. چۈشىدە ئۇ [نىل] دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرغۇدەك. 2 ھەم چىرايلىق ھەم سېمىز يەتتە ۋېناق ئىنەك دەريادىن چىقىپ، قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپ يۈرىدەك. 3 ئاندىن يەنە يەتتە ۋېناق ئىنەك دەريادىن چىقىپتۇ؛ ئۇلار سەت ھەم ئورۇق بولۇپ، ئالدىنقى ئىنە كەلرىنىڭ ينىدا، دەريانىڭ بويىدا تۇرۇۋېتىپتۇ. 4 بۇ سەت ھەم ئورۇق ئىنە كەلەر ئۇ يەتتە چىرايلىق ھەم سېمىز ئىنە كەلرىنى يەۋېتىپتۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرەۋن ئويغىنىپ كېتىپتۇ. 5 ئۇ يەنە ئۇخلاپ، ئىككىنچى قېتىم چۈش كۆردى: ـ مانا، بىر تۈپ بۇغداي شېخىدىن توق ۋە چىرايلىق يەتتە باشاق چىقىپتۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن يەنە يەتتە باشاق چىقىپتۇ؛ ئۇلار ھەم ئورۇق ۋە پۇچەك بولۇپ، شەرق شامىلدا سولىشىپ قالغانىدى. 7 بۇ ئورۇق باشاقلار ئۇ يەتتە سېمىز، توق باشاقنى يۇتۇپ كېتىپتۇ. ئاندىن پەرەۋن ئويغىنىپ كېتىپتۇ، بۇ ئۇنىڭ چۈشى ئىكەن. 8 ئەتىسى ئۇنىڭ كۆڭلى ناھايىتى بىئارام بولۇپ، مىسىردىكى ھەممە پالچى-جاد ۋۇگەرلەر بىلەن بارلىق دانىشمەنلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. پەرەۋن ئۆز چۈشىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بەردى؛ لېكىن ھېچكىم پەرەۋنگە چۈشلەرنىڭ تەبىرىنى دەپ بېرەلمىدى. 9 ئۇ چاغدا باش ساقي پەرەۋنگە: ـ بۇگۈن مېنىڭ ئۆتكۈز زۇگەن خاتالىقلىرىم ئېسىمگە كەلدى. 10 بۇرۇن پەرەۋن جانابلىرى قۇللىرىغا، يەنى يېقىر ۋە باش ناۋايغا ئاچىقلىنىپ، بىزنى پاسبان بېشىنىڭ سارىيىدا سولاققا تاشلىغاندىلا؛ 11 شۇ چاغلاردا ھەربىرىمىز بىر كېچىدە بىردىن چۈش كۆردۇق؛ ھەر قايسىمىز كۆز رگەن چۈشىنىڭ تەبىرى باشقا-باشقا ئىدى. 12 شۇ يەردە بىز بىلەن بىللە پاسبان بېشىنىڭ قۇلى بولغان بىر ئىبرانىي يگىت بار ئىدى. ئۇنىڭغا چۈشلىرىمىزنى ئېيتىۋىدۇق، ئۇ بىرگە چۈشلىرىمىزنىڭ تەبىرىنى بايان قىلدى؛ ئۇ ھەربىرىمىزنىڭ كۆز رگەن چۈشىگە قاراپ تەبىر بەر بەرگەندى. 13 شۇنداق بولدىكى، ئىشلار دەل ئۇنىڭ بەر رگەن تەبىرىدە دېيىلگەندەك يۈز بەردى؛ جانابلىرى يېقىرنى ئۆز مەنسىپىگە قايتىدىن تەينىلىدىلە، باش ناۋايىنى دارغا ئاستىلا، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن پەرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ، يۇسۇپنى چاقىردى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى زىنداندىن چىقاردى. يۇسۇپ بۇرۇت-ساقىلىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنى يەگۈگۈشلەپ، پەرەۋننىڭ ئالدىغا كىردى. 15 پەرەۋن يۇسۇپقا: ـ مەن بىر چۈش كۆردۇم، ئەمما ئۇنىڭ تەبىرىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمىدى. ئاڭلىسام، سەن چۈشكە تەبىر بېرەلەيدىكەنسەن، ـ دېدى. 16 يۇسۇپ پەرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ تەبىر بېرىش ئۆزۈمدىن ئەمەس؛ لېكىن خۇدا پەرەۋنگە خاتىرجەملىك بېرىدىغان بىر جاۋاب بېرىدۇ، ـ دېدى. 17 پەرەۋن يۇسۇپقا: ـ چۈشۈمدە مەن دەريانىڭ قىرغىقىدا تۇرۇۋېتىپتىمەن، 18 قارىسام، دەريادىن ھەم سېمىز ھەم

چرایلق یەتە ڤیاق ئنەك چقپ قۆمۆشلۆقتا ئوتلاپتۆ. 19 ئاندن ئۆلاردن کپین ئاجز، تولمۆ سەت هەم ئوروڤق یەتە ڤیاق ئنەك چقپتۆ. مەن مسر زېمندا شۆنداق سەت ئنە کلەرنی کۆ رگەن ئەمەسمەن. 20 بۆ ئوروڤق، ئەسکی ئنە کلەر بولسا ئاۋۆالقی یەتە سېمز ئنە کنی یەڤ ېتپتۆ. 21 ئۆلارنی یەڤەتکەن بولسمۆ، قورسقسا بر ئېمنك کە رگەنلکی هېچ ئایان بولماپتۆ، ئۆلارنىڭ کۆرۈنۈشی بەلکی بۆرۈنقىدەك سەت ئىمىش. ئاندىن مەن ۋېغىنىپ كەتتىم. 22 ئاندىن يەنە بىر چۈش كۆردۈم، مانا بىر شاختىن يەتتە ھەم توق ھەم چىرايلىق باشاق چىقىپتۇ. 23 ئاندىن يەنە يەتتە پۇچەك، ئوروق باشاق چىقىپتۇ؛ ئۆلار شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قۇرۇپ كېتىپتۇ. 24 بۇ ئوروق باشاقلار يەتتە چىرايلىق باشاقنى يەپ كېتىپتۇ. مەن بۇ ئىشنى پاچىق-جاد ۋەگەرلە رگە دەپ بەرسەم، ماگۆ تەبىرنى ئېيتىپ بېرىدىغان ھېچ كىشى چىقمىدى، دېدى. 25 يۇسۇپ پىرەۋنگە: ـ [جانابلىرى] پىرەۋنىڭ چۈشلىرى بىر مەنىدىغۇر. خۇدا تۆزى قىلماقچى بولغان ئىشلىرنى پىرەۋنگە ئالدىن بىلدۈردى. 26 بۇ يەتتە ياخشى ئنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ يەتتە ياخشى باشاقۇ يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ. بۇ چۈشلەر ئوخشاش بىر چۈشتۇر. 27 ئۆلاردن كېپىن چىققان يەتتە ئوروق، يامان سەت ئنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قالغان يەتتە قۇرۇق باشاقۇ شۆنداق بولۇپ، ئاچارچىلىق بولدىغان يەتتە يىلدۇر. 28 مەن پىرەۋنگە دەيدىغان سۆزۈم شۇكى، خۇدا بېقىندا قىلماقچى بولغان ئىشنى پىرەۋنگە ئايان قىلدى. 29 مانا، پۈتكۈل مىسىر زېمىندا يەتتە يىلغىچە مەھۇرچىلىق بولدۇ؛ 30 ئاندىن يەتتە يىلغىچە ئاچارچىلىق بولدۇ، شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىندا پۈتكۈل مەھۇرچىلىقنى ئۇنۇتقۇزىدىغان ئاچارچىلىق زېمىننى ۋەيران قىلدۇ. 31 كېلىدىغان ئاچارچىلىقنىڭ سەۋەبىدىن زېمىندا بولغان مەھۇرچىلىق كىشىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئاچارچىلىق تولمۇ ئېغىر بولىدۇ. 32 لېكىن چۈشنىڭ ياندۇرۇلۇپ، پىرەۋنگە ئىككى قېتىم كۆرۈنگىنىنىڭ ئەھمىيىتى شۇكى، بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بېكىتىلگەن بولۇپ، خۇدا ئۇنى پات ئاردا ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. 33 ئەمدى پىرەۋن تۆزى ئۇچۇن پەم-پاراسەتلىك ھەم دانا بىر كىشىنى تېپىپ، مىسىر زېمىنغا قويسۇن. 34 پىرەۋن شۆنداق قىلسۇنكى، مەھۇرچىلىق بولغان يەتتە يىلدا مىسىر زېمىندىن چىققان ئاشلىقنىڭ بەشتىن بىرنى توپلاڭلار دەپ زېمىنغا نازارەتچىلەرنى تەيىنلىسۇن. 35 بۇلار شۇ كېلىدىغان توقچىلىق يىللىرىدا بارلىق ئاشلىقنى توپلاپ، شەھەر-شەھەرلەردە يېمە كلىك بولسۇن دەپ بۇغداي-قوناقلارنى پىرەۋنىڭ قول ئاستىغا جەم قىلىپ ساقلىتىپ قويسۇن. 36 [يىغلىغان] شۇ ئاشلىقلار مىسىر زېمىندا بولىدىغان يەتتە يىللىق ئاچارچىلىققا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ساقلانسۇن؛ شۇ تەرىقىدە زېمىن ئاچارچىلىقتىن ھالاك بولمايدۇ، ـ دېدى. 37 بۇ سۆز پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىگە تازا ياقتى. 38 شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن خىزمەتكارلىرىغا: ـ بۇ كىشىدەك، ئېچىدە خۇدانىڭ روھى بار يەنە بىرسىنى تاپالامدۇق؟! ـ دېدى. 39 پىرەۋن يۇسۇپقا: ـ خۇدا ساگا بۇنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلغانىكەن، سەندەك پەملىك ھەم دانا ھېچكىم چىقمايدۇ. 40 سەن ئەمدى مېنىڭ ۋېزىمنى باشقۇرۇشقا بېكىتىلدىڭ، بارلىق خەلقىم سېنىڭ ئاغزىڭغا قاراپ تۇرۇلىرىنى تەرتىپكە تىزسۇن. پەقەت تەختتىلا مەن سەندىن ئۈستۈن تۇرىمەن، ـ دېدى. 41 ئاخىرىدا پىرەۋن يۇسۇپقا: ـ مانا، مەن سېنى پۈتكۈل مىسىر زېمىننىڭ ئۈستىگە تەينىلدىم، ـ دېدى. 42 بۇنىڭ بىلەن، پىرەۋن تۆز قولىدىن مۆھۈر ئۈزۈكىنى چىقىرىپ، يۇسۇپنىڭ قولىغا سالدى؛ ئۇنىڭغا نەپىس كاتاپ رەختتىن تىكىلگەن لباسنى كىيگۈزۈپ، بوينىغا بىر ئالتۇن زەنجىر ئېسىپ قويدى. 43 ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىككىنچى شاھانە ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا: «تىز پۈكۈڭلار!» ـ دەپ جار سالدۇردى. شۇنداق قىلىپ، پىرەۋن ئۇنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنغا تىكەپ قويدى. 44 ئاندىن پىرەۋن يۇسۇپقا يەنە: ـ مەن دېگەن پىرەۋندۇرمەن؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىندا سەنسىز ھېچكىم قول-پۇتىنى مىدىرلاتمىسۇن! ـ دېدى. 45 پىرەۋن يۇسۇپقا زافنات-پائانىياھ دېگەن نامنى بەردى ۋە ئون شەھىردىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسناتنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. شۇنداق قىلىپ يۇسۇپ پۈتكۈل مىسىر زېمىنى باشقۇرۇش ئۈچۈن چۈرگىلەشكە چىقتى. يۇسۇپ مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېكىتىلگەندە ئوتتۇز ياشتا ئىدى؛ ئۇ پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ، مىسىر زېمىننىڭ ھەرقايسى جايلىرىنى كۆزدىن كەچۈردى. 47 مەھۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئېچىدە زېمىننىڭ ھوسۇلى دۆۋە-دۆۋە بولدى. 48 يەتتە يىلدا ئۇ مىسىر زېمىندىن چىققان ئاشلىقنى يىغىپ، شەھەر-شەھەر ۋە قېلىدى؛ ھەرقايسى شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقنىڭ ئاشلىقىنى ئۇ شۇ شەھەرنىڭ ئۆزىگە جۈغلاپ قويدى. 49 شۇ تەرىقىدە يۇسۇپ دېڭىزدىكى قۇمدەك ناھايىتى كۆپ ئاشلىق توپلىدى؛ ئاشلىق ھەددى-ھىسابسىز بولغاچقا، ئۇلار ھېسابلاشنى توختاتتى. 50 ئاچارچىلىق يىللىرى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن يۇسۇپقا ئىككى ئوغۇل تۇرەلدى. بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفەراھنىڭ قىزى ئاسنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. 51 يۇسۇپ: «خۇدا پۈتۈن جاپا-مۇشەققىتىم ۋە ئاتامنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىنى كۆڭۈلۈمدىن كۆتۈرۈۋەتتى» دەپ ئۇنىڭ ئوغلىغا مانا‌سسەھ دەپ ئات قويدى؛ 52 ئاندىن: «مەن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەن يۇرتتا خۇدا مېنى مېۋىلىك قىلدى» دەپ ئىككىنچىسىگە ئەفرائىم دەپ ئات قويدى. 53 مىسىر زېمىندا مەھۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئاياغلاشتى. 54 ئاندىن يۇسۇپنىڭ ئېيتقىنىدەك ئاچارچىلىقنىڭ يەتتە يىلى باشلاندى. ئۇ چاغلاردا باشقا بارلىق يۇرتلاردىمۇ ئاچارچىلىق بولدى؛ لېكىن مىسىر زېمىندىكى ھەر يەرلەردە نان بار ئىدى. 55 ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر زېمىنى باسقاندا، خەلق ئاشلىق سوراپ پىرەۋنگە پەريات قىلدى. پىرەۋن مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسىگە: ـ يۇسۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ سىلە رگە نېمە دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. 56 ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى بىسىپ كەتتى. يۇسۇپ ھەر يەردىكى ئامبارلارنى ئېچىپ، مىسىرلىقلارغا ئاشلىق ساتاتتى؛ ئاچارچىلىق مىسىر زېمىندا ئىنتايىن ئېغىر بولغىلى تۇردى. 57 ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى باسقان بولغاچقا، بارلىق يۇرتلاردىكى خەلقمۇ ئاشلىق ئالغىلى مىسىرغا يۇسۇپنىڭ قېشىغا كېلەتتى.

42

ئەمدى ياقۇپ مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى بىلگىنىدە ئوغۇللىرىغا: ـ نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ تۇرىسىلەر؟ ـ دېدى. 2 ئاندىن يەنە: ـ ماگا قارا‌گلار، ئاگلىشىمچە مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەن. ئۇ يەرگە رگە بېرىپ، ئاندىن شۇ يەردىن بىرگە ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلۇپ كەتمەي، تىرىك قالىمىز، ـ دېدى. 3 يۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ ئون ئاكىسى ئاشلىق سېتىۋالغىلى مىسىرغا يولغا چىقتى. 4 لېكىن ياقۇپ يۇسۇپنىڭ ئىنىسى بىنيامىننىڭ بىرەر يامانلىققا ئۇچراپ قېلىشىدىن قورقۇپ ئۇنى ئاكىلىرى بىلەن بىللە ئەۋەتمىدى. 5 شۇنىڭدەك ئاچارچىلىق قانائان زېمىنىدىمۇ يۈز بە رگەچكە، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاشلىق ئالغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بار ئىدى. 6 يۇسۇپ زېمىننىڭ ۋالىيسى بولۇپ، يۇرتنىڭ بارلىق خەلقىگە ئاشلىق سېتىپ بە رگۈچى شۇ ئىدى. يۇسۇپنىڭ ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يۈزلىرىنى يە رگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. 7 يۇسۇپ ئاكىلىرىنى كۆرۈپلا ئۇلارنى تونۇدى؛ لېكىن ئۇ تونۇشلۇق بەرمەي، ئۇلارغا قوپال تەلەپپۇزدا گەپ قىلىپ: ـ قەيەردىن كەلدىڭلار، دەپ سوريدى. ئۇلار جاۋابەن: ـ قانائان زېمىنىدىن ئاشلىق ئالغىلى كەلدۇق، ـ دېدى. 8 يۇسۇپ ئاكىلىرىنى تونۇغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۇنى تونۇمىدى. 9 يۇسۇپ ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا كۆ رگەن چۈشلىرىنى ئېسىگە ئېلىپ، ئۇلارغا: ـ سىلەر جاسۇس، بۇ ئەلنىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆزەتكلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. 10 ئەمما ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي خوجام، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى كەمىنىلىرى ئاشلىق سېتىۋالغىلى كەلدى! 11 بىز ھەممىمىز بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرى، سەممىي ئادەملەرمىز. كەمىنىلىرى جاسۇس ئەمەس! ـ دېدى. 12 ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئۇنداق ئەمەس! بەلكى زېمىننىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆ رگىلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. 13 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئەسلىدە ئون ئىككى قېرىنداش ئىدۇق؛ بىز ھەممىمىز قانائان زېمىنىدىكى بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرىدۇرمىز؛ لېكىن كەنجى ئىنىمىز ئاتىمىزنىڭ قېشىدا قالدى، يەنە بىر ئىنىمىز يوقاپ كەتتى، ـ دېدى. 14 ئەمما يۇسۇپ ئۇلارغا يەنە: ـ مانا مەن دەل سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، جاسۇس ئىكەنسىلەر! 15 پىرەۋنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، كېچىك ئىنىڭلار بۇ يە رگە كەلمىگۈچە سىلەر بۇ يەردىن چىقىپ كېتەلەيسىلەر؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن سىنىلىسىلەر. 16 ئىنىڭلارنى ئېلىپ كەلگىلى بىرىڭلارنى ئەۋەتىڭلار، قالغانلىرىڭلار بولسا سولاپ قويۇلىسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئېيتقىنىڭلارنىڭ راست-يالغانلىقى ئىسپاتلىنىدۇ؛ بولمىسا، پىرەۋنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر جەزمەن جاسۇس! ـ دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى ئۈچ كۈنگىچە سولاپ قويدى. 18 ئۈچىنچى كۈنى يۇسۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن خۇدادىن قورقىدىغان ئادەمىمەن؛ تىرىك قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلىڭلار: ـ 19 ئە گەر سەممىي ئادەملەر بولسا ڭلار، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى سىلەر سولانغان گۈندىخانىدا سولاقلىق ئۈرىۋەرسۇن، قالغىنىڭلار ئاچارچىلىقتا قالغان ئائىلە ڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ 20 ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار. شۇنىڭ

بىلەن سۆزلىرىڭلار ئىسپاتلانسا، ئۇنلەيسىلەر!، ـ دېدى. ئۇلار شۇنداق قىلىدىغان بولدى. **21** ئاندىن ئۇلار تۆرئارا: ـ بەرھەق، بىز ئىشىمىزغا قىلغان ئىشىمىز بىلەن گۇناھكار بولۇپ قالدۇق؛ ئۇ بەرگە يالۋۇرسىمۇ ئۇنىڭ ئازابىنى كۆرۈپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئازاب-ئۇقۇبەت بېشىمىزغا چۈشتى، ـ دېيىشتى. **22** رۇبەن ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلە رگە: بالىغا زۇلۇم قىلماڭلار، دېگەن ئەمەسمىدىم؟ لېكىن ئۇنىمىدىڭلار. مانا ئەمدى ئۇنىڭ قان قەرزى بىزدىن سورىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **23** ئەمما يۇسۇپ ئۇلار بىلەن تەرجىمان ئارقىلىق سۆزلەشكەچكە، ئۇلار يۇسۇپنىڭ ئۆز گەپلىرىنى ئۇقۇپ تۇرۇۋاتقىنىنى بىلمىدى. **24** ئۇ ئۇلاردىن ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ، يىغلاپ كەتتى. ئاندىن ئۇلارنىڭ قېشىغا يېنىپ كېلىپ، ئۇلارغا يەنە سۆز قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن شىمئۇنىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا باغلىدى. **25** ئاندىن يۇسۇپ ئەمر چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ تاغارلىرىغا ئاشلىق تولدۇرۇپ، ھەر بىرسىنىڭ پۇلىنى قايتۇرۇپ تاغىرىغا سېلىپ قويۇپ، سەپەر ھازىرلىقلىرىمۇ بېرىلسۇن دەپ يېرۇۋىدى، ئۇلارغا شۇنداق قىلىندى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئېشىە كلىرىگە ئاشلىقلىرىنى ئارتىپ، شۇ يەردىن كەتتى. **27** ئەمما ئۇتە گىگە كەلگەندە ئۇلاردىن بىرى ئېشىكىگە يەم بەرگىلى تاغىرىنى ئېچىۋىدى، مانا، ئۆز پۇلى تاغارنىڭ ئاغزىدا ئۇراتتى. **28** ئۇ قېرىنداشلىرىغا: ـ مېنىڭ پۇلۇمنى قايتۇرۇۋېتىپتۇ. مانا ئۇ تاغىرىمدا ئۇرىدۇ، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، تىترىشىپ بىر-بىرىگە: ـ بۇ خۇدانىڭ بەرگە زادى نېمە قىلغىنىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **29** ئۇلار قانائان زېمىنىغا، ئاتىسى ياقۇبنىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن ئوتكەن ھەممە ۋەقەلەرنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرىپ: **30** ـ ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بەرگە قوپال گەپ قىلدى، بەرگە زېمىنى پايلىغۇچى جاسۇسىتەك مۇئامىلە قىلدى، **31** ئەمدى بىز ئۇنىڭغا: «بىز بولساق سەممىي ئادەملەرمىز، جاسۇس ئەمەسمىز. **32** بىز بىر ئاتىدىن بولغان ئوغۇللار بولۇپ، ئون ئىككى ئاكا-ئۇكا ئىدۇق؛ بىرى يوقاپ كەتتى، كىچىك ئىنىمىز ھازىر قانائان زېمىنىدا ئاتىمىزنىڭ يېنىدا قالدى» دېسەك، **33** ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بەرگە مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىلەرنىڭ سەممىي ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىم ئۈچۈن، قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بىرىنى مېنىڭ يېنىمدا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئاچ قالغان ئائىلەڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار، **34** ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلسا ئاڭلار، سىلەرنىڭ جاسۇس ئەمەس، بەلكى سەممىي ئادەملەر ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىلەيمەن. ئاندىن قېرىنداشلىرىڭلارنى سىلە رگە قايتۇرۇپ بېرىمەن ۋە سىلەر زېمىندا سودا-سېتىق قىلسا ئاڭلار بولىدۇ» ـ دېدى. **35** ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تاغارلىرىنى تۆككەندە، مانا ھەربىرىنىڭ پۇلدىنى ئۆز تاغارلىرىدا ئۇراتتى! ئۇلار ۋە ئاتىسى ئۆزلىرىنىڭ چىگىلىك پۇللىرىنى كۆرگەندە، قورقۇپ قېلىشتى. **36** ئاتىسى ياقۇپ ئۇلارغا: ـ مېنى ئوغۇلمدىن جۇدا قىلدىڭلار! يۇسۇپ يوق بولدى، شىمئۇنمۇ يوق، ئەمدى بىنيامىننىمۇ ئېلىپ كەتمەكچى بولۇۋاتىسىلەر! مانا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ بېشىمغا كەلدى! ـ دېدى. **37** رۇبەن ئاتىسىغا: ـ ئە گەر مەن بىنيامىننى قېشىڭغا قايتۇرۇپ ئېلىپ كەلمىسەم، مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغىن، مەن ئۇنى قېشىڭغا يانداۋرۇپ ئېلىپ كېلىمەن، ـ دېدى. **38** لېكىن ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ ئوغلۇم سىلەر بىلەن بىللە ئۇ يەر گە چۈشمەيدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى. مۇبادا يولدا كېتىۋاتقاندا ئۇنىڭغا بىرەر كېلىشمەسلىك كەلسە، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەختىساراغا چۈشۈرۈۋېتىسىلەر، ـ دېدى. **(Sheol h7585)**

43

ئاچارچىلىق زېمىننى ئىنتايىن ئېغىر باسقانىدى. **2** بۇ سەۋەبتىن ئۇلار مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ئاشلىقنى يەپ تۈگەتكەندە، ئاتىسى ئۇلارغا: ـ يەنە بېرىپ بەرگە ئازغىنا ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. **3** لېكىن يەھۇدا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھېلىقى كىشى بىزنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن. **4** ئە گەر ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە ئەۋەتسەڭ، بىز بېرىپ ساۋاق ئاشلىق ئېلىپ كېلىمىز. **5** ئەمما ئەۋەتىشكە ئۇنىمىساڭ، بىز بارمايمىز؛ چۈنكى ھېلىقى كىشى بەرگە: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن، ـ دېدى. **6** ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا ماڭا شۇنچە يامانلىق قىلىپ ئۇ كىشىگە: «يەنە بىر ئىنىمىزمۇ بار» دېدىڭلار، ـ دېدى. **7** ئۇلار جاۋابەن: ـ ئۇ كىشى بىزنىڭ ۋە ئائىلىمىزنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتۈرۈپ كوچىلاپ: «ئاتاڭلار تېخى ھايامۇ؟ يەنە بىر ئىنىڭلار بارمۇ؟» ـ دەپ سوريدى. بىز ئۇنىڭ شۇ سوئالىغا يارىشا جاۋاب بەردۇق. ئۇنىڭ بەرگە: «ئىنىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەيدىغىنىنى نەدىن بىلەيلى؟ ـ دېدى. **8** يەھۇدا ئاتىسى ئىسرائىلغا: ـ بالىنى مەن بىلەن ئەۋەتكىن؛ بىز دەرھال قوزغىلىپ يولغا چىقايلى، شۇندا قىتا بىز ۋە سەن، بىزلەر ھەم بىللىرىمىز ئۆلەي، تىرىك قالىمىز. **9** مەن ئۇنىڭغا كېپىل بولىمەن، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭدىن ھېساب ئالىسەن؛ ئە گەر مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىڭغا ئامان-ئېسەن يانداۋرۇپ كېلىپ، يۈز ۋۇجۇدۇڭ ئالدىدا ئۇنىڭغۇزمىسام، پۈتكۈل ئومرۇمدە ئالدىڭدا گۇناھكار بولاي. **10** چۈنكى ھايال بولمىغان بولساق، بۇ چاغقىچە ئىككى قېتىم بېرىپ كېلەتتۇق، ـ دېدى. **11** ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، مۇنداق قىلىڭلار: ـ ئۇ كىشىگە قاچا-قۇچاڭلارغا زېمىندىكى ئەڭ ئېسىل مېۋىلەردىن سوۋغات ئالغاچ بېرىڭلار: يەنە ئازغىنا ئۇتىيا، ئازراق ھەسەل، دورا-دەرمانلار، مۇرمە ككى، پىستە ۋە بادامىلارنى ئالغاچ بېرىڭلار. **12** قوۋۇڭلاردا ئىككى ھەسسە پۇل ئېلىپ، تاغارلىرىڭلارنىڭ ئاغزىدىكى ئۆز ۋۇجۇدلارغا يانداۋرۇلغان پۇلنىمۇ ئالغاچ بېرىڭلار. ئېھتىمال، بۇ ئىشتا سەۋەنلىك كۆرۈلگەن بولۇشى مۇمكىن. **13** ئىنىڭلارنىمۇ بىللە ئېلىپ، قوزغىلىپ ئۇ كىشىنىڭ يېنىغا يەنە بېرىڭلار. **14** ھەممىگە قادىر تەڭرى ئۆزى سىلەرنى ئۇ كىشىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرگەي. بۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرنىڭ شۇ يەردىكى قېرىندىشىڭلارنى ۋە بىنيامىننى قويۇپ بېرىپ، سىلە رگە قوشۇپ قويارمىكىن؛ ئۇزۇم ناۋادا بىللىرىمدىن جۇدا بولسام يولاي! ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر شۇ سوۋغاتنى ئېلىپ، قوللىرىغا ئىككى ھەسسە پۇلنى ئۇئۇپ، بىنيامىننى ئېلىپ قوزغىلىپ، مىسىرغا بېرىپ يۈسۇپنىڭ ئالدىدا ھازىر بولدى. **16** يۈسۇپ بىنيامىننى ئۇلار بىلەن بىللە كۆرگىنىدە، ئۆز ۋېزىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارىغا ۋېرىۋېپ: ـ بۇ ئادەملەرنى ۋېۋىمگە باشلاپ كىرىپ، مال سويۇپ تاۋام تەييار قىلغىن؛ چۈنكى بۇ كىشىلەر چۈشلۈك غىزانى مەن بىلەن يەيدۇ، ـ دېدى. **17** ئۇ كىشى يۈسۇپنىڭ ۋېرىۋغىنىدەك قىلىپ، ئادەملەرنى يۈسۇپنىڭ ۋېزىگە باشلاپ كىردى. **18** ئۇلار بولسا يۈسۇپنىڭ ۋېزىگە باشلاپ كېلىنگىنىدىن قورقۇشۇپ: ـ ئالدىنقى قېتىم تاغارلىرىمىزغا يانداۋرۇلغان پۇلنىڭ سەۋەبىدىن بىز ئۇنىڭ ۋېزىگە ئېلىپ كېلىنىدۇق؛ ئۇنىڭ مەقسىتى بەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۆستىمىزدىن ئېسىپ قۇل قىلىپ، ئېشىە كلىرىمىزنى تارتۇۋېلىش ئوخشايدۇ، ـ دېيىشتى. **19** ئۇلار يۈسۇپنىڭ ۋېزىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارىنىڭ يېنىغا كېلىپ، ۋېزىنىڭ ئىشكىنىڭ ئۆزىدە ئۇنىڭغا: ـ **20** ئەي خوجام، بىز ھەقىقەتەن ئىسىلدە مۇشۇ يەر گە ئاشلىق ئالغىلى كەلگەندۇق، **21** شۇنداق بولدىكى، بىز ئۇتە گىگە كېلىپ ئۆز تاغارلىرىمىزنى ئاچساق، مانا ھەربىرىمىزنىڭ پۇلى، ئەينى ئېغىرلىقى بويىچە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدا ئۇرۇقپۇ؛ شۇڭا بىز بۇنى يانداۋرۇپ قولىمىزدا ئالغاچ كەلدۇق. **22** ئاشلىق ئالغىلى قولىمىزدا باشقا پۇلمۇ ئېلىپ كەلدۇق؛ ئەمما تاغارلىرىمىزغا پۇلنى كىمنىڭ سېلىپ قويغانلىقىنى بىلمىدۇق، ـ دېدى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ خاتىرجەم بولۇڭلار، قورقماڭلار. سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار، ئاتاڭلارنىڭ خۇداسى تاغارلىرىڭلاردا سىلە رگە بايلىق ئاتا قىلغان ئوخشايدۇ، سىلەرنىڭ پۇلۇڭلارنى ئاللىقاچان تاپشۇرۇپ ئالدىم، ـ دېدى. ئاندىن ئۇ شىمئۇننى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئېلىپ چىقتى. **24** ئۇ كىشى ئۇلارنى يۈسۇپنىڭ ۋېزىگە باشلاپ كىرىپ، ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ۋېۋىشىغا سۇ ئەكىرىپ بېرىپ، ئاندىن ئېشىە كلىرىگە يەم بەردى. **25** ئۇلار يۈسۇپنىڭ چۈشتە كېلىشىگە ئۇلىگۈرتۈپ سوۋغاتنى تەييارلاپ قويدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ شۇ يەردە غىزا يەيدىغىنىنى ئاڭلىغانىدى. **26** يۈسۇپ ۋېزىگە كەلگەندە ئۇلار قوللىرىدىكى سوۋغاتنى ۋېزىگە ئۆنۈك ئالدىغا ئېلىپ كىرىپ، بېشىنى يە رگە تەگكۈزۈپ ئۆنۈكنا تەزىم قىلدى. **27** ئۇ ئۇلاردىن ھال سوراپ، ئاندىن: ـ سىلەر گىپىنى قىلغان قېرى ئاتاڭلار سالامەتمۇ؟ ئۇ ھايامۇ؟ ـ دېدى. **28** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنىڭ قوللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز سالامەت ئۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ تېخى ھايامۇ، ـ دەپ ئۆنۈك ئالدىدا ئېگىلىپ تەزىم قىلدى. **29** يۈسۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئىنىسى بىنيامىننى كۆرۈپ: ـ سىلەر ماڭا گىپىنى قىلغان كىچىك ئىنىڭلار شۇمۇ؟ ـ دەپ سوراپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ساڭا شاپائەت كۆرسەتكەي! ـ دېدى. **30** يۈسۇپنىڭ ئۆز ئىنىسىغا بولغان سېغىنىش ئوتى قاتتىق كۆچىيىپ، يىغلىۋالغۇدەك خالىي جاي ئىزدەپ، ئالدىراپ ئېچىكىرىكى ۋېگە كىرىپ تازا بىر يىغلىۋالدى. **31** ئاندىن يۈزىنى ۋېيۇپ چىقىپ، ئۆزىنى بېسىۋېلىپ: ـ تاۋاملارنى قويۇڭلار، ـ دەپ بۇيرۇدى. **32** خىزمەتكارلار يۈسۇپكە ئايرىم، ئۇلارغا ئايرىم ۋە يۈسۇپ بىلەن بىللە تاماقتا كەلگەن مىسىرلىقلارغىمۇ ئايرىم تاماق قويدى؛ چۈنكى مىسىرلىقلار ئىبرانىيلار بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشنى يەرگىنچلىك دەپ قاراپ، ئۇلار بىلەن بىللە تاماق يېمەيتتى.

33 يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى تۇنىڭ تۇدۇلدا، ھەربىرى چوڭ-كىچىك تەرتىپى بويىچە ئولتۇرغۇزۇلدى؛ چوڭى چوڭلۇقىغا يارىشا، كىچىكى كىچىكلىكىگە يارىشا ئولتۇرغۇزۇلدى؛ ئۇلار بىر-بىرىگە قاراپ ھەيران قېلىشتى. 34 يۇسۇپ ئالدىدىكى داستىخاندىكى تاماقلاردىن ئۇلارغا بۆلۈپ بەردى. ئۇ ھەمما بنيامىنغا ھە رگىنى باشقىلارنىڭكىگە قارىغاندا بەش ھەسسە كۆپ ئىدى. ئۇلار شاراب ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن خۇش كەيپ قىلىشتى.

44 ئاندىن ئۇ ئۆز ئۆينى باشقۇرىدىغان خوجدارىغا يۈرۈپ: ـ بۇ كىشىلەرنىڭ تاغارلىرىنى ئېلىپ كۆتۈرەرلىگۈدەك ئاشلىق قاچىلاپ، ھەربىرىنىڭ پۇلىنى تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن؛ 2 ئاندىن مېنىڭ جامىمنى، يەنى كۈمۈش جامنى ئاشلىقنىڭ پۇلى بىلەن بىللە ئەڭ كىچىكىنىڭ تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، ـ دېدى. ئۇ ئادەم يۇسۇپنىڭ دېگىنىدەك قىلدى. 3 ئەتسى تاڭ يورىغاندا، ئۇلار ئېشە كلىرى بىلەن بىللە يولغا سېلىپ قويۇلدى. 4 لېكىن ئۇلار شەھەردىن چىقىپ ئانچە ئۇزۇن ماڭمايلا، يۇسۇپ خوجدارىغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ ئادەملەرنىڭ كەينىدىن قوغلىغىن؛ ئۇلارغا يېتىشكىنىڭدە ئۇلارغا: «نېمىشقا ياخشىلىققا يامانلىق قايتۇردۇڭلار؟ 5 خوجام شۇ [جامدا] شاراب ئىچىدۇ ھەمدە ئۇنىڭدا پال ئاچىدۇ ئەمەسمۇ؟! مۇنداق قىلغىنىڭلار رەزىللىك قىلغىنىڭلار بولمىدۇ!» دېگىن، ـ دېدى. 6 بۇ ئادەم ئۇلارنىڭ كەينىدىن يېتىشىپ يېرىپ، ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجىمىز نېمىشقا مۇنداق گەپ قىلىدۇ؟ مۇنداق ئىشنى قىلىش كەمىلىرىدىن نېرى بولسۇن! 8 بىز ئەسلىدە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدىن تاپقان پۇلنىمۇ قانائان زېمىنىدىن سىلىنىڭ قاشلىرىغا قايتۇرۇپ بېرىشكە ئە كەلگەنىدۇق. شۇنداق تۇرۇقلۇق قانداقمۇ خوجىلىرىنىڭ ئۆيىدىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئوغرىلايلى؟ 9 كەمىنىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا كىمدىن بۇ [جام] تېپىلسا، شۇ تۇتۇلۇمگە مەھكۇم بولسۇن، بىزمۇ خوجىمىزنىڭ قۇللىرى بولايلى، ـ دېدى. 10 غوجدار جاۋابەن: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭلارىدەك بولسۇن؛ جام كىمنىڭ يېنىدىن تېپىلسا، شۇ كىشى قۇلۇم بولۇپ قېلىپ قالسۇن، قالغانلىرىڭلار بىگۇناھ بولىسىلەر، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ-تېنەپ، تاغارلىرىنى يە رگە چۈشۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز تاغىرىنى ئېچىپ بەردى. 12 غوجدار چوڭىنىڭكىدىن باشلاپ كىچىكىنىڭكىگىچە ئاختۇردى، جام بنيامىننىڭ تاغىرىدىن تېپىلدى. 13 يۇنى كۆرۈپ ئۇلار كىيىملىرىنى يىرتىشىپ، ھەربىرى ئېشىكىگە قايتىدىن يۈكنى ئارتىپ، شەھە رگە قايتتى. 14 شۇنداق قىلىپ يەھۇدا ۋە قېرىنداشلىرى يۇسۇپنىڭ ئۆيىگە كەلدى؛ ئۇ تېخى شۇ يەردە ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆزلىرىنى يە رگە ئېتىشتى. 15 يۇسۇپ ئۇلارغا: ـ بۇ سىلەرنىڭ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ مېنىڭدەك ئادەمنىڭ چوقۇم پال ئاچالايدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. 16 يەھۇدا جاۋابەن: ـ بىز خوجىمىزغا نېمىمۇ دېيەلەيمىز؟ نېمە گەپ قىلالايمىز، قانداق قىلىپ ئۆزىمىزنى ئاقلىيالايمىز؟ خۇدا كەمىنىلىرىنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارا قىلدى. مانا، بىز ۋە قولىدىن جاملىرى تېپىلغان كىشى ھەممىمىز خوجىمىزغا قۇل بولىدىغان بولدۇق، ـ دېدى. 17 لېكىن يۇسۇپ: ـ مۇنداق قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! بەلكى جام كىمنىڭ قولىدىن تېپىلغان بولسا يەقەت شۇ كىشى مېنىڭ قۇلۇم بولىدۇ. لېكىن قالغانلىرىڭلار ئامان-ئېسەن ئاتاڭلارنىڭ قېشىغا كېتىڭلار، ـ دېدى. 18 ئاندىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي خوجام، كەمىنىلىرىڭە قۇلاق سېلىپ خوجامنىڭ قۇلىقىغا بىر ئېغىز گەپ قىلىشقا ئىجازەت بە رگەيلا. غەزەپلىرى كەمىنىلىرىڭە ئۆتۈشمىغاي؛ چۈنكى ئۆزلىرى پىرەئۇنغا ئوخشاش ئىكەنلا. 19 ئەسلىدە خوجام كەمىنىلىرىدىن: «ئاتاڭلار يا ئىنىڭلار بارمۇ؟» دەپ سورىۋىدىلا، 20 بىز خوجىمىزغا جاۋابەن: «بىزنىڭ بىر قېرى ئاتىمىز بار ۋە ئۇ قېرىغىنىدا تاپقان، ياش بىر بالىسىمۇ بار. بۇ بالىنىڭ بىر ئانىسىدىن بولغان ئاكىسى ئولۇپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى؛ ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىنتايىن سۆيىدۇ» دېسەك، 21 سىلى كەمىنىلىرىڭە: «ئۇنىڭ ئۆزىنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئۆز كۆزۈمۈ بىلەن كۆرەي» دېدىلە. 22 بىز خوجىمىزغا جاۋاب بېرىپ: «يىگىت ئاتىسىدىن ئايرىلالمايدۇ؛ ئە گەر ئاتىسىدىن ئايرىلسا، ئاتىسى ئولۇپ كېتىدۇ» دېسەك؛ 23 سىلى يەنىلا كەمىنىلىرىڭە: «ئە گەر كىچىك ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى يەنە كۆرىمىز دەپ خىيال قىلمىڭلار» دېگەنىدىلا. 24 شۇنىڭ بىلەن بىز كەمىنىلىرى ئاتىمىزنىڭ قېشىغا بارغاندا خوجامنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا ئېيتتۇق؛ 25 ئاندىن ئاتىمىز يەنە: «يەنە بېرىپ، بە زگە ئازراق ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار» دېۋىدى، 26 بىز جاۋابەن: «بىز شۇ يە رگە قايتىدىن چۈشەلەيمىز؛ ئە گەر كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولسا، ئۇنداقتا بارىمىز؛ چۈنكى كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولمىسا، ئۇ زاتىنىڭ يۈزى ئالدىدا ئۇرالمايمىز»، دېدۇق. 27 سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بە زگە يەنە: «سىلە رگە مەلۇمكى، ئايالىم ماڭا ئىككى ئوغۇل تۇغقۇچ بە رگەنىدى. 28 بىرى مېنىڭ يېنىمدىن چىقىپ، يوق بولۇپ كەتتى؛ مەن: ئۇ جەزمەن تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ، دەپ ئويلىدىم، شۇنداقلا ئۇنى بۇگۈنگىچە كۆرمىدىم. 29 ئەمدى سىلەر يۈزىمۇ مېنىڭ قېشىمدىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇنىڭغا بىر كېلىشمەسلىك كېلىپ قالسا، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەختىسىراغا چۈشۈرۈۋېتىسىلە»، دېگەنىدى. (Sheol h7585) 30 ئەمدى مەن سىلىنىڭ قۇللىرى مېنىڭ ئاتامنىڭ قېشىغا بارغاندا، شۇ بالا بىز بىلەن بولمىسا ئۇنىڭ جېنى بالىنىڭ جېنىغا باغلانغان بولغاچقا، 31 شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇ بالىنىڭ يوقلۇقىنى كۆرسە، جەزمەن ئولۇپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بولغان بۇ ئاق چاچنى دەرد-ئەلەم ئىچىدە تەھتىسىراغا چۈشۈرۈۋېتىدىغان بولىمىز. (Sheol h7585) 32 چۈنكى مەنكى كەمىنىلىرى ئاتامغا بۇ يىگىت ئۆزىنى كېيىل بولۇپ: «ئە گەر مەن ئۇنى قېشىڭغا قايتۇرۇپ كەلمىسەم پۈتۈكۈل ئۆمرۈمدە ئاتامنىڭ ئالدىدا گۇناھكار بولاي» دېگەنىدىم. 33 شۇڭا ھازىر ئۆتۈنۈپ قالاي، مەنكى كەمىنىلىرى ئۇ يىگىتنىڭ ئورنىدا خوجامنىڭ قېشىدا قۇل بولۇپ ئۆرسام، ئۇ يىگىت قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەتسە! 34 چۈنكى يىگىت مەن بىلەن بولمىسا، مەن قانداقمۇ ئاتامنىڭ قېشىغا بارالايمەن؟ ئاتامغا شۇنداق ئازاب-ئۇقۇبەتنىڭ چۈشۈشىنى كۆزۈم كۆرگۈچى بولمىسۇن! ـ دېدى.

45 يۇسۇپ ئۆز يېنىدا تۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى ئۇتالمايى: ـ ھەممە ئادەم ئالدىمدىن چىقىرۋېتىلسۇن! دەپ ۋارقىرىدى. شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئۆزىنى قېرىنداشلىرىغا ئاشكارا قىلغاندا ئۇنىڭ قېشىدا ھېچكىم بولمىدى. ئۇ قاتتىق يىغلاپ كەتتى؛ مىسىرلىقلار ئۇنى ئاڭلىدى، پىرەئۇننىڭ ئوردىسىكەلمۇ بۇنىڭدىن [تېزلا] خەۋەر تاپتى. 3 يۇسۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن يۇسۇپ بولىمەن! ئاتام ھازىر ھاياتمۇ؟! ـ دەپ سوردى. ئە مما قېرىنداشلىرى ئۇنىڭغا قاراپ ھودۇقۇپ كېتىپ، ھېچ جاۋاب بېرەلمەي قالدى. 4 لېكىن يۇسۇپ ئۇلارنى: ـ قېنى، ماڭا يېقىن كېلىڭلار، دەپ چاقىردى. ئۇلار يېقىن كەلدى، ئۇ يەنە: ـ مەن سىلەرنىڭ ئىنىڭلار، يەنى سىلەر مىسىرغا سېتىۋەتكەن يۇسۇپ بولىمەن. 5 ئەمدى مېنى مۇشۇ يە رگە سېتىۋەتكىنىڭلار ئۈچۈن ئازابلانماڭلار، ئۆزۈڭلارنى ئەيىبكە ئېرىۋاماڭلار، چۈنكى خۇدا ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يە رگە ئەۋەتتى. 6 چۈنكى ھازىر زېمىندىكى ئاچارچىلىققا ئىككى يىل بولدى؛ لېكىن تېخى يەنە بەش يىلغىچە ھېچ تېرىلغۇمۇ بولمايدۇ، ئورىمىمۇ بولمايدۇ. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلە رگە دۇنيادا بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، ئۇلۇغ بىر نىجاتلىق كۆرسىتىپ، سىلەرنىڭ تىرىك قۇتۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدا مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يە رگە ئەۋەتتى. 8 شۇنداق بولغانىكەن، مېنى مۇشۇ يە رگە ئەۋەتكۈچى سىلەر ئەمەس، بەلكى خۇدادۇر. ئۇ مېنى پىرەئۇنگە ئاتىنىڭ ئۇرنىدا قىلىپ، ئۆزىنىڭ پۈتۈكۈل ئۆيىگە خوجا قىلىپ تىكلەپ، پۈتۈكۈل زېمىنغا باش ۋەزىر قىلىپ قويدى. 9 ئەمدى تېزدىن ئاتامنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئوغلۇڭ يۇسۇپ: «خۇدا مېنى پۈتۈكۈل مىسىرغا خوجا قىلىپ قويدى. سەن ھايال قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كەلگىن؛ 10 سەن گوشەن يۇرتىدا تۇرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، نەۋرىلىرىڭ، قويلىرىڭ، كاللىرىڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتلىرىڭ بىلەن ماڭا يېقىن تۇرىسىلە. 11 ئۆزۈڭ، ئائىلەڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتىڭنى نامراتلىق يېسۇالمىسۇن دەپ مەن سېنى شۇ يەردە باقىمەن»، چۈنكى يەنە بەش يىل ئاچارچىلىق باردۇر»، دېدى، ـ دە كەلگەر. 12 ـ مانا سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار ۋە ئىنىم بنيامىننىڭ كۆزلىرى سىلە رگە گەپ قىلىۋاتقان مېنىڭ ئۆز ئاغزىم ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋاتىدۇ. 13 ئاتامغا مېنىڭ مىسىردىكى بۇ بارلىق شان-شەرىپىم ھەمدە سىلەرنىڭ بارلىق كۆرگىنىڭلار ئوغرىسىدا ئېيتىپ، ئاتامنى تېزدىن بۇ يە رگە ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنى بنيامىنغا ئېتىپ ئۇنىڭ بوينىغا گىرە سېلىپ يىغلاپ كەتتى؛ بنيامىنمۇ ئۇنىڭ بوينىغا يۈلىنىپ يىغلىدى. 15 ئاندىن يۇسۇپ بارلىق قېرىنداشلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارنى بىر-بىرلەپ قۇچاقلاپ يىغلىدى. ئاندىن قېرىنداشلىرى ئۇنىڭ بىلەن پاراڭلاشتى. 16 يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى كەلدى، دېگەن خەۋەر پىرەئۇننىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈلدى؛ بۇ پىرەئۇن ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىردە قۇتلۇق ئىش بولدى. 17 پىرەئۇن يۇسۇپىكە: ـ قېرىنداشلىرىڭغا: ـ «سىلەر ئەمدى مۇنداق قىلىڭلار، ئۇلاغلىرىڭلارغا يۈك

ئارتىپ، قانائان زېمىنغا بېرىپ، **18** ئاتا كالار ۋە جەمەتىكالارنى ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كېلىكالار، مەن مىسىر زېمىنىدىن ئەكۈ ئېسىل يەرلەرنى سىلە رگە بېرەي؛ سىلەر بۇ زېمىندىن چىققان نارۋ-نېمەتلەردىن يەيسىلەر» ـ دېگىن. **19** ساكى بولغان ئەمرىم شۈكى، سەن ئۆلارغا: «يالىلىرىكالار ۋە ئايالىرىكالارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن ھارۋىلارنى ئېلىپ بېرىكالار. شۇنىڭدەك ئاتا كالارنىمۇ بۇ يەر گە يەتكۈزۈپ كېلىكالار. **20** پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىن ئەكۈ ئېسىل جايلار سىلەرنىڭكى بولغاچقا، تۆز سەرەمجانلىرىكالارغا كارىكالار بولىسۇن» دەپ يۈرۈغىن، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى شۇنداق قىلدى، يۈسۈپ پىرەۋنىنىڭ يۈرۈقى بويىچە ئۈلارغا ھارۋىلارنى بېرىپ، يولى ئۈچۈنمۇ ئوزۇق بەردى. **22** ئۈلارنىڭ ھەربىرىگە بىر قۈر كىيىم بەردى؛ لېكىن بنيامىنغا بولسا ئۈ ئۈچ يۈز كۈمۈش تەڭگە، بەش قۈر كىيىم بەردى. **23** ئۈ ئاتىسىغىمۇ شۇ ھەدىيەلەرنى، يەنى مىسىرنىڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرى ئارتىلغان ئون ماكىگا ئېشەك ھەمدە ئاشلىق، نان ۋە ئاتىسىغا يول تەيىارلىقى ئارتىلغان ئون مادا ئېشەكنى ئەۋەتتى. **24** ئاندىن ئۈ قېرىنداشلىرىنى يولغا سېلىپ، ئۈلارغا: ـ يولدا جىدەللەشمەڭلار، دەپ جىكىلدى. ئۈلار يولغا راۋان بولدى. **25** ئۈلار مىسىردىن چىقىپ، قانائان زېمىنغا ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، **26** ئۈنىڭغا يۈسۈپ ئۈزلىرىگە ئېيتقان گەپلەرنى يەتكۈزۈپ: «يۈسۈپ تىنچى ھايات ئىكەن! ئۈ پۈتكۈل مىسىر زېمىنغا باش ۋەزىر ئىكەن!» دېدى. ئەمما ئۈ ئۈلارغا ئىشەنمەي، يۈرىكى قېتىپ ھوشىدىن كېتەي دەپ قالدى. **27** لېكىن ئۈلار يۈسۈپنىڭ ئۈزلىرىگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئۈنىڭغا دېگەندە، شۇنداقلا يۈسۈپنىڭ ئۈزىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتكەن ھارۋىلارنىمۇ كۆز رگەندە، ئۈلارنىڭ ئاتىسى ياقۇپنىڭ روھىغا جان كىردى. **28** ئىسرائىل شۇنىڭ بىلەن: ـ ئەمدى ئارمىنم يوق! ئوغلۇم يۈسۈپ تىنچى ھاياتىدۇر! مەن ئۈلەستە بېرىپ ئۈنى كۆرۈۋالاي، ـ دېدى.

46 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئېلىپ يولغا چىقىپ، بەئەر-شىباغا كەلدى. ئۈ شۇ يەردە ئاتىسى ئىسھاقنىڭ خۇداسىغا قۇربانلىقلارنى سۇندى. **2** كېچىسى خۇدا ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە ئىسرائىلغا: ـ ياقۇپ، ياقۇپ! دېۋىدى، ئۈ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن! ـ دېدى. **3** ئۈ: ـ ئاتاكىنىڭ تەڭرىسى بولغان خۇدا مەندۇرمەن. سەن مىسىرغا بېرىشتىن قورقمىغىن، چۈنكى مەن سېنى شۇ يەردە ئۈلۈغ بىر قوۋۇم قىلىمەن. **4** مەن سېنىڭ بىلەن مىسىرغا بىللە بارىمەن ۋە مەن ئۈزۈم جەزمەن يەنە سېنى شۇ يەردىن يانداۋۇرۇپ كېلىمەن. يۈسۈپ ئۈز قولى بىلەن سېنىڭ كۆزۈڭنى يۈمدۇرىدۇ، ـ دېدى. **5** ئاندىن ياقۇپ بەئەر-شىبادىن يولغا چىقتى؛ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىسى ياقۇپ ۋە ئۈلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى پىرەۋنى ئۈنى ئېيىكلىش ئۈچۈن ئېلىپ كېلىشكە ھارۋىلارغا ئولتۇرغۇزۇپ، **6** چارپايلىرى بىلەن قانائان زېمىنىدا تاپقان تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ ماكىدى. بۇ تەرىقىدە ياقۇپ بىلەن بارلىق ئەۋلادلىرى مىسىرغا كەلدى؛ ئوغۇللىرىنى، ئوغۇل نەۋرىلىرىنى، قىزلىرىنى، قىز نەۋرىلىرىنى يىغىپ، نەسىللىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۈزى بىلەن بىللە ئېلىپ مىسىرغا كەلدى. **8** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى ياقۇپنىڭ مىسىرغا كەلگەن ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىچە: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن؛ **9** رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانوخ، پاللۇ، ھەزرون بىلەن كارمى. **10** شىمئۇننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناناتىي ئايالدىن بولغان سائۇل. **11** لاۋىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ گېرشون، كوھات ۋە مەرارى. **12** يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەر، ئونان، شەلاھ، يەرەز ۋە زەراھ. ئەمما ئەر ۋە ئونان قاناناننىڭ زېمىنىدا تۇلۇپ كەتكەندى. يەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇلار ئىدى. **13** ئىسسا كارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، يوب ۋە شىمرون. **14** زەبۇلۇننىڭ ئوغۇللىرى: ـ سەرەد، ئېلون ۋە جاھلىيەل. **15** بۇلار لىياھنىڭ ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇپ بەر گەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ئۈ يەنە قىزى دىناھنى تۇغۇپ بەردى. بۇنىڭ بۇ ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى جەمئىي بولۇپ ئوتتۇز ئۈچ جان ئىدى. **16** گادنىڭ ئوغۇللىرى: ـ زىفىئون، ھاگگى، شۇنى، ئەزبون، ئېرى، ئارودى ۋە ئارئەلى. **17** ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرياھ. ئۈلارنىڭ سىڭلىسى سىراھ ئىدى؛ بېرياھنىڭ ئوغۇللىرى ھەبەر ۋە مالكىئەل ئىدى. **18** بۇلار بولسا لابان قىزى لىياھقا دېدەك بولۇشقا بە رگەن زىلپاھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە جان ئىدى. **19** ياقۇپنىڭ ئايالى راھىلەنىڭ ئوغۇللىرى يۈسۈپ ۋە بنيامىن. **20** يۈسۈپكە مىسىر زېمىندا تۇرەلگەن ئوغۇللىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم؛ بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۈنىڭغا تۇغۇپ بەردى. **21** بنيامىننىڭ ئوغۇللىرى: ـ بىلاھ، بە كەر، ئاشبەل، گېرا، نائامان، ئېھى، روش، مۇپىم، ھۇپىم ۋە ئارد. **22** بۇلار راھىلەنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت جان ئىدى. **23** دانىڭ ئوغلى: ـ ھۇشىم. **24** نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر ۋە شىللەم. **25** بۇلار لابان قىزى راھىلە گە دېدەك بولۇشقا بە رگەن بىلھانىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بە رگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي يەتتە جان ئىدى. **26** ياقۇپنىڭ كېلىنلىرىدىن باشقا، ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغان، ئۈنىڭ بىلەن بە رگە مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئالتە جان ئىدى. **27** يۈسۈپنىڭ مىسىردا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىككى ئىدى. ياقۇپنىڭ جەمەمەتىدىن بولۇپ، مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي يەتمىش جان ئىدى. **28** ياقۇپ يۈسۈپتىن كۆرسەتمە ئېلىپ، ئۈزلىرىنى گوشەنگە باشلاپ بېرىشقا يەھۇدانى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ئۈلار گوشەن يۈرتىغا كېلىپ چۇشتى. **29** يۈسۈپ تۈزىنىڭ ۋەزىرلىك ھارۋىسىنى قاتقۇزۇپ، ئاتىسى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا گوشەنگە چىقتى. ئۈ ئۈزىنى ئۈنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىپ ئاتىسىغا ئۈزىنى ئېتىپ يېنىغا گىرە سىلىپ قۇچاقلاپ، ئۈزۈندىن ئۈزۈن يىغلىدى. **30** ئىسرائىل يۈسۈپكە: مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرۈپ، تىرىك ئىكەنلىكىڭنى بىلدىم؛ ئەمدى ئۈلىسەمۇ ئارمىنم يوق، ـ دېدى. **31** ئاندىن يۈسۈپ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيدىكىلىرىگە مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر چىقىپ پىرەۋنگە خەۋەر بېرىپ: «قانائان زېمىندا ئولتۇرغان قېرىنداشلىرىم، شۇنداقلا ئاتامنىڭ ئۆيىدىكىلەر قېشىمغا كەلدى؛ **32** بۇ ئادەملەر پادىچىلار بولۇپ، مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن، قوي-كالىلىرى، شۇنداقلا بارلىق مال-مۈلۈكلىرىنى ئېلىپ كەلدى» دەپ ئېيتاي. **33** شۇنداق بولىدۇكى، پىرەۋن سىلەرنى چاقىرىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۈ سىلەردىن: «نېمە ئۇقتىڭلار بار؟» دەپ سورىسا، **34** سىلەر جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى كىچىكىمىزدىن تارتىپ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش پادا بېقىپ كەلگەنمىز، ـ دە كالار. شۇنداق دېسە كالار گوشەن يۈرتىدا ئولتۇرۇپ قالىسىلەر؛ چۈنكى پادىچىلارنىڭ ھەممىسى مىسىرلىقلار ئارىسىدا كۆز زگە ئىلىنمايدۇ.

47 يۈسۈپ پىرەۋنىنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئاتام بىلەن قېرىنداشلىرىم قوي-كالىلىرى، شۇنداقلا ھەممە مال-مۈلۈكلىرىنى بىللە ئېلىپ قانائان زېمىنىدىن كەلدى. مانا، ئۈلار ھازىر گوشەن يۈرتىغا چۇشتى، دەپ خەۋەر بېرىپ، **2** قېرىنداشلىرىنىڭ ئىچىدىن بەشەيلەننى ئېلىپ، پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى. **3** پىرەۋن ئۈنىڭ قېرىنداشلىرىدىن: ـ نېمە ئۇقتىڭلار بار، دەپ سوريۇدى، ئۈلار پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مال باققۇچىلارمىز، ـ دېدى. **4** ئاندىن ئۈلار پىرەۋنگە ئىلتىماس قىلىپ: ـ قاناناتىن زېمىندا قاتتىق قەھەتچىلىك بولغاچقا، كەمىنىلىرىنىڭ قويلىرىمىزنى باقىدىغانغا يايلاقۇ يوق؛ شۇڭا بۇ زېمىندا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇشقا كەلدۇق؛ جانابلىرىدىن تەلەپ قىلىمىزكى، كەمىنىلىرىنىڭ گوشەن يۈرتىدا تۇرۇشىغا تىجازەت بە رگەيلا، ـ دېدى. **5** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭ قېشىڭغا كەلدى؛ **6** مانا مىسىر زېمىنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋېتۇ؛ ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭنى قېشىڭغا كەلدى؛ ئېسىل يېرىدە ئولتۇرغۇزغىن؛ ئۈلار گوشەن يۈرتىدا ماكان قىلسۇن. شۇنىڭدەك، ئە گەر سەن ئۈلارنىڭ ئىچىدىكى قابىل كىشىلەرنى بىلسەڭ، بۇلارنى مېنىڭ چارپايلىرىغا نازارەتچى قىلغىن، ـ دېدى. **7** كېيىن، يۈسۈپ ئاتىسى ياقۇبنى ئېلىپ، پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى؛ ياقۇپ پىرەۋنگە بەختىدىن-بەرىكەت تىلىدى. **8** ئاندىن پىرەۋن ياقۇپتىن: ـ تۇمۇر ۋۇگىنىڭ يىل-كۈنلىرى نەچچىگە يەتتى؟ ـ دەپ سوريدى. **9** ياقۇپ پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ مۇساپىرلىق سەپىرىمنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز ئوتتۇز يىلغا يەتتى؛ تۇمرۇمنىڭ كۈنلىرى ئاز ھەم جاپا-مۇشەققەتلىك بولۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مۇساپىرلىق تۇمۇر سەپىرىنىڭ كۈنلىرىگە تېخى يەتمىدى، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ پىرەۋنگە بەختىدىن-بەرىكەت تىلەپ، ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **11** شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاتىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنى مىسىر زېمىندا ئولتۇراقلاشتۇرۇپ قويدى؛ پىرەۋنىنىڭ ئېيتۇغىنىدەك ئۈلارغا زېمىنىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدىن، يەنى رامەسەس دېگەن يۈرتىنى تەۋەلىك بەردى. **12** يۈسۈپ ئاتىسى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنىڭ ھەممە ئۆيدىكىلىرىنى بالا-چاقىلىرىنىڭ سانلىرىغا قاراپ ئاشلىق بىلەن تەمىنلەپ باقتى. **13** ئەمما ئاچارچىلىق قاتتىق ئېغىر بولغاچقا، زېمىننىڭ ھېچ يېردە ئۈزۈگ-تۈلۈك تېپىلمىدى؛ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنى ئاچارچىلىقتىن خارابلىشىپ كەتتى. **14** يۈسۈپ ئاشلىق سېتىپ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنىدىكى بارلىق پۇلنى يىغۋالدى. ئاندىن يۈسۈپ بۇ پۇلنى پىرەۋنىنىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈپ بەردى. **15** ئەمما مىسىر

زىمنى بىلەن قاناتاڭ زىمىندىكى پۇل تۈگەپ كەتكەندە مىسرلىقلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ بۇ زۇكە نان بە رگىيلا! پۇل تۈگەپ كەتكىنى ئۈچۈن سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. 16 يۈسۈپ جاۋابەن: ـ پۇلۇڭلار قالمىغان بولسا، چارپايلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىپ بەرسە گەلەر، مەن مالىلىرىڭلارغا ئوزۇقۇق-تۇلۇك تېگىشىپ بېرىمەن، ـ دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار چارپايلىرىنى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگىلى تۇردى، يۈسۈپ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، قوي پادىلىرى، كالا پادىلىرى ۋە ئېشەك كىلىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇقۇق-تۇلۇك بەردى، شۇ يىلى مالىلىرىنىڭ ئورنىغا ئۇلارغا ئوزۇقۇق-تۇلۇك بېرىپ باقتى. 18 ئۇ يىل ئاياغلىشىپ، ئۇلار ئىككىنچى يىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ بىز خوجىمىزدن ھېچنىمىنى يوشۇرمايمىز، پۇلىمىز تۈگىدى، چارپاي مال پادىلىرىمىز بولسا خوجىمىزنىڭ ئىلكىدە، خوجىمىزنىڭ ئالدىدا تەنلىرىمىز بىلەن يېرىمىزدىن باشقا ھېچنەرسە قالمىدى. 19 ئېمىشقا كۆز ئالدىلىرىدا بىز ھەم يېرىمىزمۇ ئۇلۇپ كەتسۇن؟ ئەمدى سىلى ئۆزىمىز ۋە يېرىمىزنى ئوزۇقۇق-تۇلۇككە تېگىشىپ ئېلىۋالغايلا؛ ئۆزىمىز ۋە يېرىمىز پىرەۋنىنىڭ بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇل بولايلى. بىز ئۇلۇپ كەتمەي، تىرىك تۇرۇشىمىز، يېرىمىزمۇ ۋەيران بولماسلىقى ئۈچۈن بۇ زۇكە ئورۇق-تۇلۇك بە رگىيلا، دېدى. 20 بۇ تەرىقىدە يۈسۈپ مىسرنىڭ پۈتكۈل تېرىلغۇ يېرىنى پىرەۋن ئۈچۈن سېتىۋالدى، چۈنكى ئاچارچىلىق قاتتىق بولغاچقا، مىسرلىقلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېتىزىنى سېتىپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن يەر-زىمىن پىرەۋنىنىڭ بولۇپ قالدى. 21 يۈسۈپ خەلقنى مىسرنىڭ بۇ چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرقايسى شەھەرلە رگە كۆچۈردى. 22 پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىنى ئۇ ئالمىدى؛ چۈنكى كاھىنلارغا پىرەۋن تەرىپىدىن ئالاھىدە تەمىنات بېرىلگەچكە، ئۇلار پىرەۋن تەرىپىدىن تەمىنلەنگەن ئۇلۇشنى يەپ، ئۆز يەرلىرىنى ساتمىغاندى. 23 يۈسۈپ خەلققە: ـ مانا، مەن بۈگۈن ئۆز ۋۇجۇدلار بىلەن يەرلىرىڭلارنى پىرەۋن ئۈچۈن سېتىۋالدىم. مانا سىلە رگە ئورۇق! ئەمدى يەر تېرىڭلار. 24 ئەمدى شۇنداق قىلىسىلە رگى، چىققان ھوسۇلدىن بەشتىن بىرىنى پىرەۋنگە بېرىپ، قالغان تۆت قىسمىنى ئۆز ۋۇجۇدلارغا ئېلىپ قېلىڭلار، ئۇ ئۇرۇقلۇق ھەمدە ئۆز ۋۇجۇدلارغا، جۈملىدىن ۋۇ ۋۇجۇدىكە رگە ۋە كىچىك بالىلىرىڭلارغا ئوزۇقۇق بولسۇن، ـ دېدى. 25 ئۇلار جاۋابەن: ـ سىلى جىنىمىزنى قۇتقۇزدىلا. خوجىمىزنىڭ نەزىرىدە ئلتىپات تاپقان بولساقلا، پىرەۋنىنىڭ قۇللىرى بولۇپ تۇرايلى، ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ: ـ «ھوسۇلنىڭ بەشتىن بىرى پىرەۋنگە بېرىلسۇن» دەپ بۇ ئىشنى بۈگۈنگە قەدەر مىسىر زىمىنى ئۈچۈن قانۇن-بەلگىلىمە قىلدى. پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىلا پۇنىڭ سىرتىدا بولۇپ، پىرەۋنگە تەۋە بولمىدى. 27 ئىسرائىللار مىسىر زىمىنىدا، گوشەن تۇلكىسىدە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ جايدا يەر-زىمىنلىك بولۇپ، ئاۋۇپ، تولىمۇ كۆپەيدى. 28 ياقۇپ مىسىر زىمىنىدا ئون يەتتە يىل ئۆمۈر كۆردى؛ يۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ ئۆمۈر كۆنلىرى بىر يۈز قىرىق يەتتە يىلغا يېتتى. 29 ئىسرائىلنىڭ كۈنلىرى سە گراتقا يېقىنلاشقاندا، ئوغلى يۈسۈپنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويۇپ، ماڭا شاپائەت ۋە ساداقەتلىكنى كۆرسىتىپ، مېنى مىسىردا دەپنە قىلما؛ 30 بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن ياتىدىغان ۋاقتىمدا مېنى مىسىردىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنىڭ گۈرىستانىغا دەپنە قىلغىن، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئېيتقىنىڭدەك قىلاي، ـ دېدى. 31 ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا قەسەم قىلىپ بە رگىن، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ بەردى؛ ئاندىن ئىسرائىل كارۋاتنىڭ باش تەرىپىدە سەجدە قىلدى.

48

بۇ ئىشلاردىن كېيىن بىرسى يۈسۈپكە: ـ مانا ئاتاڭ كېسەل بولۇپ قاپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ ئىككى ئوغلى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىمنى بىللە ئېلىپ باردى. 2 بىرسى ياقۇپقا: ـ مانا ئوغلۇڭ يۈسۈپ قېشىڭغا كېلىۋاتىدۇ، دەپ خەۋەر بېرىۋىدى، ئىسرائىل كۆچەپ قوپۇپ كارۋاتتا ئولتۇردى. 3 ياقۇپ يۈسۈپكە: ـ ھەممىگە قادىر تە گرى ماڭا قانائان زىمىنىدىكى لۇز دېگەن جايدا ئايان بولۇپ، مېنى بەرىكەتلەپ 4 ماڭا: مانا، مەن سېنىڭ نەسلىڭنى كۆپەيتىپ، سېنى ئىنتايىن زور ئاۋۇتىمەن، سەندىن بىر توركۈم خەلق چىقىرىمەن؛ بۇ زىمىنى سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە ئەبەدىي مىراس قىلىپ بېرىمەن، دەپ ئېيتقاندى. 5 ئەمدى مەن مىسىرغا كېلىشتىن ئىلگىرى ساڭا مىسىر زىمىنىدا تۇغۇلغان ئىككى ئوغلۇڭ مېنىڭ مېسابلىنىدۇ؛ ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھ بولسا، خوددى رۇبەن بىلەن شىمئونغا ئوخشاش، ھەر ئىككىسى مېنىڭ ئوغلۇلىرىم بولىدۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن تاپقان بالىلىرىڭ ئۆز ۋۇجۇدۇڭ بولىدۇ؛ ئۇلار كەلگۈسىدە مىراسقا ئېرىشكەندە ئاكىلىرىنىڭ نامى ئاستىدا بولىدۇ. 7 ماڭا كەلسەك، پاداندىن كېلىۋاتقىنىمدا راھىلە قاناتاڭ زىمىندا يول ئۈستىدە ئەفراتقا ئاز قالغاندا مېنى تاشلاپ ئۇلۇپ كەتتى. مەن ئۇنى شۇ يەردە، يەنى ئەفراتقا (يەنى بەيت-لەھەمگە) باردىغان يولدا دەپنە قىلدىم، ـ دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا قاراپ: ـ بۇلار كىمدۇر، ـ دەپ سوردى. 9 يۈسۈپ ئاتىسىغا جاۋابەن: ـ بۇلار بولسا خۇدا ماڭا بۇ يەردە بە رگەن ئوغۇللىرىمدۇر، ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۇلارنى ئالدىمغا يېقىن كەلتۈرگىن، مەن ئۇلارغا بەختىن-بەرىكەت تىلەي، ـ دېدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقىدىن غۇۋالىشىپ [ياخشى] كۆرەلەيتتى. شۇڭا يۈسۈپ ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىنراق كەلتۈردى؛ ئۇ ئۇلارنى سۆيۈپ قۇچاقلىدى. 11 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە: ـ مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرەلەيمەن دەپ ھېچ ۋىلىمغانىدىم؛ لېكىن خۇدا مېنى سېنىڭ بالىلىرىڭنىمۇ كۆرۈشۈكە نىسىپ قىلدى، ـ دېدى. 12 يۈسۈپ بالىلارنى [ياقۇپنىڭ] تىزلىرىنىڭ ئارىلىقىدىن ئېلىپ، يۈزىنى يە رگە تە گىكۈزۈپ تەزىم قىلدى. 13 ئاندىن يۈسۈپ بۇ ئىككىيلەنىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئەفرائىمنى ئۆڭ قولى بىلەن ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ سول قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى؛ ماناسسەھنى سول قولى بىلەن ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۆڭ قولىغا ئۇدۇلاپ تۇرغۇزدى. 14 لېكىن ئىسرائىل ئۆڭ قولىنى ئۇزىتىپ، كەنجى بالىسى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويدى، سول قولىنى ماناسسەھنىڭ بېشىغا قويدى. ماناسسەھ ئۇنچىسى بولسىمۇ، ئۇ ئىككى قولىنى قايچىلاپ ئۇنىڭ شۇنداق قويدى. 15 ئۇ يۈسۈپكە بەختىن-بەرىكەت تىلەپ: ـ ئاتىلىرىم ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق خۇدا دەپ بىلىپ يۈزى ئالدىدا ماڭىغان، مېنى پۈتكۈل تۇرمۇمدە بۇ كۈنگىچە باققان پادىچىدەك يېتە كلەپ بېقىپ كەلگەن خۇدا، 16 ماڭا ھەمجەمەت بولۇپ مېنى ھەممە بالا-قازادىن قۇتقۇزغان پەرىشتە بۇ ئىككى ئوغۇلنى بەرىكەتلىسۇن؛ ئۇلار مېنىڭ ئىسمىم ۋە ئاتىلىرىم بولغان ئىبراھىم ۋە ئىسھاقنىڭ ئىسىملىرى بىلەن ئاتىلىپ، يەر يۈزىدە كۆپ ئاۋۇغاي! ـ دېدى. 17 يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ ئۆڭ قولىنى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويغىنىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە خاپا بولدى؛ شۇڭا ئۇ ئاتىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئەفرائىمنىڭ بېشىدىن ئېلىپ ماناسسەھنىڭ بېشىغا يۆتكىمە كچى بولۇپ، 18 ئاتىسىغا: ـ ئەي ئاتا، بۇنداق قىلمىغىن؛ چۈنكى مانا، تۇنجىسى بۇدۇر، ئۆڭ قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قويغىن! ـ دېدى. 19 لېكىن ئاتىسى رەت قىلىپ: ـ بىلمەن، ئى ئوغلۇم، بىلمەن؛ ئۇنىڭىمۇ بىر قوۋۇم چىقىپ، ئۇنىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ئەمما دەرھەقىقەت ئۇنىڭ ئىنىسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ؛ ئۇنىڭ نەسلىدىن ناھايىتى كۆپ قوۋۇملار پەيدا بولىدۇ، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنى ئۇ بۇ ئىككىسىنى بەرىكەتلەپ: ـ كەلگۈسىدە ئىسرائىللار بەختىن-بەرىكەت تىلىگەندە: «خۇدا سېنى ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھدەك ئۇلۇغ قىلسۇن!» دەيدىغان بولىدۇ، دېدى. بۇ تەرىقىدە ئۇ ئەفرائىمنى ماناسسەھتىن ئۈستۈن قويدى. 21 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە يەنە: ـ مانا، مەن ئۆلىمەن؛ لېكىن خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ، سىلەرنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ زىمىنىغا قايتۇرۇپ باردۇ. 22 مەن ساڭا قېرىنداشلىرىڭنىڭكىدىن بىر ئۇلۇش يەرنى ئارتۇق بەردىم، شۇ يەرنى ئۇرۇۋم قىلىچ ۋە ئوقىيام بىلەن ئامورىيلارنىڭ قولىدىن تارتىۋالغاندىم.

49

ئاندىن ياقۇپ ئوغۇللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [ھەممىگىلار] جەم بولۇڭلار، مەن سىلە رگە كېيىنكى كۈنلەردە سىلەر يولۇقىدىغان ئىشلارنى ئېيتىپ بېرەي: ـ 2 يىغىلىپ كېلىپ ئاكىلارلار، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى، ئاتاكىلار ئىسرائىلغا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئەي رۇبەن، سەن مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمسەن، كۈچ-قۇدرىتىمسەن، كۈچۈم بار ۋاقتىمنىڭ تۇنجى مېۋىسىدۇرسەن، سالاپەت ۋە قۇدرەتنە ئالدى ئىدىك، 4 لېكىن قاينام تېشىپ چۈشكەن سۈدەك، ئەمدى ئالدى بولالماسسەن؛ سەن ئاتاڭنىڭ كۆرىپىسىگە چىقتىڭ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى بۇلغىدىڭ! ئۇ مېنىڭ كۆرىپەمنىڭ ئۈستىگە چىقتى! 5 شىمئون بىلەن لاۋۋي قېرىنداشلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ قىلىچلىرى زوراۋانلىقنىڭ قوراللىرىدۇر! 6 ئاھ جىنىم، ئۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە كىرمىگىن! ئى ئىززىتىم، ئۇلارنىڭ جامائىتى بىلەن چېتىلىپ قالمىغاي! چۈنكى ئۇلار ئاچچىقىدا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆز يېشىمچىلىق قىلىپ بۇقالارنىڭ پېيىنى كەستى. 7 ئۇلارنىڭ ئاچچىقى ئەشەددىي بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! غەزىبىمۇ رەھىمسىز بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! مەن ئۇلارنى ياقۇپنىڭ ئىچىدە تارقىتىۋېتىمەن، ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە ئۇلارنى چېچىۋېتىمەن. 8 ئەي يەھۇدا! سېنى بولسا قېرىنداشلىرىڭ تەرىپلەر، قولۇڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ گەجگىسىنى باسار. ئاتاڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا باش ئۇرار، 9 يەھۇدا ياش بىر شىردۇر؛ ئەي ئوغلۇم، سەن ئوۋنى تۈۋۈپلا چىقتىڭ؛ ئۇ شىردەك

[ئۇۋنىڭ يېنىدا] چۈكۈپ سوزۇلۇپ ياتسا، ياكى چىشى شىردەك يېتىۋالسا، كىممۇ ئۇنى قوزغاشقا يېتىنار؟ **10** شاھانە ھاسا يەھۇدادىن كېتىپ قالمايدۇ، يەھۇدانىڭ پۇشتىدىن قانۇن چىقارغۇچى ئۆكسۈمەيدۇ، تاكى شۇ ھوقۇقى ئىگىسى كەلگۈچە كۈتىدۇ، كەلگەندە، جاھان خەلقلىرى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ. **11** ئۇ تەخىينى ئۆزۈم تېلىغا، ئېشەك بالىسىنى سورتالۇق ئۆزۈم تېلىغا باغلاپ قويار. ئۇ لباسىنى شاراپتىن يۇيۇپ، تونىنى ئۆزۈم شەربىتىدە يۇيار. **12** ئۇنىڭ كۆزلىرى شاراپتىن قىزىرىپ كېتەر، چىشلىرى سۈت ئېچىكىندىن ئاپئاق تۇرار. **13** زەبۇلۇن دېڭىز يېنىغا ماكان قىلار، ماكانى كېمىلەرنىڭ پاناھگاھى بولار، يەر-زېمىنى زىدونغىچە يېتىپ بارار. **14** ئىسساكار بەستلىك بەردەم بىر ئېشە كىتۇر، ئۇ ئىككى قوتان ئارىسىدا ياتقاندۇر، **15** ئۇ ئارامگاھنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىگە قاراپ، زېمىنىڭ ئېسىللىقىنى كۆرۈپ، يۈك كۆتۈرۈشكە مۇرىسىنى ئېگىپ، ئالۋانغا ئىشلەيدىغان قۇل بولۇپ قالار. **16** دان ئىسرائىل قەبىلىرىدىن بىرى بولار، ئۆز خەلقىگە ھۆكۈم چىقىرار. **17** دان يول ئۈستىدىكى يىلان، چىغىر يول ئۈستىدە تۇرغان زەھەرلىك بىر يىلاندۇر. ئۇ ئاتنىڭ ئېيقىنى چېقىپ، ئات مىنگۈچىنى ئارقىغا مولالاق ئاتقۇزار. **18** ئى پەرۋەردىگار، نىجاتىڭغا تەلمۈرۈپ كۈتۈپ كەلدىم! **19** گادقا بولسا، قاراڭچىلار قوشۇنى ھۇجۇم قىلار، لېكىن ئۇ تاپىنىنى بىسىپ زەربە بېرەر. **20** ئاشىرنىڭ تامىقىدا زەيتۇن مېيى مول بولار، ئۇ شاھلار ئۈچۈن نازۇ-نېمەتلەرنى تەمىنلەر. **21** نافتالىدىن چىرايلىق گەپلەر چىقار، ئۇ ئەركىن قىيۇۋېتىلگەن مارالدۇر. **22** يۇسۇپ مېۋىلىك دەرەخنىڭ شىخىدۇر، بۇلاقنىڭ يېنىدىكى كۆپ مېۋىلىك شاختە كىتۇر، ئۇنىڭ شاخچىلىرى تامدىن ھالقىپ كەتكەندۇر. **23** يا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا ئازار قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوق ئاتتى، ئۇنىڭغا نەيزەتلەندى. **24** ھالبۇكى، ئۇنىڭ ئوقىيا مەزمۇت تۇرار، قول-بىلە كىلىرى ئەپلىك ئۆرغۇزۇلار، شۇ [كۆچ] ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىنىڭ قوللىرىدىنۇر ـ (ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى، يەنى ئۇنىڭ پادىچىسى ئۇنىڭدىن چىقار!) **25** [ئاشۇ كۆچ] ئاتاڭنىڭ تەڭرىسىدىنۇر ـ (ئۇ ساڭا مەدەت بېرەر!) [يەنى] ھەممىگە قادىردىنۇر ـ ئۇ سېنى بەركەتلەر! يۇقىرىدا ئاسمانىنىڭ بەركەتلىرى بىلەن، تۆۋەندە ياتقان چوڭقۇر سۇلارنىڭ بەركەتلىرى بىلەن، ئەمچەك بىلەن بالىياتقۇنىڭ بەركىتى بىلەن سېنى بەركەتلەر! **26** سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرىدىن زىيادە بولدى، ئۇلار مەڭگۈلۈك تاغ-تېىىرلارنىڭ چەتلىرىگىچە يېتەر، ئۇلار يۇسۇپنىڭ بېشىغا چۈشەر، يەنى ئۇز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىم ئۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. **27** بىنيامىن يىرتقۇچ بۆرىدە كىتۇر، ئەتىگەندە ئۇ ئوۋنى يەر، كەچقۇرۇن ئۇ ئولجىسىنى تەقسىم قىلار» ـ دېدى. **28** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى بولۇپ، مە زكۇر سۆزلەر بولسا ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تىلىگەن بەختىدىن ئايرىم ئۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. **29** ئاندىن ياقۇپ ئۇلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «مەن ئەمدى ئۆز قوۋمىمنىڭ قېشىغا قوشۇلىمەن. سىلەر مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ يېنىدا، ھىتتىيلاردىن بولغان ئەفرونىڭ ئېتىزلىقىدىكى غارغا دەپنە قىلىڭلار، **30** ئۇ غار بولسا قاناتاۋان زېمىنىدا مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىدا. غارنى ئىبراھىم گۇزىستان بولسۇن دەپ شۇ ئېتىزلىق بىلەن قوشۇپ ھىتتىي ئەفرونىدىن سېتىۋالغاندى. **31** شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ بىلەن دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە ئىسھاق ئايالى رىۋكاھ بىلەنمۇ دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە مەنمۇ لىياھنى دەپنە قىلدىم. **32** بۇ ئېتىزلىق ھەم ئېچىدىكى غار ھەتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن سېتىۋېلىنغاندى». **33** ياقۇپ ئوغۇللىرىغا بۇ ۋەسىيەتنى تاپىلاپ بولۇپ، پۇتلىرىنى كارۋاتتا تۈزلەپ، نەپەس توختاپ ئۆز قوۋمىغا قوشۇلدى.

50

يۇسۇپ ئاتىسىنىڭ يۈزىگە ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغلاپ، ئۇنى سۆيدى. **2** ئاندىن يۇسۇپ ئۆز خىزمەتىدە بولغان تېۋىپلارغا ئاتىسىنى مۇمىيا قىلىشنى ۋېرىدى؛ شۇنىڭ بىلەن تېۋىپلار ئىسرائىلنى مۇمىيا قىلدى. **3** بۇنى قىلىشقا قىرىق كۈن كەتتى، چۈنكى مۇمىيا قىلىشقا شۇنچىلىك كۈن كېتەتتى. مىسىرلىقلار ئۇنىڭغا يەتمىش كۈن ماتەم تۇتتى. **4** ئۇنىڭغا ھازا تۇتۇش كۈنلىرى ئۆتۈپ بولغاندا، يۇسۇپ پىرەۋنىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە: ـ مەن نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپقان بولسام، پىرەۋنىڭ قۇلاقلىرىغا سۆز قىلىڭلار دېگىن: ـ ئاتام ماڭا قەسەم قىلدۇرۇپ: «مانا مەن ئۆلەمەن، سەن مېنى مەن قاناتاۋان زېمىنىدا تۇرۇۋىم ئۈچۈن كولاپ قويغان گۇرگە دەپنە قىلغىن» دېگەندى. ئەمدى پىرەۋن ماڭا ئىجازەت بە رگەيمۇ، مەن بېرىپ ئاتامنى دەپنە قىلىپ بولۇپ يېنىپ كەلسەم، ـ دېدى. **6** پىرەۋن جاۋابەن: ـ سەن بېرىپ تۇز ۋۇگىگە ئاتاڭ قەسەم قىلدۇرغاندەك ئۇنى دەپنە قىلغىن، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغىلى ماڭدى. پىرەۋنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئوردىنىڭ ئاقساقاللىرى ھەم مىسىر زېمىنىدىكى ئاقساقاللار ئۇنىڭ بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. **8** يۇسۇپنىڭ ئۆيىدىكى ھەممىسى، قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەرمۇ بىللە باردى؛ ئۇلار پەقەت كىچىك بالىلىرى، قوي-كالا پادىلىرىنى گوشەن يۇرتىدا قويۇپ كەتتى. **9** ئۇنىڭ بىلەن يەنە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلارمۇ بىللە باردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ناھايىتى چوڭ بىر قوشۇن بولدى. **10** ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى «ئاتادنىڭ خامىنى»غا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە قاتتىق ۋە ھەسرەتلىك يىغا-زار قىلىپ ماتەم تۇتۇپ يىغلاشتى. يۇسۇپ ئاتىسىنى ئۆچۈن يە تتە كۈن ماتەم تۇتتى. **11** شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق قاناتاۋانىيلار ئاتادنىڭ خامىندا بولغان بۇ ماتەمنى كۆرۈپ: ـ بۇ مىسىرلىقلارنىڭ ئىنتايىن قاتتىق تۇتقان ھازىسى بولدى، دېيىشتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ جايىنىڭ نامى «ئابەل-مىزرائىم» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىدۇر. **12** ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تاپىلىغىنىدەك قىلدى؛ **13** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنى قاناتاۋان زېمىنغا ئېلىپ بېرىپ، مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ ئېچىدىكى غاردا دەپنە قىلدى. شۇ غارنى ئىبراھىم قەبرىستانلىق قىلاي دەپ ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقى بىلەن قوشۇپ ھىتتىي ئەفروندن سېتىۋالغاندى. **14** يۇسۇپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن، ئۆزى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنى دەپنە قىلىشقا ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ھەممە خەلقلەر مىسىرغا يېنىپ كەلدى. **15** لېكىن يۇسۇپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ تۇلۇپ كەتكىنىنى كۆرگەندە ـ ئەمدى يۇسۇپ بە رگە ئۇشمەن بولۇپ بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان بارلىق يامانلىقىمىزنى ئۈستىمىزگە ئاندۇرارمىكىن، دېيىشتى. **16** ئۇلار يۇسۇپنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئاتىلىرى تۇلۇشتىن ئىلگىرى بە رگە ۋەسىيەت قىلىپ تاپىلاپ: ـ **17** «سىلەر يۇسۇپقا: ـ ئاكىلىرىڭ ساڭا رەزىللىك قىلغاندى، ئەمدى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقى ھەم گۇناھىنى كەچۈرگىن! ـ دە گىلار» ـ دېگەندى. ھازىر سىلەردىن قېتىنىمىزكى، ئاتىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ بەندىلىرىنىڭ ئاسىيلىقىنى كەچۈر گەيلا! ـ دېدى. يۇسۇپ بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ يىغلىدى. **18** ئاندىن ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزلىرىنى يە رگە ئېتىپ: ـ مانا، بىز سىلىنىڭ قۇللىرىدىرمىز! ـ دېدى. **19** لېكىن يۇسۇپ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ قورقما گىلار! مەن خۇدانىڭ ئورنىدا ئۆرۈۋاتامدىم؟ **20** سىلەر دەرۋەقە ماڭا شۇ ئىشنى يامان نىيەت بىلەن قىلدىڭىلار، لېكىن خۇدا بۇگۈنكى كۈندىكىدەك نۇرغۇنلىغان خەلقىنىڭ جېنىنى تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن شۇ ئىشنى ياخشىلىققا بېكىتكەندى. **21** شۇڭا ئەمدى قورقما گىلار، مەن ھەم سىلەرنى ھەم بالا-چاقىلىرىڭلارنى باقىمەن، ـ دېدى ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى خاتىرجەم قىلىپ مېھرىلىك گەپ قىلدى. **22** يۇسۇپ ئاتىسىنىڭ جەمەتى بىلەن بىللە مىسىردا تۇرۇپ قالدى. يۇسۇپ بىر يۈز ئون يىل تۇمۇر كۆردى. **23** بۇ تەرىقىدە يۇسۇپ ئەفرائىمنىڭ ئۇچىنچى ئەۋلادىنى كۆردى؛ مانا سىسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنىڭ تىزلىرى ئۈستىدە تۇغۇلدى. **24** يۇسۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن ئۆلۈپ كېتىمەن؛ لېكىن خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ سىلەرنى بۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **25** ئاندىن يۇسۇپ يەنە قېرىنداشلىرىغا قەسەم ئېچكۈزۈپ: «خۇدا سىلەرنى چوقۇم يوقلايدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭىكىمنى ئېلىپ، بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشىڭلار كېرەك»، ـ دېدى. **26** يۇسۇپ بىر يۈز ئون ياشقا كەرگەندە ۋاپات تاپتى. ئۇلار ئۇنى مۇمىيا قىلىپ، مىسىردا بىر مېيىت ساندۇقىغا سېلىپ قويدى.

مسردن چقدش

1 ۋە تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىل [بىلەن بىللە] مىسرغا بارغان ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى (ئۇلار ھەرقايسىسى تۆز بالا-چاقلىرىنى ئېلىپ، ياقۇپ بىلەن بىللە مىسرغا بارغاندى): ـ **2** رۇبەن، شىمىئون، لاۋِي، يەھۇدا، **3** ئىسساكار، زەبۇلۇن، بىنيامىن، **4** دان، نافتالى، گاد ۋە ئاشىر. **5** ئەمدى ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغانلار جەمئىي بولۇپ يەتمىش ئادەم ئىدى. بۇ ۋاقىتتا يۈسۈپ مىسردا ئىدى. **6** كېيىن يۈسۈپ، ئۇنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرى ھەمدە بارلىق زامانداشلىرى ئۆلۈپ تۈگىدى. **7** شۇنداقتىمۇ، ئىسرائىللار كۆپ تۇغۇلۇپ، تېز ئاۋۇپ، ئىنتايىن كۈچەيدى؛ ئۇلار زېمىنغا بىر كەلدى. **8** ئۇ ۋاقىتلاردا يۈسۈپنى بىلمەيدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسردا تەختكە چىقتى. **9** ئۇ خەلقىگە: مانا، ئىسرائىللارنىڭ خەلقى بىزدىن زىيادە ئاۋۇپ ھەمدە بىزدىنمۇ كۈچلىنىپ كەتتى. **10** ئەمدى بىز ئۇلارغا نىسبەتەن ئاقىلانە ئىش ئۇتايلى؛ بولمىسا، ئۇلار تېخىمۇ ئاۋۇپ كېتىدۇ، مۇبادا ئۇرۇش پارتلاپ قالسا، شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇلار دۈشمەنلىرىمىز تەرەپكە ئۆتۈپ، بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، يۇرتتىن چىقىپ كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇلارنى قاتتىق ئەمگەك كۈچى بىلەن خارلاش ئۈچۈن ئىش باشلىرىنى تەيىنلەپ نازارەچىلىككە قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پىرەۋن ئۈچۈن پىتوم بىلەن رائامىسەس دېگەن ماددىي ئەشيا ساقلايدىغان شەھەرلەرنى ياساپ بەردى. **12** لېكىن ئۇلارنى [قانچە] ئە زگەنسېرى، بۇلار شۇنچە كۆپەيپ ھەممە يەرنى قاپلىدى، بۇنىڭ بىلەن مىسرلىقلار ئىسرائىللارغا تۇچ بولۇپ كەتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىسرلىقلار ئىسرائىللارغا زۇلۇم قىلىپ، ئۇلارنى تېخىمۇ قاتتىق ئىشلىتىپ ئېغىر ئىشلارغا سالدى. **14** مىسرلىقلار ئۇلارنى لايچىلىق، خىش-كېسەك قۇيۇش ۋە ئېتىزلارنىڭ ھەرخىل ئەمگەك كلىرىگە سىلىپ، ئىشنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىغا قاتتىق ئېغىرچىلىق سالدى؛ ئۇلارنى نېمە ئەمگەككە سالمىسۇن، ئىنتايىن جاپالىق ئىدى. **15** مىسر پادىشاھى ئىككى ئىبرانىي تۇغۇت ئانىسغا سۆز قىلىپ (ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ ئىسمى شىفراھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پۇئاھ ئىدى): **16** ـ سىلەر قاچانلىكى ئىبرانىي خوتۇنلارنى تۇغدۇرساڭلار، تۇغقاندا ئۆيدان قارا ڭلار، بۇۋاق ئوغۇل بولسا، ئۇلىتىرىۋېتىڭلار، قىز بولسا، تىرىك قويۇڭلار، ـ دېدى. **17** لېكىن تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقۇپ، مىسرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا ئېيتقانىدەك قىلمايى، بەلكى ئوغۇل بوۋاقلارنى تىرىك قويدى. **18** شۇڭا مىسرنىڭ پادىشاھى تۇغۇت ئانىلىرىنى چاقىرتىپ ئۇلارنىدىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ئوغۇل بالىلارنى نېمىشقا تىرىك قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** تۇغۇت ئانىلىرى پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ ئىبرانىي ئاياللار مىسرلىق ئاياللارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇلار كۆچلۈك، ساغلام-تېمەن بولغىنى ئۈچۈن تۇغۇت ئانىلىرى ئۇلارنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىچە، تۇزلىرى تۇغۇپ بولىدۇ، ـ دېدى. **20** نەتىجىدە، خۇدا تۇغۇت ئانىلىرىغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئىسرائىل خەلقى داۋاملىق كۆپەيپ، تېخىمۇ كۈچەيدى. **21** شۇنداق بولدىكى، تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقىدىغان ئىختىسەمن بولغانلىقى ئۈچۈن خۇدا ئۇلارنى ئائىلىلىك بولۇشقا مۇيەسسەر قىلدى. **22** بۇنىڭ بىلەن پىرەۋن بارلىق پۈخرالىرىغا: ـ ئىسرائىللاردىن يېڭى تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى دەريانىڭ تاشلاڭلار، لېكىن قىز بالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇرۇڭلار، دەپ ئەمر قىلدى.

2 لاۋِينىڭ جەمەتىدىن بولغان بىر كىشى بېرىپ، لاۋِينىڭ نەسىلىدىن بولغان بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **2** بۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئانا ئۇنىڭ چىرايلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇرۇپ ساقلىدى. **3** ئۇنى يەنە يوشۇرۇشقا ئامالسىز قالغاندا، قومۇشتىن بىر سېۋەت ياساپ، ئۇنىڭغا يارىيلىم ۋە موم سۈۋاپ، بالىنى ئىچىگە سېلىپ، دەريانىڭ قىرغىقىدىكى قومۇشلۇق ئارىسىغا قويۇپ قويدى. **4** ئاندىن بالىنىڭ ھەدىسى ئۇنىڭغا نېمە بولا ركىن دەپ يىراقتىن قاراپ تۇردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا پىرەۋنىڭ قىزى سۇغا چۆمۈلگىلى دەريا تەرەپكە كەلدى؛ ئۇنىڭ چۈرىلىرى دەريا بويىدا يېلىنىپ يۈردى. پىرەۋنىڭ قىزى قومۇشلۇقنىڭ ئارىسىدا ئۇرغان سېۋەتنى كۆرۈپ، خاس چۈرىسىنى ئۇنى ئېلىپ چىقىشقا ئەۋەتتى. **6** ئۇ سېۋەتنى ئېچىپ قارىۋىدى، مانا، بىر ئوغۇل بالىنى كۆردى ۋە ئۇ بالا يىغلاپ كەتتى. مەلىكە ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ: ـ بۇ شوبھىسىزكى ئىبرانىيلارنىڭ بالىلىرىدىن بىرى ئىكەن، دېدى. **7** ئۇ چاغدا بالىنىڭ ھەدىسى پىرەۋنىڭ قىزىدىن: ـ مەن بېرىپ، سىلى ئۈچۈن بالىنى ئېمىتىپ باقىدىغان بىر ئىبرانىي ئىنىگانا تېپىپ كېلەيمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **8** پىرەۋنىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، دېدى. قىز بېرىپ بوۋاقنىڭ تانىسىنى چاقىرىپ كەلدى. **9** پىرەۋنىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى ئېلىپ كېتىپ مەن ئۈچۈن ئېمىتىپ بېقىپ بەر، ھەققىڭنى بېرىمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئايال بالىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى ئېمىتىپ باقتى. **10** بالا چوڭ بولغاندا ئۇنى پىرەۋنىڭ قىزىنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئوغۇل بولدى. ئۇ: «مەن ئۇنى سۇدىن چىقىرىۋالغان» دەپ ئۇنىڭغا مۇسا دېگەن ئىسمىنى قويدى.

11 مۇسا چوڭ بولغاندىن كېيىنكى كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا باردى ۋە ئۇلارنىڭ ئېغىر ئەمگەككە سېلىنىۋاتقانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى. ئاردا، بىر مىسرلىقنىڭ ئىبرانىي قېرىنداشلىرىدىن بىرىنى ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **12** ئۇ ئوت-ئەتراپىغا قاراپ، ئادەم يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ھېلىقى مىسرلىقنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، قۇمغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويدى. **13** ئەتىسى ئۇ يەنە چىقىپ قارىۋىدى، مانا ئىككى ئىبرانىي بىر-بىرى بىلەن سوقۇشۇۋاتاتتى؛ ئۇ يولسىزلىق قىلىۋاتقان كىشىگە: ـ ئۆز قېرىندىشىڭنى نېمىشقا ئۇرىسەن؟ ـ دېدى. **14** ھېلىقى كىشى جاۋاب بېرىپ: ـ كىم سېنى بەزگە ھاكىم ۋە سوراقچى قىلىپ قويدى؟ ھېلىقى مىسرلىقنى ئۆلتۈرگىنىڭدەك مېنىمۇ ئۆلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. مۇسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ قورقۇپ ئۆز ئىچىدە: «مەن قىلغان ئىش جەزمەن ئاشكارا بولۇپ قاپتۇ!» دەپ ۋىلدى. **15** پىرەۋن ھەم بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، مۇسانى ئۆلتۈرمەكچى بولدى؛ لېكىن مۇسا پىرەۋنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، مىدىيان زېمىنغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. بىر كۈنى، ئۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى. **16** مىدىيانىڭ كاھىنىنىڭ يەتتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇلار كېلىپ، ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى سۇغىرىشقا سۇ تارتىپ ئوقۇرلارغا قويۇپ تولدۇرۇشقا باشلىدى. **17** ئۇ ۋاقىتتا [يەرلىك] پادىچىلار كېلىپ، ئۇلارنى ھەيدىدى، مۇسا قويۇپ قىزلارغا ياردەم بېرىپ، قويلىرىنى سۇغىرىشىپ بەردى. **18** ئۇلار ئاتىسى رېئۇئەلنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئۇلاردىن: ـ نېمىشقا بۇگۈن شۇنچە تېز يېنىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىر مىسرلىق ئادەم بىزنى پادىچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى ھەمدە بىز ئۈچۈن سۇ تارتىپ، قوي پادىسىزنى سۇغىرىۋېتىپ بەردى! ـ دېدى. **20** ئۇ قىزلىرىغا: ـ ئۇنداقتا ئۇ كىشى ھازىر نەدە؟! ئۇنى نېمىشقا سىرتتا تاشلاپ كەلدىڭلار؟ ئۇنى تاماققا چاقىرىڭلار، ـ دېدى. **21** مۇسا ئۇ كىشى بىلەن بىللە ئۇرۇشقا ماقۇل بولدى. ئۇ قىزى زىپپورانىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **22** ئۇ ئايال ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى؛ مۇسا «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپىردۇرمەن» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى گېرشوم دەپ قويدى.

23 ئۇزغۇن كۈنلەر ئۆتۈپ، مىسرنىڭ پادىشاھى ئۆلدى. ئىسرائىللار ئۆز قۇلۇقى ھالىتى ئۈچۈندىن ئاھ-زار ئۆرۈپ، نالە-پېريات كۆتۈردى؛ قۇلۇقتىن بولغان پېريادى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ يەتتى. **24** خۇدا ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنىڭ ئىبراھىم بىلەن، ئىسھاق بىلەن ۋە ياقۇپ بىلەن تۈز زگەن ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالدى. **25** شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئىسرائىللارنىڭ ھال-ئەھۋالىنى كۆردى ۋە خۇدا ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى.

3 مۇسا بولسا قېينىتاسى مىدىيانىنىڭ كاھىنى يەترونىڭ قوي پادىسىنى باقاتتى. ئۇ قويلارنى باشلاپ چۆلنىڭ ئەڭ چېتىگە خۇدانىڭ تېغى، يەنى ھورەب تېغىنىڭ باغىرىغا كەلدى. **2** شۇ يەردە بىر ئازغانلىقتىن تورلەپ چىقىۋاتقان ئوت يالقۇنى ئىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، ئازغانلىق ئوتتا كۆيۈۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئازغان ئۆزى كۆيۈپ كەتمىگەندى. **3** مۇسا: ـ مەن بېرىپ، بۇ ئاجايىپ مەنزىرنى كۆرۈپ باقاي؛ ئازغانلىق نېمىشقا كۆيۈپ كەتمەيدىغاندۇ؟ ـ دەپ ۋىلدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتتەپ [ئازغانلىققا] كەلگىنىنى كۆردى؛ خۇدا ئازغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: ـ مۇسا! مۇسا! ـ دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ يەر ئۇ يىقىن كەلمە؛ پۇتلىرىڭدىن كەشكىنى سالغىن؛ چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جايدۇر. **6** مەن ئاتاڭنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى. **7** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن مىسردا تۇرۇۋاتقان قوۋمىمنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئۇقوبەتلىرىنى كۆردۇم، نازارەچىلەرنىڭ ئۇلارنى [خارلاۋاتقانلىقىدىن] قىلغان پېريادىنى ئاڭلىدىم، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ دەردلىرىنى بىلىمەن.

8 شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، شۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ياخشى ھەم كەڭ بىر زېمىنغا، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى قاناۋانىي، ھىتتي، ئامورىي، پەرىززي، ھىۋي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بېرىشقا چۈشتۈم. **9** مانا ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ نالە-پەريادى ماڭا يەتتى، مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق زۇلۇم قىلغانلىقىنمۇ كۆردۈم. **10** ئەمدى سەن كەل، مەن سېنى خەلقىم ئىسرائىللارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىرىش ئۈچۈن پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا ئەۋەتەمەن، ـ دېدى. **11** لېكىن مۇسا خۇداغا: ـ مەن كىم ئىدىم، پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقىرالىغۇدەك؟ ـ دېدى. **12** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن، سەن قوۋمنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن بۇ تاغدا خۇداغا ئىبادەت قىلىسىلەر، بۇ ئىش مانا ئۆزۈڭگە مېنىڭ سېنى ئەۋەتكىنىمنىڭ ئىسپات-بەلگىسى بولىدۇ، ـ دېدى. ئۇ **13** شۇنىڭ بىلەن مۇسا خۇداغا: ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دېسەم، ئۇلار مەندىن: «ئۇنىڭ نامى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، ئۇلارغا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟ ـ دېدى. **14** خۇدا مۇساغا: ـ مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»دۇرمەن ـ دېدى. ئاندىن ئۇ: ـ بېرىپ، ئىسرائىللارغا: ««ئەزەلدىن بار بولغۇچى» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ ئېيتقىن، دېدى. **15** خۇدا مۇساغا يەنە: ـ ئىسرائىللارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان «ياھۋەھ» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى؛ ئۇ: [ياھۋەھ دېگەن] بۇ نام ئەبە دگىچە مېنىڭ نامىم بولىدۇ، دەۋۇردىن-دەۋۇرگىچە مەن شۇ نام بىلەن ئەسكە ئېلىنىمەن، دەيدۇ» ـ دېگىن. **16** ـ بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا كۆرۈنۈپ: ـ مەن سىلەرنى يوقلاپ كەلدىم، مىسىردا سىلە ۋە قانداق مۇئامىلە قىلىنۇاتقانلىقىنى كۆردۈم؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن سۈزۈم شۇدۇر كى، مەن سىلەرنى مىسىرنىڭ زۇلۇمىدىن چىقىرىپ، قاناۋانىيلار، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن، دېدى، ـ دېگىن، دېدى. **18** ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سېنىڭ سۈزۈڭگە قۇلاق سالىدىغان بولىدۇ. ئۇ ۋاقىتتا سەن، ئۇزۇڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بەرگە مىسىر پادىشاھىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىز بىلەن كۆرۈشتى. ئەمدى سىزدىن ئۈچ-ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۆلگە بېرىپ، خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيسىز» ـ دە گىلەر. **19** لېكىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ھەتتا قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ ئاستىدا ئۇرۇپمۇ، سىلەرنى يەنىلا قويۇپ بەرمەيدىغىنىنى بىلىمەن. **20** شۇڭا قولۇمنى ئۇزىتىپ، مىسىرلىقلارنى مەن ئۇز زېمىنى ئىچىدە كۆرسەتمەكچى بولغان ھەرخىل كارامەت-مۇجىزىلىرىم بىلەن ئۇرىمەن، ئاندىن [پىرەۋن] سىلەرنى قويۇپ بېرىدۇ. **21** بۇ قەۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزىمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن شۇنداق بولىدۇ كى، سىلەر شۇ يەردىن چىققىنىڭلاردا، قۇرۇق قول چىقمايسىلەر. **22** ھەلىكى ھەربىر ئايال كىشى ئۇز قوشنىسىدىن ۋە ئۇز ئۆيىدە ئولتۇرۇشلۇق يات ئايالدىن كۈمۈش زىننەت ۋىيۇملىرى، ئالتۇن زىننەت ۋىيۇملىرى ۋە كىيىم-كېچىە كەلىرىنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ نەرسىلەرنى ئوغۇل-قىزلىرىڭلارغا تاقايسىلەر، كىيدۈرىسىلەر، شۇ تەرىقىدە مىسىرلىقلاردىن ئوجا ئالغان بولىسىلەر، ـ دېدى.

4 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، ئۇلار ماڭا ئىشەنمەي ئۇرۇپ، سۈزۈمگە قۇلاق سالمايدۇ، بەلكى: «پەرۋەردىگار ساڭا كۆرۈنمىدى»، دېيىشى مۇمكىن، دېدى. **2** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭدىكى بۇ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ بۇ بىر ھاسا، دەپ جاۋاب بەردى. **3** ئۇ: ـ ئۇنى يە رگە تاشلا، دېدى. ئۇنى يە رگە تاشلىۋىدى، ئۇ بىر يىلانغا ئايلاندى؛ مۇسا ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ئۇنى قويرۇقىدىن تۇت، دېۋىدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتتى. ئۇ يەنە ئۇنىڭ قولىدا ھاسىغا ئايلاندى. **5** [پەرۋەردىگار يەنە]: ـ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا كۆرۈنگىنىگە ئىشىنىدۇ، ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، ئۇ قولىنى قويىنغا سېلىپ چىقىرىۋىدى، مانا، قولى پىسە-ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولۇپ قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. **7** ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭنى يەنە قويىنۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، قولىنى قويىنغا سالدى. ئۇنى يەنە قويىنىدىن چىقىرىۋىدى، مانا، ئۇز ئە كسىگە چېلىپ ئەتلىرىنىڭ باشقا يەرلىرىدەك بولدى. **8** پەرۋەردىگار يەنە: ـ شۇنداق بولىدۇ كى، ئە گەر ئۇلار ساڭا ئىشەنمەي، ئالدىنقى مۇجىزىلىك ئالامەتنىڭ كۆزگۆلشىمىسە، ئۇلار ئىككىنچى مۇجىزىلىك ئالامەتنىڭ ئىشىنىدۇ. **9** ھالبۇكى، ئۇلار بۇ ئىككى مۇجىزىگە يەنىلا ئىشەنمىسە ۋە يا سۈزۈڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنداقتا سەن [نىل] دەريا سىنىڭ سۈيىدىن ئېلىپ، قورۇق يە رگە تۆككىن. شۇنىڭ بىلەن سەن دەريادىن ئالغان سۇ قۇرۇق يەر ئۈستىدە قانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. **10** ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ ئەي ئىگەم، مەن ئەسلىدىنلا گەپكە ئۇستا ئەمەستىم، سەن قۇلۇڭغا سۆز قىلغاندىن كېيىنمۇ يەنىلا شۇنداق، چۈنكى مەن ئاغزىم كالۋا ۋە تىلم ئېغىر ئادەمدىن، ـ دېدى. **11** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىم ئىنسانغا ئېغىز بە رگەن؟ كىم ئادەمنى گاچا يا كى گاس، كۆر-كۆچىچى يا كى كور قىلغان؟ شۇنداق قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ **12** ئەمدى سەن بارغىن، مەن ئۇزۇم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە سۈزلەيدىغىنىڭنى ساڭا ئۆگىتىپ ئۇزىمەن، ـ دېدى. **13** لېكىن ئۇ: ـ ئەي ئىگەم! سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، سەن [بۇ ئىشقا] خالىغان [باشقا] بىرسىنى ئەۋەتىپ، شۇنىڭ قولى بىلەن قىلغىن! ـ دېدى. **14** بۇنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى مۇساغا ئۇتىشىپ: ـ لاۋىلاردىن بولغان ئاكاڭ ھارۇن بار ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ گەپنى ئۇيدان قىلالايدىغىنىنى بىلىمەن. مانا، ئۇ ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭغا چىقىشقا ئاللىقاچان يولغا چىقتى، ئۇ سېنى كۆرسە، كۆڭۈلى تولمۇ خۇش بولىدۇ. **15** ئەمدى دەيدىغان گەپلەرنى ئۇنىڭغا ئېيت؛ مەن ئۇزۇم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە ۋە ئۇنىڭ ئاغزىنى بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە قىلىش كېرە كلىكىنىڭلارنى سىلە رگە ئۆگىتىمەن. **16** ھارۇن سېنىڭ ئۇرۇ: ئۇكۇا خەلقىگە سۈزلەيدۇ؛ شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇ ساڭا ئېغىز بولىدۇ، سەن ئۇنىڭغا خۇدادەك بولىسەن. **17** بۇ ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىسەن، ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا قېينىتاسى يەترونىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىجازەت بە رگەيلا، مىسىردىكى قېرىندا شلىرىمنىڭ قېشىغا باراي، ئۇلار ھايامۇ، ئە مەسمۇ كۆرۈپ كېلەي، دېدى. يەترو مۇساغا: ـ ئامان-ئېسەن بېرىپ كەلگىن، ـ دېدى. **19** مۇسا تېخى مىدىياندىكى ۋاقتىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ مىسىرغا يېنىپ بارغىن! چۈنكى سېنىڭ جېنىڭنى ئىستىگەن كىشىلەر ئۆلۈپ كەتتى، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئايالى ۋە ئوغۇللىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى بىر ئېشەككە مىندۇرۇپ، مىسىر زېمىنىغا بېرىشقا يولغا چىقتى. ماڭغاندا مۇسا خۇدانىڭ ھاسىسىنى ئالغاچ كەتتى. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىرغا يېنىپ بارغىنىڭدا سەن ئاگاھ بول، مەن قولۇڭغا تاپشۇرغان بارلىق كارامەتلەرنى پىرەۋنىنىڭ ئالدىدا كۆرسەتكىن. لېكىن مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى خەلقتىن قويۇپ بەرمىگۈدەك قاتتىق قىلىمەن. **22** سەن پىرەۋنگە: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم بولىدۇ. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ساڭا: ئوغلۇمنى ئۆزۈمگە ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بە ر، دېدىم. ئۇنىڭغا يول قويۇشنى رەت قىلىدىغان بولساڭ، سېنىڭ تۇنجى ئوغلۇڭنى ئۆلتۈرىمەن» ـ دېگىن، ـ دېدى. **24** ئەمما مۇسا سەپەر قىلىپ بىر قونالغۇغا كەلگەندە، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئۇچراپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولدى. **25** شۇنىڭ بىلەن زىپپوراھ بىر چاقماق تېشىنى ئېلىپ، ئوغلىنىڭ خەتىنىلىكىنى كېسىپ، ئۇنى ئېرىنىڭ ئايىغىنا تاشلاپ: ـ سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان ئۆكەر ئەر ئىكەنسەن! ـ دېدى. **26** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى قويۇپ بەردى (بۇ چاغدا زىپپوراھ ئۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان ئۆكەر بىر ئەر ئىكەنسەن!» ـ دېدى. بۇ سۈزنى ئۇ خەتنە ئۆيىلىدىن ئېيتتى). **27** پەرۋەردىگار ھارۇنغا: ـ سەن چۆل-باياۋانغا بېرىپ، مۇسا بىلەن كۆرۈشكىن، دېۋىدى، ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ تېغىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشىپ، ئۇنى سۈيدى. **28** مۇسا ئۇنىڭ ئەۋەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۈزلىرى بىلەن قىلىشقا يۈرۈغان بارلىق مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھارۇنغا دەپ بەردى. **29** ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بېرىپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى يىغدى. **30** ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقان ھەممە سۈزلىرىنى بايان قىلدى ۋە خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا شۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. **31** بۇنى كۆرۈپ، خەلق ئىشەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارنى يوقلاپ، ئۇلار ئۆچىرىغان خارلىقلارنى كۆر رگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھامان، باشلىرىنى ئېگىپ سەجدە قىلىشتى.

5 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ساڭا: «ئۆلۈرنىڭ بېرىپ چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىپ، ھېيت ئوتكۈزۈشىڭە قوۋمىغا يول قويسۇن» دەيدۇ، ـ دېدى. **2** لېكىن پىرەۋن جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مېنى ئىسرائىلغا يول قويغۇزىدىغان قانداق پەرۋەردىگار ئىكەن ئۇ؟ مەن ئۇ پەرۋەردىگارنى تونۇمايمەن ھەم ئىسرائىلغىمۇ يول قويمايمەن، دېدى. **3** ئۇلار سۆز قىلىپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى بىز بىلەن كۆرۈشتى. شۇڭا ئۈچ ئۈچ كۈنلۈك يولغا رۇخسەت بەرگەيسىز. بولمىسا، ئۇ بىزنى ۋابا ياكى قىلىچ بىلەن ئۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. **4** لېكىن مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي مۇسا ۋە ھارۇن، نېمىشقا ئىككىڭلار خەلقنى ئىشلىرىدىن توختىتىپ قويماقچى بولىسىلەر؟ بېرىپ ئۆز ئەپكىشىكىلارنى كۆتۈرۈڭلار! ـ دېدى. **5** پىرەۋن يەنە: ـ مانا، خەلق يۇرتتا زىيادە ئاۋۇپ كەتتى. سىلەر بولىساڭلار، ئۇلارنى ئەپكەشلىرىدىن خالاس قىلماقچىسىلەر، دېدى. **6** شۇ كۈنى پىرەۋن نازارەتچىلەر ۋە نازارەتچىلەرنىڭ قول ئاستىدىكى ئىش باشلىرىغا ۋېرىۋق چۈشۈرۈپ: ـ **7** ھازىردىن باشلاپ خەلققە ئىلگىرىكىدەك كېسەك قويۇشقا سامان بەرمە ڭلار! ئۇلار سامانىنى ئۆزلىرى يىغسۇن. **8** لېكىن ئىلگىرى قانچىلىك كېسەك قويۇپ كەلگەن بولسا، ھېلىھەم كەم قىلماي شۇنچىلىك كېسەك قويدۇرۇڭلار، چۈنكى ئۇلار ھۆرۈنلىشىپ: «خۇدايىمغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە بىزنى بارغىلى قوي» دەپ غەلۋە قىلىشۋاتىدۇ. **9** ئەمدى ئۇلارنى ئۆز ئىشىغا تولۇق بەند بولۇپ، يالغان-ياۋداق گەپلە رگە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن، بۇ ئادەملەرنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ ئېغىر ئەمگەكلەرنى يۈكلەڭلار، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئۈستىدىكى نازارەتچىلەر بىلەن ئىش باشلىرى چېقىپ خەلققە: پىرەۋن شۇنداق دېدىكى، مەن ئەمدى سىلە رگە سامان بەرمەيدىغان بولدۇم. **11** ئۆزۈڭلار بېرىڭلار، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قەيەردىن سامان تاپالىساڭلار، شۇ يەردىن ئېلىپ كېلىڭلار، لېكىن قىلىدىغان ئىشلىرىڭلار بولسا قىلچىلىكۈ كېمىيىتىلمەيدۇ، ـ دېدى. **12** يۇنىڭ بىلەن خەلق پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا تارىلىپ، سامانلىنىڭ ئورنىغا پاخال يىغىشقا باشلىدى. **13** نازارەتچىلەر بولسا ئۇلارنى قىستاپ: سىلە رگە سامان بېرىلگەن چاغدىكىدەك ھازىرمۇ ھەر كۈنلۈك ئىشنى شۇ كۈنى قىلىڭلار، دېدى. **14** ئىسرائىلارنىڭ ئۈستىگە پىرەۋنىڭ نازارەتچىلىرى تەرىپىدىن قويۇلغان ئىسرائىلنى ئىش باشلىرى تاياق يېدى ۋە: ـ تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن نېمىشقا كېسەك قويۇش ۋەزىپىسىنى بۇرۇنقىدەك توشقۇزۇپ ئورۇنلىمىدىڭلار؟! ـ دەپ تىل ئىشىتتى. **15** ئاندىن ئىسرائىلنى ئىش باشلىرى پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ: نېمىشقا ئۆز قۇللىرىغا مۇنداق مۇئامىلە قىلدىلا؟ **16** ئۆز قۇللىرىغا ھېچ سامان بېرىلمىدى. لېكىن [نازارەتچىلەر] يەنىلا «كېسەك قويدۇرۇڭلار» دەپ بىزنى ۋېرىۋېدۇ. مانا، ئۆز قۇللىرى تاياق يەۋاتىدۇ، ئەمما ئەيىب بولسا ئۆزلىرىنڭ ئادەملىرىدە، دەپ پەريياد قىلدى. **17** لېكىن ئۇ يەنە: ـ سىلەر ھۆرۈن ئىكەنسىلەر! ھۆرۈن ئىكەنسىلەر! شۇڭا سىلەر: «بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشىمىز ئۈچۈن ئىجازەت بەر دەۋاتىسىلەر. **18** قايتىپ بېرىپ ئىشكۈنى قىلىش! سىلە رگە سامان بېرىلمەيدۇ، بىراق كېسەك كەلدىنى بەلگىلەنگەن سان بويىچە [ئاۋۋالقىدەك] تولۇق تاپشۇرۇشىسەن، دېدى. **19** ئىسرائىلنى ئىش باشلىرى [پىرەۋنىڭ]: «سىلەر ھەر ركۈنلۈك ۋەزىپە كەلدىنى، يەنى تەلەپ قىلغان كېسەك كەلدىنى بەلگىلەنگەن ساندىن كېمەيتىسە كەلدىر قەتتى بولمايدۇ» دېگىنىگە قاراپ، بېشىغا بالا-قازانىڭ چۈشىدىغانلىقىنى بىلىشتى. **20** ئۇلار پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چېقىپ كېلىۋاتقىنىدا، ئۇلار بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلىپ شۇ يەردە ساقلاپ تۇرغان مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۈچرىشىپ قالدى. **21** ئۇلار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: ـ بىزنى پىرەۋنىڭ نەزىرىدە ۋە ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىرىدە سېسىتتىپ، بىزنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇلارنىڭ قولىغا قىلىچ ئۆتكۈزغىنىڭلار ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم قىلسۇن! ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىگەم، نېمىشقا بۇ خەلقنى بالاغا تىقتىڭ؟ سەن نېمە ئۈچۈن مېنى ئەۋەتتىڭ؟ **23** چۈنكى مەن پىرەۋنىڭ ئالدىغا كىرىپ سېنىڭ نامىڭ بىلەن سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ، ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ زىيادە ئازاب قىلغىلى تۇردى. ئەمما سەن تېخىچە قوۋمىڭنى ھېچ قۇتقۇزمىدىڭ، ـ دېدى.

6 لېكىن پەرۋەردىگار مۇسىغا: ـ ئەمدى سەن مېنىڭ پىرەۋنگە قىلىدىغانلىرىمنى كۆرىسەن، چۈنكى ئۇ قۇدرەتلىك بىر قولدىن مەجبۇرلىنىپ، ئۇلارنى ۋېرىۋېرىدۇ، قۇدرەتلىك بىر قولنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرۋېتىدۇ، ـ دېدى. **2** ئاندىن خۇدا مۇسىغا [يەنە] سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **3** مەن ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا قادىر-مۇتلەق تەڭرى سۈپىتىدە كۆرۈندۇم، لېكىن «ياھۋەھ» دېگەن نامىم بىلەن ئۇلارغا ئاشكارا تونۇلمىدىم. **4** مەن ئۇلار بىلەن: ـ «سىلەر مۇسىپىر بولۇپ ئولتۇرغان زېمىنىنى، يەنى قاناتلان زېمىننى سىلە رگە بېرىمەن» دەپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە باغلىشىپ ۋەدە قىلغانىمەن. **5** ئەمدى مەن مىسىرلىقلار قۇل قىلىپ زۇلۇم سالغان ئىسرائىللارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، قىلغان شۇ ئەھدەمنى ئېسىمگە ئالدىم. **6** شۇڭا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن ئۆزۈم سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ئېغىر يۈكلىرى ئاستىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدىن ئازاد قىلىپ، قولۇمنى ئۆزىتىپ ئۇلارغا چوڭ بالا-يىتاپەتلەرنى چۈشۈرۈپ، سىلە رگە ھەمجەمەت بولۇپ ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرىمەن. **7** سىلەرنى ئۆز قوۋمىم بولۇشقا قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۆزۈم خۇدايىڭلار بولىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆز ۋۇجۇدۇڭلارنى مىسىرلىقلارنىڭ يۈكلىرىنىڭ ئاستىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغۇچىنىڭ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **8** مەن شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى قول كۆتۈرۈپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن؛ مەن ئۇ يەرنى سىلە رگە مىراس قىلىپ زېمىنلىققا بېرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ئىسرائىللارغا دەپ بەردى؛ لېكىن ئۇلار ئېغىر قۇلۇقى ئازابىدىن پېغانغا چۈشكەن بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. **10** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسىغا يەنە: ـ **11** بېرىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە: «ئىسرائىللارنىڭ زېمىنىڭدىن كېتىشىگە يول قوي»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **12** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: مانا، ئىسرائىللار ماڭا قۇلاق سالمىغان يەردە، پىرەۋن قانداقمۇ مەندەك كالپۈكى خەتنە قىلىنمىغان بىر ئادەمگە قۇلاق سالسۇن؟ ـ دېدى. **13** ئەمما پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىللارغا ۋە مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە ئىسرائىللار توغرىلۇق: ـ «ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىرىلسۇن» دېگەن ئەمرىنى يەتكۈزۈشىنى بۇيرۇدى. **14** تۇۋەندىكىلەر جەمەت باشلىقلىرى: ـ ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغان رۇبېەننىڭ ئوغۇللىرى ھانۇخ، پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. بۇلار بولسا رۇبېەننىڭ نەسىللىرى ئىدى. **15** شىمىئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناتلانلىق ئايالدىن بولغان ساۋۇللار ئىدى؛ بۇلار شىمىئوننىڭ نەسىللىرى ئىدى. **16** لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسملىرى، نەسەبنامىلىرىگە ئاساسەن: گەرشون، كوھات ۋە مەرارى؛ لاۋىينىڭ ئۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى. **17** گەرشوننىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە: ـ لىبنى ۋە شىمەي. **18** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئامرام، يىزھار، ھېبرون بىلەن ئۇززىئەل. كوھات بىر يۈز ئوتتۇز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆردى. **19** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ماھلى ۋە مۇشى. بۇلار نەسەبنامىلىرى بويىچە لاۋىينىڭ نەسىللىرى ئىدى. **20** ئامرام ئۆز ھامىسى يوكەبەدنى خوتۇنلۇققا ئالدى، يوكەبەد ئۇنىڭغا ھارۇن ۋە مۇسانى تۇغۇپ بەردى. ئامرام بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆردى. **21** يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ كوراھ، نەفەگ ۋە زىكرى ئىدى. **22** ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ مىشائىل، ئەلزافان ۋە ستىرى ئىدى. **23** ھارۇن بولسا ناھشوننىڭ سىڭلىسىنى، يەنى ئاممىنادابنىڭ قىزى ئېلىشىبانى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۇ ئۇنىڭغا ناداب بىلەن ئابىھۇنى، ۋە ئەلئازار بىلەن ئىتامارنى تۇغۇپ بەردى. **24** كوراھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئاسسىر، ئەلكانا ۋە ئابىئاساف، بۇلار كوراھلارنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **25** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار پۇتىئەلنىڭ قىزلىرىنىڭ بىرىنى خوتۇنلۇققا ئالدى، ئۇ ئۇنىڭغا فىنھاسنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلار بولسا ئۆز نەسەبى بويىچە ھەممىسى لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ: ـ ئىسرائىللارنى قوشۇنلارىدەك توپ-توپى بىلەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىڭلار، دېگەن ئەمرىنى تاپشۇرۇۋالغۇچىلار دەل مۇشۇ ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. **27** ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىرىلىشىنى، دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە سۆز قىلغانلار دەل بۇ كىشىلەر، يەنى مۇشۇ مۇسا بىلەن ھارۇن ئىدى. **28** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ زېمىنىدا مۇساغا سۆز قىلغان ۋاقىتدا **29** مۇساغا: «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە دېگىن»، دەپ ئەمر قىلدى. **30** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ مەندەك كالپۈكى خەتنە قىلىنمىغان بىر كىشىگە پىرەۋن قانداقمۇ قۇلاق سالسۇن؟» ـ دەپ جاۋاپ بە رگەندى.

7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن پىرەئۇننىڭ ئالدىدا سېنى خۇدانىڭ ئورنىدا قىلدىم. ئاكاڭ ھارۇن بولسا سېنىڭ پەيغەمبىرىڭ بولىدۇ. **2** مەن ساڭا ھەممىنى بۇيرۇغىنىمنىڭ [ئۇنىڭغا] دەيسەن، ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن پىرەئۇنگە ئۇنىڭ ئۆز زېمىنىدىن ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشى كېرەكلىكى توغرىسىدا سۆز قىلىدۇ. **3** لېكىن مەن پىرەئۇننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ بۇنىڭ بىلەن مەن مىسىر زېمىنىدا مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلىرىمنى كۆپەيتىپ كۆرسىتىمەن. **4** شۇنداقتىمۇ، پىرەۋن سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ. ئەمما مەن مىسىرنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ قولۇمنى ئۇزىتىپ، چوڭ بالا-يىتىپەتلەرنى چۈشۈرۈپ، قوشۇنلىرىم بولغان ئۆز قوۋمىم ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىمەن. **5** ئۆز قولۇمنى مىسىرنىڭ ئۈستىگە سوزغىنىمدا، ئىسرائىللارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقارغىنىمدا مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. ـ دېدى. **6** مۇسا بىلەن ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا قانداق تاپىلىغان بولسا، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلدى. **7** ئۇلار پىرەئۇنگە سۆز قىلغان ۋاقىتتا مۇسا سەكسەن ياشقا، ھارۇن سەكسەن ئۈچ ياشقا كەرگەندى. **8** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: ـ **9** ئەمدى پىرەئۇن سىلە رگە: ـ ئۆز ئۇكۇلارنى تەستىقلاپ بىر مۇجىزە كۆرسىتىڭلار، دېسە، سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئېلىپ پىرەئۇننىڭ ئالدىغا تاشلىغىن، دەپ ئېيتقىن. شۇنداق قىلىشى بىلەنلا ھاسا يىلانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن، مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن ھاسىسىنى پىرەئۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تاشلىۋىدى، ئۇ يىلانغا ئايلاندى. **11** ئۇ ۋاقىتتا پىرەئۇن دانىشمەنلىرى ۋە سېھىرگەرلىرىنى چاقىرتىپ كەلدى؛ مىسىرنىڭ جاد ۋۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇسى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلدى. **12** ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ھاسىسىنى تاشلىدى؛ ئۇلارمۇ يىلانغا ئايلاندى. لېكىن ھارۇننىڭ ھاسىسى ئۇلارنىڭ ھاسىلىرىنى يۇتۇپ كەتتى. **13** بىراق پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پىرەئۇننىڭ كۆڭلى قاتتىقلىق بىلەن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ پىرەئۇننىڭ كۆڭلى قاتتىق؛ ئۇ قوۋمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدۇ. **15** ئەمدى سەن ئەتە سەھەردە پىرەئۇننىڭ قېشىغا بارغىن (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) ـ سەن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە دەريانىڭ بويىدا ساقلاپ تۇرغىن؛ يىلانغا ئايلانغان ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىۋال. **16** سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مېنى ئالدىڭغا: «چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر» دېيىشكە ئەۋەتكەندى؛ لېكىن مانا، بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ ئاڭلىمىدىڭ. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «سەن شۇ [ئالامەت] بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دەيدۇ ـ مانا، مەن قولۇمدىكى ھاسا بىلەن دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرسام، سۇ قانغا ئايلىنىدۇ، **18** دەريانىڭ بېلىقلىرى ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كېتىدۇ؛ مىسىرلىقلار سۇدىن سەسكىنىپ، ئىچەلمەيدىغان بولۇپ قالىدۇ». **19** پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئېلىپ مىسىرلىقلارنىڭ سۈلىرى قانغا ئايلانسۇن دەپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى ئېقىنلىرى، ئۈستە كۆلىرى، كۆللىرى ۋە سۇ ئامبارلىرى ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مىسىر زېمىنىدا، ھەتتا ياغاچ ۋە تاش قاچىلاردىكى سۈلارمۇ قانغا ئايلىنىدۇ، دېگىن، دېدى. **20** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن پىرەئۇن ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ھاسىنى كۆتۈرۈپ، دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرۇۋىدى، ئۇنۇن دەريانىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىپ كەتتى. **21** دەريادىكى بېلىقلار ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كەتتى. مىسىرلىقلار دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمەيدىغان بولۇپ قالدى، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قانغا تولدى. **22** لېكىن مىسىرنىڭ جاد ۋۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ھەم شۇنداق قىلدى. بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پىرەئۇننىڭ كۆڭلى قاتتىق بولۇپ، ئۇلارنا قۇلاق سالمىدى؛ **23** ئەكسىچە پىرەئۇن ئۆيىگە قايتىپ كېتىپ، بۇ ئىشقا ھېچ پىسەنت قىلمىدى. **24** دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمىگىنى ئۈچۈن بارلىق مىسىرلىقلار ئىچكىزدەك سۇ تېپىش ئۈچۈن دەريانىڭ ئەتراپلىرىنى كولىدى. **25** پەرۋەردىگار دەريانى ئۇرۇپ، يەنە يەتتە كۈن ئۆتتى.

8 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ماڭا ئىبادەت قىلىشقا ئۆز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. **2** لېكىن ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن دۇلىتىڭنىڭ ھەممە يېرىنى پاقىلار بىلەن باستۇرۇپ ئۇرىمەن. **3** دەريادا توپ-توپ پاقىلار پەيدا بولۇپ، [دەريادىن] چىقىپ ئوردا ئاڭغا، ھوجرا ئاڭغا، ئۇرۇن-كۆرپە ئاڭغا، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈيلىرىگە كىرىۋالىدۇ، شۇنىڭدەك خەلقىڭنىڭ ئۆچىسىغا، تونۇر ۋە تەڭلىرىگىچە يامىشىپ چىقىۋالىدۇ. **4** پاقىلار ئۆز ئۇكۇنىڭ ئۈستىبىشىغا، خەلقىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا ۋە ھەممە ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈستىبىشىغا يامىشىپ چىقىۋالىدۇ» ـ دېگىن، ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: پاقىلارنىڭ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە چىقىشى ئۈچۈن قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ھاساڭنى ئېقىنلار، ئۈستە كۆلەر ۋە كۆللەرنىڭ ئۈستىگە شىلتىغىن، دېگىن ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ھارۇن قولىنى مىسىرنىڭ سۈلىرى ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ شۇنداق قىلىۋىدى، پاقىلار چىقىپ مىسىر زېمىنىنى قاپلىدى. **7** لېكىن جاد ۋۇگەرلەرمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلىپ، مىسىر زېمىنى ئۈستىگە پاقىلارنى پەيدا قىلدى. **8** پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ پاقىلارنى مەندىن ۋە خەلقىمدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنۈڭلار. شۇنداق بولسا، مەن خەلقىڭنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلسۇن دەپ قويۇپ بېرىمەن، دېدى. **9** مۇسا پىرەئۇنگە: ـ يېتىڭ، مەن ئىززىتىڭنى قىلاي، پەقەت دەريادىكى پاقىلارلا قېلىپ، باشقىلىرى ئۆز ۋۇگىدىن ۋە ئۈيلىرىڭدىن ئايرىلسۇن دەپ، سەن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭ ئۈچۈن مېنىڭ دۇئا قىلىدىغان ۋاقىتىمنى بېكىتكىن، دېدى. **10** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئەتە بولسۇن، دېدى. مۇسا ئۇنىڭغا: ـ خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئوخشاش ھېچىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىشىڭ ئۈچۈن سېنىڭ دېگىنىڭدەك بولسۇن. **11** پاقىلار سەندىن، ئۈيلىرىڭدىن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭدىن چىقىپ كېتىدۇ؛ پەقەت دەريادىلا قالىدۇ، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ۋە ھارۇن پىرەئۇننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. ئاندىن مۇسا پىرەئۇننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىلگەن پاقىلار توغرىسىدا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى. **13** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ تىلىگىنىدەك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ۋەيلەردىكى، ھويلىلاردىكى ۋە ئېتىزلاردىكى پاقىلار ئۆلدى. **14** خەلق ئۇلارنى يىغىپ دۆۋە-دۆۋە قىلدى، [پۈتكۈل] يۇرت-زېمىن سېسىقچىلىقتا تولدى. **15** لېكىن پىرەۋن ئاپەتتىن خالاس بولغىنىنى كۆرگەندە، كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارنا قۇلاق سالمىدى. **16** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئۆزىتىپ، يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ پاشىغا ئايلىنىپ، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، دېگىن، ـ دېدى. **17** ئۇلار شۇنداق قىلدى؛ ھارۇن قولىنى ئۆزىتىپ ھاسىسى بىلەن يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرۇۋىدى، ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى پاشا باستى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىكى توپا-چاڭلار پاشىغا ئايلاندى. **18** جاد ۋۇگەرلەرمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن شۇنداق قىلىپ پاشا پەيدا قىلىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ، پەيدا قىلالمىدى. پاشىلار بولسا ھەم ئادەملەرنىڭ ھەم ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبىشىنى قاپلاپ كەتتى. **19** ئاندىن جاد ۋۇگەرلەر پىرەئۇنگە: ـ بۇ ئىش خۇدانىڭ بارمىقىنىڭ قىلغىنى! ـ دېيىشتى. لېكىن پىرەۋن كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **20** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە سەھەر قويۇپ پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇرغىن ـ (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن ئۆز قوۋمىمنى قويۇپ بەر! **21** چۈنكى ئەگەر قوۋمىمنى قويۇپ بەرمىسەڭ، مانا مەن سېنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىڭ، خەلقىڭ ئۈستىگە، ئۈيلىرىڭگە كۆكۈيۇنلەرنى ئەۋەتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈيلىرى ۋە ھەتتا ئۇلار ئۇرۇۋاتقان ئۆيراقۇ كۆكۈيۇنلەر بىلەن تولىدۇ. **22** لېكىن شۇ كۈنىدە ئۆز قوۋمۇم ئۇرۇۋاتقان گوشەن يۇرتىنى باشقىچە قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇ كى، ئۆز يەردە كۆكۈيۇنلەر تېپىلمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىندا بولغانلىقىمنى بىلىسەن. **23** شۇنداق قىلىپ مەن ئۆز قوۋمىمنى سېنىڭ خەلقىڭدىن پەرقلەندۇرىمەن؛ بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت ئەتە يۈز بېرىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **24** پەرۋەردىگار دېگىنىدەك قىلدى. پىرەئۇننىڭ ئۈيلىرىگە، ئەمەلدارلىرىنىڭ ئۈيلىرىگە كۆكۈيۇنلەر توپ-توپ بولۇپ كىردى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى كۆكۈيۇنلەر تەرىپىدىن خاراب بولۇشقا باشلىدى. **25** پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: بېرىپ مۇشۇ زېمىندا خۇدايىڭلارغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈڭلار، ـ دېدى. **26** لېكىن مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنداق قىلىش بەرگە تازا مۇۋاپىق بولمايدۇ؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا سۈئىمالچى بولغان قۇربانلىق مال مىسىرلىقلارغا نىسبەتەن يېرگىنچلىكتۇر. ئەمدى ئەگەر بىز مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا يامان كۆرۈنگەن نەرسىنى قۇربانلىق قىلساق ئۇلار بىزنى چالما-كېسەك قىلمۇتەمدۇ؟ **27** بىز

ئۇچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۈلدە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە ۋىرىۋغىنىدەك ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۈنۈشىمىز كېرەك، دېدى. **28** پەرەۋن: ـ سىلەرنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چۈلدە قۇربانلىق ئوتكۈزۈشكە ياركىل قىيمەن، پەقەت بەك يىراق كېتىپ قالماڭلار، مېنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، دېدى. **29** مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن سېنىڭ ئالدىڭدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىمەن ۋە كۈكۈيۈنلەر سەن پىرەۋندىن، ئەمەلدارلىرىڭدىن ۋە خەلقىڭدىن ئەتە چىقىپ كېتىدۇ؛ لېكىن پىرەۋن يەنە ھىيلە ئىشلىتىپ، خەلقنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا بېرىشتىن توسقۇچى بولمىسۇن، دېدى. **30** مۇسا پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارغا شۇنداق ئىلتىجا قىلدى. **31** پەرۋەردىگار مۇسا تىلىگىنىدەك قىلدى؛ ئۇ كۈكۈيۈنلەرنى پىرەۋن، ئەمەلدارلىرى ۋە خەلقىدىن چىقىرىۋەتتى؛ ھەتتا بىر تال كۈكۈيۈنمۇ قالمىدى. **32** لېكىن پىرەۋن بۇ قېتىممۇ كۈكۈلنى قاتتىق قىلىپ، قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى.

9

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشىغا ئۆز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. **2** ئەگەر ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىپ، يەنىلا ئۇنۇپ ئۇرۇۋالىدىغان بولساڭ، **3** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئېتىزلىقتىكى چارپايلىرىڭنىڭ ئۈستىگە، ئات-ئېشەك كالىر، تۆگىلەر، ۋە قوي-كالىلىرىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا كەلتۈرىدۇ. **4** لېكىن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىنى مىسىرلىقلارنىڭ چارپايلىرىدىن پەرقلەندۈرىدۇ. نەتىجىدە، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن ھېچبىرى ئۆلمەيدۇ» ـ دېگىن، دېدى. **5** پەرۋەردىگار ۋاقىتنى بېكىتىپ: ـ ئەتە پەرۋەردىگار زېمىندا بۇ ئىشنى قىلىدۇ، دېدى. **6** ئەتىسى پەرۋەردىگار شۇنداق قىلدى؛ مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق چارپايلىرى ئۆلدى؛ لېكىن ئىسرائىلارنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ ئۆلمىدى. **7** پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ تەكشۈرىدى، مانا، ئىسرائىللارنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ ئۆلمىگەندى. لېكىن پىرەۋننىڭ كۈنگۈلى قاتتىق قىلىنىپ، ئۇ قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى. **8** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا: ـ خۇمدانىنىڭ كۆلدىن چاڭگىللارنى توشقۇزۇپ ئېلىڭلار، ئاندىن مۇسا ئۆزى پىرەۋننىڭ كۆز ئالدىدا ئاسمانغا قارىتىپ چاچسۇن. **9** شۇنداق قىلىشى بىلەن كۆل بۇتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدىغان چاڭ-توزان بولىدۇ ۋە مىسىر زېمىنىدىكى ھەممە يەردە ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چوڭشۇشى بىلەن ھوررەك-ھوررەك چاقا چىقىرىدۇ؛ ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇمداندىن كۆل ئېلىپ، پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۆردى ۋە مۇسا ئۆزى ئاسمانغا قارىتىپ چاچتى؛ ئۇ ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چوڭشۇشى بىلەن ھوررەك-ھوررەك چاقا چىقاردى. **11** جاد ۋۇگەرلەر چاقلار دەستىدىن مۇساىنىڭ ئالدىدا تۇرالماي قالدى؛ چۈنكى جاد ۋۇگەرلەرنىڭ بەدىنىمۇ، باشقا بارلىق مىسىرلىقلارنىمۇ ئوخشاش چاقا بېسىپ كەتكەندى. **12** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋننىڭ كۈنگۈنى قاتتىق قىلدى؛ شۇڭا پەرۋەردىگار دەل مۇساغا ئېيتقىنىدەك ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە تاڭ سەھەر قويۇپ، پىرەۋننىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قوۋمىمنى ماڭا ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر، **14** چۈنكى مەن بۇ قېتىم ھەممە بالا-ئىشىپەتلىرىمنى يۇرىكىڭگە، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە پۇقرالىرىڭنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىمەن. بۇنىڭ بىلەن سەن ئۇتكۈل يەر يۈزىدە مەندەك باشقا بىرىنىڭ يوق ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. **15** چۈنكى مەن قولۇمنى ئۇزىتىپ، ئۆزۈڭ ۋە قوۋمىڭنى ۋابا بىلەن ئۇرغان بولساملىدى، بۇ ۋاقىتقىچە سەن يەر يۈزىدىن يوقىلىپ كېتەتتىڭ. **16** ھالبۇكى، مېنىڭ سېنى ئورنۇڭغا تىكلىشىمدىكى مەقسىتىم شۇ ئىدىكى، دەل ئۆز قۇدرىتىمنى ساڭا كۆرسىتىش، شۇنداقلا ناممىنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىدە جاكارلىنىشى ئۈچۈن ئىدى. **17** سەن يەنە قوۋمىغا چوڭچىلىق قىلىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىۋېرىمسەن؟ **18** مانا، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن ۋېيان ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغان قاتتىق مۇلدۇرنى ياغدۇرىمەن. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئەۋەتىپ، ھايۋان ۋە ئېتىزدا بار-يوقۇڭنى يىغىپ ئېچكىرى سولىغىن؛ چۈنكى ۋۇگەگە قايتۇرۇلماي سىرتتا قالغان ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى مۇلدۇرنىڭ ئاستىدا قېلىپ ئۆلۈپ كېتىدۇ!ـ دېگىن، دېدى. **20** بۇنى ئاڭلاپ پىرەۋننىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن قورققان ھەربىر ئادەم ئۆز قۇللىرى ۋە چارپايلىرىنى ۋۇگۇرتۇپ ۋىلىرىگە ئېلىپ كەلدى. **21** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئېتىبارغا ئالمىغانلار ئۆز قۇل ۋە مالىلىرىنى تاشقىرىدا قالدۇرۇپ قويدى. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەردە، ئادەملەر ئۈستىگە، مالىلارنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا مىسىر زېمىنىدىكى دالالارنىڭ ھەممە ئوت-چۆپلىرىنىڭ ئۈستىگە مۇلدۇر ياغسۇن دەپ، ئاسمانغا قاراپ قولۇڭنى كۆتۈرگىن، دېدى. **23** مۇسا شۇنىڭ بىلەن ھاسىسىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈۋىدى، پەرۋەردىگار گۈلدۈرلىمىنى گۈلدۈرلىتىپ، مۇلدۇر ياغدۇردى، يەر يۈزىدە چاقماق چېقىندىلىرى چېپىپ يۈرەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنى ئۈستىگە مۇلدۇر ياغدۇردى. **24** مۇلدۇر يېغىپ، مۇلدۇر بىلەن ئوت ئارىلاش چۇشتى؛ مۇلدۇر شۇنچە ئېغىر بولدىكى، مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن تارتىپ ئۇنداق قاتتىق مۇلدۇر يېغىپ باقمىغاندى. **25** مۇلدۇر پۈتكۈل مىسىر زېمىننىڭ ھەر يېردە چۈشۈپ، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن، ھەممىسىنى ئۇردى؛ مۇلدۇر ئېتىزدىكى ھەممە ئوت-چۆپنى ئۇرۇپ، يەردىكى ھەممە دەل-دەرەخلەرنىمۇ سۇندۇرۇۋەتتى. **26** پەقەت ئىسرائىللار ئولتۇرۇشلۇق گوشەن زېمىندىلا مۇلدۇر ياغمىدى. **27** پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ مەن بۇ قېتىم گۇناھ قىلدىم! پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، سەۋەبنىلىك بولسا مەن ۋە خەلقىمدىن ئوتتۇق. **28** يەنە بېرىپ پەرۋەردىگاردىن ئوتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىڭلار! خۇدادىن چىققان بۇ قاتتىق گۈلدۈرمامىلار ۋە مۇلدۇر يېتىپ ئاشتى! سىلەرنى قويۇپ بېرەي؛ سىلەر ئەمدى مۇشۇ يەردە تۇرۇۋەرسە كالار بولمايدۇ، ـ دېدى. **29** مۇسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن شەھەردىن چىققاندا، پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىمنى يېيىپ كۆتۈرىمەن؛ گۈلدۈرمامىلار شۇ ھامان بېسىقىپ مۇلدۇر يەنە ياغمايدۇ، يەر يۈزى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، دەپ بىلىشىڭ ئۈچۈن شۇنداق بولىدۇ. **30** لېكىن سەن ۋە سېنىڭ ئەمەلدارلىرىڭ، سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدادىن تېخىچە قورقايۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن، دېدى. **31** شۇ چاغدا ئارپا باش چىقىرىپ، زىغىر غۇنچىلىغان بولغاچقا، زىغىر ۋە ئارپا مۇلدۇردىن ۋەيران قىلىندى. **32** لېكىن بۇغداي بىلەن قارا بۇغداي كېيىنرەك بىخ چىقارغاچقا، ۋەيران قىلىنمىدى. **33** مۇسا پىرەۋننىڭ ئالدىدىن كېتىپ، شەھەردىن چىقىپ پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىنى يېيىپ كۆتۈردى. شۇنىڭ بىلەن گۈلدۈرماما ۋە مۇلدۇر توختاپ، يامغۇر يە رگە يەنە تۆكۈلمىدى. **34** ئەمما پىرەۋن يامغۇر، مۇلدۇر ۋە گۈلدۈرمامىلارنىڭ توختىغىنىنى كۆرگەندە، يەنە گۇناھ سادىر قىلدى، ئۇمۇ، ئەمەلدارلىرىمۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىشتى. **35** بۇ تەرىقىدە پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق تۇرۇۋېرىپ، پەرۋەردىگار مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدى.

10

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋننىڭ ئالدىغا بارغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشىم ئۈچۈن پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويدۇم. **2** بۇ ئىش بىلەن مېنىڭ مىسىرلىقلارنى قانداق رەسۋا قىلغانلىقىم ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى سەن ئوغلۇڭنىڭ ئاندىن نەۋرە ئۇغلۇڭنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزىسەن. بۇنىڭ بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز ۋۇگۇنى ئالدىمدا تۇۋۇن تۇتۇشنى قاچانغىچە رەت قىلىسەن؟ ماڭا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر. **4** چۈنكى ئەگەر سەن قوۋمىمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن ئەتە سېنىڭ يۇرتۇڭغا چېكەتكە ئەۋەتىمەن. **5** ئۇلار سىلەر زېمىن يۈزىنى كۆرمىگۈدەك قىلىپ يېپىۋېتىدۇ؛ سىلەرنىڭ مۇلدۇردىن ئامان قالغان نەرسىلىرىڭلارنىمۇ، دالالاردا ئۆسكەن ھەممە دەل-دەرەخلىرىڭلارنىمۇ يەپ كېتىدۇ. **6** ئۇلار ئوردا-سارايلىرىڭغا، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ سارايلىرى، شۇنداقلا بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ ۋىلىرىگە تولۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق ئاپەتنى ئاتا-بوۋاڭلىرىڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ كۆرۈپ باقمىغان» ـ دېدى-ده، بۇرۇلۇپ پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **7** پىرەۋننىڭ ئەمەلدارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئادەم بەرگە قاچانغىچە تۇزاق بولار؟ ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا بۇ ئادەملەرنى قويۇپ بە رگەيلا! مىسىرنىڭ خاراب بولغىنىنى تېخىچە كۆرمەيۋاتامدىلا؟ ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋننىڭ ئالدىغا يەنە چاقىرتىپ كېلىندى. ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن بېرىڭلار؛ لېكىن ياردىغانلار زادى كىملەر؟ ـ دېدى. **9** مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ ياشلىرىمىز ۋە قېرى-چۈرلىرىمىز بىلەن، ئوغۇللىرىمىز ۋە قىزلىرىمىز بىلەن، قوي ۋە كالا پادىلىرىمىزنى ئېلىپ ھەممىمىز بارىمىز؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھېيت ئۆتكۈزۈشىمىز كېرەك، دېدى. **10** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرنى بالا-چاقا كالار بىلەن

قوشۇپ قويۇپ به رگنىمده، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! مانا، ئالدىڭلاردا بالا يىتىپەت تۇرۇپتۇ! **11** يوقىسۇ، بۇنداق قىلىشىڭلارغا بولمايدۇ! پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا پەقەت تاڭلاردىن ئەر كىشىلەرلا بارسۇن! چۈنكى سىلەرنىڭ تەلىپىڭلار دەل شۇ ئەمەسمىدى! ـ دېدى-دە، ئۇلار پىرەۋنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقىرىلدى. **12** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىنىڭ ئوستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنداق قىلساڭ، چېكەتكىلەر مىسىر زېمىنى بىسىپ، زېمىندىكى ھەرخىل ئوتياشلارنى، يەنى مۆلدۈردىن ئامان قالغانلىرىڭ ھەممىسىنى يەپ كېتىدۇ، دېدى. **13** مۇسا ھاسىسىنى مىسىر زېمىنىنىڭ ئوستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار شۇ كۈنى ۋە كېچىسى زېمىن ئوستىگە شەرق شامىلى چىقاردى. سەھەردە، شەرق شامىلى چېكەتكىلەرنى ئۆچۈرۈپ كەلدى. **14** چېكەتكىلەر مىسىرنىڭ پۈتكۈل زېمىنغا يېيىلىپ، مىسىرنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنمۇ باستى. ئاپەت ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ ئىلگىرى بۇنداق چېكەتكە ئاپىتى بولۇپ باقمىغان، مۇندىن كېيىنمۇ ئۇنىڭدەك بولمايدۇ. **15** ئۇلار پۈتكۈل زېمىنىنىڭ يۈزىنى قاپلىدى، يەر قاراڭغۇلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار مۆلدۈردىن ئامان قالغان زېمىندىكى ھەممە ئوتياشلارنى ۋە دەل-دەرەخلەرنىڭ بارلىق مېۋىلىرىنى يەپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنى تەۋەسىدىكى دەل-دەرەخلەردە ياكى دالادىكى گۈل-گىياھلاردا ھېچ يېشىللىق قالمىدى. **16** ئاندىن پىرەۋن ئالدىراپ-تېنەپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ مەن ھەم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا ھەم سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا گۇناھ قىلدىم. **17** ئەمدى مۇشۇ بىر قېتىم گۇناھىمدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن بۇ ئۆلۈمنى مەندىن ئېلىپ كېتىشنىنى ئىلتىجا قىلىشىڭلارنى ئۆتۈنەمەن، ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلدى. **19** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شامالنى بۇراپ غەرب تەرەپتىن ئىنتايىن كۈچلۈك بوران چىقىرىپ، چېكەتكىلەرنى ئۆچۈرۈپ، قىزىل دېڭىزغا غەرق قىلدى؛ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تەۋەسىدە بىر تالمۇ چېكەتكە قالمىدى. **20** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدى. **21** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ شۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر قاراڭغۇلۇق بولدۇ، ھەتتا ئادەم سىلىسا قولىغا ئۈيۈلغۇدەك قويۇق قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، ـ دېدى. **22** ئاندىن مۇسا قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزىتىۋىدى، قويۇق بىر قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى ئۈچ كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى. **23** ئۈچ كۈنگىچە بىرى يەنە بىرنى كۆرەلمەس ۋە يا ھېچكىم ئۆز جايىدىن قوزغىلالماس بولدى؛ لېكىن بارلىق ئىسرائىللار ئولتۇرغان جايلاردا يورۇقلۇق بار ئىدى. **24** پىرەۋن مۇسانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىڭلار. پەقەت قوي ۋە كالا پادىلىرىڭلار قالسۇن؛ بالا-چاقىلىرىڭلارنمۇ ئېلىپ بارسا ئالار بولىدۇ، دېدى. **25** مۇسا جاۋابەن: ـ ئۇنداقتا خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا [ئىناقلىق] قۇربانلىقى ۋە كۈيدۈرمە قۇربانلىقىغا لازىملىق چارپايلارنى سەن بەرگىنە بېرەمسەن؟ **26** ئۆزىمىزنىڭ چارپايلىرىمىز بىز بىلەن بەرگىنە كېتىشى كېرەك، بىر ئۈيىقمۇ كەينىدە قالسا بولمايدۇ، چۈنكى خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا قۇربانلىق قىلىدىغىنىمىزنى بۇلاردىن تاللىشىمىز لازىم. ئۇ يە رگە يېتىپ بارمىغۇچە، پەرۋەردىگارغا قايسى قۇربانلىقلار بىلەن ئىبادەت قىلىدىغىنىمىزنى بىلمەيمىز، ـ دېدى. **27** لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەنىلا قويۇپ بەرمىدى. **28** پىرەۋن مۇساغا: ـ ئالدىمدىن يوقال! ھېزى بول، ئىككىنچى ماڭا كۆرۈنگۈچى بولما! چۈنكى يۈزۈمنى يەنە كۆرگەن كۈنۈڭ جېنىڭدىن ئايرىلىسەن، ـ دېدى. **29** مۇسا ئۇنىڭغا: ـ راست ئېيتتىڭ! مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى ئىككىنچى كۆرگۈچى بولمايمەن، ـ دېدى.

11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ يەنە بىر ئاپەتنى پىرەۋنىڭ ئوستىگە ۋە مىسىرنىڭ ئوستىگە چۈشۈرىمەن. ئاندىن ئۇ سىلەرنى بۇ يەردىن كېتىشكە يول قويىدۇ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە نەرسىلىرىڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بېرىپ، بۇ يەردىن مۇتلەق قوغلاپ چىقىرىدۇ. **2** ئەمدى سەن خەلققە تاپىلاپ: ـ ھەر بىرىڭلار، ئەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن كۈمۈش ۋىۋىلارنى، ئالتۇن ۋىۋىلارنى سوراپ ئالسۇن، دېگىن، ـ دېدى **3** (پەرۋەردىگار خەلقىنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزدى. شۇنىڭدەك مۇسا دېگەن بۇ ئادەم مىسىر زېمىنىدا پىرەۋنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىردە بولسۇن، پۇقرالارنىڭ نەزىردە بولسۇن، ناھايىتى ئۇلۇغ زات بولدى). **4** ئاندىن مۇسا يەنە: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يېرىم كېچىدە چىقىپ مىسىرنى كېزىپ چىقىمەن. **5** شۇ ۋاقىتتا تەختىگە ئولتۇرۇۋاتقان پىرەۋنىڭ تۇنجى ئوغلىدىن تارتىپ يارغۇنچاق تارتىدىغان دېدەكنىڭ تۇنجى ئوغلىغىچە، شۇنداقلا بارلىق چارپايلارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى مىسىردىكى بارلىق تۇنجى جان ئىگىلىرى ئۆلىدۇ. **6** بۇ سەۋەبتىن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا قاتتىق بىر پەريات كۆتۈرۈلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى شۇنداق پەريات بولۇپ باقمىغاندەك، مۇندىن كېيىنمۇ بۇنداق پەريات ئاڭلانمايدۇ. **7** لېكىن ئىسرائىللارغا، مەيلى ئادەملىرى، مەيلى ھايۋاناتلىرىغا بولسۇن، ھەتتا بىر تال ئىتمۇ قاۋاپ قويمايدۇ. بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلار بىلەن ئىسرائىلنى پەرقلەندۈردىغانلىقىنى بىلىسىلەر». **8** ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئەمەلدارلىرىڭىنىڭ ھەممىسى ئالدىمغا كېلىپ، ماڭا تەزىم قىلىپ: «سىلى تۈزىلىرى ۋە سىلىگە ئە گەشكەن بارلىق قوۋملىرى چىقىپ كېتىشكەيلا!» دەپ ئېيتىدۇ، ئاندىن چىقىپ كېتىمەن» ـ دېدى-دە، قاتتىق غەزەپ بىلەن پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىدا مېنىڭ كارامەت مۆجىزىلىرىمنىڭ كۆپلەپ كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن پىرەۋن سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ، ـ دېگەندى. **10** مۇسا بىلەن ھارۇن بۇ كارامەت مۆجىزىلەرنىڭ ھەممىسىنى پىرەۋنىڭ ئالدىدا كۆرسىتىپ بولدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن كەتكىلى قويمىدى.

12 پەرۋەردىگار مىسىر يۇرتىدا مۇسا ۋە ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ **2** بۇ ئاي سىلە رگە ئايلارنىڭ ئىچىدە بېشى، يىلنىڭ تۇنجى ئېيى بولىدۇ. **3** سىلەر پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىگە سۆز قىلىپ: ـ بۇ ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى ھەممىكلار ئائىلىرىگىلارنىڭ ئائىلىسى ۋىنچە بىر قوزىنى ئېلىكلار، ھەربىر ئائىلىگە بىردىن قوزا ئېلىكلار. **4** ئە گەر مەلۇم بىر ئائىلە بىر قوزىنى يەپ بولالمىغۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۆي ئىگىسى يېنىدىكى قوشنىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەم سانىغا قاراپ بىر قوزا ئېلىكلار، ھەربىر كىشىنىڭ ئىشتىھاسىغا قاراپ ھېسابلاپ مۇۋاپىق بىر قوزا ھازىرلا گىلار. **5** ھەربىرىگىلار تاللايدىغان قوزا گىلار بېچىرىم، بىر ياشلىق ئە رەك بولسۇن؛ قوي ياكى ئۆچكە ۋەيلەردىن تاللانسىمۇ بولىدۇ. **6** قوزىنى بۇ ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىگىچە ساقلىغىلا بولىدۇ، ـ دېگەن. ـ شۇ كۈنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تاللىغان مىلىنى گۈزگۈمدا سويسۇن. **7** ئاندىن ئۇلار ئۆزىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ گۈش يېيىلگەن ئۆينىڭ ئىشىكىنىڭ باش تەرىپىگە ھەم ئىككى يان كېشىكىگە سۈ رگەپ قويسۇن. **8** ئۇلار شۇ كېچىسى گۈشنى ئوتنا كاۋاپ قىلىپ يېسۇن؛ ئۇنى پېتىر نان ۋە ئاچچىق-چۆچۈك كۆكئات بىلەن قوشۇپ يېسۇن. **9** قەتئىي خام ياكى سۇدا پىشۇرۇپ يېمە گىلار، بەلكى ئۇنى باش، پۇت ۋە ئىچ-قارىنلىرى بىلەن ئوتنا كاۋاپ قىلىپ يە گىلار. **10** ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى ئە تىگە قالدۇرما گىلار. ئە گەر ئە تىگە ئېشىپ قالغانلىرى بولسا، ئۇنى ئوتقا سېلىپ كۈيدۈرۈۋېتىگىلار. **11** سىلەر ئۇنى مۇنداق ھالەتتە يە گىلار: ـ ئۇنى بېگىنده بەللىرىگىلارنى چىڭ باغلاپ، ئاياغلىرىگىلارغا كەش كىيىپ، قوللىرىگىلاردا ھاسا تۇتقان ھالدا تېز يە گىلار. ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش» قوزىسىدۇر. **12** چۈنكى مەن ئۇ كېچىسى مىسىر زېمىنى كېزىپ ئۆتىمەن؛ مەن مىسىر زېمىنىدا مەيلى ئىنسان بولسۇن، مەيلى ھايۋان بولسۇن ئۇلارنىڭ تۇنجى تۇغغۇلغان ئە رىكىنىڭ ھەممىسىنى ئولتۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن مىسىرنىڭ بارلىق بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **13** شۇ قۇربانلىقنىڭ قېنى سىلەر ئولتۇرغان ۋەيلەردە سىلە رگە [نىجات] بولىدۇ، بۇ قانلارنى كۆرگىنىمدە سىلە رگە ئۆتۈپ ئۆتىمەن. شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىنى ئۇرغىنىمدا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدىغان ۋابا-ئاپەت سىلە رگە تە گمەيدۇ. **14** بۇ كۈن سىلە رگە خاتىرە كۈن بولسۇن؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھېيىت سۈپىتىدە ئۆتكۈزۈپ تەبرىكلە گىلار؛ ئەبەدىي بەلگىمە سۈپىتىدە نەسىلدىن-نەسىلگە مە ڭگۈ ئۆتكۈزۈگىلار. **15** يەتتە كۈن پېتىر نان يە گىلار؛ بىرىنچى كۈنى ۋۇيۇگىلاردىن [بارلىق] خېمىرتۇرۇچىلارنى يوق قىلىگىلار؛ چۈنكى كىمكى بىرىنچى كۈندىن تارتىپ يەتتىنچى كۈنگىچە بولدۇرۇلغان نان يېسە، شۇ كىشى ئىسرائىل قاتارىدىن ئۈزۈۋېتىلىدۇ. **16** بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۈزۈگىلار، يەتتىنچى كۈنىمۇ ھەم شۇنداق بىر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۆتكۈزۈلسۇن. بۇ ئىككى كۈن ئىچىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىنمىسۇن، پەقەت ھەر كىشىنىڭ يەيدىغىنىنى تەييارلاشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىلا قىلسا گىلار بولىدۇ. **17** مەن دەل شۇ كۈنى

سلەرنی قوشۇن-قوشۇن يېچە مىسىر زېمىنىدىن چىقارغىنىم ئۈچۈن سىلەر پېتىر نان ھېيتىنى تۆتكۈزۈڭلار، شۇ كۈنىنى نەسىلدىن-نەسىلگە ئەبەدىي بەلگىمە سۈپىتىدە ھېيت كۈنى قىلىپ بېكىتىڭلار. **18** ھېرنىچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى، كەچقۇرۇندىن تارتىپ شۇ ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى كەچقۇرۇنغىچە، پېتىر نان يە گىلار. **19** يەتتە كۈن ئىچىدە ۋۇجۇدىڭلاردا ھېچ خىمىرتۇرۇچ بولمىسۇن؛ چۈنكى مۇساپىر بولسۇن، زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن، كىمكى بولدۇرۇلغان نەرسىلەرنى يېسە شۇ كىشى ئىسرائىل جاماەتىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **20** سىلەر ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نەرسىنى يېمەي، قەيەردىلا تۇرسا گىلار، پېتىر نان يە گىلار. **21** مۇسا ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ بېرىپ ھەربىرىڭلارنىڭ ئائىلىسى يېچە تۇز ئۈگىلارغا بىر قوزىنى تارتىپ چىقىرىپ پاسخا قوزىسىنى سويۇگىلار. **22** ئاندىن بىر تۇتام زۇپا ئېلىپ ئۇنى قاچىدىكى قانغا چىلاپ، قاچىدىكى قانىنى ئىشىكنىڭ بېشى ۋە ئىككى كېشىكىگە سۈرىگە گىلار. سىلەردىن ئەتىگەنگىچە ھېچكىم ئۆيىنىڭ ئىشىكىدىن قەتئىي چىقمىسۇن. **23** چۈنكى پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنى ئۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، زېمىننى كېزىپ تۇتىدۇ؛ ئۇ ئىشىكنىڭ بېشى ۋە ئىككى كېشىكىدىكى قانىنى كۆرگەندە، پەرۋەردىگار ھالاك قىلغۇچىنىڭ ۋىلىرىگىلارغا كىرىپ سىلەرنى ئۇرۇشىدىن توسۇش ئۈچۈن [مۇھاپىزەت قىلىپ] ئىشىكنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ تۇرىدۇ. **24** بۇ رەسىم-قائىدىنى تۆز ئۈگىلار ۋە باللىرىگىلار ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىمە سۈپىتىدە تۇتۇگىلار. **25** سىلەر پەرۋەردىگار تۆز ۋەدىسى يېچە سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا بۇ ھېيتلىق ئىبادەتنى تۇتۇگىلار. **26** باللىرىگىلار سىلەردىن: «بۇ ئىبادىتىڭلارنىڭ مەنىسى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، **27** سىلەر: «بۇ مىسىرلىقلارنى ئۇرغىنىدا، مىسىردا ئىسرائىلنىڭ ۋىلىرىنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ئۇرۇپ، بىزنىڭ ۋىدىكىلىرىمىزنى قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنا بولغان «ئۆتۈپ كېتىش» قۇربانلىقى بولىدۇ» ـ دە گىلار. شۇنى ئاڭلىغاندا، خەلق ئېڭىشىپ [خۇداغا] سەجدە قىلدى. **28** ئاندىن ئىسرائىللار قايتىپ بېرىپ، پەرۋەردىگار دەل مۇسا بىلەن ھارۇنغا ئەمر قىلغانىدەك ئىش كۆردى. **29** ۋە شۇنداق بولدىكى، يېرىم كېچە بولغاندا، پەرۋەردىگار پىرەۋنۇنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇۋاتقان تۇنجىسىدىن تارتىپ زىندانىدا يېتىۋاتقان مەھبۇسنىڭ تۇنجىسىغىچە، مىسىر زېمىنىدىكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئۇرۇپ ئولتۇردى، شۇنداقلا ئۇ ھايۋاناتلارنىڭ تۇنجى تۇغۇلغانلىرىنىڭمۇ ھەممىسىنى ئولتۇردى. **30** ئادەم ئولىگەن بىرمۇ ئۆي قالمىغاچقا، شۇ كېچىسى پىرەۋنۇنىڭ ئوزى، ئۇنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ۋە بارلىق مىسىرلىقلار كېچىدە ئورنىدن قوپتى؛ مىسىر زېمىنىدا ئىنتايىن قاتتىق پېرياد كۆتۈرۈلدى. **31** پىرەۋن كېچىدە مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ تۇر ئۈگىلار، سىلەر ۋە ئىسرائىللار بىلەن بىللە مېنىڭ خەلقىمىنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار؛ ئېيتقىنىڭلاردەك بېرىپ، پەرۋەردىگارنا ئىبادەت قىلىڭلار! **32** سىلەرنىڭ دېگىنىڭلار يېچە قوي، تۇچكە، كالا پادىلىرىنىمۇ ئېلىپ كېتىڭلار، مەن ئۆزۈڭمۇ بەخت-بەركەت تىلە گىلار، ـ دېدى. **33** مىسىرلىق پۇقرالارمۇ «ھەممىز تۇلۇپ كەتكۈدە كىمز» دېيىشىپ، خەلقنى زېمىنىدىن تېز چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن ئۇلارنى كېتىشكە ئالدىراتتى. **34** خەلق تېخى بولمىغان خىمىرلىرىنى ئېلىپ، ئۇنى تەڭشىلە رگە سىلىپ، كىيىم-كېچىە كىلىرى بىلەن يۇگەپ، مۇرىلىرىگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ مېڭىشتى. **35** ئىسرائىللار مۇساىنىڭ تاپىلىغىنى يېچە قىلىپ، مىسىرلىقلاردىن كۈمۈش ۋېزىملار، ئالتۇن ۋېزىملار ۋە كىيىم-كېچىە كىلەرنى سوراپ ئېلىشتى. **36** پەرۋەردىگار خەلقنى مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزغىنى ئۈچۈن مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئۇزلىرىدىن سوربغانلىرىنى بەردى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىرلىقلاردىن غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كەتتى. **37** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار بالىلارنى ھېسابقا ئالمىغاندا ئالتە يۈز مىڭچە ئە رىكەك بولۇپ، رامىسەستىن چىقىپ، سۇككوت شەھىرىگىچە پىيادە ماگدى. **38** ئۇلار بىلەن بىللە چوڭ بىر توپ شالغۇت خەلقىمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ ماگدى، يەنە نۇرغۇن چارۋىلار، كۆپلىگەن كالا-قوي پادىلىرى بىلەن بىللە چىقتى. **39** مىسىردىن ئالغاچ چىققان خىمىردىن ئۇلار پېتىر نان-توقاچلارنى ئەتتى؛ چۈنكى ئۇلار مىسىردا بىردەم-يېرىم دەم تۇرغۇزۇلمايي ھەيدەلگىنى ئۈچۈن خىمىر بولمىغانىدى؛ ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن يېمە كلىك تەييارلۇق بىلىشمىمۇ ئۇلگۈرەلمىگەندى. **40** ئىسرائىللارنىڭ مىسىردا ئۇرغان ۋاقتى جەمئي تۆت يۈز ئوتتۇز يىل بولدى. **41** شۇنداق بولدىكى، شۇ تۆت يۈز ئوتتۇز يىل توشقاندا، دەل شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ كەتتى. **42** شۇ كۈنى كېچىدە ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىلغىنى ئۈچۈن، شۇ كېچىنى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كېچىسى دەپ ئۆتۈشى كېرەك؛ شۇ كېچىنى بارلىق ئىسرائىللار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆتۈپ، ئۇنىشى كېرەك. **43** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېگەندى: ـ پاسخا قوزىسى ئوغرىسىدىكى بەلگىمە شۇ بولسۇنكى،: ـ ھېچقانداق يات ئەللىك ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. **44** لېكىن ھە ركىمنىڭ پۇلغا سېتىۋالغان قۇلى بولسا، ئۇ خەتنە قىلىنسۇن، ئاندىن ئۇنىڭدىن يېيىسۇن. **45** ئەمما ۋېۋىڭلاردا ۋاقتىلىق تۇرۇۋاتقان مۇساپىر يا كى مەدىكار بۇنىڭدىن يېمىسە بولمايدۇ. **46** گۆشنى باشقا بىر ۋېگە ئېلىپ چىقمىغىن؛ بىرلا ۋېدە يېيىلسۇن؛ قوزىنىڭ ھېچبىر سۆڭىكى سۇندۇرۇلمىسۇن. **47** پۈتكۈل ئىسرائىل جاماەتى بۇ ھېيتنى ئوتكۈزسۇن. **48** ئە گەر سېنىڭ بىلەن بە رگە تۇرغان مۇساپىر بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاسخا ھېيتىنى ئوتكۈزمەكچى بولسا، ئۇنداقتا ئالدى بىلەن بارلىق ئە رىكە كلىرى خەتنە قىلىنسۇن؛ ئاندىن كېلىپ ھېيت ئوتكۈزسۇن. ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان كىشىدەك سانالىسۇن. لېكىن ھېچبىر خەتنىسىز ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. **49** زېمىندا تۇغۇلغان كىشى ھەم ئارا گىلاردا تۇرغان مۇساپىر ئۈچۈن ئوخشاش قانۇن-بەلگىمە بولسۇن. **50** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى دەل پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا بۇيرۇغاندەك شۇ ئىشلارنى ئادا قىلدى. **51** شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى قوشۇن-قوشۇن يېچە مىسىر زېمىنىدىن چىقاردى.

13 پەرۋەردىگار مۇساغا: **2** ـ ئىسرائىللار ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى ئە رىكەك مېۋىسىنى، مەيلى ئۇ ئىنسانىنىڭ يا كى ھايۋاننىڭ بولسۇن، ماگا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن؛ ئۇ ماگا مەنسۇپتۇر، دېگەندى. **3** مۇسا خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مىسىردىن ئىبارەت «قۇلۇق ماكانى»دىن چىققان بۇ كۈننى ياد ئېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى بۇ يەردىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن چىقاردى. بۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ بولدۇرۇلغان نەرسە يېيىلمىسۇن. **4** ئابىب ئېيىنىڭ بۇگۈنكى كۈنى يولغا چىققان كۈن. **5** ئەمدى پەرۋەردىگار ساگا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭىنا قەسەم قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇردىغان زېمىنغا، يەنى قاناناتنى، ھىتتىي، ئامورىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا سېنى ئېلىپ بارغىنىدا مۇشۇ [ئابىب] ئېيىدا شۇ ئىبادەتنى ئۆتقىن. **6** يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يە گىلار؛ يە تتىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان ھېيت ئوتكۈزۈلسۇن. **7** يەتتە كۈن ئىچىدە پېتىر نان يېيىلسۇن؛ سىلەرنىڭ ئارا گىلاردا ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نان تېپىلمىسۇن ۋە يا چېگىرلىرىڭ ئىچىدە ھېچ خىمىرتۇرۇچمۇ كۆرۈنمىسۇن. **8** شۇ كۈنى سەن ئوز ئوغلۇڭغا: «مىسىردىن چىققىنىمدا پەرۋەردىگارنىڭ ماگا كورسەتكەن ئىلتىپاتىنى ياد قىلىپ تەشىككىر بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بۇ [ھېيتنى] ئوتكۈزىمەن»، دەپ چۈشەندۈرگىن. **9** پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-تەلىمىنىڭ ھەممىشە ئاغزىڭدىن چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، بۇ بەلگىمىنى قولۇڭغا بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانە گىگە قاشقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى قۇدرەتلىك قولى بىلەن مىسىردىن چىقاردى. **10** ئەمدى بۇ بەلگىمىنى يىلمۇ-يىل بېكىتىلگەن ۋاقتىدا ئۆتقىن. **11** پەرۋەردىگار سەن بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭىنا قىلغان قەسىمى يېچە سېنى قانائانىيلارنىڭ زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ساگا تەقدىم قىلغاندىن كېيىن، شۇنداق قىلىشىڭ كېرەك: ـ **12** بارلىق بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى پەرۋەردىگارنا ئاتاپ سۈنىسەن؛ شۇنداقلا چارپاي مېلىڭنىڭ ھەممە تۇنجى ئە رىكە كلىرىمۇ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپ بولسۇن. **13** ئەمما ئېشەك كلەرنىڭ ھەممە تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا بىردىن قوزا بە رگىن. ئە گەر ئۇنىڭ ئورنىغا بىرنەرسە بەرمىسەڭ، ئۇنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋېتىكىن. ئوغۇللىرىڭلار ئارىسىدا بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا ھۆرلۈك بەدىلى تولۇشۇڭ كېرەك. **14** كېيىنكى كۈنلەردە ئوغلۇڭ سەندىن: «بۇنىڭ مەنىسى نېمىدۇر»، دەپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇلۇق ماكانى»دىن ئازاد قىلدى. **15** شۇنداق بولدىكى، پىرەۋن بوينى قاتتىقلىق قىلىپ بىزنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلغىنىدا، پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنىدىكى بارلىق تۇنجى ئوغۇلغانلارنى، ئىنسانىنىڭ بولسۇن، مالنىڭ بولسۇن، ھەممىسىنى تۇرۇپ ئولتۇردى؛ بۇنىڭ ئۈچۈن مەن مالنىڭ بالىياتقۇسىنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى، يەنى ھەممە تۇنجى ئوغۇلغان ئە رىكە كلىرىنى پەرۋەردىگارنا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ سۈنىمەن ۋە ئوغۇللىرىمنىڭ ھەربىر تۇنجىلىرى ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تولەپ بېرىمەن»، دەپ ئېيتقىن. **16** بۇ بەلگىمىنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە-]بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانە گىگە قاشقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال، چۈنكى پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقاردى» ـ دېگىن. **17** ئەمما پىرەۋن خەلقنى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن،

فىلىستىيەرنىڭ زېمىندىكى يول يېقىن بولىسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى؛ چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۆچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشنى مۇمكىن» دەپ ۋەيلىغانىدى. **18** شۇ سەۋەبتىن خۇدا خەلقنى ئايلاندۇرۇپ، قىزىل دېڭىز تەرەپتىكى چۆلنىڭ يولى بىلەن باشلاپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىردىن چىققىنىدا، قوراللىنىپ جەڭگە تەييار بولۇپ تەرتىپ بىلەن ماڭدى. **19** مۇسا يۈسۈپنىڭ سۆڭەك كاپىرىنىمۇ بىللە ئېلىۋالدى؛ چۈنكى يۈسۈپ ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان [قېرىنداشلىرىنى]: «خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ ھالىڭلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەك كاپىرىمنى مۇشۇ يەردىن بىللە ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ قەسەم قىلدۇرغانىدى. **20** ئاندىن ئۇلار سۇككوتتىن چېقىپ، چۆلنىڭ چېتىدىكى ئېتام دېگەن يەردە چېدىرلىرىنى تىكتى. **21** ئەمدى يەرەۋەردىگار ئۇلارغا يول كۆرسىتىشكە كۈندۈزى بىر بۇلۇت تۇۋۇرۇكىدە، كېچىسى يورۇقلۇق بېرىشكە ئوت تۇۋۇرۇكىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈرەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېچە-كۈندۈز يول يۈرەلەيتتى. **22** بۇلۇت تۇۋۇرۇكى كۈندۈزى، ئوت تۇۋۇرۇكى كېچىسى خەلقتىن ئايرىلمايى، ئالدىدا يۈرەتتى.

14 يەرەۋەردىگار مۇساغا: **2** ــ سەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇرۇلۇپ مىگدول بىلەن دېڭىزنىڭ ئارىلىقىدىكى پى-ھاھىروتنىڭ ئالدىغا بېرىپ چېدىر تىكىڭلار؛ باۋال-زېفونىڭ ئۆدۈلىدىكى دېڭىزنىڭ يېنىدا چېدىر تىكىڭلار»، دېگىن. **3** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن: «ئىسرائىللار زېمىندا ئېزىپ قالدى، چۆلنىڭ ئىچىدە قامىلىپ قالدى» دەپ ئويلايدۇ؛ **4** ئىسرائىللارنى قوغلىسۇن دەپ مەن پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن؛ ۋە مىسىرلىقلار مېنىڭ يەرەۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، ــ دېدى. ئىسرائىللار خۇدانىڭ سۆزى بويىچە قىلدى. **5** «ئۇ خەلق قېچىپ كەتتى» دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر بېرىلىدى، پىرەۋن بىلەن ئەمەلدارلىرى خەلق توغرىسىدىكى قارارىدىن يېنىپ: «ئىسرائىللارنى قۇلۇقتىن قويۇۋەتكىنىمىز، بۇ زادى نېمە قىلغىنىمىز؟!» ــ دېيىشتى. **6** [پىرەۋن] دەرھال جەڭ ھارۇسىنى قوشتۇرۇپ، ئۆز خەلقىنى باشلاپ يولغا چىقتى. **7** ئۇ يەنە ئالتە يۈز خىللانغان جەڭ ھارۇسى، شۇنداقلا مىسىردىكى بارلىق جەڭ ھارۇسلىرىنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە لەشكەر باشلىقلىرىنى ئولتۇرغىزۇپ ئېلىپ ماڭدى. **8** يەرەۋەردىگار مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇ ئىسرائىللارنى قوغلىدى. بۇ چاغدا ئىسرائىللار قوللىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈشكەن ھالدا مىسىردىن چېقىپ بولغانىدى. **9** مىسىرلىقلارنىڭ [ھەممىسى] يەنى پىرەۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى بىلەن جەڭ ھارۇسلىرى، ئاتلىق لەشكەرلىرى بىلەن پۈتكۈل قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ، ئىسرائىللار دېڭىز بويىغا چېدىر تىككەن جايدا، يەنى پى-ھاھىروتنىڭ يېنىدا، باۋال-زېفونىڭ ئۆدۈلىدا ئۇلارغا يېتىشتى. **10** پىرەۋن يېقىنلاشقانىدا، ئىسرائىللار يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يۈرۈش قىلىپ قوغلاپ كېلىۋاتاتتى! شۇنى كۆرگەندە ئىسرائىللار تولىمۇ قورقۇشۇپ، يەرەۋەردىگارغا ندا-پېرياد كۆتۈردى. **11** ئۇلار مۇساغا: ــ مىسىردا گۇرىستان تېپىلماسمىدى، سەن بىزنى چۆلدە ئولىشۇن دەپ مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟! بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، بىرگە مۇنداق قىلغىنىڭ نېمىسى؟! **12** مىسىردا تۇرغان ۋاقتىمىزدا بىز ساڭا: «بىزنى مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشىمىزغا قويغىن، بىز بىلەن كاربىڭ بولمىسۇن» دەپ ئېيتمىغانمىدۇق؟ مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىمىز چۆلگە كېلىپ ئولىنىشىمىزدىن ئەۋزەل بولاتتى! ــ دېدى. **13** بۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلققە: ــ قورقماي، تىك تۇرۇڭلار، يەرەۋەردىگارنىڭ بۇگۈن سىلە رگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر بۇگۈن كۆرگەن مىسىرلىقلارنى ئىككىنچى كۆرمەيسىلەر. **14** يەرەۋەردىگار سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سىلەر بولىساڭلار جىم تۇرىساڭلارلا بولىدى، دېدى. **15** ئاندىن يەرەۋەردىگار مۇساغا: ــ نېمىشقا سەن ماڭا پېرياد كۆتۈرىسەن؟ ئىسرائىللارغا: «ئالدىمدا مېڭىڭلار» دەپ ۋىۋىۋغىن. **16** لېكىن سەن ھاسانى كۆتۈرۈپ قولۇڭنى دېڭىزغا تۇزىتىپ، ئۇنى ئىككىگە بۆلگىن؛ شۇنداقتا، ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر بىلەن ئوتتۇپ كېتىدۇ. **17** مانا، مەن ئۇلارنى قوغلىسۇن دەپ مىسىرلىقلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى، جەڭ ھارۇسلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن. **18** شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ جەڭ ھارۇسلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلۇقۇمنى ئايان قىلغىنىمدا، مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرەۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، دېدى. **19** ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىدا يۈرۈۋاتقان خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەمدى ئۇلارنىڭ كەينىگە ئوتتى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغان بۇلۇت تۇۋۇرۇكىمۇ ئۇلارنىڭ كەينىگە يۆتكىلىپ، **20** مىسىرلىقلارنىڭ چېدىرگاھى بىلەن ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ ئارىلىقىدا توختىدى؛ بۇ بۇلۇت بىر تەرەپتە قاراڭغۇلۇق چۈشۈرۈپ، يەنە بىر تەرەپتە كېچىنى يورۇتتى. بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن بىر كېچە بىر قوشۇن يەنە بىر قوشۇنغا يېقىن كېلەلمىدى. **21** مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرەۋەردىگار پۈتۈن كېچە شەرقتىن كۈچلۈك بىر شامال چىقىرىپ، دېڭىزنىڭ سۈيىنى كەينىگە ياندۇردى؛ ئۇ سۈنى ياندۇرۇپ دېڭىزنى قۇرۇق يەر قىلدى، سۈلار ئىككىگە بۆلۈندى. **22** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەردىن مېڭىپ، ئوتۇپ كەتتى، سۈلار بولسا ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يىنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. **23** ئەمما مىسىرلىقلار ئۇلارنى قوغلاپ كېلىۋاتاتتى ــ پىرەۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى، جەڭ ھارۇسلىرى ۋە ئاتلىق لەشكەرلىرى ئۇلارنىڭ كەينىدىن دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغچە كەلدى. **24** تاڭ ئاتقاندا شۇنداق بولدىكى، پەرەۋەردىگار ئوت بىلەن بۇلۇت تۇۋۇرۇكىدە تۇرۇپ مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا قاردى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا پاراكەندىچىلىك چۈشۈردى. **25** ئۇ ئۇلارنىڭ ھارۇسلىرىنىڭ چاقلىرىنى پاتقۇزۇپ، ھەيدەپ مېڭىشنى مۇشكۇل قىلدى. مىسىرلىقلار: ــ يۈرۈڭلار، ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قاچايلى، چۈنكى پەرەۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مىسىرلىقلارغا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ــ دېيىشتى. **26** پەرەۋەردىگار مۇساغا: ــ سۈلار يېنىپ مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۇسلىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئاتلىقلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېقىپ بېرىپ، ئۇلارنى چۈكتۈرۈۋەتسۇن دەپ قولۇڭنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتقىن، ــ دېدى. **27** مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزىتىۋىدى، تاڭ ئاتقاندا دېڭىزنىڭ سۈيى يەنە ئەسلىي ھالىتىگە يېنىپ كەلدى. قېچىۋاتقان مىسىرلىقلار ئېقىنغا قارشى يۈگۈرۈشتى، پەرەۋەردىگار ئۇلارنى دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مولاق ئاتقۇزدى. **28** سۈ ئەسلىگە يېنىپ كېلىپ، جەڭ ھارۇسلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئارقىدىن قوغلاپ دېڭىزغا كىرگەن پىرەۋننىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى ئەرق قىلىۋەتتى؛ ئۇلاردىن بىرمۇ ساق قالمىدى. **29** لېكىن ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەر بىلەن مېڭىپ ئوتۇپ كەتتى؛ سۈلار ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يىنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. **30** شۇ تەرىقىدە پەرەۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىللارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار مىسىرلىقلارنىڭ دېڭىزنىڭ ۋىيدا ئۇلۇك ياتقىنىنى كۆردى. **31** ئىسرائىل خەلقى پەرەۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلارغا ئىشلەتكەن زور قۇدرىتىنى كۆرۈپ، پەرەۋەردىگاردىن قورقتى؛ ئۇلار پەرەۋەردىگارغا ۋە ئۇنىڭ قۇلى مۇساغا ئىشەندى.

15 شۇ چاغدا مۇسا بىلەن ئىسرائىللار پەرەۋەردىگارغا مەدھىيە ئوقۇپ مۇنۇ كۈينى ئېيتتى: ــ «مەن پەرەۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈي ئېيتاي، چۈنكى ئۇ كارامەت ئۇلۇغلۇقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇ ئات ۋە مىنگۈچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. **2** مېنىڭ كۈچۈم ھەم مېنىڭ كۈيۈم ياھ ئۆزىدۇر، ئۇ ماڭا نىجات بولدى؛ ئۇ مېنىڭ تەڭرىمدۇر، مەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ ئۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ خۇداسىدۇر، مەن ئۇنى ئالىي دەپ مەدھىيىلەيمەن. **3** پەرەۋەردىگار جەڭچىدۇر، ياھۋەھ ئۇنىڭ نامىدۇر. **4** پىرەۋننىڭ جەڭ ھارۇسلىرىنى ھەم قوشۇنلىرىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى، ئۇنىڭ ئالىي لەشكەر باشلىقلىرى قىزىل دېڭىزدا غەرق قىلىندى. **5** چوڭقۇر سۈلار ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى، ئۇلار خۇددى تاشتەك دېڭىز تېگىگە چۈكۈپ كەتتى. **6** سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرەۋەردىگار، قۇدرىتى بىلەن شان-شەرەپ تاپتى؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرەۋەردىگار، دۇشمەننى كۆزكۈم-تالقان قىلىۋەتتى. **7** ئۇز ئۇلۇغلۇقۇڭنىڭ ھەيۋىسى بىلەن ئۇز ئۈگىگە قارشى چىققانلارنى نابۇت قىلدىڭ، سەن ئوتلۇق غەزىپىڭنى ئەۋەتتىڭ، ئۇ سامانى كويدۇ رگەن ئوتتەك ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. **8** دەمىغىڭنىڭ نەپىسى بىلەن سۈلار دۈڭ بولۇپ ئورلىدى، جۈشقۇنلىغان دولقۇنلار دۈڭ كەبى تىك تۇردى، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى چوڭقۇر سۈلار قاتۇرۇپ قويۇلدى. **9** دۇشمەن دېدى: «مەن ئۇلارنى قوغلايمەن، يېتىشىمەن، ئولجا ئېلىپ ئۆلەشتۇرىمەن، ئۇلاردىن دەردىمنى چىقىرىمەن، قىلىچىمنى سۇغۇرۇپ، ئۆز قولۇم بىلەن ئۇلارنى نابۇت قىلىمەن». **10** لېكىن سەن نەپىسىڭ بىلەن پۈۋلىدىڭ، دېڭىز ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى؛ ئۇلار جۈشقۇنلۇق سۈلاردا قوغۇشۇندەك

چۈكۈپ كەتتى. **11** ئىلاھلارنىڭ ئارىسىدا، ئەي پەرۋەردىگار، كىم سېنىڭ تەڭداشڭ بولىۋىن؟ پاك-مۇقەددەسلىك ئىچىدە تۈز ھەيۋىتىڭنى كۆرسىتىدىغان، ھەمد-مەدھىيىلەر ئارىسىدا دەھشەتلىك تۇرىدىغان، مۇجىزە-كارامەت يارىتىدىغان، سەندەك كىم بولىۋىن؟ **12** سەن ئوڭ قولۇڭنى تۈزىتىشىڭ بىلەن، يەر-زېمىن ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. **13** لېكىن تۈز ۋۇجۇدۇڭغا ھەمجەمەت قىلىپ قۇتقۇزغان قوۋمىنى رەھىمدىللىقىڭ بىلەن باشلاپ چىقتىڭ؛ سەن ئۇلارنى تۈز مۇقەددەس ماكانىڭغا قۇدرىتىڭ بىلەن ھىدايەت قىلىپ يېتىپ كېلىدىڭ. **14** يات خەلقلەر بۇنى ئاڭلاپ، تىترىشىپ كەتتى؛ فىلىستىيەدە تۇرۇۋاتقانلارنى تولغاقتەك ئازاب تۇتتى. **15** ئادەن ئېدومىنىڭ ئەمىرلىرى دەككا-دۈككىگە چۈشتى، موئابنىڭ پالۋانلىرىنى بولسا، راسا تىترەك باستى؛ قانائان زېمىنىدىكىلەرنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ ئاقتى؛ **16** قورقۇنچ ۋە دەھشەت ئۇلارنى باستى؛ بىلىكىڭنىڭ ھەيۋىتى بىلەن ئۇلار خۇددى تاشتەك مىدرىلىيالماي قالدى؛ خەلقىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ رەنە تۈلەپ ھۆر قىلغان خەلقىڭ ئۆتۈپ بولغۇچە. **17** ئۇلارنى باشلاپ كىرىپ، تۈز مىراسىڭ بولغان تاغدا كۆچەتتەك تىكسەن، تۈز ماكانىڭ قىلغان جايغا، ئى پەرۋەردىگار، تۈز قولىرىڭ تەييارلىغان مۇقەددەس جايغا، ئى رەب، ئۇلارنى ئېلىپ بارسەن. **18** پەرۋەردىگار ئەبەدىلئەبەد دگىچە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ! **19** چۈنكى پىرەئۇننىڭ ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ئاتلىقلىرى بىلەن بىللە دېڭىزغا كىرىپ بولدى، پەرۋەردىگار دېڭىزنىڭ سۈلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياندۇردى، لېكىن ئىسرائىللار بولسا دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەردىن مېڭىپ ئۆتتۈپ كەتتى». **20** ئادەن ھارۇننىڭ ھەدىسى پەيغەمبەر مەريەم قولىغا داپنى ئالدى، بارلىق قىز-ئايالارمۇ قولىغا داپ ئېلىپ، ئۈسسۈل ئويناپ ئۈننىڭغا ئە گەشتى. **21** مەريەم ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق كۈينى ئوقۇدى: ـ «پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈيى ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ زور ئۇلۇغلۇقنى كۆرسەتتى، ئۇ ئات ۋە منىگۈچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى!». **22** ئادەن مۇسا ئىسرائىللارنى قىزىل دېڭىزدىن باشلاپ، شۇر چۆلىگە ئېلىپ باردى. ئۇلار ئۈدا ئۈچ كۈن چۆلدە يۈرۈپ، سۇ تاپالمىدى. **23** ئادەن ئۇلار ماراھقا يېتىپ كەلدى، لېكىن ئۇ يەرنىڭ سۇيى ئاچىچىق بولۇپ، سۈينى ئىچكىلى بولمايتتى؛ شۇڭا ئۇ جايىنىڭ نامى «ماراھ» دەپ قويۇلغان. **24** ئۇ ۋاقىتتا خالايىق: ـ بىز نېمە ئىچىمىز؟ ـ دەپ مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. **25** ئۇ پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بىر دەرەخنى كۆرسەتتى، ئۇ دەرەخ ياغىچنى ئېلىپ، سۇغا تاشلۇدىدى، سۇ تاتلىق سۇغا ئايلاندى. ئۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇلارغا ھۆكۈم-بەلگىلىمە بېكىتىپ، ئۇلارنى سىناپ، مۇنداق دېدى: ـ **26** «ئە گەر سىلەر كۆڭۈل قويۇپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتسا ئاڭلار، ئۇنداقتا، مەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە سالغان كېسەللەردىن ھېچبىرىنى ئۈستۈڭگە سالمايمەن؛ چۈنكى مەنكى سىلە رگە شىپالىق بە رگۈچى پەرۋەردىگاردۇرمەن». **27** ئادەن ئۇلار ئېلىمغا يېتىپ كەلدى. شۇ يەردە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە سۈلارنىڭ يېنىدا چېدىر تىكتى.

16

ئادەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئېلىمدىن يولغا ئاتلاندى؛ مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئېلىم بىلەن سىنايىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى سىن چۆلىگە يېتىپ كەلدى. **2** ئەمما ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى چۆلدە مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. **3** ئىسرائىللار ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ قولى بىزنى مىسىر يۇرتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا بولاسىمدى! شۇ يەردە بىز گۈش قاينىۋاتقان قازانلارنى چۈرىدەپ ئولتۇرۇپ، ۋىغۇدەك نان يېگەنىمىدۇق؟ لېكىن سىلەر بۇ جامائەتنىڭ ھەممىسىنى ئاچلىق بىلەن ئۆلتۈرمەكچى بولۇپ بىزنى بۇ چۆلگە ئېلىپ كەلدىڭلار! ـ دېيىشتى. **4** بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ئاسماندىن سىلە رگە نان ياغدۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەلق ھەر كۈنى چىقىپ، بىر كۈنلۈك لازىملىقنى يىغىلسۇن. بۇ تەرىقىدە مەن ئۇلارنىڭ مېنىڭ قانۇن-ئەمرلىرىمدە ماڭىدىغانلىقىنى سىنايمەن. **5** ھەر ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار يىغىۋالغانلىرىنى تەييارلىسۇن؛ ئۇ باشقا كۈنلەردە ئېرىشىدىغىنىدىن بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ، ـ دېدى. **6** ئادەن مۇسا بىلەن ھارۇن بارلىق ئىسرائىللارغا: ـ بۈگۈن ئاخشام سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققۇچىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە **7** ئەتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ ئۆتنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى؛ بىز-گە كەلسەك، سىلەر يامان گېپىمىزنى قىلىپ غوتۇلدىغۇدەك بىز كىم ئىدۇق؟ ـ دېدى. **8** مۇسا يەنە: پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاخشام سىلە رگە يېگىلى گۈش بېرىپ، ئەتە ئەتىگەندە ۋىغۇدەك نان بە رگەندە [بۇنى بىلىسىلەر]؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ئۆتنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلدىغىنىڭلارنى ئاڭلىدى. ئەمدى بىز نېمە ئىدۇق؟ سىلەرنىڭ غوتۇلداشقىنىڭلار بىزلە رگە قارشىلىغان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارغا قارشىلىغاندۇر، ـ دېدى. **9** ئادەن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە: «پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار، چۈنكى ئۇ يامان گەپ بىلەن غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. **10** شۇنداق بولدىكى، ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆزلەپ تۇرغىنىدا، ئۇلار چۆل تەرەپكە قاريۇدى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى بۇلۇتتا ئايان بولدى. **11** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **12** ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ يامان گەپ قىلىپ غوتۇلداشقىنىنى ئاڭلىدىم؛ ئەمدى ئۇلارغا: «گۈزگىمدا سىلەر گۈش يەيسىلەر ۋە ئەتىگەندە نادىن ۋىۋىنسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر» ـ دەپ ئېيتقىن، دېدى. **13** كەچقۇرۇندا شۇنداق بولدىكى، بۈدۈنىلەر ئۆچۈپ كېلىپ، چېدىرگاھنى قاپلاپ كەتتى؛ ئەتىسى ئەتىگەندە، چېدىرگاھنىڭ ئەتراپىدىكى يەرلە رگە شەبنەم چۈشكەنىدى. **14** ئەتراپتا ياتقان شەبنەم كۆتۈرۈلۈپ كەتكەندىن كېيىن، مانا، چۈلۈڭنىڭ يەر يۈزىدە قىراۋدەك نېپىز، كىچىك-كىچىك يۇمىلاق نەرسىلەر تۇراتتى. **15** ئىسرائىللار ئۇنى كۆ رگەندە، ئۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگىنى ئۈچۈن: ـ بۇ نېمىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. مۇسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ بۇ يەرۋەردىگار سىلە رگە ئاتا قىلغان ئوزۇق-ئۇلۇقتۇر. **16** پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى ئەمر قىلىپ دېدىكى، «ھەربىرىڭلار يەيدىغىنىڭلارغا قاراپ ئۇنىڭدىن يىغۇۋىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئائىلىدىكى ئادەم سانىغا قاراپ، ھەربىر ئادەمگە بىر ئومەر مىقداردا يىغىڭلار، ھەر ئادەم ئوز چېدىرىدىكى كىشىلەر ئۈچۈن يىغىڭلار» ـ دېدى. **17** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ، بەزىسى كۆپرەك، بەزىسى ئازراق يىغىۋالدى. **18** ئۇلار ئۇنى ئومەر مىقدارى بىلەن ئۆلچەۋىدى، كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ كەتمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى؛ ھەربىر كىشى ئوز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغقانىدى. **19** مۇسا ئۇلارغا: ـ ھېچقانداق ئادەم بۇلاردىن ھېچنىمنى ئەتىگە قالدۇرمىسۇن، دېدى. **20** شۇنداق بولىسىمۇ، ئۇلار مۇساىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى، بەزىلەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمىنى ئەتىگە ساقلاپ قويدى. ئەمما ساقلاپ قويغىنى قۇرتلاپ سېسىپ كەتتى. بۇ ئىش ئۈچۈن مۇسا ئۇلارغا خاپا بولۇپ ئاچچىقلاندى. **21** شۇ سەۋەبتىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى ھەر ئەتىگىنى چىقىپ ئوز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغۇالاتتى؛ قالغانلىرى بولسا ئاپتاپ چىققاندا ئېرىپ كېتەتتى. **22** لېكىن ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار كۈنلۈك ئوزۇقىنىڭ ئىككى ھەسسىسىنى يىغدى؛ دېمەك، ھەربىر كىشى ئۈچۈن ئىككى ئومەر مىقداردا يىغۇالدى، ئادەم جامائەت ئەمىرلىرى ھەممىسى كېلىپ بۇنى مۇساغا ئېيتتى. **23** مۇسا ئۇلارغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنى: ـ ئەتە ئارام كۈنى، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس شابات كۈنى بولىدۇ؛ پىشۇرىدىغىنىڭلارنى پىشۇرۇپ، قاينىتىدىغىنىڭلارنى قاينىتىپ، ئېشىپ قالغانىنىڭ ھەممىسىنى ئەتىگە ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** ئۇلار مۇسا ئويرۇغاندەك، ئېشىپ قالغانىنى ئەتىسىگە ساقلاپ قويۇۋىدى، ئۇلار سېسىپ قالمىدى، قۇرۇتلاپمۇ كەتمىدى. **25** مۇسا ئۇلارغا: ـ بۇنى بۈگۈن يە گىلار؛ چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولغىنى ئۈچۈن بۈگۈن دالادىن تاپالمايسىلەر. **26** ئالتە كۈن سىلەر يىغىۋالىلار بولىدۇ؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى شابات بولغىنى ئۈچۈن ئۇ كۈنىدە ھېچنىمە تېپىلمايدۇ، ـ دېدى. **27** ھالبۇكى، يەتتىنچى كۈنى خەلقتىن بىرنەچچىسى ئوزۇق-تۇلۇك يىغىلى چىقىۋىدى، ھېچنىمە تاپالمىدى. **28** پەرۋەردىگار مۇساغا: «سىلەر قاچانغىچە مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە قانۇن-بەلگىلىمىنى ئۈتۈشنى رەت قىلىسىلەر؟ **29** مانا، پەرۋەردىگار سىلە رگە شابات كۈنىنى بېكىتىپ بەردى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئالتىنچى كۈنى ھەربىرىڭلارنى ئوز ئورندا ئوزۇپ، سىرتلارغا چىقمىسۇن دەپ، ئالتىنچى كۈنى ئىككى كۈنلۈك ئوزۇق بېرىدۇ»، ـ دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن خەلق يەتتىنچى كۈنى ئارام ئالدى. **31** ئىسرائىللار بۇ ئوزۇقنى «مانا» دەپ ئاتىدى؛ ئۇنىڭ [شەكلى] يۈمغاقسۈت ئۈرۈگىدەك، رەنگى ئاق بولۇپ، تەمى ھەسەلگە مىلەنگەن قوتۇرماچقا ئوخشايتتى. **32** مۇسا ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى شۇنىڭ، ـ كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭلارغا مەن سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندا، مەن سىلە رگە چۈلدە يېيىشكە ئاتا قىلغان نانىنى كۆرسىتىش

ئوچۇن، ئۇنىڭدىن كومزەككە بىر ئومەر توشقۇزۇپ، تۆلار ئۈچۈن ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **33** مۇسا ھارۇنغا: ـ كەلگۈسى ئەۋلادلىرىڭلارغا كۆرسىتىشكە ساقلاش ئۈچۈن بىر كومزە كىنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بىر ئومەر مىقداردا مانا سېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ قويغىن، ـ دېدى. **34** [كېيىن،] ھارۇن پەرۋەردىگار مۇساغا يۈرۈغاندەك كومزە كىنى ساقلاش ئۈچۈن ئۇنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قويۇپ قويدى. **35** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار ئادەم ئولتۇراقلاشقان بىر زېمىنغا يېتىپ كەلگۈچە قىرىق يىل «مانا» يېدى، ئۇلار قانائان زېمىنىنىڭ چېگرالىرىغا يەتكۈچە مانا يېدى. **36** ئەينى چاغدا بىر «ئومەر» «ئەفاھ»نىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر ئىدى.

17

ئادەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قويۇپ، سىن چۆلىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە سەپەر قىلىپ، رەفدىم دېگەن يەر رگە ئېلىپ چېدىرلىرىنى تىكتى. ئەمما ئۇ يەردە خەلققە ئىچكىلى سۇ يوق ئىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن خەلق مۇسا بىلەن جىدەللىشىپ: ـ بىر رگە ئىچكىلى سۇ بە رگىن! ـ دېدى. لېكىن مۇسا ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنىڭ بىلەن جىدەللىشىسىلەر؟ نېمىشقا پەرۋەردىگارنى سىناۋىسىلەر؟ ـ دېدى. **3** لېكىن خەلق چاڭقىتىپ، سۇ تەلەپ قىلىپ، مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشىپ: ـ سەن نېمىشقا بىزنى، باللىرىمىزنى ۋە مېلىمىزنى ئۆسسۈزلۈق بىلەن ئۆلتۈرۈشكە مىسردىن ئېلىپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرۈپ: ـ بۇ خەلقنى قانداق قىلسام بولار؟! ئۇلار ھېلا مېنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن! ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋابەن: ـ سەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ چىقىپ، [نىل] دەريا سىنىڭ سۈيىنى ئۇرغىنىكىدا ئىشلەتكەن ھاساڭنى قولۇڭغا ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ **6** مانا، مەن شۇ يەردە، ھوريەب تېغىدىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرىمەن؛ سەن قورام تاشنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن خەلققە ئىچكىلى سۇ چىقىدۇ، ـ دېدى. مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ كۆزى ئالدىدا شۇنداق قىلدى. **7** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ جىدەللەشكىنى ۋە ئۆلارنىڭ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا زادى بارمۇ-يوقمۇ؟» دېيىشىپ پەرۋەردىگارنى سىنىغىنى ئوچۇن، ئۇ يەرنى («ماسساھ» ۋە «مەرىباھ» دەپ ئاتىدى. **8** شۇ چاغدا ئامالەك كەلەر كېلىپ رەفدىمدە ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **9** مۇسا يەشۇئاغا: سەن ئۆزىمىزدىن ئامالەك بىلەن جەڭ قىلىشقا ئادەم تاللىغىن. مەن ئەتە خۇدانىڭ ھاسىسىنى قولۇمغا ئېلىپ د ۆڭنىڭ چوققىسىدا تۇرۇپ تۇرىمەن، دېدى. **10** يەشۇئا مۇسا يۈرۈغىنىدەك قىلىپ، ئامالەك كەلەر بىلەن جەڭ قىلدى. مۇسا، ھارۇن ۋە خۇر د ۆڭنىڭ چوققىسىغا چىقتى. **11** شۇنداق بولدىكى، مۇسا قولىنى كۆتۈرۈپ تۇرسا، ئىسرائىل غالىب كېلەتتى، لېكىن ئۇ قوللىرىنى پەسكە چۈشۈرۈپ تۇرسا، ئامالەك غالىب كېلەتتى. **12** مۇسانىڭ قوللىرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىغا قويدى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى؛ ئاندىن ھارۇن بىلەن خۇر بىرى بىر تەرىپىدە، بىرى يەنە بىر تەرىپىدە ئۇنىڭ قوللىرىنى يۆلەپ تۇردى، بۇ تەرىقىدە ئۇنىڭ قوللىرى تاكى كۈن پاتقۇچە مەزمۇت تۇردى. **13** شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئامالەك ۋە ئۇنىڭ خەلقىنى قىلىچلاپ نابۇت قىلدى. **14** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بىر ئەسلىمە بولسۇن دەپ بۇ ئىشلارنى بىر كىتابقا يېزىپ قالدۇرغىن، شۇنداقلا شۇلارنى يەشۇئانىڭ قۇلاقلىرىغا ئوقۇپ بەر؛ چۈنكى مەن ئامالەك كىنىڭ نامىنى ئاسمانلارنىڭ ئاستىدىن، ھەتتا ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ مۇتلەق ئۆچۈرۈۋېتىمەن، دېدى. **15** ئاندىن مۇسا بىر قوربانگاھنى ياساپ، نامىنى «پەرۋەردىگار ئاۋغىمدۇر» دەپ ئاتىدى **16** ۋە مۇسا: ـ ياھنىڭ تەختى ئالدىدا بىر قول كۆتۈرۈلۈپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئامالەككە قارشى جەڭ قىلىدۇ» دېيىلگەندەك، ـ دېدى.

18

مۇسانىڭ قېينىتاسى، يەنى مىدىيانلىقنىڭ كاھىنى يەترو خۇدانىڭ مۇسا ئۈچۈن ھەمدە ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن بارلىق قىلغانلىرى ئوغرۇلۇق ئاڭلىدى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى مىسردىن چىقارغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. **2** شۇنىڭ بىلەن مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو مۇسانىڭ ئەسلىدە ئۆز يىنىغا ئەۋەتۈۋەتكەن ئايالى زىپپوراھ ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يولغا چىقتى (بىرىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى گەرشوم دەپ قويۇلغاندى، چۈنكى مۇسا: «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتىمەن» دېگەندى. **4** يەنە بىرىنىڭ ئىسمى ئەلىئېزەر دەپ قويۇلغاندى، چۈنكى مۇسا: «ئاتامنىڭ خۇداسى ماڭا ياردەمدە بولۇپ، مېنى پىرەۋنۇنىڭ قىلىچىدىن قۇتقۇزدى»، دېگەندى). **5** شۇنداق قىلىپ مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو مۇسانىڭ ئوغۇللىرى بىلەن ئايالىنى ئېلىپ، مۇسانىڭ چۆلدە، خۇدانىڭ تېغىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەن يېرىگە يېتىپ كەلدى. **6** ئۇ ئەسلىدە مۇساغا: «مانا، مەنكى قېينىتاتاڭ يەترو سېنىڭ ئايالىڭنى ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەندى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز قېينىتاسىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تەزىم قىلىپ، ئۇنى سۈيدى. ئۇلار بىر-بىرىدىن ھال-ئەھۋال سوراشىپ چېدىرغا كىردى؛ **8** ئاندىن مۇسا قېينىتاسىغا ئىسرائىلنىڭ ۋەجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پىرەۋن ۋە مىسرلىقلارغا قىلغان ھەممە ئەمەللىرىنى سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ يول بويى بېشىغا چۈشكەن جەبىر-جاپالارنى بايان قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قانداق قىلىپ ئۇلارنى قۇتقۇزغىنىنى ئېيتىپ بەردى. **9** بۇنى ئاڭلاپ يەترو پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقىدىن، ئۇلارنى مىسرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانلىقىدىن شادلاندى. **10** يەترو شادلىنىپ: ـ سىلەرنى مىسرلىقلارنىڭ ۋە پىرەۋنۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈرلەر بولغاي! ئۇ بۇ قوۋمنى مىسرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! **11** مەن پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن ئېرىدىغانلىقىنى ئەمدى بىلدىم؛ چۈنكى ئۇ دەل ئۇلار يوغانچىلىق قىلغان ئىشتا ئۆزىنىڭ ئۇلاردىن ئۈستۈن ئېرىدىغانلىقىنى نامايان قىلدى ـ دېدى. **12** ئاندىن مۇسانىڭ قېينىتاسىنى يەترو خۇداغا ئاتاپ بىر كويدۇرمە قوربانلىق ۋە بىرنەچچە [تەشەككۈر] قوربانلىقلىرىنى ئېلىپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئاقساقىلى مۇسانىڭ قېينىتاسىنى بىلەن بىللە خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تاۋام يېيىشكە كەلدى. **13** ئەتىسى مۇسا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇردى؛ خەلق ئەتىگەندىن تارتىپ كەچكىچە مۇسانىڭ چۈرىسىدە تۇرۇشتى. **14** مۇسانىڭ قېينىتاسى ئۇنىڭ خەلقى ئۈچۈن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەندە ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ خەلققە قىلىۋاتقان بۇ ئىشىڭ زادى نېمە ئىش؟ نېمىشقا سەن [بۇ ئىشتا] يالغۇز ئولتۇرسەن، بارلىق خەلق نېمە ئۈچۈن ئەتىگەندىن كەچكىچە سېنىڭ چۈرە كۈدە تۇرىدۇ؟ ـ دېدى. **15** مۇسا قېينىتاسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەلق خۇدادىن يول ئىزدەشكە مېنىڭ قېشىمغا كېلىدۇ. **16** قاچانكى ئۇلارنىڭ بىر ئىش-دەۋاسى چىقسا ئۇلار يېنىمغا كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن ۋە شۇنداقلا خۇدانىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۇلارغا بىلدۈرىمەن، ـ دېدى. **17** مۇسانىڭ قېينىتاسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ قىلغىنىڭ ياخشى بولماپتۇ. **18** سەن جەزمەن ئۆزۈڭنى ھەمدە چۈرە كۈدە تۇرغان خەلقىنىمۇ چارچىتىپ قويىسەن؛ چۈنكى بۇ ئىش ساڭا بەك ئېغىر كېلىدۇ. سەن ئۇنى يالغۇز قىلىپ يېتىشىلەيسەن. **19** ئەمدى مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا بىر مەسلىھەت بېرەي ۋە [شۇنداق قىلساڭ،] خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ: ـ سەن ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ئالدىدا خەلقنىڭ ۋەكىلى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى خۇداغا مەلۇم قىلغىن؛ **20** سەن خەلققە قانۇن-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىپ، ماڭىدىغان يولنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ قانداق يۈرچى بارلىقىنى ئۇقتۇرغىن. **21** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا سەن پۈتكۈل خەلقنىڭ ئارىسىدىن خۇدادىن قورقىدىغان، نەپىسانىيەتچىلىكنى يامان كۆرىدىغان ھەم قابىلىيەتلىك ھەم دىيانەتلىك ئادەملەرنى تېپىپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ تەينىلىگىن. **22** شۇنىڭ بىلەن بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سورايدۇ. ئەگەر چوڭ بىر ئىش-دەۋا چىقىپ قالسا، بۇنى ساڭا تاپشۇرىدۇ؛ لېكىن ھەممە كىچىك ئىش-دەۋالارنى ئۇلار ئۆزلىرى بېچىرىدۇ. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سېنىڭ ۋەزىپەڭنى يېنىكلىتىپ، يۈكۈڭنى كۆتۈرۈشۈپ بېرىدۇ. **23** ئەگەر شۇنداق قىلساڭ ۋە خۇدا ساڭا شۇنداق بۇيرۇسا، ئۆزۈڭ [ۋەزىپە كۈدە] پۈت تىرەپ تۇرالايسەن ۋە خەلقىڭۇ خاتىرجەملىك بىلەن ئۆز جايىغا قايتىپ كېتىدۇ، دېدى. **24** مۇسا قېينىتاسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ دېگىنىنىڭ ھەممىسىنى قىلدى. **25** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل ئارىسىدىن قابىلىيەتلىك ئادەملەرنى تاللاپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ قويدى. **26** بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سوراپ تۇردى؛ تەسرەك ئىش-دەۋالارنى بولسا، مۇساغا يوللايتى، كىچىك ئىش-دەۋالارنى بولسا ئۆزلىرى سورايتى. **27** ئاندىن مۇسا قېينىتاسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى.

19 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، دەل ئۇچىنچى ئېيىنىڭ باشلانغان كۈنى سىناي چۆلىگە يېتىپ كەلدى. **2** ئۇلار رەفىدىمدىن چىقىپ، سىناي چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، چۆلدە چېدىر تىكتى؛ ئىسرائىل شۇ يەردە، تاغنىڭ ئۆدۈلىدا توختاپ چېدىر تىكتى. **3** مۇسا خۇدانىڭ ئالدىغا چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار تاغدىن ئۇنىڭغا خىتاب قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن ياقۇبنىڭ جەمەتىگە سۆز قىلىپ، ئىسرائىللارغا مۇنۇ خەۋەرنى يەتكۈزگىن: ـ **4** «مېنىڭ مىسىرلىقلارغا نېمە قىلغىنىمنى، شۇنداقلا مەن سىلەرنى خۇددى بۇركۈت بالىلىرىنى قاناتلىرىغا مىندۇرۇپ ئېلىپ يۇرگەندەك، ئۆز قېشىمغا ئېلىپ كەلگىنىمنى ئۆزۈڭلار كۆرۈپ ئۆگەلدۇرلار. **5** ئەمدى سىلەر دەرھەققەت مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلاپ، ئەھدەمنى تۇتسا ئاڭلار، ئۇنداقتا بارلىق ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ماڭا خاس بىر گۆھەر بولىسىلەر ـ چۈنكى پۈتكۈل يەر مېنىڭكىدۇر ـ **6** ۋە سىلەر ماڭا كاھىنلاردىن تەركىب تاپقان خاس بىر پادىشاھلىق ۋە مۇقەددەس بىر قوۋم بولىسىلەر». مانا بۇ سەن ئىسرائىللارغا دېيىشىڭ كېرەك بولغان سۆزلەردۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا يېنىپ كېلىپ، خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ۋېيرۇغان شۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. **8** خەلقىنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزدىن: ـ پەرۋەردىگار ۋېيرۇغانلىرىڭ ھەممىسىگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. ئاندىن مۇسا خەلقىنىڭ جاۋاب سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بېرىپ يەتكۈزدى. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغىنىمدا خەلق ئاۋازىمنى ئاڭلىسۇن، ھەمىشە ساڭا ئىشەنسۇن دەپ، يېنىڭغا قارا بۇلۇتنىڭ قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە كېلىمەن، دەپ ئېيتتى. مۇسامۇ خەلقىنىڭ دېگەنلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاڭلاتتى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن خەلقىنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە ئۇلارنى پاك-مۇقەددەسىمىز قىلىپ، كىيىم-كېچە كىيىنى يۇدۇرغىن. **11** ئۇلار ئۈچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۈچىنچى كۈنى بارلىق خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا چۈشىدۇ. **12** سەن خەلق ئۈچۈن [تاغنىڭ] ئەتراپىغا بىر پاسىل قىلىپ، ئۇلارغا: «سىلەر ئېھتىيات قىلىڭلار، تاغقا چىقماڭلار يا كى ئۇنىڭ ئېتىكىگە تېگىپ كەتمەڭلار. كىمكى تاغقا تەگسە ئۆلتۈرۈلەيدۇ؛ **13** ئۇنىڭغا ھەتتا بىرەر قولى تېگىپ كەتسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن يا كى ئوق ئېتىپ ئۆلتۈرۈلسۇن. مەيلى ھايۋان يا كى ئىنسان بولسۇن، شۇنداق قىلسا، تىرىك قالدۇرۇلمىسۇن» ـ دەپ ئېيتقىن. لېكىن كاناي ئاۋازى چېلىنسا، ئۇلار تاغنىڭ تۆۋىگە چىقسۇن، دېدى. **14** مۇسا تاغدىن چۈشۈپ خەلقىنىڭ قېشىغا بېرىپ، خەلقنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەسىمىز قىلدى؛ ئۇلار كىيىم-كېچە كىيىنى يۇدى. **15** ئاندىن مۇسا خەلققە: ـ ئۈچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرۇڭلار، ھېچكىم ئايالى بىلەن يېقىنچىلىق قىلمىسۇن، دېدى. **16** ئۈچىنچى كۈنى بولغاندا، تاڭ يورۇشى بىلەن شۇنداق بولدىكى، گۈلدۈرمامىلار گۈلدۈرلەپ، چاقماق چېقىپ، تاغ ئۈستىدە قويۇق بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولدى، زور قاتتىق چېلىنغان كانايىنىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى. بۇنى كۆرۈپ چېدىرىڭىدىكى پۈتكۈل خەلق قورقۇنچىدىن تىترەپ كەتتى. **17** مۇسا خەلقنى خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا چېدىرىڭىدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇلار كېلىپ تاغنىڭ تۆۋىدە تۇرە تۇردى. **18** پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا ئوتتا چۈشۈپ كەلگىنى ئۈچۈن ئىس-تۈتەك پۈتكۈل تاغنى قاپلىدى؛ ئىس-تۈتەك خۇمداندىن ئورلىگەن ئىس-تۈتەك كەتكەك ئۈستىگە ئورلەپ چىقتى. پۈتكۈل تاغ قاتتىق تەۋرىنىشكە باشلىدى. **19** كاناي ئاۋازى بارغانسېرى كۈچەيىپ ئىنتايىن قاتتىق چىقتى. مۇسا سۆز قىلىۋىدى، خۇدا ئاڭلاپ ئۇنىلۈك ئاۋاز بىلەن جاۋاب بەردى. **20** پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىغا، تاغنىڭ چوققىسىغا چۈشتى؛ ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسانى تاغنىڭ چوققىسىغا چاقىرىۋىدى، مۇسا تاغقا چىقتى. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن چۈشۈپ خالايىقنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ئۇلار «پەرۋەردىگارنى كۆرىمىز» دەپ پاسىلدىن بۆسۈپ ئۆتمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، ئۇلاردىن كۆپ ئادەم ھالاك بولىدۇ، دەپ ئېيتقىن. **22** پەرۋەردىگارغا يېقىن كېلەلەيدىغان كاھىنلارمۇ ئۆزلىرىنى ماڭا ئاتاپ مۇقەددەسىمىز قىلسۇن؛ بولمىسا، پەرۋەردىگار [سىپىلنى] بۆسكەندەك ئۇلارغا ھالاكەت يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **23** مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ خالايىقنىڭ سىناي تېغىغا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى سەن ئۆزۈڭ بەرگە قاتتىق تاگاھلاندۇردۇڭ: تاغنى «مۇقەددەس» دەپ قاراپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا پاسىللارنى بېكىتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدىڭ، ـ دېدى. **24** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ماڭ، سەن چۈشۈپ كەتكىن. ئاندىن سەن ھارۇننى ئېلىپ، بىللە چىققىن؛ لېكىن كاھىنلار ۋە خەلق بولسا پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بارايلى دەپ پاسىلدىن بۆسۈپ ئۆتمىسۇن؛ بولمىسا، [پەرۋەردىگار سىپىلنى] بۆسكەندەك ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ، ـ دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلقنىڭ قېشىغا چۈشۈپ، ئۇلارغا بۇ سۆزنى يەتكۈزدى.

20 خۇدا مۇنۇ بارلىق سۆزلەرنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** مەن سېنى «قۇلۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن. **3** سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. **4** سەن ئۆزۈڭگە ئۆچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، يا كى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئوبما شەكلىنى ياسىما. **5** سەن بۇنداق نەرسىلە ئۆگە باش ئۇرما يا كى ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن، **6** ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى ئېتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۆز ئۆگرەمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. **7** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدە كىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. **8** شابات كۈنىنى مۇقەددەسىمىز دەپ بىلىپ ئۆتقىلى يادىڭدا ساقلىغىن. **9** ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكىن؛ **10** لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر؛ سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن، مەيلى سەن يا كى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ يا كى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن. **11** چۈنكى ئالتە كۈن ئېچىدە پەرۋەردىگار ئاسمان بىلەن زېمىنىنى، دېڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئېچىدىكى بارىنى ياراتتى ئاندىن يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئالدى. بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار شابات كۈنىنى بەخت-بەركەتلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى مۇقەددەسىمىز كۈن دەپ بېكىتتى. **12** ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن. **13** قاتىللىق قىلما. **14** زىنا قىلما. **15** ئوغرىلىق قىلما. **16** قوشناڭ توغرۇلۇقتا يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. **17** سەن قوشناڭنىڭ ئۆيى-ئىمارىتىگە كۆز قىرىقىنى سالما، نە قوشناڭنىڭ ئايالىنى، نە ئۇنىڭ قۇلىغا، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئىشىكى يا كى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىقىنى سالما. **18** پۈتكۈل خەلق گۈلدۈرمامىلارنى، چېقىن-يالقۇنلارنى، كانايىنىڭ ئاۋازى ۋە تاغدىن ئۇرلەپ چىققان ئىس-تۈتەك كەلىرنى كۆردى ۋە ئاڭلىدى؛ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، تىترىشىپ يىراق تۇرۇشتى **19** ۋە مۇساغا: ـ بەزگە سەنلا سۆز قىلغايسەن، بىز ئاڭلايمىز؛ لېكىن خۇدا بەزگە ئۆزى سۆز قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا ئۆلۈپ كېتىمىز، دېدى. **20** مۇسا خالايىققا جاۋابەن: ـ قورقماڭلار؛ چۈنكى خۇدانىڭ بۇ يەرگە كېلىشى سىلەرنى سىناش ئۈچۈن، يەنى سىلەرنىڭ ئۇنىڭ دەھشەتلىكىنى كۆز ئالدىڭلارغا كەلتۈرۈپ، گۇناھ قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن خالايىق نېرىدا تۇردى؛ لېكىن مۇسا خۇدا ئىچىدە ئۆچىدە تۇرغان قويۇق بۇلۇتنىڭ قېشىغا يېقىن باردى. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا مۇنۇ سۆزلەرنى يەتكۈزگىن: «سىلە رگە ئەرشتىن سۆز قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار. **23** سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا ئىلاھ دەپ كۈمۈشتىن بۇتلار ياسىماڭلار، يا كى ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئالتۇندىن بۇتلارنى ياسىماڭلار. **24** ـ سەن مەن ئۈچۈن ئۈياقتىن بىر قۇربانگاھ ياساپ، شۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭنى، قوي-ئۆچكە بىلەن كاللىرىڭنى سۇنغىن. ئۇمۇمەن مەن خەلققە نامىمنى [ھۆرمەت بىلەن] ئەسلىتىدىغان بارلىق جايلاردا، يېنىڭغا كېلىپ ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن. **25** ـ ئە گەر ماڭا ئاتاپ تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسىماقچى بولساڭ، يونۇلغان تاشلاردىن ياسىمغىن؛ چۈنكى تاشلارغا ئەسۋابىڭنى تەگكۈزسەڭ، ئۇلار ناپاك بولۇپ قالىدۇ. **26** قۇربانگاھىمغا چىقىدىغان پەلەمپەيلەر بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولغاندا، پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئەۋرىتىڭ كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن»، ـ دېدى.

21 ـ سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويىدىغان ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر مۇنۇلاردۇر: ـ **2** ئە گەر سەن بىر ئىبرانىي قۇلنى سېتىۋالغان بولساڭ، ئۇ ئالتە يىلغىچە خىزمىتىڭدە بولۇپ، يەتتىنچى يىلى تۆلەمسىز ھۆر قىلىنسۇن. **3** ئۇ قۇل قىلىنىشقا تەنھا ھالەتتە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، تەنھا ھالەتتە

كەتسۇن. ئايالى بىلەن بەرگە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، ئايالىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەتسۇن. 4 ئە گەر خوجىسى ئۇنىڭغا خوتۇن ئېلىپ بە رگەن بولسا، شۇنداقلا ئايالى ئۇنىڭغا ئوغۇل-قىزلارنى ئۆتىۋېپ بە رگەن بولسا، ئايال بالىلىرى بىلەن خوجىسىغا قېلىپ، ئەر يالغۇز كەتسۇن. 5 لېكىن ئە گەر قۇل ئېلان قىلىپ: «مەن خوجام، ئايالىم ۋە بالىلىرىمنا مۇھەببىتىم بولغىنى ئۈچۈن ھۆر بولۇپ كەتمەيمەن» دېسە، 6 ئۇنداقتا ئۇنىڭ خوجىسى ئۇنى خۇدانىڭ [ئىبادەت سورۇنىنىڭ] ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ئىشىكنىڭ ئالدىدا يا كى ئىشىكنىڭ كېشىكنىڭ ئالدىدا تۆرغۇزسۇن، ئاندىن خوجىسى بىگز بىلەن ئۇنىڭ قۇلىقىنى تەشسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇ مە ئگۈ زگە خوجىسىنىڭ قۇلى بولۇپ قالىدۇ. 7 ئە گەر بەركىم قىزنى دېدە كلىكە سېتىۋە تكەن بولسا، ئۇ ئەر قۇللار ھۆر قىلىنغانىدەك ھۆر قىلىنمىسۇن. 8 ئە گەر ئۇزىگە خاس سېتىۋالغان قىز خوجىسىغا ياقمىسا، ئۇنداقتا ئۇ قىز تەرەپىنىڭ ھەق تۆلەپ ئۇنى ھۆر قىلىشىغا يول قويۇشى كېرەك. لېكىن خوجىسىنىڭ ئۇنى يات خەلققە سېتىش ھوقۇقى يوقتۇر؛ چۈنكى خوجىسى ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلغانىدۇر. 9 ئە گەر ئۇ قىزنى ئوغلىغا خاس بېكىتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بەلگىلىمىلەر ۋىجە ئۇنىڭغا ئۇز قىزىدەك مۇئامىلە قىلسۇن. 10 ئە گەر خوجىسى يەنە خوتۇن ئالسا، ئەسلىدە ئەمرىگە ئالغان دېدىكىنىڭ جېمەك-ئىچمىكىنى، كىيىم-كېچىكىنى ۋە ئەر-خوتۇنچىلىق بۇرچىنى كېمەيتمىسۇن. 11 ئە گەر ئۇ شۇ ئۈچ ئىشنى ئادا قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ بەدەل تۆلەمەي ھۆر بولسۇن. 12 كىمكى بىر ئادەمنى ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۆمۈ چوقۇم ئۆلتۈرۈلىسۇن. 13 لېكىن ئە گەر ئۇ كىشى [ئۆلگۈچىنىڭ] جېنىنى پايلاپ ئۆرۈپ قەستەن ئۆلتۈرمىگەن، بەلكى مەن خۇدا ئۇنىڭ قولىى ئارقىلىق شۇ كىشىنىڭ ئۆلۈشىگە يول قويغان بولسام، ئۇنداق ئەھۋالدا مەن ئۇنىڭغا قاچىدىغان بىر جاينى ئورۇنلاشتۇرىمەن. 14 لېكىن ئە گەر بىرىسى ئۆز قوشنىسىنى ھىيلە بىلەن ئۆلتۈرىمەن دەپ، ئۇنىڭغا قەستەن ھۇجۇم قىلسا، ئۇ گەرچە [پاناھ ئىزدەپ] قۇربانگاھىمغا قېچىپ كەلسىمۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆتۈلىسۇن ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 15 كىمكى ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا قول تە گكۈزسە، چوقۇم ئۆلتۈرۈلىسۇن. 16 كىمكى بىر ئادەمنى ۋۇلاپ ساتقان بولسا يا كى ئۇنىڭ قولدا بارلىقى مەلۇم بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 17 كىمكى ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىغا لەنەت قىلىپ قارغىغان بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئە گەر ئىككى كىشى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، بىرى يەنە بىرىنى تاش يا موشتى بىلەن ئۇرسا، ئۇرۇلغان كىشى ئۆلمەي، ئۇرۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغان بولسا، 19 ئۇ كىشى قوپۇپ ھاسىغا تايىنىپ تاشقىرىغا چىققۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى ئۇرغان كىشى جازادىن خالاس قىلىنسۇن؛ پەقەت زەخمىلەنگۈچىنىڭ يېتىپ ئىشتىن قالغان ۋاقتى ئۈچۈن تۆلەم بېرىپ، ئۇنى داۋالىتىپ سەللىمازا ساقايتىسۇن. 20 ئە گەر بىرىسى قۇلى يا كى دېدىكىنى تاياقتا ئۇرسا، شۇنداقلا قۇل يا كى دېدەك نەق مەيدانىدا ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئۆچۈن [ئىگىسى] چوقۇم جازاغا تارتىلىسۇن. 21 لېكىن ئە گەر تاياق يېگۈچى بىر-ئىككى كۈن تىرىك تۇرسا، ئۇنداقتا قۇل خوجايىننىڭ شەخسى مال-مۈلكى بولغىنى ئۈچۈن، قۇلنىڭ جازاسىغا تارتىلمىسۇن. 22 ئە گەر كىشىلەر بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ھاملىدار بىر ئايالنى ئۇرۇپ سالسا، ھاملىدار ئايالدا بالىسى بالدۇر تۇغۇلۇشىدىن باشقا زەخمىلىنىش بولمىسا، ئايالنىڭ ئېرىنىڭ تۆلەم تەلىپى ۋىجە ھاكىملارنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ جەرىمانە تولىسۇن. 23 ئە گەر [ئايال يا كى بالا] زىيان-زەخەتكە ئۇچرىغان بولسا، ئۇنداقتا جىنغا جان، 24 كۆزىگە كۆز، چىشىغا چىش، قولىغا قول، پۇتىغا پۇت، 25 كۆيۈككە كۆيۈك، زەخمىگە زەخىم، كۆككە كۆك تۆلەنسۇن. 26 ئە گەر بىرىسى ئۆز قول يا دېدىكىنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ ناكار قىلىپ قويسا، كۆزى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن. 27 شۇنىڭدەك بىرىسى ئۆز قولى يا دېدىكىنىڭ چىشىنى ئۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن بولسا، چىشى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن». 28 ئە گەر بىر كالا بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، شۇ كالا چوقۇم چالما-كېسەك قىلىنشى كېرەك، ئۇنىڭ گۆشى يېيىلمىسۇن. لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىگە گۇناھ كەلمىسۇن. 29 لېكىن بۇ ۋەيىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۇسۇش ئادىتى بولۇپ، ئىگىسىگە بۇ ھەقتە ئاگاھ بېرىلگەن بولسا، لېكىن يەنىلا ئۇنى باغلىمىغىنى ئۈچۈن ئەر-ئايال كىشىلەرنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن، ئىگىسىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 30 لېكىن ئۇنىڭدىن خۇن ھەققى تەلەپ قىلىنسا، ئۆز جېنىنىڭ ئورنىدا ئۇنىڭغا قانچىلىك تۆلەم قويۇلغان بولسا شۇنى بەرسۇن. 31 كالىدىن ئۇسۇلگۈچى ئوغۇل يا كى قىز بالا بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئوخشاشلا يۇقىرىقى ھۆكۈمدىكىدەك بىر تەرەپ قىلىنسۇن. 32 كالا قۇل يا كى دېدە كنى ئۇسكەن بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئۇسۇلگۈچىنىڭ خوجىسىغا ئوتتۇز شە كەل كۈمۈش بەرسۇن؛ ئاندىن كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن. 33 ئە گەر بىرىسى بىر ئورنىڭ ئاغزىنى ئوچۇق قويۇپ يا كى كولاۋاتقان ئورنىڭ ئاغزىنى يېپماي، كالا يا كى ئېشەك ئۇنىڭغا چۈشۈپ كەتسە، 34 ئۇنداقتا ئورنىڭ ئىگىسى مال ئىگىسىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بەرسۇن؛ ئۆلگەن مال ئۇنىڭكى بولىدۇ. 35 ئە گەر بىرىسىنىڭ كالىسى يەنە بىرىسىنىڭ كالىسىنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلار تىرىك قالغان كالىنى سېتىپ، پۇلنى باراۋەر بۆلۈشسۇن ھەم ئۆلۈك كالىنىمۇ شۇنداق بۆلۈشسۇن. 36 لېكىن كالىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۇسىدىغان ئادىتى بارلىقى ئېنىق تۇرۇپ، ئىگىسى ئۇنى باغلىمايى قويۇۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇسكۈچى كالىنىڭ ئىگىسى كالىغا كالا تۆلەپ بەرسۇن، ئۆلۈك كالا ئۇنىڭ بولسۇن.

22

ئە گەر بىرىسى بىر كالا يا كى قوينى ئوغرىلاپ، ئۇنى سويسا يا سېتىۋەتسە، ئۇ بىر كالىنىڭ ئورنىغا بەش كالا، بىر قوينىڭ ئورنىغا تۆت قوي تولىسۇن. 2 ئوغرى تام تەشكەندە تۇتۇلۇپ قېلىپ، تاياق يەپ ئۆلۈپ قالسا، ئۇلتۇرگۈچىگە خۇن جازاسى كەلمىسۇن. 3 لېكىن شۇ ۋەقە بولغان پەيتتە كۈن چىقىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلتۇرگۈچى خۇن جازاسىغا تارتىلسۇن. ئوغرى ئوغرىلىغىنىنى تولۇپ زىيانى تولۇقلاپ بېرىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدا بىر تېمە بولمىسا، قۇلۇققا سېتىلىپ، ئوغرىلىغان نەرسىنى تۆلىشى كېرەك. 4 ئوغرى ئۇتۇقلاندا ئوغرىلىغان نەرسە، كالا بولسۇن، ئېشەك بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇنىڭ قولدا تىرىك ھالىتە تېپىلسا، ئۇ ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. 5 ئە گەر بىرىسى ئۆز مال-چارۋىلىرىنى ئېتىزلىققا يا كى ئۆزۈمزارلىققا ئوتلاشقا قويۇۋېتىپ، باشقىلارنىڭ باغ-ئېتىزلىقىدا ئوتلاشقا يول قويسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرىدىن يا كى ئۆزۈمزارلىقىنىڭ ئەڭ ئېسىل مېۋىسىدىن زىيانى تولەپ بەرسۇن. 6 ئە گەر ئوت كېتىپ، تىكەنلىككە ئوتتىشىپ كېتىپ، ئاندىن ئوۋچىلەرنى، باش تارتىپ پىشقان زىرائەتنى كويدۇرۇپ، پۈتكۈل ئېتىزلىقنى كۆل قىلىۋەتسە، ئۇنداقتا ئوت قويغۇچى بارلىق زىيانى تولەپ بەرسۇن. 7 ئە گەر بىرىسى قوشنىسىغا پۇل يا كى مال-دۇنياسىنى ئامانەت قىلغان بولسا، بۇلار ۋەيدىن ئوغرىلىنىپ كەتسە، شۇنداقلا ئوغرىسى كېپىن تۇتۇلسا، ئۇ ئوغرىلىغىنىنى ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. 8 لېكىن ئوغرىسى تېپىلمىسا، قوي ئىگىسىنىڭ قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تە گكۈ زگەن يا تە گكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. 9 ھەرخىل خىيانەت، ئۇ مەيلى كالا، ئېشەك، قوي، كىيىم-كېچەك بولسۇن، يىتتۈرۈپ قويغان نەرسە بولسۇن، ئۇلار توغرۇلۇق بىر قوشنىسى: «ئەمەلىيەتتە مۇنداق ئىدى» دەپ تالاشقان بولسا، ھەر ئىككىسىنىڭ دەۋاسى ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن؛ ھاكىملار قايىسىغا گۇناھ بېكىتسە، شۇ قوشنىسىغا ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. 10 ئە گەر بىرىسى قوشنىسىغا ئېشەك، كالا، قوي يا كى باشقا بىر چارپايىنى ئامانەت قىلسا، بۇ ئامانەت مېلى كىشى كۆرمەي تۇلۇپ كەتسە، يا كى زەخمىلەنسە، يا كى ھەيدەپ تەستىلىسە، 11 ئۇنداقتا قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تە گكۈ زگەن يا تە گكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر قەسەم ئىچۈرۈلسۇن. مال ئىگىسى بۇ قەسەمنى قوبۇل قىلسۇن، قوشنىسى ئۇنىڭغا تولەم تولەپ بەرمىسۇن. 12 لېكىن مال ئوغرىلانغان بولسا، ئۇ ئىگىسىگە تولەپ بەرسۇن. 13 ئە گەر ئۇنى ۋەھشىي ھايۋان بوغۇپ قويغان بولسا، ئۇ مالنىڭ قالدۇقىنى گۇۋاھلىق ئۈچۈن كۆرسىتىپ، ئۇنى تولەپ بەرمىسۇن بولىدۇ. 14 ئە گەر بىرىسى قوشنىسىدىن بىر ئۇلاغنى ئوتتە ئېلىپ، ئۇلاغ ئىگىسى يوق يەردە زەخمىلەنسە يا كى ئۆلۈپ قالسا، ئوتتە ئالغۇچى تولۇق تولەپ بەرسۇن. 15 لېكىن ئىگىسى نەق مەيدانىدا بولسا، ئوتتە ئالغۇچى تولەپ بەرمىسۇن؛ ئۇلاغ ئىجارىگە ئېلىنغان بولسا، ئالغۇچى تولەم تولىمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنى ئىجارە تولەپ ئە كەلگەن. 16 ئە گەر بىر ئادەم تىنچى ياتلىق بولمىغان بىر قىزنى ئازدۇرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ ۋىلۇقىنى بېرىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالسۇن. 17 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئۇنىڭغا بەرگىلى ئۈنمىسا، زىنا قىلغۇچى پاك قىزلارنىڭ ۋىلۇقىغا باراۋەر كېلىدىغان كۈمۈش پۇلنى تارازىدا تۆلەپ بەرسۇن. 18 جاد ۋۇگەر خوتۇنىنى تىرىك قويمىغىن. 19 ھايۋان بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت ئۇتۇكىز ۋۇگەن ھەربىرى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 20 كىمدە كىم بىردىنبىر پەروەردىگاردىن باشقا ھەرقانداق بۇلاھىغا قۇربانلىق سۇنسا، ھارام دەپ مۇتلەق ھالا كەتكە مەھكۇم قىلىنسۇن. 21 سىلەرمۇ مىسىردا مۇساپىر بولۇپ تۇرغانىكەنسىلەر،

مۇساپىر بولغان كىشنى ھېچ خارلىماڭلار ۋە ياكى ئۇنىڭغا ھېچ زۇلۇم قىلماڭلار. 22 ھەرقانداق تۈل خوتۇن ياكى يېتىم بالىنى خورلىماڭلار. 23 سەن ئۇلارنى ھەرقانداق تەرەپتە خورلىساڭ، ئۇلار ماڭا پەريياد كۆتۈرسە، مەن ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى چوقۇم ئاڭلايمەن؛ 24 شۇنىڭ بىلەن غەزىپىم تۇتىشىپ، سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرىمەن، سىلەرنىڭ خوتۇنلىرىڭلار تۈل قىلىنىپ، بالىلىرىڭلار يېتىم بولۇپ قالىدۇ. 25 ئە گەر سەن مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئىچىدىن ساڭا قوشنا بولغان كەمبەغەللىگە قەرز بە رگەن بولساڭ، ئۇنىڭغا جازاتخورلاردەك مۇئامىلە قىلمىغىن؛ ئۇنىڭدىن تۆسۈم ئالماڭلار. 26 ئە گەر سەن قوشناڭنىڭ چاپىنىنى گىرەۋ ئۈچە ئالغان بولساڭ، كۈن ئولتۇرماستا ئۇنىڭغا ياندۇرۇپ بە ر. 27 چۈنكى چاپىنى ئۇنىڭ بىردىنبىر يېپىنچىسى بولۇپ، بەدىنىنى ياپىدىغان كىيىم شۇدۇر. ئۇ بولمىسا، ئۇ نېمىنى يېپىنىپ ياتىدۇ؟ بۇ سەۋەبتىن ماڭا پەريياد قىلسا، پەريياد نى ئاڭلايمەن؛ چۈنكى مەن شەپقەتلىكتۇرمەن. 28 خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلما، ۋە خەلقىڭنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ قارىغاپ تىللىما. 29 خامىنىڭنىڭ ھوسۇلىنىڭ ئاشقىنىدىن ۋە شاراب-زەيتۇن مېيى كۆچلىكىڭدىن تاشقىنىدىن ماڭا ھەدىيە سۈنۈشنى ھايال قىلمىغىن. سەن ئوغۇللىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ماڭا ئاتىغىن. 30 كالا بىلەن قوينىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنىمۇ ھەم شۇنداق ئاتىغىن؛ تۇنجى بالا يەتتە كۈنگىچە ئانىسى بىلەن بىللە تۇرسۇن؛ ئەمما سە كىزىنچى كۈنى ئۇنى ماڭا ئاتاپ سۈنغىن. 31 سىلەر ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس كىشىلەر بولىسىلەر؛ شۇڭا دالادا يىرتقۇچ ھايۋان تەرىپىدىن بوغۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنى يېمە گىلەر، بەلكى ئۇنى ئىتلارغا تاشلاپ بېرىڭلار.

23

يالغان گەپنى يايمىغىن ۋە يا يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ رەزىل ئادەمگە يان باسمىغىن. 2 تۈپقا ئە گىشىپ رەزىل ئىشتا بولما ياكى دەۋا-دەستۇرلاردا گۇۋاھلىق بە رگەندە تۈپقا ئە گىشىپ ھەققەتنى بۇرمىلىما. 3 كەمبەغەل دەۋا قىلسا، ئۇنىڭغا يان باسما. 4 دۈشمىنىڭنىڭ كالا يا ئېشىكى ئېزىپ كېتىپ، ساڭا ئۇچراپ قالسا، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، ئىگىسىگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بە ر. 5 ئە گەر ساڭا ئۆچ بولغانلىنىڭ ئېشىكى يۈكنى كۆتۈرىلەي دېگەنلىكى ئاستىدا ياتقىنىنى كۆرسەڭ، ئۇنى يارىدەمسىز تاشلىمايلا، بەلكى ئۇنىڭغا يارىدەملىشىپ ئېشىكىنى قۇتۇرۇشۇپ بېرىشىڭ زۆرۈر. 6 ئارا گۈىكى كەمبەغەللىنىڭ دەۋاسىدا ئادالەتنى بۇرمىلىما. 7 ھەرقانداق ساختا ئىشتىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت؛ بىگۇناھ ئادەم بىلەن ھەققانىي ئادەمنى ئۆلتۈرمىگىن؛ چۈنكى مەن رەزىل ئادەمنى ھە رگىز ئادىل دەپ ئاقلىمايمەن. 8 شۇنىڭدەك ھېچقانداق پارا يېمە؛ چۈنكى پارا كۆزنى ئوچۇقلارنى كور قىلىپ، ھەققانىيلارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 9 مۇساپىر كىشىلە رگە زۇلۇم قىلما؛ چۈنكى ئۆز ئۆگلار مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ئۆزغان بولغاچقا، مۇساپىرنىڭ روھىي ھالىنى بىلىسىلە ر. 10 ئالتە يىل ئۆز يېرىڭنى تېرىپ، ھوسۇللىرىنى ئال. 11 لېكىن يەتتىنچى يىلى يە رگە ئارام بېرىپ ئۇنى بوش قوي؛ خەلقىڭنىڭ نامراتلىرى ئۇنىڭدىن يىغىپ يېسۇن، ئۇلاردىن ئاشقىنىنى جانىۋارلىرىڭ ھايۋانلار يېسۇن؛ شۇنداقلا ئۆزۈمزارلىقىڭ بىلەن زەيتۇنزارلىقىڭنىمۇ شۇنداق قىلغىن.

12 ئالتە كۈن ئېچىدە ئۆز ئىشىڭنى ئادا قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۆرۈر. بۇنىڭ بىلەن كالا-ئېشە كلىرىڭ ئارام تاپىدۇ، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى بىلەن مۇساپىر كىشىمۇ ھاردۇقىنى چىقىرىدۇ. 13 مەن ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى كۆزۈڭ بۇلۇپ ئادا قىل؛ باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىنى تىلىڭغا ئالما؛ بۇلار ھە تتا ئاغزىڭغىمۇ چىقمىسۇن. 14 ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئۈچۈن ھېيت تۇتىكۇزغىن. 15 ئالدى بىلەن «پېتىر نان ھېيتى»نى تۇتىكۇز؛ ساڭا ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدىكى بېكىتىلگەن كۈنلەردە يەتتە كۈن پېتىر نان يېگىن، چۈنكى شۇ ئايدا سەن مىسىردىن چىققانىدىڭ. شۇ ھېيتتا ھېچكىشى ئالدىمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 16 سەن ئەجىر قىلىپ تېرىغان ئېتىزدىكى زىرائىتىڭنىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى ئورغاندا «ئۇرما ھېيتى»نى تۇتىكۇز؛ شۇنداقلا سەن ئەجىر سىڭدۈرۈپ يە ردىن ئاخىرقى ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىڭنى يىل ئاخىردا يىغقاندا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى تۇتىكۇز. 17 يىلدا ئۈچ قېتىم ئە ركە كلىرىڭنىڭ ھەممىسى رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولسۇن. 18 سەن ماڭا ئاتالغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى خېمىرتۇرۇچ سىلىنغان نان بىلەن سۈتىمىغىن؛ ھېيت قۇربانلىقىنىڭ يېغىنى بولسا كېچىچە قوندۇرۇپ ئە تىگىچىگە ساقلىما. 19 زېمىنىڭدىكى دەسلەپكى ھوسۇلنىڭ ئەڭ يا خشىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەل. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 20 مانا، مەن بىر پەرىشتىنى يولدا سېنى قوغداپ، مەن ساڭا تەييارلىغان يە رگە ئېلىپ بارسۇن دەپ، ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتەمەن.

21 سەن ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭگە ئاگاھ بول، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال. ئۇنىڭ زىتىغا تە گمە؛ بولمىسا، ئۇ ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى كەچۈرمەيدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدىدۇر. 22 لېكىن ئە گەر سەن ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مېنىڭ بارلىق ۋېيرۇغانلىرىمنا ئەمەل قىلساڭ، مەن دۈشمەنلىرىڭگە دۈشمەن، كۈشەندىلىرىڭگە كۈشەندە بولىمەن. 23 چۈنكى مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا يۈرۈپ، سېنى ئامورىي، ھىتتىي، پەرىزىي، قاناناتىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كىرىدۇ، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن. 24 سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا باش ئۇرۇپ ئىبادەت قىلما ۋە ياكى ئۇلار قىلغاندەك قىلما؛ بەلكى ئۇلارنىڭ [بۇتلىرىنى] ئۆزۈل-كېسىل چېقىۋەت، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى ئۆزۈل-كېسىل كۆزكۈم-تالغان قىلىۋەت؛ 25 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار ئۇ نان بىلەن سۈيۈڭلارنى بەركەتلەيدۇ؛ مەن بارلىق كېسەللىكنى ئارا ڭلاردىن چىقىرىپ تاشلايمەن. 26 بۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭدا يېيدىن ئاجراپ كېتىدىغان ياكى ئۇغماس ھېچىر ئايال ياكى چارپاي بولمايدۇ؛ ئۆمرۈڭنىڭ كۆنلىرىنى تولۇق قىلىمەن. 27 مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ۋەھىمىنى ئەۋەتىمەن، قايىسى تائىپىگە يېقىنلاشساڭ شۇلارنى پارا كەندە قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى كەينىگە ياندۇرۇپ قاچۇرىمەن. 28 ھۈيىلار، قاناناتىيلار ۋە ھىتتىيلارنى ئالدىڭدىن قوغلاپ چىقىرۇۋېتىشكە سېرىق ھەرىلەرنى ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. 29 ئەمما زېمىنىڭ خاراپلىشىپ، دالادا ۋەھشىي ھايۋانلار ئاۋۇپ ساڭا خەۋپ بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن بىر يىلغىچە ھەيدىۋەتمەيمەن، 30 بەلكى سەن ئاۋۇپ، زېمىنى [پۈتۈنلەي] مىراس قىلىپ بولغۇچە، ئاز-ئازدىن ھەيدەپ ئۇرىمەن. 31 سېنىڭ زېمىنىڭنىڭ چېگرىلىرىنى قىزىل دېڭىزدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ دېڭىزىغىچە، شۇنىڭدەك چۆلدىن تارتىپ [ئەفرات] دەرياسىغىچە بېكىتىمەن؛ چۈنكى زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنى ھەيدۇۋېتىپ يېرىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن. 32 سەن ئۇلار بىلەن ۋە ياكى ئىلاھلىرى بىلەن ھېچقانداق بىر ئەھدە تۈزمە. 33 ئۇلارنىڭ سېنى ئالدىمدا گۇناھقا پاتقۇزماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى زېمىنىڭدا قەتئىي ئۇرىغۇزما. چۈنكى مۇبادا سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولساڭ، بۇ ئىش ساڭا ئۇزاق بولىدۇ.

24

ئۇ مۇساغا يەنە: ـ «سەن يېرىپ، ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ھارۇن، ناداب، ئابىھۇنى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقاللىرى ئارىسىدىن يەتمىش ئادەمنى ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىپ، يىراقتا تۇرۇپ سەجدە قىلىڭلار. 2 پەقەت مۇسالا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىن كەلسۇن؛ باشقىلار يېقىن كەلمىسۇن، خەلق ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆستىگە چىقمىسۇن، ـ دېدى. 3 مۇسا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق سۆزلىرى بىلەن ھۆكۈملىرىنى خالايىققا دەپ بەردى؛ پۈتكۈل خالايىق بىر ئاۋازدا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 4 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزىنى خاتىرلەپ بىلىپ، ئەتىسى سەھەر قېرىپ تاغنىڭ تۈۋىدە بىر قۇربانگاھنى ياساپ، شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانى بويىچە ئون ئىككى تاش تۈۋرۈكنى تىكلىدى. 5 يەنە ئىسرائىللارنىڭ بىرنەچچە يىگىتلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلار ھېرىپ پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۇندى، ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىرنەچچە تورپاقنىمۇ سويۇپ سۇندى. 6 ئاندىن مۇسا قاننىڭ يېرىمنى قاچىلارغا قاچىلدىدى، يەنە يېرىمنى قۇربانگاھ ئۈستىگە چاچتى. 7 ئاندىن ئۇ ئەھدىنامىنى قولىغا ئېلىپ، خەلققە ئوقۇپ بەردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سېلىپ، ئىتائەت قىلىمىز! ـ دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قاچىلاردىكى قانىنى ئېلىپ، خەلققە سېپىپ: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىگە ئاساسەن سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر، دېدى. 9 ئاندىن كېيىن مۇسا ۋە ھارۇن، ناداب ۋە ئابىھۇ ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقللىرىدىن يەتمىش ئادەم بىلەن بىللە تاغ ئۈستىگە چىقىشتى. 10 ئۇلار شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى كۆردى؛ ئۇنىڭ ئايىغىنىڭ ئاستىدا خۇددى كۆك ياقۇتتىن ياسالغان نەپىس پايانداردەك، ئاسمان گۈمبىزىدەك سۈپىسۈزۈك بىر جىسىم بار ئىدى. 11 لېكىن ئۇ ئىسرائىللارنىڭ مۆتىۋەرلىرىگە قول تە گكۈزمىدى؛ ئۇلار خۇدانى كۆرۈپ ئۈردى ھەمدە يەپ-ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ تاغ ئۈستىگە، قېشىمغا چىقىپ شۇ يەردە ئۈرغىن. ساڭا ئۇلارغا ئۆگىتىشكە تاش تاختايلارنى، يەنى مەن يېزىپ قويغان قانۇن-ئەمرنى بېرىمەن، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قوپۇپ، يارىدەمچىسى يەشۇئانى ئېلىپ ماڭدى. مۇسا خۇدانىڭ تېغىغا چىقتى. 14 ئۇ ئاۋۋال

ئاقساقللارغا: بىز يىنىپ كەلگۈچە مۇشۇ يەردە بىزنى ساقلاپ تۇرۇڭلار. مانا، ھارۇن بىلەن خۇر سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا قالدۇ؛ ئەگەر بىرسىنىڭ ئىش-دەۋاسى چىقسا، تۆلارنىڭ ئالدىغا بارسۇن، ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن مۇسا تاغنىڭ ئۈستىگە چىقتى ۋە تاغنى بۇلۇت قاپلىدى. **16** پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى سىناي تېغىنىڭ ئۈستىدە توختىدى؛ بۇلۇت ئۇنى ئالتە كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى؛ يەتتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدن مۇسانى چاقىردى؛ **17** پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسىنىڭ قىياپىتى ئىسرائىللارنىڭ كۆز ئالدىدا تاغنىڭ چوققىسىدا ھەممىنى يۇتقۇچى ئوتتەك كۆرۈندى. **18** مۇسا بۇلۇتنىڭ ئىچىگە كىرىپ، تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ كەتتى. مۇسا قىرىق كېچە-كۈندۈز تاغدا تۇردى.

25

پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن، تۆلار ماڭا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كەلتۈرسۈن؛ كىمنىڭ كۆڭلى ھەدىيە سۈنۈشقا خۇش بولسا، ئۇنىڭدىن ماڭا سۈنۈلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى تاپشۇرۇۋېلىڭلار. **3** سىلەر تۆلاردىن تاپشۇرۇۋالىدىغان كۆتۈرمە ھەدىيە: ـ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، **4** كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل رەنگلىك يىپ، كاناپ رەخت، تۈتىت، **5** قىزىل ۋىلغان قوچقارنىڭ تېرىلىرى، دېلفىننىڭ تېرىلىرى، ئاكاتسىيە ياغىچى، **6** چىراغ ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» ۋە خۇشبۇي ئۆچۈن خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەر، **7** ئەفود بىلەن «قوشېن»غا ئورنىتىلىدىغان ئاق ھېقىق ۋە باشقا ئېسىل تاشلار بولسۇن. **8** مېنىڭ ئۆزۈمنى ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن [شۇلارىدىن] ماڭا بىر مۇقەددەس تۇرالغۇنى ياسىسۇن. **9** ئۇنى مەن ساڭا بارلىق كۆرسەتمە-كېچىلىرىنىڭ ئۈلگىسىگا ئاساسەن، يەنى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈلگىسى ۋە بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرىنىڭ ئۈلگىسىگا ۋېتىشىڭلار قىلىپ ياسىغىلار. **10** تۆلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىسۇن. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. **11** سەن ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ئىچى ۋە سىرتىنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. **12** ئۇنىڭغا ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيدۇرۇپ، تۆت چېتىنغىنا بېكىتكىن. بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بولسۇن. **13** سەن ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ **14** ئاندىن ساندۇق تۆلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۈن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئوتكۈزۈپ قويغىن. **15** بالداقلار ھەمىشە ساندۇقتىكى ھالقىدا تۇرسۇن؛ تۆلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلمىسۇن. **16** مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇققا قويغىن. **17** ساندۇقنىڭ [يابقۇچى سۈپىتىدە] سەن ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىغىن. **18** ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىغىن. ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتقىن. **19** بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورنىتىش ئۈچۈن ياسىغىن. ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلىڭلار. **20** كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلەنسۈن، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى ياپسۇن؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلسۇن. **21** سەن كافارەت تەختىنى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇقنىڭ ئىچىگە قويغىن. **22** مەن شۇ يەردە سەن بىلەن كۆرۈشىمەن؛ كافارەت تەختى ئۈستىدە، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى ئىككى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ ساڭا ئىسرائىللارغا يەتكۈزۈشكە تاپشۇرىدىغان بارلىق ئەمرلىرىم توغرىسىدا سۆز قىلىمەن. **23** ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر شىرە ياسىغىن. **24** ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. **25** سەن شىرەنىڭ چۇرىسىگە تۆت ئىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىغىن؛ بۇ لەۋنىڭ چۇرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقار. **26** سەن ئۇ شىرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتقىن. **27** شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئۈتكۈزۈلسۈن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلسۈن. **28** بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ شىرە ئۇلار ئارقىلىق كۆتۈرىلىدۇ. **29** شىرەگە يانداپ لېگەن، قاچا-تەخسە، پىيالە ۋە «شاراب ھەدىيىلىرى»نى چاچىدىغان قەدەھلەرنى ياسىغىن؛ ئۇلارنى ساپ ئالتۇندىن ياسىغىن. **30** مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا تۇرۇشقا سەن شىرەگە ھەمىشە «تەقدىم نان»نى قويغىن. **31** سەن ھەم ساپ ئالتۇندىن بىر چىراغدان ياسىغىن. ئۇ چىراغدان سوقۇپ ياسالسۇن؛ چىراغدانىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچە ۋە چېچەك گۈلىرى پۈتۈن بىر ئالتۇندىن سوقۇلسۇن. **32** چىراغدانىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلسۇن ـ چىراغدانىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، چىراغدانىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلسۇن؛ **33** بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كىلدە غۇنچىسى ۋە چېچەكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شە كىلدە غۇنچىسى ۋە چېچەكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالسۇن. **34** چىراغدانىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شە كىلدە غۇنچىسى ۋە چېچەكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلسۇن. **35** بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە بولسۇن؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستى ھەممىسى شۇنداق بولسۇن. **36** ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالسۇن. **37** سەن چىراغدانىڭ يەتتە چىرىغىنى ياسىغىن؛ چىراغلار ئۇدۇلغا يورۇق چۈشۈرەلىشى ئۈچۈن ئۈستى تەرىپىگە ئورنىتىلسۇن. **38** ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرى ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. **39** چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. **40** ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا ۋىچە بۇلارنى ئېتىبىات بىلەن ياسىغىن.

26

مۇقەددەس چېدىرنى ئون پارچە ۋېۋقتىن ياساتقىن؛ ۋېۋقلار نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنسۈن؛ ئۇنىڭغا كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋىر قولىلارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقارغۇزغىن. **2** ھەربىر ۋېۋقتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر ۋېۋق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. **3** ۋېۋقلارنىڭ بەشى بىر-بىرىگە تۇلانسۇن، قالغان بەش ۋېۋقنىمۇ ھەم بىر-بىرىگە تۇلانسۇن. **4** سەن تۇلاپ چىقلىغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا بىر تەرىپىگە رەڭگى كۈك ئىزمە قادىغىن، شۇنىڭدەك تۇلاپ چىقلىغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگىمۇ ھەم شۇنداق قىلغىن. **5** بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك ئىزمە قادىغىن. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل بولسۇن. **6** مۇقەددەس چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچە ۋېۋقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرغىن.

7 مۇقەددەس چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۈچكە تىۋىتىدىن ۋېۋقلارنى ياسىغىن؛ ۋېۋقتىن ئون بىر پارچە ياسىغىن. **8** ۋېۋقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر ۋېۋقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. **9** ۋېۋقلارنىڭ بەشىنى تۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە ۋېۋقنىمۇ تۇلاپ بىر قىلىپ، ئالتىنىچى ۋېۋقنى ئىككى قات قىلىپ، چېدىرنىڭ ئالدى تەرىپىگە ساڭگىلتىپ قويغىن. **10** سەن بىرىنچى تۇلاپ چىقلىغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى تۇلاپ چىقلىغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن. **11** سەن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن تۇلارنى ئىزمىلە رگە تۇتۇقلۇرۇپ ئىككى چوڭ پارچىنى تۇلاپ قويغىن. **12** لېكىن ۋېۋقنىڭ چېدىرنىڭ كەينىدىن ئېشىپ قالغان قىسمى، يەنى ئېشىپ قالغان يېرىم پارچىسى چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدە ساڭگىلاپ تۇرسۇن. **13** چېدىر ۋېۋقلىرىنىڭ چېدىرنىڭ ۋېيدىن ئارتۇق قىسمى، يەنى ئۇ تەرىپىدىن بىر گەز، بۇ تەرىپىدىن بىر گەز، چېدىرنىڭ ئىككى تەرىپىدىن ساڭگىلاپ، ئۇنى [تولۇق] ياپسۇن. **14** ئۇنىڭدىن باشقا، چېدىرغا قىزىل ۋىلانغان قوچقار تېرىسىدىن ۋېۋۇق ياساپ يايقىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر ۋېۋقنى قاپلىغىن. **15** مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىگىن. **16** ھەربىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. **17** ھەربىر تاختاينىڭ ئىككىدىن ئۇرۇمى بولسۇن، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن. **18** چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن؛ يىگىرمىسىنى جەنۇب تەرىپىگە تىكلىگىن؛ **19** بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تە گلىك

ياسغىن، بىر تاختايىنىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گىلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گىلىك ياسىغىن. **20** شۇنىڭدەك چېدىرنىڭ ئۈدۈل تەرىپىدە، يەنى شىمال تەرىپىدە يىگىرمە تاختاي بولسۇن؛ **21** بۇلارنىڭ قىرىق تە گىلىك كۈمۈشتىن بولسۇن؛ بىر تاختايىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گىلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گىلىك ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن. **22** چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاي ياساپ تىكلىگىن. **23** چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭىغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتقىن. **24** بۇ [بۇلۇڭ تاختايلىرى] ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىنىپ [تاختايلارنى] تۈزۈتۈپ چېتىشتۇرسۇن، ئۈستى بىر ھالقىغا يېكىتىلسۇن. ھەر ئىككىسى شۇنداق قىلىنىپ، ئىككى بۇلۇڭىغا تىكلەنسۇن. **25** ئارقا تەرەپتە سە كىكىز تاختاي بولىدۇ، ئۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تە گىلىگە بولىدۇ؛ بىر تاختايىنىڭ تېگىدە ئىككى تە گىلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ تېگىدە ئىككى تە گىلىك بولىدۇ. **26** بۇنىڭدىن باشقا سەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىغىن؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، **27** چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقتى ياسىغىن. **28** تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئوتتۇرا بالداق بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يېتىدىغان بولسۇن. **29** تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئوتكۈزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. **30** چېدىرنى ساكا تاغدا تاپان قىلىنغان نۇسخا يېچە ياساپ تىكلىگىن. **31** سەن ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇنى چېۋەر قوللار كىرىۋىلارنىڭ سۈرىتىنى نەپىس قىلىپ چۇشۇرۇپ كەشتىلەپ چىقسۇن. **32** ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسالغان ئوت خادىغا ئېسىپ قويغىن. بۇ خادىلار ئالتۇن بىلەن قاپلانسۇن، ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان ئوت تە گىلىكىگە ئورنىتىلسۇن. **33** پەردە چېدىر يوپۇقىدىكى ئىلمە كلە رگە ئېسىلىپ ساڭگىلتىپ قويۇلسۇن؛ ئاندىن ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى شۇ يە رگە كەلتۈرۈپ، پەردىنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن پەردە سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس جاي بىلەن ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بىر ئايرىما پەردە بولسۇن. **34** ئاندىن سەن «كافارەت تەختى»نى ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئوستىگە قويغىن. **35** شىرە بولسا پەردىنىڭ تېشىغا ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن؛ چىراغدانىنى شىرەنىڭ ئۈدۈلىغا، چېدىرنىڭ جەنۇب تەرىپىگە قويغىن؛ شىرەنى شىمال تەرىپىگە قويغىن. **36** بۇنىڭدىن باشقا سەن چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇ كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. **37** بۇ پەردە ئۈچۈن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بەش خادا ياساپ، ئۇلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە بەش دانە تە گىلىكنى مىستىن قويۇپ تەييارلاتقىن.

27

سەن قۇربانگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىغىن. قۇربانگاھ ئوت چاسا بولسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كە گىلىگى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىنسۇن. **2** ئۇنىڭ ئوت بۇرجىكىگە قويۇلىدىغان مۇڭگۈزلىرىنى ياسىغىن؛ مۇڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىغىن. **3** قۇربانگاھنىڭ ياغ [ۋە كۈلنى] ئېلىشقا داسلارنى ياسىغىن؛ ئۇنىڭغا خاس بولغان گۈزجە كلەرنى، كوربالارنى، لاخشىگرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىغىن؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ياساشقا مىس ئىشلەتكىن. **4** قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىغىن، شالانىڭ ئوت بۇرجىكىگە ئوت مىس ھالقا ياساپ يېكىتىپ قويغىن. **5** شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ يېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋە كتىن تۆۋەنرەك ئوتىرىدىغان قىلغىن، شۇنداقتا شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **6** قۇربانگاھقا ئىككى بالداق ياسىغىن؛ ئۇلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بولسۇن، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىغىن. **7** قۇربانگاھنى كۆتۈرگەندە، بالداقلار ئۇنىڭ ئىككى يېنىدا بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھالقىلارغا ئوتكۈزۈپ قويغىن. **8** قۇربانگاھنى تاختايلاردىن ياسىغىن، ئىچى بوش بولسۇن؛ ئۇ تاغدا ساكا ئايان قىلىنغان نۇسخا يېچە [ھۈنەرۋەنلەر] تەيىار قىلسۇن. **9** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىغىن. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى توقۇغىن؛ شۇ تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز بولسۇن. **10** پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تە گىلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز چېلىدىغان پەردە بولسۇن. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تە گىلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. **12** ھويلىنىڭ غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز چېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئون خادىسى ۋە ئون تە گىلىگى بولسۇن. **13** ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كە گىلىگى ئەللىك گەز بولسۇن. **14** بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز چېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گىلىگى بولسۇن. **15** يەنە بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز چېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گىلىگى بولسۇن. **16** ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يىگىرمە گەز چېلىدىغان بىر پەردە قويۇلسۇن؛ پەردە ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گىلىگى بولسۇن. **17** ھويلىنىڭ چۇرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ ئىلمە كلىرى كۈمۈشتىن، تە گىلىرى مىستىن ياسالسۇن. **18** ھويلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كە گىلىگى ھەر ئىككى تەرىپى ئەللىك گەز بولسۇن؛ ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ئىشلەنگەن پەردىنىڭ ئېگىزلىگى بەش گەز قىلىنسۇن؛ خادىلارنىڭ تە گىلىرى مىستىن ياسالسۇن. **19** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرى ھەممىدە بارلىق مىق-قوزۇقلىرى، شۇنداقلا ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن بولسۇن. **20** ـ چىراغنىڭ ھەممىسىنە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن، چىراغقا ئىشلىتىشكە زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى قېشىڭغا كەلتۈرۈشكە ئىسرائىللارنى بۇيرۇغىن. **21** جاماەتچىلىرىنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ تاشقىرىدا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنىڭ يېنىق تۇرغىنىڭ ئىشىدا بولسۇن. بۇ ئىش دەۋردىن-دەۋرگىچە ئىسرائىللارغا ئەبەدىي بىر قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن.

28

سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تۈز قېشىڭغا كەلتۈرگىن؛ ئۇلارنى، يەنى ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامارلارنىڭ مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ينىڭغا كەلتۈرگىن. **2** ئاكاڭ ھارۇننىڭ ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك ئۈچۈن مۇقەددەس كىيىملەرنى تەييارلىغىن. **3** ھارۇننىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئەقىل-پاراسەتنىڭ روھى بىلەن قەلبلىرىنى تولدۇرغان چېۋەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرىگە سۆز قىلىپ، ئۇلارنى ئالاھىدە كىيىملەرنى تىكىشكە بۇيرۇغىن. **4** ئۇلار تىكىدىغان كىيىملەر مۇنۇلاردىن ئىبارەت: ـ بىر قوشىن، بىر ئەفود، بىر تون، كەشتىلەنگەن بىر خالتا كۈڭلەك، بىر سەللە ۋە بىر بەلۋاغ. مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلار ئاكاڭ ھارۇننىڭ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكسۇن. **5** ئۇنىڭغا ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەخت ئىشلىتىلسۇن؛ **6** ئەفودنى ئۇلار ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىدىن تەييارلاپ، چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ [كەشتىلىتىپ] ئىشلەتسۇن. **7** ئەفودنىڭ ئىككى يېشىنى بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىككى دولىسىدا مۇرىلىك تاسما بولسۇن. **8** ئەفودنىڭ ئوستىدىن باغلايدىغان، كەشتىلەنگەن بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنسۇن ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش سىپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار ۋە ئېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالسۇن. **9** ئىككى ئاق ھېقىقىنى تېپىپ، ئۇلارنىڭ ئوستىگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئويدۇرغىن؛ **10** ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىڭ ئالتىسى بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، قالغان ئالتىسى بولسا يەنە بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، ھەممىسى تۇغىلىۋىش تەرتىبى بويىچە پۈتۈلسۇن. **11** خۇددى ياقۇت نەقىشچىلىرى ئىشلىگەندەك، مۇھۇر ئويۇلغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئىككى ياقۇتقا ئويدۇرغىن؛ ئۇلار ئالتۇندىن ياسالغان كۈزلۈكتە يېكىتىلسۇن. **12** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلىتمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا قادىغىنىڭ، شۇنداق بولغاندا، ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە

سۈپىتىدە مۇرىلىرىدە كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 بۇنىڭدىن باشقا، سەن ئالتۇندىن يەنە ئىككى كۆزلۈك ۋە ساپ ئالتۇندىن شوينىدەك ئېشىپ ئېتىلگەن ئىككى زەنجىر ياساتقىن؛ ئاندىن ئېشىلمە زەنجىرلەر كۆزلاۋكلە رگە بېكىتىلسۇن. 15 «ھۆكۈم قوشىنى»نى چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياساتقىن؛ ئۇنى ھەم ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ياسىغان، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىغىن. 16 ئۇ ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىنسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ بولسۇن. 17 ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتقىن: ـ بىرىنچى قاتارغا قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمرەت ئورنىتىلسۇن؛ 18 ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتىبشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس ئورنىتىلسۇن؛ 19 ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۆزاتىس ئورنىتىلسۇن؛ 20 تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئاناراتاش ئورنىتىلسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈك ئىچىگە ئورنىتىلسۇن. 21 بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۆھۈر ئويغانىدەك ھەربىر گۆھەر رگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن يۈتۈلسۇن. 22 قوشىنىغا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىغىن. 23 قوشىنىغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتكىن؛ 24 ئاندىن ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن تۆتكۈزۈپ، 25 ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۇچىنى ئىككى كۆزلاۋكىگە بېكىتىپ، [كۆزلاۋكلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتقىن. 26 يۇنىڭدىن باشقا سەن ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىنىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتكىن؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنسىپ ئىچىگە قادالسۇن. 27 مۇندىن باشقا سەن ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، يەنى ئەفودقا ئۇلىنىدىغان جايىغا يېقىن قىلىپ، كەشتىلەنگەن بەلۋاغىدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتكىن. 28 قوشىنىنىڭ ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋىغىدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىنىنىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قوشىنىنىڭ ھالقىسىنى كۆك شوينا بىلەن ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويغىن. 29 شۇنداق قىلغاندا، ھارۇن مۇقەددەس جايىغا كىرگەندە، ھۆكۈم قوشىنىنى تاقىغاچقا، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە يۈرىكىنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دائىم كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرگەندە، ئۇرىم بىلەن تۇممىم ئۇنىڭ يۈرىكى ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، بۇلارنى ھۆكۈم قوشىنىنىڭ ئىچىگە ئالغىن؛ مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 31 ئەفودنىڭ [ئىچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلغىن. 32 تونىنىڭ باشقا كېيىلىدىغان توشۇكى دەل ئوتتۇرىسىدا بولسۇن؛ ئۇنىڭ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن خۇددى بايكار توقۇغاندەك، ساۋۇتنىڭ ياقىسىغا ئوخشاش چۇرىسىگە پەۋاز چىقىرىلسۇن. 33 ئۇنىڭ ئېتىكىنىڭ چۇرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئاسقىن ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، چۇرىسىدىكى ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويغىن؛ تونىنىڭ ئېتىكىنىگە پۈتكۈل چۇرىسىگە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، يەنە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار... بېكىتىلسۇن. 35 ھارۇن خىزمەت قىلغان ۋاقتىدا شۇ تونىنى كىيىسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بارغاندا، يەنى مۇقەددەس جايىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرىپ-چىققاندا ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ-دە، ئۇ تۈلۈمدىن ئامان قالىدۇ. 36 ئاندىن كېيىن سەن ساپ ئالتۇندىن نەپىس بىر ئۇتۇغاتنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۈر رگە نەقىشلەنگەندەك: «پەرۋەردىگارنا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ۋىيغىن؛ 37 ئۇنى كۆك رەڭلىك يىپ بىلەن سەللىسىگە چىگگىن؛ ئۇ سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە تاقالسۇن؛ 38 ئۇ ھارۇننىڭ پېشانىسىدە تۇرسۇن. بۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ مۇقەددەس قىلىپ كەلتۈرگەن بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرىگە چاپلاشقان گۇناھلارنى تۈز ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ھەدىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن ئوتۇغات ھەمىشە ئۇنىڭ پېشانىسىگە تاقاقلىق تۇرسۇن. 39 يۇنىڭدىن باشقا ئاق كاناپ رەختتىن بىر كۆكلەك توقۇغىن، شۇنىڭدەك كاناپ رەختتىن توقۇلغان بىر سەللە تەيارلىغىن؛ كەشتىلەنگەن بىر بەلۋاغ ياسىغىن. 40 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا خالىتا كۆكلەك كەلەرنى تىككىن؛ ئۇلارغىمۇ بەلۋاغلارنى تەييارلا، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تىككىن؛ بۇلار ئۇلارغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك بولسۇن. 41 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا كىيدۈرگىن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسىھلەپ، ماڭا مۇقەددەدىس قىلىپ ئايرىغىن. 42 ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرىنىڭ يېپىق تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا كاناپ رەختتىن تامبال ئەتىۋرگىن؛ ئۇ بىلىدىن يوتىسىغىچە يېپىپ تۇرسۇن. 43 ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە يا كى مۇقەددەدىس جايدا خىزمەتتە بولۇش ئۈچۈن قۇربانگاھقا يېقىنلاشقاندا، ئۇلار گۈناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن [تامبالنى] كىيۋالسۇن. بۇ ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى نەسىللىرى ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن.

29 ئۇلارنىڭ ماڭا مۇقەددەدىس قىلىنىپ، كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن مۇنداق ئىشنى ئادا قىلىشىڭ كېرەك: ـ سەن بىر ياش ئە رگەك قوچاق بىلەن ئىككى قوچقارنى تاللا (ھەممىسى بىجىرىم بولسۇن) 2 ھەمدە پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۇرۇلگەن پېتىر توقاچ ۋە زەيتۇن مېيى سۈرتۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلارنى تەيارلا، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇغداي ئۇنىدىن قىلغىن؛ 3 نانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر سېۋەتكە سىلىپ، سېۋەتنى، تورپاقنى ۋە ئىككى قوچقارنى بىللە ھەدىيە قىلىپ كەلتۈرگىن. 4 سەن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 5 ئاندىن كىيىملىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ھارۇننىڭ خالىتا كۆكلەك، ئەفود تونى ۋە ئەفودنى كىيدۈرگىن، قوشىنىنى تاقىغىن؛ ئاندىن بېلىگە ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋىغىنى باغلىغىن. 6 بېشىغا سەللىنى ۋىۋگەپ، سەللىگە مۇقەددەدىس ئوتۇغاتنى تاقاپ قويغىن. 7 ئاندىن مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ، بېشىغا قويۇپ ئۇنى مەسىھلىگىن. 8 ئاندىن سەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا خالىتا كۆكلەك كەلەرنى كىيدۈرگىن؛ 9 ئۇلارغا، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەلۋاغلارنى باغلاپ، ئېگىز بۆكلەرنى كىيدۈرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەبەدىي بەلگىلىمە يېنىچە، كاھىنلىق خىزمىتى ئۇلارنىڭكى بولىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى خۇداغا مۇقەددەدىس قىلىپ ئايرىپ تەيىنلىگىن. 10 — سەن تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگىن؛ ئېلىپ كەلگىنىڭدە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن. 11 ئاندىن سەن بۇ تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يېنىدا بوغۇزلىغىن؛ 12 تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ بارمىقىڭ بىلەن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈرتۈپ، قالغان قاننىڭ ھەممىسىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويغىن. 13 ئىچ قارىنى ۋىۋگەپ تۇرغان بارلىق مايىنى، شۇنداقلا جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايىنى ئاجراتىپ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. 14 تورپاقنىڭ گۈشى، تېرىسى ۋە تېزىكىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇنتا كۆيدۈرۈۋەتكىن؛ بۇ گۈناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 15 ئاندىن سەن قوچقارلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ 16 ئاندىن سەن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ، ئۇنىڭ قېنىدىن قوربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. 17 قوچقارنى پارچىلاپ، ئۇنىڭ ئىچ قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى ۋىۋىپ، ئۇلارنى گۈش پارچىلىرى ۋە باشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، 18 پۈتۈن قوچقارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ـ ئوت ئارقىلىق سۈنۈلدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي يەتكۈزىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. 19 كېيىن سەن ئىككىنچى قوچقارنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن. 20 ئاندىن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ قېنىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇلارنىڭ ئوڭ قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىغا سۇ رەڭىپ قويغىن؛ قالغان قاننى قوربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. 21 ئاندىن قوربانگاھ ئۈستىدىكى قاندىن ۋە مەسىھلەش مېيىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭ كىيىملىرىگە، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگىمۇ سەپكىن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ۋە ئۇنىڭ كىيىملىرى، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەدىس قىلىنغان بولىدۇ. 22 ئاندىن سەن قوچقارنىڭ مېيى، قويرۇق مېيى، ئىچ قارىنى ۋىۋگەپ تۇرغان بارلىق مايى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى

چاۋا ماي، ئىككى بۇرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۆستىدىكى مايىنى چىقار ھەمدە ئوڭ تارقا پۇتىنى ئالغىن ـ (چۈنكى بۇ قوچقار كاھىنلىققا تىكىلەش [قۇربانلىقىغا ئاتالغان] قوچقاردۇر) ـ 23 — يۇنىڭىدىن باشقا سەن يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قويۇلغان پېتىر نان سېۋىتىدىن بىر گىردىنى، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچتىن بىرنى ۋە پېتىر ھەمەمك نادىن بىرنى ئېلىپ، 24 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇننىڭ قوللىرىغا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا قويۇپ، ئۇلارنى «پۇلا كۆتىما ھەدىيە» سۈپىتىدە يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆتەرگىن. 25 ئاندىن سەن بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ، يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، قۇربانگاھتىكى كويدۇرمە قۇربانلىقىنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كويدۇرگىن. بۇ ئوت تارقىلىق يەرۋەردىگارغا سۈنۈلغان ھەدىيە بولىدۇ. 26 سەن ھارۇننى كاھىنلىققا تىكىلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ توشىنى ئېلىپ «پۇلا كۆتىما ھەدىيە» سۈپىتىدە يەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۇلا كۆتەرگىن، بۇ سېپىنىڭ ئۈلۈشۈڭ بولىدۇ. 27 شۇنىڭدەك، سەن كاھىنلىققا تىكىلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ «پۇلا كۆتىما ھەدىيە» سۈپىتىدە پۇلا كۆتىلىغان توشى بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېگىز كۆتۈرۈپ پۇلا كۆتىلىغان ئارقا پۇتىنى، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان شۇ ئۈلۈشلەرنى «مۇقەددەس» دەپ ئېلىپ بېكىتكىن. 28 شۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسىلەر ئەبەدىي بەلگىلىمە بويىچە ئىسرائىللار تەرىپىدىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان ئىنىسۋە بولىدۇ، چۈنكى ئۇ كۆتۈرمە ھەدىيەدۇر. بۇلار ئىسرائىللار تەرىپىدىن سۈنۈلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن ئېلىپ چىقىلىپ، ئۇلارنىڭ يەرۋەردىگارغا ئاتاپ «ئېگىز كۆتۈرگەن ھەدىيە»سى ھېسابلىنىپ، «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. 29 ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىگە كېيىن ئوغۇللىرى ۋارىسلىق قىلىدۇ. ئۇلار مەسىھلىنىپ، كاھىنلىققا تەيىنلەنگەندە شۇ كىيىملەرنى كىيىشۈن. 30 ئوغۇللىرىنىڭ قايىسىسى ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاھىن بولسا، جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىدە خىزمەتتە كىرىشكەندە، بۇ كىيىملەرنى ئۈدا يەتتە كۈن كىيىپ يۈرسۈن. 31 سەن كاھىنلىققا تىكىلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنىڭ گۈشىنى مۇقەددەس جايدا پىشۇرغىن؛ 32 ئاندىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ گۈشى بىلەن سېۋەتتىكى نانلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا يېيىشۈن؛ 33 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كاھىنلىققا تەيىنلىنىشىدە خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغاندا كافارەتكە ئىشلىتىلگەن نەرسىلەرنى يېيىشۈن، لېكىن بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، يات كىشى ئۇنىڭدىن ھېچىمىنى يېمىسۈن. 34 ئەگەر كاھىنلىققا تىكىلەش قۇربانلىق گۈشىدىن يا كى نادىن ئەتىگەنگە ئازراق ئېشىپ قالسا، ئېشىپ قالغانىنى ئوتتا كويدۇرۇۋەت؛ بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، ھېچكىم ئۇنىڭدىن يېسە بولمايدۇ. 35 سەن شۇ تەرىقىدە ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى توغرىسىدا ۋېرۇغنىمىنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈرۈپ، ئۈدا يەتتە كۈنگىچە ئۇلارنى كاھىنلىققا تىكىلەش ۋەزىپىسىنى ئادا قىلغىن. 36 ھەر كۈنى كافارەت قىلىنىشقا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر توپاقنى سۇنغىن. قۇربانگاھنىڭ ئۆزىنى گۇناھتىن پاك قىلىشقا ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرگىن، مۇقەددەس قىلىنسۇن دەپ، ئۇنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھلىگىن. 37 يەتتە كۈنگىچە سەن قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى مۇقەددەس قىلغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا تەككەن ھەممە نەرسە مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. 38 مانا، قۇربانگاھتا ھەمىشە سۈندىغانلىرىڭ مۇنۇلار: ـ ھەر كۈنى بىر ياشلىق ئىككى قوزا قۇربانلىق قىلىنسۇن. 39 بىرنى ئەتىگەندە، يەنە بىرنى گۈگۈمدا قۇربانلىق قىلىپ سۇنغىن. 40 بىرىنچى قوزا بىلەن بىرگە زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىننىڭ تۆتتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن بۇغداي ئۈندىن [ئەفاھنىڭ] ئۈندىن بىرى ۋە يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتتىن بىر ھىن شاراب قۇشۇپ سۇنۇلسۇن. 41 ئىككىنچى قوزىنى گۈگۈمدا سۇنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنلىك قۇربانلىقىنىڭكىدەك، خۇشبۇي بولۇشى ئۈچۈن ئوت تارقىلىق يەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيە بىلەن قوشۇپ سۇنغىن. 42 شۇ تەرىقىدە بۇ كويدۇرمە قۇربانلىق نەسىلدىن-نەسىلگە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا يەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇتۇكىزۇلۇپ دائىملىق قۇربانلىق بولسۇن؛ مەن [يەرۋەردىگار] شۇ يەردە سەلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، سەن بىلەن سۆزلىشىمەن. 43 شۇنىڭدەك مەن شۇ يەردە ئىسرائىللار بىلەن ئۇچرىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاي مېنىڭ شان-شەرىپىم بىلەن مۇقەددەس قىلىنىدۇ. 44 مەن جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى ئۆزۈمگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلىمەن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ ئۆزۈمگە كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشقا ئايرىپ مۇقەددەس قىلىمەن. 45 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 46 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇداسى يەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگاردۇرمەن.

30 سەن يەنە خۇشبۇي ياندۇرۇش ئۈچۈن بىر خۇشبۇيگاھنى ياسىتىن؛ ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تەييارلىغىن. 2 ئۇ تۆت چاسا، ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولسۇن. ئۇنىڭ [تۆت بۇرچىكىدىكى] مۇڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالسۇن. 3 سەن ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۇڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتقىن؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۈرىسىگە ئالتۇندىن گىرۇۋەك چىقارغىن. 4 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۇۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتكىن؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۈدۈلۈۋۈدۈل يېكىتكىن. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. 6 خۇشبۇيگاھنى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىغا، يەنى مەن سەن بىلەن كۆرۈشىدىغان جاي بولغان ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنىڭ ئۈدۈلىغا قويغىن. 7 ھارۇن شۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇي ئەترنى ياندۇرسۇن؛ ھەر كۈنى ئەتىگەنلىكى چىراغلارنى پەرلىگلى كەلگەندە، خۇشبۇيلارنى ياندۇرسۇن. 8 شۇنىڭدەك ھارۇن گۈزگىمدا چىراغلارنى تەزىپ ياققاندا، خۇشبۇي ياندۇرسۇن. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەسىلدىن-نەسىلگە خۇشبۇي ھەمىشە ئۈچۈرۈلۈپ يېنىق بولىدۇ. 9 سەلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە نە ھېچقانداق غەيرىي خۇشبۇي ياندۇرماڭلار، نە كويدۇرمە قۇربانلىق نە ئاشلىق ھەدىيە سۇنماڭلار، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچقانداق شاراب ھەدىيەنى تۆكمەڭلار. 10 ھەر يىلدا ھارۇن بىر قېتىم [خۇشبۇيگاھنىڭ] مۇڭگۈزلىرىگە كافارەت كەلتۈرسۇن؛ ھەر قېتىم كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن. نەسىلدىن-نەسىلگە شۇنداق قىلىڭلار؛ بۇ [خۇشبۇيگاھ] پەرۋەردىگارنا «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلىنىدىغان نەرسىلەرنىڭ قاتارىدىندۇر. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 12 سەن ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سانىغىنىڭدا، ئۇلارنىڭ سانلىشى ۋەجىدىن ئارىسىغا بالا يېتىپمەت كەلمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنى سانىغىنىڭدا ھەربىر ئادەم ئۆز جېنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كافارەت پۇلى تاپشۇرسۇن. 13 رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بىرىشى كېرەك بولغىنى شۇكى، ھەربىرى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئوچىمىدا بىرلىكى بويىچە يېرىم شە كەل بەرسۇن (بىر شە كەل يىگىرمە گىراھقا باراۋەر كېلىدۇ). بۇ يېرىم شە كەل پەرۋەردىگارغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. 14 رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەر، يەنى يىگىرمە ياش يا كى ئۇنىڭدىن چوڭلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى بەرسۇن. 15 ئۆز جېنىڭلارغا كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كۆتۈرمە ھەدىيە بەرگىنىڭلاردا باي كىشى يېرىم شە كەلدىن ئارتۇق بەرمىسۇن، كەمبەغەل كىشىمۇ يېرىم شە كەلدىن كەم بەرمىسۇن. 16 سەن ئىسرائىللاردىن شۇ كافارەت پۇلىنى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىگە بېغىشلاپ ئىشلەتكىن؛ ئۇ پۇل ئىسرائىللارغا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئەسلەتمە سۈپىتىدە جىنىگلارغا كافارەت كەلتۈرىدىغان بولىدۇ. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 18 سەن ۋېزىنۇشقا ئىشلىتىشكە مىستىن [يوغان] بىر داس ۋە ئۇنىڭغا مىستىن بىر تەگلىك ياسىتىن؛ ئۇنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىچىگە سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. 19 ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭدىكى سۇ بىلەن پۇت-قوللىرىنى يۇيسۇن. 20 ئۇلار جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ئۇلەسلىكى ئۈچۈن سۇ بىلەن ئۆزىنى ۋېزىشى كېرەك؛ ئۇلار خىزمەت قىلىش ئۈچۈن، قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ پەرۋەردىگارغا ئوت تارقىلىق تاتىلىدىغان قۇربانلىق سۇنماقچى بولغىنىدىمۇ، شۇنداق قىلسۇن. 21 ئۇلار ئۇلەسلىكى ئۈچۈن پۇت-قوللىرىنى يۇيسۇن؛ بۇ ئىش ئۇلارغا، يەنى ئۆزى ۋە ئۇنىڭ نەسىلىرى ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 23 سەن ھەممىدن ئېسىل خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەردىن يەيارلا، يەنى مۇرمە كىكى سۈيۈقلۇقىدىن بەش يۈز شە كەل، دارچىندىن ئىككى يۈز ئەللىك شە كەل، ئېگىردىن ئىككى يۈز ئەللىك شە كەل، 24 قوۋزاقدارچىندىن بەش يۈز شە كەل

ئېلىپ (بۇ تۆچلىمىلەر مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچلىم بىرلىكى يېنچە بولسۇن) ۋە زەيتۇن مېيىدىنمۇ بىر ھىن تەيارلا؛ **25** بۇ دورا-دەرمە كەلەر بىلەن مەسىھ قىلىش ئۈچۈن بىر مۇقەددەس ماي ـ ئەترىچى چىقارغانىدەك بىر خۇشبۇي ماي چىقارغۇزغىن. بۇ «مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى» بولىدۇ. **26** سەن ئۆنىڭ بىلەن جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنى، **27** شىرە ۋە ئۆنىڭ بارلىق قاچا-قۇچلىرىنى، چىراغدان ۋە ئۆنىڭ ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، **28** كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۆنىڭ ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۆنىڭ تە گلىكىنى مەسىھلىگىن؛ **29** سەن شۇ تەرزدە ئۇلارنى «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا مۇقەددەس قىلغىن. ئۇلارغا تە گكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ «مۇقەددەس» ھېسابلىنىدۇ. **30** ھارۇن بىلەن ئۆنىڭ ئوغۇللىرىنى بولسا ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىنە بولۇشى ئۈچۈن مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلغىن. **31** ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئېيتقىن: ـ بۇ ماي ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى بولىدۇ. **32** ئۇنى ئادەمنىڭ بەدىنىگە قۇيسا بولمايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۆنىڭغا ئوخشايدىغان يا كى تە ركىبى ئوخشىشىدىغان ھېچقانداق مايلارنى ياسىما گلار. ئۇ مۇقەددەس بولغىنى ئۈچۈن سىلە رگىمۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **33** كىمكى تە ركىبى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان ماي تە گشىسە، يا كى ئۇنى ئېلىپ يات بىرسىگە سۈرسە، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەر، يەنى خۇشبۇي يېلىم، دېڭىز قۇلۇلىسى مېيى، ئاق دېڭىزقاي ۋە ساپ مەستىكى تەيارلىغىن. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش مىقداردا بولسۇن؛ **35** خۇددى ئەترىچى ماي چىقارغانغا ئوخشاش، ئۇلارنى تە گشەپ خۇشبۇي ياسىغىن؛ ئۇ تۇزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس بولغان پۇراقلىق ئەتىر بولىدۇ. **36** سەن ئۇنىڭدىن ئازراق ئېلىپ، تالقاندەك ئۇيدان ئېزىپ، جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۆۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئۈدۈلىغا، يەنى مەن سىلەر بىلەن كۆرۈشىدىغان جايىنىڭ ئالدىغا قويغىن. بۇ سىلە رگە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا ھېسابلانسۇن. **37** سىلەر ياسىغان بۇ خۇشبۇيلىنىڭ رېتسىپى بىلەن ئۆز ۋۇجۇدلىرىڭلارغىمۇ ئوخشاش بىر خۇشبۇينى ياسىۋالسا گلار بولمايدۇ. ئۇ ساڭا نىسبەتەن ئېيتقاندا پەرۋەردىگارغا خاس قىلىنغان مۇقەددەس بولىدۇ. **38** كىمكى ئۆنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن ئۆنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان ھەرقانداق بىر خۇشبۇينى ياسىسا، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلانسۇن.

31

پەرۋەردىگار خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **2** مانا، مەن ئۆزۈم يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىردىم؛ **3** ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، **4** تۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان، يەنى تاللۇن، كۆزمۇش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، **5** ياقۇتلارنى كېسىپ-ئۈيالايدىغان، ئۇلارنى زىننەت ۋېيىملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارنى نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدىم. **6** شۇنىڭدەك مانا، مەن يەنە دان قەبىلىسىدىن ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنى ئۇنىڭغا يارىدەمچىلىككە تەيىنلىدىم، شۇنداقلا مەن ساڭا ۋېيرۇغان ھەممە نەرسىلەرنى ياسىسۇن دەپ، بارلىق پەم-پاراسەتلىك كىشىكەرنىڭ كۆزگىگە تېخىمۇ تەقىل-پاراسەت ئاتا قىلدىم؛ **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنى، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى، چېدىرنىڭ ھەممە ئەسۋابلىرىنى، **8** شىرە بىلەن ئۆنىڭ قاچا-قۇچلىرىنى، ساپ ئالتۇندىن ياسىلىدىغان چىراغدان بىلەن ئۆنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، **9** كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى بىلەن ئۆنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن ئۆنىڭ تە گلىكىنى ياسىيالايدىغان، **10** خىزمەت كىيىملىرى، يەنى كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى ۋە ئۆنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى توقۇيالايدىغان، **11** مەسىھلەش مېيى ۋە مۇقەددەس جايغا تەيارلىنىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كەلەردىن خۇشبۇينى ياسىيالايدىغان بولدى. مەن ساڭا ئەمر قىلغىنىم يېنچە ئۇلار بارلىق ئىشنى بەجا كەلتۈرىدۇ. **12** پەرۋەردىگار مۇساغا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **13** سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ ئۇلارغا: ـ «سىلەر مېنىڭ شاباتلىرىمنى چوقۇم تۇتۇڭلار؛ چۈنكى بۇلار سىلەرنىڭ ئۆز ۋۇجۇدلىرىڭلار پاك-مۇقەددەس قىلغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرا كاللىرىدىكى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ. **14** شاباتلار كۇنى سىلە رگە مۇقەددەس قىلىپ بېكىتىلگىنى ئۈچۈن، ئۇنى تۇتۇڭلار، كىمكى ئۇنى بۇزسا، ئۇلۇم جازاسىغا تارتىلىپلا بولمايدۇ، بەرھەق، كىمكى ئۇ كۇنىدە ھەرقانداق ئىشنى قىلسا، ئۇز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن. **15** ئالتە كۇن ئىچىدە ئىش قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۇن بولۇپ، ئارام ئالىدىغان شاباتلار كۇنى بولىدۇ؛ كىمكى شاباتلار كۇنىدە بىرەر ئىش قىلسا، ئۇلۇم جازاسىغا تارتىلىپلا بولمايدۇ. **16** ئىسرائىللار شاباتلار كۇننى تۇتۇشى كېرەك؛ ئۇلار ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە ئۇنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە تۇتسۇن. **17** بۇ مەن بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەبەدىي بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالتە كۇن ئىچىدە ئاسمان بىلەن زېمىننى يارىتىپ، يەتتىنچى كۇنىدە ئارام ئېلىپ راھەت تاپقانىدى»». ـ دېگىن. **18** خۇدا سىنايى تېغىدا مۇساغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئىككى ھۆكۈم-گۆۋاھلىق تاختىيىنى ئۇنىڭغا تاپشۇردى. تاختايلار تاشتىن بولۇپ، [سۆزلەر] خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن ئۇلارغا پۈتۈلگەندى.

32

خەلق مۇسانىڭ تاغدىن چۈشمەي ھايال بولۇپ قالغىنىنى كۆرۈپ، ھارۇننىڭ قېشىغا يىغىلىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ، بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭىدىغان بىر ئىلاھ ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن مېنى بولدۇ. **32** ئۇنى ئادەمنىڭ بەدىنىگە قۇيسا بولمايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان يا كى تە ركىبى ئوخشىشىدىغان مىقداردا بولسۇن؛ **35** خۇددى ئەترىچى ماي چىقارغانغا ئوخشاش، ئۇلارنى تە گشەپ خۇشبۇي ياسىغىن؛ ئۇ تۇزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس بولغىنى ئۈچۈن سىلە رگىمۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **33** كىمكى تە ركىبى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان ماي تە گشىسە، يا كى ئۇنى ئېلىپ يات بىرسىگە سۈرسە، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن خۇشبۇي دورا-دەرمە كەلەر، يەنى خۇشبۇي يېلىم، دېڭىز قۇلۇلىسى مېيى، ئاق دېڭىزقاي ۋە ساپ مەستىكى تەيارلىغىن. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش مىقداردا بولسۇن؛ **35** خۇددى ئەترىچى ماي چىقارغانغا ئوخشاش، ئۇلارنى تە گشەپ خۇشبۇي ياسىغىن؛ ئۇ تۇزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس بولغىنى ئۈچۈن سىلە رگىمۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **33** كىمكى تە ركىبى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان ماي تە گشىسە، يا كى ئۇنى ئېلىپ يات بىرسىگە سۈرسە، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن

كۆتۈرگەن چۈقان-سۈرەنلىرىنى، ۋارقىراشلىرىنى ئاكلاپ مۇساغا: ـ چېدىرگاھدىن جەكىنىڭ خىتابى چىقىۋاتىدۇ، دېدى. **18** لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئاكىلىنىۋاتقان ئاۋاز نە نۇسرەت تەنتەنىسى ئەمەس، نە مەغلۇبىيەتنىڭ پەريادى ئەمەس، بەلكى ناخشا-كۈي ساداسى! ـ دېدى. **19** مۇسا چېدىرگاھقا يېقىن كېلىپ، موزاينى ۋە جامائەتنىڭ تۇسسۇلغا چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ شۇنداق دەرغەزەپ بولدىكى، تاختايلارنى قولىدىن تاشلاپ تاغنىڭ تۈۋىدە چېقىۋەتتى. **20** ئاندىن ئۇلار ياسىغان موزاينى ئوتقا سېلىپ كويدۇرۇپ، ئۇنى يانجىپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ، سۇ ئۈستىگە چېچىپ ئىسرائىللارنى ئىچىشكە مەجبۇرلىدى. **21** ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: سەن ئۇلارنى شۇنچە ئېغىر گۇناھقا پاتقۇزغۇدەك، مۇشۇ خەلق ساڭا نېمە قىلدى؟ ـ دېدى. **22** ھارۇن جاۋاب بېرىپ: ـ خوجامنىڭ غەزەپ-ئاچچىقى تۇتاشمىغاي! بۇ خەلقنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ زەزىلىككە مايىل ئىكەنلىكىنى ئۆبدان بىلىسەن. **23** ئۇلار ماڭا: ـ «بىز گە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭىدىغان بىر ئىلاھنى ياساپ بەرگىن؛ چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن شۇ ئادەمگە نېمە بولغىنىنى بىلمەيمىز»، دېدى. **24** مەن ئۇلارغا: «كىمدە ئالتۇن بولسا شۇنى چىقىرىپ بەرسۇن» دېسەم، ئۇلار ماڭا تاپشۇرۇپ بەردى؛ مەن ئۇنى ئوتقا تاشلىۋىدىم، مانا، بۇ موزاي چىقتى، ـ دېدى. **25** مۇسا خەلقنىڭ قانداقسىگە تەزگىنسىز بولۇپ كەتكەنلىكىنى كۆردى؛ چۈنكى ھارۇن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا مەسخىرە ئوبيېكتى بولۇشقا ئۇز مەيلىگە قويۇۋەتكەنىدى. **26** مۇسا چېدىرگاھنىڭ كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ: ـ كىمكى پەرۋەردىگارنىڭ تەرىپىدە بولسا مېنىڭ يېنىمغا كەلسۇن! ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ قېشىغا يىغىلدى. **27** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەربىر كىشى ئۇز قىلىچىنى يانپىشىغا ئېسىپ، چېدىرگاھنىڭ ئىچىگە كىرىپ، بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگىچە كېزىپ يۈرۈپ، ھەربىرى ئۇز قېرىندىشىنى، ئۇز دوست-بۇرادىرىنى، ئۇز قوشنىسىنى ئولتۇرسۇن!» ـ دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مۇسانىڭ ئېيتۇغىنى ۋىجچە ئىش كۆردى؛ شۇ كۈنى خەلقنىڭ ئىچىدىن ئۈچ مىڭ كىشى ئولتۇرۇلدى. **29** ئاندىن مۇسا: ـ ھەربىرىگلار بۇگۈن ئۇز ۋۇجۇدلارنى پەرۋەردىگارنا خاس بولۇشقا تاتىدىگلار؛ چۈنكى ھەربىرىگلار ھەتتا ئۇز ئوغۇلۇگلار ھەم قېرىندىشىگلارنىڭ ئۈستىدىگلار، شۇنىڭ بىلەن بۇگۈن بەخت-بەركەتنى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈرد ۋۇگلار، دېدى. **30** ئەتسى مۇسا خەلققە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرۇەقە ناھايىتى ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلدىگلار. ئەمدى مانا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقىمەن، گۇناھىگلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرەلەيمىكىن، ـ دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ: ـ ھەي...! بۇ خەلق دەرۇەقە ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۇزلىرىگە ئالتۇندىن ئىلاھلارنى ياساپتۇ! **32** لېكىن ئەمدى سەن ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ئەپۇ قىلىشقا ئۇنىغايسەن...، ئۇنىمىساڭ، ئىسىمىمنى ئۇزۇڭ يازغان دەپتىرىڭدىن ئۆچۈرۈۋۈەتكىن! ـ دېدى. **33** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋاب بېرىپ: ـ كىمكى مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتىنى ئۇز دەپتىرىمدىن ئۆچۈرۈۋۈىسەن. **34** ئەمدى سەن بېرىپ، مەن ساڭا ئېيتقان جايغا خەلقنى باشلاپ بارغىن. مانا، مېنىڭ پەرشتەم ئالدىڭدا ماڭىدۇ. لېكىن ئۇلارغا جازا بېرىدىغان كۈنۈم كەلگەندە، ئۇلارغا گۇناھى ئۈچۈن جازا بېرىمەن، دېدى. **35** بۇ سۈزدىن كېيىن پەرۋەردىگار خەلقنىڭ ھارۇننىڭ قولى بىلەن موزاينى قېيۇۋۇرۇپ ياساتقىنى ئۈچۈن ئۇلارنى ۋابا بىلەن جازالىدى.

33

پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۆزۈڭ مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كەلگەن خەلق بىلەن بىللە مۇشۇ يەردىن كېتىپ: «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنغا بارغىن. **2** شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالدىڭدا بىر پەرشتە ئەۋەتىپ، قاناناني، ئامورىي، ھىتتىي، پەرىززىيلەرنى، ھۇۋي بىلەن يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، **3** سېنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۆرىدىغان زېمىنغا كەلتۈرىمەن. چۈنكى سىلەر ۋىنى قاتتىق بىر خەلق بولغاچقا، يولدا سىلەرنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكىم ئۈچۈن، ئۆزۈم سىلەرنىڭ ئارا ئاڭلاردا بولۇپ، شۇ [زېمىنغا] بىللە چىقمايمەن، ـ دېدى. **4** خالايىق بۇ قاتتىق سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۆمۈپ ھېچقايسىسى ئۈز زىنىنەتلىرىنى تاقىمىدى. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا: «[پەرۋەردىگار]: ـ سىلەر ۋىنى قاتتىق بىر خەلق ئىكەنسىلەر، ئە گەر مەن پەرۋەردىگار ئارا ئاڭلارغا چىقىپ بىر دەققىلا ئۈرسام، سىلەرنى يوقىتىۋەتكەن بولاتتىم. ئەمدى سىلەر ئۈز ئۈگلارىڭىزنى زىبۇ-زىننەتلەرنى ئېلىۋېتىڭلار، شۇ چاغدا مەن سىلە رگە نېمە قىلىدىغىنىمنى بىلىمەن، دېدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېگەنىدى. **6** شۇڭا ئىسرائىللار ھورەب تېغىدىن ئايرىلىپلا زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۈزلىرىدىن ئېلىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۈز چېدىرىنى ئېلىپ، ئۇنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا، چېدىرگاھدىن نېرىراق بىر جايغا تىكىپ، ئۇنى «كۈرۈشۈش چېدىرى» دەپ ئاتىدى. كىمكى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ، يول سورىماقچى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىدىكى «كۈرۈشۈش چېدىرى»غا باراتتى. **8** شۇنداق بولاتتىكى، ھەر قېتىم مۇسا چېدىرغا چىقسا، پۈتكۈل خالايىق قوپۇپ، ھەربىرى ئۈز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرە تۇرۇپ، مۇسا چېدىرغا كىرىپ بولغۇچە ئۇنىڭ كەينىدىن قارىشىپ تۇراتتى. **9** ئاندىن مۇسا ھەر قېتىم چېدىرغا كىرىپ كەتسە شۇنداق بولاتتىكى، بۇلۇت تۈۋرۈكى چۈشۈپ، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن سۆزلىشەتتى. **10** پۈتكۈل خالايىق بۇلۇت تۈۋرۈكىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختىغىنىنى كۆرەتتى؛ ئۇنى كۆرگىنىدە خەلقنىڭ ھەممىسى قوپۇپ، ھەربىرى ئۈز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۈرۈپ سەجدە قىلىشاتتى. **11** شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن كىشىلەر ئۈز دوست-بۇرادىرى بىلەن سۆزلەشكەندەك، يۈزمۈيۈز سۆزلىشەتتى. ئاندىن مۇسا چېدىرگاھقا يېنىپ كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولغان نۇنىنىڭ ئوغلى يەھۇشا دېگەن ياش يىگىت چېدىرنىڭ ئىچىدىن چىقمايتتى. **12** مۇسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، سەن دائىم ماڭا: «بۇ خەلقنى ئېلىپ چىققىن» دەپ كەلدىڭ؛ لېكىن ئۈزۈڭ ماڭا: «مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ ئوتۇيمەن»، ۋە شۇنىڭدەك «نەزىرىم ئالدىدا ئىلتىپات تاپتىڭ» دېگەن بولساڭمۇ، سەن مېنىڭ بىلەن بىرگە كىمنى ئەۋەتىدىغىنىڭنى ماڭا ئايان قىلمىدىڭ. **13** ئە گەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۈزۈمنىڭ سېنى تونۇشۇم ئۈچۈن، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپىۋېرىشىم ئۈچۈن ماڭا ئۈز يولۇڭنى ئايان قىلغايسەن، مانا، بۇ خەلقنىڭ ئۈز خەلقىڭ بولغىنىنى نەزىرىڭدە ئۇنتۇغايسەن! ـ دېدى. **14** ئۇ جاۋاب بېرىپ: مەن ئۈزۈم [سەن] بىللە بىللە بېرىپ، ساڭا ئارام ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. **15** مۇسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئە گەر سەن ئۈزۈڭ [بىز] بىلەن بىللە ماڭمىساڭ، بىزنى بۇ يەردىن چىقارمىغايسەن؛ **16** چۈنكى، مەن ۋە خەلقىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمىز ئېنىدىن بىلىنىدۇ؟ ئەجەبا، ئۈزۈڭنىڭ بىز بىلەن بىللە ماڭغىنىڭدىن بىلىنىمەمدۇ؟ شۇ سەۋەبتىن مەن ۋە خەلقىڭ يەر يۈزىدىكى ھەربىر تائىپىلەردىن ئالاھىدە پەرقلەنمەمدۇق؟! ـ دېدى. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مۇشۇ ئىلتىجايىڭنىمۇ ئىجابەت قىلىمەن؛ چۈنكى سەن نەزىرىمدە ئىلتىپات تاپتىڭ ۋە مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ ئوتۇيمەن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا: ـ ئۈز شان-شەرىپىڭنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن، ـ دېدى. **19** [پەرۋەردىگار]: ـ ئۈزۈمنىڭ پۈتكۈل مېھرىبانلىقىمنى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدىن ئوتكۈزىمەن ۋە ئالدىڭدا «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلايمەن. كىمگە شاپائەت قىلماقچى بولسام شۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىمەن، كىمگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتمەكچى بولسام، شۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىمەن، دېدى. **20** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن يۈزۈمنى كۆرەلەيسەن؛ چۈنكى ھېچ ئادەمزات مېنى كۆرسە تىرىك قالمايدۇ، دېدى. **21** ئاندىن پەرۋەردىگار: ـ مانا، ينىمدا بىر جاي باردۇر، سەن شۇ يەردىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە تۇرغىن. **22** مېنىڭ شان-شەرىپىم ئۆتىدىغان ۋاقىتتا، شۇنداق بولىدۇكى، مەن سېنى شۇ قورام تاشنىڭ يېرىقىدا تۇرغۇزۇپ، مەن ئۆتۈپ بولغۇچە سېنى قولۇم بىلەن يېپىپ تۇرىمەن. **23** ئاندىن قولۇمنى تارتىۋالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ ئارقا تەرىپىمنى كۆرىسەن، لېكىن يۈزۈم كۆرۈنمەيدۇ، ـ دېدى.

34

پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تۈزۈلۈك ئاچۇن تاشتىن ئىككى تاختايىنى يونۇپ كەل؛ مەن بۇ تاختايلارغا سەن ئىلگىرى چىقىۋەتكەن تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يېزىپ قويىمەن. **2** سەن ئەتە ئەتىگەنگىچە تەييار بولۇپ، سەھەردە سىناي تېغىغا چىقىپ، شۇ يەردە تاغنىڭ چوققىسىدا مېنىڭ ئالدىمدا ھازىر بولغىن. **3** لېكىن ھېچ كىشى سەن بىلەن بىللە چىقمىسۇن ۋە ياكى تاغنىڭ ھېچ يېردە باشقا ئادەم كۆرۈنمىسۇن، قوي-كاللارمۇ تاغنىڭ ئۈۋىدە ئوتلىمىسۇن، ـ دېدى. **4** مۇسا ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تاشتىن ئىككى تاختايىنى يونۇپ، ئە تىسى تاڭ سەھەر قوپۇپ، بۇ ئىككى تاش تاختايىنى قولىدا ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيرۇغىنى ۋىجچە سىناي تېغىغا چىقتى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار بۇلۇتتا چۈشۈپ، شۇ يەردە مۇسانىڭ قېشىدا تۇرۇپ، «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلىدى. **6**

پەرۋەردىگار ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۇتۇپ: ـ «پەرۋەردىگار، پەرۋەردىگار، رەھىمدىل ۋە مېھىر-شەپقەتلىكتۇر، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، شاپائەت بىلەن ۋاپاسىز كەڭ تە كۆيدۈر، 7 مىڭلىغان-ئون مىڭلىغانلارغا رەھىم-شاپائەت كۆرسىتىپ، قەبىھلىك، ئاسىيلىق ۋە گۇناھنى كەچۈرگۈچىدۇر؛ لېكىن ئۇ گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدىغان، بەلكى ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگىچە، شۇنداقلا ئۈچىنچى ۋە تۆتىنچى ئەۋلادىغىچە يۈكلەيدىغان [تە كۆيدۈر]» ـ دەپ جاكارلىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا دەرھال يە رگە باش قويۇپ سەجدە قىلىپ: ـ 9 ـ ئەي رەب، ئە گەر مەن راستتىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇنداقتا ئى رەب، ئارىمىزدا بىز بىلەن ماكىغايسەن؛ چۈنكى بۇ خەلق دەۋرۈقە يوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر؛ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىزنى ۋە گۇناھىمىزنى كەچۈرگەيسەن، بىزنى ئۆز مىراسىڭ بولۇشقا قويۇل قىلغايسەن! ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇساغا: ـ مانا، مەن بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ سېنىڭ بارلىق خەلقىڭ ئالدىدا پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ ھېچبىر جايىدا ياكى ھېچبىر ئەل ئارىسدا قىلىنىپ باقمىغان مۇجىزىلەرنى يارىتىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئارىسدا بولغان خەلقىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ [كارامەت] ئەمەلىنى كۆرىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ سىلە رگە قىلىدىغان ئەمەلىم دەرۋەقە دەھشەتلىك ئىش بولىدۇ. 11 مەن بۈگۈن ساڭا تاپىلايدىغان ئەمرلىرىمنى تۇتقىن؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئامورىي، قانائانىي، ھىتتىي، پەرىزىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىمەن. 12 ئەمدى ھېرى بولغىنىڭ، سەن باردىغان زېمىندا تۈرۈۋاتقانلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشۈڭ مۇمكىن؛ ئاندىن ئۇلار ئىلاھلىرىنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ بۇزۇلۇپچىلىق قىلىپ، ئىلاھلىرىغا قۇربانلىقلار ئوتكۈزگىنىدە، سىلەرنى چاقىرسا ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىدىن يەپ كېتىشىڭلار مۇمكىن؛ 16 سەن شۇنداقلا يەنە ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئوغۇللىرىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىشىڭ مۇمكىن؛ ئۇ قىزلار ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ بۇزۇلۇپچىلىق قىلغىنىدا، ئۇلار ئوغۇللىرىڭنىمۇ ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئارقىسىدىن ماكىغۇزۇپ، بۇزۇلۇپچىلىق قىلدۇرۇشى مۇمكىن. 17 ئۆزۈڭ ئۈچۈن ھېچقانداق قۇيما بۇتلارنى ياسىتمىغىن. 18 پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتۈگىلار، مېنىڭ ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا يەتتە كۈن پېتىر نان يە گىلار. چۈنكى سىلەر ئابىب ئېيىدا مىسىردن چىققانسىلەر. 19 بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى مېنىڭكى بولىدۇ؛ چارپاي مالىلىرىڭنىڭ ئېچىدىن دەسلەپ تۇغۇلغان ئە رىكە كلەر، كالا بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكى بولسۇن. 20 لېكىن ئېشە كلەرنىڭ تۇنجى تەخەيلىرىنىڭ ئورنىغا قوزا بىلەن بەدەل تولىشىڭ لازىم بولىدۇ. ئە گەر ئورنىغا [قوزا] بەرمىسەڭ، تەخەيلىنىڭ يوينى سۇندۇرۇۋۇەتكىن. تۇنجى ئوغۇللىرىڭنى بولسا، ئۇلارغا بەدەل تۆلەپ قايتۇرۇۋال. ھېچكىم مېنىڭ ھۇزۇرۇمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 21 سەن ئالتە كۈن ئېچىدە ئىش-ئەمەلىڭنى قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر؛ يەر ھەيدەش ۋاقتى بولسۇن، ئورما ۋاقتى بولسۇن، ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر. 22 يېڭى بۇغداينىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى تەبرىكلەيدىغان «ھەپتىلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار، يىلنىڭ ئاخىرىدا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار. 23 سېنىڭ ھەربىر ئە رىكىڭ كىشىلىرىڭ يىلدا ئۈچ قېتىم ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر بولسۇن. 24 چۈنكى مەن ئائىپىلەرنى ئالدىڭدىن ھەيدۈپتىپ، چېگرالىرىڭنى كېڭەيتىمەن؛ بىرىنكىدەك سەن يىلدا ئۈچ قېتىم پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىغا ھازىر بولۇشقا چىقىپ بارساڭ، ھېچكىم يېرىڭگە كۆز قىرىنى سالمايدۇ. 25 ماڭا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى بولدۇرۇلغان نان بىلەن بىللە سۈتمىغىن؛ ياكى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ گۈشىنى ئەتىگە قالدۇرما. 26 زېمىنىڭنىڭ دەسلەپكى ھوسۇلىدىن تۇنجى مەھسۇلاتلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ ئاتا. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 27 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بۇ سۆزلەرنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن يېزىۋالغىن؛ چۈنكى مەن مۇشۇ سۆزلەرنى ئاساس قىلىپ سەن بىلەن ۋە ئىسرائىل بىلەن ئەھدە باغلىدىم، دېدى. 28 ئۇ ۋاقىتتا مۇسا شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردى؛ ئۇ ھېچنەرسە يېمىدى، ھېچ سۇ ئىچمىدى. ئۇ يەردە [پەرۋەردىگار] تاختايلارغا ئەھدىنىڭ سۆزلىرى بولغان ئون ئەمرنى پۈتتى. 29 مۇسا سىناي تېغىدن چۈشكىنىدە شۇنداق بولدىكى (ئۇ تاغدىن چۈشكىنىدە ئىككى ھۆكۈم-گۆۋاھلىق تاختىنى ئۇنىڭ قولىدا ئىدى)، ئۇزۇنىڭ [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلىشىكىنى ئۇچۇن يۈزىنىڭ پارقىراپ كەتكىنىنى بىلمەيتتى. 30 ئەمدى ھارۇن ۋە بارلىق ئىسرائىللار مۇسانى كۆردى، مانا، ئۇنىڭ يۈز تېرىسى پارقىراپ تۇراتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا يېقىن بېرىشتىن قورقۇشتى. 31 لېكىن مۇسا ئۇلارنى چاقىرىۋىدى، ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ بارلىق باشلىرى يېنىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مۇسا ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى. 32 شۇنىڭدىن كېيىن، بارلىق ئىسرائىللار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مۇسا پەرۋەردىگار ئۇنىڭگە سىناي تېغىدا سۆز قىلغىنىدا تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلەرنى ئۇلارغا تاپىلىدى. 33 مۇسا ئۇلارغا دەيدىغىنىنى دەپ ئۈگەتتى. ئۇ [سۆزلىگەندە] يۈزىگە بىر چۈمپەردە تارتۇالغانىدى؛ 34 قاچانلىقى مۇسا پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلىشىشكە ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرسە، چۈمپەردىنى ئېلىۋېتەتتى، تاكى ئۇ يېنىپ چىققۇچە شۇنداق بولاتتى؛ يېنىپ چىققاندا ئۇنىڭگە نېمە تاپىلانغان بولسا، شۇنى ئىسرائىللارغا ئېيتىپ بېرەتتى. 35 ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈز تېرىسىنىڭ پارقىراپ تۇرغىنىنى كۆرەتتى؛ شۇڭا مۇسا يەنە تاكى پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلەشكىلى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرگۈچە يۈزىگە چۈمپەردە تارتۇالاتتى.

35 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار سىلە رگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئەمرلەر مۇنۇلاردۇر: ـ 2 ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك كۈنى بولسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى سىلە رگە نىسبەتەن مۇقەددەس بىر كۈن بولۇپ، پەرۋەردىگارغا تاتالغان ئارام ئالىدىغان شابات كۈنى بولسۇن. ھە ركىم شۇ كۈندە ئىش-ئەمگەك قىلسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 3 شابات كۈندە بارلىق ئۆزالغۇلىرىڭلاردا ھە رگىز ئوت قالىماڭلار، ـ دېدى. 4 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار يۈيرۇغان ئەمر مانا شۇنۇڭ: ـ 5 ئۆزۈڭلارنىڭ تاراڭلاردىن پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرۈڭلار؛ كۆڭلى خالىغانلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىنى كەلتۈرسۇن: يەنى تاللىتۇن، كۈمۈش، مىس، 6 كۆك، سوسۇن ۋە قىزىل يىپ، ئاق كىتاپ رەخت، توچكە تۇتىتى، 7 قىزىل ۋەيالغان قوچقار تېرىسى، دېلفىن تېرىسى، ئاكاتسىيە ياغىچى، 8 چىراغدان ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» بىلەن خۇشبۇيۇي ئۆچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كلەر، 9 ئەفودقا ھەم قوشىنغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىق ۋە باشقا ياقۇتلارنى كەلتۈرۈڭلار». 10 ـ «ئارا كلاردىكى بارلىق ماھىر ئوستىلار كېلىپ پەرۋەردىگار يۈيرۇغانلىرىڭ ھەممىسىنى ياساپ بەرسۇن: 11 ـ [مۇقەددەس] چېدىر بىلەن ئۇنىڭ ئېچىگى ۋە تاشقى يېپۇقلىرىنى، ئىلغۇلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى ۋە بۇلارنىڭ تە گىلكىلىرىنى، 12 ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، «ئىلىرما پەردە-يېپۇق»نى، 13 شىرە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قوچىلىرىنى ۋە «تەقدىم نانلىرى»نى، 14 يوروقلۇق ئۈچۈن ياسالغان چىراغدان ۋە ئۇنىڭ تەسۋالىلىرىنى، ئۇنىڭ چىراغلىرى ۋە چىراغ مېيىنى، 15 خۇشبۇيگاھ ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، دورا-دەرمە كلەردىن ئىشلەنگەن خۇشبۇيىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى «ئىشىك پەردىسى»نى، 16 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، بالداقلىرىنى ۋە بارلىق تەسۋالىلىرىنى، يۈيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تە گىلكىنى، 17 ھويلىنىڭ پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گىلكىلىرى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردىنى، 18 چېدىرنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، ھويلىنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، شۇنداقلا بارلىق تانىلىرىنى، 19 توقۇلىدىغان كىيىملەر، يەنى مۇقەددەس جايىنىڭ خىزمىتىگە كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىنى ھەم ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كىيىملىرىنى تەييار قىلسۇن». 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسانىڭ يىنىدىن چىقىپ كېتىشتى. 21 ئاندىن كۆڭلى تارتقانلارنىڭ ھەربىرى، روھى ئۆزلىرىگە تۇرتكە بولغانلارنىڭ ھەربىرى كېلىپ، جامائەت چېدىرىنى ياساشقا، شۇنداقلا چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق سەرەنجامىلارنى ياساشقا ۋە مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكىشكە پەرۋەردىگارغا تاتالغان «يۇلۇ كلاتما ھەدىيە»نى كەلتۈرگىلى تۇردى. 22 ئۇلار ئەرلەرمۇ، ئايالارمۇ كېلىپ، سۈنۈشقا كۆڭلى خۇش بولغانلارنىڭ ھەربىرى ھەدىيە كەلتۈرۈپ، بۇلاپكا، زىرە-ھالقا، ئۈزۈك،

زۇننار-بىلەزۇك قاتارلىق ھەرخىل ئالتۇن ۋېزىملارنى ئېلىپ كەلدى؛ ئالتۇنىنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ بېرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا سۈندى. **23** كىمدە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەختى، توچكە تۈتى، قىزىل ۋىلغان قوچقار تېرىسى ۋە دىلبغىن تېرىسى بولسا، شۇلارنى ئېلىپ كېلىشتى. **24** كۈمۈش يا مىستىن كۆتۈرمە ھەدىيە كەلتۈرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى شۇنى پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلىپ سۈندى. كىمدە چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ھەرخىل سەرەمجانلارغا يارىغۇدەك ئاكاتسىيە ياغچىق بولسا، ئۇنى ئېلىپ كەلدى. **25** قولى چېۋەر ئايالىلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوللىرى بىلەن ئېگىرىپ، شۇ ئېگىرگەن يىپ ۋە رەختلەرنى، يەنى كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەختلەرنى كەلتۈردى، **26** شۇنىڭدەك كۆڭۈل قوزغالغان ئايالىلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرنى ئىشلىتىپ ئوچكە تۈتىدىن يىپ ئېگىرىشتى. **27** ئەمىرلەر ئەفود ۋە قوشىنىغا ئورنىتىلىدىغان ھېقىملار ۋە ياقۇتلارنى، **28** دورا-دەرمە كەلەرنى، چىراغتا ۋە مەسىھەلەش مېيىغا ئىشلىتىلىدىغان زەيتۇن مېيىنى، خۇشبۇيغا ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمە كەلەرنى كەلتۈردى. **29** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋېرۇغان ئىشلارنىڭ ھەرقايىسىغا بىر نەرسە بېرىشكە كۆڭۈلى تارتقان بولسا، ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن ھەربىرى شۇنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىختىيارىي ھەدىيە بەردى. **30** ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، پەرۋەردىگار يەھۇدا قەبىلىسىدىن خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرىپ، **31** ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، **32** ئۇنى تورلۇك-تورلۇك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان ـ ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، **33** ياقۇتلارنى كېسىپ-ۋىيالايدىغان، زىننەت ۋېزىملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدى. **34** ئۇ يەنە ئۇنىڭ كۆڭلىگە، شۇنىڭدەك ھەم دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنىڭ كۆڭلىگە [ياشقىلارغا] ھۈنەر ئۆگىتىش نىيەت-ئىستىكىنى سېلىپ، **35** ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى دانالىق-ھېكمەت بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇلارنى ھەرخىل نەققاشلىق-ئۆيمچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر قىلىپ، كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەخت بىلەن كەشتىچىلىك قىلىشقا ھەمدە بايكارلىققا ئىقتىدارلىق قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنىڭ ۋە ھەرخىل لايىھىلەش ئىشلىرىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان بولدى.

36

شۇنىڭ بىلەن بەزالەل ۋە ئوھولىيابلار، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار مۇقەددەس چېدىر ياساشنىڭ ھەرخىل ئىشلىرىغا كېرەك بولغان دانالىق-ھېكمەت ۋە ئەقىل-پاراسەتنى ئاتا قىلغان ماھىر ئوستىلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارغا قوشۇلۇپ، شۇ ئىشنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يېتىپ ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ». **2** شۇ ۋاقىتتا مۇسا بەزالەل ۋە ئوھولىيابنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار دانالىق-ھېكمەت بىلەن كۆڭۈللىرىنى تولدۇرغان، كۆڭلى تۈرتىنى شۇ ئىشنى قىلىشقا قاتنىشىشقا دالالەت قىلغان بارلىق ھۈنەرۋەن-كاسىپلارنى چاقىرىپ يىغدى. **3** ئۇلار كېلىپ مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا ئۆتنىڭ ئىش-خىزمەتلىرىگە كېرەك كىلىك سەرەمجانلارنى ياساشقا ئىسرائىللار ئېلىپ كەلتۈرگەن بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەرنى مۇسادىن تاپشۇرۇۋالدى. ئىسرائىل خەلقى يەنىلا تۆز مەيلى بىلەن ھەر كۈنى ئەتىگىنى مۇساغا ئىختىيارىي ھەدىيە كەلتۈرۈپ تۇراتتى. **4** ئاندىن مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشلىرىنى قىلىۋاتقان ئوستىلارنىڭ ھەممىسى قولىدىكى ئىشنى قويۇپ قويۇپ كېلىپ، **5** مۇساغا: ـ خەلقنىڭ ئېلىپ كەلگىنى پەرۋەردىگار بەرگە قىلىشقا ۋېرۇغان ئىشنى پۈتكۈزۈشكە ئېھتىياج بولغىنىدىن كۆپ ئېشىپ كەتتى! ـ دېيىشتى. **6** ئاندىن مۇسا ئەمر قىلىپ، پۈتكۈل چېدىرگاھ ۋېچە: «مانا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھېچكىم مۇقەددەس چېدىرنى ياساش ئۈچۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە يەنە ھېچقانداق نەرسە تەييارلاپ كەلمىسۇن!» دەپ جاكارلاتتى. بۇنىڭ بىلەن كۆپچىلىك ھەدىيەلەر كەلتۈرۈشتىن توختىتىلدى. **7** چۈنكى ئۇلار تەييارلىغان ماتېريالىمۇ پۈتكۈل قۇرۇلۇش ئىشىغا يېتەتتى، ھەتتا ئېشىپ قالاتتى. **8** مۇقەددەس چېدىرنىڭ قۇرۇلۇش ئىشنى قىلىۋاتقان ئوستىلارنىڭ ھەربىرى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى، ئۇنى كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ، كەشتىلەپ چىقاردى. **36** ئۇنى ئېسىشقا ئۈچ تۈۋە ئاكاتسىيە ياغچىدىن تۈت خادا ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ئۇلارنىڭ ئىلمە كىلىرى ئالتۇندىن ياسالدى؛ خادىلارغا ئۈچ كۈمۈشتىن تۈت تە گىلكىنى قويۇپ ياسىدى. **37** ئۈچ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نەپىس توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى، ئۇنى كەشتىچىگە كەشتىلەتتى. **38** ئۇ يەنە بۇ پەردىنىڭ بەش خادىسىنى ئىلمە كىلىرى بىلەن قوشۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىنى ۋە بالداقلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇلارنىڭ بەش تە گىلكى مىستىن ياسالدى.

ھەربىر ۋېۋقىنىڭ ئۆزۈنلۈقى يىگىرمە سەككىز گەز، كە گىلكى تۈت گەز بولۇپ، ھەربىر ۋېۋق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. **10** [پەزالەل] ۋېۋقلارنىڭ بەشىنى بىر-بىرىگە ئۇلىدى، قالغان بەش ۋېۋقنىمۇ ھەم بىر-بىرىگە ئۇلىدى. **11** ئۇ ئۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىنىڭ بىر تەرىپىگە رەڭگى كۈك ئىزمىلەرنى قادىدى، شۇنىڭدەك ئۇلاپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگىمۇ شۇنداق قىلدى. **12** بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك ئىزمە قادىدى. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۆدۈلۈئۆدۈل قىلىندى. **13** مۇقەددەس چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇ ئالتۇندىن ئەللىك ئىلمە ياساپ، ئىككى پارچە ۋېۋقنى شۇ ئىلمەلەر بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇردى. **14** ئۇ مۇقەددەس چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئوچكە تۈتىدىن ۋېۋقلارنى ياسىدى؛ ۋېۋقتىن ئون بىر پارچە ياسىدى. **15** ۋېۋقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئوتتۇز گەز، كە گىلكى تۈت گەز بولۇپ، ئون بىر ۋېۋقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. **16** ۋېۋقلارنىڭ بەشىنى ئۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە ۋېۋقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلدى. **17** ئۇ بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى. **18** ئۇ چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويدى. **19** ئۇ بۇنىڭدىن باشقا چېدىرنا قىزىل ۋىلغان قوچقار تېرىسىدىن ۋېۋق ياساپ ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دىلبغىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر ۋېۋقنى قاپلىدى. **20** ئۇ مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياساپ تىكلىدى. **21** ھەربىر تاختايىنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئون گەز، كە گىلكى بىر يېرىم گەز قىلىندى. **22** ھەربىر تاختايىنىڭ ئىككىدىن تۈرۈمى بار ئىدى، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى؛ ئۇ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى. **23** ئۇ چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى؛ يىگىرمىسى جەنۇب تەرىپكە ئورنىتىلدى؛ **24** ئۇ بۇ يىگىرمە تاختايىنىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تە گىلىك ياسىدى؛ بىر تاختايىنىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گىلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تە گىلكىنى ياسىدى. **25** شۇنىڭدەك ئۇ چېدىرنىڭ ئۈدۈل تەرىپىگە، يەنى شىمال تەرىپىگە يىگىرمە تاختاي ياسىدى، **26** شۇنداقلا بۇلارنىڭ قىرىق تە گىلكىنى كۈمۈشتىن ياسىدى؛ بىر تاختايىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گىلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تە گىلىك ئورۇنلاشتۇرۇلدى. **27** چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرىپكە ئالتە تاختايىنى ياساپ ئورناتتى. **28** ئۇ چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭىغا ئىككى تاختايىنى ياساپ ئورناتتى. **29** بۇ بۇلۇڭلۇق تاختايلىرى ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىپ [تاختايلارنى] ئۈزۈتارا چېتىشتۇردى، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلدى. ئۇ ھەر ئىككىسىنى شۇنداق ياساپ، ئىككى بۇلۇڭىغا ئورناتتى. **30** شۇ ئىككىلاشقىمۇ ئۇ تەرىپىدە سەككىز تاختاي بولدى، ئۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تە گىلىكى بار ئىدى؛ بىر تاختايىنىڭ تېگىدە ئىككى تە گىلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ تېگىدە ئىككى تە گىلىك بار ئىدى. **31** بۇنىڭدىن باشقا ئۇ ئاكاتسىيە ياغچىدىن بالداق ياسىدى؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، **32** چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغىمۇ بەش بالداقنى ياسىدى. **33** ئۇ تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىدىكى ئوتتۇرا بالداقنى بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يەتكۈزۈپ ياسىدى. **34** ئۇ تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۈتكۈزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **35** ئۇ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى؛ ئۇنى كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ، كەشتىلەپ چىقتى. **9**

37 ئاندىن بەزالەل تەھدە ساندۇقنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياسىدى، تۆنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئىككى يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. **2** ئۇ تۆنىڭ ئىچى ۋە سىرتىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، تۆنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. **3** ئۇ تۆنىڭ تۆرتۈن ئالتۇندىن تۆرت هالقا قۇيۇپ، تۆلارنى تۆنىڭ تۆرت چىتىغا بېكىتتى؛ بىر تەرىپىگە ئىككى هالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى هالقا بېكىتتى. **4** ئۇ هەم ئاكاتسىيە ياغچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، هەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ **5** ئاندىن ساندۇق تۆلار تارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى هالقىلىرىدىن ئوتكۈزۈپ قويدى. **6** ئۇ [ساندۇقنىڭ يايقۇچى سۇپىتىدە] ئالتۇندىن ئۆزۈنلۈقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىدى. **7** ئۇ ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىدى، تۆلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتتى؛ **8** بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورناتتى. ئۇ ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلدى. **9** كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلىنىپ، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۆنى يېپىپ تۇراتتى، كېرۇبلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلدى. **10** ئۇ هەم شىرەنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياسىدى؛ تۆنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. **11** ئۇ ئۆنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، تۆنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. **12** ئۇ شىرەنىڭ چۆرىسىگە تۆرت تىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىدى، بۇ لەۋنىڭ چۆرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقاردى. **13** ئۇ شىرە گە ئالتۇندىن تۆرت هالقا ياساپ، بۇ هالقىلارنى شىرەنىڭ تۆرت بۇرجىكىدىكى چىتىققا ئورناتتى. **14** شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئوتكۈزۈلسۇن دەپ، هالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلدى. **15** شىرە ئۆچۈن ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ شىرە تۆلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى. **16** ئۇ شىرەنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلىدىغان بارلىق ۋېژىملارنى، يەنى لېگەنلىرىنى، قاچا-قۇچا تەخسىلىرىنى، [«شاراب هەدىيەلىرى»نى] قۇيىدىغان قەدەھ ۋە پىيالىلەرنىڭ هەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **17** ئۇ هەم چىراغدانىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى؛ چىراغدانىنى سوقۇپ ياسىدى؛ چىراغدانىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچىلىرى ۋە گۈللىرى بىر پۈتۈن ئالتۇندىن سوقۇلىدى. **18** چىراغدانىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلدى ـ چىراغدانىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، ئۈنىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلدى؛ **19** بىر يېنىدىكى هەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى، يەنە بىر يېنىدىكى هەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ هەممىسى شۇنداق ياسالدى. **20** چىراغدانىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆرت قەدەھ چىقىرىلدى. **21** بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە ياسالغاندىن، چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستىنىڭ هەممىسى شۇنداق ئىدى. **22** ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى هەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالدى. **23** ئۇ چىراغدانىڭ يەتتە چىرىغىنى، شۇنداقلا ئۈنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **24** ئۇ چىراغدان ۋە ئۈنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **25** ئۇ يەنە خۇشبۇيگاهنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياسىدى. ئۈنىڭ ئۆزۈنلۈقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولۇپ، تۆرت چاسا قىلىپ ياسالدى؛ [تۆرت بۇرجىكىدىكى] مۇئگىزلەر ئۈنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالدى. **26** ئۇ ئۆنى، يەنى ئۈنىڭ ئۈستىنى، تۆرت ئەتراپىنى هەم مۇئگىزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۈنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. **27** ئۈنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى هالقا ياساپ، ئۈنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتتى؛ تۆلارنى ئىككى يېنىغا ئۈدۈلۈتۈدۈل بېكىتتى. خۇشبۇيگاهنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سىلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاهنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇردى. **28** ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **29** ئۇ هەم مۇقەددەس مەسىھىلەش مېيىنى ياسىدى، ئاندىن ئەترىچى چىقارغاندەك دورا-دەرمە كەلەرنى تەڭشەپ ساپ خۇشبۇيىنى ياسىدى.

38 ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. قۇربانگاه تۆت چاسا بولۇپ، ئۆزۈنلۈقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىندى. **2** ئۇ تۆنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قۇيۇلىدىغان مۇئگىزلىرىنى ياسىدى؛ مۇئگىزلىرى قۇربانگاه بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى. قۇربانگاهنى مىس بىلەن قاپلىدى. **3** ئۇ قۇربانگاهنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ـ تۆنىڭغا خاس بولغان داسلارنى، گۈرجە كەلەرنى، كورىلارنى، لاختىگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىدى؛ تۆنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مىستىن ياسىدى. **4** قۇربانگاه ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىدى؛ شالانى قۇربانگاهنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋەكتىن تۆۋەنرەك تۇربىدىغان قىلدى؛ شالا قۇربانگاهنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا ئىدى. **5** ئۇ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە بالداقلار ئوتكۈزۈلىدىغان تۆت مىس هالقىنى قۇيۇپ ياسىدى. **6** ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، تۆلارنى مىس بىلەن قاپلىدى. **7** ئاندىن ئۇ قۇربانگاهنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن بالداقلارنى قۇربانگاهنىڭ ئىككى يېنىدىكى هالقىلارغا ئوتكۈزۈپ قويدى. ئۇ قۇربانگاهنى تاختايلاردىن، ئىچىنى بوش قىلىپ ياسىدى. **8** ئۇ يەنە ۋېيۇنۇش دېسىنى مىستىن، ئۈنىڭ ئە گىلىكىنىمۇ مىستىن ياسىدى؛ ئۇ بۇلارنى «كۆرۈشۈش چېدىرى»نىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولغان ئايالىلارنىڭ مىس ئەينە كلىرىدىن ياسىدى. **9** ئاندىن ئۇ چېدىرنىڭ هويلىسىنىمۇ ياسىدى. هويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى ياسىدى؛ ئۈنىڭ ئۈزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. **10** پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندىدى. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۈزۈنلۈقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندىدى. **12** شۇنىڭغا ئوخشاش غەرب تەرىپىدە ئۈزۈنلۈقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى؛ پەردىلەرنى ئېسىشقا ئون خادا ۋە خادىلارنىڭ ئون تە گلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى. **13** هويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كە گلىكى ئەللىك گەز ئىدى. **14** بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۈنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گلىكى بار ئىدى. **15** يەنە بىر تەرىپىدىمۇ ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۈنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تە گلىكى بار ئىدى. **16** هويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنىڭ هەممىسى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن تىكىلگەنىدى. **17** هويلىنىڭ چۆرىسىدىكى هەممە خادىلارنىڭ تە گلىكى مىستىن، تۆلارنىڭ ئىلمە كلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى؛ خادىلارنىڭ باشلىرىمۇ كۈمۈشتىن قاپلانغانىدى. هويلىنىڭ چۆرىسىدىكى هەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى. **18** هويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچىلار تەرىپىدىن كەشتىلەندى؛ ئۈنىڭ ئۈزۈنلۈقى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى هويلىدىكى پەردىلەرنىڭ ئېگىزلىكىگە ئوخشاش بولۇپ بەش گەز ئىدى. **19** ئۈنىڭ تۆت خادىسى بىلەن مىستىن ياسالغان تۆت تە گلىكى بار ئىدى؛ خادىلارنىڭ ئىلمە كلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى، تۆلارنىڭ باشلىرى كۈمۈش بىلەن قاپلاندى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى. **20** مۇقەددەس چېدىرنىڭ هەم چۆرىسىدىكى هويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن ياسالدى. **21** مۇقەددەس چېدىر، يەنى «مۇكۈم-گۈۋاهلىقى چېدىرى» ئۈچۈن ئاتالغان ماتېريىاللارنىڭ سانى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (ئۇلار مۇسانىڭ ۋېيرۇقى بىلەن، كاهىن هارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدىكى لاۋىيلار مەسئۇل بولۇپ ساناقتىن ئوتكۈزۈلۈپ، [خۇداغا] ئاتالغاندى): ـ **22** يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەل پەرۋەردىگار مۇساغا ۋېيرۇغانلىقى هەممىسىنى ئادا قىلدى؛ **23** دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاهىساماقنىڭ ئوغلى ئوهولىياب ئۈنىڭ ياردەمچىسى ئىدى؛ ئۇ بولسا نەققاشلىق-ئۈيمچىلىق ئۈستىسى، لايىهىلىگۈچى هەمدە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپتىن ئاق كاناپ رەختىكە كەشتە تىكەلەيدىغان ئۈستا ئىدى. **24** مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا ئىشلىتىلگەن ئالتۇن، يەنى «پۇلا كالىتما هەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ هەممىسى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە يىگىرمە توققۇز تالانت يەتتە يۈز ئوتتۇز شە كەل ئىدى. **25** جامائەت ئارىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن

ئادەملەر تەرىپىدىن كەلتۈرۈلگەن كۆمۈش بولسا مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بىنچە بىر يۈز تالانت بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شە كەل ئىدى. **26** بۇ كۆمۈش ئويۇشى رويخەتكە ئېلىنغان كىشىلەردىن ئېلىنغانلىرى ـ دېمەك، كىمكى يىگىرمە ياش يا ئۇنىڭدىن چوڭ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەرنىڭ ھەربىرى بىر بېكا، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بىنچە يېرىم شە كەل كۆمۈش بەردى. ساناقتىن ئۆتكەن كىشى ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. **27** مۇقەددەس جاينىڭ تە گىلكلىرىنى ھەم ئوتتۇرىسىدىكى پەردىنىڭ تە گىلكلىرىنى قۇيۇشقا يۈز تالانت كۆمۈش كەتتى؛ يۈز تالانت كۆمۈشتىن يۈز تە گىلك ياسىلىپ، ھەربىر تە گىلك ئۆچۈن بىر تالانت ئىشلىتىلدى. **28** ئۇ قالغان بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شە كەل كۆمۈشتىن خادىملارنىڭ ئىلمە كلىرىنى ياسىدى، ئۇلارنىڭ باشلىرىنى قاپلىدى، شۇنىڭدەك ئۇلارنى بىر-بىرىگە چاتىدىغان بالداقلارنى ياسىدى. **29** «پۇلا كلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن مىس بولسا يەتمىش تالانت، ئىككى مىڭ تۆت يۈز شە كەل چىقتى. **30** يۇنىكدىن ئۇ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تە گىلكلىرىنى، مىس قۇربانگاھنى، ئۇنىڭ مىس شالاسى ۋە قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، **31** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى خادا تە گىلكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى تە گىلكلەرنى، چېدىرنىڭ بارلىق قوزۇقلىرىنى ۋە ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى قوزۇقلارنىڭ ھەممىسىنى ياسىدى.

39

پەرۋەردىگار مۇساغا ۋېرۋغىنىدەك كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئىشلىتىلىپ، مۇقەددەس چېدىرنىڭ خىزمىتىدە كىيىلىدىغان [كاھىنلار] كىيىملەر، شۇنداقلا ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى تەيىار قىلىندى. **2** [پەزالەل] ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەردىن ئەفودنى ياساپ تەيىارلىدى. **3** ئۇلار ئالتۇننى سوقۇپ نېپىز قىلىپ، ئۇنى كېسىپ يىپ قىلدى، ئاندىن بۇلارنى ماھىرلىق بىلەن كۆك يىپلار، سۈسۈن يىپلار ۋە قىزىل يىپلاردىن ئاق كاناپ رەختكە لاھايىلەنگەن نۇخىنلار ئىشتىگە توقۇدى. **4** ئۇلار ئەفودنىڭ [ئالدى ۋە كەينى] قىسمىنى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇپ تۇرىدىغان ئىككى مۇرىلىك تاسما ياسىدى؛ ئەفودنىڭ ئىككى تە رىپى بىر-بىرگە ئۇتاشتۇرۇلدى. **5** ئەفودنىڭ ئۈستىگە باغلايدىغان بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ئوخشاش سېپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېرۋغىنىدەك قىلىندى. **6** ئۇلار ئىككى ئاق ھېقىقىي ئىككى ئالتۇن كۆزلۈكنى ئورنىتىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە خۇددى مۆھۈر ۋېغانىدەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نام لىرىنى ۋېرۋب ياسىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلەتمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، پەرۋەردىگار مۇساغا ۋېرۋغانىدەك ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا بېكىتىپ قويدى. **8** ئۇ قوشېنىنى چېۋەر قولالارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياسىدى؛ ئۇنى ئەفودنى ئىشلىگەن ئۈسۈلدا ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىدى. **9** ئۇلار قوشېنىنى ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىپ ياسىدى؛ ئىككى قات قىلىنغاندا ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كە گىلىمۇ بىر غېرىچ كېلەتتى. **10** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتتى: ـ بىر قاتاردىكىسى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمرەتلەر ئىدى، بۇ بىرىنچى قاتار ئىدى. **11** ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس، **12** ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۆزارتىس، **13** تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئاناراتاش ئورنىتىلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈكنى بېكىتىلدى. **14** بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نام لىرىغا ۋە كىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ساندەك ئون ئىككى بولۇپ، مۆھۈر ۋېغانىدەك ھەربىر گۆھەر رگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن پۈتۈلدى. **15** ئۇلار قوشېنغا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىدى؛ **16** ئۇلار قوشېنغا ئالتۇندىن ئىككى كۆزلۈك ۋە ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشېنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ **17** ئاندىن شۇ ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشېنىنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن ئۆتكۈزۈپ، **18** ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۆچىنى ئىككى كۆزلۈكنە بېكىتىپ، [كۆزلۈكەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتتى. **19** يۇنىكدىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشېنىنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئېچىگە قادالدى. **20** مۇندىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، ئەفودقا تېلىنىدىغان جايغا يېقىن، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتتى. **21** ئۇلار قوشېنىنىڭ ئەفودنىڭ بەلۋېغىدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشېنىنىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن كۆك شوينا بىلەن قوشېنىنىڭ ھالقىسىنى ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېرۋغىنىدەك قىلىندى. **22** [پەزالەل] ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلدى. **23** تونىنىڭ [باشقا كىيىلىدىغان] توشۇكى دەل ئوتتۇرىسىدا، خۇددى ساۋۇتنىڭ ياقىسىدەك ئېشىلەنگەندەك، يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭ چۆرىسگە پەۋاز ئېشىلەندى. **24** ئۇلار تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئېسىپ قويدى. **25** ئۇلار ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، قوڭغۇراقلارنى تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسگە، ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويدى؛ ھەر ئىككى ئانارنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىر قوڭغۇراق ئېسىپ قويۇلدى. **26** [كاھىنلار] خىزمىتىگە ئائىت [قوڭغۇراقلار] تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسگە بېكىتىلدى؛ بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار قىلىپ بېكىتىلدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېرۋغىنىدەك قىلىندى. **27** ئۇلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن خالتا كۆزگە كەلەرنى تىكتى؛ **28** سەللىنى ئاق كاناپ رەختتە ياسىدى، شۇنداقلا چىرايلىق ئېگىز بۇگەلەرنى ئاق كاناپ رەختتە، تامبالالارنى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەيىارلىدى؛ **29** يۇنىكدىن باشقا ئۇلار بەلۋاغىنمۇ كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ ئارىلاشتۇرۇلۇپ كەشتىلەنگەن، نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەيىارلىدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېرۋغىنىدەك قىلىندى. **30** ئۇلار يەنە نەپىس تاختايىنى، يەنى مۇقەددەس ئوتۇغاتنى ساپ ئالتۇندىن ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۆھۈر ۋېغانىدەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ۋېزىپ پۈتتى؛ **31** ئۇلار ئوتۇغاتقا كۆك رەڭلىك يېنى باغلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئوتۇغاتنى سەللىگە تاقىدى، بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېرۋغىنىدەك قىلىندى. **32** شۇ تەرىقىدە جامائەتنىڭ ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممە قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېرۋغىنىنىڭ ھەممىسىنى شۇ بىنچە قىلدى؛ شۇ تەرىقىدە ھەممىسىنى پۈتكۈزدى. **33** ئۇلار چېدىرنى مۇساسىنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى ـ چېدىر ۋېۋقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، ئىلمە كلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىملىرى بىلەن تە گىلكلىرىنى، **34** شۇنىڭدەك قىزىل ۋەيالغان قوچقار تېرىسىدىن ياسالغان ۋېۋۇق بىلەن دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان ۋېۋۇقنى، «ئىلىرىما پەردە»نى، **35** ئەھدە ساندۇق ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، **36** شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شۇنداقلا «تەقدىم نانلار»نى، **37** ساپ ئالتۇندىن ياسالغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ چىراغلىرىنى، يەنى ئۈستىگە تىزىلغان چىراغلارنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى ھەم چىراغ مېيىنى، **38** ئالتۇن خۇشبۇيگاھ، مەسىھلەش مېيى، دورا-دەرمە كەلەردىن ياسالغان خۇشبۇينى، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى، **39** مىس قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، ئۇنىڭ بالداقلىرى بىلەن ھەممە ئەسۋابلىرىنى، ۋېۋۇش دېسىى بىلەن ئۇنىڭ تە گىلكىنى، **40** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنى، ئۇنىڭ خادىملىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گىلكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسى بىلەن ھويلىنىڭ تانىلىرى ۋە قوزۇقلىرىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىغا ئائىت خىزمەتكە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋابلارنى، **41** مۇقەددەس جايغا ئائىت خىزمەت ئۈچۈن تىكىلگەن كاھىنلىق كىيىملىرى، يەنى ھارۇن كاھىنىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى بولسا، ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدى. **42** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بارلىق ۋېرۋغانلىرى بىنچە ئەنە شۇنداق ئادا قىلغاندى. **43** مۇسا ئىشلارنىڭ ھەممىسگە تەپسىلي قاردى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرۋغىنى بىنچە بۇ ئىشلارنى پۈتكۈزگەندى؛ ۋېرۋغانىدەك، دەل شۇنداق قىلغاندى؛ مۇسا بۇلارنى كۆرۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدى.

40

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ **2** بىرىنچى ئاينىڭ بېشى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سەن جامائەت چېدىرىنىڭ مۇقەددەسخانىسىنى تىكلىگىن. **3** ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى ئۇنىڭ ئېچىگە قويۇپ، ئېچىگە پەردە ئارقىلىق ئەھدە ساندۇقىنى توسۇپ

قویغن؛ 4 شره‌نی چېدرىنڭ ئېچىگە ئەكىرىپ، ئۇستىگە تىزىلىدىغان نەرسىلەرنى تىزغىن؛ ئاندىن چىراغدانىنى ئەكىرىپ، ئۇستىگە چىراغلارنى ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 ئالتۇن [بىلەن قاپلانغان] خۇشبۇي كۆيدۈرگۈچى قۇربانگاهنى ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلىغا تىكلەپ قويغىن؛ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئېسىپ قويغىن. 6 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاهنى مۇقەددەسخانىنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىغا قويغىن؛ 7 ئاندىن يۇيۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاهنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. 8 ھويلىنىڭ چۆرىسىگە پەردىلەرنى بېكىتىپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئاسقىن؛ 9 ئاندىن «مەسىھلەش مېيى»نى ئېلىپ، ئىبادەت چېدىرى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى مەسىھلەپ، ئۇنى ۋە بارلىق ھەممە ئەسۋابلىرىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن. شۇنداق قىلسىڭ [پۈتكۈل چېدىر] مۇقەددەس بولىدۇ. 10 سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاهنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مەسىھلەپ، ئۇنى [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلغىن؛ بۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتارىدا بولىدۇ. 11 سەن يەنە يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلغىن. 12 ئاندىن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئەكىلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيغىن؛ 13 ھارۇنغا مۇقەددەس كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىنى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى مەسىھلەپ، [ماڭا ئايرىپ] مۇقەددەس قىلغىن. 14 ئاندىن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كىرىپ، ئۇلارغا خالىتا كۆڭلەكلەرنى كىيدۈرۈپ، 15 ئۇلارنىڭ ئاتىسىنى مەسىھلىگىنىگىدەك ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنىمۇ مەسىھلىگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ يۇ مەسىھلىنىشى ئۇلار ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي كاھىنلىقنىڭ [بەلگىسى] بولىدۇ. 16 مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەروەردىگار ئۇنىڭغا نېمە يۈرۈغان بولسا، ئۇ شۇنداق بەجا كەلتۈردى. 17 شۇنداق بولدىكى، ئىككىنچى يىلنىڭ بىرىنچى ئېيىدا، ئايلىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە ئىبادەت چېدىرى تىكلەندى. 18 مۇسا چېدىرنى تىكىپ، تەگلىكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، تاختايلىرىنى تىزىپ، ئۇلارنىڭ بالداقلىرىنى بېكىتىپ، خادىلىرىنى تىكلىدى. 19 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئۈستىگە [ئېچىكى] يوپۇقنى ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشقى يوپۇقنى يېيىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلىندى. 20 ئاندىن ئۇ ھۆكۈم-گۆۋاھلىقنى ئېلىپ، ئۇنى ساندۇق ئېچىگە قويدى؛ بالداقلارنى ئەھدە ساندۇقىنىڭ [ھالقىلىرىدىن] ئۆتكۈزۈپ، «كافارەت تەختى»نى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى. 21 ئەھدە ساندۇقىنى مۇقەددەس چېدىر ئېچىگە ئېلىپ كىرىپ، ئوتتۇرىغا «ئايرىما پەردە»نى تارتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ ھۆكۈم-گۆۋاھلىق ساندۇقىنى پەردە ئارقىلىق توسۇپ قويدى. ھەممە ئىش پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلىندى. 22 ئۇ شىرەنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، مۇقەددەس جاينىڭ شىمال تەرىپىگە، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي»دىكى] پەردىنىڭ سىرتىغا قويدى. 23 «تەقدىم نانلار»نى شىرەنىڭ ئۈستىگە، پەروەردىگارنىڭ ئالدىغا تىزىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلىندى. 24 ئاندىن ئۇ چىراغدانىنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، ئۇنى مۇقەددەس جاينىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شىرەنىڭ ئۆدۈلىغا قويدى، 25 چىراغلارنى پەروەردىگارنىڭ ئالدىغا ئورۇنلاشتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلىندى. 26 ئاندىن ئۇ [خۇشبۇيىنى كۆيدۈرگۈچى] ئالتۇن قۇربانگاهنى ئېچىدىكى پەردىنىڭ ئالدىغا تىكلىدى؛ 27 ئۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇيىنى كۆيدۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلىندى. 28 ئۇ ئىبادەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا پەردە تارتتى. 29 ئاندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاهنى جامائەت چېدىرىدىكى مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن قويدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئۆتكۈزدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلىندى. 30 يۈيۇنۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاهنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، يۈيۇشقا ئىشلىتىلىدىغان سۇنى داسقا توشقۇزۇپ قويدى. 31 مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قاچانلا جامائەت چېدىرىغا كىرسە ياكى قۇربانگاهقا يېقىن بارسا، پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قوللىرىنى شۇ سۇدا يۈيىتتى. بۇلار پەروەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلىندى. 33 ئاندىن ئۇ چېدىر ھەم قۇربانگاهنىڭ ئەتراپىغا ھويلا پەردىسىنى تىكلەپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى تارتتى. شۇ تەرىقىدە مۇسا پۈتكۈل ئىشنى تاماملىدى.

34 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چېدىرىنى قاپلاپ، پەروەردىگارنىڭ جۇلاسى ئىبادەت چېدىرىنى تولدۇردى. 35 بۇلۇت سايە چۈشۈرۈپ، پەروەردىگارنىڭ جۇلاسى چېدىرنى تولدۇرغىنى ئۈچۈن، مۇسا جامائەت چېدىرىغا كىرەلمىدى. 36 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىردىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار سەپە رەگە ئاتلىناتتى. ھەربىر قېتىم سەپەردە شۇنداق بولاتتى. 37 بۇلۇت كۆتۈرۈلمىسە ئۇلار قوزغالمايى، تاكى كۆتۈرۈلدىغان كۈنگىچە سەپە رەگە چىقمايىتتى. 38 چۈنكى كۈندۈزى پەروەردىگارنىڭ بۇلۇتى مۇقەددەس چېدىر ئۈستىدە ئۇراتتى، كېچىسى ئۇنىڭ ئۈستىدە ئوت كۆرۈنەتتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغان سەپەرلىرىدە شۇلار كۆرۈنەتتى.

لاۋىيلار

1 ۋە پەرۋەردىگار مۇسانى چاقىرىپ جامائەت چېدىرىدىن تۇنىكىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۆۋلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر سىلەردىن بىرىگىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بىر قۇربانلىقنى سۇنماقچى بولسا گالار، قۇربانلىقىگىلارنى چارپايلاردىن، يەنى كالا يا كى ئوششاق ماللاردىن سۇنۇشۇگىلار كېرەك. **3** ئە گەر ئۇنىڭ سۇندىغىنى كاللاردىن كويدۇرمە قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم ئە ركەك هايۋانىنى كەلتۈرسۇن، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا سۇنسۇن. **4** ئۇ قولىنى كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ بېشىغا قويسۇن، شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىق ئۇنىڭ ئورنىغا كافارەت بولۇشقا قوبۇل قىلىنىدۇ. **5** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىدا بۇقىنى بوغۇزلىسۇن؛ كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى كەلتۈرۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىكى قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. **6** ئاندىن [قۇربانلىق قىلغۇچى] كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىنغان هايۋانىنىڭ تېرىسىنى سويۇپ، تېنىنى پارچىلىسۇن **7** ۋە هارۇن كاهىننىڭ ئوغۇللىرى قۇربانگاهتا ئوت قالاپ ئوتنىڭ ئۈستىگە ئوتۇنلارنى تىزسۇن. **8** ئاندىن كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى گۆش پارچىلىرىنى، بېشى ۋە مېيى بىلەن قوشۇپ، قۇربانگاهدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە تەرتىپ بىلەن تىزىپ قويسۇن. **9** لېكىن ئوتنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇيسۇن؛ ئاندىن كاهىن هەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق هېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **10** ئە گەر ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئۈششاق ماللاردىن قوي يا ئۆچكە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقدا ئۇ بېچىرىم بولغان بىر ئە ركىكنى كەلتۈرسۇن. **11** ئۇ ئۇنى قۇربانگاهنىڭ شىمال تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. **12** [قۇربانلىق قىلغۇچى] بولسا گۆشنى پارچىلاپ، بېشى بىلەن مېيىنى كېيىپ ئېلىرىسۇن. ئاندىن كاهىن بۇلارنى ئېلىپ قۇربانگاهتىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇنىنىڭ ئۈستىدە تەرتىپ ۋىيچە تىزىپ قويسۇن. **13** لېكىن ئوتنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلارنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇيسۇن؛ ئاندىن كاهىن هەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق هېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **14** ئە گەر [قۇربانلىق قىلغۇچى] پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇچار-قاناتلاردىن كويدۇرمە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ پاختە كەلەردىن يا كى كەپتەر باچكىلىردىن قۇربانلىق كەلتۈرسۇن. **15** كاهىن ئۇنى قۇربانگاهنىڭ يېنىغا ئېلىپ كېلىپ، بېشىنى تولغاپ ئۈزۈپ ئۇنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن؛ ئۇنىڭ قېنى سىقىلىپ قۇربانگاهنىڭ تېمىغا سۈرتۈلسۇن. **16** لېكىن تاشلىنىق پەيلىرى بىلەن قوشۇپ قۇربانگاهنىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۈلدۈككە تاشلىۋەتسۇن؛ **17** ئۇ قۇربانلىقنى ئىككى قانىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن يارسۇن، بىراق ئۇنى ئىككى پارچە قىلىۋەتمىسۇن. ئاندىن كاهىن بۇنى ئېلىپ قۇربانگاهدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ كويدۇرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق هېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ.

2 ئە گەر بىركىم پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىغا ئاشلىق هەدىيە سۇنماقچى بولسا هەدىيەسى ئېسىل ئۇندىن بولۇشى كېرەك؛ ئۇ ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئاندىن ئۈستىگە مەستىكى سالسۇن. **2** ئۇ ئۇنى ئېلىپ كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن [كاهىن هەدىيە سۇنغۇچىنىڭ] يادلىنىشى ئۈچۈن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئۇندىن بىر چاڭگاك ئېلىپ، ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بۇ ھەدىيەنى قۇربانگاهتا كويدۇرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **3** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، هارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» هېسابلىنىدۇ. **4** ئە گەر سەن تونۇردا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولساڭ، ئۇلار زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار يا كى زەيتۇن مېيى سۈرتۈلۈپ مەسىلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلاردىن بولسۇن. **5** ئە گەر سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ تاۋىدا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇ زەيتۇن مېيى ئىشلەشتۈرۈلۈپ ئېسىل ئۇندىن پېتىر ھالدا ئېتىلسۇن. **6** سەن ئۇنى ئوشتۇپ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قويغىن؛ ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **7** سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ قازاندا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنداقتا ئۇ ئېسىل ئۇن بىلەن زەيتۇن مېيىدا ئېتىلسۇن. **8** شۇ يوللاردا تەيارلانغان ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرگىن؛ ئۇنى كاهىنغا بەرگىن، ئۇ ئۇنى قۇربانگاهقا ئېلىپ بارىدۇ. **9** كاهىن بولسا ئاشلىق ھەدىيەدىن «يادلىنىش ئۈلۈشى»نى ئېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **10** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، هارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇندىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلەر ئېچىتقۇ بىلەن تەيىارلانمىسون. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە گالارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئېچىتقۇ يا كى ھەسەلنى كويدۇرۇشكە بولمايدۇ. **12** بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنسا گالار بولىدۇ، لېكىن ئۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرۇلۇپ سۇنۇلمىسۇن. **13** سېنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۇز بىلەن تۇزلىنىشى كېرەك؛ ئاشلىق ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۇزىدىن مەھرۇم قىلمايسەن، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۇز بىلەن تۇزلىغىن. **14** ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل»دىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، ئۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۆك بېشىنى ئېلىپ، دانلارنى ئوتنا قورۇپ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ **15** سەن ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قويۇپ ئۈستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. **16** كاهىن بولسا ئۇنىڭدىن، يەنى قورۇپ ئېزىلگەن دانلار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ھەدىيە بولىدۇ.

3 بىرسىنىڭ سۇندىغىنى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولسا، شۇنداقلا كاللاردىن سۇنسا، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا بېچىرىم بىر ئە ركىكنى يا كى چىشسىنى كەلتۈرسۇن. **2** ئۇ سۇندىغان بۇ ھايۋانىنىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغزى ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاهىنلار بولغان هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. **3** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارنىنى يۇگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ **4** ئىككى بۆرە كىنى ۋە تۆلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **5** هارۇننىڭ ئوغۇللىرى بولسا بۇلارنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستىگە كەلتۈرۈپ ئوت ئۈستىگە قويۇلغان ئوتۇننىڭ ئۈستىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىققا قوشۇپ كويدۇرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چېقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **6** بىرسىنىڭ پەرۋەردىگارغا قىلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇندىغىنى ئۈششاق مالدىن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم بىر ئە ركىكنى يا كى چىشسىنى كەلتۈرسۇن. **7** ئە گەر ئۇنىڭ قۇربانلىقى قوي بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، **8** قۇربانلىق قىلىدىغان بۇ ھايۋانىنىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. **9** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى، يەنى ئۇنىڭ مېيىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، ـ پۈتۈن مايلىق قۇيرۇقىنى ئۇنىڭ ئومۇرتقىسىغا يېقىن يەردىن ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئىچ قارنىنى يۇگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، **10** ئىككى بۆرە كىنى ۋە تۆلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. **11** كاهىن بۇلارنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن؛ بۇ ئوتنا سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا

ئاتالغان تاغام هەدىيەسى بولدۇ. 12 ئۇنىڭ سۆندىغىنى ئوچىكە بولسا، بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ هۆزۇرىغا كەلتۈرسۈن. 13 ئۇ قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن هارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 14 ئاندىن سۇنغۇچى كىشى بۇ قۇربانلىقتىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان هەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارىنىنى يۇقىرى ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، 15 ئىككى بۆرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى هەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 16 كاهىن بۇلارنى قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن، بۇ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇيى چىقىرىدىغان تاغام هەدىيەسى بولىدۇ. ماينىڭ هەممىسى پەرۋەردىگارغا تەۋەدۇر. 17 بۇ هەرقانداق تۇزار جايىگاردا سىلە رگە ئەبەدىي بەلگىلىمە بولىدۇ، سىلەر هېچقانداق ماي يا كى قان يېمەسلىكىلار كېرەك.

4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «بىرسى بىلمەي ئېزىپ، پەرۋەردىگار «قىلما» دەپ يېرىۋغان هەرقانداق ئەمرلەردىن بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناه قىلسا، [تۆۋەندىكىدەك قىلسۇن]: ـ 3 ـ ئە گەر مەسىھلەنگەن كاهىن خەلقنى گۇناهقا پۇتلاشتۇرىدىغان بىر گۇناهنى قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ بۇ قىلغان گۇناهى ئۈچۈن بىر بېچىرىم ياش تورپاقنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا گۇناه قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. 4 ئۇ تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ هۆزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. 5 ئاندىن مەسىھلەنگەن كاهىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىگە كىرىپ ئايلىنىپ، 6 كاهىن شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى مۇقەددەس جايىنىڭ پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ هۆزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. 7 شۇنداقلا كاهىن قاندىن ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاهنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان هەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهىنىڭ ئۈستىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 8 ئاندىن ئۇ گۇناه قۇربانلىقى بولغان تورپاقنىڭ ئىچىدىن هەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن ـ يەنى ئىچ قارىنىنى يۇقىرى تۇرغان ماي بىلەن قالغان ئىچ مېيى، 9 ئىككى بۆرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى هەمدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجراتسۇن 10 (خۇددى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولغانى كالىنىڭ ئىچىدىكى ماي ئاجرىتىلغانىدەك)؛ ئاندىن كاهىن بۇلارنى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهىنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. 11 لېكىن تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن هەممە گۆشى، باش بىلەن پاچاقلىرى، ئىچ قارنى بىلەن ژىنىسى، 12 يەنى پۈتكۈل تورپاقنىڭ قالغان قىسمىلىرىنى چېدىرگاهنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، پاك بىر يەر رگە، يەنى كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايىغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ئوتتا كويدۇرسۇن. بۇلار كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايدا كويدۇرۇۋېتىلسۇن. 13 ئە گەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى تۈزى بىلمىگەن هالدا ئېزىپ گۇناه قىلغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دەپ يېرىۋغان هەرقانداق ئەمرلىرىگە خىلاپلىق ئىشلارنىڭ بىرىنى قىلىپ سېلىپ، گۇناهقا چۈشۈپ قالسا، 14 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان گۇناهى ئايدىگىلاشقان بولسا، ئۇنداقتا جامائەت گۇناه قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر ياش تورپاقنى سۈنۈپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۈن. 15 جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 16 مەسىھلەنگەن كاهىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىگە ئېلىپ كىرسۇن؛ 17 شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى [مۇقەددەس جايىنىڭ] پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ هۆزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن. 18 شۇنداقلا كاهىن قاندىن ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاهنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان هەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهىنىڭ ئۈستىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 19 كاهىن [تورپاقنىڭ] ئىچىدىن بارلىق مېيىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. 20 ئۇ گۇناه قۇربانلىقى بولغان ئىلگىرىكى تورپاقنى قىلغىنىغا ئوخشاش بۇ تورپاقنىمۇ شۇنداق قىلسۇن؛ ۋە دەل شۇنداق قىلىشى كېرەك؛ شۇ يول بىلەن كاهىن ئۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناه ئۇلاردىن كەچۈرۈلىدۇ. 21 ئاندىن ئۇ تورپاقنى چېدىرگاهنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئىلگىرىكى تورپاقنى كويدۇ رگەندەك بۇ تورپاقنىمۇ كويدۇرسۇن. بۇ جامائەت ئۈچۈن گۇناه قۇربانلىقى بولىدۇ. 22 ئە گەر بىر ئەمىر بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن هەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناهقا چۈشۈپ قالسا، 23 ۋە قىلغان گۇناهى ئۇزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ تۈزى قۇربانلىق ئۈچۈن بېچىرىم بىر تېكىنى سۈنسۇن؛ 24 ئۇ قولىنى تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىندىغان هايۋانلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. بۇ بىر گۇناه قۇربانلىقى بولىدۇ. 25 كاهىن گۇناه قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ، ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن، ئاندىن قالغان قېنىنى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهىنىڭ ئۈزۈگە تۆكۈپ قويسۇن. 26 ئۇ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان هايۋانىنىڭ مېيىنى كويدۇ رگەندەك، ئۇنىڭ بارلىق مېيىنى قۇربانگاهتا كويدۇرسۇن. بۇ يول بىلەن كاهىن ئۇنى گۇناهىدىن پاكلاندۇرۇش ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناهى ئۈنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 27 ئە گەر پۇقرالاردىن بىرى بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن هەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناهقا چۈشۈپ قالسا، 28 ۋە قىلغان گۇناهى ئۇزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۈزىنىڭ، يەنى ئۇ سادىر قىلغان گۇناهى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا بېچىرىم بىر چىشى ئۈچكىنى سۈنسۇن؛ 29 ئۇ قولىنى گۇناه قۇربانلىقىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ بوغۇزلىسۇن. 30 ئاندىن كاهىن ئۇنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ قالغان بارلىق قېنىنى قۇربانگاهىنىڭ ئۈزۈگە تۆكۈپ قويسۇن. 31 ئىناقلىق قۇربانلىق قىلىنغان هايۋانىنىڭ مېيى ئېچىدىن ئاجرىتىلغاندەك ئۇنىڭمۇ هەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاهىن ئۇنى يەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيى كەلتۈرسۈن دەپ قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. شۇ يول بىلەن كاهىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناه ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 32 ئە گەر ئۇ كىشى گۇناه قۇربانلىقى ئۈچۈن قوزا كەلتۈرۈشنى خالىسا، بېچىرىم بىر چىشى قوزىنى سۈنسۇن. 33 ئۇ قولىنى گۇناه قۇربانلىقى [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناه قۇربانلىقى سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. 34 ئاندىن كاهىن گۇناه قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاهىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانگاهىنىڭ ئۈزۈگە تۆكۈپ قويسۇن. 35 ئىناقلىق قۇربانلىق قىلىنغان قوزىنىڭ مېيى ئېچىدىن ئاجرىتىلغاندەك، ئۇنىڭمۇ هەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاهىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاهنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. شۇ يول بىلەن كاهىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناهى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناه ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ.

5 ئە گەر بىرسى مەلۇم ئىشقا گۇۋاهچى بولۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا قەسەم ئېرىۇلغىنىدا كۆرگىنى يا كى بىلگىنىدىن مەلۇمات بەرمىسە، ئۇنداقتا ئۇ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 2 ئە گەر بىرسى ئۈزىنى بىلمەي ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە ـ مەيلى ئۇ ناپاك بىر هايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مەيلى ناپاك بىر چارپاينىڭ جەسىتى بولسۇن، يا كى ناپاك بىر ئۆملىگۈچى هايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مۇشۇنداق نەرسىگە تېگىپ كەتسە ئۇمۇ ناپاك سانلىپ گۇناهكار هېسابلىنىدۇ؛ 3 ئە گەر شۇنىڭدەك بىرسى ئۈزى ۋېمەي مەلۇم كىشىنىڭ ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان هەرقانداق نىجاسىتىگە تېگىپ كەتسە، شۇنداقلا ئۇ بۇنى بىلىپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ گۇناهكار هېسابلىنىدۇ. 4 ئە گەر بىرسى ئاڭسىز رەۋىشتە يامان يا كى ياخشى بىر ئىشنى قىلاي دەپ قەسەم قىلىپ سالسا (كىشىلەر هەرتۈرلۈك ئىش تونۇغىنىدا ئاڭسىز رەۋىشتە قەسەم قىلىشى مۇمكىن)، شۇنداقلا ئۇ بۇنى تونۇپ يەتسە، ئۇ بۇ ئىشلار ۋېيىلىدىن گۇناهكار هېسابلىنىدۇ. 5 بىرسى يۇقىرىقى هەرقايسى ئىشلاردا مەن گۇناهكار بولدۇم دەپ بىلسە، ئۇ ئۆز گۇناهىنى («مەن مۇنداق گۇناه قىلدىم» دەپ ئېتىراپ قىلسۇن)؛ 6 ئاندىن ئۆزى سادىر قىلغان گۇناهىنىڭ كافارىتى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىق» سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن ساغلىق ۋە يا بىر چىشى ئۈچكىنى گۇناه

قوربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۈن، ئاندىن كاھىن ئۇنى گۈناھىدىن پاكلاندۇرۇشقا ئۈنۈك ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۈن. **7** ئە گەر ئۇ قويلاردىن [قوربانلىق] قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۇ قىلغان ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ كېلىپ، بىرنى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرنى كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۈنسۈن. **8** ئۇ بۇلارنى كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈ رگەندە، [كاھىن] ئاۋۋال گۈناھ قۇربانلىقىغا تەييارلانغانى قۇربانلىق قىلىپ ۋىنىنى ئۈزمەي، بېشىغا يېقىن جايىدىن تولغىسۇن، لېكىن بېشىنى ۋىنىدىن ئۈزۈۋۈەتمىسۇن؛ **9** ئاندىن گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ قوربانگاھنىڭ تېمىغا چاچسۇن؛ قالغان قېنى بولسا قوربانگاھنىڭ تۈۋىگە سىقىپ چىقىرىلسۇن. بۇنىڭ تۈزى گۈناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **10** ئەمما ئىككىنچىسىنى بولسا بېكىتىلگەن بەلگىلىمە بويىچە كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۈنسۈن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۈنۈك قىلغان گۈناھى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۈناھ ئۈنۈكىدىن كەچۈرۈلىدۇ. **11** ئە گەر ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇنداقتا گۈناھ قىلغان كىشى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئېسىل ئۇندىن بىر ئىفاھنىڭ ئوندىن بىرنى كەلتۈرسۈن؛ بۇ گۈناھ قۇربانلىقى بولغاچقا ئۇ ئۈنۈك ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قويمىسۇن يا كى ئۈستىگە ھېچقانداق مەستىكى سالمىسۇن، چۈنكى ئۇ گۈناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **12** ئۇ ئۇنى كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۈن ۋە كاھىن بۇنىڭدىن [سۈنغۇچىنىڭ] «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە بىر چاڭگال ئېلىپ، شۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلغان قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇرسۇن. بۇنىڭ تۈزى گۈناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **13** بۇ يول بىلەن ئۇ شۇ گۈناھلاردىن قايىسىنى قىلغان بولسا، كاھىن ئۈنۈك ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئاشلىق ھەدىيەلەردىكىگە ئوخشاش قالغان قىسمى كاھىنغا تەۋە بولىدۇ. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **15** بىرسى بىلمەي پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلە رگە نىسبەتەن ئىتائەتسىزلىك قىلىپ گۈناھ ئوتكۈزسە، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئۇششاق مالدىن بېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۈن؛ شۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ باھاسىنى سەن مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئوچۇمىدە بىرلىكى بويىچە كۈمۈش شە كەلگە توختاتقىن. **16** ئاندىن شۇ كىشى مۇقەددەس نەرسىلە رگە نىسبەتەن ئوتكۈ زگەن خاتالىقىدىن بولغان زىيانىنى تولدۇرسۇن، شۇنداقلا زىياننىڭ بەشتىن بىرى بويىچە قوشۇپ كاھىنغا تولىدم تولىسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۈنۈك ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۈناھ ئۈنۈكىدىن كەچۈرۈلىدۇ. **17** ئە گەر بىرسى بىلمەي پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرەرسىگە خىلاپلىق قىلىپ، گۈناھكار بولغان بولسا ئۇ قەبھىلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ؛ **18** شۇنداق بولسا، ئۇ ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەتتە بېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنسۈن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۈنۈك بىلمەي ئوتكۈ زگەن ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ ئىتائەتسىزلىك گۈناھى ئۈنۈكىدىن كەچۈرۈلىدۇ. **19** بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ دەرھەقىقەت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىتائەتسىزلىك قىلغان.

6 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئە گەر بىرسى گۈناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇپاسىزلىق قىلىپ، قوشنىسى ئۈزىگە ئامانەت يا كى كاپالەتكە بە رگەن بىر نەرسە يا كى قوشنىسىدىن زوراۋانلىق بىلەن بۇلۇۋالغان مەلۇم بىر نەرسە تونۇرىسىدا يالغان گەپ قىلغان بولسا يا كى قوشنىسىدىن ناھەقلىق بىلەن مەلۇم نەرسىنى تارتىۋالغان بولسا، **3** يا كى يىتىپ كەتكەن بىر نەرسىنى تېپىۋېلىپ ئۈنۈكىدىن تانسا يا كى كىشىلەرنىڭ گۈناھ سادىر قىلغان ھەرقانداق بىر ئىشى تونۇرىسىدا يالغان قەسەم ئىچسە، **4** ئۇ گۈناھ قىلغان ئىشتا ئۈزىنى گۈناھكار دەپ تونۇپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ بۇلۇۋالغان يا كى ناھەق تارتىۋالغان نەرسە يا كى ئۈنۈكىنا ئامانەتكە بېرىلگەن نەرسە بولسۇن، يا كى يىتىپ كېتىپ تېپىۋالغان نەرسە بولسۇن، **5** يا كى ئۇ ھەرقانداق نەرسە تونۇرىسىدا يالغان قەسەم ئىچكەن بولسۇن، ئۈنۈك ھەممىسىنى تولۇق باھاسى بويىچە تولىسۇن، شۇنداقلا شۇ باھانىڭ بەشتىن بىر قىسمى بويىچە قوشۇپ تولىسۇن، ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلغان كۈندە تولەمنى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرسۇن. **6** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەت بويىچە بېجىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كاھىننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلسۇن. **7** كاھىن بۇ يول بىلەن ئۈنۈك ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە ئۇ ھەرقايسى ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغان بولسىمۇ ئۇ ئۈنۈكىدىن كەچۈرۈلىدۇ. **8** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **9** سەن ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا كويدۇرمە قۇربانلىق توغرىسىدا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ كويدۇرمە قۇربانلىق توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق بولىدۇ: ـ كويدۇرمە قۇربانلىق پۈتۈن كېچە تاڭ ئاتقۇچە قوربانگاھتىكى ئوچاقنىڭ ئۈستىدە كويۈپ تۇرسۇن؛ ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتىنى ئۈچۈرمەي يېنىق تۇرغۇزۇڭلار. **10** كاھىن كاناپ تونىنى كىيىپ، يالىڭاچلىقىنى يېپىپ، ساغرىسىغچە كاناپ ئىچ تامبال كىيىپ تۇرسۇن؛ قوربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى ئوت بىلەن كويدۇرۇلگەن كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ كۈلىنى ئېلىپ، قوربانگاھنىڭ بىر تەرىپىدە قويسۇن؛ **11** ئاندىن كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، كۈلنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ پاكىز بىر جايدا قويسۇن. **12** قوربانگاھنىڭ ئوتى بولسا ھەمىشە يېنىپ تۇرسۇن؛ ئۇنى ھېچ ۋاقىت ئۈچۈرۈشكە بولمايدۇ، كاھىن ئۇنىڭ ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئۈنگىدە ئوتۇن سېلىپ، ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقنى تىزسۇن ۋە ئۈنۈك ئۈستىگە ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قويۇپ كويدۇرسۇن. **13** ئۇزۇلمەس بىر ئوت قوربانگاھنىڭ ئۈستىدە ھەمىشە كويۈپ تۇرسۇن؛ ئۇ ھە رگىز ئۈچۈرۈلمىسۇن. **14** ئاشلىق ھەدىيە توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا، قوربانگاھنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۈن. **15** ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولغان ئېسىل ئۇنغا قولىنى سېلىپ ئۈنگىدىن شۇنداقلا ئۈنگىدىكى زەيتۇن مېيىدىن بىر چاڭگىلى ئېلىپ ۋە ھەدىيەنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق مەستىكىنى قوشۇپ، بۇلارنى قوربانگاھ ئۈستىدە كويدۇرسۇن؛ بۇ ھەدىيەنىڭ «يادلىنىش ئۈلۈشى» بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشۇيۇ كەلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىنغان بولىدۇ. **16** ئېشىپ قالغانلىرىنى بولسا ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن؛ ئۇ ئېچىتقۇز سېلىنمايى پىشۇرۇلۇپ مۇقەددەس بىر جايدا يېيىلسۇن؛ ئۇلار ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ھويلىسىدا يېيىسۇن. **17** ئۇ مۇتلەق ئېچىتقۇسىز پىشۇرۇلسۇن. مەن ئوتنا ماڭا سۈنۈلدىغان قوربانلىق-ھەدىيەلەر ئىچىدىن شۇنى ئۇلارنىڭ ئۈز ئۈلۈشى بولسۇن دەپ ئۇلارغا ھەق قىلىپ بەردىم؛ ئۇ گۈناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى تىلىگۈچى قوربانلىقلارغا ئوخشاش «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **18** ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئە ركە كلەرنىڭ ھەممىسى بۇنىڭدىن يېسۇن؛ بۇ دەۋردىن-دەۋ رگە ئاراكلاردا ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلغانلاردىن بۇلار ئۇلارنىڭ ئۈلۈشى بولسۇن. ئۇنىڭغا قول تە گكۈزگۈچى جەزمەن مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **19** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **20** ھارۇن مەسىھلىنىدىغان كۈندە ئۇ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۈندىغىنى مۇنداق بولۇشى كېرەك: ـ ئۇلار ئۇزۇلمەس ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئىفاھنىڭ ئوندىن بىرنى سۈنۈشى كېرەك؛ ئە تىگىنى يېرىمىنى، ئاخشىمى يەنە يېرىمىنى سۈنسۈن. **21** ئۇ تاۋىدا زەيتۇن مېيى بىلەن ئېتىلىنىپ، ئۇ زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغاندىن كېيىن سەن ئۇنى ئېلىپ كىر؛ ئاشلىق ھەدىيەنىڭ پىشۇرۇلغان پارچىلىرىنى خۇشۇيۇ سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنغىن. **22** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قايىسىسى ئۈنىڭ ئورنىدا ئۇرۇشقا مەسىھلەنگەن بولسا ئۇمۇ [ھەدىيەنى] شۇنداق تەييارلاپ سۈنسۈن؛ بۇ ئەبەدىي مۇئەلەق بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. بۇ ھەدىيە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تولۇق كويدۇرۇلسۇن. **23** كاھىننىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا پۈتۈنلەي كويدۇرۇلسۇن؛ ئۇ ھە رگىز يېيىلمىسۇن. **24** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **25** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ گۈناھ قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ گۈناھ قۇربانلىقىمۇ كويدۇرمە قۇربانلىق بوغىزلىنىدىغان جايدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغىزلانسۇن؛ بۇ خىل قۇربانلىق «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **26** گۈناھ قۇربانلىقىنى ئوتكۈزگۈچى كاھىن ئوزى ئۈچۈن يېسۇن؛ قۇربانلىق مۇقەددەس بىر يەردە، جامائەت چېدىرىنىڭ ھويلىسىدا يېيىلسۇن. **27** ئۇنىڭ گۈشىگە قول تە گكۈزگۈچى ھە ركىم مۇقەددەس بولمىسا بولمايدۇ، شۇنىڭدەك ئە گەر ئۇنىڭ قېنى بىرسىنىڭ كىيىمىگە چاچراپ كەتسە، ئۇنداقتا قان چېچىلغان جاي مۇقەددەس بىر يەردە ۋۇيۇلسۇن. **28** قايسى ساپال قازاندا قوربانلىق قاينىتىلىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ سۇندۇرۇلسۇن. ئە گەر ئۇ مىس قازاندا قاينىتىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ قىرىپ سۈرۈلسۇن ھەم سۇ بىلەن ۋۇيۇلسۇن. **29** كاھىنلاردىن بولغان بارلىق ئەر كىشىلەر ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. بۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **30** ھالبۇكى، مۇقەددەس جايدا كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى

جامائەت چېدىرىغا كىرگۈزۈلگەن ھەرقانداق گۈناھ قۇربانلىق بولسا، ھە رگىز يېيىلمەسۇن، بەلكى [پۈتۈنلەي] كۆيدۈرۈلسۇن.

7 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا مۇنداق: ـ بۇ [قۇربانلىق] «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **2** كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا ئىتائەتسىزلىكنى تىلەش قۇربانلىقىمۇ بوغۇزلىنىدۇ؛ [كاھىن] قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۆستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **3** [قۇربانلىق قىلغۇچى كىشى] بارلىق مېيىنى سۈنسۇن؛ يەنى مايلىق قۇيرۇقى بىلەن ئىچ قارىنىنى ۋە ئۆگەپ تۇرغان مايىنى، **4** ئىككى بۆرە كىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرە ككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجرىتىپ سۈنسۇن. **5** كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ.
6 كاھىنلاردىن بولغان ئەر كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى يېسۇن؛ ئۇ مۇقەددەس يەردە يېيىلسۇن؛ ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **7** گۈناھ قۇربانلىقى قانداق بولسا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام ئوخشاش، بۇ قۇربانلىق كاۋارەت كەلتۈرۈشكە قۇربانلىق ئوتكۈز زگۈچى كاھىننىڭ ئوزىگە تەۋە بولسۇن. **8** كاھىن بىرسىنىڭ سۈنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى ئوتكۈز زگەن بولسا، كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ تېرىسى شۇ كاھىننىڭ بولىدۇ. **9** تونۇردا پىشۇرۇلغان ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، شۇنداقلا قازاندا يا كى تاۋىدا ئېتىلگەن ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنى ئوتكۈ زگەن كاھىننىڭ بولىدۇ، يەنى كاھىننىڭ ئوزىگە تەۋە بولىدۇ. **10** ھەربىر ئاشلىق ھەدىيە، مەيلى زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان بولسۇن، يا كى قۇرۇق كەلتۈرۈلگەن بولسۇن، بۇلار ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەربىرىگە باراۋەر بۇلۇپ بېرىلىدۇ. **11** پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرۈلگەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ **12** سۈنماقچى بولغان كىشى ئۇنى تەشە ككۈر ئېتىنىش ئۈچۈن سۈنسا، ئۇنداقتا ئۇ «تەشە ككۈر قۇربانلىقى» بىلەن بىللە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچلار، زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە ئېسىل ئۇندىن زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغان توقاچلارنىمۇ كەلتۈرسۇن. **13** شۇ توقاچلاردىن باشقا، يەنە تەشە ككۈر ئېتىندىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن بىللە ئېچىتقۇ سېلىنغان نانلارنىمۇ سۈنسۇن؛ **14** ئۇ شۇ سۈنغانلىرىنىڭ ھەربىر تۈردىن بىرنى ئېلىپ پەرۋەردىگار ئۈچۈن [قوش قولىلاپ] سۈندىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنىنى [قۇربانگاھنىڭ ئۆستىگە] سەپكەن كاھىننىڭ ئوزىگە تەگسۇن. **15** تەشە ككۈر بىلدۈرىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشى بولسا قۇربانلىق قىلىنغان شۇ كۈنى يېيىلشى كېرەك؛ [قۇربانلىقنى سۈنغۇچى كىشى] تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭ ھېچ نېمىسىنى قالدۇرمىسۇن. **16** ئە گەر ئۇنىڭ سۈنغان قۇربانلىقى قەسەمگە خاس قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي كەلتۈ رگەن قۇربانلىق بولسا، ئۇندىن ھايۋاننىڭ گۆشى قۇربانلىق قىلىنغان كۈندە يېيىلسۇن؛ ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالغىنىنى بولسا، ئەتىسىمۇ يېيىشكە بولىدۇ؛ **17** لېكىن قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈنگىچە ئېشىپ قالسا، ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. **18** ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈندە يېيىلسە، ئۇندىن ئىناقلىق قۇربۇل بولمايدۇ، قۇربانلىق سۈنغۇچىنىڭ ھېسابىغىمۇ ھېسابلانمايدۇ، بەلكى مە گرۇھ بولىدۇ؛ كىمدە كىم ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز قەبىلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. **19** شۇنداقلا ناپاك نەرسىگە تېگىپ قالغان گۆشمۇ يېيىلمەسلىكى كېرەك؛ بەلكى ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. ھەرقانداق پاك ئادەم [ناپاك نەرسىگە تە گىگەن] قۇربانلىقنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. **20** لېكىن كىمكى ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **21** كىمكى ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە (مەيلى ناپاك ھالەتتىكى ئادەم بولسۇن، ناپاك بىر ھايۋان بولسۇن يا كى ھەرقانداق ناپاك يىرگىنچلىك نەرسە بولسۇن) ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا خاس ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشىدىن يېسە، ئۇندىن ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **23** ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر كالا، قوي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ مېيىنى ھە رگىز يېمە گلەر. **24** ئۆزلۈكىدىن ئۆلگەن يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننىڭ جەسىتىنىڭ مېيىنى ھەرقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولىدۇ، لېكىن ھە رگىز ئۇنىڭدىن يېمە گلەر.
25 چۈنكى كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەرقانداق ھايۋاننىڭ مېيىنى يېسە، شۇنى يېگەن كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **26** سىلەر ھەرقانداق تۇرار جايىڭلاردا ھېچقانداق قانىنى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنىڭ بولسۇن يا كى چارپايلارنىڭ بولسۇن قېنىنى ھە رگىز ئېستىمال قىلما گلار. **27** كىمدە كىم ھەرقانداق قانىنى ئېستىمال قىلسا، شۇ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **28** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **29** ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنسا، ئۇندىقتا ئۇ پەرۋەردىگارغا خاس بولغان ھەدىيەنى شۇ ئىناقلىق قۇربانلىقتىن ئېلىپ كەلتۈرسۇن. **30** ئۆز قولى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىغان، ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيەلەرنى، يەنى مايلىق بىلەن ئوشنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ، ئوشنى «پۇلا گلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلاتسۇن. **31** كاھىن مېيىنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتسۇن. ئوش بولسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا خاس بولسۇن.
32 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ئوڭ ئاركا پۇتىنى سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىنغا بېرىڭلار. **33** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن قايىسىسى ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن مېيىنى سۇنغان بولسا ئۆز ئۈلۈشى ئۈچۈن ئوڭ ئاركا پۇتىنى ئۆزى ئالسۇن. **34** چۈنكى مەن ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن «پۇلا گلاتما ھەدىيە» بولغان ئوش بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئاركا پۇتىنى ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بىلەن ئىسرائىللاردىن ئېلىپ، كاھىن ھارۇن ۋە ئوڭنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەققى بولسۇن دەپ ئۇلارغا تەقدىم قىلدىم. **35** [مۇسا] ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا كاھىن بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈ رگەن كۈنىدە، ئۇلارغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن تەقدىم قىلىنىدىغان كاھىنلىق ئۈلۈشى مانا شۇنداق. **36** [مۇسا] ئۇلارنى مەسىھلىگەن كۈنىدە، پەرۋەردىگار بۇ ئۈلۈشنى ئىسرائىللاردىن ئېلىپ ئۇلارغا بېرىلسۇن دەپ ئەمر قىلغان. بۇ [ئىسرائىللارغا] دەۋردىن دەۋ رگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **37** كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسى، گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى، كاھىنلىققا تىكەلەش قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا شۇنداق. **38** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇ سىنايى بىياۋاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قۇربانلىقلىرىڭلارنى سۇنۇڭلار» دەپ بۇيرۇغان كۈنىدە، ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سىنايى تېغىدا مۇساغا تاپشۇرغاندى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ **2** ھارۇننى ئوغۇللىرى بىلەن بىللە، ۋە ئۇلارنىڭ مەخسۇس كىيىملىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان توپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى، پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتنى ئېلىپ كېلىپ، **3** [ئىسرائىلنىڭ] پۈتۈن جامائىتىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا جەم قىلغىن، ـ دېدى. **4** مۇسا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى، جامائەت جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. **5** ئاندىن مۇسا جامائەتكە: ـ پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئىش مانا مۇنداق، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، **7** [ھارۇنغا] كۆڭلەك كىيدۈرۈپ، بەلۋاغ باغلاپ، تونىنى كىيدۈردى ۋە ئۇستىگە ئەفودنى ياپتى، ئۇ ئەفودنىڭ بەلۋېغىنى باغلاپ، ئەفودنى ئۇنىڭغا تاقاپ قويدى. **8** ئاندىن مۇسا ئۇنىڭغا «قوشېن»نى تاقاپ، قوشېننىڭ ئىچىگە «ئۇرىم بىلەن ئۇممىم»نى سېلىپ، **9** يىشىغا سەللە يۆگەپ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە «ئالتۇن تاختىلىق مۇقەددەس ئوتۇغات»نى بېكىتىپ قويدى. **10** ئاندىن مۇسا مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلدى. **11** ئۇ مايدىن ئېلىپ قۇربانگاھقا يەتتە مەرتىۋە چېچىپ، قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ بارچە قاچا-قوچىلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە تە گلىكنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **12** ئۇ يەنە مەسىھلەش مېيىدىن ئازراق ئېلىپ ھارۇننىڭ يىشىغا قويۇپ ئۇنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **13** ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارغا كۆڭلەك كىيدۈرۈپ، بەللىرىگە بەلۋاغ باغلاپ، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تاقاپ قويدى. **14** ئاندىن ئۇ گۈناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان توپاقنى يېتىلەپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى گۈناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان توپاقنىڭ بېشىغا قوللىرىنى قويدى.
15 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى، ئاندىن مۇسا قېنىدىن ئېلىپ، ئۆز بارمىقى بىلەن قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە، چۆرىسىگە سۈرۈپ قۇربانگاھنى گۈناھتىن پاكلىدى، قالغان قانى بولسا ئۇ

قۇربانگاھنىڭ تۆۋىگە تۆكۈپ، مۇقەددەس بولۇشقا كافارەت كەلتۈردى. 16 ئاندىن ئۇ ئىچ قارىنى ۋە ئۆگەپ تۇرغان مايلىنى ھەممىسىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۇستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئالدى، ئاندىن مۇسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇردى. 17 براق [مۇسا] تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن گۈشى ۋە تېزىكىنى بولسا پەرۋەردىگار تۆزىگە پۈرۈغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىدا ئوتنا كويدۇرۇۋەتتى. 18 ئاندىن ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىندىغان قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. 19 [ھارۇن قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ئاندىن مۇسا قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى؛ 20 [ھارۇن] قوچقارنى پارچە-پارچە قىلىپ پارچىلىدى؛ ئاندىن مۇسا بېشىنى، پارچىلانغان گۈشلىرىنى بارلىق مېيى بىلەن قوشۇپ كويدۇردى. 21 ئۇچەي-قېرىنلىرى بىلەن پاچاقلىرىنى سۇدا يۇدى. ئاندىن مۇسا قوچقارنى پۈتۈن پېتى قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۇردى. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا پۈرۈغان، «پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق» ئىدى. 22 ئاندىن ئۇ كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى قىلىندىغان قوچقارنى، ئىككىنچى قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. 23 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى؛ ۋە مۇسا ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ھارۇننىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈپ ۋە ئوڭ پۈتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈۋاپ قويدى. 24 ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قاندىن ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئوڭ قۇلاقلىرىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قوللىرىنىڭ باش بارماقلىرىغا سۈردى، ئۇلارنىڭ ئوڭ پۈتلىرىنىڭ چوڭ بارماقلىرىغىمۇ سۈۋاپ قويدى، قالغان قانىنى مۇسا قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىگە سەپتى. 25 شۇنداق قىلىپ، ئۇ مېيى بىلەن مايلىق قويرۇقىنى، ئىچ قارىنى ۋە ئۆگەپ تۇرغان بارلىق ماي بىلەن جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مېيىنى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئېلىپ ئوڭ تاۋرقا پۈتىنمۇ كېسىپ ئېلىپ، 26 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پېتىر نان سېلىنغان سەۋەتىدىن بىر پېتىر توقاچ بىلەن بىر زەيتۇن ماي توقىچى ۋە بىر دانە ھەمەك نانىنى ئېلىپ بۇلارنى ماي بىلەن ئوڭ تاۋرقا پۈتىنىڭ ئۈستىدە قويدى، 27 ئاندىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا تۈتقۇزۇپ، پۇلا كۆلتىما ھەدىيە بولسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلتىتى. 28 ئاندىن مۇسا بۇلارنى تۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ قۇربانگاھتىكى كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كويدۇردى. بۇ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلدىغان، خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق ئىدى. 29 ئاندىن مۇسا توشنى ئېلىپ پۇلا كۆلتىما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلتىتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا پۈرۈغىنى بويىچە، «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولغان قوچقارنىڭ بۇ قىسمى مۇسانىڭ تۇلۇشى ئىدى. 30 ئاندىن مۇسا مەسىھلەش مېيىدىن ۋە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى قاندىن بىرئاز ئېلىپ، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ كىيىملىرىگە ۋە ئوغۇللىرى بىلەن تۇلارنىڭ كىيىملىرىگە سەپتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ھارۇن ۋە كىيىملىرىنى، ئوغۇللىرى بىلەن تۇلارنىڭ كىيىملىرىنى مۇقەددەس قىلدى. 31 مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق پۈرۈدى: ـ «بۇ گۈشنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدا قاينىتىپ پىشۇرۇپ شۇ يەردە ئولتۇرۇپ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى»غا تەۋە بولغان سەۋەتتىكى نان بىلەن قوشۇپ يەگىلا؛ بۇلارنى ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن، دەپ پۈرۈغىنىمدەك ئۇنى يەگىلا؛ 32 لېكىن گۈش بىلەن ناندىن ئېشىپ قالغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوتنا كويدۇرۇۋېتىگىلا. 33 سىلەر يەتتە كۈنگىچە جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدىن چىقمايسىلا، خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش كۈنلىرىگىلا توشقۇچە شۇ يەردە تۇرۇڭلار؛ چۈنكى سىلەرنى خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش ئۈچۈن يەتتە كۈن كېتىدۇ. 34 بۇگۈن قىلىنغان ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ پۈرۈغىنى بويىچە سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىندى. 35 سىلەر تۈلەسلىكىگىلا ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىنى تۇتۇپ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز يەتتە كۈن تۇرۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق پۈرۈلدى». 36 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن پۈرۈغىنىنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى.

9 سەككىزىنچى كۈنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقىللىرىنى چاقىرىپ، 2 ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن گۈناھ قۇربانلىقىغا بۇچىرىم بىر موزايىنى، كويدۇرمە قۇربانلىققا بۇچىرىم بىر قوچقارنى تۆزۈك ئۈچۈن ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگىن، 3 ئاندىن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ـ سىلەر گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە ئېلىپ كېلىڭلار، كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر موزايى ۋە بىر قوزا ئېلىپ كېلىڭلار، ھەر ئىككىسى بۇچىرىم، بىر ياشتا كەرگەن بولسۇن؛ 4 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۈنۈشقا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاق بىلەن بىر قوچقارنى ئېلىپ، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگار تۇرنى سىلە رگە ئايان قىلىدۇ، دېگىن». 5 ئۇلار مۇسا پۈرۈغان نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ پۈتكۈل جامائەت يېقىن كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇردى. 6 مۇسا: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار پۈرۈغان ئىشتۇر؛ بۇنى قىلسا گۈلىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى سىلە رگە ئايان بولىدۇ، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ گۈناھ قۇربانلىقىڭ بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقىڭنى سۈنۈپ تۆزۈڭ ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرگىن؛ ئاندىن خەلقنىڭ قۇربانلىقىنىمۇ سۈنۈپ، پەرۋەردىگار ئەمر قىلغانىدەك تۇلار ھەققىدە كافارەت كەلتۈرگىن» ـ دېدى. 8 شۇنى دېۋىدى، ھارۇن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ ئۆزى ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان موزايىنى بوغۇزلىدى. 9 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قانى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بارمىقىنى قانغا تەككۈزۈپ، قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈردى، قالغان قانى قۇربانگاھنىڭ تۆۋىگە قويدى. 10 گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيى بىلەن ئىككى بۈرەك ۋە جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى ئېلىپ، پەرۋەردىگار مۇساغا پۈرۈغىنىدەك تۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۇردى. 11 گۈش بىلەن تېرىسىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ ئوتنا كويدۇردى. 12 ئاندىن ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىندىغان [قوچقارنى] بوغوزلىدى؛ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭغا قانى سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 13 ئاندىن تۇلار پارچە-پارچە قىلىنغان كويدۇرمە قۇربانلىقنى بېشى بىلەن بىللە ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنلارنى قۇربانگاھتا كويدۇردى. 14 ئۇ ئىچ قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى يۇيۇپ، بۇلارنىمۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە، كويدۇرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ كويدۇردى. 15 ئاندىن ئۇ خەلقنىڭ قۇربانلىقىنى كەلتۈردى، خەلقنىڭ گۈناھ قۇربانلىقى بولغان تېكىنى بوغۇزلاپ، ئىلگىرى ھايۋانىنى سۈنغانىدەك ئۇنىمۇ گۈناھ قۇربانلىقى قىلىپ سۈندى. 16 ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىدىغان مالنى كەلتۈرۈپ بۇنىمۇ بەلگىلىمە يېنچە سۈندى. 17 ئاندىن ئۇ ئاشلىق ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ ئۇنىڭدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ئەتىگەنلىك كويدۇرمە قۇربانلىققا قوشۇپ قۇربانگاھ ئۈستىدە كويدۇردى. 18 ئاندىن خەلققە بولىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن قوچقارنى بوغوزلىدى. ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 19 ئۇلار تورپاق بىلەن قوچقارنىڭ ماي قىسمىنى، يەنى مايلىق قويرۇقى، ئىچ قارنىنى ۋە ئۆگەپ تۇرغان مايلىرىنى، ئىككى بۈرەك ۋە جىگەرنىڭ چاۋا مېيىنى ئېلىپ، 20 بۇ ماي پارچىلىرىنى ئىككى تۇشنىڭ ئۈستىدە قويدى، [ھارۇن] بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كويدۇردى. 21 ئاخىردا ھارۇن ئىككى تۇش بىلەن ئوڭ تاۋرقا پۈتىنى پۇلا كۆلتىما ھەدىيە سۈپىتىدە مۇسانىڭ پۈرۈغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلتىتى. 22 ئاندىن ھارۇن قوللىرىنى خەلققە قارىتىپ كۆتۈرۈپ، تۇلارغا بەخت تىلىدى؛ ئۇ گۈناھ قۇربانلىقى، كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈنۈپ، [قۇربانگاھتىن] چۈشتى. 23 مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ، يەنە يېنىپ چىقىپ خەلققە بەخت تىلىدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پۈتكۈل خەلققە ئايان بولدى؛ 24 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن مايلارنى يۇتۇپ كەتتى. پۈتكۈل خەلق بۇنى كۆرۈپ، توۋلىشىپ، دۇم يېقىلىشتى.

10 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىھۇ ئىككىسى تۆز خۇشبۇيدىنىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا ئوت يېقىپ ئۈستىگە خۇشبۇيىنى سېلىپ، پەرۋەردىگار تۇلارغا پۈرۈپ باقمىغان غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارغا سۈندى؛ 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ تۇلارنى يەۋەتتى؛ شۇنداق تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇلدى. 3 مۇسا ھارۇنغا: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ: «مەن ماڭا يېقىن كەلگەن ئادەملەردە تۆزۈمنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن ۋە بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغلىنىمەن» دېگەن

سۆزىنىڭ تۈزىدۇر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ھارۇن جىم تۇرۇپ قالدى. **4** مۇسا ھارۇننىڭ تاغىسى تۈززىغەلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان مىشائىل بىلەن ئەلزافانىنى چاقىرىپ تۇلارغا: ـ سىلەر يېقىن كېلىپ تۇز قېرىندىشىلىرىڭلارنى مۇقەددەسنى جايىنىڭ ئالدىدىن كۆتۈرۈپ، چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار» ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن تۇلار يېقىن كېلىپ، تۇلارنى كىيىكلىك كۆڭلەك كىرى بىلەن كۆتۈرۈپ مۇسانىڭ ۋېرۇغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقتى. **6** مۇسا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئەلئىزار بىلەن ئىتامارغا: ـ سىلەر باشلىرىڭلارنى ئوچۇق قويماڭلار، كىيىملىرىڭلارنى يىرتماڭلار، بولمىسا تۇز ۋاڭلار تۇلۇپ، پۈتكۈل جامائەتكە غەزەپ كەلتۈرىسىلەر، لېكىن قېرىندىشىلىرىڭلار بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى پەرۋەردىگار ياققان ئوت تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتۇپ يىغلىسۇن. **7** ئەمما سىلەر بولساڭلار پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىلەش مېيى تۈستۈڭلارغا سۈرۈلگەن بولغاچقا، جامائەت چېدىرىنىڭ تاشقىرىغا چىقماڭلار؛ بولمىسا ئۆلىسىلەر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، تۇلار مۇسانىڭ ۋېرۇغىنىدەك قىلدى. **8** پەرۋەردىگار ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **9** «سەن تۇزۇڭ ۋە ئوغۇللىرىڭ شاراب ۋە يا ياشقا كۆچلۈك ھاراقلارنى ئىچىپ، جامائەت چېدىرىغا ھەرگىز كىرمەڭلار، بولمىسا، تۇلۇپ كېتىسىلەر. بۇ سىلەر تۇچۇن دەۋۇردىن-دەۋۇ رگە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. **10** شۇنداق قىلساڭلار، مۇقەددەسنى بىلەن ئادەتتىكىنى، پاك بىلەن ناپاكنى پەرق ئېتىپ ئاجىزتالايدىغان بولىسىلەر؛ **11** شۇنداقلا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان ھەممە بەلگىلىمىلەرنى تۇلارغا ئۈگىتەلەيسىلەر». **12** مۇسا ھارۇن ۋە ئۇنىڭ تىرىك قالغان ئوغۇللىرى ئەلئىزار بىلەن ئىتامارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قوربانلىق-ھەدىيەلەردىن ئېشىپ قالغان ئاشلىق ھەدىيەنى ئېلىپ ئۇنى قوربانگاھنىڭ يېنىدا ئېچىتىقۇ ئارىلاشتۇرمىغان ھالدا يە ڭلار، چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **13** بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان نەرسىلەردىن سېنىڭ نېسىۋەڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسىۋىسى بولغاچقا، ئۇنى مۇقەددەسىس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلغانىدۇ. **14** ئۇنىڭدىن باشقا پۇلا ڭلاتما ھەدىيە قىلىنغان تۇش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان تارقا پۇتنى سەن ۋە ئوغۇل-قىزلىرىڭ بىللە پاك بىر جايدا يە ڭلار؛ چۈنكى بۇلار سېنىڭ نېسىۋەڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسىۋىسى بولسۇن دەپ، ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قوربانلىقلىردىن سىلە رگە بېرىلگەن. **15** تۇلار كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان تارقا پۇت بىلەن پۇلا ڭلاتما ھەدىيە قىلىنغان تۇشنى ئوتتا سۈنۈلىدىغان مايلىرى بىلەن قوشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا ڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پۇلا ڭلىنىش ئۈچۈن كەلتۈرسۇن؛ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرۇغىنى يېنچە بۇلار سېنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسىۋىسى بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ». **16** ئاندىن مۇسا گۇناھ قوربانلىقى قىلىدىغان تېكىنى ئىزدىۋىدى، مانا ئۇ ئالللىقاچان كۆيدۈرۈلۈپ بولغانىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ھارۇننىڭ تىرىك قالغان ئىككى ئوغلى ئەلئىزار بىلەن ئىتامارغا ئاچچىقلىنىپ: **17** ـ نېمىشقا سىلەر گۇناھ قوربانلىقىنىڭ گۈشىنى مۇقەددەسىس جايدا يېمىدىڭلار؟ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىناتتى، پەرۋەردىگار سىلەرنى جامائەتنىڭ گۇناھىنى كۆتۈرۈپ تۇلار تۇچۇن ئۇنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ، شۇنى سىلە رگە تەقسىم قىلغانىدى. **18** مانا، ئۇنىڭ قېنى مۇقەددەسىس جايىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈلمىدى؛ سىلەر ئەسلىدە مەن ۋېرۇغاندەك ئۇنى مۇقەددەسىس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك ئىدى، ـ دېدى. **19** لېكىن ھارۇن مۇسىغا: ـ مانا، بۇلار بۈگۈن [ئوغرا ئىش قىلىپ] تۈزلىرىنىڭ گۇناھ قوربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قوربانلىقىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇندى، مېنىڭ بېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى، ئە گەر مەن بۈگۈن گۇناھ قوربانلىقىنىڭ [گۈشىنى] يېگەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۇيدان بولاتتىمۇ؟ ـ دېدى. **20** مۇسا بۇنى ئاڭلاپ جاۋابىدىن رازى بولدى.

11

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەر يۈزىدىكى بارلىق ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغان جانۋارلار شۇلار: ـ **3** ھايۋانلار ئىچىدە ھەم ئۇياقلىرى پۈتۈن ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرىبىرنى يېسە گۇلار بولىدۇ. **4** لېكىن كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۇۋەندىكىلەرنى چېمىسلىكىگۇلار كېرەك: ـ تۆگە: چۈنكى ئۇ كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەس. شۇڭا ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. **5** سۇغۇر بولسا كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. **6** توشقان بولسا بۇمۇ كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلە رگە ھارام بولىدۇ. **7** چوشقا بولسا ئۇياقلىرى ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۇچۇن سىلە رگە ھارام بولىدۇ. **8** سىلەر شۇ ھايۋانلارنىڭ گۆشىدىن چېمىسلىكىگۇلار كېرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگىمۇ تە گمە گۇلار. تۇلار بولسا سىلە رگە ھارام بولىدۇ. **9** سۇدا ياشايدىغان جانۋارلاردىن تۇۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى، يەنى دەريا-دېڭىزلاردىكى جانۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ؛ **10** لېكىن دەريا-دېڭىزلاردا ياشايدىغان، يەنى سۇلاردا توپ-توپ تۇزىدىغان بارلىق جانۋارلاردىن، قاسىراقلىرى يا كى قانىتى بولمىغانلىرىنى چېمىسلىكىگۇلار كېرەك؛ تۇلار سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. **11** مە زكۇر جانۋارلار دەرۋەقە سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن؛ سىلەر تۇلارنىڭ گۆشىدىن يېمىسلىكىگۇلار كېرەك؛ تۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى يىرگىنچلىك دەپ قارا ڭلار. **12** سۇدىكى جانۋارلارنىڭ ئىچىدە قانىتى بىلەن قاسىرىقى بولمىغان جانۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. **13** ئۇچار-قاناتلاردىن تۇۋەندىكىلەر سىلە رگە يىرگىنچلىكتۇر؛ تۇلار يېيىلمەسلىكى كېرەك ۋە سىلە رگە يىرگىنچلىك بولسۇن: ـ يەنى بۇركۈت، قورۇلتاز-تاپقۇشلار، دېڭىز بۇركۈتى، **14** قارلىغاچ قېرىۇقلۇق سار، لاچىن ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، **15** ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، **16** مۇشۇكپىلاق، تۆگىقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، **17** ھۇۋۇقۇش، قارنا، تىبىس، **18** ئاققۇ، ساقىيقۇش، بىلىقتالغۇچ، **19** لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، ھۇپۇپ ۋە شەپەرەڭ قاتارلىقلار سىلە رگە ھارام سانالسۇن. **20** بۇنىڭدىن باشقا تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، تۇچىدىغان تۇششاق جانۋارلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە يىرگىنچلىك بولىدۇ. **21** ھالبۇكى، تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، تۇچىدىغان تۇششاق جانۋارلاردىن تۇۋەندىكىلەرنى يېسە گۇلار بولىدۇ: ـ پۇتى بىلەن ئۈگلىك پاچىقى بولۇپ، يەر يۈزىدە سەكرىيەلەيدىغانلارنى يېسە گۇلار بولىدۇ؛ **22** بۇلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغانلىرى: ـ چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، قارا چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، تومۇزغا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، چاچقىقىز ۋە ئۇنىڭ خىللىرى. **23** لېكىن تۆت پۇتلۇق بولغان ئۇملىگۈچى ھەم تۇچىدىغان ھەممە باشقا جانۋارلار سىلە رگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. **24** بۇ جانۋارلاردىنمۇ مۇنداق يول بىلەن ناپاك بولىسىلەر؛ بەركىم تۇلارنىڭ ئۆلۈك ئېنىگە تە گسە كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. **25** كىمدە كىم بۇلارنىڭ ئۆلۈكىنىڭ بىر قىسمىنى كۆتۈرسە تۇز كىيىملىرىنى ۋېيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. **26** ئۇياقلىرى ئاچماق، بىراق پۇتۇنلەي بۇلۇتمىگەن يا كى كۆشمەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە ھارامدۇر؛ ھە ركىم [ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە] تە گسە ناپاك سانالسۇن. **27** تۆت پۇتى بىلەن ماڭىدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن تاپىنى بىلەن ماڭىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە ناپاك بولۇپ، ھە ركىم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تەنلىرىگە تە گسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **28** كىمكى ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى كۆتۈرسە تۇز كىيىملىرىنى ۋېيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك تۇرىدۇ. بۇ ھايۋانلار بولسا سىلە رگە ھارام بولىدۇ. **29** يەر يۈزىدە تۇملىگۈچى تۇششاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن سىلە رگە ھارام بولغانلار مۇنۇلار: ـ قارىغۇ زوكور، چاشقان، كەسلەنچۈك ۋە ئۇلارنىڭ تۈرلىرى، **30** سالما، قىزىل كەسلەنچۈك، تام كەسلەنچۈكى، تۆگۈرۈك كەسلەنچۈك ۋە خامىلىئون قاتارلىقلار ھارام بولىدۇ. **31** بۇلارنىڭ ھەممىسى يەر يۈزىدە تۇملىگۈچى ھەممە تۇششاق جانۋارلارنىڭ ئىچىدە سىلە رگە ھارام بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە تە گسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **32** بۇ جانۋارلارنىڭ ئۆلۈكى ھەرقانداق ئېنىگە چۈشۈپ قالسا شۇ ئېنە ناپاك ھېسابلىنىدۇ ـ ھەرقانداق ياغلىق قاچا-قۇچا بولسۇن، كىيىم بولسۇن، تېرە بولسۇن، تاغار بولسۇن، ھەرقانداق ئىشقا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب بولسۇن، سۇغا چىلىنىشى كېرەك؛ تۇلار كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىپ، كېيىن پاك بولىدۇ. **33** بۇلارنىڭ بىرى سايالدىن ياسالغان ھەرقانداق قاچا ئىچىگە چۈشۈپ قالسا، شۇ قاچا ئىچىدىكى ھەممە نەرسە ناپاك سانالسۇن ۋە قاچا تۈزى سۇندۇرۇلسۇن. **34** ئە گەر قاچىدىكى سۇدىن تاش-تاتام تۈستىگە چاچراپ كەتسە، تاش-تاتام ناپاك سانالسۇن ۋە شۇنداقلا قاچىدىكى ھەرقانداق ئىچىملىكۇ ناپاك سانالسۇن. **35** ھەرئېنىگە تۇنداق تۇلۇكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسىمۇ، ناپاك سانالسۇن. ئە گەر تونۇر ۋە ئوچاق بولسا، ناپاك بولدى دەپ چېقىۋېتىلسۇن؛ تۇلار سىلە رگە ھارام بولسۇن. **36** لېكىن شۇنداق ئەھۋالدا بۇلاق يا كى سۇ يىغىلىدىغان كۆلچەك يەنىلا پاك سانىلىدۇ؛ ئەمما بەركىم تۇلارنىڭ تۇلۇك

تېنىگە تەگسە ناپاك بولىدۇ. **37** ئەگەر ئۇنداق تۇلۇكنىڭ بەرەر قىسمى تېرىشقا تەپىرلانغان دانلارغا چۈشۈپ قالسا، بۇمۇ پەنىلا پاك سانىلىدۇ. **38** لېكىن ئەگەر دانلىنىڭ ئۈستىگە سۇ قويۇلغاندىن كېيىن شۇنداق بىر تۇلۇكنىڭ بەرەر قىسمى چۈشۈپ قالسا، ئۇنداقتا بۇ دانلار سىلە رگە ناپاك سانالسۇن. **39** ئەگەر سىلە رگە يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلاردىن بىرى تۇلۇپ قالسا، ئۇنىڭ تۇلۇكىگە تەگكەن كىشى كەچ كەرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **40** كىمكى ئۇنداق تۇلۇكنىڭ گۆشىدىن يىسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە كەچ كەرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ شۇنداقلا ئۇنداق بىر تۇلۇكنى كۆتۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە ئۇ كىشى كەچ كەرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **41** يەر يۈزىدە تۈمۈلگۈچى ھەممە ئۈششاق جانلىرلار يەرگىنچلىك سانىلىپ، ھەرگىز يېيىلمىسۇن. **42** قورسىقى بىلەن بېغىرلاپ ماڭىدىغان جانلىۋار بولسۇن، يەر يۈزىدە يۈرۈپ تۆت پۇتى بىلەن يا كى كۆپ پۇتلىرى بىلەن ماڭىدىغان تۈمىلىگۈچى جانلىرلارنىڭ ھەرتۈرلۈكىنى بولسا، ئۇلارنى ھەرگىز يېمە گىلەر، چۈنكى ئۇلار يەرگىنچلىكتۇر. **43** سىلەر بولسا گىلەر مۇنداق تۈمىلىگۈچى جانلىۋارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزۈگىلارنى يەرگىنچلىك قىلماسلىقىگىلەر كېرەك. ئۆزۈگىلارنى ئۇلار ئۆپەيلىدىن ناپاك قىلماگىلەر، بولمىسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن بۇلغىنىپ قالىسىلەر؛ **44** چۈنكى مەن خۇدايىگىلاردۇرمەن. سىلەر ئۆزۈگىلارنى [ئۆزۈمگە] ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشىگىلار كېرەك؛ مەن ئۆزۈم مۇقەددەس بولغاچ سىلەرمۇ ئۆزۈگىلارنى مۇقەددەس ئۆتۈشۈگىلار كېرەك. سىلەر ئۆزۈگىلارنى يەر يۈزىدە تۈمىلىگۈچى ئۈششاق ھەرقانداق جانلىۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك قىلماگىلار. **45** چۈنكى مەن ئۆز خۇدايىگىلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەروەردىگارىدۇرمەن؛ سىلەر مۇقەددەس بولۇگىلار، چۈنكى مەن مۇقەددەسىتۇرمەن. **46** شۇلار بولسا چارپاي بىلەن ئۇچار-قاناتلار، سۇدا يۈرىدىغان ھەربىر جانىۋار بىلەن يەر يۈزىدە تۈمىلىگۈچى ھەربىر ئۈششاق جانىۋارلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. **47** بۇلار بىلەن ھارام-ھالالنى ئۇقتۇرۇپ، يېيىشكە بولىدىغان ھايۋان بىلەن يېيىشكە بولمايدىغان ھايۋانلارنى پەرق ئېتىپلەپسىلەر.

12

پەروەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «ئايال كىشى ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل تۇغسا، ئادەت كۆرۈپ ئاغىرىق بولغان كۈنلىرىدىكىدەك يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن. **3** سەككىزىنچى كۈنى ئوغلى بولسا خەتنە قىلىنسۇن. **4** ئايال بولسا شۇنىڭدىن كېيىن ئوتتۇز ئۈچ كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن؛ پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولمىغۇچە ھېچبىر مۇقەددەس نەرسىگە تەگمىسۇن، مۇقەددەس جايغىمۇ كىرمىسۇن. **5** ئەگەر ئۇ قىز تۇغسا ئۇنداقتا ئادەت كۈنلىرىدىكىدەك ئىككى ھەپتىگىچە ناپاك تۇرۇپ، ئاندىن ئىتمىش ئالتە كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرسۇن. **6** مەيلى ئوغۇل يا كى قىز تۇغسۇن، قان پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندىن كېيىن ئۇ ئايال كۈيدۈرمە قوربانلىق ئۈچۈن بىر ياشقا كەرگەن قوزىنى، گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر باچكا يا كى پاختە كىنى ئىلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **7** كاھىن ئۇنى پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇنۇپ، شۇ ئايال ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇنىدىن پاك بولىدۇ. ئوغۇل يا كى قىز تۇغقان ئايال توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر. **8** ئەگەر ئۇنىڭ قوزىغا قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكا كەلتۈرسۇن؛ ئۇلارنىڭ بىرى كۈيدۈرمە قوربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرى گۈناھ قوربانلىقى ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئايال پاك بولىدۇ.

13

پەروەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە بىر چىقان، يا كى تەمرەتكە يا كى پارقىراق تاشما چىقىپ، ئۇنىڭدىن بەدىنىنىڭ تېرىسىدە پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ جاراھىتى پەيدا بولغان بولسا، ئۇ كىشى ھارۇن كاھىنىنىڭ يا كى ئۇنىڭ كاھىن ئوغۇللىرىدىن بىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. **3** كاھىن ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ جاراھىتىگە قارايدۇ؛ جاراھەت بولغان جايىنىڭ تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن ھەمدە جاراھەتمۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، بۇ پىسە-ماخاۋ كېسەللىكىدۇر. شۇڭا كاھىن ئۇنى كۆرگەندىن كېيىن شۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. **4** لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدىكى پەيدا بولغان ئاشۇ يالتىراق چىقان ئاق بولۇپ، ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمىسە ۋە تۈكىمۇ ئاقىرىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن بۇ جاراھەت بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **5** يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا قارىسۇن ۋە ئەگەر جاراھەت ئوخشاش تۇرۇپ، تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن ئۇنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **6** يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە جاراھەتنىڭ رەنگى سۈسلاشقان ۋە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ جاراھەتنىڭ ۋەقەسى بىر چاقا ئىكەنلىكى بېكىتىلىپ، كېسەل كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ پاك سانالسۇن. **7** لېكىن ئەگەر ئۇ كاھىنغا كۆرۈنۈپ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن شۇ چاقا تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ يەنە بىر قېتىم كاھىنغا كۆرۈنسۇن. **8** كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە ئەگەر چاقا ئۇنىڭ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ جاراھەت پىسە-ماخاۋدۇر. **9** ئەگەر بەركىمدە پىسە-ماخاۋ جاراھىتى پەيدا بولۇپ قالسا كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. **10** كاھىن ئۇنىڭ جاراھىتىگە سەپىلىپ قارىسۇن؛ ۋە ئەگەر تېرىسىدە ئاق بىر چىقان پەيدا بولغان، ئۆزى ئاقىرىپ كەتكەن بولسا ۋە چىقان چىققان جايدا ئەت-گۈشى كۆرۈنۈپ قالغان بولسا، **11** بۇ ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە چۈشكەن كونا پىسە-ماخاۋ جاراھىتىنىڭ قايتىدىن قوزغىلىشى بولۇپ، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئۇ ناپاك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى سولاشنىڭ ھاجىتى يوق. **12** لېكىن ئەگەر پىسە-ماخاۋ قوزغىلىپ، جاراھىتى بار كىشىنىڭ تېرىسىگە يېيىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن نەگىلا قارىسا شۇ يەردە شۇ «پىسە-ماخاۋ» بولسا، تېرىسىنى بېشىدىن پۇتىغىچە قاپلاپ كەتكەن بولسا، **13** ئۇنداقتا كاھىن ئۇنىڭغا سەپىلىپ قارىسۇن؛ مانا، شۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتى پۈتۈن بەدىنىنى قاپلاپ كەتكەن بولسا، ئۇ جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئاقىرىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ «پاك» دەپ سانالسۇن. **14** لېكىن قاچانكى ئۇنىڭدا ئەت-گۈشى كۆرۈنۈپ قالسا، ئۇ كىشى ناپاك سانالسۇن. **15** كاھىن مۇنداق كۆرۈنگەن ئەت-گۈشگە قاراپ، ئۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى شۇ ئەت-گۈش ناپاك بولۇپ، ئۇ پىسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. **16** ھالبۇكى، ئەگەر ئەت-گۈشى قايتىدىن ئۆزگىرىپ، ئاقارسا ئۇ كىشى يەنە كاھىننىڭ قېشىغا كەلسۇن. **17** كاھىن ئۇنىڭغا سەپىلىپ قارىسۇن؛ جاراھەت ئاقارغان بولسا، كاھىن جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ پاك سانىلىدۇ. **18** ئەگەر بەركىمنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە ھورەك چىقىپ ساقىيىپ، **19** ھورەر كىنىڭ ئورنىدا ئاق چىقان يا كى قىزغۇچ داغ پەيدا بولغان بولسا، كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. **20** كاھىن ئۇنىڭغا سەپىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ ھورەر كتىن قوزغىلىپ پەيدا بولغان پىسە-ماخاۋ كېسىلى جاراھىتىدۇر. **21** لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپىلىپ قارىغاندا، داغ چىققان جايدا ئاقىرىپ قالغان تۈكلەر بولمىسا، ۋە داغنىڭ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، رەنگى سەل سۈسراق بولغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **22** ئەگەر داغ دەروۋەقە تېرىسىگە يېيىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ [پىسە-ماخاۋ] جاراھىتىدۇر. **23** ئەمما ئەگەر داغ ئۆز جايىدا توختاپ يېيىلمىغان بولسا، بۇ پەقەت ھورەر كنىڭ زەخمى، خالاس؛ كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. **24** ئەگەر بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىنىڭ مەلۇم جايى كۈيۈپ قېلىپ، كۈيگەن جاي ئاق-قىزغۇچ يا كى پۈتۈنلەي ئاق داغ بولۇپ قالسا، **25** كاھىن ئۇنىڭغا سەپىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر شۇ داغدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ كەتكەن، داغنۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولۇپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا بۇ كۈيۈك يارىسىدىن پەيدا بولغان پىسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. **26** لېكىن ئەگەر كاھىن سەپىلىپ قارىغاندا، داغنىڭ ئورنىدا ھېچقانداق ئاقىرىپ كەتكەن تۈك بولمىسا، شۇنداقلا داغنۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق بولمىسا، بەلكى رەنگى سۈس بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **27** يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن؛ داغ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پىسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. **28** ئەمما ئەگەر داغ جايىدا توختاپ، يېيىلمىغان بولسا، شۇنداقلا رەنگى سۈس بولسا، بۇ پەقەت كۈيۈكتىن بولغان چاۋارتقۇ، خالاس؛ كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ

كويۇكنىڭ تاتۇق، خالاس. **29** ئە گەر بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ بېشىدا يا كى ساقىلىدا جاراھەت پەيدا بولسا، **30** كاھىن جاراھەتكە سەپسېلىپ قارسۇن؛ ئە گەر جاراھەت ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، ئۈستىدە شالاڭ سېرىق تۈك بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جا كارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ جاراھەت قاقاچ بولۇپ، باش يا كى ساقالدىكى پېسە-ماخاۋنىڭ ئالامىتىدۇر. **31** ئە گەر كاھىن قاقاچ جايغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئېچىدە ھېچقانداق قارا تۈكۈ بولمىسا، ئۇنداقتا كاھىن قاقىچى بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **32** كاھىن يەتتىنچى كۈنى قاقاچقا يەنە سەپسېلىپ قارسۇن؛ قاقاچ كېڭىيىپ كەتمەي، ئۈستىدىمۇ ھېچقانداق سېرىق تۈك بولمىسا، شۇنداقلا قاقاچ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، **33** جاراھىتى بار كىشى بارلىق چاچ-ساقلىنى چۈشۈرۈۋۆتسۇن؛ قاقاچنىڭ تۈزىنى غىردىمىسۇن. كاھىن قاقىچى بار كىشىنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **34** يەتتىنچى كۈنى كاھىن قاقاچقا سەپسېلىپ قارسۇن؛ ئە گەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، شۇنداقلا ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جا كارلىسۇن. ئاندىن ئۇ كىيىملىرىنى يۇسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پاك سانىلىدۇ. **35** لېكىن ئە گەر ئۇ «پاك» دەپ جا كارلانغاندىن كېيىن قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە، **36** كاھىن ئۇنىڭغا يەنە سەپسېلىپ قارسۇن؛ ئە گەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، سېرىق تۈكنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق؛ چۈنكى بۇ كىشى ناپاكتۇر. **37** ئە گەر قاقاچ جايىدا شۇ پېتى قېلىپ، ئۈستىدىن قارا تۈك ئۈنۈپ چىققان بولسا، قاقاچ ساقايغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى پاك بولغاچقا، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جا كارلىشى كېرەك. **38** ئە گەر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە داغ پەيدا بولۇپ، بۇ داغلار پارقىراق ھەم ئاق بولسا **39** كاھىن سەپسېلىپ قارسۇن؛ ئە گەر بەدەننىڭ تېرىسىدىكى شۇ داغلار سۈسلىشىپ بوز رەنگىگە يۈزلەنگەن بولسا، بۇ تېرىدىن چىققان بىر تاشما، خالاس؛ بۇ كىشى پاك سانالسۇن. **40** ئە گەر بەركىمنىڭ بېشىنىڭ تۈكلىرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا، ئۇ پەقەت بىر تاقىر باش، خالاس؛ ئۇ پاك سانالسۇن. **41** ئە گەر ئۇنىڭ بېشىنىڭ تۈكى پېشانە تەرىپىدىن چۈشكەن بولسا، ئۇ پەقەت پاينەكباش، خالاس؛ ئۇ يەنىلا پاك سانالسۇن. **42** لېكىن ئە گەر ئۇنىڭ تاقىر بېشى يا كى پاينەك بېشىدا قىزغۇچ ئاق داغ كۆرۈنسە، ئۇنداقتا شۇ جاراھەت ئۇنىڭ تاقىر بېشى يا كى پاينەك بېشىدىكى پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ بىر ئالامىتىدۇر. **43** كاھىن جاراھىتىگە سەپسېلىپ قارسۇن؛ ئە گەر ئۇنىڭ تاقىر بېشىدا يا كى پاينەك بېشىدا ئىششىق جاراھەت بولسا ھەمدە پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ ئالامىتىدەك قىزغۇچ ئاق كۆرۈنسە، **44** ئۇنداقتا ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئادەم بولۇپ، ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ بېشىغا شۇنداق جاراھەت چۈشكەن بولغاچ، كاھىن ئۇنى مۇتلەق «ناپاك» دەپ جا كارلىسۇن. **45** شۇنداق جاراھىتى بار پېسە-ماخاۋ كېسىلى بولغان كىشى كىيىملىرى يىرتىق، چاچلىرى چۈژۈق، بۇرۇت-ساقىلى بېيىقلىق ھالدا: «ناپاك، ناپاك!» دەپ توۋلاپ يۈرۈشى كېرەك. **46** شۇ جاراھىتى بولغان بارلىق كۈنلەردە ئۇ «ناپاك» سانىلىدۇ؛ ئۇ ناپاك بولغاچقا، ئايرىم ئۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ئۇرالغۇسى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بولسۇن. **47** ئە گەر بىر كىيىمدە، مەيلى يۇڭدىن يا كى كاناپتىن تىكىلگەن بولسۇن ئۇنىڭدا پېسە-ماخاۋ ئىز-دېنى پەيدا بولسا، **48** يەنى كاناپ يا كى يۇڭدىن توقۇلغان رەختتە، ئۇرۇش يېپىدا يا كى ئاراقتا يېپىلىردا بولسۇن، تېرە-خۇرۇمدا يا كى تېرىدىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پېسە-ماخاۋ ئىز-دېنى بولسا، **49** شۇنداقلا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدا، ئۇرۇش يىپ يا كى ئاراقتا يېپىلىردا، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە پەيدا بولغان ئىز-داغ يېشىلراق يا كى قىزغۇچ بولسا بۇ ئىز-داغ «پېسە-ماخاۋ ئىز-دېنى» دەپ قارىلىپ كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. **50** كاھىن [داغقا] سەپسېلىپ قارسۇن، ئاندىن ئىز-داغ پەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. **51** ئۇ يەتتىنچى كۈنى ئىز-داغنا قاراپ باقسۇن؛ ئىز-داغ چۈشكەن كىيىم-كېچەك، مەيلى ئاراقتا يېپىتا يا كى ئۇرۇش يېپىتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۇ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئىز-داغ چېرىتكۈچ پېسە-ماخاۋ كېسىلى دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ناپاك سانالسۇن. **52** شۇنىڭدەك كاھىن ئۇرۇش يىپ يا كى ئاراقتا يېپىدا ئىز-داغ بولسا كىيىم-كېچەك يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە شۇنداق ئىز-داغ بولسا ئۇلارنىڭ كويدۇرۇۋۆتسۇن؛ چۈنكى بۇ چېرىتكۈچ پېسە-ماخاۋ كېسىلدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كويدۇرۇش كېرەكتۇر. **53** لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئىز-داغ كىيىم-كېچەك كتىكى ئۇرۇش يېپىتا بولسۇن، ئاراقتا يېپىتا بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئىز-داغ كېڭىيمگەن بولسا، **54** ئۇنداقتا كاھىن دېگەن بار نەرسىنى يۇيۇلسۇن دەپ بۇيرۇپ، ئىككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. **55** بۇ نەرسە يۇيۇلغاندىن كېيىن كاھىن يەنە داغقا سەپسېلىپ قارسۇن؛ ئە گەر ئۇنىڭ رەنگى ئۇ رەنگىگە ئوخشىمىغان بولسا (گەرچە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، ئۇ يەنىلا ناپاكتۇر، سەن ئۇنى ئوتتا كويدۇرىگىن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئىز-دېنى ئىچ يۈزىدە بولسۇن يا كى تاش يۈزىدە بولسۇن ئۇ چېرىتكۈچ ئىز-داغ ھېسابلىنىدۇ. **56** لېكىن ئە گەر كاھىن سەپسېلىپ قارىغاندا، مانا، داغنىڭ رەنگى يۇيۇلغاندىن كېيىن سۈسلىشىپ كەتكەن بولسا، ئۇ شۇ قىسمىنى كىيىم-كېچەك كتىن، ئۇرۇش يېپتىن يا كى ئاراقتا يېپتىن بولسۇن، يا كى تېرە-خۇرۇمدىن بولسۇن ئۇنى يېرتىپ ئېلىپ، تاشلىۋەتسۇن. **57** ئە گەر بۇ ئىز-داغ كىيىم-كېچەك كتە، مەيلى ئاراقتا يېپتا يا كى ئۇرۇش يېپتا بولسۇن، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە كۆرۈنسۇن، بۇ كېڭىيدىغان بىرخىل پېسە-ماخاۋ ئىز-دېنى دەپ سانالسۇن؛ سەن ئۇ چاپلاشقان كىيىم-كېچەك كنى كويدۇرۇۋۆتكىن. **58** لېكىن ئە گەر ئىز-داغ كىيىم-كېچەك كتە بولسۇن (ئۇرۇش يېپىدا يا كى ئاراقتا يېپىدا بولسۇن) يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، بۇ يۇيۇلۇش بىلەن چىقىپ كەتسە، ئۇنداقتا بۇ ئىگىن ئىككىنچى قېتىم يۇيۇلسۇن، ئاندىن پاك سانالسۇن. **59** پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭكىدەك ئىز-داغ پەيدا بولغان يۇڭ يا كى كاناپ رەختتىن توقۇلغان كىيىم-كېچەك (ئىز-داغ ئۇرۇش يېپتا يا كى ئاراقتا يېپتا بولسۇن) يا كى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەر ئوغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى پاك يا كى ناپاك جا كارلاشقا بولىدۇ.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى پاك قىلىنىدىغان كۈنىدە بەجا قىلىش كېرەك بولغان قانۇن-بەلگىلىمە مانا تۆۋەندىكىدە كتۈر: ـ ئۇ كاھىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. **3** كاھىن چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا چىقىپ، پېسە-ماخاۋ بولغان كىشىگە سەپسېلىپ قارسۇن؛ ئە گەر پېسە-ماخاۋ بولغان كىشى كېسىلدىن ساقايغان بولسا، **4** ئۇنداقتا كاھىن پاك قىلىنىدىغان كىشىگە پاك، تىرىك قۇشتىن ئىككىنى ئۇنىڭغا قوشۇپ كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا كەلتۈرۈشكە بۇيرۇسۇن. **5** ئاندىن كاھىن قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلاڭلار دەپ بۇيرۇسۇن؛ **6** ئاندىن تىرىك قۇشنى بولسا، كاھىن ئۇنى كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا بىلەن ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قۇش بىلەن بىرگە ئېقىن سۇنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا چىلىسۇن، **7** ئاندىن پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشىگە يەتتە قېتىم سېپىشى بىلەن ئۇنى پاك دەپ جا كارلىسۇن؛ ۋە تىرىك قۇشنى دالاغا قويۇپ بەرسۇن. **8** پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىدىكى بارلىق تۈكلەرنى چۈشۈرۈپ، سۇدا يۇيۇنغاندىن كېيىن پاك ھېسابلىنىدۇ. ئاندىن ئۇنىڭغا چېدىرگاھقا كىرىشكە ئىجازەت بولىدۇ؛ پەقەت ئۇ يەتتە كۈنگىچە ئۆز چېدىرىنىڭ تېشىدا تۇرۇشى كېرەك. **9** يەتتىنچى كۈنى ئۇ بەدىنىدىكى ھەممە تۈكلەرنى چۈشۈرسۇن؛ باشنىڭ چاچ-ساقاللىرى ۋە قېشىنى، يەنى بارلىق تۈكلىرىنى چۈشۈرسۇن؛ ئۇ كىيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن پاك بولىدۇ. **10** سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى بېچىرىم ئە رىكەك قوزا بىلەن بىر ياشقا كىرگەن بېچىرىم چىشى قوزىدىن بىرنى، شۇنىڭدەك بىر [ئەفاھنىڭ] ئوندىن ئوچىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن «ئاشلىق ھەدىيە»نى، بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن. **11** ئۇنى «پاك» دەپ جا كارلايدىغان بۇ رەسىم-قائىدىنى ئوتكۈزىدىغان كاھىن پاك قىلىنىدىغان كىشىنى ۋە ئۇ نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلسۇن. **12** ئاندىن كاھىن ئە رىكەك قوزىلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىنىمۇ كەلتۈرۈپ، پۇلا كۆلامىتا ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلامىتسۇن. **13** قوزا بولسا مۇقەددەس بىر جايىنىڭ ئېچىدە گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كويدۇرۇمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايدا بوغۇزلانسۇن؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولسا گۈناھ قۇربانلىقىغا ئوخشاش، كاھىنغا تەۋە بولۇپ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» سانىلىدۇ. **14** كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ

سۇرۇپ قويسۇن. **15** ئاندىن كاھىن شۇ بىر اوگ زەيتۇن مېيىدىن ئېلىپ، تۆزىنىڭ سول قولىنىڭ ئالقىنىغا ئازغىنا قويسۇن. **16** كاھىن ئوڭ بارمىقىنى سول قولىدىكى زەيتۇن مېيىغا چىلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم بارمىقى بىلەن سەپسۇن. **17** ئاندىن كاھىن قولىدىكى قالغان مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۇرۇلگەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۇرۇپ قويسۇن. **18** سۇرۇپ بولۇپ، كاھىن قولىدىكى ئېشىپ قالغان مايىنى پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ بېشىغا قويسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆزىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. **19** ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، پاك قىلىندىغان كىشىنى ناپاكلىقىدىن پاك قىلىشقا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى بوغۇزلىسۇن. **20** كاھىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قۇربانگاھتا سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆزىنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇ كىشى پاك بولىدۇ. **21** لېكىن ئۇ كەمبەغەللىكتىن شۇنداق قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۈزىگە كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن «يۇلا كۆلىتما ھەدىيە» سۈپىتىدە يالغۇز بىر ئە رىكەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئاشلىق ھەدىيە ئۈچۈن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بىلەن بىر اوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن **22** ۋە ئۆز ئەھۋالىغا يارىشا ئىككى ياكى ئىككى باچكا ئېلىپ كەلسۇن؛ بىرى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بولسۇن؛ **23** سەككىزىنچى كۈنى يۇلارنى ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **24** كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدىغان ئە رىكەك قوزا بىلەن شۇ بىر اوگ مايىنى ئېلىپ، يۇلارنى يۇلا كۆلىتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يۇلا كۆلىتسۇن. **25** ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىنغان ئە رىكەك قوزىنى بولسا ئۆزى بوغۇزلىسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۇرسۇن. **26** ئاندىن كاھىن مايدىن ئېلىپ، سول قولىنىڭ ئالقىنىغا ئازغىنا قويسۇن. **27** شۇنداق قىلىپ، كاھىن ئوڭ بارمىقى بىلەن سول قولىدىكى مايدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم سەپسۇن. **28** ئاندىن كاھىن ئۆزى قولىدىكى مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۇرسۇن. **29** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆزىگە كافارەت كەلتۈرۈشكە كاھىن قولىدىكى مايىنىڭ قالغىنىنى پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ **30** ئاندىن شۇ كىشى ئۆز قۇزىغا قاراپ ياختە كتىن بىرنى ياكى باچكىدىن بىرنى سۇنسۇن؛ **31** ئۆز قۇزىغا قاراپ، بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە سۇنسۇن. بۇ يولدا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پاك قىلىندىغان كىشى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. **32** ئۆزىدە پېسىە-ماخاۋ بولغان، پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ۋاجىپ بولىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمەيدىغان كىشىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر. **33** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ **34** ـ سىلەر مەن تۆزۈگۈلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان قاناننىڭ زېمىنىغا كىرگەندىن كېيىن، مەن سىلەر ئىگە بولىدىغان شۇ زېمىنىدىكى بىر ۋېگە بىرخىل پېسىە-ماخاۋ يارىسىنى ئەۋەتسەم، **35** ۋېنىڭ ئىگىسى كاھىننىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا يۇنى مەلۇم قىلىپ: «مېنىڭ ۋېۋىمگە ۋابا يۇققاندەك كۆرۈندى»، دەپ مەلۇم قىلىشى كېرەك. **36** كاھىن بولسا: ـ ۋېدىكى ھەممە نەرسىلەر ناپاك بولمىسۇن ئۈچۈن مەن بېرىپ بۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قاراشتىن بۇرۇن ۋېنى بىكارلا كۆلار، دەپ ۋېرۋىسۇن. ئاندىن كاھىن كىرىپ ۋېگە سەپسېلىپ قارىسۇن. **37** ئۇ شۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قارىغىنىدا، مانا ۋېنىڭ تاملىرىغا ۋابا داغلىرى يۇققان جايلار كاۋاك بولسا، ھەم يېشىلغا مايىل ياكى قىزغىچ بولۇپ، تامنىڭ يۈزىدىن قېنىقراق بولسا، **38** كاھىن ۋېنىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئىشىكنى يەتتە كۈنگىچە تاقاپ قويسۇن. **39** ئاندىن كاھىن يەتتىنچى كۈنى يېنىپ كېلىپ، سەپسېلىپ قارىغىنىدا، ۋېنىڭ تاملىرىدىكى ئىز-داغ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، **40** كاھىن: ـ ۋابا يۇققان تاشلارنى چىقىرىپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلۇۋېتىڭلار، دەپ ۋېرۋىسۇن. **41** شۇنىڭ بىلەن بەرگە ئۇ ۋېنىڭ ئىچىنىڭ تۆت ئەتراپىنى قىرىدورسۇن ۋە ئۇلار قىرغان سۇۋاقنى بولسا شەھەرنىڭ تېشىدىكى ناپاك بىر جايغا تۆكۈۋېتىسۇن. **42** ئاندىن ئۇلار باشقا تاشلارنى ئېلىپ، ئىلگىرىكى تاشلارنىڭ ئورنىدا قويسۇن ۋە باشقا ھاك لاي ئېتىپ، ئۇنىڭ بىلەن ۋېنى قايتىدىن سۇۋىسۇن. **43** ئە گەر ئۇ تاشلارنى چىقىرىپ، ۋېنى قىرىدۇرۇپ قايتىدىن سۇۋاتقاندىن كېيىن، ۋېدە ۋابا دېگى يەنە پەيدا بولسا، **44** ئۇنداقتا كاھىن يەنە كىرىپ بۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن. سەپسېلىپ قارىغىنىدا، مانا ئىز-داغ ۋېدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ۋېگە يۇققىنى چىرىتكۈچ ۋابا بولىدۇ؛ ئۇ ناپاك سانىلىدۇ. **45** بۇ ۋېدىدىن ئۇلار ۋېنى، يەنى ياغاچ-تاش ۋە بارلىق سۇۋىقى بىلەن بىللە چۈشۈرۈپ، ھەممىسىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلۇۋېتىسۇن. **46** كىمدە كىم ئۇ ئۆيگە تاقالغان مەزگىلدە ئۇنىڭغا كىرسە، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **47** ئە گەر بىركىم ئۇ ئۆيدە ياتقان بولسا، كىيىملىرىنى يۇسۇن؛ ۋە ئە گەر بىرسى ۋېدە غىزالانغان بولسا، ئۇمۇ ئۆز كىيىملىرىنى يۇسۇن. **48** لېكىن كاھىن كىرىپ، ۋېگە سەپسېلىپ قارىغىنىدا ئۇ سۇۋۇلغاندىن كېيىن ۋابا ئۇنىڭدا كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ۋېنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىكى ۋابا ساقايغان بولىدۇ. **49** ئاندىن ئۇ ۋېنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ئىككى قۇش، كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت بىلەن زوفا ئېلىپ كېلىپ، **50** قۇشلارنىڭ بىرنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان سايال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلىسۇن؛ **51** ئاندىن ئۇ كېدىر ياغىچى، زوفا، قىزىل رەخت ۋە تىرىك قۇشنى بىللە ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا، شۇنداقلا ئېقىن سۇغا چىلاپ، ۋېگە يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن؛ **52** بۇ يول بىلەن ئۇ ۋېنى قۇشنىڭ قېنى، ئېقىن سۇ، تىرىك قۇش، كېدىر ياغىچى، زوفا ۋە قىزىل رەخت ئارقىلىق ناپاكلىقتىن پاكلايدۇ. **53** ئاندىن ئۇ تىرىك قۇشنى شەھەرنىڭ سىرتىدا، دالادا قويۇپ بەرسۇن. ئۇ شۇنداق قىلىپ، ئۇنى ئۆزىنى كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئۇنى پاك سانىلىدۇ. **54** يۇلار بولسا ھەرخىل پېسىە-ماخاۋ جاراھىتى، قاقاچ، **55** كىيىم-كېچەك ۋە ۋېگە يۇققان پېسىە-ماخاۋ ۋاباسى، **56** تېرىدىكى چىقانلار، تەمرەتكە ۋە پارقىراق ئاق ئىز-داغلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. **57** شۇ بەلگىلىمەلەر بىلەن بىر نەرسىنىڭ قايسى ئەھۋالدا ناپاك، قايسى ئەھۋالدا پاك بولىدىغانلىقىنى پەرق ئېتىشكە كۆرسەتمە بېرىشكە بولىدۇ؛ مانا بۇ پېسىە-ماخاۋ توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر.

15

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا مۇنداق دە گىلار: ـ ھەرقاندا ئە رىكەكنىڭ تۆز تېنىدىن ئاقا چىقسا شۇ كىشى شۇ ئاقا سەۋەبىدىن ناپاك سانالسۇن. **3** ئاقا چىقىشتىن بولغان ناپاكلىق توغرىسىدىكى ھۆكۈم شۇنۇكى، ئاقىسى مەيلى تېنىدىن ئېقىپ تۇرسۇن يا كى ئېقىشتىن توختىتىلغان بولسۇن، شۇ كىشى يەنىلا ناپاك سانالسۇن؛ **4** مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپە ناپاك سانىلىدۇ ۋە ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرسا شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ. **5** كىمكى ئۇ ياتقان ئورۇن-كۆرپىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ئاندىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **6** شۇنىڭدەك كىمكى مۇنداق ئاقا بولغان كىشى ئولتۇرغان نەرسىدە ئولتۇرسا ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **7** كىمكى ئاقا بولغان كىشىنىڭ تېنىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **8** ئە گەر ئاقا بولغان كىشى پاك بىرسىگە تۈكۈرسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **9** قايسىبىر ئېگەر-توقۇمنىڭ ئۈستىگە [ئاقا بولغان] كىشى منىسە، شۇ نەرسە ناپاك سانالسۇن. **10** كىمكى ئۇنىڭ تېگىدە بولغان نەرسىلەرگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ؛ ۋە كىمكى شۇ نەرسىلەرنى كۆتۈرسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **11** ئاقا بولغان كىشى قولىنى يۇماستىن بىركىمگە تەگكۈزسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **12** ئاقا بولغان كىشى سايال قاچىنى تۈتۈپ سالسا، شۇ قاچا چېقىۋېتىلسۇن؛ ياغاچ قاچا بولسا سۇدا يۇيۇلسۇن. **13** قاچانىكى ئاقا بار كىشى ئاقا ھالىتىدىن قۇتۇلسا، ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن يەتتە كۈنىنى ھىسابلاپ تۈتكۈزۈپ، ئاندىن كىيىملىرىنى يۇيۇپ، ئېقىن سۇدا يۇيۇنسۇن؛ ئاندىن پاك سانىلىدۇ. **14** سەككىزىنچى كۈنى ئىككى ياختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىننا تاپشۇرسۇن. **15** كاھىن ئۇلاردىن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ

ئالدىدا ئۇنىڭ ئاقا بولغانلىقىغا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 16 ئەگەر بىر ئەركەكنىڭ مەنىسى تۆزۈلۈكىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، ئۇ پۇتۇن بەدىنىنى سۇدا يۇيۇشۇن، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 17 شۇنىڭدەك ئادەمنىڭ مەنىسى قايسى كىيىمگە يا كى تېرىسىگە يۇقۇپ قالسا، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 18 ئەر ۋە ئايال كىشى بىر-بىرىگە يېقىنلاشسىلا بىلەن مەنىي چىقسا، ئىككىسى يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 19 ئەگەر ئايال كىشىلەر ئاقا كېلىش ھالىتىدە تۇرسا ۋە ئاقىسى خۇن بولسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە «ئايرىم» تۇرسۇن؛ كىمكى ئۇنىڭغا تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 20 «ئايرىم» تۇرۇش مەزگىلىدە، قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ياتسا، شۇ نەرسە ناپاك سانىلىدۇ، شۇنداقلا قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانالسۇن. 21 ھەر كىم ئۇنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە تەگسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 22 ھەر كىم ئۇ ئولتۇرغان نەرسىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 23 ۋە ئەگەر بىر كىم ئۇ ياتقان يا كى ئولتۇرغان جايدا قويۇلغان بىرەر نەرسىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 24 ئەگەر بىر ئەر كىشى شۇ ھالەتتىكى ئايال بىلەن بىرگە ياتسا، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇن ناپاكلىقى شۇ ئەرگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن؛ ئۇ ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپىمۇ ناپاك سانالسۇن. 25 ئەگەر ئايال كىشىنىڭ ئادەت ۋاقتىنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە كۈنگىچە خۇنى كېلىپ تۇرسا، يا كى خۇن ئاقىسى ئادەت ۋاقتىدىن ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنداقتا بۇ ناپاك قان ئېقىپ تۇرغان كۈنلىرىنڭ ھەممىسىدە، ئۇ ئادەت كۈنلىردە تۇرغانىدەك سانالسۇن، يەنە ناپاك سانالسۇن. 26 قان كەلگەن ھەربىر كۈندە ئۇ قايسى ئورۇن-كۆرپە ئۈستىدە ياتسا، يۇلار ئۇ ئادەت كۈنلىردە ياتقان ئورۇن-كۆرپىلەردەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسە ئادەت كۈنلىرىنىڭ ناپاكلىقىدەك ناپاك سانالسۇن. 27 ھەر كىم بۇ نەرسىلەر گە تەگسە ناپاك بولىدۇ؛ شۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 28 ئايال كىشى قاچان خۇن كېلىشتىن ساقايسا، ئۇ يەتتە كۈننى ھېسابلاپ، ئۇتۇكزۇپ بولغاندا پاك سانىلىدۇ. 29 سە ككىزنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 30 كاھىن بۇلارنىڭ بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئۇتۇكزىسۇن؛ بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ناپاك ئاقا قېنىدىن پاك بولۇشىغا ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 31 سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىللارنى ناپاكلىقىدىن ئۆز ۋۇجۇدلار، بولمىسا، ئۆلار ناپاكلىقىدا ئۆزۈڭىزىپ، ئۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغان مېنىڭ ئۆرالغۇ چېدىرىمنى بۇلغىشى ئۈچىيىلدىن ناپاك ھالىتىدە ئۆلۈپ كېتىدۇ. 32 ئاقا كېلىش ھالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنىي كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، 33 شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كىشى توغرىلۇق، ئاقا ھالەتتە بولغان ئەر ۋە ئايال توغرىلۇق، ناپاك ھالەتتىكى ئايال بىللە ياتقان ئەر توغرىلۇق كەلگەن قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر.

16

ھارۇننىڭ ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىنلاششىنى بىلەن ئۆلۈپ كەتتى. ئۆلار ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلدى. 2 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئۆز قېرىندىشىڭ ھارۇنغا: «سەن ئۆلۈپ كەتمەسلىكىڭ ئۈچۈن پەردىنىڭ ئىچىدىكى مۇقەددەس جايغا قويۇلغان ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭ ئالدىغا ھەر ۋاقىت كەلمە»، دېگىن. چۈنكى مەن «كافارەت تەختى»نىڭ ئۈستىدىكى بۇلۇتتا ئايان بولىمەن. 3 ھارۇن [ئۈچۈڭ] مۇقەددەس جايغا مۇنۇ يول بىلەن كىرسۇن: ـ گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياش توپاق، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى كەلتۈرسۇن؛ 4 ئۆزى مۇقەددەس كىتاب خالىتا كۈڭلەكنى كىيىپ، ئەتلىرنى يايىدىغان كىتاب ئىشتانىمۇ كىيىپ، بېلىگە بىر كىتاب بەلۋاغنى باغلاپ، بېشىغا كىتاب سەللىنى ئۇگەپ كەلسۇن. بۇلار مۇقەددەس كىيىملەر بولغاچقا، كىيىشتىن ئىلگىرى بەدىنىنى سۇدا يۇيسۇن. 5 ئۇ ئىسرائىللارنىڭ جامائىتىدىن گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى تېكە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى تاپشۇرۇۋالسۇن. 6 شۇنىڭ بىلەن ھارۇن تاۋۇۋال گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان توپاقنى سۇنۇپ، ئۆزى ۋە ئۆز ۋۇجۇدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشى كېرەك. 7 ئاندىن ئۇ ئىككى تېكىنى ئېلىپ، ئۆلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆزىغۇزسۇن. 8 ئاندىن ھارۇن بۇ ئىككى تېكە توغرىسىدا چەك تاشلىسۇن؛ چە كنىڭ بىرىنى «پەرۋەردىگار ئۈچۈن»، يەنە بىرىنى «ئازازەل ئۈچۈن» تاشلىسۇن. 9 ھارۇن پەرۋەردىگارغا چەك چۈشكەن تېكىنى كەلتۈرۈپ، گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. 10 لېكىن «ئازازەل» گە چەك چۈشكەن تېكىنى بولسا، كافارەت كەلتۈرۈشى ئۈچۈن چۆلگە ھەيدىلىشكە، شۇنداقلا «ئازازەل» گە ئەۋەتىلىشكە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىرىك قالدۇرۇلسۇن. 11 ئاندىن ھارۇن گۇناھ قۇربانلىقىنى، يەنى ئۆزى ئۈچۈن بولغان توپاقنى كەلتۈرۈپ، ئۆزى ۋە ئۆز ۋۇجۇدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە ئۆزىگە گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان بۇ توپاقنى بوغۇزلىسۇن؛ 12 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھتىن ئېلىنغان چوغ بىلەن تولغان بىر خۇشبۇيدانىى ئېلىپ، ئىككى قولالاپ يۇمشاق ئېزىلگەن ئېسىل خۇشبۇي ئەتىر بىلەن تولدۇرۇپ، بۇنى پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ بارسۇن؛ 13 ئاندىن خۇشبۇي ئىس-تۈتىكى ھۆكۈم- گۆۋاھ ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى قاپلىسۇن دەپ، خۇشبۇيىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلمەيدۇ. 14 ئۇ توپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئۆز بارمىقى بىلەن كافارەت تەختىنىڭ شەرق تەرىپىگە چېچىپ، كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغىمۇ ئۆز بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ، يەتتە قېتىم سەپىسۇن. 15 ئاندىن ئۇ خەلق ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان تېكىنى بوغۇزلىسۇن؛ قېنىنى پەردىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈپ، توپاقنىڭ قېنىنى قىلغانىدەك قىلسۇن، يەنى ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ كافارەت تەختىگە ۋە كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغا چاچىسۇن. 16 ئۇ بۇ يول بىلەن مۇقەددەدەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقىدىن، ھەمدە ئىتائەتسىزلىكىنى ئېلىپ باردىغان گۇناھلىرىدىن پاكلايدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ناپاكلىقى ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان جامائەت چېدىرى ئۈچۈنمۇ شۇنداق كافارەت قىلسۇن. 17 ئۇ كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئەڭ مۇقەددەدەس جايغا كىرگەندىن تارتىپ ئۇنىڭدىن چىققۇچە ھېچبىر ئادەم جامائەت چېدىرى ئىچىدە بولمىسۇن؛ بۇ يول بىلەن ئۇ ئۆزى، ۋۇجۇدىكىلەر ۋە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 18 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھقا چىقىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭدەك توپاقنىڭ قېنى بىلەن تېكىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 30 كاھىن بۇلارنىڭ بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئۇتۇكزىسۇن؛ بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ناپاك ئاقا قېنىدىن پاك بولۇشىغا ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 31 سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىللارنى ناپاكلىقىدىن ئۆز ۋۇجۇدلار، بولمىسا، ئۆلار ناپاكلىقىدا ئۆزۈڭىزىپ، ئۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغان مېنىڭ ئۆرالغۇ چېدىرىمنى بۇلغىشى ئۈچۈنمۇ ناپاك ھالىتىدە ئۆلۈپ كېتىدۇ. 32 ئاقا كېلىش ھالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنىي كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، 33 شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كىشى توغرىلۇق، ئاقا ھالەتتە بولغان ئەر ۋە ئايال توغرىلۇق، ناپاك ھالەتتىكى ئايال بىللە ياتقان ئەر توغرىلۇق كەلگەن قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر.

كېرەك. 30 چۈنكى شۇ كۈندە سىلەرنى پاكلاشقا سىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە گۈناھلىرىڭلاردىن پاك بولىسىلەر. 31 بۇ كۈن سىلە رگە پۈتۈنلەي ئارام ئالىدىغان شاباش كۈنى بولۇپ، نەپسىڭلارنى تارتىپ تۇز ئۈگىلارنى تۈۋەن تۇتىسىلەر، بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر. 32 كىمكى ئاتىسىنىڭ ئوردىدا كاھىنلىق يۈرگۈزۈش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنىپ، خۇداغا ئاتاپ تىكلەنگەن كاھىن بولسا شۇ يول بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئۇ كاتاپتىن ئېتىلگەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ ئۈرۈپ، 33 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ، جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ، قالغان كاھىنلار بىلەن بارلىق خەلقنىڭ جامائىتى ئۈچۈن ھەم كافارەت كەلتۈرىدۇ. 34 بۇ بولسا سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنى بارلىق گۈناھلىرىدىن پاكلاش ئۈچۈن يىلدا بىر قېتىم كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىسىلەر». شۇنىڭ بىلەن [ھارۇن] پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى.

17

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار سىلە رگە بۇيرۇغان ھۆكۈم شۇكى: ـ 3 ئىسرائىلنىڭ جەمەتىلىرىدىن بولغان ھەرقانداق كىشى قۇربانلىق قىلماقچى بولۇپ، كالا يا كى قوي يا كى تۆچكىنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ تۇرالغۇ چېدىرنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە يېتىلەپ ئەكىلەلەي، بەلكى چېدىرگاھنىڭ ئېچىدە يا كى تاشقىرىدا بوغۇزلىسا، ئۇنىڭدىن ئاققان قان شۇ كىشىنىڭ گەدىنىگە ئارتىلىدۇ، بۇ ئادەم «قان تۆككەن» دەپ، ئۇز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 5 بۇ ھۆكۈمنىڭ مەقسىتى ئىسرائىللارنىڭ ھازىرقىدەك دالادا مال سويۇپ قۇربانلىق قىلىشنىڭ ئورنىغا، قۇربانلىقلىرىنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرۇپ پەرۋەردىگارغا «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى» سۈپىتىدە سۈنۈپ بوغۇزلىشى ئۈچىنىدۇر. 6 كاھىن قانىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ، پەرۋەردىگارنا خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن مايىنى كويدۇرسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەمدى بۇرۇنقىدەك يۈزۈڭلۇق قىلىپ تېكە-جىنلارنىڭ كەينىدە يۈرۈپ، ئۇلارغا ئۇز قۇربانلىقلىرىنى ئوتكۈزۈپ يۈرمىسۇن. مانا بۇ ئۇلار ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن. 8 سەن ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلاردىن بىرى كويدۇرمە قۇربانلىق يا كى [ياشقا] قۇربانلىق ئوتكۈزمەكچى بولسا، 9 ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈش ئۈچۈن جامائەت چېدىرىغا كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرمىسە، ئۇ كىشى ئۇز خەلقلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن» ـ دېگىن. 10 ئە گەر ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن بولغان ھەرقانداق ئادەم يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلار قان يېسە، مەن يۈزۈمنى قانىنى يېگەن شۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، ئۇنى ئۇز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 11 چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى بولسا ئۇنىڭ قېنىدىدۇر، مەن ئۇنى جېنىنگلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ئۈستىگە كافارەت كەلتۈرۈشكە بە رگەنمەن. چۈنكى قان ئۇزىدىكى جاننىڭ ۋاستىسى بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 12 شۇڭا بۇ سەۋەبتىن مەن ئىسرائىلارغا: ـ «سىلەرنىڭ ھېچبىرىڭلار قان يېمەسلىكىڭلار كېرەك، ئارا ئاڭلاردا ئۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلارمۇ قان يېمەسلىكى كېرەك» ـ دېگەندىم. 13 ئە گەر ئىسرائىلاردىن بىرى يا كى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇقلارنىڭ بىرى يېيىشكە بولىدىغان بىر چارپاي ھايۋان يا كى قۇشنى ئۇۋلاپ، قېنىنى تۆكسە، ئۇنى توپا بىلەن يېپىپ قويسۇن. 14 چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى بولسا، ئۇنىڭ قېنىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنىڭ جېنى قېنىدا بولغاچ مەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر ھېچقانداق جانۋارنىڭ قېنىنى يېمە گىلار، چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى ئۇنىڭ قېنىدىدۇر، كىمكى ئۇنى يېسە ئۇزۈپ تاشلىنىدۇ» ـ دېدىم. 15 كىمدە كىم ئۇلاپ قالغان يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ تىتما-تىتما قىلىۋەتكەن بىر ھايۋانىنى يېسە، مەيلى ئۇ يەرلىك يا كى ياقا يۈرتلۇق بولسۇن ئۇز كىيىملىرىنى ۋېيۋپ، سۇدا ۋېيۋىنۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن، ئاندىن ئۇ پاك بولىدۇ. 16 لېكىن ئۇ يا كى كىيىملىرىنى يۇمىسا، يا كى سۇدا بەدىنىنى يۇمىسا، شۇ كىشى ئۇز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ.

18

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 3 سىلەر ئىلگىرى ئۇرغان مىسىر زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلما گىلار ۋە يا كى مەن سىلەرنى ئېلىپ باردىغان قاناتلىق زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلما گىلار؛ ئۇلارنىڭ رەسىم-ئادەتلىرىدە يۈرمە گىلار، 4 بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىپ، قانۇن بەلگىلىمىنى ئۇتۇپ شۇ يېنىچە مېڭىگىلار. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 5 سىلەر چوقۇم مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى ئۇتۇشۇڭلار كېرەك؛ ئىنسان ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتتا بولىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 6 ـ ھېچكىم ئۇزىگە يېقىن ئۇغقان بولغان ئايالغا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىنى ئاچمىسۇن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 7 ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، بۇ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گىشىڭ بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ ئاناڭ بولغاچقا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گىسەڭ بولمايدۇ. 8 ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گىگەندەك بولىدۇ. 9 سەن ئاچا-سىڭلىڭنىڭ، بىر ئاتىدىن بولغان يا كى بىر ئانىدىن بولغان، يا كى شۇ ۋېدە ئۇغۇلغان يا كى ياشقا يەردە ئۇغۇلغان بولسۇن، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە. 10 سەن ئۇز ئوغلۇڭنىڭ قىزى ۋە يا كى قىزىڭنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەۋرىتى سەن ئۇز ئۈگىڭنىڭ ئەۋرىتىدۇر. 11 سەن ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، ئۇ ئاتاڭدىن ئوغۇلغان، سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، شۇڭا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە. 12 سەن ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى ئۇ ئاتاڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. 13 سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىرىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تە گمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. 14 ئاتاڭنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، ئۇلارنىڭ ئايالىلىرىغا يېقىنلىق قىلما، چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ھامىڭدۇر. 15 سەن كېلىنىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، ئۇ سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ ئايالى بولغاچقا، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تە گىسەڭ بولمايدۇ. 16 سەن ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، چۈنكى بۇ ئۇز ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تە گىگەندەك بولىدۇ. 17 سەن بىر ئايالغا ۋە شۇنىڭ بىلەن بە رگە ئۇنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تە گمە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قىزى ۋە قىزىنىڭ قىزىنىمۇ [خوتۇنلۇققا ئېلىپ] ئەۋرىتىگە تە گمە. ئۇلار بىر-بىرگە يېقىن ئۇغقان بولغاچقا، مۇنداق ئىش پەسەندىلىكتۇر. 18 سەن ئايالىڭ ھايات ۋاقتىدا، ئۇنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئەۋرىتىگە تە گمە. ئۇنداق قىلساڭ خوتۇنۇڭكا كۈندەشلىك تازابىنى كەلتۈرىسەن. 19 سەن بىر ئايالنىڭ ئادەت كۆرۈپ ناپاك ئۇرغان ۋاقتىدا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىگە تە گمە. 20 سەن ئۇز قوشنا كىشىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىپ ئۇز ۋۇجۇڭنى ئۇنىڭ بىلەن ناپاك قىلما. 21 سەن ئۇز نەسىلىڭدىن ھېچبىرىنى مولەك مەبۇدىغا ئاتاپ ئوتىنى ئوتكۈزسەڭ قەتئىي بولمايدۇ. ئە گەر شۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى ناپاك قىلغان بولىسەن. مەن ئۇزۇم پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 22 سەن ئايالار بىلەن بە رگە بولغاندەك ئەر كىشى بىلەن بە رگە بولما، بۇ ئىش يىرگىنچلىكتۇر. 23 سەن ھېچ ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلىپ ئۇز ۋۇجۇڭنى ناپاك قىلما؛ شۇنىڭدەك ئايال كىشىمۇ مۇناسىۋەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر ھايۋاننىڭ ئالدىغا بارمىسۇن. بۇ ئىش نىجىسلىقتۇر. 24 سىلەر بۇ ئىشلارنى قىلىپ ئۇز ۋۇجۇلارنى ناپاك قىلما گىلار، چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن چىقىرىۋاتقان تائىپىلەر بولسا شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ ئۇزلىرىنى ناپاك قىلغان 25 ۋە زېمىنمۇ ناپاك بولغاندۇر. يۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇ زېمىننىڭ قەبىھلىكىنى ئۇز بېشىغا چۈشۈرىمەن، شۇنىڭدەك ئۇ زېمىنمۇ ئۇزىدە ئۇرۇۋاتقانلارنى قۇسۇپ چىقىرۇۋېتىدۇ. 26 لېكىن سىلەر بولسا ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىنى ئۇتۇڭلار؛ سىلەردىن ھېچكىم، مەيلى يەرلىك يا كى ئارا ئاڭلاردا ئۇرۇۋاتقان ياقا يۈرتلۇق بولسۇن بۇ يىرگىنچلىك ئىشلاردىن ھېچبىرىنى قىلمىسۇن 27 (چۈنكى بۇ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلارنى سىلەردىن ئىلگىرى شۇ زېمىندا ئۇرغان خەلق قىلىپ كەلگەچكە، زېمىننىڭ ئۇزى ناپاك بولۇپ قالدى). 28 شۇنداق قىلىپ زېمىنى ناپاك قىلىساڭلار، زېمىن ئۇزى سىلەردىن ئىلگىرى ئۇزىدە ئۇرغان ئەللەرنى قۇسۇپ چىقارغاندەك، سىلەرنىمۇ قۇسۇپ چىقىرۇۋېتىدۇ. 29 چۈنكى بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەرقانداقىنى قىلغۇچى، ـ مۇنداق قىلمىشلارنى قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۇز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 30 سىلەر مەن سىلە رگە تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىلىشىڭلار زۆرۈردۇر؛ ـ دېمەك، سىلەر ئۇز ۋۇجۇلارىدىن ئىلگىرى ئوتكەنلەر ئوتقان شۇ يىرگىنچلىك يېرەسىم-قائىدىلەرنى ئۇتۇپ، ئۇز ۋۇجۇلارنى ناپاك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن.

19 پەروەردگار مۆساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ تۆۋارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن خۇدايىڭلار پەروەردگار مۇقەددەس بولغاچقا، سىلەرمۇ مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك. **3** سىلەر ھەربىرىڭلار ئاناڭلار بىلەن ئاتاڭلارنى ئىززەتلەڭلار، مېنىڭ شاباتلىرىمنى بولسا، تۆۋارنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك. مەن تۆۋۈم خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **4** سىلەر ئەرزىمەس بۇتلارغا ئايلانماڭلار، تۆۋۈڭلار تۇچۇن قېيما بۇتلارنى ياسىماڭلار. مەن تۆۋۈم خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **5** سىلەر پەروەردگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقىنى كەلتۈرۈشنى خالىساڭلار، قوبۇل قىلىنغۇدەك يول بىلەن ئۇنى سۇنۇڭلار. **6** سىلەر ئۇنى سۇنغان كۈنى ۋە ئەتىسى ئۇ يېيىلسۇن؛ ئۈچىنچى كۈنىگە قالغىنى بولسا ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. **7** ئەگەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمى ئۈچىنچى كۈنى يېيىلسە قۇربانلىق ھارام ھېسابلىنىپ قوبۇل قىلىنمايدۇ. **8** كىمكى ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ، چۈنكى ئۇ پەروەردگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىنى ناپاك قىلدى؛ ئۇنداق كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **9** سىلەر زېمىنىڭلاردىكى ھوسۇلۇنى يىغساڭلار، سەن ئېتىزىڭنىڭ بۇلۇڭۇ-پۈشقاقلىرىنچە تامام يىغۋالما ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساڭنى تېرىۋالمىغىن. **10** ئۈزۈم تاللىرىڭنى پاساڭدىۋاتما ۋە ئۈزۈم تاللىرىدىن چۈشكەن ئۈزۈملەرنىمۇ تېرىۋالما، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **11** سىلەر ئوغرىلىق قىلماڭلار، ئالداپچىلىق قىلماڭلار، بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمەڭلار. **12** مېنىڭ نامىم بىلەن يالغان قەسەم ئىچمەڭلار، ئۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى بۇلغايسەن. مەن پەروەردگارىدۇرمەن. **13** ئۆز قوشناڭغا زۇلۇم قىلما، ئۇنىڭكىنى ئۆزۈڭنىڭ قىلىۋالما. مەدىكارنىڭ ھەققىنى كېچىچە يېنىڭدا قوندۇرۇپ قالما. **14** گاس كىشىنى تىللىما، كور كىشىنىڭ ئالدىدا پۇتلىشاڭغۇ نەرسىنى قويما، بەلكى ئۆز خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەروەردگارىدۇرمەن. **15** ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا ھېچ ناھەقلىق قىلماڭلار، نامراتقىمۇ يان باسمايلا، بايغىمۇ يۈز-خاتىرە قىلمايلا، بەلكى ئادىللىق بىلەن ئۆز قوشناڭ ئۈستىدىن توغرا ھۆكۈم قىلغىن. **16** ئۆز خەلقىڭنىڭ ئارىسىدا گەپ توشۇغۇچى بولۇپ يۈرمە، قوشناڭنىڭ جېنىغا ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمە. مەن پەروەردگارىدۇرمەن. **17** سەن كۆڭلۈڭدە ئۆز قېرىندىشىڭدىن نەپرەتلەنمىگىن؛ قوشناڭدا [گۇناھ بولسا] سەن ئۆزۈڭ سەۋەبىدىن پېشىڭغا گۇناھ كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت بەرگىن. **18** سەن ئىنتىقام ئالمىغىن ۋە ئۆز خەلقىڭنىڭ نەسلىگە ھېچ ئاداۋەتمۇ ساقلىمىغىن، بەلكى قوشناڭنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن. مەن پەروەردگارىدۇرمەن. **19** سىلەر مېنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار. سەن ئۆز چارپايلىرىڭنى باشقا نەسىللەر بىلەن چېيىنىشتۇرما، ئېتىزىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق سالمىغىن، ئىككى خىل يېتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمە. **20** ئەگەر بىر ئەر كىشى قىز-چوكان بىلەن يېتىپ مۇناسىۋەت ئۆتكۈزسە، ۋە ئۇ باشقا بىرى بىلەن ۋەدىلەشكەن دېدەك بولسا، بۇ دېدەك كىنىڭ ھۆرلۈك پۇلى تاپشۇرۇلمىغان بولسا، يا كى ئۇنىڭغا ھۆرلۈك بېرىلمىگەن بولسا، مۇۋاپىق جازا بېرىلسۇن. لېكىن قىز-چوكان ھۆر قىلىنمىغاچقا، ھەر ئىككىسى ئۆلتۈرۈلمىسۇن. **21** ئەر كىشى بولسا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا، پەروەردگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بىر قوچقار بولسۇن. **22** كاھىن ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى ئۈچۈن كەلتۈرگەن قوچقارنى ئېلىپ ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن پەروەردگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **23** سىلەر زېمىنغا كىرىپ ھەرخىل يەيدىغان مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىككەن بولساڭلار، مېۋىلىرىنى «خەتىنسىز» دەپ قاراڭلار، ئۈچ يىلغىچە بۇنى «خەتىنسىز» دەپ قاراپ ئۇنىڭدىن يېمەڭلار. **24** ئۇتىنچى يىلى ئۆلارنىڭ ھەممە مېۋىلىرى پەروەردگارغا مەدھىيە سۈپىتىدە مۇقەددەس قىلىپ بېغىشلانسۇن. **25** ئاندىن بەشىنچى يىلدىن تارتىپ سىلەر ئۆلارنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە باشلاڭلار. شۇنداق قىلساڭلار [زېمىن] مەھسۇلاتلىرىنى سىلە رگە زىيادە قىلدۇ. مەن خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **26** سىلەر قان چىقمىغان نەرسىنى يېمەڭلار. نە پاڭلىقنى نە جاد ۇگەرلىك قىلماڭلار. **27** سىلەر بېشىڭلارنىڭ چېكە-چۈرىسىدىكى چاچنى چۈشۈرۈپ د ۇگەلمەڭ قىلىۋالماڭلار، ساقالىنىڭ ئۇچ-يانلىرىنى يۇزماڭلار. **28** سىلەر ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماڭلار، ئۆز ۇگۈلدىرىڭلارغا ھېچقانداق گۈل-سۈرەت چەكمەڭلار. مەن پەروەردگارىدۇرمەن. **29** سەن قىزىڭنى بۇزۇقلۇق-پاھىشىلىققا سېلىپ ناپاك قىلمىغىن. بولمىسا، زېمىنداقلار بۇزۇقلۇق-پاھىشىلىققا بېرىلىپ، پۈتكۈل زېمىننى ئەيىش-ئىشرەت قاپلاپ كېتىدۇ. **30** سىلەر مېنىڭ شاباتلىرىمنى تۇتۇڭلار، مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ھۆرمەتلەڭلار. مەن پەروەردگارىدۇرمەن. **31** جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەر رگە تايانماڭلار، ئۆلارنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ ئۆز ۇگۈلارنى ناپاك قىلماڭلار. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **32** ئاق باش كىشىنىڭ ئالدىدا ئورنۇ ڭدىن تۇر، قېرىلارنى ھۆرمەت قىلغىن؛ خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەروەردگارىدۇرمەن. **33** بىر مۇساپىر زېمىندا ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان بولسا سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار، **34** بەلكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سىلە رگە يەرلىك كىشىدەك بولسۇن؛ ئۇنى ئۆز ۇڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانسىلەر. مەن خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **35** سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلاردا، ئۆزۈڭلاۋق، ئېغىرلىق ۋە ھەجىم ئۆچۈچەشتە ھېچقانداق ناھەقلىك بولمىسۇن؛ **36** سىلەردە ئادىل تارازا، ئادىل تارازا تاشلىرى، ئادىل ئەفاھ كەمچىنى بىلەن ئادىل ھىن كەمچىنى بولسۇن. مەن سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **37** سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن-بەلگىلىمىلىرىم ۋە بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، ئۆلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن پەروەردگارىدۇرمەن.

20 پەروەردگار مۆساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىللارنىڭ بىرى ۋە يا كى ئىسرائىل زېمىندا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى مولەك بۇتىغا ئەسللىرىنى بېرىنى بېغىشلىسا، ئۇنىڭغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ زېمىندىكىلەر ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. **3** ۋە مەن ئۆز يۈزۈمنى بۇ كىشىگە قارىشى قىلىمەن، چۈنكى ئۆزى ئۆز ئەۋلادلىرىنىڭ بېرىنى مولەك بۇتىغا بېغىشلاپ مۇقەددەس جايىمنى پاسكىنا قىلىپ، مېنىڭ نامىمنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **4** ئەگەر زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار ئۆز نەسللىرىنى بېرىنى مولەككە بېغىشلىغاندا شۇ كىشىگە كۆزلىرىنى يۇمۇپ، ئۇنىڭ بىلەن كارى بولمىسا، شۇنداقلا ئۇنى ئۆلتۈرمىسە، **5** مەن ئۆزۈم يۈزۈمنى ئۇ كىشى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسىگە قارىشى قىلىمەن، ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا ئە گىشىپ يۈزۈڭچىلىق قىلغۇچىلار، يەنى مولەكنىڭ كەيىندىن يۈرۈپ يۈزۈڭچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **6** جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەر رگە تايىنىپ، ئۆلارنىڭ كەينىگە كىرىپ يۈزۈڭچىلىق قىلىپ يۈرگۈچىلەر بولسا، مەن يۈزۈمنى شۇ كىشىلە رگە قارىشى قىلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** شۇڭا ئۆز ۇگۈلارنى پاك قىلىپ مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەروەردگارىدۇرمەن. **8** قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئۆلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن بولسام سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەروەردگارىدۇرمەن. **9** ئەگەر بىركىم ئۆز ئاتىسى يا كى ئانىسىنى قارغىسا، ئۆلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلمىسە بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسىنى قارغىغىنى ئۈچۈن ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **10** ئەگەر بىركىم باشقىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، يەنى ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، زىنا قىلغان ئەر بىلەن ئايال ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ. **11** ئەگەر بىرسى ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۆلار ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ؛ ئۆلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **12** بىرسى ئۆز كېلىنى بىلەن ياتسا، ئىككىسى نىجىسلىق قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ؛ ئۆلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **13** بىرسى ئايال كىشى بىلەن ياتقاندەك ئەر كىشى بىلەن ياتسا ئىككىسى يېرگىنچلىك ئىش قىلغان بولىدۇ؛ ئۆلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلمىسە بولمايدۇ. ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **14** ئەگەر بىرسى قىزى بىلەن ئانىسىنى قوشۇپ خوتۇنلۇققا ئالسا پەسەندلىك قىلغان بولىدۇ. ئەر بىلەن ئىككى ئايال ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئاراڭلاردا ھېچ پەسەندلىك ئىش بولمايدۇ. **15** بىرسى بىر ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزسە، ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن؛ ھايۋانىنمۇ ئۆلتۈرۈڭلار. **16** ئەگەر ئايال كىشى بىر ھايۋاننىڭ قېشىغا بېرىپ مۇناسىۋەت قىلىدۇرسا، ئايال بىلەن ھايۋاننىڭ ئىككىسىنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ ئۇ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **17** بىرسى ئاچا-سىڭلىسىنى، يەنى ئاتىسىدىن يا كى ئانىسىدىن بولغان قىزنى ئېلىپ، ئەرىنىڭگە تەگسە ۋە بۇ قىزمۇ ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە ۋۇياتلىق ئىش بولىدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر-ئايال ئىككىسى

تۆز خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن؛ ئۇ تۆز ئاچا ياكى سىگلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمەچىكە، تۆز قەبىلىكى تۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **18** برسى ئادەت كۆز رگەن ئاغرىق ۋاقتىدا بىر ئايال بىلەن بىرگە يېتىپ، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ قان مەنبەسىگە تەگكەن؛ ئايالمۇ قان مەنبەسىنى ئېچىپ يەرگەن بولۇپ، ئىككىسى تۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **19** سەن تۆز ئاناڭنىڭ ئاچا-سىگلىسى ۋە ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىگلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا يېقىن تۇغقىنىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسىنىڭ تۆز قەبىلىكى تۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **20** برسى تاغىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا تاغىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئىككىلىسى تۆز گۇناھىنى تۆز بېشىغا ئالىدۇ؛ ئۇلار پەرزەنتسىز تۇلىدۇ. **21** برسى ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئايالىنى ئالسا پاسكىنا بىر ئىش بولىدۇ. ئۇ تۆز برتۇغقان ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسى پەرزەنتسىز قالىدۇ. **22** سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن بەلگىلىمىلىرىم بىلەن بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، يۇنىكۇغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىڭلار، يولىسا، مەن سىلەرنى ئېلىپ بېرىپ تۇرغۇزىدىغان زېمىن سىلەرنى قۇسۇپ چىقىرۋېتىدۇ. **23** سىلەر مەن ئالدىڭلاردىن ھەيدۋېتىدىغان ئەللەرنىڭ رەسىم-قائىدىلىرى بويىچە ماڭسا ئالار بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇ پەرگىنچىلىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ كەلدى، ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار ماڭا پەرگىنچىلىك بولدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە: «سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس قىلىپ ئالىسىلەر؛ مەن شۇ سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىنىنى سىلە رگە بېرىمەن»، دەپ ئېيتقانىدىم؛ سىلەرنى باشقا خەلقلەردىن ئايرىم قىلغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **25** شۇڭا سىلەر پاك ۋە ناپاك چارپايلارنى پەرق ئېتىپ، پاك ۋە ناپاك ئۇچار-قاناتلارنى تونۇپ، مەن سىلەر ئۈچۈن ئايرىپ، ناپاك قىلىپ بېكىتىپ بە رگەن جانۋارلارنىڭ ئېچىدىن ھەرقاندىقى، چارپاي ياكى ئۇچار-قانات بولسۇن ياكى يەردە ئومىلىگۈچى جانۋار بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. **26** سىلەر ماڭا خاس پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار پاك-مۇقەددەستۇرمەن، سىلەرنى ماڭا خاس بولسۇن دەپ بارلىق ئەللەردىن ئايرىم قىلغانىمەن. **27** جىنكەش ياكى سېھىرگەر بولغان ھەرقانداق ئەر ياكى خوتۇن كىشىگە ئۆلۈم جازاسى بېرىلىسە بولمايدۇ؛ خەلق ئۇلارنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ.

21

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ بىر كاھىن ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدىكى ئۆلگەنلەر ۋەجىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. **2** پەقەت ئۆزىنىڭ يېقىن ئۇغقانلىرى ئۈچۈن ـ ئانىسى بىلەن ئاتىسى، ئوغلى بىلەن قىزى ۋە ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئۇلۇغ ئېيىلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ **3** شۇنىڭدەك ئە گەر ئاچا-سىگلىسى ئە رگە تەگمەي پاك قىز ھالىتىدە ئۆزى بىلەن بىللە ئۇرۇقۇاتقان بولسا، ئۇنىڭ ئۇلۇغ ئېيىلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ **4** چۈنكى [كاھىن] ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا مۇتىئەر بولغاچقا، ئۆزىنى ناپاك قىلىپ بۇلغىماسلىقى كېرەك. **5** كاھىنلار بېشىنى يېرىم-ياتا قىلىپ چۈشۈرمەسلىكى، ساقىلىنىڭ ئۇچ-يانلىرىنى ھەم چۈشۈرمەسلىكى، بەدىنىگىمۇ زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماسلىقى كېرەك، **6** بەلكى ئۇلار ئۆز خۇداسىغا مۇقەددەس ئۆرۈپ، خۇداسىنىڭ نامىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلارنى، ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۇنىدۇ؛ شۇڭا ئۇلار مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **7** ئۇلار بىر ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالغاندا پاھىشە ئايالنىمۇ، بۇزۇق ئايالنىمۇ ئالماسلىقى كېرەك ۋە ئېرى قويۇۋېتىلگەن ئايالنىمۇ ئالمىسۇن. چۈنكى كاھىن بولسا ئۆز خۇداسىغا خاس مۇقەددەس قىلىنغان. **8** ئۇ خۇدايىڭنىڭ نېنىنى سۇنغىنى ئۈچۈن ئۇ ساڭا نىسبەتەن مۇقەددەس دەپ سانىلىشى كېرەك؛ چۈنكى سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈم مۇقەددەستۇرمەن. **9** ئە گەر بىر كاھىننىڭ قىزى ياھشىلىك قىلىپ ئۆزىنى بۇلغىغان قىلسا، ئۆز ئاتىسىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلىدۇ. **10** بېشىغا مەسىھەلەش زەيتۇن مېيى تۆكۈلگەن، كاھىنلىق كىيىملەرنى كىيىشكە تىكەلگەن، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن قىلىنغان كىشى يالاڭباش بولمىسۇن، كىيىملىرىنىمۇ يىرتمىسۇن؛ **11** ئۇ يەنە ھېچ ئۆلۈككە يېقىنلاشماسلىقى كېرەك، ھەتتا ئاتىسى ۋە ياكى ئانىسىنىڭ ئۆلۈكلىرىنىڭ ۋەجىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك. **12** ئۇ [ۋەزىپىسىدە ئۆرۈۋاتقاندا] مۇقەددەس جايدىن ھە رگىز ئايرىلمىسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇداسىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسىنىڭ ئۇنى ئۆزىگە خاس قىلغان «مەسىھەلەش مېيى» ئۇنىڭ بېشىدا ئوردىدۇ. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **13** ئۇ خوتۇن ئالسا پاك قىزنى ئېلىشى كېرەك؛ **14** تۇل ۋە ياكى ئە ردىن قويۇۋېتىلگەن ئايال ۋە ياكى بۇزۇق ۋە ياكى ياھشىدە ئايال بولسا بۇلارنى ئالماسلىقى، بەلكى ئۆز خەلقىدىن بولغان پاك قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىشى كېرەك. **15** بولمىسا ئۆز ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا ئۆز ئۆرۈقىنى ناپاك قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار مەندۇرمەن. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **17** سەن ھارۇنغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە سېنىڭ نەسىلىڭدىن بولغان بىرسى مېيىپ بولسا، خۇدانىڭ نېنىنى سۇنۇش ئۈچۈن يېقىن كەلمىسۇن؛ **18** مېيىپ بولغان ھەرقانداق كىشى ھە رگىز يېقىن كەلمىسۇن ـ ياكى كور بولسۇن، تۆۋكۈر بولسۇن، پاناق بولسۇن ياكى بىر ئەزاسى يەنە بىر جېپىدىن ئۇزۇن بولغان ئادەم بولسۇن، **19** پۇتى ياكى قولى سۇنۇق بولسۇن، **20** دوك بولسۇن، پارپا بولسۇن، كۆزىدە ئاق بولسۇن، قىچىشقاق بولغان بولسۇن، تەمرەتكە باسقان بولسۇن ياكى ئۇرۇقدىنى ئېزىلگەن ھە ركىم بولسۇن، **21** ھارۇن كاھىننىڭ نەسىلىدىن بولغان ئۇنداق مېيىپ كىشىلەرنىڭ ھېچبىرى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە يېقىن بارمىسۇن؛ ئۇنداق كىشى مېيىپتۇر؛ ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۇنۇشقا يېقىن كەلمىسۇن. **22** ھالبۇكى، ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى، يەنى «ئەڭ مۇقەددەس» ۋە «مۇقەددەس» ھېسابلانغان نەرسىلەرنىڭ ھەر ئىككىسىدىن يېسۇن. **23** پەقەت ئۇ پەردىدىن ئۆتۈپ ئېچىكرىسىگە كىرمەسلىكى ياكى قۇربانگاھقىمۇ يېقىن بارماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ مېيىپتۇر؛ يولىسا، ئۇ مېنىڭ مۇقەددەس جايلىرىمنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن». **24** بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئېيتىپ بەردى.

22

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ماڭا ئاتىغان مۇقەددەس ھەدىيەلەرنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن بىر تەرەپ قىلىڭلار، يولىسا ئۇلار نامىمنى بۇلغىشى مۇمكىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **3** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ھەربىر دەۋرلەردە، بارلىق نەسىللىڭلاردىن ھەرقايسىسى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتىغان پاك نەرسىلە رگە ناپاك ھالەتتە يېقىنلاشسا، ئۇنداق كىشى مېنىڭ ئالدىمدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **4** ھارۇننىڭ نەسىلىدىن بىرى پېسە-ماخاۋ ياكى ئاقما كېسىلى بولغان بولسا، پاك بولمىغۇچە مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. بەركىم ئۆزۈكنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك بولغان بىركىمگە ۋە ياكى مەنىيسى ئېقىپ كەتكەن كىشىگە تېگىپ كەتسە، **5** ياكى ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ئومىلگۈچى جانۋارغا تە گسە ياكى ھەرقانداق يۇقۇپ قالىدىغان ناپاكلىقى بار بىر ئادەمگە تېگىپ كەتسە، (ناپاكلىقى نېمىدىن بولۇشىدىن قەتئىنەزەر) **6** مۇنداق نەرسىلە رگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك بولۇپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. ئۇ بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن **7** ئاندىن كۈن ئولتۇرغاندا پاك سانىلىپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېيىشكە بولىدۇ؛ چۈنكى بۇلار ئۇنىڭ ئۆزۈقىدۇر. **8** ئۇ [ئۆزۈكىدىن] ئۆلگەن ۋە ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننى يېيىش بىلەن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **9** ئۇلار مېنىڭ بۇ تاپىلىغانلىرىمنى ئۇتۇشى كېرەك؛ بولمىسا، بۇنىڭغا ئىخلاسسىزلىق قىلسا، [شۇ ئۆلۈك] ئۇپەيلىدىن گۇناھكار بولۇپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن. **10** كاھىنلارغا يات بولغان ھېچقانداق كىشى مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. كاھىننىڭ يېنىدىكى مۇساپىر-مېھمان ۋە ياكى مەدىكارى بولسۇن ئۇلارمۇ مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **11** ھالبۇكى، كاھىن ئۆزى پۇل چىقىرىپ سېتىۋالغان قۇل ئۇنىڭدىن يېيىشكە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئۆيىدە تۇغۇلغان كىشىمۇ ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **12** كاھىننىڭ قىزى يات كىشىگە تەگكەن بولسا ئۇمۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. **13** لېكىن ئە گەر كاھىننىڭ قىزى تۇل بولۇپ قېلىپ، ياكى قويۇپ بېرىلىپ پەرزەنتسىز ھالەتتە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كېلىپ، ياش ۋاقتىدىكىدەك ئولتۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئاتىسىنىڭ تاماىدىن يېيىلەيدۇ؛ لېكىن ھېچبىر يات كىشى ئۇنىڭدىن يېمىسلىكى كېرەك. **14** ئە گەر بىركىم بىلمەي، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يەپ سالسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭغا شۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ، مۇقەددەس نەرسىنىڭ ئۆزى بىلەن كاھىنغا قايتۇرۇپ بەرسۇن. **15** [كاھىنلار] ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتىغان

نەرسىلىرىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ 16 بولمىسا، خەلق مۇقەددەس ھەدىيىلەردىن يېيىشى بىلەن، كاھىنلار خەلقنىڭ گەدىنىگە ئىتائەتسىزلىك گۇناھىنى يۈكلەپ قويغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەدەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار تۆزۈمدىرمەن». 17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 18 سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر ئىسرائىل جەمەتىدىن بىرى ۋە يا كى ئىسرائىل زېمىندا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى تۆز قەسەملىرىگە ياغلىق قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، 19 ئۇنداقتا ئۇ قوبۇل قىلىنشى ئۈچۈن بىچىرىم ئە ركەك كالا، قوي يا كى ئۆچكىلەردىن كەلتۈرۈگىلەر. 20 ئەيبى بولمىغان بىر جانىۋارنى سۇنۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى شۇنداق بولغىنى سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. 21 بىرسى كاللىلاردىن يا كى ئۆششاق مالدىن تۆز قەسەملىرىگە ياغلىق قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلماقچى بولسا، سۇنۇلغان ھايۋان قوبۇل قىلىنشى ئۈچۈن بىچىرىم بولۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ھېچقانداق ئەيبى بولمىسۇن. 22 كور يا كى ئاقساق-چولاق، چىناق يا كى يارىسى يىرىڭداپ كەتكەن، تەمرەتكە باسقان يا كى قوتۇر-چاقا بىسىپ قالغان ھايۋانلار بولسا ـ بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىسا گىلار يا كى بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق سۇپىتىدە قۇربانگاھتا ئوتتا كويدۇرسە گىلار بولمايدۇ. 23 تورپاق يا كى قوينىڭ مەلۇم جۈزۈ ئەزاسىدىن بىرى ئۆزۈنراق يا قىسقا بولسا، مۇنداقلارنى ئىختىيارىي قۇربانلىق سۇپىتىدە تۇتكۇزسەڭ بولىدۇ، لېكىن قەسەمگە باغلىق بولسا قۇربانلىق ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. 24 ئۇرۇقدىنى زەخىملەنگەن، ئېزىلىپ كەتكەن، يىرىلگەن يا كى پىچىلغان ھايۋانىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلما گىلار. مۇنداق ئىشنى ئۆز زېمىنىگىلاردىمۇ ھە رگىز قىلما گىلار. 25 خۇدايىگىلارنىڭ نېنى سۇپىتىدە ياقا يۇرتلۇق كىشىنىڭ قولىدىن شۇنداق ھايۋانلاردىن ھېچقايسىسىنى ئېلىپ سۇنما گىلار، چۈنكى ئۇلار مېيىپ بولغاچقا، سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنمايدۇ. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 27 بىر موزاي، قوزا يا كى ئوغلاق تۇغىنلىسا يەتتە كۈنىگىچە ئانىسىنى ئەمسۇن؛ سە ككىزىنچى كۈندىن باشلاپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇندىغان قۇربانلىق سۇپىتىدە قوبۇل بولۇشقا يارايدۇ. 28 مەيلى كالا بولسۇن، قوي بولسۇن، سىلەر ئانىسى بىلەن بالىسىنى بىر كۈندە بوغۇزلىما گىلار. 29 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر تەشە ككور قۇربانلىقى سۇنما قچى بولسا گىلار، قوبۇل قىلىنىشقا لايىق بولغان يول بىلەن سۇنۇڭلار. 30 ئۇ سۇنۇلغان كۈندە يېيىلىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنى ئەتىسىگە قالدۇرماسلىقىلار كېرەك. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 31 سىلەر مېنىڭ ئەمرلىرىمنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىگىلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 32 مېنىڭ مۇقەددەدەس نامىمنى بۇلغىما گىلار، مەن ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مۇقەددەدەس دەپ بىلىنىمەن. مەن سىلەرنى مۇقەددەدەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار بولۇپ، 33 خۇدايىگىلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلدىم. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

23

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار، سىلەر مۇقەددەدەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جا كارلايدىغان ھېيتلىرىم مانا مۇنۇلاردۇر: ـ 3 (ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى «خاس شابات كۈنى»، مۇقەددەدەس سورۇنلار كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما گىلار. قەيەردىلا تۇرسا گىلار بۇ كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولىدۇ). 4 سىلەر بېكىتىلگەن كۈنلىرى مۇقەددەدەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جا كارلايدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتلىرى مانا مۇنۇلاردۇر: ـ 5 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ. 6 شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پېتىر نان» ھېيتى بولىدۇ؛ سىلەر يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەيسىلەر. 7 بىرىنچى كۈندە سىلەر مۇقەددەدەس يىغىلىش قىلىپ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما گىلار. 8 سىلەر يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇندىغان قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇر ۇگىلار. يەتتىنچى كۈندە مۇقەددەدەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما گىلار. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر مەن تۇز ۇگلارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ھوسۇل يىغىنىگىلاردا، ھوسۇلۇڭلارنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىدىن بىر باغلامنى كاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىگىلار. 11 كاھىن سىلەر ئۈچۈن قوبۇل بولۇشقا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گىلاتسۇن؛ ئۇنى پۇلا گىلاتقان ۋاقىت بولسا شاباتنىڭ ئەتىسى بولىدۇ. 12 سىلەر ئۇنى پۇلا گىلاتقان كۈندە سىلەر بىر ياشقا كە رگەن بېچىرىم بىر قوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنۇڭلار؛ 13 شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە سۇپىتىدە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇڭلار، يۇنىڭغا قوشۇپ شاراب ھەدىيە سۇپىتىدە شارابنىڭ بىر ھىننىڭ تۆتىنى بىرىنى سۇنۇڭلار. 14 سىلەر خۇدايىگىلارغا خاس بولغان بۇ ھەدىيەنى سۇندىغان كۈندىن ئىلگىرى [يېڭى ھوسۇلدىن] ھېچنېمىنى، نە نان نە قوماچ نە كۆك باش بولسۇن يېمە گىلار. بۇ دەۋرىدىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن قەيەردە تۇرسا گىلار ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن. 15 ئاندىن سىلەر شۇ شابات كۈنىنىڭ ئە تىسىدىن، يەنى شۇ بىر باغلامنى پۇلا گىلاتما ھەدىيە سۇپىتىدە سۇنغان كۈنىنىڭ ئە تىسىدىن تارتىپ، يەتتە ھەپتە ساناگىلار (ئۇلار تولۇق ھەپتە بولۇشى كېرەك)؛ 16 يەتتىنچى شاباتنىڭ ئىككىنچى كۈنىگىچە ئەللىك كۈنىنى ساناگىلار؛ ئاندىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى [ھوسۇلدىن] بىر ئاشلىق ھەدىيە سۇنۇڭلار. 17 تۇز ۇگلار تۇرۇۋاتقان جايلاردىن پۇلا گىلاتما ھەدىيە سۇپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىر ئەفاھنىڭ ئىككىسىدە ئېتىلگەن ئىككى نانىنى ئېلىپ كەلتۈر ۇگىلار؛ ئۇلار ئېچىتقۇ سىلىپ ئېتىلگەن بولسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتالغان دەسلەپكى ھوسۇل ھەدىيەسى دەپ ھىسابلىنىدۇ. 18 ناندىن باشقا يەنە بىر ياشلىق ئىككى قوزىنى كەلتۈر ۇگلار، 20 كاھىن بۇلارنى، يەنى شۇ ئىككى قوزىنى دەسلەپكى ھوسۇل نانلىرىغا قوشۇپ پۇلا گىلاتما ھەدىيە سۇپىتىدە پەرۋەردىگار ئالدىدا پۇلا گىلاتسۇن. بۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەدەس سانىلىپ، كاھىنغا تە گىشىدۇ. 21 شۇ كۈنى سىلەر «بۇگۈن بىزلە رگە مۇقەددەدەس يىغىلىش بولىدۇ» دەپ جا كارلا گىلار، شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما گىلار. بۇ سىلەر ئۈچۈن قەيەردىلا تۇرسا گىلار ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 22 ئېتىزىڭىنىڭ بۇلۇڭ-پۇچقاقلىرىغىچە تامام يىغىۋالما گىلار، ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساكنى تېرىۋالمىغىن، ھەلىكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن تۇزۇم خۇدايىگىلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 24 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىپ، كاناپلار چېلىنىش بىلەن ئەسلىتمە يوسۇندا ھېيت قىلىپ، مۇقەددەدەس سورۇنلارنى تۇز ۇگلار. 25 ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما گىلار، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان بىر قوزىنىلىق سۇنۇڭلار. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 27 يەتتىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى بولسا كافارەت كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەدەس يىغىلىش كۈنى بولىدۇ؛ شۇ كۈنى نەپىسگىلارنى تارتىپ تۇز ۇگلارنى تۇۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىقنى سۇنۇڭلار، 28 ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما گىلار، چۈنكى ئۇ بىر كافارەت كۈنى بولۇپ، شۇ كۈن تۇز ۇگلار ئۈچۈن خۇدايىگىلار پەرۋەردىگار ئالدىدا كافارەت قىلىنىشقا بېكىتىلگەندۇر. 29 ھە ركىم شۇ كۈنى نەپىسنى تارتماي تۇرنى تۇۋەن تۇتمىسا ئۇز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 30 كىمدە كىم شۇ كۈندىمۇ ھەرقانداق بىر ئىش قىلسا، مەن شۇ ئادەمنى ئۇز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 31 شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلما گىلار، بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن قەيەردە تۇرسا گىلار بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولىدۇ. 32 ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن تولۇق ئارام ئالىدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ نەپىسگىلارنى تارتىپ تۇز ۇگلارنى تۇۋەن تۇتۇگىلار. شۇ ئاينىڭ توققۇزنىچى كۈنى گۈزگۈمدىن تارتىپ ئە تىسى گۈزگۈمغىچە شابات كۈنىگە رىئايە قىلىپ ئارام ئېلىگىلار. 33 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 34 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ، يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى» بولىدۇ. 35 بىرىنچى كۈندە مۇقەددەدەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلما گىلار. 36 يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار، سە ككىزىنچى كۈندە سىلە رگە مۇقەددەدەس يىغىلىش بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا

ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۈنۈكلار. بۇ تۈزى تەنتەنىلىك يىغىلىش بولغاچ، تۆ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمەگەك قىلماڭلار. 37 سىلەر «مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن» دەپ جاكارلايدىغان، يەنى پەرۋەردىگار بىكىتكەن ھېيتلار مانا شۇلاردۇر. شۇ سورۇنلاردا سىلەر ھەرقايسى كۈنگە بىكىتىلگىنى يۇيچە، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىق، يەنى كويدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيە، باشقا ھەرخىل قۇربانلىقلار ۋە شاراب ھەدىيىلەرنى سۇنىسىلەر؛ 38 يۇلاردىن باشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شاباتلىرىنى تۇتىسىلەر ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قالغان ھەدىيىلىرىڭلارنى بېرىپ، قەسەم قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى سۇنىسىلەر. 39 سىلەر ئەمدى زېمىندىن ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنى يىغىپ بولۇپ، يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچىسى كۈندىن باشلاپ يەتتە كۈن پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتىنى تۇتۇكزۇڭلار. بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ، سەككىزىنچى كۈندىمۇ تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ. 40 بىرىنچى كۈنى سىلەر ئېسىل دەرەخلەردىن شاخ-پۇتاقلارنى چاتاپ، يەنى خورما دەرەخلىرى بىلەن قېيۋق يوپۇرماقلىق دەرەخلەرنىڭ شاخلىرىنى كېسىپ، ئېرىق بويىدىكى سۈگەت چۈۋىقلىرىنى قىرقىپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا يەتتە كۈنىنى شۇنداق شاد-خورام تۇتۇكزىسىلەر. 41 سىلەر ھەر يىلى بۇ يەتتە كۈننى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بىر ھېيت سۈپىتىدە تۇتۇكزۇڭلار؛ دەۋردىن-دەۋرگىچە بۇ سىلەر تۇچۇن ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. سىلەر ھېيتنى يەتتىنچى ئايدا تۇتۇكزۇڭلار. 42 يەتتە كۈنگىچە كەپىلەردە تۇرۇڭلار. ئىسرائىلدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى كەپىدە تۇرسۇن. 43 يۇنىڭ بىلەن مەن ئىسرائىلارنى مىسىر زېمىندىن چىقارغىنىمدا، تۇلارنى كەپىلەردە تۇرغۇزغىنىمنى ئەۋلادلىرىڭلار بىلىدۇ. تۇزۇم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارۇرمەن. 44 شۇنداق قىلىپ مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بىكىتكەن شۇ ھېيتلىرىنى ئىسرائىللارغا بايان قىلدى.

24 پەرۋەردىگار مۇساغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا چىراغ ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى ساڭا ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇغىن. 3 ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئېچىدە، ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىدا ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنى شۇنداق پەرلەپ تۇرسۇن. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر تۇچۇن ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. 4 ھارۇن ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ چىراغلارنى پاك چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە تىزىپ قويىسۇن. 5 سەن يەنە ئېسىل بۇغداي ئۇندىدىن ئون ئىككى توقاچنى ئەتكىن. ھەربىر توقاچ بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىگە باراۋەر بولسۇن. 6 ئاندىن سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پاك شىرەنىڭ ئۈستىگە ئالتىدىن ئىككى قاتار قىلىپ تىزغىن. 7 ھەربىر قاتارنىڭ ئۈستىگە ساپ مەستىكى قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە، ئەسلىتمە نان بولىدۇ. 8 يۇلارنى ئۇ ئىسرائىللارغا ئۈاكالىتەن ھەربىر شاباتىدا كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىزىسۇن؛ بۇ ئەبەدىي بىر ئەھدىدۇر. 9 نانلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولىدۇ؛ تۇلار تۇلارنى مۇقەددەدىن جايدا يېيىسۇن؛ چۈنكى بۇ نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلغان نەرسىلەر ئېچىدە «ئەڭ مۇقەددەدىسىلەرنىڭ بىرى» دەپ سانىلىپ، ھارۇنغا تەۋە بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىمىدۇر. 10 ئانىسى ئىسرائىلىي، ئاتىسى مىسىرلىق بىر ئوغۇل بار ئىدى. ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىغا باردى؛ ئۇ چېدىرگاھتا بىر ئىسرائىلىي بىلەن ئۇرۇشۇپ قالدى. 11 تۇلار سوقۇشقاندا ئىسرائىلىي ئايالنىڭ ئوغلى كۈپۈرلۈق قىلىپ، [مۇقەددەس] نامنى بۇلغاپ قارغىدى. خەلق ئۇنى مۇسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئۇ كىشىنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى شىلومىت بولۇپ، ئۇ دان قەبىلىسىدىن بولغان دىبرىنىڭ قىزى ئىدى. 12 شۇنىڭ بىلەن تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈم قويۇقى چىققۇچە ئۇ كىشىنى سولاپ قويدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 14 قارغىنچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار. ئۇنىڭ ئېيتقىنىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويسۇن، ئاندىن پۈتكۈل جامائەت بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. 15 ھەمدە سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر بىركىم ئۆز خۇدايىنى ھاقارەتلەپ قارغىسا ئۆز گۇناھىنى تارتىدۇ. 16 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا كۈپۈرلۈق قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ پۈتكۈل جامائەت چوقۇم بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ مەيلى ئۇ مۇساپىر بولسۇن ياكى يەرلىك بولسۇن، [مۇقەددەس] نامغا كۈپۈرلۈق قىلسا ئۆلتۈرۈلسۇن. 17 ئە گەر بىرسى باشقا بىرسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرسە، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 18 بىرسى بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭ ئۇچۇن ھايۋانىنى تولەپ، جانغا-جان تولەپ بەرسۇن. 19 بىركىم ئۆز قوشنىسىنى مىيىپ قىلسا، ئۇ ئۆزىگىگە قانداق قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئۆزىگىمۇ شۇنداق قىلىنسۇن. 20 بىرەر ئەزاسى سۇنىدۇرۇۋېتىلگەن بولسا، ئۇنىڭمۇ سۇنىدۇرۇلسۇن، كۆزىگە-كۆز، چىشىغا-چىش ناكار قىلىنسۇن؛ باشقا كىشىنى قانداق زەخىملەندۈرگەن بولسا ئۇمۇ ھەم شۇنداق قىلىنسۇن. 21 كىمدە كىم بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، چارپاي تولەپ بەرسۇن؛ ئادەمنى ئۆرۈپ ئۆلتۈرگەن كىشى بولسا، ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىنسۇن. 22 سىلەردە بىرلا قانۇن بولسۇن. مۇساپىر ياكى يەرلىك بولسۇن، باراۋەر مۇئامىلە قىلىنسۇن؛ چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارۇرمەن. 23 مۇسا ئىسرائىللارغا شۇلارنى دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ قارغىغۇچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، چالما-كېسەك قىلدى. شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلدى.

25 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇ زېمىننىڭ ئۆزىمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر شاباتىنى ئالسۇن. 3 سەن ئالتە يىل ئېتىزىڭنى تېرىپ، ئالتە يىل تاللىق بېغىڭنى چاتاپ، ئۇلاردىن ھوسۇللارنى يىغقىن؛ 4 ئەمما يەتتىنچى يىلى زېمىننىڭ ئۆزى ئۈچۈن بىر «شاباتلىق ئارام» بولسۇن؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر «شاباتتا» ھېسابلىنىدۇ. شۇ يىلى سەن ئېتىزىڭنى تېرىمايسەن ۋە تاللىقىڭنى چاتمايسەن. 5 ئۆزلۈكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنى ئۇرمايسەن؛ ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭنىڭ ئۆزۈمىلىرىنى ئۈزمەيسەن؛ چۈنكى شۇ يىل زېمىن ئارام ئالدىغان يىلدۇر. 6 ھالبۇكى، زېمىن شاباتىنى يىلدا چىقارغان ھوسۇل ھەممىڭلارغا ئۈزۈق بولىدۇ؛ يەنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن، قۇل-دېدىكىڭ ئۈچۈن، مەدىكارىڭ ئۈچۈن ۋە سېنىڭكىدە ئۆرۈۋاتقان مۇساپىر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن 7 ۋە زېمىنىڭدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۈچۈنمۇ ئۈزۈق بولىدۇ؛ زېمىننىڭ ھەممە ھوسۇلى ئۈزۈق بولىدۇ. 8 شۇنىڭدەك سەن يەتتە قېتىملىق شاباتنى يىلىنى، يەنى يەتتە ھەسسە يەتتە يىلنى سانىغىن؛ يەتتە شاباتنى يىل كۈنلىرى قىرىق توققۇز يىل بولىدۇ. 9 شۇنچىلىك ۋاقىت ئۆتۈپ، يەتتىنچى ئايدا، ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنى، كافارەت كۈنىدە بۇرغا چېلىپ ساداسىنى يۇقىرى چىقىرىسىلەر؛ كافارەت كۈنىنىڭ ئۆزىدە سىلەر پۈتكۈل زېمىنىڭلاردا بۇرغىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىتىسىلەر. 10 شۇ ئەللىكىنچى يىلنى سىلەر مۇقەددەدىس دەپ بىلىپ، پۈتكۈل زېمىندا ئۆنىگىڭا بارلىق ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسگە ئازادلىقنى جاكارلىشىڭلار كېرەك. شۇ يىل سىلە رگە «ئازادلىق يىلى» بولىدۇ، ھەربىرىڭلار ئۆز يەر-مۇلۇكلىرىڭلارغا قايتىسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز ئائىلە-جەمەتىڭلارغا قايتىپ بارىسىلەر. 11 بۇ ئەللىكىنچى يىلى سىلە رگە بىر ئازادلىق يىلى بولسۇن؛ ئۇ يىلى ھېچ نېمە تېرىمايسىلەر، ئۆزلۈكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنىمۇ ئۇرمايسىلەر ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭلارنىڭ ئۈزۈمىلىرىنىمۇ يىغمايسىلەر. 12 چۈنكى بۇ ئازادلىق يىلى بولۇپ، سىلە رگە مۇقەددەدىس ھېسابلانسۇن؛ ئۇنىڭ ھوسۇلىنى بولسا، ئېتىز-دالىلاردىن تېپىپ [ھەممىڭلار] يەيسىلەر. 13 ئازادلىق يىلى ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئادەم ئۆز يەر-مۇلۇكىگە قايتىسۇن. 14 سىلەر قوشناڭلارغا بىرنېمە سېتىپ بەرسە ئاڭلار، ياكى قوشناڭلاردىن بىرنېمە سېتىۋالسا ئاڭلار، بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماڭلار. 15 قوشناڭدىن [يەرنى] سېتىۋالساڭ، ئۇنداقتا «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئوتكەن يىللارنىڭ سانىنى ھېسابلاپ ئۇنىڭدىن سېتىۋېلىشىڭ كېرەك؛ ئۇمۇ قالغان يىللارنىڭ سانغا قاراپ، يەرنىڭ كېيىنكى ھوسۇلىلىرىغا ئاساسەن ساڭا سېتىپ بەرسۇن. 16 «ئازادلىق يىلى»غىچە] بولغان يىللار كۆپرەك بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرىسىن؛ قالغان يىللار ئازراق بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق كېمەيتىسۇن. چۈنكى قالغان يىللارنىڭ ھوسۇللىرى قانچە بولسا، ئۇ شۇ يېنچە ساڭا سېتىپ بېرىدۇ. 17 سىلەر بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماڭلار، بەلكى خۇدايىڭلاردىن قورقۇڭلار؛ چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارۇرمەن. 18 سىلەر مېنىڭ بەلگىملىرىمنى ئۇتۇپ، ھۆكۈملىرىمدە ئۆرۈپ، شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ سىلەر شۇنداق قىلساڭلار، زېمىنىڭلاردا تىنچ-تاماەن تۇرىسىلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن زېمىن سىلە رگە ئۆز مېۋىسىنى بېرىدۇ، سىلەر ۋىغۇدەك يەپ، ئۇنىڭدا تىنچ-تاماەن تۇرىسىلەر. 20 ئە گەر سىلەر: ـ مانا، بەرگە تېرىپ ھوسۇلنى يىغىشقا ئىجازەت بېرىلمىسە، يەتتىنچى

یلی تېمه یەیمز، دەپ سورىساڭلار، 21 [سىلە رگە مەلۇم بولسۇنكى]، ئالتىنچى يىلدا ئۈچ يىلنڭ ھوسۇلنى بەرسۇن دەپ، مەن ئوستۇڭلارغا بەرىكتىمنى «چۈش» دەپ ئېرىۋېمەن. 22 ۋە شۇنداق بولدى ۋكى، سىلەر سەككىزىنچى يىلى تېرىيسىلەر، ئەمما توققۇزىنچى يىلىغىچە ئېشىپ قالغان كونا ھوسۇلدىن تېخىچە يەيسىلەر؛ شۇ توققۇزىنچى يىلىغىچە سىلەر كونا ئاشلىقتىن يەيسىلەر. 23 يەر-زېمىن سېتىلسا، مەڭگۈلۈك سېتىلمىسۇن، چۈنكى زېمىننڭ تۈرى مېنىڭكىدۇر، سىلەر بولساڭلار مېنىڭ يېنىمدىكى مۇساپىر ۋە مېھمان، خالاس. 24 سىلەر ئىگە بولىدىغان پۈتكۈل زېمىندا يەر-زېمىننڭ ئىگىلىرىگە ئۇنى «قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى»نى يارىتىپ بېرىشىڭلار كېرەك. 25 ئە گەر قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز مىراس يېرىنى سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇنىڭ يېقىن تۇغقىنى، يەنى «ھەججەمەت شاپائەتچى»سى كېلىپ ئۆز قېرىندىشى ساتقان يەرنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن. 26 ئە گەر ئۇنىڭ ھېچ شاپائەتچى تۇغقىنى بولمىسا، لېكىن ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالىسا، 27 ئۇنداقتا ساتقىنىغا قانچە يىل بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، [ئازادلىق يىلىغىچە] قالغان يىللار ئۈچۈن سېتىۋالغان كىشىگە مۇۋاپىق پۇل بېرىپ، ئۆز يېرىگە قايتسۇن. 28 لېكىن ئە گەر ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالمىسا، ئۆزى سېتىپ بە رگەن يەر ئازادلىق يىلىغىچە ئالغۇچىنىڭ قولىدا تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە يەر يەر سېتىۋالغۇچىنىڭ قولىدىن چىقسۇن، ئۆز ئىگىسى ئۆز يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. 29 ئە گەر بىرسى سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بىر ئۆزالغۇ ئويىنى ساتقان بولسا، سېتىپ بىر يىل ئىچىدە ئۇنى ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. تولۇق بىر يىل ئۆگەپ بولغۇچە، ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 30 لېكىن پۈتۈن يىل ئىچىدە ياندۇرۇۋېلىنمىسا، سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بۇ ئوي سەسلىدىن-نەسىلگە ئالغان كىشىنىڭ قولىدا بولۇپ، ئازادلىق يىلى كەلسىمۇ ياندۇرۇلماس. 31 لېكىن سېپىلسىز كەنتلەرنىڭ ئويلىرى بولسا زېمىننىڭ ئېتىزلىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ تولارنى ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى بولىدۇ؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئەسلى ئىگىسىنىڭ قولىغا ياندۇرۇلىدۇ. 32 لېكىن لاۋىيلار شەھەرلىرىدە بولسا، لاۋىيلار ئۆز مىراسى بولغان شەھەرلەردىكى ئويلىرىنى خالىسا ھەرقاچان قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 33 لاۋىيلاردىن بىرى ئويلىرىنى، يەنى ئۆز مىراسى بولغان شەھەردىكى بىر ئويىنى قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى بار بولسىمۇ، [لېكىن قايتۇرۇپ ئالمىغان بولسا]، ئۇنداق ئە ھۋالدا ئۇ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى لاۋىي شەھەرلىرىنىڭ ئويلىرى بولسا لاۋىيلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدىكى مىراسى بولىدۇ. 34 شۇنداق ھەم بۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ چۆرىسىدىكى ئېتىز-يەرلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ئەبەدىي مىراسى بولغاچقا، سېتىلسا بولمايدۇ. 35 ساڭا قوشنا بولغان، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز جىنىنى باقالماي قالسا، سەن ئۇنى مۇساپىر يا كى ياقا يۇرتلۇق مېھماندەك يېنىڭدا تۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالغىن. 36 سەن ئۇنىڭدىن ئۆسۈم ۋە يا كى پايدا ئالمىغىن؛ سەن خۇدايىڭدىن قورقۇپ، قېرىندىشىڭنى قېشىڭدا تۇرۇشقا قويغىن. 37 پۇلۇڭنى ئۇنىڭغا ئۆسۈمگە بەرمە، ئاشلىقىڭنىمۇ پايدا ئېلىش مەقسىتىدە ئۇنىڭغا ئۆتۈنە بەرمىگىن. 38 خۇدايىڭلار بولۇشقا، قانائان زېمىنىنى سىلە رگە بېرىشكە سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەروەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن. 39 ئە گەر ساڭا قوشنا بولغان قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۆزىنى ساڭا ساتسا، ئۇنى قۇلدەك قۇللۇق خىزمىتىگە سالمىغىن؛ 40 بەلكى ئۇ قېشىڭدا مەدىكار يا كى مۇساپىردەك تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلىغىچە سېنىڭ خىزمىتىڭدە بولسۇن؛ 41 ئاندىن ئازاد بولۇپ ئۆزى بىلەن بالىلىرى قېشىڭدىن چىقىپ، ئۆز جەمەتىگە يېنىپ بېرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. 42 چۈنكى ئۇلار مەن ئۆزۈم مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىم بولغاچقا، ئۇلارنى قۇلدەك سېتىشقا يول قويماڭلار. 43 سەن ئۇلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمايسەن، بەلكى خۇدايىڭدىن قورقىغىن. 44 لېكىن ئۆز ئېگىگە قۇل يا كى دېدەك ئالماڭچى بولساڭ، ئۇلارنى ئەتراپتىكى يات ئەللەردىن شۇنداق قۇل يا دېدەك سېتىۋالساڭ بولىدۇ. 45 بۇلاردىن باشقا، ئاراڭلاردا ئولتۇراقلاشقان مۇساپىرلارنىڭ پەرزەنتلىرى ۋە شۇلارنىڭ جەمەتىدىن، يەنى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان، زېمىنىڭلاردا تۇغۇلغانلاردىن قۇللار سېتىۋالساڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىلەرنىڭ مۇلۇكۇڭلار بولۇپ قالىدۇ. 46 سىلەر مۇشۇلارنى ئۆز ئۇقۇلىرىڭلاردىن كېيىنكى بالىلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ، ئۇلارغا مۇلۇك بولۇشقا قالدۇرساڭلار بولىدۇ؛ مۇشۇلارنى ئەبەد دېگىچە قۇل قىلساڭلار بولىدۇ؛ لېكىن ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللار ئارىسىدا بولسا، بىر-بىرىڭلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. 47 ئە گەر ئاراڭلاردا ئولتۇرۇشلۇق بىر مۇساپىر يا كى ياقا يۇرتلۇق بېيىغان ۋە ئۆتىنىڭغا قوشنا قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۆزىنى شۇ قوشنا مۇساپىرغا ۋە يا كى شۇ مۇساپىرنىڭ مەلۇم بىر ئەۋلادىغا ساتسا، 48 ئۇ سېتىلغاندىن كېيىن ئۆتىنىڭ ئېۋل تۈلەپ ھۇرلۇككە چىقىش ھوقۇقى قالىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ ھەرقايسىسى ئۇنى ھۇرلۇككە سېتىۋالسا بولىدۇ. 49 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ تاغىسى يا كى تاغىسىنىڭ ئوغلى ۋە يا كى جەمەتىدىن بولغان ھەرقايسى يېقىن تۇغقىنى ئۇنى ھۇرلۇككە سېتىۋالسا بولىدۇ؛ يا كى ئۆزىنىڭ قۇربى يەتسە، ئېۋل بېرىپ ئۆز-ئۆزىنى ھۇرلۇككە سېتىۋالسا بولىدۇ. 50 ئۇنى سېتىۋالىدىغان كىشى ئۇنىڭ خوجىسى بىلەن گەپلىشىپ سېتىلغان يىلدىن تارتىپ ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، سېتىۋېلىش باھاسىنى يىللارنىڭ سانىغا قاراپ ھېسابلىسۇن؛ [ھۇرلۇك پۇلى ھېسابلاشتا قۇلنىڭ خوجىسىغا] ئىشلەشكە كېرەك بولغان قالغان كۈنلىرىنىڭ ھەققى «مەدىكارنىڭ ئىشلىگەن كۈنلىرى»دەك ھېسابلانسۇن. 51 ئازادلىق يىلىغا يەنە خېلى يىللار بولسا، شۇنى ھېسابلاپ، سېتىلغان پۇلنىڭ نىسبىتى بويىچە ھۇرلۇك پۇلىنى ھېسابلاپ بەرسۇن؛ 52 ئە گەر ئازادلىق يىلىغا ئاز يىللار قالغان بولسا، ئۇنى ھېساب قىلىپ، قالغان قۇللۇق يىللىرىغا مۇۋاپىق پۇلنى ياندۇرۇپ بەرسۇن. 53 بولمىسا، قۇل شۇ خوجىسىنىڭ يېنىدا يىللىق مەدىكاردەك تۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ خوجىسى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا ئۇنىڭغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمىسۇن. 54 ئە گەر قۇل يۇقىرىقى يوللار بىلەن ھۇرلۇككە چىقالمىسا، ئازادلىق يىلى كەلگەندە قويۇپ بېرىلسۇن ـ ئۇ بالىلىرى بىلەن قوشۇلۇپ ئازاد بولىدۇ. 55 چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ ئۆزى ماڭا قۇل-بەندىلەردۇر؛ تۇلار مەن ئۆزۈم مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىمدۇر. خۇدايىڭلار پەروەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن.

26

سىلەر ئۆز ئۇقۇلار ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ياسىماڭلار يا كى ئۆز ئۇقۇلارغا ھېچ ئويما مەيدە يا كى ھەيكەل-تۈۋرۈكنى تۇرغۇزماڭلار يا كى تۇلارغا باش ئۆرۈشقا ئويۇلغان نەقىشلىك تاشلارنى زېمىنىڭلاردا ھە رگىز تىكلىمە ڭلار؛ چۈنكى ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەروەردىگارىدۇرمەن. 2 مېنىڭ شابات كۈنلىرىنى ئۆتۈپ، مۇقەددەس جايىمغا ئىخلاسمەن بولۇڭلار. مەن پەروەردىگارىدۇرمەن. 3 ئە گەر سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ئەمرلىرىمنى ئۆتۈپ تۇلارغا ئەمەل قىلساڭلار، 4 مەن يېرىڭلارنىڭ ئۆز ھوسۇلىنى بېرىپ ئۆرۈشىغا، دالادىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى چىقىرىشىغا ۋاقىتدا يامغۇرلىرىڭلارنى ياغدۇرۇپ تۇرىمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن خامان ئېپىش ۋاقتى ئۆزۈم يىغىش پەسلىگىچە بولىدۇ، ئۆزۈم يىغىش ۋاقتى تېرىلغۇ ۋاقتىغىچە بولىدۇ؛ سىلەر ئىنىڭلارنى ۋېيۇنغۇچە يەپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان ئۆرىسىلەر. 6 مەن زېمىنغا ئارام-تىنچلىق ئاتا قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سىلەرنى قورقىتالمايدۇ؛ ئاراڭغۇدا يېتىپ ئۇخلايسىلەر؛ ۋەھشىي ھايۋانلارنى زېمىندىن يوقىتىمەن، قىلىچمۇ زېمىنىڭلاردىن ئۆتمەيدۇ؛ 7 سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلايسىلەر، ئۇلار ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. 8 سىلەردىن بەش كىشى يۈز كىشىنى قوغلايدۇ، يۈز كىشى ئون مىڭنى قاچۇرىدۇ؛ دۈشمەنلىرىڭلار بولسا ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. 9 مەن سىلە رگە يۈزۈمنى قارىتىپ، سىلەرنى پەرزەنت كۆرگۈزۈپ كۆپەيتىمەن، سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى مەزمۇت تۇرغۇزىمەن. 10 سىلەر تېخىچە ئۆزۈن ساقلانغان كونا ئاشلىقنى يەۋاتقىنىڭلاردا، يېڭى ئاشلىق چىقىدۇ؛ يېڭىسى ۋەجىدىن كونىسىنى چىقىرۋېتىسىلەر. 11 مەن ئۆز ماكانىمنى ئاراڭلاردا تۇرغۇزىمەن ۋە قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلەنمەيدۇ. 12 مەن ئاراڭلاردا مېڭىپ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن ۋە سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر. 13 مەن سىلەرنى مىسىردا تۇلارنىڭ قوللىرى بولۇشتىن ھۇر قىلىشقا شۇ زېمىندىن چىقارغان خۇدايىڭلار پەروەردىگارىدۇرمەن؛ مەن ۋېيۇنتۇرۇقۇڭلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، گەددىڭلارنى تىك قىلىپ ماڭغۇزدۇم. 14 ھالبۇكى، ئە گەر سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي، بۇ ئەمرلەرنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلماي، 15 بەلگىلىمىلىرىنى تاشلاپ، قەلبىڭلاردىن ھۆكۈملىرىنى يامان كۆرۈپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى ئۇتمماي، ئەھدەمنى بۇزساڭلار، 16 مەنمۇ بېشىڭلارغا شۇ ئىشلارنى چۈشۈرىمەنكى، ـ مەن سىلە رگە ۋەھىمە سىلىپ، كۆز ئۇقۇلارنى كور قىلىدىغان، جىنىڭلارنى زەئىپلەشتۈرىدىغان سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلىنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن. سىلەر ئۇرۇقۇڭلارنى بىكار چېچىپ-تېرىيسىلەر، چۈنكى دۈشمەنلىرىڭلار ئۇنى يەپ كېتىدۇ. 17 مەن يۈزۈمنى سىلە رگە قارشى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئۇرۇلۇپ قاچىدىغان بولىسىلەر؛ سىلەرنى ئۆچ كۆرگۈچىلەر ئۆستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ؛ ھېچكىم سىلەرنى قوغلىمىسىمۇ، قاچىسىلەر. 18

بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، بەلكى ماڭا يەنە قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلار تۆپەيلىدىن سىلە رگە بولغان جازانى يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن، **19** كۈچ-ھەيۋە ڭلاردىن بولغان ھاكاۋۇرلۇقىڭلارنى سۇندۇرىمەن؛ ئاسمىنىڭلارنى تومۇردەك قىلىپ، يېرىڭلارنى مىستەك قىلىۋېتىمەن؛ **20** ئەجىر-جاپايىڭلار بىكارغا كېتىدۇ؛ يېرىڭلار ھوسۇل بەرمەيدۇ، دالادىكى دەرەخلەر رگە مېۋە چۈشمەيدۇ. **21** ئە گەر يەنىلا مەن بىلەن قارشى ماڭسىڭلار، مۇنداقلا ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلارغا لايىق بېشىڭلارغا چۈشىدىغان ۋابا-كۈلپەتلەرنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن. **22** ئاراڭلارغا سىلەرنى بالىلىرىڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان، چارپايلىرىڭلارنى يوقىتىدىغان، سىلەرنى ئازلىتىدىغان ياۋايى ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ يول-كوچىلىرىڭلار ئادەمزاتسىز چۆلدەك بولۇپ قالىدۇ. **23** سىلەر بۇ ئىشلار ئارقىلىق ئىبرەت-تەربىيە ئالماي، بەلكى يەنىلا ماڭا قارشى ماڭسىڭلار، **24** مەنمۇ سىلە رگە قارشى مېڭىپ، گۇناھىڭلار تۆپەيلىدىن بولغان جازانى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ، مەن تۇرۇۋم سىلەرنى ئۇرىمەن؛ **25** ئوستۇڭلارغا ئاھەدىمنى بۇزغانلىقىڭ ئىنتىقامىنى ئالىدىغان قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر شەھەرلە رگە يىغىلۋالسىلەر، مەن ئاراڭلارغا ۋابا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا چۈشىسىلەر. **26** سىلە رگە يۇلا نچۆك بولغان ئاشلىقنى قۇرۇتۇپتىمەن؛ ئون ئايال بىر بولۇپ بىر تونۇردا نان بېقىپ، نانلارنى سىلە رگە تارازىدا تارتىپ بېرىدۇ، ئەما يۇنى يېگىنىڭلار بىلەن تويمايسىلەر. **27** ئە گەر بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، بەلكى ماڭا قارشى ماڭسىڭلار، **28** مەنمۇ قەھىر بىلەن سىلە رگە قارشى ماڭسىمەن؛ مەن، يەنى مەن تۇرۇۋم گۇناھلىرىڭلار تۆپەيلىدىن جازا-تەربىينى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ چۈشۈرىمەن. **29** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوغۇللىرىڭلارنىڭ گوشتى ۋە قىزلىرىڭلارنىڭ گوشتىنى يەيسىلەر؛ **30** شۇنداقلا مەن قۇربانلىق «يۇقىرى جاي»لىرىڭلانى ۋەيران قىلىپ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلارنى سۇندۇرۇپ، تۈلۈكلىرىڭلارنى سۇنۇق يۇتلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە تاشلۇۋېتىمەن؛ مېنىڭ قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. **31** مەن شەھەرلىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، مۇقەددەس جايلىرىڭلارنى خاراب قىلىپ، [قۇربانلىقىڭلارنىڭ] خۇش۬يلىرىنى يەنە پۇرىمايمەن؛ **32** زېمىننى ھالا كەتكە ئېلىپ بارىمەن؛ ئۇنىڭدا ئولتۇراقلاشقان دۈشمەنلىرىڭلار بۇ ئەھۋالغا ھەيرانۇھەس قالىدۇ. **33** سىلەرنى ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارىتىپ، كەينىڭلاردىن قىلىچنى سۇغۇرۇپ قوغلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭلار ۋەيران بولۇپ شەھەرلىرىڭلار خاراب قىلىنىدۇ. **34** ئۇ ۋاقىتتا، سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنىدا تۇرۇۋاتقىنىڭلاردا، زېمىن ۋەيرانە بولغان بارلىق كۈنلەردە، زېمىن ئۇز شاباتلىرىدىن سۆيۈنىدۇ؛ ئۇ زامانىدا زېمىن دەرۋەقە ئارام ئېلىپ ئۇز شاباتلىرىدىن سۆيۈنىدۇ. **35** ئۇزۇن ۋەيرانە بولۇپ تۇرغان بارلىق كۈنلىرىدە ئۇ ئارام ئالىدۇ، يەنى سىلەر ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ۋاقىتتىكى شاباتلار كۈنلىرىڭلاردا ھېچ ئالمىغان ئەمدى ئالىدۇ. **36** ئاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولسا، ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ زېمىنلىرىدا تۇرغىنىدا كۆڭۈللىرىگە يۈرە كزادىلىك سالىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چۈشكەن بىر يوپۇرماقتىڭ شەپىسىنى ئاڭلىسا قىلچىتىن قاچىقاندەك قاچىدۇ، ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ يىقىلىپ چۈشىدۇ. **37** گەرچە ھېچكىم ئۇلارنى قوغلىمىسىمۇ، دەرۋەقە قىلچىتىن يىقىتىلغاندەك ئۇلار بىر-بىرىنىڭ ئۈستىگە پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ؛ سىلەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قارشى تۇرغۇدەك كۈچ قالمايدۇ. **38** ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر، دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنى سىلەرنى يەپ كېتىدۇ. **39** ئاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلىرى بولسا ئۇز رەزىللىكى تۆپەيلىدىن دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنىدا زەئىپلىشىدۇ؛ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ رەزىللىكىدىمۇ يۇرۇپ، شۇلار زەئىپلەشكەندەك ئۇلارمۇ زەئىپلىشىدۇ. **40** ھالبۇكى، ئۇلار ئۇزى قىلغان رەزىللىكى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكىنى، ماڭا يۇز ئۇرۇپ ئاسىيلىق قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ماڭا قارشى ئۇرۇپ ماڭغىنىنى ۋىنغا ئالىدۇ، **41** شۇنىڭدەك مېنىڭ ئۇلارغا قارشى ماڭغىنىمغا، شۇنىڭدەك ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمغا ئىقرار بولىدۇ. شۇڭا ئە گەر ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ خەتنىسىز كۆڭۈلىگە تۇۋەن قىلىنىپ، ئۇز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلسا، **42** ئۇنداقتا مەن ياقۇپ بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى ياد قىلىپ، ئىسھاق بىلەن باغلىغان ئاھەدەمنىمۇ ۋە ئىبراھىم بىلەن باغلىغان ئاھەدەمنىمۇ ئېسىمگە كەلتۈرىمەن، زېمىننىمۇ ياد قىلىمەن. **43** چۈنكى زېمىن ئۇلاردىن تاشلىنىپ، ئۇلارسىز بولۇپ خارابە تۇرغان ۋاقىتتا، شاباتلار كۈنلىرىدىن سۆيۈنىدۇ؛ ئۇلار بولسا ئۇز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلىدۇ؛ سەۋەبى دەل شۇڭا، ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تاشلىدى، بەلگىلىمىلىرىمنى قەلبىدىن يامان كۆرگەندى. **44** ھالبۇكى، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار ئۇز دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىدا مەن ئۇلارنى تاشلىمايمەن ياكى ئۇلارغا ئۇچلۇك قىلمايمەن، شۇنىڭدەك ئۇلار بىلەن باغلىغان ئاھەدەمنى بۇزمايمەن، ئۇلارنى يوقاتمايمەن، چۈنكى مەن ئۇزۇمۇ ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **45** مەن بەلكى ئۇلارنى دەپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولۇشقا ئاللەرنىڭ كۆزى ئالدىدا مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن باغلاشقان ئاھەدەمنى ئېسىمدە تۇتىمەن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **46** پەرۋەردىگار مۇسانى ۋاستە قىلىپ، سىناي تېغىدا ئۇزى بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ھۆكۈملەر، بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇنلار مانا شۇلار ئىدى.

27

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئە گەر بىرىسى پەۋقۇلئاددە بىر قەسەم قىلىپ مەلۇم كىشىنىڭ جېنىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇ كىشىگە سەن بېكىتكەن جېنىنىڭ قىممىتىنىڭ نەرخىنى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ؛ **3** يېشى يىگىرمە بىلەن ئاتمىشنىڭ ئارىلىقىدا بولغان ئەر كىشى بولسا، سەن توختىتىدىغان قىممىتى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆچېم بىرلىكى يېنچە بولسۇن؛ ئۇنىڭ قىممىتى ئەللىك شە كەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. **4** ئايال كىشى بولسا، ئاراڭلاردا توختىتىلغان قىممىتى ئوتتۇز شە كەل بولسۇن. **5** ئە گەر يېشى بەش بىلەن يىگىرمىنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، ئە رگەك ئۇچۇن توختىتىلىدىغان قىممىتى يىگىرمە شە كەل بولۇپ، ئايال كىشى ئۇچۇن ئون شە كەل بولسۇن. **6** ئە گەر يېشى بىر ئاي بىلەن بەش ياشنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئوغۇل بالا ئۇچۇن بەش شە كەل، قىز بالا ئۇچۇن ئۈچ شە كەل كۈمۈش بولسۇن. **7** ئە گەر ئاتمىش يا ئۇنىڭدىن چ وڭراق ياشتىكى كىشى بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئەر كىشى ئۇچۇن ئون بەش شە كەل، خوتۇن كىشى ئۇچۇن ئون شە كەل بولسۇن. **8** ئە گەر بىرىسى توختىتىلغان قىممىتىنى تۆلەشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئۆزىنى كاھىنىڭ ئالدىدا تەق قىلسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى بېكىتسۇن. كاھىن قەسەم قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭ قىممىتىنى توختىتىپ بەرسۇن. **9** ئە گەر بىرىسى [قەسەم قىلىپ] پەرۋەردىگارنا قۇربانلىق بولۇشقا لايىق بولىدىغان بىر ھايۋانىنى ئۇنىڭغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇنداق ھايۋانلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇئتىلەق مۇقەددەس سانالسۇن؛ **10** ھايۋان ناچار بولسا ئۇنىڭ ئورنىغا ياخشىنى ياكى ياخشىنىڭ ئورنىغا ناچىرنى تېگىشىشكە ياكى ئورنىغا باشقىسىنى ئالماشتۇرۇشقا ھە رگىز بولمايدۇ. مۇبادا ئاتىغۇچى ئۇ ھايۋاننىڭ ئورنىغا يەنە بىر ھايۋانىنى يە كۈگۈشلىمە كچى بولسا، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئە كەلگىنىنىڭ ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن. **11** ئە گەر ھايۋان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىققا لايىق بولمايدىغان بىر «ناپاك» ھايۋان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ھايۋانى كاھىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلسۇن؛ **12** ئاندىن كاھىن ئۇزى ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا شۇنداق بولسۇن. **13** ئە گەر ئىگىسى پۈل تۆلەپ ھايۋانىنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، توختىتىلغان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن. **14** ئە گەر بىرىسى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولسۇن دەپ ۋەيىنى ئۇنىڭغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، كاھىن ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا، شۇ قىممىتى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **15** كېيىن ئە گەر ئۇ ئۆيىنى ئاتىغۇچى كىشى ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ توختىتىلغان قىممىتىگە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن ئۇ ئۆيىنى ئۇنىڭ بولىدۇ. **16** ئە گەر بىرىسى ئۇز مال-مۈلكى بولغان ئېتىزلىقىنىڭ بىر قىسمىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، قىممىتى ئۇنىڭغا قانچىلىك ئۇرۇق تېرىلىدىغانلىقىغا قاراپ توختىتىلسۇن؛ بىر خومىر ئارپا ئۇرۇقى كېتىدىغان يەر بولسا، قىممىتى ئەللىك شە كەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. **17** ئە گەر بىرىسى «ئازادلىق يىلى»دىن تارتىپ ئۇز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلسا، سەن قانچە توختاتساڭ شۇ بولسۇن. **18** لېكىن ئە گەر بىرىسى «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۇز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغان بولسا، كاھىن كېلىدىغان ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك يىللار قالغانلىقىنى ھېسابلاپ قىممىتىنى توختاتسۇن. ئۇتۇپ كەتكەن يىللارغا قاراپ تولۇق باھادىن مۇۋاپىق پۈل كېمەيتىلسۇن. **19** ئە گەر بىرىسى ئۇز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغاندىن كېيىن پۈل تۆلەپ ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ سەن توختاتقان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىزلىق ئۇنىڭ ئۇز قولىغا قايتىدۇ. **20** ئە گەر ئۇ پۈل بېرىپ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋالمىغان بولسا ياكى باشقا بىرسىگە سېتىپ بە رگەن بولسا، كېيىن شۇ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋېلىشقا

بولمايدۇ، **21** بەلكى ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئېتىزلىق «ئىگىسىگە قايتۇرۇلىدىغاندا» ئۇ مۇتلەق بېغىشلانغان يە رگە ئوخشاش، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنىپ، مىراس ھوقۇقى كاھىنغا ئوتىدۇ. **22** ئە گەر بىرسى سېتىۋالغان ئەمما ئۆز مىراسى بولمىغان بىر پارچە يەر-ئېتىزنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان بولسا، **23** كاھىن ئازادلىق يىلىغىچە قالغان يىلنى ھېسابلاپ، قىممىتىنى توختاتسۇن. ئاندىن ئۇ كۈنى شۇ كىشى توختىتىلغان قىممىتىنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلغان نەرسە سۈپىتىدە كەلتۈرسۇن. **24** لېكىن ئازادلىق يىلى كەلگەندە، ئېتىزلىق كىمدىن ئېلىنغان بولسا، شۇ كىشىگە، يەنى ئەسلىدىكى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بېرىلسۇن. **25** سەن توختىتىدىغان بارلىق قىممەتلەر بولسا ھەممىشە مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بوچىچە ھېسابلانسۇن؛ بىر شە كەل يىگىرمە گەراھقا باراۋەر بولىدۇ. **26** لېكىن چارپاينىڭ تۇنجى بالىسى تۇنجى بالا بولغانلىقى سەۋەبىدىن ئەسلىدىلا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان بولغاچقا، كالا بولسۇن، قوي-تۆچىكە بولسۇن ھېچكىم ئۇنى «خۇداغا ئاتاپ» مۇقەددەس قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىدى. **27** ئە گەر ئۇ ناپاك بىر ھايۋاندىن تۇغۇلغان بولسا، ئىگىسى سەن توختاتقان قىممەتكە يەنە ئۆنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، ئاندىن ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسۇن؛ لېكىن ئە گەر ئىگىسى ئۇنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالمايمەن دېسە، بۇ ھايۋان سەن توختاتقان قىممەتكە سېتىلسۇن. **28** ئە گەر بىرسى پەرۋەردىگارغا ئۆز مېلىدىن، ئادەم بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ياكى مىراس يېرى بولسۇن، پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتىغان بولسا، ئۇنداق نەرسە ھە رگىز سېتىلمىسۇن ياكى بەدەل تۆلەش بىلەنمۇ قايتۇرۇلمىسۇن. پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغان ھەرنەرسە بولسا «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىپ، ئۇنىڭغا خاس بولىدۇ. **29** ئە گەر بىر ئادەم خۇداغا مۇتلەق خاس ئاتالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆچۈن بەدەل بېرىلىپ، قايتۇرۇۋېلىنىشقا ھە رگىز بولمايدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **30** يەر-زېمىندىن چىققان ھەممە ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئوشرە بولسا، يەرنىڭ دانلىق زىرائەتلىرى بولسۇن ياكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارنىڭكى بولىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنغاندۇر. **31** بىرسى ئۆز ئوشرىلىرىدىن مەلۇم بىرنەرسىنى بەدەل بېرىپ قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ شۇنىڭغا يەنە ئۆنىڭ قىممىتىنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، قايتۇرۇۋالسۇن. **32** كالا ياكى قوي-تۆچىكە پادىسىدىن ئېلىنىدىغان ئوشرە بولسا پادىچىنىڭ تايىقى ئاستىدىن ئوتكۈزۈلگەن ھايۋانلاردىن ھەر ئوننىچىسى بولسۇن؛ پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس قىلىنغىنى شۇ بولسۇن. **33** ھېچكىم ئۆنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قارىمىسۇن ۋە ياكى ئۆنى ئالماشتۇرمىسۇن؛ ئە گەر ئۆنى ئالماشتۇرىمەن دېسە، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئالماشتۇرۇلغان ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن؛ ئۇ ھە رگىز بەدەل تۆلۈپ قايتۇرۇۋېلىنمىسۇن. **34** پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا تاپىلغان، ئىسرائىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك بولغان ئەمرلەر مانا شۇلار ئىدى.

چۆل - باياۋاندىكى سەپەر

1 ۋە ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە، جامائەت چېدىرىدا تۇرۇپ مۇساغا مۇنداق دېدى:— 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى قەبىلىسى، ئاتا جەمەتى بويىچە سانىنى ئېلىپ چىقىڭلار؛ ئادەملەرنىڭ ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، بارلىق ئە رىكە كلەر تىزىملانسۇن. 3 ئىسرائىللار ئېچىدە ئومۇمەن يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ھارۇن بىلەن ئىككىڭلار ئۆلارنىڭ قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە ساناقتىن ئوتكۈزۈڭلار. 4 ھەربىر قەبىلدىن سىلە رگە يارەدىملىشىدىغان بىردىن كىشى بولسۇن؛ ئۆلارنىڭ ھەربىرى ئۆلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بېشى بولىدۇ. 5 تۆۋەندىكىلەر سىلە رگە يارەدىملىشىدىغانلارنىڭ ئىسىملىكى:— رۇبەن قەبىلىسىدىن شىدېئورنىڭ ئوغلى ئېلىزۇر؛ 6 شىمېئون قەبىلىسىدىن زۇرىي-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل؛ 7 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىناداۋىنىڭ ئوغلى ناھشون؛ 8 ئىسساكار قەبىلىسىدىن زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل؛ 9 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ 10 يۈسۈپ ئەۋلادلىرى ئېچىدە ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما؛ مانا سىسەھ قەبىلىسىدىن پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل؛ 11 بىنيامىن قەبىلىسىدىن گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابىدان؛ 12 دان قەبىلىسىدىن ئامىشداداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر؛ 13 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئوكراننىڭ ئوغلى پاگىيەل؛ 14 گاد قەبىلىسىدىن دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف؛ 15 نافتالى قەبىلىسىدىن ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا». 16 بۇلار جامائەت ئېچىدىن چاقىرىلغانلار، يەنى ئاتا جەمەت-قەبىلىرىنىڭ باشلىقلىرى، مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ باش سەردارلىرى ئىدى. 17 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن ئىسمى ئاتالغان بۇ كىشىلەرنى باشلاپ، 18 ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پۈتكۈل جامائەتنى يىغدى؛ ئۆلار خەلقنىڭ ھەربىرىنىڭ قەبىلە-نەسەبى، ئاتا جەمەتى بويىچە ئىسمىنى ئاساس قىلىپ، يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلارنىڭ ھەممىسنى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى. 19 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، مۇسا سىناي چۆلىدە ئۆلارنى شۇنداق ساناقتىن ئوتكۈزدى. 20 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئە رىكە كلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 21 رۇبەن قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 22 شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئە رىكە كلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 23 شىمېئون قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى بولدى. 24 گادنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 25 گاد قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 26 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 27 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش ئوتۇز مىڭ ئالتە يۈز كىشى بولدى. 28 ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 29 ئىسساكار قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئوتۇز مىڭ ئوتۇز يۈز كىشى بولدى. 30 زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 31 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ ئوتۇز يۈز كىشى بولدى. 32 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى: — ئوتنىڭ ئوغلى ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 33 ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 34 [يۈسۈپنىڭ ئىككىنچى ئوغلى] مانا سىسەھنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 35 مانا سىسەھ قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولدى. 36 بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 37 بىنيامىن قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ ئوتۇز يۈز كىشى بولدى. 38 دانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 39 دان قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتمىش مىڭ ئىككى يەتتە يۈز كىشى بولدى. 40 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 41 ئاشىر قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 42 نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ 43 نافتالى قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ ئوتۇز يۈز كىشى بولدى. 44 يۇقىرىقىلار بولسا ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى ئەمىرى ‹ھەربىرى ئوز ئاتا جەمەتىگە ۋەكىل بولدى› ئۆلارنى ساناقتىن ئوتكە زگەن. 45 شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى ئىسرائىلدا يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلاردىن، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتلىرى بويىچە تىزىملاندى؛ 46 ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 47 بىراق لاۋىيلار ئاتا جەمەت-قەبىلىسى بويىچە ساناقتىڭ ئىچىگە كىرگۈزۈلمىدى. 48 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ:— 49 «سەن پەقەت لاۋىي قەبىلىسىنلا شۇ ھېسابقا كىرگۈزمىگىن، ئۆلارنىڭ ئومۇمىي سانىنىمۇ ئىسرائىللارنىڭ قاتارىغا كىرگۈزمىگىن. 50 لېكىن سەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ] ھۆكۈم-گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى ھەم ئۇنىڭغا دائىر بارلىق نەرسىلەرنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگىن؛ ئۆلار [ئىبادەت] چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرىدۇ؛ ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى قىلغۇچىلار شۇلار بولسۇن؛ ئۆلار چېدىرنىڭ ئوت ئەترابىدا ئوز چېدىرلىرىنى تىكسۇن. 51 چېدىرنى كۆچۈرىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار سۆكسۇن؛ چېدىرنى تىكىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار تىكسۇن؛ [لاۋىيلارغا] يات بولغان ھەرقانداق ئادەم ئۇنىڭغا يېقىنلاشسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 52 ئىسرائىللار بارگاھ قۇرغاندا ھەر ئادەم ئوز قىسمىدا، ئوزىگە خاس ئۇغ ئاستىغا چېدىر تىكسۇن. 53 بىراق [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنىڭ ئوت ئەترابىغا بارگاھ قۇرسۇن؛ لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنى مۇھاپىزەت قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ» — دېگەندى. 54 ئىسرائىللار ئەنە شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئۆلار شۇنداق قىلدى.

2 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى:— 2 ئىسرائىللار ھەربىرى ئوزلىرىنىڭ ئۇغى ئاستىغا، ئوزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بايرىقى ئاستىدا چېدىر تىكسۇن؛ جامائەت چېدىرىنىڭ ئوت ئەترابىدىن سەل يىراقراق بارگاھ قۇرسۇن. 3 كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرق تەرەپكە قارىتىپ ئوز ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قىسمى بويىچە بارگاھ قۇرىدىغىنى يەھۇدابولسۇن؛ يەھۇدالارنىڭ ئەمىرى ئامىناداۋىنىڭ ئوغلى ناھشون بولسۇن. 4 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش ئوت مىڭ ئالتە يۈز كىشى. 5 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئىسساكار قەبىلىسى بولسۇن؛ ئىسساكارلارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولسۇن. 6 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئوت مىڭ ئوتۇز يۈز كىشى. 7 ئۇلارنىڭ يېنىدا يەنە زەبۇلۇن قەبىلىسى بولسۇن؛ زەبۇلۇنلارنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولسۇن. 8 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ ئوتۇز يۈز كىشى. 9 ئومۇمەن يەھۇدا بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسمىلىرى بويىچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەكسەن ئالتە مىڭ ئوتۇز يۈز كىشى؛ ئۆلار ئالدى بىلەن يولغا چىقسۇن. 10 — جەنۇب تەرەپتە، ئۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى رۇبەن قەبىلىسى بولسۇن؛ رۇبەنلارنىڭ

ئەمىرى شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلزۇر بولىۋن. **11** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى. **12** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى شىمىئون قەبىلىسى بولىۋن؛ شىمىئونلارنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايئىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولىۋن. **13** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە مىڭ توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى. **14** ئۇلارنىڭ يېنىدا گاد قەبىلىسى بولىۋن؛ گادلارنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف بولىۋن. **15** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى. **16** رۇبەن بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇنى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك بىر مىڭ تۆت يۈز ئەللىك كىشى؛ ئۇلار ئىككىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقىۋن. **17** ئاندىن جامائەت چېدىرى بىلەن لاۋىيلارنىڭ بارگاھى باشقا بارگاھلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭىۋن؛ ئۇلار قانداق بارگاھ قۇرغان بولسا، شۇنداق يولغا چىقىۋن؛ ھەر قايسىسى ئۆز ئورندا ئۆز تۇغى ئاستىدا بولىۋن. **18** — كۈن پېتىش تەرەپتە، ئۆخ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى ئەفرائىم قەبىلىسى بولىۋن؛ ئەفرائىملارنىڭ ئەمىرى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولىۋن. **19** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى. **20** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى مانەسسەھ قەبىلىسى بولىۋن؛ مانەسسەھلەرنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولىۋن. **21** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى. **22** ئۇلارنىڭ يېنىدا بىنيامىن قەبىلىسى بولىۋن؛ بىنيامىنلارنىڭ ئەمىرى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولىۋن. **23** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى. **24** ئۇمۇمەن ئەفرائىم بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن قىسملىرى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەككىز مىڭ بىر يۈز كىشى؛ ئۇلار ئۈچىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقىۋن. **25** — شىمال تەرەپتە، ئۆخ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى دان قەبىلىسى بولىۋن. دانلارنىڭ ئەمىرى ئاممىشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولىۋن. **26** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتىمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى. **27** ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئاشىر قەبىلىسى بولىۋن؛ ئاشىرلارنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولىۋن. **28** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى. **29** ئۇلارنىڭ يېنىدا نافتالى قەبىلىسى بولىۋن؛ نافتالىلارنىڭ ئەمىرى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا بولىۋن. **30** ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى. **31** دان بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسملىرى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك يەتتە مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ ئۇلار ئۆز ئۆغلىرى ئاستىدا ھەممىنىڭ كەينىدە يولغا چىقىۋن. **32** يۇقىرىدىكىلەر ئۆز ئاتا جەمەتى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر؛ قوشۇن-قىسملىرى ۋېچە بارگاھلاردا ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **33** براق لاۋىيلارلا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان ئەمرى ۋېچە، ئىسرائىللار قاتاردا ساناقتىن ئوتكۈزۈلمىدى. **34** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان بارلىق ئەمرى ۋېچە ئىش تۇتۇپ، ئۆزلىرىنىڭ ئۆزىگە ۋېچە بارگاھ قۇراتتى؛ ئۇلار ئۆز قەبىلىسى ۋە ئاتا جەمەتى تەرتىپى ۋېچە يولغا چىقاتتى.

3

پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇسا بىلەن سۆزلەشكەن كۈنلەردە، ھارۇن بىلەن مۇسانىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت ئىدى. **2** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ناداب ئىدى، ئۇنىڭ يەنە ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. **3** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئەنە شۇنداق ئىدى، ئۇلار مەسىھلەنگەن كاھىنلار ئىدى؛ [مۇسا] ئۇلارنى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتەشكە خۇداغا ئاتاپ ئايرىغانىدى. **4** لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ سىناي چۆلىدە غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنغىنى ئۈچۈنلا پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇلدى ۋە ئۇلارنىڭ ھېچ نەسىلى قالمۇرۇلمىدى؛ ئەلئازار بىلەن ئىتامار ئۆز ئاتىسى ھارۇن ئالدىدا كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتتىدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **6** سەن لاۋِي قەبىلىسىنى ئالدىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى كاھىن ھارۇننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىل. **7** ئۇلار ھارۇننىڭ ھاجىتى ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا ۋەزىپە ئوتەپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى بېجىرسۇن. **8** ئۇلار يەنە جامائەت چېدىرىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى باشقۇرۇش بىلەن ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ۋەزىپە ئوتەپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى بېجىرسۇن. **9** سەن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەقسىملەپ بەرگىن؛ ئۇلار ئىسرائىللار ئېچىدىن مەخسۇس ئۇنىڭغا تاللاپ بېرىلگەن. **10** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى بولسا سەن ئۆزىنىڭ كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتەشكە بېكىتكىن؛ ھەرقانداق يات كىشى يېقىنلاشسا ئۆلتۈرۈلىۋىن، — دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **12** — قارا، مەن ئىسرائىللار ئېچىدىن لاۋىيلارنى تاللىدىم، ئۇلارنى ئىسرائىل ئېچىدە بالياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى مېۋىسىنىڭ ئورنىغا، يەنى چوڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئورنىغا قېتىمەن، شۇڭا لاۋىيلار مېنىڭ بولىدۇ. **13** چۈنكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسى مېنىڭكىدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا ماڭىدىغان ئوغۇللارنىڭ ھەممىسىنى قەتل قىلغان كۈندە ئىسرائىللارنىڭ ئېچىدىكى تۇنجىلارنىڭ ھەممىسىنى، مەيلى ئادەم بولسۇن ياكى ھايۋان بولسۇن، مۇقەددەس ھىسابلاپ مېنىڭكى قىلغانىدىم. ئۇلار مېنىڭكىدۇر؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار سىناي چۆلى-باياۋاندا مۇساغا: — **15** — سەن لاۋىيلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈز؛ بارلىق ئە رىكە كلەرنى، يەنى بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسىنى ساناقتىن ئوتكۈز، — دېدى. **16** شۇنۇڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى ۋېچە، ئۆزىگە دېيىلگەندەك لاۋىيلارنى ساناقتىن ئوتكۈزدى. **17** لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: — گەرشون، كوھات، مەرارى. **18** گەرشوننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمىنى ئائىللىرى ۋېچە لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. **19** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئائىللىرى ۋېچە ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. **20** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ئائىللىرى ۋېچە ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتى ۋېچە لاۋىيلارنىڭ جەمەتى بولدى. **21** گەرشوندىن لىبنىلارنىڭ جەمەتى بىلەن شىمەيلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار گەرشونلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. **22** بارلىق ئەرلەرنىڭ سانغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلىرى جەمئىي يەتتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **23** گەرشوننىڭ جەمەتى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئارقا تەرىپىدە، يەنى غەرب تەرەپتە بارگاھ قۇردى؛ **24** گەرشون جەمەتىنىڭ ئەمرى لائەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. **25** گەرشونلارنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۆزىدىكى ئاستىنقى ئىككى ياپقۇچ-پەردە، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ۋېزۇق ۋە جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىك پەردىسىگە، **26** شۇنداقلا ھويلا ئەتراپىدىكى پەردىلەر، ھويلا دەرۋازىسىنىڭ پەردىسى ‹ھويلا پەردىلىرى ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۆرىدەپ ئوراتتى› ۋە ھويلىدا ئىشلىتىلىدىغان مۇناسىۋەتلىك بارلىق تانىلارغاقاراش ئىدى. **27** كوھاتىنى ئامرامىلارنىڭ جەمەتى، ئىزھارلارنىڭ جەمەتى، ھېبرونلارنىڭ جەمەتى ۋە ئۇززىئەللەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇ كوھاتلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. **28** بارلىق ئە رىكە كلەرنىڭ سانى ۋېچە، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلار جەمئىي سەككىز مىڭ ئالتە يۈز ئادەم بولۇپ چىقتى؛ ئۇلار مۇقەددەس جايغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئوتەيدىغان بولدى. **29** كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى جامائەت چېدىرىنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. **30** كوھات جەمەتىنىڭ ئەمرى ئۇززىئەلنىڭ ئوغلى ئەلزافان ئىدى. **31** ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئەھدە ساندۇقى، شىرە، چىراغدان، ئىككى قۇربانگاھ، شۇنىڭدەك مۇقەددەس جايلىنىڭ ئېچىدە ئىشلىتىدىغان قاچا-قۇچا، پەردە ۋە ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئېچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق نەرسىلە رگە قاراش ئىدى. **32** لاۋىيلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئەمرى بولسا كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئۇ مۇقەددەسخانىغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئوتەيدىغانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىدىغان بولدى. **33** مەرارىدىن ماھلى جەمەتى بىلەن مۇشى جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار مەرارىنىڭ جەمەتلىرى بولدى. **34** بارلىق ئە رىكە كلەرنىڭ سانغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن يۇقىرى بولغانلار ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتە مىڭ ئىككى يۈز كىشى چىقتى. **35** مەرارىنىڭ جەمەتىنىڭ ئەمرى ئابىھايىلنىڭ ئوغلى زۇرىيەل بولدى؛ ئۇلار ئىبادەت چېدىرىنىڭ شىمال تەرىپىگە بارگاھ قۇردى. **36** مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرىغا، تە گلىكلىرى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلىرىغا قاراش، شۇنىڭدەك يۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىتىلىدىغان بارلىق نەرسىلە رگە، **37** شۇنداقلا ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىلارغا ۋە ئۇلارنىڭ تە گلىكلىرى، قوزۇق ۋە تانىلارغا مەسئۇل بولۇشقا بەلگىلەندى. **38** ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا، شەرق تەرىپىگە، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ

كۆنچىقىش تەرىپىگە بارگاھ قۇرغانلار مۇسا، ھارۇن ۋە ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ۋەزىپىسىنى ئۆتەپ، مۇقەددەس جايغا قارايدىغان بولدى؛ ئۇلارغا يات بولغان ھەرقانداق ئادەم [مۇقەددەس] جايغا يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈلەتتى. **39** مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن بارلىق لاۋىيلار، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى بىر ئايلىقتىن يۇقىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئە رىكە كلەر جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ چىقتى. **40** پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ئىسرائىللار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان تۇنجى ئوغۇللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ، ئىسىم-فامىلىسى بويىچە تىزىملاپ چىق. **41** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل ‹مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن›؛ لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ بارلىق تۇنجى مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل، — دېدى. **42** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنى قويماي ساناقتىن ئۆتكۈزدى. **43** بىر ئايلىقتىن يۇقىرى تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى ئىسىم-فامىلىسى بىلەن ساناقتىن ئۆتكۈز ۈگەنده، ئۇلار جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى چىقتى. **44** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **45** سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا، شۇنداقلا لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنمۇ ئىسرائىللارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا؛ شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مېنىڭكى بولىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **46** ۋە لاۋىيلارنىڭ سانىدىن ئارتۇق چىققان ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى شۇ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچى ئۈچۈن ھۆرلۈك ھەققىنى قوبۇل قىلغىن؛ **47** شۇلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن بەش شە كەل كۈمۈش ئال، كىشى سانىغا قاراپ بولسۇن؛ مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچىمى بىرلىكى بويىچەۋلاردىن ئالغىن ‹بىر شە كەل يىگىرمە گەراھدۇر›. **48** ئارتۇق چىققان ئادەملەرنىڭ، يەنى ھۆرلۈك ھەققىنى تۆلىشى كېرەك بولغانلارنىڭ كۈمۈشىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەر. **49** ئەمدى لاۋىيلار تەرىپىدىن «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان» دەپ ھېسابلانغان تۇنجى ئوغۇللاردىن ئارتۇق چىققانلاردىن بولسا، مۇسا ئۇلاردىن شۇ ھۆرلۈك ھەققىنى ئالدى؛ **50** ئۇ ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىدىن شۇ كۈمۈشنى، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ ئۆلچىمى بىرلىكى بويىچە جەمئىي بىر مىڭ ئۇچ يۈز يەتمىش بەش شە كەل ئالدى. **51** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان»لارنىڭ كۈمۈشىنى دەل پەرۋەردىگار ۋەيرۇغىنىدەك، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردى.

4

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** سەن لاۋىيلار ئىچىدىن ئاتا جەمەتى بويىچە كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ ئومۇمىي سانىنى تىزىملىغىن، **3** ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا ئىش-خىزمەت قىلىشقا كېلەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى تىزىملاپ چىق. **4** كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ۋەزىپىسى ئەڭ مۇقەددەس ۋەيۋىلارنى باشقۇرۇش بولىدۇ. **5** بارگاھكۆچۈرۈلىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ «[ئەڭ مۇقەددەس جاي]»دىكى «ئايرىما پەردە-يوپۇق»نى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ھۆكۈم- گۈۋاھلىق ساندۇقىنى يۈگىسۇن؛ **6** ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىنى دېلفىنىنىڭ تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن ئوراپ، ئۈستىگە كۆك بىر رەختنى يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۇنىڭغۇزسۇن. **7** تەقدىم نان [تىزىلغان] شىرە گە كۆك بىر رەخت سېلىنىپ، ئۈستىگە لېگەن، تەخسە، پىيالە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى چاچىدىغان قەدەھلەر تىزىپ ۋەيۋىلسۇن؛ شىرەدىنمۇ «دائىمي نان» تىزلىپ ئۇرۇۋەرسۇن؛ **8** بۇ نەرسىلەرنىڭ ئۈستى قىزىل رەخت بىلەن، ئۇنىڭ ئۈستى يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېپىلىپ، ئاندىن كۆتىرىدىغان بالداقلار ئۇنىڭغۇزۇپ ۋەيۋىلسۇن. **9** ئۇلار كۆك رەخت ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن چىراغدان بىلەن ئۈستىدىكى چىراغلارنى، پىلىك قىسقۇچلارنى، كۈلدانلارنى ۋە چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان، بارلىق ماي قاچىلايدىغان قاچىلارنى يېيىپ قويسۇن. **10** ئۇلار يەنە چىراغدان بىلەن چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان ھەممە قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى دېلفىن تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئەپكەشكە سېلىپ قويسۇن. **11** ئالتۇن خۇشبۇيگاھقا كۆك بىر رەخت سېلىپ، يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرگۈچكە قوش بالداقلارنى ئۇنىڭغۇزۇپ ۋەيۋىلسۇن. **12** مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچىلارنى كۆك بىر رەخت بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئۈستىگە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى يېيىپ، ئاندىن بىر ئەپكەشكە سېلىپ قويسۇن. **13** ئۇلار قۇربانگاھنى كۈلدىن تازىلاپ، ئۈستىگە سۈسۈن رەڭلىك بىر رەختنى يېيىپ قويسۇن. **14** ئاندىن يەنە قۇربانگاھتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋابلار — كۈلدان، ئىلمەك، بەلگۈرجەك، چىنىلەر، شۇنداقلا بارلىق ئەسۋابلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە تىزىپ، ئاندىن دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۇنىڭغۇزۇپ قويسۇن. **15** پۈتۈن بارگاھتىكىلەر يولغا چىقىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس جاي ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېپىپ بولغاندىن كېيىن، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كېلىپ كۆتۈرسۇن؛ لېكىن ئۇلاۋ كەتمەسلىك ئۈچۈن مۇقەددەس ۋەيۋىلارغا قول تەگگۈزمىسۇن. جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن شۇلارنى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كۆتۈرۈشى ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر، مۇقەددەس جاي ھەم مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا قاراشتىن ئىبارەت. **17** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **18** سىلەر كوھات جەمەتىدىكىلەرنى لاۋىيلار ئارىسىدىن قەتئىي يوقىتىپ قويماڭلار، **19** بەلكى ئۇلارنىڭ تۇلەي، ھايات قېلىشى ئۈچۈن ئۇلار «ئەڭ مۇقەددەس» ۋەيۋىلارغا يېقىنلاشقان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە قىلىدىغان ۋە كۆتۈرىدىغان ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويسۇن؛ **20** ئۇلار پەقەت مۇقەددەس جايغا كىرگەندە مۇقەددەس ۋەيۋىلارغا بىر دەقىقىمۇ قارىمىسۇن، ئۇنداق قىلىپ قويسا ئۇلۇپ كېتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **22** گەرشون ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئاتا جەمەتى ۋە ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. **24** گەرشون ئائىلىلىرىنىڭ قىلىدىغان خىزمىتى ۋە ئۇلار كۆتۈرىدىغان نەرسىلەر تۇۋەندىكىچە: **25** — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تۇزىنى، يەنى ئاستىدىكى ئىچكى پەردىلىرى ۋە سىرتقى پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ يايقۇچىنى، شۇنداقلا ئۈستىگە يايقان دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى ۋە جامائەت چېدىرىنىڭكىرىش ئىشىكىنىڭ پەردىسىنى، **26** ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۇرىدەپ تارتىلغان ھويلىدىكى پەردىلەر بىلەن كىرىش دەرۋازىسىنىڭ پەردىسىنى، شۇلارغا خاس تانىلىرىنى ۋە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرسۇن؛ بۇ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلە رگە مۇناسىۋەتلىك كېرەك بولغان ئىشلارنى قىلسۇن. **27** گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ پۈتۈن ۋەزىپىسى، يەنى ئۇلار كۆتۈرىدىغان ۋە يۆتكىرىدىغان بارلىق ئىشلار ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ نېمە كۆتۈرىدىغانلىقىنى سىلەر بەلگىلەپ بېرىڭلار. **28** گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە قىلىدىغان خىزمىتى شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا ئۇرۇپ ئىشلىسۇن.

29 مەۋارىنىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ، ئۇلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ساناقتىن ئۆتكۈز؛ **30** ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. **31** ئۇلارنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى بارلىق خىزمىتى، يەنى كۆتۈرۈش ۋەزىپىسى مۇنداق:— ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تە گلىكىرى، **32** ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىلار، ئۇلارنىڭ تە گلىكىرى، قوزۇقلىرى، تاناللىرى، بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنە ھەم شۇلارغا كېرەكلىك بولغان بارلىق نەرسىلەرنى كۆتۈرۈش بولسۇن؛ ئۇلار كۆتۈرىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى نامىنى ئاتاپ بىر-بىرلەپ ھەر ئادەمگە كۆرسىتىپ بېرىڭلار. **33** مەۋارىي جەمەت-ئائىلىلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدە قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرى ئەنە شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا ئۇرۇپ ئىشلىسۇن. **34** مۇسا بىلەن ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزدى. **36** ئۇلاردىن جەمەتى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ يەتتە ئەللىك كىشى بولۇپ چىقتى. **37** مۇشۇلار كوھات جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈز زگەنلەر ئىدى. **38** گەرشونلارنىڭ ئاتا جەمەتى،

ئائىللىرى ۋېچە، ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىردا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ **40** ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز ئوتمۇز كىشى بولۇپ چىقتى. **41** مۇشۇلار گەرشون جەمەتىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىردا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى ۋېچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئوتكۈزگەنلەر ئىدى. **42** مەرارىلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى ۋېچە، ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىردا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ **44** ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى ۋېچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولۇپ چىقتى. **45** مۇشۇلار مەرارى جەمەتىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىردا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى ۋېچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئوتكۈزگەنلەر ئىدى. **46** ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن لاۋىيلار مانا شۇلار ئىدى؛ مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئەمىرلىرى ئۆلۈردىن ئاتا جەمەتى، ئائىللىرى ۋېچە، ئوتىۋز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىردا خىزمەت قىلىش ۋە يۈك كۆتۈرۈش ۋەزىپىسىگە كىرەلەيدىغانلارنى ساناقتىن ئوتكۈز ئۆگەن. **48** ئۆلارنىڭ سانى جەمئىي سەككىز مىڭ بەش يۈز سەكسەن ئادەم بولۇپ چىقتى. **49** پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى ۋېچە، ئۆلار مۇسا تەرىپىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى؛ ھەر كىم ئوزى قىلىدىغان ئىشى ۋە كۆتۈرىدىغان يۈكىگە ئاساسەن ساناقتىن ئوتكۈزۈلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك بولدى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ: «سىلەر پىسە-ماخاۋ كېسىلى بىلەن ئاقما كېسىلگە گىرىپتار بولغانلارنى، شۇنداقلا ئۆلۈككە تېگىشى بىلەن ناپاك بولۇپ قالغان ھەممىسنى ئەر-ئايال دېمەي بارگاھتىن چىقىرۋېتىڭلار. بارگاھلارنى بۇلغىۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۆلارنى بارگاھتىن چىقىرۋېتىڭلار؛ چۈنكى مەن بارگاھ ئوتتۇرىسىدا ماكان قىلدىم» — دېگىن، — دېدى. **4** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ ئۆلارنى بارگاھتىن چىقىرۋەتتى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قاناداق ئەمر قىلغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **6** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن:ـ مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، ئە گەر ئۇ ئىنسانلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلىق قىلىدىغان ھەرقاناق گۇناھلىرىدىن بىرىنى سادىر قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسە، **7** ئۇنداقتا ئۇ ئوزى ئوتكۈز ئۆگەن گۇناھىنى ئىقرار قىلىپ، ئىتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان، زىيانلانغۇچىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بېرىشى كېرەك ۋە ئۇنىڭ سىرتىدا ئۇ كىشىگە يەنە بەشتىن بىر ئۈلۈشنى قوشۇپ تۆلەپ بەرسۇن. **8** زىيانلانغۇچىنىڭ مۇبادا ئىتائەتسىزلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا بېرىلگەن تۆلەم پۇلىنى ئالغۇدەك تۇغقىنى بولمىسا، تۆلەم پۇلى گۇناھكار بولغان كىشىنىڭ كافارىتىگە سۈنۈلىدىغان قوشقارنا قوشۇلۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ، كاھىنغا بېرىلسۇن. **9** شۇنىڭدەك ئىسرائىللارنىڭ خۇداغا ئاتىغان بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرى، يەنى كاھىنغا كەلتۈرگەن نەرسىلەردىن بارلىق «كۆتۈرمە قۇربانلىق-ھەدىيە»لەر كاھىنغا ھېساب بولسۇن. **10** ھەر كىم خۇداغا ئاتىغان ھەدىيەلەر مۇقەددەس دەپ ھېسابلانسۇن، شۇنداقلا كاھىنىڭ بولسۇن؛ كىشىلەر كاھىنغا نېمە ھەدىيە قىلسا، ئۇنىڭ ھەممىسى كاھىنىڭ بولسۇن. **11** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **12** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — ئە گەر بىرسىنىڭ خوتۇنى ئوز ئېرىدىن يۈز ئوتۇر ۋېگەن، سادىقەتسىزلىك قىلغان بولسا، **13** — دېمەك، باشقا بىرسى بىلەن يېتىنلاشقان، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇلغانغانلىقى ئېرىنىڭ كۆزلىرىدىن يوشۇرۇن بولغان بولسا، ھېچ گۇۋاھچى بولمىغان ھەم گۇناھ قىلغان چېغىدا ئۆتۈۋېتىلۈپ قالمىغان بولسا، **14** — شۇنداق ئەھۋالدا، ئېرى ئوز خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆزلىسە، خوتۇنى راستلا زىنا قىلىپ بۇلغانغان بولسا ‹ياكى ئوز خوتۇنغا گۇمان قىلىپ كۆزلىسىمۇ، خوتۇنى زىنا قىلمىغان ۋە بۇلغانمىغان بولسا› **15** ئەھۋالىنى تىسپاتلاش ئۈچۈن بۇ ئادەم خوتۇنىنى كاھىنىڭ يېنىغا ئە كەلسۇن ھەم خوتۇنى ئۈچۈن زۇرۇر ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئارپا ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئاللاج كەلسۇن؛ شۇ ھەدىيەنىڭ ئۈستىگە ئۇ ھېچ زەيتۇن مېيى قۇيمىسۇن ياكى ھېچ مەستىكى قوشۇپ قۇيمىسۇن؛ چۈنكى بۇ كۆزداشلىق ھەدىيەسى، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قەبىلىكىگە بولغان ئەسلەتمىدۇر. **16** كاھىن ئۇ خوتۇننى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇرغىزىسۇن. **17** كاھىن كومزەككە مۇقەددەس سۇدىن قۇيۇپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ يەر تۆپىسىدىن بىر چىمدىم ئېلىپ سۇغا چېچىپ قويسۇن. **18** كاھىن ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇرغىزۇپ، بېشىنى ئېچىپ، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى كۆزداشلىق ھەدىيەسىنى ئۇنىڭ قولىغا ئوتتۇرىسۇن، ئاندىن كاھىن قولىغا قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئالسۇن. **19** كاھىن ئۇ خوتۇننا قەسەم ئېچكۈزۈپ، ئۇنىڭغا «دەرۋەقە سەن ھېچقانداق ئادەم بىلەن بىللە ياتمىغان، ئېرىڭنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشقا ئېزىپ يۈزۈقلۇق قىلمىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىدىن خالاس بولغايسەن. **20** لېكىن سەن ئېرىڭنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسىگە يېتىنلىشىپ ئوز ۋۇجۇدىنى بۇلغىغان بولساڭ، ئېرىڭدىن باشقا بىر ئەر سەن بىلەن بىللە ياتقان بولسا، —» دېسۇن، **21** ئاندىن كاھىن ئۇ خوتۇننا قارغىش قەسمىنى ئېچكۈزگەندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا: «ـ پەرۋەردىگار يوتاكىنى يىگىلىتىپ، قورسىقىنى ئىششىتىۋەتسۇن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار سېنى ئوز خەلقىڭ ئىچىدە قارغىش ۋە قەسەم ئېچىش دەستىگىگە ئايلاندۇرسۇن؛ بۇ قارغىش سۈيى ئىچ-قارنىڭغا كىرىپ، قورسىقىنى ئىششىتىۋەتسۇن، يوتاكىنى يىگىلىتىۋەتسۇن» دېگەندە، ئۇ خوتۇن: «ئامىن، ئامىن» دېسۇن. **23** شۇنىڭدەك كاھىن بۇ قارغىش سۆزلىرىنى دەپتە رگە پۈتۈپ قويسۇن، شۇنداقلا يازغان سۆزلەرنى ئەلەم سۈيىگە چىلىسۇن، **24** ئاندىن ئۇ خوتۇننا بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئېچكۈزسۇن، بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى سۇ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم بولىدۇ. **25** كاھىن ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىن كۆزداشلىق ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۈلا گىلىتىپ بولغاندىن كېيىن، قۇربانگاھقا ئېلىپ كەلسۇن. **26** كاھىن ھەدىيەدىن بىر سىقىم ئۇن ئېلىپ، خاتىرە ھېسابىدا قۇربانگاھقا قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ ئاندىن ئۇ خوتۇننا بۇ سۇنى ئېچكۈزسۇن. **27** كاھىن ئەمدى ئۇ خوتۇننا سۇنى ئېچكۈز ئۈگەندىن كېيىن، ئە گەر ئۇ ھەقىقىي بۇلغانغان بولۇپ، ئوز ئېرىگە ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، چوقۇم شۇنداق بولىدۇ كى، بۇ قارغىش سۈيى ئۇنىڭ ئىچىگە كىرگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قورسىقى ئىششىپ، يوتىسى يىگىلەپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خوتۇن ئوز خەلقى ئىچىدە قارغىشقا كېتىدۇ. **28** لېكىن ئە گەر ئۇ خوتۇن بۇلغانمىغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن خالاس بولىدۇ ۋە ئە كسىچە ھامىلدار بولۇپ پەرزەنتلىك بولىدۇ. **29** مانا بۇ كۆزداشلىق توغرىسىدىكى قانۇندۇر، خوتۇن ئوز ئېرىنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشى بىلەن ئېزىپ بۇلغانغان بولسا **30** ۋە ياكى بىرسى خوتۇندىن گۇمان قىلىپ كۆزلىسە، ئۇنداقتا ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئورنىغۇزسۇن، كاھىن ئۇنىڭغا شۇ قانۇن ۋېچە ھەممىنى ئىجرا قىلسۇن. **31** ئەنە شۇنداق قىلغاندا، ئەر گۇناھتىن خالاس بولۇپ، خوتۇن ئوز گۇناھىنى كۆتىرىدۇ.

6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، «ئوزۇمنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، نازارىيلاردىن بولىمەن» دېگەن ئالاھىدە بىر قەسەمنى ئېچكەن بولسا، **3** ئۇنداقتا ئۇ ئوزىنى ھاراق-شاراپتىن ئايرىپ پەرھىز ئوتتۇسۇن؛ ھاراق-شاراب بىلەن ئىشلەنگەن سىركىنىمۇ ئىچمىسۇن ياكى ھەرقانداق ئوزۇم شەربىتىنى ئىچمىسۇن ۋە ھۆل-قۇرۇق ئوزۇملەرنىمۇ يېمىسۇن. **4** ئوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بارلىق كۈنلەردە، ئوزۇم تېلىدىن چىققان ھەرقانداق نەرسىنى، مەيلى ئوزۇم ئوروقى بولسۇن، پوستى بولسۇن، ئۇلارنى يېيىشكە بولمايدۇ. **5** ئوزۇمنى پەرۋەردىگارغا ئاتىدىم دەپ قەسەم قىلغان كۈنلىردە، ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۇستىرا تەگكۈزۈشكە بولمايدۇ؛ ئوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلىردە ئوزۇپ بولمىغۇچە، ئۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار چاچلىرىنى ئوزۇن قويۇشى كېرەك. **6** ئۇ قەسەم ئېچكەن بارلىق كۈنلىردە ھېچقانداق ئوۋاققا رگە يېقىنلاشمىشىدا بولمايدۇ. **7** ئۇنىڭ ئوز ئاتىسى، ئانىسى، قېرىندىشى ياكى ھەدە-سىڭلىرى ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇلارنى دەپ ئوزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى بېشىدا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىش خاس بولىمەن دەپ بە رگەن ۋەدىسىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. **8** ئوزىنى خۇداغا ئاتىۋەتكەن بارلىق كۈنلەردە ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا مۇقەددەس بولۇپ ئوزىدۇر. **9** مۇبادا بىر كىشى ئۇنىڭ يېنىدا ئۈيۈقسىز ئۆلۈپ قېلىپ، ئوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولغان بېشى بۇلغانغان بولسا، ئۇ ئوزىنى پاكلاش كۈنى ۋە كېيىنكى

يەتىنچى كۈنمۇ چېچىنى ئالدۇرسۇن. 10 سە ككىزنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختە كىنى يا كى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جاماەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا كاھىنغا تاپشۇرسۇن. 11 كاھىن بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرىنى كويدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنۈپ، تۆلۈك سەۋەبىدىن ناپاك بولۇپ قالغان گۇناھىنى تىلەپ كافارەت قىلسۇن؛ نازارىي شۇ كۈننىڭ تۆزىدە تۆز يېشىنى قايتىدىن مۇقەددەس-پاك قىلسۇن، 12 ئۇ تۆزنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلىرىنى يېگۈچىلىرىنى باشلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنسۇن؛ ئىلگىرىكى كۈنلىرى بولسا ئىناۋەتسىز ھېسابلانسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ تۆزنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتىغان ھالىتى بۇلغانغان. 13 نازارىيلاردىن بىرى تۆزنى [پەرۋەردىگارغىلا] ئاتىغان كۈنلەر توشقان كۈندە ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىلىمە مۇنداق: ـ كىشىلەر ئۇنى جاماەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئە كەلسۇن؛ 14 ئۇ تۆزنى پەرۋەردىگارغا سۈنۈلدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشلىق پېچىرم ئە ركەك قوزىنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق چىشى پېچىرم بىر قوزىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن پېچىرم بىر قوشقارنى كەلتۈرسۇن، 15 شۇنداقلا بىر سېۋەت پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار ھەمدە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھىلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە شۇ قۇربانلىقلارنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كەلتۈرسۇن. 16 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈپ، نازارىينىڭ شۇ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقىنى سۈنسۇن؛ 17 ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوشقارنى سۈنسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ بىر سېۋەت پېتىر نانىنى سۈنسۇن؛ كاھىن شۇلار بىلەن تەڭ نازارىي قوشۇپ تەقدىم قىلغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ سۈنسۇن. 18 نازارىي جاماەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۆزنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىغا بەلگە قىلىپ قويۇۋەتكەن چېچىنى چۇشۇرۇۋېپ، چېچىنى ئېلىپ ئىناقلىق قۇربانلىقى ئاستىدىكى ئوتقا قويسۇن. 19 نازارىي شۇ تەرىقىدە تۆزنى پەرۋەردىگارغىلا ئاتىغانلىق چېچىنى چۇشۇرۇۋېپ بولغاندىن كېيىن، كاھىن قاينىپ پىشىرلىغان قوشقارنىڭ بىر ئالدى قولىنى ھەم سېۋەتتىن بىر پېتىر نان بىلەن بىر پېتىر ھەمەك نانىنى ئېلىپ كېلىپ نازارىينىڭ قولىغا تۇتقۇزسۇن. 20 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە تەرۋىسۇن؛ بۇلار پۇلاڭلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنغان توش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئالدى قول بىلەن قوشۇلۇپ، مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىپ كاھىنغا بېرىلسۇن؛ ئاندىن كېيىن نازارىي شاراب ئىچىپ بولىدۇ. 21 شۇلار بولسا قەسەم ئىچكەن نازارىي توغرىسىدا، تۆزنى پەرۋەردىگارغا ئاتاشتا سۈنۈش زۇرۇر بولغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر توغرىسىدا بېكىتىلگەن قانۇن-بەلگىلىمىدۇر؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ قولى تېمىگە يەتسە شۇنى سۈنسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ ئىچكەن قەسىمى ۋېچىە، يەنى تۆزنى خۇداغا ئاتاش ۋەدىسى توغرۇلۇق شۇ نىزام-بەلگىلىمە ۋېچىە ھەممە ئىشنى ئادا قىلسۇن؛ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسۇن. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 23 سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — سىلەر ئىسرائىللارغا مۇنداق بەخت-بەركەت تىلەڭلار: — 24 «پەرۋەردىگار سىلە رگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي، سىلەرنى تۆز پاناھىدا ساقلىغاي؛ 25 پەرۋەردىگار يۈزىنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردە يورۇتۇپ، سىلە رگە شاپائەت قىلغاي؛ 26 پەرۋەردىگار يۈزىنى ئۈستۈڭلارغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلە رگە خاتىرجەملىك بە رگەي!» ـ دەپ تىلەڭلار. 27 ئۇلار شۇنداق قىلىپ نامىمنى ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە قوندۇرىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن.

7

مۇسا ئىبادەت چېدىرىنى تىكلىگەن كۈنى، ئۇ چېدىرنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلار، قۇربانگاھ ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى مەسىھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى؛ شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرى، يەنى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقلىرى بولغان، قەبىلە ئەمىرلىرى كېلىپ ھەدىيەلەرنى سۇندى؛ شۇ قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ساناقتىن تۇتۇكۈزۈش ئىشىغا نازارەت قىلغۇچىلار ئىدى. 3 ئۇلار تۇزلىرىنىڭ ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلىشتى، كەلتۈرۈلگەن بۇ ھەدىيەلەر جەمئىي بولۇپ ئالتە ھارۋا، ئون ئىككى ئۇكۇزدىن ئىبارەت ئىدى، ھەر ئىككى ئەمىر بىرلىشىپ بىردىن سايىۋەنلىك ھارۋا، ھەربىر ئەمىر بىردىن ئۇكۇز ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار بۇ ھەدىيەلەرنى چېدىرنىڭ ئالدىغا ئەكەلدى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ 5 جاماەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن سەن بۇ نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىپ، لاۋىيلارنىڭ ھەربىرىنىڭ پېچىرىدىغان ئىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئىشلىتىشىگەبە رگىن، — دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇلا بىلەن ئۇكۇزلەرنى قوبۇل قىلىپ لاۋىيلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 7 ئۇ گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا ئىككى ھارۇلا بىلەن تۆت ئۇكۇز بەردى. 8 مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا تۆت ھارۇلا بىلەن سە ككىز ئۇكۇز بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارغا قارايتتى؛ 9 لېكىن ئۇ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىغاھېچنىمە بەرمىدى؛ چۈنكى ئۇلار مۇقەددەس نەرسىلەرنى كۆتۈرۈشكە مەسئۇل ئىدى، دېمەك، ئۇلار مەسئۇل بولغان نەرسىلەرنى تۆز مۇرىسىدە كۆتۈرەتتى. 10 قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھىلەنگەن كۈنى، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا ئەمىرلەر سۇنىدىغان ھەدىيەلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇشتى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇلار قۇربانگاھنى بېغىشلاش يولىدا ھەدىيەلىرىنى سۇنسۇن؛ ھەربىر ئەمىر تۆز كۈنىدە سۇنسۇن، — دېدى. 12 بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون بولدى. 13 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 14 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 15 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 16 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 17 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار ئامىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 18 ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئىسساكارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولدى. 19 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 20 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 21 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 22 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 23 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 24 ئۈچىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى زەبۇلۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولدى. 25 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 26 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 27 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 28 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 29 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 30 ئوتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى رۇبەن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى شىدىئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر بولدى. 31 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 32 ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 33 كويدۇرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە ركەك قوزا؛ 34 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 35 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە ركەك قوزا؛ بۇلار شىدىئۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 36 بەشىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى شىمىئون ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولدى. 37 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر

كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **38** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **39** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **40** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **41** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى، ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **42** ئالتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى گاد ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولدى. **43** تۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **44** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **45** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **46** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **47** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **48** يەتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولدى. **49** تۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **50** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **51** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **52** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **53** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **54** سەككىزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ماناسسەھ ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولدى. **55** تۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **56** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **57** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **58** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **59** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **60** توققۇزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى بېنيامىن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولدى. **61** تۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **62** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **63** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **64** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **65** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **66** ئوننىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى دان ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئاممىشدادىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولدى. **67** تۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **68** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **69** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **70** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **71** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار ئىئاممىشدادىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **72** ئون برىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئوكرانىڭ ئوغلى پاگىيەل بولدى. **73** تۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **74** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **75** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **76** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **77** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار ئوكرانىڭ ئوغلى پاگىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **78** ئون ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى نافتالى ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئېنانىڭ ئوغلى ئاھىرا بولدى. **79** تۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل كېلىدىغان بىر كۆمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ **80** ئون شە كەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ **81** كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئە رەكمك قوزا؛ **82** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **83** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئە رەكمك قوزا؛ بۇلار ئېنانىڭ ئوغلى ئاھىرا سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **84** قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنىدە، ئىسرائىل ئەمىرلىرى قۇربانگاھقا سۇنغان ھەدىيەلەر: — جەمئىي ئون ئىككى كۈمۈش لېگەن، ئون ئىككى كۈمۈش داس، ئون ئىككى ئالتۇن پىيالە بولدى، **85** ھەربىر كۈمۈش لېگەننىڭ ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شە كەل، ھەربىر كۈمۈش داسنىڭ ئېغىرلىقى يەتمىش شە كەل ئىدى، مۇشۇ قاچا-قوچىغا كەتكەن كۈمۈش مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەنگەندە، جەمئىي ئىككى مىڭ توت يۈز شە كەل چىقتى؛ **86** خۇشبۇي بىلەن تولدۇرۇلغان ئالتۇن پىيالە ئون ئىككى بولۇپ، مۇقەددەدەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى ۋېنچە تۆلچەنگەندە، ھەربىر ئالتۇن پىيالىنىڭ ئېغىرلىقى ئون شە كەل چىقتى؛ بۇ ئالتۇن پىيالىلەرنىڭ ئالتۇنى جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە شە كەل چىقتى؛ **87** كويدۇرمە قۇربانلىقلار ئۆچۈن بولغان ماللار: — جەمئىي ئون ئىككى تورپاق، ئون ئىككى قوچقار، ئون ئىككى بىر ياشلىق ئە رەكمك قوزا ئىدى، ھەربىرى تېگىشلىك ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن بىللە سۇنۇلدى؛ ئون ئىككى تېكە گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن سۇنۇلدى؛ **88** ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى ئۆچۈن سۇنۇلغىنى جەمئىي يىگىرمە تۆت بۇقا، ئاتمىش قوچقار، ئاتمىش تېكە، بىر ياشلىق ئاتمىش ئە رەكمك قوزا ئىدى. قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلىنىپ، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولدا سۇنۇلغان ھەدىيەلەر مانا مۇشۇلار. **89** مۇسا [پەيغەمبەر] بىلەن سۆزلەشكىلى جامائەت چېدىرىغا كىرگەن چېغىدا، ئۇ «ھۆكۈم- گۆۋاھلىق ساندۇقى»نىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭكى تەرىپىدىكى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۇنىڭ تۆزىگە گەپ قىلغان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردى، پەرۋەردىگار شۇ يولدا ئۇنىڭغا سۆز قىلاتتى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن ھارۇنغا: «سەن چىراغلار يانقىدىغان چاغدا يەتتە چىراغنىڭ ھەممىسى چىراغدانىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان بولسۇن» دەپ ئېيتىپ قوي، — دېدى. **3** ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ ئۇ چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنىڭ ھەممىسىنى يانداۋۇرۇپ، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بېيتقىنىدەك، چىراغ نۇرىنى چىراغداننىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان قىلىپ قويدى. **4** چىراغداننىڭ ياسىلىشى مۇنداق: ئۇ ئالتۇندىن بولقا بىلەن سوقۇپ ياسالغان، پۈتىدىن گۈللىرىگىچە بولقا بىلەن سوقۇپ چىقىرىلغان. پەرۋەردىگار مۇساغا كۆرسەتكەن نۇسخىدەك، ئۇ چىراغدانىنى شۇنداق ياساتتى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **6** سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن لاۋىيلارنى تالاپ چىقىپ پاكلىغىن. **7** لاۋىلارنى پاكلاش ئۈچۈن ئۇلارغا مۇنداق قىل: «كافارەت سۈيى»نى ئۇلارنىڭ بەدىنىگە چاچقىن؛ ئاندىن ئۇلار ئۆزلىرى پۈتۈن بەدىنىنى ئۈستۈرا بىلەن چۇشۇرسۇن، كىيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆزىنى پاك قىلسۇن. **8** ئاندىن كېيىن ئۇلار بىر تورپاق بىلەن شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق

ھەدیەسنی، یەنی زەیتۇن مییی ئىلەشتۇرۇلگەن ئېسىل تۇنىنى كەلتۈرسۇن؛ سەن گۇناھ قۇربانلىقى تۇچۇن يەنە بىر تورپاقنى كەلتۈر. **9** سەن لاۋىلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈر ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىنى يىغىپ كەل؛ **10** لاۋىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغىن؛ ئاندىن ئىسرائىللار كېلىپ قوللىرىنى لاۋىلارنىڭ ئۈستىگە قويسۇن. **11** ھارۇن لاۋىلارنى ئىسرائىللارنىڭ «پۈلا كاللاما قۇربانلىق»ى سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى قىلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلسۇن. **12** لاۋىلار قوللىرىنى ھېلىقى ئىككى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ سەن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى بولسۇن، بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، لاۋىلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ پەرۋەردىگارغا سۇنغىن. **13** سەن ئاندىن لاۋىلارنى ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغىزۇپ، تۇلارنى پۈلا كاللاما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىل. **14** لاۋىلار مېنىڭكى بولسۇن دەپ، سەن لاۋىلارنى ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللاردىن ئايرىپ چىق. **15** ئاندىن لاۋىلار كىرىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسا بولىدۇ؛ سەن تۇلارنى پاكلاندۇر، تۇلارنى پۈلا كاللاما قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەدىيە قىل. **16** چۈنكى تۇلار ئىسرائىللار ئېچىدە پۈتۈنلەي ماڭا ئاتالغان، مېنىڭ تۇلارنى مېنىڭكى بولسۇن دەپ تاللىشىم تۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى ئورنىدا قوبۇلىقىمدۇر. **17** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىسى، مەيلى ئۇ ئىنسان ياكى ھايۋان بولسۇن، پۈتۈنلەي ماڭا تەۋەدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا بارلىق تۇنجىلارنى ئۆلتۈرگەن كۈنى تۇلارنى تۇزۇمگە مۇقەددەس قىلىپ ئېلىۋالغانىدىم. **18** مېنىڭ لاۋىلارنى ئۇ يول بىلەن تاللىشىم تۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئېچىدىكى تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا قوبۇشۇم ئۈچۈندۇر. **19** ۋە جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن ۋە ئىسرائىللارنىڭ [گۇناھىنى تىلەپ] كافارەت كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئىسرائىللار مۇقەددەس جايغا يېقىنلاشقاندا تۇلار ئارىسىدا بالا-قازا چىقمىسۇن دەپ، مەن ئىسرائىللار ئېچىدىن لاۋىلارنى ھارۇن بىلەن تۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردىم. **20** مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى لاۋىلارنى شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ لاۋىلار توغرىسىدا مۇسا ئېيتقىنىدەك ئىسرائىللار ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى. **21** لاۋىلار شۇنداق قىلىپ تۇنۇلىرىنى [گۇناھىتىن] پاكلاپ، كىيىم-كېچىە كىرىنى يۇيۇپ پاكىزلىدى؛ ھارۇن تۇلارنى پۈلا كاللاما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلدى، ھارۇن يەنە تۇلارنى پاكلاشقا [گۇناھىنى تىلەپ] كافارەت قىلدى. **22** ئاندىن كېيىن لاۋىلار كىرىپ ھارۇننىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا تۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرى ئېچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا كىرىشتى؛ پەرۋەردىگار لاۋىلار توغرىسىدا مۇساغا قانداق يۈرۈغان بولسا، ئىسرائىللار تۇنى شۇ يېنىچە بەجا كەلتۈردى. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **24** لاۋىلارنىڭ ۋەزىپىسى مۇنداق بولسۇن: — يىگىرمە بەش ياشتىن يۇقىرىلىرى كىرىپ جامائەت چېدىرى ئېچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا سەپكە كىرسۇن؛ **25** ئەللىك ياشقا يەتكەندىن كېيىن سەپتىن چېكىنىپ شۇ خىزمەتنى قىلمىسۇن؛ **26** لېكىن تۇلار جامائەت چېدىرى ئېچىدە قېرىنداشلىرىغا يارىدەملىشىپ، تۇلارنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشقا بولىدۇ، ئەمما چېدىردىكى رەسمىي ۋەزىپىدە بولمىسۇن. لاۋىلارنىڭ ۋەزىپىلىرى ھەققىدە تۇلارغا ئەنە شۇنداق قىل.

9 مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە مۇساغا يۈرۈپ: — **2** ئىسرائىللار بېكىتىلگەن ۋاقىتتا تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۇتقۇزسۇن؛ **3** يەنى مۇشۇ ئاينىڭ ئون تۇتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، بارلىق يەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ھېيتنى تۇتقۇزۇڭلار، — دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۇتقۇزۇشنى ئېيتىۋىدى. **5** تۇلار بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۇتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا، سىناي چۆلىدە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۇتقۇزدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئېيتقان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. **6** بىر نەچچەيلەن بىر تۇلۇككە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغانلىقى تۇچۇن، تۇلار شۇ كۈنى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۇتقۇزالمىدى-دە، تۇلار شۇ كۈنى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇساغا: — **7** بىز تۇلۇپ قالغان ئادەمگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولساقمۇ، لېكىن نېمىشقا ئىسرائىللارنىڭ قاتاردا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۇنۇشقا كېرەك بولغىنىنى ئېلىپ كېلىشتىن رەت قىلىنىمىز؟ — دېيىشتى. **8** — توختاپ تۇرۇڭلار، مەن بېرىپ پەرۋەردىگار سىلەر توغرا كەلگەندە نېمە ئېيتۇيدىكەن، ئاگلاپ باقاي، ـ دېدى مۇسا تۇلارغا. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **10** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار ئېچىدە بەزىلەر تۇلۇكلە رگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولسا يا كى تۇزاق سەپەر ئۈستىدە بولسا، تۇلار يەنىلا پەرۋەردىگار ئۈچۈن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۇتقۇزۇشكە بولىدۇ. **11** تۇنداق كىشىلەر ئىككىنچى ئاينىڭ ئون تۇتىنچى كۈنى گۈزگۈمدا ھېيتنى تۇتقۇزسۇن؛ [ھېيت تائامىنى] پېتىر نان ۋە ئاچچىق كۆكئاتلار بىلەن بىللە يىسۇن؛ **12** تۇلاردىن ئەتىگەنگە ئازراقمۇ قالدۇرمىسۇن ۋە [قوزىسىنىڭ] ئۈستىخانىلىرىدىن بىرەرسىنىمۇ سۇندۇرغۇچى بولمىسۇن؛ تۇلار ھېيتنى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى يېنچە تۇتىكقۇزسۇن. **13** ھالبۇكى، پاك بولغان، سەپەر ئۈستىدىمۇ بولمىغان ئەمما تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۇتقۇزۇشكە ئېتىبار بەرمىگەن كىشى بولسا تۇز خەلقىدىن تۇزۇپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى بېكىتىلگەن ۋاقىتنا پەرۋەردىگارغا سۇنۇش كېرەك بولغىنىنى سۇنمىغانلىق بۇچۇن، تۇ تۇز گۇناھىنى تۇز ئۈستىگە تالىدۇ. **14** ئە گەر تارا گلاردا تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك بىر مۇساپىر پەرۋەردىگار ئۈچۈن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۇتقۇزۇشنى خالىسا، تۇ تۇتۇپ كېتىش ھېيتى تۇغرىسىدىكى بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە تۇتىكقۇزسۇن؛ يات ئەللىك مۇساپىرلار ئۈچۈن ۋە زېمىندا تۇغۇلغانلار ئۈچۈنمۇ تارا گلاردا شۇ بىرلا نىزام بولسۇن. **15** ئىبادەت چېدىرى تىكلەنگەن كۈنى، بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى، يەنى ھۇكۇم-گۇۋاھلىق چېدىرىنى قاپلاپ تۇردى؛ كەچتىن تا كى ئەتىگەنگىچە، بۇلۇت خۇددى تۇتەك ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. **16** دائىم شۇنداق بولاتتى؛ [كۈندۈزى] بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى قاپلاپ تۇراتتى، كېچىسى تۇ تۇتقا تۇخشايىتى. **17** قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار يولغا چىقاتتى؛ بۇلۇت قەيەردە توختىسا، ئىسرائىللار شۇ يەردە يا رگاھ تىكەتتى. **18** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ماڭاتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە يا رگاھ تىكەتتى؛ بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە قانچە تۇزاق توختىسا، تۇلار يا رگاھتا شۇنچە تۇزاق تۇراتتى. **19** بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە خېلى كۆنلە رگىچە توختاپ تۇرسا، ئىسرائىللارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىمىسىنى تۇتۇپ سەپە رگە چىقمايتتى؛ **20** مۇبادا بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە پەقەت بىرنەچچە كۈنلا توختىسا، تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە شۇ ۋاقىتتا يا رگاھ قۇرۇپ ياتاتتى، ئاندىن يەنە پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە سەپە رگە ئاتلىناتتى. **21** ۋە مۇبادا بۇلۇت پەقەتلا كەچتىن ئەتىگەنگىچە توختاپ، ئەتىگەندە بۇلۇت يەنە كۆتۈرۈلسە، تۇلار يەنە يولغا چىقاتتى؛ مەيلى كۈندۈزى يا كى كېچىسى بۇلۇت كۆتۈرۈلسىلا، تۇلار سەپە رگە چىقاتتى. **22** بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇزۇنراق تۇرسا، مەيلى ئىككى كۈن، بىر ئاي، بىر يىل تۇرسىمۇ، ئىسرائىللار يولغا چىقماي يا رگاھتا تۇرۇۋېرەتتى؛ لېكىن بۇلۇت كۆتۈرۈلۈپ ماڭىسلا تۇلار سەپىرنى داۋاملاشتۇراتتى. **23** پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن تۇلار يا رگاھ قۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن تۇلار سەپىرنى داۋاملاشتۇراتتى؛ تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن يە رگەن ئەمرى بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىمىسىنى تۇتاتتى.

10 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن تۇز ئۈگىگە ئىككى كانايى ياساتقىن؛ تۇلارنى كۈمۈشتىن سوقتۇر. تۇلار جامائەتنى يىغىشقا، شۇنداقلا جامائەتنى يا رگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىشقا چاقىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ. **3** ئىككى كانايى چېلىنغاندا پۈتكۈل جامائەت سېنىڭ يېنىڭغا جامائەت چېدىرى دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يىغىلىدىغان بولسۇن. **4** ئە گەر يالغۇز بىرى چېلىنسا، ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ مىڭبېشىلىرى سېنىڭ يېنىڭغا كېلىپ يىغىلسۇن. **5** سىلەر قاتتىق يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا كۈن چىقىش تەرەپتىكى يا رگاھلار يولغا چىقسۇن. **6** ئاندىن سىلەر ئىككىنچى قېتىم قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا جەنۇب تەرەپتىكى يا رگاھلار يولغا چىقسۇن؛ تۇلار يولغا چىققان چاغدا كانايى قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىنىشى كېرەكتۇر. **7** جامائەتنى يىغىلىشقا چاقىرىدىغان چاغدا، كانايى چېلىكلار، ئەمما قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالمالا گلار؛ **8** ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى، كاھىن بولغانلار كانايلارنى چالسۇن؛ بۇلار سىلە رگە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولسۇن. **9** ئە گەر سىلەر تۇز زېمىنىڭلاردا سىلە رگە زۇلۇم سالغان دۈشمىنلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقسا گلار، قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىكلار. شۇنىڭ بىلەن تۇز ئۈگلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا

یاد ئېتىلىپ، دۈشمىنىگىلاردىن قۇتۇلىسىلەر. 10 يۇنىگۈن باشقا، خۇشال كۈنلىرىگىلاردا، بىكىتلىگەن ھېيتلىرىگىلاردا ۋە ئاينىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە، سىلەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنغىنىگىلاردا، قۇربانلىقلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ كاناي چېلىگىلار؛ شۇنىڭ بىلەن [كانايلار] سىلەرنى خۇدايىگىلارغا ئەسلەتكۈچى بولىدۇ؛ مەن خۇدايىگىلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 11 ئىككىنچى يىلى، ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى بۇلۇت ھۆكۈم- گۆۋاھلىق چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلدى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار سىناي چۆلىدىن چىقىپ، يول ئېلىپ سەپەرلىرىنى باشلىدى؛ بۇلۇت پاران چۆلىدە توختىدى. 13 بۇ ئۆزلارنىڭ بىرىنچى قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە يولغا چىقىشى بولدى. 14 يەھۇدا بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ ئالدى بىلەن يولغا چىقتى؛ قوشۇنىنىڭ باشلىقى ئامماناداب‌نىڭ ئوغلى ناھشون ئىدى. 15 ئىسساكار قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل ئىدى. 16 زەبۇلۇن قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب ئىدى. 17 ئاندىن ئىبادەت چېدىرى چۈۋۈلۈپ، گېرشوننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆزى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى. 18 رۇبەن بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇنىنىڭ باشلىقى شىدەۋرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر ئىدى. 19 شىمېئون قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل ئىدى. 20 گاد قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. 21 ئاندىن كوھاتلار مۇقەددەس ۋېژىملارنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى؛ ئۇلار يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن ئىبادەت چېدىرىنى [كۆتۈرگۈچىلەر] كېلىپ ئۆزى تىكەپ قويۇشقاندى. 22 ئەفرائىم بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇنىنىڭ باشلىقى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما ئىدى. 23 ماناسسەھ قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل ئىدى. 24 بىنيامىن قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان ئىدى. 25 دان بارگاھى ھەممە بارگاھلارنىڭ ئارقا مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇنىنىڭ باشلىقى ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر ئىدى. 26 ئاشىر قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى ۋوكراننىڭ ئوغلى پاگىيەل ئىدى. 27 نافتالى قەبىلىسى قوشۇنىنىڭ باشلىقى ئېنانناننىڭ ئوغلى ئاھىرا ئىدى. 28 بۇلار ئىسرائىللار يولغا چىققاندا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ مېڭىشى تەرتىپى ئىدى؛ ئۇلار شۇ تەرتىپتە يولغا چىقتى. 29 مۇسا ئۆزىنىڭ قېينىتاسىي، مىدىيانلىق رېئۇئەلنىڭ ئوغلى ھوبابقا: — بىز پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغان يەر گەۋ قاراپ سەپەر قىلىۋاتىمىز، ئۇ: «مەن ئۇ يەرنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىمەن» دېگەن؛ ئۆزلىرىنىڭ بىز بىلەن بىللە مېڭىشلىرىنى ئۈتۈنىمەن، بىز سىلگە ياخشى قارايمىز، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل توغرۇلۇق بەخت- ساۋادەت ئاتا قىلىمەن دەپ ۋەدە بە رگەن، — دېدى. 30 لېكىن ھوباب مۇساغا: — ياق، مەن ئۆز يۇرتۇم، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمغا كېتىمەن، — دېدى. 31 مۇسا ئۇنىڭغا: بىزدىن ئايرىلىپ كەتمىسىلە، چۈنكى سىلى چۆلدە قاناداق بارگاھ قۇرۇشىمىز كېرەك كىلىكىنى بىلىلا، سىلى بەرگە كۆز بولۇپ بەرسىلە. 32 شۇنداق بولىدۇكى، بىز بىلەن بىللە بارسىلا، كەلگۈسىدە پەرۋەردىگار بەرگە قاناداق ياخشىلىق قىلسا، بىزمۇ سىلگە شۇنداق قىلىمىز! — دېدى. 33 ئىسرائىللار پەرۋەردىگار تېغىدىن يولغا چىقىپ ئۈچ كۈن يول ماكۈدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۇلارغا ئارام ئالدىغان يەر ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈچ كۈن يول باشلاپ ماكۈدى. 34 ئۇلار چېدىرلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىدىغان چاغلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى ھامان ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولاتتى. 35 ئەھدە ساندۇقى يولغا چىقىدىغان چاغدا مۇسا: «ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمىنلىرىڭ تىرىپەرەن بولسۇن؛ ساكا ئۆچلەر يۈزۈڭنىڭ ئالدىدىن قاچسۇن!» — دەيتتى. 36 ئەھدە ساندۇقى توختىغان چاغدا ئۇ: «قايتىپ كەلگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، مىڭلىغان-تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقى ئارىسىغا قايتىپ كەلگەيسەن!» — دەيتتى.

11 ۋە شۇنداق بولدىكى، خەلق غوتۇلداشتاتتى، ئۇلارنىڭ غوتۇلداشلىرى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ ئىنتايىن رەزىل ئاكالاندى؛ ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئاكالىدى ۋە ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئوت-يالقۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئوتىشىپ، بارگاھنىڭ چېتىدىكى بەزىلەرنى كۆيدۈرۈشكە باشلىدى. 2 خەلق بۇ چاغدا مۇساغا ياۋۇزىدى، مۇسا پەرۋەردىگاردىن تىلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئوت پەسىيىپ ئوچتى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى ئۇلارنىڭ ئوتىۋىرىسدا ئۇتاشقانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئۇيە رگە «تابەراھ» دەپ ئات قويدى.

4 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شالغۇت كىشىلىرىنىڭ نەپسىي تاقىلداپ كەتتى، ئىسرائىللارمۇ يەنە يىغلاشقا باشلىدى: «ئەمدى بەرگە كىم گۆش بېرىدۇ؟ 5 ھېلىمۇ ئېسىمىزدىكى، بىز مىسىردىكى چاغلاردا پۇل خەجلىمەي تۇرۇۋېتىپ بېلىق يېيەلەيتۇق، يەنە تەرخەمەك، تاۋۇز، پىياز ۋە كۈدە پىياز بىلەن سامساقۇ بار ئىدى. 6 مانا بۇ يەردە ھازىر كۆز ئالدىمىزدا مانىدىن باشقا ھېچنېمە يوق، ئەمدى بىزنىڭ جېنىمىزمۇ قۇرۇپ كېتىۋاتىدۇ» دېيىشتى. 7 مانا گويا يۇمغاقسۈت ئۇرۇقىغا، كۆرۈنۈشى گويا كەھرىۋاغا ئوخشايتتى. 8 كىشىلەر ۋىيان-ۋىيان چېيىپ ئۇنى يىغىپ، بەزىدە ياغرۇنچاقتا ئېزىپ، بەزىدە ھاۋانچىدا سوقۇپ، يا بەزىدە قازاندا پىشۇرۇپ نان قىلىپ يەيتتى، ئەمنى زەيتۇن مايلىق توقاچلارغا ئوخشايتتى. 9 كېچىدە بارگاھقا شەبنەم چۈشكەندە، مانىنامۇ شۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەتتى. 10 مۇسا خەلقىنىڭ ئائىلىمۇ-ئائىلە ھەربىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا يىغا-زار قىلىشۋاتقىنىنى ئاڭلىدى؛ بۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى، بۇ ئىش مۇسانىڭ نەزىرىدىمۇ يامان كۆرۈندى. 11 مۇسا پەرۋەردىگارغا: — سەن بۇ بارلىق خەلقىنىڭ ئېغىر يۈكىنى ماكا ئارتىپ قويۇپ، مەن قۇلۇڭنى ئەمىشقا بۇنداق قىينايسەن؛ ئەمىشقا مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپمايمەن؟ 12 يا مەن بۇ پۈتۈن خەلققە ھاملىدار بولۇپ، ئۇلارنى تۇغدۇرمۇ؟ سەن ئېتىپ ماكا: «سەن ئۇلارنى مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلغان شۇ يەر گە يەتكۈزگۈچە، خۇددى باققان تاتىسى ئەمچە كتىكى بوۋاقنى باغرىغا ئالغاندەك باغرىڭغا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭ» دەۋاتسەن؟ 13 مەن بۇ خەلققە نەدىن گۆش تېپىپ بېرەلەيمەن؟ چۈنكى ئۇلار ماكا يىغلاپ: «سەن بەرگە يېگۈدەك گۆش تېپىپ بەر!» دېيىشمەكتە. 14 مەن بۇ خەلقنى كۆتۈرۈشنى يالغۇز ئۈستۈمگە ئېلىپ كېتەلەيدىكەنمەن، بۇ ئىش ماكا بەك ئېغىر كېلىۋاتىدۇ. 15 ئەگەر سەن ماكا مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلماقچى بولساڭ، مەن ئۆتۈنۈپ قالاي، بۇ خاراب ھالىتىمنى ماكا كۆرسەتمەي، ئىلتىپات قىلىپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەت! — دېدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ئىچىدىن، سەن يىنىمغا توپلىدىغان خەلق ئاقساقاللىرى ۋە بە گەلەردىن يەتمىشنى تاللاپ يىغقىن، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئە كەل. ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇرسۇن. 17 مەن شۇ يە رگە چۈشۈپ سېنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن؛ ۋە سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرۇۋاتقان روھنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بۇلۇپ قويىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەن بىلەن بىللە خەلقنى كۆتۈرۈش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالىدۇ، ئاندىن سەن ئۇنى تۇزۇلۈك يالغۇز كۆتۈرمەيدىغان بولىسەن. 18 سەن خەلققە مۇنداق دېگىن: «ئەتە گۆش يېيىشكە تەييارلىنىپ ئۆزە گۈمرنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكالاگلار؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىنى ئاغرىتىپ يىغلاپ: «ئەمدى كىم بەرگە گۆش بېرىدۇ؟ ئاھ، مىسىردىكى ھالىمىز بەك ياخشى ئىدى!» دېگەنىدىكەنلار ئەمەسمۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلە رگە گۆش بېرىدۇ، سىلەر ئۇنىڭدىن يەيسىلەر. 19 سىلەر بىر كۈن، ئىككى كۈن ئەمەس، بەش كۈن، ئون كۈن ئەمەس، يىگىرمە كۈنغۇ ئەمەس، 20 بەلكى پۈتۈن بىر ئاي يەيسىلەر، تاكى بۇرنىڭلاردىن ئېتىلىپ چىقىپ ھۆ بولغۇچە يەيسىلەر، چۈنكى سىلەر ئارا گلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى مەنىستىمەي، ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: «بىز نېمە ئۈچۈن مىسىردىن چىقتۇق؟» — دېدىگلار». 21 مۇسا: — مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان بۇ خەلقتىن يولغا چىقالايدىغان ئە رگە كلەر ئالتە يۈز مىڭ تۇرسا، سەن ئېتىپ: «مەن ئۇلارنى گۆش يەيدىغان، ھەتتا پۈتۈن بىر ئاي گۆش يەيدىغان قىلىمەن» دەيسەن؛ 22 ئەمىسە قوي، كالا پادىلىرىنىڭ ھەممىسى سويۇلسا ئۇلارغا يېتەمدۇ؟ ياكى دېڭىزدىكى ھەممە بېلىق ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىلسە، ئۇلارنىڭ يېيىشىگە يېتەمرىمۇ؟ — دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىسقا بولۇپ قالىتىمۇ؟ ئەمدى كۆرۈپ باققىنە، مېنىڭ ساكا دېگەن سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلامدۇ-يوق؟ — دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن مۇسا چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى خەلققە يەتكۈزدى ۋە خەلق ئىچىدىكى ئاقساقاللاردىن يەتمىش ئادەمنى تاللاپ يىغىپ ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئەتراپىدا ئۇرغۇزدى. 25 ئاندىن پەرۋەردىگار بۇلۇتتە ئىچىدىن چۈشۈپ، مۇسا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇنىڭدىكى روھتىن ئېلىپ يەتمىش ئاقساقالغا قويدى؛ روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونۇشى بىلەن ئۇلار بېشارەت بېرىشكە كىرىشتى. لېكىن شۇ ۋاقىتتىن كېيىن ئۇلار ئۇنداق قىلمىدى. 26 لېكىن ئۇ چاغدا ئۇلاردىن ئىككى ئادەم بارگاھتا قالدى؛ بىرسىنىڭ ئىسمى ئەلداد، ئىككىنچىسى مېداد ئىدى

‹تۆلار ئەسلىدە ئاقساقاللارنىڭ ئارىسىدا تىزىملانغاندى، لېكىن ئىبادەت چېدىرىغا چىقمايۋاتقانلىقى›. روھ تۆلارنىڭ ئۈستىدىكى قوندى ۋە تۆلار بارگاھ ئىچىدە بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. **27** ياش بىر يىگىت يۇگۈرۈپ كېلىپ مۇساغا: — ئەلداد بىلەن مېداد بارگاھتا بېشارەت بېرىۋاتىدۇ، — دېدى. **28** مۇسانىڭ خىزمەتكارى، مۇسا تاللىغان سەرخىل يىگىتلەردىن بىرى، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ: — ئى خوجام مۇسا، تۆلارنى توسۇغايلا، — دېدى. **29** لېكىن مۇسا ئۇنىڭغا: — سەن مېنىڭ سەۋەبىمدىن ھەسەت قىلىۋاتامسەن؟ پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن خەلقى پەيغەمبەر بولۇپ كەتسە ئىدى، پەرۋەردىگار ئۇزىنىڭ روھىنى تۆلارنىڭ ئۈستىگە قويسا ئىدى! — دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى بارگاھقا قايتىپ كېتىشتى. **31** ئەمدى پەرۋەردىگار ئالدىدىن بىر شامال چىقىپ، ئۇ دېڭىز تەرەپتىن بۇدۇنلەرنى ئۇچۇرۇپ كېلىپ، بارگاھنىڭ ئەتراپىغا يېيىۋەتتى، بۇدۇنلەر بارگاھنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول، بۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول كەلگۈدەك يەر يۈزىنى شىككى گەز ئېگىزلىكتە كەلگۈدەك قاپلىدى. **32** خەلق ئورنىدىن تۇرۇپ پۈتكۈل شۇ كۈنى، شۇ كېچىسى ۋە ئەتىسى پۈتۈن كۈن بۇدۇنە تۇتۇپ يىغدى، ئەڭ ئاز دېگەنلىرىمۇ ئالاھازەل شىككى خومىر يىغدى؛ تۆلار بۇلارنى بارگاھنىڭ تۆت ئەتراپىغا تۆزلىرى تۆچۈن يېيىشتى. **33** تۆلار گۆشنى چاينىماي ئېزىپ بولماي، گۆش تېخى چىشلىرى ئارىسىدا تۇرغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى تۆلارغا قوزغىلىپ، خەلقنى ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا بىلەن ئۇردى. **34** شۇڭا كىشىلەر شۇ يەرنى «قىبروت-ھاتتاۋاھ» دەپ ئاتىدى؛ چۈنكى تۆلار شۇ يەردە نەپسى تاقىلدىغان كىشىلەرنى يەرلىككە قويغاندى. **35** كېيىن خەلق قىبروت-ھاتتاۋاھتىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا كېلىپ، ھازىروتتا توختىدى.

12

12 مەريەم بىلەن ھارۇن مۇسانىڭ ھەبەشلىك قىزنى خوتۇنلۇققا ئالغىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قارشى سۆز قىلدى ‹چۈنكى ئۇ ھەبەشلىك بىر قىزنى ئالغاندى›. **2** تۆلار: — پەرۋەردىگار پەقەت مۇسا بىلەنلا سۆزلىشىپ، بىز بىلەن سۆزلەشمەپتىمۇ؟ — دېيىشتى. بۇ گەپنى پەرۋەردىگار ئاڭلىدى. **3** مۇسا دېگەن بۇ ئادەم ئىنتايىن كەمتەر-مۇمىن ئادەم بولۇپ، بۇ تەرەپتە يەر يۈزىدىكىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئالدىغا ئۇتىدىغىنى يوق ئىدى. **4** پەرۋەردىگار مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەمگە ۋېۋۇقسىز: — سىلەر ئۈچۈڭلار جامائەت چېدىرىغا كېلىڭلار، — دېدى. ئۇچىلىسى چىقىپ كەلدى. **5** ئاندىن پەرۋەردىگار [ئەرشتىن] بۇلۇت تۈۋرۈكى ئىچىدە چۈشۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا توختاپ، ھارۇن بىلەن مەريەمنى قىچقىرىۋىدى، تۆلار ئالدىغا كەلدى. **6** ئۇ تۆلارغا: — ئەمدى سىلەر گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئە گەر سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا پەيغەمبەر بولسا، مەن پەرۋەردىگار ئالامەت كۆرۈنۈشتە ئۇنىڭغا ئۇزۇمنى ئايان قىلىمەن، چۈشىدە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن. **7** لېكىن قۇلۇم مۇساغا نىسبەتەن ئۇنداق ئەمەس؛ ئۇ بارلىق ئائىلەم ئىچىدە تولىغۇ سادىقتۇر؛ **8** مەن ئۇنىڭ بىلەن تېپىشماق ئېيتىپ ئولتۇرماي، يۈزمۇ يۈز تۇرۇپ بۇاستە سۆزلىشىمەن؛ ئۇ مەن پەرۋەردىگارنىڭ قىياپىتىنى كۆرەلەيدۇ. ئەمدى سىلەر نېمىشقا قۇلۇم مۇسا توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىشتىن قورقىدىڭلار؟ — دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇتلۇق غەزىپى تۆلارغا قوزغالدى ۋە ئۇ كېتىپ قالدى. **10** شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چېدىرى ئۈستىدىن كەتتى، ۋە مانا، مەريەم خۇددى ئاپاق قاردەك پىسە-ماخاۋ بولۇپ كەتتى؛ ھارۇن بۇرۇلۇپ مەريەمگە قارىۋىدى، مانا، ئۇ پىسە-ماخاۋ بولۇپ قالغاندى. **11** ھارۇن مۇساغا: — ۋاي خوجام! نادانلىق قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزۈپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىن بۇ گۇناھنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ئارتمىغايسەن. **12** ئۇ خۇددى ئانىسىنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىلا بەدىنى يېرىم چىرىك، ئۇلۇك تۇغۇلغان بالدەك بولۇپ قالمىغاي! — دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا: — ئى تەڭرى، ئۇنىڭ كېسىلىنى ساقايتىۋەتكەن بولساڭ، — دەپ ندا قىلدى. **14** پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئە گەر ئاتىسى ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈز رگەن بولسا، ئۇ يەتە كۈن خىجىلچىلىق ئىچىدە ئۇرغان بولاتتى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى ئۇ بارگاھنىڭ سىرتىغا يەتە كۈن قاماپ قويۇلسۇن، ئاندىن ئۇ قايتىپ كەلسۇن، — دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن مەريەم بارگاھ سىرتىغا يەتە كۈن قاماپ قويۇلدى، تاكى مەريەم قايتىپ كەلگۈچە خەلق يولغا چىقمايۋاتقىنىدا ئۇردى. **16** ئاندىن كېيىن خەلق ھازىروتتىن يولغا چىقىپ، پاران چۆللىدە بارگاھ قۇردى.

13

13 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** مەن ئىسرائىللارغا مىراس قىلىپ بە رگەن قانائان زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئادەملەرنى ئەۋەتكىن؛ ھەربىر ئاتا جەمەتىگە تەۋە قەبىلىدىن بىردىن ئادەم چىقىرىلسۇن، تۆلار تۆز قەبىلىسىدىكى ئەمىر بولسۇن. **3** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، تۆلارنى پاران چۆلىدىن يولغا سالدى؛ تۆلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىللارنىڭ باشلىرى ئىدى. **4** تۆۋەندىكىلەر تۆلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن زاككۇرنىڭ ئوغلى شامۇيا، **5** شىمئون قەبىلىسىدىن خورنىڭ ئوغلى شافات، **6** يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب، **7** ئىسساكار قەبىلىسىدىن يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئىگال، **8** ئەفرائىم قەبىلىسىدىن نۇننىڭ ئوغلى ھوشىيا، **9** بىنيامىن قەبىلىسىدىن رافۇنىڭ ئوغلى پالتى، **10** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن سودىنىڭ ئوغلى گاددىيەل، **11** يۈسۈپ قەبىلىسىدىن، يەنى مانا سىسەھ قەبىلىسىدىن سۈسىنىڭ ئوغلى گاددى، **12** دان قەبىلىسىدىن گىماللىنىڭ ئوغلى ئاممىيەل، **13** ئاشىر قەبىلىسىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى سەتۇر، **14** نافتالى قەبىلىسىدىن ۋوفسىنىڭ ئوغلى ناھبى، **15** گاد قەبىلىسىدىن ماكىنىڭ ئوغلى گېئۇئەل. **16** مانا بۇلار مۇسا چارلاپ كېلىگەلار دەپ قانائان زېمىنغا ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ ئىسمى. مۇسا نۇننىڭ ئوغلى ھوشىيانى يەھوشۇيا دەپ ئاتىدى. **17** مۇسا تۆلارنى چارلاپ كېلىشكە قانائانغا سەپەرۋەر قىلىپ: — سىلەر مۇشۇ يەردىن نە گەۋۋ چۆلى تەرەپكە قاراپ مېڭىڭلار، ئاندىن تاغلىق رايونغا چىقىڭلار. **18** ئۇ يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇ يەردىكىلەرنىڭ كۈچلۈك-ئاجىزلىقىنى، ئازىياكى كۆپلۈكنى كۆرۈپ بېقىڭلار، **19** تۆلار تۇرۇۋاتقان يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ياخشى-يامانلىقنى كۆرۈڭلار؛ تۆلار تۇرۇۋاتقان شەھەرلەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، بارگاھلىق شەھەر ياكى سېپىل-قەلئەلىك شەھەر ئىكەنلىكىنى؛ **20** ئۇ يەرنىڭ مۇنبەت ياكى مۇنبەتسىز ئىكەنلىكىنى، دەل-دەرەخلىرىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. يۈرە كلىكەك بولۇپ، مېۋە-چېۋىلىردىن ئالغاچ كېلىڭلار، — دېدى. بۇ چاغ دەل ئۈزۈم پىشىپ قالغان ۋاقىت ئىدى. **21** تۆلار شۇ تەرەپلە رگە چىقىپ، زېمىنى زىن چۆلىدىن تارتىپ تاكى ھامات ئېغىزىنىڭ يېنىدىكى رەھوبقىچە بېرىپ چارلاشتى. **22** تۆلار جەنۇب تەرەپتە ھېبرونغا باردى، ئۇ يەرلەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاھمان، شىشاي، تالماي دېگەنلەر ئولتۇرۇشلۇق ئىدى. ئەسلىدە ھېبرون شەھىرى مىسىردىكى زوئان شەھىرىدىن يەتتە يىل ئىلگىرى ياسالغاندى. **23** تۆلار «ئەشكول جىلغىسى»غا كەلدى، ئۇ يەردە بىر ساپ ئۈزۈمى بار بىر ئۈزۈم شېخىنى كېسىپ، بىر بالداقتا ئېسىپ ئىككى ئادەمگە كۆتۈرگۈزۈپ ماكېدى؛ تۆلار ئازراق ئانار بىلەن ئەنجۈرمۇ ئېلىپ قايتىپ كەلدى. **24** ئىسرائىللار شۇ يەردە كېسىۋالغان ئەشۇ ئۈزۈم سەۋەبىدىن ئۇ يەر «ئەشكول جىلغىسى» «[ئۈزۈم ساپىتى جىلغىسى]» دەپ ئاتالدى. **25** تۆلار قىرىق كۈندىن كېيىن ئۇ يەرلەرنى چارلاپ تۈگىتىپ، قايتىپ كەلدى. **26** تۆلار كېلىپ، پاران چۆللۈكىدىكى قادەشتە مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىنى بىلەن كۆرۈشتى. تۆلار ئىككىيلەنگە ھەم پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە مەلۇمات بەردى ھەم زېمىننىڭ مېۋىلىرىنى تۆلارغا كۆرسەتتى. **27** تۆلار مۇساغا مەلۇمات بېرىپ: — بىز تۆزلىرى بېرىگىلار دېگەن يەرلە رگە باردۇق، راستىنلا سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يەر ئىكەن، مانا بۇلار شۇ يەرنىڭ مېۋىلىرى. **28** بىراق ئۇ يەردىكىلەر بەك كۈچتۈكگۈر ئىكەن، شەھەرلەر سېپىللىق بولۇپ ھەم پۇختا-ھەيۋەتلىك ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىز ئۇ يەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىمۇ كۆردۇق. **29** ئامالەك كەلەر جەنۇب تەرەپتە تۇرىدىكەن؛ ھىتتىيلار، يەبۇسىيلار، ئامورىيلار تاغلاردا تۇرىدىكەن، قانائانىيلار دېڭىز ۋىلىرىدا ۋە ئىئوردان دەرياسى ۋىلىرىدا تۇرىدىكەن، — دېدى. **30** كالەب مۇسانىڭ ئالدىدا كۆپچىلىكنى تىنچىتىپ: — بىز دەرھال ئالتىلىپ بېرىپ ئۇ يەرنى ئىگىلەيلى! چۈنكى بىز چوقۇم غالىب كېلىمىز — دېدى. **31** لېكىن ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىققان باشقىلار بولسا: — تۆلار بىزدىن كۈچلۈك ئىكەن، شۇڭا تۆلارغا ھۇجۇم قىلساق بولمايدۇ، — دېيىشتى. **32** ئاندىن چارلىغۇچىلار تۆزلىرى چارلاپ كەلگەن زېمىننىڭ ئەھۋالىدىن ئىسرائىللارغا يامان مەلۇمات بېرىپ: — بىز كىرىپ چارلاپ ئۆتكەن زېمىن بولسا ئۆز ئاھالىسىنى يەيدىغان زېمىن ئىكەن؛ بىز ئۇ يەردە كۆ رگەنلەرنىڭ ھەممىسى يوغان ئادەملەر ئىكەن. **33** بىز ئۇ يەرلەردە «نەفىلىلەر» دېگەن [گىگانت] ئادەملەرنى كۆردۇق ‹دەرۋەقە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرى نەفىلىلەردىن چىققاندۇر›؛ بىز ئۆزىمىز رگە قارىساق چېكەتكىدەك تۇرىدىكەنمىز، بىز ئۇلارغىمۇ شۇنداق كۆرىندىكەنمىز، — دېدى.

14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق جامائەت داد-پەريات كۆتۈرۈپ يىغلىدى، ئۇلار كېچچە
يىغا-زار قىلىشىپ چىقتى. **2** ئىسرائىللار مۇسا بىلەن ھارۇنغا تاپا-تەنە قىلىپ: — بىز بالدۇرلا
مىسىردا ئۆلۈپ كەتسەك يېپتىكەن! مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلۈپ كەتسەك يېپتىكەن!
3 پەرۋەردىگار نېمىشقا بىزنى قىلىچ ئاستىدا ئۆلتۈرۈپ، خوتۇن بالا-چاقىلىرىمىز بۇلۇنىپ،
[دۈشمەننىڭ] ئوجىسى بولۇپ دەپ بىزنى بۇ يەرگە باشلاپ كەلگەندۇ؟ ئۇنىڭدىن كۆرە،
مىسىرغا قايتىپ كەتكىنىمىز ياخشى ئەمەسمۇ؟ — دەپ خوتۇلداشتى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
بىر-بىرىگە: — باشقىدىن بىر باشلىق تىكلەپ مىسىرغا قايتىپ كېتەيلى، — دېيىشتى. **5** مۇسا
بىلەن ھارۇن پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يىقىلىپ دۇم ياتتى. **6** شۇ يەرنى چارلاپ
كەلگەنلەر ئىچىدىكى نۇنۇنىڭ ئوغلى يەھۇشا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب كىيىملىرىنى
يىرتىپ، **7** پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىچىلىكىگە: — بىز چارلاپ كېلىشكە تۇتۇپ بارغان زېمىن
ئىنتايىن بەك ياخشى زېمىن ئىكەن. **8** ئە گەر پەرۋەردىگار بىزدىن بىزدىن سۆيۈنسە، بىزنى شۇ زېمىنغا،
يەنى ھەسەل بىلەن سۈت ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ زېمىنغا باشلاپ بېرىپ، ئۇنى بىزگە بېرىدۇ.
9 سىلەر پەقەت پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلماڭلار! ئۇ زېمىندىكىلەردىن قورقماڭلار، چۈنكى
ئۇلار بىزگە نىسبەتەن بىر غىزادۇر، ئۇلارنىڭ پاناھدارلىرى ئۇلاردىن كەتتى، پەرۋەردىگار
بولسا بىز بىلەن بىللە؛ ئۇلاردىن قورقماڭلار، — دېدى. **10** ھالبۇكى، پۈتكۈل جامائەت
تەرەپ-تەرەپتىن: — ئۇ ئىككىسىنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋېتىلى، دېيىشتى. لېكىن
پەرۋەردىگارنىڭ جۈلاسى جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارغا ئايان بولدى. **11** پەرۋەردىگار
مۇساغا: — بۇ خەلق مېنى قاچانغىچە مەنسىتمەيدۇ؟ گەرچە ئۇلارنىڭ ئوتىۋىرىسىدا شۇنچە
مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىقان بولسامۇ، لېكىن ئۇلار ماڭا قاچانغىچە ئىشىنىشمەيدىكەن؟
12 مەن ئۇلارنى ۋابا بىلەن ئۇرۇپ يوقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئۇلاردىن تېخىمۇ چوڭ ۋە
قۇدرەتلىك بىر ئەل قىلىمەن، — دېدى. **13** مۇسا بولسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: —
«بۇنداق بولىدىغان بولسا بۇ ئىشنى مىسىرلىقلار ئاڭلاپ قالىدۇ، چۈنكى سەن ئۇلۇغ قۇدرىتىڭ
بىلەن بۇ خەلقنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ چىققانىدىڭ؛ **14** ۋە مىسىرلىقلار بۇ ئىشنى شۇ
زېمىندىكى خەلقلەر گىمۇ ئېيتىدۇ. ئۇ زېمىندىكى ئاھالىمۇ سەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقىنىڭ
ئارىسىدا ئىكەنلىكىڭنى، سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈزمۇيۈز كۆرۈنگەنلىكىڭنى،
سېنىڭ بۇلۇتىڭ دائىم ئۇلارغا سايە چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكىنى، شۇنداقلا سېنىڭ كۈندۈزى
بۇلۇت تۈزۈركىدە، كېچىسى ئوت تۈزۈركىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغانلىقىڭنى ئاڭلىغاندىر.
15 ئەمدى سەن بۇ خەلقنى خۇددى بىر ئادەمنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ، سېنىڭ
نام-شۆھرىتىڭنى ئاڭلىغان ئەللەرنىڭ ھەممىسى: **16** «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۆزى ئۇلارغا
بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا باشلاپ بارالمايدىغانلىقى ئۈچۈن، شۇڭا ئۇلارنى ئەشۇ چۆل-
جەزىرىدە ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ» دەپ قالىدۇ. **17** ئەمدى ئۆتۈنىمەنكى، رەببىم قۇدرىتىڭنى جارى
قىلدۇرغايسەن، ئۆز ئۇگىنىڭ: **18** «پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-
مۇھەببىتى ئېشىپ تۇرىدۇ؛ ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى كەچۈرىدۇ، لېكىن گۇناھكارلارنى
ھە رگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدۇ، ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئاتىسىدىن بالىسىغىچە، ھەتتا
نەرەۋە-چەۋرىلىرىگىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يۈكلەيدۇ» دېگىنىڭدەك قىلغايسەن. **19** مېھرىبە-
شەپقىتىڭنىڭ كەڭلىكى بىلەن، مىسىردىكى چاغدىن تاكى ھازىرغىچە دائىم كەچۈرۈپ
كەلگىنىڭدەك، بۇ خەلقنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرگەيسەن!». **20** پەرۋەردىگار: — «بولۇپ،
سەن دېگەندەك ئۇلارنى كەچۈردۇم. **21** لېكىن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پۈتكۈل
يەر يۈزى مەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىلەن تولىدۇ. **22** ھالبۇكى، مېنىڭ جۈلايىمنى،
مىسىردا ۋە چۆل-جەزىرىدە كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى كۆرۈپ تۇرۇۋېتىپ مېنى
مۇشۇنداق ئون قېتىملاپ سىناپ يەنە ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغانلار، **23** مەن قەسەم ئىچىپ
ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلىپ بېرىمەن دېگەن ئۆز زېمىنىنى ھە رگىز كۆرەلەيدۇ؛
مېنى مەنسىتمىگەنلەردىن بىرىمۇ ئۇ يۇرتنى كۆرەلەيدۇ. **24** لېكىن ئۆزىدە باشقىچە بىر
روھنىڭ بولغىنى، پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭا ئە گەشكىنى ئۈچۈن قۇلۇم كالەبنى ئۆز كەرگەن
يە رگە باشلاپ كىرىمەن، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ ئۇ يە رگە مىراسخور بولىدۇ. **25** «شۇ چاغدا
ئامالەك كالەر بىلەن قاناۋانىيلار [تاغلىق] جىلغىلاردا ئۇرۇۋاتاتتى› — ئەتە سىلەر يولۇڭلارنى
بۇرۇلۇپ، قىزىل دېڭىزغا ياردىغان يول بىلەن مېڭىپ چۆلگە سەپەر قىلىڭلار» — دېدى.
26 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: **27** — مەن مېنىڭ
يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدىشىدىغان بۇ رەزىل جامائەتكە قاچانغىچە چىدىشىم كېرەك؟
ئىسرائىللارنىڭ مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلغانلىرى، شۇ [توختاۋسىز] غوتۇلداشلىرىنىڭ
ھەممىسىنى ئاڭلىدىم. **28** سەن ئۇلارغا: — پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم
بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خەپ، مەن سىلە رگە قۇلقىمىنا كەرگەن سۆزلىرىڭلار بويىچە
مۇئامىلە قىلمايدىغان بولسام! **29** سىلەرنىڭ تۇلۇقۇڭلار مۇشۇ چۆلدە ياتىدۇ؛ سىلەرنىڭ
ئىچىڭلاردا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر، يەنى يېشى يىگىرمىدىن ئاشقان، مېنىڭ يامان گېپىمنى
قىلىپ غوتۇلدىغانلارنىڭ ھەممىسى پۈتۈن سانى بويىچە **30** سىلە رگە قول كۆتۈرۈپ [قەسەم
قىلىپ]، تۇرالغۇڭلار قىلىپ بېرىمەن دېگەن زېمىنغا ھىچ كىرەلمەيدۇ، پەقەت يەفۇننەھنىڭ
ئوغلى كالەب بىلەن نۇنۇنىڭ ئوغلى يەھۇشالا كىرىدۇ. **31** سىلەرنىڭ كىچىك بالىلىرىڭلار،
يەنى «بۇلىنىپ، دۈشمەننىڭ ئوجىسى بولۇپ قالدۇ» دېيىلگەنلەرنى مەن باشلاپ كىرىمەن،
ئۇلار سىلەر كەمىستىگەن ئۇ زېمىندىن بەھرىمەن بولىدۇ. **32** بىراق سىلەر بولسا ئۆلۈڭلار،
سىلەر يىقىلىپ، ئۇلۇقۇڭلار بۇ چۆلدە قالىدۇ. **33** سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بۇزۇقلۇق-
ۋاپاسىزلىقىڭلارنىڭ ئەلىمنى تارتىپ، ئۇلۇقۇڭلار چۆلدە يوقالغۇچە، بۇ چۆلدە قىرىق يىل
سە رگەردان بولۇپ يۈرىدۇ. **34** سىلەرنىڭ شۇ زېمىننى چارلىغان كۈنلىرىڭلارنىڭ سانى
بويىچە، قىرىق كۈننىڭ ھەر بىر كۈننىڭ بىر يىل ھېسابلاپ، قەبىھلىكلىرىڭلارنى قىرىق يىل
ئۆز ئۈستۈڭلارغا ئېلىپ يۈرىسىلەر؛ شۇ چاغدا مېنىڭ ئۆز ئۇگىڭلاردىن يانلاشقىنىمنىڭ نېمە
ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىسىلەر» — دېگەن. **35** مەن پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنىكەنمەن،
يىغىلىپ ماڭا قارشى چىققان بۇ رەزىل خەلق جامائىتىگە مەن چوقۇم شۇنداق قىلىمەن؛
ئۇلار مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە يەۋېتىلىدۇ، شۇ يەردە ئۆلىدۇ. **36** مۇسا ئۇ زېمىننى چارلاپ
كېلىشكە ئەۋەتكەنلەر قايتىپ كەلگەندە، ئۇ زېمىن توغرىلۇقتا يامان خەۋەر ئېلىپ كېلىش
بىلەن پۈتۈن جامائەتنى غوتۇلدىتىپ، مۇسانىڭ يامان گېپىنى قىلغۇزغانلار، **37** يەنى ئۇ
زېمىن توغرىلۇقتا يامان خەۋەر ئە كەلگەن بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ۋابا كېسىلى تېگىپ
پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. **38** زېمىننى چارلاپ كېلىشكە بارغان ئادەملەر ئىچىدىن
پەقەت نۇنۇنىڭ ئوغلى يەھۇشا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبلا ھايات قالدى. **39** مۇسا بۇ
گەپلەرنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە ئېيتىۋىدى، ھەممىسى بەك ھەسرەت چەكتى. **40**
ئۇلار ئەتىگەن تاڭ ئاتقاندا تۇرۇپ تاغقا چىقىپ: — مانا بىز كەلدۇق! پەرۋەردىگار ئېيتقان
يۇرتقا چىقىپ ھۈجۇم قىلايلى؛ چۈنكى بىز گۇناھ قىلدۇق، — دېيىشتى. **41** — سىلەر
يەنە نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ — دېدى مۇسا، — بۇ ئىش
غەلىبىلىك بولمايدۇ! **42** پەرۋەردىگار ئارا گىلاردا بولمىغاچقا، دۈشمەننىڭ قىلىچى ئاستىدا
ئۇلۇپ، مەغلۇپ بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ھۈجۇمغا چىقماڭلار. **43** چۈنكى ئامالەك كەلەر
بىلەن قاناۋانىيلار ئۇ يۇرتىدا، سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇرىدۇ؛ سىلەر قىلىچ ئاستىدا ئۇلۇپ
كېتىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ئېنىپ كەتتىڭلار، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن
بىللە بولمايدۇ. **44** لېكىن، گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ۋە مۇسا بارگاھتىن
قوزغالمىغان بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا ئۆز مەيلىچە تاغقا چىقىپ ھۈجۇمغا ئوتتى. **45** شۇنىڭ
بىلەن ئامالەك كەلەر بىلەن شۇ تاغدا ئۆرۈشلۇق قاناۋانىيلار چۈشۈپ ئۇلارنى تاكى خورماھىغىچە
قوغلاپ، بىتچىت قىلىپ قىرغىن قىلدى.

15 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا
مۇنداق دېگىن: — سىلەر ماكانلىشىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە تەقدىم قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا
كىرگەن چېغىڭلاردا، **3** ئە گەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنىۈلىدىغان، ئۆتىنگىنا ئىشلىنىدىغان،
بولسۇن دەپ بىرەر ھەدىيە-قۇربانلىق قىلماقچى بولساڭلار، قۇربانلىق كالا ياكى قوي-
ئۆچكە پادىسىدىن بولسۇن. ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق بولسۇن، قەسەمنى ئادا قىلىش قۇربانلىقى
بولسۇن، ئىختىيارىي قۇربانلىق ياكى سىلە رگە بېكىتىلگەن ھېيتلاردىكى زۇرۇر قۇربانلىق
بولسۇن، **4** قۇربانلىق سۈنغۇچى كىشى پەرۋەردىگارغا ئاتىغىنىغا بىر ئاشلىق ھەدىيەسىنى
قوشۇپ كەلتۈرسۇن. كويدۇرمە قۇربانلىق ياكى باشقا قۇربانلىق قوزا بولسا، ئۇنداقتا ئاشلىق
ھەدىيەسى زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىنىنىڭ ئىككىدىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھىنىڭ
ئۇندىن بىرى بولسۇن؛ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئۆتىتىن بىر ھىن شارابنى
قوشۇپ سۈنسۇن. **6** قۇربانلىقىڭ قوچقار بولسا، سەن ئۇنىڭغا ئاشلىق ھەدىيەسىنى سۈپىتىدە
ئۆچتىن بىر ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھىنىڭ ئۇندىن ئىككىسى

بولسۇن 7 ۋە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۈنسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيۇ چىقارسۇن دەپ سۈنۈلسۇن. 8 ئە گەر سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ياكى قەسەم ئادا قىلىش قۇربانلىقى ياكى ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە تورپاق ئاتخان بولساڭ، 9 ئۇنداقتا تورپاققا ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئۇندىن ئۆچىنى، 10 شاراب ھەدىيە سۈپىتىدە يېرىم ھىن شارابنى قوشۇپ سۈنغىن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ ئوتتا سۈنۈلۈپ، خۇشبۇيۇ چىقارسۇن دەپ كەلتۈرۈلسۇن. 11 ھەربىر سۈنۈلغان تورپاق، قوچقار، قوزا ياكى ئوغلاققا نىسبەتەن مۇشۇنداق قىلىنسۇن. 12 سىلەر سۈندىغىنىڭلارنىڭ سانى ۋىچچە، ھەرخىل قۇربانلىقىنىڭ سانىغا قاراپ شۇنداق قىلىسىلەر. 13 شۇ زېمىندا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيۇ چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا ئەنە شۇنداق قىلسۇن. 14 شۇنىڭدەك سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقانلار بولسا، خۇشبۇيۇ چىقارسۇن دەپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، سىلەر قانداق قىلغان بولساڭلار، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلسۇن. 15 پۈتكۈل جامائەتكە، مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھەممىگىلار ئۆچىزن ئوخشاش بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ سىلەر ئۆچىزن دەۋرىمۇ-دەۋر ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەر قانداق بولساڭلار، مۇساپىرلارمۇ شۇنداقتۇر. 16 سىلە رگىمۇ، تاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغىمۇ ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىلىمە، ئوخشاش بىر ھۆكۈم بولسۇن. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 18 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: — «سىلەر مەن سىلەرنى ئە كىرىدىغان زېمىنغا يېتىپ بارغاندا، 19 شۇ يەردىن چىققان ئاشلىقنى يەيدىغان چېغىڭلاردا، پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» تەقدىم قىلىڭلار. 20 سىلەر ھەربىر يېڭى خېمىردن پىشقان نانلاردىن بىرنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ تەقدىم قىلىڭلار؛ سىلەر ئۆنى تەقدىم قىلغاندا خۇددى خامانىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىگە ئوخشاش بولسۇن. 21 دەۋردىن-دەۋ رگە سىلەر دەسلەپكى ھوسۇلدىن چىققان خېمىردىن بىر نانىنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا سۇنۇڭلار. 22 ئە گەر سىلەر تۈز ئۇڭلار بىلمەي ئېزىپ گۇناھ قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېيرۇغان بۇ بارلىق ئەمرىلىرىگە ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، 23 يەنى پەرۋەردىگار ۋېيرۇغان كۈندىن ئېتىبارەن بارلىق ئەۋلادلىرىڭلارغىچە پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە ۋېيرۇغان بارلىق ئىشلىرىغا ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، 24 جامائەت شۇنداق بىرەر گۇناھنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈلگەنلىكىدن خەۋەرسىز بولسا، ئۇنداقتا پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيۇ چىقارسۇن دەپ ياش بىر تورپاقنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنسۇن ھەمدە قائىدە-نىزام ۋىچچە ئۆنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى قوشۇپ سۈنسۇن، ۋە ئۆنىڭ ئۈستىگە بىر تېكىنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. 25 شۇ يول بىلەن كاھىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۆچىزن كافارەت كەلتۈرۈپ، بۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ چۈنكى بۇ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھ ۋە ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھى ئۆچىزن قۇربانلىق، يەنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقىنى بىرلىكتە پەرۋەردىگار ئالدىغا سۈنغىن. 26 بۇ گۇناھ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆتۈرۈلگەن مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسىدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، چۈنكى بۇ پۈتكۈل خەلق بىلمەي ئۆرۈپ ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھتۇر. 27 ئە گەر بىر كىشى بىلمەستىن گۇناھ قىلىپ قويغان بولسا، ئۇ بىر ياشلىق بىر چىشى ئوغلاقنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. 28 كاھىن شۇ يول بىلەن بىلمەي گۇناھ قىلىپ قويغان ئادەم ئۈچىزن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچىزن كافارەت كەلتۈرسە ئۇنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا بىلمەي ئۆتكۈ زگەن گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 29 بىلمەي بىرەر سەۋەنلىك ئۆتكۈزۈپ قويغان بارلىق كىشىلە رگە، مەيلى شۇ زېمىندا تۇغۇلغان ئىسرائىللار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆتۈرۈلگەن مۇساپىرلارغا بولسۇن، — سىلەرنىڭ ھەممىگىلارغا ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىلىمە تەتبىقلىنىدۇ. 30 لېكىن يۇرىكىنى قاپتەك قىلىپ ئىش كۆ رگەن كىشى، مەيلى ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن ياكى مۇساپىر بولسۇن، پەرۋەردىگارغا ھاقارەت كەلتۈ رگەن بولىدۇ؛ ئۇ ھامان ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈلۈپ تاشلىنىدۇ. 31 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى مەنىسىمگەنىكەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغانىكەن؛ شۇنىڭ ئۈچىزن ئۇ چوقۇم ئۈزۈلۈپ تاشلىنىدۇ؛ گۇناھى ئۆزىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 32 ئىسرائىللار چۆل-جەزىرىدىكى ۋاقىتلىردا، بىر كىشىنىڭ شابات كۈنىدە ئوتۇن تە رگەنلىكى بايقالدى. 33 ئوتۇن تېرىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قالغانلار ئۇنى مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 34 ئۇنى قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەكلىكى تېخى كۆرسىتىلمىگەچكە، ئۇلار ئۇنى قاماپ قويدى. 35 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇ ئادەم ئۆلتۈرۈلمىسە بولمايدۇ؛ پۈتۈن جامائەت ئۇنى يا رگاھنىڭ ئېشىغا ئېچىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن، — دېدى. 36 ئادەم پۈتۈن جامائەت ئۇ ئادەمنى يا رگاھ سىرتىغا ئەپچىقىپ، خۇددى پەرۋەردىگار مۇساغا ۋېيرۇغاندەك، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. 37 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 38 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن، ئۇلار ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد كىيىم-كېچەك كىرىنىڭ چۆرىسىگە چۆچىلارنى ئۆتىسۇن ھەم بۇرجىكىدىكى چۆچىلىرىنىڭ ھەربىرىگە كۆك شوينا تىكىپ قويسۇن، 39 بۇ خىل چۆچىلار سىلەرنىڭ ئۆنى تىكىپ ئۆرۈشۈڭلار ئۆچۈن بولىدۇ؛ ئۆنى كۆ رگەندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرىلىرىنى ئېسىڭلاردا ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۆچۈن بۇ سىلە رگە بىر ئەسلەتمە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ھازىرقىدەك ئۆز ئۇڭلارنىڭ كۆڭۈڭلار ۋە كۆز ئۇڭلارنىڭ كەينىگە كىرىپ، قاتىراپ يۈزۈقلۇق قىلىپ كەتمەسلىكىڭلار، 40 مېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىمنى ئەسىتە تۇتۇشۇڭلار ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىپ، خۇدايىڭلارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار ئۆچۈن بولىسۇن. 41 مەن خۇدايىڭلار بولۇش ئۆچۈن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن.

16 لاۋىينىڭ ئەۋرىسى، كوھاتنىڭ نەۋرىسى، ئىزھارنىڭ ئوغلى كوراھ ۋە رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان بىلەن ئابىرام ۋە پەلەتنىڭ ئوغلى ئون 2 ئىسرائىللار ئىچىدىكى جامائەت ئەمىرلىرى بولغان، جامائەت ئىچىدىن سايلاپ چىقىلغان مۇتەۋەرلەردىن ئىككى يۈز ئەللىك كىشىنى باشلاپ كېلىپ مۇساغا قارشى چىقتى. 3 ئۇلار يىغىلىپ مۇساغا قارشى ھەم ھارۇنغا قارشى چىقىپ: — سىلەر ھەددىگىلاردىن بەك ئاشتىكىلار، پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس، پەرۋەردىگارمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا، شۇنداق ئۇرۇغلۇق سىلەر نېمە دەپ ئۆز ئۇڭلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىدىن ئۈستۈن قويۇسىلەر؟ — دېدى. 4 مۇسا ئۇلارنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ دۇم يېقىلىپ، كوراھ بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلە رگە سۆز قىلىپ: — ئەتە ئەتىگەندە پەرۋەردىگار كىملەرنىڭ ئۆزىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى، كىملەرنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ كىشىنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ؛ كىمنى تاللىغان بولسا، ئۇنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ. 6 سىلەر مۇنداق قىلىڭلار: — سەن كوراھ ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى خۇشبۇيدانلارنى ئەپكېلىڭلار؛ 7 ئەتە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيدانلارغا ئوت يېقىپ، خۇشبۇينى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، پەرۋەردىگار كىمنى تاللىسا، شۇ مۇقەددەس-پاك بولغان بولسۇن! ئەي سىلەر لاۋىيلار، ھەددىگىلاردىن بەك ئاشتىكىلار! — دېدى. 8 مۇسا يەنە كوراھقا: — ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار. 9 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆزىنىڭ چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسۇن دەپ ھەمدە جامائەتنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرۇش ئۆچۈن سىلەرنى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئايرىپ چىققان — يەنى پەرۋەردىگار سېنى ۋە سېنىڭ ھەمە قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىنى بىردەك ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرغانلىقى سىلەرچە كىچىك ئىشمۇ؟ سىلەر يەنە تېخى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تاما قىلىۋاتامسىلەر؟ 11 شۇ ۋەجىدىن سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى يىغىلىپ پەرۋەردىگارغا قارشى چىقۇۋېتىپسىلەر-دە؛ ھارۇن ئىمدى، سىلەر ئۆزىنىڭ ئۈستىدىن شۇنچىلىك ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ كەتكۈدەك؟ — دېدى. 12 مۇسا ئېلىئابنىڭ ئوغلى داتان بىلەن ئابىرامنى قىچقىرىپ چاقىرىشقا ئادەم ئەۋەتىۋىدى، ئۇلار: — بارمايمىز! 13 سېنىڭ بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاققىدىغان زېمىندىن باشلاپ چىقىپ بۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلتەرمەكچى بولغانلىقىڭنىڭ ئۆزى كىچىك ئىشمۇ؟ سەن تېخى ئۆز ئۇڭىڭنى پادىشاھ ھېسابلاپ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلماقچىمۇ؟ 14 ھالبۇكى، سەن بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاققىدىغان يۇرتقا باشلاپ كەلمىدىڭ، ئېتىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلارنىمۇ بەرگە مىراس قىلىپ بەرمىدىڭ. سەن بۇ خەقنىڭ كۆزىنىمۇ ئويۇۋالماقچىمىز؟ بىز بارمايمىز! — دېدى. 15 بۇنى ئاڭلاپ مۇسا قاتتىق غەزەپلىنىپ پەرۋەردىگارغا: — ئۇلارنىڭ سوۋغات-ھەدىيەسىگە

ئېتبار قىلمىغايسەن، مەن تۆلارنىڭ ھەتتا بىرەر ئېشىكىنىمۇ تارتىۋالمىدىم، — دېدى. **16** مۇسا كوراھقا: — ئەتە سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭلار ھەممەڭلار — سەن، تۆلار ۋە ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار. **17** ھەر بىرىڭلار تۆز ۋۇجۇدىڭلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىڭلارنى ئەكلىپ تۆنۈك ئۈستىگە خۇشۇيىنى سېلىڭلار؛ ھەر بىرىڭلار تۆز ۋۇجۇدىڭلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىڭلارنى، يەنى جەمئىي ئىككى يۈز ئەللىك خۇشۇيدانىنى ئېلىپ ئۆنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۆتۈپ تۇرۇڭلار؛ سەمۇئىل، ھارۇنغۇ ھەر بىرىڭلار تۆز خۇشۇيدانلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، — دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ھەر بىر ئادەم تۆزىنىڭ خۇشۇيدانىنى ئېلىپ، ئوتنى يېقىپ، خۇشۇيۇ سېلىپ، مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۇرۇشتى. **19** كوراھ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى پۇتۇن جامائەتنى يىغىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىۋىدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پۈتكۈل جامائەتكە ئايان بولدى. **20** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: — **21** سىلەر بۇ خەلقتىنىڭ ئارىسىدىن نېرى تۇرۇڭلار، مەن كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە تۆلارنى يۇتۇۋېتىمەن، — دېۋىدى، **22** مۇسا بىلەن ھارۇن دۇئا يېقىپ: — ئى تەڭرىم، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، بىر ئادەم گۇناھ قىلسا، غەزىپىڭنى پۇتۇن جامائەتكە چاچامسەن؟ — دېدى. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **24** سەن جامائەتكە: «سىلەر كوراھ، داتان ۋە ئابىرامنىڭ تۇرار جايلىرىدىن ئېرىلىپ تۆلاردىن نېرى كېتىڭلار» — دەپ يېزىۋق بەر، — دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئورنىدىن تۇرۇپ داتان بىلەن ئابىرام تەرەپكە قاراپ ماڭدى؛ ئىسرائىل ئاقساقاللىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **26** مۇسا جامائەتكە: — سىلەردىن ئۆتۈنىمەن، بۇ رەزىل ئادەملەرنىڭ چېدىرلىرىدىن يىراق كېتىڭلار، تۆلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرى سەۋەبىدىن تۆلار بىلەن بىللە ۋەيران بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن تۆلارنىڭ ھېچنەرسىسىگە قول تەگكۈزمەڭلار، — دېدى. **27** شۇنىڭ بىلەن جامائەت كوراھ، داتان، ئابىرامنىڭ چېدىرلىرىنىڭ تۆت تەرىپىدىن نېرى كەتتى؛ داتان بىلەن ئابىرام بولسا تۆز ئايالىرىنى، ئوغۇل-قىزلىرىنى ۋە بوۋاقلىرىنى ئېلىپ چېقىپ تۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا تۇردى. **28** مۇسا: — بۇنىڭدىن سىلەر شۇنى بىلىسىلەركى، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ كۆڭۈلۈمدىن چىققان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار مېنى تۆلارنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەن: **29** — ئە گەر بۇ ئادەملەرنىڭ تۆلۈمى ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭ تۆلۈمىگە ئوخشاش بولىدىغان يا كى تۆلارنىڭ ئېشىغا چۈشىدىغان قىسمەتلەر ئادەتتىكى ئادەملەر دۇچار بولىدىغان قىسمەتلە رگە ئوخشاش بولىدىغان بولسا، پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتمىگەن بولاتتى. **30** ئە گەر پەرۋەردىگار يېڭى بىر ئىشنى قىلىپ، يەر ئاغزىنى ئېچىپ تۆلارنى ۋە تۆلارنىڭ پۈتۈن نەرسىسىنى يۇتۇپ كېتىشى بىلەن، تۆلار تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتسە، تۆ چاغدا سىلەر بۇ ئادەملەرنىڭ پەرۋەردىگارنى مەنىستىمىگەنلىكىنى بىلىپ قالىسىلەر، — دېدى. **(Sheol h7585)** **31** مۇسانىڭ بۇ گېپى ئاخىرلىشىشى بىلەنلا تۆلارنىڭ پۇتى ئاستىدىكى يەر يېرىلدى. **32** يەر ئاغزىنى ئېچىپ تۆلارنى بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن، شۇنىڭدەك كوراھقا تەۋە ھەممە ئادەملەرنى قېرىمايى تەۋەللۇقاتلىرى بىلەن قوشۇپ يۇتۇپ كەتتى. **33** شۇنداق قىلىپ، تۆلار ۋە تۆلارنىڭ تەۋەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتتى، يەر تۆلارنىڭ ئۈستىدە يېپىلدى. تۆلار شۇ يول بىلەن جامائەتنىڭ ئارىسىدىن يوقالدى. **(Sheol h7585)** **34** تۆلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تۆلارنىڭ نالىسىنى ئاڭلاپ: «يەر بىزنىمۇ يۇتۇپ كېتەرمىكىن!» دېيىشىپ قېچىشتى. **35** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن بىر ئوت چىقىپ، خۇشۇيۇ سۈنۈۋاتقان ھېلىقى ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنىمۇ يۇتۇپ كەتتى. **36** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **37** سەن كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا ئېيتقىنكى، ئۇ خۇشۇيدانلارنى ئوت ئارىسىدىن تېرىۋېلىپ، چوغلىرىنى يىراقلارغا چېچىۋەتسۇن، چۈنكى ئۇ خۇشۇيدانلار خۇداغا ئاتالغاندۇر، **38** شۇڭا ئۆزىنىڭ جېنىغا ئۆزى زامىن بولغان گۇناھكارلارنىڭ خۇشۇيدانلىرىنى تېرىۋالغىن؛ تۆلار قۇربانگاھنى قاپلاش ئۈچۈن سوقۇپ نېپىز ئۆتىكە قىلىنسۇن، چۈنكى بۇ خۇشۇيدانلار ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنۇلۇپ ئۆتىنىڭغا ئاتالىپ مۇقەددەس قىلىنغان. شۇنداق قىلىپ تۆلار كېيىن ئىسرائىللارغا ئىبرەت بولىدىغان ئىشارەت-بەلگە بولىدۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئەلئازار ئوتتا كويدۇرۇۋېتىلگەنلەر سۈنغان مىس خۇشۇيدانلارنى تېرىۋالدى؛ تۆلار قۇربانگاھنى قاپلىتىشقا نېپىز ئۆتىكە قىلىپ سوقۇلدى. **40** شۇنىڭ بىلەن [قۇربانگاھنىڭ بۇ قاپلىمىسى] ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يات ئادەملەرنىڭ خۇددى كوراھ بىلەن ئۆتىنىڭ گۇرۇھىدىكىلەر گە ئوخشاش قىسمەتكە قالماسلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا خۇشۇيۇ كويدۇرۇشكە يېقىنلاشمىسلىقىغا ئىسرائىللار ئۈچۈن بىر ئەسلەتمە بولدى. بۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەلئازارغا ۋېرىۋغانلىرىدۇر. **41** ئەتىسى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ: — سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئۆلتۈردۈڭلار، — دەپ غوتۇلداشتى. **42** ۋە شۇنداق بولدىكى، جامائەت مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىۋاتقاندا، جامائەت بۇرۇلۇپ جامائەت چېدىرىغا قارىۋىدى، ۋە مانا، بۇلۇت چېدىرنى قاپلىۋالدى ھەم پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئايان بولدى. **43** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى. **44** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **45** مەن كۆزىنى يۇمۇپ ئاچقۇچە تۆلارنى يوقىتىپ تاشلىشىم ئۈچۈن ئىككىڭلار بۇ جامائەتتىن چېقىپ نېرى كېتىڭلار، — دەپ يېرىۋۇدى، ئىككىيلەن يېقىلىپ يەردە دۇئا ياتتى. **46** مۇسا ھارۇنغا: — سەن خۇشۇيدانىنى ئېلىپ ئۆتىنىڭغا قۇربانگاھتىكى ئوتتىن سال، ئۆتىنگىنا خۇشۇيۇ قويۇپ، تۆلار ئوچۇن كافارەت كەلتۈرۈشكە تېزلىكتە جامائەتنىڭ ئارىسىغا ئاپار؛ چۈنكى قەھر-غەزەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن چىقتى، ۋابا باسقىلى تۇردى، — دېدى. **47** ھارۇن مۇسانىڭ دېگىنىدەك قىلىپ، خۇشۇيدانىنى ئېلىپ جامائەتنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىردى؛ ۋە مانا، ۋابا كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا باشلانغانىدى؛ ئۇ خۇشۇيۇنى خۇشۇيدانغا سېلىپ، خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. **48** ئۇ تۇراۋېكلەر بىلەن تىرىكلەر ئوتتۇرىسىدا ئۆرۈۋىدى، ۋابا توختىدى. **49** كوراھنىڭ ۋەقەسى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆلگەنلەردىن باشقا، ۋابا سەۋەبىدىن ئۆلگەنلەر ئون تۆت مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. **50** ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى يېنىدا تۇرغان مۇسانىڭ يېنىغا يېنىپ كەلدى؛ ۋابا توختىدى.

17

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** «سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ، تۆلاردىن ئاتا جەمەتى يېنىچە، ھەر قەبىلىنىڭ ئەمىرىدىن بىردىن ئون ئىككى ھاسا ئالغىن؛ سەن تۆلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىسمىنى تۆزىنىڭ ھاسىسىغا يېزىپ قويغىن. **3** لاۋۋي قەبىلىسىنىڭ ھاسىسىغا ھارۇننىڭ ئىسمىنى يازغىن، چۈنكى ھەر بىر ئاتا جەمەت قەبىلە باشلىقى ئۈچۈن بىر ھاسا ۋەكىل بولىدۇ. **4** سەن بۇ ھاسىلارنى جامائەت چېدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئالدىغا، يەنى مەن سېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدىغان يەر گە قويغىن. **5** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن تاللىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ھاسىسى بىخ سۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللارنىڭ سىلە رگە غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ ماڭا ئاگاھلانمايدىغان قىلىۋېتىمەن». **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا شۇنداق سۆز قىلدى؛ تۆلارنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا بىردىن ھاسىنى، جەمئىي بولۇپ ئون ئىككى ھاسىنى بەردى؛ ھەربىر ئاتا جەمەتكە بىر ھاسا ۋەكىل بولدى، ھارۇننىڭ ھاسىسىمۇ شۇلارنىڭ ئىچىدە ئىدى. **7** مۇسا ھاسىلارنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا ئەكىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا قويدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، مۇسا ئەتىسى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىغا كىرىۋىدى، مانا، لاۋۋي جەمەتىگە ۋەكىل بولغان ھارۇننىڭ ھاسىسى بىخ سۈرۈپ، غۇنچىلاپ، چېچەك كەپ، بادام چۈشكەندى. **9** مۇسا ھاسىلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئېلىپ چېقىپ، ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتتى؛ تۆلار كۆز رگەندىن كېيىن ھەر ركىم تۆز ھاسىلىرىنى ئېلىپ كېتىشتى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا: — شۇ ئاسىيلىق قىلغۇچى بالىلارغا بىر ئاگاھ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھارۇننىڭ ھاسىسىنى ھۆكۈم-گۇۋاھنىڭ ئالدىغا ئەكىرىپ قويغىن. شۇنداق قىلساڭ سەن تۆلارنىڭ غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ، ماڭا ئاگاھلانمايدىغان قىلىسەن؛ تۆلارمۇ شۇنىڭ بىلەن تۆلاپ كەتمەيدۇ، — دېدى. **11** مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار تۆزىگە قاندىق ۋېرىۋغان بولسا ئۇ شۇنداق قىلدى. **12** ئىسرائىللار مۇساغا سۆز قىلىپ: — بىز نەپەسىتىن قالاي دەۋاتىمىز، بىز ۋۇگەشتۇق، بىز ھەممىمىز ۋۇگەشتۇق! **13** پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا يېقىنلاشقانلار ئۆلەي قالمايدۇ، شۇنداق ئىكەن، بىز ھەممىمىز مۇتلەق نەپەسىتىن قېلىشىمىز كېرەكمۇ؟ — دېيىشتى.

18

پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — سەن، ئوغۇللىرىڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭلار سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە مۇقەددەس جايغا مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى، شۇنىڭدەك سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپىسىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناھنى ئۈستۈڭگە رگە ئالىسىلەر. **2** سەن قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋۋي قەبىلىسىدىكىلەرنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ

قەبلىسىدىكىلەرنى تۈزۈڭ بىلەن بىرلەشتۈر ھەم تۇلارنى خىزمىتىگىنى قىلىشى ئۈچۈن باشلاپ ئېلىپ كېل؛ بىراق سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە ھۆكۈم-گۈزاھلىق چېدىرى ئالدىدا خىزمەتلەرنى قىلىسۇن. **3** تۇلار سېنىڭ ۋېرۇقلىرىڭغا تەيىار تۇرۇپ، شۇنداقلا چېدىردىكى بارلىق خىزمەت-ۋەزىپىسىنى ئۆتەيدۇ؛ پەقەت مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا تەسۋالىرىغا ۋە قۇربانگاھقا يېقىنلاشمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، تۇلارمۇ، سىلەرمۇ تۇلۇپ كېتىسىلەر. **4** تۇلار سېنىڭ بىلەن بىرلىشىپ، جامائەت چېدىردىكى ۋەزىپىنى ئۆتەپ، قىلىدىغان ھەربىر ئىشنى قىلسۇن؛ پەقەتلا ھېچ يات كىشىلەر سىلە رگە يېقىنلاشمىسۇن. **5** قەھر-غەزەپ يەنە ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، سىلەر مۇقەددەس جايدىكى ۋەزىپە بىلەن قۇربانگاھدىكى ۋەزىپىنى ئۆتەشكە مەسئۇل بولۇڭلار. **6** مانا، مەن ئۆزۈم سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلار بولغان لاۋىيلارنى ئىسرائىللار ئىچىدىن تاللاپ چىقتىم؛ تۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشقا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىنغان بولۇپ، سىلە رگە سوۋغا سۈپىتىدە ئاتا قىلىنغان. **7** لېكىن سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە كاھىنلىق ۋەزىپە كۆمىردە تۇرۇپ، قۇربانگاھتىكى بارلىق ئىشلارنى ھەم پەردە ئىچىدىكى ئىشلارنى بىچىرىڭلار؛ سىلەرنىڭ ۋەزىپە كۆمۈر شۇنداق بولسۇن. كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى، خىزمىتىمدە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلە رگە سوۋغا قىلىپ بەردىم؛ يات ئادەملەر يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈۋېتىلسۇن. **8** پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — مەن ماڭا سۇنۇلغان كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، يەنى ئىسرائىللار ماڭا مۇقەددەس دەپ ئاتىغان بارلىق نەرسىلەرنى ئۆلۈشۈڭلار بولسۇن دەپ، مانا مەن ئۇلارنىڭ بەلگىلىمە بىلەن ساڭا ۋە سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭغا تەقدىم قىلدىم. **9** ئىسرائىللار ئوتتا سۇنىدىغان، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلەردىن سىلە رگە مۇنۇلار قالدۇرۇپ بېرىلىدۇ: — تۇلارنىڭ ماڭا ئاتاپ سۇنغان بارلىق نەرسىلىرى، يەنى بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلەردىن، بارلىق گۇناھ قۇربانلىقلىرىدىن، بارلىق ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلانغانلىرى، ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا ئاتا قىلىنىدۇ. **10** سەن شۇ [ئۇلۇشۇڭنى] «ئەڭ مۇقەددەس» سۈپىتىدە يېگىن، سىلەردىن بولغان ھەربىر ئەر كىشى ئۇنى يېيىسۇن؛ ئۇ ساڭا «ئەڭ مۇقەددەس» دەپ بىلىنىسۇن. **11** مۇنۇلارمۇ سېنىڭ بولىدۇ: — ئىسرائىللارنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن كۆتۈرمە ھەدىيەلەر، بارلىق پۇلا گلامما ھەدىيەلەر سېنىڭ؛ مەن ئۇلارنى ساڭا، شۇنداقلا ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىلىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم؛ سېنىڭ ۋېرىزىكىدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **12** زەيتۇن مېيىدىن ئەڭ ئېسىلىنى، يېڭى شارابنى ئەڭ ئېسىلىنى، شۇنداقلا ئاشلىقتىن ئەڭ ئېسىلىنى، يەنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغان دەسلەپكى پىشقان مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا تەقدىم قىلىپ بەردىم. **13** تۇلار يەردىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئە كەلگەن دەسلەپكى پىشقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى سېنىڭ بولسۇن؛ ۋېرىزىكىدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **14** ئىسرائىلدا خۇداغا مۇئەلەق ئاتىلىدىغان ھەربىر نەرسە سېنىڭ بولىدۇ. **15** تۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرىدىغان بارلىق جانىۋارلارنىڭ تۇنجىلىرى، مەيلى ئىنسان ياكى تۇلاغ-چارپاي بولسۇن سېنىڭ بولىدۇ؛ ھالبۇكى، ئىنسانلارنىڭ تۇنجىلىرىنى بولسا تۇلارنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن ۋە ناپاك ھايۋانلارنىڭ تۇنجىلىرىنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن. **16** تۇلەم تۇلەش كېرەك بولغانلار تۇنجۇن يېشى بىر ئايلىقتىن ئاشقاندا تۇلەم پۇلى تۇلەنسۇن؛ تۇلارغا سەن توختىتقان باھا ۋېچىھ، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شە كەلنىڭ تۇلچەم بىرلىكى ۋېچىھ ‹بىر شە كەل يىگىرمە گەراھدۇر› باھا قويۇپ، بەش كۈمۈش شە كەل ئال. **17** پەقەت تۇنجى كالا، تۇنجى قوي ياكى تۇنجى ئوغلاققا تۇلەم ئالساڭ بولمايدۇ؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر. سەن تۇلارنىڭ قېنىنى قۇربانگاھقا چېچىپ، مېيىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇيۇي كەلتۈرىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە كويدۇرگىن. **18** تۇلارنىڭ گوشى سېنىڭ بولىدۇ؛ خۇددى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىنغان تۆش ۋە ئوڭ تارقا پۇتىغا ئوخشاش، ساڭا تەۋە بولىدۇ. **19** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغان مۇقەددەس نەرسىلەر ئىچىدىكى كۆتۈرمە ھەدىيە-قۇربانلىقنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە ئەۋلادلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىلىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم. بۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە ئەۋلادلىرىڭ ئۈچۈن مەڭگۈلۈك تۇزلۇق تۇزلىغان ئەھدە بولىدۇ. **20** پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى:— [ئىسرائىل] زېمىنىدا سېنىڭ ھېچقانداق مىراسىڭ بولمايدۇ، تۇلارنىڭ ئارىسىدىمۇ ھېچقانداق نېسىۋەڭ بولمايدۇ؛ ئىسرائىللار ئارىسىدا مانا مەن ئۆزۈم سېنىڭ نېسىۋەڭ، سېنىڭ مىراسىڭدۇرمەن.

21 لاۋىيلارغا بولسا، تۇلارنىڭ ئۆتەيدىغان خىزمەتلىرى، يەنى جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتى ئۈچۈن، مانا مەن ئىسرائىلدا تەقدىم قىلىنغان بارلىق «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نىڭ ھەممىسىنى تۇلارغا مىراس قىلىپ بە رگەنمەن. **22** بۇنىڭدىن كېيىن، گۇناھكار بولۇپ تۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىسرائىللار جامائەت چېدىرىغا يېقىنلاشمىسۇن. **23** جامائەت چېدىرىدىكى خىزمەتنى بولسا، ئۇنى ئوتىگۈچىلەر پەقەت لاۋىيلارلا بولىدۇ ۋە شۇ ئىشتا بولغان گۇناھنى ئۆزلىرى ئۈستىگە ئالىدۇ، بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد مەڭگۈلۈك بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئېچىدە ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ. **24** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنغان «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى لاۋىيلارغا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان بولدۇم؛ شۇڭا مەن تۇلار توغرۇلۇق: ئىسرائىللار ئېچىدە ھېچقانداق مىراسى بولسا بولمايدۇ، — دېدىم. **25** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **26** سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىن: «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن مەن سىلە رگە مىراس بولسۇن دەپ تەقدىم قىلغان «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى ئالغان ئىكەنسىلەر، سىلەر شۇ ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. **27** بۇ يول بىلەن سىلەرنىڭ شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گلار سىلە رگە «خاماندىكى ئاشلىقگلار»دىن ھەم «شاراب كۆلچىكىدىكى تولۇپ تاشقان شارابگلار»دىن ئاتالغانلار ھېسابلىنىدۇ. **28** بۇنداق بولغاندا، سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن ئالغان ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ ھەممىسىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۇنىسىلەر؛ سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتىغان شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كاھىن ھارۇنغا بېرىگلار. **29** سىلە رگە تەقدىم قىلىنغان بارلىق نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلىنى ئېلىپ شۇلارنى مۇقەددەس ھېسابلاپ «پەرۋەردىگارغا ئاتالغانلار تولۇق كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۇنۇڭلار». **30** شۇڭا سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىنكى، «سىلەر شۇلاردىن ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۇنىساگلار، بۇ سىلەر لاۋىيلارنىڭ خاماندىكى ئاشلىقگلار ۋە شاراب كۆلچىكىدىكى شارابگلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ. **31** شۇنداق قىلغاندىن كېيىن سىلەر ۋە ئۆيدىكىلىرىڭلار شۇ «ئوندىن بىر ئۇلۇش»لەرنى خالىغان يەردە يېسە گلار بولىدۇ، چۈنكى بۇ سىلەرنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتىگلارنىڭ ئىنئامى بولىدۇ؛ **32** سىلەر [شۇ ئۇلۇشلەردىن] ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۇنىساگلار، مۇشۇ ئىشىگلار سەۋەبىدىن گۇناھكار بولمايسىلەر. ئۇنداق قىلساگلار سىلەر ئىسرائىللار ئاتىغان مۇقەددەس نەرسىلەرنى بۇلغىمايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆلەيسىلەر».

19

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** مەن پەرۋەردىگار ئەمر قىلغان قانۇن-بەلگىلىمە شۇكى:— سەن ئىسرائىللارغا ۋېرۇغىن، ئۇلار ئېچىرىم، نۇقسانسىز، ۋېزىنتۈرۈق سېلىنمىغان قىزىل ياش سىيىردىن بىرنى سېنىڭ ئېنىڭغا ئە كەلسۇن. **3** سەن سىيىرنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇر، ئۇ ئۇنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئەپچىقىسۇن، ئاندىن بىرسى سىيىرنى ئۇنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. **4** كاھىن ئەلئازار بارمىقىنى قانغا مىلەپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا قارىتىپ يەتتە مەرتەم چاچىسۇن. **5** ئاندىن بىرسى ئەلئازارنىڭ كۆز ئالدىدا پۈتكۈل سىيىرنى كويدۇرسۇن، يەنى ئۇنىڭ تېرىسى، گۆشى، قېنى ۋە تېزە كلىرىنى كويدۇرسۇن. **6** كاھىن كېدىر ياغىچى، زوفا ئۆسۈملۈكى ۋە قىزىل رەختنى سىيىر كويدۇرۇلىدىغان ئوتقا تاشلىسۇن. **7** ئاندىن كاھىن ئۆز كىيىمىنى يۇسۇن ۋە بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن كېيىن با رگاھقا كىرىشكە بولىدۇ؛ لېكىن كاھىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **8** سىيىرنى كويدۇ رگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى سۇ بىلەن ۋېيۇپ، ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **9** پاك بىر ئادەم سىيىرنىڭ كۈلىنى يىغىپ با رگاھنىڭ سىرتىدىكى پاك بىر يە رگە قويسۇن؛ ئۇ ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى ياساشقا شۇ يەردە ساقلانسۇن، ئۇ بىر «گۇناھنى پاكلىغۇچى»دۇر. **10** سىيىرنىڭ كۈلىنى يىغىشتۇرغان ئادەم ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. بۇ ئىسرائىللارغا ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆتۈرۈۋاتقان مۇساپىرلارغا مەڭگۈلۈك قانۇن-بەلگىلىمە بولىدۇ. **11** ـ ئۇلۇككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەسىتىگە تېگىپ كەتكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. **12** ئۇ ئادەم ئۇچىنچى كۈنى [ئاشۇ سۇ] بىلەن ئۆزىنى پاكلىسۇن، ھەمدە يەتتىنچى كۈنىمۇ پاكلىسۇن، ئاندىن ئۇ پاك سانىلىدۇ؛ يە گەر ئۇ ئۇچىنچى كۈنى ھەمدە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىمىسا، پاك سانالمايدۇ. **13** ھەرقانداق ئادەم ئۇلۇككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەسىتىگە

تېگىپ كەتسە، ھەمدە تۆزنى پاكلىمسا، پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى ئىسرائىل ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۈستىگىگە سېپىلمىگەنچىكە، ئۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ناپاكلىقى تىنچىيە ئۆستىدە تۇرىدۇ. **14** ئە گەر بىرەر كىشى بىر چېدىر ئىچىدە ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىلىمە مۇنداق بولىدۇ: — شۇ چېدىرغا كىرگەن ھەربىرسى ۋە چېدىردا تۇرۇپ قالغانلارنىڭ ھەربىرى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. **15** ھەربىر ئوچۇق تۇرغان، ئاغزى يېپىلمىغان قاچا-قوچىلارنىڭ ھەممىسى ناپاك سانىلىدۇ. **16** شۇنىڭدەك دالادا قىلىچ-شەمشىر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلە رگە، ياكى ئۆزى ئۆلۈپ قالغانلىقىنى ئۆلۈكىگە، ياكى ئادەمنىڭ ئۆستىخىنىنى ياكى قەبرىسىگە تەگكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانىلىدۇ. **17** كىشىلەر بۇ ناپاك كىشى ئۈچۈن «پاكلاندۇرغۇچى قۇربانلىق»نىڭ كۈلىدىن ئازراق ئېلىپ كوزىغا كەكە سېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئېقىن سۇ قۇيسۇن. **18** ئاندىن پاك بىر كىشى زوفا تۈسۈملۈكىنى ئېلىپ شۇ سۇغا تەگكۈزۈپ ئۇنى چېدىرغا ۋە ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قوچىلارغا ھەم شۇ يەردە تۇرغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن، ۋە يەنە ئۇنى ئۈستىخانىغا، ئۇلتۇرۇلگۇچىگە ياكى قەبرىگە تەگكەن كىشىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن. **19** ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھېلىقى پاك ئادەم [پاك بولمىغان ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۇنى سېپىپ قويسۇن، شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنگە كەلگەندە ئۇ كىشى پاكلانغان بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانىلىدۇ. **20** لېكىن ناپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن، جامائەت ئارىسىدن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۈستىگە سېپىلمىگەن، شۇڭا ئۇ ناپاك سانىلىدۇ. **21** بۇ ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بولىدۇ. «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇسۇن ۋە «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **22** ناپاك كىشى تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ بۇ نەرسىلە رگە تەگكەن كىشىلەرمۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن.

20

بىرىنچى ئاينىڭ ئىچىدە ئىسرائىللار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن چۆلگە يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالدى؛ مەريەم شۇ يەردە ۋاپات بولدى ۋە شۇ يەر گە دەپنە قىلىندى. **2** جامائەتكە ئىچىدىغانلا سۇ يوق ئىدى، ئۇلار يېغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. **3** خەلق مۇسا بىلەن تەگشىپ: —قېرىنداشلىرىمىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن چاغدا بىزمۇ بىللە ئۆلسەك يېتىكەن! **4** سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چارپايلىرىمىزنى بۇ يەردە ئۆلۈپ كەتسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرىگە باشلاپ كەلدىڭلار؟ **5** سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى مىسردىن ئېلىپ چېقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يە رگە ئە كەلدىڭلار؟ بۇ يەردە ياكى يا تېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۈزۈم، ئانار بولمىسا، ئىچىدىغانلا سۇمۇ بولمىسا، — دېيىشتى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتتىن ئايرىلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۇم يېقىلۇشدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئۇ ئىككىسىگە ئايان بولدى. **7** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **8** ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەتنى يېغىپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا ۋېرىۋق قىل، شۇنداق قىلساڭ قورام تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ؛ شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۇ چىقىرىپ، جامائەت ۋە چارپايلىرى ئىچىدىغانغا سۇ بېرىسەن. **9** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. **10** مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گىپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئاسىيلار! بىز سىلە رگە بۇ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بېرەيلىمۇ؟! — دېدى. **11** ئاندىن مۇسا ھاسىسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋېدى، ناھايىتى كۆپ سۇ ئېقىپ چىقتى، سۈدىن جامائەتمۇ، چارپايلارمۇ ئىچىشتى. **12** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىللار ئالدىدا مېنى مۇقەددەسىمىز دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمايمەن، — دېدى. **13** سۇ چىقىرىلغان جاي «مەرىباھ سۈلىرى» دەپ ئاتالغان؛ ئىسرائىللار شۇ يەردە پەرۋەردىگار بىلەن تاكالاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەسىمىز ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. **14** مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتىۋاتقان جەبر-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، **15** بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسرىغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسردا ئۇزاق زامان تۇرۇپ كەتتۇق؛ مىسرلىقلار بىزگىمۇ، بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يامان مۇئامىلە قىلدى؛ **16** بىز پەرۋەردىگارغا يېلىنۇۋىدۇق، ئۇ بىزنىڭ زارىمىزغا قۇلاق سېلىپ، پەرىشتە ئەۋەتىپ بىزنى مىسردىن ئېلىپ چىقتى. ھازىر مانا، بىز ئۆزلىرىنىڭ چېگرىسىغا جايلاشقان قادەش دېگەن بىر شەھەردە تۇرۇۋاتىمىز. **17** ئەمدى بىزنىڭ زېمىنلىرىدىن ئۆتۈشىمىزگە رۇخسەت قىلغان بولسىلا، بىز ئېتىز-ئېرىق ۋە تۈزلەمزارلىقلاردىن ئۆتمەيمىز، قۇدۇقلىرىڭلاردىن سۇمۇ ئىچمەيمىز، «خان يولى» بىلەن مېڭىپ چېگرىلىرىدىن ئۆتۈپ كەتكۈچە ئوڭ-سولغا بۇرۇلمايمىز» — دېدى. **18** لېكىن ئېدومىلار ئۇنىڭغا: «سىلەرنىڭ بىزنىڭ زېمىنىمىزدىن ئۆتۈشۈڭگە رگە بولمايدۇ، ئۆتمەن دېسە كۆلار قىلىچ كۆتۈرۈپ سىلە رگە جەڭگە چىقىمىز» — دېدى. **19** ئىسرائىللار ئۇنىڭغا: «بىز «كۆتۈرۈلگەن يول» بىلەن ماڭىمىز، ئۆزىمىز ۋە مالىلىرىمىز سۈيۈڭلارنى ئىچىسەك، نەرخنى يېنچە ھەققىنى بېرىمىز؛ بىز پەقەت پىيادە ئۆتۈپ كېتىمىز، باشقا ھېچ تەلىپىمىز يوق» دېۋىدى، **20** ئېدوم پادىشاھى: «ياق. ئۆتمەيسىلەر!» دېدى. ئېدوم [پادىشاھى] ناھايىتى كۆپ ئادەمنى باشلاپ چىقىپ ئىسرائىللارغا زور ھەيۋە كۆرسەتتى. **21** شۇنداق قىلىپ ئېدومىلار ئىسرائىللارنىڭ ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىدىن ئۆتۈشىگە ئەنە شۇ يوسۇندا يول قويمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئېدومىلارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ كەتتى. **22** ئۇلار قادەشتىن يولغا چىقتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ھور تېغىغا كەلدى. **23** پەرۋەردىگار ئېدومنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **24** ھارۇن ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئىككىڭلار مەرىباھ سۈلىرى دېگەن جايدا مېنىڭ ئەمرىمگە خىلاپلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا كىرىشىگە بولمايدۇ. **25** سەن ھارۇن بىلەن ئوغلى ئەلئازارنى ئېلىپ ھور تېغىغا چىققىن؛ **26** ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قوي؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۆلۈپ، ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلىدۇ. **27** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ئۇچەيلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ كۆز ئالدىدا ھور تېغىغا چىقتى. **28** مۇسا ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ ئۆزىنىڭ ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قويدى؛ ھارۇن تاغنىڭ چوققىسىدا ئۆلدى. ئاندىن مۇسا بىلەن ئەلئازار تاغدىن چۈشۈپ كەلدى. **29** پۈتكۈل جامائەت ھارۇننىڭ ئۆلگەنلىكىنى بىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتى ھارۇن ئۈچۈن ئوتتۇز كۈن ماتەم ئوتتى.

21

جەنۇبتا تۇرۇشلۇق ئاراد مەملىكىتىنىڭ قانائانىيلاردىن بولغان پادىشاھى ئىسرائىللارنىڭ ئاتارىم يولى بىلەن كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، چېقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ، نەچچەيلەنىنى ئۇتقۇن قىلىپ كەتتى. **2** ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: «ئە گەر بۇ خەلقنى بىزنىڭ قولىمىزغا پۈتۈنلەي تاپشۇرىدىغان بولساڭ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلايمىز» — دېدى. **3** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ، قانائانىيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قانائانىيلارنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ۋەيران قىلدى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار شۇ يەرنى «خورماھ» دەپ ئاتىدى. **4** ئۇلار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ، ئېدوم زېمىنىنى ئايلىنىپ ئوتتۇش ئۈچۈن، قىزىل دېڭىز ۋىيدىكى يولنى ۋىلاپ ماڭدى؛ خەلق مۇشۇ يول سەۋەبىدىن كۆڭلىدە تولمۇ تاقەتسىز بولۇپ، **5** خۇداغا ۋە مۇساغا قارشى چىقىپ: — سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى چۆل-جەزىرىدە ئۆلسۇن دەپ مىسر زېمىنىدىن باشلاپ چىققانسىلەر؟ بۇ يەردە يا ئاشلىق، يا سۇ يوق، كۆڭلىمىز بۇ ئەرزىمەس نانلاردىن بىزار بولدى، دېيىشتى. **6** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتتى؛ يىلانلار ئۇلارنى چاقتى، شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللاردىن نۇرغۇن ئادەم ئۆلۈپ كەتتى. **7** خەلق مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز ئاغزىمىزنى يۇۋۇپ، پەرۋەردىگارغا ھەم سا ئاڭ ھۇجۇم قىلىپ، يامان گەپ قىلىپ گۇناھ قىلدۇق؛ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلساڭ، ئۇ بۇ يىلانلارنى ئارىمىزدىن ئېلىپ كەتكەي، — دېۋىدى، مۇسا خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلدى. **8** پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن بىر زەھەرلىك يىلاننىڭ شە كلىنى ياساپ خادىغا ئېسىپ قويغىن؛ يىلان چېقىۋالغان ھەربىرى ئۇنىڭغا قارىسىلا قايتا ھاياتقا ئېرىشىدۇ، — دېدى. **9** مۇسا مىستىن بىر يىلان ياسىتىپ خادىغا ئېسىپ

قویدی؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يىلان بىركىمنى چېقىۋالغان بولسا، ئۇ بۇ مىس يىلانغا قارىسىلا، ئۇلار ھايات قالدى. **10** ئىسرائىللارنىڭ يەنە يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **11** يەنە ئوبوتتىن يولغا چىقىپ، موئاب زېمىنىنىڭ ئۆدۈلىدا كۈن چىقىش تەرەپتىكى ئىيە-ئىباريمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **12** ئۇلار يەنە ئۇ يەردىن يولغا چىقىپ زەرەد جىلغىسىدا چېدىر تىكتى. **13** يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ ئاموريلارنىڭ زېمىنىنىڭ چېتىدىن چىقىپ چۆل-بياۋاندىن ئوتۇپ، ئېمىپ ئۇرغان ئارنون دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا چېدىر تىكتى ‹چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابىيلارنىڭ چېگرىسى بولۇپ، موئابىيلار بىلەن ئاموريلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى. **14** شۇڭا «ۋەھۋەردىگارنىڭ جەڭنامىسى» دېگەن كىتابتا: — «سۇفاھدىكى ۋاھەب ۋە دەريا-ۋادىلىرى، ئارنون دەرياسى ۋە جىلغىلىرىنىڭ يانباغرلىرى، ئارنىڭ تۇرالغۇسىغىچە يېتىپ، موئابنىڭ چېگرىسىغا چۈشىدۇ» دەپ يۇتۇلگەنىدى›. **16** [ئىسرائىللار] يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ بەئە رگە كەلدى؛ «[بەئەر]» قۇدۇق دېگەن مەنىدە بولۇپ، ئىلگىرى پەرۋەردىگار مۇساغا: «سەن خەلقنى يىغ، مەن ئۇلارغا ئىچىدىغان سۇ بېرەي» دېگەنىدە شۇ قۇدۇقنى كۆزدە تۇتقان. **17** شۇ چاغدا ئىسرائىللار مۇنۇ ناخشىنى ئېيتىشقان: — «ئاھ قۇدۇق، چىقىۋە سۈيۈڭ بۇلدۇقلاپ، ناخشا ئېيتىڭلار، قۇدۇققا بېغىشلاپ: **18** بۇ قۇدۇقنى ئەمىرلەر، خەلقنىڭ كاتىلىرى قازغان، قانۇن چىقارغۇچىنىڭ سۈزۈى بىلەن، ھاسىلىرى بىلەن قازغان». ئىسرائىللار چۆل-بياۋاندىن يەنە ماتاناھقا، **19** ماتاناھتىن ناھالىيەلگە، ناھالىيەلدىن باموتقا، **20** باموتتىن موئاب دالاسىدىكى جىلغىغا، يەنە چۆل-بياۋان تەرەپكە قاراپ ئۇرغان پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا يېتىپ باردى. **21** ئىسرائىللار ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: **22** — بىزنىڭ ئۆز زېمىنلىرىدىن ئوتتۇۋېلىشىمىزگە ئىجازەت بە رگەيلا؛ بىز سىلىنىڭ ئېتىزلىقلىرىغا ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىغا كىرمەيمىز، قۇدۇقلىرىدىن سۇمۇ ئىچمەيمىز؛ تەۋەلىرىدىن ئوتۇپ كەتكۈچە «خان يولى»دىن چىقمايمىز، — دېدى. **23** سىھون ئىسرائىللارنى ئۆز چېگرىسىدىن ئوتتۈكلى قويمايلا قالماستىن، ئە كسىچە ئۇ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشىمەن دەپ، ئۆزىنىڭ بارلىق خەلقىنى يىغىپ چۆلگە قاراپ ئاتلاندى. ئۇ ياھازغا كېلىپ ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **24** ئىسرائىللار ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ يۇرتىنى ئارنون دەرياسىدىن يابيوك دەرياسىغىچە، يەنە ئامونىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلدى؛ ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا بەك مۇستەھكەم ئىدى. **25** ئىسرائىللار بۇ يەردىكى ھەممە شەھەرنى ئىگىلدى ھەم ئاموريلارنىڭ شەھەرلىرىگە، يەنى ھەشبونغا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق يېزا-قىشلاقلارغىمۇ كىرىپ ئورۇنلاشتى. **26** چۈنكى ھەشبون ئەسلىدە ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ مەركىزىي شەھىرى ئىدى؛ سىھون ئەسلىدە موئابنىڭ ئىلگىرىكى پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان، ئۇنىڭ ئارنون دەرياسىغىچە بولغان ھەممە زېمىنىنى تارتىۋالغانىدى. **27** شۇ سەۋەبتىن شائىرلار: — «ھەشبونغا كېلىڭلار! مانا سىھوننىڭ شەھىرى يېڭىلاشتىن قۇرۇلىۋاتىدۇ، سىھوننىڭ شەھىرى مەھكەم قىلىنىۋاتىدۇ. **28** چۈنكى ھەشبوننىڭ ئۆزىدىن چىقتى بىر ئوت، سىھوننىڭ شەھىرىدىن بىر يالقۇن يالقىلىدى، يۇتۇۋەتتى موئابنىڭ ئار شەھىرىنى، ئارنوندىكى ئېگىز جايلارنىڭ ئەمىرلىرىنى. **29** ۋاي ساڭا ئەي موئاب! ھەي كېموشنىڭ ئۇممىتى، تۈگەشتىڭلار! چۈنكى [كېموش] ئۆز ئوغۇللىرىنى قاچقۇنغا ئايلاندۇردى، قىزلىرىنى ئەسىرلىككە بېرىپ، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا تۇتۇپ بەردى! **30** بىز ئۇلارنى يېقىتىۋەتتۇق، ھەشبون تاكى دىبونغىچە ھالاك بولدى؛ بىز ھەتتا نوفاھقىچە ‹نوفاھتىن مەدەباغا يېتىدۇ› ئۇلارنىڭ يۇرتىنى ۋەيران قىلىۋەتتۇق!» — دەپ شېئىر يېزىشقانىدى. **31** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەنە شۇ تەرىقىدە ئاموريلارنىڭ يۇرتىغا ئورۇنلاشتى. **32** مۇسا يائازەرنى چارلاپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئاندىن ئىسرائىللار يائازەرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇ يەرلەردىكى ئاموريلارنى يېرىدىن قوغلىۋەتتى. **33** شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ، باشانىنىڭ يولىنى ۋىلاپ ماڭدى؛ باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق خەلقى چىقىپ ئەدرەيدە ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ تۈزدى. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا: — قورقما، مەن ئۇنى، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ھەم زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ سەن ئۇنى ئىگىلىگىن ھەشبوندا ئۆزۈڭ شۇلۇق ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى قىلغاندەك قىلىسەن، — دېدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئوگ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ھەم بارلىق خەلقىنىڭ بىرىنى قويماي قىرىپ تاشلىدى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى.

22 ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ موئاب تۈزلە گىلىكلىرىدە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا چېدىر تىكتى. **2** ئىسرائىللارنىڭ ئامورىيلارغا قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق كۆرۈپ ئۆرغاندى. **3** موئابلار خەلقتىن ئىنتايىن قورقۇشتى، چۈنكى ئۇلار بەك كۆپ ئىدى؛ موئابىيلار ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن بەك ئالاقازادە بولۇپ كېتىشتى. **4** موئابىيلار مىدىيان ئاقساقاللىرىغا: «بۇ بىر توپ ئادەم ئەتراپىمىزدىكى ھەممە نەرسىنى، خۇددى كالا ئېتىزدىكى ئوتنى يالمىغاندەك يالماپ يەپ كېتىدىغان بولدى» — دېيىشتى. ئۇ چاغدا زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق موئابنىڭ پادىشاھى ئىدى. **5** ئۇ ئەلچىلەرنى بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ ئالدىغا، بالائامنىڭ ئانا يۇرتىدىكى ئۇلۇغ دەريا بويىدىكى پېتور شەھىرىگە بېرىپ، بالائامنى چاقىرىپ كېلىشكە ئەۋەتىپ: پادىشاھىمىز: — «قارىسىلا، بىر خەلق مىسىردىن چىققاندىى؛ مانا، ئۇلار يۈزۈن زېمىنغا يامراپ كەتتى، مانا ئۇلار بىزنىڭ ئۆدۈلىمىزغا كېلىپ چۈشتى. **6** ئۇلار مېنىڭدىن كۆچلۈك بولغاچقا، ئەمدى ئۇنۇلىرى كېلىپ بۇ خەلقنى مەن ئۈچۈن بىر قارىغاپ بە رگەن بولسىلا، بەلكىم مەن ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقىرىشىم مۇمكىن؛ چۈنكى ئۇنۇلىرى كىمگە بەخت تىلىسىلە شۇنىڭ بەخت قۇچىدىغانلىقىنى، كىمنى قارغىسىلا، شۇنىڭ قارغىشىغا قالىدىغانلىقىنى بىلىمەن» دەيدۇ، دە گىلار، — دېدى. **7** موئابنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن مىدىيانىنىڭ ئاقساقاللىرى قوللىرىدا پال سىبلىش ئىشىلىرىنى ئېلىپ ماڭدى؛ ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ بالاقنىڭ گەپلىرىنى يەتكۈزدى. **8** بالائام ئۇلارغا: — بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا قىلغان سۈزۈى ۋىچىە سىلە رگە جاۋاپ يەتكۈزىمەن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن موئابنىڭ شۇ ئەمىرلىرى بالائامنىڭكىدە قونۇپ قالدى. **9** خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ: — سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان بۇ ئادەملەر كىم؟ — دېۋىدى، **10** بالائام خۇداغا: — موئاب پادىشاھى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ماڭا: **11** «قارىسىلا، مىسىردىن بىر خەلق چىققاندىى، ئۇلار يۈزۈن زېمىنغا يامراپ كەتتى؛ بۇ يەر رگە كېلىپ مېنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى قارغاپ بەرسىلە، شۇنداق قىلسىلا بەلكىم ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ يەردىن قوغلۇۋېتەلىشىم مۇمكىن» — دېدى، — دېدى. **12** خۇدا بالائامغا: سەن ئۇلار بىلەن بىللە بارماسىڭ بولمايدۇ، ئۇ خەلقنى قارغىسا گىمۇ بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلارغا بەختىمىز-بەركىتى ئاتا قىلىنغان، — دېدى. **13** بالائام ئەتىگەن ئۇرۇپ بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرىغا: — سىلەر ئۆز يۇرتۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنىڭ سىلەر بىلەن بىللە بېرىشىمغا رۇخسەت قىلمىدى، — دېدى. **14** موئابنىڭ ئەمەلدارلىرى قوپۇپ بالاقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بالائام بىز بىلەن بىللە كېلىشكە ئۇنىمىدى، — دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بالاق تېخىمۇ كۆپ ۋە تېخىمۇ مۇتەۋەر ئەمەلدارلارنى ئەۋەتتى، **16** ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — «زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق مۇنداق دەيدۇ: — «ھېچنېمە سىلىنىڭ يېنىمغا كېلىشىلىرىنى توسۇمغايۇ، **17** چۈنكى مەن ئۆزۈلىرىنى زور شان-شۆھرەتكە ئېگە قىلىمەن؛ نېمە دېسىلە ماقۇل دەيمەن، شۇڭا ماڭا ئەشۇ خەلقنى قارغاپ بەرسىلا بولىدۇ»، — دېدى. **18** بالائام بالاقنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋابەن: — بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ئويىنى بەرسىمۇ، مەيلى چوڭ يا كى كىچىك ئىش قىلاي، خۇدايىم پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا يۈيرۇغانلىرىدىن ھالقىپ كېتىملەيمەن. **19** سىلەرمۇ بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، پەرۋەردىگار يەنە شۇ ئىشلار ئوغرىسىدا ماڭا نېمە دەيدىكىن، شۇنى بىلەي، — دېدى. **20** شۇ كېچىسى خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ ئۇنىڭغا: — ئۇ كىشىلەر سېنى تە كلىپ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن، لېكىن سەن مېنىڭ ساڭا ئېيتىدىغانلىرىم ۋىچىە ئىش قىلىشىڭ كېرەك، — دېدى. **21** بالائام ئەتىگەن ئۇرۇپ ئېشىكىنى توقۇپ موئابنىڭ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. **22** خۇدا بالائامنىڭ ماڭغانلىقىدىن غەزەپلەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى توسۇشقا يولدا تۇراتتى. ئۇ شۇ چاغدا ئېشىكىگە مىنىپ ئىككى غۇلامى بىلەن بىللە كېتىۋاتاتتى. **23** مادا ئېشىك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قولىغا قىلىچ ئالغان ھالدا يولدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، يولدىن چىقىپ ئېتىزلىق بىلەن مېڭىۋىدى، بالائام ئېشەكنى يولغا چىقىپ مېڭىشقا دۇمبالاپ ئۇردى. **24** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىككى تەرىپى تىمىا تام بىلەن توسالغان ئۈزۈمزارلىقتىكى تار بىر يولدا تۇرۇۋالدى. **25** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ، تامغا قىستىلىپ مېڭىپ، بالائامنىڭ پۇتىنى تامغا قىستاپ يارىلاندۇرۇپ قويدى؛

بالاتام ئېشه كنى يەنه دۇمبالدى. 26 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بولسا يەنه ئالدىغراق بېرىپ، ئوڭ يا سولغا بۇرۇلۇشقا بولمايدىغان تېخىمۇ تار بىر يەردە كۈتۈپ تۇردى. 27 ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىنى كۆرۈپ ماكۇيى، بالاتامنىڭ ئاستىدا يېتىۋالدى؛ بالاتام قاتتىق خاپا بولۇپ، ئېشەك نى هاسسى بىلەن قاتتىق دۇمبالاپ كەتتى. 28 بۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئېشەككە زۇۋان كىرگۈزۈۋىدى، ئېشەك بالاتامغا: — مېنى ئۈچ قېتىم دۇمبالايدىغانغا ساڭا نېمە يامانلىق قېتىمەن؟ — دېۋىدى، 29 بالاتام ئېشەككە: — سەن مېنى سەتلەشتۇردۇڭ، قولۇمدا قىلىچ بولغان بولسا ئىدى، سېنى چېپىپ ئۆلتۈرۈۋېتەتتىم! — دېدى. 30 ئېشەك بالاتامغا: — مەن سېنىڭكى بولغىنىمدىن تارتىپ منىپ كەلگەن ئېشىكىڭ مەن ئەمەسمۇ؟ ئىلگىرى مەن ساڭا مۇشۇنداق قىلىش ئادىتىم بولۇپ باققانمۇ؟ — دېۋىدى، — ياق، — دېدى [بالاتام]. 31 ئەنە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار بالاتامنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، بالاتام پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىنىڭ قىلىچىنى غىلىدىن چىقىرىپ، يولدا تۇرغانلىقىنى كۆردى؛ ئۇ يە رگە بېشىنى قويۇپ سەجدە قىلدى. 32 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا: — سەن ئېشىكىڭنى نېمە ئۈچۈن ئۈچ قېتىم دۇمبالايسەن؟ قارىغىنا، ماڭغان يولۇڭ مېنىڭ نەزىرىمدە تەتۇر بولغاچقا،سېنى توسۇشقا چىققۇچى مەن تۇرۇۋاتىمەن. 33 ئېشەك مېنى كۆرۈپ ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇۋېتىپ كەتتى؛ ئە گەر ئېشەك مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇۋېتىپ كەتمىگەن بولسا، مەن ئاللىقاچان سېنى ئۆلتۈرۈپ ئېشە كنى تىرىك قالدۇرغان بولاتتىم، — دېدى. 34 بالاتام پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىگە: — مەن گۇناھكارمەن، ئۆزلىرىنىڭ يولدا مېنى توسۇپ تۇرغانلىقلىرىنى كۆرمەپتىمەن، مۇبادا ئەمدى مېنىڭ بېرىشىم نەزىرلىرىدە رەزىل كۆرۈنسە، مەن قايتىپ كېتەي، — دېدى. 35 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بالاتامغا يەنە: — يېتىڭ، يۇ كىشىلەر بىلەن بىللە بارغىن، بىراق پەقەت مەن ساڭا دېگەن سۆزنىلا دېگىن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن بالاتام بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. 36 بالاق بالاتامنى كېلۇۋىتىپتۇ دەپ ئاڭلاپ، قارشى ئېلىش ئۈچۈن موئابنىڭ ئارنون دەرياسىنىڭ ۋىيدىكى، چېگرىنىڭ ئەڭ يېشىدىكى شەھىرىگە كەلدى: 37 — مەن سىلنى چاقىرتىشقا شۇنچە جىددىي ئەلچى ئەۋەتكەنىدىم، نېمە ئۈچۈن كېلىشكە ئۈنمىدىلا؟ مەن سىلنى شان-شۇھرەتكە ئىگە قىلالمايتىممۇ؟ — دېدى بالاق بالاتامغا. 38 — قارىسىلا، مانا كەلدىمغۇ، ئەمدى مەن ئۆز ئالدىمغا بىرنېمە دېيەلەيتىممۇ؟ — دېدى بالاتام، — خۇدا ئاغزىمغا نېمە گەپنى سالسا، مەن شۇنىلا دەيمەن. 39 بالاتام بالاق بىلەن بىللە يولغا چىقىپ كىرىئات-خۇزوتقا كەلدى. 40 بالاق كالا، قويلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ گۆشىدىن بالاتام ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئەمىرلە رگە ئەۋەتىپ بەردى. 41 ئاندىن بالاق ئەتىسى سەھەردە بالاتامنى باتالنىڭ ئېگىز جايلىرىغا ئېلىپ چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئەڭ چەتتىكى بىر قىسمىنى كۆردى.

23

بالاتام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يە رگە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ ياسىتىپ بەرسىلە، مۇشۇ يە رگە يەنە يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ ھازىرلاپ بەرسىلە، — دېدى. 2 بالاق بالاتامنىڭ دېگىنىدەك قىلىپ بەردى؛ بالاق بىلەن بالاتام ئىككىسى ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق قىلىشقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندى. 3 بالاتام بالاققا: — سىلى ئۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرسىلا، مەن ئالدىغا بارىمەن، پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلىمدىكىن؟ ئۇ ماڭا نېمە دەپ كۆرسەتمە بەرسە، مەن ئۆزلىرىگە شۇنى دەپ بېرىمەن، — دېدى ۋە بىر د ۆڭگە چىقتى. 4 خۇدا بالاتام بىلەن كۆرۈشتى؛ بالاتام خۇداغا: — مەن يەتتە قۇربانگاھ ھازىرلاتتىم، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۇپىتىدە بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندۇم، — دېدى. 5 پەرۋەردىگار بالاتامنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سىلىپ: — بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن، — دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ باردى. مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۆنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 7 بالاتام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بالاق مېنى ئارام دېگەن يۇرتتىن، موئاب شاھى بالاق مېنى مەشرىق تاغلىرىدىن ئېلىپ كېلىپ، مۇنداق دېدى: — كەل، مېنىڭ ئۈچۈن ياقۇبنى قارغىغىن. كەل، ئىسرائىلنى راسا بىر سۆكۈپ ئەيىبلىگىن. 8 ئە گەر ئۇنى قارغىمىغان بىراۋنى مەن قانداق قارغاي؟ پەرۋەردىگار ئۇنى سۆكۈپ ئەيىبلىمىگەن بىراۋنى مەن قانداق سۆكۈپ ئەيىبلەي؟ 9 مەن قورام تاشلارنىڭ چوققىلىرىدا تۇرۇپ ئۇنى كۆرمە كتىمەن، د ۆڭلەردە تۇرۇپ ئۇنىڭغا نەزەر سالماقتىمەن؛ مانا، ئۇلار يە كەككە ياشايدىغان بىر قوۋم، ئۇلار باشقا قوۋملارنىڭ قاتارىدا ساناملايدۇ. 10 ياقۇبنىڭ توپىلىرىنى كىم ھېسابلاپ چىقالايدۇ؟ ھەتتا ئىسرائىلنىڭ تۆتىنچى بىرىنمۇ كىم ساناپ چىقالايدۇ؟ مېنىڭ جىنىم ھەققانىيلىنىڭ ئۆلۈمىدەك ئۆلسۇن، مېنىڭ ئاخىرىم ئۇنىڭكىدەك بولغاي! 11 بالاق بالاتامغا قاراپ: — سەن ماڭا نېمە قىلۋاتىسەن؟! مەن سېنى دۈشمەنلىرىمنى قارغاپ بېرىشكە چاقىرىتىقان تۇرسام، مانا سەن ئە كسىچە پۈتۈنلەي ئۇلارنا ئامەت تىلىدىڭ! — دېدى. 12 — پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىغا سالغىنىنى يەتكۈزۈشكە كۆڭۈل قويمىسام بولامتى؟ — دەپ جاۋاپ بەردى بالاتام. 13 بالاق بالاتامغا: — مېنىڭ بىلەن بىللە باشقا بىر يە رگە بارسىلا، ئۇلارنى شۇ يەردىن كۆرەلەيلا، بىراق ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمەس، ئۇلارنىڭ چېگىدىكى بىر قىسمىنىلا كۆرەلەيلا؛ سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى مەن ئۆچۈن قارغاپ بەرسىلە، — دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بالاق بالاتامنى «زوفىمنىڭ دالاسى»غا، پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا باشلاپ بېرىپ، شۇ يەردە يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۇپىتىدە بىردىن بۇقا، بىردىن قوشقار سۇندى. 15 بالاتام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەردە ئۆزلىرىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرسىلا، مەن ئاۋۇ ياققا بېرىپ كۆرۈشۈپ كېلەي، — دېدى. 16 پەرۋەردىگار بالاتام بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سىلىپ: — سەن بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. 17 بالاتام بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، مانا، ئۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. — پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟ — دەپ سوردى بالاق. 18 بالاتام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «ھەي بالاق، سەن قوپۇپ ئاڭلىغىن، ئاھ ، زىپپورنىڭ ئوغلى، ماڭا قۇلاق سالغىن. 19 تە گرى ئىنسان ئەمەستۇر، ئۇ يالغان ئېيتمايدۇ، ياكى ئادەم بالىسىمۇ ئەمەستۇر، ئۇ پۇشايمان قىلمايدۇ. ئۇ دېگىنىكەن، ئىشقا ئاشۇرمامۇ قالامدۇ؟ ئۇ سۆز قىلغانىكەن، ۋۇجۇدقا چىقارمامۇ قالامدۇ؟ 20 مانا، ماڭا «بەرىكەتلە» دەپ تاپشۇرۇلدى، ئۇ بەرىكەتلىگەنىكەن، بۇنى مەن ياندۇرالمايمەن. 21 ئۇ ياقۇبتا ھېچ گۇناھ كۆرمىگەن، ئىسرائىلدا ناھەقلىقنى ئۇچراتمىغان. خۇدايى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پادىشاھنىڭ ئەتىنەنە ئاۋازىنى ئۇنىڭ ئارىسىدىدۇر. 22 تە گرى ئۇنى مىسردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا كالىنىڭكىدەك كۈچ باردۇر. 23 چۈنكى ياقۇبلارغا ئەپسۇن كارغا كەلمەيدۇ، ئىسرائىللارغىمۇ پال كارغا كەلمەيدۇ. ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە، ياقۇب بىلەن ئىسرائىل توغرىسىدا: — «تە گرى نەقەدەر كارامەت ئىش قىلىپ بە رگەن-ھە!» دەپ جاكارلانماي قالمايدۇ! 24 مانا، بۇ قوۋم چىشى شىردەك قوپىدۇ، ئە رگەك شىردەك قەددىنى رۇسلايدۇ، ئۆزى ئۇۋلىغان ئۇۋنى يېمىگۈچە، ئۆلتۈ رگەنلەرنىڭ قېنىنى ئىچمىگۈچە، ھە رگىز يانمايدۇ!». 25 بالاق بالاتامغا: — بولدى، سىلى ئۇلارنى ئازراقمۇ قارغىمىسىلا، ئۇلارغا ئامەتمۇ تىلىمىسىلا! — دېدى. 26 بالاتام بالاققا جاۋاب قىلىپ: — مەن سىلگە: — «پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىسام بولمايدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ — دېدى. 27 بالاق بالاتامغا: — كەلسىلە، مەن سىلنى باشقا بىر يە رگە ئاپىراي، خۇدانىڭ نەزىرىدە سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى قارغاشلىرى مۇۋاپىق تېپىلارمىكىن؟ — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن بالاق بالاتامنى باشلاپ، چۆل-بایاۋانغا قارايدىغان پېئور تېغىنىڭ چوققىسىغا كەلدى. 29 بالاتام بالاققا: — سىلى بۇ يەردە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ بەرسىلە، يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ تەييارلاپ بەرسىلە، — دېدى. 30 بالاق بالاتامنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ھەربىر قۇربانگاھقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوچقار سۇندى.

24

بالاتام پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بەختىن-بەرىكەت ئاتا قىلىشنى مۇۋاپىق كۆ رگەنلىكىنى كۆرۈپ ئېتىپ، ئالدىنقى [ئىككى] قېتىمقىدىكىدەك سېھىر ئىشلىتىشكە بارمىدى، بەلكى يۈزىنى چۆل-بایاۋان تەرەپكە قاراتتى. 2 بالاتام بېشىنى كۆتۈرۈپ ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە يېنچە چېدىرلاردا ئولتۇراقلاشقانلىقىنى كۆردى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىغا كالام سۆزىنى ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «بېئورنىڭ ئوغلى بالاتام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزى ئېچىلىغان ئادەمنىڭ ئېيتىدىغان كالام سۆزى، 4 يەنى تە گرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلىپ دۇم يېقىلغان كىشى يەتكۈزگەن كالام سۆزى: — 5 ئاھ ياقۇب، چېدىرلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئۇرالغۇلىرىڭ نەقەدەر

گۈزەل، ئاھ ئىسرائىل! 6 گويا كېكەيگەن دەريا ۋادىلىرىدەك، خۇددى دەريا بويىدىكى باغلاردەك، گويا پەرۋەردىگار تىكىپ تۆسىتۇ رگەن تۈد دەرەخلىرىدەك، دەريا بويىدىكى كېدىر دەرەخلىرىدەك؛ 7 سۈلار تۈنۈك سوغلىرىدىن تېمىپ چىقىدۇ، ئەۋلادلىرى سۈيى مول جايلاردا بولىدۇ، پادىشاھى ئاگاگدىن ئېشىپ كېتىدۇ، تۈنۈك پادىشاھلىقى تۈرستۈن قىلىنىپ گۈللىنىدۇ. 8 تەڭرى ئۇنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا بۇقىنىڭ كۈچى باردۇر، دۈشمەن ئەللەرنى ئۆيەپ كېتىدۇ، ئۇستىخانلىرىنى ئېزىپ تاشلايدۇ، ئوقيا ئېتىپ ئۇلارنى تېشىپ تاشلايدۇ. 9 ئۇ ياغرىلاپ ياتسا، ئە رىكەك شىردەك، ياتسا ھەم چىشى شىردەك، كىم ئۇنى قوزغىتىشقا پېتىنار؟ كىم ساگا بەختىدىن تىلىمە، بەختىدىن بەركەت تاپىدۇ. كىم سېنى قارغىسا، قارغىشقا كېتىدۇ». 10 بالاق بالائامغا ئاچچىقلىنىپ، قولىنى قولىغا ئۇرۇپ كەتتى؛ بالاق بالائامغا: — مەن سىلنى دۈشمىنىمنى قارغاپ بېرىشكە قىچقىرتقانىدىم ۋە مانا، سىلى ئۈچ قېتىم پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىلا! 11 ئەمدى تېزدىن يۇرتلىرىغا قېچىپ كەتسىلە، مەن ئەسلىدە سىلىنىڭ ئىززەت-ھۆرمەتلىرىنى كاتتا قىلاي دېگەنىدىم، مانا پەرۋەردىگار سىلنى بۇ كاتتا ئىززەت-ھۆرمەتتىكە نائىل بولۇشتىن توسۇپ قويدى، — دېدى. 12 بالائام بالاققا: — مەن ئەسلىدە ئۆزلىرىنىڭ ئەلچىلىرىگە: 13 «بالاق ماگا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ۆيىنى بەرسىمۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيىرۇئىنىدىن ھالقىپ، ئۆز مەيلىمچە ياخشى-يامان ئىش قىلالمايمەن؛ پەرۋەردىگار ماگا نېمە دېسە، مەن شۇنى دەيمەن» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ 14 ئەمدى مەن ئۆز خەلقىمگە قايتىمەن؛ كەلىسىلە، مەن ئۆزلىرىگە بۇ خەلقىنىڭ كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا سىلىنىڭ خەلقلىرىگە قانداق مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرەي، — دېدى. 15 ئۇ كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزلىرى ئېچىلمىغان كىشى ئېيتقان كالام سۆزى، 16 تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىدىن ئالىينىڭ ۋەھيلىرىنى بىلگۈچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلغان دۇم يېقىلىغان كىشى يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى: — 17 مەن ئۇنى كۆرىمەن، لېكىن ھازىر ئەمەس، مەن ئۇنىڭغا قارايمەن، لېكىن يېقىن يەردىن ئەمەس؛ ياقۇپتىن چىقار بۇ يۇلتۇز، كۆتۈرۈلۈپ ئىسرائىلدىن بىر شاھانە ھاسا؛ چېقىۋېتەر تۇ موئابنىڭ چېكىسىنى، بارلىق شېتىلەرنىڭ بېشىنى يانچىيدۇ. 18 ئېدوم ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ، يەنە تېنى دۈشمىنى سېئىرلار ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ؛ ئىسرائىل بولسا باتۇرلۇق قىلىدۇ. 19 ياقۇپتىن چىققان بىرى سەلتەنەت سۈرىدۇ، شەھەردە قالغان ھەممەيلەننى يوقىتىدۇ». 20 ئاندىن بالائام ئامالەكنى كۆرۈپ، مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «ئامالەك ئىدى ئەسلى ئەللەر ئارىسىدا باش، ئەمدى ھالاكەتنۇر تەقدىر-قىسمىتى». 21 ئاندىن بالائام كېنىيلەرنى كۆرۈپ مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «سېنىڭ ماكانىڭ مۇستەھكەم بولۇپ، چاڭگاگ قورام تاش ئېچىدە بولسىمۇ، 22 لېكىن سىلەر كېنىيلەر ھالاك قىلىنىپ تۈرسىلەر؛ تاكى ئاشۇر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ كەتكۈچە». 23 بالائام يەنە كالام سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: — «ئاھ ، تەڭرى بۇ ئىشلارنى قىلغان چېغىدا، كىم تىرىك قېلىشقا قادىر بولار؟ 24 كىتتىم تەرەپلىرىدىن كېمىلەر كېلىپ، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئاشۇرغا، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئېبە رگە، لېكىن [كىتتىمدىن كەلگۈچى] ئۆزىمۇ ھالاكەتكە يۇزلىنىدۇ. 25 شۇنىڭ بىلەن بالائام ئورنىدىن قوپۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتتى؛ بالاقمۇ ئۆز يولىغا ماكېتى.

25

ئىسرائىللار شىتتىمدا ئۆرغان مەرگىلدە، خەلق موئاب قىزلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىشقا بېرىلىپ كەتتى. 2 ئۇ قىزلار ئىسرائىللارنى ئۆز ئىلاھلىرىغا ئاتالغان قۇربانلىقلارغا قاتناشتىشقا چاقىردى؛ [ئىسرائىللارمۇ] قۇربانلىقلاردىن يەيدىغان، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا بىرلىكتە چوقۇنىدىغان بولدى. 3 ئىسرائىللار باتال-پېئور بىلەن ئەنە شۇ تەرىقىدە باغلىنىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالدى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئىسرائىللارغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، خەلقنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى مېنىڭ ئالدىمدا ئاپتاپتا ئېسىپ قويغىن، — دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىلنىڭ سورا-چىلىرىغا: — سىلەر بىرىپ ھەربىرىگلار تۇز ئۈگلارنىڭ باتال-پېئور بىلەن باغلىنىپ كەتكەن ئادەملىرىنى تۇتلۇرۇۋېتىڭلار، — دېدى. 6 ۋە مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا يىغا-زار قىلىپ تۇرۇۋاتقاندا، مانا ئىسرائىللاردىن بىرەيلەن كېلىپ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا مىدىيانىي بىر قىزنى ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماكېدى. 7 كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس بۇنى كۆرۈپ، جامائەت ئېچىدن قوپتى-دە، قولىغا نەيزە ئېلىپ، 8 ھېلىقى ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئارقىسىدىن چېدىرنىڭ ئېچىكىرىگە كىرىپ، قىز بىلەن ئىككىسىنىڭ قارنىغا نەيزە تىقىۋەتتى. ئىسرائىللار ئارىسىدا تارقالغان ۋابا ئەنە شۇ چاغدىلا توختىدى. 9 شۇ چاغدا ۋابا تېگىپ ئۆلگەنلەر جەمئىي يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەمگە يەتكەنىدى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 11 — «كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس مېنى دەپ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەستىمنى ئۆز ھەستى بىلىپ، مېنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان غەزىپىمنى ياندۇردى. شۇڭا گەرچە مەن ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەستىمدىن غەزەپلەنگەن بولسامۇ، ئىسرائىللارنى يوقىتىۋەتمىدىم. 12 شۇڭا سەن: — «مانا، مەن ئۆزىڭغا ئۆز ئامان-خاتىرجەملىك ئەھدەمنى تەقدىم قىلىمەن! 13 بۇ [ئەھدە] ئۆزىڭغا ۋە ئۆزىڭ ئەۋلادلىرىغا تەۋە بولىدىغان مەڭگۈلۈك كاھىنلىق ئەھدىسى بولىدۇ، چۈنكى ئۆز ئۆز خۇداسىنى دەپ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلىپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى» — دەپ جاكارلىغىن». 14 ئۆلتۈرۈلگەن يەنە ھېلىقى مىدىيانلىق قىز بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈلگەن ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئىسمى زىمرى بولۇپ، سالۇنىڭ ئوغلى، شىمېئون قەبىلىسىدىكى بىر جەمەتنىڭ ئەمىرى ئىدى. 15 ئۆلتۈرۈلگەن مىدىيانلىق قىزنىڭ ئىسمى كوزبى بولۇپ، زۇرنىڭ قىزى ئىدى؛ زۇر بولسا مىدىيانلىق بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى ئىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا: — 17 سەن مىدىيانىيلارغا ئازار بەرمەي زەربە بەرگىن؛ 18 چۈنكى ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلە رگە ئازار بەرمەگىن؛ پېئوردىكى ئىشتا، شۇندىقلا ئۇلارنىڭ سىڭلىسى بولغان مىدىيانلىق بىر ئەمىرىنىڭ قىزى كوزبىنىڭ ئىشىدىمۇ ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلەرنى ئازدۇرغان، — دېدى. كوزبى ۋابا تارقالغان كۈندە پېئوردىكى ئىش سەۋەبىدىن ئۆلتۈرۈلدى.

26

ۋابادىن كېيىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا سۆز قىلىپ: — 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىللارنىڭ جامائىتى ئېچىدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ئاتا جەمەتى بويىچە ھېسابلاپ سانىغىن ئۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار موئاب تۈزلە ئۈگلىكلىرىدە، يەنى يېرىخونىڭ يېنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا ئىسرائىللار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارغا: 4 «پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا ۋە مىسىردىن چىققان ئىسرائىللارغا ئېيتقىنى بويىچە، سىلەردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى [تىزىملىنىپ] سانىغىن ئۆتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ ئۇقتۇردى. [تىزىملىتىلغان سانلار مۇنداق بولدى]: — 5 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ئىدى. رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ھانۇقنىڭ نەسىلدىن بولغان ھانۇق جەمەتى، پاللۇنىڭ نەسىلدىن بولغان پاللۇ جەمەتى، 6 ھەزرون نەسىلدىن بولغان ھەزرون جەمەتى، كارمى نەسىلدىن بولغان كارمى جەمەتى. 7 بۇلار رۇبەننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلاردىن سانىغىن ئۆتكۈزۈلگىنى جەمئىي قىرىق ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولدى. 8 پاللۇنىڭ ئوغلى ئىلىئاب، 9 ئىلىئابنىڭ ئوغۇللىرى نەمۇئەل، داتان، ئابىرام ئىدى. داتان بىلەن ئابىرام ئەسلىدە جامائەت ئېچىدىن چاقىرىلغان مۇتەۋەرلەر بولسىمۇ، كوراھ گۇرۇھىدىكىلەر پەرۋەردىگار بىلەن تاكاللاشقاندا، ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تاكاللاشقاندى. 10 يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى كوراھ بىلەن بىرگە يۇتۇپ كەتكەن؛ شۇ چاغدا كوراھ گۇرۇھىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆلگەن؛ باشقىلارغا ئىبرەت بولسۇن دەپ، ئوت ئۇنىڭ ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنى يۇتۇپ كەتكەن. 11 لېكىن كوراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆلۈپ كەتمىگەن. 12 شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، نەمۇئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان نەمۇئەل جەمەتى، يامىن نەسىلدىن بولغان يامىن جەمەتى، ياقىن نەسىلدىن بولغان ياقىن جەمەتى، 13 زەراھ نەسىلدىن بولغان زەراھ جەمەتى، ساۋۇل نەسىلدىن بولغان ساۋۇل جەمەتى. 14 بۇلار شىمېئوننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز ئادەم چىقتى. 15 گاد قەبىلىسىدىن، جەمەت بويىچە، زەفون نەسىلدىن بولغان زەفون جەمەتى، ھاگگى نەسىلدىن بولغان ھاگگى جەمەتى، شۇنى نەسىلدىن بولغان شۇنى جەمەتى، 16 ئوزنى نەسىلدىن بولغان ئوزنى جەمەتى، ئېرى نەسىلدىن بولغان ئېرى جەمەتى، 17 ئارود نەسىلدىن بولغان ئارود جەمەتى، ئارئەلى نەسىلدىن بولغان ئارئەلى جەمەتى. 18 بۇلار گاد ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە سانىغىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 19 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئېر بىلەن ئونان ئىدى؛ بۇ ئىككىسى قانائان زېمىنىدا ئۆلۈپ

كەتكەن. 20 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى يېنچە، شىلاھنىڭ نەسىلدىن بولغان شىلاھ جەمەتى؛ پەرەزنىڭ نەسىلدىن بولغان پەرەز جەمەتى؛ زەراھنىڭ نەسىلدىن بولغان زەراھ جەمەتى. 21 پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرى ھەزرونىڭ نەسىلدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ ھامۇلنىڭ نەسىلدىن بولغان ھامۇل جەمەتى. 22 بۇلار يەھۇدانىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي يەتمىش ئالتە مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 23 ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت يېنچە، تولانىڭ نەسىلدىن بولغان تولا جەمەتى؛ پۇئاھنىڭ نەسىلدىن بولغان پۇئاھ جەمەتى؛ 24 ياشۇبنىڭ نەسىلدىن بولغان ياشۇب جەمەتى؛ شىمروننىڭ نەسىلدىن بولغان شىمرون جەمەتى. 25 بۇلار ئىسساكارنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتمىش توت مىڭ ئۈچ يۈز ئادەم چىقتى. 26 زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى يېنچە، سەرەدنىڭ نەسىلدىن بولغان سەرەد جەمەتى؛ ئېلون نەسىلدىن بولغان ئېلون جەمەتى؛ جاھلىيەلنىڭ نەسىلدىن بولغان جاھلىيەل جەمەتى. 27 بۇلار زەبۇلۇننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتمىش مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 28 يۇسۇپنىڭ ئوغۇللىرى: — جەمەت يېنچە، ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىم ئىدى. 29 ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرى: — ماكىرنىڭ نەسىلدىن بولغان ماكىر جەمەتى ‹ماكىردىن گىلېئاد تۇرەلگەن›، گىلېئادنىڭ نەسىلدىن بولغان گىلېئاد جەمەتى ئىدى. 30 تۇۋەندىكىلەر گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى: — يەئەزەرنىڭ نەسىلدىن بولغان يەئەزەر جەمەتى؛ ھەلەكنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەلەك جەمەتى؛ 31 ئاسرىيەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاسرىيەل جەمەتى؛ شەكەمنىڭ نەسىلدىن بولغان شەكەم جەمەتى؛ 32 شەمىدانىڭ نەسىلدىن بولغان شەمىدا جەمەتى؛ ھەفەرنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەفەر جەمەتى. 33 ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھاد ئوغۇل پەرزەنت كۆرمەي قىز پەرزەنت كۆرگەن؛ زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، تىرزاھ ئىدى. 34 بۇلار ماناسسەھنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئەللىك ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئادەم چىقتى. 35 تۇۋەندىكىلەر ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى يېنچە: — شۇتىلاھنىڭ نەسىلدىن بولغان شۇتىلاھ جەمەتى؛ بەكەرنىڭ نەسىلدىن بولغان بەكەر جەمەتى؛ تاھاننىڭ نەسىلدىن بولغان تاھان جەمەتى. 36 شۇتىلاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئېرانىڭ نەسىلدىن بولغان ئېران جەمەتى. 37 مانا بۇلار ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ھەرقايسى جەمەتلەر يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. جەمەتلىرى يېنچە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 38 بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى يېنچە، بېلانىڭ نەسىلدىن بولغان بېلا جەمەتى؛ ئاشبەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاشبەل جەمەتى؛ ئاھرامنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاھرام جەمەتى؛ 39 شەفۇفامنىڭ نەسىلدىن بولغان شۇفام جەمەتى؛ ھۇفامنىڭ نەسىلدىن بولغان ھۇفام جەمەتى. 40 ئارد بىلەن نائامان بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئاردنىڭ نەسىلدىن بولغان ئارد جەمەتى؛ نائامانىڭ نەسىلدىن بولغان نائامان جەمەتى. 41 بۇلار بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 42 تۇۋەندىكىلەر دانىنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت يېنچە، شۇھامنىڭ نەسىلدىن بولغان شۇھام جەمەتى؛ جەمەت يېنچە بۇلار دانىنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 43 شۇھامنىڭ ھەممە جەمەتى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتمىش توت مىڭ توت يۈز ئادەم چىقتى. 44 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت يېنچە، يىمناھنىڭ نەسىلدىن بولغان يىمناھ جەمەتى؛ يېشۋىنىڭ نەسىلدىن بولغان يېشۋى جەمەتى؛ يېرياھنىڭ نەسىلدىن بولغان يېرياھ جەمەتى. 45 يېرياھنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت يېنچە، ھەبەرنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەبەر جەمەتى؛ مالكىئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان مالكىئەل جەمەتى. 46 ئاشىرنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى سېراھ ئىدى. 47 بۇلار ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ توت يۈز ئادەم چىقتى. 48 نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت يېنچە، ياھزىئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ياھزىئەل جەمەتى؛ گۇننىڭ نەسىلدىن بولغان گۇنى جەمەتى؛ 49 يەزەرنىڭ نەسىلدىن بولغان يەزەر جەمەتى؛ شىللەمنىڭ نەسىلدىن بولغان شىللەم جەمەتى. 50 بۇلار نافتالىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمەت يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش مىڭ توت يۈز ئادەم چىقتى. 51 يۇقىرىقىلار ئىسرائىللاردىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز بىر مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئادەم چىقتى. 52 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 53 زېمىن مۇشۇلارغا رويخەتكە ئېلىنغان سان يېنچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىنسۇن. 54 مىراسنى ئادەم سانى كۆپ قەبىلىلەر ئۈچۈن كۆپرەك، ئادەم سانى ئاز قەبىلىلەر ئۈچۈن ئازراق بۆل؛ مىراس رويخەتنىڭ ئوتكۈزۈلگەن ئادەم سانىغا قاراپ ھەربىر ئادەمگە بۇلۇپ بېرىلسۇن. 55 ھالبۇكى، زېمىن چەك تاشلىنىش يولى بىلەن بۇلۇنسۇن؛ ئۇلار مىراسقا ئېرىشىدىغان ئاتا جەمەت-قەبىلىسىنىڭ نامى يېنچە ۋارىسلىق قىلسۇن. 56 مىراس ئۇلارغا چەك تاشلاش يولى بىلەن ئادەم سانىنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھەربىر [ئائىلە-جەمەتكە] بۇلۇپ بېرىلسۇن. 57 تۇۋەندىكىلەر ئاتا جەمەت يېنچە ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن لاۋىيلار: — گەرشوننىڭ نەسىلدىن بولغان گەرشون جەمەتى؛ كوھاتنىڭ نەسىلدىن بولغان كوھات جەمەتى؛ مەرارىنىڭ نەسىلدىن بولغان مەرارى جەمەتى. 58 بۇلار لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرى: — لىبنى جەمەتى، ھىبرون جەمەتى، ماھلى جەمەتى، مۇشى جەمەتى، كوراھ جەمەتى. كوھاتنىڭ ئامرام تۇرەلگەن. 59 ئامرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى يوكەبەد بولۇپ، لاۋىينىڭ مىسردا تۇغۇلغان قىزى ئىدى؛ ئۇ ئامرامغا ھارۇن، مۇسا ۋە ئۇلارنىڭ ئاچىسى مەريەمنى تۇغۇپ بەرگەن. 60 ھارۇندىن ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار تۇرەلگەن. 61 لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا غەيرىي بىر ئوتنى سۇنغانىدا ئۇلۇپ كەتكەن. 62 لاۋىيلار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان بارلىق ئەركەكلەر ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندە جەمئىي يىگىرمە ئۈچ مىڭ ئادەم چىقتى. ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە ساناقتىن ئوتكۈزۈلمىگەن، چۈنكى ئۇلارغا ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراس [زېمىن] بۇلۇپ بېرىلمىگەن. 63 يۇقىردا ئېيتىلغان ئادەملەر موئاب ئۆزلىك كۆلكىلىرىدە، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدىكى ئىئوردان دەرياسى بويىدا مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار تەرىپىدىن ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر. 64 بىراق بۇ ئادەملەر ئىچىدە مۇسا بىلەن كاھىن ھارۇن ئىلگىرى سىناي چۆلىدە ساناقتىن ئوتكۈز ژگەنده ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەن بىرمۇ ئادەم يوق ئىدى. 65 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار توغرىسىدا: «ئۇلار چۆلدە ئۆلەي قالمايدۇ» دەپ ئېيتقانىدى. شۇڭا، يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئادىن باشقا بىرمۇ قالمىغان.

27

يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ نەسىلدىن بولغان جەمەتلەر ئىچىدە ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ قىزلىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، ۋە تىرزاھ ئىدى. 2 ئۇلار جاماەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ۋە ئەمىرلەر بىلەن پۈتۈكۈل جاماەتنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: 3 — بىزنىڭ ئاتىمىز چۆلدە ئۆلۈپ كەتكەن؛ ئۇ ئۆزىدە پەرۋەردىگارغا ھۆجۇم قىلغىلى يىغىلغانلاردىن ئەمەس، يەنى كوراھ گۇرۇھىدىكىلەردىن ئەمەس؛ ئۇ بەلكى ئۆز گۇناھى ئىچىدە ئۆلگەن، ۋە ئۆزىنىڭ ئوغۇل پەرزەنتى يوق ئىدى. 4 نېمە ئۈچۈن ئاتىمىزنىڭ ئوغلى يوقلۇقى سەۋەبلىك ئۆزىنىڭ نامى ئۆزىنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرۈۋېتىلىدۇ؟ ئۆزلىرىنىڭ بەرگەن ئاتىمىزنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مىراس بۇلۇپ بېرىشلىرىنى ئوتۇنىمىز، — دېدى. 5 مۇسا ئۇلارنىڭ بۇ ئىشىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 7 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئېيتقىنى دۇرۇس، سەن چوقۇم ئۇلارغا ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مىراس بەرە؛ ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ مىراسىنى ئۇلارغا ئوتكۈزۈپ بەرگىن. 8 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «بىر ئادەم ئۇلۇپ كەتكەن چاغدا ئۇنىڭ ئوغلى بولمىسا، ئۇنداقتا سىلەر ئۇنىڭ مىراسىنى قىزىغا ئوتكۈزۈپ بېرىڭلار. 9 قىزى بولمىسا، مىراسىنى قېرىنداشلىرىغا بېرىڭلار. 10 قېرىنداشلىرى بولمىسا، مىراسىنى ئاتا جەمەت تاغىلىرىغا بېرىڭلار. 11 ئەگەر ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى بولمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن بىر تۇغقىنىغا بېرىڭلار؛ ئۇ ئادەم ئۇنىڭ مىراسىغا ئىگە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا يۈرۈغاندەك، ئىسرائىللارغا چۈشۈرۈلگەن ھۆكۈم، قانۇن-بەلگىلىمە بولۇپ قالسۇن». 12 پەرۋەردىگار مۇساغا:— سەن ماۋۇ ئابارىم تېغىغا چىقىپ، مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قاراپ باق. 13 كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن سەۋۋۇ ئاكاڭ ھارۇنغا ئوخشاش ئۆز خەلقىرىڭگە قوشۇلىسەن. 14 چۈنكى زىن چۆلدە، جاماەت جېدەل چىقىرغان چاغدا، ئىككىڭلار مېنىڭ يۈرۈقىمغا ئاسىيلىق قىلىپ، سۈنىڭ ئىشىدا ‹زىن چۆلدە، قادەشتىكى «مەرىباھ سۈلىرى» دېگەن جايدا› مېنى جاماەتنىڭ ئالدىدا مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار، — دېدى. 15 مۇسا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلىپ: 16 — ئى پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت

ئىگلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، ئۆز جامائىتىنىڭ پادىچىسىز پادىسىدەك بولۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن جامائەتنى ئىدارە قىلدىغان، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ چىقالايدىغان، ئۇلارنى باشلاپ ماڭالايدىغان بىر ئادەمنى تىكلەپ بېرىشىڭنى تىلەيمەن، — دېدى. **18** سەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانى تاللىغىن، — دېدى پەرۋەردىگار مۇساغا، — ئۇنىڭدا روھىم بار، سەن قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قوي، **19** ئۇنى كاھىن ئەلئازار ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ۋەزىپىگە قوي. **20** سەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنىڭ گېپىگە كىرىشى ئۈچۈن ئۇنۋىڭنىڭ ئىززەت-شۆھرىتىڭدىن بىر قىسمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن. **21** ئۇ كاھىن ئەلئازارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، [ئەلئازار] ئۇرىمنىڭ ھۆكۈمىنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇنىڭ ئۈچۈن يول سورىسۇن؛ ئىسرائىل خەلقى، يەنى پۈتكۈل جامائەت ئۇنىڭ ۋېرىۋۇق بىلەن چىقىدۇ، ئۇنىڭ ۋېرىۋۇق بىلەن كىرىشى كېرەك. **22** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋۇق ۋەيچە ئىش كۆرۈپ، يەشۇئانى باشلاپ كېلىپ، كاھىن ئەلئازارنىڭ ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى؛ **23** [ئەلئازار] قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋېرىۋغىنىدەك ۋەزىپىگە قويدى.

28

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا ۋېرىۋۇپ: — «ماڭا سۇنۇلغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى، يەنى ماڭا ئوزۇق بولدىغان، خۇشبۇي كەلتۈردىغان ئوتتا سۇنۇلدىغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى بولسا، سىلەر ھەربىرىڭ بېكىتىلگەن قەرەلدە سۇنۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» — دېگىن. **3** سەن ئۇلارغا يەنە: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقىڭلار مۇنداق بولىدۇ: — ھەر كۈنى بېچىرىم بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدن ئىككىنى دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىڭلار. **4** ئەتىگىنى بىرنى، گۈزگۈمدا بىرنى سۇنۇڭلار؛ **5** يەنە تۆتتىن بىر ھىندىن سوقۇچ چىقىرىلغان زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. **6** سىناي تېغىدا بەلگىلەنگەن، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۇنۇلدىغان دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق مانا شۇدۇر. **7** ھەربىر قوزا ئۈچۈن ئۇنىڭغا قوشۇلدىغان شاراب ھەدىيەسى تۆتتىن بىر ھىن شاراب بولىدۇ؛ ئېچىتما ئىچىملىك بولغان شاراب ھەدىيەسى مۇقەددەس جايدا پەرۋەردىگارغا سۇنۇپ تۆكۈلىدۇ. **8** سەن ئىككىنچى بىر قوزىنى گۈزگۈمدا سۇنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنكىدەك ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۇنغىن؛ ئۇ خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **9** — شابات كۈنى بېچىرىم بىر ياشلىق ئىككى ئە ركەك قوزا سۇنۇلسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇنۇلسۇن؛ **10** بۇ ھەربىر شابات كۈنىدە سۇنۇلدىغان شابات كۈنىدىكى قۇربانلىقتۇر، ئۇنىڭ بىلەن دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان شاراب ھەدىيەسى بىلە سۇنۇلسۇن. **11** — ھەر ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار، يەنى ئىككى ياش تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بېچىرىم يەتتە ئە ركەك قوزىنى سۇنۇڭلار. **12** ھەر تورپاق بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئوندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوچى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، قوشقارغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئوندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، **13** ھەربىر قوزا بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئوندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئوتتا سۇنۇلدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان بىر كويدۇرمە قۇربانلىقتۇر. **14** ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بولسا: — ھەربىر تورپاق بېشىغا شاراپتىن يېرىم ھىن، قوشقار بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى، ھەربىر قوزا بېشىغا ھىننىڭ تۆتتىن بىرى سۇنۇلسۇن. بۇ ھەر ئايدا سۇنۇلدىغان ئايلىق كويدۇرمە قۇربانلىق بولۇپ، يىلنىڭ ھەر ئېيىدا شۇنداق قىلىنسۇن. **15** بۇلارنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان گۇناھ قۇربانلىق سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە شاراب ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن. **16** بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «تۆتۈپ كېتىش» [قۇزىسى سۇنۇلسۇن]. **17** شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى ھېيت باشلىنىدۇ؛ يەتتە كۈن پېتىر نان يېيىلسۇن. **18** بىرىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتۈكۈزۈلسۇن، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىلار كېرەك، **19** شۇ كۈنى ئوتتا سۇنۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش تورپاقتىن ئىككىنى، بىر قوچقار ۋە يەتتە بىر ياشلىق ئە ركەك قوزا سۇنۇڭلار، ئۇلار ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۈرۈنۈشسۇن، **20** شۇلارغا قوشۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **21** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن، **22** شۇنىڭدەك [گۇناھىكلار] ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەتىگەنلىك كويدۇرمە قۇربانلىق، يەنى دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىقتىن ئايرىم سۇنۇڭلار. **24** سىلەر بۇ تەرىقىدە ئۈدا يەتتە كۈن پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئاشۇنداق ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان شاراب ھەدىيەسىنىڭ سىرتىدا سۇنۇلىدۇ. **25** يەتتىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۈتۈكۈزۈگلار، شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ. **26** «دەسلەپكى ئورما» كۈنى، يەنى «ھەپتىلەر ھېيتى» گلاردا سىلەر يېڭى ئاشلىق ھەدىيەنى پەرۋەردىگارغا سۇنغان چاغدا مۇقەددەس يىغىلىش ئۈتۈكۈزۈگلار؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. **27** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش تورپاقتىن ئىككىنى، قوچقاردىن بىرنى، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن يەتتىنى سۇنۇڭلار. **28** شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **29** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن، **30** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھىكلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە [گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە] بىر تېكە سۇنۇلسۇن. **31** شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىگە قوشۇپ ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۈرۈنۈشسۇن›، شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن.

29

يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۈتۈكۈزۈگلار؛ [ئۇ كۈنى] ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىلار كېرەك. بۇ سىلەر ئۈچۈن كانايلار چېلىنىدىغان كۈنى بولىدۇ. **2** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، يەتتە بىر ياشلىق بېچىرىم ئە ركەك قوزىنى سۇنۇڭلار. **3** شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **4** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن، **5** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھىكلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. **6** شۇلارنى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىكى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى، دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارغا قوشۇلدىغان شاراب ھەدىيەلىرىنىڭ سىرتىدا سۇنۇڭلار؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەربىرى بەلگىلىمە بويىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ سۇنۇلسۇن. **7** يەتتىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۈتۈكۈزۈگلار؛ نەپىسكىلارنى تارتىپ ئۆزۈگلارنى تۇۋەن تۇتۇڭلار. ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ. **8** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئە ركەك قوزىدىن يەتتىنى سۇنۇڭلار ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۈرۈنۈشسۇن›. **9** شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **10** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، **11** شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۈنىدىكى گۇناھ قۇربانلىقى، دائىمى كويدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىلە سۇنۇلسۇن. **12** يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۈتۈكۈزۈگلار؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يەتتە كۈن ھېيت قىلىڭلار، **13** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇلدىغان كويدۇرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش تورپاقتىن ئون ئوچىنى، ئىككى

قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن›. 14 شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ئون ئۈچ تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، ئىككى قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 15 ئون تۆت قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، 16 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلە سۈنۈلسۇن. 17 ئىككىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئون ئىككىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› 18 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەڭك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە ۋىچچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار. 19 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىلە سۈنۈلسۇن. 20 ئۈچىنچى كۈنى بىر ياش تورپاقتىن ئون بىرنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› 21 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەڭك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە ۋىچچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 22 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلە سۈنۈلسۇن. 23 تۆتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئونى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› 24 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەڭك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە ۋىچچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 25 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلە سۈنۈلسۇن. 26 بەشىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن توققۇزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› 27 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەڭك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە ۋىچچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 28 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلە سۈنۈلسۇن. 29 ئالتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن سەككىزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› 30 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەڭك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە ۋىچچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 31 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلە سۈنۈلسۇن. 32 يەتتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن يەتتىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈڭلار ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› 33 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئە رەڭك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە ۋىچچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 34 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلە سۈنۈلسۇن. 35 سەككىزىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈڭلار، ئۇ كۈنۈى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 36 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇيى كەلتۈرسۈن دەپ ئوتتا سۈنۈلدىغان كويىدۇرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تورپاق، بىر قوچقار ۋە بىر ياشلىق ئە رەڭك قوزىدىن ئون تۆتنى ‹شۇلار ھەممىسى بىچىرىم بولسۇن› 37 ھەمدە تورپاق، قوچقار ۋە ئە رەڭك قوزلارنىڭ سانىغا قاراپ، بەلگىلىمە ۋىچچە قوشۇمچە سۈنۈلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈڭلار، 38 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدىمۇ بىر تېكە سۈنۈڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كويىدۇرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلە سۈنۈلسۇن. 39 بەلگىلەنگەن ھېيتلىرىڭلاردا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئەنە شۇلاردۇر؛ سىلەرنىڭ قەسەمگە باغلىق يا كى ئىختىيارەن سۈندىغانلىرىڭلار، كويىدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭلار، شاراب ھەدىيەلىرىڭلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدىدۇر. 40 شۇنداق قىلىپ، مۇسا بەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە ۋېرۋغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قالدۇرماي ئىسرائىللارغا ئۇقتۇردى.

30

مۇسا ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرۋغانلىرى مۇنداق: — 2 ئە گەر بىراۋ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچكەن بولسا يا كى ئۆز ئۆزىنى چە كلىمە ئېچى بولۇپ قەسەم ئىچكەن بولسا، ھۆزىدىن قايتىشقا بولمايدۇ، ھامان ئاغزىدىن چىققان ھەممە گەپ ۋىچچە ئىش ئۆتۈشى كېرەك. 3 قىز بالا ياش بولۇپ، تېخى ئاتىسىنىڭ ۋېيىدىكى چاغدا، ئۆز-ئۆزىنى چە كلەش توغرۇلۇق پەرۋەردىگارغا قەسەم بە رگەن بولسا، 4 ئە مما ئاتىسى قىزنىڭ قەسىمنى يا كى ئۆز-ئۆزىنى چە كلەش توغرىسىدا بە رگەن ۋەدىسىنى ئاڭلىغان ۋە قىزنىڭ ئالدىدا ئۆندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قەسەملىرى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چە كلەش توغرىسىدا قىلغان ھەممە ۋەدىسى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 5 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئاڭلىغان چاغدا ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كى ئۆز-ئۆزىنى چە كلەش توغرىسىدا قىلغان ۋەدىلىردىن ھېچبىرى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئاتىسى ئۇنى توسقان بولغاچقا، پەرۋەردىگارمۇ ئۇنى كەچۈردىدۇ. 6 — ئە گەر ئۇ قەسەم قىلغان يا كى ئۆز-ئۆزىنى چە كلەشكە ئاغزىدا تەتىنە كلىك بىلەن ۋەدە قىلغان ھالەتتە ئە رگە تەگكەن بولسا، 7 ئېرى شۇنى ئاڭلىغان بولسا، لېكىن ئاڭلىغان كۈنى ئۇندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى يا كى ئۆز-ئۆزىنى چە كلەشكە قىلغان گەپلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 8 ئە گەر ئېرى ئاڭلىغان كۈنى ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسىمنى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چە كلەش توغرۇلۇق ئاغزىدىن چىقارغان تەتىنە گەپلىرىنى بىكار قىلسا، ئۇنداقتا ئۇلار ئىناۋەتسىز بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈردىدۇ. 9 لېكىن تۇل خوتۇن يا كى ئېرىدىن ئاجرىشىپ كەتكەن خوتۇنلار قىلغان قەسەم، يەنى ئۇنىڭ ئۆزىنى چە كلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى بولسا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 10 ئە گەر ئۇ ئېرىنىڭ ۋېيىدە قەسەم قىلغان يا كى ئۆز-ئۆزىنى چە كلەش توغرۇلۇق قەسەم-ۋەدە ئىچكەن، 11 ئېرى ئاڭلاپ ئۇنۇڭغا ئۇنۇق شۇك تۇرۇۋېلىپ توسمىغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قىلغان قەسەملىرى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چە كلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 12 لېكىن ئۇنىڭ ئېرى ئاڭلاپ تۇرغان چاغدا ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئېنىق رەت قىلغان بولسا، ئايال ئاغزىدىن چىقارغان ۋەدە بېرىش ۋە ئۆز-ئۆزىنى چە كلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرىنىڭ ھېچقايسىسى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئېرى بۇلارنى رەت قىلغان بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈردىدۇ. 13 ئايالنىڭ بە رگەن ۋەدىسىنى ۋە ئۆزىنى چىداپ تۇرۇپ ئۆزۈمنى چە كلەيمەن دەپ قىلغان قەسەم-ۋەدىسىنى ئۇنىڭ ئېرى ئىناۋەتلىكىمۇ قىلالايدۇ، ئىناۋەتسىزمۇ قىلالايدۇ. 14 ئە گەر ئۇنىڭ ئېرى ھە رگۈنى ئۇنىڭ ئالدىدا شۇك تۇرۇۋېلىپ گەپ قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بە رگەن بارلىق قىلغان قەسەملىرىنى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چە كلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان ھەممە ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتلىك قىلغانلىقى ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئېرىنىڭ ئاڭلاپ تۇرغان كۈنىدە گەپ قىلمايى شۇك تۇرغانلىقى ئۇنىڭ ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى كۆچكە ئىگە قىلغانلىقىدۇر. 15 لېكىن ئېرى ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئاڭلاپ ناھايىتى ئۆزاق ۋاقىتلاردىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتسىز قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ ئايالىنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان بولىدۇ. 16 يۇقىرىقىلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋېرۋغانلىرى، يەنى ئېرى بىلەن ئايالى، ئاتا بىلەن ئۆز ۋېيىدە تۇرۇۋاتقان، تېخى ياشلىقىدا بولغان قىزنى ئوتتۇرىسىدىكى نىزام-بەلگىلەردۇر.

31

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن مىدىيانلاردىن ئىسرائىللارنىڭ ئىنتىقامىنى ئال، ئاندىن ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلىسەن، — دېدى. 3 مۇسا خەلققە مۇنداق دېدى: — ئارا ئاردىن جە ئگە چىقىشقا بىر ئۆزكۈم ئادەملەرنى قوراللاندۇرۇڭلار، ئاندىن ئۇلار مىدىيانلاردىن پەرۋەردىگار ئۆچۈن ئىنتىقام ئېلىشقا ئاتلانسۇن. 4 سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەڭ قىلىشقا مىڭدىن ئادەم ماڭدۇرۇڭلار. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇمەدىلگەن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەر قەبىلىسىدىن مىڭدىن، جەمئىي ئون ئىككى مىڭ ئادەم جەڭ قىلىشقا قوراللاندۇرۇلدى. 6 مۇسا ھەر قەبىلدىن مىڭدىن ئادەمنى جەڭ قىلىشقا

ماكۇۋردى ھەمدە ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى ئۇلار بىلەن بىللە ماكۇۋردى، فىنھاسنىڭ قولىدا مۇقەددەس تەسۋىلار ۋە تاگاھ كاناي بار ئىدى. **7** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنى بويىچە مىدىيانلار بىلەن سوقۇشقىلى چىقىپ، ئە ركە كەلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ **8** مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەردىن باشقا، يەنە مىدىيانىنىڭ ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا دېگەن بەش پادىشاھنى ئۆلتۈردى؛ يەنە بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى قىلىچ بىلەن چېپىپ تاشلىدى. **9** ئىسرائىللار مىدىيانلارنىڭ خوتۇن-قىزلىرى ۋە بالىلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ كەتتى، يەنە ئۇلارنىڭ پۈتۈن چارۋا ماللىرى، قوي پادىلىرى ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئولجا قىلدى؛ **10** ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرلەردىكى بارلىق شەھەر ۋە بارلىق بارگاھلىرىغا ئوت قويۇۋەتتى؛ **11** ئۇلار ئادەم بولسۇن مال بولسۇن بارلىق غەنىيمەت، بارلىق ئولجىنى ئېلىپ كەتتى؛ **12** ئۇلار ئۇتقان ئەسىرلەرنى ھەم ئولجا-غەنىيمەتنى موئاب تۈزلىگە كېلىشكەندە، ئىئوردان دەرياسى بويىغا جايلاشقان يېرىخونىڭ ئۆدۈلدىكى بارگاھقا ئەكەلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازارغا، شۇنداقلا ئىسرائىللارنىڭ جاماەتتىگە تاپشۇردى. **13** مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى بارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئالدى. **14** لېكىن مۇسا جەڭدىن قايتقان ھەربىي سەردارلارغا، يەنى مىڭبېشى، يۈزبېشىلارغا خاپا بولۇپ: — **15** سىلەر ئاياللارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇردۇ ئېكەنسىلەر؟ **16** قارا گەلەر، دەل شۇلار بالائامنىڭ ھىيلە-مەسلىھەتى بىلەن پېئوردىكى ئىشتا ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھقا باتقۇزۇشى بىلەن، پەرۋەردىگارنىڭ جاماەتىگە ۋابا ياغدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ **17** ئەمدى سىلەر بارلىق ئوغۇل بالىلارنى ئۆلتۈرۈۋۈپتىكەنلەر، ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئوتكۈزگەن ئاياللارنى قويماي ئۆلتۈرۈۋۈپتىكەنلەر. **18** بىراق ياش قىزلار، يەنى ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئوتكۈزمىگەنلەرنى بولسا، ئۆزلىرىگىلارغا تىرىك قالدۇرۇڭلار. **19** سىلەر بارگاھ سىرتىدا يەتتە كۈن چېدىر تىكىپ تۇرۇڭلار، ئادەم ئۆلتۈرگەن ۋە ئۆلۈكنى تەگكەن ھەر كىم ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىسۇن؛ سىلەر ۋە سىلەر ئەسىر قىلغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق قىلسۇن. **20** بارلىق كىيىم-كېچەك، تېرە ئەسۋاب ئۈسكۈنىلەر، تۈشتا توقۇلغان بارلىق نەرسىلەر ھەم ياغاچ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنىڭ ھەممىسىنى پاكلاڭلار، — دېدى. **21** كاھىن ئەلئازار جەڭگە چىقىپ قايتقان ئەسكەرلەر گە: — مانا پەرۋەردىگار مۇساغا يۈرۈغان قانۇن-بەلگىلىمە: **22** تالتۇن، كۈمۈش، مىس، تومۇر، قەلەي، قوغۇشۇن قاتارلىق **23** ئوتقا چىداملىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈڭلار، شۇنداق قىلساڭلار پاك ھېسابلىنىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ، يەنىلا «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» بىلەن پاكىزلاڭلار، ئوتقا چىداممىز نەرسىلەرنى شۇ سۇدىن ئوتكۈزۈڭلار. **24** يەتتىنچى كۈنى كىيىملىرىڭلارنى يۇيۇڭلار، ئاندىن سىلەر پاك ھېسابلىنىسىلەر؛ ئاندىن كېيىن بارگاھقا كىرسە گەلەر بولىدۇ، — دېدى. **25** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **26** سەن كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنى ئېچىدىكى قەبىلە كاتىلىرى بىلەن بىرلىكتە ئېلىنغان ئولجا-غەنىمەتنىڭ، ئادەم بولسۇن، چارپاي بولسۇن، شۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنى ھېسابلاپ چىققىن؛ **27** ئولجا-غەنىيمەتنى ئىككىگە بۆل، يېرىمىنى جەڭگە چىققانلارغا بەر، قالغان يېرىمنى بارلىق جاماەتكە بەر. **28** سەن يەنە چىقىپ جەڭگە قاتناشقان لەشكەرلەر ئالدىغان ئادەم، كالا، ئېشەك ياكى قوي پادىلىرىدىن بەش يۈزدىن بىرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئۆلۈش بولسۇن دەپ ئايرىغىن؛ **29** سىلەر شۇنى لەشكەرلەر گە تەۋە بولغان يېرىمدىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇڭلار. **30** ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمنىڭ ئادەم، كالا، ئېشەك، قوي پادىلىرى، شۇنداقلا ھەرخىل ھايۋانلاردىن ئەلمىلكتىن بىرنى پەرۋەردىگارنىڭ جاماەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا بېرىگىلار. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا يۈرۈغىنىدەك قىلدى. **32** ئەمدى ئولجا-غەنىيمەت، يەنى جەڭگە چىققان لەشكەرلەر ئېلىۋالغان نەرسىلەردىن قالغىنى قوي جەمئىي ئالتە يۈز يەتمىش بەش مىڭ، **33** كالا يەتمىش ئىككى مىڭ، **34** ئېشەك ئاتمىش بىر مىڭ، **35** ئە ركە كەلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئوتكۈزمىگەن قىزلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ چىقتى. **36** جەڭگە چىققانلارنىڭ ئۆلۈشى، يەنى ئۇلارغا تەۋە يېرىمى، قوي جەمئىي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز، **37** بۇ قوي پادىلىرىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئالتە يۈز يەتمىش بەش بولدى؛ **38** كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى يەتمىش ئىككى بولدى. **39** ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئاتمىش بىر بولدى. **40**

ئادەم ئون ئالتە مىڭ چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئوتتۇز ئىككى ئادەم بولدى. **41** مۇسا پەرۋەردىگار ئوزىگە ۋەيرۇغىنى بويىچە پەرۋەردىگارغا سۈنۈلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئۆلۈشنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **42** ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمى، يەنى مۇسا جەڭگە چىقىپ كەلگەنلەردىن ئېلىپ بۇلۇپ بەرگىنى — **43** جاماەتكە تەۋە بولغان شۇ يېرىمى — قوي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز، **44** كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، **45** ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز، **46** ئادەم ئون ئالتە مىڭ ئىدى. **47** مۇسا پەرۋەردىگار ئوزىگە ۋەيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان شۇ يېرىمنىڭ، مەيلى ئادەم ياكى ھايۋان بولسۇن، ئەللىكتىن بىرنى ئېلىپ ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا تاپشۇردى. **48** پۈتۈكۈل قوشۇننىڭ سەردارلىرى، مىڭ بېشى، يۈز بېشىلىرى مۇسا بىلەن كۆرۈشكىلى كېلىپ، **49** مۇساغا: — خىزمەتكارلىرىنىڭ قول ئاستىدا جەڭ قىلغان لەشكەرلەرنىڭ ئومۇمىي سانىنى ساناقتىن ئوتكۈزسەك بىرىمۇ كەم چىقمىدى. **50** شۇڭا، مانا پەرۋەردىگارنىڭ ھوزۇرىدا ئوزىمىزنىڭ گۇناھىنىڭ كافارىتى ئۈچۈن ھەرقايسىمىز ئېرىشكەنلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ھەدىيە قىلىمىز — ئالتۈن ۋەيۋىلار، پۈت-قول زەنجىرلىرى، بىلەزۈك، مۈھۈر ئۈزۈك، زىرە-ھالقا، مارجانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، — دېدى. **51** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ئولار ئە كەلگەن ئالتۈنلارنى، يەنى ئالتۈنىدا ياسالغان ھەرخىل ۋەيۋىلارنى ئالدى. **52** ئۇلارنىڭ مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىردىن ئالغىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنۈلدى؛ بارلىق ئالتۈن جەمئىي ئون ئالتە مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك شە كەل چىقتى **53** لەشكەرلەرنىڭ ھەربىرى ئوزلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقانىدى. **54** مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىنىڭ قولىدىن ئالتۈننى ئېلىپ، جاماەتنى چېدىرىنىڭ ئىچىگە ئە كىرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھوزۇرىدا ئىسرائىللار ئۈچۈن يادنامە قىلدى.

32

رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن گادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ كالا پادىلىرى تولىمۇ كۆپەيگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ياتازەرنىڭ زېمىنى بىلەن گىلئادنىڭ زېمىنىنى كۆزى چۈشتى؛ ۋە مانا، شۇ زېمىن چارۋا بېقىشقا ماس كېلىدىغان يەر ئىدى. **2** شۇڭا ئۇلار مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇلارغا: — **3** تاتاروت، دىبون، ياتازەر، نىمراھ، ھەشبون، ئەلەئالەھ، سەبام، نېبو، بەئون دېگەن يەرلەر، **4** يەنى ئىسرائىل جاماەتى ئالدىدا پەرۋەردىگار مەغلۇپ قىلىپ بە رگەن يەرلەر بولۇپ، چارۋا بېقىشقا باپ يەرلەر ئىكەن، قۇللىرىنىڭۇ چارۋا مېلى بار، — دېدى **5** ۋە يەنە: — ئە گەر سىلىنىڭ ئالدىلىردا ئىلتىپاتلىرىغا ئېرىشكەن بولساق، بىزنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوت دېمەي، بۇ يەرنى بىزگە مىراس قىلىپ بەرسىلە، — دېدى. **6** مۇسا گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا: — قېرىنداشلىرىڭلار جەڭگە چىققان ۋاقتىدا سىلەر مۇشۇ يەردە تۇرامتىكەنلار؟ **7** سىلەر نېمە ئۈچۈن ئىسرائىللارنىڭ [دەريادىن] ئوتۈپ پەرۋەردىگار ئولارغا ئاتا قىلىپ بە رگەن زېمىنغا كىرىشىگە كۆڭۈللىرىنى سوۋۇتۇسىلەر؟ **8** ئىلگىرى مەن قادەش-بارنېئادىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى شۇ زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكىنىمدە ئولارمۇ شۇنداق قىلىشقانىدى. **9** ئۇلار ئەشكول جىلغىسىغا چىقىپ، ئۇ زېمىننى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ كۆڭۈلىنى پەرۋەردىگار ئاتا قىلىپ بە رگەن زېمىنغا كىرىشتىن سوۋۇتقان. **10** شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى كېلىپ قەسەم قىلىپ: **11** «مىسردىن چىققان يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلار چىن كۆڭۈلدىن ماڭا ئە گەشمىگەچكە، ئولار مەن ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپلارغا «سىلە رگە ئاتا قىلىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىنى كۆرسە، [مەن پەرۋەردىگار بولماي كېتەي]! **12** پەقەت كەننىزىلەردىن بولغان يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئالا ماڭا چىن كۆڭۈلدىن ئە گەشكەن بولغاچقا، زېمىننى كۆرەلەيدۇ»، دېگەنىدى. **13** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالغاچقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا رەزىل بولغانىنى قىلغان ئەشۇ بىر ئەۋلاد ئۆلۈپ ئۆزگىچە، ئۇ ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا قىرىق يىل سە رگەردانلىقتا يۈرگۈزدى. **14** ئەمدى مانا، گۇناھكارلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان سىلەرمۇ ئاتا-بوۋا گۇناھىنىڭ ئىزىنى بېسىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان قاتتىق غەزىپىنى تېخىمۇ قوزغىماقچى بوپسىلە-دە! **15** ئە گەر سىلەر ئۇنىڭغا ئە گىشىشتىن بۇرۇلۇپ كەتسە گەلەر، ئۇنداقتا ئۇ [ئىسرائىللارنى] يەنە چۆل-باياۋانغا تاشلۇۋېتىدۇ، بۇ ھالدا سىلەر بۇ بارلىق خەلقنى خاراب قىلغان بولىسىلەر، — دېدى. **16** ئىككى قەبىلىنىڭ

ئادەملىرى مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز بۇ يەردە ماللىرىمىزغا قوتان، باللىرىمىزغا قەلئە-شەھەر سالايلى. 17 بىز بولساق قوراللىنىپ، ئىسرائىللارنى ئۆزىڭگە تەۋە جايلىرىغا باشلاپ بارغۇچە سەپنىڭ ئالدىدا ماڭىمىز؛ بۇ زېمىندىكى يات خەلقلەر سەۋەبلىك، بىزنىڭ كىچىك باللىرىمىز مۇستەھكەم شەھەرلەردە تۇرۇشى كېرەك. 18 ئىسرائىللار تۆز مىراسلىرىغا ئىگە بولمىغۇچە بىز ئۆيىمىزگە قايتايمىز. 19 چۈنكى بىز تۆلار بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى زېمىنغا يا كى ئۇنىڭدىنمۇ يىراقتىكى زېمىنغا تەڭ ئىگىدار بولمايمىز، چۈنكى مىراسىمىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىشتىدۇر، — دېدى. 20 مۇسا تۆلارغا: — ئەگەر شۇنداق قىلساڭلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوراللىنىپ جەڭگە چىقىپ، 21 سىلەردىن قوراللانغانلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار ئۆز دۇشمەنلىرىنى تۆلارنىڭ زېمىنىدىن قوغلاپ چىقىرىپ بولغاندا، 22 شۇ زېمىن پەرۋەردىگار ئالدىدا يېسۇندۇرۇلۇپ بولغاندا ئاندىن قايتىساڭلار، سىلەر پەرۋەردىگار ۋە ئىسرائىللار ئالدىدا گۇناھسىز ھېسابلىنىسىلەر؛ بۇ زېمىنمۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىلىدۇ. 23 لېكىن بۇنداق قىلمىساڭلار، مانا، پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولىسىلەر؛ شۇنى ئۇبدان بىلىشىڭلار كېرەككى، گۇناھىڭلار تۆزۈڭلارنى قوغلاپ بېشىڭلارغا چۈشىدۇ. 24 ئەمدى سىلەر ئاغزىڭلاردىن چىققان گېپىڭلار ۋىجچە ئىش تۈتۈڭلار، باللىرىڭلار تۆچۈن شەھەر، قوي پادىلىرىڭلار تۆچۈن قوتان سېلىڭلار، — دېدى. 25 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبېننىڭ ئەۋلادلىرى مۇساغا: — قۇللىرى غوجام ئېيتقىنىدەك قىلىدۇ. 26 خوتۇن-بالا چاقلىرىمىز، كالىلار ۋە بارلىق چارپايلىرىمىز گىلئېادنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە قالىدۇ؛ 27 لېكىن قۇللىرى، جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغانلارنىڭ ھەربىرى غوجام ئېيتقاندەك [دەريادىن] ئۆتۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭ قىلىدۇ، — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تۆلار توغرۇلۇق كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئاغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلە باشلىقلىرىغا تاپىلاپ، 29 تۆلارغا: — ئەگەر گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبېننىڭ ئەۋلادلىرى قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭگە چىقىشقا سىلەر بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسە، ئۆز زېمىن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يوي سۇندۇرۇلسا، ئۇنداقتا سىلەر گىلئېاد زېمىنىنى تۆلارغا مىراس قىلىپ بېرىڭلار. 30 ئەگەر تۆلار قوراللىنىپ سىلەر بىلەن بىللە ئۆتمەيمىز دېسە، ئۇنداقتا تۆلارنىڭ مىراسى تاراڭلاردا، يەنى قاناتلىرى زېمىندا بولسۇن، — دېدى. 31 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبېننىڭ ئەۋلادلىرى: — پەرۋەردىگار قۇللىرىغا قانداق ۋەيرۇغان بولسا، بىز شۇنداق قىلىمىز. 32 بىز قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈپ قاناتلىرى زېمىنىغا كىرىمىز، ئاندىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى زېمىن بىزگە مىراس قىلىپ بېرىلىدىغان بولىدۇ، — دېيىشتى. 33 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىڭ پادىشاھلىقى بىلەن باشانىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىنى، زېمىن ۋە تەۋەسىدىكى شەھەرلەرنى، ئەترايىدىكى شەھەرلەر بىلەن قوشۇپ، ھەممىسىنى گادنىڭ ئەۋلادلىرىغا، رۇبېننىڭ ئەۋلادلىرىغا ۋە يۈسۇپنىڭ ئوغلى مانا سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە بەردى. 34 گادنىڭ ئەۋلادلىرى دىبون، ئاتاروت، ئاروئەر، 35 ئاتروت-شوفان، ياتازەر، يوگبىخاھ، 36 بەيت-نىمراھ، بەيت-ھاران قاتارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى سالدى ۋە شۇنداقلا قوتانلارنى سالدى. 37 رۇبېننىڭ ئەۋلادلىرى [يېگىدىن] ھەشبون، ئەلەئالەھ، كىرىئاتايىم، 38 نېبو، باتال-مېئون ‹يۇقىرىقى ئىسملار تۈزگىرتىلگەن› ۋە سىبماھنى سالدى؛ ھەم تۆلار سالغان شەھەرلە رگە يېگىدىن نام بەردى. 39 ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرى گىلئېادقا يۈرۈش قىلىپ، ئۇ يەرنى ئېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنى قوغلۇۋەتتى. 40 شۇنىڭ بىلەن مۇسا گىلئېادنى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرغا بېرىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. 41 ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىر ئامورىيلارنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، بۇ يېزا-قىشلاقلارنى ھاۋۇت-يائىر دەپ ئاتىدى. 42 نوباھ كىنات ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ كىناتنى ئۆز ئىسمى بىلەن نوباھ دەپ ئاتىدى.

33

ئۆۋەندىكىلەر ئۆز قوشۇنلىرى ۋىجچە، مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئىسرائىللارنىڭ ماڭغان يوللىرىدۇر؛ 2 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى ۋىجچە، ئۆزلىرىنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرىنى پۈتۈپ قويدى، ئۇلارنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرى مۇنداق: — 3 بىرىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى [ئىسرائىللار] رامەسەس شەھىرىدىن سەپە رگە چىقتى؛ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ ئەتىسى ئۇلار بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەردانىلىك بىلەن يولغا چىقتى. 4 بۇ چاغدا مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى، يەنى بارلىق ئۇنچە ئوغۇلىرىنى دەپنە قىلىۋاتقاندىدى؛ پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنىڭ مەبۇدلىرىنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم چۈشۈردى. 5 ئىسرائىللار رامەسەستىن يولغا چىقىپ سۇككوتقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 6 ئۇلار سۇككوتتىن يولغا چىقىپ چۆل-بایاۋاننىڭ ئايىغىدىكى ئېتامغا بېرىپ چېدىر تىكتى. 7 ئېتامدىن يولغا چىقىپ، ئايلىنىپ بائال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى پى-خاخىروتقا بېرىپ مىگدولنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. 8 پى-خاخىروتتىن يولغا چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ئېتام چۆلىدە ئۈچ كۈن يول يۈرۈپ ماراھدا چېدىر تىكتى. 9 ماراھدىن يولغا چىقىپ ئېلىمگە كەلدى؛ ئېلىمدە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە چېدىر تىكتى. 10 ئېلىمدىن يولغا چىقىپ قىزىل دېڭىز بويىدا چېدىر تىكتى. 11 قىزىل دېڭىزدىن يولغا چىقىپ سىن چۆلىدە چېدىر تىكتى. 12 سىن چۆلىدىن يولغا چىقىپ دوققاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 13 دوققاھىدىن يولغا چىقىپ ئالۇشقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 14 ئالۇشدىن كېيىن ئالۇشتىن يولغا چىقىپ رىفىدىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى، ئۇ يەردە خەلققە ئېچىدىغان سۇ تېپىلماي قالدى. 15 رىفىدىمدىن يولغا چىقىپ، سىناي چۆلىگە بېرىپ چېدىر تىكتى. 16 سىناي چۆلىدىن يولغا چىقىپ قىبروت-ھاتتاۋاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 17 قىبروت-ھاتتاۋاھدىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا چېدىر تىكتى. 18 ھازىروتتىن يولغا چىقىپ رىتماھدا چېدىر تىكتى. 19 رىتماھدىن يولغا چىقىپ رىممون-پەرەزدە چېدىر تىكتى. 20 رىممون-پەرەزدىن يولغا چىقىپ لىبناھدا چېدىر تىكتى. 21 لىبناھدىن يولغا چىقىپ رىسساھدا چېدىر تىكتى. 22 رىسساھدىن يولغا چىقىپ كەھەلاتاھدا چېدىر تىكتى. 23 كەھەلاتاھدىن يولغا چىقىپ شافىر تېغىدا چېدىر تىكتى. 24 شافىر تېغىدىن يولغا چىقىپ ھاراداھتا چېدىر تىكتى. 25 ھاراداھدىن يولغا چىقىپ ماكھىلوتتا چېدىر تىكتى. 26 ماكھىلوتتىن يولغا چىقىپ تاھاتتا چېدىر تىكتى. 27 تاھاتتىن يولغا چىقىپ تەراھدا چېدىر تىكتى. 28 تەراھدىن يولغا چىقىپ مىتقاھدا چېدىر تىكتى. 29 مىتقاھدىن يولغا چىقىپ ھاشمونائتا چېدىر تىكتى. 30 ھاشمونائىتتىن يولغا چىقىپ موشەروتتا چېدىر تىكتى. 31 موشەروتتىن يولغا چىقىپ بەنە-يائاكاندا چېدىر تىكتى. 32 بەنە-يائاكاندىن يولغا چىقىپ خور-ھاگىدگادقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 33 خور-ھاگىدگادتىن يولغا چىقىپ يوتباتاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 34 يوتباتاھتىن يولغا چىقىپ ئابروناھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 35 ئابروناھتىن يولغا چىقىپ ئەزىئون-گەبە رگە كېلىپ چېدىر تىكتى. 36 ئەزىئون-گەبەردىن يولغا چىقىپ زىن چۆلىدە، يەنى قادەشتە چېدىر تىكتى. 37 قادەشتىن يولغا چىقىپ ئېدوم زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا چېدىر تىكتى. 38 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى قىرىقىنچى يىلى بەشىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، كاھىن ھارۇن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى ۋىجچە ھور تېغىغا چېقىپ شۇ يەردە تۇلدى. 39 ھارۇن ھور تېغىدا تۇلگەندە چېغىدا بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى. 40 ئۇ چاغدا، قاناتلىرى زېمىنىنىڭ جەنۇبىدا تۇرۇشلۇق قاناتانىيلارنىڭ پادىشاھى تاراد ئىسرائىللار كېلىۋېتىۋاتقىنىدە ئاڭلىغانىدى. 41 ئىسرائىللار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ زالموناھدا چېدىر تىكتى. 42 زالموناھدىن يولغا چىقىپ پۇنونغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 43 پۇنوندىن يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 44 ئوبوتتىن يولغا چىقىپ موئابنىڭ چېگرىسىدىكى ئىيە-ئابارىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 45 ئىيىمدىن يولغا چىقىپ دىبون-گادقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 46 دىبون-گادتىن يولغا چىقىپ ئالمون-دىبلاتايمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 47 ئالمون-دىبلاتايمدىن يولغا چىقىپ نېبونىڭ ئالدىدىكى ئابارىم تاغلىقىغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 48 ئابارىم تاغلىقىدىن يولغا چىقىپ يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۆزلە گۈلكىلىرىدە چېدىر تىكتى. 49 موئاب تۆزلە گۈلكىلىرىدە ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ تىككەن چېدىرلىرى بەيت-يەشىموتتىن تارتىپ ئابەل-شىتتىمغىچە باردى. 50 پەرۋەردىگار موئاب تۆزلە گۈلكىلىرىدىكى ئىئوردان دەرياسى بويىدا يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 51 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ۋەيرۇغىن: — «سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ قاناتلىرى زېمىنىغا كەلگەن چېغىڭلاردا، 52 زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدۋېتىڭلار، تۇلارنىڭ بارلىق ئۆيمە، قېيما بۇتلىرىنى چېقىپ تاشلاڭلار ھەم بارلىق «يۇقىرى جاي»لىرىنى قىلىپ تاشلاڭلار. 53 سىلەر شۇ زېمىننى ئىگىلەپ ماكانلىشىڭلار، چۈنكى مەن ئۇ زېمىننى سىلە رگە مىراس قىلىپ بە رگەنمەن.

54 سلەر جەمەت ۋىچە چەك تاشلاپ، زىمننى تۆزۈگلە رگە مىراس قىلىپ ئېلىگلار؛ ئادىمى كۆپرە كلە رگە كۆپرەك مىراس بۇلۇپ بېرىگلار، ئادىمى تازراقلارغا تازراق مىراس بۇلۇپ بېرىگلار، چەك تاشلانغاندا كىملە رگە قەيەر چىققان بولسا، شۇ يەر تۇنىڭ مىراسى بولسۇن؛ سلەر مىراسنا ئاتا قەبىلە-جەمەت ۋىچە ۋارىسلىق قىلىگلار. **55** ھالبۇكى، ئە گەر تۇزىمندا تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىگلاردىن ھەيدىۋەتمىسە گلار، تۇلاردىن قىلىپ قالغانلار چوقۇم كۆزۈگلە رگە تىكەن، بىقىنىگلارغا يانتاق بولۇپ سانىلىدۇ، تۇرغان زىمنىگلاردا سىلەرنى پارا كەندە قىلىدۇ؛ **56** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەسلىدە تۇلارغا قانداق مۇئاملە قىلماقچى بولغان بولسام، سىلە رگە شۇنداق مۇئاملىدە بولىمەن».

34

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ۋېرىۋۇن: «سىلەر قانائان زىمنىغا كىرگەن چاغدا، سىلە رگە مىراس بولۇشقا تەقسىم قىلىندىغان زىمىن قانائان زىمنى بولىدۇ؛ زىمىننىڭ بېكىتىلگەن جاي-چېگرالىرى مۇنداق بولىدۇ: — **3** سىلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىگلەر زىن چۆلىدىن باشلاپ ئېدوم چېگرىسىغا تاقالسۇن؛ ئاندىن جەنۇب تەرەپتىكى چېگرا گلار «شور دېڭىزى»نىڭ جەنۇب تەرىپىنىڭ ئەڭ ئايىغىغا يەتسۇن؛ **4** شۇ يەردىن چېگرا گلار «سېرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن بۇرۇلۇپ زىنغا ئۆتسۇن؛ ئۇنىڭ ئايىغى قەدىش-بارنېئانىڭ جەڭۇبدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ يەردىن يەنە ھازار-ئاددارغا بېرىپ، ئازمونغا ئۆتىشىدۇ؛ **5** ئاندىن چېگرا ئازموندىن بۇرۇلۇپ مېڭىپ، مىسىر ئېقىنىغا باردىدۇ ۋە دېڭىزغىچە ئۆتىشىدۇ. **6** كۆن پېتىش تەرەپتە چېگرا گلار «ئۇلۇغ دېڭىز»نىڭ ئۆزى بولىدۇ، يەنى ئۇنىڭ ۋىلىرى بولىدۇ؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ كۆن پېتىش تەرەپتىكى چېگرا گلار بولىدۇ. **7** شىمال تەرەپتىكى چېگرا گلار مۇنداق بولىدۇ: — «ئۇلۇغ دېڭىز»دىن باشلاپ ھور تېغىغچە پاسىل سىزىلسۇن؛ **8** پاسىل سىزىقى ھور تېغىدىن باشلاپ خامات ئېغىزىغا سوزۇلۇپ، ئاندىن چېگرا زەدادغا ئۇتاشسۇن؛ **9** چېگرا يەنە زىفرونغا ئۆتۈپ ھازار-ئېنانىدا ئاخىرلاشسۇن؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ شىمالىي چېگرا گلار بولىدۇ. **10** ئاندىن شەرقىي چېگرا گلارنىڭ پاسىل سىزىقى ھازار-ئېنانىدىن شىپامغىچە سىزىلسۇن. **11** بۇ چېگرا شىپامدىن ئايىننىڭ كۆن چىقىش تەرىپىدىكى ربلاھقا چۈشىدۇ؛ ئاندىن چېگرا شۇ يەردىن چۈشۈپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ داۋىندىن ئۆتۈپ كۆن چىقىش تەرەپكە ئۆتىشىدۇ. **12** ئاندىن چېگرا ئۆۋەنلەپ ئىئوردان دەريا سىنى ۋىلاپ چۈشۈپ، شور دېڭىزىغچە يەتسۇن. مانا بۇ چېگرالار بىلەن بېكىتىلگەن زىمىنگلار بولىدۇ». **13** مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ ۋېرىۋدى: — «مانا بۇ پەرۋەردىگار توققۇز قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلگە تەقسىم قىلىنسۇن دەپ ۋېرىۋغان، چەك تاشلىنىش ئارقىلىق تۆز ۋگلار ۋارىسلىق قىلىدىغان زىمنىگلار بولىدۇ؛ **14** چۈنكى رۇبېن قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى ۋىچە ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى ۋىچە تۆز مىراسىغا ئاللىقاچان ۋارىسلىق قىلىپ ئۈنى ئىگىلىگەن، ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىمۇ تۆز مىراسىغا ۋارىسلىق قىلىپ ئۈنى ئىگىلىگەن؛ **15** بۇ ئىككى قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلە يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەريا سىنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىكى كۆن چىقىش تەرەپتە تۆز مىراسلىرىنى ئېلىپ بولغا». **16** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **17** تۆۋەندىكىلەر زىمىنى سىلە رگە تەقسىم قىلىپ بە رگۈچىلەرنىڭ ئىسملىرى: — كاھىن ئەلئىازار ۋە نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا. **18** سىلەرمۇ يەنە زىمىن تەقسىم قىلىشقا يارىدەملىشىش ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئەمىر تاللاپ بېرىگلار. **19** بۇلارنىڭ ئىسمى مۇنداق: — يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب. **20** شىمئېئون قەبىلىسىدىكىلەردىن ئامىھۇدنىڭ ئوغلى شەمۇئەل. **21** بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىسلوننىڭ ئوغلى ئەلداد. **22** دان قەبىلىسىدىكىلەردىن يوگلىنىڭ ئوغلى، ئەمىر بۇككى ئىدى. **23** يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: — ماناسسەھ قەبىلىسىدىكىلەردىن ئەفودنىڭ ئوغلى ئەمىر ھانىئىيەل **24** ھەم ئەفرائىم قەبىلىسىدىكىلەردىن شىفتانىنىڭ ئوغلى ئەمىر كەمۇئەل. **25** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىكىلەردىن پارناقنىڭ ئوغلى ئەمىر ئەلزافان؛ **26** ئىسساكار قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاززانىنىڭ ئوغلى ئەمىر پالتىيەل؛ **27** ئاشىر قەبىلىسىدىكىلەردىن شېلومىنىڭ ئوغلى ئەمىر ئاخىھۇد؛ **28** نافتالى قەبىلىسىدىكىلەردىن ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەمىر پەداھەل ئىدى. **29** مانا بۇلار پەرۋەردىگار ئەمىر قىلىپ ئىسرائىللارغا قانائان زىمىنىدىكى مىراسلىرىنى تەقسىم قىلىشقا بېكىتكەنلەر ئىدى.

35

پەرۋەردىگار يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەريا سىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلە گلىكىدە مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق ئەمر قىل، تۇلار مىراس قىلىپ ئېرىشكەن زىمىنىدىكى بەزى شەھەرلەرنى لاۋىيلارنىڭ ئولتۇرۇشىغا بەرسۇن؛ ئۇ شەھەرلەرنىڭ ئېچىرىسىدىكى يايلاقلارنىمۇ لاۋىيلارغا بەرسۇن. **3** شۇنداق قىلىپ تۇلارنىڭ تۇرىدىغان شەھەرلىرى بولىدۇ ۋە شۇ شەھەرلە رگە تەۋە يايلاقلارغا تۇلارنىڭ چارپايلىرى، باشقا مال-مۇلۇكلىرى ھەمدە بارلىق ھايۋانلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. **4** سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەردىكى يايلاقلار سېپىلدىن باشلاپ ھېسابلىغاندا مىڭ گەز بولسۇن. **5** سىلەر يەنە شەھەر سىرتىدىن كۆن چىقىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، جەنۇب تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، كۆن پېتىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، شىمال تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز ئۇچلە گلار، شەھەر ئوتتۇرىدا بولسۇن؛ شەھەرلەر ئەتراپىدىكى مۇشۇ يەرلەر تۇلار ئۈچۈن يايلاقلار بولسۇن. **6** سىلەر لاۋىيلارغا بە رگەن شەھەرلەر ئىچىدە ئالتە شەھەر «پاناھلىق شەھىرى» بولسۇن؛ سىلەر شۇلارنى ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغان كىشىلەرنىڭ شۇ شەھەرلە رگە قېچىپ بېرۇپلىشىغا بېكىتىگلار؛ بۇلاردىن باشقا ئۇلارغا يەنە قىرىق ئىككى شەھەر بېرىگلار. **7** سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سە ككىز بولۇپ، شۇ شەھەرلەر بىلەن ئۇلارغا ئەتە گەن يايلاقلار ئۇلارغا بېرىلسۇن. **8** سىلەر ئۇلارغا بېرىدىغان شۇ شەھەرلەر ئىسرائىللار مىراس قىلغان تەۋەلىكىدىن بولسۇن؛ ئادىمى كۆپرەك بولغانلاردىن كۆپرەك، ئادىمى ئازراق بولغانلاردىن ئازراق ئېلىگلار؛ ھەربىر قەبىلە ئۆزىگە تەقسىم قىلىنغان مىراسقا ئاساسەن شەھەرلەردىن بەزىلىرىنى ئېلىپ لاۋىيلارغا تەقسىم قىلىپ بەرسۇن. **9** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **10** سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ئىئوردان دەريا سىدىن ئۆتۈپ قانائان زىمىنغا كىرگىنىگلاردا، **11** تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغانلارنىڭ پاناھلىنىشى ئۈچۈن قېچىپ بېرۇپلىشىغا بىرنەچچە شەھەر تاللاپ بېكىتىگلار. **12** شۇنداق قىلغاندا بۇ شەھەرلەر ئادەم ئولتۇرگۈچى تاكى جامائەت ئالدىدا سوراققا تارتىلغۇچە، قىساسكارنىڭ ئولتۇرۇپ قېيۇشىدىن پاناھلىنىدىغان شەھەرلەر بولىدۇ. **13** سىلەر بېكىتكەن بۇ شەھەرلەر سىلە رگە پاناھلىنىدىغان ئالتە شەھەر بولىدۇ. **14** پاناھلىق شەھىرى ئۈچۈن ئىئوردان دەريا سىنىڭ كۆن چىقىش تەرىپىدە ئۈچ شەھەر، قانائان زىمىنىدىمۇ ئۈچ شەھەرنى تەيىرىپ قېيۇگلار. **15** بۇ ئالتە شەھەر ئىسرائىللار، يات ئەلدىكىلەر ۋە ئولتۇرۇپ ئولتۇرىدىغان كىشىلەر ئۈچۈن پاناھلىق شەھەرلىرى بولسۇن؛ تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئولتۇرۇغان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھلىق شەھەرلىرى بولسۇن؛ تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغان ھەربىر كىشى شۇ يەرلە رگە قېچىشقا بولىدۇ. **16** — ئە گەر بىراۋ تۇمۇر ئەسۋاب بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئولتۇز رگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئولتۇرگۈچى جەزمەن ئولتۇرۇلۇشى كېرەك. **17** ئە گەر بىراۋ تۇمۇر كۆتۈرۈپ ئادەم ئولتۇز گۈدەك تاش بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئولتۇز رگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئولتۇز رگۈچى جەزمەن ئولتۇرۇلۇشى كېرەك. **18** ئە گەر بىراۋ ئادەم ئولتۇز گۈدەك كالتەك بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئولتۇز رگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئولتۇز رگۈچى جەزمەن ئولتۇرۇلۇشى كېرەك. **19** قان قىساس ئالغۇچى كىشى شۇ قاتىلنى ئولتۇرسۇن؛ ئۇ قاتىلنى ئۇچراتقان يېردە ئولتۇرسۇن. **20** ئە گەر بىراۋ ئۆچەنلىك بىلەن بىرسىنى ئىتتىرىپ يەتتۈرۈپ ياكى مۇكۇپ ئۇرۇپ بەرەر نەرسە ئېتىپ ئولتۇرۇپ قېيغان بولسا، **21** ياكى ئۇچە كىشىپ مۇشت بىلەن ئۇرۇپ ئولتۇرۇپ قېيغان بولسا، ئادەم ئۇرغۇچى جەزمەن ئولتۇرۇلۇشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ قاتىل بولىدۇ؛ قان قىساس ئالغۇچى كىشى قاتىلنى ئۇچرىغان يەردە ئولتۇرۇۋەتسۇن. **22** لېكىن ئۇ ئادەمنىڭ ئۇچى يوق، تاسادىپىي ئىتتىرۈۋېتىش ياكى مەقسەتسىزلا بەرەر نەرسە ئېتىپ، **23** ياكى ئادەم ئولتۇز گۈدەك ھەرقانداق بىر تاشنى ئادەمنى كۆزىمەي ئېتىپ سىپىپ، ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغان بولسا، ئۇنىڭ ئۆلىمىگە ھېچقانداق ئۇچى بولمىسا، ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىش نىيىتىمۇ بولمىسا؛ **24** بۇنداق ئەھۋالدا، جامائەت شۇ قانۇن-ھۆكۈملە رگە ئاساسەن ئادەم ئولتۇز گۈچى بىلەن قان قىساس ئالغۇچى ئوتتۇرىسىدا كېسىم قىلسۇن. **25** جامائەت تاسادىپي ئادەم ئولتۇرۇپ قېيغۇچىنى قان قىساس ئالغۇچى كىشىنىڭ قولىدىن جەزمەن قۇتقۇزۇۋالسۇن؛ ئۇلار ئۇنى قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىگە [ئامان-ئېسەن] قايتۇرۇپ بەرسۇن؛ ئادەم مۇقەددەس ماي بىلەن مەسىھلەنگەن باش كاھىن ئۇلاپ

كەتكۈچە تۆ شۇ شەھەردە تۇرسۇن. 26 لېكىن تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئولتۇرۇپ قويغان كىشى ئە گەر قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىنىڭ تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، 27 شۇنداقلا قان قىساس ئالغۇچى كىشى ئۇنى پاناھلىق شەھىرىنىڭ پاسىللىرىنىڭ سىرتىدا ئۇچراتسا قېلىپ ئولتۇرۇۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا قان قىساس ئالغۇچى قان تۆكۈش گۇناھىنى تارتمايدۇ؛ 28 چۈنكى تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئولتۇرۇپ قويغان كىشى ئەسلىدە باش كاھىن ئولۇپ كەتكۈچە پاناھلىق شەھىردە تۇرۇشى كېرەك ئىدى؛ باش كاھىن ئولۇپ كەتكەندىن كېيىن ئۆز تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قايتىپ بارسا بولىدۇ. 29 — بۇلار سىلەر تۇرۇشلۇق ھەممە يەردە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد قانۇن-بەلگىلىمىلەر بولسۇن. 30 باشقا بىرسىنى ئولتۇرۇ رگەن قاتىلنى بولسا، بىرنەچچە گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقىدىن كېيىن ئاندىن ئولتۇرۇشكە بولىدۇ؛ لېكىن پەقەت بىرلا گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا، ئۇ ئۇنى ئولتۇرۇشنىڭ سەۋەبى بولمايدۇ. 31 ئولۇمگە لايىق گۇناھ ئۈتكۈز زگەنلە رگە، يەنى قەستەن ئادەم ئولتۇ رگەنلەر ئۈچۈن سىلەر ھېچقانداق تولەم يۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار؛ ئۇنداق كىشى جەزمەن ئولتۇرۇلۇشى كېرەك. 32 شۇنىڭدەك پاناھلىق شەھە رگە قېچىپ بېرىۋالغان كىشى ئۆچۈن باش كاھىن ئولۇپ كېتىشتىن ئىلگىرى ئۆز يېرىگە قايتىپ كېلىۋېلىشىغا ھېچقانداق تولەم يۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار. 33 شۇنداق قىلساڭلار، ئۆز ئۆڭلار تۇرغان زېمىنىنى بۇلغىغان بولمايسىلەر، چۈنكى قان زېمىنىنى بۇلغايدۇ؛ زېمىندا تۆكۈلگەن قانغا دەل شۇ قانىنى تۆككەن كىشىنىڭ ئۆز قېنىدىن باشقا ھېچقانداق كافارەت كەلتۈرۈشكە بولمايدۇ. 34 ئۆز ئۆڭلار ئولتۇرغان زېمىنى، يەنى مەن ئۆزۈم ماكان قىلغان زېمىنىنى بۇلغىماڭلار؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئارىسىدا ماكان تۇتقۇچىدۇرمەن.

36

يۈسۈپ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىدىن ماناسسەھنىڭ نەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئوغلى گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى مۇسا ۋە ئىسرائىللارنىڭ كاتىلىرى بولغان ئەمرلەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى:— 2 «پەرۋەردىگار ئىلگىرى خوجامغا چەك تاشلاپ زېمىنى ئىسرائىل خەلقىگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشنى بۇيرۇغان؛ خوجامۇز پەرۋەردىگارنىڭ قېرىندىشىمىز زەلوفھادنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ قىزلىرىغا تەقسىم قىلىپ بېرىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقنىمۇ ئالغان. 3 لېكىن، ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ باشقا قەبىلىسىدىكىلە رگە ياتلىق بولۇپ كەتسە، ئۇلارنىڭ مىراسىمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئۇنداق بولغاندا بىز چەك تاشلاپ ئېرىشكەن مىراس ئۆزگەيدۇ. 4 ئىسرائىللارنىڭ «ئازادلىق يىلى» كەلگەندە ئۇلارنىڭ مىراسى ئۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق بولغاندا ئۇلارنىڭ مىراسى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ». 5 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئەمر قىلىپ: — يۈسۈپ قەبىلىسىدىكىلەر توغرا ئېيتىدۇ. 6 زەلوفھادنىڭ قىزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى مۇنداق: «ئۇلار ئۆزلىرى خالىغان ئە رگە ياتلىق بولسا بولۇۋېرىدۇ، لېكىن ئۆز جەمەتى، ئۆز ئاتا قەبىلىسىدىن بولغان بىرىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 7 شۇنداق بولغاندا ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى چىڭ تۇتۇپ قوبۇپ بەرمەسلىكى كېرەك. 8 ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ مىراسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن مىراسقا ۋارىسلىق قىلغان ھەربىر قىز-ئايال ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىدىن بولغان بىرسىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 9 مۇشۇنداق بولغاندا، ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ چۈنكى ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۆز مىراسىنى قولىدىن بەرمەسلىكى كېرەك، — دېدى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، زەلوفھادنىڭ قىزلىرىمۇ شۇنداق قىلدى. 11 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىدىن ماھلاھ، تىرزاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە نوئاھلار ئۆز تاغىلىرىنىڭ ئوغۇللىرىغا ياتلىق بولدى. 12 ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىدىكىلە رگە ياتلىق بولدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى يەنىلا ئاتىسىنىڭ قەبىلىسى ئىچىدە قالدى. 13 بۇلار پەرۋەردىگار يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەريا سىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلە كلىكىدىكى مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغان ئەمرلەر ۋە ھۆكۈملەردۇر.

قانۇن شەرهى

1 تۆۋەندە خاتىرلەنگىنى مۇسانىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي پاران بىلەن توفەل، لابان، هازىروت، دى-زاهابنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يەنى سۇفنىڭ تۈدۈلىدىكى چۈل-تۇزلە گۈلكتە، پۇتۇكل ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزلىرىدۇر: ـ **2** هوروب تېغىدىن چىقىپ، سېئىر تېغىنىڭ يولى بىلەن قادەش-بارنېئاغا بارغىچە جەمئىي ئون بىر كۈنلۈك يول ئىدى. **3** هالىۋىڭى، مۇسا بۇ بارلىق سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈلارنى دەپ تۈزىگە تاپىلىغىنى يېنچە ئىسرائىللارغا ئېيتقان ۋاقتى قىرىقىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بولدى؛ **4** بۇ ۋاقىت مۇسا هەشبونىنى پايتەخت قىلغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاهى سىهونىنى ۋە ئاشتاروت ۋە ئەدرەينى پايتەخت قىلغان باشانىڭ پادىشاهى ئوگنى مەغلۇپ قىلغاندىن كېيىنكى مەزگىل ئىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى موئاب زېمىنىدا مۇسا [پەيغەمبەر] بۇ قانۇن-تەلىمنى شەرهلەشكە باشلاپ، مۇنداق دېدى: ـ **6** «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز هوروب تېغىدا بەرگە سۆز قىلىپ: ـ «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغ ئەتراپىدا تۇرغان ۋاقىتلار يېتەرلىك بولدى؛ **7** ئەمدى بۇرۇلۇپ سەپە رگە ئاتلىنىپ، ئامورىيلار تۇرۇۋاتقان ئېگىزلىككە ۋە ئۇنىڭغا يېقىن بولغان بارلىق جايلارغا، جۈملىدىن ئاراباھ تۈزلە گۈلكىگە، تاغلىقلارغا، ئېيانلىققا، جەۋبقا، دېڭىز ۋىلىرىغا، ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە قاناانىيلارنىڭ زېمىنىغا هەم لىۋان زېمىنىغا بېرىڭلار. **8** مانا، مەن شۇ زېمىننى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويدۇم؛ كىرىڭلار، پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراهىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىغا: «سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىنى ئىگىلە ڭلار» ـ دېگەنىدى. **9** شۇڭا مەن شۇ چاغدا سىلە رگە: ـ «مەن يۈكۈڭلارنى يالغۇز كۆتۈرەلمەيمەن. **10** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى كۆپەيتتى؛ مانا، بۈگۈن سىلەر ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇنسىلەر. **11** ئاتا-بوۋا ڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرنى هازىرقىدىن يەنە مىڭ هەسسە كۆپەيتكەي، شۇنداقلا ۋەدە قىلغىنىدەك سىلە رگە بەختىڭلار ئاتا قىلغاي! **12** لېكىن مەن تۈزۈم يالغۇز قانداقمۇ سىلەرنىڭ جاپالىرىڭلارنى، يۈكۈڭلارنى ۋە تالاش-تارتىشىڭلارنى كۆتۈرەلەيمەن؟ **13** تۈز ۋۇكلار ئۈچۈن هەرقايسى قەبىلىرىڭلاردىن دانىشمەن، يورۇتۇلغان مۆتىۋەرلەرنى تاللا ڭلار، مەن ئۇلارنى ئۈستۈڭگە رگە يولباشچى قىلمەن» ـ دېدىم. **14** سىلەر بولسا ڭلار ماڭا: ـ «سېنىڭ ئېيتقىنىڭ ياخشى گەپ بولدى»، دېدىڭلار. **15** شۇنىڭ بىلەن مەن قەبىلىرىڭلاردىن مۇنەۋۋەر ئادەملەرنى، يەنى دانىشمەن هەم مۆتىۋەر ئادەملەرنى تاللاپ، ئۈستۈڭگە رگە يولباشچى قىلىپ، مىڭبېشى، يۈزبېشى، ئەللىكبېشى ۋە ئونبېشى قىلىپ تەينىلەپ، قەبىلىرىڭلار ئۈچۈن هەرخىل ئەمەللەرنى تۈزۈشقا تىكلىدىم. **16** شۇ چاغدا مەن ئاتا ڭلارنىڭ سوراقچىلارغا: «قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىكى ئەرز-دەۋالارنى سورا ڭلار، قېرىنداش بىلەن قېرىنداشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە پۇقرايىڭ بىلەن قوشنا ئولتۇرغان ياقا يۈرتلۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقىرىڭلار؛ **17** ھۆكۈم چىقارغاندا ھېچقانداق كىشىنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلما ڭلار، مەيلى كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن سىلەر ھەممىسىنىڭلا ئىشلىرىنى سورا ڭلار. سىلەر ئىنسانلارنىڭ سۈلتىدىن قورقاسلىقىڭلار كېرەك، چۈنكى مۇشۇ ھۆكۈم چىقىرىش ئىشى خۇداغا تەۋە ئىشتۇر. سىلە رگە تەس چۈشىدىغان ئىش بولسا، مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئاڭلايمەن» ـ دېدىم. **18** ئەينى چاغدا مەن قىلىشقا كېرەك بولغان بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق تاپىلىغانىمەن. **19** بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە ۋۇيرۇغاندەك ھورەبتىن چىقىپ، ئامورىيلارنىڭ تاغلىقىغا باردۇق ۋە سىلەر مۇشۇ يولدىكى بىيابان، دەھشەتلىك چۈنلى كۆزىد ۋۇكلار؛ بىز ئۇنىڭ ھەممىسىدىن ئۆتۈپ، قادەش-بارنېئاغا كەلدۇق. **20** ۋە مەن سىلە رگە: ـ «سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە ئاتا قىلىدىغان، ئامورىيلارنىڭ تېغىغا يېتىپ كەلدۇق. **21** مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ زېمىننى ئالدىڭلارغا قويدى؛ ئاتا-بوۋا ڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە ئېيتقاندەك، شۇ يە رگە چىقىپ ئۇنى ئىگىلە ڭلار؛ قورقما ڭلار، ھېچ ھودۇقما ڭلار» ـ دېدىم. **22** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەممىڭلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا: ـ «بىز زېمىنغا كىرىشتىن ئىلگىرى ئالدىن ئادەملەرنى ئەۋەتەيلى؛ ئۇلار بىز ئۈچۈن ئۇ يەرنى كۆزىتىپ، چىقىشىمىز كېرەك بولغان يول ۋە بىز ئۇچرايدىغان شەھەرلەر توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزسۇن» ـ دېدىڭلار. **23** بۇ ئىش نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنۈپ، مەن ئارا ڭلاردىن ئون ئىككى ئادەمنى، يەنى ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى تاللىدىم. **24** ئۇلار يولغا ئاتلىنىپ تاغقا بېرىپ، ئەشكول جىلغىسىغا چۈشۈپ ئۇ يەرنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشتى. **25** ئۇلار قولىدىكى مېۋىلەردىن ئېلىپ بەرگە كەلتۈردى ۋە مەلۇمات بېرىپ: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىن ياخشىدۇر» ـ دېدى. **26** هالىۋىڭى، سىلەر زېمىنغا چىقىشقا ئۇنىمىدىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار **27** ۋە ئۆز چېدىرىڭلاردا قاقشاپ: «پەرۋەردىگار بەرگە ئۆچ بولغانلىقىدىن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ هالاك قىلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان. **28** ئەمدى بىز نە گە بارارمىز؟ چۈنكى قېرىنداشلىرىمىز: «شۇ يەردىكى ئادەملەر بىزدىن چوڭ، ھەم ئېگىز بىر خەلق ئىكەن؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىنتايىن چوڭ، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىكەن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىز شۇ يەردە ئاناكىيلارنى بايقىدۇق»، دەپ كۆڭلىمىزنى پارا ڭەندە قىلىۋەتتى» ـ دېدىڭلار. **29** شۇڭا مەن سىلە رگە: «قورقما ڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا دەككە-دۇككىگە چۈشمە ڭلار؛ **30** سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ماڭىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىسىر زېمىنىدا كۆز ئالدىڭلاردا بارلىق قىلغانلىرىدەك سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ؛ **31** سىلەر يەنە چۈل-باياۋاندىمۇ بارلىق ماڭغان يوللىرىڭلاردا مۇشۇ يە رگە يېتىپ كەلگۈچە ئىنسان ئۆز ئوغلىنى قۇچىقىدا كۆتۈرگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭمۇ سىلەرنى كۆتۈرگىنىنى كۆرىد ۋۇكلار. **32** شۇنىڭدەك گەرچە ئۇ يەنە كېچىدە ئوتنا، كۈندۈزدە بۇلۇت ئىچىدە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ، بارگاھ تىككۈدەك يەرلەرنى ئىزدەپ تېپىش ئۈچۈن يو رگەن بولسىمۇ، يو ئىشتا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئىشەنمىدىڭلار. **34** پەرۋەردىگار بۇ سۆزلىرىنى قىلغان ئاۋازىڭلارنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ: **35** «بۇ رەزىل دەۋرىدىكىلەردىن ھېچبىر ئادەم ھەرقانداق يول بىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىشنى قەسەم قىلغان بۇ ياخشى زېمىننى كۆرگۈچى بولمايدۇ! **36** پەقەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب پۈتۈن قەلبى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەچكە، شۇلا زېمىنى كۆرىدۇ ۋە ئۇ تۈز يۈنى بىلەن كېزىپ چىققان بارلىق يەرنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بالىلىرىغا بېرىمەن» ـ دەپ قەسەم قىلدى. **37** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن مەندىنمۇ ئاچچىقلاندى ۋە: «سەنمۇ شۇ يە رگە كىرگۈچى بولمايسەن. **38** لېكىن ئالدىڭدا خىزمەتتە تۇرۇۋاتقان نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا كېرەلەيدۇ. ئۇنى كۈچلەندۈرگىن، چۈنكى ئۇ ئىسرائىللارنى ئۇنىڭغا مىراس قىلدۇريدۇ. **39** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ: «ئۇلار [دۈشمەنلەرنىڭ] ئولجىسى بولۇپ قالىدۇ» دېگەن كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ياخشى-يامانىنى يەرق ئېتەلمەيدىغان بالىلىرىڭلار بولسا، كىرىدۇ؛ مەن ئۇ يەرنى ئۇلارغا ئاتا قىلىمەن ۋە ئۇلار ئۇنى ئىگىلەيدۇ. **40** لېكىن سىلەر بولسا ڭلار، بۇرۇلۇپ قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن چۈل-باياۋانغا قايتىتىڭلار» ـ دېدى. **41** شۇ چاغدا سىلەر ماڭا جاۋاب بېرىپ: «بىز دەرۋەقە پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە قىلغان بارلىق ئۇ مىرى ۋىنچە جەڭ قىلغىلى چىقىمىز» ـ دېدىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار ئۇز يېشىمچىلىق قىلىپ قورال-ياراقلىرىڭلارنى ئېسىپ، تاغقا چىقماقچى بولدۇ ڭلار. **42** لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ئۇلارغا: ـ «چىقما ڭلار، جەڭ قىلما ڭلار، چۈنكى مەن ئارا ڭلاردا ئەمەسمەن؛ سىلەر چوقۇم دۈشمەنلىرىڭلار ئالدىدا مەغلۇپ بولىسىلەر»، دېگىن، دېدى. **43** مەن سىلە رگە سۆز قىلدىم، لېكىن سىلەر قۇلاق سالمىدىڭلار، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىپ، ئۇز يېشىمچىلىق قىلىپ تاغقا چىقتىڭلار. **44** لېكىن تاغدا ئۇرغان ئامورىيلار سىلە رگە قارشى ئاتلىنىپ، بىر توپ ھەرىلەردەك سىلەرنى تاكى خورماھىغىچە قوغلاپ، سېئىردا سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. **45** سىلەر قايتىپ كېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدا يىغا-زار كۆتۈرىد ۋۇكلار، ئەمما پەرۋەردىگار پەريادىڭلارنى ئاڭلىمىدى، يا ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. **46** شۇنىڭ بىلەن سىلەر قادەشتە نۇرغۇن كۈنلەر ئۇرۇپ قالدىڭلار ـ سىلەر قانچە كۈنلەر شۇ يەردە ئۇرد ۋۇكلار!

2 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئېيتقاندەك قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن سەپە رگە ئاتلاندۇق؛ بىز نۇرغۇن كۈنلەر سېئىر تېغى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈردۇق. **2** پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ **3** «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغنى ئايلىنىپ ئۇرغان ۋاقىتلار يېتەرلىك بولدى؛ ئەمدى شىمال تەرىپكە بۇرۇلۇڭلار. **4** خەلققە: ـ سىلەر سېئىردا

تۇرۇۋاتقان قېرىندىشىڭلار ئەساۋلارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىدىغان بولىدۇ ۋە ئۇلار، ئۇلار سىلەردىن قورقىدۇ، شۇنىڭا بەك ئېھتىيات قىلىڭ، **5** ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن سىلە رگە ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن ھەتتا تاپانچىلىق يەرنىمۇ بەرمەيمەن؛ چۈنكى سېئىر تېغىنى ئەساۋغا مىراس قىلىپ بەردىم. **6** سىلەر ئۇلارغا پۇل تۆلەپ ئوزۇق-تۆلۈك سېتىۋېلىڭلار، پۇل تۆلەپ سۇ سېتىۋېلىڭلار. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولۇڭلاردىكى بارلىق ئەجرىنى بەركەتلەپ كەلگەن؛ ئۇ سىلەرنىڭ بۇ بىيابان چۆل-بياۋاندىن مېڭىپ ئوتىۋاتقىنىڭلاردا ھەممىنى بىلدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ قىرىق يىل سىلەر بىلەن بىللە بولدى؛ ھېچ نەرسىدىن كەم بولمىدىڭلار» ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بىز سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىمىز ئەساۋلارنىڭ زېمىنىدىن ۋە ئارابا ۋە تۈزلە كۆگىلىدىن، شۇنداقلا ئېلات ۋە ئېزىئون- گەبەردىن ئوتۇپ، يۇرۇلۇپ موئابدىكى چۆل-بياۋان يولى بىلەن ماڭدۇق. **9** پەرۋەردىگار ماڭا: «موئابىيلارنى ئاۋارە قىلماڭلار يا كى ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئار شەھەر-زېمىنىنى لوتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى **10** (ئەمىلەر ئەسلىدە شۇ يەردە ئولىتتى؛ ئۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۆچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز ۋىلۇق بىر خەلق ئىدى. **11** ئۇلار ئاناكىيلاردەك «گىگانتلار» دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ لېكىن موئابىيلار ئۇلارنى «ئەمىيلەر» دەپ ئاتايدۇ. **12** سېئىردا ئەسلىدە ھوريلار ئولىتتى؛ لېكىن ئەساۋلار ھوريلارنى زېمىنىدىن ھەيدۋېتىپ، ئۇلارنى يوقىتىپ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى ـ خۇددى ئىسرائىللار مەنكى پەرۋەردىگار ئۇلارغا تەقدىم قىلغان، ئۇلارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قىلغىنىغا ئوخشاش). **13** [پەرۋەردىگار:] «ئەمدى ھازىر ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ زەرەد ئېقىنىدىن ئوتۇڭلار» دېدى. يۇنى ئاكلاپ بىز زەرەد ئېقىنىدىن ئوتتۇق. **14** قادەش-بارنېئادىن ئايرىلىپ زەرەد ئېقىنىدىن ئوتكۈچىچە بولغان كۈنلەر ئوتتۇز سەككىز يىل بولدى؛ بۇ دەل خۇددى پەرۋەردىگار ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇ دەۋردىكى جەڭچىلەر بارگاھتىن پۈتۈنلەي يوقىتىلغۇچە بولغان ئارىلىقتىكى ۋاقىت ئىدى. **15** دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى بارگاھتىن يوقىتىپ ئۈگەتكۈچە ئۇلارنى ھالاك قىلىشقا قارشى ئىققانىدى. **16** ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ جەڭچىلەر ئۇلۇپ خەلق ئارىسىدىن پۈتۈنلەي ئۆزىگەندىن كېيىن، **17** پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ **18** «سىلەر بۈگۈن موئابنىڭ، يەنى ئارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىسىلەر. **19** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئامونىيلارغا يېقىن كېلىسىلەر؛ ئەمما ئۇلارنى ئاۋارە قىلماڭلار يا كى ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار، چۈنكى مەن ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى لوتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى. **20** (بۇ زېمىنمۇ «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئىلگىرى گىگانتلار شۇ يەردە ئولىرىغانىدى؛ ئامونىيلار ئۇلارنى «زامزۇملار» دەپ ئاتايدۇ. **21** ئۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۆچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز ۋىلۇق بىر خەلق ئىدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنى [ئامونىيلارنىڭ] ئالدىدا يوقىتىشى بىلەن [ئامونىيلار] ئۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. **22** پەرۋەردىگار سېئىردا ئولىرىغان ئەساۋلار ئۈچۈنمۇ ئوخشاش ئىش قىلدى، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھوريلارنى يوقاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئەساۋلار ئۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. **23** ۋە گازا شەھىرىگىچە كەنت-قىشلاقلاردا ئولتۇراقلاشقان ئاۋۋىيلارنى بولسا، كافتوردىن چىققان كافتورلار يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى). **24** ـ «ئەمدى ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىڭلار، سەپىرىگىلارغا چىقىڭلار، ئارنون دەرياسىدىن ئوتۇڭلار، مانا، مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى ئامورىي سىھوننى ۋە ئونىڭ زېمىنىنمۇ قولۇڭلارغا ئاتاپ ئوردۇم؛ ئىشنى باشلاڭلار، زېمىنى ئىگىلەشكە، ئونىڭ بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار، **25** مەن بۈگۈندىن باشلاپ سىلەرنىڭ قورقۇنچۇڭلار ۋە ۋەھىمىتىڭلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى خەلقلەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ ئۇلار سىلەرنىڭ خەۋىرىڭلارنى ئاڭلاپ سىلەرنىڭ ئۆپەيلىگىلاردىن تىترەپ دەككە-دۈككىگە چۈشىدۇ». **26** شۇ چاغدا مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننا كەدەموت چۆلىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، تىنچلىق سالىمى يوللاپ: ـ **27** «بىزنىڭ زېمىنىڭدىن ئوتۇشىم زۇگە يول قويغايسەن؛ ئوڭغا، سولغا بۇرۇلمايلا، پەقەتلا يولدىن چىقمايلا ماڭىمىز. **28** سەن ماڭا ئوزۇق-تۇلۇكنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن، سۇنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن؛ بىز پەقەتلا پىيادە مېڭىپ ئوتىمىز، خالاس. **29** سېئىردا تۇرۇۋاتقان ئەساۋلار، ئاردا تۇرۇۋاتقان موئابىيلار بىزگە مۇئامىلە قىلغاندەك سەنمۇ بىز ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلىدىغان زېمىنىغا كىرگۈچە شۇنداق مۇئامىلە قىلغايسەن» ـ دېدىم. **30** لېكىن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ بىزنىڭ ئۇيىدىن ئوتۇشىمىزگە يول قويغۇسى يوق ئىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئونى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئونىڭ روھ-قەلبىنى قاتتىق، كۆڭلىنى جاھىل قىلىۋەتكەن (بۈگۈنكى ئەھۋال دەرۋەقە شۇنداق).

31 پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا، مەن ئالدىڭلاردا سىھوننى ۋە ئونىڭ زېمىنىنى سىلە رگە تاپشۇرۇشقا باشلىدىم؛ ئىشنى باشلاڭلار، ئونىڭ زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئونى ئىشغال قىلىشقا كىرىشىڭلار» ـ دېدى. **32** سىھون دەرۋەقە ئوزىنى ۋە بارلىق خەلقى بىز بىلەن قارشىلىشىش ئۈچۈن جەڭ قىلىشقا ياھازغا چىقتى. **33** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئونى بىزنىڭ ئالدىمىزدا قولىمىزغا تاپشۇردى، بىز ئونىڭ ئوزىنى، ئوغۇللىرىنى ۋە بارلىق خەلقىنى ئوزۇپ مەغلۇپ قىلدۇق. **34** شۇ چاغدا بىز ئونىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلىپ ئۇلارنى پۈتۈنلەي ھالاك قىلدۇق؛ ئۇلاردىكى بارلىق ئە رەكنى، قىز-ئايال ۋە بالىلارنى بىرىنمۇ قېيمايى يوقاتتۇق؛ ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى تىرىك قويمىدۇق. **35** بىز پەقەت ئوزلىرىمىز ئوچۈن چارۋا ماللىرىنى ۋە ئىشغال قىلغان شەھەرلەردىن ئولجا غەنىيمەت ئالدۇق. **36** ئارنون دەرياسى بويىدىكى ئاروئېردىن ۋە شۇ يەردىكى جىلغىدىكى شەھەردىن تارتىپ گىلېئادقىچە ھېچقانداق شەھەر بىزگە تەڭ كېلەلمىدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنىڭ ئالدىمىزدا ھەممىسىنى مەغلۇبىيەتكە ئۇچراتتى. **37** ھالبۇكى، سىلەر ئامونىيلارنىڭ زېمىنىغا، چېگرىسى بولغان يۈتكۈل ياببوك ۋادىسىغا، تاغدىكى شەھەرلە رگە يا كى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە مەنئى قىلغان ھەرقايسى يە رگە يېقىنلاشمىدىڭلار.

3

ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، باشانغا باردىغان يول بىلەن چېقىپ ماڭدۇق؛ باشانلىنىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە بارلىق خەلقى بىزگە قارشى جەڭ قىلىشقا ئەدرەيگە چىقتى. **2** پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇنىڭدىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئونى، ئونىڭ خەلقى ۋە زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ ھەشبوندا ئۇرغان ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى نېمە قىلغان بولسا، ئونىمۇ شۇنداق قىلىسەن» ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز دەرۋەقە باشانلىنىڭ پادىشاھى ئوگنى ۋە بارلىق خەلقىنى قولىمىزغا تاپشۇردى، بىز ئونىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلاردىن ھېچكىمنى قالدۇرمايلا قىرىدۇق. **4** شۇ ۋاقىتتا بىز ئونىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلدۇق؛ بىز ئونىڭ شەھەرلىرىدىن ئىگىلىمىگەن بىرىنمۇ قالمىدى. بۇلار باشانىدىكى ئوگنىڭ پادىشاھلىقى، يەنى پۈتۈكۈل ئارگوب رايونى بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش شەھەر ئىدى. **5** بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئېگىز سېپىللار ۋە بالداقلىق قوۋۇقلىرى بىلەن مۇستەھكەم قىلىنغانىدى؛ ئۇلارغا قاراشلىق يېزا- كەنتلەر ئىنتايىن كۆپ ئىدى. **6** بىز ئۇلارنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونى قىلغىنىمىزدەك تەلتۈكۈس يوقاتتۇق ـ بارلىق شەھەرلەر، ئەرلەر، ئايال-بالىلارنى قېيمايى ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقاتتۇق. **7** بىز پەقەت ئوزلىرىمىز ئۈچۈن بارلىق چارۋا-ماللارنى ۋە شەھەرلەردىن ئولجا غەنىيمەت ئالدۇق. **8** شۇ چاغدا بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە ئۇرۇشلۇق ئاموريلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ قولىدىن زېمىنىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن ھەرمون تېغىغىچە بولغان زېمىنىنى تارتىۋالدۇق **9** (ھەرمون تېغىنى زىدونىيلار «سىرىئون»، ئامورىيلار «سېنىر» دەپ ئاتايدۇ)؛ **10** بىز يەنە تۈزلە گىلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر، پۈتكۈل گىلېئاد ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىدىكى سالكاھ ۋە ئەدرەيي شەھەرلىرىگىچە، باشانلىنىڭ بارلىق زېمىنى ئىگىلىدۇق **11** (شۇ چاغدا گىگانتلارنىڭ قالدۇقىدىن پەقەت باشانلىنىڭ پادىشاھى ئوگ قالغانىدى؛ ئۇنىڭ كارۋىتى تۇمۇردىن ياسالغانىدى؛ مانا، ئۇ ئامونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە ساقلىنۇاتمامدۇ؟ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى توققۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز. «گەز» ـ ئادەتتىكى ئادەمنىڭ جەينىكى تۇچىدەم قىلىنغان). **12** بىز شۇ چاغدا ئىگىلىگەن زېمىن مۇنداق: ـ ئارنون دەرياسى يېنىدىكى ئاروئېر شەھىرىدىن تارتىپ، گىلېئاد تاغىلىقىنىڭ يېرىمىنى ۋە ئونىڭدىكى شەھەرلەرنى رۇبەن ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلە رگە تەقدىم قىلدىم؛ **13** گىلېئادنىڭ قالغان زېمىنى ۋە ئوگ پادىشاھىنىڭ زېمىنى بولغان پۈتكۈل باشانىنى مەن مانا سىسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە تەقدىم قىلدىم (پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى پۈتكۈل باشان «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» دېيىلىدۇ. **14** مانا سىسەھنىڭ ئوغلى يائىر پۈتكۈل ئارگوب رايونىنى، يەنى باشانىنى گەشۇرىيلار ۋە مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلىگەن ۋە ئونى ئۆز ئىسمى بىلەن «ھاۋۋوت-يائىر» دەپ ئاتىغان. بۇگۈنگە قەدەر ئۇ شۇنداق ئاتالماقتا). **15** گىلېئادنى بولسا مەن ماكىرغا تەقدىم قىلدىم. **16** رۇبەندىكىلەر ۋە گادتىكىلە رگە مەن گىلېئادتىن ئارنون دەرياسىغىچە

(ۋادىنىڭ ئوتتۇرىسى چېگرا ئىدى)، شۇنداقلا ئامونىيلارنىڭ چېگراسى بولغان يابوق دەرياسىغىچە بولغان زېمىنى تەقدىم قىلدىم؛ 17 يەنە پىسگاھ تاغلىقى ئاستىدا ياتقان ئاراباھ تۈزلە كۆكى (تاغلىق تۈزلە كۆلىكىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە) ۋە ئىشوردان دەرياسىنىڭ كىنىنەرەت كۆلىدىن تارتىپ تۈز دېڭىزغىچە بولغان قىسمىنى ئۇلارغا چېگرا قىلىپ بەردىم. 18 مەن شۇ چاغدا سىلە رگە: ـ پەروەردىگار خۇدايىڭلار تۇز ۋۇگلارنىڭ تەقەللۇقاتىڭلار بولسۇن دەپ ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ زېمىننى سىلە رگە ئاتا قىلغان؛ ئاراگلاردىكى جەڭچىلەر جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغان ھالدا قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئوتۇۋۇگلار، 19 پەقەت بالا-چاقىلىرىڭلار ۋە مال-چارۋىلىرىڭلار (مال-چارۋىلىرىڭلارنىڭ كۆپلىكىنى بىلىمەن) مەن سىلە رگە تەقسىم قىلغان شەھەرلەردە قالسۇن؛ 20 پەروەردىگار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرنىڭ ئارام ئالغىنىڭلاردەك ئارام بېرىپ، ئۇلار پەروەردىگار خۇدايىڭلار ئىشوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنى ئىگىلىگۈچە ئۇلار بىلەن بەرگە [جەڭ قىلىڭلار]؛ ئاندىن سىلەر ھەربىرىڭلار مەن سىلە رگە تەقسىم قىلغان ئۇز تەقەللۇقاتىڭلارغا قايتىسىلەر» ـ دەپ تاپىلىغانىدىم. 21 شۇ چاغدىمۇ مەن يەشۇئاغا: «سەن پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئىككى پادىشاھقا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇز كۆزۈڭ بىلەن كۆردۇڭ؛ پەروەردىگار سەن باردىغان يەردىكى پادىشاھلىقلارنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىدۇ. 22 سىلەر ئۇلاردىن قورقماڭلار، چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ» ـ دەپ تاپىلىغانىدىم. 23 شۇ چاغدا مەن پەروەردىگاردىن ئۇتۇنۇپ: ـ 24 «ئى رەب پەروەردىگار، سەن ئۇز قۇلۇڭغا ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭنى ئايان قىلىشقا كىرىشتىڭ؛ چۈنكى مەيلى ئاسمانلاردا ياكى زېمىندا بولسۇن سېنىڭ قىلغانلىرىڭغا ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭگە تەڭ كەلگۈدەك شۇنداق ئىلاھ بارمۇ؟ 25 سەندىن ئۇتۇنۇمەنكى، مېنى ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، شۇ يەردىكى ياخشى زېمىننى ـ شۇ ياخشى تاغلىقنى ۋە لىۋانىي كۆرۈشكە ئېسىپ قىلغايسەن»، ـ دېدىم. 26 لېكىن پەروەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلار تۈپەيلىدىن ماڭا ئەزەپلىنىپ ئىلتىجايىمغا قۇلاق سالمىدى، بەلكى ماڭا: «بولدى، بەس! بۇ ئىشنى ئالدىمدا ئىككىنچى تىلغا ئالغۇچى بولما. 27 سەن پىسگاھنىڭ چوققىسىغا چىقىپ بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئۇز كۆزۈڭ بىلەن مەغرىبكە، شىمالغا، جەۋبۇغا ۋە مەشرىققە تىكلىپ قارا؛ چۈنكى سەن مۇشۇ ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن. 28 يەشۇئاغا ۋەزىپىنى تاپىلىغىن، ئۇنى رىغبەتلەندۈرۈپ يۈرە كىلىك قىل؛ چۈنكى ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ سەن كۆرىدىغان شۇ زېمىنغا ئۇلارنى ئىگە قىلغۇزىدۇ» ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن بىز بەيت-پېئورنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋادىدا تۇرۇپ قالدۇق.

4 ـ ئەمدى، ئى ئىسرائىل، مەن سىلە رگە ئۆگىتىدىغان مۇشۇ بەلگىلىمىلە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىساڭلار ھاياتلىق تاپىسىلەر ۋە شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەروەردىگار سىلە رگە تەقسىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. 2 مەن سىلە رگە تاپشۇرىدىغان پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلە رگە ئەمر قىلغان سۆز ئۈگە ھېچنېمنى قوشماڭلار ھەمدە ئۇنىڭدىن ھېچنېمنى چىقىرىۋەتمەڭلار. 3 سىلەر ئۇز كۆزلىرىڭلار بىلەن پەروەردىگارنىڭ باۋال-پېئورنىڭ ئۆپەيلىدىن قىلغان ئىشلىرىنى كۆز ئۈگىنىسىلەر؛ چۈنكى باۋال-پېئورغا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنى پەروەردىگار خۇدايىڭلار ئارا ئاڭلاردىن يوقاتتى؛ 4 لېكىن پەروەردىگار خۇدايىڭلارغا چېتىلىپ باغلانغانلاردىن ھەربىرىڭلار بۈگۈنگە قەدەر ھايات ئۇرۇقۋاتىسىلەر. 5 مانا، مەن پەروەردىگار خۇدايىم ماڭا ئەمر قىلغانىدەك، كىرىپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا ئۇرغاندا ئۇلارغا ئەمەل قىلىشۇن دەپ سىلە رگە بەلگىلىمە ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگەتتىم. 6 سىلەر ئۇلارنى چېتىڭ ئۇتۇپ ئەمەل قىلىڭلار؛ چۈنكى شۇنداق قىلىساڭلار بۇ ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغان خەلقلەرنىڭ كۆز ئالدىدا سىلەرنىڭ دانا ۋە يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەنلىكىڭلار ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۇلار دەرھەقىقەت دانا ھەم يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەن» ـ دەيدۇ. 7 چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىمىزنىڭ بىزنىڭ ئۇنىڭغا ندا قىلغان ھەربىر تىلە كلىرىمىزدە بەرگە يېقىن ئۇرغىنىدەك، ئۇزىگە يېقىن ئۇرغان بىر خۇداسى بولغان بەرگە ئوخشاش باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 8 مەن ئالدىڭلارغا قويغان مۇشۇ پۈتكۈل قانۇندىكىدەك ئادىل بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملە رگە ئىگە بولغان سىلەردەك باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 9 ئۇز كۆزۈڭلار بىلەن كۆر رگەن ئىشلارنى ئۇنتۇماسلىقىڭلار، ھەتتا ئۇمر ۋۇگلارنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە قەلبىڭلاردىن چىقارماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇز ۋۇگلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار ۋە ئۆتلاسلىق بىلەن قەلبىڭلارنى [ئېزىشتىن] ساقلاڭلار، شۇنىڭدەك سىلەر كۆرگىنىڭلارنى بالىلىرىڭلارغا ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرىغا يەتكۈزۈڭلار؛ 10 سىلەر ھورەب تېغىدا پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان كۈنى پەروەردىگار ماڭا: «خەلقنى مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلىشى ئۈچۈن يېنىمغا يىغقىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۆزلىرىمنى ئۆگىنىپ، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىدۇ ۋە بالىلىرىغا ئۆگىتىدۇ» ـ دېگەندى. 11 سىلەر يېقىن كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇردۇڭلار، بۇ تاغنىڭ ئوتى ئاسمانلارنىڭ باغرىغىچە كۆيۈپ يەتتى، ھەمدە قاراڭغۇلۇق، بۇلۇتلار ۋە سۈر تاغنى قاپلىدى؛ 12 پەروەردىگار ئوتنىڭ ئوتىدىن سىلە رگە سۆز قىلدى؛ سىلەر سۆزلەرنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىڭلار، لېكىن ھېچ شەكلنى كۆرمىدىڭلار، سىلەر پەقەت بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىڭلار. 13 ۋە ئۇ شۇ چاغدا سىلە رگە ئەمر قىلغان ئەھدىسىنى، يەنى «ئون ئەمر»نى ئايان قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىككى تاش تاختاي ئۈستىگە يۈتتى. 14 ۋە شۇ چاغدا پەروەردىگار ماڭا ئەمر قىلىپ، سىلەر دەريادىن ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا ئۇلارنى ئۆگىتىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگىتىشنى تاپىلىدى. 15 ئۇز ۋۇگلارغا ناھايىتى ئېھتىيات قىلىڭلار كى (چۈنكى پەروەردىگار ھورەب تېغىدا ئوت ئوتىدۇرىسىدىن سىلە رگە سۆز قىلغاندا ھېچقانداق شەكلنى كۆرمىگەنسىلەر)، 16 ئۇز ۋۇگلارنى بۇلغاپ، مەيلى ئە رگەك ياكى ئايال سۈرتىدە، مەيلى يەر يۈزىدىكى ھەرقانداق ھايۋان ياكى ئاسماندا ئۇچىدىغان ھەرقانداق قۇش بولسۇن، مەيلى يەر يۈزىدە ھەرقانداق ئومىلىگۈچى ھايۋان ياكى يەر ئاستىدىكى سۈلاردىكى ھەرقانداق بېلىق بولسۇن، ئۇلارنىڭ سۈرتىدە ھېچقانداق شەكىل-قىيافەتنىكى ئۆيما بۇتنى ئۆز ۋۇگلار ئۈچۈن ياسىماڭلار، 19 ياكى شۇنىڭدەك، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا قاراپ، قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار، يەنى پۈتكۈل شاماۋى قوشۇنىنى كۆرۈپ، كۆڭلۈڭلار مايىل بولۇپ ئۇلارغا باش ئېگىپ قۇللۇقىغا كىرمە گلار؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭلار بۇلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئورۇنلاشتۇرغان. 20 لېكىن سىلەرنى بولسا پەروەردىگار ئۇز مىراسى بولغان بىر خەلق بولۇشۇڭلار ئۈچۈن «تەمۇر تاۋلاش خۇمدانى»دىن، يەنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. 21 لېكىن پەروەردىگار سىلەرنىڭ ۋۇجەگلاردىن ماڭا ئەزەپلىنىپ، پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئاتا قىلىدىغان ياخشى زېمىن ئوغرىسىدا: ـ «سەن شۇ يە رگە كىرىشكە ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن» دەپ قەسەم قىلدى. 22 شۇڭا مەن مۇشۇ زېمىندا ئۆلۈشۈم مۇقەررەر، ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيمەن؛ بىراق سىلەر بولىساڭلار ئۆنىڭدىن ئۆتۈپ شۇ ياخشى زېمىنى ئىگىلەيسىلەر. 23 پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر بىلەن تۈز رگەن ئەھدىسىنى ئۇنتۇماسلىقىڭلار، شۇنداقلا ئۇز ۋۇگلار ئۈچۈن پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مەنئى قىلغان ئۇيما بۇتنى ياكى ھەرقانداق نەرسىنىڭ شەكىل-قىيافىتىنى ياسىماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇز ۋۇگلارغا ھېزىر بولۇڭلار. 24 چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭلار ھەممىنى يۇتقۇچى بىر ئوت، ۋۇجۇدلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر خۇدادۇر. 25 سىلەر پەرزەنتلەر، پەرزەنتىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرۈپ، زېمىندا ئۇزاق ۋاقىت ئۇرغاندىن كېيىن، بىرخىل شەكىل-قىيافەتتە بولغان ئۇيما بۇتنى ياسىغان، شۇنىڭدەك پەروەردىگار خۇدايىڭلارنى رەنجىتىپ ئۆنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئۇز ۋۇگلارنى بۇلغىغان بولىساڭلار، 26 مەن ئاسمان-زېمىننى ئۇستۇڭلارغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەن، سىلەر ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، ئىگىلەيدىغان شۇ زېمىندىن تېزلا يۇتۇنلەي يوق قىلىنىسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئۆنىڭدا ياشىغان كۈنلىرىڭلار ئۇزۇن بولمايدۇ، سىلەر بەلكى ئۆنىڭدىن پۈتۈنلەي يوق قىلىنىسىلەر. 27 پەروەردىگار سىلەرنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىغا تارقىتىدۇ، پەروەردىگارنىڭ سىلەرنى ھەيدىشى بىلەن سىلەر شۇ ئەللەر ئارىسىدا كىچىك بىر قالدۇق بولىسىلەر. 28 سىلەر شۇ يەرلەردە ئۇزۇپ ياغاچتىن ياكى تاشتىن ياسالغان، نە كۆرەلمەيدىغان، نە ئاڭلىيالمايدىغان، نە چېمەيدىغان، نە پۇرالمايدىغان، پەقەت ئىنسانىنىڭ قولىنىڭ ياسىغىنى بولغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر. 29 سىلەر شۇ يەرلەردە پەروەردىگار خۇدايىڭلارنى ئىزدەيسىلەر؛ پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن ئۇنى ئىزدىسە گلار، ئۇنى تاپىسىلەر. 30 سىلەر ئېغىر ئازاب-ئوقۇبەت تارتقىنىڭلاردا، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى بېشىڭلارغا چۈشكەندە، سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارغا يېنىپ كېلىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىسىلەر. 31 چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭلار رەھىمدىل بىر خۇدادۇر؛ ئۇ سىلەرنى تاشلىۋەتمەيدۇ، نە

هالاك قىلمايدۇ، نە ئاتا-بوۋىلىرىگىلار بىلەن قەسەم ئىچىپ تۇ زگەن ئەھدىسىنى ھېچ ئۆتىمايدۇ. **32** ئەمدى، سىلەردن ئىلگىرى، خۇدا ئىنسانىنى يەر يۈزىدە ياراتقان كېزىدىن تارتىپ ئوتكەن كۈنلەر توغرۇلۇق سۈرۈشتە قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە سۈرۈشتە قىلىڭلار كى، مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلۇغ بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىر ئىشنى ئاڭلاپ باققانمۇ؟ **33** سىلە رگە ئوخشاش، خۇدانىڭ ئوت ئىچىدن چىققان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تىرىك قالغان باشقا بىر خەلق بارمۇ؟ **34** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار كۆز ئالدىڭلاردا سىلەر ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدا قىلغانلىرىدەك، قېنى سىناقلار بىلەن، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن، كارامەتلەر بىلەن، ئۇرۇش بىلەن، كۈچلۈك قول ھەم ئۇزىتىلغان بىلەك بىلەن ۋە دەھشەتلىك ۋەھىمىلەر بىلەن سىلەردىن باشقا بىر خەلقنى يات بىر ئەلنىڭ ئارىسىدىن چىقىرىپ ئۆزىگە خاس قىلىش ئۈچۈن كېلىپ ئۇرۇنۇپ باققانمۇ؟ **35** پەرۋەردىگارلا خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقا بىرسى يوقتۇر، دەپ بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بۇ [ئۆلۈغ] ئىشلارنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر قىلىنغانسىلەر. **36** سىلە رگە تەلىم بېرىش ئۈچۈن ئۇ ئاسمانلاردىن سىلە رگە ئاۋاز ئاۋازىنى ئاڭلاتتى؛ ئۇ يەر يۈزىدە ئۆزىنىڭ ئۇلۇغ ئوتىنى كۆرسەتتى؛ سىلەر شۇ ئوتنىڭ ئوتىدىن ئاۋازىنى ئاڭلىدىڭلار. **37** ئۇنىڭ ئۆستىگە، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا باغلىغان مۇھەببىتى ۋەيەيلىدىن ھەمدە ئۇلارنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرىنى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ سىلەرنى مىسىردىن شەخسەن ئۆزى زور قۇدرىتى بىلەن قۇتقۇزۇپ چىقاردى؛ **38** ئۇ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۆز ئۇلۇغلىردىن كۆپ ۋە كۈچلۈك بولغان ئەللەرنى زېمىنىدىن ھەيدەپ، سىلەرنى ئۇنىڭغا كىرگۈزۈپ، ئۇنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك سىلە رگە مىراس قىلىش ئۈچۈنمۇ شۇنداق قىلغانىدۇر. **39** شۇڭا بۇگۈن شۇنى بىلىپ قويۇڭلار كى ۋە كۆڭۈلۈڭلارنى شۇنىڭغا بۇلۇڭلار كى، پەرۋەردىگار يۈقىرىدىكى ئاسمانلاردا بولسۇن، ئاستىدىكى يەر-زېمىندا بولسۇن خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچبىرى يوقتۇر. **40** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋە كېيىنكى بالىلار-ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئاتا قىلىدىغان زېمىندا كۈنلىرىڭلارنى ئۇزۇن، ھەتتا مەڭگۈلۈك قىلىش ئۈچۈن مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بەلگىلىرى ۋە ئەمرلىرىنى تۇتۇڭلار». **41** ئاندىن مۇسا ئىئورداننى دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە ئۈچ شەھەرنى ئايرىپ بېكىتتى؛ **42** مەقسىتى، ھېچقانداق ئۈچ-ئاداۋىتى بولمايى، تاسادىيىي قوشنىسىنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۆلتۈز رگەن كىشى شۇ يەرلە رگە، يەنى شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىپ ئامان-ئېسەن قېلىشتىن ئىبارەت ئىدى. **43** بۇ شەھەرلەر بولسا: ـ رۇبەنلەرنىڭ زېمىنىدىن چۆل-بىياۋاندىكى بەزەر، گادلارنىڭ زېمىنىدىن گىلئىادتىكى راموت، مانا سىسەھلەرنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولاندىن ئىبارەت ئىدى. **44** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ ئالدىغا قويغان قانۇن مانا تۆۋەندىكىدەك: ـ **45** (يۇلار بولسا ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۇلارغا جاكارلىغان ئاڭاھ-گۇۋاھلار، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر)، **46** مۇسا ۋە ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندا ئامورىيلارنىڭ ھەشبون شەھىرىدە تۇرۇشلۇق پادىشاھى سىھوننى ئۆلتۈرۈپ رگەندى؛ مۇسا بۇ ئەمرلەرنى سىھوننىڭ زېمىندا، ئىئورداننى دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، بەيت-پېئورنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋادىدا ئىسرائىللارغا جاكارلىغان. **47** شۇ چاغدا ئىسرائىللار [سىھوننىڭ] ۋە باشاننىڭ پادىشاھى ئۇگنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئىئورداننى دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ زېمىنىنىمۇ ئىگىلەندى؛ **48** ئۇلارنىڭ زېمىنى ئارنون دەرياسىنىڭ قىرغىقىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ سىئون (يەنى ھەرمون) تېغىغىچە، **49** شۇنداقلا ئىئورداننى دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى پۈتكۈل ئاراباھ تۈزلە كۈلكى ۋە پىسگاھ تېغىنىڭ باغرىغا جايلاشقان «تۈزلە كۈلكتىكى دېڭىز»غىچە ئىدى).

5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى ئىسرائىل، مەن بۇگۈن قۇلاقلىرىڭلارغا ئاڭلىتىۋاتقان بۇ بەلگىلىمىلە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارنى ئۆگىنىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇڭلار! **2** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىز بىلەن ھورەب تېغىدا ئەھدە تۈزدى. **3** بۇ ئەھدىنى پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۇ زگەن ئەمەس، بەلكى بىز بىلەن، يەنى بۇگۈنكى كۈندە تىرىك قالغان بىزلەر بىلەن تۈزدى. **4** تاغدا ئوت ئىچىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەنىدى **5** (شۇ چاغدا سىلە رگە پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى جاكارلاش ئۈچۈن مەن سىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئوتىنىڭ ئىسدا تۇرغانىدىم، سىلەر ئوتنىڭ ئالدىدا قورقۇپ، تاغقا چىقىشنى خالىمىدىڭلار). **6** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارىڭ خۇدادۇرمەن. **7** سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. **8** سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، يا كى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ۋېنا شەكلىنى ياسىما، **9** سەن يۇنداق نەرسىلە رگە باش ئۇرما يا كى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋېاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى خۇدادۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزىلىرىگە، ئۇغۇللىرىغا، ھەتتا ئەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن. **10** ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۆز زگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. **11** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدە كىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. **12** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەمر قىلغاندەك شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇت، ئۇنىڭغا ئەمەل قىل. **13** ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى ت ۈگەتكىن؛ **14** لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر. سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن يا كى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ، مەيلى ئېشىكىڭ، مەيلى ھەرقانداق ياشقا ئۇلىغىڭ، يا كى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇلۇڭ ۋە دېدىكىڭ سەندەك ئارام ئالالايدۇ. **15** سەن ئۆز ۋېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغانلىقىڭنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سېنى شۇ يەردىن چىقارغانلىقىنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا شابات كۈنىنى تۇتۇشنى ئەمر قىلغان. **16** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەمر قىلغاندەك ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن تۇرمۇر كۆرىسەن، ھالىڭ ياخشى بولىدۇ. **17** قاتىللىق قىلما. **18** ھەم زىنا قىلما. **19** ھەم ئوغرىلىق قىلما. **20** ھەم قوشناڭ توغرىسىدا يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. **21** ھەم قوشناڭنىڭ ئايالىنى تەمە قىلما ۋە نە ئۆنىڭ ۋېنى، ئۆنىڭ ئېتىزى، ئۆنىڭ قۇلى، نە ئۆنىڭ دېدىكى، نە ئۆنىڭ كالىسى، نە ئۆنىڭ ئېشىكىگە يا كى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق ياشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما». **22** ـ بۇ سۆزنى پەرۋەردىگار تاغدا، ئوت، بۇلۇت ۋە سۇرلۇك قاراڭغۇلۇق ئىچىدە كۈچلۈك ئاۋازى بىلەن سىلەرنىڭ پۈتكۈل جامائىتىڭلارغا ئېيتقان ۋە ئۇلارغا ھېچ ياشقا [سۆزلەرنى] قوشمىغان؛ ئۇ ئۇلارنى ئىككى تاش تاختايغا پۈتۈپ ماڭا تاپشۇردى. **23** ۋە شۇنداق بولدىكى، قاراڭغۇلۇقتىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىغىنىڭلاردا ۋە ئوتلۇق تاغ كويىگىنىدە سىلەر، يەنى قەبىلە باشلىقلىرىڭلار ۋە ئاقساقاللىرىڭلار يېنىمغا كېلىپ: ـ **24** «مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆز شان-شەرىپى ۋە ئۇلۇغلۇقىنى ئايان قىلدى ۋە بىز ئۆنىڭ ئاۋازىنى ئوت ئىچىدىن ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز بۇگۈنكى كۈندە خۇدا ئىنسانلار بىلەن سۆزلەشكەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ تىرىك قالغانلىقىنى كۆردۇق. **25** ئەمدى بىز جېنىمىزغا تەۋە كەكۈل قىلىشىمىزنىڭ نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى مۇشۇ دەھشەتلىك ئوت بىزنى يۇتۇۋېتىدۇ. ئە گەر بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋەرسەك ئۇلۇپ كېتىمىز. **26** چۈنكى ئەت ئىگىلىرىدىن ھايات ئىگىسى خۇدانىڭ ئوتىنىڭ ئوتىدىن سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلاپ، بىزدەك تىرىك تۇرۇۋاتقانلاردىن كىم بار؟ **27** سەن ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا يېقىنلىشىپ، ئۇنىڭ سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغىن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سا كا سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر-گە ئېيتىپ بېرىسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىمىز» ـ دېدىڭلار. **28** پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ بۇ ماڭا ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ماڭا: «بۇ خەلقنىڭ ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرى دۇرۇستۇر. **29** كاشكى ئۇلاردا مەندىن قورقۇپ، ئەمرلىرىمنى ئىزچىل تۇتىدىغان بىر قەلب بولسىدى، ئۇلارنىڭ ھالى ۋە بالىلىرىڭنىڭ ھالى مەڭگۈ گە ياخشى بولاتتى! **30** سەن بېرىپ ئۇلارغا: «چېدىرىڭلارغا قايتىڭلار» ـ دېگىن. **31** سەن بولساڭ يېنىمدا تۇرغىن؛ مەن سېنىڭ ئۇلارغا ئۆگىتىشىڭ كېرەك بولغان ئەمرلە رنى، بەلگىلىمىلە رنى ھەمدە ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ساڭا ئېيتىپ بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەۋەلىك قىلىپ بېرىدىغان زېمىندا تۇرۇپ بۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولىدۇ. **32**

ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئەمر قىلغاندەك قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇڭلار، ئۇنىڭدىن ئوڭ ۋە سولغا تايماڭلار! **33** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئەمر قىلغان يارلىق يوللىردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھاياتلىق تېپىپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سىلەر ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان زېمىندا تۇرۇپ كۈنلىرىڭلار ئۇزۇن بولىدۇ».

6 «مانا، بۇلار پەرۋەردىگار ماڭا سىلەر [دەريادىن] ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغىنىڭلاردا ئۆلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە ئۆگىتىشنى تاپىلىغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر: ـ **2** (شۇنىڭ بىلەن سىلەر، يەنى سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭ ۋە نەۋرەڭ يارلىق تىرىك كۈنلىرىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، مەن سىلە رگە تاپىلاۋاتقان ئۆنىڭ يارلىق بەلگىلىمە ۋە ئەمرلىرىنى ئۆتەسىلەر، شۇنداقلا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر. **3** سەن، ئى ئىسرائىل، ئۆلارنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە دېگىنىدەك، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت زېمىندا تۇرۇپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سانىڭلار ئىنتايىن كۆپەيىدۇ): ـ **4** ـ ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر؛ **5** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن. **6** مەن ساڭا بۇگۈن تاپىلىغان بۇ سۆزلەر قەلبىڭدە بولسۇن؛ **7** سەن ئۆلارنى بالىلىرىڭغا سىڭدۈرۈپ ئۇگەت، مەيلى ۋەيدە ئولتۇرغاندا، يولدا ماڭغاندا، ئورنۇڭدا ياتقاندا ۋە ئورنۇڭدىن تۇرۇۋاتقاندا ھەر ۋاقىت ئۆلار توغرۇلۇق سۆزلىگىن؛ **8** ئۆلارنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋال، پېشانە گىگە قاشقىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋال؛ **9** سەن ئۆلارنى ۋەۋۈڭدىكى كېشىك كلىرىگىگە ۋە دەرۋازىلىرىڭغا پۈتكۈزگىن. **10** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قەسەم قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنى ساڭا ئاتا قىلىش ئۈچۈن سېنى ئۆنىڭغا باشلىغاندا، ـ تۇرۇڭۇق قۇرمىغان ئۇلۇغ ۋە ئېسىل شەھەرلە رگە، **11** تۇرۇڭۇق بىساتلىق قىلمىغان ئاللىقاچان ئېسىل بىساتلىق قىلىنغان ۋەيلە رگە، تۇرۇڭۇق كولىمىغان، ئاللىقاچان كولانغان قۇدۇقلارغا، تۇرۇڭۇق تىكىگەن تۇزۇمزارلار ۋە زەيتۇنزارلارغا مۇيەسسەر قىلىنىشىڭ بىلەن سەن يەپ ۋېيۇنغاندىن كېيىن، **12** ـ ئەينى چاغدا سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇلۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇشتىن ھېزىر بول. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن، ئىبادىتىدە بولغىن ۋە قەسەم قىلساڭ ئۇنىڭ نامى بىلەنلا قەسەم ئىچكىن. **14** سىلەر باشقا ئىلاھلار، يەنى ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنى قەتئىي ئىزدىمە گىلەر، **15** چۈنكى ئارا گىلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇر. [ئەگەر شۇنداق قىلساڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ غەزىپى ساڭا قوزغىلىپ، ئۇ سېنى يەر يۈزىدىن يوقاتمايى قالمايدۇ. **16** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ماسساھتا سىنىغانلىقىڭ ئۈنى سىنىماڭلار. **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىنى، سىلە رگە تاپىلىغان گۈۋاھ-ھۆكۈملىرى ۋە بەلگىلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئۆتۈڭلار. **18** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىردە دۇرۇس ۋە ياخشى بولغانىنى قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۈنى ئىگىلەيسىلەر، **19** شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغاندەك يارلىق دۈشمەنلىرىڭلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرۇۋېتىسىلەر. **20** كەلگۈسىدە ئوغلۇڭ سەندىن: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سىلە رگە تاپىلىغان ئاگاھ-گۈۋاھ، بەلگىلىمە ھەم ھۆكۈملەر نېمە؟» دەپ سورىسا، **21** سەن ئوغلۇڭغا مۇنداق دەيسەن: «بىز ئەسلىدە مىسىردا پىرەۋنىنىڭ قۇللىرى ئىكەنمىز، بىراق پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن كۈچلۈك بىر قول بىلەن چىقارغان. **22** پەرۋەردىگار كۆز ئالدىمىزدا ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، پىرەۋنىنىڭ ئۆستىگە ھەم ئۇنىڭ يارلىق ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۆستىگە چۈشۈردى؛ **23** ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم ئىچىپ ۋەدە قىلغان زېمىنى بىزگە ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭغا بىزنى باشلاپ كىرىشكە شۇ يەردىن يېتە كلەپ چىقارغان. **24** پەرۋەردىگار بىزگە بۇ يارلىق بەلگىلىمىلەرنى ئۆتۈشنى، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن قورقۇشنى تاپىلىغان؛ ئۇ ھالىمىزنىڭ دائىم ياخشى بولۇشى ۋە بىزنىڭ بۇگۈنكىدەك تىرىك ساقلانغانلىقىمىز، ئۇنىڭ پاناھىدا بولۇشىمىز ئۈچۈن شۇنداق تاپىلىغانلىرى؛ **25** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا ئۇ بىزگە تاپىلىغانلىرىمىز بۇ يارلىق ئەمرلە رگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلسىمىز بۇ بىز ئۈچۈن ھەققانىيلىق بولىدۇ».

7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھازىر ئىگىلەشكە كېتىۋاتقان زېمىنغا باشلاپ كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئالدىڭدىن كۆپ يات ئەل-مىللەتلەرنى، يەنى ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قانائانىيلار، پەرىزىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ـ سەندىن كۆپ چاۋۇك ئەل-مىللەتلەرنى ھەيدەۋېتىدۇ. **2** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىڭدا ئۆلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇشى بىلەن سەن ئۆلارغا ھۇجۇم قىلغىنىڭدا، سەن ئۆلارنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭ كېرەك؛ ئۆلار بىلەن ھېچ ئەھدە تۈزۈشىڭگە ۋە ئۆلارغا ھېچ رەھىم قىلىشىڭغا بولمايدۇ. **3** سېنىڭ ئۆلار بىلەن نىكاھلىشىشىڭغا بولمايدۇ؛ سەن قىزىڭنى ئۆلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىشىڭگىمۇ ۋە ئۆلارنىڭ قىزىنى ئوغلۇڭغا ئېلىپ بېرىشىڭگىمۇ بولمايدۇ؛ **4** چۈنكى ئۆلار ئوغلۇڭنى ماڭا ئە گىشىشتىن ئېزىقتۇرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنىدۇ؛ ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلە رگە قوزغىلىپ، سىلەرنى تېزلا يوقىتىدۇ. **5** سەن ئۆلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلغىنىڭ، ئۆلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇۋېتىڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىۋېتىڭلار، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىۋېتىڭلار ۋە ئېيما بۇتلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ **6** چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا پاك-مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسىلەر؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق باشقا خەلقلەردىن ئۆستۈن قىلىپ، ئۆزىگە خاس بىر خەلق بولۇشقا تاللىۋالغان. **7** پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە مېھىر چۈشۈپ سىلەرنى تاللىۋالغىنى سىلەرنىڭ باشقا خەلقلەردىن كۆپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، ئەمەلىيەتتە سىلەر بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا ئەڭ ئاز ئىدىڭلار، **8** پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى سۆيگىنى سەۋەبىدىن ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئالدىدا بە رگەن قەسىمگە سادىق بولغانلىقى ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرنى كۆچلۈك قول بىلەن قۇتقۇزۇپ، ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ «قۇلۇق ماكانى»دىن، يەنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن چىقارغان. **9** شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بەرھەق خۇدا، ۋەدىسىدە تۇرغۇچى تەڭرى ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى ئۇتقانلارغا مىڭ دەۋرگىچە ئۆز رەھمىنى مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە ئۇرغۇچىدۇر؛ **10** لېكىن ئۆزىگە ئۆچەمنىلەرنىڭ ئىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە چۈشۈرۈپ، ئۆلارنى يوقىتىدۇ؛ ئۆزىگە ئۆچەمنىلەرنىڭ ھەربىرىگە ئۆزى قىلغان ئىشلىرىنى ئۆلارنىڭ بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە قايتۇرۇشقا ھايال قىلمايدۇ. **11** سىلەر مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئەمر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملە رگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۆلارنى چىڭ تۇتۇڭلار. **12** چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بەلگىلىمىلە رگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان ئەھدە ۋە مېھىرنى سىلە رگە كۆرسىتىپ تۇرىدۇ؛ **13** سېنى سۆيۈپ بەركەتلەپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ساڭا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنىدا تۇرغۇزۇپ كۆپەيتىدۇ؛ شۇ يەردە پەرزەنتلىرىڭنى، يەر-ئېرىقىڭدىكى مەھسۇلاتلارنى، بۇغدىيىڭنى، يېڭى شارابىڭنى، زەيتۇن مېيىڭنى، كالىلىرىڭنىڭ نەسلىنى ۋە قوينلىرىڭنىڭ قوزىلىرىنى بەركەتلەپ كۆپەيتىدۇ. **14** سەن بارلىق ئەللەردىن زىيادە بەختلىرەك بەركەت كۆرىسەن؛ ئارا گىدا، ئەر-ئايال ياكى مال-چارۋاڭ ئارىسىدا ھېچ ئۇغىماسلىق بولمايدۇ؛ **15** پەرۋەردىگار سەندىن بارلىق كېسەللەرنى نېرى قىلىدۇ ۋە سەن ئۆزۈڭ كۆرگەن مىسىردىكى دەھشەتلىك ۋاباللاردىن ھېچقايسىسىنى ئۆستۈڭگە سالمايدۇ، بەلكى ساڭا ئۆچ بولغانلارغا سالىدۇ. **16** سەن پەرۋەردىگار ساڭا تاپشۇرغان بارلىق خەلقلەرنى يوقىتىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۆلارنى كۆرگەندە، ئۆلارغا ھېچ رەھىم قىلماسلىقىڭ كېرەك، سەن ئۆلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئە گەر شۇنداق قىلساڭ، بۇ ئىش ساڭا قىلتاق بولىدۇ. **17** ئە گەر سەن كۆڭۈڭدە: «بۇ ئەللەر مەندىن كۆچلۈك؛ مەن قانداق قىلىپ ئۆلارنى زېمىنىدىن قوغلۇپتەلەيمەن؟» ـ دېسەڭ، **18** ئۆلاردىن قورقما، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ پىرەۋن ھەم بارلىق مىسىرلىقلارنى قانداق قىلغانلىقىنى ئەسلىگىن، **19** ـ يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن چىقىرىش ئۈچۈن ۋاستىنە قىلغان، ئۆز كۆزۈڭۈڭ بىلەن كۆرگەن دەھشەتلىك ھۆكۈم-سىناقلار، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر، كۆچلۈك قول ۋە سوزۇلغان بىلەكنى ھەمكەم ئېسىڭدە تۇت؛ پەرۋەردىگار سەن قورقۇۋاتقان بارلىق خەلقنىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. **20** ئۇنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاكى ئۆلارنىڭ سەندىن يوشۇرۇنغان قالدۇقلىرى يوقىتىلغۇچە ئۆلارنىڭ ئارىسىغا سىرىق ھەربىلەرنى ئەۋەتىدۇ؛ **21** سەن ئۆلاردىن قورقاسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا گىدىدۇر، ئۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك

بىر ئىلاھدۇر. **22** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىگۈن پەيدىنپەي ھەيدەيدۇ، سەن ئۇلارنى بىراقلا يوقىتۋېتەلەيسەن، بىراقلا يوقىتىۋەتكەن تەقدىردىمۇ، دالادىكى ھايۋانلار كۆپەيىپ، تۈستۈڭگە باستۇرۇپ كېلىشى مۇمكىن. **23** لېكىن ئالدىنكا ئىلگىرىلەپ ماڭغىنىڭدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى قوۋۇڭغا تاپشۇرىدۇ ۋە ئۇلارنى پارا كەندە قىلىپ، يوقىتىلغۇچە دەككە-دۈككىگە سالىدۇ. **24** ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى قوۋۇڭغا تاپشۇرىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىمۇ ئاسمان ئاستىدىن يوق قىلىسەن؛ ئۇلارنى يوقاتقۇچە ھېچبىر ئادەم ئالدىڭدا تۇرالمايدۇ. **25** سىلەر ئۇلارنىڭ ئۈيما بۇتىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، كۈز قىرىڭلارنى شۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشكە سالماڭلار، ئۇلارنى ئالماڭلار، بولمىسا ئۇ سىلە ۋە قىلتاق بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بىر نەرسىدۇر. **26** سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى ۋېۋىڭگە ئېلىپ كەلمە، بولمىسا سەن ئۇنىڭغا ئوخشاش لەنەتلىك نەرسە بولۇپ قالىسەن؛ سەن ئۇنىڭدىن قاتتىق يىرگەن، ئۇنىڭغا مۇتلەق نەپرەتلەن؛ چۈنكى ئۇ لەنەتلىك بىر نەرسىدۇر.

8 مەن سىلە ۋە بۈگۈن تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرىلە ۋە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنداق قىلغاندا سىلەر ھايات بولىسىلەر، كۆپەيىسىلەر ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تۆۋەن قىلىپ، كۆڭۈڭدە نېمە بارلىقىنى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىڭنى بىلەي دەپ سېنى سىناش ئۈچۈن بۇ قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتە كلىگەن يولنى ئەسلىگىن. **3** دەرۋەقە ئۇ سېنى تۆۋەن قىلىپ، سېنى ئاچ قويۇپ، سەن ئەسلىدە بىلمەيدىغان، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانىا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان؛ ئۇ ساڭا ئىنسان پەقەت پەقەت كېلىك بىلەنلا ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاغزىدىن چىققان بارلىق سۆزلىرى بىلەنمۇ ياشايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن شۇنداق قىلدى. **4** بۇ قىرىق يىلدا كىيىم-كېچەكلىڭ كونىرىمىدى، پۇتۇڭ ئىششىپ كەتمىدى. **5** سەن شۇنى بىلىپ قويىنىڭى، ئادەم ئوز ئوغلىنى تەربىيىلىگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تەربىيىلەيدۇ؛ **6** شۇڭا سەن ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى ئۇتقىن. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ياخشى بىر زېمىنغا ـ ئېرىق-ئېقىنلىرى، بۇلاقلىرى ۋە جىلغا-دۆڭلەردە ئۈرىغۇپ چىقىدىغان ئۈلۈغ سۇلىرى بار بىر زېمىنغا ـ **8** بۇغداي ۋە ئارپا، ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر دەرەخلىرى ۋە ئانارلىرى بار بىر زېمىنغا، زەيتۇن دەرەخلىرى ۋە ھەسەل بار بىر زېمىنغا، **9** ـ سەن ھېچنېمىدىن كەملىك تارتمايدىغان ئوزۇقلۇق يەيدىغان بىر زېمىنغا ـ تاشلىرى تۆمۈر، تاغلىرىدىن مىس كولايدىغان بىر زېمىنغا يېتە كلەپ كىرىدۇ؛ **10** سەن شۇ يەردە يەپ ۋېۋىنسەن ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان شۇ ياخشى زېمىن ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەشە كىكۈر-مەدھىيە ئېيتىسەن. **11** مەن ساڭا بۈگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرىنى ئۇتماسلىقتىن، ئۇنى ئۇنتۇپ قېلىشتىن ھېزى بول؛ **12** بولمىسا، سەن يەپ ۋېۋىنغاندىن كېيىن، ئېسىل ۋېلەرنى قۇرۇپ ئولاردا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، **13** كالا-قوي پادىلىرىڭ كۆپەيىپ، ئالتۇن-كۈمۈشۈڭ، شۇنداقلا سېنىڭ بارلىقىڭ كۆپەيگەندىن كېيىن، **14** كۆڭلۈڭ مەغرۇرلىنىپ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ئۇنتۇيسەن؛ **15** (ئۇ سېنى بېپايان ۋە دەھشەتلىك چۆل-باياۋاندىن، يەنى زەھەرلىك يىلانلار ۋە چايانلار قاپلاپ كەتكەن، سۈسراپ قاغىراپ كەتكەن بىر چۆل-باياۋاندىن يېتە كلەپ چىققان، شۇ يەردە ساڭا چاقاق ئېشىدىن سۇ چىقىرىپ بە رگەن)، **16** سېنى ئوزىنى تۆۋەن تۇتسۇن دەپ سىناپ، ساڭا ئاخىر راھەت-بەرىكەت كورستىتىش ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانىا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان) **17** ـ ئە گەر ئۇنى ئۇنتۇساڭ، كۆڭۈڭدە: «ئوز كۈچۈم، ئوز قولۇمنىڭ قۇدرىتى مېنى مۇشۇ دۆلەتكە ئېرىشتۈرگەن» دېيىشىڭ مۇمكىن. **18** شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئوزى سېنى دۆلەتكە ئېرىشتۈرگۈچى قۇدرەتنى بە رگۈچى ئىكەنلىكىنى ئەسلەپ، ئۇنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان ئەھدىنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك مەھكەم قىلىدۇ. **19** ئە گەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قاچانىكى ئۇنتۇساڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئە گەشسەڭ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ ئۇلارغا باش ئوراساڭ، مەن سىلە ۋە بۈگۈن شۇ ئاگاھنى بېرىۋېكى، شۇنداق بولىدۇ كى، سىلەر تەلتۈكۈس ھالاك بولىسىلەر. **20** پەرۋەردىگار كۈز ئالدىڭلاردا يوقىتىۋاتقان ئەللەردەك سىلەرمۇ يوقىتىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر.

9 ئاڭلا، ئى ئىسرائىل! سەن بۈگۈن ئوز ۋېگىڭ چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللە رگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىغان چوڭ شەھەرلەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئاناكىيلارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ئىئوردان دەريا سىدىن ئوتىسەن (سەن ئۇلارنى بىلىسەن، ئۇلار توغرۇلۇق «كىم ئاناكىيلار ئالدىدا تۇرالىسۇن!» دەپ ئاڭلىغانسەن). **3** سەن بۈگۈنكى كۈندە شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئوزىدۇر، ئۇ يالماپ يۇتقۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ مۇشۇ ئەللەرنى ھالاك قىلىدۇ، ئالدىڭدا ئۇلارنى تېزدىن يېقىتىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىنى ئىگىلەپ، پەرۋەردىگار ساڭا ئېيتقانىدەك ئۇلارنى تېزدىن يوقىتىسەن. **4** پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئالدىڭدىن ھەيدىگەندە سەن كۆڭۈڭدە: «ھەققانىيلىقىم سەۋەبىدىن پەرۋەردىگار مېنى زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېتە كلەپ كىردى» دېمىگىن؛ بەلكى شۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكى ئۈچۈنلا پەرۋەردىگار سېنىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى تەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. **5** سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىشىڭ سېنىڭ ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن يا كى كۆڭۈلۈڭنىڭ دۈرۈسلۇقىدىن ئەمەس، بەلكى بۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قەسەم قىلغان سۆزىگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈنمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. **6** ئەمدى شۇنى بىلىپ قويغىنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ ياخشى زېمىنى ساڭا مىراس قىلغىنى سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭدىن ئەمەس، چۈنكى سەن ئەسلى يېنى قاتتىق بىر خەلقسەن. **7** ئەمدى سېنىڭ چۆل-باياۋاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قانداق غەزەپلەندۈرگەنلىكىڭنى ئېسىڭدە تۇتقىن ـ ئۇنى ئۇنتۇما. سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندىن بېرى تا كى بۇ يەر گە كەلگۈچە پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭ. **8** سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرگەن ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە ئاچچىقلىنىپ، سىلەرنى ھالاك قىلماقچى بولدى. **9** شۇ چاغدا مەن تاش تاختايلارنى، يەنى پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن تۇ زگەن ئەھدە تاختايلىرىنى تاپشۇرۇۋېلىش ئۈچۈن تاغقا چىققانىدىم؛ مەن تاغدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردۇم (مەن نە تاماق يېمىدىم، نە سۇ ئىچمىدىم)؛ **10** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا ئوز بارمىقى بىلەن پۈتكەن ئىككى تاختاينى تاپشۇردى؛ ئۇلاردا پەرۋەردىگار تاغدا ئوت ئىچىدە سىلە رگە سۆزلىگەن چاغدا، جاماەتنە يىغلىغان كۈنى ئېيتقان بارلىق سۆزلەر پۈتۈلگەنىدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، قىرىق كېچە-كۈندۈز تۈتۈپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئىككى تاش تاختاي، يەنى ئەھدە تاختايلىرىنى بەردى. **12** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مۇشۇ يەردىن چۈشكىن؛ چۈنكى سەن مىسردىن چىقارغان خەلقىڭ ئوزلىرىنى بۇلغىدى؛ ئۇلار تېزلا مەن ئۇلارغا تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ ئوزلىرىگە ۋېيما بىر بۇتنى ياسىدى» دېدى. **13** پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: «مەن بۇ خەلقنى كۆرۈپ يەتتىم؛ مانا، ئۇ يېنى قاتتىق بىر خەلقتۇر. **14** مېنى توسما، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن، ئۇلارنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدىن ئوچۇرۇۋېتىمەن ۋە شۇنداق قىلىپ، سېنى ئۇلاردىن چوڭ ۋە ئۈلۈغ بىر خەلق قىلىمەن» ـ دېدى. **15** مەن بۇرۇلۇپ، تاغدىن چۈشتۈم؛ تاغ بولسا ئوت بىلەن يالقۇنلاۋاتاتتى؛ ئىككى ئەھدە تاختىيى ئىككى قولۇمدا ئىدى. **16** مەن كۆردۈم، مانا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا گۈناھ قىلىپسىلەر؛ سىلەر ئوز ئۈڭلار ئۈچۈن ۋېيما بىر موزايىنى ياساپسىلەر؛ سىلەر تېزلا پەرۋەردىگار سىلە رگە تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كېتىپسىلەر. **17** مەن ئىككى تاختاينى ئىككى قولۇمغا ئېلىپ، چۈرۈپ تاشلاپ، ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا چېقىۋەتتىم. **18** سىلەر پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرۈپ بارلىق ئوتكۈز زگەن گۇناھكارلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، يەنە ئاۋۇلقىدەك پەرۋەردىگار ئالدىدا يېقىلىپ، قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم (مەن ھېچ نەرسە يېمىدىم، سۇ ئىچمىدىم) **19** چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى يوقىتىدىغان قاتتىق غەزىپى ھەم قەھرىدىن قورقتۇم. پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ مېنىڭ تىلىكىمنى ئاڭلىدى. **20** پەرۋەردىگار ھارۇندىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىمۇ يوقاتماقچى بولدى؛ مەن ھارۇن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلدىم. **21** مەن سىلەرنىڭ گۇناھكارلىرى، يەنى ياسىغان موزايىنى ئېلىپ ئۇنى ئوتتا كويدۇردۇم ۋە ئۇنى يانچىپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىۋەتتىم؛ ئۇنىڭ توپىسىنى ئېلىپ تاغدىن چۈشىدىغان ئېرىق سۈيىگە چېچىۋەتتىم **22** (سىلەر يەنە تابەراھ، ماسساھ، كىبروت-

هاتىاۋاھدىمۇ پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرد ۋېكلار. 23 پەرۋەردىگار سىلەرنى قادەش-بارنېئادىن [قاناتانغا] ماكۈرماچقى بولۇپ سىلە رگە: «چىقىپ، مەن سىلە رگە تەقدىم قىلغان زېمىنى ئىگىلەڭلار» ـ دېگەندىمۇ، سىلەر ئۆتنۈك سۈزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلدىڭلار، نە ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، نە ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار. 24 مەن سىلەرنى تونۇغان كۈندىن تارتىپ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار). 25 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاشۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئالدىدا ئوزۇمنى يە رگە ئېتىپ يەنە قىرىق كېچە-كۈندۈز دۇئا ياتتىم؛ دەرۋەقە دۇئا ياتتىم؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە قاراپ «ئۇلارنى يوقىتىمەن» دېگەنىدى. 26 شۇڭا مەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن ئوز ئۇلۇغلۇقۇڭ ئارقىلىق ئوزۇڭ ئېچىۋالغان خەلقىڭ بولغان مىراسكېنى يوقاتمىغايسەن، مىسىردىن كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن چىقارغان ئوز خەلقىڭ بولغان مىراسكېنى يوقاتمىغايسەن، 27 ئوز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقوپنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، بۇ خەلقنىڭ باشباشتاقىلىقىغا، ئۇلارنىڭ رەزىللىكى ياكى گۇناھىغا قارىمىغايسەن، 28 بولمىسا، سەن بىزنى ئېلىپ چىققان شۇ زېمىندىكىلەر: «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۇلارغا ۋەدە قىلغان زېمىنى ئىگىلەشكە ئېلىپ كىرەلمەيدىغانلىقى ئۈچۈن ۋە ئۇلارغا نەپرەتلەنگىنى ئۈچۈن ئۇلارنى چۆل-بياۋاندا يوقىتىشقا [مىسىردىن] چىقاردى» ـ دەيدۇ. 29 قاندىقلا بولمىسۇن، ئۇلار زور كۈچۈڭ ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىڭ بىلەن [مىسىردىن] چىقارغان خەلقىڭ ۋە سېنىڭ مىراسكېڭلەر» ـ دېدىم.

10

شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئوزۇڭ ئۈچۈن ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ئويۇپ چىقىپ، تاغقا يېنىمغا كەل. ئوز ۋۇجۇدۇڭ ياغاچتىن بىر ساندۇق ياسىغىن. 2 مەن بۇ تاختايلارغا سەن چىقىۋەتكەن ئاۋۋالقى تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يازىمەن؛ سەن ئۇلارنى ساندۇققا قويىسەن» ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىدىم، ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ئويۇپ چىقتىم؛ ئىككى تاختاينى قولۇمدا كۆتۈرۈپ تاغقا چىقتىم. 4 پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئوت ئىچىدىن تاغدا جامائەت يىغىلغان كۈندە سىلە رگە ئېيتقان شۇ ئون ئەمرنى ئاۋۋالقى يۈزۈكتەك تاختايلارغا يازدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ماڭا تاپشۇردى. 5 مەن بۇرۇلۇپ تاغدىن چۈشۈپ تاختايلارنى ئوزۇم ياسىغان ساندۇققا قويدۇم؛ پەرۋەردىگار ماڭا تاپىلىغىنىدەك ئۇلار تىنچى ئۈنىڭدا ئوراماقتا. 6 شۇ چاغدا ئىسرائىللار بەئەروت-بەنە-يائاكاندىن موسەراھقا يول ئېلىپ ماڭدى؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۇلدى ۋە شۇ يەردە دەپنە قىلىندى؛ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاھىنلىق قىلدى. 7 ئىسرائىللار شۇ يەردىن گۇدگوداھقا، ئاندىن گۇدگوداھتىن يوتباتاھقا سەپەر قىلدى (يوتباتاھ ئېرىق-ئېقىنى مول يەردۇر). 8 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈشكە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمىتىدە ئوروپ ئۇنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلەشكە لاۋىي قەبىلىسىنى ئوزىگە تاللاپ ئايرىدى. ۋە بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. 9 شۇڭا لاۋىي قەبىلىسىنىڭ [ئىسرائىل] قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئېسىۋىسى ياكى مىراسى يوقتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقانىدەك، پەرۋەردىگار ئوزى ئۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 مەن ئەمدى ئاۋۋالقى كۈنلەردىكىدەك قىرىق كېچە- كۈندۈز پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغدا ئوردۇم؛ پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ تىلىكىمگە قۇلاق سالدى؛ ئۇ سىلەرنى يوقاتمىدى. 11 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورە ئۆڭدۈن ئور، خەلقنى باشلاپ ئالدىدا يول ئالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىشقا ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرسۇن» ـ دېدى. 12 ئەمدى، ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەندىن نېمە تەلەپ قىلىدۇ؟ ـ ھالىڭ ياخشى بولسۇن دەپ مېنىڭ بۇگۈن سىلە رگە مۇشۇ ئېلىپ كەلگىنىمدىن باشقا نەرسىنى تەلەپ قىلارمۇ؟ ـ ئۇنىڭ تەلەپ قىلغىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭ ۋە پۈتكۈل جېنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى ئۇتۇشتىن ئېھتىيات ئەمەسمۇ؟ 14 مانا، ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا مەنسۇپتۇر؛ يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدىكى ھەممە نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپتۇر. 15 ھالبۇكى، پەرۋەردىگار پەقەت ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن سۆيىنۈپ، ئۇلارنى سۆيدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بۇگۈنكىدەك بارلىق ئەللەر ئارىسىدىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كېيىنكى نەسلىنى، يەنى سىلەرنى تاللىدى. 16 شۇڭا كۆڭۈڭلارنى خەتىنلىك قىلىڭلار، بوينۇڭلارنى يەنە قاتتىق قىلماڭلار. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار خۇدالارنىڭ خۇداسى، رەبلەرنىڭ رەبى، ئۇلۇغ ئىلاھ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بولغۇچى، ئىنسانلارنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلمىغۇچى، ھېچقانداق پارىنى ئالمىغۇچىدۇر، 18 ئۇ يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، مۇساپىرنى سۆيۈپ ئۇنىڭغا يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەك كىنى بە رگۈچىدۇر. 19 شۇڭا سىلەرمۇ مۇساپىرنى سۆيۈشۈڭلار كېرەك؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر ئىدىڭلار. 20 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن؛ سەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولغىن، ئۇنىڭغا باغلانغىن ۋە [پەقەت] ئۇنىڭ نامىدىلا قەسەم ئىچكىن. 21 ئۇ سەن ئۈچۈن ئوز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن بۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇ سەن مەدھىيىلەيدىغان، سېنىڭ خۇدايىڭدۇر، 22 ئاتا-بوۋىلىرىڭ جەمئىي يەتمىش جان مىسىرغا چۈشكەنىدى؛ ۋە ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ قىلدى.

11

ئەمدى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيگىن، ئۇنىڭ تاپىلىغىنى، بەلگىلىمىلىرىنى، ھۆكۈملىرىنى ھەم ئەمرلىرىنى ئىزچىل ئۈتقىن. 2 شۇ ئىشلارنى بۇگۈن ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ جازا-تەربىيىسى، ئۇلۇغلۇقى، كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزارتىلغان بىلكىنى، مىسىر زېمىنىدا مىسىر پادىشاھى پىرەۋۈنگە ھەم ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئۈستىگە كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرى ۋە قىلغانلىرىنى كۆرمىگەن بالىلىرىڭلارغا سۆزلىمەيمەن 4 (چۈنكى ئۇلار [پەرۋەردىگارنىڭ] مىسىرنىڭ قوشۇنى، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قىلغان ئىشلىرى، يەنى قىزىل دېڭىزنىڭ سۇلىرى بىلەن ئۇلارنى غەرق قىلىپ، ئۇزۇل-كېسىل ھالاك قىلغانلىقى، 5 ئۇنىڭ سىلەر مۇشۇ يە رگە كەلگۈچە سىلە رگە نېمە قىلغانلىقى، 6 ئۇنىڭ رۇبېننىڭ ئەۋلادى، ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان ۋە ئابىرامغا نېمە قىلغانلىقى، يەنى يۈتۈن ئىسرائىللار ئارىسىدا يەر يۈزىنىڭ ئاغزىنى قانداق ئېچىپ ئۇلارنى ئائىلىسىدىكىلەرى ۋە چېدىرلىرى بىلەن قوشۇپ بارلىق ئەتەللۇقاتلىرى بىلەن يۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆرمىگەندى)؛ 7 [مەن بەلكى سىلە رگە سۆز قىلىمەن]؛ چۈنكى سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار پەرۋەردىگار قىلغان بارلىق ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆردى. 8 ئەمدى، مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلغان بارلىق ئەمرلەرنى ئۈتۈڭلار، شۇنداق قىلسا ئاكار كۈچلىنىپ، ھازىر ئوتۇپ ئىگىلىمە كچى بولغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر 9 ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ئۇلارغا ھەم ئەۋلادلىرىغا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىندا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئوردىغان مۇنبەت بىر زېمىندا ئوروپ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسىلەر. 10 چۈنكى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان شۇ زېمىن سىلەر چىققان مىسىر زېمىنىدەك ئەمەس؛ ئۇ يەر بولسا، سىلەر ئۇنىڭغا ئوروق چاچقاندىن كېيىن پۈتۈڭلار بىلەن سۇغىرىدىغان كۆڭۈتلىقتەك زېمىن ئىدى؛ 11 بىراق سىلەر ئىگىلەشكە ئوتىدىغان شۇ زېمىن بولسا تاغ-جىلغىلىرى بولغان بىر زېمىندۇر؛ ئۇ ئاسماندىكى يامغۇردىن سۇ ئىچىدۇ، 12 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئوزى ئەزىزلەيدىغان بىر زېمىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ كۆزلىرى يىلنىڭ بېشىدىن يىلنىڭ ئاخىرىغىچە ئوزلۇكسىز ئۇنىڭغا تىكىلدۇ. 13 شۇنداق بولىدۇ كى، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭلار ۋە پۈتكۈل جېنىڭلار بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش ئۈچۈن مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلغان ئەمرلە رگە كۆڭۈل قويۇپ قۇلاق سالسا ڭلار، 14 ئۇ: «مەن زېمىنىڭلارغا ئوز پەسلىدە يامغۇر، يەنى دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارنى ئاتا قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئاشلىقلىرىڭلار، يېڭى شارابىڭلار ۋە زەيتۇن مېيىڭلارنى يىغالايسىلەر، 15 مەن شۇندىقلا مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن ئوت-چۆپ بېرىمەن؛ سەن يەپ-ئىچىپ ۋېنىسەن» ـ دەيدۇ. 16 قەلبىڭلار ئالدىنىپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئوز ۋۇجۇدۇڭلارغا ھېزىر بولۇڭلار؛ 17 بولمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلە رگە قوزغىلىپ، يامغۇر ياغماسلىقى ئۈچۈن ئاسمانلارنى ئېتىۋېتىپ يامغۇر ياغدۇرمايدۇ، ئېرىق مەھسۇلاتلىرىنى بەرمەيدۇ ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە ئاتا قىلىدىغان مۇنبەت زېمىندىن يوقىتىلىسىلەر. 18 سىلەر مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنى قەلبىڭلارغا ۋە كۆڭلۈڭلارغا ساقلا ڭلار، قولۇڭلارغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋېلىڭلار، پېشانە گۈلە رگە قاشىقىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتۇۋېلىڭلار؛ 19 سىلەر ئۇلارنى بالىلىرىڭلارغا ئۆگىتىسىلەر؛ ئۆيدە ئولتۇرغىنىڭلاردا، يولدا مېڭىۋاتقىنىڭلاردا، ياتقىنىڭلاردا ۋە ئورۇندىن قوپقىنىڭلاردا ئۇلار توغرۇلۇقتا سۆزلە ڭلار؛ 20 ئۇلارنى ۋۇجۇدۇڭلاردىكى كېشىلە كلە رگە ۋە دەرۋازىلىرىڭلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. 21 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار ئاتا-

بوۋىلىرىگلارغا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرىدىغان كۈنلىرىگلار ۋە باللىرىگلارنىڭ كۈنلىرى تۇزۇن بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىگلار ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك بولىدۇ. **22** مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە تاپىلىغان بۇ پۈتكۈل ئەمرنى ئىخلاس بىلەن تۇتسا گلار، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنى سۆيۈپ، ئۆزىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىشىگلار بىلەن ئۆزىڭگا باغلانسا گلار، **23** ئۇنداقتا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ كۆز ئالدىگلاردا بۇ بارلىق ئەللەرنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ ھەيدەيدۇ ۋە سىلەر تۇز ۋۇگلاردىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنىڭ تەئەللۇقاتىنى ئىگىلەيسىلەر. **24** تاپىنىگلار دەسسىگەن ھەربىر جاي سىلەرنىڭكى بولىدۇ، چېگرا گلار چۆل-بياۋاندىن تارتىپ، لۇۋانغىچە ۋە [ئەفرات] دەرياسىدىن ئوتۇرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. **25** ھېچكىم ئالدىگلاردا تۇرالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلە رگە ئېيتقىنىدەك، سىلەردىن بولغان قورقۇنچ ۋە دەھشەتنى سىلەر دەسسىگەن بارلىق جايلار ئۈستىگە سالىدۇ. **26** مانا، مەن بۇگۈن ئالدىگلارغا بەخت-بەركەت ۋە لەنەتنى قويمەن؛ **27** مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلسا گلار، بەخت-بەركەت بولىدۇ؛ **28** پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلمىسا گلار، بەلكى سىلەر تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، مەن بۇگۈن تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كەتسە گلار، سىلە رگە لەنەت چۈشىدۇ. **29** شۇنداق قىلىشىگلار كېرەككى، پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلەرنى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ كە رگەندىن كېيىن، بەخت-بەركەتنى گەرىزىم تېغى ئۈستىدە ۋە لەنەتنى ئەبال تېغى ئۈستىدە تۇرۇپ جاكارلايسىلەر. **30** بۇ [تاغلار] ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدە، گىلگالنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئارابا ھ تۈزلە گىلىكدە تۇرۇۋاتقان قانائانىيلارنىڭ زېمىنىدا، مەغرىب يولىنىڭ ئارقىسىدا، مورەھتىكى دۇب دەرەخلىرىگە يېقىن يەردە ئەمەسمۇ؟ **31** چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلە رگە تەقدىم قىلىۋاتقان زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۈتىگىڭا كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتىسىلەر؛ سىلەر دەرۋەقە ئۇنى ئىگىلەيسىلەر ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلىشىسىلەر. **32** سىلەر مەن ئالدىگلارغا قويغان بۇ بارلىق ھۆكۈملەر ۋە بەلگىلىمە رگە ئەمەل قىلىشقا كۈچۈڭ قويۇڭلار.

12

ئاتا-بوۋىلىرىگلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئىگىلىشىگلارغا بېرىدىغان زېمىندا تۇرغاندا، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىگلاردا كۈچۈڭ قويۇپ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەر مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **2** سىلەر ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ ئېگىز تاغلار، دۆڭلەر ۋە ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدىكى تۇز ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقدا بولغان ئىبادەتگاھلىرىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك؛ **3** تۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىڭلار ۋە ئاشەراھلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ ئىلاھلىرىنىڭ ئويما مەبۇدلىرىنى كېسىپ تاشلا گلار؛ تۇلارنىڭ ئىسىم-نامىلىرىنىمۇ شۇ يەردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. **4** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ خىزمىتىدە تۇلاردەك قىلما گلار، **5** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىگلار تۇز نامىنى تىكەش ئۈچۈن بارلىق قەبىلىلىرىگلارنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان، تۇز تۇرالغوسى بولغان جايىنى ئىزدە گلار، شۇ يە رگە كېلىگلار؛ **6** شۇ يە رگە سىلەر كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقىگلارنى، مەھسۇلاتلىرىگلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلەرنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلەرنى ۋە قوي- كالا پادىلىرىگلارنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى ئە كېلىسىلەر؛ **7** سىلەر ئائىلە گۈدىكلەر بىلەن قوشۇلۇپ شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ ئالدىدا زىيابەت قىلىگلار، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلەرنى بەركەتلىگەن قول ئەمگىكىگلارنىڭ مېۋىسىدىن شادلىنىسىلەر. **8** سىلەر بىز بۇگۈن قىلغىنىمىزدەك، يەنى ھەربىرىگلار تۇز بىلگىنىگلارچە قىلغىنىگلاردەك قىلماسلىقىگلار كېرەك؛ **9** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلە رگە بېرىدىغان تاراملىق ھەم مىراسقا تېخى يېتىپ كەلمىدىگلار. **10** بىراق سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، شۇنداقلا تۆ سىلەرنى ئەترابىگلاردىكى بارلىق دۈشمەنلىرىگلاردىن قوتقۇزۇپ تارام بە رگەندىن كېيىن، سىلەر تىنچ-ئامان تۇرغاندا، **11** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىگلار تۇز نامىنى قويىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ سىلەر شۇ يە رگە كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقىگلارنى، مەھسۇلاتلىرىگلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىگلار تاللىدىغان قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان ئېسىل ھەدىيەلەرنى ئە كېلىسىلەر؛ **12** ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىگلار تاللىدىا شادلىنىسىلەر، يەنى سىلەر، ئوغۇل-قىزلىرىگلار، قۇل-دېدە كلىرىگلار ۋە سىلەر بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار (چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارا گلاردا ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوقتۇر) ھەمگىلار شادلىنىسىلەر. **13** سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىرىڭنى ئۆزۈڭ كەلگەن جايلاردا قىلماسلىق ئۈچۈن كۆزۈڭ قويغىن؛ **14** پەقەت پەرۋەردىگار ھەمىمە قەبىلىلىرىڭنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان جايدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقىرىڭنى قىل ۋە شۇ جايدا مېنىڭ ساگا بارلىق تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىل. **15** ھالبۇكى، سەن كۆزۈڭنى تارتقىنىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگىنى يېنچە شەھەر-يېزىلىرىڭدا ھالال ھايۋانلارنى سويۇپ (خۇددى جەرەن يا كى كىيىك گۈشىدىن يېگەنگە ئوخشاش)، گۈش يېسەڭ بولىدۇ؛ مەيلى پاك، مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۇلارنىڭ گۈشىنى يېسە بولىدۇ. **16** سىلەر پەقەت ئۇنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىگىلار كېرەك؛ سىلەر قېنىنى سۇ تۆككەندەك يە رگە تۆكۈۋېتىشىگلار كېرەك. **17** سەن ئاشلىقتىن، يېڭى شاراباتىن، زەيتۇن مېيىدىن ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىلىرىڭنى يا كى كالا-قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى، يا كى قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلىرىڭنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلىرىڭنى يا كى قول ۋۇگىدىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلىرىڭنى شەھەر-يېزىلىرىڭدا يېمەسلىگىڭ كېرەك؛ **18** بەلكى بۇلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا يېيىشىڭ كېرەك، يەنى سەن، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇل-دېدىكىڭ ۋە سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار بە رگە يىسەڭ بولىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىدىن شادلىنىسەن. **19** تۇز ۋۇگىگە ھېزى بولغىنىڭ، سەن زېمىندا تۇرغان بارلىق كۈنلىرىڭدە لاۋىيلاردىن ۋاز كەچمەسلىكىڭ كېرەك. **20** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساگا ۋەدە قىلغاندەك چېگرالىرىڭنى كېڭەيتكەندە، سەن كۆزۈڭنى تارتىپ: «گۈش يەيمەن» دېسەڭ، سەن كۆزۈڭنىڭ تارتقىنىچە گۈش يېسەڭ بولىدۇ. **21** ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىگلار تۇز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جاي سەندىن بەك يىراق بولسا، سەن پەرۋەردىگار ساگا تەقدىم قىلغان كالا-قويلاردىن ئېلىپ سويىسەن؛ مەن ساگا تاپىلىغاندەك تۇلارنى سويىسەن ۋە شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە كۆزۈڭنى تارتقىنىچە بوغۇزلاپ يەيسەن. **22** جەرەن يا كى كىيىك يېگەندەك تۇلارنى يەيسەن؛ مەيلى پاك مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۇنىڭ گۈشىدىن يېسە بولىدۇ. **23** پەقەت شۇنىڭدىن ھېزى بولغىنىڭ، تۇلارنىڭ قېنىنى يېمە؛ چۈنكى جان دېگەن قاندىدۇر؛ سەن گۈشنى جان بىلەن قوشۇپ يېمەسلىگىڭ كېرەك. **24** سەن قانىنى يېمەسلىگىڭ كېرەك؛ بەلكى ئۇنى سۇنى يە رگە تۆككەندەك يە رگە تۆكۈۋېت. **25** سەن ئۇنى يېمەسلىگىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى بالىلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۈرۈس بولغانىنى قىلغان بولىسەن. **26** بىراق سەندىكى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان ۋە قەسەمگە باغلىق نەرسىلەرنى بولسا، سەن ئۇلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدىكى جايغا ئاپىرىسەن؛ **27** سەن [شۇ يەردە] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىرىڭنى، گۈش بىلەن قېنىنى سۇنغىن؛ باشقا قۇربانلىقىرىڭنىڭ قېنىنىمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە قويغىن ۋە گۈشنى يېگىن. **28** مەن ساگا تاپىلىغان بۇ بارلىق سۆزلە رگە قۇلاق سېلىپ كۆزۈل بۆلگىن. شۇنداق قىلساڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىرىدە ياخشى ۋە دۈرۈس بولغانىنى قىلغان بولىسەن ۋە تۇز ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ. **29** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن باردىغان يەردىكى ئەللەرنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا يوقىتىدۇ. شۇ چاغدا، سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەپ شۇ يەردە تۇرغىنىڭدا، **30** شۇ ئەللەر ئالدىڭدا يوقىتىلغاندىن كېيىن، تۇلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىشقا ئېزىقتۇرۇلماسلىقىڭ ئۈچۈن تۇز ۋۇگىگە ھېزى بول ۋە: ـ «بۇ ئەللەر تۇز ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىنى قاندا تۇتقان بولغىيدى؟ مەنمۇ شۇنداق قىلىپ باقايچۇ!» دەپ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنى ھېچ ئىزدىمە. **31** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولغىنىڭدا قەتئىي ئۇلارنىڭ يولى يېنچە ئىش تۇتماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئۇ ئىش پەرۋەردىگارغا يەرگىنچىلىك بولسا، ئۇ ئىش ئۇنىڭغا نەپرەتلىك بولسا، ئۇلار تۇز ئىلاھلىرى ئۈچۈن شۇ ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇلار ھەتتا تۇز ئوغۇللىرىنى ۋە قىزلىرىنمۇ ئىلاھلىرىغا ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈرۈپ كەلگەن. **32** مەن سىلە رگە تاپىلىغانلىرىڭ ئەمەللە رگە ئەمەل قىلىشقا كۆزۈل بۆلۈڭلار؛ ئۇنىڭغا ھېچ نەمە قوشما گلار، ئۇنىڭدىن ھېچ نەرسىنى چېقىرىۋەتمە گلار.

13 ئه گەر ئاراكلاردىن پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى چىقىپ، سىلە رگە مەلۇم بىر مۇجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەتنى كۆرسىتىپ بېرەي دېسە **2** ۋە ئۇ سىلە رگە ئالدىنئالا دېگەن مۇجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلسا، ئەمما شۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك «باشقا ئىلاھلارغا (يەنى سىلەر تونۇمىغان ئىلاھلارغا) ئەگىشەيلى» ۋە «ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدا بولايلى» دېسە، **3** شۇ پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالما كلار، چۈنكى شۇ تاپتا پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنىڭ ئۇنى، يەنى پەروەردىگار خۇدايىڭلارنى پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن سۆيىدىغان-سۆيمەيدىغىنىڭلارنى بىلىش ئۈچۈن سىناۋاتقان بولىدۇ. **4** سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارغا ئەگىشىپ مېڭىشىڭلار كېرەك، سىلەر ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار، ئەمرلىرىنى تۇتۇڭلار، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار، سىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىڭلار. **5** شۇ پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى بولسا ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان، يەنى «قۇلۇق ما كانى»دىن ھۆرلۈك بەدىلى تولەپ قۇتقۇزغان پەروەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىشنى قۇتراتتى، شۇنداقلا پەروەردىگار خۇدايىڭلار سېنى مېڭىشتا ئەمر قىلغان يولدىن ئېزىنقىتۇرۇشقا تۇرۇندى؛ سىلەر مۇشۇنداق رەزىللىكنى ئاراكلاردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. **6** قېرىندىشىڭ، مەيلى ئاناڭنىڭ ئوغلى يا كى ئۆز ئوغلۇڭ يا كى قىزىڭ، جان-جىگىرىڭ بولغان ئايالىڭ يا كى جان دوستۇڭ ئاستىرتىن سېنى ئازدۇرماقچى بولۇپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرەيلى» دېسە، يەنى ئۆزۈڭ يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭ ھېچ تونۇمايدىغان، ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، يېقىن بولسۇن، يىراق بولسۇن، ھەتتا يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدا يا كى ئۇ چېتىدا بولسۇن، شۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرەيلى دېسە، **8** ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا قوشۇلما يا كى ئۇنىڭغا قۇلاق سالما؛ سەن ئۇنى ھېچ ئايما، ئۇنىڭغا رەھىم قىلما ۋە ئۇنىڭ گۇناھىنى ھېچ يوشۇرما؛ **9** قاندىقالا بولىسۇن، ئۇنى ئۆلتۈرگىن؛ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇنچە قول سالغۇچى سەن بول، ئاندىن بارلىق خەلقىنىڭ قولىدىن ئە گىشىپ شۇنداق قىلىسۇن. **10** ئۇ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، «قۇلۇق ما كانى»دىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەروەردىگار خۇدايىڭنى تاشلاشقا ئېزىنقىتۇرماقچى بولدى، شۇڭا سەن ئۇنى ئۆلتۈرۈشۈڭ، چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك؛ **11** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل ئاڭلايدۇ، قورقىدۇ، شۇنىڭدىن كېيىن يەنە شۇنداق رەزىل ئىشنى ئاراكلاردا قىلمايدۇ. **12** ئە گەر پەروەردىگار خۇدايىڭ ئۇلتۇراقلىششىغا ساڭا تەقدىم قىلغان مەلۇم بىر شەھەردە: «ئارىمىزدىن بەزى رەزىل ئادەملەر چىقىپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولايلى» دەپ سىلەر ھېچ تونۇمايدىغان ئىلاھلارغا ئە گىشىشكە ئۇز شەھىرىدىكىلەرنى ئېزىنقىتۇردى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىساڭ، **14** شۇ ھامان تە كشۈرۈپ سۈرۈشتە قىل؛ راست بولسا، دەرۋەقە بۇ يەرگىنچىلىك ئىش ئاراكلاردا يۈز بە رگەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا، **15** ئۇنداقدا سەن شۇ شەھەردىكىلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، بۇ شەھەرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى، جۈملىدىن مال-ۋارانلىرىنى تەلتۈكۈس ھالاك قىلىۋەت. **16** ئۇنىڭدىكى بارلىق ئولجىنى ئوتتۇرىدىكى چوڭ مەيدانغا يىغىپ، شۇ شەھەرنى بارلىق ئولجىسى بىلەن قوشۇپ پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان كويدۇرمە قۇربانلىقتەك ئوت بىلەن كويدۇرۇۋەت؛ ئۇ مە ڭگۈ ئۆگە خارابلىك بولىدۇ ـ قايتىدىن قۇرۇلماسلىقى كېرەك. **17** تەلتۈكۈس ھالا كەتكە بېكىتىلگەن ھېچبىر نەرسە قولۇڭغا چاپلاشمىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەروەردىگار غەزىپىدىن يېنىپ ساڭا رەھىم كۆرسىتىدۇ، ئۇ ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغانىدەك سېنى كۆپەيتىدۇ. **18** سەن مەن بۇگۈن تاپىلىغان پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن ئاۋازىغا قۇلاق سالساڭ، ھالىڭ شۇنداق ياخشى بولىدۇ.

14 سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى ھېچ كەسمەسلىكلار كېرەك ۋە يا كى ما كلاي چېچىڭلارنى قىرىپ تاقىر قىلماسلىقىڭلار كېرەك؛ **2** چۈنكى سەن پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن، پەروەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدىن تۇرنىڭ ئالاھىدە گۆھىرى بولغان بىر خەلق بولۇشى ئۈچۈن سېنى تاللىغانىدۇر. **3** سەن ھېچقانداق يەرگىنچىلىك نەرسىنى چەمسىلىكىڭ كېرەك. **4** قۇۋۇندىكىلەر سىلەر يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلار: ـ كالا، قوي، تۆچكە، **5** كېيىك، جەرەن، بۇغا، ياۋا تۆچكە، ئاھۇ، بۇۋكەن، ياۋا قوي، **6** شۇنداقلا ھايۋانلار ئىچىدە ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي ئايرىق، ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىنى يېسە گۈلار بولىدۇ. **7** لېكىن، كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى چەمسىلىكىڭلار كېرەك: ـ تۆگە، توشقان ۋە سۇغۇر (چۈنكى ئۇلار كۆشىگۈچى بولغىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەستۇر. شۇڭا ئۇلار سىلە رگە ھارام بولىدۇ). **8** چوشقا بولسا ئۇياقلىرى ئاچماق بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۈچۈن سىلە رگە ھارام بولىدۇ. شۇنداق ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى چەمسىلىكىڭلار كېرەك ۋە ھەم ئۇلۇكلىرىگە تە گمەسلىكىڭلار كېرەك. **9** سۇدا ياشايدىغان جانۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى جانۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ، **10** لېكىن قانىتى ۋە قاسراقلىرى بولمىغانلارنى چەمسىلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلە رگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ. **11** بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسە گۈلار بولىدۇ؛ **12** بىراق تۆۋەندىكى ئۇچار-قاناتلارنى چەمسىلىكىڭلار كېرەك: يەنى بۇركۈت، تاپقۇش-غېچىرلار، دېڭىز بۇركۈتى، **13** قارلىغاچ قىزىۋۇقلۇق سار، لاچىن، قورۇلتاز-تاپقۇشلار ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، **14** ھەمەتە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، **15** مۇشۇكچاپىلاق، تۈگمەقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىلىرى، **16** ھۇۋقۇش، ئىبىس، ئاق قۇ، **17** ساقىيقۇش، بېلىقتالغۇچ، قارنا، **18** لەيلەك، ئۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىلىرى، ھۆپۈپ بىلەن شەپەرەڭ دېگەنلەر سىلە رگە ھارام سانالسۇن. **19** ھەربىر قاناتلىق ئۆمۈلگۈچى ھاشارەتلەر بولسا سىلە رگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنى چەمسىلىكىڭلار كېرەك. **20** سىلەر بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسە گۈلار بولىدۇ. **21** سىلەر ھېچقانداق ئۆلۈك جانۋارنى چەمسىلىكىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنداق نەرسىنى شەھەر-يېزا گۈلار ئىچىدە ئۆرۈۋۇتقان مۇسىپىرلارغا بېرىڭلار؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ يا كى ئۇنى يات ئەللىكە رگە سېتىۋەتسىمۇ بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن. سەن ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرساڭ بولمايدۇ. **22** سەن جەزمەن ھەر يىلى ئېتىزدىكى ھەمەتە تېرىقچىلىق مەھسۇلاتلىرىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئايرىشىڭ كېرەك؛ **23** سەن شۇلارنى، يەنى ئاشلىقىڭ، يېڭى شاراباڭ، زەيتۇن مېيىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا، يەنى ئۇ تۇنۇز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللايدىغان جايدا يە، شۇنداقلا كالا-قوي پادىلىرىدىن ئايرىلغان تۇنجىنى باللىرىنى شۇ يەردە يە؛ شۇنداق قىلساڭ پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ دائىم قورقۇشنى ئۆگىنىسەن. **24** ۋە پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگەندە، ئۇ تۇنۇز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللىغان شۇ جاي سەندىن ئىنتايىن يىراق بولۇپ، مەھسۇلاتلىرىڭنى شۇ يە رگە ئاپىرالمىغۇدەك بولساڭ، **25** سەن شۇ چاغدا ئۇنى پۇلغا سېتىپ، پۇلنى قولۇڭغا تېڭىپ، پەروەردىگار خۇدايىڭ تاللىغان جايغا بارغىن **26** ۋە كۆڭلۈڭ نېمە تارتسا، مەيلى كالا، قوي، مەي-شاراب، مۇسەللەس بولسۇن، يا كى شۇنىڭدەك كۆڭلۈڭ تارتقان ھەرقانداق نەرسىنى شۇ پۇلغا ئالساڭ بولىدۇ؛ ئاندىن سەن ۋە ۋە ئۆيۈڭدىكىلەر شۇ يەردە ئۇنىڭدىن يەپ-ئىچىپ، پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا شاد-خۇرام بولىسىلەر. **27** شەھەر-يېزىلىرىڭدا تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنى ئۇنىتماسلىقىڭ كېرەك، چۈنكى ئاراكلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق. **28** ھەر ئۈچ يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن شۇ يىلدىكى مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئوندىن بىرىنى ئوشرە قىلىپ چىقار؛ سەن ئۇنى شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە ئوپلا؛ **29** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار (چۈنكى ئاراكلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق)، مۇسىپىر، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار كېلىپ ئۇنىڭدىن يەپ ۋېۋىنسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەروەردىگار خۇدايىڭ قوا ئۇڭدىكى بارلىق مېۋىنى بەركەتلەيدۇ.

15 ھەربىر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن بىر «خالاس قىلىش»نى جا كارلىغىن. **2** بۇ «خالاس قىلىش» مۇنداق بولىدۇ: ـ بارلىق قەرز ئىگىلىرى قوشنىسىغا بە رگەن قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشى كېرەك؛ ئۇنى قوشنىسىدىن يا كى قېرىندىشىدىن تەلەپ قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەروەردىگار ئالدىدا بىر «خالاس قىلىش» جا كارلاندى. **3** چەتئەللىكتىن بولسا تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ؛ لېكىن قېرىندىشىڭدا بولغان قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشىڭ كېرەك. **4** ھالبۇكى، ئاراكلاردا ھاجەتمەنلەر بولمايدۇ؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ سىلە رگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان شۇ زېمىندا ئۇرغىنىڭدا سېنى زىيادە بەركەتلەيدۇ؛ **5** پەقەت سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ پۈتۈن ئەمرلەرنى ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلىسە گۈلار شۇنداق بولىدۇ. **6** چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغانىدەك ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ؛ سەن

كۆپ ئەللە رگە كاپالەتلىك ئېلىپ قەرز بېرىسەن، لېكىن ئۇلاردىن قەرز ئالمايسەن؛ سەن كۆپ ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىسەن، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. **7** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا شەھەر-يېزا گۈلار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ تارىسىدىن كەمبەغەل بىر ئادەم بولسا، سەن ئۇنىڭغا كۆڭۈلۈڭنى قاتتىق قىلما ياكى ھاجىتى چۈشكەن قېرىنداشىڭغا قولۇڭنى يۇمۇۋالما؛ **8** سەن بەلكى سىخىيلىق بىلەن ئۇنىڭغا قولۇڭنى ئوچۇق قىل ۋە ئۇنىڭدا نېمە كەم بولسا چوقۇم ھاجىتىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئۇتنە بېرىپ تۇر. **9** كۆڭۈلۈڭدە نامرات قېرىنداشىڭدىن ئاغرىنىپ: يەتتىنچى يىل، يەنى «خالاس يىلى» يېقىنلاشتى، دەپ رەزىل ئويدا بولۇشتىن، ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە بەرمەسلىكتىن ھېزى بول، شۇنداق بولۇپ قالسا ئۇ سېنىڭ توغرا كەلگەنلىكىڭ پەرياد كۆتۈرۈشى بىلەن يۈز ئىش ساڭا گۇناھ ھېسابلىنىدۇ. **10** سەن چوقۇم ئۇنىڭغا سىخىيلىق بىلەن بەرگىن؛ ئۇنىڭغا بەرگىنىڭدە كۆڭۈلۈڭدە نارازى بولما؛ چۈنكى بۇ ئىش ئۇچۇن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بارلىق ئىشلىرىڭدا ۋە قولۇڭدىكى بارلىق ئەمگەكلىرىڭدە بەرىكەتلەيدۇ. **11** چۈنكى كەمبەغەللەر زېمىندىن يوقاپ كەتمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ساڭا: «سەن سىخىيلىق بىلەن زېمىندىكى قېرىنداشىڭغا، يەنى سېنىڭ نامراتلىرىڭغا ۋە ھاجەتمەنلىرىڭگە قولۇڭنى ئاچقىن» ـ دەپ تاپىلىدىم. **12** سېنىڭ قېرىنداشىڭ، مەيلى ئىبرانىي ئەر ياكى ئىبرانىي ئايال بولسۇن ساڭا سېتىلغان بولسا، ئۇ ئالتە يىل قۇللۇق ۋەزىپىڭدا بولىدۇ، ئاندىن يەتتىنچى يىلدا سەن ئۇنى ئۆز ۋەزىپىڭدىن خالاس قىلىپ قويۇۋەت. **13** ئۇنى قويۇۋەتكەندە قۇرۇق قول قويۇۋەتمەڭ بولمايدۇ؛ **14** سەن چوقۇم قويلىرىڭدىن، خامىنىڭدىن ۋە شاراب كۆچىكىڭدىن تەقدىم قىلىشىڭ كېرەك؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەرىكەتلىگىنى يېچە سەن ئۇنىڭغا بەر. **15** سېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىندا قۇل بولغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغانلىقىنى يادىڭدا تۇت؛ شۇڭا مەن بۇگۈن بۇ ئىشنى ساڭا تاپىلىدىم. **16** ھالبۇكى، شۇ قۇللۇق ساڭا: «مەن سەندىن كەتمەيمەن» دېسە (چۈنكى ئۇ سېنى ۋە ئائىلە گۈنىكلەرنى سۆيىدۇ، سېنىڭ بىلەن ھالى ياخشى بولىدۇ) **17** ـ شۇ چاغدا سەن بىگىزنى ئېلىپ ئۇنىڭ قۇلىقىنى ئىشىكتە تەش. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە سېنىڭ قۇللۇق بولىدۇ. شۇنىڭدەك دېدىكىگىمۇ شۇنداق مۇئامىلە قىلغىن. **18** [قۇلۇڭنى] يېنىڭدىن قويۇۋېتىش ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ قۇللۇق ۋەزىپىڭدا ئالتە يىل بولغاچقا، قىممىتى مەدىكارىنىڭكىدىن ئىككى ھەسسە ئارتۇق بولىدۇ؛ [ئۇنى قويۇۋەتسەڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنى بەرىكەتلەيدۇ. **19** كاللىرىڭ ۋە قويلىرىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغان بارلىق تۇنجى ئە رىكەك موزايلىرى-قوزىلىرىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا؛ كاللىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ھېچقانداق ئەمگەككە سالما، قويلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى قىرقما. **20** سەن ۋە ۋەزىپىڭدىكىلەر ھەر يىلى شۇ مېلىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا يەگىلەر. **21** بىراق [شۇ] ھايۋانلارنىڭ بىر يېرى مېيىپ بولسا، مەيلى ئۇ مەجرۇھ ، كور ياكى ئۇنىڭدا ھەرقانداق نۇقسان بولسا، ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قۇربانلىق قىلماسلىقىڭ كېرەك. **22** بەلكى ئۇنى شەھەر-يېزا گۈلار ئىچىدە يېسەڭ بولىدۇ؛ كىشىلەر مەيلى پاك ياكى ناپاك بولسۇن، ئۇنى جەرەن ياكى كېپىكنى يېگەندەك يېسە بولىدۇ. **23** پەقەت سەن ئۇنىڭ قېنىنى يېمە؛ قېنىنى سۇنى يە رگە تۆككەندەك تۆكۈۋەت.

16

ئابىب ئېيىنى ئالاھىدە ئېسىگىدە تۇت ۋە ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتاپ تەبرىكلىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئابىب ئېيىدا مىسىردىن كېچىدە چىقارغان. **2** سەن «ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى»نىڭ مېلىنى (مەيلى قوي ياكى كالا پادىسىدىن بولسۇن) پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللاپ بېكىتىدىغان جايدا ئۇنىڭغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلغىن؛ **3** شۇنداقلا سەن ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نانىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ سەن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە كۈن پېتىر نان، يەنى «كۈلپەت نېنى»نى يېيىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى سەن مىسىر زېمىندىن ئالدىراشلىقتا چىقتىڭ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆمر ۋۇجۇدىڭ بارلىق كۈنلىرىدە مىسىر زېمىندىن چىققان شۇ كۈننى يادىڭدا تۇتقايسەن. **4** يەتتە كۈن چېگرالىرىڭ ئىچىدە، ۋەزىڭدە ھېچقانداق ئېچىتقۇ تېپىلمىسۇن، سەن بىرىنچى كۈنى كەچتە قىلغان قۇربانلىق گۈشىلەرنى ئەتىگەنگە قالدۇرماسلىقىڭ كېرەك. **5** سەن ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزىلىرىڭنىڭ ھەرقاندىقىدا قىلىشىڭ بولمايدۇ؛ **6** بەلكى ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقنى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى ئورنىغۇزۇش ئۈچۈن تاللايدىغان جايدىلا قىل؛ ئۇنى كەچقۇرۇن، كۈن پېتىش ۋاقتىدا، يەنى مىسىردىن چىققاندىكى ۋاقىتقا ئوخشاش ۋاقىتتا قىلىسەن. **7** ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا پىشۇرۇپ يېگىن؛ ئاندىن ئەتىگەندە چېدىرلىرىڭغا قايتىسىڭ بولىدۇ. **8** سەن ئالتە كۈن پېتىر نان يەيسەن؛ يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىك سورۇن كۈنى بولىدۇ؛ سەن ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمايسەن. **9** ئاندىن يەتتە ھەپتىنى سانايسەن؛ ئاشلىققا ئورغاق سالغاندىن باشلاپ يەتتە ھەپتىنى ساناشقا باشلايسەن؛ **10** ئاندىن سەن «ھەپتىلەر ھېيتى»نى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا قولۇڭدىكى ئىختىيارىي ھەدىيە بىلەن ئۇتۇكۇزىسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەرىكەتلىگىنىگە قاراپ ئۇنى ئىختىيارەن سۇنىسەن. **11** شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۇ ئۆز نامىنى ئورنىغۇزۇشقا تاللايدىغان جايدا شادلىنىسەن؛ سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، سەن بىلەن بىر يەردە ئۆرۈۋاتقان لاۋىيلار، ئاراگلاردىكى مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە ئۆل خوتۇنلار شادلىنىسىلەر. **12** سەن شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە مىسىردا قۇل بولغانلىقىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ، بۇ بارلىق بەلگىمىلەرنى ئۆتۈپ ئەمەل قىلغىن. **13** سەن « كەپىلەر ھېيتى»نى يەتتە كۈن ئۇتۇكۇزىسەن؛ سەن خامان ۋە شاراب كۆچىكىڭنى يىغقان چېغىڭدا، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، شەھەر دەرۋازىسى ئىچىدە ئۆرىدىغان لاۋىيلار، مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە ئۆل خوتۇنلار شۇ ھېيتتا شادلىنىسىلەر. **15** پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا سەن يەتتە كۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ھېيت ئۇتۇكۇزىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىڭدا، قولۇڭ قىلغان ئىشلاردا سېنى بەرىكەتلەيدۇ ۋە سەن دەرۋەقە پۈتۈنلەي شادلىنىسەن. **16** يىلدا ئۈچ قېتىم، پېتىر نان ھېيتى، ھەپتىلەر ھېيتى ۋە كەپىلەر ھېيتىدا سېنىڭ بارلىق ئە رىكەكلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۇ تاللايدىغان جايدا ھازىر بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ئالدىدا قۇرۇق قول ھازىر بولسا بولمايدۇ؛ **17** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ساڭا تەقدىم قىلغان بەركىتى يېچە ھەربىرى قولىدىن كېلىشچە سۇنسۇن. **18** خەلقىنىڭ ئۈستىدىن ئادالەت يۈرگۈزۈپ ئادىل ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن، سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان بارلىق شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە ھەربىر قەبىلىدە سوراقچى ۋە ئەمەلدارلارنى بېكىتىشىڭ كېرەك. **19** ئادالەتنى بۇرمىلىساڭ بولمايدۇ؛ ئادەملە رگە يۈز-خاتىرە قىلساڭ بولمايدۇ؛ پارا ئالساڭ بولمايدۇ، پارا بولسا ئاقىلانىلەرنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىدۇ ھەم ئادىللارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. **20** سەن مۇتلەق ئادالەتنى ئىزدىشىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھايات كۆرىسەن ھەمدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنىنى ئىگىلەيسەن. **21** سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ياسايدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئەتراپىغا «ئاشەراھ» بۇتى قىلىندىغان ھېچقانداق دەرەخ تىكەسلىكىڭ كېرەك **22** ۋە ئۆزۈڭ ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت تۇۋۇرۇڭ تىكلىمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئۇنداق نەرسىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يىرگىنچلىكتۇر.

17

پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ھەرقانداق نۇقسانى ياكى باشقا كەمچىلىكى بولغان كالا ياكى قوينى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئۇنداق قىلىش پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يىرگىنچلىكتۇر. **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزاڭ ئىچىدە ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بىرسىنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا بەرەر رەزىل ئىشنى قىلغانلىقى ـ ئۇنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى، باشقا ئىلاھلارغا (مەسىلەن، مەن ساڭا ئىبادەت قىلىشقا مەنئى قىلغان قۇياش، ئاي ياكى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇن بولغان يۇلتۇزلارغا)، ئىبادەت قىلىپ ئۇلارغا باش ئۇرغانلىقى بايقالسا، **4** ـ شۇنداق بىر ئىشتىن خەۋەر تاپقان ياكى ئۇنى ئاڭلىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن ئەستايىدىللىق بىلەن سۈرۈشتۈرگىن؛ بۇ ئىش ئىسپاتلىنىپ راست چىقسا، دەرۋەقە ئىسرائىلدا شۇنداق يىرگىنچلىك ئىش قىلىنغان بولسا، **5** سەن شۇ رەزىل ئىشنى قىلغان ئەر ياكى ئايالنى دەرۋازىلىرىڭغا ئېلىپ چىقىپ، شۇ ئەر ياكى ئايالنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك. **6** بىرسىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزلىرى بولۇشى كېرەك. بىرسىنى بىرلا گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن ئۆلتۈرۈشكە بولمايدۇ. **7** ئۆلتۈرۈلدىغاندا ئاۋۋال گۇۋاھچىلار قول سالسۇن، ئاندىن بارلىق خەلق قول سالسۇن؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر رەزىللىكنى ئاراگلاردىن ھەيدەپ چىقىسىلەر. **8** شەھەر-يېزاگلاردا ھۆكۈم چىقىرىشقا ساڭا تەس كېلىدىغان بىر ئىش چىقسا، مەيلى خۇن دەۋاسى، ھەق-تەلەپ دەۋاسى يا كى زوراۋانلىق دەۋاسىدا،

هەرقانداق تالاش-تارتىش بولسا ئورنۇكلاردىن تۆرۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايغا بېرىڭلار. **9** سىلەر لاۋِي كاھىنلارنىڭ ۋە شۇ چاغدا بولىدىغان سوراقچى بە گىنىڭ يېنىغا بارىسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھۆكۈم سورايسىلەر؛ ئۇلار سىلەر تۇچۇن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. **10** سىلەر پەرۋەردىگار تاللايدىغان ئاشۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ سىلە رگە تاپشۇرىدىغان ھۆكۈم سۆزى يېنچە ئىجرا قىلىسىلەر؛ ئۇلارنىڭ سىلە رگە كۆرسەتكىنىنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلىپ كۆڭۈل بۇلۇشۇڭلار كېرەك. **11** سىلەر ئۇلارنىڭ سىلە رگە كۆرسەتكەن قانۇن ھۆكۈمى يېنچە، چىقىرىدىغان قارارى يېنچە قىلىسىلەر؛ ئۇلار سىلە رگە تاپشۇرىدىغان سۆزدىن ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە گلار. **12** ۋە باشباشتاقلىق قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتى ئۇچۇن شۇ يەردە تۇرىدىغان كاھىنغا يا كى سوراقچى بە گىگە قۇلاق سالمىغان كىشى بولسا، شۇ ئادەم ئۇلۇمگە مەھكۇم بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىللىكنى ئىسرائىلدىن ھەيدەپ چىقىرىسىلەر. **13** شۇنداقلا، بارلىق خەلق بۇلارنى ئاڭلاپ قورقىدۇ ۋە يەنە باشباشتاقلىق قىلمايدۇ. **14** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىگەندە، شۇنداقلا ئۇنىڭدا ئولتۇرغاندا: «مەن ئەتراپىمدىكى ئەللەرنىڭكىدەك ئۆزۈمگە بىر پادىشاھ تىكلىمە چىمەن» دېسەڭ، **15** شۇ چاغدا سەن ئۆز ئۈگىگە پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغىنىنى تىكلەيسەن؛ ئۆستۈڭگە قېرىنداش بولمىغان چەتئەللىكنى بېكىتمەسلىكىڭ كېرەك. **16** [پادىشاھ] بولسا ئۆزى ئۇچۇن ئاتلارنى كۆپەيتمەسلىكى يا كى ئاتلارنى كۆپەيتىمەن دەپ خەلقنى مىسىرغا قايتۇرماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە: «سىلەر شۇ يول بىلەن ھە رگىز قايتماسلىقىڭلار كېرەك» دېگەندى. **17** پادىشاھ كۆپ ئايالىلارنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ بولمىسا ئۆزىڭ ئېزىپ كېتىشى مۇمكىن. ئۇ ئۆزى ئۈچۈن ئالتۇن-كۈمۈشنى كۆپەيتمەسلىكى كېرەك. **18** پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغىنىدا ئۆ ئۆزى ئۈچۈن لاۋِي كاھىنلارنىڭ ئالدىدا مۇشۇ قانۇننى بىر دەپتە رگە كۆچۈرۈپ پۈتۈشى كېرەك. **19** شۇ دەپتە ر ئۆزىڭ يېنىدا دائىم بولۇشى ۋە ئۆزى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئوقۇشى كېرەك؛ شۇنداق قىلسا ئۆ پەرۋەردىگار خۇداسىدىن قورقۇپ، مۇشۇ قانۇننىڭ سۆزلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىشنى ئۆزىڭدىن. **20** شۇنداقلا ئۆزىڭ كۆڭۈل قېرىنداشلىرى ئالدىدا ھاكاۋۇرلىنىپ كەتمەيدۇ، بۇ ئەمرىلەردىن ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئارىسىدا ئۆزىڭ ۋە ئۇغۇللىرىڭ پادىشاھلىق كۈنلىرى كۆپ بولىدۇ.

18 لاۋِي كاھىنلار ۋە شۇنىڭدەك بارلىق لاۋِيلار قەبىلىسىنىڭ ئىسرائىلدا ھېچقانداق نەسىۋىسى يا كى مىراسى بولمايدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] مىراسىدىن يېيىشكە بولىدۇ. **2** بىراق ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. **3** كاھىنلارنىڭ قۇربانلىق قىلىدىغان خەلقتىن ئالىدىغان ئۇلۇشى مۇنداق: ــ (مەيلى كالا يا كى قوي بولسۇن) قول، ئېڭەك گۆشى ۋە ئۆچەي-قېرىنى كاھىنلارغا بېرىلىدۇ. **4** سىلەرنىڭ ئاشلىقىڭلاردىن، يېڭى شاراب‌لىڭلاردىن ۋە زەيتۇن مېيىڭلاردىن دەسلەپكى پىشقان ھوسۇلۇنى ۋە قويلىرىڭلاردىن دەسلەپكى قىرقىلغان يۇڭىنى ئۇنىڭغا بېرىسىلەر؛ **5** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى ئۆز نامىدا خىزمىتىدە دائىم تۇرۇشقا بارلىق قەبىلىلىرىڭلار ئىچىدىن تاللىۋالغان. **6** ئە گەر لاۋِي بولغان بىر ئادەم پۈتكۈل ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق شەھەر-يېزىدىن، يەنى ئۆزى ماكانلاشقان جايدىن چىقىپ، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا كەلسە **7** ۋە شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئالدىدا تۇرغۇچى بارلىق قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىدا خىزمەتتە تۇرغان بولسا، **8** ئۇنداقتا (مەيلى ئۇ ئاتىسىدىن قالغان مىراسىنى سېتىۋەتكەن يا كى سېتىۋەتمىگەن بولسۇن) ئۇنىڭ يەيدىغان ئۇلۇشى قېرىنداشلىرىنىڭكىدەك بولۇشى كېرەك. **9** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنغا كەرگەن چاغدا، سەن شۇ يەردىكى ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىنى ئۈگەنمەسلىكىڭ كېرەك. **10** ئارا گلاردا ئۆز ئوغلى يا كى قىزىنى ئوتتىن ئوتكۈزىدىغان، پالچىلىق، رەمچىلىك، ئەپسانىيلىك، جاد ۋە گەرلىك **11** يا كى دەمدىچىلىك قىلغۇچى يا كى جىنكەش، سېھىر گەر يا كى ئۆلگەنلەردىن يول سورىغۇچى ھېچقانداق كىشى بولمىسۇن؛ **12** چۈنكى بۇنداق ئىشلارنى قىلىدىغان ھەرقانداق كىشى پەرۋەردىگارغا نەپرەتلىك بولىدۇ؛ بۇ يىرگىنچلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىگلاردىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ. **13** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەيىبسىز مۇكەممەل بولۇشۇڭ كېرەك؛ **14** چۈنكى سەن زېمىندىن ھەيدەيدىغان بۇ ئەللەر رەمچىلەر ۋە پالچىلارغا قۇلاق سالىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئۇنداق قىلىشقا يول قويمايدۇ. **15** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەر ئۈچۈن ئارا گلاردىن، قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەر ئورغۇزىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار. **16** بۇ سىلەر ھورەب تېغىدا يىغىلغان كۈندە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن: «پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى يەنە ئاڭلىمايلى، بۇ دەھشەتلىك ئوتنى كۆرمەيلى، بولمىسا ئۆلۈپ كېتىمىز» دەپ تەلەپ قىلغىنىڭلارغا پۈتۈنلەي ماس كېلىدۇ. **17** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇلارنىڭ ماڭا دېگەن سۆزى ياخشى بولدى. **18** مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ساڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى ئورغۇزىمەن، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى ئۇنىڭ ئاغزىغا سالىمەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپىلىغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ. **19** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ مېنىڭ نامىمدا دەيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمايدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالىمەن. **20** ئەمما مېنىڭ نامىمدا باشباشتاقلىق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا تاپىلىمىغان بىرەر سۆزنى سۆزلىسە يا كى باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىدا سۆز قىلىدىغان پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەر ئۆلتۈرۈلسۇن. **21** ئە گەر سەن كۆڭۈلۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلمىغان سۆزنى قانداق پەرق ئېتىمىز» دېسەڭ، **22** بىر پەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆز قىلغان بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش توغرا چىقمىسا يا كى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىسا، ئۇنداقتا بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن چىقمىغان؛ شۇ پەيغەمبەر باشباشتاقلىق بىلەن سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقما.

19 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنىدىكى تائىپىلەرنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۆزۈپ تاشلىغان ۋاقتىدا ۋە سىلەر شۇنداقلا ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە ئۆيلىرىدە ئولتۇرغىنىڭلاردا، **2** سىلەر شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىندا ئۈچ شەھەرنى ئايرىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ **3** شۇنداقلا، ئادەم ئولتۇرۇپ رگەن ھەربىر كىشى شۇ يەرلە رگە، شۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىۋالسۇن دەپ يول ھازىرلاپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىراس بولۇشقا سىلە رگە بېرىدىغان زېمىننى ئۈچ رايونغا بۆلىسىلەر. **4** تەرىك قىلىش ئۈچۈن شۇ يەرلە رگە قېچىپ بېرىۋالغان، ئادەم ئولتۇرۇپ رگەن كىشى ئوغرىلۇق بەلگىلىمە مۇنداق: ــ ئۇ قوشنىسىنى تاسادىپىيلىقتىن ئۆزۈپ ئولتۇرۇپ قويغان، شۇنداقلا ئەسلىدە ئۇنىڭغا ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان بولسا، شۇ يەر گە قېچىپ بېرىۋالسا بولىدۇ. **5** مەسىلەن، ئۇ قوشنىسى بىلەن ئوتۇن كېسىشكە ئورمانغا كەرگەن بولۇپ، دەرەخنى كېسىشكە پالتىنى كۆتۈرگەندە پالتا بېشى سېپىدىن ئاجراپ كېتىپ قوشنىسىغا تېگىپ كېتىپ ئۇنى ئولتۇرۇپ قويسا، ئۇنداقتا جاۋابكار كىشى بۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرۇپلىپ ھايات قالىدۇ؛ **6** بولمىسا، قان قىسىسى ئالغۇچى غەزەپ قاينىغاندا ئادەم ئولتۇرۇپ رگەن كىشىنى قوغلايدۇ ۋە يول ئۇزۇن بولغاچقا، ئۇنىڭغا يېتىشۇپلىپ ئولتۇرۇۋۇتىشى مۇمكىن، ئەمەلىيەتتە، ئۇ كىشى ئولۇمگە لايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇنىڭ ئەسلىدە قوشنىسىغا ھېچقانداق ئۆچ-ئاداۋىتى يوق ئىدى. **7** شۇڭا مەن سىلە رگە: «ئۆز ئۈگلار شۇنداق ئۈچ شەھەرنى ئايرىشىڭلار كېرەك» دەپ ئەمر قىلىمەن. **8** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلغىنىدەك چېگرايىڭلارنى كېڭەيتىشنى، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ۋەدە قىلغان بارلىق زېمىنى سىلە رگە تەقدىم قىلىشنى خالايدۇ؛ **9** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭ يوللىرىدا دائىم مېڭىش ئۈچۈن مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ ئەمرىنى تۇتسا ئاڭلارلا ئۇ شۇنداق قىلىدۇ، ئۇنداقتا سىلەرمۇ ئۆز ئۈگلار ئۈچۈن بۇ ئۈچ شەھەردىن باشقا يەنە ئۈچ شەھەرنى قوشىسىلەر. **10** ۋە شۇنداق قىلسا ئۆز پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان زېمىن ئارىسىدا ناھەق قان تۆكۈلمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك گەدىنىڭلارغا خۇن گۇناھى چۈشمەيدۇ. **11** لېكىن بىرسى قوشنىسىغا ئۆچ-ئاداۋەت تۇتقان بولسا، پايلاپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇرۇپ ئولتۇرۇۋەتسە ۋە شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋالغان بولسا، **12** ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆز شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى ئولتۇرۇلسۇن دەپ «قان قىسىسى ئالغۇچى»نىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى كېرەك. **13** سەن ئۇنى ھېچ ئايىمغىن، شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلدىن ئۆكۈلگەن گۇناھسىز قاننىڭ دېغىنى تازىلىغان بولىسىلەر، ئاندىن ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ. **14** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئىگىلەش ئۈچۈن تەقدىم قىلىدىغان زېمىندا بۇرۇنقىلار مىراس

يېرىگىدە بىكىتكەن، قوشناكىنىڭ پاسىل تېشىنى يۇتكىمەسلىكىڭ كېرەك. 15 مەلۇم جىنايەت
ياكى گۇناھ توغرىسىدا بىرسىگە «ئۇ گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىشتا يالغۇز
بىرلا گۇۋاھچى بولسا كۆپايە قىلمايدۇ، بەلكى ھەممە ئىش ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ
سۆزى بىلەن بېكىتىلىشۇن. 16 بىرسى توغرۇلۇق «يالانچى-پوكزۇنچى گۇناھ قىلغان» دەپ
ئەرز قىلدىغان قارا نىيەتلىك بىر گۇۋاھچى چىقسا، 17 دەۋالىشىپ قالغان ئىككى ئادەم
پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، شۇ كۆزىلەردە بولىدىغان كاھىنلار ۋە سوراقچى بە گلەر ئالدىدا ھازىر
بولسۇن؛ 18 سوراقچى بە گلەر ئەستايىدىللىق بىلەن تەكشۈرسۈن؛ ئە گەر ھېلىقى گۇۋاھچى
يالغان گۇۋاھچى بولۇپ، ئۆز قېرىندىشى توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بە رگەن بولسا، 19
ئۇنداقتا، سىلەر دەل ئۇ قېرىندىشىغا قىلماقچى بولغىنىدەك ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق قىلىڭلار. شۇنداق
قىلسا گلار رەزىللىكنى ئارا گلاردىن يوقىتىسىلەر. 20 قالغان خەلقمۇ بۇ ئىشنى ئاگلايدۇ ۋە
قورقىدۇ ۋە شۇنداقلا، ئارا گلاردا ئۇنداق رەزىل ئىشنى يەنە قىلمايدۇ. 21 سىلەر ھېچ رەھىم
قىلما گلار؛ جانغا جان، كۆز ئە گە كۆز، چىشقا چىش، قولغا قول، پۇتقا پۇت ئېلىنسۇن.

20

ئە گەر سەن دۈشمەنلىرىڭگە جەڭ قىلغىلى چىقسىڭ، ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنى،
شۇنداقلا ئۆز ۋۇجۇدىن كۆپ بولغان بىر ئەلنى كۆرسەڭ، ئۇلاردىن ھېچ قورقما. چۈنكى سېنى
مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى سەن بىلەن بىللىدۇر.
2 سىلەر جە گە گە چىقىش ئالدىدا كاھىن ئۆزى ئالدىغا چىقىپ خەلققە سۆز قىلىپ 3
ئۇلارغا: ئەي ئىسرائىل، ئاڭلاڭلار! سىلەر بۈگۈن دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن سوقۇشۇش ئالدىدا
ئۆرۈۋاتىسىلەر. كۆڭۈللىرىڭلار جۈرئەتسىز بولمىسۇن؛ قورقما گلار، تىترىمە گلار، ئۇلارنىڭ
سەۋەبىدىن دە گەك-دۇگەگە چۈشمە گلار، 4 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى
دۈشمەنلىرىڭلار ئۈستىدىن غەلبە قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە جە گە چىقىدۇ» ـ
دەپ ئېيتىسۇن. 5 شۇ چاغدا ئەمەلدارلار خەلققە مۇنداق دېسۇن: ـ «ئارا گلاردا بىر يېڭى
ئۆي سېلىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتىمىغان بىرسى بارمۇ؟ ئۇنداقتا ئۇ ئۆز ۋەيىگە يېنىپ كەتسۇن،
بولمىسا ئۇ جە گىدە ئۇلۇپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. 6
تەك سېلىپ ئۈزۈمزار بەرپا قىلىپ، تېخى ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېمىگەن بىركىم بارمۇ؟ بار بولسا
ۋەيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جە گىدە ئۇلۇپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنىڭ
مېۋىسىنى يېيىشى مۇمكىن. 7 بىر قىز بىلەن ۋەدىلەشكەن بولۇپ، تېخى ئۇنى ئۆز ئەمرىگە
ئالمىغان بىركىم بولسا، ئۇ ۋەيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جە گىدە ئۇلۇپ كەتسە، باشقا
كىشى كېلىپ ئۇنى ئۆزىگە خوتۇنلۇققا ئېلىشى مۇمكىن». 8 ئاندىن مەنسەپدارلار خەلققە
يەنە سۆزلەپ: «قورقۇپ كەتكەن، جۈرئەتسىز بىركىم بارمۇ؟ ئۇ ۋەيىگە يېنىپ كەتسۇن.
بولمىسا قېرىنداشلىرىنىڭ يۈرىكىمۇ ئۇنىڭكىدەك جاسارەتسىز بولۇپ قېلىشى مۇمكىن» دەپ
ئېيتىسۇن. 9 ئەمەلدارلار خەلققە سۆزلارنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىدا
يېتە كچىلىك قىلىشقا قوشۇنلارغا سەردارلارنى تىكلىسۇن. 10 سىلەر ھۇجۇم قىلىشقا مەلۇم
بىر شەھەر ئە گە يېقىنلاشقىنىڭلاردا ئاۋۋال ئۇنىڭغا سۈلھى توغرىسىدا سۆز قىلىڭلار. 11
ئە گەر ئۇلار سۈلھىنى خالايمىز، دەپ جاۋاب بېرىپ ئۆز دەرۋازىلىرىنى سىلە رگە ئاچسا،
ئۇنداقتا ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان ھەممە خەلق سىلە رگە بېقىنىپ قۇللۇق ھاشاردا بولىدۇ. 12
لېكىن سىلەر بىلەن سۈلھىنى قىلىشقا ئۇنمەي، بەلكى سىلەر بىلەن جەڭ قىلماقچى بولسا سىلەر
ئۇنى قورشا گلار. 13 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندا ئۇنىڭدىكى
ھەربىر ئە رىگە كىنى قىلىچلاپ ئۇلتۇرۇڭلار؛ 14 لېكىن ئايالار بىلەن بالىلىرى، كالا بىلەن
شەھەردىكى ھەممە نەرسىنى، يەنى بارلىق غەنىيمەتنى ئۆز ۋۇجۇدلارغا ئوجا قىلىپ ئېلىڭلار؛
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز دۈشمەنلىرىڭلاردىن سىلە رگە ئېلىپ بە رگەن ئوجىدىن يەپ
سۈيۈنىسىلەر. 15 سىلەردىن يىراقتا بولغان، [زېمىنغا تەۋە بولمىغان] ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىگە
شۇنداق قىلىڭلار. 16 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان
زېمىنىدىكى ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى تىنىقى بار ھېچ نەرسىنى
تىرىك قويماي، 17 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ۋەيىرۇغاندەك ھىتتىيلار
بىلەن ئامورىيلار، قاناۋانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار بىلەن يەبۇسىيلارنىڭ ھەممىسىنى
تەلتۈكۈس يوقاتىشىڭلار كېرەك. 18 بولمىسا، ئۇلار ئۆز ئىلاھلىرىغا چوقۇنۇشتىكى ھەممە
يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى سىلە رگە ئۆگىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا گۇناھ قىلدىغان
بولىسىلەر. 19 بىر شەھەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلىپ قورشاپ ئۇرۇشقا
توغرا كەلسە، ئۇنىڭ ئەترابىدىكى دەرەخلەرنى پالتا بىلەن كېسىپ ۋەيران قىلما گلار؛
چۈنكى ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يېسە گلار بولىدۇ. شۇنگا ئۇلارنى كەسمە گلار، چۈنكى دالادىكى
دەرەخلەر قورشۇلىش كېرەك بولغان ئادەممىدىمۇ؟ 20 لېكىن سىلەر مېۋىلىك دەرەخ
ئەمەس دەپ بىلگەن دەرەخلەرنى كېسىپ يوقىتىپ، سىلەر بىلەن سوقۇشقان شەھەرنى
ھۇجۇم قىلىپ ئۇلىتىشقا شۇ دەرەخلەردىن ئىستىھكام-پوتەيلەرنى ياسىسا گلار بولىدۇ.

21

ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ ئىگىلەشكە بېرىدىغان
زېمىندا، دالادا ئۇلۇتۇرۇلگەن بىر جەسەت تېپىلسا، ئەمما ئۇنى ئۇلتۇرگەن ئادەم مەلۇم
بولمىسا، 2 ئاقساقالىرىڭلار بىلەن سوراقچى بە گلىرىڭلار چىقىپ ئۇلۇك تېپىلغان يەر بىلەن
ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىلىقىنى ئۆلچىسۇن؛ 3 ئۇلتۇرۇلگۇچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ
يېقىن شەھەرنىڭ ئاقساقللىرى بولسا ئىشقا سېلىنمىغان، ۋېۋىتىروقۇ سېلىنمىغان ئىنەك
تېپىپ كەلسۇن؛ 4 شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقللىرى ئىنەكنى سۇيى توختىمايدىغان ئاقدىغان،
ھەيدىلىپ تېرىلمىغان بىر جىلغىغا ئېلىپ بېرىپ، شۇ جىلغىنىڭ ئۆزىدە ئىنەكنىڭ بوينىنى
سۇندۇرۇۋۇەتسۇن؛ 5 شۇ چاغدا لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلار ئۇلارنىڭ قېشىغا
كەلسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولۇپ،
پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەختۋەرلىكتە تىلەشكە تاللىغاندۇر. ھەربىر دەۋا ۋە ھەربىر تاياق
جازاسى ئۇلارنىڭ سۆزى بويىچە كېسىلسۇن. 6 ئۇلتۇرۇلگۇچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن
شەھەردىكى ئاقساقللارنىڭ ھەممىسى شۇ جىلغىغا كېلىپ، بوينى سۇندۇرۇلغان ئىنەكنىڭ
ئۈستىدە تۇرۇپ، قوللىرىنى يۇيۇپ 7 گۇۋاھلىق بېرىپ: «قولىمىز بولسا بۇ قانىنى تۆكىدى،
كۆزلىرىمىز بۇ ئىشنى كۆرمىدى؛ 8 ئەي پەرۋەردىگار، سەن ئۆزۈڭ ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ
قۇتقۇزغان خەلقىڭ ئىسرائىلنى كەچۈرگەيسەن ۋە ناھەق ئاققان قانىڭ گۇناھىنى ئىسرائىل
خەلقىگىگە ئارتمىغايسەن» ـ دېسۇن؛ شۇنداق قىلىپ بۇ قان گۇناھىغا كافارەت كەلتۈرۈلگەن
بولىدۇ. 9 سىلەر شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغانىنى قىلىپ ناھەق
تۆكۈلگەن قانىنىڭ گۇناھىنى ئۆزۈڭلاردىن چىقىرىۋەتكەن بولىسىلەر. 10 ئە گەر سىلەر
دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلغىلى چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى
قولۇڭلارغا بە رگەچ، ئۇلاردىن ئەسىر ئالغان بولسا گلار، 11 بۇ ئەسىرلەرنىڭ ئارىسىدا
چىرايلىق بىر ئايالنى كۆرۈپ، كۆڭلۈڭ ئۇنىڭغا چۈشۈپ، ئۇنى ئەمرىگىگە ئېلىشنى خالىساڭ،
12 ئۇنداقتا ئۇنى ۋەيۋىگىگە ئېلىپ بارغىن؛ ئۇ چېچىنى چۈشۈرۈپ، تىرناقلىرىنى ياساپ، 13
ئەسىرلىكتە كېيگەن كىيىملىرىنى سېلىپ، ۋەيۋىگىدە ئولتۇرۇپ تولۇق بىر ئاي ئاتا-ئانىسى
ئۈچۈن ماتەم توتسۇن؛ ئاندىن سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى ئۆز ۋۇجۇدىگە ئايال قىلىپ ئۇنىڭغا
ئەر بولىساڭ بولىدۇ. 14 كېيىن، ئە گەردە كۆڭلۈڭ ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇ قەيەرنى خالىسا،
بارغىلى قويۇشۇڭ كېرەك؛ ئۇنى پۇلغا ساتمىغىن ۋە ئۇنىڭغا دېدە كتەك مۇئامىلە قىلمىغىن،
چۈنكى سەن ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلىپ ۋەيات قىلغانسەن. 15 ئە گەر بىرسىنىڭ ئىككى ئايالى
بولۇپ ئۇلارنىڭ بىرىگە ئامراقلىق، يەنە بىرىگە ئۆچلۈك قىلغان بولسا ۋە ئامراق ۋە ئۆچ بولغان
ھەر ئىككىسىدىن ئوغۇل ئۇغىغلىغان بولسا، ئۇنجىسىنى ئۆچ ئايالدىن تاپقان بولسا 16 ئۇنداقتا
ئۇ كىشى ئوغۇللىرىغا بارىنى مىراس ئۈچۈن ئۈلەشتۈرۈپ بە رگەن كۈندە ئۆچ ئايالنىڭ
ئوغلى، يەنى ئۇنىڭ ئۆنچى ئوغلىنىڭ ئورنىغا ئامراق ئايالنىڭ ئوغلىنى ئۆنچى ئوغۇللۇققا ۋەيۋىشقا
بولمايدۇ. 17 ئۇ بەلكى ئۆچ ئايالنىڭ ئوغلىنى ئۆنچى ئوغلۇم دەپ ئېتىراپ قىلسۇن؛ چۈنكى
بۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتى بار ۋاقتىدىكى دەسلەپكى مېۋىسىدۇر، ئۆنچى ئوغۇللۇق ھوقۇقى
ئۇنىڭكى بولغاچقا، تاتىسى بارلىق مال-مۇلۇكتىن ئۇنىڭغا ئىككى ئۈلۈش مىراس بەرسۇن.
18 ئە گەر بىرسىنىڭ باشباشتاق ۋە ئىتائەتسىز ئوغلى بولسا، ئۇ نە ئاتىسىنىڭ سۆزىگە، نە
ئانىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، ھەمتا تاياق-تەربىيىمۇ كار قىلماي، ئۇلارنىڭ گېپىنى
يەنىلا ئاڭلىمىسا، 19 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۇتۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ بېرىپ،
شەھەرنىڭ ئاقساقللىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۈن؛ 20 ئۇلار شەھەرنىڭ ئاقساقللىرىغا ئەرز
قىلسۇن: ـ «بۇ ئوغلىمىز باشباشتاقلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سۆزىمىزنى ئاڭلىماي يۈرىدۇ؛ ئۇ
نەپسىي ياماندا، شاراب ئىچىپ بولۇپ قالدى» دەپ ئېيتىسۇن. 21 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ھەممە
خەلقى بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسىك قىلىپ ئۇلتۇرسۇن. سىلەر بۇ يول بىلەن ئۆزۈڭلاردىن
رەزىللىكنى چىقىرۇۋېتىسىلەر؛ پۈتكۈل ئىسرائىل بۇ ئىشنى ئاڭلاپ قورقىدىغان بولىدۇ. 22
ئە گەر بىرسى ئۇلۇم جازاسىغا لايىق گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۇلتۇرۇلگەن بولسا ۋە جەسىتىنى

بىر دەرەخكە ئېسىپ قويغان بولسا كاللار، 23 تۈلۈكى كىچىچە دەرەختە قالمىسۇن؛ قانداقلا بولمىسۇن، سىلەر دەرەخكە ئېسىلغۇچىنى شۇ كۈندە كۆمۈۋېتىڭلار (چۈنكى كىمدە كىم [دەرەخكە] ئېسىلغان بولسا، خۇدا تەرىپىدىن لەنەتكە قالدۇرۇلغان كىشى هىسابلىنىدۇ). شۇنداق قىلسا كاللار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىنى بۇلغىمىغان بولىسىلەر.

22

سەن قېرىندىشىڭنىڭ كالىسى يا قوىى ئېزىپ كەتكىنىنى كۆرسەڭ، چاتىقىڭ بولماي يۈرمە؛ قانداقلا بولمىسۇن، ئۇنى قېرىندىشىڭنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ بەر. 2 ئە گەردە قېرىندىشىڭ ساڭا يېقىن ئولتۇرمىسا ۋە يا ساڭا تىگىشىنى تونۇمىساڭ، شۇ هايۋانىنى ئۆز ۋېژىڭگە ئېلىپ كېلىپ، قېرىندىشىڭ ئۇنى ئىزدەپ كەلگۈچە ئۆزۈڭ ساقلاپ ئاندىن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بە رگىن. 3 سەن ئوخشاشلا ئۇنىڭ يىتىكەن ئېشىكى يا كى كىيىملىرىنمۇ شۇنداق قىل؛ شۇنداقلا قېرىندىشىڭنىڭ هەرقانداق يىتىكەن نەرسىسىنى تېپىۋالساڭ، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلغىن؛ سەن ئۆزۈڭنى بۇ ئىشتىن قاچۇرمىغىن. 4 ئە گەر قېرىندىشىڭنىڭ ئېشىكى يا كى كالىسىنىڭ يولدا يىقىلىپ چۈشكىنىنى كۆرسەڭ، سەن بۇ ئەھۋالدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغىن؛ قېرىندىشىڭغا يارده‌ملىشىپ ئۇلىغىنى تارتىپ ئۇرغۇزغىن. 5 ئايال كىشى بولسا ئەرلەرنىڭ كىيىمنى كىيمىسۇن؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئەر كىشى ئايال كىشىنىڭ كىيىمنى كىيمىسۇن؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بولىدۇ. 6 ئە گەر سەن يولدا كېتىۋېتىپ، بىر دەرەختە يا كى يەردە بالىلىرى يا كى تۇخۇملىرى بولغان قۇشنىڭ تۇۋىسىغا تۇچراساڭ، ئانىسى تۇخۇم يا كى بالىلىرىنى بېسىپ ياتقان بولسا، ئانا-بالىلىرىنى بىراقلا ئالمىغىن؛ 7 هېچ بولمىغاندا سەن ئانىسىنى قويۇۋېتىپ، بالىلىرىنلا ئالساڭ بولىدۇ؛ شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولۇپ ئۆزۈن ئۆمۈر كۆرىسەن. 8 يېڭى بىر ئۆي سالساڭ، ئۆگزە گىگە بىر توسما تام ياسىغىن؛ بولمىسا بىرىسى ئۆنىڭدىن يىقىلىپ چۈشسە، ئۆزۈڭگە قان ئۆتكۈلۈش گۇناهىنى كەلتۈرۈشۈڭ مۇمكىن. 9 ئۆز ئۆزۈمزارلىقىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق چاچمىغىن؛ بولمىسا تېرىغىنىڭنىڭ هەممىسى ۋە ئۆزۈمزارلىقىنىڭ مەھسۇلاتلىرى بۇلغانغان هىسابلىنىدۇ. 10 سەن كالا بىلەن ئېشەكنى بە رگە قوشۇپ يەر هەيدىمىگىن. 11 يۈڭ ۋە كاناپىتىن ئىبارەت ئىككى خىل يىپتىن توقولغان كىيىمنى كىيمىگىن. 12 سەن يېپىنغان تونۇڭنىڭ ئۆت بۇرجىكىگە پۈپۈك قويغىن. 13 ئە گەر بىرى خوتۇن ئېلىپ ئۇنىڭغا يىقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ، 14 ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلاپ، ئەرز قىلىپ: «مەن بۇ خوتۇننى ئالدىم، لېكىن ئۇنىڭغا يىقىنچىلىق قىلسام ئۇنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دېسە، 15 ئۇنداقتا قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتىنى ئېلىپ شەهەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان شەهەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا كەلتۈرسۈن، 16 ئاندىن قىزنىڭ ئاتىسى ئاقساقاللارغا سۆز قىلىپ: «مەن قىزىمنى بۇ كىشىگە خوتۇنلۇققا بەردىم، لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالدى؛ 17 ۋە مانا، ئۇ ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، بەتنام چاپلاپ ئەرز قىلىپ: «قىزىڭنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دەيدۇ. بىراق مانا قىزىمنىڭ پاكلىق ئىسپاتى!» دەپ، ئىسپات رەختىنى ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېيىپ قويىسۇن. 18 ئۇ ۋاقىتتا شەهەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئېرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا ئاياق-تەرىبىيە بېرىپ، 19 ئىسرائىلدىكى بىر پاك قىزنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلىدىڭ دەپ، يۈز شە كىل كۆمۈش تولەتسۇن؛ ئاندىن ئۇلار پۇلنى قىزنىڭ ئاتىسىغا بەرسۇن دەپ بېكىتسۇن. ئەمما قىز بولسا شۇ كىشىنىڭ خوتۇنى بولۇپ تۇرۇۋېرىشى كېرەك؛ ئەر پۈتۈن ئۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 20 لېكىن بۇ سۆز راست چىقىپ، قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى بولمىسا، 21 قىزنى ئاتىسىنىڭ ئېينىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئاپارىسۇن ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە بۇزۇقلۇق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە شەرمەندىلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ شەهەرنىڭ ئادەملىرى شۇ يەردە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن. شۇنداق قىلغىنىڭلاردا سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىلىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. 22 ئە گەر بىرىسى ئېرى بار خوتۇن بىلەن زىنا قىلىپ ئۇتۇلۇپ قالسا، زىنا قىلىشقان ئەر-خوتۇن ئىككىسى ئۆلتۈرۈلسۇن. شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلنىڭ ئىچىدىن رەزىلىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. 23 ئە گەر بىرىسى شەهەردە بىراۋ بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىزنى ئۇچراتسا، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، 24 ئىككىلىسىنى شەهەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈڭلار، قىز بولسا شەهەردە تۇرۇپ ۋارقىرىمىغىنى ئۈچۈن، ئەر بولسا باشقىسىنىڭ ۋەدىلىشىگەن قىزى بىلەن ياتقىنى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلسۇن. شۇنداق قىلىپ، سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىلىكنى چىقىرۋېتىسىلەر. 25 ئە گەر ئەر كىشى باشقىسى بىلەن ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا ئۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتسا، پەقەت قىز بىلەن ياتقان ئەر كىشى ئۆلتۈرۈلسۇن. 26 قىزغا بولسا، هېچنېمە قىلمىڭلار، چۈنكى قىزنىڭ ئۆزىدە ئۆلۈمگە لايىق هېچ گۇناه يوق. بۇ ئىش بولسا بىرىسى قوشنىسىغا هۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنگە ئوخشاش ئىشتۇر. 27 چۈنكى ئۇ باشقىسىغا ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا ئۇتۇۋالغاندا، قىز توۋلىغان بولسىمۇ ئۇنى قۇتقۇزغۇدەك كىشى تېپىلمىغان. 28 ئە گەر بىرىسى بىرەر ئەر بىلەن ۋەدىلەشمىگەن قىزنى ئۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ هەر ئىككىسى ئۇتۇلسا، 29 قىز بىلەن ياتقان ئادەم قىزغا يېقىنچىلىق قىلىپ خار قىلغىنى ئۈچۈن قىزنىڭ ئاتىسىغا ئەللىك شە كەل كۆمۈش بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن قىزنى ئۆزىگە خوتۇن قىلىپ ئېلىشى كېرەك؛ ئۇ پۈتۈكۈل ئۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 30 هېچكىم ئاتىسىنىڭ خوتۇنىنى ئالماسلىقى كېرەك، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچماسلىقى كېرەك.

23

كىمكى سوقۇلۇش يا كى كېسىلىش ئېچىيلىدىن ئاختا قىلىۋېتىلگەن بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 2 كىمكى هارامدىن تۇغۇلغان بولسا پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرەلمەس؛ ئونىنچى ئەۋلادىغىچە مۇنداقلاردىن هېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 3 هېچبىر ئامموني ۋە يا هېچبىر موئابي پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن؛ ئونىنچى ئەۋلادىغىچە ئۇلار دىن هېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە هە رگىز كىرمىسۇن. 4 سەۋەب شۇكى، سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلار ئالدىڭلارغا يېمە كلىك، سۇ ئېلىپ چىقمىدى ۋە سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلىشقا سىلەرنى قارغىسۇن دەپ، ئارام-ناهارائىمدىكى پېتورلۇق بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى يالىدى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بالائامنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايى، بەلكى سىلەر ئۈچۈن قارغىشنى بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە مۇهەببەت باغلىغان. 6 سىلەر هەممە كۈنلىرىڭلاردا [ئامموني‌لار ۋە موئابىيلار] نىڭ ئامان-ئېسىنلىكى ۋە بەختىنى هە رگىز ئىستىمە كلار. 7 لېكىن ئېدومىيلار قېرىندىشىڭلار بولغاچ، ئۇلارغا نەپرەت بىلەن قارىما كلار. مىسىرلىقلارغىمۇ نەپرەت بىلەن قارىما كلار، چۈنكى سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغاندىڭلار. 8 ئۇلارنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىدىن تۇغۇلغان بالىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت جامائىتىگە كىرسە بولىدۇ. 9 دۇشمەنلىرىڭگە قارشى جە گىگە چىقىپ چېدىر تىكسەڭ، هەرخىل ناپاكلىقتىن ئېهتىيات قىلغىن. 10 ئە گەر ئارا كلاردا كېچىسى بىرىسى چۈشىدە شەيتان ئاتلاپ ناپاك بولغان بولسا، ئۇ چېدىرگاهدىن چىقىپ كەتسۇن؛ چېدىرگاهقا ئۇدۇلا كىرمىسۇن؛ 11 كەچقۇرۇن كە رگەندە ئۇ سۈزىنا چۈشۈپ، كۈن پاتقاندا چېدىرگاهقا يېنىپ كىرسۇن. 12 [هاجەتكىلار] ئۈچۈن چېدىرگاهنىڭ سىرتىدا بىر جايىڭلار بولسۇن؛ ئەرەتكە شۇ يە رگە بېرىڭلار. 13 سايمانلىرىڭ ئىچىدە بىر ئۆرچەك بولسۇن؛ سەن سىرتىنا تەرەتكە ئولتۇرساڭ، ئۇنىڭ بىلەن ئۆرەك كولاپ تەرىتىڭنى كۆمۈۋەت. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇشقا، دۇشمەنلىرىڭنى ئالدىڭلارغا تاپشۇرۇشقا چېدىرگاهىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىدۇ؛ شۇڭا سېنىڭ چېدىرگاهىڭ پاك بولسۇن. بولمىسا ئۇ سېنىڭكىدە بىرەر پاسكىنلىق كۆرسە سەندىن ئايرىلىپ كېتىشى مۇمكىن. 15 ئۆز خوجىسىدىن قېچىپ يېنىڭغا كەلگەن قۇلنى ئۆز خوجىسىغا ئۇتۇپ بەرمىگىن. 16 ئۇ ئارا كلاردا سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇپ، قايسى شەهەرنىڭ دەرۋازىسى ئىچىدە قايسى يەرنى تاللىسا، شۇ يەردە تۇرسۇن. سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلمىڭلار. 17 ئىسرائىلنىڭ قىزلىرىنىڭ ئارىسىدا هېچبىر پاهىشە بولمىسۇن، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدا هېچبىر پاهىشە هەرىلەك بولمىسۇن. 18 بىر قەسەمنى بەجا كەلتۈرمەك ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە پاهىشىنىڭ پۇلىنى يا كى هەرىلەكنىڭ پۇلىنى كەلتۈرمىگىن؛ چۈنكى بۇ ئىككىسى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىكتۇر. 19 سىلەر ئۆز قېرىندىشىڭلاردىن ئۈسۈمە ئالما كلار؛ پۇلنىڭ ئۈسۈمى بولسۇن، ئاشلىقنىڭ ئۈسۈمى بولسۇن يا كى هەرقانداق ئۈسۈم ئالغۇدەك باشقا نەرسىنىڭ ئۈسۈمىنى ئالما كلار بولمايدۇ. 20 ئەمما چەتئەللىكتىن ئۈسۈم ئالسا كلار بولىدۇ، لېكىن قېرىندىشىڭلاردىن هېچ ئۈسۈم ئالما كلار. شۇنداق قىلسا كلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۈچۈن ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندا، قوللىرىڭلارنىڭ بارلىق ئەمگىكىدە سىلە رگە بەركەت بېرىدۇ. 21 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلغان بولساڭ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا هايال قىلما. بولمىسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۈچۈن سەندىن

تەلەپ قىلغىندا گۇناھكار بولىسەن. 22 لېكىن ئە گەر سەن بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلمىساڭ، ئۇ ساڭا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. 23 ئاغزىڭدىن چىققانغا ئەمەل قىلغىن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قەسەم قىلىپ ئاتىغىنىڭنى، يەنى ئاغزىڭنىڭ سۆزى ۋىجچە ئىختىيارىي ھەدىيە كۆنى سۈنۈشۈڭ كېرەك. 24 سەن قوشنا گۈنىڭ تاللىقىغا كىرىسەڭ خالىغىنىڭچە يەپ ۋېزىن، ئەمما قاچا-قۇچاڭغا ئېلىپ ماڭمىغىن. 25 قوشنا گۈنىڭ پىشقان زىرائەتلىكىگە كىرىسەڭ، قولۇڭ بىلەن زىرائەتنىڭ بېشىنى ئۈزۈپ ئالساڭ بولىدۇ؛ ئەمما قوشنا گۈنىڭ زىرائەتلىرىگە ئورغاق سالغۇچى بولما.

24 ئە گەر بىرسى بىر ئايالنى ئەمرىگە ئالغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا بىرەر سەت ئىشنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن سۆيۈنمىسە، ئۇنداقتا ئۇ تالاق خېتىنى يېزىپ، ئۇنىڭ قولىغا بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە بولىدۇ. 2 ئايال ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىققاندىن كېيىن باشقا ئە رگە تە گسە بولىدۇ. 3 بۇ ئىككىنچى ئەرمۇ ئۇنى يامان كۆرۈپ، تالاق خېتىنى يېزىپ قولىغا بېرىپ ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە يا كى ئۇنى ئالغان ئىككىنچى ئېرى ئۆلۈپ كەتسە 4 ئۇنى قويۇپ بە رگەن ئاۋۋالقى ئېرى ئۇنى ناپاك ھېسابلاپ، ئىككىنچى قېتىم خوتۇنلۇققا ئالمىسۇن، چۈنكى ئۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىش بولىدۇ. سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننىڭ ئۈستىگە گۇناھ يۈكلىمىگىن. 5 ئە گەر بىركىم يېڭىدىن خوتۇن ئالغان بولسا ئۇنىڭغا نە جە گىگە چىقىش، نە باشقا بىرەر ئىشقا ئېرىلمىسۇن، ئۇ بەلكى ئالغان خوتۇنىنى خۇش قىلىش ئۈچۈن بىر يىلغىچە ئە ركىن-ئازاد بولۇپ ئۆيىدە تۇلتۇرسۇن. 6 ھېچكىم يارغۇنچاق يا كى ئۆڭمەننىڭ ئۈستى تېشىنى كاپالەتكە ئالمىسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش بىرسىنىڭ ھاياتىنى كاپالەتكە ئالغاندەك بولىدۇ. 7 ئە گەر بىركىم ئىسرائىللاردىن بولغان قېرىندىشىنىڭ بىرىنى بۇلاپ كېلىپ، ئۇنى قۇلدەك ئىشلەتسە ۋە يا كى ئۇنى سېتىۋەتسە شۇ بۇلاڭچى تۇلتۇرۇلسۇن؛ سەلەر شۇنداق قىلسا گىلار تارا گىلاردىن رەزىللىكنى چىقىرۇۋېتىسىلەر. 8 پىسە-ماخاۋ ئاپاسى پەيدا بولسا، ئۆز ئۇگىلارغا پەخەس بولۇڭگىلار، لاۋىي كاھىنلارنىڭ سىلە رگە بارلىق كۆرسەتكىنىنى قىلىگىلار، مەن ئۇلارغا قانداق قاندۇرۇپ بەرگەن بولسام شۇنىڭغا كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىگىلار. 9 مىسىردىن چىققىنىگىلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىگىلارنىڭ يولدا مەريەمگە قانداق قىلغىنىنى ئەسكە ئېلىگىلار. 10 ئە گەر سەن ئۆز يۇرادەر-قوشنا گۇنغا ھەرز بەرسەڭ، كاپالەت ئېلىش ئۈچۈن ئۆيىگە كىرمىگىن؛ 11 بەلكى تاشقىرىدا تۇرۇپ تۇر، ساڭا قەرزدار كىشى ئۆزى ساڭا بېرىدىغان كاپالەتنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقسۇن. 12 شۇ كىشى يوقسۇل بولسا سەن ئۇنىڭدىن كاپالەتكە ئالغان [كىيىمنى] يېيىنىپ ئۇخلىمىغايسەن؛ 13 ھېچ بولمىغاندا سەن بەلكى كاپالەتنى كۈن پاتقاندا ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بە رگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئۇ ئۆز تونىنى يېيىنىپ ئۇخلىغاندا، ساڭا بەخت-بەركەت تىلەيدۇ. شۇنداق قىلساڭ بۇ ئىش ساڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىق سانىلىدۇ. 14 ئاجىز، نامرات مەدىكارغا ناھەقلىق قىلما، مەيلى ئۇ قېرىنداشلىرىگىلاردىن بولسۇن يا كى يېزا-شەھەرلىرىگىلاردا ئۇرغان مۇساپىرلاردىن بولسۇن. 15 ئۇ نامراتلىقتىن ئۆز ھەققىگە ئىنتىزار بولغاچقا، ئۇ ئىشلىگەن شۇ كۈنى كۈن پېتىشتىن بۇرۇن ھەقىنى چوقۇم بە رگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنىڭ ئوغرا گىدا پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرىدۇ، بۇ ئىش گۇناھ بولۇپ بېشىگىدا چۈشىدۇ. 16 بىللىرىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئاتا ئۇلۇرۇلمىسۇن، بىللارمۇ ئاتىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئۇلۇرۇلمىسۇن؛ بەلكى جىنايىتى بار بولغان ھەربىر كىشى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۇلۇم جازاسىنى تارتسۇن. 17 سەن مۇساپىر يا كى يېتىم ئوغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرىلىما؛ ئۇل ئايالنىڭ كىيىم-كېچە كلىرىنىمۇ كاپالەتكە ئالما، 18 بەلكى ئۆز ئۆگىنىڭ مىسىردا قۇل بولۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن ھۇر قىلىپ قۇتقۇزۇپ كەلگىنىنى يادىگىغا كەلتۈرگىن. شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ ۋېرىيەمەن. 19 سەن ئېتىزلىقىڭنىڭ ھوسۇلىنى يىغقىنىگىدا بىر باغ ئونچىنى ئۈنتۈپ قالغان بولساڭ، ئۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن يېنىپ بارمىغىن؛ ئۇ ئۈنچە مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تە گسۇن. شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنىڭ قوللىرىڭنىڭ بارلىق ئەمگىگىنى بەركەتلەيدۇ. 20 زەيتۇن دەرىخىڭنى قاققىنىڭدىن كېيىن شاخلىرىدا قالغانلىرىنى قايتا قاقما؛ قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تە گسۇن. 21 ئۈزۈمزارلىقىڭنىڭ ئۈزۈملىرىنى يىغىپ بولغاندىن كېيىن ۋاشاڭ قىلمىغىن. قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تە گسۇن. 22 ئۆز ئۆگىنىڭ مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغىنىڭنى يادىگىغا كەلتۈرگىن؛ شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ ۋېرىيەمەن.

25 ئە گەر ئىككى كىشى بىرنەرسىنى تالىشىپ قېلىپ، ھۆكۈم بېرىشنى تەلەپ قىلىپ سوت ئالدىغا كەلسە، ئۇنداقتا سوراقچىلار دەۋاغا ھۆكۈم چىقىرىپ ھەقدارنى ھەق، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھكار دەپ جاكارلىسۇن. 2 ئە گەر گۇناھكار ئادەم دەررىگە لايىق بولسا، سوراقچى ئۇنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا يە رگە ياتقۇزۇپ، ئۇنىڭ قىلغان گۇناھىغا لايىق ساناپ دەررىلىسۇن. 3 لېكىن يەقەت قىرىق دەررىلا ئۇرۇلسۇن؛ شۇنىڭدىن زىيادە ئۇرۇلمىسۇن، كۆپ ئۇرۇلسا شۇ قېرىندىشىڭ كۆز ئالدىڭدا كەمسىتىلگەن بولىدۇ. 4 سەن خامان تېپىۋاتقان كالىنىڭ ئاغزىنى بوغمىغىن. 5 ئە گەر بىر يەردە ئۇرۇندىغان قېرىنداش ئاكا-ئىنىلارنىڭ بىرى بالا يوزى كۆرمەي ئۆلۈپ كەتسە، ئۇلگەن كىشىنىڭ ئايالى يات بىر كىشىگە تە گمىسۇن؛ بەلكى ئۇنىڭ ئېرىنىڭ بىرتوغقان قېرىندىشى ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، بىرتوغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلسۇن؛ 6 ئۇلگەن قېرىندىشىنىڭ ئىسمى ئىسرائىلدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن ئايالىنىڭ ئوغلىى بالىسىغا ئۇنىڭ ئىسمى قويۇلسۇن. 7 لېكىن ئە گەر بۇ كىشى يە گىگىسىنى ئېلىشنى خالىمىسا، يە گىگىسى [شەھەر] دەرۋازىسىدىكى ئاقساقاللارنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئېرىمنىڭ بىرتوغقان قېرىندىشى ئۆز قېرىندىشىنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىلدا قالدۇرۇشقا ئۈنىمىدى، ئۇ مەن ئۈچۈن بىرتوغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىشقا ئۈنىمىدى»، دەپ ئېيتىسۇن. 8 ئادىن ئۇنىڭ شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئۇنى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلسۇن؛ ئە گەر ئۇ: «مەن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشنى خالىمايەن»، دەپ چىڭ تۇرۇۋالسا، 9 يە گىگىسى ئاقساقاللارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىدىن كەشنى سالدۇرۇپ، يوزىگە تۈكۈرۈپ: «بىر تۇغقان قېرىندىشى ئۆچۈن ئائىلە قۇرۇشقا قۇتىمىغان كىشىگە شۇنداق قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلىسۇن. 10 شۇ كىشىنىڭ نامى ئىسرائىلنىڭ ئېچىدە: «كەشى سېلىنغۇچىنىڭ ئۆيى» دەپ ئاتالسۇن. 11 ئە گەر ئىككى ئادەم بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قالغىنىدا بىرىنىڭ ئايالى ئۇز ئېرىگە ياردەملىشىپ ئېرىنى ئۇرغۇچىنىڭ قولىدىن ئاجراتماقچى بولۇپ، قولىنى ئۇزىتىپ ئۇرغۇچىنىڭ جان يېرىنى ئۆتۈۋالسا، 12 ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا ھېچ رەھىم قىلمايلا قولىنى كېسىۋەت. 13 سېنىڭ خالتاڭدا چوڭ-كىچىك ئىككى خىل تارازا تېشى بولمىسۇن. 14 ئۆيۈڭدە چوڭ-كىچىك ئىككى خىل ئەفاھ ساقلىما. 15 تارازا تېشىڭ توپتوغرا، دۇرۇس بولسۇن؛ ئەفاھىڭمۇ توپتوغرا، دۇرۇس بولسۇن. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئومرۇڭ ئۇزۇن بولىدۇ. 16 چۈنكى كىمكى شۇنداق ئىشلار قىلسا، كىمكى ناھەق ئىش قىلسا، خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك سانىلىدۇ. 17 مىسىردىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىگىلاردا ئامالەك كەلىرىنىڭ سىلە رگە نېمە قىلغىنىنى ئېسىگىلاردا ئۇتۇگىلار؛ 18 ئۇلار خۇدادىن قورقماي، يولدا سىلە رگە ئۇچراپ، سىلەر ھېرىپ-چارچاپ ھالىگىلار قالمىغان چاغدا، كەينىگىلاردا قالغان ئاجىز كىشىلەرنى ئۇرۇپ يوقاتمىدىمۇ؟ ئۇ خۇدادىن ھېچ قورقمىدى. 19 شۇڭا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مىراسىڭ بولسۇن دەپ ساڭا ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەتراپىڭدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭدىن ئامانلىق بە رگىنىدە، ئامالەك كەلىرىنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدە ئەسلەتمىگۈدەك دەرىجىدە ئۇچۇرۇۋېتىڭ؛ بۇ ئىشنى ئۇنۇتما.

26 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئۆز ئۇگىنىڭ قىلىپ ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقاندا، 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىننىڭ ھوسۇلىنى ئالغاندا، سەن يەرنىڭ دەسلەپكى پىشقان مېۋىسىنى ئېلىپ، سېۋەتكە سېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جايىغا ئېلىپ بېرىشىڭ كېرەك؛ 3 ئادىن شۇ ۋاقىتتىكى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار ئۇنى بە رگە بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان زېمىنغا كىردىم، بۇگۈن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا شۇنداق بولغىنىغا گۇۋاھمەن»، دەپ ئېيتىسەن. 4 كاھىن سېۋەتنى قولۇڭدىن ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا قويىدۇ؛ 5 ئادىن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيسەن: ـ «مېنىڭ ئاتام ئەسلى غېرىب بىر ئارامىي ئىدى؛ مىسىرغا چۈشۈپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ يەردە سانى ئاز

مۇساپىر بولسىمۇ، بارغانسېرى كۆپەيىپ ئۇلۇغ، كۆچلۈك، چوڭ بىر خەلق بولدى. 6 لېكىن مىسىرلىقلار بەرگە قاتتىق قولۇقۇق قىلىپ، زۇلۇم سېلىپ بىزنى ئېغىر ئەمگەككە سالدى. 7 ئەمما بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا پەريات قىلىۋىدۇق، پەرۋەردىگار ئاۋازىمىزنى ئاڭلاپ بىز تارتىۋاتقان خارلىق، جاپا ۋە زۇلۇمغا نەزىرىنى سالدى. 8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار كۆچلۈك قول ۋە ئۇزارتقان بىلەك، دەھشەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر بىلەن بىزنى مىسىردن چىقىرىپ 9 بىزنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىپ بۇ زېمىنغا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا ئىگە قىلدى! 10 ئەمدى مانا، ئەي پەرۋەردىگار، سەن ماڭا بەرگەن بۇ زېمىننىڭ مېۋىسىنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىنى سېنىڭ قېشىڭغا ئېلىپ كەلدىم»، دەيسەن. شۇلارنى دەپ، سېۋىتنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىسەن؛ 11 شۇنداق قىلىپ سەن ۋە ۋۇجۇدۇڭدىكىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سىلە رگە ئاتا قىلغان ھەممە نېمەتلىردىن خۇش بولۇڭلار؛ تۆرۈلۈڭ، لاۋىيلار ۋە ئارا گالاردا ئولتۇرىدىغان مۇساپىرلار قوشۇلۇپ شادلىنىڭلار. 12 سەن ھەر ئۈچىنچى يىلدا، يەنى ئوندىن بىرى بولغان ئوشرە يىلدا ھەممە ھوسۇلۇڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرە ئايرىپ بولغاندىن كېيىن، سەن لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا دەرۋازىلىرىڭنىڭ ئىچىدە شۇلاردىن يەپ تويۇنسۇن دەپ بېرىسەن؛ 13 ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۈز قىلىپ شۇنداق دەيسەن: «مەن ئۆيۈمدىن [خۇداغا] مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىلەرنى ئايرىپ ئېلىپ چىقىپ، سەن ماڭا تاپىلىغان ئەمرىڭ بويىچە بۇلارنى لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا بەردىم؛ مەن سېنىڭ ئەمرلىرىڭنىڭ ھېچبىرىنى نە يۆزىمدىم، نە./ھېچقاچان ئۇنۇتمىدىم؛ 14 ماتەم تۇتقانلىرىمدا شۇلاردىن ھېچنېمىنى يېمىدىم، ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ بۇنىڭدىن بىرنېمنى ئالمىدىم؛ تۇلىغان كىشىگە ئاتاپ بۇنىڭدىن ھېچنېمە بەرمىدىم، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ھەر ئىشتا سەن ماڭا ئەمر قىلغىنىڭ ۋەيچە قىلدىم. 15 ئەمدى سەن مۇقەددەسىڭ ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردىن نەزەر سېلىپ تۇز خەلقىڭ ئىسرائىلنى، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم بىلەن قىلغان ۋەدەڭ ۋەيچە، ھەسەل بىلەن سۈت ئاقىدىغان، بەرگە بەرگەن بۇ زېمىنىنى بەرىكەتلىگەيسەن». 16 بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ بەلگىلىمە رگە ھەم ھۆكۈملە رگە ئەمەل قىلىشقا ئەمر قىلدى؛ پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن تۇلارنى تۇتۇپ تۇلارغا ئەمەل قىل. 17 سەن بۇگۈن پەرۋەردىگارنى تۆرۈڭنىڭ خۇدايىڭ بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىشقا قويۇل قىلدىڭ؛ 18 ۋە پەرۋەردىگار بولسا بۇگۈن سىلەرنى تۆرۈنىڭ خاس خەلقى بولۇشقا، ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا (تۇ سىلە رگە ۋەدە قىلغاندەك) سىلەرنى قويۇل قىلدى. 19 شۇنداق بولسا، تۇ سىلە رگە ئىززەت، نام-شۆھرەت ۋە شان-شەرەپ بېرىپ، تۇزى ياراتقان بارلىق ئەللەردىن سىلەرنى ئۈستۈن قىلدۇ. بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن مۇقەددەس بىر خەلق بولىسىلەر.

27

مۇسا ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى خەلققە ۋېرىۋې مۇنداق دېدى: ـ «مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرنى تۇتۇڭلار. 2 ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان زېمىنغا كەرگەن كۈندە، سىلەر چوڭ-چوڭ تاشلارنى تىكەپ ئۆلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار؛ 3 ئاندىن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋەدە قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بېرىدىغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كىرىشىڭلار ئۈچۈن دەريادىن ئۆتۈكىنىڭىلەردە، بۇ قانۇننىڭ ھەممە سۆزلىرىنى شۇ تاشلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. 4 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مېنىڭ بۇگۈنكى ئەمرىم ۋەيچە شۇ تاشلارنى ئېبال تېغىدا تىكەپ، ئۆلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار. 5 سىلەر شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن تۇمۇر ئەسۋاب تەگمىگەن تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسىڭلار؛ 6 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بۇ قۇربانگاھى يونۇلمىغان، پۈتۈن تاشلاردىن ياسالسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار، 7 ۋە شۇ يەردە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنمۇ سۇنۇڭلار، ئۇلاردىن يەپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ھۇزۇرىدا شادلىنىڭلار. 8 سىلەر شۇ تاشلار ئۈستىگە بۇ قانۇننىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئېنىق پۈتۈپ قويۇڭلار». 9 ئاندىن مۇسا بىلەن لاۋىي كاھىنلار پۈتكۈل ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: «ئەي ئىسرائىل، شۇك تۇرۇپ ئاڭلاڭلار! سىلەر بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خەلقى بولدۇڭلار. 10 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئۇنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىڭلار» ـ دېيىشتى. 11 شۇ كۈنى مۇسا خەلققە ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 12 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈكەندىن كېيىن، بۇلار، يەنى شىمىئون، لاۋۋي، يەھۇدا، ئىسساكار، يوسۇپ بىلەن بىنيامىنلار گەرىزىم تېغىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، خەلققە بەختـ-بەرىكەت تىلىسۇن. 13 بۇلار، يەنى رۇبەن، گاد، ئاشىر، زەبۇلۇن، دان بىلەن نافتالى ئېبال تېغىنىڭ ئۈستىدە لەنەت ئوقۇشقا تۇرسۇن. 14 تۇ ۋاقىتتا لاۋىيلار ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ 15 «كىمكى ھۈنەرۋەرنىڭ قولى بىلەن بىرەر ئېيما ياكى قېيما مەبۇدنى ياساپ چىقسا (پەرۋەردىگار ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىشتۇر!)، ئۇنى يوشۇرۇنچە تىكەپ قويسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 16 «كىمكى ئاتا-ئانىسىنى كۆز ئۆگە ئىلمىسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 17 «كىمكى قوشنىسىنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكىسە لەنەتكە قالسۇن»، دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. 18 «كىمكى بىر كورنى يولدىن ئازدۇرسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 19 «كىمكى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇن تۇغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 20 «كىمكى ئاتىسىنىڭ خوتۇنى بىلەن ياتسا، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچقان بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 21 «كىمكى ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 22 «كىمكى ئاتىسىنىڭ قىزى ياكى ئانىسىنىڭ قىزى بولغان تۇز ھەمشىرىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» ـ دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 23 «كىمكى قېينئانىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 24 «كىمكى قوشنىسىنى پايلاپ تۇرۇپ يوشۇرۇن تۇلۇتۇرسە لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 25 «كىمكى گۇناھسىز ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ تۇنۇق قېنى ئۈچۈن ھەق ئالسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 26 «كىمكى بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە كۆڭۈل بۆلمەي، تۇنىڭغا ئەمەل قىلمىشتا چىڭ تۇرمىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن.

28

ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، تۇنىڭ مەن بۇگۈن ساڭا تاپشۇرىدىغان ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭ، خۇدايىڭ پەرۋەردىگار سېنى يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنىڭ تۇستىگە چوڭ قىلىدۇ؛ 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلىساڭ بۇ ھەممە بەختـ-بەرىكەتلەر ساڭا ئەگىشىپ تۇستۇڭگە چۈشىدۇ: ـ 3 سەن شەھەردە بەختـ-بەرىكەتلىك بولىسەن، سەھرادىمۇ بەختـ-بەرىكەتلىك بولىسەن. 4 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى بىلەن يېرىڭنىڭ مېۋىسى، چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى، يەنى كالاڭنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭ تۇغقىنى بولسا، بەختـ-بەرىكەتلىك بولىدۇ. 5 سېۋىتىڭ بەختـ-بەرىكەتلىك بولىدۇ، تەڭنە ئۆڭۈ بەختـ-بەرىكەتلىك بولىدۇ. 6 سەن كىرسە ئۆڭۈ بەختـ-بەرىكەتلىك بولىسەن، چىقساڭمۇ بەختـ-بەرىكەتلىك بولىسەن. 7 ساڭا قارشى چىققان دۇشمەنلىرىڭنى پەرۋەردىگار ئالدىڭدا مەغلۇپ قىلىدۇ؛ ئۇلار بىر يول بىلەن ساڭا ھۇجۇمغا كېلىپ، يەتتە يول بىلەن ئالدىڭدىن قاچىدۇ. 8 سېنىڭ ئامبارلىرىڭدا ۋە قولۇڭ بىلەن قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىڭدا پەرۋەردىگار تۇستۇڭگە بەختـ-بەرىكەت ۋېرىۋېدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا تۇ سېنى بەرىكەتلەيدۇ. 9 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتۇپ يوللىرىدا ماڭساڭ، تۇزى قەسەم بىلەن ساڭا ۋەدە قىلغانىدەك پەرۋەردىگار سېنى تىكەپ تۇزىگە مۇقەددەس بىر خەلق قىلىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلقلەر سېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغىنىڭنى كۆرۈپ سەندىن قورقىدۇ. 11 پەرۋەردىگار سېنى ياشىنىتىدۇ؛ ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىندا

سېنى ئۆز بەدىنىڭنىڭ مېۋىسى بىلەن چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنى مول ۋە بەرىكەتلىك قىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭغا ئۆز ۋاقتىدا يامغۇر يېرىپ قوللىرىڭنىڭ ھەممە ئىشلىرىنى بەرىكەتلەش ئۈچۈن ئۆز خەزىنىسى بولغان ئاسمانىنى ساڭا ئاچىدۇ، ئۆزۈڭ ھېچ كىمدىن قەرز تالمايسەن، بەلكى كۆپ ئەللە رگە قەرز بېرىسەن. 13 پەرۋەردىگار سېنى قۇيرۇق ئەمەس، باش قىلىدۇ، سەن پەقەت ئۈستى بولۇپ، ئاستى بولمايسەن. ئە گەر مەن سىلە رگە بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى ئۈتۈپ ئەمەل قىلساڭ، 14 شۇنداقلا مەن بۇگۈن سىلە رگە يۈيرۇغان ھەممە سۆزلەرنىڭ ھېچ بىردىن ئوڭ ياكى سولغا چەتنەپ كەتمىسەڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ قۇللۇقىغا كىرمىسەڭ، شۇنداق بولىدۇ. 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇكى، ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرى بىلەن بەلگىلىمىلىرىنى تۇتماسلىقىڭلار ھەم ئۇلارغا ئەمەل قىلمىساڭلار، بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى ساڭا ئە گىشىپ ئۇستۇڭگە چۈشىدۇ: ـ 16 سەن شەھەردە لەنەتكە قالىسەن، سەھرادىمۇ لەنەتكە قالىسەن. 17 سېۋىتىڭ لەنەتكە قالىدۇ، تە گىنە ڭۡۇ لەنەتكە قالىدۇ. 18 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى، يېرىڭنىڭ مېۋىسى، كالا ڭنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇغقىنى لەنەتكە قالىدۇ. 19 سەن كىرسە ڭۡۇ لەنەتكە قالىسەن، چىقسا ڭۡۇ لەنەتكە قالىسەن. 20 سېنىڭ پەرۋەردىگارنى تاشلىغان رەزىل قىلمىشلىرىڭ ئۈچۈن ئۇ سەن يوق قىلىنغۇچە، تېزدىن ھالاك قىلىنغۇچە، قولۇڭ قىلغان بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنىڭ ئۇستۇڭگە لەنەت، پارا كەندىلىك ۋە دەشنەم چۈشۈرىدۇ. 21 پەرۋەردىگار سەن ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن سېنى يوقاتقۇچە ساڭا ۋابا چاپلاشتۇرىدۇ. 22 پەرۋەردىگار سېنى سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلى، يالۇغلۇق كېسىلى ۋە ياۋ ئەك كېسىلىگە گىرىپتار قىلىپ، قۇرغاقچىلىق، چاۋرىش ئاپىتى ۋە ھال ئاپىتىگە مۇپتىلا قىلىدۇ. بۇ ئاپەتلەر سەن يوق قىلىنغۇچە سېنى قوغلايدۇ. 23 بېشىڭنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمان مىستەك، ئايىغىڭنىڭ ئاستىدىكى يەر تومۇردەك بولىدۇ. 24 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭدا ياغدىغان يامغۇرنى توپا-چاڭ ۋە قۇم قىلىدۇ؛ ئۇلار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئاسماندىن ئۈستۇڭگە چۈشىدۇ. 25 پەرۋەردىگار ئۆزى سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلىدۇ. سەن ئۇلارغا قارشى بىر يول بىلەن يېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن يەتتە يول بىلەن قاچىسەن، يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنى دە ككە-دۇ ككەگە سالىدىغان ئۈيىبكت بولۇپ قالىسىلەر. 26 ئۇلۇقلىرىڭلار ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار بىلەن يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا يەم بولىدۇ، ئۇلارنى ھەيدەپتىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 27 پەرۋەردىگار سېنى مىسىردىكى ساقايماس يارا-چاقلىرى، چىقان-ھۇررە كلەر، تەمرەتكە، قېچىشقاق بىلەن ئۇرىدۇ. 28 پەرۋەردىگار سېنى سارا ڭىتى، كورلۇق ۋە پارا كەندىلىك بىلەن ئۇرىدۇ. 29 سەن كۈپكۈندۈزدە كور كىشى قارا ڭغۇدا تەمتىلىگەندەك تەمتىلەپ يۈرىسەن، بارلىق يوللىرىڭ ئاقىلىدۇ؛ سەن كۈندىن-كۈنگە پەقەت زۇلۇم بىلەن بۇلاڭچىلىققا تۇچرىغۇچى بولىسەن، سېنى قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 30 سەن بىر خوتۇن بىلەن ۋەدىلەشسەڭ باشقا بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن ياتىدۇ، ئۆينى سالىساڭ ئۇنىڭدا ئولتۇرالمايسەن، تەك تىككەن بولساڭ مېۋىسىنى يېيەلەيسەن. 31 كالاڭ كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا سويۇلىدۇ، لېكىن گوشىدىن يېيەلەيسەن؛ قاراپ تۇرۇپ ئېشىكىڭ سەندىن بۇلاپ كېتىلىدۇ، ساڭا ياينىپ كەلمەيدۇ. قويلىرىڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدۇ، ئۇلارنى ياندۇرۇپ كېلىشكە يارىدەمگە ھېچكىم چىقمايدۇ. 32 ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىڭ باشقا بىر ئەلنىڭ قولىغا چۈشۈپ، كۆزلىرىڭ پۈتۈن كۈن ئۇلارغا تەلمۈرۈش بىلەن چارچايدۇ؛ لېكىن قولۇڭ ئۇلارنى قۇتقۇزۇشقا ئامالسىز قالىدۇ. 33 يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئەمگەكلىرىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىنى سەن تونۇمايدىغان بىر ئەل يەپ كېتىدۇ؛ سەن بارلىق كۈنلىرىڭدە ئېزىلىپ زۇلۇم تارتىسەن؛ 34 كۆزلىرىڭ كۆرگەن ئىشلاردىن سەن ساراڭ بولۇپ كېتىسەن. 35 پەرۋەردىگار سېنى تاپىنىڭدىن چوققا ڭىمچە، تىزىڭ بىلەن پاچاق-پۈتلىرىڭىمچە ساقايماس دەھشەتلىك يارا-چاقلار بىلەن ئۇرىدۇ. 36 پەرۋەردىگار سېنى ئۆز ئۇستۇڭگە تىكلىگەن پادىشاھىڭنى قوشۇپ ئۆزۈڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭ يوقۇمىغان بىر ئەلگە تۇتۇپ بېرىدۇ. سەن شۇ يەردە تۇرۇپ ياغاچ ۋە تاشتىن ياسالغان باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنىسەن. 37 سەن پەرۋەردىگار سېنى ئېلىپ باردىغان ھەممە ئەللەر ئارىسىدا ۋەھىمە، سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىڭ ئۈيىبكتى بولۇپ قالىسەن. 38 سەن ئېتىزلىققا بېرىپ كۆپ ئۇرۇق چاچىسەن، لېكىن چېگەتكەلەر ئۇلارنى يەپ كېتىپ، ئۇنىڭدىن ئاز يىغىپ كېلىسەن. 39 تاللارنى تىكىپ پەرۋىش قىلساڭۡۇ، ئۇلارنى قۇرتلار يەپ كېتىپ، نە مېۋىسىنى يىغالمايسەن، نە شاراب ئىچەلەيسەن. 40 زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدە زەيتۇن باغلىرىڭ بولسىمۇ، ئۇنىڭ مېيى بىلەن بەدىنىڭنى مەسىھلەپ مايلىيالمايسەن؛ چۈنكى دەرەخلەردىكى مېۋىلەر پىشمايلا چۈشۈپ كېتىدۇ. 41 ئوغۇل ۋە قىز پەرزەنت كۆرسە ڭۡۇ، لېكىن ئۇلار يېنىڭدا ئۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ. 42 سېنىڭ ھەربىر دەرىخىڭ بىلەن يېرىڭنىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىنى چېگەتكەلەر ئۆزىنىڭ قىلىدۇ. 43 ئارا ڭلاردا ئۆزۈڭۡۇاتقان مۇساپىر سەندىن بارغانسېرى ئۈستۈن بولۇپ، سەن بارغانسېرى تۆۋەن بولۇپ قالىسەن. 44 ئۇ ساڭا قەرز بە رگۈچى بولىدۇ، ئەمما سەن ئۇنىڭغا قەرز بېرىلمەيسەن. ئۇ باش بولىدۇ، سەن قۇيرۇق بولىسەن. 45 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، ئۇ ساڭا تاپىلىغان ئەمر ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى سەن ھالاك قىلىنغۇچە سېنى قوغلاپ يېتىپ، ئۇستۇڭگە چۈشىدۇ. 46 بۇ لەنەتلەر ئۆزۈڭۡۇ ۋە نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە مەڭگۈلۈك چۈشىدىغان مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەت بولۇپ قالىدۇ. 47 سەن كە ڭۡچىلىكتە شادلىق ۋە كۆڭۡۇل خۇشلۇقى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولمىغاچقا، 48 يۇنىڭ ئورنىغا سەن ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇق، يالىڭاچلىق ۋە ھەر نەرسىنىڭ كەمچىلىكىدە بولۇپ پەرۋەردىگار ساڭا قارشى ئەۋەتىدىغان دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ قالىسەن؛ ئۇ سېنى ھالاك قىلغۇچە بوينۇڭغا تۆمۈر ۋېيۇنتۇرۇقنى سالىدۇ. 49 پەرۋەردىگار يىراقتىن، يەنى يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن سەن تىلىنى بىلمەيدىغان، بۇركۈتەك شۇڭغۇپ كېلىدىغان بىر ئەلنى ساڭا قارشى ئەۋەتىدۇ. 50 ئۇ ئەلپازى ئەشەددىي، قېرىلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايدىغان ۋە ياشلارغا مېھىر كۆرسەتمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ. 51 ئۇ سەن ھالاك بولغۇچە، چارۋىلىرىڭنىڭ نەسلى بىلەن يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ سېنى يوقىتىپ بولمىغۇچە ساڭا نە ئاشلىق، نە يېڭى شاراب، نە زەيتۇن مېيى، نە كالا ڭنىڭ موزايلىرى نە قوي پادىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىدىن بىر نېمىنى قويمايدۇ. 52 سەن تايانغان پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى ھەممە ئېگىز، مەھكەم سېپىللىرىڭ ئۈرۈلۈپ چۈشكۈچە، ئۇ پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى بارلىق دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇالدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بە رگەن زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدىكى ھەممە دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇالدۇ. 53 شۇ ئۇقىتتا دۈشمەنلىرىڭنىڭ قىستاپ كېلىشلىرى بىلەن بولغان قامال-قىستاڭنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرى ئىچىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان، ئۆز تېنىڭنىڭ مېۋىسى بولغان ئوغۇللىرىڭنىڭ گوشىنى ۋە قىزلىرىڭنىڭ گوشىنى يەيسەن. 54 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئارا ڭلاردىكى نازۇك، ئىنتايىن سىلق-سىپايە بىر ئادەم قېرىندىشى، قۇچىقىدىكى ئايالى، شۇنداقلا تىنچ تىرىك بالىلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ 55 شۇڭا، دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسىدە سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنىمە قالمىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزى يەۋاتقان بالىلىرىڭ گوشىدىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئازراقمۇ بەرمەيدۇ. 56 ئارا ڭلاردىكى ئەسلىدە نازۇك ۋە سىلق-سىپايە بولغان، سىلق-سىپايلىكى ۋە نازۇكلۇقىدىن پۇتى بىلەن يە رگە دەسسەشنىمۇ خالىمايدىغان ئايال قۇچىقىدىكى ئېرى، ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ چۈنكى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسى بىلەن سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنەرسە قالمىغاچقا، ئۇ ئۆز پۇتى ئارىلىقىدىن چىققان بالا ھەمراھى بىلەن ئۆزى تۇغقان بالىلىرىنى يوشۇرۇنچە يەيدۇ. 58 سەن بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن بۇ قانۇنلىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۡۇل بۇلىسەڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۇلۇغ ۋە ھەيۋەتلىك نامىدىن قورقىساڭ، 59 پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۇستۇڭگە چۈشۈرىدىغان ۋابالار ھەم نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابالارنى ئاجايىب قىلىدۇ؛ ئۇ دەھشەتلىك، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان ۋابالارنى ۋە ئېغىر، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان كېسەللەرنى ئۇستۇڭگە ۋە نەسلىڭگە چۈشۈرىدۇ؛ 60 پەرۋەردىگار سەن قورقىدىغان، مىسىردىكى بارلىق كېسەللەرنى ئۇستۇڭگە چۈشۈرۈپ، ساڭا چاپلاشتۇرىدۇ. 61 شۇنىڭدەك بۇ قانۇنىي كىتابتا پۈتۈلمىگەن ھەممە كېسەل ۋە ھەممە ۋابانىمۇ پەرۋەردىگار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئۈستۇڭگە چۈشۈرىدۇ. 62 شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن بولىساڭلارمۇ، ئەمدىلىكتە ئاز بىر تۇركۈم كىشىلەر بولۇپ قالىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدىڭلار. 63 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئىلگىرى سىلە رگە ياخشىلىق قىلىپ، سىلەرنى ئاۋاۇتقىنىدىن سۆيۈنگەندەك، ئۇ ئەمدى سىلەرنى يوقىتىپ ھالاك قىلدىغىنىدىن سۆيۈنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن يۇلۇپ تاشلىنىسىلەر. 64

پەرۋەردىگار سىلەرنى يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدىن تۇ چېتىگىچە بولغان ھەممە ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ سىلەر تۆز ۋۇگلار يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تونۇمىغان ياغاچ بىلەن تاشتىن ياسالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ **65** سىلەر تۆ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا نە ئارام تاپالمايسىلەر، نە تاپىنىڭلار تەرەپ تۇرغۇدەك ھېچ مەزمۇت جاي بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەلكى شۇ يەردە سىلەرنىڭ كۆڭلۈڭلارنى غۇۋالاشتۇرۇپ تىترىتىپ، كۆزۈڭلارنى قاراڭغۇلاشتۇرۇپ جىنىڭلارنى سولاشتۇرىدۇ. **66** سىلەر قاراپ تۇرۇپ جىنىڭلار قىلدا ئېسىقلىقتەك تۇرىدۇ؛ سىلەر كېچە-كۈندۈز دەككە-دۇككىدە بولۇپ جىنىمدىن ئەيرىلىپ قالارمەنمۇ؟ ـ دەپ قورقىسىلەر؛ **67** كۆڭلۈڭنى باسقان ۋەھىمە ۋە پارا كەندىچىلىك ۋە كۆزلىرىڭ كۆر رگەن كۆرۈنۈشلەر تۆپەيلىدىن ئەتىگىنى: «كاشكى كەچ بولسىدى!»، كەچتە بولسا: «كاشكى ئەتىگەن بولسىدى!» دەيسەن. **68** پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋەدە قىلىپ: «سىلەر بۇ يولنى ئىككىنچى يەنە كۆرمەيسىلەر» دېگەن شۇ يول بىلەن سىلەرنى كېمىگە چۈشۈرۈپ مىسىرغا ياندۇرىدۇ. سىلەر شۇ يەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا تۆز ۋۇگلارنى ساتىسىلەر، لېكىن سىلەرنى ئالغىلى ئادەم چىقمايدۇ.

29 تۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار ئىسرائىللار بىلەن ئەھدە باغلاش ئۈچۈن موئاب زېمىنىدا مۇساغا تاپىلىغان سۆزلەردۇر. بۇ ئەھدە پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە قىلغان ئەھدىدىن باشقا بىر ئەھدە ئىدى. **2** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر زېمىنىدا پىرەۋنگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە زېمىنىڭ ھەممە يېرىدە كۆز ئالدىڭلاردا نېمە ئىش قىلغىنىنى كۆرىدۇ ۋەكار، **3** يەنى شۇ چوڭ ئاپەتلەر بىلەن ئۇلۇغ مۆجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى تۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرىدۇ ۋەكار. **4** لېكىن پەرۋەردىگار سىلە رگە بۇگۈنگىچە چۈشەنگۈدەك كۆڭۈل، كۆرگۈدەك كۆز ۋە ئاڭلىغۇدەك قۇلاق بەرمىدى. **5** مەن قىرىق يىل سىلەرنى بابا ۋاندا يېتىپ كەلدىم يۈردۈم؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئوستۇڭلاردىكى كىيىملىرىڭلار كونىرىمىدى، پۇتۇڭلاردىكى كەشىڭلارمۇ كونىراپ كەتمىدى. **6** خۇدا ئۆزىنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىنى بىلىشۈن دەپ، سىلە رگە يېپىشكە نان، ئىچىشكە شاراب يا كى كۈچلۈك ئىچىملىك ئېسىپ قىلمىدى. **7** سىلەر بۇ جايغا يېتىپ كەلگىنىڭلاردا ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگ بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئەمما بىز ئۇلارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق، **8** بىز ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئېلىپ رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بەردۇك. **9** ئەمدى سىلەر ھەممە ئىشلىرىڭلاردا راۋاج تېپىش ئۈچۈن بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. **10** بۇگۈن ھەممىڭلار ـ قەبىلە باشلىقلىرىڭلار، ئاقسقاللىرىڭلار، ئەمەلدارلىرىڭلار، شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئەرلىرى، **11** كىچىك بالىلىرىڭلار، ئايالىرىڭلار، چېدىرگاھىڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، شۇنداقلا ئوتۇن كەسكۈچىلىرىڭلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلىرىڭلارمۇ، ھەممىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىسىلەر؛ **12** مەقسەت شۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇگۈن سىلە رگە بە رگەن قەسىمى بىلەن باغلىغان ئەھدىگە داخىل بولۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر، **13** ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ تۆ سىلەرنى بۇگۈن تۆزگە خاس بىر خەلق قىلىپ سىلە رگە ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قىلغان قەسىمى ۋىچە تۆزى سىلە رگە خۇدا بولۇشتۇر. **14** لېكىن مەن بۇ ئەھدە ۋە قەسەمنى يالغۇز سىلەر بىلەنلا ئەمەس، **15** بەلكى بۇگۈن بىز بىلەن بۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلار، شۇنداقلا بۇگۈن بۇ يەردە بىز بىلەن بە رگە بولمىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەمۇ تۇزۇشىمەن **16** (چۈنكى سىلەر بىزنىڭ مىسىر زېمىنىدا قانداق تۇرغانلىقىمىز ۋە سەپىرىمىزدە ئەللەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قانداق تۆتۈپ كەلگىنىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر)، **17** سىلەر ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ياغاچ، تاش، ئالتۇن ۋە كۈمۈشتىن ياسالغان بۇتلارنى كۆرىدۇ ۋەكار). **18** ئەھدىنىڭ مەقسىتى بولسا، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەر، ھەربىر ئايال، ھەربىر ئائىلە ۋە ھەربىر قەبىلىلىرىڭلاردىن بۇگۈن كۆڭلى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن يېنىپ، شۇ ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كېتىدىغان ھېچ كىشى بولمىسۇن، شۇنداقلا ئاراڭلاردا ئۆت سۈيى ۋە ئەمەن چىقىرىدىغان يىلتىز پەيدا بولۇپ قالمىسۇن ئۈچۈندۇر. **19** دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ ۋەكى، شۇ لەنەت سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا تۆز كۆڭلىدە تۆز-تۆزىنى بەخت-بەرىكەتلىك ساناپ: «مەن قانچە باشباشتاقلىق بىلەن ماڭسامۇ، تىنچ-ئامانلىقتا تۇرۇپ، ئەمدىگىچە شۇنداق بىر كىشى بولىدۇ؛ نەتىجىدە، نەم يەرمۇ چاڭقاق يە رگە ئوخشاشلا ۋەيران قىلىنىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مۇنداق كىشىنى ئەپۇ قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بىلەن ئوتلۇق قەھرى تۇتۇندەك شۇ كىشىگە چۈشىدۇ؛ بۇ كىتابتا يۈتۈلگەن ھەممە لەنەتلەر ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدىن ئۆچۈرىدۇ. **21** پەرۋەردىگار بۇ قانۇن كىتابىدا يۈتۈلگەن ئەھدىنىڭ ھەممە لەنەتلىرى ۋىچە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرىدىن ئۇنى ئايرىپ چېقىپ، ئاپەتكە مۇپتىلا قىلىدۇ. **22** كەلگۈسى دەۋر بولسا، يەنى سىلەردىن كېيىن چىقىدىغان بالىلىرىڭلار ۋە شۇنداقلا يىراق يۇرتتىن كەلگەن مۇساپىرلار پەرۋەردىگار شۇ زېمىنىنىڭ ئۇستىگە ئەۋەتكەن ئاپەتلەر بىلەن كېسەللەرنى كۆرىدۇ؛ **23** پەرۋەردىگار غەزىپى ۋە قەھرى بىلەن ۋەيران قىلغان سودوم، گومورورا، ئادماھ ۋە زەبوئىملارنىڭ ۋەيرانچىلىقىدەك زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى گۈگۈگۈرتلىشىپ، شورلىشىپ، كويۇپ كەتكىنىنى، تېرىقچىلىقىمۇ، ھوسۇلۇ بولمىغىنىنى، ئوت-چۆپمۇ ئۈنمىگىنىنى كۆرىدۇ؛ **24** يۇنى كۆر رگەنلەر، ھەتتا ھەممە ئەل-يۇرت: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا مۇنداق قىلغاندۇ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ غەزىپى شۇنچە قاتتىق، ئەشەددىي بولغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ؛ **25** ئاندىن ئۇلارغا جاۋاب بېرىلىپ: «ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىدا ئۇلار بىلەن بېكىتكەن ئەھدىنى تاشلاپ، **26** بېرىپ ئۇلارنىڭ ئېسىۋىسى بولمىغان، ئۇزىمۇ تونۇمىغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. **27** مانا بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بۇ زېمىنغا تۇتىشىپ، بۇ كىتابتا يۈتۈلگەن ھەممە لەنەتنى ئۇنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار غەزەپ، ئاچچىق ۋە زور قەھر بىلەن ئۇلارنى يۇرتىدىن يۇلۇپ، باشقا بىر يۇرتقا تاشلىدى» ـ دېيىلدۇ. **29** ھەربىر يوشۇرۇن سىرلار بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭكىدۇر؛ لېكىن ھەرقانداق ئاشكارىلانغان ۋەھىيلەر بولسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن ئەبە دگىچە بىز ۋە بالىلىرىمىزنىڭكىدۇر.

30 ۋە شۇنداق بولىدۇ ۋەكى، بۇ بارلىق ئىشلار، يەنى مەن سىپىنىڭ ئالدىڭدا قويغان بۇ بەركەت بىلەن لەنەت بېشىڭغا چۈشكىنىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھەيدىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ بۇلارنى ئېسىڭگە ئېلىپ كۆڭۈل بۇلۇپ، **2** تۆزۈڭ ۋە بالىلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ تۇنۇڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن ساڭا ئەمر قىلغان بارلىق ئىشلارغا پۈتۈن قەلبىڭ ۋە پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئىتائەت قىلساڭ، **3** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ، ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۆزى ھەيدىۋەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. **4** گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ چېتىگىچىمۇ ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولسىمۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن يىغىپ جەم قىلىپ كېلىدۇ. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈردىۋە ۋە سەن ئۇنى ئىگىلەيسەن؛ تۆ ساڭا ياخشىلىق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ساندىن زىيادە كۆپ قىلىدۇ؛ **6** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن سۆيۈشكە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قەلبىڭنى ۋە نەسىلىرىڭنىڭ قەلبىنى خەتنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھايات ياشايسىلەر. **7** شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ ھەممە لەنەتلەرنى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە، سىلە رگە نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىگە، سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدۇ. **8** سىلەر بولسا ئاڭلار يېنىپ كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سىلە رگە تاپىلىغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىسىلەر. **9** شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قوللىرىڭلارنىڭ ھەممە ئىشىدا، بەدىنىڭلارنىڭ مېۋىسىنى، چارپاي مالىلىرىڭلارنىڭ مېۋىسىنى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنمۇ ئاۋۇتۇپ سىلەرنى زور ياشىنىدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنگەندەك، سىلە رگە ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنىدۇ. **10** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بۇ قانۇن كىتابىدا يۈتۈلگەن ئەمرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ، پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تەرىپىگە يۈزلىنىڭلارلا، شۇنداق بولىدۇ. **11** چۈنكى مەن بۇگۈن ساڭا تاپىلىغان بۇ ئەمر سەن ئۈچۈن كارامەت ئىش ئەمەس يا كى سەندىن يىراقتۇ ئەمەس. **12** بۇ ئەمر ئاسمانىنىڭ ئۈستىدە ئەمەس، سېپىنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىمىزمۇ ئۈچۈن كىم

ئاسمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ چۈشۈپ بەزگە ئاگلىتىدۇ؟» دېيىشكىنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **13** ۋە شۇنىڭدەك بۇ ئەمر دېگىزنىڭ ئۈتەرىپىدىمۇ ئەمەسىتۇر، سىنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن كىم دېگىزدىن ئۆتۈپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ بەزگە ئاگلىتىدۇ» دېيىشكىنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **14** چۈنكى بۇ سۆز بولسا ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ئۈچۈن ساگا بەك يېقىن، يەنى ئاغزىڭدا ۋە كۆڭلۈڭدە باردۇر. **15** مانا، مەن بۈگۈن ئالدىڭلاردا ھايات بىلەن ياخشىلىق، ئۆلۈم بىلەن يامانلىقنى قويدۇم؛ **16** چۈنكى ئۆزۈم ساگا ھۆكۈم بېرىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىڭلار، دەپ بۈگۈن سىلە رگە تاپىلىدىم؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر ياشاپ ئاۋۇپ، ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا بارغىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلەيدۇ. **17** لېكىن ئەگەر كۆڭلۈڭنى تەتۈر قىلىپ، قۇلاق سالماي ئازدۇرۇلۇپ، باشقا ئىلاھلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇنغىلى تۇرساڭ، **18** مەن شۇنى بۈگۈن سىلە رگە ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ھالاك بولماي قالمايسىلەر، سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بارىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرەلمەيسىلەر. **19** مەن بۈگۈن ھايات بىلەن ئۆلۈمنى، بەركەت بىلەن لەنەتنى ئالدىڭلا قويغىنىمغا ئاسمان بىلەن زېمىننى ئۈستۈڭگە گۇۋاھ بولۇشقا چاقىرىمەن؛ ئەمدى ئۆزۈڭ ۋە نەسلىڭ ياشاي دېسە كەلەر، ھايانىنى تاللىۋال، **20** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇنىڭغا باغلانغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆزىنى سېنىڭ ھاياتىڭ ۋە ئۆمرۈڭنىڭ ئۆزۈنلۇقىدۇر، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا: «مەن سىلە رگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا ئۆرىسەن».

31

ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ **2** ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن بۈگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىردىم، ئەمدى سىلە رگە سەردار يا كى باشلىغۇچى بولالمايمەن. پەرۋەردىگار ماگا: سەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن، دېگەنىدى. **3** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەرنى يېتە كلەپ [دەريادىن] ئۆتۈپ، بۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگىلەيسىلەر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، يەشۇئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەريادىن] ئۆتىدۇ. **4** پەرۋەردىگار سىھون بىلەن ئوگ دېگەن ئىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ھالاك قىلغاندەك، ئۇ بۇ ئەللە رگىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. **5** ئەمما پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلە رگە تاپىلىغان پۈتكۈل ئەمر يېچە ئۇلارغا مۇئامىلە قىلىسىلەر. **6** جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىترىمە كلەر، ئۇلاردىن ھېچ قورقما كلەر، چۈنكى سىلەر بىلەن بىر گە بارغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر؛ ئۇ سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھە رگىز تاشلىۋەتمەيدۇ!». **7** ئاندىن مۇسا يەشۇئانى چاقىرىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى بۇ خەلق پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرگەندە سەن ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارغا ئۇنى ئىگىلىتىپ مىراس قىلىۋېرىسەن. **8** ماناۋ، سېنىڭ ئالدىڭدا ماگىغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزىدۇر؛ ئۇ سەن بىلەن بىللە بولۇپ سەندىن ۋاز كەچمەيدۇ، سېنى ھە رگىز تاشلىۋەتمەيدۇ! سەن قورقمغىن، پارا كەندە بولما!» ـ دېدى. **9** مۇسا بۇ قانۇننى يېزىپ بولۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىينىڭ ئەۋلادى بولغان كاھىنلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **10** مۇسا ئۇلارغا مۇنداق ۋېرىۋدى: ـ «ھەر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرقى يىلىدا، يەنى ئازادلىق يىلى دەپ بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، «كەپىلەر ھېيتى» باشلانغاندا، **11** ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا جەم بولۇش ئۈچۈن ئۇ تاللايدىغان جايغا يىغىلغاندا، ئۇنى ئاگلىسۇن دەپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بۇ قانۇننى ئوقۇپ بېرىسەن. **12** شۇنىڭ ئۈچۈن [شۇ چاغدا] بارلىق خەلقنى، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بالا بولسۇن، قوۋۇقلىرىڭنىڭ ئىچىدە ئۆزۈلۈتقان مۇساپىر بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاگلاپ، ئۆگىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىنى ئۈتۈپ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلسۇن، دەپ ئۇلارنى يىغقىن. **13** شۇنداق بولسا، ئۇلارنىڭ بۇ قانۇننى تونۇمىغان بالىلىرىمۇ ئۇنى ئاگلاپ ئۆگىنىپ، سىلەر ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بارىدىغان زېمىندا ياشىغان بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقىدىغان بولىدۇ». **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: «مانا سېنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقىتىڭ يېقىنلىشىپ قالدى. ئەمدى يەشۇئانى چاقىرغىن، ئىككىگىلار جامائەت چېدىرىغا بېرىپ شۇ يەردە ھازىر بولۇڭلار. مەن ئۈنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرىمەن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن يەشۇئا ئىككىسى بېرىپ، جامائەت چېدىرىدا ھازىر بولدى. **15** پەرۋەردىگار بۇلۇت تۈۋۈرۈكىنىڭ ئىچىدە كۆرۈندى؛ بۇلۇت تۈۋۈرۈكى چېدىرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئۈستىدە توختىدى. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: «مانا، سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قېشىدا ئۇخلاش ئالدىدا ئورىسەن؛ ئاندىن بۇ خەلق قوزغىلىپ، باردىغان زېمىندىكى يات ئىلاھلارغا ئە گىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، مېنى تاشلاپ، مەن ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدىنى بۇزىدۇ. **17** شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا ئۆتىشىپ، مەن ئۇلارنىمۇ تاشلاپ، ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن. ئۇلار يۇتۇۋېتىلىدۇ، كۆپ بالا-يىتاۋەت ۋە كۆلچەتلەر بېشىغا چۈشىدۇ ۋە ئۇلار شۇ ۋاقىتتا: «شۇبھىسىزكى، خۇدايىمىز ئارىمىزدا بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ بالالار بېشىمىزغا چۈشتى» ـ دەيدۇ. **18** لېكىن مەن ئۇلارنىڭ باشقا ئىلاھلارغا مايىل بولۇپ ئە گىشىپ، قىلغان ھەممە رەزىللىكلىرى ئۈچۈن شۇ كۈنى يۈزۈمنى پۈتۈنلەي يوشۇرىمەن. **19** ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بۇ غەزەلنى پۈتۈپ، ئۇنى ئىسرائىلارغا ئۆگىتىڭلار، بۇ غەزەلنىڭ كېيىن ئىسرائىلىلارنىڭ ئەيىبىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالغىن. **20** چۈنكى مەن ئۇلارنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۆرىدىغان يۇرتقا كىرگۈزىمەن؛ ئاندىن ئۇلار يەپ ۋەيۋە، سەمىرىگەندە باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىدۇ ۋە مېنى كۆ ز گە ئىلماي ئەھدەمنى بۇزىدۇ. **21** ئەمما شۇنداق بولىدۇ كى، كۆپ بالا-يىتاۋەتلەر بىلەن كۆلچەتلەر ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكىنىدە، بۇ غەزەل ئۇلارنى ئەيىبلەپ گۇۋاھ بېرىدۇ؛ چۈنكى بۇ غەزەل ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئاغزىدا ئۇنتۇلمايدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا تېخى كىرگۈزمەيلا ئۇلارنىڭ نىمە خىيال قىلىۋاتقىنىنى ئۇيدان بىلىمەن». **22** شۇلارنى دەپ، مۇسا شۇ كۈنى بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئىسرائىلارغا ئۆگەتتى. **23** ئاندىن [پەرۋەردىگار] نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا: «جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى سەن مەن ئىسرائىلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا ئۇلارنى باشلاپ كىرىسەن ۋە مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن» دەپ ئەمر قىلدى. **24** مۇسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىنى بىر كىتابقا پۈتۈنلەي يېزىپ بولغاندىن كېيىن **25** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماگىغان لاۋىيلارغا ۋېرىۋېپ مۇنداق دېدى: **26** ـ بۇ قانۇن كىتابىنى سىلەرنىڭ ئەيىبىگە رگە گۇۋاھچى بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا قويۇڭلار. **27** چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئاسىي ۋە يوينۇڭلار قاتتىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. مانا، مەن تېخى تارا كلاردا تىرىك تۇرسام پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار؛ ئۆلۈمۈمدىن كېيىن سىلەر تېخىمۇ شۇنداق قىلىسىلەر! **28** مەن ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاگلىتىشىم ئۈچۈن، شۇنداقلا يەر بىلەن ئاسمانىنى ئۇلارنىڭ ئەيىبىگە گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىشىم ئۈچۈن ئەمدى مېنىڭ ئالدىمغا قەبىللىرىڭلارنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ۋە ئەمەلدارلىرىنى يىغىڭلار. **29** چۈنكى ئۆلۈمۈمدىن كېيىن سىلەرنىڭ ئۆپتىن بۇزۇلۇپ، مەن سىلە رگە ئەمر قىلغان يولدىن چەتنەپ كېتىدىغىنىڭلارنى بىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا كۆلچەتلەر بېشىڭلارغا چۈشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، قوللىرىڭلارنىڭ ئىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغايسىلەر». **30** ئاندىن مۇسا ئىسرائىلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئالدىدا بۇ غەزەلنىڭ تېكىستىنى باشتىن-ئاخىرغىچە ئوقۇپ بەردى: ـ

32

«قۇلاق سېلىڭلار، ئەي ئاسمانلار، مەن سۆزلەي؛ ئاغزىمنىڭ سۆزلىرىنى ئاگلا، ئۆ يەر-زېمىن! **2** تەلىمىم بولسا يامغۇردەك ياغىدۇ، سۆزلىرىم شەبنەمدەك تامىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپ ئۈستىگە چۈشكەن سىم-سىم يامغۇردەك، كۆ ز گە يارلىقنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن خاسىيەتلىك يامغۇردەك بولىدۇ. **3** چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى بايان قىلىمەن؛ ئەمدى خۇدايىمىزنى ئۇلۇغ دەپ جاكارلا كلار! **4** ئۇ قورام تاشتۇر، ئۇنىڭ ئەمەللىرى مۇ ئۈكەمەلدۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق يوللىرى ھەققانىيدۇر. ئۇ ناھەقلىقى يوق، ۋاپادار بىر خۇدا، ئادىل ۋە دىيانەتلىكتۇر. **5** ئەمما [ئۆز ھەلقى] ئۈنىڭغا بۇزۇقلۇق قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۈنىڭ ئۆز بالىلىرىنىڭكىدەك بولمىدى ـ مانا بۇ ئۇلارنىڭ

ئەيىبىدۇر! تۇلار ئەگەر ۋە ئىپلاس بىر نەسىلدۇر! 6 ئەي ئەخمەق ۋە نادان خەلق، پەرۋەردىگارنىڭ ياخشىلىقىنى شۈنداق ياندۇرامسەن؟ تۇ سېنى بەدەل تۇلەپ ھۆر قىلغان ئاتاڭ ئەمەسمۇ؟ تۇ سېنى يارىتىپ، سېنى تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ 7 تۇتكەن كۈنلەرنى ئېسىڭگە ئالغىن، دەۋردىن-دەۋرگىچە تۇتكەن يىللارنى ئويلىغىن؛ ئاتاڭدىن سورا، تۇ سا ئاڭا دەپ بېرىدۇ؛ ئاقساقاللىرىڭغا سوئال قىلىپ، تۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 8 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئەللەرنىڭ تۇلۇشىنى تۇلارغا تۇلەپشتۇ رگەندە، ئادەمئاتىنىڭ پەرزەنتلىرىنى بىر-بىرىدىن بۆلگىنىدە، تۇ خەلقلەرنىڭ چېگرىلىرىنى ئىسرائىل بالىلىرىنىڭ سانىغا قاراپ بېكىتكەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نېسىۋىسى بولسا تۇنىڭغا خاس بولغان خەلقىدۇر، ياقۇپ خۇددى چەك تاشلىنىپ چىققاندەك، تۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 تۇ تۇنى چۆل بىر زېمىندا، شامال ھۇۋلايدىغان دەھشەتلىك بىر باياۋاندا تۇنى تاپتى؛ تۇنى ئوراپ ئەتراپىدا قوغدىۋاپ تۇردى، تۇنى كۆز قارىچۇقىدەك ساقلىدى؛ 11 خۇددى بۇركۈت تۇز چاڭگىسىنى تەۋرىتىپ، بالىلىرىنىڭ ئۈستىدە پەرۋاز قىلىپ، قاناتلىرىنى يېيىپ تۇلارنى پەيلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرگىنىدەك، 12 پەرۋەردىگارمۇ تۇنىڭغا شۈنداق يالغۇز يېتىپ كېچىلىك قىلدى؛ ھېچقانداق يات ئىلاھ تۇنىڭ بىلەن بىللە ئەمەس ئىدى. 13 تۇ تۇنى يەر يۈزىنىڭ ئېگىز جايلىرىغا مىندۇردى، ۋە تۇ ئېتىزلىقنىڭ مەھسۇلاتىدىن يېدى، تۇ تۇنىڭغا قىيا تاشتىن ھەسەل شورىتىپ، چاقماق تېشىدىن زەيتۇن مېيى شوراتتى؛ 14 ساڭا كالا قايمىقى بىلەن قوي سۈتىنى ئېچىكزۇۋېپ، قوزىلارنىڭ يېغىنى، باشاندىكى قوچقارلار ۋە تېكىلەرنىڭ گۆشىنى يېگۈزۈپ، ئېسىل بۇغدايىنىڭ ئېسىل دانىلىرىدىن يېگۈزدى، سەن بولساڭ ئۈزۈم قېنى بولغان ساپ شارابنى ئىچتىڭ. 15 لېكىن يەشۇرۇن سەمرىپ تەپكىك بولۇپ قالدى؛ بەرھەق، سەن سەمرىپ كەتتىڭ، بوردىلىپ كەتتىڭ، ۋېزىۋېپ كەتتىڭ! تۇ تۇزىنى ياراتقان تەڭرىنى تاشلاپ، تۇز نىجاتىنىڭ قورام تېشىنى كۆز زەگە ئىلمىدى. 16 تۇلار بولسا يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ تۇنىڭ ۋاپاسىزلىقىغا بولغان ھەسىتىنى قوزغىدى، يەرگىنچىلىك ئىشلار بىلەن تۇنىڭ غەزىبىنى كەلتۈردى. 17 تۇلار ئىگە-تەڭسىز ئەمەس جىنلارغا، تۇزى بىلمەيدىغان ئىلاھلارغا، ئاتا-بوۋىلىرىڭ قورقايدىغان، يېڭى پەيدا بولۇپ قالغان ئىلاھلارغا قۇربانلىق قىلدى. 18 سەن تۇز ۋۇجۇدىنى تۇرەلدۇ رگەن قورام تاشنى كۆرگۈدەك چىقارىدىڭ، سېنى ئاپىرىدە قىلغان تەڭرىنى ئۇنتۇدۇڭ. 19 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرۈپ، ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ تۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگىنىدىن، تۇلاردىن بىزار بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ 20 «مەن تۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن، تۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈپ باقاي؛ چۈنكى تۇلار ئىپلاس بىر نەسىلدۇر، قەلبىدە ۋاپادارلىقى يوق بالىلاردۇر. 21 ئىگە-تەڭسىز ئەمەسلەر بىلەن ھەسىتىمنى كەلتۈردى، ئەرزىمەس مەبۇدلىرى بىلەن قەھرىمنى قوزغىدى، شۇڭا «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق تۇلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغايمەن، نادان بىر ئەل ئارقىلىق تۇلارنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرىمەن. 22 چۈنكى مېنىڭ غەزىپىمدن بىر ئوت تۇتاشتى؛ تۇ تەھتىسارانىڭ تېگىگىچە كۆيۈپ بارىدۇ، تۇ يەر بىلەن تۇنىڭ مەھسۇلاتىنى يەپ كېتىدۇ، ۋە تاغلارنىڭ تۇلىرىنىمۇ تۇتاشتۇرىدۇ. (Sheol h7585) 23 مەن تۇلارنىڭ ئۈستىگە بالا-يىتىپلەتلەرنى دۇۋىلەيمەن؛ يا-ئۇقلىرىنى بىرنى قويماي تۇلارغا تاتەمەن. 24 تۇلار ئاچارچىلىقتىن يېگىلەپ كېتىدۇ، تومۇز ئىسسىق ۋە ۋابانىڭ نەشتەرلىرى تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ؛ تۇلارغا قارشى يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ چىشلىرىنى، توپىدا تۇمىلىگۈچىلەرنىڭ زەھىرىنى ئەۋەتىمەن. 25 تاشقىردا قىلىچ تۇلارنى مۇسىبەتكە سالىدۇ، ئېچىكىردە ۋەھىمە باسىدۇ؛ تۇ يىگىت بىلەن قىزنى، ئەمچە كىتىكى بالا بىلەن ئاق چاچلىقنى ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 26 مەن: «تۇلارنى چېپىۋېتىمەن، ئىنسانلارنىڭ تارىسىدىن تۇلارنىڭ نامىنى تۇچۇرىمەن» ـ دەيتتىم، 27 براق دۇشمەننىڭ مەخىرە قىلىشىدىن قورقتۇم، ئىسرائىلنىڭ رەقىبلىرى بۇ ئىشنى خاتا چۈشىنىپ: ـ بۇ ئىش بىزنىڭ قولىمىزنىڭ كۈچلۈكلۈكىدىن بولغان بولسا كېرەك، پەرۋەردىگار بۇنى ھېچ قىلمىدى» دېمىسۇن دەپ، [بۇ ئىشنى قىلمىدىم]. 28 ئىسرائىل نەسىھەتتىن مەھرۇم بولغان بىر ئەل، تۇلارنىڭ ھېچ تەقىل-پەھمى يوقتۇر. 29 ئاھ، تۇلار دانا بولسىدى! شۈنداق بولسا بۇنى چۈشىنىپ، تۇز ئاقىۋىتى قانداق بولىدىغىنىنى ئويلايتى! 30 ئەگەر تۇلارنىڭ قورام تېشى تۇلارنى سېتىۋەتمىگەن بولسا، پەرۋەردىگار تۇلارنى [دۇشمەنلىرىگە] تاشلاپ بەرمىگەن بولسا، بىر كىشى قاندىقۇ مىڭ كىشىنى تۇز ئالدىدىن ھەيدىيەلەيتتى؟، ئىككى كىشى قاندىقۇ ئون مىڭ كىشىنى قاچۇرالايتتى؟ 31 چۈنكى باشقىلارنىڭ قورام تېشى بولسا بىزنىڭ قورام تېشىمىزدەك ئەمەستۇر. بۇنىڭغا دۇشمەنلىرىمىز تۇزلىرى گۇۋاھلىق بەرسۇن! 32 چۈنكى تۇلارنىڭ تۇزۇم تېلى سودومنىڭ تۇزۇم تېلىدىن، گومورىرانىڭ ئېتىزلىقلىرىدىن چىققاندۇر؛ تۇزۇملىرى زەھەرلىك تۇزۇملەردۇر، تۇلارنىڭ ھەربىر ساپىقى ئاچچىقتۇر، 33 شارابى بولسا ئەجدىھالارنىڭ زەھىرىدۇر، كوبرالارنىڭ ئەجەللىك زەھىرىدۇر. 34 [پەرۋەردىگار]: «بۇلارنىڭ [ھەممىسى] مېنىڭكىدە ساقلاقلىق ئەمەسمۇ؟ تۇز خەزىنىلىرىمدە مۇھۇرلەنگەن ئەمەسمۇ؟ 35 ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، يامانلىقنى قايتۇرۇشۇمۇ شۈنداق، بۇلار تۇلار پۇتلىشىدىغان ۋاقىتقىچە ساقلاقلىق تۇرىدۇ، چۈنكى تۇلارنىڭ بالا-يىتىپلەتلىك كۈنى يېقىنلاشماقتا، تۇلارنىڭ يېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار بولسا تېز كېلىۋاتىدۇ. 36 چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ كۈچى تۈگەپ كەتكەنلىكىنى، تۇلارنىڭ [تازىيىپ]، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپلەرنىكىمۇ قالمىغىنىنى كۆرگەندە، تۇ تۇز خەلقىنىڭ تۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، تۇز بەندىلىرىگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 37 تۇ ۋاقىتتا تۇ مۇنداق دەيدۇ: «قېنى، تۇلارنىڭ ئىلاھلىرى؟ تۇزىگە تاياڭ قىلغان قورام تېشى ئەمدى قەيەردىدۇر؟ 38 تۇلارنىڭ تۇتقىز زگەن قۇربانلىقلىرىنىڭ يېغىنى يېگەن، تۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرىدىكى شارابنى ئىچكەنلەر قەيە رگە كەتتى؟ ئەمدى تۇلار ئۇرىندىن تۇرۇپ سىلە رگە ياردەم بېرىپ، پاناھكىلار بولسۇن! 39 ئەمدى مەن تۇزۇم، پەقەت مەنلا «شۇ»دۇرمەن، ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ بىلىگىلار. مەن تۇلتۇرۇپ تىرىلدۈرىمەن، زەخىملەندۈرۈپ ساقايتىمەن؛ ۋە ھېچكىم مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. 40 چۈنكى مەن قولۇمنى ئاسمانلارغا كۆتۈرۈپ: ـ «ئەبەد دگىچە ھاياتكۇرمەن» دەپ ئېيتىپ، 41 چاقناپ تۇرىدىغان قىلىچىمنى ئىتتىك قىلىمەن، مېنىڭ قولۇم ئادالەتنى قورال قىلىپ تۇتىدۇ، دۇشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالىمەن، مەندىن نەپرەتلەنگۈچىلەرنىڭ قىلغانلىرىنى تۇلارغا ياندۇرىمەن! 42 مەن يا ئۇقلىرىمنى قان ئېچىكزۇۋېپ مەست قىلىمەن، مېنىڭ قىلىچىم گۆش يەيدۇ، مەن تۇلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن ئەسىرلەرنىڭ قېنىنى، دۇشمەننىڭ سەردارلىرىنىڭ باشلىرىنى يەپ-ئىچىدىغان قىلىمەن». 43 ئەي ئەللەر، تۇنىڭ خەلقى بىلەن بىللە شادلىنىڭلار، چۈنكى تۇ تۇز بەندىلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالدۇ، تۇز دۇشمەنلىرىگە قىساس ياندۇرىدۇ، تۇز زېمىنى بىلەن خەلقى ئۈچۈن كەچۈرۈم- كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىدۇ». 44 ئەمدى مۇسا بىلەن نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا كېلىپ بۇ غەزەلنىڭ بارلىق سۆزلىرىنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بەردى. 45 ئاندىن مۇسا بۇ ھەممە سۆزلەرنى بارلىق ئىسرائىل ئالدىدا ئاخىرلاشتۇرۇپ 46 تۇلارغا سۆز قىلىپ: «مەن بۈگۈن ئوتتۇرا ئالدىرا سىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇپ گۈۋاھلىق بە رگەن بۇ بارلىق سۆزلە رگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار، سىلەر بۇلارنى بالىلىرىڭلارغا تاپىلاپ: «بۇ قانۇنىنىڭ ھەممە سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» دەپ بۇيرۇشۇڭلار كېرەك. 47 چۈنكى بۇ سۆز سىلە رگە مۇناسىۋەتسىز، قۇرۇق سۆز ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ ھاياتىڭلاردۇر! سىلەر تۇ زېمىنىى ئىگىلەشكە ئۈتىردان دەريادىن ئوتىسىلەر؛ ئۇتكەندىن كېيىن تۇ زېمىندا بۇ سۆز ئارقىلىق تۇزۇن ئومۇر كۆرىسىلەر» ـ دېدى. 48 يەنە شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 49 سەن ئۇشبۇ ئابارىم تېغىغا، يەنى يېرىخونىڭ ئۇتىتۇرىدىكى، موئابنىڭ زېمىنىدىكى نېبو تېغىغا چىققىن ۋە شۇ يەردە مەن ئىسرائىللارغا تۇز تەۋەلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىدىغان قاناننىڭ زېمىنىنى كۆرگىن. 50 ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن ھور تېغىدا ئۆلۈپ ئۇ خەلقلىرىگە قوشۇلغاندەك، سەنمۇ چىقىدىغان شۇ تاغدا ئۆلۈپ خەلقلىرىگە قوشۇلغىن؛ 51 چۈنكى سىلەر زىن چۆلىدىكى مەريابا-قادەشنىڭ سۈلىرىنىڭ يېنىغا بارغاندا، ئىككىڭلار ئىسرائىللارنىڭ تارىسىدا ماڭا ۋاپاسىزلىق كۆرسىتىپ، ئىسرائىللارنىڭ تارىسىدا مېنى «مۇقەددەس» دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار. 52 شۇڭا سەن ئىسرائىللارغا بېرىدىغان شۇ زېمىنى ئۈدۈل كۆرىسەن، لېكىن ئۇنىڭغا كىرەلمەيسەن.

33

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ تۇلۇمىدىن ئىلگىرى ئىسرائىللارنى بەركىتىلەشكە تىلىگەن بەخت-تىلە كلىرى مۇنۇلار: ـ 2 تۇ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار تۇزى سىناي تېغىدىن چىقىپ [ئىسرائىل] ئۈستىگە پارلىدى؛ پاران تېغىدىن پەيدا بولۇپ چاقنىدى، تۇ تۇمەنلىگەن مۇقەددەسلەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كەلدى؛ ئوڭ قولىدىن ئىسرائىلغا ئاتالغان ئوتلۇق بىر قانۇن چىقتى. 3 دەرھەقىقەت، تۇ خەلقنى سۆيىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىڭ قولۇڭدىدۇر؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى ئايىغىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، سۆزلىرىڭگە مۇيەسسەر بولىدۇ. 4 مۇسا بىزگە بىر قانۇن يۈرۈپ، بۇنى ياقۇپنىڭ جامائىتىگە مىراس قىلىپ بەردى؛ 5 خەلقنىڭ سەردارلىرى جەم بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرى بىر يەر گە يىغىلغاندا، تۇ يەشۇرۇننىڭ ئوتتۇرىسىدا پادىشاھدەك بولدى. 6 «رۇبەن بولسا،

ئادەملىرى ئۇلۇپ كەتمەي، ھايات تۇرسۇن؛ ئۇنىڭ ئادەملىرى ئاز بولمىسۇن». 7 [مۇسا]نىڭ
يەھۇدا توغرىسىدا تىلىگەن بەختى مۇنداق: ـ «يەھۇدانىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغايسەن، ئى
پەرۋەردىگار؛ ئۆنى ئۆز خەلقىگە قەيۋىل قىلدۇرغايسەن؛ ئۆنىڭ قوللىرى ئۆلار ئۈچۈن كۈرەش
قىلسۇن؛ ئەمدى ئۆزىنى ئە زگۈچىلە رگە قارشى ئۆرۈشقا ئۆنىڭغا مەدەت بولغايسەن». 8 ئۆ
لاۋۇي توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «سېنىڭ ئۆرىم ۋە ئۆممىم تاشلىرىڭ سېنىڭ بۇ مۇقەددەس
بەندە گىگە تاپشۇرۇلغان، سەن ئۆنى ماسساھدا سىنىدىڭ، مەرىباھنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىدا
ئۆنىڭ بىلەن تالاشتىڭ. 9 ئۆ ئۆز ئاتا-ئانىسى توغرىسىدا: «ئۆلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايمەن»،
دەپ ئېيتتى، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچ يۈزىنى قىلماي، ئۆز بالىلىرىنمۇ تونۇشنى خالماي،
بەلكى سېنىڭ سۆز ئۈگىگە ئەمەل قىلىپ، ئەھدە گىنى چىڭ تۇتتى. 10 مانا، [لاۋىيلار]
ياقۇپقا ھۆكۈملىرىگىنى ئۆگىتىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلغا قانۇنۇڭنى ئۆگىتىدۇ؛ ئۇلار دىمىغىڭغا
خۇشبۇينى سۇندۇ، قۇربانگاھىڭغا پۈتۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈرىدۇ. 11 ئى
پەرۋەردىگار، ئۆنىڭ ئە ئەللۇقاتىنى بەركەتلىگەيسەن، ئۆنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرى سېنى خۇش
قىلغۇدەك بولغاي، ئۆنىڭغا قارشى چىققانلار ۋە ئۆنىڭدىن نەپرەتلەنگەنلەر بولسا، ئۇلارنى
قوپالمىغۇدەك ھالدا بەللىرىنى سۇندۇرغايسەن!» 12 ئۆ بىنيامىن توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ
«پەرۋەردىگارنىڭ سۆيگىنى بولسا، ئۆ ئۆنىڭ يېنىدا ئىخچەمدەر ماكان قىلىدۇ، پەرۋەردىگار سايە
بولۇپ پۈتۈن كۈن ئۆنى ساقلايدۇ، ئۆ ئۆنى مۇرىسى ئوتتۇرىسىدا ماكانلاشتۇرىدۇ» 13
يۇسۇپ توغرىسىدا ئۆ مۇنداق دېدى: ـ «ئۆنىڭ زېمىنى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەركەتلىك
بولغاي! ئاسمانلارنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، شەبنەم بىلەن، يەر تېگىدىكى نېمەتلىرى بىلەن،
14 كۈندىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل مەھسۇلاتلىرى بىلەن، ئايدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل
نېمەتلىرى بىلەن، 15 قەدىمكى تاغلارنىڭ ئالىي نېمەتلىرى بىلەن، مەڭگۈلۈك د ۇ ئگىلەرنىڭ ئېسىل
نېمەتلىرى بىلەن، 16 يەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى ۋە ئۆنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلىرى بىلەن،
ئاۋغالىنلىقتا تۇرغۇچى زاتنىڭ شاپائىتى بىلەن بەركەتلەنسۇن! بۇلارنىڭ ھەممىسى يۇسۇپنىڭ
بېشىغا، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىلغانلىڭ چوقىسىغا چۈشسۇن. 17 ئۆنىڭ ھەيۋىسى
ئۆز بۇقىسىنىڭ ئۆنجىسىدە كتۇر؛ ئۆنىڭ مۇڭگۈزلىرى ياۋا كالىنىڭ مۇڭگۈزلىرىدە كتۇر،
ئۆلار بىلەن ئۆ ئەل-يۇرتلارنىڭ ھەممىسىنى بىراقلا يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ئۈسىدۇ. مانا
ئەفرائىمنىڭ ئۆممەنلىگەن ئادەملىرى، مانا سىسەھنىڭ مىڭلىغان ئادەملىرى شۇنداق بولىدۇ». 18
زەبۇلۇن توغرىسىدا ئۆ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي زەبۇلۇن، سەن چىققىنىڭدا شادلانغىن؛ ئەي
سەن ئىسساكار، ئۆز چېدىرلىرىڭدا خۇش بولغىن! 19 مانا ئۆلار خەلقلەرنى تاغقا چاقىرىدۇ،
شۇ يەردە ئۆلار ھەققانىيلىقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى سۇندۇ، چۈنكى ئۆلار دېڭىزدىكى مول
دۆلەتلەرنى، قۇمغا كۆمۈلگەن گۆھەرلەرنى سۈمۈرۈپ ئۆلارغا مۇيەسسەر بولىدۇ». 20
گاد توغرىسىدا ئۆ مۇنداق دېدى: ـ «گادنىڭ زېمىنىنى كېڭەيتكۈچىگە بەخت-بەركەت
بولغاي؛ گاد بولسا چىشى شىردەك ئولتۇراقلاشتى؛ ئۆ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى تىتما-تىتما
قىلۋېتىدۇ؛ 21 شۇ يەردە ئۆ ئەڭ ئېسىل نېسىۋىنى تاللىۋالدى؛ چۈنكى شۇ يەردىمۇ ئۆ ھۆكۈم
بېكىتكۈچىنىڭ ئۈلۈشى بولغان جاي ساقلاقلىقتۇر؛ ئۆ خەلقىنىڭ سەردارلىرى بىلەن كېلىپ،
ئىسرائىل بىلەن بەرگە پەرۋەردىگارنىڭ ئادالىتى بىلەن ھۆكۈملىرىنى يۈرگۈزدى». 22 دان
توغرىسىدا ئۆ مۇنداق دېدى: ـ «دان بولسا ياش بىر شىردۇر؛ ئۆ باشاندىن تاقلاپ ئۆتىدۇ».
23 نافتالى توغرىسىدا ئۆ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي نافتالى، ئىلتىپاتقا ۋېۋىغانلىسەن، پەرۋەردىگار
تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-بەركەتكە تولۇپ، مەغرىپ بىلەن جەنۇبنى ئۆز ئۈگىگە مۇلۇك
قىلىپ ئىگىلەيسەن». 24 ئاشىر توغرىسىدا ئۆ مۇنداق دېدى: ـ «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن
بەركەتلىنىدۇ؛ ئۆ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۇن؛ پۇتى مايغا چىلانسۇن. 25
دەرۋازا بالداقلىرىڭ تۆمۈر بىلەن مىستىن بولىدۇ؛ كۈنلىرىڭ قانداق بولسا، كۈچ ۋەكۈ شۇنىڭغا
مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». 26 «ـ ئەي يەشۇرۇن، تەڭرىگىدەك باشقا ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۆ ساكا
ياردەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىسى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىگە مىنىپ كېلىدۇ. 27
ئەزەلدىي خۇدا سېنىڭ باشپاناھگىدۇر، ئاستىگىدا ئەبەدىي بىلە كلەر تۇرىدۇ. ئۆ سېنىڭ ئالدىڭدىن
دۈشمەننى ھەيدەپ: ـ «ئۆلارنى ھالاك قىلغىن!» دەپ [ساكا] ۋېيرۋېدۇ. 28 شۇنىڭ بىلەن
ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن يېڭى شاراب مول بولغان بىر زېمىندا تۇرۇپ، يالغۇز ئامان-ئېسەن
ماكان تۇتىدۇ، ياقۇبنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا ئامان-ئېسەن بولىدۇ؛ ئۆنىڭ ئاسمانلىرىمۇ شەبنەم
تېمىتىپ تۇرىدۇ. 29 بەختلىكسەن، ئى ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى قۇتقۇزغان
خەلقتىن يەنە كىم بار؟ ئۆ بولسا سېنىڭ مەددەتكار قالقىنىڭ، ھەيۋەتلىك قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ
دۈشمەنلىرىڭ ساكا زەئىپلىشىپ يېيىلىندۇ؛ سەن ئۆلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدا دەسسەپ
ماڭىسەن».

34 ئاندىن مۇسا مۇئابنىڭ تۆزلە گىلىكلىرىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە، يەنى
يېرىخونىڭ ئۆتىۋىرىسىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە پەرۋەردىگار
ئۆنىڭغا پۈتكۈل زېمىنى كۆرسەتتى؛ گىلئادتىن دانغىچە، 2 پۈتكۈل نافتالى بىلەن ئەفرائىم ۋە
ماناسسەھنىڭ زېمىنى، يەھۇدانىڭ پۈتكۈل زېمىنى بىلەن قوشۇپ مەغرىبتىكى دېڭىزغىچە،
3 جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىنى، «خورما شەھىرى» دەپ ئاتالغان يېرىخو ۋادىسىدىكى
تۆزلە گىلىكنى زوئار شەھىرىگە قەدەر، ھەممىنى ئۆنىڭغا كۆرسەتتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار
ئۆنىڭغا سۆز قىلىپ: «مەن قەسەم قىلىپ: «بۇ زېمىنى سېنىڭ نەسىلىڭگە بېرىمەن» دەپ
ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىن مانا مۇشۇدۇر. ئەمدى ساكا ئۆنى ئۆز كۆزۈڭ
بىلەن كۆرۈشكە نىسىپ قىلدىم، لېكىن سەن شۇ يە رگە ئۆتۈپ كىرەلمەيسەن» دېدى.
5 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ يەردە، يەنى
مۇئابنىڭ زېمىندا ۋاپات بولدى. 6 ئۆ ئۆنى مۇئابنىڭ زېمىندىكى تاغ جىلغىسىدا، بەيت-
پېئورنىڭ ئۆتىۋىرىسىدا دەپنە قىلدى؛ ئۆنىڭ قەبرىسىنىڭ قەبەردە ئىگىلىكىنى ھۇگۈنگىچە
ھېچكىم بىلمەيدۇ. 7 مۇسا ۋاپات بولغان ۋاقىتتا بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىرگەندى، لېكىن
كۆزلىرى ھېچ تورلاشمىغان ۋە ماغدۇرىدىن ھېچ كەتمىگەندى. 8 ئىسرائىللار مۇسا ئۈچۈن
مۇئابدىكى تۆزلە گىلىكتە ئوتتۇز كۈنگىچە ماتەم تۇتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۈچۈن ماتەم
تۇتۇپ يىغلايدىغان كۈنلەر تۈگىگەندى. 9 مۇسا قوللىرىنى ئۆنىڭ ئۈستىگە قويغاچتا،
نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا دانالىق بە رگۈچى روھ بىلەن تولغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار
ئۆنىڭغا ئىتائەت قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. 10 مۇسادىن
كېيىن ئۆنىڭدەك پەرۋەردىگار بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەن ئىككىنچى بىر پەيغەمبەر
ئىسرائىل ئىچىدە چىقمىدى؛ 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆنى مىسىر زېمىنغا ئەۋەتىشى بىلەن ئۆ شۇ
يەردە پىرەۋنگە، ئۆنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە پۈتكۈل زېمىندىكىلەر ئالدىدا كۆرسەتكەن ھەممە
مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلە رگە، 12 ئايان قىلىنغان شۇ بارلىق قۇلۇغ قۇدرەتكە ۋە
مۇساننىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن بارلىق دەھشەتلىك ھەيۋىسىگە تەڭ
تۇرغۇدەك ھېچقانداق ئادەم چىقمىدى.

يەشۇئا

1 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلدىغان زېمىنغا كىرگىن. **3** مەن مۇساغا ئېيتقىنىمدەك، پۇتۇڭلارنىڭ تاپىنى قەيەر گە تەگكەن بولسا، شۇ جايىنى سىلە گە بەردىم؛ **4** چېگرا گۇلار چۆل-بياۋاندىن تارتىپ لىۋانغىچە، ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەرياسىدىن كۈن پېتىشتىكى ئوتتۇرا دېگۈزغىچە بولىدۇ. **5** سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمايدۇ. مەن تۇرۇۋم مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھە رگىز تاشلىۋەتمەيمەن. **6** سەن جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مىراسخور قىلىپ ئىگىلىتىسەن. **7** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا ۋېرىۋاغان بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ، قەتئىي جۇرئەتلىك ۋە تولىمۇ قەيسەر بولغىن؛ سەن قەيەر گە بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلىبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن يا ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە، **8** بۇ قانۇن كىتابىنى ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلماي، ئۇنىڭ ئىچىدە ۋېتۇلگەنلىك ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكىر قىلىپ ۋېلا؛ شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلىبىلىك بولۇپ، ئۆزۈڭ روناق تاپىسەن. **9** مانا ساڭا: ـ جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ ۋېرىۋاغاندىمغۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمگە چۈشمە، يۈرە كىسز بولما؛ چۈنكى قەيەر گە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بىرگىدۇر. **10** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا ۋېرىۋېپ: ـ **11** سىلەر چېدىرلىرىڭلىتىن ئۆتۈپ خەلققە: ـ ئۆز ئۇلار ئۈچۈن ئوزۇق-تۈلۈك تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە گە بېرىدىغان زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن كىرىسىلە، ـ دە گلار، دېدى. **12** يەشۇئا رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا سىسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: ـ **13** خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسانىڭ سىلە گە ۋېرىۋېپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە گە ئارامىلىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىنى سىلە گە بە رگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. **14** خوتۇن بالا-چاقا گلار ۋە چارپايلىرىڭلار مۇسا تۈرزى سىلە گە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى زېمىندا قالسۇن، لېكىن ئارا گلاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولسا گلار، سىلەر تۈز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار، تا كى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلە گە ئاتا قىلغىنىغا ئوخشاش ئارام ئاتا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۇ ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنى ئىگىلەتكۈچە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سىلەر تەۋەلىكىڭلار بولغان زېمىنىڭ، يەنى خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسا سىلە گە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **16** ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بە رگە ئەمر قىلغانلىرىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيە رگە ئەۋەتسەڭ، شۇ يە رگە بارىمىز. **17** بىز ھەمە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز؛ بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! **18** كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بە رگە ۋېرىۋاغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇ تۈتۈرۈلىدۇ! سەن پەقەتلا جۇرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، ـ دېدى.

2 ئاندىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىتتىمدىن ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ تۇ زېمىنىنى، بولۇپمۇ يېرىخو شەھىرىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يە رگە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر پاھىشىنىڭ ۋېيگە كىرىپ قوندى. **2** لېكىن بىرسى كېلىپ يېرىخو پادىشاھىغا: ـ بۇگۈن كېچە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىنىنى چارلىغىلى كەپتۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يېرىخو پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سېنىڭ قېشىڭغا كېلىپ، ۋېيگە كىرگەن كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بە رگە تاپشۇرۇپ بە رگىن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىنىنىڭ ھەر يېرىنى پايلىغىلى كەپتۇ، ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغاندى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەرۋەقە بۇ كىشىلەر مېنىڭ قېشىمغا كەلدى، لېكىن مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلمىدىم؛ **5** قاراڭغۇ چۈشۈپ، قوۋۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيە رگە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزدىن قوغلىسا گلار، چوقۇم يېتىشۋالىسىلەر، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىنىڭ ئۈستىدە رەتلەپ يېيىپ قويغان زىغىر پاخالىلىرىنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغاندى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئىزدەپ قوغلىغۇچىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكلىرىگىچە قوغلاپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قوۋۇق تاقالدى. **8** شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككىيلەن تېخى ئۇخلاشقا ياتمىغاندى، راھاب ئۆگزىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ **9** ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىنى سىلە گە مىراس قىلىپ بە رگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمە گلار بىزلە گە چۈشۈپ، بۇ زېمىندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتىپ دېڭىنى بىلمەمىز؛ **10** چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قورۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى سىھون بىلەن ئوگنى قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. **11** بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا يۇقىرىدا، ئاسمانلارنىڭ ھەمدە ئۆۋەندە يەرنىڭ خۇداسىدۇر. **12** ئەمدى سىلەردىن ئۈتۈنىمەنكى، مەن سىلە گە كۆرسەتكەن ھەممىتىم ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھەممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقىغا چېقىلماسلىقىڭلار، جېنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۇلۇمدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، ـ دېدى. **14** ئىككىيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويمىساڭ، سىلەر جېنىڭلاردىن ئايرىلىسا گلار، بىزمۇ جېنىمىزدىن ئايرىلغايمىز! شۇنىڭدەك شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار بە رگە بۇ زېمىنى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلە گە مېھرىبانلارچە ۋە سەممىي مۇئامىلىدە بولىمىز، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى پەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى). **16** ئايال ئۇ ئىككىسىگە: ـ قوغلىغۇچىلار سىلە گە ئۇچراپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تاغقا چېقىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ تۇر ئۇ گلار، قوغلىغۇچىلار شەھە رگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭىسا گلار بولىدۇ، ـ دېدى. **17** ئىككىسى ئايالغا: ـ ئە گەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلمىساڭ، سەن بە رگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: ـ **18** مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈۋىشكە ئىشلەتكەن بۇ قىزىل تانىنى پەنجىرىگە باغلاپ قويغىن؛ ئاندىن ئاتا-تاناڭنى، ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ بارلىق جەمەتىدىكىلەرنى ئۆيۈڭگە، ئۆز ئۆڭگە يىغىپ جەم قىلغىن. **19** شۇنداق بولىدۇ كى، ئۆيۈڭنىڭ ئىشىكلىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھە ركىمنىڭ قېنى ئۆز بېشىدا بولىدۇ؛ بىز ئۇنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز؛ لېكىن بىراۋ ئۆيۈڭدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرسىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەي! **20** ئە گەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويساڭ، سەن بە رگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولىمىز، ـ دېدى. **21** راھاب جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەرنىڭ دېگىنىڭلەردەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال پەنجىرىگە ئۇ قىزىل تانىنى باغلاپ قويدى. **22** ئۇ ئىككىسى ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چېقىپ، قوغلىغۇچىلار [شەھە رگە] قايتىپ كەتكۈچە ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەممە يەرنى ئىزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. **23** ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماڭدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتۈپ، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن كەچۈرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. **24** ئۇلار يەشۇئاغا: ـ پەرۋەردىگار دەرۋەقە بارلىق زېمىنىنى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ زېمىندا ئۇرۇقۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئۆپەيلىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، ـ دېدى.

3 يەشۇئا ئەتسى تاڭ سەھەردە ئۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىتتىمدىن ئايرىلىپ ئىئوردان دەرياسىغا كەلدى؛ ئۇلار دەريادىن ئوتكۈچە شۇ يەردە بارگاھ تىكىپ تۇردى.

2 ئۇچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ، **3** خەلققە ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۆنى كۆتۈرۈپ ماڭغىنىنى كۆرگەن ھامان، ئۆرغان ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىڭلار. **4** لېكىن ئۆتۈنگ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گەز ئارىلىق قالسۇن؛ قايسى يول بىلەن ماڭىدىغىنىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۆتىنگىنا يېقىنلاشمىڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، ـ دېدى. **5** يەھۇئا خەلققە: ـ ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئارا ئاڭلاردا مۆجىزە-كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، ـ دېدى. **6** ئاندىن يەھۇئا كاھىنلارغا: ـ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ خەلقنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، دەپ ۋېيرۇۋدى، ئۇلار ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى. **7** پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىمدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى ئۇلارنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلىمەن. **8** ئەمدى سەن ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ ۋېيغا يېتىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، ـ دېگىن، ـ دېدى. **9** يەھۇئا ئىسرائىلارغا: ـ بۇ ياققا كېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى. **10** ئاندىن يەھۇئا: ـ مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئارا ئاڭلاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۆنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىزىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ ئېتىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر ـ پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئۆتكۈزۈلىدۇ. **12** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللاڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن بولسۇن؛ **13** شۇنداق بولىدۇكى، پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ تاپىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىگە تەگكەندە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى، يەنى باش ئېقىندىن ئېقىپ كەلگەن سۈلار ئۈزۈپ تاشلىنىپ، دەريا كۆتۈرۈلۈپ دۆڭ بولىدۇ، ـ دېدى. **14** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، خەلق چېدىرلىرىدىن چىقىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەكچى بولغاندا، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ **15** ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگۈچىلەر ئىئوردان دەرياسىغا يېتىپ كېلىپ، پۈتلىرى سۈغا تېگىشى بىلەنلا (ئورما ۋاقتىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىن تېشىپ چىقىدۇ)، **16** يۇقىرى ئېقىندىكى سۈلار خېلى يىراقتىلا، زارەتانىنىڭ يېنىدىكى ئادەم شەھىرىنىڭ يېنىدا توختاپ، دۆڭ بولدى؛ ئارابا ھەر تەرىپىدىن ئۆتۈپ كېتىدىغان يەر گەۋدىسىغا ئېقىپ چۈشۈۋاتقان كېيىنكى ئېقىمى ئۈزۈلۈپ قالدى؛ خەلق بولسا يېرىخو شەھىرىنىڭ ئۇدۇلىدىن [دەريادىن] ئۆتۈپ ماڭدى. **17** پۈتكۈل ئىسرائىل قۇرۇق يەرنى ئەسىسەپ، بارلىق خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن پۈتۈنلەي ئۆتۈپ بولغۇچىلىك، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇرۇق يەردە مەزمۇت تۇردى.

4 پۈتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ **2** خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، **3** ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، كاھىنلارنىڭ پۈتىلىرى مەزمۇت تۇرغان جايدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ ئۆزۈڭلار بۇگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان يەر گەۋدىسىگا، دېگىن، دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن يەھۇشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى؛ **5** ئاندىن يەھۇشۇئا ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىردىن تاشنى ئېلىپ مۇرەگە ئارتىڭلار. **6** چۈنكى بۇ ئارا ئاڭلاردا بىر ئەسلەتمە-بەلگە بولىدۇ؛ كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلار: ـ بۇ تاشلارنىڭ سىلە ئارىسىدا نېمە ئەھمىيىتى بار؟ ـ دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇلارغا: ـ **7** ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ئۈزۈپ قويۇلدى؛ [ئەھدە ساندۇقى] ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈلگەندە ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى ئۈزۈپ قويۇلدى، شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بىر ئەسلەتمە-بەلگە بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاپ بېرىسىلەر. **8** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەھۇشۇئا ئۇلارغا بۇيرۇغاندەك قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇشۇئاغا قىلغان ئەمرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قوندىدىغان جايغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى. **9** يۇنىڭدىن باشقا يەھۇشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ. **10** پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا خەلققە ئېيتىشقا تاپىلىغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەھۇشۇئاغا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزدىن ئۆتۈۋاتاتتى. **11** شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ [ئەھدە] ساندۇقى بىلەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتتى. **12** رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرمۇ مۇسانىڭ ئۈلارغا ۋېيرۇغىنىدەك سەپتە تۈزۈپ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتتى. **13** جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭچە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ، يېرىخو تۈزلىگىگە كېلىپ، جەڭ قىلىشقا تەييار تۇردى. **14** ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار يەھۇشۇئانى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلدى؛ ئۇلار ئۆنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە مۇسادىن قورقاندەك ئۆنىڭدىن قورقتى. **15** پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ **16** ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ ۋېيرۇغىن، دېدى. **17** شۇڭا يەھۇشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ ۋېيرۇدى. **18** شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، پۇتلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقنى دەسسىشى بىلەنلا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە ئۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرىغىچە تېشىپ ئېقىشقا باشلىدى. **19** خەلق بولسا بىرىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، يېرىخونىڭ شەرقىنىڭگە ئەڭ چەت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چېدىرگاھ تىكتى. **20** ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاچ كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، يەھۇشۇئا ئۇلارنى گىلگالدا تىكەپ قويدى؛ **21** ئاندىن ئىسرائىلارغا: ـ كېيىن بالىلىرىڭلار ئۆز ئاتىلىرىدىن: ـ بۇ تاشلارنىڭ ئەھمىيىتى نېمە، دەپ سورىسا، **22** سىلەر بالىلىرىڭلارغا مۇنداق ئۇقتۇرۇپ قويۇڭلار: ـ «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندى»، **23** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئۆتكۈچە ئالدىمىزدا ئۆنىڭ سۈلىرىنى قۇرۇقلۇپ بە رگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۆتكۈچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇقلۇپ بەردى؛ **24** يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈكلۈكىنى بىلسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۇ شۇنداق قىلدى» ـ دېدى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قاناۋانىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار ئۆتۈپ كەتكۈچە ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۈلىرىنى قاندا قۇرۇقلۇپ بە رگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرە كلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلارنىڭ روھى چىقاي دەپ قالدى. **2** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ سەن چاقماق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى ئىككىنچى قېتىم خەتنە قىلغىن، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەھۇشۇئا چاقماق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىلارنى «خەتىنلىك دۆڭلۈكى»دە خەتنە قىلدى. **4** يەھۇشۇئانىڭ ئۇلارنى خەتنە قىلىشىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسىردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئەر كەۋدە مىسىردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكتىنىڭ يولدا ئۆلۈپ ئۆزگىنىدى. **5** چۈنكى مىسىردىن چىققان بارلىق خەلق خەتنە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسىردىن چىقىپ چۆللۈكتىنىڭ يولدا يۈ رگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل ئارىسىدا ئۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتىنسىز قالغانىدى؛ **6** چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغان، مىسىردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئەر كەۋدە ئۆلۈپ ئۆزگىنىدى؛ ئىسرائىللار قىرىق يىل چۆلدە يۈ رگەندى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان

زېمنىي، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايەن، دەپ قەسەم قىلغاندى. **7** لېكىن پەرۋەردىگار تۆلارنىڭ ئوۋىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتنە قىلىنمىغاچقا، يەشۇئا ئوزى تۆلارنى خەتنە قىلدى. **8** بارلىق خەلق خەتنە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چېدىرلىرىدا، ئوز ئورۇنلىرىدىن چىقمايي تۇردى. **9** ئو ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ بۈگۈن مەن مىسىرنىڭ ئار-نومۇسىنى ئۈستۈڭلاردىن يۇمىلىتىۋەتتىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئو جايغا «گىلگال» دەپ نام قويۇلۇپ، تاكى بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا. **10** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىلگالدا چېدىر تىكىپ تۇردى. بىرنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلە گۈلكىلىردە «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزدى. **11** «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نىڭ ئەتىسى تۆلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پىتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى. **12** تۆلار شۇ زېمىنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئەتىسى «مانا»نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ مانا بولمىدى؛ شۇ يىلدا تۆلار قانائان زېمىنىنىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى. **13** ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۈغۈرۈلغان قىلىچنى تۇتۇپ تۇرغان بىر ئادەم تۇراتتى. يەشۇئا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **14** ئو جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەرداري بولۇپ كەلدىم» ـ دېدى. يەشۇئا يە رگە دۇم يېقىلىپ سەجدە قىلىپ ئۇنىڭغا: ـ رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى بارىكەن؟ دەپ سوردى. **15** پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىنىڭ سەرداري يەشۇئاغا: ـ پۇتۇ ۋىڭدىكى كەشىڭنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

6 يېرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتى، ھېچكىم كىرەلمەيتى. **2** پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۈز قىلىپ: ـ مانا، مەن يېرىخو شەھىرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەنگچىلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. **3** ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەنگچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار؛ ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. **4** ھەمدە يەتتە كاھىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگۈزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر؛ كاھىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. **5** شۇنداق بولىدۇكى، تۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەنتەنە قىلىپ توۋلىسۇن؛ يۇنۇك بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن ئورۇلۇپ چۈشىدۇ، ھەربىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ؛ ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن نۇنۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا كاھىنلارنى چاقىرىپ تۇلارغا: ـ سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، يەتتە كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، دېدى. **7** ئو خەلققە: ـ چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار، قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى. **8** يەشۇئا بۇنى خەلققە ۋېرىۋغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ بۇرغىلارنى چالدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا تۇلارنىڭ كەينىدىن ئېلىپ مېڭىلدى. **9** قوراللىق لەشكەرلەر بۇرغا چىلىۋاتقان كاھىنلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. كاھىنلار ماڭغاچ بۇرغا چالاتتى. **10** يەشۇئا خەلققە ۋېرىۋىپ: ـ مەن سىلە رگە: «توۋلا ڭلار» دېمىگۈچە نە توۋلىما ڭلار، نە ئاۋازىڭلارنى چىقارما ڭلار، نە ئاغزىڭلاردىن ھېچبىر سۈزمۇ چىقمىسۇن؛ لېكىن سىلە رگە «توۋلا ڭلار» دېگەن كۈنىدە، شۇ چاغدا توۋلا ڭلار، ـ دېگەندى. **11** شۇ تەرىقىدە تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنى بىر ئايلاندى. خالايىق چېدىرىغا قايتىپ كېلىپ، چېدىرىغا قوندى. **12** ئەتىسى يەشۇئا تاڭ سەھەردە قوپتى، كاھىنلار مۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەنە كۆتۈردى؛ **13** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ توختىماي چىلىپ ماڭتى؛ [كاھىنلار] ماڭغاچ بۇرغا چالغاندا، قوراللىق لەشكەرلەر تۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. **14** ئىككىنچى كۈنمۇ تۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بىر قېتىم ئايلىنىپ، يەنە چېدىرىغاھقا يېنىپ كەلدى. تۇلار ئالتە كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ تۇردى. **15** يەتتىنچى كۈنى تۇلار تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ئوخشاش ھالەتتە يەتتە قېتىم شەھەرنىڭ ئەتراپىنى ئايلاندى؛ پەقەت شۇ كۈنلا تۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى يەتتە قېتىم ئايلاندى. **16** يەتتىنچى قېتىم ئايلىنىپ بولۇپ، كاھىنلار بۇرغا چالغاندا يەشۇئا خەلققە: ـ ئەمدى توۋلا ڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى سىلە رگە تاپشۇرۇپ بەردى! **17** لېكىن شەھەر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن [سىلە رگە] «ھارام»دۇر؛ پەقەت پاھىشە ئايال راھاب بىلەن ئۇنىڭ پۈتۈن ئۇيىدىكىلەرلا ئامان قالسۇن؛ چۈنكى ئو بىز ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمىزنى يوشۇرۇپ قويغاندى. **18** لېكىن سىلەر قاندىقلا بولمىسۇن «ھارام» دەپ بىكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئوزۇڭلارنى تارتىڭلار، بولمىسا، «ھارام» قىلىنغان نەرسىلەردىن ئىلىشىڭلار بىلەن ئوزۇڭلارنى ھارام قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چېدىرىغاھنىمۇ ھارام قىلىپ ئۇنىڭ ئۇستىگە ئاپەت چۈشۈرىسىلەر. **19** ئەمما بارلىق ئالتۈن-كۈمۈش، مىس ۋە تۇمۇردىن بولغان نەرسىلەر بولسا پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنسۇن؛ تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەزىنىسىگە كىرگۈزۈلسۇن، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن خەلق توۋلىشىپ، كاھىنلار بۇرغا چالدى. شۇنداق بولدىكى، خەلق بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىدا ئىنتايىن قاتتىق توۋلۇشىدى، سېپىل ئېگىدىن ئورۇلۇپ چۈشتى؛ خەلق ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئوتۇپ، ھەربىرى ئوز ئالدىغا ئاتلىنىپ كىرىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلدى. **21** تۇلار ئەر-ئايال بولسۇن، قېرى-ياش بولسۇن، قوي-كالا ۋە ئېشەك كەلەر بولسۇن شەھەر ئىچىدىكى ھەممىنى قىلىچلاپ يوقاتتى. **22** يەشۇئا ئوز زېمىنى چارلاپ كەلگەن ئىككى ئادەمگە: ـ سىلەر ئو پاھىشە خوتۇنىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئوتۇنىڭنا بە رگەن قەسەمگىلار يېنىچە ئوزى ۋە ئوتۇنىڭنا تەۋە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ چىقىڭلار، دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئىككى چارلىغۇچى ياش يىگىت كىرىپ، راھابنى ئاتا-ئانىسى بىلەن قېرىنداشلىرىغا قوشۇپ ھەممە نەرسىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقتى؛ تۇلار ئوتۇنىڭ بارلىق ئوروق-ئوغقانلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، تۇلارنى ئىسرائىلنىڭ چېدىرىغاھنىڭ سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. **24** خالايىق شەھەرنى ۋە شەھەر ئىچىدىكى ھەممە نەرسىلەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. پەقەت ئالتۈن-كۈمۈش، مىس ۋە تۇمۇردىن بولغان قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يىغىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسىگە ئەكىرىپ قويدى. **25** لېكىن يەشۇئا پاھىشە ئايال راھابنى، ئاتا ھەمەتىدىكىلەرنى ۋە ئوتۇنىڭنا تەۋە بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تىرىك ساقلاپ قالدى؛ ئو بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا ئورۇۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئو يەشۇئا يېرىخونى چارلاشقا ئەۋەتكەن ئەلچىلەرنى يوشۇرۇپ قويغاندى. **26** ئو چاغدا يەشۇئا ئاگاھ-بىشارەت بېرىپ: ـ بۇ يېرىخو شەھىرىنى قايتىدىن ياساشقا قويقان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قارغىش ئاستىدا بولىدۇ؛ ئو شەھەرنىڭ ئۇلۇنى سالغاندا ئونىڭ ئوغلىدىن ئايرىلىدۇ، شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان چاغدا كىچىك ئوغلىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، ـ دېدى. **27** پەرۋەردىگار يەشۇئا بىلەن بىللە ئىدى؛ ئوئنىڭ نام-شۆھرىتى پۈتكۈل زېمىنغا كەڭ تارقالدى.

7 لېكىن ئىسرائىل «ھارام» نەرسىلەر ئۈستىدە ئىتائەتسىزلىك قىلدى؛ چۈنكى يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان زەراھنىڭ ئەۋرىسى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان دېگەن كىشى ھارام دەپ بىكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئالغاندى. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى. **2** يەشۇئا يېرىخودىن بەيت-ئەلنىڭ شەرق تەرىپىدىكى بەيت-ئاۋەننىڭ يېنىدا بولغان ئايى شەھىرىگە بىرنەچچە ئادەم ئەۋەتىپ تۇلارغا: ـ ئو يە رگە چىقىپ ئوزىمىنى چارلاپ كېلىڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. شۇنىڭ بىلەن ئو ئادەملەر چىقىپ ئايى زېمىنى چارلاپ كەلدى. **3** تۇلار قايتىپ كېلىپ، يەشۇئاغا: ـ ھەممە خەلقنىڭ ئو يە رگە بىرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىكەن، ئىككى-ئوچ مىڭچە ئادەم بولسىلا ئايىغا ھۇجۇم قىلىپ [ئوئنى ئىگىلىۋالىدۇ] ئو يەردە ئولتۇرۇۋىشلۇق كىشىلەر ئاز بولغاچقا، پۈتكۈل خەلقنى ئاۋارە قىلىپ ئو يە رگە ئەۋەتمىگىن، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن خەلقتىن ئوچ مىڭچە كىشى ئو يە رگە چىقتى؛ لېكىن بۇلار ئايىنىڭ ئادەملىرى ئالدىدىن قېچىپ كېتىشتى. **5** ئايىنىڭ ئادەملىرى تۇلاردىن ئوتىۋز ئالتىچە كىشىنى ئوزۇپ ئولتۇردى؛ قالغانلارنى سېپىل قوۋۇقىنىڭ ئالدىدىن شىبارىمغىچە قوغلاپ بېرىپ، ئو يەردىكى داۋاندا ئولارنى ئوزۇپ مەغلۇپ قىلدى. ئادەتتىن خەلقنىڭ يۇرىكى سۇ بولۇپ، قاتتىق ساراسىمگە چۈشتى. **6** يەشۇئا كىيىملىرىنى يىرتىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يە رگە دۇم

يقلىپ، باشلىرىغا توپىلارنى چېچىپ، ئۇيەردە كەچ كىرگۈچە يېتىپ قالدى. 7 يەشۇئا: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار، سەن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، بۇ خەلقنى نېمىشقا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىگە ئوتكۈز ۋگەنسەن؟ بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئوتۇرۇۋۇە رگەن بولساق ۋەيتكەن! 8 ئەي رەببىم! ئىسرائىل ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ قاچقان يەردە مەن نېمىمۇ دېيەلەيمەن؟ 9 قاناناتنىيلار، شۇنداقلا زېمىندا بارلىق ئوتۇرۇۋاتقانلار بۇنى ئاڭلىسا بىزنى قاپسۇلىپ يەر يۈزىدىن نامىمىزنى ئۆزۈپ تاشلايدۇ، شۇ چاغدا سەن ئۇلۇغ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن نېمىلەرنى قىلىسەن؟! ـ دېدى. 10 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئورنۇڭدىن قوپ! نېمىشقا شۇنداق دۇم ياتىسەن؟ 11 ئىسرائىل گۇناھ قىلدى! ئۇلار يەنە مەن ئۇلارغا تاپىلىغان ئەھدەمگە خىلاپلىق قىلىپ، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئوغرىلىق قىلىپ، ئالداپچىلىق قىلىپ ھەم ھارام بېكىتىلگەنىنى ئۆز ماللىرىنىڭ ئارىسىغا تىقىپ قويدى. 12 شۇڭا ئىسرائىللار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايدۇ، ئۇلار ئۆزلىرىنى «ھارام» قىلىپ بېكىتىپ، مۇتلەق يوقىتىلىشقا يۈزلەنگەنچىكە، دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ ئارقىسىغا قاچىدۇ. ئەگەر سىلەر «ھارام» دەپ بېكىتىلگەننى ئاراڭلاردىن تامامەن يوق قىلمىساڭلار، مۇندىن كېيىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن. 13 ئەمدى سەن تۇرۇپ خەلقنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ ئۇلارغا: ـ «ئەتە ئۆچۈن ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىڭلار، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ئەي ئىسرائىل، سەندە «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسە باردۇر، بۇ ھارام نەرسىنى ئاراڭلاردىن يوق قىلمىغۇچىلىك دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايسىلەر. 14 ئەتە سەھەردە سىلەر قەبىلە ۋەيچە ھازىر قىلىنىسىلەر، شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبىلە جەمەمەت-جەمەمتى ۋەيچە بىردىن-بىردىن ھازىر بولۇپ كەلسۇن، پەرۋەردىگار بېكىتكەن جەمەمەت ئائىلە-ئائىلە ۋەيچە بىردىن-بىردىن ھازىر بولۇپ ئالدىغا كەلسۇن، ئاندىن پەرۋەردىگار بېكىتكەن ئائىلىدىكى ئە رگە كەلەر بىردىن-بىردىن ئالدىغا كېلىپ ھازىر بولسۇن. 15 شۇنداق بولىدۇكى، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىنى ئۆز ۋىنىدا ساقلىغان كىشى تېپىلغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن ھەم شۇنداقلا ئىسرائىل ئىچىدە رەزىللىك سادىر قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق تەۋە بولغانلار ئوتتا كۆيدۈرۈلىسۇن، ـ دەيدۇ»، دەپ ئېيتقىن». 16 يەشۇئا تەتسىى تاڭ سەھەردە ئۆزۈپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يېغىپ، قەبىلە-قەبىلىنى ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ 17 ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەمەتلىرىنى ھازىر قىلىۋىدى، زارھىيلار جەمەمتى بېكىتىلدى. ئۇ زارھىيلار جەمەمتىنى ئائىلە-ئائىلە ۋەيچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زابدى دېگەن كىشى بېكىتىلدى. 18 زابدى ئۆز ئائىلىسىدىكى ئە رگە كەلەرنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدن زەراھنىڭ ئەۋلادى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى. 19 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: ـ ئەي ئوغۇلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ بېرىپ، [ئۆزۈڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن] قىلغانلىرىڭنى ئىقرار قىلغىن؛ مەندىن ھېچنېمىنى يوشۇرماي، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. 20 ئاقان يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن دەرۋەقە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ قىلىپ، مۇنداق-مۇنداق قىلدىم: 21 مەن ئولجىنىڭ ئارىسىدن شىناردا چىققان چىرايلىق بىر تونغا، ئىككى يۈز شە كەل كۈمۈش، ئەللىك شە كەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىپ ئۇلارنى ئېلىۋالدىم. مانا، بۇ نەرسىلەرنى چېدىرىمنىڭ ئوتتىرىسىدىكى يە رگە كۆمۈپ قويدۇم، كۆمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا، ـ دېدى. 22 شۇلارنى دېۋىدى، يەشۇئا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۇلار چېدىرغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەرۋەقە چېدىردا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۈمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. 23 ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى چېدىردىن ئېلىپ چىقىپ يەشۇئاغا، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 24 ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قۇرۇپ زەراھنىڭ ئوغلى ئاقانىنى، كۈمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختا بىلەن قوشۇپ، ئۆنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ۆيلىرى بىلەن ئېشەك كالىرى، ۆيلىرى، چېدىرى بىلەن بارلىق تەۋەلىكلىرىنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى. 25 يەشۇئا ئاقانغا: ـ سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۇڭ! مانا، بۇگۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئاپەت كەلتۈرىدۇ، ـ دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇلار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، ھەممىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 26 ئاندىن خالايىق بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئۆنىڭ ئۈستىگە دۆۋىلەپ قويدى. بۇگۈنگە قەدەر ئۇ ئۇيەردە تۇرماقتا. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىبى ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ يە رگە «ئاپەت جىلغىسى» [«(ئاقور جىلغىسى)»] دەپ نام قويۇلدى ۋە بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

8

پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ھېچ قورقما، ھەم ھودۇقمىغىن. ئۇرۇپ، بارلىق جەڭچىلەرنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ، ئايى شەھىرىگە چىققىن. مانا، مەن ئايىنىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم. 2 سەن يېرىخو بىلەن ئۆنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئايى شەھىرى بىلەن ئۆنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلسەن، پەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چارپايلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىشقا پىستىرما قويغىن، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئايىغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتۇز مىڭ باتۇر جەڭچىنى ئىلغاپ كېچىدە ئۇلارنى ماڭدۇردى 4 ۋە ئۇلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «سىلەر ئاگاھ بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۇكەزنۇپ ئۇرۇپ، ھەممىڭلار بۇكتىزىمە ھۇجۇمغا تەييار تۇرۇڭلار. 5 مەن ئۆزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھەر رگە يېقىن بارىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم قىلغاندا، بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز؛ 6 ئۇلار جەزمەن بىزنىڭ كەينىمىزدىن قوغلايدۇ؛ ئۇلار: «ئىسرائىللار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزدىن قېچىپ كەتتى» دەپ ئويلايدۇ، بىز ئۇلارنى ئازدۇرۇپ شەھەردىن يىراق ئېلىپ چىقىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز. 7 ئۇ ۋاقىتتا سىلەر بۇكتىزىمىدىن قوپۇپ چىقىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ شەھەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇ. 8 شەھەرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنى ۋەيچە ئۇ شەھەرنى ئوت بىقىپ كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. مانا، مەن سىلە رگە ئەمر بەردىم». 9 يەشۇئا ئۇلارنى يولغا سالدى، ئۇلار بېرىپ بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا، ئايىنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتىزىمە سېلىپ ماراپ ئولتۇردى. يەشۇئا بولسا ئۇ كېچىسى خەلقىنىڭ ئارىسىدا قوندى. 10 ئەتىسى سەھەر يەشۇئا قوپۇپ، خەلقنى يىغىپ تە كشۈردى؛ ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقللىرى بىلەن بىللە خەلقىنىڭ ئالدىدا ئايىغا قارشى ماڭدى. 11 ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ھەممە جەڭچىلەرمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقىپ، شەھەرنىڭ ئالدىغا يېقىن بېرىپ، ئايىنىڭ شىمال تەرىپىدە چېدىر تىكتى. ئۇلار چۇشكەن جاي بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر جىلغا بار ئىدى. 12 يەشۇئا بەش مىڭچە ئادەمنى تاللاپ ئېلىپ بېرىپ، بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا، شەھەرنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتىزىمە تۇرغۇزغانىدى. 13 شۇنداق قىلىپ، بارلىق خەلق، يەنى شەھەرنىڭ شىمال تەرىپىدىكى بارگاھتىكى قوشۇن بىلەن غەرب تەرىپىدىكى پىستىرما قوشۇن ئورۇنلاشتۇرۇپ بۇلۇندى. شۇ كېچىسى يەشۇئا ئۆزى جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشتى. 14 ئايىنىڭ پادىشاھى شۇ ئەھۋالنى كۆردى ۋە شەھەردىكىلەر ئالدىراپ سەھەر قوپۇشتى؛ پادىشاھ بىلەن بارلىق خەلقى ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئاراباھ تۈزلە ئگىگە چىقتى. لېكىن پادىشاھنىڭ شەھەرنىڭ كەينىدىكى پىستىرما قوشۇندىن خەۋىرى يوق ئىدى. 15 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل بولسا ئۆزلىرىنى ئۇلاردىن يېڭىلگەنگە سېلىپ، چۆل تەرەپكە قاچتى. 16 شەھەردە بار خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى قوغلاشقا چاقىرىلدى؛ ئۇلار كېلىپ يەشۇئانى قوغلىغانلار، ئۇلار ئازدۇرۇلۇپ شەھەردىن يىراق قىلىندى. 17 ئايى بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئىچىدە ئىسرائىلنى قوغلاشقا چىقمىغان ھېچبىر ئەر كىشى قالمىدى؛ ئۇلار شەھەرنى ئوچۇق قويۇپ، ھەممىسى ئىسرائىلنى قوغلاپ چىقىپ كەتتى. 18 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ قولۇڭدىكى نەيزىنى ئايىغا قارتىپ ئۇزاتقىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى، يەشۇئا قولىدىكى نەيزىنى شەھەر رگە قارتىپ ئۇزاتتى. 19 ئۇ قولىدىكى نەيزىنى ئۇزاتقان ھامان پىستىرمىدا ياتقانلار جايىدىن تېزلا چېقىپ، يۈگۈرگىنىچە شەھەر رگە ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ئىشغال قىلىپ شۇئان ئوت بىقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 20 ئايىنىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شەھەردىن ئاسمان-يەلەك ئۇرلەۋاتقان ئۈتۈننى كۆردى، يا ئۇ ياققا يا بۇ ياققا قاچايلى دېسە، ھېچ ھالى قالمىغانىدى؛ چۈل تەرەپكە قاچقان ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ ئۇزلىرىنى قوغلاپ كېلىۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى. 21 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل پىستىرما قوشۇننىڭ شەھەرنى ئېلىپ بولغانلىقىنى، شۇنداقلا شەھەردىن ئۈتۈننىڭ ئۈرلەپ چىققىنىنى

كۆرۈپ، يېنىپ كېلىپ، ئايىنىڭ ئادەملىرىنى ئۆلتۈرگىلى تۇردى. 22 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شەھەرنى ئالغانلارمۇ شەھەردىن چىقىپ ئۆلارغا ھۇجۇم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، بەزىلىرى بۇ تەرەپتىن، بەزىلىرى ئۇ تەرەپتىن قاپسىلىپ قالدى. ئىسرائىللار ئۆلارنىڭ ھېچىرىنى قويماي، ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 23 ئۆلار ئايىنىڭ پادىشاھىنى تىرىك تۇتۇپ، يەشۇئانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 24 ئىسرائىل دالادا تۇچرىغان بارلىق ئايىلقىلارنى، يەنى ئۆزلىرىنى چۆلگىچە قوغلاپ كەلگەنلەرنى قىرىپ يوقاتقاندىن كېيىن (ئۆلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىنىپ يوقىتىلغانىدى)، بارلىق ئىسرائىل ئايىغا يېنىپ كېلىپ، ئۆيەردىكىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 25 شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنىدە ئۆلتۈرۈلگەن ئەر-ئاياللار، يەنى ئايىلقىلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئىدى. 26 چۈنكى يەشۇئا ئايىدا ئۆرۈۋاتقان ھەممە ئادەم يوقىتىلىغۇچە قولىدىكى ئۆزۈنۈپ ئۆرغان نەيزىسىنى يىغمىغانىدى. 27 ھالبۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بۇيرۇغان سۆزى بويىچە ئىسرائىللار شەھەردىكى چارپاي بىلەن لۇجىنى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئالدى. 28 ئاندىن يەشۇئا ئايى شەھىرىنى كويدۇرۇپ، ئۇنى ئەبە دگىچە خارابلىك دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى، تاكى بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق ئۆرمەقتا.
29 ئايىنىڭ پادىشاھىنى بولسا، ئۇ بىر دەرەختە ئاستۇرۇپ، ئۇ يەردە كەچكىچە ئۆرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمر قىلىۋدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى دەرەختىن چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قوۋۇقىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۆۋىلىۋەتتى، بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە ئۆرمەقتا. 30 ئاندىن يەشۇئا ئېبال تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قۇربانگاھ ياسىدى. 31 پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ ئىسرائىلغا بۇيرۇغىنى بويىچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، قۇربانگاھ ھېچىر تۇمۇر ئەسۋاپ تەگكۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغانىدى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ تۇردى. 32 شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ تاشلىرىنىڭ ئۈستىگە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا پۈتكەن قانۇننى كۆچۈرۈپ پۈتۈپ قويدى. 33 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئۆلارنىڭ ئاقساقاللىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپىرلار بولسۇن يا كى ئۆلارنىڭ تارىسىدا تۇغۇلغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈگەن كاھىنلار بولغان لاۋىيلارنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇردى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ دەسلەپتە ئۇيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ بەخت-بەركىتىنى تىلەشكە خەلقىنىڭ يېرىمى گەرىزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئېبال تېغى ئالدىدا تۇردى. 34 ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەممە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەخت-بەركەت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. 35 يەشۇئا بۇلارنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، جۈملىدىن ئاياللار، بالىلار ۋە ئۆلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا ئوقۇپ بەردى، مۇسانىڭ بارلىق يۇيرۇغانلىرىدىن ھېچبىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

9

ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەفەلاھ ئېمانلىقىدىكى، ئۆلۈغ دېڭىز بويىدىكى، لىۋاننىڭ ئۆدۈلىغىچە سوزۇلغان بارلىق پۈرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قانائانىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، 2 ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلغىلى ئىتتىپاقلاشتى. 3 ئەمما گىبىئون ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىخو بىلەن ئايىغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، 4 ئۆلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ، ئۆزلىرىنى [ئۆزۈن] سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ، ئېشىك كەلە رگە كونا تاغار-خۇرجۇن بىلەن كونا، يىرتىق-ياماق شاراب ئۆلۈملىرىنى ئارتىپ، 5 پۇتلىرىغا ياماق چۈشكەن كونا كەشىلەرنى كىيىپ، كونا جۈل-جۈل ئېگىنلەرنى ئۈستىگە ئورىغان ئىدى؛ ئۆلار سەپە رگە ئالغان نانلارنىڭ ھەممىسى پاختىلىشىپ قۇرۇپ كەتكەنىدى. 6 ئۆلار گىلگال چېدىرىگاھىغا بېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلارغا: ـ بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق؛ بىز بىلەن ئەھدە تۈزسە گلار، دېدى. 7 لېكىن ئىسرائىللار ھىۋىيلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بىزنىڭ ئارىمىزدا ئۆرۈۋاتقان مۇشۇ يەرلىكلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن؛ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قاندا قۇ ئەھدە تۈزىمىز؟ ـ دېدى. 8 ئۆلار يەشۇئاغا: ـ بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، دېدى. يەشۇئا ئۆلاردىن: ـ سىلەر كىم، قەيەردىن كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. 9 ئۆلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ قۇللىرىڭ بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن ناھايىتى يىراق يۇرتتىن كەلدى. چۈنكى بىز ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى ۋە ئۇنىڭ مىسىردا قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى، 10 شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىئوردانىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن ئاشتاروتتا ئۆرۈۋالۇق باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنىڭا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىدۇق. 11 شۇڭا ئاقساقاللىرىمىز بىلەن يۇرتىمىز ئۆرغىچى ھەممە خەلق بەرگە سۆز قىلىپ: ـ قولۇڭلارغا سەپە رگە لازىملىق ئوزۇق-تۇلۇك ئېلىپ، بېرىپ ئىسرائىللار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆلارغا: «بىز سىلەرنىڭ قۇللۇقۇڭلاردا بولىمىز؛ شۇڭا بىز بىلەن ئەھدە تۈزۈڭلار»، دە گلار، دەپ بىزنى ئەۋەتتى. 12 سىلەرنىڭ قېشىگلارغا قاراپ يولغا چىققان كۈندە بىز سەپىرىمىز ئۈچۈن ئۇيىمىزدىن ئالغان نان ئىسسىق ئىدى، مانا ھازىر ئۇ قۇرۇپ، پاختىلىشىپ كېتىپتۇ. 13 بۇ شاراب ئۆلۈملىرى بولسا شاراب قاچىلىغاندا يېڭى ئىدى، مانا ئەمدى يىرتىلىپ كېتىپتۇ. بىز كىيگەن بۇ كىيىملەر ۋە كەشىلەر سەپەرنىڭ ئىنتايىن ئۇزۇنلۇقىدىن كونىراپ كەتتى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆلارنىڭ ئوزۇق-تۇلۇكىدىن تاۋزاق ئالدى، لېكىن پەرۋەردىگاردىن يول سورىمىدى. 15 شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئۆلار بىلەن سۈلھى تۈزۈپ، ئۆلارنى تىرىك قويۇشقا ئۆلار بىلەن ئەھدە باغلىدى؛ جامائەت ئەمىرلىرىمۇ ئۆلارغا قەسەم قىلىپ بەردى. 16 ئۆلار ئەھدە باغلىشىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن، بۇ خەلقنىڭ ئۆزلىرىگە قوشنا ئىكەنلىكىنى، ئۆزلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىكەنلىكى ئۆلارغا مەلۇم بولدى. 17 ئىسرائىللار سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ئۈچىنچى كۈنى ئۆلارنىڭ شەھەرلىرىگە يېتىپ كەلدى؛ ئۆلارنىڭ شەھەرلىرى گىبىئون، كەفىراھ، بەئەروت بىلەن كىرىئات-يېئارىم ئىدى. 18 جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۆلارغا قەسەم قىلغان بولغاچقا، ئىسرائىللار ئۆلارغا ھۇجۇم قىلمىدى. يۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جامائەت ئەمىرلەر ئۈستىدىن غوڭۇلداشقىلى تۇردى.
19 لېكىن ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى پۈتكۈل جامائەتكە: ـ بىز ئۆلارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم قىلىپ بە رگەچكە، ئۆلارغا قول تە گكۈزمىلەيمىز. 20 بىز ئۆلارغا قىلغان قەسەمىمىز ئۈچىيلىدىن، ئۈستىمىزگە غەزەپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئۆلارنى تىرىك قالدۇرۇشىمىز كېرەك؛ ئۆلارغا شۇنداق قىلمىساق بولمايدۇ، دېدى. 21 ئاندىن ئەمىرلەر جامائەتكە يەنە: ـ ئۆلارنى تىرىك قويۇڭلار، ھالبۇكى، ئۆلار پۈتكۈل جامائەت ئۈچۈن ئوتۇن يارغۇچى ۋە سۇ توشۇغۇچىلار بولىدۇ، دېدى. يۇ ئىش ئەمىرلەر جامائەتكە دېگەندەك بولدى. 22 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا ئۆلارنى چاقىرىپ ئۆلارغا: ـ سىلەر ئارىمىزدىكى يەرلىكلەر تۇرۇپ، نېمىشقا بىز يىراقتىن كەلدۇق، دەپ بىزنى ئالدىدىڭلار؟ 23 يۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئەمدى لەنەتكە قېلىپ، ئارا ڭلاردا خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئوتۇن يارىدىغان ۋە سۇ توشۇيدىغان قۇل بولۇشتىن بىرەر ئادەمۇ مۇستەسنا بولمايدۇ، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا ئەمر قىلىپ، بارلىق زېمىنى سىلە رگە بېرىشكە، شۇنداقلا زېمىندا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىشقا ۋەدە قىلغانلىقى قۇللىرىڭ بولغان پېقىرلارغا ئېنىق مەلۇم قىلىندى؛ شۇڭا بىز سىلەرنىڭ ۋېيىلىڭلاردىن جىنىمىزدىن جەزمەن ئايرىلىپ قالىمىز دەپ ۋەھىمىگە چۈشۈپ، بۇ ئىشنى قىلىپ سالدۇق. 25 ئەمدى بىز قولۇڭغا چۈشتۇق؛ نەزىرىڭگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. 26 يەشۇئا ئەنە شۇنداق قىلىش بىلەن ئۆلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىدن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار ئۆلارنى ئۆلتۈرمىدى. 27 لېكىن شۇ كۈنى يەشۇئا پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا جامائەت ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئۈچۈن ئۆلارنى ئوتۇن يارغۇچىلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلار دەپ بېكىتتى. ئۆلار بۈگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمە كتە.

10

شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك يەشۇئانىڭ ئايى شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، ئايى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلغىنىنى، گىبىئوندا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ئىسرائىل بىلەن سۈلھى تۈزۈپ، ئۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 2 ئۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبىئون بولسا ئايدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى؛ ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ باتۇر پالۋانلار ئىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھىبرونىنىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى پىرئام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافىيا ۋە ئەگلونىنىڭ پادىشاھى دەبىر-گە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ 4 مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ گىبىئونلارغا

هۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىڭلار، چۈنكى ئۇلار بولسا يەشۇئا ۋە ئىسرائىللار بىلەن سۈلھ تۈزۈۋالدى، ـ دېدى. 5 شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېروسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبرونىنىڭ پادىشاھى، يارموتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلونىنىڭ پادىشاھى ـ ئۇلار ئۇزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چېقىپ، گىبىئوننىڭ ئۆدۈلىدا باركاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 6 يۇنىڭ بىلەن گىبىئونلىقلار گىلگالدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن ئۆز قۇللىرىڭنى تاشلۇۋەتمەي، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاغلىق رايوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بەرگە ھۇجۇم قىلدى، ـ دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بارلىق جەڭچىلىرنى، جۆملىدىن ھەممە باتۇر پالۋانلارنى ئېلىپ گىلگالدىن يولغا چىقتى. 8 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ ئۇلاردىن قورقمغىن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۇت تىرەپ تۇرالمايدۇ، ـ دېدى. 9 يەشۇئا گىلگالدىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۈيۈقسىز چۈشتى. 10 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى، يەشۇئا ئۇلارنى گىبىئوندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قىرىپ، بەيت-ھورونغا چېقىدىغان داۋان يولىدا قوغلاپ، ئازىكاھ بىلەن ماككەداھىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 11 ئۇلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھورونىنىڭ داۋانىدىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى ئۇلار ئازىكاھقا يەتكۈچە ئاسماندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۇلدۇر-تاشلارنى ياغدۇردى. ئۇلار ئۆلدى؛ مۇشۇ مۇلدۇرلار بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئىسرائىللار قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەنلەردىن كۆپ ئىدى. 12 ئاندىن يەشۇئا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلدى، ـ يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈندە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي قۇياش، گىبىئون ئۈستىدە توختاپ تۇرا! ئەي ئاي، ئايىجالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇرا!» 13 شۇنى دېۋىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىقام ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماڭماي توختاپ تۇردى، ئايمۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقە ياشارنىڭ كىتابىدا يۈزلىگەن ئەمەسمىدى؟ قۇياش تەخمىنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ ئولتۇرۇشقا ئالدىرىمىدى. 14 پەرۋەردىگار بىر ئىنسانىنىڭ نىداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقمىغان ۋە كېيىنمۇ بولۇپ باقمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئۈچۈن جەڭ قىلدى. 15 ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. 16 ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 17 شۇنىڭ بىلەن بىرسى يەشۇئاغا مەلۇم قىلىپ: ـ ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى؛ ئۇلار ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋاپتۇ، دېدى. 18 يەشۇئا: ـ ئۇنداق بولسا غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۈمىلىتىپ قوۋۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۆزەتكە قويۇڭلار. 19 لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلاپ كېيىنىدە قالغانلارنى قىرىڭلار؛ ئۇلارنى ئۆز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمە گلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايلىرىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېدى. 20 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ بوقاتتى؛ لېكىن قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. 21 ئاندىن بارلىق خەلق ماككەداھتىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا تىنچ-سالامەت يېنىپ كەلدى. ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا جۈرئەت قىلالمىدى. 22 يەشۇئا: ـ غارنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى غاردىن چىقىرىپ مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 23 ئۇلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېروسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبرونىنىڭ پادىشاھى، يارموتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلونىنىڭ پادىشاھىنى غاردىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئۇ پادىشاھلار يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، ئۇنۇڭ بىلەن جەنگگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: ـ كېلىپ پۇتلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنگىگە قويۇڭلار، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلار كېلىپ پۇتلىرىنى ئۇلارنىڭ گەدىنلىرىگە قويدى. 25 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: ـ قورقما گلار ۋە ھېچ ھودۇقما گلار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا شۇنداق ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. 26 ئاندىن يەشۇئا پادىشاھلارنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، جەسەتلىرىنى بەش دەرەخكە ئېسىپ قويدى؛ ئۇلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. 27 كۈن پاتقاندا يەشۇئانىڭ ئېزىۋىق بىلەن كىشىلەر ئۇلاۋكەرنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، ئۇلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان غارغا تاشلاپ، غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۇگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 28 ئۇ كۈنى يەشۇئا ماككەداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھەردىكى ھەممە خەلقىنىڭ بىرىنمۇ قېيماي قىلىچلاپ مۇتلەق يوقاتتى، ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماككەداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 29 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماككەداھتىن چېقىپ، لىبناھقا بېرىپ لىبناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. 30 پەرۋەردىگار ئۇنۇڭ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ يەشۇئا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، شەھىردىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنمۇ قېيماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 31 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لىبناھىدىن چېقىپ، لاقىشقا يېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 32 پەرۋەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلار ئىككىنچى كۈنىلا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئېلىپ، دەل لىبناھقا قىلغىنىدەك، شەھىردىكى خەلقنىڭ بىرىنمۇ قېيماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 33 ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن يەشۇئا ئۇنى بارلىق ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قېيماي ئۆلتۈردى.

34 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چېقىپ، ئەگلونغا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلدى. 35 ئۇلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلىچلىدى؛ شۇ كۈنى يەشۇئا شەھەردىكى بارلىق كىشىلەرنى تەلتۈكۈس يوقاتتى؛ ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. 36 ئاندىن يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئەگلوندىن چېقىپ ھېبرونغا بېرىپ، ئۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئەگلوندا قىلغانىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قېيماي قىلىچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى.

38 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار دەبىر-گە بېرىپ، ئۇ شەھەر رگە ھۇجۇم قىلدى. 39 ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، پادىشاھنى ئۆتۈپ، بۇلارىدىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھېچبىرىنى قېيماي تەلتۈكۈس يوقاتتى. يەشۇئا ھېبرونغا قىلغىنىدەك، لىبناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، دەبىر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 40 بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتنى، يەنى تاغلىق رايونىنى، جەنۇبىي نەگەۋ يۇرتىنى، شەفەلاھ ئېيانلىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يېرىۋغىنىدەك، ئۇ ھېچكىمنى قېيماي، بەلكى نەپەسىي بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. 41 يەشۇئا قادەش-بارنېئادىن تارتىپ گازاغىچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەنىنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تاكى گىبىئونغىچىمۇ ھۇجۇم بىلەن ئالدى. 42 بۇ قېتىمقى ئۇرۇشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئىسرائىل تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلدى. 43 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى.

11

ئەمما ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاڭلاپ مادونىنىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شىمرونىنىڭ پادىشاھى ۋە ئاقساففنىڭ پادىشاھىغا ئادەم ئەۋەتتى، 2 شۇنداقلا شىمالدىكى تاغلىق رايوندىكى پادىشاھلارغا، كىننەروتنىڭ جەنۇبىدىكى تۈزلەر گۈلك، ئۈيمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ھەممە پادىشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى؛ 3 ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قاناناننىلار، ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر بىلەن تاغلىق رايوندىكى يەبۇسىيلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مىزپاھ يۇرتىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلارنى چاقىردى. 4 ئۇلار، يەنى پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى؛ ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. 5 بۇ ھەممە پادىشاھلار بىر بولۇپ يىغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىدا چىدىرلارنى تىكتى. 6 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ئۇلاردىن ھېچ قورقمغىن؛ چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھالاك قىلىپ تاپشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، ـ دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىغا

بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۆستىگە ۋىۋقىسز چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئۇلارنى ئۇرۇپ چوڭ زىدون ۋە مىسرەفوت-ماىىغچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مىزپاھ ۋادىسىغچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلارنى ھېچىرىنى قويماي قىلىچلاپ ئۇلتۇردى. 9 يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ تۆزىگە ۋىيرۇغىندەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۇللىرىنى ئوتتا كويدۇرۇۋەتتى. 10 شۇ چاغدا يەشۇئا قايتىپ بېرىپ، ھازورنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ ئۇلتۇردى. ھازور بولسا شۇ دەۋرلەردە ئاشۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. 11 [ئىسرائىللار] شەھەر ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممىسىنى قىلىچلاپ ئۇلتۇرۇپ، ھېچ نەپەس ئىگىسىنى قويماي ھەممىسىنى ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازورنى يەشۇئا ئوتتا كويدۇرۇۋەتتى، 12 شۇ پادىشاھلارنىڭ بارلىق پايتەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋىيرۇغىندەك، ئۇ ئۇلارنى قىلىچلاپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 13 لېكىن ئېگىزلىككە سېلىنغان شەھەرلەرنى بولسا، ئىسرائىل كويدۇرمىدى؛ يەشۇئا ئۇلاردىن پەقەت ھازورنىلا كويدۇرۇۋەتتى. 14 ئىسرائىللار بۇ شەھەرلەردىكى غەنىيمەتلەرنى ۋە چارپايلارنى ئۆزلىرىگە ئولجا قىلىپ ئالدى، لېكىن ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرنى قىلىچلاپ يوقاتتى، ئۇلار بىرمۇ نەپەس ئىگىسىنى تىرىك قويمىدى. 15 پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا نېمە ۋىيرۇغان بولسا، مۇسامۇ يەشۇئاغا شۇنى ۋىيرۇغانىدى ۋە يەشۇئامۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ۋىيرۇغىندىن ھېچنېمىنى قالدۇرمايمۇ ھەممىنى شۇ ۋىيچە ئادا قىلدى. 16 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى، يەنى تاغلىق رايوندىكى زېمىنلارنى، بارلىق جەنۇبىي نەگەۋ زېمىننى، بارلىق گوشەن زېمىننى، ۋىيانلىقتىكى زېمىنلارنى، تۆزلە گۈلىكتىكى زېمىنلارنى ۋە ئىسرائىلنىڭ تاغلىق رايونلىرىنى ۋە شەفەلاھ ۋىيانلىقىنى، 17 سېئىر داۋىنىغچە سوزۇلغان ھالاك تېغىدىن تاكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى لۇۋان جىلغىسىغا جايلاشقان باۋال-گادقىچە بولغان زېمىننى ئىگىلدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. 18 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا بۇ ھەممە پادىشاھلار بىلەن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلدى. 19 گىبىئوندا ئولتۇراقلاشقان ھىۋىيلاردىن باشقا، ھېچبىر شەھەر ئىسرائىل بىلەن سۈلھ تۈزمىدى. ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جەڭ ئارقىلىقلا ئالدى. 20 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلىنىڭ قاتتىق قىلىنىشى، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش نىيىتىدە بولۇشى پەرۋەردىگاردىن ئىدى؛ بۇنىڭ مەقسىتى، ئۇلارنىڭ ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلىشى؛ يەنى، ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلىنماي، ئەكسىچە پەرۋەردىگار مۇساغا ۋىيرۇغىندەك ئۇلارنىڭ يوقىتىلىشى ئۈچۈن ئىدى. 21 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا كېلىپ ئاناكىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تاغلىق رايوندىن، ھېبروندىن، دەبىردىن، ئاناۋىدىن، يەھۇدانىڭ ھەممە تاغلىق رايونى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاغلىق رايوندىن يوقاتتى؛ يەشۇئا ئۇلارنى شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ زېمىندا ئاناكىيلاردىن ھېچىرىمۇ قالدۇرۇلمىدى، پەقەت گازا، گات ۋە ئاشدودتا بىرنەچىسىلا قالدى. 23 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا پەرۋەردىگار مۇساغا ۋەدە قىلغاندەك پۈتكۈل زېمىننى ئالدى، يەشۇئا ئۇنى ئىسرائىلغا ئۇلارنىڭ قوشۇن-قەبىلىسى ۋىيچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلدى. ئاندىن زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

12

ئىسرائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىش تەرىپىدە [ئىككى] پادىشاھنى ئۇلتۇردى. ئۇلار ئۇلارنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ ھەرمون تاغلىقىغا ئۇتاشقان زېمىن بىلەن شەرق تەرەپتىكى بارلىق ئاراباھ تۈزلە گۈلىكنى ئىگىلدى. شۇ [ئىككى] پادىشاھلار بولسا: ـ 2 [بىرسى] ھەشبوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھون؛ ئۇ ئاروئېر (ئاروئېر ئارنون دەرياسىنىڭ ۋىيدا) ۋە ئارنون جىلغىسىدىكى شەھەردىن تارتىپ، گىلئادنىڭ يېرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ياببوك دەرياسىغىچە (بۇ ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى ئىدى) بولغان يەرلەردە سەلتەنەت قىلاتتى؛ 3 ئۇ سەلتەنەت قىلغان زېمىن يەنە شەرق تەرەپتىكى كىننەروت دېڭىزىدىن تارتىپ ئاراباھ دېڭىزىغىچە، يەنى شور دېڭىزىغىچە سوزۇلغان ئاراباھ تۈزلە گۈلىكنى، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى بەيت-يەشىموتقا باردىغان يولنى ۋە جەنۇب تەرىپىدە پىسگاھ تېغىنىڭ داۋاملىرىنىڭ چېتىگىچە سوزۇلغان زېمىنى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 4 ئۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىننى ئالدى؛ ئۇ رەفايىيلار [دېيىلدىغان گىگانتلارنىڭ] قالدۇقىدىن بىرى ئىدى (ئۇلار ئاشتاروت ۋە ئەدرەيدە ئۇراتتى). 5 ئۇ ھەرمون تېغىدىكى يۈرتلارغا، سالكاھ ۋە پۈتكۈل باشان زېمىنغا، يەنى گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلارنىڭ چېگرىسىغچە، شۇنىڭدەك گىلبئادنىڭ يېرىمغا، تاكى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ چېگرىسىغچە سەلتەنەت قىلاتتى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارغا ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغاندىن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ زېمىننى رۇبەنلە رگە، گادلارغا ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بە رگەندى. 7 تۆۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدە ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى لۇۋان جىلغىسىدىكى باۋال-گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋانلىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىغىچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى ۋىيچە ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى، 8 جۈملىدىن تاغلىق يۈرتنى، شەفەلاھ ۋىيانلىقىنى، ئاراباھ تۈزلە گۈلىكنى، ئېگىزلىكتىكى داۋانلارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىننى، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنلىرىنى بۇلۇپ بەردى: ـ 9 ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يېرىخونىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى ئايىنىڭ پادىشاھى، 10 بىرى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، بىرى ھېبرونىنىڭ پادىشاھى، 11 بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاھى، بىرى لاقىشنىڭ پادىشاھى، 12 بىرى ئە گلونىنىڭ پادىشاھى، بىرى گەزەرنىڭ پادىشاھى، 13 بىرى دەبىرنىڭ پادىشاھى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاھى، 14 بىرى خورماھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاھى، 15 بىرى لىبناھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئادۇللامنىڭ پادىشاھى، 16 بىرى ماككەداھنىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاھى، 17 بىرى تاپپۇئاھنىڭ پادىشاھى، بىرى ھەفەرنىڭ پادىشاھى، 18 بىرى ئافە كنىڭ پادىشاھى، بىرى لاشارونىنىڭ پادىشاھى، 19 بىرى مادونىنىڭ پادىشاھى، بىرى ھازورنىڭ پادىشاھى، 20 بىرى شىمرون-مەرونىنىڭ پادىشاھى، بىرى ئاقسافنىڭ پادىشاھى، 21 بىرى تائاناقنىڭ پادىشاھى، بىرى مە گىددونىنىڭ پادىشاھى، 22 بىرى كەدەشنىڭ پادىشاھى، بىرى كارمەلنىڭ يېنىدىكى يوكنېئامنىڭ پادىشاھى، 23 بىرى دور تېگىزلىكىدىكى دورنىڭ پادىشاھى، بىرى گوىىمنىڭ پادىشاھى، 24 بىرى تىرزاھنىڭ پادىشاھى بولۇپ، جەمئىي ئوتتۇز بىر پادىشاھ ئىدى.

13

ئەمما يەشۇئا ياشىنىپ، يېشى خېلى بىر يە رگە بېرىپ قالغاندى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، يېشىڭنۇ چوڭىيىپ قالدى، لېكىن يەنە ئىگىلىنىشى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار. 2 بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار: ـ فىلىستىيلەرنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۈرتلىرى، 3 يەنى مىسىرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى شىھور دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئەكرون شەھىرىنىڭ چېگرالىرىغىچە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۈرت قاناۋانىيلارنىڭ زېمىنى ھېسابلىنىتى)، جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئەكرونىدىكى بەش فىلىستي ئەمىر باشقۇرىدىغان يۈرتلار بىلەن ئاۋۋىيلارنىڭ جەنۇب تەرەپتىكى يۈرتلىرى؛ زىدونىيلارغا تەۋە بولغان مەئاراھدىن تارتىپ ئافەك بىلەن ئامورىيلارنىڭ چېگرىسىغچە بولغان قاناۋانىيلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛ 5 گەباليلىلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لۇۋان زېمىنى، يەنى كۈن چىقىش تەرەپتىكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى باۋال-گادتىن تارتىپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولغان زېمىنلار؛ 6 لۇئادىن تارتىپ مىسرەپوت-ماىىغچە سوزۇلغان تاغلىقتا بارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زىدونىيلارنىڭ زېمىنى قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىندىكى خەلقتىنۇ ھەممىسىنى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلۇۋېتىمەن. شۇڭا سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا ۋىيرۇغىنىم ۋىيچە بۇنى چەك تاشلاپ ئىسرائىللىقلارغا مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشىڭ كېرەك. 7 سەن ئەمدى بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن مانا سىسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بۆلگىن». 8 رۇبەنلەر بىلەن گادلار بولسا، [مانا سىسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسى] بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىغى، يەنى شەرق تەرىپىدە مۇسانىڭ ئۇلارغا بە رگەن مىراسىغا ئىگە بولدى؛ بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بە رگەندى: ـ 9 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى ئارنون جىلغىسىنىڭ ۋىيدىكى ئاروئېردىن تارتىپ، جۈملىدىن جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە دىبونغىچە سوزۇلغان مەدەبا تۈزلە گۈلىكى، 10 ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنىڭ ئامونىيلارنىڭ چېگرىسىغچە بولغان ھەممە شەھەرلىرى، 11 گىلبئاد بىلەن گەشۇرىيلار ۋە ماناكاتىيلارنىڭ چېتە يۈرتلىرى، ھەرمون تېغىنىڭ ھەممىسى ۋە سالكاھىغچە سوزۇلغان بارلىق باشان زېمىنى؛ 12 [گىگانتلار بولغان] رەفايىيلارنىڭ قالدۇق

نەسلدىن بولغان ئاشتاروت بىلەن ئەدرەيدە سەلتەنەت قىلغان ئوگنىڭ باشاندىكى پۈتكۈل پادىشاھلىق زېمىندىن ئىبارەت ئىدى؛ مۇشۇ زېمىندىكىلەرنى مۇسا مەغلۇپ قىلىپ، زېمىنلىرىغا ئىگە بولدى. **13** لېكىن ئىسرائىللار گەشۇرىيلار بىلەن ماۋاكاتىيلارنى تۇز يۇرتلىرىدىن قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇڭا گەشۇرىيلار بىلەن ماۋاكاتىيلار بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرماقتا. **14** لېكىن [مۇسا] لاۋِي قەبىلىسىگە ھېچ مىراس زېمىنى بەرمىگەن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تۇلارغا ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتىنا سۈنۈلغان قۇربانلىقلار تۇلارنىڭ مىراسىدۇر. **15** مۇسا رۇبەنلەر قەبىلىسىگە، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە يۇرتلارنى مىراس قىلىپ بەردى. **16** تۇلارنىڭ زېمىنى بولسا ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە مەدەبانىڭ يېنىدىكى پۈتكۈل تۈزلە گۈمبەز، **17** ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تۈزلە گۈمبەزلىرى ھەممە شەھەرلەر، دىبون، باموت-بائال، بەيت-بائال-مېئۇن، **18** ياھاز، كەدەموت، مەفائات، **19** كىرىئاتايىم، سىبماھ، ۋە «جىلغا تېغى»دىكى زەرەت-شاھار، **20** بەيت-پېئور، پىسگاھ تېغىدىكى داۋانلار، بەيت-يەشموت، **21** تۈزلە گۈمبەزلىكى بارلىق شەھەرلەر ۋە ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى بولغان سىھوننىڭ پۈتكۈل سەلتەنەتتىنىڭ زېمىننى تۇز ئىچىگە ئالدى. بۇ پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن مۇسا يۇرتنا ئولتۇرۇشلۇق، [سىھونغا] بېقىنغان سەردارلار ئەۋژى، رەھەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا قاتارلىق مىدىيان ئەمىرلىرى بولسا مۇسا تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنىدى. **22** مۇسا ۋاقىتنا ئىسرائىللار ئۆلتۈرگەنلەر ئىچىدە بېئورنىڭ ئوغلى پالچى بالائامۇ بار ئىدى؛ ئۇنمۇ ئۇلار قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەنىدى. **23** رۇبەنلەرنىڭ زېمىننىڭ چېگرىسى ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۈزى ئىدى. رۇبەنلەرنىڭ ھەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. **24** مۇسا يەنە گاد قەبىلىسىگە، يەنى گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مىراس بۇلۇپ بەرگەنىدى. **25** ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى بولسا يائازەر بىلەن گىلېئادنىڭ بارلىق شەھەرلىرى، ئاممونىيلارنىڭ زېمىننىڭ يېرىمى تاكى رابباھ ئالدىدىكى ئاروئەر رگىچە، **26** ھەشبوندىن تارتىپ رامات-مىزىپەھ ۋە بەتونىمچە، ماھانايىمدىن تارتىپ دەبىرنىڭ چېگرىسىغىچە، **27** جىلغىنا جايلاشقان بەيت-ھارام، بەيت-نىمراھ، سۇككوت ۋە زافونلار، ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ سەلتەنەتتىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى قالغان قىسمى، دەريانى ياقلاپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ تۈ بېشىغىچە ئىدى. **28** گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. **29** مۇسا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگىمۇ مىراس بە رگەنىدى؛ ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە بۇ مىراس بۇلۇپ بېرىلگەنىدى: ـ **30** زېمىنلىرى ماھانايىمدىن تارتىپ، پۈتكۈل باشان زېمىنى، باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پۈتكۈل سەلتەنەتتىنىڭ زېمىنى ۋە يائىرنىڭ بارلىق يېزا- كەنتلىرى (بۇ يېزا- كەنتلەر باشاننىڭ تۆرتىنگە جايلاشقان بولۇپ، جەمئىي ئالتمىش ئىدى)، **31** گىلېئادنىڭ يېرىمى بىلەن باشان پادىشاھى ئوگنىڭ سەلتەنەتىدىكى ئاشتاروت ۋە ئەدرەيي شەھەرلىرى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكىرلارنىڭ يېرىم قىسمىغا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مىراس قىلىپ بۇلۇپ بېرىلگەنىدى. **32** مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا، مۇئابنىڭ تۈزلە گۈمبەزىدە بولغان ۋاقتىدا بۇلۇپ بە رگەن مىراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى. **33** لېكىن مۇسا لاۋِي قەبىلىسىگە ھېچ مىراس زېمىنى تەقدىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تۇلارغا ئېيتقىنىدەك، تۇ تۈزى تۇلارنىڭ مىراسىدۇر.

14

ئىسرائىللارنىڭ قاتناش زېمىندىن ئالغان مىراسلىرى تۆۋەندىكىدەك؛ ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىرىدىكى جەمەت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مىراسلارنى تۇلارغا بۇلۇپ بە رگەن. **2** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن توققۇز يېرىم قەبىلە توغرىسىدا ئېيتۇغىنىدەك، تۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۇلۇشى چەك تاشلاش بىلەن بۇلۇپ بېرىلدى. **3** چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى بولسا مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇلارغا تەقسىم قىلغانىدى، لېكىن ئۇ لاۋِيلارغا تۇلارنىڭ تارىسىدا ھېچ مىراس بەرمىگەنىدى **4** (يۈسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم دېگەن ئىككى قەبىلگە بۇلۇنگەنىدى. لاۋِيلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەھەرلەر بېكىتىلىپ، شۇنداقلا شۇ شەھەرلە رگە تەۋە يايلاقلاردىن چارپايلىرىنى باقىدىغان ۋە مال-مۇلۇكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا تۇلارغا ھېچ تۇلۇشلەرنى بەرمىگەنىدى). **5** پەرۋەردىگار مۇسانىڭ قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ زېمىننى بۇلۇشۇۋالدى. **6** يەھۇدالار گىلگالغا، يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلدى، كەنىززِي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب يەشۇئاغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار تۇز ئادەمى بولغان مۇسانىڭ مەن بىلەن سىبنىڭ توغرا كۈنۈ قادەش-بارنېئادا نېمە دېگەنلىكىنى بىلىسەنغۇ؛ **7** پەرۋەردىگارنىڭ ئادەمى مۇسا مېنى قادەش-بارنېئادىن زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەنىدە، مەن قىرىق ياشتا ئىدىم؛ چىن [ئېتىقادلىق] كۆڭۈلۈم بىلەن ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈز ڭگەنىدىم. **8** ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلىۋەتكەنىدى. لېكىن مەن بولسام پۈتۈن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا ئە گەشتىم. **9** ئۇ كۈنى مۇسا قەسەم قىلىپ: ـ «سەن پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئە گەشكىنىڭ ئۆچۈن، سېنىڭ پۈتۈنۈڭ دەسسىگەن زېمىن جەزمەن ئەبە دگىچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مىراسى بولىدۇ» ـ دېگەنىدى. **10** ـ مانا ئىسرائىل چۆلدە سە رگەردان بولۇپ يۈ رگەندە، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېيىنكى قىرىق بەش يىل ئىچىدە تۇزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سە كسەن بەش ياشتا كىردىم. **11** مەن مۇشۇ كۈندىمۇ مۇسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈندىكىدەك كۈچلۈ ۋكەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن يا كى بىر يە رگە يېرىپ-كېلىش بولسۇن، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقىدەك كۈچ-دەرمانىم باردۇر. **12** ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈنىدە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتنى ماڭا مىراس قىلىپ بە رگىن؛ چۈنكى تۇ كۈنى سەنمۇ تۇ يەردە ئاناكىيلار تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭغۇ. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسىلا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن تۇلارنى قوغلۇۋىتىمەن». **13** يۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بەختىنى-بەرىكەت تىلەپ، ھېبرونىنى ئۇنىڭغا مىراس قىلىپ بەردى. **14** شۇڭا ھېبرون تاكى بۈگۈنگىچە كەنىززِي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ مىراسى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەن **15** (ئىلگىرى ھېبرون بولسا كىرىئات-ئاربا دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئاناكىيلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جە ڭدىن ئارام تاپتى.

15

يەھۇدالار قەبىلىسىنىڭ مىراسى بولسا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەۋبِي تەرەپنىڭ ئۆچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا ۋە زىن چۆلىگە ئۇتاشتى؛ **2** جەۋبِي چېگرىسى «شور دېڭىزى»نىڭ ئايىغىدىن، يەنى جەۋبِي تەرەپكە چوڭقۇيىپ چىققان قولتۇقتىن باشلىنىپ، **3** «سېرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن ئۆتۈپ، زىنغا ئۆتۈتاشتى؛ ئاندىن قادەش-بارنېئانىڭ جەۋبىنى ياقلاپ ھەزرونغا ئۆتۈپ، ئاددارغا بېرىپ، كاركاتھقا بۇرۇلۇپ، **4** ئازمونغا ئۆتۈپ مىسىر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۇچى دېڭىزغا تاقىشاتتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەۋبِي چېگرىسى ئىدى. **5** شەرقِي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزىدىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالِي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ، **6** ئاندىن بەيت-ھوگلاھغا بېرىپ، بەيت-ئاراباھنىڭ شىمالىدىن ئۆتۈپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغىچە ئىدى؛ **7** ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەبىر-گە قاراپ ئۆتۈپ، ئۇ يەردىن شىمال تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىمغا چىقىدىغان داۋانىنىڭ ئۆدۈلىدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۈلىرىدىن ئۆتۈپ، ئەن-ر وگەل بۇلىقىغا ئۆتىشاتتى؛ **8** ئۇ يەردىن «بەن-ھىنومنىڭ جىلغىسى»غا چىقىپ، يەبۇسىيلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئۆتۈپ، ئاندىن ھىنوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرەپكە، رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالِي يېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛ **9** چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن نەفتوئاھ سۈيىنىڭ بۇلىقىغا يېرىپ، ئاندىن ئەفرون تېغىدىكى شەھەرلىرىنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۇ يەردىن بائالاھ (يەنى كىرىئات-يېئارىم)غا يېتىپ بېرىپ، **10** ئاندىن بائالاھتىن ئۆتۈپ، غەرب تەرىپىگە قايرىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يېئارىم تېغى (يەنى كېسالون)نىڭ شىمالِي باغرىدىن ئۆتۈپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناھتىن ئۆتتى؛ **11** ئاندىن شىمالغا قاراپ ئە كرونىنىڭ داۋىنى بىلەن چىقىپ شىكرونغا ئۆتۈپ، بائالاھ تېغىنىڭ يېنىغا ئۆتىشىپ، يابنەئەلگە يېتىپ، ئاندىن ئۇچى دېڭىزغا تاقاشقانىدى. **12** غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى بولسا دېڭىز ويلىرى ئىدى. يەھۇدالارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا توختىتىلغان ئۆتۈت تەرىپىدىكى چېگرا مانا شۇ

ئدی. 13 یەڤزنتەهنگ ئوغلی کالەبگە بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بە رگەن ئەمرى يېچە، ئۇنىڭغا يەھۇدالارنىڭ ئارىسدا بىر ئۆلۈش، يەنى ئاناكنىڭ ئاتسى ئارىبانىڭ شەھرى بولغان ھېبرون ئاتا قىلىندى. 14 كالەب شۇ يەردىن شېشاي، ئاھمان ۋە تالماي دېگەن ئۈچ ئاناكىينى قوغلىۋەتتى؛ ئۇلار ئۆچى ئاناكنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، دەبىردە ئۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى). 16 كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۆنى تالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى. 17 كالەبنىڭ ئۆكسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۆنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. 18 شۇنداق بولدىكى، قىز ياتلىق بولۇپ ئۆنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. 19 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەرىكەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نە گەۋدىن [قاڭخىراق] يەر بە رگەنىكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بە رگەيسەن، ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 20 تۇۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسگە ئۆلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى يېچە تە گىگەن مىراس ئۈلۈشلەردۇر: ـ 21 يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپتىكى شەھەرلەر: ـ كابزەئەل، ئېدەر، ياگۇر، 22 كىناھ، دىموناھ، ئادادام، 23 كەدەش، ھازور، يىتنان، 24 زىف، تەلەم، بېئالوت، 25 ھازور-ھاداتتام، كېرىئوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولاداھ، 27 ھازار-گاددام، ھەشمون، بەيت-پەلەت، 28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شېبا، بىزىوتىيا، 29 باۋالاھ، ئىجىم، ئېزىم، 30 ئەلتولاد، كېسىل، خورماھ، 31 زىكلاگ، مادمانناھ، ساسانناھ، 32 لىباۋوت، شىلھىم، ئايىن ۋە رىمون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەفەلاھ ئۆيمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورىئاھ، ئاشناھ، 34 زانوئاھ، ئەن-گاننىم، تاپپۇئاھ، ئەنام، 35 يارمۇت، ئادۇللام، سوكوھ، ئازىكاھ، 36 شائارايىم، ئادىتائىم، گەدەراھ ۋە گەدەروتائىم بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 بۇلاردىن باشقا يەنە زىنان، ھاداشاھ، مىگدال-گاد، 38 دىلىئان، مىزپاھ، يوقتەئەل، 39 لاقىش، بوزكات، ئەگلون، 40 كابىون، لاھماس، قىتلىش، 41 گەدەروت، بەيت-داگون، نائاماھ ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 بۇنىڭدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، 43 يەفتاھ، ئاشناھ، نەزىب، 44 كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى؛ 45 يەنە ئەكرون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئەكرونىڭ غەربىدە تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلۇغ دېڭىزنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: ـ شامىر، ياتتىر، سوكوھ، 49 داناھ، كىرىئات-سانناھ (يەنى دەبىر)، 50 ئاناب، ئەشتەموھ، ئانىم، 51 گوشەن، ھولون ۋە گىلوھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانىم، بەيت-تاپپۇئاھ، ئافىكاھ، 54 ھۇمتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېبرون) ۋە زىئور بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 55 بۇنىڭدىن باشقا يەنە مائون، كارمەل، زىف، يۇتتاھ، 56 يىزرەئەل، يوكدېئام، زانوئاھ، 57 كايىن، گىبىئاھ ۋە تىمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ھالھۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 بۇنىڭدىن باشقا يەنە كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) ۋە رابباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۈلدىكى شەھەرلەر بولسا: ـ بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سەكاكاھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن-گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلۇۋېتەلمىگەن؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار يەھۇدالار بىلەن بىرىۋسالېمدا بىللە تۇرماقتا.

16 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مىراس زېمىن بولسا يېرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ، يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆلۈك رگىچە بولغان يۇرتلار ۋە يېرىخودىن چىقىپ، چۈلدىن ئۆتۈپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. 2 چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزغا، ئاندىن ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، 3 ئاندىن غەرب تەرىپىگە بېرىپ، يافلەتىيەلىرنىڭ چېگرىسىغا ئۆتىشۇپ، ئاستىن بەيت-ھورونىڭ چېتىگە چۈشۈپ، گەزە رگە بېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشاتتى. 4 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى مانىاسسەھ بىلەن ئەفرائىملار ئېرىشكەن مىراس ئۇلۇشى مانا شۇ ئىدى. 5 ئەفرائىملارنىڭ جەمەت-ئائىلىرى يېچە ئالغان زېمىننىڭ چېگرىسى تۆۋەندىكىدەك: ـ مىراس زېمىننىڭ شەرق تەرەپتىكى چېگرىسى ئاتاروت-ئاددارىدىن تارتىپ ئۈستۈن بەيت-ھورونغىچە يېتىپ، 6 ئاندىن دېڭىزغا بېرىپ شىمالغا قاراپ مىكمىتاتقا چىقتى؛ ئاندىن يەنە شەرق تەرىپىدىكى تائانات-شىلوھقا قايرىلىپ، ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ شەرق تەرەپكە قاراپ يانۇئاھقا، 7 يانۇئاھدىن چۈشۈپ ئاتاروت بىلەن نائارانقا يېتىپ، يېرىخوغا تۇتىشىپ ئىئوردان دەرياسىغا چىقتى. 8 چېگرا تاپپۇئاھدىن غەرب تەرەپكە چىقىپ كاناھ ئېقىنىغىچە بېرىپ، دېڭىزغا يېتىپ ئاياغلاشتى. ئەفرائىمنىڭ قەبىلىسگە، يەنى ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرىگە تە گىگەن مىراس ئۇلۇشى شۇ ئىدى. 9 بۇنىڭدىن باشقا ئەفرائىملار ئۈچۈن مانىاسسەھنىڭ مىراسىنىڭ ئۈستۈرىسىدا بىرنەچچە شەھەرلەر ئايرىلغانىدى؛ بۇ ئايرىلغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاراشلىق كەنت-قىشلاقلىرى بىلەن قوشۇلغانىدى. 10 ئەمما [ئەفرائىملار] گەزەردە ئولتۇرۇۋاتقان قاناناتنىلارنى قوغلۇۋەتمىگەنىدى؛ شۇڭا قاناناتنىلار تا بۈگۈنگىچە ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، مەخسۇس ھاشارچىسى مەدىكارلار بولۇپ تۇرماقتا.

17 مانىاسسەھ يۈسۈپنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭ قەبىلىسگىمۇ چەك تاشلىنىپ مىراس بېرىلگەن. مانىاسسەھنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكىرنىڭ [ئەۋلادلىرى] (ماكىر گىلىئادنىڭ تاتسىسى ئىدى) باتۇر پالۋان بولغاچقا، ئۇلارغا گىلىئاد بىلەن باشان مىراس قىلىپ بېرىلدى. 2 مانىاسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىمۇ، جۈملىدىن ئابىئېزەرلەر، ھەلەكلەر، ئاسرىئەللەر، شەكەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار ئۈز جەمەت-ئائىللىرى يېچە مىراس ئۇلۇشىنى ئالدى. بۇلار بولسا يۈسۈپنىڭ ئوغلى مانىاسسەھنىڭ ئەر جەمەت ئائىللىرى ئىدى. 3 ئەمدى مانىاسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلىئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزلىرىلا بار ئىدى. ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسىملىرى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە تىرزاھ ئىدى. 4 ئۇلار كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇساغا بىز تۇغرۇلۇقتا قېرىنداشلىرىمىز قاتاردا مىراس بېرىشكە ئەمر قىلغانىدى، دېدى. شۇنى دېۋىدى، [يەشۇئا] پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا ئۇلارغا مىراس بەردى. 5 بۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۈ تەرىپىدىكى گىلىئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، مانىاسسەھكە يەنە ئون ئۇلۇش يەر بېرىلدى. 6 چۈنكى مانىاسسەھنىڭ قىزلىرى ئۆتىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتاردا مىراسقا ئىگە بولغانىدى؛ گىلىئاد زېمىنى مانىاسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا تە گىگەنىدى. 7 مانىاسسەھنىڭ زېمىننىڭ چېگرىسى بولسا ئاشىردىن تارتىپ شە كەمنىڭ ئۈتىۋىرىدىكى مىكمىتاتقا بېرىپ، ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە قايرىلىپ، ئەن-تاپپۇئاھدا ئۇرۇغۇچىلارنىڭ جايىغىچە ئۈتىشاتتى. 8 چۈنكى تاپپۇئاھنىڭ زېمىنى بولسا مانىاسسەھگە تە گىگەنىدى؛ لېكىن مانىاسسەھنىڭ چېگرىسىدىكى تاپپۇئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. 9 چېگرىسى ئۈ يەردىن كاناھ ئېقىنىغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۈ يەردىكى شەھەرلەر بولسا مانىاسسەھنىڭ شەھەرلىرىنىڭ ئارىسىدا بولسىمۇ، ئەفرائىمغا تە گدى. مانىاسسەھنىڭ چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشاتتى. 10 جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن مانىاسسەھكە تەۋە ئىدى؛ غەرب تەرىپىنىڭ چېگرىسى دېڭىز ئىدى. ئۇلارنىڭ زېمىنى شىمال تەرىپىدە ئاشىرنىڭ ئۇلۇشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسساكارنىڭ ئۇلۇشىگە ئۇتاشقانىدى. 11 مانىاسسەھكىمۇ ئىسساكار بىلەن ئاشىرنىڭ ئۇلۇشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا

قاراشلىق كەتتىلەر، ئىبلىئام بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق كەتتىلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەتتىلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەتتىلەر، ئاتاناق ئاھالىسى بىلەن ئاتاناققا قاراشلىق كەتتىلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەتتىلەر، يەنى «ئۆچ ئېگىزلىك» دېگەن يۇرت تە گەدى. **12** لېكىن ماناسسەھ بۇ شەھەردىكىلەرنى قوغلۇتەلمىدى؛ قاناتانىيلار شۇ يۇرتلاردا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى. **13** ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قاناتانىيلارنى تۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى تۆز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلۇتەلمىدى. **14** يۈسۈپلەر بولسا يەشۇئاغا: ــ بىزلەر پەرۋەردىگار ھازىرغىچە شۇنداق بەركەتلەپ كەلگەن، چوڭ بىر خەلق تۇرساق، سەن نېمىشقا چەك تاشلاش بىلەن بىرگە پەقەت بىر ئۇلۇش مىراس، بىر پارچە يەرلا بەردىڭ؟ ــ دېدى. **15** يەشۇئا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ــ ئە گەر سىلەر چوڭ بىر خەلق بولسا كاللار، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتى سىلە رگە تار كەلگەن بولسا، ئورمانغا بېرىپ ئۆزۈڭىلەر پەرىزىلەر بىلەن [گىگانت] رەفاييىلار يۇرتىدا دەرەخلەرنى كېسىپ، تۆز ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بىر جايىنى چىقىرۋېلىڭلار، دېدى. **16** لېكىن يۈسۈپلەر: ــ تاغلىق يۇرت بىرگە يەتمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جىلغىدا تۇرۇۋاتقانلار، مەيلى بەيت-شېئاندا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردە بولسۇن ياكى يىزرەئەل جىلغىسىدا تۇرۇۋاتقان قاناتانىيلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ تۆمۈردىن جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىكەن، دېدى. **17** شۇنداق دېۋىدى، يەشۇئا يۈسۈپ جەمەتى بولغان ئەفرائىم بىلەن مانا سسەھگە سۆز قىلىپ: ــ سىلەر دەرۋەقە چوڭ بىر خەلقسىلەر ۋە زور كۈچۈڭلار باردۇر، شۇڭا سىلە رگە پەقەت بىر ئۇلۇشلا مىراس بېرىلسە بولمايدۇ؛ **18** ئاشۇ پۈتكۈل تاغلىق يۇرتمۇ سىلە رگە بېرىلىدۇ، گەرچە ئۇ ئورمانلىق بولسىمۇ، سىلەر ئۇنى كېسىپ بوشتىتىلسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئەتراپلىرىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر، قاناتانىيلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بار، شۇنداقلا كۈچلۈك بولسىمۇ، سىلەر ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىۋېتەلەيسىلەر، ــ دېدى.

18 پۈتكۈل ئىسرائىللار جامائىتى شىلوھقا يىغىلىپ، ئۇ يەردە ئىبادەت چېدىرى تىكتى. گەرچە زېمىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا ۋەسۇندۇرۇلغان بولسىمۇ، **2** لېكىن ئىسرائىللار تارىسدا تۆز مىراس ئۇلۇشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەتتە قەبىلە قالغانىدى. **3** شۇڭا يەشۇئا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: ــ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلە رگە بە رگەن بۇ زېمىننى قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۈسلۇق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرىسىلەر؟ **4** سىلەر تۆز ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى قوزغىلىپ بۇ پۈتكۈل زېمىننى ئايلىنىپ چىقىپ، ئۇنى ھەربىر قەبىلە تۆز مىراس ئۇلۇشىگە مۇۋاپىق سىزىپ-خاتىرىلەشكە، ئاندىن قېشىمغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتىمەن. **5** ئۇلار زېمىننى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلسۇن؛ لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەۋىتىكى تۆز ئۇلۇش زېمىندا تۇرىۋەرسۇن، يۈسۈپنىڭ جەمەتىمۇ شىمال تەرەپتىكى تۆز ئۇلۇش زېمىندا تۇرىۋەرسۇن. **6** سىلەر زېمىننى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، پاسىلنى خاتىرىلەپ سىزىپ يېنىمغا كېلىڭلار، ئاندىن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن. **7** ئەمما لاۋىيلارنىڭ بولسا، ئارا كاللاردا ئۇلۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىقى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبەن ۋە مانا سسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ قېتى، شەرق تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بە رگەن يەرلەرنى ئاللىقاچان ئالغانىدۇر». **8** [زېمىننى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن] كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەشۇئا ئۇلارغا قاتتىق جېكىلەپ: ــ سىلەر بېرىپ زېمىننى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ مېنىڭ قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار، ئاندىن مەن مۇشۇ يەردە، شىلوھنىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن، دېدى. **9** شۇنداق دېۋىدى، بۇ ئادەملەر بېرىپ زېمىننى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ، شەھەرلەر بويىچە يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، خاتىرىگە سىزىپ، شىلوھدىكى چېدىرىغا كەلدى، يەشۇئانىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى. **10** ئاندىن يەشۇئا شىلوھدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلىدى ۋە شۇ يەردە قەبىلە-جەمەتى بويىچە زېمىننى ئىسرائىللارغا تەقسىم قىلىپ بەردى. **11** بىنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تارتىلدى؛ ئۇلار چەك ئارقىلىق ئېرىشكەن زېمىن يەھۇدالار بىلەن يۈسۈپلەرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىكى يۇرت بولدى. **12** ئۇلارنىڭ شىمالى چېگرىسى ئىئوردان دەريا سىدىن باشلاپ، يېرىخونىڭ شىمال تەرىپىدىكى داۋانىنى يانداپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چىقىپ ۋە بەيت-ئاۋەننىڭ چۆلىگە ئۇتىشاتتى؛ **13** ئاندىن لۇزغا چىقىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ ئوتۇپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ جەۋىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئاددارغا چۈشتى؛ **14** چېگرا شۇ يەردىن ئوتۇپ غەربتىن جەۋىقا قايرىلىپ، بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) غا ئۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. **15** جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يېئارىمنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتوئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە ئۇتاشتى؛ **16** چېگرا ئاندىن رەفاييىلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغنىڭ يېشىغا چۈشۈپ، ئاندىن ھىننومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەبۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئاندىن ئەن-ر وگەل بۇلقىغا يەتتى؛ **17** ئاندىن شىمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلقىدىن ئوتۇپ، ئادۇللام داۋىنىنىڭ ئۆدۈلىدىكى گەلىلوتقا بېرىپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىغا چۈشۈپ، **18** ۋە ئاراباھ تۈزلە گىلىكىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن ئوتۇپ، ئاراباھ تۈزلە گىلىگە چۈشتى. **19** ئاندىن چېگرا شىمال تەرىپىگە چېقىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋىنغا ئوتتىشىپ، ئىئوردان دەريا سىنىڭ جەۋىبى ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزىنىڭ شىمالىي قولتۇقىدا ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. **20** شەرق چېگرىسى بولسا ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئوزى ئىدى. بۇ بىنيامىنلارنىڭ ئۇلۇشى بولۇپ، ئۇلارغا جەمەت-ئائىلىرى بويىچە توختىتىلغان مىراس زېمىننىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى. **21** بىنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تە گگەن شەھەرلەر بولسا تۆۋەندىكىلەردۇر: ــ يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك-كەزىز، **22** بەيت-ئاراباھ، زەمارايىم، بەيت-ئەل، **23** ئاۋۋىم، پاراھ، ئوفراھ، **24** كەفار-ھائامونايى، ئوفنى ۋە گىبا بولۇپ، جەمەتىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ **25** بۇنىڭدىن باشقا گىبېئون، راماھ، بەئەروت، **26** مىزپاھ، كەفىراھ، موزاھ، **27** رە كەم، ئىرپەئەل، تارالاھ، **28** زەلاھ، ھا-ئەلەف، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالېم)، گىبېئاھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمەتىي ئون ئوت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بىنيامىنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى.

19 ئىككىنچى چەك شىمېئونغا چىقتى، يەنى شىمېئونلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۇلۇشىنىڭ ئارىسىدا ئىدى. **2** ئۇلارنىڭ ئېرىشكەن مىراسى ئېمچەد بەئەر-شىبا، شىبا، مولاداھ، **3** ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، **4** ئەلتولاد، بىتۇل، خورماھ، **5** زىكلاگ، بەيت-ما ركابوت، ھازار-سۈساھ، **6** بەيت-لىبائوت ۋە شارۇھەن بولۇپ، جەمەتىي ئون ئۇچ شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. **7** بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاين، رىممون، ئېتەر، ئاشان بولۇپ، جەمەتىي ئوت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار **8** ھەمدە جەنۇب تەرەپتىكى بائالات-بەئەر (يەنى جەۋىدىكى راماھ) غىچە بولغان بۇ [ئوت] شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار شىمېئونلار قەبىلىسىنىڭ ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئېرىشكەن مىراسى ئىدى. **9** شىمېئونلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى يەھۇدالارنىڭ ئۇلۇشىنىڭ ئېمچىدن ئېلىپ بېرىلدى؛ چۈنكى يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۇلۇشى تۆزلىرىگە كۆپلۈك قىلغانىدى، شۇڭا شىمېئونلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى ئۇلارنىڭ مىراس ئۇلۇشىنىڭ ئېمچىدن بېرىلدى. **10** ئۈچىنچى چەك زەبۇلۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراس چېگرىسى ساربىدقا باراتتى، **11** چېگرىسى غەرب تەرەپتە مارىئالاھقا بېرىپ داببەشەتكە يېتىپ يوكنېئامنىڭ ئۆدۈلىدىكى ئېقىنغا ئۇتىشاتتى؛ **12** ئۇ ساربىدتىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ، كۈن چىقىشقا بۇرۇلۇپ كىسلوت-تابور يۇرتىغا ئۇتىشىپ، دابىراتقا ئۇتۇپ، يافىياغا باردى؛ **13** ئاندىن شۇ يەردىن ئۇ شەرق تەرەپكە كۈن چىقىشقا [يەنە] بۇرۇلۇپ، گات-ھەفەر ۋە ئەت-كازىنغا كېلىپ ئېشىقا سوزۇلغان رىممون يۇرتىغا يېتىپ باردى. **14** ئاندىن ئۇ يەردىن شمال تەرەپكە قايرىلىپ، ھاناتونغا يېتىپ بېرىپ، يىفتاھ-ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. **15** ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى يەنە كاتتات، ناھالال، شىمرون، يىدالاھ ۋە بەيت-لەھەمنىمۇ ئوراپ، جەمەتىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ تۆز ئېچىگە ئالاتتى. **16** بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇلۇنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. **17** ئوتتىنچى چەك ئىسساكارغا چىقتى، يەنى ئىسساكارلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ **18**

ئۇلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزىرەئەلگىچە بولۇپ، كەسۇللوت، شۇنەم، 19 ھافارئايىم، شىئون، ئاناھارات، 20 رابىت، كىشىئون، ئېبەز، 21 رەمەت، ئەن-گانىم، ئەن-ھاددىاد ۋە بەيت-پازىزىق تۆز ئىچىگە ئالدى، 22 ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازىماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىئوردان دەريا‌سىدا ئاخىرلاشتى؛ ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 23 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسساكارلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى. 24 بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 25 ئۇلارنىڭ زېمىنى ھەلكات، ھالى، بەتەن، ئاقساف، 26 ئاللامىلەك، ئامىئاد ۋە مىشالنى تۆز ئىچىگە ئالدى؛ چېگرىسى غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شىھور-لىبناتقا تۇتىشىپ، 27 ئاندىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ بەيت-داگونغا بېرىپ، زەبۇلۇن [زېمىنى] بىلەن يىفتاھ-ئەل جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىدىن تۇتۇپ، بەيت-ئېمەك بىلەن نېئىئەلگە يېتىپ بېرىپ كابۇلنىڭ شىمال تەرىپىگە چىقتى؛ 28 ئېبرون، رەھوب، ھامۇن ۋە كاناھنى تۆز ئىچىگە ئېلىپ چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. 29 ئاندىن چېگرىسى راماھ تەرىپىگە قايرىلىپ، تۇر دېگەن مۇستەھكەم شەھەر گەە بېرىپ، خوساھقا قايرىلىپ، ئاقزىب بىلەن ھەبەلگە تۇتاش بولغان دېڭىزدا ئاخىرلاشتى؛ 30 زېمىنى ئۇممام، ئافەك ۋە رەھوبنىمۇ تۆز ئىچىگە ئالغان؛ جەمئىي يىگىرمە ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنى تۆز ئىچىگە ئالغانىدى. 31 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى. 32 ئالتىنچى چەك نافتالىغا چىقتى، يەنى نافتالىلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 33 ئۇلارنىڭ چېگرىسى بولسا ھەلەفتىن چىقىپ، زاۋاناننىمدىكى دۇب دەرىخىدن تۇتۇپ، ئادامى-نە كەب ۋە يابنەئەلدىن چىقىپ، لاككۇمغا يېتىپ ئىئوردان دەريا‌سىغا بېرىپ ئاخىرلاشتى. 34 ئاندىن غەرب تەرەپكە قايرىلىپ ئازنوت-تابورغا بېرىپ، شۇ يەردىن ھۇككوكقا چىقىپ، جەۋىبا زەبۇلۇننىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا تۇتىشىپ، شىمالدا ئاشىرنىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا يېتىپ، كۈن چىقىش تەرىپىدە ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ يېنىدا، يەھۇدانىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا تۇلاشتى. 35 نافتالىنىڭ مۇستەھكەم شەھەرلىرى زىددىم، زەر، ھاممات، راككات، كىننەرەت، 36 ئادامات، راماھ، ھازور، 37 كەدەش، ئەدرەي، ئەن-ھازور، 38 يىرون، مىگدال-ئەل، ھورەم، بەيت-ئانات ۋە بەيت-شەمەشلەر بولۇپ، جەمئىي ئون توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 39 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار نافتالىلار قەبىلىسىنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى. 40 يەتتىنچى چەك دانلارنىڭ قەبىلىسىگە چىقتى؛ تۇ ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى. 41 ئۇلارنىڭ مىراس زېمىنى بولسا زورىئاھ، ئەشتائول، ئىر-شەمەش، 42 شائالابىين، ئايىجالون، يىتلاھ، 43 ئېلون، تىمناتاھ، ئەكرون، 44 ئەل-تە كەھ، گىبىبىتون، باۋالات، 45 يەھۇد، بەنە-باراك، گات-رىممون، 46 مە-يا رىكون، راككون ۋە يافونىڭ ئۇدۇلىدىكى يۇرتنى تۆز ئىچىگە ئالدى. 47 لېكىن دانلارنىڭ زېمىنى تۆز قولىدىن كەتكەن بولغاچقا، دانلار چىقىپ لەشەمگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى، ئاھالىسىنى قىلىچلاپ يوقاتىپ، ئۇ يەرنى ئۆزىنىڭ قىلىپ ماكانلاشتى؛ ئاندىن ئۇلار لەشەمگە ئاتىسى داننىڭ ئىسمىنى قويۇپ، ئۇنى دان دەپ ئاتىدى. 48 مانا بۇلار، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار دانلار قەبىلىسگە، ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مىراس قىلىپ بېرىلگەندى. 49 بۇ تەرىقىدە [ئىسرائىللار] زېمىننى چېگرا-چېگرا بويىچە بۆلۈپ بولدى؛ ئاندىن ئۇلار نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا تۆز تارىسىدىن مىراس بۆلۈپ بەردى. 50 پەرۋەردىگارنىڭ پۈرۈقى بويىچە يەشۇئا تىلىگىنىدەك ئۇنىڭغا ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىدىكى تىمنات-سىراھ دېگەن شەھەرنى بەردى؛ يۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەرنى قۇرۇپ چىقىپ، ئۇنىڭدا ئولتۇردى. 51 مانا بۇلار ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىللىنىڭ قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ كاتىباشلىرى بىر بولۇپ شىلوھدا، جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چەك تاشلاپ بۇلۇپ تەقسىم قىلغان مىراسلاردۇر. بۇ تەرىقىدە ئۇلار زېمىننىڭ تەقسىماتىنى تۈگەتتى.

20 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «تۆزۈم مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە ۋېرۈغاندەك، تۆز ۋكىلار تۆچۈن «پاناھلىق شەھەرلەر»نى تاللاپ بېكىتكىلار؛ 3 بىلمەي، تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قېيغان ھەرقانداق كىشى ئۇ شەھەرلە رگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلە رگە قان ئىنتىقامىنى ئالغۇچىدىن پاناھگاھ بولىدۇ. 4 [ئادەمنى شۇنداق ئۆلتۈرگەن] كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قوۋۇقىغا كېلىپ، شۇ يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقالىلىرىنا تۆز ئەھۋالىنى ئېيتسۇن؛ ئۇلار ئۇنى تۆزىگە قوبۇل قىلىپ شەھەر رگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ تۆزىلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشىغا ئۇنىڭغا جاي بەرسۇن. 5 ئەمدى قان قىساسىنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمەسۇن؛ چۈنكى شۇ كىشىنىڭ بۇرۇندىن تۆز قوشنىسىغا ھېچ ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان، بەلكى تاسادىپىي ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قېيغان. 6 [ئادەم ئۆلتۈرگەن] كىشى جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچە شۇ شەھەردە تۇرسۇن؛ ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكەندە، ئۇ شۇ شەھەردىن ئايرىلىپ، تۆز شەھىرىگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ۋېيگە يېنىپ كەلسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نافتالى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شەكەمنى ۋە يەھۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونىنى، 8 يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۇزلە گۈلكىنىڭ چۆلىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىلېئادتىكى راموتنى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولانىنى تاللاپ بېكىتتى. 9 مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىللار ۋە ئۇلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر، كىمكى بىلمەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنمىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارنىڭ قولىدا ئۆلەسلىكى ئۈچۈن شۇ شەھەرلە رگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

21 ئۇ ۋاقىتتا لاۋىي جەمەتلىرىنىڭ كاتتۇاشلىرى كاھىن ئەلئازار، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىرىنىڭ كاتتۇاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، 2 قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدا ئۇلارغا: ـ مۇسانىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز توغرۇلۇق: «ئۇلارغا تۇرۇشقا شەھەرلەرنى، ماللىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ بە رگىن»، دەپ ئېيتقان، دېدى. 3 شۇنى دېۋىدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە تۆز مىراس ئۇلۇشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ لاۋىيلارغا بەردى: ـ 4 بىرىنچى تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى؛ چەك تاشلىنىپ، لاۋىيلار ئىچىدىكى كاھىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى، شىمئون قەبىلىسى ۋە بنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى؛ 5 ئاندىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرائىم قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون شەھەر بېكىتىلدى. 6 گېرشونىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى. 7 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ، رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى. 8 بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ۋېرۈغىندەك ئىسرائىللار چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ، لاۋىيلارغا بەردى. 9 ئۇلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن شىمئوننىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆۋەندە تىزىملانغان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: ـ 10 (چەك تاشلانغاندا، لاۋىيلارنىڭ نەسىلى بولغان كوھاتلار جەمەتىدىكى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بىرىنچى چەك چىققاچقا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): ـ 11 ئۇلارغا يەھۇدانىڭ تاغلىق رايوندىكى كىرىئات-ئاربا (ئاربا ئاناكنىڭ ئاتىسى ئىدى)، يەنى ھېبرون بىلەن ئەترابىدىكى يايلاقلارنى قوشۇپ بەردى. 12 لېكىن شەھەر رگە تەۋە ئېتىزلار بىلەن كەنت-قىشلاقلارنى يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە مىراس قىلىپ بەردى. 13 شۇنداق قىلىپ ئۇلار ھارۇن كاھىننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېبرون ۋە يايلاقلىرىنى، يەنە ئۇلارغا لىبناھ بىلەن يايلاقلىرىنى، 14 ياتىر بىلەن يايلاقلىرىنى، ئەشتەموئا بىلەن يايلاقلىرىنى، 15 ھولون بىلەن يايلاقلىرىنى، دەبىر بىلەن يايلاقلىرىنى، 16 ئايىن بىلەن يايلاقلىرىنى، يۇتتاھ بىلەن يايلاقلىرىنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلىرىنى بەردى؛

بۇ ئىككى قەبىلىنىڭ زېمىنلىرىدىن جەمئىي توققۇز شەھەرنى بەردى. 17 مۇندىن باشقا
ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىبئۇن بىلەن ياياللىرىنى، گىبا بىلەن ياياللىرىنى،
18 ئاناتوت بىلەن ياياللىرىنى، ئالمون بىلەن ياياللىرىنى قوشۇپ جەمئىي تۆت شەھەر
بەردى. 19 بۇ تەرىقىدە كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون
ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەترايىدىكى ياياللىرى بىلەن بېرىلدى. 20 ئۇلار يەنە لاۋىيلارنىڭ
نەسىلدىن بولغان كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگىمۇ شەھەرلەرنى بەردى. چەك تاشلاش
بىلەن ئۇلارغا بېكىتىلگەن شەھەرلەر مۇنۇلار: ـ ئۇلارغا ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن 21
ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونىدىكى ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر شە كەم
بىلەن ياياللىرىنى، يەنە گەزەر بىلەن ياياللىرى، 22 كىبزائىم بىلەن ياياللىرى ۋە بەيت-
ھورون بىلەن ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 23 بۇنىڭدىن باشقا
دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئەلتە كەھ بىلەن ياياللىرى، گىببىتون بىلەن ياياللىرى، 24
ئايىجالون بىلەن ياياللىرى ۋە گات-رىمون بىلەن ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى
بەردى. 25 بۇنىڭدىن باشقا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تائاناق بىلەن ياياللىرى،
گات-رىمون بىلەن ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى. 26 بۇ تەرىقىدە
كوھاتلارنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بېرىلگەن شەھەرلەر ئون بولدى؛ بۇلار ئەترايىدىكى
ياياللىرى بىلەن بېرىلدى. 27 لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان گەرشونلارغا بولسا ئۇلار
ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر
باشاندىكى گولان بىلەن ياياللىرىنى، شۇنداقلا بەئەشتىراھ بىلەن ياياللىرىنى، جەمئىي ئىككى
شەھەرنى بەردى؛ 28 يەنە ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن كىشىئون بىلەن ياياللىرى،
دابىرات بىلەن ياياللىرى، 29 يارمۇت بىلەن ياياللىرى ۋە ئەن-گاننىم بىلەن ياياللىرى
بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 30 بۇنىڭدىن باشقا ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن
مىشال بىلەن ياياللىرى، ئابدون بىلەن ياياللىرى، 31 ھەلكات بىلەن ياياللىرى ۋە
رەھوب بىلەن ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي بولۇپ تۆت شەھەرنى بەردى؛ 32 بۇنىڭدىن
باشقا نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر
گالىلىيەدىكى كەدەش بىلەن ياياللىرىنى، يەنە ھامموت-دور بىلەن ياياللىرى ۋە كارتان
بىلەن ئەترايىدىكى ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي ئۈچ شەھەرنى بەردى. 33 بۇ تەرىقىدە
گەرشونلارغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەترايىدىكى ياياللىرى بىلەن
بېرىلدى. 34 قالغان لاۋىيلارغا، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن
يوكنېئام بىلەن ياياللىرى، كارتاھ بىلەن ياياللىرى، 35 دىمناھ بىلەن ياياللىرى ۋە ناھالال
بىلەن ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 36 بۇنىڭدىن باشقا رۇبېن
قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن بەزەر بىلەن ياياللىرى، ياھاز بىلەن ياياللىرى، 37 كەدەموت
بىلەن ياياللىرى ۋە مەفائات بىلەن ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى.
38 بۇنىڭدىن باشقا گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان
شەھەر گىلئادتىكى راموت بىلەن ياياللىرىنى، يەنە ماھانايىم بىلەن ياياللىرى، 39 ھەشبون
بىلەن ياياللىرى ۋە جائازەر بىلەن ياياللىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى.
40 بۇلار بولسا قالغان لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىگە، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە بېرىلگەن
بارلىق شەھەرلەردۇر، ئۇلارغا چەك تاشلىنىش بىلەن بېرىلگەن ئۇلۇشى ئون ئىككى شەھەر
ئىدى. 41 ئىسرائىلارنىڭ زېمىنى ئىچىدىن لاۋىيلارغا بېكىتىپ بېرىلگەن شەھەرلەر جەمئىي
قىرىق سەككىز ئىدى؛ بۇلار ئەترايىدىكى ياياللىرى بىلەن بېرىلدى. 42 بۇ شەھەرلەرنىڭ
ھەربىرىنىڭ ئەترايىدا ياياللىرى بار ئىدى؛ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 43
پەرۋەردىگار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان
پۈتكۈل زېمىننى ئۇلارغا بەردى؛ ئۇلار كېلىپ ئۇنى ئىگىلەپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى. 44 ئۇ
ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇلارغا
ھەر ئەترايىدا تىنىچ-ئارامىلىق بەردى؛ ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقانداقتى ئۇلارنىڭ ئالدىدا
قەددىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمايتتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار ھەممە دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ
قولىغا تاپشۇردى. 45 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىگە ۋەدە قىلغان ھەممەتلىرىدىن
ھېچبىرى قالدۇرۇلمايى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

22 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبېنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى چاقىرىپ
ئۇلارغا: ـ 2 سىلەر بولسا گىلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ سىلە رگە ۋەيرۇغىنىنىڭ
ھەممىسىگە ئەمەل قىلدىگىلار، مېنىڭ سىلە رگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلىرىمگىمۇ قۇلاق
سالدىگىلار؛ 3 سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر قېرىنداشلىرىگىلارنى
تاشلىۋەتمەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىگىلار [سىلە رگە] ئەمر قىلغان ۋەزىپىنى تۈتۈپ
كەلدىگىلار؛ 4 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىگىلار ۋەدە قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىگىلارغا
ئارامىلىق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە
سىلە رگە بە رگەن مىراس زېمىنىگىلارغا، ئۆز چېدىرلىرىگىلارغا قايتىپ بېرىگىلار. 5 پەقەتلا
پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا سىلە رگە ۋەيرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمرىلە رگە ئەمەل قىلىشقا،
يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىگىلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرىنى تۈتۈپ
ئۇنىڭغا ياغلىنىپ، پۈتۈن قەلبىگىلار ۋە پۈتۈن جان-دىلىگىلار بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا
ئىخلاس بىلەن كۆڭۈل بۆلۈڭگىلار، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇلارنى بەخت-بەرىكەت
تىلەپ، يولغا سالدى؛ ئۇلار ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 7 ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە
بولسا مۇسا ئۇلارغا باشانىنى مىراس قىلىپ بە رگەنىدى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلىگە يەشۇئا ئىئوردان
دەرياسىنىڭ بۇ قېتى، يەنى غەرب تەرىپىدە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ تارىسدا مىراس
بە رىدى. يەشۇئا ئۇلارنى ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىش يولىغا سالغان ۋاقىتدا، ئۇ ئۇلارغىمۇ بەخت-
بەرىكەت تىلەپ، 8 ئۇلارغا: ـ ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ چارپايلارنى،
شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۈمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىيىم-كېچەك كەلىرنى ئېلىپ،
ئۆز چېدىرىگىلارغا قايتىپ بېرىگىلار؛ دۈشمەنلىرىگىلاردىن ئالغان ئولجىنى قېرىنداشلىرىگىلارغا
ئۈلەشتۈرۈپ بېرىگىلار، دېدى. 9 ئۇ ۋاقىتتا رۇبېنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى
قاناتلىرىدىكى شىلوھدىن چىقىپ ئىسرائىلاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ
ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ تەئەللۇقاتى بولغان ئۆز مىراس زېمىنى گىلېئاد
يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماكېدى. 10 رۇبېنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرى
زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى گەلىلوتقا يېتىپ كەلگەندە، ئۇ يەردە ئىئوردان
دەرياسىنىڭ بويىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ قۇربانگاھ ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك
ياسالغانىدى. 11 ئىسرائىلارغا: «مانا رۇبېنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرى
زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى گەلىلوتىنا، يەنى ئىسرائىلارنىڭ ئۆزىدىن بىر
قۇربانگاھنى ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى. 12 ئىسرائىلار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان
ھامان، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇش ئۈچۈن شىلوھقا توپلاندى. 13
ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلار كاھىن ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى گىلېئاد زېمىنىدىكى رۇبېنلەر،
گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە ماكېدۇردى 14 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن ئون
ئەمىرنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمىرنى ئۇنىڭغا
ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمىر ھەرقايسى ئاتا جەمەتتىكى مىڭلىغان ئىسرائىلارنىڭ
كاتتىۋېشى ئىدى. 15 بۇلار ئەمدى گىلېئاد زېمىنغا، رۇبېنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ
يېرىم قەبىلىسىگە كېلىپ ئۇلارغا: ـ 16 مانا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى سىلە رگە
مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن يېنىپ، ئۆز ۋۇجۇدلىرىغا قۇربانگاھنى
ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ ئۆتكۈز زۇگەن
بۇ رەزىللىكىگىلار زادى قانداق ئىش؟ 17 پېئوردا بۇرۇن ئۆتكۈز زۇگەن قەبىھلىكىمىز بە زۇگە
يېتىپ ئاشماستۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ بېشىغا ۋابا چۈشكەن بولسىمۇ، بىز
تېخى بۈگۈنگە قەدەر بۇ ئىشتىن ئۆزىمىزنى پاكلاندۇرمىدۇق. 18 سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا
ئە گىشىشتىن ياندىگىلار؛ شۇنداق بولىدىكى، سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغان
بولغاچقا، ئۇ جەزمەن ئەتە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە ھەزەپلىنىدۇ. 19 ھالبۇكى، مۇبادا
سىلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ناپاك بولۇپ قالغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋەلىكى بولغان
زېمىنغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكىلىگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ، ئارىمىزدا مىراس ئېلىگىلار. پەقەت
پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدىن باشقا ئۆز ۋۇجۇدلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ياساش بىلەن
پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلە رگە ئاسىيلىق قىلما گىلار. 20 زەراھنىڭ ئوغلى ئاقان ھارام بېكىتىلگەن
نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئىئائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن قەبىھلىكى ئۈچۈن يالغۇز
ئۇلار ئۆلتۈرۈلۈپ قالماي، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ

ئوستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟». **21** شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى مىكىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ **22** «ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگارىدۇر! ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغان پەرۋەردىگار تۆزى بۇنى بىلىدۇ، ئىسرائىلمۇ ئۇنى بىلگەي! ئە گەر بۇ ئىش ئاسىيلىق بولسا يا كى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۇگۈن ئۆلۈمدىن ئايماڭلار! **23** ئە گەر بىزنىڭ تۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانگاھنى ياسىشىمىز پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن يېنىش ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار تۆزى بۇ ئىش توغرىلۇقىدا بىزدىن ھېساب ئالسۇن، **24** ئە كىسچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەققەتەن شۇنى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ بالىلىرىگىلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن قانداق مۇناسىۋىتىڭلار بار؟ **25** ئەي رۇبەنلەر ۋە گادلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئىئوردان دەريا‌سىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇڭا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋە گىلار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلىدۇق. **26** شۇڭا بىز: «قوپۇپ بىر قۇربانگاھ ياسايلى، لېكىن بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، باشقا خىل قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، **27** بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن باشقا خىل قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۆتنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېيىنكى دەۋرلىرىمىزدە بىر ئەسلەتمە گۈۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۆزۈنى ياسىدۇق؛ بالىلىرىگىلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋە گىلار يوق» دېيەسلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇق. **28** ئە گەر ئۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن يا كى باشقا خىل قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر گۈۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانگاھىنىڭ ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز. **29** پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ، پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان قۇربانگاھتىن باشقا ئىككىنچى بىر قۇربانگاھنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە باشقا خىل قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاي!». **30** كاھىن فىنھاس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن جامائەت ئەمىرلىرى، يەنى مىكىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرى رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھلەرنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۇلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. **31** ئەلئازارنىڭ ئوغلى كاھىن فىنھاس رۇبەنلەر، گادلار ۋە مانا‌سسەھلە رگە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارغا بۇ ئىتائەتسىزلىكنى قىلمىغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىمىزدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق؛ سىلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇ ڭلار، دېدى. **32** ئاندىن ئەلئازار كاھىننىڭ ئوغلى فىنھاس بىلەن ئەمىرلەر رۇبەنلەر ۋە گادلارنىڭ يېنىدىن، گېلئىئاد زېمىنىدىن چىقىپ قانائان زېمىنىغا ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇلارغا دەپ بەردى. **33** بۇ ئىش ئىسرائىللارنىڭ نەزىردە ياخشى كۆرۈندى؛ ئىسرائىللار خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، رۇبەنلەر بىلەن گادلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇپ ئۇلارنىڭ تۇرۇۋاتقان زېمىنىنى ۋەيران قىلايلى، دېگەن گەپنى ئىككىنچى تىلغا ئالمىدى. **34** رۇبەنلەر بىلەن گادلار بۇ قۇربانگاھقا «گۈۋاھلىق» دەپ ئات قويدى؛ چۈنكى سىلەر: ـ «ئۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىگە گۈۋاھتۇر» دېدى.

23

23 پەرۋەردىگار ئىسرائىلنا ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام بېرىپ ئۇزۇن زامانلار ئوتتۇپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، **2** يەشۇئا پۈتكۈل ئىسرائىلنى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوراقچىلىرى بىلەن بە گ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مەن قېرىپ قالدىم، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالدى. **3** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر ئۈچۈن مۇشۇ يەردىكى بارلىق تائىپىلە رگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى ئۆزۈڭلار كۆرد ۇڭلار؛ چۈنكى سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر. **4** مانا، مەن ئۇنۇزۇم يوقاتقان ھەمە ئەلەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ تائىپىلەرنىڭ زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەتىڭلار بويىچە چەك تاشلاپ ئىئوردان دەريا‌سىدىن تارتىپ كۈن پېتىش تەرەپتىكى ئۇلۇغ دېڭىزغىچە، سىلە رگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بەردىم. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلاپ چىقىرىپ، كۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئېيتقىنىدەك سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىسىلەر. **6** شۇڭا سىلەر تولىمۇ قەيسەر بولۇپ مۇساىنىڭ قانۇن كىتابىدا يېزىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئۇڭ يا سولغا چەتەپ كەتمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ **7** شۇنداق قىلىپ، ئارا ڭلاردا قېلىپ قالغان بۇ تائىپىلەر بىلەن باردى-كەلدى قىلما ڭلار؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ نا‌ملىرىنى تىلغا ئالما ڭلار يا كى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلما ڭلار؛ ئۇلارغا ئىبادەت قىلما ڭلار، ئۇلارغا باش ئۇرما ڭلار؛ **8** بەلكى ئۆزۈنگىچە قىلغىنىڭلاردەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ ئۇر ۇڭلار. **9** چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىۋەتكەندۇر؛ ئۆزۈنگىچە ھېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۈت تىرەپ تۇرالمىدى. **10** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ئېيتقىنى ۋىجە سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغىنى ئۈچۈن سىلەردىن بىر ئادەمنىڭلار ئۇلارنىڭ مىڭ ئادەمنى تىرىپەرنە قىلىدۇ. **11** شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن تۆز كۆڭۈڭلارغا قاتتىق سە گەك بولۇڭلار! **12** چۈنكى ئە گەر سىلەر ئۇنىڭدىن يۈز تۇرۇپ ئارا ڭلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ، ئۇلار بىلەن قودا-باجا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىرىش-كېلىش قىلسا ڭلار، **13** ئۇنداقتا سىلە رگە شۇ ئىش ئايان بولسۇنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن بۇ ئەللەرنى ئىككىنچى قوغلاپ چىقارمايدۇ، بەلكى بۇلار سىلە رگە قايقان ۋە قىلتاق بولۇپ، بېقىنىڭلارغا قامچا بولۇپ چۈشۈپ، كۆزۈڭگە رگە تىكەن بولۇپ سانجىلىدۇ؛ تاخىرىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە بە رگەن بۇ ياخشى زېمىندىن مەھرۇم بولۇپ يوقىلىسىلە ر. **14** مانا، مەن ئۆزگۈن بارلىق ئادەملەر مۇقەررەر بېسىپ ئوتىدىغان يولنى ماڭىمەن؛ سىلەرنىڭ پۈتۈن دىلىڭلار ۋە ۋۇجۇد ۇڭلارغا شۇ روشەنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر توغرىلۇقىدا قىلغان مۇبارەك ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايۋاتقىنى يوق؛ ھەممىسى سىلەر ئۈچۈن بەجا كەلتۈرۈلۈپ، ھېچقايىسىسى يەردە قالمىدى. **15** لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلە رگە ئەمر قىلىپ توختاتقان ئەھدىسىنى بۇزغاندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلە رگە ۋەدە قىلغان ھەمە ھەمە بەركەت ئۈستۈڭگە رگە چۈشۈرۈلگەندەك، شۇنداق بولىدۇ كى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى تۆزى سىلە رگە بە رگەن زېمىندىن يوقاتقۇچە بارلىق ئاگاھ قىلغان ئىشنى چۈشۈرىدۇ؛ سىلەر بېرىپ، [ئۇنىڭ ئەھدىسىنى بۇزۇپ] باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ باش ئۇرساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلە رگە ئوتىشىپ، سىلەرنى تۆزى سىلە رگە بە رگەن ياخشى زېمىندىن تېزلا يوق قىلىدۇ».

24

24 ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى شە كەمگە يىغىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوتچىلىرى بىلەن بە گ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىردى؛ ئۇلار تۆزلىرىنى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغاندا **2** يەشۇئا پۈتكۈل خەلققە: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار: ـ «قەدىمكى زامانلا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، جۈملىدىن ئىبراھىم بىلەن ناھورنىڭ ئاتىسى تەراھ دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇراتتى؛ ئۇلار باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى. **3** لېكىن مەن ئاتا ڭلار ئىبراھىمنى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باشلاپ پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئايلاندۇرۇپ، ئۇنىڭ نەسلىنى ئاۋۇتۇپ ئۇنىڭغا ئىسھاقنى بەردىم. **4** ئاندىن مەن ئىسھاققا ياقۇپ بىلەن ئەساۋنى بەردىم؛ ئەساۋغا سېئىر تاغلىق رايونىنى تەۋەلىك قىلىپ بەردىم، ياقۇپ بىلەن ئۇغۇللىرى بولسا مىسىرغا چۈشۈپ باردى. **5** كېيىنرەك مەن مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتىپ، مىسىرلىقلار ئارىسىدا ئەمەللىرىم بىلەن ئۇلارغا دەھشەتلىك ۋابالارنى چۈشۈردۈم؛ ئاندىن سىلەرنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتىم. **6** مەن بۇ تەرىقىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، ئۇلار [قىزىل] دېڭىزغا يېتىپ كەلگىنىدە، مىسىرلىقلار جەڭ ھارۇللىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى قوغلاپ دېڭىزغىچە كەلدى. **7** ئىسرائىللار شۇئان يەرۋەردىگارغا ندا قىلىدىدى، ئۇ سىلەر بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئارىسىغا تۇم قارا ڭغۇلۇق چۈشۈردى؛ ئاندىن دېڭىزنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستۇرۇپ يايتى. سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ مىسىرنا نېمە قىلغىنىمنى كۆرد ۇڭلار؛ ئاندىن سىلەر ئۇزۇن ۋاقىتقىچە چۆلدە تۇرد ۇڭلار. **8** كېيىنرەك مەن سىلەرنى ئىئوردان

دەریاسىنىڭ تۆتەرىپىدە تۇرغان ئامورىيلارنىڭ زېمىنغا باشلاپ كەلدىم؛ تۇلار سىلەر بىلەن سوقۇشقاندا مەن تۇلارنى قولۇڭلارغا بېرىپ، سىلەر تۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدىڭلار. مەن تۇلارنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىۋەتتىم. **9** تۇ ۋاقىتتا موئابنىڭ پادىشاھى، زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق قوپۇپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭگە چۈشتى ۋە سىلەرنى قارغاش ئۆچۈن بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى چاقىرىپ كەلدى؛ **10** لېكىن مەن بالائامنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن تۇ سىلە رگە قايتا-قايتا بەخت-بەركەت تىلىدى ۋە مەن سىلەرنى [بالاقتىڭ] قولىدىن قۇتقۇزدۇم. **11** كېيىنرەك سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ يېرىخوغا بارغاندا يېرىخونىڭ ئادەملىرى ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، قانائانىيلار، ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار سىلەر بىلەن ئۇرۇشقا قېقىنى بىلەن مەن تۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ **12** مەن ئالدىڭلارغا سىرىق ھەرىنى ئەۋەتتىم، سىرىق ھەرە ئامورىيلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدىۋەتكەندەك تۇلارنىمۇ ھەيدىۋەتتى؛ بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار ياكى ئوقىيىڭلار بىلەن بولمىدى. **13** مەن سىلە رگە ئۆز قولۇڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن بىر زېمىننى، ئۆز ئۇڭلار ياسىمىغان شەھەرلەرنى بەردىم، ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلدىڭلار، ئۆز ئۇڭلار تىكمىگەن ئۈزۈمزارلىقلار بىلەن زەيتۇنزارلىقلاردىن مېۋىلىرىنى يەۋاتىسىلەر» دەيدۇ، ـ دېدى. **14** ـ شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. **15** لېكىن ئە گەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى سىلە رگە يامان كۆرۈنسە، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللۇۋېلىڭلار ـ مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن ياكى سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى ئامورىيلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، تۇلارنى تاللاڭلار؛ لېكىن مەن بىلەن ئۆيۈمدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **16** خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگارنى تەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! **17** چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايىسى يولدا ماكانىيلى، قايىسى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆتمەيلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىدۇر! **18** پەرۋەردىگار بۇ زېمىندا تۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلۇۋەتتى؛ شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز؛ چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەڭرىمىزدۇر! ـ دېدى. **19** يەشۇئا خەلققە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولالمايسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر خۇدادۇر؛ ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەڭرى بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلار بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرىمەيدۇ. **20** ئە گەر سىلەر پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولساڭلار ئۇمۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈپ، سىلە رگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەنىڭ ئورىندا سىلە رگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھە رگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **22** يۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا خەلققە: ـ ئۆز ئۇڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنى، ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشنى تاللىغانلىقىڭلارغا ئۆز-ئۆز ئۇڭلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۆزىمىز گۇۋاھ! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **23** ئۇ: ـ ئۇنداق بولسا ئەمدى ئارا ئالدىڭىزدىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلۇۋېتىپ، كۆڭۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىنتىلدىرىغان قىلىڭلار، دېدى. **24** خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغىلا قۇلاق سالىدىغان بولىمىز، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شە كەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. **26** ئاندىن يەشۇئا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن كىتابىغا پۈتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. **27** ئاندىن يەشۇئا خەلققە: ـ مانا بۇ تاش بولسا بەرگە گۇۋاھ بولۇپ تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بەرگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن تاۋاسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇستۇڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. **28** يەشۇئا شۇلارنى دەپ خەلقنى يولغا سېلىپ، ھەربىرىنى ئۆز مىراس يېرىگە يانداۋردى. **29** بۇ ئىشلاردىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **30** تۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايوندا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئۆلۈشى بولغان تىمنات-سىراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **31** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۆزلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە مۆجىزىلىك ئەمەللىرىنى ئۇيدان بىلىدىغان ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۆزلىرىدىمۇ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **32** يۈسۈپنىڭ سۆڭەك كلىرىنى بولسا، ئىسرائىللار تۇلارنى مىسىردىن ئېلىپ كەلگەندى. تۇلار بۇلارنى شە كەمگە ئېلىپ بېرىپ، ياقۇپ شە كەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن يۈز كەستىك كۈمۈشكە سېتىۋالغان يەردە دەپنە قىلدى. شۇ يەر يۈسۈپلەرنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ قالدى. **33** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارمۇ ۋاپات بولدى؛ تۇلار ئۇنى ئوغلى فىنھاسقا مىراس قىلىپ بېرىلگەن ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايوندىكى گىبىئاھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

باتۇر ھاكىملار

1 ۋە يەشۇئا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن: ـ بىزدىن كىم تاۋۇال چىقىپ قاناننىلار بىلەن سوقۇشسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **2** پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ يەھۇدا چىقسۇن، مانا، مەن زېمىننى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدا ئاكسىي شىمېئونغا: ـ سەن مېنىڭ بىلەن بىللە قاناننىلار بىلەن سوقۇشۇشقا، ماڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا چىقساڭ، مەنمۇ ساڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا سەن بىلەن بىللە چىقىپ [سوقۇشمەن]، دېۋىدى، شىمېئون ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. **4** يەھۇدا ئۇ يەرگە چىققاندا، پەرۋەردىگار قاناننىلار ۋە پەرىززىيلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېزەك دېگەن جايدا ئۇلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، ئون مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **5** ئۇلار بېزەكتە ئادونى-بېزەك دېگەن پادىشاھ بىلەن ئۇچراشىپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سوقۇشۇپ قاناننىلار بىلەن پەرىززىيلەرنى ئۇرۇپ قىردى. **6** ئادونى-بېزەك قاچتى، ئۇلار قوغلاپ بېرىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىنى كېسىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئادونى-بېزەك: ـ ئەينى چاغدا قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقى كېسىۋېتىلگەن يەتمىش پادىشاھ داستخىنىمنىڭ تېگىدىكى ئۆۋاقلارنى تېرىپ يېگەنىدى. مانا ئەمدى خۇدا مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئۆزۈمگە ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، كېيىن ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. **8** يەھۇدالار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەر رگە ئوت قويۇۋەتتى. **9** ئاندىن يەھۇدالار چۈشۈپ، تاغلىق رايون، جەنۇبدىكى نە گەۋ ۋە شەفەلاھ ئېيمانلىقدا ئۇرۇۋاتقان قاناننىلار بىلەن سوقۇشتى. **10** ئاندىن يەھۇدالار ھېبروندىكى قاناننىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، شېشاي، ئاھمان ۋە تالمايلارنى ئۇرۇپ قىردى (ئىلگىرى ھېبرون «كىرىئات-ئاربا» دەپ ئاتىلاتتى). **11** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ، دەبىردە ئۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىر «كىرىئات-سەفەر» دەپ ئاتىلاتتى). **12** كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەنىدى. **13** كالەبنىڭ ئۇكىسى كېنىازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. **14** ۋە شۇنداق بولدىكى، قىز [ياتلىق بولۇپ] ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇنددى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **15** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەرىكەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نە گەۋدىن [قاڭىراق] يەر بە رگەنىكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بە رگەيسەن، دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. **16** مۇسانىڭ قېينىتاتىسىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كېنىيلەر يەھۇداغا قوشۇلۇپ «خورملىق شەھەر»دىن چىقىپ ئارادنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يەھۇدا چۆلىگە بېرىپ، شۇ يەردىكى خەلق بىلەن بىللە تۇرغانىدى. **17** يەھۇدا بولسا ئاكسىي شىمېئون بىلەن بىللە بېرىپ، زەفات شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان قاناننىلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، شەھەرنى مۇتلەق ۋەيران قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئىسمى «خورماھ» دەپ ئاتالغان. **18** ئاندىن يەھۇدالار گازا بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئاشكېلون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئەكرون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىگىلىدى. **19** پەرۋەردىگار يەھۇدا بىلەن بىللە بولغاچ، ئۇلار تاغلىق يۇرتنى مەغلۇپ قىلىپ ئالدى؛ لېكىن جىلغىدىكىلەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بولغاچقا، ئۇلارنى زېمىندىن قوغلۇۋېتەلمىدى. **20** ئۇلار مۇسانىڭ ۋېيرۇغنىدەك ھېبرونىي كالەبكە بەردى. شۇنىڭ بىلەن كالەب ئاناكنىڭ ئۈچ ئوغلىنى ئۇ يەردىن قوغلۇۋەتتى. **21** لېكىن بىنيامىنلار بولسا يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى قوغلاپ چىقىرۋېتەلمىدى، شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار بىنيامىنلار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا. **22** يۈسۈپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. **23** يۈسۈپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى (ئىلگىرى شەھەرنىڭ نامى لۇز ئىدى). **24** چارلىغۇچىلار شەھەردىن بىر كىشىنىڭ چىقىپ كېلىۋاتقىنىنى بايقاپ ئۇنىڭغا: ـ شەھەر رگە كىرىدىغان يولنى بە رگە كۆرسىتىپ قويساڭ، ساڭا شاپائەت كۆرسىتىمىز، ـ دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن شۇ كىشى شەھەر رگە كىرىدىغان يولنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ قويدى. ئۇلار بېرىپ شەھەردىكىلەرنى ئۆرۈپ قىلىچلىدى؛ لېكىن ئۇ ئادەم بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئامان قويدى. **26** ئۇ ئادەم كېيىن ھىتتىيلارنىڭ زېمىنغا بېرىپ، شۇ يەردە بىر شەھەر بەرپا قىلىپ، نامىنى لۇز دەپ ئاتىدى. تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭ نامى شۇنداق ئاتالماقتا. **27** لېكىن ماناسسەھلەر بولسا بەيت-شېئانىنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى، تائاناقنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى ئىشغال قىلمىدى؛ ئۇلار دور ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، ئىبلېئام ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، مېگىددو ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى قوغلۇۋەتمىدى، زېمىنى ئالمىدى؛ قاناننىلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋېرىشكە بەل باغلىغانىدى. **28** ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەنچە قاناننىلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىنىدۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن پۈتۈنلەي قوغلۇۋەتمىدى. **29** ئەفرائىملارمۇ گەزەردە ئۇرۇۋاتقان قاناننىلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قاناننىلار گەزەردە ئۇلار بىلەن بىللە ئۇرۇشۇردى. **30** زەبۇلۇن نە قىتروندا ئۇرۇۋاتقانلارنى نە ناھالولدا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قاناننىلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **31** ئاشىر بولسا نە ئاككودا ئۇرۇۋاتقانلارنى نە زىدوندا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنداقلا ئاھلاب، ئاقزىب، ھەلباھ، ئافەك رەھوبلاردا ئۇرۇۋاتقانلارنىمۇ قوغلۇۋەتمىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئاشىرلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناننىلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ ئۇلار قاناننىلارنى ئۆز يېرىدىن قوغلۇۋەتمىدى. **33** نافتالىلار نە بەيت-شەمەشتە ئۇرۇۋاتقانلارنى نە بەيت-ئاناتتا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناننىلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ بەيت-شەمەش ۋە بەيت-ئاناتتىكى خەلق ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **34** ئامورىيلار دانلارنى تاغلىق رايونغا مەجبۇرىي ھەيدەپ چىقىرۋېتىپ، ئۇلارنى جىلغا-تۈزلە گۈلىگە چۈشۈشكە يول قويمىدى. **35** ئامورىيلار ھەرەس تېغى، ئايجالون ۋە شائالبىمدا ئۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى؛ لېكىن يۈسۈپ جەمەتىنىڭ قولى كۈچەيگەنىدە، قاناننىلار ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **36** ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا «سېرىق ئېشەك داۋىنى»دىن قورام تېشىغا ئۆتۈپ يۇقىرى تەرىپىگە باراتتى.

2 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گىلگالدىن بوكىمغا كېلىپ: ـ مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ بە رگەن زېمىنغا ئېلىپ كېلىپ: «مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدەمنى ئەبەدىگىچە بىكار قىلمايمەن؛ **2** لېكىن سىلەر بۇ زېمىننىڭ خەلقى بىلەن ھېچقانداق ئەھدە ياغلىماڭلار، بەلكى ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇپ تاشلىشىڭلار كېرەك» ـ دېگەندىم؛ لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار. بۇ سىلەرنىڭ نېمە قىلغىنىڭلار؟! **3** شۇڭا مەن [شۇ چاغدا] سىلە رگە: «[شۇنداق قىلساڭلار] ئۇلارنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ ئۇلار بىقىنىڭلارغا ياتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى سىلە رگە تور-تۇزاق بولىدۇ» ـ دەپ ئاگاھلاندۇردۇم، ـ دېدى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بارلىق ئىسرائىللارغا بۇلارنى دېگەنىدە، ئۇلار ئۈن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن بۇ جايىنىڭ نامى «بوكىم» دەپ قويۇلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلارنى سۇندى. **6** يەشۇئا خەلقنى تارقىتۋېتىۋىدى، ئىسرائىللار ھەرقايسىسى ئۆزلىرىگە مىراس قىلىنغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ كېتىشتى. **7** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئەمەللىرىنى ئۇيدان بىلگەن ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ [ئىسرائىل] خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **8** ئەمدى نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **9** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى تۈز مىراس ئۆلۈشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **10** بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ ھەممىسى [ئۆلۈپ] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ئۇلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىمۇ تونۇمايدىغان، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ئەمەللىرىنى بىلمىگەن بىر دەۋر پەيدا بولدى. **11** شۇنىڭدىن تارتىپ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ بائال-يۇتلارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى. **12** ئۇلار ئۆزلىرىنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئەتراپىدىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىدىن بولغان يات

ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 13 ئۇلار پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، باتىل ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىشتى. 14 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، خاراب قىلىنسۇن دەپ، ئۇ ئۇلارنى تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى، يەنە ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا باش كۆتۈرەلمىدى. 15 ئۇلار قەيە رگە بارمىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى ئاپەت بىلەن ئۇردى، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇلار تولىمۇ ئازابلىق ھالەتكە چۈشۈپ قالدى. 16 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن] باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزدى، ئۇلار [ئىسرائىلارنى] تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. 17 شۇنداقتىمۇ، ئۇلار تۇز ھاكىملىرىغا قۇلاق سالمىدى، ئە كسىچە ئۇلار يات ئىلاھلارغا ئە گىشىپ بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇندى؛ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ماگىغان يولىدىن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلىش يولىدىن تېزلا چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ھېچ ئىتائەت قىلمىدى. 18 پەرۋەردىگار قاچانىكى ئۇلار ئۇچۇن باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزسا، پەرۋەردىگار ھامان شۇ باتۇر ھاكىم بىلەن بىللە بولاتتى، باتۇر ھاكىمنىڭ ھايات كۈنلىرىدە ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقاتتى؛ چۈنكى ئۇلارنى خارلاپ ئە زگەنلەر ۋە يەپلىدىن كۆتۈرۈلگەن ئاھ-زارلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئىچىنى ئاغرىتاتتى. 19 لېكىن باتۇر ھاكىم ئۆلۈپ كېتىشى بىلەنلا، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ، يات ئىلاھلارغا ئە گىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇۋىشۇپ، ئۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىدىمۇ زىيادە بۇلغايتتى؛ ئۇلار نە شۇ قىلمىشلىرىدىن توختىمايتتى، نە ئۆز جاھىل يولىدىن ھېچ يانمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قاتتىق تۇتاشتى، ئۇ: ـ «بۇ خەلق مەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تاپىلىغان ئەھدەمنى بۇزۇپ، ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغىنى ئۈچۈن، 21 بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەشۇئا ئۆلگەندە بۇ يۇرتنا قالدۇرغان تائىپىلەردىن ھېچبىرىنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ 22 بۇنىڭدىكى مەقسەت، مەن شۇلار ئارقىلىق ئىسرائىلنىڭ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئۈتىنەندەك، مەن پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تۇتۇپ ماگىيدىغانلىقىنى سىنايمەن» ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ تائىپىلەرنى قالدۇرۇپ، ئۇلارنى نە دەرھالا زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ قوغلۇۋەتمىدى نە يەشۇئانىڭ قولىغىمۇ تاپشۇرۇپ بەرمىگەندى.

3 تۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار قانائانىيلار بىلەن بولغان جە ڭنى بېشىدىن ئۆتكۈزمىگەن ئىسرائىلنىڭ [ئەۋلادلىرىنى] سىناش ئۈچۈن قالدۇرۇپ قويغان تائىپىلەر 2 (ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئەۋلادلىرىنى، بولۇپمۇ جەڭ-ئۇرۇشلارنى كۆرۈپ باقمىغانلارنى پەقەت جە ڭنى ئۆگۈنسۈن دەپ قالدۇرغاندى): ـ 3 ـ ئۇلار فىلىستىيلەرنىڭ بەش ئە مىرلىكى، بارلىق قانائانىيلار، زىدونلۇقلار ۋە باۋال-ھەرمون تېغىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە لۇۋان تاغلىقىدا ئۇرۇۋاتقان ھىۋىيلار ئىدى؛ 4 ئۇلارنى قالدۇرۇپ قويۇشتىكى مەقسىتى ئىسرائىلنى سناش، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بۇيرۇغان ئە مرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار قانائانىيلار، يەنى ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار ئارىسىدا تۇردى؛ 6 ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ قىزلىرىغا ئۆيلىنىپ، ئۆز قىزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىردى. 7 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ، باتاللار ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىردى. 8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، ئۇلارنى ئارام-ناھارائىمنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار سە ككىز يىلغىچە قۇشان-رىشاتائىمغا بېقىندى بولدى. 9 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈرگەندە، پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچىنى تۇرغۇزۇپ، ئۇ ئۇلارنى قۇتقۇزدى. ئۇ كىشى كالەبنىڭ ئىنىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئىدى. 10 پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ ئىسرائىلغا ھاكىملىق قىلدى، ئۇ جە ڭگە چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار ئارامنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى، بۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇشان-رىشاتائىمنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. 11 شۇنىڭدىن كېيىن زېمىندا قىرىق يىلغىچە ئامانلىق بولدى، كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئالەمدىن ئۆتتى. 12 ئاندىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلغاچقا، ئۇ موئابنىڭ پادىشاھى ئە گلونى ئىسرائىل بىلەن قارشىلىشىشقا كۆچىلەندۈردى. 13 ئۇ ئامموننىلار ۋە ئامالە كىيلەرنى ئۆزىگە تارتىپ، جە ڭگە چىقىپ ئىسرائىلنى ئۇرۇپ قىرىپ، «خورملىق شەھەر»نى ئىشغال قىلدى. 14 بۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئون سە ككىز يىلغىچە موئابنىڭ پادىشاھى ئە گلونىغا بېقىندى بولدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى، يەنى بنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان گېرانىڭ ئوغلى ئەھۇدنى تۇرغۇزدى؛ ئۇ سولخاي ئىدى. ئىسرائىل ئۇنىڭ قولى بىلەن موئابنىڭ پادىشاھى ئە گلونىغا سوۋغات ئە ۋەتتى. 16 ئەمدى ئەھۇد ئۆزىگە بىر گەز ئۇزۇنلۇقتا ئىككى بىسلىق بىر شەمشىر ياساتقاندى؛ ئۇنى كىيىمنىڭ ئې ڭىچە، ئوڭ يوتىسىنىڭ ئۈستىگە قىستۇرۇۋالدى؛ 17 ئۇ شۇ ھالەتتە سوۋغاتنى موئابنىڭ پادىشاھى ئە گلونىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئە گلون تولىمۇ سېمىز بىر ئادەم ئىدى. 18 ئەھۇد سوۋغاتنى تەقدىم قىلىپ بولغاندىن كېيىن، سوۋغاتنى كۆتۈرۈپ كەلگەن كىشىلەرنى كەتكۈزۈۋە ئە ۋەتتى؛ 19 ئاندىن ئۆزى گىلگالنىڭ يېنىدىكى تاش ئۆيىلار بار جايدىن يېنىپ، پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي پادىشاھ، مەندە ئۆزلىرىگە دەيدىغان بىر مەخپىيەتلىك بار ئىدى، ـ دېۋىدى، پادىشاھ: ـ جىم تۇرا! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئە تراپىدىكى خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسى سىرتقا چىقىپ كەتتى. 20 ئاندىن ئەھۇد پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى؛ پادىشاھ يالغۇز سالقىن بالىخانىدا ئولتۇراتتى. ئەھۇد: ـ مەندە سىلى ئۈچۈن خۇدادىن كەلگەن بىر سۆز بار، دېۋىدى، پادىشاھ ئورنىدىۋىتىن قوپۇپ تۇرە تۇردى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئەھۇد سول قولىنى ئۆزىتىپ ئوڭ يوتىسىدىن شەمشەرنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقتى. 22 شۇنداق قىلىپ شەمشەرنىڭ دەستىسىمۇ تىغى بىلەن قوشۇلۇپ كىرىپ كەتتى، سېمىز ئېتى شەمشەرنى قىسۇۋالغاچقا، ئەھۇد شەمشەرنى قورسىقىدىن تارتىپ چىقىرىۋالمىدى؛ ئۆچەي-پوقى ئارقىدىن چىقتى. 23 ئاندىن ئەھۇد دالانغا چىقىپ، بالخانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېچىدىن ئېتىپ قۇلۇپلاپ قويدى. 24 ئۇ چىقىپ كەتكەندە، پادىشاھنىڭ خىزمەتچىلىرى كېلىپ قارىسا، بالخانىنىڭ ئىشىكلىرى قۇلۇپلاقلىق ئىدى. ئۇلار: ـ پادىشاھ سالقىن ئۆيدە چوڭ ئەرەتكە ئولتۇرغان بولسا كېرەك، دەپ ئويلىدى. 25 ئۇلار ئۆزۈن ساقلاپ كېرىمسەك سەت بولارمۇ دەپ ئويلاشتى؛ ئۇ يەنىلا بالخانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچمىغاندىن كېيىن، ئاچقۇچنى ئېلىپ ئىشىكەرنى ئېچىۋىدى، مانا، خوجىسىنىڭ يەردە ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 26 ئەمدى ئۇلار ئىككىلىنىپ قاراپ تۇرغان ۋاقتىدا، ئەھۇد قېچىپ چىققاندى؛ ئۇ تاش ئۆيىلار بار جايدىن ئۆتۈپ، سېئىراھقا قېچىپ كەلگەندى. 27 شۇ يە رگە يەتكەندە، ئۇ ئەفرائىم تاغلىق رايوندا كاناي چېلىۋىدى، ئىسرائىللار ئۇنىڭ بىلەن بە رگە تاغلىق رايوندن چۈشتى، ئۇ ئالدىدا يول باشلاپ ماكىدى. 28 ئۇ ئۇلارغا: ـ ماكا ئە گىشىپ يۇرۇكلار، چۈنكى پەرۋەردىگار دۈشمىنىڭلار موئابىيلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئە گىشىپ چۈشۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ھېچكىمنى ئۆتكۈزمىدى. 29 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار موئابىيلاردىن ئون مىڭچە ئەسكەرنى ئولتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تەمىدل پالۋانلار ئىدى؛ ئۇلاردىن ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلالمىدى. 30 شۇ كۈنى موئاب ئىسرائىلنىڭ قولىدا بىسقىتۇرۇلدى. زېمىن سە كسەن يىلغىچە ئامان-تىنچلىقتا تۇردى. 31 ئەھۇددىن كېيىن ئاناتنىڭ ئوغلى شامگار ھاكىم بولدى؛ ئۇ ئالتە يۈز فىلىستىيەلىكنى بىراقلا كالا سانجىغۇچ بىلەن ئولتۇردى؛ ئۇمۇ ئىسرائىلنى قۇتقۇزدى.

4 ئەمدى ئەھۇد ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلغىلى تۇردى. 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قانائانىيلارنىڭ پادىشاھى يابىننىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. يابىن ھازور شەھىرىدە سەلتەنەت قىلاتتى؛ ئۇنىڭ قوشۇن سەردارىنىڭ ئىسمى سىسىرا بولۇپ، ئۇ ھاروشەت-گويىم دېگەن شەھەردە ئۇراتتى. 3 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا نالە-پېرياد كۆتۈردى، چۈنكى يابىننىڭ توققۇز يۈز تۇمۇر جەڭ ھارۇسىي بولۇپ، ئىسرائىللارغا يېگرمە يىلدىن ۋىيان تولىمۇ زۇلۇم قىلىپ كەلگەنىدى. 4 ئۇ ۋاقىتتا لاپىدوتنىڭ خوتۇنى دەبوراھ دېگەن ئايال پەيغەمبەر ئىسرائىلغا ھاكىم ئىدى. 5 ئۇ ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماھ بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى «دەبوراھنىڭ خورما دەرىخى»نىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى؛ بارلىق ئىسرائىللار دەۋالىرى توغرىسىدا ھۆكۈم سورىغىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. 6 ئۇ ئادەم ئە ۋەتتىپ نافتالى يۇرتىدىكى كەدەشتىن ئابىنوئامنىڭ ئوغلى

باراقنی چاقرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار [مۇنداق] ئەمر قىلغان ئەمەسمۇ؟! ئۇ: ـ سەن بېرىپ نافتالىلار قەبىلىسى ھەم زەبۇلۇن قەبىلىسىدن ئون مىڭ ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ تابور تېغىغا چىققىن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن مەن يابىننىڭ قوشۇن سەردارى سىسىرانى جەڭ ھارۇلىرى ۋە قوشۇنلىرى بىلەن قوشۇپ كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىغا، سىنىڭ قېشىڭغا بارغۇسى نىيەتكە سېلىپ، ئۇنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن دېگەن، ـ دېدى. 8 باراق ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن مەن بىلەن بىللە بارساڭ، مەنمۇ بارىمەن. سەن مەن بىلەن بارمىساڭ، مەنمۇ بارمايمەن! ـ دېدى. 9 دەبوراھ جاۋابەن: ـ ماقۇل، مەن سەن بىلەن بارسام باراي، ھالبۇنكى، سەپىرىڭ ساڭا ھېچ شان-شەرەپ كەلتۈرمەيدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار سىسىرانى بىر ئايال كىشىنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن دەبوراھ قوپۇپ باراق بىلەن بىللە كەدەشكە ماڭدى. 10 باراق زەبۇلۇنلار ۋە نافتالىلارنى كەدەشكە چاقىرتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئە گەشتى؛ دەبوراھمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقتى 11 (شۇ چاغدا كېنىيلەردىن بولغان ھەبەر ئۆزىنى مۇسانىڭ قېينىتاتىسى ھوبابنىڭ نەسىلدىن بولغان كېنىيلەردىن ئايرىپ چىقىپ، كەدەشنىڭ يېنىدىكى ژاناتانىمنىڭ دۇب دەرىخىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەندى). 12 ئەمدى سىسىراغا: ـ ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق تابور تېغىغا چىقىپتۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 13 شۇنى ئاڭلاپ سىسىرا بارلىق جەڭ ھارۇلىرىنى، يەنى توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۇسىنى ۋە بارلىق ئەسكەرلىرىنى يېغىپ، ھاروشەت-گويىمدن چىقىپ، كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىدا توپلىدى. 14 دەبوراھ باراققا: ـ قوپقىن؛ بۇگۈن پەرۋەردىگار سىسىرانى سىنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىدىغان كۈندۈر. مانا، پەرۋەردىگار ئالدىڭدا يول باشلىغلى چىقتى ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، باراق ۋە ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئە گەشىپ تابور تېغىدىن چۈشتى. 15 پەرۋەردىگار سىسىرانى، ئۇنىڭ ھەممە جەڭ ھارۇلىرى ۋە بارلىق قوشۇننى قوشۇپ باراقنىڭ قىلىچى ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى؛ سىسىرا ئۆزى جەڭ ھارۇسىدىن چۈشۈپ، پىيادە قېچىپ كەتتى. 16 باراق جەڭ ھارۇلىرىنى ۋە قوشۇننى ھاروشەت-گويىمگىچە قوغلاپ باردى؛ سىسىرانىڭ بارلىق قوشۇنى قىلىچ ئاستىدا يېقىلدى، بىرمۇ قالمىدى. 17 لېكىن سىسىرا پىيادە قېچىپ، كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ ئايالى يائېلنىڭ چېدىرىغا باردى؛ چۈنكى ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بىلەن كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدا دوستلۇق ئالاقىسى بار ئىدى. 18 يائېل سىسىرانى قارشى ئېلىشقا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي خوجام، كىرگىنە! قورقما، مېنىڭكىگە كىرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سىسىرا ئۇنىڭ چېدىرىغا كىردى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە يوتقان يېپىپ قويدى. 19 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۇسساپ كەتتىم، ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگىنە، دېۋىدى، ئايال بېرىپ سۈت تۇلۇمىنى ئېچىپ، ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ، ئاندىن يەنە ئۇنى يېپىپ قويدى. 20 ئاندىن سىسىرا ئۇنىڭغا: ـ سەن چېدىرنىڭ ئىشىكىدە ساقلاپ تۇرغىن. بىركىم كېلىپ سەندىن: ـ بۇ يەردە بىرەرسى بارمۇ، دەپ سوراسا، يوق دەپ جاۋاب بەرگىن، ـ دېدى. 21 ئەمدى ھەبەرنىڭ ئايالى يائېل قوپۇپ، بىر چېدىر قوزۇقىنى ئېلىپ، قولىدا بولقىنى ئۈتمىنىچە شەپە چىقارمايلا ئۇنىڭ قېشىغا باردى؛ ئۇ ھېرىپ كەتكەچكە، قاتتىق ئۇخلاپ كەتكەندى. يائېل ئۇنىڭ چېكىسىگە قوزۇقنى شۇنداق قاقتىكى، قوزۇق چېكىسىدىن ئۆتۈپ يە رگە كىرىپ كەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلدى. 22 شۇ چاغدا، باراق سىسىرانى قوغلاپ كەلدى، يائېل ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ كەلگىن، سەن ئىزدەپ كەلگەن ئادەمنى ساڭا كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ چېدىرىغا كىرىپ قارىۋىدى، مانا سىسىرا تۇلۇك ياتاتتى، قوزۇق تېخىچە چېكىسىگە قېقىلىق تۇراتتى. 23 شۇنداق قىلىپ، خۇدا شۇ كۈنى قانائان پادىشاھى يابىننى ئىسرائىلىلارنىڭ ئالدىدا تۇۋەن قىلدى. 24 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچىيىپ، قانائان پادىشاھى يابىندىن ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدى، ئاخىردا ئۇلار قانائان پادىشاھى يابىننى يوقاتتى.

5

شۇ كۈنى دەبوراھ ۋە ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق مۇنداق نەزمە ئوقۇدى: ـ 2 ئىسرائىلدا يېتەكچىلەر يول باشلىغنى ئۆچۈن، خەلق ئىختىيارەن ئۆزلىرىنى پىدا قىلغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇگلار! 3 ئەي پادىشاھلار، ئاڭلاڭلار، ئەي ئەمىرلەر، قۇلاق سېلىڭلار! مەن، مەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ نەزمە ئوقۇيمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىمەن. 4 ئى پەرۋەردىگار، سەن سېئىردىن چىققىنىڭدا، ئېدومنىڭ يايلىقىدىن چىقىپ يۈرۈش قىلغىنىڭدا، يەر تىتىرەپ، ئاسمانلاردىن سۈلار تامچىدى، شۇنداق، بۇلۇتلار يامغۇرلىرىنى ياغدۇردى؛ 5 تاغلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەۋرەندى، ئەنە سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا. 6 ئاناتنىڭ ئوغلى شامگارنىڭ كۈنلىرىدە، ھەم يائېلنىڭ كۈنلىرىدە، چوڭ يوللار تاشلىنىپ قېلىپ، يولۇچىلار ئە گرى-توقاي چىغىر يوللار بىلەن ماڭاتتى؛ 7 ئىسرائىلدا ئەزىمەتلەر يوقاپ كەتتى، تاكى مەنكى دەبوراھ قوزغىلىپ، ئىسرائىلدا بىر ئانا سۈپىتىدە پەيدا بولغىنىمغىچە. 8 [ئىسرائىللار] يېڭى ئىلاھلارنى تاللىدى؛ ئۇرۇش دەرۋازىلىرىغا يېتىپ كەلدى. قىرىق مىڭچە ئىسرائىلىلەرنىڭ ئارىسىدا، يا بىر قالقان يا بىر نەيزە تېپىلىسىچۇ؟! 9 قەلبىم ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرىگە قايىلدۇر، ئۆلار خەلق ئارىسىدا ئۆزلىرىنى ئىختىيارەن پىدا قىلدى؛ پەرۋەردىگارغا ئەشە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇگلار! 10 ئى ئاق ئېشىە كلە رگە مىنگەنلەر، ئى نەپىس زىلچىلەرنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلار، ئى يولدا يۈ رگەنلەر، كۆڭۈل بۇلۇڭلار! 11 سۇ ئە كىلىدىغان جايلاردا ئوچلا بۇلۇشۇۋاتقانلارنىڭ جۈشۈنى ئاۋازلىرىنى ئاڭلاڭلار! ئۆلار شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭ ئىسرائىلدىكى ئەزىمەتلىرىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى تەرىپلىشىدۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى چۈشۈپ دەرۋازىلارغا يېتىپ كېلىپ: ـ 12 «ئى دەبوراھ، ئويغان، ئويغان! ئويغان، ئويغان، غەزەل ئېيتقىن! ئورە ئۆڭدە تۇر، ئى باراق، ئەسىرلىرىڭنى يالاپ ماڭ، ئى ئابىنوئامنىڭ ئوغلى!» ـ دېيىشىدۇ. 13 مانا خەلقىنىڭ ئاز بىر قالدىسى ئالىيجانابلارغا ئە گىشىش ئۈچۈن چۈشتى، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى يېنىمغا پالۋان كەبى چۈشۈپ كەلدى. 14 مانا، ئەفرائىملاردىن ئامالەكتە يىلتىز تارتىپ قالغانلار كەلدى؛ مانا، بىنيامىنلارمۇ قوۋملىرىڭنا قوشۇلۇپ ئە گىشىپ كەلدى؛ ماكىردىن ئەمىرلەر چۈشۈپ كەلدى، زەبۇلۇندىن سەردارلىق ھاسىسىنى ئۇتقانلار يېتىپ كەلدى. 15 ئىسساكارنىڭ ئەمىرلىرى دەبوراھنا قوشۇلدى؛ باراق نېمە قىلغان بولسا ئىسساكارمۇ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭ كەيندىن جىلغىنا تاپ باستۇرۇپ ئېتىلىپ چۈشتى! رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتىلىرىدىكىلەرنىڭ تارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈركۈلگەندى! 16 سەن نېمىشقا قوتانلارنىڭ ئېچىدە تۇرۇپ، قويلارغا چىلىنغان تەينىك ئاۋازىنى ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭ؟ رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ تارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈركۈلگەندى! 17 گىلېئادلار بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپ قالدى؛ دانلارمۇ نېمىشقا كېمىلەرنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى؟ ئاشىرلار بولسا دېڭىز يېدا [جم] ئولتۇرۇۋالدى، دېڭىز قولتۇقلىرىدا تۇرۇپ قالدى. 18 زەبۇلۇنلار جانلىرىنى ئۆلۈمگە تەۋە ككۈل قىلدى، نافتالىلارمۇ جەڭ مەيدانىدىكى يۇقىرى جايلاردا ھەم شۇنداق قىلدى! 19 پادىشاھلار ھەممىسى كېلىپ، سوقۇشتى، قانائانىيلارنىڭ پادىشاھلىرىمۇ تۇرۇشقا چىقتى؛ تائاناقتا، مېگىددونىڭ سۇ يېنىدىدا تۇرۇشتى. لېكىن بىرئازمۇ كۈمۈش ئولجا ئالالمىدى! 20 ئاسمانلاردا يۇلتۇزلارمۇ جەڭ قىلدى، ئورىنىتىلىردىن سىسىراغا قارشى جەنگگە ئاتلاندى. 21 كىشون دەرياسىنىڭ ئېقىنى [دۈشمەننى] ئېقىتىپ كەتتى؛ شۇ قەدىمىي دەريا، ئۇ كىشون دەرياسىدۇر! ئەي مېنىڭ جىنىم، پۇتۇن كۈچۈڭ بىلەن ئالغا باسقىن! 22 ئۆلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ ئۇۋاقلىرى تاكىراك-تاكىراك قىلماقتا، تولپارلىرى چاپماقتا، چاپماقتا. 23 مەروزغا لەنەت ئوقۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى، ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارغا لەنەت ئوقۇڭلار، قاتتىق لەنەت ئوقۇڭلار؛ چۈنكى ئۆلار پەرۋەردىگارغا يارىدەمگە كەلمىدى، زالىملارغا قارشى پەرۋەردىگارغا يارىدەمگە كەلمىدى. 24 ئايالىلار ئېچىدە كەنىيلىك ھەبەرنىڭ ئايالى يائېل بەختىلىك-بەركەتلەنسۇن، چېدىردا تۇرغان ئايالىلار ئېچىدە ئۇ بەختىلىك-بەركەت تاپسۇن! 25 سىسىرا سۇ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا سۈت بەردى، ئېسىلزادىلە رگە لايىق بىر قاچىدا قايماق ئۇتتى؛ 26 ئۇ سول قولىنى چېدىر قوزۇقىغا، ئۇڭ قولىنى ئۇمۇرچىنىڭ بولقىسىغا ئۇزاتتى؛ سىسىرانى ئۇرۇپ، باش سۆڭۈكىنى چېقىپ، چېكىسىدىن يانچىپ ئۆتكۈزۈۋەتتى. 27 سىسىرا ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يېقىلدى، ئۇ [ئۇلۇكتەك] ياتتى، ئۇ ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى، ئۇ يېقىلدى، قىيسايغان يەردە ئۇ يېقىلىپ، جان بەردى. 28 سىسىرانىڭ ئانىسى پەنجىرىدىن سىرتقا سەپ سالدى، ئۇ پەنجىرىنىڭ رۇجىكىدىن توۋلاپ: ـ «ئۇنىڭ جەڭ ھارۇسى نېمىشقا شۇنچە ئۇزاقتىچە كەلمەيدۇ؟ جەڭ ھارۇلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ ۋېياق ساداسى نېمىشقا شۇنچە ھايال بولىدۇ؟ ـ دېدى. 29 ئۇنىڭ دېدە كلىرى ئارىسىدا دانالار جاۋاب بېرىدۇ، شۇنداقلا، ئۇ دەرۋەقە ئۆز-ئۆزىگە جاۋاب بېرىدۇ: ـ 30 «ئۆلار ئولجىلىرىنى يىغىپ بۇلۇشۇۋاتقان بولمىسۇن يەنە؟! ھەربىر ئە رگە ككە [ئايىغ ئاستى

قىلىشقا] بىر-ئىككىدىن قىز تە گىگەندۇ، سىسىراغا رە گۈار كىيىملەر، گۈل كەشتىلەنگەن رە گۈار كىيىملەردىن ئولجا تە گىگەندۇ، بۇلاڭچىنىڭ يوينغا ئالدىي- كەينى كەشتىلەنگەن رە گۈار كىيىملەر تە گىگەن بولسا كېرەك! **31** ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ئەنە شۇنداق يوقۇتۇلغاي! لېكىن سېنى سۆيگۈنلەر قۇياشنىڭ تۇرلەۋاتقاندىكى قۇدرىتىدەك كۆچلۈك بولغاي!». شۇنىڭ بىلەن زېمىن قىرىق يىلغىچە تىنىچ-ئامانلىق تاپتى.

6 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يەتتە يىلغىچە مىدىيانىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **2** ئۇ ۋاقىتتا مىدىيانىلار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىپ، ئىسرائىل مىدىيانىلارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزلىرى ئۈچۈن تاغلاردىن، ئۈڭكۈرلەردىن ۋە قورام تاشلاردىن پاناھ جايلارنى ياسىدى. **3** ھەر قېتىم ئىسرائىللار ئۇرۇق تېرىغاندا شۇنداق بولاتتىكى، مىدىيانىلار، ئامالەكلىلەر ۋە مەشرىقتىكىلەر كېلىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلاتتى. **4** ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىنىشقا بارگاھلارنى تىكىپ، زېمىندىكى ھوسۇلنى ۋەيران قىلىپ، گازاغىچە ئىسرائىلغا ھېچقانداق ئاشلىق قالدۇرماي، ئۇلارنىڭ قوي، كالا، ئېشەك كالىرىنمۇ ئېلىپ كېتەتتى. **5** چۈنكى ئۇلار چېكەتكەلەردەك كۆپ بولۇپ، ئۆز مال-چارۋىلىرى ۋە چېدىرلىرىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئادەملىرى ۋە تۆگىلىرى سان-ساناقسىز بولۇپ، زېمىننى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن تاجاۋۇز قىلاتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىدىيانىلارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ خار ھالەتكە چۈشۈپ قالدى؛ ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا نالە-پەريات كۆتۈردى. **7** مىدىيانىلارنىڭ دەستىدىن ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرگىنىدە شۇنداق بولدىكى، **8** پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. ئۇ كېلىپ ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇلۇق ماكانى»دىن ئېلىپ چىققانىدىم؛ **9** سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا سىلە رگە بارلىق زۇلۇم قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلۇپتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلە رگە بەردىم **10** ۋە سىلە رگە: «مانا، مەن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ سىلەر ئامورىيلارنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قورقماڭلار» دېگەندىم. لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار»، ـ دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى كېلىپ ئوفراھ دېگەن جايدا ئابىئېزەر جەمەمەتدىكى يوئاشقا تەۋە بولغان دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇردى. ئۇ ۋاقىتتا [يوئاشنىڭ] ئوغلى گىدېئون مىدىيانىلارنىڭ [بۇلاڭچىلىقىدىن] ساقلىنىش ئۈچۈن شاراب كۆچىكى ئىچىدە بۇغداي تېپىۋاتاتتى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ ئەي جاسارەتلىك پالۋان، پەرۋەردىگار سەن بىلەن بىللىدۇر! ـ دېدى. **13** گىدېئون ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، ئە گەر پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە بولغان بولسا، بۇ كۆرگۈلۈكلەر نېمىشقا ئۇستىمىزگە كەلدى؟ ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىزگە سۆزلەپ بە رگەن ئۇنىڭ بارلىق مۆجىزىلىرى قېنى؟ بۇلار ئۇ توغرىسىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىز: «مانا، پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ كەلمىگەنمىدى؟» ـ دېدى. لېكىن بۈگۈنكى كۈندە پەرۋەردىگار بىزنى تاشلاپ، مىدىيانىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! ـ دېدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قاراپ: ـ سەن مۇشۇ كۈچۈڭگە تايىنىپ، بېرىپ ئىسرائىلنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن! مانا، مەن سېنى ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **15** گىدېئون ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، مەن ئىسرائىلنى قاندىاق قۇتقۇزالايمەن؟ مېنىڭ ئائىلەم بولسا ماناسسەھ قەبىلىسى ئىچىدە ئەڭ نامرىتى، ئۆزۈم ئاتامنىڭ جەمەمتىدە ئەڭ كىچىكىدۇرمەن، ـ دېدى. **16** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مەن جەزمەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ شۇڭا سەن مىدىيانلارنى بىر ئادەمنى ئۇرغاندەك ئۇرۇپ قىرىسەن، ـ دېدى. **17** گىدېئون ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ: ـ مەن نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، مەن بىلەن سۆزلەشكۈچىنىڭ ھەقىقەتەن سەن ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىگە بىر ئالامەت كۆرسەتكەيسەن؛ **18** ئۆتۈنىمەن، مەن يېنىپ كېلىپ ئۆز ھەدىيە-قۇربانلىقىمنى ئالدىڭغا قويغۇچە بۇ يەردىن كەتمىگەيسەن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سەن يېنىپ كەلگۈچە كۈتىمەن، دېدى. **19** گىدېئون بېرىپ [ۋۇيگە] كىرىپ بىر ئوغلاقنى تەييارلاپ، بىر ئەفاھ ئېسىل ئۇندىن پېتىر نان پىشۇرۇپ، گۆشنى سەۋەتكە سېلىپ، شورپىسىنى كورىغا ئۇسۇپ بۇلارنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سۈندى (ئۇ تېخىچە دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى). **20** ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ گۆش بىلەن پېتىر نانلارنى ئېلىپ بېرىپ، مۇشۇ يەردىكى [قورام] تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، شورپىنى تۆككىن، ـ دېدىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. **21** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى قولىدىكى ھاسىنى ئۇزىتىپ ئۇچىنى گۆش بىلەن پېتىر نانلارغا تەككۈزۈدى، [قورام] تاشتىن ئوت چىقىپ، گۆش بىلەن پېتىر نانلارنى يەپ كەتتى. شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ ئۇنىڭ كۆزىدىن غايىب بولدى. **22** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: ـ ئاۋلا، ئى رەب پەرۋەردىگار! چاتاق بولدى، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىلەن يۈزمۈيۈز كۆرۈشۈپ قالدىم...! ـ دېدى. **23** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ خاتىرجەم بولغىن! قورقمىغىن، ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى «ياھۋەھ-شالوم» دەپ ئاتىدى. بۇ قۇربانگاھ تا بۈگۈنگىچە ئابىئېزەر جەمەمتىنىڭ ئوفراھ دېگەن جايىدا بار. **25** ئۇ كېچىسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن ئاتاڭنىڭ [چوڭ] بۇقىسى ۋە يەتتە ياشلىق ئىككىنچى بۇقىسىنى ئېلىپ ئاتاڭغا تەۋە بولغان باۋال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتىنى كېسىۋەتكىن. **26** ئاندىن مۇشۇ قورغانلىنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان، بەلگىلەنگەن رەسىم يېنچە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئىككىنچى بىر بۇقىنى ئېلىپ، ئۆزۈڭ كېسىۋەتكەن ئاشەراھنىڭ پارچىلىرىنى ئوتۇن قىلىپ قالاپ، ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلغىن، ـ دېدى. **27** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۆز خىزمەتچىلىرىدىن ئون ئادەمنى ئېلىپ بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە ئېيتقىنىدەك قىلدى؛ لېكىن ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەردىن ۋە شەھەر ئادەملىرىدىن قورققىنى ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى كۈندۈزى قىلماي، كېچىسى قىلدى. **28** ئەتىسى سەھەردە شەھەر خەلقى قويۇپ قارىسا، مانا، باۋال قۇربانگاھى ئۆرۈۋېتىلگەن، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتى كېسىۋېتىلگەنىدى ۋە يېڭى ياسالغان قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئىككىنچى بۇقا قۇربانلىق قىلىنغانىدى. **29** بۇنى كۆرۈپ ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئىشنى كىم قىلغاندۇ؟ ـ دېيىشتى. ئۇلار سۈرۈشتۈرۈپدى، بۇنى يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئوننىڭ قىلغانلىقى مەلۇم بولدى. **30** شۇنىڭ ئۈچۈن شەھەرنىڭ ئادەملىرى يوئاشقا: ـ ئوغلۇڭنى چىقىرىپ بە رگىن! ئۇ باۋال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى كېسىۋەتكىنى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلسۇن! ـ دېدى. **31** بىراق يوئاش ئۆزىگە قارشىلىشىشقا تۇرغان كۆپچىلىككە جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر باۋال ئۈچۈن دەۋالاشماقچىمۇسىلەر؟ سىلەر ئۇنى قۇتقۇزماقچىمۇ؟ كىمكى ئۇنىڭ توغرىسىدا دەۋالاشسا ئەتىگە قالماي ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن! ئە گەر باۋال دەرۋەقە بىر خۇدا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قۇربانگاھىنى بىرسى ئۆرۈۋېتىكىنى ئۈچۈن، ئۇ شۇ ئادەم بىلەن ئۆزى دەۋالاشسۇن! ـ دېدى. **32** بۇ سەۋەبتىن [ئاتىسى] گىدېئوننى «يەرۇببائال» دەپ ئاتىدى، چۈنكى [ئاتىسى]: «ئۇ باۋالنىڭ قۇربانگاھىنى ئۆرۈۋېتىكىنى ئۈچۈن، باۋال ئۆزى ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشسۇن!» دېگەنىدى. **33** ئەمما مىدىيان، ئامالەكلەر ۋە مەشرىقتىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، [ئىئوردان] دەرياسىدىن ئۆتۈپ يىزرەئەل جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىشتى. **34** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى گىدېئوننىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ ئۇ كانايى چېلىۋىدى، ئابىئېزەر جەمەمتىدىكىلەر يىغىلىپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ ماكېدى. **35** ئاندىن ئۇ ئەلچىلەرنى مانىاسسەھنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەرنى ئايلىنىپ كېلىشكە ئەۋەتىۋىدى، مانىاسسەھلەر يىغىلىپ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلدى. ئۇ ئاشىرلارغا، زەبۇلۇنلارغا ۋە نافتالىلارغا ئەلچى ئەۋەتىۋىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشتى. **36** گىدېئون خۇداغا: ـ ئە گەر سەن ھەقىقەتەن ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم بىلەن ئىسرائىلنى قۇتقۇزىدىغان بولساڭ، **37** ئۇنداقتا مانا، مەن خامانغا بىر پارچە قوي تېرىسى قويۇپ قويىمەن؛ ئە گەر پەقەت تېرىنىڭ ئۈستىگىلا شەبنەم چۈشۈپ، چۈرىسىدىكى يەرلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇق تۇرسا، مەن ئۆزۈڭ ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق ئىسرائىلنى قۇتقۇزماقچى بولغىنىڭنى بىلىمەن، ـ دېدى. **38** ئىش دەرۋەقە شۇنداق بولدى. ئەتىسى سەھەردە گىدېئون قويۇپ، يۇڭنى سىقىۋىدى، لىق بىر پىيالە شەبنەم سۈيى چىقتى. **39** ئاندىن گىدېئون خۇداغا يەنە: غەزىپىڭنى ماڭا قوزغىمىغايسەن، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا دەيمەن! سەندىن ئۆتۈنەي، مەن پەقەت يەنە بۇ قېتىم بۇ تېرە بىلەن سىناپ باقاي؛ ئىلتىجا قىلىمەنكى، ئەمدى بۇ قېتىم پەقەت تېرە قۇرۇق بولۇپ، چۈرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەي، ـ دېدى. **40** بۇ كېچىسىمۇ خۇدا شۇنداق قىلدى؛ دەرۋەقە پەقەت تېرىلا قۇرۇق بولۇپ، چۈرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسگە شەبنەم چۈشكەنىدى.

7 يەرۇيباتال (يەنى گىدېئون) ۋە تۈزىگە قوشۇلغان ھەممە خەلق ئەتسىى سەھەر قوپۇپ، ھارود دېگەن بۇلاقتىڭ يېنىغا بېرىپ چىدىر تىكتى. مىدىيانىلارنىڭ لەشكەر رگاھى بولسا ئۇنىڭ شىمال تەرىپىدە، موره ھ ئېگىزلىكىنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. **2** ئەمدى پەرۋەردىگار گىدېئونغا: ـ ساڭا ئەگەشكەن خەلقنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ، شۇڭا مەن مىدىيانىلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرالمايمەن. بولمىسا ئىسرائىل: «ئۆزىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ قولى قۇتقۇزدى» دەپ ماختىنىپ كېتىشى مۇمكىن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن سەن ئەمدى خەلققە: «كىملەر قورقۇپ تىترەك باسقان بولسا، ئۇلار گىلئېاد تېغىدىن يېنىپ كەتسۇن» دەپ جاكارلىغىن ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئارىسىدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشى قايتىپ كېتىپ، پەقەت ئون مىڭلا قېلىپ قالدى. **4** پەرۋەردىگار گىدېئونغا يەنە: ـ خەلقنىڭ سانى يەنىلا ئىنتايىن كۆپ، ئەمدى سەن بۇلارنى سۇنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلگىن. ئۇ يەردە مەن ئۇلارنى سەن ئۈچۈن سىناقتىن ئوتكۈزۈمەي؛ مەن كىمنى كۆرسىتسىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن دېسەم»، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن؛ لېكىن مەن كىمنى كۆرسىتسىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن» دېسەم، ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون خەلقنى سۇنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىمكى ئىت سۇ ئىچكەندەك تىلى بىلەن يالاپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنى ئايرىم بىر تەرەپتە ئۇرغۇزغىن؛ ھەم كىمكى تىزلىنىپ ئۇرۇپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنىمۇ ئايرىم بىر تەرەپتە ئۇرغۇزغىن، ـ دېدى. **6** شۇنداق بولدىكى، ئوچۈمنى ئاغزىغا تەككۈزۈپ يالاپ سۇ ئىچكەنلەردىن ئۈچ يۈزى چىقتى. قالغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ ئۇرۇپ سۇ ئىچتى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار گىدېئونغا: ـ مەن مۇشۇ سۇنى يالاپ ئىچكەن ئۈچ يۈز ئادەمنىڭ قولى بىلەن سىلەرنى قۇتقۇزۇپ، مىدىيانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ لېكىن قالغان خەلق بولسا ھەممىسى ئۆز جايىغا يېنىپ كەتسۇن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ [ئۈچ يۈز ئادەم] ئوزۇق-تۈلۈك ۋە كانايلىرىنى قولىغا ئېلىشتى؛ گىدېئون ئىسرائىلنىڭ قالغان بارلىق ئادەملىرىنى ئۆز چىدىرىغا قايتۇرۇۋېتىپ، پەقەت شۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئېلىپ قالدى. ئەمدى مىدىيانىلارنىڭ لەشكەر رگاھى بولسا ئۇلارنىڭ تۆۋەن تەرىپىدىكى جىلغىدا ئىدى. **9** شۇ كېچىسى شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ لەشكەر رگاھقا چۈشكىن، چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، **10** ئەگەر سەن چۈشۈشتىن قورقساڭ، ئۆز خىزمەتكارىڭ پۇراھنى بىلە ئېلىپ لەشكەر رگاھقا چۈشكىن. **11** سەن ئۇلارنىڭ نېمە دېيىشۋاتقىنىنى ئاڭلايسەن، ئاندىن سەن لەشكەر رگاھقا [ھۇجۇم قىلىپ] چۈشۈشكە جۈرئەت قىلالايسەن، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۆز خىزمەتكارى پۇراھنى ئېلىپ لەشكەر رگاھنىڭ چېتىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ يېنىغا باردى. **12** مانا مىدىيان، ئامالەك ۋە بارلىق مەشرىقتىكىلەر چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، جىلغىنىڭ ۋېنىغا يېيىلغانىدى؛ ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى كۆپلىكىدىن دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ھەددى-ھىسابسىز ئىدى. **13** گىدېئون بارغانىدا، مانا، ئۇ يەردە بىرسى ھەمراھىغا كۆرگەن چۈشىنى سۆزلەپ بېرۋاتاتتى: ـ مانا، مەن بىر چۈش كۆردۈم، چۈشۈمدە مانا، بىر ئارپا توقىچى مىدىيانىنىڭ لەشكەر رگاھىغا دومۇلاپ چۈشۈپتۇدەك؛ ئۇ چىدىرغا كېلىپ سوقۇلۇپتىدەك، شۇنىڭ بىلەن چىدىر ئۆرۈلۈپ، دۈم كۆمتۈرۈلۈپ كېتىپتۇ ـ دەۋاتاتتى. **14** ئۇنىڭ ھەمراھى جاۋابەن تەبىر بېرىپ: ـ بۇنىڭ مەنىسى شۇكى، ئۇ توقاچ يوئاشنىڭ ئوغلى، ئىسرائىللىق ئادەم گىدېئوننىڭ قىلىچىدىن باشقا نەرسە ئەمەستۇر، خۇدا مىدىيان ۋە ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپتۇ، دېدى. **15** شۇنداق بولدىكى، گىدېئون بۇ چۈشنى ۋە ئۇنىڭ ئېرىلگەن تەبىرىنى ئاڭلاپ، سەجدە قىلدى. ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ لەشكەر رگاھىغا يېنىپ كېلىپ: ـ قوپۇڭلار، پەرۋەردىگار مىدىيانىنىڭ لەشكەر رگاھىنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۈچ گۇرۇپپىغا بۆلۈپ، ھەممىسىنىڭ قولىغا بىردىن كانايى بىلەن بىردىن قۇرۇق كومزە كنى بەردى؛ ھەربىر كومزەك ئىچىدە بىردىن مەشئەل قويۇلدى. **17** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ماڭا قاراڭ، مېنىڭ قىلغىنىمدەك قىلىڭلار. مانا، مەن لەشكەر رگاھىنىڭ قېشىغا بارغانىدا، نېمە قىلسام، سىلەرمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ **18** مەن ۋە مەن بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بارلىق ئادەملەر كانايى چالساق، سىلەرمۇ لەشكەر رگاھىنىڭ چۆرىسىدە تۇرۇپ كانايى چېلىڭلار ۋە: «پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھەم گىدېئون ئۈچۈن!» دەپ توۋلاڭلار، ـ دېدى. **19** كېيىنكى يېرىم كېچىلىك كۆزەتنىڭ باشلىنىشىدا، كۆزەتچىلەر يېڭىدىن ئالماشقانىدا، گىدېئون ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان يۈز ئادەم لەشكەر رگاھىنىڭ قېشىغا كەلدى؛ ئاندىن ئۇلار كانايى چېلىپ قوللىرىدىكى كومزە كلەرنى چاقتى. **20** شۇ ھامان ئۈچ گۇرۇپپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى كانايى چېلىپ، كومزە كلەرنى چېقىپ، سول قوللىرىدا مەشئەللەرنى تۇتۇپ، ئوڭ قوللىرىدا كانايلارنى ئېلىپ: ـ پەرۋەردىگارغا ۋە گىدېئونغا ئاتالغان قىلىچ! ـ دەپ توۋلاشقىنچە، **21** ئۇلارنىڭ ھەربىرى لەشكەر رگاھىنىڭ ئەتراپىدا، ئۆز جايىدا تۇرۇشتى؛ ياۋۇ قوشۇنى تەرەپ-تەرەپكە پېتىراپ، ۋارقىراپ-جارقىرىغان پېتى قاچقىلى تۇردى. **22** بۇ ئۈچ يۈز ئادەم كانايى چالغاندا، پەرۋەردىگار پۈتكۈل لەشكەر رگاھىتكى ياۋۇ لەشكەرلىرىنى بىر-بىرىنى قىلىچلاشقا سېلىپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ياۋۇ قوشۇنى زېرەۋاھقا باردىغان يولدىكى بەيت-شىتتاھ تەرەپكە قاچتى؛ ئۇلار تابباتىنىڭ يېنىدىكى ئابەل-مەھولاھنىڭ چېگرىسىغچە قاچتى. **23** ئاندىن نافتالى، ئاشىر ۋە پۈتكۈل ماناسسەھنىڭ قەبىللىلىردىن ئىسرائىللار چاقىرىپ كېلىندى ۋە ئۇلار مىدىيانىلارنى قوغلىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئەفرائىم پۈتكۈل تاغلىقىنى ئارىلاپ كېلىشكە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئەفرائىملارغا: ـ «سىلەر چۈشۈپ مىدىيانىلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، بەيت-باراھقىچە، شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىغچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلەپ، ئۇلارنى توسۇۋېلىڭلار»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمنىڭ ھەممە ئادەملىرى يىغىلىپ، بەيت-باراھقىچە ۋە ئىئوردان دەرياسىغچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگىلدى. **25** ئۇلار مىدىيانىنىڭ ئوره ب ۋە زەئەب دېگەن ئىككى ئەمىرنى تۇتۇۋالدى؛ ئوره بنى ئۇلار «ئوره ب قورام تېشى» ئۈستىدە، زەئەبنى «زەئەب شاراب كۆچىكى»دە تۇتلۇزدى، مىدىيانىلارنى قوغلاپ بېرىپ، ئوره ب ۋە زەئەبنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىگە گىدېئوننىڭ قېشىغا كەلدى.

8 (كېيىن، ئەفرائىملار ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىسەن، مىدىيانىلار بىلەن سوقۇشقا چىققاندا، بىزنى چاقىرمىدىڭىغۇ، دەپ ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق دېپىشىپ كەتتى. **2** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەگىشتۈرگىلى بولسۇن؟ ئەفرائىمنىڭ ئۈزۈمىلەرنى پاساڭدىغىنى، ئابىئېزەرلەرنىڭ ئۈزۈمى ئۈزۈگىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ **3** خۇدا مىدىيانىنىڭ ئەمىرلىرى ئوره ب بىلەن زەئەبنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغان يەردە، مېنىڭ قولۇمدىن كەلگىنىنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەگىشتۈرگىلى بولسۇن؟ ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلارنىڭ ئۆڭىگە بولغان ئاچچىقى يانىدى). **4** ئەمدى گىدېئون ئىئوردان دەرياسىنىڭ ۋېينغا يېتىپ كەلدى. ئۇ ۋە ئۇنىڭگە ھەمراھ بولغان ئۈچ يۈز ئادەم ھېرىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا مىدىيانىلارنى قوغلاپ دەريادىن ئۆتتى. **5** گىدېئون سۇككوت شەھىرىدىكىلەرگە: ـ ماڭا ھەمراھ بولۇپ كەلگەن كىشىلەرگە نان بەرسە گۇلار، چۈنكى ئۇلار ھېرىپ-چارچاپ كەتتى، بىز مىدىيانىنىڭ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنانىنى قوغلاپ كېتىپ بارىمىز، ـ دېدى. **6** لېكىن سۇككوتنىڭ چوكۇمىرى جاۋاب بېرىپ: ـ زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟! بىز سېنىڭ مۇشۇ لەشكەرلىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟! ـ دېدى. **7** گىدېئون: ـ خەپ! شۇنداق بولغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار زەباھ ۋە زالمۇنانىنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغاندا، ئەتلىرىگىلارنى چۆلدىكى يانتاق ۋە شوخا بىلەن خامانىدا تېپىمەن، ـ دېدى. **8** گىدېئون ئۇ يەردىن پەنۇئەلگە بېرىپ، ئۇ يەردىكى ئادەملە رگىمۇ شۇنداق دېۋىدى، پەنۇئەلدىكى كىشىلەرمۇ ئۇنىڭغا سۇككوتتىكىلەردەك جاۋاب بەردى. **9** ئۇ پەنۇئەلدىكىلە رگە: ـ مەن غەلىبە بىلەن يېنىپ كەلگىنىمدە، بۇ مۇنارىگىلارنى ئۇرۇۋېتىمەن، ـ دېدى. **10** ئۇ چاغدا زەباھ ۋە زالمۇنا كاركور دېگەن جايدا ئىدى؛ ئۇلار بىلەن ماڭغان قوشۇندا ئون بەش مىڭچە لەشكەر بار ئىدى. بۇلار بولسا مەشرىقلىقلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىدىن قېلىپ قالغانلىرى ئىدى، چۈنكى ئۇلاردىن قىلىچ تۇتقانلىردىن بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئۇلتۇرۇلگەنىدى. **11** گىدېئون بولسا نوباھ ۋە يوگبىخاھنىڭ شەرقىدىكى كۆچمەنلەر يولى بىلەن چېقىپ مىدىيانىنىڭ لەشكەر رگاھىغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدى؛ چۈنكى لەشكەر رگاھتىكىلەر تولىمۇ ئەندىشسىز تۇرغانىدى. **12** زەباھ ۋە زالمۇنا قېچىپ كەتتى؛ گىدېئون كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، مىدىيانىنىڭ بۇ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنانى تۇتۇۋالدى؛ ئۇ پۈتكۈل لەشكەر رگاھتىكىلەرنى ئالاقزادە قىلىپ تىرىپەرەن قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئون ھەرەس داۋىنىدىن ئۆتۈپ، جەڭگىن قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ سۇككوتلۇق بىر ياش يىگىتنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن سوروۇشتە قىلىۋىدى، يىگىت ئۇنىڭغا سۇككوتنىڭ چوكۇمىرى ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئىسىملىرىنى يېزىپ بەردى؛ ئۇلار جەمئىي بولۇپ يەتمىش يەتتە

ئادەم ئىدى. **15** ئاندىن گىدېئون سۈككوتنىڭ ئادەملىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغاندا: ـ سىلەر مېنى زاگلىق قىلىپ: «زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟ بىز سېنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان مۇشۇ ھارغىن ئادەملىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟» دېگەندىكىلار! مانا، ئۇ زەباھ ۋە زالمۇنا دېگەنلەر! ـ دېدى. **16** شۇنى دەپ ئۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنى تۇتۇپ چېلىپ، چۆلدىكى يانتاق بىلەن شوخلارنى ئېلىپ چېلىپ، ئۇلار بىلەن سۈككوتنىڭ ئادەملىرىنى ئۈرۈپ ئەدىبىنى بەردى. **17** ئاندىن ئۇ پەنۇئەلنىڭ مۇنارىنى ئۆرۈپ، شەھەردىكى ئادەملەرنى ئۆلتۈردى. **18** گىدېئون زەباھ ۋە زالمۇنانى سوراق قىلىپ: ـ سىلەر ئىككىگىلار تابوردا ئۆلتۈرگەن ئادەملەر قانداق ئادەملەر ئىدى؟ ـ دەپ سورىدىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار ساڭا ئىنتايىن ئوخشايتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى شاھزادىدەك ئىدى، ـ دېدى. **19** ئۇ بۇنى ئاڭلاپ: ـ ئۇلار مېنىڭ بىر تۇغقانلىرىمدۇر، بىز بىر ئانىنىڭ ئوغۇللىرىمىز. پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر ئەينى ۋاقىتتا ئۇلارنى تىرىك قويغان بولسا ئىدىلار، مەن سىلەرنى ھەرگىز ئۆلتۈرمەيتتىم، ـ دېدى؛ **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوڭ ئوغلى يەتە رگە: ـ سەن قوپۇپ بۇلارنى ئۆلتۈرگىن، ـ دېدى. لېكىن ئوغۇل كىچىك بولغاچقا قورقۇپ، قىلىچنى سۇغۇرمەدى. **21** شۇنىڭ بىلەن زەباھ ۋە زالمۇنا: ـ سەن ئۆزۈڭ قوپۇپ بىزنى ئۆلتۈرگىن، چۈنكى ئادەم قانداق بولسا كۈچىمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، گىدېئون قوپۇپ زەباھ ۋە زالمۇنانى ئۆلتۈردى. ئۇ تۆگىلىرىنىڭ يوينىدىكى ھىلال ئاي شەكلىدىكى بېزە كەلىرىنى ئېلىۋالدى. **22** ئاندىن ئىسرائىللار گىدېئونغا: ـ سەن بىزنى مىدىيانلىقلار قولىدىن قۇتقۇزغانىكەنسەن، ئۆزۈڭ بەرگە پادىشاھ بولغىن؛ ئوغلۇڭ ۋە ئوغلۇڭنىڭ ئوغلىمۇ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرسۇن، ـ دېدى. **23** ئەمما گىدېئون ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۈستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلمايمەن، ئوغلۇمۇ ئۈستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلمايدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار ئۆزى ئۈستۈڭگە رگە سەلتەنەت قىلىدۇ، دېدى. **24** ئاندىن گىدېئون ئۇلارغا يەنە: ـ سىلە رگە پەقەت بىرلا ئىلتماسىم بار: ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز ئولجاڭلاردىن ھالقا-زېرىلەرنى ماڭا بېرىڭلار، دېدى (مىدىيانلار ئىسمائىللاردىن بولغاچقا، ھەربىرى ئالتۇن زىرە-ھالقىلارنى تاقايتتى). **25** ئۇلار جاۋابەن: ـ بېرىشكە رازىمىز، دەپ يە رگە بىر يېيىنچىنى سىلىپ، ھەربىرى ئۆزىنىڭ ئۈچىسىدىن زىرە-ھالقىلارنى ئېلىپ تاشلىدى. **26** ئۇ سوراپ يىغقان ئالتۇن زىرىلەرنىڭ ئېغىرلىقى بىر مىڭ يەتتە يۈز شەكەل ئالتۇن ئىدى، بۇنىڭدىن باشقا مىدىيان پادىشاھلىرى تۈزىگە تاسقان ھىلال ئاي شەكلىدىكى ۋېنىملار، زۇنىنار، ئۈچىسىغا كىيگەن سۈسۈن ئېگىنلەر ۋە تۆگىلەرنىڭ يوينىغا تاسقان ئالتۇن زەنجىرلەرمۇ بار ئىدى. **27** گىدېئون بۇ نەرسىلەردىن بىر ئەفود ياسىتىپ، ئۆز شەھىرى ئوفراھتا قويۇپ قويدى. نەتىجىدە، پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى ئىزدەپ بۇزۇلۇقلىق قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسە گىدېئون ۋە ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىگە بىر تور-تۇزاق بولدى. **28** مىدىيانىيلار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا يېسۇندۇرۇلۇپ، ئىككىنچى باش كۆتۈرەلمىدى؛ زېمىن گىدېئوننىڭ كۈنلىرىدە قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئارامىلىق تاپتى. **29** يوئاشنىڭ ئوغلى يەرۇبباۋال قايتىپ بېرىپ، ئۆز ۋېيدە ئولتۇردى. **30** گىدېئوننىڭ ئايالىرى كۆپ بولغاچقا، ئۇنىڭ پۇشتىدىن يەتمىش ئوغۇل تۇرەلدى. **31** شە كەمدە ئۇنىڭ بىر كېنىزىكىمۇ بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى، گىدېئون ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئابىمەلەك» دەپ قويدى. **32** يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئون ئۇزۇن تومۇر كۆرۈپ، قېرىپ ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ ئابىئېزەرلە رگە تەۋە بولغان ئوفراھدا، ئۆز ئاتىسى يوئاشنىڭ قەبرىسگە دەپنە قىلىندى. **33** گىدېئون ئۆلگەندىن كېيىن ئىسرائىللار كەينىگە يېنىپ، باۋال بۇتلىرىغا ئەگىشىپ بۇزۇلۇقلىق قىلدى ۋە «باۋال-بېرىت»نى ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھى قىلىپ بېكىتتى. **34** شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنۇتۇدى **35** ۋە شۇنىڭدەك گىدېئوننىڭ ئىسرائىلغا قىلغان ھەممە ياخشىلىقلىرىنى ھېچ ئەسلىمەي، يەرۇبباۋال (يەنى گىدېئون)نىڭ جەمەتىگە ھېچبىر مېھرىبانلىق كۆرسەتمىدى.

9

ئەمدى يەرۇبباۋالنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك شە كەمدىكى ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلار ۋە ئانىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىكىلە رگە: ـ **2** سىلەر شە كەمدىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ قۇلىقىغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا: «سىلەر ئۈچۈن يەتمىش كىشى، يەنى يەرۇبباۋالنىڭ ئوغۇللىرى ئۈستۈڭگە رگە ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ يا كى بىرلا ئادەمنىڭ ئۈستۈڭگە ردىن ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ؟ ئېسىگىلاردا بولسۇنكى، مەن سىلەرنىڭ قان-قېرىندىشىگىلارمەن» ـ دېگەن گەپنىمنى يەتكۈزۈگىلار، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى ئۇ توغرۇلۇق بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسنى شە كەمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا ئېيتتى. ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئابىمەلەككە مايىل بولۇپ: ـ ئۇ بىزنىڭ قېرىندىشىمىز ئىكەنغۇ، دېيىشىپ، **4** باۋال-بېرىتنىڭ بۇتخانىسىدىن يەتمىش شە كەل كۈمۈشنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بەردى. بۇ پۇل بىلەن ئابىمەلەك بىرمۇنچە بىكار تەلەپ لۇچچە كەلەرنى يالالار، ئۇلارغا باش بولدى. **5** ئاندىن ئۇ ئوفراھقا، ئاتىسىنىڭ ۋېيگە بېرىپ ئۇزىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى، يەنى يەرۇبباۋالنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈۋەتتى. لېكىن يەرۇبباۋالنىڭ كىچىك ئوغلى يوتام يوشۇرۇنۇۋالغاچقا، قۇتۇلۇپ قالدى. **6** ئاندىن پۈتكۈل شە كەمدىكىلەر ۋە بەيت-ماللودىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىشىپ بېرىپ ئابىمەلەك كىنى شە كەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈزىدە پادىشاھ قىلىپ تىكىلدى. **7** بۇ خەۋەر يوتامغا يەتكۈزۈلدى، ئۇ بېرىپ گەرىزىم تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقىپ، ئۇ يەردە ئاۋازىنى ئاۋازلا كۆپچىلىككە توۋلاپ: ـ ئەي شە كەم چوڭلىرى، مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئاندىن خۇدامۇ سىلە رگە قۇلاق سالىدۇ. **8** كۆنلەردىن بىر كۈنى دەرەخلەر ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر دەرەخنى مەسىلەپ پادىشاھ تىكلەشكە ئىزدەپ چىقىپ، زەيتۇن دەرىخىگە: ـ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇپ بە رگىن، دەپتىكەن. **9** زەيتۇن دەرىخى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇداغا ۋە ئىنسانلارغا بولغان ھۆرمەتنى ئىپادىلەيدىغان مېيىمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كلاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. **10** بۇنى ئاڭلاپ دەرەخلەر ئەنجىر دەرىخىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپ ئىلتىجا قىلىپتۇ؛ **11** ئەنجىر دەرىخى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن تۈز شىرنەم بىلەن ياخشى مېۋەمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كلاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. **12** شۇنىڭ بىلەن دەرەخلەر ئۆزۈزۈم تاللىقىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ، **13** ئۆزۈزۈم تېلى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خۇدا بىلەن ئادەملەرنى خۇش قىلىدىغان يېڭى شارابنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كلاشقا كېتەمدىم؟ ـ دەپتۇ. **14** ئاندىن دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى ئازغانىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ؛ **15** ئازغان ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنى سەممىي نىيىتىڭلار بىلەن ئۈستۈڭگە رگە پادىشاھ قىلىشنى خالىسا ئىدىلار، كېلىپ مېنىڭ سايەمنىڭ ئاستىدا پاناھلىنىڭلار، بولمىسا، ئازغاندىن بىر ئوت چىقىدۇ ۋە لىۋانىنىڭ كېدىر دەرەخلىرىنى يەپ كېتىدۇ! ـ دەپتۇ. **16** ئە گەر سىلەرنىڭ ئابىمەلەك نى پادىشاھ قىلغىنىڭلار راست سەممىي ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بولغان بولسا، يەرۇبباۋال ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلە رگە ياخشىلىق قىلغان، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بويىچە ئۇنىڭغا قايتۇرغان بولسا ئىدىلار ـ **17** (چۈنكى ئاتام سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىپ، ئۆز جېنىنى خەتىە رگە تەۋە كىكۈل قىلىپ مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! **18** لېكىن سىلەر بۈگۈن ئاتامنىڭ جەمەتىگە قارشى قوزغىلىپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى، جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ دېدىكىنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك نى ئۇنىڭغىلار بولغنى ئۈچۈن شە كەم خەلقىنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەپسىلەر!) **19** ـ ئەمدى ئە گەر سىلەر يەرۇبباۋال ۋە جەمەتىگە سەممىي ۋە دۇرۇس مۇئامىلە قىلغان بولسا ئىدىلار، سىلەر ئابىمەلەك تىن خۇشالىق تاپقايسىلەر، ئۇمۇ سىلەردىن خۇشالىق تاپقاي! **20** لېكىن بولمىسا، ئابىمەلەك تىن ئوت چىقىپ، شە كەمدىكىلەر ۋە بەيت-ماللونىڭ خەلقىنى يەپ كەتسۇن؛ شۇنداقلا، شە كەمدىكىلەر ۋە بەيت-ماللونىڭ خەلقىدىن ئوت چىقىپ، ئابىمەلەك نى يەپ كەتسۇن! ـ دېدى. **21** يوتام قېرىندىشى ئابىمەلەك تىن قورقۇپ، قېچىپ بەئەر دېگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئوئۇزاقلىشىپ قالدى. **22** ئابىمەلەك ئىسرائىلغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **23** خۇدا ئابىمەلەك بىلەن شە كەمنىڭ ئادەملىرى ئوتتۇرىسىغا بىر يامان روھ ئەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن شە كەمدىكىلەر ئابىمەلەككە ئاسىيلىق قىلىشقا قوزغالدى. **24** بۇنىڭ مەقسىتى، يەرۇبباۋالنىڭ يەتمىش ئوغلىغا قىلىنغان زوراۋانلىق ۋە قان قەرزىنى ئۆلتۈرۈپ ئۆچ قېرىندىشى ئابىمەلەك كىنىڭ يوينىغا چۈشۈرۈش، شۇنداقلا ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇنى قولالاپ-قۇۋۋەتلىگەن شە كەمدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. **25** شە كەمدىكى كىشىلەر ئابىمەلەك نى ئۇنىماقچى بولۇپ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىغا پايلاقچىلارنى بۇكتۇرمە قىلىپ ئۆزىغۇزدى؛ ئۇلار ئۆيەردىن ئۆتكەن يولۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى يولاڭ-تالاڭ قىلدى. بۇ ئىش ئابىمەلەككە يەتكۈزۈلدى. **26** ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن

شه كەمگە كۆچۈپ كېلىۋىدى، شه كەمدىكى كىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنچ باغلاپ ئۇنى تۆز يار-يۇلىكى قىلدى. 27 شۇنداق قىلىپ ئۇلار شەھەردىن ئېتىزلىققا چىقىپ، ئۆزۈمزارلارنىڭ ئۆزۈملىرىنى ئۆزۈپ سىقىپ، شاراب ياساپ، شادلىق قىلىپ تۆز بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىرىپ، يەپ-ئىچىشىپ ئابىمەلەك كىنىڭ ئۈستىدىن لەنەت ئوقۇغىلى تۇردى. 28 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال: ـ ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى؟ شه كەم دېگەن نېمە ئىدى، بىز نېمە دەپ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغۇدە كىمز؟! ئۇ يەرۇببائالنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ زەبۇل ئۇنىڭ نازاتەچىسى ئەمەسمۇ؟ سىلەر شه كەمنىڭ ئاتىسى هامورنىڭ ئادەملىرىنىڭ خىزمىتىدە بولىسا كالار بولىدۇ! بىز نېمىشقا ئابىمەلەك كىنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمىز؟ 29 كاشكى بۇ خەلق مېنىڭ قول ئاستىمدا بولسا ئىدى! ئۇ چاغدا مەن ئابىمەلەك كىنى هەيدىۋەتەتتىم! مەن ئابىمەلەككە: ـ تۆز قوشۇنىڭنى كۆپەيتىپ، جەنگگە چىققىن! ـ دېگەن بولاتتىم. 30 ئەمدى شەھەر باشلىقى زەبۇل ئەبەدنىڭ ئوغلى گائالنىڭ بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىدا، ئاچچىقى كېلىپ، 31 ئەلچىلەرنى ئابىمەلەك كىنىڭ قېشىغا يوشۇرۇنچە ئەۋەتىپ: «مانا، گائالنىڭ ئوغلى قېرىنداشلىرى بىلەن شه كەمگە كېلىۋاتىدۇ، مانا، شەھەرنى سىلىگە قارشى چىقىشقا قۇترتىۋاتىدۇ. 32 شۇڭا سىلى ئادەملىرىنى ئېلىپ بۇگۈن كېچە [شەھەر] ئەتراپىدىكى ئېتىزلىققا يېرىپ ماراپ ئولتۇرغايلا؛ 33 ئەتە كۈن چىققان هامان قوزغىلىپ شەھەر رگە هۇجۇم قىلغايلا؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى سىلىگە قارشى چىققاندا، سىلى ئەھۋالغا قاراپ ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغايلا، ـ دېدى. 34 يۇنى ئاگلاپ، ئابىمەلەك ھەمە ئادەملىرىنى ئېلىپ، كېچىسى چىقىپ، تۆت ۋېقا بۇلۇنۇپ، يوشۇرۇنۇپ شه كەمگە هۇجۇم قىلىشقا ماراپ ئولتۇردى. 35 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال سىرتقا چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدا تۇرە تۇرغاندا، ئابىمەلەك تۆز ئادەملىرى بىلەن يوشۇرۇنغان جايدىن چىقتى. 36 گائال خەلقنى كۆرۈپ زەبۇلغا: ـ مانا تاغ چوققىلىرىدىن ئادەملەر چۈشۈۋاتىدۇ، دېدى. لېكىن زەبۇل ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تاغلارنىڭ كۆلە گۈگىسى ساكا ئادەملەردەك كۆرۈنىدۇ، ـ دېدى. 37 گائال يەنە سۆز قىلىپ: مانا، بىر توپ ئادەملەر دۇگلەردىن چۈشۈپ كېلىۋاتىدۇ، يەنە بىر توپ ئادەملەر «پالچىلارنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يولى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 38 ئاندىن زەبۇل ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ: «ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى، بىز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتۇقۇق؟» دەپ چوڭ گەپ قىلغان ئاغزىڭ هازىر قېنى؟ مانا بۇلار سەن كۆزگە ئىلىغان خەلق ئەمەسمۇ؟ ئەمدى چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ باققىن! ـ دېدى. 39 شۇنىڭ بىلەن گائال شه كەمدىكىلەر بىلەن چىقىپ ئابىمەلەك بىلەن سوقۇشۇشقا باشلىدى. 40 لېكىن ئابىمەلەك ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ قوغلىدى، ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى، شۇنداقلا نۇرغۇن يارىلانغان ئادەملەر شەھەرنىڭ دەرۋازىسغىچە يېتىشىپ كەتكەنىدى. 41 ئاندىن ئابىمەلەك ئارۇماھدا ئولتۇرۇپ قالدى. زەبۇل بولسا گائال ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قوغلاپ، ئۇلارنىڭ شه كەمدە ئولتۇرۇشىغا يول قويمىدى. 42 ئەتىسى [گائالدىكىلەر] دالاغا چىقتى، بۇ خەۋەر ئابىمەلەككە يەتكەنده 43 ئۇ خەلقىنى ئېلىپ، ئۇلارنى ئۈچ ۋېقا بۇلۇپ، دالادا يوشۇرۇنۇپ ماراپ ئولتۇردى، ئۇ قاراپ ئولتۇرۇۋىدى، شه كەم خەلقى شەھەردىن چىقتى. ئۇ قوزۇپ ئۇلارغا هۇجۇم قىلدى. 44 ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بىرىنچى توپ ئاتلىنىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى، قالغان ئىككى توپ ئېتىلىپ بېرىپ دالادا ئولتۇرغان ئادەملە رگە هۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى قىرىۋەتتى. 45 شۇ تەرىقىدە ئابىمەلەك پۈتۈن بىر كۈن شەھەر رگە هۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئېلىپ، ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقان خەلقنى ئۆلتۈرۈپ، شەھەرنى خانىۋەيران قىلىپ ئۈستىگە ئوزلارنى چېچىۋەتتى. 46 شه كەم مۇنارىدىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى بۇنى ئاگلاپ، بېرىت دېگەن بۇتنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى قورغانغا كىرىۋالدى. 47 شه كەم مۇنارىدىكى ئادەملەر بىر يەر رگە يىغىلۋاپتۇ، دېگەن خەۋەر ئابىمەلەككە يەتتى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئابىمەلەك ئادەملىرىنى ئېلىپ زالمون تېغىغا چىقتى؛ ئۇ قولىغا پالتىنى ئېلىپ دەرەخنىڭ بىر شېخىنى كېسىپ ئېلىپ، ئۆشىنىسگە قويۇپ، ئاندىن ئۆزى بىلەن بولغان خەلققە: ـ مېنىڭ نېمە قىلغىنىمنى كۆرد ۇگلار، ئەمدى سىلەرمۇ تېزدىن شۇنداق قىلىڭلار، ـ دېدى. 49 يۇنى ئاگلاپ خەلقنىڭ ھەربىرى ئابىمەلەك كىتەك بىردىن شاخنى كېسىپ ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ بېرىپ، شاخلارنى قورغاننىڭ يېنىغا دۆۋىلەپ، ئوت قويۇپ قورغان ۋە ئۇنىڭدا بولغانلارنى كويدۇرۇۋەتتى. بۇنىڭ بىلەن شه كەمنىڭ مۇنارىدىكى ھەممە ئادەملەر، جەمئىي مىڭچە ئەر-ئايال ئۆلدى. 50 ئاندىن ئابىمەلەك تەبە زگە بېرىپ، ئۇ يەردە بارگاھ قۇرۇپ تەبە زگە قورشاپ، هۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. 51 لېكىن شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا مۇستەھكەم بىر مۇنار بار ئىدى، بارلىق ئەر-ئايال، جۈملىدىن شەھەرنىڭ ھەممە چوكلىرى ئۇ يە رگە قېچىپ بېرىپ، دەرۋازىنى ئېچىدىن تاقاپ، مۇنارنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالدى. 52 ئابىمەلەك مۇنارغا هۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوت قويۇشقا مۇنارنىڭ دەرۋازىسىغا يېقىنلاشقاندا، 53 بىر ئايال يارغۇنچاقنىڭ ئۈستۈنكى ئېشىنى ئابىمەلەك كىنىڭ بېشىغا ئېتىپ ئۇنىڭ باش سۆڭىكىنى سۇندۇرىۋەتتى. 54 ئاندىن ئابىمەلەك دەرھال ئۆز يارىغىنى كۆتۈرگۈچى يىگىتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ قىلىچكىنى سۇغۇرۇپ مېنى ئولتۇرۇۋەتكىن؛ بولمىسا، خەلق مېنىڭ ئوغرامدا: «بىر ئايال كىشى ئۇنى ئولتۇرۇۋېتىپتۇ» دېيىشىدۇ، ـ دېدى. بۇنى ئاگلاپ يىگىت ئۇنى سانجىپ ئولتۇرۇۋەتتى. 55 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئابىمەلەك كىنىڭ ئولگىنىنى كۆرۈپ، ئۆلارنىڭ ھەممىسى ئۆز جايلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 56 شۇنداق قىلىپ خۇدا ئابىمەلەك كىنىڭ ئۆزىنىڭ يەتمىش ئاكا-ئۇكىسىنى ئولتۇرۇپ، ئاتىسىغا قىلغان رەزىللىكىنى ئۇنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇردى؛ 57 شۇنىڭدەك خۇدا شه كەمنىڭ ئادەملىرى قىلغان بارلىق يامانلىقلىرىنمۇ ئۆلارنىڭ بېشىغا ياندۇرۇپ چۈشۈردى. يۇنىڭ بىلەن يەرۇببائالنىڭ ئوغلى يوتام ئېيتقان لەنەت ئۆلارنىڭ ئۈستىگە كەلدى.

10

ئابىمەلەك تىن كېيىن ئىسسا كار قەبىلىسىدىن بولغان دودونىڭ نەۋرىسى، پۇئاھنىڭ ئوغلى تولا دېگەن كىشى ئىسرائىلنى قۇتقۇزۇشقا تۇردى، ئۇ ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدىكى شامىر دېگەن جايدا ئولاتتى؛ 2 ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئۈچ يىل هاكىم بولۇپ ئالەمدىن ئۆتتى ۋە شامىردا دەپنە قىلىندى. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن گىلېئادلىق يائىر تۇردى؛ ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئىككى يىل هاكىم بولدى. 4 ئۇنىڭ ئوتتۇز ئوغلى بولۇپ، ئۇلار ئوتتۇز تەخەيگە منىپ يۈرەتتى. ئۇلار ئوتتۇز شەھە رگە ئىگىدارچىلىق قىلاتتى؛ بۇ شەھەرلەر گىلېئاد يۇرتىدا بولۇپ، تا بۈگۈنگىچە «يائىرنىڭ كەنتلىرى» دەپ ئاتالماقتا. 5 يائىر ۋاپات بولۇپ، كامۇندا دەپنە قىلىندى. 6 لېكىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، بائال بىلەن ئاشىراھ بۇتلىرىغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا سۈريەنىڭ ئىلاھلىرى، زىدوندىكىلەرنىڭ ئىلاھلىرى، موئابنىڭ ئىلاھلىرى، ئامموئىيلارنىڭ ئىلاھلىرى ۋە فىلىستىيلەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئىبادەتىە بولمىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغىلىپ، ئۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئامموئىيلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. 8 بۇلار بولسا شۇ يىلى ئىسرائىللارنى قاتتىق بېسىپ ئەزدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىئوردان دەريا سىنىڭ مەشرىق تەرىپىدە ئاموريلارنىڭ زېمىنىدىكى گىلېئادتا ئولتۇرۇشلۇق بارلىق ئىسرائىل خەلقىگە ئون سە ككىز يىلغىچە زۇلۇم قىلدى. 9 ئامموئىيلار يەنە ئىئوردان دەريا سىدىن ئوتتۇپ، يەھۇدا، بىنيامىن ۋە ئەفرائىم جەمەتىگە قارشى هۇجۇم قىلدى: شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل قاتتىق ئازابلاندى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: ـ بىز ساكا گۇناھ قىلدۇق، ئۆز خۇدايىمىزنى تاشلاپ، بائال بۇتلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كەتتۇق، دېدى. 11 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: ـ مەن سىلەرنى مىسىرلىقلاردىن، ئامورىيلاردىن، ئامموئىيلاردىن ۋە فىلىستىيلەردىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ 12 زىدونىيلار، ئامالەكلەر ۋە مائونلار كېلىپ سىلە رگە زۇلۇم قىلغىنىدا، ماكا پەريات قىلغىنىگلاردا سىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ 13 شۇنداقتىمۇ، سىلەر يەنە مېنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردىگلار. مەن سىلەرنى ئەمدى قۇتقۇزمايمەن! 14 ئەمدى بېرىپ ئۆز ئۇگلار تاللىغان ئىلاھلارغا پەريات قىلىگلار، قىينىچىلىققا قالغان چېغىگلاردا شۇلار سىلەرنى قۇتقۇزسۇن، ـ دېدى. 15 ئەما ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا يالۋۇرۇپ: ـ بىز گۇناھ قىلدۇق! ئەمدى نەزىرىڭگە نېمە ياخشى كۆرۈنسە بە رگە شۇنداق قىلغىن، بىزنى پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل يات ئىلاھلارنى ئۆز ئارىسىدىن چىقىرىپ تاشلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى؛ [پەرۋەردىگار] ئىسرائىلنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىنى كۆرۈپ، كۆڭلى يېرىم بولدى. 17 شۇ ۋاقىتتا ئامموئىيلار توپلىنىپ گىلېئادتا چېدىرگاھ تىكتى؛ ئىسرائىللارمۇ يىغىلىپ كېلىپ مىزپاھىغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكتى. 18 گىلېئادتىكى خەلقنىڭ چوكلىرى ئۆزئارا: ـ كىم ئامموئىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا باشلامچى بولسا، ئۇ بارلىق گىلېئادتىكىلە رگە باش بولىدۇ، دېدى.

11

شۇ چاغدا گىلېئادلىق يەفتاھ دېگەن كىشى باتۇر پالۋان ئىدى. ئۇ بىر پاھىشە ئايالنىڭ ئوغلى بولۇپ، گىلېئادتىن تورەەگىلىنىدى. 2 لېكىن گىلېئادنىڭ ئۆز ئايالى ئۇنىڭغا بىرنەچچە ئوغۇل بالا تۇغۇپ بە رگەندى؛ بۇ ئايالدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى چوڭ بولغاندا يەفتاھنى ۋەيدىن

قوغلاب: ـ سەن باشقا خوتۇندن بولغان ئوغۇل بولغاچقا، ئاتىمزنىڭ ۋىدىن مىراسقا ئىگە بولمايسەن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ قېرىنداشلىردىن قېچىپ، توب دېگەن زېمىندا تۇرۇپ قالدى. شۇ يەردە بىرمۇنچە بىكار تەلەپلەر يەفتاھنىڭ ئەتراپىغا بىر-بىرلەپ يىغىلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى. **4** ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندە ئامموندىلار ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقا چىقتى. **5** ئامموندىلار ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغاندا گىلئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھنى توب زېمىنىدىن ئېلىپ كەلمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ يېنىغا باردى. **6** ئۇلار بىرىپ يەفتاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ بىزنىڭ ئامموندىلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشىمىز ئۈچۈن سەن كېلىپ بىزگە سەردار بولۇپ بەرگىن، ـ دېدى. **7** يەفتاھ گىلئادنىڭ ئاقساقاللىرىغا جاۋابەن: ـ سىلەر مېنى ئۆچ كۆرۈپ ئاتامنىڭ جەمەيدىۋىتىكەندىكىلارغۇ، ئەمدى بېشىڭلارغا بالا يېتىپەت چۈشكەندە قانداقسىگە مېنىڭ قېشىمغا كېلىپ قالدىڭلار، ـ دېدى. **8** گىلئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا: ـ دۇرۇس، لېكىن سېنى بىز بىلەن بىللە بىرىپ ئامموندىلارغا قارشى جەڭ قىلىپ، گىلئادتا ھەممە ئولتۇرۇۋاتقانلارغا باش بولسۇن دەپ، قېشىڭغا كەلدۇق، ـ دېدى. **9** يەفتاھ گىلئادنىڭ ئاقساقاللىرىدىن: ـ ئەگەر سىلەر مېنى ئامموندىلار بىلەن سوقۇشۇشقا ياندۇرۇپ بارغىنىڭلاردا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرسا، مەن سىلە رگە باش بولامدىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **10** گىلئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلمىساق، پەرۋەردىگار ئوتۇرى ئارىمىزدا گۇۋاھ بولۇپ ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. **11** بۇنى ئاڭلاپ يەفتاھ گىلئادنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن باردى؛ خەلق ئۇنى ئۆزلىرىگە ھەم باش ھەم سەردار قىلىپ تىكلىدى. يەفتاھ مىزپاھنا بارغاندا ھەممە سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بايان قىلدى. **12** ئاندىن يەفتاھ ئامموندىلارنىڭ پادىشاھىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ مېنىڭ زېمىنىمغا يىسىپ كىرىپ، مەن بىلەن سوقۇشۇشقا مەندە نېمە ھەققىڭ بار ئىدى؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئامموندىلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچىلىرىگە جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى ئىسرائىللار مىسردىن چىقىپ كەلگەندە ئۇلار ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ [شىمالدىكى] يابوك ئېقىنىغىچە ۋە [غەربتە] ئىئوردان دەرياسىغىچە مېنىڭ زېمىنىمنى بۇلاپ ئىگىلۋالغاندى. ئەمدى سەن بۇ يەرلەرنى تىنچلىق بىلەن ماڭا ياندۇرۇپ بەر! ـ دېدى. **14** يەفتاھ ئەلچىلەرنى ئامموندىلارنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا يەنە ئەۋەتىپ **15** ئۇنىڭغا: ـ يەفتاھ سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل نە موئابنىڭ زېمىنى نە ئامموننىڭ زېمىنى ئىگىلىمىدى، **16** بەلكى ئۇلار مىسردىن چىقىپ كەلگەندە چۆل-بياۋاندا مېڭىپ قىزىل دېڭىزدىن ئوتۇپ، ئاندىن قادەش دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندى؛ **17** شۇ چاغدا ئىسرائىللىقلار ئېدوم پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەر ئەۋەتىپ: «زېمىنلىرىدىن كېسىپ ئوتۇۋېلىشقا ئىجازەت بە رگەيلا» دەپ سورىۋىدى، ئېدوم پادىشاھى ئۇنىمىغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار موئاب پادىشاھىنىڭ قېشىغا [ئىلتىجا بىلەن] ئەلچىلەرنى ئەۋەتسە، ئۇمۇ قوشۇلمىغاندى. شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار قادەشتە ئوتۇرۇپ قالغان؛ **18** ئاندىن ئۇلار چۆل-بياۋان بىلەن مېڭىپ ئېدوم زېمىنى بىلەن موئاب زېمىنى ئايلىنىپ ئوتۇپ، موئاب زېمىننىڭ شەرق تەرىپىدىن كېلىپ، ئاخىردا ئارنون دەرياسىنىڭ شۇ قېتىدا چېدىر تىكتى. ئۇلار موئابنىڭ چېگرىسى ئىچىگە كىرمىدى، چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابنىڭ چېگراسىدۇر. **19** ئاندىن ئىسرائىل ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بىزنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ئىچىدىن ئوتۇپ ئۆز جايىمىزغا بېرۇۋېلىشىمىزغا ئىجازەت بە رگەيلا» ـ دېدى. **20** لېكىن سىھون ئىسرائىلغا ئىشەنچ قىلالماي، يۇرتىدىن ئوتكىلى قويمىدى؛ ئۇ بەلكى خەلقلىرىنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ، جاھازام دېگەن جايغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكىپ، ئىسرائىل بىلەن ئۇرۇشتى. **21** ئەمما ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىھونىنى بارلىق خەلقى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئاندىن ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ھەممە زېمىنىنى ئىگىلىدى. **22** ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ يابوك ئېقىنىغىچە، چۆل-بياۋاندىن تارتىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە ئامورىيلارنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىگىلىدى. **23** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئۆز خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقاردى، ئەمدى سەن شۇ يۇرتقا ئىگە بولامچۇمۇسەن؟ **24** سېنىڭ ئىلاھىڭ قېموش ساڭا ئىگىلەتكەن يە رگە ئۆزۈڭ ئىگە بولىدۇ ئۇنىڭغا؟ شۇنىڭغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇداىمىز ئالدىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن خەلقىنىڭ يېرىگە بولسا، بىزمۇ شۇنىڭغا ئىگە بولىمىز. **25** ئەمدى سەن دەرۋەقە موئابنىڭ پادىشاھى بولغان زىپپورنىڭ ئوغلى بالاقتىنمۇ كۆچلۈ ۋەكۋز؟ ئۇ قاچان ئىسرائىل بىلەن تەرىكەشكەن يا كى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىشقا جۈرئەت قىلغان؟ **26** يەنە كېلىپ، ئىسرائىل ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا، ئاروئېر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا ھەمدە ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدىكى بارلىق شەھەرلەردە ئۈچ يۈز يىل ماكان ئۇتۇپ ئولتۇرغان ۋاقىتلاردا، نېمىشقا سىلەر شۇ يەرلەرنى قايتۇرۇۋالمىدىڭلار؟ **27** شۇڭا مەن ساڭا گۇناھ قىلمىدىم، بەلكى ماڭا تاجاۋۇز قىلىپ، يامانلىق قىلغۇچى سەن ئۆز ۋىجدانۇرسەن. بىردىنبىر ئادالەت چىقارغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزى بۇگۈن ئىسرائىللار بىلەن ئامموننىڭ ئوتىۋىرىسىدا ھۆكۈم چىقارسۇن!» ـ دېدى. **28** لېكىن ئامموننىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچى ئەۋەتىپ ئېيتقان سۆزلىرىنى تىڭشىمىدى. **29** شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى يەفتاھنىڭ ئۇستىگە چۈشۈپ، ئۇ [قۇۋۇۋەتلىنىپ] گىلئىاد بىلەن مانا سسەھلەرنىڭ يۇرتىدىن ئۆتۈپ گىلئىادتىكى مىزپاھقا بېرىپ، ئاندىن گىلئىادتىكى مىزپاھدىن ئامموننىڭ تەرەپكە ماڭدى. **30** شۇ چاغدا يەفتاھ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: ـ ئەگەر سەن دەرۋەقە ئامموننىڭ قولۇمغا ئۇتۇپ بەرسەڭ، **31** ئۇنداقتا مەن ئامموننىڭ قېشىدىن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگىنىمدە، ۋەيزىمنىڭ ئىشىكىدىن چىقىپ ماڭا ئۇنچە يولۇقمىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بولىدۇ، مەن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىمەن، ـ دېدى. **32** شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ چېقىپ ئامموننىلار بىلەن سوقۇشقىلى ئۇلار تەرەپكە ئوتتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **33** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاروئېردىن تارتىپ مىننىتقىچە ئۇلارنى قاتتىق ئۇرۇپ قىرىپ، يىگىرمە شەھەرنى ئىلىپ، ئابەل-قېرامىمغىچىمۇ يېتىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن ئامموننىلار ئىسرائىلغا بويسۇندۇرۇلدى. **34** ئاندىن يەفتاھ مىزپاھقا قايتىپ كەلگىنىدە ئۇ قىزى داپ چېلىپ ئۇسسۇل ئويناپ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكىلى چىقتى. بۇ ئۇنىڭ يالغۇز قىزى بولۇپ، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئوغۇل-قىزى يوق ئىدى. **35** ئۇ ئۇنى كۆرگەندە ئۇز ئىگىنلىرىنى يىرتىپ: ـ ئاھ، ئاھ، مېنىڭ قىزىم! سەن مېنى ئىنتايىن يامان ھالغا چۈشۈردۈڭ، مېنى دەر دكە چۈشۈرگۈچىلەردىن بىرى بولۇپ قالدىڭ؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگارغا ئاغزىمنى ئېچىپ، ئېيتقان گېپىمدىن يېنىۋالمايمەن، ـ دېدى. **36** قىزى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئاتا، پەرۋەردىگارغا ئاغزىڭنى ئېچىپ ۋەدە قىلغان بولساڭ، ئاغزىڭدىن چىققىنى يېنىچە، ماڭا شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ دۇشمەنلىرىڭ بولغان ئامموننىلاردىن ئىنتىقامىڭنى ئېلىپ بەردى، ـ دېدى. **37** ئاندىن ئۇ ئاتىسىغا يەنە: ـ مېنىڭ شۇ ئىلتىماسىمنى قوبۇل كۆرگىنىڭ، ماڭا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بەرسەڭ؛ مەن قىز دوستلىرىم بىلەن بىرىپ تاغلاردا يۈرۈپ، قىزلىقىم ئۈچۈن ماتەم تۇتۇۋالاي، ـ دېدى. **38** ئاتىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بارغىن، دېدى. ئۇنىڭغا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بىرىپ دالاغا ئەۋەتتى. ئۇ بىرىپ، قىز دوستلىرىنى ئېلىپ تاغلارغا چىقىپ، ئىككى ئايغىچە ئۇزىنىڭ قىز پېتى قالغىنىغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ يىغلاپ يۈردى. **39** شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىككى ئايدىن كېيىن ئاتىسىنىڭ قېشىغا يىنىپ كەلگەندە، ئاتىسى ئۇنىڭ ئۇستىگە قىلغان قەسىمنى بەجا كەلتۈردى. بۇ قىز بولسا ھېچ ئەر كىشىگە يېقىنلاشمىغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلدا شۇنداق بىر تۈرىپ-ئادەت پەيدا بولدىكى، **40** ھەر يىلى ئىسرائىلنىڭ قىزلىرى ۋىدىن چىقىپ يەفتاھنىڭ قىزىنى تۆت كۈن ئەسلەپ خاتىرىلەيدىغان بولدى.

12

لېكىن ئەفرائىمىلار بولسا تېلىشىپ زافون تەرەپكە ئۆتۈپ يەفتاھقا سوئال قويۇپ: ـ سەن ئامموننىلار بىلەن جەڭ قىلغىلى بارغىنىڭدا نېمىشقا بىزنى بىللە بىرىشقا چاقىرمايسەن؟ ئەمدى بىز ۋىجۇدۇڭنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ ئوتىنا كۆيدۈرۈۋېتىمىز، ـ دېدى. **2** يەفتاھ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن خەلقىم ئامموننىلارغا قارشى قاتتىق جەڭ قىلىۋاتقاندا، سىلەرنى چاقىرسام، مېنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمىدىڭلار. **3** سىلەرنىڭ كېلىپ مېنى قۇتقۇزمايدىغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ، جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويۇپ، ئامموننىلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ئاتلاندىم، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇردى. ئەمدى سىلەر نېمىشقا بۇگۈن كېلىپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. **4** لېكىن ئەفرائىملار گىلئىادلارنى [ھاقارەتلەپ]: ـ سىلەر ئى گىلئىادلار، ئەفرائىمنىڭ تارىسىدا ۋە ماناسسەھنىڭ تارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، ئەفرائىمدا تۇرۇۋاتقان قاچقۇنىسىلەر، خالاس! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ بارلىق گىلئىادتىكىلەرنى يىغىپ ئەفرائىم بىلەن سوقۇشتى. ئۇلار ئەفرائىملارنى ئۇرۇپ قىرىپ مەغلۇپ قىلدى. **5** ئاندىن گىلئىادتىكىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ئەفرائىملارنى ئۆتكۈزمىدى. شۇنداق بولدىكى، ئەفرائىملق بىرەر قاچقون كېچىككە كېلىپ: ـ مېنى ئۆتكىلى قويغىن، دېسە

گلىئاد تىكلەر تۇنىكدۇن: ـ سەن ئەفرائىمىمۇ؟ ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى «ياق» دېسە، **6** ئۇلار تۇنىكغا: ـ «شىبولەت» دېگىن! ـ دەيتتى. ئە گەر ئۇ كىشى ناتوغرا تەلەپپۇز قىلسپ «سىبولەت» دەپ جاۋاب بېرىپ قالسا، ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئىئوردان دەريا سىنىڭ كېچىكىنىڭ يېنىدا ئۆلتۈرۈۋېتەتتى. شۇ تەرىقىدە شۇ ۋاقىتتا قىرق ئىككى مىڭچە ئەفرائىمي ئۆلتۈرۈلدى. **7** يەنەتام ئالتە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. ئاندىن گىلىئادلىق يەنەتام ئالەمدىن ئوتۇپ، گىلىئاد شەھەرلىرىنىڭ بىرىدە دەپنە قىلىندى. **8** ئۇنىڭدىن كېيىن بەيت-لەھەملىك ئىبزان ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. **9** ئۇنىڭ ئوتىۋز ئوغلى، ئوتىۋز قىزى بولۇپ، ئوتىۋز قىزنى سىرتقا ئە رگە بېرىپ، سىرتتىن ئوتىۋز قىزنى ئوغۇللىرىغا ئېلىپ بەردى. ئۇ يەنەتە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. **10** ئاندىن ئىبزان ئۆلۈپ، بەيت-لەھەمدە دەپنە قىلىندى. **11** ئۇنىڭدىن كېيىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئىسرائىلغا ھاكىم بولۇپ، ئون يىل ئىسرائىلدا ھۆكۈم سۈردى. **12** ئاندىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئۆلۈپ، زەبۇلۇن زېمىنىدىكى ئايىجالون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. **13** ئۇنىڭدىن كېيىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. **14** ئۇنىڭ قىرق ئوغلى ۋە ئوتىۋز نەۋرىسى بار ئىدى. ئۇلار يەتمىش ئېشەككە مىنىپ ماگاتتى. ئۇ ئىسرائىلغا سەككىز يىل ھاكىم بولدى. **15** ئاندىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئۆلۈپ، ئەفرائىم زېمىنىدا، ئامالە كلەرنىڭ تاغلىق رايونىدىكى پىراتون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى.

13

لېكىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىرىق يىلغىچە فىلىستىيەلەرنىڭ قولىغا تاشلاپ قويدى. **2** شۇ چاغدا زوربئاھ دېگەن جايدا، دان جەمەتىدىن بولغان، مانوئاھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئايالى ئۇغماس بولۇپ، ھېچ بالىسى يوق ئىدى. **3** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن ئۇغماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا تۇغمىدىڭ؛ لېكىن ئەمدى سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. **4** ئەمما سەن سە گەك بولۇپ، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە، ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن. **5** چۈنكى مانا، سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. بۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتالغان «نازاري» بولىدىغىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ھە رگىز ئۇستىرا سىپلىنمەسۇن. ئۇ ئىسرائىلنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇش ئىشىنى باشلايدۇ، ـ دېدى. **6** ئايال ئېرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، خۇدانىڭ بىر ئادىمى يېنىمغا كەلدى؛ ئۇنىڭ ئۇرۇق خۇدانىڭ پەرىشتىسىدەك، ئىنتايىن دەھشەتلىك ئىكەن؛ لېكىن مەن ئۇنىڭدىن: «نەدىن كەلدىڭ» دەپ سورىمىدىم، ئۇمۇ ئۆز نام-شەرىپىنى ماگا دەپ بەرمىدى. **7** ئۇ ماگا: ـ «مانا، سەن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن؛ ئۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ تۇلىدىغان كۈنىگىچە خۇداغا ئاتالغان بىر نازاري بولىدىغان بولغاچقا، ئەمدى سەن شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە ۋە ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن» دېدى، ـ دېدى. **8** بۇنى ئاگلاپ مانوئاھ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ ئاھ رەببىم، سەن بۇ يە رگە ئەۋەتكەن خۇدانىڭ ئادىمى بە زگە يەنە كېلىپ، تۇغۇلىدىغان بالىغا نېمە قىلىشىمىز كېرە كلىكىنى ئۆگىتىپ قويسۇن، دەپ ئىلتىجا قىلدى. **9** خۇدا مانوئاھنىڭ دۇئاسىنى ئاگلىدى؛ ئايال ئېتىزلىقتا ئولتۇرغىنىدا، خۇدانىڭ پەرىشتىسى يەنە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئۇنىڭ ئېرى مانوئاھ ئۇنىڭ قېشىدا يوق ئىدى. **10** ئاندىن ئايال دەرھال يۈگۈرۈۋېرىپ، ئېرىگە خەۋەر بېرىپ: ـ مانا، ھېلىقى كۈنى يېنىمغا كەلگەن ئادەم ماگا يەنە كۆرۈندى، دېۋىدى، **11** مانوئاھ دەرھال قوپۇپ ئايالىنىڭ كەينىدىن مېڭىپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالغا كېلىپ سۆز قىلغان ئادەم سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ جاۋابەن: ـ شۇنداق، مەندۇرمەن، دېدى. **12** مانوئاھ ئۇنىڭغا: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭ بەجا كەلتۈرۈلگەندە، بالا قايسى تەرىقىدە چوڭ قىلىنىشى كېرەك، ئۇ نېمە ئىشلارنى قىلىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **13** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بۇ ئايالغا ئېيتقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىدن ئۇ ھېزىى بولۇپ ئۆزىنى تارتسۇن؛ **14** ئۇ ئۆزۈم تېلىدىن چىققان ھېچقانداق نەرسىدن يېمىسۇن، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمىسۇن، ھېچ ناپاك نەرسىلەردىن يېمىسۇن؛ مەن ئۇنىڭغا بارلىق ئەمر قىلغىنىمنى تۇتسۇن، دېدى. **15** مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: ـ ئىلتىپات قىلىپ، كەتمەي تۇرسىلا، ئۆزلىرىگە بىر ئوغلاق تەييارلايلى، دېۋىدى، **16** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن مېنى تۇتۇپ قالساڭمۇ، مەن نېنىڭدىن يېمەيمەن؛ ئە گەر سەن بىرەر كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنماقچى بولساڭ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشۇڭ كېرەك، دېدى (ئۇنىڭ شۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبىنى، مانوئاھ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلمىگەنىدى). **17** ئاندىن مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدىن: ـ ئۆزلىرىنىڭ نام-شەرىپى نېمىدۇ؟ ئېيتىپ بە رگەن بولسىلا، سۆزلىرى تەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا، سىلگە ھۆرمىتىمىزنى بىلدۈرەتتۇق، ـ دېدى. **18** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ نامىمنى سوراپ قالدىڭىزمۇ؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلسىماتىۋر، ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مانوئاھ ئوغلاق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ بېرىپ ئۇنى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇندى. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاجايىپ كارامەت بىر ئىشنى قىلىپ كۆرسەتتى؛ مانوئاھ ۋە ئايالى قاراپ تۇردى. **20** شۇنداق بولدىكى، ئوت يالقۇنى قۇربانگاھتىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ قۇربانگاھتىن چىققان ئوت يالقۇنى ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. مانوئاھ بىلەن ئايالى يۈنى كۆرۈۋېپ، ئۆزلىرىنى يە رگە تاشلاپ يۈزلىرىنى يە رگە يېقىپ دۇئا ياتتى. **21** شۇنىڭدىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا قايتا كۆرۈنمىدى. مانوئاھ شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى. **22** ئاندىن مانوئاھ ئايالىغا: ـ مانا، بىز چوقۇم ئۆلىمىز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق! ـ دېدى. **23** لېكىن ئايالى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر پەرۋەردىگار بىزنى ئۆلتۈرۈشكە لايىق كۆ رگەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قوبۇلمىزدىن قويۇل قىلمىغان بولاتتى، بۇ ئىشنىمۇ كۆرسەتمىگەن بولاتتى ۋە شۇنداقلا بۇنداق سۆزلەرنى بە رگە ئېيتمىغان بولاتتى، ـ دېدى. **24** شۇ ئىشتىن كېيىن ئايال بىر ئوغۇل تۇغدى، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمشون قويدى. بۇ بالا ئۆسۈپ، چوڭ بولدى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنى بەركەتلىدى. **25** زوربئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتىۋرىسىدىكى ماھانەھ-داندا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا ئۆز تەسىرىنى كۆرسىتىشكە باشلىدى.

14

بىر ۋاقىتتا، شىمشون تىناھقا چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر قىزنى كۆردى؛ ئۇ فىلىستي قىزلىرىدىن بىرى ئىدى. **2** ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ: ـ مەن تىناھدا فىلىستي قىزلىرىدىن بىرىنى كۆردۇم، ئۇنى ماگا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **3** بىراق ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداشلىرىڭىنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىچىدە ياكى بىزنىڭ پۈتكۈل قوۋمىمىزنىڭ ئارىسىدىن ساگا بىر قىز چىقماسمۇ؟ نېمىشقا خەتنىسىز بولغان فىلىستىيەلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلاردىن خوتۇن ئالماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى؛ ئەمما شىمشون ئاتىسىغا: ـ ئۇنى ماگا ئېلىپ بە رگىن، چۈنكى ئۇ ماگا بەك ياقتى، ـ دېدى. **4** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بۇ ئىشنىڭ پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغىنىنى بىلمىدى. چۈنكى فىلىستىيەلەر شۇ چاغدا ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈۋېپ تۇرغان بولغاچقا، ئۇ فىلىستىيەلەر ئە گە تابىل ئۇرۇشقا پۇرسەت يارىتامچى ئىدى. **5** ئەمدى شىمشون ئاتا-ئانىسى بىلەن تىناھقا چۈشتى؛ ئۇلار تىناھدىكى ئۇزۇمزارلىقلارغا يېتىپ كەلگەندە، مانا بىر ياش شىر ھۆركىرىگەن پېتى ئۇنىڭغا ئېتىلدى. **6** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ قولىدا ھېچنېمە يوقلىغان ھالىتىدە شىرنى ئۆتۈپ، ئۇنى ئوغلاقنى يىرتقاندەك يىرتىپ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى. لېكىن ئۇ بۇ ئىشنى ئاتا-ئانىسىغا دېمىدى. **7** ئاندىن ئۇ [تىناھقا] چۈشۈپ، ئۇ قىز بىلەن پاراڭلاشتى، ئۇ قىز شىمشونغا بەك ياراپ كەتتى. **8** بىرمەز زىگدىن كېيىن ئۇ قىزنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن قايتا بارغاندا، شىرنىڭ ئۆلۈكىنى كۆرۈپ باقاي دەپ يولدىن بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدە بىر توپ ھەسەل ھەرىلىرى بىلەن ھەسەل ئۇراتتى. **9** ئۇ ھەسەلدىن ئوچۇمغا ئېلىپ يەپ ماگدى، ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇلارغىمۇ بەردى، ئۇلارمۇ يېدى، لېكىن ئۆزىنىڭ ھەسەلنى شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ كەلگىنىنى ئۇلارغا دېمىدى. **10** ئۇنىڭ ئاتىسى [ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ] چۈشۈپ قىزنىڭ ئۆيىگە كەلدى، ئۇ يەردە شىمشون بىر زىياپەت بەردى، چۈنكى يۈرۈندىلا توي قىلىدىغان يىگىتلەر شۇنداق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە بار ئىدى. **11** ئۇلار شىمشونى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشقا ئوتىۋز يىگىتنى تېپىپ كەلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. **12** شىمشون ئۇلارغا: ـ مەن سىلەردىن بىر تېپىشماق سوراي، ئە گەر سىلەر زىياپەت قىلىندىغان يەنە كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ مەنىسىنى ماگا دەپ بېرەلىسە گلار، مەن سىلە رگە ئوتىۋز دانە كاتاپ كوينەك بىلەن ئوتىۋز دانە كاتاپ كوينەك بىلەن ئوتىۋز يۈرۈش ئېگىن بېرىگلار، ـ دېدى. **13** ئە گەر ئۇنى يېشىپ بېرەلمىسە گلار، سىلەر ماگا ئوتىۋز دانە كاتاپ كوينەك بىلەن ئوتىۋز يۈرۈش ئېگىن بېرىگلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا:

ـ ماقۇل، ئۇنداق بولسا تېپىشمىقىڭنى ئېيتقىن، قېنى ئاكالىيل، ـ دېدى. 14 ئۇ ئۇلارغا: ـ يېپىلدىغىنى يېگۇچىنىڭ ئىچىدىن چىقتى، تاتلىق كۆچىتۇڭگۇرنىڭ ئىچىدىن چىقتى، [بۇ نېمە]؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۆچ كۈنگىچە بۇ تېپىشماقنى تاپالمىدى. 15 يەتتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شىمشوننىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن ئېرىڭنى ئالداپ-سىيلاپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى بەزگە ئېيتىپ بېرىشكە ماقۇل قىلغىن، بولمىسا سېنى ئاتاكىنىڭ ۋېنى بىلەن قوشۇپ كويدۇرۇۋېتىمىز. سىلەر بىزنى يوقىسۇل قىلمىشقا بۇ يە رگە چاقىرغانمۇ؟! ـ دېدى. 16 شىمشوننىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: ـ سەن ماڭا ئۆچ، مېنى يەقەت سۆيمەيسەن، سەن مېنىڭ قوۋمىمنىڭ بالىلىرىدىن بىر تېپىشماقنى سوريدىڭ، ئەمما ماڭا مەنىسىنى ئېيتىپ بەرمىدىڭ، دەپ يىغلىغىلى تۇردى. شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مانا، مەن ئۇنى ئاتا-ئانامغىمۇ دەپ بەرمىگەن تۇرسام، ساڭا دەپ بېرەمدىم؟ ـ دېدى. 17 زىيادە ت ئوتكۈزۈلگەن يەتتە كۈننىڭ ئۇ ئېرىنىڭ ئالدىدا يىغلاپلا يۈردى. شۇنداق بولدىكى، يەتتىنچى كۈنى بولغاندا ئايالى ئۇنى قىستاپ تۇرۇۋۇلغاچقا، ئۇنىڭغا تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئايال بېرىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئادەملىرىگە تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى دەپ بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى كۈنى كۈن پاتماستا، شەھەرنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھەسەلدىنمۇ تاتلىق بارمۇ؟ شىردىنمۇ كۈچتۇڭگۇرى بارمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنىڭ ئىنىكىم بىلەن يەر ئاغدۇرمىغان بولسا ئىدىلار، تېپىشمىمنى ھە رگىز تاپالمايتىڭىلار! ـ دېدى. 19 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇ ئاشكىلونغا چۈشۈپ، ئاشكىلوندىكىلەردىن ئوتتۇز كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئوۋلجا ئېلىپ، ئوۋلجىدىن ئىگىنىلەرنى ئېلىپ كېلىپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بە رگەنلە رگە بەردى. شۇنىڭدەك شىمشوننىڭ غەزىپى كېلىپ، ئاتا-ئانىسىنىڭ ۋېنىگە يېنىپ كەتتى. 20 ئاندىن شىمشوننىڭ ئايالى شىمشوننىڭ ھەمراھلىرىدىن قولداش بولغان يىگىتكە تەۋە قىلىندى.

15

ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئوتتۇپ بۇغداي ئورۇش مە زگىلى كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، شىمشون بىر ئوغلاقنى ئېلىپ ئۆز ئايالىنىڭ ۋېنىگە بېرىپ: «مەن خوتۇنۇمنىڭ قېشىغا ئۇنىڭ ھۇجرىسىغا كىرىمەن» دېدى. لېكىن ئايالىنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىچكىرىگە كىرىشىگە يول قويمىدى. 2 قېينىتاتىسى ئۇنىڭغا: ـ مەن ھەققىدەتەن سىزنى ئۇنىڭغا مۇتلەق ئۆچ بولۇپ كەتتى، دەپ ئويلىدىم، شۇڭا مەن ئۇنى سىزنىڭ قولدىشىڭىزغا بېرىۋەتكەنىدىم. ھالبۇكى، ئۇنىڭ كىچىك سىڭلىسى ئۇنىڭدىن ئېخىمۇ چىرايلىققۇ؟ ئۇنىڭ ئورنىغا شۇنى ئالغان بولسىڭىز! ـ دېدى. 3 ئەمما شىمشون ئۇلارغا: ـ ئەمدى مەن بۇ قېتىم فىلىستىيلە رگە زىيان يەتكۈزسەم، ماڭا گۇناھ بولمايدۇ! ـ دېدى. 4 شۇنى دەپ شىمشون بېرىپ ئۆچ يۈز چىلبۆرنى تۇتۇپ كېلىپ، ئوتقاشلارنى تەيارلاپ، چىلبۆرىلەرنى جۈپلەپ قويرۇقلىرىنى بىر-بىرىگە چېتىپ، ئىككى قويرىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىردىن ئوتقاشنى ئاستى، 5 ئوتقاشلارغا ئوت يېقىپ چىلبۆرىلەرنى ئېلىپ بېرىپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئېتىزدىكى ئورمىغان زىرائەتلىرىگە قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ دۆۋە-دۆۋە ئۆنچىلەرنى، ئورۇلمىغان زىرائەتلەرنى، شۇنداقلا زەيتۇن باغلىرىنىمۇ كويدۇرۇۋېتىتى. 6 فىلىستىيلەر يۇنى كۆرۈپ: يۇنى كىم قىلدى، ـ دەپ سوريىدا، خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ تىناھلىق ئادەمنىڭ كۈيئوغلى شىمشون قىلدى، قېينىتاتىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئۇنىڭ قولدىشىغا بېرىۋەتكىنى ئۈچۈن شۇنداق قىلدى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر چىقىپ، ئۇ ئايال بىلەن ئاتىسىنى ئوتتا كويدۇرۇۋېتىتى. 7 شىمشون ئۇلارغا: ـ سىلەر شۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەردىن ئىنتىقام ئالمايمەن، ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن شىمشون ئۇلارنى قىر-چاپ قىلىپ قەتل قىلىۋەتتى، ئاندىن ئۇ بېرىپ ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىدە تۇردى. 9 ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەر چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدا چېدىر تىكىپ، لېھى دېگەن جايدا يېيىلدى. 10 يەھۇدالار بولسا: ـ نېمىشقا بەزگە ھۇجۇم قىلماقچى بولىسىلەر؟ ـ دېۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىز شىمشوننى تۇتۇپ باغلاپ، ئۇ بەزگە قانداق قىلغان بولسا، بىزمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمىز، دەپ چىقتۇق، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا يۇرتىدىكى ئۈچ مىڭ كىشى ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىگە چۈشۈپ، شىمشوننا: ـ سەن فىلىستىيلەرنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرۈۋاتقىنىنى بىلمەمسەن؟ شۇنى بىلىپ تۇرۇپ، سەن نېمىشقا بەزگە شۇنداق قىلدىڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇلار ماڭا قىلغاندەك، مەنمۇ ئۇلارغا قىلدىم، دەپ جاۋاب بەردى. 12 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى باغلاپ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن كەلدۇق، دېۋىدى، شىمشون ئۇلارغا: ـ «بىز ئۆزىمىز ساڭا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلتۇرمەيمىز»، دەپ ماڭا قەسەم قىلىڭلار، دېدى. 13 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئۇلتۇرمەيمىز، پەقەت سېنى چىڭ باغلاپ، ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمىز، ھە رگىز ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلمايمىز، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنى دەپ ئۇلار ئىككى يېڭى تارغانچا بىلەن ئۇنى باغلاپ، قورام تاشنىڭ ئۆستىدىن ئېلىپ ماڭدى. 14 ئۇ لېھىگە كەلگەندە، فىلىستىيلەر ۋارقىراشقىنىچە ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈشۈپ كەلدى. ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، قوللىرىنى باغلىغان تارغانچىلار ئوت ئۆتۈشقان كەندىر پىتىقەك ئۆزۈلۈپ، ئۆزگۈچىلەر قوللىرىدىن يېشىلىپ كەتتى. 15 ئاندىن ئۇ ئېشىە كنىڭ يېڭى بىر ئېڭەك سۆڭىكىنى كۆرۈپ، قولىنى ئۇزىتىپلا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 16 شىمشون: ـ «ئېشىە كنىڭ بىر ئېڭەك سۆڭىكى بىلەن ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىۋەتتىم، ئېشىە كنىڭ بىر ئېڭەك سۆڭىكى بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردۇم!» ـ دېدى. 17 ئۇلارنى دەپ ئېشىە كنىڭ ئېڭەك سۆڭىكىنى تاشلىۋەتتى. شۇنىڭدەك ئۇ شۇ جايغا «راموت-لېھى» دەپ نام قويدى. 18 ئۇ ئىنتايىن ئۇسساپ پەرۋەردىگارغا پەريياد قىلىپ: ـ سەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ قولى بىلەن بۇنچە چوڭ ئۇسرەتنى بارلىققا كەلتۈردۈڭ، ئەمدى مەن ھازىر ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈپ، خەتنىسىزلەرنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالارمەنمۇ؟ ـ دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن خۇدا لېھىدىكى تاۋۇزلىنى ياردى، سۇ ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى. شىمشون ئىچىپ، روھى ئۇرغۇپ جان كىردى. بۇ سەۋەبتىن بۇ [بۇلاققا] «ئەن-ھاككورە» دەپ نام قويۇلدى، تا بۈگۈنگىچە ئۇ لېھىدا بار. 20 شىمشون فىلىستىيلەرنىڭ دەۋرىدە يىگىرمە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.

16

ئاندىن شىمشون گازاغا باردى، ئۇ ئۇ يەردە بىر پاھىشە ئايالنى كۆرۈپ، كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلدى. 2 لېكىن گازالىقلار بىرسىنىڭ: ـ شىمشون بۇ يە رگە كەلدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، [شەھەرنى] قورشاپ، كېچىچە شەھەرنىڭ قوۋۇقىدا ئۇن چىقارمايلا ماراپ تۇردى ۋە: ئەتە تاڭ يوروغاندا ئۇنى ئۆلتۈرىمىز، ـ دېيىشتى. 3 شىمشون يېرىم كېچىگىچە ياتتى، ئاندىن ئورندىن تۇرۇپ شەھەر قوۋۇقىنىڭ ئىككى قانىتىنى تۇتۇپ، ئۇنى ئىككى كېشىكى ۋە بالداق-تاقىقى بىلەن قوشۇپ، بىراقلا قومۇرۇپ، تۇشىنىسىگە ئارتىپ ھېبرونىنىڭ تۈدۈلدىكى تاغقا ئېلىپ چىقىپ كەتتى. 4 كېيىن ئۇ سورەك جىلغىسىدا ئۇلتۇرۇشلۇق دىلىلاھ ئىسملىك بىر ئايالنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. 5 بۇنى بىلىپ فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ئۇنى ئالداپ، ئۇنىڭ كۈچتۇڭگۇرلۇكىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى كولاپ سوراپ، بىزنىڭ قانداق قىلساق ئۇنى يېڭەلەيدىغانلىقىمىزنى، ئۇنى باغلاپ يېسۈندۇرالايدىغانلىقىمىزنى ئېيتىپ بەرسەڭ، بىز ھەربىرىمىز ساڭا بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگە بېرىمىز، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ شىمشوندىن: ـ سەن كۈچتۇڭگۇرلۇكۈڭنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى، شۇنداقلا قانداق قىلغاندا سېنى باغلاپ يېسۈندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بە رگىن! ـ دېدى. 7 شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئادەملەر مېنى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچى بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ ئايالغا بېرىۋىدى، ئۇ بۇ كىرىچلەر بىلەن ئۇنى باغلاپ قويدى 9 (دىلىلاھ بىرنەچچە ئادەمنى ھۇجىرىدا پايلاپ تۇرۇشقا يوشۇرۇپ قويغاندى). ئۇ شىمشونغا: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. ئۇ قويۇپ كىرىچلەرنى چىگە شوينا ئوتنا كويۇپ ئۈزۈلۈپ كەتكەندەك ئۈزۈۋېتىتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۈچتۇڭگۇرلىكىنىڭ سىرى ئاشكارىلانمىدى. 10 بۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شىمشونغا: ـ مانا، سەن مېنى ئالداپ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن! ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بە رگىن، ـ دېدى. 11 ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ ئادەملەر مېنى ھېچ ئىشلەتمىگەن يېڭى تارغانچا بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ يېڭى تارغانچا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باغلاپ: ـ ئەي شىمشون، فىلىستىيلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى (ئەسلىدە بىرنەچچە ئادەم ھۇجىرىدا يوشۇرۇنۇپ، ئۇنى پايلاپ تۇرۇشقاندى). لېكىن شىمشون ئۆز قولىدىكى تارغانچىلارنى يېيىپ ئۇ ئۇگەندەك ئۈزۈپ تاشلىدى. 13 ئۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شىمشونغا: ـ سەن ھازىرغىچە مېنى ئالداپسەن، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن، ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بە رگىن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاپ

بېرىپ: ـ سەن مېنىڭ بېشىمدىكى يەتتە تۈرۈم چاچىنى د ۇكاندىكى تۈرۈش يېپ بىلەن قوشۇپ تۈرۈپ قويىساڭلا بولىدۇ، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن [شمشون تۇخلىغانلىرا تۇ تۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە تال چاچىنى تۈرۈش يېپ بىلەن قوشۇپ تۈرۈپ]، قوزۇققا باغلاپ قويۇپ تۇنىڭغا: ـ ئەي شمشون، فىلىستىيلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. شمشون ۋېقۇدىن ۋېغىنىپ، تۈرۈش يېپ بىلەن قوزۇقنى بىراقلا تارتىپ يۇلۇۋەتتى. **15** ئاندىن ئايال تۇنىڭغا: ـ ماڭا كۆڭلۈڭ يوق تۇرۇپ، قانداقسىگە ساڭا ئاشىق بولدۇم، دەيسەن؟ سەن مېنى ئۈچ قېتىم ئالداپ، كۈچىۋۈڭگۈرلۈكۈڭنىڭ نەدىن بولغانلىقىنى ماڭا ئېيتىپ بەرمىدىڭغۇ، ـ دېدى. **16** تۇنىڭ ھەر كۈنى سۆزلىرى بىلەن تۇنى قىستاشلىرى ۋە يالۋۇرۇشلىرى بىلەن شمشوننىڭ تولىگۈدەك ئىچى پۇشتى ۋە شۇنداق بولدىكى، **17** تۇ كۆڭلىدىكى سىرنى قويماي تۇنىڭغا ئاشكارا قىلىپ: ـ مەن ئانامنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتىلىپ نازاريي بولغىنم ئۈچۈن، بېشىمغا ھەرگىز تۇسترا سېلىنىپ باقمىغان؛ ئەگەر مېنىڭ چېچىم چۇشۇرۇۋۇېتىلسە، كۈچۈم مەندىن كېتىپ، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. **18** دىلىلاھ تۇنىڭ تۇزىگە كۆڭلىدىكى ھەممە سىرنى دەپ بەرگىنىنى كۆرۈپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى چارقىرىپ كېلىشكە ئادەم ماڭدۇرۇپ: ـ «بۇ قېتىم سىلەر يەنە بىر چىقىڭلار، چۈنكى شمشون كۆڭلىدىكى ھەممە سىرنى ماڭا ئاشكارا قىلدى» دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى قوللىرىغا كۈمۈشلەرنى ئېلىپ، تۇنىڭ قېشىغا چىقتى. **19** ئاندىن دىلىلاھ تۇنى تىز يوتىسىغا ياتقۇزۇپ، تۇخلىتىپ قويۇپ، بىر ئادەمنى چاقىرىپ كىرىپ تۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە تۈرۈم چاچىنى چۇشۇرۇۋۇەتتى؛ شۇنداق قىلىپ تۇ شمشوننىڭ بوزەك قىلىنىشىنى باشلىغۇچى بولدى. شمشون كۈچىدىن كەتكەندى. **20** تۇ: ـ ئەي شمشون، فىلىستىيلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! ـ دېۋىدى، تۇ ۋېقۇدىن ۋېغىنىپ: ـ مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئىلگىرىكى بىرقانچە قېتىمقىدەك، بوشىنىپ كېتىمەن، دەپ ۋېلىدى. لېكىن تۇ يەھۋەردىگارنىڭ تۇزىدىن كەتكىنىنى بىلمەيتتى. **21** شۇنىڭ بىلەن، فىلىستىيلەر تۇنى تۇتۇۋېلىپ، كۈزلىرىنى ۋېيۋېپ، گازاغا ئېلىپ چۈشۈپ، تۇنى مىس زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ، زىندانىدا تۇن تارتىشقا سالدى. **22** لېكىن بېشىدىكى چۈشۈرۇۋۇېتىلگەن چېچى يەنە تۇسۇشقا باشلىدى. **23** كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى تۇز ئىلاھى بولغان داگون ئۈچۈن چوڭ بىر قۇربانلىق تۇتكۇزۇشكە ھەم تەبرىكلەپ شادلىنىشقا يىغىلدى. چۈنكى تۇلار: ـ مانا، ئىلاھىمىز دۈشمىنىمىز بولغان شمشوننى قولىمىزغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېيىشتى. **24** خەلق شمشوننى كۆرگەندە، تۇز ئىلاھىنى داگلاپ: ـ ئىلاھىمىز بولسا، يۇرتىمىزنى ۋەيران قىلغۇچىنى، ئادەملىرىمىزنى كۆپ ئۆلتۈرگەن دۈشمىنىمىزنى قولىمىزغا چۈشۈرۈپ بەردى! ـ دېيىشتى. **25** تۇلار تازا شاد-خۇراملىق كەيپىگە چۆمۈپ: ـ شمشون كەلتۈرۈلسۇن، تۇ بەزگە بىر ۋېۋىن كۆرسىتىپ بەرسۇن، دېيىشتى؛ تۇلار شمشوننى زىنداندىن ئېلىپ چىقتى. تۇ تۇلارنىڭ ئالدىدا ۋېۋىن كۆرسەتتى. ئەمدى تۇلار تۇنى ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختىتىپ قويغاندى. **26** شۇنىڭ بىلەن شمشون قولىنى تۇتۇپ تۇرغان يىگىتكە: ـ مېنى قويۇۋەت، ئېنى كۆتۈرۈپ تۇرغان تۈۋرۈكلەرنى سىلاپ، تۇلارغا يۇلىنىۋالغىلى قويغايسەن، ـ دېدى. **27** تۇ چاغدا تۇي ئەر-ئاياللار بىلەن لىق تولغاندى، فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇ يەردە ئىدى؛ ئۇ ئۈگىدىمۇ شمشوننىڭ كۆرسىتىۋاتقان ۋېۋىنىنى كۆرۈۋاتقان تەخمىنەن ئۈچ مىڭچە ئەر-ئايال بار ئىدى. **28** شمشون يەھۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئەي رەب يەھۋەردىگار، مېنى ياد قىلىپ يەقەت مۇشۇ بىر قېتىم ماڭا كۈچ ئاتا قىلغايسەن، ئى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن ئىككى كۆزۈمنىڭ ئىنتىقامىنى فىلىستىيلەردىن بىر يولىلا ئالغۇزغايسەن! ـ دېدى. **29** شمشون شۇلارنى دەپ ئېنى كۆتۈرۈپ تۇرغان ئوتتۇرىدىكى ئىككى تۈۋرۈكنى تۇتۇۋالدى، بىرىنى ئوڭ قولى بىلەن، يەنە بىرىنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ، تۇلارغا تايىنىپ تۇردى. **30** ئاندىن: «فىلىستىيلەر بىلەن بىرلىكتە ئۆلۈپ كەتسەم!» دەپ بەدىنىنى ئېگىپ كۈچىنى يىغىپ [ئىتتىرىۋىدى]، تۇي تۈرۈلۈپ، تۇ يەرىدىكى ئەمىرلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. بۇنىڭ بىلەن تۇز ئۆلۈمى بىلەن ئۆلتۈرگەن ئادەملەر تۇنىڭ تىرىك ۋاقتىدا ئۆلتۈرگەنلىردىن كۆپ بولدى. **31** ئاندىن كېيىن تۇنىڭ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ بارلىق جەمەتى چۈشۈپ، تۇنى كۆتۈرۈپ، زورىئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئاتىسى مانوئاھنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. تۇ يىگىرمە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولغاندى.

17 ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدا مىكاھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. **2** تۇ ئانىسىغا: ـ سېنىڭ ھېلىقى بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تۇ كۆگەكۡ ئوغرىلاپ كېتىلگەنىدى؛ سەن تە كۆگەلەرنى قارغىدىڭ ۋە بۇنى ماڭا دەپ بەردىڭ. مانا، كۈمۈش مەندە، تۇنى مەن ئالغاندىم، دېۋىدى، ئانىسى: ـ ئەي ئوغۇلۇم، پەرۋەردىگار سېنى بەركەتلىگەي!، ـ دېدى. **3** مىكاھ بۇ بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تە كۆگىنى ئانىسىغا يانداۋۇرۇپ بەردى. ئانىسى: ـ مەن تەسلىدە بۇ پۇلنى سەن ئوغۇلۇمنى دەپ پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ، تۇنىڭ بىلەن ئۆيمۇ بۇت ۋە قېيما بۇت ياساشقا ئاتىۋەتكەنىدىم؛ ئەمدى يەنىلا ساڭا بېرەي، دېدى. **4** لېكىن مىكاھ كۈمۈشنى ئانىسىغا قايتۇرۇپ بەردى؛ ئانىسى تۇنىڭدىن ئىككى يۈز كۈمۈش تە كۆگىنى ئېلىپ بىر زە رگە رگە بېرىپ، بىر ئۆيمۇ بۇت بىلەن بىر قېيما بۇت ياساتتى؛ تۇلار مىكاھنىڭ ئۆيىگە قويۇلدى. **5** مىكاھ دېگەن بۇ كىشى ئەسلىدە بىر بۇتخانا پەيدا قىلغان، شۇنىڭدەك تۇزىگە بىر ئەفود بىلەن بىرنەچچە «تەرافىم»نى ياسىغاندى؛ ئاندىن تۇز ئوغۇللىرىدىن بىرىنى كاھىنلىققا مەخسۇس تەينىلەپ، تۇنى تۇزىگە كاھىن قىلدى. **6** شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھەر كىم تۇز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەنىنى قىلاتتى. **7** يەھۈدا جەمەتىنىڭ تەۋەسىدىكى بەيت-لەھەمدە لاۋۋي قەبىلىسىدىن بولغان بىر يىگىت بار ئىدى؛ تۇ شۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالغاندى. **8** بۇ يىگىت بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ، يەھۈدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەم شەھىرىدىن چىقتى. تۇ سەپەر قىلىپ، ئەفرائىم تاغلىقىغا، مىكاھنىڭ ۋېيگە كېلىپ چۈشتى. **9** مىكاھ تۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ، دەپ سورىۋىدى، تۇ تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مەن يەھۈدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر لاۋۋىمەن، بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ چىقتىم، ـ دېدى. **10** مىكاھ تۇنىڭغا: ـ تۇنداق بولسا مەن بىلەن تۇرۇپ، ماڭا ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەرگىن؛ مەن ساڭا ھەر يىلى ئون كۈمۈش تە كۆگە، بىر يۈرۈش ئېگىن ۋە كۈندىلىك يېمەك-ئىچمىكىڭنى بېرەي، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ لاۋۋي كىشى تۇنىڭگىگە كىردى. **11** لاۋۋي تۇ كىشى بىلەن تۇرۇشقا رازى بولدى؛ يىگىت شۇ كىشىگە تۇز ئوغۇللىرىدىن بىردەك بولۇپ قالدى. **12** ئاندىن مىكاھ بۇ لاۋۋي كىشىنى [كاھىنلىققا] مەخسۇس تەينىلىدى. شۇنىڭ بىلەن [لاۋۋي] يىگىت تۇنىڭغا كاھىن بولۇپ، مىكاھنىڭ ۋېيدە تۇرۇپ قالدى. **13** ئاندىن مىكاھ: ـ بىر لاۋۋي كىشى ماڭا كاھىن بولغىنى تۇچۇن، پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ياخشىلىق قىلدىغىنىنى بىلىمەن، ـ دېدى.

18 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ شۇنداقلا شۇ كۈنلەردە دانلارنىڭ قەبىلىسى تۇزلىرىگە ئولتۇراقلىششى ئۈچۈن جاي ئىزدەۋاتقانىدى، چۈنكى شۇ كۈنگىچە تۇلار ئىسرائىل قەبىلىلىرى تارىسدا چەك تاشلىنىپ بېكىتىلگەن مىراس زېمىنا ئېرىشمىگەنىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن دانلار پۈتكۈل جەمەتىدىن زورىئاھ ۋە ئەشتائولدا ئولتۇرۇشلۇق بەش پالۋانىنى زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى ۋە تۇلارغا تاپىلاپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى، تۇلار سەپەر قىلىپ ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىغا كېلىپ مىكاھنىڭ ۋېيگە چۈشۈپ تۇ يەردە قوندى. **3** تۇلار مىكاھنىڭ ۋېينىڭ يېنىدا تۇرغىنىدا لاۋۋي يىگىتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، تۇنىڭ قېشىغا كىرىپ تۇنىڭدىن: ـ سېنى كىم بۇ جايغا ئېلىپ كەلدى؟ بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىسەن؟ بۇ جايدا نېمىگە ئېرىشتىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **4** تۇ تۇلارغا جاۋابەن: ـ مىكاھ ماڭا مۇنداق-مۇنداق قىلىپ، مېنى يالالاپ تۇزىگە كاھىن قىلدى، دېدى. **5** بۇنى ئاڭلاپ تۇلار تۇنىڭغا: ـ تۇنداق بولسا بىزنىڭ ماڭغان سەپىرىمىزنىڭ ئۈكۈشلۇق بولىدىغان-بولمايدىغانلىقىنى بىلىۋىلىڭ تۇچۇن، خۇدادىن سوراپ بەرگىن، ـ دېدى. **6** كاھىن تۇلارغا: ـ خاتىرجەم بېرىۋېرىڭلار. ماڭغان يولۇڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىدۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن بۇ بەش ئادەم چىقىپ، لائىش دېگەن جايغا يېتىپ كەلدى. تۇلار تۇ يەردىكى خەلقنىڭ تىنچ-ئامان ياشاۋاتقىنىنى، تۇرمۇشىنىڭ زىدونىيلارنىڭ تۇرپ-ئادەتلىرى يېنىچە ئىكەنلىكىنى، خاتىرجەملىك ۋە راھەت ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىنى كوردى؛ شۇ زېمىندا تۇلارنى خار قىلغۇچى ھېچقانداق ھوقۇقدار يوق ئىدى؛ تۇلار زىدونىيلاردىن يىراقتا تۇراتتى، شۇنداقلا باشقىلار بىلەنمۇ ھېچقانداق باردى- كەلدى قىلىشمايتتى. **8** [بەش پالۋان] زورىئاھ ۋە ئەشتائولغا تۇز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا قايتىپ كەلدى. قېرىنداشلىرى تۇلاردىن: ـ نېمە خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **9** تۇلار جاۋابەن: ـ بىز قويۇپ تۇلارغا ھۇجۇم قىلايلى! چۈنكى بىز شۇ زېمىنى چارلاپ كەلدۇق، مانا، تۇ ئىنتايىن

ياخشى بىر يۇرت ئىكەن. ئەمدى نېمىشقا قىمىر قىلماي جىم ئولتۇرىسىلەر؟ ئەمدى دەرھال بېرىپ، ئۇيۇتنى ئېلىشقا ئەزمە گۈلەرنى ئەزمە گىلەر، بېرىپ ھۆجۇم قىلىپ زىمىنى ئىگىلە گىلەر.

10 ئۇ يە رگە بارغىنىگىلاردا سىلەر تىنچ-ئامان ئۇزۇۋاتقان بىر خەلقنى، ھەر ئەتراپىغا سوزۇلغان كەڭ-ئازادە بىر زىمىنى كۆرىسىلەر! خۇدا ئۇ يەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندۇر. ئۇ يۇرتنا يەر يۈزىدە تېپىلىدىغان بارلىق نەرسىلەردىن ھېچبىرى كەم ئەمەس، دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن دانىلارنىڭ جەمەتىدىن ئالتە يۈز ئادەم جەنگگە قوراللىنىپ، زوربىئاھ ۋە ئەشتائولدىن چىقىپ ماگدى. **12** ئۇلار يەھۇدا يۇرتىدىكى كىرىئات-يېئارىم دېگەن جايغا بېرىپ، چېدىر تىكتى (شۇنگا بۇ جاي تاكى بۈگۈنگىچە «دانىنڭ لەشكەر گاھى» دەپ ئاتالماقتا)، ئۇ كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئارقا تەرىپىگە جايلاشقاندى). **13** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بېرىپ، مىكاھنىڭ ئۆيىگە يېتىپ كەلدى. **14** لائىش يۇرتىغا چارلاش ئۇچۇن بارغان بەش كىشى ئۆز قېرىنداشلىرىغا: ـ بىلەمسىلەر؟ بۇ ئۆيدە بىر ئەفود تونى، بىرنەچچە تەرافىم بۇتلىرى، بىر ئېما مەيۇد ۋە قېما مەيۇد باردۇر! ئەمدى قانداق قىلىشىڭلار كېرە كلىكنى ئويلىشىڭلار! ـ دېدى. **15** ئۇلار بۇرۇلۇپ لاۋۋي يىگىتنىڭ ئۆيىگە (مىكاھنا تەۋە ئۆيگە) كىرىپ ئۇنىڭدىن ھال سوردى. **16** دان قەبىلىسىدىن بولغان جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى دەرۋازا ئالدىدا تۇرۇپ تۇردى. **17** ئۇ زىمىنى چارلاشقا بارغان بەش ئادەم [بۇتخانىغا] كىرىپ، ئېما بۇت، ئەفود تونى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قېما بۇتنى ئېلىپ چىقتى. كاھىن جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى بىلەن بىللە دەرۋازىدا تۇراتتى. **18** بۇ بەش ئادەم مىكاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئېما بۇت، ئەفود تونىنى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قېما بۇتنى ئېلىپ چىققاندا كاھىن ئۇلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ـ دەپ سوردى. **19** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇن چىقارمايى، ئاغزىڭنى قولۇڭ بىلەن ئېتىپ، بىز بىلەن مېڭىپ، بەرگە ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەرگىن. سېنىڭ پەقەت بىر ئادەمنىڭ ئۆيىدىكىلە رگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ، ياكى ئىسرائىلنىڭ بىر جەمەتى بولغان پۇتۇن بىر قەبىلىگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ؟ ـ دېدى. **20** شۇنداق دېۋىدى، كاھىننىڭ كۆڭلى خۇش بولۇپ، ئەفود، تەرافىم بۇتلىرى ۋە ئېما مەيۇدنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئارىسىغا كىرىپ تۇردى. **21** ئاندىن ئۇلار بۇرۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى؛ ئۇلار بالىلىرى ۋە چارپايلارنى ۋە يۈك-تاقىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالدىدا ماگدۇرۇۋۇتكەنىدى. **22** مىكاھنىڭ ئۆيىدن خېلى يىراقلىغاندا مىكاھنىڭ ئۆينىڭ ئەتراپىدىكى خەلقلەر يىغىلىپ، دانىلارغا قوغلاپ يېتىشتى. **23** ئۇلار دانىلارنى توۋلاپ چاقىردى، دانىلار بۇرۇلۇپ مىكاھقا: ـ ساگا نېمە بولدى، بۇنچىۋىلا كۆپ خەلقنى يىغىپ كېلىپ نېمە قىلماقچىسەن؟! ـ دېدى. **24** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر مەن ياساتقان مەبۇدلارنى كاھىنىم بىلەن قوشۇپ ئالدىڭلار، ئاندىن كەتتىڭلار! ماگا يەنە نېمە قالدى؟! شۇنداق تۇرۇقلۇق سىلەر تىنچى: «ساگا نېمە بولدى؟» ـ دەۋاتىسىلەرغۇ! ـ دېدى. **25** دانىلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇنۇڭنى چىقارما، بولمىسا ئاچچىقى يامان كىشىلەر سېنى ئۇتۇۋۇپلىپ، سېنى ۋە ئائىلە گۈدىكىلەرنى جانلىرىدىن جۇدا قىلىمىسۇن، يەنە، ـ دېدى. **26** بۇلارنى دەپ دانىلار ئۆز يولىغا ماگدى؛ مىكاھ ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، يېنىپ ئۆز ئۆيىگە كەتتى. **27** ئۇلار مىكاھ ياساتقۇزغان نەرسىلەر ۋە ئۇنىڭ كاھىننى ئېلىپ، لائىشقا ھۆجۇم قىلدى؛ ئۇ يەردىكى خەلق تىنچ-ئامان ۋە خاتىرجەم ئۇرۇۋاتقاندى؛ ئۇلار ئۇلارنى قىلىچلار قىرىپ، شەھەرنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **28** شەھەرنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچ ئادەم چىقمىدى؛ چۈنكى بۇ شەھەر زىدوندىن يىراقتا ئىدى، خەلقى ھېچكىم بىلەن باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. شەھەر بەيت-رەھوبنىڭ يىنىدىكى جىلغىدا ئىدى. دانىلار شەھەرنى قايتىدىن قۇرۇپ، ئولتۇراقلاشتى. **29** ئۇلار بۇ شەھەر رگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىدىن بولغان، ئۆز ئاتاسى دانىنڭ ئىسمىنى قويۇپ دان دەپ ئاتىدى. ئىلگىرى ئۇ شەھەرنىڭ نامى لائىش ئىدى. **30** دانىلار شۇ يەردە بۇ ئۆيما بۇتنى ئۆزلىرىگە تىكىلدى؛ مۇساناڭ ئوغلى گەرشومنىڭ ئەۋلادى يوناتان ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شۇ زىمىننىڭ خەلقى سۈرگۈن بولۇشقا ئېلىپ كېتىلگەن كۈنگىچە دانىلارنىڭ قەبىلىسىگە كاھىن بولۇپ ئۇرىغاندى. **31** خۇدانىڭ ئۆيى شىلوھدا تۇرغان بارلىق ۋاقىتلاردا، دانىلار ئۆزلىرى ئۈچۈن تىكىلگەن، مىكاھ ياساتقۇزغان ئېما مەيۇد [داندا] تۇرغۇزۇلدى.

19 ئىسرائىلدا تېخى پادىشاھ تىكلەنمىگەن شۇ كۈنلەردە، ئەفرائىم تاغلىق رايونىنىڭ چەت تەرىپىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر لاۋۋي كىشى بار ئىدى؛ ئۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر قىزنى كېنىزە كلىككە ئالدى. **2** لېكىن ئۇ كېنىزەك ئېرىگە ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئۇنىڭ يىنىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملەگە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، تۆت ئايچە تۇردى. **3** ئۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئېرى قويۇپ كېنىزىگىگە ياخشى گەپلەرنى قىلىپ، كۆڭلىنى ئېلىپ ياندۇرۇپ كېلىشكە كېنىزىكىنىڭ يىنىغا كەلدى. ئۇ بىر خىزمەتكارىنى ۋە ئىككى ئېشىك ئېلىپ باردى. كېنىزەك ئېرىنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىردى؛ ئاتىسى ئۇنى كۈرۈۋىپ خۇش بولۇپ قارشى ئالدى. **4** ئۇنىڭ قېينىئاتىسى، يەنى قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئۈچ كۈن قالدى، ئۇ ئۈچ يەردە ئۇچ كۈنگىچە يەپ-ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ قوپتى. **5** ئۇتىنچى كۈنى لاۋۋي كىشى سەھەر قوپۇپ ماگغىلى تەيارلىنىۋدى، كېنىزىكىنىڭ ئاتىسى كۈيئوغلىغا: ـ بىر توغرام نان يەپ يۈرىكىڭنى قۇۋۇەتلەندۈرۈپ ئاندىن ماگغىن، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى ئولتۇرۇپ بىللە يەپ-ئىچىپ تاماقلاندى. قىزنىڭ ئاتىسى ئۇ كىشىگە: ـ سەھەدىن ئۇتۇنۇپ، بۇ كېچىمۇ قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن، دېدى. **7** بۇ كىشى ماگغىلى قوپۇۋىدى، لېكىن قېينىئاتىسى ئۇنى زورلاپ، يەنە ئېلىپ قالدى، ئۇ يەنە بىر كۈن قوندى. **8** يەشىنچى كۈنى ئۇ سەھەر قوپۇپ ماگغىلى تەيارلاندى، لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ [ئاۋۋال] يۈرىكىڭنى قۇۋۇەتلەندۈرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى كۈن ئېگىلگۈچە ئولتۇرۇپ، بىللە تاماقلاندى. **9** ئاندىن بۇ كىشى كېنىزىكى ۋە خىزمەتكارىنى ئېلىپ ماگغىلى تەيارلىنىۋدى، قېينىئاتىسى، يەنى قىزنىڭ داداسى ئۇنىڭغا: ـ مانا، كەچ كىرەي دەۋاتىدۇ، سەندىن ئۇتۇنەي، بۇ يەردە يەنە بىر كېچىنى ئۇتكۈزۈڭلار، مانا، كۈن مەغرىبقە ئېگىلىپتۇ، بۇ يەردە قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن، ئاندىن ئەتە سەھەردە يولغا چىقىپ، ئۆيۈڭگە رگە كېتىڭلار، ـ دېدى. **10** لېكىن ئۇ كىشى ئەمدى يەنە بىر كېچە قونۇشقا ئۇنمەي، قوپۇپ يولغا چىقىپ يەبۇسنىڭ، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئۇدۇلىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى توقۇقلۇق ئېشەك ۋە كېنىزىكى بار ئىدى. **11** ئۇلار يەبۇسقا يېقىن كەلگەندە كۈن ئولتۇراي دەپ قالغاچقا، خىزمەتكارى غوجىسىغا: ـ يەبۇسىيلارنىڭ بۇ شەھىرىگە كىرىپ، شۇ يەردە قونايلى، دېدى. **12** لېكىن غوجىسى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز ئىسرائىللار تۇرمايدىغان، يات ئەللەر تۇرىدىغان شەھەر رگە كىرمەيلى، بەلكى گىبىئاھقا ئوتۇپ كېتەيلى، دېدى. **13** ئاندىن ئۇ يەنە خىزمەتكارىغا: ـ كەلگىن، بىز يېقىنىدىكى جايلاردىن بىرىگە بارايلى، گىبىئاھدا ياكى راماھدا قونايلى، دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېڭىپ، بىنيامىن يۇرتىدىكى گىبىئاھنىڭ يىنىغا يېتىپ بارغاندا كۈن ئولتۇرغاندى. **15** ئۇلار گىبىئاھقا كىرىپ، ئۇ يەردە قونماقچى بولدى؛ شەھەرنىڭ چوڭ مەيدانىغا كىرىپ ئولتۇرۇشتى، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى قوندۇرۇشقا ئۆيىگە تەكلىپ قىلمىدى. **16** ھالبۇكى، ئۇ كېچىسى قېرى بىر ئادەم ئىشىنى تۈگىتىپ، ئېتىزلىقتىن يېنىپ كېلىۋاتقاندى. ئۇ ئۇ سىلدە ئەفرائىم تاغلىق رايونىدىن ئادەم ئىدى، ئۇ گىبىئاھدا مۇساپىر بولۇپ، ئولتۇراقلىشىپ قالغاندى؛ لېكىن ئۇ يەردىكى خەلقلەر بنيامىنلاردىن ئىدى. **17** ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، بۇ يولۇچىنىڭ شەھەرنىڭ مەيدانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ؟ قەيە رگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **18** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بىز يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدىن ئەفرائىم تاغلىقىنىڭ چەت ياقىلىرىغا كېتىپ بارىمىز؛ مەن ئەسلى شۇ جايدىن بولۇپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە بارغانىدىم؛ ئىشلىرىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە مۇناسىۋەتلىك ئىدى؛ لېكىن بۇ يەردە ھېچ كىم مېنى ئۆيىگە تەكلىپ قىلمىدى. **19** بىزنىڭ ئېشىگە كلىرىمىز رگە بېرىدىغان سامان ۋە بوغۇزىمىز بار، ئوزۇقۇم، دېدە كلىرى، شۇنداقلا كەمىنلىرىڭ بىلەن بولغان يىگىتكىمۇ نان ۋە شارابلار بار، بەرگە ھېچ نېمە كەم ئەمەس، ـ دېدى. **20** بۇنى ئاگلاپ قېرى كىشى: ـ تىنچ-ئامان بولغايسەن؛ سىلەرنىڭ موھتاجلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ ئۈستۈمگە بولسۇن، ئەمما كوچىدا ياتماگلار! ـ دەپ، **21** ئۇنى ئۆز ئۆيىگە ئېلىپ بېرىپ، ئېشەك كلىرىگە يەم بەردى. مېھمانلار پۇتلىرىنى يۇيۇپ، يەپ-ئىچىپ غىزالاندى. **22** ئۇلار كۆڭلىدە خۇش بولۇپ تۇرغىنىدا، مانا، شەھەرنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچەيلەن، يەنى بىرقانچە لۇچەك كېلىپ ئۆينى قورشۇۋېلىپ، ئىشىكنى ئۇرۇۋپ-قېقىپ، ئۇينىڭ ئىگىسى بولغان قېرى كىشىگە: ـ سېنىڭ ئۆيۈڭگە كەلگەن شۇ كىشىنى بەرگە چىقىرىپ بەرگىن، ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. **23** بۇنى ئاگلاپ ئۇي ئىگىسى ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ بولمايدۇ، ئەي بۇرادەرلىرىم، سىلەردىن ئۇتۇنۇپ قالاي، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماگلار، بۇ كىشى مېنىڭ ئۆيۈمگە مېھمان بولۇپ كەلگەنىكەن، سىلەر بۇنداق ئىپلاسلىق قىلماگلار. **24** مانا، مېنىڭ پاك بىر قىزىم بار، يەنە ئۇ كىشىنىڭ كېنىزىكى بار. مەن ئۇلارنى قېشىگلارغا

چقرىپ بېرەي، سىلەر ئۇلارنى ئاياغ ئاستى قىلساڭلار مەيلى، نەزىرىڭلارغا نېمە خۇش ياقسا ئۇلارنى شۇنداق قىلىڭلار، لېكىن بۇ كىشىگە مۇشۇنداق ئېپلاسلىق ئىشنى قىلماڭلار، ـ دېدى. **25** لېكىن ئۇ ئادەملەر ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، يولۇچى كېنىزىكىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا سۈرەپ چىقرىپ بەردى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەچتىن ئەتىگەنگىچە ئاياغ ئاستى قىلدى؛ ئۇلار تاڭ يورۇغاندا ئاندىن ئۇنى قويۇپ بەردى. **26** چوكان تاڭ سەھەردە قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ غوجىسى قونغان ئۆينىڭ دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە يېقىلىپ قېلىپ، تاڭ ئاتقۇچە شۇ يەردە يېتىپ قالدى. **27** ئەتىگەندە ئۇنىڭ غوجىسى قويۇپ ئۆينىڭ ئىشىكىنى ئېچىپ، يولغا چىقمامقچى بولۇپ تېشىغا چىقۇىدى، مانا، ئۇنىڭ كېنىزىكى بولغان چوكان ئۆينىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا قوللىرى بوسۇغىنىڭ ئۈستىگە قويۇقلۇق ھالدا ياتاتتى. **28** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قويقىن، بىز ماڭايلى، دېدى. لېكىن چوكان ھېچبىر جاۋاب بەرمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوكانىنى ئېشىكە ئارتىپ، قوزغىلىپ ئۆز ئۆيىگە يۈرۈپ كەتتى. **29** ئۆز ئۆيىگە كەلگەندە، پىچاقنى ئېلىپ كېنىزىكىنىڭ جەسىتىنى سۆڭەك كلىرى بويىچە ئون ئىككى پارچە قىلىپ، پۈتكۈل ئىسرائىل يۇرتىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئەۋەتتى. **30** شۇنداق بولدىكى، بۇنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى: «ئىسرائىل مىسردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە بۇنداق ئىش بولۇپ باقمىغاندى ياكى كۆرۈلۈپ باقمىغاندى. ئەمدى بۇ ئىشنى ئويدان ئويلىشىپ، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى مەسلىھەتلىشەيلى» ـ دېيىشتى.

20

شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى چىقىپ، جامائەت داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يېغىلىپ گىلئاد زېمىنىنىڭ خەلقى بىلەن قوشۇلۇپ مىزپاھدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر ئادەمدەك بولدى. **2** پۈتكۈل قوۋمنىڭ چوكانلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى خۇدانىڭ خەلقىنىڭ جامائىتى ئارىسىدا ھازىر بولدى. جامائەت جەمئىي بولۇپ تۆت يۈز مىڭ قىلىچ تۇتقان پىيادە ئەسكەر ئىدى **3** (بىنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ مىزپاھدا جەم بولغىنىدىن ئەمدى خەۋەر تاپقانىدى). ئىسرائىللار سۈرۈشتە قىلىپ: «بۇ رەزىل ئىش قاندائ يۈز بەردى؟» ـ دەپ سوردى. **4** ئۇلتۇرۇلگەن چوكاننىڭ ئېرى لاۋۋىي كىشى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ئۆز كېنىزىكىمنى ئېلىپ، بنيامىننىڭ گىبىئاھ شەھىرىگە قونغىلى بارغانىدىم؛ **5** گىبىئاھنىڭ ئادەملىرى كېچىدە ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ، مېنى دەپ ئۆينى قورشۇۋالدى. ئۇلار مېنى ئۆلتۈرۈشنى قەستلىدى، كېنىزىكىمنى بولسا ئۇلار ئاياغ ئاستى قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن مەن كېنىزىكىمنىڭ جەسىتىنى پارچە-پارچە قىلىپ، كىشىلە رگە كۆتۈرتكۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ مىراسى بولغان زېمىننىڭ ھەربىر يۇرتىغا ئەۋەتتىم. چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە پاسىقلىق ۋە ئېپلاسلىق قىلدى. **7** مانا، ئەي بارلىق ئىسرائىللار، سىلەر ھەممىڭلار ئويلىنىپ، مەسلىھەت كۆرىستىڭلار». **8** شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق بىر ئادەمدەك قويۇپ: ـ ئارىمىزدىن نە ھېچكىم ئۆز چېدىرىغا بارمىسۇن نە ھېچكىم ئۆز ئۆيىگە قايتمىسۇن، **9** بەلكى بىز گىبىئاھقا شۇنداق قىلايلىكى: ـ بىز چەك تاشلاپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلايلى؛ **10** بىز ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىدىكىلەردىن يۈزنىڭ ئىچىدىن ئونىنى، مىڭدىن يۈزنى، ئون مىڭدىن مىڭنى تاللاپ چىقىپ، ئۇلارنى خەلق ئۈچۈن ئوزۇق-تالقان يەتكۈزۈشكە تەيىنلەيلى. شۇنداق قىلىپ خەلق بنيامىن يۇرتىدىكى گىبىئاھ شەھىرىگە بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە قىلغان بارلىق ئېپلاسلىقىنى ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇرسۇن، ـ دېيىشتى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بىر ئادەمدەك بولۇپ، ئۆز شەھە رگە ھۇجۇم قىلىشقا توپلاندى. **12** ئاندىن ئىسرائىل قەبىلىلىرى بنيامىننىڭ بارلىق جەمەتلىرىگە ئەلچى ئەۋەتىپ: ـ ئارا ڭلاردا يۈز بە رگەن بۇ رەزىللىك زادى نېمە ئىش؟ **13** ئەمدى گىبىئاھدىكى بۇ لۇچچە كلەرنى بە رگە ئۆتۈپ بېرىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ، ئىسرائىلدىن رەزىللىكنى يوق قىلايلى، ـ دېدى. لېكىن بنيامىنلار ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ سۆزىنى تىڭشىمىدى، **14** بەلكى بنيامىنلار ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن شەھەرلەردىن كېلىپ گىبىئاھدا يىغىلدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا بنيامىنلاردىن شەھەر-شەھەرلەردىن تىزىملانغانلار يىگىرمە ئالتە مىڭ قىلىچ تۇتقان ئە رگەك ئىدى. ئۇنىڭدىن باشقا گىبىئاھدىن خىللانغان يەتتە يۈز ئەسكەر بار ئىدى. **16** بۇ پۈتكۈل قوشۇن ئارىسىدا خىللانغان يەتتە يۈز سولخاي ئەسكەر بولۇپ، سالغۇغا تاشنى سىلىپ نىشانغا ئاتسا، قىلچىمۇ قېيىپ كەتمەيتتى. **17** بنيامىن قەبىلىسىدىن باشقا، ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈپدى، قىلىچ تۇتقانلار تۆت يۈز مىڭ ئە رگەك چىقتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭچىلەر ئىدى. **18** ئىسرائىل قويۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ خۇدادىن: ـ بىزنىڭ ئارىمىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ بنيامىنلار بىلەن سوقۇشسۇن، دەپ سورىدىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ يەھۇدا [ئاۋۋال] چىقسۇن، دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەتىسى سەھەر قويۇپ گىبىئاھنىڭ ئۆزىدىلا چېدىرگاھ تىكتى. **20** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بنيامىن بىلەن ئۇرۇشۇشقا چىقىپ، گىبىئاھنىڭ يېنىدا راسلىنىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزدى. **21** شۇ كۈنى بنيامىنلار گىبىئاھدىن چىقىپ، ئىسرائىلدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، يە رگە يە كسان قىلىۋەتتى. **22** لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى جاسارەتكە كېلىپ، ئاۋۋالقى كۈنى سەپ تۈ زگەن جايدا ئىككىنچى كۈنى يەنە سەپ تۈزدى. **23** [سەپ تۈزۈشتىن ئاۋۋالقى ئاخشىمى] ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كەچ كىرگۈچە پەريات قىلىپ يىغلاپ، پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز ئۆز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامىن نەسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقساق بولامدۇ، بولامدۇ؟ ـ دەپ سورىدىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئىككىنچى كۈنى بنيامىنلارغا يېقىن كېلىپ ھۇجۇم قىلدى. **25** بنيامىنمۇ ئىككىنچى كۈنى گىبىئاھدىن چىقىپ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنىڭ ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ، يە رگە يە كسان قىلىۋەتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچ تۇتقانلاردىن ئىدى. **26** ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى پۈتۈن قوشۇن قويۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ يىغلاپ، شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەچكىچە روزا تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆتكۈزدى. **27** شۇ كۈنلەردە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى شۇ يەردە بولۇپ، ھارۇننىڭ ئەۋلادى، ئەلئىزارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: ـ بىز ئۆز قېرىندىشىمىز بولغان بنيامىننىڭ نەسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقامدۇق ياكى توختاپ قالامدۇق؟ ـ دەپ سوردى، پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ چىقىڭلار، چۈنكى ئەتە مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **29** بۇنى ئاڭلاپ ئىسرائىل خەلقى گىبىئاھنىڭ ئەتراپىغا ئەسكەرلەرنى پىستىرما قويدى؛ **30** ئۈچىنچى كۈنى ئىسرائىللار ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك بنيامىنلارغا ھۇجۇم قىلىشقا گىبىئاھنىڭ ئۆزىدۈلغا كېلىپ سەپ تۈزدى. **31** بنيامىن [ئىسرائىل] خەلقىگە قارشى چىققىنىدا، خەلق ئۇلارنى شەھەردىن ئازدۇرۇپ چىقتى. ئۇلار بەيت-ئەلگە چىقىدىغان يول ۋە گىبىئاھقا باردىغان يولنىڭ ئۈستىدە ھەم دالادا خەلقنى ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك ئۆرۈپ قىرغىلى تۇردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىدىن ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈردى. **32** بنيامىنلار: ـ ئۇلار يەنىلا ئاۋۋالقىدەك مەغلۇپ بولدى، ـ دېيىشتى. ئەمما ئىسرائىل: ـ بىزلەر قېچىپ ئۇلارنى شەھەردىن ئە گەشتۈرۈپ چىقىپ، يوللارغا ئېلىپ چىقايلى، دەپ مەسلىھەتلىشۇالغاندى. **33** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئۆز جايىدىن قويۇپ باۋال-تامارغا بېرىپ سەپ تۈزدى، پىستىرمىدا ئۆرغان ئىسرائىللارمۇ ئۆز جايىدىن، يەنى گىبائىدىكى چەمەندىن چىقىپ كەلدى. **34** ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن سەرخىل ئون مىڭ كىشى گىبىئاھنىڭ ئۆزۈلدىن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى، جەڭ قاتتىق بولدى. لېكىن بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە بالا يېقىنلاشقىنىنى بىلمەي قالدى. **35** پەرۋەردىگار بنيامىنلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلغاچقا، ئۇلار ئۆ كۈنى بنيامىنلاردىن يىگىرمە بەش مىڭ بىر يۈز قىلىچ تۇتقان ئادەمنى ئۆلتۈردى. **36** ئەمدى بنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ مەغلۇپ بولغىنىنى كۆردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئەسلىدە گىبىئاھقا قويغان پىستىرمىدىكى كىشىلىرىگە ئىشەنچ قىلىپ، بنيامىنلارنى ئالداپ، ئالدىدا چېكىنگەنىدى. **37** ئۆ ۋاقىتتا پىستىرمىدىكىلەر تېزدىن ئاتلىنىپ گىبىئاھقا ھۇجۇم قىلىپ يىسىپ كىرىپ، شەھەردىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىچلاپ قىردى. **38** ئىسرائىللار ئەسلىدە پىستىرمىدىكىلەر بىلەن ئالدىنئالا نىشان ئۆچۈن بەلگە بېكىتكەنىدى، يەنى شەھە رگە ئوت قويۇپ، قىلىن تۈتۈن تۈۋۈرۈكىنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشىنى بەلگە قىلىشقا كېلىشۇالغاندى. **39** شۇ ئاڭا ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆرۈشتىن ۋاقتىنچە چېكىنگەنىدە، بنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنى ئۆرۈپ سوقۇپ، ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈرۈپ: ـ مانا، ئىسرائىل ئاۋۋالقى جە گىڭىدەك ئالدىمىزدا شەكسىز تارمار بولدۇ، ـ دېيىشتى. **40** لېكىن شەھەرنىڭ ئۈچىدىن ئوتتۇن تۈتۈن ئاۋۋۇك ئۆرلەپ چىققاندا، بنيامىنلار كەينىگە بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا، پۈتكۈل شەھەر ئىس-تۈتەك بولۇپ ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلۈپ كېتىۋاتاتتى. **41** شۇ ھامان ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ يېنىپ كەلدى،

بنیامىنلىرنىڭ ئاده‌ملىرى بولسا: به‌زگه بالا ییقىنلاشتى ده‌پ، ۆه‌ىمىگه چۈشتى. **42** ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ چۈللۈككه ماڭدىغان يول بىلەن قىچىپ كەتتى، لېكىن جەڭ ئۇلارنىڭ كەيندىن ئىز بىسىپ ماڭدى؛ ئه‌تراپىدىكى هه‌رقايسى شه‌هه‌رله‌ردىن ئاده‌ملەر چىقىپ ئۇلارنى ئاتىرغا ئېلىپ هالاك قىلدى. **43** شۇ ته‌ىرقىده ئۇلار بنیامىنلارنى قورشۇالدى، ئۇلارنى كۈن چىقىش ته‌ىرىدىكى گىبىانىڭ ئۆدۈلىغىچه توختىماي قوغلاپ بېرىپ، چه‌يله‌پ ئۇلتۇردى. **44** يۇنىڭ بىلەن بنیامىنلاردىن ئون سه‌ككىز مىڭ كىشى ئۆلدى، ئۇلارنىڭ هه‌ممىسى باتۇر پالۋانلار ئىدى. **45** باشقىلىرى بۇرۇلۇپ چۆل ته‌ره‌پكه قىچىپ، رىممون قورام تېشىغا باردى؛ ئه‌مما ئىسرائىللار يولاردا ئۆزدىدى باشاق ته رگه‌نده‌ك ئۇلاردىن به‌ش مىڭ ئاده‌مىنى ئۇلتۇردى؛ ئالدىن ئۇلارنىڭ كەيندىن گىدومغىچه قوغلاپ بېرىپ، يه‌نه ئىككى مىڭ ئاده‌مىنى ئۇلتۇردى. **46** ئۇ كۈنى بنیامىنلاردىن ئۇلتۇرۇلگه‌نلەر يىگىرمه به‌ش مىڭ ئاده‌م ئىدى. بۇلارنىڭ هه‌ممىسى پالۋانلار بولۇپ، قىلىچ تۇتقانلار ئىدى. **47** هالبۇكى، ئۇلاردىن په‌قه‌ت ئالته يۈز ئاده‌م قالغاندى، ئۇلار بۇرۇلۇپ چۆل ته‌ره‌پكه قىچىپ، رىممونىدىكى تىك يارغا باردى. ئۇلار رىممونىدىكى تىك ياردا تۆت ئاي تۇردى. **48** ئىسرائىللار يه‌نه بنیامىنلارنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كېلىپ، هه‌مّه شه‌هه‌رله‌ردىكى ئاده‌ملەرنى، چارپايلارنى هه‌م ئۇچراغانلارنىڭ هه‌ممىسنى قىلىچ بىلەن قىرىۋه‌تتى، شۇنداقلا ئوت قويۇپ، ئۇدۇل كەلگه‌ن شه‌هه‌رلىرىنىڭ هه‌ممىسنى كۆيدۈرۈۋه‌تتى.

21 ئه‌سلىده ئىسرائىلنىڭ ئاده‌ملىرى مىزپاهدا قه‌سەم قىلىشىپ: ـ بىزنىڭ ئىچىمىزدىن هېچكىم ئۆز قىزىنى بنیامىنلارغا خوتۇنلۇققا به‌رمىسۇن، ـ دېيىشكه‌نىدى. **2** شۇنىڭ ئۈچۈن خه‌لق به‌يت-ئه‌لگه كېلىپ، ئۇ يه‌رده كەچ كىرگۈچه خۇدانىڭ ئالدىدا په‌ريات كۆتۈرۈپ قاتتىق يىغلىشىپ: ـ **3** ئه‌ي ئىسرائىلنىڭ خۇداسى په‌رۋه‌ردىگار، ئىسرائىلدا نېمىشقا شۇنداق ئىش يۈز بېرىدۇ، نېمىشقا ئىسرائىلنىڭ قه‌بىلىلىرىدىن بىرى يوقاپ كەتسۇن؟ ـ دېيىشتى. **4** ئه‌تىسى خه‌لق سه‌هه‌ر قوپۇپ، ئۇ يه‌رده قۇربانگاه ياساپ، كۆيدۈرمه قۇربانلىق ۋه ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇندى. **5** ئىسرائىللار تۇرۇتارا: ـ ئىسرائىلنىڭ هه‌رقايسى قه‌بىلىلىرىدىن جامائه‌تكه قوشۇلۇپ په‌رۋه‌ردىگارنىڭ ئالدىدا هازىر بولۇشقا كىملەر بار؟ ـ ده‌پ سوراشتى، چۈنكى ئۇلار كىمكى مىزپاهقا په‌رۋه‌ردىگارنىڭ ئالدىدا هازىر بولمىسا، ئۇ شه‌كسىز ئۆلۈمگه مه‌هكۇم قىلىنسۇن، ده‌پ قاتتىق قه‌سەم قىلىشقانىدى. **6** ئىسرائىل ئۆز قېرىندىشى بولغان بنیامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلىپ: ـ مانا، ئه‌مدى ئىسرائىل ئارىسىدىن بىر قه‌بىله ئۈزۈۋېتىلدى. **7** بىز په‌رۋه‌ردىگارنىڭ نامىدا بىزنىڭ ئىچىمىزدىن هېچقايسىمىز ئۆز قىزىمىزنى بنیامىنلارغا خوتۇنلۇققا به‌رمه‌يمىز، ـ ده‌پ قه‌سەم قىلغاندۇق، ئه‌مدى قانداق قىلساق ئۇلاردىن قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز ـ دېيىشتى. **8** ئۇلار يه‌نه ئۇزۇتارا: ـ ئىسرائىل قه‌بىلىلىرىدىن قايسىسى مىزپاهقا، په‌رۋه‌ردىگارنىڭ ئالدىغا چىقمىدى؟ ـ ده‌پ سوراشتى. مانا، يابه‌ش-گىلېئادلىقلاردىن هېچقايسىسى جىد-رگاهقا، جامائه‌تكه قوشۇلۇشقا كەلمىگه‌نىدى. **9** چۈنكى خه‌لقنى ساناپ كۆرگه‌نده يابه‌ش-گىلېئادنىڭ ئاده‌ملىرىدىن ئۇ يه‌رده هېچكىم يوق ئىدى. **10** شۇنىڭ بىلەن جامائه‌ت ئون ئىككى مىڭ پالۋانىنى ئۇ يه رگه ئه‌ۋه‌تىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: ـ يابه‌ش-گىلېئادتا ئۇرۇۋاتقانلارنى، جۈملىدىن ئاياللار ۋه بالىلارنى ئۇرۇپ-قىرىپ قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، **11** شۇنداق قىلىڭلار كى، بارلىق ئه رگه كلەرنى ۋه ئه‌رلەر بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئاياللارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، دېدى. **12** ئۇلار شۇنداق قىلىپ يابه‌ش-گىلېئادتىكى خه‌لقىنىڭ ئىچىده تېخى ئه‌رلەر بىلەن بىللە بولۇپ باقمىغان توت يۈز قىزنى تېپىپ، ئۇلارنى ئۇتۇپ قانائان زېمىنىدىكى شىلوهقا، جىد-رگاهغا ئېلىپ كەلدى. **13** ئاندىن پۈتكۈل جامائه‌ت رىممونىدىكى تىك ياردىكى بنیامىنلارغا ئاده‌م ئه‌ۋه‌تىپ، ئۇلارغا تىنچلىق سالىمنى جاكارلىدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بنیامىنلار قايتىپ كەلدى؛ ئىسرائىللار يابه‌ش-گىلېئادتىكى هايات قالغان قىزلارنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا به‌ردى، لېكىن بۇلار ئۇلارغا يېتىشمىدى. **15** ۋه خه‌لق بنیامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلدى؛ چۈنكى په‌رۋه‌ردىگار ئىسرائىلنىڭ قه‌بىلىلىرىنىڭ ئارىسىدا كەمتۈك په‌يدا قىلىپ قويغاندى. **16** بۇ ۋاقىتتا جامائه‌تنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ بنیامىنلارنىڭ قىز-ئاياللىرى يوقۇتۇۋېتىلدى، ئه‌مدى بىز قانداق قىلساق قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز، ـ دېدى. **17** ئاندىن يه‌نه: ـ بنیامىندىن قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسىغا مىراس ساقلىنىشى كېره‌ككى، ئىسرائىلنىڭ بىر قه‌بىلىسىمۇ ئۆچۈپ كەتمه‌سلىكى كېره‌ك. **18** په‌قه‌ت بىزلا قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا به‌رسه‌ك بولمايدۇ، چۈنكى ئىسرائىللار: «ئۆز قىزىنى بنیامىنلارغا خوتۇنلۇققا به رگه‌ن كىشى له‌نه‌تكه قالسۇن!» ده‌پ قه‌سەم قىلىشقان، ـ دېيىشتى. **19** ئۇلار يه‌نه: ـ مانا، به‌يت-ئه‌لنىڭ شىمال تەرىپىدىكى، به‌يت-ئه‌لدىن شه كەمگه چىقىدىغان يولنىڭ شه‌رق تەرىپىدىكى، لىبوناهنىڭ جه‌نۇب تەرىپىدىكى شىلوهدا هه‌ر يىلى په‌رۋه‌ردىگارنىڭ بىر هېيتى بولۇپ ئۆتىدۇ، ـ دېدى. **20** ئاندىن ئىسرائىللار بنیامىنلارغا ۋېيۋېپ: ـ سىلەر بېرىپ، [شۇ يه‌ردىكى] ئۇزۇمزارلىقلارغا يوشۇرۇنۇۋېلىڭلار. **21** كۆزىنىڭ ئۈرۈكلەر، قاچانىكى شىلوهدىكى قىزلارنىڭ ئۇسسۇل ئويىنغىلى چىققىنىنى كۆرسه كلەر، ئۇزۇمزارلىقلاردىن چىقىپ هه‌ربىرىڭلار شىلوهنىڭ قىزلىرىدىن بىرنى ئۆز ئۈكلەرغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىڭلار، ئاندىن بنیامىنلارنىڭ زېمىنىغا كېتىڭلار. **22** شۇنداق بولىدۇ كى، ئه گەر ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى يا ئاكا-ئۇكىلىرى كېلىپ به‌رگه په‌رياد كۆتۈرسه، بىز ئۇلارغا: «به‌رگه يۈز-خاتىرە قىلىپ، ئۇلارغا يول قويۇڭلار، چۈنكى بىز جه كده ئۇلارنىڭ هه‌ممىسگه خوتۇنلۇققا تولۇق بىردىن قىز ئالالمىدۇق، ئۇنىڭ ئۈستىگه سىلەر بۇ قېتىم قىزلىرىڭلارنى ئۆز ئىختىيارلىقىڭلار بىلەن ئۇلارغا به‌رمىدىڭلار، ئىختىيارەن به رگه‌ن بولسا ڭلار، گۇناهقا تارتىلاتىڭلار»، دەيمىز، ـ دېدى. **23** بنیامىنلار شۇنداق قىلىپ سانى ۋىنچە ئۇسسۇل ئويناپدىغان قىزلاردىن ئۆزلىرىگه خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىپ، ئۆز مىراس زېمىنىغا قايتىپ بېرىپ، شه‌هه‌رله‌رنى يه‌نه ياساپ ئۇ يه‌رده تۇردى. **24** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل ئۇ يه‌ردىن ئايرىلىپ، هه‌ربىرى ئۆز قه‌بىلىلىرى ۋه جه‌مه‌تىگه يېنىپ باردى، ئاندىن هه‌ربىرى ئۆز مىراس زېمىنىغا كەتتى. **25** شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا هېچ پادىشاه بولمىدى؛ هه ركىم ئۆز نه‌زىرىده ياخشى كۆرۈنگه‌نىنى قىلاتتى.

رۇت

1 [باتۇر] ھاكىملار ھۆكۈم سۈ رگەن مە زگلدە شۇنداق بولدىكى، زېمىندا ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇ ۋاقىتتا بىر ئادەم ئايالى ۋە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يەھۇدا زېمىنىدىكى بەيت-لەھەمدىن چىقىپ، موئابنىڭ سەھرالىرىدا بىر مە زگىل تۇرۇپ كېلىشكە باردى. **2** ئۇ كىشىنىڭ ئىسمى ئەلىمەلەك، ئايالىنىڭ ئىسمى نائومى، ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسمى ماھلون بىلەن كىلىون ئىدى. ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇقلۇق، ئەفرات جەمەتىدىن ئىدى. ئۇلار موئابنىڭ سەھراسىغا كېلىپ شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** كېيىن نائومنىڭ ئېرى ئەلىمەلەك ئۆلدى؛ ئايالى ئىككى ئوغلى بىلەن قالدى. **4** ئۇلار موئاب قىزلىرىدىن ئۆزلىرىگە خوتۇن ئالدى. بىرىنچى ئېتى ئورپاھ، يەنە بىرىنچى ئېتى رۇت ئىدى. ئۇلار شۇ يەردە ئون يىلدەك تۇردى. **5** ماھلون بىلەن كىلىون ھەر ئىككىسى ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايسىز ئېرى ھەم ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ يالغۇز قالدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئىككى كېلىنى بىلەن قېيۇپ موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەتمەكچى بولدى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئاشلىق بە رگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى موئابنىڭ سەھراسىدا تۇرۇپ ئاڭلىغانىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى كېلىنى بىلەن بىللە تۇرغان يېرىدىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا يولغا چىقتى. **8** نائومى ئىككى كېلىنگە: ـ ھەر ئىككىڭلار قايتىپ تۆز ئاناڭلارنىڭ ئۆيىگە بېرىڭلار. سىلەرنىڭ مەرھۇملارغا ۋە ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكىنىڭلاردەك پەرۋەردىگارمۇ سىلە رگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەي! **9** پەرۋەردىگار سىلەر ئىككىلارنى تۆز ئېرىڭلارنىڭ ۆيىدە ئارام تاپقۇزغاي! ـ دەپ، ئۇلارنى سۆيۈپ قويدى. ئۇلار ھۆركىرەپ يېغلىشىپ **10** ئۇنىڭغا: ـ ياق، بىز چوقۇم سېنىڭ بىلەن تەڭ تۆز خەلقىڭنىڭ يېنىغا قايتىمىز، ـ دېيىشتى. **11** لېكىن نائومى: ـ يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارماقچىسىلەر؟قورسىقىمدا سىلە رگە ئەر بولغۇدەك ئوغۇللار بارمۇ؟ **12** يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچكە، ئە رگە تېگىشكە يارىمايمەن. دەرھەققەتەن بۇگۈن كېچە بىر ئەرلىك بولۇشقا، شۇنداقلا ئوغۇللۇق بولۇشقا ئۈمىد بار دېگەندىمۇ، **13** ئۇلار يېگىت بولغىچە سەۋر قىلىپ تۇراتىڭلارمۇ؟ ئۇلارنى دەپ باشقا ئە رگە تە گمەي ساقلاپ تۇراتىڭلارمۇ؟ ياق، بولمايدۇ، قىزلىرىم! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى ماڭا قارشى بولۇپ مېنى ئازابلايدىغىنى ئۈچۈن، مەن تارتىدىغان دەرد-ئەلەم سىلەرنىڭكىدىن تېخىمۇ ئېغىر بولدۇ، ـ دېدى. **14** ئۇلار يەنە ھۆركىرەپ يېغلاشتى. ئورپاھ قېينىتانىسىنى سۆيۈپ خوشلاشتى، لېكىن رۇت ئۇنى چىڭ قۇچاقلاپ تۇرۇۋالدى. **15** نائومى ئۇنىڭغا: ـ مانا، كېلىن سىڭلىڭ تۆز خەلقى بىلەن ئىلاھلىرىنىڭ يېنىغا يېنىپ كەتتى! سەنمۇ كېلىن سىڭلىڭنىڭ كەينىدىن يېنىپ كەتكىن! ـ دېدى. **16** لېكىن رۇت جاۋابەن: ـ مېنىڭ سېنىڭدىن كېتىشىمنى ۋە ساڭا ئە گىشىش نىيىتىمدىن يېنىشنى ئۇتۇنمە؛ چۈنكى سەن نە گە بارساڭ مەنمۇ شۇ يە رگە بارىمەن؛ سەن نەدە قونساڭ مەنمۇ شۇ يەردە قونىمەن؛ سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭكۈ ئە لىمىدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭكۈ خۇدايىمدۇر. **17** سەن نەدە تۇلىسەڭ مەنمۇ شۇ يەردە تۇنەمەن ۋە شۇ يەردە ياتمەن؛ تۇلۇمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە پەرۋەردىگار مېنى تۇرسۇن ھەم تۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ جازالىسۇن! ـ دېدى. **18** نائومى تۇنىڭ تۆزىگە ئە گىشىپ بېرىشقا قەتئىي نىيەت قىلغىنىنى كۆرۈپ، تۇنىڭغا يەنە ئېغىز ئاچمىدى. **19** ئىككىسى مېڭىپ بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلدى. شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلگىنىدە پۈتكۈل شەھەردىكىلەر ئۇلارنى كۆرۈپ زىلزىلىگە كەلدى. ئايالىلار بولسا: ـ بۇ راستىنلا نائومىمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى نائومى دېمەي، بەلكى «مارا» دە گىلار؛ چۈنكى ھەممىدن قادىر ماڭا زەرداب يۈتقۇزدى. **21** توقۇزۇم تەل ھالەتتە بۇ يەردىن چىقتىم؛ لېكىن پەرۋەردىگار مېنى قۇرۇق قايتقۇزدى. پەرۋەردىگار مېنى ئەيىبلەپ گۈزۈاھلىق بەردى، ھەممىدن قادىر مېنى خارلىغانىكەن، نېمىشقا مېنى نائومى دەيسىلەر؟ ـ دېدى. **22** شۇنداق قىلىپ نائومى بىلەن كېلىنى موئاب قىزى رۇت موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلدى؛ ئۇلار ئىككىسى بەيت-لەھەمگە يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ئارپا ئورمىسى باشلانغانىدى.

2 نائومنىڭ ئېرىگە تۇغقان كېلىدىغان بۇئاز ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، ئىنتايىن باي ئادەم ئىدى. **2** موئاب قىزى رۇت نائومىغا: ـ مەن ئېتىزلىققا باراي، بىرە رىكىمنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئارپا باشاقلىرىنى تەرسەم؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، ئەي قىزىم، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چىقىپ ئېتىزلىقلارغا كېلىپ، ئۇ يەردە ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن باشاق تەردى. بەختىگە يارىشا، دەل ئۇ كەلگەن ئېتىزلىق ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتى بولغان بۇئازنىڭ ئېتىزلىقلىرى ئىدى. **4** مانا، ئۇ ۋاقىتتا بۇئاز بەيت-لەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمىچىلار بىلەن سالاملىشىپ: ـ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگار ساڭا بەختىڭ-بەركىتىڭ تاتا قىلغاي! ـ دېدى. **5** بۇئاز ئورمىچىلارنىڭ ئۇستىگە نازارەتكە قويۇلغان خىزمەتكارىدىن: ـ بۇ ياش چوكان كىمنىڭ قىزى بولدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئورمىچىلارنىڭ ئۇستىگە قويۇلغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ نائومى بىلەن بىللە موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلگەن موئابىي چوكان بولىدۇ. **7** ئۇ: «ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن تۇنچىلەرنىڭ تارىسىدىكى چېچىلىپ كەتكەن باشاقلارنى تېرىۋالايمۇ؟» دەپ تەلەپ قىلدى. ئاندىن ئۇ كېلىپ ئەتىگەندىن ھازىرغىچە ئىشلەۋاتىدۇ؛ ئۇ يەقەتلا كەپىدە بىرئاز دەم ئالدى، ـ دېدى. **8** بۇئاز رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، ئاڭلاۋاتامسەن؟! سەن باشاق تە رگىلى باشقا بىر كىمنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمىغىن، بۇ يەردىنمۇ كەتمە، مېنىڭ دېدە كلىرىم بىلەن بە رگە مۇشۇ يەردە تۇرغىن. **9** دىققەت قىلغىن، قايسى ئېتىزدا ئورما ئورغان بولسا، [دېدە كلە رگە] ئە گىشىپ بارغىن. مەن يىگىتلە رگە: ئۇنىڭغا چېقىلما گلار، دەپ تاپىلاپ قويدۇم! ئە گەر تۇرسىساپ قالساڭ بېرىپ، ئىدشىلاردىن يىگىتلىرىم [قۇدۇقتىن] تارتقان سۇدىن ئىچكىن، ـ دېدى. **10** رۇت ئۆزىنى يە رگە ئېتىپ تەزلىنىپ، بېشىنى يە رگە تە گكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بىر بىگانە تۇرسام، نېمىشقا ماڭا شۇنچە غەمخورلۇق قىلغۇدەك نەزىرىڭدە شۇنچىلىك ئىلتىپات تاپقانىمەن؟ ـ دېدى. **11** ۋائز ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئېرىڭ تۇلۇپ كەتكەندىن كېيىن قېينىتاناڭغا قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا سېنىڭتاتا-تاناڭنى ۋە تۆز ۋەتىنىڭدىن قانداق ئايرىلىپ، سەن بۇرۇن تونۇمايدىغان بىر خەلقنىڭ ئارىسىغا كەلگىنىڭ ماڭا پۈتۈنلەي ئايان بولدى؛ **12** پەرۋەردىگار قىلغىنىڭغا مۇۋاپىق ساڭا ياندۇرغاي، سەن قاناتلىرىنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ساڭا ئۇنىڭ تولۇق ئىنئامى بېرىلگەي، دېدى. **13** رۇت جاۋابەن: ـ ئەي خوجام، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقانىمەن، مەن سېنىڭ دېدىكىڭ بولۇشقىنىڭ يارىمىسىغا، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، دېدىكىڭگە مېھرىبانە سۆزلەرنى قىلدىڭ، ـ دېدى. **14** تاماق ۋاقىتىدا بۇئاز ئۇنىڭغا: ـ قېنى، ۋىياققا كەلگىن، ناندىن يە، نانىنى سىركىگە تۇگۇزگىن! ـ دېدى. رۇت ئورمىچىلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى؛ بۇئاز قوماچتىن ئېلىپ ئۇنىڭغا تۇتتى. ئۇ ئۇنىڭدىن ۋىيغۇچە يېدى ۋە يەنە ئازراق ئاشۇرۇپ قويدى. **15** ئۇ باشاق تە رگىلى قويقاندا، بۇئاز يىگىتلىرىگە ۋىيۇپ: ـ ئۇنى ھەتتا ئۇنچىلەرنىڭ تارىسىدا باشاق تە رگىلى قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ خىجالەتچىلىك قالدۇرما گلار. **16** ھەتتا ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن ئازراق باشاقلارنى ئۇنچىلەردىن ئەتەي ئايرىپ، ئۇنىڭغا تە رگىلى چۈشۈرۈپ قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ ئەيىبلىمە گلار، دېدى. **17** شۇنداق قىلىپ ئۇ كەچكىچە ئېتىزلىقتا باشاق تەردى، ئۇنى تېرىۋالغانلىرىنى سوققاندا، تەخمىنەن بىر ئەفاھ ئارپا چىقتى. **18** ئاندىن ئۇ ئارپىسىنى ئېلىپ، شەھە رگە كىردى، قېينىتانىسى ئۇنىڭ تە رگەن [ئارپىسىنى] كۆردى؛ ئۇ يەنە ئۇ يەپ قويۇنغاندىن كېيىن ساقلاپ قويغىنىنى چىقىرىپ ئۇنىڭغا بەردى. **19** قېينىتانىسى ئۇنىڭغا: ـ سەن بۇگۈن نەدە باشاق تەردىڭ، نەدە ئىشلىدىڭ؟ ساڭا غەمخورلۇق قىلغان ئۇ كىشىگە بەختىڭ-بەركىتىڭ تاتا قىلىنغاي! ـ دېدى. ئۇ قېينىتانىسىغا كىمنىڭكىدە ئىش قىلغىنىنى ئېيتىپ: ـ مەن بۇگۈن ئىشلىگەن ئېتىزنىڭ ئىگىسىنىڭ ئىسمى بۇئاز ئىكەن، دېدى. **20** نائومى كېلىنگە: ـ تىرىكلە رگىمۇ، ئۆلگەنلە رگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىشتىن باش تارتمىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن بەختىڭ-بەركىتىڭ كۆ رگەي! ـ دېدى. ئاندىن نائومى ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئۇ ئادەم بىزنىڭ يېقىن ئۇغقىنىمىزدۇر، ئۇ بىزنى قۇتقۇزالايدىغان ھەججەمەتلەردىن بىرىدۇر، ـ دېدى. **21** موئاب قىزى رۇت يەنە: ـ ئۇ ماڭا يەنە: «مېنىڭ يىگىتلىرىم پۈتۈن ھوسۇلۇمنى يېغىپ بولغۇچە ئۇلار بىلەن بە رگە بولغىن» دېدى، ـ دېدى. **22** نائومى كېلىنى رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، بىرسىنىڭ ساڭا يامانلىق قىلماسلىقى ئۈچۈن باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارماي، ئۇنىڭ دېدە كلىرى بىلەن بىللە چىقىپ ئىشلىسەڭ ياخشىدۇر، دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئارپا ۋە بۇغداي ھوسۇلى يېغىلىپ بولغۇچە، رۇت بۇئازنىڭ دېدە كلىرى بىلەن يۈرۈپ باشاق تەردى. ئۇ قېينىتانىسى بىلەن بىللە تۇرۇۋەردى.

3 شۇ كۆنلەردە، قېينئانىسى نائومى ئۇنىڭغا: ـ ئەي قىزىم، ھال-ئەھۋالىڭنىڭ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سېنىڭ تارام-بەختىڭنى ئىزدىمەيمەنمۇ؟ **2** سەن دېدە كامرى بىلەن ئىشلىگەن بوئاز بىز-گە تۇغقان كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ مانا، بۇگۈن ئاخشام ئۇ خاماندا ئارپا سوروۋىدۇ. **3** ئەمدى سەن يۇيۇنۇپ-تارىنىپ، ئۆزۈڭگە ئەترىلك ماي سۈرۈپ، [ئېسىل] كىيىملىرىڭنى كىيىپ، خامانغا چۈشكىن؛ لېكىن ئۇ ئەر كىشى يەپ-ئىچىپ بولمىغۇچە، ئۆزۈڭنى ئۇنىڭغا كۆرسەتمىگىن. **4** ئۇ ياتقاندا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر ئۈسۈل بار ئىدى. **8** شۇڭا ھەمجەمەت ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بوئازغا: ـ سەن ئۇنى ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشنى سېلىۋەتتى. **9** بوئاز ئاقساقاللارغا ۋە كۆپچىلككە: ـ سىلەر بۇگۈن مېنىڭ ئەلىمەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كلىيون بىلەن ماھلونغا تەۋە بولغان ھەممنى نائومنىڭ قولىدن ئالغىنىمغا گۇۋاھتۇرسىلەر. **10** ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىنداشلىرى ئارىسىدن ۋە شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مىراسغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلسۇن ئۆچۈن ماھلونىڭ ئايالى، مۇئاب قىزى رۇتنى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۇگۈن يۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. **11** دەرۋازىدا ئۇرغان ھەممە خەلق بىلەن ئاقساقاللار: ـ بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگار سېنىڭ ۆيۈڭگە كىرگەن ئايالنى ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بەرپا قىلغان راھىلە بىلەن لېيام ئىككىسىدەك قىلغاي؛ سەن ئۆزۈڭ ئەفراتاھ جەمەتى ئىچىدە باياشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-ئىززىتىڭ زىيادە بولغاي؛ **12** پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان نەسلىڭ ئۆپەيلىدىن سېنىڭ جەمەتىڭ تامار يەھۇداغا تۇغۇپ بە رگەن پەرەزنىڭ جەمەتىدەك بولغاي! ـ دېدى. **13** ئاندىن بوئاز رۇتنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپائەت قىلىپ، ئۇ ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. **14** قىز-ئايالىلار نائومىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ساڭا ھەمجەمەت-نىجاتكار بولغىنىم راست، لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەمجەمەتىڭ بار. **13** ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سەھەردە ئە گەر ئۇ ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشنى خالسا، ئۇ ئالسۇن؛ لېكىن ھەمجەمەتلىك ھوقۇقى يېنىچە سېنى ئالمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساڭا ھەمجەمەتلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ ئاتقۇچە بۇ يەردە يېتىپ ئۇرغىن! ـ دېدى **14** ئۇ ئۇنىڭ ئايىغىدا تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، كىشىلەر بىر-بىرىنى تونۇغۇدەك بولۇشتىن بۇرۇن قوپتى. چۈنكى بوئاز: ـ بىر ئايالنىڭ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. **15** ئۇ يەنە [رۇتقا]: ـ سەن كىيگەن يېپىنچىنى ئېچىپ ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئېچىپ ئۇرۇۋىدى، بوئاز ئارپىدىن ئالتە كەچىن كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈشىنىسىگە ئارتىپ قويدى. ئاندىن ئۇ شەھە ر گە كىردى. **16** رۇت قېينئاناسىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ: ـ ئەي قىزىم، سەن ھازىر كىم؟! ـ دەپ سوردى. شۇنۇڭ بىلەن ئۇ قېينئانىسىغا ئۇ كىشىنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. **17** ئۇ: ـ ئۇ بۇ ئالتە كەچىن ئارپىنى ماڭا بەردى، چۈنكى ئۇ: «قېينئاناڭنىڭ يېنىغا قۇرۇق قول قايتىپ بارمىغىن» دېدى، ـ دېدى. **18** نائومى: ـ ئەي قىزىم، بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنىڭ قانداق بولىدىغىنىنى بىلگۈچە مۇشۇ يەردە تەخىر قىلغىن؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بۇگۈن مۇشۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي ئارام ئالمايدۇ، دېدى.

4 بوئاز شەھەر دەرۋازىسىغا چىقىپ، شۇ يەردە ئولتۇردى. مانا، ئۇ ۋاقىتنا بوئاز ئېيتقان مېلىقى ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى كېلىۋاتاتتى. بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئەي بۇرادەر، كېلىپ بۇ يەردە ئولتۇرغىن، دېۋىدى، ئۇ كېلىپ ئولتۇردى. **2** ئاندىن بوئاز شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ئون ئادەمنى چاقىرىپ، ئۇلارغىمۇ: ـ بۇ يەردە ئولتۇر ۋە گۈلار، دېدى. ئۇلار ئولتۇرغاندا **3** ئۇ ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشىگە: ـ موئابنىڭ سەھرالىرىدىن يېنىپ كەلگەن نائومى قېرىندىشىمىز ئەلىمەلەككە تەۋە شۇ زېمىننى ساتماقچى بولۇۋاتىدۇ. **4** سىز شۇڭا مەن مۇشۇ ئىشنى ساڭا خەۋەرلەندۈرمەكچى ئىدىم، شۇنداقلا مۇشۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىمنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا «بۇنى سېتىۋالغىن» دېمەكچىمەن. سەن ئە گەر ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا ئاساسەن ئالاي دېسەڭ، ئالغىن، ھەمجەمەتلىك قىلماي، ئالمايمەن دېسەڭ، ماڭا ئېيتقىن، مەن بۇنى بىلەي؛ چۈنكى سەندىن [ئاۋۋال] باشقىسىنىڭ ھەمجەمەتلىك ھوقۇقى بولمايدۇ، ئاندىن سەندىن كېيىن مېنىڭ ھوقۇقۇم بار، دېدى. ئۇ كىشى: ـ ھەمجەمەتلىك قىلىپ ئۇنى ئالىمەن، دېدى. **5** بوئاز ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا يەرنى نائومنىڭ قولىدىن ئالغان كۈنىدە مەرھۇمنىڭ مىراسغا ئۇنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بىرەر ئەۋلادى قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ ئايالى، مۇئاب قىزى رۇتنىمۇ ئېلىشىڭ كېرەك، ـ دېدى. **6** ھەمجەمەت كىشى: ـ ئۇنداق بولسا ھەمجەمەتلىك ھوقۇقۇمنى ئىشلىتىپ [ئېتىزنى] ئالسام بولمىغۇدەك؛ ئالسام ئۆز مىراسىمغا زىيان يەتكۈزگۈدە كەمەن. ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىنى سەن ئۆزۈڭ ئىشلىتىپ، يەرنى سېتىۋالغىن؛ مەن ئىشلىتەلمەيمەن دېدى. **7** قەدىمكى ۋاقىتلاردا ئىسرائىلدا ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىغا يا كى ئالماشتۇرۇش-تېگىشىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك مۇنداق بىر رەسىم-قائىدە بار ئىدى: ـ ئىشنى كەسمەك ئۈچۈن بىر تەرەپ ئۆز كەشنى سېلىپ، ئىككىنچى تەرەپكە بېرەتتى. ئىسرائىلدا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر ئۈسۈل بار ئىدى. **8** شۇڭا ھەمجەمەت ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بوئازغا: ـ سەن ئۇنى ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشنى سېلىۋەتتى. **9** بوئاز ئاقساقاللارغا ۋە كۆپچىلككە: ـ سىلەر بۇگۈن مېنىڭ ئەلىمەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كلىيون بىلەن ماھلونغا تەۋە بولغان ھەممنى نائومنىڭ قولىدن ئالغىنىمغا گۇۋاھتۇرسىلەر. **10** ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىنداشلىرى ئارىسىدن ۋە شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مىراسغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن ماھلونىڭ ئايالى، مۇئاب قىزى رۇتنى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۇگۈن يۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. **11** دەرۋازىدا ئۇرغان ھەممە خەلق بىلەن ئاقساقاللار: ـ بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگار سېنىڭ ۆيۈڭگە كىرگەن ئايالنى ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بەرپا قىلغان راھىلە بىلەن لېيام ئىككىسىدەك قىلغاي؛ سەن ئۆزۈڭ ئەفراتاھ جەمەتى ئىچىدە باياشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-ئىززىتىڭ زىيادە بولغاي؛ **12** پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان نەسلىڭ ئۆپەيلىدىن سېنىڭ جەمەتىڭ تامار يەھۇداغا تۇغۇپ بە رگەن پەرەزنىڭ جەمەتىدەك بولغاي! ـ دېدى. **13** ئاندىن بوئاز رۇتنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپائەت قىلىپ، ئۇ ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. **14** قىز-ئايالىلار نائومىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ساڭا ھەمجەمەت-نىجاتكار بولغىنىم راست، لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەمجەمەتىڭ بار. **13** ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سەھەردە ئە گەر ئۇ ھەمجەمەتلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشنى خالسا، ئۇ ئالسۇن؛ لېكىن ھەمجەمەتلىك ھوقۇقى يېنىچە سېنى ئالمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساڭا ھەمجەمەتلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ ئاتقۇچە بۇ يەردە يېتىپ ئۇرغىن! ـ دېدى **14** ئۇ ئۇنىڭ ئايىغىدا تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، كىشىلەر بىر-بىرىنى تونۇغۇدەك بولۇشتىن بۇرۇن قوپتى. چۈنكى بوئاز: ـ بىر ئايالنىڭ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. **15** ئۇ يەنە [رۇتقا]: ـ سەن كىيگەن يېپىنچىنى ئېچىپ ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئېچىپ ئۇرۇۋىدى، بوئاز ئارپىدىن ئالتە كەچىن كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈشىنىسىگە ئارتىپ قويدى. ئاندىن ئۇ شەھە ر گە كىردى. **16** رۇت قېينئاناسىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ: ـ ئەي قىزىم، سەن ھازىر كىم؟! ـ دەپ سوردى. شۇنۇڭ بىلەن ئۇ قېينئانىسىغا ئۇ كىشىنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. **17** ئۇ: ـ ئۇ بۇ ئالتە كەچىن ئارپىنى ماڭا بەردى، چۈنكى ئۇ: «قېينئاناڭنىڭ يېنىغا قۇرۇق قول قايتىپ بارمىغىن» دېدى، ـ دېدى. **18** نائومى: ـ ئەي قىزىم، بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنىڭ قانداق بولىدىغىنىنى بىلگۈچە مۇشۇ يەردە تەخىر قىلغىن؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بۇگۈن مۇشۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي ئارام ئالمايدۇ، دېدى.

سامۇئىل 1

1

ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماتائىم-زوفىمدا ئەلكانا ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئەفرائىملىق بولۇپ، يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئىلىخوئنۇڭ ئوغلى، ئىلىخو توخىئنۇڭ ئوغلى، توخو زۇفنۇڭ ئوغلى ئىدى. 2 ئۇنىڭ ئىككى ئايالى بار ئىدى. بىرسىنىڭ ئىسمى ھاننا، يەنە بىرسىنىڭ ئىسمى پەننىنا ئىدى. پەننىنا ھەممىلا بالىلىرى بار ئىدى، لېكىن ھاننا ھەممىلا بالىسى يوق ئىدى. 3 بۇ ئادەم ھەر يىلى ئۆز شەھىردىن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىپ قۇربانلىق سۇنغىلى شىلوھغا باراتتى. ئۇ يەردە ئەلىنىڭ خوفنىي ۋە فىنھاس دېگەن ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولۇپ ئىشلەيتتى. 4 ھەر قېتىم ئەلكانا قۇربانلىق قىلغان كۈندە ئۇ [قۇربانلىقتىن] ئايالى پەننىنا ۋە ئۇنىڭ ھەر بىر ئوغلۇن-قىزلىرىغا ئۆز ئۈلۈشىنى بېرەتتى. 5 ئەمما ھاننامغا بولسا ئۇ ئىككى ھەسسىلىك ئۈلۈش بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇ ھاننامنى تولىمۇ سۆيەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى تۇغماس قىلغانىدى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى تۇغماس قىلغانلىقىدىن ئۇنىڭ كۈندەش رەقىبى [پەننىنا ھاننامنى] ئازابلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قېرىشاتتى. 7 ۋە ھەر يىلى، ھاننا ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىققاندا، [پەننىنا] ئۇنىڭغا ئازار بېرەتتى. پەننىنا شۇنداق قىلغاچقا، ئۇ يىغلاپ ھېچ نېمە يېمەيتتى. 8 ئاخىرى ئۇنىڭ ئېرى ئەلكانا ئۇنىڭغا: ـ ئۆ ھاننا، نېمىشقا يىغلايسەن؟ نېمىشقا بىرنەرسە يېمەيسەن؟ نېمىشقا كۆڭلۈڭ ئازار يەيدۇ؟ مەن ئۆزۈم ساكا ئون ئوغۇلدىن ئەۋزەل ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. 9 ئۇلار شىلوھدا يەپ-ئىچكەندىن كېيىن (ئەلى دېگەن كاھىن شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىشىك يېنىدىكى ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى) ھاننا داستىخاندىن تۇردى؛ 10 ئۇ قاتتىق ئازاب ئېچىدە پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ زار-زار يىغلايتتى. 11 ئۇ قەسەم ئىچىپ: ـ ئۆ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئە گەر دېدىكىڭنىڭ دەردىگە يېتىپ، مېنى ياد ئېتىپ دېدىكىڭنى ئۇنتۇماي، بەلكى دېدىكىڭگە بىر ئوغۇل بالا ئاتا قىلساڭ، ئۇنى پۈتۈن ئۆمرىنىڭ كۈنلىرىدە سەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلايمەن؛ ئۇنىڭ يېشىغا ئۈستىرا ھېچقاچان سىلىنمايدۇ، دېدى. 12 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئاسىنى داۋام قىلىۋاتقاندا، ئەلى ئۇنىڭ ئاغزىغا قاراپ تۇردى، 13 چۈنكى ھاننا دۇئانى ئېچىدە قىلغاچقا لەۋلىرى مىدىرلاۋاتقىنى بىلەن ئاۋازى ئاڭلانمايتتى. شۇڭا ئەلى ئۇنى مەست بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. 14 ئەلى ئۇنىڭغا: ـ قاچانغىچە مەست يۈرسەن؟ شارابىڭنى ئۆز ۋۇجۇدىن نېرى قىل، دېدى. 15 لېكىن ھاننا جاۋابەن: ـ ئۇنداق ئەمەس، ئۆ غوجام! كۆڭلى سۇنۇق بىر مەزلۇمەن. مەن شارابمۇ، ھاراقمۇ ئىچمىدىم، بەلكى جېنىم دەردىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆكتۈزۈم؛ 16 دېدە كلىرىنى يامان خوتۇن دەپ بىلمىگىلا. چۈنكى مېنىڭ زور دەردىم ۋە ئازابلىرىمدىن بۇ كۈنگىچە شۇنداق ندا قىلىۋاتىمەن، دېدى. 17 ئەلى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ تىنچ-ئامان قايتقىن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆزىدىن تىلىگەن ئىلتىجايىڭنى ئىجابەت قىلغاي، دېدى. 18 ھاننا: ـ دېدە كلىرى كۆز ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپقاي، دېدى. ئۇ شۇلارنى دەپ چىقىپ، غىزا يېدى ۋە شۇنىڭدىن كېيىن چىرايىدا ئىلگىرىكىدەك غەمكىنلىك كۆرۈنمىدى. 19 ئۇلار ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئورنىدىن ئۆرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا سەجدە قىلىپ بولۇپ، راماھدىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلدى. ئەلكانا ئايالى ھاننامغا يېقىنچىلىق قىلدى، پەرۋەردىگار ئۇنى ئەسلىگەندى. 20 ھاننا ھاملىدار بولۇپ، ۋاقىتى-سائىتى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «مەن ئۇنى پەرۋەردىگاردىن تىلەپ ئالدىم» دەپ، ئىسمىنى ساموئىل قويدى. 21 ئۇنىڭ ئېرى ئەلكانا ئۆيىدىكى ھەممىسى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىدىغان ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ۋە قىلغان قەسمىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن شىلوھقا چىقتى. 22 لېكىن ھاننا ھېلىلا بارماي ئېرىگە: ـ بالا ئەمچە كتىن ئايرىلغاندىلا ئاندىن مەن ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ بارىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردە مەڭگۈ تۇرىدۇ، دېدى. 23 ئېرى ئەلكانا ئۇنىڭغا: ـ ئۆز ۋۇجۇدىڭ نېمە ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن. ئۇنى ئەمچە كتىن ئايرىغۇچە تۇرۇپ تۇرغىن. پەرۋەردىگار ئۆز سۆز- كالامىغا ئەمەل قىلغاي، دېدى. ئايالى ئۇيدە قېلىپ بالىسى ئەمچە كتىن ئايرىلغۇچە ئېمىتتى. 24 بالىسى ئەمچە كتىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۇنى ئېلىپ، شۇنداقلا ئۈچ بۇقا، بىر ئەفاھ ئۇن ۋە بىر تۇلۇم شارابنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھدىكى ئۆيىگە ئاپاردى. بالا بولسا تېخى كىچىك ئىدى. 25 ئۇلار بىر بۇقىنى سويۇپ بالىنى ئەلىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 26 شۇنىڭ بىلەن ھاننا [ئۇنىڭغا]: ـ ئۆ غوجام، ئۆزلىرىدە ھايات راست بولغىنىدەك، بۇ يەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ندا قىلغان مەزلۇم مەن بولىمەن، دېدى. 27 مەن مۇشۇ ئوغۇل بالا ئۈچۈن دۇئا قىلدىم ۋە مانا، پەرۋەردىگار مېنىڭ تىلىگەن ئىلتىجايىمنى ئىجابەت قىلدى. 28 ئەمدى ھازىر مەن ئۇنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇپ بەردىم. ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئۇ پەرۋەردىگارغا بېغىشلانغان بولىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى.

2

ھاننا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قەلبىم پەرۋەردىگار بىلەن يايراۋاتىدۇ، مېنىڭ مۇڭگۈزۈمۇ پەرۋەردىگار بىلەن ئېگىز كۆتۈرۈلدى، ئاغزىم دۈشمەنلىرىمنىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىكتە ئېچىلدى؛ چۈنكى سېنىڭ نىجاتلىقىڭ شادلىنىمەن. 2 پەرۋەردىگاردەك مۇقەددەس بولغۇچى يوقتۇر؛ چۈنكى سەندىن باشقا ھېچ كىم يوق، خۇدايىمىزدەك ھېچ ۋېژىلتاش يوقتۇر. 3 ئۆ ئىنسانلار، كىبىرلىك سۆزلىرىڭلارنى كۆپەيتىۋەرمە گلار، يوغان گەپلەرنى ئاغزىڭلاردىن چىقارماگلار؛ چۈنكى ئۇ ھاناھنى تولىمۇ سۆيەتتى. ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرى ئۇنىڭ تەرىپىدىن تارازىدا تارتىلىدۇ. 4 پالۋانلارنىڭ ئوق-يالىرى سۇندۇرىلىدى؛ لېكىن پۇتلىشىپ يېقىلغانلارنىڭ بېلى بولسا قۇدرەت بىلەن باغلاندى. 5 قورسىقى توق بولغانلار نان تېپىش ئۈچۈن ئۆزىنى يالالاغىلىقتا بەردى؛ لېكىن ئاچ قالغانلار ھازىر ئاچ قالمىدى؛ ھەتتا تۇغماس ئايال يەتتىنى تۇغدى؛ لېكىن كۆپ بالىلىق بولغان سولىشىپ كېتىدۇ. 6 پەرۋەردىگار ھەم ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ھايات بېرىدۇ؛ ئۇ تاۋەمنى تەھتىساراغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ يەردىن يەنە ئۆرغۈزىدۇ؛ (Sheol h7585) 7 پەرۋەردىگار تاۋەمنى ھەم نامرات قىلۇېتىدۇ، ھەم باي قىلىدۇ؛ ئۇ كىشىنى ھەم پەس قىلىدۇ، ھەم ئېگىز كۆتۈرىدۇ. 8 ئۇ ئۆزى مىسكىنىي تۆپىدىن قوپۇرىدۇ، قىغلىقتىن يوقسۇلنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنى ئېسىلزادىلەر ئارىسىدا تەكۈ ئولتۇرغۇزىدۇ؛ ئۇلارنى شان-شەرەپلىك تەختىگە مىراس قىلدۇرىدۇ؛ چۈنكى يەرنىڭ تۈۋرۈكلىرى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر؛ ئۇ ئۆزى دۇنيانى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سالغاندى. 9 ئۆز مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ئۆ مەزمۇت قىلىدۇ؛ ئەمما رەزىللەر بولسا، قاراڭغۇدا شۇك قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ھېچكىم ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئۈسرەت تاپمايدۇ. 10 پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقانلار پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئاسمانلاردىن ئۇلارغا قارشى گۈلدۈرلەيدۇ. پەرۋەردىگار يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا قۇدرەت بېرىدۇ، ئۇ ئۆزىنى مەسىھلىگىنىنىڭ مۇڭگۈزىنى ئېگىز كۆتۈرىدۇ!». 11 ئەلكانا بولسا راماھدىكى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ باردى. بالا بولسا ئەلىنىڭ قېشىدا پەرۋەردىگارغا خىزمەت قىلىپ قالدى. 12 ئەمما ئەلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىنتايىن يامان كىشىلەردىن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تونۇمايتتى. 13 كاھىنلارنىڭ خەلقىلە رگە مۇنداق ئادىتى بولغان: ـ بىرسى قۇربانلىق قىلسىپ، گۆش قاينىپ پىشىۋاتقاندا كاھىننىڭ خىزمەتكارى كېلىپ ئۈچ تىلىق چاڭگاكنى قولدا تۇتۇپ 14 داش، قازان، داڭقان يا كى كورىنىڭ ئېچىگە سانجىپ، چاڭگاكتا نېمە ئېلىنغان بولسا كاھىن شۇنى ئۆزىگە ئالاتتى. ئۇلارنىڭ شىلوھغا [قۇربانلىق قىلغىلى] كەلگەن ھەممە ئىسرائىلارغا شۇنداق ئادىتى بولغان. 15 شۇنداقلا ھەتتا ياغنى كۆيدۈرمەستە كاھىننىڭ خىزمەتكارى كېلىپ قۇربانلىق قىلۋاتقان ئادەمگە: ـ كاھىنغا كاۋاپ ئۈچۈن گۆش بەرگىن، چۈنكى ئۇ سەندىن قاينىپ پىشقان گۆش قوبۇل قىلمايدۇ، بەلكى خام گۆش لازىم، دەيتتى. 16 ئە گەر قۇربانلىق قىلغۇچى ئۈنىڭغا: ـ ئاۋۋال يېغى كۆيدۈرۈلۈپ بولسۇن، ئاندىن ئېنىمى خالىساڭ شۇنى ئالغىن، دېسە، ئۇ: ـ يولمايدۇ، ماكا دەرھال بەرا بولمىسا مەجبۇرىي ئالىمەن، دەيتتى؛ 17 شۇنداق قىلىپ بۇ ئىككى ياشنىڭ گۇناھى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ ئېغىر بولغاندى؛ چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن خەق پەرۋەردىگارغا ئاتىغان قۇربانلىقلار كۆزگە تىلىنمايۋاتاتتى. 18 ئەمما ساموئىل نارەسىدە بالا بولۇپ كاناپىن توقۇلغان بىر ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى. 19 بۇنىڭدىن باشقا ئۇنىڭ ئانىسى ھەر يىلدا ئۇنىڭغا بىر كىچىك تون تىكىپ، ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ئېرى بىلەن بارغاندا ئالغاچ كېلەتتى. 20 ئەلى ئەلكانا ۋە ئايالىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «ئايالىڭنىڭ پەرۋەردىگارغا بېغىشلىغىنىنىڭ ئورنىغا ساكا ئۇنىڭدىن باشقا نەسىل يە رگەي، دېدى. ئاندىن بۇ ئىككىسى ئۆز ئۆيىگە يانىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ھاننانىڭ يوقلاپ بەركەتلەپ، ئۇ ھاملىدار بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئوغۇل ۋە ئىككى قىز تۇغدى. كىچىك ساموئىل بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۆسۈۋاتاتتى. 22

ئەلى بەك قىرىپ كەتكەندى. ئۇ ئوغۇللىرىنڭ پۈتكۈل ئىسرائىلغا ھەممە قىلغانلىرىنى ئاڭلىدى ھەم جامائەت چېدىرىنڭ ئىشىكىدە خىزمەت قىلىدىغان ئايالار بىلەن ياتقىنىنمۇ ئاڭلىدى.
23 ئۇ تۆلارغا: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن شۇنداق ئىشلارنى قىلىسىلەر؟ چۈنكى بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىدىن سىلەرنىڭ يامانلىقىڭلارنى ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. 24 بولمايدۇ، ئى ئوغۇللىرىم! مەن ئاڭلىغان بۇ خەۋەر ياخشى ئەمەس، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئازدۇرۇۋېسىلەر. 25 ئە گەر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمگە گۇناھ قىلسا، باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن رەھىم سورىسا بولىدۇ، لېكىن ئە گەر بىرسى پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلسا، كىم ئۇنىڭ گۇناھىنى تىلىيەلەيدۇ؟ ـ دېدى. لېكىن ئۇلار ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشنى نىيەت قىلغانىدى. 26 ئەمما ساموئىل دېگەن بالا ئوسۇۋاتاتتى، پەرۋەردىگار ھەم ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقانىدى. 27 خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئەلنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مىسىردا، پىرەئۇننىڭكىدە ئۆرغاندا ئۆزۈمنى ئاتاڭنىڭ جەمەتىگە ئوچۇق ئايان قىلمىدىممۇ؟ 28 مەن ئۇنى كاھىنىم بولۇش، ئۆز قۇربانگاھىمدا قۇربانلىق قىلىش، خۇشبۇي يېقىش ۋە مېنىڭ ئالدىمدا ئەفود تونىنى كىيىپ خىزمەت قىلىشقا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تاللىمغانىدىممۇ؟ شۇنىڭدەك مەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتا كويدۇرىدىغان ھەممە قۇربانلىقلىرىنى ئاتاڭغا تاپشۇرۇپ تەقدىم قىلغان ئەمەسمۇ؟ 29 نېمىشقا مەن پۇيرۇغان، ئۇزالغۇ جايىدىكى قۇربانلىقىم بىلەن ئاشلىق ھەدىيەلەرنى دەپسەندە قىلىسىلەر؟ نېمىشقا خەلقىم ئىسرائىللار كەلتۈرگەن ھەممە ھەدىيەلەرنىڭ ئېسىلىدىن ئۆزلىرىگىلارنى سەمرىتىپ، ئۆز ئوغۇللىرىڭلارنىڭ ھۆرمىتىنى مېنىڭكىدىن ئۈستۈن قىلىسەن؟»
30 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇدايىى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن دەرھەققەت سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر مېنىڭ ئالدىمدا خىزمىتىمدە مەڭگۈ ماڭىدۇ، دەپ ئېيتقانىدىم؛ لېكىن ئەمدى مەن پەرۋەردىگار شۇنى دەيمەنكى، بۇ ئىش ھازىر مەندىن نېرى بولسۇن! مېنى ھۆرمەت قىلغانلارنى مەن ھۆرمەت قىلىمەن، لېكىن مېنى كەمسىتكەنلەر پەس قارىلىدۇ. 31 مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سېنىڭ بىلىكىڭنى ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىنىڭ بىلىكىنى تەڭ كېسىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەمەتىڭدە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ!
32 سەن ئۇزالغۇ جايىدا دەردە-قايغۇ كۆرىسەن؛ ئىسرائىللار ھەرقانداق ھۆزۈر-بەختنى كۆرگىنى بىلەن، سېنىڭ جەمەتىڭدە ئەبە دگىچە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ. 33 ۋە مەن قۇربانگاھىمنىڭ خىزمىتىدىن ئۈزۈپ تاشلىمىغان ئادىمىڭ بار بولسا، ئۇ كۆزلىرىڭنىڭ خىرەلىشىشى بىلەن جېنىڭنىڭ ئازابلىنىشىغا سەۋەب بولىدۇ. جەمەتىڭدە تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بالاغەتتىن ئۆتمەي ئۆلىدۇ. 34 ساڭا بۇ ئىشلارنى ئىسپاتلاشقا، ئىككى ئوغلۇڭ خوفنى بىلەن فىنھاسنىڭ يېنىغا چۈشىدىغان مۇنداق بىر ئالامەت بېشارەت بولىدۇ: ـ ئۇلارنىڭ ئىككىلىسى بىر كۈندە ئۆلىدۇ. 35 ئەمما ئۆزۈمگە روھىم ۋە دىلىمدىكى نىيىتىم يوپچە ئىش كۆرىدىغان سادىق بىر كاھىننى تىكلەيمەن؛ مەن ئۇنىڭغا مەزمۇت بىر جەمەت قۇرىمەن؛ ئۇ مېنىڭ مەسىھ قىلغىنىمنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ مېڭىپ خىزمەت قىلىدۇ. 36 شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭ جەمەتىڭدىكىلەردىن ھەربىر تىرىك قالغانلار بىر سەر كۈمۈش ۋە بىر چىشلەم نان تىلەشكە ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەزىم قىلىپ: «كاھىنلىق خىزمەتلىرىدىن ماڭا بىر ئورۇن بەرسىلە، يېگىلى بىر چىشلەم نان ئاپاي دەپ ئېيتىدىغان بولىدۇ» دەيدۇ.

3 ساموئىل دېگەن بالا بولسا ئەلنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇ كۈنلەردە كەم ئىدى؛ ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشلەرمۇ كۆپ ئەمەس ئىدى. 2 ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر كۈنى ئەلى ئۇرنىدا ياتقانىدى (ئۇنىڭ كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەس بولۇپ قالاي دېگەنىدى) 3 خۇدانىڭ چىرىغى تېخى ئۆچمىگەن بولۇپ، ساموئىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا يېقىنلا يەردە ياتاتتى. 4 پەرۋەردىگار ساموئىلنى چاقىردى. ئۇ: ـ مانا مەن بۇ يەردە، دېدى. 5 ئۇ ئەلنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم؛ قايتىپ بېرىپ ياتقىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ ياتتى. 6 پەرۋەردىگار يەنە: «ساموئىل!» دەپ چاقىردى. ساموئىل قېرىپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم ئى ئوغلۇم، يەنە بېرىپ ياتقىن، دېدى. 7 ساموئىل پەرۋەردىگارنى تېخى تونۇمىغانىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا تېخى ئايان قىلىنمىغانىدى. 8 لېكىن پەرۋەردىگار يەنە ئۈچىنچى قېتىم: «ساموئىل!» دەپ چاقىردى؛ ئۇ قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ مانا مەن؛ سەن مېنى چاقىردىڭ، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ئەلى پەرۋەردىگار بالىنى چاقىرىپتۇ، دەپ بىلىپ يەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئەلى ساموئىلغا: ـ بېرىپ ياتقىن. ئۇ ئە گەر سېنى چاقىرسا، سەن: ـ ئى پەرۋەردىگار، سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ ئېيتقىن، دېدى، ساموئىل بېرىپ ئورنىدا ياتتى. 10 ۋە پەرۋەردىگار كېلىپ يېقىن تۇرۇپ ئىلگىرىكىدەك: ـ «ساموئىل، ساموئىل!» دەپ چاقىردى. ساموئىل: ـ سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 11 پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ مانا مەن ئاڭلىغانلارنىڭ ئىككى قۇلىقىنى زىڭلىداتىدۇدەك بىر ئىشنى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا قىلماقچىمەن. 12 شۇ كۈندە مەن بۇرۇن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەر توغرىسىدا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ باشتىن ئاخىرغىچە ئادا قىلىمەن!
13 چۈنكى ئۇنىڭگە ئايان بولغان قەبھىلىك ئۈچۈىلدىن مەن ئۇنىڭغا، سېنىڭ جەمەتىڭدىن مەڭگۈلۈك ھۆكۈم چىقارماقچىمەن، دەپ ئېيتقانىمەن؛ چۈنكى ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ ئېپلاسلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ ئۇلارنى توسمىدى. 14 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەر رگە قەسەم قىلغانىمەنكى، ئەلنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ قەبھىلىكى مەيلى قۇربانلىق بىلەن بولسۇن، مەيلى ھەدىيە بىلەن بولسۇن كافارەت قىلنماي، ئەبە دگىچە كەچۈرۈم قىلنمايدۇ، دېدى. 15 ساموئىل ئەتىسى تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىنىڭ ئىشىكىنى ئاچتى. ئەمما ساموئىل ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشنى ئەلگە ئېيتىشتىن قورقتى. 16 لېكىن ئەلى ساموئىلنى چاقىرىپ: ـ ئى ساموئىل ئوغلۇم، دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن، دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئۇ: ـ ئۇ ساڭا نېمە سۆز قىلدى؟ سەندىن ئۇتۇنۇنەي، ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغىن. ئە گەر ئۇنىڭ ساڭا ئېيتقانلىرىنىڭ بىرىنى ماڭا ئېيتمايي قېرىساڭ، خۇدا دېگىننى سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق چۈشۈرسۇن! ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ئۇنىڭغا ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى دەپ بەردى. ئەلى: ـ مانا، ئۇ پەرۋەردىگاردۇر، ئۇ نېمىنى لايىق تاپسا، شۇنى قىلسۇن، دېدى. 19 ساموئىل ئوسۇپ چوڭ بولۇۋاتاتتى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىنى يەردە قالدۇرمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە ساموئىلنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىرى قىلىپ تىكلەنگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 21 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆزىنى يەنە ئايان قىلدى. چۈنكى پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆز سۆز- كالامى ئارقىلىق ساموئىلغا ئۆزىنى ئايان قىلدى؛ ۋە ساموئىل ئۇنىڭ سۆزىنى پۈتكۈل ئىسرائىلغا يەتكۈزدى.

4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل فىلىستىيەر بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپ ئەبەن-ئەزە رگە يېقىن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. فىلىستىيەر بولسا ئافەك دېگەن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. 2 فىلىستىيەر ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشقىلى سەپ تىزىپ تۇردى. جەڭ كېڭەيگەندە ئىسرائىل فىلىستىيەر ئالدىدا تارمار بولدى؛ فىلىستىيەر ئۇلارنىڭ جەڭ سەپلىرىدىن تۆت مىڭچە ئادەمنى ئۆلتۈردى. 3 خالايىق بارگاھقا يېنىپ كەلگەندە، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ نېمىشقا پەرۋەردىگار بۈگۈن بىزنى فىلىستىيەر تەرىپىدىن تارمار قىلدۇردى؟ بىز شىلوھدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قېشىمىزغا ئېلىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئارىمىزدا بولسا، بىزنى دۈشمىنىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇ گەپتىن كېيىن خالايىق شىلوھغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، شۇ يەردىن كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كۆتۈرۈپ كەلدى. شۇنىڭدەك ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنھاسمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن بىللە كەلدى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى لېشكە رگاھقا ئېلىپ كېلىنگەندە پۈتكۈل ئىسرائىل يەرنى تەۋرەتكۈدەك كۈچلۈك بىر چۇقان كوتۇرۇشتى. 6 فىلىستىيەر كۈچلۈك بەتەنە ئاۋازنى ئاڭلاپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ لېشكە رگاھىدىن ئاڭلانغان بۇ كۈچلۈك چۇقان نېمە ۋەجىدىن چىققاندۇ، دەپ ئېيتىشتى. ئارقىدىنلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۇلارنىڭ لېشكە رگاھىغا كەلتۈرۈلگىنىنى بىلىپ يەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر قورقۇپ: ـ ئىلاھلار ئۇلارنىڭ لېشكە رگاھىغا كەپتۇ، ھالىمىزغا ۋاي! مۇنداق ئىش بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ بولغان ئەمەس، دېيىشتى. 8 ھالىمىزغا ۋاي! بىزنى بۇ قۇدرەتلىك ئىلاھلارنىڭ قولىدىن كىم قۇتقۇزىدۇ؟ مانا بۇلارنى مىسىرلىقلارنى ئۇرلۇك بالا-ۋاباللار بىلەن ئۇرغان ئىلاھلار دەل شۇلارمۇ! 9 ئى فىلىستىيەر، ئۆزلىرىگىلارنى جەسۇر كۆرسىتىپ ئە ركەكتەك تۇرۇڭلار. بولمىسا، ئىبرانىيلار بەزگە قۇل بولغاندەك بىز ئۇلارغا قۇل بولىمىز؛

ئه رگه كتەك بولۇپ جەڭ قىلىڭلار! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىل تارمار قىلىنىپ، ھەربىرى تەرەپكە-تەرەپكە تۆز چېدىرىغا بەدەر قاچتى. جە گدە قاتتىق قىرغىنچىلىق بولۇپ، ئىسرائىلدىن ئوتتۇز مىڭ پىيادە ئەسكەر ئۆلتۈرۈلدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوڭلا بولۇپ كەتتى ۋە ئەلىنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنىي بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلتۈرۈلدى. **12** شۇ كۈنى بىر بنيامىنلىق جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كىيىم-كېچەك كىلىرى يىرتىق، ئۆستىبېشى توپا-چاڭ ھالدا شىلوھغا يۈگۈرۈپ كەلدى. **13** ئۇ يېتىپ كەلگەندە، مانا ئەلى يولنىڭ چېتىدە ئۆز ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇپ تاقىق-تاق بولۇپ كۈتۈۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ غېمىدە پەرىشان ئىدى. ئۇ كىشى خەۋەرنى يەتكۈزگىلى شەھەر رگە كەرگەندە، پۈتكۈل شەھەر پەريات-چۇقان كۆتۈردى. **14** ئەلى پەريات ساداسىنى ئاڭلاپ: ـ بۇ زادى نېمە ۋاراڭ-چۇرۇڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ كىشى ئالدىراپ كېلىپ ئەلىگە خەۋەر بەردى **15** (ئەلى توقسان سەككىز ياشقا كەرگەن، كۆزلىرى قېتىپ قالغان بولۇپ، كۆرمەيتتى). **16** ئۇ كىشى ئەلىگە: ـ مەن جە گدىن قايتىپ كەلگەن كىشىمەن، بۈگۈن جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كەلدىم، دېدى. ئەلى: ـ ئى ئوغلۇم، نېمە ئىش يۈز بەردى؟ ـ دەپ سوردى. **17** خەۋەرچى جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىل فىلىستىيەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچتى. خەلق تارىسدا قاتتىق قىرغىنچىلىق بولدى! سېپىنڭ ئىككى ئوغلۇڭ، خوفنىي بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلدى ھەمدە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىمۇ ئوڭلا بولۇپ كەتتى، دېدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، خەۋەرچى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تىلغا ئالغاندا، ئەلى دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى ئورۇندۇقتىن كەينىگە يىقىلىپ چۈشۈپ، يوينى سۇنۇپ ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىپ، بەدىنىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇ قىرىق يىل ئىسرائىلنىڭ ھاكىمى بولغانىدى. **19** ئۇنىڭ كېلىنى، يەنى فىنھاسنىڭ ئايالى ھاملىدار بولۇپ تۇغۇشقا تاز قالغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئوڭلا بولۇپ كەتكەنلىكى ۋە قەينىتاسىي بىلەن ئېرىنىڭمۇ ئۆلگەنلىك خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، بىردىنلا قاتتىق تولغاق تۇتۇپ، پۇكۈلۈپ بالىنى تۇغدى. **20** ئۇ تۇغۇلەي دەپ قالغاندا، چۆرىسىدە تۇرغان ئايالللار: ـ قورقمىغىن، سەن ئوغۇل بالا تۇغدۇڭ، دېدى. لېكىن ئۇ يۇنىگىنا جاۋابمۇ بەرمىدى ھەم كۆڭۈل بۆلمىدى. **21** ئۇ: «شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى» دەپ بالىغا «ئىخابود» دەپ ئىسىم قويدى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوڭلا بولۇپ كەتكەن ھەم قەينىتاسىي بىلەن ئېرىمۇ ئۆلگەنىدى. **22** ئۇ يەنە: ـ شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوڭلا بولۇپ كەتتى! ـ دېدى.

5 فىلىستىيەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوڭلا ئېلىپ، ئۇنى ئەبەن-ئەزەردىن ئېلىپ ئاشدودقا باردى. **2** ئۇ يەردە فىلىستىيەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ داگون بۇتخانىسىغا ئەكىرىپ، داگون دېگەن بۇتنىڭ يېنىغا قويدى. **3** ئاشدوددىكىلەر ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا داگون بۇتى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى. شۇڭا ئۇلار داگون بۇتنى ئېلىپ يەنە ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇپ قويدى. **4** لېكىن ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا، داگون پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۇم ياتاتتى؛ داگوننىڭ بېشى ھەم قوللىرى بوسۇغىدا چېقىلغانىدى؛ داگوننىڭ پەقەت بېلىقسىمان تېنى قالغانىدى. **5** شۇڭا بۇگۈنگە قەدەر ئاشدودتا يا داگوننىڭ كاھىنلىرى بولسۇن يا داگوننىڭ بۇتخانىسىغا كىرگۈچىلەر بولسۇن، داگوننىڭ بوسۇغىسىغا دەسسىمەيدۇ. **6** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاشدوددىكىلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق چۈشۈپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىپ، ئاشدود بىلەن ئەتراپىدىكىلەرنى ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇردى. **7** ئاشدوددىكىلەر بۇلارنى كۆرۈپ: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىزلەردە تۇرمىسۇن! چۈنكى ئۇنىڭ قولى بىزنى ۋە ئىلاھىمىز داگوننى قاتتىق بىسۇالدى، دېيىشتى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەرنىڭ ھەممە غوجىلىرىنى چاقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلاردىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق بىر تەرەپ قىلىمىز؟ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتقا چەت يول بىلەن يۈتكەلسۇن، دەپ جاۋاب بېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەر رگە چەت يول بىلەن يۈتكىدى. **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇنى چەت يول بىلەن يۈتكىگەندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇ شەھەر رگە چۈشۈپ كىشىلەرنى قاتتىق سارىسىمگە چۈشۈردى. ئۇ كىچىكلەردىن تارتىپ چوڭلارغىچە شەھەردىكىلەرنى ئۇردى، ئۇلار ھۇررەك كېسىلىگە گىرىپتار بولدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئەكرونغا ئەۋەتتى. لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئەكرونغا يېتىپ كەلگەندە، ئەكرونىدىكىلەر پېريات قىلىپ: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەرگە يۆتكىدى! ـ دېدى. **11** ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرىنى قېچىقارتىپ جەم قىلىپ ئۇلارغا: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرمەسلىكى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەردىن ئۆز جايىغا كەتكۈزۈگىلار، دېدى؛ چۈنكى قاتتىق ۋەھىمە شەھەرنى باسقانىدى؛ خۇدانىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تولمۇ ئېغىر چۈشكەنىدى. **12** ئۆلمىگەن ئادەملەر بولسا ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇرۇلۇپ، شەھەرنىڭ پەريادى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

6 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى فىلىستىيەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە ئاي ئۇردى. **2** فىلىستىيەر كاھىنلار بىلەن پاچىلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق قىلىمىز؟ ئۇنى قانداق قىلىپ ئۆز جايىغا ئەۋەتەلەيمىز؟ يول كۆرسىتىڭلار، دېدى. **3** ئۇلار: ـ ئە گەر ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ ئەۋەتسە گلار، قۇرۇق ئەۋەتمە گلار، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ بىلەن بىر «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى بە رگە ئەۋەتىشىڭلار زۇرۇردۇر، دېدى. شۇنداق قىلغاندا شېپا تاپىسىلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ قولىنىڭ نېمە ئۈچۈن سىلەردىن ئايرىلمىغانلىقىنى بىلىسىلەر، دېدى. **4** ئۇلار: ـ بىز نېمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ ئەۋەتىمىز؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرىنىڭ سانى بەش، شۇڭا بەش ئالتۇن ھۇررەك ۋە بەش ئالتۇن چاشقان ياساپ ئەۋەتىگىلار؛ چۈنكى سىلە رگە ۋە غوجا گلارغا ئوخشاشلا بالا-قازا چۈشتى. **5** ھۇررە گلىرىگلارنىڭ شە كلىنى ۋە زېمىنگلارنى ۋەيران قىلدىغان چاشقانلارنىڭ شە كلىنى نەقىش قىلىپ ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇدانىسىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈگلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەلكىم سىلەرنىڭ، ئىلاھلىرىمىزنىڭ ۋە زېمىنگلارنىڭ ئۈستىنى باسقان قولىنى يېنىكلىتەرمىكىن: ـ **6** مىسىرلىقلار بىلەن پىرەۋن ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلغاندەك سىلەرمۇ نېمىشقا ئۆز كۆڭۈلۈگلارنى قاتتىق قىلىسىلەر؟ ئۇ مىسىرلىقلارغا زور قاتتىق قوللۇق كۆرسەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدىمۇ، ئۇلار شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كەتمىدىمۇ؟ **7** ئەمدى يېڭى بىر ھارۋا ياساپ، تېخى يېۋىنىزرۇققا كۇندۇرۇلمىگەن موزايلىق ئىككى ئىنە كنى ھارۋىغا قوشۇڭلار؛ ئۇلاردىن موزايلىرىنى ئايرىپ، ۋىدە ئېلىپ قېلىڭلار؛ **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ھارۋىغا سېلىڭلار، ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتىدىغان ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىدىغان ئالتۇن ۋېيۇملارنى بىر قاپقا سېلىپ ساندۇققا يانداپ قويۇڭلار ۋە ساندۇقنى شۇ يېتى ماڭدۇرۇڭلار؛ **9** ئاندىن قاراپ تۇرۇڭلار. ئە گەر ھارۋا ئىسرائىل چېگرىسىدىكى يول بىلەن بەيت-شەمەشكە ماڭسا، بە رگە كەلگەن شۇ چوڭ بالا-قازانى چۈشۈرگۈچىنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار بولىدۇ. ئۇنداق بولمىسا، بىزنى ئۇرغان ئۇنىڭ قولى ئەمەس، بەلكى بە رگە چۈشكەن تاسادىپىلىق بولىدۇ، خالاس، دېيىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر شۇنداق قىلدى. ئۇلار موزايلىق ئىككى ئىنە كنى ھارۋىغا قوشۇپ، موزايلىرىنى ۋىدە سولاپ قويۇپ، **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھارۋىغا سېلىپ، ئالتۇن چاشقان ۋە قويما ھۇررە كلەر قاچىلانغان قاپنى ئۇنىڭغا يانداپ قويدى. **12** ئىنە كلەر بەيت-شەمەشكە باردىغان يول بىلەن ئۆدۈل يۈرۈپ كەتتى. ئۇلار كۆتۈرۈلگەن يول بىلەن ماڭغاچ مۇرەيتتى، يا ئوڭ تەرەپكە يا سول تەرەپكە قىيىپ كەتمىدى. فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرى ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن بەيت-شەمەشنىڭ چېگرىسىغىچە باردى. **13** بەيت-شەمەشتىكىلەر جىلغىدا بۇغداي ئورۇۋاتاتتى، ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ ئەھدە ساندۇقىنى كۆرۈپ خۇش بولۇشتى. **14** ھارۋا بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىغا كېلىپ، ئۇ يەردىكى بىر چوڭ تاشنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى. ئۇلار ھارۋىنى چېقىپ، ئىككى ئىنە كنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق قىلدى. **15** لاۋىيلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئالتۇن ۋېيۇملار بار قاپنى چۈشۈرۈپ چوڭ تاشنىڭ ئۈستىگە قويدى. شۇ كۈنى بەيت-شەمەشتىكىلەر پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى قىلدى. **16** فىلىستىيەرنىڭ بەش غوجىسى بۇلارنى كۆرۈپ شۇ كۈنى ئە كرونغا قايتىپ كەتتى. **17** فىلىستىيەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ بە رگەن ئالتۇن ھۇررىكى: ـ ئاشدود ئۈچۈن بىر، گازا ئۈچۈن بىر، ئاشكېلون ئۈچۈن بىر، گات ئۈچۈن بىر ۋە ئە كرون

ئوچۇن بىر ئىدى. **18** ئالتۇن چاشقانلارنىڭ سانى بولسا فىلىستىيەلەرنىڭ بەش غوجىسىغا تەۋە بارلىق شەھەرنىڭ سانى بىلەن باراۋەر ئىدى. بۇ شەھەرلەرلەر سېپىللىق شەھەرلەر ۋە تۈلارغا قاراشلىق سەھرا- كەنتلەرنى، شۇنداقلا تۈلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قويغان چوڭ چەمەنزارغىچە ھەمە جايىنى تۈز ئىچىگە ئالاتتى. بۇ چەمەنزار ھازىرمۇ بەيت- شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىدا بار. **19** ئەمما بەيت-شەمەشتىكىلەر تۈز مەيلىچە ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىگە قارىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار تۈلارىدىن يەتمىش ئادەمنى، جۈملىدىن چوكلارىدىن ئەللىكنى ئۇردى. پەرۋەردىگار خەلقنى مۇنداق قاتتىق ئۇرغانلىقى ئۈچۈن پۇتۈن خەلق ماتەم تۇتتى. **20** بەيت-شەمەشتىكىلەر: ـ بۇ مۇقەددەس خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كىم تۇرە تۇرالايدۇ؟ ئەھدە ساندۇقى بىزنىڭ بۇ يەردىن كىمنىڭ قېشىغا ئاپىرىلىشى كېرەك؟ ـ دېدى. **21** ئاندىن تۈلار كىرىئات-يېئارىمدىكىلەر رگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىپ: ـ فىلىستىيەلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ بەردى. بۇ يەر رگە كېلىپ ئۇنى تۈزۈڭلارغا ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى.

7 شۇنىڭ بىلەن كىرىئات-يېئارىمدىكى ئادەملەر كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىپ، دۆڭنىڭ ئۈستىدىكى ئابىنادابنىڭ ۆيىدە قويدى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازارنى ئەھدە ساندۇقىغا قاراشقا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېكىتتى. **2** ئەھدە ساندۇقى كىرىئات- يېئارىمدا قويۇلغاندىن تارتىپ ئۇزۇن ۋاقىت، يەنى يىگىرمە يىل ئوتتى. ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى پەرۋەردىگارنى سېغىندى. **3** ۋە ساموئىل ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە: ـ ئەگەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتسىڭلار، ياتلارنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ئاشتارۋتلارنى ئۆز ئارا ئاگاھلاردىن يوقىتىڭ، كۆڭۈلۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا باغلاپ، خاس ئۇنىڭ ئىبادىتىدىلا بولىساڭلار ئۇ سىلەرنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل باۋاللار بىلەن ئاشتارۋتلارنى تاشلاپ خاس پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدىلا بولدى. **5** ئاندىن ساموئىل: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلنى مىزپاھ شەھىرىگە جەم قىلىساڭلار، مەن سىلەر ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئا قىلاي، دېدى. **6** ئەمدى تۈلار مىزپاھقا جەم بولۇپ، ئۇ يەردە سۇ تارتىپ ئۇنى پەرۋەردىگار ئالدىغا قويدى ۋە ئۇ كۈنى روزا تۇتۇپ: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ساموئىل مىزپاھتا ئىسرائىللارنىڭ ئەرز-دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. **7** فىلىستىيەلەر ئىسرائىللارنىڭ مىزپاھدا جەم بولغىنىنى ئاڭلىدى؛ فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلىرى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى. ئىسرائىللار بۇنى ئاڭلاپ فىلىستىيەلەردىن قورقتى. **8** ئىسرائىللار ساموئىلغا: ـ بىز ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا ندا قىلىشتىن توختىمىغىن، دېدى. **9** ساموئىل ئاتىسىنى ئېمۇئاتقان بىر قوزىنى ئېلىپ تولۇق بىر كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ پەرۋەردىگارغا سۇندى؛ ساموئىل ئىسرائىلنىڭ ھەققىدە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار دۇئاسىنى ئاڭلىدى. **10** ساموئىل كويدۇرمە قۇربانلىق قىلۋاتقاندا فىلىستىيەلەر ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى يېقىنلاپ كەلدى. لېكىن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى فىلىستىيەلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق گۈلدۈرماما گۈلدۈرلىتىپ تۈلارنى ئالاقزادە قىلۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۈلار ئىسرائىل ئالدىدا تارمار بولدى. **11** ئىسرائىللار مىزپاھتىن چىقىپ تۈلارنى بەيت- كارنىڭ تۆۋىگىچە قوغلاپ قىردى. **12** ئۇ ۋاقىتتا ساموئىل بىر تاشنى ئېلىپ، ئۇنى مىزپاھ بىلەن شەننىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكەپ: ـ «پەرۋەردىگار بىزگە ھازىرغىچە يارىدەم بېرىۋاتىدۇ» ـ دەپ ئۇنى ئەبەن-ئەزەر دەپ ئاتىدى. **13** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر بىسىقىپ ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا يەنە تاجاۋۇز قىلمىدى؛ ساموئىل [ھاكىم] بولغان بارلىق كۈنلەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى فىلىستىيەلەرنىڭ ئۈستىگە قارشى بولدى؛ **14** شۇنداق قىلىپ ئەگروندن تارتىپ گاتقىچە فىلىستىيەلەر ئىسرائىلدىن ئېلىۋالغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلغا ياندۇرۇلدى؛ شەھەرلە رگە تەۋە زېمىنلارنىمۇ ئىسرائىل فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن ياندۇرۇپ ئالدى. بۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل بىلەن ئاموريلار ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. **15** ساموئىل بولسا پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى سوردى. **16** ھەر يىلى ئۇ بەيت-ئەل، گىلگال ۋە مىزپاھلارنى ئايلىنىپ، مۇشۇ يەرلەردە ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. **17** ئاندىن ئۇ راماھقا يېنىپ باراتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شۇ يەردە ئىدى ھەم ئۇ ئۇ يەردىمۇ ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. ئۇ ئۇ يەردىمۇ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغانىدى.

8 شۇنداق بولدىكى، ساموئىل قېرىغاندا ئوغۇللىرىنى ئىسرائىلغا ھاكىم قىلىپ قويدى. **2** ئۇنىڭ ئۇنچىسىنىڭ ئىسمى يوئىل بولۇپ، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىياھ ئىدى. بۇلار بەئەر- شېبادا ھاكىملىق قىلدى. **3** لېكىن ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يوللىرىدا يۈرمەيتتى، بەلكى مەنپەئەتنى كۆزلەپ ئېزىپ، پارىلارنى يەپ، ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى. **4** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى راماھدا جەم بولۇپ ساموئىلنىڭ قېشىغا كېلىپ **5** ئۇنىڭغا: ـ مانا سەن قېرىدىڭ، ئوغۇللىرىڭ بولسا سېنىڭ يوللىرىڭدا يۈرمەيدۇ. بارلىق ئەللەردە بولغاندەك ئۆستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. **6** ئۇلارنىڭ «ئۆستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن» دېگىنى ساموئىلنىڭ كۆزىگىگە ئېغىر كەلدى. ساموئىل پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىۋىدى، **7** پەرۋەردىگار ساموئىلغا جاۋابەن: ـ خەلق ساڭا ھەرنىمە ئېيتسا ئۇلارغا قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئەمەس، بەلكى «ئۆستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن» دەپ مېنى تاشلىدى. **8** مەن ئۇلارنى مىسىردىن چىقارغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن. ئەمدى ئۇلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ سۆزىگە ئۇنغىن. لېكىن ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۇلارنى قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگىن، دېدى. **10** ساموئىل ئۇزىدىن بىر پادىشاھ سوريغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. **11** ئۇ: ـ ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۈتىدىغان يولى مۇنداق بولىدۇ: ـ ئۇ ئوغۇللىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا قويۇپ، جەڭ ھارۇلىرىنى ھەيدەشكە، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بولۇشقا سالىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ھارۇلىرىنىڭ ئالدىدا يۈگۈرىدۇ؛ **12** ئۇلارنى ئۇزى ئۈچۈن مىڭ بېشى ۋە ئەللىك بېشى بولۇشقا، يېرىنى ھەيدەشكە، ھوسۇلىنى ئۇرۇشقا، جەڭ قوراللىرى بىلەن ھارۇلا ئەسۋابلىرىنى ياساشقا سالىدۇ. **13** قىزلىرىڭلارنى ئەتىر ياساشقا، تاماق ئېتىشكە ۋە نان يېقىشقا سالىدۇ. **14** ئەڭ ئېسىل زېمىنلىرىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار بىلەن زەيتۇنلۇقلىرىڭلارنى تارتۇۋېلىپ ئۆز خىزمەتكارلىرىغا بېرىدۇ. **15** ئۇ ئۇرۇقۇڭلاردىن، ئۈزۈمزارلىرىڭلارنىڭ ھوسۇلىدىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئۆزىنىڭ خوجىدارلىرى ۋە خىزمەتكارلىرىغا بۆلۈپ بېرىدۇ. **16** ئۇ قۇللىرىڭلار، دېدە كلىرىڭلار، ئەڭ كېلىشكەن يىگىتلىرىڭلارنى ۋە ئېشەك كلىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا سالىدۇ. **17** ئۇ قويلىرىڭلاردىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئالىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى بولىسىلەر. **18** سىلەر ئۇ كۈنىدە ئۆز ئۆڭلارغا تاللىغان پادىشاھ ئۈچۈنلا پەريات كۆتۈرىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇ كۈنىدە سىلە رگە قۇلاق سالمايدۇ، دېدى. **19** خەلق بولسا ساموئىلنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي: ـ ياق، بەلكى ئۇستىمىزگە سەلتەنەت قىلىدىغان بىر پادىشاھ بولسۇن، دېدى. **20** ـ شۇنداق قىلىپ بىز باشقا ھەربىر ئەللە رگە ئوخشاش بولىمىز؛ بىزنىڭ پادىشاھىمىز ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، بىزنى باشلايدۇ ۋە بىز ئۇنىڭ جەڭ قىلىدۇ، دېدى. **21** ساموئىل خەلقنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا يەتكۈزدى. **22** پەرۋەردىگار ئەمدى ساموئىلغا: ـ سەن ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارغا بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. ساموئىل ئىسرائىللارغا: ـ ھەربىرىڭلار ئۆز شەھىرىڭلارغا قايتىڭلار، دېدى.

9 بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئاتلىق بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئابىئەلنىڭ ئوغلى، ئابىئەل زېرورنىڭ ئوغلى، زېرور بىكوراتنىڭ ئوغلى، بىكورات ئافىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئافىيا بولسا بىنيامىنلىق ئىدى. ئۇ ئۆزى باتۇر ۋە دۆلەتمەن كىشى ئىدى. **2** كىشنىڭ ساۋۇل ئىسملىك، ئېسىل ۋە خۇشخۇي بىر ئوغلى بار ئىدى. ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۇنىڭدىن چىرايلىق ئادەم يوق ئىدى؛ ئۇ شۇنداق ئېگىز ويالۇق ئەر ئىدىكى، خەلقنىڭ ھەرقانداقتىن ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمەيتتى. **3** ساۋۇلنىڭ ئاتىسى كىشنىڭ ئېشەك كلىرى يىتىپ كەتكەندى. بۇنىڭ بىلەن كىش ئوغلى ساۋۇلغا: ـ سەن خىزمەتكارلاردىن بىرنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ، ئېشەك كلەرنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. **4** ئۇلار بېرىپ ئەفرائىم ئېدرلىقىدىن ئوتۇپ، شالىشاھ زېمىنىنى كېزىپ، ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ ئۇلار شائالىم زېمىنىدىمۇ ئوتتى، ئېشەك كلەر ئۇ يەردىمۇ يوق ئىدى. ئاندىن بىنيامىن زېمىنىنى كېزىپ ئوتتى، ئۇلارنى يەنە تاپالمىدى. **5** ئۇلار زۇف زېمىنىغا يەتكەندە ساۋۇل ئۆزى بىلەن كەلگەن خىزمەتكارىغا: ـ بولە، ۋېگە يانايلى؛ بولمىسا ئاتام ئېشەك كلەردىن ئەنسىرەمەي، ئەكسىچە بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ كېتەرمىكى، دېدى. **6**

لېكن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مانا، بۇ شەھەردە خۇدانىڭ بىر ئادىمى بار. ئۇ مۇھتەرەم بىر ئادەم، ھەر نېمە دېسە ئەمەلگە ئاشمايدۇ. ئەمدى ئۇ يەر رگە بارايلى، ئۇ بۇ رگە باردىغان يولىمىزنى كۆرسىتىپ قويارمىكەن، دېدى. 7 شۇڭا سائۇل خىزمەتكارىغا: ـ لېكىن ئۇنىڭ يېنىغا بارساق ئۇ كىشىگە نېمە بېرىمىز؟ چۈنكى خۇرجۇنلىرىمىزدا نان ئۈگەپ قالدى، قولىمىزدا خۇدانىڭ ئادىمىگە بە رگۈدەك سوۋغىتىمىز يوق. يېنىمىزدا يەنە نېمە بار؟ ـ دېدى. 8 خىزمەتكار سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا قولۇمدا چارەك شە كەل كۈمۈش بار. ماڭىدىغان يولىمىزنى دەپ بەرسۇن، خۇدانىڭ ئادىمىگە شۇنى بېرەي، دېدى 9 (بۇرۇن ئىسرائىلدا بىر ئادەم خۇدادىن يول سورىماقچى بولسا: ـ كېلىڭلار، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ قېشىغا بارايلى، دەيتتى. ھازىر «پەيغەمبەر» دېگەننى ئۆتكەن زاماندا «ئالدىن كۆرگۈچى» دەيتتى). 10 سائۇل خىزمەتكارىغا: ـ مەسىلىڭىز ياخشى بولدى. بىز ماڭايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئادىمى ئۇرغان شەھەر رگە باردى. 11 ئۇلار شەھەر رگە چىقىدىغان يولدا كېتىۋاتقاندا، سۇ تارتقىلى چىققان بىرنەچچە قىزغا ئۇچرىدى ۋە ئۇلاردىن: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مۇشۇ يەردىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 12 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق. مانا ئۇ ئالدىڭلاردا تۇرىدۇ؛ تېز بېرىڭلار، چۈنكى خالايىق بۇگۈن [شەھەرنىڭ] يۇقىرى جايىدا قۇربانلىق قىلماقچى، شۇڭا ئۇ بۇگۈن شەھەر رگە كىردى. 13 ئۇ [قۇربانلىقتىن] يېيىشكە تېخى يۇقىرى جايغا چىقماي تۇرۇپلا، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە ئۇچرىشىسىلەر. خەلق ئۇ كەلمىگۈچە تائام يېمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئاۋۋال قۇربانلىقنى بەركەتلەيدۇ؛ ئاندىن چاقىرىلغان مېھمانلار تائامغا ئېغىز تېگىدۇ. ھازىر چىقىڭلار، چۈنكى بۇ دەل ئۇنى تاپقىلى بولىدىغان ۋاقىت، دېدى. 14 ئۇلار شەھەر رگە چىقىپ شەھەر مەركىزىگە كەلگەندە، مانا سامۇئىل يۇقىرى جايغا چىقىشقا ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. 15 پەرۋەردىگار سائۇل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى سامۇئىلغا: 16 ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بنيامىن زېمىنىدىن بىر ئادەمنى ئەۋەتەمەن. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ پەريادى ماڭا يەتكىنى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىپات بىلەن قاردىم، ـ دېدى. 17 سامۇئىل سائۇلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدۇ، دەپ ئىزھار قىلدى. 18 سائۇل دەرۋازىدا ئۇرغان سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ: سىلىدىن سورايمىز، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ ئۆيى نەدە، دەپ سوردى. 19 سامۇئىل سائۇلغا: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مەن ئۆزۈم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايغا چىققىن. بۇگۈن سىلەر مەن بىلەن تائام يەيسىلەر؛ ئەتە سېنى ئۆزۈتۈپ چىققاندا، كۆڭلۈڭدىكى ھەربىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرەي، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 20 ئەمما ئۈچ كۈن بۇرۇن يىتىپ كەتكەن ئېشەك كەلدىن بولسا، ئەندىشە قىلمىغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 21 سائۇل جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بنيامىندىن، جەمەتىمۇ بنيامىن قەبىلىسى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىكى تۇرسا؟ نېمە ئۈچۈن بۇ سۆزلەرنى ماڭا دەيلا؟ ـ دېدى. 22 سامۇئىل بولسا سائۇلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا ئۆيىگە كىردى ۋە ئۇلارنى چاقىرلىغانلارنىڭ ئارىسىدا تۇردە ئولتۇرغۇزدى. ئۇلار ئوتتۇرىچە ئادەم ئىدى. 23 سامۇئىل ئاشپە زگە: ـ مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا ئاپىشۇرغان ھېلىقى تائامنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ تاجىرىتىلغان قولنى ئېلىپ سائۇلنىڭ ئالدىغا قويدى. سامۇئىل: ـ مانا، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى مۇشۇدۇر! ئۇنى ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقىنى چاقىرغان چېغىمدا ئاتايىن ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ بېكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈنى سائۇل بىلەن سامۇئىل تاماقتا بىللە بولدى. 25 ئۇلار يۇقىرى جايدىن چۈشۈپ شەھەر رگە كىردى، [سامۇئىل] ئۆگىدە سائۇل بىلەن سۆزلەشتى. 26 ئەتىسى تاڭ شەھەردە ئورۇندىن ئورغاندا سامۇئىل سائۇلنى ئۆگىدىن چاقىرىپ: ـ ئور؛ ئۇكۇن تۇر، مەن سېنى ئۇزۇتۇپ چىقاي، دېدى. سائۇل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، ـ ھەم ئۇ سامۇئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. 27 ئۇلار شەھەر نىڭ ئايىغىغا كېتىۋاتقاندا، سامۇئىل سائۇلغا: خىزمەتكارىغا ئالدىمىزدا ماڭغاچ تۇرغىن، دەپ ئېيتقىن، دېدى. ئۇ شۇنداق قىلدى. ئاندىن سامۇئىل: ـ سەن ئۆرۈپ تۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

10 سامۇئىل بىر ماي كومزىكىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۆكۈپ ئۇنى سۈيۈپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا بۇ، پەرەۋەردىگارنىڭ سېنى ئۆز مىراسىغا ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىنى ئەمەسمۇ؟ 2 سەن بۇگۈن مەندىن ئايرىلغاندىن كېيىن بنيامىن زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى زەلزاھغا يېتىپ بارغىنىڭدا راھىلەنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ساڭا ئىككى كىشى ئۇچرايدۇ؛ ئۇلار ساڭا: «سەن ئىزدەپ بارغان ئېشەك كەلىر تېپىلدى، ۋە مانا، ئاتاڭ ئېشەك كەلدىن غەم قىلماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن: ئوغلۇمنى قانداق قىلىپ تاپارمەن، دەپ ئەنسىرىمەكتە» دەپ ئېيتىدۇ. 3 سەن ئۇ يەردىن مېڭىپ، تابوردىكى دۇب دەرىخىگە يەتكەندە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىش ئۈچۈن بەيت-ئەلگە چىقىپ كېتىۋاتقان ئۈچ كىشىگە ئۇچرايسەن. ئۇلاردىن بىرى ئۈچ ئوغلاق، بىرى ئۈچ نان ۋە يەنە بىرى بىر ئۈلۈم شارابنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. 4 ـ ئۇلار ساڭا سالام قىلىپ ئىككى نانىنى سۈندىدۇ؛ سەن بە رگىنىڭ قوللىرىدىن ئالغىن. 5 ئاندىن سەن «خۇدانىڭ [ئاتالغان] گىبىئات شەھىرىگە بارسەن (ئۇ يەردە فىلىستىيلەرنىڭ بىر لەشكە رگاھى بار)؛ سەن شۇ شەھەر رگە كەلسەڭ چىلتار، تەمبۈر، نەي ۋە لىرىلارنى كۆتۈرۈپ يۇقىرى جايدىن چۈشكەن بىر بۇلەك پەيغەمبەرلەر ساڭا ئۇچرايدۇ. ئۇلار بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ، سەن ئۇلار بىلەن بىرلىكتە بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىسەن ۋە يېڭى بىر ئادەم بولىسەن. 7 مۇشۇ ئالامەتلەر ساڭا كەلگەندە، قولۇڭدىن نېمە كەلسە شۇنى قىلغىن. چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر. 8 ئاندىن مەندىن ئىلگىرى گىلگالغا چۈشۈپ بارسەن. مانا، مەن ھەم ئېنىڭغا چۈشۈپ كويدۇرمە قۇربانلىقلار سۇنۇش ۋە ئىناق قۇربانلىقلار قىلىش ئۈچۈن كېلىمەن. مەن ئېنىڭغا بېرىپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكىنى ئۇقتۇرمىغۇچە، مېنى يەتتە كۈن ساقلاپ تۇرغىن». 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇرۇلۇپ سامۇئىلدىن ئايرىلغاندا خۇدا ئۇنىڭغا يېڭى بىر قەلب ئاتا قىلدى؛ ۋە بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئاشۇ كۈنى ئەمەلدە كۆرىنىلدى. 10 ئۇلار گىبىئاتىغا يېتىپ كەلگەندە مانا، بىر بۇلەك پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا ئۇچرىدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى، ئۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلىشقا باشلىدى. 11 ئۇنى ئىلگىرى توۋىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلغىنىنى كۆرگەندە ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ كىشىنىڭ ئوغلىغا نېمە بولدى؟ سائۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىن بىرى بولدىمۇ نېمە؟ ـ دېيىشتى. 12 ئەمما يەرلىك بىر ئادەم: ـ بۇلارنىڭ ئاتىلىرى كىملەر؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن: «سائۇلمۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىمىدۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى. 13 ئەمدى سائۇل بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، يۇقىرى جايغا چىقىپ كەتتى. 14 سائۇلنىڭ تاغىسى ئۇنىڭدىن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارىدىن: ـ نە گە بېرىپ كەلدىڭلار؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئېشەك كەلىرنى ئىزدەگلى چىقتۇق؛ لېكىن ئۇلارنى تاپالماي سامۇئىلنىڭ قېشىغا باردۇق، دېدى. 15 سائۇلنىڭ تاغىسى: ـ سامۇئىلنىڭ سىلە رگە نېمە دېگىنىنى ماڭا ئېيتىپ بە رگىنە، دېدى. 16 سائۇل تاغىسىغا: ـ ئۇ جەزىم بىلەن بە رگە ئېشەك كەلىر تېپىلدى، دەپ خەۋەر بەردى، دېدى. لېكىن سامۇئىلنىڭ پادىشاھلىق ئىشى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزىنى ئۇنىڭغا دەپ بەرمىدى. 17 سامۇئىل ئەمدى خەلقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا جەم بولۇڭلار دەپ، مىزباھقا چاقىردى. 18 ئۇ ئىسرائىلغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سىلەر ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، سىلە رگە زۇلۇم قىلغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم. 19 لېكىن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرنى بېشىڭلارغا چۈشكەن بارلىق بالا-ئېشىپەتلەردىن ۋە بارلىق مۇشەققەتلەردىن قۇتقۇزغۇچى خۇدايىڭلاردىن ۋاز كېچىپ ئۇنىڭغا: «ياق! ئۈستىمىز رگە بىر پادىشاھ بېكىتىپ بە رگەيسەن» ـ دېدىڭلار. ئەمدى ئۆز ئۇرۇقلارنى قەبىلە كەلىر بويىچە، جەمەتىڭلار بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىڭلار» ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىرىنى ئالدىغا جەم قىلىپ، چەك تاشلىۋىدى، چەك بنيامىن قەبىلىسىگە چىقتى. 21 ئۇ بنيامىن قەبىلىسىنى جەمەت-جەمەتلىرى بويىچە ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ چەك تاشلىۋىدى، چەك ماترىنىڭ جەمەتىگە چىقتى. ئاندىن كېيىن يەنە چەك تاشلىۋىدى، كىشىنىڭ ئوغلى سائۇلغا چىقتى. ئۇلار ئۇنى ئىزدىۋىدى، ئەمما ئۇنى تاپالمىدى. 22 شۇڭا ئۇلار يەنە پەرۋەردىگاردىن يەنە: ـ ئۇ كىشى بۇ يەر رگە كېلەمدۇ؟ ـ دەپ سوردى. پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ مانا، ئۇ يۈك-تاقالرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى، دېدى. 23 شۇڭا ئۇلار يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغاندا ئېگىزلىكتە ئۇ كىشىدىن باشقا ھەممە خەلىقتىن ئېگىز ئىدى. 24 سامۇئىل پۈتۈن خەلىققە قاراپ: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار سائۇل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى سامۇئىلغا: 16 ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بنيامىن زېمىنىدىن بىر ئادەمنى ئەۋەتەمەن. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ پەريادى ماڭا يەتكىنى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىپات بىلەن قاردىم، ـ دېدى. 17 سامۇئىل سائۇلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدۇ، دەپ ئىزھار قىلدى. 18 سائۇل دەرۋازىدا ئۇرغان سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ: سىلىدىن سورايمىز، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ ئۆيى نەدە، دەپ سوردى. 19 سامۇئىل سائۇلغا: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مەن ئۆزۈم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايغا چىققىن. بۇگۈن سىلەر مەن بىلەن تائام يەيسىلەر؛ ئەتە سېنى ئۆزۈتۈپ چىققاندا، كۆڭلۈڭدىكى ھەربىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرەي، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 20 ئەمما ئۈچ كۈن بۇرۇن يىتىپ كەتكەن ئېشەك كەلدىن بولسا، ئەندىشە قىلمىغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 21 سائۇل جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بنيامىندىن، جەمەتىمۇ بنيامىن قەبىلىسى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىكى تۇرسا؟ نېمە ئۈچۈن بۇ سۆزلەرنى ماڭا دەيلا؟ ـ دېدى. 22 سامۇئىل بولسا سائۇلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا ئۆيىگە كىردى ۋە ئۇلارنى چاقىرلىغانلارنىڭ ئارىسىدا تۇردە ئولتۇرغۇزدى. ئۇلار ئوتتۇرىچە ئادەم ئىدى. 23 سامۇئىل ئاشپە زگە: ـ مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا ئاپىشۇرغان ھېلىقى تائامنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ تاجىرىتىلغان قولنى ئېلىپ سائۇلنىڭ ئالدىغا قويدى. سامۇئىل: ـ مانا، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى مۇشۇدۇر! ئۇنى ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقىنى چاقىرغان چېغىمدا ئاتايىن ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ بېكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈنى سائۇل بىلەن سامۇئىل تاماقتا بىللە بولدى. 25 ئۇلار يۇقىرى جايدىن چۈشۈپ شەھەر رگە كىردى، [سامۇئىل] ئۆگىدە سائۇل بىلەن سۆزلەشتى. 26 ئەتىسى تاڭ شەھەردە ئورۇندىن ئورغاندا سامۇئىل سائۇلنى ئۆگىدىن چاقىرىپ: ـ ئور؛ ئۇكۇن تۇر، مەن سېنى ئۇزۇتۇپ چىقاي، دېدى. سائۇل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، ـ ھەم ئۇ سامۇئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. 27 ئۇلار شەھەر نىڭ ئايىغىغا كېتىۋاتقاندا، سامۇئىل سائۇلغا: خىزمەتكارىغا ئالدىمىزدا ماڭغاچ تۇرغىن، دەپ ئېيتقىن، دېدى. ئۇ شۇنداق قىلدى. ئاندىن سامۇئىل: ـ سەن ئۇرۇپ تۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

خالايىقنىڭ يۈيى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمىدى. **24** سامۇئىل بارلىق خەلققە: ـ ئەمدى پەرۋەردىگار تاللىغان كىشىگە قارا كېلىڭلار! دەرۋەقە بارلىق خەلقنىڭ ئىچىدە ئۇنىڭغا يېتىدىغان بىرسى يوقتۇر، دېدى. ۋە خەلقنىڭ ھەممىسى: ـ پادىشاھ ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **25** سامۇئىل خەلققە پادىشاھلىق ھوقۇق-قانۇنلىرىنى ئۇقتۇردى ۋە ئۇنى ئوراۋ يازما قىلىپ يېزىپ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. ئاندىن سامۇئىل ھەممە خەلقنى، ھەرقايسىسىنى ئۆز ۋىلىرىگە قايتۇردى. **26** ساۋۇلمۇ ھەم گىبىئاھدىكى ۋىيىگە قايتتى؛ كۆڭۈللىرى خۇدا تەرىپىدىن تەسىرلەندۈرۈلگەن بىر تۈركۈم باتۇر كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. **27** لېكىن بىرنەچچە رەزىل كىشى: ـ بۇ كىشى قانداقمۇ بىزنى قۇتقۇزالىسۇن؟ ـ دەپ ئۇنى كەمسىتىپ ئۇنىڭغا ھېچ سوۋغات بەرمىدى، ئۇ ھەمما ئۇ ئاگىلماھىلىققا سالدى.

11

شۇ ۋاقىتتا ئامونىي ناھاش چىقىپ يابەش-گىلئادنى مۇھاسىرىگە ئالدى. يابەشنىڭ ھەممە ئادەملىرى ناھاشقا: ـ ئە گەر بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەڭ، ساڭا بويسۇنىمىز، دېدى. **2** لېكىن ئامونىي ناھاش ئۇلارغا: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلغا دەشنەم قىلىش ئۈچۈن ھەر بىرىڭلارنىڭ ئوڭ كۆزىنى ۋەيۇپ ئاندىن سىلەر بىلەن ئەھدە قىلاي، دېدى. **3** يابەشنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا: ـ بە رگە يەتتە كۈن مۇھلەت بە رگىن؛ بىز ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل يۇرتىغا ئەلچىلەرنى ما كۈدۈرۈپ ئاندىن كېيىن بىزنى قۇتقۇزىدىغان ئادەم چىقمىسا، تۆزىمىز چىقىپ ساڭا تەسلىم بولىمىز، دېدى. **4** ئەمدى ئەلچىلەر ساۋۇلنىڭ شەھىرى گىبىئاھغا كېلىپ مۇشۇ سۆزلەرنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى، ھەممە خەلق پەريات كۆتۈرۈپ يىغلىدى. **5** ۋە مانا، ساۋۇل ئېتىزلىقىدىن چىقىپ كالىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتاتتى، ئۇ: ـ خەلق نېمە دەپ يىغلايدۇ، دەپ سوردى. ئۇلار يابەشتىن كەلگەن كىشىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. **6** ساۋۇل بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە كېلىپ، ئۇنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى. **7** ئۇ بىر جۈپ ۆچىنى چېپىپ پارچىلاپ، پارچىلىرىنى ئەلچىلەرنىڭ قولى ئارقىلىق پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنغا تارقىتىپ: ـ ھەر كىم كېلىپ ساۋۇل بىلەن سامۇئىلغا ئە گەشمىسە، ئۇلارنىڭ ۋىلىرىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش قىلىنىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئادەمدەك جە گىگە چىقتى. **8** ساۋۇل ئۇلارنى بېزەك [دېگەن جايدا] سانىغاندا ئىسرائىللار ئۈچ يۈز مىڭ، يەھۇدانىڭ ئادەملىرى بولسا ئوتتۇز مىڭ چىقتى. **9** ئۇلار كەلگەن ئەلچىلە رگە: ـ گىلئىادتىكى يابەشنىڭ ئادەملىرىگە شۇنداق ئېيتىڭلار كى، ئەتە كۈن چۈش بولغاندا نىجات سىلە رگە كېلىدۇ، دېدى. ئەلچىلەر بېرىپ شۇنى گىلئىادتىكى يابەشلىقلارغا يەتكۈزدى؛ ئۇلار ئىنتايىن خۇشال بولۇشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن يابەشتىكىلەر: ـ ئەتە بىز قېشىڭلارغا چىقىپ [تەسلىم بولىمىز]، سىلەر بىزنى قانداق قىلىشقا لايىق كۆرسە ڭلار، شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. **11** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، ساۋۇل خەلقنى ئۈچ بۆلەك قىلدى؛ ئۇلار كېچە ئوتتىنچى جىبسە كتە لەشكە رگاھىغا كىرىپ ئامونىيلارنى كۈن چۈش بولغۇچە ئۇرۇپ قىردى. تىرىك قالغانلار بولسا شۇنداق پاراكەندە بولدىكى، ئۇلاردىن ئىككى ئادەمۈ بىر يە رگە كېلىلمىدى. **12** خەلق ئەمدى سامۇئىلغا: ـ بىزنىڭ ئۈستىمە رگە ساۋۇل پادىشاھ بولىمىسۇن دەپ ئېيتقانلار كىملەر؟ بۇ كىشىلەرنى كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرەيلى، دېدى. **13** لېكىن ساۋۇل: ـ بۇگۈن ھېچكىم ئۆلتۈرۈلمىسۇن. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى، دېدى. **14** سامۇئىل خەلققە: ـ قېنى، گىلىگالدا بېرىپ ئۇ يەردە پادىشاھلىقنى يېڭىباشتىن تىكلەيلى، دەپ ئېيتتى. **15** شۇنى دېۋىدى، ھەممە خەلق گىلىگالدا بېرىپ گىلىگالدىتا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ساۋۇلنى پادىشاھ قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈردى. ساۋۇل ھەم شۇنىڭدەك بارلىق ئىسرائىل شۇ يەردە زور خۇشاللىققا چۆمدى.

12

سامۇئىل پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ مانا، مەن سىلەرنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدۇم؛ **2** مانا ئەمدى پادىشاھ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يۈرمەكتە، مەن بولسام قېرىپ بېشىم ئاقاردى، مانا، مېنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ئاراڭلاردا ئاۋۇردۇم. ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ كەلدىم. **3** مانا بۇ يەردە ئاۋۇرۇپتىمەن. پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلىنغىنىنىڭ ئالدىدا ماڭا ئەرزىڭلار بولسا دەۋېرىڭلار، كىمنىڭ ۋىينى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ئېشىكىنى تارتىۋالدىم؟ كىمنىڭ ھەققىنى يېدىم؟ كىمگە زۇلۇم قىلدىم؟ ياكى مەن كۆزۈمنى كور قىلىش ئۈچۈن كىمدىن پارا ئالدىم؟ شۇنداق بولسا دە گىلار، ۋە مەن ئۇنى سىلە رگە تولەپ بېرىمەن، دېدى. **4** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بىزنىڭ ھەققىمىزنى يېمىدىڭ، ھېچكىمگە زۇلۇم قىلمىدىڭ ۋە ھېچ كىشىنىڭ قولىدىن بىرەر نەرسىنىمۇ ئېلىۋالمىدىڭ، دېدى. **5** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەندە ھېچ ھەققىڭلار قالمىغانلىقىغا پەرۋەردىگار سىلە رگە گۇۋاھ بولۇپ ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلغىنى ھەم بۇگۈن گۇۋاھچى بولسۇن، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۇ گۇۋاھتۇر، دېدى. **6** سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: «مۇسا بىلەن ھارۇننى تىكلەپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغۇچى بولسا پەرۋەردىگاردۇر. **7** ئەمدى ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا يۈرگۈز زگەن ھەققانىي ئەمەللىرىنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قىيۋىشقا سۆز قىلاي. **8** ياقۇپ مىسىرغا كە گەندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلغاندا، پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى ئە ۋەتتى. ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن چىقىرىپ بۇ يەردە ئولتۇراقلاشتۇردى. **9** ئەمما ئۇلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇدى، شۇڭا ئۇ ئۇلارنى ھازورنىڭ قوشۇنىدىكى سەردار سىسىرانىڭ قولىغا، فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا ھەم موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ بۇلار ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: «بىز گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنى تاشلاپ بائاللار ۋە ئاشتاروتلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدۇق؛ ئەمما ئەمدى بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن، بىز ساڭا ئىبادەت قىلىمىز» دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگار يەرۇببائال، بىدان، يەفتاھ ۋە سامۇئىلنى ئەۋەتىپ، ئەتراپىڭلاردىكى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن سىلەرنى قۇتقۇزدى، شۇنىڭ بىلەن تىنچ-ئامان ئولتۇراۋاتقاندىكىلار. **12** لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئۆزىنى پادىشاھىڭلار بولسىمۇ، ئامموننىڭ پادىشاھى ناھاشنىڭ سىلە رگە قارشى قوپقىنىنى كۆرگىنىڭلاردا سىلەر: ياق! بىر پادىشاھ ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلسۇن دەپ ماڭا ئېيتتىڭلار. **13** ئەمدى سىلەر خالاپ تاللىغان، سىلەر تىلىگەن پادىشاھقا قارا گىلار، مانا، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدى. **14** ئە گەر سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاقلىرىڭلارنى سېلىپ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلمىساڭلار، سىلەر ھەم ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئە گەشسە ڭلار، ئەمدى سىلە رگە ياخشى بولىدۇ. **15** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قارشى بولغانىدەك سىلە رگىمۇ قارشى بولىدۇ. **16** ئەمدى تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار كۆزىلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا قىلىدىغان ئۇلۇغ كارامەتنى كۆرۈڭلار! **17** بۇگۈن بۇغداي ئوردىدىغان ۋاقىت ئەمەسمۇ؟ مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلاي، ئۇ گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇردى. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ بىر پادىشاھ تىلىگىنىڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زور رەزىللىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر». **18** ئاندىن سامۇئىل پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇردى. خەلق پەرۋەردىگاردىن ۋە سامۇئىلدىن بەك قورقتى. **19** خەلقنىڭ ھەممىسى سامۇئىلغا: ـ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا بىزنى ئۆلمىسۇن دەپ كەمىنىلىرىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلغىن؛ چۈنكى ھەممە گۇناھلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە يەنە يامانلىق ئاشتۇرۇپ ئۆزىمىزگە بىر پادىشاھ تىلىدۇق، دېدى. **20** سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: ـ قورقماڭلار، سىلەر دەرۋەقە بۇ ھەممە رەزىللىكنى قىلغانسىلەر، لېكىن ئەمدى پەرۋەردىگارغا ئە گىشىشتىن چەتنىمەي، پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، **21** ئادەمگە پايدا يەتكۈزمەيدىغان ياكى ئادەمنى قۇتقۇزالمايدىغان بىھۇدە ئىشلارنى ئىزدەپ، يولدىن ئېزىپ كەتمە ڭلار، چۈنكى ئۇلارنىڭ تايىنى يوقتۇر. **22** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئۇلۇغ نامى ئۈچۈن ئۆز خەلقىنى تاشلىمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز خەلقى قىلىشنى لايىق كۆرگەندۇر. **23** ماڭا نىسبەتەن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىشتىن توختاش بىلەن پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن؛ بەلكى مەن سىلە رگە ياخشى ۋە دۈرۈس يولنى ئۆگىتىمەن. **24** پەقەت سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئۈچۈن قىلغان ئۇلۇغ كارامەتلە رگە قارا گىلار! **25** لېكىن يامانلىق قىلساڭلار، ھەم ئۆزۈڭلار ھەم پادىشاھىڭلار ھالاك قىلىنىسىلەر».

13 ساۋۇل [ئوتىۋز] ياشتا پادىشاھ بولۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلغاندىن كېيىن **2** ئۈزىگە ئىسرائىلدىن ئۈچ مىڭ تاللىمىش ئىلغاپ ئالدى. ئىككى مىڭى مىكماشتا ۋە بەيت-ئەل تاغلىرىدا ساۋۇلنىڭ قېشىدا، بىر مىڭى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا يوناتاننىڭ قېشىدا ئىدى. ئەمما ئۇ قالغان خەلقنىڭ ھەربىرىنى ئۆز ۋىلىرىگە كەتكۈزۈۋەتتى. **3** يوناتان بولسا فىلىستىيلەرنىڭ گىبىادىكى لەشكەر رگاھىغا ھۇجۇم قىلدى، فىلىستىيلەر بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى. ساۋۇل بولسا: ـ پۈتكۈل زېمىنىدىكى ئىبرانىيلار ئاڭلاپ ۋېغانسۇن دەپ، كاناي چالدۇردى. **4** پۈتكۈل ئىسرائىل ساۋۇلنىڭ فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەر رگاھىغا ھۇجۇم قىلغانلىقىدىن ھەمدە ئىسرائىلنىڭ فىلىستىيلە رگە نەپرەتلىنىدىغانلىكىدىن خەۋەر تاپتى. خەلق ساۋۇلنىڭ كەيىندىن گىلگالغا بېرىپ يىغىلدى. **5** فىلىستىيلەردىن ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئۈچ مىڭ جەڭ ھارۇسى، ئالتە مىڭ ئاتلىق لەشكەر ۋە دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ پىيادە لەشكەر يىغىلدى. ئۇلار چېلىپ بەيت-ئاۋەننىڭ شەرق تەرىپىدىكى مىكماشتا بارگاھ تىكتى. **6** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق خىيىم-خەتەردە قالغانلىقىنى كۆرۈپ غارلارغا، چاتقاللىقلارغا، قىيا تاشلىقلارغا، يۇقىرى جايلارغا ۋە ئازگالىلارغا يوشۇرۇنۇۋېلىشتى؛ **7** [بەزى] ئىبرانىيلار ئىئوردان دەريا سىدىن ئۆتۈپ، گاد ۋە گىلىئادنىڭ زېمىنىغا قېچىپ باردى. لېكىن ساۋۇل گىلگالدا قالدى، ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا تىترىگەن ھالدا ئە گەشتى. **8** ئەمدى ساۋۇل سامۇئىل ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتىچە يەتتە كۈن كۈتۈپ تۇردى؛ لېكىن سامۇئىل گىلگالغا كەلمىدى، خەلق ئۇنىڭدىن تارىلىپ كەتكىلى تۇردى. **9** ساۋۇل: ـ كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقىنى بۇ يەرگە ـ يىنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاندىن ئۇ ئۆزى كويدۇرمە قۇربانلىق ئوتىكۈزدى. **10** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كويدۇرمە قۇربانلىقنى ئۆتكىنىشى بىلەنلا، مانا سامۇئىل كەلدى. ساۋۇل ئۇنىڭغا سالام قىلغىلى ئالدىغا چىقتى. **11** لېكىن سامۇئىل: ـ نېمە ئىشلارنى قىلدىڭ؟! ـ دەپ سوردى. ساۋۇل: ـ خەلق مەندىن تارىلىپ كەتكەنلىكىنى، سىلىنىڭ بېكىتكەن ۋاقىتنا كەلمىگەنلىكلىرىنى، فىلىستىيلەرنىڭ مىكماشتا يىغىلغىنىنى كۆردۈم، **12** مەن ئېچىمدە: ئەمدى فىلىستىيلەر گىلگالغا چۈشۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى، مەن بولسام تېخى پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلمىدىم، دېدىم. شۇڭا كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىشقا ئۆزۈمنى مەجبۇرلىدىم، دېدى. **13** سامۇئىل ساۋۇلغا: ـ سەن ئەخمەقلىق قىلدىڭ؛ سەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگار ساڭا يۈرۈغان ئەمرىنى تۇتمىدىڭ، شۇنداق قىلغان بولساڭ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىڭنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلاتتى، دېدى. **14** لېكىن ئەمدى سەلتەنىتىڭ مۇستەھكەم تۇرمايدۇ. پەرۋەردىگار ئۆز كۆڭلىدىكىدەك مۇژاپىق بىر ئادەمنى ئىزدەپ تاپتى. پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆز خەلقىنىڭ باشلاڭچىسى قىلدى، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ساڭا يۈرۈغانىنى تۇتمىدىڭ، دېدى. **15** ئاندىن سامۇئىل ئورنىدىن تۇرۇپ گىلگالدىن كېتىپ بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھغا باردى. ساۋۇل بولسا ئۆز يېنىدىكى ئادەملىرىنى سانىدى؛ ئۇلار ئالتە يۈزچە چىقتى. **16** ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ۋە ئۇلارنىڭ قېشىدا قالغان خەلق بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىادا قېلىپ قالدى، فىلىستىيلەر بولسا مىكماشتا بارگاھ تىككەندى. **17** قاراچىلار دائىم فىلىستىيلەرنىڭ بارگاھىدىن چىقىپ ئۈچ بۆلەككە بۆلۈنەتتى. بىر بۆلەك شۇئال زېمىنىدىكى ئوفراھىغا باردىغان يولغا ئالتىنىتتى، **18** بىر بۆلەك بەيت-ھورونغا باردىغان يول بىلەن ماڭاتتى، يەنە بىر بۆلەك چۆلنىڭ چېتىدىكى زەبوئىم جىلغىسىغا قارايدىغان زېمىنىدىكى يولغا ماڭاتتى. **19** ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىدا ھېچبىر تۇمۇرچى تېپىلمايتتى؛ چۈنكى فىلىستىيلەر: ـ ئىبرانىيلار ئۈزلىرىگە قىلىچ ياكى نەيزە ياسىيالمىسۇن، دەپ ئويلايتتى. **20** بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار ھەممىسى ساپان چىشلىرى، كەتمەنلىرىنى، پالتىلىرىنى ۋە ئوراغىلىرىنى بىسلاش ئۈچۈن فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا باراتتى. **21** ئۇلار ساپان چىشلىرى ۋە كەتمەنلەر ئۈچۈن ئۈچتىن ئىككى شە كەل، جوتۇ، پالتا ۋە زىخلارنى بىسلاش ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شە كەلنى تولەيتتى. **22** شۇڭا ئۇرۇش بولغاندا ساۋۇل ۋە يوناتاننىڭ قېشىدىكى خەلقنىڭ ھېچبىرىدە قىلىچ يا نەيزە يوق ئىدى؛ پەقەت ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاندىلا بار ئىدى. **23** ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ بىر قاراۋۇللار ئەترىتى مىكماشتىكى داۋانغا چىققاندى.

14 بىر كۈنى ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەلگىن، ئۇدۇلىمىزدىكى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىنىڭ يېنىغا چىقايلى، دېدى. ئەمما ئۇ ئاتىسىغا ھېچنېمە دېمىدى. **2** ساۋۇل بولسا گىبىئاھنىڭ چېتىدىكى مىگروندىكى ئانار دەرىخىنىڭ تېگىدە قالدى. ئۇنىڭ قېشىدىكى خەلق ئالتە يۈزچە ئىدى **3** (ئۇ ۋاقىتتا ئەفودنى ئاختۇرىنىڭ ئوغلى، ئىخابودنىڭ ئاكىسى ئاخىياھ كىيەتتى؛ ئۇ شىلوھدا تۇرۇۋاتقان، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنى ئىدى. ئاخىتۇب فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلىنىڭ ئوغلى ئىدى). خەلق بولسا يوناتاننىڭ كەتكىنلىكىنى بىلمىگەندى. **4** يوناتان فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتى تەرەپكە ئوتتەك كېچى بولغان داۋاننىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇۋۇر ۋكتەك تىك قىيا تاشلار بار ئىدى. بىرىنىڭ نامى بوزەز، يەنە بىرىنىڭ نامى سەنەھ ئىدى. **5** بىر قىيا تاش شىمالىي تەرىپىدە بولۇپ، مىخماش بىلەن قارىشىپ تۇراتتى، يەنە بىرى جەبۇب تەرىپىدە گىبىئاتنىڭ ئۆدۈلىدا ئىدى. **6** يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەل، بۇ خەتىنسىزلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە چىقايلى؛ پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن بىر ئىش قىلسا ئەجەب ئەمەس، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇتقۇزۇشى ئۆچۈن ئادەملەرنىڭ كۆپ ياكى ئاز بولۇشى ھېچ توسالغۇ بولمايدۇ، دېدى. **7** ئۇنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭغا: ـ كۆڭۈڭدە ھەر نېمە بولسا شۇنى قىلغىن؛ مانا، بارغىن، مانا، كۆكۈلۈڭ نېمىنى خالىسا مەن سەن بىلەن بىللىمەن، دېدى. **8** يوناتان: ـ مانا، بىز ئۇ ئادەملەر تەرەپكە چىقىپ ئۆزىمىزنى ئۇلارغا كۆرسىتەيلى؛ **9** ئە گەر ئۇلار بىۋاسىتە بىزگە: ـ بىز سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارغۇچە تۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېسە ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقمايلى ئۆز جايىمىزدا تۇرۇپ تۇرايلى؛ **10** لېكىن ئۇلار: ـ بىزنىڭ قېشىمىزغا چىقىڭلار، دېسە، چىقايلى. چۈنكى شۇنداق بولسا پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولىمىزغا بېرىپتۇ، دەپ بىلىمىز؛ مۇشۇنداق ئىش بىۋاسىتە بىر بېشارەت بولىدۇ، دېدى. **11** ئىككىيلەن ئۆزىنى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە كۆرسەتتى. فىلىستىيلەر: ـ مانا، ئىبرانىيلار ئۆزىنى يوشۇرغان ئازگالىلاردىن چىقىۋاتىدۇ، دېدى. **12** ئەترەتتىكىلەر يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ بىۋاسىتە بىزگە چىقىڭلار، بىز سىلە رگە بىر نەرسىنى كۆرسىتىپ قويىمىز، دېدى. يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ ماڭا ئە گىشىپ چىققىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا بېرىپتۇ، دېدى. **13** يوناتان قول-پۇتلىرى بىلەن ئۆمىلەپ چىقتى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيىندىن ئۇنىڭغا ئە گەشتى. فىلىستىيلەر يوناتاننىڭ ئالدىدا يىقىلىشتى؛ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيىندىن كېلىپ ئۇلارنى قەتل قىلدى. **14** شۇ ئۇنچە ھۇجۇمدا يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى تەخمىنەن يېرىم قوشۇلۇق يەردە ئوتلىتۇ رگەنلەر يىگىرمىدەك ئادەم ئىدى. **15** ئاندىن لەشكەر رگاھىدىكىلەرنى، دالادا تۇرۇۋاتقانلارنى، بارلىق ئەترەتلەردىكىلەرنى ۋە يۇلالۋۇ-تالاڭ قىلغۇچىلارنى تىترەك باستى. ئۇلار ھەم تىترەپ قورقتى، يەرمۇ تەۋرىنىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ چوڭ قورقۇنچ خۇدا تەرىپىدىن كەلگەندى. **16** ئەمدى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا تۇرۇۋاتقان پايلاقچىلار كۆردىكى، مانا، لەشكەر قىيىلىرى تارمار بولۇپ ۋېيان-ۋېيان يۈگۈرۈشۈپ كەتتى. **17** ساۋۇل قېشىدىكى خەلققە: ئادەملىرىمىزنى ساناپ كىمنىڭ بۇ يەردىن كەتكەنلىكىنى ئېنىقلاڭلار، دېدى. ئۇلار سانىۋىدى، مانا، يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى يوق چىقتى. **18** ساۋۇل ئاخىياھقا: ـ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ئىدى. **19** ساۋۇل كاھىنغا سۆز قىلىۋاتقاندا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەر رگاھىدا بولغان غەلۋە بارغانسېرى كۈچەيىپ كەتتى. ساۋۇل كاھىنغا: ـ قولۇڭنى يىغقىن، دېدى. **20** ئاندىن ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق يىغىلىپ جەڭگە چىقتى؛ ۋە مانا، فىلىستىيلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز سەپدىشىغا قارشى قىلىچ كۆتۈرۈپ زور پاراكەندىلىك بولدى. **21** ئۇ ۋاقىتتىن ئىلگىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان، ئۇلار بىلەن بىللە لەشكەر رگاھىنىڭ ئەتراپىغا چىققان ئىبرانىيلار بار ئىدى؛ ئۇلارمۇ ساۋۇل ۋە يوناتان بىلەن بىللە بولغان ئىسرائىللارغا قوشۇلدى. **22** شۇنىڭدەك ئەفرائىم تاغلىرىدا ئۆزىنى يوشۇرغان ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ قاچقىنىنى ئاڭلىغاندا سوقۇشقا چىقىپ ئۇلارنى قوغلىدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى. سوقۇش بەيت-ئاۋەننىڭ ئۇ تەرىپىگە ئوتتى. **24** لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇ كۈنى زور بېسىم ئاستىدا قالدى. چۈنكى ساۋۇل ئۇلارغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ مەن دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالمىغۇچە كەچ بولۇشتىن ئىلگىرى ئېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن، دەپ ئېيتقاندى، شۇنىڭ ئۈچۈن خەلقتىن ھېچكىم ئاتام يېمىدى. **25** ئەمما بارلىق زېمىنىدىكى قوشۇن بىر تورمانلىققا كەرگەندە يەر يۈزىدە ھەسەل بار ئىدى. **26** خەلق تورمانلىققا كەرگەندە، مانا بۇ ھەسەل ئېقىپ تۇراتتى؛ لېكىن ھېچكىم قولىنى ئاغزىغا كۆتۈرمىدى، چۈنكى خەلق قەسەمدىن قورقاتتى. **27** لېكىن يوناتان ئاتىسىنىڭ خەلققە قەسەم ئىچكۈزگەنلىكىنى ئاڭلىمىغاندى. شۇڭا ئۇ

قولىدىكى ھاسىنى سۈنۈپ تۆچىنى ھەسەل كۆنىكىگە تىقىپ قولى بىلەن ئاغزىغا سالدى. شۇنداق قىلىپ كۆزلىرى نۇرلاندى. **28** ئەمما خەلقتىن بىرى: سېنىڭ ئاتاڭ خەلققە چىڭ قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ بۇگۈن ئاتام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن! دەپ ئېيتقانىدى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق ھالسىزلىنىپ كەتتى، دېدى. **29** يوناتان: ـ مېنىڭ ئاتام زېمىنغا ئازار بەردى؛ قارا كۆلەر، بۇ ھەسەلدىن كىچىككىنە تېتىشىم بىلەنلا كۆزلىرىمنىڭ شۇنچە نۇرلانغىنى كۆرمىدىگىلەرمۇ؟ **30** خەلق بۇگۈن دۈشمەنلەردىن تارتىۋالغان ئولجىدىن خالىغىنىنى يېگەن بولسا فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدىكى قىرغىنچىلىق تېخىمۇ زور بولماسمىدى؟ ـ دېدى. **31** ئاشۇ كۈنى ئۇلار مىكماشتىن تارتىپ فىلىستىيلەرنى قوغلاپ ئايجالونغىچە ئۇرۇپ قىرىشتى؛ خەلق تولا ھېرىپ كەتكەنىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن خەلق ئولجا ئۈستىگە ئېتىلىپ بېرىپ، قوي، كالا ۋە موزايلارنى تۇتۇپ شۇ يەردىلا سويدى. ئاندىن خەلق گۆشنى قانىنى ئادالۇەتمەيلا يېدى. **33** ساۋۇلغا خەۋەر كېلىپ: مانا، خەلق قانىنى ئادالۇەتمەيلا گۆشنى يەپ پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىۋاتىدۇ، دەپ ئېيتىلدى. تۇ: سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار! ئەمدى بۇ يەر رگە يېنىمغا چوڭ بىر تاشنى دومىلىتىپ كېلىڭلار، دېدى. **34** ساۋۇل يەنە: سىلەر خەلقنىڭ ئارىسىغا چىقىپ ئۇلارغا: ھەربىرى تۇز كالىسنى، تۇز قوينى قېشىمغا ئېلىپ كېلىپ بۇ يەردە سويۇپ يېسۇن؛ لېكىن گۆشنى قانىنى ئادالۇەتمەي يەپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلماڭلار، دە ڭلار، دېدى. بۇ كېچە خەلقنىڭ ھەممىسى ھەربىرى تۇز كالىسنى ئېلىپ كېلىپ تۇيەردە سويدى. **35** ساۋۇل بولسا پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. بۇ تۇنىڭ پەرۋەردىگارغا ياسىغان تۇنجى قۇربانگاھى ئىدى. **36** ساۋۇل: ـ بۇ كېچىدە فىلىستىيلەرنىڭ پېيىگە چۈشۈپ، ئەتە تاڭ ئاتقۇچە ئۇلارنى تالاپ ھېچ بىرىنى تىرىك قويمايلى، دېدى. خەلق: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ جاۋاب بەردى. لېكىن كاھىن سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا كىرىپ [يولىيورۇق سوراپ] چىقايلى، دېدى. **37** ساۋۇل خۇدادىن: ـ يا فىلىستىيلەرنىڭ كەينىدىن چۈشۈيمۇ؟ سەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرامسەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن تۇ كۆنى تۇ تۇنىڭغا ھېچ جاۋاب بەرمىدى. **38** ساۋۇل: ـ ئى خەلقنىڭ ھەممە چوڭلىرى، بۇ يەر رگە چىقىڭلار. بۇگۈن كىم گۇناھ قىلغانلىقىنى ئېنىقلاپ بېقىڭلار. **39** چۈنكى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەرگەن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ گۇناھ ھەتتا ئوغلۇم يوناتاندا تېپىلسىمۇ تۇ جەزمەن تۆتلۈرۈلىدۇ، دېدى. لېكىن پۈتكۈل خەلقتىن ھېچكىم تۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **40** ئاندىن تۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ سىلەر بىر تەرەپتە تۇرۇڭلار، مەن ئوغلۇم يوناتان يەنە بىر تەرەپتە تۇرايلى، دېدى. خەلق تۇنىڭغا: ـ نېمە ساڭا ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن، دېدى. **41** ساۋۇل ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا: ـ بۇ چەك بىلەن ئەينى ئەھۋالنى ئاشكارا قىلغايسەن، دېدى. چەك بولسا ساۋۇل بىلەن يوناتاننى كۆرسەتتى، خەلق قۇتۇلدى. **42** ساۋۇل: ـ مېنىڭ بىلەن ئوغلۇم يوناتاننىڭ ئوتتۇرىسىغا چەك تاشلاڭلار، دېدى. شۇنداق قىلۇيدى، چەك يوناتانغا چىقتى. **43** ساۋۇل يوناتانغا: ـ قىلغىنىڭنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. يوناتان تۇنىڭغا: ـ قولۇمدىكى ھاسا بىلەن كىچىككىنە ھەسەل ئېلىپ تېتىپ باقتىم ۋە مانا، شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆلۈمگە مەھكۇم بولدۇم! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **44** ساۋۇل: ـ سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك، ئى يوناتان؛ ئۇنداق قىلمىسام، خۇدا ماڭا سېنىڭ بېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن! ـ دېدى. **45** لېكىن خەلق ساۋۇلغا: ـ ئىسرائىلدا بۇ ئۇلۇغ نۇسرەتنى قازانغان يوناتان ئۆلتۈرۈلەمدۇ؟ بۇنداق ئىش بىزدىن نېرى بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمىزكى، ئۇنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ يە رگە چۈشمەيدۇ، چۈنكى بۇگۈنكى ئىشنى تۇ خۇدانىڭ يارىدىمى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى، دېدى. شۇنداق قىلىپ خەلق يوناتاننى ئۆلۈمدىن خالاس قىلدى. **46** ئاندىن ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاشتىن توختىدى؛ فىلىستىيلەرمۇ تۇز جايىغا قايتىپ كەتتى. **47** شۇنداق قىلىپ ساۋۇل ئىسرائىلنىڭ سەلتەنىتىنى تۇرنىڭ قىلدى؛ ئاندىن تۇ چۇرىسىدىكى دۈشمەنلىرىگە، يەنى موئابلار، ئامۇنىيلار، ئېدومىيلار، زوباھدىكى پادىشاھلار ۋە فىلىستىيە رگە ھۇجۇم قىلدى. تۇ قايىسى تەرەپكە يۈزلەنسە غالىب كېلەتتى. **48** تۇ زور جاسارەت كۆرسىتىپ ئامالەكلەرنى تۇرۇپ ئىسرائىلنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى. **49** ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، يىشۇي ۋە مالقى-شۇئا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئىككى قىزنىڭ ئىسمى بولسا ـ چوڭىنىڭ مېراب، كىچىكىنىڭ مىقال ئىدى. **50** ساۋۇلنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئاھىنوئام بولۇپ، تۇ ئاخمائازنىڭ قىزى ئىدى. ساۋۇلنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى ئابنەر ئىدى؛ تۇ ساۋۇلنىڭ تاغىسى نەرنىڭ ئوغلى ئىدى. **51** ساۋۇلنىڭ ئاتىسى كىش ۋە ئابنەرنىڭ ئاتىسى نەر بولسا، ئىككىسى ئابىئەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **52** ساۋۇل پۈتكۈل تۇمرىدە فىلىستىيلەر بىلەن قاتتىق جەڭدە بولۇپ تۇردى. ساۋۇل تۇزى ھەرقاچان باتۇر يا پاۋۇلانلارنى كۆرسە، ئۇنى تۇز خىزمىتىگە سالاتتى.

15

ئەمدى سامۇئىل ساۋۇلغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى تۇز خەلقى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ بولۇش ئۈچۈن مەسىھ قىلغىلى مېنى ئەۋەتتىكەندى؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن. **2** ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئامالەك كەلەرنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان مۇئامىلىسىنى، يەنى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا ئۇلارنىڭ يولدا ئۇلارغا قانداق قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىنى كۆزگۈلمىگە پۈككەنمەن. **3** ئەمدى بېرىپ ئامالەك كەلەرنى ئۇرۇپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلىپ ئۇلارنى ھېچ ئايىمايلا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، تۇسمۇر بولسۇن، بوۋاق بولسۇن، كالا-قوي، تۆگە ۋە ئىشەك ھەممىسىنى يوقاتقىن، دېدى. **4** ساۋۇل خەلقنى جەم قىلىپ ئۇلارنى تەلائىم شەھىردە سانىۋىدى، ئىككى يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەر، يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەم چىقتى. **5** ساۋۇل ئامالەك كەلەرنىڭ شەھىرىگە كەلگەندە شۇ يەردىكى ۋادىدا بۇكتۇرمە قويدى. **6** ئاندىن ساۋۇل كېنىيلە رگە: ـ چىقىپ كېتىڭلار، سىلەرنى ئۇلار بىلەن قوشۇپ يوقاتماسلىقىم ئۈچۈن ئامالەك كەلەرنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، چۈنكى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا سىلەر ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەنسىلەر، دېدى. شۇنىڭ بىلەن كېنىيلەر ئامالەك كەلەردىن چىقىپ كەتتى. **7** ئەمدى ساۋۇل ئامالەك كەلەرنى ھاۋىلاھدىن تارتىپ مىسىرنىڭ ئۆدۈلىدىكى شۇرغىچە قوغلاپ ئۇردى. **8** تۇ ئامالەك كەلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى تىرىك تۇتتى، ئەمما بارلىق خەلقنى قىلىچ بىسى بىلەن پۈتۈنلەي يوقاتتى. **9** لېكىن ساۋۇل بىلەن خەلق ئاگاگنى ئايىدى ۋە قوي- كالا، بوردالغان مال ۋە قوزىلاردىن ئەڭ ئېسىللەرنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن نېمە ياخشى بولسا شۇنى ئايىپ ئۇلارنى ھالاك قىلىشقا قولى بارمىدى؛ لېكىن نېمە يارىماس ۋە زەئىپ بولسا شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار يوقاتتى. **10** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساموئىلغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **11** «ساۋۇلنى پادىشاھ قىلغىنىمغا پۇشايمان قىلدىم، چۈنكى تۇ ماڭا ئەگىشىشتىن يېنىپ مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلمىدى». ساموئىل ئازار چېكىپ پۈتكۈل بىر كېچە پەرۋەردىگارنا پەريات كۆتۈردى. **12** ئەتىسى ساموئىل ساۋۇلنىڭ ئالدىغا چىقىش ئۈچۈن تاڭ سەھەردىلا ئورنىدىن تۇردى. ساموئىلغا: ـ ساۋۇل كارمەلگە باردى ۋە مانا، ئۇ ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزۇپ ئاندىن يېنىپ گىلگالغا چۈشۈپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. **13** ساموئىل ساۋۇلنىڭ قېشىغا كەلگەندە ساۋۇل ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى مۇبارەك قىلگەي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلدىم، دېدى. **14** لېكىن ساموئىل: ـ ئۇنداق بولسا قۇلىقىمغا ئاگاللىنغان قوينىڭ مەرىشى بىلەن مەن ئاگاللاۋاتقان كالىنىڭ مۈرىشى زادى نەدىن كەلدى؟ ـ دېدى. **15** ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار ئامالەك كەلەردىن ئېلىپ كېلىندى؛ چۈنكى خەلق خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن قوي- كالىنىڭ ئېسىللىرىنى ئايىپ قالدۇرۇپ قويدى؛ قالغىنىنى بولسا پۈتۈنلەي يوقاتتۇق، دېدى. **16** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ قوي، بۇ گېپىڭنى! مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ كېچە ماڭا نېمە دېگىنىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي، دېدى. تۇ ئۇنىڭغا: ـ ئېيتقىن، دېدى. **17** ساموئىل مۇنداق دېدى: ـ تۇز نەزىرىڭدە كىچىك ھېسابلانغان ۋاقتىڭدىلا پەرۋەردىگار سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولسۇن دەپ، مەسىھ قىلىشى بىلەن سەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ بېشى بولغان ئەمەسمىدىڭ؟ **18** ئاندىن پەرۋەردىگار سېنى: ـ سەن بېرىپ گۇناھكار ئامالەك كەلەرنى ھالاك قىلغىن؛ ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلار بىلەن سوقۇشقىن، دەپ ئەۋەتكەنىدى. **19** ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمايسەن، بەلكى ئولجا ئۈستىگە دۈم چۈشۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامان بولغانىنى قىلدىڭ؟ **20** ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن ھەققەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدىمغۇ! پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن يول بىلەن ماڭدىم ۋە ئامالەك كەلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى ئېلىپ كېلىپ ئامالەك كەلەرنىڭ تۇزىنى پۈتۈنلەي يوقاتتىم. **21** ئەمما خەلق بولسا ئولجىدىن قوي بىلەن كالا، يەنى يوقىتىشقا بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلىنى ئېلىپ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا گىلگالدا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، دېدى. **22** ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن تەشە ككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈروشتىن سۆيۈنەمدۇ، يا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلىشتىن سۆيۈنەمدۇ؟ مانا ئىتائەت قىلماقلىق قۇربانلىق قىلماقلىقتىن ئەۋزەل، كۆزگۈل قويۇش قوچقار

يىغىنى سۈنۈشتىن ئەۋزەلدۇر. **23** چۈنكى ئاسىيلىق بولسا جاد ۋۇگەرلىك گۈناھى بىلەن ئوخشاشتۇر، باشپاشتاقلىق قەبىھلىك ۋە بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر. سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغىنىڭ تۇچۇن، پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، ـ دېدى. **24** ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىدىن ۋە سېنىڭ سۆز ۇكىڭنۇ چىقتىم؛ چۈنكى مەن خەلقتىن قورقۇپ ئۇلارنىڭ سۆزىگە كىردىم. **25** ئەمدى گۇناھىمنى ئەپۇ قىلغىن، مېنىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىشىم ئۈچۈن مېنىڭ بىلەن قايتىپ بارغىن، دېدى. **26** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ مەن سېنىڭ بىلەن قايتىپ بارمايمەن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغانسەن، ۋە پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، دېدى. **27** ساموئىل كېتىشكە بۇرۇلغىنىدا ساۋۇل ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى تۇتۇۋالدى، تۇيىرتىلىپ كەتتى. **28** ساموئىل ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى سەندىن يىرتىپ ئېلىپ سەندىن ئەۋزەل بولغان بىر يېقىنىڭغا تاپشۇردى. **29** ئىسرائىلنىڭ جانابى ئالىيسى بولغۇچى يالغان سۆزلىمەيدۇ يا كى نىيىتىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بالىسدەك نىيىتىدىن يانغۇچى ئەمەستۇر، دېدى. **30** ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم. لېكىن خەلقىمىنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ماڭا ئىززەت قىلىپ مېنىڭ بىلەن يېنىپ بارغىن؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلالايمەن، دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ساۋۇل بىلەن يېنىپ باردى ۋە ساۋۇل پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **32** ئاندىن ساموئىل: ـ ئامالەك كەلىرىنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاگاگ بولسا خۇشلۇق بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا باردى. ئاگاگ كۆڭلىدە: ـ شۈبھىسىزكى، ئۆلۈم دەھشىتى ئۆتۈپ كەتتى، دېدى. **33** ئەمما ساموئىل: ـ سېنىڭ قىلىچىڭ خوتۇنلارنى بالىسز قىلغانىدەك سېنىڭ ئانا ئۆز خوتۇنلارىڭ ئارىسىدا بالىسز بولىدۇ، دېۋىدى، ساموئىل ئاگاگنى گىلگالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چاناپ پارە-پارە قىلدى. **34** ئاندىن ساموئىل راماھقا باردى. ساۋۇل بولسا «ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبئىاھ» دېگەن جايدىكى ۋىيگە چىقىپ كەتتى. **35** ساموئىل ئۆلگەن كۈنىگىچە ساۋۇل بىلەن قايتا كۆرۈشمىدى. ئەمما ساموئىل ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇردى. پەرۋەردىگار ساۋۇلنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلغانلىقىدىن ئەپسۇسلاندى.

16

پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ سەن قاچانغىچە ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇرۇپ يۈرسەن؟ مەن ئۇنى ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلىشتىن مەھرۇم قىلىپ تاشلىغان ئەمەسمۇ؟ مۇڭگۈز ۇكىنى زەيتۇن مېيى بىلەن تولدۇرۇپ بارغىن. مەن سېنى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ قېشىغا ئەۋەتەمەن. ئۇنىڭ ئوغۇللىرىدىن پادىشاھ بولۇشقا تۈزۈمگە بىرنى بېكىتتىم، دېدى. **2** ساموئىل بولسا: ـ مەن قاندائ بارىمەن؟ ساۋۇل بۇ ئىشنى ئاڭلىسا مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ! ـ دېدى. پەرۋەردىگار: ـ تۈزۈڭ بىلەن بىر ئىنەك كىنى ئالغاچ بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن كەلدىم، دېگىن. **3** يەسسەنى قۇربانلىققا چاقىرغىن، ئاندىن مەن ساڭا قىلىدىغىنىڭنى ئايان قىلىمەن، ۋە مەن ساڭا دېگەن بىرسىنى ئۆزۈم ئۈچۈن مەسىھ قىلغىن، دېدى. **4** ساموئىل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىنى ئادا قىلىپ بەيت-لەھەمگە باردى. يېتىپ كەلگەندە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى تىترىگەن ھالدا چىقىپ: ـ بەرگە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **5** ئۇ: ـ تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىم؛ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق سۈنۈشقا كەلدىم. سىلەر ئۆزۈڭلارنى ھارامدىن پاكلاپ مەن بىلەن بىللە قۇربانلىققا كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەسسە بىلەن ئوغۇللىرىنى ھالال قىلىپ قۇربانلىققا چاقىردى. **6** ئۇلار كەلگەندە ساموئىل ئېلىئابنى كۆرۈپ ئېچىدە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلىدىغىنى شۈبھىسىزكى ئۆزىنىڭ ئالدىدا ئۆرىدۇ، دېدى. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ ئۇنىڭ تەقى-تۇرقىغا يا كى بويىغا قارىمىغىن. مەن ئۇنى شاللۇەسىم، چۈنكى خۇدا ئىنسان كۆرگەندەك كۆرمەيدۇ؛ ئىنسان بولسا سىرتقى قىياپىتىگە قارايدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار قەلبگە قارايدۇ، دېدى. **8** ئاندىن يەسسە ئابىنادابنى چاقىرىپ ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. **9** ئاندىن يەسسە شامماھنى ئۆنۈك ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. **10** شۇنىڭغا ئوخشاش يەسسە ئوغۇللىرىنىڭ يەتتىسىنى ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. لېكىن ساموئىل يەسسە گە: ـ پەرۋەردىگار بۇلارنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. **11** ساموئىل يەسسەدىن: ـ بارلىق يىگىتلەر مۇشۇلارمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ھەممىدىن كىچىكى قالدى، لېكىن مانا، ئۇ قوي بېقىۋاتىدۇ، دېدى. ساموئىل يەسسە گە: ـ ئۇنى چاقىرتىپ ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ كەلمىگۈچە داستىخاندا ئولتۇرمايمىز، دېدى. **12** [يەسسە] ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى كەلتۈردى. ئۇ چىرايدا قان يۈگۈرۈپ ئۆرىدىغان، كۆزلىرى چىرايلىق ۋە كېلىشكەن يىگىت ئىدى. پەرۋەردىگار: ـ قوپۇپ ئۇنى مەسىھ قىلغىن، چۈنكى [مېنىڭ تاللىغىنىم] شۇدۇر! دېدى. **13** ساموئىل مايى مۇڭگۈزنى ئېلىپ ئۇنى قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مەسىھ قىلدى. ئۇ كۈندىن تارتىپ پەرۋەردىگارنىڭ روھى داۋۇتنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى. ساموئىل بولسا قوپۇپ راماھقا كەتتى. **14** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ساۋۇلدىن كەتكەندىدى، ۋە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بىر يامان روھ ئۇنى پەرشان قىلدى. **15** ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا خۇدا تەرىپىدىن بىر يامان روھ سېنى پەرشان قىلدۇ. **16** ئەمدى غوجىمىز ئۆزلىرى ئالدىلىرىدىكى خىزمەتكارلىرىنى دەرھال ۋىيرۇغايلىكى، ئۇلار چىلتار چېلىشقا ئۈستا ئادەمنى تاپسۇن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇ ۇكى، خۇدا تەرىپىدىن يامان روھ ئۈستىلىرىگە كەلسە ئۇ چىلتار چالسۇن، ئۇنىڭ بىلەن ھاللىرى ئۈيدان بولىدۇ، دېدى. **17** ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ مېنىڭ ئۈچۈن چىلتار چېلىشقا ئۈستا بىر ئادەمنى تېپىپ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. **18** غۇلامىلاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ چىلتارغا ئۈستا بىر ئوغلىنى كۆردۇم. ئۇ ئۆزى باتۇر بىر جەڭچى، گەپتە ھوشيار ۋە كېلىشكەن ئادەم ئىكەن، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەن، دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يەسسە گە ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: ـ قوي باقىدىغان ئوغلۇڭ داۋۇتنى ماڭا ئەۋەتكىن، دەپ ئېيتتى. **20** يەسسە بىر ئېشەك كىنى تەيىارلاپ ئۇنىڭغا نان بىلەن بىر تۇلۇم شاراب ۋە بىر ئوغلاقنى ئارتىپ، بۇلارنى ئوغلى داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ساۋۇلغا ئەۋەتتى. **21** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنىڭغا ئولىمۇ ئامراق ئىدى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولدى. **22** ئاندىن ساۋۇل يەسسە گە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ داۋۇت مېنىڭ ئالدىمدا تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۇ نەزىرىمگە ياقتى، دەپ ئېيتتى. **23** ئەمدى شۇنداق بولىدۇ ۇكى، ئۇ [يامان] روھ خۇدا تەرىپىدىن ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە داۋۇت چىلتارنى ئېلىپ قولى بىلەن چالىدى. بۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئارام تېپىپ ھالى ئۈيدان بولۇپ يامان روھ ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى.

17

ئەمما فىلىستىيلەر جەڭ قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى يىغىدى. ئۇلار يەھۇداغا تەۋە سوكوھدا جەم بولۇپ، سوكوھ بىلەن ئازىكاھ ئوتتۇرىسىدىكى ئەفەس-دامممدا چېدىرلارنى تىكتى. **2** ساۋۇل بىلەن ئىسرائىللارمۇ جەم بولۇپ ئېلاھ جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىپ فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى سەپ تۈزدى. **3** فىلىستىيلەر بىر تەرەپتىكى تاغدا، ئىسرائىللار يەنە بىر تەرەپتىكى تاغدا تۇراتتى؛ ئوتتۇرىسىدا جىلغا بار ئىدى. **4** شۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكىر گاھىدىن گاتلىق گولىئات ئىسملىك بىر چېمپىيون پاۋاتۇن چىقىپ كەلدى. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى ئالتە گەز بىر غېرىچ ئىدى. **5** ۋىشكا مىس دۇبۇلغا، ئۇچىسىغا قاسىراقلىق ساۋۇت كىيگەنىدى. ئۇنىڭ بۇ مىس ساۋۇتىنى بولسا بەش مىڭ شە كەل كېلەتتى. **6** پاچاقلىرىغا مىستىن تىزلىق باغلىغان، ئوشنىسىگە مىس ئاتما نەيزە قىستۇرۇلغانىدى. **7** ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سىپىي بولسا بايكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى، نەيزىسىنىڭ بېشى ئالتە مىڭ شە كەل كېلەتتى؛ قالقان كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. **8** ئۇ ئورنىدا تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىغا مۇنداق توۋلايتتى: ـ «سىلەر نېمىشقا جەڭ قىلىش ئۈچۈن سەپ تۈزگەنسىلەر؟ مەن فىلىستي ئەمەسمۇ؟ سىلەر بولسا كار ساۋۇلنىڭ قۇللىرىغۇ؟ ئارا كاردىن بىر ئادەمنى تاللاپ چىقىڭلار، ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىشقا چۈشسۇن! **9** ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىپ مېنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرەلسە، بىز سىلەرنىڭ قۇللىرىڭلار بولىمىز. لېكىن مەن ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ ئۆلتۈرسەم، سىلەر بىزنىڭ قۇللىرىمىز بولۇپ بىزنىڭ خىزمىتىمىزدە بولۇسىلەر». **10** شۇ فىلىستي يەنە سۆز قىلىپ: ـ مەن بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت قىلدىمغۇ؟ سىلەر بىر ئادەمنى چىقىرىڭلار، بىز ئېلىشايلى! ـ دېدى. **11** ساۋۇل بىلەن ھەممە ئىسرائىل بۇ فىلىستىينىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئالاقزادە بولۇپ بەك قورقتى. **12** داۋۇت يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇقلۇق يەسسە دېگەن ئەفراتلىق ئادەمنىڭ ئوغلى ئىدى. يەسسەنىڭ سەككىز ئوغلى بار ئىدى. ساۋۇلنىڭ كۈنلىرىدە ئۇ خېلى ياشىنىپ قالغانىدى. **13** يەسسەنىڭ ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇل بىلەن جەنگە چىققانىدى. جەنگە چىققان ئۈچ ئوغلىنىڭ ئېلىئاب، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىناداب ۋە ئۈچىنچىسىنىڭ شاممە ئىدى. **14** داۋۇت ھەممىدن

كىچىكى ئىدى. ئۇچ چوڭ ئوغلى ساۋۇلغا ئەگىشىپ چىققانىدى. **15** بەرزىدە داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىدىن تۆز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىش ئۈچۈن قايتىپ كېلەتتى. **16** ئاشۇ فىلىستي بولسا قىرق كۈنگىچىلىك ھەر ئەتىگەن ۋە كەچتە چىقىپ تۇردى. **17** يەسسە ئوغلى داۋۇتقا: ــ بۇ ئەفاھ قوماچىنى ۋە بۇ ئون نانىنى ئېلىپ لەشكەر رگاھىغا تېز يېرىپ ئاكىلىرىڭغا بەرگىن، **18** بۇ ئون پارچە قۇرۇتنى تۇلارنىڭ مىڭبېشىغا يېرىپ ئاكىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى سوراپ تۇلارنىڭ كېيىل خېتىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **19** ساۋۇل، شۇ [ئۇچ ئوغۇل] ۋە ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېلاھ جىلغىسىدا تۇرۇپ فىلىستىيلە رگە قارشى جەڭ قىلاتتى. **20** داۋۇت بولسا ئەتىسى سەھەر قويۇپ قويلارنى بىر باققۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئاشلىق-تۇلۇكنى ئېلىپ يەسسە ئۇنىڭغا تاپىلىغانىدەك، قوشۇن ئىستىھكامىغا يەتكەندە، جەڭگە چىقىدىغان لەشكەرلەر سۈرەن كۆتۈرۈۋاتقانىدى. **21** ئىسرائىل ۋە فىلىستىيلەر بىر-بىرىگە تۇدۇلۇتۇدۇل تۇرۇپ سوقۇشقا سەپ تۈزدى. **22** داۋۇت بولسا ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرنى يۈك-تاقالارغا قاريغۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ سەپ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ يېرىپ ئاكىلىرىدىن تىنچلىق سوريدى. **23** ئۇ تۇلار بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغاندا، فىلىستىيلەردىن بولغان گولىئات دېگەن چېمپىئون پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ سېپىدىن چىقىپ يەنە ھېلىقى گەپنى قىلدى؛ داۋۇت ئۇنى ئاڭلىدى. **24** ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بۇ ئادەمنى كۆرگەندە قېچىپ كېتىشتى ۋە بەك قورقتى. **25** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىر-بىرىگە: ــ چىقۋاتقان بۇ ئادەمنى كۆرىدۇ ئۇلارمۇ؟ ئۇ ئىسرائىلغا ھاقارەت قىلىش ئۈچۈن چىقىدۇ. شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەمگە پادىشاھ كۆپ مال-مۈلۈك ئىنئام قىلىدۇ، ئۇنى قىزىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بېرىدۇ ھەم ئاتىسىنىڭ جەمەتىنى ئىسرائىل تەۋەسىدە باج-ئالۋاندىن خالاس قىلىدۇ، دېدى. **26** داۋۇت ئۇز يېنىدا تۇرغان ئادەملەردىن: ــ بۇ فىلىستىينى ئۆلتۈرۈپ ئىسرائىلغا قىلىنغان شۇ ھاقارەتنى يوقاتقان كىشىگە نېمە قىلىندۇ؟ چۈنكى بۇ خەتنىسىز فىلىستي زادى كىم؟ ئۇ قانداقسىگە مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنلىرىغا ھاقارەت قىلىشقا پېتىندۇ؟ ــ دېدى. **27** خالايىق ئۇنىڭغا ئالدىنقىلارنىڭ دېگەن سۆزى ۋېچە جاۋاب بېرىپ: ــ ئۇنى ئۆلتۈرگەن كىشىگە مۇنداق-مۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. **28** لېكىن ئۇنىڭ چوڭ تاكسى ئېلىئاب ئۇنىڭ ئۇ ئادەملەر بىلەن سۆزلەشكىنىنى ئاڭلاپ قالدى؛ ئېلىئابنىڭ داۋۇتقا ئاچچىقى كېلىپ: ــ نېمىشقا بۇ يەرگە كەلدىڭ؟ چۆلدىكى ئۇ ئازغىنە قوينى كىمگە تاشلاپ قويدۇڭ؟ مەن كىبرلىكىڭنى ۋە كۆڭۈلۈڭنىڭ يامانلىقىنى بىلىمەن. سەن ئالايىتەن جەڭنى كۆرگىلى كەلدىڭ، دېدى. **29** داۋۇت: ــ مەن نېمە قىلدىم؟ پەقەت بىر سۆز قىلسام بولمامدىكەن؟ ــ دېدى. **30** داۋۇت بۇرۇلۇپ باشقىسىدىن ئالدىنقىدەك سوريدى، خەلق ئالدىدا ئېيتقانىدەك ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. **31** ئەمما بىرسى داۋۇتنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قېلىپ ساۋۇلغا يەتكۈزدى، ئۇ داۋۇتنى چاقىرتىپ كەلدى. **32** داۋۇت ساۋۇلغا: ــ بۇ كىشىنىڭ سەۋەبىدىن ھېچكىمنىڭ يۈرىكى سۇ بولمىسۇن. سىلىنىڭ قۇللىرى بۇ فىلىستي بىلەن سوقۇشقلى چىقىدۇ، دېدى. **33** ساۋۇل داۋۇتقا: ــ سەن بۇ فىلىستي بىلەن سوقۇشقلى بارساڭ بولمايدۇ! سەن تېخى ياش، ئەمما ئۇ ياشلىقىدىن تارتىپلا جەڭچى ئىدى، دېدى. **34** داۋۇت ساۋۇلغا: ــ قۇللىرى ئۇز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىپ كەلدىم. بىر شىر ياكى ئېيىق كېلىپ پادىدىن بىر قوزىنى ئېلىپ كەتسە، **35** مەن ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ئۇنى ئۇرۇپ قوزىنى ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ ئالاتتىم. ئە گەر قويۇپ ماڭا ھۇجۇم قىلسا مەن ئۇنى يايلىدىن ئۇتۇۋېلىپ ئۇرۇپ ئۇلۇرەتتىم. **36** قۇللىرى ھەم شىر ھەم ئېيىقنى ئۇلتۇر رگەن؛ بۇ خەتنىسىز فىلىستىمۇ ئۇلارغا ئوخشاش بولىدۇ. چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت كەلتۈردى ــ دېدى. **37** داۋۇت سۆزىنى داۋام قىلىپ: ــ مېنى شىرنىڭ چاڭگىلىدىن ۋە ئېيىقنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بۇ فىلىستىينىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. ساۋۇل داۋۇتقا: ــ بارغىن، پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، دېدى. **38** ئاندىن ساۋۇل داۋۇتقا ئۇز جەڭ كىيىملىرىنى كىيگۈزۈپ، بېشىغا مىس دۇبۇلغىنى تاقاپ ۋە ئۇنىڭغا بىر جەڭ ساۋۇتىنى كىيگۈزدى. **39** داۋۇت بولسا ساۋۇلنىڭ قىلىچنى كىيىمىنىڭ ئۈستىگە ئېسىپ، مېڭىپ باقتى؛ چۈنكى ئۇ بۇلارنى كىيىپ باقمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا: ــ مەن بۇلارنى كىيىپ ماڭالمايدىكەنمەن؛ چۈنكى بۇرۇن كىيىپ باقمىغان، دەپ ئۇلارنى سېلىۋەتتى. **40** ئۇ قولىغا ھاسىسىنى ئېلىپ، ئېرىقتىن بەش سىلىق تاش ئىلغاپ پادىچى خالتىسىنىڭ يانچۇقىغا سالدى؛ ئۇ سالغۇسىنى قولىغا ئېلىپ فىلىستىيگە يېقىن باردى. **41** فىلىستي بولسا چىقىپ داۋۇتقا يېقىنلاشتى، قالقان كۆتۈرگۈچىسىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدى. **42** فىلىستي داۋۇتقا بىرقۇر سەپسېلىپ قاراپ مەسخىرە قىلدى. چۈنكى ئۇ تېخى ياش، بۇغداي ئۆڭگۈلۈك ۋە چىلىشكەن يىگىت ئىدى. **43** فىلىستي داۋۇتقا: ــ سەن ھاسا كۆتۈرۈپ ئالدىمغا كېپسەن؟ سەن مېنى ئىت دەپ ۋىلاپ قالدىڭمۇ؟ ــ دەپ ئۇز ئىلاھلىرىنىڭ نامىلىرىنى تىلغا ئېلىپ داۋۇتنى قارغىدى. **44** فىلىستي داۋۇتقا يەنە: ــ بۇ ياققا كەل، مەن گوشۇڭنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلارغا يەم قىلىمەن، دېدى. **45** داۋۇت فىلىستىيگە: ــ سەن قىلىچ، نەيزە ۋە ئاتما نەيزىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلغىلى كەلدىڭ؛ لېكىن مەن سەن ھاقارەت قىلغان، ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئالدىڭغا ھۇجۇمغا چىقتىم ــ دېدى. **46** «دەل بۇگۈن پەرۋەردىگار سېنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرىدۇ. مەن سېنى ئۆلتۈرۈپ بېشىڭنى كېسىپ ئالىمەن؛ مەن لەشكەر رگاھىدىكى فىلىستىيلەرنىڭ جەسەتلىرىنىمۇ ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلىرىغا يەم قىلىمەن. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جاھان ئىسرائىلدا بىر خۇدانىڭ بار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ **47** ۋە بۇ پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت بېرىشىنىڭ قىلىچ، نەيزە بىلەن ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى بۇ جەڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ سېنى قولىمىزغا تاپشۇرىدۇ». **48** فىلىستي داۋۇتقا ھۇجۇم قىلغىلى قويۇپ يېقىن كەلگەندە داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى فىلىستي قوشۇننىڭ سېپىگە قاراپ يۈگۈردى. **49** داۋۇت قولىنى خالتىسىغا تىقىپ بىر تاشنى چىقىرىپ سالغۇغا سېلىپ فىلىستىيگە قارىتىپ ئاتتى؛ تاش فىلىستىينىڭ پېشانىسىگە تەگدى. تاش ئۇنىڭ پېشانىسىگە پېتىپ كەتتى، ئۇ دۈم چۈشۈپ يەرگە يېقىلدى. **50** شۇنداق قىلىپ داۋۇت فىلىستىينى سالغۇ ۋە تاش بىلەن مەغلۇپ قىلىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى؛ داۋۇتنىڭ قولىدا ھېچ قىلىچ يوق ئىدى. **51** داۋۇت يۈگۈرۈپ بېرىپ، فىلىستىينىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قىلىچنى قىنىدىن تارتىپ ئېلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ بېشىنى ئالدى. فىلىستىيلەر ئۇز باتۇرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپلا، بەدەر قاچتى. **52** ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالار بولسا ئورنىدىن قوپۇپ سۈرەن سېلىشىپ فىلىستىيلەرنى جىلغىنچە ۋە ئەكرون دەرۋازىلىرىغىچە كەينىدىن قوغلاپ كەلدى؛ ئۇلتۇرۇلگەن فىلىستىيلەر شائارائىمغا باردىغان يولدا گات ۋە ئەكرونغىچە پېتىپ كەتكەندى. **53** ئىسرائىل فىلىستىيلەرنى قوغلاشتىن يېنىپ كېلىپ ئۇلارنىڭ لەشكەر رگاھىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. **54** داۋۇت فىلىستىينىڭ بېشىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇنىڭ يارىغىنى بولسا ئۇز چېدىرىغا قويدى. **55** ساۋۇل داۋۇتنىڭ فىلىستىينىڭ ئالدىغا چىققىنىنى كۆرگەندە قوشۇننىڭ سەرداری ئابنەردىن: ــ ئى ئابنەر، بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى؟ ــ دەپ سوريدى. ئابنەر: ــ ئى پادىشاھ، ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بىلمەيمەن، دېدى. **56** پادىشاھ: ــ بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى ئىكەن دەپ سوراپ باققىن، دېدى. **57** داۋۇت فىلىستىينى قىرىپ قايتىپ كەلگەندە ئابنەر ئۇنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ فىلىستىينىڭ بېشى تېخىچە ئۇنىڭ قولىدا ئۇراتتى. **58** ساۋۇل ئۇنىڭدىن: ــ ئى يىگىت، كىمنىڭ ئوغلىسەن؟ دەپ سوريدى. داۋۇت: ــ مەن سىلىنىڭ قۇللىرى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ ئوغلىمەن، دەپ جاۋاب بەردى.

18 داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ سۆھبىتى ئاياغلاشقاندا، يوناتاننىڭ كۆڭلى داۋۇتنىڭ كۆڭلىگە شۇنداق باغلاندىكى، ئۇنى ئۆز جېنىدەك سۆيدى. **2** ساۋۇل بولسا ئۇ كۈنى ئۇنى ئۆز يېنىدا ئېلىپ قېلىپ، ئۇنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە قايتىقلى قويمىدى. **3** يوناتان داۋۇت بىلەن ئەھدە قىلىشتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇنى ئۆز جېنىدەك سۆيەتتى. **4** يوناتان ئۇچىسىدىكى تونىنى سېلىپ داۋۇتقا بەردى، يەنە جەڭ كىيىملىرىنى، جۈملىدىن ھەتتا قىلىچى، ئوقياسى ۋە كەمىرىنمۇ ئۇنىڭغا بەردى. **5** ساۋۇل داۋۇتنى نەگلا ئەۋەتسە ۋە ئۇ شۇ يەرگە باراتتى، شۇنداقلا ئىشلارنى جايىدا قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل ئۇنى لەشكەرلەرنىڭ ئۈستىگە قويدى. بۇ ئىش بارلىق خەلققە ۋە ھەم ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىغىمۇ ياقتى. **6** داۋۇت فىلىستىينى ئۆلتۈرۈپ كېيىلىك بىلەن يانغاندا ئىسرائىلنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدىكى قىز-ئايالار ساۋۇلنى ناخشا ئېيتىپ ئۇسسۇل ئويناپ قارشى ئالغىلى چىقتى؛ ئۇلار خۇشلۇق ئىچىدە داپ ۋە ئۇچتار بىلەن نەغمە چېلىشتى. **7** قىز-ئايالار نەغمە چالغاندا: ــ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دەپ ئوقۇشاتتى. **8** بۇنى ئاڭلاپ ساۋۇل ناھايىتى خاپا بولدى؛ بۇ سۆز ئۇنىڭ كۆڭلىگە تەگدى. ئۇ: ــ داۋۇتقا ئون مىڭلاپ ھېسابلاندى، ئەمما ماڭا پەقەت مىڭلاپ ھېسابلاندى؛ ئەمدى پادىشاھلىقتىن باشقا ئۇنىڭغا ھېچنەرسە كەم ئەمەس، دېدى. **9** شۇ كۈندىن تارتىپ ساۋۇل داۋۇتنى كۆزلەپ يۈردى. **10** ئەتىسى خۇدا تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ

ساۋلنىڭ ئۇستىگە چۈشتى ۋە ئۇ ۋىدە قالايمىقان جۈپلىگلى تۇردى. ئەمدى داۋۇت باشقا ۋاقىتىكىدەك قولى بىلەن چىلتار چالدى؛ ساۋلنىڭ قولىدا نەيزە بار ئىدى. **11** ساۋل: ـ داۋۇتنى تامغا نەيزە بىلەن قادۇۋىتىمەن دەپ، نەيزىنى ئاتتى؛ لېكىن داۋۇت ئىككى قېتىم تۇزىنى دالدىغا ئالدى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەنلا بولۇپ، تۇزىدىن يىراقلاپ كەتكىنى ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتنىن قورقاتتى. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن ساۋۇل داۋۇتنى تۇز يىنىدىن ئايرىپ، ئۇنى لەشكەرلە رگە مىڭبېشى قىلىپ قويدى؛ ئۇ لەشكەرلەرنى ئېلىپ جەڭگە چىقىپ تۇراتتى. **14** داۋۇت بولسا ھەممە ئىشلارنى پەم بىلەن قىلاتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **15** ساۋۇل ئۇنىڭ پەملىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن بەك قورقاتتى. **16** ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدا خەلقى داۋۇتنىڭ سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى يېتىپ كەلەپ جەڭگە چىقاتتى. **17** ساۋۇل داۋۇتقا: ـ مانا، چوڭ قىزىم مېراب ـ مەن ئۇنى ساڭا خوتۇنلۇققا بەرگۈم بار. سەن پەقەت خىزمىتىمگە جان-پىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىدە كۆرەش قىلغىن، دېدى. چۈنكى ساۋۇل ئۆچمەدە: ـ ئۇ مېنىڭ قولۇم بىلەن ئەمەس، بەلكى فىلىستىيلەرنىڭ قولى بىلەن يوقىتىلسۇن، دەپ خىيال قىلغانىدى. **18** ئەمما داۋۇت ساۋلغا: ـ مەن كىم ئىدىم، مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتى ئىسرائىل ئارىسىدا نېمە ئىدى، مەن قانداقۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولاي؟ ـ دېدى. **19** لېكىن ساۋلنىڭ قىزى مېراب داۋۇتقا بېرىلىدىغان ۋاقىتتا، ئۇ مەھولاتلىق ئادرىئەلگە خوتۇنلۇققا بېرىلدى. **20** ئەمما ساۋلنىڭ قىزى مىقالنىڭ كۆڭلى داۋۇتقا چۈشكەنىدى. باشقىلار بۇنى ساۋلغا ئېيتتى، بۇ ئىشتىن ساۋۇل خۇش بولدى. **21** ساۋۇل: ـ قىزىمنى داۋۇتقا بېرەي، ئۇ ئۇنىڭغا بىر سىرتماق بولۇپ، فىلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىلسۇن، دەپ ۋەيلدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بۈگۈن ئىككىنچى قېتىم كۈيئوغلۇم بولىسەن، دېدى. **22** ساۋۇل ئۆز غۇلامىلىرىغا: ـ داۋۇتقا ئاستىرتىن: ـ مانا، پادىشاھ سەندىن سۆيۈندۈ، ۋە ھەممە غۇلامىلىرى ساڭا ئامراق. شۇنىڭ ئۈچۈن پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولغىن، دەپ ئېيتىڭلار، دەپ تاپىلىدى. **23** ساۋلنىڭ غۇلامىلىرى بۇ سۆزلەرنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. لېكىن داۋۇت: ـ نەزىرىڭلاردا پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش كىچىك ئىشمۇ؟ مەن بولسام بىر كەمبەغەل ۋە تەتۇارسىز ئادەممەن ـ دېدى. **24** ساۋلنىڭ غۇلامىلىرى ساۋلغا داۋۇتنىڭ دېگەنلىرىنى تۇز ئەينى يەتكۈزدى. **25** ساۋۇل: ـ سىلەر داۋۇتقا: ـ پادىشاھ ساڭا باشقا ۋېيلۇق ئالغۇزمايدۇ، پەقەت پادىشاھ دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن يۈز فىلىستىينىڭ خەتىنلىكىنلا ئالىدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، دېدى (ساۋلنىڭ مەقسىتى بولسا داۋۇتنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىش ئىدى). **26** غۇلامىلار بۇ سۆزلەرنى داۋۇتقا يەتكۈزدى؛ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش داۋۇتقا يېقىپ قالدى. ئەمدى بېكىتىلگەن مۇھلەت توشمايلا، **27** داۋۇت تۇرۇپ تۇز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ ئىككى يۈز فىلىستىينى ئۆلتۈردى. داۋۇت ئۇلارنىڭ خەتىنلىكىنى كېسىپ ئېلىپ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش ئۈچۈن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا تاپشۇردى. ساۋۇل قىزىنى مىقالنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **28** ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى ۋە تۇز قىزى مىقالنىڭ ئۇنى سۆيىدىغانلىقىنى كۆرۈپ **29** داۋۇتىدىن تېخىمۇ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئۈزلۈكسىز داۋۇتقا دۈشمەن بولدى. **30** فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى دائىم سوقۇشقا چىقاتتى؛ ئەمما ھەر قېتىم چىقىسلا داۋۇتنىڭ ئىشلىرى ساۋلنىڭ ھەممە خىزمەتكارلىرىنىڭكىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ نامى [خالايىق] تەرىپىدىن تولىمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولاتتى.

19 ساۋۇل ئۆز ئوغلى يوناتان ۋە ھەممە خىزمەتكارلىرىگە داۋۇتنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلدى. لېكىن ساۋلنىڭ ئوغلى يوناتان داۋۇتقا بەك ئامراق ئىدى. **2** يوناتان داۋۇتقا: ـ ئاتام ساۋۇل سېنى ئۆلتۈرمەكچى؛ ئەمدى ئەتە ئەتىگەن قاتتىق ئېھتىيات قىلغىن، بىر مەخپىي جايىنى تېپىپ ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ **3** مەن ئۆزۈم چىقىپ سەن يوشۇرۇنغان ئېتىزلىققا بېرىپ ئاتامنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئاتام بىلەن سېنىڭ توغرىڭدا سۆزلىشىپ باقاي؛ ئەھۋالنى ئېنىق بىلگەندىن كېيىن ساڭا خەۋەر قىلاي، دېدى. **4** يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىپ: ـ پادىشاھ ئۆز خىزمەتكارىغا، يەنى داۋۇتقا ياماللىق قىلمىغاي! چۈنكى ئۇ ساڭا گۇناھ قىلمىغان، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەللىرى ئۆزۈڭگە كۆپ ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كەلگەن: ـ **5** ئۇ ئۆز جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قۇرۇپ ھېلىقى فىلىستىينى ئۆلتۈردى ۋە شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن چوڭ نۇسرەت بەردى. شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭ كۆرۈپ خۇش بولغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدىلىكتە نېمىشقا داۋۇتنى سەۋەبسىز ئۆلتۈرۈپ ناھەق قان تۆكۈپ گۇناھكار بولماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى. **6** ساۋۇل يوناتاننىڭ سۆزىگە كىردى. ئۇ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلنمايدۇ، دېدى. **7** ئاندىن يوناتان داۋۇتنى چاقىرىپ، داۋۇتقا بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن كېيىن يوناتان داۋۇتنى ساۋۇلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى ۋە ئۇ ئىلگىرىكىدەك ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. **8** ئەمما يەنە جەڭ بولدى؛ داۋۇت چېقىپ فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىرىپ مەغلۇپ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قېچىستى. **9** ئەمدى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ يەنە ساۋۇلنى باستى. ئۇ ئۆز ئۆيىدە قولىدا نەيزىسىنى ئۇتۇپ ئولتۇراتتى؛ داۋۇت بولسا قولى بىلەن ساز چېلىپ تۇراتتى. **10** ساۋۇل نەيزە بىلەن داۋۇتنى سانچىپ تامغا قاداپ قېيماقچى بولۇدى، لېكىن داۋۇت تۇزىنى قاچۇرۇۋالدى، نەيزە تامغا قادىلىپ قالدى. داۋۇت شۇ كېچىسى قېچىپ قۇتۇلدى. **11** ساۋۇل بىرنەچچە چاپارمەنلەرنى داۋۇتنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ ئۇنى پايلاپ تۇرۇپ ئېتىسى تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ماڭدۇردى. ئەمما داۋۇتنىڭ ئايالى مىقال ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر بۇ كېچە جېنىڭنى ئېلىپ قاچمىساڭ، ئەتە ئۆلتۈرۈلىسەن، دېدى. **12** شۇڭا مىقال داۋۇتنى پەنجىردىن چۈشۈرۈپ قويدى. شۇنداق قىلىپ ئۇ قېچىپ قۇتۇلدى. **13** ئاندىن مىقال بىر «تەرافىم» بۇتنى ئېلىپ كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ، بېشىغا ئۆچكە يۇڭىدىن قىلىنغان بىر ياستۇقنى قويۇپ، ئەدىيال بىلەن يېپىپ قويدى. **14** ساۋۇل داۋۇتنى تۇتۇش ئۈچۈن چاپارمەنلەرنى ئەۋەتكەنىدە مىقال: ـ ئۇ ئاغرىپ قالدى، دېدى. **15** ساۋۇل چاپارمەنلەرنى [قايتىدىن] ئەۋەتىپ: ـ ئۇنى كارىۋات بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرىمەن، دەپ ۋېيرۇدى. **16** چاپارمەنلەر كىرگەندە، مانا كارىۋاتتا بۇ بۇت ياتاتتى، بېشىغا ئۆچكە يۇڭىدىن قىلىنغان ياستۇق قويۇلغانىدى. **17** ساۋۇل مىقالغا: ـ نېمىشقا مېنى بۇنداق ئالداپ، دۈشمىنىمنى قاچۇرۇۋېتىسەن؟ ـ دېدى. مىقال ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ: «مېنى قويۇۋېتىكەن، بولمىسا سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن» دېدى، دېدى. **18** داۋۇت قېچىپ قۇتۇلۇپ، راماھقا ساموئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ساۋۇلنىڭ ئۇنىڭغا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن ئۇ ساموئىل بىلەن نايوتقا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. **19** بىرسى ساۋۇلغا: ـ داۋۇت راماھدىكى نايوتتا بار ئىكەن، دەپ خەۋەر بەردى. **20** ساۋۇل داۋۇتنى تۇتۇپ كېلىشكە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئەمما ئۇلار پېتىپ بارغاندا پەيغەمبەرلەرنىڭ بىر جاماەتنى بېشارەت بېرىۋاتقانلىقنى ۋە ساموئىلنىڭمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇلارغا نازارەتچىلىك قىلىۋاتقانلىقنى كۆردى، شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ روھى ساۋۇلنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشۈپ، ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. **21** بۇ خەۋەر ساۋۇلغا يېتىلدى، ئۇ يەنە باشقا چاپارمەنلەرنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلارمۇ بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. ئاندىن ساۋۇل ئۈچىنچى قېتىم يەنە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. **22** ئاندىن ساۋۇل ئۆزى راماھقا بېرىپ، سەقۇدىكى چوڭ قۇدۇققا يېتىپ كەلگەندە، «ساموئىل بىلەن داۋۇت نەدە؟» ـ دەپ سوريدى. بىرسى: ـ ئۇلار راماھدىكى نايوتتا بار ئىكەن، دەپ جاۋاب بەردى. **23** شۇڭا ئۇ راماھدىكى نايوتقا يېتىپ كەلدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ يېياده مېڭىپ راماھدىكى نايوتقا بارغۇچە بېشارەت بېرىپ ماڭدى. **24** ئۇ ھەتتا كېيىملىرىنى سېلىۋېتىپ ساموئىلنىڭ ئالدىدا بېشارەت بەردى؛ پۈتۈن بىر كېچە ۋە پۈتۈن بىر كۈندۈز ئۇ يەردە يالىڭاچ ياتتى. يۇنىڭ بىلەن: ـ «ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىنمۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى.

20 داۋۇت راماھدىكى نايوتىنى قېچىپ يوناتاننىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ نېمە قەبىھلىك قىلىپتىمەن؟ ئاتاڭ ساۋۇلدا نېمە گۇناھ قىلىپتىمەن، ئۇ مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. **2** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ يوقسۇ، بۇنداق ئىش نېرى بولسۇن! سەن ئۆلمەيسەن. چوڭ ئىش بولسۇن، كىچىك ئىش بولسۇن ئاتام ماڭا دېمەي قويمايدۇ. نېمىشقا ئاتام بۇ ئىشنى مەندىن يوشۇرىدىكەنە؟ ھە رگىز ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. **3** لېكىن داۋۇت يەنە قەسەم قىلىپ: ـ ئاتاڭ سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمنى جەزمەن بىلىدۇ. شۇڭا ئۇ كۆڭلىدە: ـ يوناتان بۇنى بىلىپ قالمىسۇن، بولمىسا ئۇنىڭغا ئازار بولىدۇ، دېگەندۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىڭ ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئالدىڭدا قەسەم قىلىمەنكى، ماڭا ئۆلۈمنىڭ ئارىلىقى بىر قەدەملا قالدى، دېدى. **4** يوناتان داۋۇتقا: ـ كۆڭلۈڭ نېمىنى خالىسا

شۇنى قىلاي، دېدى. **5** داۋۇت يوناتانغا مۇنداق دېدى: ـ مانا ئەتە «يېڭى ئاي» بولىدۇ، مەن ئادەتكىدەك پادىشاھ بىلەن ھەمداستىخان بولىمىسام بولمايدۇ. لېكىن مېنى قويۇپ بەرگىن، مەن ئۈچىنچى كۈنى ئاخشىمىغىچە دالادا مۇكۈنۈۋالاي. **6** ئاتاڭ مېنىڭ سورۇندا يوقلۇقىمنى كۆرۈپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا: «داۋۇت مەندىن تۆز شەھىرى بەيت-لەھەمگە تېزراق يېرىپ كېلىشكە جىددىي رۇخسەت سوردى، چۈنكى ئۇ يەردە پۈتكۈل ئائىلىسى ئۈچۈن بىر يىللىق قۇربانلىق ئوتكۈزىدىكەن»، دېگىن، دېدى. **7** ئەگەر ئۇ: ـ ئوبدان ۋېتىۋ، دېسە، قۇلۇڭ تىنچ-ئامان بولىدۇ: ـ لېكىن ئۇ ئاچچىقلانسا، ئۇنىڭ ماڭا يامانلىق قىلىشنى نىيەت قىلغانلىقىدىن گۇمان قىلىمغىن. **8** سەن قۇلۇڭغا ئىلتىپات كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن تۆزۈڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇلۇڭنى ئەھدىلەشتۈرگەنسەن. لېكىن ئەگەر مەندە بىر يامانلىق بولسا سەن تۆز ۋۇجۇدۇڭ مېنى ئۆلتۈرگىن؛ مېنى ئېلىپ بېرىپ ئاتاڭغا تاپشۇرۇشۇنىڭ نېمە ھاجىتى؟ ـ دېدى. **9** يوناتان: ـ ئۇنداق خىيال سەندىن نېرى بولسۇن! ئەگەر ئاتامنىڭ ساڭا يامانلىق قىلىدىغان نىيىتى بارلىقىنى بىلسەم قالسام، ساڭا دەيتتىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **10** داۋۇت يوناتانغا: ـ ئەگەر ئاتاڭ ساڭا قاتتىق گەپ بىلەن جاۋاب بەرسە، كىم ماڭا خەۋەر بېرىدۇ؟ ـ دېدى. **11** يوناتان داۋۇتقا: ـ كېلىگىن، دالاغا چىقايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى دالاغا چىقتى. **12** يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [گۇۋاھكى]، مەن ئەتە ياكى ئۈچۈنلۈككە مۇشۇ ۋاقىتنا ئاتامنىڭ نىيىتىنى بىلىپ، ساڭا ئىلتىپاتلىق بولسا، مەن ئادەم ماڭىدۇرۇپ ساڭا مەلۇم قىلمامدىم؟ **13** ئەگەر ئاتام ساڭا يامانلىق قىلماقچى بولسا، مەن سېنى تىنچ-ئامان يولغا سېلىشى ئۈچۈن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ خەۋەر بەرمىسەم، پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ بېشىڭغا چۈشكەندەكتىمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۈن؛ ئەمدى پەرۋەردىگار ئاتام بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولسۇن. **14** ھاياتلا بولسام مېنى ئۆلمىسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن. **15** مەن ئۆلۈپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، ئۆيدىكىلىرىمدىن ھەم ھېچ ۋاقىت مېھرىبانلىقىڭنى ئۈزمىگەيسەن؛ پەرۋەردىگار سەن داۋۇتنىڭ ھەممە دۇشمەنلىرىنى يەر يۈزىدىن يوقاتقاندىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلغايسەن». **16** شۇنىڭ بىلەن يوناتان داۋۇتنىڭ جەمەتى بىلەن ئەھدە قىلىشىپ: ـ پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ دۇشمەنلىرىدىن ھېساب ئالسۇن، دېدى. **17** ئاندىن يوناتان يەنە ئۆزىنىڭ داۋۇتقا بولغان مۇھەببىتى بىلەن ئۇنىڭغا قەسەم قىلدۇردى؛ چۈنكى ئۇ ئۆزى ئۆز جىنىدەك سۆيەتتى. **18** يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئەتە يېڭى ئاي بولىدۇ. مانا سېنىڭ ئورنۇڭ بوش قالىدۇ، كىشىلەر سېنىڭ يوقلۇقىڭغا دىققەت قىلىدۇ. **19** ئۈچىنچى كۈنى سەن چۈشۈپ ئالدىنقى قېتىم بۇ ئىشقا بولۇققىنىڭدا ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى يوشۇرغان جايغا بېرىپ «ئېزەل» دېگەن تاشنىڭ يېنىدا ئۆرۈپ تۇرغىن. **20** مەن تاشنىڭ يېنىدىكى بىر جايغا خۇددى نىشانىنى قارالىغانىدەك ئۈچ پاي يا ئوق ئاتاي. **21** ئاندىن غۇلامنى ماڭدۇرۇپ: ـ «يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن» ـ دەيمەن. ئەگەر مەن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئارقا تەرىپىڭە ئوردىدۇ، ئۇلارنى ئېلىپ كەل، دېسەم، سەن چىقىپ يېنىمغا كەلگىن؛ شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن ئۈچۈن تىنچ-ئامانلىق بولىدۇ، ھېچ ئىش بولمايدۇ. **22** لېكىن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئالدىڭدا ئوردىدۇ، دېسەم، سەن كەتكىن، چۈنكى ئۇنداق بولسا، پەرۋەردىگار سېنى كەتكۈزۈۋەتكەن بولىدۇ. **23** ئەمدىلىكتە مەن بىلەن سەن سۆزلەشكەن ئىش توغرۇلۇق، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمدا گۇۋاھچىدۇر. **24** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دالادا مۇكۈنۈۋالدى. يېڭى ئاي كېلگەندە، پادىشاھ تائام يېگىلى داستىخاندا ئولتۇردى. **25** پادىشاھ بولسا بۇرۇنقىدەك كالا ئۆز ئورنىدا تامنىڭ يېنىدىكى تۆردە ئولتۇردى. يوناتان ئورنىدىن تۇردى، ئابنەر ساۋۇلنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى بوش قالدى. **26** ئەمما ساۋۇل ئۇ كۈنى ھېچنېمە دېمىدى. چۈنكى ئۇ: ـ داۋۇتقا بىر ئىش بولدى، ئۇ ناپاك بولۇپ قالدى. ئۇ جەزمەن ناپاك بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. **27** لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى يېڭى ئاينىڭ ئەتىسىمۇ، يەنى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنىمۇ بوش ئىدى. ساۋۇل ئوغلى يوناتاندىن: ـ نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلى ياكى تۇنۇگۈن ياكى بۈگۈن تاماققا كەلمەيدۇ، دەپ سوردى. **28** يوناتان ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت بەيت-لەھەمگە بارغىلى مەندىن جىددىي رۇخسەت سوراپ: ـ **29** مېنىڭ بېرىشىمغا رۇخسەت قىلغىن، ئائىلىمىزنىڭ شەھەردە بىر قۇربانلىق ئىشى بولغاچ ئاكام مېنىڭ بېرىشىمنى ئېيتىپتۇ؛ ئەگەر سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام قېرىنداشلىرىم بىلەن كۆرۈشۈپ كېلىشكە رۇخسەت بەرگىن، دېدى. شۇڭا ئۇ پادىشاھنىڭ داستىخىنىغا كەلمىدى، دېدى. **30** ساۋۇلنىڭ يوناتانغا قاتتىق غەزەپ كېلىپ: ـ ئى بۇزۇق، كاج خوتۇننىڭ ئوغلى، نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلىنى تۆز ئۈگگىگە تاللاپ، تۆز ئۈگنى شەرمەندە قىلىپ ۋە ئاناڭنى نومۇسقا قويغىنىڭنى بىلمەمدىمەن؟ **31** ئەگەر يەسسەنىڭ ئوغلى يەر يۈزىدە تىرىك بولسىلا، سەن ھەم سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ مۇستەھكەم بولمايدۇ. شۇڭا ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ ئۆلۈمگە مەھكەمدۇر! ـ دېدى. **32** يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ نېمىشقا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؟ ئۇ نېمە قىپتۇ؟ ـ دېدى. **33** ئاندىن ساۋۇل يوناتانغا سانجىش ئۈچۈن ئۆنىڭغا نەيزىنى ئاتتى؛ بۇنىڭ بىلەن يوناتان ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى بولغانلىقىنى ئېنىق بىلىپ يەتتى. **34** يوناتان بولسا قاتتىق ئاچچىقلاپ داستىخاندىن قېيۇپ كەتتى ۋە يېڭى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ھېچ تائام يېمىدى. چۈنكى ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى شۇنداق ھاقارەتلىشى ئۈچۈنكى قاتتىق ئازار بولغانىدى. **35** ئەتىسى يوناتان دالاغا چىقىپ داۋۇت بىلەن كېلىشكەن جايغا باردى. ئۇنىڭ بىلەن بىر كىچىك غۇلام بىللە باردى. **36** ئۇ غۇلامغا: ـ سەن يۈگۈر، مەن ئاتقان يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. غۇلام يۈگۈردى، ئۇ بىر ئوقنى ئۇنىڭ ئالدى تەرىپىگە ئاتتى. **37** غۇلام يوناتان ئاتقان ئوق چۈشكەن جايغا كەلگەندە يوناتان غۇلامنى چاقىرىپ: ـ ئوق سېنىڭ ئالدى تەرىپىڭدە ئۇرىمامدۇ؟ ـ دېدى. **38** ئاندىن يوناتان غۇلامنى يەنە چاقىرىپ: ـ بول، ئىتتىك بول، ھايال بولمىغىن! ـ دېدى. يوناتاننىڭ غۇلامى يا ئوقنى يىغىپ غوجىسىغا ئېلىپ كەلدى. **39** لېكىن غۇلامنىڭ بولغان ئىشتىن خەۋىرى ئۇق ئىدى. ئۇنى يالغۇز يوناتان بىلەن داۋۇتلا بىلەتتى. **40** ئاندىن يوناتان غۇلامىغا ياراغلىرىنى بېرىپ ئۈنىڭغا: ـ ئۇلارنى شەھەر رگە ئېلىپ كەتكىن، دېدى. **41** غۇلام كەتكەندىن كېيىن داۋۇت [تاشنىڭ] يەنۇب تەرىپىدىن چىقىپ يە رگە يېقىلىپ ئۈچ قېتىم تەزىم قىلدى. ئۇلار بىر-بىرىنى سۆيۈشتى، بىر-بىرىگە ئېسىلىشىپ يىغلاشتى، بولۇپمۇ داۋۇت قاتتىق يىغلىدى. **42** يوناتان داۋۇتقا: ـ سەپىرىڭ تىنچ-ئامان بولسۇن؛ چۈنكى بىز ئىككىمىز: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرا ئۆڭا ۋە مېنىڭ نەسلىم بىلەن سېنىڭ نەسلىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈگە گۇۋاھ بولسۇن، دەپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىشكەن، دېدى. داۋۇت ئورنىدىن قېيۇپ ماڭدى، يوناتانمۇ شەھەر رگە كەتتى.

21

داۋۇت ئەمدى نوبقا كېلىپ ئاخىمەلەك كاھىننىڭ قېشىغا باردى. لېكىن ئاخىمەلەك داۋۇتنى كۆرگەندە تىترەپ قورقۇپ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا بىرىمۇ سەن بىلەن كەلمەي يالغۇز كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **2** داۋۇت ئاخىمەلەك كاھىنغا: ـ پادىشاھ ماڭا مەلۇم بىر ئىشنى ۋەيرۇپ: ـ مەن ساڭا ۋەيرۇغان ئىش يا كى ساڭا تاپىلغان يولىيورۇق توغرىسىدىن ھېچكىم بىرنېمە بىلمىسۇن، دېگەندى. ئۆز غۇلامىلىرىمنى بولسا مەلۇم بىر جايغا بېرىشقا بېكىتىپ قويدۇم. **3** ئەمدى قولۇڭدا نېمە بار؟ بەش نان، يا كى نېمە بولسا، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. **4** كاھىن داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ قولۇمدا ئادەتتىكى نان يوق، پەقەت مۇقەددەس نان بار. ئەگەر غۇلامىلار ئايالىلارغا يېقىنلاشمىغان بولسا يېسە راۋا بولىدۇ، دېدى. **5** داۋۇت كاھىنغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن باشقا ۋاقىتلاردا چىققىنىمغا ئوخشاش، ئايالىلار بىزدىن يىراق بولغىلى ئۈچ كۈن بولدى. مەن [ھەرقېتىم] چىققاندا، گەرچە ئادەتتىكى سەپەر بولسىمۇ، غۇلامىلارنىڭ قاچىلىرى پاك بولىدىغان يەردە، بۇگۈن ئۇلار ۋە قاچىلىرى تېخىمۇ پاك بولىمادۇ، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئۇنىڭغا مۇقەددەس نائدىن بەردى، چۈنكى بۇ يەردە «تەقدىم نان»دىن باشقا ھېچقانداق نان يوق ئىدى. بۇ نان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا يېڭى ئىسسىق نان ۋەيۇلغان كۈنى ئالماشتۇرۇلغان نانلار ئىدى **7** (لېكىن ئۇ كۈنى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن مەلۇم بىرسى ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قالدۇرۇلغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى دوئەگ بولۇپ ساۋۇلنىڭ پادىچىلىرىنىڭ چوڭى ئىدى). **8** داۋۇت ئاخىمەلەككە: ـ قولۇڭدا نەيزە يا كى قىلىچ يوقمۇ؟ پادىشاھ تاپشۇرغان ئىش جىددىي بولغاچ يا كى قىلىچ يا كى باشقا ياراغلىرىمنى ئېلىپ كېلىلمىدىم، دېدى. **9** كاھىن: ـ سەن ئېلاھ جىلغىسىدا ئولتۇرگەن فىلىستي گولىياتنىڭ قىلىچى بۇ يەردە بار، ئۇ ئەفودنىڭ كەينىدە، بىر پارچە رەختكە ئورالغىلى ھالدا تۇرىدۇ. خالىساڭ ئالغىن، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوق، دېدى. داۋۇت: ـ بۇ تەڭدىشى يوق قىلىچتۇر، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. **10** داۋۇت ئۇ كۈنى قويۇپ ساۋۇلدىن قېچىپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. **11** لېكىن ئاقىشنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ زېمىننىڭ پادىشاھى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ توغرىسىدا قىز-ئايالىلار بىر-بىرگە: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئولتۇردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئولتۇردى، ـ دەپ ناخشا-ئەزىل ئوقۇشۇپ

تۇسسۇل ئوينىغان ئەمەسمۇ، دېدى. 12 داۋۇت بۇ سۆزلەرنى كۆڭلىگە پۈكۈپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشتىن بەك قورقتى. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا تۆزنىڭ يۇرۇش-تۇرۇشلىرىنى تۆ زگەرتىپ، تۇلارنىڭ قولىدا تۇرغان ۋاقتىدا تۆزنى سارا گۈمەك كۆرسەتتى؛ تۆ دەرۋازىلارنىڭ تىشكىلىرىگە جىجىپ، تۆكۈرۈكنى ساقلىغا ئاقتۇراتتى. 14 ئاقىش خىزمەتكارلىرىغا: ـ مانا بۇ ئادەمنىڭ سارا گۈلتىنى كۆرمەمسىلەر؟ ئۇنى نېمىشقا مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كەلدىڭلار؟ 15 مەندە سارا گلار كەمچىلىدىمى؟ سىلەر بۇ كىشىنى ئالدىمغا سارا گلىق قىلغىلى ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ؟ بۇ ئادەم مېنىڭ ئۆيۈمگە كىرىشى كېرەكمۇ؟ ـ دېدى.

22

داۋۇت ئۇ يەردىن كېتىپ ئادۇللامدىكى غارغا قاچتى. ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ قېشىغا باردى. 2 ئېزىلگەن، قەرزدار بولغان ۋە دەردمەندلەرنىڭ ھەممىسى يېغىلىپ ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئۇ تۇلارنىڭ سەرداری بولدى. ئۇنىڭغا قوشۇلغان ئادەملەر بولسا تۆت يۈزچە ئىدى. 3 داۋۇت ئۇ يەردىن چىقىپ موئابدىكى مىزپاھقا بېرىپ موئابنىڭ پادىشاھىدىن: ـ خۇدانىڭ مېنى نېمە قىلىدىغىنىنى بىلگۈچە، ئاتا-ئانامنىڭ بۇ يەر گە كېلىپ ئارا گلاردا تۇرۇشىغا يول قويغايلا، دەپ تەلەپ قىلدى. 4 داۋۇت ئاتىسى ۋە ئانىسىنى موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. داۋۇت قورغاندا تۇرغان پۈتكۈل كۈنلەردە ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى. 5 ئەمما گاد پەيغەمبەر داۋۇتقا: ـ قورغاندا تۇرمايلا، بۇ يەردىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا بارغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەرەت ئورمانلىقىغا باردى. 6 ساۋۇل داۋۇتنىڭ نەدە تۇرۇۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. ساۋۇل بۇ ۋاقىتتا راماھدىكى گىبىئاھدا ئېگىز بىر جايدا يۇلغۇن دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ قولىدا نەيزىسى بار ئىدى، بارلىق خىزمەتكارلىرى چۈرىسىدە تۇراتتى. 7 ساۋۇل چۈرىسىدە تۇرغان خىزمەتكارلىرىغا: ـ ئى بىنيامىنلىقلار، قۇلاق سېلىڭلار! يەسسەنىڭ ئوغلى ھەر بىرىڭلارغا ئېتىزلار بىلەن ئۈزۈمزارلارنى تەقسىم قىلىپ بېرەمدۇ؟ ھەممىڭلارنى مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشى قىلامدۇ؟ 8 سىلەر ھەممىڭلار ماڭا قەست قىلدىڭلار، ئۇز ئوغلۇمنىڭ يەسسەنىڭ ئوغلى بىلەن ئەھدە قىلىشقىنىنى ھېچكىم ماڭا ئۇقتۇرمىدى. ھېچ قايسىڭلار ماڭا ئېچ ئاغرىتىدىگلار يا كى ئۇز ئوغلۇمنىڭ مېنىڭ خىزمەتكارىمنى ماڭا يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشقا قۇتراتقىنىدىن ماڭا خەۋەر بەرمىدىڭلار، دېدى. 9 ئادەم ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئېچىگە كىرىۋالغان دوئەگ: ـ «مەن يەسسەنىڭ ئوغلىنىڭ نوبقا ئاختۇرىنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ قېشىغا كەلگىنىنى كۆردۇم، 10 ـ ئاخىمەلەك ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن يول سوردى ۋە ئۇنىڭغا ئوزۇق-تۇلۇق بىلەن فىلىستىي گولىئاتنىڭ قىلىچىنى بەردى» ـ دېدى. 11 پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى كاھىن ئاخىمەلەكنى، شۇنداقلا نوبقا ئۇنىڭ تاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، يەنى نوبدىكى كاھىنلارنىمۇ چاقىرتىپ كەلدى. تۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. 12 ساۋۇل: ـ ئى ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئاڭلىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئى خوجام، مانا مەن، دېدى. 13 ساۋۇل ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا سىلەر، سەن بىلەن يەسسەنىڭ ئوغلى، ماڭا قەست قىلىسىلەر؟ سەن ئۇنىڭغا نان ۋە قىلىچ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوردىڭمۇ؟ مانا ئەمدى ئۇ ۋۇجۇدىڭدەك ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ پايلاپ يۈرمەكتە! ـ دېدى. 14 ئاخىمەلەك پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتدەك سادىق كىم بار؟ ئۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى، سىلىنىڭ مەخپىي مەسلىھەتلىرىگە ئىشتىراك قىلغۇچى ۋە ئوردىلىرى ئىچىدە ئىززەتلىك ئەمەسمىدى؟ 15 مەن يەقەت ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوراشنى ۋۇجۇدىغا باشلىدىممۇ؟ [ئاسىيلىق] قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! پادىشاھ ئۇز قۇلىنى ۋە ئاتامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئەيىبكە ۋەيرۇمىغايلا، چۈنكى قۇللىرىنىڭ بۇ ئىشتىن قىلچە خەۋىرى يوق، دېدى. 16 لېكىن پادىشاھ: ـ ئى ئاخىمەلەك، سەن ئۆلسەن، سەن ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتى چوقۇم ئۆلىسىلەر، دېدى. 17 پادىشاھ ئۇز چۈرىسىدىكى چاپارمەنلىرىگە: ـ ماڭ، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇلار ھەم داۋۇتقا ھەمدەم بولدى ھەم ئۇنىڭ قاچقىنىنى بىلىپ تۇرۇپ ماڭا خەۋەر بەرمىدى، دېدى. لېكىن پادىشاھنىڭ قول ئاستىدىكىلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە قول كۆتۈرگىلى ئۇنىمىدى. 18 ئەمدى پادىشاھ دوئەگگە: ـ سەن بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، دېدى. ئېدومۇلۇق دوئەگ بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈردى، بۇ كۈنى ئۇ كاناپىتىن توقۇلغان ئەفود كىيگەن سەكسەن بەش ئادەمنى ئۆلتۈردى. 19 ئادەن ئۇ كاھىنلارنىڭ شەھىرى نوبدا ئۆلتۈرغۇچىلارنى قىردى، يەنى ئەر ۋە ئايالىلار، بالىلار ۋە بوۋاقلار، كالا، ئېشەك، قويلار ـ ھەممىسىنى قىلىچلىدى. 20 ئەمما ئاختۇبنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ ئابىياتار دېگەن بىر ئوغلى قۇتۇلۇپ داۋۇتنىڭ قېشىغا قېچىپ كەلدى. 21 ئابىياتار داۋۇتقا ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈردى، دەپ خەۋەر بەردى. 22 داۋۇت ئابىياتارغا: ـ ئۇ كۈنى دوئەگنىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ چەمزەمە ساۋۇلغا خەۋەر بېرىدىغىنىنى بىلگەندىم. مەن ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىگە زامىن بولدۇم، دېدى. 23 مەن بىلەن بىللە تۇرغىن، ھېچ قورقمىغىن. چۈنكى مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار سېنىڭ جېنىڭنىمۇ ھەم ئالماقچى. مېنىڭ قېشىمدا بىخەتەر تۇرىسەن، دېدى.

23

بىرسى داۋۇتقا خەۋەر بېرىپ: ـ مانا فىلىستىيلەر كېئىلاھقا ھۇجۇم قىلىپ خامانلارنى بۇلاپ-تالىماقتا، دېدى. 2 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ مەن بېرىپ بۇ فىلىستىيلە رگە زەربە بېرىمەنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ بېرىپ فىلىستىيلە رگە زەربە بېرىپ كېئىلاھنى ئازاد قىلغىن، دېدى. 3 لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بىز يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇۋېتىپ قورقۇتقان يەردە، كېئىلاھقا بېرىپ فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنلىرىغا ھۇجۇم قىلساق قانداق بولار؟ ـ دېدى. 4 شۇڭا داۋۇت يەنە بىر قېتىم پەرۋەردىگاردىن سوريۇدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ كېئىلاھقا بارغىن؛ چۈنكى مەن فىلىستىيلەرنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 5 بۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن كېئىلاھقا بېرىپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشۇپ، ماللىرىنى ئوجا قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىردى. داۋۇت شۇنداق قىلىپ كېئىلاھدا تۇرۇۋاتقانلارنى قۇتقۇزدى. 6 ئەمدى ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى ئابىياتار كېئىلاھقا قېچىپ كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇنىڭ قولىدا ئەفود بار ئىدى. 7 بىرسى ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھقا كەپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ساۋۇل: ـ ئەمدى خۇدا ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاشلاپ تاپشۇردى. چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرى ۋە تاقاقلىرى بار شەھەر گە كىرگەچكە سولۇنۇپ قالدى، دېدى. 8 ئەمدى ساۋۇل داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى مۇھاسىرىگە ئېلىش ئۈچۈن ھەممە خەلقنى كېئىلاھقا بېرىپ جەڭ قىلىشقا چاقىردى. 9 داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۇنىڭ قەستلەيدىغانلىقىنى بىلىپ، ئابىياتار كاھىنغا: ـ ئەفودنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 10 ئادەن داۋۇت: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، مەنكى سېنىڭ قۇلۇڭ ساۋۇلنىڭ بۇ شەھەرنى مېنىڭ سەۋەبىمدىن خاراب قىلىش ئۈچۈن كېئىلاھقا كېلىشكە قەستلەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئاڭلىدى. 11 كېئىلاھدىكىلەر مېنى ئۇنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ؟ ساۋۇل ئۇز بەندەڭ ئاڭلىغاندەك بۇ يەر گە كېلەرمۇ؟ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۇتۇنمەنكى، ئۇز بەندە گىگە بىلدۇ رگەيسەن، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇ بۇ يەر گە كېلىدۇ، دېدى. 12 داۋۇت يەنە: ـ كېئىلاھتىكىلەر مېنى ۋە ئادەملىرىمنى ساۋۇلنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇلار سىلەرنى تۇتۇپ بېرىدۇ، دېدى. 13 ئەمدى داۋۇت ئادەملىرى بىلەن (تەخمىنەن ئالتە يۈزچە) ئورنىدىن تۇرۇپ كېئىلاھدىن چىقىپ، ئۇزلىرى بارالايدىغان تەرەپكە قاراپ كەتتى. ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھتىن قېچىپتۇ دەپ خەۋەر بېرىلگەندە ئۇ ئۇنى قوغلاشقا چىقمىدى. 14 داۋۇت بولسا چۆلدىكى قورغان-قىيالاردا ھەمدە زىف چۆلىنىڭ تاغلىرىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنى ھەر كۈنى ئىزدەيتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرمىدى. 15 ئەمدى داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرگىلى چىقىدىغانلىقىنى بايقاپ قالدى. شۇ چاغدا ئۇ زىف چۆلىدىكى بىر ئورمانلىقتا تۇراتتى. 16 ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان بولسا ئورمانلىققا چىقىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى خۇدا ئارقىلىق رىغبەتلەندۈرۈپ ئۇنىڭغا: ـ 17 قورقمىغىن، چۈنكى ئاتام ساۋۇلنىڭ قولى سېنى تاپالمايدۇ. سەن بەلكى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن، مەن بولسام سېنىڭ ۋەزىرىڭ بولىمەن، بۇنى ئاتام ساۋۇلمۇ بىلىدۇ، دېدى. 18 ئادەن ئۇلار ئىككىيلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەھدە قىلىشتى؛ داۋۇت بولسا، ئورمانلىقتا تۇرۇپ قالدى، يوناتان ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 19 شۇنىڭدىن كېيىن زىفتىكىلەر گىبىئاھتا تۇرۇۋاتقان ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ مانا، داۋۇت خاقىلاھنىڭ ئېگىزلىكىدىكى يەشىمۇننىڭ جەۋۇبى تەرىپىگە جايلاشقان ئورمانلىقتىكى قورغانلاردا يوشۇرۇنۇۋالدى، بىلىمەمدىلا؟ 20 شۇڭا، ئى پادىشاھ، قاچان كۆڭۈللىرى تارتسا شۇ چاغدا كەلسىلە؛ بىزنىڭ يۇرچىمىز ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرىشتۇر، دېدى. 21 ساۋۇل: ماڭا ئېچ ئاغرىتقىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلە رگە بەخت ئاتا قىلغاي. 22 ئەمدى سىلەردىن ئۇتۇتىمەنكى، بېرىپ زادى قايسى يەردە ئۇنىڭ بىرىنچى جەزىلەشتۇر ئۇگلار،

ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى ئېنىقلاپ، ۋە كىمنىڭ ئۇنى كۆرگەنلىكىنى بىلىپ كېلىڭلار؛ چۈنكى كىشىلەر ئېيتىشىچە ئۇ ئىنتايىن ھىيلىگەر ئىكەن، دېدى. 23 شۇڭا بېرىپ، ئۇنىڭ يوشۇرۇنغان بارلىق مەخپىي جايلىرىنى ئېنىق كۆرۈپ كېلىڭلار، يېنىمغا يېنىپ كېلىپ ماڭا ئەينىنى ئېيتىڭلار. ئاندىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بارىمەن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئە گەر ئۇ زېمىندا بولسىلا، مەن يەھۇدىيلارنىڭ مىڭلىغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئىزدەپ تاپمەن، دېدى. 24 ئۇلار قېيۇپ ساۋۇلدىن ئىلگىرى زىنقا باردى؛ لېكىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن مائون چۆلۈدىكىدىكى يەشمونىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئاراباھ تۈزلە گۈلىكىدە تۇرۇۋاتاتتى. 25 ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇتنى ئىزدەپ باردى. كىشىلەر بۇ خەۋەرنى داۋۇتقا ئېيتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ چۈشۈپ، قىياغا بېرىپ مائون چۆلىدە تۇردى. ساۋۇل بۇنى ئاڭلاپ داۋۇتنىڭ كەينىدىن قوغلاپ مائونىنىڭ چۆلىگە چىقتى. 26 ساۋۇل تاغنىڭ بۇ تەرىپىدە ماڭدى، ئەمما داۋۇت ئادەملىرى بىلەن تاغنىڭ ئۇ تەرىپىدە ماڭدى. داۋۇت ساۋۇلدىن قېچىش ئۈچۈن ئالدىرىۋاتقانىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىنى تۇتىمىز دەپ ئۇلارنى قورشىغىلى تۇردى. 27 ئەمما بىر خەۋەرچى ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ فىلىستىيلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋاتىدۇ، تېزدىن قايتىسلا، دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يېنىپ داۋۇتنى قوغلاشتىن توختاپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېلا-خامماھلىكوت دەپ ئاتالدى. 29 داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن- گەدىنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا تۇردى.

24

ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاپ چىقىرىپ يانغاندا ئۇنىڭغا: ـ مانا، داۋۇت ئەن- گەدىدىكى چۆلدە تۇرۇۋېتىپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. 2 ساۋۇل ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىلدىن خىلالىغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى ئىزدىگلى «ياۋا تېكىلەر» قورام تاشلىقىغا چىقتى. 3 ئۇ يولىنىڭ يېنىدىكى قوي قوتانلىرىغا كەلگەندە، شۇ يەردە بىر غار بار ئىدى. ئۇ تەرەت قىلىش ئۈچۈن غارغا كىردى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى غارنىڭ ئىچكىرىسىدە ئولتۇراتتى. 4 داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا: ـ ئۆز دۈشمىنىڭنى سېنىڭ قولۇڭغا بېرىمەن، تەمە ساڭا لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دېگەن كۈنى دەل مۇشۇ كۈن ئىكەن، دېدى. داۋۇت قېيۇپ ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى ئۆيدۇرمىاي كېسىۋالدى. 5 لېكىن ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى كەسكىنى ئۈچۈن داۋۇت كۆڭلىدە قاتتىق ئەپسۇسلاندى. 6 ئۇ ئۆز ئادەملىرىگە: ـ پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگار ئۆزىنى مەسىھ قىلغان خوجامغا يۇنداق قولۇمنى ئۇزارتىشتىن ساقلىسۇن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدى. 7 شۇ سۆز بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى توسۇپ ساۋۇلغا چېقىلغىلى قويمىدى. ساۋۇل بولسا قېيۇپ غاردىن چىقىپ ئۆز يولىغا كەتتى. 8 ئاندىن داۋۇتمۇ ئۆزۈپ غاردىن چىقىپ ساۋۇلنىڭ كەينىدىن: ـ ئى خوجام پادىشاھ! ـ دەپ چاقىردى. ساۋۇل كەينىگە قاراۋىدى، داۋۇت ئېگىلىپ يۈزىنى يەر گە ياققان ھالدا تەزىم قىلدى. 9 داۋۇت ساۋۇلغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، داۋۇت سېنى قەستلەشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتىدۇ، دەيدىغان كىشىلەرنىڭ سۆزىگە ئېمىشقا قۇلاق سالىلا؟ 10 مانا بۇگۈن ئۆز كۆزلىرى بىلەن كۆردىلىكى، پەرۋەردىگار بۇگۈن غاردا سىلنى ئۆز قولۇمغا بە رگەندى. بەزىلەر ماڭا ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكىن، دېدى؛ لېكىن مەن سىلنى ئايىپ: ـ خوجامغا قولۇمنى ئۇزارتمايمەن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدىم. 11 قارىسلا، ئى ئاتا، قولۇمدىكى تونلىرىنىڭ پېشىگە. سىلنى ئولتۇرمەي تونلىرىنىڭ پېشىنى كەسكەنلىكىمدىن شۇنى بىلىسلە كى، كۆڭلۈمدە سىلگە يا ياماناق يا ئاسىيلىق يوق، سىلگە گۇناھ قىلغىنىم يوق، لېكىن سىلى جىنىمنى ئالغىلى پايلىماقتىلا. 12 پەرۋەردىگار مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم قىلسۇن، مېنىڭ ھېسابىمنى سىلدىن پەرۋەردىگار ئالسۇن؛ لېكىن مېنىڭ قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 13 كونىلار: ـ «رەزىللىك رەزىللەردىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتقانىكەن، لېكىن ئۆز قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى كىمنى قوتقىلى چىقتى؟ كىمنى قوغلاپ يۈرىدۇ؟ بىر ئۆلۈك ئىتنى، خالاس! يالغۇز بىر بۇرگىنى، خالاس! 15 پەرۋەردىگار سورا چۆى بولۇپ مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ئۇ ھەق-ناھەقنى ئايرىپ، دەۋايىمنى سوراپ مېنى سىلنىڭ قولىڭىزدىن خالاس قىلسۇن، ئادالەت يۈرگۈز رگەي!» ـ دېدى. 16 داۋۇت ساۋۇلغا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا ساۋۇل: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت؟ ـ دېدى. ئاندىن ساۋۇل يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ كەتتى. 17 ئۇ داۋۇتقا: ـ «سەن مەندىن ئادىلسەن، چۈنكى سەن ماڭا ياخشىلىق قايتۇردۇڭ، لېكىن مەن ساڭا يامانلىق قايتۇردۇم. 18 سەن بۇگۈن ماڭا ياخشىلىق قىلغانلىقىڭنى ئۆيدىن كۆرسىتىپ بەردىڭ؛ پەرۋەردىگار مېنى قولۇڭغا تاپشۇرغان بولسىمۇ، سەن مېنى ئولتۇرمىدىڭ. 19 بىرسى ئۆز دۈشمىنىنى تاپسا، ئۇنى ئامان-ئېسەن كەتكىلى قويامدۇ؟ پەرۋەردىگار سېنىڭ ماڭا بۇگۈن قىلغان ياخشىلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا ياخشىلىق ياندۇرغاي. 20 ئەمدى مانا، شۇنى بىلدىمكى، سەن جەزمەن پادىشاھ بولىسەن، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقى سېنىڭ قولۇڭدا تىكىلىنىدۇ. 21 لېكىن ھازىر پەرۋەردىگار بىلەن ماڭا قەسەم قىلغىنىكى، مەندىن كېيىن مېنىڭ نەسلىمنى يوقاتمايسەن، نامىمنى ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ئۈچۈرمىگەيسەن»، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا قەسەم قىلدى. ساۋۇل ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى؛ داۋۇت ئادەملىرى بىلەن قورغان-قىياغا چىقىپ شۇ يەردە تۇردى.

25

ساموئىل ئۆلدى. پۈتكۈل ئىسرائىل يىغىلىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتتى؛ ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ راماھدىكى ئۆيىدە دەپنە قىلدى. داۋۇت بولسا قېيۇپ پاران چۆلىگە باردى. 2 ئەمدى تىربكچىلىكى كارمەلدە بولغان، مائوندا ئولتۇرۇۋاتقان بىر ئادەم بار ئىدى. بۇ كىشى بەك باي بولۇپ ئۈچ مىڭ قوي، بىر مىڭ ئۆچكىسى بار ئىدى. ئۇ ئۆز قويلىرىنى كارمەلدە قىرقىۋاتاتتى. 3 ئۇ ئادەمنىڭ ئىسمى نابال بولۇپ، ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىگائىل ئىدى؛ ئايالى ھەم پەم-پاراسەتلىك ھەم ئەپت-ئۆرۈق چىرايلىق، لېكىن ئېرى قاتتىق قول ۋە رەزىل ئىدى، ئۇ كالەبنىڭ ئەۋلادىدىن ئىدى. 4 داۋۇت چۆلدە تۇرۇۋې نابالنىڭ ئۆز قويلىرىنى قىرقىيدىغانلىقىنى ئاڭلاپ 5 ئون ياش يىگىتنى ئۇ يەر گە ماڭدۇرۇۋې ئۇلارغا: ـ سىلەر كارمەلگە چىقىپ نابالنىڭ قېشىغا بېرىپ، مەندىن ئۇنىڭغا سالام ئېيتىڭلار. 6 ئۇنىڭغا: ـ «ياشىغايسەن؛ سەزگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ئۆيىڭگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ھەممە بارلىقىڭىزغا تىنچ-ئامانلىق بولغاي! 7 مەن قىرقىغۇچىلارنىڭ سىزدە ئىش باشلىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. سىزنىڭ پادىچىلىرىڭىز بىز تەرەپلەردە تۇرغاندا ئۇلارغا ھېچ زەخمە يەتكۈزمىدۇق؛ بىز كارمەلدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ ھېچ تەرسىسى يېتىپ كەتمىدى. 8 ئۆز يىگىتلىرىڭىزدىن سوراڭلار ئۇلار سەزگە دەپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز كۈنىدە كەلدۇق، شۇڭا يىگىتلىرىمىز نەزىرىڭىزدە ئىلتىپات تاپسۇن؛ ئۆز قولىڭىزغا نېمە چىقسا شۇنى كەمىنلىرىڭگە ۋە ئوغلىڭىز داۋۇتقا نېمە چىقسا شۇنى بە رگەيسىز»، دە گلار، ـ دېدى. 9 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى ئۇ يە رگە بېرىپ بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتىپ ئاندىن جىم ئولتۇرۇپ ساقلىدى. 10 نابال داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت دېگەن كىم؟ يەسسەنىڭ ئوغلى دېگەن كىم؟ بۇ كۈنلەردە ئۆز خوجىلىرىنى تاشلاپ كېتىۋاتقان خىزمەتكارلار تولا. 11 مەن ئۆزۈمنىڭ يېمەك-ئىچمە كلىرىمنى ۋە يۈك قىرقۇغۇچىلىرىمغا سويغان گۆشنى كەلگەن جايى نامەلۇم بولغان كىشىلە رگە بېرەمدىم؟ ـ دېدى. 12 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى كەلگەن يولىغا يېنىپ كەتتى. يېنىپ كېلىپ ئۇلار داۋۇتقا ھەممە گەپنى دەپ بەردى. 13 داۋۇت ئۆز ئادەملىرىگە: ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز قىلىچىڭلارنى ئېسىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەربىرى ئۆز قىلىچىنى [تاسىمىسىغا] ئاستى، داۋۇتمۇ ئۆز قىلىچىنى ئاستى. ئاندىن تۆت يۈزچە ئادەم داۋۇت بىلەن چىقتى، ۋە ئىككى يۈز كىشى جابدۇقلار بىلەن قالدى. 14 ئەمما نابالنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن بىرى ئۇنىڭ ئايالى ئابىگائىلغا: ـ داۋۇت ئەلچىلىرىنى چۆلدىن غوجىمىزغا سالام بېرىشكە ئەۋەتكەنىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇلارنى تىلاپ كايىپ كەتتى. 15 بۇ ئادەملەر بولسا، بىزگە كۆپ ياخشىلىق قىلغان. بىز دالادا ئۇلارنىڭ يېنىدا يۈرگەن ۋاقىتلىرىمىزدا بىزگە ھېچ يامانلىق كەلمىدى، بىزنىڭ ھېچ نەرسىمىزمۇ يېتىپ كەتمىگەندى. 16 بىز ئۇلارغا يېقىن جايدا قوي باققان ۋاقىتتا ئۇلار كېچە-كۈندۈز بىزگە سېپىلدەك بولغاندى. 17 ئەمدى بۇ ئىشتىن خەۋەردار بولىدىلا، قانداق قىلىش كېرە كلىكىنى ئويلىشىپ باققايلا. بولمىسا، غوجىمىزغا ۋە پۈتكۈل ئۆيدىكىلىرىگە بىر بالا-قازا كەلمەي قالمايدۇ. ئۇ شۇنچە كاج بىر ئادەمكى، ھېچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلىشقا پېتىنالمايدۇ، دېدى. 18 ئابىگائىل دەرھال ئىككى يۈز نان، ئىككى ئۇلۇم شاراب، بەش پىشۇرۇلغان قوي، بەش سېئاھ قوماچ، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، ئىككى يۈز ئەنجۈر پوشكىلى ئېلىپ ئېشىپ كەلە رگە ئارتىپ 19 ئۆز يىگىتلىرىگە: ـ مېنىڭ ئالدىمدا بېرىڭلار، مانا، مەن كەينىڭلاردىن باراي، دېدى. لېكىن ئۇ ئۆز ئېرى نابالغا بۇ ئىشنى دېمىدى. 20 ئۇ ئۆز ئېشىكىگە منىپ تاغنىڭ ئېتىكىدىن چۈشكەندە، مانا داۋۇت ئادەملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۇدۇلىغا چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى.

21 داۋۇت ئەسلىدە: ـ مەن بۇ كىشىنىڭ مېلىنى چۆلدە بىكاردىن بىكار قوغداپ، ئۇنىڭ بارلىقىدىن ھېچنىمىنى يىتتۈرگۈزمىگەندىم؛ لېكىن ئۇ ياخشىلىقىنىڭ ئۇرنىدا ماڭا يامانلىق قىلدى. 22 ئۇنىڭ ئادەملىرىدىن ئەتىگىچە بىرەر ئە رگە كىنى قالدۇرۇپ قويسام، خۇدا مەن داۋۇتنى ئۇنىڭدىمۇ ئارتۇق جازالىغاي، دېگەنىدى. 23 ئابىگائىل داۋۇتنى كۆرۈپ، ئالدىراپ ئېشەكتىن چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ يۈزىنى يە رگە يىقىپ ئەزىم قىلدى؛ 24 ئۇنىڭ پۇتلىرىغا ئېسىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى خوجام، بۇ قەبىھلىك ماڭا مەنسابلانسۇن؛ ئەمدى شۇنى ئۇتۇنۇمەنكى، دېدە كلىرىنىڭ سىلىگە سۆز قىلىشىغا ئىجازەت قىلىپ، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغايلا: ـ 25 ئۇتۇنمەنكى، خوجام بۇ رەزىل ئادەم نابالغا پىسەنت قىلمىغايلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ مىجەزى خۇددى ئىسمىغا ئوخشاشتۇر؛ ئۇنىڭ ئىسمى «كاج»، دەرۋەقە ئۇنىڭدا كاجلىق تولمۇ ئېغىردۇر. لېكىن مەن دېدە كلىرى بولسا خوجام ئەۋەتكەن يىگىتلەرنى كۆرمىدىم. 26 ئەمدى ئى خوجام، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ جېنىڭ بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، پەرۋەردىگار سىلنى ئۆز قوللىرى بىلەن قان ئۆتكۈزۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن ساقلىدى. ئەمدى دۇشمەنلىرىڭ ـ كم مەن بىلەن لەشكە رگاھىغا چۈشۈپ، ساۋۇلنىڭ يىنىغا باردىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئابىشاي: ـ مەن سېنىڭ بىلەن باراي، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئابىشاي كىچىدە قوشۇن بار يە رگە بېرىۋىدى، مانا ساۋۇل قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقاندى؛ ئۇنىڭ نەيزىسى تە كىيىسىنىڭ يىنىدا يە رگە قاداقلىق تۇراتتى، ئابنەر بىلەن ئادەملىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدا ياتاتتى. 8 ئابىشاي داۋۇتقا: ـ خۇدا بۇگۈن دۇشمىنىڭنى قولۇڭغا تاپشۇردى. سەندىن ئۇتۇنمەنكى، ماڭا نەيزە بىلەن بىرلا سانچىپ ئۇنى يە رگە قاداپ قويۇشقا ئىجازەت بە رگەيسەن! ئىككى قېتىم سانچىشىمنىڭ لازىمى يوقتۇر، دېدى. 9 داۋۇت ئابىشايغا: ـ ئۇنى يوقاتمىغىن. كىم پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىغا قول ئۇزىتىپ گۇناھسا تارتىلمىغان؟ ـ دېدى. 10 داۋۇت يەنە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار جەزمەن ئۇنى ئۇرىدۇ؛ يا ئۇنىڭ ئۆلىدىغان كۈنى كېلىدۇ يا ئۇ جەڭگە چۈشۈپ ھالاك بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىلىگىنىگە قول ئۇزىتىشىدىن ساقلىغاي! ئەمما ئۇنىڭ بېشىدىكى نەيزە بىلەن سۇ ئىدىشىنى ئالغىن، ئاندىن كېتەيلى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت نەيزە بىلەن ئىدىشنى ساۋۇلنىڭ بېشىنىڭ يىنىدىن ئېلىپ، ئىككىسى چېقىپ كەتتى. ئەمما ھېچكىم كۆرمىدى، ۋۇيۇمۇ قالمىدى ھەم ۋۇيغىنىپ كەتمىدى، بەلكى ھەممىسى ئۇخلاۋەردى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قاتىق ۋۇيقۇنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ رگەندى. 13 داۋۇت ئۇدۇلدىكى تەرەپكە ئۆتۈپ يىراقراق بىر دۆڭنىڭ ۆپىسىدە ئۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئارىلىقى يىراق ئىدى. 14 داۋۇت قوشۇن بىلەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنە رگە توۋلاپ: ـ جاۋاب بەرمەمسەن، ئى ئابنەر! ـ دېدى. ئابنەر: ـ پادىشاھقا توۋلىغۇچى كىم سەن؟ ـ دېدى. 15 داۋۇت ئابنە رگە: ـ سەن باتۇر ئەمەمسەن؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ ئېمىشقا خوجاڭ پادىشاھىنى قوغدىمىدىڭ؟ چۈنكى خەلقتىن بىر كىشى خوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغلى كىرىپتۇ. 16 سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار مەسىھ قىلغان خوجاڭلارنى قوغدىمىغانلىقىڭلار تۇچۇن تۇلۇمگە لايىق بولدۇڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ نەيزىسى ۋە بېشىنىڭ يىنىدىكى سۇ ئىدىشىنىڭ قەيەردىلىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. 17 ساۋۇل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئۇغلۇم داۋۇت! ـ دېدى. داۋۇت: ـ ئى خوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. 18 ئۇ يەنە: ـ نېمىشقا خوجام ئۆز قۇلىنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ قولۇمدا نېمە يامانلىق بار؟ 19 ئەمدى خوجام پادىشاھ ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغاي. پەرۋەردىگار سىلنى ماڭا قارشى قوزغاتقان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۇنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي؛ لېكىن ئىنسان بالىلىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا لەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىل، دېگىنى بولىدۇ. 20 ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق يە رگە تۆكۈلمىسۇن؛ چۈنكى تاغلاردا بىر كە كلىكنى ئۇۋلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر يالغۇز بۇرگىنى ئىزدىگلى چىقىپتۇ، دېدى. 21 ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ قىلدىم؛ يېنىپ كەلگىن ئى ئوغلۇم داۋۇت، مېنىڭ جېنىم بۇگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى ئۈچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمەيمەن؛ مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتىمەن، دېدى. 22 داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ مانا پادىشاھنىڭ نەيزىسى، غۇلامىلاردىن بىرى كېلىپ ئۇنىڭغا خوتۇن بولدى. 44 لېكىن ساۋۇل داۋۇتقا خوتۇن قىلىپ بە رگەن قىزى مىقالنى گاللىمدىكى لائىشنىڭ ئوغلى فالتىئا خوتۇنلۇققا بە رگەندى.

26

ئەمدى زىفلىقلار گىبىئاھنا ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ داۋۇت يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ ئېگىزلىكىگە يوشۇرۇنۇۋاپتۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 2 ساۋۇل قويۇپ ئىسرائىلدىن خىلالىنغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ، زىف چۆلىدە داۋۇتنى ئىزدىگلى ئۇ يە رگە باردى. 3 ساۋۇل بولسا يول بويىدا، يەشىمونغا يېقىن ھاقىلاھ ئېگىزلىكىدە چېدىر تىكتى. داۋۇت چۆلدە ئۇرۇۋاتاتتى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ چۆلگە ئۆز كە يىندىن چىققىنىدىن خەۋەر تاپقاندا 4 داۋۇت پايلاچىلارنى ماڭدۇرۇپ ساۋۇلنىڭ راستىلا كەلگەنلىكىنى بىلدى. 5 داۋۇت قويۇپ ساۋۇل چېدىر تىككەن جايغا باردى؛ ئۇ ساۋۇل بىلەن قوشۇن سەرداری، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ياتقان يەرنى كۆردى. ساۋۇل بولسا قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقاندى، ئادەملىرى چېدىرلىرىنى ئۇنىڭ ئەتراپىغا تىككەندى. 6 داۋۇت ئەمدى ھىتتىيلاردىن بولغان ئاخىمەلەك ۋە يوئابنىڭ ئىنىسى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشايغا: ـ كم مەن بىلەن لەشكە رگاھىغا چۈشۈپ، ساۋۇلنىڭ يىنىغا باردىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئابىشاي: ـ مەن سېنىڭ بىلەن باراي، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئابىشاي كىچىدە قوشۇن بار يە رگە بېرىۋىدى، مانا ساۋۇل قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقاندى؛ ئۇنىڭ نەيزىسى تە كىيىسىنىڭ يىنىدا يە رگە قاداقلىق تۇراتتى، ئابنەر بىلەن ئادەملىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدا ياتاتتى. 8 ئابىشاي داۋۇتقا: ـ خۇدا بۇگۈن دۇشمىنىڭنى قولۇڭغا تاپشۇردى. سەندىن ئۇتۇنمەنكى، ماڭا نەيزە بىلەن بىرلا سانچىپ ئۇنى يە رگە قاداپ قويۇشقا ئىجازەت بە رگەيسەن! ئىككى قېتىم سانچىشىمنىڭ لازىمى يوقتۇر، دېدى. 9 داۋۇت ئابىشايغا: ـ ئۇنى يوقاتمىغىن. كىم پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىغا قول ئۇزىتىپ گۇناھسا تارتىلمىغان؟ ـ دېدى. 10 داۋۇت يەنە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار جەزمەن ئۇنى ئۇرىدۇ؛ يا ئۇنىڭ ئۆلىدىغان كۈنى كېلىدۇ يا ئۇ جەڭگە چۈشۈپ ھالاك بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىلىگىنىگە قول ئۇزىتىشىدىن ساقلىغاي! ئەمما ئۇنىڭ بېشىدىكى نەيزە بىلەن سۇ ئىدىشىنى ئالغىن، ئاندىن كېتەيلى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت نەيزە بىلەن ئىدىشنى ساۋۇلنىڭ بېشىنىڭ يىنىدىن ئېلىپ، ئىككىسى چېقىپ كەتتى. ئەمما ھېچكىم كۆرمىدى، ۋۇيۇمۇ قالمىدى ھەم ۋۇيغىنىپ كەتمىدى، بەلكى ھەممىسى ئۇخلاۋەردى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قاتىق ۋۇيقۇنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ رگەندى. 13 داۋۇت ئۇدۇلدىكى تەرەپكە ئۆتۈپ يىراقراق بىر دۆڭنىڭ ۆپىسىدە ئۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئارىلىقى يىراق ئىدى. 14 داۋۇت قوشۇن بىلەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنە رگە توۋلاپ: ـ جاۋاب بەرمەمسەن، ئى ئابنەر! ـ دېدى. ئابنەر: ـ پادىشاھقا توۋلىغۇچى كىم سەن؟ ـ دېدى. 15 داۋۇت ئابنە رگە: ـ سەن باتۇر ئەمەمسۇ؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ ئېمىشقا خوجاڭ پادىشاھنى قوغدىمىدىڭ؟ چۈنكى خەلقتىن بىر كىشى خوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغلى كىرىپتۇ. 16 سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار مەسىھ قىلغان خوجاڭلارنى قوغدىمىغانلىقىڭلار تۇچۇن تۇلۇمگە لايىق بولدۇڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ نەيزىسى ۋە بېشىنىڭ يىنىدىكى سۇ ئىدىشىنىڭ قەيەردىلىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. 17 ساۋۇل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئۇغلۇم داۋۇت! ـ دېدى. داۋۇت: ـ ئى خوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. 18 ئۇ يەنە: ـ نېمىشقا خوجام ئۆز قۇلىنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ قولۇمدا نېمە يامانلىق بار؟ 19 ئەمدى خوجام پادىشاھ ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغاي. پەرۋەردىگار سىلنى ماڭا قارشى قوزغاتقان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۇنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي؛ لېكىن ئىنسان بالىلىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا لەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىل، دېگىنى بولىدۇ. 20 ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق يە رگە تۆكۈلمىسۇن؛ چۈنكى تاغلاردا بىر كە كلىكنى ئۇۋلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر يالغۇز بۇرگىنى ئىزدىگلى چىقىپتۇ، دېدى. 21 ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ قىلدىم؛ يېنىپ كەلگىن ئى ئوغلۇم داۋۇت، مېنىڭ جېنىم بۇگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى ئۈچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمەيمەن؛ مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتىمەن، دېدى. 22 داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ مانا پادىشاھنىڭ نەيزىسى، غۇلامىلاردىن بىرى كېلىپ

ئۇنى ياندۇرۇپ ئالسۇن. 23 پەرۋەردىگار ھەر ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى بىلەن سادىقلىقىغا قاراپ ياندۇرغاي. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار سىلنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇردى، لېكىن مەن پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىگىنىگە قول تۇزىتىشنى خالىمىدىم. 24 مانا، بۇگۈن سىلنىڭ جانلىرى مېنىڭ كۆزلىرىمدە ئەزىز بولغاندەك مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆزىدە ئەزىز بولغاي، ئۇ مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكتىن قۇتقۇزغاي، دېدى. 25 ساۋۇل داۋۇتقا: ـ ئەي ئوغلۇم داۋۇت، بەركەتلەنگەيسەن. سەن جەزمەن ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىسەن، ئىشلىرىڭ جەزمەن راۋاجلىق بولىدۇ، دېدى. ئاندىن داۋۇت ئۆز يولىغا كەتتى، ساۋۇلمۇ ئۆز جايىغا يېنىپ باردى.

27

داۋۇت كۆڭلىدە: ـ ھامان بىر كۈنى ساۋۇلنىڭ قولىدا ھالاك بولىدىغان ئوخشايمەن. شۇڭا فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنغا تېزدىن قېچىپ كېتىشىمدىن باشقا ئامال يوق. شۇنداق قىلسام ساۋۇل ئىسرائىل زېمىنى ئىچىدە مېنى تېپىشتىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئىزدەشتىن قول تۇزىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلىمەن، دەپ ئويلىدى. 2 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت قوپۇپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەمنى ئېلىپ گاتنىڭ پادىشاھى مائوقنىڭ ئوغلى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. 3 ئەمدى داۋۇت ۋە ئادەملىرى، يەنى ھەربىرى ئۆز ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە گاتنا ئاقىش بىلەن تۇردى. داۋۇت ئىككى ئايالى، يەنى يىزرەئەلمىك ئاھىنوئام ۋە نابالنىڭ تۇل خوتۇنى كارمەلمىك ئابىگائىل بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇردى. 4 ساۋۇل: ـ داۋۇت گاتقا قېچىپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندا، ئۇنى يەنە ئىزدەپ يۈرمىدى. 5 داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئەگەر كۆزلىرىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئولتۇرۇشۇم ئۈچۈن سەھرادىكى بىر شەھەردىن بەرگە بىر جاي بەرگەيلا؛ قۇلۇڭ قانداقمۇ شاھانە شەھەردە سىلنىڭ قاشلىرىدا تۇرسۇن، دېدى. 6 ئۇ كۈنى ئاقىش ئۇنىڭغا زىكلاگ شەھىرىنى بەردى. شۇنىڭ ئۈچۈن زىكلاگ بۇگۈنكى كۈنگىچە يەھۇدا پادىشاھلىرىغا تەۋە بولۇپ كەلمەكتە. 7 داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ زېمىندا تۇرغان ۋاقىت بىر يىل تۆت ئاي بولدى. 8 داۋۇت بولسا ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ گەشۇرىيلارغا، گەزرىيلە رگە ۋە ئامالەكلە رگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ ئۆزاتتى (چۈنكى ئۇلار قەدىمدىن تارتىپ شۇرىغا كىرىش يولىدىن تارتىپ مىسىر زېمىنىغىچە بولغان شۇ يۇرتىنا ئۆزاتتى). 9 داۋۇت [ھەرقېتىم] زېمىندىكىلەرنى قىرىپ ئەر ياكى ئايال بولسۇن، بىرنىمۇ تىرىك قالدۇرمايتتى ۋە قوي، كالا، ئېشەك، تۆگە ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ ئاقىشنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلەتتى. 10 ئاقىش: ـ بۇگۈن قايسى جايلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدىڭلار، دەپ سورايتتى؛ داۋۇت: ـ يەھۇدا زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىنى، يەراھمەئەلىكلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى ۋە كېنىيلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق، دەيتتى. 11 داۋۇت ئەر ياكى ئايالالرنىڭ بىرىنىمۇ گاتقا تىرىك ئېلىپ كەلمەيتتى، چۈنكى ئۇ: ـ ئۇلار بىزنىڭ توغرىمىزدىن، «داۋۇت ئۇنداق-مۇنداق قىلدى» دەپ گەپ قىلىشى مۇمكىن، دەيتتى. داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ زېمىندا تۇرغان ۋاقىتىدا ئۇ دائىم شۇنداق قىلاتتى. 12 شۇڭا ئاقىش داۋۇتقا ئىشەندى: ـ «ئەمدى ئۇ خەلقى ئىسرائىلنى ئۆزىدىن سەسكەندۈرۈۋەتتى؛ مېنىڭ خىزمىتىمدە مەڭگۈ قۇل بولىدۇ»، دەپ ئويلىدى.

28

ئۇ كۈنلەردە فىلىستىيلەر ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۆز قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ بىلىشىڭ كېرەككى، ئادەملىرىڭنى ئېلىپ مېنىڭ بىلەن جەزمەن جەڭگە چىقىشىڭ لازىم، دېدى. 2 داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئۇندىقتا سىلى قۇللىرىنىڭ نېمە قىلالايدىغانلىقىنى بىلىپ قالىلا ـ دېدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ مانا، سېنى ئۆزۈمگە مەڭگۈلۈك پاسىبان قىلاي، دېدى. 3 (ساموئىل ئولگەندىن ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى ئۆز شەھىرى بولغان راماھدا دەپنە قىلغاندىن. ساۋۇل بولسا جىنكەشلەر بىلەن پالچىلارنى زېمىندىن قوغلاپ چىقاردى). 4 فىلىستىيلەر توپلىشىپ چىقىپ شۇنەمدە چېدىر تىكتى. ساۋۇلمۇ ھەم پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغىپ، گىلبوئاھدا چېدىر تىكتى. 5 ساۋۇل ئەمدى فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇن بارگاھىنى كۆرگەندە قورقۇپ، يۈرىكى سۇ بولۇپ كەتتى. 6 ساۋۇل پەرۋەردىگاردىن يول سوريدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار يا چۈش بىلەن يا «تۇرىم» بىلەن يا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ ماڭا پالچى جىنكەش بىر خوتۇننى تېپىپ بېرىڭلار، مەن بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سورايمەن، دېدى. خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئەن-دوردا جىنكەش بىر خوتۇن بار ئىكەن، دېدى. 8 ساۋۇل نىقابلىنىپ، باشقا كىيىملەرنى كىيىپ ئىككى ئادەمنى ھەمراھ قىلىپ باردى. ئۇلار كېچىسى بېرىپ خوتۇننىڭ قېشىغا كەلدى. ئۇ خوتۇنغا: ـ ماڭا جىن چاقىرىپ پال ئېچىپ، مەن دېگەن بىرسىنى قېشىمغا كەلتۈرگىن، دېدى. 9 خوتۇن ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساۋۇلنىڭ قىلغانلىرىنى، يەنى زېمىندىن جىنكەشلەرنى ۋە پالچىلارنى يوقاتقانلىقىنى ئۆزۈڭ بىلىسەن؛ نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرۈشكە جىنمىغا تۇزاق قويىسەن، دېدى. 10 ساۋۇل ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ ئىش ئۈچۈن ساڭا جازا بولمايدۇ، دېدى. 11 خوتۇن: ـ ساڭا كىمنى چىقىرىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ماڭا ساموئىلنى چىقارغىن، دېدى. 12 خوتۇن ساموئىلنى كۆرگەندە قاتتىق ئاۋاز بىلەن چىرقىردى، ئاندىن ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى گولالايسەن؟ سەن ئۆزۈڭ ساۋۇلغۇ! ـ دېدى. 13 پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ قورقمغىن! نېمىنى كۆردۇڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ساۋۇلغا: ـ مەن بىر ئىلاھنىڭ يەردىن چىققىنىنى كۆردۇم، دېدى. 14 ئۇ: ـ ئۇنىڭ قىياپىتى قانداق ئىكەن؟ دېدى. خوتۇن: ـ قېرى بىر بوۋاي چىقىۋاتىدۇ؛ ئۇ يېپىنچا كىيگەنكەن، دېدى. ساۋۇل: ـ ئۇ ساموئىل ئىكەن، دەپ بىلىپ، يۈزىنى يە رگە يېقىپ تەزىم قىلدى. 15 ساموئىل ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى ئاۋارە قىلىپ چىقاردىڭ؟ ـ دېدى. ساۋۇل: ـ مەن تولىمۇ پەرىشان بولدۇم؛ چۈنكى فىلىستىيلەر ماڭا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ۋە خۇدا مەندىن يىراقلاپ، ماڭا ياكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ياكى چۈشلەر ئارقىلىق ھېچ جاۋاب بەرمەيۋاتىدۇ. شۇڭا مېنىڭ نېمە قىلىشىم كېرەكلىكىنى ماڭا بىلدۈرگەيسەن دەپ، سېنى چاقىردىم، دېدى. 16 ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار سەندىن يىراقلاپ، دۈشمىنىڭ بولغاندىن كېيىن نېمىشقا مەندىن مەسىلىھەت سورايسەن؟ ـ دېدى. 17 ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۈچۈن مەن ئارقىلىق ئېيتقىنىنى قىلدى؛ پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى قولۇڭدىن يىرتىپ ئېلىپ، قوشنا ڭغا، يەنى داۋۇتقا بەردى. 18 سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمايسەن، ئۇنىڭ ئامالەكلە رگە قاراتقان قاتتىق غەزىبىنى يۈرگۈزمىگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار بۇگۈن ساڭا شۇ ئىشنى قىلدى. 19 پەرۋەردىگار ئۆزۈڭ بىلەن ئىسرائىلنىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردىڭ؛ ئەتە سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ مېنىڭ بىلەن بىللە بولىسىلەر، ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، دېدى. 20 ساۋۇل شۇئان يە رگە دۇم يېقىلدى، ساموئىلنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق قورقۇپ كەتتى؛ بىر كېچە-كۈندۈز تاماقۇ يېمىگەچكە، ماغدۇرىمۇ قالمىدى. 21 ئايال ئەمدى ساۋۇلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭ تولىمۇ پەرىشان بولغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، دېدە كلىرى جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ تاپىلىغانلىرىغا بىنائەن قىلدىم. 22 ئەمدى سىلىدىن ئۇتۇنۇمەن، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە كەرگەيلا؛ مېنى سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بىر چىشلەم نان كەلتۈرۈشكە ئۇنىغايلا؛ شۇنىڭ بىلەن سىلى يەپ قۇۋۋەت تېپىپ ئاندىن ئۆز يوللىرىغا كېتەلەيلا، دېدى. 23 لېكىن ئۇ رەت قىلىپ: ـ يېمەيمەن، دەپ ئۇنمىدى. ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ھەم ئايالمۇ يېيىشنى ئۇنىڭغا دەۋەت قىلىشتى، ئۇ يەردىن قوپۇپ كارۋاتىنا ئولتۇردى. 24 ئايالنىڭ ئۆيىدە بىر بورداق موزاي بار ئىدى. ئۇ دەرھال ئۇنى سويدى، ھەم خېمىر يۇغۇرۇپ پېتىر نان پىشۇرۇپ بەردى. 25 ئۇ ئۇنى ساۋۇل بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئۇلار يەپ بولۇپ، شۇ كېچىسى كەتتى.

29

فىلىستىيلەر ھەممە قوشۇنلىرىنى يىغىپ ئافەكتە جەم قىلدى؛ ئىسرائىللار يىزرەئەلدىكى بۇلاقتىنىڭ يېنىدا چېدىر تىكتى. 2 فىلىستىيلەرنىڭ سەردارلىرى يۈز ياكى مىڭدىن ئەسكەرنى باشلاپ، سەپ تىزىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ كەيىندىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى باشلاپ ئاقىش بىلەن چىقىپ سەپ تۈزدى. 3 فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى: ـ بۇ ئىبرانىيلار بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىدۇ؟ ـ دېدى. ئاقىش فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىگە: ـ بۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇ بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن، بىرنەچچە يىللاردىن بېرى مەن بىلەن ئۆرغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە ئۇنىڭدىن ھېچ ئەيىب بايقىمىدىم، دېدى. 4 ئەمما فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا ئاچچىقلاندى. فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇنى قايتۇرۇۋەت! بۇ كىشى سەن ئۆزۈڭ ئۇنىڭغا ئورۇنلاشتۇرغان جايىغا كەتسۇن، بىز بىلەن بىللە سوقۇشقا چۈشمىسۇن، بولمىسا، ئۇ سوقۇشتا بىزگە رەقىب بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بۇ ئادەم ئۆز غوجىسى بىلەن نېمىنى ئارقىلىق يارىشىدۇ؟ بۇ ئادەملەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىش بىلەن بولىمامدۇ؟ 5 بۇ قىز-ئايالار بۇرۇن ئۇنىڭ ئوغرىسىدا ئۇسسۇل ئويناپ قوشاق قېتىپ: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دېگەن داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 6 ئاقىش داۋۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ

پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن [قەسەم قىلىپ ئېيتىمەنكى]، سەن دۇرۇس ئادەمسەن، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن لەشكەر رگاھدا خىزمەتتە بولۇشۇڭ كۆزلىرىدە ياخشى ئىشتۇر؛ چۈنكى ماڭا كەلگەن كۆندىن تارتىپ بۇ كۆزنگىچە سەندىن ھېچ يامانلىق بايقىمىدىم. لېكىن سەن ئەمىرلە رگە ياقاپسەن. **7** شۇڭا تىنچ-ئامان يېنىپ كەتكىن، بولمىسا فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى نارازى قىلىپ قويىسەن، دېدى. **8** داۋۇت ئاقىشقا: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ سىلىنڭ قاشلىرىغا كەلگەن كۆندىن تارتىپ بۇ كۆزنگىچە قىلغان قايسى [يامانلىقىم] ئۈچۈن مېنى غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى بىلەن سوقۇشقىلى بارغۇزمايلا؟ ـ دېدى. **9** ئاقىش داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ كۆزلىرىدە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ماڭا ياخشى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. لېكىن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى سېنى بىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمىسۇن دەۋاتىدۇ، دېدى. **10** شۇڭا ئەتە سەھەردە قوپۇڭلار، تۆزۈڭ ۋە بىللە كەلگەنلەر، يەنى مەن خوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرى؛ سەھەردە قوپۇڭلار، تاڭ يورۇشى بىلەنلا چىقىپ كېتىڭلار، دېدى. **11** شۇڭا داۋۇت تۆز ئادەملىرى بىلەن سەھەردە تۇرۇپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ماڭدى. فىلىستىيلەر بولسا يىزرەئەلگە چىقتى.

30 شۇنداق بولدىكى، داۋۇت ۋە ئادەملىرى ئۈچىنچى كۈنى زىكلاگقا يېتىپ كەلدى؛ مانا، ئامالەك لەر جەنۇب تەرەپكە ۋە زىكلاگقا ھۇجۇم قىلىپ، زىكلاگنى ۋەيران قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋەتكەندى. **2** تۇلار شەھەردىكى قىز-ئايالىلارنى، چوڭ بولسۇن، كىچىك بولسۇن، تۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەسىرگە ئالدى. تۇلاردىن ھېچكىمنى ئۆلتۈرمەي، ھەممىسىنى ئېلىپ، يولغا چىققاندى. **3** داۋۇت تۆز ئادەملىرى بىلەن شەھەر گە كەلگەندە، مانا، شەھەر ئاللىقاچان كۆيۈپ تۈگىگەندى؛ تۇلارنىڭ ئايالىرى ۋە ئوغۇل-قىزلىرى ئەسىرگە ئېلىنغاندى. **4** ئەمدى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خەلق قاتتىق يىغا-زار كۆتۈرۈشتى، تاكى ماغدۇرى قالمىغۇچە يىغلاشتى. **5** داۋۇتنىڭ ئىككى ئايالى، يىزرەئەللىك ئاھىنوئام بىلەن كارمەللىك نابالدىن تۇل قالغان ئابىگائىلمۇ ئەسىرگە ئېلىنغاندى. **6** داۋۇت قاتتىق ئازابلاندى؛ چۈنكى بارلىق خالايىق، ھەربىرى تۆز ئوغۇل-قىزلىرى ئۈچۈن قايغۇرۇپ غەزەپلىنىپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرەيلى، دېيىشۋاتاتتى. ئەمما داۋۇت ئۆزىنى خۇداسى پەرۋەردىگاردىن كۈچ-قۇۋۋەتلەندۈردى. **7** داۋۇت ئاخىمەلەك كىنىڭ ئوغلى كاھىن ئابىياتارغا: ـ ئەفودنى ېىنىمغا ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **8** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ بۇ قوشۇنىنى قوغلايمۇ؟ ئۇلارغا يېتىشەلەرمەنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ قوغلا؛ سەن جەزمەن ئۇلارغا يېتىشىۋالىسەن ھەم ھەممىسىنى قايتۇرۇپ كېلەلەيسەن، دېدى. **9** داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئالتە يۈز ئادەم بېرىپ بىسور ۋادىسىغا يېتىپ كەلگەندە، كەينىدە سۈرۈلۈپ قالغانلار شۇ يەردە قالدى. **10** داۋۇت ئۆزى تۆت يۈز ئادەم بىلەن داۋاملىق قوغلاپ ماڭدى؛ ئىككى يۈز ئادەم ھالسىراپ كەتكەچكە، بىسور ۋادىسىدىن ئۆتەلمەي كەينىدە قالغاندى. **11** تۇلار دالادا مىسرلىق بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. تۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا نان بېرىپ يېگۈزدى، سۇ ئىچكۈزدى؛ **12** ئۇنىڭغا بىر پارچە ئەنجۈر پوشكىلى بىلەن ئىككى كىشمىش پوشكىلىنىمۇ بەردى. ئۇ بۇلارنى يەپ، ئۇنىڭغا قايتىدىن جان كىردى؛ چۈنكى ئۇ ئۈچ كېچە-كۈندۈز نان يېمىگەن، سۇمۇ ئىچمىگەندى. **13** داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىمگە تەۋە؟ سەن قەيەرلىكسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ مەن مىسرلىق يىگىت بولۇپ، بىر ئامالەك كىنىڭ قۇلىمەن. لېكىن مەن ئۈچ كۈن ئىلگىرى كېسەل بولۇپ قالغاچقا، غوجام مېنى تاشلىۋەتتى. **14** بىز ئەسلى كەرەتىيلەرنىڭ يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ۋە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە كالەبنىڭ زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق، شۇندىقال زىكلاگنى كۆيدۈرۈۋەتكەنىدۇق، دېدى. **15** داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ بىزنى ئۇ [دۈشمەن] قوشۇنى تەرەپكە باشلاپ بارالامسەن، دېدى. ئۇ: ـ خۇدانىڭ نامى بىلەن مەن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن، سېنى غوجاڭنىڭ قولىغىمۇ ئۆتۈپ بەرمەيمەن دەپ قەسەم قىلسىلا، سىلنى ئۇ قوشۇننىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دېدى. **16** ئۇنى ئۇ يەر گە باشلاپ بارغاندا، مانا تۇلار پۈتكۈل يەر گە يېيىلىپ، يەپ-ئىچىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىن ھەم يەھۇدا زېمىنىدىن ئالغان چوڭ ئوجىلىردىن خۇش بولۇپ ئۈسسۈل ئوينىشۋاتاتتى. **17** ئەمما داۋۇت شۇ كۈنى گۈڭگۈمدىن تارتىپ ئىككىنچى كۈنى كەچكىچە تۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئۆزىگە منىپ بەدەر قاچقان تۆت يۈز يىگىتتىن باشقا ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلمىدى؛ **18** ۋە داۋۇت ئامالەك لەر بۇلۇۋالغان ھەممە نەرسىنى ياندۇرۇپ ئالدى؛ ئۆزىنىڭ ئىككى ئايالىنىمۇ قۇتقۇزۇۋالدى. **19** ئامالەك لەر ئېلىپ كەتكەن ئوغۇل-قىز، مال-مۇلۈكلەر ۋە باشقا ھەممە نەرسىنى داۋۇت تۇلاردىن قايتۇرۇۋالدى. ھېچنېمە، چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن چۈشۈپ قالمىغاندى. **20** [داۋۇتنىڭ ئادەملىرى قايتۇرۇۋالغان مالىلىرىنىڭ ئالدىغا [ئولجا ئالغان] باشقا قوي ۋە كالا پادىلارنى سېلىپ ھەيدەپ كېتىۋاتاتتى. [ئۇنىڭ ئادەملىرى] كېتىۋېتىپ: ـ بۇلار داۋۇتنىڭ ئولجىسى، دېيىشتى؛ داۋۇت تۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزىگە ئالدى. **21** داۋۇت ھالسىزلىنىپ ئۆزى بىلەن بىللە بارالمىغان بىسور ۋادىسىنىڭ يوينىدا قالدۇرۇپ كەتكەن ئىككى يۈز ئادەمنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلدى؛ تۇلار داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن ئادەملىرىنىڭ ئالدىغا چىقتى، داۋۇت خەلقنىڭ قېشىغا يېرىپ تۇلارغا سالام قىلدى. **22** لېكىن داۋۇت بىلەن بارغانلارنىڭ تارىسدىكى رەزىل ئادەملەر ۋە ئەرزىمەسلەرنىڭ ھەممىسى قوپۇپ: ـ بۇلار بىز بىلەن بارمىغاندىن كېيىن بىز ياندۇرۇپ ئالغان ئوجىلىردىن تۇلارغا ھېچ نېمە بەرمەيلى. تۇلار پەقەت ھەربىرى تۆز خوتۇن-بالىلىرىنى ئېلىپ كەتسۇن، دېدى. **23** ئەمما داۋۇت: ـ ياق، ئى بۇرادەرلىرىم؛ پەرۋەردىگار بەرگە تەقسىم قىلغانىنى [ئۇلارغىمۇ تەقسىم] قىلمىساق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ بىزنى قوغداپ بىزنىڭكىگە تاجاۋۇز قىلغانلارنى قولىمىزغا تاپشۇردى. **24** بۇ ئىشتا كىم سىلە رگە ماقۇل دەيدۇ؟ چۈنكى سوقۇشقا چوشكەننىڭ ئۇلۇشى قانداق بولسا يۈك-تاقالرغا قارىغۇچىلارنىڭمۇ ئۇلۇشى شۇنداق بولىدۇ؛ ھەممە ئادەم تەڭ بۇلۇشسۇن ـ دېدى. **25** شۇ كۈندىن تارتىپ بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىمە قىلىپ بېكىتىلدى. بۇگۈنگىچە ھەم شۇنداق. **26** داۋۇت زىكلاگقا يېتىپ كەلگەندە، ئوجىلىردىن دوستلىرى بولغان يەھۇدا ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتىپ: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ئالغان ئوجلا سىلە رگە بىر سوۋغات بولسۇن، دېدى. **27** ئۇ ئوجىلىردىن ھەم بەيت-ئەلدىكىلە رگە، جەنۇبىي رامونتىكىلە رگە، ياتتىردىكىلە رگە، **28** ئاروئەردىكىلە رگە، سىفموتتىكىلە رگە، ئەشتەموئادىكىلە رگە، **29** راقالدىكىلە رگە، يەراھمەئەللىكلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكىلە رگە ۋە كېنىيلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكىلە رگە، **30** خورماھتىكىلە رگە، قوراشاندىكىلە رگە، ئاتاقتىكىلە رگە، **31** ھېبروندىكىلە رگە ۋە داۋۇت ۋە ئادەملىرى بىللە يۈرگەن ھەممە يەردىكىلە رگە سوۋغات ئەۋەتتى.

31 ئەمدى فىلىستىيلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يېقىتىلدى. **2** فىلىستىيلەر ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى قىستاپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. فىلىستىيلەر بولسا ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، ئابىناداب، مەلكىشۇئانى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **3** ساۋۇلنىڭ ئەتراپىنى ئۇرۇش قاپلىدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشتى؛ ئۇ يا ئوقى بىلەن ئېغىر يارىلاندۇرۇلدى. **4** ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانچىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسىزلەر كېلىپ مېنى سانچىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. **5** ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگۈدەك كۆرۈپ، ئۇمۇ ئۆخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۆزىنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ۋە ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. **7** ئەمدى ۋادىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ھەمدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، شەھەرلەرنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. **8** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەك كلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى. **9** ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنى كېسىپ ساۋۇت-ياراغلىرىنى سالدۇرۇپ بۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەمە يەرلىرىگە ئاپىرىپ بۇتخانىلىردا ۋە خەلقنىڭ تارىسدا بۇ خۇش خەۋەرنى تارقاتتى. **10** ئۇلار ئۇنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئاشتاروت بۇتخانىسىدا قويۇپ ئۇلۇكىنى بەيت-شان شەھىرىدىكى سېپىلغا ئېسىپ قويدى. **11** ئەمدى يابەش-گىلئادتا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا **12** ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ كېچىچە مېڭىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۇلۇكلىرىنى بەيت-شاندىكى سېپىلدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يابەشكە ئېلىپ بېرىپ ئۇ يەردە كۆيدۈردى. **13** ئاندىن ئۇلارنىڭ سۆڭەك كلىرىنى يابەشتىكى يۇلغۇنىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلىپ يەتتە كۈن روزا تۇتتى.

سامۇئىل 2

1 ساۋۇل تۇلگەندىن كېيىن، داۋۇت ئامالەكلەرنى قىرغىن قىلىپ يېنىپ كەلگەندە، تۇ زىكلاگدا ئىككى كۈن تۇردى. **2** تۆرتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، مانا ساۋۇلنىڭ لەشكەر رگاھىدن كىيىمى يىرتىق ۋە بېشىغا توپا-چاڭ چاچقان بىر ئادەم كەلدى. تۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، يەر گە يېقىلىپ باش ئۇردى. **3** داۋۇت ئۇنىڭدىن: نەدىن كەلدىڭ؟ دەپ سوردى. تۇ جاۋاپ بېرىپ: ئىسرائىلنىڭ لەشكەر رگاھىدىن قېچىپ كەلدىم ـ دېدى. **4** داۋۇت ئۇنىڭدىن: ئىش قانداق بولدى؟ ماڭا دەپ بە رگىن، دېدى. ئۇ: خەلق جە ڭدىن قاچتى، خەلقتىن بەك جىق كىشى سوقۇشتا ئۆلدى. ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتانمۇ ئۆلدى، ـ دېدى. **5** داۋۇت خەۋەر ئېلىپ كەلگەن يىگىتتىن: ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ ئۆلگىنىنى قانداق بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئۇنىڭغا خەۋەر بە رگەن يىگىت: مەن تاسادىپىي گىلبوئا تېغىغا چىققانىدىم، مانا ساۋۇل نەيزىگە يۆلىنىپ تۇرۇپتۇ، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قوغلاۋاتاتتى. **7** ئۇ كەينىگە قاراپ مېنى كۆرۈپ چاقىردى. مەن «مانا مەن»، دېدىم. **8** ئۇ: ئۆزۈڭ كىم بولىسەن، دەپ مەندىن سوريۋىدى، مەن ئامالەكلەردىنەن، دېدىم. **9** ئۇ يەنە ماڭا: ئۈستۈمدە تۇرۇپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ گەرچە جېنىم مەندە بولسىمۇ، مەن بەك تازاپلىنىپ كېتىۋاتىمەن ـ دېدى. **10** شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۇنى ئۆلتۈردۇم، چۈنكى، ئۇ شۇ ھالدا يېقىلسىلا، تىرىك قالمايدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئاندىن بېشىدىكى تاجنى ۋە بىلىكىدىكى بىلەزۈكنى ئېلىپ مۇشۇ يە رگە غوجامغا ئېلىپ كەلدىم، ـ دېدى. **11** شۇئان داۋۇت ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ، تىلما-تىلما قىلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق ئادەملىرىمۇ ھەم شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئاھ-زار كۆتۈرۈپ كەچكىچە روزا تۇتتى، چۈنكى ئۇلار قىلىچ ئاستىدا يېقىلىپ قازا قىلغانىدى. **13** داۋۇت ئۇنىڭ ئۆزىگە خەۋەر بە رگەن يىگىتتىن: قەيەردىن سەن؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ: مەن بىر ئامالەك مۇساپىرنىڭ ئوغلىمەن ـ دېدى. **14** داۋۇت ئۇنىڭغا: سەن قاندىقۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ھالاك قىلىشقا قولۇڭنى سوزۇشتىن قورقمىدىڭ؟ ـ دېدى. **15** ئاندىن داۋۇت ئۆز غۇلامىلىردىن بىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ۋىياققا كەل، ئۇنىڭغا ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگىن ـ دەپ ۋېرىۋىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئۇرۇۋىدى، [ئامالەك] ئۆلدى. **16** داۋۇت ئۇنىڭغا: قان قەرزىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! چۈنكى ئۆز ئاغزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ئۆلتۈرگىنىڭگە گۇۋاھلىق بېرىپ ئەيىبلىدى، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ مۇنداق بىر نەزمە ئوقۇدى **18** (ئۇ «ئوقيا» دەپ ئاتالغان بۇ نەزمىنى پۈتكۈل يەھۇدا خەلقىگە ئۆگىتىڭلار، دەپ ۋېرىۋىدى. دەرۋەقە ئۇ «ياشار» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەنىدى): ـ **19** ـ ئى ئىسرائىل، سېنىڭ گۈزەل ئەززىڭ يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ!؟ **20** گات شەھىرىدە بۇ خەۋەرنى بەرمە ڭلار، ئاشكىلوننىڭ كوچىلىرىدا ئۇنى ئېلان قىلما ڭلار، فىلىستىينىڭ قىزلىرى شادلانمىسۇن، خەتىنسىزلەرنىڭ قىزلىرى تەنتەنە قىلمىسۇن! **21** ئى گىلبوئا تاغلىرى، ئۈستۈڭلارغا نە شەبنەم يولىمىسۇن، نە يامغۇر چۈشمىسۇن، نە سىلەردە كۆتۈرۈلمە ھەدىيەلەر ئۈچۈن ھوسۇل بېرىدىغان ئېتىزلار يەنە كۆرۈنمىسۇن! چۈنكى ئۇ يەردە پالۋانلارنىڭ قالقىنى بۇلغاندى، ساۋۇلنىڭ قالقىنى ياغ بىلەن سۈرتۈلمەيدىغان بولدى. **22** قىرىلىدىغانلارنىڭ قېنىنى ئۆلمەي، پالۋانلارنىڭ تېنىدىكى يېغىنى چاپماي، يوناتاننىڭ ئوقياسى ھېچقاچان [جە ڭدىن] يانغان ئەمەس، ساۋۇلنىڭ قىلىچى ھېچقاچان قىنىغا قايتقان ئەمەس. **23** ساۋۇل بىلەن يوناتان ھايات ۋاقتىدا سۆيۈملۈك ھەم يېقىملىق ئىدى، ئۇلار ئۆلۈمىدىمۇ بىر-بىرىدىن ئايرىلمىدى؛ ئۇلار بۇركۈتلەردىن چاققان، شىرلاردىن كۈچلۈك ئىدى. **24** ئى ئىسرائىل قىزلىرى، ساۋۇل ئۈچۈن يىغلا ڭلار، ئۇ سىلەرنى بېزەپ قىزغۇچ كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، كىيىملىرىڭلارنى ئالتۇن زىبۇ-زىننەت بىلەن زىننەتلىگەنىدى. **25** پالۋانلار كەسكىن جە ڭدە شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ!؟ يوناتان يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! **26** سەن ئۈچۈن ھەسرەتتە قالدىم، ئى ئىنىم يوناتان! ماڭا شۇنچە سۆيۈملۈك ئىدىڭ! ماڭا بولغان مۇھەببىتىڭ قالتىس ئىدى، ھەتتا قىز-ئاياللارنىڭ مۇھەببىتىدىن ئارتۇق ئىدى. **27** پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يېقىلدىغۇ! جەڭ قوراللىرى شۇنداق دەھشەتلىك ۋەيران قىلىندىغۇ!»

2 ئاندىن كېيىن داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: يەھۇدا شەھەرلىرىنىڭ بىرىگە چىقايمۇ؟ دېدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ چىققىن، دېدى. داۋۇت، نە گە چىقاي؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ: ھېبرونغا چىققىن ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىككى ئايالى بىلەن، يەنى يىزرەئەلنىڭ ئاھىنوئام ۋە ئەسلى كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىل بىلەن ئۇ يەر گە چىقتى. **3** داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بە رگە بولغان ئادەملىرىنىڭ ھەربىرىنى ھەم ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىدىكىلەرنى ئۇ يەر گە ئېلىپ چىقتى، ئۇلار ھېبرونىڭ شەھەرلىرىدە ئولتۇراقلاشتى. **4** يەھۇدانىڭ ئادەملىرىمۇ ئۇ يەر گە كېلىپ داۋۇتنى يەھۇدا جەمەتىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. داۋۇتقا ساۋۇلنى دەپنە قىلغانلار يابەش-گىلېئادتىكىلەر، دەپ خەۋەر بېرىلدى، **5** داۋۇت يابەش-گىلېئادتىكىلە رگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ «غوجا ڭلار بولغان ساۋۇلغا شۇنداق ياخشىلىق قىلىپ، ئۇنى دەپنە قىلغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلە رگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي. **6** پەرۋەردىگار سىلە رگىمۇ مېھرىبانلىق ۋە ئۆز ۋاپالىقىنى كۆرسەتكەي؛ سىلەر بۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن مەنمۇ بۇ ياخشىلىقىڭلارنى سىلە رگە قايتۇرىمەن. **7** ئەمدى ھازىر غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى غوجا ڭلار ساۋۇل ئۆلدى، يەھۇدا جەمەتى مېنى مەسىھ قىلىپ، ئۆزلىرىگە پادىشاھ قىلدى» ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **8** ئەمما ساۋۇلنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئۆغلى ئىشبوشەتنى ماھانائىمغا ئېلىپ بېرىپ، **9** ئۇنى گىلېئادقا، گەشۇرىيلارغا، يىزرەئەلگە، ئەفرائىمغا، بىنيامىنغا ۋە شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. **10** ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت پادىشاھ بولغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ھالبۇنۇك، يەھۇدا جەمەتى داۋۇتقا ئە گىشەتتى. **11** داۋۇتنىڭ ھېبرونىدا يەھۇدا جەمەتى ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يەتە يىل ئالتە ئاي بولدى. **12** [بىر كۈنى] نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ ئادەملىرى بىلەن ماھانائىمدىن چىقىپ گىبىئونغا باردى. **13** شۇ چاغدا زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب بىلەن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى چىقىپ ئۇلار بىلەن گىبىئوندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئۇچراشتى. ئۇلاردىن بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ يېقىدا، يەنە بىر تەرەپ كۆلنىڭ بۇ يېقىدا ئولتۇردى. **14** ئابنەر يوئابقا: يىگىتلەر قوپۇپ ئالدىمىزدا ئېلىشىپ ئوينىسۇن ـ دېدى. يوئاب: قوپسۇن ـ دېدى. **15** ئۇلار بىكىتىلگەن سان يېتىچە بنيامىن بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت تەرەپتىن ئون ئىككى كىشى ۋە داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن ئون ئىككى كىشى چىقىپ ئوتتۇرىغا ئوتتى. **16** ئۇلار بىر-بىرىنىڭ بېشىنى قامالىلاپ ئۆزۈپ ھەربىرى رەقىبىنىڭ بىقىنىغا قىلىچى بىلەن سانجىشتى، ھەممىسى يېقىلىپ ئۆلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەر «قىلىچ بىسلىرىنىڭ ئېتىزى» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ گىبىئوندىدۇر. **17** ئۇ كۈندىكى بولغان سوقۇشۇش ئىنتايىن ئەشەددىي بولدى؛ ئابنەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن مەغلۇپ قىلىندى. **18** شۇ يەردە زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى يوئاب، ئابىشاي ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچەيلەن بار ئىدى. ئاساھەل خۇددى دالادىكى جەرەندەك چاققان ئىدى. **19** ئاساھەل ئابنەرنىڭ كەيىدىن قوغلاپ يۈگۈردى؛ ئابنە رگە ئە گىشىپ ئوڭغا ياكى سولغا بۇرۇلماي تاپ بىسىپ قوغلىدى. **20** ئابنەر كەينىگە قاراپ: سەن ئاساھەلمۇسەن؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ: ـ شۇنداق، مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **21** ئابنەر ئۇنىڭغا: يا ئوڭغا يا سولغا بۇرۇلۇپ يىگىتلەرنىڭ بىرىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭ يارىغىنى ئۆز ئوڭىگە تارتىۋالغىن، دېدى. لېكىن ئاساھەل ئۇنى قوغلاشتىن بۇرۇلۇشقا ئۇنىمىدى. **22** ئابنەر ئاساھەلگە يەنە: مېنى ئەمدى قوغلىمايلا بۇرۇلۇپ كەتكىن، مەن سېنى نېمە دەپ ئۇرۇپ يېقىتقۇدە كەمەن؟ ئۇنداق قىلسام ئاكاڭ يوئابنىڭ ئالدىدا قاندا قۇ يۈزۈمنى كۆتۈرۈلەيمەن؟ ـ دېدى. **23** لېكىن ئاساھەل يەنىلا قوغلاشتىن توختىمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئابنەر نەيزىسىنىڭ ئۈتقۈچىنى ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقىۋەتتى. نەيزە دۈمبىسىنى تەشىپ چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردە يېقىلىپ ئۆلدى. شۇنداق بولدىكى، ئاساھەل يېقىلىپ ئۆلگەن يە رگە ھازىر كېلىدىغان ھەربىر كىشىلەر ئۇ يەردە توختاپ قالدۇ. **24** شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن ئابىشاي ئابنەرنى قوغلاشتى. كۈن پاتقاندا ئۇلار گىبىئوننىڭ چۆلىگە ماڭىدىغان يولىنىڭ يېنىغا، گىئاھ يېزىسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى ئامماھ ئېدىرلىقىغا يېتىپ كەلدى؛ **25** بنيامىنلار بولسا ئابنەرنىڭ كەينىدە قوشۇنەك سەپ بولۇپ، بىر دۆڭ ئۈپىسىگە چىقىپ ئۇردى. **26** ئابنەر

يوئابنى چاقىرىپ: قىلىچ دائىم ئادەملەرنى يەپ تۇرۇشى كېرەكمۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى پەقەت تۆچ-ئاداۋەتتىن ئىبارەت بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسەن؟ سەن قاچانغىچە خەلقلا رگە: «قېرىنداشلىرىڭلارنى قوغلاشتىن توختاڭلار» دەپ ۋېرىۋماي تۇرۇۋېرىسەن؟ **27** يوئاب: خۇدانىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر سەن مۇشۇ سۆزنى قىلمىغان بولساڭ، كۆچىلىكنىڭ ھېچبىرى قېرىنداشلىرىنى قوغلاشتىن ئەتىگەنگىچىمۇ يانمايتى ـ دېدى. **28** يۇنىڭ بىلەن يوئاب كاناي چالدى؛ ھەممە [يەھۇدالار] شۇئان توختىدى ۋە قايتا ئىسرائىلنى قوغلىمىدى، ئۇلار بىلەن قايتا جەڭ قىلىشمىدى. **29** ئابنەر بىلەن ئادەملىرى بولسا كېچىچە مېڭىپ، ئاراباھ تۈزلە گۈلىكىدىن چىقىپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بىترون دېگەن پۈتكۈل يۇرتنى كېزىپ ئۆتۈپ، ماھانايىمغا يېتىپ كەلدى. **30** يوئاب ئابنەرنى قوغلاشتىن يېنىپ بارلىق ئادەملەرنى جەم قىلدى. ئاساھەلدىن باشقا داۋۇتنىڭ غۇلاملىرىدىن ئون توققۇز ئادەم يوق چىقتى؛ **31** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىنيامىنلاردىن ۋە ئابنەرنىڭ ئادەملىرىدىن ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشىنى ئۆرۈپ ئولتۇرۇۋەتتى. **32** ئۇلار ئاساھەلنى ئېلىپ بەيت-لەھەمدە ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى؛ ئاندىن يوئاب بىلەن ئادەملىرى كېچىچە مېڭىپ، تاڭ ئاتقاندا ھېبرونغا يېتىپ كەلدى.

3 ھالبۇكى، ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ ئۆزۈن ۋاقىتقىچە داۋاملاشتى؛ داۋۇتنىڭ جەمەتى بارغانسېرى كۈچەيدى، لېكىن ساۋۇلنىڭ جەمەتى بارغانسېرى ئاجىزلاشماقتا ئىدى. **2** ھېبروندا داۋۇت بىر قانچە ئوغۇللۇق بولدى، ئۇنىڭ ئۆنجىسى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاھىنوئامدىن ئوغۇلدى؛ **3** ئىككىنچىسى كىلياب بولۇپ كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىلدىن ئوغۇلدى. ئۈچىنچىسى ئابشالوم ئىدى. ئۇ گەشورنىڭ پادىشاھى تالمايىنىڭ قىزى ماتا كاھدىن ئوغۇلغانىدى، **4** تۆتىنچىسى ئادونىيا بولۇپ ھاگگىتتىن ئوغۇلغان ئىدى. بەشىنچىسى شەفاتىيا بولۇپ ئابىتالدىن ئوغۇلغان ئىدى. **5** ئالتىنچىسى يىتىرئام بولۇپ داۋۇتنىڭ ئايالى ئە گلاھدىن ئوغۇلدى. داۋۇتنىڭ بۇ ئالتە ئوغلىنىڭ ھەممىسى ھېبروندا ئوغۇلدى. **6** ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ داۋامىدا، ئابنەر ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە ئۆز ھوقۇقىنى كۈچەيتتى. **7** ئەمدى ساۋۇلنىڭ بىر كىنىزىكى بار ئىدى؛ ئۇ ئايانھىنىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى رىزپاھ ئىدى. بىر كۈنى ئىشبوشەت ئابنەر گە: نېمىشقا ئاتامنىڭ كېنىزىكى بىلەن بىللە بولدۇڭ؟ ـ دېدى. **8** ئابنەر ئىشبوشەتنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بۇگۈنكى كۈندىمۇ ئاتاڭ ساۋۇلنىڭ جەمەتىگە، ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىغا ۋە دوستلىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، سېنى داۋۇتنىڭ قولىغا تاپشۇرمىغان تۇرسام، مېنى يەھۇداغا تەۋە بىر ئىتنىڭ بېشىدەك كۆرۈپ، بۇگۈن بۇ خوتۇن ئۈچۈن مېنى گۇناھقا بۇيرۇماچۇمۇسەن؟ **9** مەن پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك قىلمىسام خۇدا مەنكى ئابنەرنى قاتتىق ئۇرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق ئۇرسۇن! **10** ـ يەنى، پادىشاھلىقنى ساۋۇلنىڭ جەمەتىدىن يۇتكەپ، داۋۇتنىڭ تەختىنى دانىدن بەئەر-شىباغىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە تىكلىمىسەم!». **11** ئىشبوشەت ئابنەردىن قورقۇپ، ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىز سۆز قىلىشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. **12** ئابنەر بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئەلچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ ئۇنىڭغا: زېمىن كىمنىڭكى؟ مەن بىلەن ئەھدە تۈزگىن، مېنىڭ قولۇم سېنىڭ تەرىپىڭدە بولۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىلنى ساڭا مايىل قىلىمەن ـ دېدى. **13** داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ بولىدۇ، مەن سەن بىلەن ئەھدە قىلاي. پەقەت بىرلا ئىشنى تەلەپ قىلاي؛ مېنىڭ قېشىمغا كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنى ئېلىپ كەلمىسەڭ، يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن، دېدى. **14** ئاندىن داۋۇت ئىشبوشەتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: مەن بىر يۈز فىلىستىينىڭ خەتنىلىكى بەدىلى بىلەن ئالغان ئايالىم مىقالنى ماڭا قايتۇرۇپ بەرگىن ـ دېدى. **15** ئىشبوشەت ئادەم ئەۋەتىپ مىقالنى ئۇنىڭ ئېرىدىن، يەنى لائىشنىڭ ئوغلى پالتىيەلدىن ئېلىپ كەلدى. **16** لېكىن ئۇنىڭ ئېرى باخۇرىمغىچە ئۇنىڭ كەينىدىن يىغلىغان پېتى ئە گىشىپ ماڭدى. ئاخىر بېرىپ ئابنەر ئۇنىڭغا: ـ يېنىپ كەتكىن، دېۋىدى، ئۇ قايتىپ كەتتى. **17** ئەمدى ئابنەر ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا: سىلەر بۇرۇن داۋۇت ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن، دېگەن ئارزۇ-ئىستەكتە بولدۇڭلار. **18** ئەمدى ھازىر ھەرىكەت قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار داۋۇت توغرىسىدا: ـ قۇل-بەندەم داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىل خەلقىمنى فىلىستىيەلىرنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن،

ـ دېگەنىدى. **19** ئابنەر يەنە بىنيامىنلارنىڭ قۇلىقىغىمۇ مۇشۇ سۆزلەرنى ئېيىتتى. ئاندىن ئىسرائىل بىلەن بىنيامىنلىق پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئارزۇ-ئىستەكلىرىنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا ئېيتىشقا ھېبرونغا باردى. **20** شۇنداق قىلىپ ئابنەر يىگىرمە ئادەمنىڭ ھەمراھلىقىدا ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە داۋۇت ئابنەر ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىگە بىر زىياپەت تەييارلىدى. **21** ئابنەر داۋۇتقا: مەن قوزغىلىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم قىلاي، ئۇلار سېنىڭ بىلەن ئەھدە قىلىشسۇن، ئاندىن سەن ئۆز كۆڭلۈڭ خالىغانىنىڭ بارلىقى ئۈستىدىن سەلتەنەت قىلالايدىغان بولىسەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئابنەرنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى. **22** مانا، شۇ ئەسنادا داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىلەن يوئاب بىر يەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇرغۇن ئولجا ئېلىپ قايتىپ كەلدى. لېكىن ئابنەر شۇ چاغدا ھېبروندا داۋۇتنىڭ قېشىدا يوق ئىدى؛ چۈنكى داۋۇتنىڭ ئۆزىمۇ ئۇنىڭ قويۇشى بىلەن ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتكەنىدى. **23** يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتكۈل قوشۇن يېتىپ كەلگەندە، خەلق ئۇنىڭغا: ئەرنىڭ ئوغلى ئابنەر پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى، پادىشاھ ئۇنى يولغا سېلىپ قويۇشى بىلەن ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى ـ دېدى. **24** ئاندىن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ: بۇ سېنىڭ نېمە قىلغىنىڭ؟! مانا، ئابنەر قېشىڭغا كەپتۇ! نېمىشقا ئۇنى يولغا سېلىپ قويدۇڭ؟ ئۇ ھازىر كېتىپتۇ! **25** سەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنى بىلىسەنغۇ! ئۇنىڭ كېلىشى جەزمەن سېنى ئالداش ئۈچۈن، سېنىڭ چىقىپ-كىرىدىغان يولۇڭنى، شۇنداقلا بارلىق ئىش-پائالىيىتىڭنى بىلۈېلىش ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. **26** يوئاب داۋۇتنىڭ قېشىدىن چىقىشى بىلەن ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئابنەرنىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. ئۇلار ئۇنى سىراھ قۇدۇقىنىڭ يېنىدىن يانداۋۇپ ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن داۋۇت بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىدى. **27** ئابنەر ھېبرونغا يېنىپ كەلگەندە يوئاب ئۇنى شەھەر قوۋۇقىدا ئۈچرىتىپ، «ساڭا دەيدىغان مەخپىي سۆزۈم بار ئىدى» دەپ ئۇنى بىر چەتكە ئە كىلىپ ئۇ يەردە ئىنسىز ئاساھەلنىڭ قان قىساسىنى ئېلىش ئۈچۈن قورسىقىغا پىچاق سالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. **28** كېيىن، داۋۇت بۇ ئىشنى ئاڭلاپ: مەن ۋە پادىشاھلىقىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئاققان قېنى ئۈچۈن مەڭگۈ بىگۇناھدۇرمىز؛ **29** [ئۇنىڭ قېنىنى ئاققۇزۇش] گۇناھى يوئابنىڭ بېشىغا ۋە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا قايام بولۇپ چۈشسۇن؛ يوئابنىڭ ئائىلىسىدىن ئاقا يارا كېسىلى، ياكى ماخاۋ كېسىلى، ياكى ھاسىغا تايانغۇچى، قىلىچتىن ئۆلگۈچى ياكى ئاش-تۇلۇقسىزلار ئۈزىسىدىن ـ دېدى. **30** شۇنداق قىلىپ، ئابنەر گىبئوندىكى جەڭدە ئۇلارنىڭ ئىنىسى ئاساھەلنى ئولتۇرگىنى ئۈچۈن، يوئاب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي ئۇنى ئولتۇردى. **31** داۋۇت يوئابقا ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەن بارلىق خەلققە: كىيىملىرىڭلارنى يىرتىڭلار! بۇز كىيىم كىيىڭلار! ئابنەرنىڭ [مېيىتى] ئالدىدا ماتەم تۇتۇڭلار! دېدى. داۋۇت پادىشاھ [ئابنەرنىڭ] جىنازىسىنىڭ كەينىدىن ماڭدى. **32** ئۇلار ئابنەرنى ھېبروندا دەپنە قىلدى، پادىشاھ ئابنەرنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ يىغلىدى؛ خەلقىنىڭ ھەممىسىمۇ يىغلاشتى. **33** پادىشاھ ئابنەر ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇپ: ـ «ئابنەرنىڭ ئەخمەقتەك ئۆلگىنى ئوغرىمۇ؟ **34** قوللىرىڭ باغلاغلىق بولمىسىمۇ، پۇتلۇرۇڭ ئىشكەللىك بولمىسىمۇ، لېكىن سەن كىشىلەرنىڭ رەزىللەرنىڭ قولىدا يىقىلغىنىدەك، يىقىلىپ ئۆلگەنسەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە يىغلاشتى. **35** ئاندىن بارلىق خەلق داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا كۈن پاتقۇچە تاماق يېيىشنى ئۆتۈندى. ئەمما داۋۇت قەسەم ئىچىپ: مەن كۈن پاتماستا يا نان يا باشقا ھەرقاندا نەرسىنى تېتىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن، ـ دېدى. **36** بارلىق خەلق بۇنى بايقاپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى؛ ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقىنى رازى قىلاتتى. **37** شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئۆلتۈرۈلىشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ئەمەسلىكىنى بىلىپ يەتتى. **38** پادىشاھ ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: بىلەمسىلەر؟ بۇگۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، ئۇلۇغ بىر زات يىقىلدى! **39** گەرچە مەن مەسىھ قىلىنىپ پادىشاھ تىكلەنگەن بولسامۇ، مەن ئاجىز بىر بەندىمەن. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەك مەن؛ پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا قايتۇرسۇن! ـ دېدى.

4 ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ھېبروندا ئۆلگىنىنى ئاڭلىغاندا قولى بوشىشىپ كەتتى، بارلىق ئىسرائىل دەككە-دۈككىگە چۈشتى. **2** ساۋۇلنىڭ ئوغلىنىڭ قوشۇننىسىنىڭ ئالدىن يۈرەر

قىسمىدا ئىككى سەرداری بولۇپ، بىرىنچى ئىسمى باتاناھ، يەنە بىرىنچى ئىسمى رەكاب ئىدى. ئۇلار بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (چۈنكى بەئەروت بىنيامىن قەبىلىسىگە تەۋە ھېسابلىناتتى)؛ **3** لېكىن بەئەروتلۇقلار گىتتائىمغا قېچىپ بېرىپ ئۇ يەردە بۇ كۈنگىچە مۇساپىردەك ياشاۋاتىدۇ). **4** سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ بىر ئوغلى بولۇپ، پۇتى ئاقساق ئىدى. سائۇل بىلەن يوناتاننىڭ ئۆلگەنلىكى توغرىسىدا خەۋەر يىزرەئەلگە يەتكەندە، ئۇ بەش ياشقا كىرگەن ئىدى. ئىنىك ئانىسى ئۇنى ئېلىپ قاچتى؛ لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئالدىراپ يۈگۈرگەچكە، بالا چۈشۈپ كېتىپ، ئاقساق بولۇپ قالغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى مەفىبوشەت ئىدى. **5** ئەمدى بىر كۈنى بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن باتاناھ چىكتۈى چۈش ۋاقتىدا ئىشبوشەتنىڭ ئۆيىگە باردى. ئىشبوشەت چۈشلۈك ۋېقىدا تۇخلاۋاتقانىدى. **6** ئۇلار بۇغداي ئالماق دېگەننى باھانە قىلىپ، ئۆينىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، ئىشبوشەتنىڭ قورسىقىغا [پىچاق] سانجىدى. ئاندىن رەكاب ۋە باتاناھ قېچىپ كەتتى **7** (ئۇلار ئىشبوشەت ھۇجرىسىدا كارۋاتتا ياتقىنىدا، ۋېيگە كىرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەندى). ئۇلار ئۇنىڭ كاللىسىنى كېسىپ، ئاندىن كاللىسىنى ئېلىپ كېچىچە ئاراباھ تۈزلە گۈلىكىدىن مېڭىپ ئوتتى. **8** ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ كاللىسىنى ھېبرونغا، داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىپ، پادىشاھقا: مانا، بۇ جانابلىرىنىڭ جېنىنى ئىزدىگەن دۈشمەنلىرى ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ كاللىسى! بۇگۈن پەرۋەردىگار غوجام پادىشاھنى ساۋۇل بىلەن نەسىلدىن ئىنتىقام ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلدى ـ دېدى. **9** داۋۇت بەئەروتلۇق رىممونىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن ئىنىسى باتاناھقا: مېنى بارلىق قىينىچىلىقلاردىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **10** بۇرۇن بىرسى داۋۇتقا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىم، دەپ ۋېلاپ، ماڭا: ـ مانا، ساۋۇل ئۆلدى، دەپ كەلگەندە، مەن ئۇنى ئېلىپ زىكلاگقا ئۆلتۈرۈۋەتتىم. بەرھەق، مانا بۇ ئۇنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىنىڭ مۇكاپاتى بولغانىدى! **11** ئەمدى مەن شۇنداق قىلغان يەردە، رەزىل ئادەملەر ئۆز ۋېيدە ئورۇندا ياتقان بىر ھەققانىي كىشىنى ئۆلتۈرگەن بولسا، مەن نېمە قىلاي؟! ئۇنىڭ ئاققان قان قەرزىنى سىلەرنىڭ قولۇڭلاردىن ئېلىپ، سىلەرنى يەر يۈزىدىن يوقاتمامدىم؟ ـ دېدى. **12** داۋۇت غۇلامىرىغا ۋېيرۇق قىلىۋىدى، ئۇلار بۇلارنى قەتل قىلدى. ئۇلارنىڭ قول-پۇتلىرىنى كېسىپ، ئۇلارنى ھېبرونداكى كۆلنىڭ يېنىدا ئېسىپ قويدى؛ لېكىن ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ يېشىنى ئېلىپ ھېبرونداكى ئابنەرنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

5

ئاندىن كېيىن ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ: قارىسىلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! **2** بۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەنگگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى ئىدىلا، پەرۋەردىگار سىلگە: سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ، ئۇلارنى باقىسەن، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەندى ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقالىرى ھېبرونغا پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى؛ داۋۇت پادىشاھ ھېبرونداۋ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار داۋۇتنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. **4** داۋۇت پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ياشقا كىرگەن بولۇپ، قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. **5** ئۇ ھېبرونداۋ يەھۇدانىڭ ئۈستىدە يەتتە يىل ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا يۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىدە ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **6** پادىشاھ ئۆز ئادەملىرى بىلەن يېرۇسالېمغا چىقىپ، شۇ زېمىندا ئۆرغان يەبۇسىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى باردى. ئۇلار داۋۇتقا: سەن بۇ يەر گە كىرەلمەيسەن، بەلكى ھەتتا كورلار بىلەن ئاقساقلار سېنى چېكىنىۋىرىدۇ! ـ دېدى. چۈنكى ئۇلار: «داۋۇت بۇ يەر گە قەتئىي كىرەلمەيدۇ»، دەپ ۋېلاينتى. **7** لېكىن داۋۇت زىئون قورغىنىنى ئالدى (بۇ يەر داۋۇتنىڭ شەھىرى دەپ ئاتىلىدۇ). **8** داۋۇت ئۆ كۈنى: كىمكى يەبۇسىيلارنى ئۇراي دېسە سۇئۈگۈچ بىلەن چىقىشى كېرەك، ئاندىن ئۇ داۋۇت قەن-قىنىدىن ئۆچ كۆرىدىغان بۇ كور، ئاقساقلار بىلەن [ھېسابلىشالايدۇ]، دېدى. شۇنىڭ بىلەن «كورلار يا ئاقساقلار ۋېيگە كىرمىسۇن» دەيدىغان ماقال پەيدا بولدى. **9** شۇنداق قىلىپ داۋۇت قورغاندا ئۇزىدى ۋە ئۇ يەرنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپ ئاتىدى. داۋۇت شەھەرنىڭ ئەتراپىغا مىللودىن تارتىپ ئىچ تەرەپكىچە ئىمارەت سالدى. **10** داۋۇت بارغانسېرى قۇدرەت تاپتى؛ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **11** ئۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام داۋۇتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى ۋە ئۇلار بىلەن قوشۇپ، كېدىر ياغاچلىرى، ياغاچچىلار ۋە تاشچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئۇلار داۋۇت ئۈچۈن بىر ئوردا ياساپ بەردى. **12** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ تىكلەپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆزىنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **13** داۋۇت ھېبروندىن كەلگەندىن كېيىن يېرۇسالېمدا يەنە ئايالالارنى ۋە كېنىزە كلەرنى ئالدى؛ شۇنىڭ بىلەن داۋۇتقا يەنە كۆپ ئوغۇل-قىزلار تۇغۇلدى. **14** يېرۇسالېمدا ئۇنىڭدىن تۇغۇلغانلارنىڭ ئىسىملىرى مانا مۇنداق ئىدى: شامۇئا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، **15** ئىبھار، ئېلىشۇئا، نەفەگ، يافيا، **16** ئېلىشاما، ئېلىئادا ۋە ئېلىفەلەت. **17** فىلىستىيلەر داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھلەنگىنىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ھەممىسى داۋۇتنى ئۈتقىلى چىقتى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپلا، قورغانغا چۈشتى. **18** فىلىستىيلەر كېلىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ ئوردى؛ **19** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: فىلىستىيلە رگە قارشى ئاتلىنايمۇ؟ ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇرارسەنمۇ؟ ـ دېدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: چىققىن! چۈنكى، مەن فىلىستىيلەرنى جەزمەن قولۇڭغا تاپشۇرىمەن ـ دېدى. **20** ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت باۋال-پەرازىمغا باردى، ئۇ يەردە داۋۇت ئۇلارنى تارمار قىلدى. ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ ئالدىمدا دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ كىردى» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەرنى «باۋال-پەرازىم» دەپ ئاتىدى. **21** فىلىستىيلەر ئۇ يەردە ئۆز مەبۇدلىرىنى تاشلاپ كەتتى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. **22** ئەمدى فىلىستىيلەر يەنە چىقىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ ئوردى. **23** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوردى. پەرۋەردىگار: سەن ئۇ يەر گە چىقمايلا، بەلكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ ئۆجمە دەرەخلىرىنىڭ ئۆدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن ـ دېدى، **24** شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، سەن ئۆجمە دەرەخلىكىنىڭ ئۈستىدىن ئايىغ تېۋشىنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا دەرھال ئاتلان؛ چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ، ـ دېدى. **25** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆنىگىنا ئەمر قىلغىنىدەك قىلىپ، فىلىستىيلەرنى گىبئوندىن گەزە رگىچە قوغلاپ قىردى.

6

داۋۇت ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن بارلىق سەرخىل ئادەملەرنى يىغۇدى، يۈلار ئوتىۋز مىڭ چىقتى. **2** ئاندىن داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۈتكەپ كېلىش ئۈچۈن يەھۇدادىكى بائالاھغا چىقتى؛ ساندۇق [مۇقەددەس] نام بىلەن، يەنى كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغانىدى. **3** ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى د ۇگدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۆيىدە يېڭى بىر ھارۋىغا سېلىپ، ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتى. ئابنادابنىڭ ئوغۇللىرى ئۆززاھ بىلەن ئاھيو ئۇ يېڭى ھارۋىنى ھەيدىدى. **4** ئۇلار ھارۋىنى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن د ۇگدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقتى؛ ئاھيو ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭدى. **5** داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەنتەنە قىلىپ كۆزى ئوقۇپ چىلتار، تەمبۇر، داپ، داقا-دۇمباق ۋە چاڭلار چېلىپ ئۈسسۈل ئوينىدى. **6** لېكىن ئۇلار ناكوننىڭ خامىنىغا كەلگەندە، كاللار ئالدىغا مۇدۇرەپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۆززاھ قولىنى سوزۇپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوتتۇالدى. **7** پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆززاھقا قوزغالدى؛ ئۇ خاتا قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇنى خۇدا شۇ يەردە ئۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۆززاھ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا يېقىلىپ ئۆلدى. **8** لېكىن داۋۇت بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆززاھنىڭ ئېتىنى بۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۆززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. **9** ئۇ كۈنى داۋۇت پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ: پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزۈمىنىڭكىگە قايسى يول بىلەن ئەكېلەرمەن؟ ـ دېدى. **10** شۇنىڭ ئۈچۈن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى» گە، ئۆزىنىڭكىگە يۈتكەشنى خالىمىدى؛ داۋۇت ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە قالدۇردى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي ئۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل ئۆيىدىكىلەرنى بەرىكەتلىدى. **12** داۋۇت پادىشاھقا: ـ «پەرۋەردىگار ئۆز ئەھدە ساندۇقى ۋەجىدىن ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ بارىنى بەرىكەتلىدى» دەپ ئېيتىلدى. شۇڭا داۋۇت خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوبەد-

ئېدومنىڭ ۋېيدىن ئېلىپ چىقىپ، خۇشلۇق بىلەن داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كەلدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ساندۇقىنى كۆتۈرگەنلەر ئالتە قەدەم مېڭىپ، شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر بۇقا بىلەن بىر بوررداق موزاينى قۇربانلىق قىلدى. 14 داۋۇت بولسا كاتاپ ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچىنىڭ بارىچە ئۆسسۈل ئوينايتتى؛ 15 داۋۇت بىلەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرىشىپ، كاناي چېلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىۋاتاتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كىرىلگىنىدە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال دېرىزىدىن قاراپ، داۋۇت پادىشاھنىڭ سەكرەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆسسۈل ئوينىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۆز كۆڭلىدە مەنىسىتمىدى. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كىرىپ، داۋۇت ئۇنىڭ ئۆچۈن تىكتۈرگەن چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىدا قويدى. ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. 18 داۋۇت كويدۇرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈپ بولۇپ، خالايىققا ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلىدى. 19 ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، ئەر بىلەن ئايالالارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن قوتۇرماچ، بىردىن خورما پوشكالى ۋە بىردىن ئۈزۈم پوشكالىنى تەقسىم قىلىپ بەردى. ئاندىن خەلقنىڭ ھەربىرى ئۆز ۋېيگە يېنىپ كەتتى. 20 داۋۇت ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرنى مۇبارە كلەش ئۈچۈن يېنىپ كەلگەندە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆزىنى شۇنچە شەرەپلىك كۆرسەتسىمۇ، قانداق؟ ئۇ خۇددى پەس بىر ئادەمنىڭ نومۇسسىزلاچە ئۆزىنى يالىڭاچلىغىنىغا ئوخشاش، خىزمەتكارلىرىنىڭ دېدە كلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنى يالىڭاچلىدى! 21 داۋۇت مىقالغا: ئۇنداق [شادلانغىنىم] پەرۋەردىگار ئالدىدا ئىدى. ئۇ ئاتاڭ ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۆرۈپ، مېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئۆستىگە باشلامچى قىلىپ تىكلىدى. شۇڭا مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆسسۈل ئوينايمەن! 22 ئەمەلىيەتتە مەن ئۆزۈمنى تېخىمۇ تەرزىمەس قىلىپ، ئۆز نەزىرىدە ئۆزۈم تۆۋەن بولۇشقا رازىمەن. لېكىن سەن ئېيتقان ئۇ دېدە كلەرنىڭ نەزىردە بولسا، ھۆرمەتكە سازاۋەر بولىمەن ـ دېدى. 23 ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال بولسا، ئۆلىدىغان كۈنىگىچە بالا ئۇغىمىدى.

7

پادىشاھ ئۆز ئوردىسىدا ئولاتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىردىن ئارام بە رگەندىن كېيىن، 2 پادىشاھ ناتان پەيغەمبە رگە: مانا قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە ئولتۇرىمەن، لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىر چېدىرنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇۋاتىدۇ ـ دېدى. 3 ناتان پادىشاھقا جاۋاپ بېرىپ: كۆزۈڭ ئۈچۈن نېمە ئويلىغىنىڭ بولسا، شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللىدۇر ـ دېدى. 4 لېكىن كېچىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 5 ـ بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا دېگىن: «پەرۋەردىگار: ـ «سەن دەرۋەقە ماڭا ئۆرىدىغانغا ئۆي سالماقچىمۇسەن؟» ـ دەيدۇ. 6 ـ «مەن ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقارغاندىن تارتىپ، بۇ كۈنگىچە بىر ئۆيدە ئولتۇرمىدىم، بەلكى بىر چېدىرنى ماكان قىلىپ، كېزىپ يۈردۈم. 7 مەن ئۆزۈم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن بۇ رگەن ھەممە يەرلەردە، خەلقىم ئىسرائىلنى پادىچى بولۇپ بېقىشقا ئەمر قىلغانلارغا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەرقانداق قەبىلىسىنىڭ بىر [يېتە كچىسىگە]: نېمىشقا ماڭا كېدىر ياغاچتىن بىر ئۆي ياسىمايسىلەر؟ ـ دەپ باققانمۇ؟ 8 ئەمدى قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ سېنى خەلقىم ئىسرائىلغا باشلامچى قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن سېنى يايلاقلاردىن، قوي بېقىشتىن ئېلىپ كەلدىم، ـ دەيدۇ، 9 ـ ۋە مەيلى قەيە رگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى ئۇلۇغ نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 10 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئوسۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا ئولتۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسلە پىتىدىكىدەك، شۇنداقلا مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن ھازىر ساڭا ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى ئارام بەردىم. ئەمدى مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن سېنىڭ ئۆچۈن بىر ئۆينى قۇرۇپ بېرىمەن!» ـ دەيدۇ. 12 «كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن [ئۇلۇمدە] ئۇخلىغىنىڭدا، مەن ئۆز پۇشتىڭدىن بولغان نەسلىڭنى سېنىڭ ئورنۇڭدا تۇرغۇزۇپ، پادىشاھلىقىنى مەزمۇت قىلىمەن. 13 مېنىڭ نامىم ئۈچۈن بىر ئۆينى ياسىغۇچى ئۇ بولىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى ئەبە دگىچە مۇستەھكەم قىلىمەن. 14 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ. ئە گەر ئۇ قەبىھلىك قىلسا، ئۇنىڭغا ئىنسانلارنىڭ تايىقى بىلەن ۋە ئادەم بالىلىرىنىڭ ساۋاق-دۈمبالاشلىرى بىلەن تەربىيە بېرىمەن. 15 ئەمما مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئۇرۇۋۇەتكەن ساۋۇلدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلغىنىمدەك، ئۇنىڭدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلمايمەن. 16 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ۋېيۇڭ ۋە سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئالدىڭدا ھەمىشە مەزمۇت قىلىنىدۇ؛ تەختىڭ ئەبە دگىچە مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ». 17 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىينى ھېچنېمە قالدۇرمايلا، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 18 ئاندىن داۋۇت پادىشاھ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى، رەب پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ۋېزىم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 19 لېكىن، ئى رەب پەرۋەردىگار، [مېنىڭ بۇ مەرتىۋەم] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ۋېينىڭ يىراق كەلگۈسى توغرۇلۇق سۆزلىدىڭ؛ بۇ ھەممىلا ئادەمگە دائىم بولىدىغان ئىشمۇ، ئى، رەب پەرۋەردىگار؟ 20 ئەمدى داۋۇت ساڭا يەنە نېمە دېسۇن؟ سەن ئۆز قۇلۇڭنى توۋلىسەن، ئى، رەب پەرۋەردىگار! 21 سەن سۆز-ۋەدەڭ ۋەجىدىن، ئۆز كۆڭۈڭدىكىگە ئاساسەن بۇ ئۇلۇغ ئىشنىڭ ھەممىسىنى قۇلۇڭ بىلىسۇن دەپ بېكىتىپ قىلغانسەن. 22 شۇڭا سەن ئۇلۇغسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قۇلاقلىرىمىز بارلىق ئاڭلىغىنىدەك، سېنىڭ تەڭدىشىڭ يوق، سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقتۇر. 23 خەلقىڭ ئىسرائىلدەك يەنە باشقا بىر ئەل بارمۇ، ئۇلار جاھاندا ئالاھىدە ئوردىدۇ؟ ـ چۈنكى [سەن] خۇدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ ئۆز ۋۇجۇدىغا خاس بىر خەلق قىلىش ئۈچۈن، شۇنداقلا نام-شۆھرەتكە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ باردىڭ، سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مىسىردىن، ئەللەردىن ۋە ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدا زېمىنىڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلدىڭ. 24 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەبە دگىچە بىر خەلق بولۇشقا بېكىتتىڭ، سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۆز قۇلۇڭ ۋە ئۇنىڭ ئۆيى توغرىسىدا ئېيتقان ۋەدە گىگە ئەبە دگىچە مەزمۇت ئەمەل قىلغىن؛ سەن دېگەنلىرىڭ يېنچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 26 سېنىڭ نامىڭ ئەبە دگىچە ئۇلۇغلىنىپ: ـ ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئوردىغان خۇدادۇر، دەپ ئېيتىلسۇن، شۇنداقلا ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆيى-سۇلالىسى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت ئورنۇغۇلسۇن. 27 چۈنكى سەن، ئى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆز قۇلۇڭغا: مەن ساڭا بىر ئۆي-سۇلالە قۇرۇپ بېرىمەن، دەپ ۋەھيي قىلدىڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ بۇ دۇئانى سېنىڭ ئالدىڭدا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 28 ئەمدى سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سېنىڭ سۆزلىرىڭ ھەقىقەتتۇر ۋە سەن بۇ بەخت-ئىلتىپاتنى ئۆز قۇلۇڭغا ۋەدە قىلدىڭ؛ 29 شۇڭا قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتىنى سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ ئۆرۈشقا نېسىپ قىلىپ بەرىكەتلىگەيسەن؛ چۈنكى سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، بۇنى ۋەدە قىلغانسەن؛ بۇ بەخت-ئىلتىپاتىڭ بىلەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆي-جەمەتى ئەبە دگىچە بەخت-ئىلتىپاتقا نېسىپ بولىدۇ».

8

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىۋەتتى. شۇنداق قىلىپ، داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن مە ركىزىي شەھەرنىڭ ھوقۇقىنى ئالدى. 2 ئۇ ھەم موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنىمۇ مەغلۇپ قىلدى. ئۇ ئۇلارنى يە رگە ياتقۇزۇپ، تانا بىلەن ئۆلچەپ، ئىككى تانا كەلگەنلەرنى ئۆلتۈردى، بىر تانا كەلگەنلەرنى تىرىك قالدۇردى. موئابىيلار بولسا داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا سىلىق تاپشۇردى. 3 ئاندىن زوباھنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەر ئەفرات دەرياسىغا چىقىپ، شۇ يەردىكى ھاكىمىيەتنى ئۆزىگە قايتىدىن تارتىۋالماقچى بولغاندا، داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، مەغلۇپ قىلدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭ قوشۇندىن بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتلىق ئەسكەرنى ۋە يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئەسىر قىلدى؛ داۋۇت ھارۇۋا ئاتلىرىنىڭ پېينى كەستۈردى، لېكىن ئۆزىگە يۈز ھارۇلىق ئاتنى قالدۇرۇپ قويدى. 5 دەمەشقتىكى سۈرىيەلەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر گە ياردەم بېرىش ئۈچۈن چىقتى، لېكىن داۋۇت سۈرىيەلەردىن يىگىرمە ئىككى

مىڭ ئادەمنى تۈلتۈردى. 6 ئاندىن داۋۇت بىرنەچچە بارگاھ ئەسكەرلەرنى دەمەشقتىكى سۈرىيەلەرنىڭ زېمىندا تۈرغۇزدى؛ شۇنىڭ بىلەن سۈرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ تۈنىگىڭا سىبلىق تاپشۇردى. داۋۇت قەيەر رگە بارسا، پەرۋەردىگار تۈنىگىڭا نۇسرەت بېرەتتى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ غولامىلىرىغا تەمىنلەنگەن ئالتۇن قالقانى تارتىۋېلىپ، يېرۇسالېمغا كەلتۈردى 8 ۋە ھادادئېزەرنىڭ شەھەرلىرى بولغان بىتاھ بىلەن بىروتاي شەھەرلىرىدىمۇ ئىنتايىن كۆپ مىسنى قولغا چۈشۈردى. 9 خاماتنىڭ پادىشاھى توي داۋۇتنىڭ ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغىنىنى ئاڭلاپ، 10 تۈز ئوغلى يورامنى داۋۇتنىڭ ھالىنى سوراشقا ۋە داۋۇتنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇنى مەغلۇپ قىلغىنىغا ئۇنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى ھادادئېزەر دائىم توي بىلەن جەڭ قىلىپ كېلىۋاتاتتى. يورام بولسا كۈمۈش، ئالتۇن ۋە مىس قاچا-ئۈيۈملارنى ئېلىپ كەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ مۇشۇلارنى ۋە ئۆزى بېقىندۇرغان ھەممە ئەللەردىن، جۈملىدىن سۈرىيەلەردىن، موئابىيلاردىن، ئامموندىيلاردىن، فىلىستىيەلەردىن ۋە ئامالەك لەردىن ئولجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىدى. يۇلار زوباھنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەردىن ئالغان ئولجىنى تۈز ئىچىگە ئالدۇ. 13 داۋۇت سۈرىيەلەرنى مەغلۇپ قىلىپ، يەنى ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى «شور ۋادىسى»دا ئۆلتۈرۈپ يانغاندا، ئۇنىڭ نام-داڭقى خېلى چىققاندى. 14 تۈ ئېدومدا ئەسكەر بارگاھلىرىنى تۈرغۇزدى؛ پۈتۈن ئېدومدا بارگاھلارنى قۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئېدومىيلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەر رگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نۇسرەت بېرەتتى. 15 داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پۈتكۈل خەلقىنى سوراپ، ئادىل ھۆكۈملەر چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزەتتى. 16 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنىنىڭ سەرداری بولدى؛ ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا بولدى؛ 17 ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك كاھىن بولدى؛ سىرايا دۋان بېگى بولدى. 18 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى بولدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىمۇ كاھىن بولدى.

9 داۋۇت: ساۋۇلنىڭ ئۆيىدىن تىرىك قالغان بىرەرسى بارمىكىن، بار بولسا مەن يوناتاننىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتەي؟ ـ دېدى. 2 ئەمدى ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىكى زىبا دېگەن بىر خىزمەتكار قالغاندى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا چاقىردى. كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: سەن زىبامۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: بېقىر مەن شۇ! ـ دېدى. 3 پادىشاھ: ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىن بىرەرسى تىرىك قالدىمۇ؟ مەن ئۇنىڭغا خۇدانىڭ شاپائىتىنى كۆرسىتەي دەۋاتىمەن، ـ دېدى. زىبا پادىشاھقا: يوناتاننىڭ بىر ئوغلى تىرىك قالدى، ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقسايدۇ ـ دېدى. 4 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئۇ قەيەردە، دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا: ئۇ لو-دىباردا، ئاممىئەلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ۆيىدە ئوردىدۇ ـ دېدى. 5 شۇڭا داۋۇت پادىشاھ كىشى ئەۋەتىپ ئۇنى لو-دىباردىن، ئاممىئەلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ۆيىدىن ئېلىپ كەلدى. 6 ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەت داۋۇتنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، يۈزىنى يەر گە يېقىپ، تەزىم قىلدى. داۋۇت: [سەن] مەفىبوشەتمۇ؟ ـ دەپ چاقىرىۋىدى، ئۇ: بېقىر شۇ! ـ دەپ جاۋاپ قايتۇردى. 7 داۋۇت ئۇنىڭغا: قورقىغىن، ئاتاڭ يوناتان ئۈچۈن، ساڭا شاپائەت قىلمايمەن، بوۋاڭ ساۋۇلنىڭ ھەممە يەر-زېمىنلىرىنى ساڭا قايتۇرۇپ بېرەي، سەن ھەمىشە مېنىڭ داستىخىنىمدىن غىزالىنىسەن ـ دېدى. 8 مەفىبوشەت تەزىم قىلىپ: قۇلۇڭ نېمە ئىدى، مەندەك بىر ئۆلۈك ئىت ئالىيلىرى قەدىرلىگۈدەك نېمە ئىدىم؟ ـ دېدى. 9 ئاندىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى زىبانى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ساۋۇلنىڭ ۋە پۈتكۈل ئائىلىسىنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتىنى مانا مەن غوجاڭنىڭ ئوغلىنىڭ قولىغا بەردىم. 10 سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ ۋە خىزمەتكارلىرىڭ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلىپ، چىققان مەھسۇلاتلىرىنى غوجاڭنىڭ ئوغلىغا يېيىشكە تاپشۇرۇڭلار. غوجاڭنىڭ ئوغلى مەفىبوشەت مەن بىلەن ھەمىشە ھەمداستىخان بولۇپ غىزالىنىدۇ، ـ دېدى (زىبانىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارى بار ئىدى). 11 زىبا پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ قۇلىلىرىغا بۇيرۇغانىنىڭ ھەممىسىگە كەمىنلىرى ئەمەل قىلىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ داۋۇت [يەنە]: مەفىبوشەت بولسا پادىشاھنىڭ بىر ئوغلىدەك داستىخىنىمدىن تائام يېيىدۇ ـ [دېدى]. 12 مەفىبوشەتنىڭ مىكا دېگەن كىچىك بىر ئوغلى بار ئىدى. زىبانىڭ ۆيىدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى مەفىبوشەتنىڭ خىزمەتكارلىرى بولدى. 13 ئەمدى مەفىبوشەت يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ چۈنكى ئۇ ھەمىشە پادىشاھنىڭ داستىخىنىدا تائام يەپ تۇراتتى. ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقساق ئىدى.

10 كېيىن شۇنداق ئىش بولدىكى، ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھى ئۆلدى ۋە ئۇنىڭ ھانۇن دېگەن ئوغلى ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت بولسا: ئۇنىڭ تاتسىى ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكەندەك مەن ناھاشنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە [ھانۇنىڭ] كۆڭۈلنى سوراشقا ئۆز خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ماڭدۇردى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى ئاممونىيلارنىڭ زېمىنىغا كەلگەندە، 3 ئاممونىيلارنىڭ ئەمەلدارلىرى غوجىسى ھانۇنغا: سىلى داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن قاشلىرىغا كۆڭۈل سوراپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامىلا؟ داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى قاشلىرىغا ئەۋەتكىنى شەھەرنى پايلاپ ئۇنىڭدىن مەلۇمات ئېلىش، ئاندىن بۇ شەھەرنى ئاغدۇرۇۋىش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ساقاللىرىنىڭ يېرىمىنى چۇشۇرۇپ، كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈپ، كۆتىنى ئېچىپ كەتكىزۋۇۋەتتى. 5 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى؛ ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ماڭدۇردى؛ چۈنكى ئۇلار ئىنتايىن نومۇس ھېس قىلغاندى. پادىشاھ ئۇلارغا: ساقال-يۈزۈڭلار تۈسكىچىلىك يېرىخو شەھىرىدە تۇرۇپ، ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 6 ئاممونىيلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلىپ، ئادەم ئەۋەتىپ بەيت-رەھوبدىكى سۈرىيەلەر بىلەن زوباھدىكى سۈرىيەلەردىن يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەر، مائاكاھنىڭ پادىشاھىدىن بىر مىڭ ئادەم ۋە تودىكى ئادەملەردىن ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى يالىلاپ كەلدى. 7 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ، يوئابنىڭ پۈتكۈل جەڭگۈار قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] ماڭدۇردى. 8 ئاممونىيلار چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزىدى؛ زوباھ بىلەن رەھوبدىكى سۈرىيەلەر ۋە توب بىلەن مائاكاھنىڭ ئادەملىرى دالادا سەپ تۈزىدى؛ 9 يوئاب جەڭنىڭ ئالدى ھەم كەيىندىن بولىدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى ئلغاپ، سۈرىيەلە رگە قارشى سەپ تۈزىدى؛ 10 قالغانلارنى ئاممونىيلارغا قارشى سەپ تىزغىن دەپ ئىنىسى ئابىشايىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇنىڭغا: 11 ـ ئە گەر سۈرىيەلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بە رگەيسەن؛ ئەمما ئاممونىيلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرەي. 12 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 13 ئەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۈرىيەلەر رگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۈرىيەلەر ئۇنىڭ ئالدىدا قاچتى. 14 ئاممونىيلار سۈرىيەلەرنىڭ قاچقىنىنى كۆ رگەندە، ئۇلارمۇ ئابىشايدىن قېچىپ، شەھە رگە كىرىۋالدى. يوئاب بولسا ئاممونىيلار بىلەن جەڭ قىلىشتىن چېكىنىپ، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 15 سۈرىيەلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆ رگەندە، يەنە جەم بولۇشتى. 16 ھادادئېزەر ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ نېرى تەرىپىدىكى سۈرىيەلەرنى [يارەدمگە] چاقىرىپ، ئۇلارنى يۈتكەپ كەلدى؛ ئۇلار خېلام شەھىرىگە كەلگەندە، ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری شوباك ئۇلارغا باشچىلىق قىلدى. 17 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكەندە، ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغدۇرۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، خېلام شەھىرىگە باردى. سۈرىيەلەر داۋۇتقا قارشى سەپ تىزىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 18 سۈرىيەلەر يەنە ئىسرائىلدىن قاچتى. داۋۇت بولسا يەتتە يۈز جەڭ ھارۋىلىقنى، قىرىق مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى قىردى ھەم قوشۇنىنىڭ سەرداری شوباكنى ئۇ يەردە ئۆلتۈردى. 19 ھادادئېزەر رگە بېقىنغان ھەممە پادىشاھلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆ رگەندە، ئىسرائىل بىلەن سۈلھ قىلىشىپ ئۇلارغا بېقىندى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەلەر ئاممونىيلارغا يەنە ياردەم بىرىشكە جۈرئەت قىلالمىدى.

11 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا داۋۇت يوئابنى ئادەملىرى بىلەن ھەمدە ھەممە ئىسرائىلنى جەڭگە ماڭدۇردى؛ ئۇلار ئاممونىيلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىپ، رابباھ شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن داۋۇت يېرۇسالېمدا قالدى. 2 بىر كۈنى كەچتە داۋۇت كارىۋاتىن قوپۇپ، پادىشاھ ئوردىسىنىڭ ئۆگزىسىدە ئايلىنىپ يۈرەتتى؛ ئۇ ئۆگزىدىن ئۆ مۇنچىدا ئۈيۈنۈۋاتقان بىر ئايالنى كۆردى. بۇ ئايال بەك چىرايلىق

ئدی. 3 داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ، ئايالنىڭ خەۋرىنى سوردى؛ بىرسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئېلىئامنىڭ قىزى، ھىتتي ئۇرىيانىڭ ئايالى بات-شىبا ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 داۋۇت كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى قېشىغا ئە كەلتۈردى (ئۇ ۋاقىتتا بۇ ئادەتتىن پاكلىنىۋاتقانىدى). ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كەلگەندە، داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولدى؛ ئاندىن ئۇ ئۆز ۆيىگە يېنىپ كەتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ھامىلدار بولدى، ھەم داۋۇتقا: مېنىڭ ۋىۋىمدا قاپتۇ، دەپ خەۋەر ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يوئابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ: ھىتتي ئۇرىيانى مېنىڭ قېشىمغا ئەۋەتكىلار، دېدى. يوئاب ئۇرىيانى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماكۇدۇردى. 7 ئۇرىيا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ يوئابنىڭ ھالىنى، خەلقنىڭ ھالىنى ۋە جەڭ ئەھۋالىنى سوردى. 8 ئاندىن داۋۇت ئۇرىياغا: ئۆز ۆيۈڭگە بېرىپ پۇتلىرىڭنى يۇغىن، دېدى. ئۇرىيا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن چىققاندا، پادىشاھ كەينىدىن ئۇنىڭغا بىر سوۋغا ئەۋەتتى. 9 لېكىن ئۇرىيا ئۆز ۆيىگە بارماي، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەرۋازىسىدا، غوجىسىنىڭ باشقا قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ياتتى. 10 ئۇلار داۋۇتقا: ئۇرىيا ئۆز ۆيىگە بارمىدى، دەپ خەۋەر بەردى. داۋۇت ئۇرىيادىن: سەن يىراق سەپەردىن كەلدىڭ ئەمەسمۇ؟ نېمىشقا ئۆز ۆيۈڭگە كەتمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. 11 ئۇرىيا داۋۇتقا: مانا، ئەھدە ساندۇقى، ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار بولسا كەپىلەردە ئۆرۈپ، غوجام يوئاب بىلەن غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرى ئوچۇق دالادا چېدىر تىكىپ يېتىۋاتسا، مەن يەپ-ئىچىپ، ئايالىم بىلەن يېتىشقا ۋىژىمگە بارايمۇ؟ سېنىڭ جېنىڭ بىلەن ۋە ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنداق ئىشنى قىلمايمەن ـ دېدى. 12 داۋۇت ئۇرىياغا: بۇگۈن بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سېنى كەتكۈزۈۋېتىمەن، ـ دېدى. ئۇرىيا ئۇ كۈنى ۋە ئەتىسى يېرۇسالېمدا قالدى. 13 داۋۇت ئۇنى چاقىرىپ ھەمداستىخان قىلىپ، يەپ-ئىچكۈزۈپ مەست قىلدى. لېكىن شۇ كېچىسى ئۇرىيا ئۆز ۆيىگە بارماي، چىقىپ غوجىسىنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆز كاربۇتىدا ئوخلىدى. 14 ئەتىسى داۋۇت يوئابقا خەت يېزىپ، ئۇرىيانىڭ ئالغاچ كېتىشىگە بەردى. 15 خەتتە ئۇ: ئۇرىيانى سوقۇش ئەڭ كەسكىن بولىدىغان ئالدىنقى سەپتە ئۇرغۇزغىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن چېكىنىپ ئۆز ۆگىلار، دەپ يازغاندى. 16 شۇنىڭ بىلەن يوئاب شەھەرنى كۈزىتىپ، ئۇرىيانى پالۋانلار [كەسكىن سوقۇشقان] يە رگە ماكۇدۇردى. 17 شەھەردىكى ئادەملەر چىقىپ، يوئاب بىلەن سوقۇشقاندا خەلقتىن، يەنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچىسى يېقىلدى؛ ئۇرىيامۇ ئۆلدى. 18 يوئاب ئادەم ئەۋەتىپ جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىدىن داۋۇتقا خەۋەر بەردى. 19 ئۇ خەۋەرچىگە مۇنداق تاپىلدى: پادىشاھقا جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىنى دەپ بولغىنىڭدا، 20 ئە گەر پادىشاھ غەزەپلىنىپ سېنىڭدىن: سوقۇشقاندا نېمىشقا شەھەر سېپىلغا شۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ئۇلارنىڭ سېپىلدىن يا ئاتىدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ 21 يەرۇبېشەتنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك كىنى كىم ئۆلتۈرگىنىنى بىلمەمسەن؟ بىر خوتۇن سېپىلدىن ئۇنىڭغا بىر پارچە يارغۇنچاق تېشىنى ئېتىپ، ئۇ تەبەز شەھىردە ئۆلمىدىمۇ؟ نېمىشقا سېپىلغا ئۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ـ دېسە، سەن: سىلىنىڭ قۇللىرى ھىتتي ئۇرىيامۇ ئۆلدى، دەپ ئېيتقىن ـ دېدى. 22 خەۋەرچى بېرىپ يوئاب ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ ئەۋەتكەن خەۋەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتقا دەپ بەردى. 23 خەۋەرچى داۋۇتقا: دۈشمەنلەر بىزدىن كۈچلۈك كېلىپ، دالادا بە رگە ھۇجۇم قىلدى؛ لېكىن بىز ئۇلارغا زەربە بېرىپ چېكىنىۋېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە قوغلىدۇق. 24 ئاندىن يا ئاتقۇچىلار سېپىلدىن قۇل-خىزمەتكارلىرىڭغا يا ئېتىپ، پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىدىن بەرنەچچىنى ئۆلتۈردى. قۇللىرى ئۇرىيامۇ ئۆلدى ـ دېدى. 25 داۋۇت خەۋەرچىگە: يوئابقا مۇنداق دېگىن: ـ بۇ ئىش نەزىرىڭدە ئېغىر بولمىسۇن، قىلىچ يا ئۇنى يا بۇنى يەيدۇ؛ شەھە رگە بولغان ھۇجۇمىڭلارنى قاتتىق قىلىپ، ئۇنى غۇلىتىڭلار، دەپ ئېيتىپ ئۇنى جۈرئەتلەندۈرگىن ـ دېدى. 26 ئۇرىيانىڭ ئايالى ئېرى ئۇرىيانىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ، ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 27 ماتەم كۈنلىرى ئۆتكەندە داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى ئوردىسىغا كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ داۋۇتنىڭ ئايالى بولۇپ، ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغدى. لېكىن داۋۇتنىڭ قىلغان ئىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىدى.

12

پەرۋەردىگار ناتانى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماكۇدۇردى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «بىر شەھەردە ئىككى ئادەم بار بولۇپ، بىرسى باي، يەنە بىرسى كەمبەغەل ئىدى. 2 باينىڭ ئىنتايىن تولا قوي ۋە كالا پادىلىرى بار ئىدى. 3 لېكىن كەمبەغەلنىڭ ئۆزى سېتىۋېلىپ باققان كىچىك بىر ساغلىق قوزىدىن باشقا بىر نەرسىسى يوق ئىدى. قوزا كەمبەغەلنىڭ ئۆيىدە بالىلىرى بىلەن تەڭ ئۆسۈپ چوڭ بولدى. قوزا ئۇنىڭ يېگىنىدىن يەپ، ئۇنىڭ ئىچكىنىدىن ئىچىپ، ئۇنىڭ قوچىقىدا ئوخلىدى؛ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇ ئۆز قىزىدەك ئىدى. 4 بىر كۈنى بىر يولۇچى باينىڭكىگە كەلدى. ئەمما ئۇ ئۆزىگە كەلگەن مېھمان ئۈچۈن ئۆزىنىڭ قوي يا كى كالا پادىلىرىدىن بىرنى يېگۈزۈشكە تەييارلاشقا كۈزى قىيمايي، بەلكى كەمبەغەلنىڭ قوزىسىنى تارتىۋېلىپ سويۇپ، كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تەييارلىدى». 5 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۆز كىشىگە قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ ناتانغا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، شۇنى قىلغان ئادەم ئۆلۈمگە لايىقتۇر! 6 ئۇ ھېچ رەھىمدىلىق كۆرسەتمەي بۇ ئىشنى قىلغىنى ئۈچۈن قوزىغا تۆت ھەسسە تۆلەم تولىسۇن ـ دېدى. 7 ناتان داۋۇتقا: سەن دەل شۇ كىشىدۇرسەن! ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولغىلى مەسىھ قىلدىم ۋە ساۋۇلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم؛ 8 مەن خوجاكىنىڭ جەمەتىنى ساكا بېرىپ، خوجاكىنىڭ ئايالىلىرىنى قۇچىقىڭغا يانتۇزۇپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بىلەن يەھۇدانىڭ جەمەتىنى ساكا بەردىم. ئە گەر سەن بۇنى ئاز كۆرگەن بولساڭ، مەن ساكا يەنە ھەسسىلەپ بېرەتتىم؛ 9 نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆز ئە گىلماي، ئۇنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدىڭ؟ سەن ھىتتي ئۇرىيانى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئايالىنى ئۆز ئۆگىگە ئايال قىلدىڭ، سەن ئۇنى ئامۇنىيلارنىڭ قىلىچى بىلەن قەتل قىلدىڭ. 10 ئەمدى سەن مېنى كۆز ئە گىلماي، ھىتتي ئۇرىيانىڭ ئايالىنى ئۆز ئۆگىگە ئايال قىلغىنىڭ ئۈچۈن، قىلىچ سېنىڭ ئۆيۈڭدىن ئايرىلمايدۇ». 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا ئۆز ۆيۈڭدىن ساكا يامانلىق كەلتۈرۈپ، كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئايالىلىرىڭنى ئېلىپ، ساكا يېقىن بىرسىگە بېرىمەن، ئۇ بولسا كۈپكۈندۈزدە ئايالىلىرىڭ بىلەن ياتىدۇ. 12 سەن بولساڭ ئۇ ئىشنى مەخپىي قىلدىڭ، لېكىن مەن بۇ ئىشنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا كۈندۈزدە قىلىمەن» ـ دېدى. 13 داۋۇت ناتانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدىم ـ دېدى. ناتان داۋۇتقا: پەرۋەردىگار ھەم گۇناھىڭنى ئوتتى؛ سەن ئۆلمەيسەن. 14 ھالبۇكى، بۇ ئىش بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىگە كۈپۈرلۈق قىلىشقا پۇرسەت بە رگىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭدىن تۇغغلىغان ئوغۇل بالا چوقۇم ئۆلىدۇ ، ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ناتان ئۆز ۆيىگە قايتىپ كەتتى. پەرۋەردىگار ئۇرىيانىڭ ئايالىدىن داۋۇتقا تۇغغلىغان بالىنى شۇنداق ئۇردىكى، ئۇ قاتتىق كېسەل بولدى. 16 داۋۇت بالا ھەققىدە خۇداغا يېلىندى. ئۇ روزا ئۇتۇپ، كېچىلەردە ئىچكىرىگە كىرىپ يەردە دۇم ياتاتتى. 17 ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ ئاقساقاللىرى قوپۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى يەردىن قوپۇرماقچى بولدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىمىدى ۋە ئۇلار بىلەن تاماق يېيىشنى رەت قىلدى. 18 يەتتىنچى كۈنى بالا ئۆلدى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى بالا ئۆلدى، دېگەن خەۋەرنى ئۇنىڭغا بېرىشتىن قورقۇپ: «بالا تىرىك ۋاقىتىدا پادىشاھ بىزنىڭ سۆزلىرىمىزگە قۇلاق سالمىدى، ئەمدى بىز قانداقۇ ئۇنىڭغا بالا ئۆلدى، دەپ خەۋەر بېرىمىز؟ ئۇ ئۆزىنى زەخمىلەندۈرۈشى مۇمكىن!» ـ دېيىشتى. 19 لېكىن داۋۇت خىزمەتكارلىرىنىڭ پىچىرلاشقىنىنى كۆرۈپ، بالىنىڭ ئۆلگىنىنى ئۇقتى. شۇڭا داۋۇت خىزمەتكارلىرىدىن: بالا ئۆلدىمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇلار: ئۆلدى، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 20 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يەردىن قوپۇپ، يۇيۇنۇپ، [خۇشبۇي] مايى بىلەن مەسىھلىنىپ، كىيىملىرىنى يە گىگۈشلەپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋىيگە كىرىپ ئىبادەت قىلدى؛ ئاندىن ئۆز ۆيىگە قايتىپ ئۆزىگە تاماق تە كەلتۈرۈپ بېيدى. 21 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: سىلىنىڭ بۇ نېمە قىلغانلىرى؟ بالا تىرىك چاغدا روزا ئۇتۇپ يىغلىدىلا، لېكىن بالا ئۆلگەندىن كېيىن قوپۇپ تاماق يېدىلا، ـ دېدى. 22 ئۇ: مەن: «كىم بىلىسۇن، پەرۋەردىگار ماگا شاپائەت كۆرسىتىپ، بالىنى تىرىك قالدۇرارمىكىن» دەپ ئويلاپ، بالا تىرىك ۋاقىتىدا روزا ئۇتۇپ يىغلىدىم. 23 لېكىن ئەمدى ئۇ ئۆلگەندىن كېيىن نېمىشقا روزا ئۇتۇتاي؟ مەن ئۇنى ياندۇرۇپ ئالالايمەنمۇ؟ مەن ئۇنىڭ يېنىغا بارىمەن، لېكىن ئۇ يېنىمغا يېنىپ كېلەلمەيدۇ، ـ دېدى 24 داۋۇت ئايالى بات-شىبانى تەسەللى بەردى. ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى؛ ئۇ بىر ئوغۇل ئوغۇلدى، داۋۇت ئۇنى سۈلەيمان دەپ ئاتىدى. پەرۋەردىگار ئۇنى سۆيدى، 25 ۋە ناتان پەيغەمبەر ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار ئۈچۈن «يەدىدىيا» دەپ ئىسىم قويدى. 26 يوئاب ئامۇنىيلارنىڭ شاھانە پايتەختى رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. 27 ئاندىن يوئاب خەۋەرچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماكۇدۇرۇپ: مەن رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ، شەھەرنىڭ سۇ بار قىسمىنى ئالدىم. 28 ھازىر سەن قالغان ئەسكەرلەرنى يىغىپ، شەھەرنى قامال قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلغىن؛ بولمىسا مەن شەھەرنى ئالسام، مېنىڭ

ئسمم بىلەن ئاتىلىشى مۇمكىن ـ دېدى. 29 شۇنڭا داۋۇت ھەممە خەلقنى جەم قىلىپ، رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. 30 ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھنىڭ تاجىنى ئۇنىڭ بېشىدىن ئالدى. ئۇنىڭ ئۆستىدىكى ئالتۇننىڭ ئېغىرلىغى بىر تالانت ئىدى، ۋە ئۇنىڭ كۆزىدە بىر گۆھەر بار ئىدى. كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيگۈزدى، داۋۇت بولسا ئۇ شەھەردىن نۇرغۇن ئولجا ئالدى. 31 ئەمما ئۇ يەردىكى خەلقنى شەھەردىن چىقىرىپ ئۇلارنى ھەرە، خامان تېمىدىغان تىرنىلار ۋە تۆمۈر پالتىلار بىلەن ئىشلەتتى يا كى خۇمداندا قاتتىق ئەمگەككە سالدى؛ داۋۇت ئامونىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدە شۇنداق قىلدى؛ ئاندىن داۋۇت بارلىق خەلق بىلەن يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى.

13

داۋۇتنىڭ ئوغلى ئابىشالومنىڭ تامار دېگەن چىرايلىق بىر سىڭلىسى بار ئىدى. بۇ ئىشلاردىن كېيىن، داۋۇتنىڭ ئوغلى ئامنون ئۇنىڭغا ئاشتىق بولۇپ قالدى. 2 ئامنون سىڭلىسى تامارنىڭ ئىشقىدا شۇنچە دەرد تارتتىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ قالدى. ئەمما تامار تېخى قىز ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئامنونغا ئۇنى بىر ئىش قىلىش مۇمكىن بولمايدىغاندەك كۆرۈندى. 3 لېكىن ئامنوننىڭ يوناداب ئىسىملىك بىر دوستى بار ئىدى. ئۇ داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىئاھنىڭ ئوغلى ئىدى. بۇ يوناداب تولىمۇ ھىيلىگەر بىر كىشى ئىدى. 4 ئۇ ئامنونغا: سەن پادىشاھنىڭ ئوغلى تۇرۇپ، نېمىشقا كۈندىن كۈنگە بۇنداق جۈدەپ كېتىسەن؟ قېنى، ماڭا ئېيتسا بەر، دېدى. ئامنون ئۇنىڭغا: مەن ئىنم ئابىشالومنىڭ سىڭلىسى تامارغا ئاشتىق بولدۇم، دېدى. 5 يوناداب ئۇنىڭغا: سەن ئاغرىپ ئورۇن تۇتۇپ، يېتىپ قالغان بولۇڭال، ئاتاڭ سېنى كۆرگىلى كەلگەندە ئۇنىڭغا: سىڭلىم تامار كېلىپ ماڭا ئاماق بەرسۇن؛ ئۇنىڭ ئاماق ئەتكىنىنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، ئالدىمدا ئاماق ئېتىپ بەرسۇن، مەن ئۇنىڭ قولىدىن ئاماق يەي، دەپ ئېيتقىن، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئامنون يېتىۋېلىپ ئۆزىنى كېسەل كۆرسەتتى. پادىشاھ ئۇنى كۆرگىلى كەلگەندە، ئامنون پادىشاھقا: ئۆتۈنەمەن، سىڭلىم تامار بۇ يەر ۋەگە كېلىپ، ماڭا ئىككى قوتۇرماچ تەييار قىلىپ بەرسۇن، ئاندىن مەن ئۇنىڭ قولىدىن ئېلىپ يەي، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئوردىسىغا ئادەم ئەۋەتىپ تامارغا: سەندىن ئۆتۈنەمەنكى، ئاكاڭ ئامنوننىڭ ئۆيىگە بېرىپ، ئۇنىڭغا يېگۈدەك بىر نېمە تەييارلاپ بەرگىن، دەپ ئېيتقىن. 8 تامار ئامنوننىڭ ئۆيىگە باردى؛ ئۇ ياتقاندىدى. ئۇ ئۇن ئېلىپ يۇغۇرۇپ، قوتۇرماچلارنى كۆز ئالدىدا ئەتتى. 9 ئاندىن ئۇ قوتۇرماچنى قازاندىن ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى. لېكىن ئۇ يېگىلى ئۇنىمىدى؛ ئۇ: ـ ھەممە ئادەم مېنىڭ قېشىمدىن چىقىپ كەتسۇن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەممە كىشىلەر ئۇنىڭ قېشىدىن چىقىپ كەتتى. 10 ئاندىن ئامنون تامارغا: تاڭامنى ئېچىكىرىكى ھۇجىرىغا ئېلىپ كىرگىن، ئاندىن قولۇڭدىن ئېلىپ يەيمەن، ـ دېدى. تامار ئۆزى ئەتكەن قوتۇرماچنى ئېچىكىرىكى ھۇجىرىغا، ئاكىسى ئامنوننىڭ قېشىغا ئېلىپ كىردى. 11 تامار ئۇلارنى ئۇنىڭغا يېگۈزۈپ قويماقچى بولۇۋىدى، ئۇ ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: ئى سىڭلىم، كەل! مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. 12 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ياق، ئى ئاكا، مېنى نومۇسقا قويمىغىن! ئىسرائىلدا بۇنداق ئىش يوق! سەن بۇنداق پەسكەشلىك قىلمىغىن! 13 مەن بۇ شەرمەندىچىلىكنى قاندىقۇ كۆتۈرۈپ يۈرەلەيمەن؟! سەن بولساڭ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىكى ئەخمەقلەردىن بولۇپ قالىسەن. ئۆتۈنۈپ قالاي، پەقەت پادىشاھقا دېسە كەل، ئۇ مېنى ساڭا تەۋە بولۇشتىن توسىمايدۇ، ـ دېدى. 14 لېكىن ئۇ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى. ئۇ ئۇنىڭدىن كۈچلۈك بولۇپ، ئۇنى زورلاپ ئاياغ ئاستى قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. 15 ئاندىن ئامنون ئۇنىڭغا ئىنتايىن قاتتىق نەپرەتلەندى؛ ئۇنىڭ ئۇنىڭغا بولغان نەپرىتى ئۇنىڭغا بولغان ئىشلىدىكى مۇھەببىتىدىن زىيادە بولدى. ئامنون ئۇنىڭغا: قوپۇپ، يوقال! ـ دېدى. 16 تامار ئۇنىڭغا: ياق! مېنى ھەيدىگەن گۈناھىڭ سەن ھېلى ماڭا قىلغان شۇ ئىشتىن بەتتەردۇر، دېدى. لېكىن ئامنون ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، 17 بەلكى خىزمىتىدىكى ياش يىگىتنى چاقىرىپ: بۇ [خوتۇنىنى] ماڭا چاپلاشتۇرمايسى، سىرتقا چىقىرىۋەت، ئاندىن ئىشىكنى تاقاپ قوي، دېدى. 18 تامار تولىمۇ رەڭدار بىر كۆڭلەك كىيگەنىدى، چۈنكى پادىشاھنىڭ تېخى ياتلىق بولمىغان قىزلىرى شۇنداق كىيم كىيەتتى. ئامنوننىڭ خىزمەتكارى ئۇنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئىشىكنى تاقىۋالدى. 19 تامار بېشىغا كۈل چېچىپ، كىيگەن رەڭدار كۆڭلىكىنى يىرتىپ، قولىنى بېشىغا قويۇپ يىغلىغان پېتى كېتىۋاتاتتى. 20 ئاكىسى ئابىشالوم ئۇنىڭغا: ئاكاڭ ئامنون سەن بىلەن ياتىمۇ؟ ھازىرچە جىم تۇرغىن، سىڭلىم. ئۇ سېنىڭ ئاكاڭ ئەمەسمۇ؟ بۇ ئىشنى كۆڭۈلۈڭگە ئالمىغىن، ـ دېدى. تامار ئاكىسى ئابىشالومنىڭ ئۆيىدە كۆڭلى سۇنۇق ھالدا تۇرۇۋېرىپ قالدى. 21 داۋۇت پادىشاھمۇ بولغان بارلىق ئىشلارنى ئاڭلاپ ئىنتايىن ئاچچىقلاندى. 22 ئابىشالوم بولسا ئامنوننا يا ياخشى، يا يامان ھېچ گەپ قىلمىدى. چۈنكى ئابىشالوم سىڭلىسى تامارنى ئامنوننىڭ خورلىغانلىقىدىن ئۇنى ئۆچ كۆرەتتى. 23 تولۇق ئىككى يىل ئۆتۈپ، ئەفرائىمغا يېقىن باۋال-ھازوردا ئابىشالومنىڭ قىرقىغۇچىلىرى قويلىرىنى قىرقىۋاتاتتى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى تەكلىپ قىلدى. 24 ئابىشالوم پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: مانا قۇللىرى قويلىرىنى قىرقىتىۋاتىدۇ، پادىشاھ ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ سىلىنىڭ قۇللىرى بىلەن بىللە بېرىشىنى ئۈتۈنەمەن، ـ دېدى. 25 پادىشاھ ئابىشالومغا: ياق، ئوغلۇم، بىز ھەممىمىز بارمايلى، ساڭا ئېغىرچىلىق چۈشۈپ قالمىسۇن، ـ دېدى. ئابىشالوم شۇنچە دېسىمۇ، ئۇ بارغىلى ئۈنمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا ئامەت تىلىدى. 26 لېكىن ئابىشالوم: ئە گەر بېرىشقا ئۈنمىسىلا، ئاكام ئامنونى بىز بىلەن بارغىلى قويسىلا، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا ئۇ سېنىڭ بىلەن باردىدۇ؟» ـ دەپ سوردى. 27 ئەمما ئابىشالوم ئۇنى كۆپ زورلىغىنى ئۈچۈن ئۇ ئامنوننىڭ، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشىغا قوشۇلدى. 28 ئابىشالوم ئۆز غۇلامىرىغا بۇيرۇپ: سە گەك تۇرۇڭلار، ئامنون شاراب ئىچىپ خۇش كەيپ بولغاندا، مەن سىلە رگە ئامنونى تۇرۇڭلار دېسەم، ئۇنى دەرھال ئولتۇرۇڭلار. قورقماڭلار! بۇلارنى سىلە رگە بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ جۈرئەتلىك بولۇپ باتۇرلۇق كۆرسىتىڭلار ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن ئابىشالومنىڭ غۇلامىرى ئامنونغا ئابىشالوم ئۆزى بۇيرۇغاندەك قىلدى. شۇئان پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى قوپۇپ، ھەر بىرى ئۆز قېچىرىغا مىنىپ قاچتى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تېخى يولدا قېچىپ كېتىۋاتقاندا، «ئابىشالوم پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى ئولتۇردى، ئۇلارنىڭ ھېچ بىرى قالمىدى» دېگەن خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى. 31 پادىشاھ قوپۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ يەردە دۇم ياتتى؛ ئۇنىڭ ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرى بولسا كىيىملىرى يىرتىق ھالدا يېنىدا تۇراتتى. 32 ئەمما داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىئاھنىڭ ئوغلى يوناداب ئۇنىڭغا: ـ غوجام، ئۇلار پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى بولغان ھەممە يىگىتلەرنى ئولتۇردى، دەپ خىيال قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنون ئولدى؛ ئۇ ئىش ئامنوننىڭ ئابىشالومنىڭ سىڭلىسى تامارنى خار قىلغان كۈندىن باشلاپ ئابىشالومنىڭ ئاغزىدىن چىقارمىغان نىيىتى ئىدى. 33 ئەمدى غوجام پادىشاھ «پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى ئولدى» دېگەن ئويدا بولۇپ كۆڭۈللىرىنى بىئارام قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنونلا ئولدى ـ دېدى. 34 ئابىشالوم بولسا قېچىپ كەتكەنىدى. [يېرۇسالېمدىكى] كۆزەتچى غۇلام قارىۋىدى، مانا، غەرب تەرىپىدىن تاغنىڭ يېنىدىكى يول بىلەن نۇرغۇن ئادەملەر كېلىۋاتاتتى. 35 يوناداب پادىشاھقا: مانا، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كەلدى. دەل قۇللىرى دېگەندەك بولدى ـ دېدى. 36 سۆزىنى تۈگىتىپ تۇرىۋىدى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ قاتتىق يىغا-زار قىلدى. پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىمۇ قاتتىق يىغلاشتى. 37 لېكىن ئابىشالوم بولسا گەشۇرنىڭ پادىشاھى، ئامىھۇدنىڭ ئوغلى تالمىينىڭ قېشىغا باردى. داۋۇت ئوغلى ئۈچۈن ھەر كۈنى ھازا تۇتۇپ قايغۇردى. 38 ئابىشالوم قېچىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئۇ يەردە ئۈچ يىل تۇردى. 39 داۋۇت پادىشاھنىڭ قەلبى ئابىشالومنىڭ يېنىغا بېرىشقا ئىنتىزار بولدى؛ چۈنكى ئۇ ئامنونغا نىسبەتەن تەسەللى تاپقاندى، چۈنكى ئۇ ئۆلگەنىدى.

14

ئەمدى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب پادىشاھ قەلبىنىڭ ئابىشالومغا تەلمۇرۇتقانلىقىنى بايقىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن يوئاب تەكوئاغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىن دانىشمەن بىر خوتۇننى ئەكەلدۈرۈپ ئۇنىڭغا: سەندىن ئۆتۈنەي، ئۆزۈڭنى ماتەم تۇتقان كىشىدەك كۆرسىتىپ قارىلىق كىيىمنى كىيىپ، ئۆزۈڭنى ئەترلىك مايى بىلەن ياغلىمايى، بەلكى ئۆزۈڭنى ئۆلگۈچى ئۈچۈن ئۆزۈن ۋاقىت ھازىدار بولغان ئايالدەك قىلىپ 3 [داۋۇت] پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، يوئاب دېمەكچى بولغانلىرىنى ئۇ ئايالغا ئۆگەتتى. 4 شۇنىڭ بىلەن تەكوئىلىق بۇ ئايال پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلىپ، باش ئۆرۈپ: ئى پادىشاھىم، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايلا، ـ دېدى. 5 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: مەن دەرۋەقە بىر تۇل خوتۇنمەن! ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى؛ 6 دېدە كلىرىنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىدى. ئىككىسى ئېتىزلىقتا ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ئارىغا چۈشىدىغان ئادەم بولمىغاچقا، بىرى يەنە بىرنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويدى. 7 مانا، ھازىر پۈتۈن ئۇيدىكىلەر دېدە كلىرىگە قارشى قوپۇپ، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگىنىنى بەزگە ئۆتۈپ بە رگىن؛ ئىنىسىنىڭ جېنىنى ئېلىپ، قەتىل قىلغىنى ئۈچۈن بىز جانغا جان ئالىمىز. شۇنىڭ بىلەنمۇ مىراس

ئالغۇچىنى يوقىتىمىز، دەۋاتىدۇ. ئۇلار شۇنداق قىلىپ يالغۇز قالغان چوغۇمنى ئۆچۈرۈپ، ئېرىگىگە نە نام نە يەر يوزىدە ئەۋلادمۇ قالدۇرغىلى قويمايدۇ، ـ دېدى. 8 پادىشاھ ئايالغا: ۋىژىگگە بارغىن، مەن ئەھۋالغا قاراپ سەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقىرىمەن، ـ دېدى. 9 تەكوئالىق ئايال پادىشاھقا: ئې، خوجام پادىشاھ، بۇ ئىشتا گۇناھ بولسا، ھەممىسى مېنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ جەمەتى ئۈستىدە بولسۇن، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ تەختى بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولسۇن، ـ دېدى. 10 پادىشاھ: بىرەر كىم ساڭا [بۇ توغرۇلۇق] گەپ قىلسا، ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، ئۇ سېنى يەنە ئاۋارە قىلمايدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. 11 ئايال جاۋاب بېرىپ: ئۇنداقتا پادىشاھ پەروەردىگار خۇدالىرىنى ياد قىلغايلا، قانغا قان ئىنتىقام ئالغۇچىلارنىڭ ئوغلۇمنى يوقاتماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ھالاك قىلىشىغا يول قويمىغايلا، ـ دېدى. پادىشاھ: پەروەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ بىر تال چېچى يە رگە چۈشمەيدۇ، ـ دېدى. 12 لېكىن ئايال: دېدە كلىرى غوجام پادىشاھقا يەنە بىر سۆزنى دېگلى قويغايلا، دېۋىدى، ئۇ: ئېيتقىن ـ دېدى. 13 ئايال يەنە مۇنداق دېدى: ئەمدى سىلى ئىمىشقا خۇدانىڭ خەلقىگە شۇنىڭغا ئوخشاش زىيانلىق بىر ئىشنى نىيەت قىلدىلا؟ پادىشاھ شۇ گېپى بىلەن ئۆزىنى گۇناھكار قىلىپ بېكىتۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى پالىغان كىشىنى قايتۇرۇپ ئە كەلمىدى. 14 دەرۋەقە ھەممىز چوقۇم ئۆلۈپ، يە رگە تۆكۈلگەن، قايتىدىن يىغۇالغىلى بولمايدىغان سۈدەك بولىمىز. لېكىن خۇدا ئادەمنىڭ جېنىنى ئېلىشقا ئەمەس، بەلكى ئۆز پالانغىنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئە كىلىشكە ئىلاج قىلىدۇ. 15 ئەمەلىيەتتە، مېنىڭ غوجام پادىشاھقا شۇ ئىش توغرىسىدىن سۆز قىلغىلى كېلىشىمنىڭ سەۋەبى، خەلق مېنى قورقاتتى. لېكىن دېدە كلىرى: بۇ گەپنى پادىشاھقا ئېيتاي! پادىشاھ بەلكىم ئۆز چوڕىسىنىڭ ئىلتىماسىنى بەجا كەلتۈرەر، دېگەن ئۈمىدە بولدى. 16 چۈنكى پادىشاھ ئاڭلىشى مۇمكىن، چۈرىسىنى ھەم ئوغلۇمنى خۇدانىڭ مىراسىدىن تەڭ يوقاتماقچى بولغان كىشىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ قالار. 17 شۇڭا دېدە كلىرى، غوجام پادىشاھنىڭ سۆزى ماڭا ئارامىلق بېرەر، دەپ ئۈيلىدىم. چۈنكى غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ياخشى-يامانىنى پەرق ئەتكۈچىدۇر. پەروەردىگار خۇدالىرى سىلى بىلەن بىللە بولغاي! 18 پادىشاھ ئايالغا جاۋاب بېرىپ: سەندىن ئۈتۈنمەنكى، مەن سەندىن سورىماقچى بولغان ئىشنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن، دېدى. ئايال: غوجام پادىشاھ سۆز قىلسىلا، دېدى. 19 پادىشاھ: بۇ گەپلىرىڭنىڭ ھەممىسى يوئابنىڭ كۆرسەتمىسىمۇ، قانداق؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ئې، غوجام پادىشاھ، سىلىنىڭ جانلىرى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام پادىشاھ ئېيتقانلىرى ئوڭغىمۇ، سولغىمۇ قايمايدىغان ھەققەتتۇر. دەرۋەقە سىلىنىڭ قۇللىرى يوئاب ماڭا شۇنى تاپىلاپ، بۇ سۆزلەرنى دېدە كلىرىنىڭ ئاغزىغا سالدى. 20 يوئابنىڭ يۇنداق قىلىشى بۇ ئىشنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىدى. غوجامنىڭ دانالىقى خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭكىدەك ئىكەن، زېمىندا يۈز بېرىۋاتقان ھەممە ئىشلارنى بىلىدىكەن، ـ دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يوئابقا: ماقۇل! مانا، بۇ ئىشقا ئىجازەت بەردىم. بېرىپ ئۇ يىگىت ئابىشالومنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 22 يوئاب يە رگە يىقىلىپ باش ئۇرۇپ، پادىشاھقا بەخت-بەرىكەت تىلىدى. ئاندىن يوئاب: ئې غوجام پادىشاھ، ئۆز قۇلۇڭنىڭ تەلىپىگە ئىجازەت بە رگىنىڭدىن، ئۆز قۇلۇڭنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپقىنىنى بۇگۈن بىلدىم، ـ دېدى. 23 ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئابىشالومنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئەمما پادىشاھ: ـ ئۇ مېنىڭ يۈزۈمنى كۆرمەي، ئۆز ۋىگىگە بارسۇن، دېگەنىدى. شۇڭا ئابىشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، ئۆز ۋىگىگە كەتتى.

25 ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىل تەۋەسىدە ئابىشالومدەك چىرايلىق دەپ ماختالغان ئادەم يوق ئىدى. تاپىنىدىن تارتىپ چوققۇسىغىچە ئۇنىڭدا ھېچ ئە يىب يوق ئىدى. 26 ئۇنىڭ چېچىنى چۈشۈ رگەندە (ئۇ ھەر يىلنىڭ ئاخىرىدا چېچىنى چۈشۈرەتتى؛ چېچى ئېغىرلىشىپ كەتكەچكە، شۇڭا ئۇنى چۈشۈرەتتى)، چېچىنى پادىشاھنىڭ «ئۆچەم تارازا»سى بىلەن تارتسا ئىككى يۈز شە كەل چىقاتتى. 27 ئابىشالومدىن ئۈچ ئوغۇل ۋە تامار ئىسملىك بىر قىز تۇغۇلدى. قىزى تولمۇ چىرايلىق ئىدى. 28 ئابىشالوم پادىشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، يېرۇسالېمدا تو پتوغرا ئىككى يىل تۇشقۇچە تۇردى؛ 29 ئابىشالۇم يوئابقا ئادەم ماڭدۇرۇپ، ئۆزىنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئەۋەتىشنى ئۈتۈندى، ئەمما ئۇ كەلگىلى ئۈنمىدى. ئابىشالوم ئىككىنچى قېتىم ئۈنىڭ يېنىغا ئادەم ئەۋەتتى، لېكىن يوئاب كېلىشنى خالىمىدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئابىشالوم ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ يوئابنىڭ مېنىڭكىگە يانداش ئارپا تېرىقلىق بىر پارچە ئېتىزلىقى بار. بېرىپ ئۇنىڭغا ئوت قويۇڭلار، دەپ ئېيتتى. شۇنداق قىلىپ، ئابىشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى يوئابنىڭ بۇ بىر پارچە ئېتىزلىقىغا ئوت قويدى. 31 ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ ئابىشالومنىڭ ۋىگىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن: ئىمىشقا خىزمەتكارلىرىڭ ئېتىزلىقىمغا ئوت قويدى! ـ دەپ سوريدى. 32 ئابىشالوم يوئابقا جاۋاب بېرىپ: مانا، مەن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ: قېشىمغا كەلسۇن، ئاندىن پادىشاھنىڭ قېشىغا ماڭا ۋاكالىتەن بارغۇزۇپ ئۇنىڭغا: مەن ئىمىشقا گەشۇردىن يېنىپ كەلگەنىدىمەن؟ ئۇ يەردە قالسام، ياخشى بولاتتىكەن، دەپ ئېيتقۇزماقچى ئىدىم. ئەمدى پادىشاھ بىلەن دىدارلاشسام دەيمەن؛ مەندە قەبىھلىك بولسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرسۇن، ـ دېدى.

33 شۇنىڭ بىلەن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. پادىشاھ ئابىشالومنى چاقىردى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇردى؛ پادىشاھ ئابىشالومنى سۈيدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئابىشالوم ئۆزىگە جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئاتلارنى تەييارلاتتى ھەم ئۆز ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى بېكىتتى. 2 ئابىشالوم تاڭ سەھەردە قوپۇپ، دەرۋازىغا باردىغان يولنىڭ يېنىدا تۇراتتى. قاچان بىرىنى دەۋاىىنى كەسسۇن دەپ، پادىشاھقا ئەرز تۇتقىلى كەلسە، ئابىشالوم ئۇنى چاقىرىپ: سەن قايسى شەھەردىن كەلدىڭ، ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى: قۇلۇڭ ئىسرائىلنىڭ پالانچى قەبىلىسىدىن كەلدى، دېسە، 3 ئابىشالوم ئېيتىڭغا: مانا، مەۋايىگلار دۇرۇس ۋە ھەق ئىكەن، لېكىن پادىشاھ تەرىپىدىن ئۆزىگە ۋاكالىتەن ئەرزىڭنى ئاڭلاشقا قويۇلغان ئادەم يوق، دەيتتى. 4 ئاندىن ئابىشالوم يەنە: كاشكى، مەن زېمىندا سوراقچى قىلىنسامىدى، ھەر كىمنىڭ ئەرزىنى ياكى دەۋاىىنى بولۇپ، مېنىڭ قېشىمغا كەلسە، ئۇنىڭغا ئادالەت كۆرسىتەتتىم! ـ دەيتتى. 5 بىركىم ئۇنىڭغا تەزىم قىلغىلى ئالدىغا بارسا، ئابىشالوم قولىنى ئۇزۇتۇپ، ئۇنى ئۇتۇپ سۈيەتتى. 6 ئابىشالوم شۇنداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىغا كەلگەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئۇتۇۋالاتتى. 7 تۆت يىل ئۆتكەندە، ئابىشالوم پادىشاھقا: مېنىڭ ھېبروندا پەروەردىگارغا ئېچىلغان قەسەمنى ئادا قىلىشىم ئۈچۈن، شۇ يە رگە بېرىشقا ئىجازەت بەرسەڭ؛ 8 چۈنكى قۇلۇڭ سۈرىيەدىكى گەشۇردا ئۇرغىنىمدا قەسەم ئېچىپ: ئە گەر پەروەردىگار مېنى يېرۇسالېمغا قايتۇرسا، مەن پەروەردىگارغا ئىبادەت قىلىمەن، دەپ ئېيتقانىدى، ـ دېدى. 9 پادىشاھ ئۇنىڭغا: تىنچ-ئامان بېرىپ كەلگىن، دېۋىدى، ئۇ قوزغىلىپ ھېبرونغا كەتتى. 10 لېكىن ئابىشالوم ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىگە مەخپىي ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا: «ئابىشالوم ھېبروندا پادىشاھ بولدى!» دەپ ئېلان قىلىڭلار، دېدى. 11 ئەمدى ئىككى يۈز ئادەم تە كلىپ بىلەن ئابىشالوم بىلەن بە رگە يېرۇسالېمدىن بارغانىدى. ئۇلار ھەقىقىي ئەھۋالدىن بىخەۋەر بولغاچقا، ساددىلىق بىلەن بارغانىدى. 12 ئابىشالوم قوربانلىق ئۈتكۈز ۋگەندە، ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتنىڭ مەسلىھەتچىسى بولغان گىلوھلۇق ئاھىتوفەلنى ئۆز شەھىرى گىلوھدىن ئېلىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن قەست بارغانسېرى كۈچەيدى، ئابىشالومغا ئە گەشكەنلەر بارغانسېرى كۆپۈيۈۋاتاتتى. 13 داۋۇتقا بىر خەۋەرچى كېلىپ: ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرى ئابىشالومغا مايىل بولدى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يېرۇسالېمدا ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرىغا: قوپۇپ قاچايلى! بولمىسا، ئابىشالومدىن قۇتۇلالمايمىز. ئىتتىك كېتەيلى؛ بولمىسا، ئۇ ئېيۇقسىز ئۈستىمىزگە يېتىپ كېلىپ، بە رگە بالا كەلتۈرۈپ شەھەر خەلقىنى قىلىچ بىسى بىلەن ئۇرىدۇ، دېدى. 15 پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ نېمە بېكىتسە، شۇنى قىلىمىز، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئېلىپ، چېقىپ كەتتى؛ ئەمما پادىشاھ كېنىزە كلىرىدىن ئونىنى ئوردىغا قاراشقا قويدى. 17 پادىشاھ چېقىپ كەتكەندە ھەممە خەلق ئۇنىڭغا ئە گەشتى؛ ئۇلار بەيت-مەرھاكىغا تۇرۇپ قالدى. 18 ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [كىدرون ئېقىندىن] ئۆتۈۋاتاتتى؛ بارلىق كەرەتىيلەر، بارلىق پەلەتىيلەر، بارلىق گاتلىقلار، يەنى گات شەھىرىدىن چېقىپ ئۇنىڭغا ئە گەشكەن ئالتە يۈز ئادەم پادىشاھنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 19 پادىشاھ گاتلىق ئىتتايغا: سەن نېمىشقا بىز بىلەن بارىسەن؟ يېنىپ بېرىپ پادىشاھنىڭ قېشىدا تۇرغىن؛ چۈنكى سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن مۇساپىر بولۇپ پالانغانسەن. 20 سەن پەقەت تۈنۈگۈنلا كەلدىڭ، مەن بۇگۈن قانداقسىگە سېنى ئۆزۈم بىلەن بىللە سەرسان قىلاي؟ مەن بولسام، نە گە بارالىسام، شۇ يە رگە بارىمەن. قېرىنداشلىرىڭنى ئېلىپ يېنىپ كەتكىن؛ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتى ساڭا يار بولغاي! ـ دېدى. 21 لېكىن ئىتتاي پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: پەروەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە غوجام پادىشاھنىڭ ھاياتى

بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەيلى ھايات ياكى مامات بولسۇن، غوجام پادىشاھ قەيەردە بولسا، قۇلۇڭ شۇ يەردىمۇ بولىدۇ! ـ دېدى. 22 داۋۇت ئىتتىيانغا: ئەمدى سەنمۇ بېرىپ [ئېقىندىن] ئوتكىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن گاتلىق ئىتتاي ھەممە ئادەملىرى ۋە ئۇنىڭ بىلەن ماڭغان بارلىق بالا-چاقلىرى ئوتۇپ كەتتى. 23 ھەممە خەلق ئوتۇۋاتقاندا، پۈتكۈل شۇ يۇرتتىكىلەر قاتتىق ئاۋاز بىلەن يىغلىدى. پادىشاھ ئوزىمۇ كىدرون ئېقىندىن ئوتكەندە، بارلىق خەلق چۆللۈك تەرىپىگە قاراپ يول ئالدى. 24 ۋە مانا، زادوك بىلەن لاۋىيلارمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ بىللە كەلدى؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەردە قويدى. بارلىق خەلق شەھەردىن چىقىپ ئوتكۈچە ئابىياتار بولسا، قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ ئوراتتى. 25 پادىشاھ زاد وكقا: خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى شەھەر گەڭىدۇرۇپ ئېلىپ كەرگىن. مەن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ كۆزلىرىدە ئىلتىپات تاپسام، ئۇ چوقۇم مېنى ياندۇرۇپ كېلىدۇ ۋە ئۇ ماڭا ئەھدە ساندۇقىنى ۋە ئوز ماكانىنى يەنە كۆرگۈزىدۇ؛ 26 لېكىن ئۇ مېنىڭ ئوغرامدا: سەندىن خوزىسەنلىكىم يوق، دېسە، مانا مەن؛ ئۇ مېنى قانداق قىلىشنى لايىق كۆرسە، شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. 27 پادىشاھ كاھىن زاد وكقا: سەن ئالدىن كۆرگۈچى ئەمەسمۇ؟ سەن ۋە ئوز ئوغلۇڭ ئاخماۋاز ۋە ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتان، يەنى ئىككىگىلارنىڭ ئىككى ئوغلۇڭلار ساڭا ھەمراھ بولۇپ تىنىچ-ئامان شەھەر گە قايتقىن. 28 مانا، مەن سىلەردىن خەۋەر كەلگۈچە چۆلدىكى ئوتكەللەردە كۈتۈپ تۇراي، ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن زادوك بىلەن ئابىياتار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ بېرىپ، ئۇ يەردە قالدى. 30 لېكىن داۋۇت زەيتۇن تېغىغا چىققاندا، بېشىنى يېپىپ يالاڭ ئاياغ بولۇپ يىغلاۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلقىنىڭ ھەربىرى بېشىنى يېپىپ يىغلاپ چىقىۋاتاتتى. 31 بىرسى كېلىپ داۋۇتقا: ئاھىتوفەلمۇ ئابىشالومنىڭ قەستىگە قاتناشقانلار ئىچىدە ئىكەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى ئەخمەقانىلىككە ئايلاندۇرغايسەن، دېدى. 32 داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەتتە ئۇ مەخسۇس خۇداغا ئىبادەت قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئاركلىق ھۇشاي تونى يىرتىق، بېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. 33 داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا يۈك بولۇپ قالسەن؛ 34 لېكىن شەھەر گە قايتىپ بېرىپ ئابىشالومغا: ئى پادىشاھ، مەن بۇگۈنگە قەدەر ئاتاڭنىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قۇل-خىزمەتكارىڭ بولاي، دىسەڭ، سەن مەن ئۈچۈن ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار قىلىۋېتەلەيسەن. 35 مانا زادوك ۋە ئابىياتار دېگەن كاھىنلارمۇ شۇ يەردە سەن بىلەن بىللە بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئېيتقىن. 36 مانا، ئۇلارنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى زاد وكنىڭ ئوغلى ئاخماۋاز بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتانمۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەرنېمە ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگىن ـ دېدى. 37 شۇنىڭ بىلەن داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەر گە باردى؛ ئابىشالومۇ دەل شۇ چاغدا يېرۇسالېمغا كىردى.

16

داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەمدىلا ئوتۇشىگە مەفبوشەتىنىڭ خىزمەتكارى زىبا ئىككى يۈز نان، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، يۈز يازلىق مېۋە پوشكىلى ۋە بىر تۈلۈم شارابنى ئىككى ئېشەك گەك ئارتىپ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. 2 پادىشاھ زىباغا: بۇلارنى نېمە ئۈچۈن ئە كەلدىڭ؟ دېدى. زىبا: ئېشەك گەرنى پادىشاھنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر مېنىشى ئۈچۈن، نانلار بىلەن يازلىق مېۋىلەرنى غۇلامىلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن، شارابنى چۆلدە ھېرىپ كەتكەنلەرنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن ئە كەلدىم ـ دېدى. 3 پادىشاھ: غوجاڭنىڭ ئوغلى نەدە؟ ـ دەپ سوردى. زىبا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ئۇ يەنىلا يېرۇسالېمدا قالدى، چۈنكى ئۇ: بۇگۈن ئىسرائىل جەمەمەتدىكىلەر ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىنى ماڭا ياندۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئولتۇرىدۇ ـ دېدى. 4 پادىشاھ زىباغا: مانا مەفبوشەتنىڭ ھەممىسى ساڭا تەۋە بولسۇن، دېۋىدى، زىبا: مەن سىلگە تەزىم قىلىمەن؛ سىلنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپسام، ئى غوجام پادىشاھ، ـ دېدى. 5 داۋۇت پادىشاھ باھۇرىمغا كەلگەندە، مانا ساۋۇلنىڭ جەمەمەتدىن بولغان، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئىسملىك بىر ئادەم شۇ يەردىن ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى، ئۇ بۇ ياققا كەلگەچ كىمدۇ بىرنى قارغاۋاتاتتى. 6 ئۇ داۋۇتنىڭ ئۇتۇگىگە ۋە داۋۇت پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىغا قاراپ تاشلارنى ئاتتى، ھەممە خەلق بىلەن بارلىق پالۋانلار پادىشاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ۋە سول تەرىپىدە تۇراتتى. 7 شىمەي قارغاپ: يوقال، يوقال، ھەي سەن قانخور، ئىپلاس! 8 سەن ساۋۇلنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدۇڭ، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جەمەمەتىنىڭ قېنىنى سېنىڭ بېشىڭغا قايتۇردى؛ ئەمدى پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى ئوغلۇڭ ئابىشالومنىڭ قولىغا بەردى؛ مانا، ئوز ئۇگىڭنىڭ رەزىللىكىگە سېنىڭ ئوستۇڭگە چۈشتى، چۈنكى سەن بىر قانخورسەن! ـ دېدى. 9 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي پادىشاھقا: نېمىشقا بۇ ئۆلۈك ئىت غوجام پادىشاھنى قارغىسۇن؟ ئۇ يە گە بېرىپ ئۇنىڭ بېشىنى كەسكىلى ماڭا ئىجازەت بە رگەيسەن! ـ دېدى. 10 لېكىن پادىشاھ: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ ئۇ قارغىسا قارغىسۇن! ئە گەر پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا، داۋۇتنى قارغىغىن، دەپ ئېيتقان بولسا، ئۇنداقتا كىم ئۇنىڭغا: نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟ ـ دېيەلىسۇن؟ 11 داۋۇت ئابىشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا ئوز پۇشتۇمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جېنىمنى ئىزدىگەن يەردە، بۇ بىنيامىن كىشى ئۇنىڭدىن ئارتۇقراق قىلمامدۇ؟ ئۇنى قارغىغىلى قويغىن، چۈنكى يەھۋەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق بۇيرۇپتۇ. 12 پەرۋەردىگار بەلكىم مېنىڭ دەردىلىرىمنى نەزىرىگە ئېلىپ، بۇ ئادەمنىڭ بۇگۈن مېنى قارىغانلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق ياندۇرار، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئوز ئادەملىرى بىلەن يولدا مېڭىۋەردى. شىمەي بولسا داۋۇتنىڭ ئۆدۈلدىكى تاغ باغىردا ماڭغاچ قارغايتتى ھەم تاش ئېتىپ توپا-چاڭ چاچاتتى. 14 پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان خەلقىنىڭ ھەممىسى ھېرىپ، مەنزىلگە بارغاندا ئۇ يەردە ئارام ئالدى. 15 ئەمدى ئابىشالوم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئاھىتوفەل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 16 داۋۇتنىڭ دوستى ئاركلىق ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئابىشالومغا: پادىشاھ ياشىسۇن! پادىشاھ ياشىسۇن! ـ دېدى. 17 ئابىشالوم ھۇشايغا: بۇ سېنىڭ دوستۇڭغا كۆرسىتىدىغان ھىممىتىڭمۇ؟ نېمىشقا دوستۇڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دېدى. 18 ھۇشاي ئابىشالومغا: ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ۋە بۇ خەلق ھەمدە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى كىمنى تاللىسا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە بولاي ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرىمەن. 19 شۇنىڭدىن باشقا كىمنىڭ خىزمىتىدە بولاي؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلمامدىم؟ سېنىڭ ئاتاڭنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلغانىدەك، ئەمدى سېنىڭ قېشىڭدا خىزمەت قىلاي، ـ دېدى. 20 ئاندىن ئابىشالوم ئاھىتوفەلگە: مەسلىھەتلىشىپ يول كۆرىستىڭلار، قانداق قىلساق بولار؟ ـ دېدى. 21 ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ئاتاڭنىڭ ئوردىسىغا قارىغىلى قويغان كېنىزە كلىرى بىلەن بىللە ياتقىن، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ ئوز ئۇگىڭنى ئاتاڭغا نەپرەتلىك قىلغانلىقىڭنى ئاڭلايدۇ، شۇنداق قىلىپ ساڭا ئە گەشكەنلەرنىڭ قوللىرى كۈچلەندۈرۈلىدۇ، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئابىشالوم ئۈچۈن ئوردىنىڭ ئۈگزىسىدە بىر چېدىر تىكتى؛ ئابىشالوم ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئوز ئاتىسىنىڭ كېنىزە كلىرى بىلەن بىللە بولدى. 23 ئۇ كۈنلەردە ئاھىتوفەلنىڭ بە رگەن مەسلىھەتى خۇددى كىشى خۇدادىن سوراپ ئېرىشكەن سوز-كالامدەك ھېسابلىناتتى. ئۇنىڭ داۋۇتقا ۋە ئابىشالومغا بە رگەن ھەممە مەسلىھەتىمۇ ھەم شۇنداق قارىلاتتى.

17

ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى تاللۇۋېلىشقا رۇخسەت بەرسەڭ، مەن بۇگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى قوغلاي؛ 2 مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكىنىمدە ئۇ ھېرىپ، قوللىرى ئاجىز بولىدۇ، مەن ئۇنى ئالاقزادە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا ئۇرۇپ ئۆلتۈرىمەن، 3 ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا بېقىندۇرۇپ قايتۇرىمەن. سەن ئىزدىگەن ئادەم يوقالسا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالىدۇ، دېدى. 4 بۇ مەسلىھەت ئابىشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا ياقتى، 5 لېكىن ئابىشالوم: ئاركلىق ھۇشايىنىمۇ چاقىرىڭلار، ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، ـ دېدى. 6 ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئابىشالوم ئۇنىڭغا: ئاھىتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى؛ ئۇ دېگەندەك قىلايلىمۇ؟ بولمىسا، سەن بىر مەسلىھەت بە رگىن، ـ دېدى. 7 ھۇشاي ئابىشالومغا: ئاھىتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بە رگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. 8 ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاتاڭ بىلەن ئادەملىرىنى بىلىسەنغۇ ـ ئۇلار پالۋانلاردۇر، ھازىر دالادىكى بالىلىرىدن جۈدا قىلىنغان چىشى ئېيىقتەك يەپلى يامان. ئاتاڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، ئۇنى ئادەملىرى بىلەن بە رگە قونمايدۇ. 9 مانا ئۇ ھازىر بىر غارىدا يا باشقا بىر يەردە مۆكۈنۈۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھە ركىم: ئابىشالومغا ئە گەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، ـ دەيدۇ. 10 ئۇ ۋاقىتتا ھەتتا شىر يۈرەك پالۋانلارنىڭ

يۇره كلىرىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاتا-ئانىنىڭ باتۇر ئىگىلىكىنى، شۇنداقلا تۇنىگىنا ئە گەشكەنلەرنىڭمۇ پالۋان ئىگىلىكىنى بىلدۈ. **11** شۇنىڭا مەسلىھەتىم شۇكى، پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە سېنىڭ قېشىڭغا تېز يىغىلسۇن (ئۆلار دېڭىزدىكى قومۇلارەك كۆپتۇر!). سەن تۆرزۇڭ ئۆلارنى باشلاپ جەنگىگە چىققىن. **12** بىز ئۇنى قەيەردە تاپساق، شەنبەم يە رگە چۈشكەندەك ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشىيلى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئىزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان كىشىلەردىن ھېچ كىممۇ قالمايدۇ. **13** ئە گەر ئۇ بىر شەھە رگە كىرىۋالسىمۇ، پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ يە رگە ئارغامچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، شەھەرنى ھەتتا ئۇنىڭدىكى كىچىك شىغىل-تاشلارنىمۇ قالدۇرمايلى سۈرەپ ئە كىلىپ، دەريا جىلغىسىغا تاشلۇۋېتىمىز». **14** ئابىشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى: ئاركىلىق ھۇشاينىڭ مەسلىھەتى ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىدىن ياخشى ئىكەن، دەيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئابىشالومنىڭ بېشىغا بالا كەلسۇن دەپ، ئاھىتوفەلنىڭ ياخشى مەسلىھەتىنىڭ بىكار قىلىنىشىنى بېكىتكەنىدى. **15** ھۇشاي زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا: ئاھىتوفەلنىڭ ئابىشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا ياخشى مەسلىھەتى مۇنداق-مۇنداق، ئەممە مېنىڭ مەسلىھەتىم بولسا مۇنداق-مۇنداق؛ **16** ھازىر سىلەر دەرھال ئادەمنى ئەۋەتىپ داۋۇتقا: بۇ كېچىدە چۆلنىڭ كېچىكلىرىدە قونماي، بەلكى تېز ئۆتۈپ كېتىڭلار، بولمىسا پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق ھالاك بولۇشى مۇمكىن، دەپ يەتكۈزۈڭلار ـ دېدى. **17** ئۇ ۋاقىتتا يوناتان بىلەن ئاخىماۋاز ئەن-ر وگەلدە كۈتۈپ تۇراتتى؛ ئۇلار باشقىلارنىڭ كۆرۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن شەھە رگە كىرمىدى؛ بىر دېدە كنىڭ چىقىپ ئۇلارغا خەۋەر بېرىشى بېكىتىلدى. ئۇلار بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەرنى يەتكۈزدى. **18** لېكىن بىر ياش يىگىت ئۇلارنى كۆرۈپ قېلىپ، ئابىشالومغا دەپ قويدى. ئەمما بۇ ئىككىيلەن ئىتتىك بېرىپ، باھۇرىمدىكى بىر ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردى. بۇ ئادەمنىڭ ھويلىسىدا قۇدۇق بار ئىدى؛ ئۇلار شۇنىڭا چۈشۈپ يوشۇرۇندى. **19** ئۇنىڭ ئايالى قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ياپقۇچىنى يېيىپ ئۈستىگە سوقۇلغان يۇغدايىنى تۆكۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھېچ ئىش ئاشكارىلانمىدى. **20** ئابىشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۆيگە كىرىپ ئايالنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئاخىماۋاز بىلەن يوناتان قەيەردە؟ ـ دەپ سوردى. ئايال: ئۇلار ئېرىقتىن ئۆتۈپ كەتتى، دېدى. كەلگەنلەر ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمايى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. **21** ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، بۇ ئىككىيلەن قۇدۇقتىن چىقىپ، بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەر بەردى. ئۇلار داۋۇتقا: قوپۇپ، سۇدىن ئۆتكىن؛ چۈنكى ئاھىتوفەل سېنى ئۆتۈش ئۈچۈن شۇنداق مەسلىھەت بېرىپتۇ ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قوزغىلىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى؛ تاڭ ئاتقۇچە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمىگەن ھېچكىم قالمىدى. **23** ئاھىتوفەل ئۆز مەسلىھەتىنى قوبۇل قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ ئېشىكىنى توقۇپ، ئۆز شەھىرىدىكى ئۆيىگە بېرىپ، ئۆيىدىكىلە رگە ۋەسىيەت ئېيتىشۇرغاندىن كېيىن، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. **24** شۇ ئارىلىقتا داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئابىشالوم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىمۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بولغانىدى. **25** ئابىشالوم يوئابنىڭ ئورنىدا ئاماسانى قوشۇننىڭ ئۈستىگە سەردار قىلىپ قويدى. ئاماسا بولسا يېترا ئىسمەلىك بىر ئىسرائىللىق كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى. ئۇ كىشى ناھاشنىڭ قىزى ئابىگائىل بىلەن يېقىنچىلىق قىلغانىدى. ناھاش يوئابنىڭ ئانىسى زەرۇئىيا بىلەن ئاچا-سىڭىل ئىدى. **26** ئىسرائىل بىلەن ئابىشالوم گىلېئادنىڭ زېمىنىدا بارگاھ تىكتى. **27** داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئامونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدىن بولغان ناھاشنىڭ ئوغلى شوبى بىلەن لو-دىبارلىق ئاممىئەلنىڭ ئوغلى ماكىر ۋە روگىلىمدىن بولغان گىلېئادلىق بارزىللاي دېگەنلەر **28** يوتقان-كۆرپە، داس، قاچا-قۇچا، بۇغداي، ئارپا، ئۇن، قوماچ، پۇرچاق، قىزىل ماش، قۇرۇغان پۇرچاقلار، **29** ھەسەل، قايماق ۋە قويلارنى كەلتۈرۈپ، كالا سۈتىدە قىلىنغان قۇرۇت-ئىرىمچاك قاتارلىقلارنى داۋۇت بىلەن خەلققە يېيىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، چۈنكى ئۇلار: شۇيېىسىزكى، خەلق چۆلدە ھېرىپ-ئېچىپ، ئۇسساپ كەتكەنىدۇ، دەپ ئويلىغانىدى.

18 داۋۇت ئۆزى بىلەن بولغان خەلقنى يىغىپ ئېدىلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە مىڭبېشى بىلەن يۈزبېشى قويدى. **2** ئاندىن داۋۇت خەلقنى ئۈچ بۆلەككە بۆلۈپ جەنگىگە چىقاردى؛ بىرىنچى بۆلەكنى يوئابنىڭ قول ئاستىدا، ئىككىنچى بۆلەكنى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى، يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاينىڭ قول ئاستىدا ۋە ئۈچىنچى بۆلەكنى گاتلىق ئىتتىيانىڭ قول ئاستىدا قويدى. پادىشاھ خەلققە: بەرھەق، مەنمۇ سىلەر بىلەن جەنگىگە چىقىمەن، دېدى. **3** لېكىن خەلق: سىلى چىقمىسىلا، ئە گەر بىز قاچساق دۈشمەن بىز ئۈچۈن پەرۋا قىلمايدۇ؛ ھەتتا يېرىمىز ئۆلۈپ كەتسە كۆز بىز ئۈچۈن پەرۋا قىلمايدۇ. چۈنكى ئۆزىلىرى بىزنىڭ ئون مىڭىمىز ئۈچۈن بولىلا. ياخشىسى سىلى شەھەردە تۇرۇپ بىز ئۈچۈن ھەمدەم بولۇشقا تەييار تۇرغايلا، دېدى. **4** پادىشاھ ئۆلارغا: سىلە رگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق يۈزدىن، مىڭدىن بولۇپ شەھەردىن چىقىۋاتقاندا، پادىشاھ دەرۋازىنىڭ يېنىدا تۇردى. **5** پادىشاھ يوئاب بىلەن ئابىشاي ۋە ئىتتىيانا: مەن ئۈچىڭلار ئابىشالومغا ياخشى مۇئامىلىدە بولۇپ ئايالىكلار، دېدى. پادىشاھنىڭ [ھەممە سەردارلىرىغا] ئابىشالوم توغرىسىدا شۇنداق تاپىلىغىنىدا، بارلىق خەلق تاپىلىغىنىنى ئاڭلىدى. **6** ئاندىن خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى مەيدانىغا چىقتى؛ سوقۇش ئەفرائىمنىڭ تورمانلىقىدا بولدى. **7** ئۇ يەردە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن مەغلۇپ بولدى. ئۇ كۈنى ئۆلار قاتتىق قىرغىن قىلىندى ـ يىگىرمە مىڭ ئۆلدى. **8** سوقۇش شۇ زېمىنغا يېيىلدى؛ ئورمانلىق يەۋەتكەنلەر قىلىچتا ئۆلگەنلەردىن كۆپ بولدى. **9** ئابىشالوم داۋۇتنىڭ غۇلامىلىرى بىلەن ئۇيۇقسىز ئۇچراشىپ قالدى؛ ئابىشالوم ئۆز قېچىرىغا منىپ، چوڭ دۇب دەرىخىنىڭ قويۇق شاخلىرىنىڭ تېگىدىن ئۆتكەندە، ئۇنىڭ بېشى دەرەخ شىخىغا كېپىلىشىپ قېلىپ، ئۇ ئېسىلىپ قالدى؛ ئۇ منىگەن قېچىر بولسا ئالدىغا كېتىپ قالدى. **10** بىرسى بۇنى كۆرۈپ يوئابقا خەۋەر بېرىپ: مانا، مەن ئابىشالومنىڭ بىر دۇب دەرىخىدە ساڭگىلاپ ئۆزىگىنىنى كۆردۈم، دېدى. **11** يوئاب خەۋەر بە رگەن ئادەمگە: نېمە! سەن ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، نېمىشقا ئۇنى ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ يە رگە چۈشۈرمىدىڭ؟ شۇنداق قىلغان بولساڭ، ساڭا ئون كۈمۈش تەنگىگە ۋە بىر كەمەر بېرەتتىم، ـ دېدى. **12** ئۇ ئادەم يوئابقا: قولۇمغا مىڭ كۈمۈش تەنگىگە تەگسىمۇ، قولۇمنى پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۇزاتمايتتىم! چۈنكى پادىشاھنىڭ ھەممىمىز ئالدىدا ساڭا، ئابىشايغا ۋە ئىتتىيانا: مېنىڭ ئۈچۈن ھەر بىرىڭلار ئابىشالومنى ئايالىكلار، دەپ ۋېيىۋغىنىنى ئاڭلىدۇق. **13** ئە گەر مەن ئۈز جىنىمنى تەۋەككۈل قىلىپ، شۇنداق قىلغان بولسام (ھەرقانداق ئىش پادىشاھتىن يوشۇرۇن قالمايدۇ!) سەن مېنى تاشلاپ، دۈشمىنىڭ قاتاردا كۆرەتتىڭ، ـ دېدى. **14** يوئاب: سېنىڭ بىلەن بۇنداق دېيىشىشكە چولام يوق! ـ دېدى-دە، قولىغا ئۈچ نەيزىنى ئېلىپ دەرەختە ساڭگىلاقلىق ھالدا تىرىك تۇرغان ئابىشالومنىڭ يۈرىكىگە سانچىدى. **15** ئاندىن يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان ئون غۇلام ئابىشالومنىڭ چۈرىسىگە يىغلىپ، ئۇنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى. **16** ئاندىن يوئاب كاناي چالدى، خەلق ئىسرائىلنى قوغلاشتىن يانىدى؛ چۈنكى يوئاب قوشۇننى چېكىنىشكە چاقىردى. **17** ئۇلار ئابىشالومنى ئورمانلىقتىكى چوڭ بىر ئازگالغا تاشلاپ ئۈستىگە نۇرغۇن تاشلارنى دۆۋىلەپ قويدى. ئىسرائىللار بولسا قېچىپ ھەربىرى ئۆز ماكانىغا كەتتى. **18** ئابىشالوم تىرىك ۋاقىتدا پادىشاھ ۋادىسىدا ئۆزىگە بىر ئابىدە ئۆرغۇزغانىدى. چۈنكى ئۇ: مېنىڭ ئاممىنى قالدۇردىغانلا ئوغلۇم يوق دەپ، ئۇ تاش ئابىدىنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ تاش بۇگۈنگە قەدەر «ئابىشالومنىڭ يادىكارى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز [يوئابقا]: پەرۋەردىگار سېنى دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزۇپ سەن ئۈچۈن ئىنتىقام قالدى، دەپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىشكە مېنى دەرھال ماڭغۇزغىن، ـ دېدى. **20** لېكىن يوئاب ئۇنىڭغا: سەن بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، بەلكى باشقا بىر كۈنى خەۋەر بېرىسەن؛ پادىشاھنىڭ ئوغلى ئۆلگىنى ۋېيىلدىن، بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يوئاب كۇشىيغا: بېرىپ پادىشاھقا كۆرگىنىڭنى دەپ بە رگىن، دېدى. كۇشىي يوئابقا تەزىم قىلىپ يۈگۈرۈپ كەتتى. **22** لېكىن زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز يوئابقا يەنە: قانداقلا بولمىسۇن بۇ كۇشىينىڭ كەيندىن يۈگۈرۈشكە ماڭا ئىجازەت بە رگىن، ـ دېدى. يوئاب: ئى ئوغلۇم، ساڭا ھېچقانداق سۈيۈنچىي بە رگۈدەك خەۋەر بولمىسا، نېمىشقا يۈگۈرۈشنى خالايسەن؟ ـ دېدى. **23** ئۇ يەنە: قانداقلا بولمىسۇن، مېنى يۈگۈرگۈزگىن، دېدى. يوئاب ئۇنىڭغا: ماڭ، يۈگۈر، دېۋىدى، ئاخىماۋاز ئىئوردان دەرياسىدىكى تۈزلە گۈمك بىلەن يۈگۈرۈپ كۇشىيگە يېتىشىپ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ كەتتى. **24** داۋۇت ئىچكى-تاشقى دەرۋازىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇراتتى. كۆزەتچى دەرۋازىنىڭ ئۈگزىسىدىن سېپىلنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆردى. **25** كۆزەتچى ۋارقىراپ پادىشاھقا خەۋەر بەردى. پادىشاھ: ئە گەر ئۇ يالغۇز بولسا ئۇنىڭدا چوقۇم خەۋەر بار، دېدى. خەۋەرچى بولسا يېقىنلىشىپ كېلىۋاتاتتى. **26** ئاندىن كۆزەتچى يەنە بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆردى.

كۆزەتچى دەرۋازىۋەنگە: مانا يەنە بىر ئادەم يالغۇز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ: بۇمۇ خەۋەرچى ئىكەن، دېدى. **27** كۆزەتچى: ئاۋۋالقىسىنىڭ يۈگۈرۈشى ماڭا زاد وكىنڭ ئوغلى ئاخىماتازنىڭ يۈگۈرشىدەك كۆرۈندى، ـ دېدى. پادىشاھ: ئۇ ياخشى ئادەم، خۇش خەۋەر يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **28** ئاخىماتاز پادىشاھقا توۋلاپ: سالام! دەپ پادىشاھقا يۈزىنى يەر گە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ: غوجام پادىشاھقا زىيان يەتكۈزۈشكە قوللىرىنى كۆتۈرگەن ئادەملەرنى مەغلۇبىيەتكە مۇيتىلا قىلغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەك كىتۇر! ـ دېدى. **29** پادىشاھ: ئابشالوم سالامەتمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئاخىماتاز جاۋاب بېرىپ: يوئاب پادىشاھنىڭ قۇلى ۋە بىقىرلىرىنى ماڭدۇرغاندا، بىقىر كىشىلەرنىڭ چوڭ قالايمىقانچىلىقىنى كۆردۇم، لېكىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلمىدىم، ـ دېدى. **30** پادىشاھ: بولدى، يۈياقتا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ بىر تەرەپكە بېرىپ تۇردى. **31** ئۇ مانا، كۆشىي يېتىپ كەلدى، كۆشىي: غوجام پادىشاھ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىغايلا. پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاسىيلىق قىلىپ قوزغالغان ھەممىسىدىن سىلىنى قۇتقۇزۇپ، تۇلاردىن ئىنتىقام ئالدى، دېدى. **32** پادىشاھ كۆشىيغا: يىگىت ئابشالوم سالامەتمۇ؟ دەپ سوردى. كۆشىيلىق: غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى ۋە سىلىنى قەستلەشكە قوزغالغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يىگىتكە ئوخشاش بولسۇن! ـ دېدى. **33** پادىشاھ تولىمۇ ئازابلىنىپ، دەرۋازىنىڭ تۆپىسىدىكى بالىخانىغا يىغلىغان پېتى چىقتى؛ ئۇ ماڭغاچ: ئۈ ئوغلۇم ئابشالوم! ئۈ ئوغلۇم، ئوغلۇم ئابشالوم! كاشكى، مەن سېنىڭ ئورنۇڭدا ئۆلسەم بولماسمىدى! ئۈ ئابشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! دېدى.

19

بىرسى يوئابقا: پادىشاھ ئابشالوم ئۈچۈن يىغلاپ ماتەم تۇتماقتا، دەپ خەۋەر بەردى. **2** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈندىكى نۇسرەت خەلق ئۈچۈن مۇسىبەتكە ئايلاندى، چۈنكى خەلق شۇ كۈندە: پادىشاھ ئۆز ئوغلى ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت تارتىۋاتىدۇ، دەپ ئاڭلىدى. **3** ئۇ كۈنى خەلق سوقۇشتىن قېچىپ خجالەتتە قالغان ئادەملەردەك، ئوغرىلىقچە شەھەر گە كىردى. **4** پادىشاھ يۈزىنى يېپىپ: ئۈ، ئوغلۇم ئابشالوم، ئۈ ئابشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! ـ دەپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن پېرياد كۆتۈردى. **5** لېكىن يوئاب پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ قىبىغا كېلىپ: ئۆز جىنىڭنى، ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭنىڭ جىنىنى، ئاياللىرىڭنىڭ جىنى بىلەن كېنىزە كلىرىڭنىڭ جىنىنى قۇتقۇزغان ھەمە خىزمەتكارلىرىڭ يۈزىنى سەن بۇگۈن خجالەتتە قالدۇردۇڭ! **6** سەن ئۆزۈڭگە نەپرەتلىنىدىغانلارنى سۆيىسەن، سېنى سۆيىدىغانلارغا نەپرەتلىنىدىغاندەك قىلىسەن! چۈنكى سەن بۇگۈن سەردارلىرىڭنى ياكى خىزمەتكارلىرىڭنى نەزىرىڭدە ھېچنەرسە ئەمەس دېگەندەك قىلدىڭ! چۈنكى بۇگۈن ئابشالوم تىرىك قېلىپ، بىز ھەممىمىز ئۆلگەن بولساق، نەزىرىڭدە ياخشى بولاتتىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم. **7** ئەمدى چىقىپ خىزمەتكارلىرىڭنىڭ كۆڭلىگە تەسەللىي بەرگىن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر چىقمىساڭ، بۇگۈن كېچە ھېچ ئادەم سېنىڭ بىلەن قالمايدۇ. بۇ بالا ياشلىقىڭدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە ئۇستۈڭگە چۈشكەن ھەرقانداق بالادىن ئېغىر بولىدۇ، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ چىقىپ دەرۋازىدا ئولتۇردى، ھەممە خەلققە: مانا، پادىشاھ دەرۋازىدا ئولتۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلگەندە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئىسرائىللار بولسا ھەممىسى قېچىپ، ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. **9** ئەمدى ئىسرائىل قەبىلىسىدىكى ھەممە خەلق غۇلغۇلا قىلىشىپ: پادىشاھ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغان، بىزنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىدى. ئەمما، ئۇ ھازىر ئابشالوم ئۆيەپىلىدىن زېمىندىن ئۆزىنى قاچۇرۇۋاتىدۇ. **10** لېكىن بىز ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغان ئابشالوم بولسا جە گدە ئۆلدى. ئەمدى نېمىشقا پادىشاھنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە گەپ قىلمايسىلەر؟ دېيىشتى. **11** داۋۇت پادىشاھ زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ: سىلەر يەھۇدانىڭ ئاقساقاللىرىغا: [پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ]: ـ ھەممە ئىسرائىللارنىڭ پادىشاھنى ئوردىسىغا قايتۇرۇپ كېلىيلى، دېيىشكەن تەلىپلىرىنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قولىلىقىغا يەتكەن يەردە، نېمىشقا سىلەر بۇ ئىشتا ئۆلاردىن كېيىن قالىسىلەر؟ **12** سىلەر مېنىڭ قېرىنداشلىرىم، مېنىڭ ئەت-ئۆستىخانلىرىم تۇرۇپ، نېمىشقا پادىشاھنى ئېلىپ كېلىشتە ھەممىسىدىن كېيىن قالىسىلەر؟! ـ دە گىلار. **13** ۋە شۇنداقلا يەنە ئاماساغىمۇ: پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن مېنىڭ ئەت-ئۆستىخانلىرىم ئەمەسمۇسەن؟ ئەگەر سېنى يوئابنىڭ ئورنىدا مېنىڭ قېشىمدا دائىم تۇرىدىغان قوشۇننىڭ سەردارى قىلمىسام، خۇدا مېنى ئۆرسۈن ھەم ئۆنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن ـ دە گىلار، ـ دېدى. **14** يۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدادىكى ئادەملەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى بىر ئادەمنىڭ كۆڭلىدەك ئۆزىگە مايىل قىلدى. ئۇلار پادىشاھقا ئادەم ماڭدۇرۇپ: سەن ئۆزۈڭ بىلەن ھەممە خىزمەتكارلىرىڭ بىر گە يېنىپ كېلىگىلار، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يېنىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە كەلدى. يەھۇدادىكى ئادەملەر پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزىمىز دەپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا گىلگالغا بارغاندى. **16** باھۇرىمدىن چىققان بىنيامىنلۇق گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئالدىراپ كېلىپ، يەھۇدادىكى ئادەملەر بىلەن چۈشۈپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **17** شىمەيگە بىنيامىن قەبىلىسىدىن مىڭ ئادەم ئە گەشتى؛ ئۇلار بىلەن ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە خىزمەتكار بولغان زىبا، ئۇنىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارىمۇ ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ كەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** بىر كېمە پادىشاھنىڭ ئىختىيارىغا قويۇلۇپ، ئائىلە تاۋابىتالىرىنى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ئۇيان-ۋەيان ئۆتۈپ يۈرەتتى. پادىشاھ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندە، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ تۇرۇپ **19** پادىشاھقا: غوجام قۇللىرىغا قەبىھلىك ساتمىغايلا؛ غوجام پادىشاھ يېرۇساليمدىن چىققان كۈندە قۇللىرىنىڭ قىلغان قەبىھلىكىنى ئەسلىرىگە كەلتۈرمىگەيلا؛ ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە كەلمىسۇن. **20** چۈنكى قۇللىرى ئۆزىنىڭ گۇناھ قىلغىنىمنى ئوبدان بىلىدۇ؛ شۇڭا مانا، مەن يۈسۇپنىڭ جەمەتىدىن ھەممىدن ئاۋۋال بۇگۈن غوجام پادىشاھنى قارشى ئېلىشقا چىقتىممەن، ـ دېدى. **21** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي بۇنى ئاڭلاپ: شىمەي پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى قارىغىنى تۇرسا، ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىش لازىم بولامدۇ؟ ـ دېدى. **22** لېكىن داۋۇت: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، سىلەرنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ بۇگۈن سىلەر ماڭا قارشى چىقماقچىمۇسىلەر؟ بۇگۈنكى كۈندە ئىسرائىلدا ئادەملەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك كۈنۈ؟ بۇگۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ ئىگەنلىكىمنى بىلمەيمەنمۇ؟ ـ دېدى. **23** ئاندىن پادىشاھ شىمەيگە: سەن ئۆلىمەيسەن، ـ دېدى. پادىشاھ ئۆنىڭغا قەسەم قىلدى. **24** ئەمدى ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى مەفىبوشەت پادىشاھنى قارشى ئالغىلى كەلدى. پادىشاھ كەتكەن كۈندىن تارتىپ ساق-سالامەت قايتىپ كەلگەن كۈنگىچە، ئۇ يا پۇتلىرىنىڭ تىرنىقىنى ئالمىغان يا ساقلىنى ياسىمىغان ۋە ياكى كىيىملىرىنى يۇمىغاندى. **25** ئۇ پادىشاھنى قارشى ئالغىلى يېرۇساليمدىن كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مەفىبوشەت، نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **26** ئۇ: ئى، غوجام پادىشاھ، قۇللىرى ئاقساق بولغاچقا، ئېشىكىمنى توقۇپ، مىنىپ پادىشاھ بىلەن بىللە باراي، دېدىم. ئەمما خىزمەتكارىم مېنى ئالداپ قويۇپتۇ؛ **27** ئۇ يەنە غوجام پادىشاھىڭ ئالدىدا قۇللىرىنىڭ غەيۋىتىنى قىلدى. لېكىن غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك كىتۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سىلگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلغايلا. **28** چۈنكى ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن ئادەملەردەك ئىدى؛ لېكىن سىلى ئۆز قۇللىرىنى ئۆزلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولغانلار ئارىسىدا قويدىلا؛ مېنىڭ پادىشاھنىڭ ئالدىدا پېرياد قىلغىلى نېمە ھەققىم بار؟ ـ دېدى. **29** پادىشاھ ئۇنىڭغا: نېمىشقا ئىشلىرىڭ توغرىسىدا سۆزلۈپرسەن؟ مېنىڭ ھۆكۈمۈم، سەن بىلەن زىبا يەرلەرنى بۆلۈشۈۋېلىڭلار، ـ دېدى. **30** مەفىبوشەت پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ ئامان-ىسەن ئۆز ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن، زىبا ھەممىسىنى ئالسىمۇ رازىمەن! ـ دېدى. **31** گىلىئادلىق بارزىللايمۇ روگېلىمدىن چۈشۈپ پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈپ قويۇشقا كېلىپ، پادىشاھ بىلەن بىللە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى. **32** ئەمدى بارزىللاي خېلى ياشانغان بىر ئادەم بولۇپ، سەكسەن ياشقا كىرگەندى. پادىشاھ ماھاناىئىمدا ئۇرغان ۋاقىتتا، ئۇنى قامدىغان دەل مۇشۇ ئادەم ئىدى، چۈنكى ئۇ خېلى كاتتا بىر كىشى ئىدى. **33** پادىشاھ بارزىللايغا: مېنىڭ بىلەن بارغىن، مەن سەندىن پېرۇساليمدا ئۆزۈمنىڭكىدە خەۋەر ئالىمەن، دېدى. **34** لېكىن بارزىللاي پادىشاھقا: مېنىڭ بىرنەچچە كۈنلۈك ئۆمرۈم قالغاندۇ، پادىشاھ بىلەن بىرگە يېرۇساليمغا بارامدىم؟ **35** قۇللىرى سەكسەن ياشقا كىردىم. ياخشى-ياماننى يەنە پەرق ئېتەلەيمەنمۇ؟ يەپ-ئىچكىنىمنىڭ تەمىنى تېتالامدىم؟ يىگىت نەغمىچىلەر بىلەن قىز نەغمىچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالامدىم؟ نېمىشقا قۇللىرى غوجام پادىشاغا يەنە يۈك بولىمەن؟ **36** قۇللىرى پەقەت پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈپ ئاندىن تازراق ئۆزىتىپ قويايى دېگەن؛ پادىشاھ بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىشقا ماڭا شۇنچە شاپائەت كۆرسىتىدىلا؟ **37** قۇللىرىنىڭ ئۆلگەندە ئۆز شەھىرىمدە، ئاتام بىلەن ئانامنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا يېتىشىم ئۈچۈن قايتىپ كېتىشىگە ئىجازەت بە رگەيلا. ئەمدى مانا، بۇ يەردە ئۆز قۇللىرى كىمھام بار

ئەمەسمۇ؟ ئۇ غوجام پادىشاھ بىلەن ئوتۇپ بارسۇن، ئۇنىڭغا ئۆزلىرىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغايلا، ـ دېدى. **38** پادىشاھ: كىمھام مېنىڭ بىلەن ئوتۇپ بارسۇن، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلاي، شۇنداقلا سەن مەندىن ھەر نېمە سورىساڭ، ساڭا قىلىمەن، ـ دېدى. **39** ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئوتتى، پادىشاھمۇ ئوتتى. ئاندىن پادىشاھ بارزىلاينى سۆيۈپ ئۇنىڭغا بەخت تىلىدى، بارزىلاي ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتتى. **40** پادىشاھ گىلگالغا چىقتى، كىمھام ئۇنىڭ بىلەن باردى. يەھۇدادىكى بارلىق ئادەملەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ خەلقىنىڭ يېرىمى پادىشاھنى دەريادىن ئوتكۈزۈپ ئۆزىنىڭ قويغاندى. **41** ئاندىن مانا، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئادەملىرى پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: نېمىشقا قېرىنداشلىرىمىز يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئوغرىلىقچە پادىشاھنى ۋە پادىشاھنىڭ ئائىلە-تاۋابىئاتلىرىنى، شۇنداقلا داۋۇتقا ئە گەشكەن ھەممە ئادەملەرنى ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئوتكۈزۈشكە مۇيەسسەر بولدۇ؟ ـ دېدى. **42** يەھۇدانىڭ ھەممە ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: چۈنكى پادىشاھ بىلەن بىزنىڭ تۇغقانچىلىقىمىز بار، نېمىشقا بۇ ئىش ئۈچۈن بىزدىن خاپا بولىسىلەر؟ بىز پادىشاھنىڭكىدىن بىر نېمىنى يىدۇقمۇ، ياكى ئۇ بىزگە بىر ئىنئام بەردىمۇ؟ ـ دېدى. **43** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى يەھۇدانىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: قەبىلە يېتىچە ئالغاندا، پادىشاھنىڭ [ئون ئىككى] ئۈلۈشتىن ئونى بىزگە تەۋەدۇر، سىلە رگە نىسبەتەن بىزنىڭ داۋۇت بىلەن تېخىمۇ چۆكۈڭ بۇرادەرچىلىكىمىز بار. نېمىشقا بىزنى كۆز ئۆگە ئىلمايسىلەر؟ پادىشاھىمىزنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە ئاۋۋال تەشەببۇس قىلغانلار بىز ئەمەسمىدۇق؟ ـ دېدى. ئەمما يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرىدىن تېخىمۇ قاتتىق ئىدى.

20

ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ يەردە بنيامىن قەبىلىسىدىن، بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا ئىسىملىك بىر ئېپلاس بار ئىدى. ئۇ كاناي چېلىپ: ـ بىزنىڭ داۋۇتتا ھېچقانداق ئورتاق نېسىۋىمىز يوق، يەسسەنىڭ ئوغلىدىن ھېچقانداق مىراسىمىز يوق! ئى ئىسرائىل، ھەربىرلىرىڭلار ئۆز ۋېۋىۋگىلە رگە يېنىپ كېتىڭلار، ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى داۋۇتتىن يېنىپ بىكرىنىڭ ئوغلى شىباغا ئە گەشتى. لېكىن يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىئوردان دەريا‌سىدىن تارتىپ يېرۇسالېمغىچە ئۆز پادىشاھىغا چىڭ باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. **3** داۋۇت يېرۇسالېمغا كېلىپ ئوردىسىغا كىردى. پادىشاھ ئوردىغا قاراشقا قويۇپ كەتكەن ئاشۇ ئون كېنىزەكنى بىر ۋېگە قامىۋە قىدى. ئۇ ئۇلارنى باقتى، لېكىن ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆ يەردە ئۆل ئايالاردەك ئۆلگۈچە قامالغان پېتى ئۆردى. **4** ئاندىن پادىشاھ ئاماساغا: ئۈچ كۈن ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ، يىغىپ كەلگىن، ئۆز ۋۇجۇدۇڭ بۇ يەردە ھازىر بولغىن، دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئاماسا يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ يىغقىلى باردى. لېكىن ئۇنىڭ ئۇنداق قىلىشى پادىشاھ بېكىتكەن ۋاقىتتىن كېيىن قالدى، **6** ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت ئابىشايغا: ئەمدى بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا بىزگە چۈشۈردىغان ئاپەت ئابىشالومنىڭ چۈشۈرگىنىدىن تېخىمۇ يامان بولدۇ. ئەمدى غوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئېلىپ ئۇلارنى قوغلاپ بارغىن. بولىسا، ئۇ مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ئىگىلۋېلىپ، بىزدىن ئۆزىنى قاچۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن يوئابنىڭ ئادەملىرى ۋە كەرەتىيلەر، پەلەتىيلەر، شۇنداقلا بارلىق پالۋانلار ئۇنىڭغا ئە گەشىپ چىقتى؛ ئۇلار يېرۇسالېمدىن چىقىپ، بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى باردى. **8** ئۇلار گىبىئوندىكى قورام تاشقا يېقىن كەلگەندە ئاماسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. يوئاب ئۆستىبىشىغا جەڭ لىباسىنى كىيىپ، بېلىگە غىلاپلىق بىر قىلىچنى ئاسقان كەمەر باغلىغانىدى. ئۇ ئالدىغا مېڭۈدى، قىلىچ غىلاپتىن چۈشۈپ كەتتى. **9** يوئاب ئاماسادىن: تىنچلىقمۇ، ئىنىم؟ ـ دەپ سوردى. يوئاب ئاماسانى سۆيەكچى بولغاندەك ئوڭ قولى بىلەن ئۇنى ساقالىدىن ئوتتى. **10** ئاماسا يوئابنىڭ يەنە بىر قولدا قىلىچ بارلىغىنا دىققەت قىلمىدى. يوئاب ئۇنىڭ قورسىقىغا شۇنداق تەققىسى، ئۆچەيلىرى چېقىپ يە رگە چۈشتى. ئىككىنچى قېتىم سېلىشنىڭ ھاجىتى قالمىغانىدى، چۈنكى ئۇ ئۆلدى. ئاندىن يوئاب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى كەتتى. **11** يوئابنىڭ غۇلامىلىرىدىن بىرى ئاماسانىڭ يېنىدا ئۆرۈپ: كىم يوئاب ئەرەپتە ئۆرۈپ داۋۇتنى قوللىسا، يوئابقا ئە گەشسۇن، دەيتتى. **12** ئەمما ئاماسا ئۆز قېنىدا يۇمىلىنىپ، يولنىڭ ئوتتۇرىسدا ياتاتتى؛ ئۇنى كۆز رگەن خەلقىنىڭ ھەربىرى توختىيتتى. ئۇ كىشى ھەممە خەلقىنىڭ توختىغىنىنى كۆرۈپ، ئاماسانىڭ جەسىتىنى يولدىن ئېتىزلىققا ئارتىپ قويدى ھەم بىر كىيىمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلىدى. **13** جەسەت يولدىن يۆتكەلگەندىن كېيىن خەلقىنىڭ ھەممىسى بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى يوئابقا ئە گەشتى.

14 شىبا بولسا بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلگىچە ۋە بېرىيلكلەرنىڭ يۇرتىنىڭ ھەممە يەرلىرىنى كېزىپ ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن ئوتتى. [بېرىيلكلەرمۇ] جەم بولۇپ ئۇنىڭغا ئە گەشىپ باردى. **15** شۇنىڭ بىلەن يوئاب ۋە ئادەملىرى كېلىپ، بەيت-مائاكاھدىكى ئابەلدە ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇلار شەھەرنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنىڭ ئۈدۈلىدا بىر ئىستىھكام سالدى؛ يوئابقا ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى كېلىپ، سېپىلنى ئۆرۈشكە بازغانلاۋاتقاندا، **16** دانىشمەن بىر خوتۇن شەھەردىن توۋلاپ: قۇلاق سېلىڭلار! قۇلاق سېلىڭلار! يوئابنى بۇ يە رگە چاقىرىپ كېلىڭلار، مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولغىنىمنى ئۇنىڭغا ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **17** ئۇ يېقىن كەلگەندە خوتۇن ئۇنىڭدىن: سىلى يوئابمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: شۇنداق، مەن شۇ، دېدى. خوتۇن ئۇنىڭغا: دېدە كلىرىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغايلا، دېدى. ئۇ: ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **18** خوتۇن: كونىلاردا ئابەلدە مەسىلىھەت تاپقىن، ئاندىن مەسىلىلەر ھەل قىلىنىدۇ، دېگەن گەپ بار، **19** ئىسرائىلنىڭ تىنچ ۋە مۇمىن بەندىلىرىدىن بىرىمەن؛ سىلى ھازىر ئىسرائىلدىكى ئانا كەبى چوڭ بىر شەھەرنى خاراپ قىلماقتىدىلا، نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىنى يوقاتماقچى بولىلا؟ ـ دېدى. **20** يوئاب جاۋاپ بېرىپ: ئۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! مەندىن نېرى بولسۇن! مېنىڭ ھېچنېمىنى يۇتۇۋالغۇم يا كى يوقاتقۇم يوقتۇر؛ **21** ئىش ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئەفرائىمدىكى ئېدىرلىقتىن بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا دېگەن بىر ئادەم داۋۇت پادىشاھقا قارشى قولىنى كۆتۈرۈپتۇ، پەقەت ئۇنى تاپشۇرساڭلار، ئاندىن شەھەردىن كېتىمەن، دېدى. خوتۇن يوئابقا: مانا ئۇنىڭ بېشى سېپىلدىن سىلگە تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. **22** ئاندىن خوتۇن ئۆز دانالىقى بىلەن ھەممە خەلققە مەسىلىھەت سالدى؛ ئۇلار بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانىڭ بېشىنى كېسىپ، يوئابقا تاشلاپ بەردى. يوئاب كاناي چالدى، ئۇنىڭ ئادەملىرى شۇنى ئاڭلاپ، شەھەردىن كېتىپ، ھەربىرى ئۆز ۋېگە قايتتى. يوئاب يېرۇسالېمغا پادىشاھنىڭ قېشىغا باردى. **23** ئەمدى يوئاب پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ سەرداري ئىدى؛ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا بولسا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ ئۈستىگە سەردار بولدى. **24** ئادونىرام باج-ئالۋانغا باش بولدى، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات بولسا دېۋان بېگى بولدى؛ **25** شېۋا كاتىپ، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىن ئىدى؛ **26** يائىرلىق ئىرا بولسا داۋۇتقا خاس كاھىن بولدى.

21

ئەمما داۋۇتنىڭ كۈنلىرىدە ئۇدا ئۈچ يىل ئاچارچىلىق بولدى. داۋۇت ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق پەرۋەردىگاردىن سوردى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ئاچارچىلىق ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ قانخور جەمەتىدىكىلەر سەۋەبىدىن، يەنى ئۇنىڭ گىبىئونلۇقلارنى قىرغىن قىلغىنىدىن بولدى، دېدى. **2** پادىشاھ گىبىئونلۇقلارنى چاقىرىپ، ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى (گىبىئونلۇقلار ئىسرائىللاردىن ئەمەس ئىدى، بەلكى ئامورىيلارنىڭ بىر قالدىسى ئىدى. ئىسرائىل ئەسلىدە ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىپ قەسەم ئىچىگەنىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئىسرائىل ۋە يەھۇدالارغا بولغان قىزغىنلىقى بىلەن ئۇلارنى ئۇلتۇرۇشكە ئىنتىلگەنىدى). **3** داۋۇت گىبىئونلۇقلارغا: سىلە رگە نېمە قىلىپ بېرەي؟ مەن قاندائ قىلىپ بۇ گۇناھنى كافارەت قىلىپ يېپىسام، ئاندىن سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىغا بەخت-بەركەت تىلىيەلەيسىلەر؟ ـ دېدى. **4** گىبىئونلۇقلار ئۇنىڭغا: بىزنىڭ ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈش سوراش ھەققىمىز يوق، ۋە بىزنىڭ سەۋەبىمىزدىن ئىسرائىلدىن بىر ئادەمنىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ھەققىمىز يوق، دېدى. داۋۇت: سىلەر نېمە دېسە گىلار، مەن شۇنداق قىلاي، دېدى. **5** ئۇلار پادىشاھقا: بۇرۇن بىزنى يوقاتماقچى بولغان، بىزنى ئىسرائىلنىڭ بارلىق پاسىللىرى ئىچىدە ئۆزغىدەك يېرى قالمىسۇن دەپ، بىزنى ھالاك قىلىشقا قەستلىگەن ھىلىقى كىشىنىڭ، **6** ھازىر ئۇنىڭ ئە رىكە نەسىلدىن يە تىسى بىزگە تاپشۇرۇپ بېرىلسۇن، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تاللىغىنى بولغان ساۋۇلنىڭ گىبىئاھ شەھىرىدە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنى ئۇلتۇرۇپ، ئېسىپ قويايلى، دېدى. پادىشاھ: ـ مەن سىلە رگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بېرىمەن، دېدى. **7** لېكىن داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا ئېچىشكەن قەسىمى ۋەجىدىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفىبوشەتنى ئايىدى. **8** پادىشاھ ئايالىنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ ساۋۇلغا تۇغقىنى بە رگەن ئىككى ئوغلى ئارمونى ۋە مەفىبوشەتنى ۋە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال مەھولاتلىق بارزىلاينىڭ ئوغلى ئادرىئەل ئۈچۈن بېقىۋالغان بەش ئوغۇلنى تۇتۇپ، **9** گىبىئونلۇقلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇلار ئۇلارنى د ۆگدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئېسىپ قويدى. بۇ يە تەيلەن بىر كۈندە ئۇلتۇرۇلدى؛ ئۇلار ئۇلتۇرۇلگەندە ئارپا

ئورمىسى ئالدىدىكى كۈنلەر ئىدى. 10 ئاندىن ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھ بۈز رەختنى ئېلىپ، قورام ئۈستىگە يېيىپ سالدى. ئۇ ئوروما ياشلانغاندىن تارتىپ ئاسماندىن يامغۇر چۈشكەن ۋاقىتقىچە، ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ كۈندۈزى قۇشلارنىڭ چەسەتلەرنىڭ ئۈستىگە قونۇشىغا، كېچىسى يىرتقۇچلارنىڭ ئۇلارنى دەسسەپ چەيلىشىگە يول قويمىدى. 11 بىرسى ساۋلنىڭ كېنىزىكى، ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ قىلغانلىرىنى داۋۇتقا ئېيتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يابەش-گىلئادتىكىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن ساۋلنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرىنى ئېلىپ كەلدى (فىلىستىيلەر گىلبوئادا ساۋلنى ئولتۇرۇگەن كۈندە ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى بەيت-شاندىكى مەيداندا ئېسىپ قويغانىدى؛ يابەش-گىلئادتىكىلەر ئەسلىدە بۇلارنى شۇ يەردىن ئوغرىلىقچە ئېلىپ كەتكەنىدى). 13 داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرىنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار ئېسىپ ئولتۇرۇلگەن يەتتەيلەننىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ يىغىپ قويدى، 14 ئاندىن شۇلارنى ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرى بىلەن بنيامىن زېمىنىدىكى زېلادا، ئاتىسى كىشنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇلار پادىشاھ ئەمر قىلغاندەك قىلدى. ئاندىن خودا [خەلقنىڭ] زېمىن تونۇرۇلۇق دۇئالىرىنى ئىجابەت قىلدى. 15 فىلىستىيلەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن چۈشۈپ، فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى. ئەمما داۋۇت تولىمۇ چارچاپ كەتتى؛ 16 رافاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ئىشبى-بنوب داۋۇتنى ئولتۇرمەكچى ئىدى؛ ئۇنىڭ مىس نەيزىسىنىڭ ئېغىرلىقى ئۈچ يۈز شە كەل ئىدى؛ ئۇنىڭغا يەنە يېڭى ساۋۇت باغلاقلىق ئىدى. 17 لېكىن زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىپ فىلىستىينى قىلىچلاپ ئولتۇردى. شۇ كۈنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ: سەن يەنە بىز بىلەن جەڭگە چىقمىغىن! بولىسا ئىسرائىلنىڭ چىرىغى ئۆچۈپ قالىدۇ، ـ دېدى. 18 بۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، گوبتا فىلىستىيلەر بىلەن يەنە جەڭ بولدى؛ ئۇ ۋاقىتتا ھۇشاتلىق سىبىبكاي رافاھنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان سافنى ئولتۇردى. 19 گوبتا يەنە بىر قېتىم فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ بولدى؛ ئۇ چاغدا بەيت-لەھەملىك يائىرنىڭ ئوغلى ئەل-ھانان گاتلىق گولىياتنىڭ ئىنىسىنى ئولتۇردى. ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سىپىي بايكىرنىڭ خادىسىدەك ئىدى. 20 يەنە بىر جەڭ گاتتا بولدى؛ ئۇ يەردە ئۆگىز ويىلۇق بىر ئادەم بار ئىدى، قوللىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى، پۇتلىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى بولۇپ جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى. ئۇ ھەم رافاھنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 21 ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇلارنى مازاق قىلدى؛ لېكىن داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئۇنى ئولتۇردى. 22 بۇ تۆت كىشى گاتلىق رافاھنىڭ ئەۋلادى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇتنىڭ قولىدا ياكى ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئولتۇرۇلدى.

22 پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا بۇ كۈينى ئېيتتى: ـ 2 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! 3 خۇدا مېنىڭ قورام ئېشىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن ـ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە ياشىناھىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچىمدۇر، سەن مېنى زوراۋانلاردىن قۇتقۇزاسەن! 4 مەدھىيىلە رگە لايىق پەرۋەردىگارغا مەن ندا قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ، مەن دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ 5 چۈنكى تۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشۇالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقىتۇەتتى، 6 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمۋالدى، تۇلۇم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 7 قينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پەريات قىلدىم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ قولۇقىغا كىردى. 8 ئاندىن يەر-زېمىن تەۋرەپ سىلكىنىپ كەتتى، ئاسمانلارنىڭ تۈللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. 9 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ ئوراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۆنگىدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ 10 ئۇ ئاسمانلارنى ئېگىشتۈرۈپ ئېگىپ چۈشتى، پۇتى ئاستىدا تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 11 ئۇ بىر كېرۇب ئۈستىدە پەرۋاز قىلدى، ئۇ شامالنىڭ قانىتلىرىدا كۆرۈندى. 12 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى، شۇنداقلا يىغلىغان سۇلارنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا چېدىرى قىلدى. 13 ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرغان يورۇقلۇقتىن، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئۆتتى؛ 14 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى يا كۆتاتى؛ 15 پەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۇلارنى قىيناش-سۈرەنگە سالدى؛ 16 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، پەرۋەردىگارنىڭ تەنبىھى بىلەن، دىمىغىنىڭ نەپىسىنىڭ زەربىسى بىلەن. 17 ئۇ يۇقىردىن قولىنى ئۇزۇتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 18 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ماڭا ئۇچىمەنلەردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 19 كۈلپەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئۆتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 20 ئۇ مېنى كەڭ-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 21 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 22 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى ئۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ كەتمىدىم؛ 23 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن چەتەپ كەتمىدىم؛ 24 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم. 25 ۋە پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدا بولغان ھالاللىقىم بويىچە قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 26 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا ئۆزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛ غۇبارسىزلارغا ئۆزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 27 ساپ دىللىقلارغا ئۆزۈڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن؛ تەتۈرلە رگە ئۆزۈڭنى تەتۈر كۆرسىتىسەن؛ 28 چۈنكى سەن ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزىسەن؛ بىراق كۆزلىرىڭنى تە كەبىۋر ئۈستىگە تىكىپ، ئۇلارنى شەرمەندە قىلىسەن؛ 29 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار مېنىڭ چىراغىمدۇرسەن؛ پەرۋەردىگار مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 30 چۈنكى سەن ئارقىلىق دۈشمەن قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتىمەن؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سىپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىمەن. 31 تە كرىم ـ ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ ئىسپاتلانغانلىقىدۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسگە قالقاندۇر. 32 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمزدىن باشقا كىم قورام ئاشتۇر؟ 33 تە كرى مېنىڭ مۇستەھكەم قورغىنىمدۇر؛ ئۇ يولۇمنى مۇكەممەل، ئوپ-تۈز قىلىدۇ؛ 34 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ؛ ئۇ مېنى يۇقىرى جايلىرىمغا ئورنۇزىدۇ؛ 35 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ؛ شۇڭلاشقا بىلە كلىرم مىس كامانى كېرەلەيدۇ؛ 36 سەن ماڭا نىجاتىڭدىكى قالقانى بەردىڭ؛ سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 37 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جاينى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىدى. 38 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يوقاتتىم، ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە ھېچ يانمىدىم. 39 قايتا ئۇرالمىغۇدەك قىلىپ، ئۇلارنى ھالاك قىلىپ يانجىدىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 40 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ، سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا ئېگىلدۈردۈڭ؛ 41 دۈشمەنلىرىمنى ماڭا ئارقىنى قىلىپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن مەن ماڭا ئۇچىمەنلەرنى يوقاتتىم. 42 ئۇلار تەلىرىدى، بىراق ئۇقتۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارغا قارىۋىدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 43 مەن ئۇلارنى سوقۇپ يەردىكى توپىدەك قىلىۋەتتىم، كوچىدىكى پاتقاقتەك مەن ئۇلارنى چەيلىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن پېتىقدىۋەتتىم. 44 سەن مېنى خەلقىمنىڭ نىزالىرىدىن قۇتقۇزغانسەن؛ سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى بولۇشقا ساقلىدىڭ؛ ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 45 يات ئەللەرلەر ماڭا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولىدۇ؛ ئاڭلىشى بىلەنلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلىدۇ؛ 46 يات ئەللەرلەر ۋىجۇدىنىلىشىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ 47 پەرۋەردىگار ھايات‌تۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارە كلەنسۇن؛ نىجاتىم بولغان قورام تاش خۇدا ئالىيدۇر، دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 48 ئۇ، يەنى مەن ئۇچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تە كرى، خەلقلەرنى ماڭا يېسۈندۇرغۇچىدۇر؛ 49 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىم ئارىسىدىن چىقارغان؛ بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛ زوراۋاۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتۇلدۇردۇڭ. 50 مۇشۇ سەۋەبلىك مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا تەشە ككۈر ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 51 ئۇ بولسا ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھنىڭ زور قۇتقۇزۇشلارنى بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈ ئۆگەرمەس مۇھەببەتنى كۆرسىتىدۇ.

23 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ ئاخىرقى سۆزلىرىدۇر: ـ يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ
بېشارىتى، يۇقىرى مەرتىۋىگە كۆتۈرۈلگەن، ياقۇبنىڭ خۇداسى تەرىپىدىن مەسىھلەنگەن،
ئىسرائىلنىڭ سۆيۈملۈك كۈيچىسىنىڭ بېشارەت سۆزلىرى مانا: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ
روھى مەن ئارقىلىق سۆز قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرى تىلىمىدىدۇر. 3 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
سۆز قىلدى، ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى ماڭا شۇنداق دېدى: ـ كىمكى ئادەملەرنىڭ
ئارىسىدا ئادالەت بىلەن سەلتەنەت قىلسا، كىمكى خۇدادىن قورقۇش بىلەن سەلتەنەت
قىلسا، 4 ئۇ قۇياش چىققاندىكى تاڭ نۇرىدەك، بۇلۇتسىز سەھەردەك بولىدۇ، يامغۇردىن
كېيىن ئاسمان سۈزۈك بولۇشى بىلەن، يۇمران مايىسلار ۋېراقتىن چىقىدۇ، مانا ئۇ شۇنداق
بولىدۇ. 5 بەرھەق، مېنىڭ ۋېزىم تەڭرى ئالدىدا شۇنداق ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ مەن بىلەن
مەڭگۈلۈك ئەھدە تۈزدى، بۇ ئەھدە ھەممە ئىشلاردا مۇيەسسەل ھەم مۇستەھكەمدۇر،
چۈنكى مېنىڭ بارلىق نىجاتلىق ئىشلىرىمنى، ھەممە ئىنتىزارلىقىمنى، ئۇ بەرق ئۈرغىزمامدۇ؟ 6
لېكىن ئېپلاسلارنىڭ ھەممىسى تىكەنلەردەك، ھېچكىم قولىدا ئۇتالمىغاچقا، چۈرۈپتىلىدۇ. 7
ئۇلارغا قول ئۇزاتقۇچى تۈرنىڭ تۇمۇر قورال ۋە نەيزە سىپى بىلەن قوراللاندۇرمىسا بولمايدۇ،
ئۇلار ھامان تۈرغان يېرىدە ئوتنا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ! 8 داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ ئىسىملىرى
تۆۋەندىكىدەك خاتىرىلەنگەندۇر: ـ تاخكىمونلۇق يوشەب-باشسەبەت سەردارلارنىڭ بېشى
ئىدى. ئۇ بىر قېتىملىق جەڭدە نەيزە ئوينىتىپ، سەككىز يۈز ئادەمنى ئولتۇرۇۋەتتى.
9 كېينىكىسى ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ فىلىستىيلەر يىغىلىپ جەڭ
قىلماقچى بولدى، شۇ ۋاقىتتا داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ئۈچ پالۋان ئۇلارنى
جەڭگە چاقىردى؛ ئەلئازار شۇ ئۈچتىن بىرى ئىدى. لېكىن ئىسرائىلار چېكىنىدى؛ 10 ئۇ
قوزغىلىپ، تاكى بېلىگى تېلىپ، قولى قىلىچتا چاپلىشىپ قالغۇچە فىلىستىيلەرنى قىردى. ئۇ
كۈنى پەرۋەردىگار ئىسرائىلارنى چوڭ نۇسرەتكە ئېرىشتۈردى. خەلق ئۇنىڭ قېشىغا قايتىقاندا
پەقەت ئولجا يىغىش ئىشلا قالغانىدى. 11 ۋە ئۇنىڭدىن كېينىكىسى ھارارلىق ئاگىينىڭ
ئوغلى شامماھ ئىدى. بىر كۈنى فىلىستىيلەر قوشۇن بولۇپ يىغىلغانىدى؛ بىيقىن ئەتراپتا قويۇق
ئوسكەن بىر قىزىل ماشلىق بار ئىدى. كىشىلەر فىلىستىلەرنىڭ ئالدىدىن قاچقانىدى، 12
شامماھ بولسا قىزىل ماشلىق ئوتكۈرىسىدا مەزمۇت تۇرۇپ، ئۇنى قوغداپ فىلىستىيلەرنى
قىردى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ئىسرائىلالارغا] غايەت زور نۇسرەت ئاتا قىلدى. 13
ئورما ۋاقىتدا ئوتكۈز يولباشچى ئۈچىدىن يەنە ئۈچى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ
يېنىغا كەلدى. فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى رەفايىم ۋادىسىغا بارگاھ قۇرغانىدى؛ 14 ئۇ چاغدا
داۋۇت قورغاندا ئىدى، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بولسا بەيت-لەھەمدە ئىدى. 15
داۋۇت ئۈسساپ: ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ
ئەكىلىپ بە رگەن بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېۋىدى، 16 بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ
لەشكەرگاھىدىن بۇسۇپ ئوتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن
سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۈنمىدى، بەلكى سۇنى
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: 17 ـ ئى پەرۋەردىگار، بۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن!
بۇ ئۈچ ئادەمنىڭ ئۈز ھاياتىغا تەۋەككۈل قىلىپ بېرىپ ئە كەلگەن بۇ سۇ ئۇلارنىڭ قېنىغا
ئوخشاش ئەمەسمۇ! ـ دېدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئىچىشكە ئۈنمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان
ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 18 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي بۇ ئۈچىنىڭ
بېشى ئىدى. ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرتىپ ئۇلارنى ئولتۇرۇۋەتتى.
شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. 19 ئۇ بۇ ئۈچەيلەننىڭ ئىچىدە ئەڭ
ھۆرمەتلىكى ئىدى، شۇڭا ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى؛ لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى.
20 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قالتىس
ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئاريەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئولتۇرۇۋەتتى. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى
تاڭگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئولتۇرۇۋەتتى. 21 ئۇ ھەم كۆزىتۈگۈنۈر بىر مىسىرلىقنى
ئولتۇرۇۋەتتى. مىسىرلىقنىڭ قولىدا بىر نەيزە بار ئىدى، لېكىن بىنايانىڭ قولىدا بىر ھاسىلا بار
ئىدى. ئۇ مىسىرلىقنىڭ قولىدىن نەيزىسىنى تارتۇۋېلىپ، ئۈز نەيزىسى بىلەن ئۇنى ئولتۇردى. 22
بۇ ئىشلارنى يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قىلغان بولۇپ، ئۇ ئۈچ پالۋان ئارىسىدا نام چىقارغانىدى.
23 ئۇ ئوتكۈز يولباشچى ئۈچىدە ھۆرمەتلىك ئىدى. لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى.
داۋۇت ئۇنى ئوتۇرنىڭ پاسىبان بېگى قىلدى. 24 ئوتكۈز يولباشچى ئۈچىدە يوئابنىڭ ئىنىسى
ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەل-ھانان بار ئىدى. 25 [يۇنىكىدىن باشقا]:
ھارودلۇق شامماھ، ھارودلۇق ئېلىكا، 26 پاتىلىق ھەلەز، تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا،
27 ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، ھۇشاتلىق مىبوننىي، 28 ئاخوھلۇق زالمون، نىتوفاتلىق ماھاراي،
29 نىتوفاتلىق باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، بىنيامىنلاردىن گىبىئاھلىق ريابنىڭ ئوغلى ئىتتاي،
30 پىراتونلۇق بىنايا، گاناش ۋادىلىرىدىن ھىددداي، 31 ئارباتلىق ئابى-ئالبون، بارھۇملۇق
ئازماۋەت، 32 شائالبونلۇق ئەلىياھبا، ياشەنىنىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاممامھنىڭ [ئوغلى]
يوناتان، ھارارلىق شارارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، 34 ماڭاكاتىي ئاخاسباينىڭ ئوغلى ئەلىفەلەت،
گىلونلۇق ئاھىتوفەلنىڭ ئوغلى ئېلىيام، 35 كارمەللىك ھەزراي، ئاربىلىق پاناراي، 36
زوباھدىن بولغان ناتاننىڭ ئوغلى ئىگال، گادلىق بانى، 37 ئامونىي زەلەك، بەئەروتلۇق
ناھاراي (ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىدى)، 38 يىترلىق ئىرا،
يىترلىق گاروب 39 ۋە ھىتتىي ئۇرىيا قاتارلىقلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوتتۇز يەتتە
كىشى ئىدى.

24 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا يەنە قوزغالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى
جازالاش ئۈچۈن داۋۇتنى قوزغىۋىدى، ئۇ ئادەم چىقىرىپ، ئۇلارغا: ـ ئىسرائىللار بىلەن
يەھۇدالقلارنىڭ سانىنى ئال، دېدى. 2 پادىشاھ ئۇز يېنىدا ئۇرغان قوشۇن سەرداری يوئابقا:
بارغىن، دانىدن تارتىپ بەئەر-شىبانىچە ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ،
خەلقنى ساناپ چىققىن، مەن خەلقنىڭ سانىنى بىلەي، دېدى. 3 يوئاب پادىشاھقا: بۇ
خەلق ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنىڭ سانىنى يۈز ھەسسە
ئاشۇرغاي. بۇنى غوجام پادىشاھ ئۇز كۆزى بىلەن كو رگەي! لېكىن غوجام پادىشاھ نېمىشقا
بۇ ئىشتىن خۇش بولىدىكىن؟ ـ دېدى. 4 ئەمما يوئاب بىلەن قوشۇنىنىڭ باشقا سەردارلىرى
ئۇنىمىسىمۇ، پادىشاھنىڭ يارلىقى ئۇلاردىن كۈچلۈك ئىدى، شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن
قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئىسرائىلنىڭ خەلقىنى سانىغلى پادىشاھنىڭ قېشىدىن چىقتى.
5 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ ياتازە رگە يېقىن گاد ۋادىسىدا ئاروئەردە، يەنى
شەھەرنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 6 ئاندىن ئۇلار گىلىئادقا ۋە تاختىم-ھودشىنىڭ
يۇرتىغا كەلدى. ئاندىن دان-ياتانغا كېلىپ ئايلىنىپ زىدونغا باردى. 7 ئاندىن ئۇلار تۇر دېگەن
قورغانلىق شەھەر رگە، شۇنداقلا ھىۋىيلار بىلەن قاناتانىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىگە كەلدى؛
ئاندىن ئۇلار يەھۇدا يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شۇ يەردىكى بەئەر-شىباغىچە باردى.
8 شۇنداق قىلىپ ئۇلار پۈتكۈل زېمىنى كېزىپ، توققۇز ئاي يىگىرمە كۈن ئوتتەكەندىن
كېيىن، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 9 يوئاب پادىشاھقا خەلقنىڭ سانىنى مەلۇم قىلىپ:
ئىسرائىلدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان باتۇردىن سەككىز يۈز مىڭى، يەھۇدادا بەش يۈز مىڭى بار
ئىكەن، دېدى. 10 داۋۇت خەلقنىڭ سانىنى ئالغاندىن كېيىن، ۋىجدانى ئازابلاندى ۋە
پەرۋەردىگارغا: بۇ قىلغىنىم ئېغىر گۇناھ بولۇپتۇ. ئى پەرۋەردىگار، قۇلۇڭنىڭ قەبىھلىكىنى
كۆتۈرۈۋەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمەقانىلىك قېتىمەن، دېدى. 11 داۋۇت ئەتىگەندە
تۇرغاندا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گاد پەيغەمبەر رگە
كېلىپ: 12 ـ «بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۈچ [بالا-قازانى] ئالدىڭغا
قويمەن، ئۇلارنىڭ بىرىنى تاللىۋالغىن، مەن شۇنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، دەيدۇ ـ دېگىن» ـ
دېيىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ بۇنى ئۇنىڭغا دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا:
«يەتتە يىلغىچە زېمىنىڭدا ئاچارچىلىق ساڭا بولسۇنمۇ؟ يا كى دۈشمەنلىرىڭ ئۈچ تايغىچە سېنى
قوغلاپ، سەن ئۇلاردىن قاچامسەن؟ ۋە يا كى ئۈچ كۈنگىچە زېمىنىڭدا ۋابا تارقالسۇنمۇ؟
ئەمدى سەن ئويلان ۋىيلاپ، بىر نېمە دېگىن، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ
بېرەي؟» ـ دېدى. 14 داۋۇت گادقا: مەن تولىمۇ تەڭلىكتە قالدىم! سەندىن ئۇتۇنەيكى، بىز
پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەيلى، چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقى زوردۇر، ئىنسانىنىڭ قولىغا
پەقەت چۈشۈپ قالمغايمەن! ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئەتىگەندىن تارتىپ
بېكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ۋابا چۈشۈردى. دانىدن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەتمىش مىڭ ئادەم
ئۆلدى. 16 ئەمدى پەرشتە قولىنى يېرۇسالېمغا ئۇزۇتۇپ شەھەرنى ھالاك قىلاي دېگەندە،
پەرۋەردىگار ئېغىر ھۆكۈمدىن پۇشايمان قىلىپ، خەلقنى ھالاك قىلىۋاتقان پەرشتىگە:
ئەمدى بولدى قىلغىن؛ قولۇڭنى يىغقىن، ـ دېدى. ئۇ ۋاقىتنا پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى
يەبۇسىي ئاراۋناھنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئىدى. 17 داۋۇت خەلقنى يوقىتىۋاتقان پەرشتىنى

كۆرگەندە پەرۋەردىگارغا: مانا، گۈناھ قىلغان مەن، قەبىھلىك قىلغۇچى مەندۇرمەن. لېكىن بۇ قوياللار بولسا نېمە قىلدى؟ سېنىڭ قولۇڭ مېنىڭ ئۈستۈمگە ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! ـ دېدى. **18** شۇ كۈنى گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۆنىگۈنا: بېرىپ يەبۇسىي ئاراۋناھنىڭ خامىنىغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، دېدى. **19** داۋۇت گادنىڭ سۆزى بويىچە پەرۋەردىگار يۈيرۈغاندەك قىلدى. **20** ئاراۋناھ قاراپ پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلارنىڭ ئۆز تەرىپىگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئالدىغا چىقىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈزىنى يەر گە تەككۈزۈپ، تەزىم قىلدى. **21** ئاراۋناھ: خوجام پادىشاھ نېمە ئىش بىلەن قۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلدىلىكىن؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇت: خەلقنىڭ ئارىسىدا ۋابانى توختىتىش ئۈچۈن، بۇ خامانىنى سەندىن سېتىۋېلىپ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **22** ئاراۋناھ داۋۇتقا: خوجام پادىشاھ ئۆزلىرى نېمىنى خالىسىلا شۇنى ئېلىپ قۇربانلىق قىلسىلا. مانا بۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن كاللار بار، ئوتۇن قىلىشقا خامان تېپىدىغان تىرنىلار بىلەن كاللارنىڭ ۋېيۇنتۇرۇقلىرى بار. **23** ئى پادىشاھ، بۇنىڭ ھەممىسىنى مەنكى [ئاراۋناھ] پادىشاھقا تەقدىم قىلاي، دېدى. ئۇ يەنە پادىشاھقا: پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلىنى قوبۇل قىلىپ شەپقەت كۆرسەتكەي، دېدى. **24** پادىشاھ ئاراۋناھغا: ياق، قانداقلا بولمىسۇن بۇلارنى سەندىن ئۆز نەرخىدە سېتىۋالمىسام بولمايدۇ. مەن بەدەل تۆلىمەي پەرۋەردىگار خۇدايىمغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ھەرگىز سۇنمايمەن، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت خامان بىلەن كاللارنى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە سېتىۋالدى. **25** ئاندىن داۋۇت ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلدى. پەرۋەردىگار زېمىن ئۈچۈن قىلغان دۇئالارنى قوبۇل قىلىپ، ۋابا ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا توختىدى.

پادشاهلار 1

1 داۋۇت پادشاه خىلى ياشىنىپ قالغاندى؛ ئۇنى يوتقان-ئەدىيال بىلەن ياپسىمۇ، ئۇ ئىسسىمايتتى. **2** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه ئۆزلىرى ئۈچۈن، ئالدىلىردا ئۆرىدىغان بىر پاك قىز تاپقۇزايلى؛ ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ، سىلىنىڭ قۇچاقلىردا ياتسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن غوجام پادشاه ئىسسىيلا ـ دېدى. **3** ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىنى كېزىپ گۈزەل بىر قىزنى ئىزدەپ يۈرۈپ، ئاخىرى شۇنامليق ئابىشاگنى تېپىپ پادشاهنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **4** قىز ئىنتايىن گۈزەل ئىدى؛ ئۇ پادشاهتىن خەۋەر ئېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى، ئەمما پادشاه ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمايتتى. **5** ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا مەرتىۋىسىنى كۆتۈرمەكچى بولۇپ: «مەن پادشاه بولمەن» دېدى. ئۇ تۆزىگە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى ۋە ئالدىدا يۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى تەييار قىلدى **6** (ئۇنىڭ تاتىسى ھېچقاچان: «نېمىشقا بۇنداق قىلسەن؟» دەپ، ئۇنىڭغا ئەنىۋە-تەربىيە بېرىپمۇ باقمىغاندى ھەم ئۇ ناھايىتى كېلىشكەن يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئابىشالومدىن كېيىن تۇغقاندى). **7** ئۇ زەرۋۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ۋە كاھىن ئابىياتار بىلەن مەسلىھەت قىلىشىپ ئۆردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ ئۇنىڭغا يارىدەم بېرەتتى. **8** لېكىن كاھىن زادوك ۋە يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا، ناتان پەيغەمبەر، شىمەي، رەي ۋە داۋۇتنىڭ تۆرت پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى. **9** ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىكى تورپاقلارنى ئەن-ر وگەلنىڭ يېنىدىكى زوھەلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، ھەممە ئاكا-ئۇكىلىرىنى، يەنى پادشاهنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولغان ھەممە يەھۇدالارنى چاقىردى. **10** لېكىن ناتان پەيغەمبەر، بنايا، پالۋانلار ۋە تۆز ئىنسى سۇلايمانى ئۇ چاقىرمىدى. **11** ناتان بولسا سۇلايمانىنىڭ ئانىسى بات-شىباغا: ـ «ئاگىمىدىكۇنۇ ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادشاه بولدى، لېكىن غوجىمىز داۋۇت ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز. **12** ئەمدى مانا، تۆز جېنىڭ ۋە ئوغلۇڭ سۇلايماننىڭ جېنىنى قۇتقۇزۇشقا مېنىڭ ساگا بىر مەسلىھەت بېرىشىمگە ئىجازەت بە رگەيسەن. **13** داۋۇت پادشاهنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادشاه ئۆزلىرى قەسەم قىلىپ تۆز كەمىنلىرگە ۋەدە قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىلە؟ شۇنداق ئۆزۈقلۇق ئېمىشقا ئادونىيا پادشاه بولدى؟ ـ دېگىن. **14** مانا، پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ ئۆرىنىگىدا، مەنمۇ سېنىڭ كەينىڭدىن كىرىپ سۆزۈڭنى ئىسپاتلايمەن، ـ دېدى. **15** بات-شىبا ئىچكىرى ۋېگە پادشاهنىڭ قېشىغا كىردى (پادشاه تولىمۇ قېرىپ كەتكەندى، شۇنامليق ئابىشاگ پادشاهنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتاتتى). **16** بات-شىبا پادشاهقا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. پادشاه: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى غوجام، سىلى پەرۋەردىگار خۇدالىرى بىلەن تۆز دېدە كلىرىگە: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ قەسەم قىلغاندىلا. **18** ئەمدى مانا، ئادونىيا پادشاه بولدى! لېكىن ئى غوجام پادشاه، سىلىنىڭ ئۇنىڭدىن خەۋەرلىرى يوق. **19** ئۇ كۆپ كاللارنى، بورداق تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، ئابىياتار كاھىننى ۋە قوشۇننىڭ سەرداری يوئابنى چاقىردى. لېكىن قۇللىرى سۇلايمانىنى ئۇ چاقىرمىدى. **20** ئەمدى، ئى غوجام پادشاه، پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سىلگە تىكىلىنىپ تۇرىدۇ، ئۇلار غوجام پادشاهنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن تەختلىرىدە كىمنىڭ ئولتۇرىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا خەۋەر بېرىشلىرىنى كۈتىشۋاتىدۇ؛ **21** بىر قارارغا كەلمىسىلە، غوجام پادشاه ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىللە ئۇخلاشقا كەتكەندىن كېيىن، مەن بىلەن ئوغلۇم سۇلايمان گۇناھكار سانىلىپ قالارمىزمىكەن، ـ دېدى. **22** مانا، ئۇ تېخى پادشاه بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ناتان پەيغەمبەرمۇ كىرىپ كەلدى. **23** ئۇلار پادشاهقا: ـ ناتان پەيغەمبەر كەلدى، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپلا، يۈزىنى يە رگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلدى. **24** ناتان: ـ ئى غوجام پادشاه، سىلى ئادونىيا مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ، دەپ ئېيتقانىدىلىمۇ؟ **25** چۈنكى ئۇ بۈگۈن چۇشۇپ، كۆپ بۇقا، بوردىغان تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاهنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، قوشۇننىڭ سەردارلىرىنى، ئابىياتار كاھىننى چاقىردى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئۆنىڭ ئالدىدا يەپ-ئىچىپ: «ياشىسۇن پادشاه ئادونيا!» ـ دەپ توۋلاشماقتا. **26** لېكىن قۇللىرى بولغان مېنى، زادوك كاھىننى، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە قۇللىرى بولغان سۇلايمانى ئۇ چاقىرمىدى. **27** غوجام پادشاه كىمنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن غوجام پادشاهنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغانلىقىنى ئۆز قۇللىرىغا ئۇقتۇرماي ئۇ ئىشنى ۋېيرۇدىلىمۇ؟ ـ دېدى. **28** داۋۇت پادشاه: ـ بات-شىبانى ئالدىمغا قىچقىرىڭلار، دېدى. ئۇ پادشاهنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆردى. **29** پادشاه بولسا: ـ جېنىمنى ھەممە قىينىچلىقتىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **30** مەن ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن ساگا قەسەم قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاه بولۇپ ئورنۇمدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۈگۈنكى كۈندە مەن بۇ ئىشنى چوقۇم ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن، ـ دېدى. **31** ۋە بات-شىبا يۈزىنى يە رگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاهقا تەزىم قىلىپ: ـ غوجام داۋۇت پادشاه ئەبەدىي ياشىسۇن! ـ دېدى.

32 داۋۇت پادشاه: ـ زادوك كاھىنى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ئالدىمغا چاقىرىڭلار، دېدى. ئۇلار پادشاهنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** پادشاه ئۇلارغا: ـ غوجاكلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئۆز ئۇلاقلارغا قوشۇپ، سۇلايمانى ئۆز قېچىرىمگە مىنىدۈرۈپ، گىھونغا ئېلىپ بېرىڭلار؛ **34** ئۇ يەردە زادوك كاھىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىگە پادشاه بولۇشقا مەسىھ قىلسۇن. ئاندىن كاناي چېلىپ: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! دەپ توۋلا گىلار. **35** ئاندىن ئۇ تەختىمدە ئولتۇرۇشقا بۇ يە رگە كەلگەندە، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مېڭىڭلار؛ ئۇ مېنىڭ ئورنۇمدا پادشاه بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۆستىگە پادشاه بولۇشقا تەيىنلىدىم، ـ دېدى. **36** يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا پادشاهقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئامىن! غوجام پادشاهنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمۇ شۇنداق ئېيتسۇن! **37** پەرۋەردىگار غوجام پادشاه بىلەن بىللە بولغاندەك، سۇلايمان بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى غوجام داۋۇت پادشاهنىڭكىدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ قىلغاي! ـ دېدى. **38** زادوك كاھىن، ناتان پەيغەمبەر، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەر چۈشۈپ، سۇلايمانى داۋۇت پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىنىدۈرۈپ، گىھونغا ئېلىپ باردى. **39** زادوك كاھىن ئىبادەت چېدىرىدىن مايى بىلەن تولغان بىر مۇڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايمانى مەسىھ قىلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چالدى. خەلقىنىڭ ھەممىسى: ـ سۇلايمان پادشاه ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **40** خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، سۇناي چېلىپ زور شادلىق بىلەن يەر يېرىلغۇدەك تەتەنە قىلىشتى. **41** ئەمدى ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن جەم بولغان مېھمانلار غىزالىنىپ چىققاندا، شۇنى ئاڭلىدى. يوئاب كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا: ـ نېمىشقا شەھەردە شۇنچە قىيقاس-سۈرەن سېلىندۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ئابىياتار كاھىننىڭ ئوغلى يوناتان كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: ـ كىرگىن، قەيسەر ئادەمسەن، چوقۇم بىر ئىگە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ، ـ دېدى. **43** يوناتان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق ئەمەس! غوجىمىز داۋۇت پادشاه سۇلايمانى پادشاه قىلدى! **44** ۋە پادشاه ئۆزى ئۇنىڭغا زادوك كاھىنى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنى ھەمراه قىلىپ ئەۋىتىپ، ئۇنى پادشاهنىڭ قېچىرىغا مىنىدۈرىدى؛ **45** ئاندىن زادوك كاھىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى پادشاه بولۇشقا گىھوندا مەسىھ قىلدى. ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ شادلىق قىلىپ، پۈتكۈل شەھەرنى قىيقاس-سۈرەن بىلەن لەرزىگە سالدى. سىز ئاڭلاۋاتقان سادا دەل شۇدۇر. **46** ئۇنىڭ ئۆستىگە سۇلايمان ھازىر پادشاهلىق تەختىدە ئولتۇرىۋاتىدۇ. **47** يەنە كېلىپ پادشاهنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ غوجىمىز داۋۇت پادشاهقا: «خۇدالىرى سۇلايمانىنىڭ نامىنى سىلىنىڭكىدىن ئەۋزەل قىلىپ، تەختىنى سىلىنىڭكىدىن ئۇلۇغ قىلغاي!» دەپ بەخت تىلەپ مۇبارە كلەشكە كېلىشتى. پادشاه ئۆزىنى ياتقان ئورنىدا سەجدە قىلدى **48** ۋە پادشاه: ـ «بۈگۈن مېنىڭ تەختىمگە ئولتۇرغۇچى بىرسىنى تەيىنلىگەن، ئۆز كۆزلىرىمگە شۇنى كۆرگۈزگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇبارە كلەنسۇن!» ـ دېدى ـ دېدى. **49** شۇنى ئاڭلاپ ئادونىيانىڭ بارلىق مېھمانلىرى ھودۇقۇپ، ئورنىدن قوپۇپ ھەربىرى ئۆز يولىغا كەتتى. **50** ئادونىيا بولسا سۇلايماندىن قورقۇپ، ئورنىدن قوپۇپ، [ئىبادەت چېدىرىغا] بېرىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى ئۇتتى. **51** سۇلايمانغا شۇنداق خەۋەر بېرىلىپ: ـ «ئادونىيا سۇلايمان پادشاهتىن قورقىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى ئۇتۇپ تۇرۇپ: ـ «سۇلايمان پادشاه بۈگۈن ماگا شۇنى قەسەم قىلسۇنكى، ئۇ ئۆز قۇلىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەسلىكگە ۋەدە قىلغاي» دېدى»، ـ دېيىلدى. **52** سۇلايمان: ـ ئۇ دۇرۇس ئادەم بولسا بېشىدىن بىر تال چاچ يە رگە چۈشمەيدۇ. لېكىن ئۇنىڭدا رەزىللىك

تېپىلسا، تۆلىدۇ، دېدى. **53** سۈلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋتىپ ئۇنى قۇربانگاھدىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ كېلىپ سۈلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئېگىشىپ تەزىم قىلدى. سۈلايمان ئۇنىڭغا: ـ ئۆز ۆيۈڭگە كەتكىن، ـ دېدى.

2

داۋۇتنىڭ تۆلىدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئوغلى سۈلايمانغا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئەمدى يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى باردىغان يول بىلەن كېتىمەن. يۈرە كىلىك بولۇپ، ئە رىكەكتەك بولغىن! **3** سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭدا ھەمدە بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭدا راۋاج تېپىشىڭ ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا پۈتۈلگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى، ئۇنىڭ ئەمرلىرى، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتقىن. **4** شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئە گەر ئەۋلادلىرىڭ تۆز يولىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ھەققەتەن ماڭىسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇشقا ھە رزات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېيتقان سۆزىگە ئەمەل قىلدۇ. **5** ئەمما زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ماڭا قىلغىنىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆزىنى قاناداق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىدىكى ئىككى سەردارنى، يەنى نېرىيانىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى ئۆزۈپ ئولتۇرۇپ، تىنچ مە زگىلدە جە گىدە ئۆكۈلگەندەك قان تۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمە رگە ۋە پۇتىغا كىيگەن كەشىگە جە گىدە ئۆكۈلگەندەك قان چېچىپ، داغ قىلغانلىقىنى بىلىسەن. **6** سەن ئۇنى دانالىقىڭغا مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئاق بېشىنىڭ گۆر گە سالامەت چۈشۈشىگە يول قويمىغايسەن. (Sheol h7585) **7** لېكىن گىلېئادلىق بارزىللانىڭ ئوغۇللىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، داستىخىنىڭدىن نان يېگۈزگىن؛ چۈنكى مەن ئاكاڭ ئابشالومدىن قاچقىنىمدا، ئۇلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا شۇنداق قىلغان. **8** ۋە مانا باھۇرىمدىن كەلگەن بىنيامىن قەبىلىسىدىن گېرانىڭ ئوغلى شىمەي يېنىڭدا ئۇرىدۇ. ئۇ مەن ماھانائىمغا باردىغاندا، ئەشەددىي لەنەت بىلەن مېنى قارغىدى. كېيىن ئۇ ئىئوردان دەرياسىغا يېرىپ مېنىڭ ئالدىمغا كەلگەندە، مەن پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەيمەن» دەپ قەسەم قىلدىم. **9** ئەمما ھازىر ئۇنى گۇناھسىز دەپ ساتمىغىن. ئۆزۈڭ دانا كىشى بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا قاناداق قىلىشنى بىلىسەن؛ ھەرھالدا ئۇنىڭ ئاق بېشىنى قانىتىپ گۆر گە چۈشۈرگىن». (Sheol h7585) **10** داۋۇت ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىر يەردە ئۇخلىدى. ئۇ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» [دېگەن جايدا] دەپنە قىلىندى. **11** داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **12** سۈلايمان ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىدە ئولتۇردى؛ ئۇنىڭ سەلتەنىتى خېلى مۇستەھكەملەندى. **13** ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا سۈلايماننىڭ ئانىسى بات-شىبانىڭ قېشىغا باردى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ تىنچلىق مەقسىتىدە كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، تىنچلىق مەقسىتىدە، دېدى. **14** ئۇ يەنە: ـ ساڭا بىر سۆزۈم بار ئىدى، دېدى. ئۇ: ـ سۆزۈڭنى ئېيتقىن، دېدى. **15** ئۇ: ـ بىلىسەنكى، پادىشاھلىق ئەسلىدە مېنىڭكى ئىدى، ۋە پۈتۈن ئىسرائىل مېنى پادىشاھ بولىدۇ دەپ، ماڭا قارايتتى. لېكىن پادىشاھلىق مەندىن كېتىپ، ئىنىمنىڭ ئىلگىگە ئوتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۇ ئۇنىڭكى بولدى. **16** ئەمدى ساڭا بىر ئىلتىماسىم بار. مېنى يانداۋرمىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئېيتقىن، دېدى. **17** ئۇ: ـ سەندىن ئوتۇنمەن، سۈلايمان پادىشاھقا مەن ئۇچۇن ئېيتقىنكى ـ چۈنكى ئۇ ساڭا ياق دېمەيدۇ! ـ ئۇ شۇنامىلق ئابىشاگنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسۇن، دېدى. **18** بات-شىبا: ـ ماقۇل، سەن ئۇچۇن پادىشاھقا سۆز قىلاي، دېدى. **19** بات-شىبا ئادونىيا ئۈچۈن سۆز قىلغىلى سۈلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردى. پادىشاھ قوپۇپ ئالدىغا بېرىپ، ئانىسىغا تەزىم قىلدى. ئاندىن تەختىگە بېرىپ ئولتۇرۇپ پادىشاھنىڭ ئانىسىغا بىر تەختنى كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ **20** ساڭا كىچىككىنە بىر ئىلتىماسىم بار. مېنى يانداۋرمىغىن، دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئانا، سوراۋۇە رگىن، مەن سېنى يانداۋرمايمەن، دېدى. **21** ئۇ: ـ ئاكاڭ ئادونىياغا شۇنامىلق ئابىشاگنى خوتۇنلۇققا بە رگۈزگىن، دېدى. **22** سۈلايمان پادىشاھ جاۋاب بېرىپ ئانىسىغا: ـ نېمشقا ئادونىيا ئۈچۈن شۇنامىلق ئابىشاگنى سورايسەن؟ ئۇ ئاكام بولغانىكەن، ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئابىياتار كاھىن ئۈچۈن ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئۈچۈن پادىشاھلىقنىمۇ سورىمامسەن! ـ دېدى. **23** سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئادونىيا شۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلمىسە، خۇدا مېنى ئۇرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن! **24** مېنىڭ ئورنۇمنى مۇستەھكەم قىلغان، ئاتامنىڭ تەختىدە ئولتۇرغۇزغان، ئۆز ۋەدىسى بويىچە ماڭا بىر ئۆينى قۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئادونىيا بۇگۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىدۇ، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى بۇ ئىشقا ئەۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. **26** پادىشاھ ئابىياتار كاھىنغا: ـ ماڭ، ئاناتوتتىكى ئۆز ئېتىزلىقىڭغا بارغىن. سەن ئۆلۈمگە لايىقسەن، لېكىن سەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئالدىدا كۆتۈر رگەنلىكىڭ ۋە ئېيلدىن، ۋە ئاتامنىڭ تارتقان ھەممە ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىدە ئۇنىڭغا ھەمدەرد بولغىنىڭ ئۈچۈن، مەن ھازىر سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، دېدى. **27** ئاندىن سۈلايمان ئابىياتارنى پەرۋەردىگارغا كاھىن بولۇشتىن جۈدا قىلىپ ھەيدىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىلىنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق شىلوھدا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **28** بۇنىڭ خەۋىرى يوئابقا يەتكەندە (چۈنكى يوئاب ئابىشالومغا ئە گەشمىگەن بولسىمۇ، ئادونىياغا ئە گەشكەنىدى) يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىنى تۇتتى. **29** سۈلايمان پادىشاھقا: «مانا، يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ بېرىپ، قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ» دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. سۈلايمان يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى شۇ يە رگە ئەۋەتىپ: ـ ماڭ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكىن، دېدى. **30** بنايا پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ «پادىشاھ سېنى ۋىياقتا چىقسۇن!» دېدى، دېدى. ئۇ: ـ ياق، مۇشۇ يەردە ئۆلىمەن، دېدى. بنايا پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ يوئاب مۇنداق-مۇنداق دېدى، ماڭا شۇنداق جاۋاب بەردى، دېدى. **31** پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇ ئۆزى دېگەندەك قىلسۇن، ئۇنى چېپىپ ئولتۇرگىن ۋە ئۇنى دەپنە قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوئاب ئۆككەن ناھەق قان مەندىن ۋە ئاتامنىڭ جەمەمەتىدىن كۆتۈرۈلۈپ كەتكەي. **32** شۇنداق قىلىپ ئاتام داۋۇت بىخەۋەر ئەھۋالدا ئۇ ئۆزىدىن ئادىل ۋە ئېسىل ئىككى ئادەمنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەھۇدانىڭ قوشۇننىڭ سەردارى يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى قىلىچلىغىنى ئۆچۈن، پەرۋەردىگار ئۇ ئۆككەن قانىنى ئۆز بېشىغا يانداۋرىدۇ. **33** ئۇلارنىڭ قېنى يوئابنىڭ بېشى ۋە نەسىلىنىڭ بېشىغا مە ڭگۈ يانغاي؛ لېكىن داۋۇت، ئۇنىڭ نەسلى، جەمەتى ۋە تەختىگە ئەبەدىلئەبەدگىچە پەرۋەردىگاردىن تىنچ-خاتىرجەملىك بولغاي، دېدى. **34** يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ، ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلدى. ئاندىن ئۇ چۆلدىكى ئۆز ۆيىدە دەپنە قىلىندى. **35** پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ئۇنىڭ ئورنىغا قوشۇننىڭ سەردارى قىلدى؛ پادىشاھ ئابىياتارنىڭ ئورنىغا زاد وكنى كاھىن قىلىپ تەينىلىدى. **36** ئاندىن كېيىن پادىشاھ شىمەينى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يېرۇسالېمدا ئۆز ۆڭگە بىر ئۆي سېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇرغىن. باشقا ھېچ يە رگە چىقما. **37** ئە گەر سەن چىقىپ كىدرون جىلغىسىدىن ئۆتسەڭ، شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، شۇ كۈندە سەن شە كسىز ئۆلىسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ، دېدى. **38** شىمەي پادىشاھقا: ـ غوجامنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر. غوجام پادىشاھ ئېيتقاندەك قۇللىرى شۇنداق قىلىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شىمەي ئۆزۈن ۋاقىتقىچە يېرۇسالېمدا ئولتۇردى. **39** ئۈچ يىلدىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، شىمەينىڭ قۇللىرىدىن ئىككىسى قېچىپ مائاكاھنىڭ ئوغلى، گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. شىمەيگە: ـ مانا قۇللىرىڭ گات شەھىرىدە ئۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **40** شىمەي ئېشىكىنى توقۇپ قۇللىرىنى ئىزدىگلى گاتقا، ئاقىشنىڭ يېنىغا باردى. ئاندىن ئۇ يېنىپ ئۆز قۇللىرىنى گاتتىن ئېلىپ كەلدى. **41** سۈلايمانغا: ـ شىمەي يېرۇسالېمدىن گاتقا بېرىپ كەلدى، دەپ خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **42** پادىشاھ شىمەينى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ: ـ شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، سەن قايسى كۈنى چىقىپ بىرەر يە رگە بارغان بولساڭ، سەن شۇ كۈندە شە كسىز ئۆلىسەن، دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتمىغانمىدىم؟ ئۆز ۆڭۈڭ، مەن ئاڭلىغان سۆز بەرھەق، دېگەندىكەنۇ؟ **43** شۇنداق بولغانىكەن، نېمىشقا ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا قىلغان قەسەمنى بۇزۇپ، مەن ساڭا ۋىيروغان ۋىيروقۇمنىمۇ ئۇتمىدىڭ؟ ـ دېدى. **44** پادىشاھ شىمەيگە يەنە: سەن ئاتام داۋۇتقا قىلغان ھەممە رەزىللىكنى ئوبدان بىلىسەن، ئۇ كۆڭۈڭگە ئايانداۋر. مانا پەرۋەردىگار رەزىللىكىڭنى ئۆز بېشىڭغا يانداۋرىدۇ. **45** لېكىن سۈلايمان پادىشاھ بولسا بەركەتلىنىپ، داۋۇتنىڭ تەختى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەبەدىلئەبەد مۇستەھكەم قىلىنىدۇ،

دېدى. **46** ئاندىن پادىشاھنىڭ ۋېرۇقى بىلەن يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئوتلۇردى. پادىشاھلىق بولسا سۇلايمانىنىڭ قولىدا مۇستەھكەم قىلىندى.

3 سۇلايمان مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ پىرەۋننىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۇ ئوردىسى، پەرۇەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چۇرىسىدىكى سېپىلنى ياساپ پۈتكۈزگۈچىلىك ئۈچۈنلا «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە ئاپىرىپ تۇرغۇزدى. **2** شۇ ۋاقىتلاردا پەرۇەردىگارنىڭ نامى ئۈچۈن بىر ئىبادەتخانا ياسالمىغىنى ئۈچۈن خەلق «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىقلىرىنى قىلاتتى. **3** سۇلايمان پەرۇەردىگارنى سۆيۈپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىگەنلىرىدە ماڭاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **4** پادىشاھ قۇربانلىق قىلغىلى گىبېئونغا باردى؛ چۈنكى ئۇ يەر «ئۇلۇغ يۇقىرى جاي» ئىدى. سۇلايمان ئۇ يەردىكى قۇربانگاھدا بىر مىڭ كويدۇرمە قۇربانلىق سۇندى. **5** پەرۇەردىگار گىبېئوندا سۇلايمانغا كېچىسى چۈشىدە كۆرۈندى. خۇدا ئۇنىڭغا: ــ مېنىڭ ساڭا نېمە بېرىشىمنى لايىق تاپىساڭ، شۇنى تىلىگىن، دېدى. **6** سۇلايمان جاۋابەن مۇنداق دېدى: ــ قۇلۇڭ ئاتام داۋۇت سېنىڭ ئالدىڭدا ھەققانىيلىق ۋە كۆڭلىنىڭ سەممىيلىكى بىلەن ماڭغانلىقى بىلەن سەن ئۇنىڭغا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەندىڭ؛ ۋە سەن شۇ زور مېھرىبانلىقنى داۋام قىلىپ، بۇگۈنكى كۈندەكىدەك ئۇ تەختىدە ئولتۇرغىلى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل بەردىڭ. **7** ئەمدى ئى پەرۇەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدىڭ. ئەمما مەن پەقەت بىر گۈدەك بالا خالاس، چىقىش-كىرىشنىمۇ بىلمەيمەن. **8** ئۇ قۇلۇڭ سەن تاللىغان خەلقىڭ، كۆپلۈكىدىن ساناپ بولالمايدىغان ھېسابسىز ئۇلۇغ بىر خەلق ئارىسىدا ئۇرىدۇ. **9** شۇڭا ئۇ قۇلۇڭغا خەلقىڭنىڭ ئوستىدە ھۆكۈم قىلىشقا ياخشى-يامانى پەرق ئېتىدىغان ئېغاق بىر قەلبنى بە رگەيسەن؛ بولمىسا، كىم بۇ ئۇلۇغ خەلقىڭ ئوستىگە ھۆكۈم قىلالىسۇن؟ ــ دېدى. **10** سۇلايمانىنىڭ شۇنى تىلىكىنى رەبنى خۇش قىلدى. **11** خۇدا ئۇنىڭغا: ــ سەن شۇنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن ــ يا ئۇزۇلۈك ئۈچۈن ئۇزۇن ئۈچۈن ئۆمۈر تىلىمەي، يا ئۇزۇلۈك ئۈچۈن دۆلەت-بايلىق تىلىمەي، يا دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، بەلكى تۇغرا ھۆكۈم قىلغىلى ئېغاق بولۇشقا ئۇزۇلۈك ئۈچۈن ئەقىل-پاراسەتنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن، **12** مانا، سۈزۈلۈك ۋەيچە شۇنداق قىلدىم. مانا ساڭا شۇنداق دانا ۋە يورۇقلۇغلىق قەلبنى بەردىمكى، سەندىن ئىلگىرى ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمىغان، سەندىن كېيىنمۇ ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمايدۇ. **13** مەن سەن تىلىمىگەن نەرسىنىمۇ، يەنى دۆلەت-بايلىق ۋە شان-شۆھرەتنى ساڭا بەردىم. شۇنىڭ بىلەن بارلىق كۈنلىرىڭدە پادىشاھلارنىڭ ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش بولىدىغىنى چىقمايدۇ. **14** ئە گەر ئاتاڭ داۋۇت ماڭغانىدەك مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، بەلگىلىمىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ كۈنلىرىڭنى ئۇزارتىمەن، دېدى. **15** سۇلايمان ئويغىنىغاندا، مانا بۇ بىر چۈش ئىدى. ئۇ يېرۇسالېمغا كېلىپ پەرۇەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۆرە تۇرۇپ كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى قىلىپ، تەشە كۈكۈر قۇربانلىقلىرىنى ئوتكۈزۈپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىغا زىياپەت قىلىپ بەردى. **16** شۇنىڭدىن كېيىن ئىككى پاھىشە ئايال پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. **17** بىرىنچى ئايال: ــ ئى خوجام! مەن ۋە بۇ خوتۇن بىر ئۆيدە ئولتۇرىمىز؛ ئۇ مەن بىلەن ئۆيدە تۇرغىنىدا بىر بالىنى تۇغدۇم. **18** مەن بالىنى تۇغۇپ تۆچ كۈندىن كېيىن ئۇ خوتۇنمۇ بىر بالا تۇغدى. بىز ئىككىيلەن ئۇ يەردە ئولتۇردۇقۇ، ئۆيدە بىزدىن باشقا ھېچ يات ئادەم يوق ئىدى، يالغۇز بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئىدۇق. **19** شۇ كېچىدە بۇ خوتۇننىڭ بالىسى ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ بالىسىنى يېسىپ ئولتۇرۇپ قويغانىدى. **20** ئۇ يېرىم كېچىدە قوپۇپ دېدە كلىرى ئۇخلاپ قالغاندا، يېنىمدىن ئوغلۇمنى ئېلىپ ئۆز قۇچىقىغا سېلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆلگەن ئوغلىنى مېنىڭ قۇچىقىمغا سېلىپ قوپۇپتۇ. **21** ئەتىسى قوپۇپ بالامنى ئېمىتەي دېسەم مانا ئۆلۈك ئوردىۋ. لېكىن ئەتىگەندە قارىسام، ئۇ مەن تۇغقان بالا ئەمەس ئىدى، دېدى. **22** ئىككىنچى ئايال: ــ ياق، ئۇنداق ئەمەس. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، دېدى، لېكىن بىرىنچى ئايال: ــ ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، دېدى. ئۇلار شۇ ھالەتتە پادىشاھنىڭ ئالدىدا تالىشىپ تۇراتتى. **23** پادىشاھ: ــ بىرى: «تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ» دەيدۇ. ئەمما يەنە بىرى: «ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم» دەيدۇ، دېدى. **24** پادىشاھ: ماڭا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار قىلىچنى پادىشاھقا ئېلىپ كەلگەندە **25** پادىشاھ: تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ يېرىمنى بىرىگە، يەنە بىر يېرىمنى ئىككىنچىسىگە بېرىڭلار، دېدى. **26** ئۇ ۋاقىتتا تىرىك بالىنىڭ ئانىسى ئۆز بالىسىغا ئېچىنى ئاغرىتىپ پادىشاھقا: ــ ئاھ خوجام! تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بەرسىلە، ھە رگىز ئۇنى ئۆلتۈرمىگەيلە! ــ دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئىككىنچىسى: ــ ئۇنى نە مېنىڭكى نە سېنىڭكى قىلمايلى، ئوتتۇرىدىن كېسىڭلار، دېدى. **27** پادىشاھ جاۋابەن: ــ تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بېرىڭلار، ئۇنى ھېچ ئۆلتۈرمە گلار؛ چۈنكى بۇ بالىنىڭ ئانىسى شۇدۇر، دېدى. **28** پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ قىلغان ھۆكۈمى ئوغرىسىدا ئاڭلىدى ۋە ئۆلار پادىشاھتىن قورقتى، چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ئادىل ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش دانالىقىنىڭ ئۇنىڭدا بارلىقىنى كۆردى.

4 سۇلايمان پادىشاھ پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. **2** ئۇنىڭ چوڭ ئەمەلدارلىرى مۇنۇلار: ــ زادوكنىڭ ئوغلى ئازارىيا كاھىن ئىدى؛ **3** شىشانىڭ ئوغۇللىرى ئېلىخورەف ۋە ئاخىياھ كاتىپلار ئىدى؛ ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات دېۋانبېگى ئىدى؛ **4** يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا قوشۇننىڭ باش سەردارى ئىدى. زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلار ئىدى؛ **5** ناتاننىڭ ئوغلى ئازارىيا نازارەت بېگى، ناتاننىڭ يەنە بىر ئوغلى زابۇد ھەم كاھىن ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **6** ئاخىشار ئوردىنىڭ غوجدارى، ئابدانىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئالۋان بېگى ئىدى. **7** پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىدا سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئوزى ئۈچۈن ۋە ئوردىدىكىلىرى ئۈچۈن يىلدا بىر ئايدىن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەيدىغان، ئون ئىككى نازارەتچى تەيىنلەنگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى يىلدا بىر ئايدىن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەشكە مەسئۇل ئىدى. **8** ئۇلارنىڭ ئىسمى ئۇۋۇندە خاتىرىلەنگەن: ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا يەن-خۇر؛ **9** ماكاز، شائالبىم، بەيت-شەمەش ۋە ئېلون-بەيت-ھانانغا بەن-دە گەر؛ **10** ئارۇبوتقا بەن-خەسەد؛ ئۇ يەنە سوكوھ ۋە خەفەر دېگەن بارلىق يۇرتقىمۇ مەسئۇل ئىدى؛ **11** يەنە نافات-دورغا بەن-ئابىناداب (ئۇ سۇلايمانىنىڭ قىزى تافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان)؛ **12** تائاناق، مەگىددو ۋە يىزرەئەلنىڭ ئۇۋۇنكى تەرىپىدىكى زارەتاننىڭ يېنىدا بولغان پۈتكۈل بەيت-شانغا، شۇنداقلا بەيت-شاندىن تارتىپ ئابەل-مەھولا ھەغىچە، جوكنېئامدىن ئوتكۈچە بولغان زېمىنلارغا ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى باناۋا؛ **13** راموت-گىلئادقا بەن-گەبەر؛ ئۇ يەنە گىلئاد يۇرتىغا جايلاشقان، ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىرغا تەۋە بولغان كەتلەر ۋە ھەم باشاندىكى يۇرت ئارگوب، جۇملىدىن ئۇ يەردىكى سېپىلى، مىس بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان ئالتمىش چوڭ شەھەر رگىمۇ مەسئۇل ئىدى. **14** ماھانائىمغا ئىددونۇك ئوغلى ئاھىناداب؛ **15** نافتالىغا ئاخىماۋاز (ئۇ سۇلايمانىنىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى). **16** ئاشىر ۋە ئالوتقا ھۇشايىنىڭ ئوغلى باۋاناھ؛ **17** ئىسسا كارغا پارۇئاھنىڭ ئوغلى يەھوشافات؛ **18** بىنيامىن زېمىنىغا ئېلانىڭ ئوغلى شىمەي؛ **19** گىلئاد زېمىنىغا (ئەسلىدە ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھون ۋە باشانىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئىدى) ئۇرىنىڭ ئوغلى گەبەر. ئۇ شۇ يۇرتقا بىردىنبىر نازارەتچى ئىدى. **20** يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك نۇرغۇن ئىدى. ئۇلار يەپ-ئىچىپ، خۇشاللىق قىلاتتى. **21** ۋە سۇلايمان بولسا [ئەفرات] دەرياسىدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنغا ۋە مىسىرنىڭ چېگرالىرىغىچە بولغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ ئۇستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار ئۆلپان كەلتۈرۈپ سۇلايمانىنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. **22** سۇلايمانىنىڭ ئوردىسىغا كېتىدىغان كۈنلۈك تەمىنات ئۈچۈن ئوتتۇز كور تاسقىغان ئاق ئۇن، ئالتمىش كور قارا ئۇن، **23** ئون بوردىغان ئۆي، يايلاقتىن كەلتۈرۈلگەن يىگىرمە ئۆي، يۈز قوي كېتەتتى؛ بۇنىڭدىن باشقا بۇغلار، جەرەنلەر، كىيىكلەر ۋە بوردىغان توخۇلار لازىم ئىدى. **24** چۈنكى ئۇ تىفساھدىن تارتىپ گازاغىچە، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ ئۈستىدە، يەنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى پادىشاھلارنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرەتتى؛ ئۇنىڭ تۆت تەرىپى تىنچ ئىدى. **25** سۇلايمانىنىڭ پۈتكۈل كۈنلىرىدە داندن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەھۇدا بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈزۈمى تېلى ۋە ئۆز تەڭىجىر دەرىخىنىڭ تېگىدە ئامان-ئېسەن ئولتۇراتتى. **26** سۇلايمانىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئاتخانىسى، ئون ئىككى مىڭ چەۋەندىزى بار ئىدى. **27** مە زكۇر نازارەتچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن ئايدا سۇلايمان پادىشاھقا ۋە ئۇنىڭ داستىخىنىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ چېمەك-ئىچمە كلىرىنى كېمەيتمەي تەمىنلەيتتى. **28** خەلق بولسا ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن نورما بويىچە ئات-قېچىرلار ئۈچۈن ئاربا بىلەن سامانلارنى [نازارەتچىلەر بار] يە رگە ئېلىپ كېلەتتى. **29** خۇدا

سۇلايمانغا دېگۈز ساھىلىدىكى قۇمدەك داناليق، ئىنتايىن مول پەم-پاراسەت ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭ قەلبىنى كەڭ قىلىپ زور يورۇتتى. **30** ئۇنىڭ بىلەن سۇلايمانىڭ داناليقى بارلىق شەرقتىكىلەرنىڭ داناليقىدىن ۋە مىسىردىكى بارلىق داناليقتىن ئاشتى. **31** چۈنكى ئۇ بارلىق ئادەملەردىن، جۈملىدىن ئەزراھلىق ئېتان بىلەن ماخولنىڭ ئوغۇللىرى ھېمان، كالكول ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى؛ ۋە ئۇنىڭ شۆھرىتى ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدا يېيىلدى. **32** ئۇ ئېيتقان يەڭ-نەسىھەت ئۈچ مىڭ ئىدى؛ ئۇنىڭ شېئىر-كۈيلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى. **33** ئۇ لىۋاندىكى كېدىر دەرىخىدىن تارتىپ تامدا ئۆسىدىغان لىپە كىگۈلگىچە دەرەخ-گىياھلارنىڭ ھەممىسىنى بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى؛ ئۇ يەنە مال ۋە ھايۋانلار، قۇشلار، ھاشارەت-ئۈملىگۈچىلەر ۋە بېلىقلار توغرىسىدا بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى. **34** سۇلايمانىڭ داناليقىنى ئاڭلىغىلى كىشىلەر بارلىق ئەللەردىن كېلەتتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ داناليقى توغرۇلۇق خەۋەر تاپقان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلاردىن كىشىلەر كەلمەكتە ئىدى.

5 ئۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايمانى تاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلىنغان دەپ ئاڭلاپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى ئۇنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى؛ چۈنكى ھىرام داۋۇتنى ئەزىچىل سۆيگۈچى ئىدى. **2** سۇلايمان ھىرامغا ئادەم ئەۋەتىپ مۇنداق ئۇچۇرنى يەتكۈزدى: ـ **3** «ئۆزۈڭ بىلىسەنكى، ئاتام داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىنى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغۇچە، ئۇ ئەترابىدا ھەر تەرەپتە جەڭ قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسىيالمىدى. **4** ئەمدى ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ھەممە تەرەپتىن ئارام بەردى؛ ھېچبىر دۈشمىنم يوق، ھېچبىر بالا-قازا يوق. **5** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئاتام داۋۇتقا: «مەن سېنىڭ ئورنۇڭغا ئۆز تەختىڭگە ئولتۇرغۇزغان ئوغلۇڭ بولسا، ئۇ مېنىڭ نامىمغا بىر ئىبادەتخانا ياسايدۇ» دەپ ئېيتقىنىدەك، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسايمەن دەپ نىيەت قىلدىم؛ **6** ئەمدى مەن ئۇچۇن [ئادەملىرىڭگە] لۇئاندىن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىۋالار، دەپ يارلىق چۈشۈرگىن؛ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمدەمدە بولىدۇ. سېنىڭ بېكىتكىنىڭ ۋېچە خىزمەتكارلىرىڭغا بېرىلىدىغان ئىش ھەققىنى ساڭا تولەيمەن؛ چۈنكى ئۆز ئۇچىڭگە ئايانكى، دەرەخ كېسىشتە ئارىمىزدا ھېچكىم زىدوندىكىلەردەك ئۇستا ئەمەس». **7** ھىرام سۇلايمانىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندا ئىنتايىن خۇشال بولۇپ: ـ بۈگۈن بۇ ئۇلۇغ خەلق ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە داۋۇتقا شۇنداق دانا بىر ئوغۇل بە رگەن پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىلسۇن! ـ دېدى. **8** ھىرام سۇلايمانغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن ماڭا قويغان تەلەپلىرىڭنى ئاڭلاپ قوبۇل قىلدىم. مەن سېنىڭ كېدىر ياغىچى ۋە ئارچا ياغىچى توغرۇلۇق ئارزۇ قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ **9** مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم شۇلارنى لۇئاندىن دېڭىزغا ئايىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن ماڭا بېكىتكەن يە رگە يەتكۈزىمەن، ئاندىن شۇ يەردە ئۇلارنى يەشكۈزىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇلارنى ئايلىشۇرۇۋېلىپ، ئېلىپ كېتىسەن. بۇنىڭ ھېسابىغا سەن تەلەپلىرىم ۋېچە ئوردىدىكىلىرىم ئۈچۈن بېجەك-ئىچمەك تەمىنلىگەيسەن، ـ دېدى. **10** شۇنداق قىلىپ، ھىرام سۇلايمانغا بارلىق تەلىپى ۋېچە كېدىر ياغاچلىرى ۋە ئارچا ياغاچلىرىنى بەردى. **11** سۇلايمان ھىرامغا ئوردىدىكىلىرىنىڭ بېجەك-ئىچمىكىگە يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي ۋە يىگىرمە بات ساپ زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىپ بەردى. ھەر يىل سۇلايمان ھىرامغا شۇنداق بېرەتتى. **12** پەرۋەردىگار سۇلايمانغا ۋەدە قىلغانىدەك ئۇنىڭغا داناليق بە رگەنىدى. ھىرام بىلەن سۇلايمانىڭ ئارىسىدا ئىناقلىق بولۇپ، ئىككىسى ئەھدە تۈزۈشتى. **13** سۇلايمان پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ھاشارغا ئىشلەپچىلەرنى يىكىتتى، ئۇلارنىڭ سانى ئوتۇز مىڭ ئىدى. **14** ئۇ بۇلارنى نۆۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون مىڭدىن لۇئانغا ئەۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بىر ئاي لۇئاندا تۇرسا، ئىككى ئاي ۋېيدە تۇردى. ئادونىرام ھاشارچىلارنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. **15** سۇلايمانىڭ يەتمىش مىڭ ھامىلى، تاغلاردا ئىشلەيدىغان سەكسەن مىڭ تاشچىسى بار ئىدى. **16** ئۇنىڭدىن باشقا سۇلايمانىڭ مەنسەپدارلىرىدىن ئىش ئۈستىگە قويۇلغان ئۈچ مىڭ ئۈچ يۈز ئىش بېشى بار ئىدى، ئۇلار ئىشلەپچىلەرنى باشقۇراتتى. **17** پادىشاھ يارلىق چۈشۈرۈشى بىلەن ئۇلار ئىبادەتخانىنىڭ ئۇلىنى سىلىشقا يونۇلغان، چوڭ ۋە قىممەتلىك تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. **18** ۋە سۇلايمانىڭ تاچىلىرى بىلەن ھىرامنىڭ تاچىلىرى ۋە گەباللىقلار قوشۇلۇپ تاشلارنى ۋېيۇپ، ۋېينى ياساش ئۈچۈن ياغاچ ھەم تاشلارنى تەيارلاپ قويدى.

6 ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندىن كېيىنكى تۆت يۈز سە كسىنىنچى يىلى، سۇلايمانىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنەتنىڭ ئۈتىنچى يىلىنىڭ ئىككىنچى ئېيىدا، يەنى زىف ئېيىدا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى ياساشقا باشلىدى. **2** سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارغا ياسىغان ئىبادەتخانىنىڭ ئۆزۈنلۇقى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز ئىدى. **3** ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۆزۈنلۇقى ئىبادەتخانىنىڭ كەڭلىكى بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ كەڭلىكى ئون گەز ئىدى. **4** ئۇ ئىبادەتخانىغا روجە كلىك دېرىزە-پەنجىرىلەرنى ئورناتتى. **5** ئىبادەتخانا تېمىغا، يەنى مۇقەددەس جاي ۋە «كالامخانا»نىڭ تېمىغا يانداش [ئۈچ قەۋەتلىك] بىر ئىمارەتنى سالدى ۋە ئۇنىڭ ئېچىگە ھۇجرىلارنى ياسىدى. **6** [تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ] ئوتۇەنكى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى بەش گەز، ئوتتۇرا قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز، ئۈچىنچى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى يەتتە گەز ئىدى. چۈنكى ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى تېمىدا لىملارنى ئورناتقان ئوتۇشۇكلار بولماسلىقى ئۈچۈن ئۇ تامغا تەڭچە چىقىرىلغانىدى. **7** ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي تەييار قىلىپ ئېلىپ كېلىنگەن تاشلاردىن بىنا قىلىنغانىدى. شۇنداق قىلغاندا، ئۇنى ياسىغان ۋاقىتتا نە بولقا نە پالتا نە باشقا تومۇر نە سۈزىلارنىڭ تاۋازىسى ئۈ يەردە ھېچ ئاڭلانمايتتى. **8** ئوتۇەنكى قەۋەتنىڭ ھۇجرىلىرىنىڭ كىرىش ئىشىكى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئىدى؛ بىر ئايلانما پەلەمپەي ئوتتۇرا قەۋەتكە ئاندىن ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقاتتى. **9** شۇنداق قىلىپ [سۇلايمان] ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە خار-لىملارنى بېكىتىپ، ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلىدى. **10** ئۇ ئىبادەتخانىغا يانداش ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى بەش گەزدىن قىلدى. شۇ ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرى ئىبادەتخانىغا كېدىر لىملىرى ئارقىلىق ئۇتۇشۇقلۇق ئىدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سۇلايمانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدىكى: ـ **12** «سەن ماڭا ياساۋاتقان بۇ ئىبادەتخانىنا كەلسەك، ئە گەر سەن بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ھۆكۈملىرىمگە رىئايە قىلىپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى ئۇتۇپ ئۇلارنا ماڭساڭ، مەن ئاتاڭ داۋۇتقا سەن توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزۈمگە ئەمەل قىلىمەن؛ **13** مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ئەسلا تاشلىمايمەن». **14** سۇلايمان ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. **15** ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ ئىچ تەرىپىنى ئۇ كېدىر تاختايلىرى بىلەن ياساپ، ئىبادەتخانىنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىملىرىغىچە ياغاچ بىلەن قاپلىدى، ۋە ئارچا تاختايلىرى بىلەن ئىبادەتخانىنا پول يانتۇزدى. **16** ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئارقا تېمىدىن يىگىرمە گەز ئۇچىدىن ئارا تام ياساپ، ئىچكىرىكى خانىنى ھاسىل قىلدى؛ ئۇ تېگىدىن تارتىپ تورۇس لىملىرىغىچە كېدىر تاختايلىرى بىلەن قاپلىدى. بۇ ئەڭ ئىچكىرىكى خانا بولۇپ، يەنى «كالامخانا»، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئىدى. **17** ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئۇيى، يەنى مۇقەددەس خانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى قىرىق گەز ئىدى. **18** ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى تاملىرىغا قاپاق ۋە چىچەكنىڭ نۇسخىلىرى نەقىش قىلىنغانىدى. ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلانغانىدى. ھېچ تاش كۆرۈنمەيتتى. **19** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەردە ۋېيۇش ئۈچۈن، ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كالامخانىنى ياسىدى. **20** كالامخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، توغرىسى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇندىن قاپلىدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئالدىدىكى كېدىر ياغاچلىق قۇربانگاھنىمۇ شۇنداق قاپلىدى. **21** سۇلايمان ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ ئىچكى كالامخانىنىڭ ئالدىنى ئالتۇن زەنجىرلەر بىلەن توسىدى؛ كالامخانىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **22** شۇ تەرىقىدە ئۇ پۈتۈكۈل ئىبادەتخانىنى، يەنى پۈتۈكۈل ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ئالتۇن بىلەن تولۇقى قاپلىغانىدى. كالامخانا ئەتەلۇقى قۇربانگاھنىمۇ پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىغانىدى. **23** كالامخانا ئۈ زەيتۇن ياغىچىدىن ئىككى كېرۇبنىڭ شە كلىنى ياسىدى. ھەربىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز ئىدى. **24** بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز ۋە يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ھەم بەش گەز بولۇپ، بىر قانىتىنىڭ ئۇچىدىن يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇچىغىچە ئون گەز ئىدى. **25** ئىككىنچى كېرۇبنىڭ ئىككى قانىتى قوشۇلۇپ ئون گەز ئىدى. ئىككى كېرۇبنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى ۋە شە كلى ئوخشاش ئىدى. **26** بىر كېرۇبنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز بولۇپ، ئىككىنچى كېرۇبنىڭكىمۇ ھەم شۇنداق ئىدى. **27** ئۇ كېرۇبلارنى ئىچكىرىكى خانىدا قويدى. كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى يېيىلىپ تۇراتتى. بىرسىنىڭ بىر قانىتى بىر تامغا تېگىپ، ئىككىنچىسىنىڭ قانىتى ئۇدۇلدىكى تامغا تېگىپ تۇراتتى؛

ئىككىسىنىڭ ئىچىدىكى قاناتلىرى خاننىڭ ئوتىۋىرىسىدا بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى. 28 ئۇ كېرۇبلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 29 ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ تامىلىرىنىڭ پۈتكۈل ئىچ چۆرىسىنى، يەنى ئىچكىرىكى خاننىڭ ۋە ھەم تاشقىرىقى خاننىڭ چۆرىسىنى كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ شەكلىدىن ۋە چېچەك نۇخسىلىرى بىلەن نەقىش قىلدى. 30 ئىبادەتخانىنىڭ پولىنى، يەنى ئىچكىرىكى خاننىڭ ھەم تاشقىرىقى خاننىڭكىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 31 كالامخاننىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن قوش ئىشىكلەرنى ياسىدى. ئىشىكلەرنىڭ كېشە كلىرى ۋە بېشى ئۈينىڭ توغرىسىنىڭ بەشتىن بىر قىسمى ئىدى. 32 بۇ قوش ئىشىكلەر زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەنىدى؛ ئۇ ئىشىكلەرنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرى نەقىش قىلىنىپ زىننەتلەنگەنىدى؛ ئۇ ئىشىكلەرنى، جۈملىدىن كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ نەقىشلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 33 ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى خانىسىنىڭ ئىشىكىنىڭ كېشە كلىرىنى زەيتۇن ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇلار ئۈينىڭ توغرىسىنىڭ تۆتتىن بىر قىسمى ئىدى؛ 34 قوش قاناتلىق ئىشىك بولسا ئارچا ياغىچىدىن ياسالدى. بىر قانىتى پىپىلىپ قاتلىناتتى، ئىككىنچى قانىتىمۇ پىپىلىپ قاتلىناتتى. 35 ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك نۇخسىلىرىنى نەقىش قىلدى؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، جۈملىدىن نەقشىلەر ئۈستىگە ئالتۇن قاپلىدى. 36 ئىچكىرىكى ھويلىنىڭ تېمىنى بولسا ئۇ ئۈچ قەۋەت يونۇلغان تاش بىلەن بىر قەۋەت كېدىر ياغىچىدىن ياسىدى. 37 [سۈلايمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ] تۆتىنچى يىلىنىڭ زىف ئېيىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۇلى سېلىندى. 38 ۋە ئون بىرىنچى يىلىنىڭ بۇل ئېيىدا، يەنى سەككىزىنچى ئايدا ئىبادەتخانىنىڭ ھېچبىرى قالدۇرۇلمايي، لايىھە ۋېنچە پۈتۈنلەي تامام بولدى. شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ۋېنى ياسىشىغا يەتتە يىل كەتتى.

7

سۈلايمان تۆز ئوردىسىنى بولسا، ئون ئۈچ يىلدا ياساپ پۈتتۈردى. 2 ئۇ ياسىغان بۇ «لۇۋان ئورمىنى ساريى»نىڭ ئۇزۇنلۇقىنى يۈز گەز، كەڭلىكىنى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. كېدىر ياغىچى تۈۋۈرۈكىدىن تۆت قاتار ۋە تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئۈستىگە كېدىر لىملىرى ۋېرىلغانىدى. 3 تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئۈستىدىكى لىم كۆتۈرۈپ تۇرغان ۋۇگزىسىمۇ كېدىر ياغىچىدىن ئىدى. لىملار جەمئىي قىرىق بەش بولۇپ ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئۈچ قەۋەت دېرىزىسى بار ئىدى، ئۈچ قەۋەتتىكى دېرىزىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئىدى. 5 بارلىق ئىشىكلەر ۋە كېشە كلەر تۆت چاسىلىق قىلىنغانىدى؛ ئىشىكلەر ئۈچ كۆزنە كلىك بولۇپ، ئىشىكلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئىدى. 6 ئۇ ئۈزۈنلۇقىنى ئەللىك گەز، تۇغرىسىنى ئوتتۇز گەز قىلىپ، تۈۋۈرۈكلۈك بىر دەھلىز ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە بىر دەھلىز بار ئىدى، ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە تۈۋۈرۈكلۈك ئايۋان بار ئىدى. 7 ئاندىن كېيىن ئۇ سوراق سورايدىغان تەختى ئۈچۈن «سوراق دەھلىزى» دەپ ئاتالغان يەنە بىر دەھلىزنى ياسىدى. ئۇ دەھلىزنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ ئىلمىرىغىچە كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. 8 [سۈلايمان] ئۆزى ئولتۇرىدىغان ساراي، يەنى دەھلىزنىڭ ئارقا ھويلىسىغا جايلاشقان ساراينىڭ لايىھىسى «[سوراق] ۋېنى»نىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. سۈلايمان تۆز ئەمرىگە ئالغان پىرەئۇننىڭ قىزى ئۈچۈن شۇ دەھلىزگە ئوخشاش بىر ساراينى ياساتتى. 9 بۇ ئىمارەتلەرنىڭ ھەممىسى ئىچكىرىكى تاملىردىن تارتىپ چوڭ ھويلىنىڭ تاملىرىغىچە، ئۆلچەم تارتىپ ۋۇگزىنىڭ پەۋازىغىچە قىممەت تاشلاردىن، يەنى ئۆلچەم ۋېنچە ۋېۋلۇپ ئاندىن ئىچ-تېشى ھەرە بىلەن كېسىلگەن تاشلاردىن ياسالغانىدى. 10 ئۇللىرى بولسا چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن، ئۇزۇنلۇقى ئون گەز ۋە سەككىز گەز بولغان تاشلاردىن قىلىنغانىدى. 11 ئۇللارنىڭ ئۈستىگە يەنە بېكىتىلگەن ئۆلچەم ۋېنچە ۋېۋلۇغان قىممەت ئېسىل تاشلار ۋە كېدىر لىملىرى ۋېرىلغانىدى. 12 چوڭ ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قەۋەت ۋېۋلۇغان تاش ۋە بىر قەۋەت يونۇلغان كېدىر لىملىرىدىن ياسالغانىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە يەنە ئوردىدىكى دەھلىزنىڭ تېمىمۇ شۇنداق ياسالغانىدى. 13 سۈلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ھىرامنى تۇردىن كەلتۈردى. 14 ئۇ كىشى نافتالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇننىڭ ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى تۇرلۇق بىر مىسكەر ئىدى. ھىرام مىسكەرچىلىكتە تۇرلۇك ئىشلارنى قىلىشقا تولىمۇ ئۇستا، پەم-پاراسەتلىك ۋە بىلىملىك ئىدى. ئۇ سۈلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ھەممە ئىشىنى قىلدى. 15 ئۇ ئۆزى ئىككى تۈۋۈرۈكنى مىستىن ياسىدى. ھەربىر تۈۋۈرۈكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز بولۇپ، ئايلانمىسى ئون ئىككى گەز ئىدى. 16 بۇ تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئۈستىگە قۇيۇش ئۈچۈن مىستىن ئىككى تاجنى قۇيۇپ ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇيدى. بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئىككىنچى تاجنىڭ ئېگىزلىكىمۇ بەش گەز ئىدى. 17 تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئۈستىدىكى تاجلار تورلارغا ئوخشاش زىننەتلىنىپ، زەنجىرلەر ۋە تورلانغان ھالقىلار بىلەن توقۇقلۇق ئىدى. بىر تاجنىڭ شۇنداق يەتتە قاتار تور ھالقىلىرى بار ئىدى، ئىككىنچىسى تاجنىكىمۇ ھەم شۇنداق يەتتە قۇر تور ھالقىلىرى بار ئىدى. 18 ئۇ يەنە ئانارلارنى، يەنى تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئۈستىدىكى ھەربىر تاجنى ۋېپىپ تۇردىغان تور ھالقىلارنىڭ ئۈستىگە ئىككى قاتار ئانارنى ياسىدى. ئۇ بىرىنچى ۋە ئىككىنچى تاجغىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق قىلدى. 19 ئايۋاندىكى تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئۈستىدىكى تاجلىرى نىلۇپەر تىك شەكلىك بولۇپ، ئېگىزلىكى تۆت گەزدىن ئىدى. 20 ئىككى تۈۋۈرۈكنىڭ تاجلىرىدىكى تور ھالقىلىرىغا يېقىن تومپىيىپ چىققان جايلىنىڭ ئۈستىدە قەۋەتمۇ-قەۋەت چۆرىدىگەن ئىككى يۈز ئانار نۇخسىسى بار ئىدى. ئىككىنچى تاجنىڭ چۆرىسىمۇ ئوخشاش ئىدى. 21 ئۇ تۈۋۈرۈكلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانغا تىكلىدى. ئوڭ تەرىپىگە برنى تىكلەپ نامىنى «ياقىن»، سول تەرىپىگە برنى تىكلەپ، نامىنى «بوئاز» ئاتىدى. 22 تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئۈستى نىلۇپەر شە كلىدە ياسالغانىدى. بۇنىڭ بىلەن تۈۋۈرۈكلەرنىڭ ئىشلىرى پۈتكەنىدى. 23 ئۇ مىستىن «دېڭىز» دەپ ئاتالغان يوغان داس ياسىدى. ئۇنىڭ بىر گىرۋىكىدىن يەنە بىر گىرۋىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى. ئۇنىڭ ئايلامىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 24 داسنىڭ گىرۋىكى ئاستى چۆرىدەپ قاپاق نۇخسىلىرى بىلەن زىننەتلەنگەنىدى. بۇلار داسنىڭ چۆرىسىنىڭ ھەربىر گېزىگە ئۇندىن، ئىككى قاتار ۋېرىلغان ئىدى. ئۇلار داس بىلەن بىر ۋاقىتتا ۋېرىپ چېقىرىلغانىدى. 25 داس ئون ئىككى بۇقا شە كلى ئۈستىدە تۇرغۇزۇلغانىدى. بۇلارنىڭ ئۈچى شىمال تەرەپكە، ئۈچى غەرب تەرەپكە، ئۈچى جەنۇب تەرەپكە، ئۈچى شەرق تەرەپكە يۈزلەنگەنىدى. «دېڭىز» بۇلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارقىسى ئىچ تەرىپىدە ئىدى. 26 داسنىڭ قېلىنلىقى ئالتىنىڭ كە گىلىدەك بولۇپ، ئۇنىڭ گىرۋىكى پىيالىنىڭ گىرۋىكىدەك، شە كلى ئېچىلغان نىلۇپەردەك ئىدى. ئۇنىڭغا ئىككى مىڭ بات سۇ سىغاتتى. 27 ئۇنىڭدىن باشقا ئۇ مىستىن ئون تە گىلىكنى ياسىدى. ھەربىر تە گىلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى تۆت گەز، كە گىلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى. 28 بۇ تە گىلىكلەر شۇنداق ياسالغانىدىكى، ئۇلارنىڭ [رەسىملىك] تاختىلىرى بار ئىدى، تاختىلىرى رامكىلار ئېچىگە ئورنىتىلغانىدى. 29 رامكىلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسىم تاختايلىرىدا ۋە رامكىلارنىڭ ئۈزىدىمۇ شىرلار، بۇقىلار ۋە كېرۇبلارنىڭ سۈرەتلىك زىننەتلىرى بار ئىدى؛ شىرلار ۋە بۇقىلارنىڭ ئاستى ۋە ئۈستى زەنجىرسىمان گۈل چەمبىرەك شە كلىدە زىننەتلەنگەنىدى. 30 ھەربىر تە گىلىكنىڭ مىس ئوقلىرى بىلەن تۆت چاق بار ئىدى؛ تە گىلىكنىڭ داسنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان تۆت بۇرجىكىدە جازىسى بار ئىدى؛ داس ئاستىدىكى پۈتلىرىنىڭ ھەر تەرىپىدە تورلانغان ۋېرىنا گۈل شاخلىرى ئورنىتىلغانىدى. 31 ھەر تە گىلىكنىڭ ئېچىدە چوكۇتۇرلۇق بىر گەز كېلىدىغان «كىچىك تە گلىك» بولۇپ، ئاغزى د ۇگلەك ئىدى، كىچىك تە گلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر يېرىم گەز ئىدى؛ ئاغزىنىڭ ئەتراپىدا نەقشلەر بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ رامكىلىرى د ۇگلەك ئەمەس، بەلكى تۆت چاسىلىق ئىدى. 32 تۆت چاق رەسىملىك تاختايلىرى ئاستىدا بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئوقلىرى تە گلىككە بېكىتىلگەنىدى. ھەربىر چاقنىڭ ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 33 چاقلارنىڭ قۇرۇلمىسى جەڭ ھارۇلىرىنىڭ چاقلىرىدەك ئىدى. ئۇلارنىڭ قازانلىرى، قاسقانلىرى، چېتىقلىرى ۋە ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى مىستىن ۋېرىلغانىدى. 34 ھەربىر تە گىلىكنىڭ تۆت بۇرجىكىدە بىردىن تۆت تۈتقۇچى بار ئىدى؛ ئۇلار تە گىلىكتىن چېقىپ تۇراتتى ۋە ئۇلار تە گلىك بىلەن تەڭ ۋېرىلغان. 35 ھەربىر تە گىلىكنىڭ ۋېپىسىدە ئېگىزلىكى يېرىم گەز كېلىدىغان بىر يۇمىلاق جازا بار ئىدى. ھەربىر تە گىلىكنىڭ ۋېپىسىدە تەرەك ۋە رەسىملىك تاختايلار بار ئىدى. ئۇلار تە گلىك بىلەن تەڭ ۋېرىلغان. 36 ئۇ مۇشۇ تەرەك ۋە رەسىم تاختايلىرىدىكى بوش ئورۇنلارغا كېرۇب، شىر ۋە خورما دەرەخلىرىنىڭ نۇخسىلىرىنى ۋە چۆرىسىگە تورلانغان گۈل شاخلىرىنى نەقىش قىلدى. 37 شۇ تەرىقىدە ئۇ مۇشۇ ئون تە گىلىكنى ياساپ بولدى. ھەممىسى بىر نۇخسا ۋېرىلۇپ، ئوخشاش چوكۇلۇقتا ۋە شە كلىدە ئىدى. 38 ئۇ مىستىن ئون داس ياسىغان بولۇپ، ھەربىر داسقا قىرىق بات سۇ سىغاتتى؛ ھەربىر داسنىڭ توغرىسى تۆت گەز ئىدى. ئون تە گىلىكنىڭ ھەربىرىنىڭ ۋېپىسىدە بىردىن داس بار ئىدى. 39 ئۇ بەش داسنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشنى ئىبادەتخانىنىڭ سول يېنىدا قويدى؛ مىس دېڭىزنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويدى. 40 ھىرام

شۇلارغا تەتەللۇق داس، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنىڭ ياساپ تەييار قىلدى. شۇنداق قىلىپ ھىرام سۈلەيمان پادىشاھ تۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتكۈزدى: ـ 41 ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋر ئۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئايقۇرسىمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى بېيىپ تۈردىغان ئىككى تورنى ياستىپ پۈتتۈردى، 42 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى. بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى، ئايقۇرسىمان ئىككى باشنى يېيىپ تۇراتتى. 43 تۆت ئون داس تە گلىكى ۋە داس تە گلىكىگە قويۇلىدىغان ئون «يۇيۇش دېسى»نى، 44 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى، 45 قازانلارنى، كۈرە كەلەرنى ۋە قاچا-قۇچىلارنىڭ ئەييار قىلدى. ھىرام پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى تۈچۈن سۈلەيمان پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن ياسىغان بۇ ھەممە نەرسىلەر پارقىرايدىغان مىستىن ئىدى. 46 پادىشاھ ئۇلارنى ئىئوردان تۇزلە گلىكىدە، سۇككوت بىلەن زارەتانىڭ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سىغىزلايدا قېلىپ ياساپ، قويدۇرۇپ چىقتى. 47 بۇ نەرسىلەر شۇنچە كۆپ بولغاچقا، سۈلەيمان ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچىمىدى. شۇنىڭ بىلەن مىسنىڭ ئېغىرلىقى مەلۇم بولمىدى. 48 سۈلەيمان يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى: ـ يەنى ئالتۇن خۇشۇيگاھنى، «تەقدىم نان» قويۇلىدىغان ئالتۇن شىرەنى، 49 كالامخانا ئالدىدا تۈرىدىغان ساپ ئالتۇن چىراغدانلارنى (بەشنى ئوڭ يېنىدا، بەشنى سول يېنىدا) ياساتتى؛ ۋە شۇلارنىڭ گۈلىسمان زىننەتلىرىنى، چىراغلىرىنى، چىراغ قىسقۇچلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى، 50 داس-پىيالىلىرىنى، پىچاقلىرىنى، قاچىلىرىنى، تەخسىلىرىنى ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياساتتى؛ ئۇ ئىچكىرىكى خانىسنىڭ، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ قاتلىنىدىغان، قوش قاناتلىق ئىشىكلەرنىڭ گىرەلىرىنى ۋە ئۆيدىكى مۇقەددەس جاينىڭ [ئىشىكلىرىنىڭ] گىرەلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى. 51 سۈلەيمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى تۈچۈن قىلدۇرىدىغان ھەممە قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ تاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە تۇرلۇك باشقا ئېۋىملارنى) ئە كەلتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى.

8

شۇ چاغدا سۈلەيمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش تۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، ئەبىلە بە گلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بە گلىرىنى يېرۇسالېمغا ئۈز يېنىغا يىغىلىشقا چاقىردى. 2 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدىكى بېكىتىلگەن ھېيتتا سۈلەيمان پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۇدى]. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچىدىكى بارلىق مۇقەددەس ئېۋىملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 5 سۈلەيمان پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلغان بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېكىپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىلارنى قۇربانلىق قىلىشاتتى. 6 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئۈچىگە «كالامخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ، كېرۈبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 7 چۈنكى كېرۈبلارنىڭ يېيىلىپ ئۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈرنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ ئۈردىغان بالداقلارنى يېيىپ تۇراتتى. 8 بۇ بالداقلار ناھايىتى ئۇزۇن بولغاچقا، كالامخانىنىڭ ئالدىدىكى مۇقەددەس جايدا ئۈرۈپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۈچىلىرىنى كۆرگلى بولاتتى، بىراق ئۈينىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تا كى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ئۈرماقتا. 9 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا ئۈرغاندا ئۈچىگە سالغان ئىككى تاش تاختىدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە ئۈ زگەندى). 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشىغىلا، بىر بۇلۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قاپلىۋالدى. 11 كاھىنلار بۇلۇت ئۈپەيلىدىن ئۈز ۋەزىپىلىرىنى ئۈتەشكە ئۈرە تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى تولدۇرغانىدى. 12 بۇ پەيتتە سۈلەيمان: ـ پەرۋەردىگار تۇم قاراڭغۇلۇق ئۈچىدە ئۈرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ 13 لېكىن، [ئۇ پەرۋەردىگار]، مەن دەرۋەقە سېنىڭ ئۈچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ ئۈزۈردىغان بىر ئۈينى ياسىدىم، دېدى. 14 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۈنىڭ ئالدىدا ئۈراتتى. 15 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۈز ئاغزىنى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغاندى ۋە ئۈز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ داۋۇتقا يەنە: ـ 16 «مەن ئۈز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدن ئېلىپ چىققان كۈندىن ۋىيان نامىم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر ئۈي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم؛ بىراق خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەندى. 17 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۈي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى. 18 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۈي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 19 ئەمما شۇ ئۈينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى سېنىڭ پۇشتۇڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ئۈينى سالىدۇ»، دېگەندى. 20 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۈز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىغا چىقىپ ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ئۈينى سالدىم. 21 ئۈيدە ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر جايىنى راستلىدىم؛ ئەھدە ساندۇقى ئۈچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىر زېمىنىدن ئېلىپ چىققاندا، ئۇلار بىلەن تۈ زگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر». 22 ئاندىن سۈلەيمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، قوللىرىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ 23 مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە يۇقىرىقى ئاسماندا نە تۆۋەنكى يەردە سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان قۇللىرىڭ ئۈچۈن ئەھدە گۈدە تۈرۈپ ئۈ زگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكۈچىسەن. 24 چۈنكى سەن ئۈز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋەدىدە ئۈردۇڭ؛ سەن ئۈز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆز ئۈگۈنگە مانا بۈگۈنكىدەك ئۈز قۇلۇڭ بىلەن ئەمەل قىلدىڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئۈز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئە گەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ ئۈز يوللىرىغا سە گەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغانىدەك ماڭسىدىغان بولسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بە رگەن ۋەدە گۈدە تۈرغايسەن. 26 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۈتۈنەمەن! 27 لېكىن خۇدا ئۈزى راستلا يەر يۈزىدە ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئۈي قاندىقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! 28 لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ بۈگۈن ساڭا كۆتۈ رگەن ندا سى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن؛ 29 شۇنىڭ بىلەن ئۈز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئۈيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىم ئۈ يەردە ئايان بولسۇن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن؛ ئۈز قۇلۇڭنىڭ ئۈ تۈ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. 30 قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان ئاڭلىغايسەن، ئۇلارنىڭ ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۈز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈ رگەيسەن. 31 ئە گەر بىرسى ئۈز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلىسە، بۇ قەسەم بۇ ئۈيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، 32 سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۈز بەندىلىرىڭ ئۈتۈنۈرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھىدا تارتىپ، ئۈز يولىنى ئۈز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ، ئۈز ئادىللىقىغا قاراپ ئۈنىڭغا ھەققىنى بە رگەيسەن. 33 ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلىسە، ساڭا قايتىپ بۇ ئۈيدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 34 سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى يەنە ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنىغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. 35 ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر يا غمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ ئۈپەيلىدىن ئۈز گۇناھىدىن يېنىپ تۇۋا قىلسا، 36 سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈ رگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان

ياخشى يولنى ئۇگىتىسەن ۋە تۆز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىننىڭ ئۇستىگە يامغۇر ياغدۇرىسەن! **37** ئە گەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكىلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى بىسۋالسا، يا دۇشمەنلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدىكى شەھەرلىرىنىڭ قورۇۋقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، **38** سېنىڭ خەلقىڭ بولغان ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق كىشى تۆز كۆڭلىدىكى ۋابانى بىلىپ، ئۇلاردىن ھەرقايسى كىشى قوللىرىنى بۇ ۋېگە سۈنۈپ، ھەرقانداق دۇئا يا كى ئىلتىجا قىلغان بولسا، **39** ئەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ ئاسمانىدا تۇرۇپ ئاگلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن؛ سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئامال قىلىپ تۆزىنىڭ يوللىرىنى تۆزىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، يالغۇز سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ **40** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ تۇرمىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقىدىغان بولىدۇ. **41** تۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇسىپىر بولسا **42** (چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ توغرىسىدا ئاڭلىيالايدۇ)، ـ ئۇنداق بىرسى كېلىپ بۇ ئۇيۇ تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، **43** سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇسىپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، تۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆينىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. **44** ئە گەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن دۇشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەر رگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۇيۇ تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، **45** سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈ رگەيسەن. **46** ئە گەر ئۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۇلارنى يىراق-يېقىنغا، تۆزلىرىنىڭ زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، **47** لېكىن ئۇلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتتا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، تۆزىگە سۈرگۈن بولغان يۇرتتا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يۈز ئۆرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، **48** ـ ئە گەر ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغان دۇشمەنلىرىنىڭ زېمىنىدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە يېنىپ، سەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۇيۇ تەرەپكە يۈزنى قىلىپ، ساڭا قاراپ دۇئا قىلسا، **49** سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، **50** تۆز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى، ساڭا ئۆتكۈز ئۆگەن ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن ۋە ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا ئۇلارغا رەھىم تاپقۇزغايسەنكى، شۇلار ئۇلارغا رەھىم قىلسۇن **51** (چۈنكى ئۇلار تۆزۈڭ مىسىردىن، يەنى تۆمۈر تاۋلاش پېچىدىن چىقارغان تۆز خەلقىڭ ۋە تۆز مىراسىڭدۇر)؛ **52** سېنىڭ كۆزلىرىڭ تۆز قۇلۇڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ۋە تۆز خەلقىڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ئوچۇق بولغاي، ئۇلار ھەر ئىشتا ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىدە ئۇلارغا قۇلاق سالغايسەن؛ **53** چۈنكى سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىردىن چىقارغىنىڭدا تۆز قۇلۇڭ مۇسا ئارقىلىق ئېيتقىنىڭدەك، سەن خەلقىڭنى تۆز ئۇلۇگىگە خاس مىراسىڭ بولسۇن دەپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدىن ئۇلارنى ئايرىم ئېلىپ تاللىدىڭ، ئى رەب پەرۋەردىگار!».

54 سۈلەيمان پەرۋەردىگارغا شۇ بارلىق دۇئا ۋە ئىلتىجالىرىنى قىلىپ بولغاندا، قوللىرىنى ئاسمانغا قاراپ كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ تۇرغان يەردىن قوپۇپ، **55** تۇرە تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۇقىرى ئاۋازدا بەخت تىلەپ مۇنداق دېدى: ـ **56** «ئۇنىڭ بارلىق ۋەدە قىلغىنى ۋېنچە تۆز خەلقى ئىسرائىلغا ئارام بە رگەن پەرۋەردىگار مۇبارە كتۇر! ئۇ تۆز قۇلى مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ھەممە مېھرىبانە ۋەدىلەرنىڭ ھېچبىرى يەردە قالمىدى! **57** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بولغاندەك بىز بىلەن بىللە بولغاي؛ ئۇ نە بىزدىن ۋاز كەچمىسۇن نە بىزنى تاشلىمىسۇن؛ **58** يۈنىڭ بىلەن ئۇ قەلبىمىزنى ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، تۆزىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ۋېيرۇغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرنى تۇتۇشقا تۆزىگە مايىل قىلغاي؛ **59** مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىلتىجا قىلغان بۇ سۈزلىرىم كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ينىدا تۇرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن تۆز قۇلۇڭ ئۇچۈن تونغرا ھۆكۈم قىلىپ، خەلقىڭ ئىسرائىل ئۇچۈن تونغرا ھۆكۈم قىلىپ، ھەر كۈندىكى دەردىگە يەتكەيسەن؛ **60** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر پەرۋەردىگار تۆزى خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقىسى ھېچقايسىسى يوقتۇر دەپ بىلگەي؛ **61** شۇنداقلا بۇگۈن قىلغىنىڭلارغا ئوخشاش ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدە مېڭىشقا ۋە ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا قەلبىڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا مۇكەممەل بولغاي!». **62** ۋە پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىل بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى قىلدى. **63** سۈلەيمان پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى. پادىشاھ بىلەن بارلىق ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئۇنىڭغا بېغىشلىدى. **64** شۇ كۈنى پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۈندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇرغان مىس قۇربانگاھ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. **65** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۈلەيمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەنە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈنگىچىلىك ھېيت ئوتكۈزدى. **66** سەككىزىنچى كۈننىدە ئۇ خەلقنى قايتۇردى؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ بەختىنى تىلىدى؛ ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قۇلى داۋۇتقا ۋە خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ تۆز ئۆي-چېدىرلىرىگە قايتىپ كەتتى.

9

سۈلەيمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، پادىشاھ ئوردىسى ۋە شۇنداقلا قۇرۇشنى ئارزۇ قىلغان باشقا قۇرۇلۇشلارنى كۆڭلىدىكىدەك پۈتكۈزۈپ بولغاندا، **2** پەرۋەردىگار سۈلەيمانغا گىبىئوندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭغا كۆرۈندى. **3** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن مېنىڭ ئالدىمدا قىلغان دۇئا ۋە ئىلتىجايىڭنى ئاڭلىدىم؛ مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدا ئەبە دگىچە ئايان قىلىنىشى ئۈچۈن، سەن ياسىغان بۇ ئۆينى تۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم. مېنىڭ كۆزلىرىم ۋە كۆڭلۈم شۇ يەردە ھەمىشە بولىدۇ. **4** سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك، سەمىمىي ساڭا ۋېرۇغىنىمنىڭ ھەممىسگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، پاك كۆڭۈل ۋە دۈرۈسلۇق بىلەن ئالدىمدا ماڭساڭ، **5** مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ۋەدە قىلغىنىمدەك، مەن پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئەبە دگىچە مەھكەم قىلىمەن. **6** لېكىن تۆزۈڭ يا ئوغۇللىرىڭ ماڭا ئە گىشىشتىن ۋاز كېچىپ مەن ئالدىڭلاردا قويغان ئەمرلىرىم بىلەن بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتماي، بەلكى باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار، **7** شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن تۆزۈپ چىقىرىمەن؛ ۋە تۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە تۆزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆينى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىل ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۈز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىك ئوبيېكتى بولىدۇ؛ **8** بۇ ئۆي گەرچە ھازىر كۆز رىكەم كۆرۈنۈسمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئوتكەنلەرنىڭ ھەممىسى زور ھەيران قېلىشىپ ئۇشقىرتىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ۋېگە نېمىشقا شۇنداق قىلدى؟» دەپ سورايدۇ. **9** كىشىلەر: ـ چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنى مىسىر زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدايىنى تاشلاپ، ئۇنىلارنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **10** شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۈلەيمان ئۇ ئىككى ئۆينى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن پادىشاھ ئۆينى ياساپ بولغاندىن كېيىن، **11** تۆرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۈلەيمانغا بارلىق تەلەپلىرى ۋېنچە كېدىر دەرەخلىرى، تارچا دەرەخلىرى ۋە ئالتۇن تەمىنلىگىنى ئۈچۈن سۈلەيمان پادىشاھ ئۇنىڭغا گاللىيە ئۆلكىسىدىن يىگىرمە شەھەرنى بەردى. **12** ھىرام سۈلەيمان ئۇنىڭغا بە رگەن شەھەرلەرنى كۆرۈشكە تۇردىن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا ھېچ ياقمىدى. **13** ئۇ: ـ ھەي بۇرادىرىم، سەن مۇشۇ ماڭا بە رگىنىڭ زادى قانداق شەھەرلەر؟! ـ دېدى. ئۇ ئۇلارنى «كابۇلنىڭ يۇرتى» دەپ ئاتىدى،

ۋە ئۇلار بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. **14** ھىرام بولسا پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن ئەۋەتكەندى. **15** سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، ئۆز ئوينى، مىللونى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى، ھازورنى، مەگىددونى ۋە گەزەر شەھەرلىرىنى ياساش ئۈچۈن ھاشارغا تۇتقان ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىشلىرى مۇنداق:ـ **16** (مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن چىقىپ گەزە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرۈپ، شەھەردە تۇرۇۋاتقان قاناۋانىيلارنى قىرىپ، شەھەرنى توي سوۋغىسى سۈپىتىدە سۇلايمانىنىڭ خوتۇنى بولغان ئۆز قىزىغا بە رگەندى) **17** سۇلايمان گەزەر بىلەن تۆۋەنكى بەيت-ھوورونى بىنا قىلدى؛ **18** ئۇ باتالات بىلەن ئۆز زېمىنىدىكى چۆلگە جايلاشقان تادمورنىمۇ بىكىدىن ياسىدى، **19** شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە ئامبار شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، «ئاتلىقلار شەھەرلىرى»نى ۋە يېرۇسالېمدا، لۇئاندا ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. **20** ئىسرائىلاردىن بولمىغان ئاموريلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، **21** سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقىتالمىغان ئەللەرنىڭ قالدۇق ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشارغا تۇتتى. ئۇلار بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. **22** لېكىن سۇلايمان ئىسرائىللاردىن ھېچكىمنى قۇل قىلمايي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، خىزمەتكار، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. **23** بۇلاردىن سۇلايمانىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان، يەنى ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە ۋېزىلغان چوڭ نازارەتچىلەر بەش يۈز ئەللىك ئىدى. **24** پىرەۋنىڭ قىزى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىن كۆچۈپ سۇلايمان ئۆتىگە ياسىغان ئۆيدە ئولتۇرغىنىدا، ئۇ مىللو قەلئەسىنى ياسىدى. **25** سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ياسىغان قۇربانگاھدا يىلدا ئۈچ قېتىم كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇناتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى [خۇشبۇيلىگاھتا] خۇشبۇي ياقاتتى. شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشلىرىنى پۈتكۈزدى. **26** سۇلايمان پادىشاھ ئېزىئون-گەبەردە بىر تۇرىكۇم كېمىلەرنى ياسىدى. ئۇيەر بولسا ئېدوم زېمىندا، قىزىل دېڭىز بويىدىكى ئېلوتنىڭ يېنىدا ئىدى. **27** ھىرام ئۆز خىزمەتكارلىرى، يەنى دېڭىزچىلىقنى ۋىدان بىلىدىغان نەچچە كېمىچىلەرنى سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىغا قوشۇلۇپ كېمىلەردە ئىشلەشكە ئەۋەتتى. **28** ئۇلار ئوفىرغا بېرىپ، ئۇيەردىن تۆت يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇننى ئېلىپ كېلىپ، سۇلايمان پادىشاھقا ئاپاردى.

10

شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايمانىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن باغلىنىشلىق بولغان داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغىلى كەلدى. **2** ئۇ خۇشبۇي ۋېزىملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى. سۇلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرىلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. **3** سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سورىغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە پادىشاھقا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. **4** شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-سارايغا، **5** داستىخاندىكى تائامىلارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرىغا ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئاتاپ سۇنغان كۈيدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. **6** ئۇ پادىشاھقا:ـ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ **7** ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلە رگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا، مەن يېرىمىنمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-باياشاتلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. **8** سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆرۈپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلار نەقەدەر بەختلىكتۇر! **9** سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەك كەتتۇر! پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا مەڭگۈلۈك باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇ سىلىنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى پادىشاھ قىلدى، دېدى. **10** ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي ۋېزىملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي ۋېزىملار ئۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس **11** (ھىرامنىڭ ئوفىردىن ئالتۇن ئەپكېلىدىغان كېمىلىرىمۇ ئوفىردىن يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. **12** پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەي-سالاسۇنلار ياساتتى ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇ ۋاقىتتىن كېيىن شۇنداق زور مىقداردىكى ئېسىل سەندەل ياغىچى بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كەلتۈرۈلمىدى يا كۆرۈلۈپ باقمىدى). **13** سۇلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۆز شاھانە ساخاۋىتىدىن بە رگەندىن باشقا، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭگى تارتقان ھەممىنى ـ ئېمە سورىسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. **14** سۇلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇنىنىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. **15** بۇ كىرىدىن باشقا، تىجارەتچىلەردىن، ئوقەتچىلەرنىڭ سودىسىدىن، بارلىق ئەرەبىيە پادىشاھلىرىدىن ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلاردىن ھەم ئالتۇن كەلتۈرۈلدى. **16** سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سپارغا ئالتە يۈز شە كەل ئالتۇن كەتتى؛ **17** شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانى ياپىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانى ياساشقا ئۈچ منا ئالتۇن ئىشلىتىلدى، پادىشاھ ئۇلارنى «لۇئان ئورمىنى ساربى»غا ئېسىپ قويدى. **18** پادىشاھ پىل چىشلىردىن چوڭ بىر تەختنى ياساپ، ئۇنى تاۋلانغان ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **19** تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپىيى بار ئىدى. تەختنىڭ باش يۈلەنچۈكى يۇمىلاق بولۇپ، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر تايانغۇچنىڭ يېنىدا بىردىن ئۈرە ئۈرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. **20** ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئۇ چۈڭ سول تەرىپىدە ئۈرە ئۈرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئۇ چۈڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. **21** سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇئان ئورمىنى ساربى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى كۈمۈشتىن ياسالمىغان؛ سۇلايمانىنىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمىگە ئەرزىمەيتتى. **22** چۈنكى پادىشاھقا قاراشلىق دېڭىزدا يۈرىدىغان، ھىرامنىڭ كېمىلىرىگە قوشۇلۇپ «تارشىش كېمە» ئە ترىسىمۇ بار ئىدى؛ «تارشىش كېمە ئەترىسى» ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە توزلارنى ئەكېلەتتى. **23** سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. **24** خۇدا سۇلايمانىنىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكىلەر ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى. **25** كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچەك كەلەر، دۇيۇلغا-ساۋۇتلار، ئېتىتىقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلار ھەر يىلى بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. **26** ۋە سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى يىغدى؛ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى ئۇرۇۋاتقان يېرۇسالېمدا ئورۇنلاشتۇردى. **27** پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەۋبىي تۈزلە گۈلىكتىكى ئۈچمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. **28** سۇلايمان ئالغان ئاتلار مىسردىن ۋە كۆۋەدىن ئىدى؛ پادىشاھنىڭ تىجارەتچىلىرى ئۇلارنى كۆۋەدىن بېكىتىلگەن باھادا ئالاتتى. **29** مىسردىن ئېلىپ كەلگەن بىر جەڭ ھارۋىسىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەر ئات بولسا يۈز ئەللىك تەڭگە ئىدى؛ ۋە ئۇلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ھەم سۈريە پادىشاھلىرى ئۈچۈنمۇ ئوخشاش باھادا ئېلىپ چىقتى.

11

لېكىن سۇلايمان پادىشاھنىڭ كۆڭگى پىرەۋنىنىڭ قىزىدىن باشقا كۆپ چەتئەللىك ئاياللارغا، جۈملىدىن موئابىي، ئامونى، ئېدومىي، زىدونىي، ھىتتىي ئاياللىرىغا چۈشكەنىدى. **2** پەرۋەردىگار ئەسلىدە مۇشۇ ئەللەر توغرىلۇق ئىسرائىللارغا: «ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئىزدەپ بارماڭلار، ۋە ئۇلارنى سىلەرنىڭكىلە رگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى ئۇلار كۆڭۈللىرىڭلارنى چوقۇم ئۆز مەبۇدلىرىغا ئازدۇرىدۇ» دەپ ئاگاھلاندۇرغان. بىراق سۇلايمانىنىڭ كۆڭگى دەل شۇلارغا باغلاندى. **3** ئۇنىڭ يەتتە يۈز ئايالى، يەنى خانىشى ۋە ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى؛ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئازدۇرۇپ بۇرىۋەتكەنىدى. **4** شۇنداق بولدىكى، سۇلايمان ياشانغاندا، ئۇنىڭ ئايالىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا ئىلاھلارغا ئازدۇرۇپ بۇرۇۋەتتى؛ شۇنىڭ

ئۇچۇن ئۇنىڭ كۆڭلى ئاتىسى داۋۇتنىڭكىدەك پەرۋەردىگار خۇداسىغا مۇتلەق سادىق بولمىدى. 5 شۇڭا سۈلايمان زىدونىيلارنىڭ مەبۇدى ئاشتاروتنى، ئامۇنىيلارنىڭ يەرگىنجىلىك مەبۇدى ملكومنى ئىزدىدى؛ 6 شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلدى؛ ئۇ ئاتىسى داۋۇت پەرۋەردىگارغا ئە گەشكەندەك ئىزچىللىق بىلەن ئە گەشمىدى. 7 ئاندىن سۈلايمان يېرۇسالىم ئالدىدىكى ئېدىرلىقتا موئابىيلارنىڭ يەرگىنجىلىك مەبۇدى كېموش ھەم ئامۇنىيلارنىڭ يەرگىنجىلىك مەبۇدى ملكوم ئۈچۈن بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدى؛ 8 شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ مەبۇدلىرىغا خۇشبۇي ياقىدىغان ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ھەربىر يات ئەللىك ئايالى ئۈچۈنمۇ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ 9 شۇڭا پەرۋەردىگار سۈلايماندىن رەنجىدى، گەرچە ئۇ ئۆنىڭغا ئىككى قېتىم كۆرۈنگەن بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا دەل مۇشۇ ئىش توغرىلۇقمۇ، يەنى باشقا ئىلاھلارنى ئىزدىمەسلىكنى تاپىلىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئاينىپ كەتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنىغا ئەمەل قىلمىدى. 11 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سۈلايمانغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن شۇنداق قىلۇرىپ، مېنىڭ ساكا ۋەيرۇغان ئەھدەم بىلەن بەلگىرىمنى ئۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن، مەن جەزمەن پادىشاھلىقنى سەندىن يىرتۇۋېتىپ خىزمەتكارىڭغا بېرىمەن. 12 لېكىن ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن سېنىڭ ئۆز كۈنلىرىڭدە مەن شۇنداق قىلمايمەن، بەلكى ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن ئۇنى يىرتۇۋېتىمەن. 13 لېكىن پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئۆزىڭدىن يىرتۇۋەتمەيمەن، بەلكى قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە تۇرۇم تاللىغان يېرۇسالىم ئۈچۈن ئوغلۇڭغا بىر قەبىلىنى قالدۇرۇپ قويىمەن». 14 ئەمما پەرۋەردىگار سۈلايمانغا بىر دۈشمەن، يەنى ئېدوملۇق ھادادنى قوزغىدى، ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادىشاھنىڭ نەسىلدىن ئىدى. 15 ئەسلىدە داۋۇت ئېدوم بىلەن [جەڭ قىلغان] ۋاقىتتا، قوشۇننىڭ سەردارى يوئاب ئېدومنىڭ ھەممە ئەرلەرنى يوقاتقاندىن (چۈنكى ئېدومدىكى ھەممە ئەرلەرنى يوقاتقۇچە، يوئاب بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ئۇ يەردە ئالتە ئاي تۇرغاندى)؛ ئۇ ئۇلتۇرۇلگەنلەرنى كۆمگىلى چىققاندا 17 ھادات ئاتىسىنىڭ بىرنەچچە ئېدومىي خىزمەتچىلىرى بىلەن مىسىرغا قېچىپ كەتكەندى. ھادات ئۇ چاغدا كىچىك بالا ئىدى. 18 ئۇلار مىدىيان زېمىنىدىن چىقىپ پارانغا كەلدى. ئۇلار پاراندىن بىرنەچچە ئادەمنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە قوشۇپ مىسىرغا، يەنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. پىرەئۇن ئۇنىڭغا بىر ئۆي تەقسىم قىلىپ، ئوزۇق-تۇلۇكنى تەمىنلىدى ھەمدە بىر پارچە يەرنىمۇ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلدى. 19 ھادات پىرەئۇننىڭ نەزىرىدە كۆپ ئىلتىپات تاپقان بولۇپ، ئۇ ئۆز خوتۇننىڭ سىڭلىسىنى، يەنى تاھپەنەس خانىشنىڭ سىڭلىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى. 20 تاھپەنەسنىڭ سىڭلىسى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل، گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاھپەنەس پىرەئۇننىڭ ئوردىسىدا ئۇنى تۇزى چوڭ قىلدى. ئاندىن گېنۇبات پىرەئۇننىڭ ئائىلىسى، يەنى پىرەئۇننىڭ ئوغۇللىرى تارىسدا تۇردى. 21 ھادات مىسىردا: «داۋۇت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسدا ئۇخلاپ قالدى» ۋە «قوشۇننىڭ سەردارى يوئابمۇ ئۆلدى» دەپ ئاڭلىغاندا پىرەئۇنغا: ـ مېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا بېرىشىمغا ئىجازەت قىلغايلا، دېدى. 22 پىرەئۇن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا باراي دېگىنىڭ نېمە دېگىنىڭ، مېنىڭ قېشىمدا ساكا نېمە كەملىك قىلدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن: ـ ھېچ نەرسە كەم ئەمەس، ئەمما نېمىلا بولىسۇن مېنى كەتكىلى قويغايلا، دېدى. 23 خۇدا سۈلايمانغا يەنە بىر دۈشمىنى قوزغىدى؛ ئۇ بولسا غوجىسى، يەنى زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ يېنىدىن قېچىپ كەتكەن ئېلىئادانىڭ ئوغلى رەزون ئىدى. 24 داۋۇت [زوباھلىقلارنى] قەتل قىلغاندا رەزون ئۇلاردىن بىر توپ ئادەمنى ئۆزىگە توپلاپ ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشققە بېرىپ ئۇ يەردە ئۇرۇپ، دەمەشق ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈردى. 25 شۇنىڭ بىلەن ھادات ئىسرائىلغا ئاۋارىچىلىك ئوغدۇرغاندىن باشقا، رەزون سۈلايمانىنىڭ بارلىق كۈنلىردە ئىسرائىلنىڭ دۈشمىنى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى ئۆچ كۆرەتتى، ئۇنىڭ سۈرىيە ئۈستىدە پادىشاھ ئىدى. 26 سۈلايمانىنىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ زەرەداھدىن كەلگەن ئەفرائىمي نىباتنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئانىسى زەرۇئاھ ئىسملىك بىر تۇل ئايال ئىدى. يەروبوئامۇ پادىشاھقا قارشى چىقتى. 27 ئۇنىڭ پادىشاھقا قارشى چىقىشتىكى سەۋەبى مۇنداق ئىدى: سۈلايمان مىللو قەلئەسىنى ياسىغاندا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىكى سېپىلنىڭ بىر بۇسۇكىنى ياساۋاتاتتى؛ 28 يەروبوئام قاۋۇل قەيسەر يىگىت ئىدى، سۈلايمان يىگىتنىڭ ئىشچان ۋە چاققان ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى يۈسۈپنىڭ جەمەتىگە ۋەيرۇلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. 29 شۇ كۈنلەردە يەروبوئام يېرۇسالېمدىن چىقىۋاتقاندا، ئۇنى ئىزدەۋاتقان شىلوھلۇق ئاخىياھ پەيغەمبەر ئۇنى يولدا ئۇچراتتى. ئاخىياھ يېپىيېڭى بىر تونى كىيۋالغاندى. ئىككىسى دالادا يالغۇز قالغاندا 30 ئاخىياھ ئۈستىدىكى تونىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ 31 يەروبوئامغا مۇنداق دېدى: ـ «ئۆز ۋۇجۇدىغە ئون پارچىنى ئالغىن؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، پادىشاھلىقنى سۈلايمانىنىڭ قولىدىن يىرتۇۋېتىپ ئون قەبىلىنى ساكا بېرىمەن. 32 بىراق قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە يېرۇسالېم، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىرىدىن تاللىغان شەھەر ئۈچۈن بىر قەبىلە ئۇنىڭغا قالدۇ. 33 ـ چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ زىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا، موئابىيلارنىڭ مەبۇدى كېموشقا ۋە ئامۇنىيلارنىڭ مەبۇدى ملكومغا سەجدە قىلىپ، ئۇنىڭ ئاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىنغىنىدەك قىلمايي، مېنىڭ يەلگىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلمايي، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانىنى قىلمىدى، مېنىڭ يوللىرىمدا ماڭمىدى؛ 34 لېكىن پۈتۈكۈل پادىشاھلىقنى ئۇنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايمەن؛ چۈنكى مەن تاللىغان، ئۇز ئەمرلىرىم ۋە يەلگىلىمىلىرىمنى ئۇتقان قۇلۇم داۋۇتنى دەپ، ئۇنىڭ ئۇ ئومرىنىڭ بارلىق كۈنلىردە ئۇنى ھۆكۈم سۈرگۈچى قىلىپ قالدۇرىمەن. 35 ئەمما پادىشاھلىقنى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قولىدىن تارتىپ ئېلىپ، ساكا بېرىمەن، يەنى ئون قەبىلىنى بېرىمەن. 36 لېكىن مېنىڭ نامىمنىڭ شۇ يەردە بولۇشىغا ئۇزۇم تاللىغان شەھەر يېرۇسالېمدا، مېنىڭ ئالدىمدا قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ھەمىشە يورۇق بىر چىراغ بولسۇن دەپ، ئۇنىڭ ئوغلىغا بىر قەبىلىنى بېرەي. 37 مەن سېنى تاللاپ، سېنى بارلىق خالىغان يەرلەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگۈزىمەن، سەن ئىسرائىلغا پادىشاھ بولىسەن. 38 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئە گەر سەن ھەممە ۋەيرۇغانلىرىمنى ئاڭلاپ، مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، قۇلۇم داۋۇت قىلغانىدەك مېنىڭ بەلگىلىرىم بىلەن ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ، ئەمدى مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن ۋە داۋۇتقا بىر جەمەت تىكلىگىنىمدەك، ساكىمۇ مۇستەھكەم بىر جەمەت تىكلەيمەن ۋە ئىسرائىلنى ساكا تەقدىم قىلىمەن. 39 داۋۇتنىڭ نەسلىنى شۇ ئىشلار ۋەيىلىدىن خارلاپ پەس قىلىمەن، لېكىن مەڭگۈلۈك ئەمەس»». 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سۈلايمان يەروبوئامنى ئۆلتۈرۈشكە پۇرسەت ئىزدەيتتى. لېكىن يەروبوئام قېچىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاكنىڭ قېشىغا باردى، سۈلايمان ئۆلگۈچە ئۇ مىسىردا تۇردى. 41 سۈلايمانىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ھەممە قىلغان ئەمەللىرى ۋە ئۇنىڭ دانالىقى بولسا «سۈلايمانىنىڭ ئەمەللىرى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 42 سۈلايمانىنىڭ يېرۇسالېمدا ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتى قىرىق يىل بولدى. 43 سۈلايمان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسدا ئۇخلىدى ۋە ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى رەھوبوئام ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

12

رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەندى. 2 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا، شۇنداق بولدىكى، ئۇ تېخى مىسىردا ئىدى (چۈنكى يەروبوئام سۈلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى كېلىپ رەھوبوئامغا سۆز قىلىپ: 4 ـ سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېنىمىزغا سالغان ۋېۋىتىزۇقىنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بەزگە ۋېغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر ۋېۋىتىزۇقىنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ ئۇلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېيىشمىغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇز ئاتىسى سۈلايمان ھايات ۋاقىتدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرىستىسىلەر؟ ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولىمەن دېسىلە، (ۋە ئەرۋەقە ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسىلا) ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىردە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قايرىپ قويۇپ، ئۇنى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: ـ ماكا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بەزگە سالغان ۋېۋىتىزۇقىنى يېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلىگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋېۋىتىزۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بەزگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ

«مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېژىنتۇرۇقتىن سالغان، لېكىن مەن ۋېژىنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا، مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۈلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېىتىشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۈنىڭ قېىتىشىغا كەلدى. 13 پادىشاھ مويىسپىتلارنىڭ ئۈنىڭگا بە رگەن مەسلىھەتنى تاشلاپ، خەلققە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۈلارغا: ـ ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋېژىنتۇرۇقتىن سالغان، لېكىن مەن ۋېژىنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بە رگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى يۈنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۈلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆ رگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتنىڭ بە رگە ئېمە بىسۇۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ئۈز ئۆيۈڭ-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۈز جەمەتىڭگلا ئىگە بول، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۈز ئۆيۈ-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۈلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈنى چالما-كېسىۋەك قىلىپ ئۈلتۈردى. ئۈ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۈزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۈرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۈنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەروبوئامنىڭ يېنىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئادەم ئەۋەتىپ ئۈنى خەلقنىڭ جامائىتىگە چاقىردى. ئۈلار ئۈنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە رەسمىي پادىشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇتنىڭ جەمەتىگە ئە گەشمىدى. 21 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن جەڭ قىلىپ، پادىشاھلىقنى سۈلايمانىنىڭ ئوغلى بولغان ئۈرتىگە قايتۇرۇپ ئە كىلىش ئۈچۈن يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىن ۋە بنيامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سە كسەن مىڭ خىللانغان جەڭگۈار ئەسكەرنى تۈپلىدى. 22 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمايياغا كېلىپ: ـ 23 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بنيامىننىڭ جەمەتىگە ۋە خەلقنىڭ قالغانلىرىغا سۆز قىلىپ: ـ 24 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆججۇمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلماڭلار، ھەربىرىڭلار ئۈز ئۆيۈڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن» ـ دېيىلدى. ئۈلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئۈلار ئۈيلىرىگە قايتىپ كەتتى. 25 يەروبوئام بولسا ئەفرائىم تاغلىقىدىكى شەقەم شەھىرىنى ياساپ شۇ يەردە تۇردى؛ كېيىن ئۈ يەردىن چىقىپ پەنۇئەلنى ياسىدى. 26 رەھوبوئام كۆڭلىدە ئۈز-ئۈزىگە: ـ ئەمدى پادىشاھلىق داۋۇتنىڭ جەمەتىگە يېنىشى مۇمكىن. 27 ئە گەر بۇ خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدە قۇربانلىق قىلىشقا يېرۇسالېمغا چىقسا، بۇ خەلقنىڭ قەلبى ئۈز غوجىسى، يەنى يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامغا يەنە مايىل بولىدۇ، ئاندىن ئۈلار مېنى ئۈلتۈرۈپ يەنە يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامنىڭ تەرىپىگە يانارمىكىن، دېدى. 28 پادىشاھ مەسلىھەت سوراپ، ئالتۈندىن ئىككى موزاي ھەيكىلنى ياسىتىپ خەلققە: ـ يېرۇسالېمغا چىقىش سىلە رگە ئېغىر كېلىدۇ. ئى ئىسرائىل، مانا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان ئىلاھلار! ـ دېدى. 29 بىرنى ئۈ بەيت-ئەلدە، يەنە بىرنى داندا ئۈرنىغۇزۇپ قويدى. 30 بۇ ئىش گۈناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق موزايلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئالدىدا باش ئۈرغىلى ھەتتا دانغىچە باراتتى. 31 ئۈ ھەم «ئېگىز جايلار»دا [ئىبادەت] ئۈيلىرىنى ياسىدى ۋە ھەم لاۋىيدىن بولمىغان ئادەملەرنى كاھىن قىلىپ ئە يىنىلەپ قويدى. 32 يەروبوئام يەنە سە ككىزىنچى ئاينىڭ ئۈن بەشىنچى كۈنىنى خۇددى يەھۇدانىڭ زېمىنىدىكى ھېيتكە ئوخشاش بىر ھېيت قىلىپ بېكىتتى. ئۈ ئۈزىنى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىق قىلغىلى چىقتى. شۇنداق قىلىپ ئۈ بەيت-ئەلدە ئۈزىنى ئەتكۈزگەن موزاي مەبۇدلىرىگە قۇربانلىق ئۈتكۈزدى. ئۈ يەنە بەيت-ئەلدە سالدۇرغان شۇ «ئېگىز جايلار» ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلدى. 33 ئۈ بەيت-ئەلدە ياسىغان قۇربانگاھ ئۈستىگە سە ككىزىنچى ئاينىڭ ئۈن بەشىنچى كۈنى (بۇ ئاي-كۈننى ئۈ ئۈز مەيلىچە تاللىغاندىن) قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا چىقتى، شۇ تەرىقىدە ئۈ ئىسرائىللارغا بىر ھېيت ياراتتى؛ ئۈ ئۈزىنى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىقلارنى سۇندى ۋە خۇشبۇي ياقتى.

13

ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيرۇقى بىلەن خۇدانىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ بەيت-ئەلگە كەلدى؛ شۇ پەيتتە يەروبوئام خۇشبۇي يېقىشقا قۇربانگاھنىڭ يېنىدا ئۈراتتى، 2 شۇ ئادەم قۇربانگاھنا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ ئە مرى بىلەن چاقىرىپ: ـ ئى قۇربانگاھ، ئى قۇربانگاھ! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا داۋۇتنىڭ جەمەتىدە يوسىيا ئىسملىك بىر ئوغۇل تۇغۇلىدۇ. ئۈ بولسا سېھنىڭ ئۈستە ۋىگە خۇشبۇي ياققان «يۈقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇندا قالا سېھنىڭ ئۈستە ۋىگە ئادەم سە ۋىگە كلىرى كويدۇرۇلىدۇ! ـ دېدى. 3 ئۈ كۈنى ئۈ بىر بېشارەتلىك ئالامەتنى جاكارلاپ: پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزىنى ئىسپاتلايدىغان ئالامەت شۇ بولىدۇ كى: ـ مانا، قۇربانگاھ يېرىلىپ، ئۈستىدىكى كۈللەر ئۈتكۈلۈپ كېتىدۇ، ـ دېدى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەروبوئام پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قاراپ جاكارلىغان سۆزىنى ئاڭلىغاندا، ئۈ قۇربانگاھتا ئۈرۈپ قولىنى سوزۇپ: ـ ئۈنى ئۈتۈڭلار، دېدى. لېكىن ئۈنىڭغا قارىتىپ سوزغان قولى شۇنىڭ بىلەن شۇ پېتى قۇرۇپ كەتتى، ئۈنى ئۈزىگە يەنە يىغالمىدى. 5 ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقان مۇجىزىلىك ئالامەت يۈز بېرىپ، قۇربانگاھ ھەم يېرىلىپ ئۈستىدىكى كۈللەر ئۈتكۈلۈپ كەتتى. 6 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىدىن: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن مېنىڭ ھەققىمدە ئۈتۈنگەيسەنكى، قولۇمنى ئە سلىگە كەلتۈ رگەي، دەپ يالۇۋۇردى. خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىنى ئۈتۈنگىنىدە، پادىشاھنىڭ قولى يەنە ئۈزىگە يېغىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 7 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ مېنىڭ بىلەن ئۈيۈمگە بېرىپ ئۈز ۋۇجۇدۇڭنى قۇتلاندۇرغىن، مەن ساڭا ئىنئام بېرەي، دېدى. 8 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ئوردا ئۈنىڭ يېرىمىنى بەرسە ئۈۋۈ، سېھنىڭ بىلەن بارمايمەن ياكى بۇ يەردە نان يەپ سۇ ئىچمەيمەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۈز سۆزىنى يەتكۈزۈپ ماڭا ۋېيرۇق: «سەن نە نان يىمە نە سۇ ئىچمە، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمە» دېگەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۈ بەيت-ئەلگە كەلگەن يول بىلەن ئەمەس، بەلكى باشقا بىر يول بىلەن قايتىپ كەتتى. 11 لېكىن بەيت-ئەلدە ياشىغان بىر پەيغەمبەر ئۈراتتى. ئۈنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۈ كۈنى بەيت-ئەلدە قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى ئۈنىڭغا دەپ بەردى، شۇندا قالا ئۈنىڭ پادىشاھقا قىلغان سۆزلىرىنمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. 12 ئاتىسى ئۈلاردىن، ئۈ قايسى يول بىلەن كەتتى، دەپ سوريدى؛ چۈنكى ئوغۇللىرى يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆ رگەندى. 13 ئۈ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشىك كىنى توقۇپ بېرىڭلار، دەپ تاپىلىدى. ئۈلار ئۈنىڭغا ئېشىك كىنى توقۇپ بە رگەندە ئۈ ئۈنىڭغا منىپ 14 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ كەينىدىن قوغلاپ كەتتى. ئۈ ئۈنى بىر دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىدا ئولتۇرغان يېرىدىن تېپىپ ئۈنىڭدىن: ـ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمى سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى، ئۈ: ـ مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۈ ئۈنىڭغا: ـ مېنىڭ بىلەن ۋېيۈمگە بېرىپ نان يېگىن، دېدى. 16 ئۈ جاۋابەن: ـ مەن نە سېھنىڭ بىلەن قايتالمايمەن، نە سېھنىڭكىگە كىرەلەيمەن، مەن نە بۇ يەردە سېھنىڭ بىلەن نان يەپ سۇ ئىچەلەيمەن، 17 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۈز سۆزى بىلەن ماڭا تاپىلاپ: «ئۈ يەردە نان يىمە، سۇ ئىچمىگىن، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمىگىن» دېگەن، دېدى. 18 [قېرى پەيغەمبەر] ئۈنىڭغا: ـ مەن ھەم سەندەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن؛ ۋە بىر پەرىشتە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ماڭا يەتكۈزۈپ: ـ «ئۈنىڭغا نان يېگۈزۈپ، سۇ ئىچكۈزگىلى ئۈزۈڭ بىلەن ۋېيۈگىگە ياندۇرۇپ كەل» دېدى، دەپ ئېيتتى. لېكىن ئۈ شۇنى دەپ ئۈنىڭغا يالغان ئېيتىۋاتاتتى. 19 شۇنىڭ بىلەن [خۇدانىڭ ئادىمى] ئۈنىڭ بىلەن يېنىپ ۋېيدە نان يەپ سۇ ئىچتى. 20 لېكىن ئۈلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۈنى ياندۇرۇپ ئە كەلگەن قېرى پەيغەمبەر ئە كەلدى. 21 ئۈ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنى چاقىرىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ۋېيرۇغان ئە مرىنى ئۈتمەي، 22 بەلكى يېنىپ، ئۈ ساڭا: ـ نان يىمە، سۇ ئىچمە، دەپ مەنئى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ ئۈچەيلىدىن، جەستىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبرىسىدە كۆمۈلمەيدۇ»،

دەپ توۋلدى. 23 ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادەمى نان يەپ سۈچىپ بولغاندا، ئۇنىڭغا، يەنى ئوزىنى ياندۇرۇپ ئە كەلگەن پەيغەمبە رگە ئېشىە كنى توقۇپ بەردى. 24 ئۇ يولغا چىقتى. كېتىۋاتقىنىدا، يولدا ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆلۈكى يولدا تاشلىنىپ قالدى، ئېشىكى بولسا ئۇنىڭ يېنىدا ئوراتتى؛ شىرمۇ جەسەتنىڭ يېنىدا ئوراتتى. 25 مانا بىرنەچچە ئادەم ئوتۇپ كېتىۋېتىپ، يولدا تاشلىنىپ قالغان جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا ئۇرغان شىرنى كۆردى؛ ئۇلار قېرى پەيغەمبەر ئۇرغان شەھە رگە كېلىپ ئۇ يەردە شۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. 26 ئۇنى يولدىن ياندۇرغان پەيغەمبەر بۇنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ دەل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىدۇر. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى شىرغا تاپشۇردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قىلغان سۆزى بويىچە شىر ئۇنى تىتما-تىتما قىلىپ ئولتۇردى، دېدى. 27 ئۇ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەك كنى توقۇپ بېرىڭلار، دېدى، ئۇلار ئۇنى توقۇپ بەردى. 28 ئۇ يولدا تاشلاقلىق جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا ئۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى. شىر بولسا نە جەسەتنى يېمىگەنىدى نە ئېشەك كنىمۇ تالىمغانىدى. 29 پەيغەمبەر خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ جەسىتىنى ئېلىپ ئېشەككە ئارتىپ ياندى. قېرى پەيغەمبەر ئۇنىڭ ئۇچىۋان ماتەم ئوتۇپ ئۇنى دەپنە قىلغىلى شەھە رگە كىردى. 30 ئۇ جەسەتنى ئوز قەبرىستانلىقىدا قويدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۇچىۋان ماتەم ئوتۇپ: ـ ئاھ يۇرادىرىم! ـ دەپ پەريياد كۆتۈردى. 31 ئۇنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن ئۇ ئوزۇ ئوغۇللىرىغا: ـ مەن ئۆلگەندە مېنى خۇدانىڭ ئادىمى دەپنە قىلىنغان گۆر رگە دەپنە قىلىڭلار، مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنىڭ يېنىدا قويۇڭلار، 32 چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيروقى بىلەن بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قارىغان ۋە سامارىيەدىكى شەھەرلەرنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىدىكى [ئىبادەت] ۋىلىرىگە قارىغان، ئۇنىڭ جار قىلغان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ، ـ دېدى. 33 لېكىن يەروبوئام بۇ ۋەقەدىن كېيىنمۇ ئوز رەزىل يولىدىن يانماي، بەلكى «يۇقىرى جايلار»غا ھەرخىل خەلقتىن كاھىنلارنى تەيىنلىدى؛ كىم خالىسا، ئۇ شۇنى «مۇقەددەس قىلىپ» [كاھىنلىق مەنسىپىگە] بېغىشلايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار «يۇقىرى جايلار»دا [قۇربانلىق قىلىشقا] كاھىن بولاتتى. 34 شۇ ئىش ئۇ پەيىلىدىن يەروبوئام جەمەتىنىڭ ھېسابىغا گۇناھ بولۇپ، ئۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن ئوزۇۋېپ ئېلىنىپ ھالاك بولۇشىغا سەۋەب بولدى.

14 ئۇ ۋاقىتتا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىياھ كېسەل بولۇپ قالدى. 2 يەروبوئام ئايالىغا: ـ ئورنۇڭدىن قوپۇپ، ھېچكىم سېنىڭ يەروبوئامنىڭ ئايالى ئىكەنلىكىڭنى توتۇمغۇدەك قىلىپ ئوز قىيافىتىڭنى ئو رگەرتىپ، شىلوھقا بارغىن. مانا ماڭا: «بۇ خەلقىنىڭ ئۇستىدە پادىشاھ بولىسەن» دەپ ئېيتقان ئاخىياھ پەيغەمبەر ئو يەردە ئولتۇردۇ. 3 قولۇڭغا ئون نان، بىرنەچچە پوشكال، بىر قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ ئوڭىشىغا بارغىن. ئو يىگىتىمىزنىڭ نېمە بولىدىغانلىقىنى ساڭا دەپ بېرىدۇ، دېدى. 4 يەروبوئامنىڭ ئايالى شۇنداق قىلىپ، شىلوھقا بېرىپ ئاخىياھنىڭ ئۆيىگە كەلدى. ئاخىياھنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن كور بولۇپ كۆرەلمەيتتى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار ئاخىياھقا: ـ مانا، يەروبوئامنىڭ ئايالى ئوز ئوغلى ئوغرىسىدا سەندىن سورىغىلى كېلىدۇ، چۈنكى ئو كېسەلدۇر. ئونىڭغا مۇنداق-مۇنداق دېگىن؛ چۈنكى ئو كەلگەندە باشقا قىيافىتەكە كىرىۋالغان بولىدۇ، دەپ ئېيتقاندىدى. 6 ئو ئىشىكتىن كىرگەندە ئاخىياھ ئاياغ تۈشىنى ئاڭلاپ مۇنداق دېدى: ـ «ھەي، يەروبوئامنىڭ ئايالى، كىرگىن؛ نېمىشقا باشقا قىيافىتەكە كىرىۋالدىڭ؟ ساڭا بىر شۇم خەۋەرنى يېرىش ماڭا ۋەيرۇلدى. 7 بېرىپ يەروبوئامغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سېنى خەلقىنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ كۆتۈرۈپ، ئوز خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ 8 پادىشاھلىقنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يىرتىۋېتىپ، ساڭا بەردىم؛ لېكىن سەن مېنىڭ ئەمرلىرىمنى ئوتۇپ، نەزىرىمدە يەقەت دوۇرۇس بولغانىلا قىلمىستا ئوتۇن قەلبىدىن ماڭا ئەگىشىكەن قۇلۇم داۋۇتقا ئوخشاش بولمىدىڭ، 9 بەلكى ئوز ئۆڭىدىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئارتۇق رەزىللىك قىلىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغاپ، مېنى ئارقاڭغا تاشلاپ، بېرىپ ئوز ئۆڭىگە غەيرىي ئىلاھلارنى، قېيما مەيۋىدلارنى ياساتتىڭ. 10 شۇنىڭ ئوچۈن مەن يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە بالا چۈشۈرۈپ، يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلدىكى خاندانىدىن ھەمما ئە رەكنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولىسىمۇ ھەممىسىنى ئوزۇۋېپ تاشلايمەن، ئادەملەر پوق-تېزە كەلەرنى سۈپۈرگەندەك يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قالغىنىنى يوق بولغۇچە سۈپۈرىمەن.

11 يەروبوئامدىن بولغانلاردىن شەھەردە ئولگىنىنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا ئولگىنىنى ئاسمانىدىكى قۇشلار يەيدۇ. چۈنكى يەھوۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغاندۇر. 12 ئەمدى سەن بولىساڭ، قوپۇپ ئوز ۋىيىڭگە بارغىن؛ ئايىغىڭ شەھە رگە كىرگەن ھامان، بالا ئولىدۇ. 13 پۈتۈن ئىسرائىل ئونىڭ ئۈچۈن ماتەم ئوتۇپ ئونى دەپنە قىلىدۇ. چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قەبرىگە قويۇلىدىغان يالغۇز شۇلا بولىدۇ، چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىنىڭ ئارىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەقەت شۇنىڭلا پەزىلەت تېپىلدى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ئوزىگە يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى ئوزۇۋېپ تاشلايدىغان، ئىسرائىلنىڭ ئوستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھنى تىكلەيدۇ. دەرھەقىقەت، ئو پات ئاردا بولىدۇ! 15 پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى ئوزۇۋېپ، خۇددى سۇدا لىكىشىپ قالغان قۇمۇشتەك قىلىپ قويىدۇ، ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان بۇ ياخشى زېمىندىن قومۇرۇۋېپ، ئولارنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئو تەرىپىگە تارقىتىدۇ؛ چۈنكى ئولار ئوزىگە «ئاشەراھ بوتلار»نى ياساپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 16 يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ئۈچىۋىلىدىن، ئونىڭ ئىسرائىلنى گۇناھ قىلدۇرغىنى ئۈچىۋىلىدىن، خۇدا ئىسرائىلنى تاشلاپ بېرىدۇ!»». 17 شۇنىڭ بىلەن يەروبوئامنىڭ ئايالى قوپۇپ، يولغا چىقىپ تىرزاھقا قايتىپ كەلدى. ئو ئوينىڭ بوسۇغىسىدىن ئاتلىمىشىغا بالا ئولدى. 18 ئولار ئونى دەپنە قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئوز قولى ئاخىياھ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزىدەك، پۈتۈن ئىسرائىل ئونىڭ ئۈچۈن ماتەم ئوتتى. 19 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى، يەنى جەڭلىرى ۋە قانداق سەلتەنەتە قىلغانلىرى توغرىسىدا مانا، «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەندۇر. 20 يەروبوئامنىڭ سەلتەنەتە قىلغان ۋاقتى يىگىرمە ئىككى يىل بولۇپ، ئو ئوز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئوخلىدى. ئوغلى ناداب ئونىڭ ئورنىدا ھۆكۈم سۈرىدى. 21 ۋە سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بولسا يەھۇدانىڭ ئوستىگە ھۆكۈم سۈرىدى. رەھوبوئام پادىشاھ بولغاندا قىرىق بىر ياشقا كىرگەنىدى؛ ئو يەرۋەردىگارنىڭ ئوز نامىنى ئايان قىلىش ئوچۈن، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرى ئارىسىدىن تاللىغان يېروسالىم شەھىرىدە ئون يەتتە يىل ھۆكۈم سۈرىدى؛ ئونىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئامموني ئىدى. 22 يەھۇدالار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلدى؛ ئولار ئوز ئاتا-بوۋىلىرى سادىر قىلغانلىرىدىن زىيادە گۇناھلارنى قىلىپ، ئونىڭ ھەسەتلىك غەزىپىنى قوزغىغانىدى. 23 چۈنكى ئولار «يۇقىرى جايلار»نى، «بۇت ئوتۇرۇك»لەرنى ۋە ھەم ھەرىىر ئېگىز د ۋەگلار ئوستىدە، ھەرىىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «ئاشەراھ» بۇتلارنى ياسىدى. 24 ۋە زېمىندا كەسپىي بەچىۋازلارمۇ بار ئىدى. ئولار پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك ھارام ئىشلىرىنى قىلاتتى. 25 رەھوبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېروسالېمغا ھۇجۇم قىلدى. 26 ئو يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى؛ ئو ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۇلايمان ياساتقان ئالتۇن سېپارلارنىمۇ ئېلىپ كەتتى. 27 ئولارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن برمۇنچە سېپار-قالقانلار ياسىتىپ، ئولارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبان بە گلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 28 شۇنداق قىلىپ، پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار ئو سېپار-قالقانلارنى كۆتۈرۈپ چىقاتتى، ئاندىن ئولارنى يەنە پاسبانخانىغا ئە كىرىپ ئوينىشاتتى. 29 ئەمما رەھوبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ ئوتۇرغانىدى. 31 رەھوبوئام ئوز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئوخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئونىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، بىر ئامموني ئىدى. رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيام ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەھۇدانىڭ ئوستىگە پادىشاھ بولۇپ 2 يېروسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەتە قىلدى. ئونىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 3 ئابىيامنىڭ قەلبى بوۋىسى داۋۇتنىڭ كۆڭلىدەك خۇداسى پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغان ئەمەس ئىدى، بەلكى ئاتىسى رەھوبوئامنىڭ ئوتىگىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىدا ماڭاتتى. 4

شۇنداقتىمۇ داۋۇتنىڭ سەۋەبىدىن خۇداسى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۇنىڭغا [يورۇق] بىر چىراغنى قالدۇرۇش ئۈچۈن، داۋۇتنىڭ ئەۋلادىنى تۇنىڭدىن كېيىنمۇ تىكلەپ تۇرغۇزدى ۋە يېرۇسالېمنى قوغدىدى. 5 چۈنكى داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھىتتي ئۇرىياغا قىلغانلىرىدىن باشقا ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار تۇنىڭغا ئەمر قىلغانلىرىدىن چىقمىدى. 6 ئەمدى [ئابىيامنىڭ] پۈتۈن ئۆمرىدە رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 7 ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ ئابىيام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. 8 ئابىيام تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئۇلار ئۆنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلدى. ئاندىن ئوغلى ئاسا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئام سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا ئاسا يەھۇدانىڭ تۆستىگە پادىشاھ بولۇپ 10 يېرۇسالېمدا قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ چوڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاقاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 11 ئاسا ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 12 ئۇ كەسىپىي بەچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ، ئاتا-بوۋىلىرى ياساتقان ھەممە يەرگىنچىلىك مەبۇدلارنى يوقىتىۋەتتى. 13 ئۇ يەنە چوڭ ئانىسى مائاقاھنى يەرگىنچىلىك بىر «ئاشەراھ» تۈۋرۈكىنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يەرگىنچىلىك بۇتنى كېسىپ كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 15 ھەم ئاتىسى ھەم ئۆ تۆزى [پەرۋەردىگارغا] ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنگە كەلتۈردى. 16 ئەمدى ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماھ شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 18 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى خەزىنىلەردە قالغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردە قالغان ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئاندىن ئاسا پادىشاھ ئۇلارنى دەمەشقتە تۇرۇشلۇق سۇرىيە پادىشاھى ھېزىئونىنىڭ نەۋرىسى، تابرىمومۇنىڭ ئوغلى بەن-ھادادقا ئەۋەتتى ۋە شۇنلار بىلەن بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ــ 19 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلىگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇندىن ھەدىيە ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۆزىسىلە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۆزىسۇن» ــ دېدى. 20 بەن-ھادات ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇننىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتىپ، ئىجون، دان، بەيت-مائاقاھدىكى ئابەل، يۇتكۇل كىننەرەت يۇرتى بىلەن نافتالىنىڭ يۇتكۇل زېمىنىنى بېقىندۇردى. 21 بائاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماھ ئىستىھكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، تىرزاھقا بېرىپ تۇردى. 22 ئاسا پادىشاھ بولسا يۇتكۇل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى ھېچبىرىنى قېيماي چاقىرىپ يىغدى؛ ئۇلار بائاشا راماھ شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئاسا پادىشاھ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىانى ۋە مىزپاھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 23 ئەمدى ئاسانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ زور قۇدرىتى، ئۇنىڭ قىلغىنىنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا ياسىغان شەھەرلەر توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ لېكىن قېرىغاندا، ئۇنىڭ پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى. 24 ئاسا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە داۋۇتنىڭ شەھىردە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى يەھوشافات ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ناداب ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ ئىسرائىلغا ئىككى يىل پادىشاھ بولدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا مېڭىپ، ئاتىسىنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدا ماڭدى. 27 لېكىن ئىسساكار جەمەتىدىن بولغان ئاخىياھنىڭ ئوغلى بائاشا ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى فىلىستىيلەرنىڭ تەۋەسىدىكى گىببىتوندا ئۇلۇتلۇردى. شۇ چاغدا ناداب پۈتۈن ئىسرائىللار بىلەن بىرلىكتە گىببىتونغا قورشاپ ھۇجۇم قىلىۋاتاتتى. 28 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا بائاشا نادابنى ئۇلتۇرۇپ، ئۆزى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھ بولغاندا يەروبوئامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈردى؛ يەھۇدىدىكىلەرنىڭ قولى شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن نەپسىي بارلارنى بىرىنمۇ قېيماي پۈتۈنلەي يوقاتتى. 30 بۇ ئىش يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن بولدى؛ ئۇ شۇلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قاتتىق قوزغىغانىدى. 31 نادابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 32 ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 33 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخىياھنىڭ ئوغلى بائاشا پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە تىرزاھتا ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ يىگىرمە تۆت يىل سەلتەنەت قىلدى. 34 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پاتقۇزغان گۇناھىدا ماڭدى.

16 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاننانىنىڭ ئوغلى يەھۇغا كېلىپ بائاشانى ئەيىبلەپ مۇنداق دېيىلدى: ــ 2 «مانا، مەن سېنى توپا-چاڭ ئىچىدىن چىقىرىپ، خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ قويدۇم. لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ خەلقىم ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇردۇڭ، ئۇلار گۇناھلىرى بىلەن غەزىپىمنى قوزغىدى. 3 مانا، مەن بائاشانى تۆز جەمەتى بىلەن سۈپۈرۈپ يوقىتىپ، جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن. 4 بائاشادىن بولغانلاردىن شەھەردە ئۆلگىنىنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا ئۆلگىنىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ». 5 بائاشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە ئۇنىڭ قىلغانلىرى بىلەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 بائاشا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە تىرزاھتا دەپنە قىلىنىدى؛ ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 بائاشانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە قىلغان بارلىق رەزىللىكى ۋېيىلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بائاشانىڭ ۋېشىغا ۋە ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ يېشىغا چۈشۈرگىنى توغرۇلۇق سۆزى ھاننانىنىڭ ئوغلى يەھۇ پەيغەمبەر ئارقىلىق بېرىلگەندى. چۈنكى ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتى قىلغىنىغا ئوخشاش قىلىپ ئۆز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى (جۈملىدىن يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈرگەنلىكى) بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 8 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئالتىنچى يىلىدا، بائاشانىڭ ئوغلى ئېلاھ تىرزاھتا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ يېرىمىغا سەردار بولغان خىزمەتكارى زىمرى ئۇنىڭغا قەست قىلدى؛ [ئېلاھ] تىرزاھتا تىرزاھتىكى ئوردىسىدىكى غوجدار ئارزانىڭ ۋېيدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا 10 زىمرى كىرىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. بۇ ۋاقىت يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچە يىلى ئىدى. زىمرى ئېلاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 11 ئۇ پادىشاھ بولۇپ تۆز تەختىدە ئولتۇرۇشى بىلەنلا ئۇ بائاشانىڭ بارلىق جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ۋە دوستلىرىدىن بىر ئەركەكنىمۇ تىرىك قالدۇرمىدى. 12 شۇنداق قىلىپ زىمرى پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇيەغەمبەر ئارقىلىق بائاشانى ئەيىبلىگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بائاشانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى يوقاتتى.

13 بۇ ئىش بائاشانىڭ بارلىق گۇناھلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھنىڭ گۇناھلىرى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرى، ئەرزىمەس يۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغاپ، شۇنداق بولدى. 14 ئېلاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 15 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچە يىلىدا زىمرى تىرزاھتا يەتتە كۈن سەلتەنەت قىلدى. خەلق فىلىستىيلە رگە تەۋە بولغان گىببىتونى قورشۇپلىپ باراگاھ تىككەندى. 16 باراگاھدا تۇرغان خالايىق: ــ «زىمرى قەست قىلىپ پادىشاھنى ئۇلۇتلۇردى» دەپ ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى باراگاھدا قوشۇننىڭ سەرداری ئومرىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى.

17 ئاندىن ئومرى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىنى يېتە كلەپ، گىببىتوندىن چىقىپ، تىرزاھنى قورشىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، زىمرى شەھەرنىڭ ئېلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، پادىشاھ

ئوردىسىدىكى قورغانغا كىرىپ، ئوردىغا ئوت قويۇۋەتتى، ئۆزى كويۇپ تۆلدى. **19** بۇ ئىش تۆزىنىڭ گۈناھلىرى ئۈچۈن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىللىك قىلىپ، يەروبوئامنىڭ يولدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان گۈناھىنى ماڭغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. **20** زىمرىنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قەست قىلغىنى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **21** ئەمما ئىسرائىل خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، تۆلانىڭ يېرىمى گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىنى پادىشاھ قىلىشقا تۆنىكۈغا ئە گەشتى؛ باشقا يېرىمى بولسا ئومرىگە ئە گەشتى. **22** ئەمدى ئومرىگە ئە گەشكەن خەلق گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىگە ئە گەشكەن خەلقتىن كۆچلۈك چىقتى. تىبنى تۆلدى؛ ئومرى پادىشاھ بولدى. **23** يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ ئوتىزىنچى يىلىدا ئومرى ئىسرائىلنا پادىشاھ بولۇپ ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ تىرزاھتا ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **24** ئۇ شەمەردن سامارىيە ئېگىزلىكىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە سېتىۋېلىپ، شۇ ئېگىزلۈك ئۈستىگە قۇرۇلۇشلارنى سېلىپ بىر شەھەر بىنا قىلىپ، ئۇنى ئېگىزلىكنىڭ ئەسلىي ئىگىسى شەمەرنىڭ نامى بىلەن «سامارىيە» دەپ ئاتىدى. **25** ئومرى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى، ئۆزىدىن ئىلگىرىكى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىدىن بەتتەر بولۇپ ياماناق قىلدى. **26** ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا، شۇنداقلا جۈملىدىن ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۈناھقا پۈتلاشتۇرغان گۈناھى ئىچىدە ماڭدى؛ ئۇلار ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **27** ئومرىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، كۆرسەتكەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **28** ئومرى ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھاب ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **29** يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتىزىنچى سە ككىزنچى يىلىدا ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب سامارىيەدە يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. **30** ئەمما ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە ئۆزىدىن ئىلگىرىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئاشۇرۇپ ياماناق قىلدى. **31** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۈناھلىرىدا يۈرۈش ئانچە ئېغىر گۈناھ ئەمەستەك، ئۇ زىدونىيلارنىڭ پادىشاھى ئەتبائالنىڭ قىزى يىزەبەلنى خوتۇنلۇققا ئالدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ بائال دېگەن بۇتنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. **32** ئۇ سامارىيەدە ياسىغان بائالنىڭ بۇتخانىسى ئىچىگە بائالغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. **33** ئاھاب ھەم بىر «ئاشەراھ بۇت»نمۇ ياساتتى؛ ئاھاب شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭدىن بۇرۇن ئوتكەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان ئىشلىرىدىن ئاشۇرۇپ ياماناق قىلدى. **34** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بەيت-ئەللىك خىئەل يېرىخو شەھىرىنى ياسىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئۇلىنى سالغاندا ئۇنىڭ ئوغلى ئابىرام تۆلدى؛ ۋە دەرۋازىلىرىنى سالغاندا ئۇنىڭ كەنجى ئوغلى سە گۈب تۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نۇتنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئارقىلىق [يېرىخو توغرۇلۇق] ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

17 ئەمدى گىلېئادتا تۇرۇۋاتقانلاردىن بولغان تىشبىلىق ئىلياس ئاھابقا: ــ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ سۆزۈمسىز بۇ يىللاردا نە شەبنەم نە يامغۇر چۈشمەيدۇ، دېدى. **2** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ــ **3** بۇ يەردىن كېتىپ، مەشرىق تەرەپكە بېرىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قېبرت ئېقىنىنىڭ يېنىدا ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ **4** ۋە شۇنداق بولىدىكى، سەن ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچىسەن؛ مانا، ساڭا ئۇ يەردە ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشكە قاغا-قۇزغۇنلارنى بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قېبرت ئېقىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى. **6** قاغا-قۇزغۇنلار ئەتىگەندە نان بىلەن گۆش، ھەر كەچتە يەنە نان بىلەن گۆش يەتكۈزۈپ بېرەتتى. ئۇ ئۇزۇن ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچەتتى. **7** لېكىن زېمىندا يامغۇر ياغمىغىنى ئۈچۈن بىرمە زگىلدىن كېيىن ئېقىن سۇ قۇرۇپ كەتتى. **8** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: ــ **9** ئورنۇڭدىن تۇرۇپ زىدوندىكى زارەفاتقا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇرغىن؛ مانا، مەن ئۇ يەردىكى بىر تۇل خوتۇننى سېنى بېقىشقا بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. **10** ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ زارەفاتقا بېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا كەلگەندە، مانا ئۇ يەردە بىر تۇل خوتۇن ئوتۇن تېرىپ تۇراتتى. ئۇ تۇل خوتۇننى چاقىرىپ: ــ ئوتۇنمەن، قاچىدا ماڭا ئىچكىلى ئازراق سۇ ئېلىپ كەلگەيسەن، دېدى. **11** ئۇ سۇ ئالغىلى ماڭغانىدا، ئۇ يەنە: ــ ئوتۇنمەن، ماڭا قولۇڭدا بىر چىشلەم نانمۇ ئالغاچ كەلگەيسەن، دېدى. **12** ئەمما ئۇ: ــ پەرۋەردىگار خۇداىڭىزنىڭ ھاياتى بىلەن، ساڭا قەسەم قىلىمەنكى، مەندە ھېچ نان يوق، پەقەت ئىدىشتا بىر چاڭگال ئۇن، كوزىدا ئازغىنە مايى بار، مانا ئىككى تال ئوتۇن تېرىۋاتىمەن؛ ئاندىن بېرىپ ئوزۇم بىلەن ئوغلۇمغا نان ئېتىپ، ئۇنى يەپ ئۆلىمىز، دېدى. **13** ئىلياس ئۇنىڭغا: ــ قورقمىغىن؛ بېرىپ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن؛ لېكىن ئاۋۋالى بىر كىچىك توقاچ ئېتىپ، ماڭا ئېلىپ كەلگىن؛ ئاندىن ئوزۇڭ بىلەن ئوغلۇڭغا نان ئەتكىن. **14** چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ «پەرۋەردىگار يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىدىغان كۈنگىچىلىك ئىدىشتىكى ئۇن تۈگىمەيدۇ ۋە كوزىدىكى مايى كېمەيمەيدۇ»، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، ئىلياسنىڭ ئېيتقىنىدەك قىلدى ۋە ئۇ، ئىلياس ۋە ئايالنىڭ ئۇيىدىكىلەر خېلى كۈنلەر رگىچە يېدى. **16** پەرۋەردىگارنىڭ ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى يېتىچە، ئىدىشتىكى ئۇن تۈگىمىدى ۋە كوزىدىكى مايمۇ كېمەيمىدى. **17** شۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇينىڭ ئىگىسى بولغان بۇ ئايالنىڭ ئوغلى كېسەل بولدى. ئۇنىڭ كېسىلى شۇنداق ئېغىرلىشىپ كەتتىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالمىدى. **18** ئايال ئىلياسقا: ــ ئۇ خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە ئالاقەم بار ئىدى؟ سەن گۇناھسىزنى يادقا كەلتۈرۈپ، ئوغلۇمنىڭ جىنىغا زامىن بولۇشقا كەلدىڭمۇ؟ ــ دېدى. **19** ئۇ ئۇنىڭغا: ــ ئوغلۇڭنى قولۇمغا بە رگىن، دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قۇچىقىدىن ئېلىپ ئۆزى ئولتۇرغان بالىخانىغا ئېلىپ چىقىپ ئۆز ئورنىغا قويۇپ، **20** پەرۋەردىگارغا پەريياد قىلىپ: ــ ئۇ خۇدايىم پەرۋەردىگار، مەن مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇننىڭ ئوغلىنى ئولتۇرۇش بىلەن ئۇنىڭ بېشىغىمۇ بالا چۈشۈرد ۇڭمۇ؟ ــ دەپ ندا قىلدى. **21** ئۇ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۈچ قېتىم ئۆزىنى چاپلاپ، پەرۋەردىگارغا پەريياد قىلىپ: ــ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىم، بۇ بالىنىڭ جىنى ئۆزىگە يەنە يېنىپ كىرسۇن! ــ دەپ ندا قىلدى. **22** پەرۋەردىگار ئىلياسنىڭ پەريادىنى ئاڭلىدى؛ بالىنىڭ جىنى ئۇنىڭغا يېنىپ كىرىشى بىلەن ئۇ تىرىلدى. **23** ئىلياس بالىنى بالىخانىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، ئۇيىگە كىرىپ، ئانىسىغا تاپشۇرۇۋېپ بەردى. ئىلياس: ــ مانا ئوغلۇڭ تىرىكتۇر، دېدى. **24** ئايال ئىلياسقا: ــ مەن شۇ ئىش ئارقىلىق ئەمدى سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى ئىكەنلىكىڭنى، ئاغزىڭدىن چىققان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلدىم، دېدى.

18 ئۇزۇن ۋاقىت ئوتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى [قۇرغاقچىلىقنىڭ] ئۈچىنچى يىلىدا ئىلياسقا كېلىپ: ــ سەن بېرىپ ئۆزۈڭنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىن، ۋە مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن، دېيىلدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئىلياس ئۆزىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق بولسا سامارىيەدە قاتتىق ئىدى. **3** ئاھاب ئوردىسىدىكى غوجىدار ئوبادىيانى چاقىردى (ئوبادىيا تولمۇ تەقۋادار كىشى بولۇپ پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قورقاتتى. **4** يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقىتىۋاتقاندا ئوبادىيا يۈز پەيغەمبەرنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن باققانىدى). **5** ئاھاب ئوبادىياغا: ــ زېمىننى كېزىپ ھەممە بۇلاق ۋە ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باققىن؛ ئۇ يەرلەردە ئات-قېچىرلارنى تىرىك ساقلىغۇدەك ئوت-چۆپ تېپىلارمىكىن؟ شۇنداق بولسا بىزنىڭ ئۇلاغلىرىمىزنىڭ بىر قىسمىنى سويماي تۇرالارمىز، دېدى. **6** ئۇلار ھەربىرى جايلارغا بۆلۈنۈپ ماڭدى؛ ئاھاب ئۆز ئالدىغا ماڭدى، ئوبادىيامۇ ئۆز ئالدىغا ماڭدى. **7** ئوبادىيا ئۆز يولىدا كېتىپ بارغانىدا، مانا، ئۇنىڭغا ئىلياس ئۇچرىدى. ئۇ ئۇنى تونۇپ يە رگە يېقىلىپ دۇم يېتىپ: بۇ راست سەن، غوجام ئىلياسمۇ؟ ــ دەپ سوردى. **8** ئۇ ئۇنىڭغا: ــ بۇ مەن. بېرىپ ئۆز غوجاڭغا: ــ ئىلياس قايتىپ كەلدى! دەپ ئېيتقىن، دېدى. **9** ئۇ ئىلياسقا مۇنداق دېدى: ــ «سەن قانداقسىگە كەمىنە ڭنى ئولتۇرگىلى ئاھابنىڭ قولىغا تاپشۇرماقچى بولىسەن، مەن زادى نېمە گۇناھ قىلدىم؟ **10** ئۆز خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئىزدىمىگەن ھېچ ئەل ۋە مەملىكەت قالمىدى. شۇ ئەل، مەملىكەتلەر: «ئۇ بۇ يەردە يوق» دېسە، پادىشاھ ئۇلارغا سېنى تاپالمىغانغا قەسەم ئىچكۈزدى. **11** لېكىن سەن ماڭا ھازىر: ــ «بېرىپ غوجاڭغا: ــ ئىلياس قايتىپ كەلدى! دېگىن» ــ دەيسەن! **12** مەن قېشىڭدىن كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنى مەن بىلمىگەن يە رگە ئېلىپ

باردۇ، شۇنداقتا مەن ئاھابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ، لېكىن ئۇ سېنى تاپالمىسا، مېنى ئولتۇرىدۇ. ئەمەلىيەتتە، كەمىنەڭ ياشلىقىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ كەلگەنمەن. **13** يىزىۋەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئولتۇز ئۆلدۈرگەندە مېنىڭ قانداق قىلغىنىم، يەنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يۈزنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەپ باققانلىقىم سەن خوجامغا مەلۇم قىلىنغان ئەمەسمۇ؟ **14** ئەمدى سەن ھازىر ماڭا: ـ «بېرىپ خوجاڭغا: ـ مانا ئىلياس كەلدى دېگىن»، ـ دېدىڭ. شۇنداق قىلسام ئۇ مېنى ئولتۇرىدۇ!». **15** لېكىن ئىلياس: ـ مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن جەزمەن بۇگۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ئايان بولىمەن، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئوبادىيا ئاھابنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى. ئاھاب ئىلياس بىلەن كۆرۈشكىلى باردى. **17** ئاھاب ئىلياسنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا: ـ بۇ سەمۇ، ئى ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى؟! ـ دېدى. **18** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى سەن بىلەن ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر! چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى تاشلاپ باۋال دېگەن بۇتلارغا تايىنىپ ئۆگەنسىلەر. **19** ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ كارمەل تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىلنى يېنىمغا جەم قىل، شۇنداقلا يىزەبەلنىڭ داستىخىنىدن غىزالىنىدىغان باۋالنىڭ ئۆتە يۈز ئەللىك پەيغەمبىرى بىلەن ئاشەراھنىڭ ئۆتە يۈز پەيغەمبىرىنى يىغدۇر، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئاھاب ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، پەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. **21** ئىلياس بارلىق خەلققە يېقىن كېلىپ: ـ قاچانغىچە ئىككى پىكىر ئارىسىدا ئارىسالدى ئۆرىسىلەر؟ ئە گەر پەرۋەردىگار خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئە گىشىڭلار، باۋال خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئە گىشىڭلار، دېدى. ئەمما خەلق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەي، ئۈن-تىن چىقارمىدى. **22** ئىلياس خەلققە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن پەقەت مەن يالغۇز قالدىم. ئەمما باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۆتە يۈز ئەللىك كىشىدۇر. **23** ئەمدى بىـزگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئۇلار ئۆزلىرىگە بىر بۇقىنى تاللاپ، سويۇپ پارچىلاپ ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويسۇن، ئەمما ئوت ياقمىسۇن. مەنمۇ باشقا بىر بۇقىنى تەيىار قىلىپ ئوت ياقاي ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويايمۇ. **24** سىلەر بولسا كالار، ئۆز ئىلاھلىرىڭلارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار. مەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىمەن. قايسى خۇدا ئوت بىلەن جاۋاب بەرسە، شۇ خۇدا بولسۇن، دېدى. ھەممە خەلق: ـ بۇ ئوبدان گەپ، دەپ جاۋاب بەردى. **25** ئىلياس باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە: سىلەر كۆپ بولغاچ ئاۋۋال ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بىر بۇقىنى تاللاپ تەيىار قىلىڭلار، ئاندىن ھېچ ئوت ياقماي ئۆز ئىلاھىڭلارنىڭ نامىنى قىچقىرىپ ندا قىلىڭلار، دېدى. **26** ئۇلار ئۆزىنىڭ دېگىنى بويىچە ئۆزلىرىگە بېرىلگەن بۇقىنى ئېلىپ ئۇنى تەيىار قىلدى. ئەتىگەندىن چۈشكىچە ئۇلار باۋالنىڭ نامىنى قىچقىرىپ: ـ ئى باۋال، بىـزگە جاۋاب بەرگىن! دەپ ندا قىلدى. لېكىن ھېچ ئاۋاز يا كى ھېچ جاۋاب بولمىدى. ئۇلار راسلانغان قۇربانگاھ چۇرلىسىدە توختىماي سەكرەيتتى. **27** چۈش كىـرگەندە ئىلياس ئۇلارنى زاكىلىق قىلىپ: ـ ئۇنا ۋاكرەك قىچقىرىڭلار، چۈنكى ئۇ بىر ئىلاھ ئەمەسمۇ؟ بەلكىم ئۇ چوكتۇر خىيالغا چۈمۈپ كەتكەندۇ، يا كى ئىش بىلەن چىقىپ كەتكەندۇ، يا كى بىر سەپەر گە چىقىپ كەتكەندۇ؟ يا كى بولمىسا ئۇ ئۇخلاۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى ۋېغىتىشىڭلار كېرەك؟! ـ دېدى. **28** ئۇلار تېخىمۇ ئۇنلۇك چاقىرىپ ئۆز قائىدىسى بويىچە قانغا مىلىنىپ كەتكۈچە ئۆزلىرىنى قىلىچ ۋە نەيزە بىلەن تىلاتتى. **29** چۈشتىن كېيىن ئۇلار «بېشارەت بېرىۋاتقان» ھالەتكە چۈشۈپ كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىغىچە شۇ ھالەتتە تۇردى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ئاڭلانمىدى، يا كى جاۋاب بە رگۈچى يا كى ئېجابەت قىلغۇچى مەلۇم بولمىدى. **30** ئىلياس ھەممە خەلققە: ـ يېنىمغا يېقىن كېلىڭلار، دېدى، ھەممە خەلق ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندىن كېيىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ شۇ يەردىكى يىقىتىلغان قۇربانگاھىنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى. **31** ئىلياس ئون ئىككى تاشنى ئالدى. بۇ تاشلارنىڭ سانى پەرۋەردىگارنىڭ «نامىڭ ئىسرائىل بولسۇن» دېگەن سۆزىنى تاپشۇرۇۋالغان ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرىدىن چىققان قەبىلىلەرنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش ئىدى. **32** شۇ تاشلاردىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن بىر قۇربانگاھنى ياسىدى. ئۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرلىسىدە ئىككى سېئاھ دان پاتقۇدەك ئازگال كولىدى. **33** ئاندىن ئۇ ئوتۇننى راستلاپ، بۇقىنى پارچىلاپ ئوتۇننىڭ ئۈيىسىگە قويدى. **34** ئۇ: ـ ئوت ئىدىشنى سۇغا توشقۇزۇپ ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تۆكۈڭلار، ـ دېدى. ئاندىن: يەنە بىر قېتىم قىلىڭلار» ـ دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. ئۇ يەنە: ـ ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلغاندا **35** سۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرلىسىدىن ئېقىپ چۈشۈپ، كولاتنىڭ ئازگالىنمۇ سۇ بىلەن تولدۇردى. **36** كەچلىك قۇربانلىقنىڭ ۋاقتى كەلگەندە ئىلياس يەيغەمبەر قۇربانلىققا يېقىن كېلىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆزۈڭنىڭ ئىسرائىلدا خۇدا بولغىنىڭنى ئاشكارا قىلغايسەن، شۇنداقلا مېنىڭ سېنىڭ قۇلۇڭ بولۇپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇيرۇقۇڭ بىلەن قىلغانلىقىمنى بۇگۈن بىلدۈرگەيسەن. **37** ماڭا ئېجابەت قىلغايسەن، ئەي پەرۋەردىگار، ئېجابەت قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بۇ خەلققە سەن پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىڭنى ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىلىرىنى توغرا يولغا ياندۇرغۇچى ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرگەيسەن، دېدى. **38** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى چۈشۈپ كويدۇرمە قۇربانلىقنى، ئوتۇننى، تاشلارنى ۋە توپىنى كويدۈرۈپ ئازگالدىكى سۇنىمۇ يوقىتىۋەتتى. **39** خەلقلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى كۆرۈپلا، ئۇلار دۇم يېقىلىپ: ـ پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، دېيىشتى. **40** ئىلياس خەلققە ئۇيرۇپ: ـ باۋالنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى تۇتۇڭلار، ھېچقايسىنى قويۇپ بەرمە گلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇلارنى تۇتقاندا ئىلياس ئۇلارنى كىشۇن جىلغىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە قەتل قىلدۇردى. **41** ئىلياس ئاھابقا بولسا: ـ چېقىپ يەپ-ئىچكىن. چۈنكى قاتتىق يامغۇرنىڭ شالدىرلىغان ئاۋازى ئا گلانماقتا، ـ دېدى. **42** ئاھاب قويۇپ يەپ-ئىچىش ئۈچۈن چىقتى. ئەمما ئىلياس كارمەلنىڭ چوققىسىغا چىقىپ يە رگە ئېگىلىشىپ، بېشىنى تىزىنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ تىزلىنىپ **43** خىزمەتكارىغا: ـ چېقىپ دېگىز تەرەپكە قارىغىن، دېدى. ئۇ چېقىپ سەپىلىپ قاراپ: ـ ھېچنەرسە كۆرۈنمەيدۇ، دېدى. ئۇ جەمئىي يەتتە قېتىم: ـ بېرىپ قاراپ باقتىن، دەپ ئېيتىۋىدى. **44** يەتتىنچى قېتىم كەلگەندە ئۇ: ـ مانا، دېگىزدىن چىقۋاتقان، ئادەم ئالقىنىدەك كىچىك بىر بۇلۇتنى كۆردۈم ـ دېدى. ئىلياس ئۇنىڭغا: ـ چېقىپ ئاھابقا: ـ «ھارۇنىى قېتىپ تۇتۇەنگە چۈشكىن، بولمىسا يامغۇر سېنى توسۇۋالىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. **45** ئاڭغۇچە ئاسمان بۇلۇت بىلەن ئۇتۇلۇپ، بوران چىقىپ قاتتىق بىر يامغۇر ياغدى. ئاھاب ھارۇغا چىقىپ يىزرەئىلگە كەتتى. **46** پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئىلياسنىڭ ۋۇجۇدىدا ئۇرغاچ، ئۇ بېلىنى باغلاپ ئاھابنىڭ ئالدىدا يىزرەئەلنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە يۈگۈرۈپ ماڭدى.

19

لېكىن ئاھاب ئىلياسنىڭ ھەممە قىلغىنىنى، جۈملىدىن ھەممە پەيغەمبەرلەرنى قىلىچلاپ ئولتۇرگىنىنى يىزەبەلگە ئېيتىپ بەردى. **2** يىزەبەل بولسا ئىلياسقا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ: ـ ئە گەر ئەتە مۇشۇ ۋاقىتقىچە سەن شۇلارنىڭ جانلىرىغا قىلغىنىڭدەك مەن سېنىڭ جىنىڭنى ئوخشاش قىلمىسام، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ھەمدە ئۇنىڭدىنمۇ زىيادە قىلسۇن! ـ دەپ ئېيتىۋەتتى. **3** ئۇ بۇنى بىلگەندە، ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن قېچىپ يەھۇدا تەۋەسىدىكى بەئەر-شىباغا باردى. ئۇ ئۇ يەردە ئۆز خىزمەتكارىنى قالدۇرۇپ قويۇپ، **4** ئۆزى چۆلنىڭ ئىچىگە قاراپ بىر كۈن يول ماڭدى. ئۇ ئۇ يەردىكى بىر شۇاقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىدا ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئۆلۈمىگە تىلەك تىلەپ: ـ ئى پەرۋەردىگار ئەمدى بولدى، جىنىمنى ئالغىن؛ نېمىلا دېگەنبىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىمدىن ئارتۇق ئەمەسمەن، ـ دېدى. **5** ئۇ شۇ شۇاق ئاستىدا يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. مانا بىر پەرىشتە ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قويۇپ، نان يېگىن، دېدى. **6** ئۇ قارىسا بېشىدا قىزىق چوغلاردا پىشۇۋاتقان بىر پوشكال ۋە بىر كوزا سۇ ئۇراتتى. ئۇ يەپ-ئىچىپ يەنە ئۇخلىغلى ياتتى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەنە كېلىپ ئىككىنچى قېتىم ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قويۇپ نان يېگىن. بولمىسا يولۇڭنىڭ ئېغىرىنى كۆتۈرەلمەيسەن، دېدى. **8** ئۇ قويۇپ يەپ-ئىچتى. شۇ تاماەدىن ئالغان قۇۋۋەت بىلەن ئۇ قىرىق كېچە- كۈندۈز مېڭىپ خۇدانىڭ تېغى ھورەبگە يېتىپ باردى. **9** ئۇ ئۇ يەردىكى غارغا كىرىپ قوندى. ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ ئى ئىلياس، بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتسەن؟ **10** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئولتۇردى. مەن، يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جىنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. **11** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ چېقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا

تاغدا تۇرغىن، دېدى. مانا، پەرۋەردىگار تۆتۈپ كېتىۋاتاتتى؛ [ئۇنىڭ ئالدىدا] زور كۆچلۈك بىر شامال چىقىپ، تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى پارچىلاپ چىقۇۋەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار شامالدا ئەمەس ئىدى. شامالدىن كېيىن بىر يەر تەۋرەش بولدى. لېكىن پەرۋەردىگار يەر تەۋرەشتە ئەمەس ئىدى. 12 يەر تەۋرەشتىن كېيىن بىر لاۋۇلدىغان ئوت كۆتۈرۈلدى. لېكىن پەرۋەردىگار ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن كېيىن بوشقىنا، مۇلايىم بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىلياس شۇنى ئاڭلاپ، يۈزىنى يېپىنچىسى بىلەن ئوراپ غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇردى. مانا، بىر ئاۋاز چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئىلياس، سەن بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتسەن؟ ـ دېدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. 15 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كەلگەن يولۇڭ بىلەن قايتىپ، ئاندىن دەمەشقنىڭ چۆلىگە بارغىن. ئۇ يەر گە بارغاندا ھازائەلنى سۇريە ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. 16 ئاندىن نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن؛ ئۇز ئورنۇڭغا پەيغەمبەر بولۇشقا ئابەل-مەھولاھلىق شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشائنىمۇ مەسىھ قىلغىن. 17 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھازائەلنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرنى يەھۇ ئۆلتۈرىدۇ؛ يەھۇنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرنى ئېلىشا ئۆلتۈرىدۇ. 18 لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى باۋالنىڭ ئالدىدا تىزلىرىنى يۇڭكىگەن ۋە ئۇنىڭغا ئاغزىنى سۈيگۈزمىگەن ھەربىرىنى ئۆزۈمگە ساقلاپ قالدۇردۇم، ـ دېدى. 19 ئۇ ئۇ يەردىن چىقىپ، شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانى تاپتى. ئۇ چاغدا ئۇ يەر ھەيدەۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا ئون ئىككى جۈپ ئۆي بار ئىدى، ئۇ ئون ئىككىنچىسى بىلەن قوش ھەيدەۋاتاتتى. ئىلياس كېلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆز يېپىنچىسىنى تاشلاپ ئارتىپ قويدى. 20 ئۇ ۋېلارنى تاشلاپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىپ: ـ مېنى بېرىپ ئاتام بىلەن ئانامنى سۈيگىلى قويغىن، ئاندىن مەن كېلىپ ساڭا ئەگىشەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قايتقىن؛ مەن ساڭا نېمە قىلدىم؟ ـ دېدى. 21 ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ، ئۆزى ئىشلەتكەن بىر جۈپ ۆينى سويۇپ، ئۆلارنىڭ جابدۇقىنى ئوتۇن قىلىپ، گۆشنىمۇ پىشۇرۇپ خەلققە بېرىۋىدى، ئۇلار يېدى. ئاندىن ئۇ ئورنىدىن قوپۇپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

20

سۇريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى جەم قىلدى؛ ئۇ ئوتۇز ئىككى پادىشاھنى ئات ۋە جەڭ ھارۇلىرى بىلەن ئېلىپ چىقىپ، سامارىيە گە قورشاپ ھۇجۇم قىلدى. 2 ئۇ ئەلچىلەرنى شەھەر گە كىرگۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: ـ 3 «بەن-ھاداد مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ، سېنىڭ ئەڭ چىرايلىق خوتۇنلىرىڭ بىلەن بىللىرىڭمۇ مېنىڭكىدۇر» دەپ يەتكۈزدى. 4 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: ـ ئى خوجام پادىشاھ، سىلى ئېيتقانلىرىدەك مەن ئۆزۈم ۋە بارلىقىم سىلىنىڭكىدۇر، دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئەلچىلەر يەنە كېلىپ: ـ «بەن-ھاداد سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ ساڭا دەرۋەقە: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ خوتۇنلىرىڭ بىلەن بىللىرىڭنى ماڭا تاپشۇرۇپ بېرىسەن، دېگەن خەۋەرنى ئەۋەتتىم. 6 لېكىن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا خىزمەتكارلىرىمنى يېنىڭغا ئەۋەتەمەن؛ ئۇلار ئوردامدا بىلەن خىزمەتكارلىرىڭنىڭ ۋېلىرىنى تاكىتۇرۇپ، سېنىڭ كۆزلىگىدە نېمە ئەزىز بولسا، ئۇلار شۇنى قولىغا ئېلىپ كېلىدۇ» ـ دېدى. 7 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى زېمىندىكى ھەممە ئاقساقالارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ بۇ كىشىنىڭ قاندای ئاۋارىچىلىك چىقارماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ قېلىڭلار. ئۇ ماڭا خەۋەر ئەۋەتىپ مەندىن خوتۇنلىرىم بىلەن بىللىرىم، كۈمۈش بىلەن ئالتۇنلىرىمنى تەلەپ قىلغىنىدا مەن ئۇنىڭغا ياق دېمىدىم، دېدى. 8 بارلىق ئاقساقالار بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا: ـ قۇلاق سالمىغىن، ئۇنىڭغا ماقۇل دېمىگىن، دېدى. 9 ئۇنىڭ بىلەن ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئەلچىلىرىگە: ـ ئوجام پادىشاھقا، سىلى ئادەم ئەۋەتىپ، ئۆز كەمىنلىرىدىن دەسلەپتە سورىغانىڭىز ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ لېكىن كېيىنكىسىگە ماقۇل دېيەلەيمەن، دەپ بېرىڭلار، ـ دېدى. ئەلچىلەر يېنىپ بېرىپ شۇ سۆزنى يەتكۈزدى. 10 بەن-ھاداد ئۇنىڭغا يەنە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ «پۈتكۈل سامارىيە شەھىرىدە ماڭا ئەگىشىدىغىنىڭ قوللىرىغا ئوچۇملىغۇدەك توپا قېلىپ قالسا، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ قىلسۇن!» ـ دېدى. 11 لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى جاۋاب بېرىپ: ـ «ساۋۇت-قوراللار بىلەن جابدۇنغۇچى ساۋۇت-قوراللاردىن يېشىنگۈچىدەك ماختىنىپ كەتمىسۇن!» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. 12 بەن-ھاداد بۇ سۆزنى ئاڭلىغاندا ھەرقايسى پادىشاھلار بىلەن چېدىرلىرىدا شاراب ئىچىشۇاتاتتى. ئۇ خىزمەتكارلىرىغا: ـ سەپكە تىزىلىڭلار، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ئۇلار شەھە رگە ھۇجۇم قىلىشقا تىزىلىشتى. 13 ئۇ ۋاقىتتا بىر پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ زور بىر توپ ئادەمنى كۆردۈ ئەمۋۇ؟ مانا، مەن بۇ كۈنى ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دېدى. 14 ئاھاب: ـ كىمنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولدىڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى بىلەن بولدىڭ»، دېدى. ئۇ يەنە: ـ كىم ھۇجۇمنى باشلايدۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ سەن ئۆزۈڭ، دېدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرىنى سانىۋىدى، ئۇلارنىڭ سانى ئىككى يۈز ئوتتۇز ئىككى نەپەر چىقتى. ئاندىن كېيىن ئۇ ھەممە خەلقنى، يەنى بارلىق ئىسرائىللارنى سانىۋىدى، ئۇلارنىڭ سانى يەتتە مىڭ نەپەر چىقتى. 16 ئىسرائىللار شەھەردىن چۈش ۋاقتىدا چىقتى. بەن-ھاداد بىلەن شۇ پادىشاھلار، يەنى يارده مگە كەلگەن ئوتتۇز ئىككى پادىشاھ بولسا چېدىرلىرىدا شاراب ئىچىپ مەست بولۇشقاندى. 17 ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى يۈرۈشتە ئاۋۋال ماڭدى. بەن-ھاداد ئادەم ئەۋەتىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ «ساماريەدىن ئادەملەر كېلىۋاتىدۇ» ـ دېدى. 18 ئۇ: ـ ئە گەر سۈلھى چىققان بولسا ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، ئە گەر سوۋۇشقىلى چىققان بولسىمۇ ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، دېدى. 19 ئەمدى ۋالىيلارنىڭ يۇ غۇلامىرى ۋە ئۇلارنىڭ كەينىدىكى قوشۇن شەھەردىن چىقىپ، 20 ھەربىرى ئۆزىگە ئۇچرىغان ئادەمنى چېپىپ ئۆلتۈردى. سۈريەلەر قاچتى؛ ئىسرائىل ئۇلارنى قوغلىدى. سۈريەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد بولسا ئاتقا منىپ ئاتلىقلار بىلەن قېچىپ قۇتۇلدى. 21 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى چىقىپ ھەم ئاتلىقلارنى ھەم جەڭ ھارۇلىرىنى بىتچىت قىلىپ سۈريەلەرنى قاتتىق قىر-چاپ قىلدى. 22 پەيغەمبەر يەنە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭنى مۇستەھكەملەپ، ئۆزۈڭنى ئوبدان دەڭسەپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەك كىلىكىنى ۋىلايەت باققىن. چۈنكى كېلەر يىلى ئۇ ئەتىيازدا سۈريەنىڭ پادىشاھى سەن بىلەن جەڭ قىلغىلى يەنە چىقىدۇ، دېدى. 23 سۈريەنىڭ پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «ئۇلارنىڭ ئىلاھى تاغ ئىلاھى بولغاچقا، ئۇلار بە رگە كۈچلۈك كەلدى. لېكىن بىز ئۇزلە گىلىكتە ئۇلار بىلەن سوۋۇشساق، جەزمەن ئۇلارغا كۈچلۈك كېلىمىز. 24 ئەمدى شۇنداق قىلغايلىكى، پادىشاھلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مەنسىپىدن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ۋالىيلارنى تىكلىگەيلا. 25 ئاندىن سىلى مەھرۇم بولغان قوشۇنلىرىغا باراۋەر بولغان يەنە بىر قوشۇنىنى، يەنى ئاتنىڭ ئورنىغا ئات، ھارۇنىڭ ئورنىغا ھارۇنا تەييار قىلدۇرۇپ ئۇزلىرىگە يېغىلايلا؛ بىز ئۇزلە گىلىكتە ئۇلار بىلەن سوۋۇشايلى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا كۈچلۈك كەلمەمدۇق؟». ئۇ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ شۇنداق قىلدى. 26 كېيىنكى يىلى ئەتىيازدا بەن-ھاداد سۈريەلەرنى ئېبەتلاپ توۇلۇق يېغىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئافەك شەھىرىگە چىقتى. 27 ئىسرائىللارمۇ ئۇزلىرىنى ئېبەتلاپ، ئوزۇق-تۈلۈك تەييارلاپ، ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقتى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا بارگاھ تىكلىۋىدى، سۈريەلەرنىڭ ئالدىدا خۇددى ئىككى توپ كىچىك ئوغلاق پادىسىدەك كۆرۈندى. لېكىن سۈريەلەر پۈتكۈل زېمىننى قاپلىغاندى. 28 ئەمما خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈريەلەر: پەرۋەردىگار تاغ ئىلاھىدۇر، جىلغىلارنىڭ ئىلاھى ئەمەس، دەپ ئېيتقىنى ئۈچۈن، مەن بۇ زور بىر توپ ئادەمنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر»، دېدى. 29 ئىككى تەرەپ يەتتە كۈن بىر-بىرىنىڭ ئۇدۇلىدا بارگاھلىرىدا تۇردى. يەتتىنچى كۈنى سوقۇش باشلاندى. ئىسرائىللار بىر كۈندە سۈريەلەردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 30 قالغانلار ئافەك شەھىرىگە قېچىپ كىرىۋالدى؛ لېكىن سېپىل ئۆرۈلۈپ ئۇلاردىن يىگىرمە يەتتە مىڭ ئادەمنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ يېسىپ ئۆلتۈردى. بەن-ھاداد ئۆزى بەدەر قېچىپ شەھە رگە كىرىپ ئىچكىرىدىكى بىر ۆيگە مۆكۈۋالدى. 31 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بىز ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنى رەھىملىك پادىشاھلار دەپ ئاڭلىدۇق؛ شۇنىڭ ئۈچۈن بەللىرىمىزغا كۆزلا يۇڭەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا تەسلىمگە چىقايلى. ئۇ سىلىنىڭ جانلىرىنى ئايارمىكىن؟ ـ دېدى. 32 شۇنىڭ

بىلەن تۇلار بەللىرىگە بۇز باغلاپ باشلىرىغا كۆلا ۋە گەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ تۇنىگىدا: ـ كەمىنىلىرى بەن-ھاداد: «جىنىمنى ئايىغايلا»، دەپ ئىلتىجا قىلدى، دېدى. تۇ بولسا: ـ تۇ تىنچى ھاياتمۇ؟ تۇ مېنىڭ بۇ ئىرادىرىم، دېدى. **33** بۇ ئادەملەر بۇ سۆزنى ياخشىلىقنىڭ ئالامىتى، دەپ ۋىلاپ، دەرھالا تۇنىڭ بۇ سۆزىنى چىڭ تۇتۇۋېلىپ: ـ بەن-ھاداد سىلىنىڭ بۇرادىرىلىرىدۇر! ـ دېدى. تۇ: ـ تۇنى ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. شۇنىڭ بىلەن بەن-ھاداد تۇنىڭ قېشىغا چىقتى، شۇنىڭ بىلەن تۇ تۇنى قولىدىن تارتىپ جەڭ ھارۋىسىغا چىقاردى. **34** بەن-ھاداد تۇنىگىدا: ـ مېنىڭ ئاتام سىلىنىڭ ئاتىلىرىدىن ئالغان شەھەرلەرنى سىلگە قايتۇرۇۋېرىمەن. ئاتام ساماريەدە رەستە-بازارلىرىنى تىكلىگەندەك سىلى ئۆزلىرى ئۈچۈن دەمەشقتە رەستە-بازارلارنى تىكلەيلا، ـ دېدى. ئاھاب: ـ بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرەي، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى ئەھدە قىلىشتى ۋە تۇ تۇنى قويۇپ بەردى. **35** پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ بىرى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېرىۋۇق بىلەن يەنە بىرىگە: ـ سەندىن ئۇتۇتمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. لېكىن تۇ ئادەم ئۇنى ئۇرغىلى ئۇنىمىدى. **36** شۇنىڭ بىلەن تۇ ئۇنىگىدا: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغىنىڭ ئۈچۈن مانا بۇ يەردىن كەتكىنىڭدە بىر شىر سېنى بوغۇپ ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. تۇ ئۇنىڭ يېنىدىن چىققاندا، ئۇنىگىدا بىر شىر ئۇچراپ ئۇنى ئولتۇردى. **37** ئاندىن كېيىن تۇ يەنە بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنىگىدا: ـ سەندىن ئۇتۇتمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. تۇ ئادەم ئۇنى قاتتىق ئۇرۇپ زەخىملەندۈردى. **38** ئاندىن پەيغەمبەر بېرىپ ئۆز قىيافىتىنى تۇ زگەرتىپ، كۆزلىرىنى تېڭىق بىلەن تېڭىپ يول بويىدا پادىشاھنى كۈتۈپ تۇردى. **39** پادىشاھ شۇ يەردىن ئۆتۈكەندە تۇ پادىشاھنى چاقىرىپ: ـ كەمىنىلىرى كەسكىن جەڭ مەيدانىغا چىققانىدىم، ۋە مانا، بىر ئادەم ماڭا بۇرۇلۇپ، بىر كىشىنى تاپشۇرۇپ: «بۇ كىشىگە چىڭ قاريغىن، ھەرقانداق سەۋەبتىن تۇ يوقاپ كەتسە، سەن ئۆز جېنىڭنى ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىغا تۇتۇپىسەن؛ يولىسا بىر تالانت كۈمۈش تۇلەيسەن»، دېدى. **40** لېكىن مەن كەمىنىلىرى ئۇ-بۇ ئىش بىلەن بەند بولۇپ كېتىپ، ئۇنى يوقىتىپ قويدۇم، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىگىدا: ـ ئۆزۈڭ بېكىتكىنىڭدەك ساڭا ھۆكۈم قىلىنىدۇ! ـ دېدى. **41** تۇ دەرھال كۆزلىرىدىن تېڭىقنى ئېلىۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنى تونۇپ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەردىن بىرى ئىكەنلىكىنى كۆردى. **42** پەيغەمبەر ئۇنىگىدا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن ھالا كەتكە بېكىتكەن ئادەمنى قولۇڭدىن قۇتۇلغىلى قويغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جېنىڭ ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ؛ سېنىڭ خەلقىڭ ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ»، دېدى. **43** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خاپا بولۇپ، غەشلىكتە چۈمگەن ھالدا ساماريە گە قايتىپ ئوردىسىغا كەردى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، يىزرەئەلىك نابوتنىڭ يىزرەئەلدە، ساماريەنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا بىر ئۈزۈمزارلىقى بار ئىدى. **2** ئاھاب نابوتقا سۆز قىلىپ: ـ ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بە رگىن، مېنىڭ ۋېزىمگە يېقىن بولغاچ، ئۇنى بىر سەي-كۆڭاتلىق باغ قىلاي. ئۇنىڭ ئورنىدا ساڭا ئۇبدانراق بىر ئۈزۈمزارلىق بېرەي ياكى لايىق كۆرسەڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن، دېدى. **3** ئەمما نابوت ئاھابقا: ـ پەرۋەردىگار مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا سېتىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن، دېدى. **4** ئاھاب يىزرەئەلىك نابوتنىڭ: «ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دەپ ئېيتقان سۆزىدىن خاپا بولۇپ غەشلىكتە چۈمگەن ھالدا ئوردىسىغا قايتتى؛ تۇ كارىۋاتىا يېتىپ يۈزىنى [تام] تەرەپكە تورۇپ ناۋۇ يىمىدى. **5** خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: روھىي كەيپىياتىڭ نېمىشقا شۇنچە تۆۋەن، نېمىشقا نان يېمەيسەن؟ ـ دېدى. **6** تۇ ئۇنىگىدا: ـ مەن يىزرەئەلىك نابوتقا سۆز قىلىپ: «ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا پۇلغا بەرسەڭ، ياكى لايىق كۆرسەڭ ئۇنىڭ ئورنىغا باشقا ئۈزۈمزارلىق بېرەي» دېدىم. لېكىن ئۇ: «ساڭا ئۈزۈمزارلىقمىنى بەرمەيمەن» دېدى، ـ دېدى. **7** خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىگىدا: ـ سەن ھازىر ئىسرائىلنىڭ ئۇستىگە سەلتەنەت قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ قويۇپ نان يەپ، كۆڭلۈڭنى خۇش قىلغىن؛ مەن ساڭا يىزرەئەلىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئېرىشتۈرىمەن، دېدى. **8** ئاندىن ئۇ ئاھابنىڭ نامىدا بىر خەت يېزىپ، ئۇستىگە ئۇنىڭ مۆھۈرىنى بېسىپ، خەتنى نابوتنىڭ شەھىرىدە ئۇنىڭ بىلەن ئۈزۈۋاتقان ئاقساقللار ۋە مۆتىۋەرلە رگە ئەۋەتتى. **9** خەتتە ئۇ مۇنداق يازغانىدى:ـ «روزا ئېتىش كېرەك دەپ ۋېرىۋۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تورده ئولتۇرغۇزغىن؛ **10** ئىككى ئادەمنى، يەنى بېلىيالنىڭ بالىسىنى ئۇنىڭ ئۈدۈلىدا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى نابوتنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇزۇپ: «سەن خۇداغا ۋە پادىشاھقا لەنەت ئوقۇدۇڭ» دەپ گۇۋاھلىق بە رگىزۈڭلار. ئاندىن ئۇنى ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈڭلار». **11** شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۇنىڭ شەھىرىدە ئۇرۇۋاتقان ئاقساقالار بىلەن مۆتىۋەرلەر يىزەبەلنىڭ ئۇلارغا ئەۋەتكەن خېتىدە پۈتۈلگەندەك قىلدى؛ **12** ئۇلار روزىنى ۋېرىۋۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تورده ئولتۇرغۇزدى. **13** ئاندىن ئۇ ئىككى ئادەم، يەنى بېلىيالنىڭ بالىلىرى خەلقنىڭ ئالدىدا نابوت ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ: «نابوت خۇداغا ۋە پادىشاھقا دەشنەم قىلدى» دەپ گۇۋاھلىق بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا سۈرەپ ئېلىپ چىقىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. **14** ئاندىن ئۇلار يىزەبەلگە ئادەم ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلدى» دەپ خەۋەر بەردى. **15** يىزەبەل نابوتنىڭ چالما-كېسەك قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاھابقا: قويۇپ، يىزرەئەلىك نابوتنىڭ ساڭا پۇلغا بە رگىلى ئۇنىمىغان ئۈزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇپ ئالغىن؛ چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى، دېدى. **16** شۇنداق بولدىكى، ئاھاب نابوتنىڭ ئۆلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، يىزرەئەلىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئىگىلەش ئۈچۈن شۇ يە رگە باردى. **17** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** «قويۇپ بېرىپ، ساماريەدە ئولتۇرۇشلۇق ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب بىلەن ئۇچراشقىن؛ مانا ئۇ نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئىگىلۋېلىش ئۈچۈن ئۇ يە رگە باردى. **19** ئۇنىگىدا: ـ «ئادەم ئۆلتۈردۇ ۋەئۇ، يېرىنى ئىگىلۋالدىڭمۇ؟» ـ دېگىن. ئاندىن ئۇنىگىدا يەنە سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نابوتنىڭ قېنىنى ئىتلار يالىغان جايدا سېنىڭ قېنىڭنىمۇ ئىتلار يالايدۇ» ـ دېگىن». **20** ئاھاب ئىلياسقا: ـ ئى دۇشمنىم، مېنى تاپتىڭمۇ؟ ـ دېدى. تۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ راست، مەن سېنى تاپتىم؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىش ئۈچۈن ئۆز ئۆڭىنى سېتىۋەتتىڭ. **21** پەرۋەردىگار: «مانا، مەن ئۇستۇڭگە بالا چۈشۈرۈپ نەسلىڭنى يوقىتىپ، سەن ئاھابنىڭ ئىسرائىلدا قالغان جەمەتىدىكى ھەمە ئە رگەكنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۈزۈپ يوقىتىمەن؛ **22** ۋە سەن مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغاپ ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتى ۋە ئاخىيانىڭ ئوغلى بائاشانىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن» ـ دېدى، ـ دېدى. **23** ـ يىزەبەل توغرىسىدىمۇ پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «يىزرەئەلنىڭ سېپىلىنىڭ ئېشىدا ئىتلار يىزەبەلنى يەيدۇ. **24** ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن شەھەردە ئۆلگەنلەرنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا ئۆلگەنلەرنى بولسا ئاسمانىدىكى قۇشلار يەيدۇ» دېدى **25** (بەرھەق، خوتۇنى يىزەبەلنىڭ قۇترىتىشلىرى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلغىلى ئۆزىنى ساتقان ئاھابدەك ھېچكىم يوق ئىدى. **26** ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ قوغلىۋەتكەن ئامورىيلارنىڭ قىلغىنىدەك قىلىپ، يەرگىنچىلىك بۇتلارغا تايىنىپ ئە گىشىپ، لەنەتلىك ئىشلارنى قىلاتتى). **27** لېكىن ئاھاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ بەدىنگە بۇز ۋە گەپ، روزا تۇتتى. ئۇ بۇز رەختتە ياتاتتى، جىممجت ماڭاتتى. **28** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ: ـ **29** «ئاھابنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا ئۆزىنى قانداق تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقىنى كۆردىڭمۇ؟ ئۇ ئۆزىنى مېنىڭ ئالدىمدا تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقى ئۈچۈىلىدىن، بۇ بالانى ئۇنىڭ كۈنلىرىدە كەلتۈرمەيمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇنىڭ جەمەتىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېيىلدى.

22

ئۈچ يىلغىچە سۈريە بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچقا، ئۇلار تىنچلىقتا ئوتتى. **2** ئۈچىنچى يىلدا بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنى يوقلاپ باردى. **3** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ گىلېئادتىكى راموت بىزنىڭكى ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەرغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، نېمىشقا بىز جىم ئولتۇرۇپ، تېخىچە سۈريەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ئۇنى ئالمايمىز؟ ـ دېدى. **4** ئۇ يەھوشافاتقا: ـ جەڭ قىلغىلى مېنىڭ بىلەن گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوردى. يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۇزلىرىنىڭ خەلقىدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سىلىنىڭ ئاتلىرىدۇر، دېدى. **5** لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، بۇگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆ رگەيلا، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈزچە ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئولاردىن: ـ سوقۇشقىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقسام

بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۋىدى، ئۇلار: ـ چىققىن، رەب ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 7 لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا، يول سوريىغۇدەك پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 8 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار، لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى بالا يېتىپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بە رگۈچىكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئۇ ئالىلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ ۋېرىۋۇدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، ساماريەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خامانىدا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى. ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. 11 كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا ئۆزىنى تۆمۈردىن مۈڭگۈزلەرنى ياساپ چىقىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۈڭگۈزلەر بىلەن سۈريەلەرنى يوقاتقۇچە ئۇرسۇپ ئۇرىسلا»، دېدى. 12 ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈزىسىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 13 مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە؛ ئەمدى ئۆتۈنمەن، سېنىڭ سۈز ۋۇجۇد ئۇلارنىڭ سۈزى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بە رگىن، دېدى. 14 ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 15 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېدى. 16 لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. 17 مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلارىدا پادىچىسز قويلارىدەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق؛ بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ۋەيىگە قايتسۇن»، دېدى، ـ دېدى. 18 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا يېتىپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدىم؟ ـ دېدى. 19 مىكايا يەنە: ـ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسماننىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. 20 پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ 21 شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي»، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق ئۇسۇل بىلەن ئالدايسەن؟» ـ دەپ سوريۋىدى، 22 ئۇ: ـ «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ «ئۇنى ئالداپ ئىلىكىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. 23 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا يالغانچى بىر روھنى سالدى، پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا كۈنۈڭدا بالا يېتىپەت كۆرسىتىپ سۈزلىدى» ـ دېدى. 24 شۇنى ئاڭلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا كېلىپ مىكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سېلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ، ساڭا سۈز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. 25 مىكايا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ۋەيىگە يۈگۈر رگەن كۈندە شۇنى كۆرىسەن، دېدى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، 27 ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىينىپ نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دېگىن، دەپ ۋېرىۋۇدى. 28 مىكايا: ـ ئەگەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەم بىلەن سۈز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گىلىئادتىكى راموتقا چىقتى. 30 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىققايلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. 31 سۈريەنىڭ پادىشاھى جەڭچى ھارۇيلىرى ئۈستىدىكى ئوتتۇز ئىككى سەردارغا: ـ چوڭلىرى يا كى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ ۋېرىۋۇدى. 32 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭچى ھارۇيلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆ رگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى بۇرۇلدى. لېكىن يەھوشافات پەريات كۆتۈردى. 33 جەڭچى ھارۇيلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆ رگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. 34 ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۆلىقىدىن ئۆتۈپ تە گدى. ئۇ ھارۇيلىكىشىگە: ھارۇينى يانداۋۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. 35 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ بولسا سۈريەلەرنىڭ ئۈدۈلىدا ئۆز جەڭ ھارۇيىسغا يۆلىنىپ ئۇرە تۇردى. زەخمدىن قېنى ھارۇينىڭ تېگىگىچە ئېقىپ، كەچ كىرگەندە ئۇ ئۆلدى. 36 كۈن پاتاردا قوشۇن ئارىسىدا بىر قاتتىق سادا ئاڭلىنىپ: ـ ھەر ئادەم ئۆز شەھىرىگە يانسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن! ـ دېيىلدى. 37 پادىشاھ ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى ساماريە گە ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار پادىشاھنى ساماريەدە دەپنە قىلدى. 38 بىرسى پادىشاھنىڭ ھارۇيىسىنى ساماريەنىڭ كۆلىدە [يۇغاندا] (بۇ كۆل پاھىشە ئايالار يۇيۇندىغان جاي ئىدى)، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۈزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئىتلار ئۇنىڭ قېنىنى يالدى. 39 ئاھابنىڭ باشقا ئىشلىرى، قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ياسىغان «پىل چىش ساريى» ۋە بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرۇلۇق «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 40 ئاھاب ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۈخلىدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 41 ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 42 يەھوشافات پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. 43 ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاسانىڭ بارلىق يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقمايي پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۈرۈس بولغانىنى قىلاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغاندى؛ خالايىق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇيي ياقاتتى. 44 ۋە يەھوشافات بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 45 يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن قۇدرىتى، قانداق جەڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 46 ئۇ تاتىسى ئاسانىڭ كۈنلىرىدە زېمىندىن قوغلۇۋېتىلمىگەن كەسىپىي بەچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ چىقاردى. 47 ئۇ ۋاقىتتا ئېدومنىڭ پادىشاھى يوق ئىدى، بەلكى بىر ۋالىي ھۆكۈم سۈرەتتى. 48 يەھوشافات ئوفىردىن ئالتۇن ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر «تارشىش كېمە» ئەترىتىنى قۇردى. لېكىن كېمىلەر ھېچىە رگە بارالمىدى، چۈنكى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ئۇرۇلۇپ ۋەيران بولغاندى. 49 ئۇ ۋاقىتتا ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھوشافاتقا: ـ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭ بىلەن كېمىلەردە بارسۇن، دېدى. لېكىن يەھوشافات ئۇنىمىدى. 50 يەھوشافات ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۈخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھورام ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 51 ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولۇپ ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 52 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا ۋە ئانىسىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، شۇنداقلا ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ يولىدا ماڭدى؛ 53 ئۇ تاتىسى قىلغانلىنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ، باتالنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى.

پادشاهلار 2

1 ئاهاب تۇلگەندىن كېيىن موئاب ئىسرائىلغا ئىسيان كۆتۈردى. **2** ئاھازىيا سامارىيەدە تۇرغاندا [ئوردىسىدىكى] بالىخانىنىڭ پەنجىرىسىدىن يىقىلىپ چۈشۈپ، كېسەل بولۇپ قالدى. ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ تۇلارغا: ـ ئەكرون شەھىرىدىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن مېنىڭ توغرامدا، كېسىلدىن ساقىيامدۇ، دەپ سورا كەلار، دېدى. **3** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا تىشبىلىق ئىلياسقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، سامارىيە پادىشاھىنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تۇلارغا: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سورىغلى ماكېلىكەنمۇ؟ **4** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھازىر مۇنداق دېدىكى: «سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشمەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن» دېگىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىلياس يولغا چىقتى. **5** خەۋەرچىلەر پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدى، ئۇ تۇلاردىن: نېمىشقا يېنىپ كەلدىڭلار، دەپ سوردى. **6** تۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىر ئادەم بىۋاسىتە ئۈچراپ بىۋاسىتە ئەۋەتكەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سورىغلى ئادەملەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشمەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن!» دەكلار، ـ دېدى. **7** پادىشاھ تۇلاردىن: سىلە رەگە ئۇچراپ بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئادەم قانداق ئادەم ئىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **8** تۇلار ئۇنىڭغا: ئۇ تۈكلۈك، بېلىگە تاسما باغلىغان ئادەم ئىكەن، دېدى. پادىشاھ: ئۇ تىشبىلىق ئىلياس ئىكەن، دېدى. **9** ئاندىن پادىشاھ بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن ئىلياسنىڭ قېشىغا ماكېۋەردى؛ بۇ كىشى ئىلياسنىڭ قېشىغا بارغاندا، مانا ئۇ بىر دۆڭنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، پادىشاھ سېنى چۈشۈپ كەلسۇن! دەيدۇ، دېدى. **10** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادىمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كويىدۇرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇئان ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئوزى بىلەن ئەللىك ئادىمىنى كويىدۇرۇۋەتتى. **11** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يەنە بىر ئەللىكبېشىنى ئۇنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماكېۋەردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، پادىشاھ ئېيتتى: سېنى دەرھال چۈشۈپ كەلسۇن! ـ دېدى. **12** لېكىن ئىلياس ئەللىكبېشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادىمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كويىدۇرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇئان خۇدانىڭ ئوتى ئاسماندىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئوزى بىلەن ئەللىك ئادىمىنى كويىدۇرۇۋەتتى. **13** پادىشاھ ئەمدى ئۈچىنچى بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماكېۋەردى؛ ئەللىكبېشى بېرىپ ئىلياسنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تىزلىنىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ جېنىم بىلەن سېنىڭ بۇ ئەللىك قۇلۇڭنىڭ جانلىرى نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن! **14** دەرۋەقە، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئىلگىرىكى ئىككى ئەللىكبېشىنى ئۇلارنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن كويىدۇرۇۋەتتى. لېكىن ھازىر مېنىڭ جېنىم سېنىڭ نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن، دېدى. **15** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىلياسقا: سەن چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن بارغىن؛ ئۇنىڭدىن قورقمىغىن، دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن چۈشۈپ پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ **16** پادىشاھقا: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «ئىسرائىلدا ۋەھىي سورىغلى بولىدىغان خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سورىغلى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشمەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن!» دەيدۇ، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئىلياس دېگەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ۋىيچە ئاھازىيا تۇلدى. ئۇنىڭ ئوغلى يولىمغاچقا، يەھورام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. بۇ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئىككىنچى يىلى ئىدى. **18** ئەمدى ئاھازىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بولسا، تۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟

2 پەرۋەردىگار ئىلياسنى قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرمەكچى بولغان ۋاقىتتا ئىلياس بىلەن ئېلىشا گىلگالدىن چىقىپ كېتىۋاتاتتى. **2** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۈتۈنەمدۇ، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى بەيت-ئەلگە ماكېۋەزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن! دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار بەيت-ئەلگە چۈشۈپ كەلدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا بەيت-ئەلدىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۇگۈن خوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن، شۇك تۇرۇڭلار، دېدى. **4** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۈتۈنەمدىكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى يېرىخوغا ماكېۋەزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىسى يېرىخوغا باردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۇگۈن خوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن؛ شۇك تۇرۇڭلار، دېدى. **6** ئىلياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۈتۈنەمدىكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ماكېۋەزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى، شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىسى مېڭىشىپ كەتتى. **7** ئەمدى پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك كىشى بېرىپ، تۇلارنىڭ ئۇدىۇلىدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەمما ئۇ ئىككىيلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا توختاپ تۇردى. **8** ئىلياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى ئۇرۇشدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ تۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئوتتى. **9** ئوتۇپ بولغاندىن كېيىن ئىلياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستا، سېنىڭ ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەندىن نېمە تىلىكىڭ بولسا، دەۋە رگىن، دېدى، ئېلىشا: سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئۈرغان روھنىڭ ئىككى ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇ: بۇ تىلىكىڭگە ئېرىشمەك قىيىندۇر؛ مەن سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقتىمدا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلىدۇ؛ بولمىسا، بېرىلمەيدۇ، ـ دېدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار سۆزلىشىپ ماكېتىدا، مانا، ئوتلۇق بىر جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئوتلۇق ئاتلار نامايان بولدى؛ تۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى ۋە ئىلياس قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. **12** ئېلىشا بۇنى كۆرۈپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! ـ دەپ ۋارقىرىدى. ئاندىن ئۇ ئۇنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ ئوز كېيىمىنى ئۈتۈپ، تۇلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن ئۇ ئىلياسنىڭ ئۈچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ ئىلياسنىڭ ئۈستىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئىلياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نەدىدۇر؟»، دېدى. ئېلىشا سۇنى شۇنداق ئۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى؛ ئېلىشا سۇدىن ئوتۇپ كەتتى. **15** يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاقتا ئۇرۇپ ئۇنى كۆردى ۋە: «ئىلياسنىڭ روھى ئېلىشانىڭ ئۈستىدىدۇر» دەپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **16** تۇلار ئۇنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنىلىرىڭ ئارىسىدا ئەللىك ئەزمەت بار؛ ئۇنۇتىمىز، بۇلار خوجاڭنى ئىزدىگلى بارسۇن. پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۇنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر يېرىدە يا كى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويىدىمىكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ ئادەمنى ئەۋەتمەكلار، دېدى. **17** ئەمما تۇلارنىڭ ئۇنى قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خجالەت بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىڭلار، دېدى. شۇڭا تۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى؛ بۇلار ئۈچ كۈن ئۇنى ئىزدىدى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. **18** تۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ يېرىخودا تۇرۇۋاتاتتى) ئۇ تۇلارغا: مەن دەرۋەقە سىلە رگە «ئىزدەپ بارماكلار!» دېمىدىممۇ؟ ـ دېدى. **19** شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆز رگەندەك، شەھەر ئوزى ئوبدان جايدىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە ۋېراق ئۇنىماستۇر، دېدى. **20** ئۇ: يېڭى بىر كوزا ئېلىپ كېلىپ، ئىچىگە تۇز قويۇپ، ماكا بېرىڭلار، دېدى. تۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئۇ بۇلاقنىڭ بېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا تۇزنى تۆكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بۇ سۇلارنى ساقايتتىم؛ ئەمدى ئۇلاردىن قايتا ئۆلۈم بولمايدۇ ۋە يەرنىڭ ئۈنۈمىسلىقى بولمايدۇ» ـ دېدى. **22** خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۆزىدەك، ئۇ سۇ تاكى بۇگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. **23** ئېلىشا يېرىخودىن چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغانىدا، بەزى بالىلار شەھەردىن چىقىپ ئۇنى زاكىلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **24** ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى

چىشى ئېيىق چىقىپ، باللاردىن قىرىق ئىككىنى يىرتىۋەتتى. 25 ئۇ ئۇيەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا بېرىپ، ئۇيەردىن سامارىيە گە يېنىپ باردى.

3 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى، ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ ئوزى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بىلەن ئانىسى قىلغان دەرىجىدە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئاتىسى ياساتقان «باۋال تۇۋۇرۇكى»نى ئېلىپ تاشلىدى. 3 لېكىن ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچ يانمىدى. 4 موئابنىڭ پادىشاھى مېشا ناھايىتى چوڭ قوينى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز مىڭ قوزا ھەم يۈز مىڭ قوچقارنىڭ يۇڭىنى ئولپان قىلاتتى. 5 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئاھاب ئولۇپ كەتكەندىن كېيىن موئابنىڭ پادىشاھى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز ئۇرۇدى. 6 ئۇ ۋاقىتتا يەھورام پادىشاھ سامارىيەدىن چىقىپ ھەممە ئىسرائىلنى [جەڭ ئۈچۈن] ئېتىلدى. 7 ئۇ يەنە ئادەم ئەۋەتىپ يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا خەۋەر بېرىپ: موئابنىڭ پادىشاھى مەندىن يۈز ئۇرىدى؛ موئاب بىلەن سوقۇشقىلى چىقامسەن؟ ـ دېدى. ئۇ: چىقىمەن؛ بىزدە مېنىڭ-سېنىڭ دەيدىغان گەپ يوقتۇر، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭ ئۈر، مېنىڭ ئاتلىرىم سېنىڭ ئاتلىرىڭ ئۈر، دېدى. 8 ئۇ يەنە: قايسى يول بىلەن چىقايلى، دەپ سوردى. يەھورام: بىز ئېدوم چۆلىنىڭ يولى بىلەن چىقايلى، دەپ جاۋاب بەردى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا قوشۇلۇپ ماڭدى. ئۇلار يەتتە كۈن ئايلىنىپ يۈرۈش قىلغاندىن كېيىن، قوشۇن ۋە ئۇلار ئېلىپ كەلگەن ئات-ئۇلاغلارغا سۇ قالمىدى. 10 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئاپلا! پەرۋەردىگار بىز ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا چۈشۈشۈن دەپ، بىر يەر گە جەم قىلغان ئوخشايدۇ، دېدى. 11 لېكىن يەھوشافات: پەرۋەردىگاردىن يول سورىشىمىز ئۈچۈن بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ چاكارلىردىن بىرى: ئىلىياسنىڭ قولىغا سۇ قۇيۇپ يە رگەن شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشا بۇ يەردە بار، دېدى. 12 يەھوشافات: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى- كالامى ئۇنىڭدا بار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھوشافات ۋە ئېدومنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ باردى. 13 ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ مېنىڭ سېنىڭ بىلەن نېمە كارىم! ئۆز ئاتاڭنىڭ پەيغەمبەرلىرى بىلەن ئاناڭنىڭ پەيغەمبەرلىرىنىڭ قېشىغا بارغىن، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئۇنداق دېمىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن جەم قىلغان ئوخشايدۇ، ـ دېدى. 14 ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئە گەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ھۆرمىتىنى قىلمىغان بولسام، سېنى كۆز گە ئىلمىغان يا كى ساڭا قارىمىغان بولاتتىم. 15 لېكىن ئەمدى بېرىپ بىر سازچىنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. سازچى ساز چالغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 16 ئۇ: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «بۇ ۋادىنىڭ ھەممە يېرىگە ئورا كولا گلار» دېدى، ـ دېدى ئاندىن يەنە: 17 ـ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر يا شامال يا يامغۇر كۆرمىسە گلارمۇ، بۇ ۋادى سۇغا تولۇپ، ئۆز ئۇگلار بىلەن ئات-ئۇلاغلىرىگلار ھەممىسى سۇ ئىچىسىلەر». 18 لېكىن بۇ يەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە كىچىك ئىش بولۇپ، ئۇ موئابنىمۇ سىلەرنىڭ قولىلىرىگلارغا تاپشۇرىدۇ. 19 سىلەر بارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ۋە بارلىق ئېسىل شەھەرلەرنى بۇسۇپ ئۈتۈپ، بارلىق ياخشى دەرەخلەرنى كېسىپ تاشلاپ، ھەممە بۇلاقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تاشلار بىلەن قاپلاپ خاراب قىلىسىلەر» ـ دېدى. 20 ۋە ئەتىسى ئەتىگەنلىك قۇربانلىق سۇنۇلغان ۋاقىتدا، مانا، سۇ ئېدوم زېمىنى تەرەپتىن ئېقىپ كېلىپ، ھەممە يەرنى سۇغا توشقۇزۇدى. 21 ئەمما موئابلارنىڭ ھەممىسى: پادىشاھلار بىز بىلەن جەڭ قىلغلى چىقىپتۇ، دەپ ئاڭلىغان بولۇپ، ساۋۇت-قالقان كۆتۈرەلگۈدەك چوڭ-كىچىك ھەممىسى چېگرادا تىزلىپ سەپتە تۇردى. 22 ئۇلار ئەتىسى سەھەردە قۇيۇپ قارىسا، كۈن نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈدۈلدىكى سۇ ئۈستىگە چۈشكەندى، كۈزىنىڭ شولىسىدا سۇ ئۇلارغا قاندەك كۆرۈندى. ئۇلار: ـ 23 بۇ قان ئىكەن! پادىشاھلار ئۆزۈشۈپ بىر-بىرىنى قىرغان ئوخشايدۇ. ئى موئابلار! دەرھال ئولجىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بۇلىشۇالايلى! دېدى. 24 لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ لەشكە رگاھىغا يەتكەندە، ئىسرائىللار ئورىندىن قۇيۇپ موئابلارغا ھۇجۇم قىلىشى بىلەن ئۇلار بەدەر قاچتى. ئىسرائىللار ئۇلارنى سۈرۈپ-توقاي قىلۋەتتى. 25 ئۇلار شەھەرلەرنى ۋەيران قىلىپ، ھەربىر ئادەم تاش ئېلىپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تولدۇرۇۋەتكۈچە تاش تاشلىدى. ئۇلار ھەممە بۇلاق-قۇدۇقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە ياخشى دەرەخلەرنى كېسىۋەتتى. ئۇلار كىر-ھارەسەت شەھىرىدىكى تاشلاردىن باشقا ھېچ نېمنى قالدۇرمىدى. شۇ شەھە رگە بولسا، سالغا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا چۆرگىلەپ ھۇجۇم قىلدى. 26 موئابنىڭ پادىشاھى جەڭنىڭ ئۇزىگە زىيادە قاتتىق كەلگىنىنى كۆرۈپ ئوزى بىلەن يەتتە يۈز قىلىچۋازنى ئېلىپ ئېدومنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ ئوتۇشكە ئاتلاندى؛ لېكىن ئۇلار بۇسۇپ ئوتەلمىدى. 27 شۇنىڭ بىلەن تەختىگە ۋارىسلىق قىلغۇچى ئوغلىنى ئېلىپ، سېپىلنىڭ ئۈپىسىدە ئۇنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق قەھىرىگە ئۇچىرىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ پادىشاھ موئاب پادىشاھتىن ئايرىلىپ، ھەرقايسىسى ئوز يۇرتىغا كېتىشتى.

4 پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن بىرىنىڭ ئۇل قالغان خوتۇنى ئېلىشاغا پېرياد قىلىپ: سېنىڭ قۇلۇڭ بولغان مېنىڭ ئېرىم ئۆلۈپ، بىلىسەنكى، سېنىڭ قۇلۇڭ پەرۋەردىگاردىن قورققان ئادەم ئىدى. ئەمدى قەرز ئىگىسى مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى قۇللۇققا ئالغىلى كەلدى. 2 ئېلىشا ئۇنىڭدىن: سېنىڭ ئۆچۈن نېمە قىلاي؟ دېگىنە، ۋۇ ئۆڭدە نېمەڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: دېدىكىڭنىڭ ۋۇيدە كىچىك بىر كوزا مايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق، ـ دېدى. 3 ئۇ: بېرىپ ھەممە قوشنىلىرىڭدىن چۈگۈن- كوزا، يەنى بوش چۈگۈن- كوزىلارنى ئوتتە ئالغىن، ئۇلار ئاز بولمىسۇن. 4 ئاندىن ئوزۇڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ ۋۇيگە كىرگىن، ئىشىكنى يېپىپ ھەممە چۈگۈن- كوزىلارغا ماي قاچىلىغىن. توشقانلىرىنى بىر چەتكە ئېلىپ قويغىن، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ ئوغۇللىرى بىلەن ۋۇيگە كىرىپ ئىشىكنى يابتى. ئوغۇللىرى چۈگۈن- كوزىلارنى ئونۇڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەندە، ئۇ ماي قۇيدى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، چۈگۈن- كوزىلارنىڭ ئەممىسى تولغاندا ئۇ ئوغلىغا: يەنە بىر كوزا ئېلىپ كەل، دېدى، ئەمما ئوغلى: ئەمدى كوزا قالمىدى، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ماي توختاپ قالدى. 7 ئەمدى ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمگە خەۋەر يەتكۈزدى. ئۇ: بېرىپ مايىنى سېتىۋەت، قەرزىڭنى ئۆڭگەتكىن؛ ئاندىن قالغان پۇل بىلەن ئوزۇڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ جىنىنى بېقىڭلار، دېدى. 8 بىر كۈنى ئېلىشا شۇنەم شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە بىر باي ئايال بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنى ئوز ۋۇيدە تاماققا ئۈچۈپ قالدى. شۇنىڭدىن كېيىن ھەرقاچان ئۇ يەردىن ئوتۇپ ماڭسا، ئۇ ئونىڭ ۋۇيىگە كىرىپ غىزالىناتتى. 9 بىر كۈنى ئۇ ئوز ئېرىگە: بۇ يەردىن دائىم ئوتىدىغان كىشى خۇدانىڭ بىر مۇقەددەس ئادىمى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 10 بىز ئۇ ۋۇگىدە ئونىڭغا بىر كىچىكەك ئوتي سالايلى. ئونىڭغا ۋۇيدە كارىۋات، شىرە، ئوۋۇندۇق ۋە چىراغدان تەييارلاپ بېرەيلى؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، ئۇ قاچانلا يېنىمزغا كەلسە شۇ ۋۇيدە ئورسۇن، ـ دېدى. 11 ئەمدى پەيغەمبەر بىر كۈنى ئۇ يە رگە كەلگەندە، شۇ بالىخانىغا كىرىپ يېتىپ قالدى. 12 ئۇ ئوز خىزمەتكارى گەھازىغا: سەن ئۇ شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرغاندا، ئايال ئونىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پەيغەمبەر خىزمەتكارىغا: سەن ئونىڭغا: «سىلى بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ مۇشۇنداق ئوزلىرىنى كۆپ ئاۋارە قىلدىلا؛ مەن سىلى ئوچۈن نېمە قىلىپ بېرەي؟ پادىشاھقا يا كى قوشۇن سەردارىغا بەرەر تەلەپلىرىنى يەكۈزەيمۇ؟» ـ دېگىن، دېدى، ئايال يۇنۇڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئوز خەلقىم ئارىسىدا ياشاۋاتىمەن، بولدى! دېدى. 14 ئەمدى ئېلىشا گەھازىدىن، ئونىڭغا نېمە قىلىپ بېرىش كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. گەھازى: ئونىڭ ئوغۇل بالىسى يوق ئىكەن، ۋە ئېرىمۇ قېرى ئىكەن، دېدى. 15 ئۇ: ئۇنى چاقىرغىن، دېدى. ئايالنى چاقىرۋىدى، ئايال ئىشىككە كېلىپ ئوردى. 16 پەيغەمبەر ئونىڭغا: كېلەر يىل تەخمىنەن مۇشۇ ۋاقىتتا قوچاقلىرىدا بىر ئوغۇللىرى بولىدۇ، دېدى. ئۇ: ياق، ئى خوجام! ئى خۇدانىڭ ئادىمى، دېدىكىگە يالغان ئېيتمىغىن، دېدى. 17 ئەمدى ئېلىشا ئونىڭغا دېگەندەك ئۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، ئىككىنچى يىلى بىكىتلىگەن ۋاقىتتا ئوغۇل ئوغىدى. 18 بالا ئوسۇپ چوڭ بولدى. بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئاتىسى بار يە رگە، ئورمىچىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ كەتتى. 19 ئۇ ئاتىسىغا: ۋاي ۋېشىم، ۋاي ۋېشىم، دەپ ۋايىسىدى. ئۇ خىزمەتكارىغا، ئونى ئانىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، دېدى. 20 ئۇ ئونى كۆتۈرۈپ ئانىسىنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ قويدى. بالا ئانىسىنىڭ ئېتىكىدە چۈشكىچە ئولتۇردى، ئاندىن ئونۇپ قالدى. 21 ئاندىن ئانىسى چىقىپ، ئونى خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ

ۋىدىكى كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئىشىكنى يىپىپ چىقىپ كەتتى. 22 ئۇ ئېرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: غۇلامالاردىن بىرىنى ماڭدۇرغىن، ئۇ بىر ئېشەك كىنى ئېلىپ كەلسۇن، مەن ئۇنى چاپتۇرۇۋېي، خۇدانىڭ ئادەمنىڭ قېشىغا دەرھال بېرىپ كېلەي، دېدى. 23 ئېرى ئۇنىڭغا: نېمىشقا ئۇنىڭ قېشىغا بۈگۈن بارسەن؟ بۈگۈن يا يېڭى ئاي يا شابات كۈنى بولمىسا، دېدى. ئايالى ئۇنىڭغا، ھەممە ئىش تىنچلىق ـ دېدى. 24 ئۇ ئېشەك كىنى توقۇتۇپ غۇلامىغا: ئىتتىك ھەيدەپ ماڭ، مەن دېمىگۈچە توختىمغىن، دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن ئۇ كارمەل تېغىغا بېرىپ خۇدانىڭ ئادەمى ئالدىغا كەلدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادەمى ئۇنى يىراقتىنلا كۆرۈۋې ئۇز خىزمەتكارى گەھازىغا: مانا شۇنىڭملىك ئايال كېلىۋاتىدۇ، 26 سەن ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈۋې بېرىپ ئۇنىڭدىن: سىلى تىنچلىقمۇ؟ ئەرلىرى تىنچلىقمۇ؟ بالىلىرى تىنچلىقمۇ؟» ـ دەپ سورىغىن، دېدى. ـ ھەممە ئىش تىنچلىق، دەپ ئېيتتى ئايال. 27 ئەمدى تاغقا چىقىپ خۇدانىڭ ئادەمنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇنىڭ پۇتلىرىنى قۇچاقلىدى. گەھازى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنى ئىتتىرىۋېتمەكچى بولدى، لېكىن خۇدانىڭ ئادەمى: ـ ئۇنى ئۇز ئىختىيارىغا قويغىن، چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن سۈنۈق ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ماڭا دېمەي يوشۇرۇپتۇ، دېدى. 28 ئايال: مەن غوجامدىن بىر ئوغۇل تىلىدىممۇ؟ ماڭا يالغان سۆز قىلمىغىن، دەپ سەندىن ئۆتۈنمىدىممۇ؟ ـ دېدى. 29 پەيغەمبەر گەھازىغا: ـ بېلىڭنى چىڭ باغلاپ، مېنىڭ ھاسامنى ئېلىپ ماڭغىن. بىرسىگە ئۇچراساڭ، ئۇنىڭغا سالام قىلمىغىن، بىرسى ساڭا سالام قىلسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن. مېنىڭ ھاسامنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغىن، دېدى. 30 بالىنىڭ ئانىسى: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەندىن ئايرىلمايمەن، دېدى. ئېلىشا ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئە گەشتى. 31 گەھازى ئۇلاردىن بۇرۇن بېرىپ ھاسىسىنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغاندى، ئەمما ھېچ ئاۋاز يا كى تۇش چىقمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېنىپ ئېلىشانىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: بالا ئويغانمىدى، دېدى. 32 ئېلىشا ئۆيگە كېلىپ قارىسا، مانا، بالا ئۇنىڭ كارىۋىتىدا ئۇلۇك ياتاتتى. 33 ئۇ بالا بىلەن ئۇنۇڭ ئايرىم قالدۇرۇۋې، ئىشىكنى يېپۇۋېتىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدى. 34 ئاندىن ئۇ كارىۋاتقا چىقىپ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۇزىنى قويۇپ ئاغزىنى ئۇنىڭ ئاغزىغا، كۆزلىرىنى ئۇنىڭ كۆزلىرىگە، قولىرىنى ئۇنىڭ قوللىرىغا يېقىپ ياتتى. شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ بەدىنى ئىسىسىشقا باشلىدى. 35 ئۇ چۈشۈپ ئۆيدە ئۇ يا ق-بۇ يا قتا مېڭىپ ئاندىن يەنە كارىۋاتقا چىقىپ يەنە بالىنىڭ ئۈستىگە ئېگىلدى. ئۇ ۋاقىتتا بالا يەتتە قېتىم چۈشكۈردى، ئاندىن كۆزلىرىنى ئاچتى. 36 پەيغەمبەر گەھازىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرىپ قويدى. ئۇ ئېلىشانىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇنىڭغا: ئوغۇللىرىنى كۆتۈرۈۋې ئالسىلا، دېدى. 37 ئۇ ئۆيگە كىرىپلا ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا يېقىلىپ دۇم ياتتى، بېشى يە رگە تە گىگۈدەك تەزىم قىلدى. ئاندىن ئۇز ئوغلىنى كۆتۈرۈۋې چىقىپ كەتتى. 38 ئېلىشا گىلگالغا يېنىپ باردى. شۇ چاغدا يۇرتىدا ئاچارچىلىق بولغاندى. يەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ يېنىدا ئولتۇرغاندا ئۇ ئۇز خىزمەتكارىغا: سەن چوڭ قازانىڭ ئېسىپ پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىغا شورپا پىشۇرۇۋې بە رگىن، دېدى.

5 سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇن سەرداری نائامان ئۇز غوجىسىنىڭ ئالدىدا تولمۇ قەدىرلەندى ۋە ئىززەتلەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق سۈرىيە گە نۇسرەتلەر بە رگەندى. ئۇ باتۇر جەڭچى بولغىنى بىلەن، لېكىن ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولۇپ قالغاندى. 2 ئەمدى سۈرىيەلەر توپ-توپ بولۇپ، بۇلاڭچىلىققا چىقىپ ئىسرائىلدىن بىر كىچىك قىزنى تۇتۇپ كەلگەندى، بۇ قىز نائامانىڭ ئايالىنىڭ خىزمىتىنى قىلاتتى. 3 ئۇ خانىمغا: كاشكى، مېنىڭ غوجام سامارىيەدىكى پەيغەمبەرنىڭ قېشىدا بولسىدى! ئۇ ئۇنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايىتاتتى، دېدى. 4 نائامان بېرىپ خوجىسىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدىن بولغان كىچىك قىز مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى، دېدى. 5 سۈرىيە پادىشاھى: ياخشى! سەن بارغىن، مەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا بىر مەكتۇب ئەۋەتەمەن، دېدى. نائامان ئون تالانت كۈمۈش بىلەن ئالتە ملىك شە كىل ئالتۇن ۋە ھەم ئون كىشىلىك كىيىمنى ئېلىپ ئىسرائىلغا باردى. 6 ئۇ مەكتۇبنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇۋې بەردى. مەكتۇبتا: ـ «بۇ مەكتۇب ساڭا يەتكەندە بىلگەيسەنكى، مەن ئۇز خىزمەتكارىم نائامانىنى سېنىڭ قېشىڭغا ماڭدۇردۇم. سەن ئۇنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقايسەن»، دەپ پۈتۈلگەندى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خەتنى ئوقۇپ بولۇپ، ئۇز كىيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتۋەتتى ۋە: ـ مەن خۇدامۇ؟ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ ھەم تىرىلدۈرەلەيمەنمۇ؟ نېمىشقا ئۇ كىشى: ـ بۇ ئادەمنى ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقىن، دەپ ھاۋالە قىلدۇ؟ قېنى، ئويلىنىپ كۆرۈڭلار، ئۇ دەرۋەقە مەن بىلەن جەڭ قىلغىلى باھانە ئىزدەيدۇ، دېدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادەمى ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۇز كىيىملىرىنى يىرتقىنىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھقا ئادەم ئەۋەتىپ: نېمىشقا ئۇز كىيىملىرىڭنى يىرتتىڭ؟ ئۇ كىشى ھازىر بۇ يە رگە كەلسۇن، ئاندىن ئۇ ئىسرائىلدا بىر پەيغەمبەر بار ئىكەن دەپ بىلىدۇ، دېدى. 9 نائامان ئاتلىرى ۋە جەڭ ھارۇسىي بىلەن كېلىپ، ئېلىشانىڭ ۋە يىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا توختىدى. 10 ئېلىشا بىر خەۋەرچىنى ماڭدۇرۇۋې نائامانغا: ـ بېرىپ ئىئوردان دەرياسىدا يە تتە قېتىم يۇيۇنۇپ كەلگىن، شۇنداق قىلساڭ ئەتلىرىڭ ئەسلىگە كېلىپ پاكىز بولىسەن، دېدى. 11 لېكىن نائامان ئاچچىقلىنىپ يېنىپ كېلىپ: ـ مانا، ئۇ چوقۇم چىقىپ، مېنىڭ بىلەن كۆرىشىدۇ، ئۇرە تۇرۇپ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ، [يارا] جايىنىڭ ئۈستىدە قولىنى سىلكىپ، ماخاۋ كېسىلنى ساقايتىدۇ، دەپ ئويلاپ كەلگەندىم. 12 دەمەشقنىڭ دەريالىرى، يەنى ئابارنا بىلەن فارپار [دەرياسىنىڭ سۈلىرى] ئىسرائىلنىڭ ھەممە سۈلىرىدىن ياخشى ئەمەسمۇ؟ مەن ئۇلاردا يۇيۇنسام پاكىز بولىمىدىم؟ ـ دېدى. ئۇ قاتتىق غەزەپلىنىپ بۇرۇلۇپ يولغا چىقتى. 13 لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ ئى ئاتام، ئە گەر پەيغەمبەر سىلگە ئېغىر بىر ئىشنى تاپىلىغان بولسا، قىلماسمىدىلا؟ ئۇنداق بولغان يەردە، ئۇ سىلگە سۈغا چۈشۈپ يۇيۇنۇپ، پاكىز بولىسىلا، دېگەن بولسا شۇنداق قىلمامىلا؟ ـ دېيىشتى. 14 شۇڭا ئۇ چۈشۈپ، خۇدانىڭ ئادەمنىڭ سۈزىگە بىنائەن ئىئوردان دەرياسىدا يە تتە قېتىم چۆمۈلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئېتى پاكلىنىپ، كىچىك بالىنىڭ ئېتىدەك بولۇپ ساقايدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بارلىق ھەمراھلىرى بىلەن خۇدانىڭ ئادەمنىڭ قېشىغا قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: ـ مانا ئەمدى پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئىسرائىلدىن باشقا يەردە خۇدا يوق ئىكەن، دەپ بىلىپ يە تتىم، ئەمدى ھازىر، ئۇز كەمنە گۈىن بىر سوۋغاتىنى قوبۇل قىلغىن، دېدى. 16 لېكىن ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ھېچ نېمىنى قوبۇل قىلماسمەن، دېدى. [نائامان] تولا چىڭ تۇرۇۋالسىمۇ، ھېچ قوبۇل قىلمىدى. 17 ئاندىن نائامان مۇنداق دېدى: ـ ئە گەر قوبۇل قىلمىساڭ، كەمنە گىگە توپىدىن ئىككى قېچىر يۈك بېرىلسۇن، چۈنكى كەمنەڭ بۇندىن كېيىن پەرۋەردىگاردىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھلارغا كويدۇرمە قۇربانلىق يا كى ئىناقلىق قۇربانلىقنى كەلتۈرمەيدۇ. 18 لېكىن پەرۋەردىگار كەمنە گىنىڭ شۇ بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغاي: غوجامنىڭ ئۇزى رىمۇننىڭ بۇتخانىسىغا سەجدە قىلماق ئۈچۈن كىرگەندە، مېنىڭ قولۇمغا يۆلەنسە مەن رىمۇننىڭ بۇتخانىسىدا تىز پۈكسەم، مۇشۇ ئامالسىز تىز پۈككىنىم ئۈچۈن پەرۋەردىگار مەن كەمنە گىنى كەچۈرگەي، دېدى. 19 ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ سەن ئامان-خاتىرجەملىتىگە كەتكىن، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ تازغىنە يول ماڭدى. 20 لېكىن خۇدانىڭ ئادەمى ئېلىشانىڭ خىزمەتكارى گەھازى كۆڭلىدە: ـ مانا، ئۇ سۈرىيەلىك نائامان ئېلىپ كەلگەن نەرسىلىرىدىن غوجام ھېچنېمىنى ئالمايى، ئۇنى بىكار كەتكۈزۈۋېتىپتۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنىڭ

كەيندىن يۇگۇرۇپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن ئازراق بىر نەرسە ئالاي، دەپ ئويلىدى. 21 شۇنى دەپ گەھازى ئائامانىڭ كەيندىن باردى. ئائامان بىر كىمنىڭ كەيندىن يۇگۇرۇپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ھارۋىسىدىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 22 ئۇ: ـ تىنچلىق، ـ دېدى، ـ ئەمما خوجام مېنى ماڭدۇرۇپ: مانا ئەمدى ئەفرائىم تاغلىقىدىن يېغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن ئىككى يىگىت قېشىمغا كەلدى. يۇلارغا بىر تالانت كۈمۈش بىلەن ئىككى كىشىلىك كىيىم بەرسىلە، دەپ ئېيتتى، ـ دېدى. 23 ئائامان: ـ ئىككى تالانت كۈمۈشنى قوبۇل قىلغىن، دەپ ئۇنى زورلاپ ئىككى تالانت كۈمۈشنى ئىككى خالتىغا چېگىپ، ئىككى كىشىلىك كىيىمنى چىقىرىپ بەردى. يۇلارنى ئائامان غۇلامىلىرىدىن ئىككى يىگىتكە يۈدكۈزدى؛ يۇلار گەھازىنىڭ ئالدىدا يۇلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدى. 24 ئۇ تۇرغان دۆڭگە يەتكەندە يۇلارنى يۇلارنىڭ قولىدىن قوللىرىدىن ئېلىپ ئۆيگە تىقىپ قويدى؛ ئاندىن بۇ ئادەملەرنى كەتكۈزۈۋەتتى. 25 ئاندىن ئۇ خوجىسىنىڭ ئالدىغا كىرىپ تۇردى. ئېلىشا ئۇنىڭدىن: ـ ئى گەھازى، نە گە بېرىپ كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: قۇلۇڭ ھېچيە رگە بارمىدى، ـ دېدى. 26 ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ مەلۇم بىر كىشى ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، كەينىگە يېنىپ، سېنىڭ ئالدىڭغا كەلگەندە، مېنىڭ روھىم شۇ چاغدا سېنىڭ بىلەن بە رگە بارغان ئەمەسمۇ؟ بۇ كىشىلەر كۈمۈش بىلەن كىيىم، زەيتۇن باغلىرى بىلەن ئۈزۈمزارلار، قوي بىلەن كالا، مالايلار بىلەن كېنىزە كلەرنى قوبۇل قىلدىغان ۋاقتىمۇ؟ 27 لېكىن ھازىر ئائامانىڭ ماخاۋ كېسىلى ساڭا ھەم نەسلىڭگە مەڭگۈ ڭگە چاپلىشىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىققاندا قاردەك ئاق بولۇپ قالدى.

6

پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشاغا: ـ مانا بە رگە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋاتقان يېرىمىز تار كەلدى. 2 ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ھەربىرىمىز بىردىن ياغاچ ئېلىپ، شۇ يەردە تۇردىغانغا بىر تۇرالغۇ قۇرۇي ياسايلى، ـ دېدى. ـ بېرىڭلار، دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 3 ئۇلارنىڭ بىرى يەنە: ـ ئىلتىپات قىلىپ قەمىنلىرىڭ بىلەن بە رگە بارغىن، دېدى. ئۇ: ـ بىللە باراي، دېدى. 4 ئۇ ئۇلار بىلەن ماڭدى. ئۇلار ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ، دەرەخ كېسىشكە باشلىدى. 5 لېكىن ئۇلارنىڭ بىرى دەرەخ كېسىۋاتقاندا پالتىنىڭ بېشى سۇغا چۈشۈپ كەتتى. ئۇ ۋارقىراپ: ـ ۋاي خوجام، بۇ ئۇتنە ئالغان پالتا ئىدى، دېدى. 6 خۇدانىڭ ئادىمى: نە گە چۈشتى، دەپ سوريدى. ئۇ چۈشكەن يەرنى كۆرسىتىپ بەردى. ئۇ بىر شاخنى كېسىپ، ئۇنى سۇغا تاشلۇدىدى، پالتىنىڭ بېشى لەيلەپ چىقتى. 7 ئۇ: ئۇنى قولۇڭغا ئالغىن، دېۋىدى، ئۇ كىشى قولىنى ئۇزۇتۇپ ئۇنى ئۇتۇۋالدى. 8 سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىۋاتاتتى. ئۇ ئۇز خىزمەتكارلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، پالانچى-پوكۇنچى يەردە بارگاھ تىكىمەن، دەپ بېكىتەتتى. 9 خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ سەن پالانچى-پوكۇنچى يە رگە بېرىشتىن ئېھتىيات قىلغىن، چۈنكى سۇرىيەلر ئۇ يە رگە چۈشمەكچى، دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خۇدانىڭ ئادىمى ئۇزىگە ئەۋەتكەن جايغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىكى ئادەملىرىگە ئېھتىيات قىلىشنى ئاگاھلاندۇردى. بۇنداق ئىش بىرقانچە قېتىم بولدى. 11 بۇنىڭ سەۋەبىدىن سۇرىيەنىڭ پادىشاھى كۆڭگىدە قاتتىق ئىچچىقلىنىپ، ئۇز خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلاردىن: ـ ئارىمىزدىن كىمنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تەرىپىدە تۇرىدىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرمەمسىلەر؟! ـ دەپ سوريدى. 12 لېكىن خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرى: ـ ئى خوجام پادىشاھ ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئىسرائىلدا تۇرىدىغان ئېلىشا دېگەن يېغەمبەر سەن ياتقان ھۇجرا ئۈدا قىلغان سۆزلىرىڭنى ئىسرائىل پادىشاھىغا ئېيتىپ بېرىدۇ، ـ دېدى. 13 ئۇ: بېرىپ ئۇنىڭ نەدە ئىكەنلىكىنى پايلاپ كېلىڭلار، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى ئۇتۇپ كېلەي، دېدى. ئۇلار: ـ ئۇ دوتان شەھىرىدە ئىكەن، دەپ خەۋەر قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يە رگە ئاتلىقلار، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە زور بىر قوشۇننى ماڭدۇردى. ئۇلار كېچىسى يېتىپ كېلىپ شەھەرنى قورشۋالدى. 15 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ مالىيە سەھەردە تۇرۇپ چىقسا، مانا، بىر ئاتلىقلار ۋە جەڭ ھارۋىلىرى قوشۇنى شەھەرنى قورشۋالغاندى. مالاي ئۇنىڭغا: ئايلا، ئى خوجام، قاندىق قىلارمىز؟ ـ دېدى. 16 لېكىن ئۇ: قورقمىغىن، مانا بىز بىلەن بە رگە بولغانلار ئۇلار بىلەن بە رگە بولغانلاردىن كۆپتۇر، دېدى. 17 ئەمدى ئېلىشا دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، مالايىمنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يىگىتنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى ۋە ئۇ ئەينى ئەھۋالنى كۆردى؛ مانا، پۈتكۈل تاغ ئېلىشانى چۈرىدەپ تۇرغان يالقۇنلۇق ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولغانىدى. 18 سۇرىيەلر چۈشۈپ ئۇ تەرەپكە كەلگەندە، ئېلىشا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: بۇ خەلقنى كورلۇق بىلەن ئۇرغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ تىلىگە يوپچە ئۇلارنى كورلۇق بىلەن ئۇردى. 19 ئېلىشا ئۇلارغا: بۇ [سىلەر ئىزدىگەن] يول ئەمەس ۋە [سىلەر ئىزدىگەن] شەھەر ئەمەس، مېنىڭ كەينىمدىن ئە گىشىڭلار، سىلەرنى سىلەر ئىزدىگەن ئادەمنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دەپ ئۇلارنى سامارىيە گە باشلاپ باردى. 20 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سامارىيە گە كە رگەندە ئېلىشا: ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى؛ ۋە مانا، ئۇلار سامارىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇراتتى. 21 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى كۆ رگەندە ئېلىشادىن: ئى ئاتام، ئۇلارنى ئۇرىۋەتىپ ئۇرۇۋەتىپ ئۇرۇۋەتىمۇ؟ دەپ سوريدى. 22 ئۇ: ـ سەن ئۇلارنى ئۇرىۋەتمە، ھەتتا ئۇزۇقۇڭ قىلىچ ۋە ئوقيايىڭ بىلەن ئەسىر قىلغانلىرىڭنى ئۇلىتۇرمەيدىغان يەردە، يۇلارنى ئۇلىتۇرۇشكە بولامتى؟ ئە كىسچە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا نان، سۇ قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەپ-ئىچىپ ئۇز خوجىسىغا يېنىپ كەتسۇن، دېدى. 23 شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۇلارغا چوڭ زىياپەت بەردى؛ ئۇلار يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۇلارنى يولغا سالدى. ئۇلار خوجىسىنىڭ يېنىغا قايتتى. شۇنىڭدىن كېيىن سۇرىيەدىن يۇلاڭچىلار شايكىلىرى ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا قايتا بېسىپ كىرمىدى. 24 كېيىن شۇنداق بولدىكى، سۇرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇننى يىغىپ سامارىيەنى مۇھاسىرىگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن سامارىيەدە زور ئاچارچىلىق بولدى. ئۇلار ئۇنى شۇنچە ئۇزۇن قامال قىلدىكى، بىر ئېشەك بېشى سە كسەن شە كەل كۈمۈشكە، ۋە كەپتەر مايىقىنىڭ بىر چىنىسىنىڭ تۆتتىن بىرى بەش شە كەل كۈمۈشكە ساتىلىتى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سېپىلنىڭ تۈستىدىن تۇتۇۋاتقاندە، بىر ئايال ئۇنىڭغا: ئى خوجام پادىشاھ، ياردەم بە رگىنە! دەپ پېرياد كۆتۈردى. 27 ئۇ: ئە گەر پەرۋەردىگار ساڭا ياردەم بەرمىسە، مەن ساڭا قانداق ياردەم قىلاي؟ يا خامانىدىن يا ئۈزۈم كۆچۈكىدىن ياردەم تېپىلامدۇ؟، ـ دېدى. 28 پادىشاھ ئەمدى ئۇنىڭدىن يەنە: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوريدى. ئۇ: مانا بۇ خوتۇن ماڭا: ئوغلۇڭنى بە رگىن، بىز ئۇنى بۈگۈن يەيلى. ئەتە بولسا مېنىڭ ئوغلۇمنى يەيمىز، دېدى. 29 ئۇ ۋاقىتتا بىز مېنىڭ ئوغلۇمنى قاينىتىپ پىشۇرۇپ يېدۇق. ئەتىسى مەن ئۇنىڭغا: ئەمدى سەن ئوغلۇڭنى بە رگىن، ئۇنى يەيلى دېسەم، ئۇ ئۇز ئوغلىنى يوشۇرۇپ قويدى، ـ دېدى. 30 پادىشاھ ئايالنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ كېيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتىۋەتتى. ئۇ سېپىلدا كېتىۋاتقاندا، خەلق ئۇنىڭ كېيىمىنىڭ ئىچىگە، يەنى ئېتىگە بۇز كىيگەنلىكىنى كۆرۈپ قالدى. 31 [پادىشاھ]: ـ ئە گەر شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانىڭ بېشى بۈگۈن ئېتىدە قالسا، خۇدا مېنىڭ بېشىمنى ئالسۇن ۋە ئۇنىڭدىنمۇ ئارتۇق جازالىسۇن! ـ دېدى. 32 ئەمما ئېلىشا ئۇز ۋە يىدە ئولتۇراتتى؛ ئاقساقالارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرغانىدى. پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىغا بىر ئادەمنى ماڭدۇرغانىدى. لېكىن ئۇ خەۋەرچى ئۇ يە رگە يېتىپ بارمايلا، ئېلىشا ئاقساقالارغا: ـ مانا بۇ جاللاتنىڭ بالىسىنىڭ بېشىمنى ئالغىلى ئادەم ماڭدۇرغانلىقىنى كۆرىد ئۇكلارمۇ؟ ئەمدى خەۋەرچى كەلگەندە ئىشىكنى چىڭ تاقاپ ئېچىدىن تىرەۋىلىكلار. مانا ئۇنىڭ كەيندىن كەلگەن خوجىسىنىڭ قەدىمىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىۋاتمامدۇ؟ ـ دېدى. 33 ئۇ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندا، مانا خەۋەرچى ئۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ كېلىپ: «پادىشاھ: «مانا بۇ بالا يېشاپەتنىڭ ئۇزى يەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلدى؛ مەن زادى نېمە دەپ پەرۋەردىگارغا يەنە ئۈمىد باغلىيالارمەن؟» دەيدۇ، دېدى.

7

ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە ۋە ئىككى خالتا ئارپا بىر شە كەلگە سېتىلىدۇ، ـ دېدى. 2 ئەمما پادىشاھ بىلىكىنى تۈتۈپ ماڭغان قوشۇن ئەمەلدارى بولسا، خۇدانىڭ ئادىمىگە: مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۈڭلۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟! دېدى. ئۇ: ـ سەن ئۇز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن، دېدى. 3 ئەمدى دەرۋازىنىڭ تۈزىدە تۆت ماخاۋ كېسىلى بار ئادەم ئولتۇراتتى. ئۇلار بىر-بىرىگە: نېمە ئۈچۈن مۇشۇ يەردە تۇرۇپمىز ئۇلتۇرىمىز؟ 4 شەھەر رگە كىرەيلى دېسەك، شەھەردە ئاچارچىلىق بولغاچقا، ئۇ يەردە ئۆلىمىز؛ بۇ يەردە ئولتۇرساقۇ ئۆلىمىز. قوپۇپ سۇرىيەلەرنىڭ لەشكە رگاھىغا كېتەيلى. ئۇلار بىزنى ئايىسا تىرىك قالىمىز، بىزنى

تۇلتۇرىلى دېسە تۇلمىز، خالاس، ـ دېيىشتى. **5** شۇنى دەپ تۇلار كەچقۇرۇن سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەر رگاھىغا بارغىلى قويتى. لەشكەر رگاھىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، مانا ھېچ كىشى يوق ئىدى. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەر رگاھىغا جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلار ۋە زور چوڭ قوشۇنلىنىڭ ساداسىنى ئاڭلاتقاندى. شۇنى ئاڭلاپ تۇلار بىر-بىرىگە: مانا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىشەك ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ پادىشاھلىرىنى تۇستىمىزگە ھۇجۇم قىلغىلى يالىلۋاپتۇ، دېيىشتى؛ **7** كەچقۇرۇن قوزغىلىپ چېدىرلىرىنى، ئات بىلەن ئېشىە كلىرىنى تاشلاپ لەشكەر رگاھىنى شۇ پېتى قويۇپ، تۇز جانلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن بەدەر قاچقاندى. **8** ماخاۋ كېسىلى بار ئادەملەر لەشكەر رگاھىنىڭ يېنىغا كېلىپ، بىر چېدىرغا كىرىپ، يەپ-ئىچىپ ئۇنىڭدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە كىيىملەرنى ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. ئاندىن تۇلار يېنىپ كېلىپ، يەنە بىر چېدىرغا كىرىپ ئۇ يەردىكى ئولجىنىمۇ ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. **9** ئاندىن تۇلار بىر-بىرىگە: بىزنىڭ بۇنداق قىلغىنىمىز دۇرۇس ئەمەس. بۇگۈن قۇتلۇق خەۋەر بار كۈندۇر، لېكىن بىز تىنماي تۇرۇۋالىتىمىز. سەھەر رگىچە قالساق بۇ يامانلىق بېشىمىزغا چۈشىدۇ. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمدى بېرىپ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكىلە رگە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزەيلى، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن تۇلار بېرىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىكى پاسىبانلارنى چاقىرىپ تۇلارغا: بىز سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەر رگاھىغا چىقساق، مانا ھېچكىم يوق ئىكەن، ھەتتا ئادەمنىڭ شېپەسىمۇ يوقتۇر؛ بەلكى ئاتلار باغلاقلىق، ئېشىە كلەر باغلاقلىق بولۇپ، چېدىرلار ئەينى پېتى تۇرىدۇ، دېدى. **11** دەرۋازىدىكى پاسىبانلار شۇ خەۋەرنى توۋلاپ ئېلان قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا خەۋەر يەتكۈزدى. **12** پادىشاھ كېچىسى قويۇپ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن سۈرىيەلەرنىڭ بۇ رگە نېمە قىلماقچى بولغىنىنى سىلە رگە دەپ بېرەي. تۇلار بىزنىڭ ئاچارچىلىقتا قالغىنىمىزنى بىلىپ، لەشكەر رگاھىدىن چىقىپ دالادا مۇكۈنۈۋېلىپ: ـ ئىسرائىللار شەھەردىن چىقسا، بىز تۇلارنى تىرىك تۇتۇپ، ئاندىن شەھەر رگە كىرەلەيمىز، دېيىشكەن گەپ، دېدى. **13** خىزمەتكارلىرىدىن بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ بىرنەچچە كىشىنى شەھەردە قالغان ئاتلاردىن بەشنى ئېلىپ (تۇلارنىڭ ئاقىۋىتى بۇ يەردە قالغان ئىسرائىلنىڭ بارلىق كىشىلىرىنىڭكىدىن، ھەتتا ھالاك بولغانلارنىڭكىدىن بەتەر بولمايدۇ!)، تۇلارنى كۈزۈپ كېلىشكە ئەۋەتەيلى، دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككى جەڭ ھارۋىسى بىلەن تۇلارغا قاتىدىغان ئاتلارنى تەيىار قىلدى. پادىشاھ تۇلارنى سۈرىيەلەرنىڭ قوشۇنىنىڭ كەينىدىن ئەۋەتىپ: ـ بېرىپ ئەھۋالنى كۈزۈپ كېلىڭلار، دەپ يۈرىۋىدى. **15** بۇلار تۇلارنىڭ ئىزىدىن ئىئوردان دەريا سىغچە قوغلاپ باردى؛ ۋە مانا، پۈتكۈل يول يېنى سۈرىيەلەر ئالدىراپ قاچقانىدا تاشلىۋەتكەن كىيىم-كېچەك ۋە ھەرخىل ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر بىلەن تولغانىدى. ئەلچىلەر يېنىپ كېلىپ پادىشاھقا شۇنى خەۋەر قىلدى. **16** ئۇ ۋاقىتتا خەلق چىقىپ سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەر رگاھىدىن ئولجىلارنى تالدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزىدەك، بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە، ئىككى خالتا تاريا بىر شە كەلگە سېتىلدى. **17** ئەمدى پادىشاھ بىلىكنى ئۈتۈپ ماڭغان ھېلىقى ئەمەلدارنى دەرۋازىنى باشقۇرۇشقا تەينىلەپ قويغانىدى. ئەمدى خالايىق دەرۋازىدىن [ئېتىلىپ چىققانلار] ئۇنى دەسسەپ-چەيلىۋەتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. بۇ ئىش پادىشاھ خۇدانىڭ ئادەمنى ئۆتمەقچى بولۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بارغاندا، دەل ئېلىشا ئېيتقاندەك بولدى. **18** شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئادەمى پادىشاھقا ئېيتقان شۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا ئىككى خالتا تاريا بىر شە كەلگە ۋە بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شە كەلگە سېتىلىدۇ». **19** ئەمما ھېلىقى ئەمەلدار خۇدانىڭ ئادەمگە: ـ «مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا ئۆزگۈلۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق بىر ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟!» دېگەنىدى. ئۇ: ـ «سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن»، دېگەنىدى. **20** ئۇنىڭغا ھەم دەل شۇنداق بولدى؛ چۈنكى خەلق ئۇنى دەرۋازىدا دەسسەپ ئۆلتۈرۈۋەتتى.

8

ئېلىشا ئۆزى ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن ئايالغا نەسىھەت قىلىپ: ـ سەن ۋە ئۆز ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن بېرىپ، قەيەردە ئولتۇرغۇدەك جاي تاپىساڭ، ئۇ يەردە ئۇرغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ ئاچارچىلىق بولسۇن، دەپ بېكىتتى. بۇ ئاچارچىلىق زېمىندا يەتتە يىلغىچە تۇگىمەيدۇ، دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال خۇدانىڭ ئادەمى ئېيتقاندەك ئۆز ئۆيدىكىلىرى بىلەن بېرىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە يىلغىچە ئولتۇردى. **3** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە يىل ئۆتكەندە، ئايال فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ كەلدى؛ ئۇ پادىشاھتىن ۋۇيى بىلەن زېمىننى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى باردى. **4** شۇ ۋاقىتتا پادىشاھ خۇدانىڭ ئادەمنىڭ خىزمەتكارى گەھازى بىلەن سۆزلىشىپ ئۆتىنگەنىدى: ـ ئېلىشا قىلغان ھەممە ئۇلۇغ ئەمەللەرنى ماڭا بايان قىلىپ بە رگىن، دەۋاتاتتى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا ئېلىشانىڭ قانداق قىلىپ بىر ئۇلۇكنى تىرىلدۈرگەنلىكىنى دەپ بېرىۋاتقاندا، ئېلىشا ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن شۇ ئايال پادىشاھتىن ئۆز ۋۇيى ۋە زېمىنىنى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى كەلدى. گەھازى: ـ ئی پادىشاھ خوجام، مانا، بۇلار مەن ئېيتقان ئايال ۋە ئېلىشا ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن ئوغلى دەل شۇ، دېدى. **6** پادىشاھ ئايالدىن سوروۋىدى، ئۇ شۇ ۋەقەنى ئۆتىنگىنا دەپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىر ئاغۋاتنى بەلگىلەپ: ـ ئۆتىنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتلىرىنى ياندۇرۇپ بە رگىن ۋە شۇنىڭدەك ئۆز يۇرتىدىن كەتكەن كۈندىن تارتىپ بۇ ۋاقىتقىچە يېرىدىن چىققان ھوسۇلنىڭ بارلىق كىرىمىنى ئۆتىنگىنا بە رگىن، دېدى. **7** ئەمدى ئېلىشا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد كېسىل ياتقىنىدا دەمەشقتە كەلدى. پادىشاھقا: خۇدانىڭ ئادەمى بۇ يەە رگە كەلدى، دەپ خەۋەر بېرىلدى. **8** پادىشاھ ھازائىلگە: ـ ئۆزۈڭ بىر سوۋغا ئېلىپ، خۇدانىڭ ئادەمنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۆتىنگىنا بىلەن كۈرۈشۈپ، ئۇ ئارقىلىق پەرۋەردىگاردىن مېنىڭ توغرامدا: «ئۇ بۇ كېسىلدىن ساقىيامدۇ، ساقايمايدۇ» دەپ سورىغىن، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن ھازائىل ئۆتىنگىنا بىلەن كۈرۈشۈشكە باردى. ئۇ ئۆزى بىلەن دەمەشقتىكى ھەرخىل ئېسىل مالىلاردىن قىرىق تۆگە سوۋغا ئېلىپ، ئۆتىنگىنا ئالدىغا بېرىپ: «ئوغلۇڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد مېنى ئەۋەتىپ، بۇ كېسىلدىن ساقىيىمەنمۇ، ساقايمايمەنمۇ؟» دەپ سورايدۇ، ـ دېدى. **10** ئېلىشا ئۆتىنگىنا: ـ بېرىپ ئۆتىنگىنا: ـ چوقۇم ساقىيىسەن، دەپ ئېيتقىن. لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا قانداقلا بولمىسۇن ئۇ چوقۇم ئۆلىدۇ، دەپ ۋەھيى قىلدى، دېدى. **11** خۇدانىڭ ئادەمى تاكى ھازائىل خىجىل بولۇپ كەتكۈچە ئۆتىنگىنا تىكىلىپ قاراپ تۇردى، ئاندىن خۇدانىڭ ئادەمى يىغلاشقا باشلىدى. **12** ھازائىل: ـ غوجام نېمىشقا يىغلايلا! دەپ سوروىدى. ئۇ: ـ مەن سېنىڭ ئىسرائىللارغا قىلىدىغان يامان ئىشلىرىڭنى بىلىمەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ قورغانلىرىنى كۈيدۈرۈپ، يىگىتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، ئۆتۈشاق بالىلىرىنى چۈرۈپ تاشلاپ، ھامىلىدار ئاياللىرىنىڭ قارنىنى يېرۋېتىسەن، دېدى. **13** ھازائىل: ـ مەنكى ئىتتەك بىر قۇلۇڭ نېمە ئىدىم، ئۇنداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلالامتىم؟ ئېلىشا: ـ پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بولىدىغانلىقىڭنى مەلۇم قىلدى، دېدى. **14** ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىقىپ غوجىسىنىڭ يېنىغا باردى. بەن-ھاداد ئۆتىنگىنا: ـ ئېلىشا ساڭا نېمە دېدى، دەپ سوروىدى. ئۇ: ـ ئۇ ماڭا سىلىنىڭ ئوغرىلىرىدا، چوقۇم ساقىيىدۇ، دەپ ئېيتتى، دېدى. **15** ئەتىسى ھازائىل بىر پارچە بوزنى ئېلىپ، سۇغا چىلاپ پادىشاھنىڭ يوزىنى ئەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى؛ ۋە ھازائىل ئۆتىنگىنا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **16** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا، يەھوشافات تېخى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ۋاقىتدا، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھورام يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. **17** ئۇ پادىشاھ بولغانىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. **18** ئۇ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا يۈردى (چۈنكى ئۆتىنگىنا ئايالى ئاھابنىڭ قىزى ئىدى)؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **19** لېكىن پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ سېنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭغا «مەڭگۈ ئۆچمەيدىغان چىراغ» بېرىمەن دېگەن ۋەدىسى ئۆچەيلىدىن ئۇ يەھۇدانى خاراب قىلىشنى خالىمىدى. **20** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە ئېدوم يەھۇدانىڭ ئىدارە قىلىشىغا ئىسيان كۆتۈرۈپ، ئازاد بولۇپ ئۆز ئالدىغا بىر پادىشاھلىق تىكلىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يورام ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن يولغا چىقىپ زائىر شەھىرىگە ئۆتتى. ئۇ كېچىسى ئۈرىندىن تۇرۇپ، ئۆزىنى ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرىنى قورشۇلغان ئېدومىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۆلارنى مەغلۇپ قىلدى؛ لېكىن ئاخىرىدا [يەھۇدا] لەشكەرلىرى ئۆز ۋەيلىرىگە قېچىپ كەتتى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئېدومىلار يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن بۇگۈنگىچە ئازاد بولدى. ئۇ ۋاقىتتا لىبناھمۇ ئىسيان كۆتۈرۈپ ئازاد بولدى. **23** ئەمدى يورامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ **24** يورام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھازىيا ئۆتىنگىنا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **26** ئاھازىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ،

يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا ئىدى، ئۇ ئىسرائىل پادىشاھى ئومرىنىڭ قىزى ئىدى. 27 [ئاھازىيا] ئاھابنىڭ جەمەتىنىڭ يولدا يۈرۈپ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك، خۇدانىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ كۈيئوغلى بولۇپ ئۇنىڭغا ھەمجەمەت ئىدى. 28 ئاھابنىڭ ئوغلى يورام سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن گىلېئادتىكى راموتنا سوقۇشقاندا ئاھازىيا ئۇنىڭغا ھەمدەملىشىپ سوقۇشقا چىققاندى. سۈرىيەلەر يورامنى زەخمىلەندۈردى. 29 يورام پادىشاھ راماھدا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يېگەن زەخمىنى داۋالىتىش ئۈچۈن، يىزرەئەلگە يېنىپ كەلدى. ئاھابنىڭ ئوغلى يورام كېسەل بولغاچقا، يەھوزانىڭ پادىشاھى، يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئۇنى يوقلىغلى يىزرەئەلگىمۇ باردى.

9 ئېلىشا پەيغەمبەر پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «بېلىڭنى باغلاپ بۇ ماي قاچىسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، گىلېئادتىكى راموتقا بارغىن. 2 ئۇ يەرگە بارغاندا نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇنى تېپىپ، ۋەيگە كىرىپ، ئۇنى ئۆز بۇرادەرلىرى ئارىسىدن ئورندىن ئۆرىغۇزۇپ، ئىچكىرىكى ۋەيگە باشلاپ كىر. 3 ئاندىن قاچىدىكى مايىنى بېشىغا قۇيۇپ: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم، دېگىن؛ شۇنى دەپ بولۇپلا ئىشىكنى ئېچىپ، قېچىپ چىققىن، ھايال بولما» ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن شۇ ياش پەيغەمبەر يېگىت گىلېئادتىكى راموتقا باردى. 5 ئۇ يەرگە كەلگەندە، مانا، قوشۇنىنىڭ سەردارلىرى ئۇ يەردە ئولتۇراتتى. ئۇ: ـ ئى سەردار، ساڭا بىر سۆزۈم بار، دېدى. يەھۇ: ـ قايسىمىزغا؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ساڭا، ئى سەردار، دېدى. 6 ئۇ قوپۇپ ۋەيگە كىردى. يېگىت بېشىغا مايىنى قۇيۇپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىگە، يەنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم. 7 سەن ئۆز غوجاڭ ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىسەن؛ چۈنكى ئۆز قۇللىرىم پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنى ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە قۇللىرىنىڭ قېنى ئۈچۈن يىزىبەلدىن ئىنتىقام ئالاي. 8 ئاھابنىڭ پۈتكۈل جەمەتى يوقىلىدۇ؛ ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ئىسرائىلدىكى ھەممە ئەر كىشىدىن ھەتتا ئاجىز يا كى مېيىپ بولسۇن ھەممىسىنى ھالاك قىلىمەن. 9 مەن ئاھابنىڭ جەمەتىنى نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدەك ۋە ئاخىياھنىڭ ئوغلى بائاشانىڭ جەمەتىدەك يوق قىلىمەن. 10 ئىتلار يىزىبەلنى يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەيدۇ. ھېچكىم ئۇنى دەپنە قىلمايدۇ». شۇنى دەپ بولۇپلا يېگىت ئىشىكنى ئېچىپ قېچىپ كەتتى. 11 يەھۇ ئۆز غوجىسىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ چىققاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ بۇ تەلۋە سېنى نېمە ئىش بىلەن ئىزدەپ كەپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: سىلەر شۇ كىشى ۋە ئۇنىڭ سەپسەتىلىرىنى بىلىسىلەر، ـ دېدى. 12 ئۇلار: يالغان ئېيتما! بىزگە دەپ بە رگىنە! دېۋىدى، ئۇ: ـ ئۇ ماڭا مۇنداق-مۇنداق دەپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم» دەپ ئېيتتى ـ دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونلىرىنى سىلىپ، پەلەمپەيدە يېيىپ ئۇنىڭغا پايانداز قىلدى. ئۇلار كاناي چىلىپ: «يەھۇ پادىشاھ بولدى!» دەپ جاكارلاشتى. 14 شۇنىڭ بىلەن نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇ يورامنى قەستلىمەكچى بولدى. ئۇ ۋاقىتتا يورام بىلەن بارلىق ئىسرائىللار گىلېئادتىكى راموتنا تۇرۇپ، ئۇ جايىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ھۇجۇمىدىن مۇھاپىزەت قىلۋاتاتتى. 15 ئەمدى يورام پادىشاھ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يېگەن زەخمىدىن ساقىيىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە يېنىپ كەلگەندى. يەھۇ بولسا [ئۇزۇنگە ئە گەشكىنلە رگە]: سىلە رگە لايىق كۆرۈنسە، يىزرەئەلگە يېرىپ خەۋەر بە رگۈدەك ھېچكىمنى شەھەردىن قاچۇرماڭلار، دېگەندى. 16 يەھۇ بىر جەڭ ھارۇسىنى ھەيدەپ يىزرەئەلگە باردى، چۈنكى يورام ئۇ يەردە كېسەل بىلەن ياتقاندى (يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا يورامنى يوقلىغلى چۈشۈپ كەلگەندى). 17 ئەمدى كۆزەتچى يىزرەئەلنىڭ مۇنارىدا تۇرۇپ، يەھۇ قاتارلىق بىر توپ ئادەملەرنى كۆردى. ئۇ: «بىر توپ ئادەملەرنى كۆردۇم» دېدى. يورام: بىر ئاتلىق كىشىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىڭلار، ئۇ ئۇلاردىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سورىسۇن، دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئاتلىق بىر كىشى ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، دېدى. 20 كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى» ـ دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە بىر ئاتلىق كىشىنى ماڭدۇردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، دېدى. 20 كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ ھارۇا ھەيدىشى نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ ھەيدىشىدەك ئىكەن، چۈنكى ئۇ تەلۋىلەرچە ھەيدەيدۇ، دېدى. 21 يورام: ـ ھارۇنى قېتىنگلار، دەپ ۋېيرۇۋىدى، ئۇنىڭ جەڭ ھارۇسىنى قېتىپ تەييارلىدى. ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يورام بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا، ھەربىرى ئۆز جەڭ ھارۇسىغا ئولتۇرۇپ، يەھۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن يىزرەئەلنىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىدا ئۇچراشتى. 22 يورام يەھۇنى كۆرگەندە، «ئى يەھۇ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئاناڭ يىزەبەلنىڭ قىلغان بۇزۇقچىلىقلىرى ۋە جاد ۋۇگەرلىكى شۇنچە جىق تۇرسا، قاندىقۇ تىنچلىق بولىدۇ؟! ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن يورام ھارۇنى يانداۋۇرۇپ ئاھازىياغا: «ئى ئاھازىيا، ئاسىيلىق!» دەپ ۋارقىراپ بەدەر قاچتى. 24 يەھۇ ئوقياسىنى قولىغا ئېلىپ، ئوق سېلىپ يورامنىڭ [كەينى تەرىپىدىن] ئۇنىڭ ئىككى مۇرىسىنىڭ ئارىلىقىدىن ئاتتى. يا ئوقى ئۇنىڭ يۈرىكىدىن ئېتىلىپ چىقتى ۋە ئۇ ئۆز ھارۇسىغا يىقىلىپ چۈشتى. 25 يەھۇ ئۆز بېنىدىكى ئەمەلدارى بىدكارغا: ئۇنى ئېلىپ يىزرەئەلنىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىغا تاشلىغىن. يادىڭدا بولسۇنكى، مەن بىلەن سەن ئۇنىڭ ئاتىسى ئاھابنىڭ كەينىدىن بىللە ماڭغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغرىسىدا مۇنداق بىر ھۆكۈم-ۋەھىيىنى ئېيتقان: ـ 26 «مەن تۈنۈگۈن نابوتنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قېنىنى كۆردۇم، دەيدۇ پەرۋەردىگار: مانا بۇ [قان قەرزىنى] دەل بۇ ئېتىزلىقتا ساڭا ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ شۇ سۆزى بويىچە، ئۇنى ئېلىپ شۇ يە رگە تاشلىغىن، ـ دېدى. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا بۇنى كۆرگەندە «باغدىكى راۋاق يولى» بىلەن قاچتى. لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ: «ئۇنى ئېتىڭلار!» دەپ ۋېيرۇۋىدى، ئۇلار ئۇنى ئىبلېئامنىك يېنىدا، گۇر ئېگىزلىكىگە چىققان يولدا ئاتتى. ئۇ مە گەددوغىچە قېچىپ ئۇ يەردە ئۆلدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ جەسىتىنى جەڭ ھارۇسىغا سېلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ بېرىپ، «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى 29 (ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بىرىنچى يىلىدا ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندى). 30 يەھۇ ئەمدى يىزرەئەلگە كەلدى، يىزەبەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەرۋازىدىن كىرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا: ئى زىمرى، ئۆز غوجاڭنىڭ قاتىلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: ـ مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سوروۇدى، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن ئۇنىڭغا قاردى. 33 ئۇ: شۇ ئايالنى تۆۋەنگە تاشلاڭلار، دېيىشىگلا، ئۇلار ئۇنى تۆۋەنگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ قېنى ھەم تامىغا ھەم ئاتلارغا چېچىلدى. ئۇ ئۇنى ئاتلىرىغا دەسسىتىپ ئۆستىدىن ئۆتۈپ كەتتى. 34 ئاندىن ئۇ ۋەيگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ لەنەتى ئايالنىڭ جەسىتىنى تەكشۈرۈپ، ئۇنى دەپنە قىلىڭلار. چۈنكى ئىملا بولمىسۇن ئۇ پادىشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلۇۋېتىيلى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ باش سۆڭىكى، ئاياغلىرى ۋە قولىنىڭ ئالقىنىدىن باشقا ھېچ يېرىنى تاپالمىدى. 36 ئۇلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇنىڭغا دېگەندە ئۇ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى تىشبىلىق ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: ـ «ئىتلار يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يىزەبەلنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 37 يىزەبەلنىڭ ئۆلۈكى سىرتىنا، يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە قىغدەك يېپىلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «ئۇ يىزەبەل ئىكەن» دېيەلمەيدۇ» ـ دېدى.

10 ئەمدى ساماريەدە ئاھابنىڭ يەتمىش ئوغلى بار ئىدى. يەھۇ خەتلەرنى يېزىپ ساماريە گە، يەنى يىزرەئەلدىكى ئەمەلدار-ئاقساقاللارغا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىدىكى پاسبانلارغا ئەۋەتتى. خەتلەردە مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سىلەر بىلەن بىللە غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرى، جەڭ ھارۇلىرى بىلەن ئاتلار، قورغانلىق شەھەر ۋە ساۋۇت-قوراللارمۇ باردۇر؛ شۇنداق بولغاندىن كېيىن بۇ خەت سىلە رگە تە گگەندە، 3 ئۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەڭ كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى» ـ دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە بىر ئاتلىق كىشىنى ماڭدۇردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، دېدى. 20 كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ ھارۇا ھەيدىشى نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ ھەيدىشىدەك ئىكەن، چۈنكى ئۇ تەلۋىلەرچە ھەيدەيدۇ، دېدى. 21 يورام: ـ ھارۇنى قېتىنگلار، دەپ ۋېيرۇۋىدى، ئۇنىڭ جەڭ ھارۇسىنى قېتىپ تەييارلىدى. ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يورام بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا، ھەربىرى ئۆز جەڭ ھارۇسىغا ئولتۇرۇپ، يەھۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن يىزرەئەلنىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىدا ئۇچراشتى. 22 يورام يەھۇنى كۆرگەندە، «ئى يەھۇ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئاناڭ يىزەبەلنىڭ قىلغان بۇزۇقچىلىقلىرى ۋە جاد ۋۇگەرلىكى شۇنچە جىق تۇرسا، قاندىقۇ تىنچلىق بولىدۇ؟! ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن يورام ھارۇنى يانداۋۇرۇپ ئاھازىياغا: «ئى ئاھازىيا، ئاسىيلىق!» دەپ ۋارقىراپ بەدەر قاچتى. 24 يەھۇ ئوقياسىنى قولىغا ئېلىپ، ئوق سېلىپ يورامنىڭ [كەينى تەرىپىدىن] ئۇنىڭ ئىككى مۇرىسىنىڭ ئارىلىقىدىن ئاتتى. يا ئوقى ئۇنىڭ يۈرىكىدىن ئېتىلىپ چىقتى ۋە ئۇ ئۆز ھارۇسىغا يىقىلىپ چۈشتى. 25 يەھۇ ئۆز بېنىدىكى ئەمەلدارى بىدكارغا: ئۇنى ئېلىپ يىزرەئەلنىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىغا تاشلىغىن. يادىڭدا بولسۇنكى، مەن بىلەن سەن ئۇنىڭ ئاتىسى ئاھابنىڭ كەينىدىن بىللە ماڭغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغرىسىدا مۇنداق بىر ھۆكۈم-ۋەھىيىنى ئېيتقان: ـ 26 «مەن تۈنۈگۈن نابوتنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قېنىنى كۆردۇم، دەيدۇ پەرۋەردىگار: مانا بۇ [قان قەرزىنى] دەل بۇ ئېتىزلىقتا ساڭا ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ شۇ سۆزى بويىچە، ئۇنى ئېلىپ شۇ يە رگە تاشلىغىن، ـ دېدى. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا بۇنى كۆرگەندە «باغدىكى راۋاق يولى» بىلەن قاچتى. لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ: «ئۇنى ئېتىڭلار!» دەپ ۋېيرۇۋىدى، ئۇلار ئۇنى ئىبلېئامنىك يېنىدا، گۇر ئېگىزلىكىگە چىققان يولدا ئاتتى. ئۇ مە گەددوغىچە قېچىپ ئۇ يەردە ئۆلدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ جەسىتىنى جەڭ ھارۇسىغا سېلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ بېرىپ، «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى 29 (ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بىرىنچى يىلىدا ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندى). 30 يەھۇ ئەمدى يىزرەئەلگە كەلدى، يىزەبەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەرۋازىدىن كىرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا: ئى زىمرى، ئۆز غوجاڭنىڭ قاتىلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: ـ مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سوروۇدى، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن ئۇنىڭغا قاردى. 33 ئۇ: شۇ ئايالنى تۆۋەنگە تاشلاڭلار، دېيىشىگلا، ئۇلار ئۇنى تۆۋەنگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ قېنى ھەم تامىغا ھەم ئاتلارغا چېچىلدى. ئۇ ئۇنى ئاتلىرىغا دەسسىتىپ ئۆستىدىن ئۆتۈپ كەتتى. 34 ئاندىن ئۇ ۋەيگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ لەنەتى ئايالنىڭ جەسىتىنى تەكشۈرۈپ، ئۇنى دەپنە قىلىڭلار. چۈنكى ئىملا بولمىسۇن ئۇ پادىشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلۇۋېتىيلى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ باش سۆڭىكى، ئاياغلىرى ۋە قولىنىڭ ئالقىنىدىن باشقا ھېچ يېرىنى تاپالمىدى. 36 ئۇلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇنىڭغا دېگەندە ئۇ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى تىشبىلىق ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: ـ «ئىتلار يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يىزەبەلنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 37 يىزەبەلنىڭ ئۆلۈكى سىرتىنا، يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە قىغدەك يېپىلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «ئۇ يىزەبەل ئىكەن» دېيەلمەيدۇ» ـ دېدى.

یاخشىسىنى تاللاپ، تۆز ئاتىسىنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، غوجاكلارنىڭ جەمەتى ئوچۇن سوۋۇشقا چىقىڭلار!». **4** لېكىن ئولار دە ككە-د ۇككىگە چوڭشۇپ ئىنتايىن قورقۇشۇپ: مانا ئىككى پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىدا پۈت تىرەپ تۇرالمىغان يەردە، بىز قاندىقۇ پۈت تىرەپ تۇرالايمىز؟ ـ دېيىشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئوردا بېشى، شەھەر باشلىقى، ئاقساقللار بىلەن پاسبانلار يەھۇدا خەۋەر يەتكۈزۈپ: بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز؛ سەن ھەرنېمە پۈيرۇساڭ شۇنى قىلىمىز؛ ھېچكىمنى پادىشاھ قىلمايمىز. ساڭا نېمە مۇژاپىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ ئېيتتى. **6** يەھۇ ئىككىنچى خەتنى يېزىپ، خەتتە: ـ «ئە گەر مەن تەرەپتە بولۇپ، مېنىڭ سۆزلىرىمگە كىرىشكە رازى بولساڭلار تۆز غوجاكلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتا يىزرەئەلگە، مېنىڭ قېشىمغا ئولارنى كەلتۈرۈڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى يېتەمىش كىشى بولۇپ، ئۇلارنى باققان شەھەرنىڭ ئۇلۇغلىرىنىڭ قېشىدا ئۇراتتى. **7** خەت ئولارغا تەگكەندە ئولار شاھزادىلەرنى، يەتمىشىلەننىڭ ھەممىسىنى ئېلىتۇرۇپ، باشلىرىنى سېۋەتلە رگە سېلىپ، يىزرەئەلگە يەھۇغا ئېۋەتتى. **8** بىر خەۋەرچى كېلىپ يەھۇغا: ئولار شاھزادىلەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ كەلدى، دەپ خەۋەر بە رگەندە، تۆ: ئولارنى ئىككى دۆۋە قىلىپ، دەرۋازىنىڭ ئالدىدا ئەتە ئەتىگەنگىچە قوۋۇڭلار، دېدى. **9** ئەتىگەندە تۆ چىقىپ، تۆ يەردە تۇرۇپ پۈتكۈل خالايىققا: سىلەر بىگۇناھسىلەر؛ مانا، مەن تۆزۈم غوجامغا قەست قىلىپ ئۇنى ئولتۇردۇم، لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كىم چېپىپ ئولتۇردى؟ **10** ئەمدى شۇنى بىلىڭلار كى، پەرۋەردىگارنىڭ ھېچ سۆزى، يەنى پەرۋەردىگار ئاھابنىڭ جەمەتى توغرىسىدا ئېيتقىنىدىن ھېچبىر سۆز يەردە قالمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز قۇلى ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقىنىغا ئەمەل قىلدى، ـ دېدى. **11** ئاندىن كېيىن يەھۇ يىزرەئەلدە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن قالغانلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭ تەرىپىدىكى بارلىق ئەربابلار، دوست-ئاغىنىلىرى ۋە كاھىنلىرىنى ھېچ كىمنى قالدۇرماي ئولتۇردى. **12** ئاندىن تۆ ئورنىدىن تۇرۇپ، سامارىيە گە باردى. يولدا كېتىۋېتىپ «پادىچىلارغا تەۋە بەيت-ئە كەد» كە يەتكەندە **13** يەھۇ يەھۇدا پادىشاھى ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئۇچراشتى. تۆ ئولاردىن: سىلەر كىم؟ ـ دەپ سوردى. «ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە خانىشنىڭ ئوغۇللىرىدىن ھال سورىغىلى بارىمىز، دېدى. **14** تۆ: ئولارنى تىرىك تۇتۇڭلار! دەپ بۇيرۇدى. ئاندىن ئادەملىرى ئولارنى تىرىك تۇتتى، ئاندىن ھەممىسىنى بەيت-ئە كەدنىڭ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئولارنىڭ ھېچ بىرىنى قويمىدى. ئولار جەمئىي قىرىق ئىككى ئادەم ئىدى. **15** تۆ ئۇ يەردىن كېتىپ بارغاندا ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان رە كابنىڭ ئوغلى يەھوناداپقا يولۇقتى. تۆ ئۇنىڭغا سالام قىلىپ: مېنىڭ كۆڭلۈم ساڭا سادىق بولغاندەك، سېنىڭ كۆڭلۈڭمۇ ماڭا سادىقمۇ؟ ـ دېدى. سادىق، دېدى يەھوناداب. يەھۇ: ـ ئۇنداق بولسا قولۇڭنى ماڭا بە رگىن، دېدى. تۆ قولىنى بېرىۋىدى، يەھۇ ئۇنى جەڭ ھارۋىسىغا ئېلىپ چىقىپ، تۆز يېنىدا جاي بېرىپ **16** ئۇنىڭغا: مەن بىلەن بېرىپ، پەرۋەردىگارغا بولغان قىزغىنلىقىمنى كۆرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۆ ئۇنى جەڭ ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ ھەيدەپ ماكىدى. **17** تۆ سامارىيە گە كەلگەندە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن سامارىيەدە قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىرىپ تۈگەتكۈچە ئولتۇردى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارنىڭ ئىلياسقا ئېيتقان سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. **18** ئاندىن يەھۇ ھەممە خالايىقنى يىغىدۇرۇپ، ئولارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاھاب باتالنىڭ خىزمىتىنى ئاز قىلغان، لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ خىزمىتىنى كۆپ قىلدۇ. **19** بۇنىڭ ئۈچۈن باتالنىڭ بارلىق پەيغەمبەرلىرىنى، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن بارلىق كاھىنلىرىنى ماڭا چاقىرىڭلار، ھېچكىم قالمىسۇن، چۈنكى باتالغا چوڭ قۇربانلىق سۇنغۇم بار، ھە ركىم ھازىر بولمىسا جىنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، دېدى. لېكىن يەھۇ بۇ ئىشنى باتالپەرەسلەرنى يوقىتىش ئۈچۈن ھىيلىگەرلىك بىلەن قىلدى. **20** شۇنىڭ بىلەن يەھۇ: باتالغا خاس بىر ھېيت بېكىتىڭلار، دېۋىدى، ئولار شۇنداق ئېلان قىلدى. **21** يەھۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا تە كلىپ ئەۋەتكەندە، بارلىق باتالپەرەسلەر كەلدى؛ ئولاردىن ھېچبىرى كەم قالماي كەلدى. ئولار باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىردى؛ شۇنىڭ بىلەن باتالنىڭ بۇتخانىسى بۇ بېشىدىن يەنە بىر بېشىغىچە لىق تولدى. **22** ئۇ [مۇراسىم] كىيىمى بېگىگە: ھەممە باتالپەرەسلە رگە [ئىبادەت] كىيىملىرىنى ئەچىقىپ بەر، دېۋىدى، ئۇ كىيىملەرنى ئولارغا ئەچىقىپ بەردى. **23** يەھۇ بىلەن رە كابنىڭ ئوغلى يەھوناداب باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىرىپ باتالپەرەسلە رگە: تە كشۈرۈپ بېقىڭلار، بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بەندىلىرىدىن ھېچبىرى بولمىسۇن، بەلكى پەقەت باتالپەرەسلەر بولسۇن، دېدى. **24** ئولار تەشە ككۈر قۇربانلىقلىرى بىلەن كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزگىلى كىردى. يەھۇ سە كسەن ئادەمنى تېشىدا قويۇپ ئولارغا: مەن سىلەرنىڭ ئىلكىگىلارغا تاپشۇرغان بۇ ئادەملەردىن بىرسى قولۇڭلاردىن قېچىپ كەتسە، جىنىنىڭ ئورنىدا جان بېرىسىلەر، دېدى. **25** ئولار كويدۇرمە قۇربانلىقنى ئوتكۈزۈپ بولۇشىغلا، يەھۇ ئوردا پاسبانلىرى ۋە سەردارلارغا: كىرىپ ئولارنى قەتل قىلىپ، ھېچكىمنى چىقىمىلا گىلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئوردا پاسبانلىرى بىلەن سەردارلار ئولارنى قىلىچ بىسى بىلەن قەتل قىلىپ، ئۇلۇكلەرنى شۇ يە رگە تاشلۇەتتى. ئاندىن باتالنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ **26** بۇت تۇۋۇرۇكلەرنى باتالنىڭ بۇتخانىسىدىن ئېلىپ چىقىپ كويدۇرۇۋەتتى. **27** ئولار يەنە باتالنىڭ تۇۋۇرۇك-ھەيكىلنى چېقىپ، باتالنىڭ بۇتخانىسىنى يېقىتىپ ئۇنى بۇگۈنگە قەدەر ھاجەتخانىغا ئايلاندۇردى. **28** يەھۇ شۇ يول بىلەن باتالنى ئىسرائىل ئىچىدىن يوق قىلدى. **29** يەھۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدىن، يەنى بەيت-ئەل بىلەن داندىكى تالىتۇن موزاي بۇتلىرىدىن ئۆزىنى يىغمىدى. **30** پەرۋەردىگار يەھۇغا: سەن ئۇيدان قىلدىڭ، مېنىڭ نەزىرىمگە مۇژاپىق كۆرۈنگىنىنى ئادا قىلىپ، ئاھابنىڭ جەمەتىگە كۆڭلۈمدىكى ھەممە نىيەتنى بەجا قىلىپ پۈتكۈزگىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېدى. **31** لېكىن يەھۇ پۈتۈن قەلبىدىن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قانۇنىدا مېڭىشقا كۆڭۈل بۇلمىدى؛ تۆ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن نېرى تۇرمىدى. **32** شۇ كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىنى كېسىپ-كېسىپ ئازايتىشقا باشلىدى. چۈنكى ھازائەل ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىق تەرىپىدىن باشلاپ ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىدىن بۆسۈپ تۆتۈپ ئولارغا ھۇجۇم قىلدى؛ تۆ بارلىق گىلېئاد يۇرتىنى، ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ گىلېئادتىن تۆتۈپ باشانغىچە، گاد، رۇبەن ۋە ماناسسەھنىڭ بارلىق يۇرتلىرىنى ئىشغال قىلدى. **34** ئەمدى يەھۇنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنىتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ **35** يەھۇ تۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھوئاھاز ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **36** يەھۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سامارىيەدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە سە ككىز يىل ئىدى.

11 ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ تۇلىگىنىنى كۆر رگەندە، بارلىق شاھ نەسلىنى ئولتۇرۇشكە قوزغالدى. **2** لېكىن يورام پادىشاھنىڭ قىزى، يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى يەھوشىبا ئولتۇرۇلۇش ئالدىدا ئوزغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇۋە قويدى. يوئاش شۇ يول بىلەن ئاتالىيادىن يوشۇرۇۋە قىلىنىپ ئولتۇرۇلمىدى. **3** ئاندىن كېيىن [ئىنىك ئانىسى] بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىلغىچە يوشۇرۇنۇپ تۇردى. شۇ ۋاقىتلاردا ئاتالىيا زېمىندا سەلتەنەت قىلدى. **4** يەتتىنچى يىلى يەھويادا ئادەم ئەۋەتىپ كاريلار ھەم ئوردا پاسبانلىرىنىڭ يۈزبېشىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چاقىرتىپ كېلىپ، ئولار بىلەن ئەھدە قىلىشتى. ئۇ ئولارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قەسەم ئىچكۈزۈپ، پادىشاھنىڭ ئوغلىنى كۆرسەتتى. **5** ئاندىن ئولارغا ۋېرىۋېپ: مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇنۇكى: ـ شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتى كەلگەن ئۈچتىن بىرى پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا پاسبانلىق كۆزىتى قىلسۇن. **6** ئۈچتىن بىرى سۇر دېگەن دەرۋازىدا تۇرسۇن ۋە ئۈچتىن بىرى ئوردا پاسبانلار ھويلىسىنىڭ كەينىدىكى دەرۋازىدا تۇرسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەر ئوردا ئۈچۈن پاسبانلىق قىلىسىلەر. **7** شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتىنى قىلىپ بولغان ئۈچتىن ئىككى قىسمى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پادىشاھنىڭ قېشىدا پاسبانلىق قىلسۇن. **8** سىلەر پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇپ، ھەربىرىڭلار قولۇڭلارغا تۆز قوراللىرىنى ئېلىپ، كىمدە كىم سېپىڭلاردىن ئوتكىلى تۇرۇنسا ئۇنى ئولتۇرۇڭلار؛ پادىشاھ چېقىپ-كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە يۈرۈڭلار، دېدى. **9** يۈزبېشىلار كاھىن يەھويادا بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى؛ ھەربىر يۈزبېشى ئۆز ئادەملىرىنى، ھەم شابات كۈنىدە پاسبانلىق نۆۋىتىگە كەلگەنلەرنى ھەم پاسبانلىق نۆۋىتىدىن يانغانلارنى قالدۇرۇپ قالدى؛ ئاندىن يەھويادا كاھىننىڭ قېشىغا كەلدى. **10** كاھىن بولسا داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقانلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **11** ئوردا پاسبانلىرى

تىزلىپ، ھەربىرى تۆز قولدا قورالىنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى ۋىلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇردى. 12 يەھوياداۋ شاھزادىنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ تۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، تۇنىڭغا گۇۋاھنامىلەرنى بېرىپ، پادىشاھ بولۇشقا [خۇشبۇي ماي بىلەن] مەسھ قىلدى. ھەممەيلەن چاۋاك چېلىپ: ـ «پادىشاھ ياشىسۇن!» دەپ توۋلاشتى. 13 ئاتالىيا ئوردا پاسبانلىرى بىلەن خەلقنىڭ توۋلاشلىرىنى ئاڭلىغاندا، يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە كىرىپ، كوپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. 14 ئۇ قارىۋىدى، مانا پادىشاھ قائىدە-رەسىم بويىچە تۇۋرۇكنىڭ يېنىدا تۇراتتى. پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزلىغانىدى؛ بارلىق يۇرت خەلقى شادلىنىپ، كاناي چېلىشاتتى. بۇنى كۆرگەن تاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋارقىردى. 15 ئەمما يەھوياداۋ كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارغا: ئۇنى سەپلىرىگىلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرۋېتىڭلار، كىمدە-كىم ئۇنىڭغا ئە گەشسە قىلىچلانسۇن، دەپ ۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇ يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىدىدە ئولتۇرۇلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشتىپ بەردى؛ ۋە ئۇ پادىشاھ ئوردىسىغا كىرىدىغان ئات يولىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنى ئولتۇردى. 17 يەھوياداۋ ـ «يەھوۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دەپ يەھوۋەردىگارنىڭ ۋە پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر ئەھدە توختاتتى؛ پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھەم بىر ئەھدە باغلاندى. 18 ئاندىن بارلىق زېمىندىكى خەلق باتالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باتالنىڭ كاھىنى ماتتاننى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئولتۇردى. ئاندىن كېيىن [يەھوياداۋ] كاھىن يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە پاسبانلارنى تەينىلىدى. 19 ئاندىن ئۇ يۈزبېشىلار، كارىيلار، ئوردا پاسبانلىرى ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى ئۆزى بىلەن ئېلىپ كېلىپ، پادىشاھنى يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىدىدىن باشلاپ چۈشۈپ، ئوردىدىكى «پاسبانلارنىڭ دەرۋازىسى»دىن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگۈزدى؛ يوئاش پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى. 20 يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۇلار ئاتالىيانى پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا قىلىچلاپ ئولتۇرغاندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى. 21 يەھوئاش يەتتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولدى.

12

يەھوئاش سەلتەنەتنىڭ يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاش پادىشاھ بولدى؛ ئۇ قىرىق يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بەئەر-شىبالىق زىبىياھ ئىدى. 2 يەھوئاش يەھوياداۋ كاھىن ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىپ ئۇزىنلەردە، يەھوۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 3 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چېقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 4 يەھوئاش كاھىنلارغا: ـ يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە خۇداغا تاتلىغان ھەممە پۇل، جۈملىدىن رويخەتسىز ئوتكۇزۇلگەن ھەر كىشىنىڭ باج پۇلى، قەسەم ئىچكەنلەرنىڭ پۇلى ۋە ھەر ركىم ئىختىيارى بىلەن يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن ھەممە پۇلنى 5 كاھىنلار خەزىنىچىلەردىن تاپشۇرۇۋېلىپ يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىنىڭ قايسى يېرى بۇزۇلغان بولسا، شۇ پۇلنى ئىشلىتىپ شۇلارنى ئوڭشىسۇن، دېدى. 6 لېكىن يەھوئاش پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ يىگىرمە ئۇچىنچى يىلىغىچە، كاھىنلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى تىخىچە ئوڭشىمىغاندى. 7 ئاندىن يەھوئاش پادىشاھ يەھوياداۋ كاھىن ۋە باشقا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشىمىدىلار؟ مۇندىن كېيىن خەزىنىچىلەردىن پۇل ئالماڭلار ۋە ئۆز ئۇرۇقلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭلاتماڭلار، دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار ماقۇل بولۇشۇپ: بىز يۇنىڭدىن كېيىن خەلقتىن پۇل ئالمايمىز ھەم ئۆزىمىز ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنمۇ ئوڭشىمايمىز، دېدى. 9 ئەمدى يەھوياداۋ كاھىن بىر ساندۇقنى ئېلىپ چېقىپ، يانچۇقچىدىن بىر تۇشۇك تېشىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا قويدى، كىشىلەر يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە كىرگەندە، ئۇ ئوڭ تەرەپتە تۇراتتى. دەرۋازىنا قارايدىغان كاھىنلار يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە كەلتۈرۈلگەن بارلىق پۇلنى ئۇنىڭغا سالاتتى. 10 ۋە شۇنداق بولاتتىكى، ئۇلار ساندۇقتا كۆپ پۇل چۈشكەنلىكنى كۆرسە، پادىشاھنىڭ كاتىپى بىلەن باش كاھىن ئىبادەتخانىغا چېقىپ، يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىدىدىكى پۇلنى خالتىغا چىگىپ، ساناپ قوياتتى. 11 ئاندىن ئۇلار يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىدىنى ئوڭشايدىغان ئىش باشلىرىغا ئۆلچەپ-ھېسابلاپ بېرەتتى. ئۇلار بولسا ئۇنى يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىدىنى ئوڭشايدىغان ياغاچچى بىلەن تاپچىلار، 12 تاشچىلار بىلەن تاشتىراشلارغا بېرەتتى. ئۇلار مۇشۇ پۇلنى يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىدىنى بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ۇيۇلغان تاشلارنى سېتىۋېلىشقا، شۇنىڭدەك ئىبادەتخانىنى ئوڭشاشقا ۋە ھەممە باشقا چىقىمغا ئىشلىتەتتى. 13 لېكىن يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە كەلتۈرۈلگەن پۇل ئىبادەتخانىغا تاتلىدىغان كۆمۈش قاچا-قۇچىلار، پىچاقلار، پىياللەر، كانايلار، يا ئالتۇندىن يا كى كۆمۈشتىن ياسالغان باشقا ھەرقانداق ئەرسىلەرنى ياسىتىشقا ئىشلىتىلمەيتتى. 14 ئۇلار بەلكى شۇ پۇلنى ئىش بېشىلىرىغا بېرىپ، يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىدىنى ئوڭشىتاتتى. 15 ئۇلار پۇلنى ئىش بېجىرگۈچىلەرنىڭ ئىشلەمچىلە رگە تەقسىم قىلىپ بېرىشى ئۈچۈن تاپشۇراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھېسابىاتىنى قىلمايتتى؛ چۈنكى بۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 16 لېكىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى پۇلى بىلەن گۇناھ قۇربانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك پۇللار يەھوۋەردىگارنىڭ ۋىگىگە ئېلىپ كېلىنمەيتتى؛ ئۇ كاھىنلارغا تەۋە ئىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا سۇرىيە پادىشاھى ھازائەل گات شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلدى. ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا يۈزلەندى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بولغان يەھۇدا پادىشاھلىرى يەھوشافات، يورام ۋە ئاھازىيا يەھوۋەردىگارغا تەقدىم قىلغان ھەممە مۇقەددەس ۇيۇملارنى، ۋە ئۆزى تەقدىم قىلغانلىرىنى يەھوۋەردىگارنىڭ ۋېنى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىلىرىدىن ئىزدەپ تاپقان بارلىق ئالتۇنغا قوشۇپ، ھەممىسىنى سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلگە تەۋە قىلىپ، ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمدىن چېكىندى. 19 يوئاشنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ 20 ئەمدى [يەھوئاشنىڭ] خىزمەتكارلىرى تۈنىگىنا قەست قىلىپ سىللا داۋىنى تەرىپىدىكى مىللو قەلئەسىدە ئۇنى ئولتۇردى. 21 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن شىمئاتنىڭ ئوغلى يوزاقار ۋە شومەرنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئۇنى زەخىملەندۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئولدى. ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

13

ئاھازىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى، يەھوئىنىڭ ئوغلى يەھوئاھاز سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ يەھۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىغا ئە گىشىپ ماڭدى؛ ئۇ ئۇلاردىن ھېچ چىقمىدى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن يەھۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلارنى سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ۋە ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 4 يەھوئاھاز يەھۋەردىگاردىن رەھىم تىلىدى؛ ۋە يەھۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قىسىلىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ دۇئاسىنا قۇلاق سالدى. چۈنكى سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا زۇلۇم قىلىۋاتاتتى. 5 يەھۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر قۇتقۇزغۇچى تەينىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۇرىيەلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد بولۇپ قۇتۇلدى. كېيىن ئىسرائىل يەنە بۇرۇنقىدەك ئۆز ئۆيى-چېدىرلىرىدە ماكانلاشتى. 6 لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئام جەمەتىنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى؛ ئۇلار يەنىلا شۇ يولدا ماڭاتتى. ھەتتا سامارىيەدە بىر «ئاشەراھ» بۇتمۇ قالغاندى. 7 [سۇرىيەنىڭ پادىشاھى] يەھوئاھازغا پەقەت ئەللىك ئاتلىق لەشكەرنى، ئون جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئون مىڭ پىيادە ئەسكىرىنلا قالدۇرغاندى. چۈنكى ئۇ يەھوئاھازنىڭ [قوشۇننى] يوقىتىپ خامانىدىكى توپا-چاڭدەك قىلىۋەتكەندى. 8 ئەمدى يەھوئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنەتنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ 9 يەھوئاھاز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوئاش ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 10 يەھۋەدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئوتتۇز يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 11 ئۇ يەھۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى تاشلىمىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ماڭاتتى. 12 ئەمدى يوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۋەدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن

كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 13 يوئاش ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە يەروبوئام ئۆزىنىڭ تەختىگە ئولتۇردى. يوئاش ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. 14 ئېلىشا ئۆز ئەجىلىنى يەتكۈزىدىغان كېسەل بىلەن ياتتى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش ئۆزىنى قېشىغا كېلىپ ئۆزىنگە ئېگىلىشىپ يىغلاپ: ئې ئاتام، ئې ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلىق ئەسكەرلىرى!» دەپ پېرياد كۆتۈردى. 15 ئېلىشا ئۆنگىگىنا: بىر يا بىلەن يا ئوقلىرنى كەلتۈرگىن، دېدى. ئۇ يا بىلەن يا ئوقلىرنى كەلتۈرگەندە 16 ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: قولۇڭنى ياغا سىلىپ تۇتقىن، دېدى. ئۇ قولىنى قويغاندا ئېلىشامۇ قوللىرىنى پادىشاھنىڭ قوللىرىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، ئۆنگىگىنا: 17 ـ مەشرىق تەرەپتىكى دېرىزىنى ئاچقىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئاچقاندا ئېلىشا: ئاتقىن، دېدى. ئۇ ئېتىۋىدى، ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ ئىلىرىغا: مانا بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت يا ئوقى، يەنى سۇرىيەنىڭ ئۈستىدىن نۇسرەت قازىنىدىغان يا ئوقىدۇر. سەن سۇرىيەلىرنى يوقاتقۇچە ئافەقتە ئۇلار بىلەن جەڭ قىلسەن، دېدى. 18 ئاندىن ئۇ: ـ يا ئوقلىرنى قولۇڭنا ئالغىن، دېدى. ئۇلارنى ئالغاندا، ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ئۇلار بىلەن يە رگە ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ توختىدى. 19 خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا ئاچچىقلىنىپ: سەن ئەش-ئالتە قېتىم ئۇرۇشۇڭنا توغرا كېلەتتى. شۇنداق قىلغان بولساڭ، سەن سۇرىيەلىرنى ئۇرۇپ يوقىتىپ ئۆزۈل-كېسىل مەغلۇپ قىلاتتىڭ، لېكىن ئەمدى سۇرىيەلىرنى ئۇرۇپ، پەقەت ئۈچ قېتىملا مەغلۇپ قىلالايسەن، دېدى. 20 ئېلىشا ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى. ئەمدى ھەر يىلى، يىل بېشىدا موئابلاردىن توپ-توپ بۇلاڭچىلار يۇرتقا پاراكەندىچىلىك سالاتتى. 21 بىر كىۋى شۇنداق بولدىكى، خەلق بىر ئۆلگەن ئادەمنى يەرلىكىگە قويۇۋاتقاندا، مانا، ئۇلار بىر توپ بۇلاڭچىلارنى كۆرۈپ قالدى، ئۇلار جەسەتنى ئېلىشانىڭ گۆرىگە تاشلىدى. جەسەت ئېلىشانىڭ ئۈستىخىنىغا تەگكەندە، ئۇ تىرىلىپ، قويۇپ تىك تۇردى. 22 ئەمما سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بولسا يەھوئاھازنىڭ ھەمە كۈنلىرىدە ئىسرائىلغا زالىملىق قىلاتتى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا مېھرىبان بولۇپ ئېچ ئاغرىتاتتى، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ياقۇپقا باغلىغان ئەھدىسى ئۈچىۈىلىدىن ئۇ ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىپ، ئۇلارنى بۇگۈنگە قەدەر ھالاك قىلماي، ئۆز ھۇزۇرىدىن چىقىرۋېتىشنى خالىمىغاندى. 24 سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل ئۆلدى ۋە ئوغلى بەن-ھادات ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 ئاندىن كېيىن يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىدىن ھازائەل ئۆز ئاتىسى يەھوئاھازدىن جەڭدە تارتىۋالغان شەھەرلەرنى يانداۋۇرۇۋالدى. يەھوئاش ئۈنى ئۈرۈپ، ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىنى يانداۋۇرۇۋالدى.

14

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا [يەھۇدادىكى] يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 پادىشاھ بولغاندا ئۇ يىگىرمە يەش ياشقا كىرگەندىي؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى يېرۇسالېملىق يەھوئاددان ئىدى. 3 ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئەجدادى داۋۇۋت قىلغاندەك ئەمەس، بەلكى ئاتىسى يوئاشنىڭ بارلىق قىلغانلىرى ۋىجە ئىش كۆرەتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى، خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، سەلتەنىتى ئۇنىڭ قولىدا مۇقىم بولغاندا، ئۇ پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى ئۆتۈپ ئۆلتۈردى. 6 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ يا ئوغۇللىرنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى ۋىجە، ئۇ ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمىدى. 7 ئۇ «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى ۋە جەڭ قىلىپ سېلانى ئىشغال قىلىپ ئۇنى يوقاتەئەل دەپ ئاتىدى؛ بۇگۈنگىچە ئۇ شۇنداق ئاتىلىپ كەلمەكتە.

8 ئاندىن كېيىن ئامازىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: ـ «لۇباندىكى تىكەن لۇباندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بە رگىن، دېدى. لېكىن لۇباندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسۈەتتى. 10 سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆڭلۈڭدە ئۆز-ئۆز ۋۇجۇدىڭنى مەغرۇرلىنىپ كەتتىڭ. ئەمدى يىلىراپ يەخرىلەن، بىراق ئۆيدە قالغىن؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۆزىلەپ كەلتۈرۈپ، ئۆز ئۆڭۈڭنى ۋە ئۆزۈڭنى بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟». 11 ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش جەڭگە چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن يەھۇدادىكى بەيت-شەمەشتە ئۇچراشىپ سوقۇشتى. 12 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيگە قېچىپ كەتتى. 13 ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش بەيت-شەمەشتە ئاھازىيانىڭ نەۋرىسى، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان توت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكنى ئۆرۈۋەتتى. 14 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ھەمدە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، ھەممە قاچا-قوچىلارنى يۇلۇۋالدى ۋە كېيىنلىك سۈپىتىدە بىرنەچچە ئۆتقۇنى ئېلىپ سامارىيە گە يېنىپ كەتتى. 15 ئەمما يەھوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 16 يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى يەروبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ئۆلگەندىن كېيىن، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل تۇمۇر كۆردى. 18 ئەمدى ئامازىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 19 ئۇ يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندىدى، لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەيىندىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 20 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئالتارغا ئارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. 21 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئازارىيانى تىكەلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازىيانىڭ ئورندا پادىشاھ قىلدى 22 (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئازارىيا ئىدى). 23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلىدا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام سۈرۈشكە باشلاپ، ساماريەدە قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچبىرىنى تاشلىمىدى. 25 ئىسرائىلنىڭ خۇدىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قۇلى گات-ھەفەرلىك ئامىتاينىنى ئوغلى يۇنۇس [پەيغەمبەر] ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇۋالۇپ، ئۇ [شىمالدا] خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ [جەۋىتا] «ئاراباھ دېڭىزى»غىچە ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىنى كېڭەيتىپ ئەسلىگە كەلتۈردى. 26 چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ تارتقان ئازابلىرىنىڭ ئىنتايىن قاتتىق ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ ئاجىزلار ھەم مېيىپلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى، ئىسرائىلغا مەددىكار يوق ئىدى. 27 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىلنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ ئاستىدىن يوقىتىمەن» دېگەن ئەمەس ئىدى، شۇڭا ئۇ يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قولى بىلەن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 28 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قۇدرىتى ۋە قانداق جەڭ قىلىپ، ئەسلى يەھۇداغا تەۋە بولغان دەمەشق بىلەن خاماتنى ياندۇرۇۋالغانلىقى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 29 يەروبوئام ئاتا-بوۋىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى زە كەريا ئۇنىڭ ئورندا پادىشاھ بولدى.

15

ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 2 ئون ئالتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولۇپ يېرۇسالېمدا ئەللىك ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېملىق ئىدى. 3 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق

يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **5** ئەمما پەرۋەردىگار پادىشاھنى تۇرۇپ، تۇنۇك تۇلۇمىگىچە ئۇنى ماخاۋ كېسىلىگە مۇپتىلا قىلغاچ، ئۇ تىرىسم ئۈيدە تۇراتتى ۋە پادىشاھنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنى باشقۇرۇپ يۇرتنىڭ خەلقىنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى. **6** ئازارىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **7** ئازارىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلدى. ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **8** يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزىنچى يىلىدا، يەروبوئامنىڭ ئوغلى زەكەريا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلدى. **9** ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتۈلدۈرگەن نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. **10** يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **11** زەكەريانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **12** [ئۇنىڭ ئۇلتۇرۇلۇشى] پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇغا: ـ سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. دەرۋەقە شۇنداق بولدى. **13** يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە تولۇق بىر ئاي سەلتەنەت قىلدى. **14** گادىنىڭ ئوغلى مەناھەم تىرزاھدىن چىقىپ، سامارىيە گە كېلىپ، يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇمنى شۇ يەردە ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **15** شاللۇمنىڭ باشقا ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ قەست قىلىشلىرى، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. **16** شۇ چاغدا مەناھەم تىپساھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇ يەردە ئۇرۇۋۇتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئۇ يەنە تىرزاھدىن تارتىپ ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق زېمىنلىرىنى ۋەيران قىلدى. ئۇلار تەن بېرىپ دەرۋازىنى ئاچمىغىنى ئۈچۈن شەھە رگە شۇنداق ھۇجۇم قىلدىكى، ھەتتا ئۇنىڭدىكى جىمى ھامىلدار ئايالىلارنىڭ قارنىنى يىرتىپ ئۆلتۈردى. **17** يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا سەلتەنەتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا، گادىنىڭ ئوغلى مەناھەم ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يىل سەلتەنەت قىلدى. **18** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، پۈتۈن ئومرىدە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. **19** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى پۇل ئىسرائىل زېمىنغا تاجاۋۇز قىلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مەناھەم: «پادىشاھلىقىمنىڭ مۇستەھكەملىكى ئۈچۈن ماڭا ياردەم قىلغايلا» دەپ ئۇنىڭغا مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. **20** مەناھەم ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا بېرىدىغان شۇ پۇلنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە باي ئادەملىرىگە باج سېلىش بىلەن ئالدى؛ ئۇ ھەربىردىن ئەللىك شە كەل كۈمۈش ئالدى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى قايتىپ كەتتى ۋە بۇ زېمىندا تۇرۇپ قالمىدى. **21** مەناھەمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **22** مەناھەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى پەكاھىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **23** يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئەللىكىنچى يىلىدا، مەناھەمنىڭ ئوغلى پەكاھىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. **24** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. **25** ۋە ئۇنىڭ سەرداری رەمالىيانىڭ ئوغلى پەكاھ ئۇنىڭغا قەست قىلىپ ئۇنى سامارىيەدە، پادىشاھ ئوردىسىدىكى قەلئەدە ئۆلتۈردى؛ شۇ ئىشتا ئارگوب بىلەن ئاريە ۋە ئەللىك گىلېئادلىق كىشى پەكاھ تەرەپتە تۇردى؛ ئۇ پەكاھىيانى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **26** پەكاھىيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. **27** يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئەللىك ئىككىنچى يىلىدا، رەمالىيانىڭ ئوغلى پەكاھ سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، يىگىرمە يىل سەلتەنەت قىلدى. **28** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەكاھنىڭ كۈنلىرىدە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر كېلىپ ئىيون، ئابەل-بەيت-ماتاكاھ، يانوئاھ، كەدەش، ھازور، گىلېئاد، گاللىيە، جۈملىدىن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەردىكى خەلقنى تۇتقۇن قىلىپ، ئاسۇرىيە گە ئېلىپ باردى. **30** ئەلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا رەمالىيانىڭ ئوغلى پەكاھنا قەست قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈردى. ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتامنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا، ئۇ پەكاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **31** پەكاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. **32** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پەكاھنىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوتام يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **33** ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى يەروشا ئىدى؛ ئۇ زاد وكنىڭ قىزى ئىدى. **34** يوتام ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **35** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئۈستىگە «يۇقىرىقى دەرۋازا»سىنى ياسىغۇچى شۇ ئىدى. **36** يوتامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **37** شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن رەمالىيانىڭ ئوغلى پەكاھنى يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغىدى. **38** يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھاز ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

16 رەمالىيانىڭ ئوغلى پەكاھنىڭ ئون يەنە تىنىنچى يىلىدا، يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **2** ئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلغاندى. ئۇ ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، ئەكسىچە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلمىدى. **3** ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا ماكاڭتى، ھەتتا پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ، ئۇز ئوغلىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ كۆيدۈردى. **4** ئۇ «يۇقىرى جايلار»دا، دۆگلەردە ۋە ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا قۇربانلىق قىلىپ، كۆچە كۆيدۈرەتتى. **5** شۇ ۋاقىتتا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، رەمالىيانىڭ ئوغلى پەكاھ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، [پادىشاھ] ئاھازنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ قورشۇالغىنى بىلەن، لېكىن ئۇنى مەغلۇپ قىلالمىدى. **6** ئاشۇ ۋاقىتتا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ئېلات شەھىرىنى سۈرىيە گە قايتۇرۇۋالدى ۋە شۇ يەردە ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالارنى ھەيدەۋەتتى. ئاندىن سۈرىيەلەر كېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرماقتا. **7** ئاھاز ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر گە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: مەن سىلىنىڭ قۇللىرى، سىلىنىڭ ئوغۇللىرى بولىمەن؛ ماڭا ھۇجۇم قىلىۋاتقان سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشقا چىققايلا، دېدى. **8** شۇنى ئېيتىپ ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىكى كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى سوۋغا قىلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ئەۋەتتى. **9** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ تەلىپىگە قوشۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى دەمەشققە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇنىڭدىكى ئاھالىنى تۇتقۇن قىلىپ كىر شەھىرىگە ئېلىپ باردى ۋە رەزىننى ئۆلتۈردى. **10** ئاھاز پادىشاھ ئەمدى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر بىلەن كۆرۈشكىلى دەمەشققە باردى ۋە شۇنداقلا دەمەشقتىكى قۇربانگاھنى كۆردى. ئاندىن ئاھاز پادىشاھ شۇ قۇربانگاھنىڭ رەسمىنى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىلىش تەپسىلاتلىرىنىڭ لايىھىسىنى سىزىپ، ئۇنى ئۇريا كاھىنغا يەتكۈزدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇريا كاھىن ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن ئەۋەتكەن بارلىق تەپسىلاتلار بويىچە بىر قۇربانگاھ ياسىدى. ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كەلمەستە، ئۇريا كاھىن ئۇنى شۇنداق تەيار قىلغاندى. **12** پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كېلىپ، قۇربانگاھنى كۆرۈپ، قۇربانگاھقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇربانلىق سۇندى؛ **13** ئۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەسىنى كۆيدۈرۈپ، «شاراب ھەدىيە»سىنى تۆكۈپ، «ئىناقلىق قۇربانلىقى»نىڭ قېنىنى چاچتى. **14** شۇنداق قىلىپ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن ئۆزىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزۈپ، ئۆز قۇربانگاھىنىڭ شىمال تەرىپىگە قويدۇردى. **15** ئاھاز پادىشاھ ئۇريا كاھىنغا يېرىۋق

قلىپ: مۇشۇ چوڭ قۇربانگاھ ئۈستىگە ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن كەچلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى، پادىشاھنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەممە يۇرتنىڭ پۈتۈن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كۆيدۈرۈپ سۇنىسەن. كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرىنى ئۇشبۇ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۆكسەن. مىس قۇربانگاھ بولسا مېنىڭ يول سورىشىم ئۈچۈن بولسۇن، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇريا كاھىن ئاھاز پادىشاھ پۈرۈغانىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى. **17** ئاھاز پادىشاھ داس تە گىلكلىرىگە بېكىتىلگەن تاختايلارنى كېسىپ ئاجرىتىپ، داسلارنى تە گىلكلىردىن ئېلىۋەتتى؛ ئۇ مىس «دېڭىز»نى تېگىدىكى مىس ۋېلارنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈپ ئېلىپ، ئۇنى تاش تاختايلىق بىر مەيدانغا قويدۇردى. **18** ئۇ ئاسۇريە پادىشاھىنى رازى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنگە ئۆتىشىدىغان شالىنىۋەزەر ئۈنىڭغا ھۆزۈم قىلغىلى چىققاندا، ھوشيا ئۇنىڭغا يېقىنىپ سوۋغا-سالام بەردى. **4** ئەمما ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ھوشيانىڭ ئاسىيلىق قىلماقچى بولغىنىنى بايقىدى؛ چۈنكى ھوشيا بۇرۇنقىدەك ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا يىللىق سوۋغا-سالام يوللىماي، بەلكى مىسىرنىڭ پادىشاھى سوغا ئەلچىلىرىنى ماكۇ ئۇرغاندى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ئۇنى ئۇتۇپ، باغلاپ زىندانغا سولۇۋەتتى. **5** ئاندىن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى چېقىپ پۈتكۈل [ئىسرائىل] زېمىنىنى تالان-تاراج قىلىپ، سامارىيەنى ئۈچ يىلغىچە قامال قىلدى. **6** ھوشيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى سامارىيەنى ئىشغال قىلىپ، ئىسرائىللارنى ئاسۇريە گە سۈرگۈن قىلىپ، ئۇلارنى خالاھ شەھىرى، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ ۋېلىرى ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى. **7** مانا، شۇنداق ئىشلار بولدى؛ چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىغا گۇناھ قىلىپ باشقا ئىلاھلاردىن قورقۇپ **8** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئۆزلىرى چىقارغان قائىدە-يوسۇنلىرىدە ماڭغانىدى. **9** ۋە ئىسرائىللار ئۆز پەرۋەردىگار خۇداسىغا قارشى چىقىپ، يوشۇرۇنلارچە توغرا بولمىغان ئىشلارنى قىلدى؛ ئۇلار بارلىق شەھەرلىرىدە كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە «يۇقىرى جايلار»نى ياسىدى. **10** ئۇلار ھەممە ئېگىز دۆڭدىردە ۋە ھەممە كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «بۇت تۈۋرۈك» ۋە «ئاشەراھ» بۇتى تۈرغۇزدى. **11** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان [يات] ئەللىكلەر قىلغاندەك، ئۇلار ھەممە «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياقاتىق ۋە پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرىدىغان ھەرخىل رەزىل ئىشلارنى قىلاتتى. **12** گەرچە پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ «بۇ ئىشنى قىلما گۇلار!» دېگەن بولسىمۇ، ئۇلار بۇتلارنىڭ قۇلۇقىغا بىرىلىپ كەتكەنىدى. **13** پەرۋەردىگار ھەممە پەيغەمبەرلەر بىلەن ھەممە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ھەم ئىسرائىلنى ھەم يەھۇدانى ئاگاھلاندۇرۇپ: رەزىل يوللىرىگىلاردىن يېنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىگىلارغا تاپىلانغان ۋە قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق سىلە رگە تەستىقلىنىپ پۈتۈن قانۇنغا ۋېسۇنۇپ، مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇگۇلار، دېگەنىدى. **14** لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئىشەنمىگەن ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك، ۋېژىنلىرىنى قاتتىق قىلدى. **15** ئۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈز زېگەن ئەھدىنى ۋە ئۇلارغا تاپشۇرغان ئاگاھ-گۇۋاھلارنى چەتكە قاققان؛ ئۇلار ئەرزىمەس نەرسىلە رگە ئە گىشىپ، ئۆزلىرى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ ئەتراپىكىلاردىكى ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەك قىلما گۇلار، دېگەن دەل شۇ ئەللە رگە ئە گىشىپ، ۋەزىللىك قىلاتتى. **16** ئۇلار خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تاشلاپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن قېيما مەيدىلارنى، يەنى ئىككى موزاينى قويدۇردى، بىر «ئاشەراھ بۇت» قىلدۇردى، ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە باائلنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **17** ئۇلار ئۆز ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى، پاڭچىلىق ۋە جاد ۋۇگەرلىك ئىشلەتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى سېتىپ ئۆنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئىنتايىن ئاچىقلىنىپ، ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ يەھۇدانىڭ قەبىلىسىدىن باشقا ھېچقايىسىسى ئۆز [زېمىنىدا] قالدۇرۇلمىدى. **19** لېكىن يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى ئۆتمىدى، بەلكى ئىسرائىل چىقارغان قائىدە-يەلگىلىمىلەر ئىچىدە ماڭدى. **20** ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ بارلىق نەسلىنى چەتكە قاقتى؛ ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى، ئىسرائىللار ئۆز يۇرتىدىن ئاسۇريە گە ئېلىپ كېتىلىپ، ئۆيەردە بۇگۈنگە قەدەر ئۆزۈپ كەلدى. **24** ئەمما ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى بابىل، كۇتتاھ، ئاۋۋا، خامات ۋە سەفارۋائىمدىن خەلقنى يۈتكەپ ئىسرائىلنىڭ ئورنىغا سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىگە ماكانلاشتۇردى. ئۇلار شۇنىڭ بىلەن سامارىيە گە ئىگىدارچىلىق قىلىپ شەھەرلەردە ئولتۇردى. **25** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۆيەردە دەسلەپتە ئولتۇرغىنىدا پەرۋەردىگاردىن قورقمىغانىدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى قېيما-جىيما قىلىدىغان بىرنەچچە شىرلارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر يەتكۈزۈلۈپ: ـ سىلى يۈتكەپ سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇرغان خەلقلەر شۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ؛ شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا شىرلارنى ئەۋەتتى؛ مانا بۇلار ئۇلارنى ئۆلتۈرمەكتە، چۈنكى خەلق يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، دېيىلدى. **27** شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر ئۇ يەردىن ئېلىپ كەلگەن كاھىنلارنىڭ بىرنى يەنە ئۇ يەر گە ئاپىرىكىلار، ئۇ ئۇ يەردە ئۆرۈپ، ئۇلارغا ئۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئۆگەتسۇن، ـ دېدى. **28** ئۇنىڭ ۋېرىۋقى بىلەن ئۇلار سامارىيەدىن يۈتكىگەن كاھىنلارنىڭ بىرى كېلىپ، بەيت-ئەلدە ئۆرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىنى ئۇلارغا ئۆگەتتى. **29** لېكىن شۇ خەلقلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ بۇتلىرىنى ياساپ، سامارىيەلىكلەر سالغان «يۇقىرى جايلار»دىكى ئىبادەتگاھلار ئىچىگە ئۆرنىزدى؛ ھەربىر خەلق ئۆزى ئۆرنىغان شەھەردە شۇنداق قىلدى. **30** بابىلدىن كەلگەنلەر سۇككوت-بىنوت دېگەن مەيۋىدىنى ياسىدى، كۇتتىن كەلگەنلەر نە رگال بۇتىنى، خاماتتىن كەلگەنلەر ئاشىما بۇتىنى، **31** ئاۋۋىيلار نىبھاز بىلەن تارتاك بۇتلارنى ياسىدى؛ سەفارۋىيلار سەفارۋائىمدىكى بۇتلىرى بولغان ئادرامىمەلەك بىلەن ئانامەملەك ئەگە ئۆز بالىلىرىنى ئاتاپ ئوتىنا كۆيدۈردى. **32** ئۇلار ئەمدى مۇشۇنداق ھالەتتە پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۆز ئارىسىدىكى ھەر ئۆزلۈك ئادەملەرنى ئۆزلىرى ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»دىكى بۇتخانىلاردا قۇربانلىقلارنى سۇندىغان كاھىن قىلىپ بېكىتكەن. **33** ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ قايسى ئەللەردىن كەلگەن بولسا، شۇ ئەللىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدا ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدىمۇ بولاتتى. **34** بۇگۈنگە قەدەر ئۇلار ئىلگىرىكى ئادەتلەر بويىچە مېڭىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقماي، پەرۋەردىگار ئىسرائىل دەپ ئاتىغان ياقۇپنىڭ ئەۋلادلىرىغا تاپىلىغان بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرلەر گە مۇۋاپىق ئىش كۆرمەيدۇ. **35** پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە قىلىشىپ ئۇلارغا ئۇيۇرۇپ: ـ «باشقا ئىلاھلاردىن قورقماي، ئۇلارغا سەجدە قىلماي ياكى ئۇلارغا باش ئۇرماي ۋە ئۇلارغا قۇربانلىق قىلما گۇلار ـ **36** پەقەت زور قۇدرەت ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگاردىنلا قورقۇگۇلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىگۇلار ۋە ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇگۇلار. **37** ئۇ سىلەر ئۈچۈن يۈتكۈ زگەن بەلگىلىمىلەر، ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرنى بولسا، ئۇلارنى

ئەبە دگىچە كۆڭۈل بۆلۈپ تۆتۈگلار، باشقا ئىلاھلاردىن قورقماگلار. 38 مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدىنى ئۇنتۇماگلار يا باشقا ئىلاھلاردىن قورقماگلار، 39 بەلكى خۇدايىگلار پەرۋەردىگارىدىن قورقۇگلار، ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە دۇشمەنلىرىگلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېگەندى. 40 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، ئىلگىركى قائىدە-يوسۇنلارنى يۈرگۈزەتتى. 41 مۇشۇ ئەللەر شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگارنى قورقاتتى ھەم ئۇيما مەبۇدلارنىڭ قۇلۇقىدا بولاتتى؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىلەن بالىلىرىنىڭ بالىلىرىمۇ شۇنداق قىلاتتى؛ ئۇز ئاتا-بوۋىلىرى قانداق قىلغان بولسا، ئۇلارمۇ بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ كەلدى.

18

ئىلاھنىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوچىنچى يىلىدا، يەھۇدانىڭ [سابق] پادىشاھى ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئابى ئىدى؛ ئۇ زەكەريانىڭ قىزى ئىدى. 3 ھەزەكىيا بولسا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 ئۇ «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۈۋرۈكلەر»نى چېقىپ «ئاشەراھ»لارنى كېسىپ تاشلاپ، مۇسا ياساتقان مىس يىلانىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ (چۈنكى ئۇ چاغقىچە ئىسرائىللار ئۇنىڭغا خۇشبۇي ياقاتتى)، ئۇنىڭغا «نەھۇشتان!» دەپ ئىسىم قويدى. 5 ھەزەكىيا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تاياندى. يۇ جەھەتتە نە ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن نە ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۇتكەن يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىسىدىكى ھېچبىرى ئۇنىڭغا يەتمەيتتى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارغا چىڭ باغلىنىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن چېتمايى، بەلكى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغان ئەمرلەرنى ئۇتاتتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى، ئۇ قايسىلا ئىشقا چىقسا شۇنىڭدا راۋاجلىق بولاتتى. ئۇ ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ ھاكىمىيىتىگە قارشى چېقىپ ئۇنىڭغا بېقىندى بولۇشتىن ياندى. 8 ئۇ فلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى گازا شەھىرى ۋە ئۇنىڭ ئەترابىدىكى زېمىنلىرىغىچە، كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە بىسىپ مەغلۇپ قىلدى. 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ [سابق] پادىشاھى ئىلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر سامارىيە گە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قامال قىلدى. 10 ئۈچ يىلدىن كېيىن ئۇلار شەھەرنى ئالدى؛ ھەزەكىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، يەنى ئىسرائىل پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، سامارىيە ئىشغال قىلىندى. 11 ئاندىن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىللارنى ئاسۇريە گە ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنى خالاھدا، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ ۋىلىردا ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇردى. 12 چۈنكى ئۇلار ئۇز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلمىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا يۈيرۇغانلىنىڭ ھەممىسىگە خىلاپلىق قىلدى؛ ئۇلار يا كى قۇلاق سالمىدى، يا كى ئەمەل قىلمىدى. 13 ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئوتتىنچى يىلى، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چېقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. 14 ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا: مەن گۇناھكار! مەندىن چېكىنگەيلا، ئۇستۈمگە ھەرنېمە چۈشۈرسىلە شۇنى [تۆلەيمەن]، ـ دېدى. ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا ئۈچ يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن ئوتتۇز تالانت ئالتۇن توختىتىپ قويدى. 15 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدىكى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىسىدىكى بارلىق كۈمۈشنى ئېلىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئويىنىڭ ئىشىكلىرىدىن ۋە ئۇنۇى ئەسلىدە قاپلاتقان ئىشىك كېشىە كلىرىدىن ئالتۇننى ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا بەردى. 17 شۇ چاغدا ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېرىب تارتان، راب-سارىس ۋە راب-شاكەھلىرنى چوڭ قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىپ كەلدى. چىققاندا، ئۇلار كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ ۋىيدىكى يولدا، يۇقىرى كۆلچەك كىنىڭ نورىنىڭ بېشىغا كېلىپ تۇردى. 18 ئۇلار پادىشاھنى چاقىرغاندا، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دېۋانبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاھلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 19 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ھەزەكىياغا: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى ساگا مۇنداق دېدى، دە گلار: ـ سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىدى؟ 20 سەن: «ئۇرۇش قىلىشقا تەدبىر-مەسلىھەتىمىز ھەم كۈچىمىز بار، دەيسەن ـ بۇ يەقەت بىر قۇرۇق گەپ، خالاس! ـ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماگا قارشى ئۈكتە قوپىسەن؟ 21 مانا ئەمدى سەن يىرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن. بىرىسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانچىپ كىرىدۇ؛ مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 22 ئە گەر سىلەر ماگا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسە گلار، ھەزەكىيا ئۇنۇى يەھۇدادىكىلە رگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلە رگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا ئىبادەت قىلىشىگلار كېرەك» دەپ، ئۇنىڭغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلۇۋەتتىغۇ؟ ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 23 ئەمدى ھازىر خوجايىنىم ئاسۇريە پادىشاھى بىلەن بىر توختاملىشىڭلار: ـ «ئە گەر سىلەردە ئۇلارغا مىنەلگۈدەك ئەسكەرلىرىگلار بولسا، مەن سىلە رگە ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» 24 سىلەردە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجايىنىمنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقمۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! گەرچە سىلەر جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسىلەر! 25 مەن مۇشۇ يەرنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ماگا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن» ـ دېدى!».

26 ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە: ـ پېقىرلىرىغا تىلدىرا سۆزلىسىلە؛ بىز يۇنى چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانىي تىلدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن! ـ دېدى. 27 براق راب-شاكەھ: ـ خوجايىنىم مېنى مۇشۇ گەپنى خوجايىنىگلارغا ۋە سىلە رگلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۇز پوقىنى يېگۈچى ھەم ئۇز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ! ـ دېدى. 28 ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاگلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىردى. 29 ـ «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى [پادىشاھنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ. 30 ئۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ؛ مۇشۇ شەھەر ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشىغا يول قويماگلار! 31 ھەزەكىياغا قۇلاق سالماگلار، چۈنكى ئاسۇريە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلساگلار ھەربىرىگلار ئۇز ئۈگلارنىڭ ئۈزۈم بارىگىدىن ھەم ئۇز ئۈگلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىگلار ئۇز سۇ كۆزلىكىگلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ 32 تا مەن كېلىپ سىلەرنى يۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى، ئۈزۈمزارلىرى ۋە زەيتۇن دەرەخلىرى بار، ھەسەل چىقىرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى زېمىنگلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچۈپىرىگلار! شۇنىڭ بىلەن سىلەر تىرىك قېلىپ، ئۆلىمەيسىلەر! ھەزەكىيا سىلە رگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دەپ ئۇنىڭغا قۇلاق سالماگلار! 33 ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى ئۇز زېمىنىنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 34 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قەيىنى؟ سەفارۋائىم، خىنا ۋە ئىۋاۋ ھ شەھەرلىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قەيىنى؟ ئۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 35 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن ئۇز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟» ـ دېدى. 36 ئەمما خەلق سۈكۈت قىلىپ ئۇنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى، چۈنكى پادىشاھنىڭ يۈيرۇق شۇنىڭ: ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمە گلار». 37 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دېۋانبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاھلار كىيىم-كېچەك كلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

19

شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا بۇنى ئاگلىغاندا، كىيىم-كېچەك كلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىردى. 2 ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دېۋانبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز قاپلانغان پېتى ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر گە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ھەزەكىيا مۇنداق

دەیدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئاننىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن ئاۋارىچىلىك، رەسۋا قىلىندىغان، مازاق قىلىندىغان بىر كۈندۇر. 4 تۇز خوجايىنى بولغان ئاسۇريە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ مۇشۇ بارلىق گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەزىزىگە ئېلىپ تىكىشسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دەككىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇڭا قېلىپ قالغان قالدىسى ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ» ـ دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۈپۈرلۈۋش قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. مەن ئۇنى ئۆز زېمىندا ئۇرغۇزۇپ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دە كەلار» ـ دېدى. 8 راب-شاكەھ ئۆزى كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقان پادىشاھىنىڭ يېنىغا كەلدى. 9 چۈنكى پادىشاھ: «مانا، ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سەرگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن. لېكىن ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دەڭلارسىلەر: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇريە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەللىرىنىڭ نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئۆز ئىلاھىدىن ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن؛ ئەمدى ئۆزۈڭ قۇتقۇزۇلامسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنىڭ ئۆز ئىلاھ-يۈتلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنىچۇ، تېلاسسارنا ئۆرغان ئېدەنلەرنىچۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفاروائىم، خىنا ھەم ئىۋۋاھ شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». 14 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. 15 ۋە ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى كېرۇبلار ئۈستىدىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆز ئۆگدۈرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۈرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆز ئۆگدۈرسەن؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى تۇۋەن قىلىپ ئاڭلىغايسەن، كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆز رەگىيسەن، سەنناخىرىبنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان گەپلىرىنى ئاڭلىغايسەن! 17 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇريە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۈرتلارنى، شۇلارغا بېقىندى بولغان يۈرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، 18 ئۇلارنىڭ ئىلاھ-يۈتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلىرى، ياغاچ ۋە تاش، خالاس، شۇڭا ئاسۇرىيلار ئۇلارنى ھالاك قىلدى. 19 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۈرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». 20 شۇنىڭ بىلەن ئامونزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ماڭا سەناخىرىب توغرۇلۇق قىلغان دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. 21 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئونىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ؛ يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىڭگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ 22 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۈپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 23 ئەلچىلىرىڭ ئارقىلىق سەن رەبنى مازاق قىلىپ، ـ «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىسىغا، لۇبان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ چەت ئۇرالغۇسىغا، ئۇنىڭ ئەڭ يۇك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 24 ئۆزۈم قۇدۇق كولاپ ياقا يۇرتىنىڭ سۇيىنى ئىچتىم؛ پۇتۇنمىنىڭ ئۇچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئوستە كۆلىرىنى قۇرۇتىۋەتتىم ـ دېدىڭ. 25 ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۆزۈندىن ئېيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلە رگە ئايلاندۇرىدۇڭ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئۆزۈۋاتقانلار كۆچسىزلىنىپ، يە رگە قارىتىپ قېيۋېلىدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئۈستىۋاتقان ئوت-چۆپتەك، يېزىمران كۆك چۆپلەردەك؛ ئۈگزىدىكى ئوت-چۆپلەر ئۈستىمدە قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 27 براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالىجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 28 سېنىڭ ماڭا قارشى غالىجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكەنلىكى تۆپەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئوتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ۋە ئۆزۈڭنى كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 29 ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇ، مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۈسىگەن، ئىككىنچى يىلى شۇلارىدىن چىققانلارمۇ سىلەرنىڭ رىزقىڭلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۈزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. 30 يەھۇدا جەمەتىنىڭ قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە ئۈۋەتنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ 31 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. 32 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئاسۇريە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەر گە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ؛ نە قالقانى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىمۇ ياسىمايدۇ. 33 ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، ئۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەر گە كەلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 34 ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ئۇنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن».

35 شۇ كېچە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇريەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى؛ مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدىن ئۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! 36 شۇڭا ئاسۇريە پادىشاھى سەناخىرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، ننەۋە شەھىرىگە قايتىپ ئۇردى. 37 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆنكۈنۈۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى؛ ئاندىن ئۇلار بولسا ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

20

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامونزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن» ـ دېدى. 2 [ھەزەكىيا] بولسا يۈزىنى تام تەرىپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ 3 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا مېنىڭ ھەققەتە ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈ رگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قېيغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4 يەشايا چىقىپ ئوردىدىكى ئوتتۇرا ھويلىغا يەتمەستە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 5 يېنىپ بېرىپ خەلقىمنىڭ باشلامچىسى ھەزەكىياغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، مەن سېنى ساقايتىمەن. ئۈچىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىسەن. 6 كۈنلىرىڭگە مەن يەنە ئون يەش يىل قوشىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن مەن بۇ شەھەرنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغدايمەن. 7 (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەييارلاڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، يارىسغا چاپلىۋىدى، ئۇ ساقايدى. 8 ھەزەكىيا يەشايادىن: پەرۋەردىگار مېنى ساقايتىپ، ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغانغا قاندىق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سورىغاندى. 9 يەشايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن شۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، سەن ۋەياشنىڭ پەلەمپەيى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى يا كى ئون باسقۇچ كەينىگە يېنىشىنى خالامسەن؟ ـ دېدى. 10 ھەزەكىيا: ۋەياش سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ئاسان، سايە ئون باشقۇچ كەينىگە يانسۇن، دېگەندى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى

ۋە ئۇ قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي باسقۇچلىرى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى ياندۇرۇپ، ئون باسقۇچ كەينىگە ماڭدۇردى). **12** شۇ پەيتتە بالادانىنىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېروداق-بالادان، ھەزەكىيانى كېسەل بولۇپ يېتىپ قاپتۇ، دەپ ئاگلاپ، خەتلەر ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. **13** ھەزەكىيا بولسا ئەلچىلەرنىڭ گېپىنى تىڭشاپ، ئۆلارغا بارلىق خەزىنە-ئامبارلىرىنى، كۆمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللار ئامبىرىدىكى ھەممىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئوردىسى ۋە پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۆلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. **14** ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ــ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۆلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ــ دەپ سوردى. ھەزەكىيا: ــ «ئۆلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن» دېدى. **15** يەشايا يەنە: ــ «ئۆلار ئوردا ئىچىگە نېمىنى كۆردى؟» دەپ سوردى. ھەزەكىيا: ــ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۆلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن مەن ئۆلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ــ دېدى. **16** يەشايا ھەزەكىياغا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگلاپ قويغىن: ــ **17** ــ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا ئىچىدا بار نەرسىلەر ۋە بۇگۈنگىگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ــ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** ــ ھەمدە بابىللىقلار ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆز ئۆگىنى بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. **19** ھەزەكىيا ئەمدى ئۆز-ئۆزىگە «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، خۇدانىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولىمىدۇ؟»، دەپ يەشايا: ــ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ــ دېدى. **20** ھەزەكىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ قۇدرىتى، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ شەھەر رگە سۇ تەمىنلەش ئۈچۈن كۆل، شۇنداقلا سۇ ئاپىرىدىغان نور ياسىغانلىقى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **21** ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئوغلى مانا‌سسەھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

21

مانا‌سسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھەفزىباھ ئىدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا بۇزۇپ يوقاتقان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ باۋالغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھاب قىلغاندەك بىر ئاشەراھ مەبۇد ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **4** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا ئوغرۇلۇق پەرۋەردىگار: مەن يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىمنى قويىمەن، دېگەندى. **5** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسمانلىقنىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. **6** ئۇ ئوغلىنى ئوتتىن ئۆتكۈزدى؛ جاد ئۇگەرچىلىك بىلەن پاچىلىق ئىشلەتتى، ئۇنۇڭگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىلىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **7** ئۇ ياساتقان «ئاشەراھ» ئۆيىمۇ مەبۇدنى [خۇدانىڭ] ئۆيىگە قويدى. شۇ ئۆتۈي توغرۇلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ــ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبەد دگىچە قالدۇرىمەن؛ **8** ئە گەر ئىسرائىل پەقەت مەن ئۆلارغا تاپىلىغان بارلىق ئەمرلە رگە، يەنى ئۆز قۇلۇم مۇسا ئۆلارغا يۈرۈغان بارلىق قانۇنغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۆلارنىڭ پۈتۈلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقسىم قىلغان بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن»، دېگەندى. **9** لېكىن ئۆلار قۇلاق سالمايتتى؛ شۇنداقلا مەنىسىز، مانا‌سسەھ ئۆلارنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۆلار پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەردىن ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. **10** شۇنداق پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق مۇنداق دېدى: ــ **11** يەھۇدانىڭ پادىشاھى مانا‌سسەھ بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلىپ، ھەتتا ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئوتتەكەن ئاموريلار قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن زىيادە رەزىللىك قىلىپ، ئۇنىڭ بۇتلىرى بىلەن يەھۇدانىمۇ گۇناھقا ئازدۇرغىنى ئۈچۈن **12** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ «مانا، يېرۇسالېم بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە شۇنداق بالا-ئىشاپەت كەلتۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاگلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. **13** مەن سامارىيەنى ئۆچۈلچىگەن تانا ۋە ئاھابنىڭ چەمەتىنى تە كشۈرگەن تىك ئۆچۈلچىگۈچ يىپ بىلەن يېرۇسالېمنى تە كشۈرتىمەن؛ كىشى قاچىنى چايقاپ سۈرتكەندىن كېيىن دۇم كۆمتۈرۈپ قويغاندەك، يېرۇسالېمنى چايقاپ ئۆرۈيىمەن. **14** مەن مىراسىمنىڭ قالغانلىرىدىنمۇ ۋاز كېچىپ، دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلارنى ھەممە دۈشمەنلىرىگە بۇلاڭ-تالاڭ ئوبيېكتى ۋە ئولجا قىلىپ بېرىمەن؛ **15** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نەزىرىمدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە غەزىپىمنى قوزغاپ كەلدى». **16** مانا‌سسەھ ئەمدى پۈتكۈل يېرۇسالېمنى بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە قانغا تولدۇرۇپ، كۆپ ناھەق قان تۆككۈزدى ۋە ئوخشاشلا ئۆزى قىلىۋاتقان گۇناھى بىلەن يەھۇدالارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدىكى رەزىللىكنى قىلىشىغا سەۋەب بولدى. **17** مانا‌سسەھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇ سادىر قىلغان گۇناھ «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **18** مانا‌سسەھ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ئۆز ئۆينىڭ بېغىدا، يەنى ئۇززاھنىڭ بېغىدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئامون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **19** ئامون پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەشۇللەمەت ئىدى؛ ئۇ يوتباھلىق ھارۇزنىڭ قىزى ئىدى. **20** ئامون ئاتىسى مانا‌سسەھ قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. **21** ئۇ ئاتىسى ماڭغان بارلىق يوللاردا ماڭاتتى؛ ئۇ ئاتىسى قۇللۇقىدا بولغان بۇتلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ، **22** پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا يۈرمەي، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تەرك قىلدى. **23** ئەمدى ئامۇننىڭ خىزمەتكارلىرى پادىشاھنى قەستلەپ، ئۇنى ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈردى. **24** لېكىن يۇرت خەلقى ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى. **25** ئامۇننىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **26** ئۇ ئۆزۈزاھنىڭ بېغىدا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوسىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

22

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سە ككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەددىداھ ئىدى؛ ئۇ بوزكاتلىق ئادايانىڭ قىزى ئىدى. **2** يوسىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۈرۈس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق يولىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتەپ كەتمىدى. **3** پادىشاھ يوسىيا سەلتەنەتنىڭ ئون سە ككىزنىچى يىلىدا، پادىشاھ مەشۇللامنىڭ نەۋرىسى، ئازالىيانىڭ ئوغلى كاتىپ شافانىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ: **4** «باش كاھىن ھىلقىيانىڭ قېشىغا چىقىپ شۇنى يۈرۈغىنىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنگەن، دەرۋازىۋەنلەر خەلقتىن يىغقان پۇلنى سانىسۇن. **5** ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرسۇن. بۇلار ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بۇزۇلغان يەرلەرنى ئوڭشاشقا ئۆيدە ئىشلىگۈچىلە رگە، يەنى ياغاچچىلار، تاچىلار ۋە تاشتىراشلارغا بەرسۇن. ئۇلار مۇشۇ پۇل بىلەن ئۆينى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋالسۇن، دېگىن» ــ دېدى. **7** لېكىن ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان پۇلنىڭ ھېسابى قىلىنمىدى. چۈنكى ئۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. **8** باش كاھىن ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ــ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بىر تەۋرات كىتابىنى تاپتىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. ئۇ ئۇنى ئوقۇدى. **9** ئاندىن كېيىن كاتىپ شافان پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىپ: ــ خىزمەتكارلىرى ئىبادەتخانىدىكى پۇلنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ئوڭشايدىغان ئىش بېشىلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، دېدى. **10** ئاندىن كاتىپ شافان پادىشاھقا: ھىلقىيا ماڭا بىر كىتابنى بەردى، دېدى. ئاندىن شافان پادىشاھقا ئۇنى ئوقۇپ بەردى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. **12** پادىشاھ ھىلقىيا كاھىن بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكايانىڭ ئوغلى ئاكبور بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاساياغا يۈرۈپ: ــ **13** بېرىپ مەن ئۇچۇن ۋە خەلق ئۈچۈن، يەنى پۈتكۈل

یەهۆدادىكلەر ئۇچۇن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىگە، ئۇنىڭدىكى بىزلە رگە پۈتۈلگەنلىرىگە ئەمەل قىلىشقا قۇلاق سالمىغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگارنىڭ بەرگە قوزغالغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا كاھىن، ئاھىكام، ئاكبور، شافان ۋە ئاسايالار خارخاسنىڭ نەۋرىسى، تىكۋاھنىڭ ئوغلى كىيم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئايال پەيغەمبەر ھۇلدانىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. ئۇ يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دە ڭلار: ـ 16 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئوقۇغان كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە ئۇرغۇچىلارغا بالا يېتىپەت چۈشۈرىمەن. 17 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېيىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەر گە قاراپ ياندى ھەم ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 18 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگاردىن يول سورىغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا شۇنداق دە ڭلار: سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ 19 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە لەنەتكە ئايلاندۇرۇلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆز ۈڭنى تۆۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 20 بۇنىڭ ئۈچۈن سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغىلىشقا، تۆز قەبرە گىگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا ئېسىپ قىلمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۆلپەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى.

23

پادىشاھ ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى تۆز قېشىغا چاقىرتىپ كەلدى. 2 پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن پەيغەمبەرلەر، يەنى بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. 3 پادىشاھ تۈۋۈرۈكنىڭ يېنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ ئېتىۋار قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇشبۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئەھدىگە تۆزىنى باغلىدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا تۆزىنى باغلىدى. 4 ئاندىن كېيىن پادىشاھ باش كاھىن ھىلقىيا بىلەن ئوردۇن باسار كاھىنلارغا ۋە ھەم دەرۋازىۋەنلە رگە: ـ بائالغا، ئاشەراھ بۇتىغا ۋە ئاسمانىنىڭ بارلىق قوشۇنىغا ئاتاپ ياسالغان بارلىق ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن چىقىرۋېتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدى؛ ئۇ بۇلارنى يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا، كىدرون ئېتىزلىقىدا كۆيدۈردى ۋە كۈللىرىنى بەيت-ئەلگە ئېلىپ باردى. 5 ئۇ يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياندۇرۇشقا تىكلىگەن بۇت كاھىنلىرىنى، شۇنىڭدەك باتالغا، ۋەياشقا، ئايغا، يۇلتۇز تۈركۈملىرىگە ھەمدە ئاسمانىنىڭ بارلىق قوشۇنىغا خۇشبۇي ياقىدىغانلارنى ئىشتىن ھەيدەۋەتتى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ئاشەراھ بۇتىنى ئېلىپ چىقىپ يېرۇسالېمنىڭ سىرتىغا ئېلىپ بېرىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ شۇ يەردە كۆيدۈرۈپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىپ، تۈپىسىنى ئاددىي پۇقىالارنىڭ قەبرىلىرى ئۈستىگە چېچىۋەتتى. 7 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە جايلاشقان ئەپچىۋازلارنىڭ تۇرالغۇلىرىنى چېقىپ غۇلاتتى؛ بۇ ئۆيلەردە يەنە ئايالار ئاشەراھ بۇتقا چېدىر توقۇيتتى. 8 ئۇ يەھۇدا شەھەرلىرىدىن بارلىق كاھىنلارنى چاقىرتىپ، ئۇزىگە يىغدى. ئاندىن ئۇ گەبادىن تارتىپ بەئەر-شىبىاغىچە كاھىنلار خۇشبۇي ياقىدىغان «يۇقىرى جايلار»نى بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ «دەرۋازىلاردىكى يۇقىرى جايلار»نى چېقىپ بۇزدى؛ بۇلار «شەھەر باشلىقى يەھۇشۇئانىڭ قۇۋۇقى»نىڭ يېنىدا، يەنى شەھەر قۇۋۇقىغا كىرىش يولىنىڭ سول تەرىپىدە ئىدى 9 (ئەمدى «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنىڭ يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا چىقىشى چە كلەنگەنىدى؛ لېكىن ئۇلار داۋاملىق تۆز قېرىنداشلىرى بىلەن بەرگە پىتىر نانلاردىن يېيىشىگە مۇيەسسەر ئىدى). 10 يوسىيا ھېچكىم تۆز ئوغلى يا كى قىزىنى مولە ككە ئاتاپ ئوتىنى تۇتۇكزىمسۇن دەپ، ھىنىومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىمۇ بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان يولنىڭ ئېغىزىدا يەھۇدا پادىشاھلىرى ۋەياشقا تەقدىم قىلىپ قويغان ئاتلارنى شۇ يەردىن يۇتكەپ، «ۋەياش ھارۋىلىرى»نى ئوتتا كۆيدۈردى (ئۇلار [ئىبادەتخانىنىڭ] ھويلىلىرىغا جايلاشقان، ناتان-مەلەك دېگەن ئاغاۋاتنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا تۇراتتى). 12 پادىشاھ يەنە يەھۇدا پادىشاھلىرى ئاھازنىڭ بالخانىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سالدۇرغان قۇربانگاھلارنى ۋە مانا سسەھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىغا ياساتقان قۇربانگاھلارنى چېقىپ كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ تۇپىسىنى ئۇ يەردىن ئېلىپ، كىدرون جىلغىسىغا چېچىۋەتتى. 13 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۇلايمان يېرۇسالېمنىڭ مەشرىق تەرىپىگە ۋە «ھالاك تېغى»نىڭ جەنۇبىغا زىدونىيلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى ئاشتاروت، موئابىيلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى كېموش ۋە ئاممونلارنىڭ يەرگىنچلىك بۇتى ملكومغا ئاتاپ ياساتقان «يۇقىرى جايلار»نىمۇ پادىشاھ بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. 14 ئۇ بۇتت تۇۋۇرۇكلەرنى پارچىلاپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ يېقىتىپ، ئۇلار تۇرغان يەرلەرنى ئادەم سۆ ڭكى كلىرى بىلەن تولدۇردى. 15 ئۇ يەنە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتۈلدۈرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام بەيت-ئەلدە سالدۇرغان قۇربانگاھ بىلەن «يۇقىرى جاي»نى، ئۇلارنى بۇزۇپ چاقتى، ئاندىن كېيىن «يۇقىرى جاي»نى كۈيدۈرۈپ كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، ئاشەراھ بۇتىنىمۇ كۈيدۈرۈۋەتتى. 16 يوسىيا بۇرۇلۇپ قاراپ، تاغدىكى قەبرىلەرنى كۆرۈپ، ئادەم ئەۋەتىپ ئەبرىلەردىكى سۆ ڭكى كلەرنى كولاپ چىقىرىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدە كۈيدۈردى، شۇ يول بىلەن ئۇنى بۇلغىۋەتتى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ كالامىنى يەتكۈزۈپ، دەل ئۇلارنى ئالدىنئالا بېشارەت قىلىپ جاكارلىغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 17 ئاندىن يوسىيا: كۆز ئالدىمدىكى بۇ قەبرە نېمىشى كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەھەردىكىلەر ئۇنىڭغا: بۇ يەھۇدادىن كەلگەن، سىلىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھىنى بۇزغان مۇشۇ ئىشلىرىنى بېشارەت قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قەبرىسى ئىكەن، دېدى. 18 يوسىيا: ـ ئۇنى قويۇۋېتىڭلار، ھېچكىم ئۇنىڭ سۆ ڭكى كلىرىنى مىدىرلاتمىسۇن، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ سۆ ڭكى كلىرى بىلەن ساماريەدىن كەلگەن پەيغەمبەرنىڭ سۆ ڭكى كلىرىگە ھېچكىمنى تەگكۈزمىدى. 19 ئاندىن يوسىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان، ساماريەنىڭ شەھەرلىرىدە ياساتقان «يۇقىرى جايلار»دىكى بارلىق ۋەيلەرنى چاقتى؛ ئۇ ئۇلارنى بەيت-ئەلدە قىلغاندەك قىلىپ، يوقاتتى. 20 ئۇ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ «يۇقىرى جايلار»غا خاس بولغان ھەممە كاھىنلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئۇلتۇرۇپ، قۇربانلىق قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئادەم سۆ ڭكى كلىرىنى كۈيدۈردى؛ ئۇ ئاخىردا يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. 21 پادىشاھ بارلىق خەلققە يارلىق چۈشۈرۈپ: ـ بۇ ئەھدە كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار، دەپ ۋەيرۇدى. 22 «باتۇر ھاكىملار» ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈ رگەن كۈنلەردىن تارتىپ، نە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقىتلىرىدا نە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقىتلىرىدا ئۇنداق بىر «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» ئوتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى؛ 23 يوسىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بۇ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» يېرۇسالېمدا ئوتكۈزۈلدى. 24 شۇنىڭدەك يوسىيا يەھۇدا يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا يەيدا بولغان جىنكەشلەر ۋە پالچىلارنى، تەرافىم مەبۇدلىرى، ھەرقاندەك بۇتلار ۋە بارلىق باشقا لەنەتلىك نەرسىلەرنى زېمىندىن يوقاتتى. ئۇنىڭ شۇنداق قىلىشىنىڭ مەقسىتى، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيىدىن تاپقان كىتابنى خاتىرىلەنگەن تەۋراتنىڭ سۆزلە رگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 ئۇنىڭدەك مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنغا ئىنتىلىپ پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتىپ، تۆزىنى بېغىشلىغان بىر پادىشاھ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولمىغانىدى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىرسى بولۇپ باقمىدى. 26 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى مانا سسەھنىڭ تۆزىنى رەنجىتىكەن بارلىق رەزىللىكلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇداغا تۇتاشقاندىن كېيىن، تۆزىنىڭ شىددەتلىك غەزىپىدىن يانمىدى. 27 پەرۋەردىگار: ـ ئىسرائىلنى تاشلىغاندەك يەھۇدانىمۇ تۆز كۆزۈمدىن نېرى قىلىمەن ۋە تۆزۈم تاللىغان بۇ شەھەر يېرۇسالېمنى ۋە مەن: ـ «مېنىڭ نامىم شۇ يەردە بولىدۇ» دېگەن شۇ ئىبادەتخانىنى تەرك قىلىمەن، دېدى. 28 يوسىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا

پادشاهلىرنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **29** ئۇنىڭ كۈنلىردە مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن-نەكو ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلغىلى ئەفرات دەرياسىغا باردى. ئۇ چاغدا يوسىيا پادىشاھ پىرەۋن بىلەن سوقۇشۇشقا چىقتى؛ لېكىن پىرەۋن ئۇنى كۆرۈپ مە گىددودا ئۇنى ئولتۇردى. **30** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ ئولۇكىنى جەڭ ھارۋىسىغا سېلىپ مە گىددودىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. يۇرت خەلقى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى مەسىھ قىلىپ، ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى. **31** يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئۈچ ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھامۇتال ئىدى؛ ئۇ لىبناھلىق يەرەميانىڭ قىزى ئىدى. **32** يەھوئاھاز بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **33** ئەمدى پىرەۋن-نەكو ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى خامات يۇرتىدىكى ريبلاھدا سولاپ قويدى ۋە [يەھوزا] زېمىنغا يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن بىر تالانت ئالتۇن سېلىق چۈشۈردى. **34** ئاندىن پىرەۋن-نەكو يوسىيانىڭ ئوغلى ئېلىياكىمنى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى. ئۇ يەھوئاھازنى ئۆزى بىلەن مىسىرغا ئېلىپ كەتتى؛ يەھوئاھاز مىسىرغا كېلىپ شۇ يەردە ئۆلدى. **35** يەھوئاكىم كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى پىرەۋنگە بەردى؛ لېكىن پىرەۋننىڭ شۇ ۋېرىۋقىنى ئىجرا قىلىپ پۇلنى تاپشۇرۇش ئۈچۈن يۇرتقا ھەربىر ئادەمنىڭ چامىغا قاراپ باج-ئالۋان ۋېرىگاندى؛ ئالتۇن ۋە كۈمۈشنى ئۆ يۇرتنىڭ خەلقىدىن، ھەربىرىگە سالغان ئۆلچەم بويىچە پىرەۋن-نەكوغا بېرىشكە يىغىتاندى. **36** يەھوئاكىم پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىداھ ئىدى؛ ئۇ رۇماھلىق پەدئايانىڭ قىزى ئىدى. **37** يەھوئاكىم بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى.

24 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسار [يەھوداغا] ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى؛ يەھوئاكىم ئۇنىڭغا ئۈچ يىلغىچە بېقىندى بولدى، ئاندىن ئۇنىڭدىن تېنىپ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى چىقتى. **2** شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا كالدىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، سۇرىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، موئابىيلار بۇلاڭچىلار شايكىسى، ۋە ئامۇنىيلار بۇلاڭچىلار شايكىلىرىنى قوزغىدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەھوئانى ھالاك قىلىش ئۈچۈن قوزغىدى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئاگاھ قىلغان سۆز-كالامىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. **3** دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، مانا‌سسەھنىڭ گۇناھلىرى تۆپەيلىدىن يەھوئانى ئۆز كۆزلىرىدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن، بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشتى. **4** چۈنكى [مانا‌سسەھنىڭ] ناھەق قان تۆكۈپ، يېرۇسالېمنى ناھەق قانلار بىلەن تولدۇرغىنى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگار [يەھوداللارنى] ئېپۇ قىلىشقا كۆنگۈلى ئۇنمايتتى. **5** يەھوئاكىمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھوزا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **6** يەھوئاكىم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **7** مىسىرنىڭ پادىشاھى بولسا ئۆز يۇرتىدىن ئىككىنچى چىقمىدى. چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى «مىسىر ئېقىنى»دىن تارتىپ ئەفرات دەريا‌سىغىچە بولغان مىسىر پادىشاھىغا تەۋە زېمىننى تارتىۋالغانىدى. **8** يەھوئاكىن پادىشاھ بولغاندا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نەھۇشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېملىق ئەلناتاننىڭ قىزى ئىدى. **9** يەھوئاكىن ئاتىسىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **10** بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ سەردارلىرى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغىلى چىقىپ، شەھەرنى قامال قىلدى. **11** ئۇنىڭ سەردارلىرى شەھەرنى قامال قىلىپ تۇرغاندا نېبوقادنەسار ئۆزىمۇ شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقتى. **12** ئاندىن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاكىن بىلەن ئانىسى، بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئەمەلدارلىرى ۋە ئاغۇلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا تەن بەردى. شۇنداق قىلىپ بابىلنىڭ پادىشاھى ئۆز سەلتەنىتىنىڭ سەككىزىنچى يىلىدا ئۇنى ئەسىر قىلىپ ئۆتتى. **13** نېبوقادنەسار پەرۋەردىگارنىڭ ئېيدىكى بارلىق خەزىنىلەر بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار ئاگاھ بەرگىنىدەك، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ياساتقان ھەمە ئالتۇن قاچا-ئەسۋابلارنى كېسىپ سۆكتى. **14** يېرۇسالېمنىڭ بارلىق ئاھالىسىنى، جۈملىدىن ھەممە ئەمەلدارلار، ھەممە باتۇر پالۋانلار، جەمئىي بولۇپ ئون مىڭ ئەسىرنى ۋە بارلىق ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۇرچىلەرنىمۇ ئېلىپ كەتتى؛ يۇرتتىكى خەلقتىن ئەڭ نامراتلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى. **15** ئۇ يەھوئاكىننى بابىلغا ئېلىپ كەتتى ۋە شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ئانىسىنى، پادىشاھنىڭ ئايالىرىنى، ئۇنىڭ ئاغۇلىرى ۋە يۇرتتىكى مۇتەۋەرلەرنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئېلىپ باردى. **16** ئۇ باتۇر-پالۋانلارنىڭ ھەممىسىنى (يەتتە مىڭ ئىدى)، ھۈنەرۋەن ۋە تۆمۇرچىلەرنى (جەمئىي بىر مىڭ ئىدى) ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگۈار ئادەملەر بولۇپ، بابىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **17** ئاندىن بابىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ تاغىسى ماتتانىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى زەدەكىياغا ئۆزگەرتتى. **18** زەدەكىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەميانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. **19** زەدەكىيا يەھوئاكىمنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. **20** پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ ئاۋۋال، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى.

25 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتەكچىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ھەمدە ئۇنى قورشۇۋېلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. **2** شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. **3** شۇ يىلى تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۇچۇنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. **4** شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى؛ بارلىق جەڭگۈار لەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە بەدەر تىكۈۋېتىشتى. ئۇلار پادىشاھنىڭ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەر يېنىدا تۇراتتى). ئۇلار [ئۇشتۇردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلە گۈلكى»نى ويلاپ قېچىشتى. **5** لېكىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلە گۈلكىدە زەدەكىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. **6** ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، ريبلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردى. **7** [بابىل پادىشاھى] زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتىل قىلدى؛ ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋېتىپ؛ ئۇ ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ، بابىلغا ئېلىپ باردى. **8** ۋە بەشىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارى، پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. **9** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ۋېيلەرنى كۆيدۈرىۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلە رگە ئۇ ئوت قويۇپ كۆيدۈرىۋەتتى. **10** ۋە پاسبان بېگى يېتەكچىلىكىدىكى كالدىيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلنى ئوردۇۋەتتى. **11** پاسبان بېگى نېبوزار-ئادان شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. **12** لېكىن پاسبان بېگى زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈمزارلىقلارنى يەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. **13** كالدىيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۈۋرۈكنى، داس تە گىلىكلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **14** ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۇزەرچەك-بەلگۈرجە كلەر، لاخىشگىرلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ **15** خۇشبۇيدارلار ۋە قاچىلارنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسبان بېگى ئېلىپ كەتتى. **16** ۋە سۇلايمان [پادىشاھ] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۈۋرۈك ۋە «دېڭىز»نى، شۇنداقلا داس تە گىلىكلىرىنى ئېلىپ كەتتى؛ بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. **17** بىرىنچى تۈۋرۈكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى تاجى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلانمىسى تور شە كلىدە ھەم ئانار نۇسخىسىدا

بېزەلگەندى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۈۋر ۋەكىز تۈنىگۈغا ئوخشاش بولۇپ، ئۈمۈ
ئانار نۇسخىسىدا بېزەلگەندى. **18** پاسىبان بېگى نېبۈزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا،
ئورۇنباسار كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىكاقارىنمۇ ئەسىرگە ئالدى. **19**
ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۋات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئوردا
مەسلىھەتچىلىردىن بەشنى، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنە قوشۇننىڭ
سەردارىنىڭ كاتىپىنى ۋە شەھەردىن ئالتمىش نەپەر يەرلىك كىشىنى تۇتتى. **20** پاسىبان
بېگى نېبۈزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ريبلاھغا ئېلىپ باردى. **21** بابىل
پادىشاھى خامات زېمىنىدىكى ريبلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول
بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن قىلىندى. **22** يەھۇدا زېمىنىدا قالغان كىشىلەرنى،
يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار قالدۇرغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇ ئۇلارنى ئىداره قىلىش
ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى تەيىنلىدى.
23 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ
شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا
بەلگىلىگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى؛ شۇنىڭ بىلەن [بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن]
مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلار بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل،
كاريئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، نەتوفاتلىق تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە مائاكات جەمەتىدىن
بىرسىنىڭ ئوغلى جاتازانىيا ئىدى. **24** گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلە رگە بېقىنىشتىن
قورقاڭلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلە رگە
ياخشى بولىدۇ» دەپ قەسەم قىلدى. **25** ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە
ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ كېلىپ، گەدالىيانى
ھەم مىزپاھدا ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغان يەھۇدىيلار ۋە كالدىيلەرنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **26**
شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن، ۋە لەشكەر باشلىقلىرى
ئورنىدىن تۇرۇپ مىسىرغا كىردى؛ چۈنكى ئۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى. **27** ۋە شۇنداق
بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇزىنچىنچى يىلى ئون ئىككىنچى
ئاينىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى مۇنۇ ئىش يۈز بەردى؛ ئەۋىل-مەرۇداق بابىلغا پادىشاھ
بولغان بىرىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن
چىقاردى؛ **28** ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆزى بىلەن بىرگە بابىلدا
تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن
زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ
بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. **30** ئۇنىڭ ئېسىۋىسى بولسا، [بابىل]
پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاق ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى
ئۇنىڭغا ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

تاریخ-ته زکره 1

1 ئادەمئاتا، شبت، ئېنوش، 2 كېنان، ماهالالېل، يارەد، 3 هانوخ، مەتۇشەلاھ،
لەمەخ، 4 نۇھ. نۇھتىن شەم، ھام، يافەتلەر تورەلگەن. 5 يافەتنىڭ ئوغۇللىرى گومەر،
ماگوگ، ماداي، ياۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. 6 گومەرنىڭ ئوغۇللىرى
ئاشكىناز، دىفات ۋە توگارماھ ئىدى. 7 ياۋاننىڭ ئوغۇللىرى ئېلىشاھ، تارشىش ئىدى،
كىتتىيلار بىلەن رودانىيلار تۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 8 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش،
مىسىر، پۇت ۋە قانائان ئىدى. 9 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سېبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە
سابتىكا ئىدى. رائامانىڭ ئوغلى شېبا ۋە دېدان ئىدى. 10 كۇشتىن يەنە نىمرود تورەلگەن؛
ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. 11 مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى
لۇدىيلار، ئاناميلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، 12 پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر
كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتوريلار ئىدى. 13 قاناناندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون
تورىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تورەلگەن. 14 تۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار،
گىرگاشىيلار، 15 ھىۋىيلار، ئارىكىيلار، سىنىيلار، 16 ئارۋادىيلار، زەماريلار ۋە
خاماتىيلار ئىدى. 17 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ [ئارامنىڭ
ئوغۇللىرى] ئۇز، ھۇل، گەتەر، مەشەك ئىدى. 18 ئارفاخشادتىن شېلاھ تورەلدى،
شېلاھتىن ئېبەر تورەلدى. 19 ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تورەلگەن بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى
پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋىردە يەر يۈزى بۆلۈنۈپ كەتكەنىدى؛ پەلەگنىڭ
ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. 20 يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ،
21 ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، 22 ئېبال، ئابىمائىل، شېبا، 23 ئوفىر، ھاۋىلاھ، يوباب
تورەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 24 شەم، ئارفاخشات، شېلاھ،
25 ئېبەر، پەلەگ، رەئۇ، 26 سېرۇگ، ناھور، تەراھ، 27 ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى
(ئابرام بولسا ئىبراھىمنىڭ ئۆزى). 28 ئىبراھىمنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن ئىسمائىل
ئىدى. 29 ئۇۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نېبايوت بولۇپ،
قالغانلىرى كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، 30 مىشما، دۇماھ، ماسسا، ھاداد، تېما، 31 يەتۇر،
نافىش، قەدەماھ؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 32 ئىبراھىمنىڭ
توقىلى كەتۇراھدىن تورەلگەن ئوغۇللار زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباك ۋە شۇئاھ
ئىدى. يوقشاننىڭ ئوغۇللىرى شېبا بىلەن دېدان ئىدى. 33 مىدىياننىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ،
ئېفەر، ھانوخ، ئابىدا، ئەلدائاھ ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى. 34
ئىبراھىمدىن ئىسھاق تورەلدى. ئىسھاقنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ئىسرائىل ئىدى. 35
ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز، رېئۇئەل، يەئۇش، يائالام ۋە كوراھ ئىدى. 36 ئېلىفازنىڭ
ئوغۇللىرى تېمان، ئومار، زەفى، گاتام، كېناز، تىمنا ۋە ئامالەك ئىدى. 37 رېئۇئەلنىڭ
ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شامماھ بىلەن مىززاھ ئىدى. 38 سېئىرنىڭ ئوغۇللىرى لوتان،
شوبال، زىبئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. 39 ھورى بىلەن ھومام لوتاننىڭ
ئوغۇللىرى ئىدى (تىمنا لوتاننىڭ سىڭلىسى ئىدى). 40 شوبالنىڭ ئوغۇللىرى ئالیان، ماناھات،
ئەبال، شەفى بىلەن ئونام ئىدى. زىبئوننىڭ ئوغۇللىرى ئايا بىلەن ئاناھ ئىدى. 41 ئاناھنىڭ
ئوغلى دىشون ئىدى. دىشوننىڭ ئوغۇللىرى ھامران، ئەشبان، ئىتران بىلەن كېران ئىدى.
42 ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى بىلھان، زاۋاۋان، ياكان ئىدى. دىشاننىڭ ئوغۇللىرى ئۇز بىلەن
ئاران ئىدى. 43 ئىسرائىللارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم
زېمىنغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: بېئورنىڭ ئوغلى بېلا؛ تۇنىڭ پايتەختى دىنھاباھ
دەپ ئاتىلاتتى. 44 بېلا تۇلگەندىن كېيىن بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب تۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ بولدى. 45 يوباب تۇلگەندىن كېيىن تەمانلارنىڭ يۇرتىدىن بولغان ھۇشام تۇنىڭ
ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 46 ھۇشام تۇلگەندىن كېيىن بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد تۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ بولدى؛ ھاداد دېگەن بۇ ئادەم موئاب دالاسىدا مىدىيانلارنى تارمار قىلغان، تۇنىڭ
پايتەختىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. 47 ھاداد تۇلگەندىن كېيىن ماسرەكاھلىق ساملاھ تۇنىڭ
ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 48 ساملاھ تۇلگەندىن كېيىن دەرىيا ۋىيدىكى رەھوبوتىن كەلگەن
ساۋۇل تۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 49 ساۋۇل تۇلگەندىن كېيىن ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-
ھانان تۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 50 باۋال-ھانان تۇلگەندىن كېيىن ھاداد تۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ بولدى. تۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى پاي ئىدى. تۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل
بولۇپ، مەي-زاھابنىڭ نەۋرىسى، ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. 51 ئاندىن ھاداد تۇلدى. 52
ئېدومىلۇقلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە باشلىقى ئالىيا ، قەبىلە باشلىقى
يەتەت، قەبىلە باشلىقى ئوھولىباماھ، قەبىلە باشلىقى ئەلاھ، قەبىلە باشلىقى پىنون، 53 قەبىلە
باشلىقى كېناز، قەبىلە باشلىقى تېمان، قەبىلە باشلىقى مىبزار، 54 قەبىلە باشلىقى ماگدىيەل،
قەبىلە باشلىقى ئىرام؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

2 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمىئون، لاۋِي، يەھۇدا، ئىسساكار، زەبۇلۇن، 2
دان، يۈسۈپ، بىنيامىن، نافتالى، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت. 3 يەھۇدانىڭ ئوغلى ئېر، ئونان
ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۈچەيلەن قاناناتلىق شۇيانىڭ قىزىدىن بولغان. يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى
ئېر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىقىدىن پەرۋەردىگار تۇنىڭ جېنىنى ئالغان. 4
يەھۇداغا كېلىن تامارىدىن پەرەز بىلەن زەراھ تورەلگەن. يەھۇدانىڭ جەمئىي بەش ئوغلى
بولغان. 5 پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇل ئىدى. 6 زەراھنىڭ ئوغۇللىرى
زىمرى، ئېتان، ھېمان، كالكول بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. 7 كارمىنىڭ ئوغلى ئاكار
ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا كەلتۈرگۈچى»
بولۇپ چىقتى. 8 ئېتاننىڭ ئوغلى ئازارىيا ئىدى. 9 ھەزروندىن تورەلگەن ئوغۇللار
يەراھمىيەل، رام ۋە كالەب ئىدى. 10 ئامىناداب رامدىن تورەلگەن؛ ناھشون ئامىناداببتىن
تورەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ باشلىقى بولغان. 11 سالمون ناھشوندىن تورەلگەن؛
بوئاز سالموندىن تورەلگەن. 12 ئوبەد بوئازدىن تورەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تورەلگەن. 13
يەسسەنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇنجىسى ئېلىئاب، ئىككىنچىسى ئابىناداب، ئۈچىنچىسى شىمىيا، 14
تۆتىنچىسى نەتانەل، بەشىنچىسى راددايا، 15 ئالتىنچىسى ئوزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى.
16 زەرۇئىيا بىلەن ئابىگائىل تۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئىيانىڭ ئابىشاي، يوئاب ۋە
ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 17 ئاماسا ئابىگائىلدىن تورەلدى؛ ئاماسانىڭ ئاتىسى
ئىسمائىلىلاردىن بولغان يەتەر ئىدى. 18 كالەب ئازۇباھ (يېرىئوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ)تىن ئوغۇل
كۆرىدى؛ [ئازۇباھتىن] بولغان ئوغۇللىرى يەشەر، شوباب ۋە ئاردون ئىدى. 19 ئازۇباھ
تۇلگەندىن كېيىن كالەب يەنە ئەفراتنى ئالدى، ئەفرات تۇنىڭغا خۇرنى تۇغۇپ بەردى. 20
خۇردىن ئۇرى تورەلدى؛ ئۇرىدىن بەزالەل تورەلدى. 21 كېيىن ھەزرون گىلئادنىڭ ئاتىسى
ماكىرنىڭ قىزىنى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋىدى (ئۇ ئاتمىش ياشقا كىرگەندە تۇنى
ئالغان)، تۇنىڭدىن سەگۇب تورەلدى. 22 سەگۇبتىن يائىر تورەلدى؛ يائىرنىڭ گىلئاد زېمىنىدا
يىگىرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. 23 گەشۇر بىلەن ئارام شۇ يۇرتتىكىلەردىن «يائىرنىڭ يېزا-
قىشلاقلىرى»نى، كىناتنى ۋە تۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتمىش يېزا-شەھەرنى
تارتىۋالدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى گىلئادنىڭ ئاتىسى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. 24
ھەزرون كالەب-ئەفراتاھدا تۇلگەندىن كېيىن، ئابىلى ئابىياھ تۇنىڭغا ئاشخورنى تۇغدى؛ ئاشخور
تەكوئانىڭ ئاتىسى ئىدى. 25 ھەزرونىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھمىيەلنىڭ ئوغۇللىرى رام،
بۇناھ، ئورەن، ئوزەم ۋە ئاخىياھ ئىدى. 26 يەراھمىيەلنىڭ ئاتاراھ دېگەن يەنە بىر ئايالى
بار ئىدى، تۇ ئونامنىڭ ئانىسى ئىدى. 27 يەراھمىيەلنىڭ تۇنجى ئوغلى رامنىڭ ئوغۇللىرى
مائاز، يامىن ۋە ئېكەر ئىدى. 28 ئونامنىڭ ئوغۇللىرى شاممَاي بىلەن يادا ئىدى؛ شاممَاينىڭ
ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىشۇر ئىدى. 29 ئابىشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىھايىل بولۇپ،
ئابىھايىلدىن تۇنىڭغا ئاھبان بىلەن مولىد تورەلدى. 30 نادابنىڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن
ئاپپايىم ئىدى، سەلەد تا تۇلگۈچە ئوغۇل پەرزىنت كۆرمىگەن. 31 يىشى ئاپپايمنىڭ ئوغلى؛
شېشان يىشىنىڭ ئوغلى؛ ئاخلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. 32 شاممَاينىڭ ئىنىسى يادانىڭ
ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى؛ يەتەر تاكى تۇلگۈچە ئوغۇل پەرزىنت كۆرمىگەن. 33
يەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى يەراھمىيەلنىڭ
ئەۋلادلىرىدۇر. 34 شېشان قىز پەرزىنت كۆرۈپ، ئوغۇل پەرزىنت كۆرمىگەنىدى؛
شېشاننىڭ مىسرلىق يارخا دەپدىغان بىر مالىيى بار ئىدى. 35 شېشان قىزىنى مالىيى يارخاغا
خوتۇنلۇققا بەرگەن؛ تۇنىڭدىن يارخاغا ئاتتاي تورەلگەن. 36 ئاتتايدىن ناتان؛ ناتاندىن زاباد
تورەلگەن. 37 زابادتىن ئىفلال، ئىفلالدىن ئوبەد تورەلگەن. 38 ئوبەدتىن يەھۇ؛ يەھۇدىن
ئازارىيا تورەلگەن. 39 ئازارىيادىن ھەلەز؛ ھەلەزدىن ئەلئاساھ تورەلگەن. 40 ئەلئاساھتىن
سىسمَاي؛ سىسمَايدىن شاللۇم تورەلگەن. 41 شاللۇمدىن يەكامىيا؛ يەكامىيادىن ئەلىشاما

تۇرەلگەن. **42** يەراھىمەلنىڭ ئىنىسى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى تۇۋەندىكىلەر: مىشا ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى بولۇپ، زىفنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ مارىشاھمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولۇپ، ھېبروننىڭ ئاتىسى ئىدى. **43** ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى كوراھ، تاپپۇئاھ، رەكەم ۋە شېما ئىدى. **44** شېمادىن راھام تۇرەلگەن؛ ئۇ يوركېئامنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ شامماي رەكەمدىن تۇرەلگەن. **45** مائون شامماينىڭ ئوغلى؛ مائون بەيت-زۇرنىڭ ئاتىسى ئىدى. **46** كالەبنىڭ توقلى ئەفاھدىن ھاران، موزا ۋە گازىز تۇرەلگەن. ھاراندىن گازەز تۇرەلگەن. **47** ياخدايىنىڭ ئوغۇللىرى رەگەم، يوتام، گەشان، پەلەت، ئەفاھ ۋە شائافلار ئىدى. **48** كالەبنىڭ توقلى مائاكاھدىن شېبەر بىلەن تىرخاناھ تۇرەلگەن؛ **49** ئۇنىڭدىن يەنە مادمانناھنىڭ ئاتىسى شائاف، ماكبىننانىڭ ئاتىسى ۋە گىبىئاھنىڭ ئاتىسى شىۋا تۇرەلگەن. ئاكساھ كالەبنىڭ قىزى ئىدى. **50** يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى كالەبنىڭ ئەۋلادلىرى. ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇرنىڭ ئوغۇللىرى: كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبال، **51** بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى سالما، بەيت-گادەرنىڭ ئاتىسى خارەف ئىدى. **52** كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ ئەۋلادلىرى: خاروئەھ ھەمدە ماناخاتلارنىڭ يېرىمى ئىدى. **53** كىرىئات-يېئارىم ھەمەتلىرىدىكىلەر ئىتىرىلەر، پۇتىيلار، شۇماتىيلار، مىشرائىيلار بولۇپ، بۇ جەمەتلەردىن يەنە زوراتىيلار بىلەن ئەشتاۋولىيلار ئېرىلىپ چىققان. **54** سالمانىڭ ئەۋلادلىرى بەيت-لەھەم بىلەن نىتوفاتلار، ئاتروت-بەيت-يوئابلار، ماناھاتلارنىڭ يېرىم قىسمى، زوريىلار، **55** يابەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات خەتىتلىرى، يەنى تىراتىيلار، شىمياتىيلەر بىلەن سۈكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كېنىيلەر بولۇپ، رەكاب جەمەتىنىڭ بوۋىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

3 داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاخىنوئامدىن بولغان؛ ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگائىلدىن بولغان؛ **2** ئۈچىنچى ئوغلى ئابشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالمايىنىڭ قىزى مائاكاھدىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا بولۇپ، ھاگگىتتىن بولغانىدى؛ **3** بەشىنچى ئوغلى شەفاتىيا بولۇپ، ئابىتالدىن بولغانىدى؛ ئالتىنچى ئوغلى ئىترىيام بولۇپ، تۇنىڭ ئايالى ئە گلاھدىن بولغانىدى. **4** بۇ ئالتە ئوغۇل داۋۇتتىن ھېبروندا تۇرەلگەن؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل ئالتە ئاي، يېرۇسالېمدا بولسا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلغان. **5** يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا ئاممىيەلنىڭ قىزى بات-شۇئادىن بۇ تۆتەيلەن تۇرەلگەن: ئۇلار شىمىيا، شوباب، ناتان ۋە سۇلايمان ئىدى. **6** يەنە ئىبھار، ئەلىشاما، ئەلىفەلەت، **7** نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، **8** ئەلىشاما، ئەلىيادا، ئەلىفەلەت قاتارلىق توققۇز ئوغۇل بولغان. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا توقالىردىن بولغان ئوغۇللار بار ئىدى؛ تامار ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. **10** سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئام، رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيا، ئابىيانىڭ ئوغلى ئاسا، ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات، **11** يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا، ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاش، **12** يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا، ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئازارىيانىڭ ئوغلى يوتام، **13** يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز، ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا، ھەزەكىيانىڭ ئوغلى ماناسسەھ، **14** ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئامون، ئامونىڭ ئوغلى يوسىيا ئىدى. **15** يوسىيانىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يوھانان، ئىككىنچى ئوغلى يەھوئاكىم، ئۈچىنچى ئوغلى زەدەكىيا، تۆتىنچى ئوغلى شاللۇم ئىدى. **16** يەھوئاكىمنىڭ ئوغۇللىرى: ئوغلى يەكونىياھ بىلەن ئوغلى زەدەكىيا. **17** سۈرگۈن قىلىنغان يەكونىياھنىڭ ئوغۇللىرى: ــ شېئالتىئەل ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **18** يەنە مالقىرام، پەدايا ھ، شەناززار، يەكامىيا، ھوشاما ۋە نەبادىيا ئىدى. **19** پەدايانىڭ ئوغۇللىرى زەرۇبىبابەل بىلەن شىمەي ئىدى؛ زەرۇبىبابەلنىڭ پەرزەنتلىرى: ــ مەشۇللام بىلەن ھانانىيا ۋە تۇلارنىڭ سىڭلىسى شېلومىت ئىدى؛ **20** ئۇنىڭ يەنە ھاشۇباھ، ئوھەل، بەرەكىيا، ھاسادىيا، يۇشاب-ھەسەد قاتارلىق بەش ئوغلى بار ئىدى. **21** ھانانىيانىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا ۋە يەشايا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە رىفايانىڭ ئوغۇللىرى، ئارنانىڭ ئوغۇللىرى، ئوبادىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە شېكانىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **22** شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئۇنىڭ ئوغلى شېمايا، شېمايانىڭ ئوغۇللىرى ھاتتۇش، يىگىئال، باريا، نېئاريا، شافات بولۇپ جەمئىي ئالتە ئىدى. **23** نېئاريانىڭ ئوغۇللىرى ئەلىيوينايى، ھەزەكىيا، ئازرىكام بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئىدى. **24** ئەلىيوينايىنىڭ ئوغۇللىرى خوداۋىيا، ئەلىياشىب، پەلايا، ئاككۇب، يوھانان، دېلايا، ئاناني بولۇپ جەمئىي يەتتە ئىدى.

4 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرەز، ھەزرون، كارمى، خۇر ۋە شوبال ئىدى. **2** شوبالنىڭ ئوغلى رېئايادىن جاھات تۇرەلدى؛ جاھاتتىن ئاخزماي بىلەن لاخاد تۇرەلدى. بۇلار زوراتىي جەمەتىدىن ئىدى. **3** ئېتامنىڭ ئوغۇللىرى يىزرەئەل، ئىشما، ئىدباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ھازىلىلپونى ئىدى. **4** گەدورنىڭ ئاتىسى پەنۇئەل؛ خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزەر ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن تۇرەلگەن. **5** تەكوئانىڭ ئاتىسى ئاشخۇرنىڭ ھېلاھ ۋە ناتاراھ دېگەن ئىككى ئايالى بار ئىدى. **6** ناتاراھ ئاشخۇرغا ئاخۇززام، ھەفەر، تەمەنى، ئاخاشتارىنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ناتاراھنىڭ ئوغۇللىرى. **7** ھېلاھنىڭ ئوغۇللىرى زەرەت، زوھار بىلەن ئەتنان ۋە **8** كوز ئىدى؛ كوزدىن ئانوب، ھاززىبىبا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى ئاخارھەلنىڭ جەمەتىلىرى تۇرەلدى. **9** يابەز تۇز قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتلىك ئىدى، ئانىسى: «تۇغۇتى تۇستىدە بەك ئازابلاندىم» دەپ ئۇنىڭغا يابەز دېگەن ئىسمىنى قويغان. **10** يابەز ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ندا قىلىپ: «مېنى ناھايىتى كۆپ بەركەتلىگەن بولساڭ، زېمىنىمنى كېڭەيتسەڭ، قولۇڭ بىلەن مېنى يۆلەپ، بالا-قازادىن ساقلاپ، ماڭا ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرسەتمىگەيسەن!» ــ دەپ تىلىدى. خۇدا ئۇنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت ئەيلىدى. **11** شۇھاھنىڭ ئىنىسى كېلۇبتىن مېخىر تۇرەلگەن؛ مېخىر ئېشتونىنىڭ ئاتىسى ئىدى. **12** ئېشتوندىن بەيت-رافا، پاسىياھ ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى تېخىننا ھ تۇرەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ريكاھلىقلار ئىدى. **13** كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل بىلەن سېرايا ئىدى؛ ئوتنىيەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئونوتاي ئىدى. **14** مېئونوتايدىن ئوفراھ تۇرەلدى. سېرايادىن «ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسى»دىكىلەرنىڭ ئەجدادى بولغان يوئاب تۇرەلدى (ئۇلار ئەسلىدە ھۈنەرۋەنلەر ئىدى). **15** يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن نائام ئىدى؛ ئېلاھنىڭ ئوغلى كېناز ئىدى. **16** يەھاللىلەلنىڭ ئوغۇللىرى زىف بىلەن زىفاھ، تىريا بىلەن ئاسارىيەل ئىدى. **17** ئەزرانىڭ ئوغۇللىرى: ــ يەتەر، مېرەد، ئېفەر ۋە يالونلار، مېرەد پىرەۋۇننىڭ قىزى بىتىيانى ئالدى؛ ئۇ ھاملىدار بولۇپ مەريەم، شاممەي بىلەن ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى ئىشباھنى تۇغدى. بۇلار بىتىيادىن بولغان ئوغۇللار. مېرەدنىڭ يەھۇدالاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ ئاتىسى يەرەدنى، سوكوھنىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانوئاھنىڭ ئاتىسى يەكۇتىيەلنى تۇغدى. **19** ناھامنىڭ سىڭلىسى خودىيانىڭ ئايالىدىن گارمىلق كېئىلاھنىڭ ئاتىسى بىلەن مائاكات جەمەتىدىن بولغان ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى تۇرەلگەن. **20** شمونىڭ ئوغۇللىرى ئامنون ۋە رىننا، بەن-ھانان بىلەن تىلون ئىدى. يىشىنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى. **21** شېلاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن تۇرەلگەن لېكاھنىڭ ئاتىسى ئېر، مارەشاھنىڭ ئاتىسى لائاداھ ۋە بەيت-ئاشبىيادا ئولتۇراقلاشقان چە كەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى **22** ۋە يەنە يوكىم، كوزىبالقلار، يوئاش بىلەن ساراف (بۇلار ئىككىسى موئاب يۇرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە ياشۇبى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). **23** بۇلار نېتايم ۋە گەدەراھدا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۆزلىچىلار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە تۇرۇپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. **24** نەمۇئەل ۋە يامىن، يارىب، زەراھ بىلەن سائۇل شىمىئونىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **25** شاللۇم ساۋۇلنىڭ ئوغلى؛ مىبسام شاللومنىڭ ئوغلى، مىشما مىبسامنىڭ ئوغلى ئىدى. **26** مىشمانىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىلەر: ــ مىشمانىڭ ئوغلى خامۇئىل؛ خامۇئىلنىڭ ئوغلى زاككۇر؛ زاككۇرنىڭ ئوغلى شىمەي ئىدى. **27** شمەيىنىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ پەرزەنتى كۆپ بولمىغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايىسىسىنىڭ جەمەتىنىڭ پەرزەنتلىرى يەھۇدا جەمەتىنىڭكىدەك ئۇنداق كۆپ بولمىغان. **28** ئۇلار بەئەر-شىبا، مولاداھ، ھازار-شۇئال، **29** بىلھاۋ، ئېزەم، تولاد، **30** بېتۈئەل، خورماھ، زىكلاگ، **31** بەيت-ماركابوت، ھازار-سۈسىم، بەيت-بىرى ۋە شائارائىمغا ماكانلاشقانىدى. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ دەۋرىگىچە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. **32** ئۇلار ئولتۇراقلاشقان جايلار ئېتام، ئايىن، رىممون، توكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ تۇز ئىچىگە ئالغان. **33** ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ ئېچىرىسىدىكى بارلىق يېزا-كەنتلەر تاكى بائالغا قەدەر شۇلارغا قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ تۇز نەسەبنامىلىرىمۇ بار ئىدى. **34** [ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىرى] مېشوباب، يامىلەك، ئامازىيانىڭ ئوغلى يوشاھ، **35** يوئىل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى يەھۇ (يوسىبىيا سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئاسىئەلنىڭ ئوغلى

ئىدى)، 36 ئەلىۋىنىاي، يائاكوباھ، يەشوھايا، ئاسايا، ئادىئەل، يەسىمئەل، بىنايا 37 ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىزالار ئىدى (شىفى ئاللونىڭ ئوغلى، ئاللون يەدايانىڭ ئوغلى، يەدايا شىمرىنىڭ ئوغلى، شىمرى شىمايانىڭ ئوغلى ئىدى). 38 يۇقىرىدا خاتىرىلەپ تۇتۇلگەن ئىسىملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى؛ بۇلارنىڭ جەمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. 39 تۇلار قوي پادىلىرىغا ئوتلاق ئىزلەپ تاكى گەدور ئېغىزنىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىگىچە بارغانىدى. 40 تۇلار شۇ يەردە ياپىيىشىل، ناھايىتى مۇنبەت بىر ئوتلاق تاپقان؛ ئۇ يەر تولمۇ كەڭ، ھەم تازا ھەم تىنچ ئىدى. ئىلگىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلار ھامىدىكلەردىن ئىكەن. 41 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىپ ئوتۇلگەن كىشىلەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ زامانىدا شۇ [ھامىدىكلەرنىڭ] چېدىرلىرىغا ۋە ئۇ يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مىئونلۇقلارغا ھۇجۇم قىلىپ تۇلارنى تامامەن يوقاتقانىدى، تاكى بۈگۈنگە قەدەر، ئۇلار شۇلارنىڭ يەرلىرىگە ماكانلاشتى، چۈنكى ئۇ يەرلەردە پادىلىرىنى باققۇدەك ئوتلاق بار ئىدى. 42 شۇ چاغلاردا شىمئونلاردىن يەنە بەش يۈز كىشى سېئىر تېغىغا قاراپ ماكېدى، ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى يىشىنىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا، نېئارىيا، ريفايا بىلەن ئۇزىئەل ئىدى؛ 43 ئۇلار قېچىپ تىرىك قالغان ئامالەكلەرنىمۇ ئولتۇرۇپ، بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئوتۇۋاتىدۇ.

5

ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار:ـ (رۇبەن گەرچە تۇنجى ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن [ئاتىسىنىڭ توقىلى بىلەن] زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان يۈسۇپنىڭ ئوغۇللىرىغا ئوتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇنىڭ نەسەبنامە يېچە ئۇ چوڭ ئوغۇل ھىسابلانمايدۇ. 2 يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولغان بولسىمۇ ئۇ ئىداره قىلغۇچى ئۇنىڭدىن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى يۈسۇپكە تەۋە بولۇپ كەتكەن):ـ 3 ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار:ـ ھانوخ ۋە پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. 4 يوئېلنىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار:ـ [يوئېلنىڭ] ئوغلى شىمايا، شىمايانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شىمەي، 5 شىمەينىڭ ئوغلى مىكاھ، مىكاھنىڭ ئوغلى رېئايا، رېئايانىڭ ئوغلى بائال، 6 بائالنىڭ ئوغلى بەئەراھ، بەئەراھ تاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى. 7 ئۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنگەندەك، جەمەتلىرىنىڭ تارىخى يېچە يولباشچى بولغان جەئىيەل، زەكەريا ۋە بىلا دەپ يۇتۇلگەنىدى 8 (بىلا ئازازنىڭ ئوغلى، ئازاز شىمانىڭ ئوغلى، شىما يوئېلنىڭ ئوغلى ئىدى). يوئېلار ئاروئەردە، نېبو ۋە بائال-مېئونغىچە سوزۇلغان جايلاردا تۇراتتى. 9 ئۇلار يەنە كۈن چىقىشقا قاراپ تاكى ئېفرات دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلنىڭ كىرىش ئېغىزغا قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گلېئاد يۇرتىدىكى چارۋا مالىلىرى كۆرىپىپ كەتكەنىدى. 10 ساۋۇلنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار ھاگاريلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشتى؛ ھاگاريلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گلېئادنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى پۈتۈن زېمىنىدا ھاگاريلارنىڭ چېدىرلىرىدا ماكانلاشتى. 11 ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالىكامغا قەدەر باشان زېمىنىغا ماكانلاشقانىدى. 12 باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يوئېل، مۇئاۋۇن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛ يەنە ياناي بىلەن شافاتمۇ بار ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى جەمەتىملەر يېچە مىكائىل، مەشۇللام، شىبا، يوراي، ياكان، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئي يەتتە ئىدى. 14 يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابىھايىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابىھايىل خۇرىنىڭ ئوغلى، خۇرى ياروياھنىڭ ئوغلى، ياروياھ گلېئادنىڭ ئوغلى، گلېئاد مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل يەشىشاينىڭ ئوغلى، يەشىشاي ياھدونىڭ ئوغلى، ياھدو يۈزنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 15 گۇنىنىڭ نەۋرىسى، ئابدىئەلنىڭ ئوغلى ئاخى تۇلارنىڭ جەمەت ئىشى ئىدى. 16 تۇلار گلېئادقا، باشانغا ۋە باشانغا تەۋە يېزا-كەنتلە رگە، شۇنداقلا پۈتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۇت چېتىگىچە ماكانلاشقانىدى. 17 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە نەسەبنامىلە رگە يۈتكىلگەنىدى. 18 رۇبەن، گاد قەبىلىلىرىنىڭ ۋە مانىاسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالقان-قىلىچ تۇتالايدىغان، ئوقيا ئېتالايدىغان ھەم جەنگگە ماھىر قىرىق تۆت مىڭ يەتتە يۈز ئالتىش جەنگگۈار ئادىمى بار ئىدى. 19 ئۇلار ھاگاريلار، يەتۇرلار، نافىشلار ۋە نودابلار بىلەن جەڭ قىلغان. 20 ئۇلار جەڭ قىلغاندا مەدەت تېپىپ، ھاگاريلار ۋە ئۇلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان؛ چۈنكى ئۇلار جەڭ ئۈستىدە خۇداغا ئىدا قىلغان؛ ئۇلار ئۇنىڭغا تايانغاچقا، خۇدا ئۇلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلغان. 21 ئۇلار يەنە دۈشمەننىڭ چارۋا-مالىرىنى، جىملىدىن ئەللىك مىڭ تۆگە، ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ قوي، ئىككى مىڭ ئېشىكنى ئولجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جانىنى تېسىر ئالغان. 22 بۇ ئۇرۇش خۇدانىڭ نىيىتىدىن بولغاچقا، دۈشمەندىن ئۇلگەنلەر ناھايىتى كۆپ بولغان؛ سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇلار شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ تۇرغان. 23 ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر باشاندىن باۋال-ھەرمون، سېنىر، ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېيىلىپ ماكانلاشتى. ئۇلار زور كۆپەيگەن. 24 ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېفەر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازرىئەل، يەرىمىيا، خوداۋىيا ۋە ياھدىيەل ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەنگچىلەر، مەشھۇر مۇتىۋەرلەر، شۇنداقلا ھەرقايسىسى تۇز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. 25 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، يۈزۈقلۇق قىلىپ خۇدا ئەسلىدە ئۆزلىرى ئالدىدا يوقاتقان شۇ يەردىكى تائېپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئەگىشىپ كەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇرىيە پادىشاھى پۇل (يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر) نىڭ روھىنى قوزغىتىپ بىلەن، ئۇ ئۇلارنى، يەنى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەرنى، گاد قەبىلىسىدىكىلەرنى ۋە مانىاسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى خالاھ، خابور ۋە خاراغا ھەم گوزان دەرياسى بويىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى بۈگۈنگە قەدەر تېخىچە شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئۆرماقتا.

6

لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. 2 كوھاتنىڭ ئوغلى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. 3 ئامرامنىڭ پەرزەنتلىرى ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى نادابا، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامار ئىدى. 4 ئەلئازاردىن فىنھاس، فىنھاستىن ئابىشۇئا، 5 ئابىشۇئادىن بۇككى، بۇككىدىن ئۇززى، 6 ئۇززىدىن زەراھىيا، زەراھىيادىن مېرايوت، 7 مېرايوتتىن ئاماريا، ئاماريادىن ئاخىتۇب، 8 ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن ئاخىماۋاز، 9 ئاخىماۋازدىن ئازارىيا، ئازارىيادىن يوھانان، 10 يوھاناندىن ئازارىيا (بۇ ئازارىيا پېرۇساۋىلدا سۇلايمان سالغۇزغان مۇقەددەس ئۆيدە كاھىنلىق خىزمىتىدە بولغان)، 11 ئازارىيادىن ئاماريا، ئاماريادىن ئاخىتۇب، 12 ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن شاللۇم، 13 شاللۇمدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازارىيا، 14 ئازارىيادىن سېرايا، سېرايادىن يەھوزاداك تۇرەلدى؛ 15 پەرۋەردىگار نېبوقادنەسارنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەھۇدادىكىلەر بىلەن يېرۇساۋىلدىكىلەرنى سۈرگۈن قىلدىغان چاغدا، بۇ يەھوزاداكنى سۈرگۈن قىلىنغان. 16 لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشوم، كوھات ۋە مەرارى. 17 گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. 18 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. 19 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا مەنسۇپ ھەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىلىلەر ئىدى. 20 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گەرشومنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى جاھات، جاھاتنىڭ ئوغلى زىممە، 21 زىممەنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئىددو، ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى يىياتراي ئىدى. 22 گوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گوھاتنىڭ ئوغلى ئامىناداب، ئامىنادابنىڭ ئوغلى كوراھ، كوراھنىڭ ئوغلى ئاسىر، 23 ئاسىرنىڭ ئوغلى ئەلكانا ھ، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى ئەبىئاساف، ئەبىئاسافنىڭ ئوغلى ئاسىر، 24 ئاسىرنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئۇرىئەل، ئۇرىئەلنىڭ ئوغلى ئۇززىيا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى شائۇل ئىدى. 25 ئەلكاناھنىڭ ئوغۇللىرى ئاماساي ۋە ئاخىموت، 26 ئاخىموتنىڭ ئوغلى ئەلكانا ھ، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى زوفاي، زوفاينىڭ ئوغلى ناھات، 27 ناھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاب، ئېلىئابنىڭ ئوغلى يەروھام، يەروھامنىڭ ئوغلى ئەلكانا ھ ئىدى. 28 ساموئىلنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىچە: ئۇنىڭ ئوغلى يوئېل، ئىككىنچى ئوغلى ئابىيا ئىدى. 29 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى، ماھلىنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى شىمەي، شىمەينىڭ ئوغلى ئۇززا، 30 ئۇززانىڭ ئوغلى شىمىيا، شىمىيانىڭ ئوغلى ھاگگىيا، ھاگگىيانىڭ ئوغلى ئاسايا ئىدى. 31 داۋۇت ئەھدە ساندۇقى ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمىچىلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا تۆۋەندىكى كىشىلەرنى قويدى. 32 ئۇلار تاكى سۇلايمان پېرۇساۋىلدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ياساتقانغا قەدەر، «جامائەت چېدىرى»نىڭ ئالدىدا كۈي ئېيتىش خىزمىتىنى تۆتەپ كەلدى. ئۇلار ۋەزىپىسىنى بەلگىلەنگەن تەرتىپ

بىلەن ئوتكەنىدى. 33 تۆۋەندىكىلەر ۋەزىپە ئوتكەن ئادەملەر ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە: ـ نەغمىچى ھېمان بار ئىدى. ھېمان يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل سامۇئىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 34 سامۇئىل ئەلكاناھنىڭ ئوغلى، ئەلكاناھ يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئەلىيەلنىڭ ئوغلى، ئەلىيەل توئاھنىڭ ئوغلى، 35 توئاھ زۇفنىڭ ئوغلى، زۇف ئەلكاناھنىڭ ئوغلى، ئەلكاناھ ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ئاماسايىنىڭ ئوغلى، 36 ئاماساي ئەلكاناھنىڭ ئوغلى، ئەلكاناھ يوئېلنىڭ ئوغلى، يوئېل ئازارياۋنىڭ ئوغلى، ئازارىيا زەفانىيانىڭ ئوغلى، 37 زەفانىيا تاھاتنىڭ ئوغلى، تاھات ئاسسىرنىڭ ئوغلى، ئاسسىر ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى، ئېبىئاساف كوراھنىڭ ئوغلى، 38 كوراھ ئىزھارنىڭ ئوغلى، ئىزھار كوھاتنىڭ ئوغلى، كوھات لاۋىنىڭ ئوغلى، لاۋۋي ئىسرائىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 39 [ھېمانلىق] ئوڭ تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشى ئاساف ئىدى. ئاساف بولسا بەرەكىيانىڭ ئوغلى، بەرەكىيا شىمىيانىڭ ئوغلى، 40 شىمىيا مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل باۋاسىيانىڭ ئوغلى، باۋاسىيا مالكىيانىڭ ئوغلى، 41 مالكىيا ئېتىننىڭ ئوغلى، ئېتىنى زەراھنىڭ ئوغلى، زەراھ ئادايانىڭ ئوغلى، 42 ئادايا ئېتىننىڭ ئوغلى، ئېتان زىماھنىڭ ئوغلى، زىماھ شىمەينىڭ ئوغلى، 43 شىمەي جاھاتنىڭ ئوغلى، جاھات گېرشومنىڭ ئوغلى، گېرشوم لاۋىنىڭ ئوغلى ئىدى. 44 [ھېمان بىلەن ئاسافنىڭ] سول تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىنداشلىرى مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېتانلار ئىدى. ئېتان بولسا كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى، كىشى ئابدىنىڭ ئوغلى، ئابدى مالللۇقنىڭ ئوغلى، 45 مالللۇق ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ئامازىيانىڭ ئوغلى، ئامازىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 46 ھىلقىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى باننىنىڭ ئوغلى، بانى شېمەرنىڭ ئوغلى، 47 شېمەر ماھلىنىڭ ئوغلى، ماھلى مۇشىنىڭ ئوغلى، مۇشى مەرارىنىڭ ئوغلى، مەرارى لاۋىنىڭ ئوغلى ئىدى. 48 ئۇلارنىڭ قالغان لاۋۋي قېرىنداشلىرى بولسا ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيى، يەنى ئىبادەت چېدىرىدىكى [باشقا] خىزمەتلەرنى بېجىرىشكە ئاتالغانىدى. 49 ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا خۇدانىڭ خىزمەتكارى مۇسانىڭ تاپىلىغىنىدەك كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانگاھتا قۇربانلىقلار سۇنۇپ، خوشبۇيگاھدا خوشبۇي يېقىپ، مۇقەددەسگاھدىكى بارلىق خىزمەتلەرنى ئادا قىلاتتى، شۇنداقلا ئىسرائىللار ئۈچۈن كەچۈرۈم- كاففارەت ئىشلىرىنى قىلاتتى. 50 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس، فىنھاسنىڭ ئوغلى ئابىشۇيا، 51 ئابىشۇيانىڭ ئوغلى بۇككىنىڭ ئوغلى ئۇززىي، ئۇززىنىڭ ئوغلى زەراھىيا، 52 زەراھىيانىڭ ئوغلى مېرايوت، مېرايوتنىڭ ئوغلى ئامارىيا، ئامارىيانىڭ ئوغلى ئاخىتۇب، 53 ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك، زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماۋاز ئىدى. 54 تۆۋەندىكىلەر ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئۇززىيىنى ئىچىدە ماكان ئۇنۋۇپ ئولتۇرغان يەرلىرى: ـ كوھات جەمەتىنىڭ يەرلىرى بولسا (مۇشۇ يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان): ـ 55 يەھۇدا ئېيىدىكى ھېبرون ۋە ھېبرونىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى ئېتىزلىقلىرى ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان 56 (لېكىن بۇ شەھەرنىڭ تەرىپىدىكى ئوتلۇقلار ۋە شەھەر رگە قاراشلىق يېزا- كەنتلەر بولسا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بېرىلدى). 57 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى» ھېبرون بېرىلدى؛ بۇنىڭدىن باشقا لىبناھ بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياتىر، ئېشتېموئا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 58 ھىلەن ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەبىر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 59 ئاشان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بەيت-شەمەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان؛ 60 يەنە بىنيامىن قەبىلىسىدىكى زېمىندىن گىبا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاللەمەت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۇلۇپ بېرىلگەن. ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمەئىي ئون ئۈچ بولدى. 61 كوھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 62 گېرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، نافتالى قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون ئۈچ شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 63 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتىگە قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبېن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 64 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋىيلارغا بۇلۇپ بەردى. 65 ئۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىرىدا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى يەھۇدا قەبىلىسىدىن، شىمېئون قەبىلىسىدىن ۋە بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ ئۇلارغا بەردى. 66 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلەر رگە ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۇلۇپ بېرىلگەنلىرىمۇ بولدى. 67 ئىسرائىللار ئۇلارغا [يەنە ئىككى] «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرائىم ئېتىغلىقىغا جايلاشقان شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ۋە گەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى بەردى؛ 68 يەنە يوكىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھورون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، 69 ئايجالون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رىممون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ئۇلارغا بەردى. 70 [ئىسرائىللار يەنە] ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن ئانېر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بىلىئام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى. 71 گېرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 72 ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دابىرات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 73 راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 74 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئۇلارغا ماشال ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 75 خۇكوك ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 76 نافتالى قەبىلىسىدىن گاللىلىيەدىكى كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھاممون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرىئاتايىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ بېرىلدى. 77 مەرارىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن رىممونو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 78 يەنە رۇبېن قەبىلىسىگىكىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىن، يېرىخونىڭ شەرقىي ئۇدۇلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۆنچىقىش بويىدىكى يەرلەردىن چۆلدىكى بەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياھزاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 79 كەدەموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مېفائات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 80 گاد قەبىلىسىدىنۇ بولسا ئۇلارغا گىلىئادتىكى راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ماھانائىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 81 ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يائازەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى.

7

ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، ياشۇب ۋە شىمرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. 2 تولانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئۇززىي، رىفايا، يېرىيەل، ياھماي، يىبسام ۋە سامۇئىلدىن ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زامانىدا تولانىڭ ئادەم سانى نەسەبنامىلەردە يىگىرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەڭچى دەپ خاتىرىلەنگەن. 3 ئۇززىنىڭ ئوغلى ئىزراقيا ئىدى، ئىزراقيانىڭ ئوغۇللىرى مىكائىل، ئوبادىيا، يوئېل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ ھەشەيلەنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. 4 نەسەبنامىلەر يوپىچە ئۇلار بىلەن بىللە ھېسابلاتقانلاردىن جەڭگۈار ئوتىۋز ئالتە مىڭ ئادەم بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ خوتۇن، بالا-چاقىلىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب يوپىچە تىزمىنا ئېلىنغان جەمەئىي سەكسەن يەتتە مىڭ ئادەمنى بار ئىدى. 6 بىنيامىننىڭ بېلا، بەكەر ۋە يەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 7 بېلانىڭ ئېزبون، ئۇززىي، ئۇززىئەل، يەرىموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىنا ئېلىنغان جەمەئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئوتىۋز تۆت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 8 بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى زېمىراھ، يوئاش، ئەلىئېزەر، ئەلىيوينەي، ئومرى، يەرەموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، 9 جەمەت باشلىرى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىنا ئېلىنغان جەمەئىي يىگىرمە مىڭ ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 10 يەدىيايەلنىڭ ئوغلى بىلھان ئىدى، بىلھاننىڭ ئوغۇللىرى يەئۇش، بنيامىن، ئەھۇد، كەناناناھ، زېتان، تارشىش ۋە ئاخىشاھار ئىدى؛ 11 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر ئىدى. ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىلانغانلارنىڭ جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمەئىي ئون يەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. 12 شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ھۇشىيلار ئاخەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 13 نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر، شالۇم؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بىلھانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 14 ماناسسەھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئۇنىڭ سۈرىيەلىك توقىلدىن ئاسرىئەل تۇرەلگەن؛ ئۇنىڭدىن يەنە گىلىئادنىڭ ئاتىسى ماكىر تۇغۇلغان. 15 ماكىر شۇپپىيلار

ۋە خۇيىيلار ئارىسىدىمۇ ئايال ئالغان (ماكىرنىڭ سىگىلىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى). ماكىرنىڭ يەنە بىر ئەۋلادىنىڭ ئىسمى زەلوفىھاد ئىدى، زەلوفىھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزىلا بولغان. **16** ماكىرنىڭ ئايالى مائاكاھ ئوغۇل تۇغۇپ، تۇنىڭغا پەرەش دەپ ئات قويغان؛ پەرەشنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى؛ شەرەشنىڭ ئوغلى ئۇلام ۋە راكەم ئىدى. **17** ئۇلامنىڭ ئوغلى بىدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى؛ گىلېئاد ماكىرنىڭ ئوغلى، ماكىر ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئىدى. **18** گىلېئادنىڭ سىگىلىسى ھامۇلە كەتتىن ئىشھود، ئابىئېزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. **19** شېمىدانىڭ ئوغۇللىرى ئاخيان، شەكەم، لىكخى ۋە ئانئىئام ئىدى. **20** ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: تۇنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ، شۇتىلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئېلئاداھ، ئېلئاداھنىڭ ئوغلى تاھات، **21** تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ ئىدى (ئېزەر بىلەن ئېلئاد گاتلىقلارنىڭ چارۋا مالىلرىنى بۇلالىڭ-تالالىڭ قىلغىلى چۈشكەندە، شۇ يەرلىك گاتلىقلار تەرىپىدىن تۇتۇلۇۋېلىگەن. **22** ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئەفرائىم بۇ بالىلىرى ئۈچۈن خېلى كۆنلە رگىچە ماتەم تۇتقاچقا، تۇنىڭ بۇرادەرلىرى تۇنىڭغا تەسەللى بەرگىلى كەلگەن. **23** ئەفرائىم ئايالى بىلەن بىللە قايتا بىر ياستۇققا باش قويغان. ئايالى ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغقان؛ ئەفرائىم تۇنىڭغا ئائىلەم بالا-قازاغا يولۇقتى دەپ، بېرىياھ دەپ ئىسىم قويغان. **24** تۇنىڭ قىزى ئۇستۇن بەيت-ھورون بىلەن تۇۋەن بەيت-ھورونىنى ۋە ئۇززەن-شەئەراھنى بىنا قىلغان). **25** بېرىياھنىڭ ئوغلى رېفاھ بىلەن رەشەف ئىدى؛ رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاھان، **26** تاھاننىڭ ئوغلى لادان، لادانىنىڭ ئوغلى ئامىھۇد، ئامىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما، **27** ئەلىشامانىڭ ئوغلى نۇن، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىدى. **28** ئەفرائىملارنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر بولۇپ، كۈنچىقىش تەرىپىدە نارائان، كۈنپېتىش تەرىپىدە گەزەر بىلەن تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، شە كەم ۋە تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاكى گازا ۋە تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلە رگىچە سوزۇلاتتى. **29** ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا تۇتاشقان يەنە بەيت-شېئان ۋە تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر؛ تاتاناق ۋە تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر؛ مە گەددو ۋە تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر؛ دور ۋە تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەرمۇ بار ئىدى. ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يوسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلە رگە ماكانلاشقانىدى. **30** ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ؛ ئۇلارنىڭ سىراھ دېگەن سىگىلىسىمۇ بار ئىدى. **31** بېرىياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ، مالكىئەل بىرزاۋىتنىڭ تاتىسى ئىدى. **32** خېبەردىن يافلەت، شومەر، خوتام ۋە ئۇلارنىڭ سىگىلىسى شۇيا تۇرەلگەن. **33** يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بىمھال ۋە ئاشۋات؛ بۇلار يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **34** شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاخى، روھگاھ، خوبباھ ۋە ئارام ئىدى. **35** [شەمەرنىڭ] ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاھ، يىمنا، شەلەش ۋە ئامال ئىدى؛ **36** زوفاھنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال، بېرى، ئىمراھ، **37** بېزەر، خود، شامما، شىلشاھ، ئىتران ۋە بەئەراھ ئىدى. **38** يەتەرنىڭ ئوغۇللىرى يەفۇننەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. **39** ئۇللانىڭ ئوغۇللىرى ئاراھ، خانىئىەل ۋە رىزىيا ئىدى. **40** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر قايىسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەنگچىلەر، يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ جەمەتلىرى يېچە نەسەبنامىگە تىزىملانغاندا، جەنگگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي يىگىرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

8 بىنيامىننىڭ تۇنجى ئوغلى بېلا، ئىككىنچى ئوغلى ئاشبەل، ئۈچىنچى ئوغلى ئاخاراھ، **2** تۆتىنچى ئوغلى نوخاھ، بەشىنچى ئوغلى رافا ئىدى. **3** بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئاددار، گېرا، ئابىھۇد، **4** ئابىشۇئا، نائامان، ئاخوئاھ، **5** گېرا، شېفۇفان ۋە ھۇرام ئىدى. **6** تۆۋەندىكىلەر ئەخۇدنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ نائامان، ئاخىياھ ۋە گېرا (ئەسلىدە ئۇلار گىبىالقلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. گىبىالقلار ماناھاتقا كۆچۈرۈۋېتىلگەنىدى. بۇلارنى كۆچۈرۈۋەتكۈچى بولسا گېرا ئىدى؛ تۇنىڭدىن تۇززا بىلەن ئاخىھۇد تۇرەلگەن). **8** شاھارائىم ھۇشىم بىلەن بائارا دېگەن ئىككى ئايالىنى قويۇۋەتكەندىن كېيىن مۇئاب دىياربدا ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن. **9** تۇنىڭ خودەش دېگەن ئايالىدىن يوباب، زىبىيا، مېشا، مالكام، **10** يەئۇز، شاقيا، مىرماھ دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن؛ تۇنىڭ بۇ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى بولغانىدى. **11** ھۇشىمدىمۇ تۇنىڭغا ئابىتۇب، ئەلپائال دېگەن ئوغۇللار تۇرەلگەن. **12** ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئېبەر، مىشام ۋە شېمەد (شېمەد ئونو بىلەن لود دېگەن ئىككى شەھەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە يېزا- كەنتلەرنى بىنا قىلغان)، **13** بېرىياھ ۋە شېما ئىدى. ئۇ ئىككىسى ئايجالوندىكىلەر ئۈچىدە جەمەت باشلىرى بولۇپ، گات ئاھالىسىنى قوغلۇۋەتكەنىدى. **14** ئاخيو، شاشاق، يەرەموت، **15** زەبادىيا، ئارياد، ئېدەر، **16** مىكائىل، ئىسپاھ ۋە يوخا بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **17** زەبادىيا، مەشۇللام، ھىزكى، خېبەر، **18** ئىشمېراي، يىزلىيا ۋە يوبابلارنىڭ ھەممىسى ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **19** ياكىم، زىكرى، زابدى، **20** ئەلىيەناي، زىلتاي، ئەلىيەل، **21** ئادايا، بېرايا ۋە شىمراتلار شىمەينىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **22** ئىشپان، ئېبەر، ئەلىيەل، **23** ئابدون، زىكرى، ھانان، **24** ھاننانىيا، ئېلام، ئانتوتىيا، **25** ئىفدېياھ ۋە پەنۇئەللەر شاشاقنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **26** شامشراي، شېخاريا، ئاتالىيا، **27** يائارېشىيا، ئەلىيا ۋە زىكرىلار يەروھامنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **28** يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى نەسەبنامىلەردە خاتىرىلەنگەن جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلار ھەممىسى مۇتىۋەرلەر بولۇپ، يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانىدى. **29** گىبىئونىنىڭ تاتىسى جەئىيەل گىبىئونغا ماكانلاشقانىدى؛ ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. **30** ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، بائال، ناداب، **31** گېدور، ئاخيو، زېكەر ۋە مىكلوت ئىدى؛ **32** مىكلوتنىڭ شىمېيا تۇرەلگەن. بۇلارمۇ قېرىنداشلىرى بىلەن يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. **33** نەردىن كىش تۇرەلگەن؛ كىشتىن سائۇل تۇرەلگەن؛ ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇئا، ئابىناداب ۋە ئېشى-بائال تۇرەلگەن. **34** مېرىب-بائال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مىكاھ مېرىب-بائالدىن تۇرەلگەن. **35** مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاريا ۋە ئاھاز ئىدى. **36** ئاھازدىن يەھوئاداداھ تۇرەلگەن؛ يەھوئاداداھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن؛ زىمرىدىن موزا تۇرەلگەن؛ **37** موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رافا، رافانىڭ ئوغلى ئېلئاساھ، ئېلئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. **38** ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىسمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **39** ئازەلنىڭ ئىنىسى يېشەكنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئۇلام، ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى يېئۇش، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئەلىفەلەت ئىدى. **40** ئۇلامنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر جەنگچى، ئوقياچى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

9 پۈتكۈل ئىسرائىللار نەسەب يېچە تىزىمغا ئېلىنغانىدى. مانا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. **2** يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان. ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ تۇز زېمىنى ۋە تۇز شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. **3** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا قەبىلىسى، بىنيامىن قەبىلىسى، ئەفرائىم قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. **4** ئۇلارنىڭ ئۈچىدە يەھۇدانىڭ ئوغلى پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتۇاي بار ئىدى؛ ئۇتۇاي ئامىھۇدنىڭ ئوغلى، ئامىھۇد ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى ئىمرىنىڭ ئوغلى، ئىمرى باننىڭ ئوغلى ئىدى. **5** شىلوھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچىدە ئىنۇك تۇنجى ئوغلى ئاسايا ۋە ئىنۇك ئوغۇللىرى بار ئىدى. **6** زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەئۇئىل ۋە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى. **7** بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچىدە ھاسسىنۇئاھنىڭ ئەۋرىسى، ھوداۋىيانىڭ نەۋرىسى، مەشۇللامنىڭ ئوغلى سالليۇ بار ئىدى؛ **8** يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يىبنىيا، مىكرىنىڭ نەۋرىسى، تىززىنىڭ ئوغلى ئىلاھ ۋە ئىبنىيانىڭ ئەۋرىسى، رېئۇئەلنىڭ نەۋرىسى، شەفاتىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام **9** ھەمدە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى، ئۇلار نەسەبنامىسى يېچە تىزىملانغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىردا تىلغا ئېلىنغانلار تۇز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. **10** كاھىنلار ئۈچىدە يەدايا، يەھويارىب، ياقىن ۋە **11** ئازارىيا بار ئىدى. ئازارىيا خۇدانىڭ ئۆيىنى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زاد وكىنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى. **12** يەنە مالكىيانىڭ ئەۋرىسى، پاشخۇرنىڭ نەۋرىسى، يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا ھەمدە ئادىيەلنىڭ ئوغلى ماۋاساي بار ئىدى؛ ئادىيەل ياھزەراھنىڭ ئوغلى، ياھزەراھ مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام مەشللېمىتنىڭ ئوغلى، مەشللېمىت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى. **13** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ، جەمئىي بىر

مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش ئادەم ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلەرنى قىلىشقا بېكىتىلگەن ئىقتىدارلىق كىشىلەر ئىدى. **14** لاۋۋي قەبىلىسىدىن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاشابىيانىڭ ئەۋرىسى، ئازرىكامنىڭ نەۋرىسى، ھاشىئۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ **15** يەنە باقباققار، ھەرەش، گالال ۋە ئاسافنىڭ ئەۋرىسى، زىكرىنىڭ نەۋرىسى، مىكانىڭ ئوغلى ماتتانىيا؛ **16** يەنە يەدۇتۇننىڭ ئەۋرىسى، گالالنىڭ نەۋرىسى، شېمايانىڭ ئوغلى ۋادىيا ھەمدە ئەلكانانىڭ نەۋرىسى، ئاسانىڭ ئوغلى بەرەكىيا بار ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا- كەنتلىرىگە ماكانلاشقاندى. **17** دەرۋازىۋەنلەر شاللۇم، ئاققۇب، تالمون، ئاخمان ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئىدى؛ شاللۇم ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى. **18** ئۇلار تاكى ھازىرغىچە شەرق تەرەپتىكى «پادىشاھنىڭ دەرۋازىسى»دا [دەرۋازىۋەنلىك] قىلىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار ئىلگىرى لاۋىيلارنىڭ چېدىرگاھىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلغاندى. **19** كورەنىڭ ئەۋرىسى، ئېبىياسافنىڭ نەۋرىسى، كوراھنىڭ ئوغلى شاللۇم ھەمدە ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ جەمەتىدىكى قېرىنداشلىرى بولغان كوراھىيلار [خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ] خىزمىتىنى باشقۇراتتى، چېدىرنىڭ ئىشىكلىرىنى باقاتتى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرگاھىنى باشقۇرۇشقا قۇيۇلغان، [ئىبادەت] چېدىرنىڭ ئىشىكىنى باققاندى. **20** ئىلگىرى ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولغان؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان. **21** مەشەلەمىيانىڭ ئوغلى زەكەريا بولسا جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىۋەنى بولغاندى. **22** دەرۋازىۋەنلىككە تاللانغان بۇ كىشىلەر جەمئىي ئىككى يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ئۇلار ئۆز يېزا- كەنتلىرىدە، نەسەبلىرى بويىچە تىزىملانغان (ئەسلىدە داۋۇت ۋە ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل ئۇلارنى ئامانەت قىلىنغان ۋەزىپىلىرىگە بېكىتكەنىدى. **23** ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، يەنى مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشىك- دەرۋازىلىرىنى بېقىشقا بېكىتىلگەنىدى). **24** شەرقتە، غەربتە، شىمالىي ۋە جەنۇبىي ئىشىك- دەرۋازىلىردا دەرۋازىۋەنلەر بېكىتىلگەنىدى. **25** ئۇلارنىڭ يېزا- كەنتلەردە ئولتۇرۇشلۇق قېرىنداشلىرى بولسا ھەر يەتتە كۈندە تۆۋەت بويىچە بۇلار بىلەن بىرگە خىزمەتتە بولاتتى. **26** تۆت دەرۋازىۋەن بىگى لاۋىيلاردىن ئىدى؛ ئۇلارغا تاپشۇرۇلغىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى بېقىش ئىدى. **27** بېقىش مەسئۇلىيىتى ئۇلارنىڭ ئۇستىدە بولغاچقا، ئۇلار كېچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئەتراپىدىكى ئورۇنلىرىدا تۇراتتى ھەمدە ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئىشىك-دەرۋازىلارنى ئېچىشقا مەسئۇل ئىدى. **28** ئۇلاردىن بىر قىسمى [ئىبادەتخانا] خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلە رگە مەسئۇل ئىدى؛ ئۇلار ساناپ ئەپچىقىپ، ساناپ ئەپكىرىپ قويۇلاتتى. **29** ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسمى تاپشۇرۇلغىنى بويىچە قاچا-قۇچىلار ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر، شۇنداقلا ئاق ئۇن، شاراب، زەيتۇن مېيى، مەستىكى ۋە خۇشبۇي ئۈيۈملارغا مەسئۇل ئىدى. **30** كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلەر خۇشبۇي ئۈيۈملاردىن ئەتىر ياسايتتى. **31** لاۋىيلاردىن ماتتىتىياھ، يەنى كوراھىيلاردىن شاللۇمنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ۋەزىپىسى قازان نېنى ئېتىشكە مەسئۇل ئىدى. **32** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە «تەقدىم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شابات كۈنى تىزىدىغانغا نانلارنى تەييارلايتتى. **33** لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان نەغمىچىلار ئىبادەتخانىدىكى ۋىلەردە تۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە- كۈندۈز ئۈز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. **34** يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئىچىدىكى يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى ئۈز نەسەبى بويىچە جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا تۇراتتى. **35** گىبېئۇننىڭ تاتسىي جەئىيەل گىبېئۇنغا ماكانلاشقاندى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. **36** ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، بائال، نەر، ناداب، **37** گېدور، ئاخيو، زەكەريا ۋە مىكلوت ئىدى. **38** مىكلوتنىڭ شىمىيام تۇرەلگەن. بۇلارمۇ ئۇزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. **39** نەردىن كىش تۇرەلگەن، كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن، ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابىناداب ۋە ئېش-بائال تۇرەلگەن. **40** مىرىب-بائال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مىرىب-باۋالدىن مىكاھ تۇرەلگەن. **41** مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاھرىيا ۋە ئاھاز ئىدى. **42** ئاھازدىن ياراھ تۇرەلدى؛ ياراھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن. زىمرىدىن موزا تۇرەلگەن؛ **43** موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رېفايا، رېفايانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. **44** ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

10 فىلىستىيلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلىۋىدى، ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، ئۇلار گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. **2** فىلىستىيلەر ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بىسىپ قوغلىدى، ئۇلار ئاخىرى ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابىناداب، مالكى- شۇئالارنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **3** ساۋۇلغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشىپ ئوقيا ئېتىپ ئۇنى يارىلاندۇردى. **4** ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: قىلىچكىنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتىنسىزلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۆنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۈستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. **5** ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئۆخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ ئۆنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. **7** ئەمدى ۋادىدا ئۇرغان ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، ئۇلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. **8** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم- كېچەك كلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى- دە، **9** كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، كاللىسىنى ۋە ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە بۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ، ئۆز بۇتلىرىغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى. **10** ئۇلار ساۋۇلنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئۆلارنىڭ بۇتخانىسىدا قويۇپ، كاللىسىنى داگون بۇتخانىسىغا ئېسىپ قويدى. **11** ئەمدى يابەش- گىلىئادىدا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلغا بارلىق قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا **12** ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشتىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا تۇتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل پەرۋەردىگارغا قىلغان ۋاپاسىزلىقى تۈچۈن تۇلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىغا كىرمەي ۋە ھەتتا پەرۋەردىگاردىن يول سوريماي، بەلكى پالچى جىنىكەشنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سوريغاندى. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، پادىشاھلىقىنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتقا ئوتكۈزۈپ بەردى.

11 ئۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جاماىتى ھېبرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قارىسىلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! **2** يۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەنگە چىقىپ- كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى ئىدىلا. ئۆزلىرىنىڭ خۇدالىرى بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئۆزلىرىگە: ـ سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ ئۆلارنى باقىسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەندى» ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھېبرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشتى؛ داۋۇت ھېبروندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە ئۆزۈشتى. ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سامۇئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقىنى بويىچە، داۋۇتنى مەسىھ قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **4** داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىندىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە ئۇراتتى). **5** يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەر گە ھېچقاچان كىرەلمەيسەن!» دېدى. بىراق داۋۇت زىئون دېگەن قورغانىنى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). **6** داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولباشچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى. زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئالدى بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولباشچى بولدى. **7** داۋۇت قورغاندا ئۇراتتى، شۇڭا كىشىلەر ئۇ قورغانىنى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. **8** داۋۇت شەھەرنى مىللودىن باشلاپ تۆت ئەتراپىدىكى سېپىلىغىچە يېڭىتىشتىن ياساتتى؛ شەھەرنىڭ قالغان قىسمىنى يوئاب ياساتتى. **9** داۋۇت كۈندىن كۈنگە قۇدرەت تاپتى، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **10** تۆۋەندىكىلەر

داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى ئېچىدە يولباشچىلار ئىدى؛ تۆلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزى بويىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن بىرلىشىپ، داۋۇتنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىپ، بىرلىكتە تۇنى پادىشاھ قىلىشقا كۆچىدى. **11** تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ تىزىملىكى بويىچە خاتىرىلەنگەندۇر: ـ ھاكونيلاردىن بولغان ياشوبئام يولباشچىلار ئېچىدە بېشى ئىدى؛ تۇ نەيزىسىنى پەقەتلا بىر قېتىمدىلا تۆچ يۈز ئادەمنى تۇلتۇرۇۋەتتى. **12** تۇنىڭدىن قالسا ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار بولۇپ، تۇ «تۆچ پالۋان»نىڭ بىرى ئىدى؛ **13** ئىلگىرى فىلىستىيلەر پاس-دامممدا جەڭ قىلىشقا يىغىلغاندا، تۇ داۋۇت بىلەن تۇ يەردە ئىدى. تۇ يەردە ئارپا تۇسۇپ كەتكەن بىر ئېتىزلىق بولۇپ، خەلق فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچقانىدى؛ **14** تۆلار بولسا ئېتىزلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋېلىپ، ھەم ئېتىزلىقنى قوغدىغان، ھەم فىلىستىيلەرنى تارمار قىلغان؛ پەرۋەردىگار ئەنە شۇ يول بىلەن تۇلارنى غايەت زور غەلىبىگە ئېرىشتۈرگەن. **15** ئوتتۇز يولباشچى ئېچىدىن [يەنە] تۆچەيلەن قورام تاشلىقتىكى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى بولسا «رەفايىم جىلغىسى»دا بارگاھ قۇرغانىدى. **16** بۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بەيت-لەھەمدە ئىدى. **17** داۋۇت تۇسساپ: «ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكلىپ بە رگەن بولسا ياخشى بولاتتى!» دېۋىدى، **18** بۇ تۆچ پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەر گاھىدىن بۇسۇپ ئوتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن تۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: **19** «خۇدايىم بۇ ئىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن! مەن ھاياتىنىڭ خەۋپىتە قېلىشىغا قارىمىغان بۇ كىشىلەرنىڭ قېنىنى ئېچىۋىم قانداق بولىدۇ؟ چۈنكى بۇنى تۆلار ھاياتىنىڭ خەۋپىتە قېلىشىغا قارىماي ئېلىپ كەلگەن!» دېدى. شۇڭا داۋۇت بۇ سۇنى ئىچكىلى ئۇنىمىدى. بۇ تۆچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. **20** يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي تۆچىنىڭ بېشى ئىدى؛ تۇ تۆچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پەقەتلا ئېلىپ قالارنى تۇلتۇردى. شۇنىڭ بىلەن تۇ بۇ «تۆچ پالۋان» ئېچىدە نامى چىققانىدى. **21** تۇ مۇشۇ «تۆچ پالۋان» ئېچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتكە سازاۋەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا ئاۋۋالقى تۆچەيلەنگە يەتمەيتتى. **22** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ تۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. تۇ موئابىي ئاريەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى تۇلتۇر رگەن. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئاز گالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى تۇلتۇر رگەندى. **23** تۇ يەنە قولىدا بايكارنىڭ ئۇقدەك بىر نەيزىسى بار، يوينىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلىدىغان بىر مىسرلىقنى قەتل قىلدى؛ تۇ بىر ھاسا بىلەن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭ نەيزىسىنى قولىدىن تارتۇۋېلىپ ئۆز نەيزىسى بىلەن تۇلتۇردى. **24** يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا مانا بۇ ئىشلارنى قىلغان. شۇنىڭ بىلەن تۆچ پالۋان ئېچىدە نام چىقارغانىدى. **25** مانا، تۇ ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاندىنمۇ يە كرەك شۆھرەت قازانغان بولسىمۇ، لېكىن ئالدىنقى ئۆچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسبان بېگى قىلىپ تەيىنلىگەن. **26** قوشۇندىكى پالۋانلار بولسا: ـ يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەلھانان، **27** ھارورلۇق شاموت، پىلونلۇق ھەلەز، **28** تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، **29** خۇشاتلىق سىببەكاي، ئاخوھلۇق ئىلاي، **30** نىتوفاتلىق ماھاراي، نىتوفاتلىق باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، **31** بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن گىبىئاھلىق ربايىنىڭ ئوغلى ئىتتاي، پىراتونلۇق بىنايا، **32** گاتاش ۋادىلىرىدىن كەلگەن خۇراي، ئاربائىلق ئابىيەل، **33** باھارۇملۇق ئازماۋەت، شائالبونلۇق ئېلياھبا، **34** گىزونلۇق ھاشەمنىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاگىنىڭ ئوغلى يوناتان، **35** ھارارلىق ساكارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، ئۇرنىڭ ئوغلى ئېلىفال، **36** مەكەراتلىق ھەفەر، پىلونلۇق ئاخىياھ، **37** كارمەللىك ھەزرو، ئەزبايىنىڭ ئوغلى ناثاراي، **38** ناتاننىڭ ئىنىسى يوئېل، ھاگرىنىڭ ئوغلى مىبھار، **39** ئامونلۇق زەلەك، زەروئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كوتۇرگۈچىسى بولغان بەئەروتلۇق ناھاراي، **40** ئىترىلىق ئىرا، ئىترىلىق گارەب، **41** ھىتتي ئۇريا، ئاھلاينىڭ ئوغلى زاباد، **42** رۇبەن قەبىلىسىدىن شىزانىڭ ئوغلى، رۇبەنلەر ئېچىدە يولباشچى بولغان ئادىنا ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەن ئوتتۇز ئادەم، **43** ماثاكاھنىڭ ئوغلى ھانان، مىتىنلىق يوشافات، **44** ئاشتاراتلىق ئۇززىيا، ئاروئەرلىك خوتامنىڭ ئوغلى شاما بىلەن جەئىيەل، **45** شىمرىنىڭ ئوغلى يېدىيايەل بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى تىزلىق يوخا، **46** ماھاۋلىق ئەلىيەل، ئەلناثامنىڭ ئوغۇللىرى يەرىباي بىلەن يوشاۋىيا، موئابلىق يىتما، **47** ئەلىيەل، ئوبەد ۋە مەزوبالىق ياثاسىيەللەردىن ئىبارەت ئىدى.

12 داۋۇت كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇلنىڭ بىسىمى سەۋەبىدىن زىكلاگدا يوشۇرۇنۇپ ياتقان چاغدا مۇنۇ كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشتى (ئۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا جەڭ قىلىشتا ياردەم بە رگەن باتۇرلاردىن ئىدى؛ **2** ئۇقيا بىلەن قوراللانغان بولۇپ، ئوڭ قولى بىلەنمۇ، سول قولى بىلەنمۇ ئوقيا ۋە سالغا ئاتالا يىتى؛ ئۇلار ساۋۇلنىڭ بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان تۇغقانلىرى ئىدى): **3** ـ ئۇلارنىڭ يولباشچىسى ئاخىئېزەر، ئاندىن قالسا يوئاش بولۇپ، ئىككىسى گىبىئاھلىق شېماۋاھنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى يەزىيەل بىلەن پەلەتمۇ؛ يەنە بەراكاھ بىلەن ئاناتوتلۇق يەھۇ، **4** گىبىئونلۇق يىشمايامۇ بار ئىدى. يىشمايا «ئوتتۇز پالۋان» ئېچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتۇزنىڭ يېتەكچىلىك قىلغۇچى ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، ياھازىيەل، يوھانان ۋە گەدەراتلىق يوزاباد، **5** ئەلۇزاي، يەرىموت، بئالىيا، شەماريا، خارۇفلۇق شەفاتىيا، **6** كوراھلىقلاردىن بولغان ئەلكانا، يىشىيا، ئازارەل، يوئېزەر ۋە ياشوبئاملار؛ **7** يەنە گەدورلۇق يەروھامنىڭ ئوغلى يوئېلاھ بىلەن زەبادىيا بار ئىدى. **8** گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر چۈڭلىكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا يېقىندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگە ماھىر، قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇرقى بەتەينى شىرغا، چاققانلىقى بەتەينى تاغدىكى ئۆكەنگە ئوخشايىتى. **9** ئۇلارنىڭ بىرىنچىسى ئېزەر، ئىككىنچىسى ئوبادىيا، ئۈچىنچىسى ئېلىئاب، **10** تۆتىنچىسى مىشماننا، بەشىنچىسى يەرەمىيا، **11** ئالتىنچىسى ئاتاي، يەتتىنچىسى ئەلىيەل، **12** سەككىزىنچىسى يوھانان، توققۇزىنچىسى ئەلزاباد، **13** ئوننىنچىسى يەرەمىيا، ئون بىرىنچىسى ماكبانناي ئىدى. **14** بۇلارنىڭ ھەممىسى گاد قەبىلىسىدىن، قوشۇن ئېچىدە سەردارلار ئىدى؛ ئەڭ كىچىكى يۈز لەشكەر رگە، ئەڭ چوڭى مىڭ لەشكەر رگە يېتەكچى ئىدى. **15** بىرىنچى ئايدا، ئىئوردان دەرياسى تېشىپ قىرغاقتىن ئاشقان چاغدا، دەريادىن ئوتۇپ، شەرقتە ۋە غەربكە قارايدىغان بارلىق جىلغالاردىكىلەرنى تىرىپەردە قىلىپ قاچۇرغانلار دەل مۇشۇ ئادەملەر ئىدى. **16** بنيامىن قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا يېقىنغان. **17** داۋۇت چېقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئە گەر سىلەر تىنچلىق نىيىتىدە ماڭا ياردەم بېرىشكە كەلگەن بولسا گالار، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دىل بولىمەن، لېكىن قوللىرىمدا ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۈشمەنلىرىمگە سېتىۋەتمەكچى بولسا گالار، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى بۇنى نەزىرگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!» ـ دېدى. **18** بۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى ھېلىقى ئوتتۇز پالۋانىڭ يولباشچىسى ئاماسايغا چۈشۈپدى، تۇ: «ئاھ داۋۇت، بىز ساڭا بېقىندۇقمىز؛ ئاھ يەسسەنىڭ ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللىدۇرمىز؛ ئۇزۇنگە ئامان-تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق بولغاي! ساڭا ياردەم بە رگۈچىلە رگەمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي! چۈنكى سېنىڭ خۇدايىڭ ساڭا مەدەتكاردۇر» شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ قېلىپ، «زەربىدار ئەترەت باشلىقلىرى» قىلدى. **19** داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيلەر بىلەن بىرلىكتە ساۋۇلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى بەزىلەر داۋۇت تەرەپكە ئوتتى (لېكىن ئۇلار [فىلىستىيلە رگە] ياردەم بەرمىدى، چۈنكى فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز خوجىسى ساۋۇل تەرەپكە ئوتۇپ كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز كەتمەي قالمايدۇ!» دەپ مەسلىھەتلىشىپ ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەكچى بولغانىدى). **20** داۋۇت زىكلاگقا قايتىپ بارغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى ئادناھ، يوزاباد، يەدىيايەل، مىكائىل، يوزاباد، ئېلىخۇ، زىلىتايلار كېلىپ ئوتتۇنىڭ قوشۇلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. **21** ئۇلار داۋۇت قاراقچىلارغا قارشى جەڭ قىلغاندا ئوتتۇنىڭ ياردەملەشتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى يولباشچىلار ئىدى. **22** چۈنكى شۇ كۈنلەردە داۋۇتقا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ قوشۇلۇپ، خۇددى خۇدانىڭ قوشۇندەك زور بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەندى. **23** پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ساۋۇلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ بەرمەكچى بولغان قوراللانغان چەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېبرونغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ **24** يەھۇدالاردىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغانلار جەمئي ئالتە مىڭ سەككىز يۈز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەڭگە تەييارلانغاندى. **25** شىمئونلاردىن جەڭگە تەييارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئي يەتتە مىڭ بىر يۈز كىشى، **26** لاۋىيلاردىن جەمئي تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ **27** يەھويادا ھارۇنلارنىڭ جەمەتى بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشكەنلەر جەمئي ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. **28** يەنە ياش بىر باتۇر جەڭچى زادوك ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى ئىدى.

يولباشچى بار ئىدى. 29 بنيامىنلاردىن، سائۇلنىڭ تۇرۇق-تۇغقانلىرىدىنمۇ ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ كۆپىنچىسى سائۇل جەمەتىنى قوللاپ كەلمەكتە ئىدى. 30 ئەفرائىملاردىن، تۆز جەمەتلىرىدە يۈز-ئابروي تاپقان باتۇر تاۋزىمەنلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ سەككىز يۈز كىشى ئىدى. 31 مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلەشكە كەلگەنلەر جەمئىي ئون سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 32 ئىسساكارلاردىن زامان-ۋەزىيەتنى چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى كېرەكلىكىنى بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يۈز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرى ئۇلارنىڭ ئەمرىگە ۋىسۇناتتى. 33 زەبۇلۇنلاردىن جەڭگە تەييارلانغان، ھەرخىل قورال-ياراغلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈللۈك قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ ياردىمىگە كەلگەن جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى. 34 نافتالىلاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارغا ئە‌گىشىپ قولىغا قالقان ۋە نەيزە ئالغانلار جەمئىي ئوتتۇز يەتتە مىڭ كىشىگە يېتەتتى. 35 دانلاردىن جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 36 ئاشىرلاردىن جەڭگە چىقىپ قوشۇن سېپىگە ئالتلىنىشقا تەييار بولغان جەمئىي قىرىق مىڭ كىشى ئىدى. 37 ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن قولىغا ھەرخىل قورال-ياراغ ئېلىپ جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە مىڭ كىشى ئىدى. 38 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان بۇ ئەزىمەتلەرنىڭ ھەربىي يۇرتۇنى تەكشى بولۇپ، داۋۇتنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن بىر جان بىر دىل بولۇپ، ھېبرونغا كېلىشكەنىدى؛ قالغان ئىسرائىللارمۇ بىر نىيەت بىر مەقسەتتە داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلىمەكچى بولۇشقانىدى. 39 ئۇلار شۇ يەردە داۋۇت بىلەن ئۈچ كۈن بىللە يەپ-ئىچىپ غىزالاندى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇلارغا تەييارلاپ قويۇشقانىدى. 40 ئۇلارنىڭ ۋېچىۋىرىسىدىكى خەلقلەر، ھەتتا ئىسساكار، زەبۇلۇن ۋە نافتالىلارنىڭ زېمىنىدىكىلەر ئېشەك، تۆگە، قېچىر ۋە كالىلارغا ئارتىپ ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ ئوزۇقلۇق ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇلار زور مىقدارىدا ئۇن، ئەنجۈر پوشكىلى، ئۈزۈم پوشكىلى، شاراب، زەيتۇن مېيى ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارنى يەتكۈزۈپ بېرىشكەنىدى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل شاد-خۇراملىقتا چۆمگەنىدى.

13

داۋۇت مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ 2 ئاندىن پۈتۈن ئىسرائىل ئامىمىسىغا: «ئە‌گەر سىلەر ماقۇل كۆرسە‌ڭلار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايىمىز پەروەردىگاردىن دەپ بىلسە‌ڭلار، بىز ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايىسى جايلىرىغا شۇ يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئېتىزلىقلىردا تۇرۇۋاتقان كاھىن ھەم لاۋىيلارغا مۇشۇ يەر‌گە يىغىلىش توغرۇلۇق ئادەم ئەۋەتەيلى. 3 بىز خۇدايىمىزنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەشە‌گە يۆتكەپ كېلەيلى؛ چۈنكى سائۇلنىڭ كۈنلىردە ھېچقايسىمىز [ئەھدە ساندۇقى] ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى. 4 بۇ ئىشنى پۈتۈن ئامما توغرا تاپقاچقا، ھەممەيلەن ماقۇل بولۇشتى. 5 شۇ‌ڭا داۋۇت مىسىرنىڭ شىھور دەريا‌سىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كىريئات-يېئارىمدىن يۆتكەپ كەلمەكچى بولدى. 6 ئاندىن داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن باتالاھقا، يەنى يەھۇداغا ئەۋەتە بولغان كىريئات-يېئارىمغا كەلدى؛ ئىككى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇلتۇرغۇچى پەروەردىگار بۇ ئەھدە ساندۇقى ئۈستىگە ئاتالغان. 7 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئابىناداۋنىڭ ئۆيىدىن ئېلىنغان يېڭى بىر ھارۇبغا قويدى؛ ئۇززاۋ بىلەن ئاخىيو ھارۇبنى ھەيدىدى. 8 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل جامائىتى خۇدانىڭ ئالدىدا ھە دەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار، تەمبۈر، داپ، چاكلار ۋە كاناي-سۇنايلار چالاتتى. 9 لېكىن ئۇلار كىدون خامىنغا كەلگەندە كالىلار ئالدىغا مۇدۇرەپ كېتىپ يىقىلغاندا ئۇززاۋ ئەھدە ساندۇقىنى ياۋلۇالاي دەپ قولىنى تۇنىگۈنا سوزدى. 10 ئۇززاۋنىڭ ئەھدە ساندۇقىغا قولى تەگ‌كەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاۋ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 11 لېكىن داۋۇت پەروەردىگارنىڭ ئۇززاۋنىڭ تېنىنى بۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى («پەرەز-ئۇززاۋ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر تاكى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن ئاتىلىپ كەلمەكتە. 12 شۇ كۈنى داۋۇت خۇدادىن قورقۇپ: «مەن زادى قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەر‌گە يۆتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى. 13 شۇ‌ڭا داۋۇت ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزى تۇرۇۋاتقان «داۋۇت شەھىرى» گە يۆتكەپ كەلمەي، گاتلىق ۇبەد-ئېدومنىڭ ۆيىگە ئايرىپ قويدى. 14 خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ۇبەد-ئېدومنىڭ ۆيىدە ئۈچ ئاي تۇردى؛ پەروەردىگار ۇبەد-ئېدومنىڭ ئائىلىسىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىق تەۋەللۇقاتلىرىنى بەرىكەتلىدى.

14

تور پادىشاھى ھىرام داۋۇت بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچىلەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئوردا سېلىشقا كېدىر ياغىچى، تاشچى ۋە ياغاچچىلارنى ئەۋەتتى. 2 بۇ چاغدا داۋۇت پەروەردىگارنىڭ ئۆزىنى ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولۇشقا جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى؛ چۈنكى پەروەردىگار ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنىدى. 3 داۋۇت يېرۇسالېمدا يەنە بىرمۇنچە خوتۇن ئالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزلارنى كۆردى. 4 تۆۋەندىكىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرگەن پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسىملىرى: شامۇيا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، 5 ئىبھار، ئەلىشۇيا، ئەلپەلەت، 6 نوگاھ، نەفەگ، يافيا، 7 ئەلىشاما، بەئەلىيادا ۋە ئەلىفەلەت. 8 داۋۇتنىڭ مەسىھ قىلىنىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيلەرنىڭ ھەممىسى داۋۇت بىلەن قارشىلىشىش پۇرسىتىنى ئىزلەپ كەلدى؛ داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. 9 فىلىستىيلەر «رەفايىم جىلغىسى»غا يۇلالۇق-تالالۇق قىلغىلى كەردى. 10 داۋۇت خۇدادىن: «مەن فىلىستىيلە‌ر‌گە قارشى جەڭگە چىقسام بولامدۇ؟ ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرامسەن؟» دەپ سوروۇدى، پەروەردىگار ئۇنىڭغا: «جەڭگە چىق، مەن ئۇلارنى سۈزىسىز قولۇڭغا تاپشۇرىمەن» دېدى. 11 فىلىستىيلەر باۋال-پەرازىمغا ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەنىدە، داۋۇت ئۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ قىلدى ۋە: «خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ كىردى» دېدى. شۇ‌ڭا ئۇ يەر «باۋال-پەرازىم» دەپ ئاتالغان. 12 فىلىستىيلەر ئۇزۇلىرىنىڭ بۇتلىرىنى شۇ يە‌ر‌گە تاشلاپ قاچىقانلىقتىن، داۋۇت ئادەملىرىگە ئۇلارنى كۈيدۈرۈۋېتىشنى تاپىلىدى. 13 فىلىستىيلەر يەنە ھېلىقى جىلغىغا يۇلالۇق-تالالۇق قىلغىلى كىرىۋىدى، 14 داۋۇت يەنە خۇدادىن يول سوروىدى. خۇدا ئۇنىڭغا: «ئۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىماي، ئە‌گىپ ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئۈچىملىكىنىڭ ئۆدۈلىدىن ھۇجۇم قىلغىن. 15 سەن ئۈچمە دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىدىن ئاياغ تىۋىشىنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا جەڭگە ئاتلان؛ چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنىڭ ئالدىڭدا فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت خۇدانىڭ دېگىنى ۋېچە ئىش تۇتۇپ، فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا گىبئوندىن گەزە رگىچە قوغلاپ زەربە بەردى. 17 شۇ سەۋەبتىن داۋۇتنىڭ شۆھرىتى بارلىق يۇرت-زېمىنلارغا پۈر كەتتى، پەروەردىگار ئۇنىڭ قورقۇنچىنى بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە سالدى.

15

داۋۇت داۋۇت شەھىرىدە ئۆزىگە ئۆي-ئوردىلار سالدۇردى، ھەم خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا جاي ھازىرلىدى ۋە ئۇنىڭغا چېدىر تىكتۈردى. 2 ئۇ چاغدا داۋۇت: «خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى لاۋىيلاردىن بۇلەك كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈشىگە بولمايدۇ، چۈنكى پەروەردىگار ئۇنى كۆتۈرۈشكە ۋە مەڭگۈ ئۆزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا شۇلارنى تاللىغانىدى» دېدى. 3 ئاندىن داۋۇت پەروەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھازىرلاپ قويغان يە‌ر‌گە يۆتكەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىللارنى يېرۇسالېمغا يىغدى. 4 داۋۇت يەنە ھارۇنىنىڭ ئەۋلادلىرىنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى: 5 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەمەت بېشى بولغان ئۇرىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز يىگىرمە كىشى؛ 6 مەرارى ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان ئاسايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشى؛ 7 گېرشومنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان يوئېل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئوتتۇز كىشى؛ 8 ئەلىزافانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان شېمايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ئىككى يۈز كىشى؛ 9 ھېبروننىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان ئەلىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى سە‌كسەن كىشى؛ 10 ئۇززىيەلنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەمەت بېشى بولغان ئامىناداب ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى. 11 داۋۇت كاھىنلاردىن زادوك بىلەن ئابىياتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىلىلاردىن ئۇرىيەل، ئاسايا، يوئېل، شېمايا، ئەلىيەل ۋە ئامىناداب‌نى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: 12 «سىلەر لاۋىي جەمەمەتنىڭ باشلىرىسىلەر، ئۆزۈڭلارنى ۋە سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەروەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەن

تەيارلاپ قويغان يە رگە كۆتۈرۈپ كېلىش ئۈچۈن پاك قىلىڭلار. 13 چۈنكى ئىلگىرى سىلەر شۇنداق قىلماي، بەلكىلەنگەن تەرتىپ ۋېچە ئۆتىگەن يول سورىمىغىنىمىزدن خۇدايىمىز پەرۋەردىگار بە رگە زەربە بە رگەن» دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىش ئۈچۈن تۆزلىرىنى پاك قىلدى. 15 لاۋىيلار ئەمدى مۇسانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى بىلەن تاپىلىغىنى ۋېچە، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بالداق بىلەن مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈردى.

16 داۋۇت يەنە لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرىغا ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى ۋېرىۋدى؛ ئۇلار جۈملىدىن تەمبۈر، چىلتار، جاكالار قاتارلىق ھەرخىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ شاد- خۇرامىلق ئىچىدە كۆڭۈل ئېتىشقا تەيىنلەندى. 17 شۇڭلاشقا، لاۋىيلار يوئېلنىڭ ئوغلى ھېمانى ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكى بەرە كىيانىڭ ئوغلى ئاسافنى ھەم ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن بولغان مەرارىلاردىن كۈشىاياھنىڭ ئوغلى ئېتانىنى بەلگىلىدى. 18 ئۇلار بىلەن بىرلىكتە يەنە قېرىنداشلىرىدىن زە كەريا، بىن، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنىي، ئېلىئاب، بىنايا‌ھ، ماۋىسىياھ، ماتتىتىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا ھەم دەرۋازىۋەن ئوبەد- ئېدوم بىلەن جەئىيەلنى ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىللىدى. 19 نەغمىچى ھېمان، ئاساف ۋە ئېتانلار مىس چاكالار چېلىپ، ياكۆاق ئاۋاز چىقىراتتى؛ 20 زە كەريا، ياۋازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنىي، ئېلىئاب، ماۋاسىياھ ۋە بىنايالار تەمبۈر چېلىپ «ئالاموت ئۆسلۈبى»دا تەكىگەش قىلاتتى؛ 21 ماتتىتىياھ، ئەلىفەلەھ، مېكنىيا، ئوبەد- ئېدوم، جەئىيەل ۋە ئازازىيالار چىلتار چېلىپ باشلامچىلىق قىلىپ، «شەمىنىت ئۆسلۈبى»دا تەكىگەش بولاتتى. 22 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىسى كەنانىيا مۇزىكىغا ناھايىتى پىششىق بولغاچقا، مەخسۇس نەغمە- ناۋاچىلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئۆگىتەتتى. 23 بەرە كىيا بىلەن ئەلكانا ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكاقارلار ئىدى. 24 شەبانىيا، يەھوشافات، نەتانەل، ئاماساي، زە كەريا، بىنايا ۋە ئەلئېزەر قاتارلىق كاھىنلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا كاناي چالاتتى؛ ئوبەد- ئېدوم بىلەن يەھىياھمۇ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكاقار قىلىنىپ ۋېزىلاندى. 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ۋە مىڭبېشى قاتارلىقلار بىلەن بە رگە ئوبەد- ئېدومنىڭ ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۆمگەن ھالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىقىقلى باردى. 26 ۋە شۇنداق بولدىكى، [داۋۇتلار] خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماكىغان لاۋىيلارغا ياردەم بە رگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەتتە بۇقا ۋە يەتتە قوچقار قۇربانلىق قىلدى. 27 داۋۇت ۋە شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈردىغان لاۋىيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە- ناۋا بېشى بولغان كەنانىيالارنىڭ ھەممىسى كاناپ لىباس كىيىشكەنىدى؛ داۋۇت ئۆتىگە يەنە كاناپ ئېفود كىيگەنىدى. 28 پۈتۈكلۈك ئىسرائىل خەلقى ئەمدى شۇ تەرىقىدە تەتەنە لىق، بۇرغا، كاناي، جاكچاك، تەمبۈر، چىلتار قاتارلىق تۇرلۇك سازلار بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. 29 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال پەنجىردىن تۆۋەنگە قاراپ تۇراتتى؛ ئۇ داۋۇتنىڭ سە كرەپ ئويناپ- چېلىپ تەتەنە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاكىلىق قىلدى.

16

ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ قويغان چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇندى. 2 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا خەلققە بەخت تىلىدى. 3 ئۇ يەنە ئەر- ئايال دېمەي ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن خورما پوشكىلى، بىردىن ئۈزۈم پوشكىلى ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. 4 داۋۇت بىر قىسىم لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا- تىلاۋەت ئوقۇش، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەسىە ككۆر- رەھمەت ئېيتىش ۋە كۆيۈ- مۇناجات ئوقۇشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زە كەريا ئىدى؛ باشقىلىرى بولسا جەئىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ماتتىتىياھ، ئېلىئاب، بىنايا، ئوبەد- ئېدوم ۋە جەئىيەللەر ئىدى. ئۇلار تەمبۈر- چىلتار چېلىشقا قۇيۇلدى؛ ئاساف بولسا چاكالارنى چالاتتى. 6 بىنايا بىلەن ياھازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كاھىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردائىم كاناي چېلىشقا قۇيۇلدى. 7 شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىنداشلىرىنى پەرۋەردىگارغا تەسىە ككۆر- رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا بىرىنچىدىن مۇنۇ كۈيۈ تاپشۇردى: ـ

8 «پەرۋەردىگارغا تەسىە ككۆر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 9 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلە ڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ۋىژىلىنىڭلار. 10 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داكالاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 11 پەرۋەردىگارنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئىزدە ڭلار، ئۇنىڭ يۈز- ھۇزۇرىنى توختىماي ئىزدە ڭلار. 12 ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 13 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىسرائىلنىڭ نەسلى، ئۆزىنى تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 14 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 15 ئۇ ئۆزى تۇ زگەن ئەھدىنى ئەبەدىي يادىڭلاردا تۇتۇڭلار ـ ـ بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىلەشكەن سۆزىدۇر ـ 16 ئىبراھىم بىلەن تۇ زگەن ئەھدىسى، يەنى ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. 17 ئۇ بۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 18 «ساڭا قاناتلىرىڭ زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغىن ئېسىۋەڭ قىلىمەن» ـ دېدى. 19 ئۇ چاغدا سىلەر ئاجىز ئىدىڭلار، ئادەمگىلار ئاز ھەم ئۇ يەردە مۇساپىر ئىدىڭلار؛ 20 بۇ ئەللەدىن ئۇ ئەللەگە، بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە كۆچۈپ يۈ رگەن.

21 پەرۋەردىگار ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇلارنى بوزەك قىلىشىغا يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: ـ 22 «مەن مەسىھ قىلغانلارنا ئە گە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما!» ـ دېدى. 23 پۈتۈن جاھان، پەرۋەردىگارنى كۈيلە ڭلار، نىجاتىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 24 ئۇنىڭ جۇلاسىنى ئەللەردە بايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار. 25 چۈنكى پەرۋەردىگارىمىز ئۇلۇغدۇر، زور ھەمدۇسانىغا لايىقتۇر؛ ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ 26 چۈنكى بارلىق ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان- يەڭ كىنى ياراتقانىدۇر. 27 شانۇشە ۋەكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، قۇدرەت ۋە خۇشاۇق ئۇنىڭ جايىدىدۇر. 28 پەرۋەردىگارغا تەسىە للۇقىنى بە رگەيسىلەر، ئى ئەل- قەبىللەر، پەرۋەردىگارغا شان- شەرەپ ۋە قۇدرەتنى بە رگەيسىلەر! 29 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا لايىق بولغان شان- شۆھرەتنى ئۇنىڭغا بە رگەيسىلەر، سوۋغا- سالام ئېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىڭلار، پەرۋەردىگارغا پاك- مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، 30 پۈتكۈل يەر- يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترە ڭلار! دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 31 ئاسمانلار شادلانسۇن، ۋە يەر- جاھان خۇش بولسۇن، ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىنسۇن: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ!». 32 دېڭىز- ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! داللار ھەم ئۇلارىدىكى ھەممە يايرىسۇن! 33 ئۇ چاغدا ئورمانلىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياكۆتىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ پۈتۈن جاھانىنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ! 34 پەرۋەردىگارغا تەسىە ككۆر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىبانىدۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر- مۇھەببىتى. 35 ۋە: بىزنى قۇتقۇزغىن، ئى نىجاتىمىز بولغان خۇدا! بىزنى [يېنىڭغا] يىغۇالغايسەن، مۇقەددەس نامىڭغا تەسىە ككۆر قىلىشقا، يايراپ سېنى مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئەللەردىن قۇتقۇزۇپ چىققايسەن! ـ دە كالار! 36 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبە دگىچە تەسىە ككۆر- مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن!» دېدى ھەمدە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 37 [داۋۇت] شۇ يەردە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەر كۈندىكى ۋەزىپىگە مۇۋاپىق، ئەھدە ساندۇقى ئالدىدىكى خىزمەتتە داۋاملىق بولۇشقا ئاساف بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قالدۇرۇپ قويدى؛ 38 ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئوبەد- ئېدوم بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئاتمىش سە ككىز كىشى بار ئىدى؛ شۇنىڭدەك يەدۇتۇنىڭ ئوغلى ھوسا ۋە ئوبەد- ئېدوم بىلەن خوساھ دەرۋازىۋەنلىككە قويۇلدى. 39 كاھىن زادوك بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى گىبىئون ئېگىزلىكىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ئالدىدا، 40 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا تاپىلىغان قانۇن- ئەھكاملىرىدا بارلىق يېزىلغىنى ۋېچە، ھە ركۈنى ئەتىسى- ئاخشىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا قويۇلدى. 41 ئۇلار بىلەن بىللە يولغانلار، يەنى ھېمان، يەدۇتۇن ۋە قالغان تاللانغانلار، شۇنداقلا بارلىق ئىسمى تىزىلغانلار پەرۋەردىگارغا تەسىە ككۆر- رەھمەت ئېيتىشقا قويۇلدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى ئەبە دگىچىدۇر!). 42 ھېمان ۋە

يەدۇتۇن بولسا نەغىمچىلىككە، جۈملىدىن كاناي، جاڭ-جاڭ ۋە بارلىق مەدھىيە سازلىرىنى چېلىشقا مەسئۇل قىلىندى. يەدۇتۇنىنىڭ ئوغۇللىرى دەرۋازىغا قاراشقا قويۇلدى. **43** بۇ ئىشلاردىن كېيىن بارلىق خەلق تۆز ۆيلىرىگە قايتىشتى؛ داۋۇتمۇ تۆز ئۆيىدىكىلە رگە بەخت تىلەشكە قايتتى.

17 داۋۇت تۆز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان چېغىدا، ناتان پەيغەمبە رگە: «قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە تۇرۇۋاتىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا چېدىر پەردىلىرى ئاستىدا تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. **2** ناتان داۋۇتقا: «كۆڭۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بللىدۇر» ـ دېدى. **3** شۇ كۈنى كېچىدە خۇدانىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ يەتتى: **4** «سەن بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۈچۈن تۇرالغۇ ئۆيى سالساڭ بولمايدۇ. **5** چۈنكى مەن ئىسرائىللارنى باشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر بىر ئۆيدە تۇرۇپ باقمىغانمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۇ چېدىرغا، بىر چېدىرگاھدىن باشقا بىرىگە يۆتكىلىپ يۈردۈم، خالاس. **6** مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بللە مەيلى قەيە رگە بارماي، ھېچقاچان ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمىغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپىلىغان بىرەرسىگە: نېمىشقا سىلەر ماڭا كېدىر ياغىچىدىن ئۆيى سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ ـ دېدىمۇ؟ **7** ئەمدى سەن قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئېيتىدۇ كى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، قويلارنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇش ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقتىم. **8** مەيلى قەيە رگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. **9** مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جايىنى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئۈستۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللىر دەسلەپتىدىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىمىلارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى ساڭا بېقىندۇرىمەن. ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئۆينى ياساپ بېرىمەن! **11** سېنىڭ كۈنلىرىڭ تولۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ يېنىغا قايتقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرىنى سېنىڭ ئورنۇڭنى باسىدىغان قىلىمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىمەن. **12** ئۇ ماڭا بىر ئۆي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن. **13** مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ؛ مېھىرى-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۋال ئۆتكەن [ئىداره قىلغۇچىدىن] جۇدا قىلغىنىمدەك ئۇنىڭدىن ھە رگىز جۇدا قىلمايمەن؛ **14** ئۇنى مېنىڭ ۋەيۋىمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ تۇرغۇزىمەن؛ ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەزمۇت بولۇپ تۇرغۇزۇلىدۇ». **15** ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھيىنى ھېچنېمە قالدۇرمايلا، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. **16** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى خۇدا پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ۋەيۋىم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ **17** لېكىن ئى خۇدا پەرۋەردىگار، [بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ۋەيىنىڭ يىراق كەلگۈسى تۇغرۇلۇق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ مەرتىۋىلىك زات دەپ قاريدىڭ، ئى خۇدا پەرۋەردىگار! **18** سەن كەمىنەڭ ئۈستىگە چۈشۈپ رگەن شۇنداق شان-شەرەپ تۇغرۇلۇق داۋۇت ساڭا نېمە دېيەلىسۇن؟ چۈنكى سەن دەرۋەقە تۆز قۇلۇڭنى تۆزۈڭ بىلىسەن. **19** ئاھ پەرۋەردىگار، پېقىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە تۆز كۆڭۈڭدىكى نىيىتىڭ ۋىجىە بۇ بارلىق ئۇلۇغلۇقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ ھەممىسنى ئايان قىلدىڭ. **20** ئاھ پەرۋەردىگار، قۇلىقىمىز تولۇق ئاڭلىغىنى ۋىجىە ساڭا تەڭ كەلگۈدەك ھېچكىم يوق؛ سېنىڭدىن بۆلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر. **21** دۇنيادا قايسى بىر ئەل خەلقىڭ ئىسرائىلغا تەڭ كېلەلىسۇن؟ ئۇلارنى تۆزۈڭگە خاس بىردىنبىر خەلق بولۇش ئۈچۈن قۇتۇلدۇرۇشقا باردىڭ ھەمدە مىسىردىن قۇتۇلدۇرۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدىن يات ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئۇلۇغۋار ۋە ھەيۋەت ئىشلار ئارقىلىق تۆز نامىڭنى تىكىلدىڭ! **22** سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى مەڭگۈ تۆزۈڭنىڭ خەلقىڭ قىلدىڭ؛ ئاھ پەرۋەردىگار، سەنمۇ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. **23** ئاھ پەرۋەردىگار، ئەمدى پېقىر قۇلۇڭ ۋە ئۆنىڭ ئۆيى توغرۇلۇق قىلغان ۋەدەڭ مەڭگۈ ئۈچۈن ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن؛ سەن دېگەنلىرىڭ ۋىجىە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! **24** ئامىن، ۋەدەڭ ئەمەلگە ئاشسۇن، شۇنداقلا نامىڭ مەڭگۈ ئۇلۇغلانسۇن، كىشىلەر: «ساماۋى قوشۇنلىرىڭ سەرداری پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ھەققەتەن ئىسرائىلغا خۇدادۇر!» دېسۇن؛ ۋە شۇنداق بولۇپ، پېقىر قۇلۇڭ داۋۇتنىڭ ئۆيى-جەمەتى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلسۇن. **25** ئاھ خۇدايىم، سەن پېقىر قۇلۇڭغا ساڭا ئۆيى ياسايمەن، دېگەن ۋەھيى كەلتۈردۈڭ، شۇڭا قۇلۇڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇنداق دۇئا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. **26** ئاھ پەرۋەردىگار، سەن بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سەن پېقىر قۇلۇڭغا مۇشۇنداق ئامەتنى بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ **27** ئەمدى پېقىر قۇلۇڭنىڭ ئۆيى-جەمەتىگە ئىلتىپات قىلىپ، ئۆنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشىغا ساقلىغايسەن. چۈنكى سەن، ئاھ پەرۋەردىگار، [پېقىرنىڭ ئۆيى-جەمەتىگە] ئىلتىپات قىلدىڭ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈ ئۈچۈن بەخت-ئىلتىپاتقا ئېسىپ بولىدۇ».

18 شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يېڭىندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قولىدىن گاتنى ۋە ئۆنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى تارتىۋالدى. **2** ئۇ يەنە موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ موئابىيلار ئۆنىڭغا بېقىنىپ، ئۇلپان تولەيدىغان بولدى. **3** زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر تۆز تەۋەسىنى ئەفرات دەريا سىغىچە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر ئۆنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. **4** داۋۇت ئۆنىڭ مىڭ جەڭچى ھارۇسىنى ئۇچلا ئالدى، يەنە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرىنى ئەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭچى ھارۇسلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقىنۇ بېتىپ، پەقەت يۈز ھارۇغىلا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى. **5** دەمەشقتىكى سۇرىيەلەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر رگە ياردەم بېرىشكە كەلدى؛ داۋۇت سۇرىيەلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. **6** داۋۇت سۇرىيەدىكى دەمەشق رايونىغا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇۋېدى، سۇرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا ئۇلپان تولەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيە رگە [جەڭگە] چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. **7** داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالقانلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ قايتتى. **8** ئۇ يەنە ھادادئېزەر رگە تەۋە تىبھات بىلەن كۈندىن ئىبارەت ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئوچلا ئالدى؛ كېيىنكى زامانلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۈۋرۈكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابلارنى ياساتقان. **9** خامات پادىشاھى توۋ داۋۇتنىڭ زوباھ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇننى مەغلۇپ قىغانلىقىنى ئاڭلاپ، **10** تۆز ئوغلى ھادورامنى داۋۇتقا سالام بېرىپ، ئۇنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇنى مەغلۇپ قىلغان غەلىبىسىنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى توۋ ئەسلىدە ھادادئېزەر بىلەن دائىم ئۇرۇشۇپ تۇراتتى. ھادورام ھەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-جابدۇقلارنى سوۋغا قىلىپ ئە كەلدى. **11** داۋۇت پادىشاھ بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى ھەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئاممونلاردىن، فىلىستىيلەردىن ۋە ئامالە كەلەردىن ئوچلا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارغا بېغىشلىدى. **12** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون سە ككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **13** داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزدى؛ ئېدومىلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيە رگە جە كىگە چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. **14** داۋۇت پادىشاھ بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق خەلقىگە ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. **15** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنغا سەردار، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا، **16** ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك [باش] كاھىن، شاۋشا كاتىپ، **17** يەھوياداناڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى ئىدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۆنىڭ يېنىدىكى ئەمەلدارلار بولدى.

19 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئاممونلارنىڭ پادىشاھى ناھاش ئۆلدى؛ ئوغلى ھانۇن ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **2** داۋۇت: «ناھاش ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكىنى ئۈچۈن، ئۆنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتىمەن» دەپ، ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە ئۆنىڭ كۆڭلىنى سوراشقا ھانۇننىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ئاممونلارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى سوربغىلى ھانۇن بىلەن كۆرۈشمەكچى بولدى. **3** لېكىن

ئامونلارنىڭ ئەمەلدارلىرى ھانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ئىزىدە-ھۆرمىتىنى قىلىپ سىلىگە كۆڭۈل سورىغىلى ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامىلا؟ ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ تۇزلىرىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى كۆزىتىش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش، چارلاش ئۈچۈن ئەمەسمىدۇ؟» ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، تۇلارنىڭ ساقال-يۈزۈتلىرىنى چۇشۇرگۈزۈۋېتىپ ھەم كېيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈۋېتىپ ئاندىن تۇلارنى قويۇۋەتتى. **5** بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا ئەھۋالنى ئۇقتۇردى؛ ئۇ تۇلارنى كۆتۈۋېلىشقا ئالدىنا ئادەم ئەۋەتتى، چۈنكى تۇلار تولىمۇ ئىزا-ئاھانە تەە قالغاندى. شۇنگا پادىشاھ تۇلارغا: «ساقال-يۈزۈتىڭلار تۈسكىچىلىك يېرىخو شەھىرىدە تۇرۇپ ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار» دېدى. **6** ئامونلار تۇزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ ئەيىرىنگە ئۇچىرىغانلىقىنى بىلدى، ھانۇن ۋە ئامونلار ئارام-ناھارائىم، ئارام-مائاكاھ ۋە زوباھدىن جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق لەشكەر ياللاشقا ئادەم ئەۋەتىپ مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. **7** تۇلار ئوتىۋز ئىككى مىڭ جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مائاكاھ پادىشاھى بىلەن ئۇنىڭ قوشۇنىنى ياللۇالدى؛ تۇلار مەدەبانىڭ ئالدىغا كېلىپ بارگاھ قۇردى. ئامونلارمۇ جەڭ قىلىش ئۈچۈن ھەرقايسى شەھەرلىردىن كېلىپ جەم بولۇشتى. **8** داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ يوئاب بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى [ئۆلۈرنىڭ ئالدىغا] چىقاردى. **9** ئامونلار چىقىپ شەھەر دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزۈپ تۇردى؛ جەڭگە ئاتلىنىپ چىققان پادىشاھلارمۇ دالادا ئايرىم سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. **10** يوئاب تۇزنىڭ ئالدى- كەيندىن ھۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۇرىيەلەر بىلەن جەڭ قىلىشقا تۇلارنى سەپتە تۇرغۇزدى؛ **11** ئۇ قالغان ئادەملىرىنى ئىنىسى ئابىشايغا تاپشۇردى، شۇنىڭدەك تۇلار تۇزلىرىنى ئامونلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ تەييارلىدى. **12** يوئاب ئابىشايغا: «ئەگەر سۇرىيەلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بە رگەيسەن؛ ئەمما ئامونلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرەي. **13** جۈرئەتلىك بولغىن! ئۇنى خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. **14** ئەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۇرىيەلەر رگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۇرىيەلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. **15** سۇرىيەلەرنىڭ قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئامونلارمۇ يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشايىنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، شەھەر گە كىرىۋالدى. ئاندىن يوئاب يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. **16** سۇرىيەلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، ئەلچى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى سۇرىيەلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری بولغان شوفاق ئۇلارغا يېتەكچى ئىدى. **17** بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى يىغىپ ئىئوردان دەريا سىدىن ئۆتۈپ، سۇرىيەلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. داۋۇتنىڭ سەپ تۈزگەنلىكىنى كۆرگەن سۇرىيەلەر جەڭگە ئاتلاندى. **18** سۇرىيەلەر ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ داۋۇت سۇرىيەلەردن يەتتە مىڭ جەڭ ھارۋىلىقنى ۋە قىرىق مىڭ پىيادە لەشكەرنى ئۇلتۇردى ۋە يەنە سۇرىيەلەرنىڭ سەرداری شوفاقنى ئۇلتۇردى. **19** ھادادئېزەرنىڭ ئەمەلدارلىرى ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەندە، داۋۇت بىلەن سۈلھ قىلىپ ئۇنىڭغا بېقىندى؛ شۇنىڭدىن كېيىن سۇرىيەلەر ئىككىنچى ئامونىيلارغا ياردەم بېرىشنى خالىمايدىغان بولدى.

20 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا، يوئاب كۆچلۈك قىسمىنى باشلاپ كېلىپ، ئامونلارنىڭ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ، ئاندىن رابباھنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتاتتى. يوئاب رابباھغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ۋەيران قىلىپ تاشلىدى. **2** داۋۇت ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ بېشىدىن تاجنى ئېلىۋىدى (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت چىقتى، ئۇنىڭغا ياقۇتلار قوندۇرۇلغانىدى)، كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ غەنىيمەتلىرىنى ئېلىپ كەتتى. **3** ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ ھەرە، جوتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالدى، داۋۇت ئامونىنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنمۇ شۇنداق ئىشلەتتى، ئاندىن داۋۇت كوپچىلىك بىلەن يېرۇسالېمغا قايتتى. **4** شۇ ۋەقەدىن كېيىن [ئىسرائىللار] گەزەردە فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى؛ ئۇ چاغدا خۇشاتلىق سىبىكاي رەفايىيلاردىن بولغان سىپياي ئىسىملىك بىرنى ئۆلتۈرۈۋەتتى، فىلىستىيلەر تىز پۈكتى. **5** كېيىنچە [ئىسرائىللار] بىلەن فىلىستىيلەر يەنە سوقۇشتى؛ يائىرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسى لاخمنى ئۆلتۈردى، بۇ ئادەمنىڭ نەيزىسىنىڭ دەستىسى باپكارنىڭ ئوقدەك توم ئىدى. **6** كېيىنكى ۋاقىتلاردا گاتتا يەنە سوقۇش بولدى؛ ئۇ يەردە ناھايىتى بەستلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولىدىمۇ، پۇتىدىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى؛ ئۇمۇ رەفايىيلاردىن ئىدى. **7** بۇ ئادەم ئىسرائىللارنى تىللىغىلى تۇرۇۋىدى، داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. **8** بۇلار گاتلىق رافانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلدى.

21 شەيتان ئىسرائىللارغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكىزۈشكە ئېزىقتۇردى. **2** شۇنگا داۋۇت يوئابقا ۋە خەلقنىڭ يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەئەر-شىبادىن دانغىچە تارىلاپ ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكىزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۇلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى. **3** لېكىن يوئاب جاۋابەن: ـ«پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، يۈز مەسسە ئاشۇرۇۋەتكەي. لېكىن ئی خوجام پادىشاھىم، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز ئۇگىنىڭ خىزمىتىگە ئۆزۈۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى زادى نېمە دەپ تەلەپ قىلدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى نېمىشقا گۇناھقا مۇپتىلا قىلدىلا؟» ـ دېدى. **4** لېكىن پادىشاھنىڭ سۆزى يوئابنىڭ سۆزىنى بېسىپ چۈشتى؛ شۇنگا يوئاب چىقىپ پۈتۈن ئىسرائىل زېمىنىنى تارىلاپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. **5** يوئاب ساناقتىن ئۆتكىزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا مەلۇم قىلدى، پۈتۈن ئىسرائىلدا قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ؛ يەھۇدالاردىن قولىدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى. **6** بىراق لاۋىيلار بىلەن بىنيامىنلارلا ساناققا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇ ئېيرۇقى يوئابنىڭ نەزىردە يەرگىنچىلىك ئىدى. **7** خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىللارغا زەربە بەردى. **8** داۋۇت خۇدانا: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناھ ئۆتكۈزۈپتىمەن؛ ئەمدى مەنكى قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبىھلىكنى كەچۈرۈشىگىنى تىلەيمەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمىقانە ئىش قىپتىمەن» ـ دېدى. **9** پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: **10** سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇكى، مەن ساڭا ئۈچ بالا-قازانى ئالدىڭدا قويىمەن؛ شۇنىڭدىن بىرنى تالللۇال، مەن شۇنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن» دېگىن، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: **12** «قېنى تاللىغىن: يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋلىرىڭ تەرىپىدىن قوغلاپ قىلىچلىنىشىدىن ۋە يا كى ئۈچ كۈن پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىنىڭ ئۈرۈشى ـ يەنى ۋابا كېسىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرنى تالللىغىن». ئەمدى ئۇيلىنىپ كۆر، بىر نېمە دېگىن؛ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» دېدى. **13** داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تەگلىكتە قالدىم؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىمۇ شەپقەتلىكتۇر. پەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشمەسەم، دەيمەن» دېدى. **14** شۇ سەۋەبلىك پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋابا تارقاتتى؛ ئىسرائىللاردىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. **15** خۇدا يېرۇسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى؛ ئۇ ۋەيران قىلىۋاتقاندا، پەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ ئۆزى چۈشۈر رگەن بۇ بالا-قازادىن پۇشايمان قىلىپ قالدى-دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «بەس! ئەمدى قولۇڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **16** داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ تارىلىقىدا، قولىدىكى غىلاپتىن سۇغۇرغان قىلىچنى يېرۇسالېمغا تەگلەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقللارنىڭ ھەممىسى بۇز رەختكە ئورالغان ھالدا يەرگە دۇم يېقىلدى. **17** داۋۇت خۇدانا: «خەلقنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇ رەزىللىك ئۆتكۈزگۈچى مەندۇرمەن؛ بۇ يېر پادا قويلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاۋە، پەرۋەردىگار خۇدايىم، قولۇڭ ئۆز خەلقىگەگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتىمگە چۈشكەي، ۋابانى ئۆز خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمىگەيسەن!» دېدى. **18** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گادقا: سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، ئۇ يەبۇسىي ئورنانىڭ

خامىنغا چىقىپ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ سالسۇن، دېۋىدى، **19** داۋۇت گادنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئېيتقىنى ۋەچچە شۇ يەر رگە چىقتى. **20** ئۇ چاغدا ئورنان بۇغداي تېپىۋاتاتتى؛ ئورنان بۇرۇلۇپ پەرشتىنى كۆرۈپ، ئۆزى تۆت ئوغلى بىلەن مۇكۆزۈلغاندى. **21** داۋۇت ئورنانىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خاماندىن چىقىپ كەلدى-دە، بېشىنى يە رگە تەگكۈدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزىم قىلدى. **22** داۋۇت ئورنانغا: «خەلق ئىچىدە تارالغان ۋابانى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خامانىڭ ۋە ئەتراپىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قوپۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى. **23** ـ ئالسلا، غوجام پادىشاھىمنىڭ قاندا قىلغىسى كەلسە شۇنداق قىلغاي؛ قارىسلا، قۇربانلىق قىلىشقا كاللارنى بېرەي، خامان تېپىدىغان تېرىنلارنى ئوتۇن قىلىپ قالىسلا، بۇغداينى ئاش ھەدىيەسىگە ئىشلەتسىلە، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ئۆزلىرىگە ئۆتىۋۈم، دېدى ئورنان داۋۇتقا. **24** «ياق»، ـ دېدى داۋۇت ئورنانغا، ـ «قاندا قالا بولمىسۇن مەن تولۇق باھاسى ۋەچچە سېتىۋالىمەن؛ چۈنكى مەن سېنىڭكىنى ئېلىۋېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتىسام بولمايدۇ، بەدەل تۆلىمەي كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ھەرگىز سۇنمايمەن». **25** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇننى ئوچاقپەپ ئورنانغا بېرىپ ئۇ يەرنى سېتىۋالدى. **26** داۋۇت ئۇ يە رگە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ تىلىگىنى قوپۇل كۆرۈپ، جاۋابەن ئاسماندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىغا ئوت چۈشۈردى. **27** پەرۋەردىگار پەرشتىسىنى ۋەيرۇۋدى، ئۇ قىلىچىنى قايتىدىن غىلىپىغا سالدى. **28** ئۇ چاغدا، داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ يەبۇسىيلاردىن بولغان ئورنانىڭ خامىندا ئۆزىنىڭ تىلىگىگە جاۋاب بە رگەنلىكىنى كۆرۈپ، شۇ يەردە قۇربانلىق سۇنۇشقا باشلىدى. **29** ئۇ چاغدا، مۇسا چۆلدە ياساتقان پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى گىبىئوننىڭ ئېگىزلىكىدە ئىدى؛ **30** لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىنىڭ قىلىچىدىن قورقۇپ، ئۇ يەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ خۇدادىن يول سوراشقا جۈرئەت قىلالمايتى.

22

شۇنىڭ داۋۇت: «مانا بۇ پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنىدىغان قۇربانگاھ بولىدۇ» ـ دېدى. **2** داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات ئەلدىكىلەرنى يىغىشنى بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ۋەيزىشقا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. **3** ئىشىك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشكە مىق ۋە گىرە-بالداق ياساش ئۈچۈن ئۇرغۇن ئۇرغۇن تۆمۈر تەيىارلىدى؛ يەنە ئۇرغۇن مىس تەيىارلىدىكى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن ئۇرلۇقلار داۋۇتقا ئۇرغۇن كېدىر ياغىچى تەيىارلىدى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن ئۇرلۇقلار داۋۇتقا ئۇرغۇن كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بە رگەنىدى. **5** داۋۇت كۆڭلىدە: «ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۆچەت خالاس، پەرۋەردىگارغا سېلىنىدىغان ئۆتۈي ناھايىتى بەھەيۋەت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۆھرىتى بارلىق يۇرتلارغا يېپىلىشى كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بۇ ۋەيگە كېتىدىغان ماتېريىللارنى ھازىرلاپ قوپۇشۇم كېرەك» دەپ ۋەيلىدى. شۇنىڭ داۋۇت تۇلۇشتىن ئىلگىرى ئۇرغۇن ماتېريال ھازىرلاپ قويدى. **6** داۋۇت ئوغلى سۇلايمانى قەچقىرىپ ئۇنىڭغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۆتۈي سېلىشنى تاپىلىدى. **7** داۋۇت سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئى ئوغلۇم، مەن ئەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆتۈي سېلىشنى ۋىلىغان، **8** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا: «سەن ئۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكتۈڭ، ئۇرغۇن چوڭ جەڭلەرنى قىلدىڭ؛ سېنىڭ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۆتۈي سېلىشىڭغا بولمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىمدا ئۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يە رگە تۆكتۈڭ. **9** قارا، سېنىڭدىن بىر ئوغۇل تۇرۇلىدۇ، ئۇ ئارام-تىنچلىق ئادىمى بولىدۇ، مەن ئۇنى ھەر تەرەپتىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام تاپقۇزىمەن؛ ئۇنىڭ ئىسمى دەرۋەقە سۇلايمان ئاتىلىدۇ، ئۇ تەختتىكى كۈنلىرىدە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئاتا قىلىمەن. **10** ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۆتۈي سالىدۇ؛ ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن» دېگەن سۆز- كالامى ماڭا يەتتى. **11** ئى ئوغلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي! شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سېنىڭ تەڭرىڭ بە رگەن ۋەدىسى ۋەچچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆينى سالىسەن. **12** پەرۋەردىگار ساڭا پەم ۋە ئەقىل بە رگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بە رگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان قىلغاي. **13** شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىلىمە-ھۆكۈملە رگە ئەمەل قىلساڭ، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. قەيسەر، باتۇر بول! قورقما، ھودۇقمىغىن كەتمە. **14** قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن جاپا-مۇشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت ئالتۇن، مىڭ مىڭ تالانت كۈمۈش ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تۆمۈر تەيىارلىدىم؛ يەنە ياغاچ ۋە تاش تەيىارلىدىم، بۇنىڭغا يەنە سەن قوشىساڭ بولىدۇ. **15** بۇنىڭدىن باشقا سېنىڭدە يەنە تاش كەسكۈچى، تاۋچى، ياغاچچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۇستىلار بار؛ **16** ئالتۇن-كۈمۈش، مىس، تۆمۈر بولسا سان-ساناقسىز؛ سەن ئىشقا ئۆتۈشۈشقا ئورۇنلىغىن تۇر؛ پەرۋەردىگارىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!» **17** داۋۇت يەنە ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارغا ئوغلى سۇلايمانغا ياردەم بېرىشنى تاپىلاپ: **18** «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسمۇ؟ ھەر ئەتراپىڭلارنا سىلە رگە تىنچ-تارامىلىق بە رگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولۇمغا تاپشۇردى؛ زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىمنىڭ ئالدىدا تەزگىنلەندى. **19** ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزلە ڭلار؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىدىكى قاچا-ئەسۋابلىرىنى ئۆنىڭ نامىغا ئاتاپ سېلىنغان ۋەيگە ئاپىرىپ قوپۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىنى سېلىشقا ئورنۇڭلاردىن قوپۇڭلار!» دېدى.

23

داۋۇت قېرىپ كۆزلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۇلايمانىنى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **2** داۋۇت ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنى، كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. **3** لاۋىيلاردىن ئوتتۇز ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى، تىزىملانغىنى ۋەچچە، ئۇلاردىن ئەرلەر جەمئىي ئوتتۇز سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. **4** داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە تۆت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەينى ياشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، **5** تۆت مىڭ كىشى دەرۋازىۋەنلىككە ۋە يەنە تۆت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇش ئىشىغا ۋەيلىسۇن» ـ دېدى. **6** داۋۇت ئۇلارنى لاۋىيىنىڭ ئوغلى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى جەمەتلىرى ۋەچچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: ـ **7** گەرشونىيلاردىن لادان بىلەن شىمەي بار ئىدى، **8** لادانىنىڭ ئوغلى: ئۆنجى ئوغلى يەھىيەل، يەنە زېتام بىلەن يوئېلدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ **9** شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلومىت، ھازىيەل ۋە ھارانىدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ يۇقىرىقىلار لادانىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **10** شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا، يەئۇش ۋە بېرياھ، بۇ تۆتەيلەننىڭ ھەممىسى شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. **11** جاھات ئۆنجى ئوغۇل، زىزا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى، يەئۇش بىلەن بېرياھنىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولمىغاچقا، بىر [جەمەت گۇرۇپپىسى] دەپ ھېسابلانغان.

12 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىيەلدىن ئىبارەت تۆت كىشى ئىدى. **13** ئامرامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئەڭ مۇقەددەس ۋەيزىلارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ئۈچۈن [قۇربانلىقلارنى] سۇنۇش، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مەڭگۈ ئۇنىڭ نامىدىن بەخت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغانىدى. **14** خۇدانىڭ ئادىمى مۇساغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھېسابلىنىپ يۈتۈلگەن. **15** مۇسانىڭ ئوغلى گەرشوم بىلەن ئەلىئېزەر ئىدى. **16** گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن شەۋۈيەل چوڭ ئوغلى ئىدى. **17** ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا ئىدى؛ ئەلىئېزەرنىڭ باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **18** ئىزھارنىڭ ئۆنجى ئوغلى شېلومىت ئىدى. **19** ھېبرونىنىڭ ئوغۇللىرى: ئۆنجى ئوغلى يېرىيا، ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى ئوغلى ياھازىيەل، ئۆتىنچى ئوغلى جەكامىيام ئىدى. **20** ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: ئۆنجى ئوغلى مىكاھ، ئىككىنچى ئوغلى يىشىيا ئىدى.

21 مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى بىلەن مۇشى ئىدى؛ ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلىئازار بىلەن كىش ئىدى. **22** ئەلىئازار ئۆلگەندە ئوغلى يوق، قىزلىرىلا بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئوغقانلىرى، يەنى كىشنىڭ ئوغۇللىرى ئۆ قىزلارنى ئەمرىگە ئالدى. **23** مۇشىنىڭ ماھلى، ئېدەر ۋە يەرەموت دېگەن ئۈچىلا ئوغلى بار ئىدى. **24** يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى

بولۇپ، جەمەتلىرى يېنچە، يەنى جەمەت باشلىرى يېنچە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان ئە رىگە كەمەر رويخەتكە ئېلىنغان؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىلەرنى ئوتەشكە ئىسملىرى يېنچە تىزىملانغانىدى. **25** چۈنكى داۋۇت: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ئارام بېرىپ، ئۆزى مەڭگۈ يېرۇسالېمدا ماكان قىلدۇ؛ **26** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلارنىڭ مۇقەددەس چېدىرنى ۋە ئۇنىڭ ئېچىدىكى ھەرقايسى قاچا-ئەسۋابلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق» دېگەندى. **27** شۇڭا داۋۇتنىڭ جان ئۇرۇش ئالدىدىكى ۋەسىيىتى يېنچە، لاۋىيلارنىڭ يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلىرىنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئوتكۈزۈلگەندى. **28** ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىش ئىدى؛ ئۇلار ھويلا-ئارامىلارنى باشقۇرۇش، بارلىق مۇقەددەس ئېيۇملارنى پاكىز تۇتۇش، قىسقىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى بېجىرىشكە مەسئۇل ئىدى؛ **29** يەنە «تەزىلغان تەقدىم نان»، ئاش ھەدىيە ئۇنلىرى، پېتىر قوتۇرماچلار، قازان نانلىرى ۋە مايلىق نانلارغا، شۇنداقلا ھەرخىل تۇچلەش ئەسۋابلىرىغا مەسئۇل ئىدى؛ **30** ئۇلار يەنە ھە رىگۈنى ئەتىگەندە ئۆرە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىپ ھەمدۇسانا ئوقۇيتتى، ھە رىگۈنى كەچلىكىمۇ شۇنداق قىلاتتى. **31** يەنە شابات كۈنى، ھەر يېڭى ئايدا، شۇنىڭدەك بېكىتىلگەن ھېيت-بايرامىلاردا سۈنۈلىدىغان بارلىق كويدۇرمە قۇربانلىقلارغا مەسئۇل ئىدى. ئۇنلىرىگە قارىتىلغان بەلگىلىمە يېنچە، ئۇلار دائىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېكىتىلگەن سانى ۋە ئوۋىتى بىلەن خىزمەتتە ئۇراتتى. **32** ئۇلار جامائەت چېدىرىنى ھەم مۇقەددەس جايىنى باقاتتى، شۇنداقلا ئۇنلىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتتە بولۇۋاتقان قېرىنداشلىرى، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا قارايتتى.

24

ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ نۆۋەتچىلىككە بۆلۈنۈشى ئۇ ۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامار. **2** ناداب بىلەن ئابىھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەندى؛ شۇڭا ئەلئازار بىلەن ئىتامار كاھىنلىقنى ئوتاتتى. **3** داۋۇت ۋە ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاخىمەلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى يېنچە ئىشقا قويدى؛ **4** ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلاردىن كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى شۇنىڭغا ئاساسەن ئىلىرىپ تۇۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار سە ككىز كىشى ئىدى؛ **5** ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن تە كشەپ تۇۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەسخانىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ھەم ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئەۋلادلىرىدىنمۇ بولدى. **6** لاۋۋى يەتانەلنىڭ ئوغلى شېمايا كاتىپ بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاھىن زادوك، ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك، شۇنداقلا كاھىنلارنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئىسمىنى يۈتۈپ قويدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرى ئېچىدىن بىر جەمەت تاللاندى، ئاندىن ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرى ئېچىدىنمۇ بىر جەمەت تاللاندى. **7** بىرىنچى چەك يەھويارىبقا، ئىككىنچى چەك يەدايا، **8** ئۈچىنچى چەك ھارىمغا، تۆتىنچى چەك سېئورىمغا، **9** بەشىنچى چەك مالكىياغا، ئالتىنچى چەك مىيامىنغا، **10** يەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سە ككىزىنچى چەك ئابىياغا، **11** توققۇزىنچى چەك يەشۇئاغا، ئونىنچى چەك شېكانىياغا، **12** ئون بىرىنچى چەك ئەلىياشىبقا، ئون ئىككىنچى چەك ياكىمغا، **13** ئون ئۈچىنچى چەك ھۇپپاغا، ئون تۆتىنچى چەك يەشەبئابقا، **14** ئون بەشىنچى چەك بىلگاھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىممە رگە، **15** ئون يەتتىنچى چەك ھېزىرغا، ئون سە ككىزىنچى چەك ھاپپىزە رگە، **16** ئون توققۇزىنچى چەك پىتاھىياغا، يېگىرمىنچى چەك يەھە زكەلگە، **17** يىگىرمە بىرىنچى چەك ياقىنغا، يىگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، **18** يىگىرمە ئۈچىنچى چەك دېلايا ياغا، يىگىرمە تۆتىنچى چەك ماۋازىياغا چىقتى. **19** مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيرۇغان نىزام يېنچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىش نۇۋىتى ئىدى. **20** لاۋىينىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامرامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايەل، شۇبايەلنىڭ ئەۋلادلىرى ئېچىدە يەھدىيا بار ئىدى. **21** رەھابىياغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، جۈملىدىن تۇنجى ئوغلى يىشىيا بار ئىدى. **22** ئىزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئېچىدە شېلوموت؛ شېلوموتنىڭ ئوغۇللىرى ئېچىدە جاھات بار ئىدى. **23** ھېبرونىنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يەرىيا، ئىككىنچىسى ئامارىيا، ئۈچىنچىسى ياھازىيەل، تۆتىنچىسى جەكامىيام ئىدى. **24** ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: مىكاھ؛ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى. **25** مىكاھنىڭ ئىنىسى ئىششىيا ئىدى؛ يىششىيانىڭ ئوغۇللىرى ئېچىدە زە كەريا بار ئىدى. **26** مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ يائازىيانىڭ ئوغلى يېنو ئىدى. **27** مەرارىنىڭ ئوغلى يائازىيادىن بولغان ئەۋلادلىرى يېنو، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار ئىدى. **28** ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئەلئازارنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. **29** كىشكە كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئېچىدە يەراھمىيەل بار ئىدى. **30** مۇشنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى، ئېدەر ۋە يەرىموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى يېنچە پۈتۈلگەندى. **31** ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادوك، ئاخىمەلەك ۋە شۇنىڭدەك كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛ ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرىدىن ئەڭ كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى.

25

داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ۋەزىپە يۈكلەپ، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جاڭ-جاڭلار چېلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: **2** ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يۇسىپ، نىتانىيا ۋە ئاشارىلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېشارەت بېرىپ سۆزلەيتتى. **3** يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشايا، شىمەي، ھاشابىيا ۋە ماتتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇننىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. يەدۇتۇن پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چېلىپ بېشارەت بېرەتتى. **4** ھېمانىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ بۇككىيا، ماتتانىيا، ئۇززىيەل، شەبۇيەل، يەرىموت، ھاناناىيا، ھانانى، ئەلىياتا، گىدداللى ۋە رومامتى-ئېزەر، يوشبىكاشا، ماللوتى، ھوتىر ۋە ماخازىئوت دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. **5** بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېمانىنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى يا كۆتىش ئۈچۈن قويۇلغان (ھېمان بولسا پادىشاھقا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزىدىغان ئالدىن كۆرگۈچى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ قىز ئاتا قىلغانىدى. **6** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتىلىرىنىڭ باشلاقچىلىقىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمە-ناۋا قىلىش ئۈچۈن، جاڭ-جاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار چېلىپ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىسىنى ئوتەيتتى. ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېمان [بۇ ئىشلاردا] پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. **7** ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ سانى جەمئىي ئىككى يۈز سە كسەن سە ككىز ئىدى (ئۇلار ھەممىسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەش نەغمە-ناۋالىقىدا ئالاھىدە تەربىيە كۆرگەن، كۆزي ئېيتىشقا ئۆستا ئىدى). **8** بۇلار چوڭ-كىچىككە، ئۆستاز-شاگىرتلىقىغا قارىماي ھەممىسى بىردەك چەك تارتىپ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنگەندى. **9** بىرىنچى چەك ئاسافنىڭ ئوغلى يۇسۇپقا، ئىككىنچى چەك گەدالىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئىنىلىرى ۋە ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **10** ئۈچىنچى چەك زاككۇرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **11** تۆتىنچى چەك ئىزرىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **12** بەشىنچى چەك نەتانىياغا چىقتى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **13** ئالتىنچى چەك بۇككىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **14** يەتتىنچى چەك يەشارىلاھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **15** سە ككىزىنچى چەك يەشايا ياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **16** توققۇزىنچى چەك ماتتانىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **17** ئونىنچى چەك شىمەيگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **18** ئون بىرىنچى چەك ئازارەلگە چىقتى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **19** ئون ئىككىنچى چەك ھاسابىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ **20** ئون ئۈچىنچى چەك شۇبايەلگە

چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 21 ئون
تۆتىنچى چەك ماتتىنياھقا چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون
ئىككى كىشى ئىدى؛ 22 ئون بەشىنچى چەك يەرىموتقا چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى
ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 23 ئون ئالتىنچى چەك ھاناناياغا
چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 24 ئون
يەتتىنچى چەك يوشبكاشاغا چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون
ئىككى كىشى ئىدى؛ 25 ئون سەككزنچى چەك ھاناننىغا چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە
ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 26 ئون توققۇزنچى چەك ماللوتىغا
چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 27
يىگىرمىنچى چەك ئەلىياتاغا چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون
ئىككى كىشى ئىدى؛ 28 يىگىرمە بىرنچى چەك ھوتىرغا چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە
ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 29 يىگىرمە ئىككىنچى چەك گىددالتىغا
چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 30
يىگىرمە ئۈچىنچى چەك ماخازىئوتقا چىقتى؛ تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ
جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 31 يىگىرمە تۆتىنچى چەك روماموتى-ئېزە رگە چىقتى؛
تۆ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى.

26

دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراھ جەمەتىدىكىلەردىن
ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەنىڭ ئوغلى مەشەلەمىيا بار ئىدى. 2 مەشەلەميانىڭ
بىرنەچچە ئوغلى بولۇپ، تۇنجىسى زەكەريا، ئىككىنچىسى يەدىيائېل، ئۈچىنچىسى زەبادىيا،
تۆتىنچىسى ياتنىيەل، 3 بەشىنچىسى ئېلام، ئالتىنچىسى يەھوھانان، يەتتىنچىسى ئەلىوينەي
ئىدى. 4 ۋوبەد-ئېدومنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى شىمايا، ئىككىنچىسى يەھوزاباد،
ئۈچىنچىسى يوئاھ، تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەتانەل، 5 ئالتىنچىسى ئاممىيەل،
يەتتىنچىسى ئىسساكار، سەككزنچىسى پېئۇلتاي؛ دەرۋەقە خۇدا ۋوبەد-ئېدومغا بەختىنى
ساۋادەت ئاتا قىلغانىدى. 6 ئۇنىڭ ئوغلى شىمايامۇ بىرنەچچە ئوغۇل يەرزىنت كۆرگەن
بولۇپ، ھەممىسى ئاتا جەمەتى ئىچىدە يولباشچى ئىدى، چۈنكى ئۇلار باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى.
7 شىمايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتنى، رېفايەل، ۋوبەد ۋە ئەلزاباد ئىدى. ئەلزاباددىكى ئىنىلىرى
ئېلىخۇ بىلەن سەماكىيانىڭ ئىككىسى باتۇر ئىدى. 8 بۇلارنىڭ ھەممىسى ۋوبەد-ئېدومنىڭ
ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى [خۇدانىڭ]
خىزمىتىدە قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ۋوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي
ئاتمىش ئىككى ئادەم ئىدى. 9 مەشەلەميانىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛
ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككز ئادەم ئىدى. 10 مەرارىنىڭ ئەۋلادى بولغان
خوساھنىڭ بىرنەچچە ئوغلى بار ئىدى، چوڭ ئوغلى شىمرى (شىمرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل
بولمىسىمۇ، تاتسىي ئۇنى چوڭ ئوغۇل قىلىپ تىكلىگەن)، 11 ئىككىنچى ئوغلى ھىلقىيا،
ئۈچىنچىسى تەبالىيا، تۆتىنچىسى زەكەريا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى
جەمئىي بولۇپ ئون ئۈچ ئادەم ئىدى. 12 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىرى ۋېچە
دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە قېرىنداشلىرى بىلەن
بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى خىزمەت ۋەزىپىسى تاپشۇرۇلغانىدى. 13 ئۇلار، مەيلى
چوڭ بولسۇن يا كىچىك بولسۇن، تۆز جەمەتى ۋېچە چەك تارتىپ ھەربىر دەرۋازىغا
بەلگىلەندى. 14 شەرقىي دەرۋازىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلىشقا چەك چىققىنى شەلەمىيا بولدى،
ئاندىن ئۇلار تۇنىڭ ئوغلى زەكەريا (ئاقىلانە مەسلىھەتچى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛
تۇنىڭغا شىمالىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋەنلىك چېكى چىقتى. 15 جەۋبىي دەرۋازىنىڭ
چېكى ۋوبەد-ئېدومغا چىقتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلە رگە مەسئۇل بولدى. 16
شۇپىم بىلەن خوساھقا غەربىي دەرۋازىنىڭ ۋە شۇنگىدەك داۋان يولىدىكى شاللە كەت
دەرۋازىسىنىڭ چېكى چىقتى؛ دەرۋازىۋەنلەر يانداشىپ تۇراتتى. 17 شەرقىي دەرۋازىغا
ھەر كۈنى ئالتە لاۋىي دەرۋازىۋەن مەسئۇل ئىدى؛ شىمالىي دەرۋازىغا ھەر كۈنى تۆت ئادەم،
جەنۇبىي دەرۋازىغا ھەر كۈنى تۆت ئادەم مەسئۇل ئىدى؛ ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەربىرىگە
ئىككى ئادەم بىر گۇرۇپپا بولۇپ قارايتتى. 18 غەرب تەرەپتىكى دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى يولدا
تۆت كىشى، دەھلىزنىڭ تۆزىدە ئىككى كىشى پاسبانلىق قىلاتتى. 19 يوقۇرىدىكى كىشىلەر
دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراھنىڭ ۋە مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.
20 ئۇلارنىڭ [باشقا] لاۋىي قېرىنداشلىرىدىن خۇدانىڭ ۋېيدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس
دەپ بېغىشلانغان ۋېزىملار خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا تاغىياھ قويۇلدى. 21 گەرشون
جەمەتىدىكى لادانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، گەرشونىي لادان جەمەتىگە يولباشچى بولغىنى:
جەھىيەلى ئىدى؛ 22 جەھىيەلنىڭ ئوغۇللىرى زېتام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يوئېل ئىدى؛
ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى خەزىنىلە رگە مەسئۇل ئىدى. 23 ئامرام جەمەتى، ئىزھار
جەمەتى، ھېبرون جەمەتى ۋە ئۇززىيەل جەمەتىدىكىلەرمۇ [ۋەزىپىگە قويۇلدى]: 24 مۇسانىڭ
نەۋرىسى، گەرشومنىڭ ئوغلى شىبۇئەل باش خەزىنىچى بولدى. 25 ئۇنىڭ ئەلىئېزەردىن
بولغان قېرىنداشلىرى: ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا، رەھابىيانىڭ ئوغلى يەشايا، يەشايانىڭ ئوغلى
يورام، يورامنىڭ ئوغلى زىكرى، زىكرىنىڭ ئوغلى شېلومىت ئىدى. 26 مۇشۇ شېلومىت
بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان ۋېزىملار ساقلىنىدىغان بارلىق
خەزىنىلەرنى باشقۇراتتى؛ بۇ ۋېزىملارنى ئەسلىدە داۋۇت پادىشاھ، جەمەت باشلىقلىرى،
مىڭبېشىلار، يۈزبېشىلار ۋە قوشۇن سەردارلىرى بېغىشلىغانىدى. 27 ئۇلار جەڭگاملاردا
بۇلالاڭ-تالاڭ قىلىپ كەلگەن مال-مۈلۈكلەردىن ۋە ئوجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى پۈختا
قىلىشقا بېغىشلىغانىدى. 28 [بۇلارنىڭ ئىچىدىمۇ] ئالدىن كۆزگۆچى سامۇئىل، كىشنىلىك ئوغلى
ساۋۇل، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابلار مۇقەددەس دەپ ئايرىغان
نەرسىلەر بار ئىدى؛ بارلىق مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان نەرسىلەرنى شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ
قېرىنداشلىرى باشقۇراتتى. 29 ئىزھار جەمەتىدىن كېنانىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [مۇقەددەس
ۋېزىنىڭ] سىرتىدا ئىسرائىلدا مەنسەپدار ۋە سوتچىلار قىلىپ قويۇلدى. 30 ھېبرون جەمەتىدىن
ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى، ھەممىسى باتۇر بولۇپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي
تەرىپىدە ئىسرائىلدا مەنسەپ تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا
مەسئۇل بولۇشقا قويۇلغان. ئۇلار جەمئىي بىرمىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 31 ھېبرون
جەمەتى ئىچىدە، جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسى ۋېچە يەريا جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ
سەلتەنىتىنىڭ قىرىقىنچى يىلى [نەسەبنامىلەرنى] تەكشۈرۈش ئارقىلىق گىلېئادنىڭ ياتازەر
دېگەن يېرىدە بۇ جەمەتتىنمۇ باتۇر ئەزىمەتلەر تېپىلدى. 32 يەريانىڭ قېرىنداشلىرىدىن يەنە
جەمئىي بولۇپ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، شۇ
جەمەت باشلىرى ئىدى، پادىشاھ داۋۇت ئۇلارنى رۇبېن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە
مانا سسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى خۇداغا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمىتىگە دائىر بارلىق ئىشلارنى
باشقۇرۇشقا قويدى.

27

تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىللار ئىچىدە پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھەربىي قىسىملارغا مەسئۇل
بولغان ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق مەنسەپدارلار ئىدى.
ئۇلار سانىغا قاراپ قىسىملارغا بۆلۈنگەنىدى. ئۇلار ھەر يىلى ئاي ۋېچە تۆۋەتلىشىپ تۇراتتى،
ھەر قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 2 بىرىنچى ئايدىكى بىرىنچى تۆۋەتچى
قوشۇنغا زابدىيەلنىڭ ئوغلى ياشوبئام مەسئۇل بولغان، ئۇنىڭ ئاشۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت
مىڭ ئادەم بار ئىدى. 3 ئۇ پەرەز ئەۋلادلىرىدىن بولۇپ، بىرىنچى ئايدىكى ئاشۇ قوشۇن
قىسىمنىڭ سەردارلىرىنى باشقۇراتتى. 4 ئىككىنچى ئايدىكى تۆۋەتچى قوشۇنغا مەسئۇل
كىشى ئاھوھلۇق دودايي بولۇپ، ئۇنىڭ قوشۇننىڭ ئورنۇناسار سەردارى مىكلوت بار
ئىدى؛ بۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 5 ئۈچىنچى ئايدىكى ئۈچىنچى
تۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئاشۇ قوشۇنغا
باش بولۇپ، ئۇنىڭدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 6 بۇ بىنايا «ئوتتۇز پالۋان»نىڭ
بىرى بولۇپ، ئاشۇ ئوتتۇز ئادەمنى باشقۇراتتى؛ ئۇنىڭ قىسىمدا يەنە ئۇنىڭ ئوغلى ئامىزاباد
بار ئىدى. 7 تۆتىنچى ئايدىكى تۆتىنچى تۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى يوئابنىڭ ئىنىسى
ئاساھەل ئىدى؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ئوغلى زەبادىيا ئۇنىڭ ئورنىنى باستى. ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە
تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 8 بەشىنچى ئايدىكى بەشىنچى تۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى
ئىزراھلىق شامخۇت ئىدى، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 9 ئالتىنچى
ئايدىكى ئالتىنچى تۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى،
ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 10 يەتتىنچى ئايدىكى يەتتىنچى
تۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفرائىم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونلۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ

قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 11 سە ككىزىنچى ئايدىكى سە ككىزىنچى
تۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەرداری زەراھ جەمەتىدىكى خۇشاتلىق سىبىكاي بولۇپ، ئۆتىنىڭ
قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 12 توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى نۆۋەتچى
قوشۇننىڭ سەرداری بنىيامىن قەبىلىسىدىكى ئاناتوتلۇق ئابىئەزەر بولۇپ، ئۆتىنىڭ قىسمىدا
يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 13 ئوننىنچى ئايدىكى ئوننىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ
سەرداری زەراھ جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ماھاراي بولۇپ، ئۆتىنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت
مىڭ ئادەم بار ئىدى. 14 ئون بىرىنچى ئايدىكى ئون بىرىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەرداری
ئەفرائىم قەبىلىسىدىكى پىراتونلۇق بىنايا بولۇپ، ئۆتىنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم
بار ئىدى. 15 ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى نۆۋەتچى قوشۇننىڭ سەرداری
ئوتنىيەل جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ھەلداي بولۇپ، ئۆتىنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم
بار ئىدى. 16 ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىرىنى ئىداره قىلىپ كەلگەنلەر تۆۋەندىكىلەر:
رۇبەنىيلار ئۆچۈن زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىئىزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ شىمىئونىيلار ئۆچۈن
قەبىلە باشلىقى مائاكاھنىڭ ئوغلى شەفاتىيا؛ 17 لاۋِي قەبىلىسى ئۆچۈن كەموئەلنىڭ ئوغلى
ھاسابىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ھارۇنىيلار ئۆچۈن جەمەت يېشى زادوك؛ 18 يەھۇدا
قەبىلىسى ئۆچۈن داۋۇتنىڭ ئاكسى ئېلىخۇ قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ئىسسا كارىيلار ئۆچۈن
مىكائىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 19 زەبۇلۇنىيلار ئۆچۈن ئۇبادىيانىڭ ئوغلى
يىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ نافتالى قەبىلىسى ئۆچۈن ئازرىيەلنىڭ ئوغلى يەرموت قەبىلە
باشلىقى ئىدى؛ 20 ئەفرائىمىيلار ئۆچۈن ئازازىيانىڭ ئوغلى ھوشىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛
ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۆچۈن پىدايانىڭ ئوغلى يوئېل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 21 گىلېئادتا
ماكانلاشقان ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۆچۈن زەكەريانىڭ ئوغلى ئىددو قەبىلە باشلىقى
ئىدى؛ بىنيامىن قەبىلىسى ئۆچۈن ئابنەرنىڭ ئوغلى يائاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 22 دان
قەبىلىسى ئۆچۈن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل
قەبىلىرى ئۆچۈن قەبىلە باشلىقى ئىدى. 23 داۋۇت ئىسرائىللار ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن
تۆۋەنلەرنى تىزىلمىغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك
كۆپ قىلىمەن دېگەنىدى. 24 زەروئىيانىڭ ئوغلى يوئاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن
تۈگىمىگەن؛ چۈنكى مۇشۇ ئىش ئۈچىدىن [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا
ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللارنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاھنىڭ يىلناملىرى» دېگەن
خاتىرىگە كىرگۈزۈلمىگەن. 25 پادىشاھنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ
ئوغلى ئازماۋەت ئىدى؛ دالا، شەھەر، يېزا- كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى
باشقۇرغۇچى ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئىدى. 26 ئېتىز-ئېرىقلاردا تېرىقچىلىق قىلغۇچىلارنى
باشقۇرغۇچى كېلۇبنىڭ ئوغلى ئەزرى ئىدى؛ 27 ئۈزۈمزارلىقلارنى باشقۇرغۇچى راماھلىق
شىمەي؛ ئۈزۈمزارلىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى شىفىملىق زابدى؛ 28
شەفەلاھ تۈزلە گۈلىكىدىكى زەيتۇن ۋە ئۈجمە دەرەخلىرىنى باشقۇرغۇچى گەدەرلىك باۋال-
ھانان ئىدى؛ ماي ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوئاش؛ 29 شاروندا بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى
باشقۇرغۇچى شارونلۇق ستراي؛ جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادلايىنىڭ
ئوغلى شافات؛ 30 تۆگىلەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىلدىردن ئوبىل؛ ئېشەك كەلەرنى باشقۇرغۇچى
مىرونوتلۇق يەھدىيا؛ 31 قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارلىق يازىز ئىدى. بۇلارنىڭ
ھەممىسى داۋۇت پادىشاھنىڭ مال-مۈلكىنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار ئىدى. 32 داۋۇتنىڭ
تاغىسى يوناتان مەسلىھەتچى بولۇپ، دانىشمەن ھەم تەۋرات خەتتاچىسى ئىدى؛ خاقۇننىڭ
ئوغلى يەھىيەل پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇستازى ئىدى. 33 ئاھىتوفەلمۇ پادىشاھنىڭ
مەسلىھەتچىسى ئىدى؛ ئاركلىق ھۇشاي پادىشاھنىڭ جان دوستى ئىدى. 34 ئاھىتوفەلدىن
كېيىن بىنايانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن ئابىياتار ئۆتىنىڭ ئورنىغا مەسلىھەتچى بولدى؛ يوئاب
پادىشاھنىڭ قوشۇن سەرداری ئىدى.

28 داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، ھەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرى،
تۆۋەتلىشىپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، پادىشاھ
ۋە شاھزادىلەرنىڭ بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا ماللىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى،
شۇنىڭدەك مەھرەم-غوجدارلار، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرتىپ
كەلدى. 2 پادىشاھ داۋۇت ئورنىدن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئى بۇرادەرلىرىم ۋە
خەلقىم، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار: كۆڭۈلۈمدە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر
تارامگاھ، خۇدايىمىزنىڭ تەختىپەرسى بولىدىغان بىر ئۆي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى ھەمدە
ئۇنى سېلىشقا تەييارلىقىمۇ كۆرۈپ قويغانىدىم. 3 لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىمغا
ئاتاپ ئۆي سالىسالىڭ بولمايدۇ، چۈنكى سەن جەڭچى، ئادەم ئۆلتۈرۈپ قان تۆككەنسەن»
دېدى. 4 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئاتامنىڭ پۈتۈن جەمەتىدىن مېنى
ئەبەدىلئەبەد ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا تاللىدى؛ چۈنكى ئۆي يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا
تاللىغان؛ ئۆي يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامنىڭ جەمەتىنى تاللىغان، ئاتامنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە
مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن؛ 5 مېنىڭ ئوغۇللىرىم
ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) ئۆي يەنە ئوغلۇم سۇلايمانىنى
پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا تاللىدى.
6 ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان بولسا مېنىڭ ۋۇيۇم ۋە ھويلىلىرىمنى سالغۇچى بولىدۇ؛
چۈنكى مەن ئۇنى ئۆزۈمگە ئوغۇل بولۇشقا تاللىدىم، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن. 7 ئۇ مېنىڭ
ئەمر-بەلگىلىمىلىرىمگە ۋۇجۇدىكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۆتىنىڭ پادىشاھلىقىنى
مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن» دېگەنىدى. 8 شۇڭا ۋۇجۇن پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى
پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ تالىدىدا [شۇنى ئېيتىمەن]: ـ يۇياخشى
يۈرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە باللىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مىراس
قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئىزدەپ
تۇتۇڭلار. 9 ـ ئى، سەن ئوغلۇم سۇلايمان، ئاتاڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى
بىل، ساپ دىل ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار
جىمى ئادەمنىڭ كۆڭلىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، بارلىق ئوي-نىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن
ئۇنى ئىزدىسەڭ، ئۇ ئۇزىنى ساڭا تاپقۇزىدۇ؛ ئۇنىڭدىن تېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ
ئۇزۇپ تاشلايدۇ. 10 ئەمدى سەن كۆڭۈل قويغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەسخانا قىلىش
ئۈچۈن بىر ئۆينى سېلىشقا سېنى تاللىدى، باتۇر بول، ئۇنى ئادا قىل!». 11 داۋۇت
[مۇقەددەسگاھنىڭ] ئەھلىزى، خانىلىرى، خەزىنىلىرى، بالىخانىلىرى، ئىچكى ۋۇيلىرى ۋە
كافارەت تەختىدىكى ئۆرىنىڭ لايىھىسىنىڭ ھەممىسىنى ئوغلى سۇلايمانغا تاپشۇردى؛ 12
[خۇدانىڭ] روھىدن تاپشۇرۇۋالغىنى يېنىچە ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆرىنىڭ ھويلىلىرى، ئۇت
ئەتراپىدىكى كىچىك ۋۇيلار، مۇقەددەسخانىدىكى خەزىنىلەر، مۇقەددەسنى دەپ بېغىشلانغان
ۋۇيۇملار قويۇلىدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىھىلىرىنى قالدۇرماي ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 13
يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋِيلارنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ھەرخىل
ۋەزىپىلەر، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېھتىياجلىق بارلىق ئەسۋابلار توغرىسىدىكى
بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتتى؛ 14 ۋە ھەرخىل ئىشلارغا كېرەك كىلىك ئالتۇن ئەسۋابلارنى
ياسىتىشقا كېتىدىغان ئالتۇن، ھەرخىل ئىشلارغا كېرەك كىلىك كۈمۈش ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا
كېتىدىغان كۈمۈش. 15 ئالتۇن چىراغدانلارغا، تۇلارغا تەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنى
ھەربىر چىراغدان ۋە چىراغلارغا كېتىدىغان ئالتۇن؛ كۈمۈش چىراغدانلارغا، يەنى ھەربىر
چىراغدان ۋە شۇنىڭغا تەۋە چىراغلار ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى تاپشۇرۇپ بەردى.
ئۇ ھەربىر چىراغدانغا ئىشلىتىش ئۈرنىغا قاراپ كېرەك كىلىنى بەردى؛ 16 نان تىزىدىغان
ئالتۇن شىرەلەرنى ياسىتىشقا، يەنى ھەربىر شىرە ئۈچۈن كېرەك كىلىك ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش
شىرەلەرنى ياسىتىشقا كېرەك كىلىك كۈمۈش بەردى؛ 17 ۋىلكا-ئىلمە كلەر، تەخسە-پىيالە
ۋە چۆگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنى ھەرخىل چىنىنى ياساشقا كېرەك كىلىك
بولغان ساپ ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنى ھەربىر چىنە ئۈچۈن
كېرەك كىلىك كۈمۈش بەردى؛ 18 خۇشۇيگاھ ياساشقا كېرەك كىلىك ئېسىل ئالتۇن بەردى.
ئۇ يەنە قاناتلىرىنى كېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن
كېرۇبلار قارايدىغان [كافارەت] تەختىنىڭ نۇخسىنىنى تاپشۇرۇپ بەردى. 19 «بۇلارنىڭ
ھەممىسى، پەرۋەردىگار تۈز قولىنى ئۈستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق نۇسخا-
ئەندىزىلەر بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم» دېدى داۋۇت. 20 داۋۇت يەنە ئوغلى سۇلايمانغا:
«سەن باتۇر ۋە جاسارەتلىك بول، ئۇنى ئادا قىل، قورقما، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمە؛ چۈنكى
پەرۋەردىگار خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ؛ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىدىكى كېيىنكى ئىبادەت خىزمىتى ئۈچۈن تەييارلىق ئىشلىرى تۈگىگىنىگە قەدەر ئۇ سەندىن
ھېچ ئايرىلمايدۇ ياكى تاشلاپمۇ قويمايدۇ. 21 قارا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمىتىنى

بىچىرىدىغان كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ گۈرۈپپىلىرى تەپىيار تۇرىدۇ؛ سىنىڭ يېنىڭدا ھەرخىل ھۇنە رگە تۇستا، ھەربىر خىزمەتكە تەپيار تۇرغان ھۇنەرۋەنلەرمۇ رازىلىق بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۇستىگە ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سىنىڭ ئەمرىڭنى كۈتىدۇ» دېدى.

29 داۋۇت پۈتكۈل جامائەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «خۇدا تۈزى تاللىغان ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۈمران كۆچەت، خالاس، بۇ قۇرۇلۇش بولسا تولمۇ چوڭ؛ چۈنكى بۇ مۇقەددەس ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۈچۈن ياسىلدۇ. **2** مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ، ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈش بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش، مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا مىس، تۆمۈر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا تۆمۈر، ياغاچ بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ياغاچ تەيىارلاپ قويدۇم؛ يەنە ئاق ھېقىق، كۆزلۈك ياقۇت، رەنگلىك تاش ۋە ھەرخىل ئېسىل تاشلارنى، يەنە ناھايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ قويدۇم. **3** مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيىدىن سۆيۈندىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدايىمنىڭ ئۆيىنى سېلىشقا تەيىارلىغان بارلىق نەرسىلەردىن باشقا، ئۆزۈمنىڭ تەتەللۇقاتىدىن ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى خۇدايىمنىڭ ئۆيىگە ئاتىدىم؛ **4** يەنى ئۆينىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن ئوفىر ئالتۇنىدىن ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۈمۈشتىن يەتتە مىڭ تالانت تەقدىم قىلدىم؛ **5** ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش ۋە ھۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن ھەرخىل ياسىلىدىغانلىرىغا كېرەك بولغىنىنى تەقدىم قىلدىم. بۈگۈن يەنە كىملەرنىڭ پەرۋەردىگارغا بىرنېمە ئاتىغۇسى بار؟». **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى ھەرقايىسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان غوجىدارلارمۇ بېغىشلاشقا كىرىشتى. **7** تۆلار خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى ئۈچۈن بەش مىڭ تالانت ئالتۇن ۋە ئون مىڭ دارىك ئالتۇن، ئون مىڭ تالانت كۈمۈش، ئون سەككىز مىڭ تالانت مىس ۋە بىر يۈز مىڭ تالانت تۆمۈر تەقدىم قىلدى. **8** ياقۇتنى بارلارياقۇتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ خەزىنىسىگە، يەنى گەرشونىي يەھىيەلنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **9** خالايىق كىشىلەرنىڭ مۇنداق تۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەقدىم قىلغانلىقلىرىدىن خۇشال بولۇپ كېتىشتى؛ چۈنكى تۆلار چىن قەلبىدىن پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىشقانىدى. داۋۇتمۇ ئالامەت خۇش بولدى. **10** شۇڭا داۋۇت پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، بوۋىمىز ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن ئەبەدىلئەبە دگىچە ھەمدۇسانىغا لايىقسەن. **11** ئى پەرۋەردىگار، ئۇلۇغلۇق، كۈچ-قۇدرەت، شان-شەرەپ، شانۇ-شە ۋىكەت ۋە ھەيۋەت ساڭا مەنسۇپتۇر؛ ئاسماندىكى ۋە يەردىكى بار-يوقى سېنىڭكىدۇر؛ ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھلىق سېنىڭكىدۇر، ھەممىدن ئۈستۈن بولغان ئىدارە قىلغۇچىسەن. **12** دۆلەت بىلەن ئىززەت سېنىڭدىنلا كېلىدۇ، سەن ھەممىگە ھۆكۈمدارسەن. كۈچ بىلەن قۇدرەت سېنىڭ قولۇڭدا؛ ھەر كىمنى ئۇلۇغ ۋە قۇدرەتلىك قىلىش پەقەت قولۇڭدىدۇر. **13** ئەمدى، ئاھ خۇدايىمىز، بىز ساڭا تەشەككۇر ئوقۇيمىز، شان-شەرەپلىك نامىڭغا مەدھىيە ئوقۇيمىز! **14** مانا مۇشۇنداق ئىزاۋۇكىزمىزدىن تەقدىم قىلالايدىغان بولغان مەن كىم ئىدىم، خەلقىم نېمە ئىدى؟ چۈنكى بارلىق نەرسە سەندىن كېلىدۇ، بىز پەقەت ئۆز قولۇڭدىن كەلگىنىدىن ئۆزۈڭگە قايتۇردۇق، خالاس! **15** بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۈرتلۇقلار، بارلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مۇساپىرمىز، خالاس؛ يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىمىز گويا بىر سايە، ئۈمىدسىز ئۆتكۈزۈلىدۇ. **16** ئى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار، بىز سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ ئۆي سېلىشقا تەيىارلاپ يىغقان بۇ بايلىق-دۇنيانىڭ ھەممىسى سېنىڭ قولۇڭدىن كەلگەن، ئەسلى سېنىڭكىدۇر. **17** ئى خۇدايىم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنسانىنىڭ قەلبىنى سىناپ، دۈرۈسلۇقتىن خۇرسەن بولىسەن؛ مەن بولسام دۈرۈس قەلبىمدىن بۇلارنى ئىختىيارەن تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭنىڭمۇ ساڭا تەقدىم قىلغىنىنى خۇشال-خۇرراملىق بىلەن كۆردۈم. **18** ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆز خەلقىڭنىڭ كۆڭلىدىكى بۇنداق ئوي-نىيەتنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلغايسەن، كۆڭلىنى ئۆزۈڭگە تارتقۇزغايسەن! **19** ئوغلۇم سۇلايمانغا سېنىڭ ئەمرلىرىڭ، ئاگاھ-گۈۋاھلىقلىرىڭ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈتۈپ، ھەممىنى ئادا قىلىپ، مەن ھازىرلاپ قويغانلىرىمنى ئىشلىتىپ ئوردىنى ياساشقا دۈرۈس بىر قەلب بە رگەيسەن». **20** داۋۇت پۈتۈن جامائەتكە: «سىلەر خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇپ مەدھىيىلە ڭلار!»

دېۋىدى، پۈتۈن جامائەت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇپ سەجدە قىلدى؛ تۆلار پەرۋەردىگار ھەم پادىشاھ ئالدىدا باش ئۇردى. **21** ئەتىسى تۆلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلار ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈردى؛ شۇ كۈنى تۆلار مىڭ بۇقا، مىڭ قوچقار، مىڭ قوزىنى شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن قوشۇپ تەقدىم قىلدى، شۇنداقلا يەنە پۈتۈن ئىسرائىل ئۈچۈن نۇرغۇن قۇربانلىقلارنى تەقدىم قىلدى. **22** تۆلار شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئالامەت خۇشال بولۇپ غىزالاندى. تۆلار داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنى ئىككىنچى قېتىم پادىشاھ تىكلەش مۇراسىمى ئوتكۈزدى؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شاھ بولۇشقا، زادوكنى كاھىن بولۇشقا مەسىھ قىلدى. **23** شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان پەرۋەردىگارغا تەۋە تەختىكە ئولتۇرۇپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى ۋە ئىنتايىن راۋاج تاپتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدى. **24** بارلىق ئەمەلدارلار، پالۋانلار ۋە شۇنداقلا پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى سۇلايمانغا بېقىنىپ يېيىلدى. **25** پەرۋەردىگار سۇلايمانىنى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئوتتىكەن ھەرقانداق ئىسرائىل پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باققان ئەمەس. **26** يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا شۇنداق پادىشاھ بولغانىدى. **27** ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق يىل بولدى؛ ئۇ ھەبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **28** ئۇ ئۇزۇن ئۆمۈر، دۆلەت-بايلىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ، ئالەمدىن ئوتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. **29** پادىشاھ داۋۇتنىڭ بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىردە پۈتۈلگەندۇر. **30** ئۇنىڭ سەلتەنىتى، كۈرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ ئېشىدىن ئوتتىكەن ۋەقەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

تاریخ-ته زکره 2

1 داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ ھۆكۈمرانلىقى مۇستەھكەملەندى، چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنى بەك ئۈيۈك قىلدى. **2** سۇلايمان پۈتكۈل ئىسرائىللارنى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، سوراقچى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرى بولغان ئەمەلدارلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا سۆز قىلدى. **3** سۇلايمان بارلىق جامائەت بىلەن بىرلىكتە گىبېئونىڭ ئېگىزلىكىگە باردى، چۈنكى ئۇ يەردە خۇدانىڭ «جامائەت چېدىرى»، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا بياباندا ياساتقان چېدىر بار ئىدى. **4** خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بولسا داۋۇت كىرىئات-يېئارىمدىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆزى ئۈنىڭغا تەييارلىغان يە رگە ئە كەلگەنىدى، چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمدا ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر چېدىر تىكتۇ رگەنىدى. **5** خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەل ياسىغان مىس قۇربانگاھ بولسا [گىبېئوندا]، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرى ئالدىدا ئىدى؛ سۇلايمان جامائەت بىلەن بىرلىكتە بېرىپ، شۇ يەردە [پەرۋەردىگاردىن] تىلەك تىلىدى. **6** سۇلايمان جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ، قۇربانگاھتا مىڭ مالنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. **7** شۇ كېچىسى خۇدا سۇلايمانغا ئايان بولۇپ، ئۇنىڭغا: ــ سەن نېمنى تىلىسەڭ، شۇنى بېرىمەن، دېدى. **8** سۇلايمان خۇداغا: ــ سەن ئاتام داۋۇتقا زور مېھىر-مۇھەببەت ئاتا قىلغان، مېنى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلدىڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئەمدى سەن ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋە دە كۆنى پۈختا ئورۇنلىغايسەن؛ چۈنكى سەن مېنى يەردىكى تو پىدەك نۇرغۇن خەلققە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان پادىشاھ قىلدىڭ. **10** ئەمدى سەن ماڭا بۇ خەلققە يېتەكچىلىك قىلغۇدەك دانالىق ۋە بىلىم بە رگەيسەن؛ ئۇنداق بولمىسا سېنىڭ مۇنچىۋالا چوڭ بۇ خەلقىڭگە كىم ھۆكۈم سۈرەلەيسۈن؟ ــ دېدى. **11** خۇدا سۇلايمانغا: ــ مەن سېنى خەلقىمگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدىم. ئەمدى سەن مۇشۇنداق نىيەتكە كېلىپ، نە بايلىق، مال-مۈلۈك، نە ئىززەت-ھۆرمەت ۋە دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، نە ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈشنى تىلىمەي، بەلكى بۇ خەلقىمگە ھۆكۈم سۈرۈشكە دانالىق ۋە بىلىم تىلىگەن ئىكەنسەن، **12** دانالىق ۋە بىلىم ساڭا تەقدىم قىلىندى؛ ۋە مەن ساڭا بايلىق، مال-مۈلۈك ۋە ئىززەت-ھۆرمەتمۇ بېرەي؛ شۇنداق بولىدۇ كى، سېنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن پادىشاھلارنىڭ ھېچبىرىدە ئۇنداق بولمىغان، سېنىڭدىن كېيىن بولغۇسى پادىشاھلاردىمۇ ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. **13** بۇ ئىشتىن كېيىن سۇلايمان گىبېئون ئېگىزلىكىدىكى «جامائەت چېدىرى»دىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىل ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. **14** سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنى تو پلىدى: ــ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق لەشكىرى بار ئىدى؛ ئۇ بۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ھەم پادىشاھنىڭ يېنىدا ئۆرۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **15** پادىشاھ يېرۇسالېمدا ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاشلارەدەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى تۈزلە گىلىكتىكى ئۈجمە دەرەخلىرىدەك كۆپ قىلدى. **16** سۇلايمانىنىڭ ئاتلىرى مىسىردىن ھەم كۆۋەدىن كەلتۈرۈلەتتى؛ پادىشاھنىڭ سودىگەرلىرى كۆۋەدىن توختىتىلغان باھاسى يېچە سېتىۋالاتتى. **17** ئۇلار مىسىردىن سېتىۋالغان ھەربىر ھارۋىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەربىر ئاتنىڭ باھاسى بىر يۈز ئەللىك كۈمۈش تەڭگە ئىدى؛ ئات-ھارۋىلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ۋە سۈرىيە پادىشاھلىرىغىمۇ ئەنە شۇ [سودىگەرلەرنىڭ ۋاستىسى] بىلەن سېتىۋېلىناتتى.

2 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۇي ھەم پادىشاھلىق ئۈچۈن بىر ئوردا سېلىش نىيىتىگە كەلدى. **2** شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان يەتمىش مىڭ ئادەمنى ھاماللىققا، سەكسەن مىڭ ئادەمنى تاغدا تاش كېسىشكە، ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى نازارەچىلىككە تەينىلدى. **3** سۇلايمان تۇر پادىشاھى ھۇرامغا ئادەم ئەۋەتىپ: «تۇزلىرى ئاتام داۋۇتنىڭ تۇرالغۇسى بولسۇن دەپ ئوردا سېلىشىغا كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بە رگەن ئىدىلىغۇ، ماڭىمۇ شۇنداق قىلغايلا. **4** مانا، مەن ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۇي سالماقچىمەن؛ تۇي ئۈنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي يېقىش، «تەقدىم نانلار»نىڭ تۈزۈلمەي قويۇلۇشى، ھەر كۈنۈى ئەتە-ئاخشاملىردا، شابات كۈنلىردە، يېڭى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بېكىتىپ بە رگەن ھېيت-ئايەملەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ سۈنۈلۈشى ئۈچۈن بولىدۇ. بۇ ئىشلار ئىسرائىل خەلقىگە مەڭگۈلۈك بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. **5** مەن سالماقچى بولغان تۇي ئاجايىپ ھەيۋەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى بىزنىڭ خۇدايىمىز ھەممە ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۇر. **6** لېكىن ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمانمۇ ئۇنى سىغدۇرالمايدىغان تۇرسا، كىم ئۇنىڭغا تۇي سالالىسۇن؟ مەن كىم ئىدىم، قانداقتۇ ئۇنىڭغا تۇي سالدۇرغۇدەك قۇدرەتكە ئىگە بولاي؟ مەن پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى كۆيدۈرگۈدە كلا ئادەممەن، خالاس! **7** ئەمدى تۇزلىرى ماڭا ئاتام داۋۇت يەھۇدادا ۋە يېرۇسالېمدا تەييارلاپ قويغان ئۈستىلار بىلەن بىللە ئىشلەش ئۈچۈن، ئالتۇن-كۈمۈشتە، مىس ۋە تو مۇزدە ئىشلەشكە پىششىق، سۈسۈن، توق قىزىل ۋە كۆك رە ڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا ھەم نەققاشلىقنى بىلىدىغان بىر ئۈستامنى ئەۋەتكەيلا. **8** ھەم ماڭا لۇئادىن كېدىر، ئارچا-قارىغاي ۋە سەندەل دەرەخلىرىنى يەتكۈزۈپ بە رگەن بولسىلا؛ چۈنكى تۇزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ لۇئادىنا ياغاچنى كېسىشكە ئۈستىلىقىنى بىلىمەن؛ مانا، ماڭا كۆپلەپ ياغاچلارنى تەييارلاپ بېرىش ئۈچۈن مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم تۇزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن، چۈنكى مەن سالدىغان تۇي ئىنتايىن ھەيۋەتلىك ۋە ئاجايىب كارامەت بولىدۇ. **10** مانا، مەن تۇزلىرىنىڭ ياغاچ كېسىدىغان خىزمەتكارلىرىغا يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي، يىگىرمە مىڭ كور ئارپا، يىگىرمە مىڭ بات شاراب، يىگىرمە مىڭ بات زەيتۇن مېيى بېرىمەن» ــ دېدى. **11** تۇرنىڭ پادىشاھى ھۇرام سۇلايمانغا جاۋابەن مەكتۇپ يولالاپ: «پەرۋەردىگار تۇز خەلقىنى سۆيگەچكە ئۇ تۇزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى» ــ دېدى. **12** ھۇرام يەنە: «ئاسمان-يەلەك بىلەن يەر-زېمىنى ياراتقان ئىسرائىلنىڭ خۇدايى پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھ داۋۇتقا يورۇتۇلغان، پەم-پاراسەتلىك، پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر تۇي، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سالالايدىغان بىر دانىشمەن ئوغۇل بەردى. **13** مانا مەن ھازىر تۇزلىرىگە ھۇنەردە كامالەتكە يەتكەن، ئەقل-پاراسەت بىلەن يورۇتۇلغان، ھۇرام-ئابى دېگەن بىر ئادەمنى ئەۋەتەي. **14** ئۇنىڭ ئانىسى دان قەبىلىسىلىك بىر ئايال، ئاتىسى تۇرلۇق ئىكەن. ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تو مۇر، تاشلار، ياغاچچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر، سۈسۈن، توق قىزىل، ئاق ۋە كۆك رە ڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا، ھەرخىل نەققاشلىق ئىشلىرىغىمۇ ئۇستا، تاپشۇرۇلغان ھەرقانداق لايىھىگە ئامالىنى قىلالايدۇ. بۇ كىشى تۇزلىرىنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن ۋە ئاتىلىرى بولغان خوجام داۋۇتنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن. **15** ئەمدى خوجام تىلغا ئالغان بۇغداي، ئارپا، ماي ۋە شاراب بولسا، بۇلارنى تۇز خىزمەتكارلىرىغا يەتكۈزۈپ بە رگەيلا. **16** بىز بولساق سىلگە قانچە كېرەك بولسا لۇئادىنا شۇنچە ياغاچ كېسىپ، سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز ئارقىلىق يوپپاغا يەتكۈزۈپ بېرىمىز؛ ئاندىن سىلى ئۇ يەردىن يېرۇسالېمغا توشۇپ كەتسىلە بولىدۇ» دېدى. **17** ئاتىسى داۋۇت ئىسرائىل زېمىنىدا تۇرۇشلۇق ياقا يۇرتلۇقلارنى ساناقتىن ئۆتكۈز ۋە كەندەك، سۇلايمانمۇ ئۇلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزدى. ئۇلار جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. **18** ئۇ ئۇلاردىن يەتمىش مىڭ كىشىنى ھاماللىققا، سەكسەن مىڭ كىشىنى تاغدا تاش كېسىشكە ۋە ئىش قىلىۋاتقانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىپ تۇرۇشقا ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى تەينىلدى.

3 سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان موريا تېغىدا، يەنى يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىندا، داۋۇت تەييار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى سېلىش ئىشىنى باشلىدى. **2** سۇلايمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ ئىككىنچى كۈنى ئۇ قۇرۇلۇشنى باشلىدى. **3** سۇلايمان سالغان خۇدانىڭ ئۆينىڭ ئۇلى مۇنداق: ــ ئۇزۇنلۇقى (قەدىمكى زاماندا قولالانغان ئۇچلەم يېچە) ئاتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى. **4** ئۆينىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ، ئۆينىڭ كەڭلىكىگە تو غرا كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **5** ئۇ ئۆينىڭ چوڭ زېلىنىڭ تاملىرىنى تارچا-قارىغاي تاختايلىرى بىلەن قاپلاتتى، ئاندىن كېيىن ساپ ئالتۇن قاپلاتتى ۋە ئۈستىگە خورما دەرىخىنىڭ شەكلى بىلەن زەنجىر نەقشلىرىنى ئويدۇردى. **6** ئۇ ئۆينى ئالامەت چىرايلىق قىلىپ تاملىرىنى يەنە ئېسىل تاش-ياقۇتلار بىلەن زىننەتلەتتى. ئۇ ئىشلەتكەن ئالتۇنلار پۇتۇنلەي پاروايىم ئالتۇنى ئىدى. **7** ئۇ پۈتۈن ئۆينى، ئۆينىڭ تىملىرى، ئىشىك بوسۇغا-كېشە كلىرى، بارلىق تاملىرى ۋە ئىشىكلىرىنى

ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ تامغا كېرۈبلارنىڭ نەقشلىرىنى ئويدۇردى. 8 سۇلايمان يەنە ئەڭ مۇقەددەس جاينى ياساتتى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ (ۋۇينىڭ كە گۈلكى بىلەن تەڭ ئىدى)، كە گۈلكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىچىنى پۇتۇنلەي ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى؛ ئالتۇن جەمئىي بولۇپ ئالتە يۈز تالانت ئىدى. 9 ئالتۇن مىقىنىڭ ئېغىرلىقى جەمئىي ئەللىك شە كەل بولدى. بالىخانىلىرىنىڭ ئېچىمۇ ئالتۇن بىلەن قاپلاندى. 10 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئېچىدە ئۇ ئىككى كېرۈبنىڭ ھەيكىلىنى ياساپ، ئۇلارنى پۇتۇنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 11 ئىككى كېرۈبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز ئىدى؛ بىر كېرۈبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز بولۇپ، ۋۇينىڭ تېمىغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئىككىنچى بىر كېرۈبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 12 يەنە بىر كېرۈبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئۇمۇ ئۇيي تېمىغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئالدىنقى بىر كېرۈبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 13 بۇ ئىككى كېرۈبنىڭ قاناتلىرى يېيىلغان ھالدا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز كېلەتتى؛ ئىككلا كېرۈب تۈرە تۇرغۇزۇلغان بولۇپ، يۈزلىرى ۋۇينىڭ ئېچىگە قارايتتى. 14 سۇلايمان يەنە كۈك رە گۈلك، سۈسۈن رە گۈلك، توق قىزىل ۋە ئاق رە گۈلك يىپ توقۇلمىلىردىن ۋە نەپىس كاناپتىن [ۋۇينىڭ ئېچىدىكى] پەردىسىنى ياساتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېرۈبلارنى كەشتە قىلىپ توقۇتتى. 15 ۋۇينىڭ ئالدىغا يەنە ئېگىزلىكى ئوتتۇز بەش گەز كېلىدىغان ئىككى تۈزۈك ياساپ قويدۇردى، ھەر تۈزۈكنىڭ يېشىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلەتتى. 16 ئۇ يەنە (ئېچىكى كالاخانىدىكىدەك) مارجانسمان زەنجىر ياستىپ، تۈزۈرۈك باشلىرى ئۈستىگە ئورناتتى؛ ئۇ يۈز دانە ئانار ياستىپ ئۇلارنى زەنجىرلە رگە ئورناتتى. 17 ئۇ بۇ ئىككى تۈزۈرۈكنى ۋۇينىڭ ئالدىغا، بىرسىنى ئوڭ تەرىپىدە، بىرسىنى سول تەرىپىدە تۇرغۇزدى، ئۇ ئوڭ تەرەپتىكىسىنى ياقىن، سول تەرەپتىكىسىنى بوئاز دەپ ئاتىدى.

4 تۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كە گۈلكى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ئون گەز كېلىدىغان بىر مىس قۇربانگاھ ياساتتى. 2 ئۇ مىستىن «دېڭىز» ياساتتى، ئۇنىڭ شە كلى دۇگلەك بولۇپ، ئۇ گىرۇىكىدىن بۇ گىرۇىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى، ئېگىزلىكى بەش گەز، ئايلانمىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 3 «دېڭىز»نىڭ سىرتقى ئاستا قىسمى بۇقىنىڭ شە كلى بىلەن چۆرۈلدۈرۈپ يېزىلگەن بولۇپ، بۇقىلار ھەربىر گە زگە ئوندىن، ئىككى قاتار قىلىنىپ، مىس «دېڭىز» بىلەن تەڭ قويۇپ چىقىلغانىدى. 4 مىس «دېڭىز»نى ئون ئىككى مىس بۇقا كۆتۈرۈپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئۈچ شىمالغا، ئۈچى غەربكە، ئۈچى جەنۇبقا، ئۈچى شەرققە قاراپ تۇراتتى. «دېڭىز» بۇقىنىڭ دۈمبىسىگە يانتۇزۇلغان بولۇپ، بۇقىلارنىڭ قويرۇقى ئىچى تەرەپتە ئىدى. 5 مىس دېڭىزنىڭ قېلىنلىقى بىر ئالقان بولۇپ، چۆرىسى چىنىنىڭ گىرۇىكىدەك نىلۇپەر شە كلىدە قىلىنغان، ئۇنىڭغا ئۈچ مىڭ بات سۇ پاتاتتى. 6 ئۇ يەنە ئون «يۇيۇش دېسى» ياستىپ، بەشنى مىس دېڭىزنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى؛ كويدۇرمە قۇربانلىقلارغا ئىشلىتىدىغان يۇيۇم-تەسۋالىرنىڭ ھەممىسى شۇ داسلاردا يۇيۇلاتتى؛ «دېڭىز» بولسا كاھىنلارنىڭ يۇيۇنۇشى ئۈچۈن ئىشلىتىلەتتى. 7 ئۇ يەنە بەلگىلەنگەن شە كلىدە ئون ئالتۇن چىراغدان ياستىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىگە ئورناتتى؛ ئۇنىڭ بەشنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويدۇردى. 8 يەنە ئون شىرە ياستىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئېچىگە قويغۇزدى؛ ئۇنىڭ بەشنى ئوڭ تەرىپىگە، بەشنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى. ئۇ يەنە يۈز دانە ئالتۇن چىنە ياساتتى. 9 ئۇ يەنە «كاھىنلار ھويلىسى»، چوڭ ھويلا ۋە چوڭ ھويلىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ياساتتى ۋە دەرۋازىلارنىڭ ھەممىسىنى مىس بىلەن قاپلاتتى. 10 ئۇ مىس «دېڭىز»نى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويغۇزدى. 11 ھۇرام يەنە قازان، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنى ئەتكۈزدى. ھۇرام شۇ تەرىقىدە سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن خۇدانىڭ ۋۇينىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتتۈردى، 12 يەنى ئىككى تۈزۈرۈك، ئىككى تۈزۈرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئايلىنىرسمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياستىپ پۈتتۈردى. 13 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى؛ بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈزۈرۈك ئۈستىدىكى ئايلىنىرسمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 14 ئۇ ئون داس تە گلىكى ۋە داس تە گلىكگە قويۇلدىغان ئون «يۇيۇش دېسى»نى، 15 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى. 16 قازان، كۈرەك، ۋىلكا-ئىلمە كلەر، ۋە مۇناسىۋەتلىك بارلىق ئەسۋابلارنى ھۇرام-ئابى پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇينى دەپ سۇلايمان پادىشاھقا پارقىرايدىغان مىستا ياستىپ بەردى. 17 پادىشاھ بۇلارنى ئىئوردان تۈزلە گۈلىكىدە، سۇككوت بىلەن زەرەداتاھ ئوتتۇرىسىدا، (شۇ يەردىكى) سىغىز لايدا قېلىپ ياساپ، قويدۇرۇپ چىقتى. 18 سۇلايمان ياساتقۇزغان بۇ ئەسۋابلارنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ ئىدى، كەتكەن مىسنىڭ ئېغىرلىقىنى تۆلچەپ بولمايتتى. 19 سۇلايمان يەنە خۇدانىڭ ۋۇينى ئېچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى ـ يەنى ئالتۇن خۇشۇيگاھنى، «تەقدىم نان» قويۇلىدىغان شىرەلەرنى 20 ۋە ساپ ئالتۇندا قىلىنغان چىراغدانلار بىلەن چىراغلىرىنى ياساتقۇزدى؛ بۇ چىراغلار بەلگىلىمە بويىچە ئېچىكى «كالاخانا» ئالدىدا ياندۇرۇش ئۈچۈن بولدى. 21 ئۇ يەنە چىراغدانلىنىڭ گۈللىرى، چىراغ ۋە پىلىك قايچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى (ئۇلار ساپ ئالتۇندىن ئىدى). 22 ئۇ يەنە پىچاقلار، تاۋاقلار، پىيالە-قاچا ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن قىلدۇردى. ئۇ ۋۇينىڭ ئىشىكلىرىنى، يەنى ئېچىدىكى ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىدىغان ئېچىكى قاتلىما ئىشىكلەر ۋە ۋۇينىڭ «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاشقىرىقى ئىشىكلىرىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى.

5 شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇيى ئۈچۈن قىلىدىغان بارلىق قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتاپ بېغىشلىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە ھەمە باشقا ۋۇيۇملارنى) ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇينىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى. 2 شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بە گلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بە گلىرىنى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقا چاقىردى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدا، بېكىتىلگەن ھېيتتا پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى 4 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۈدى]. 5 ئۇلار ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئېچىدىكى بارلىق مۇقەددەس ۋۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بولغان لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 6 سۇلايمان پادىشاھ ۋە بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كويلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىنى قۇربانلىق قىلىۋاتاتتى. 7 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىكى «كالاخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ قىرىۋىلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 8 كېرۈبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇردىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 9 بۇ بالداقلار ساندۇقنىڭ تۈتقۇچلىرىدىن ناھايىتى ئۇزۇن چىقىپ تۇرغاچقا، كالاخانىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئەھدە ساندۇقنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۈچلىرىنى كۆرگلى بولاتتى، بىراق ۋۇينىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تاكى بۈگۈنگىگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 10 ئەھدە ساندۇقنىڭ ئېچىدە مۇسا يەغىنەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئېچىگە سالغان ئىككى تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈز زگەنىدى). 11 كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشتى (شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق كاھىنلار، ئۆز نۆۋىتىگە قارىماي ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلىغانىدى؛ 12 نەغمە-ناۋاچى بارلىق لاۋىيلار، جۈملىدىن ئاساف، ھېمان، يەدۇتۇن ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىندىشلىرى چە كەن تونلىرىنى كىيىشىپ، قۇربانگاھنىڭ شەرقىدە تۇرۇپ چاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلار چېلىشىۋاتقانىدى؛ ئۇلار بىلەن بىللە كاناي چېلىۋاتقان يەنە بىر يۈز يىگىرمە كاھىن بار ئىدى) 13 ۋە شۇنداق بولدى كى، كانايچىلار بىلەن نەغمە-ناۋاچىلار ھەممىسى بىردەك چېلىپ، بىر تاۋاز بىلەن پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-ھەمدۇسانا ئېيتىۋاتقاندا، يەنى كانايلار، جاڭلار ۋە ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، يۇقىرى تاۋاز بىلەن «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىلئەبەد دگىچىدۇر» دەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەۋاتقانىدا ـ شۇ ھامان ئىبادەتخانا، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋۇيى بىر بۇلۇت بىلەن تولدۇرۇلدى؛ 14 كاھىنلار تەشۇ بۇلۇت ئۈچەيلىدىن ۋەزىپىلىرىنى ئوتۇشكە تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى خۇدانىڭ ۋۇينى تولدۇرغانىدى.

6 بۇ پەيتنە سۇلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۈم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقاندىمۇ؛
2 لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن سېنىڭ ئۆچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن
مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر ۋېينى ياسىدىم، دېدى. **3** ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل
جامائىتىگە بەختە تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۆنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **4** ئۇ مۇنداق
دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنا ئەشە ككۇر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ تۇز ئاغزى
بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغاندىمۇ ۋە تۇز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ ئەسلىدە
داۋۇتقا: ـ **5** «مەن تۇز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدن ئېلىپ چىققان كۈندىن ۋېيان نامىم
ئۈچۈن بۇ يەردە بىر ئۆي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن
ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم، يا كى خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا ھېچقايسى ئادەمنى
تاللىمىدىم؛ **6** ھالبۇكى، مەن نامىم شۇ يەردە بولسۇن دەپ پېرۇسالېمنى تاللىدىم ۋە خەلقىم
بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. **7** ئەمدى ئاتام
داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي سېلىش ئارزۇ-
نىيىتى بار ئىدى. **8** بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۆي
ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ **9** ئەمما شۇ ۋېينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى پۈشتۈڭدىن
بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۆ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ۋېينى سالىدۇ»، دېگەنىدى. **10** مانا ئەمدى
پەرۋەردىگار تۇز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ
ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ
نامىغا ئاتاپ بۇ ۋېينى سالدىم. **11** مەن بۇ ۋېيدە ئەھدە ساندۇقىنى قويدۇم؛ ئەھدە ساندۇقى
ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار بىلەن تۇز ئۇگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر» دېدى. **12**
ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ
ئالدىدا تۇرۇپ قوللىرىنى كۆتۈرۈپ: ـ **13** (چۈنكى بابا سۇلايمان مىستىن تۇزۇنلۇقۇق بەش
گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز كېلىدىغان بىر پەشتاق ياسىتىپ، تاشقىرىقى
ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشتۇرغانىدى. ئۇ ئەنە شۇ پەشتاق ئۈستىگە چىقىپ تۇرۇپ،
پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ، ئاسمانغا قاراپ غۇلچىنى يايغانىدى)
14 ـ ئۇ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە ئاسماندا نە زېمىندا
سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ سېنىڭ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان تۇز قۇللىرىڭ ئۈچۈن
ئەھدە كۈدە تۇرۇپ ئۇ ۋەدىمىدە مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىسەن. **15** چۈنكى سەن تۇز قۇلۇڭ
ئاتام داۋۇتقا بە رگەن ۋەدىدە تۇردۇڭ؛ سەن تۇز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭنى مانا
بۇگۈنكىدەك تۇز قولۇڭ بىلەن ۋۇجۇدقا چىقاردىڭ. **16** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگار، تۇز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئە گەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ تۇز يوللىرىغا
سە گەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغاندەك، قانۇنۇمغا ئەمەل قىلىپ ماڭسىلا، ساڭا
ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇردىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بە رگەن
ۋەدە كۈدە تۇرغايسەن. **17** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا
ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۈتۈنىمەن! **18** لېكىن خۇدا ئۈزى راستلا
يەر يۈزىدە ئىنسانلار بىلەن ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى
سېنى سىغدۇرالمايدىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئۆي قانداقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟!
19 لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ،
قۇلۇڭنىڭ ساڭا كۆتۈ رگەن نىدىسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن. **20** شۇنىڭ بىلەن تۇز
كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ۋۇيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىمنى ئۇ يەردە ئايان قىلىمەن»
دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن، ئۈز قۇلۇڭنىڭ ئۇ جايغا قاراپ قىلغان
دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. **21** قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان
چاغدا، ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، ئۈز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ
ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈ رگەيسەن. **22** ئە گەر بىرسى ئۈز قوشنىسىغا
گۇناھ قىلسا ۋە شۇندىقالا ئىشىنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە،
بۇ قەسەم بۇ ۋۇيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، **23** سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ
ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۈز بەندىلىرىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ گۇناھى بار
ئادەمنىڭ گۇناھىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ، ئۈز يولىنى ئۈز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى
ئاقلاپ ئۈز ئادىللىقىغا قاراپ ئۈنىڭغا ھەققىنى بە رگەيسەن. **24** ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىل
سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلىپ، يامانلىقىدىن قايتىپ بۇ ۋۇيدە
تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، **25** سەن ئاسماندا ئاڭلاپ،
ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا ۋە ئۈزلىرىگە
تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. **26** ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان
ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ
نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ ئۆپەيلىدىن ئۈز گۇناھىدىن
يېنىپ توۋا قىلسا، **27** سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ
ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈ رگەيسەن، چۈنكى سەن ئۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان
ياخشى يولنى ئۈگىتىسەن ۋە ئۈز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بە رگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە
يامغۇر ياغدۇرىسەن! **28** ئە گەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا
يا ھال چۈشسە يا ئۈنى چېكەتكەلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى بىسىۋالسا، يا دۈشمەنلەر
ئۇلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قوۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشىۋالسا، يا ھەرقانداق
ئاپەت يا كىسەللىك بولسا، **29** ئۈندىقتا بارلىق خەلقىڭ ئىسرائىل بولسۇن، ھەرقانداق
كىشى بولسۇن، ئۈزىگە كەلگەن ئاپەتنى ۋە ئۈز دەردىنى بىلىپ، قوللىرىنى بۇ ۋۇيگە سۈنۈپ،
مەيلى قانداق دۇئا يا كى ئىلتىجا قىلسۇن، **30** ئەمدى سەن ئۈرۈۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا
ئۈرۈپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن، سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئۈزىنىڭ
يوللىرىنى ئۈزگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، پەقەت سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ
قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ **31** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم
قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇپ يوللىرىڭدا ماڭىدىغان
بولىدۇ. **32** ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە
سوزغان بىلىكىڭ ئۆپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا، ئۇ كېلىپ بۇ ئۆي
تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، **33** سەن ئۈرۈۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق
سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ
بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۈز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن
قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ۋۇينىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. **34**
ئە گەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ ئاپىشۇرۇنۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا،
سەن ئاللىنىڭ بۇ شەھە رگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ
سەن پەرۋەردىگارنا دۇئا قىلسا، **35** سەن ئاسماندا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن
ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈ رگەيسەن. **36** ئە گەر ئۇلار ساڭا
گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۇلارغا
غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۇلارنى يىراق-يېقىنغا،
ئۈز زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، **37** لېكىن ئۇلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتىا
ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، ئۈزى سۈرگۈن بولغان يۇرتىا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ،
قەبىھلىكىگە بېرىلىپ سەندىن يۈز ئۈرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، **38** ـ ئە گەر ئۇلارنى
سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ زېمىندا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىگە يېنىپ،
سەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن ئاللىنىڭ شەھەر تەرىپىگە ۋە مەن
نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ دۇئا قىلسا، **39** سەن ئۈرۈۋاتقان
ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجالىرىنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۈچۈن
ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۈز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن؛
40 ئەمدى ئى خۇدايىم، سەندىن ئۈتۈنىمەن، بۇ يەردە قىلغان دۇئالارغا كۆزۈڭ ئوچۇق،
قۇلىقىڭ دىك بولغاي! **41** ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، سەن
قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى بولغان ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۈز ئارامگاھىڭغا كە رگەيسەن!
كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىدۇرۇلسۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ ياخشىلىقىڭدىن شادلانسۇن!
42 ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۈزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرمىغايسەن؛ قۇلۇڭ
داۋۇتقا كۆرسەتكەن ئۈ رگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن!».

7 سۇلايمان دۇئاسىنى تۈگىتىشىگلا، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق
ھەمدە باشقا قۇربانلىقلارنى قۇيماي كۆيدۈرۈۋەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى
ئۈينى تولدۇردى. **2** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈينى تولدۇرۇۋەتكەچكە، كاھىنلار

پەرۋەردىگارنىڭ ئويىغا كىرەلمىدى. 3 ئوت چۈشكەنلىكىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئوينىڭ ئۈستىدە توختىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تاش يانقۇزۇلغان مەيدانىدا يۈگۈنۈپ باش ئۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مېھرىبانلىرى، ئۇنىڭ ئۆز رەھمىدىن مۇھەببىتى مەگىگۈچىۋە تۈرىدۇ!» دەپ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىپ تەشە كىكلار-مەدھىيە ئوقۇشتى. 4 پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. 5 سۇلايمان پادىشاھ يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا، بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوينى قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق خۇدانىڭ ئوينى [خۇداغا] بېغىشلىدى. 6 كاھىنلار ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا ئاتىغان سازلارنى تۇتقان لاۋىيلار ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇراتتى (پادىشاھ داۋۇت بۇ سازلارنى پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىدە ئىشلەتكىلى ياسىغانىدى، [ئۇ پەرۋەردىگارغا]: «ئۇنىڭ ئۆز رەھمىدىن مۇھەببىتى ئەبەد دىگىچىدۇر» دەپ مەدھىيە ئوقۇغىنىدا ئۇلارنى ئىشلىتەتتى)؛ كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ ئۇدۇلىدا تۇرۇپ كاناي چېلىشاتتى؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە تۇرە تۇرۇشقانىدى. 7 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۇندى؛ چۈنكى سۇلايمان ياساتقان مىس قۇربانگاھ كويدۇرمە قۇربانلىقلار، ئاش ھەدىيىلىرى ۋە قۇربانلىقلارنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت ھېيت ئوتكۈزدى. 9 سەككىزىنچى كۈنى ئۇلار تەنتەنىلىك بىر ئىبادەت يىغىلىشى ئوتكۈزدى؛ ئۇلار يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى. 10 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ خەلقنى ئۆز ئۆيۈ-چېدىرلىرىغا قايتۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا، سۇلايمانغا ۋە ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ قايتىپ كەتتى. 11 شۇنداق قىلىپ سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ياساپ پۈتتۈردى. سۇلايمانىنىڭ كۆڭلىگە پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە ۋە ئۆزىنىڭ ئوردىسىدا نېمە قىلىش كەلگەن بولسا، شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئوڭۇشلۇق پۈتتى. 12 ئاندىن پەرۋەردىگار كېچىدە سۇلايمانغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: «مەن سېنىڭ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم ۋە ئۆزۈمگىمۇ بۇ جاينى «قۇربانلىق ئوينى» بولۇشقا تاللىدىم. 13 ئە گەر مەن ئاسمانىنى يامغۇر ياغمايدىغان قىلىپ ئېتىۋەتسەم يا كى چېكەتكىلە رگە زېمىندىكى مەھسۇلاتلارنى يەپ تاشلاشنى بۇيرۇسام ۋە يا كى خەلقىم ئارىسىغا ۋابا تارقىتىۋەتسەم، 14 [شۇ چاغدا] نامىم بىلەن ئاتالغان بۇ خەلقىم ئۆزىنى كەمتەر تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئىزلەپ، رەزىل يوللىرىدىن يانسا، مەن ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ گۇناھىنى كەچۈرىمەن ۋە زېمىننى ساقايتىمەن. 15 ئەمدى بۇ يەردە قىلىنغان دۇئالارغا مېنىڭ كۆزلىرىم ئوچۇق ۋە قۇلاقلىرىم دىققەت بولىدۇ. 16 مەن ئەمدى نامىم مەگىگۈ بۇ يەردە ئايان قىلىنسۇن دەپ بۇ ئوينى تاللاپ، ئۇنى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم، كۆزۈمنى، قەلبىمنى ھەمىشە شۇ يەردە بولىدۇ. 17 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىدەك سەنمۇ ساڭا ئۈيرۈغىنىمنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۆتۈپ ئالدىمدا ماڭساڭ، 18 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئەھدە قىلغىنىمدەك، مەن سېنىڭ پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە مەھكەم قىلىمەن. 19 بىراق ئە گەر سىلەر مېنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا جاكارلىغان بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ چوقۇنساڭلار، 20 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۆلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ ۋە ئۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئوينى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىلنى ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىك ئوبيېكتى قىلىمەن؛ 21 بۇ ئوي گەرچە ھازىر ئۇلۇغ بولسىمۇ، شۇ زامانىدا ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى قاتتىق ھەيران قالىشىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ئويگە نېمىشقا شۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. 22 كىشىلەر- چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] تاشلا-بوۇلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئۇلارنى مىسىر زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۇزىلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ.

8 شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئوتتۇپ، سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى بىلەن پادىشاھنىڭ ئوينى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 2 ئۇ ھىرام ئۆزىگە سوۋغا قىلغان شەھەرلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى؛ ئىسرائىللار شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 سۇلايمان خامات-زوباھ شەھىرىگە بېرىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. 4 ئۇ يەنە چۆلدىكى تادمورنى ۋە ئۆزىنىڭ خاماتتا قۇرغان بارلىق خەزىنە شەھەرلىرىنى يەنە ئوگۇشتىپ قۇردى. 5 ئۇ يەنە ئۈستۈنكى بەيت-ھورون بىلەن ئاستىنقى بەيت-ھورونى سېپىل، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان قورغانلىق شەھەرلە رگە ئايلاندۇردى؛ 6 باۋالاتنى، شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە خەزىنە شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۇسى شەھەرلىرى»نى، ئاتلىقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان شەھەرلەرنى ۋە يېروسالېمدا، لۇنداما ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 7 ئىسرائىلدىن بولمىغان ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، 8 سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقاتمىغان ئەللەرنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشاغا تۇتتى. ئۇلار بۇگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. 9 لېكىن ئىسرائىللاردىن سۇلايمان ئۆز ئىشلىرى ئۈچۈن ھېچكىمنى قۇل قىلمايى، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 10 بۇلاردىن پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويغان چوڭ نازارەتچىلىرى بولۇپ، ئىككى يۈز ئەللىك ئىدى. 11 سۇلايمان پىرەئۇننىڭ قىزىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن ئۆزى ئۈنىگىۋا سالدۇرغان ئوردىغا ئە كەلتۈردى؛ چۈنكى ئۇ: «ئايالىمنىڭ ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوردىسىدا ئولتۇرۇشى مۇۋاپىق ئەمەس؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بارغانلىكى جايلار ئىنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر»، ـ دېدى. 12 سۇلايمان بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىدا، يەنى [مۇقەددەس جاينىڭ] ئايۋانىنىڭ ئالدىغا سالدۇرغان قۇربانگاھتا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كويدۇرمە قۇربانلىق تەقدىم قىلاتتى؛ 13 ـ يەنى مۇسا پەيغەمبەرنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ھەر كۈنى، شابات كۈنلىرىدە، ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە ۋە ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم ئوتكۈزۈلىدىغان ئالاھىدە ھېيت كۈنلىرىدە ـ «پېتىر نان ھېيتى»، «ھەپتىلەر ھېيتى» ۋە « كەپىلەر ھېيتى»دىكى كۈنلەردە بېكىتىلگەن بۇرچلۇق قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. 14 سۇلايمان يەنە ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلەپ بە رگىنى بويىچە كاھىنلارنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ بۇرچلىرىنىڭ ئادا قىلىنىشى ئۈچۈن توۋەت-گۈزۈ پىپلارنى بېكىتتى؛ لاۋىيلارنىڭ ھەر كۈنى مەدھىيە ئوقۇش ۋە كاھىنلارنىڭ ئالدىدا خىزمەتلەرنى ئادا قىلىش بۇرچى بار ئىدى. سۇلايمان يەنە دەرۋازىۋەنلەرنى توۋىتى بويىچە ھەر دەرۋازىنىڭ خىزمىتىنى قىلىشقا بېكىتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ ئېيتىقى شۇنداق ئىدى. 15 [كاھىن-لاۋىيلار] پادىشاھنىڭ كاھىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا ئېيتقانلىرىدىن، مەيلى قانداق ئىش بولسۇن يا كى خەزىنىلە رگە دائىر ئىش بولسۇن ھېچ باش تارتمايتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى سېلىشتا، ئوي ئۆلى سېلىنغان كۈندىن تارتىپ پۈتكۈچە سۇلايمانىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش ئىشلىرى پۈختا تاماملاندى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى پۈتتى. 17 ئاندىن سۇلايمان ئېدوم زېمىندا [قىزىل] دېڭىز يېدىكى ئەزىئون- گەبە رگە ۋە ئېلاتقا قاراپ ماڭدى. 18 ھىرام [پادىشاھ] ئۆز خىزمەتكارلىرى ئارقىلىق كېمىلەر ۋە دېڭىز يوللىرىغا پىششىق ئادەملىرىنى سۇلايمانىنىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تونۇت يۈز ئەللىك تالانت ئالتۇن ئېلىپ، ئۇنى پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ كەلدى.

9 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايمانىنىڭ داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغلى يېروسالېمغا كەلدى. ئۇ خۇشبۇي ئېيۇملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگىگەرلەر ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن كەلدى. سۇلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 2 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سوربغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە سۇلايمانغا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 3 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-سارايغا، 4 داستىخاندىكى تاتىملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، تۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە

ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئويىدە ئاتاپ سۈنغان كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئىچگە چۈشۈپ كەتتى. **5** ئۇ پادىشاھقا: ـ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ **6** ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلە رگە ئىشەنمىگەندىم، ۋە مانا، مەن ھەتتا يېرىمىنمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-بايلىقىتلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. **7** سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆزۈپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلىرى نەقەدەر بەختلىكتۇر! **8** سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى ئۆزى ئۆچۈن ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! خۇدالىرى ئىسرائىلغا باغلىغان مۇھەببىتى ئۆچۈن، ئۇلارنى مەڭگۈ مەرمۇت ئورنىدا دەپ تۇ سىلىنى تورغا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى ئۇلار ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى، دېدى. **9** ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىتتايىن كۆپ خۇشبۇي ئېۋىملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلەيمان پادىشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي ئېۋىملار شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس **10** (ئوفىردىن ئالتۇنلارنى ئەپكېلىدىغان ھۆرامنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە سۈلەيمانىنىڭ خىزمەتكارلىرى يەنە ئىتتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچىنى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنىمۇ ئېلىپ كەلدى. **11** پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەيلەر ياساپ ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇنداق ئېسىل سەندەل ياغىچى يەھۇدا زېمىنىدا بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغاندى). **12** سۈلەيمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۇنىڭ تۇرنىگە قىلغان سوۋغىلىرىدىن ئاشۇرۇپ سوۋغا تۇتتى، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭۈل تارتقان ھەمىنى ـ نېمە سورىسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. **13** سۈلەيمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. **14** بۇ كىرىمدىن باشقا، ئوقەتچى-تىجارەتچىلەر، بارلىق تەرەب پادىشاھلار ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلارمۇ ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى ئېلىپ سۈلەيمانغا ئاپىشۇراتتى. **15** سۈلەيمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سىپارا سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارىغا ئالتە يۈز شە كەل ئالتۇن كەتتى. **16** شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانى يايىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانىنى ياساشقا ئۈچ يۈز شە كەل ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۇلارنى «لۇۋان ئورمىنى ساراي»غا ئېسىپ قويدى. **17** پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەخت ياساپ، ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **18** تەختىنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەيى بار ئىدى، ئۇنىڭ بىر ئالتۇن پۇتۇپەرسى تەخت بىلەن تۇتىشىپ تۇراتتى؛ ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تاياناغچىسى بار ئىدى، ھەربىر تاياناغچىنىڭ يېنىدا بىردىن تۈرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. **19** ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۈرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. **20** سۈلەيمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى ساراي»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ سۈلەيمانىنىڭ كۆزلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمە ھېسابلىنىاتتى. **21** چۈنكى پادىشاھنىڭ كېمىلىرى ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە تارشىشقا بېرىپ تۇراتتى؛ «تارشىش كېمە»لەر ھەر ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە تووزلارنى ئەكېلەتتى. **22** سۈلەيمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. **23** خۇدانىڭ سۈلەيمانىنىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى؛ **24** كەلگەنلەرنىڭ ھەمىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچەك كەمەر، دۇيۇلغا-ساۋۇتلار، تېتىتقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ھەر يىلى ئۇلار بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. **25** ۋە سۈلەيمانىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا قاتىدىغان ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئېغىلى بار ئىدى، شۇنىڭدەك ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى تۇرىدىغان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **26** سۈلەيمان [ئەفرات] دەرياسىدىن فىلىستىيە زېمىنغىچە تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغا قەدەر بولغان بارلىق پادىشاھلىقلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. **27** پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەۋۈبي تۈزلە ئگلىكتىكى ئۈچمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. **28** كىشىلەر ئاتلارنى مىسىردىن ۋە ھەرقايسى يۇرتلاردىن سۈلەيمانغا يەتكۈزۈپ بېرىپ تۇراتتى. **29** سۈلەيمانىنىڭ باشقا ئەمەللىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «ناتان پەيغەمبەرنىڭ بايانلىرى»، «شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ بىشارىتى»، شۇنداقلا نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام توغرۇلۇق «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددو كۆرگۈن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر» دېگەن كىتابلارغا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **30** سۈلەيمان يېرۇسالېمدا تۇرۇپ پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. **31** سۈلەيمان ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ خالايىق ئۇنى ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ ئوغلى رەھوبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

10

رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگىلى شەقەمگە كەلگەنىدى. **2** نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا شۇنداق بولدىكى، مىسىردىن قايتىپ كەلدى (چۈنكى ئۇ سۈلەيمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). **3** ئەمدى خالايىق ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل كېلىپ رەھوبوئامغا: ـ **4** سىلىنىڭ ئاتىلىرى يېنىمىزغا سالغان ۋىۋىتۇرۇقىنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بەرگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر ۋىۋىتۇرۇقىنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. **5** ئۇ ئۇلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. **6** رەھوبوئام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۈلەيمان ھايات ۋاقىتدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە ئۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرىستىسىلەر؟ ـ دېدى. **7** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنى خۇش قىلىپ ئۇلارغا مېھرىبان مۇئامىلە كۆرسىتىپ، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. **8** لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى قىلىرىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ **9** ئۇلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بەرگە سالغان ۋىۋىتۇرۇقىنى يېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلىگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قاندا ق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. **10** ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى ۋىۋىتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بەرگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. **11** ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋىۋىتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ۋىۋىتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. **12** رەھوبوئام پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. **13** رەھوبوئام پادىشاھ مويسىپىتلارنىڭ مەسلىھەتنى تاشلاپ كۆپچىلىككە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. **14** ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۇلارغا: ـ ئاتام سىلە رگە ئېغىر ۋىۋىتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ئۇنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلە رگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ بەرگەن بولسا مەن سىلە رگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بولغانى؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن يەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. **16** پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتنىڭ بەرگە نېمە نېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆيۈڭ-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگىلا ئىگە بول ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆز ئۆيۈ-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. **17** ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. **18** رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسىك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. **19** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۇگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى.

11 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىپ پادىشاھلىقنى تۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدا بىلەن بنيامىن جەمەمەتىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىلانغان جەڭگۈار ئەسكەرنى توپلىدى. 2 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمايياغا كېلىپ: ـ 3 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، يەھۇدا بىلەن بنيامىندىكى ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ـ 4 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆججۈمغا چىقماڭلار، قېرىندىشلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلماڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۆز ۋەيۋاڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن» ـ دېيىلدى. ۋە ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى، يەروبوئامغا ھۆججۈم قىلمىشتىن يانىدى. 5 رەھوبوئام يېرۇسالېمدا ئۇراتتى، ۋە يەھۇدادا قورغانلىق شەھەرلەرنى سالغۇزغاندى. 6 ئۇ بەيت-لەھەم، ئېتام، تەكوئا، 7 بەيت-زۇر، سوكوھ، ئادۇللام، 8 گات، مارەشاھ، زىف، 9 ئادورايىم، لاقىش، ئازىكاھ، 10 زوراھ، ئايجالون، ھېبرونى ياساتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قورغانلىق شەھەرلەر بولۇپ، يەھۇدا ۋە بنيامىننىڭ زېمىندا ئىدى. 11 ئۇ بارلىق قەلئە-قورغانلارنى مۇستەھكەملىدى ۋە ئۇلاردا سەردارلارنى تەينىلىدى، زاپاس ئاشلىق، ماي ۋە شارابلارنى تەييارلىدى. 12 ئۇ يەنە ھەرقايسى شەھەرلەرنى كۆپلىگەن قالقان ۋە نەيزىلەر بىلەن قوراللاندۇرۇپ، ئالامەت مۇستەھكەملىۋەتتى. يەھۇدا بىلەن بنيامىن ئۇنىڭ تەرىپىدە ئۇراتتى. 13 پۈتكۈل ئىسرائىلدا ئۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار قايسى يۇرتتا بولمىسۇن ئۇنىڭ تەرىپىدە ئۇراتتى. 14 چۈنكى يەروبوئام بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى لاۋىيلارنى چەتكە قېقىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ كاھىنلىق ئۈتكۈزۈشنى چە كلىگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئوتلاقلىرى ۋە مال-مۈلكىنى تاشلاپ يەھۇدا ئېمىنا ۋە يېرۇسالېمغا كېلىشكەندى 15 (چۈنكى يەروبوئام «يۈقىرى جايلار»دىكى خىزمەت ئۈچۈن «تېكە ئىلاھلىرى» ۋە ئۆزى ياسىغان موزاي مەبۇدلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا ئۆزى ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلىگەندى). 16 ۋە بۇ [لاۋىيلارغا] ئەگىشىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن كۆڭلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ-ئىزدەشكە ئىرادە تىكلىگەنلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 17 شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەھۇدا پادىشاھلىقىنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇپ، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامنى ئۈچ يىل كۈچلەندۈردى؛ چۈنكى [يەھۇدادىكىلەر] ئۈچ يىل داۋۇتنىڭ ۋە سۈلايمانىنىڭ يولىدا ماڭغاندى. 18 رەھوبوئام ماھالاتنى ئەمرىگە ئالدى. ماھالات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەرىموتنىڭ قىزى؛ ئۇنىڭ ئانىسى يەسسەنىڭ ئوغلى ئېلىئابنىڭ قىزى ئابىھايىل ئىدى. 19 ماھالاتتىن رەھوبوئامغا يەتۈش، شىماريا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۇرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا رەھوبوئام يەنە ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئابىيا، ئاتتاي، زىزا ۋە شېلومىتلارنى تۇغۇپ بەردى. 21 رەھوبوئام ئابىشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالغان بارلىق ئايالىلىرى ۋە كېنىزەكلىرىدىن بەرەك سۆيەتتى، چۈنكى ئۇ جەمئىي ئون سەككىز ئايال ۋە ئاتمىش كېنىزەكنى ئەمرىگە ئالغان؛ ئۇ جەمئىي يىگىرمە سەككىز ئوغۇل، ئاتمىش قىز پەرزەنت كۆرگەن. 22 رەھوبوئام مائاكاھدىن بولغان ئوغلى ئابىيانى قېرىندىشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن چوڭ شاھزادە قىلىپ تىكلىدى، چۈنكى ئۇ ئۇنى پادىشاھلىققا ۋارىس قىلماقچى ئىدى. 23 رەھوبوئام ئاقىلانىلىك بىلەن ئىش كۆرۈپ، ئوغۇللىرىنى يەھۇدانىڭ بارلىق زېمىنلىرى ۋە بنيامىننىڭ بارلىق زېمىنلىرىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەر ئۈچۈنلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ناھايىتى كۆپ زاپاس ئوزۇق-تۈلۈك بىلەن تەمىنلىدى؛ ئۇ يەنە ئۇلارغا نۇرغۇن خوتۇن ئېلىپ بەردى.

12 رەھوبوئامنىڭ پادىشاھلىقى مۇستەھكەم بولغاندا، شۇنداقلا كۈچەيگەندە، شۇنداق بولدىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-ئەھكاملىرىنى تەرك قىلدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىللارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەتتى. 2 ۋە ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلىق قىلغىنى تۈپەيلىدىن، رەھوبوئام سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قوزغىدى. 3 شىشاك بىر مىڭ ئىككى يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئاتمىش مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى باشلاپ كەلدى؛ ئۇ تۈزىى بىلەن بىللە مىسىردىن ئېلىپ چىققان لەشكەرلەر، جۇملىدىن لۇئىيەلىكلەر، سۇككىيىلەر ۋە ئېفىئوپىيىلەر سان-ساناقسىز ئىدى. 4 ئۇ يەھۇداغا تەۋە بولغان قورغانلىق شەھەرلەرنى ئىشغال قىلدى، ئاندىن يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى. 5 بۇ چاغدا شىشاك سەۋەبىدىن يەھۇدا ئەمەلدارلىرى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقاندى؛ شىمايا پەيغەمبەر رەھوبوئام ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭلار ئۈچۈن، مەنمۇ سىلەردىن ۋاز كېچىپ شىشاكنىڭ قولىغا تاپشۇرۇۋېتىمەن» دەيدۇ، دېدى. 6 شۇنى ئاڭلاپ، ئىسرائىل ئەمەلدارلىرى بىلەن پادىشاھ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار ئادىلدۇر، دېيىشتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانلىقىنى كۆرۈپ يەھۇدا پادىشاھىنىڭ سۆزى شىمايياغا يېتىپ كېلىپ: ـ«ئۇلار ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانىكەن، مەن ئۇلارنى ھالاك قىلماي، بەلكى ئۇلارغا ئازغىنە نىجات كۆرسىتىمەن ۋە مېنىڭ قاينام ئۆرغان غەزىپىم شىشاكنىڭ قولى بىلەن يېرۇسالېمغا تۆكۈلمەيدۇ. 8 ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ ماڭا بېقىنىش بىلەن دۇنيادىكى پادىشاھلىقلارغا بېقىنىشنىڭ قانداق پەرقى بارلىقىنى بىلىپ يېتىشى ئۈچۈن، ئۇلار شىشاكقا بېقىندى بولىدۇ» ـ دېيىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن مىسىر پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنە-بايلىقلار بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنە-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى. ئۇ ھەممىسىنى، جۇملىدىن سۈلايمان ياساتقان ئالتۇن سىپار-قالقانلارنى قېيماي ئېلىپ كەتتى. 10 ئۇلارنىڭ ئورندا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن بىرمۇنچە سىپار-قالقانلار ياسىتىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبان بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 11 پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار ئۇ قالقانلارنى ئېلىپ تۇتۇپ ئۇراتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسبانخانىغا ئەكېلىپ قويۇشاتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنى تۆۋەن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇنىڭدىن يېنىپ، ئۇنى تامامەن يوقىتىۋەتمىدى؛ يەھۇدادىكىلەر ئىچىدىمۇ ئاز-تولا ياخشى ئىشلار تېپىلدى. 13 پادىشاھ رەھوبوئام يېرۇسالېمدا ئاستا-ئاستا قۇدرەت تېپىپ، ئۆز سەلتەنىتىنى سۈرەتتى. رەھوبوئام تەختكە چىققان چېغىدا قىرىق بىر ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا، يەنى يەرۋەردىگار ئۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىن تاللىغان شەھەردە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. رەھوبوئامنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئۇ ئامموني ئىدى. 14 رەھوبوئام كۆڭلىدە پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى نىيەت قىلمىغانلىقى ئۈچۈنىلەن رەزىللىك قىلدى. 15 رەھوبوئامنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرى ياشتىن-ئاخىرىغىچە نەسەب خاتىرىلىرىدىكى «شىمايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى» ۋە «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددونىڭ سۆزلىرى»دە پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام ئۇنىۋىرسىدا ئۇرۇشلار توختىماي بولۇپ ئۇراتتى. 16 رەھوبوئام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئابىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

13 پادىشاھ يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئابىيا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى مىكايا بولۇپ، ئۇ گىبىئاھلىق ئۇرىيەلنىڭ قىزى ئىدى. ئابىيا بىلەن يەروبوئام ئۇنىۋىرسىدا ئۇرۇش بولدى. 3 ئابىيا جەڭ قىلىش ئۈچۈن خىلانغان جەڭچىلەردىن تۆت يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى؛ يەروبوئامۇ خىلانغان باتۇر جەڭچىلەردىن سەككىز يۈز مىڭنى باشلاپ چىقىپ، ئابىياغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. 4 ئابىيا ئەفرائىم تاغلىق رايوندىكى زەمارايىم تېغىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى يەروبوئام ۋە ئىسرائىل خەلقى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 5 بىلمەمسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار «تۇزلۇق ئەھدە» قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى پادىشاھلىقنى داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈگە تەقدىم قىلغانغۇ؟ 6 لېكىن داۋۇتنىڭ ئوغلى سۈلايمانىنىڭ قۇلى، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام قوزغىلىپ ئۆز غوجىسىدىن يۈز ئۆردى. 7 شۇنىڭ بىلەن بەزى مۇتەھەملەر، «بېلىيالنىڭ بالىلىرى» ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلىپ، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بىلەن قارشىلىششقا ئۆزلىرىنى كۆچلەندۈردى؛ رەھوبوئام ئۇ چاغدا تېخى ياش، سەبىي بالىدەك بولغاچقا، ئۇلارغا تەڭ كېلەلمىدى. 8 ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان پادىشاھلىقىغا قارشى چىقىپ «ئۆزىمىزنى كۆرسىتىمىز» دەيسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئادەمىگىلار دەرەقە كۆپتۇر؛ سىلەردە يەنە يەروبوئام سىلە رگە ياساپ بە رگەن، ئىلاھلار دەپ قارىلىدىغان ئالتۇن موزايلار بار. 9 سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن لاۋىيلارنى قوغلۇۋېتىپ، يەر يۈزىدىكى باشقا ئەللەر قىلغىنىدەك ئۇزلىرىگىلارغا [خالىغانچە] كاھىن

تىكلىۋالغان ئەمەسمىدىگىلار؟ كىمدە-كىم بىر تورپاق ۋە يەتتە قوزىنى ئېلىپ كېلىپ تۆرۈمنى [كاھىنلىققا] بېغىشلايمەن دېسە، ئۇ خۇدا بولمىغان بۇتلارغا كاھىن بولالايدۇ! **10** لېكىن بىز بولساق، پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز ئۇنىڭدىن ۋاز كەچمىدۇق، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولغان كاھىنلار بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر، لاۋىيلار ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە تۇرماقتا. **11** ئۇلار ھەر كۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئېسىل خۇشبۇي ياقىدۇ. پاكىز شىرە گە «تەقدىم نانلار»مۇ تىزىپ قويۇلىدۇ، ھەر كۈنى كەچتە ئۇلار ئالتۇن چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنى ياندۇرۇلىدۇ، چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ تاپشۇرۇقىغا ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمىز. بىراق سىلەر بولسا گۇلار ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتىگىلار. **12** قاراگىلار، خۇدا بىزنى باشلىغۇچى بولۇپ بىز بىلەن بىللىدۇر، قوللىرىغا كاناي ئالغان، سىلە رگە ھۇجۇم قىلىشقا سىگنال چىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ئۇنىڭ كاھىنلىرىمۇ بىز بىلەن بىللىدۇر. ئى ئىسرائىل بالىلىرى، ئاتا-بوۋاگىلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار بىلەن جەڭ قىلماگىلار؛ چۈنكى سىلەر ھە رگىز غەلىبە قازىنالمايسىلەر». **13** لېكىن يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھۇجۇم قىلماق ئۈچۈن بۇكتۈرمە قويغانىدى. شۇنداقىكى، ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدى تەرىپىدە ئىدى ۋە بۇكتۈرمە قوشۇن ئۇلارنىڭ ئارقا تەرىپىدە ساقلاپ تۇراتتى. **14** يەھۇدالار بۇرۇلۇپ قارىسا، مانا ئۇزلىرى ئالدى-ئارقىدىن ھۇجۇمغا ئۇچراۋاتاتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى، كاھىنلارمۇ كانايلارنى چالدى. **15** يۇنىڭ بىلەن يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشتى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشۈۋاتقاندا، خۇدا يەروبوئام بىلەن بارلىق ئىسرائىللارنى ئابىيا بىلەن يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن ئۇرۇپ تېرە-پەرەڭ قىلدى. **16** ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ خۇدا ئۇلارنى يەھۇدالارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **17** ئابىيا بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ئىسرائىللارنى قاتتىق قىرغىن قىلدى؛ ئىسرائىللاردىن خىللانغان بەش يۈز مىڭ ئەسكەر قەتل قىلىندى. **18** بۇ چاغدا ئىسرائىللار تۆۋەن قىلىندى؛ يەھۇدادىكىلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانغانلىقى ئۈچۈن غەلىبە قازاندى. **19** ئابىيا يەروبوئامنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ماڭدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىلكىدىن بىرقانچە شەھىرنى، يەنى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، يېشانا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، ئەفرون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى تارتىۋالدى. **20** يەروبوئام ئابىيانىڭ كۈنلىرىدە قايتىدىن كۈچلىنەلمىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئۇرۇشى بىلەن ئۇ ئۆلدى. **21** ئابىيا بولسا ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزدى؛ ئۇ ئون تۆت خوتۇن ئېلىپ، يىگىرمە ئىككى ئوغۇل، ئون ئالتە قىز پەرزەنت كۆردى. **22** ئابىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ماڭغان يوللىرى ۋە ئېيتقان سۆزلىرى «ئىددو پەيغەمبەرنىڭ تەھللى»دە پۈتۈلگەندۇر.

14

ئابىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى. ئوغلى ئاسا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئاسا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە ئون يىل تىنچ ئۆتتى. **2** ئاسا خۇدانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە ئوخشا بولغاننى قىلدى. **3** ئۇ يات ئەللەردىن كەلگەن بۇت قۇربانگاھلىرىنى ۋە «بۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۈۋرۈك»لەرنى ئۆرۈپ چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كىسىپ تاشلىدى، **4** يەھۇدالارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى، مۇقەددەس قانۇن-ئەمرلەرنى ئۆتۈشنى ئەمر قىلدى. **5** ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدىكى ھەربىر شەھەرلەردىن «بۇقىرى جايلار»نى ۋە «كۈن تۈۋرۈكلىرى»نى يوقاتتى. ئۇ چاغدا پۈتۈن پادىشاھلىق ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا تىنچ-ئاسايىشلىقتا ئۆتتى. **6** ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدا بىرنەچچە قورغانلىق شەھەرلەرنى سالدۇردى، چۈنكى يۇرت-زېمىن ئارام‌لىقتا بولدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئارام‌لىق بە رگەچكە، شۇ يىللاردا ھېچ ئۇرۇش بولمىدى. **7** ئۇ يەھۇدالارغا: ـ زېمىن ئالدىمىزدا تىنچ ئۆرگىنىدا، بۇ شەھەرلەرنى سېپىل بىلەن قورشالغان، مۇنارلىق، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان شەھەرلەر قىلىپ قۇرايلى؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنى ئىزدىگىنىمىز ئۈچۈن ئۇ تىنچلىك بەردى؛ بىز ئۇنى ئىزدەپ كەلدۇق ۋە ئۇ بىزنىڭ ئەتراپىمىزدا بە رگە ئارام‌لىق بەردى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇرۇلۇشنى باشلىدى ۋە ئىشلىرى ئۈكۈشلۈق بولدى. **8** ئاسانىڭ قوشۇنى بار ئىدى؛ يەھۇدا قەبىلىسىدىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان ئۈچ يۈز مىڭ ئەسكىرى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن سىپار ۋە ئۇقىيا بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز سە كسەن مىڭ كىشىلىك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر ئەزمەتلەر ئىدى. **9** ئۇ چاغدا زەراھ ئىسىملىك بىر ئېفىئوپىي مىلیون كىشىلىك قوشۇنى بىلەن ئۈچ يۈز جەڭ ھارۋىسىنى باشلاپ، [ئاساغا] ھۇجۇم قوزغاپ مارەشاھقا كەلدى. **10** ئاسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا تاللاندى؛ ئۇلار مارەشاھقا يېقىن زەفاتاھ جىلغىسىغا كېلىپ، بىر-بىرىگە قارشى سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. **11** ئاسا خۇدانىڭ پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار، تۆز بەندە گىگە يارىدەم بەرسەڭ، ئۇ كۈچلۈك بولسۇن، ئاجىز بولسۇن سەن ئۈچۈن ھىچقانچە ئىش ئەمەس. ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بىزگە يارىدەم قىلغايسەن؛ چۈنكى بىز ساڭا تايىنىمىز ۋە سېنىڭ نامىڭدا بۇ زور قوشۇنغا قارشى ئاتلىنىپ چىقتۇق. ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇرسەن، ئىنسانلار سېنىڭدىن غالىپ كەلمىسۇن! ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاسا ۋە يەھۇدالار ئالدىدا ئېفىئوپىيەلەرنى ئۇرۇپ تىرىپەرە قىلىۋەتتى، ئېفىئوپىيەلەر قاچتى. **13** ئاسا تۆز ئادەملىرى بىلەن بىرلىكتە ئۇلارنى تاكى گەرارغىچە قوغلىدى، ئېفىئوپىيەلەر شۇنداق يېقىتىلدىكى، ئۇلاردىن بىر ئادەمۇ تىرىك قالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى ئالدىدا كۆزكۈم-تالقان قىلىندى. يەھۇدالار غايەت زور جەڭ غەنىمەتلىرىنى قولغا ئېلىپ كەتتى. **14** ئۇلار يەنە گەرار ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلە رگە ھۇجۇم قىلىپ ئىشغال قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردىن زور بىر قورقۇنچ مۇشۇ شەھەرلەردىكىلەرنى باسقاندى. يەھۇدالار يەنە ھەممە شەھەرنى بىرنەمۇ قېيماي بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى، چۈنكى ئۇلاردا تولىمۇ كۆپ مال-مۇلۇك بار ئىدى. **15** ئۇلار يەنە مال باققان چارۋىچىلارنىڭ چېدىر-قوتانلىرىغىمۇ زەرب قىلىپ، ناھايىتى كۆپ قوي ۋە تۆگىلەرنى ئېلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى.

15

خۇدانىڭ روھى ئۇدەدىنىڭ ئوغلى ئازارىيانىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاسا بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئاسا، پۈتكۈل يەھۇدالار ۋە بىنيامىنلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن بىللە بولغىنىڭلاردا، ئۇمۇ سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. سىلەر ئۇنى ئىزلىسە گلار ئۇ سىلە رگە تاپقۇزۇلىدۇ؛ لېكىن سىلەر ئۇنىڭدىن ۋاز كەچسە گلار ئۇ سىلەردىن ۋاز كېچىدۇ. **3** ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلە رگىچە ھەققىي خۇدا، تەلىم بېرىدىغان كاھىن ۋە قانۇن-ئەمكىلاردىن جۇدا بولۇپ يۈردى؛ **4** لېكىن ئۇلار قىينىچىلىقتا قالغان ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۇنى ئىزدىدى ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۇزنى تاپقۇزدى. **5** ئۇ ۋاقىتلاردا چىقىپ-كىرىپ ئۇزغانلارغا ھېچ ئارام‌لىق بولمىغان، چۈنكى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلار مالىمانچىلىق ئىچىدە ئۇراتتى. **6** خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل قىينىچىلىق-مالىمانچىلىق ئىچىدە قالدۇرىغاچقا، مەملىكەت بىلەن مەملىكەت، شەھەر بىلەن شەھەر ئۆزئارا سوقۇشۇپ ۋەيران بولدى. **7** لېكىن سىلەر بولسا گلار، قەيسەر بولۇڭلار، مەزمۇت ئۇرۇپ قوللىرىڭلارنى بوشاتما گلار، چۈنكى ئەمەللىرىڭلارنىڭ ئەجىر-ئىنئامى باردۇر، دېدى. **8** ئاسا بۇ گەپلەرنى ۋە ئوۋەد پەيغەمبەر بە رگەن بېشارەتنى ئاڭلىغاندا ئۇ دادىللىشىپ، پۈتۈن يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنلىرىدا، شۇنداقلا ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قولغا چۈشۈرگەن ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يىرگىنچلىك بۇتلارنى يوقاتتى ۋە يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئايۋان ئالدىدا ئورنىغا پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن ياساتتى. **9** ئۇ بارلىق يەھۇدالار ۋە بىنيامىنلارنى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بارلىق ئەفرائىمي، مانا سىسسەھي، شىمئونىي مۇساپىرلىرىنى يىغدى (چۈنكى ئۇرغۇن ئىسرائىللار ئاسانىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى كۆرگەن بولۇپ، ئىسرائىلدىن چىقىپ ئاسا تەرەپكە ئۆتكەندى). **10** ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى ئۈچىنچى ئايدا ئۇلار يېرۇسالېمغا يىغىلدى. **11** شۇ كۈنى ئۇلار ئېلىپ كەلگەن جەڭ غەنىمەتلىرىدىن يەتتە يۈز بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوينى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلدى. **12** ئۇلار يەنە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ئىزدەشكە بىر ئەھدە تۈزۈشتى؛ **13** ئەھدىدە، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىگەن قېرى-ياش، ئەر-ئايال دېمەي ھەممىسى ئۆلتۈرۈلسۇن، دېيىلدى. **14** ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋارقىراش ۋە كاناي ھەم بۇرنا چېلىش بىلەن پەرۋەردىگارغا قەسەم بېرىشتى. **15** پۈتكۈل يەھۇدا جاماىتى ئېچىكەن قەسىمدىن شادلاندى؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن قەسەم ئېچىكەن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تولىمۇ تەلمۇرۇپ ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۇزنى تاپقۇزدى. پەرۋەردىگار ئۇلارغا تۆت تەرەپىدا ئارام‌لىق ئاتا قىلدى. **16** ئاسا پادىشاھ يەنە چوڭ ئانىسى مائاقاھنى يىرگىنچلىك بىر «ئاشىراھ» تۈۋرۈكنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يىرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ،

ئاياغ ئاستىدا چەيلىدى ۋە كىدرون جىلغىسىدا كويدۇرۇۋەتتى. 17 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلىپىسىمۇ، ئاسانلىق قەلبى [پەرۋەردىگارغا] پۇتۇنلەيمۇ بېغىشلانغانىدى. 18 ھەم ئاتىسى ھەم ئۆ تۇزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۆمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۇرلۇك قاچا-قۇچىلارنى خۇدانىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى.

16

شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ تاكى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتىزىنچى يىلىغىچە ئۇرۇش بولۇپ باقتىدى. ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتىز ئالتىنچى يىلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باباشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماھ شەھرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 2 ئۆ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردىن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ ئۇلارنى دەمەشقتە تۇرۇشلۇق سۇريە پادىشاھى بەن-ھادادقا تەۋەتىپ ۋە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 3 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇن ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باباشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۈزسىلە، شۇنىڭ بىلەن ئۆ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزسۇن» ـ دېدى. 4 بەن-ھادات ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇننىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتى، ئىجۇن، دان، ئابەل-مايىم، نافتالىدىكى بارلىق ئامبار شەھەرلىرىنى بېقىندۇردى. 5 باباشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماھ ئىستىھكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ ھەممىسىنى توختاتتى. 6 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى باشلاپ، باباشا راماھ شەھرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئۇ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ گىبىانى ۋە مىزپاھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 7 ئۆ چاغدا، ئالدىن كۆرگۈچى ھانانى يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئەمەس، بەلكى سۇريە پادىشاھىغا تايانغانلىقىڭ ئۈچۈن سۇريە پادىشاھىنىڭ قوشۇنى ئۆز قولۇڭدىن قۇتۇلدى. 8 ئېفىئوپىيەلەر بىلەن لۇبيەلىكلەر چوڭ بىر قوشۇن ئەمەسمىدى؟ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى ئىنتايىن كۆپ ئەمەسمىدى؟ لېكىن سەن پەقەت پەرۋەردىگارغا تايانغاندا، ئۇ ئۆلارنى قولۇڭغا تاپشۇرغانىدى. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار كۆزىگە ماڭا ئامامەن سادىق بولغانلارغا ياردەمدە بولۇپ، ئۆزۈمنى قۇدرەتلىك كۆرسىتەي دەپ، كۆزلىرىنى پۈتۈن يەر يۈزىدە ئۇيان-ئۇيان يۈگۈرتىدۇ. سەن بۇ ئىشتا بەك ئەخمەقلىق قىلدىڭ. ئەمدى بۇنىڭدىن كېيىن ئۇرۇشلاردىن خالاس بولالمايسەن، دېدى. 10 بۇنى ئاڭلاپلا ئاسا ئالدىن كۆرگۈچىگە ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى زىندانغا سولاپ قويدى؛ ئۇنىڭ بۇ سۆزىگە قەھرى قاينىپ كەتتى. ئۇ شۇ ۋاقىتلاردا خەلقتىن بەزىلىرىگە زۇلۇم سېلىشقا باشلىغانىدى. 11 مانا، ئاسانىڭ قىلغان ئىشلىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 12 ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتىزىنچى يىلىدا پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى؛ ۋە كېسىلى بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ ئاغرىغاندىمۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىدى، بەلكى پەقەت تېۋىپلاردىلا ياردەم ئىزدىدى. 13 ئاسا سەلتەنىتىنىڭ قىرىق بىرىنچى يىلىدا ئۆلدى، ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى. 14 خەلقلەر ئۆنى «داۋۇت شەھىرى»دە ئۆزىگە ئاتاپ تەييارلىتىپ كولىغان قەبرىگە دەپنە قىلدى. ئۇلار ئۆنى ئەتىرلارنىڭ ئۆسۈلى بىلەن تەكشىلىگەن ھەرتۈرلۈك دورا-دەرماندىن بولغان بىر تارىلاشما بۇ رەكەلگەن جىنازىغا ياتقۇزدى ھەمدە ئۆنىڭغا ئاتاپ ئۇرغۇن خۇشبۇي ياندۇردى.

17

ئوغلى يەھوشافات ئاسانىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھلىقىغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ئۆزىنى كۈچەيتتى. 2 ئۇ ھەربىي كۈچلىرىنى يەھۇدانىڭ ھەممە قورغانلىق شەھەرلىرىگە ئورنۇلاشتۇردى ھەمدە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە ئاتىسى ئاسا ئىشغال قىلغان ئەفرائىمدىكى ھەرقايسى شەھەرلەر ئۈچۈن مۇداپىئە كۈچلىرىنى تۇرغۇزدى. 3 پەرۋەردىگار يەھوشافات بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ئاتىسى داۋۇتنىڭ باشتا يۈرگۈز ئۆگەن يوللىرىدا مېڭىپ باتىل يۈتلىرىنى ئىزدىمىدى، 4 بەلكى ئاتىسىنىڭ خۇداسىنىلا ئىزدەپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە مېڭىپ، ئىسرائىللارنىڭ قىلمىشلىرىنى دوربىمىدى. 5 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى ھۆكۈمرانلىقىنى مۇستەھكەملىدى؛ پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۇنىڭغا سالام-سوۋغىلارنى سۇنۇپ تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۇقىرى بولدى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا ماڭىغاچقا، غەيرەتلىك بولدى؛ ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە ئاشەراھ بۇتلىرىنى يوقاتتى. 7 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلى ئۆزىنىڭ ئەمەلدارلىرىدىن بەن-ھايىل، ئوبادىيا، زەكەريا، نەتانەل، مىكايالارنى يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە خەلققە تەلىم بېرىشكە ئەۋەتتى. 8 ئۇلار بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە شېمىيا، نەتانيا، زەبادىيا، ئاساھەل، شەمىراموت، يوناتان، ئادونىيا، توبىيا، توب-ئادونىيا قاتارلىق بىرقانچە لاۋىيلار، شۇنداقلا يەنە ئەلىشاما بىلەن يەھورام دېگەن ئىككى كاھىنمۇ بار ئىدى. 9 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنى كىتابىنى ئالغاچ بېرىپ، يەھۇدا زېمىنىدىكى بارلىق شەھەرلەرنى ئارىلاپ يۈرۈپ خەلق ئارىسىدا تەلىم بېرەتتى. 10 يەھۇدانىڭ ئەتراپىدىكى مەملىكەتلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى باستى ۋە ئۇلار يەھوشافات بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا پېتىنالمايتتى. 11 فىلىستىيلەردىن بەزىلىرى يەھوشافاتقا سوۋغا-سالاملار ۋە كۈمۈش ئولپانلىرىنى تاپشۇردى؛ ئەرەبلەرمۇ پادىلىردىن ئۆنىڭغا يەتتە مېڭ يەتتە يۈز قوچقار، يەتتە مېڭ يەتتە يۈز تېكە سوۋغا قىلدى. 12 يەھوشافات بارغانسېرى كارامەت قۇدرەت تېپىپ، يەھۇدادا بىرنەچچە قورغان ۋە ئامبار شەھىرى بىنا قىلدى. 13 ئۇ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ئۇرغۇن ماددىي ئەشىيا زاپىسى تەييارلىدى؛ يېرۇسالېمدىمۇ ئۆنىڭ زەبەردەس باتۇر جەڭچىلىرى بار ئىدى. 14 جەمەتلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەھۇدا قەبىلىسىدىكى مىڭباشلىرى ئىچىدە ئادناھ سەردار بولۇپ، باتۇر جەڭچىلەردىن ئۈچ يۈز مىڭغا باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 15 ئادناھنىڭ قول ئاستىدا يەھوھانان سەردار بولۇپ، ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 16 يەھوھاننىڭ قول ئاستىدا زىكرىنىڭ ئوغلى ئاماسىيا بار ئىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى ئاتۋەتكەن ئادەم بولۇپ، ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 17 بىنيامىن قەبىلىسى ئىچىدە ئېلىيادا دېگەن باتۇر بىر جەڭچى بولۇپ، ئوقيا ۋە قالقان بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 18 ئېلىيادانىڭ قول ئاستىدا يەھوزاباد بولۇپ، جەڭگىگە تەييار قوشۇندىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 19 بۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھازىر تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يەنە پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدىكى قورغانلىق شەھەرلە رگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئادەملىرى بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدا ئىدى.

18

يەھوشافاتنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۇقىرى بولدى؛ ئۇ ئاھاب بىلەن قۇدىلىشىپ ئىتتىپاقلاشتى. 2 بىرنەچچە يىلدىن كېيىن ئۇ ئاھاب بىلەن كورۇشۇشكە سامارىيە گە باردى. ئاھاب بولسا ئۆنىڭغا ۋە ئۆنىڭ ھەمراھلىرىغا ئاتاپ نۇرغۇن كالا، قوي سويدى؛ ئاندىن ئۇ ئۆنى گىلېئادتىكى راموتقا بللە ھۇجۇم قىلىشقا ئۈنىتتى. 3 ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ: ـ ئۆزلىرى مېنىڭ بىلەن بللە گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سورىۋىدى، ئۇ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمىزۇ؛ مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر. مەن ئۆزلىرى بىلەن بللە جەڭ قىلىشقا بارماي ئۇرمايمەن، دەپ جاۋاپ بەردى. 4 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، بۇگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگىلا، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈز ئادەمنى يىغىۋۇرۇپ ئۇلاردىن: ـ بىز جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟» دەپ سورىۋىدى، ئۇلار: «چىققىن، خۇدا ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 6 لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا يول سورىغۇدەك، پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمىدۇ؟ ـ دەپ سورىدى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى دائىم بالا-ئىشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بە رگەچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگىلا، دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرىنى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ ۋېيرۇدى. 9 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خاماندا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى، ئۇلارنىڭ ئالدىدا

پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. **10** كەتئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا تۆزى تۆمۈردىن مۇڭگۈزلەرنى ياساپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۇڭگۈزلەر بىلەن سۈريەلەرنى يوقاتقۇچە تۆشۈپ تۇرسىلا»، دېدى. **11** ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چېقىپ سۈزىسىز مۇۋەپپەقىيەت قازنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. **12** مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە، ئەمدى ئۆتۈنمەن، سېنىڭ سۈز ۋەكۋە ئولارنىڭكى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگىن، دېدى. **13** ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خۇدايىم ماگا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. **14** ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چېقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازنىسىلەر، چۈنكى [دۈشمىنىڭلار] قولىلىرىڭلارغا تاپشۇرۇلىدۇ، دېدى. **15** لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساگا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماگا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. **16** مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسىز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق؛ بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ۋەيىگە قايتسۇن» دېدى، ـ دېدى. **17** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلىگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئېتەمەس، بەلكى ھامان بالا-ئىشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدىم؟ ـ دېدى. **18** مىكايا يەنە: ـ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. **19** پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلېئادتىكى راموتقا چېقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى مۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ **20** شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چېقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي» دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قاندائ تۇسۇل بىلەن ئالدايسەن؟» دەپ سورىۋىدى، **21** ئۇ: «مەن چېقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «ئۇنى ئالداپ ئىلىكىگەگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. **22** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا كېلىدىغان بالا-ئىشاپەت كۆرسىتىپ سۈزلىدى» ـ دېدى. **23** شۇنى ئاڭلاپ كەتئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا كېلىپ مىكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سېلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ ئېچىكىدىكى ۋەيگە باردى؟! ـ دېدى. **24** مىكايا جاۋاب بېرىپ: تۇز ۋەكىنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئېچىكىدىكى ۋەيگە يۈگۈز رگەن كۈندە شۇنى كۆرىسەن، دېدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، **26** ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قېيناپ، نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دە گلار، دەپ ۋېرىۋدى. **27** مىكايا: ـ ئە گەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەم بىلەن سۈز قىلمغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاگاھلاڭلار، دېدى. **28** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گىلېئادتىكى راموتقا چىقتى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چېقىسلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. **30** سۈريەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۋىسى سەردارلىرىغا: ـ چوڭلىرى يا كى كىچىكىلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ ۋېرىۋدى. **31** ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆ رگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ئولىشىپ ھۇجۇم قىلماقچى بولدى؛ لېكىن يەھوشافات پېرياد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ياردەم بەردى. خۇدا ئۇلارنى ئۇنىڭدىن يىراقلاشتۇردى؛ **32** چۈنكى شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆ رگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. **33** ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۆلىقىدىن ئۆتۈپ تە گدى. ئۇ ھارۋىكېشىگە: ھارۋىنى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. **34** ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ كەچكىچە سۈريەلەرنىڭ ئۆزىدىلدا ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا يۆلىنىپ ئۇرە تۇردى. كۈن پېتىشى بىلەن ئۇ ئۆلدى.

19 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات ئامان-ئېسەن يېرۇسالېمدىكى ئوردىسىغا قايتىپ كەلدى. **2** ئالدىن كۆرگۈچى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇ پادىشاھ يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سېنىڭ رەزىللەرنىڭ ياردىمىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئۆچ بولغانلارنى سۆيگىنىڭ دۇرۇسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بېشىڭغا چۈشىدىغان بولدى. **3** ھالبۇنۇكى، سەن ئاشەراھ بۇتلىرىنى زېمىندىن يوقىتىپ تاشلىغىنىڭ ۋە خۇدانى ئىزدەشكە نىيەت قىلغىنىڭ ئۆچۈن سەندىمۇ ياخشىلىق تېپىلدى، دېدى. **4** يەھوشافات يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى؛ كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ، بەئەر-شىبادىن تارتىپ ئە فرائىم تاغلىرىغىچە سەيلەر قىلىپ، خەلقنى تۇۋا قىلدۇرۇپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ياندۇردى. **5** ئۇ يەنە يەھۇدا تەۋەسىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەردە سوراقچىلارنى تەينىلدى؛ **6** ئۇ سوراقچىلارغا: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلار ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ئۈچۈندۇر؛ سىلەر ھۆكۈم چىقارغىنىڭلاردا ئۇ چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **7** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىمىسى كۆز ئالدىڭلاردا بولسۇن؛ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدا ناھەقلىق يوق، يۈز-خاتىر قىلىش يوق، پارا بېيىشمۇ يوقتۇر، دېدى. **8** يەھوشافات لاۋىيلاردىن، كاھىنلاردىن ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ باشلىرىدىن بەزىلەرنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ كېلىپ، ئۇلارنى يېرۇسالېمدىمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش ۋە خەلقنىڭ ئەرز-دەۋالىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا تەينىلدى. **9** يەھوشافات ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئىشلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىدا بولۇپ ساداقەتلىك بىلەن چىن كۆڭۈلۈڭلاردىن پېچىرىڭلار. **10** ھەرقايسى شەھەرلەردە تۇرىدىغان قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ كەلگەن بارلىق ئەرز-دەۋاسى، مەيلى ئۇ خۇن دەۋاسى بولسۇن، قانۇن-ئەمر ۋە ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر توغرىسىدىكى ئەرز-دەۋا بولسۇن، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز بېشىڭلارغا ۋە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بېشىغا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھامان ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار، گۇناھكار بولمايسىلەر. **11** پەرۋەردىگارغا تەئەللۇق ئىشلاردا سىلەرنى باش كاھىن ئامارىيا باشقۇرىدۇ؛ پادىشاھقا دائىر ئىشلاردا، سىلەرنى يەھۇدا جەمەتىنىڭ يولباشچىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا باشقۇرىدۇ؛ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا ئوردىغان لاۋىيلار بار. جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلىرىڭلارنى قىلىڭلار ۋە پەرۋەردىگار ئىشنى دۇرۇس قىلغۇچىلار بىلەن بىللە بولىدۇ! ـ دېدى.

20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، موئابىيلار، ئاممونىيلار ۋە مائونىيلاردىن بەزىلىرى بىرلىشىپ كېلىپ يەھوشافاتقا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. **2** [چاپارمەنلەر] كېلىپ يەھوشافاتقا: ـ [ئۇلۇڭ] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىن، يەنى ئېدومدىن سىلىگە ھۇجۇم قىلغىلى زور بىر قوشۇن چىقىپ كەلدى، مانا، ئۇلار ھازازون-تامارادا، دېدى (ھازازون-تامار يەنە «ئەن-گەدى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). **3** بۇنى ئاڭلىغان يەھوشافات قورقۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە نىيەت باغلاپ، پۈتۈن يەھۇدا تەۋەسىدە «روزا تۇتۇشىمىز كېرەك» دەپ جاكارلىدى. **4** يەھۇدالار ئەمدى پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلىگىلى يىغىلدى؛ خەلق يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن چىقىپ پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلەشكە كېلىشتى. **5** يەھوشافات يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى جامائەت ئارىسىغا چىقىپ، پەرۋەردىگار ۋېنىڭ يېڭى ھويلىسىنىڭ ئالدىدا ئۆرە تۇرۇپ **6** مۇنداق دۇئا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، سەن ئەرشتە تۇرغۇچى خۇدا، بارلىق ئەل-مەملىكەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى ئەمەسمىدىڭ؟ سېنىڭ قولۇڭدا كۈچ-قۇدرەتتىكە تولغاندۇر، ھېچكىم سېنى توسالمايدۇ. **7** ئى خۇدايىمىز، سەن بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىللار ئالدىدىن قوغلاپ، ئۇنى ئۆز دوستۇڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلىگە مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ بە رگەن ئەمەسمىدىڭ؟ **8** ئۇلار شۇ يەردە ئوردىنى ھەم شۇ يەردە سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ بىر مۇقەددەسخانا سېلىپ: **9** «مۇبادا بېشىمىزغا بىرەر بالا-ئىشاپەت كەلسە، مەيلى ئۇ قىلىچ، جازا، ۋابا، ئاچارچىلىق بولسۇن،

قىينچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا، مۇشۇ ئۆي، يەنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇپ، ساڭا مۇراجىئەت قىلساق (چۈنكى سېنىڭ نامىڭ مۇشۇ ئويدىدۇر)، سەن ئاڭلايسەن ۋە قۇتقۇزسەن» دېگەندى. **10** ئەمدى مانا، بۇ يەر رگە ئامونيلار، موئابيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر بىسىپ كېلىۋاتىدۇ! ئىلگىرى ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققان چاغدا سەن ئىسرائىللارنىڭ تۇلارغا تاجاۋۇز قىلىشىغا يول قويمىغاندىڭ، ئۇ چاغدا ئىسرائىللار تۇلارنى يوقاتماي ئۆتىيەردىن ئايلىنىپ ئۆتۈكەن. **11** ئەمدى قارا، ھازىر تۇلارنىڭ ياخشىلىقىمىزنى قانداق يول بىلەن قايتۇرماقچى بولۇۋاتقىنىغا! تۇلار بىزنى سەن بەرگەن مىراس قىلىپ بەرگەن بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ. **12** ئى خۇدايىمىز، سەن تۇلارنىڭ ئۇستىدىن ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ چۈنكى بىزنىڭ بەرگەن ھۇجۇم قىلىشقا كېلىۋاتقان بۇ زور قوشۇن بىلەن قارشىلاشقۇدەك كۈچىمىز يوق؛ نېمە قىلىشىمىزنى بىلمەي قالدۇق، لېكىن بىزنىڭ كۆزىمىز ساڭا تىكىلىپ تۇرماقتا» ـ دېدى. **13** بۇ چاغدا يۇتۇن يەھۇدا خەلقى، تۇلارنىڭ قۇچاقتىكى بالىلىرى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىنىڭ ھەممىسى يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **14** ۋە شۇ پەيتتە پەرۋەردىگارنىڭ روھى جامائەتنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان لاۋىيلاردىن ئاساۋنىڭ ئەۋلادى بولغان ماتتانىيانىڭ چەۋرىسى، جەئىيەلنىڭ ئەۋرىسى، بىنايانىڭ نەۋرىسى، زەكەريانىڭ ئوغلى ياھازىيەلگە چۈشتى؛ **15** تۇ: ـ ئى پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، سىلەر يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە پادىشاھ يەھوشافات، قۇلاق سېلىڭلار! پەرۋەردىگار سىلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر بۇ زور قوشۇندىن قورقۇپ كەتمە گلار ۋە ئالاقازادە بولۇپ كەتمە گلار، چۈنكى بۇ جەڭ سىلەرنىڭكى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر. **16** ئەتە تۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، مانا، تۇلار زىز داۋاندىن چىقىپ كېلىدۇ ۋە سىلەر تۇلارنى يەرۋئەل چۆلىنىڭ ئالدىدىكى جىلغا ئېغىزىدا ئۇچرىتىسىلەر. **17** سىلەر بۇ دۇرەم جەڭدە ئۇرۇشۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ، پەقەت سەپكە تىزىلىپ تۇرۇڭلار، سىلەر بىلەن بىللە بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نىجات-نۇسرىتىنى كۆرۈڭلار! ئى يەھۇدا، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر، قورقماڭلار، ئالاقازادىمۇ بولۇپ كەتمە گلار، ئەتە تۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، پەرۋەردىگار چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ!» ـ دېدى. **18** بۇ گەپنى ئاڭلاپ يەھوشافات بېشىنى يە رگە تەككۈزۈپ تىزلاندى ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى ھەم يېرۇسالېمدىكىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا دۇم يېقىلىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **19** كوھات ئەۋلادى ۋە كوراھ ئەۋلادى ئىچىدىكى لاۋىيلاردىن بولغانلار ئۇرۇنلىرىدىن تۇرۇۋىشۇپ ئىنتايىن كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەشتى. **20** پۈتۈن خەلق ئەتىسى قاق سەھەردە تۇرۇپ تەكوئا چۆلىگە قاراپ ئاتلاندى؛ تۇلار ئاتلىنىپ كېتىۋاتقاندا، يەھوشافات ئورنىدىن تۇرۇپ تۇلارغا: ـ ئى يەھۇدا خەلقى، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چوقۇم مەۋزىت تۇرغۇزۇلىسىلەر؛ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىشىنىڭلار، يولۇڭلار چوقۇم راۋاج بولىدۇ! ـ دېدى. **21** ئاندىن ئۇ خەلق بىلەن ئوبدان مەسلىھەتلىشىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس بەھەيۋەتلىكىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭغا ئاتاپ غەزەل-كۈيلەر ئېيتىدىغانلارنى: «سىلەر پەرۋەردىگارغا رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!» دەپ ئۇقۇشقا تەيىنلەپ، قوشۇننىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى. **22** تۇلار تەنتەنە قىلىپ ھەمدۇسانا ئوقۇشى بىلەن، پەرۋەردىگار يەھۇدا خەلقىگە ھۇجۇم قىلىشقا چىققان ئامونىيلار، موئابيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر رگە پىستىرما قوشۇنىنى ئەۋەتىپ، تۇلارنى تارمار قىلدۇردى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئامونىيلار بىلەن موئابيلار سېئىر تېغىدىكىلەر رگە ھۇجۇم قىلىشقا ئوتتى، تۇلارنى بىرىنى قىرىماي قىرىۋەتتى؛ تۇلار سېئىر تېغىدىكىلەرنى قىرىپ تۈگەتكەندىن كېيىن يەنە ئۆزلىرى بىر-بىرىنى قىرغىن قىلىشقا چۈشكەنىدى. **24** يەھۇدالار چۆلدىكى كۆزەتگاھقا كېلىپ شۇ زور قوشۇن تەرەپكە قارىسا، مانا قېچىپ قۇتۇلغان بىرمۇ ئادەم يوق بولۇپ، ھەممە يەرنى تۇلۇك قاپلاپ كەتكەنىدى. **25** يەھوشافات ئۆزىنىڭ ئادەملىرى بىلەن دۇشمەندىن ئوجا بۇلالىڭ-تالاڭ قىلىشقا كەلگەندە، تۇلار تۇلۇڭلەر بىلەن بىللە نۇرغىن مال-مۈلۈك ۋە كۆپ قىممەتلىك ۋىيۇملارنى تاپتى. تۇلار سالدۇرۇۋاتقانلىرىنىڭ تولىلىقىدىن تېپىلىپ كىتەلمەي قالدى؛ ئوجا شۇنچە كۆپ بولغاچقا، ئۈنى يىغۇيلىشقا ئۈچ كۈن كەتتى. **26** تۇلار ئوتتىنچى كۈنى بەراكاھ جىلغىسىغا يىغىلىپ، پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇپ مۇبارە كلىدى؛ شۇڭا ئۇ يەر تاكى بۈگۈنگە قەدەر «بەراكاھ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **27** ئاندىن بارلىق يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر يەھوشافاتنىڭ باشلامچىلىقىدا خۇشال-خۇرام بولۇپ يېرۇسالېمغا قايتتى؛ چۈنكى يەرۋەردىگار تۇلارنى دۇشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب قىلىپ خۇشاللىققا چۆمدۈرگەنىدى. **28** تۇلار يېرۇسالېمغا تەمبۈر، چىلتار ۋە كانايلار چېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. **29** بارلىق ئەل-مەملىكەتلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ دۇشمەنلىرىگە قارشى چىقىپ جەڭ قىلغانلىقىنى ئاڭلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىمىسى تۇلارنىڭ ئۈستىگە باستى. **30** شۇنىڭ بىلەن يەھوشافاتنىڭ پادىشاھلىقى تىنچ-تاسايىشلىقتا بولدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنىڭ تۆت ئەتراپىنى تىنچ قىلغانىدى. **31** شۇنداق قىلىپ يەھوشافات يەھۇدا ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. ئۇ تەختكە چىققان چاغدا ئوتتۇز يەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە يەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. **32** يەھوشافات قايماي ئاتىسى ئاسانىڭ يولىدا مېڭىپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **33** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغانىدى؛ خەلق تېخىچە كۆڭۈللىرىنى تاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىغا مايىل قىلمىغانىدى. **34** يەھوشافاتنىڭ قالغان ئىشلىرى بولسا، مانا باشتىن تاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»غا كىرگۈزۈلگەن «ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ بايان سۆزلىرى»دە يېزىلغانىدۇر. **35** بۇ ئىشلاردىن كېيىن يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات تولا رەزىل ئىشلارنى قىلغان ئىسرائىل پادىشاھى ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزدى. **36** يەھوشافات تارىششقا باريدىغان كېمىلەرنى ياساشقا ئۇنىڭ بىلەن شېرىكلەشتى؛ شۇ كېمىلەرنى تۇلار ئەزىئون-گەبەردە ياساتتى. **37** ئۇ چاغدا مارەشالىق دودا ئاۋھۇنىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر يەھوشافاتنى ئەيىبلەپ ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ: ـ ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنى بۇزۇۋېتىدۇ» دېدى. دەرۋەقە، كېمىنىڭ ئاقتالىردا ئۇ كېمىلەر بۇزۇغۇنچىلىقتا ئۇچراپ تارىششقا ماڭالمىدى.

21

يەھوشافات تاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۈخلىدى ۋە «داۋۇت شەھىرى»دە دەپنە قىلىنىدى؛ ئوغلى يەھورام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **2** [يەھورامنىڭ] بىرنەچچە ئىنىسى، يەنى يەھوشافاتنىڭ ئازارىيا، يەھىيەل، زەكەريا، ئازارىياھۇ، مىكائىل ۋە شەفاتىيا دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **3** ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئۇلارغا نۇرغۇن ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قىممەتلىك ۋىيۇملارنى، شۇنداقلا يەھۇدا زېمىنىدىكى بىرقانچە قورغانلۇق شەھەرنى سوۋغا قىلدى، پەقەت پادىشاھلىقنى بولسا، يەھورام چوڭ ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بەردى. **4** يەھورام ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىق تەختىگە چىقىپ ھوقۇقىنى مۇستەھكەملىدى. ئاندىن ئۇ بارلىق ئىنىلىرىنى، شۇنداقلا يەھۇدادىكى بىرقانچە ئەمەلدارلارنى قىلىچلاپ قەتل قىلدى. **5** يەھورام تەختكە ئولتۇرغىنىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. **6** ئۇ ئاھاب جەمەتىدىكىلەر رگە ئوخشاش، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ماڭغان يولدا ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالغانىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **7** بىراق پەرۋەردىگار داۋۇت بىلەن ئۇ زگەن ئەھدىسى سەۋەبلىك، داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئۇچىمەيدىغان بىر چىراغ قالدۇراي دەپ، ئۈمىد قىلغىنى ۋىجىھ داۋۇتنىڭ جەمەتىنى يوق قىلىپ تاشلاشنى خالىمىدى. **8** [يەھورامنىڭ] سەلتەنىتىدىكى كۈنلەردە ئېدومىلار يەھۇدادىن ئايرىلىپ چىقىپ، ئۆز ئالدىغا ئۆزلىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان بىر پادىشاھ تىكلىدى. **9** يەھورام، سەردارلىرى ۋە بارلىق جەڭ ھارۇللىرى [ئىئوردان دەرياسىدىن] ئۆتۈپ، كېچىدە قوزغىلىپ چىقىپ، ئۆزلىرىنى قورشۇلغان ئېدومىيلارغا ۋە جەڭ ھارۇلىرى سەردارلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ غالىب كەلدى. **10** ھالبۇكى، ئېدومىيلار شۇنىڭدىن ئېتىۋارەن يەھۇداغا قارشى چىقىپ، تاكى بۈگۈنگە قەدەر يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئايرىلىپ تۇردى. يەھورام تاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلىغىنى ئۈچۈن لىبناھلىقلارمۇ شۇ چاغدا ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنىڭ قولىدىن ئايرىلىپ چىقتى. **11** ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەھورام يەنە يەھۇدانىڭ تاغلىرىدا «يۇقىرى جايلار»نى ياستىپ، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى بۇزۇقچىلىققا پۈتلاشتۇردى، يەھۇدالارنمۇ شۇنداق ئازدۇردى. **12** شۇ ۋاقتىلاردا ئىلياس پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىلغان بىر مەكتۇپ يەھورامغا تەگدى، ئۇنىڭدا مۇنداق دېيىلدى: «سېنىڭ بوۋاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن تاتاڭ يەھوشافاتنىڭ يوللىرىدا ماڭمايسەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭمۇ يوللىرىنى تۇتمايسەن، **13** بەلكى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى خۇددى ئاھاب جەمەتىدىكىلەر بۇزۇقچىلىقلار قىلغاندەك بۇزۇقچىلىقلارغا پۈتلاشتۇرغانلىقىڭ

ئوچۈن، شۇنداقلا ئاتاكۆنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى، يەنى تۆز ئۆكۈن ياخشى بولغان ئىنىلىرىڭنى قەتل قىلغىنىڭ ئۈچۈن، **14** پەرۋەردىگار سېنىڭ خەلقىڭنى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىڭنى ۋە بارلىق مال-مۈلكۈڭگە ئالامەت زور زەرب بىلەن ئۇرىدۇ. **15** ئۆز سېنىمۇ ئېغىر ژابالار بىلەن ئۇرۇپ، ئۇچەي-باغرىڭنى ئېغىر كېسەلگە مۇپتىلا قىلىدۇ‌كى، كېسىلىڭ كۈندىن كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئۇچەيلىرىڭ ئېقىپ چىقىدۇ»». دېيىلگەندى. **16** كېيىنكى ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئېفىئوپىيلەرنىڭ يېنىدىكى ئەرەبلەرنىڭ روھىنى يەھوراما قارشى قوزغاتتى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەھۇدا زېمىنىغا زەرب قىلىپ بېسىپ ئوتتى ۋە پادىشاھ ئوردىسىدىكى بارلىق مال-مۈلۈكنى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلىپ، ئوغۇللىرى بىلەن خوتۇنلىرىنى ئۈتقۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار كەنجى ئوغلى يەھوئاھازدىن بۇلەك ئوغۇللىردىن بىرىنمۇ قالدۇرمىدى. **18** بۇ ۋەقەدىن كېيىن پەرۋەردىگار يەھورامنى ئۆزۈپ، ئۇچەيلىرىنى ساقايماس ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار قىلدى. **19** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ كېسىلى كۈندىن-كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئىككى يىل ۋاقىت ئۆتۈشكە ئاز قالغاندا، كېسەللىك ئۆپەيلىدىن ئۇچەيلىرى تېشىلىپ چۈشتى، ئۇ تولمۇ ئازابلىنىپ ئۆلدى؛ ئۇنىڭ خەلقى ئاتا-بوۋىلىرىنى ئىززەتلەپ ئۇلارغا خوشبۇي ياققاندەك، ئۇنىڭغا ھېچقانداق خوشبۇي يېقىپ ئولتۇرمىدى. **20** يەھورام تەختكە چىققان چېغىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى ۋە ئۇ دۇنيادىن كەتكەندە ھېچكىم ئۇنىڭغا قايغۇ-ھەسرەت چەكمىدى. خالايىق ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى، لېكىن پادىشاھلار قەبىرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى.

22

يېرۇسالېمدا ئۆزۈۋىتقانلار يەھورامنىڭ كەنجى ئوغلى ئاھازىيانى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى؛ چۈنكى ئەرەبلەر بىلەن بللە بارگاھقا بېسىپ كىرگەن قاراقچىلار ئاھازىيانىڭ ئاكىلىرىنى قېرىمايۋالىتۇرۇۋەتكەندى. شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا سەلتەنەت قىلدى. **2** ئاھازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا بولۇپ، ئومرىنىڭ [نەۋرە] قىزى ئىدى. **3** ئاھازىيامۇ ئاھاب جەمەتىنىڭ يوللىرىغا ماڭدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنى رەزىللىككە ئۈندەيتتى. **4** ئۇ ئاھاب جەمەتى قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇلگەندىن كېيىن ئاھاب جەمەتىدىكىلەر ئۇنى ھالاۋەتكە ئېلىپ باردىغان رەزىل نەسىھەتلەرنى بېرەتتى. **5** ئۇ ئۇلارنىڭ نەسىھىتىگە ئەگىشىپ، ئىسرائىل پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام بىلەن بىرلىكتە گىلېئادتىكى راموتقا يېرىپ سۈريە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشتى، شۇ چاغدا سۈريەلەر يەھورامنى زەخمىلەندۈردى. **6** ئاندىن يەھورام راماھدا سۈريە پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان چاغدىكى جاراھەتلىرىنى داۋالىتىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە قايتتى. ئاندىن يەھورامنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورامنىڭ كېسەل بولۇپ قالغانلىقى سەۋەبىدىن ئۇنى يوقلىغىلى يىزرەئەلگە باردى. **7** ھالبۇكى، ئاھازىيانىڭ يەھورامنى يوقلىغىلى بارغىنى دەل ئۆزىنى ھالاۋەتكە ئېلىپ باردىغان، خۇدا بېكىتكەن ئىش ئىدى. چۈنكى ئۇ بارغاندىن كېيىن يەھورام بىلەن بىرلىكتە نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇغا قارشى سوقۇشۇشقا چىقتى. مۇشۇ يەھۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنغانىدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇ خۇدا بېكىتكەن ھۆكۈمنى ئاھاب جەمەتىنىڭ ئۈستىگە يۈرگۈز ۋاقىتدا، ئۇ يەھۇدادىكى ئەمەلدارلارنى ۋە ئاھازىيانىڭ خىزمىتىدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۈچرىتىپ، ئۇلارنى قېرىمايۋالىتۇرۇۋەتتى. **9** يەھۇ ئاھازىياتمۇ ئىزدىدى، كىشىلەر ئۇنى ئۆتۈۋالدى (ئۇ ساماريە گە يوشۇرۇنۇۋالغانىدى). ئۇلار ئۇنى يەھۇنىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ ئولتۇردى. ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى، چۈنكى كىشىلەر: «بۇ دېگەن پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭۈلدىن ئىزدىگەن يەھوشافاتنىڭ نەۋرىسىدۇر» دېگەندى. ئاھازىيانىڭ جەمەتىدە پادىشاھلىقنى قولغا ئالغۇدەك بىرەر ئادەم قالمىدى. **10** ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئولىگىنىنى كۆرگەندە، يەھۇدا جەمەتىدىكى بارلىق شاھ نەسلىنى ئولتۇرۇشكە قوزغالدى. **11** لېكىن پادىشاھنىڭ قىزى يەھوشەبىيات ئولتۇرۇلۇش ئالدىدا ئۆزىغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ يەھورامنىڭ قىزى، (يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى)، [باش] كاھىن يەھۇيادانىڭ خوتۇنى يەھوشەبىيات يوئاشنى ئاتالىيا ئولتۇرۇۋەتمىسۇن دەپ ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قويدى.

12 ئاندىن كېيىن يوئاش ئۇلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىل يوشۇرۇنۇپ تۇردى؛ ئۇ چاغدا ئاتالىيا يەھۇدا زېمىنىدا سەلتەنەت قىلاتتى.

23

يەتتىنچى يىلى، يەھويادا جاسارىگە كېلىپ، يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارىيا، يەھوھاناننىڭ ئوغلى ئىسمائىل، ئوبەدنىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئادايانىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ ۋە زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىشافات قاتارلىق بىرقانچە يۈزبېشىنى چاقىرىپ ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزدى. **2** ئۇلار يەھۇدا زېمىنىنى ئارىلاپ، يەھۇدادىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن لاۋىيلارنى ۋە ئىسرائىلدىكى چوڭ يولباشچىلارنى يىغدى؛ ئۇلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **3** پۈتكۈل جامائەت خۇدانىڭ ئۆيىدە پادىشاھ بىلەن ئەھدىلەشتى. يەھويادا ئۇلارغا: ـ پادىشاھنىڭ ئوغلى يەھورەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرى توغرىلۇق ۋەدە قىلغىنىدەك چوقۇم سەلتەنەت قىلىدۇ. **4** مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇ‌كى: ـ شابات كۈنىدە پاسىبانلىق نۆۋىتى كەلگەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ھەرقايسى دەرۋازىلارنى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ **5** ئۈچتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۈچتىن بىرى «ئۇل دەرۋازىسى»نى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ باشقىلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار ئۆينىڭ ھويلىلىرىدا بولسۇن. **6** لېكىن كاھىنلار ھەم ۋەزىپە ئۆتەيدىغان لاۋىيلاردىن بۇلەك ھېچكىمنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگۈزمىسۇن (كاھىن-لاۋىيلار پاك-مۇقەددەس دەپ ھىسابلانغاچتا كىرىشكە بولىدۇ). باشقا خەلقنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگار ئۆزىگە بېكىتكەن جايلارنى كۆزەت قىلسۇن. **7** لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى قولىغا قوراللىرىنى ئېلىپ پادىشاھنى ئوراپ تۇرسۇن؛ ئۆز مەيلىچە مۇقەددەس ئۆيگە كىرىشكە ئۇرۇنغان ھەر‌كىم ئۆلتۈرۈلسۇن؛ سىلەر پادىشاھ كىرىپ-چىقىپ يۈرگىنىدە ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلماڭلار، ـ دېدى. **8** لاۋىيلار بىلەن يەھۇدالارنىڭ ھەممىسى كاھىن يەھويادانىڭ بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى. لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى شابات كۈنى نۆۋەتچىلىككە كىرگەن ۋە نۆۋەتچىلىكتىن چۈشكەنلەرنى ئۆز يېنىدا قالدۇرۇپ قالدى؛ چۈنكى كاھىن يەھويادا ھېچكىمنى نۆۋەتچىلىكتىن چۈشۈشكە قويمىدى. **9** ئاندىن يەھويادا كاھىن داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقان-سىپارلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **10** ئۇ يەنە كوپچىلىكنى، ھەربىرى قولىغا ئۆز نەيزىسىنى ئۆتقان ھالدا، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدن تارتىپ سول تەرىپىگىچە، قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى ويلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. **11** ئاندىن ئۇلار شاھزادىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۈۋاھنامىلەرنى بېرىپ، ئۇنى پادىشاھ قىلدى؛ يەھويادا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [خوشبۇي ماي بىلەن] ئۇنى مەسىھ قىلدى ۋە «پادىشاھ ياشىسۇن!» دەپ توۋلاشتى. **12** ئاتالىيا خەلقەلەرنىڭ چېپىشىپ يۈرگەنلىكىنى ۋە پادىشاھنى تەرىپلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كوپچىلىكنىڭ تارىسىغا كەلدى. **13** ئۇ قارىسا، مانا پادىشاھ ئۈينىڭ دەرۋازىسىدا، تۇۋۇرۇكنىڭ يېنىدا ئۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كاناينچىلار تىزلىغاندى، بارلىق يۇرتنىڭ خەلقى شادلىنىپ كاناي چېلىشاتتى، نەغمىچىلەر ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، جامائەتنى باشلاپ مەدھىيە ئوقۇتۇۋاتاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋاقىرىدى. **14** ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ ئۇنى سەپلىرىگىلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرۋېتىڭلار، كىمدە كىم ئۇنىڭغا ئە‌گەشسە قىلىچلانسۇن، دەپ يۈرىۇدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىچىدە ئولتۇرمە‌كلار، دەپ ئېيتقانىدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ئۇ ئوردىنىڭ «ئات دەرۋازىسى» بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگەندە [ئەشكەرلەر] ئۇنى شۇ يەردە ئولتۇردى. **16** يەھويادا، پۈتكۈل جامائەت ۋە پادىشاھ بىرلىكتە: «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دېگەن بىر ئەھدىنى تۈزۈشتى. **17** ئاندىن بارلىق خەلق باتالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەيۋىدلىرىنى چېچىپ پارە-پارە قىلىپ، باتالنىڭ كاھىنى ماتتانى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئولتۇردى. **18** ئاندىن كېيىن يەھويادا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مەسئۇلىيەتلەرنى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. كاھىنلارنى بولسا، ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىشلىرىغا نۆۋەت بىلەن قاراشقا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا داۋۇت تەينلىگەندى. ئۇلار قۇربانلىقلارنى داۋۇتنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە، خوشال-خۇرام‌لىق ئىچىدە نەغمە-ناۋا ئوقۇغان ھالدا مۇساغا تاپشۇرۇلغان

تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگىنىدەك سۈنۈشقا مەسئۇل ئىدى. **19** [يەھوياDا] يەنە پەرۋەردىگار ۋېنىنك ھەرقايسى دەرۋازىلىرىغا دەرۋازىنۇەنلەرنى تەيىنلىدىكى، ھەرقانداق ئىشلاردىن ناپاك قىلىنغان ئادەملەر كىرگۈزۈلمەيتتى. **20** ئۇ يەنە يۈز بېشىلىرى، ئاقسۇ ۋەكىل كەلەر، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلار ۋە يۇرتىنك ھەممە خەلقىنى باشلاپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگارنىك ۋېدىن ئېلىپ چۈشۈپ، «يۇقىرىقى دەرۋازا» ئارقىلىق ئوردىغا ئەكىرىپ، پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغۇزدى. **21** يۇرتىنك بارلىق خەلقى شادلىنىتتى؛ ئۇلار ئاتالىيانى قىلىچلاپ ئولتۇرگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى.

24

يوئاش تەختكە چىققان چېغىدا يەتتە ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىياھ بولۇپ، بەئەر-شىبالىق ئىدى. **2** يەھوياDا كاھىن ھايات كۈنلىرىدە يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. **3** يەھوياDا ئۆنگىنا ئىككى خوتۇن ئېلىپ بەردى، ئۇ بىرقانچە ئوغۇل-قىز پەرزەنت كۆردى. **4** شۇنىڭدىن كېيىن يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنى قايتا ياسىتىش نىيىتىگە كەلدى، **5** ئۇ كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ خۇدايىڭلارنىڭ ۋېنىنى ئوڭشىتىپ تۇرۇش ئۈچۈن يەھۇدا شەھەرلىرىگە بېرىپ، بارلىق ئىسرائىللاردىن يىللىق ئىئانە توپلاڭلار، بۇ ئىشنى تېزدىن بېجىرىڭلار! ـ دېدى. لېكىن لاۋىيلار بۇ ئىشنى بېجىرىشكە ئانچە ئالدىراپ كەتمىدى. **6** بۇنى ئۇققان پادىشاھ باش كاھىن يەھوياDانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇزلىرى ئېمىشقا لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىسرائىل جاماەتىگە خۇدانىڭ گۆۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ئۈچۈن بەلگىلىگەن باجنى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىن ئېلىپ كېلىشكە ۋېرىۋىمىدىلا؟ ـ دېدى **7** (چۈنكى ئېسىلدە رەزىل خوتۇن ئاتالىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى خۇدانىڭ ۋېنىگە بۇزىۋېپ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېدىكى بارلىق مۇقەددەس ۋېزىملارنى ئېلىپ باتال بۇتلىرىغا ئاتاپ تەقدىم قىلىۋەتكەنىدى). **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ۋېرىۋق چۈشۈرۈپ، بىر ساندۇق ياسىتىپ پەرۋەردىگار ۋېنىنڭ دەرۋازىسىنىڭ سىرتىغا قويغۇزدى، **9** ئاندىن: «خۇدانىڭ قۇلى مۇسا چۆلدە ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە بېكىتكەن باجنى يىغىپ ئەكىلىپ پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇڭلار» دېگەن بىر ئۇقتۇرۇش يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم تەۋەسىدە چىقىرىلدى. **10** بارلىق ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق خۇشال ھالدا باجنى ئەكىلىپ ساندۇق تولغۇچە ئۆنگىنا تاشلىدى. **11** لاۋىيلار پۇل ساندۇقىنى پادىشاھ بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلغان كىشىنىڭ ئالدىغا ئەكىلگەندە، ئۇلار باج پۇلىنىڭ كۆپ چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، ئاندىن پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىننىڭ ئادەمى كېلىپ پۇل ساندۇقىنى ئۆڭكۈتۈرۈپ قۇرۇقدىغاندىن كېيىن، يەنە ئەسلى ئورنىغا ئاپىرىپ قويىاتتى. مەھەر كۈنى شۇنداق بولۇپ تۇردى؛ ناھايىتى كۆپ پۇل يىغىلدى. **12** پادىشاھ بىلەن يەھوياDا پۇلنى يەھۋەردىگار ۋېدىكى ئىش بېجىرگۈچىلەر رگە تاپشۇردى؛ ئۇلار [پۇلنىڭ بىلەن] پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنى ئوڭشاش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارنى، تومۇرچىلەر بىلەن مىسىكەرلەرنى ياللىدى. **13** ئىشلەمچىلەر توختىماي ئىشلىدى، ئوڭشاش ئىشى ئۇلارنىڭ قولىدا ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنى ئەسلىدىكى ئۆلچەم-لاھىيەسى ۋېنچە ياسىدى، شۇنداقلا ئۇنى تولىمۇ پۇختا قىلىپ ياساپ چىقتى. **14** ئۇلار ئىشنى پۈتىۋ رگەندىن كېيىن ئېشىپ قالغان پۇلنى پادىشاھ بىلەن يەھوياDانىڭ ئالدىغا ئەكىلىپ تاپشۇردى. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېي ئۈچۈن ھەرخىل ئەسۋاب-ۋېزىملارنى، جۈملىدىن ئىبادەت خىزمىتىدىكى ھەرخىل ۋېزىملار، كوپىدۇرمە قۇربانلىقلارغا مۇناسىۋەتلىك قاچا-قۇچا، قازان-تەخسىلەر ۋە ھەرخىل ئالتۇن-كۈمۈش باشقا ۋېزىملارنى ياساتتى. يەھوياDانىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە كوپىدۇرمە قۇربانلىقنى دائىم سۇنۇپ تۇردى. **15** يەھوياDا قېرىپ، ياشايدىغان يېشى توشۇپ ئۆلدى؛ ئۇ ئۆلگەن چاغدا بىر يۈز ئوتۇز ياشتا ئىدى. **16** ئۇلار ئۇنى «داۋۇت شەھىرى»دە پادىشاھلار قاتاردا دەپنە قىلدى، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلغا ھەم خۇداغا ۋە ئۇنىڭ ۋېنىگە نىسبەتەن ناھايىتى چوڭ تۆھپە كۆرسەتكەنىدى. **17** يەھوياDا ئۆلگەندىن كېيىن يەھۇدادىكى يولباشچىلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇردى؛ پادىشاھ ئۇلار كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى ماقۇل كۆردى. **18** ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىي پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىن ۋاز كېچىپ، ئاشەراھ ۋە بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. ئۇلارنىڭ بۇ گۇناھى سەۋەبلىك خۇدانىڭ غەزىبى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ بېشىغا كەلدى. **19** شۇنداق بولسىمۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆزىگە يانداۋرۇش ئۈچۈن يەنىلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى، بۇ پەيغەمبەرلەر گەرچە ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى. **20** ئۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى باش كاھىن يەھوياDانىڭ ئوغلى زەكەريانىغا چۈشتى، ئۇ خەلقىنىڭ ئالدىدا ئېگىز تۇرۇپ ئېگىز تۇرۇپ ئۇنىڭغا: ـ خۇدا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىلىرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ سىلەر ھېچ راۋاجلىق كۆرمەيسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچتىڭلار ۋە ئۇمۇ سىلەردىن ۋاز كەچتى»، ـ دېدى. **21** خالايىق [زەكەريانى] ئولتۇرۇشكە قەستلىدى؛ ئاخىر ئۇلار ئۇنى پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگار ۋېنىنىڭ ھويلىسىدا چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇۋەتتى. **22** پادىشاھ يوئاش زەكەريانىڭ ئاتىسى يەھوياDانىڭ ئۇنىڭگە كۆرسەتكەن شەپقىتىنى ياد ئەتمەك تۈگۈل، ئەكسىچە ئۇنىڭ ئوغلىنى ئولتۇرۇۋەتتى. زەكەريا جان ئۈزۈش ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى نەزىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالسۇن! ـ دېدى. **23** شۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا سۈريەنىڭ قوشۇنى يوئاشقا ھۇجۇم قىلىپ كەلدى؛ ئۇلار يەھۇدىغا ۋە يېرۇسالېمغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلارنى ئولتۇرۇپ، ئۇلاردىن ئالغان پۈتۈن ئۇلۇش غەنىيمەتلىرىنى دەمەشق پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **24** دەرۋەقە سۈريە قوشۇنىدىن پەقەت ئاز بىر قىسىم ئەسكەرلەر كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن يەھۇدالار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنلىكى ئۈچۈن پەرۋەردىگار چوڭ بىر قوشۇنىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلار يوئاشقا جازا ئىجرا قىلدى. **25** سۈريەلەر يوئاشنى تاشلاپ كەتكەن چاغدا (چۈنكى ئۇ قاتتىق ئاغرىپ قالغانىدى) ئۇنىڭ ئۆز خىزمەتكارلىرى باش كاھىن يەھوياDانىڭ ئوغلىنىڭ قېنى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش كىرەك دەپ ئۇنى قەستلىدى؛ ئۇلار ئۇنى كارىۋىتىدىلا ئولتۇرۇۋەتتى. ئۇ شۇ يول بىلەن ئۆلدى؛ كىشىلەر ئۇنى داۋۇت شەھىرىدە دەپنە قىلغىنى بىلەن، بىراق پادىشاھلارنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. **26** ئۇنى قەستلىگەنلەر مۇنۇلار: ـ ئامموني ئايال شىمياتنىڭ ئوغلى زاباد بىلەن موئابي ئايال سىمرىتنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئىدى. **27** يوئاشنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇنىڭغا قارشىلىغان قاتتىق ۋە نۇرغۇن ئاگاھ بېشارەتلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇدانىڭ ۋېنىنى يېڭىباشتىن سېلىشقا دائىر ئىشلىرى «پادىشاھلارنىڭ تە زكىرىلىرى» دېگەن كىتابنىڭ ئىزاھلىرىغا پۈتۈلگەندۇر. يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

25

ئامازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەھوئاددان بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. **2** ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغان ئىشلارنى قىلدى، لېكىن پۈتۈن كۆڭلى بىلەن قىلمىدى. **3** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەملىۋالغاندىن كېيىن پادىشاھ ئاتىسىنى ئولتۇرگەن خىزمەتكارلىرىنى ئۆزۈپ ئولتۇردى. **4** لېكىن مۇساغا ئۇچۇرۇلۇگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «نە ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئولۇمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ نە ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئولۇمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئولۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئولتۇرگىچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئولۇمگە مەھكۇم قىلمىدى. **5** ئامازىيا يەھۇدالارنى يىغىپ، جەمەئەتلىرىگە قاراپ پۈتۈن يەھۇدالارنى ۋە بىنيامىنلارنى مىڭبېشى ۋە يۈز بېشىلار ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇ ئۇلاردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ سانىنى ئېلىۋىدى، جەمئىگە چىقالايدىغان، قولىغا نەيزە ۋە قالقان تالالايدىغان خىل لەشكەردىن ئۈچ يۈز مىڭ ئادەم چىقتى. **6** ئۇ يەنە بىر يۈز تالانت كۈمۈش سەرپ قىلىپ ئىسرائىلدىن يۈز مىڭ باتۇر جەنگچى ياللىۋالدى. **7** لېكىن خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئې پادىشاھىم، ئىسرائىل قوشۇنىنى ئۆزلىرى بىلەن بىللە بارغۇزمىغايلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللار يا كى ئەفرائىمىلارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن بىللە ئەمەس. **8** ھەتتا سىلى چوقۇم شۇنداق قىلسەمەن، باتۇرانە كۈرەش قىلسەمەن دېسىلمۇ، خۇدا ئۆزلىرىنى دۈشمەن ئالدىدا يىقىتىدۇ، چۈنكى خۇدا ئىنسانغا يارەدەم بېرىشكەمۇ قادىردۇر، ئىنسانىي يىقىتىشقىمۇ قادىردۇر، دېدى. **9** ئامازىيا خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ ئەمىسە مەن ئىسرائىلنىڭ ياللىغىنىغا نە رگەن يۈز تالانت كۈمۈشنى قاندا قىلسام بولىدۇ؟ ـ دەپ سورىۋىدى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار ئۆزلىرىگە يۈنگىتىۋ زىيادە كۆپ بېرىشكە قادىردۇر، دەپ جاۋاب بەردى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئامازىيا ئەفرائىمدىن ئۆزىگە كەلتۈرۈلگەن ياللىغىنا قوشۇنىنى ئايرىپ چىقىپ، ۋېلىرىگە قايتۇرۇۋەتتى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يەھۇدالارغا بەك غەزەپلىنىپ، قاتتىق قەھرىنچىدە

ۋىلىرگە قايتىپ كېتىشتى. **11** ئامازىيا جاسارىتىنى ئۈرغۇتۇپ، ئۆزىنىڭ خەلقىنى باشلاپ «شور ۋادىسى»غا بېرىپ سېئىرلاردىن ئون مىڭ ئادەمنى يوقاتتى. **12** يەھۇدالار يەنە ئون مىڭ ئادەمنى تىرىك ئۆتۈۋېلىپ، تىك يارنىڭ ئېڭىغا ئاپىرىپ، ياردىن ئىتتىرىۋىدى، تۆلارنىڭ ھەممىسى پارە-پارە قىلىنىپ تاشلاندى. **13** ھالبۇكى، ئامازىيا ئۆزى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا رۇخسەت قىلماي قايتۇرۇۋەتكەن ياللانما ئەسكەرلەر سامارىيەدىن بەيت-ھورۇنغىچە بولغان يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ كىرىپ ئۈچ مىڭ ئادەمنى قىرىپ تاشلىدى ھەم نۇرغۇن مال-مۈلۈكنى بۇلاپ كەتتى. **14** لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئامازىيا ئېدومىيلارنى مەغلۇپ قىلىپ قايتىپ كەلگەن چاغدا ئۇ سېئىرلارنىڭ بۇتلىرىنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۆلارنى ئۆزىنى ئۆچۈن مەبۇد قىلىپ، ئۆلارغا باش ئۇردى ۋە ئۆلارغا خۇشبۇيۇ ياقتى. **15** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئامازىياغا قوزغالدى، ئۇ ئۆنىڭ ئالدىغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ـ ئۆز خەلقىنى سېنىڭ قولا ئۆكۈن قۇتقۇزالمىغان بۇ خەلقنىڭ ئىلاھلىرىنى زادى نېمە دەپ ئىزدەيسەن؟ ـ دېدى. **16** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا تېخى سۆز قىلىۋاتقاندا، پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى قىلىپ تىكلىگەنمۇ؟ قوي، بۇ گېپىڭنى! ئۆلگۈڭ كەلدىمۇ نېمە؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر گەپتىن توختىدى-دە، يەنە: ـ بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ھەم نەسىھىتىمگە قۇلاق سالمىغىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنى يوقىتىشنى قارار قىلدى، دەپ بىلىمەن، ـ دېدى.

17 شۇنىڭدىن كېيىن ئامازىيا مەسلىھەتلىشىپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھۇنىڭ نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. **18** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: «لۇئاندىكى تىكەن لۇئاندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: «ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بە رگىن!» ـ دېدى. لېكىن لۇئاندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسۈەتتى. **19** سەن دەۋرىۋەقە ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆڭلۈڭدە ئۆز-ئۆز ئۆكۈن مەغرۇرلىنىپ يايراپ كەتتىڭ. ئەمدى ئۆيۈڭدە قالغىنىڭ ياخشى؛ نېمىشقا بېشىڭنا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆز ئۆكۈنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟». **20** ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. بۇ ئىش خۇدادىن كەلدى، چۈنكى ئۆلار ئېدومنىڭ ئىلاھلىرىنى ئىزدىگەنىدى، خۇدا ئۆلارنى [يوئاشنىڭ] قولىغا چۈشىشىۋەتىپ ئەنە شۇنداق ئۇرۇنلاشتۇرغانىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش جەڭگە ئاتلىنىپ چىقتى، ئىككى تەرەپ، يەنى ئۇ يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيا بىلەن بەيت-شەمەشتە، جەڭ مەيدانىدا يۈز تۇرانە ئۇچراشتى. **22** يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى.

23 ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش بەيت-شەمەشتە يەھوئاھازنىڭ نەۋرىسى، يوئاشنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ۋە ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان توت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى ئۆرۈۋەتتى. **24** ئۇ خۇدانىڭ ۋېيدە، ئوبەد-ئېدوم مەسئۇل بولۇپ ساقلاۋاتقان ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، قاچا-قۇچىلارنى بۇلىۋالدى ۋە كېيىنلىك سۈپىتىدە بىرنەچچە ئېلىپ سامارىيە گە يېنىپ كەتتى.

25 ئىسرائىل پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاش ئۆلگەندىن كېيىن، يوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆردى. **26** ئامازىيانىڭ قالغان ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۆلارنىڭ ھەممىسى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخىنامىسى»دا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **27** ئامازىيا پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەندىن باشلاپلا يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۆزىنى قەستلەشكە كىرىشكەنىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى، لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەيىندىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇ يەردە ئۆزى ئۆلتۈردى. **28** ئاندىن ئۆلار ئۆزى ئاتلارغا ئارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «يەھۇدانىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى.

26

يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۆنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرىگەن ئوغلى ئۇززىيانى تىكلەپ، ئۆزى ئاتىسى ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى **2** (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئۇززىيا ئىدى). **3** ئۇززىيا تەختكە چىققان چېغىدا ئون ئالتە ياش ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا جەمئىي ئەللىك ئىككى يىل پادىشاھلىق قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. **4** ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **5** خۇدا بە رگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر بىلەن يورۇتۇلغان زەكەريا ئۇززىياغا تەلىم بە رگەچكە، ئۇ ھايات ۋاقتىدا ئۇززىيا خۇدانى ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەن كۈنلەردە خۇدا ئۇنىڭ ئىشلىرىنى راۋان قىلدى. **6** ئۇ چېقىپ فىلىستىيە رگە ھۇجۇم قىلدى ۋە گاتنىڭ سېپىلىنى، جابنەھنىڭ سېپىلىنى ۋە ئاشدودنىڭ سېپىلىنى چاقتۇرۇۋەتتى. يەنە ئاشدود ئەتراپىدا، شۇنداقلا فىلىستىيەلەر ئارىسىدا بىرنەچچە شەھەر بەرپا قىلدى. **7** خۇدا ئۇنىڭ فىلىستىيەلەر ۋە گۇر-بائالدا ئۇرۇۋاتقان ئەرەبلەر بىلەن مائونلارغا قارشى ئۇرۇشىغا يارەدەم بەردى. **8** ئامموئىيلار ئۇززىياغا ئۇلپان تولدىلى؛ ئۇززىيا تولىمۇ قۇدرەتلىك بولۇپ، نام-شۆھرىتى تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغىچە تارقالدى. **9** ئۇززىيا يېرۇسالېمدىكى «بۇرجەك دەرۋازىسى»دا، «جىلغا دەرۋازىسى»دا ۋە سېپىلنىڭ قايرىلىدىغان يېرىدە مۇنارلار سالدى ۋە ئۇ ئۆلارنى ئاجايىپ مۇستەھكەم قىلدى. **10** ئۇ يەنە چۆللەردە بىرمۇنچە قۇزدە

27 يوتام تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى، ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەروشا بولۇپ، زاد وكىنىڭ قىزى ئىدى. **2** ئۇ ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى (لېكىن ئۇ پەروەردىگارنىڭ مۇقەددەسخانىسىغا كىرمىدى). لېكىن خەلق يەنىلا بۇزۇق ئىشلارنى قىلىۋەردى. **3** پەروەردىگار ئۆينىڭ يۇقىرىقى دەرۋازىسىنى ياساتقۇچى يوتام ئىدى؛ ئۇ يەنە ئوفەلدىكى سېپىلدىمۇ نۇرغۇن قۇرۇلۇشلارنى قىلدى. **4** ئۇ يەھۇدانىڭ تاغلىق رايوندا شەھەرلەرنى بىنا قىلدى، ئورمانلىقلاردىمۇ قەلئە-قورغانلار ۋە كۆزەت مۇنارلىرىنى ياساتتى. **5** ئۇ ئامموننىيلارنىڭ پادىشاھى بىلەن ئۇرۇش قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى، شۇ يىلى ئامموننىيلار ئۇنىڭغا ئۆچ تالانت كۈمۈش، مىڭ تونا بۇغداي، مىڭ تونا تارىيا ئولپان بەردى؛ ئامموننىيلار ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى يىلىمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئولپان ئېلىپ كەلدى. **6** يوتام خۇداسىي پەروەردىگار ئالدىدا يوللىرىنى توغرا قىلغىنى ئۈچۈن قۇدرەت تاپتى. **7** يوتامنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن قىلغان جەڭلىرى ۋە ئۇتقان يوللىرىنىڭ ھەممىسى مانا «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. **8** ئۇ تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. **9** يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ئاھاز ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

28 ئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇتقا ئوخشاش پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلمايۋە، **2** بەلكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىغا كىرىپ ماڭدى، ئۇ ھەتتا بائاللارغا ئاتاپ مەبۇدلارنى ۋەيدۇردى؛ **3** پەروەردىگار ئىسرائىللار زېمىنىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يېرگىنچلىك گۇناھلىرىنى دوراپ، ھىنوم جىلغىسىدا كۆچە كويدۇردى، ئۆزىنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ كويدۇردى؛ **4** يەنە «يۇقىرى جايلار»دا، دۆگىلەردە ۋە ھەرقايسى كۆك رەڭدە دەرەخ ئاستىدا كويدۇرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۆچە كويدۇردى. **5** شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسىي پەروەردىگار ئۇنى سۈريە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ سۈريەلەر ئۇنى تارمار كەلتۈرۈپ، يەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى ئۆتكۈزۈپ قىلىپ دەمەشىققە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىل پادىشاھى [يەھۇدادا] چوڭ قىرغىنچىلىق ئېلىپ باردى. **6** رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ يەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى، يۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىي پەروەردىگاردىن ۋاز كەچكەنىدى. **7** زىكرى ئىسىملىك بىر ئەفرائىمي ئەزىمەت بار ئىدى، ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى ماۋاسىياھانى، ئوردىنىڭ باش غوجىدارى ئازرىكام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكانانى قەتل قىلدى. **8** ئىسرائىللار ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى ئۆتكۈزۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار يەنە يەھۇدادىن نۇرغۇن ئۆزۈش غەنىيمەتلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ سامارىيە گە ئە كەتتى. **9** لېكىن ئۇ يەردە پەروەردىگارنىڭ ئوددەد ئىسىملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى، ئۇ سامارىيە گە قايتىپ كەلگەن قوشۇننىڭ ئالدىغا چېقىپ ئۇلارغا: ــ قارا گلار، ئاتا-بوۋا گلارنىڭ خۇداسىي پەروەردىگار يەھۇدالارنى ئاچچىقىدا سىلەرنىڭ قولۇگلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر پەلەككە يەتكەن قەھرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈردۈگلار. **10** ئەمدى سىلەر يەنە يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېملىقلارنى مەجبۇرىي ئۆز ئوگلارغا قۇل-دىدەك قىلماقچى بولۇۋاتىسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆز ئوگلارىمۇ خۇدايىگلار پەروەردىگار ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكلەر ئۆتكۈزدۈگلارغۇ؟ **11** ئەمدى گېپىمگە قۇلاق سېلىگلار! قېرىنداشلىرىگلاردىن ئۆتكۈزۈن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىگلار، چۈنكى پەروەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئېشىگلارغا چۈشۈپ دەپ قالدى، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىملارنىڭ بىرقانچە باشلىقى يولباشچىلىرى، يەنى يوھاننانىڭ ئوغلى ئازارىيا، مەشىللىموتنىڭ ئوغلى بەرەكىيا، شاللۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا ۋە ھادلاينىڭ ئوغلى ئاماسا قوزغىلىپ چېقىپ جەڭدىن قايتىپ كەلگەن قوشۇننى توسۇۋېلىپ **13** ئۇلارغا: ــ بۇ ئۆتكۈزۈلگۈچى بۇيەرگە ئېلىپ كىرسەگلار بولمايدۇ؛ بىزنىڭ پەروەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھىمىز تۇرۇپ، يەنە تېخىمۇ كۆپ گۇناھلار ۋە ئىتائەتسىزلىكلەرنى ئايىنىتماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ھېلىمۇ ئىنتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ ئېشىغا ئوتلۇق قەھر-غەزەپ چۈشۈپ دەپ قالدى، دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر ئۆتكۈزۈلگۈچىلەر بىلەن ئۆزۈش غەنىيمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە پۈتكۈل جاماەتنى ئالدىدا قالدۇرۇپ قويدى. **15** يۇقىرىدا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، ئۆتكۈزۈلگۈچىلەرنى باشلاپ چىقتى، ئۆزۈش غەنىيمەتلىرى ئىچىدىن كىيىم-كېچەك ۋە ئاياغلارنى ئۆلارنىڭ ئارىسىدىكى بارلىق يالىڭاچ، يالاڭ ئاياغ ئۆزغىلارنىڭ كىيگۈزۈپ، ھەممىسىنى يېمەك-ئىچمەك بىلەن غىزالاندۇردى، ئۈستىباشلىرىنى مايلىدى، بارلىق ئاجىزلارنى ئېشىە كەلە رگە مىنىدۈرۈپ، ھەممىسىنى «خورما دەرەخلىرى شەھىرى» دەپ ئاتىلىدىغان يېرىخوغا، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا ئاپىرىپ قويدى، ئاندىن سامارىيە گە قايتتى. **16** بۇ چاغدا ئاھاز پادىشاھ ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھلىرىغا ياردەم تىلەپ ئادەم ئەۋەتتى، **17** چۈنكى ئېدومىيلار يەنە يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئادەمنى ئۆتكۈزۈن قىلىپ كەتكەنىدى. **18** فىلىستىيلەرمۇ شەفەلاھ تۈزلە گىلىكىدىكى ۋە يەھۇدانىڭ جەنۇبىدىكى شەھەرلە رگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، بەيت-شەمەش، ئايىجالون، گەدەروت، سوكوھ ۋە سوكوھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، تىماناھ ۋە تىماناھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، گىمزو ۋە گىمزوغا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەرلە رگە جايلاشقانىدى. **19** پەروەردىگار يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھاز ئۆپەيلىدىن يەھۇدانى خورلۇققا قالدۇردى، چۈنكى ئاھاز يەھۇدانى ئىتائەتسىزلىككە ئېزىقتۇردى ۋە ئۆزى پەروەردىگارغا ئېغىر ئاسىيلىق قىلدى. **20** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلنەسەر دەرۋەقە ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى، لېكىن ياردەم بېرىشنىڭ ئورنىغا، ئۇنىڭغا كۆپ ئاۋارىچىلىكلەرنى كەلتۈردى. **21** چۈنكى ئاھاز پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىن، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن، شۇنداقلا ئەمەلدارلارنىڭ ۋىلىردىن كۆپ مال-دۇنيانى چىقىرىپ، ئاسۇرىيە پادىشاھىغا بە رگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ پايدىسى بولمىدى. **22** مۇشۇنداق ئىنتايىن مۇشكۈل پەيتتە بۇ پادىشاھ ئاھاز پەروەردىگار ئالدىدا تېخىمۇ ئېغىر قەبىلىكىگە چۈكۈپ كەتتى. **23** ئۇ ئۆزىنى مەغلۇپ قىلغان دەمەشىقنىڭ ئىلاھلىرىغا قۇربانلىق سۇندى، چۈنكى ئۇ: «سۈريەنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئىلاھلىرى ئۆلارغا ياردەم قىلدى، شۇڭا مەنمۇ ئۆلارغا قۇربانلىق سۇنۇپ، ئۆلارنى ماڭىمۇ ياردەم بېرىدىغان قىلىمەن» دېدى. لېكىن ئەكسىچە بۇ بۇتلار ئۇنىڭ ئۆزىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنى ھالاك كەتكە ئېلىپ باردى. **24** ئاھاز پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئەسۋاب-ۋىيۇملارنى يىغىپ ئېلىپ چېقىپ، ئۆلارنى كېسىپ-ئېزىپ پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ ۋە پەروەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى يېچەتلىۋەتتى. ھەم ئۆزى ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ ھەربىر دوقۇمۇشىدا قۇربانگاھلارنى سالغۇزدى. **25** ئۇ يەنە يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىش ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»نى سالغۇزدى، شۇنداق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىي پەروەردىگارنىڭ غەزىپى قوزغالدى. **26** مانا، ئۇنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئۆتكۈزۈن قىلىنىشى-تاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. **27** ئاھاز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى يېرۇسالېم شەھىرىگە دەپنە قىلدى، لېكىن ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. ئوغلى ھەزەكىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

29 ھەزەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئابىيا بولۇپ، زە كەريانىڭ قىزى ئىدى. **2** [ھەزەكىيا] ئاتىسى داۋۇت بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ تەختكە چىققان بىرىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى ئېيىدا پەروەردىگار ئۆينىڭ دەرۋازىلىرىنى ئاچتۇرۇپ، يېڭىباشتىن ياساتتى. **4** ئۇ كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ ئۆيىگە] چاقىرىپ كېلىپ، [ئالدىنقى] ھويلىسىنىڭ مەيدانىنىڭ شەرق تەرىپىگە يىغىپ، **5** ئۇلارغا: ــ ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىگلار، ئۆز ئوگلارنى خۇداغا ئاتاپ پاكىزلا گلار ۋە ئاتا-بوۋا گلارنىڭ خۇداسىي پەروەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئۇنىڭغا مۇقەددەس قىلىپ پاكىزلا گلار، مۇقەددەسخانىدىن بارلىق پاسكىنا نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلا گلار. **6** چۈنكى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسىيلىق قىلىپ، خۇدايىمىز پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، پەروەردىگارنىڭ تۇرالغۇسىدىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئارقىنى قىلدى. **7** ئۇلار ئايۋانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېتىۋەتكەن، چىراغلارنى ئۆچۈرۈۋەتكەن، خۇشبۇي ياقمىغاندى ۋە مۇقەددەسخانىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ھېچ كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى سۇنمايدىغان بولۇپ كەتكەنىدى؛ **8** شۇ سەۋەبتىن پەروەردىگارنىڭ

غەزىي يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ئوستىگە چۈشۈپ، خۇددى ئوز كوزۇكلار بىلەن كوزۇپ توزغىنىكلاردەك، ئۇلارنى دەھشەتكە سېلىپ، ۋەھىمە بولۇشقا ھەم زاكىلىق قىلىپ ئوش-ئوش قىلىنىدىغان ئويىيكتكە ئايلاندۇرۇپ قويدى. **9** شۇ سەۋەبتىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز قىلىچ ئاستىدا قالدى، ئوغۇل-قىزلىرىمىز ۋە خوتۇنلىرىمىزمۇ ئوتقۇن قىلىندى. **10** ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنىڭ بىزدىن يانىدۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىش نىيىتىگە كەلدىم. **11** ئى باللىرىم، غاپىل بولماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئوز ئالدىدا ئوروۋىپ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولۇپ خوشبۇيي يېقىشقا تاللىغان، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلاردىن توۋەندىكىلەر ئورندىن ئورۇپ ئوتۇرىغا چىقتى: ــ كوھاتلاردىن بولغان ئاماسا‌ىنىڭ ئوغلى ماھات ۋە ئازاريانىڭ ئوغلى يوئېل، مەراريلاردىن ئابدىنىڭ ئوغلى كىش، يەھاللەلەلنىڭ ئوغلى ئازاريا، گېرشونلاردىن زىمماھنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئېدەن، **13** ئەلىزافانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمرى بىلەن جەئىيەل، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا بىلەن ماتتانىيا؛ **14** ھېمانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەل بىلەن شىمەي، يەدۇتۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شېمايا بىلەن ئوززىيەللەر. **15** ئوۋلار قېرىنداشلىرىنى يىغىپ، ئوزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى، پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى پاكىزلاشقا كىردى. **16** كاھانلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىچكىرىسىگە پاكىزلاشقا كىردى؛ ئوۋلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىدىن تاپقان بارلىق ناپاك-نىجىس نەرسىلەرنى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىسىغا توشۇپ چىقتى، ئاندىن ئوۋلارنى لاۋىيلار ئېلىپ چىقىپ، [شەھەر سىرتىدىكى] كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تۆكتى. **17** ئوۋلار بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، ئۆينى قايتىدىن خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاشقا كىرىشىپ، سەككىزىنچى كۈنى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ئايۋىنىغا چىقتى؛ ئوۋلار [يەنە] سەككىز كۈن ۋاقىت سەرپ قىلىپ پەرۋەردىگار ئۆيىنى پاكىزلاپ، بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئالتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئىشنى تۈگەتتى. **18** ئاندىن ئوۋلار ھەزە كىيا پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ــ بىز پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل ئۆيىنى، جۈملىدىن كوۋدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ۋە ئۈنىكىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى، «تەقدىم نان» تىزىلىدىغان شىرەنى ۋە شىرە ئۈستىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى پاكىزلىۋەتتۇق، **19** ئاھاز پادىشاھ تەختىكى چېغىدا ئاسىيلىق قىلىپ تاشلىۋەتكەن بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى تەييارلاپ تەخ قىلىپ، پاكىزلاپ قويدۇق؛ مانا، ئوۋلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا قويۇلدى، دېدى. **20** ھەزە كىيا پادىشاھ ئەتىگەندە تاڭ سەھەر ئورندىن ئورۇپ شەھەردىكى ئەمەلدارلارنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى. **21** ئوۋلار پادىشاھلىق ئۈچۈن، مۇقەددەسخانا ۋە پۈتۈن يەھۇدالار ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىشقا يەتتە بۇقا، يەتتە قوچقار، يەتتە قوزا ۋە يەتتە تېكە ئېلىپ كەلدى؛ [پادىشاھ] ھارۇن ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا سۈنۈشنى بۇيرۇدى. **22** ئوۋلار بۇقىلارنى بوغۇزلىدى، كاھىنلار قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھقا سەپتى؛ ئاندىن ئوۋلار قوچقارلارنىمۇ بوغۇزلاپ، قېنىنى قۇربانگاھقا سەپتى، قوزىلارنىمۇ بوغۇزلاپ، ئوۋلارنىڭ قېنىنىمۇ قۇربانگاھقا سەپتى. **23** ئاخىردا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تېكىلەرنى پادىشاھ ۋە جامائەت ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپدى، [پادىشاھ ۋە جامائەت] قوللىرىنى تېكىلەر ئۈستىگە قويۇشتى. **24** كاھىنلار تېكىلەرنى بوغۇزلاپ، قېنىنى بارلىق ئىسرائىللارنىڭ گۇناھى ئۈچۈن كەچۈرۈم- كافارەت سۈپىتىدە قۇربانگاھقا سەپتى؛ چۈنكى پادىشاھ: «كوۋدۇرمە قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقى بارلىق ئىسرائىللار ئۈچۈن سۈنۈلسۇن» دېگەنىدى. **25** پادىشاھ يەنە لاۋىيلارنى پەرۋەردىگار ئويىدە داۋۇتنىڭ، [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كوزگۈچىسى گادنىڭ ۋە ناتان پەيغەمبەرنىڭ ئويرۇغىنىدەك جاڭجاڭ، تەمبۈر ۋە چىلتار قاتارلىق سازلارنى تۈتۈپ، سەپ بولۇپ تۇرۇشقا تەيىنلىدى (چۈنكى ئەسلىدە بۇ ئەمر پەرۋەردىگاردىن، ئوز پەيغەمبەرلىرىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلانغانىدى). **26** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار داۋۇتنىڭ سازلىرىنى، كاھىنلار كانايلارنى تۈتقان ھالدا تۇرۇشتى. **27** ھەزە كىيا كوۋدۇرمە قۇربانلىق قۇربانگاھ ئۈستىگە سۈنۈلسۇن، دەپ بۇيرۇدى. كوۋدۇرمە قۇربانلىق سۈنۈلغان ھامان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان نەغمە-ناۋا قىلىنىشقا، كانايلار چېلىنىشقا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ سازلىرى تەڭگەش قىلىنىشقا باشلىدى. **28** پۈتكۈل كوۋدۇرمە قۇربانلىق تۈتكۈزۈلۈپ بولغۇچە، پۈتكۈل جامائەت سەجدىگە ئولتۇرۇشتى، نەغمە-ناۋاچىلار نەغمە-ناۋا قىلىشتى، كانايچىلار كانايي چېلىپ تۇردى. **29** كوۋدۇرمە قۇربانلىق تۈتكۈزۈلۈپ بولغاندا، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن ھازىر بولغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ سەجدە قىلىشتى. **30** ھەزە كىيا پادىشاھ ۋە ئەمەلدارلار يەنە لاۋىيلارغا داۋۇتنىڭ ۋە ئالدىن كوزگۈچى ئاسافنىڭ شېئىرلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشنى بۇيرۇدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇشال- خۇراملىق بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشۇپ، باش ئېگىپ سەجدە قىلىشتى. **31** ھەزە كىيا: ــ سىلەر ئەمدى ئوز ئۈگىلارنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىكەنسىلەر، ئالدىغا كېلىڭلار، قۇربانلىقلار، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى رەبنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ سۈنۈگىلار، دېۋىدى، جامائەت قۇربانلىقلار ۋە تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتى؛ خالىغانلار كوۋدۇرمە قۇربانلىقنى كەلتۈرۈشتى. **32** جامائەت ئېلىپ كەلگەن كوۋدۇرمە قۇربانلىقلار تۈۋەندىكىچە: ــ يەتمىش بۇقا، يۈز قوچقار، ئىككى يۈز قوزا؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كوۋدۇرمە قۇربانلىققا تېگىشىگەنىدى. **33** بۇلاردىن باشقا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئالتە يۈز بۇقا، ئۈچ مىڭ قوينى بار ئىدى. **34** كاھىنلار بەك ئاز بولغاچقا، كوۋدۇرمە قۇربانلىق ماللىرىنىڭ تېرىسىنى سويۇشقا ئۇلۇگۇرەملەيتتى؛ شۇڭا لاۋىيلار قېرىنداشلىرى تاكى ماللار سويۇلۇپ بولغۇچە ھەم باشقا كاھىنلار ئوزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاپ بولغۇچە يارىدەملەشتى (چۈنكى لاۋىيلار ئوزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاش ئىشىدا كاھىنلارغا نىسبەتەن بەكرەك ئىخلاسمەن ئىدى). **35** ئۇنىڭ ئۈستىگە كوۋدۇرمە قۇربانلىقلار ناھايىتى كوپ ئىدى، شۇنداقلا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ مېيى ۋە كوۋدۇرمە قۇربانلىقلارغا قوشۇلغان شاراب ھەدىيىلىرىمۇ ناھايىتى كوپ ئىدى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **36** خۇدا ئوز خەلقىگە بۇ ئىشلارنى ئوروناشتۇرغانلىقى ئۈچۈن ھەزە كىيا ۋە پۈتكۈل خەلق تولىمۇ خۇشال بولۇشتى؛ چۈنكى بۇ ئىشلار بەك تېزلا يېچىرلىپ بولغانىدى.

30 ھەزە كىيا پۈتۈن ئىسرائىلغا ۋە يەھۇداغا ئادەم ئەۋەتىپ ھەمدە ئەفرائىملار بىلەن ماناسسەھىلە رگە خەت يېزىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يىغىلىشنى چاقىردى **2** (پادىشاھ، ئەمەلدارلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق جامائەت بىلەن بىللە مەسلىھەتلىشىپ، ئىككىنچى ئايدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزەيلى دەپ قارارغا كېلىشتى. **3** لېكىن پاكلانغان كاھىنلار يېتىشمىگەچكە، خەلقمۇ يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولمىغاچقا، ھېيتنى ۋاقتىدا ئوتكۈزەلمىدى). **4** پادىشاھ ۋە پۈتكۈل جامائەت بۇ پىلانىنى ناھايىتى ياخشى كوردى، دەپ قارىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئوۋلار پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ بەئەر-شىبادىن دانغىچە بارلىق خەلقىنى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈشكە چاقىرقىنامە ئەۋەتەيلى، دەپ بېكىتتى؛ چۈنكى ئوۋلار ھېيتنى ئوزۇن ۋاقىتلاردىن ئېيان پۈتكۈلگەن بەلگىمە بويىچە ئوتكۈزۈلمىگەنىدى. **6** چاپارمەنلەر پادىشاھ بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ خەتلىرىنى ئېلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل ۋە يەھۇدا يۈرتىنى كېزىپ، پادىشاھنىڭ يارلىقى بويىچە مۇنداق خەۋەرنى جاكارلىدى: «ئى ئىسرائىللار، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا يېنىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ئۇ ئاسۇريە پادىشاھلىرىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلغان قالدىقلارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىدۇ. **7** ئاتا-بوۋاڭلار ۋە قېرىندىشىڭلارغا ئوخشاش بولماڭلار؛ ئۇلار ئوز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغاچقا، ئۇ خۇددى سىلەر كوز كۆرگەندەك ئۇلارنى خارابچىلىككە تاپشۇرغان. **8** ئاتا-بوۋاڭلارغا ئوخشاش ۋىنۇڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپىنىڭ سىلەردىن كوتۇرۇلۇپ كېتىشى ئۈچۈن، ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارغا بېقىنىڭلار، ئۇ مەڭگۈ گۈگە ئوزىگە خاس دەپ ئاتىغان مۇقەددەسخانىغا كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. **9** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارغا قايتساڭلار، قېرىندىشلىرىڭلار ۋە بالا-چاقىلىرىڭلار ئوزلىرىنى ئوتقۇن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھىم- شىلتىپاتقا ئېرىشىپ، بۇ يۇرتقا قايتىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار شاپائەتلىك ۋە رەھىملىكتۇر، سىلەر ئوزىڭلار تەرىپىگە ئوتسە ئاڭلار، ئۇ سىلەردىن يۈز ئوروۇمەيدۇ». **10** چاپارمەنلەر شەھەرمۇ-شەھەر بېرىپ، تاكى زەبۇلۇنغىچە ئەفرائىم ۋە ماناسسەھنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ چىقتى؛ لېكىن ئۇ يەردىكىلەر ئوزلارنى زاكىلىق قىلىپ مەسخىرە قىلاتتى. **11** ھالبۇكى، ئاشىر، ماناسسەھ ۋە زەبۇلۇنلاردىن بەزىلىرى ئوزلىرىنى تۈۋەن تۇتۇپ يېرۇسالېمغا كەلدى. **12** ئۇنىڭ ئوستىگە، خۇدانىڭ قولى يەھۇدالارنىڭ ئوستىدە بولۇپ، ئوزلارنى بىر نىيەتتە

پادشاهنىڭ ۋە ئەمەلدارلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئاساسەن چىقارغان ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا بىر جان بىر دىل قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئىككىنچى ئايدا نۇرغۇن كىشىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئوتتۇكلۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا يىغىلغانىدى، تۆپلانغان خەلق زور بىر توركۈم ئادەم ئىدى. **14** ئۇلار قوزغىلىپ يېرۇسالېم شەھىرىدىكى قوربانگاھلارنى يوقىتىپ، ئىسرىقگاھلارنىمۇ ئېلىپ چىقىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تاشلىدى. **15** ئۇلار ئىككىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان [قوزلارنى] سويدى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار بۇنىڭغا قاراپ خىجىل بولۇپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] مۇقەددەس بولۇشقا پاكلاپ، كويدۇرمە قوربانلىقلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىشتى. **16** ئۇلار خۇدانىڭ ئادەمى بولغان مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئاساسەن، بەلگىلىمە ۋېچە ئۆز ئورۇنلىرىغا كېلىپ تۇرۇشتى. كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ قولىدىن قانىنى ئېلىپ [قوربانگاھقا] سەپتى. **17** جامائەت ئىچىدە پاكلىنىپ بولمىغانلار خېلى بولغاچقا، لاۋىيلار پاكلاشمىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئورنىدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا بېغىشلانغان قوزىلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن سويۇشقا مەسئۇل ئىدى. **18** چۈنكى ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھ، ئىسساكار ۋە زەبۇلۇندىن كەلگەن كۆپىنچىسى، خېلى كۆپ بىر توركۈم كىشىلەر پاكلانماي تۇرۇپلا، تەۋرات بەلگىلىمىسىگە خىلاپ ھالدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ سويۇلغان قوزا گۆشلىرىنى يېيىشكە كىرىشتى؛ بىراق ھەزەكىيا ئۇلار ھەققىدە دۇئا قىلىپ: ـ كىمكى ئوت ئاتا-بوۋىسىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭۈلدىن ئىزلەپ نىيىتىگە كەلگەن بولسا، گەرچە ئۇلار مۇقەددەسخانىغا ئائىت پاكلىنىش بەلگىلىمىسىگە مۇۋاپىق پاك قىلىنمىسىمۇ، مېھرىبان پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەپۇ قىلغاي، دېدى. **20** پەرۋەردىگار ھەزەكىيانىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ خەلقنى ئەپۇ قىلدى. **21** يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار پېتىر نان ھېيتىنى يەتتە كۈن شۇنداق خۇشاللىق ئىچىدە ئوتتۇكۇزدى، لاۋىيلار بىلەن كاھىنلار ھەر كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مەدھىيە سازلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. **22** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىيلىرىنى چۈشەندۈرۈشكە ماھىر لاۋىيلارغا ئىلھام بېرىپ تۇردى؛ خەلق يەتتە كۈن ھېيت قوربانلىقلىرىنى يېدى؛ ئۇلار ئىناقلىق قوربانلىقلىرىنى سۇنۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلىدى. **23** بارلىق جامائەت يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئوتتوكلۇزۇش توغرۇلۇق مەسلىھەتلىشىپ، يەنە خۇشال-خۇراملىققا چۆمگەن ھالدا يەتتە كۈن ھېيت ئوتتوكۇزدى. **24** چۈنكى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا جامائەتكە مىڭ بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى؛ ئەمەلدارلارمۇ جامائەتكە مىڭ بۇقا، ئون مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى. نۇرغۇن كاھىنلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى. **25** يۇتكۈل يەھۇدا جامائىتى، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىسرائىلدىن چىققان بارلىق جامائەت، جۈملىدىن ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ھەمدە يەھۇدادا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسى ئالامەت خۇشال بولۇشتى. **26** يېرۇسالېمنى غايەت زور خۇشاللىق كەيپىيات قاپلىدى؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ زامانىدىن ۋىيان، يېرۇسالېمدا مۇنداق تەنتەنە بولۇپ باقمىغانىدى. **27** ئاخىردا لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلار ئورنىدىن قوپۇپ، خەلققە بەختىن-بەركەت تىلىدى؛ ئۇلارنىڭ ساداسى خۇداغا ئاڭلاندى، دۇئاسى ئاسمانلارغا، ئۇنىڭ مۇقەددەس تۇرالغۇسىغا يەتتى.

31

بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۈگىگەندىن كېيىن، بۇ يەردە ھازىر بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە يېرىپ، تۆۋەرلەردىكى «بۇت تۈۋۈرۈك»لەرنى چېقىپ، تاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلىۋەتتى؛ يەنە يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنلىرى، شۇنداقلا ئەفرائىم ۋە مانا‌سسەھ زېمىنىنىڭ ھەرقايسى يەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار» ۋە قوربانگاھلارنى، ھەممىسىنى بۇزۇپ يوقاتقۇچە سۈكۈپ تاشلىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەرقايسىسى ئۆز تەۋەلىكىگە، ئۆز شەھەرلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. **2** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى تۈۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ھەرقايسىسىنى ئۆزىگە خاس خىزمىتىگە بېكىتىپ، كويدۇرمە قوربانلىق ۋە ئىناقلىق قوربانلىقلىرى سۇنۇپ، پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا، ئىشىك-دەرۋازىلىرى ئىچىدە ۋەزىپە ئوتەپ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇيدىغان قىلدى. **3** پادىشاھ يەنە ئۆز مېلىدىن بىر ئۈلۈشنى ئېلىپ كويدۇرمە قوربانلىقلار ئۈچۈن ئىشلىتىشكە يۈرۈدى؛ بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا يېتۈلگىنى ۋېچە ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كويدۇرمە قوربانلىقلار، شاباتلار كۈنى، يېڭى ئاي ۋە ھېيت-بايرام كۈنلىرىدىكى كويدۇرمە قوربانلىقلار ئۈچۈن ئايرىلدى. **4** پادىشاھ يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىنى چىڭ ئېچرا قىلىشى ئۈچۈن، تەقدىم قىلىشقا تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئۇلارغا بېرىكلار، دەپ يېرۇسالېمدا ئۇرۇشلۇق خەلققە ۋېرىۋدى. **5** بۇ ۋېرىۋق چىقىرىلىشى بىلەنلا، ئىسرائىللار ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنىڭ دەسلەپكى ئېلىنغان قىسمى ئاشلىق، يېڭى شاراب، [زەيتۇن] مېيى ۋە ھەسەللەرنى ھەمدە ئېتىزلىقتىن چىققان ھەرخىل مەھسۇلاتلارنىڭ ھوسۇللىرىدىن ئە كىلىشتى، يەنە ھەرخىل نەرسىلىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرىگە تۇركۈملەپ ئە كىلىشتى. **6** يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالارمۇ قوي- كاللىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرىگە ۋە پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئاتالغان مۇقەددەس ۋېژىملارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئوشرىگە ئە كىلىپ، دۆۋە-دۆۋە دۆۋىلىنىتى. **7** ئۇچىنچى ئايدىن باشلاپ دۆۋىلىنىپ، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە توختىدى. **8** ھەزەكىيا ئەمەلدارلار بىلەن بىللە كېلىپ، دۆۋە-دۆۋە بولغان بۇ مەھسۇلاتلارنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ۋە ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىلارغا بەختىن-ساۋادەت تىلىدى. **9** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن بۇ دۆۋە-دۆۋە مەھسۇلاتلار توغرۇلۇق سوريۇدى، **10** زادوك جەمەتىدىن بولغان باش كاھىن ئازاريا ئۇنىڭغا جاۋاپ بېرىپ: ـ خەلق يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە كەلتۈرگىلى باشلىغاندىن ۋىيان ۋېيغۇدەك يېدۇق، يەنە نۇرغۇن ئېشىپ قالدى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى بەركەتلىگەن، شۇڭا ئېشىپ قالغىنىمۇ شۇنچە كۆپ، دېدى. **11** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئامبارلارنى تەييارلاشنى ۋېرىۋۇدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار سەممىي-ساداقەتلىك بىلەن ھەدىيەلەرنى، ئوندىن بىر ئوشرە ۋە خۇداغا ئالاھىدە ئاتالغان نەرسىلەرنى ئامبارلارغا ئە كەردى. لاۋىيلاردىن بولغان كونونيا باش ئامبارچى، ئىنىسى شىمەي مۇئاۋىن باش ئامبارچى بولدى. **13** كونونيا ۋە ئىنىسى شىمەينىڭ قول ئاستىدا يەھىيەل، ئازاريا، ناخات، ئاساھەل، يەرىموت، يوزاباد، ئەلىيەل، يىسماقىيا، ماھات ۋە بىنايالار نازارەت قىلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھەزەكىيا پادىشاھ بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ باشقۇرغۇچىسى ئازاريانىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ئىشلەيتتى. **14** شەرقىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋىنى لاۋئي يىمناھنىڭ ئوغلى كورە خۇداغا خالىس قىلىنغان ھەدىيە-سوۋغاتلارغا مەسئۇل ئىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ۋە «ئەڭ مۇقەددەدەس» بولغان نەرسىلەرنى تەقسىم قىلاتتى. **15** ئېدەن، مىنيامىن، يەشۇئا، شېمايا، ئامارىيا ۋە شېكانىيالار ئۇنىڭ قول ئاستىدا بولۇپ، ئۇلار كاھىنلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە، چوڭ-كىچىكلىكىگە قارالماي، نۆۋەت ۋېچە ئۆز قېرىنداشلىرىغا بۇلارنى ئۆلەشتۈرۈپ بېرىشكە تەييارلىنىدى؛ **16** يۇنىڭدىن باشقا، ئۇلار نەسەبنامىگە تىزىلىنىغان ئۈچ ياشتىن يۇقىرى ئە ركە كلەردىن، ھەر كۈنى نۆۋەتى ۋېچە ۋېچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلارنىڭ ھەممىسىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى. **17** ئۇلار نەسەبى تىزىلىنىغان جەمەتلىرى ۋېچە كاھىنلارغىمۇ ھەمدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارغا نۆۋىتى ۋە ۋەزىپىسىگە قاراپ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ **18** نەسەبنامىدە «[لاۋئي جامائىتى]» [دەپ]، پۈتۈلگىنىگە قاراپ بۇلارنىڭ بارلىق كىچىك بالىلىرىغا، خوتۇنلىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇلار ساداقەتلىك بىلەن ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكلىنىپ، مۇقەددەدەس بولۇشقا بېغىشلىنىدىغانىدى. **19** ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئەترابىدىكى ئولتۇراقلاشقان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بولسا، ھەربىر شەھەردە مەخسۇس تىزىلىنىغان ئادەم ۋېيۇلغانىدى؛ ئۇلار كاھىنلار ئىچىدىكى بارلىق ئە ركە كلە رگە ۋە شۇنداقلا نەسەبنامىدە پۈتۈلگەن بارلىق لاۋىيلارغا تېگىشلىك ئۈلۈشلىرىنى بېرەتتى. **20** ھەزەكىيا پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدا شۇنداق قىلدى؛ ئۇ ئۆز خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ياخشى، دۈرۈس ۋە ھەق بولغانىنى قىلدى. **21** مەيلى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلە رگە ئائىت ئىشتا بولسۇن، مەيلى تەۋرات قانۇنىغا ھەم ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش نىيىتىدە خۇداسىنى ئىزدەشتە بولسۇن، ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن قىلدى ۋە رونىاق تاپتى.

32

بۇ بارلىق ئىشلارنى ۋە ساداقەتلىك ئەمەللەرنى بېجە رگەندىن كېيىن، ئاسۇريە پادىشاھى سەنناخېرىب يەھۇداغا تاجاۋۇز قىلىپ، قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ كىرىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى قورشىۋالدى. **2** ھەزەكىيا سەنناخېريبنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىش نىيىتىنىڭ بارلىقىنى

بىلگەندە، **3** ئەمەلدارلىرى ۋە باتۇر ئەزمەتلىرى بىلەن شەھەر سىرتىدىكى بۇلاق-ئېرىقلارنى توسۇۋېتىش توغرۇلۇق مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ئۆنى قوللىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ: «نېمە ئۈچۈن ئاسۇريە پادىشاھلىرىغا مول سۇ مەنبەسىنى تېپىۋېلىشىغا قالدۇرىدىكەنمىز؟» دەپ بارلىق بۇلاق كۆزلىرىنى ئېتىۋەتتى ۋە ئۆز يۇرت ئوتتۇرىسىدىن ئېقىپ ئوتتىدغان ئېرىقنى توسۇۋەتتى. **5** ھەزەكىيا ئۆزىنى غەيرەتلەندۈرۈپ، بۇزۇلۇپ كەتكەن سېپىللارنى يېگىباشتىن ئوڭلاتتى، ئۇستىگە قاراۋۇلخانىلارنى سالدۇردى، يەنە بىر تاشقى سېپىلنى ياساتتى ھەمدە داۋۇت شەھىرىدىكى «مىللو» قەلئەسىنى مۇستەھكەملىدى، ئۇ يەنە نۇرغۇن قورال-ياراغ ۋە قالقانلارنى ياساتتى. **6** ئۇ خەلقىنىڭ ئۈستىگە سەردارلارنى تەينىلىدى ئاندىن ئۇلارنى شەھەر دەرۋازىسىدىكى مەيدانغا، ئۆز ئالدىغا يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىپ: **7** ـ ئىراده گلارنى چىڭ قىلىپ باتۇر بولۇڭلار، ئاسۇريە پادىشاھىدىن ۋە ئۇنىڭغا ئە گەشكەن زور قوشۇندىن قورقما گلار يا كى ئالاقزاده بولۇپ كەتمە گلار، چۈنكى بىز بىلەن بە رگە بولغۇچىلار ئۇلار بىلەن بە رگە بولغۇچىلاردىن كۆپتۈر. **8** ئۇنىڭ بىلەن بە رگە بولغىنى ناھاىىتى بىر ئىنساني ئەتلىك بىلەك، خالاس، لېكىن بىز بىلەن بىللە بولغۇچى يولىسا بە رگە مەدەتكار بولۇپ، بىز ئۈچۈن جەڭ قىلغۇچى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار باردۇر! ـ دېدى. خەلق يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىپ تاياندى. **9** شۇنىڭدىن كېيىن ئاسۇريە پادىشاھى سەناخىرىب پۈتكۈل كۈچ-قوشۇنى بىلەن لاقىش شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى، شۇ چاغدا ئۇ خىزمەتكارلىرىنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانا، شۇنداقلا يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدالارغا ئەۋەتىپ، ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزۈپ: ـ **10** «ئاسۇريە پادىشاھى سەناخىرىب: «يېرۇسالېم مۇھاسىرە ئىچىدە ئولتۇرۇقلۇق، سىلەر زادى نېمىگە تايىنىپ ئۆزىڭلا ئىچىچە ئولتۇرۇۋاتىسىلەر؟ **11** ھەزەكىيا سىلە رگە: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ چاڭگىلىدن قۇتۇلدۇرىدۇ»، دەپ ئىشەندۈرۈپ، سىلەرنى ئاچلىق ۋە ئوسىۇزلۇقتىن ئولۇمگە تاپشۇرماقچى بولۇۋاتامدۇ؟ **12** شۇ ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتمىگەن؟ ئاندىن يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكىلە رگە: ـ «سىلەر بىرلا قۇربانگاھ ئالدىدا سەجدە قىلىسىلەر ۋە شۇنىڭ ئۈستىگىلا خۇشبۇي ياقىسىلەر» دەپ ئەمر قىلغان ئەمەسمىدى؟ **13** مېنىڭ ۋە مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بارلىق ئەل خەلقىلىرىگە نېمە قىلغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى ئۆز زېمىنىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزۇشقا بىرەر ئامال قىلالىغانمۇ؟ **14** مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىم ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقان ئەشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ قايسىبىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالىغان؟ ئۇنداقتا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامتى؟ **15** سىلەر ئەمدى ھەزەكىيانا ئالدىنىماڭلار، سىلەرنى شۇنداق قايىل قىلىشىغا يول قويماڭلار يا كى ئۇنىڭغا ئىشىنىپمۇ ئولتۇرماڭلار، چۈنكى مەيلى قايسى ئەلنىڭ، قايسى پادىشاھلىقنىڭ ئىلاھى بولسۇن، ھېچقايسىسى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن يا كى مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزۇپ چىقالمىدى، سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن ئېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ» ـ دېدى. **16** [سەناخىرىبنىڭ] خىزمەتكارلىرى داۋاملىق يەنە پەرۋەردىگار خۇدانى ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارى ھەزەكىيانى ھاقارەتلەيدىغان گەپلەرنىمۇ قىلدى. **17** ئاندىن سەناخىرىب تېخى خەت يېزىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ھاقارەتلەپ، زاكىلىق قىلىپ: «خۇددى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھلىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمىغاندەك، ھەزەكىيانىڭ خۇداسىمۇ ئۇنىڭ خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمايدۇ» دېدى. **18** ئۇلار شەھەرنى ئېلىش ئەرىزىدە يېرۇسالېم سېپىلىدە تورۇۋاتقان خەلقنى قورقۇتۇپ، پاتىپارا چىقىلىقتا چۈمدۈرۈش ئۈچۈن يەھۇدىي تىلىدا ئۇنلۇك توۋلاپ تۇردى. **19** ئۇلار يېرۇسالېمنىڭ خۇداسىنى خۇددى يەر يۈزىدىكى يات خەلقلەرنىڭ ئىنسانلىرىنىڭ قولىدا ياسالغان ئىلاھلىرىغا ئوخشىتىپ سۆزلىدى. **20** شۇنىڭ ئۈچۈندىن ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر دۇئا قىلىپ ئاسمانغا قاراپ ندا قىلىۋىدى، **21** پەرۋەردىگار بىر پەرىشتە ئەۋەتتى، ئۇ ئاسۇريە پادىشاھى قوشۇننىڭ لەشكە رگاھىغا كىرىپ، پۈتكۈل باتۇر جەڭچىلەرنى، ئەمەلدارلار ۋە سەردارلارنى قىرىپ قىرىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريە پادىشاھى شەرمەندە بولۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. ئۇنىڭنىڭ بۇتخانىسىغا كىرگەن چېغىدا ئۆز پۇشتىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئۆنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئولتۇردى. **22** ئەنە شۇ ئەرىشەدە، پەرۋەردىگار ھەزەكىيانى ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسىنى ئاسۇريە پادىشاھى سەناخىرىبنىڭ ۋە باشقا بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدن قۇتقۇزۇپ قالدى ۋە ئۇلارنى ھەر تەرەپتە قوغدىدى. **23** نۇرغۇن كىشىلەر ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئە كەلدى، شۇنداقلا نۇرغۇن ئېسىل نەرسىلەرنى ئە كىلىپ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانا سۈندى، شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ھەزەكىيا بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. **24** شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ ساكارتقا چۈشۈپ قالدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلدى ۋە پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتتى. **25** لېكىن ھەزەكىيا ئۆزىگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپاتقا مۇۋاپىق تەشە ككۇر ئېيتمىدى؛ ئۇ كۆڭلىدە تە كەبىۋرلىشىپ كەتتى. شۇڭا خۇدانىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا ۋە شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلە رگە قوزغالدى. **26** لېكىن ھەزەكىيا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر تە كەبىۋرلىقىدىن يېنىپ ئۆزلىرىنى تۆۋەن ئۇتۇپ يۈ رگەچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە ئۇلارغا چۈشمىدى. **27** ھەزەكىيانىڭ دۇنياسى تولىغا كۆپ، ئىززەت-ھۆرمىتى قەدەۋتلا يۇقىرى ئىدى؛ ئۇ ئۆزىگە ئالتۇن، كۈمۈش، گۆھەر-ياقۇت، خۇشبۇي دورا-دەرمەك، قالقان ۋە ھەرخىل قىممەتلىك ۋېزىلارنى ساقلايدىغان خەزىنىلەرنى سالدۇردى؛ **28** ئۇ يەنە ئاشلىق، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيى ساقلايدىغان ئامبارلارنى، يەنە ھەر ئۈرلۈك مالالار ۋە پادىلىرى ئۈچۈن ئېغىل-قوتانلارنى سالدۇردى. **29** ئۇ ئۆزىگە شەھەرلەر بىنا قىلدۇردى ۋە ئۇرغۇن قوي-كالىلارغا ئىگە بولدى، چۈنكى خۇدا ئۇنىڭغا غايەت كۆپ دەپئىنە-دۇنيا ئاتا قىلغانىدى. **30** ھەزەكىيادىن ئىبارەت بۇ كىشى گىھون ئېقىنىنىڭ يۇقىرى ئېقىمىدىكى سۇنى توسۇپ، سۇنى ۋېتىغرا داۋۇت شەھىرىنىڭ كۈنپېتىش تەرىپىگە ئېقىپ كېلىدىغان قىلغانىدى. ھەزەكىيا بارلىق قىلغان ئەمەللىرىدە رونىق تاپتى. **31** ھالبۇكى، بابىل ئەمىرلىرىنىڭ ئەلچىلىرى كېلىپ ھەزەكىيا بىلەن كۆرۈشۈپ، يەھۇدا زېمىنىدا يۈز بە رگەن بۇ مۆجىزىلىك ئالامەت توغرۇلۇق گەپ سورىغان چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلىدە نېمە بارلىقىنى مەلۇم قىلىشقا سىنىماقچى، خۇدا ئۆزى يالغۇز قالدۇرۇپ، ئۇنىڭدىن كەتتى. **32** ھەزەكىيانىڭ قالغان ئىشلىرى ۋە ياخشى ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلار «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا، ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كۆز رگەن ۋەھىيلىك خاتىرىسىدە يېزىلغانىدۇر. **33** ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى، ئۇلار ئۆزى داۋۇت ئەۋلادلىرى قەبرىستانلىقى ئېگىزلىكىدە دەپنە قىلدى، ئۇ ئۆلگەن چاغدا بارلىق يەھۇدا خەلقى بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەر ئۇنىڭغا ھۆرمەت بىلدۈردى. ئۇنىڭ ئورنىغا ئوغلى مانا‌سسەھ پادىشاھ بولدى.

33

مانا‌سسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يېرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا چېقىپ تاشلىغان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ بائالارغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئاشەراھ مەبۇدلارنى ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **4** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرۇلۇق پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىم مەڭگۈ قالدۇ» دېگەنىدى. **5** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسمانىنىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. **6** ئۇ بەن-ھىنومنىڭ جىلغىسىدا ئوز باللىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزدى؛ جاد ئۈگەرچىلىك، پالچىلىق ۋە دەمىچىلىك ئىشلەتتى، ئۇزۇنگە جىنكەشىلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىلىلىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **7** ئۇ ياساتقان ئۆيمۇ مەبۇدنى خۇدانىڭ ئۆيىگە تىكىلدى. شۇ ئۆي ئوغۇلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز نامىمنى ئەبەد دگىچە قالدۇرىمەن؛ **8** ئە گەر ئىسرائىل پەقەت مەن مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇلارغا تاپىلىغان بارلىق ئە مرلە رگە، يەنى بارلىق قانۇن، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملە رگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا بېكىتكەن بۇ زېمىندن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن» ـ دېگەنىدى. **9** لېكىن مانا‌سسەھ يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنى شۇنداق ئازدۇرىدىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەكمۇ ئاشۇنداق رەزىللىك قىلاتتى. **10** پەرۋەردىگار مانا‌سسەھ ۋە ئۇنىڭ خەلقىگە ئاگاھلاندۇرۇپ سۆزلىگەن

بولسمۇ، لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمىدى. 11 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قوشۇنىدىكى سەردارلارنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇمغا سالدۇردى. ئۇلار مانامىسەھنى ئىلمەك بىلەن ئېلىپ، مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 12 مانامىسەھ مۇشۇنداق ئازابقا چۈشكەندە خۇدانىڭ پەرۋەردىگارىغا يالۋۇرۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇدانىڭ ئالدىدا تۆزىنى بەك تۆۋەن تۇتتى. 13 ئۇ دۇئا قىلىۋىدى، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ، تىلىكىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ، پادىشاھلىقىغا قايتىدىن ئىگە قىلدى. مانامىسەھ شۇ چاغدىلا پەرۋەردىگارنىڭلا خۇدا ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن مانامىسەھ «داۋۇت شەھىرى»نىڭ سىرتىغا، جىلغا ئوتتۇرىسىدىكى گىھونىنىڭ كۈنچىقىش تەرىپىدىن تاكى بېلىق دەرۋازىسى ئاغزىغىچە، ئوفەلنى چۆرىدەپ سېپىل ياساتتى ۋە ئۇنى ناھايىتى ئېگىز قىلدى؛ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى قورغانلىق شەھەرلىرىدە قوشۇن سەردارلىرىنى تەينىلىدى. 15 ئۇ يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىدىن يات ئىلاھلىكلەرنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن [ئۆزى قوبۇلغان] بۇتنى، ئۆزى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ تېغى بىلەن يېرۇسالېمدا ياساتقۇزغان بارلىق قۇربانگاھلارنى ئېلىۋېتىپ، شەھەر سىرتىغا تاشلاتقۇزۇۋەتتى. 16 [مانامىسەھ] پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن تىكلىتىپ، قۇربانگاھقا ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى سۇندى ۋە يەھۇدالارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە كىرىشنى بۇيرۇدى. 17 شۇنداقتىمۇ، خەلق قۇربانلىقنى يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا ئوتكۈزەتتى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى تۆزلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغىلا سۇنۇلاتتى. 18 مانامىسەھنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ خۇداسىغا قىلغان دۇئاسى ۋە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتقان گەپلىرى بولسا، مانا ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىلىرى» دېگەن كىتابنا يۈزلىگەندۇر. 19 ئۇنىڭ دۇئاسى، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تىلەكلىرىنى قانداق ئىجابەت قىلغانلىقى، ئۇنىڭ ئۆزىنى تۆۋەن قىلىشىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھى ۋە ۋاپاسىزلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ قەيەردە «يۇقىرى جايلار» سالدۇرغانلىقى، ئاشەراھ مەبۇدلىرى ھەم ئويما مەبۇدلارنى تىكلىگەنلىكى بولسا، مانا ھەممىسى «ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ خاتىرىلىرىدە» يۈزلىگەندۇر. 20 مانامىسەھ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا دەپنە قىلدى؛ ئوغلى ئامون ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 21 ئامون تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 22 ئۇ ئاتىسى مانامىسەھ قىلغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. ئۇ ئاتىسى مانامىسەھ ياساتقان بارلىق ئويما مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇندى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 23 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئاتىسى مانامىسەھ ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقاندەك تۆۋەن تۇتمىدى؛ بۇ ئامۇننىڭ بولسا گۇناھ-قەبىھلىكلىرى بارغانسېرى ئېشىپ باردى. 24 كېيىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى قەستلەپ ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. 25 لېكىن يەھۇدا زېمىنىدىكىلەر ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى.

34

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتەپ كەتمىدى. 3 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ سەككىزىنچى يىلى، ئۇ تېخى گۈزەك چېغىدىلا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ خۇدايىنى ئىزلەشكە باشلىدى؛ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىغا كەلگەندە يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكى «يۇقىرى جايلار»، ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما بۇتلار ۋە قۇيما بۇتلارنى يوقىتىپ، زېمىنىنى پاكىزلاشقا كىرىشتى. 4 خەلق ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىلا «بائاللار»نىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ تاشلىدى؛ ئۇ قۇربانگاھلارنىڭ ئۈستىگە ئېگىز قىلىپ ئورنىلاشتۇرۇلغان «كۈن تۈزۈر ئۈكلىرى»نى كېسىپ تاشلىدى؛ ئۇ يەنە ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما-قۇيما بۇتلارنى چېقىپ، ئۇنىڭ توپىسىنى بۇ مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇنغانلارنىڭ قەبىرىلىرىگە چېچىۋەتتى. 5 [بۇنۇ] كاھىنلىرىنىڭ ئۈستخانىلىرىنى قۇربانگاھلىرىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇ يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنى پاكىزلىدى. 6 ئۇ مانامىسەھ، ئەفرائىم، شىمئون ھەتتا نافتالىنغىچە ئۇلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ۋە ئەترابىدىكى خارابىلەردە شۇنداق قىلدى؛ 7 ئۇ قۇربانگاھلارنى چېقىپ، ئاشەراھ مەبۇدلىرى ۋە ئويما بۇتلارنى كوكۇم-تالقان قىلىۋەتتى، پۈتۈن ئىسرائىلدىكى خۇشۇيگاھلارنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلاپ، يېرۇسالېمغا قايتتى. 8 ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى يەھۇدا زېمىنىنى ۋە مۇقەددەسخانىنى پاكىزلاپ بولغاندىن كېيىن، ئازالىيانىڭ ئوغلى شافان، شەھەر باشلىقى مائاسىياھ ۋە يوئاھازنىڭ ئوغلى تە زكىرىچى يوئاھنى خۇدانىڭ يولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭلاشقا ئەۋەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باش كاھىن ھىلقىيانىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن پۈلنى تاپشۇردى. بۇ پۈلنى ئەسلىدە دەرۋازىۋەن لاۋىيلار ماناسىسەھ، ئەفرائىم ۋە ئىسرائىلنىڭ قالدىسىدىن، شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنىدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەردىن يىغقانىدى. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. بۇلار ھەم پۈلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشاش ۋە مۇستەھكەملەشكە ئىشلىگۈچىلە رگە بەردى؛ 11 ئۇلار بولسا پۈلنى يەھۇدا پادىشاھلىرى خارابىلەشتۈرگەن توي-ئىمارەتلە رگە لازىملىق كېسىپ-ئۈيۈلغان تاشلارنى ۋە تۈۋرۈك-لىمارغا ياغاچ سېتىۋالىشقا ياغاچچىلار بىلەن تامچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 12 بۇ ئادەملەر ساداقەتلىك بىلەن ئىشلىدى. ئۇلارنى باشقۇرىدىغان، نازارەتكە مەسئۇل لاۋىي مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جاھات بىلەن ئوبادىيا، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا بىلەن مەشئۇللام بار ئىدى؛ بۇ لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ھەرخىل سازلارغىمۇ ماھىر ئىدى؛ 13 ئۇلار يەنە ھاممالار ۋە ھەرخىل ئىشلار ئۈستىدىكى نازارەتچىلەرنى باشقۇزاتتى؛ لاۋىيلاردىن پۈتۈنچىلەرمۇ، ئەمەلدارلارمۇ، دەرۋازىۋەنلەرمۇ بار ئىدى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۆيىگە بېغىشلاپ ئە كەلگەن پۈللارنى ئېلىپ چىقىدىغان چاغدا، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بە رگەن تەۋرات قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدى. 15 ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تەۋرات-قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ، ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. 16 شافان ئۇنى پادىشاھنىڭ يېنىغا ئاپاردى ۋە ئۇنىڭغا: «خىزمەتكارلىرى تاپشۇرۇلغان ئىشلارنى بولسا، ھەممىسىنى ئادا قىلىۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگار ئۆيىگە [بېغىشلانغان] پۈللارنى تۆكۈپ، ئۇنى نازارەتچىلەر ۋە ئىشچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى» دەپ مەلۇمات بەردى. 18 شافان كاتىپ يەنە پادىشاھقا: ـ ھىلقىيا كاھىن يەنە ماڭا بىر ئورام كىتاب بەردى دەپ ئۇنى پادىشاھ ئالدىدا ئوقۇدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 20 پادىشاھ ھىلقىيا بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكاھنىڭ ئوغلى ئابدون بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاسىياغا يۈيۈرۇپ: ـ 21 بېرىپ مەن ئۈچۈن ۋە ئىسرائىلدا ھەم يەھۇدادا قالدۇرۇلغان خەلق ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابتا بارلىق پۈتۈلگەنلە رگە ئەمەل قىلماي، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تۇتمىغانلىقى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بە رگە تۈكۈلىدىغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا ۋە پادىشاھ تە يىنلىگەن كىشىلەر ئايال يېغەمبەر ھۇلداھنىڭ قېشىغا باردى؛ ھۇلداھ خاسراھنىڭ نەۋرىسى، توكھاتنىڭ ئوغلى كىيىم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئىدى؛ ئۇ تۆزى يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەشتى. 23 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دە گىلار: ـ 24 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئالدىدا ئوقۇلغان بۇ كىتابتىكى بارلىق لەنەتلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۇرغۇچىلارغا بالا يېتىپەت چۈشۈرىمەن. 25 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەر رگە تۆكۈلىدۇ، ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 26 لېكىن سىلەرنى يەپرەيىمدىكىلەر يول سوريغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا، مۇنداق دە گىلار: ـ سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 27 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، خۇدانىڭ مۇشۇ جايى ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىڭدا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى تۆۋەن قىلدىڭ، شۇنىڭدەك ئۆزۈڭنى شۇنداق تۆۋەن قىلغىنىڭدا، كېيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 28 مانا، سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشىڭا، ئۆز قەبرە گىگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا ئېسىپ قىلىمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ

خەۋەرنى پادشاھقا يەتكۈزدى. **29** پادشاھ ئادەم ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ
ھەممە ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلدى. **30** پادشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛
بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار
بىلەن لاۋىيلار، شۇنداقلا بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى
ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە
سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. **31** پادشاھ ئۆز ئورنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا:
ـ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ يۈتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-
گۇۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇشبۇ كىتابنا يېزىلغان ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن
دەپ ئۆزىنى ئەھدىگە باغلىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ
ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلىدى. ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ۋە بېنيامىندىكى
خەلقنىمۇ بۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلاتتى. شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا
تۇرۇۋاتقانلار خۇدانىڭ، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدىسىنى ۋىجىە ئىش قىلىدىغان
بولدى. **33** يوسىيا ئىسرائىللارغا قاراشلىق يۇرتلاردىن بارلىق يېرگىنچلىك نەرسىلەرنى
چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ
خىزمىتىگە كىرىدىغان قىلدى. [يوسىيانىڭ] بارلىق كۈنلىردە خەلق ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى
بولغان پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ھېچ يانمىدى.

35

يوسىيا پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى يېرۇسالېمدا ئوتكۈزمەكچى
بولدى؛ بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى
سويدى. **2** پادشاھ كاھىنلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلدى، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىدىكى خىزمەتنى قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى. **3** ئۇ يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىگە
ئۇزلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشقا تەلىم بەرگۈچى لاۋىيلارغا:
ـ سىلەر مۇقەددەس ئەھدە ساندۇقىنى ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمان
سالدۇرغان ئۆيگە ئەكىرىپ ئورۇنلاشتۇرۇڭلار، ئەمدى ئۇنى مۇزە كۆلدۈرە كۆتۈرۈپ
يۈرۈش ۋەزىپىسى قالمىدى. ئەمدى سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە،
شۇنداقلا ئۇنىڭ خەلقى ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. **4** شۇنىڭ ئۈچۈن جەمىتىڭلار ۋە
نۇۋەت-گۇرۇپپا كالار ۋىجىە، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ يازغىنى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى
سۇلايمانىنىڭ يازغىنىغا ئاساسەن، ئۆز ئۇكىلارنى ئوبدان تەييارلا كلار. **5** سىلەر ئۆز ئاتا
جەمەتلىرىڭلارنىڭ نۇۋەت-گۇرۇپپا تەرتىپى ۋىجىە قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئىبارەت شۇ ئاددىي
خەلق-پۇقرالار جەمەت-جەمەتلىرىگە ۋەكىل بولۇپ، مۇقەددەسگاھتا تۇرىسىلەر، ھەربىر
گۇرۇپپىدا لاۋىي جەمەتىدىن بىرنەچچە ئادەم بولسۇن. **6** سىلەر ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا
ئاتالغان قوزىلارنى سويۇسىلەر، ئۆزۈڭلارنى پاكلا كلار، [ئىسرائىلدىكى] قېرىنداشلىرىڭلار
ئۈچۈن، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلىغان سۆز- كالامىغا
بېقىنىشى ئۈچۈن، ھەممە ئىشنى تەييار قىلىڭلار، دېدى. **7** يوسىيا شۇ يەردە ھازىر بولغان
بارلىق خەلق-پۇقرالارنىڭ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان قوزىلىقى بولسۇن دەپ، جەمئىي
ئوتتۇز مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە ئۈچ مىڭ بۇقا ھەدىيە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى
پادىشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغاندى. **8** ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە
ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارغا قوزىنالىق مېلى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىنى باشقۇرغۇچىلاردىن ھىلقىيا، زە كەريا ۋە يەھىيەلمۇ ئىككى مىڭ ئالتە يۈز قوزا-
ئوچكە بىلەن ئۈچ يۈز بۇقىنى كاھىنلارغا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ قوزىنالىق قىلىش
ئۈچۈن ھەدىيە قىلىپ تاپشۇردى. **9** لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرى بولغان كونانىيا ۋە ئۇنىڭ
قېرىنداشلىرىدىن شېمايا بىلەن نەتانەل، شۇنداقلا ھاشابىيا، جەئىيەل ۋە يوزابادمۇ بەش مىڭ
قوزا بىلەن بەش يۈز بۇقىنى لاۋىيلارنىڭ ھېيتقا ئاتاپ قوزىنالىق قىلىشىغا «كۆتۈرمە ھەدىيە»
قىلدى. **10** شۇنداق قىلىپ، ئۆتىلىدىغان ۋەزىپىلەر ئورۇنلاشتۇرۇپ بولۇنغاندىن كېيىن،
پادىشاھنىڭ تاپىلىغىنى ۋىجىە، كاھىنلار ئۆز ئورنىدا تۇردى، لاۋىيلارمۇ ئۆزلىرىنىڭ نۇۋەت-
گۇرۇپپا تەرتىپى ۋىجىە تۇرغۇزۇشقا. **11** لاۋىيلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى
بوغۇزلىدى، كاھىنلار ئۇلارنىڭ قولىدىن قانىنى ئېلىپ قوزىبانگاھقا سەپتى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىر
ۋاقىتتا لاۋىيلار قوزىبانلىق مالنىڭ تېرىسىنى سويدى. **12** كۆيدۈرمە قوزىبانلىققا سۈنۈلىدىغان
ماللارنى بولسا، ئۇلار خەلق-پۇقرالارغا ۋەكىل بولغان جەمەتلەر ۋىجىە خەلققە بۆلۈپ
بېرىپ، ئۇلارنى مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنىغا مۇۋاپىق، پەرۋەردىگارغا سۈنۈشقا تەييارلىدى.
سۈنۈلىدىغان بۇقىلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. **13** ئاندىن بەلگىلىمە ۋىجىە ئۇلار ئوتۇپ كېتىش
ھېيتىغا ئاتالغان قوزا-ئوچكىلەرنى ئوتقا قاقلاپ كاۋاپ قىلدى؛ باشقا قوزىبانلىقلاردىن
قالغان، يەنى خۇداغا ئاتالغان قىسمىلارنى قازاندا، داڭقاندا يا كى داستا پىشۇرۇپ تېزدىن
خەلق-پۇقرالارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى؛ **14** شۇنىڭدىن كېيىن ئۇزلىرىگە ۋە كاھىنلارغا
قوزىبانلىقلاردىن تەييارلىدى، چۈنكى كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى كەچ كىرگۈچە
كۆيدۈرمە قوزىبانلىق قىلىش ۋە مايلارنى كۆيدۈرۈش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتكەندى؛
شۇڭا لاۋىيلار ئۆزلىرىگە ۋە كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغىمۇ قوزىبانلىقلاردىن
[گۆش] تەييارلاپ قويۇشتى. **15** ناۋا-نەغمىچىلەر، يەنى ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى داۋۇت،
ئاساف، ھېمان ۋە [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى يەدۇتۇننىڭ تاپشۇرۇقى
بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇرۇشتى؛ دەرۋازىۋانلار ھەرقايسىسى ئۆز دەرۋازىسى ئالدىدا تۇردى؛
ئۇلارنىڭ ئىش ئورنىدىن ئاجرىشىنىڭ ھاجىتى بولمىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى
بولغان لاۋىيلار قوزىبانلىقلاردىن تەييارلاپ قوياتتى. **16** شۇنداق قىلىپ، شۇ بىر كۈن ئىچىدە
يوسىيا پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ئۇتۇپ كېتىش ھېيتى ئوتكۈزۈلۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ
قوربانگاھىغا كۆيدۈرمە قوزىبانلىقلار سۈنۈلۈشى بىلەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ ئوتكۈزۈلگەن
ئىبادەت تولۇق ئورۇنلاندى. **17** شۇ چاغدا ھازىر بولغان ئىسرائىللار ئوتۇپ كېتىش
ھېيتىنى ئوتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، يەنە كۈن پېتىر نان ھېيتىنى ئوتكۈزدى. **18** سامۇئىل
پەيغەمبەرنىڭ زامانىدىن بۇيان ئىسرائىلدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتى مۇنداق ئوتكۈزۈلۈپ
باقمىغاندى؛ ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىمۇ يوسىيا، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە شۇ
يەردە ھازىر بولغان يەھۇدالار بىلەن ئىسرائىللار ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئوتكۈز زىگەندەك
مۇنداق ئوتۇپ كېتىش ھېيتى ئوتكۈزۈپ باقمىغاندى. **19** بۇ قېتىمقى ئوتۇپ كېتىش ھېيتى
يوسىيانىڭ سەلتەنەتنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئوتكۈزۈلدى. **20** يوسىيا [مۇقەددەس]
ئۆينىڭ ھەممە ئىشىنى مۇشۇنداق تەرتىپكە سېلىپ بولغاندىن كېيىن، مىسىر پادىشاھى نەقو
ئەفرات دەرياسىنىڭ بويىدىكى كاركېمىش شەھىردە ئۇرۇشقا چىقتى، يوسىيا ئۇنىڭ ئالدىنى
توسقىلى چىقتى. **21** نەقو يوسىيانىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «ئى يەھۇدا
پادىشاھى، ئۆزلىرىنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارلىرى بار؟ بۇگۈن مەن سىلى بىلەن ئۇرۇشقىلى
ئەمەس، بەلكى مېنىڭ بىلەن ئۇرۇش قىلىۋاتقان جەمەت بىلەن ئۇرۇشقىلى چىققانىمەن؛
يەنە كېلىپ، خۇدا مېنى تېز ھۇجۇم قىل، دېدى؛ خۇدانىڭ سىلىنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكى
ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىشىغا كاشىلا قىلمىسىلا، چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىلەن بىللىدۇر» دېدى. **22**
لېكىن يوسىيا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىششتىن يانمىدى، ئەكسىچە ئۆزىنى نىقابلاپ ئۇنىڭغا
جەڭ قىلغىلى چىقتى، ئۇ خۇدانىڭ نەقونىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان گېپىگە قۇلاق سالماي،
مەگىددو تۈزلىگە كىلىگەك كېلىپ نەقو بىلەن ئۇتۇشتى. **23** ئۇقيالچىلار يوسىيا پادىشاھقا ئوق
ئېتىپ ئۇنىڭغا [تەگكۈزدى]؛ پادىشاھ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن ئېغىر يارىلاندىم، مېنى ئېلىپ
كېتىڭلار، دېدى. **24** ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى جەڭ ھارۋىسىدىن يۈلەپ چۈشۈرۈپ،
ئۇنىڭ ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىغا ياتقۇزۇپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ مېڭىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە
تۇلدى. ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى؛ بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر
يوسىياغا تەزىيە تۈتۈشتى. **25** يەرىمىيا [يەيغەمبەر] يوسىيا ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇدى؛ نەغمە-
ناۋاچى ئەر-ئايالىلارنىڭ ھەممىسى تاكى بۈگۈنگىچە يوسىيانى تەرىلەپ مەرسىيە ئوقۇپ
كەلمەكتە؛ ئۇ ئىش ئىسرائىلدا بەلگىلىمگە ئايلاندى. مانا بۇلار «مەرسىيەلەر» دېگەن كىتابقا
پۈتۈلگەندۇر. **26** يوسىيانىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات كىتابىدا
يېزىلغانلىرىغا ئەگىشكەن ياخشى ئەمەللىرى، **27** قىلغانلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە ھەممىسى
«يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زكىرلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر.

36

[يەھۇدا] زېمىنىدىكى خەلق يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى تاللاپ، يېرۇسالېمدا
تاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكىلدى. **2** يەھوئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە
ئۈچ ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي سەلتەنەت قىلدى. **3** مىسىر پادىشاھى ئۇنى
يېرۇسالېمدا پادىشاھلىقتىن بىكار قىلدى ۋە يەھۇدا زېمىنىغا بىر يۈز تالانت كۈمۈش، بىر تالانت
ئالتۇن جەريمانە قويدى. **4** ئاندىن مىسىر پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئۇرنىغا ئۇنىڭ ئىنىسى
ئېلىئاكىمنى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھوئاكىمغا

تۆ زگەرتىق؛ ئاندىن نەقۇ ئىنسى يەھوئاھازنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 5 يەھوئاكىم تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 6 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىقىپ، ئۇنى مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 7 نېبوقادنەسار يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى بىر قىسىم ئەسۋاب-ۋۇيۇملارنى بابىلغا ئاپىرىپ، ئۇزىنىڭ بابىلدىكى بۇتخانىسىغا قويدى. 8 يەھوئاكىمنىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ يىرگىنچلىك ئىشلىرى، ئۇنىڭدىكى ئەيىبلەر بولسا مانا، «ئىسرائىل ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. ئۇنىڭ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 9 يەھوئاكىن تەختكە چىققان چېغىدا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي ئون كۈن سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 10 يېڭى يىل ئۇتۇقىدە، نېبوقادنەسار ئادەم ئەۋەتىپ يەھوئاكىننى پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئېسىل ۋۇيۇملار بىلەن بىرلىكتە بابىلغا ئەكەلدۈرۈپ، يەھوئاكىننىڭ تاغىسى زەدەكىيانى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 11 زەدەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ 12 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزگەن بولسىمۇ، ئۇ يەرەمىيانىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۆۋەن قىلمىدى؛ 13 ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ نامىدا [يېمىنىش] قەسەمنى ئىچكۈزگەن نېبوقادنەساردىن يۈز ئۆرىدى؛ يەنىنى قاتتىق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا توۋا قىلىپ يېنىشقا كۆڭلىنى جاھىل قىلدى. 14 ئۇنىڭ ئۈستىگە، كاھىنلارنىڭ بارلىق باشلىرى بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى يات ئەللىكلەرنىڭ ھەممە يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى دوراپ، ئاسىيلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۆزىگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان ۋەيىنى بۇلغىۋەتتى. 15 ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ۋە ئۆزالغۇسىغا ئىچىنى ئاغرىتقاچقا، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئەلچىلىرىنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى ئىزچىل ئاگاھلاندۇرۇپ تۇردى. 16 بىراق ئۇلار خۇدانىڭ ئەلچىلىرىنى مازاق قىلىپ، سۆز-كالامىلىرىنى مەنسىتمەيتتى، پەيغەمبەرلىرىنى زاكىلىق قىلاتتى؛ تاخىر بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى ئۆرلەپ، قۇتقۇزغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 17 پەرۋەردىگار شۇنىڭ بىلەن كالدىيلەرنىڭ پادىشاھىنى ئۇلارغا ھۇجۇمغا سېلىۋىدى، پادىشاھ ئۇلارنىڭ مۇقەددەس ۋەيىدە ياشلىرىنى قىلىچلىدى؛ قىز-يىگىتلەر، قېرىلار، يېشى ئاقارغانلارغا ھېچ ئىچ ئاغرىتىپ ئولتۇرماي، ھەممىنى ئۇلتۇرۇۋەتتى؛ [خۇدا] بۇلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە] پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 18 كالدىيە پادىشاھى خۇدانىڭ ۋەيىدىكى چوڭ-كىچىك دېمەي، بارلىق قاچا-ۋۇيۇملارنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋەيىدىكى خەزىنىلەرنى، شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ خەزىنىلىرىنى قۇيماي، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 19 كالدىيلەر خۇدانىڭ ۋەيىنى كويدۇرۇۋەتتى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى چېقىۋەتتى، شەھەردىكى ھەممە ئوردا-قورغانلارغا ئوت قويۇپ كويدۇرۇپ، يېرۇسالېمدىكى بارلىق قىممەتلىك قاچا-ۋۇيۇملارنى چېقىپ كۆكۈم-تالقان قىلدى. 20 قىلىچتىن ئامان قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە پادىشاھى] بابىلغا تۇتقۇن قىلىپ ئەكەتتى؛ ئۇلار تاكى پارس پادىشاھلىقىنىڭ سەلتەنىتىگىچە بابىل پادىشاھى ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ تۇردى. 21 بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن [ئالدىن] ئېيتقان [ئاگاھ] سۆزى ئىشقا ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولدى. شۇنىڭ بىلەن زېمىن ئۆزىگە تېگىشلىك شابات كۈنلىرىگە مۇيەسسەر بولدى؛ چۈنكى زېمىن يەتمىش يىل توشقۇچە خارابلىكتە تۇرۇپ «شابات تۇتۇپ» دەم ئېلىپ راھەتلەندى.

ئەزرا

1 پارس پادشاهی قورەشنىڭ برىنچى يىلى، پەرۋەردىگارنىڭ يەرەميانىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پارس پادشاهى قورەشنىڭ روهىنى قوزغىشى بىلەن پۈتۈن پادشاهلىقى تەۋەسىدە ئۆز مۇنداق بىر جاكارنامە چىقاردى، شۇنداقلا ئۆزى يازما قىلىپ پۈكتۈپ: ـ **2** «پارس پادشاهى قورەش مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاسمانلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق پادشاهلىقلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى ماڭا بەردى؛ ئۆ شۇنداقلا مېنى يەھۇدا زېمىنىغا جايلاشقان يېرۇسالېمدا ئۆزىگە بىر ئوي سېلىشقا ۋېرىۋدى. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن ئاراڭلاردا خۇدانىڭ خەلقى بولغانلاردىن ھەرقايسىڭلارغا بولسا، ئۆزىنىڭ خۇداسى [پەرۋەردىگار] ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، ئۆ يەھۇدا زېمىنىدىكى يېرۇسالېمغا چىقسۇن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالسۇن! ئۆ بولسا خۇدادۇر، ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر! **4** [سۈرگۈنلۈكتە] قالغان خەلق قەيەرلەردە ماكانلاشقان بولسا، [ئۆ يېرۇسالېمغا چىقسۇن]؛ شۇ يەردىكى ئادەملەر ئۆلارغا ئالتۇن، كۈمۈش، مال-مۈلۈك، چارپايلارنى تەمىنلەپ ياردەم بەرسۇن ۋە شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا جايلاشقان خۇدانىڭ شۇ ئۆيى ئۈچۈن خالىس ھەدىيەلەرنى تەقدىم قىلسۇن» ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بنيامىندىكى قەبىلە باشلىقلىرى، كاھىنلار، لاۋىيلار، شۇنداقلا خۇدا تەرىپىدىن روهى قوزغىتىلغان بارلىق خەلق ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى [يېڭىشتىن] سېلىشقا بېرىشقا تەييارلاندى. **6** ئەتراپتىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى كۈمۈش قاچا-قۇچا، ئالتۇن، مال-مۈلۈك، چارپايلار ۋە قىممەت باھالىق ۋېۋىملار بىلەن ئۆلارنى قولىلاپ قۇۋۋەتلىدى، ئۇنىڭدىن باشقا سۈنئۈلدىغان ھەرخىل ئىختىيارىي ھەدىيە-قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەرخىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. **7** پادىشاھ قورەش پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلىرىنىمۇ، يەنى ئىلگىرى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن ئەكىلىپ ئۆز ئىلاھىنىڭ بۇتخانىسىغا قويۇپ قويغان قاچا-قۇچىلارنىمۇ ئېلىپ چىقتى. **8** پارس پادىشاھى قورەش خەزىنە بېگى مىترەدانىي ۋېرىۋېپ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئالدۇرۇپ چىقتى؛ مىترەدات شۇلارنى يەھۇدانىڭ ئەمىرى شەشبازارغا سانى بويىچە ساناپ تاپشۇرۇپ بەردى. **9** قاچا-قۇچىلارنىڭ سانى مۇنداق: ـ ئالتۇن داس ئوتىۇز، كۈمۈش داس مىڭ، پىچاق يىگىرمە توققۇز، **10** ئالتۇن پىيالە ئوتىۇز، بىر-بىرىگە ئوخشاش بولغان كۈمۈش پىيالە تۆت يۈز ئون؛ باشقا قاچا-قۇچىلار بىر مىڭ. **11** بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچا، بەش مىڭ تۆت يۈز. سۈرگۈن قىلىنغان خەلق بابىلدىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىنگەن چاغدا، شەشبازار بۇ قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلگەندى.

2 تۆۋەندىكىلەر نېبوقادنەسار تەرىپىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان [يەھۇدىيە] ئۇلكىسىدىكىلەردىن، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى قايتىپ كېلىپ، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيە گە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھىرىگە كەتكەنلەر: ـ **2** ـ ئۇلار زەرۇببابىل، يەشۇئا، نەھەمىيا، سېرايا، رەئىلايا، موردىكاي، بىلشان، مىسپار، بىگۋاي، رەھۇم ۋە باۋانالار بىلەن بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئىچىدىكى ئە رىكە كىلەرنىڭ سانى ئۆۋەندىكىچە: ـ **3** پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ **4** شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ **5** ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ **6** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **7** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **8** زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **9** زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئالتمىش كىشى؛ **10** بانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ **11** بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **12** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **13** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئالتمىش ئالتە كىشى؛ **14** بىگۋايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئەللىك ئالتە كىشى؛ **15** ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى تۆت يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **16** ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ **17** بىزايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **18** يوراھنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **19** ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **20** گىببارنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ **21** بەيت-لەھەملىكلەر بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **22** نىتوفالىلار ئەللىك ئالتە كىشى؛ **23** ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **24** ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى؛ **25** كىرىئات-ئارىملىقلار، كەفىراھلىقلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ **26** راماھلىقلار بىلەن گىبالىقلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ **27** مىكماشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **28** بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىقلار جەمئىي ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **29** نېبولىقلار ئەللىك ئىككى كىشى؛ **30** ماگبىشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز يەتمىش ئالتە كىشى؛ **31** ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **32** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ **33** لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بەش كىشى؛ **34** يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **35** سىناۋانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى. **36** كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ **37** ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ **38** پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ **39** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. **40** لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خودا ۋىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى؛ **41** غەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى. **42** دەرۋازىۋانلەرنىڭ نەسلىدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمونىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككوبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز توققۇز كىشى. **43** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋوتنىڭ ئەۋلادلىرى، **44** كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىياھانىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، **45** لبانانىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگابانىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككوبنىڭ ئەۋلادلىرى، **46** ھاگابنىڭ ئەۋلادلىرى، شامالاينىڭ ئەۋلادلىرى، ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، **47** گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رېئايانىڭ ئەۋلادلىرى، **48** رەزىننىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، **49** ئۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، **50** ئاسناھنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، **51** باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، **52** بازلۇتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، **53** باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تېماھنىڭ ئەۋلادلىرى، **54** نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرى. **55** سۇلايمانىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتايىنىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېرۋدانىڭ ئەۋلادلىرى، **56** يائالاھنىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى، **57** گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھاززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامىنىڭ ئەۋلادلىرى. **58** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. **59** تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشا، كېرۇب، ئاددان ۋە ئىممەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۆلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ يا كى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. **60** بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز ئەللىك ئىككى كىشى؛ **61** كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللايىنىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلېئادلىق بارزىللايىنىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۆلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. **62** بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا ئۆلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. **63** ۋالىي ئۆلارغا: ـ ئۇرىم ۋە ئۇممىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يېمە كلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. **64** پۈتۈن جاماەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئالتمىش كىشى؛ **65** بۇنىڭدىن باشقا ئۆلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز ئەر-ئايال ئەغەرچىسى بار ئىدى. **66** ئۆلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، **67** تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە

ئېشىكى بار ئىدى. **68** جەمەت كاتتۇاشلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمغا ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېگە كەلگەن چاغدا، خۇدانىڭ شۇ ۋېنى ئەسلى ئورنىغا يېكۈۋاشتىن سىلىنىشى ئۈچۈن چىن كۆڭلىدىن سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. **69** ئۇلار تۆزلىرىنىڭ قۇربىغا قاراپ قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە ئاتمىش بىر مىڭ داريك ئالتۇن، بەش مىڭ منا كۈمۈش ۋە يۈز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى. **70** شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، غەزەلگەشىلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى؛ قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

3 ئىسرائىل خەلقى ھەرقايىسىسى ئۆز شەھەرلىرىدە ماكانلاشقانىدى؛ يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، خەلق بىر ئادەمدەك بولۇپ يېرۇسالېمغا يىغىلدى. **2** يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى، شېئالتىئېلنىڭ ئوغلى زەرۇبابەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى ئورنىلىرىدىن قوپۇپ، خۇدانىڭ ئادىمى مۇسا پۈتكەن قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگارغا كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ قۇربانگاھىنى سېلىشقا كىرىشتى. **3** گەرچە ئۇلار شۇ يەرلىك خەلقلەردىن قورقسىمۇ، لېكىن قۇربانگاھنى ئەسلىدىكى ئۆلى ئۈستىگە سېلىپ، ئۇنىڭدا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كويدۇرمە قۇربانلىق ئۆتەكۈزۈشكە كىرىشتى. **4** ئۇلار يەنە [مۇقەددەس قانۇندا] پۈتۈلگىنى بويىچە «كەپلەر ھېيتى»نى ئۆتەكۈزۈپ، ھەر كۈنى بەلگىلەنگەن تەلەپكە مۇۋاپىق سان بويىچە كۈنلۈك كويدۇرمە قۇربانلىقنى سۇنۇشاتتى. **5** شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار يەنە ھەر كۈنلۈك كويدۇرمە قۇربانلىقلار، يېڭى ئاي قۇربانلىقى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق مۇقەددەس دەپ بېكىتىلگەن ھېيتلىرى ئۈچۈن تەقدىم قىلىنىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىر كىشىنىڭ كۆڭلىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىدىغان ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ تۇراتتى. **6** شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشقا باشلىدى؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ ئۆلى تېخى سېلىنمىدى. **7** ئۇلار تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارغا پۇل تاپشۇردى ۋە شۇنداقلا پارس پادىشاھى قورەشنىڭ ئىجازىتى بىلەن زىدونلۇقلار بىلەن تۆرلۇقلارغا كېدىر ياغىچىنى لۇباندىن [ئوتتۇرا] دېڭىز تارقىلىق يوپياغا ئەكېلىدۇرۇش ئۈچۈن ئۇلارغا يەمەك-ئىچمەك ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىدى. **8** جامائەت يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېگە كەلگەندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئايدا شېئالتىئېلنىڭ ئوغلى زەرۇبابەل، يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىي قېرىنداشلىرىنىڭ قالدىسى، شۇنىڭدەك سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ يېرۇسالېمغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇلۇشتا ئىش باشلىدى؛ ئۇلار يەنە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنى سېلىش قۇرۇلۇشىغا نازارەتچىلىككە قويدى. **9** يەشۇئا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى، كادمىيەل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى خۇدانىڭ ۋېنىدە ئىشلەيدىغان ئىشچىلارنى نازارەت قىلىشقا بىر نىيەتتە ئاتالاندى، ھېنادادنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ۋە قېرىنداش لاۋىيلار ئۇلارغا ياردەملەشتى. **10** تاشچىلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېگە تۈل سالىدىغان چاغدا كاھىنلار خاس كىيىملىرىنى كىيىپ، كانايلىرىنى چېلىپ، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان لاۋىيلار جاڭجاڭ چېلىپ، ھەممىسى قاتار-قاتار سەپ بولۇپ تۇرغۇزۇلدى؛ ئۇلار داۋۇت بەلگىلىگەن كۆرسەتمىلەر بويىچە پەرۋەردىگارنا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. **11** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۇزۇتارا: ـ «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئىسرائىلغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەپ ھەمدۇسانا ۋە رەھمەت-تەشەككۇر ئېيتىشتى. بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ ئۆلى سېلىنىپ بولغاچقا، خالايىق پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ تۇۋلاپ تەنتەنە قىلىشتى. **12** لېكىن كاھىنلاردىن، لاۋىيلاردىن ۋە جەمەت باشلىقلىرىدىن نۇرغۇنلىرى، يەنى ئەسلىدە ئىلگىركى ۋېنى كۆرگەن نۇرغۇن قېرى ئادەملەر كۆز ئالدىدا سېلىنغان بۇ ۋېنىنىڭ ئۆلىغا قاراپ، ئۇن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى؛ نۇرغۇن باشقا كىشىلەر خۇشال بولۇپ تەنتەنە قىلىپ توۋلاشتى؛ **13** ۋە خەلق ھەتتا كىملەرنىڭ تەنتەنە قىلىشۋاتقانلىقى بىلەن كىملەرنىڭ يىغلاۋاتقانلىقىنى ئايرىۋالالمايى قالدى؛ چۈنكى جامائەت تەنتەنە قىلىپ قاتتىق توۋلىشاتتى؛ ۋە بۇ ئاۋاز يىراق-يىراقلارغا ئاڭلىناتتى.

4 يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى رەقىبلەر سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ۋېنى يېكۈۋاشتىن سالماقچىكەن، دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، **2** زەرۇبابەل ۋە جەمەت باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ: ـ بىز سىلەر بىلەن بىللە سالايلى؛ چۈنكى بىزمۇ سىلە رگە ئوخشاشلا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنى ئىزلەپ، بىزنى بۇ يەرگە ئەكەلگەن ئاسۇرىيە پادىشاھى ئېسار-ھاددونىنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇپ كېلىۋاتىمىز، دېيىشتى. **3** لېكىن زەرۇبابەل، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ باشقا جەمەت باشلىقلىرى ئۇلارغا: ـ خۇدايىمىزغا ئۆي سېلىشتا سىلەرنىڭ بىز بىلەن ھېچقانداق ئالاقە كۈلار يوق؛ بەلكى پارس پادىشاھى قورەش بەرگە ۋېرۇغاندەك، پەقەت بىز ئۆزىمىزلا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۆي سالىمىز، دېيىشتى. **4** شۇنىڭدىن كېيىن شۇ يەردىكى ئاھالە يەھۇدالارنىڭ قولىنى ئاجىز قىلىپ، ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش قىلىشىغا كاشىلا تۇغدۇرۇپ تۇردى. **5** ئۇلار يەنە پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بارلىق كۈنلىرىدىن تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە ئولتۇرغان ۋاقىتقىچە، دائىم مەسلىھەتچىلەرنى سىنتۈپلىپ، يەھۇدالار بىلەن قېرىشىپ، قۇرۇلۇش نىشانىنى بۇزۇشقا تۇرۇنۇپ تۇردى. **6** ئاھاشۋېروش تەختكە چىققان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا ئۇلار ئۇنىڭغا يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسى ئۈستىدىن بىر ئەرزنامە يازدى. **7** شۇنىڭدەك ئارتاخشاشتا كۈنلىرىدە بىشلام، مىتىردات، تابەئەل ۋە ئۇلارنىڭ قالغان شېرىكلىرىمۇ پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتاغا ئارامىي تىلىدا بىر ئەرز خېتىنى يازدى، خەت ئارامىي تىلىدىن تەرجىمە قىلىندى. **8** ۋالىي رەھۇم بىلەن دۋان بېگى شىمشاي پادىشاھ ئارتاخشاشتاغا يېرۇسالېم ئۈستىدىن تۆۋەندىكىدەك ئەرزنامە يازدى: ـ **9** «مە زكۈر مە كتۇپنى يازغانلاردىن، ۋالىي رەھۇم، كاتىپ بېگى شىمشاي ۋە ئۇلارنىڭ باشقا ھەمراھلىرى بولغان سوراچىلار، مۇيەتىشىلەر، مەنسەپدارلار، كاتىپلار، ئارقىۋىلىقلار، بابىلىقلار، شۇشانلىقلار، يەنى ئېلامىيلار **10** ۋە ئۇلۇغ جانابي ئوسناپپار ساماريە شەھىرىگە ۋە [ئەفرات] دەريا سىنىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلە رگە ئورۇنلاشتۇرغان ئاھالىمۇ بار **11** (مانا بۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھقا يازغان خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى) ـ تۆزلىرىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى خىزمەتكارلىرىدىن پادىشاھ ئالىلىرى ئارتاخشاشتاغا سالام! **12** پادىشاھ ئالىلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، تۆزلىرى تەرەپتىن بىز تەرەپكە كەلگەن يەھۇدىيلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى؛ ئۇلار ئاشۇ ئاسىي ۋە سېپسق شەھىرىنى قۇرۇۋاتىدۇ؛ ئۇلىنى ياساپ پۈتكۈردى، سېپىلنى ياساپ چىقتى ۋە سېپىلنىڭ ئۇللىرىنى بىر-بىرگە ئۇلاپ ياساۋاتىدۇ. **13** ئەمدى ئۇلۇغ پادىشاھ ئالىلىرىگە شۇ مەلۇم بولغايكى، مۇبادا بۇ شەھەر ئوكۇلانسا، سېپىل پۈتكۈزۈلسە، ئۇلار باج تاپشۇرمايدىغان، ئولپان تۆلىمەيدىغان ۋە پاراق تاپشۇرمايدىغان بولۇۋالىدۇ، بۇنداق كېتىۋەرسە پادىشاھلارنىڭ خەزىنىسىگە سۈزىسز زىيان بولىدۇ. **14** بىز ئوردىنىڭ تۇزىنى يەپ تۇرۇپ، پادىشاھىمىزنىڭ بۇنداق بېھۇرمەت قىلىنىشىغا قاراپ تۇرۇشىمىزغا قەتئىي توغرا كەلمەيدۇ، شۇ سەۋەبتىن پادىشاھىمىزغا مەلۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلدۇق. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن [ئالىلىرىنىڭ] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىخىنامىسىنى سۈرۈشتە قىلىشلىرىنى تەشەببۇس قىلىمىز؛ سىلى تارىخنامىدىن بۇ شەھەرنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھلارغىمۇ، ھەرقايسى ئۆلكىلە رگىمۇ زىيان يەتكۈزۈپ كەلگەن ئاسىي بىر شەھەر ئىكەنلىكىنى، قەدىمدىن تارتىپ بۇ شەھەردىكىلەر ئاغدۇرمىچىلىق تېرىغانلىقىنى بىلگەيلا؛ دەل شۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەر ۋەيران قىلىنغانىدى. **16** شۇنۇڭ بىز ئالىلىرىغا شۇنى ئۇقتۇرماقچىمىزكى، ئە گەر بۇ شەھەر قۇرۇلسا، سېپىللىرى پۈتكۈزۈلسە، ئۇنداقتا سىلىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى يەرلە رگە ھېچقانداق ئىگىدارچىلىقىلىرى بولمای قالىدۇ». **17** پادىشاھ مۇنداق جاۋاب يوللىدى: ـ «ۋالىي رەھۇم، دۋان بېگى شىمشايغا ۋە ساماريە ھەم دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلەردە تۇرۇشلۇق ھەمراھلىرىگىلارغا سالام! **18** سىلەرنىڭ بەرگە يازغان ئەرز خېتىگىلار مېنىڭ ئالدىمدا ئېنىق قىلىپ ئوقۇپ بېرىلدى. **19** تەكشۈرۈپ كۆرۈشنى بۇيۇرۇدۇم، بۇ شەھەرنىڭ دەرۋەقە قەدىمدىن تارتىپ پادىشاھلارغا قارشى چىقىپ ئىسيان قوزغىغان، شەھەردە دائىم ئاسىيلىق-قوزغىلاڭ كۆتۈرۈشتەك ئىشلارنىڭ بولۇپ كەلگەنلىكى مەلۇم بولدى. **20** ئىلگىركى ۋاقىتلاردا قۇدرەتلىك پادىشاھلار يېرۇسالېمغا ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى پۈتۈن يەرلەرنى ئىدارە قىلىپ كەلگەن، ئۇلار ئۇلارغا بېقىنىپ باج، ئولپان ۋە پاراقنى تاپشۇرۇپ كەلگەنكەن. **21** ئەمدى سىلەر بۇيرۇق چۈشۈرۈپ ئۇ خەلقنى ئىشتىن توختىتىڭلار، مەندن باشقا يارلىق چۈشۈرۈلمىگۈچە، بۇ شەھەرنى

يېڭۇاشتىن قۇرۇپ چىقىشقا بولمايدىغانلىقى ئۆتۈنۈۋېلىنۇر. 22 بۇ ئىشنى ئادا قىلماي قېلىشتىن پەخەس بولۇۋېلىڭلار، پادىشاھلارغا زىيان كەلتۈرىدىغان ئاپەت ئېىشقا كۆچىيۋېرىدىكەن؟»، 23 پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يارلىقىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى رەھۋەغا، دىۋان بېگى شىمشاي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىغا ئۇقتۇپ بېرىلىشى بىلەنلا، ئۇلار ئالمان-تالمان يېرۇسالېمدىكى يەھۇدالارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ھەربىي كۈچ ئىشلىتىپ، ئۇلارنى ئىشنى توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى. 24 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيدىكى ئىشلار توختىدى؛ ئىش تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە چىقىپ ئىككىنچى يىلغىچە توختاغلىق قالدى.

5 بۇ چاغدا پەيغەمبەرلەر، يەنى ھاگاي پەيغەمبەر بىلەن ئىددونىڭ ئوغلى زە كەريا پەيغەمبەر يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلارغا بېشارەت بېرىشكە باشلىدى، ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ نامىدا ئۇلارغا بېشارەت بېرىشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابابل ۋە يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا قۇپۇپ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيىنى يېڭۇاشتىن سېلىشقا باشلىدى، خۇدانىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ ئۇلارغا ياردەم بەردى. 3 شۇ چاغدا دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ: «كىم سىلە رگە بۇ ۋېيىنى يېڭۇاشتىن سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتىزۇشكە ۋىيۇق بەردى؟» دەپ سوربدى. 4 ئۇلار يەنە: «بۇ قۇرۇلۇشقا مەسئۇل بولغۇچىلارنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سوربدى. 5 لېكىن خۇدانىڭ نەزىرى يەھۇدا ئاقساقاللىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى، شۇڭا باش ۋالىي قاتارلىقلار پادىشاھ دارىئۇسقا مەلۇم قىلغۇچە، شۇنداقلا ئۆتكۈن بۇ ھەقتە بېرەر جاۋاب يارلىق كەلگۈچە ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى توسمىدى. 6 دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى، يەنى دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار پادىشاھ دارىئۇسقا خەت ئەۋەتتى؛ خەتنىڭ كۆچۈرۈلمىسى مانا تۆۋەندىكىدەك: 7 ئۇلار پادىشاھقا ئەۋەتكەن مەلۇماتىنا مۇنداق دېيىلگەن: «دارىئۇس ئالىيلىرىغا چوكتۇر ئامان-ئېسەنلىك بولغاي! 8 پادىشاھىمىزغا شۇ ئىش يېتىپ مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەھۇدىيە گە، ئۇلۇغ خۇدانىڭ ۋېيگە بېرىپ كۆردۇقكى، شۇ تۇي يوغان تاشلار بىلەن ياسىلىۋاتىدۇ، تاملىرىغا ئىمار تۈتكۈزۈلۈپ سېلىنماقتا؛ بۇ قۇرۇلۇش تېز سۈرەتتە ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلۇۋېتىپتۇ. 9 ئاندىن بىز ئۇيەردىكى ئاقساقاللاردىن: ـ كىم سىلە رگە بۇ ۋېيىنى سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتىزۇشكە ۋىيۇق بەردى؟ ـ دەپ سوربدۇق. 10 ۋە ئالىيلىرىغا مەلۇم بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئىسملىرىنى سوربدۇق، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ ئىسملىرىنى پۈتۈپ خاتىرىلىمەكچى ئىدۇق. 11 ئۇلار بىزگە: «بىز ئاسمان-زېمىننىڭ خۇداسىنىڭ قۇللىرى، بىز ھازىر بۇنىڭدىن ئۆزۈن يىللار ئىلگىرى سېلىنغان ۋېيىنى يېڭۇاشتىن سېلىۋاتىمىز. مۇشۇ ۋېيىنى ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئۇلۇغ بىر پادىشاھى سالدۇرغاندى. 12 لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسماندىكى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قېيغاچقا، خۇدا ئۇلارنى كالدىيەلىك بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغان؛ ئۇ بۇ ۋېيىنى چاقتۇرۇۋېتىپ، خەلقىنى بابىلغا ئۆتكۈزۈن قىلىپ ئە كەتكەن. 13 لېكىن بابىل پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى پادىشاھ قورەش خۇدانىڭ بۇ ۋېيىنى يېڭۇاشتىن سېلىشقا يارلىق چۈشۈرۈ رگەن. 14 ۋە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى بۇ ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بابىل بۇتخانىسىغا ئاپىرىپ قويغان خۇدانىڭ ۋېيدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىمۇ پادىشاھ قورەش ئۇلارنى بابىل بۇتخانىسىدىن ئەپىچىقتۇرۇپ، شەشبازار ئىسملىك بىر كىشىگە تاپشۇرغان؛ ئۇ ئۇنى باش ۋالىي قىلىپ تەينىلىگەندى. 15 ھەم ئۇنىڭغا: ـ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئېلىپ ئۇلارنى يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا ئاپىرىپ قويغىن؛ خۇدانىڭ ۋېيى ئەسلى جايىغا يېڭۇاشتىن سېلىنسۇن، دەپ ۋېيرۇغان 16 ئاندىن شۇ شەشبازار دېگەن كىشى كېلىپ، يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيگە ئۇل سالغان؛ ئەنە شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ھازىرغىچە ياسىلۇاتىدۇ، تېخى پۈتمىدى» دەپ جاۋاپ بەردى. 17 ئەمدى ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمىزنىڭ شۇ يەردە، يەنى بابىلدىكى خەزىنىنى ئاختۇرۇپ بېقىشىنى، ئۇ يەردە پادىشاھ قورەشنىڭ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيىنى يېڭۇاشتىن سېلىش توغرىسىدا چۈشۈرۈ رگەن يارلىقىنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ بېقىشىنى سورايمىز ھەم پادىشاھىمىزنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدا ئۆز ئىرادىسىنى بەرگە بىلدۈرۈپ قويۇشىنى ئۈتۈنىمىز».

6 ئاندىن پادىشاھ دارىئۇس بابىلدىكى دۆلەت-بايلىقلار ساقلانغان «ئارخىپلار ئۆيى»نى تەكشۈرۈپ چىقىشقا يارلىقلارنى چۈشۈردى. 2 مېدىئا ئالىتۇكسىدىكى ئاخمىتا قەلئەسىدىن بىر ئورام قەغەز تېپىلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق بىر خاتىرە پۈتۈلگەن: 3 «پادىشاھ قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پادىشاھ قورەش يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيگە دائىر مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈردى: ـ «قۇربانلىق سۈنۈلدىغان ئورۇن بولۇش ئۈچۈن بۇ تۇي يېڭۇاشتىن سېلىنسۇن؛ ئۇلى پۈختا سېلىنسۇن، ۋېيىنىڭ ئىگىزلىكى ئالتمىش گەز، كەڭلىكى ئالتمىش گەز بولسۇن. 4 ئۈچ قەۋەت يوغان تاش، بىر قەۋەت يېڭى ياغاچ بىلەن سېلىنسۇن، بارلىق خىراجەت پادىشاھلىق خەزىنىسىدىن چىقىم قىلىنسۇن. 5 ئەسلىدە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بابىلغا ئاپىرىپ قويغان، خۇدانىڭ ۋېيدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى قايتۇرۇپ كېلىنسۇن، يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا قايتىدىن يەتكۈزۈلۈپ، ھەربىرى ئۆز جايىغا قويۇلسۇن، ئۇلار خۇدانىڭ ۋېيگە قويۇلسۇن!». 6 [دارىئۇستىن يارلىق چۈشۈرۈلۈپ]: «ـ شۇڭلا، ئى دەريانىڭ شۇ تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي ۋە شېتار-بوزناي ھەم سىلەرنىڭ ھەمراھلىرىڭلار، يەنى دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار، ئەمدى سىلەر ئۇ يەردىن نېرى كېتىڭلار! 7 خۇدانىڭ ۋېيىنىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ باش ۋالىيسى بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ خۇدانىڭ بۇ ۋېيىنى ئەسلىدىكى ئورنىغا سېلىشىغا يول قويۇڭلار. 8 شۇنىڭدەك مەن خۇدانىڭ بۇ ۋېيىنىڭ سېلىنشى ئۈچۈن يەھۇدالارنىڭ ئاقساقاللىرى توغرۇلۇق سىلە رگە ۋىيۇق چۈشۈردۈمكى: ـ دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىن، پادىشاھلىق خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلغان باج كىرىمىدىن سىلەر كېچىكتۈرمەي شۇ ئادەملە رگە تولۇق خىراجەت ئاجرىتىپ بېرىڭلار، قۇرۇلۇش ھېچ توختاپ قالمىسۇن. 9 ئۇلارغا نېمە كېرەك بولسا، جۈملىدىن ئاسماندىكى خۇداغا كۈيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈشقا، مەيلى ئە ركەك توپراق بولسۇن، قوچقار ياكى قوزىلار بولسىمۇ، شۇلار بېرىلسۇن، يەنە يېرۇسالېمدىكى كاھىنلارنىڭ بەلگىگىنى ۋېچچە بۇغداي، تۇز، شاراب ياكى زېيتۇن مايلار بولسۇن شۇلارنىڭ بىرىمۇ كەم قىلىنماي، ھەر كۈنى تەمىن ئېتىپ تۇرۇلسۇن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاسماندىكى خۇداغا خۇشبۇي قۇربانلىقلارنى كەلتۈرۈپ، پادىشاھقا ۋە پادىشاھنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئۆزۈن ئۆمۈر تىلىسۇن. 11 مەن يەنە ۋېيرۇيەمدىكى، كىمكى بۇ يارلىقنى ئۆ زگەرتسە، شۇ كىشىنىڭ ۋېيىنىڭ بىر تال لىمى سۈنغۇرۇۋېلىنىپ تىكىلەنگەندىن كېيىن، شۇ كىشى ئۆنىڭغا ئېسىپ مىخلاپ قويۇلسۇن، ئۇنى ئەخلەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلسۇن! 12 ۋە ئۆزىنىڭ نامىنى شۇ يەردە قالدۇرغان خۇدا مۇشۇ يېرۇسالېمدىكى ۋېيىنى ئۆ زگەرتسىكە ياكى بۇزۇشقا قول ئۇزارتقان ھەرقانداق پادىشاھ ياكى خەلقنى ھالاك قىلسۇن! مەن دارىئۇس مۇشۇ يارلىقنى چۈشۈردۇم، ئەستايىدىللىق بىلەن بەجا كەلتۈرۈلسۇن!» دېيىلدى. 13 ئاندىن دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي، شېتار-بوزناي ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى پادىشاھ دارىئۇسنىڭ ئەۋەتكەن يولىيورۇقى ۋېچچە ئەستايىدىللىق بىلەن شۇ ئىشنى بەجا كەلتۈردى. 14 يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى قۇرۇلۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ، ھاگاي پەيغەمبەر ۋە ئىددونىڭ ئوغلى زە كەريانىڭ بېشارەت بېرىشلىرى بىلەن شۇ ئىشتا رونىق تاپتى. ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەمرى ۋېچچە، شۇنداقلا قورەش، دارىئۇس ۋە ئارتاخشاشتا قاتارلىق پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئەمرى ۋېچچە ئىشلەپ، ئۇنى يېڭۇاشتىن قۇرۇپ چىقىش ئىشىنى پۈتۈردى. 15 بۇ تۇي دارىئۇس پادىشاھى سەلتەنەتنىڭ ئالتىنچى يىلى، ئادار ئېيىنىڭ ئۈچىنچى كۈنى پۈتكۈزۈلدى. 16 ئىسرائىللار ـ كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە قالغان سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن خەلقلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ بۇ ۋېيىنى ئۆنىڭغا ئاتاش مۇراسىمىنى خۇشال-خۇرراملىق بىلەن ئوتكۈزدى. 17 ئۇنى خۇدانىڭ ئۆزىگە ئاتاش مۇراسىمدا ئۇلار يۈز توپراق، ئىككى يۈز قوچقار ۋە تۆت يۈز قوزا سۈندى ھەم ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ سانى ۋېچچە بارلىق ئىسرائىل ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكىنى سۈندى. 18 ئۇلار يەنە يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئىبادەت-خىزمىتىنى ئوتەشكە، مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنى ۋېچچە، كاھىنلارنى ئۆز نۆۋىتى ۋېچچە، لاۋىيلارنى گۇرۇپ پېلىرى ۋېچچە تۈزگۈزدى. 19 بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزدى. 20 چۈنكى كاھىنلار ۋە لاۋىيلار بىر نىيەت بىلەن بىرلىكتە پاكلىنىش رەسىملىرىنى ئوتكۈزۈپ، ھەممىسى پاكلاندى؛ ئاندىن ئۇلار بارلىق سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ۋە ئۇلارنىڭ قېرىندىشى بولغان كاھىنلار ۋە ھەم ئۆزلىرى

ئوچۇن ئوتۇپ كېتىش هېيتىغا ئاتىغان [قوزلىرىنى] سويدى. 21 سۈرگۈنلۈكتىن [يېڭىلا] قايتىپ كەلگەن ئىسرائىللار ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ، ئوزلىرىنى ئېمىندىكى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن ئايرىپ چىققان بارلىق كىشىلەر قوزا گۈشلىرىنى بىرلىكتە يېيىشتى. 22 ئۇلار پېتىر نان هېيتىنى خوشال-خۇرامىلق ئىچىدە يەتتە كۈن ئوتكۈزدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى خوشاللىققا چۆمدۈردى هەم ئاسۇريە پادىشاهنىڭ كۆڭلىنى ئۇلارغا مايىل قىلىپ، ئوزىنىڭ ۋېينى ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ۋېينى قۇرۇشقا ئۇلارنىڭ قولىنى مۇستەهكەملىدى.

7 شۇ ئىشلاردىن كېيىن پارس پادىشاهى ئارتاخشاستا سەلتەنەت سۈرگەن مەزگىلدە ئەزرا دېگەن كىشى [بابىلدىن يېرۇسالېمغا چىقتى]. ئۇ سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئازارياننىڭ ئوغلى، ئازاريا هىلقىيانىڭ ئوغلى، 2 هىلقىيا شاللۇمنىڭ ئوغلى، شاللۇم زاد وكتىڭ ئوغلى، زادوك ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى، 3 ئاخىتۇب ئامارياننىڭ ئوغلى، ئامارىيا ئازارياننىڭ ئوغلى، ئازاريا مېرايوتنىڭ ئوغلى، 4 مېرايوت زەراهياهنىڭ ئوغلى، زەراهىيا ئوززىنىڭ ئوغلى، ئوززى بۇككىنىڭ ئوغلى، 5 بۇككى ئابىشۇئانىڭ ئوغلى، ئابىشۇئا فىنهاسنىڭ ئوغلى، فىنهاس ئەلئازارنىڭ ئوغلى، ئەلئازار بولسا باش كاهىن هارۇننىڭ ئوغلى ئىدى؛ 6 ـ ئەزرا دېگەن بۇ كىشى بابىلدىن قايتىپ چىقتى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇساغا نازىل قىلغان تەۋرات قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭغا بولغاچقا، ئۇ ئېمنى تەلەپ قىلسا پادىشاه شۇنى بە رگەنىدى. 7 پادىشاه ئارتاخشاشتانىڭ يىلى بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاهىنلار، لاۋىيلار، غەزەلكەشىلەر، دەرۋازىۋەنلەر ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە يېرۇسالېمغا قايتىپ چىقتى. 8 [ئەزرا] ئەمدى پادىشاهنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يەتتىنچى يىلى بەشىنچى ئايدا يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇ بابىلدىن چىقىشقا تەييارلاندى؛ خۇدانىڭ شەپقەتلىك قولى ئۇنىڭغا بولغاچقا، ئۇ بەشىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 10 چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى چۈشىنىپ تەھسىل قىلىشقا هەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئىچىدە ئۇنىڭدىكى هۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىشكە نىيەت قىلغانىدى. 11 مانا بۇ پادىشاه ئارتاخشاشتا كاهىن هەم تەۋراتشۇناس ئەزراغا تاپشۇرغان يارلىق خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى: ـ (ئەزرا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئائىت ئىشلارغا هەم ئۇنىڭ ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان بەلگىلىمىلىرىگە پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى): ـ 12 «مەنكى پادىشاهلارنىڭ پادىشاهى ئارتاخشاشتادىن ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ م ۇكەممەل تەۋرات-قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس كاهىن ئەزراغا سالام! 13 ئەمدى مەن شۇنداق يارلىق چۈشۈرىمەنكى، پادىشاهلىقىمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللاردىن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ كاهىن ۋە لاۋىيلىردىن كىملەر يېرۇسالېمغا بېرىشنى خالىسا، هەممىسى ئىسىنىڭ بىلەن بىللە بارسا بولىدۇ. 14 چۈنكى سەن پادىشاه ۋە ئۇنىڭ يەتتە مەسلىهەتچىسى تەرىپىدىن تەپىلىنىگەن ئىكەنسەن، قولۇڭدىكى خۇدانىڭ قانۇن كىتابىدا ئېيتىلغانلىرى ۋىجە، يەهۇدىيە ۋە يېرۇسالېمغا تەكشۈرۈش-هال سوراشقا ئەۋەتىلگەنسەن. 15 سەن پادىشاه ۋە ئۇنىڭ مەسلىهەتچىلىرى ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا سۈنغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرۈپ يېرىم ئۇنىڭغا تەقدىم قىل (ئۇنىڭ ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر)؛ 16 شۇنىڭدەك قولۇڭ پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىدە قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاپالىسا، شۇنى خەلق ۋە كاهىنلار يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ۋېيگە تەقدىم قىلىشقا ئۆز ئىختىيارى بىلەن بە رگەن سوۋغاتلارغا قوشۇپ ئاپارغىن. 17 سەن بۇ پۇللارغا ئېهتىياجانلىق بىلەن قوربانلىقلار ئۈچۈن تورپاق، قوچقار، قوزا ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى هەم شاراب ھەدىيەلىرى سېتىۋېلىپ، بۇلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدايىڭلارنىڭ ۋېيدىكى قۇربانگاهقا سۈنغىن. 18 قالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى سەن ۋە جەمەتىڭدىكىلەر رەگە قانداق قىلىش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، خۇدايىڭلارنىڭ ئىرادىسى ۋىجە شۇنداق قىلىڭلار. 19 سېنىڭ خۇدايىڭنىڭ ۋېيدىكى ئىشلارغا ئىشلىتىشكە ساڭا بە رگەن قاچا-قۇچىلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئالدىغا قوي. 20 ئە گەر شۇنىڭدەك ساڭا خۇدايىڭنىڭ ۋېيدىكى قالغان ئىشلارغا چىقىم قىلىدىغانغا ئېھتىياجلىرىڭ كېرەك بولسا، سەن پادىشاه خەزىنىسىدىن ئېلىپ ئىشلەتكىن. 21 شۇنىڭ بىلەن مەنكى پادىشاه ئارتاخشاشتادىن دەريانىڭ شۇ غەربىدىكى بارلىق خەزىنە بە گلىرىگە شۇنداق بۇيرۇق چۈشۈرىمەنكى، ئاسماندىكى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنىڭ ئالىمى بولغان كاهىن ئەزرا سەلەردىن نېمىنى تەلەپ قىلسا، سەلەر ئەستايىدىللىق بىلەن ئۇنىڭ دېگىنىدەك بېجىرىڭلار. 22 ئۇنىڭ ئالدىغىنى كۆمۈش يۈز تالانتقىچە، بۇغداي يۈز كورىغىچە، شاراب يۈز باتقىچە، زەيتۇن مېيى يۈز باتقىچە بولسۇن، ئۇزغا چەك قويۇلمىسۇن. 23 ئاسمانلاردىكى خۇدا نېمىنى ئەمر قىلسا، شۇ ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ۋېيى ئۈچۈن ئەستايىدىللىق بىلەن بېجىرىلسۇن؛ نېمىشقا [خۇدانىڭ] غەزىپىنى پادىشاه ۋە ئۇنىڭغا ئىگىلىرىنىڭ پادىشاهلىقىغا چۈشۈرگۈدە كمىز؟ 24 بىز شۇنىمۇ سىلە رگە مەلۇم قىلىمىزكى، ئۇمۇمەن كاهىنلار، لاۋىيلار، غەزەلكەشىلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ بۇ ۋېيدە خىزمەت قىلىدىغانلارنىڭ هېچقايسىسىدىن باج، ئولپان ۋە پاراق ئېلىشقا بولمايدۇ. 25 ئەمدى سەن ئەي ئەزرا، خۇدايىڭنىڭ سەندە بولغان هېكمىتىگە ئاساسەن، دەريانىڭ شۇ غەربىدە تەرىپىدە خۇدايىڭنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى بىلگەن، بارلىق خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدىغان، ئۇلارنى ئىداره قىلىدىغان سوراقچى ۋە هاكىملارنى تەيىنلىگىن؛ ۋە تەۋرات-قانۇنىنى بىلمەيدىغانلارنى بولسا، ئۇلارغا بۇلارنى ئۆگىتىڭلار. 26 خۇدايىڭنىڭ قانۇنىغا ۋە پادىشاهلىقىنىڭ قانۇنىغا رىئايە قىلمايدىغانلار بولسا، ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئادالەتلىك بىلەن هۆكۈم چىقىرىلسۇن؛ ئۇ ئۆلۈمگە، ياكى سۈرگۈنگە ياكى مال-مۈلكىنى مۇسادىره قىلىشقا ۋە ياكى زىندانغا تاشلاشقا هۆكۈم قىلىنسۇن». 27 [ئەزرا مۇنداق دېدى] ـ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا هەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاهنىڭ كۆڭلىگە، يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېينى شۇنداق كۆز ركەم بېزەش نىيىتىنى سالدى، 28 يەنە مېنى پادىشاه ۋە مەسلىهەتچىلىرى ئالدىدا هەم پادىشاهنىڭ مۇهتەرەم ئەمىرلىرى ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈردى. پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ قولى مەندە بولۇپ، ئۇ مېنى غەيرەتلەندۈرگەچكە، ئۆزۈم بىلەن بىللە [يېرۇسالېمغا] چىقىشقا ئىسرائىللار ئىچىدىن بىرنەچچە مۇتىۋەرلەرنى يىغدىم.

8 پادىشاه ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرۈپ تۇرغان ۋاقىتتا، بابىلدىن مېنىڭ بىلەن بىللە قايتقانلارنىڭ ئاتا جەمەت باشلىقلىرى ۋە ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ 2 فىنهاسنىڭ ئەۋلادلىرىدىن گېرشون، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن دانىيال، داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن هاتۇش، 3 شېكانيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زە كەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن نەسەبنامىدە تىزىملانغان ئە رە كلەر جەمئي بىر يۈز ئەللىك كىشى؛ 4 پاهات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەراهىياهنىڭ ئوغلى ئەلىيوينايى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر ئىككى يۈز كىشى؛ 5 شېكانيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن يولغان ياهازىيەلنىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر ئۈچ يۈز كىشى؛ 6 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوناتاننىڭ ئوغلى ئەبەد ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر ئە للىك كىشى؛ 7 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاتالىيانىڭ ئوغلى يەشايا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر يە تمىش كىشى؛ 8 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر سە كسەن كىشى؛ 9 يوئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەهىيەلنىڭ ئوغلى ئوبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر ئىككى يۈز ئون سە ككىز كىشى؛ 10 شېلومىتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوسفىيانىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر بىر يۈز ئاتمىش كىشى؛ 11 بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىباينىڭ ئوغلى زە كەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر يىگىرمە سە ككىز كىشى؛ 12 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن هاككاتاننىڭ ئوغلى يوهانان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر بىر يۈز ئون كىشى؛ 13 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەڭ ئاخىرىدا قايتقانلارنىڭ ئىسىملىرى ئەلىفەلەت، جەئىيەل ۋە شېمايا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر ئاتمىش كىشى؛ 14 بىگۋايىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتاي بىلەن زابېۇد ۋە ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئە رە كلەر يە تمىش كىشى. 15 ـ مەن ئۇلارنى ئاخاۋاغا ئاقىدىغان دەريانىڭ ۋېيغا يىغدىم؛ بىز ئۇ يەردە چېدىر تىكىپ ئۈچ كۈن ئوردۇق. خەلقنى ۋە كاهىنلارنى ئارىلاپ قارىسام ئۇ يەردە لاۋىيلار يوق ئىكەن. 16 شۇڭا مەن باشلىقلاردىن ئەلىئېزەر، ئاريەل، شېمايا، ئەلناتان، يارىب، ئەلناتان، ناتان، زە كەريا بىلەن مەشئۇللاملارنى ۋە ئۇلارغا قوشۇپ ئوقۇمۇشلۇق ئالىملاردىن يوئارىب بىلەن ئەلناتانىنى چاقىرتىپ كېلىپ، 17 ئۇلارغا هاۋالە قىلىپ كاسىفيا دېگەن يە رگە، ئىددو دېگەن ئاتامان بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتتىم. مەن كاسىفيا دېگەن يەردە ئىددوغا ۋە ئۇنىڭ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بولغان قېرىنداشلىرىغا دەيدىغان گەپلەرنى ئاغزىغا سېلىپ، ئۇلارنىڭ بۇ يە رگە خۇدايىمىزنىڭ ۋېيى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان خىزمەتچىلەرنى بە رگە ئە كېلىشنى ئۆتۈندۈم. 18

خۇدايىمزنىڭ شاپائەتلىك قولى بىزدە بولغاچقا، تۇلار بەزگە ئىسرائىلنىڭ ئەۋرىسى، لاۋىينىڭ نەۋرىسى ماھلىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن ئوقۇمۇشلۇق بىر ئادەمنى، يەنى شەرەبىيانى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى بولۇپ جەمئىي ئون سەككىز كىشىنى باشلاپ كەلدى. **19** تۇلار يەنە ھاشابيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە مەھرانىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەشايا ھەم ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ھەم تۇلارنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە كىشىنى، **20** يەنە ئىلگىرى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرى لاۋىيلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا تەيىنلىگەن «نەتىنىيلار»دىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشىنى باشلاپ كەلدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسملىرى بىلەن تىزىلدى. **21** شۇ چاغدا ئاھاۋا دەرياسى بويىدا مەن خۇدايىمزنىڭ ئالدىدا تۆزۈمىزنى تۆۋەن قىلىپ، تۆزىمىز ۋە كىچىك بالىلىرىمىز ھەم بارلىق مال-مۈلكىمىز ئۈچۈن خۇدايىمىزدىن ئاق يول تىلەشكە روزا تۇتايلى، دەپ جاكارلىدىم. **22** چۈنكى بىز ئەسلىدە پادىشاھقا: «خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۇنى بارلىق ئىزدىگەنلەرنىڭ ئۈستىگە ئىلتىپات كۆرسىتىشكە قويۇلىدۇ؛ لېكىن ئۇنىڭ قۇدرىتى بىلەن غەزىپى ئۇزىنى تاشلىغانلارغا زەربە بېرىشكە تەيياردۇر» دېگەنىدۇق، ئەمدى يەنە ئۇنىڭدىن يولدىكى دۈشمەنلە رگە تاقابىل تۇرۇشقا پىيادە ۋە ئاتلىق لەشكەرلەر تەيىنلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغانلىقىمدىن خىجىل بولۇپ قالدىم. **23** شۇنىڭ بىلەن بىز روزا تۇتۇپ خۇدايىمىزدىن شۇ ئىش توغرۇلۇق ئۇتۇنىدۇق، ئۇ دۇئايىمىزنى ئىجابەت قىلدى. **24** مەن كاھىن باشلىرى ئىچىدىن ئون ئىككى ئادەمنى ۋە شەرەبىيا، ھاشابيا ۋە تۇلار بىلەن بىللە بولغان ئاكا-ئۇكىلىرىدىن ئون ئادەمنى تاللاپ، **25** تۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى، يەنى پادىشاھ، ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى، ئەمىرلىرى ۋە شۇنىڭدەك شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق ئىسرائىللار «كويدۇرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە قىلغان سوۋغاتلارنى تاپشۇردۇم. **26** مەن كۈمۈشتىن ئالتە يۈز ئەللىك تالانت، يۈز تالانت ئېغىرلىقتىكى كۈمۈش قاچا-قۇچا، يۈز تالانت ئالتۇنى تۇلارنىڭ قولىغا تۇچلەپ تاپشۇردۇم. **27** تۇلارغا تاپشۇرغانلىرىمدىن يەنە ئالتۇن داس يىگىرمە بولۇپ، قىممىتى مىڭ داريك، سۈپەتلىك ۋە ۋالىلداپ پارقىرايدىغان مىس چوڭ داس ئىككى بولۇپ، ئالتۇندەك قىممەتلىك ئىدى. **28** مەن تۇلارغا: ـ سىلەر پەرۋەردىگارغا مۇقەددەسىتۇرسىلەر، قاچا-قۇچىلارمۇ مۇقەددەسىتۇر، ئالتۇن-كۈمۈشلەر ئاتا-بوۋا كاللارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىختىياري ھەدىيە قىلىنغان سوۋغاتتۇر. **29** تاكى يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەيىدىكى ئامبار-خەزىنىلە رگە يەتكۈزۈپ، كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ باشلىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا تارازىدىن ئوتكۈزگۈچە بۇلارنى ئوبدان قاراپ قوغدا كلار، دېدىم. **30** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار يېرۇسالېمدىكى خۇدايىمىزنىڭ ۋەيىگە ئاپىرىدىغان، تارازىدىن ئوتكۈزۈلگەن شۇ ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى تاپشۇرۇۋالدى. **31** شۇنىڭ بىلەن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنى بىز ئاھاۋا دەرياسىنىڭ ۋەيدىن قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا چىقىشقا ماكالىدۇق. خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۈستىمىزدە بولغاچقا، ئۇ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە يولدا پايلاپ تۇرغان قاراقچىلاردىن قۇتقۇزدى. **32** بىز يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۇ يەردە ئۈچ كۈن ئوردۇق، **33** ئوتىنچى كۈنى خۇدايىمىزنىڭ ۋەيىدە ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلار تارازىدا ئوچلىنىپ كاھىن ئۇريانىڭ ئوغلى مەرەموتنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا فىنھاسنىڭ ئوغلى ئەلئازار، يەنە لاۋىيلاردىن يەشۇئانىڭ ئوغلى يوزاباد بىلەن بىننۇئىينىڭ ئوغلى نوئادىياھلار بار ئىدى. **34** ھەممە نەرسە سانى ۋەيىچە ۋە ئېغىرلىقى ۋەيىچە ئوچلەندى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەربىرىنىڭ ئېغىرلىقى پۈتۈپ قويۇلدى. **35** شۇ چاغدا ئەسلى ئىلىپ كېتىلگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتقانلار ئىسرائىللارنىڭ خۇداسىغا «كويدۇرمە قۇربانلىق» سۈپىتىدە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ئون ئىككى توريۇق، توقسان ئالتە قوچقار، يەتمىش يەتتە قوزا سۈندى، يەنە گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكە سۈندى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كويدۇرمە قۇربانلىق ئىدى. **36** تۇلار پادىشاھنىڭ يارلىق خەتلىرىنى پادىشاھنىڭ ۋالىيلىرىغا ۋە دەريانىڭ بۇ غەربىدە تەرىپىدىكى ھۆكۈمدارلارغا تاپشۇرۇۋىدى، تۇلار خەلققە ۋە خۇدانىڭ ۋەيىنىڭ ئىشلىرىغا ئىزچىل ياردەم بەردى.

9 بۇ ئىشلار پۈتكەندىن كېيىن ئەمىرلەر مېنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى يېنىمغا كېلىپ: ـ ئىسرائىللار، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار ئۆزلىرىنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن، يەنى تۇلارنىڭ يەرگىنچلىك ئادەتلىرىدىن ئايرىپ تۇرمىدى، ـ دېمەك، تۇلار قانائانىيلار، ھىتتىيلار، پەرىزىيلەر، يەبۇسىيلار، ئامموننىيلار، موئابىيلار، مىسىرلىقلار ۋە ئامورىيلارغا ئە گىشىپ ماكىدى. **2** چۈنكى تۇلار بۇ يات تائىپىلەردىن ئۆزلىرىگە ۋە ئوغۇللىرىغا خوتۇن ئېلىپ يېرىپ، [خۇداغا] خاس مۇقەددەس نەسىلنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋۇەتتى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەمىرلەر بىلەن ئەمەلدارلار بۇ ساداقەتسىزلىكتىنىڭ باشلامچىلىرىدۇر، ـ دېيىشتى. **3** مەن بۇ ئىشنى ئاڭلاپلا كۆزگىلەك بىلەن توتۇمنى يىرتىپ، چاچ-ساقالىرىمنى يۇلۇپ غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇرۇپ كەتتىم. **4** ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ سۆزلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ ھەربىرى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن يېنىمغا كەلدى. مەن تاكى كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇلغۇچە غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇردۇم. **5** كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىدا مەن تۆزۈمنى تۆۋەن قىلغان ھالەتتىن تۇرۇپ، كۆزگىلەك ۋە تونۇم يىرتىق ھالدا خۇدايىم پەرۋەردىگارغا يۈزلىنىپ تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، قوللىرىمنى يېيىپ، **6** دۇئا قىلىپ: ـ «ئاھ خۇدايىم، شەرمەندىلىكتە يۈزۈمنى ساڭا قارىتىشتىن ئىزا تارتماقتىمەن، ئى خۇدايىم؛ چۈنكى قەبىھلىكلىرىمىز تولىلىقىدىن باشلىرىمىزدىن ئاشتى، ئاسىيلىق-ئىتائەتسىزلىكىمىز ئاسمانلارغا تاقاشتى. **7** ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنگىگە قەدەر زور ئىتائەتسىزلىكتە يۈرۈپ كەلدۇق، شۇڭا قەبىھلىكلىرىمىز تۈپەيلىدىن بىز، بىزنىڭ پادىشاھلىرىمىز ۋە كاھىنلىرىمىز خۇددى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ھەرقايسى يۈرتلاردىكى پادىشاھلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ، قىلىچقا، سۈرگۈنلۈككە، بۇلاڭ-تالاڭغا، نومۇسقا تاپشۇرۇلدۇق. **8** ئەمدى ھازىر ئازغىنە ۋاقىت خۇدايىمىز كۆزلىرىمىزنى نۇرلاندۇرۇپ، قۇللۇقىمىزدا بەزگە ئازغىنا ئارام بېرىلىشۈن دەپ، قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىپ، بەزگە ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايىدىن خۇددى قاققان قوزۇقتەك مۇقىم ئورۇن بېرىپ، بەزگە خۇدايىمىز پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات كۆرسىتىلدى. **9** چۈنكى بىز ھازىر قۇللارمىز؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز مۇشۇ قۇللۇقىمىزدا يەنىلا بىزنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرۈپ، خۇدايىمىزنىڭ ۋەيىنى سېلىپ، خارابىلەشكەن جايلىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوكالاشقا بىزنى روھلاندۇردى، شۇندىقلا بىزنى يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سىپىللىق قىلدى. **10** ئى خۇدا، بىز بۇ [ئىلتىپاتلار] ئالدىدا يەنە نېمە دېيەلەيمىز؟ چۈنكى بىز يەنىلا سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ بولغان يەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تاپىلغان ئە مرلىرىڭنى تاشلىۋەتتۇق، سەن [ئۇلار ئارقىلىق]: «سىلەر كىرىپ مىراس قىلىپ ئىگىلەيدىغان زېمىن بولسا، شۇ زېمىنىدىكى تائىپىلەرنىڭ نىجىسلىقى بىلەن يۇغلانغان بىر زېمىن؛ چۈنكى تۇلار تۇرلۇك ناپاكلىقلارنى قىلىپ، يەرگىنچلىك ئادەتلىرى بىلەن بۇ زېمىننى بۇ چەتتىن ئۇ چېتىغچە تولدۇرۇۋۇەتتى. **12** شۇڭا سىلەر قىزلىرىڭلارنى تۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمە گىلار، ئوغۇللىرىڭلارغا تۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمە گىلار؛ سىلەر كۆچىيىپ، زېمىننىڭ نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە، زېمىننى ئەبەدىلەبەد ئۇ ئەۋلادلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن مەڭگۈ تۇلارنىڭ ئامان-تىنچلىقى ياكى مەنپەئىتىنى ھەرگىز ئىزدىمە گىلار» ـ دېگەنىدىڭ. **13** بىزنىڭ ۋەزىل قىلمىشلىرىمىز ۋە ناھايىتى ئېغىر ئىتائەتسىزلىكىمىز تۈپەيلىدىن بۇ ھەممە بالا-قازا بېشىمىزغا كەلگەنىدى ۋە سەن، ئى خۇدايىمىز، قەبىھلىكلىرىمىزگە زەگە تېگىشلىك بولغان جازايىمىزنى يېنىكلىتىپ، بەزگە بۈگۈنكىدەك نىجاتلىق ئىلتىپاتنى كۆرسەتكەن تۇرۇقلۇق، **14** بىز قانداقمۇ يەنە ئەمرلىرىڭگە خىلاپلىق قىلىپ، بۇنداق يەرگىنچلىك قائىدىلەرنى تۇتقان بۇ تائىپىلەر بىلەن نىكاھلىنىۋېرىمىز؟ مۇبادا شۇنداق قىلىدىغان بولساق، سەن بەزگە غەزەپلىنىپ، بەزگە ئەر قالدى يا كى قۇتۇلغۇدەك بىرسىنمۇ قالدۇرمايۋاقتىمۇ قالامسەن؟ **15** ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، سەن ھەققانىيدۇرسەن! شۇ سەۋەبتىن بىز بۈگۈنكىدەك قۇتۇلۇپ قالغان بىر قالدىمىز. قارا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزدە تۇرۇۋاتىمىز، شۇڭا سېنىڭ ئالدىڭدا ھېچقايسىمىز تىك تۇرالماي قالدۇق» ـ دېدىم.

10 ئەزرا دۇئا قىلىپ، گۈناھىنى تونۇپ يىغلاپ خۇدانىڭ ۋەيى ئالدىدا يېقىلىپ دۇم ياتقان چاغدا، ئىسرائىللاردىن ناھايىتى چوڭ بىر جاماەتمۇ، ئەر-ئايالار ۋە بالىلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يىغلىدى؛ كۆپچىلىكۈ قاتتىق يىغلاپ كېتىشتى. **2** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەھىيەلنىڭ ئوغلى شېكانىيا ئەزراغا: ـ بىز خۇدايىمىزغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ بۇ زېمىندىكى يات تائىپىلەردىن خوتۇن ئاپتۇق. ھالبۇكى، ئىسرائىل ئۈچۈن يەنىلا ئۈمىد بار؛ **3** بىز ئەمدى خۇدايىمىز بىلەن ئەھدىلىشەيلى، خوجامنىڭ ۋە خۇدايىمىزنىڭ ئەمرلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ نەسىھىتىگە ئاساسەن بۇ خوتۇنلارنى ۋە ئۇلاردىن تۇرەگەنلەرنى پەرزەنتلەرنى يولغا

سىلىپ قوياىلى. ھەممە ئىش تەۋرات قانۇنى يېنچە قىلىنسۇن. 4 تۇرا! بۇ ئىش ساگا باغلىقتۇر، بىز سىنى قولالايمىز؛ جۈرئەتلىك بولۇپ ئىشنى ئادا قىلغىن. ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ، كاھىنلارنىڭ لاۋىيلارنىڭ ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ باشلىقلىرىنى شۇ سۆز يېنچە ئىش قىلسىمۇ، دەپ قەسەم ئىچىشكە ئۈندىدى، ئۇلار قەسەم ئىچتى. 6 ئاندىن ئەزرا خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدىن قوپۇپ ئەلياشىبنىڭ ئوغلى يەھوھاناننىڭ ئۆيىگە كىردى؛ ئۇ يەر گە كەلگەندە غىزامۇ يېمىدى، سۇمۇ ئىچمىدى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىچىناتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسگە جاكارلىنىپ، يېرۇسالېمغا يىغىلىڭلار، 8 ئەمرلەر ۋە ئاقساقاللارنىڭ نەسىھىتى بويىچە، كىمكى ئۈچ كۈن ئىچىدە يېتىپ كەلمىسە، ئۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى مۇسادىرە قىلىنىدۇ، سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ جامائىتىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، دەپ، جاكارنامە چىقىرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى بارلىق ئەرلەر ئۈچ كۈنگىچە يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولدى. ئۇ توققۇزنىچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى ئىدى؛ بارلىق خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىدىكى مەيدانغا كېلىپ ئولتۇردى، كۆپچىلىك بۇ ئىشتىن قورقاچقا، شۇنىڭدەك قاتتىق ياغقان يامغۇر تۈپەيلىدىن، تىترەپ كېتىشتى. 10 كاھىن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر خۇداغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ يات تائىپىلەرنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئىسرائىللارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى ئاشۇرىدۇڭلار. 11 ئەمدى سىلەر تاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھىڭلارنى تونۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى بۇ زېمىندىكى تائىپىلەردىن ۋە بۇ يات ئەللىك خوتۇنلىرىڭلاردىن ئارىنى ئوچۇق قىلىڭلار، دېدى. 12 پۈتۈن جامائەت يۇقىرى ئاۋازدا جاۋاپ بېرىپ: ـ ماقۇل، بىز ئۆزلىرىنىڭ شۇ گەپلىرى بويىچە ئىش كۆرىمىز. 13 بىراق ئادەملەر بەك كۆپ، يەنە كېلىپ يامغۇر پەسلى بولغاچقا تالادا تۇرالمايمىز؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ دېگەن بىر-ئىككى كۈندە پۈتىدىغان ئىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە بۇ ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغانلار ناھايىتى كۆپتۇر! 14 خۇدانىڭ مۇشۇ ئىش ئۈچۈن قاتتىق غەزەبىنىڭ بىزدىن كەتكۈچە، باشلىقلىرىمىز پۈتكۈل جامائەتكە ۋەكىل بولۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن؛ بىزنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە يات ئەللەردىن خوتۇن ئالغانلارمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقال ۋە ھاكىملىرى بىلەن بىرلىكتە كېلىپ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلسۇن، ـ دېدى. 15 بۇ ئىشقا پەقەت ئاساھەلنىڭ ئوغلى يوناتان بىلەن تىقۋاھنىڭ ئوغلى ياھزىيا قارشى چىقتى، مەشۇللام بىلەن لاۋۋي شابېتاي ئۇلارنى قوللىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەر ئەنە شۇنداق قىلدى. كاھىن ئەزرا ۋە ئاتا جەمەتلىرىنىڭ باشلىقلىرى بولغانلار جەمەتى بويىچە بۇ ئىشقا ئايرىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسملىرى بويىچە تىزىلاندى. ئۇلار ئوننىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا كىرىشتى. 17 ئۇلار يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغان ئەرلەرنىڭ سورىقىنى بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تۈگەتتى. 18 كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلاردىن مۇشۇلار چىقتى: ـ يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ ماتاسىياھ، ئەلىئېزەر، ياريب، گەدالىيا. 19 ئۇلار خوتۇنلىرىمىزنى يولغا سىلىپ قويىمىز دەپ [قەسەم قىلىپ] قول بېرىشتى ۋە گۇناھى ئۈچۈن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوي پادىسىدىن بىر قوچقارنى سۇندى. 20 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھانانى بىلەن زەبادىيا؛ 21 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ماتاسىياھ، ئېلىياھ، شېمايا، يەھىيەل ۋە ئۇززىيا؛ 22 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوينەي، ماتاسىياھ، ئىسمائىل، نەتانەل، يوزاباد ۋە ئەلاساھ. 23 لاۋىيلار ئىچىدە يوزاباد، شىمەي، كېلايا («كېلىتا»مۇ دېيىلىدۇ)، پېتاھىيا، يەھۇدا بىلەن ئەلىئېزەر؛ 24 غەزەلكەشلەر ئىچىدە ئەلياشىب؛ دەرۋازىۋەنلەر ئىچىدە شاللۇم، ئەلەم، ئۇرى. 25 ئىسرائىللاردىن: ـ پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن رامىيا، يىززىيا، مالكىيا، مىيامىن، ئەلىئازار، مالكىيا، بىنايا؛ 26 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتانىيا، زەكەريا، يەھىيەل، ئابدى، يەرىموت بىلەن ئېلىياھ؛ 27 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوينەي، ئەلياشىب، ماتتانىيا، يەرىموت، زاباد بىلەن ئازىزا؛ 28 بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوھوھانان، ھانانىيا، زابباي بىلەن ئاتلاي؛ 29 باننىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشۇللام، ماللۇق، ئادايا، ياشۇب، شېئال بىلەن راموت؛ 30 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئادنا، جىلال، بىنايا، ماتاسىياھ، ماتتانىيا، بەزالەل، بىننۇئي بىلەن ماناسسەھ؛ 31 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىئېزەر، يىشىيا، مالكىيا، شېمايا، شېمىئون، 32 بىنيامىن، ماللۇق ۋە شەماريا؛ 33 خاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتناي، ماتتاتاھ، زاباد، ئەلىفەلەت، يەرەماي، مانىاسسەھ ۋە شىمەي؛ 34 بانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مادايى، ئامرام، ئۇئەل، 35 بىنايا، بەدىيا، كېلۇھاي، 36 ۋانىيا، مەرەموت، ئەلياشىب، 37 ماتتانىياھ، ماتتىناي، ياۋاسۇ، 38 بانى، بىننۇئي، شىمەي، 39 شەلەمىيا، ناتان، ئادايا، 40 ماكادبىاي، شاشاي، شاراي، 41 ئازارەل، شەلەمىيا، شەماريا، 42 شاللۇم، ئامارىيا، يۈسۈپ؛ 43 نېبونىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەئىيەل، ماتتىتىياھ، زاباد، زېبىنا، يادداي، يوئېل ۋە بىنايا. 44 بۇلارنىڭ ھەممىسى يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلار ئىدى، ۋە شۇنىڭدەك ئۇلاردىن بەزىلەرنىڭ خوتۇنلىرى پەرزەنتۈ كۆ رگەندى.

نەھەمىيا

1 ھاقالىيانىڭ ئوغلى نەھەمىيا شۇنداق بايان قىلدىكى: ـ يىگىرمىنچى يىلى كىسلەۋ ئېيىدا، مەن شۇشان قەلئەسىدە تۇراتتىم، **2** تۇز قېرىنداشلىرىمدىن بىرى بولغان ھانانى بىلەن بىرنەچچە كىشى يەھۇدىيەدىن چىقىپ كەلدى، مەن ئۇلاردىن سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلۇپ قالغان يەھۇدالار ۋە يېرۇسالىم توغرىسىدا سوردىم. **3** ئۇلار ماڭا: ـ سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلغان خەلقنىڭ قالدىسى [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىدە قاتتىق جاپا-مۇشەققەت ئاستىدا ۋە ئاھانەت ئىچىدە قالدى. يېرۇسالېمنىڭ سېپىلى بولسا ئورۇۋۇپ ئېتىلدى، قوۋۇقلىرىمۇ كۆيدۈرۈۋۈپ ئېتىلدى، دەپ ئېيتىپ بەردى. **4** مەن بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ئولتۇرۇپ يىغلاپ كەتتىم، بىرنەچچە كۈنگىچە ناله-پەريات كۆتۈرۈپ، ئاسمانلاردىكى خۇدا ئالدىدا روزا تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ **5** مۇنداق دېدىم: ـ «ئى ئاسماندىكى خۇدا پەروەردىگار، تۇزنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى تۇتقانلارغا ئۇ زگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچى قائۇغۇ ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، **6** ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇ يېيتە قۇللىرىڭ ئىسرائىللار تۇچۇن پېقىر قۇلۇڭنىڭ كېچە-كۈندۈز قىلىۋاتقان بۇ دۇئاسىغا قۇلىقىڭ سېلىنغاي، كۆزۈڭ ئوچۇق بولغاي! مەن بىز ئىسرائىللارنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا سادىر قىلغان گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلىمەن، مەنمۇ، ئاتامنىڭ جەمەتىمۇ گۇناھ قىلدۇق! **7** بىز سېنىڭ يولۇڭغا تەتۇر ئىش قىلىپ، سەن قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلىغان ئەمرلىرىڭ، بەلگىملىرىڭ ۋە ھۆكۈملىرىڭنى ھېچ تۇتمىدۇق. **8** سېنىڭ تۇز قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلاپ: «ئەگەر سىلەر ۋاپاسىزلىق قىلساڭلار، سىلەرنى پۇتۇن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن؛ لېكىن ماڭا يېنىپ كېلىپ، مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭلار، گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ ئەڭ چېتىگە قوغلۇۋېتىلگەنلەر بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى شۇ يەردىن يىغىپ، مېنىڭ نامىمنى تىكلەشكە تاللىغان جايىغا ئېلىپ كېلىمەن» دېگەن سۆزۈڭنى ياد قىلغايسەن، دەپ تۇتۇتمەن. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ قۇللىرىڭ ۋە سېنىڭ خەلقىڭ، تۇز ئۇنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇڭ. **11** ئى رەببىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسىغا ھەم سېنىڭ نامىڭدىن ئەمىنىشتىن سۆيۈنگەن قۇللىرىڭنىڭ دۇئاسىنى قۇلىقىڭ تىڭشىغاي، بۈگۈن قۇلۇڭنىڭ ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق قىلغايسەن، ئۇنى شۇ كىشىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈ رگەيسەن». شۇ ۋاقىتتا مەن پادىشاھنىڭ ساقىيسى ئىدىم.

2 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يىگىرمىنچى يىلى نىسان ئېيى، پادىشاھنىڭ ئالدىغا شاراب كەلتۈرۈلگەندى، مەن شاراپنى ئېلىپ پادىشاھقا سۇندۇم. بۇنىڭدىن ئىلگىرى مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ھېچقاچان غەمكىن كۆرۈنگەن ئەمەس ئىدىم. **2** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ بەرە كېسىلىڭ بولمىسا، چىرايىڭ نېمىشقا شۇنچە غەمكىن كۆرۈنىدۇ؟ كۆڭۈلۈڭدە چوقۇم بىر دەرد بار، دېۋىدى، مەن ئىنتايىن قورقۇپ كەتتىم. **3** مەن پادىشاھقا: ـ پادىشاھىم مەڭگۈ ياشىغايلا! ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەر خاراببلىكە ئايلانغان، دەرۋازا-قوۋۇقلىرى كۆيدۈرۈۋۈتىلگەن تۇرسا، مەن قاندىقۇ غەمكىن كۆرۈنمەي؟ ـ دېدىم. **4** پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوربۇدى، مەن ئاسماندىكى خۇداغا دۇئا قىلىپ، **5** ئاندىن پادىشاھقا: ـ ئە گەر پادىشاھىمنىڭ كۆڭلىگە مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قۇللىرى تۇرلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسا، مېنى يەھۇدىيە گە ئەۋەتكەن بولسلا، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھە رگە بېرىپ، ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقسام، دېدىم. **6** پادىشاھ (شۇ چاغدا خانىش پادىشاھنىڭ يېنىدا ئولتۇراتتى) مەندىن: ـ سەپىرىڭگە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ قاچان قايتىپ كېلىسەن؟ ـ دەپ سوردى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنى ئەۋەتىشنى مۇۋاپىق كۆردى، مەنمۇ ئۇنىڭغا قايتىپ كېلىدىغان بىر ۋاقىتنى بېكىتتىم. **7** مەن يەنە پادىشاھتىن: ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ماڭا [ئەفرات] دەريا سىنىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارغا مېنى تاكى يەھۇدىيە گە بارغىچە ئۇتكىلى قوينۇش توغرۇلۇق يازلىق خەتلىرىنى پۇتۇپ بە رگەن بولسلا، **8** ۋە يەنە پادىشاھلىق ئورمانلىقىغا قارايدىغان ئاسافقا مۇقەددەس ئۆيگە تەۋە بولغان قەلئەنىڭ دەرۋازىلىرى، شۇنىڭدەك شەھەرنىڭ سېپىلى ۋە ئۆزۈم ئۇزىدىغان ئۆيگە كېتىدىغان ئىمارلارنى ياساشقا كېرەكلىك ياغاچلارنى ماڭا بېرىش توغرۇلۇقۇ بىر يازلىقنى پۇتۇپ بە رگەن بولسلا، دېدىم. خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولى ئۈستۈمدە بولغاچقا، پادىشاھ ئىلتىپات قىلىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ماڭا بەردى. **9** شۇنىڭ بىلەن مەن دەريانىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىيلارنىڭ يېنىغا بېرىپ پادىشاھنىڭ يازلىقلىرىنى تاپشۇردۇم. پادىشاھ يەنە بىرنەچچە قوشۇن سەردارلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنىمۇ ماڭا ھەمراھ بولۇشقا ئورۇنلاشتۇرغاندى. **10** ھورونلۇق سانبىللات بىلەن ئامموني توبىيا دېگەن ئەمەلدار ئىسرائىللارنىڭ مەنپەئەتىنى ئىزدەپ ئادەم كەپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلاپ ئىنتايىن نارازى بولدى. **11** مەن يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۈچ كۈن ئوردۇم. **12** ئاندىن كېچىسى مەن ۋە ماڭا ھەمراھ بولغان بىرنەچچە ئادەم ئورنىمىزدىن تۇردۇق (مەن خۇدايىمنىڭ كۆڭلۈمگە يېرۇسالېم ئۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىشنى سالغانلىقى توغرىسىدا ھېچكىمگە بىرەر نېمە دېمىگەندىم). ئۇزۇم مىنگەن ئۇلاغدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلاغمۇ ئالمايى، **13** كېچىسى «جىلغا قوۋۇق»دىن چىقىپ «ئەجدىھا بۇلىقى»غا قاراپ مېڭىپ، «تېزەك قوۋۇق»غا كېلىپ، يېرۇسالېمنىڭ بۇزۇۋۇپ ئېتىلگەن سېپىللىرىنى ۋە كۆيدۈرۈۋۈتىلگەن قوۋۇقلىرى-دەرۋازىلىرىنى كۆزدىن كەچۈردۈم. **14** يەنە ئالدىغا مېڭىپ «بۇلاق قوۋۇقى» بىلەن «شاھانە كۆل» گە كەلدىم؛ لېكىن شۇ يەردە مەن مىنگەن ئۇلاغنىڭ ئۆتۈشىگە يول بەك تار كەلگەچكە، **15** كېچىدە مەن جىلغا بىلەن چىقىپ سېپىلنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتىم. ئاندىن يېنىپ «جىلغا قوۋۇق»دىن شەھە رگە كىرىپ، ۋېگە قايتتىم. **16** ئەمەلدارلارنىڭ ھېچقايسىسى مېنىڭ نە گە بارغانلىقىمنى ۋە نېمە قىلغانلىقىمنى بىلمەي قېلىشتى، چۈنكى مەن يا يەھۇدىيلارغا، كاھىنلارغا، يا ئەمىر-ھاكىملارغا ۋە يا كى باشقا خىزمەت قىلىدىغانلارغا ھېچنېمە ئېيتمىغانىدىم. **17** كېيىن مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر بېشىمىزغا كەلگەن بالا-ئېيتاپىتنى، يېرۇسالېمنىڭ خارابگە ئايلانغانلىقىنى، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ كۆيدۈرۈۋۈتىلگەنلىكىنى كورد ۇگلار، كېلىڭلار، ھەممىمىز ھاقارەتكە قېلىۋەرمەسلىكىمىز ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى قايتىدىن ياساپ چىقايلى، ـ دېدىم. **18** مەن يەنە ئۇلارغا خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولىنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدە بولغانلىقىنى ۋە پادىشاھنىڭ ماڭا قىلغان گەپلىرىنى ئېيتىۋىدىم، ئۇلار: ـ ئورنۇمىزدىن تۇرۇپ ئۇنى ياسايلى! ـ دېيىشىپ، بۇ ياخشى ئىشنى قىلىشقا ئۈز قوللىرىنى قوۋۇۋەتلەندۈردى. **19** لېكىن ھورونلۇق سانبىللات، خىزمەتكار ئامموني توبىيا ھەم ئەرەب بولغان گەشەم بۇ ئىشنى ئاڭلاپ بىزنى زاكىلىق قىلىپ مەنىسىزلەيمىز: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغانلىرىڭلار نېمە ئىش؟ سىلەر پادىشاھقا ئاسىيلىق قىلماقچىمىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **20** مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاسمانلاردىكى خۇدا بولسا بىزنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرىدۇ ۋە ئۇنىڭ قوللىرى بولغان بىزلەر قوپۇپ قۇرىمىز. لېكىن سىلەرنىڭ يېرۇسالېمدا ھېچقانداق نېسىۋە گلار، ھوقۇقۇگلار يا كى يادنامە گلار يوق، ـ دېدىم.

3 شۇ چاغدا باش كاھىن ئەلىياشىب ۋە ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى قوپۇپ «قوي قوۋۇق»نى يېڭىۋاشتىن ياساپ چىقتى؛ ئۇلار قوۋۇقىنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىپ، ئۇنى [خۇداغا] تاتاپ مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ ئۇلار «يۈزنىڭ مۇنارى» بىلەن «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»غىچە بولغان ئارىلىقتىكى سېپىلنى ئۆكشاپ، ئۇنى مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ **2** ئۇنىڭغا ئۇتتاش قىسمىنى يېرىخولۇقلار ياسىدى؛ يەنە ئۇنىڭغا ئۇتتاش قىسمىنى ئىمرنىڭ ئوغلى زاككۇر ياسىدى. **3** «بېلىق قوۋۇق»نى سەنئاناھنىڭ ئوغۇللىرى ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشە كلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **4** ئۇنىڭغا ئۇتتاش قىسمىنى ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت ياسىدى؛ ئۇنىڭغا ئۇتتاش قىسمىنى مەشەزابەلنىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى. ئۇنىڭغا ئۇتتاش قىسمىنى باۋاناھنىڭ ئوغلى زادوك ياسىدى. **5** ئۇنىڭغا ئۇتتاش قىسمىنى تەكوئالىقلار ياسىدى، لېكىن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۇز خوجىسىنىڭ ئىشىنى زىممىسىگە ئېلىشقا ئۈنمىدى. **6** «كونا قوۋۇق»نى پاسىيانىڭ ئوغلى يەھودا بىلەن بېسودىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشە كلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **7** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇتتاش قىسمىنى گىبىئونلۇق مەلاتىيا، مېرونوتلۇق يادون ھەمدە دەريانىڭ بۇ غەربىي تەرىپىدىكى ۋالىيلارنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدىكى گىبىئونلۇقلار بىلەن مىزپاھلىقلار ياسىدى. **8** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇتتاش قىسمىنى زە گەرلەردىن بولغان خارھايانىڭ ئوغلى ئۇززىيەل ياسىدى. ئۇنىڭغا ئۇتتاش قىسمىنى خۇشبۇي ئېۋىۋم ياسايدىغان ئەتىرچىلەردىن ھانانىيا ياسىدى. ئۇلار يېرۇسالېم [سېپىلنى] تاكى «قېلىن تام»غىچە ئۈكشاپ ياسىدى. **9** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇتتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمىنىڭ ھاكىمى بولغان خۇرنىڭ ئوغلى رېفايا ياسىدى. **10** ئۇلارنىڭ يېنىدا، خارۇمافنىڭ ئوغلى يەدايا ئۆزىنىڭ ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدىكى قىسمىنى

ياسدى. ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى خاشابنىيانىڭ ئوغلى ھاتىۋش ياسدى. **11** ھارىمنىڭ ئوغلى مالكىيا بىلەن پاھات-موئابنىڭ ئوغلى ھاششۇب سىپىلىنىڭ باشقا بىر بۆلىكى بىلەن «خۇمدانلار مۇنارى»نى ياسدى. **12** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى بېرىئوسابېمنىڭ بېرىمنىڭ ھاكىمى خاللوھەشنىڭ ئوغلى شاللوم تۆزى ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى ياسدى. **13** «جلغا قوۋۇق»نى ھانۇن بىلەن زانوئاھ شەھرىنىڭ ئاھالىسى ياسدى. ئۇلار ئۆزى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە «تېزەك قوۋۇق»غىچە مىڭ گەز سىپىلىنمۇ ياسدى. **14** «تېزەك قوۋۇق»نى بەيت-ھاككەرەم يۇرتىنىڭ باشلىقى رەكابنىڭ ئوغلى مالكىيا ياسدى؛ ئۇلار ئۆزى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **15** «بۇلاق قوۋۇق»نى مىزپاھ يۇرتىنىڭ باشلىقى كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى شاللۇم ياسدى. ئۇ ئۆزى ياساپ، ئۆزگىسىنى يېپىپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە شاھانە باغنىڭ يېنىدىكى سىلوئام كۆلىنىڭ سىپىلىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن چۈشىدىغان پەلەمپەيگىچە يېگىڭاشتىن ياسدى. **16** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى داۋۇتنىڭ قەبرىلىرىنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى سۇنئىي كۆلگە ھەم ئۇنىڭ كەيىندىكى «پالۋانلارنىڭ ئۆيى» گە قەدەر بەيت-زۇر يۇرتىنىڭ بېرىمنىڭ ھاكىمى، ئازبۇكنىڭ ئوغلى نەھەمىيا ياسدى. **17** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى لاۋىيلار ـ يەنى بانىنىڭ ئوغلى رەھۇم ياسدى، ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى كېئىلاھنىڭ بېرىم يۇرتىنىڭ ھاكىمى ھاشابىيا تۆز يۇرتىغا ۋاكالىتەن ياساپ چىقتى. **18** ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ـ كېئىلاھنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىغىچە بولغان بۆلىكىنى كۆڭۈل قويۇپ ياسدى. **19** ئۇنىڭ يېنىدا، مىزپاھنىڭ ھاكىمى يەشۇيانىڭ ئوغلى ئېزەر قورال-ياراغ ئامبىرىغا چىقىش يولىنىڭ ئۆدۈلىدا، سىپىلنىڭ دوقۇشىدىكى يەنە بىر بۆلىكىنى ياسدى. **20** زابباينىڭ ئوغلى بارۇق ئۇنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر بۆلىكىنى، يەنى سىپىلنىڭ دوقۇشىدىن تاكى باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىغىچە بولغان بۆلىكىنى كۆڭۈل قويۇپ ياسدى. **21** ئۇنىڭ يېنىدا ھاكونىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت سىپىلنىڭ ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىدىن تاكى ئەلياشىبنىڭ ھويلىسىنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلىكىنى ياسدى. **22** بۇلاردىن كېيىنكى بىر قىسمىنى ئىئوردان تۈزلە كۆلىكدىكىلەر، كاھىنلار ياسدى. **23** بۇلارنىڭ يېنىدا، بىنيامىن بىلەن ھاششۇب تۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بۆلىكىنى ياسدى. ئۇلاردىن كېيىن ئاناناينىڭ نەۋرىسى، مائاسىياھنىڭ ئوغلى ئازاريا تۆز ئۆيىنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى ياسدى. **24** ئۇنىڭ يېنىدا، ئازاريانىڭ ئۆيىدىن تاكى سىپىلنىڭ دوقۇشىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلىكىنى ھىنادادنىڭ ئوغلى بىننۇئي ياسدى. **25** [ئۇنىڭ يېنىدا]، ئۇزاينىڭ ئوغلى پالال پادىشاھ ئوردىسىنىڭ دوقۇشى، شۇنىڭدەك ئوردىدىكى چوڭچىپ تۇرغان، زىندان ھويلىسىنىڭ يېنىدىكى ئېگىز مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدىكى بۆلىكىنى ياسدى. ئۇنىڭدىن كېيىنكى بىر بۆلىكىنى پاروشنىڭ ئوغلى پىدايا ياسدى. **26** ئەمدى ئوفەلدە ئوربىدىغان ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»نىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋە چوڭچىپ تۇرغان مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدىكى سىپىلنى ياسدى. **27** چوڭچىپ تۇرغان چوڭ مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدا تەكوئالىقلار تاكى ئوفەل سىپىلىغىچە بولغان ئىككىنچى بىر بۆلىكىنى ياسدى. **28** «ئات قوۋۇق»نىڭ يۇقىرى بىر بۆلىكىنى كاھىنلار ھەربىرى ئۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى قىسمىنى ياسدى. **29** ئىممەرنىڭ ئوغلى زادوك ئۇلارنىڭ يېنىدا، كېينىكى قىسمىنى، ئۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بىر بۆلىكىنى ياسدى. ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى «شەرقىي دەرۋازا»نىڭ دەرۋازىۋانى شېكانىيانىڭ ئوغلى شېمايا ياسدى. **30** ئۇنىڭ يېنىدا، شەلەمىيانىڭ ئوغلى ھانانيا بىلەن زالافنىڭ ئالتىنچى ئوغلى ھانۇن ئىككىنچى بىر بۆلىكىنى ياسدى؛ ئۇلارنىڭ يېنىدا، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام تۆز قورۇسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بىر بۆلەكنى ياسدى. **31** ئۇنىڭ يېنىدا، شۇ يەردىن تارتىپ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بىلەن سودىگەرلەرنىڭ قورۇلىردىن ئۆتۈپ، «تەكشۈرۈش قوۋۇق»نىڭ ئۆدۈلىدىكى سىپىل دوقۇشنىڭ بالخانىسىغىچە بولغان بۆلىكىنى زە رگەرلەردىن بولغان مالكىيا ياسدى. **32** دوقۇشنىڭ بالخانىسى بىلەن «قوي قوۋۇق»نىڭ تارىلىقىدىكى بۆلەكنى زە رگەرلەر بىلەن سودىگەرلەر ياسدى.

4 شۇنداق بولدىكى، سانبالات بىزنىڭ سىپىلنى يېگىڭاشتىن ئوكۇشاۋاتقانلىقىمىزنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ، قەھرى بىلەن يەھۇدالارنى مەسخىرە قىلدى. **2** ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرى ۋە ساماريە قوشۇنى ئالدىدا: ـ بۇ زەئىپ يەھۇدالار نېمە قىلۋاتىدۇ؟ ئۇلار ئۆزلىرىنى شۇنداق مۇستەھكەملىمە كېچىمۇ؟ ئۇلار قۇربانلىقلارنى سۇنماقچىمۇ؟ ئۇلار بىر كۈن ئىچىدە پۈتىۋۈرۈشىمە كېچىمۇ؟ توپا دۆۋىلىرى ئىچىدىن كۆيۈپ كەتكەن تاشلارنى كولاپ چىقىرىپ ئۇلارغا جان كىرگۈزەمدىكەن؟ ـ دېدى. **3** ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان ئامموني توبىيا: ـ ئۇلار ھەرقانچە يامىسىمۇ، بىر تۈلكە سىپىلنىڭ ئۆستىگە يامىشىپ چىقسا، ئۇلارنىڭ تاش تېمىنى ئۆرۈۋېتىدۇ! ـ دېدى. **4** ـ ئى خۇدايىمىز، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن، كەمىستىلىمە كتىمىز، ئۇلارنىڭ قىلغان ھاقارەتلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرغايسەن؛ ئۇلارنى ئۆتقۇن قىلىپ ئېلىپ بېرىلغان يىقا يۇرتىنا خەقنىڭ ئولجىسىغا ئايلاندۇرغايسەن! **5** ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى يېپىمغايسەن، گۇناھلىرى ئالدىڭدا ئۆچۈرۈلۈپ كەتمىسۇن، چۈنكى ئۇلار سىپىلنى ئوكۇشاۋاتقانلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەردى! **6** شۇنداقتىمۇ سىپىلنى يېگىڭاشتىن ئوكۇشاۋەردۇق؛ ئۇنى ئۇلاپ، ئېگىزلىكىنى يېرىمغا يەتكۈزدۇق؛ چۈنكى كۆپچىلىك كۆڭۈل قويۇپ ئىشلىدى. **7** شۇنداق بولدىكى، سانبالات، توبىيا، ئەرەبلەر، ئامموىيلار، ئاشدودلۇقلار يېرۇسالېم سىپىلىرىنى يېگىڭاشتىن ئوكۇشاش قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىلا ئېلىپ بېرىلىۋاتقانلىقىنى، سىپىل بۇسۇكلىرىنىڭ ئېتىۋېتىلگەنلىكىنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپكە چېلىشتى-دە، **8** بىرلىكتە يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭدا قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرۇشنى قەستلەشتى. **9** شۇڭا بىز خۇدايىمىزغا ئىلتىجا قىلدۇق ھەم ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن كېچە-كۈندۈز كۆزەتچى قويۇپ، ئۆزلىرىمىز ئۇلاردىن مۇداپىئەلەندۇق.

10 بۇ چاغدا يەھۇدىيە دىكلەر: ـ ئىشچى-ھامماللار ھالدىن كەتتى، شۇنىڭدەك چالما-كېسەك ئەخلەتلەر يەنىلا ناھايىتى كۆپ، بىز سىپىلنى ئوكۇشاشقا ھەتتا سىپىلغىمۇ يېقىنلاشالمىدۇق! ـ دېيىشتى. **11** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىمىز: ـ ئۇلار سەزمەستە، ئۇلار كۆزىمەستە، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرۈپلىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ، قۇرۇلۇشنى توختىتۇۋېتىمىز! ـ دېيىشتى. **12** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالارمۇ يېنىمىزغا ئون قېتىم كېلىپ: ـ قايسى يەرەپكە قارىساڭلار، ئۇلار شۇ ھەرەپتىن كېلىپ سىلە رگە ھۇجۇم قىلماقچى! ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزۈشتى. **13** شۇڭا مەن خەلقنى جەمەمەت-جەمەمەت ۋېچە، قولىغا قىلىچ، نەيزە ۋە ئوقيالىرىنى ئېلىپ، سىپىل پەس بولغان يا كى ھۇجۇمغا ئوچۇق تۇرغان يەرلەردە سىپىلنىڭ ئارقىسىدا قاراۋۇلۇلۇقتا تۇرۇۋشقا قۇيدۇم. **14** كۆزدىن كەچۈرۈپ چىققاندىن كېيىن ئورنۇمدىن قوپۇپ مۇتىۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ ئۇلاردىن قورقماڭلار، ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك رەببنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، تۆز قېرىنداشلىرىڭلار، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، ئىياللىرىڭلار ۋە ئۆي-ماكانىڭلار ئۈچۈن جەڭ قىلىڭلار، دېدىم. **15** شۇنداق بولدىكى، ئۇزلىرىنىڭ سۈيىقەستىنى بىلىپ قالغانلىقىمىز دۈشمەنلەرنىڭ قۇلقىغا يېتىپ بارغاچ، شۇنىڭدەك خۇدا ئۇلارنىڭ سۈيىقەستىنى بىتچىت قىلغاچ، بىز ھەممىمىز سىپىلغا قايتىپ، ھەربىرىمىز ئەسلى ئىش ئورنىمىزدا ئىشنى داۋاملاشتۇرۇۋەردۇق. **16** ئەنە شۇ چاغدىن باشلاپ خىزمەتكارلىرىمىنىڭ يېرىمى ئىش بىلەن بولدى، يېرىمى قولىغا نەيزە، قالقان، ئوقيا ئۇتقان، دوبۇلغا-ساۋۇت كېيگەن ھالدا يۈرۈشتى. سەردار-ئەمەلدارلار سىپىلنى ئوكۇشاۋاتقان بارلىق يەھۇدا جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئارقىسىدا تۇردى. ھەمە يۈكلەرنى توشۇۋاتقانلار ھەمە ئۇلارغا يۈك ئارتىۋاتقانلارمۇ بىر قولىدا ئىشلەپ، بىر قولىدا ياراغلىرىنى چىڭ تۇتۇشقاندى. **18** تامچىلارنىڭ ھەربىرى بەللىرىگە قىلىچ-خەنجەرلىرىنى ئاسقان ھالدا [سىپىلنى] ياساۋاتاتتى؛ كانايچى بولسا يېنىمدا تۇراتتى. **19** مەن مۇتىۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ بۇ قۇرۇلۇش ناھايىتى چوڭ، دائىرىسى كەڭ؛ بىز ھەممىمىز سىپىلدا يولەك-يۈلە كلەر ۋېچە تارقىلىپ ئىشلەپ، بىر-بىرىمىزدىن يىراق تۇرۇۋاتىمىز. **20** شۇڭا مەيلى قەيەردە بولۇڭلار، كانايى ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلارلا، بىز بار شۇ يەر رگە كېلىپ يىغىلىڭلار، خۇدايىمىز بىز ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، ـ دېدىم. **21** بىز ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىشلىدۇق، خەلقىنىڭ يېرىمى تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ يۇلتۇز چىققۇچە نەيزىلىرىنى چىڭ تۇتۇپ تۇرۇشتى. **22** ئۇ چاغدا مەن يەنە خەلققە: ـ ھەممەيلەن ئۆز خىزمەتكارى بىلەن كېچىنى يېرۇسالېمغا كىرىپ ئۆتكۈزسۇن، شۇنداق بولسا ئۇلار كېچىسى بىزنىڭ مۇھاپىزەتچىلىكىمىزنى قىلىدۇ، كۈندۈزى ئىشلەيدۇ، دېدىم. **23** شۇنداق قىلىپ يا مەن، نە قېرىنداشلىرىم، يا خىزمەتكارلىرىم يا كى ماڭا ئە گەشكەن مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ ھېچقايسىسى كىيىملىرىنى سېلىشمىدى؛ ھەربىرى ھەتتا سۇغا بارغاندىمۇ ئۆزىنىڭ ياراغلىرىنى ئېلىۋالاتتى.

5 ئۇ چاغدا خالايىق ۋە ئۇلارنىڭ خوتۇنلىرى ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان يەھۇدالار ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ قاتتىق داد-پەريات كۆتۈرۈشتى. **2** ۋەزىلەر: ـ بىز ۋە ئوغۇل-قىزلىرىمىزنىڭ جان ساتىمىز كۆپ، كۆپ كەچۈرۈشىمىز ئۈچۈن تەيخۇدەك ئاشلىق ئالمىساق بولمايدۇ، دېيىشتى. **3** يەنە بەزىلەر: ـ بىز ئاچارچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا ئاشلىق ئېلىپ يەيمىز دەپ ئېتىزلىرىمىز، ئۈزۈمزارلىقلىرىمىزنى ۋە ئۆيلىرىمىزنى رەنىگە بېرىشكە مەجبۇر بولدۇق، دېيىشتى. **4** ۋە يەنە بەزىلەر: ـ پادىشاھنىڭ ئېتىزلىرىمىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ئۈستىگە سالغان باج-سىلىقنى تاپشۇرۇشقا پۇل قەرز ئالدۇق. **5** گەرچە بەدەنلىرىمىز قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بەدەنلىرىگە، پەرزەنتلىرىمىز ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئوخشاش بولسىمۇ، لېكىن ئوغۇل-قىزلىرىمىزنى قۇل-دېدەك بولۇشقا تاپشۇرمايى ئامالىمىز بولمىدى؛ ئەمەلىيەتتە قىزلىرىمىزدىن بەزىلىرى ئاللىقاچان دېدەك بولۇپمۇ كەتتى؛ ئۇلارنى بەدەل تۇلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قۇربىمىز يەتمىدى، چۈنكى بىزنىڭ ئېتىزلار ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ھازىر باشقىلارنىڭ قولىدىدۇر، ـ دېيىشتى. **6** مەن ئۇلارنىڭ داد-پەريادلىرىنى ۋە ئېيتقان بۇ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قاتتىق غەزەپلەندىم. **7** كۆڭۈمدە بىرەر قۇر ۋىلىنۇئالغاندىن كېيىن، مۇتەۋەلىلەر بىلەن ئەمەلدارلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارغا قەرز بېرىپ ئۇلاردىن ئۈسۈم ئالدىڭىلار!» دېدىم. **4** ئۇلار ئۈدا ئۈت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق جاۋاب بەردىم. **5** ئاندىن سانبالات بەشىنچى قېتىم شۇ تەرىقىدە ئۆز خىزمەتكارىغا پىچەتلەنمىگەن خەتنى قولىغا ئۆتكۈزۈپ ئەۋەتىپتۇ. **6** خەتتە: «ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈرىدۇ، ۋە گەشەمۇ شۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ۋە يەھۇدالار بىرگە ئىسيان كۆتۈرمەكچى ئىكەنسىلەر، شۇڭا سەن سېپىلنىمۇ يېڭىشتىن ئوڭشاشقا كىرىشىپسەن، ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن ئۆزۈڭنى ئۇلارغا پادىشاھ قىلماقچىكەنسەن. **7** سەن يەنە پېرۇساھىدا ئۆزۈڭ ئوغرۇلۇق: «مانا، يەھۇدىيەدە ئۆزىنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىرنەچچە پەيغەمبەر قويۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۆزىسز پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بايان قىلىنىدۇ. شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىۋالايلى» دېيىلگەنىكەن. **8** مەن ئۇنىڭغا: «سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس؛ بۇلار بەلكى ئۆز كۆڭۈڭدىن ئويدۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاپ قايتۇردۇم. **9** ئەمەلىيەتتە، ئۇلار: «مۇشۇنداق قىلساق ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلىنمايى قالىدۇ!» دەپ ئۆيلاپ بىزنى قورقاتماقچى ئىدى. ـ ئەمدى مېنىڭ قولۇمنى ئىشتا تېخىمۇ كۈچلەندۈ رگەيسەن!».

10 مەھەتابەلنىڭ نەۋرىسى، دېلايانىڭ ئوغلى شېمايا ئۆزىنى ئۆز ئۆيىگە قامۇالغاندىدى؛ مەن ئۇنىڭ ئۆيىگە كەلسەم ئۇ: ـ بىز خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كۆرۈشەيلى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازا قاناتلىرىنى ئېتىپ قويايلى؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئۆلتۈرگلى كېلىدۇ؛ شۇيەسىزكى، كېچىسى كېلىپ سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولدى! ـ دېدى. **11** مەن: ـ مانا ئوخشاش بىر ئادەم قانداقۇ قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جىنىمنى قۇتقۇزىمەن دەپ قانداقۇ ئىبادەتخانىغا كىرىۋالغۇدەكمەن؟ مەن ھەرگىز ئۇ يەر رگە كىرىۋالمايمەن! ـ دەپ جاۋاپ بەردىم. **12** چۈنكى مەن قارىسام، ئۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن ئەمەس، بەلكى توبىيا بىلەن سانبالات تەرىپىدىن سېتىۋېلىنىپ، ماڭا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت بە رگەنلىكىگە كۆزۈم يەتتى. **13** ئۇنى سېتىۋېلىشىدىكى مەقسەت، مېنى قورقۇتۇپ، شۇلارنىڭ دېگىنىدەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسام، نامىمنى بۇلغاپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى.

14 ـ «ئاھ خۇدا، توبىيا بىلەن سانبالاتنى ئېسىڭدا تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىغا يارىشا ئۆز بېشىغا يانىدۇرغايسەن، شۇنداقلا مېنى قورقاتماقچى بولغان ئايال پەيغەمبەر نوئادىيا بىلەن باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭمۇ قىلغانلىرىنى ئۆز بېشىغا يانىدۇرغايسەن!». **15** ئېلۇل ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۈتتى، پۈتۈن قۇرۇلۇشقا ئەللىك ئىككى كۈن ۋاقىت كەتتى. **16** شۇنداق بولدىكى، دۇشمەنلىرىمىز بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى ۋە ئەتراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى؛ ئۆز نەزىرىدە ھەيۋىتى بەك چۈشۈپ كەتتى ۋە بۇ [قۇرۇلۇشنى] خۇدايىمىزنىڭ ئۆزى ئېلىپ بارغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **17** شۇ كۈنلەردە يەھۇدىيەدىكى مۇتەۋەلىلەر توبىياغا ئۇرغۇن خەت يازدى، توبىياۋۇ ئۇلارغا جاۋابەن دائىم خەت يېزىپ ئۆتۈردى. **18** چۈنكى يەھۇدىيەدە توبىياغا باغلىنىپ قېلىپ، قەسەم ئىچكەن ئۇرغۇن كىشىلەر بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئاراھنىڭ ئوغلى، شېكانىيانىڭ كۈيئوغلى ئىدى، ھەمدە ئۇنىڭ ئوغلى يوھانان بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللامنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. **19** شۇنىڭدەك ئۇلار يەنە مېنىڭ ئالدىمدا پات-پات توبىيانىڭ ياخشى ئىشلىرىنى تىلغا ئېلىپ قويۇشاتتى ھەم مېنىڭ گەپلىرىمنىمۇ ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرۇشاتتى؛ توبىيا بولسا ماڭا پات-پات تەھدىت سېلىپ خەت يېزىپ تۇراتتى.

6 شۇنداق بولدىكى، سانبالات، توبىيا، ئەرەب بولغان گەشەم ۋە دۇشمەنلىرىمىزنىڭ قالغان قىسمى مېنىڭ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاپ چىققانلىقىمنى، سېپىلنىڭ ئېتىمدى بۇسۇقلىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى ئاڭلاپ (لېكىن ئۇ چاغدا مەن تېخى سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ قاناتلىرىنى ئورناتمىغانىدىم)، **2** سانبالات بىلەن گەشەم ماڭا: ـ كەلسىلا، بىز ئونو ئۇزاق گۈلىكىدىكى كەفىرىم كەنتىدە كۆرۈشەيلى! ـ دەپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار ماڭا قەست قىلماقچى ئىكەن. **3** شۇڭلاشقا مەن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىم: ـ مەن ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇنغۇلىنىۋاتقانلىقىمدىن سىلەر تەرەپكە چۈشمەيمەن. مەن قانداقتۇ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارىمەن دەپ، ئىشنى تاشلاپ ئۇنى توختىتىپ قويايمۇ؟ ـ دېدىم. **4** ئۇلار ئۈدا ئۈت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق جاۋاپ بەردىم. **5** ئاندىن سانبالات بەشىنچى قېتىم شۇ تەرىقىدە ئۆز خىزمەتكارىغا پىچەتلەنمىگەن خەتنى قولىغا ئۆتكۈزۈپ ئەۋەتىپتۇ. **6** خەتتە: «ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈرىدۇ، ۋە گەشەمۇ شۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ۋە يەھۇدالار بىرگە ئىسيان كۆتۈرمەكچى ئىكەنسىلەر، شۇڭا سەن سېپىلنىمۇ يېڭىشتىن ئوڭشاشقا كىرىشىپسەن، ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن ئۆزۈڭنى ئۇلارغا پادىشاھ قىلماقچىكەنسەن. **7** سەن يەنە پېرۇساھىدا ئۆزۈڭ ئوغرۇلۇق: «مانا، يەھۇدىيەدە ئۆزىنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىرنەچچە پەيغەمبەر قويۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۆزىسز پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بايان قىلىنىدۇ. شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىۋالايلى» دېيىلگەنىكەن. **8** مەن ئۇنىڭغا: «سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس؛ بۇلار بەلكى ئۆز كۆڭۈڭدىن ئويدۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاپ قايتۇردۇم. **9** ئەمەلىيەتتە، ئۇلار: «مۇشۇنداق قىلساق ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلىنمايى قالىدۇ!» دەپ ئۆيلاپ بىزنى قورقاتماقچى ئىدى. ـ ئەمدى مېنىڭ قولۇمنى ئىشتا تېخىمۇ كۈچلەندۈ رگەيسەن!».

10 مەھەتابەلنىڭ نەۋرىسى، دېلايانىڭ ئوغلى شېمايا ئۆزىنى ئۆز ئۆيىگە قامۇالغاندىدى؛ مەن ئۇنىڭ ئۆيىگە كەلسەم ئۇ: ـ بىز خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كۆرۈشەيلى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازا قاناتلىرىنى ئېتىپ قويايلى؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئۆلتۈرگلى كېلىدۇ؛ شۇيەسىزكى، كېچىسى كېلىپ سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولدى! ـ دېدى. **11** مەن: ـ مانا ئوخشاش بىر ئادەم قانداقۇ قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جىنىمنى قۇتقۇزىمەن دەپ قانداقۇ ئىبادەتخانىغا كىرىۋالغۇدەكمەن؟ مەن ھەرگىز ئۇ يەر رگە كىرىۋالمايمەن! ـ دەپ جاۋاپ بەردىم. **12** چۈنكى مەن قارىسام، ئۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن ئەمەس، بەلكى توبىيا بىلەن سانبالات تەرىپىدىن سېتىۋېلىنىپ، ماڭا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت بە رگەنلىكىگە كۆزۈم يەتتى. **13** ئۇنى سېتىۋېلىشىدىكى مەقسەت، مېنى قورقۇتۇپ، شۇلارنىڭ دېگىنىدەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسام، نامىمنى بۇلغاپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى.

14 ـ «ئاھ خۇدا، توبىيا بىلەن سانبالاتنى ئېسىڭدا تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىغا يارىشا ئۆز بېشىغا يانىدۇرغايسەن، شۇنداقلا مېنى قورقاتماقچى بولغان ئايال پەيغەمبەر نوئادىيا بىلەن باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭمۇ قىلغانلىرىنى ئۆز بېشىغا يانىدۇرغايسەن!». **15** ئېلۇل ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۈتتى، پۈتۈن قۇرۇلۇشقا ئەللىك ئىككى كۈن ۋاقىت كەتتى. **16** شۇنداق بولدىكى، دۇشمەنلىرىمىز بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى ۋە ئەتراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى؛ ئۆز نەزىرىدە ھەيۋىتى بەك چۈشۈپ كەتتى ۋە بۇ [قۇرۇلۇشنى] خۇدايىمىزنىڭ ئۆزى ئېلىپ بارغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **17** شۇ كۈنلەردە يەھۇدىيەدىكى مۇتەۋەلىلەر توبىياغا ئۇرغۇن خەت يازدى، توبىياۋۇ ئۇلارغا جاۋابەن دائىم خەت يېزىپ ئۆتۈردى. **18** چۈنكى يەھۇدىيەدە توبىياغا باغلىنىپ قېلىپ، قەسەم ئىچكەن ئۇرغۇن كىشىلەر بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئاراھنىڭ ئوغلى، شېكانىيانىڭ كۈيئوغلى ئىدى، ھەمدە ئۇنىڭ ئوغلى يوھانان بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللامنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. **19** شۇنىڭدەك ئۇلار يەنە مېنىڭ ئالدىمدا پات-پات توبىيانىڭ ياخشى ئىشلىرىنى تىلغا ئېلىپ قويۇشاتتى ھەم مېنىڭ گەپلىرىمنىمۇ ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرۇشاتتى؛ توبىيا بولسا ماڭا پات-پات تەھدىت سېلىپ خەت يېزىپ تۇراتتى.

7 سېپىل ئوڭشىلىپ بولۇپ، مەن دەرۋازىلارنى ئورنىتىپ، دەرۋازىنۇھەلەرنى، غەزەلكەشلەرنى ۋە لاۋىيلارنى بېكىتىپ تەيىنلىگەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، **2** مەن

ئىنم هانانى بىلەن قەلئە سەرداری هانانیانی یېروسالېمنی باشقۇرۇشقا قويدۇم؛ چۈنكى هانانیا ئىشىنچلىك ئادەم بولۇپ، خۇدادىن قورقۇشتا كۆپ ئادەملەردىن ئېشىپ كېتەتتى.
3 مەن ئۇلارغا: ـ كۈن ئىسسىغۇچە يېروسالېمنىڭ قوۋۇقلىرى ئېچىلمىسۇن؛ قوۋۇقلارنىڭ قاناتلىرى ئېتىلگەندە، بالدىراقلار تاقالغان ۋاقتىلىرىدىمۇ دەرۋازىۋەنلەر يېنىدا تۇرۇپ كۆزەت قىلسۇن؛ شۇنىڭدەك يېروسالېمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن قاراۋۇللار كۆزەت توۋەتلىرىگە قويۇلۇپ بېكىتىلسۇن، ھەربىر ئادەم ئۆزىنىڭ بىر كۆزىتىگە مەسئۇل بولسۇن، شۇنداقلا ھەربىرىنىڭ كۆزىتى ئۆز ۆيىنىڭ ئۆدۈلىدا بولسۇن، دەپ تاپىلدىم. 4 شەھەر چوڭ ھەم كەڭ بولغىنى بىلەن ئاھالە ئاز، ۆيلەر تېخى سېلىنمىغانىدى. 5 خۇدايىم كۆڭلۈمگە مۇنتۇەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە خەلقنىڭ ھەربىرىنى نەسەبنامىسى يېنىچە رويخەتكە ئېلىشقا ئۇلارنى يىغىش نىيىتىنى سالدى. مەن ئاۋۋال بىرىنچى قېتىم قايتىپ كەلگەن ئادەملەرنىڭ نەسەبنامىسىنى تاپتىم، ئۇنىڭدا مۇنداق پۈتۈلگەنىدى: ـ 6 تۇۋەندىكىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەردىن، ئەسلى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغانلاردىن، يېروسالېم ۋە يەھۇدىيە گە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھىرلىرىگە كەتتى: ـ 7 ئۇلار زەرۇبىابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، ئازاريا، رائامىيا، ناھامانى، موردىكاي، بىلشان، مىسپەرەت، بىگۋاي، نەھۇم ۋە باناناھلار بىلە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئە رکە كەلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ 8 پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 9 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 10 ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ 11 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون سەككىز كىشى؛ 12 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 13 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى سەككىز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 14 زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئالتمىش كىشى؛ 15 بىننۇئىينىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق سەككىز كىشى؛ 16 بىباينىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 17 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 18 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئالتمىش يەتتە كىشى؛ 19 بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئالتمىش يەتتە كىشى؛ 20 ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئەللىك بەش كىشى؛ 21 ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ 22 ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 23 بىزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە تۆت كىشى؛ 24 ھارىفنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 25 گىبىئوننىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ 26 بەيت-لەھەملىكلەر بىلەن نىتوفالىقلار جەمئىي بىر يۈز سەكسەن سەككىز كىشى؛ 27 ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 28 بەيت-ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى. 29 كىرىئات-يېئارىملىقلار، كەفىراھلىقلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 30 راماھلىقلار بىلەن گىبىالىقلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 31 مىكماشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 32 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىقلار جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 33 ئىككىنچى بىر نېبودىكلەر ئەللىك ئىككى كىشى؛ 34 ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 35 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 36 يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 37 لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 38 سىنائاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ توققۇز يۈز ئوتتۇز كىشى. 39 كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ 40 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 41 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ 42 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. 43 لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خودۇاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى. 44 ئەزەلكەشىلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز قىرىق سەككىز كىشى. 45 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسلىدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمۇننىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككوبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوباينىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز سەككىز كىشى. 46 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋتنىڭ ئەۋلادلىرى. 47 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىيانىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، 48 لبانانىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، شالمايىنىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، رەزىننىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، 51 گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، تۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسەسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكىۋفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 بازلىتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، 55 باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تېماھنىڭ ئەۋلادلىرى، 56 نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 57 سۇلايمانانىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتاينىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېرىدانىڭ ئەۋلادلىرى، 58 يائالانىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، 59 شەفەتيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھاززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامونىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 60 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 61 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مىلاھ، تەل-خارشا، كېرۇب، ئاددون، ئىممەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ تاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. 62 بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 63 كاھىنلاردىن خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلئىادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. 64 بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 65 ۋالي ئۇلارغا: ـ ئۇرىم ۋە تۇممىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يېمە كىلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. 66 پۈتۈن جاماەتنە جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئالتمىش كىشى؛ 67 بۇنىڭدىن باشقا ئۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. ئۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-قېچىرى، 69 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 70 جەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى [ئىبادەتخانا] قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ھەدىيەلىرىنى تەقدىم قىلدى؛ ۋالي خەزىنىگە مىڭ داريك ئالتۇن، ئەللىك داس ۋە بەش يۈز ئوتتۇز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى؛ 71 جەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە يىگىرمە مىڭ داريك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز مىنا كۈمۈش؛ 72 خەلقنىڭ قالغىنى يىگىرمە مىڭ داريك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز مىنا كۈمۈش، ئالتمىش يەتتە قۇر كاھىن تونىنى تەقدىم قىلدى. 73 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشىلەر ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى، شۇنداقلا قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

8

يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە كېلىپ ئورۇنلىشىپ بولدى. بۇ چاغدا پۈتۈن خالايىق خۇددى بىر ئادەمدەك بولۇپ «سۇ قوۋۇقى» ئالدىدىكى مەيدانغا يىغىلىپ، تەۋراتشۇناس ئەزرادىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىلغا تاپىلىغان تەۋرات-قانۇن كىتابىنى كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. 2 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى كاھىن ئەزرا تەۋرات-قانۇن كىتابىنى جاماەتكە، يەنى ئەر-ئايالىلار، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى؛ 3 «سۇ قوۋۇقى»نىڭ ئالدىدىكى مەيدانىدا، ئەتىگەندىن چۈشكىچە، ئەر-ئايالىلارغا، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان كىشىلە رگە ئوقۇپ بەردى. پۈتكۈل جاماەتنىڭ قۇلاقلىرى تەۋرات-قانۇن كىتابىدىكى سۆزلەردە ئىدى. 4 تەۋراتشۇناس ئەزرا مەخسۇس مۇشۇ ئىشقا ھازىرلانغان ياغاچ مۇنبە رگە چىقىپ تۇردى، ئۇنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنى ماتتىتىيا، شېما، ئاناياھ، ئۇرىيا، ھىلقىيا بىلەن ماتاسىياھلار ئىدى، سول تەرىپىدە تۇرغىنى پىدايا، مىشائەل، مالكىيا، ھاشوم، ھاشباددانا، زەكەريا بىلەن مەشۇللام ئىدى. 5 ئەزرا پۈتكۈل خالايىقنىڭ كۆز ئالدىدا كىتابنى ئاچتى، چۈنكى ئۇ پۈتۈن خالايىقتىن ئېگىزدە تۇراتتى؛ ئۇ كىتابنى ئاچقاندا، بارلىق خالايىق ئورنىدىن قوپتى. 6 ئەزرا ئۇلۇغ خۇدا بولغان پەرۋەردىگارغا

مەدھىيەلەر ئوقۇۋىدى، بارلىق خالايىق قوللىرىنى كۆتۈرۈپ جاۋابەن: «ئامىن! ئامىن!» دېيىشتى؛ ئاندىن تىزلىنىپ، پىشانىسىنى يە رگە يېقىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى.
7 ئاندىن كېيىن لاۋىيلاردىن يەشۇيا، بانى، شەرەبىيا، يامىن، ئاككۇب، شابىبتاي، خودىيا، ماتاسىياھ، كېلىتا، ئازاريا، يوزاباد، ھانان ۋە پىلايالار خالايىققا تەۋرات قانۇنىنى چۈشەندۈردى؛ جامائەت تۈرە تۇراتتى. 8 ئۇلار جامائەتكە كىتابتىن خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنى جارا گۇنلۈق ئوقۇپ بەردى ۋە ئوقۇلغانىنى چۈشىنۈپلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ مەنىسى ۋە ئەھمىيىتى توغرىسىدا ئېنىق تەبىر بەردى. 9 ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرا ۋە خەلققە قانۇنىڭ مەنىسىنى ئۈگىتىدىغان لاۋىيلار پۈتكۈل جامائەتكە: ـ بۈگۈن خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈندۈر، يىغا-زار قىلما گلار! ـ دېدى. چۈنكى خالايىقنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ يىغا-زار قىلىپ كېتىشكەنىدى. 10 ئاندىن [نەھەمىيا] ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ نازۇ-نېمەتلەرنى يەپ، شەربەتلەرنى ئىچىڭلار، تۈرىگە [چېمەك-ئىچمەك] تەييارلىيالمىغانلارغا چېمەك-ئىچمەك يۆلۈپ بېرىڭلار؛ چۈنكى بۈگۈن رەببىمىز گە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈندۈر. غەمكىن بولما گلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ شادلىقى سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، دېدى. 11 لاۋىيلارمۇ: ـ بۈگۈن مۇقەددەس كۈن بولغاچقا، تىنچلىنىڭلار، غەمكىن بولما گلار! ـ دەپ جامائەتنى تىنچلاندۇردى. 12 جامائەت قايتىپ بېرىپ، يەپ-ئىچىشتى، باشقىلارغىمۇ يېمەك-ئىچمەك ئۈلەشتۈرۈپ بەردى، شاد-خۇراملىققا چۈمدى؛ چۈنكى ئۇلار بېرىلگەن تەلىم سۆزلىرىنى چۈشەنگەنىدى. 13 ئەتىسى خالايىق ئىچىدىكى قەبىلە كاتتىۋاشلىرى، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تەۋراتشۇناس ئەزرانىڭ يېنىغا يېغىلىپ، تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى تېخىمۇ چۈشىنىپ يەم-پاراسەتكە ئېرىشمەكچى بولدى. 14 ئۇلار تەۋرات قانۇنىدا پەرۋەردىگار مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا يەتتىنچى ئايدىكى ھېيتتا كەپىلەردە تۇرۇشى كېرەكلىكى پۈتۈلگەنلىكىنى ئۇقتى، 15 شۇنداقلا تۇرلىرى تۇرۇۋاتقان بارلىق شەھەرلەردە ۋە يېرۇسالېمدا: «سىلەر تاغقا چىقىپ، زەيتۇن شېخى بىلەن ياۋا زەيتۇن شاخلىرىنى، خاداس توجمە شاخلىرىنى، خورما دەرەخلىرىنىڭ شاخلىرىنى ۋە يوپۇرماقلىرى باراقسان دەرەخ شاخلىرىنى ئەكىلىپ، تەۋراتتا يېزىلغىنىدەك كەپىلەرنى ياسا گلار» دېگەنلىكىنى تارقىتىپ جار كالاشنى ۋېرۋاغانلىقىنى ئۇقتى. 16 شۇنىڭ بىلەن خالايىق چېقىپ شاخ ئەكىلىپ تۇرلىرى ئۈچۈن، ھەربىرى ۋېيلىرىنىڭ ئۈگزىلىرىدە، ھويلىلىرىدا، خۇدانىڭ ۋېيدىكى ھويلىلاردا، «سۇ قوۋۇق»نىڭ چوڭ مەيدانىدا ۋە «ئەفرائىم دەرۋازىسى»نىڭ چوڭ مەيدانىدا كەپىلەرنى ياساپ تىكتى. 17 سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن پۈتكۈل جامائەت كەپىلەرنى ياساپ تىكتى ۋە شۇنداقلا كەپىلە رگە جايلاشتى؛ نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ شۇ كۈنگىچە ئىسرائىللار ئۇنداق قىلىپ باقمىغانىدى. ھەممەيلەن قاتتىق خۇشال بولۇشتى. 18 بىرىنچى كۈندىن ئاخىرقى كۈنگىچە [ئەزرا] ھە ر كۈنى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى. ئۇلار يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى؛ سەككىزىنچى كۈنى بەلگىلىمە ۋىنچە تەنتەنلىك ئىبادەت يېغلىشى ئوتكۈزۈلدى.

9

شۇ ئايىنىڭ يىگىرمە توققىنچى كۈنى ئىسرائىللار روزا ئوتۇپ، بوز كىيىپ، ئۈستى-بېشىغا توپا چاچقان ھالدا يېغىلدى؛ 2 ئىسرائىل نەسلى ئۇزلىرىنى بارلىق يات تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقتى، ئاندىن تۈرە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئوتكۈز رگەن قەبىھلىكلىرىنى ئېتىراپ قىلدى. 3 ئۇلار شۇ كۈنىنىڭ توققىز بىردە ئۈز يېرىدە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى؛ كۈنىنىڭ يەنە توققىز بىردە ئۈزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى تونۇدى ۋە خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 4 لاۋىيلاردىن يەشۇئا، بانى، كادمىيەل، شەبانىيا، بۇنۇنى، شەرەبىيا، بانى ۋە كىبنانىلار پەلەمپەيلەردە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۈنلۈك تاۋاز بىلەن ندا قىلدى. 5 لاۋۋي يەشۇئا، كادمىيەل، بانى، ھاشابنىيا، شەرەبىيا، خودىيا، شەبانىيا ۋە پىتاھىيالار: «تورنۇ گلاردىن قوپۇپ خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبە دگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇر گلار» ـ دېدى ۋە مۇنداق [دۇئا-ھەمدۇسانا ئوقۇدى]: ـ «[ئى خۇدا]، ئىنسانلار سېنىڭ شانۇ-شە ۋىكتىلىك نامىڭنى ئۈلۈغلىسۇن! بەرھەق، بارلىق تەشەككۇر-مەدھىيىلەر نامىڭغا يېتىشمەيدۇ! 6 سەن، پەقەت سەنلا پەرۋەردىگارىدۇرسەن؛ ئاسمانلارنى، ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنىنى ۋە ئۈلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىنى، يەر ۋە يەر ئۈستىدىكى ھەممىنى، دېڭىزلار ۋە ئۈلار ئىچىدىكى ھەممىنى يارىتىقۇچىدۇرسەن؛ سەن بۇلارنىڭ ھەممىسگە ھاياتلىق بە رگۈچىسەن، ئاسمانلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ساگا سەجدە قىلغۇچىدۇر. 7 سەن بەرھەق پەرۋەردىگار خۇدادۇرسەن، سەن ئابرامنى تاللىدىڭ، ئۇنى كالدىيەنىڭ ئۇر شەھىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، ئۇنىڭغا ئىبراھىم دېگەن نامنى ئاتا قىلدىڭ. 8 سەن ئۇنىڭ قەلبىنىڭ ئۇز ۋۇجۇدىغا سادىق-ئىشەنچىلىك ئىگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ قاناۋانىيلارنىڭ، ھىتتىيلارنىڭ، ئامورىيلارنىڭ، پەرىزىيلەرنىڭ، يەبۇسىيلارنىڭ ۋە گىرگاشىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەقدىم قىلىپ بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ سەن ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن، سۆزلىرىڭنى ئىشقا ئاشۇرىدۇڭ. 9 سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىسىردا جەبىر-زۇلۇم چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ قىزىل دېڭىز يېنىدىكى نالىسىغا قۇلاق سالدىڭ. 10 سەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق يوغانچىلىق بىلەن مۇئامىلە قىلغانلىقىنى بىلگىنىڭدىن كېيىن پىرەۋن، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتچىلىرى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىدىكى بارلىق خەلققە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، ئۆزۈڭ ئۈچۈن بۈگۈنگە قەدەر ساقلىنىپ كېلىۋاتقان ئۇلۇغ بىر نام-شۇھرەتنى تىكلىدىڭ. 11 سەن يەنە [ئاتا-بوۋىلىرىمىز] ئالدىدا دېڭىزنى يۇلۇپ، ئۇلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر ئۈستىدىن مېڭىپ ئوتتى؛ ئۇلارنى قوغلاپ كەلگەنلەرنى چوڭقۇر دېڭىز تېگىگە تاشلاپ غەرق قىلىۋەتتىڭ، خۇددى جۈشقۇنلۇق دېڭىزغا تاشلانغان تاشتەك غەرق قىلدىڭ. 12 سەن ئۇلارنى كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكى بىلەن، كېچىسى ئوت تۈۋرۈكى بىلەن يېتە كلىدىڭ، بۇلار ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ماڭىدىغان يولىنى يورۇتۇپ بەردىڭ. 13 سەن سىناي تېغىغا چۈشۈپ، ئاسماندا ئۇرۇپ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇلارغا توغرا ھۆكۈم، ھەقىقىي ئىشەنچىلىك قانۇنلار، ياخشى بەلگىلىمىلەر ۋە ئەمرىلەرنى ئاتا قىلدىڭ. 14 سەن ئۇلارغا ئۆز ۋۇجۇدىڭنى مۇقەددەس شابات كۈنۈڭنى تونۇتتۇڭ، قۇلۇڭ مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇلارغا ئەمرىلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە تەۋرات قانۇنىنى تاپىلىدىڭ.
15 سەن ئۇلارغا ئاچ قالغاندا يېسۇن دەپ ئاسماندىن نان، ئۆسىسغاندا ئىچسۇن دەپ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بەردىڭ؛ سەن ئۇلارغا بېرىشكە قولۇڭنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغان ئەشۇ زېمىنىنى كىرىپ ئىگىلە گلار، دېدىڭ. 16 لېكىن ئۇلار، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز مەغرۇلىنىپ، يوينى قاتتىقلىق قىلىپ ئەمرلىرىگە قۇلاق سالمىدى. 17 ئۇلار ئىتائەت قىلىشنى رەت قىلدى، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياراتقان كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى ياد ئەتمىدى، بەلكى يوينى قاتتىقلىق قىلدى، ئاسىيلىق قىلىپ، قۇل قىلىنغان جايغا كەتمەكچى بولۇپ، ئۆز ئالدىغا يولباشچى تىكلىدى. لېكىن سەن ئەپۇچان، مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، زور مېھىر-مۇھەببەتلىك تەڭدۇرسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ. 18 ئۇلار ھەتتا تېخى ئۇزلىرىگە بىر قۇيما موزاينى ياساپ: «مانا بۇ سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان ئىلاھ!» دېگەن ۋاقىتدا ھەم قاتتىق كۇپۇرلۇق قىلغىنىدا، 19 سەن تولىمۇ رەھىمدىل بولغانلىقىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى يەنىلا بياۋاندا تاشلاپ قويمىدىڭ؛ كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكى ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا يول باشلىدى؛ كېچىسى ئوت تۈۋرۈكىمۇ ئۇلاردىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا نور بېرىپ، ماڭىدىغان يولىنى كۆرسەتتى. 20 سەن ئۆز ۋۇجۇدىڭنى مېھرىبانە روھىڭنى چۈشۈرۈپ ئۇلارغا تەلىم بەردىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن «مانا»نى ئايىمىدىڭ، ئۆسسۈزلۈقىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن سۇنى بەردىڭ. 21 سەن ئۇلارنى بياۋاندا قىرىق يىل قامداپ كەلدىڭ؛ ھېچنىمىسى كەم بولمىدى، كىيىملىرى كونىرىمىدى، پۇتلىرىمۇ ئىششىمىدى. 22 سەن پادىشاھلىقلار ۋە تائىپىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا بەردىڭ، بۇلارنى ئۇلارنىڭ زېمىنغا چېگىلار قىلىپ بەردىڭ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىھون پادىشاھنىڭ زېمىنىنى، ھەشبونىنىڭ پادىشاھنىڭ زېمىنىنى ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. 23 سەن ئۇلارنىڭ پەرزەنت-ئەۋلادلىرىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتتۇڭ؛ سەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا: «سىلەر بۇ زېمىنىنى ئىگىلەشكە ئۇنىڭغا كىرىڭلار» دەپ تەقدىم قىلغان زېمىنغا باشلاپ كىردىڭ. 24 ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى كىرىپ ئۇ زېمىنىنى ئىگىلدى؛ سەن ئۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقان قاناۋان ئاھالىسىنى ئۇلارغا بېقىندۇردۇڭ ھەم زېمىندىكى پادىشاھلارنى ۋە ئۇلارنىڭ قەبىلە-قوۋملىرىنى: «سىلەر ئۇلارغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلىڭلار» دەپ ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. 25 ئۇلار مۇستەھكەم شەھەرلەرنى، مۇنبەت يەرلەرنى ئىشغال قىلىپ، ھەرخىل ئېسىل ۋېۋىلارغا تولغان ۋېيلە رگە، كولاپ ۋېۋىلغان قۇدۇقلارغا، ئۈزۈمزارلىقلار، زەيتۇنلۇقلار ۋە ئىنتايىن كۆپ مېۋىلىك دەرەخلە رگە ئىگە بولدى؛ يەپ-ئىچىپ سەمرىپ، سېنىڭ زور مېھرىبانلىقىڭدىن سۈيۈنۈشتى! 26 لېكىن ئۇلار گەدەنكەشلىك قىلىپ سېنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، تەۋرات قانۇنۇڭنى ئارقىسىغا تاشلىدى،

ئۇلارنى يىنىكغا ياندۇرماق ئۈچۈن ئاگاھ-گۆزاھلىق يەتكۈز ۋەگەن پەيغەمبەرلەرگىنى ئۇلتۇرۇپ ئەشەددىي كۆپۈرۈلۈش قىلدى. **27** شۇنگا سەن ئۇلارنى جەبىر-زۇلۇم سالغۇچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، دەرۋەقە ئۇلار ئۇلارنى قىينىدى؛ ئۇلار قىينالغان ۋاقىتلاردا ساكا يالۇۋۇرۇشقاندى، سەن ئاسماندارىدا تۇرۇپ ئۇلارغا قۇلاق سالدىڭ، زور رەھىمدىللىقىڭ يۈچىچە ئۇلارغا قۇتقۇزغۇچىلارنى ئەۋەتەتىڭ، ئۇلار بۇلارنى ئە زگۈچىلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزاتتى. **28** لېكىن ئۇلار ئاراملىققا ئېرىشكەندىن كېيىن يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا رەزىللىك قىلىشقا باشلۇيدى، سەن ئۇلارنى يەنە دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى؛ ئۇلار يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا نالە-پەريات قىلىشۇدى، سەن ئاسماندارىدا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، رەھىمدىللىقىڭ يۈچىچە ئۇلارنى يېنىش-يېنىشلاپ قۇتقۇزدۇڭ. **29** سەن ئۇلارنى تۈز ئۆگىنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا قايتىشقا ئاگاھلاندۇردۇڭ، لېكىن ئۇلار مەغرۇرلىنىپ، ئەمرلىرىڭگە قۇلاق سالمىدى، ھۆكۈملىرىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدى (ئىنسان ھۆكۈملىرىڭگە ئەمەل قىلسا، ئۇلار شۇ سەۋەبتىن ھاياتنا بولىدۇ). ئۇلار جاھىللىق بىلەن يۈينىپ تولغاپ، گەدەنگەشلىك قىلىپ ئاكا قۇلاق سېلىشنى رەت قىلدى. **30** ئۇلارغا ئۈزۈن يىل سەۋر-تاقەت قىلدىڭ، روھىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاگاھ-گۆزاھلىق بە رگەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى، شۇنگا سەن ئۇلارنى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلاردىكى تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. **31** ھالبۇكى، سەن زور رەھىمدىللىقىڭ تۈپەيلىدىن ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتۈنلەي قۇرۇتۇۋەتمىدىڭ ھەم ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ، چۈنكى سەن مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل تەڭرىدۇرسەن. **32** ئەمدى ئاھ خۇدايىمىز، ئەھدە كۈدە تۇرۇپ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىدىغان ئۇلۇغ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك تە ڭرى، ئەمدى سېنىڭدىن بىنىڭ، پادىشاھلىرىمىزنىڭ ۋە ئەمىرلىرىمىزنىڭ، كاھىنلىرىمىزنىڭ، پەيغەمبەرلىرىمىزنىڭ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ شۇنداقلا تۈز ۋىتىڭنىڭ بارلىق خەلقىڭنىڭ ئاسۇرىيە پادىشاھنىڭ زامانىدىن ۋېيان بۇگۈنگىچە بېشىمىزغا چۈشكەن بارلىق ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى كىچىك ئىش دەپ قارىماسلىقىڭنى ئۈتۈنىمىز. **33** بېشىمىزغا كەلگەن بارلىق ئىشتا سەن ئادىلسەن، چۈنكى سېنىڭ قىلغىنىڭ ھەققەت يۈچىچە بولدى، بىزنىڭ قىلغىنىمىز رەزىللىكتۇر. **34** پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، كاھىنلىرىمىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭغا ئەمەل قىلمايى، ئەمرلىرىڭگە ۋە سېنىڭ ئۇلارغا ئىسپاتلاپ بە رگەن ئاگاھ-گۆزاھلىقلىرىڭغا ھېچ قۇلاق سالمىدى. **35** ئۇلار سەن ئۇلارغا مۇيەسسەر قىلغان پادىشاھلىقتا ئۇزۇشتىن، ئۇلارغا ئاتا قىلغان زور مەمۇرچىلىقتىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىغا يايغان بۇ كەڭ مۇنبەت زېمىندىكى تۇرمۇشتىن بەھرىمەن بولۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىڭدە بولمىدى يا كى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىدىن يانمىدى. **36** مانا، بىز بۇگۈن قۇلالارمىز! سەن مېۋىسى بىلەن نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلىپ بە رگەن زېمىندا تۇرساقمۇ، بىز مانا ئۇنىڭدا قۇل بولۇپ قالدۇق! **37** [زېمىن] سەن بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن بىزنى ئىدارە قىلىشقا بېكىتكەن پادىشاھلارغا مول مەھسۇلاتلىرىنى بېرىپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار بەدەنلىرىمىزنى ھەم چارۋا مالىلىرىمىزنى تۈز مەيلىچە باشقۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ بىز زور دەرد-ئەلەمدە بولدۇق». **38** «ـ بىز مانا مۇشۇ بارلىق ئىشلار تۈپەيلى مۇقىم بىر ئەھدىنى تۈزۈپ يېزىپ چىقتۇق؛ ئەمىرلىرىمىز، لاۋىيلىرىمىز بىلەن كاھىنلىرىمىز بۇنىڭغا تۈز مۆھۈرلىرىنى باستى».

10

بۇنىڭغا بىرىنچى بولۇپ مۇھۈر باسقانلار ھاقالىيانىڭ ئوغلى، ژالي نەھەمىيا بىلەن زەدەكىيا ئىدى، **2** ئاندىن [كاھىنلاردىن] سېرايا، ئازاريا، يەرەمىيا، **3** پاشخۇر، ئامارىيا، مالكىيا، **4** ھاتۇش، شەبانىيا، مالۇق، **5** ھارىم، مەرەموت، ئوبادىيا، **6** دانىيال، گىننىتون، بارۇق، **7** مەشۇللام، ئابىيا، مىيامىن، **8** ماۋازىياھ، بىلگاي، شېمايالار؛ ئۇلار كاھىنلار ئىدى. **9** لاۋىيلاردىن: ـ ئازانىيانىڭ ئوغلى يەشۇئا، ھىنىادانىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىنۇئى بىلەن كادمىيەل **10** ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شەبانىيا، خودىيا، كېلىتا، پېلايا، ھانان، **11** مىكا، رەخوب، ھاشابىيا، **12** زاككور، شەرەبىيا، شەبانىيا، **13** خودىيا، بانى، بىنىنۇ ئىدى. **14** جامائەت باشلىقلىرىدىن: پاروش، پاھات-موئاب، ئېلام، زاتتۇ، بانى، **15** بۇنىي، ئازگاد، ببايي، **16** ئادونىيا، بىگۋاي، ئادىن، **17** ئاتېر، ھەزەكىيا، ئاززۇر، **18** خودىيا، ھاشۇم، بىزاي، **19** ھاريف، ئاناتوت، نېبايي، **20** ماگپىياش، مەشۇللام، ھېزىر، **21** مەشەزابەل، زادوك، يادداۋۇئا، **22** پېلاتىيا، ھانان، ئانايا، **23** ھوشىيا، ھاناناىيا، ھاششۇب، **24** ھاللوخەش، پىلخا، شوبەك، **25** رەھۇم، ھاشابناھ، ماۋئاسىياھ، **26** ئاخىياھ، ھانان، ئانان، **27** مالۇق، ھارىم، باۋئانالار ئىدى. **28** قالغان خەلق: ـ كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋانلار، ئەغەزلىكەشلەر، ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە شۇنىڭدەك تۈزلىرىنى زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقىپ، خۇدانىڭ قانۇنى تەۋرات قانۇنىغا قايتىقانلارنىڭ ھەربىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ۋە ئوغۇللىرى-قىزىرەزىلەرى قاتارلىق ھىدايەت تېپىپ يورۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى **29** تۈز قېرىنداشلىرى بولغان مۇتۇھەرلەر بىلەن قوشۇلۇپ: «تۈزىمىزنى قارغىش قەسىمى بىلەن ئەھدىگە باغلاپ، خۇدانىڭ قۇلى مۇسا تارقىلىق جاكارلىغان تەۋرات قانۇنىدا مېڭىپ، رەببىمىز پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى، ھۆكۈم-بەلگىلىمىلىرىنى تۈتۇپ ئەمەل قىلىمىز؛ **30** قىزلىرىمىزنى بۇ يۇرتىكى يات ئەللىكلەر رگە ياتلىق قىلمايمىز ھەم ئوغۇللىرىمىزغىمۇ ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەيمىز؛ **31** بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر شابات كۈنىدە مال-تاۋار ۋە ئاشلىقلىرىنى ئە كىلىپ ساتماقچى بولسا، شابات كۈنلىرى يا كى ھەرقايسى باشقا مۇقەددەس كۈنلەردىمۇ ئۇلاردىن قەتئىي ھېچنېمە سېتىۋالمايمىز؛ ھەر يەتتىنچى يىلى يەرنى تېرىقسىز ئاق قالدۇرىمىز ھەم بارلىق قەرزلەرنى كەچۈرۈم قىلىمىز» ـ دېيىشتى. **32** بىز يەنە تۈزىمىز-زگە ھەربىر ئادەم ھەر يىلى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت خراجىتى ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شە كەل كۈمۈش بېرىشكە بەلگىلىمىلەرنى بېكىتتۇق؛ **33** بۇ پۇل «تىزىلىدىغان تەقدىم نان»لار، دائىمي ئاشلىق ھەدىيەلەر، دائىمي كويدۇرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى بىلەن يېڭى ئايلاردىكى كويدۇرمە قۇربانلىقلار، قەرەلى بېكىتىلگەن ھېيتلاردا قىلىنىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن، ھەرخىل مۇقەددەسىي ۋېژىملار ئۈچۈن، ئىسرائىلغا كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن، شۇنىڭدەك خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمەتلەرنىڭ خراجىتى ئۈچۈن ئىشلىتىلسۇن دەپ بەلگىلەندى. **34** بىز يەنە ئاتا جەمەتلىرىمىز يۈچىچە كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە خەلق ئارىسىدا چەك تاشلاپ، ھەر يىلى بەلگىلەنگەن قەرەلدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدا قالاش ئۈچۈن ئوتۇن يەتكۈزۈپ بېرىش تۈۋەتمىلىرىنى بېكىتتۇق؛ **35** يەنە ھەر يىلى ئېتىزىمىزدىكى تۇنجى پىشقان ھوسۇلنى، ھەممە مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ تۇنجى پىشقان مېۋىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يەتكۈزۈپ بېرىشنى، **36** شۇنداقلا تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك، تۇنجى ئوغلىمىزنى ۋە كالا، قوي-ئوغلاق پادىلىرىدىن تۇنجى چارپىيىمىزنى خۇدانىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ، ئۇ ئۆيدە ۋەزىپە ئوتەۋاتقان كاھىنلارغا ئەپكېلىشنى، **37** ھەربىر يېڭى خېمىرنىڭ دەسلەپ پىشقان نانلىرىدىن بىرنى، شۇنداقلا بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىمىزنى تەقدىم قىلىشنى، ھەرخىل دەرەخلەردىن دەسلەپكى پىشقان مېۋىلەرنى، يېڭى شاراب، يېڭى زەيتۇن مېيىنى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئاپىرىپ بېرىشنى، يەنى كاھىنلارغا يەتكۈزۈپ بېرىشنى، شۇنىڭدەك ئېتىزلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىنى لاۋىيلارغا بېرىشنى بېكىتتۇق؛ لاۋىيلار بىزنىڭ تېرىقچىلىقىمىز تايىنىدىغان شەھەرلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىنى تاپشۇرۇۋالسۇن دەپ بېكىتتۇق؛ **38** شۇنىڭدەك، لاۋىيلار چىققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرىنى تاپشۇرۇۋالغان چاغدا ھارۇنىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىن بولغان بىرسى ئۇلار بىلەن بىللە بولسۇن، لاۋىيلار ئەشۇ ئوندىن بىر ئۆلۈشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى ئاپىرىپ خۇدانىڭ ئۆيىگە، ئۆنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ساقلاشقا تاپشۇرسۇن دەپ بەلگىلەندۇق. **39** ئىسرائىللار بىلەن لاۋىيلار ئاشلىقتىن، يېڭى شارابتىن، يېڭى زەيتۇن مېيىدىن «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ مۇقەددەسىي جايدىكى ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر ساقلىنىدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا، يەنى ۋەزىپە ئوتەيدىغان كاھىن، دەرۋازىۋان ۋە غەزەلكەشلەر تۇرىدىغان جايغا تاپشۇرۇشى كېرەك. بىز خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ ھاجەتلىرىدىن ھە رگىز ئۆزىمىزنى تارتمايمىز!

11

ئۆ چاغدا خەلق ئىچىدىكى ئەمىرلەر يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ قالغان پۇقرالار چەك تاشلىنىش بىلەن ئوندىن بىرى مۇقەددەسىي شەھەر يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىشىپ، قالغان ئوندىن توققۇزى باشقا شەھەرلەردە ئولتۇراقلاشتى. **2** ئۆز ئىختىيارى بىلەن يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىشىشقا ئۆتىنۈرغا چىققانلارغا بولسا، جامائەت ئۆلارغا بەخت-بەركەت تىلىدى. **3** يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالېمغا ماكانلىشىپ قالغان بە گ-ئەمىرلەر تۇۋەندىكىدەك (ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرى يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز ئە ۋەلكىدە ماكانلاشقان بولسىمۇ، يەھۇدالاردىن ۋە

بنیامىنلاردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدا ماكانلاشتى): ـ بۇلارنىڭ ئىچىدە، يەھۇدالاردىن: ـ پەرەزنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان تۇززىيانىڭ ئوغلى ئاتايا؛ تۇززىيا زە كەرىيانىڭ ئوغلى، زە كەرىيا ئامارىيانىڭ ئوغلى، ئامارىيا شەفاتىيانىڭ ئوغلى، شەفاتىيا ماھالالېلنىڭ ئوغلى ئىدى. **5** يەنە بارۇقنىڭ ئوغلى ماۋاسىياھ؛ بارۇق كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى، كول-ھوزەھ ھازايانىڭ ئوغلى، ھازايا ئادايانىڭ ئوغلى، ئادايا يوئارىبنىڭ ئوغلى، يوئارىب زە كەرىيانىڭ ئوغلى، زە كەرىيا شىلوننىڭ ئوغلى. **6** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقان بارلىق پەرەز جەمەتىدىكىلەر جەمئىي تۆت يۈز ئاتمىش سەككىز كىشى بولۇپ، ھەممىسى ئەزمەتلەر ئىدى. **7** بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ مەشۇللامنىڭ ئوغلى ساللۇ؛ مەشۇللام يوئەدنىڭ ئوغلى، يوئەد پىدايانىڭ ئوغلى، پىدايا كولايانىڭ ئوغلى، كولايا ماۋاسىياھنىڭ ئوغلى، ماۋاسىياھ ئىتىيەلنىڭ ئوغلى، ئىتىيەل يەشايانىڭ ئوغلى. **8** تۆنىكغا ئە گەشكەنلەر، گابباي ۋە ساللاي ئىدى؛ شۇلارغا مۇناسىۋەتلىك جەمئىي توققۇز يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى ئىدى. **9** زىكرىنىڭ ئوغلى يوئېل تۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى؛ سىنۇئاھنىڭ ئوغلى يەھۇدا شەھەرنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى ئىدى. **10** كاھىنلاردىن: ـ يوئارىبنىڭ ئوغلى يەدايا بىلەن ياقىن، **11** شۇنداقلا خۇدانىڭ ۋەيىنىڭ باش غوجدارى سېرايا؛ سېرايا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى، **12** يەنە ئۆنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىبادەتخانىدىكى خىزمەتتە بولغانلاردىن جەمئىي سەككىز يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى بار ئىدى؛ يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا بار ئىدى؛ يەروھام پېلالىيانىڭ ئوغلى، پېلالىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى زە كەرىيانىڭ ئوغلى، زە كەرىيا پاشخۇرنىڭ ئوغلى، پاشخۇر مالكىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ **13** ئۆنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىقى بولۇپ، جەمئىي ئىككى يۈز قىرىق ئىككى كىشى ئىدى؛ يەنە ئازارەلنىڭ ئوغلى ئاماشساي بار ئىدى؛ ئازارەل ئاخزايىنىڭ ئوغلى، ئاخزاي مەشىللىموتنىڭ ئوغلى، مەشىللىموت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **14** يەنە تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن، پالۋان-ئەزمەتلەردىن، جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى بار ئىدى؛ گېدولىمنىڭ ئوغلى زابدىيەل تۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى. **15** لاۋىيلاردىن: ـ ھاششۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ ھاششۇب ئازرىكامنىڭ ئوغلى، ئازرىكام ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا بۇننىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **16** يەنە لاۋىيلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى بولغان شابېتتاي بىلەن يوزاباد بولۇپ، خۇدانىڭ ۋەيىنىڭ تېشىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل ئىدى. **17** يەنە مىكانىڭ ئوغلى ماتتانىيا دۇئا ۋاقىتلىردا تەشە ككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا يېتەكچىلىك قىلاتتى؛ مىكا زابدىنىڭ ئوغلى، زابدى ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى؛ باكبۇكىيا قېرىنداشلىرى ئىچىدە مۇئاۋىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەيتتى؛ يەنە شامۇئانىڭ ئوغلى ئابدا بار ئىدى؛ شامۇئا گالالنىڭ ئوغلى، گالال يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئىدى. **18** مۇقەددەس شەھەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەكسەن تۆت كىشى ئىدى. **19** دەرۋازىۋەنلەردىن: ـ دەرۋازىلاردا كۆزەتتە تۇربىدىغان ئاككۇب بىلەن تالمون ۋە تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ تۇلار جەمئىي بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى ئىدى. **20** قالغان ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز مىراسىدا ماكانلاشتى. **21** ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا ئوفەل دۆڭىگە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشپا باشقۇردى. **22** يېرۇسالېمدا لاۋىيلارنى باشقۇرغۇچى بانىنىڭ ئوغلى ئۇززى ئىدى؛ بانى ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكانىڭ ئوغلى ئىدى ـ دېمەك، ئۇززا ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ ۋەيىدىكى خىزمەتكە مەسئۇل بولغان ئەزمەلكەشلەردىن ئىدى. **23** چۈنكى پادىشاھ تۇلار توغرۇلۇق يارلىق چۈشۈرگەن بولۇپ، ئەزمەلكەشلەرنىڭ ھەر كۈنلۈك ئۇزۇق-تولۇكىنى، شۇنداقلا ئۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى بېكىتكەنىدى. **24** يەھۇدانىڭ ئوغلى زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزابەلنىڭ ئوغلى پىتاھىيا پۇقرالارنىڭ بارلىق ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **25** يېزا-قىشلاقلار ۋە تۇلارغا تەۋە ئەترابىدىكى جايلاردا يەھۇدالاردىن بەزىلىرى تۇراتتى؛ كىرىئات-ئاربا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، دىبون ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، يەكابزىيەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **26** شۇنداقلا يەشۇئا، مولاداھ، بەيت-پەلەت، **27** ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **28** زىكلاگ، مىكونا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **29** ئەن-رىممون، زوراھ، يارموت، **30** زانوئاھ، ئادۇللام ۋە بۇ ئىككى يە رگە تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يەرلەردە، ئازىكاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەردە ماكانلاشتى؛ تۇلار ماكانلاشقان يەرلەر بەئەر-شىبادىن تاكى ھىنىوم جىلغىسىغا قەدەر سوزۇلدى. **31** بنيامىنلار بولسا گىبا، مىكماش، ئايىجا، بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **32** بەزىلىرى ئاناتوت، نوب، ئانانىيا، **33** ھازور، راماھ، گىتتائىم، **34** ھادىد، زەبوئىم، نىبالات، **35** لود، ئونو، شۇنداقلا ھۇنەرۋەنلەر جىلغىسىدا ماكانلاشقانىدى. **36** ئەسلىدە يەھۇدىيە گە تەيىنلەنگەن لاۋىيلار قىسىملىرىدىن بەزىلىرى بنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا ماكانلاشتى.

12

شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇبباۋىل ۋە يەشۇئا بىلەن بىرلىكتە [سۈرگۈنلۈكتىن] چىققان كاھىن ۋە لاۋىيلار تۆۋەندىكىلەر: ـ [كاھىنلار] سېرايا، يەرەمىيا، ئەزرا، **2** ئامارىيا، ماللۇق، ھاتتۇش، **3** شېكانىيا، رەھۇم، مەرەموت، **4** ئىددو، گىننىتوي، ئابىيا، **5** مىيامىن، ماۋادىيا، بىلگاھ، **6** شېمايا، يوئارىب، يەدايا، **7** سالлو، ئاموك، ھىلقىيا ۋە يەدايا. بۇلار بولسا يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدە كاھىن بولغانلار ۋە تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **8** لاۋىيلاردىن بولسا يەشۇئا، بىننۇئېي، كادمىيەل، شەرەبىيا، يەھۇدا، ماتتانىيالار؛ ماتتانىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى تەشە ككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا مەسئۇل بولدى. **9** تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى باكبۇكىيا بىلەن ئۇنىنى توۋۇتى يېنچە تۇلار بىلەن ئۇدۇلمۇئۇدۇل خىزمەتتە تۇراتتى. **10** يەشۇئادىن يوياكىم تۇرەلدى، يوياكىمدىن ئەلىياشىب تۇرەلدى، ئەلىياشىبتىن يويادا تۇرەلدى، **11** يويادادىن يوناتان تۇرەلدى، يوناتاندىن ياددۇئا تۇرەلدى. **12** يوياكىمنىڭ كۈنلىرىدە كاھىنلاردىن جەمەت باشلىقى بولغانلار مۇنۇلار:ـ سېرايا جەمەتىگە مېرايا، يەرەمىيا جەمەتىگە ھانانىيا؛ **13** ئەزرا جەمەتىگە مەشۇللام، ئامارىيا جەمەتىگە يەھوھانان؛ **14** مىلىكۇ جەمەتىگە يوناتان؛ شەبانىيا جەمەتىگە يۈسۈپ؛ **15** ھارىم جەمەتىگە ئادنا؛ مېرايوت جەمەتىگە ھەلكاي؛ **16** ئىددو جەمەتىگە زە كەرىيا، گىننىتون جەمەتىگە مەشۇللام؛ **17** ئابىيا جەمەتىگە زىكرى؛ مىنيامىن بىلەن موئادىيالارنىڭ جەمەتىگە پىلتاي؛ **18** بىلگاھ جەمەتىگە شامۇئا؛ شېمايا جەمەتىگە يەھوناتان؛ **19** يوئارىب جەمەتىگە ماتتىناي؛ يەدايا جەمەتىگە ئۇززى؛ **20** سالالاي جەمەتىگە كالالاي؛ ئاموك جەمەتىگە ئېبەر؛ **21** ھىلقىيا جەمەتىگە ھاسابىيا؛ يەدايا جەمەتىگە نەتانەل. **22** ئەلىياشىب، يويادا، يوھانان ۋە ياددۇئانىڭ كۈنلىرىدە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى تىزىملانغان ۋە ئوخشاشلا، پارس پادىشاھى دارىئوس تەختىكى چاغلارغىچە كاھىنلارمۇ تىزىملىنىپ كەلگەن. **23** جەمەت باشلىقى بولغان لاۋىيلار تاكى ئەلىياشىبنىڭ ئەۋرىسى يوھاناننىڭ ۋاقتىغىچە تە زكىرىنامىدە تىزىلىنىپ كەلگەن. **24** لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقى بولغان ھاسابىيا، شەرەبىيا، كادمىيەلنىڭ ئوغلى يەشۇئالار قېرىنداشلىرى بىلەن ئۇدۇلمۇئۇدۇل تۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ ئەمرى يېنچە تۇۋۇاتقان لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەكسەن تۆت كىشى ئىدى. **19** دەرۋازىۋەنلەردىن: ـ دەرۋازىلاردا كۆزەتتە تۇربىدىغان ئاككۇب بىلەن تالمون ۋە تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ تۇلار جەمئىي بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى ئىدى. **20** قالغان ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى ئۆز مىراسىدا ماكانلاشتى. **21** ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا ئوفەل دۆڭىگە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشپا باشقۇردى. **22** يېرۇسالېمدا لاۋىيلارنى باشقۇرغۇچى بانىنىڭ ئوغلى ئۇززى ئىدى؛ بانى ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكانىڭ ئوغلى ئىدى ـ دېمەك، ئۇززا ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ ۋەيىدىكى خىزمەتكە مەسئۇل بولغان ئەزمەلكەشلەردىن ئىدى. **23** چۈنكى پادىشاھ تۇلار توغرۇلۇق يارلىق چۈشۈرگەن بولۇپ، ئەزمەلكەشلەرنىڭ ھەر كۈنلۈك ئۇزۇق-تولۇكىنى، شۇنداقلا ئۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى بېكىتكەنىدى. **24** يەھۇدانىڭ ئوغلى زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزابەلنىڭ ئوغلى پىتاھىيا پۇقرالارنىڭ بارلىق ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **25** يېزا-قىشلاقلار ۋە تۇلارغا تەۋە ئەترابىدىكى جايلاردا يەھۇدالاردىن بەزىلىرى تۇراتتى؛ كىرىئات-ئاربا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، دىبون ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، يەكابزىيەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **26** شۇنداقلا يەشۇئا، مولاداھ، بەيت-پەلەت، **27** ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **28** زىكلاگ، مىكونا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **29** ئەن-رىممون، زوراھ، يارموت، **30** زانوئاھ، ئادۇللام ۋە بۇ ئىككى يە رگە تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يەرلەردە، ئازىكاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەردە ماكانلاشتى؛

شىمايا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكايانىڭ ئوغلى، مىكايا زاككۇرنىڭ ئوغلى، زاككۇر ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى). 36 ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شىمايا، ئازارەل، ملالاي، جىلالاي، ماثايى، نەتانەل، يەھۇدا، ھانانىيالار بار ئىدى؛ ئۇلار قوللىرىغا خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ سازلىرىنى ئېلىشقاندى؛ تەۋراتشۇناس ئەزرا ئۇلارنىڭ بېشىدا ماڭغاندى. 37 ئۇلار «بۇلاق قوۋۇق»غا كېلىپ «داۋۇتنىڭ شەھىرى»نىڭ پەلەمپىيىگە چىقىپ، «داۋۇتنىڭ ئوردىسى»دىن ئۆتۈپ، كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»غا كەلدى. 38 تەشە ككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككىنچى ئەترەت سول تەرەپ بىلەن ماكدى، مەن ۋە جامائەتنىڭ يېرىمى ئۇلارنىڭ ئارقىدىن مېڭىپ، سېپىل ئۈستىدە «خومدانلار مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «كەڭ سېپىل»غىچە مېڭىپ، 39 «ئەفرائىم قوۋۇق»، «كونا قوۋۇق»، «بېلىق قوۋۇق» ئۈستىدىن ئۆتۈپ، «ھانانىيەل مۇنارى» ۋە «يۈزنىڭ مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «قوي قوۋۇق»غا كېلىپ، ئاندىن «قاراۋۇللار قوۋۇق»دا توختىدۇق. 40 ئاندىن تەشە ككۇر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككىنچى ئەترەت ئادەم خۇدانىڭ ئۆيىدە ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇردى؛ مەن بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ يېرىمۇ شۇ يەردە تۇردۇق؛ 41 كاھىنلاردىن ئېلىئاكىم، ماثاسىياھ، مىنيامىن، مىگايا، ئەلىيوينائي، زەكەريا بىلەن ھانانىيالار كارنايلىرىنى ئېلىپ تۇرۇشتى؛ 42 يەنە ماثاسىياھ، شىمايا، ئەلئازار، ئۇززىي، يەھوھانان، مالكىيا، ئېلام بىلەن ئېزەرمۇ تۇرۇشتى؛ غەزەلكەشلەر يىزراقىيانىڭ يېتەكچىلىكىدە جارا گۇللى غەزەل ئوقۇشتى. 43 شۇ كۈنى جامائەت ناھايىتى چوڭ كۆلەملىك قۇربانلىقلارنى سۇندى ھەم بەك خۇشال بولۇپ كېتىشتى، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى زور شادلىق بىلەن شادلاندۇرغاندى؛ ئايالىلار بىلەن بالىلارمۇ شۇنداق شادلاندى؛ يېرۇسالېمدىكى بۇ خۇشاللىق سادالىرى يىراق-يىراقلارغا ئاڭلاندى. 44 ئۇ چاغدا بىر قىسىم كىشىلەر كۆتۈرمە قۇرباندىلىقلار، دەسلەپكى پىشقان ھوسۇللار ۋە ئۆشرىلەرنى ساقلايدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا تەينىلەندى؛ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى ئېتىزلىقلاردىن، تەۋرات قانۇنىدا كاھىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا بېرىشكە بەلگىلەنگەن ئۇلۇشلەر شۇ يەردە ساقلىناتتى. چۈنكى يەھۇدا خەلقى ئۆز خىزمىتىدە ئۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن خۇشال ئىدى. 45 [كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار]، غەزەلكەشلەر بىلەن دەرۋازىۋانلەرمۇ، ئۆز خۇداسىنىڭ تاپىلغان ۋەزىپىسىنى ۋە شۇنىڭدەك پاكلاش ۋەزىپىسىنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ ۋە ئۆتنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆتەپتتى. 46 چۈنكى قەدىمدە، داۋۇتنىڭ ۋە ئاسافنىڭ كۆنلىرىدە، غەزەلكەشلە رگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ھەم خۇداغا تەشە ككۇر-ھەمدۇسانا كۈيلىرىنى ئوقۇشقا يېتەكچىلەر بولغاندى. 47 زەرۇبىبابەلنىڭ كۈنلىرىدە ۋە ئەھمىيانىڭ كۈنلىرىدە غەزەلكەشلەرنىڭ ۋە دەرۋازىۋانلەرنىڭ ئۇلۇشلىرىنى، ھەر كۈنلۈك تەمىناتىنى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى بېرەتتى؛ ئۇلار يەنە لاۋىيلار ئۈچۈن مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەرنى ئۆلەشتۈرۈپ بېرەتتى؛ لاۋىيلارمۇ مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەردىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىپ ئۆراتتى.

13

شۇ كۈندە مۇساىنىڭ كىتابى جامائەت ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى، كىتابتا: ئاممونىيلار بىلەن موئابىيلار مەڭگۈ خۇدانىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن، 2 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللارنى ئوزۇقلۇق ۋە سۇ ئەكىلىپ قارشى ئالماي، ئەكسىچە ئۇلارنى قارغاشقا بالاۋىنى يالىلۇالغان؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز ئۇ قارغاشلارنى بەخت-بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتكەن، دەپ يېزىلغان سۆزلەر چىقتى. 3 شۇنداق بولدىكى، جامائەت بۇ قانۇن سۆزلىرىنى ئاڭلاپ بارلىق شالغوت كىشىلەرنى ئىلغاپ چىقىرۋەتتى. 4 بۇ ئىشتىن ئاۋۋال، خۇدايىمىزنىڭ ۋەينىگە خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا مەسئۇل كاھىن ئەلياشىب توبىيانىڭ تۇغقىنى بولۇپ، 5 ئۇنىڭغا كەڭ بىر ئۆينى تەيارلاپ بەرگەندى. شۇ ۋېدە ئىلگىرى ئاشلىق ھەدىيەلەر، مەستىكى، قاچا-قۇچا، شۇنىڭدەك لاۋىيلار، غەزەلكەشلەر ۋە دەرۋازىۋانلەر ئۈچۈن بېرىلىدىغان ئوشۇقلار، كاھىنلارغا بېرىلىدىغان ئۆشرىلەر ۋە يېڭى زەيتۇن مېيىنى ساقلايدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا تەينىلەندى؛ ئۇلار كاھىن شەلەمىيا، تەۋراتشۇناس زادوك بىلەن لاۋىيلاردىن بولغان پىدايا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قول ئاستىدا ماتتانىيانىڭ نەۋرىسى، زاككۇرنىڭ ئوغلى ھانان بار ئىدى؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ھەممىسى سادىق، ئىشەنچلىك دەپ ھىسابلىنىتتى؛ ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى قېرىنداشلىرىغا تېگىشلىك ئۇلۇشلەرنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىش ئىدى. 14 ـ «ئاھ خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىن مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، خۇدايىمنىڭ ئۆيى ۋە ئۇنىڭغا ئائىت خىزمەتلەر ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھرىمنى ئۇنچۇرۇۋەتمىگەيسەن!» 15 شۇ كۈنلەردىمۇ مەن يەھۇدىيەدە بەزىلەرنىڭ شابات كۈنلىرىدە شاراب كۆچلىچە كلىرىنى چەيلەۋاتقىنىنى، تۇنچىلەرنى باغلاپ، بۇلارنى ۋە شۇنىڭدەك شاراب، ئۈزۈم، ئەنجۈر ۋە ھەرخىل يۈكلەرنى ئېشىكە كلە رگە ئارتىپ، توشۇپ يۈ رگەنلىكنى كۆردۇم؛ ئۇلار بۇلارنى يېرۇسالېمغا شابات كۈندە ئېلىپ كىردى؛ ئۇلارنىڭ مۇشۇ ئاش-تۇلۇكلەرنى سېتىپ يۈ رگەن كۈنى مەن ئۇلارنى گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرۇپ قويدۇم. 16 يەنە يەھۇدىيەدە ئۆرۈۋاتقان بەزى تۇرلۇقلار بىلىق ۋە ھەرخىل مال-تاۋارلارنى توشۇپ كېلىپ شابات كۈنى يەھۇدىيەلىكلە رگە ساتىدىكەن، يەنە كېلىپ بۇلارنى يېرۇسالېمدا ساتىدىكەن! 17 شۇ سەۋەبتىن مەن يەھۇدىيە ئەمىرلىرى بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەرنىڭ شابات كۈنىنى بۇلغاپ، رەزىل ئىش قىلغىنىڭلار نېمىسى؟ 18 ئىلگىرى ئاتا-بوۋا ئاللار ئوخشاش ئىشنى قىلغان ئەمەسمۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدايىمىز بىزنىڭ بېشىمىزغا ۋە بۇ شەھەر رگە ھازىرقى بۇ بالا يېتىپەتنى ياغدۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدى سىلەر شابات كۈنىنى بۇلغاپ، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى تېخىمۇ ياغدۇرىدىغان بولدىڭلار، دېدىم. 19 شۇڭا، شۇنداق بولدىكى، شابات كۈندىن ئىلگىرى، گۈزگۈم سايىسى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرىغا چۈشكەن ۋاقىتدا، مەن شەھەر قوۋۇقلىرىنى ئېتىشنى بۇيرۇدۇم ۋە شۇنىڭدەك شابات كۈنى ئوتۇپ كەتكۈچە قوۋۇقلارنى ئاچماسلىق ئوغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردۈم. مەن يەنە ھېچقانداق يۈكنىڭ توشۇلۇپ قوۋۇقلاردىن كىرگۈزۈلمەسلىكى ئۈچۈن خىزمەتكارلىرىمنىڭ بەزىلىرىنى شەھەر قوۋۇقلىرىغا كۆزەتچى قىلىپ تۇرغۇزۇپ قويدۇم. 20 شۇنداق بولسىمۇ سودىگەرلەر ۋە ھەرخىل مال-تاۋار ساتىدىغانلار بىر-ئىككى قېتىم يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا تۇنىدى. 21 مەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ سىلەر نېمىشقا سېپىلنىڭ ئالدىدا تۇنەيسىلەر؟ يەنە شۇنداق قىلىدىغان بولسىلار، مەن ئۇستۈڭلارغا قول سالىمەن، دېۋىدىم، ئۇلار شۇنىڭدىن باشلاپ شابات كۈندە كەلمىدى. 22 ئاندىن شابات كۈننىڭ مۇقەددەسلىكىنى ساقلاش ئۈچۈن، مەن لاۋىيلارغا: ـ ئۆزۈڭلارنى پاكلاڭلار، ئاندىن كېلىپ سېپىل دەرۋازىلىرىنى بېقىڭلار، دېدىم. ـ «ئى خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىنمۇ مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، ئۆزۈڭنىڭ زور ئۆز ئۆرەمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن مېنى ئايىغايسەن!» 23 شۇ كۈنلەردە مەن يەنە ئاشدود، ئاممون ۋە موئاب قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئالغان بەزى يەھۇدالارنى بايقىدىم. 24 ئۇلارنىڭ بەرزەنتلىرىنىڭ يېرىمى ئاشدودچە سۆزلەيدىكەن (ۋە ياكى يۇقىرىقى ئەللەرنىڭ بىرىنىڭ تىلىدا سۆزلەيدىغان) ۋە يەھۇدىنى تىلدا شۇزلىيەلمەيدىكەن. 25 مەن ئۇلارنى [سوقۇشۇپ] ئەيىبلىدىم، ئۇلارنى قارغىدىم، بىر نەچچىسىنى ئۇرۇپ چاچ-ساقاللىرىنى يۇلدۇم، خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەيسىلەر، ئوغۇللىرىڭلارغىمۇ، ئۆزۈڭلارغىمۇ ئۇلاردىن قىز ئالمايسىلەر! 26 ئىسرائىل پادىشاھى سۇلايمان مۇشۇنداق ئىشلاردا گۇناھ سادىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ نۇرغۇن ئەللەر ئارىسىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش ھېچقانداق پادىشاھ يوق ئىدى؛ ئۇ ئۆز خۇداسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، خۇدا ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ھەتتا ئۇنىمۇ يات ئەللىك ئايالالار ئازدۇرۇپ گۇناھقا پاتقۇزغان. 27 ئەمدى سىلەرنىڭ گېپىڭلارغا كىرىپ بۇنداق چوڭ رەزىللىك قىلىپ، يات ئەللىك قىزلارنى ئېلىپ خۇدايىمىزغا ئاپاسىزلىق قىلىمىزمۇ؟ ـ

دىدىم. **28** باش كاھىن ئەلىياشىبنىڭ نەۋرىسى، يۇيادانىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ھوروناۋۇق سانبالاتنىڭ كۈيئوغلى ئىدى؛ مەن ئۇنى يېنىمدىن قوغلىۋەتتىم. **29** ـ «ئى خۇدايىم، سەن ئۇلارنى يادىڭدا تۇتقايسەن، چۈنكى ئۇلار كاھىنلىققا داغ تەگكۈزگۈچىلەر، كاھىنلىق ھەم لاۋىيلارغا تەۋە ئەھدىنىمۇ بۇلغىغۇچىلاردۇر!». **30** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن نېرى قىلىپ پاكلاندۇردۇم ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنىمۇ [يېگۈزۈشتىن] بەلگىلەپ، ھەر كىمنى ئۆزىنىڭ ئىشىغا ئىگە قىلدىم. **31** مەن يەنە ئۆز ۋاقتىدا ئوتۇن-ياغاچ ئېلىپ كېلىنىشى ۋە دەسلەپكى ھوسۇلنى يەتكۈزۈپ تۇرۇشقىمۇ ئادەم ئورۇنلاشتۇردۇم. «ئاھ خۇدايىم، مېنى يادىڭدا تۇتۇپ، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!».

ئەستەر

1 ئاھاشۇيروش (ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۇلكىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئاھاشۇيروش) نىڭ تەختتىكى كۆنلىرىدە شۇنداق بىر ۋەقە بولدى: ـ **2** شۇ كۈنلەردە، ئۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروش شۇشان قەلئەسىدىكى شاھانە تەختىدە ئولتۇرغىنىدا، **3** ئۇ سەلتەنەت سۈرۈپ ئۈچىنچى يىلى بارلىق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا زىياپەت بەردى؛ پارس ۋە مېدىئانىڭ قوشۇنى، شۇنىڭدەك ھەرقايسى ئۇلكىلەرنىڭ ئېسىلزادىلىرى ۋە بەگلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. **4** ئۇ سەلتەنەتنىڭ بايلىقىنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە ھەيۋىتىنىڭ كاتتا جۈلاسىنى كۆپ كۈنلەر، يەنى بىر يۈز سەكسەن كۈن كۆز رگەزمە قىلدى. **5** بۇ كۈنلەر ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن پادىشاھ يەنە شۇشان قەلئەسىدىكى بارلىق خەلققە چوڭ-كىچىك دېمەي، ئوردىنىڭ چاربېغىدىكى ھويلىدا يەتتە كۈن زىياپەت بەردى. **6** ئۇ يەر ئاق ۋە كۆك كەندىر يېپتىن توقۇلغان پەردىلەر بىلەن بېزەلگەن بولۇپ، بۇ پەردىلەر مەرمەر تاش تۈۋرۈكلە رگە بېكىتىلگەن كۈمۈش ھالقىلارغا ئاق رەنگلىك كەندىر يىپ ۋە سۈسۈن يۇگۈق شوينىلار بىلەن ئېسىلغانىدى؛ ئاق قاشتاش ۋە ئاق مەرمەر تاشلار، سەدەپ ۋە قارا مەرمەر تاشلار ياتقۇزۇلغان مەيدان ئوستىگە ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان دىۋانلار قويۇلغانىدى. **7** ئىچىملىكلەر ئالتۇن جاملاردا ئوتۇپ ئىچىلەتتى؛ جاملار بىر-بىرىگە ئوخشىمايتتى؛ شاھانە مەي-شارابلار پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىگە يارىشا مول ئىدى. **8** شاراب ئىچىش قائىدىسى يوپچە، زورلاشقا رۇخسەت قىلنمايتتى؛ چۈنكى پادىشاھ ئوردىدىكى بارلىق غوجىدارلارغا، ھەر كىمنىڭ ئىچىشى ئۆز خاھىشى يوپچە بولسۇن، دەپ بېكىتىپ بە رگەندى. **9** خانىش ۋاشتىمۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئوردىسىدا ئايالار ئۈچۈن زىياپەت بەردى. **10** يەتتىنچى كۈنى ئاھاشۇيروش پادىشاھ شارابتىن كەيپى چاغ بولغىنىدا، ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرغان مەھۇمان، بىزتا، ھاربونا، بىگتا، ئاباگا، زىتار، كاركاس دېگەن يەتتە ھەرەمئاغىسىنى **11** خانىش ۋاشتىنىڭ پۇقرالار ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا گۈزەللىكىنى كۆرسەتسۇن دەپ، ئۇنى خانىشلىق تاجىنى كىيىپ كېلىشكە چارقىرغىلى ئەۋەتتى؛ چۈنكى ئۇ تولىمۇ چىرايلىق ئىدى. **12** لېكىن ھەرەمئاغىلىرى خانىش ۋاشتىغا پادىشاھنىڭ ئەمرىنى يەتكۈزگەندە، ئۇ كېلىشنى رەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭ قەھرى تۇرلىدى. **13** شۇ ۋاقىتلاردا پادىشاھنىڭ ئىشلىرى توغرۇلۇق قانۇن-ئەھكاملارنى پىششىق بىلگەنلەردىن مەسلىھەت سوراش ئادىتى بار ئىدى؛ شۇڭا پادىشاھ ۋەزىيەتنى پىششىق چۈشىنىدىغان دانىشمەنلەردىن سوربىدى **14** (ئۇ چاغدا دانىشمەنلەردىن ئۇنىڭ يېنىدا كارشىنا، شېتار، ئادماتا، تارشىش، مەرەس، مارسىنا، مەمۇكان قاتارلىق يەتتە پارس بىلەن مېدىئانىڭ ئەمىرلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار دائىم پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ تۇراتتى، پادىشاھلىقتا ئۇلار ئالدىنقى قاتاردا تۇراتتى). **15** پادىشاھ ئۇلاردىن: ـ خانىش ۋاشتى مەنكى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرەمئاغىلىرى ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىم يوپچە ئىش قىلمىغىنى ئۈچۈن ئۇنى قانۇن يوپچە قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوربىدى. **16** مەمۇكان پادىشاھ ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا جاۋاپ بېرىپ: ـ خانىش ۋاشتى ئالىيلىرىنىڭ زىتىغا تېگىپلا قالماي، بەلكى پادىشاھىمىز ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى ئۇلكىلىرىدىكى بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق پۇقرالارنىكۈز زىتىغا تە گدى. **17** چۈنكى خانىشنىڭ شۇ قىلغىنى بارلىق ئايالارنىڭ قۇلىقىغا يەتسە، ئۇلار «پادىشاھ ئاھاشۇيروش: «خانىشى ۋاشتىنى يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئەمر قىلسا، ئۇ كەلمەيتۇ!» دەپ ئۇز ئەرلىرىنى مەنىسىتمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ. **18** پارس ۋە مېدىئادىكى مەلىكە-خاتىملار خانىشنىڭ بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، بۇگۈنلا پادىشاھنىڭ بارلىق بە گ-ئەمىرلىرىگە شۇنىڭغا ئوخشاش دەيدىغان بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەنىسىتمەسلىك ۋە خاپىلىق ئۆزۈلمەيدۇ. **19** پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىردىن مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈرۈلسۇن، شۇنىڭدەك ئۇ پارسلار ۋە مېدىئالارنىڭ مەڭگۈ ئۆز رگەرتىلمەيدىغان قانۇن-بەلگىلىرى ئىچىگە پۈتۈلگەنىكى، ۋاشتى ئىككىنچى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھۇزۇرىغا كەلمىگەي؛ ئۇنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسى ئۇنىڭدىن ياخشى بىرسىگە بېرىلگەي. **20** ئالىيلىرىنىڭ جاكارلىغان يارلىقى پۈتۈن سەلتەنىتىگە يېتىپ ئاڭلانغان ھامان (ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى بېپايان بولسىمۇ)، ئايالارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېرىگە، مەيلى چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن ئۇلارغا ھۆرمەت قىلىدىغان بولىدۇ؛ ـ دېدى. **21** مەمۇكاننىڭ بۇ گېپى پادىشاھ بىلەن ئەمىرلىرىنى خۇش قىلدى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ گېپى يوپچە ئىش كۆردى. **22** ئۇ پادىشاھنىڭ بارلىق ئۇلكىلىرىگە، ھەربىر ئۇلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلى بىلەن خەتلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىر ئەر كىشى ئۆز ئائىلىسى ئىچىدە خوجايىن بولسۇن، شۇنداقلا ئۆز ئانا تىلى بىلەن سۆزلىسۇن» دېگەن ئەمرنى چۈشۈردى.

2 بۇ ئىشلار ئوتۇپ، پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ غەزىپى بېسىلغاندا، ئۇ ۋاشتىنى سېغىنىپ، ئۇنىڭ قىلغىنىنى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىلغان يارلىقنى ھەقىدە ئەسلەپ ۋېيلىنىپ قالدى. **2** شۇ سەۋەبتىن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان غوجىدارلار ئۇنىڭغا: ـ ئالىيلىرى ئۈچۈن ساھىبجامال ياش قىزلارنى ئىزدەپ تېپىپ كەلتۈرگەيلا، **3** ئالىيلىرى پادىشاھلىقىدىكى ھەرقايسى ئۇلكىلەردە بارلىق گۈزەل قىزلارنى يىغىپ، شۇشان قەلئەسىدىكى ھەرەمسارايغا كەلتۈرۈشكە ئەمەلدارلارنى تەينىگەيلا؛ قىزلار ئوردىدىكى قىز-ئايالالارغا مەسئۇل بولغان ھەرەمئاغىسى ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغاي؛ ئۇلارغا كېرەك كىلىك ۋېيا-ئە گىلىكلەر تەمىنلەنگەي. **4** ئالىيلىرىنى سۆيۈندۈرگەن قىز ۋاشتىنىڭ ئورنىنى بېسىپ خانىش بولسۇن، دېدى. بۇ گەپ پادىشاھنى خۇش قىلدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. **5** شۇشان قەلئەسىدە بنيامىن قەبىلىسىدىن، كىشنىڭ ئەۋرىسى، شىمەينىڭ نەۋرىسى، يائىرنىڭ ئوغلى موردىكاي ئىسملىك بىر يەھۇدىي بار ئىدى **6** (كىش بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەكونياھ بىلەن بىر توپ كىشىلەرنى ئۈتۈقۈن قىلىپ يېرۇسالېمدن ئە كەتكەندە، ئۇلار بىلەن بىللە ئەسىر قىلىنىپ كېتىلگەندى). **7** موردىكاي ئۆزىنىڭ تاغىسىنىڭ قىزى ھاداسساھنى (يەنى ئەستەر) بېقىپ چوڭ قىلغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى يوق ئىدى. بۇ قىز گۈزەل، تەقى-تۇرۇق كېلىشكەن ئىدى؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلۈپ كەتكەن بولغاچقا موردىكاي ئۆنى ئۆز قىزى قاتاردا بېقىپ چوڭ قىلغانىدى. **8** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى جاكارلانغاندىن كېيىن نۇرغۇن قىزلار شۇشان قەلئەسىگە كەلتۈرۈلۈپ ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، شۇنداق بولدىكى، ئەستەرمۇ ئوردىغا كەلتۈرۈلۈپ ئوردىدىكى قىز-ئايالالارغا مەسئۇل بولغان ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. **9** ئەستەر ھېگايغا ياقتان بولۇپ، ئۇ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئۇ تېزلا ئۇنىڭغا ئۈچ-ئە گىلىك ۋە تېگىشلىك يېمە كىلىكلەرنى تەمىنلىدى ھەم ئوردىدىن ئۇنىڭغا تاللانغان يەتتە كېنىزەكنى بەردى؛ ئاندىن ئۇنى كېنىزەكلىرى بىلەن ھەرەمسارايىنىڭ ئەڭ ئېسىل جايىدىن ئورۇن بەردى. **10** ئەستەر ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى، چۈنكى موردىكاي ئۇنىڭغا بۇنى ئاشكارىلىماسلىقنى تاپىلىغانىدى. **11** موردىكاي ئەستەرنىڭ ھال-ئەھۋالىدىن خەۋەر تېپىش ۋە ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىنىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ھەر كۈنى ھەرەمسارايىنىڭ ھويلىسى ئالدىدا ئايلىنىپ يۈرەتتى. **12** قىزلارغا ئائىت رەسمىيەت يېنىچە، ھەربىر قىزنىڭ ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ ئاھاشۇيروش بىلەن بىللە بولۇش نۆۋىتىدىن ئاۋۋال، ئون ئىككى ئاي بەدىنىنى تازىلىشى كېرەك ئىدى، چۈنكى قىزلارنىڭ «تازىلىنىش كۈنلىرى» مۇنداق يول بىلەن ئادا قىلىناتتى: ـ ئالتە ئاي مۇرمە ككى مېيى بىلەن، ئالتە ئاي ئەتىر-ئە گىلىك ۋە ئۈشۈنداقلا قىزلارنىڭ بەدىنىنى پاكىزلايدىغان باشقا ئېيۇملار بىلەن يەرداز قىلىنىشى كېرەك ئىدى. **13** قىز پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىدىغان چاغدا مۇنداق قائىدە بار ئىدى: ـ ئوردىغا كىرگەندە ئۇنىڭ ئېمە تەلىپى بولسا، شۇلار ھەرەمسارايدىن ئۇنىڭغا بېرىلەتتى. **14** قىز ئاخشىمى كىرىپ كېتىپ، ئەتىسى ئەتىگەندە قايتىپ چىققاندا ھەرەمسارايىنىڭ «ئىككىنچى بۆلۈم»گە قايتۇرۇلۇپ، توقال-كېنىزەكلە رگە مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى شاتاشغازنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلاتتى؛ پادىشاھ ئۇ قىزغا ئامراق بولۇپ قېلىپ، ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرمىغۇچە، ئۇ ئىككىنچى ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن بىللە بولمايتتى. **15** موردىكاينىڭ تاغىسى ئابىخائىلنىڭ قىزى ئەستەر، يەنى موردىكاي ئۆز قىزى قىلىپ بېقىۋالغان قىزنىڭ پادىشاھ بىلەن بىللە بولۇشقا كېرىش نۆۋىتى كەلگەندە، ئۇ قىزلارغا مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى ھېگاي ئۆزىگە تەيىارلاپ بە رگەن نەرسىلەردىن باشقا ھېچنەرسىنى تەلەپ قىلمىدى. ئەستەرنى كۆز رگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆنى ياقتۇرۇپ قالاتتى. **16** پادىشاھ ئاھاشۇيروش سەلتەنەت سۈرۈپ يەتتىنچى يىلىنىڭ ئونىنچى ئېيىغا، يەنى تەبەت ئېيىغا كەلگەندە، ئەستەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇشقا شاھانە ئوردىغا باشلاپ كىرىلدى. **17** پادىشاھ ئەستەرنى باشقا بارلىق قىزلاردىن ياخشى كۆرۈپ قالغاچقا، شۇنداقلا ئەستەر ئۇنىڭ ئىلتىپاتى ھەم ئامراقلىقىغا ئېرىشكەن بولغاچقا، پادىشاھ خانىش تاجىنى ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ، ئۇنى ۋاشتىنىڭ ئورنىغا خانىش قىلىپ تىكلىدى. **18** ئاندىن پادىشاھ ئۆزىنىڭ

بارلق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا ئەستەرىنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتى ئۈچۈن كاتتا زىياپەت بەردى؛ ئۇ يەنە ھەرقايسى تۈلكىلە رگە باج-ئالۋاندىن ئازاد مە زگىل بولسۇن دەپ ئېلان چىقاردى ھەمدە شاھانە بايلىقلىردىن سېخىيلىق بىلەن ئىنئاملارنى بەردى. **19** ئىككىنچى قېتىم قىزلار شۇنداق يىغلىغان ۋاقىتتا موردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرىدىغان ئورنى بار بولغانىدى **20** (ئەستەر موردىكاينىڭ تاپىلىغىنى ۋىجىچە، تۇزنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى يەنىلا ياشقىلارغا ئېيتمىغانىدى؛ چۈنكى ئەستەر موردىكاينىڭ گېپىنى ئىلگىرى باققان ۋاقتىدا ئاگلىغانىدەك ئاگلايتتى). **21** ئۇ كۈنلەردە، موردىكاي ئوردا دەرۋازىسىدىكى ئورنىدا ئولتۇرغان ۋاقتىدا، پادىشاھنىڭ بىگگان ۋە تەرەش دېگەن ئىككى دەرۋازىۋەن ھەرەمئاغىسى پادىشاھ ئاھاشۋېروشقا غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىشنى قەستلەۋاتقانىدى. **22** بۇ سۈيىقەستنى موردىكاي سېزىپ قېلىپ، ئۇنى خانىش ئەستە رگە ئېيتتى؛ ئەستەر بۇ ئىشنى موردىكاينىڭ نامىدا پادىشاھقا سۈزلەپ بەردى. **23** بۇ ئىش سۈرۈشتە قىلىنۇبدى، راست بولۇپ چىقتى ۋە ئۇ ئىككىسى دارغا ئېسىلدى. بۇ ۋەقە پادىشاھنىڭ كۈز ئالدىدا تارىخ-تە زكىرە كىتابىدا پۈتۈلدى.

3 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پادىشاھ ئاھاشۋېروش ئاگاگىيلاردىن بولغان ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامانىنىڭ مەنسىپىنى ئۆستۈردى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆستۈرۈپ، ئۆزى بىلەن بىللە ئىشلەيدىغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭكىدىن يۇقىرى قىلدى. **2** پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئەمر قىلغاچقا، ئوردا دەرۋازىسىدا ئۇرغان پادىشاھنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ھامانىنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇراتتى؛ لېكىن موردىكاي بولسا ھامانغا نە تەزىم قىلمىدى، نە باش ئۇرمىدى. **3** ئوردا دەرۋازىسىدا ئۇرغان پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى موردىكايدىن: ــ سىلى ئېمىشقا پادىشاھنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىلا؟ ــ دەپ سورايتتى. **4** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ھەر كۈنى نەسىھەت قىلىشقان بولسىمۇ، ئۇ قۇلاق سالمىغاندىن كېيىن، ئۇلار: ــ قېنى، موردىكاينىڭ قىلغان بۇ ئىشىغا يول قويۇلامدۇ-يوق، بىر كۈرەيلىچۇ، دەپ بۇنى ھامانغا ئېيتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى ئېيتقانىدى. **5** ھامان موردىكاينىڭ ئۆزىگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلەندى. **6** لېكىن ئۇ «موردىكاينىڭ ئۇستىگە قول سېلىشنى كىچىككىنە بىر ئىش» دەپ ھېسابلىدى؛ چۈنكى ئۇلار موردىكاينىڭ مىللىتىنى ئۇنىڭغا دەپ قېيغاندى؛ شۇڭا ھامان ئاھاشۋېروشنىڭ پۈتكۈل پادىشاھلىقىدىكى يەھۇدىيلارنى، يەنى موردىكاينىڭ خەلقىنى بىراقلا يوقىتىش يولىنى ئىزدەپ يۈردى. **7** پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى بىرنچى ئايدا، يەنى نىسان ئېيىدا، بىرسى ھامانىنىڭ ئالدىدا [قۇتلۇق] ئاي-كۈنۈنى بېكىتىش ئۈچۈن ھەر كۈن، ھەر ئاي ۋىجىچە «پۇر»، يەنى چەك تاشلىنۇدى، ئون ئىككىنچى ئايغا، يەنى «ئادار ئېيى»غا چىقتى. **8** ھامان پادىشاھ ئاھاشۋېروشقا: ــ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھەرقايسى تۈلكىلىرىدىكى ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا چېچىلىپ ياشاۋاتقان بىر خەلق بار؛ ئۇلارنىڭ قانۇن-بەلگىملىرى باشقا خەلقلەرنىڭكىگە ئوخشىمايدۇ، ئۇلار ئاليىلىرىنىڭ قانۇن-بەلگىملىرىگىمۇ ۋىسۇنمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ياشىنىشىغا يول قويۇش ئاليىلىرىغا ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدۇ. **9** ئە گەر پادىشاھىمغا لايىق كۆرۈنسە، ئۇلارنى يوقىتىش توغرىلۇق يارلىق پۈتۈپ چۈشۈ رگەيلا؛ مانا مەن ئۇز يېنىمدىن ئون مىڭ تالانت كۈمۈشنى ئاليىلىرىنىڭ خەزىنىلىرىگە سېلىش ئۈچۈن پادىشاھلىقىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان خادىملارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **10** شۇنىلا بىلەن پادىشاھ ئۆزىنىڭ بارمىقىدىن ئۈزۈكنى سىيرىپ چىقىرىپ، يەھۇدىيلارنىڭ رەقىبى، ئاگاگىي ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامانغا بېرىپ: **11** ــ شۇ كۈمۈشلەرنى ئۆزۈڭگە ئىنئام قىلدىم، ئۇ خەلقىنمۇ ساڭا تاپشۇرۇدۇم، ئۇلارنى قاندا قىلىشنى خالىساڭ، شۇنداق قىل! ــ دېدى. **12** ئاندىن بىرنچى ئايىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھنىڭ مىرزىلىرى چاقىرىلىپ، يارلىق ھامانىنىڭ بارلىق تاپىلىغىنى ۋىجىچە پۈتۈلدى، ئۇ ھەرقايسى تۈلكىلە رگە ئۇز يېزىقىدا، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۇز تىلىدا يازدۇرۇلۇپ، ھەربىر تۈلكىلەرنىڭ ئاليىلىرىغا، ھەربىر ئەل-مىللەتنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەۋەتىلدى؛ يارلىق پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ نامىدا پۈتۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆزۈك مۆھۈرى بىلەن پېچەتلەنىدى. **13** يارلىق مە كتۇپلىرى چاپارمەنلەرنىڭ قولى بىلەن پادىشاھلىقىنىڭ ھەرقايسى تۈلكىلىرىگە يەتكۈزۈلدى؛ ئۇنىڭدا بىر كۈن ئىچىدە ــ ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى قېرى-ياش، بالىلار ۋە ئاياللار دېمەي، يارلىق يەھۇدىيلارنى قىيماي قىرىپ، ئۆلتۈرۈپ، نەسلى قۇرۇتۇۋېتىلسۇن، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكى ئولجا قىلىنسۇن، دېيىلگەنىدى. **14** شۇ يارلىق ھەربىر تۈلكىدە جاكارلىنىش ئۈچۈن، شۇنداقلا شۇ كۈنى ھەربىر خەلق شۇنداق قىلىشقا تەييار بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن، مە كتۇپنىڭ كۆچۈرمە نۇسخىلىرى ھەربىر ئەل-مىللەتكە ئېلان قىلىنماقچى بولدى. **15** چاپارمەنلەر پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋىجىچە دەرھال يولغا چىقتى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىنىڭ ئۆزىدىمۇ ئېلان قىلىندى. بۇ چاغدا پادىشاھ ھامان بىلەن شاراب ئىچىشكە ئولتۇرغانىدى. لېكىن شۇشان شەھىرىدىكىلەر دەككە-دۇككىگە چۈمۈپ كېتىشتى.

4 موردىكاي بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئېگىنلىرىنى يىرتىپ، ئۈستىگە بوز ئارتىپ، ۋە ئۆستى-بېشىغا كۈل چېچىپ، شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ ناھايىتى قاتتىق ۋە ئەلەملىك پېرياد كۆتۈردى. **2** ئۇ ئوردا دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ توختاپ قالدى؛ چۈنكى بوز يېپىنغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدن كىرىشىگە رۇخسەت يوق ئىدى. **3** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى يەتكۈزۈلگەن ھەرقايسى تۈلكىلەردە يەھۇدىيلار ئارىسىدا قاتتىق ناله-پېرياد كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ، يىغا-زار قىلدى؛ نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېپىنىپ كۈلدە ئېغناپ يېتىشتى. **4** ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان دېدە كلىرى ۋە ھەرەمئاغىلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتىۋىدى، خانىشنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ موردىكاينىڭ بوزنى تاشلاپ، كىيۋېلىشىغا كىيىم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن موردىكاي قوبۇل قىلمىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئەستەر ئۇزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەينىلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمئاغىلىردىن ھاتاق ئىسىملىك بىرنى چاقىرىپ، ئۇنى موردىكاينىڭ قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبتىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىڭ-تىكلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەرۋازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ موردىكاي بىلەن كۆرۈشتى. **7** موردىكاي يېشىغا كەلگەن ھەمە ئىشنى، ھامان يەھۇدىيلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۈمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرماي ئېيتىپ بەردى. **8** موردىكاي يەنە ھاتاققا شۇشاندا جاكارلانغان، يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى يارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆرۈپ بېقىشىغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستە رگە ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن ئوتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۇندەشنى تاپىلىدى. **9** ھاتاق قايتىپ كېلىپ موردىكاينىڭ گەپلىرىنى ئەستە رگە يەتكۈزدى. **10** ئەستەر ھاتاققا موردىكايغا ئېيتىدىغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى موردىكاينىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى: ــ **11** «پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى تۈلكە خەلقلىرى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي تۇرۇپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۆزۈرىغا ئۆز مەيلىچە كىرسە، پادىشاھ ئۇنىڭغا ئالتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسىسىنى تەكۈپ ئۇلۇمدىم كەچۈرۈم قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ كىشىگە نىسبەتەن بېشىغا چۈشىدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىمە باردۇر: ــ ئۇ تۇلۇم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلمىغىنىمغا ئوتتۇز كۈن بولدى». **12** ئەستەرنىڭ سۆزلىرى موردىكايغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، **13** موردىكاي مۇنۇ گەپلەرنى ئەستە رگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: ــ «سەن كۆڭگۈدە مەن ئوردىدا ياشاۋاتىمەن، شۇڭا بارلىق ياشقا يەھۇدىيلاردىن بىخەتەر بولۇپ قۇتۇلىمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. **14** ئە گەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىيلارغا ياشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن؛ لېكىن ئۇ چاغدا سەن ئۇز ئاتا جەمەتىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتىلىسەن. كىم بىلسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىگە ئېرىشكىنىڭ دەل بۇگۈنكى مۇشۇنداق پەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟». **15** ئەستەر موردىكايغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: ــ **16** «سەن بېرىپ، شۇشاندىكى بارلىق يەھۇدىيلارنى يىغقىن؛ مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇپ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ نېمە گلار، ھېچ ئىچمە گلار؛ مەن ھەم دېدە كلىرىمۇ شۇنداق روزا تۇتىمىز. ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۆزۈرىغا كىرىمەن، ماڭا ئۇلۇم كەلسە، ئۇلەي!».
17 شۇنىڭ بىلەن موردىكاي ئۇ يەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ ئېتىلىنىدەك قىلدى.

5 ئۈچىنچى كۈنى ئەستەر شاھانە كىيىملىرىنى كىيىپ، ئوردىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىغا كىرىپ، پادىشاھنىڭ ئۆيلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا تۇردى، پادىشاھ بولسا ئۆز شاھانە ئۆيىدىكى تەختىدە، ئۆيدىن دەرۋازىغا قاراپ ئولتۇراتتى. **2** پادىشاھ خانىش ئەستەرنىڭ ھويلىدا

تۇرغىنىنى كۆردى؛ خانىش ئۇنىڭ نەزىردە ئىلتىپات تاپقاچ، ئۇ قولىدىكى ئالتۇن ھاسىسىنى ئۇنىڭغا تەگكۈدى. ئەستەر ئالدىغا كېلىپ شاھانە ھاسىنىڭ ئۇچىغا قولىنى تەگكۈزدى. **3** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئى خانىشم ئەستەر، بىرەر ئىشىڭ بارمىدى؟ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇ ساۋاقنى بېرىلدۇ، دېدى. **4** ـ ئۇ گەر ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمنىڭ ھامانىنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە تەييارلىغان زىياپىتىمگە داخىل بولۇپ قەدەم تەشرىپ قىلىشلىرىنى ئۈتۈنىمەن، ـ دېدى ئەستەر. **5** پادىشاھ: ـ تېز بېرىپ ھامانىنى قىچقىرىپ كېلىڭلار، ئەستەرنىڭ دېگىنىدەك قىلىنسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانىنى ئېلىپ ئەستەر تەييارلىغان زىياپەتكە باردى. **6** داستىخان ئۈستىدە شاراب ئىچىلۋاتقاندا پادىشاھ ئەستە رگە: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساۋاق بېرىلدۇ، نېمە ئىلتىجايىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. **7** ئەستەر ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مېنىڭ تەلىپىم ۋە ئىلتىجايىم بولسا، ـ **8** مۇبادا مەن ئالىيلىرىنىڭ نەزىردە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، شۇنداقلا پادىشاھىمغا مېنىڭ تەلىمنى ئىجابەت قىلىش ھەم ئىلتىجايىمنى ئورۇنداش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىرىنىڭ ھامانىنى بەرگە ئېلىپ ئەتە سىلە رگە تەييارلايدىغان زىياپىتىمگە يەنە بىر قېتىم داخىل بولۇشلىرىنى ئۈتۈنىمەن؛ ئەتە مەن چوقۇم پادىشاھىمنىڭ ئەمرى يۈيچە ئىش قىلىمەن، ـ دېدى. **9** شۇ كۈنى ھامان كۆڭلىدە يىلراپ، خۇشال-خۇرام قايتىپ چىقتى؛ لېكىن موردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئۆزىنىڭ ئالدىدا نە ئورنىدىن قوپماي نە مىدىرلىماي ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەنده، كۆڭلى ئۆزىگە قاتتىق قەھر-غەزەپكە تولدى. **10** لېكىن ھامان غەزىپىنى بېسىۋېلىپ، ئۆيىگە كەلدى-دە، دوست-ئاغىنىلىرىنى ۋە خوتۇنى زەرەشنى چاقىرتىپ، **11** ئۆزىنىڭ بايلىقلىرىنىڭ شان-شەرىپى، پەرزەنتلىرىنىڭ كۆپلۈكى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئۆزىنى قانداق ئۈستۈرۈپ بارلىق مۆرمەت-ئىززەتكە سازاۋۇر قىلغانلىقى، ئۆزىنى قانداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ۋە ئەمەلدارلىرىدىن ئۈستۈن مەرتىۋىگە ئىگە قىلغانلىقى توغرىسىدا بىر-بىرلەپ سۆزلەپ كەتتى. **12** ھامان يەنە: ـ سىلە رگە دېسەم، خانىش ئەستەر مېنىڭدىن باشقا مېھمان چىلىمىاي، پەقەت پادىشاھ بىلەن ئىككىمىزنىلا ئۆزىنى تەييارلىغان زىياپەتكە چىلىغاندىي، ئەتىمۇ مېنى پادىشاھ بىلەن بىللە ئۆزىنى [تەييارلەيدىغان زىياپەتكە] چىلىدى. **13** شۇغىنىسى، ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان ھېلىقى موردىكاي دېگەن يەھۇدىنى كۆرگىنىمده، يۈلارنىڭ ھەممىسى ماڭا تولمۇ مەنىسىز ۋېيۈلدۇ، دېدى. **14** ئاندىن ئايالى زەرەش ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەللىك گەز ئېگىزلىكتىكى داردىن بىرنى تەييارلاپ، ئەتە ئەتىگەنده پادىشاھتىن موردىكاينى دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلسىلا بولىدىغۇ، شۇنىڭدىن كېيىن خۇشال يايرىغان ھالدا پادىشاھ بىلەن بىللە زىياپەتكە بارىدىلا، دېيىشتى. بۇ گەپ ھامانىنى خۇش قىلىۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دار ياساتتىپ قويدى.

6

شۇ كۈنى كېچىسى پادىشاھنىڭ ۋېقۇسى قېچىپ، تارىخ-تەزكىرىنامىنى ئەكەلدۈردى ۋە بۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى. **2** بىر يەردە: «پادىشاھنىڭ بىگانا، تەرەش دەيدىغان ئوردا دەرۋازىسىنى باقىدىغان ئىككى ھەرەمئاغىسى بار ئىدى، ئۇلار پادىشاھ ئاھاشۋېروشقا قول سېلىشقا قەستلىگەنده، موردىكاي بۇ ئىشنى پاش قىلىپ خەۋەر يەتكۈزگەن، دەپ پۈتۈلگەندى. **3** پادىشاھ: ـ بۇ ئىش ئۈچۈن موردىكاينى قانداق نام-شۆھرەت ۋە ئىززەت-ئىكرام ئائىل قىلىندى؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇ ھېچ نېمىگە ئېرىشمىدى، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى پادىشاھنىڭ يېنىدىكى خىزمەتتە بولغان غۇلاملىرى. **4** ـ ئوردا ھويلىسىدا كىم بار؟ ـ دەپ سوردى پادىشاھ. بۇ چاغدا ھامان پادىشاھتىن موردىكاينى ئۆزى تەييارلاپ قويغان دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلغىلى كېلىپ، ئوردىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىغا كىرگەندى. **5** ـ مانا، ھامان ھويلىدا تۇرىدۇ، ـ دېيىشتى پادىشاھنىڭ غۇلاملىرى ئۇنىڭغا. ـ كىرسۇن، ـ دېدى پادىشاھ. **6** ھامان كىرىۋىدى، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە نېمە ئىشلارنى قىلىشى كېرەك؟ ـ دەپ سوربۇيدى، ھامان كۆڭلىدە: «پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشى مېنىڭدىن باشقا يەنە كىم بولاتتى؟» ـ دەپ ۋېيلدى-دە **7** پادىشاھقا: ـ پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە **8** پادىشاھىم دائىم كىيىدىغان شاھانە كىيىم-كېچەك ۋە دائىم مىنىدىغان ئارغىماق، يەنى بېشىغا شاھانە تاج-بەلگە تاقالغان ئارغىماق ئېلىپ كېلىنىپ، **9** شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى پادىشاھنىڭ ئەڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرىدىن بىرىگە ئۈتۈنۈزسۇن، ئۇ كىيىمنى پادىشاھىم ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە كىيگۈزۈپ ۋە ئۇنى ئارغىماققا مىنىدۈرۈپ شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرسۇن ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: «قاراڭلار! پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭسۇن، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانغا: ـ تېز بېرىپ دېگىنىڭدەك شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئېپكەل، ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغان ئاۋۇ يەھۇدىي موردىكاينى دەل سۆز ۋېڭدەك قىلغىن؛ سېنىڭ دېگىنلىرىڭنىڭ بىرەرسىمۇ كەم بولۇپ قالمىسۇن! ـ دېدى. **11** شۇنداق قىلىپ ھامان شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئېلىپ، ئالدى بىلەن موردىكاينى شاھانە كىيىمنى كىيگۈزدى، ئاندىن ئۇنى ئارغىماققا مىنىدۈرۈپ، شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇردى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: ـ «مانا، پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭدى. **12** موردىكاي يەنىلا ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ باردى؛ ھامان بولسا غەم-قايغۇغا پېتىپ، بېشىنى چۈمكىگەن ھالدا ئالدراپ-تېنەپ ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. **13** ھامان خوتۇنى زەرەشكە ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرىگە بېشىغا كەلگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى بىلەن خوتۇنى زەرەش ئۇنى ئاگلاپ ئۇنىڭغا: ـ موردىكاينىڭ ئالدىدا يېڭىلىشقا باشلا پتىلا؛ ئۇ ئەگەر يەھۇدىيلارنىڭ نەسىلىدىن بولسا، ئۇنى يېڭەلمەيلا، ئەگەر سۈزىسىز ئۇنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولىدىلا، دېيىشتى. **14** ئۇلار تېخى ھامان بىلەن سۆزلىشىۋاتقان چېغىدا، پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىلىرى كېلىپ ھامانىنى ئەستەر تەييارلىغان زىياپەتكە بېرىشقا ئالدىراتتى.

7

شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىلەن ھامان خانىش ئەستەرنىڭ زىياپىتىگە داخىل بولۇشقا كەلدى. **2** پادىشاھ ئىككىنچى قېتىملىق زىياپەت ئۈستىدە شاراب ئىچىلۋاتقاندا ئەستەردىن: ـ ئى خانىش ئەستەر، نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساۋاق ئىجابەت قىلىنىدۇ. نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى ئىلتىماس قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ـ ئە گەر نەزىرلىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئى ئالىيلىرى، ۋە پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتىماسىم ئۆز جېنىمنى ئايىغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ تەلىپىم ئۆز خەلقىمنى ساقلىغايلا؛ **4** چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بەرگە يوقىتىلىپ، قىرىلىپ، نەسلىمىزدىن قۇرۇتۇلۇشقا سېتىۋېتىلدۇق. ئە گەر بىز قۇل ۋە دېدە كلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتتىم؛ لېكىن پادىشاھىمنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۈشمەن تولەپ بېرەلەيتتى، ـ دەپ جاۋاپ بەردى ئەستەر. **5** پادىشاھ ئاھاشۋېروش خانىش ئەستەردىن: ـ بۇنداق قىلىشقا پېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! ـ دەپ سوربۇيدى. ئەستەر جاۋابەن: ـ **6** بۇ دۈشمەن ۋە زەھەرخەندە مانا مۇشۇ زەرىل ھامان! ـ دېيۇيدى، ھامان پادىشاھ بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زاماتلا دەككە-دۇككىگە چۈشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىياپەت-شاراب ئۈستىدىن تۇردى-دە، چارباغقا چىقىپ كەتتى؛ ھامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تىلەشكە قالدى؛ چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ ئۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيەتكە كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى. **8** پادىشاھ چارباغدىن زىياپەت-شاراب داستىخىنغا قايتىپ كەلگىنىدە ھامانىنىڭ ئۆزىنى ئەستەر يۈلەنگەن دىۋانغا تاشلىغىنىچە ئۆزىنى-دە: ـ ـ قارا، ئۇنىڭ ئوردىدا مېنىڭ ئالدىمدىلا خانىشقا زورلۇق قىلغىلى ئاتىمىنى؟! ـ دېيۇيدى، بۇ سۆز پادىشاھنىڭ ئاغزىدىن چىقىشى بىلەنلا ئادەملەر ھامانىنىڭ باش-كۆزىنى چۈمكەپ قويدى. **9** پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆزۈۋاتقان ھەرەمئاغىلىردىن ھاربونا ئىسملىك بىرسى: ـ يەنە بىر ئىش بار، مانا، ھامان ئالىيلىرىنىڭ ھاياتى ئۈچۈن گەپ قىلغان موردىكاينى ئېسىش ئۈچۈن، ئالىلىك گەز ئېگىزلىكتە ياساتقان دار تەييار تۇرىدۇ، ئۇ دار ھازىر مۇشۇ ھامانىنىڭ ھويلىسىدا، دېيۇيدى، پادىشاھ: ـ ھامانىنى ئۇنىڭغا ئېسىڭلار! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھامانىنى ئۇ موردىكاينى تەييارلاپ قويغان دارغا ئاستى، شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ غەزىپى بېسىلدى.

8

پادىشاھ ئاھاشۋېروش شۇ كۈنى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمىنى ھامانىنىڭ ئۆي-زېمىنىنى ئىلتىپات قىلىپ خانىش ئەستە رگە بەردى؛ موردىكاينى پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلدى، چۈنكى ئەستەر ئۆزىنىڭ موردىكاي بىلەن تۇغقان ئىكەنلىكىنى پادىشاھقا دەپ بە رگەندى. **2** پادىشاھ ئۆزىنىڭ ھاماندىن قايتۇرۇۋالغان ئۈزۈكىنى چىقىرىپ موردىكاينى بەردى،

ئەستەرمۆ موردىكايىنى هامانىنڭ تۆي-جايىنى باشقۇرۇشقا قويدى. 3 ئەستەر يەنە پادشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىغا يېقلىپ، كۆزىگە ياش ئالغان ھالدا پادشاھتىن ئاگاھ گىيلاردىن بولغان ھامان كەلتۈرۈپ چىققان بالا-يىتىپەتنى ھەم ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى يوقىتىش سۈيقەستىنى بىكار قىلىشنى يېلىنىپ ئۆتۈندى. 4 پادىشاھ ئالتۇن ھاسىسىنى ئەستە رگە تەگكۈزدى، ئەستەر ئورنىدىن قوپۇپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ـ ئە گەر ئالىيلىرى ماقۇل كۆرسە، ئە گەر مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئە گەر پادىشاھم بۇ ئىشنى توغرا دەپ قارىسا، شۇنىڭدەك مەندىن مەمنۇن بولسا، يارلىق چۈشۈرۈپ ئاگاھگىيلاردىن ھامداتانىڭ ئوغلى ھامان يازغان مەكتۇپلارنى، يەنى پادىشاھىمنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىسىدىكى يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى مەكتۇپلارنى بىكار قىلدىغان بىر يارلىق يېزىلىشىنى تىلەيمەن. 6 چۈنكى مەن ئۆز خەلقىمگە چۈشىدىغان بۇ بالا-يىتىپەتكە قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ يوقىتىلىشىغا قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ـ دېدى ئەستەر پادىشاھقا. 7 پادىشاھ ئاھاشۇېروش خانىش ئەستەر بىلەن يەھۇدىي موردىكايغا: ـ مانا، ھامان يەھۇدىيلارغا زىيانكەشلىك قىلماقچى بولغاچقا، مەن ئۇنىڭ تۆي-زېمىنىنى ئەستە رگە بەردىم ۋە ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلار دارغا ئاستى. 8 ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ توغرا تاپقىنى ۋەچچە مېنىڭ نامىمدا يەھۇدىيلار ئۈچۈن بىر يارلىق يېزىپ، مېنىڭ ئۆزۈڭ مۆھۈرۈمنى بېسىڭلار؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ نامىدا يېزىلغان، پادىشاھنىڭ ئۆزۈڭ مۆھۈرى بېسىلغان يارلىقنى ھېچكىم بىكار قىلالمايدۇ، دېدى. 9 شۇ چاغدا، ئۈچىنچى ئايدا، يەنى سىۋان ئېيىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ مىرزىلىرىنىڭ ھەممىسى چاقىرىپ كېلىندى. ئۇلار موردىكايىنىڭ بارلىق ۋېيىرۇغىنى ۋەچچە يارلىق يازدى؛ يارلىق يەھۇدىلارنىڭ ئەشى توغرۇلۇقمۇ ھىندىستاندىن ھەبەشستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۆلكىنىڭ ۋالىيلىرىغا، ئۆلكە باشلىقى ۋە بە گلىرىگە يېزىلغان بولۇپ، مەكتۇپلار ھەرقايسى ئۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتلە رگە ئۆز تىلى بىلەن، شۇنداقلا يەھۇدىيلارغا ئۆز يېزىقى بىلەن، ئۆز تىلىدا پۈتۈلگەنىدى. 10 موردىكاي يارلىقنى پادىشاھ ئاھاشۇېروشنىڭ نامىدا يېزىپ، ئۇنىڭغا پادىشاھنىڭ ئۆزۈك مۆھۈرىنى باستى؛ يارلىق مەكتۇپلىرىنى پادىشاھلىقنىڭ ئاتلىقلىرى بىلەن، يەنى تولپارلارغا، ئات قېچىرلارغا ۋە تۆگىگە رگە مىنگەن چەۋەندازلار ئارقىلىق ھەرقايسى جايلارغا يولدىدى. 11 يارلىقتا: «پادىشاھ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ۋېيۇشۇپ، ئۆز ھاياتىنى قوغدىشىغا، شۇنداقلا ئۆزلىرىگە دۈشمەنلىك قىلىدىغان ھەر مىللەت ۋە ھەر قايسى ئۆلكىلەردىكى كۆچىلەرنى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى قېيماي يوقىتىشىغا، قىرىشىغا، نەسلىنى قۇرۇتۇشىغا، شۇنداقلا مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشىغا ئىجازەت بېرىلدى؛ 12 بۇ ئىش بىر كۈندە، يەنى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ ئاھاشۇېروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدە ئىجرا قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەنىدى. 13 يارلىق ھەرقايسى ئۆلكىگە تەۋەتىلىپ، پەرمان سۈپىتىدە ئېلان قىلىنسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ تەشنە كۈنى دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا تەييارلىنىپ ۋېيۇشى ئۈچۈن يارلىقنىڭ كۆچۈرۈلىسى ھەرقايسى ئەل-مىللەتلە رگە ئۇقتۇرۇلسۇن، دەپ بېكىتىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن چەۋەندازلار تولپارلارغا ۋە قېچىرلارغا مىنىپ پادىشاھنىڭ ۋېيرۇق ۋەچچە جىددىي يولغا ئاتلاندى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدىمۇ جاكارلاندى. 15 موردىكاي كۆك ۋە ئاق رەڭلىك شاھانە كىيىم كىيىپ، بېشىغا كاتتا ئالتۇن تاجنى تاقاپ، سۈسۈن رەڭ كەندىر يېپىنچىنى يېپىنىپ، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقتى؛ شۇشان شەھىرىدىكى خەلق خۇشاللىقتا چۇمۇپ تەتەنە قىلىشتى. 16 يەھۇدىيلار يورۇقلۇق، شاد-خۇرراملىق ۋە ئىززەت-ئىكرامغا مۇيەسسەر بولدى. 17 ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەرلەردە، پادىشاھنىڭ ئەمر-يارلىقى يېتىپ بارغانلىكى يەرلەردە، يەھۇدىيلار شاد-خۇرراملىقتا چۇمۇپ، زىيافەت قىلىپ مۇبارەك بىر كۈننى ئۆتكۈزۈشتى؛ نۇرغۇن يەرلىك ئاھالىلەر ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دېپىشۋالدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلاردىن قورقۇش ۋەھىمىسى ئۆلارنى بېسىۋالغاندى.

9 ئون ئىككىنچى ئاي، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن يارلىقى ئىجرا قىلىنىشقا ئاز قالغان چاغدا، يەنى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈمىد قىلىپ كۈتكەن كۈنى، ئە كسىچە يەھۇدىيلارنىڭ ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان كۈنىگە ئايلىنىپ كەتتى. 2 يەھۇدىيلار پادىشاھ ئاھاشۇېروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىردىكى ئۆزلىرى ئۆزۈشلۇق شەھەرلەردە ئۆلارغا قەست قىلماقچى بولغانلارغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن يىغىلىشقا باشلىدى؛ ھېچكىم ئۆلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۇتالمايتتى؛ ئۆلاردىن بولغان قورقۇنچ ھەربىر ئەل-مىللەتنى باسقاندى. 3 ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى بە گلەر، ۋالىيلار، ئۆلكە باشلىقلىرى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىنى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدىيلارنى قوللىدى؛ چۈنكى موردىكايدىن بولغان قورقۇنچ ئۆلارنى باسقاندى. 4 چۈنكى موردىكاي دېگەن كىشى ئوردىدا ئىنتايىن نوپۇزلۇق بولۇپ، نام-شۆھرىتى ھەممە ئۆلكىلە رگە تارقالغانىدى؛ ئۇنىڭ ھوقۇقى بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىۋاتاتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى قىلىچلاپ، قىرغىن قىلىپ يوقاتتى، ئۆزلىرىگە ئۈچ بولغانلارغا قانداق قىلىشنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 6 شۇشان قەلئەسىدىلا يەھۇدىيلار بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتى. 7 ئۇلار يەنە پارشاناداتا، دالفون، ئاسپاتا، 8 پوراتا، ئادالىيا، ئاردىداتا، 9 پارماشتا، ئارساي، ئاردداي ۋە ۋايىزاتانى قەتل قىلدى؛ 10 بۇ ئون ئادەم ھامىداتانىڭ نەۋرىسى، يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمىنى بولغان ھامانىڭ ئوغلى ئىدى؛ لېكىن ئۇلار ئۆلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. 11 شۇ كۈنى شۇشان قەلئەسىدە قەتل قىلىنغان ئادەم سانى پادىشاھقا مەلۇم قىلىندى. 12 پادىشاھ خانىش ئەستە رگە: ـ يەھۇدىيلار شۇشان قەلئەسىدە بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتىپتۇ، يەنە ھامانىڭ ئون ئوغلىنى قەتل قېپتۇ؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ باشقا ئۆلكىلىردە نېمە قىلدىكىن؟ ئەمدى نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلىدۇ. يەنە نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇمۇ بەجا ئەيلىنىدۇ، ـ دېدى. 13 ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، شۇشاندىكى يەھۇدىيلارنىڭ ئەتىمۇ بۇگۈنكى يارلىقنا دېيىلگەندەك ئىش قىلىشىغا ھەمدە ھامانىڭ ئون ئوغلىنىڭ [جەسەتلىرىنى] دارغا ئېسىپ ۋېيۇشقا ئىجازەت بە رگەيلا، دېدى ئەستەر. 14 پادىشاھ شۇنداق قىلىشقا بۇيرۇق چۈشۈردى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدە چىقىرىلغاندا، كىشىلەر ھامانىڭ ئون ئوغلىنى دارغا ئېسىپ ۋېيۇشتى. 15 ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى شۇشاندىكى يەھۇدىيلار يەنە يىغىلىپ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. 16 پادىشاھنىڭ ھەرقايسى باشقا ئۆلكىلىردىكى قالغان يەھۇدىيلار يىغىلىپ ئۆز جانلىرىنى ساقلاشقا سەپ تۈزۈپ ئۆزلىرىگە ئۈچ بولغانلاردىن جەمئي يەتمىش بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئەمما ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىردىن قۇتۇلۇپ تارامىلىقتا مۇيەسسەر بولدى. 17 بۇ ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈندىكى ئىش ئىدى؛ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار تارام ئالدى، شۇ كۈنىنى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 18 لېكىن شۇشاندىكى يەھۇدىيلار بولسا ئون ئۈچىنچى، ئون تۆتىنچى كۈنلىرى تۆپلىشىپ جەڭ قىلدى؛ ئون بەشىنچى كۈنى ئۇلار تارام ئالدى، شۇ كۈنىنى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 19 شۇ سەۋەبتىن سەھرادىكى يەھۇدىيلار، يەنى يېزا-قىشلاقلاردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىيلار ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىنى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان مۇبارەك كۈن بېكىتىپ، بىر-بىرگە سوۋغا-سالام بېرىشىدىغان بولدى. 20 موردىكاي بۇ ۋەقەلەرنى خاتىرىلەپ ھەمدە ئاھاشۇېروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىنىڭ يىراق-يېقىن جايلىرىدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلارغا مەكتۇپلارنى يوللىدى. 21 شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ھەر يىلى ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆت، ئون بەشىنچى كۈنىنى بايرام قىلىپ تۇتۇۋېلىشۇن دەپ بېكىتتى؛ 22 ئۇ بۇ ئىككى كۈننى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن قۇتۇلۇپ تارامىلىقتا ئېرىشكەن كۈنى سۈپىتىدە، شۇ ئايىنى ئۆلارنىڭ قايغۇ-ھەسرىتى شادلىققا، يىغا-زارلىرى مۇبارەك كۈنگە ئايلانغان ئاي سۈپىتىدە تەسلىپ، بۇ ئىككى كۈننى زىيافەت قىلىپ شادلىنىدىغان، كۆيۈنۈشلۈك بىر-بىرگە سالام-سوۋغا بېرىدىغان، كەمبەغەللە رگە خەير-ئېھسان قىلىدىغان كۈن قىلىشقا بۇيرۇدى. 23 شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار دەسلەپ باشلىغان شۇ [ھېيتنى] داۋاملاشتۇرۇشقا ۋە شۇنىڭدەك موردىكاينىڭ ئۆلارغا يازغانلىرىنمۇ ئورۇنلاپدىغانغا ۋەدە بېرىشتى. 24 چۈنكى ئەسلىدە بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ كۆشەندىسى بولغان ئاگاگىي ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامان يەھۇدىيلارنى ھالاك قىلىشنى قەستلىگەن، شۇنداقلا ئۆلارنى نەسلىدىن قۇرۇتۇپ يوقاتماقچى بولۇپ «پۇر»، يەنى چەك تاشلىغانىدى. 25 لېكىن بۇ ئىش پادىشاھنىڭ قۇلقىغا يەتكەندە، پادىشاھ مەكتۇپلارنى يېزىپ، ھامان قەستلىگەن رەزىل ئىش، يەنى ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى قەست قىلغان ئىشى ئۇنىڭ ئۆز بېشىغا يانسۇن، دەپ يارلىق چۈشۈردى؛ ھەم كىشىلەر ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى دارغا ئاستى. 26 شۇڭلاشقا، كىشىلەر «پۇر» (چەك) دېگەن ئىسىم ۋەچچە بۇ ئىككى كۈننى «پۇرىم بايرىمى» دەپ ئاتىدى؛ شۇڭا يەھۇدىيلار ئەشۇ خەتتە پۈتۈلگەنلىرى ۋەچچە، ھەم كۆ رگەن، ھەم باشتىن ئۆتكۈز زگەنلىرىگە ئاساسەن، 27 ئۆزلىرى،

ئەۋلادلىرى ھەمدە تۆزلىرى بىلەن بىرلەشكەن بارلىق كىشىلەرنىڭ پۈتۈلگەن ئەھكامنى تۆتۈپ، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئەشۇ ئىككى كۈننى ھەر يىلى مەڭگۈ ئۇزۇلدۇرمەي بايرام قىلىشنى قارار قىلدى، **28** شۇنداقلا بۇ ئىككى كۈن ھەربىر دەۋردە، ھەربىر جەمەت-ئائىلىدە، ھەرقايسى تۈركە، ھەرقايسى شەھەردە خاتىرلىنىپ تەبىرىگىنىپ تۇرسۇن ۋە «پۇرىم بايرىمى» بولىدىغان مۇشۇ كۈنلەرنىڭ تەبىرىگىنىشى يەھۇدىي خەلقى ئىچىدە مەڭگۈ ئۇزۇلۇپ قالمىسۇن، خاتىرلەش پائالىيەتلىرى ئۆلارنىڭ ئۇرۇق-نەسىل ئارىسىدىنمۇ يوقاپ كەتمىسۇن، دەپ قارار قىلدى. **29** ئاندىن ئايخانىمنىڭ قىزى، خانىش ئەستەر ۋە يەھۇدىي موردىكاي يەھۇدىيلارغا يازغان «پۇرىم بايرىمى» توغرىسىدىكى شۇ ئىككىنچى خەتنى تولۇق ھوقۇقى بىلەن تەكىتلەپ، يەنە بىر خەتنى يوللىدى. **30** موردىكاي خاتىرجەملىك ۋە ھەققەتنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزىدىغان مەكتۇپلارنى ئاھاشۇيروشنىڭ پادىشاھلىقىدىكى بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۈلكىدىكى بارلىق يەھۇدىيلارغا ئەۋەتتى، **31** شۇ «پۇرىم» كۈنلىرى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلىرىدا تۆتكۈزۈلسۇن، شۇنىڭدەك يەھۇدىي موردىكاي ۋە خانىش ئەستەرنىڭ تاپىلىغانلىرى ۋىجىچە، شۇنداقلا ئۆلارنىڭ تۆز-تۆزىگە ۋە نەسلىگە بىكىتكەنلىرى ۋىجىچە ئەينى ۋاقىتتىكى تۇتۇلغان روزىلار ۋە كۆتۈرۈلگەن ندا-پەريادلار ئەسلىپ خاتىرلەنسۇن، دەپ تەكىتلىدى. **32** ئەستەرنىڭ يارلىقى «پۇرىم بايرىمى»دىكى شۇ ئىشلارنى بىكىتىپ بەردى؛ بۇ ئىش تارىخنامىغىمۇ پۈتۈلدى.

10 پادىشاھ ئاھاشۇيروش قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىز ئاراللىرىدىكى ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسىگە ئالۋان تۈلىگۈزەتتى. **2** ئۇنىڭ نوپۇز-ھەيۋىتى ۋە قۇدرىتىنى ئايان قىلغان بارلىق قىلغان-ئەتكەنلىرى، شۇنداقلا موردىكاينىڭ پادىشاھنىڭ تۆستۈرۈشى بىلەن ئېرىشكەن كاتتا شۆھرىتى توغرىسىدىكى تەپسىلاتلار مېدىئا ۋە پارس پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تە زىكىرلىرىدە پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ **3** چۈنكى يەھۇدىي موردىكاينىڭ مەرتىۋىسى پادىشاھ ئاھاشۇيروشتىن كېيىنلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى؛ ئۇ دائىم تۆز خەلق-مىللىتىنىڭ بەختىنى كۆزلەپ، بارلىق نەسىلدىكىلە رگە ئامان-ئېسەنلىك تىلەك سۆزلىرىنى قىلاتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا زور ئىززەت-ھۆرمەت تېپىپ، قېرىنداشلىرىنىڭ قەدرلىشىگە ئېرىشكەندى.

ئايۇپ

1 «تۆز» دېگەن يۇرتتا، ئايۇپ ئىسملىك بىر ئادەم ياشىغاندى. بۇ ئادەم بولسا قۇسۇرسىز، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان، يامانلىقتىن تۆزىنى يىراق تۇتىدىغان ئادەم ئىدى. **2** ئۇنىڭدىن يەتتە ئوغۇل ۋە ئۈچ قىز تۇغۇلغاندى. **3** ئۇنىڭ يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ تۆگە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز مادا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلكى بار ئىدى. ئۇنىڭ مالايلىرى بەك كۆپ ئىدى؛ ئۇ شەرقلىقلەر ئىچىدە ھەممىدىن ئۇلۇغ ئىدى. **4** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى نۆۋەت بويىچە بېكىتكەن كۈندە تۆز ۆيىدە باشقىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىياپەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى ئۇلار بىلەن بىللە تاماقلىنىشقا چاقىرىتاتتى. **5** ئۇلارنىڭ شۇ زىياپەت كۈنلىرى ئاياغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سانىغا ئاساسەن كويدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «بالىلىرىم گۇناھ قىلىپ قويۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بېھۇرمەتلىك قىلىپ قويامدىكىن» دەپ ئويلايتتى. ئايۇپ ھەر دائىم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. **6** بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ تارىسىغا كىرىۋالدى. **7** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ۋىياق-ۋياقلارنى ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، دېدى. **8** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مەن ئۈكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋېتىشكە دەۋەت قىلغان بولساڭمۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ ـ دېدى. **4** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ھەر ئادەم ئۆز جېنىنى دەپ تېرىسىنى بېرىشكىمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەييارلىۋۇر، **5** بىراق سەن ھازىر قولۇڭنى سوزۇپ ئۇنىڭ سۆڭەك-ئەتلىرىگە تەگسەڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ تىلىمىسا [شەيتان بولمايلا كېتەي]! ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولۇڭدا ئۆرۈۋاتىدۇ! بىراق ئۇنىڭ جېنىغا تەگمە! ـ دېدى. **7** شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىنچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۇررەك-ھۇررەك يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. **8** ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتىلاش-غىرداش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولىغا ئېلىپ، كۈللۈككە كىرىپ ئولتۇردى. **9** ئايالى ئۇنىڭغا: ـ ئەجەبا سەن تېخىچە ئۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، ئۆلۈپلا ئۆزگەرگىن! ـ دېدى. **10** لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ھاماقەت ئايالىلاردەك گەپ قىلىۋاتىسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەبا ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپەتنىمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزىدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزمىدى. **11** ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيلەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپەتنىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەندى. **12** ئۇلار كېلىپ يىراقتىنلا ئۇنىڭغا قارىۋىدى، ئۇنى تونىيالمايلا قالدى-دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى ئۆز تونلىرىنى يىرتۋېتىپ، ئوپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. **13** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكىم گەپ قىلمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەلەمنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى.

3 [يەتتە كېچە-كۈندىن] كېيىن، ئايۇپ ئېغىز ئېچىپ [ئەھۋالىغا قارىتا] ئۆزىنىڭ كۈرۈۋاتقان كۈنىگە لەنەت ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ **3** «مەن تۇغۇلغان ئاشۇ كۈن بولمىغان بولسا ۋېتىكەن! «ئوغۇل بالا ئېرىدە بولدى!» دېيىلگەن شۇ كېچە بولمىغان بولسا ۋېتىكەن! **4** شۇ كۈننى زۇلمەت قاپلىغان بولسا ۋېتىكەن! ئەرشتە ئۇرغىنى تەڭرى كۆز ئالدىدىن شۇ كۈننى يوقىتىۋەتكەن بولسا ۋېتىكەن، ۋىياش نۇرى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈلمىسە ۋېتىكەن! **5** شۇ كۈننى قاراڭغۇلۇق ھەم ئۆلۈمنىڭ كۆلە كۆڭگىسى ئۆز ۋېنىغا ئالسا ۋېتىكەن! بۇلۇتلار ئۇنى يۇتۇپ كەتسە ۋېتىكەن، شۇ كۈننى كۈن قاراڭغۇلاتقۇچىلار قورقتىپ كەتكۈزۈۋەتكەن بولسا ۋېتىكەن! **6** شۇ كېچىنى ـ زۇلمەت ئۇتۇپ كەتسە ۋېتىكەن، شۇ كۈن يىل ئېچىدىكى [باشقا] كۈنلەر بىلەن بىللە شاتلانمىسا ۋېتىكەن! شۇ كۈن ئاينىڭ بىر كۈنى بولۇپ سانالمىسا ۋېتىكەن! **7** مانا، شۇ كېچىدە تۇغۇت بولمىسا ۋېتىكەن! ئۇ كېچىدە ھېچقانداق شاد-خۇرراملىق ئاۋازى ياڭرىمىسا ۋېتىكەن! **8** كۆنلە رگە لەنەت قىلغۇچىلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا ۋېتىكەن! لېۋىئاتانى قوزغاشقا پېتىنالايدىغانلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا ۋېتىكەن! **9** شۇ كۈن تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار قاراڭغۇلاشسا ۋېتىكەن! ئۇ كۈن ۋىياش نۇرىنى بېھۇدە كۈتسە ۋېتىكەن! شۇ كۈن سۈبھىنىڭ قاپاقلىرىنىڭ ئېچىلىشىنى بېھۇدە كۈتسە ۋېتىكەن! **10** چۈنكى شۇ كۈن مېنى كۈتۈۋ رگەن بالىياتقۇنىڭ ئىشىكلىرىنى ئەتمىگەن، مېنىڭ كۆزلىرىمنى دەرد-ئەلەمنى كۆرەلمەس قىلمىغان. **11** ئاھ، نېمىشقا ئانامنىڭ قورسىقىدىن چۈشۈپلا ئۆلۈپ كەتمىگەندىمەن؟! نېمىشقا قورساقتىن چىققاندىلا نەپەسىتىن قالمىغاندىمەن؟ **12** نېمىشقا مېنى قوبۇل قىلىدىغان ئېتە كلەر بولغاندۇ؟ نېمىشقا مېنى ئېمىتىدىغان ئەچە كلەر بولغاندۇ؟ **13** مۇشۇلار بولمىغان بولسا، ئۇنداقتا مەن مەڭگۈ تىنچ يېتىپ قالاتتىم، مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكەن بولاتتىم، شۇ چاغدا ئارام تاپقان بولاتتىم. **14** شۇ چاغدا ئۆزلىرى ئۈچۈنلا خىلۋەت جايلارغا

2 يەنە بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولۇشقا كەلدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ تارىسىغا كىرىۋالدى. **2** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ۋىياق-ۋياقلارنى ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، دېدى. **3** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مەن ئۈكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋېتىشكە دەۋەت قىلغان بولساڭمۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ ـ دېدى. **4** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ھەر ئادەم ئۆز جېنىنى دەپ تېرىسىنى بېرىشكىمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەييارلىۋۇر، **5** بىراق سەن ھازىر قولۇڭنى سوزۇپ ئۇنىڭ سۆڭەك-ئەتلىرىگە تەگسەڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ تىلىمىسا [شەيتان بولمايلا كېتەي]! ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولۇڭدا ئۆرۈۋاتىدۇ! بىراق ئۇنىڭ جېنىغا تەگمە! ـ دېدى. **7** شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىنچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۇررەك-ھۇررەك يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. **8** ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتىلاش-غىرداش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولىغا ئېلىپ، كۈللۈككە كىرىپ ئولتۇردى. **9** ئايالى ئۇنىڭغا: ـ ئەجەبا سەن تېخىچە ئۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، ئۆلۈپلا ئۆزگەرگىن! ـ دېدى. **10** لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ھاماقەت ئايالىلاردەك گەپ قىلىۋاتىسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەبا ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپەتنىمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزىدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزمىدى. **11** ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيلەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپەتنىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەندى. **12** ئۇلار كېلىپ يىراقتىنلا ئۇنىڭغا قارىۋىدى، ئۇنى تونىيالمايلا قالدى-دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى ئۆز تونلىرىنى يىرتۋېتىپ، ئوپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. **13** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكىم گەپ قىلمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەلەمنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى.

مازار سالغان يەر يۈزىدىكى پادشاهلار هەم مەسلىهەتچىلەر بىلەن، 15 ياكى ئالتۇن يىغقان، ۋىلىرى كۆمۈشكە تولغان بە گ-شاهزادىلەر بىلەن بولاتتىم؛ 16 قورساقتىن مە زگىلسز چۈشۈپ كەتكەن يوشۇرۇن بالدەك، نۇرنى كۆرمەي چاچراپ كەتكەن بالدەك هايات كەچۈرمىگەن بولاتتىم. 17 ئاشۇ يەردە رەزىللەر ئاۋارىچىلىكتىن خالي بولدۇ، ئاشۇ يەردە هالىدىن كەتكەنلەر ئارام تاپىدۇ؛ 18 ئاشۇ يەردە ئەسىرلەر راهەتتە جەم بولىدۇ، ئۇلار ئە زگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمايدۇ؛ 19 غىربىلارمۇ هەم ئۇلۇغلارمۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، قۇل بولسا خوجايىنىدىن ئازاد بولىدۇ. 20 جاپا تارتقۇچىغا نېمە دەپ نۇر بېرىلىدۇ؟ نېمىشقا دەرد-ئەلەمگە چۈمگەنلە رگە هايات بېرىلىدۇ؟ 21 ئۇلار تەشنالىق بىلەن ئۇلۇمنى كۈتىدۇ، بىراق ئۇ كەلمەيدۇ؛ ئۇلار ئۇلۇمنى يوشۇرۇن گۆهەرنى كېزىپ ئىزدىگەندىمۇ ئەۋزەل بىلىدۇ، 22 ئۇلار گۆرنى تاپقاندا زور خۇشال بولۇپ، شاد-خۇراملىققا چۆمىدۇ. 23 ئۇز يولى ئېنىقسىز ئادەمگە، يەنى تە ڭرىنىڭ توسقى سېلىنغان ئادەمگە نېمىشقا [نۇر ۋە هايات] بېرىلىدۇ؟ 24 شۇڭا تامىقىمنىڭ ئورنىغا ناللىرىم كېلىدۇ، مېنىڭ قاتتىق پېريادلىرىم شارقىرامىدەك شارقىرايدۇ. 25 چۈنكى مەن دەل قورققان ۋەهشەت ئۇز بېشىمغا چۈشتى؛ مەن دەل قورقىدىغان ئىش ماڭا كەلدى. 26 مەندە هېچ ئارامليق يوقتۇر! هەم هېچ خاتىرجەم ئەمەسمەن! هېچ تىنچ-ئامانلىقم يوقتۇر! بىراق پارا كەندىچىلىك هامان ئۈستۈمگە چۈشمە كتە!».

4 تېمانلىق ئېلىفاز جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بىرسى سەن بىلەن سۆزلەشمەكچى بولسا، ئېغىر ئالامىسەن؟ بىراق كىم ئاغزىغا كەلگەن گەپنى يۇتۇۋاتالايدۇ؟ 3 قارا، سەن كۆپ ئادەملە رگە تەلىم-تەربىيە بە رگەن ئادەمسەن، سەن جانسىز قوللارغا كۈچ بە رگەنسەن، 4 سۆزلىرىڭ دەلدە گۈشپ ئاران ماڭدىغانلارنى رىغبەتلەندۈ رگەن، تىزلىرى پۈكۈلگەنلەرنى يۈلگەنسەن. 5 بىراق هازىر نۇۋەت ساڭا كەلدى، شۇنىڭغا بىلەن هالىڭدىن كەتتىڭ، بالا يىتىپەت ساڭا تېگىشتى بىلەن، سەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭ. 6 ئىخلاسمەنلىكىڭ تايانچىڭ بولۇپ كەلمىگەنمۇ؟ يوللىرىڭدىكى دۇرۇسلۇق ئۈمىدىڭنىڭ ئاساسى ئەمەسمىدى؟ 7 ئېسىڭگە ئال، كىم بىگۇناھ تۇرۇپ ۋەيران بولۇپ باققان؟ دۇرۇسلارنىڭ هاياتى نەدە ئۈزۈلۈپ قالغان؟ 8 مەن كۆرگىنىمدەك، گۈناھ بىلەن يەر ئاغدۇرۇپ ئاۋارىچىلىك تېرىغانلار، ئوخشاشلا هوسۇل ئالىدۇ. 9 تە ڭرىنىڭ بىر نەپىسى بىلەنلا ئۇلار گۈمران بولىدۇ، ئۇنىڭ غەزىپىنىڭ پارتلىشى بىلەن ئۇلار يوقلىپ كېتىدۇ. 10 شىرنىڭ هۆركىرەشلىرى، هەم ئەشەددىي شىرنىڭ ئاۋازى [بار بولسىمۇ]، شىر ئارسىلانلىرىنىڭ چىشلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ 11 باتۇر شىر بولسا ئوۋ تاپالمايۋاتىپ يوقىلىشقا يۈزلىنىدۇ، چىشى شىرنىڭ كۈچۈكلىرى چېچىلىپ كېتىدۇ. 12 ـ مانا، ماڭا بىر سۆز غايىبانە كەلدى، قۇلقىمغا بىر شۇئۇلغان ئاۋاز كىردى، 13 تۈن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردىن چىققان ئەيلاردا، ئادەملەرنى چوڭقۇر ۋىقۇ باسقاندا، 14 قورقۇنچ ۋە تىتىرەك مېنى باستى، سۆ ڭەك كلىرىمنى تىترىتىۋەتتى؛ 15 كۆز ئالدىمدىن بىر روھ ئوتۇپ كەتتى، بەدىنىمدىكى تۈكلىرىم هۇرپىيىپ كەتتى. 16 ئۇ روھ ئورنىدا مىدىرلىماي تۇردى، بىراق ئۇنىڭ كۆرىنىشىنى كۆرەلمىدىم، كۆز ئالدىمدا بىر گەۋدە تۇرۇپتۇ، شۇئۇلغان بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: ـ 17 «ئىنسان بالىسى تە ڭرىدىن هەققانىي بولالامدۇ؟ ئادەم ئۇز يارىتىقۇچىسىدىن پاك بولالامدۇ؟ 18 مانا، ئۇ ئۇز قۇللىرىغا ئىشەنمىگەن، هەتتا پەرىشتىلىرىنىمۇ «نادانلىق قىلغان!» دەپ ئەيىبلىگەن يەردە، 19 ئۆلۈى تو پىلاردىن بولغان ئىنسانلار، لايدىن ياسالغان ئۆيلەردە ئۇرغۇچىلار قاندىق بولار!؟ ئۇلار پەروانىدىنمۇ ئاسانلا يانچىلدۇ! 20 ئۇلار تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا كۆزكۆم-تالقان بولىدۇ، ئۇلار هېچكىم نەزىرىگە ئالمىغان هالدا مە ڭگۈ ڭگە يوقىلىدۇ. 21 ئۇلارنىڭ چېدىر تانسى يۇلۇپ تاشلانغانغۇ؟ ئۇلار هېچ دانالىققا تېخى ئېرىشمەيلا ئۆلۈپ كېتىدۇ!».

5 قېنى، ئىلتىجا قىلىپ باق، ساڭا جاۋاب قىلغۇچى بارمىكىن؟ مۇقەددەسلەرنىڭ قايىسىسىدىن پاناھ تىلەيسەن؟ 2 چۈنكى ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى ئۇزىنى ئۆلتۈرىدۇ، قەهرى نادانىنىڭ جىنىغا زامىن بولىدۇ. 3 مەن ئۇز كۆزۈم بىلەن ئەخمەقنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى كۆ رگەنمەن، لېكىن شۇ هامان ئۇنىڭ ماكانىنى «لەنەتكە ئۇچرايدۇ!» دەپ بىلدىم، 4 ئۇنىڭ بالىلىرى ئامانلىقتىن يىراقتۇر، ئۇلار شەهەر دەرۋازىسىدا سوت قىلىنغاندا ياستۇرۇلدى، ئۇلارغا هېچكىم هىمايىچى بولالمايدۇ. 5 ئۇنىڭ هوسۇلىنى ئاچلار يەپ ئۆگىتىدۇ، ئۇلار هەتتا تىكەن ئارىسىدا قالغانلىرىنمۇ ئېلىپ ئۆگىتىدۇ، قىلتاقچىمۇ ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنى يۇتۇۋېلىشقا تەييار تۇرىدۇ. 6 چۈنكى ئاۋارىچىلىك ئەزەلدىن توپىدىن ئۈنۈپ چىقمايدۇ، كۆلىيە تمۇ يەردىن تۆسۈپ چىققانمۇ ئەمەس. 7 بىراق ئۆچۈقۇن يۇقىرىغا ئۇچىدىغاندەك، ئىنسان كۆلىيەت تارتىشقا ئۆغلۇغلاندۇر. 8 ئورۇ ڭدا مەن بولسام، تە ڭرىغىلا مۇراجىئەت قىلاتتىم، مەن ئىشىمنى خۇدايىمغىلا تاپشۇرۇۋېتەتتىم. 9 ئۇ هېسابسىز كارامەتلەرنى، سان-ساناقسىز مۆجىزىلەرنى يارىتىدۇ. 10 ئۇ يە رگە يامغۇر تەقدىم قىلىدۇ؛ ئۇ دالا ئۈستىگە سۇ ئەۋەتىپ بېرىدۇ. 11 ئۇ پەس ئورۇندا ئۇزىدىغانلارنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ؛ ماتەم ئۇتقانلار ئامانلىققا كۆتۈرۈلىدۇ. 12 ئۇ هىيلىگەرلەرنىڭ نىيەتلىرىنى بىكار قىلۋېتىدۇ، نەتىجىدە ئۇلار ئىشىنى پۈتكۈزەلمەيدۇ. 13 ئۇ مە ككارلارنى ئۇز هىيلىگەرلىكىدىن ئۇزاقتا ئالىدۇ؛ ئۇ ساڭىيىدۇ، بىراق ئۇنىڭ قوللىرى يەنە ساقايتىدۇ. 19 ئۇ سېنى ئالتە قېىنىچلىقتىن قۇتقۇزىدۇ؛ هەتتا يەتتە ئۇلۇيەتتە هېچقانداق يامانلىق ساڭا تە گمەيدۇ. 20 ئاچارچىلىقتا ئۇ سېنىڭ ئۆلۈمىڭگە، ئۇرۇشتا ئۇ ساڭا ئۇرۇلغان قىلىچ زەربىسىگە ئىچاتكار بولىدۇ. 21 سەن زەھەرلىك تىلارنىڭ زەربىسىدىمۇ باشپاناهلىق ئېچىگە يوشۇرۇنسەن، ۋەيرانچىلىق كەلگەندە ئۇنىڭدىن هېچ قورقايدىغان بولىسەن. 22 ۋەيرانچىلىق ۋە قەهەتچىلىك ئالدىدا كۈلۈپلا قېيىسەن، يەر يۈزىدىكى هايۋانلاردىنمۇ هېچ قورقايسەن. 23 سەن دالادىكى تاشلار بىلەن ئەهدىداش بولىسەن، ياۋايى هايۋانلارمۇ سەن بىلەن ئىناق ئۆتىدۇ. 24 سەن چېدىرىڭنىڭ تىنچ-ئامانلىقتا بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىسەن؛ مال-مۈلۈكۈڭنى ئېىتىلىسەڭ، هەممە نېمە ڭنىڭ تەل ئىگەنلىكىنى بايقايسەن. 25 نەسىلىڭ كۆپ بولىدىغانلىقىنى، پەرزەنتلىرىڭنىڭ ئوت-چۆپتەك كۆپ ئىگەنلىكىنى بىلىسەن. 26 سەن ئۇز ۋاقتىدىلا يېتىلىپ يېغىلغان بىر باغ بۇغدايدەك، پەقەت ۋاقىت-سائىتىڭ پىشىپ يېتىلگەندىلا يەرلىكىگە كىرىسەن. 27 بىز ئۇزىمىز بۇنى تەكشۈرۈپ كۆ رگەنمىز ـ ئۇلار هەققەتەن شۇنداقتۇر. شۇڭا ئۇزۇڭ ئاڭلاپ بىل، بۇلارنى ئۇز ئۈگىگە تەتبىقلاپ ئۈيلاپ باق».

6 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، مېنىڭ دەردىلىك زارلىرىم تارازىدا ئوچلەنسە! ئاھ، بېشىمغا چۈشكەن بارلىق بالايىقازا بۇلار بىلەن بىللە تارازىلانسا! 3 شۇنداق قىلىنسا ئۇ هازىر دېڭىزدىكى قۇمدىن ئېغىر بولۇپ چىقىدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سۆزلىرىم تەلۋىلەرچە بولۇۋاتىدۇ. 4 چۈنكى هەممىگە قادىرنىڭ ئوقلىرى ماڭا سانچىلىپ ئېچىمدە ئۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ زەھىرىنى روهىم ئېچمە كتە، تە ڭرىنىڭ ۋەهىملىرى ماڭا قارشى سەپ تۈزۈپ هۇجۇم قىلىۋاتىدۇ. 5 ياۋا ئېشەك ئوت-چۆپ تاپقاندا ها ڭرامدۇ؟ كالا بولسا يەم-خەشەك ئۈستىدە مۈرەمدۇ؟ 6 ئۇز بولىسا تەمسىز نەرسىنى يېگلى بولامدۇ؟ خام ئۇخزومنىڭ ئېقىنلىرى تەمى بارمۇ؟ 7 جېنىم ئۇلارغا تە گسىمۇ سەھسىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار ماڭا يەرگىنچلىك تاماق بولۇپ ۋېژىلدۇ. 8 ئاھ، مېنىڭ تەشنا بولغىنىم كەلسىدى! تە ڭرى ئىنتىزارىمنى ئېچابەت قىلسىدى! 9 ئاھ، تە ڭرى مېنى يانچىپ تاشلىسۇن! ئۇ قولىنى قېيۋۇتىپ جىنىمنى ئۈزۈپ تاشلاشقا مۇۋاپىق كۆرسىدى! 10 شۇنداق بولسا، ماڭا تەسەللى بولاتتى، هەتتا رەهىمسىز ئاغرىقلاردا قېينالسامۇ، شادلىنىتتىم، چۈنكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆزلىرىدىن تائىمغان بولاتتىم! 11 مەندە ئۈلۈمنى كۈتكۈدەك يەنە قانچىلىك ماغدۇر قالدى؟ مېنىڭ سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ هاياتىمنى ئۇزارتىشىمنىڭ نېمە نەتىجىسى بولار؟ 12 مېنىڭ كۈچۈم تاشتەك چىكىڭۇ؟ مېنىڭ ئەتلىرىم مىستىن ياسالغانمىدى؟ 13 ئۇزۇمگە يارىدەم بە رگۈدەك ماغدۇرۇم قالمىدى ئەمەسمۇ؟ هەرقانداق ئەقىل-تەدبىر مەندىن قوغلۇپتىلگەن ئەمەسمۇ؟ 14 ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىۋاتقان كىشىگە دوستى مېهرىبانلىق كۆرسەتمىگى زۇرۇردۇر، بولمىسا ئۇ هەممىگە قادىردىن قورقۇشتىن ۋاز كېچىشى مۇمكىن. 15 بىراق بۇرادەرلىرىم ۋاقتىلىق «ئالدامچى ئېرىق» سۈيدەك، ماڭا هېلىگەرلىك بىلەن مۇئامىلە قىلماقتا؛ ئۇلار سۇلىرى ئېقىپ ئۆزگەن ئېرىقتا ئوخشايدۇ. 16 ئېرىگەن مۇز سۈلىرى ئېرىقتا كە رگەندە ئۇلار قاردىداپ كېتىدۇ، قارلار ئۇلارنىڭ ئېچىدە يوقىلىپ كېتىدۇ، 17 ئۇلار پەسلىنىڭ ئىللىشى بىلەن قۇرۇپ كېتىدۇ؛

هاۋا ئىسسىپ كەتكەندە، ئىزدىن يوقلىپ كېتىدۇ. 18 سەپەرداشلار ماڭغان يولدىن چىقىپ، ئېرىققا بۇرۇلىدۇ؛ تۇلار ئېرىقنى ۋىلاپ مېڭىپ، چۈلدە ئېزىپ تۇلىدۇ. 19 تېمالىق كارۋانلارمۇ ئېرىق ئىزدەپ ماڭدى، شېبالىق سودىگەرلەرمۇ تۇلارغا ئۈمىد بىلەن قاردى؛ 20 براق تۇلار ئىشەنگىنىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ نومۇستا قالدى؛ تۇلار ئاشۇيە رەگە كېلىشى بىلەن پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىدى. 21 مانا سىلەر تۇلارغا ئوخشاش [ماڭا تايىنى] يوق بولۇپ قالدىڭلار؛ سىلەر قورقۇنچلۇق بىر ۋەھىمنى كۆرۈپلا قورقۇپ كېتىۋاتىسىلەر. 22 مەن سىلە رگە: «ماڭا بېرىڭلار»، يا كى: «ماڭا مال-مۇلۇكلىرىڭلاردىن ھەدىيە قىلىڭلار؟» ـ دېگەنىي قاچان دەپ باققان؟ 23 يا كى: «مېنى ئېزىتقۇچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار!» يا كى «زوراۋانلارنىڭ قولىدىن گۈنۈ گۈگە پۇل بەرسە كلار!» دەپ باققانمۇ؟ 24 ماڭا ئۆگىتىپ قويۇڭلار، سۈكۈت قىلىمەن؛ نەدە يولدىن چىققانلىقىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 25 توغرا سۆزلەر ئېمىدىگەن ئۆتكۈر-ھە! براق ئەيىبلىرىڭلار زادى نېمىنى ئىسپاتلىيالايدۇ؟! 26 ئۈمىدسىزلىنىڭەن كىشىنىڭ گەپلىرى ئۆتۈپ كېتىدىغان شامالدەك تۇرسا، پەقەت سۆزلەرنىلا ئەيىبلىمە كچىمۇسىلەر؟ 27 سىلەر يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئۈستىدە چەك تاشلىشىسىلەر! دوست-بۇرادىرىڭلار ئۈستىدە سودىلىشىسىلەر! 28 ئەمدى ماڭا يۈز تۇرانە قاراپ بېقىڭلار، ئالدىڭلاردىلا يالغان سۆز قىلالامدىم؟ 29 ئۆتۈنىمەن، بولدى قىلىڭلار، گۇناھ بولمىسۇن؛ راست، قايتىدىن ۋىلاپ بېقىڭلار، چۈنكى تۇزۇمىنىڭ توغرىلىقىم [تارازىدا] تۇرىدۇ. 30 تىلىمدا خاتالىق بارمۇ؟ تىلم يامانلىقنى زادى ئېتىيالماسمۇ؟

7

ئىنسانغا زېمىندا جەۋرە-جاپا چېكىدىغان تۇرمۇش يېكىتلىگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ كۈنلىرى بىر مەدىكارنىڭكىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 2 قۇل كەچقۇرۇننىڭ سايىسىگە تەشنا بولغاندەك، مەدىكار تۇز ئەمگەكنىڭ ھەققىنى كۈتكەندەك، 3 مانا بېھۇدە ئايلار ماڭا بېكىتىلگەن، غەشىلىككە تولغان كېچىلەر ماڭا نىسىپ قىلىنغان. 4 مەن ياتقىنىمدا: «قاچان قوپارەمەن؟» دەپ ۋىلايمەن، براق كەچ ئۇزۇندىن ئۇزۇن بولىدۇ، تاڭ ئاتقۇچە پۈتۈن بىر كېچە مەن تولغىنىپ ياتمەن. 5 ئەتلىرىم قۇرتلار ھەم قوپا-چاكىلار بىلەن قاپلاندى، تېرىلىرىم يېرىلىپ، يېرىلاپ كەتتى. 6 كۈنلىرىم باپكارنىڭ موكىسىدىنمۇ ئىتتىك ئوتتىدۇ، ئۇلار ئۈمىدسىزلىك بىلەن ئاياغلىشاي دەپ قالدى. 7 [ئاھ خۇدا]، مېنىڭ جېنىم بىر نەپەسلا خالاس. كۆزۈم ياخشىلىقنى قايتىدىن كۆرمەيدىغانلىقى ئېسىگىدە بولسۇن؛ 8 مېنى كۆرگۈچىنىڭ كۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا قارىمايدۇ، سەن نەزىرىڭنى ئۈستۈمگە چۈشۈرگىنىڭدە، مەن يوقلاغان بولىمەن. 9 بۇلۇت غايىب بولۇپ، قايتا كۆرۈنمىگەندەك، ئوخشاشلا تەھتىساراغا چۈشكەن ئادەم قايتىدىن چىقمايدۇ. (Sheol h7585) 10 ئۇ يەنە ئۆز ئۆيىگە قايتمايدۇ؛ ئۆز يۇرتى ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 11 شۇڭا مەن ئاغزىمنى يۇمماي، روھىمنىڭ دەرد-ئەلمى بىلەن سۆز قىلاي، جېنىمنىڭ ئازابىدىن زارلايمەن. 12 نېمىشقا سەن ئۈستۈمدىن كۆزەت قىلىسەن؟ مەن [خەتەرلىك] بىر دېڭىزمۇ-يا؟ يا كى دېڭىزدىكى بىر ئەجدىھامۇمەن؟ 13 مەن: «ئاھ، ياتقان ئورنۇم ماڭا راھەت بېرىدۇ، كۆرپەم نالە-پەريادىمغا دەرمان بولىدۇ» ـ دېسەم، 14 ئەمدى سەن چۈشلەر بىلەن مېنى قورقۇتۇاتىسەن، غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماڭا ۋەھىمە سالىسەن. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن بوغۇلۇشۇمنى، ئۆلۈمنى، بۇ سۆڭەك كلىرىمگە قاراپ ئولتۇرۇشتىن ئارتۇق بىلمەن. 16 مەن ئۆز جېنىمدىن ۋىدىۋم، مېنىڭ مەڭگۈگە ياشىغۇم يوق، مېنى مەيلىمگە قويۇۋەتكىن، مېنىڭ كۈنلىرىم بېھۇدىدۇر. 17 ئىنسان بالىسى نېمىدى؟ سەن نېمىشقا ئۇنى چوڭ بىلىسەن، نېمە دەپ ئۇنىڭغا كۆڭۈل بېرىسەن؟ 18 ھەر ئەتىگەندە ئۇنى سۈرۈشتۈرۈپ كېلىسەن، ھەر نەپەپس ئۇنى سىنايسەن! 19 قاچانغىچە مېنىڭدىن نەزىرىڭنى ئالمايسەن، ماڭا قاچانغىچە ئاغزىمدىكى سېرىق سۈنۈى يۇتۇۋالغۇدەك ئارام بەرمەيسەن؟ 20 مەن گۇناھ قىلغان بولساممۇ، ئى ئىنسانىيەتنى كۆزەتكۈچى، ساڭا نېمە قىلىپتىمەن؟! مەن ساڭا يۈك بولۇپ قالدىممۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن مېنى ئۆز ئۆڭگە زەربە نىشانى قىلغانسەنمۇ؟ 21 سەن نېمىشقا مېنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمنى كەچۈرۈم قىلىپ، گۇناھىمنى ساقىت قىلمايسەن؟ چۈنكى مەن پات ئاردا تۇپىنىڭ ئىچىدە ئۇخلايمەن؛ سەن مېنى ئىزدەپ كېلىسەن، لېكىن مەن مەۋجۇت بولمايمەن».

8

ئاندىن شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «سەن قاچانغىچە مۇشۇلارنى سۆزلەيسەن؟ ئاغزىڭدىكى سۆزلەر كۈچلۈك شامالدەك قاچانغىچە چىقىدۇ؟ 3 تەڭرى ئادالەتنى بۇرمىلىغۇچىمۇ؟ ھەممىگە قادىر ئادىلىقنى بۇرمىلامدۇ؟ 4 سېنىڭ بالىلىرىڭ ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇ تۇلارنىمۇ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ جازاسىغا تاپشۇرغان، خالاس. 5 براق ئەگەر ئۆزۈڭ ھازىر چىن كۆڭۈلۈڭدىن تەڭرىنى ئىزدىسە كلا، ھەممىگە قادىرغا ئىلتىجا قىلساڭلا، 6 ئەگەر سەن ساپ دىل ھەم دۇرۇس بولغان بولساڭ، شۇبھىسىزكى، ئۇ سەن ئۈچۈن ئويغىنىدۇ، چوقۇم سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭغا تولغان ئۇرالغۇڭنى قوللىنىدۇرىدۇ. 7 سەن دەسلەپتە ئېتىبارسىز قارالغان بولساڭمۇ، براق سەن ئاخىرىدا چوقۇم تېخىمۇ گۈللىنىسەن. 8 شۇڭا سەندىن ئۆتۈنۈپىكى، ئۆتكەنكى دەۋرلەردىن سوراپ باققىن، تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئىزىدىنىشىلىرىگىمۇ كۆڭۈل قويغىن 9 (چۈنكى بىز بولساق تۈنۈگۈنلا تۇغۇلغانلىمىز؛ كۈنلىرىمىز پەقەت بىر سايە بولغاچقا، ھېچنېمىنى بىلمەيمىز). 10 ساڭا كۆرسەتمە بېرىپ ئۆگەتەلەيدىغان تۇلار ئەمەسمۇ؟ تۇلار ئۆز كۆكىلىدىكىنى ساڭا سۆزلىمەمدۇ؟ 11 لاتقا بولىسا يېكەنلەر ئېگىز ئۆسەمەلمىدۇ؟ قومۇشلۇقتىكى ئوت-چۈپلەر سۈسىز ئۆسەلەمدۇ؟ 12 تۇلار يېشىل پېتى بولۇپ، تېخىچە ئورۇلمىغان بولسىمۇ، ھەرقانداق ئوت-چۈپتىن تېز تورۇپ كېتىدۇ. 13 تەڭرىنى ئۇنتۇغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاقىۋەتلىرى مانا شۇنداقتۇر، ئېپلاسلارنىڭ ئۈمىدى مانا شۇنداق يوققا كېتەر. 14 چۈنكى ئۇنىڭ تايانغىنى چورۇك بىر نەرسە، خالاس؛ ئۇنىڭ ئىشەنگىنى بولسا ئۆمۈچۈكنىڭ توربىدۇر، خالاس. 15 ئۇ ئۆز ئۆۋىسىغا يۆلىنىدۇ، براق ئۇ مەزمۇت تۇرمايدۇ؛ ئۇ ئۇنى چىڭ ئۇتۇۋالغان بولسىمۇ، براق ئۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. 16 ئۇ قۇياش ئاستىدا كۆكلىگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ پىلە كلىرى ئۆز بېغىنى قاپلىغان بولسىمۇ، 17 ئۇنىڭ يىلتىزلىرى تاش دۆۋىسىگە چىرمىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇ تاشلار ئارىسىدا ئورۇن ئىزدىگەن بولسىمۇ، 18 لېكىن [خۇدا] ئۇنى ئورنىدىن يۇلۇۋەتسە، ئاشۇ يەر ئۇنىڭدىن تېنىپ: «مەن سېنى كۆرمىگەن!» ـ دەيدۇ. 19 مانا ئۇنىڭ يولىنىڭ شادلىقى! ئۇنىڭدىن كېيىن ئورنىغا باشقىلىرى ئۆپراقتىن ئۈندۈ. 20 قارا، خۇدا دۇرۇس ئادەمنى تاشلىمايدۇ، يا كى يامانلىق قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى ئۇتۇپ ئۇلارنى يۇلمەيدۇ. 21 ئۇ يەنە سېنىڭ ئاغزىڭنى كۈلكە بىلەن، لەۋلىرىڭنى شادلىق ئاۋازلىرى بىلەن تولدۇرىدۇ، 22 ساڭا نەپرەتلەنگەنلە رگە شەرمەندىلىك چاپلىنىدۇ، ئەسكىلەرنىڭ چېدىرى يوقىتىلىدۇ».

9

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 ۋاي، سېنىڭلا ئوغرا، [دۇنيانى] ھەققەتەن سەن دېگەندەك دەپ بىلىمەن! براق ئىنسان بالىسى قانداق قىلىپ تەڭرى ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ 3 ھەتتا ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىششىنى پېتىنالىسا، ئۇ [كىشى] مەسىلىلەرنىڭ مىڭىدىن بىرىگىمۇ جاۋاب بېرەلمەيدۇ. 4 ئۇنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر دانالىق باردۇر، ئۇ زور كۈچ-قۇدرەتكە ئىگىدۇر، كىممۇ ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ، يۇرىكىنى توم قىلىپ، كېيىن تىنچ-ئامان قالغان؟ 5 ئۇ تاغلارنى غەزىپىدە غۇلاتقاندا، تۇلارغا ھېچ بىلدۈرمەيلا تۇلارنى يۇلۇپ تاشلايدۇ. 6 ئۇ يەر-زېمىننى تەۋرىتىپ ئۆز ئورنىدىن قوزغىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى تىترەپ كېتىدۇ. 7 ئۇ قۇياشقا كۆتۈرۈلمە دەپ سۆز قىلسىلا، ئۇ قويمايدۇ، ئۇ [خالىسا] يۇلتۇزلارنىڭمۇ نۇرىنى يېچەتلەپ قويالايدۇ. 8 ئاسمانلارنى ئۆكۈ يالىغۇچى يەقەت ئۇدۇر، ئۇ دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىگە دەسسەپ يۈرىدۇ. 9 ئۇ يەتتە قارا چۈلى يۇلتۇز، ئورىئون يۇلتۇز تۈركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى، جەنۇبىي يۇلتۇز تۈركۈملىرىنىمۇ يارىتىقان. 10 ئۇ ھېساب-لىغۇسىز ئۇلۇغ ئىشلارنى، ساناپ تۈگىتەلمەيدىغان كارامەت ئىشلارنى قىلىدۇ. 11 قارا، ئۇ يېنىمدىن ئۆتىدۇ، براق مەن ئۇنى كۆرمەيمەن؛ ئۇ ئۆتۈپ كېتىدۇ، براق ئۇنى بايقىيالمايمەن. 12 مانا، ئۇ ئېلىپ كېتىدۇ، كىم ئۇنى ئۆز يولىدىن يانداۋالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭدىن: «نېمە قىلۋاتىسەن» دەپ سوراشقا پېتىنالىسۇن؟ 13 تەڭرى غەزەبىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ راھابنىڭ يارىدەمچىلىرى ئۇنىڭ ئايىغىغا باش ئېگىدۇ. 14 شۇنداق تۇرۇقلۇق، مەن قانداقمۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم. مەن مۇنازىرە قىلغۇدەك قانداق سۆزلەرنى تاللىيالايتتىم؟ 15 مۇبادا مەن ھەققانىي بولسامۇ، مەن يەنىلا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم؛ مەن يەقەت سوتچىمغا ئىلتىجالا قىلالايتتىم. 16 مەن ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلغان ۋە ئۇ ماڭا جاۋاب بە رگەن بولسىمۇ، مەن ئىچى ئۇنىڭ سادالىقىنى ئاڭلىغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالمىغان بولاتتىم، 17 ئۇ بوران-چاپقۇنلار بىلەن مېنى ئېزىدۇ، ئۇ يارىلىرىمنى سەۋەبسىز ئاۋۇتماقتا. 18 ئۇ ماڭا ھەتتا نەپەپس ئېلىشقىمۇ رۇخسەت بەرمەيدۇ، ئۇ كەسچە ئۇ ماڭا دەردۇ-ئەلەمنى يۈكلەۋەتتى. 19 كۈچ-قۇدرەت توغرىسىدا گەپ قىلساق، مانا، ئۇنىڭدىن كۈچلۈك [يەنە باشقا كىم] بار؟ ئادالەتكە كەلسەك، كىم ئۇنى سوتقا چاقىرالىسۇن؟! 20

مەن تۆزۈمنی ئاقلماقچی بولسام، تۆز ئاغزىم تۆزۈمنی گۆناھقا پاتۇرار، قوسۇرسىز بولغان بولسام، تۆيەنىلا مېنى ئە گرى دەپ بىكتەر. 21 براق مەن ئەسلىدە ئېيىبسىز ئىدىم. مەيلى، تۆزۈمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىم بىلەن پەرۋايىم يەلەك! تۆز جېنىمدىن تويدۇم! 22 ھەممە ئىش ئوخشاش ئىكەن، شۇڭا مەن دەيمەنكى، تۆ دۇرۇسلارنىمۇ، يامانلارنىمۇ ئوخشاشلا يوقىتىدۇ. 23 ۋېژىقسىز بېشىغا قازا كېلىپ تۇلسە، تۆ بىگۇناھلارغا قىلىنغان بۇ سىناققا قاراپ كۈلىدۇ. 24 يەر يۈزىنى يامانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، براق تۆ سوتچىلارنىڭ كۆزلىرىنى بۇ ئادالەتسىزلىكنى كۆرمەلەيدىغان قىلىپ قويىدۇ، مۇشۇنداق قىلغۇچى تۆ بولماي، يەنە كىم بولسۇن؟ 25 مېنىڭ كۆنلىرىم يەلتاپاننىڭ يۈگۈرۈشىدىنمۇ تېز تۇتىدۇ، تۇلار مەندىن قېچىپ كېتىدۇ، تۇلارنىڭ ھېچقانداق ياخشىلىقى يوقتۇر. 26 تۇلار قومۇش كېمىلەردەك چاپىسان تۇتۇپ كېتىدۇ، ئالغۇر بۇ رىكۇت ئوۋنى تۇتقىلى شۇڭغۇغاندەك تېز ماڭىدۇ. 27 ئە گەر: «نالە-پەريادتىن توختاپ، چىرايىنى تۇتۇلدۇرمای خۇش چىراي بولاي» دېسەمۇ، 28 مەن يەنىلا ئازابلىرىمنىڭ ھەممىسىدن قورقۇپ يۈرىمەن؛ چۈنكى سېنى مېنى بىگۇناھ ھېسابلىمايدۇ دەپ بىلىمەن. 29 مەن ھامان ئەيىبلىك ئادەم بولسام، مەن بېھۇدە جاپا تارتىپ نېمە قىلاي؟ 30 ھەتتا قار سۈيى بىلەن ۋېيۇنۇپ، قولۇمنى شۇنچە پاكىزلىغان بولسامۇ، 31 سەن يەنىلا مېنى ئەۋرە زۆگە چۆمۈلدۈرىسەنكى، تۆز كىيىممىمۇ مەندىن نەپرەتلىنىدىغان بولدۇ! 32 چۈنكى تۆ مەن تۆنىگىنا جاۋاب بېرەلىگۈدەك، ماڭا ئوخشاش ئادەم ئەمەس. مېنىڭ تۇنىك بىلەن سوتنا دەۋالاشقۇچىلىكىم يوقتۇر. 33 ئوتۇرىمىزدا ھەر ئىككىمىزنى تۇز قولى بىلەن تەڭ تۇتىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بولسىدى! 34 تۆ تۇزۇنىڭ تايىنى مەندىن يىراق قىلسۇن، تۇنىڭ ۋەھىمىسى مېنى قورقاتمىسۇن، 35 شۇندىلا مەن تۇنىگۈىن قورقماي سۆزلىيەلەيتتىم؛ براق ئەھۋالىم تۇنداق ئەمەستۇر!

10

مەن تۇز جېنىمدىن نەپرەتلىنىمەن؛ تۇز دەردىمنى تۆكۈۋالاي؛ قەلبىمدىكى ئاھ-زارىمنى سۆزلىۋالاي. 2 مەن تە كۈنگە: «مېنىڭ گۇناھىمنى بىكتىمە؛ ماڭا كۆرسەتكىنىڭ، سەن زادى نېمە ئۈچۈن مەن بىلەن دەۋالىشىسەن؟ 3 ئادەمنى ئە زگىنىڭ، تۇز قولۇڭ بىلەن ياراتقانىڭنى چەتكە قاققىنىڭ ساڭا پايدىلىقمۇ؟ يامانلارنىڭ سۈيىقەستىگە نۇر چاچقىنىڭ ياخشىمۇ؟ 4 سېنىڭ كۆزۈڭ ئىنسانىنىڭكىدەك ئاجىزمۇ؟ سەن ئادەملەر كۆر ۋە گەندەك خىرە كۆرەمسەن؟ 5 سېنىڭ كۈنلىرىڭ تۇلدىغان ئىنسانلىنىڭ كۈنلىردەك چە كلىكمۇ؟ سېنىڭ يىللىرىڭ ئىنسانلىنىڭ يىللىردەك قىسقىمۇ؟ 6 سەن مېنىڭ رەزىل ئادەم ئەمەسلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، سېنىڭ قول ئۇگدىن قۇتۇلدۇرغۇدەك ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ تۇرۇپ، نېمىشقا مېنىڭ خاتالىقىمنى سوراپ يۈرسەن؟ نېمىشقا مېنىڭ گۇناھىمنى سۈرۈشتۈرىسەن؟» ـ دەيمەن. 8 ـ سەن تۆز قوللىرىڭ بىلەن مېنى شە كىللەندۈرۈپ، بىر گەۋدە قىلىپ ياراتقانسەن؛ بىراق سەن مېنى يوقاتماقچىسەن! 9 سەن لايىنى ياسىغاندەك مېنى ياسىغىنىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، دەپ ئېيتىمەن؛ سەن مېنى يەنە ئېراققا قايتۇرامسەن؟ 10 سەن [تۇستىلىق بىلەن] مېنى سۈتتەك قويۇپ چايقاپ، مېنى ئىرىچىكتەك ئويۇتقان ئەمەسمۇ؟ 11 سەن تېرە ھەم ئەت بىلەن مېنى كىيىندۇرۇپ رەگىنىسەن، تۇستىخان ھەم پەي بىلەن بىرلەشتۈرۈپ مېنى توقۇغانسەن. 12 سەن ماڭا ھايات ھەم مېھىر-شەپقەت تەقدىم قىلغانسەن، سەن سۈيگۈڭ بىلەن روھىمدىن خەۋەر ئالدىڭ. 13 براق بۇ ئىشلار سېنىڭ قەلبىڭدە يوشۇرۇقلۇق ئىدى؛ بۇلارنىڭ ئەسلىدە قەلبىڭدە پۈكۈلگىنى بىلىمەن. 14 گۇناھ قىلغان بولسام، سەن مېنى كۈزىتىپ يۈرگەن بولاتتىڭ؛ سەن مېنىڭ قەبىھلىكىمنى جازالىماي قويمايتتىڭ. 15 رەزىل ھېسابلانغان بولسام، ماڭا بالا كېلىدىكەن! ھەم ياخشى ھەققانىي ھېسابلانسامۇ، قاتتىق نومۇسقا چۈمۈپ، تازابقا چۆمگىنىمدە، بېشىمنى يەنىلا كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتىم، 16 ھەتتا [بېشىمنى] كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلسامۇ، سەن ئەشەددىي شىردەك مېنىڭ پېيىمگە چۈشەتتىڭ؛ سەن ماڭا كارامەت كۆچۈڭنى ئارقا-ئارقىدىن كۆرسىتەتتىڭ. 17 سەن مېنى ئەيىبلەيدىغان گۇۋاھچىلىرىڭنى قايتىدىن ئالدىمغا كەلتۈرسەن، ماڭا قارشىلىغان غەيرىتىڭنى زور قىلىسەن، كۆچلىرىڭ ماڭا قارشى دولقۇنلاپ كەلمەكتە. 18 سەن ئەسلىدە نېمىشقا مېنى بالىياتقۇدىن چىقارغانسەن؟ كاشكى، مەن چاچراپ كەتكەن بولسام، ھېچ ئادەم مېنى كۆرمەس ئىدى! 19 مەن ھېچقاچان بولمىغان بولاتتىم! بالىياتقۇدىن بۇۋاستە گۇ رگە ئاپىرىلغان بولاتتىم! 20 مېنىڭ ئازغىنە كۈنلىرىم تۈگەي دېگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا مەن بارسا كەلمەس يە رگە بارغۇچە، ـ قاراڭغۇلۇق، تۇلۇم سايە بولغان زېمىنغا، ـ زۇلمەت بىر زېمىنغا، يەنى قاراڭغۇلۇقنىڭ تۇزىنىڭ زېمىنغا، تۇلۇم سايىسىنىڭ زېمىنغا، تەرتىپسىز، ھەتتا تۇز نۇرى قاپقاراڭغۇ قىلىنغان شۇ زېمىنغا بارغۇچە، ماڭا ئازراق جان كىرىش ئۈچۈن، ئىشىكنى بىر دەقىقە توختات، مەندىن نېرى بول!».

11

ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «گەپ مۇنداق كۆپ تۇرسا، تۇنى جاۋابسىز قالدۇرغىلى بولماس؟ سۆزمەن كىشى تۇرنى ئاقلىسا بولامدۇ؟ 3 سېنىڭ سەپسەتەلىرىڭ كۆپچىلىكنىڭ ئاغزىنى تۇژاقلىسا بولامدۇ؟ سەن مازاق قىلىپ سۆزلىگەندىن كېيىن، ھېچكىم بۇ ئىشنى يۈزۈگگە سالمىسۇنمۇ؟ 4 چۈنكى سەن: «مېنىڭ ئەقىدىلىرىم ساپتۇر، مەن سەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا پاكمەن» ـ دېدىڭ. 5 ئاھ، ئە كۈنى گەپ قىلسىدى! ئاغزىنى ئېچىپ سېنى ئەيىبلىسىدى! 6 شۇنداق قىلىپ تۇ دانالىقنىڭ سىرلىرىنى ساڭا ئېچىپ بەرسىدى! چۈنكى دانالىق ئىككى تە رەپلىكتۇر! تە كۈنىڭ گۇناھىڭنىڭ خېلى بىر قىسمىنى كۆتۈرۈپتىپ، تۇلارىدىن تۇتىدىغانلىقىنى ئۇبدان بىلىپ قوي! 7 سەن تە كۈنى ئىزدىگەن تەقدىردىمۇ تۇنى تۇپتىن توۋۇيالامسەن؟! ھەممىگە قادىرنىڭ چە كىسزلىكىنى چۈشىنىپ يېتەلەمسەن؟ 8 [بۇنداق دانالىق] ئاسماندىن ئېگىزدۇر، [تۇنىڭغا ئېرىشىشكە] نېمە ئامالىڭ بار؟ تۇ تەھتىسارادىن چوڭقۇرۇدۇر، سەن نېمىنى بىلەلەيسەن؟ (Sheol h7585) 9 تۇنىڭ تۇزۇنلۇقى يەر-زېمىندىن تۇزۇندۇر، كەڭلىكى دېڭىز-ئوكىانلاردىن كەڭدۇر. 10 تۇ تۇتۇپ كېتىۋېتىپ، ئادەمنى قامىسا، تۇنى سوراققا چاقىرسا، كىممۇ تۇنى توسالىسۇن؟ 11 چۈنكى تۇ ساختا ئادەملەرنى ئۇبدان بىلىدۇ، تۇ تەكشۈرمەي تۇرۇپلا ئالدامچىلىقنى ئاللىقاچان كۆرۈپ بولغان. 12 «ئىنسان تۇغۇلۇپ بىر ياۋا ئېشەك كىنىڭ تەخىيىگە ئايلانغۇچە، نادان ئادەم دانا بولۇر!». 13 براق سەن بولساڭ، ئە گەر قەلبىڭنى توغرىلاتساڭ، قولۇڭنى خۇداغا قاراپ سوزساڭ، 14 قولۇڭدىكى قەبىھلىكنى تۇز ئۇگدىن نېرى قىلساڭ، چېدىرلىرىڭدا ھېچ يامانلىقنى تۇرغۇزمىساڭلا، 15 سەن تۇ چاغدا يۈز ئۇگۈنى قۇسۇرسىز كۆتۈرۈپ يۈرسەن، تەۋرەنمەس، قورقۇنچسىز بولىسەن؛ 16 جاپايىڭنى ئۇنۇتىسەن، ھەتتا ئېقىپ ئوتقاندەك تۇلارنى ئەسلەيسەن؛ 17 كۈنلىرىڭ چۈشتىكى نۇردىن يوروق بولىدۇ، سېنى ھازىر قاراڭغۇلۇق باسقىنى بىلەن، تاڭدەك پارلاق بولىسەن. 18 ئۈمىدىڭ بار بولغاچقا، سەن ھىمايىگە ئىگە بولىسەن، سەن ئەتراپىڭنا خاتىرجەم قاراپ ئارام ئېلىپ ئولتۇرىسەن. 19 راست، سەن ياتقىنىڭدا، ھېچكىمنىڭ ۋەسۋەسىسى بولمايدۇ، ئە كسچە نۇرغۇنلىغان كىشىلەر سېنىڭ ھىممىتىڭنى ئىزدەپ كېلىدۇ. 20 براق رەزىللەرنىڭ كۆزلىرى نۇردىن كېتىدۇ، تۇلارغا قېچىشقا ھېچ يول قالمايدۇ، تۇلارنىڭ ئۈمىدى نەپسى توختاشتىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس».

12

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 سىلەر بەرھەق ئەل-ئەھلىسىلەر! تۇلسە كۇلار ھېكمىتىمۇ سىلەر بىلەن بىللە كېتىدۇ! 3 مېنىڭمۇ سىلەردەك تۇز ئەقلىم بار، ئە قىلەدە سىلەردىن قالمايمەن؛ بۇنچىلىك ئىشلارنى كىم بىلمەيدۇ؟! 4 مەن تۇز دوستلىرىمغا مازاق ئوييىكتى بولدۇم، مەندەك تە كۈنگە ئىلتىجا قىلىپ، دۇئاسى ئىجابەت بولغان كىشى، ھەققانىي، دۇرۇس بىر ئادەم مازاق قىلىندى! 5 راھەتتە ئولتۇرغان كىشىلەر كۆڭلىدە ھەرقانداق كۆڭلەتنى نەزىرىگە ئالمايدۇ، تۇلار: «كۆڭلەتلەر پۇتلىرى تېيىلىش ئالدىدا تۇرغان كىشىگلا تەييار تۇرىدۇ» دەپ ئويلايدۇ. 6 قاراچىلارنىڭ چېدىرلىرى ئاۋاتلىشىدۇ، تە كۈنگە ھاقارەت كەلتۈرىدىغانلار ئامان تۇرىدۇ، تۇلار تۇزنىڭ ئىلاھىنى تۇز ئالقىندا كۆتۈرىدۇ. 7 ئەمدى ھايۋانلارىدىنمۇ سوراپ باق، تۇلار ساڭا ئۇگىتىدۇ، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ ساڭا دەيدۇ؛ 8 ۋە ياكى يەر-زېمىنغا گەپ قىلساڭچۇ، تۇمۇ ساڭا ئۇگىتىدۇ، دېڭىزدىكى بېلىقلار ساڭا سۆز قىلىدۇ. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى يەۋەردىڭنىڭ قولى قىلغانلىقىنى كىم بىلمەيدۇ؟ 10 بارلىق جان ئىگىلىرى، بارلىق ئەت ئىگىلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئىنسانىنىڭ نەپسىنى تۇنىڭ قولىدىدۇر. 11 ئېغىزدا تاتامنى ئېتىغاندەك، قولاقمۇ سۆزنىڭ توغرىلىقىنى سىناپ باقىدۇ ئەمەسمۇ؟ 12 ياشانغانلاردا دانالىق راست تېپىلامدۇ؟ كۈنلىرىنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن يوروقۇتۇش كېلەمدۇ؟ 13 تۇنىگۈىلا دانالىق ھەم قۇدرەت بار، تۇنىگۈىلا يولىيوروق ھەم يوروقتۇش باردۇر. 14 مانا، تۇ خاراب قىلسا، ھېچكىم قايتىدىن قۇرۇپ چىقالمايدۇ، تۇ قاماپ قويغان ئادەمنى ھېچكىم قويۇۋېتەلەيدۇ. 15 مانا، تۇ سۇلارنى توختىتۇالسا، سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، تۇ تۇلارنى قويۇپ بەرسە، تۇلار يەر-زېمىننى بىسىپ ۋەيران قىلىدۇ. 16 تۇنىگۈدا كۈچ-قۇدرەت، چىن ھېكمەتمۇ بار، ئالدىغۇچى، ئالدانغۇچىمۇ تۇنىگۈغا

تەۋەدۇر. 17 ئۇ مەسلىھەتچىلەرنى يالىڭاچ قىلدۇرۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ سوراقچىلارنى رەسۋا قىلدۇ. 18 ئۇ پادىشاھلار [ئەل-ئەھلىگە] سالغان كىشەنلەرنى يېشىدۇ، ئاندىن شۇ پادىشاھلارنى يالىڭاچلاپ، چاتراقلىرىنى لاتا بىلەنلا قالدۇرۇپ [شەرمەندە قىلىدۇ]. 19 ئۇ كاھىنلارنى يالىڭاياغ ماڭدۇرۇپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇ كۆچ-ھوقۇقدارلارنى ئاغدۇرىدۇ. 20 ئۇ ئىشەنچلىك قارالغان زاتلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىدۇ؛ ئاقساقاللارنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ. 21 ئۇ ئاقسىز ئۆكۈمنىڭ ئۈستىگە ھاقارەت تۆكىدۇ؛ ئۇ پالۋانلارنىڭ بەۋۇبغىنى يېشىپ [ئۇلارنى كۆچسىز قىلىدۇ]. 22 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى چوڭقۇر سىرلارنى ئاشكارىلايدۇ؛ ئۇ ئۆلۈمنىڭ سايىسىنى يورۇتىدۇ. 23 ئۇ ئەل-يۇرتلارنى ئۇلۇغلاشتۇرىدۇ ھەم ئاندىن ئۇلارنى گۈمران قىلىدۇ؛ ئەل-يۇرتلارنى كېڭەيتىدۇ، ئۇلارنى تارقىتىدۇ. 24 ئۇ زېمىندىكى ئەل-جامائەتنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى يولسىز دەشت-بىياۋاندا سەرسان قىلىپ ئازدۇرىدۇ. 25 ئۇلار نۇرسىزلاندۇرۇلۇپ قاراڭغۇلۇقتا يولنى سىلاشتۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مەست بولۇپ قالغان كىشىدەك گالدى-گۇلدۇك ماڭدۇرىدۇ.

13 مانا، مېنىڭ كۆزۈم بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىققان؛ مېنىڭ قۇلىقىم بۇلارنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن. 2 سىلەرنىڭ بىلگەنلىرىڭلارنى مەنمۇ بىلىمەن؛ مېنىڭ سىلەردىن قېلىشقۇچىلىكىم يوق. 3 بىراق مېنىڭ ئارزۇيۇم ھەممىگە قادىر بىلەن سۆزلىشىشتۇر، مېنىڭ خۇدا بىلەن مۇنازىرە قىلغۇم كېلىدۇ. 4 سىلەر بولسا ئالدامچى توھمەت چاپلىغۇچىلار، ھەممىڭلار يارامسىز تېۋىپسىلەر. 5 سىلەر پەقەتلا سۈكۈتتە تۇرغان بولسا ئالدامچىدىلا! بۇ سىلەر ئۈچۈن دانالىق بولاتتى! 6 مېنىڭ مۇنازىرەمگە قۇلاق سېلىڭلار، لەۋلىرىمدىكى مۇھاكىمىلەرنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. 7 سىلەر خۇدانىڭ ۋاكالەتچىسى سۈپىتىدە بولۇۋېلىپ بىئادىل سۆز قىلامسىلەر؟ ئۇنىڭ ئۈچۈن ھىيلە-مىكىرلىك گەپ قىلماقچىمۇسىلەر؟ 8 ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە قىلىپ [خۇشامەت] قىلماقچىمۇسىلەر؟! ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن دەۋا سورىماقچىمۇسىلەر؟ 9 ئۇ ئىچ-باغرىڭلارنى ئاختۇرۇپ چىقسا، سىلەر ئۈچۈن ياخشى بولاتتىمۇ؟ ئىنسان بالىسىنى ئالدىغاندەك ئۇنى ئالدىماقچىمۇسىلەر؟ 10 سىلەر يۈز-خاتىرە قىلىپ يوشۇرۇنچە خۇشامەت قىلىساڭلار، ئۇ چوقۇم سىلەرنى ئەيىبلەيدۇ. 11 يۇنىڭدىن كۆرە ئۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ سىلەرنى قورقاتقىنى، ئۇنىڭ ۋەھىمىسىنىڭ سىلە رگە چۈشكىنى تۈزۈك ئەمەسمۇ؟ 12 پەندىنەسىھەتكىلار پەقەت كۈلگە ئوخشاش سۆزلەر، خالاس؛ سىلەر [ئىشەنچ باغلىغان] ئىستىھكامىڭلار پەقەت لاي ئىستىھكاملار، خالاس. 13 مېنى ئىختىيارىمغا قويۇۋېتىڭ زۇۋان سۈرمەڭلار، مېنى گەپ قىلغىلى قويۇڭلار. يېشىمغا ھەرنېمە كەلسە كەلسۇن! 14 قاندافلا بولمىسۇن، جېنىم بىلەن تەۋەككۈل قىلىمەن، مەن جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويىمەن! 15 ئۇ جېنىمنى ئالسىمۇ مەن يەنىلا ئۇنى كۈتىمەن، ئۇنىڭغا تايىنىمەن؛ بىراق قاندافلا بولمىسۇن مەن ئۇتقان يوللىرىمنى ئۇنىڭ ئالدىدا ئاقلىماقچىمەن؛ 16 بۇنداق قىلىشىم ماڭا نىجاتلىق بولىدۇ؛ چۈنكى ئېپلاس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بارالمايدۇ. 17 سۆزلىرىمنى دىققەت بىلەن ئاڭلاڭلار، بايانلىرىمغا ئېدىل قۇلاق سېلىڭلار. 18 مانا، مەن ئۇز دەۋايىمنى تەرتىپلىق قىلىپ تەييار قىلدىم؛ مەن ئۇزۇمنىڭ ھەقىقەتەن ئاقلىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 19 مەن بىلەن بەس-مۇنازىرە قىلىدىغان قېنى كىم بارىكەن؟ ھازىر سۈكۈت قىلغان بولسام، تىنىقتىن توختىغان بولاتتىم! 20 [ئاھ خۇدا]! ماڭا پەقەت ئىككى ئىشنلا قىلىپ بەرگىن؛ شۇنداق بولغاندىلا، مەن ئۇزۇمنى سەندىن قاچۇرمايمەن: 21 ـ قولۇڭنى مەندىن يىراق قىلغىن؛ ـ ۋەھىمەڭ مېنى قورقاتمىسۇن. 22 ئاندىن مېنى سوت قىلىشقا چاقىر، مەن ساڭا جاۋاب بېرىمەن؛ يا كى مەن ساڭا [دەۋايىمدىن] سۆز قىلسام، سەنمۇ ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 23 مېنىڭ قىلىۋاتقىنىم ھەم گۇناھلىرىم زادى قانچىلىك؟ ئىتائەتسىزلىكىم ھەم گۇناھىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بەر! 24 نېمىشقا دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا مېنى ئۇز دۈشمىنىڭ دەپ بىلىدىڭ؟ 25 ۋىياق-ۋىياقتا ئۇچۇرۇۋېتىلىدىغان ئانچىكى بىر يوپۇرماقنى ۋەھىمگە سالماقچىمۇسەن؟ قۇرۇپ كەتكەن يالخانلى قوغلىماقچىمۇسەن؟ 26 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈستۈمدىن زەھەردەك ئەرزلەرنى يازىسەن، سەن ياشلىقىمدىكى قەبىھلىكلىرىمنى ماڭا قايتۇرۇۋاتىسەن. 27 مەن چېرىپ كەتكەن بىر نەرسە، مەن پەقەت كۈيە يېگەن بىر كىيىملا بولغىنىم بىلەن، لېكىن سەن مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىشەنلەيسەن، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرىسەن؛ تاپانلىرىمغا ماڭىسلىق ئۈچۈن چەك سىزىپ قويغانسەن.

14 ئانىدىن ئۇغۇلغانلارنىڭ كۈنلىرى ئازدۇر، پالاكەت ئۈنىڭغا يارىدۇر. 2 ئۇ گۈلدەك دۇنياغا چىقىپ ئاندىن توزۇيدۇ، ئۇ [قۇياش ئالدىدىن] سايىگە ئوخشاش قېچىپ كېتىدۇ. 3 بىراق سەن تېخى شۇنداق بىر ئاجىز بولغۇچىغا كۆزۈڭنى تىكىپ، مېنى ئۇز ئالدىڭغا سوراققا تارتىۋاتامسەن؟ 4 كىم ناپاك نەرسىلەردىن پاك نەرسىنى چىقىرالايدۇ؟ ـ ھېچكىم! 5 [ئىنسانىنىڭ] كۈنلىرى بېكىتىلگەندىكىن، ئۇنىڭ ئايلىرىنىڭ سانى سېنىڭ ئىلكىڭدە بولغانىدىكىن، سەن ئۇنىڭ ئۈستىگە بولمايدىغان چەكلىرىنى بېكىتكەندىكىن، 6 ئۇنىڭ بىرئاز دەم ئېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن كۆزۈڭنى ئېلىپ قاچقىن، شۇنىڭ بىلەن مەدىكارىدەك ئۇنىڭغا ئۈز كۈنلىرىدىن سۈيۈنۈش نېسىپ بولسۇن! 7 چۈنكى دەرەخ كېسىۋېتىلگەندىن كېيىن، قايتا ئۈسۈشتىن ئۈمىد بار، بۇنىڭمۇ بىلەن ئۇنىڭ يۇمران بىخلىرى ئۈزگەپ كەتمەيدۇ؛ 8 ئۇنىڭ يىلتىزى يەردە قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆتىكى توپىدا ئۇلۇپ كەتكەن بولسىمۇ، 9 بىراق سۇنىڭ پۇرىقى بىلەنلا ئۇ يەنە كۆكىرىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپىتەك يېڭى بىخلارنى چىقىرىدۇ. 10 بىراق ئادەم بولسا ئۇلىدۇ، ئىلاجسىز ئۆكۈپ ياتىدۇ؛ بەرھەق، ئىنسان نەپەسىنى قالدۇرۇپ، ئاندىن نەدە بولىدۇ؟ 11 دېڭىزدىكى سۇلار يارغا ئايلىنىپ ئۈزگەپ كەتكەندەك، دەريالار قاغىراپ قۇرۇپ كەتكەندەك، 12 ئوخشاشلا ئادەم يېتىپ قالسىلا قايتىدىن ئۇرمايدۇ؛ ئاسمانلار يوقىمىغۇچە، ئۇلار ئويغانمايدۇ، ۋېقىۋدىن ئورمايدۇ. 13 ئاھ، تەھتىسارىغا مېنى يوشۇرۇپ قويساڭ ئىدى، غەزىپىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە مېنى مەخپىي ساقلاپ قويساڭ ئىدى، مېنى بېكىتىلگەن ئالدىغان بىر ۋاقىت-سائەتنى ماڭا بېكىتىپ بەرسەڭ ئىدى! (Sheol h7585) 14 ئادەم ئۇلسە، قايتا ياشامدۇ؟ شۇنداق بولسا ماڭا شۇنداق ئۈزگىرىش ۋاقتى كەلگۈچە، مۇشۇ جاپالىق تولغان كۈنلىرىم ئۈتكۈچە، سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتەتتىم! 15 شۇنداق بولسا سەن مېنى چاقىرساڭ، جاۋاب بېرەتتىم؛ سەن ئۈز قولۇڭ بىلەن يارىتىتىنىڭغا ئۈمىد-ئارزۇيۇڭ بولاتتى. 16 بىراق سەن ھازىر ھەربىر دەسسىگەن قەدەملىرىمنى ساناپ، گۇناھىمنى كۆزىتىۋاتىسەنغۇ! 17 ئىتائەتسىزلىكىم خالتىسا سېلىنىپ يېچەتلەندى، گۇناھلىرىمنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ ساقلاپ قويدۇڭ. 18 دەرۋەقە تاغنىڭ يىمىرىلىپ يوقالغاندەك، تاش ئۈزىدىن ئەۋرىنىپ كەتكەندەك، 19 سۇلار تاش-شېغىلارنى ۋېرىتىپ يوقاتقاندەك، توپانلار زېمىنىدىكى توپىنى سۈپۈرۈپ كەتكەندەك، سەن ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى يوق قىلىسەن. 20 سەن مەڭگۈ ئۇنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىسەن، شۇڭا ئۇ دۇنيادىن كېتىدۇ؛ ئۇنىڭ چىرايىنى ئۆتۈلدۇرىسەن، ئۇنى ئۈز يېنىڭدىن يىراق قىلىسەن. 21 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھۆرمەتكە ئېرىشىدۇ، بىراق ئۇ بۇنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلار پەس قىلىنسىمۇ، بىراق ئۇنىڭ بۇلارنىمۇ خەۋىرى بولمايدۇ. 22 ئۇ [پەقەت] ئۈز تېنىدىكى ئاغرىقىدىنلا ئازابلىنىدۇ، ئۇ كۆڭلىدە ئۈزى ئۈچۈنلا ھەسرەت-ئادامەت چېكىدۇ.

15 تېمانلىق ئېلىفاز يۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 دانىشمەن كىشىنىڭ قۇرۇق شامالدەك سەپسەتە بىلەن جاۋاب بېرىشى ئوغرىمۇ؟ [دانىشمەن] قورسىقىنى ئىسسىق مەشرىق شامىلى بىلەن تويغۇزسا بولامدۇ؟ 3 پايدىسىز سۆزلەر بىلەن، تايىنى يوق گەپلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىشى مۇۋاپىقمۇ؟ 4 بەرھەق، سەن ئىمان-ئېتىقادسىز يوق قىلىۋەتمەكچىسەن، خۇدانىڭ ئالدىدا دۇئا-ئىستىغپارەتكە توسالغۇ بولىسەن. 5 چۈنكى قەبىھلىكىڭ ئاغزىڭغا سۆز سالىدۇ؛ سەن مەككارلارنىڭ تىلىنى تاللاپ قوللىنىسەن. 6 مەن ئەمەس، بەلكى ئۈز ئاغزىڭ ئۈز ئۈكۈنىڭ گۇناھكىنى بېكىتىدۇ؛ ئۈز لەۋلىرىڭ ساڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 7 سەن ئىنسانلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ تۇغۇلغانمۇ؟ سەن تاغ-داۋانلاردىن ئاۋۋال تاپىرىدە بولغانمۇ؟ 8 تەڭرىنىڭ مەخپىي كېڭىشىنى ئاڭلاپ كەلگەنمۇسەن؟ دانالىق سەن بىلەنلا چەكلىنەمدۇ؟ 9 سەن بىلگەنلەرنى بىزنىڭ بىلمەيدىغانلىرىمىز بارمۇ؟ سەن چۈشەنگىنىڭ بىزنىڭ چۈشەنمەيدىغىنىمىز بارمۇ؟ 10 ئاقساقاللار ھەم قېرىلار بىزنىڭ تەرىپىمىزدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىڭ ئاتاڭدىنمۇ ياشتا چوڭدۇر. 11 تەڭرىنىڭ تەسەللىرى، يەنى ساڭا مۇلايىملىق بىلەن ئېيتقان مۇشۇ سۆز سەن ئۈچۈن ئازلىق قىلامدۇ؟ 12 نېمىشقا كۆڭۈلۈنىڭ كەينىگە كىرىپ كېتىسەن؟ كۆزۈڭنى نېمىگە پارقىرىتىسەن؟ 13 شۇنداق قىلىپ سەن روھىڭنى تەڭرىگە قارشى تۇرغۇزدۇڭ، ئېغىزىڭدىن شۇنداق سۆزلەرنىڭ چىقىشىغا يول قويۇۋاتىسەن! 14 ئىنسان نېمە ئىدى؟ ئۈز-ئۈزىنى پاكلىيالىغۇدەك؟ ئانىدىن ئۇغۇلغان ئادەم بالىسى نېمە ئىدى؟ ھەققانىي بولالىغۇدەك؟ 15 قارا، [خۇدا] ئۈز مۇقەددەسلىرىگىمۇ ئىشەنمىگەن يەردە،

ئاسمانلارمۇ ئۇنىڭ نەزىردە پاك بولمىغان يەردە، 16 يەرگىنچلىك بولغان، سېپىپ كەتكەن، قەبىھلىكنى سۈ ئىچكەندەك ئىچىدىغان ئىنسان بالىسى زادى قاندای بولار؟ 17 مەن ساڭا كۆرسىتەي، ماڭا قۇلاق سال، كۆزۈم كۆرگەنىنى بايان قىلماقچىمەن. 18 دانىشمەندلەر ئاتا-بوۋىلىرىدىن بۇلارنى ئاڭلىغان، يوشۇرماي بۇلارنى بايان قىلغان: ـ 19 (پەقەت شۇلارغىلا، [يەنى ئاتا-بوۋىلىرىغىلا] يەر-زېمىن تاپشۇرۇلغاندى، تۇلارنىڭ تارىسىدىن يات ئادەم تۈتۈشكە پېتىنالمايتى) 20 ـ رەزىل ئادەم بارلىق كۈنلىرىدە ئازابلىنىدۇ، زالىم كىشىگە يىللار ساناقلىقلا بېكىتىلگەندۇر. 21 ئۇنىڭ قۇلىقىغا ۋەھىمىلەرنىڭ ئاۋازى كېرىدۇ، بايىاشاتلىقىدا بۇلاڭچى ئۇنىڭ ئۈستىگە بىسىپ چۈشىدۇ. 22 قاراڭغۇلۇقتىن قۇتۇلۇشقا ئۇنىڭ كۆزى يەتمەيدۇ، ئۇ قىلىچ بىلەن چېپىلىشقا ساقلانغانلىقىدۇر. 23 ئۇ ئاش ئىزدەپ: «زادى نەدىن تېپىلار؟» دەپ يولدا ئېنەپ يۈرىدۇ، ئۇ زۇلمەت كۈنىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقانلىقىنى بىلىدۇ. 24 دەرد-ئەلەم ھەم ئازاب ئۇنىڭغا ۋەھىمە قىلىدۇ، ھۇجۇمغا تەييار بولغان پادىشاھتەك ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ تە ئۆزىگە قارشى قولىنى كۆتۈرگەن، ھەممىگە قادىرغا كۆچ كۆرسەتمەكچى بولغان، 26 شۇڭا ئۇ يوينىنى قاتتىق قىلىپ، كۆپ قەۋەتلىك قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئۇنىڭغا قاراپ ئېتىلدۇ. 27 يۈزىنى ياغ باسقان بولسىمۇ، يېقىنلىرى سەمرەپ كەتكەن بولسىمۇ، 28 ئۇ خارابە شەھەرلەردە، ئادەم قونغۇسى كەلمەيدىغان، كېپىسەك دۆۋىلىرى بولۇشقا يېكىتىلگەن ۋەيلەردە ياشايدۇ، 29 ئۇ ھېچ بېيىمايدۇ، ئۇنىڭ مال-مۈلكى بولسا ئۇزۇلۇپ قالىدۇ، ئۇنىڭ تەۋەللۇقاتلىرى زېمىن ئۈستىدە كېڭەيمەيدۇ. 30 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، يالقۇن ئۇنىڭ شاخلىرىنى كۈيدۈرۈپ قۇرۇتىدۇ، [خۇدانىڭ] بىر نەپەسىي بىلەن ئۇ [دۇنيادىن] كېتىدۇ. 31 ئۇ ساختىلىققا تايانمىسۇن! ئۇ ئالدىنىپ كەتكەن، شۇڭا ساختىلىقنىڭ ئۈزىنى ئۇنىڭ ئىنئامى بولىدۇ، 32 ئۇنىڭ كۈنى تېخى توشماي تۇرۇپلا، ئۇنىڭ شېخى تېخى كۆكىرىپ بولمايلا، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 33 ئۇزۇم تېلى سىلكىنىپ، توقۇ ئۇزۇملەر چۈشۈرۈۋېتىلگەندەك، زەيتۇن دەرىخىنىڭ چېچىكى ئېچىلىپلا تۆكۈلۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. 34 چۈنكى ئىپلاسلارنىڭ جەمەتى تۇغماس بولىدۇ، ئوت پارا يېگەنلەرنىڭ چېدىرلىرىنى كۈيدۈرۈۋېتىدۇ. 35 [بىراق] تۇلار [ھەردائىم] يامانلىقنى ئويلاپ، قەبىھلىك تۇغدۇرىدۇ، كۆڭلىدە ھامان ھىيلە-مىكىر تەييارلايدۇ.

16

ئائدىن ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن مۇشۇنداق گەپلەرنى كۆپ ئاڭلىغانەن؛ سىلەر ھەممىگىلار ئازاب يەتكۈزىدىغان ئاجايىب تەسەللى بە رگۈچى ئىكەنسىلەر-ھە! 3 مۇنداق ۋاتىلداپ قىلغان گەپلىرىڭلارنىڭ چېكى بارمۇ؟ سىلە رگە مۇنداق جاۋاب بېرىشكە زادى نېمە قۇتراتقۇلۇق قىلدى؟ 4 خالىساملا ئۇزۇم سىلە رگە ئوخشاش سۆز قىلالايتىم، سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا بولىدىغان بولسا ئىگىلار، مەن مۇ سۆزلەرنى باغلاشتۇرۇپ ئېيتىپ، سىلە رگە زەربە قىلالايتىم، بېشىمنىمۇ سىلە رگە قارىتىپ چايقىيالايتىم! 5 ھالبۇكى، مەن ئە كسىچە ئاغزىم بىلەن سىلەرنى رىغبەتلەندۈرەتتىم، لەۋلىرىمنىڭ تەسەللىسى سىلە رگە دورا-دەرمان بولاتتى. 6 لېكىن مېنىڭ سۆزلىشىم بىلەن ئازابىم ئازايمايدۇ، يا كى گېپىمنى ئېچىمگە يۇتۇۋالسامۇ، ماڭا نېمە ئاراچىلىق بولىۋىن؟ 7 بىراق ئۇ مېنى ھالسىزلاندۇرۇۋەتتى؛ شۇنداق، سەن پۈتكۈل ئائىلەمنى ۋەيران قىلىۋەتتىڭ! 8 سەن مېنى قامالدىڭ! شۇنىڭ بىلەن [ئەھۋالىم ماڭا] گۇۋاھلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ ئورۇق-قاقشال [يەدىنم] ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆزۈمنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق قىلدۇ! 9 ئۇنىڭ غەزىپى مېنى تىتما قىلىپ، مېنى ئۇۋ ئولجىسى قىلدۇ، ئۇ ماڭا قاراپ چىشىنى غۇچۇرلىتىدۇ، مېنىڭ دۈشمىنىمدەك كۆزىنى ئالايىتىپ ماڭا تىكىدۇ. 10 [ئادەملەر] ماڭا قاراپ [مازاق قىلىشىپ] ئاغزىنى ئاچىدۇ، تۇلار نەپرەت بىلەن مە ڭزىمگە كاچاتلايدۇ، ماڭا ھۇجۇم قىلاي دەپ سەپ تۈزىدۇ. 11 خۇدا مېنى ئەسكىلە رگە تاپشۇرغان، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىغا تاشلۇۋەتكەنكەن. 12 ئەسلىدە مەن تىنىچ-ئامانلىقتا ئوراتتىم، بىراق ئۇ مېنى پاچاقلىدى، ئۇ ۋېنۇمدىن سىلكىپ بىتچەت قىلىۋەتتى، مېنى ئۆز نىشانى قىلغانىكەن. 13 ئۇنىڭ ئوقياچىلىرى مېنى قاپسىۋالدى، ھېچ ئايمای ئۇ ئۇچەي-باغرىمنى يىرتىپ، ئۆتۈمنى يە رگە تۆكۈۋەتتى. 14 ئۇ ئۇ يەر-بۇ يېرىمگە ئۈستى-ئۈستىلەپ زەخىم قىلىپ بۇسۇپ كىرىدۇ؛ ئۇ پالۋانەدەك ماڭا قاراپ ئېتىلىدۇ. 15 تېرەمنىڭ ئۈستىگە بۇز رەخت تىكىپ قېيدۇم؛ ئۆز ئىززەت-ھۆرمىتىمنى توپا-چاڭغا سىلىپ قېيدۇم. 16 گەرچە قولۇمدا ھېچقانداق زوراۋانلىق بولمىسىمۇ، دۇئايىم چىن دىلىمدىن بولغان بولسىمۇ، يۈزۈم يىغا-زاردىن قىزىرىپ كەتتى؛ قاپاقلىرىمنى ئۇلۇم سايىسى باستى. 18 ئاھ، يەر-زېمىن، قېنىمنى ياپمىغىن! نالە-پەريادىم توختايدىغانغا جاي بولمىغاي! 19 بىراق مانا، ئاسمانلاردا ھازىرمۇ ماڭا شاھىت بولغۇچى بار! ئەرشىلەردە ماڭا كاپالەت بولغۇچى بار! 20 ئۆز دوستلىرىم مېنى مازاق قىلغىنى بىلەن، بىراق كۆزۈم تېخىچە تە ڭرىگە ياش تۆكمەكتە. 21 ئاھ، ئىنسان بالىسى دوستى ئۈچۈن كېلىشتۈرگۈچى بولغاندەك، تە ڭرى بىلەن ئادەم ئوتتۇرىسىدىمۇ كېلىشتۈرگۈچى بولسىدى! 22 چۈنكى يەنە بىرنەچچە يىل ئوتۈشى بىلەنلا، مەن بارسا قايتىمىس يولدا مېڭىپ قالىمەن.

17

مېنىڭ روھىم سۈنۈق، كۆزلىرىم تۇگەي دەيدۇ، گۆرلەر مېنى كۈتمەكتە. 2 ئەتراپىمدا ئالدامچى مازاق قىلغۇچىلار بار ئەمەسمۇ؟ كۆزۈمنىڭ ئۇلارنىڭ ئېچىتقۇلۇقىغا تىكىلىپ ئۇرۇشتىن باشقا ئامالى يوقتۇر. 3 ئاھ، جېنىم ئۈچۈن ئۆزۈڭ خالىغان كاپالەتنى ئېلىپ ئۆز ئۈكىنىڭ ئالدىدا ماڭا بىرۈن بولغايسەن، سەندىن باشقا كىم مېنى قولىلاپ بىرۈن بولسۇن؟ 4 چۈنكى سەن [دوستلىرىمنىڭ] كۆكىلىنى يوروقلۇقتىن قالدۇرغانسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى غەلىبىدىمۇ مەھرۇم قىلىسەن! 5 غەنىيمەت ئالاي دەپ دوستلىرىغا پەشۋا ئاتقان كىشىنىڭ بولسا، ھەتتا بالىلىرىنىڭ كۆزلىرىمۇ كور بولىدۇ. 6 ئۇ مېنى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئالدىدا سۆز-چۆچەككە قويدى، مەن كىشىلەر يۈزۈمگە تۈكۈرىدىغان ئادەم بولۇپ قالدىم. 7 دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تورلىشىپ كەتتى، بارلىق ئەزالىرىم كۆلە ڭگىدەك بولۇپ قالدى. 8 بۇ ئىشلارنى كۆرۈپ دۇرۇسلار ھەيرانۇھەس بولىدۇ، بىگۇناھلار ئېپلاسلارغا قارشى ئۆرۈشقا قوزغىلىدۇ. 9 بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز يولىدا چىڭ ئۆرىدۇ، قولى پاك يۈرىدىغان ئادەمنىڭ كۈچى توختاۋسىز ئۇلغىيىدۇ. 10 ئەمدى قېنى، ھەممىگىلار، يەنە كېلىڭلار، ئاراڭلاردىن بىرمۇ دانا ئادەم تاپالمايمەن. 11 كۈنلىرىم ئاخىرلىشاي دەپ قاپتۇ، مۇددىئالىرىم، كۆڭلۈمدىكى ئىنتىزارلار ئۈزۈلدى. 12 بۇ ئادەملەر كېچىنى كۈندۈز ئۈچە ئايلاندۇرمالچى؛ ئۇلار قاراڭغۇلۇققا قاراپ: «نۇر يېقىنلىشىۋاتىدۇ» دېيىشۋاتىدۇ. 13 ئە گەر كۈتسەم، ۋەيۋەم تەھتىسارا بولىدۇ، مەن قاراڭغۇلۇققا ئورنۇمنى راسلايمەن. (Sheol h7585) 14 «چىرىپ كېتىشنى: «سەن مېنىڭ ئاتامە!»، قۇرتلارنى: «ئاپا! ئاچا!» دەپ چاقىرىمەن! 15 ئۇنداقتا ئۈمىدىم نەدە؟ شۇنداق، ئۈمىدىمنى كىم كۆرەلەيسۇن؟ 16 ئۈمىدىم تەھتىسارانىڭ تۈمۈر پەنجىرىلىرى ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ! بىز بىرلىكتە توپىغا كىرىپ كېتىمىز! (Sheol h7585)

18

شۇخالىق بىلدار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 سەندەك ئادەملەر قاچانغىچە مۇنداق سۆزلەرنى توختاتمايسىلەر؟ سىلەر ئۇبدان ۋىلاپ بېقىڭلار، ئاندىن بىز سۆز قىلىمىز. 3 بىز نېمىشقا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ھايۋانلار ھېسابلىنىمىز؟ نېمىشقا ئالدىڭلاردا ئەخمەق تونۇلىمىز؟ 4 ھەي ئۆز ئۈكىنىڭ غەزىپىدە ئۆز ئۈكىنى يىرتقۇچى، سېنى دەپلا يەر-زېمىن تاشلۇۋېتىلەمدۇ؟! تاغ-تاشلار ئۆز ئورنىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتەمدۇ؟! 5 قاندا قلا بولىسۇن، يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئۆچۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئوت-ئۆچەقلىرى يالقۇنلىمايدۇ. 6 چېدىرىدىكى نۇر قاراڭغۇلۇققا ئايلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاسقان چىرىغى ئۆچۈرۈلىدۇ. 7 ئۇنىڭ مەزمۇت قەدەملىرى قىسىلىدۇ، ئۇزىنىڭ نەسىھەتلىرى ئۆزىنى مولاق قاتقۇزىدۇ. 8 چۈنكى ئۆز پۇتلىرى ئۆزىنى تورغا تەۋەتىدۇ، ئۇ دەل تورنىڭ ئۈستىگە دەسسەيدىغان بولىدۇ. 9 قىلتاق ئۇنى تاپىنىدىن ئىلۋالىدۇ، ئۇزاق ئۇنى ئۇتۇۋالىدۇ. 10 يەردە ئۇنى كۈتىدىغان يوشۇرۇن ئارغامچا بار، يولدا ئۇنى ئۇتمالچى بولغان بىر قايقان بار. 11 ئۇنى ھەر تەرەپتىن ۋەھىمىلەر بىسىپ قورقىتىۋاتىدۇ، ھەم ئۇلار ئۇنى ئىز قوغلاپ قوغلاۋاتىدۇ. 12 ماغدۇرىنى ئاچارچىلىق يەپ تۇگەتتى؛ پالاكەت ئۇنىڭ يېنىدا پايلاپ يۈرىدۇ. 13 ئۇلۇمنىڭ چوڭ بالىسى ئۇنىڭ تېرىسىنى يەۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەزالىرىنى شورايدۇ. 14 ئۇ ئۆز چېدىرىدىكى ئامانلىقتىن يۇلۇپ تاشلىنىدۇ؛ [ئۇلۇمنىڭ ئۈنجىسى] ئۇنى «ۋەھىمىلەرنىڭ پادىشاھى»نىڭ ئالدىغا يالاپ ئاپىرىدۇ. 15 ئۇ يېدىكىلەر ئەمەس، يەلكى باشقىلار ئۇنىڭ چېدىرىدا ئۆرىدۇ؛ ئۇزالغۇسىنىڭ ئۈستىگە گۈگۈگۈرت ياغدۇرۇلىدۇ. 16 ئۇنىڭ يىلتىزى تېگىدىن قۇرۇتۇلىدۇ؛ ئۈستىدىكى شاخلىرى كېسىلىدۇ. 17 ئۇنىڭ ئەسلىمىسىمۇ يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، سىرتلاردا ئۇنىڭ نام-ئابرۇيى قالمايدۇ. 18 ئۇ يورۇقلۇقتىن قاراڭغۇلۇققا قوغلۇۋېتىلگەن بولۇپ، بۇ دۇنيادىن ھەيدۇۋېتىلىدۇ. 19 ئەل-يۇرتىنا ھېچقانداق پەرزەنتلىرى يا كى ئەۋلادلىرى قالمايدۇ، ئۇ مۇساپىر بولۇپ ئۆرغان يەرلەردىمۇ نەسلى قالمايدۇ. 20 ئۇنىڭدىن كېيىنكىلەر ئۇنىڭ كۈنىگە قاراپ

ئالاقزادە بولدۇ، خۇددى ئالدىنقىلارمۇ چۆچۈپ كەتكەندەك. 21 مانا، قەبھە ئادەمنىڭ ماكانلىرى شۇبھىسىز شۇنداق، تەڭرىنى تونۇمايدىغان كىشىنىڭمۇ ئورنى چوقۇم شۇنداقتۇر.

19

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «سىلەر قاچانغىچە جېنىمنى ئازابلىماقچىسىلەر، قاچانغىچە مېنى سۆز بىلەن ئەزمەكچىسىلەر؟ 3 سىلەر مېنى ئون قېتىم خارلىدىڭلار، ماڭا ئۆزال قىلىشقا نومۇس قىلمايسىلەر. 4 ئەگەر مېنىڭ سەۋەنلىكىم بولسا، مەن ئەمدى ئۆزۈمنىڭ [دەردىنى] تارتىمەن. 5 ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن ئۈستۈنلۈك تالاشماقچى بولساڭلار، يۇزۇم ئالدىدا شەرەم-ھايانى كۆرسىتىپ مېنى ئەيىبلىمەكچى بولساڭلار، 6 ئەمدى بىلىپ قويۇڭلار كى، ماڭا ئۆزال قىلغان تەڭرى ئىكەن، ئۆ تورى بىلەن مېنى چىرماشتۇرۇپ تارتتى؛ 7 قارا، مەن نالە-پەريات كۆتۈرۈپ «زوراۋانلىق!» دەپ ۋارقىرايمەن، بىراق ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ؛ مەن ۋارقىرايمەن، بىراق ماڭا ئادالەت كەلمەيدۇ. 8 ئۆ يولۇمنى مېنى ئوتۇۋالمىسۇن دەپ چىت بىلەن توسۇپ قويدى، قەدەملىرىمگە قاراڭغۇلۇق سالدى. 9 ئۆ مەندىن شان-شەرىپىمنى مەھرۇم قىلدى، بېشىمدىن تاجنى تارتىۋالدى. 10 ئۆ ماڭا ھەر تەرەپتىن يۇزغۇنچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مەن ئۈزگەشتىم؛ ئۈمىدىمنى ئۆ دەرەخنى يۇلغاندەك يۇلۇۋالدى. 11 غەزىپىنى ماڭا قارىتىپ قوزغىدى، مېنى ئۆز دۈشمەنلىرىدىن ھېسابلىدى. 12 ئۆنىڭ قوشۇنلىرى سەپ تۈزۈپ ئاتالاندى، پەلەمپەيلىرىنى ياساپ ماڭا ھۇجۇم قىلدى، ئۆلار چېدىرىمنى قورشاۋغا ئېلىپ بارگاھ تىكىۋالدى. 13 ئۆ قېرىنداشلىرىمنى مەندىن نېرى قىلدى، تونۇشلىرىمنىڭ مېھرىنى مەندىن ئۈزدى. 14 تۇغقانلىرىم مەندىن يىراقلىشىپ كەتتى، دوست-بۇرادەرلىرىم مېنى ئۇنۇتتى. 15 ۋېژىمدە تۇرغان مۇساپىرلار، ھەتتا دېدە كىلىرىمۇ مېنى يات ئادەم دەپ ھېسابلايدۇ؛ ئۆلارنىڭ نەزىرىدە مەن مۇساپىر بولۇپ قالدىم. 16 مەن چاكىرىمنى چاقىرسام، ئۆ ماڭا جاۋاب بەرمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ئۆنىڭغا ئاغزىم بىلەن يېلىنىشىم كېرەك. 17 تىنىقىمدىن ئايالىمنىڭ قۇسقۇسى كېلىدۇ؛ ئاكا-ئۇكىلىرىم سېىسىلىقىمدىن بىزار. 18 ھەتتا كىچىك بالىلار مېنى كەمسىتىدۇ؛ ئورنۇمدىن تۇرماقچى بولسام، ئۆلار مېنى ھاقارەتلەيدۇ. 19 مېنىڭ سىرداش دوستلىرىمنىڭ ھەممىسى مەندىن نەپرەتلىنىدۇ، مەن سۆيگەنلەر مەندىن يۈز ئۆرىدى. 20 ئەت-تېرىلىرىم ئۆستىخانلىرىمغا چاپلىشىپ ئۆرىدۇ، جېنىم قىل ئۈستىدە قالدى. 21 ئاھ، دوستلىرىم، ماڭا ئىچىكلار ئاغرىسۇن، ئىچىكلار ئاغرىسۇن! چۈنكى تەڭرىنىڭ قولى ماڭا كېلىپ تەگدى. 22 سىلەر نېمىشقا تەڭدەك ماڭا زىيانكەشلىك قىلىسىلەر؟ سىلەر نېمىشقا ئەتلىرىمگە شۇنچە تويمايسىلەر! 23 ئاھ، مېنىڭ سۆزلىرىم يېزىلسىدى! ئۆلار بىر يازمىغا پۈتۈكلۈك بولغان بولاتتى! 24 ئۆلار تۆمۈر قەلەم بىلەن قوغۇشۇن ئىچىگە يېزىلسىدى! ئەبەدىلىكەبەد تاش ئۈستىگە ۋېيۇپ پۈتۈلگەن بولاتتى! 25 بىراق مەن شۇنى بىلىمەنكى، ئۆزۈمنىڭ ھەجەمەت-قۇتقۇزغۇچىم ھايات‌تۇر، ئۆ ئاخىرەت كۈندە يەر يۈزىدە تۇرۇپ تۇرىدۇ! 26 ھەم مېنىڭ بۇ تېرە-ئەتلىرىم بۇزۇلغاندىن كېيىن، مەن يەنىلا ئېنىمدە تۇرۇپ تەڭرىنى كۆرىمەن! 27 ئۆنى ئۆزۈملا ئەينى ھالدا كۆرىمەن، باشقا ئادەمنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ كۆزى بىلەن قارايمەن؛ ئاھ، قەلبىم ۋۇنىڭغا شۇنچە ئىنتىزاردۇر! 28 ئەگەر سىلەر: «ئىشنىڭ يىلتىزى ئۆنىڭدىدۇر، ئۆنى قانداق قىلىپ قىستاپ قوغلۇۋېتەلەيمىز؟!» ـ دېسەڭلار، 29 ئەمدى ئۆزۈڭلار قىلىچتىن قورقىڭلار تۇزۇك! چۈنكى [خۇدانىڭ] غەزىپى قىلىچ جازاسىنى ئېلىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر [خۇدانىڭ] سوتىنىڭ قۇرۇق گەپ ئەمەسلىكىنى بىلىسىلەر».

20

ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنى بىئارام قىلغان خىيالىلار جاۋاب بېرىشكە ئۈندەۋاتىدۇ، چۈنكى قەلبىم بىئارام‌لىقتا ئۇرتەنمەكتە. 3 مەن ماڭا ھاقارەت كەلتۈرۈپ، مېنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئاڭلىدىم، شۇڭا مېنىڭ روھ-زېھنىم مېنى جاۋاب بېرىشكە قىستىدى. 4 سەن شۇنى بىلىمەمسەنكى، يەر يۈزىدە ئادەمئاتىمز ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى، 5 رەزىللەرنىڭ غالىبە تەنتەنىسى قىسقىدۇر، ئېپلاسلارنىڭ خۇشاللىقى بىردەملىكتۇر. 6 ئۈنداق كىشىنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانغا يەتكەن بولسىمۇ، بېشى بۇلۇتلارغا تاقاشسىمۇ، 7 يەنىلا ئۆزىنىڭ پوقدەك يوقاپ كېتىدۇ؛ ئۆنى كۆرگەنلەر: «ئۆ نەدىدۇر؟» دەيدۇ. 8 ئۆ چۈشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ، قايتا تاپقىلى بولمايدۇ، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتەك ئۆ ھەيدۇ‌ئېلىندۇ. 9 ئۆنى كۆز رگەن كۆز ئىككىنچى ئۆنى كۆرمەيدۇ، ئۆنىڭ ئۇرغان جايى ئۆنى قايتا ئۇچراتمايدۇ. 10 ئۆنىڭ ئوغۇللىرى مىسكىنلە رگە شەپقەت قىلىشقا مەجبۇرلىنىدۇ، شۇنىڭدەك ئۆ ھەتتا ئۆز قولى بىلەن بايلىقلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ. 11 ئۆنىڭ ئۆستىخانلىرى ياشلىق ماغدۇرىغا تولغان بولسىمۇ، بىراق [ئۆنىڭ ماغدۇرى] ئۆنىڭ بىلەن بىللە توپا-چاڭدا يېتىپ قالىدۇ. 12 گەرچە رەزىللىك ئۆنىڭ ئاغزىدا تاتلىق تېتىغان بولسىمۇ، ئۆ ئۆنى تىل ئاستىغا يوشۇرغان بولسىمۇ، 13 ئۆ ئۆنى يۇتقۇسى كەلمەي مېھرىنى ئۆزەملىسىمۇ، ئۆ ئۆنى ئاغزىدا قالدۇرسىمۇ، 14 بىراق ئۆنىڭ قارىندىكى تامىقى ئۆزگىرىپ، كوبرا يىلاننىڭ زەھەرىگە ئايلىنىدۇ. 15 ئۆ بايلىقلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، بىراق ئۆلارنى ياندۇرىدۇ؛ خۇدا ئۆلارنى ئاشقازىنىدىن چىقىرۋېتىدۇ. 16 ئۆ كوبرا يىلاننىڭ زەھەرىنى شورايدۇ، چار يىلاننىڭ نەشتىرى ئۆنى ئۆلتۈرىدۇ. 17 ئۆ قايتىدىن ئېرىق-ئوستە گىلە رگە ھەۋەس بىلەن قارىيالمايدۇ، بال ۋە سېرىق ماي بىلەن ئاقىدىغان دەريالاردىن ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 18 ئۆ ئېرىشكەنىنى يۇتالمايۋاتقىنىدىن، تىجارەت قىلغان پايدىسىدىن ئۈ ھېچ ھۇزۇرلىنالمايدۇ. 19 چۈنكى ئۆ مىسكىنلەرنى ئېزىپ، ئۆلارنى تاشلۇۋەتكەن؛ ئۆ ئۆزى سالمىغان ئۆينى ئىگىلۋالغان. 20 ئۆ ئاچكۆزلۈكتىن ئەسلا زېرىكمەيدۇ، ئۆ تارزۇلىغان نەرسىلىرىدىن ھېچقايسىسىنى ساقلاپ قالالمايدۇ. 21 ئۆنىڭغا يۇتۇۋالغۇدەك ھېچنەرسە قالمايدۇ، شۇڭا ئۆنىڭ ياياشالىقى مەڭگۈلۈك بولمايدۇ. 22 ئۆنىڭ توققۇزى تەل بولغاندا، ۋېۋقسز قىسىلچىلىققا ئۇچرايدۇ؛ ھەربىر ئېزىلگۈچىنىڭ قولى ئۆنىڭغا قارشى چىقىدۇ. 23 ئۆ قورسىقىنى ۋېغۇزىۋاتقىنىدا، خۇدا دەھشەتلىك غەزىپىنى ئۆنىڭغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۆ غىزالىنۋاتقاندا [غەزىپىنى] ئۆنىڭ ئۈستىگە ياغدۇرىدۇ. 24 ئۆ تۆمۈر قورالدىن قېچىپ قۇتۇلسىمۇ، بىراق مىس ئوقيا ئۆنى سانجىيدۇ. 25 ئەگەر ئۆ كەيندىن تارتىپ چىقىرۋېلىنسىمۇ، يالتىراق ئوق ئۆچى ئۆتىپ چىقىرۋېلىنسىمۇ، ۋەھىمىلەر ئۆنى باسىدۇ. 26 زۇلمەت قاراڭغۇلۇق ئۆنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋېتىشكە تەيار تۇرىدۇ؛ ئىنسان پۈژىمىگەن ئوت ئۆنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۆنىڭ چېدىرىدا قېلىپ قالغانلىرىنىمۇ يۇتۇۋېتىدۇ. 27 ئاسمانلار ئۆنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارىلايدۇ؛ يەر-زېمىنمۇ ئۆنىڭغا قارشى قوزغىلىدۇ. 28 ئۆنىڭ مال-دۇنياسى ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ [خۇدانىڭ] غەزەپلىك كۈندە كەلكۈن ئۆلىنىپ ئۆي-بىساتىنى غۇلىتىدۇ. 29 خۇدانىڭ رەزىل ئادەمگە بەلگىلىگەن نېسىۋىسى مانا شۇنداقتۇر، بۇ خۇدا ئۆنىڭغا بېكىتكەن مىراستۇر».

21

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «گەپلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ ماڭا بەرگەن «تەسەللىلىكلار»نىڭ ئۆرنىدا بولسۇن! 3 سۆز قىلىشىمغا يول قويساڭلار، سۆز قىلغىنىمدىن كېيىن، يەنە مازاق قىلىۋېرىڭلار! 4 مېنىڭ شىكايىتىم بولسا، ئىنسانغا قارىتىلىۋاتامدۇ؟ روھىم قانداقمۇ بىتاقەت بولمىسۇن؟ 5 ماڭا ئۇبدان قاراڭلارچۇ؟ سىلەر چوقۇم ھەيران قالىسىلەر، قولۇڭلار بىلەن ئاغزىڭلارنى ئېتىۋالىسىلەر. 6 مەن بۇ ئىشلار ئۈستىدە ۋېيلانىسامىلا، ۋەھىمگە چۈممەن، پۈتۈن ئەتلىرىمنى تىترەك باسىدۇ. 7 نېمىشقا يامانلار ياشۇيىرىدۇ، ئۆزۈن ئۆمۈر كۆرىدۇ، ھەتتا زور كۈچ-ھوقۇقلۇق بولىدۇ؟ 8 ئۆلارنىڭ نەسىلى ئۆز ئالدىدا، پەرزەنتلىرى كۆز ئالدىدا مەزمۇت ئوسىدۇ، 9 ئۆلارنىڭ ۋېيلىرى ۋەھىمىدىن تامان ئۆرىدۇ، تەڭرىنىڭ تايىقى ئۆلارنىڭ ئۈستىگە تە گمەيدۇ. 10 ئۆلارنىڭ كالىلىرى جۈپلەنسە ئۇرۇقلىمايى قالمايدۇ، ئىنىكى مۇزايلايدۇ، مۇزىينىمۇ تاشلىمايدۇ. 11 [رەزىللەر] كىچىك بالىلىرىنى قوي پادىسىدەك تالاغا چىقىرۋېرىدۇ، ئۆلارنىڭ پەرزەنتلىرى تاقلاپ-سەكرەپ ئۈسىۋۈل ئويناپ يۈرىدۇ. 12 ئۆلار داپ ھەم چىلتارغا تەگمەش قىلىدۇ، ئۆلار نەينىڭ ئاۋازىدىن شادلىنىدۇ. 13 ئۆلار كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىق ئىچىدە ئۆتكۈزىدۇ، ئاندىن كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 14 ھەم ئۆلار تەڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول، بىزنىڭ يوللىرىڭ بىلەن تونۇشقىمىز يوقتۇر!» ـ دەيدۇ، 15 ـ «ھەممىگە قادىرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشنىڭ ئەرزىگۈدەك نەرسى باردۇ؟ ئۆنىڭغا دۇئا قىلساق بەرگە نىمە پايدا بولسۇن؟!». 16 قاراڭلار، ئۆلارنىڭ بەختى ئۆز قولىدا ئەمەسمۇ؟ بىراق يامانلارنىڭ نەسىھىتى مەندىن نېرى بولسۇن! 17 يامانلارنىڭ چىرىغى قانچە قېتىم ئۆچىدۇ؟ ئۆلارنى ئۆزلىرىگە لايىق كۈيلەپت باسامدۇ؟ [خۇدا] غەزىپىدىن ئۆلارغا دەردىلەرنى بۇلۇپ بېرەمدۇ؟ 18 ئۆلار شامال ئالدىدىكى ئېكىزغا ئوخشاش، قارا قويۇن ئۆچۈرۈپ كېتىدىغان يالخاقا ئوخشاشلا يوقامدۇ؟ 19 تە گرى ئۆنىڭ قەبىھلىكىنى بالىلىرىغا چۈشۈرۈشكە قالدۇرامدۇ؟ [خۇدا] بۇ جازانى ئۆنىڭ ئۆزىگە بەرسۇن، ئۆنىڭ ئۆزى بۇنى ئېتىسۇن! 20 ئۆزىنىڭ ھالاكىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرسۇن؛ ئۆزى ھەممىگە قادىرنىڭ قەھرىنى ئېتىسۇن! 21 چۈنكى ئۆنىڭ بېكىتىلگەن يىل-ئايلىرى ئۆزگەندىن كېيىن، ئۆ قانداقۇ

يەنە تۆز ئويدىكىلىردىن ھۇزۇر-ھالاۋەت ئالالىسۇن؟ 22 تە كۆى كاتتىلارنىڭ ئۈستىدىنمۇ ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا بىلم ئۇگىتىلەيدىغان ئادەم بارمىدۇر؟! 23 بىرسى ساق-سالامەت، پۇتۇنلەي غەم-ئەندىشىسىز، ئازادىلىكتە يىللىرى توشقاندا ئۆلىدۇ، 24 بېقىنلىرى سۈت بىلەن سېمىز بولىدۇ، ئۆستىخانلىرىنىڭ يىلىكى خېلى نەم تۇرىدۇ. 25 يەنە بىرسى بولسا ئاچچىق ئارماندا ئۆگەپ كېتىدۇ، ئۇ ھېچقانداق راھەت-ياراغەت كۆرمىگەن. 26 تۇلار بىلەن بىللە توپا-چاڭدا تەڭ ياتىدۇ، قۇرۇتلار تۇلارغا چاپلىشىدۇ. 27 ـ مانا، سىلەرنىڭ نېمنى ئويلاۋاتقانلىقىڭلارنى، مېنى قاربلاش نىيەتلىرىڭلارنى بىلىمەن. 28 چۈنكى سىلەر مەندىن: «ئېسىلزادىنىڭ ئۆيى نە گە كەتكەن؟ رەزىللەرنىڭ تۇرغان چېدىرلىرى نەدىدۇر؟» دەپ سوراۋاتىسىلەر. 29 سىلەر يولۇچىلاردىن شۇنى سورىمىدىڭلارمۇ؟ تۇلارنىڭ شۇ بايانلىرىغا كۆڭۈل قويمىدىڭلارمۇ؟ 30 [دېمەك]، «يامان ئادەم پالاكەت كۈنىدىن ساقلىنىپ قالىدۇ، تۇلار غەزەپ كۈنىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ!» ـ [دەيدۇ]. 31 كىم [رەزىلنىڭ] تۇتقان يولىنى يۈز تۇرانە تە يىبلەيدۇ؟ كىم ئۇنىڭغا تۇز قىلمىشى ئۈچۈن تېگىشلىك جازاسىنى يېگۈزىدۇ؟ 32 ئە كسىچە، ئۇ ھەيۋەت بىلەن يەرلىكىگە كۆتۈرۈپ مېڭىلدۇ، ئۇنىڭ قەبرىسى كۆزەت ئاستىدا تۇرىدۇ. 33 جىلغىنىڭ چاملىرى ئۇنىڭغا تاتلىق بىلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدىنمۇ سانسىز ئادەملەر كەتكەندەك، ئۇنىڭ كەينىدىنمۇ بارلىق ئادەملەر ئە گىشىپ باردۇ. 34 سىلەر نېمىشقا ماڭا قۇرۇق گەپ بىلەن تەسەللى بەرمەكچى؟ سىلەرنىڭ جاۋابلىرىڭلاردا پەقەت ساختىلىقلا تېپىلىدۇ!

22

ئانىدن تېمانلىق ئېلىفاز مۇنداق دېدى: ـ 2 ئادەم خۇداغا قانداقمۇ پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ دانا ئادەملەرمۇ ئۇنىڭغا نېمە پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ 3 سەن ھەققانىي بولساڭمۇ، ھەممىگە قادىرغا نېمە بەھرە بېرەلەيتىڭ؟ يولىلىرىڭ ئەيىبسىز بولغان تەقدىردىمۇ، سەن ئۇنىڭغا نېمە غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كېلەلەيسەن؟ 4 ئۇنىڭ سېنى ئەيىبلەيدىغانلىقى، ۋە ئۇنىڭ ساڭا شىكايەتلەر يەتكۈزىدىغىنى سېنىڭ ئىخلاسىمەن بولغىنىڭ تۈچۈنمۇ-يا؟ 5 سېنىڭ رەزىللىكىڭ زور ئەمەسمۇ؟ سېنىڭ گۇناھلىرىڭ ھېسابسىز ئەمەسمۇ؟ 6 سەن قېرىنداشلىرىڭدىن سەۋەبسىز كېيىللىك ئالغانسەن، سەن يالاڭتۇشلارنى كىيىم-كېچەك كىلىدىن مەھرۇم قىلىۋەتكەنسەن. 7 ھالسىزلانغانلارغا سۇ بەرمىدىڭ، ئاچ قالغانلارغا ئاشنىمۇ ئايام بەرمىدىڭ، 8 گەرچە سەن يەر-زېمىنلىك بولغان قولى ئۇزۇن ئادەم بولساڭمۇ، يەر-زېمىن تۈتۈپ ھۆرمەتلىنىپ كەلگەن ئادەم بولساڭمۇ، 9 سەن تۈل خوتۇنلارنىمۇ قۇرۇق قول يانىدۇرغانسەن، يېتىم-يېسىرلارنىڭ قولىنىمۇ يانچىتۇەتكەنسەن. 10 مانا شۇ سەۋەبتىن ئەتراپىڭدا تۇزاقلار ياتىدۇ، ئۇشتۇمتۇت پەيدا بولغان ۋەھىمىمۇ سېنى باسىدۇ. 11 شۇ سەۋەبتىنمۇ سېنى قاراڭغۇلۇق بېسىپ كۆرەلمەس قىلدى، بىر كەلكۈن چېلىپ سېنى غەرق قىلدى. 12 تە كۆى ئەرشىلانىڭ چوققىسىدا تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئەڭ ئېگىز يۇلتۇزلارنىڭ نەقەدەر ئالىي ئىكەنلىكىگە قاراپ باق! 13 براق سەن: «تە كۆى نېمنى بىلىدۇ؟ تۇ راست شۇنچە زۇلمەت قاراڭغۇلۇقتا بىرنېمنى يەرق ئېتەلەمدۇ؟!» دەۋاتىسەن. 14 يەنە: «قويۇق بۇلۇتلار ئۇنى توسۇۋالىدۇ، شۇڭا تۇ پەلەك ئۈستىدە ئايلىنىپ ماڭغىنىدا بىزنى كۆرمەيدۇ!» ـ دەيسەن. 15 يامان ئادەملەر ماڭغان كونا يولنى سەنمۇ تۇتۇۋېرەمسەن؟ 16 تۇلار ۋاقتى توشماي تۇرۇپلا ئېلىپ كېتىلگەن، تۇلارنىڭ ئۇللىرى كەلكۈن تەرىپىدىن ئېقىتىلىپ كېتىلگەن. 17 تۇلار تە كۆگە: «بىزدىن نېرى بول!» ھەممىگە قادىر بىزنى نېمە قىلالىسۇن؟» ـ دەيتتى. 18 براق تۇلارنىڭ ئۆيلىرىنى ئېسىل نەرسىلەر بىلەن تولدۇرغان دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، مەن بولسام يامانلارنىڭ نەسىھىتىدىن يىراقلاشقانىمەن! 19 ھەققانىيلار تۇلارنىڭ بەربات بولغانلىقىنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، بىگۇناھلار تۇلارنى مازاق قىلىپ: ـ 20 «ـ زگە قارشى چىققۇچىلار شۈبھىسىز ۋەيران بولدۇ، ئوت تۇلارنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋەتمەدۇ؟» ـ دەيدۇ. 21 [شۇڭا] خۇداغا يېقىنلۇپ ئۇنى تونۇساڭ، شۇ چاغدىلا سەن ئامان بولىسەن، شۇنىڭ بىلەن ساڭا ئامەت كېلىدۇ. 22 ئۇنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن نەسىھەتنىمۇ قوبۇل قىل، ئۇنىڭ سۆزلىرىنى كۆڭۈلگە پۈكۈپ قوي. 23 سەن ھەممىگە قادىرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسەڭ، مۇقەررەر رىكى، قايتىدىن قۇرۇلۇپ چىقالايسەن، ئە گەر سەن قەيىلىكنى چېدىرلىرىڭدىن يىراقلاشتۇرساڭ، 24 ئە گەر سەن ئالتۇنۇڭنى توپا-چاڭ ئۈستىگە ئاشلىيالىساڭ، ئوفىردىكى ئالتۇنۇڭنى شىددەتلىك ئېقىنلىنىڭ تاشلىرىغا قوشۇۋەتسەڭ، 25 ئۇنداقتا ھەممىگە قادىرنىڭ ئۆزى ساڭا ئالتۇن بولىدۇ. سېنىڭ ئۈچۈن سەرخىل كۈمۈشنىمۇ بولىدۇ. 26 تۇ چاغدا سەن ھەممىگە قادىردىن سۆيۈنىسەن، يۈز ئۇنى تە كۆگە قاراپ كۆتۈرەلەيسەن. 27 سەن ئۇنىڭغا دۇئا قىلساڭ، تۇ قۇلاق سالىدۇ، شۇنداقلا سەنمۇ ئېچىكەن قەسەملىرىڭگە ئەمەل قىلىسەن. 28 سەن قارار قىلغان ئىش ئەمەلگە تاشىدۇ، يولىلىرىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشىدۇ. 29 ئادەملەر پەس قىلىنغاندا، سەن ئۇلارغا: «ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» دەيسەن، شۇنىڭ بىلەن [خۇدا] چىرايى سۈنغانلارنى قۇتقۇزىدۇ. 30 تۇ ھەتتا گۇناھى بار ئادەمنىمۇ قۇتقۇزىدۇ، تۇ قولۇڭدىكى ھالاللىقتىن قۇتقۇزۇلىدۇ.

23

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ۋۇگۈنمۇ شىكايىتىم ئاچچىقتۇر، ئۇنىڭ مېنى باسقان قولى ئاھ-زارلىرىمدىنمۇ ئېغىردۇر! 3 ئاھ، ئۇنى نەدىن تاپالايدىغانلىقىمنى بىلگەن بولساىمىدى، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئولتۇرىدىغان جايىغا بارار ئىدىم! 4 شۇندا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەۋايىمنى بايان قىلاتتىم، ئاغزىمنى مۇنازىرىلەر بىلەن تولدۇراتتىم، 5 مەن ئۇنىڭ ماڭا بەرمەكچى بولغان جاۋابىنى بىلەلەيتتىم، ئۇنىڭ ماڭا نېمنى دېمەكچى بولغانلىقىنى چۈشىنەلەيتتىم. 6 ئۇ ماڭا قارشى ئۈرۈپ زور كۈچى بىلەن مېنىڭ بىلەن تالىشامتى؟ ياق! ئۇ چوقۇم ماڭا قۇلاق سالاتتى. 7 ئۇنىڭ ھۇزۇرىدا ھەققانىي بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشالايتتى؛ شۇنداق بولسا، مەن ئۇز سوتچىم ئالدىدا مەڭگۈگىچە ئاقلانغان بولاتتىم. 8 ئەپسۇس، مەن ئالغا قاراپ ماڭسامۇ، لېكىن ئۇ ئۇ يەردە يوق، كەينىمگە يانسامۇ، ئۇنىڭ سايىسىنمۇ كۆرەلمەيمەن. 9 ئۇ سول تەرىپتە ئىش قىلىۋاتقاندا، مەن ئۇنى بايقىيالمايمەن؛ ئۇ ئوڭ تەرىپتە يوشۇرۇنغاندا، مەن ئۇنى كۆرەلمەيمەن؛ 10 براق ئۇ مېنىڭ ماڭىدىغان يولۇمنى بىلىپ ئوردىدۇ، ئۇ مېنى تاۋلىغاندىن كېيىن، ئالتۇندەك ساپ بولىمەن. 11 مېنىڭ پۇتلىرىم ئۇنىڭ قەدەملىرىگە چىڭ ئە گەشكەن؛ ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇپ، ھېچ چەتنىمدىم. 12 مەن يەنە ئۇنىڭ لەۋلىرىنىڭ ۋېرىۋقىدىن باش تارتمىدىم؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆزلەرنى ئۇز كۆڭۈلدىكىلىرىمدىن قىممەتلىك بىلىپ قەدرلەپ كەلدىم. 13 براق ئۇنىڭ بولسا بىرلا مۇددىئاسى باردۇر، كىممۇ ئۇنى يولدىن بۇرۇۋالالىسۇن؟ ئۇ كۆڭلىدە نېمنى ئارزۇ قىلغان بولسا، شۇنى قىلىدۇ. 14 چۈنكى ئۇ ماڭا نېمنى ئىرادە قىلغان بولسا، شۇنى بەرھەق ۋۇجۇدقا چىقىرىدۇ؛ مانا مۇشۇ خىلدىكى ئىشلار ئۇنىڭدا يەنە ئۇرغۇندۇر. 15 شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەككە-دۇككىگە چۈشمەن؛ بۇلارنى ۋىلىساملا، مەن ئۇنىڭدىن قورقۇپ كېتىمەن. 16 چۈنكى تە كۆى كۆڭلۈمنى ئاجىز قىلغان؛ ھەممىگە قادىر مېنى سارىاسىمگە سالدۇ. 17 ھالبۇكى، مەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئۈجۈقتۇرۇلمىدىم، ۋە ياكى يۈزۈمنى ئورىۋالغان زۇلمەت-قاراڭغۇلۇققىمۇ ھېچ سۈكۈت قىلمىدىم.

24

ـ نېمىشقا ھەممىگە قادىر [سوراق] كۈنلىرىنى بېكىتمەيدۇ؟ نېمىشقا ئۇنى تونۇغانلار ئۇنىڭ شۇ كۈنلىرىنى بىكاردىن-بىكار كۆتىدۇ؟ 2 مانا، ئادەملەر پاسىل قىلىنغان تاشلارنى يۇتكۈچىتىدۇ؛ ئۇلار زوراۋانلىق بىلەن باشقىلارنىڭ پادىلىرىنى بۇلاپ-تالاپ ئۈزلىرى [ئوچۇق-ئاشكارا] باقىدۇ؛ 3 ئۇلار يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئېشىكىنى بۇلاپ ھەيدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۈل خوتۇنىنىڭ كالىسىنى كېيىللىك ئۈچۈن ئېلىۋالىدۇ. 4 ئۇلار مىسكىنلەرنى يولدىن نېرى ئىتتىرۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىندىكى ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى مۇكۈشۈۋالىدۇ. 5 مانا، ئۇلار دەشت-باياۋانلاردىكى ياۋايى ئېشە كەلەرىدەك، تاڭ سەھەردە ئوللا ئىزدەش «خىزمىتى» گە چىقىدۇ؛ جاڭگال ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن بېمە كلىك تەمىنلەيدۇ. 6 ئۇلار يامانلىنىڭ [كاللىرى] ئۈچۈن دالادا ئوت-چۆپ ئوردىدۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاشقان-تاشقان ئۈزۈملىرىنى تېرىيدۇ؛ 7 ئۇلار كېچىنى كىيىمسىز يالاڭ ئوتكۈزىدۇ، سوغۇقتا بولسا يېپىنغۇدەك كىيىمى يوقتۇر. 8 ئۇلار تاغقا ياغقان يامغۇرلار بىلەن سۈزمە بولۇپ كېتىدۇ، پاناھسىزلىقدىن تاشنى قۇچاقلىشىدۇ. 9 ئادەملەر ئاتىسىز بالىلارنى ئەمچەكتىن يۇلاپ كېتىدۇ، ئۇلار مىسكىنلەردىن [بوۋاقلارنى] كېيىللىككە ئالىدۇ. 10 [مىسكىنلەر بولسا] كىيىمسىز، يېلىك ئوتىدۇ؛ باشقىلار ئۇچۈن بۇغداي باغلىرىنى كۆتۈرسىمۇ، يەنىلا ئاچ قالىدۇ؛ 11 ئۇلار باشقىلارنىڭ ئۈيىدە زەيتۇنلارنى چەيلەپ ياغ چىقارغان بولسىمۇ، ھويلىلىردا شاراب كۈچلىكىنى چەيلىگەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇسسۇزلۇقتا قالىدۇ. 12 شەھەردىن ئادەملەرنىڭ ئاھ-زارلىرى چىقىپ تۇرىدۇ، قىلىچ يېگەنلەرنىڭ جانلىرى نالە-پەريياد كۆتۈرىدۇ؛ براق تە كۆى ھېچكىمنىڭ ئېغىلىسلىقىنى ئەيىبلىمەيدۇ. 13 ـ نۇرغا قارشى ئىسيان كۆتۈرىدىغانلارمۇ بار؛ ئۇلار نۇرنىڭ يولىلىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ ئەرىقلىرىدە تۇرمايدۇ. 14 قاتىل تاڭ نۇرى كېلىشى بىلەن ئورنىدىن ئۇرۇپ، كەمبەغەللەر ۋە مىسكىنلەرنى ئۆلتۈرىدۇ، كېچىدە ئۇ ئوغرىدەك

يۇردۇ. 15 زىناخورمۇ «مىنى ھىچ كۆز كۆرمەيدۇ» دەپ زاۋال ۋاقتىنى كۈتىدۇ، باشقىلار مىنى تونۇمىسۇن دەپ ئايالىنىڭ چۈمبىلىنى يۈزىگە تارتىۋالىدۇ. 16 قارا كۆڭۈلۈقتا [ئوغرىلار] ئۆينىڭ تاملىرىنى كولاپ تېشىدۇ، كۈندۈزدە ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۆز ئۆيىگە قاماپ قويىدۇ، ئۇلار نۇرنى تونۇمايدۇ. 17 ئۇلار ئۈچۈن تاڭ سەھەر ئۇلۇم سايىسىدەك ۋەيران بولىدۇ، ئۇلار قاپ-قارا كۆڭۈلۈقتىنۇ ۋەھىمىلىرىنى دوست تۇتىدۇ. 18 ئۇلار سۈلارنىڭ يۈزىدىكى كوپۈكلەردەك يوقاپ كەتسۇن! ئۇلارنىڭ يەر-زېمىندىكى نېسىبىسى لەنەت قىلىنغانىكى، شۇنىڭ ئۈلۈردىن ھېچكىم ئۈزۈمزارلىققا يەنە ماڭمىسۇن! 19 قۇرغاقچىلىق ھەم تومۇز ئىسسىق قار سۈلىرىنىمۇ يەپ تۈگىتىدۇ، تەھىتسارامۇ ئوخشاشلا گۇناھ قىلغانلارنى يەپ تۈگەتسۇن! (Sheol h7585) 20 تۇنى، تۇغقان ئانىسىمۇ ئۇنتۇسۇن! قورت شۇلگەيلىرىنى ئېقىتىپ ئۇنى يېسۇن! ئەسكە ھىچ ئېلىنمىسۇن! شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيسىزلۇق دەرەختەك كېسىلسۇن! 21 ئۇ بالىسى يوق تۇغماسلاردىن ئوڭچا ئالدىدۇ، ئۇ تۇل خوتۇنلارغىمۇ ھىچ شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 22 بىراق [خۇدا] ئۇنى قۇدرىتى بىلەن مۇنداق كۆچ-ھوقۇق بارلارنىڭ [كۆنىنى] تۇزارىتىدۇ، ئۇلار ھەتتا ھاياتىدىن ئۈمىدسىزلەنسىمۇ قايتىدىن ئورنىدىن تۇرىدۇ. 23 [خۇدا] يەنىلا ئۇلارنى ئامانلىقتا مۇقىملاشتۇرىدۇ، شۇنىڭا ئۇلار خاتىرجەم بولىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ يوللىرىنى كۆزدە تۇتقان ئەمەسمۇ؟ 24 ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى بىردەملىك ئۆستۈرۈلىدۇ، ئاندىن ئۇلار يوق بولىدۇ، ئۇلار ئۆكۈپ قالىدۇرۇلىدۇ، ئاندىن باشقا ئادەملە رگە ئوخشاشلا يېغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار پەقەتلا پىشقان سەرخىل بۇغداي باشاقلىرىدەك كېسىلىپ كېتىدۇ. 25 بۇ ئىشلار مۇنداق بولمىسا، قېنى كىم مېنى يالغانچى دەپ ئىسپاتلىيالايدۇ. مېنىڭ گەپلىرىمنى كىم قۇرۇق گەپ دېيەلەيدۇ؟».

25

شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئۆتىكۈدا ھۆكۈمرانلىق ھەم ھەيۋەت باردۇر، ئۇ ئاسمانلارنىڭ قەرىدىكى ئىشلارنىمۇ تەرتىپكە سالىدۇ. 3 ئۇنىڭ قوشۇنلىرىنى ساناپ تۈگەتكىلى بولامدۇ؟ ئۇنىڭ نۇرى كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشمەي قالارمۇ؟ 4 ئەمدى ئىنسان بالىسى قاندىقۇ تە كۈنىڭ ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ ئايال زاتىدىن تۇغۇلغانلار قاندىقۇ پاك بولالىسۇن؟ 5 مانا، ئۇنىڭ نەزىرىدە ھەتتا ئايمۇ يوروق بولمىغان يەردە، يۇلتۇزلارمۇ پاك بولمىغان يەردە، 6 قورت بولغان ئىنسان، سازاڭ بولغان ئادەم بالىسى [ئۇنىڭ ئالدىدا] قانداق بولار؟».

26

ئايۇپ [بىلدادقا] جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ماغدۇرسىز كىشىگە قالتىس ياردەملەرنى بېرىۋەتتىڭ! بىلە كلىرى كۆچسىز ئادەمنى كارامەت قۇتقۇزۇۋەتتىڭ! 3 ئەقلى يوق كىشىگە قالتىس نەسىھەتلەرنى قىلىۋەتتىڭ! ۋە ئۇنىڭغا ئالامەت بىلىملەرنى نامايان قىلىۋەتتىڭ! 4 سەن زادى كىمنىڭ مەدىتى بىلەن بۇ سۆزلەرنى قىلدىڭ؟ سەندىن چىقىۋاتقىنى كىمنىڭ روھى؟ 5 ـ «ئەرۋاھلار، يەنى سۇ ئاستىدىكىلەر، شۇنداقلا ئۇ يەردە بارلىق ئۆرۈۋاتقانلار تولغىنىپ كېتىدۇ، 6 بەرھەق، [خۇدانىڭ] ئالدىدا تەھتىسارامۇ يېپىنچىسىز كۆرۈنىدۇ، ھالا كەتنىڭۈ يايقۇچى يوقتۇر. (Sheol h7585) 7 ئۇ [يەرنىڭ] شىمالىي [قۇتۇپىنى] ئالەم بوشلۇقىغا سوزغان، ئۇ يەر [شارىنى] بوشلۇق ئىچىدە مۇئەللەق قىلغان، 8 ئۇ سۈلارنى قويۇق بۇلۇتلىرى ئىچىگە يىغىدۇ، بۇلۇت ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقى بىلەنمۇ يىرتىلىپ كەتمەيدۇ. 9 ئۇ ئايىنىڭ يۈزىنى ياپىدۇ، ئۇ بۇلۇتلىرى بىلەن ئۇنى توسىدۇ. 10 ئۇ سۈلارنىڭ ئۈستىگە چەمبەر سىزىپ قويغان، يۇنىڭ بىلەن ئۇ يوروقلۇق ھەم قارا كۆڭۈلۈقنىڭ چېگراسىنى بېكىتكەن. 11 ئاسمانلارنىڭ ئۈۋۈر ۋۈكلىرى تەۋرەپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ ئەيبىنى ئاڭلاپلا ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 12 ئۇ دېڭىزنى قۇدرىتى بىلەن تىنچلاندۇرىدۇ، ئۇنى ھېكمىتى بىلەن راھابنى پارە-پارە قىلىپ يانچۇۋېتىدۇ. 13 ئۇنىڭ روھى بىلەن ئاسمانلار بېزەلگەن، ئۇنىڭ قولى تېز قاچقان ئەجدىھانى سانجىيدۇ. 14 مانا، بۇ ئىشلار پەقەت ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ كىچىككىنە بىر قىسمىدۇر، خالاس، ئۇنىڭ سۈز-كالامىدىن ئاڭلاۋاتقىنىمىز ناھايىتى پەس بىر شۇئرلاش، خالاس! ئۇنىڭ پۈتكۈل زور قۇدرىتىنىڭ گۈلدۈرىمامىسىنى بولسا كىممۇ چۈشىنەلىسۇن؟!».

27

ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنىڭ ھەققىمنى تارتىۋالغان تە كۈنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىمنى ئاغرىتقان ھەممىگە قادىرنىڭ ھەققى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 3 تېنىمدە نەپەس بولسىلا، تە كۈنىڭ بە رگەن روھى دىمىغىمدا تۇرسىلا، 4 لەۋلىرىمدىن ھەققانىيسىز سۆزلەر چىقمايدۇ، تىلىم تالداۋچىلىق بىلەن ھىچ شۇئرلىمايدۇ! 5 سىلەرنىڭكىنى توغرا دېيىش مەندىن يىراق تۇرسۇن! جېنىم چىققانغا قەدەر دۇرۇسلۇقۇمنى ئۆزۈمدىن ئايرىمايمەن! 6 ئادىللىقىمنى چىڭ تۇتۇۋېرىمەن، ئۇنى ۋېۋۈپ بەرمەيمەن، ۋىجدانىم ياشىغان ھىچبىر كۈنۈمدە مېنى ئەيىبلىمىسۇن! 7 مېنىڭ دۈشمىنىم رەزىللە رگە ئوخشاش بولسۇن، ماڭا قارشى چىققانلار ھەققانىيسىز دەپ قارالسۇن. 8 چۈنكى تە كۈنى ئېلىپ ئادەمنى ئۈزۈپ تاشلىغاندا، ئۇنىڭ جىنىنى ئالغاندا، ئۇنىڭ يەنە نېمە ئومىدى قالار؟ 9 بالا يىتىپەت ئۇنى يېسىپ چۈشكەنده، تە كۈنى ئۇنىڭ نالە-پەريادىنى ئاڭلامدۇ؟ 10 ئۇ ھەممىگە قادىردىن سۆيۈنەمدۇ؟ ئۇ ھەردائىم تە كۈنگە ئىلتىجا قىلالامدۇ؟ 11 مەن تە كۈنىڭ قولىنىڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا سىلە رگە مەلۇمات بېرەي، ھەممىگە قادىردا نېمە بارلىقىنى يوشۇرۇپ يۈرمەيمەن. 12 مانا سىلەر ئاللىبۇرۇن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭلار، سىلەر نېمىشقا ئاشۇنداق پۈتۈنلەي قۇرۇق خىياللىق بولۇپ قالدىڭلار؟ 13 رەزىل ئادەملەرنىڭ تە كۈنى بېكىتكەن ئاقىبىتى شۇنداقكى، زوراۋانلارنىڭ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان نېسىبىسى شۇنداقكى: ـ 14 ئۇنىڭ بالىلىرى كۆپەيسە، قىلىچلىنىش ئۈچۈنلا كۆپەيىدۇ، ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ نېنى يېتىشمەيدۇ. 15 ئۇنىڭ ئۆزىدىن كېيىن قالغان ئادەملىرى ئۆلۈم بىلەن بۇزاستە دەپنە قىلىنىدۇ، يۇنىڭ بىلەن قالغان ئۇل خوتۇنلىرى ماتەم ئۇنىمايدۇ. 16 ئۇ كۈمۈشلەرنى توپا-چاڭدەك يىغىپ دۆۋىلىسىمۇ، كىيىم-كېچەك كەرنى لايدەك كۆپ يىغىسىمۇ، 17 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى تەيىارلىسىمۇ، بىراق كىيىملەرنى ھەققانىيلار كىيىدۇ، بىگۇناھلارمۇ كۈمۈشلەرنى بۇلۇشىدۇ. 18 ئۇنىڭ ياسىغان ئۆيى پەۋۋانىنىڭ غوزىسىدەك، ئۈزۈمزارنىڭ كۆزەتچىسى ئۆزىگە سالغان كەپىدەك بوش بولىدۇ. 19 ئۇ باي بولۇپ يېتىپ ئەمما ئالغىنى بىلەن، بىراق ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كېلىدۇكى، كۆزىنى ئاچقاندا، ئەمدى تە ئۈگەشتىم دەيدۇ. 20 ۋەھىمىلەر كەلكۈندەك بېشىغا كېلىدۇ، كەچتە قارا قويۇن ئۇنى چاڭگىللىغا ئالىدۇ. 21 شەرق شامىلى ئۇنى ئۈچۈرۈپ كېتىدۇ، شىددەت بىلەن ئۇنى ئورنىدىن ئېلىپ يىراققا ئېتىپ تاشلايدۇ. 22 بوران ئۇنىڭ ھىچ ئايمايى، بېشىغا ئۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ چاڭگىللىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ھە دەپ ئۇرۇنىدۇ، 23 بىراق [شامال] ئۇنىڭغا قاراپ چاۋاك چالىدۇ، ئۇنى ئورنىدىن «ئۇش-ئۇش» قىلىپ قوغلۇۋېتىدۇ».

28

ـ «شۇبھىسىزكى، كۈمۈش تېپىلىدىغان كانلار بار، ئالتۇننىڭ تاۋلىنىدىغان ئۆز ئورنى باردۇر، 2 تۆمۈر بولسا يەر ئاستىدىن قېزۋېلىنىدۇ، مىس بولسا تاشتىن ئېرىتىلىپ ئېلىنىدۇ. 3 ئىنسانلار [يەر ئاستىدىكى] قاراڭغۇلۇققا چەك قويىدۇ، ئۇ يەر قەرىگىچە چارلاپ يۈرۈپ، قاراڭغۇلۇققا تەۋە، ئۇلۇمنىڭ سايىسىدە ئۇرغان تاشلارنى ئىزدەيدۇ. 4 ئۇ يەر يۇرتىدىكىلەردىن يىراق جايدا تىك بولغان قۇدۇقنى كولايدۇ، مانا شۇنداق ئادەم ئاياغ باسمايدىغان، ئۇنتۇلغان يەرلەردە ئۇلار ئارغامچىنى ئۇتۇپ بوشلۇقتا پۇلاڭلاپ يۈرىدۇ، كىشىلەردىن يىراقتا ئېسىلىپ تۇرىدۇ. 5 ئاشلىق چىقىدىغان يەر، تەكتى كولانغاندا بولسايالقۇنىدەك كۆرۈنىدۇ، 6 يەردىكى تاشلار ئارىسىدىن كۆك ياقۇتلار چىقىدۇ، ئۇنىڭدا ئالتۇن رۇدىسىمۇ باردۇر. 7 ئۇ يولنى ھېچقانداق ئالغۇر قۇش بىلمەيدۇ، ھەتتا سارنىڭ كۆزىمۇ ئۇنىڭغا يەتمىگەن. 8 ھاكاۋۇر يىرتقۇچلارمۇ ئۇ يەرنى ھىچ دەسىسەپ باقمىغان، ئەشەددىي شىرمۇ ئۇ جايدىن ھېچقاچان ئۆتۈپ باقمىغان. 9 ئىنسان بالىسى قولىنى چاقماق ئېشىنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزىدۇ، ئۇ تاغلارنى يىلتىزىدىن قومۇرۇۋېتىدۇ. 10 تاشلار ئارىسىدىن ئۇ قانالالارنى چاپىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ كۆزى ھەرخىل قىممەتلىك نەرسىلەرنى كۆرىدۇ، 11 يەر ئاستىدىكى ئېقىنلارنى ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ ئۇلارنى توسۇۋالىدۇ، يوشۇرۇن نەرسىلەرنى ئۇ ئاشكارىلايدۇ. 12 بىراق دانالىق نەدىن تېپىلار؟ يوروقۇلۇقشىنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 13 ئىنسان بالىلىرى ئۇنىڭ قىممەتلىكلىكىنى ھىچ بىلمەس، ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن تېپىلماس. 14 [يەر] تېگى: «مەندە ئەمەس» دەيدۇ، دېڭىز بولسا: «مەن بىلەنمۇ بىللە ئەمەستۇر» دەيدۇ. 15 دانالىقنى ساپ ئالتۇن بىلەن سېتىۋالغىلى بولمايدۇ، كۈمۈشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىر تارازىدا تارتقىلى بولماس. 16 ھەتتا ئوفىردا چىقىدىغان ئالتۇن، ئاق ھېقىق ياكى كۆك ياقۇت بىلەنمۇ بىر تارازىدا تارتقىلى بولمايدۇ. 17 ئالتۇن ۋە خرۇستالنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ، ئېسىل ئالتۇن قاچا-قوچىلار ئۇنىڭ بىلەن ھىچ ئالماشتۇرۇلماس. 18 ئۇ ئۈنچە-مارجان، خرۇستالنى ئادەمنىڭ ئېسىدىن چىقىرىدۇ، دانالىقنى ئېلىش قىزىل ياقۇتلارنى ئېلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 19 ئېفىئوپىيەدىكى سېرىق ياقۇت ئۇنىڭغا يەتمەس، سېرىق ئالتۇنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەسلىشەلەيدۇ.

20 ئۇنداقتا، دانالىق نەدىن تېپىلىدۇ؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 21 چۈنكى ئۇ بارلىق
هايات ئىگىلىرىنىڭ كۆزىدىن يوشۇرۇلغان، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلاردىنمۇ يوشۇرۇن تۇرىدۇ.
22 هالاكەت ۋە ئۆلۈم يەقەتلا: «ئۇنىڭ شۆهرىتىدىن خەۋەر ئالدۇق» دەيدۇ. 23 ئۇنىڭ
ماكانىغا يولنى چۈشەندىغان، ئۇ يەردىغان يېرىنى بىلىدىغان يەقەتلا بىر خۇدادۇر. 24 چۈنكى
ئۇنىڭ كۆزى يەرنىڭ قەرىگىچە يېتىدۇ، ئۇ ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرىدۇ.
25 ئۇ شامالىلارنىڭ كۈچىنى تاراتزىغا سالغاندا، [دۇنيانىڭ] سۈلىرىنى ئۆلچىگەندە، 26
يامغۇرلارغا قانۇنىيەت چۈشۈرگىنىدە، گۈلدۈرمامىنىڭ چاقىقىغا يولنى بېكىتكىنىدە، 27
ئۇ چاغدا ئۇ دانالىققا قاراپ ئۇنى بايان قىلغان، ئۇنى نەمۇنە قىلىپ بەلگىلىگەن، شۇنداق، ئۇ
ئۇنىڭ باش-ئايىغىغا قاراپ چىقىپ، 28 ئىنسانغا: «مانا، رەبدىن قورقۇش دانالىقتۇر،
يامانلىقتىن يىراقلىشىش يورۇتۇلۇشتۇر» ـ دېگەن».

29

ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، ئەھۋالىم ئىلگىرىكى
ئايلاردىكىدەك بولسىدى، تەڭرى مەندىن خەۋەر ئالغان كۈنلەردىكىدەك بولسىدى! 3 ئۇ
چاغدا ئۇنىڭ چىرىغى بېشىمغا نۇر چاچقان، ئۇنىڭ يورۇقلۇقى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن ئۆتۈپ
كەتكەن بولاتىم! 4 بۇ ئىشلار مەن قىران ۋاقتىمدا، يەنى تەڭرى چېدىرىمدا ماڭا سىرداش
[دوست] بولغان ۋاقىتتا بولغانىدى! 5 ھەممىگە قادىر مەن بىلەن بىللە بولغان، مېنىڭ ياش
بالىلىرىم ئەتراپىمدا بولغان؛ 6 مېنىڭ باسقان قەدەملىرىم سېرىق مايغا چۆمۈلگەن، يېنىمدىكى
تاش مەن ئۆچۈن زەيتۇن ماي دەريىسى بولۇپ ئاققان؛ 7 شەھەر دەرۋازىسىغا چىققان
ۋاقتىمدا، كەڭ مەيدانىدا ئورنۇم تەييارلانغاندا، 8 ياشلار مېنى كۆرۈپلا ئەيمىنىپ تۇزلىرىنى
چەتكە ئالاتتى، قېرىلار بولسا ئورنىدىن تۇراتتى، 9 شاھزادىلەرمۇ گەپىتىن توختاپ، قولى
بىلەن ئاغزىنى ئېتىۋالاتتى. 10 ئاقسۆڭەك كىلەرمۇ تىنچلىنىپ، تىلىنى تاكىلىيغا چاپلىۋالاتتى.
11 قۇلاق سۆزۈمنى ئاڭلىسىلا، ماڭا بەخت تىلەيتتى، كۆز مېنى كۆرسىلا ماڭا ياخشى
گۇۋاھلىق بېرەتتى. 12 چۈنكى مەن ماڭا ھىمايە بول دەپ يېلىنغان ئېزىلگۈچىلەرنى،
پاناھسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارنىمۇ قۇتقۇزۇپ تۇراتتىم. 13 ھالاك بولاي دېگەن كىشى ماڭا
بەخت تىلەيتتى؛ مەن تۇل خوتۇنىنىڭ كۆڭلىنى شادلاندۇرۇپ ناخشا ياڭراتقۇزاتتىم. 14
مەن ھەققانىيلىقنى تون قىلىپ كىيىۋالدىم، ئۇ مېنى ئۆز گۈدۈسى قىلدى. 15 ئادالەتلىكىم ماڭا
يېپىنچا ھەم سەللە بولغان. 15 مەن كورغا كۆز بولاتتىم، توكۇرغا پۇت بولاتتىم. 16
يوقسۇللارغا ئاتا بولاتتىم، ماڭا ناتونۇش كىشىنىڭ دەۋاسىنىمۇ تەكشۈرۈپ چىقاتتىم. 17
مەن ئادالەتسىزنىڭ ھىڭگايغان چىشلىرىنى چېقىپ تاشلايتتىم، ئولجىسىنى چىشلىرىدىن ئېلىپ
كېتەتتىم. 18 ھەم: «مېنىڭ كۈنلىرىم قۇمدەك كۆپ بولۇپ، ئۆز ئۆۋامدا راھەت ئېچىدە
ئۆلىمەن» دەيتتىم؛ 19 ھەم: «يىلتىزىم سۇلارغىچە تارتىلىپ بارىدۇ، شەبنەم بۇتۇن كېچىچە
شېخىمغا چاپلىشىپ ياتىدۇ؛ 20 شۆھرىتىم ھەردائىم مەندە يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ، قولۇمدىكى
ئوقيامىم ھەردائىم يېڭى بولۇپ تۇرىدۇ» دەيتتىم. 21 ئادەملەر ماڭا قۇلاق سالاتتى، كۆزىنى
تۇراتتى؛ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاي دەپ سۈكۈت ئېچىدە تۇراتتى. 22 مەن گەپ قىلغاندىن
كېيىن ئۇلار قايتا گەپ قىلمايتتى، سۆزلىرىم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شەبنەم بولۇپ چۈشەتتى.
23 ئۇلار يامغۇرلارنى كۈتكەندەك مېنى كۈتەتتى، كىشىلەر [ۋاقتىدا ياغقان] «كېيىنكى
يامغۇر»نى قارشى ئالغاندەك سۆزلىرىمنى ئاغزىنى ئېچىپ ئېچەتتى! 24 ئۈمىدسىزلەنگىنىدە مەن
ئۇلارغا قاراپ كۈلۈمسىرەيتتىم، يۈزۈمدىكى نۇرنى ئۇلار يە رگە چۈشۈرمەيتتى. 25 مەن
ئۇلارغا يولنى تاللاپ كۆرسىتىپ بېرەتتىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كاتتىۋاش بولۇپ ئولتۇراتتىم،
قوشۇنلىرى ئارىسىدا ئۇرغان پادىشاھدەك ياشايتتىم، بىراق بۇنىڭ بىلەن ماتەم تۇتىدىغانلارغا
تەسەللى يەتكۈزگۈچىمۇ بولاتتىم».

30

ـ «بىراق ھازىر بولسا، ياشلار مېنى مازاق قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنى ھەتتا پادامنى
باقىدىغان ئىتلار بىلەن بىللە ئىشلىشكە يول قويۇشنىمۇ يامان كۆرەتتىم. 2 ئۇلارنىڭ ماغدۇرى
كەتكەندىن كېيىن، قولىدىكى كۈچ ماڭا نېمە پايدا يەتكۈزەلىسۇن؟ 3 يوقسۇزلۇق ھەم
ئاچلىقتىن يىگىلەپ كەتكەن، ئۇلار تۇزۇندىن ۋېيان چۈلدەرەپ كەتكەن دەشت-باياۋاندا
قۇرۇق يەرنى غاجايدۇ. 4 ئۇلار ئەمەن-شىۋاقنى چاتقاللار تارىسىدىن يۇلىدۇ، شۇمۇيىنىڭ
يىلتىزلىرىنىمۇ تېرىپ ئۈزلىرىگە نان قىلىدۇ. 5 ئۇلار ئەل-يۇرتلاردىن ھەيدۇ بتىلگەن بولىدۇ،
كىشىلەر ئۇلارنى كۈرۈپلا ئوغرىنى كۈ رگەندەك ۋارقىراپ تىلايدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن
ئۇلار سۈرلۈك جىلغىلاردا قونۇپ، تاشلار ئارىسىدا، غارلار ئېچىدە ياشاشقا مەجبۇر
بولىدۇ. 7 چاتقاللىق ئارىسىدا ئۇلار ھاڭراپ كېتىدۇ، تىكەنلەر ئاستىدا ئۇلار د ۇگەدىيىپ
ئولتۇرىشىدۇ؛ 8 نادانلارنىڭ، نام-ئابرۇيىسىزلارنىڭ بالىلىرى، ئۇلار زېمىندىن سۈرتۈۋاي
ھەيدۇ بتىلگەن. 9 مەن ھازىر بولسام بۇلارنىڭ ھەجۋىي ناخشىسى، ھەتتا سۆز-چۆچىكىنىڭ
دەستىكى بولۇپ قالدىم! 10 ئۇلار مەندىن نەپرەتلىنىپ، مەندىن يىراق تۇرۇپ، يۈزۈمگە
تۈكۈرۈشتىنمۇ يانمايدۇ. 11 چۈنكى [خۇدا] مېنىڭ ھايات رىشتىمنى ئۈزۈپ، مېنى جاپاغا
چۈمدۈ رگەن، شۇنىڭ بىلەن شۇ ئادەملەر ئالدىمدا تىزگىنلىرىنى ئېلىۋېتىكەن. 12 ئوڭ يېنىمدا
بىر توپ چۆپرەندە ياشلار ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلار پۇتۇمنى تۇرغان يېرىدىن ئىتتىرىۋېتىپ كېچى،
ئۇلار سىپىلىمغا ھۇجۇم پەللەمپەيلىرىنى كۆتۈرۈپ تۇرىدۇ؛ 13 ئۇلار يولۇمنى بۇزۇۋېتىدۇ،
ئۇلارنىڭ ھېچ يۆلەنچۈكى بولمىسىمۇ، ھالاكىتىمنى ئىلگىرى سۈرمەكتە. 14 ئۇلار سىپىلنىڭ
كەڭ بۇسۇك جايىدىن بۇسۇپ كىرگەندەك كىرىشىدۇ، ۋەيرانلىكىمدىن پايدىلىنىپ چوڭ
تاشلارىدەك دومىلاپ كىرىشىدۇ. 15 ۋەھىمىلەر بۇرۇلۇپ مېنى ئۆز نىشانى قىلغان؛ شۇنىڭ
بىلەن ھۆرمىتىم شامال ئۈتۈپ يوق بولغانىدەك ھەيدۇ بتىلدى، ئاۋاتچىلىقىممۇ بۇلۇت ئۈتۈپ
كەتكەندەك ئۈتۈپ كەتتى. 16 ھازىر بولسا جېنىم قاچىدىن تۆكۈلۈپ كەتكەندەك؛
ئازابلىق كۈنلەر مېنى ئۈتۈۋالدى. 17 كېچىلەر بولسا، ماڭا سىۋۈگە كىلىرىگىچە سانجىماقتا؛
ئاغرىقلىرىم مېنى چىشلەپ دەم ئالمايدۇ. 18 [ئاغرىقلار] زور كۈچى بىلەن ماڭا كىيىم-
كېچىكىمدەك بولدى؛ ئۇلار كۆڭلىكىمنىڭ ياقىسىدەك ماڭا چاپلىشىۋالدى. 19 خۇدا
مېنى سازلىققا تاشلىۋەتكەن، مەن توپا-چاڭغا ۋە كۈلگە ئوخشاش بولۇپ قالدىم. 20 مەن
ساڭا نالە-پەريياد كۆتۈرمەكتىمەن، بىراق سەن ماڭا جاۋاب بەرمەيسەن؛ مەن ئورنۇمدىن
تۇرسام، سەن پەقەتلا ماڭا قارىلا قويىسەن. 21 سەن ئۆزگىرىپ ماڭا بىر زالىم بولدۇڭ؛
قولۇڭنىڭ كۈچى بىلەن ماڭا زەربە قىلىۋاتىسەن؛ 22 سەن مېنى كۆتۈرۈپ شامالغا
مىندۈ رگەنسەن؛ بوران-چاپقۇنىدا ئەتەللۇقاتىمنى يوق قىلىۋەتكەنسەن. 23 چۈنكى سەن مېنى
ئاخىرىدا ئۆلۈمگە، يەنى بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ «يىغلىنىش ۆيى» گە كەلتۈرۈۋاتىسەن. 24
ئۇ ھالاك قىلغان ۋاقتىدا كىشىلەر نالە-پەريياد كۆتۈرىسىمۇ، ئۇ قولىنى ئۆزاتقاندا، دۇئانىڭ
دەرۋازىقە ھېچقانداق نەتىجىسى يوق؛ 25 مەن كۈنلىرى تەس كىشى ئۈچۈن يىغلاپ [دۇئا
قىلغان] ئەمەسمۇ؟ نامراتلار ئۈچۈن جېنىم ئازابلانمىدىمۇ؟ 26 مەن ئۈزۈم ياخشىلىق كۈتۈپ
يۈرگىنىم بىلەن، يامانلىق كېلىپ قالدى؛ نۇر كۈتكىنىم بىلەن، قاراڭغۇلۇق كەلدى. 27 ئىچىم
قازاندەك قاينىپ، ئارام‌لىق تاپمايۋاتىدۇ؛ ئازابلىق كۈنلەر ماڭا يۈزلەندى. 28 مەن قۇياش
نۇرىنى كۆرمەيمۇ قارىداپ يۈرمەكتىمەن؛ خالايىق ئارىسىدا مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ،
ناله-پەريياد كۆتۈرىمەن. 29 مەن چىلبۆرىلە رگە قېرىنداش بولۇپ قالدىم، ھۇۋۇقۇشلارنىڭ
ھەمراھى بولدۇم. 30 تېرەم قارىيىپ مەندىن ئاجراپ كېتىۋاتىدۇ، سىۋۈگە كلىرىم قىزىتقىن
كويۇپ كېتىۋاتىدۇ. 31 چىلتارىمدىن ماتەم مەرسىيىسى چىقىدۇ، نېيىمنىڭ ئاۋازى ھازا
تۇتقۇچىلارنىڭ يىغىسىغا ئايلىنىپ قالدى».

31

«مەن كۆزۈم بىلەن ئەھدىلەشكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن قانداقتۇ قىزلارغا ھەۋەس
قىلىپ كۆز تاشلاپ يۈرەي؟ 2 ئۇنداق قىلسام ئۈستۈمدىكى تەڭرىدىن ئالدىغان نېسىۋەم
نېمە بولار؟ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان مىراسىم نېمە بولار؟ 3 بۇ گۇناھنىڭ نەتىجىسى
ھەققانىيسىزلارغا بالا-قازا ئەمەسمۇ؟ قەبىھلىك قىلغانلارغا كۈلپەت ئەمەسمۇ؟ 4 ئۇ مېنىڭ
يوللىرىمنى كۆرۈپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ھەربىر قەدەملىرىمنى ساناپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 5
ئەگەر ساختىلىققا ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بولسامىدى! ئەگەر پۇتۇم ئالداڭچىلىق بىلەن بىللە
بولۇشقا ئالدىرىغان بولسا، 6 (مەن ئادىللىق مىزانىغا قويۇلغان بولسامىدى! ئۇنداقتا ئەڭرى
ئەيبسىزلىكىمدىن خەۋەر ئالالايتى!) 7 ئەگەر قەدىمىم يولدىن چىققان بولسا، كۆڭلۈم
كۆزۈمگە ئەگىشىپ ماڭغان بولسا، ئەگەر قولۇمغا ھەرقانداق داغ چاپلاشقان بولسا،
8 ئۇنداقتا مەن تېرىغانىنى باشقا بىرسى يېسۇن! بىخلىرىم يۇلۇنۇپ تاشلىۋېتىلسۇن! 9 ئەگەر
قەلبىم مەلۇم بىر ئايالدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇ نىيەتتە قوشنامنىڭ ئىشىك ئالدىدا پايلاپ
تۇرغان بولسام، 10 ئۇز ئايالىم باشقىلارنىڭ تۇۋىگىنىنى تارتىدىغان كۈنگە قالسۇن، باشقىلار
ئۇنى ئاياق ئاستى قىلسۇن. 11 چۈنكى بۇ ئەشەددىي نومۇسلۇق گۇناھتۇر، ئۇ سوراقچىلار
تەرىپىدىن جازالىنىشى كېرەكتۇر. 12 [بۇ گۇناھ] بولسا ئادەمنى ھالاك قىلغۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ
مېنىڭ بارلىق ئېقىنلىرىمنى يۇلۇپ ئالغان بولاتتى. 13 ئەگەر قۇلۇمنىڭ ياكى دېدىكىمنىڭ

ماگا قارتا ئەرزى بولغان بولسا، ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆزۈمگە ئىلمىغان بولسام، 14 ئۇنداقتا تەڭرى مېنى سوراققا تارتىشقا ئورندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇنزىلىق باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا كاللار ياشانغانسىلەر، شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگەنلىرىمنى سىلە رگە ئايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. 7 مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۇال] سۆزلىشى كېرەك؛ يىللار كۆپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىتىدۇ»، دەپ قارايتىم؛ 8 بىراق ھەربىر ئىنسانىدا روھ بار؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى ئۇنى ئەقىل-ئىدراكلىق قىلىپ يورۇتىدۇ. 9 لېكىن چوكلارنىڭ دانا بولۇشى ناتايىن؛ قېرىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالىشىمۇ ناتايىن. 10 شۇڭا مەن: «ماگا قۇلاق سېلىڭلار» دەيمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان ئېيلەي. 11 مانا، سىلەر توغرا سۆزلەرنى ئىزدەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلىرىڭلارنى كۈتكەنىدە، سىلەرنىڭ مۇنازىرە كلارغا قۇلاق سالاتتىم، 12 شۇنداق، سىلە رگە چىن كۆڭۈلمدىن قۇلاق سالدىم؛ بىراق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئايۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرەلمىدىڭلار كى، 13 سىلەر: «ھەققەتەن دانالىق تاپتۇق! دېيەلەيسىلەر؛ ئىنسان ئەمەس، بەلكى تەڭرى ئۇنىڭغا رەددىيە قىلدۇ. 14 ئۇنىڭ جەڭگە تىزىلغان ھۇجۇم سۆزلىرى ماگا قارىتىلغان ئەمەس؛ ھەم مەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن 15 (بۇ ئۇچەيلەن ھەيرانۇھەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشمىدى؛ ھەممە سۆز ئۇلاردىن ئۆچۈپ كەتتى. 16 مەن كۈتۈپ تۇراتتىم، چۈنكى ئۇلار گەپ قىلمىدى، بەلكى جىمجىت تۇرە رۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى)؛ 17 ئەمدى ئۆزۈمنىڭ ئۈۋىتىدە مەن جاۋاب بېرەي، مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرەي. 18 چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى؛ ئېچىمدىكى روھ ماگا تۇرتكە بولدى؛ 19 مانا، قورسقىم ئېچىلمىغان شاراب تۇلۇمغا ئوخشايدۇ؛ يېڭى شاراب تۇلۇملىرى پارتلاپ كېتىدىغاندەك پارتلايدىغان بولدى. 20 شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئېچىمنى بوشتىاي؛ مەن لەۋلىرىمنى ئېچىپ جاۋاب بېرەي. 21 مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن؛ ۋە ياكى ھېچ ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. 22 مەن خۇشامەت قىلىشنى ئۆگەنگىنىمدىن؛ ئۇنداق بولدىغان بولسا، ياراتقۇچىزىم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

33

«ئەمدىلىكتە، ئى ئايۇپ، بايانلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن، سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ چىققايسەن. 2 مانا ھازىر لەۋلىرىمنى ئاچتىم، ئاغزىمدا تىلىم گەپ قىلدى. 3 سۆزلىرىم كۆڭۈلمدەك دۇرۇس بولدى، لەۋلىرىم ساپ بولغان تەمىنى بايان قىلدى. 4 تەڭرىنىڭ روھى مېنى ياراتقان؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى مېنى جانلاندۇرىدۇ. 5 جاۋابىڭ بولسا، ماگا رەددىيە بەرگىن؛ سۆزلىرىڭنى ئالدىمغا سەپكە قويۇپ جەڭگە تەييار تۇرغىن! 6 مانا، تەڭرى ئالدىدا مەن ساگا ئوخشاش بەندىمىن؛ مەنمۇ لايدىن شەكىللەندۈرۈلۈپ ياسالغانىمەن. 7 بەرھەق، مەن ساگا ھېچ ۋەھىمە سالمايچى تەمەسمەن، ۋە ياكى مەن سالغان يۈك ساگا بېسىم بولمايدۇ. 8 سەن دەرۋەقە قۇلىقىمغا گەپ قىلدىڭىز، ئۈز ئاۋازىڭنى بىلدىم: ـ 9 «مەن ھېچ ئىتائەتسىز بولماي پاك بولىمەن؛ مەن ساپ، مەندە ھېچ گۇناھ يوق... 10 مانا، خۇدا مەندىن سەۋەب تېپىپ ھۇجۇم قىلدۇ، ئۇ مېنى ئۆز دۈشمىنى دەپ قارايدۇ؛ 11 ئۇ پۇتلىرىمنى كىشەنلە رگە سالىدۇ، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرىدۇ» ـ دېگەنلىكىڭنى ئاڭلىدىم. 12 مانا، مەن ساگا جاۋاب بېرەيكى، بۇ ئىشتا گېپىڭ توغرا ئەمەس؛ چۈنكى تەڭرى ئىنسانىدىن ئۈلۈغدۇر. 13 سەن نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىپ: ـ ئۇ ئۆزى قىلغان ئىشلىرى توغرۇلۇق ھېچ چۈشەنچە بەرمەيدۇ» دەپ يۈرىسەن؟ 14 چۈنكى تەڭرى ھەققەتەن گەپ قىلدۇ؛ بىر قېتىم، ئىككى قېتىم، لېكىن ئىنسان بۇنى سەزمەيدۇ؛ 15 چۈش كۆرگەندە، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتە، ـ (قاتتىق ئۇيقۇ ئىنسانلارنى باسقاندا، ياكى ئورۇن-كۆرپىلىرىدە ئۇگدەمك باسقاندا) ـ 16 ـ شۇ چاغلاردا ئۇ ئىنسانلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ، ئۇ ئۇلارغا بە رگەن نەسىھەتنى [ئۇلارنىڭ يۈرىكىگە] مۇھۇرلەيدۇ. 17 ئۇنىڭ مەقسىتى ئادەملەرنى [ياماق] يولدىن ياندۇرۇشتۇر، ئىنسانىنى تەكەبىۋرلۇقتىن ساقلاشتۇر؛ 18 ئۇنىڭ بىلەن [خۇدا] ئادەمنىڭ جېنىنى كۆزىتەمەس ماگىنى ياندۇرۇپ، ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ھاياتىنى قىلىچلىنىشتىن قوغدايدۇ. 19 ياكى بولمىسا، ئۇ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغىنىدا ئاغرىق بىلەن، سۆڭەك كلىرىنى ئۈز-ئارا سوقۇشتۇرۇپ بىئارام قىلىش بىلەن، تەربىيە قىلىنىدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتۇن ۋۇجۇدى تاۋامدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ھەرخىل نازۇ-نېمەتلەردىن قاچىدۇ. 21 ئۇنىڭ ئېتى كۆزدىن يوقىلىپ كېتىدۇ، ئەسلىدە كۆرۈنمەيدىغان كۆنلىرى ئۆزىدىن كۆپ ئىدى. 5 ئېلىخۇ بۇ ئۈچ دوستىنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق جاۋابى يوقلۇقىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇنزىلىق باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا كاللار ياشانغانسىلەر، شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگەنلىرىمنى سىلە رگە ئايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. 7 مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۇال] سۆزلىشى كېرەك؛ يىللار كۆپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىتىدۇ»، دەپ قارايتىم؛ 8 بىراق ھەربىر ئىنسانىدا روھ بار؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى ئۇنى ئەقىل-ئىدراكلىق قىلىپ يورۇتىدۇ. 9 لېكىن چوكلارنىڭ دانا بولۇشى ناتايىن؛ قېرىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالىشىمۇ ناتايىن. 10 شۇڭا مەن: «ماگا قۇلاق سېلىڭلار» دەيمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان ئېيلەي. 11 مانا، سىلەر توغرا سۆزلەرنى ئىزدەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلىرىڭلارنى كۈتكەنىدە، سىلەرنىڭ مۇنازىرە كلارغا قۇلاق سالاتتىم، 12 شۇنداق، سىلە رگە چىن كۆڭۈلمدىن قۇلاق سالدىم؛ بىراق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئايۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرەلمىدىڭلار كى، 13 سىلەر: «ھەققەتەن دانالىق تاپتۇق!» دېيەلەيسىلەر؛ ئىنسان ئەمەس، بەلكى تەڭرى ئۇنىڭغا رەددىيە قىلدۇ. 14 ئۇنىڭ جەڭگە تىزىلغان ھۇجۇم سۆزلىرى ماگا قارىتىلغان ئەمەس؛ ھەم مەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن 15 (بۇ ئۇچەيلەن ھەيرانۇھەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشمىدى؛ ھەممە سۆز ئۇلاردىن ئۆچۈپ كەتتى. 16 مەن كۈتۈپ تۇراتتىم، چۈنكى ئۇلار گەپ قىلمىدى، بەلكى جىمجىت تۇرە رۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى)؛ 17 ئەمدى ئۆزۈمنىڭ ئۈۋىتىدە مەن جاۋاب بېرەي، مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرەي. 18 چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى؛ ئېچىمدىكى روھ ماگا تۇرتكە بولدى؛ 19 مانا، قورسقىم ئېچىلمىغان شاراب تۇلۇمغا ئوخشايدۇ؛ يېڭى شاراب تۇلۇملىرى پارتلاپ كېتىدىغاندەك پارتلايدىغان بولدى. 20 شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئېچىمنى بوشتىاي؛ مەن لەۋلىرىمنى ئېچىپ جاۋاب بېرەي. 21 مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن؛ ۋە ياكى ھېچ ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. 22 مەن خۇشامەت قىلىشنى ئۆگەنگىنىمدىن؛ ئۇنداق بولدىغان بولسا، ياراتقۇچىزىم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

32

شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كىشى ئايۇپقا جاۋاب بېرىشتىن توختىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئايۇپنىڭ قارشىدا ئۆزىنى ھەققانىي دەپ تۇيۇدىغانلىقىنى بىلدى. 2 ئائدىن بۇزنىلىق رامنىڭ ئائىلىسىدىن بولغان باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئىسملىك يىگىتنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛ ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپقا قارىتا قوزغالدى، چۈنكى ئۇ خۇدانى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى توغرا ھېسابلىغانىدى؛ 3 ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپنىڭ ئۈچ دوستىلىرىغىمۇ قارىتىلدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپقا رەددىيە بە رگۈدەك سۆز تاپالماي ئۆزۈپ، يەنىلا ئۇنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەنىدى. 4 بىراق ئېلىخۇ بولسا ئايۇپقا جاۋاب بېرىشنى كۈتكەنىدى، چۈنكى بۇ ئۆتەيلەننىڭ كۆز رگەن

سۆزگە كلىرى بۇرتۇپ چىقىدۇ. 22 بۇنىڭ بىلەن جىنى كۆزىيەتمەس ھاكىمغا يېقىن كېلىدۇ، ھاياتى ھالاك قىلغۇچى پەرشتىلەر رگە يېقىنلىشىدۇ؛ 23 براق، ئە گەر تۇنىڭ بىلەن بىر تەرەپتە تۇرىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بىر پەرىشتە بولسا، يەنى مىڭنىڭ ئىچىدە بىرسى بولسا، ـ ئىنسان بالىسغا توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بولسا، 24 ئۇنداقتا [خۇدا] تۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىپ: «ئۇنى ھاكىدىن چۈشۈپ كېتىشتىن قۇتقۇزۇپ قويغىن، چۈنكى مەن نىجات-قۇتۇلۇشقا كاپالەت تاپتىم» ـ دەيدۇ. 25 بۇنىڭ بىلەن تۇنىڭ ئەتىلىرى بالىلىق ۋاقتىدىكىدىن يۇمران بولىدۇ؛ ئۇ ياشلىقىغا قايتىدۇ. 26 ئۇ تە گرىگە دۇئا قىلىدۇ، ئۇ شەپقەت قىلىپ ئۇنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇ خۇشال-خۇرام تەنتەنە قىلىپ ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ، ھەمدە [خۇدا] تۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئۇزىگە قايتۇرىدۇ. 27 ئۇ تاددەملەر تاللىدىا كۆزى ئېچىپ: ـ «مەن گۇناھ قىلدىم، توغرا يولنى بۇرمىلىغانمەن، براق تېگىشلىك جازا ماڭا بېرىلمىدى! 28 ئۇ روھىمنى ھاكىغا چۈشۈشتىن قۇتقۇزدى، جىنىم نۇرنى ھۇزۇرلىنىپ كۆرىدۇ» ـ دەيدۇ. 29 مانا، بۇ ئەمەللەرنىڭ ھەممىسىنى تە گرى تاددەمنى دەپ، ئىككى ھەتتا ئۈچ مەرتەم ئايان قىلىدۇ، 30 مەقسىتى ئۇنىڭ جىنىنى ھاكىدىن ياندۇرۇپ قۇتقۇزۇشتۇر، ئۇنى ھاياتلىق نۇرى بىلەن يورۇتۇش ئۈچۈندۇر. 31 ئى ئايۇپ، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، ئۇنۇڭنى چىقارما، مەن يەنە سۆز قىلاي. 32 ئە گەر سۆزلىرىڭ بولسا، ماڭا جاۋاب قىلىۋە رگىن؛ سۆزلىگىن! چۈنكى ئىمكانىيەت بولسىلا مېنىڭ سېنى ئاقلىغۇم بار. 33 بولمىسا، مېنىڭكىنى ئاڭلاپ تولتۇر؛ سۆزكۈت قىلغىن، مەن ساڭا دانالىقنى ئۆگىتىپ قويايى».

34

ئېلىخۇ يەنە جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئى دانىشمەنلەر، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار، ئى تەجرىبە-ساۋاقلىق تاددەملەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئېغىز تاتام تېتىپ باققاندەك، قۇلاق سۆزنىڭ تەمىنى سىناپ باقىدۇ. 4 تۇزىمىز ئۈچۈن ئىمىنىڭ توغرا بولىدىغانلىقىنى بايقاپ تاللايلى؛ ئارىمىزدا ئىمىنىڭ ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلەيلى! 5 چۈنكى ئايۇپ: «مەن ھەققانىيدۇرمەن»، ۋە: «تە گرى مېنىڭ ھەققىمنى بۇلاپ كەتتىكەن» ـ دەيدۇ. 6 يەنە تۇ: «ھەققىمگە زىيان يەتكۈزىدىغان، يالغان گەپنى قىلىشىم توغرىمۇ؟ ھېچ ئاسىيلىقىم بولمىغىنى بىلەن، ماڭا سانجىلغان ئوق زەخمىگە داۋا يوق» ـ دەيدۇ، 7 قېنى، ئايۇپقا ئوخشايدىغان كىم بار؟! ئۇنىڭغا نىسبەتەن باشقىلارنى ھاقارەتلەش سۈ ئىچكەندەك ئاددىي ئىشتۇر. 8 ئۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ھەمراھ بولۇپ يۈرىدۇ، ئۇ رەزىللەر بىلەن بىللە ماڭىدۇ. 9 چۈنكى ئۇ: «تاددەم خۇدادىن سۈيۈنسە، بۇ ئۈنىڭغا ھېچقانداق پايدىسى يوق» دېدى. 10 شۇڭا، ئى دانىشمەنلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ رەزىللىك تە گرىدىن يىراقتا ئۇرسۇن! ياماناتلىق ھەممىگە قادىردىن نېرى بولسۇن! 11 چۈنكى ئۇ تاددەمنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇزىگە قايتۇرىدۇ، ھەر بىر تاددەمگە ئۇزىگە يولىچە تېگىشلىك نېسىبە تاپقۇزىدۇ. 12 دەرھەقىقەت، تە گرى ھېچ ئەسكىلىك قىلمايدۇ، ھەممىگە قادىر ھۇكۇمنى ھە رگىز بۇرىمىلىمايدۇ. 13 كىم ئۇنىڭغا يەر-زېمىننى ئامانەت قىلغان؟ كىم ئۇنى پۈتكۈل جاھاننى باشقۇرۇشقا تەينىلىدى؟ 14 ئۇ پەقەت كۆڭلىدە شۇ نىيەتنى قىلسىلا، ئۇزىنىڭ روھىنى ھەم نەپەسىنى ئۇزىگە قايتۇرۇۋالسىلا، 15 شۇئان بارلىق ئەت ئىگىلىرى بىرگە نەپەستىن قالىدۇ، تاددەملەر توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 16 سەن دانىشمەن بولساڭ، بۇنى ئاڭلا! سۆزلىرىمنىڭ ساداسىغا قۇلاق سال! 17 ئادالەتكە ئۆچ بولغۇچى ھۇكۇم سۈرەلەمدۇ؟ سەن «ھەممىدىن ئادىل بولغۇچى»نى گۇناھكار بېكىتەمسەن؟! 18 ئۇ بولسا پادىشاھنى: «يارىماس!»، مۇتىۋەرلەرنى: «رەزىللەر» دېگۈچىدۇر. 19 ئۇ نە ئەمىرلە رگە ھېچ يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، نە بايلارنى كەمبەغەللەردىن يۇقىرى كۆرمەيدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ئۆز قولى بىلەن يارىتىقاندۇر. 20 كۆزىنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىدۇ، ئۆتۈن يېرىمىدا خەلقلەرمۇ تەۋرىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ؛ تاددەمنىڭ قولىسىز ئۇلۇغلار ئېلىپ كېتىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۇنىڭ نەزىرى تاددەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇ ئىنسانلىڭ بار قەدەملىرىنى كۆرۈپ يۈرىدۇ. 22 شۇڭا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا يوشۇرۇنغۇدەك ھېچ قاراڭغۇلۇق يوقتۇر، ھەتتا ئۇلۇمنىڭ سايىسىدىمۇ ئۇلار يوشۇرۇنالمايدۇ. 23 چۈنكى تە گرى تاددەملەرنى ئالدىغا ھۇكۇم قىلىشقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۆزۈنغىچە كۆزىتىپ يېرۇشىنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. 24 ئۇ كۆچلۈكلەرنى تە كشۈرۈپ ئولتۇرمايلا پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، ھەم باشقىلارنى ئۇلارنىڭ ئورنىغا قويىدۇ، 25 چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ئۈنىڭغا ئېنىق تۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى كېچىدە ئۆرۈۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يانچىلىدۇ. 26 ئۇ ياماناتلارنى خالايىق ئالدىدا كاچاتلىغاندەك ئۇلارنى ئۇرىدۇ، 27 چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا ئە گىشىشتىن باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچىرىنى ھېچ ئەتىۋارلىمىغان. 28 ئۇلار شۇنداق قىلىپ مىسكىنلەرنىڭ نالە-پەريادىنى ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگۈزدى، شۇنۇڭ بىلەن ئۇ ئېزىلگۈچىلەرنىڭ يالۋۇرۇشىنى ئاڭلايدۇ. 29 ئۇ سۈكۈتنە تۇرسا، كىم ئاغرىنىپ قاقشىسۇن. مەيلى ئەلدىن، مەيلى شەخسىتىن بولسۇن، ئە گەر ئۇ [شەپقىتىنى كۆرسەتمەي] يۈزىنى يوشۇرۇۋالسا، كىم ئۇنى كۆرەلىسۇن؟ 30 ئۇنىڭ مەقسىتى ئېپلاسلار ھۆكۈمرانلىق قىلمىسۇن، ئۇلار ئەل-ئەھلىنى دامىغا چۈشۈرمىسۇن دېگەنلىكتۇر. 31 چۈنكى بۇنىڭ بىلەن ئۇلاردىن بىرسى تە گرىگە: «مەن تە كەبىۋارلۇق قىلغانمەن؛ مەن توغرىنى يەنە بۇرمىلىمايمەن؛ 32 ئۆزۈم بىلمىگىنىمنى ماڭا ئۆگىتىپ قېرىغايسەن؛ مەن ياماناتلىق قىلغان بولسام، مەن قايتا قىلمايمەن» ـ دېسە، 33 سەن ئۇنىڭ بېكىتكىنىنى رەت قىلغانلىقىڭ ئۈچۈن، ئۇ پەقەت سېنىڭ پىكرىڭ بويىچىلا ئىنسانلىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايتۇرۇشى كېرەكمۇ. مەن ئەمەس، سەن قارار قىلىشىڭ كېرەكتۇر؛ ئەمدى بىلگەنلىرىڭنى بايان قىلساڭچۇ! 34 ئەقلى بار تاددەملەر بولسا، گېپىمنى ئاڭلىغان دانا كىشى بولسا: ـ 35 «ئايۇپ ساۋاتسىزدەك گەپ قىلىدى؛ ئۇنىڭ سۆزلىرىدە ئەقىل-پاراسەتتىن ئەسەر يوق» ـ دەيدۇ. 36 ئايۇپ رەزىل تاددەملەردەك جاۋاب بە رگەنلىكىدىن، تاخىرغىچە سىنالسۇن! 37 چۈنكى ئۇ ئۆز گۇناھىنىڭ ئۈستىگە يەنە تاسىيلىقنى قوشىدۇ؛ ئۇ تارىمىزدا [ئاھانەت بىلەن] چاۋاك چېلىپ، تە گرىگە قارشى سۆزلەرنى كۆپەيتكەتتە».

35

ئېلىخۇ يەنىلا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «سەن مۇشۇ گېپىڭنى، يەنى «ھەققانىيلىقىم تە گرىنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر» دېگىنىڭنى توغرا دەپ قارامسەن؟ 3 شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن سەن: «ھەققانىيلىقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ گۇناھ قىلمىغىنىمنىڭ گۇناھ قىلغىنىمغا قارىغاندا ئارتۇقچىلىقى نەدە؟»، دەپ سوردىڭ. 4 ئۆزۈم سۆزلەر بىلەن ماڭا [جاۋاب بېرەي]، ساڭا ھەم سەن بىلەن بىللە بولغان ئۇلۇپەتلىرىڭگە جاۋاب بېرەي؛ 5 ئاسمانلارغا قاراپ باققىن؛ پەلەكتىكى بۇلۇتلارغا سەپسالغىن، ئۇلار سەندىن يۇقىرىدۇر. 6 ئە گەر گۇناھ قىلغان بولساڭ، ئۇنداقتا تە گرىگە قايسى زىيانكەشلىكنى قىلالايتىڭ؟ جىنايەتلىرىڭ كۆپەيسىمۇ، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا قانداق زىيانلارنى سالالار ئىدىڭ؟ 7 سەن ھەققانىي بولغان تەقدىرىمۇ، ئۇنىڭغا نېمە بېرەلەيتىڭ؟ ئۇ سېنىڭ قولۇڭدىن نېمىمۇ تالار-مە؟ 8 سېنىڭ ئەسكىلىكىڭ پەقەت سەندەك بىر ئىنسانغىلا، ھەققانىيلىقىڭ بولسا پەقەت ئىنسان بالىلىرىغىلا تەسىر قىلىدۇ، خالاس. 9 تاددەملەر زۇلۇم كۆپىيىپ كەتكەنلىكىدىن يالۋۇرىدۇ؛ كۆچلۈكلەرنىڭ بىسىمى ئۆپەيلىدىن ئۇلار نالە-پەريات كۆتۈرىدۇ. 10 براق ھېچكىم: «كېچىلەردە ئىنسانلارغا ناخشا ئاتا قىلغۇچى ياراتقۇچۇم تە گرىنى نەدىن ئىزدىشىم كېرەك؟» دېمەيدۇ. 11 ئۇنىڭ بە رگە ئۆگىتىدىغىنى يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن كۆپ، ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن ئارتۇق تەمەمىز؟ 12 ئۇلار نالە-پەريات كۆتۈرىدۇ، براق رەزىل تاددەملەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنىڭ تەسىرى ئۆپەيلىدىن، ئۇنى خۇدا ئىجابەت قىلمايدۇ. 13 بەرھەق، تە گرى قۇرۇق دۇئاغا قۇلاق سالمىغان يەردە، ھەممىگە قادىر مۇشۇلارغا ئەھمىيەت بەرمىگەن يەردە، 14 سەن: «مەن ئۇنى كۆرەلەيمەن» دېسەڭ، [ئۇ قانداق قۇلاق سالسۇن]؟ دەۋايىڭ تىنچى ئۇنىڭ ئالدىدا ئۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنى كۆتۈپ تۇرغىن. 15 براق ئۇ ھازىر [توۋا قىلىش پۇرسىتى بېرىپ]، ئۇز غەزىپىنى تىنچى ئۆتكىگەن ئەھۋالدا، ئايۇپ ئۇزىنىڭ تە كەبىۋارلۇقىنى بىلەمدىغاندۇ؟ 16 چۈنكى ئايۇپ قۇرۇق گەپ ئۈچۈن ئاغزىنى ئاچقان، ئۇ ئۇتۇرۇقسىز سۆزلەرنى كۆپەيتكەن».

36

ئېلىخۇ سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنى بىردەم سۆزلىگىلى قويساڭ، مەن يەنە تە گرىگە ۋاكالىتەن قىلدىغان سۆزۈمنىڭ بارلىقىنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 3 بىلىمنى يىراقلاردىن ئېلىپ كەلتۈرىمەن، تاددەملەرنى ياراتقۇچىمنى ھەققانىي دەپ ھېسابلايدىغان قىلىمەن. 4 مېنىڭ گېپىم ھەقىقەتەن يالغان ئەمەستۇر؛ بىلىمى مۇكەممەل بىرسى سەن بىلەن بىللە بولىدۇ. 5 مانا، تە گرى دېگەن ئۇلۇغدۇر، براق ئۇ ھېچكىمنى كەمسىتمەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئىشىنىشى چوڭقۇردۇر، مەقسىتىدە چىڭ تۇرىدۇ. 6 ئۇ يامانلارنى ھايات ساقلىمايدۇ؛ براق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزىدۇ. 7 ئۇ ھەققانىيلاردىن كۆزىنى ئېلىپ كەتمەيدۇ، بەلكى ئۇلارنى مەڭگۈ ئەۋلادشاھلار بىلەن تەختە ئولتۇرغۇزىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى ئۈستۈن بولىدۇ. 8 ۋە ئە گەر ئۇلار كىشىلەنگەن بولسا، جاپانىڭ ئاسارىتىگە ئۇچۇقلىغان بولسا، 9 ئۇنداقتا ئۇ ئۇلارغا قىلغانلىرىنى، ئۇلارنىڭ

ئىتائەتسىزلىكلىرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كۆزە كۈپ كەتكەنلىكىنى ئۆزلىرىگە كۆرسەتكەن بولدۇ.
10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇزاقلىرىنى تەربىيىگە ئېچىپ قويىدۇ، ئۇلارنى ياماناتلىقتىن قايتىشقا
ۋېرىۋىدۇ. 11 ئۇلار قۇلاق سىلىپ ئۆنىكۈنا يوپۇنسىلا ئۇلار [قالغان] كۆنلىرىنى ئاڭۇچىلىقتا،
يىللىرىنى خوشلۇقتا ئوتكۈزىدۇ. 12 براق ئۇلار قۇلاق سالمىسا، قىلچىلىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ،
بىلمىسىز ھالدا نەپەسىتىن توختاپ قالىدۇ. 13 براق كۆڭلىگە ئىپلاسلىقنى پۈككەنلەر يەنىلا
ئاداۋەت ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارغا ئاسارەت چۈشۈپ رگەندىمۇ ئۇلار يەنىلا تىلاۋەت قىلمايدۇ.
14 ئۇلار ياش ئۆرۈپلا جان ئۈزىدۇ، ئۇلارنىڭ ھاياتى بەچچۇزلار ئارىسىدا ئۆگەيدۇ. 15
براق ئۇ ئازاب تارتقۇچىلارنى ئازابلاردىن بولغان تەربىيە ئارقىلىق قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئۇلار
خار بولغان ۋاقتىدا ئۇلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ. 16 ئۇ شۇنداق قىلىپ سىنمىۋۇ ئازارنىڭ
ئاغزىدىن قىستاڭچىلىقى يوق كەڭ بىر يەر گە جەلب قىلغان بولاتتى؛ ئۇنداقتا داستىخىنىڭ
مايغا تولدۇرۇلغان بولاتتى. 17 براق سەن ھازىر يامانلارغا قارشىلغان تېگىشلىك جازالارغا
تولدۇرۇلغانسەن؛ شۇڭا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمى ھەم ئادالىتى سېنى ئۇتۇۋالدى. 18 غەزىپىڭنىڭ
قاينىپ كېتىشىنىڭ سېنى مازاققا باشلاپ قويۇشىدىن ھۇشيار بول؛ ئۇنداقتا ھەتتا زور
كاپالەتمۇ سېنى قۇتقۇزالمايدۇ. 19 ياكى بايلىقلىرىڭ، ياكى كۆچۈرگۈنىڭ زور تىرىشىشلىرى،
ئۆزۈڭنى ئازاب-ئۇقۇبەتتىن نېرى قىلالامدۇ؟ 20 كېچىگە ئومىد باغلىما، چۈنكى ئۇ چاغدا
خەلق ئۆز ئورنىدىن يوقلىپ كېتىدۇ. 21 ھۇشيار بول، ئەسكىلىككە بۇرۇلۇپ كەتمە؛ چۈنكى
سەن [قەيھلىكنى] دەر دىكە [سەۋىر بولۇشنىڭ] ئورندا تاللىغانسەن. 22 مانا، تەڭرى كۈچ-
قۇدرىتى ئۆپەيلىدىن ئۈستۈنلۈر؛ ئۇنىڭدەك ئۆگەتكۈچى بارمۇ؟ 23 كىم ئۇنىڭغا ماڭىدىغان
يولنى بېكىتىپ بەرگەندى؟ ۋە ياكى ئۇنىڭغا: «يامان قىلدىڭ؟» دېيىشكە پېتىنالايدۇ؟ 24
ئىنسانلار تەبرىكلەيدىغان خۇدانىڭ ئەمەللىرىنى ئۇلۇغلاشنى ئۇنتۇما! 25 ھەممە ئادەم ئۇلارنى
كۆرگەندۇر؛ ئىنسان باللىرى يىراقتىن ئۇلارغا قاراپ تۇرىدۇ». 26 « ـ بەرھەق، تەڭرى
ئۇلۇغدۇر، بىز ئۇنى چۈشىنەلەيمىز؛ ئۇنىڭ يىللىرىنىڭ سانىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغىلى بولمايدۇ.
27 چۈنكى ئۇ سۇنى تاچىلاردىن شۇمۇرۇپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار يارغا ئايلىنىپ ئادىن يامغۇر
بولۇپ ياغىدۇ. 28 شۇنداق قىلىپ ئاسمانلار [يامغۇرلارنى] قويۇپ بېرىپ، ئىنسان باللىرى
ئۈستىگە مولچىلىق ياغدۇرىدۇ. 29 براق كىم بۇلۇتلارنىڭ توقۇلۇشىنى، ئۇنىڭ [ساماۋى]
چېدىرىنىڭ گۈمبۈر-گۈمبۈر قىلدىغانلىقىنى چۈشىنەلەيسۇن؟ 30 مانا، ئۇ چاقىقى بىلەن
ئەتراپىنى يورۇق قىلدۇ، ھەتتا دېڭىز تەكتىنمۇ يورۇق قىلىدۇ. 31 ئۇ بۇلار ئارقىلىق
خەلقلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ھەم ئۇلار [ئارقىلىقمۇ] مول ئاشلىق بېرىدۇ. 32 ئۇ
قوللىرىنى چاقاق بىلەن تولدۇرىدۇ، ئۇنىڭغا ئۇرىدىغان نىشانىنى بۇيرۇيدۇ. 33 [خۇدانىڭ]
گۈلدۈرمامىسى ئۇنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ؛ ھەتتا كاللىرىمۇ سېزىپ، ئۇنى ئېلان
قىلىدۇ.

37

شۇنداق، يۈرىكىمۇ بۇنى ئاڭلاپ تەۋرىنىپ كېتىۋاتىدۇ، يۈرىكىم قېيىدىن چىقىپ
كېتەي، دېدى. 2 مانا ئاڭلىغىنا! ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان
گۈلدۈرماما ئاۋازىنى ئاڭلا! 3 ئۇ ئاۋازىنى ئاسمان ئاستىدىكى پۈتكۈل يە رگە، چاقىقىنى
يەرنىڭ قەرىگىچە يەتكۈزىدۇ. 4 چاقاقتىن كېيىن بىر ئاۋاز ھۆركىرەيدۇ؛ ئۇ ھەيۋىتىنىڭ
ئاۋازى بىلەن ئۇ گۈلدۈرلەيدۇ، ئاۋازى ئاڭلىنىشى بىلەنلا ھېچ ئايامماي چاقاقلىرىنمۇ
ۋېرىۋېتىدۇ. 5 ئەڭرى ئاۋازى بىلەن كارامەت گۈلدۈرلەيدۇ، بىز چۈشىنەلەيدىغان ئۇرغۇن
قالتىس ئىشلارنى قىلىدۇ. 6 چۈنكى ئۇ قارغا: «يە رگە ياغ!»، ھەم ھۆل-يېغىنغا: «كۆچلۈك
يامغۇر بول!» دەيدۇ. 7 ئۇ بارلىق ئىنسانىنى ئۆزىنىڭ ياراتقانلىقىنى بىلىشۈن دەپ، ھەممە
ئادەمنىڭ قولىنى بۇلار بىلەن توسۇپ قويىدۇ؛ 8 ياۋايى ھايۋانلار ئۆز ئۆۋىسىغا كىرىپ
كېتىدۇ، ئۆز قوناللىغۇسىدا ئۇرغۇزۇلىدۇ. 9 بوران-چاپقۇن كوھىقاپتىن كېلىدۇ، ھەم سوغۇق-
زەمىستان ئاراتقۇچى شاماللاردىن كېلىدۇ. 10 تەڭرىنىڭ نەپىسى بىلەن مۇز ھاسىل بولىدۇ،
بەيايان سۇلار قېتىپ قالىدۇ. 11 ئۇ يەنە قويۇق بۇلۇتلارنا مول نەملىك يۈكلەيدۇ، ئۇ
چاقاق كۆتۈرىدىغان بۇلۇتنى كەڭ يېيىپ قويىدۇ. 12 ئۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىن يۈزىدە ئۇ
يۈرۈگان ئىشنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن، ئۇنىڭ يولىيورۇقلىرى بىلەن ھەرياققا بۇرۇلىدۇ. 13
ياكى تەربىيە تايىقى بولۇشى ئۈچۈن، ياكى ئۆز دۇنياسى ئۈچۈن، ياكى ئۆز رەھىمدىللىكىنى
كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇ [بۇلۇتلىرىنى] كەلتۈرىدۇ. 14 ئى ئايۇپ، بۇنى ئاڭلاپ قوي،
تەڭرىنىڭ كارامەت ئەمەللىرىنى تونۇپ يېتىپ شۈك تۇر. 15 تەڭرىنىڭ بۇلۇتلارنى قانداق
سەپتە تۇرغۇزغانلىقىنى بىلەمسەن؟ ئۇنىڭ يۇلۇتىنىڭ چاقىقىنى قانداق چاقتۇردىغانلىقىنمۇ
بىلەمسەن؟ 16 بۇلۇتلارنىڭ قانداق قىلىپ بوشلۇقتا مۇئەللەق تۇردىغانلىقىنى، بىلىمى
مۇكەممەل بولغۇچىنىڭ كارامەتلىرىنى بىلەمسەن؟ 17 ھەي، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ يەر-
زېمىنى جەۋبدىكى شامال بىلەن تىنچلاندۇرۇپ، سېنى كىيىم-كېچەكلىنىڭ ئوتىدەك
ئىسسىتقىنىنى بىلەمسەن؟ 18 سەن ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئاسمانى خۇددى قويۇپ
چىقارغان ئەينەك كەتەك، مۇستەھكەم قىلىپ يايغانمىدىڭ؟! 19 ئۇنىڭغا نېمىنى دېيىشىمىز
كېرەكلىكىنى بەرگە ئۇگىتىپ قويغىن! قاراڭغۇلۇقىمىز ئۆپەيلىدىن بىز دەۋاىمىزنى جايىدا
سەپكە قويالمايمىز. 20 ئۇنىڭغا «مېنىڭ ساڭا گېپىم بار» دېيىش ياخشىمۇ؟ ئۇنداق دېگۈچى
ئادەم يۇتۇلمايى قالمايدۇ! 21 ئەمدى شامالار كېلىپ بۇلۇتلارنى تارقىتۋېتىدۇ، بىراق بۇلۇتلار
تارىسىدىكى قويىاش نۇرىغا ئادەملەر بۇاسىتە قاراپ تۇرالمايدۇ. قۇياشنىڭ ئالتۇن رەنگىگە شىمال
تەرەپتىنمۇ پەيدا بولىدۇ؛ ئە رگىنىڭ ھۆزۈرىدا دەھشەتلىك ھەيۋەت باردۇر. ھەممىگە قادىرنى
بولسا، بىز ئۇنى مۇچلەرلىيەلەيمىز؛ قۇدرىتى قالتىستۇر، ئۇنىڭ ئادالىتى ئۆلۈغ، ھەققانىيلىقى
چوكتۇقۇر، شۇڭا ئۇ ئادەملە رگە زۇلۇم قىلمايدۇ. 24 شۇڭا ئادەملەر ئۇنىڭدىن قورقىدۇ؛
كۆڭلىدە ئۆزىنى دانا چاغلايدىغانلارغا ئۇ ھېچ ئېتىبار قىلمايدۇ».

38

ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قويۇن ئىچىدىن ئاۋۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2
«نەسىھەتنى ئۆتۈرۈۋەسز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن زادى كىم؟ 3 ئە رگە كىتەك بېلىڭنى
چېڭ باغلا؛ شۇنداق مەن سەندىن سورايمەن، ئاندىن سەن مېنى خەۋەردار قىل! 4 مەن يەر-
زېمىنى ئاپىرىدە قىلغىنىمدا، سەن زادى نەدە ئىدىڭ؟ بۇلارنى چۈشەنگەن بولساڭ، بايان
قىلىۋەر. 5 كىم يەر-زېمىننىڭ ئۆلچىمىنى بېكىتكەن؟ ـ سەن بۇنى بىلەمسەن؟ كىم ئۇنىڭ
ئۈستىگە تانا تارتىپ ئۆلچىگەن؟ 6 تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار بىللە كۆيۈ ئېيتىشقان ۋاقتىدا،
خۇدانىڭ ئوغۇللىرى خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىشقان ۋاقتىدا، يەر-زېمىننىڭ ئۇللىرى نە گە
پاتۇرۇلغان؟ كىم ئۇنىڭ بۇرجەك ئېشىنى سالغان؟ 8 بالياتقۇدىن چىققاندەك، دېڭىز سۈيى
بۇسۇپ چىققاندا، كىم ئۇنى دەرۋازىلار ئىچىگە بەند قىلغان؟ 9 مەن بۇلۇتنى دېڭىزنىڭ
كىيىمى قىلغاندا، ۋە قاپ-قاراڭغۇنى ئۇنىڭ زاكىسى قىلغاندا، 10 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن
پاسىل كەسكەن ۋاقىتتا، ئۇنى چە كلەپ بالداقلارنى ھەم دەرۋازىلارنى سالغاندا، 11 يەنى
ئۇنىڭغا: «مۇشۇ يە رگىچە بارىسەن، پاسىلدىن ئوتمە، سېنىڭ تە كەبىۋر دولقۇنلىرىڭ مۇشۇ
يەردە توختىسۇن» دېگەندە، سەن نەدە ئىدىڭ؟ 12 سەن ئۆزۈلغاندىن بېرى سەھەرنى
«چىق» دەپ ۋېرىۋېپ باققانمۇسەن؟ سەن تاڭ سەھە رگە ئۆزنى چىقىدىغان جايىنى
كۆرسەتكەنمۇسەن؟ 13 سەن شۇنداق قىلىپ سەھە رگە يەر يۈزىنىڭ قەرىسىنمۇ يورۇتقۇزۇپ
ھۆكۈم سۈرگۈزۈپ، شۇنداقلا رەزىللەرنى تىترىتىپ يەر-زېمىندىن قوغلاتقۇزغانمۇسەن؟ 14
شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن سىغىز لايغا يېسىلغان مۇھۇر ئىزلىرىدەك ئۇ رگەرتىلىدۇ، كىيگەن
كىيىمىدەك ھەممە ئېنىق بولىدۇ؛ 15 ھەم شۇنىڭ بىلەن رەزىللەرنىڭ «نۇر»ى ئۇلاردىن
ئېلىپ كېتىلىدۇ، كۆتۈرۈلگەن بىلە كلەر سۇندۇرۇلىدۇ. 16 دېڭىزدىكى بۇلاقلارغا سەپەر
قىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئوكيانلارنىڭ قەرىدە مېڭىپ باققانمۇسەن؟ 17 تۇلۇمنىڭ دەرۋازىلىرى
ساڭا ئاشكارىلانغانمۇ؟ تۇلۇم سايىسىنىڭ دەرۋازىلىرىنى كۆرگەنمۇسەن؟ 18 ئەقلىڭ يەر-
زېمىننىڭ چوڭقۇرغا يەتكەنمۇ؟ ھەممىسىنى بىلگەن بولساڭ ئېنىق بايان قىل! 19 نۇر تۇرۇشلۇق
جايغا باردىغان يول نەدە؟ قاراڭغۇلۇقنىڭ بولسا، ئەسلىي ئورنى نەدە؟ 20 سەن [بۇنى
بىلىپ] ئۇلارنى ئۆز چېگرىسىغا ئېپىرالامسەن؟ ئۇلارنىڭ ئۆيىگە ماڭىدىغان يوللارنى بىلىپ
يېتەلەمسەن؟ 21 ھەئە، راست، سەن بىلىسەن، چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ چاغلىردىن ئىلگىرى
ئۇغۇلغانسەن، كۆزلىرىڭنىڭ سانى دەرھەققەت كۆپتىن كۆپتۇر! 22 قار قاچىلانغان
خەزىنىلە رگە كىرىپ كۆرد ئۆڭۈ. مۇلدۇر ئامبىرلىرىنمۇ كۆرۈپ باقتىڭمۇ؟ 23 بۇلارنى
ئازاب-ئۇقۇبەتلىك زامانغا قالدۇردۇم، جەڭ ۋە ئۇرۇش كۈنى ئۈچۈن تەيىارلاپ قويدۇم.
24 چاقاق دېگەن قانداق يول بىلەن يېرىلىدۇ؟ شەرق شامىلى يەر يۈزىدە قانداق يول بىلەن
تارقىتىلىدۇ؟ 25 يامغۇر كەلكۈننىڭ چۈشىدىغان قانىلىق چېيىپ تەيىارلىغان كىمدۇ؟
گۈلدۈرمامىنىڭ چاقىقى ئۈچۈن يول تەيىارلىغان كىمدۇ؟ 26 شۇنداق قىلىپ يامغۇر ھېچ
ئادەم يوق بولغان يەر يۈزىگە، ھېچ ئادەمزاتسىز دەشت-بايابانغا ياغدۇرۇلمامدۇ؟ 27 شۇنىڭ
بىلەن چۆللەشكەن، قۇرغاق ۋېرانلار قاندۇرۇلىدۇ، ئوت-چۆپ بىخ تۇرۇپ كۆكلەپ
چىقمامدۇ؟ 28 يامغۇرنىڭ تاتىسى بارمۇ؟ شەبنەمنى كىم تۇغقاندۇ؟ 29 مۇز بولسا كىمنىڭ

بالیاتقۇسىدن چىقىدۇ؟ ئاسماندىكى ئاق قىراۋنى بولسا كىم دۇنياغا كەلتۈرىدۇ؟ 30 شۇ چاغدا سۇ قېتىپ تاشتەك بولىدۇ، چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ يۈزى قېتىپ تۇتاشتۇرۇلىدۇ. 31 «قەلب يۇلتۇزلار توپى»نىڭ باغلىنىشى باغلىنالامسەن؟ ئوريۇنىنىڭ رەشتىلىرىنى بوشتىتالامسەن؟ 32 «ئون ئىككى زودىئاك يۇلتۇز تۈركۈملىرى»نى تۈز پەسلىدە ئېلىپ چىقرالامسەن؟ «چوڭ ئېيىق تۈركۈمى»نى كۆچۈكلىرى بىلەن بىتە كىلىپەلەمسەن؟ 33 ئاسمانىنىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئاسمانىنىڭ يەر ئۈستىگە سۈرىدىغان ھۆكۈملىرىنى سەن بەلگىلەپ قويغانمۇ؟ 34 سەن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇلۇتلارغىچە يەتكۈزۈپ، يامغۇر ياغدۇرۇپ ئۆزۈڭنى قىيان-تاشقىنلارغا باستۇرالامسەن؟ 35 سەن چاقماقلارنى يۈرۈپ تۈز يولىغا ماڭدۇرالامسەن؟ ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «مانا بىز!» دەپ ساڭا جاۋاب بېرەمدۇ؟ 36 ئادەمنىڭ ئىچ-باغرىغا دانالىق بېغىشلاپ كىم گۈگۈم ئۆگەن كىمدۇ؟ ئەقىلگە چۈشىنىش قابىلىيىتىنى بە رگەن كىمدۇ؟ 37 بۇلۇتلارنى دانالىق بىلەن سانىغان كىم؟ ئاسمانلاردىكى سۇ ئۆلۈملىرىنى تۆكىدىغان كىم؟ 38 ئۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلارنى قاتۇرۇپ ۋەيۈل قىلدۇرغان، چالمىلارنى بىر-بىرىگە چاپلاشتۇرغۇزغان زادى كىم؟ 39 «چىشى شىر ئۆچۈن ئوۇ ئوۋلاپ يۈرەمسەن، شىر كۆچۈكلىرىنىڭ ئىشتىھاسىنى قاندۇرامسەن؟ 40 ئۇلار تۆۋىلىردا ز وكۈپىپ يۇ رگەن ۋاقىتدا، چاتقاللىق ئىچىدە تۇرۇپ ئۇزاق ۋەيۈپ، [سەن ئۇلارغا ئوڭا بېرەلەمسەن]؟ 41 يېمى كەمچىل بولۇپ، ئېزىپ كېتىپ يىراققا كېتىپ قالغاندا، بالىلىرى تە كۈنگە ئىلتىجا قىلىپ نالە-پەريات كۆتۈر رگەندە، تاغ قاغىلىرى ھەم بالىلىرى ئۆچۈن يەمنى تەمىنلىگەن كىمدۇ؟

39

سەن تاغدىكى ياۋا تۆچكىلەرنىڭ قاچان تۇغدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ جەرەنلەرنىڭ بالىلىغانلىقىنى كۆزىتىپ باققانمۇسەن؟ 2 ئۇلارنىڭ بوغاز بولغىلى نەچچە ئاي بولغانلىقىنى سانىيالامسەن؟ ئۇلارنىڭ بالىلايدىغان ۋاقتىدىن خەۋىرىڭ بارمۇ؟ 3 ئۇلار قەددىنى پۈكۈپ، يېتىپ بالىلىرىنى تۇغدۇ، ئۇلار تۇزىدىكى تولغاقنى چىقىرىپ تاشلايدۇ؛ 4 ئۇلارنىڭ بالىلىرى كۈچلىنىپ يېتىلىدۇ، ئۇلار دالادا تۇسۇپ، [تانىسىنىڭ] يېنىدىن چىقىپ قايتىپ كەلمەيدۇ. 5 ياۋا ئېشەكنى دالاغا ۋەيۈۋېتىپ ئە رىكىنلىككە چىقارغان كىم؟ شاش ئېشەكنىڭ نوختىلىرىنى يېشىۋەتكەن كىم؟ 6 چۆل-ياباۋانىنى ئۇنىڭ ۋېنى قىلغانمەن، شورلۇقتىمۇ ئۇنىڭ تۇرالغۇسى قىلغانمەن. 7 ئۇ شەھەرنىڭ قىيقاس-سۈرەنلىرىدىن يىراق تۇرۇپ ئۇنى مازاق قىلىدۇ، ئۇ ئېشەكچىنىڭ ۋارقىرىشىنىمۇ ئاڭلىمايدۇ. 8 ئۇ تاغلارنى ئۆز يايلىقىم دەپ كېزىدۇ، شۇ يەردىكى ھەممە گۈل-گىياھنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 9 ياۋا كالا بولسا خىزمىتىڭگە كىرىشكە رازى بولامدۇ؟ سېنىڭ ئوقۇر ئۆڭىنىڭ يېنىدا تۇرۇشقا ئۇنامدۇ؟ 10 ياۋا كالىنى تانا بىلەن باغلاپ، تايقا چۈشۈرەلەمسەن؟! ئۇ ساڭا ئە گىشىپ جىلغىلاردا مېڭىپ تىرنا تارتامدۇ؟ 11 ئۇنىڭ كۆچى زور بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تايىنامسەن؟ ئەمگىكىڭنى ئۇنىڭغا ئامانەت قىلامسەن؟ 12 دانلىرىڭنى ۋېگە كۆتۈرۈپ ئە كىلىشى ئۈنىڭغا تاپشۇرامسەن؟ «[دانلىرىمنى] خامىنىمغا يىغىنىتۇرىدۇ» دەپ ئۇنىڭغا ئىشەنەمسەن؟ 13 تۆۋىگۈش قاناتلىرىنى شادلىق بىلەن قاقىدۇ، بىراق بۇلار لەيلە كىنىڭ قانات ئۇچلىرى ھەم پەيلىرىگە يېتەمدۇ؟ 14 ئۇ تۇخۇملىرىنى يە رگە تاشلاپ قويىدۇ، تۇخۇملىرىم تو پىدا ئىسىنىتىلىشۇن، دەيدۇ. 15 ئۇلارنىڭ تاسادىپىي دەسسىلىپ يانچىلىدىغانلىقىنى، دالىدىكى بىرەر ھايۋاننىڭ ئاسانلا ئۇلارنى دەسسەپ-چەيلەيدىغانلىقىنى ئۇنۇيدۇ. 16 بالىلىرىنى ئۆزىنىڭ ئەمەسىتەك باغرىنى قاتتىق قىلدۇ؛ ئۇنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئەجرى بىكارغا كېتىدۇ، بىراق ئۇ پىسەنت قىلىمغانىدەك تۇرىدۇ. 17 چۈنكى تە كۈنى ئۇنى كەم ئەقىل قىلغان، ئۇنىڭغا دانالىقنى بەرمىگەن. 18 ھالبۇكى، ئۇ يۇگۇرۈش ئالدىدا مەيدىسىنى يۇقىرىغا كۆتۈر رگىنىدە، ئات ھەم ئاتلىقلارنى كەمىستىپ مازاق قىلىدۇ. 19 سەن ئاتقا كۈچ بېغىشلىغانمىدىڭ؟ سەن ئۇنىڭ بوينىغا يەلپۈنۈپ تۇرىدىغان يايلىنى كىيگۈ زگەنمىدىڭ؟ 20 سەن ئۇنى ھەيۋەتلىك پۇرقۇشلىرى بىلەن ئادەمنى قورقۇتىدىغان، چېكىنىكىدەك سە گەيدىغان قىلالامسەن؟ 21 ئۇ ئەشەددىيلىك بىلەن يەر تاتىلاپ-زوڭچۇپ، ئۆز كۈچىدىن شادلىنىپ كېتىدۇ، قوراللىق قوشۇن بىلەن جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىدۇ. 22 ئۇ قورقۇنچىنا نىسبەتەن كۈلۈپلا ۋەيىدۇ، ھېچىمىدىن قورقايدۇ؛ قىلىچنىڭ بىسىدىن ئۇ يانمايدۇ. 23 ئوقدان، جۇلالىق نەيزە، گۈرزىمۇ ئۇنىڭ يېنىدا شاراقشىيدۇ، 24 ئۇ يەرنى ئاچچىق ھەم غەزەپ بىلەن يۇتۇۋېتىدۇ، [جەڭ] كانايىنى بىر ئاڭلاپلا ھايانجانلىنىپ قىن-قىنىغا پاتمۋاي كېتىدۇ. 25 كانايلارنىڭ ئاۋازى بىلەنلا ئۇ: «ئىلھاي!» دەيدۇ، ئۇ جە كنى يىراقتىن پۇراپ بولىدۇ. ئۇ سە رگەردىلەرنىڭ توۋلاشلىرىنى، جە كچىلەرنىڭ ۋارقىراشلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلايدۇ. 26 سار سېنىڭ ئەقلىڭ بىلەن ئۇچامدۇ، قاناتلىرىنى جەۋىقا قاراپ كېرەمدۇ؟ 27 بۇرىكۈت يۈيرۈقۇڭ بىلەن يۇقىرىغا پەرۋاز قىلىپ كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇۋۇسىنى يۇقىرىغا سالامدۇ؟ 28 ئۇ قورام تاشنىڭ ئۈستىدە ماكانلىشىدۇ، ئۇ تاغنىڭ چوققىسىغا قوندۇ، تىك قىيناۋ ئۇرالغۇسى قىلىدۇ. 29 شۇ يەردىن ئۇ ئوۋنى پايلاپ بايقىۋالىدۇ، كۆزلىرى يىراق-يىراقلارنى كۆزىتىدۇ. 30 ئۇنىڭ بالىلىرى قان شورايدۇ؛ ئولتۇرۇلگەنلەر نەدە بولسا، ئۇ شۇ يەردە بولىدۇ».

40

پەرۋەردىگار ئايۇپقا يەنە جاۋابەن: ـ 2 «ھەممىگە قادىر بىلەن دەۋالاشىدىغان كىشى ئۇنىڭغا تەربىيە قىلماقچىمۇ؟ تە كرىنى ئەيبلىگۈچى كىشى جاۋاب بەرسۇن!» ـ دېدى. 3 ئايۇپ بولسا پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ 4 «مانا، مەن ھېچنىمىگە يارىمايمەن، ساڭا قاندا جاۋاب بېرەلەيمەن؟ قولۇم بىلەن ئاغزىمنى ئېتىپ گەپتىن قالاي؛ 5 بىر قېتىم دېدىم، مەن يەنە جاۋاب بەرمەيمەن، شۇنداق، ئىككى قېتىم دېسەم مەن قايتا سۆزلىمەيمەن» ـ دېدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قويۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 7 «ئە ركەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا، ئاندىن مەن سەندىن سورايمەن، سەن مېنى خەۋەردار قىلغىن. 8 سەن دەرۋەقە مېنىڭ ھۆكۈمىنى پۈتۈنلەي بىكارغا كەتكۈزمەكچىمۇسەن؟ سەن تۈز ئۆڭنى ھەققانىي قىلىمەن دەپ، مېنى ناتوغرا دەپ ئەيىبلىمەكچىمۇسەن؟ 9 سېنىڭ تە كرىنىڭ بىلىكىدەك [كۈچلۈك] بىر بىلىكىڭ بارمۇ؟ سەن ئۇنىڭدەك ئاۋاز بىلەن گۈلدۈرلىيەلەمسەن؟ 10 قېنى، ھازىر تۈز ئۆڭنى شان-شەرەپ ھەم سالاپەت بىلەن بېزىۋال! ھەيۋەت ھەم كۈ رىكەملىك بىلەن تۈز ئۆڭنى كىيىندۈرۈپ، 11 غەزىپىڭنىڭ قەھرىنى چېچىپ تاشلىغىن، شۇنىڭ بىلەن ھەربىر تە كەبىۋرىنىڭ كۆزىگە تىكلىپ قارىپ، ئاندىن ئۇنى پەسلەشتۈرگىن. 12 راست، ھەربىر تە كەبىۋرىنىڭ كۆزىگە تىكلىپ قارىپ، ئاندىن ئۇنى يوپىۇندۇرغىن، رەزللەرنى ئۆز ئورنىدا دەسسەپ يەر بىلەن يە كسان قىل! 13 ئۇلارنى بە رگە تو پىغا كۆمۈپ قوي، يوشۇرۇن جايدا ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى كىپەن بىلەن ئېتىپ قويغىن؛ 14 شۇنداق قىلالسالڭ، مەن سېنى ئېتىراپ قىلىپ ماختايمەنكى، «ئوڭ قولۇڭ ئۆز ئۆڭنى قۇتقۇزىدۇ!». 15 مەن سېنىڭ بىلەن تەڭ ياراتقان بېگېموتنى كۆرۈپ قوي؛ ئۇ كالىدەك ئوت-چۆپ يەيدۇ. 16 مانا، ئۇنىڭ بېلىدىكى كۈچىنى، قورساق مۇسكۇلىرىدىكى قۇدرىتىنى ھازىر كۆرۈپ قوي! 17 ئۇ قويرۇقىنى كېدىر دەرىخىدەك ئېگىدۇ، ئۇنىڭ يوتىلىرىدىكى سىگىرلىرى بىر-بىرىگە چىڭ توقۇپ قويۇلغان. 18 ئۇنىڭ سە ۆكە كلىرى مىس ئۈرۈبدە كتۈر، پۈت-قوللىرى تۆمۈر چوقاقلارغا ئوخشايدۇ. 19 ئۇ تە كرى ياراتقان جانىۋارلارنىڭ بېشىدۇر، پەقەت ئۇنىڭ ياراتقۇچىسلا ئۇنىڭغا تۈز قىلىچنى يېقىنلاشتۇرالايدۇ. 20 تاغلار ئۇنىڭغا يېمە كلىك تەمىنلەيدۇ؛ ئۇ يەردە ئۇنىڭ يېنىدا دالادىكى ھەربىر ھايۋانلار ئويناپدۇ. 21 ئۇ سەدەپگۈل دەرەخلىكىنىڭ ئاستىدا ياتىدۇ، قومۇشلۇق ھەم سازلىقنىڭ سالقىندا ياتىدۇ. 22 سەدەپگۈلۈلۈكلەر ئۇنى سايىسى بىلەن ئۇنى ياپىدۇ؛ ئۇستە كۈىكى تاللار ئۇنى ئوراپ تۇرىدۇ. 23 قارا، دەريا تېشىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ ھودۇقايدۇ، ھەتتا ئىئوردانەدەك بىر دەريامۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇ رەكشىلەپ ئۇرۇلسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم ئۇرۇپىردۇ. 24 ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنى ئوتقىلى بولامدۇ؟ ئۇنى ئوتۇپ، ئاندىن بۇرنىنى تېشىپ چولۇك ئوتكۈزگىلى بولامدۇ؟

41

لېۋىئاتانى قارماق بىلەن تارتالامسەن؟ ئۇنىڭ تىلىنى ئارغامچا بىلەن [باغلاپ] باسالامسەن؟ 2 ئۇنىڭ بۇرنىغا قومۇش چۇلۇكنى كەرگۈزەلەمسەن؟ ئۇنىڭ ئېڭىكىنى تومۇر نەيزە بىلەن تېشىلەمسەن؟ 3 ئۇ ساڭا ئارقا-ئارقىدىن ئىلتىجا قىلامدۇ؟ يا كى ساڭا ياۋاشلىق بىلەن سۆز قىلامدۇ؟ 4 ئۇ سەن بىلەن ئەھدە تۈزۈپ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى مە ئگۈ مالاي سۈيىتىدە قويۇل قىلالامسەن؟ 5 سەن ئۇنى قۇشقاچنى ئوينىتىمامسەن؟ دېدە كلىرىڭنىڭ ھۇزۇرى ئۈچۈن ئۇنى باغلاپ قويامسەن؟ 6 تىجارەتچىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە سودىلىشامدۇ؟ ئۇنى سودىگەرلە رگە بۆلۈشتۈرۈپ بېرەمدۇ؟ 7 سەن ئۇنىڭ پۈتكۈل تېرىسىگە ئاتارنەيزىنى سانجىيالامسەن؟ ئۇنىڭ بېشىغا چاڭگاك بىلەن سانجىيالامسەن؟! 8 قولۇڭنى ئۇنىڭغا بىرلا تە گكۈ رگەندىن كېيىن، بۇ جە كنى ئەسلەپ ئىككىنچى ئۇنداق قىلغۇچى بولمايسەن! 9 مانا، «[ئۇنى يوپىۇندۇرىمەن]» دېگەن ھەرقانداق ئۈمىد بېھۇدىلىكتۈر، ھەتتا ئۇنى يىر كۈرۈپلا، ئۈمىدسىزلىنىپ يە رگە قاراپ قالىدۇ ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇنىڭ جىنىغا تېگىشكە پېتىنالايدىغان ھېچكىم يوقتۇر، ئۇنداقتا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرمالىقى بولغان كىمدۇر؟ 11 ئاسمان

ئاستىدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭ تۇرسا، مېنىڭ ئالدىمغا كىم كېلىپ «ماڭا تېگىشلىكىنى بەرگىنە» دەپ باققان ئىكەن، مەن ئۇنىڭغا قايتۇرۇشقا تېگىشلىكمۇ؟ 12 [ئېۋىناتانىڭ ئەزالىرى، ئۇنىڭ زور كۆچى، ئۇنىڭ تۆزۈلۈشىنىڭ گۈزەللىكى توغرۇلۇق، مەن سۆزكۈت قىلىپ تۇرالمايمەن. 13 كىم ئۇنىڭ ساۋۇتلۇق تونىنى سالدۇرۇۋېتەلىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ قوش ئېغىزىغا ئېگىلگە كىرىۋالالىسۇن؟ 14 كىم ئۇنىڭ يۈز دەرۋازىلىرىنى ئاچالالىسۇن؟ ئۇنىڭ چىشلىرى ئەتراپىدا ۋەھىمە ياتىدۇ. 15 قاسىراقلىرىنىڭ سەپلىرى ئۇنىڭ پەخىردۇر، تۇلار بىر-بىرىگە چىڭ چاپلاشتۇرۇلغانىكى، 16 بىر-بىرىگە شامال كىرمەس يېقىن تۇرىدۇ. 17 تۇلارنىڭ ھەربىرى تۆز ھەمراھلىرىغا چاپلاشقاندۇر؛ بىر-بىرىگە زىچ يېپىشتۇرۇلغان، ھېچ ئايرىلماستۇر. 18 ئۇنىڭ چۈشكۈرۈشلىرىدىن نۇر چاقنايدۇ؛ ئۇنىڭ كۆزلىرى سەھەردىكى قاپاقتە كەتتۇر. 19 ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتلار چېقىپ تۇرىدۇ؛ ئوت ئۇچقۇنلىرى سە كۆپە چېقىدۇ. 20 قومۇش گۈلخانىغا قېيغان قاينىۋاتقان قازاندىن چىققان ھوردەك، ئۇنىڭ بۇرۇن تۆشۈكىدىن ئۇتۇنۇن چېقىپ تۇرىدۇ؛ 21 ئۇنىڭ نەپىسى كۆمۈرلەرنى ئوتاشتۇرىدۇ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىر يالقۇن چىقىدۇ. 22 يېيىندا زور كۈچ ياتىدۇ، ۋەھىمە ئۇنىڭ ئالدىدا ساە كۆتشىپ ئويناپدۇ. 23 ئۇنىڭ ئەتلىرى قات-قات بىرلەشتۈرۈلۈپ چىڭ تۇرىدۇ؛ ئۇستىدىكى [قاسىراقلىرى] يېپىشتۇرۇلۇپ، مىدىرلىماي تۇرىدۇ. 24 ئۇنىڭ يۈرىكى بەئەينى تاشتەك مۇستەھكەم تۇرىدۇ، ھەتتا تۈگمەننىڭ ئاستى تېشىدەك مەزمۇت تۇرىدۇ. 25 ئۇ ئورنىدىن قوزغالسا، پالۋانلارمۇ قورقۇپ قالىدۇ؛ ئۇنىڭ تولغىنىپ شاۋقۇنلىشىدىن ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 26 بىرسى قىلىچنى ئۇنىڭغا تەگكۈزسىمۇ، ھېچ ئۈنۈمى يوق؛ نەيزە، ئاتارنەيزە ۋە ياكى چاڭگاق بولسىمۇ بەرىبىر ئۈنۈمسىزدۇر. 27 ئۇ تومۇرنى سامانىدەك، مىسنى پور ياغاچتەك چاغلايدۇ. 28 ئوقيا بولسا ئۇنى قورقىتىپ قاچقۇزالمايدۇ؛ سالغا تاشلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاخالغا ئايلىنىدۇ. 29 توقاقلارمۇ پاخالدەك ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ؛ ئۇ نەيزە-شەشبەرنىڭ تەگلىنىشىگە قاراپ كۈلۈپ قويىدۇ. 30 ئۇنىڭ ئاستى قىسمى بولسا ئوتكۈر ساپال پارچىلىرىدۇر؛ ئۇ لاي ئۈستىگە چوڭ تىرنا بىلەن تاتىلغانىدەك ئىز قالدۇرىدۇ. 31 ئۇ دېڭىز-ئوكيانلارنى قازاندەك قاينىتۇۋېتىدۇ؛ ئۇ دېڭىزنى قازاندىكى مەلھەمدەك ۋاراقشتىدۇ؛ 32 ئۇ ماڭىسا ماڭغان يولى پارقىرايدۇ؛ ئادەم [بۇزۇغۇنلارنى كۆرۈپ] چوڭقۇر دېڭىزنى ئاپئاق چاچلىق بوۋاي دەپ ۋىيلاپ قالىدۇ. 33 يەر يۈزىدە ئۇنىڭ تەڭدىشى يوقتۇر، ئۇ ھېچ قورقاس يارىتىلغان. 34 ئۇ ئېگىزلىكلەرنىڭ ھەرقاندىقىغا [جۈرئەت بىلەن] نەزەر سېلىپ، قورقايدۇ؛ ئۇ بارلىق مەغرۇر ھايۋانلارنىڭ پادىشاھىدۇر».

42 ئايۇپ پەرۋەردىگارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ھەممە ئىشنى قىلالايدىغانلىقىڭ، ھەرقانداق مۇددىئايىڭنى توسۇالغىلى بولمايدىغانلىقىڭنى بىلدىم! 3 «نەسىھەتنى تۈتۈرۈقسىز سۈزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن كىم؟» بەرھەق، مەن ئۆزۈم چۈشەنمىگەن ئىشلارنى دېدىم، مەن ئەقلىم يەتمەيدىغان تىلسىمات ئىشلارنى ئېيتتىم. 4 ئاڭلاپ باققايسەن، سۈزلەپ بېرەي؛ مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار قىلغايسەن. 5 مەن قۇلىقىم ئارقىلىق خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانىدىم، بىراق ھازىر كۆزۈم سېنى كۆرىۋاتىدۇ. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز-ئۆزۈمدىن نەپرەتلىنىمەن، شۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلار ۋە كۈللەر ئارىسىدا توۋا قىلدىم». 7 پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇ سۈزلەرنى قىلغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار تېمانلىق ئېلىفازغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ غەزىپىم ساڭا ھەم ئىككى دوستۇڭغا قاراپ قوزغالدى؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا ئۆز قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۈزلىگەندەك سۈزلىمىدىڭلار. 8 بىراق ھازىر ئۆز ۋۇجۇدلار ئۈچۈن يەتتە تورپاق ھەم يەتتە قوچقارنى ئېلىپ، قۇلۇم ئايۇپنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز-ئۆز ۋۇجۇدلار ئۈچۈن كويدۇرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ قۇلۇم ئايۇپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى قوبۇل قىلىمەن؛ بولمىسا، مەن ئۆز نادانلىقلىرىڭلارنى ئۆز ۋۇجۇدلارغا قايتۇرۇپ بېرەي؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۈزلىگەندەك توغرا سۈزلىمىدىڭلار». 9 شۇنىڭ بىلەن تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار ئۈچەيلەن بېرىپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا دېگىنىدەك قىلدى؛ ھەمدە پەرۋەردىگار ئايۇپنىڭ دۇئاسىنى قوبۇل قىلدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ دوستلىرى ئۈچۈن دۇئا قىلىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنى ئازاب-قىيىنچىلىقلىردىن قايتۇرۇپ، ئەسلىگە كەلتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇرۇنقىدىن ئىككى ھەسسە كۆپ بەردى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل ۋە ئۇنىڭغا ئىلگىرى دوست-ئاغىنە بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ ۋىيدە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە تاماقلاندى؛ ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىشىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كەلتۈرگەن بارلىق ئازاب-ئۇقۇبەتلەر توغرىسىدا تەسەللى بېرىشتى؛ ھەمدە ھەربىر ئادەم ئۇنىڭغا بىر تەڭگىدىن كۈمۈش، بىردىن ئالتۇن ھالقا بېرىشتى. 12 پەرۋەردىگار ئايۇپقا كېيىنكى كۈنلىردە بۇرۇنقىدىن كۆپرەك بەختىگە-بەرىكەت ئاتا قىلدى؛ ئۇنىڭ ئون تۆت مىڭ قوينى، ئالتە مىڭ تۆگىسى، بىر مىڭ قوشلۇق كالىسى، بىر مىڭ مادا ئېشىكى بار بولدى. 13 ئۇنىڭ ئۇ يەنە يەتتە ئوغۇل، ئۈچ قىز ئۈتىغۇلدى. 14 ئۇ قىزلىرىنىڭ بىرىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «يېمىماھ»، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەزىيە»، ئۈچىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەرەن-خاپۇق» دەپ قويدى. 15 پۈتكۈل زېمىندا ئايۇپنىڭ قىزلىرىدەك شۇنچە گۈزەل قىزلارنى تاپقىلى بولمايتتى؛ ئاتىسى ئۇلارنى ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن ئوخشاش مىراسخور قىلدى. 16 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئايۇپ يەر يۈز قىرىق يىل ياشاپ، ئۆز ئوغۇللىرىنى، ئوغۇللىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى، ھەتتا تۆتىنچى ئەۋلادقىچە، يەنى ئەۋرىلىرىنمۇ كۆرگەن. 17 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ ياشىنىپ، كۈنلىردىن قانائەت تېپىپ ئالەمدىن ئۆتتى.

زەبۇر

1 رەزىلەرنىڭ گېپى يېچە ماڭمايدىغان، گۇناھكارلارنىڭ يولىدا تۇرمايدىغان، مەسخىرە قىلغۇچىنىڭ ئورنىدا ئولتۇرمايدىغان ئادەم بەخت تاپىدۇ! **2** تۇنۇگۈن خۇرسەنلىكى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىدىلىدۇر؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇنىنى كېچىسى-كۈندۈز سېغىنىپ ئويلايدۇ. **3** ئۇ خۇددى ئېرىق يېنىغا تىكىلگەن، تۇز پەسلىدە مېۋىسىنى بېرىدىغان، يېۋىرماقلىرى سولاشمايدىغان دەرەختىكتۇر؛ ئۇ نېمىلا قىلسا روناق تاپىدۇ. **4** رەزىل ئادەملەر بولسا ئۇنداق بولماس؛ ئۇلار خۇددى شامال ئۈچۈرىۋەتكەن توزاندەكتۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن رەزىللەر سوراق كۈندە تىك تۇرالمايدۇ، گۇناھكارلار ھەققانىيلارنىڭ جامائىتىدە ھېچ ېشىنى كۆتۈرۈپ تۇرالمايدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنىڭ يولىنى كۆزگىگە پۈككەن؛ رەزىللەرنىڭ يولى بولسا يوقىلىدۇ.

2 ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالىدۇ؟ نېمە ئۈچۈن خەلقلەر بىكاردىن-بىكار سۈيقەست ئويلايدۇ؟ **2** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپكە تىزىلىپ، ئەمەلدارلار قارا نىيەت ئەيلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشىپ: ـ **3** «ئۇلارنىڭ چەكلىمىلىرىنى چۈرۈۋېتەيلى، ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى ېۋىزۇپ تاشلايلى!» ـ دېيىشىدۇ. **4** ئاسماندا ئولتۇرغۇچى كۈلىدۇ، رەب ئۇلارنى مازاق قىلىدۇ؛ **5** ھەم ئاچچىقىدا ئۇلارغا سۆزلەپ، قەھرى بىلەن ئۇلارنى ۋەھىمگە سېلىپ: ـ **6** «ئۆزۈم بولسام زىئوندا، يەنى مۇقەددەس تېغىمدا، ئۆزۈم مەسىھ قىلغان پادىشاھنى تىكلىدىم». **7** «مەن [ئەرشتىكى] پەرمانىنى جاكارلايمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇم؛ ئۆزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە ئۇغۇلدۇردۇم؛ **8** مەندىن سورا، مەن ساڭا مىراس بولۇشقا ئەللەرنى، ئەتەللۇقۇڭ بولۇشقا يەر يۈزىنى چەت-چەتلىرىگىچە بېرىمەن؛ **9** سەن تۆمۈر تاياق بىلەن ئۇلارنى پىتچىت قىلىۋېتىسەن؛ ساپال چىنىنى كۈكۈم-تالقان قىلغاندەك، سەن ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن» ـ دېدى». **10** ئەمدى، ھەي پادىشاھلار، ئەقىللار بولۇڭلار! جاھاندىكى سوراقچىلار ساۋاق ئېلىڭلار؛ **11** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، تىترەك ئىچىدە خۇشاللىنىڭلار! **12** ئوغۇلنىڭ غەزىپىنىڭ قوزغالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى سۆيۈڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى سەللا قاينىسا، يولۇڭلاردىلا ھالاك بولىسىلەر، ئۇنىڭغا تايانغانلار نەقەدەر بەختلىكتۇر!

3 داۋۇت تۇز ئوغلى ئابشالومدىن قېچىپ يۈرگەن كۈنلەردە يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنى قىستاۋاتقانلار نەقەدەر كۆپىيىپ كەتكەن، مەن بىلەن قارشىلىشىۋاتقانلار نېمىدېگەن كۆپ! **2** ئۇرغۇنلار مەن توغرىلۇق: ـ «خۇدادىن ئۇنىڭغا ھېچ نىجات يوقتۇر!» دېيىشۇاتىدۇ. سېلاھ! **3** بىراق سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەترابىمدىكى قالقاندۇرسەن، شان-شەرىپىم ھەم ېشىمنى ېۋىلگۈچىدۇرسەن! **4** ئاۋازىم بىلەن مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، ئۇ مۇقەددەس تېغىدىن ئىجابەت بېرىدۇ. سېلاھ. **5** مەن بولسام ياتتىم، ئۇخلىدىم، ئويغاندىم، چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا يار-يۆلەك بولىدۇ. **6** مېنى قورشاپ سەپ تۇز ئۈگدن تۇزمەنلىگەن ئادەملەر بولسىمۇ، مەن ئۇلاردىن قورقمايمەن! **7** ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇر! مېنى قۇتقۇز، ئى خۇدايىم! مېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىمنىڭ تەستىكىگە سالغايسەن، رەزىللەرنىڭ چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن! **8** نىجاتلىق بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر؛ بەرىكىتىڭ تۇز خەلقىڭدە بولسۇن! سېلاھ!

4 نەغمىچىلەرنىڭ ېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ندا قىلغىنىمدا، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن، ئى ماڭا ھەققانىيلىقىم ئاتا قىلغۇچى خۇدا! بىسىم ئاستىدا قالغاندا سەن مېنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ؛ ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، دۇئايىمنى ئاڭلا! **2** ئى ئىنسان بالىلىرى، سىلەر مېنىڭ شان-شەرىپىمنى قاچانغىچە ئاھانەتكە قالدۇرىسىلەر؟ قاچانغىچە بېھۇدىلىكنى سۆيۈپ، يالغانچىلىقنى ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ سېلاھ. **3** بىراق شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، پەرۋەردىگار ئېخلاسمەنلەرنى ئۆزىگە خاس قىلغان؛ مەن ئۇنىڭغا ندا قىلغىنىمدا، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ. **4** ئاچچىقىڭلارغا بېرىلىپ، گۇناھ قىلماڭلار، ئۆز ئورنۇڭلاردا يېتىپ، قەلبىڭلاردا چوڭقۇر ئويلىنىپ، سۈكۈت قىلىڭلار. سېلاھ. **5** ھەققانىيلىق بىلەن قۇربانلىقلارنى قىلىڭلار، ۋە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار. **6** كۆپ خەلق: ـ «كىم بەرگە ياخشىلىق كۆرسىتەلىسۇن؟» ـ دەپ سوريماقتا؛ جامالىڭنىڭ نۇرى ئۈستىمىزگە چۈشسۇن، ئى پەرۋەردىگار! **7** ئاشلىق ۋە يېڭى شارابلىرى مولچىلىق بولغانلارنىڭ خۇشاللىقىدىنمۇ، مېنىڭ قەلبىمنى بەكرەك خۇشاللىققا تولدۇردۇڭ. **8** مەن ياتاي، ھەم خاتىرجەملىكتە ئۇخلىۋالاي؛ چۈنكى مېنى بىخەتەرلىكتە ياشاتقۇچى پەقەتلا سەن، ئى پەرۋەردىگار!

5 نەغمىچىلەرنىڭ ېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، نەيلەر بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئاھلىرىمغا كۆڭۈل بۆلگەيسەن. **2** كۆتۈرگەن پەريادلىرىمنى ئاڭلا، مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم، چۈنكى ساڭىلا دۇئا قىلىمەن. **3** ئى پەرۋەردىگار، سەھەردە سەن ئاۋازىمنى ئاڭلايسەن، مەن سەھەردە تۈزۈمنى ساڭا قارىتىمەن، يۇقىرىغا كۆز تىكىمەن. **4** چۈنكى سەن رەزىللىكتىن ھۇزۇر ئالغۇچى ئىلاھ ئەمەسدۇرسەن؛ ياماناتلىق ھەرگىز سەن بىلەن بىللە تۇرمايدۇ. **5** پوچى-تەكەبىۋارلار كۆزۈڭ ئالدىدا تۇرالمايدۇ؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ساڭا يەرگىنچىلىكتۇر. **6** يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلىسەن؛ پەرۋەردىگار قانخور، ئالداميچى كىشىلە رگە نەپرەت قىلۇر. **7** بىراق مەن بولسام، مېھرى-شەپقىتىڭنىڭ كەڭچىلىكىدىن ۋېۋىگىگە كىرىمەن، ساڭا بولغان ئەيمىنىشتىن مۇقەددەس ئىبادەتخانىڭغا قاراپ سەجدە قىلىمەن؛ **8** مېنى تۈز كۆز رگەنلەر تۈپەيلىدىن تۈز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى يېتە كلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، يولۇڭنى ئالدىمدا تۈز قىلغىن. **9** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق سەممىيلىك يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسى بولسا پاسىقلىقتۇر، ئۇلارنىڭ گاللىرى ئېچىلغان قەبىرىدەك سېسىقتۇر، ئۇلار تىلى بىلەن خۇشامەت قىلىۋاتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ گۇناھىنى بېكىتكەيسەن، ئى خۇدا؛ ئۇلار تۈز پىلانلىرى بىلەن ئۆزلىرى مولاق ئاتىسۇن؛ ئۇلارنى تۈزلىرىنىڭ نۇرغۇنلىغان ئىتائەتسىزلىكلىرى بىلەن ھەيدەپ چىقارغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار ساڭا ئاسىيلىق قىلدى. **11** شۇنداق قىلغاندا ساڭا تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شادلىنىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ شادلىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ؛ سەن ئۇلارنى قوغدايسەن، سېنىڭ نامىڭنى سۆيگۈنلەر سېنىڭدىن يايرايدۇ. **12** چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەققانىي ئادەمگە بەخت ئاتا قىلىسەن؛ ئۇنى شاپائىتىڭ بىلەن قالقان كەبى ئورايسەن.

6 نەغمىچىلەرنىڭ ېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار ھەم سەككىز تارلىق ئارفا بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ تۈتقاندا مېنى ئەيىبلىمە، قەھرىڭ كەلگەندە مېنى ئەدەپلىمە. **2** ماڭا شاپائەت قىلغىن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ ئى پەرۋەردىگار، مېنى ساقايتقىن، چۈنكى مېنىڭ تۈستىخانلىرىم ۋەھىمگە چۈشتى. **3** مېنىڭ جېنىم دەھشەتلىك دەككە-دۇككىگە چۈشتى؛ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە شۇنداق قىلىدۇ؟ **4** ېنىمغا قايت، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى ئازاد قىلغايسەن، تۈز ئۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن مېنى قۇتقۇزغىن. **5** چۈنكى ئۆلۈمدە بولسا ساڭا سېغىنىشلار يوق؛ تەھتىسارادا كىم ساڭا تەشەككۈرلەرنى ئېيتىسۇن؟ (Sheol h7585) **6** مېنىڭ ئۆھ تارتىشلىرىمدىن ماغدۇرۇم قالمىدى؛ تۈن بويى ئوروۇن-كۆرپەمنى كۆزلىمەك قىلىمەن؛ ياشلىرىم بىلەن كارۋىتىمنى چۈكتۈرىمەن. **7** دەردىلەردىن كۆزۈم خىرەلىشىپ كەتتى؛ بارلىق كۈشمەندلىرىم تۈپەيلىدىن كۆزۈم كاردىن چىقىۋاتىدۇ. **8** ئى قەبىھلىك قىلغۇچىلار، ھەممىڭلار مەندىن نېرى بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار يىغا ئاۋازىمنى ئاڭلىدى. **9** پەرۋەردىگار تىلاۋىتىمنى ئاڭلىدى؛ پەرۋەردىگار دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىدۇ؛ **10** دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى يە رگە قاراپ قالىدۇ، ئۇلار زور پارا كەندىچىلىككە دۇچار بولىدۇ؛ ئۇيۇقسىز كەينىگە يېنىپ خجالەتتە قالىدۇ.

7 داۋۇتنىڭ «شىگگائۇن»ى: ـ كۈش ئىسىملىك بىر بىنيامىنلىقنىڭ سۆزلىرى توغرۇلۇق ئېيتقان كۈيى: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، مەن ساڭا تايانىدىم؛ ئۇلاردىن بىرى شىرىدەك مېنى تىتما-تىتما قىلىۋەتمىسۇن، قۇتقۇزۇغۇچى يوقلۇقىدىن پايدىلىنىپ مېنى ئېرىۋەتمىسۇن، مېنى بارلىق قوغلىغۇچىلاردىن قۇتقۇزغىن، ئۇلاردىن خالاس قىلغىن؛ **3** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئەگەر قولۇمدا قەبىھلىك قىلغان بولسام، ئەگەر ئىشەنداق قىلغان

بولسام: ـ 4 ئه گەر مەن بىلەن ئىناق ئوتكۈچىگە ياماتلىق قايتۇرغان بولسام، ـ (ئه كسچه مەن بىلەن بىكاردىن-بىكار دۈشمەنلەشكەننىمۇ قۇتقۇزدۇم) ـ 5 ـ ئۇنداقتا، دۈشمەن مېنى قوغلاپ ئوتۇۋالسۇن، ئۇ جىنىمنى چەيلەپ يەر بىلەن يەكسان قىلسۇن، شۇھرىتىمنى ئۈپراققا كۆمسۇن! 6 ئى پەروەردىگار، غەزىپىڭ بىلەن ئورە ئۆگدىن تۇرغىن، مېنى ئه زگەنلەرنىڭ قەھرىگە تاقابىل تۇرۇشقا قەددىڭنى رۇسلىغىن، ۋە مېنىڭ ئۈچۈن ئويغانغىن؛ سەن سوت ۋە ھۆكۈمنى بېكىتكەنسەنكىغۇ! 7 خەلقلەردىن بولغان جامائەت ئەترابىڭغا ئولىشىدۇ؛ سەن ئۇلار ئۈچۈن پەلە كتىكى ئورنۇڭغا قايتىپ بارغايسەن. 8 پەروەردىگار خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئى پەروەردىگار، ئۆز ھەققانىيلىقىم ۋەيچە، ۋە ئۆزۈمدە بولغان دۈرۈسلىقىم ۋەيچە، ماڭا ھۆكۈم چىقارغايسەن. 9 ئاھ، رەزىللەرنىڭ ياماتلىقى ئاخىرلاشسۇن! مەھققانىي ئادەمنى چىڭ ئۆزۈرغۇزغايسەن، ئى، ئادەم قەلبلىرىنى ھەم ئىچلىرىنى سىنىغۇچى ھەققانىي خۇدا! 10 مېنىڭ قالقىنىم بولسا، دۈرۈس نىيەتلىكلەرنى قۇتقۇزغۇچى خۇدادىدۇر، 11 خۇدا ئادىل سوتچىدۇر، ئۇ كۈن ۋېنى گۇناھتىن رەنجىيدىغان ئىلاھتۇر؛ 12 بىرسى [ياماق] يولدىن يانمىسا، ئۇ قىلىچنى بىلەيدۇ، يا ئوقنى تارتىپ بەتلەپ قويىدۇ. 13 شۇنداق ئادەملەر ئۈچۈن ئۇ ئۆلۈم قوراللىرىنى تەييارلىدى؛ ئۇ ئوقلىرىنى كۆيدۈرگۈچى ئوق قىلدى. 14 مانا، مۇشۇنداق كىشىلەر تولىغاقتا قەبىھلىك ئۈنۈمالىقى، ئۇنىڭ ۋىيدا قالغىنى ياماتلىقتۇر؛ ئۇنىڭ ئۈغقىنى بولسا ساختىلىقتۇر. 15 ئۇ بىر ئورنى كولاپ، ئۇنى چوڭقۇر قىلدى؛ ئۇ ئۆزى كولىغان ئورىغا يىقىلىپ چۈشتى. 16 ئۇنىڭ ياماتلىقى بېشىغا قايتىپ چۈشىدۇ، ئۇز زوراۋانلىقى بولسا ئۇز ئۈستىگە قايتىپ چۈشىدۇ. 17 مەن پەروەردىگارنى ھەققانىيلىقى بىلەن مەدھىيەلەيمەن، ھەممىدىن يۇقىرى ئۈرغۇچى پەروەردىگارنىڭ نامىنى ياكۆتىپ، كۆي قىلىپ ئېيتىمەن.

8

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا ئورۇنلانسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى، ئۇز ھەيۋەتكىنى ئاسمانلاردىنمۇ يۇقىرى تىكلىگەن پەروەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ شۇنچە شەرەپلىكتۇر! 2 ئۇز رەقىبلىرىڭ ئېچىلىدىن، دۈشمەن ۋە قىساسچىلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىشكە، بوۋاقلار ۋە ئەمگۈچىلەرنىڭ ئاغزىدىن كۈچ تىكلىدىڭىسەن. 3 مەن بارماقلىرىڭنىڭ ياسىغىنى بولغان ئاسمانلىرىڭغا، سەن مەزمۇت بېكىتكەن ئاي-يۇلتۇزلارغا قارىغىنىمدا، 4 سەن ئىنسانىي سېغىنىدىغىنىمنى، ئەمدى ئادەم دېگەن نېمە ئىدى؟ سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىغىنىمنى، ئىنسان بالىسى قانچىلىك نېمە ئىدى؟ 5 چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتتىڭىسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ بەردىڭ. 6 ئۇنى قولۇڭنىڭ ياسىغانلىرىنى ئىداره قىلىشقا تىكلىدىڭ؛ سەن بارلىق نەرسىلەرنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغانسەن، 7 جۈملىدىن بارلىق قوي-كاللىلار، دالادىكى بارلىق جانۋارلار، 8 ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، دېڭىزلارنىڭ يوللىرىدىن ئوتكۈچىلەرنىڭ بارلىقىنى پۇتى ئاستىغا قويدۇڭ. 9 ئى پەروەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ نېمىدىگەن شەرەپلىك-ھە!

9

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «مۇت-لابېن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ مەن سەن پەروەردىگارنى پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەدھىيەلەيمەن؛ مەن سېنىڭ قىلغان بارلىق كارامەتلىرىڭنى بايان قىلاي؛ 2 مەن سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ سېنىڭ نامىڭنى ناخشا قىلىپ ئېيتىمەن، ئى ھەممىدىن ئالىي! 3 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنىڭ كەينىگە يېنىشلىرى بولسا، دەل ئۇلارنىڭ سېنىڭ دىدارىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، يوقىلىشىدىن ئىبارەت بولىدۇ. 4 چۈنكى سەن مېنىڭ ھەققىم ھەم دەۋايىمنى سوردىڭ؛ سەن تەختىكە ئولتۇرۇپ، ھەققانىيلارچە سوتلىدىڭ. 5 سەن ئەللە رگە تەنبىھ بېرىپ، رەزىللەرنى ھالاك قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ نامىنى مەڭگۈگە ئۆچۈرۈۋەتكەنسەن. 6 ئى دۈشمىنم! ھالا كەتلىرىڭ مەڭگۈلۈك بولدى! سەن شەھەرلىرىنى يۇلۇپ تاشلىۋەتتىڭ، ھەتتا ئۇلارنىڭ نامىلىرىمۇ يوقاپ كەتتى؛ 7 ۋراق پەروەردىگار مەڭگۈگە ئولتۇرۇپ [ھۆكۈم سۈرىدۇ]؛ ئۇ ئۆزۈ تەختىنى سوت قىلىشقا تەييارلاپ بېكىتكەن؛ 8 ئالەمنى ھەققانىيلىق بىلەن سوت قىلغۇچى ئۇدۇر، خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ئۇ ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 9 ھەم ئۇ پەروەردىگار ئېزىلگۈچىلە رگە ئېگىز پاناھ، شۇنداقلا ئازابلىق كۈنلەردە ئېگىز پاناھدۇر. 10 نامىڭنى بىلگەنلەر بولسا ساكا تايىنىدۇ؛ چۈنكى سەن، ئى پەروەردىگار، ئۆزۈڭنى ئىزدىگەنلەرنى ھە رگىز تاشلىغان ئەمەسسەن. 11 زىئوندا ئۇرغۇچى پەروەردىگارغا كۈيلەرنى ياكۆتىكىلار! ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا بايان قىلىكلار، 12 چۈنكى [ئۆكۈلگەن] قاننىڭ سورىقىنى قىلغۇچى ئۇدۇر، ئۇ دەل شۇنداق كىشىلەرنى ئەسلەيدۇ، خار قىلىنغانلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئۇ ئۇنۇتۇغان ئەمەس. 13 ماڭا شەپقەت كۆرسەتكىن، ئى پەروەردىگار، مېنىڭ ئۆچمەنلەردىن كۆز رگەن خورلۇقلىرىمغا نەزەر سالغىنىڭ، مېنى ئۆلۈم دەرۋازىلىرى ئالدىدىن كۆتۈۋ رگەيسەن؛ 14 شۇنداق قىلغاندا مەن زىئون قىزنىڭ دەرۋازىلىرىدا تۇرۇپ، ساكا تەئەللۇق بارلىق مەدھىيىلەرنى جاكارلايمەن؛ مەن نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشۇڭدا شادلىنىمەن. 15 ئەللەر بولسا ئۆزلىرى كولىغان ئورىغا ئۆزلىرى چۈشۈپ كەتتى، ئۆزلىرى يوشۇرۇپ قويغان تورغا پۇتى قاپىلىپ قالدى. 16 پەروەردىگار چىقارغان ھۆكۈمى بىلەن تونۇلار، رەزىل ئادەملەر ئۆز قولىدا ياسىغىنى بىلەن ئىلىنىپ قالدى. خىگگائىون ـ سېلاھ. 17 رەزىللەر، يەنى خۇدانى ئۇنۇتقۇچىلار بارلىق ئەللەر، ياندۇرۇلۇپ، تەھتىساراغا تاشلىنىدۇ. (Sheol h7585) 18 چۈنكى نامراتلار مەڭگۈ ئۇنۇتۇلمايدۇ؛ مۇسىنەرلىرىنىڭ ئۈمىدى مەڭگۈ ئۈچمەي، ئۇرۇۋىرىدۇ. 19 ئى پەروەردىگار، ئورە ئۆگدىن تۇرغىن؛ ئادەم بالىلىرىنىڭ غەلبىسى قىلىنسىغا يول قويمىغىن؛ ھۆزۈرۇڭ ئالدىدا بارلىق ئەللەر سوتلانسۇن. 20 ئۇلارنى دەككە-دۇككىگە چۈشۈر، ئى پەروەردىگار، ئەللەر ئۆزلىرىنى بىز پەقەت ئادەم بالىلىرى خالاس، دەپ بىلسۇن! سېلاھ!

10

نېمىشقا، ئى پەروەردىگار، يىراقتا تۇرىسەن؟ نېمىشقا ئازابلىق كۈنلەردە ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى يوشۇرىسەن؟ 2 رەزىل ئادەملەر تەكەبىۋرلۇقى بىلەن ئاجىز مۇسىنەرلىرىنى تاپ باستۇرۇپ قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرى تاپقان ھىيلىلەر بىلەن ئىلىنسىپ، بابلىنىدۇ. 3 چۈنكى رەزىللەر ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بىلەن ماختىنىدۇ؛ ئاچ كۆزلەر ئۈچۈن بەختىنى تىلەيدۇ؛ پەروەردىگارنى بولسا كۆزىگە ئىلمايدۇ. 4 ئۇلار چىرايىدىن ھاكاۋۇرلۇق ياغدۇرۇپ، خۇدانى ئىزدىمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق خىياللىردا: «ھېچبىر خۇدا يوقتۇر!» دەيدۇ. 5 ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەمىشە راۋان بولىدۇ؛ سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن يىراق ۋە ئۇستۈن ئۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەقىبلىرى بولسا، ئۇلارغا قاراپ «تۈفى!» دەپ مازاق قىلىدۇ. 6 [رەزىل ئادەم] كۆڭگىدە: «مەن ھېچ تەۋرەنمەي تۇرۇپىمەن! دەۋرىدىن-دەۋرگە ھېچ مۇشەققەتكە تۇچرىمايمەن» ـ دەيدۇ. 7 ئۇنىڭ ئاغزى قارغاش، ئالدامچىلىق ھەم زۇلۇمغا تولغان، تىلى ئاستىدا ئەسكىلىك ۋە قەبىھلىك ياتىدۇ. 8 ئۇ مەھەللىلەردە يوشۇرۇنچە ماراپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پىنھان جايلاردا گۇناھسىزلارنى ئولتۇرۇۋېتىدۇ؛ كۆزلىرى يوقسۇللارنى كۆزلەيدۇ؛ 9 ئۇ چاتقاللىقىدا ياتقان شىردەك يوشۇرۇنچە پايلاپ ياتىدۇ؛ ئۇ مۇسىنەرنى ئۇتۇۋۇپلىش ئۈچۈن يوشۇرۇنچە ماراپ ياتىدۇ؛ مۇسىنەرنى ئۇتۇۋۇپلىپ، ئۇلارنى ئۆز تورىغا چۈشۈرىدۇ. 10 [يوقسۇللار] ئېزىلىدۇ، پۈكۈلىدۇ؛ دەردمەنلەر ئۆزىنىڭ ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن يىقىلىدۇ. 11 ئۇ كۆڭگىدە: «تەڭرى يۈنى ئۇنۇتۇپ قالدى، ئۇ يۈزىنى يېپىۋېلىپ، قارىمايدۇ؛ يۈنى ھە رگىز كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. 12 ئورە ئۆگدىن تۇرغىن، ئى پەروەردىگار، ئى تەڭرىم، قولۇڭنى كۆتۈرگىن؛ ئېزىلگەن مۇسىنەرنى ئۇنۇتما! 13 رەزىل ئادەم نېمىشقا [سەن] خۇدانى كۆزىگە ئىلمايدۇ؟ ئۇ كۆڭگىدە: «[خۇدا] يۈنى سۈرۈشتۈرمەيدۇ!» ـ دەيدۇ. 14 سەن يۈنى كۆز رگەنسەن، سەن ئۆز قولۇڭ بىلەن ياماتلىق ھەم زۇلۇمنى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ بۇلارنى كۆزلەپ يۈرىسەن؛ دەردمەنلەر ئۆزلىرىنى ساكا ئامانەت قىلىدۇ؛ چۈنكى سەن يېتىم-يېسىرلە رگە يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەنسەن، 15 رەزىل، يامان ئادەمنىڭ بىلىكنى سۇندۇرۇۋەتكەيسەن؛ ئۇنىڭ رەزىللىكىنى بىرمۇبىر سۈرۈشتۈرۈپ، ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقايسەن. 16 پەروەردىگار ئەبەدىلئەبەد دگىچە پادىشاھدۇر؛ ئىمانسىز [ئەللەر بولسا [پەروەردىگارنىڭ] زېمىنىدىن يوقىلار. 17 پەروەردىگار، سەن ئاجىز مۇسىنەرنىڭ ئارمانلىرىنى ئاڭلايسەن؛ ئۇلارنىڭ دىلىنى توق قىلىسەن؛ يېتىم-يېسىرلار ۋە ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئادالەتنى ياقلاپ، يەر يۈزىدىكى ئىنسانلارنىڭ [ئاجىز-مۇسىنە رگە] قايتىدىن ۋەھىمە سالغۇچى بولماسلىقى ئۈچۈن، قۇلىقىڭنى دىڭ ئۇتتىسەن.

11

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: پەروەردىگارنى باشپاناھىم قىلدىم؛ ئەمدى سىلەر قاندىقۇ ماڭا: «قۇشتەك ئۇز تېغىڭغا ئۇچۇپ قاچ! 2 چۈنكى مانا، رەزىللەر كامانىنى تارتىپ، قارا ئۆتۈلۈقتىن كۆزگە دۇرۇسلارغا قارىتىپ ئاتماقچى بولۇپ، ئۇلار ئوقنى كىرىچقا سىلىپ قويدى؛ 3 «ئۇلار ھالاك قىلىنسا، ئەمدى ھەققانىيلار نېمىمۇ قىلار؟»» ـ دەۋاتىسىلەر؟ 4 پەروەردىگار ئۇزىنىڭ مۇقەددەس

ئىبادەتخانىسىدىۋر، پەرۋەردىگارنىڭ تەختىي ئاسمانلاردىدۇر، ئۇ نەزەر سالىدۇ، ئۇنىڭ سە زگۈر كۆزلىرى ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ، سىنايدۇ. **5** پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنى سىنايدۇ، رەزىللە رگە ۋە زوراۋانلىققا خۇشتارلارغا ئۇ ئىچىدىن نەپرەتلىنىدۇ. **6** ئۇ رەزىللە رگە قاپقانلار، ئوت ۋە گۈڭگۈرتنى ياغدۇرىدۇ، پېژغىرىم قىزىق شامال ئۇلارنىڭ قەدەھىدىكى نېسىۋىسى بولىدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، ھەققانىيلىق ئۇنىڭ ئامرىقىدۇر، كۆركلى دۇرۇسلار ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ.

12 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، شېمىنىت بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ قۇتقۇزغايسەن، پەرۋەردىگار، چۈنكى ئىخلاسمەن ئادەم تۈگەپ كەتتى؛ ئادەملەر ئارىسىدىن سادىق مۇمىنلەر غايىپ بولدى. **2** ھەربىرسى ئۆز يېقىنلىرىغا يالغان ئېيتىدۇ؛ خوشامەتچى لەۋلەردە، ئالىكۆڭۈللۈك بىلەن سۆزلىشىدۇ. **3** پەرۋەردىگار بارلىق خوشامەتچى لەۋلەرنى، ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەيدىغان تىلنى كېسىۋېتىدى! **4** ئۇلار: «تىلىمىز بىلەن غەلبە قىلىمىز، لەۋلىرىمىز بولسا ئۆزىمىزنىڭكىدۇر، كىم بىزگە رەب بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ. **5** «ئېزىلگۈچى ئاجىزلارنى باسقان زۇلۇم ۋەجىدىن، مىسكىنلەرنىڭ ئاھۇزارلىرى ۋەجىدىن، ھازىرلا ئورنۇمدىن تۇراي» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «مەن ئۇلارغا، ئۇلار زارىقىپ كۆتكەن ئازادلىقنى يەتكۈزىمەن». **6** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرى بولسا ساپ سۆزلەردۇر، ئۇلار يەتتە قېتىم سايلاشتۇرۇلغان، ساپال قازاندا تاۋلانغان كۈمۈشتە كەتۈر. **7** سەن پەرۋەردىگار، ئۇلارنى ساقلايسەن، سەن [مۇمىنلەرنى] مۇشۇ دەۋردىن مەڭگۈگە قوغدايسەن؛ **8** [چۈنكى] رەزىل ئادەملەر ھەرياندا غادىيىپ يۈرۈشىدۇ، پەسكەشلىك ئىنسان بالىلىرى ئارىسىدا ئالىيجانابلىق دەپ ماختالماقتا!

13 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە؟ سەن مېنى مەڭگۈگە ئۇتنۇمىسەن؟ قاچانغىچە دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ **2** قاچانغىچە ھەركۈنى قايغۇرۇپ، قەلبىمدە؟ قاچانغىچە دۈشمىنم مەندىن شادلىنىپ غالىب يۈرىدۇ؟ **3** ماڭا قارا، ماڭا جاۋاب بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم! ئۇلۇم ۋېقتۇسى مېنى بېسىپ كەلگۈچە، كۆزۈمنى يورۇتقايسەن، **4** دۈشمىنىمنىڭ: «مەن كۈچىيىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم» دېگەسلىكى ئۈچۈن، رەقىبلىرىم سەتىزۈلگەنلىكىمنى كۆرۈپ شادلانماسلىقى ئۈچۈن، [كۆزۈمنى يورۇتقايسەن]! **5** بىراق مەن بولسام سېنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭگە ئۇزۇمنى تاپشۇردۇم، يۈرىكىم سېنىڭ نىجاتلىقىڭدىن شادلىنىدۇ؛ **6** مەن پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ چۈنكى ئۇ ماڭا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتتى.

14 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، يىرگىنچلىك قەبىھلىكنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر؛ **2** پەرۋەردىگار ئەرشتە تۇرۇپ، ئادەم بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا ئىنسانىيەت چۈشىنىدىغان بەرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ **3** ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. **4** نانى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان بۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلار ھېچنېمىنى بىلمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. **5** مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا ھەققانىيلارنىڭ دەۋرىدىدۇر. **6** «سىلەر ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆڭلىگە پۈككەن ئۈمىدنى يوق قىلماقچى بولىسىلەر، بىراق پەرۋەردىگار ئۇنىڭ باشپاناھىدۇر!» **7** ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئاسارەتتىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشاللىنىدۇ!

15 داۋۇت يازغان كۆي: ـ پەرۋەردىگار، كىم چېدىرىڭدا تۇرالايدۇ؟ كىم پاك-مۇقەددەس تېغىڭدا ماكانلىشىدۇ؟ **2** كىمكى تامامەن دۈرۈسلۇقتا ماڭسا، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە، كۆڭلىدە ھەقىقەتنى سۆزلىسە؛ **3** تىلى بىلەن گەپ توشۇمىسا، ئۆز يېقىنىغا يامانلىق قىلمىسا، قوشنىسىنىڭ ئېيىبىنى كولاپ ئاچمىسا، **4** پەس ئادەمنى كۆز ئالدىغا ئېلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارنى ھۆرمەتلىسە، ئۆزىگە زىيانلىق بولغان تەقدىردىمۇ ئىچىگەن قەسىمنى ئۆز زىگەرتمىسە، **5** پۇلنى خەقلە رگە ئۆسۈمگە بەرمىسە، بىگۇناھلارنىڭ زىيىنىغا پارا ئالمىسا؛ كىمكى مۇشۇلارنى قىلسا، مەڭگۈگە تەۋرەنمەس.

16 داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى: مېنى ساقلىغىن، ئى تەڭرى، چۈنكى مەن ساڭا تايىنىمەن. **2** مېنىڭ جىنىم پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ ئېيىمدۇرسەن، سەندىن باشقا مېنىڭ بەخت-سائادىتىم يوقتۇر» ـ دېدى. **3** يەر يۈزىدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭ بولسا، ئۇلار ئالىيجانابلاردۇر، ئۇلار مېنىڭ ھەممە خۇشاللىقىمدۇر. **4** كىم باشقا ئىلاھنى ئىزدەشكە ئالدىرسا، ئۇلارنىڭ دەردلىرى كۆپەيىپ كېتىدۇ. غەيرىي ئىلاھلارغا ئاتاپ ھەدىيە قانلىرىنى تۆكمەيمەن، ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى تىلىمغىمۇ ئالمايمەن. **5** پەرۋەردىگار بولسا مېنىڭ مىراسىم ھەم قەدەھىمدىكى نېسىۋەمدۇر؛ چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن نېسىۋەمنى ئۆزۈڭ ساقلايسەن؛ **6** [نېسىۋەمنى بەلگىلىگەن] سىزىقلار ماڭا گۈزەل يەرلەرنى يېكىتكەندۇر؛ بەرھەق، مېنىڭ گۈزەل مىراسىم باردۇر! **7** ماڭا نەسىھەت بە رگەن پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ھەتتا كېچىلەردىمۇ ۋىجدانىم ماڭا ئۆگىتىدۇ. **8** مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزمەيمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھە رگىز تەۋرەنمەيمەن. **9** شۇڭا مېنىڭ قەلبىم شادلاندى، مېنىڭ روھىم تېخىمۇ كۆتۈرۈلدى، مېنىڭ تېنىم ئامان-ئېسەنلىكتە تۇرىدۇ؛ **10** چۈنكى جىنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەسىڭ بولغۇچىڭنى چىرىشتىن ساقلايسەن. (Sheol h7585) **11** سەن ماڭا ھايات يولىنى كۆرسىتىسەن؛ ھۇزۇر ئۈگدا تولۇپ تاشقان شاد-خۇراملىق باردۇر؛ ئوڭ قولۇڭدا مەڭگۈلۈك بەھرە-لەززەتلەرمۇ باردۇر.

17 داۋۇتنىڭ دۇئاسى: ـ ھەققانىي تەلەپنى ئاڭلا، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ نىدايىمغا كۆڭۈل قويغىن؛ مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئۇ يالغانچى لەۋلەردىن چىققان ئەمەس. **2** ھۆزۈر ئۈگدىن ھۆكۈمۈم چىقىرىلغاي! كۆزۈڭ بىمە دۇرۇس ئىكەنلىكىنى پەرق ئەتكەي! **3** سەن مېنىڭ قەلبىمنى سىنىغانسەن، سەن كېچىدىمۇ ماڭا يېقىنلىشىپ كۆزەتتىڭ؛ سەن مېنى تاۋلاپ كۆز ئۈگدىن كەچۈرىدىڭسەن، مېنىڭدىن ھېچبىر سەۋەنلىك تاپالمىدىڭ؛ كۆڭلۈمدە: ئاغزىم ئىتائەتسىزلىك قىلمىسۇن! ـ دەپ نىيەت قىلدىم. **4** ئادەم بالىلىرىنىڭ ھاياتىنىڭ ئىشلىرىدا، لەۋلىرىڭدىن چىققان سۆزلەر بىلەن زوراۋانلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆزۈمنى نېرى قىلدىم. **5** مېنىڭ قەدەملىرىم يوللىرىڭدىن چىقمىغان، پۇتلىرىم تەبىىلىپ كەتمىگەن. **6** مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم، چۈنكى تىلە كلىرىمنى ئىجابەت قىلىسەن، ئى تەڭرىم، ماڭا قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىن. **7** ئى، ئۆز ئوڭگە تايانغانلارنى قارشى چىققۇچىلاردىن ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچى، كارامەتلىرىڭنى كۆرسىتىپ، ئۆز ئوڭەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئايان قىلغايسەن! **8** مېنى كۆز قارىچۇقۇ ئۈگدەك ساقلىغايسەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە مېنى يوشۇرغايسەن؛ **9** مېنى بۇلىماقچى بولغان رەزىل ئادەملەردىن، مېنى قورشۇۋالغان ئەشەددىي كۈشەندىلىرىمدىن يوشۇرغىن؛ **10** ئۇلارنىڭ باغرىنى ماي قاپلاپ، قېتىپ كەتكەن؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرى تەكەبىۋارلارچە سۆزلەيدۇ؛ **11** ئۇلار يولىمىزنى تورۇۋېلىپ، بىزنى يە رگە ئۇرۇشقا كۆزىنى ئالايتىپ، **12** ئوڭلىغا ئاچ كۆزلۈك بىلەن تىكىلگەن شىردەك، يوشۇرۇن جايلاردا ماراپ يۈرىدىغان ياش شىردەكتۇر. **13** ئورە ئۈگدىن تۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ يولىنى توسۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلغايسەن، جىنىمنى رەزىل ئادەملەردىن قۇتقۇزغىن، قىلىچىڭ بىلەن؛ **14** [مېنى] ئۆز قولۇڭ بىلەن كىشىلەردىن، يەنى مۇشۇ دەۋردىكى كىشىلەردىن قۇتقۇزغىن؛ ئۇلارنىڭ نېسىۋىسى بولسا مۇشۇ دۇنيادىلاردۇر، سەن ئۇلارنىڭ قارىنىنى ئېمىتىلىرىڭ بىلەن تولدۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆركلى پەرزەنتلىرى بىلەن قاندى، بالىلىرىغا يايلىقلىرىنى قالدۇرىدۇ. **15** مەن بولسام، ھەققانىيلىقتا يۈز ئۈگگە قارىغۇچى بولىمەن؛ ئويغانغىنىمدا، سېنىڭ دىدارىڭدىن سۆيۈنىمەن!

18 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى داۋۇت يازغان كۆيى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى يارلىق دۈشمىنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇنۇ كۈينىڭ سۆزلىرىنى ئېيتتى: ـ ئاھ، پەرۋەردىگارىم، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم، مەن سېنى سۆيىمەن! **2** پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! مېنىڭ تەڭرىم، مېنىڭ قورام تېشىم، مەن

ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇئىگىزۇۋم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىدۇر! 3 مەدھىيىلە رەگە لايىق پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، شۇندا دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ 4 ئۆلۈمنىڭ ئىسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقىتۇەتتى؛ 5 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۆلۈم سىرتمالىرى ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 6 قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پەريات كۆتۈردۈم، ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كەلدى، ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 7 شۇ چاغ يەر-زېمىن تەۋرەپ، سىلكىنىپ كەتتى، تاغلارنىڭ ئۇللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. 8 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ ئۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ 9 ئۇ ئاسمانلارنى تەزىم قىلدۇرۇپ چۈشتى، پۇتى ئاستى تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 10 بىر كېرۇبنى مىنىپ پەرۋاز قىلدى، شامالنىڭ قانىتاللىرىدا غېيۋىلداپ ئۇچۇپ كەلدى. 11 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى ئۆزىنىڭ يوشۇرۇنىدىغان جايى قىلدى، سۈلارنىڭ قاراڭغۇسىنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەترابىدا چېدىرى قىلدى. 12 ئۇنىڭ ئالدىدىكى يورۇقلۇقتىن، قويۇق بۇلۇتلار، مۇلدۇر، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئوتتى؛ 13 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى يا گۈاتتى، مۇلدۇر ۋە ئوتلۇق چوغلار بىلەن. 14 پەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىمنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-چۇقانغا سالدى؛ 15 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزلارنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، تەنبىھىڭ بىلەن، دىمىغىڭدىن چىققان نەپەسىنىڭ زەربىسى بىلەن، ئى پەرۋەردىگار. 16 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۈلاردىن تارتىپ ئالدى. 17 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ھەم ماڭا ئۇچىمەنلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 18 كۈلپەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا تۇتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 19 ئۇ مېنى كەڭ-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 20 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالاللىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 21 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ كەتمىدىم؛ 22 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى تۇزۇمدىن نېرى قىلمىدىم؛ 23 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، تۇزۇمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم؛ 24 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدىكى قولۇمنىڭ ھالاللىقىغا قاراپ، قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 25 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا تۇز ئۆڭىنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛ غۇبارسىزلارغا تۇز ئۆڭىنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 26 ساپ دىللىقلارغا تۇز ئۆڭىنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن؛ تەتۈرلە رگە تۇز ئۆڭىنى تەتۈر كۆرسىتىسەن؛ 27 چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزغۇچى تۇز ئۆڭدۈرسەن؛ بىراق تە كەبىۋر كۆزلەرنى شەرمەندە قىلىسەن؛ 28 چىرىغىمنى جۈلالىق قىلغان سەندۇرسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىم مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 29 چۈنكى سەن ئارقىلىق [دۈشمەن] قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتىۋىم؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىۋىم. 30 تەڭرىم ـ ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالقاندۇر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىممۇ قورام تاشتۇر؟ 32 يەنى بېلىمنى كۈچ-قۇۋۋەت بىلەن ئورىغۇچى تەڭرى، يولۇمنى تۈپتۈز، مۇكەممەل قىلغۇچى تەڭرىدۇر؛ 33 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىيىكنىڭكىدەك [ئۆچقۇر] قىلدى، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز جايلىرىمدا ئۆرغۈزىدۇ؛ 34 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلە كامىرىم مىس كامانى كېرەلەيدۇ؛ 35 سەن ماڭا نىجاتلىقىڭ بولغان قالقانىنى ئاتا قىلدىڭ، ئىنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلدىي، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 36 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جايىنى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىدى. 37 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يەتتىم؛ ئۇلار ھالاك بولىنغۇچە ھېچ يانمىدىم. 38 قايتىدىن ئورندىن تۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى يانجۇۋەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يېقىلدى. 39 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا ئېگىلدۈردۈڭ؛ 40 دۈشمەنلىرىمنى كۆز ئالدىمدا ئارقىسىغا ياندۇرۇپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا ئۇچىمەنلىرنى يوقاتتىم. 41 ئۇلار پەريات كۆتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 42 مەن ئۇلارغا سوققا بېرىپ، شامال ئۆچۈرغان توپىدەك قىلىۋەتتىم، كوچىدىكى پاتقاقتەك، ئۇلارنى تۆكۈۋەتتىم. 43 سەن مېنى خەلقىنىڭ نىزالىردىن قۇتقۇزغانسەن؛ سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى قىلغانسەن، ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 44 سۆزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلىدۇ؛ يات ئەللەرنىڭ ماڭا بىجارىلەرچە تەسلىم بولىدۇ؛ 45 يات ئەللەرنىڭ چۈشكىزىنلىشىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ 46 پەرۋەردىگار ھاياتتۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەك كەلىنسۇن! نىجاتلىقىم بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىيدۇر، دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 47 ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى ماڭا يېسۈندۇرغان [خۇدادۇر]؛ 48 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان؛ بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈرىدۇڭ؛ زوراۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتۇلدۇرىدۇڭ.

49 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 50 [پەرۋەردىگار] ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈ ئۈچۈن ئۆز ئۈگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسىتىدۇ.

19

داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئەرشلەر تەڭرىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى جاكارلايدۇ، ئاسمان گۈمبىزى ئۇنىڭ قولى ياسىغانلىرىنى نامايان قىلىدۇ؛ 2 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى كۈن-كېچىلەر دەرىيەدەك ئېقىۋاتىدۇ، كېچىە-كېچىلەپ ئۇلار بىلىمنى ئايان قىلىۋاتىدۇ. 3 تىلسىز ھەم ئاۋازسىز بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ساداسى [ئالەمگە] ئاڭلانماقتا. 4 ئۇلارنىڭ ئۈچىمە تانىسى يەر يۈزىدە تارىلىماقتا؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالەمنىڭ چېتىگىچە يەتكىتە. ئۇلارنىڭ ئۈچىدە [خۇدا] قۇياش ئۈچۈن چېدىر تىككەن، 5 [قۇياش] ھۇجرىسىدىن ۋىغا چىققان يىگىتەك چىقىدۇ، بەيگىگە چوشىدىغان پالۋاندەك شادلىنىدۇ؛ 6 ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن تۇرلەيدۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە چۈرگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ھارارىتىدىن ھېچقانداق مەخلۇقات يوشۇرۇنالمايدۇ.

7 پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى مۇكەممەلدۇر، ئۇ ئىنسان ۋۇجۇدىنى يېڭىلايدۇ؛ پەرۋەردىگار بە رگەن ھۆكۈم-گۈۋاھلار مۇقىم-ئىشەنچلىك ، ئۇ نادانلارنى دانا قىلىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسەتمىلىرى دۈرۈس، ئۇ قەلبنى شادلاندۇرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرمانلىرى يورۇقلۇقتۇر، ئۇ كۆزلەرنى نۇرلاندۇرىدۇ. 9 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش پاك ئىشتۇر، ئۇ مەڭگۈ داۋاملىشىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرى ھەقتۇر، ھەربىرى تامامەن ھەققانىيەتتۇر. 10 ئۇلار ئالتۇندىن، بەرھەق كۆپ ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر؛ ھەسەلدىن، ھەسەل جەۋھىرىدىن شېرىندۇر؛ 11 ئۇلار بىلەن قۇلۇڭ ئويغىتىلىدۇ؛ ئىنسان ئۇلارغا رىئايە قىلىشتا چىك تۇرسا چوڭ مۇئكاپات باردۇر. 12 كىم ئۆز خاتالىقلىرىنى بىلىپ يېتەلىسۇن؟ مېنى بىلىپ-بىلمەي قىلغان گۇناھلىرىمدىن ساقىت قىلغايسەن؛ 13 ئۆز قۇل-چاكارىڭنى باشباشتاق گۇناھلاردىن تارتىقايسەن؛ بۇ گۇناھلارنى ماڭا خوجايىن قىلىۋرمىغايسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن قۇسۇرسىز بولىمەن، ئېغىر گۇناھتىن خالىي بولغايمەن. 14 ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ قورام تېشىم ۋە ھەمجەمەت-نىجاتكارىم، ئاغزىمدىكى سۆزلەر، قەلبىمدىكى ئويلىنىشلار نەزىرىڭدە مەقبۇل بولغاي!

20

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ كۈلپەتلىك كۈندە پەرۋەردىگار ساڭا ئىجابەت قىلغاي! ياقۇپنىڭ خۇدايىسىنىڭ نامى سېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغاي! 2 ئۇ ئۆز مۇقەددەس جايىدىن ساڭا مەدەت ئەۋەتكەي، زىئوندىن ساڭا كۈچ-قۇۋۋەت بە رگەي؛ 3 بارلىق «ئاشلىق ھەدىيە»لىرىڭنى ياد قىلغاي، كويدۇرمە قۇربانلىقىڭنى قوبۇل قىلغاي! سېلاھ! 4 كۆڭلۈڭدىكى تەشنالىقلارنى ساڭا ئاتا قىلغاي، كۆڭلۈڭگە پۈككەن بارلىق ئارزۇلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي. 5 بىزلەر غەلبە ئۈچۈن تەبرىكلەپ تەنتەنە قىلىمىز، خۇدايىمىزنىڭ نامىدا تۇغلىرىمىزنى تىكلەيمىز؛ پەرۋەردىگار بارلىق تەلەپلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي! ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىردىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 6 ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىردىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ.

7 بەزىلەر جەڭ ھارۇلىرىغا، بەزىلەر ئاتلارغا [تايىنىدۇ]، بىراق بىز بولساق پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ياد ئېتىمىز؛ 8 ئۇلار تىزى پۈكلىنىپ يېقىلدى، بىراق بىز بولساق، قەددىمىزنى رۇسلاپ تىك تۇرىمىز. 9 ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھقا غەلبە بە رگەيسەن، ندا قىلغىنىمىزدا بىـ زگە ئىجابەت قىلغايسەن!

21

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پادىشاھ قۇدرىتىگدىن شادلىنىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، غەلبىـ-نىجاتلىقىگدىن ئۇ نەقەدەر خۇرسەن بولىدۇ! 2 سەن ئۇنىڭ كۆڭۈل تىلىكىنى ئۇنىڭغا ئاتا قىلدىڭ، لەۋلىرىنىڭ تەلىپىنى رەت قىلغان ئەمەسسەن. سېلاھ! 3 چۈنكى سەن ئېسىل بەركەتلەر بىلەن ئۇنى قارشى ئالدىڭ، ئۇنىڭ بېشىغا ساپ ئالتۇن تاج كىيدۈردىڭ. 4 ئۇ سەندىن ئۆمۈر تىلىسە، سەن ئۇنىڭغا بەردىڭ، يەنى ئۇزۇن كۈنلەرنى، تا كى ئەبەدىلئەبەد دگىچە بەردىڭ. 5 ئۇ سېنىڭ بە رگەن غەلبىـ-نىجاتلىقىگدىن زور شەرەپ قۇچتى، سەن ئۇنىڭغا ئىززەت-ھەيۋەت ھەم شانۇ-شە ۋكەت قوندۇردۇڭ. 6 سەن ئۇنىڭ ئۆزىنى مەڭگۈلۈك بەركەتلەر قىلدىڭ، دىدارىڭنىڭ شادلىقى بىلەن ئۇنى زور خۇرسەن قىلدىڭ؛ 7 چۈنكى پادىشاھ پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆز زۆرەمەس مۇھەببىتى بىلەن ئۇ ھېچ تەۋرەنمەيدۇ. 8 سېنىڭ قولۇڭ دۈشمەنلىرىڭنى تېپىپ، ئاشكارە قىلدۇ، ئوڭ قولۇڭ ساڭا ئۆچمەنلىك قىلغانلارنى تېپىپ ئاشكارە قىلدۇ؛ 9 سېنىڭ دىدارىڭ كۆرۈنگەن كۈندە، ئۇلارنى يالقۇنلۇق خۇمدانغا سالغاندەك كويدۇرىسەن، پەرۋەردىگار دەرغەزەپ بىلەن ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كويدۈرۈپ تۈگىتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ تۇخومىنى جاھاندىن، نەسىللىرىنى كىشىلىك دۇنيادىن قۇرىتىسەن؛ 11 چۈنكى ئۇلار ساڭا يامانلىق قىلىشقا تۇرۇندى، ئۇلار رەزىل بىر نەيرەڭنى ئويلاپ چىققىنى بىلەن، ئەمما غەلبە قىلالمىدى. 12 چۈنكى سەن ئۇلارنى كەينىگە بۇرۇلۇشقا مەجبۇر قىلىدىڭ، سەن ئۇلارنىڭ يۈزىگە قاراپ ئوقيايىڭنى چەنلەيسەن. 13 ئى پەرۋەردىگار، ئۆز كۈچۈڭگە بىلەن ئۇلۇغلۇقۇڭنى نامايان قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ناخشا ئېيتىپ قۇدرىتىڭنى مەدھىيىلەيمىز.

22

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئايىجەلەت-خاششاھار» (تاڭ سەھەردە كەلگەن مەدەت) دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «ئىلاھ ئىلاھىم، ئىلاھىم، نېمىشقا مەندىن ۋاز كەچتىڭ؟ سەن نېمىشقا مېنى قۇتقۇزۇشتىن شۇنچە يىراقسەن؟ نېمىشقا قاتتىق پەريادلىرىمدىن شۇنچە يىراق تۇرىسەن، 2 خۇدايىم، كۈندۈزدە ندا قىلدىم، لېكىن سەن ھېچ جاۋاب قىلمايسەن؛ كېچىدىمۇ مەن شۇنداق پەرياد قىلىشتىن ئارام ئالالمايمەن. 3 بىراق ئى ئىسرائىلنىڭ مەدھىيىلىرىنى تۇز ماكانىڭ قىلغۇچى، سەن دېگەن پاك-مۇقەددەستۇرسەن! 4 ئاتا-بوۋىلىرىمىز سېنى تايانچى قىلغان، ئۇلار ساڭا تايانغان، سەن ئۇلارنى قۇتقۇزغان. 5 ئۇلار ساڭا ندا قىلىشلىرى بىلەن قۇتۇلغان، ساڭا تايىنىش بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈمىدى ھېچ يەردە قالغان ئەمەس. 6 بىراق مەن بولسام ئادەم ئەمەس، بىر قۇرتمەن، ئىنسان تەرىپىدىن [ئۇھمەت بىلەن] رەسۋايىئالەم قىلىنغانمەن، خالايىق تەرىپىدىن كەمىستىلگەنمەن.

7 مېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ، باشلىرىنى سىلكىنىشىپ ئاغزىلىرىنى پۇرۇشتۇرۇپ: 8 «ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟! ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇنى قۇتقۇزسۇن! پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولسا ئە گەر، ئۇنى قۇتۇلدۇرسۇن!» ـ دېيىشىدۇ. 9 بىراق مېنى ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىقارغۇچى ئۆز ئۈگدۈرسەن؛ ھەتتا ئەمچە كتىكى ۋاقتىمدىمۇ مېنى ئۆزۈڭگە تايانداۋرغانسەن؛ 10 تۇغۇلغىنىمدىن تارتىپلا، مەن ئۆزۈمنى قوينۇڭغا تاشلىغانمەن؛ ئانامنىڭ بالياتقۇسىدىكى ۋاقتىمدىلا، سەن مېنىڭ تە ڭرىم بولۇپ كەلگەنسەن. 11 مەندىن يىراقلاشما؛ چۈنكى ريازەت مېنى قىستاپ كەلدى؛ ماڭا ياردەمدە بولغۇچى يوقتۇر. 12 نۇرغۇن بۇقىلار مېنى قورشىۋالدى، باشانىڭ كۆچلۈك بۇقىلىرى مېنى ئوراۋالدى؛ 13 ئۇلار ئادەمنى تىتما قىلغۇچى ھۆركىرەۋاتقان شىردەك، ئاغزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ ماڭا تىكىلىپ تۇردىلا. 14 مەن تۆكۈلگەن سۈدەك بولدۇم، ھەممە سۆڭەكلىرىم ئىزىدىن چىقىپ كەتتى؛ يۈرىكىم مومدەك ئېرىپ كەتتى، ئىچ-باغرىمدا زەئىپلىشىپ ئېرىپ كەتتى. 15 قاغىراپ كەتكەن ساپال پارچىسىدەك ماغدۇرۇمۇ قالمىدى، تىلىم تاكىلىىمغا چاپلىشىپ كەتتى، سەن [پەرۋەردىگار] مېنى تۇلۇمنىڭ توپا-چاڭلىرىغا قويغانسەن. 16 غالىجىر ئىتلار ماڭا ئولاشتى، بىر توپ رەزىللەر مېنى قىستاپ كېلىپ، مېنىڭ قولۇم ۋە پۇتۇمنى سانچىپ تەشتى. 17 سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سانىيالايمەن، [ئۇستىخانلىرىم] ماڭا تىكىلىپ قاراپ تۇرغانلەرگە قىلدۇ. 18 ئۇلار كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۆلەشتۇرۇۋاتىدۇ، كۆڭلىگىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلىشىۋاتىدۇ. 19 بىراق، ئى پەرۋەردىگار، مەندىن يىراقلاشما! ئى كۈچ-قۇدرىتىم بولغۇچىم، ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 20 جىنىمنى قىلىچتىن قۇتقۇزغىن، مېنىڭ يالغۇز جىنىمنى ئىتنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرغىن. 21 مېنى شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزغىن، شۇنداق، سەن ئىلتىجالىرىمنى ئىجابەت قىلىپ ياۋا كالىلارنىڭ مۈڭگۈزلىرىدىن قۇتقۇزغانسەن! 22 مەن سېنىڭ نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا ئېلان قىلىمەن؛ چوڭ جامائەت ئىچىدە تۇرۇپ ساڭا بولغان مەدھىيىلىرىمنى جاكارلايمەن؛ 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگۈچىلەر، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار! ياقۇبنىڭ بارلىق نەسىللىرى، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار! ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن ئەۋلادلىرى، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىڭلار. 24 چۈنكى ئۇ ئېزىلگۈچىنىڭ ئاشۇ خارلىنىشلىرىنى نەزىردىن ساقىت قىلغان ئەمەس، ياكى ئۇنىڭدىن ھېچ يەرگەنگەن ئەمەس؛ ئۇنىڭدىن ئۆز ۋۇسالىنى ھېچ يوشۇرغان ئەمەس، بەلكى ئۇ ئىلتىجا قىلىپ ئاۋازىنى كۆتۈرگىنىدە، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان. 25 چوڭ جامائەت ئىچىدە ماڭا ئوقۇلغان مەدھىيىلەر ئۆز ۋۇجۇدىدۇر، خۇدادىن ئەيمەنگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئىچىكەن قەسەملىرىمنى ئىشقا ئاشۇرىمەن؛ 26 ئاجىز مۇمىنلەر قورسىقى ۋېنىغۇچە تاماقلىنىدۇ، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەنلەر ئۇنى مەدھىيەلەيدۇ؛ سىلەرنىڭ قەلبىڭلار مەڭگۈ ياشىنايدۇ! 27 زېمىننىڭ ئەڭ چېتىدىكىلەرمۇ بۇ ئىشنى قەلبىدە ئوتۇپ ، توۋا قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىدۇ؛ ئەل-مىللەتلەرنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئالدىڭدا ئىبادەت قىلىدۇ؛ 28 چۈنكى پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغىلا تەۋەدۇر؛ ئۇ ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگۈچىدۇر. 29 جاھاندىكى بايلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن يەپ-ئىچىپ، ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇيراققا كەرەي دەپ قالغانلارمۇ، ھەتتا ئۆز جېنىنى ساقلىيالمايدىغانلارمۇ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ؛ 30 كەلگۈسىدىكى بىر ئەۋلاد ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ بۇ ئەۋلاد رەب ئۈچۈن ئۆز پەرزەنتلىرى ھېسابلىنىدۇ. 31 كېيىن ئۇلار كېلىپ، شۇ چاغدا ئۇغۇلىدىغان بىر قوۋمغا ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى جاكارلاپ شۇنى ئېلان قىلىدۇ كى، «ئۇ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى!»

23

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمدۇر، موھتاج ئەمەسىمدىن ھېچ نەرسىگە؛ 2 ئۇ مېنى يۇمران چۆپلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار، تىنچ ئاقىدىغان سۇلارنى ۋىلىتىپ باقىدۇ؛ 3 ئۇ ۋۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلىق يولىدا ئۆز نامى ئۈچۈن يېتىپ كېلىدۇ؛ 4 ھەتتا مەن ئۆلۈم سايىسى بولغان جىلغىدىن ئۆتسەممۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقمايمەن؛ چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللىدۇرسەن؛ سېنىڭ ھاساڭ ھەم تايىقىڭ ماڭا تەسەللىدۇر. 5 مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن؛ مېنىڭ بېشىمنى ماي بىلەن مەسىھ قىلىسەن؛ قەدەھىم تاشىدۇ؛ 6 بەرھەق، يالىقى كۈنلىرىمدە ياخشىلىق ۋە ئۆز ئۇگەرمەس شەپقەت ماڭا ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ؛ مەڭگۈدىن-مەڭگۈگە پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ياشايمەن!

24

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر، جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار؛ ئۇنىڭغا ئەئەللۇقتۇر يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ؛ 2 چۈنكى جاھانىڭ ئۇلىنى چوڭقۇر دېڭىزلار ئۈستىگە ئۈرۈلىشىۋاتىدۇ، يەرنى سۇلار ئۈستىگە ئورناتقان ئۇدۇر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا كىم چىقالايدۇ؟ ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىم كىرىپ تۇرالايدۇ؟ 4 ـ قوللىرى گۈناھتىن پاكىز، دىلى ساپ، قۇرۇق نەرسىلە رگە تەلمۈرۈپ قارىمىغان، يالغان قەسەم قىلمىغان كىشى كىرەلەيدۇ. 5 يۇنداق كىشى بولسا پەرۋەردىگاردىن بەختنى، ئۇز نىجاتلىقى بولغۇچى خۇدادىن ھەققانىيلىقنى تاپشۇرۇۋالىدۇ ۋە [ئۇنى] كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ؛ 6 بۇ دەۋر ئۇنى ئىزدىگۈچى دەۋرىدۇر، يەنى سېنىڭ دىدارىڭنى ئىزدىگۈچىلەر، ئى ياقۇبنىڭ [خۇداسى]! سېلاھ! 7 ئى قوۋۇقلار، پېشىكلارنى كۆتۈرۈڭلار! [كەڭ ئېچىلىڭلار]! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 8 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر، ئۇ كۈچلۈك ۋە قۇدرەتلىكتۇر! پەرۋەردىگار، جەڭ مەيدانىدا قۇدرەتلىكتۇر! 9 ئى قوۋۇقلار، پېشىكلارنى كۆتۈرۈڭلار! كەڭ ئېچىلىڭلار! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، پېشىكلارنى كۆتۈرۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ!

10 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان
پەرۋەردىگار بولسا، شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھتۇر! سېلاھ!

25 داۋۇت يازغان كۈي: پەرۋەردىگار، جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 2
ساڭا تايىنىمەن، ئى خۇدايىم؛ مېنى يە رگە قارتىپ خىجالەتتە قالدۇرمىغايسەن؛ ۋە
ياكى دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن غالىب قىلىپ شادلاندۇرمىغايسەن؛ 3 بەرھەق، سېنى
كۈتكۈچىلەردىن ھېچقايسىسى شەرمەندە بولماس؛ بىراق ھېچبىر سەۋەبسىز خائىنلىق
قىلغۇچىلار شەرمەندە بولىدۇ. 4 مېنى سېنىڭ ئىزلىرىڭنى بىلدىرغان قىلغايسەن، ئى
پەرۋەردىگار؛ يوللىرىڭنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن. 5 مېنى ھەقىقىتىڭدە ماڭدۇرۇپ، ماڭا
ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى تۇرغۇچى مېنىڭ نىجاتلىقىم بولغان خۇدايىمدۇرسەن؛ مەن كۈن بويى
ساڭا قاراپ تەلمۈرىمەن؛ 6 تۇنۈگۈن رەھىمدىللىقىڭنى، ئى زەگەرمەس مېھىرلىرىڭنى يادىڭغا
كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! چۈنكى تۇلار ئەزەلدىن تارتىپ بار بولۇپ كەلگەندۇر؛ 7
مېنىڭ ياشلىقىمدىكى گۇناھلىرىمنى، شۇنداقلا ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىگەيسەن؛
ئۆز زەگەرمەس مۇھەببىتىڭ، مېھىربانلىقىڭ بىلەن، مېنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى
پەرۋەردىگار؛ 8 پەرۋەردىگار مېھىربان ۋە دۇرۇسۇتۇر، شۇڭا ئۆز گۇناھكارلارنى دۇرۇس
يولغا سالىدۇ. 9 مۇھتاجلارنى ياخشى-يامانىي بەرق ئېتىشكە ئۆز يېتىە كەيدۇ؛ مۇھتاجلار ئۆز
يولىنى ئۆگىنىدۇ. 10 ئۆزىڭ ئەھدىسى ۋە ھۆكۈم-گۈزەللىرىنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسىگە
نىسبەتەن، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۆز زەگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەققەتتۇر.
11 ئۆز نامىڭ ئۈچۈن، ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكىم ئىنتايىن ئېغىر بولسىمۇ، سەن ئۇنى
كەچۈرۈۋەتكەنسەن. 12 كىمكى پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسە، خۇدا ئۆزى تاللىغان يولدا
ئۇنىڭغا [ھەققەتنى] ئۆگىتىدۇ؛ 13 ئۇنىڭ جېنى ئازادە-ياخشىلىقتا ياشايدۇ؛ ئۇنىڭ نەسلى
يەر يۈزىگە مىراس بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلار بىلەن سىرداشتۇر؛ ئۇ
ئۇلارغا ئۆز ئەھدىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 15 مېنىڭ كۆزلىرىم ھەمىشە پەرۋەردىگارغا
تىكىلىپ قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇ پۇتلىرىمنى توردىن چىقىرۋېتىدۇ. 16 ماڭا قاراپ مېھىر-شەپقەت
كۆرسەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن غېرىبانە، دەردمەندۇرمەن. 17 كۆڭلۈمنىڭ ئازابلىرى
كۆپەيىپ كەتتى؛ مېنى باسقان قىسماقلاردىن چىقارغايسەن. 18 دەردلىرىمنى، ئازابلىرىمنى
نەزىرىڭگە ئالغىن، بارلىق گۇناھلىرىمنى كەچۈرگەيسەن! 19 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنى نەزىرىڭگە
ئالغىن، چۈنكى ئۇلار كۆپتۈر؛ ئۇلار ماڭا چوڭقۇر ئۆچمەنلىك بىلەن نەپرەتلىنىدۇ. 20
جىنىمنى ساقلىغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ مېنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرمىغايسەن؛ چۈنكى
مەن سېنى باشپاناھىم قىلدىم. 21 كۆڭۈل ساپلىقى ۋە دۇرۇسلۇق مېنى قوغدىغاي؛ چۈنكى
مەن ساڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتۈۋاتىمەن. 22 ئى خۇدا، ئىسرائىلنى بارلىق كۈلپەتلىرىدىن
قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

26 داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۆزچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار،
چۈنكى مەن ئۆز دۇرۇسلۇقۇمدا تۇرۇپ ماڭدىم؛ مەن پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كەلگەنمەن؛
مەن تېيىلىپ كەتمەيمەن. 2 مېنى سىناپ باققايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى تەكشۈرۈپ
باققىن؛ ۋىجدانىمنى، قەلبىمنى تاۋلىغايسەن؛ 3 چۈنكى ئۆز زەگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا
تۇتقانىمەن؛ مەن ھەققىتىڭنى ئۆزۈمگە يېتەكچى قىلىپ ماڭدىممەن. 4 مەن يالغانچىلار
بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرمىدىم؛ ساختىپەزلە رگە ھەمراھ بولۇشقا كىرمەيمەن. 5 ياماناق
قىلغۇچىلار جامائىتىدىن يىرگىنىمەن؛ رەزىللەر بىلەنمۇ ئولتۇرمايمەن. 6 قوللىرىمنى گۇناھسىزلىقتا
يۇيمەن، شۇندا، قۇربانگاھىڭنى ئايلىنىپ يۈرەلەيمەن. 7 ۋە ھەم تەشەككۇرلەرنى ئاڭلىتىمەن؛
بارلىق كارامەتلىرىڭنى جاكارلايمەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، ماكانىڭ بولغان ئۆيىنى، شان-
شەرىپىڭ تۇرغان جايىنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 9 جىنىمنى گۇناھكارلار بىلەن، ھاياتىمنى قانخورلار
بىلەن بىللە ئېلىپ كەتمگەيسەن؛ 10 ئۇلارنىڭ قولىدا سۈيقەستلەر باردۇر، ئۇ ئۆز قولى
پارىلە رگە تولدى. 11 مەن بولسام، دۇرۇسلۇقۇمدا مېڭىپ يۈرۈۋېرىمەن؛ مېنى ھۆرلۈككە
چىقىرىپ قۇتقۇزغايسەن، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 12 پۇتۇم بولسا تۈپۈز جايدا
تۇرىدۇ؛ جامائەتلەر ئارىسىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيىلەر قايتۇرىمەن.

27 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نۇرۇم ۋە نىجاتلىقىمدۇر؛ مەن يەنە
كىمدىن قورقاي؟ پەرۋەردىگار ھاياتىمنىڭ قورغىنىدۇر؛ مەن كىمنىڭ ئالدىدا تىترەي؟
2 يامانلىق قىلغۇچىلار «ئۇنىڭ ئەتلىرىنى يەيلى» دەپ ماڭا ھۇجۇم قىلغاندا، رەقىبلىرىم،
دۈشمەنلىرىم ماڭا يېقىنلاشقاندا، پۇتلىشىپ، يىقىلدى ئۇلار. 3 زور قوشۇن بارگاھ
قۇرۇپ مېنى قورشاۋغا ئالسىمۇ، قەلبىمدە ھېچ قورقۇنچ يوق؛ ماڭا ئۇرۇش قوزغىسىمۇ،
يەنىلا خاتىرجەم تۇرۇۋېرىمەن. 4 پەرۋەردىگاردىن بىرلا نەرسىنى تىلەپ كەلدىم؛ مەن
شۇنىڭغا ئىنتىلىمە كتىمەنكى: ـ تۈمۈر يۈيى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ
گۈزەللىكىگە قاراپ يۈرسەم، ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا تۇرۇپ، يېتە كلىشىگە مۈيەسسەر
بولسام، دەيمەن. 5 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، ئۇ مېنى سايىۋىنى ئاستىغا ئالىدۇ؛ مېنى
چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئامان ساقلاپ يوشۇرۇۋالىدۇ. ئۇ مېنى ۋۈيۈلتاش ئۈستىگە مۇقىم تۇرغۇزىدۇ.
6 شۇڭا ھازىر ئەتراپىمدىكى دۈشمەنلىرىم ئالدىدا بېشىم يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ. ئۇنىڭ مۇقەددەس
چېدىرىدا تەنتەنە قىلىپ قۇربانلىقلار سۇنىمەن؛ ناخشا-كۈيلەر ئېيتىمەن، مۇناجاتلارنى
ئېيتىمەن پەرۋەردىگارغا! 7 ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا
مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، ئىجابەت قىلغايسەن. 8 ئۆز كۆڭلۈم: «ئۇنىڭ دىدارىنى
ئىزدە گلار!» دەيدۇ؛ دىدارىڭنى، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈم ئىزدەيمەن. 9 مەندىن ئۆز ئۈڭنى
قاچۇرمىغايسەن! غەزەپلەنگەندە قۇلۇڭنى نېرى قوغلىمىغايسەن؛ سەن مېنىڭدىن يارد ىمىڭنى
ئايماي كەلدىڭ؛ سەن مەندىن ئايرىلمىغايسەن، مېنى تاشلىۋەتمگەيسەن، ئى نىجاتكارىم خۇدا!
10 ئاتا-ئانام مېنى تاشلىۋەتسىمۇ، پەرۋەردىگار مېنى قۇچىقىغا ئالىدۇ. 11 ماڭا ئۆز
يولۇڭنى ئۈگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆزىمدىلىرىم [پايلاپ يۈرمە كتە]، مېنى ئۆز
يولغا باشلىغايسەن. 12 مېنى رەقىبلىرىمنىڭ مەيلىگە تاپشۇرمىغايسەن، چۈنكى ماڭا قارا
چاپلاشمىچى بولغان يالغانچىلار خېلى كۆپتۈر، ئۇلارنىڭ نەپەسلىرىمۇ زوراۋانلىقتۇر. 13 ئاھ،
پەرۋەردىگارنىڭ مېھىربانلىقىنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدە كۆرۈشكە كۈزۈم يەتمگەن بولسا...!
14 پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن! جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە بولسۇن! شۇنداق
قىل، پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن!

28 داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، ساڭا ندا قىلىمەن؛ ئى مېنىڭ
قورام تېشىم، ماڭا سۈكۈت قىلمىغايسەن؛ چۈنكى سەن جىمجىت تۇرۇۋالساڭ، مەن
چوڭقۇر ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ئوخشىشالا بولىمەن. 2 ساڭا پەريا د كۆتۈرگىنىمدە،
سېنىڭ مۇقەددەس كالامخانا ڭغا قولۇمنى كۆتۈرگىنىمدە، مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى
ئاڭلىغايسەن! 3 مېنى رەزىللەر ۋە قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن بىللە تاشلىۋەتمگەيسەن؛ ئۇلار
ئاغزىدا يېقىنلىرى بىلەن دوستانە سۆزلەشسىمۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك باردۇر. 4 ئۇلارنىڭ
قىلمىشلىرىغا قاراپ، ئىشلىرىنىڭ يامانلىقىغا قاراپ ئىش ئۆتقىيسەن؛ قولىنىڭ قىلغانلىرى
بويىچە ئۇزلىرىگە ياندۇرغايسەن؛ تېگىشلىك جازانى ئۇزلىرىگە قايتۇرغايسەن. 5 چۈنكى
ئۇلار نە پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى، نە قوللىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىنى ھېچ نەزىرىگە ئالمايدۇ،
[پەرۋەردىگار] ئۇلارنى غۇلىتىپ، قايتىدىن باش كۆتۈرگۈزمەيدۇ. 6 پەرۋەردىگارغا
تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغان. 7
پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم، مېنىڭ قالقىنىمدۇر؛ مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇنىڭغا ئىشەندى،
شۇنىڭ بىلەن ياردەم تاپتىم؛ شۇڭا كۆڭلۈم زور شادلىنىدۇ؛ ئۆز كويۇم بىلەن مەن ئۇنى
مەدھىيىلەيمەن. 8 پەرۋەردىگار ئۆز [خەلقىنىڭ] كۈچىدۇر، شۇنداقلا مەسىھ قىلغىنغا
قۇتقۇزغۇچى قورغانىدۇر. 9 ئۆز خەلقىڭنى قۇتقۇزغايسەن، مىراسىڭنى بەركەتلىك قىلغايسەن؛
ئۇلارنى پادىچىدەك بېقىپ ئۈزۈقلاندۇرغايسەن، مەڭگۈ ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈ رگەيسەن.

29 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا بە رگەيسىلەر، ئى قۇدرەتلىك بولغۇچىنىڭ
پەرزەنتلىرى، پەرۋەردىگارغا شانۇ-شە ۋكەت، كۈچ بە رگەيسىلەر! 2 پەرۋەردىگارغا
ئۆز نامىغا لايىق شانۇ-شە ۋكەت بە رگەيسىلەر؛ پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ
گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار! 3 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چوڭقۇر سۈلار ئۈستىدە
ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان تەڭرى گۈلدۈرمامىلارنى يا ڭرىتىدۇ؛
پەرۋەردىگار ۋىيۈك دېڭىزلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 4 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى
كۈچلۈكتۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى ھەيۋەتكە تولغاندۇر؛ 5 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى

كېدىر دەرەخلىرىنى سۈندۈرۈپتىدۇ؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار لۇباندىكى كېدىرلارنى سۈندۈرۈۋېتىدۇ. 6 ئۇ ئۇلارنى موزاي ئۇيناقلاۋاتقاندەك ئۇيناقلىتىدۇ؛ ياۋا كالىنىڭ بالىسى ئۇيناقلاۋاتقاندەك، ئۇ لۇبان ۋە سىرىئون تېغىنى ئۇيناقلىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چاقاقلارنىڭ يالقۇنلىرىنى شاخلىتىۋېتىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ پەرۋەردىگار قەدەشتىكى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى دۇب دەرەخلىرىنى ھەرىيان تولغىتىدۇ، ئورمانلىقلارنى يالىڭاچلايدۇ؛ ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدا بولغان ھەممىسى «شانۇ-شە ۋېكەت!» دەپ تەتەنە قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار توپان ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ پەرۋەردىگار مەڭگۈ مەڭگۈ پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈپ ئولتۇرىدۇ. 11 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە قۇدرەتنى بەخش ئېتىدۇ؛ ئۆز خەلقىنى ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن بەركىتلەيدۇ.

30

مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى خۇداغا ئاتاشنى تەبرىكلەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سېنى ئالىي دەپ ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى پەستىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن خۇشالانىدۇرمىدىڭ. 2 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مەن سا ڭا نالە كۆتۈردۈم، سەن مېنى ساقايتتىڭ. 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن تەھتىسارادىن جېنىمنى ئېلىپ چىقتىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلار ئارىسىدىن ما ڭا ھايات بېرىپ ساقلىدىڭ. (Sheol h7585) 4 پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىڭلار، ئى ئۇنىڭ ئىخلاسمەن بەندىلىرى، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۈر ئېيتىڭلار. 5 چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى دەققىدە ئۆتۈپ كېتىدۇ، شاپائىتى بولسا ئۆمۈرۈلەپت بولىدۇ؛ يىغا-زار كېچىچە قونۇپ قالسىمۇ، خۇشاللىق تاڭ سەھەر بىلەن تەڭ كېلىدۇ. 6 مەن بولسام ئۆز راھەت-پاراغىتىمدە: «مەڭگۈ مەڭگۈ تەۋرەنمەي مۇقىم تۇرىمەن» ـ دېدىم. 7 پەرۋەردىگار، شاپائىتىڭ بىلەن، مېنىڭ تېغىمنى مۇستەھكەم تۇرغۇزغانىدىڭ؛ ئەمما سەن دىدارىڭنى قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ؛ مەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىم؛ 8 مەن ساڭا نالە-يېرىاد كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، مەن [سەن] رەببىگە ئىلتىجا قىلدىم: ـ 9 ـ مېنىڭ قېنىم تۆكۈلۈپ، ھاڭغا كىرسەم نېمە پايدىسى باردۇر؟ توپا-چاڭ سېنى مەدھىيىلەمدۇ؟ ئۇ ھەقىقىتىڭنى جاكارلىيالامدۇ؟ 10 ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ما ڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ما ڭا يارىدەمدە بولغايسەن! 11 سەن ماتەم قايغۇسىنى ئۈسسۈل ئۆيناشلارغا ئايلاندۇردۇڭ؛ [ھازىلىق] بۆز كىيىمىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ما ڭا خۇشاللىقنى بەلۋاغ قىلىپ باغلىدىڭ؛ 12 شۇڭا مېنىڭ روھىم سۈكۈت قىلماي، سا ڭا كۆيلەر ئۈقتىسۇن! ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، سا ڭا ئەبەدىلئەبەد دگىچە تەشەككۈرلەرنى ئېيتىمەن!

31

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئۈقتىسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ سەن پەرۋەردىگارنى، مەن باشپاناھ قىلدىم؛ مېنى ھېچقاچان يە رگە قارىتىپ قېيمىغايسەن؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى ئازاد قىلىپ قۇتقۇزغايسەن، 2 ما ڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى تېزرەك قۇتقۇزۇۋالغايسەن، ما ڭا قورام تاش، ئۆزۈمنى قوغدايدىغان قورغانلىق قەلئە بولغايسەن. 3 چۈنكى سەن مېنىڭ ۋېيۇلتېشىم، مېنىڭ قورغىنىمدۇرسەن، شۇڭا ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنى يېتە كلىگەيسەن، مېنى باشلىغايسەن. 4 ما ڭا يوشۇرۇن سېلىنغان تۇزاقتىن قەدەملىرىمنى تارتقايسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. 5 مەن روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، سەن ما ڭا ئىجاتلىق قىلىپ ھۆرلۈككە چىقارغانسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەق تە ڭرى. 6 يالغان ئىلاھلارغا چوقۇنىدىغانلاردىن يىرگىنىپ كەلدىم؛ مەن بولسام پەرۋەردىگارغا ئېتىقاد قىلىمەن. 7 ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ خارلىقىمنى كۆرىدۇ ۋېكەسەن، جېنىمنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىدىن خەۋەر تاپتىڭ. 8 مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىغا چۈشۈرمىدىڭ، بەلكى پۇتلىرىمنى كە ڭرى جايىغا تۇرغۇزدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار، ما ڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈلپەت چۈشتى؛ دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تۇڭگۇشەي دەپ قالدى، جېنىم، ۋۇجۇدۇمۇ شۇنداق. 10 ھاياتىم قايغۇ-ھەسرەت بىلەن، يىللىرىم غەم-غۇسسە بىلەن ئۆپراۋاتىدۇ. گۇناھىم تۈپەيلىدىن ماغدۇرۇۋېم كېتىپ دەپ قالدى، ئۈستىخانلىرىم سىزىپ كەتتى. 11 مەن رەقىبلىرىمنىڭ ئىزا-ئاھانىتىگە قالدىم، يېقىنلىرىم ئالدىدا ئېچىنۇ شۇنداق؛ تونۇشلىرىمغىمۇ بىر ۋەھىمە بولدۇم؛ كوچىدا مېنى كۆ رگەنلەرمۇ مەندىن داجىپ قاچىدۇ. 12 ھەممەيلەن مېنى ئۇلىگەن ئادەمدەك، كۆڭۈلدىن چىقىرىپ تاشلاشتى؛ پۈچۈق چىنىدەك بولۇپ قالدىم. 13 چۈنكى نۇرغۇنلارنىڭ تۆھمەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ۋەھىمە تەرەپلەردە تۇرىدۇ؛ تۇلار ما ڭا ھۇجۇم قىلىشقا مەسلىھەتلىشىۋاتىدۇ، جېنىمنى ئېلىشقا قەست قىلىشۇاتىدۇ. 14 بىراق مەن ما ڭا تايىنىمەن، ئى پەرۋەردىگار، «سەن مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دېدىم. 15 مېنىڭ كۈنلىرىم سېنىڭ قولۇڭدىدۇر، مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىدىن ھەم ما ڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغايسەن. 16 قۇلۇڭغا دىدارىڭنىڭ جىلوىسىنى چۈشۈ رگەيسەن، ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن ما ڭا نىجاتلىق ئاتا قىلغايسەن. 17 ئى پەرۋەردىگار، مېنى يە رگە قارىتىپ قېيمىغايسەن، چۈنكى مەن ما ڭا ئىلتىجا قىلدىم، رەزىللەر يە رگە قاراپ قالسۇن، تۇلارنىڭ تەھتىسارادا زۇۋانى تۇتۇلسۇن، (Sheol h7585) 18 يالغان لەۋلەر زۇۋاندىن قالسۇن! تۇلار ھەققانىيلارنى خالىغانچە مازاق قىلىپ كە كەبۈرلۈق بىلەن سۆزلىمە كتە! 19 ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى ياشىناھ قىلغانلار ئۈچۈن ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتلىرىڭ، يەنى ئۆز ۋۇجۇدۇڭ قورقىدىغانلار ئۈچۈن، ساقلىغان ئىلتىپات-نېمەتلىرىڭ نەقەدەر مولدۇر! 20 سەن ئۇلارنى ئىنسانلارنىڭ سۈيىقەستىلىرىدىن ئۆز ھۇزۇر ۋۇجۇدىڭ بىلەن يوشۇرۇۋېتىپ دالدا جايىغا ئالىسەن؛ سەن ئۇلارنى تىل-ئاھانەتلەردىن سايۋىنىڭدە يوشۇرۇۋېتىپ قويىسەن. 21 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيىلەر يوللانسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىنى زۇلەتلىك بىر شەھەردە ئاجايىب نەيلەن قىلدى! 22 چۈنكى مەن دەككە-دۈككىدە ھودۇقۇپ: ـ سېنى، مېنى كۆزىدىن چىقىرىپ قويدىمكەن، دەپ قورقاندىم؛ ھالبۇكى، مەن ناله كۆتۈرۈپ يېلىنغىنىمدا، پەريادىمغا قۇلاق سالدىڭ. 23 پەرۋەردىگارنى سۆيۈڭلار، ئى ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى! پەرۋەردىگار ئۆزىگە سادىقلارنى قوغدايدۇ، ھەم تە كەبۈرلۈق بىلەن ئىش قىلغۇچىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىدۇ! 24 ئى پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر، جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە قىلىنسۇن!

32

داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 2 پەرۋەردىگار رەزىللىكلىرى بىلەن ھېسابلاشمايدىغان، روھىدا ھېچقاندا ھىيلىلىك يوق كىشى بەختلىكتۇر! 3 مەن [گۇناھىمنى ئىقرار قىلمايۋا]، سۈكۈتتە تۇرۇۋالغانىدىم، كۈن بويى ئاھۇ-پىغان ئېچىدە، سىر ۋۇ كلىرىم چىرىپ كەتتى؛ 4 چۈنكى مېنى باسقان قولۇڭ ما ڭا كېچە-كۈندۈز ئېغىر بولدى، يازدىكى قۇرغاقچىلىقتەك يىلىكىم قاغىجراپ كەتتى. سېلاھ! 5 ئەمدى گۇناھىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئېتىراپ قىلدىم، قەبىھلىكىمنى سەندىن يوشۇرۇۋەرمەيدىغان بولدۇم؛ مەن: «پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىقلىرىمنى ئېتىراپ قىلىمەن» ـ دېدىم، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ رەزىل گۇناھىمنى كەچۈرۈم قىلدىڭ. سېلاھ! 6 شۇڭا سېنى تاپالايدىغان پەيتتە، ھەربىر ئىخلاسمەن ما ڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسۇن! چوڭ توپانلار تۇرلەپ، تېشىپ كەتكەندە، [سۈلار] شۇ كىشىگە ھە رگىز يېقىنلاشمايدۇ. 7 سەن مېنىڭ دالدا جايىمدۇرسەن؛ سەن مېنى زۇلۇمدىن ساقلايسەن؛ ئەترابىمنى نىجاتلىق ناخشىلىرى بىلەن قاپلايسەن! سېلاھ. 8 ـ «مەن سەن مېڭىشقا تېگىشلىك يولدا سېنى يېتە كلەيمەن ھەم تەربىيىلەيمەن، مېنىڭ كۆزۈم ئۈستۈ ڭدە بولۇشى بىلەن ما ڭا نەسىھەت قىلىمەن. 9 ئەقلى يوق بولغان ئات يا كى ئېشەك كەتەك بولما؛ تۇلارنى چە كلەشكە تەڭگىنلەيدىغان يۇ ڭەن بولىسا، تۇلار ھە رگىز ما ڭا يېقىن كەلمەيدۇ». 10 رەزىللە رگە چۈشۈدىغان قايغۇ-ھەسرەتلەر كۆپتۈر، بىراق مېھىر-شەپقەتلەر پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشىنى چۆربەيدۇ؛ 11 ئى ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىپ خۇرسەن بولۇڭلار، كۆڭۈل دۈرىسىلار، خۇشاللىقتىن تەتەنە قىلىڭلار!

33

ئەي ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار ئۈچۈن تەتەنە قىلىڭلار! مەدھىيىلەش دۈرىسىلار ئۈچۈن گۈزەل ئىشتۇر. 2 راۋاب بىلەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە ڭلار، ئونتارغا تە ڭكەش بولۇپ، ئۇنىڭغا كۈيلەرنى ئېيتىڭلار. 3 ئۇنىڭغا ئاتاپ يېڭى بىر مۇناجات-ناخشىنى ئېيتىڭلار، ماھىرلىق بىلەن چېلىپ، ئاۋازىڭلارنى يۇقىرى يا ڭرىتىڭلار. 4 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر، ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ۋەدىلىرىگە ساداقەتلىكتۇر. 5 ئۇ ھەققانىيەت ھەم ئادالەتنى ياخشى كۆرگۈچىدۇر؛ يەر-زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقى بىلەن تولغانىدۇر. 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلار يارىتىلغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىكى نەپەس بىلەن ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىمۇ يارىتىلغانىدۇر؛ 7 ئۇ دېڭىزدىكى سۇلارنى بىر يە رگە يىغىپ دۆۋىلەيدۇ؛ ئۇ

ئوكيانلارنى ئامبارلار ئىچىدە ساقلاپ تۇرىدۇ؛ 8 پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەر پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسۈن، دۇنيادىكى پۈتۈن جان ئىگىلىرى ئۆنىڭدىن قورقۇپ، ھۆرمەتلىسۇن؛ 9 چۈنكى ئۆنىڭ بىر سۆزى بىلەنلا ئىش پۈتىۋۈلگەندى، ئۆنىڭ بىر ئەمرى بىلەنلا دېگەنلىرى بەرپا قىلىنغاندى. 10 پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ پىلانىنى توسۇۋېتىدۇ؛ ئۇ قوۋملارنىڭ خيالىلىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 11 پەرۋەردىگارنىڭ نەسىھەتى مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ قەلبىدىكى ۋىلىرى دەۋردىن-دەۋ رەڭگە ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ. 12 «پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر» دەيدىغان قوۋم بەختلىكتۇر! يەنى ئۆز مىراسى بولۇشقا تاللىغان خەلق بەختلىكتۇر! 13 پەرۋەردىگار ئەرشتىن يە رگە نەزەر سالىدۇ، ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى كۆرۈپ تۇرىدۇ. 14 تۇرالغوسىدىن يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارايدۇ؛ 15 ئۇ ئۇلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ قەلبلىرىنى ياسىغۇچىدۇر؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئىشلىرىنى دەڭسەپ چىقىۋچىدۇر. 16 پادىشاھ بولسا قوشۇنلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن غالىب بولالمايدۇ؛ پالۋان ئۆزىنىڭ زور كۈچى بىلەن ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ 17 تولپارغا تايىنىپ خەۋپ-خەتەردىن قۇتقۇزۇلۇش بېھۇدىلىكتۇر، ئۇ زور كۈچى بىلەن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ 18 مانا، ئۇلارنىڭ جىنىنى ئۇلۇمدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، قەھەتچىلىكتە ئۇلارنى ھايات ساقلاش ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۆزىنىڭ ئۆز رَۇگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. 20 بىزنىڭ جىنىمىز پەرۋەردىگارغا تەلمۈرىدۇ؛ بىزنىڭ ياردەمچىمىز، بىزنىڭ قالقىنىمىز ئۇ بولىدۇ. 21 شۇڭا بىزنىڭ بىلەن قەلبىمىز شادلىنىپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۆزىنىڭ مۇقەددەس نامىغا تايىنىپ ئىشەنىدۇق. 22 ئى پەرۋەردىگار، بىز ساڭلا ئۈمىد باغلىغىنىمىزدەك، سېنىڭ ئۆز رَۇگەرمەس مۇھەببىتىڭۋۇ ئۈستىمىزدە بولغاي!

34

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (داۋۇت ئابىمەلەك [يادىشاھنىڭ] ئالدىدا يۈرۈش-ئۆرۈشنى باشقىچە قىلىۋالغاندا، [ئابىمەلەك] ئۇنى ھەيدىۋەتكەن ۋاقىتتا يازغان) مەن ھەرقانداق ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارغا تەشە كىكۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ئۇنى مەدھىيىلەش ئاغزىمدىن چۈشمەيدۇ. 2 قەلبىم پەرۋەردىگارنى ئېتىخارلىنىپ مەدھىيىلەيدۇ، مۇمىنلەر بۇنى ئاڭلاپ شادلىنىپا بولىدۇ. 3 مەن بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلاڭلار، بىرلىكتە ئۇنىڭ نامىغا مەدھىيىلەر ياڭرىتايلى. 4 پەرۋەردىگارنى ئىزدىدىم، ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ئىجابەت قىلدى، مېنى باسقان بارلىق ۋەھىمە-قورقۇنچلىرىمدىن قۇتقۇزدى. 5 [مۇمىنلەر] ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ نۇرلاندى، يۈزلىرى يە رگە قارىتىلمىدى. 6 [مەن] پېقىر-بىچارە [ئۇنىڭغا] ندا قىلدى، پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكلەردىن قۇتقۇزدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنى قورشاپ ئەترابىغا چېدىرىنى تىكىدۇ، ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى تېتىپ، بىلگىن، ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تاياناغان ئادەم نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 9 ئى ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ھېچ نەرسىسى كەم بولماس. 10 كۈچلۈك تارسلانلار ئۇرۇقسىز قېلىپ ئاچ قالسىمۇ، ئەمما پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھېچبىر ياخشىلى نەرسىسى كەم بولماس. 11 كېلىڭلار بالىلىرىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، مەن سىلە رگە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى ئۆگىتىپ قويايي. 12 ھاياتنى ئەتىۋارلايدىغان كىشى كىم؟ كىمنىڭ ئۇزۇن ۋە ياخشى كۈنلەرنى كۆرگۈسى بار؟ 13 ئۇنداقتا تىلىڭنى يامانلىقتىن تارتىپ يۈر، لەۋلىرىڭ مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ 14 يامانلىقتىن ئايرىلىپ يېراق بولۇپ، گۈزەل ئۇ ئەمەللەرنى قىلىپ يۈر؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈر. 15 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قۇلىقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ چىرايى رەزىللىك قىلغۇچىلارغا قارشى چىقار، ئۇلارنىڭ ھەرقانداق نام-خاتىرىلىرىنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلار؛ 17 ھەققانىيلار ئىلتىجا قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ، ئۇلارنى بارلىق ئازاب-مۇشەققەتلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ 18 پەرۋەردىگار كۆڭلى سۇنۇقلارغا يېقىندۇر، روھى ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇزىدۇ. 19 ھەققانىيلار دۇچ كەلگەن ئاۋارىچىلىكلەر كۆپتۇر؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۇلارنى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزىدۇ. 20 [ئۇ ھەققانىيلىنىڭ] سۆڭەكلىرىنى ساق قالدۇرىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرسىمۇ سۇنۇپ كەتمەيدۇ. 21 يامانلىقنىڭ ئۆزى رەزىللەرنى ئۆلتۈرىدۇ؛ ھەققانىيلارغا نەپرەتلىنىدىغانلار گۇناھتا قالىدۇ. 22 پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرىنىڭ جانلىرىنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ؛ ئۇنىڭغا تاياناغانلاردىن ھېچكىمگە گۇناھ يېكىتلىمەيدۇ.

35

داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن بىلەن ئېلىشقانلار بىلەن ئېلىشقايسەن، ماڭا جەڭ قىلغانلارغا جەڭ قىلغايسەن! 2 قولۇڭغا سىپار ۋە قالقان تاڭغىن، ماڭا ياردەمگە ئۇرۇنۇڭدىن تۇرغايسەن؛ 3 نەيزىنى سۇغۇرۇپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنىڭ يولىنى توسقايسەن، مېنىڭ جېنىمغا: «مەن سېنىڭ نىجاتلىقىڭدۇرمەن!» ـ دېگەيسەن! 4 مېنىڭ ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار يە رگە قارتىلىپ شەرمەندە بولغاي، ماڭا قەست قىلىگەنلەر كەينىگە ياندۇرۇلۇپ رەسۋا بولغاي. 5 ئۇلار گويا شامالدا تۇچقان سامانىدەك توزۇپ كەتكەي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەي! 6 ئۇلارنىڭ يولى قاراڭغۇ ۋە تېيىلغاق بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى قوغلىۋەتكەي! 7 چۈنكى ئۇلار ماڭا ئورۇنسىز ئورا-تۇزاق تەييارلىدى؛ جېنىمنى سەۋەبسىز ئېلىشقا ئۇلار ئۇنى كولىدى. 8 ھالاكەت ئۇيدۇرماستىن ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەي، ئۆزى يوشۇرۇن قۇرغان تورغا ئۆزى چۈشكەي، ھالاكەتكە يېقىلغاي. 9 ئۇ چاغدا جېنىم پەرۋەردىگاردىن سۆيىنىدۇ، ئۇنىڭ نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشىدىن شادلىنىدۇ! 10 مېنىڭ ھەممە ئۈستىخانىلىرىم: ـ «ئى پەرۋەردىگار، كىممۇ ساڭا تەڭداش كېلەلىسۇن؟» ـ دەيدۇ، ـ «سەن ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىللىدىن، ئېزىلگەنلەر ھەم يوقسۇللارنى ئۇلارنى بۇلىغۇچىلاردىن تارتۇۋېلىپ قۇتقۇزسەن». 11 يالۇۋۇز، يالغان گۇۋاھچىلار قېرىپ، خەۋرىم بولمىغان گۇناھلار بىلەن ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلماقتا. 12 ئۇلار مېنىڭ ياخشىلىقىمغا يامانلىق قىلىپ، مېنى پاناھسىز يېتىم قىلىپ قويغاندى! 13 لېكىن مەن بولسام، ئۇلار كېسەل بولغاندا، بۇرنى يۇگەپ كىيىنىۋالدىم؛ ئۇلارنى دەپ روزا تۇتۇپ، ئۆزۈمنى تۇۋەن قىلدىم؛ ئەمدى دۇئايىم بولسا ھازىر باغرىمغا يېنىپ كەلدى! 14 مەن بۇ ئىشلاردىن دوست ياكى قېرىندىشىمنىڭ بېشىغا چۈشكەن ئىشقا ئوخشاش مەيۈسلىنىپ يۈردۈم، مەن ئۆز تانىسىغا ھازا تۇتقاندەك، بېشىمنى سېلىپ يۈردۈم. 15 بىراق مەن پۇتلىشىپ كەتكىنىمدە، ئۇلار خۇشال بولۇشۇپ كەتكەندى، بىر يە رگە جەم بولدى، دەرۋەقە جەم بولۇشۇپ مۇشۇ زوراۋانلار ماڭا قارشى چېقىشتى، بىراق خەۋرىم يوق ئىدى. ئۇلار مېنى پارە-پارە قىلىشى ئۈچۈن توختىماي زەربە بېرىشتى. 16 خۇددى بىر چىشلەم پوشكال ئۈستىدە چاچىقاق ۋە تالاش قىلغان خۇداسىزلاردەك، ئۇلار ماڭا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىشتى. 17 ئى رەب، قاچانغىچە يەرۋا قىلمايسەن؟ جېنىمنى ئۇلارنىڭ ھالاكىتىدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنىڭ بىردىنبىر ھاياتىمنى [مۇشۇ] يىرتقۇچ شىرلارنىڭ ئاغزىدىن تارتۇۋالغايسەن! 18 زور جامائەت ئارىسىدا مەن ساڭا تەشە كىكۈر ئېيتىمەن؛ نۇرغۇنلىغان خەلق ئارىسىدا سېنى مەدھىيىلەيمەن.

19 يالغان سەۋەب بىلەن ماڭا رەقىب بولغانلارنى ئۈستۈمدىن شادلاندۇرمىغايسەن؛ مەندىن سەۋەبسىز نەپرەتلەنگەنلەرنى ئۆزئارا كۆز قىسىشتۇرمىغايسەن! 20 ئۇلار دوستانە سۆز قىلمايدۇ، زېمىندىكى تىنچلىقپەرۋەرلە رگە پىتنە-ئىغۋا توقۇماقتا. 21 ئۇلار ماڭا قاراپ ئېغىزنى يوغان ئېچىپ: «ۋاي-ۋاي! كۆتكۈنىمزنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈۋالدۇق!» ـ دېيىشىدۇ. 22 ئى پەرۋەردىگار، سەن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭ، سۈكۈت قىلمىغايسەن؛ ئى رەب، مەندىن ئۆز ئۇكۇنى يىراقلاشتۇرمىغايسەن؛ 23 قوزغالغايسەن، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئويغانغايسەن، ئى مېنىڭ خۇدايىم ـ رەببىم! 24 مېنىڭ ئىشىم ئۈستىدە ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بويىچە ھۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم؛ ئۇلارنى مېنىڭ [ئۇكۇشسىزلىقىمدىن] شادلاندۇرمىغايسەن! 25 ئۇلار كۆڭلىدە: «ۋاھ! ۋاھ! تەھەب ئوبدان بولدى!» ـ دېيىشمىسۇن، يا كى: «ئۇنى يۇتۇۋەتتۇق!» ـ دېيىشمىسۇن. 26 مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇشال بولغانلار يە رگە قارتىلىپ شەرمەندە بولغاي، مېنىڭكى ئۆزلىرىنى ئۈستۈن تۇتقۇچىلارنىڭ كىيىم-كېچىكى خجالەت ۋە نومۇسسىزلۇق بولسۇن! 27 مېنىڭ ھەققانىيلىقىمدىن سۆيۈنگەنلەر تەتەنە قىلىپ شادلانسۇن! ئۇلار ھەمىشە: «ئۆز قۇلىنىڭ ئامان-ئېسىگىگە سۆيۈنگەن پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن!» ـ دېگەي. 28 شۇ چاغدا مېنىڭ تىلم كۈن بويى ھەققانىيلىقىڭ توغرۇلۇق سۆزلەيدۇ، مەدھىيىلەرنى ياڭرىتىدۇ.

36

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا ئاپتۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمنىڭ ئاسىيلىقى مېنىڭ قەلبىمدە بىر بېشارەتنى پەيدا قىلدى: ـ «ئۇنىڭ نەزىرىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر!». 2 چۈنكى ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ماختايدۇ، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە: ـ «مەندە گۇناھ تېپىلماس، قىلغىنىم يەرگىنچىلىك ئىش ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. 3 ئاغزىدىكى سۆزلەر قەبىھلىك ۋە ھىيلىگەرلىكتۇر، پەزىلەتلىك ئىش

قىلىش پاراستىدىن ئۇ ئاللىبۇرۇن مەھرۇمدۇر. 4 ئۇ ئورندا ياتقاندىمۇ گۇناھنى كۆزلەيدۇ، ئۇ دۇرۇس بولمىغان يولغا مېڭىشنى ئىرادە قىلىدۇ، يامانلىقتىن ھېچ نەپرەتلەنمەيدۇ. 5 ئى پەرۋەردىگار، تۈز ئۆگرەمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشىلە رگە تاقىشىدۇ، ھەققەت-سادىقلىقىڭ بۇلۇتلارغا يېتىدۇ! 6 ھەققانىيلىقىڭ ئېيزىك تاغلاردەك، ھۆكۈملىرىڭ تىلسىماتلىق چوڭقۇر دېڭىزلاردە كتۇر. ئى پەرۋەردىگار، سەن ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى ساقلىغۇچىدۇرسەن؛ 7 سېنىڭ ئۇ ئۆگرەمەس مۇھەببىتىڭ نەقەدەر قىممەتلىكتۇر، ئى خۇدا! شۇڭا ئىنسان بالىلىرى قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھلىنىدۇ. 8 ئۇلار ۋۇ ئۆگدىكى مول داستىخاندىن ۋىيغۇچە بەھرىمەن بولىدۇ، سەن ئۇلارغا ھۇزۇر-ھالاۋەتلىرىڭنىڭ دەريا سىدىن ئىچكۈزىسەن. 9 چۈنكى سەندىلا باردۇر ھاياتلىق بۇلىقى، نۇر ئۆڭدا بولۇپ نۇرنى كۆرىمىز. 10 ئاھ، تۈز ۋۇجۇدلۇقنى تونۇپ، بىلگەنلە رگە مۇھەببىتىڭنى، كۆڭۈل دۇرۇسلارغىمۇ ھەققانىيلىقىڭنى كۆرسىتىشنى داۋاملاشتۇرغايسەن. 11 تەكەببۇرلارنىڭ پۇتىنىڭ ماڭا ھۇجۇم قىلىشغا يول قويمىغايسەن؛ رەزىللەرنىڭ قولى مېنى ئورنۇمدىن قوغلىۋەتمىسۇن؛ 12 مانا، يامانلىق قىلغۇچىلار يىقىلدى! غۇلىتۇپتىلدى، ئورندىن قايتا تۇرالمايدۇ!

37

داۋۇت يازغان كۈي: ـ يامانلىق قىلغۇچىلار تۆپەيلىدىن تۈز ۋۇجۇدنى كۆيدۈرمە، ناكەسلە رگە ھەسەت قىلما. 2 چۈنكى ئۇلار ئوت-چۆپلەردەك تېزلا ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، يۇمران ئۆسىمۇلۇكلە رگە ئوخشاش توزۇپ كېتىدۇ. 3 پەرۋەردىگارغا تايان، تىرشىپ ياخشىلىق قىل، زېمىندا ماكانلىشىپ ياشاپ، ئۇنىڭ ۋاپا-ھەققىنى ئوزۇق بىلىپ ھۇزۇرلان. 4 «پەرۋەردىگارنى خۇرسەنلىكىم» دەپ بىلگىن، ئۇ ئارزۇ-تىلە كلىرىڭگە يەتكۈزىدۇ. 5 يولۇڭنى پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل، ئۇنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تىلىكىڭنى] ئىجابەت قىلىدۇ. 6 ئۇ ھەققانىيلىقىڭنى نۇردەك، ئادالىتىڭنى چۈشتىكى قۇياشتەك چاقنىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنچ بولۇپ، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈت؛ ھارامدىن روناق تاپقان ئادەم ئۆپەيلىدىن، يامان نىيەتلىرى ئىشقا ئاشىدىغان كىشى ئۆپەيلىدىن تۈز ۋۇجۇدنى كۆيدۈرمە. 8 ئاچچىقلىڭدىن يان، غەزەپتىن قايت، تۈز ۋۇجۇدنى كۆيدۈرمە، ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ باردۇ. 9 چۈنكى يامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. 10 : كۆزۈڭ يۈزۈپ ئاچقۇچىلا، رەزىل ئادەم ھالاك بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ماكانىغا سەپسېلىپ قارىساڭ، ئۇ يوق بولىدۇ. 11 بىراق ياۋاش-مۇمىنلەر زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، ۋە چەكسىز ئارامبەخشىلىكتىن ھۇزۇرلىنىدۇ. 12 رەزىل ئادەم ھەققانىيغا قەست قىلىدۇ، ئۇنىڭغا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىدۇ؛ 13 لېكىن رەب ئۇنىڭغا قاراپ كۈلىدۇ؛ چۈنكى [رەب] ئۇنىڭ يېشىغا كېلىدىغان كۈننى كۆرىدۇ. 14 ياۋاشلار ۋە يوقسۇللارنى يىقىتىش ئۈچۈن، يولى دۇرۇسلارنى قىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، رەزىللەر قىلىچنى غىلىپدىن سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئوقياسىنىڭ كىرىچىنى تارتىپ تەييارلىدى. 15 لېكىن قىلىچى بولسا ئۆز يۈرىكىگە سانچىلىدۇ، ئوقيالىرى سۇندۇرۇۋېتىلىدۇ. 16 ھەققانىيلارنىڭ «ئاز»ى، كۆپلىگەن يامانلارنىڭ بايلىقلىرىدىن ئەۋزەلدۇر. 17 چۈنكى رەزىللەرنىڭ بىلە كلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى يۈلەيدۇ؛ 18 پەرۋەردىگار كۈنلۈك دۇرۇسلارنىڭ كۈنلىرىنى بىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مىراسى مەڭگۈ ئۈچۈن بولىدۇ. 19 ئۇلار ئېغىر كۈنلەردە يە رگە قاراپ قالمايدۇ؛ ھەھەتچىلىكتىمۇ ئۇلار توق يۇرىدۇ. 20 بىراق رەزىللەر ھالاك بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقۇچىلار چەمەنزاردىكى گۈل-گىياھدەك توزۇپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۈتەگەيدۇ؛ ئىس-تۈتۈنىدەك تارقىلىپ تۈگەيدۇ. 21 رەزىل ئادەم ئۈتنە ئېلىپ قايتۇرمايدۇ؛ ئەمما ھەققانىي ئادەم مېھرىبانلىق بىلەن ئۈتنە بېرىدۇ؛ 22 چۈنكى [پەرۋەردىگار] رەھمەت قىلغانلار زېمىنغا ئىگە بولىدۇ، بىراق ئۇنىڭ لەنىتىگە ئۇچرىغانلار ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ 23 مەردانە ئادەمنىڭ قەدەملىرى پەرۋەردىگار تەرىپىدىندۇر؛ [رەب] ئۇنىڭ يولىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 24 ئۇ تېپىلىپ كەتسىمۇ، يىقىلىپ چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولىنى ئۈتۈپ يۈلەپ تۇرىدۇ. 25 مەن ياش ئىدىم، ھازىر قېرىپ قالدىم؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ تاشلۇۋېتىلگەنلىكىنى، يا كى پەرزەنتلىرىنىڭ نان تىلىگەنلىكىنى ئەسلا كۆرگەن ئەمەسمەن؛ 26 ئۇ كۈن بويى مەردـمېھرىبان بولۇپ ئۈتنە بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ خەلققە بەركەت يەتكۈزىدۇ. 27 يامانلىقنى تاشلا گىلار، ياخشىلىق قىلگىلار، مەڭگۈ ياشايسىلەر! 28 چۈنكى پەرۋەردىگار ئادالەتنى سۆيىدۇ، ئۇ ئۆز مۇمىن بەندىلىرىنى تاشلىمايدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ ئۈچۈن ساقلىنىدۇ؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 29 ھەققانىيلار يەر-جاھانغا ئىگە بولىدۇ، ئەبەدىلئەبەد دگىچە ئۇنىڭدا ماكان تۇتۇپ ياشايدۇ. 30 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى دانالىق جاكارلايدۇ؛ ئۇنىڭ تىلى ئادىل ھۆكۈملەرنى سۆزلەيدۇ؛ 31 قەلبىدە خۇدانىڭ [مۇقەددەس] قانۇنى ئۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ قەدەملىرى تېپىلىپ كەتمەس. 32 رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى پايلاپ يېرىدۇ، ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگۈدەك پەيتنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 33 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى دۈشمەننىڭ چاڭگىلىغا چۈشۈرمەيدۇ؛ يا كى ھۆكۈمدە ئۇنى گۇناھقا پۈتىمەيدۇ. 34 پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈت، ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتقىن؛ ئۇ سېنىڭ مەرتىۋەڭنى كۆتۈرۈپ، زېمىنغا ئىگە قىلىدۇ ، رەزىللەر ھالاك قىلىنغاندا، سەن بۇنى كۆرىسەن. 35 مەن رەزىل ئادەمنىڭ زومىگەرلىك قىلىۋاتقىنىنى كۆردۇم، ئۇ خۇددى ئايىنغان باراقسان يا پېيشىل دەرەختەك رونىق تاپقان. 36 بىراق ئۇ تۇتۇپ كەتتى، مانا، ئۇ يوق بولدى؛ مەن ئۇنى ئىزدىسەممۇ، ئۇ تېپىلمايدۇ. 37 م ۇكەممەل ئادەمگە نەزەر سال، دۇرۇس ئىنسانغا قارا! چۈنكى بۇنداق ئادەمنىڭ ئاخىر كۆرىدىغىنى ئارامبەخش خاتىرجەملىك بولىدۇ. 38 ئىتائەتسىزلەر بولسا بىرلىكتە ھالاك بولىشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كېلەچىكى ئۈزۈلىدۇ؛ 39 بىراق ھەققانىيلارنىڭ نىجاتلىقى پەرۋەردىگاردىندۇر؛ ئۇ ئېغىر كۈنلەردە ئۇلارنىڭ كۈچلۈك پاناھىدۇر. 40 پەرۋەردىگار ياردەم قىلىپ ئۇلارنى ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى رەزىللەردىن ساقلاپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنى ياشىناھى قىلىدۇ.

38

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (ئەسلىمە ئۈچۈن) ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭدە تەنبىھ بەرمىگەيسەن، قەھرىڭدە مېنى جازالىمىغايسەن! 2 چۈنكى ئوقلىرىڭ مېنى زەخىملەندۈرۈپ سانچىدى، قولۇڭ ئىستۇمدىن قاتتىق باستى. 3 قاتتىق غەزىپىڭ تۆپەيلىدىن ئەتلىرىمدە ھېچ ساقلىق يوق، گۇناھىم تۆپەيلىدىن ئوستىخانلىرىمدا ئارام يوقتۇر. 4 چۈنكى گۇناھلىرىم ۋېۋىمدىن تاشتى؛ ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈسىز ئېغىر يۈكتەك مېنى بېسۋالدى. 5 ئەخمەقلىقىمدىن جاراھەتلىرىم سېسىپ، شەلۋەرەپ كەتتى. 6 ئازابتىن بەللىرىم تولىمۇ پۇكۇلۇپ كەتتى، كۈن بويى غەمگە پېتىپ يۈرىمەن! 7 چاتراقلىرىم ئوتقا تولدى، ئەتلىرىمنىڭ ساق يېرى يوقتۇر. 8 مەن تولىمۇ ھالسىراپ، ئېزىلىپ كەتتىم، قەلبىمدىكى ئازاب-قايغۇ تۆپەيلىدىن ھۇركىرەيمەن. 9 رەب، بارلىق ئارزۇيۇم كۆز ئالدىڭىدىدۇر؛ ئۇھ تارتىشلىرىم سەندىن يوشۇرۇلۇن ئەمەس؛ 10 يۈرىكىم جىغىلداپ، ھالىمدىن كەتتىم؛ كۆزلىرىمنىڭ نۇرى ئۆچتى. 11 يار-يۇرادەرلىرىمۇ مېنى ئۆرغان ۋاۋا تۆپەيلىدىن، ئۆزلىرىنى مەندىن تارتتى؛ يېقىنلىرىمۇ مەندىن يىراق قاچتى. 12 جىنىمنى ئالماقچى بولغانلار ئۆزاق قۇرىدۇ؛ ماڭا زىيانىنى قەستلىگەنلەر زەھىرنى چاچماقتا؛ ئۇلار كۈن بويى ھىيلە-مىكىرلەرنى ئويلىماقتا. 13 لېكىن مەن گاس ئادەمدەك ئاڭلىمايمەن، گاچا ئادەمدەك ئاغزىمنى ئاچمايمەن؛ 14 بەرھەق، مەن ئاڭلىمايدىغان گاسلارىدەك بولۇپ قالدىم ، ئاغزىمدا قىلىدىغان رەددىيە-تەنبىھ يوق. 15 چۈنكى ئۈمىدىمنى سەن پەرۋەردىگارغا باغلىدىم؛ رەب خۇدايىم ، سەن ئىلتىجاچىغا ئىجابەت قىلىسەن. 16 چۈنكى مەن: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمگە چىقىپ ماختانمىغاي؛ بولىسا، پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتكەندە، ئۇلار شادلىنىدۇ» ـ دېدىم مەن. 17 چۈنكى مەن دەلدەڭشىپ، تۇڭگىشەي دەپ قالدىم، ئازابىم كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ. 18 چۈنكى مەن ئۆز يامانلىقىمنى ئېقرار قىلىمەن؛ گۇناھىم ئۈستىدە قايغۇرىمەن.

19 لېكىن دۈشمەنلىرىم جۇشقۇن ھەم كۈچلۈكتۇر؛ قارا چاپلاپ، ماڭا نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ سانى نۇرغۇندۇر. 20 ۋاپاغا جاپا قىلىدىغانلار بولسا، مەن بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ چۈنكى مەن ياخشىلىقنى كۆزلەپ، ئىنتىلىمەن. 21 ئى پەرۋەردىگار، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن! ئى خۇدايىم ، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن! 22 ئى رەب، مېنىڭ نىجاتلىقىم ، ماڭا چاپسان ياردەم قىلغايسەن!

39

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «تىلىم گۇناھ قىلمىسۇن دەپ، يوللىرىمغا دىققەت قىلىمەن؛ رەزىللەر كۆز ئالدىمدا بولسا، مەن ئاغزىمغا بىر كۈشەك سالىمەن» ـ دېگەندىم. 2 مەن سۈكۈت قىلىپ، زۇۋان سۈرمىدىم، ھەتتا ياخشىلىق توغرىسىدىكى سۆزلەرنىمۇ ئاغزىمدىن چىقارمىدىم؛ بىراق دىل ئازابىم تېخىمۇ قوزغالدى. 3 كۆڭلۈمدە زەردەم قاينىدى، ئويلانغانسېرى ئوت بولۇپ ياندى؛ ئاندىن تىلم ئىختىيارسىز سۆزلەپ كەتتى. 4 ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ئەجىلىمنى، كۈنلىرىمنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ماڭا ئايان قىلغىن؛ ئاجىز ئىنسان بالىسى ئىكەنلىكىمنى ماڭا بىلدۈرگىن. 5 مانا،

سەن كۆنلىرىمنى پەقەت نەچچە غېرىچلا قىلدىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا تۈمرۈم يوق ھېسابىدىدۇر. بەرھەق، بارلىق ئىنسانلار تىك تۇرسىمۇ، پەقەت بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 6 بەرھەق، ھەربىر ئىنسانىنىڭ ھاياتى خۇددى بىر كۆلە ئۆگىدۇر، تۇلارنىڭ ئالدىراپ-سالدىراشلىرى بېھۇدە ئاۋارىچىلىكتۇر، تۇلار بايلىقلارنى توپلايدۇ، لېكىن كېيىن بۇ بايلىقلارنى كىمنىڭ قولىغا جۇغلىنىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 7 ئى رەب، ئەمدى مەن نېمنى كۈتىمەن؟ مېنىڭ ئۈمىدىم سالىكلا باغلىقتۇر. 8 مېنى بارلىق ئاسىيلىقلىرىمدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنى ھاماقەتلەرنىڭ مەخسىرىسىگە قالدۇرمىغايسەن. 9 سۈكۈت قىلىپ زۇۋاش سۈرمىدىم؛ چۈنكى مانا، مۇشۇ [جازانى] تۈرۈۋاتقىنىڭ يۈرگۈز ئۆزىدۇر. 10 مېنى سالغان ۋاباىيكىنى مەندىن نېرى قىلغايسەن، چۈنكى قولۇڭنىڭ زەربىسى بىلەن تۇڭكىشەي دەپ قالدىم. 11 سەن تەنبىھلىرىڭ بىلەن كىشىنى تۈز يامانلىقتى تۈچۈن تەربىيىلىگىنىڭدە، سەن خۇددى نەرسىلە رگە كۆيە قۇرتى چۈشكەندەك، تۇنىڭ ئىززەت-غۇرۇرىنى يوق قىلىۋېتىسەن؛ بەرھەق، ھەربىر ئادەم بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 12 ئى پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، يەرياد ئىمغا قۇلاق سالغايسەن! كۆز ياشلىرىمغا سۈكۈت قىلمىغايسەن! چۈنكى مەن پۈتكۈل ئاتا-بوۋىلىرىمدەك، سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۇرتلۇق، مۇساپىرمەن، خالاس! 13 ماڭا تىكىلىۋالغىنىڭ مەندىن نېرى قىلغايسەنكى، مەن بارسا كەلمەس جايىغا كەتكۈچە، مېنى بىرئاز بولسىمۇ راھەتتىن بەھرىمەن قىلغايسەن.

40 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ، كۈتتۈم، كۈتتۈم؛ ئۇ ماڭا ئېگىلىپ پەريادىمنى ئاڭلىدى. 2 ئۇ مېنى ھالاكەت ئوربىكىدىن، شۇنداقلا پاتقاق لايدىن تارتىۋالدى، پۇتلىرىمنى ۋېۋىلتاش ئۈستىگە تۈرغۇزۇپ، قەدەملىرىمنى مۇستەھكەم قىلدى. 3 ئۇ ئاغزىمغا يېڭى ناخشا-مۇناجاتنى، يەنى خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەشلەرنى سالدى؛ نۇرغۇن خەلق بۇنى كۆرۈپ، قورقىدۇ، ھەم پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ. 4 تەكەبىۋىلاردىن ياردەم ئىزدىمەيدىغان، يالغانچىلىققا ئېزىپ كەتمەيدىغان، بەلكى پەرۋەردىگارنى ئۈز تايانچىسى قىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 5 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، سېنىڭ بىز ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىڭ ۋە ئوي-نىيەتلىرىڭنى بارغانسېرى كۆپەيتىپ، سان-ساناقسىز قىلغانسەن، كىممۇ ئۇلارنى بىر-بىرلەپ ھېسابلاپ ئۈزۈڭگە [رەھمەت قايتۇرۇپ] بولالىسۇن! ئۇلارنى سۆزلەپ باشتىن-ئاخىر بايان قىلاي دېسەم، ئۇلارنى ساناپ تۈگىتىش مۇمكىن ئەمەس. 6 نە قۇربانلىق، نە ئاش ھەدىيىلەر سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن ماڭا [سەزگۈر] قۇلاقلارنى ئاتا قىلدىڭ؛ نە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، نە گۇناھ قۇربانلىقىنى تەلەپ قىلمىدىڭ؛ 7 شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم!» ـ دېدىم. ئوراما يازما دەستۇردا مەن توغرۇلۇق پۈتۈلگەن: ـ 8 «خۇدايىم، سېنىڭ كۆڭۈڭدىكى ئىرادەڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر، سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭ قەلبىمگە پۈتۈكلۈكتۇر». 9 ۋېۋىك جامائەت ئارىسىدا تۈرۈپ مەن ھەققانىيلىقنى جاكارلىدىم؛ مانا بۇلارنى تۈزۈمدە قىلچە ئېلىپ قالغۇم يوقتۇر، ئى پەرۋەردىگار، تۈزۈڭ بىلىسەن. 10 ھەققانىيلىقىڭنى قەلبىمدە يوشۇرۇپ يۈرمىدىم؛ ۋاپادارلىقىڭنى ۋە نىجاتلىقىڭنى جاكارلىدىم؛ ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەقىقىتىڭنى ۋېۋىك جامائەتكە ھېچ يوشۇرماستىن بايان قىلدىم. 11 ئى پەرۋەردىگار، مېھرىبانلىقلىرىڭنى مەندىن ئايمىغايسەن؛ ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەقىقىتىڭ ھەردائىم مېنى ساقلىغاي! 12 چۈنكى سانسىز كۈلپەتلەر مېنى ئورىۋالدى؛ قەبىھلىكلىرىم مېنى بىسۈپلىپ، كۆزەلمەيدىغان بولدۇم؛ تۇلار بېشىمدىكى چېچىمدىن كۆپ، جاسارىتىم ئۈگىشىپ كەتتى. 13 مېنى قۇتقۇزۇشنى تەغىرا تاپقايسەن، ئى پەرۋەردىگار! ئى پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! 14 مېنىڭ ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار بىراقلا يە رگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە يانىدۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. 15 مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۈز شەرمەندىلىكىدىن ئالاقزادە بولۇپ كەتسۇن! 16 بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي! 17 مەن ئېزىلگەن ھەم يوقسۇل بولساممۇ، بىراق رەب يەنىلا مېنى ياد ئېتىدۇ؛ سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى خۇدايىم، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

41 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ غېرىب-ئاجىزلارغا غەمخورلۇق قىلغان كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! ئېغىر كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پاناھ بولىدۇ. 2 پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ، ئۇنى ئامان ساقلايدۇ؛ ئۇ زېمىندا تۇرۇپ بەختىيار ياشايدۇ؛ سەن ئۇنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئىختىيارىغا چۈشۈرمەيسەن! 3 ئۇرۇن ئۈستىدە زەئىپلىشىپ ياتقىنىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا دەرمان بولىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ ياتقان ئورۇن-كۆرپىلىرىنى راسلاپ ئۈزەشتۈرۈپ ئۈرسەن. 4 مەن ئىلتىجا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەيسەن، جېنىمغا شىپالىق بە رگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم» ـ دېدىم. 5 دۈشمەنلىرىم مەن توغرۇلۇق: ـ «ئۇ قاچاغىمۇ ئۆلۈپ، نامى-نەسلى قۇرۇپ كېتەر؟» ـ دەپ ماڭا ياماناتلىق تىلەيدۇ. 6 بىرسى مېنى كۆرگىلى كەلگەن بولسا، ئۇ ئالدامچى سۆزلەرنى قىلدۇ؛ ئۇلار كەينىمدىن كۆزگىدە شۇملۇق تۈپلاپ، ئاندىن سىرتلارغا چىقىپ شۇ ئىشلارنى تارقىتىپ پو ئاتىدۇ؛ 7 ماڭا تۇچ بولغانلارنىڭ ھەممىسى ماڭا قارىتا ئۈزئارا كۆزىرلىشىدۇ، ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قەستىدە بولىدۇ. 8 ئۇلار: «ئۇنىڭ بېشىغا جىن-شەيتاندىن بىر كېسەل چاپلاشتى؛ ئەمدى ئۇ ئورۇن ئۈستىدە يېتىپ قالدى؛ ئۇ قايتىدىن ئورالمايدۇ» ـ دېيىشىدۇ. 9 ھەتتا سىردىشىم دەپ ئىشەنگەن قەدىناس دوستۇم، مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ ئۈزۈمنى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى. 10 بىراق سەن پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم قىلغايسەن؛ دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئېلىشقا، مېنى ئۈرغۈزغايسەن؛ 11 دۈشمىنىمنىڭ ئۈستۈمدىن غەلبە قىلىپ شادلانمىغىنىدىن، سېنى مەندىن سۆيۈندۈ، دەپ بىلىمەن. 12 بىراق ماڭا كەلسەك، دۇرۇس بولغانلىقىمدىن، سەن مېنى يۈلەيسەن؛ سەن مېنى مەڭگۈ ئۈز ھۇزۇر ۋۇجۇدا قەد كۆتۈرۈتكۈزۈپ ئۈرغۈزسەن. 13 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبە دگىچە ئەشە ككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! ئامىن! ئامىن!

42 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ كېيىك ئېرىقلارىدىكى سۇغا ئىشتىن بولغاندەك، جېنىم ساڭا ئەشىناۋۇر، ئى خۇدا. 2 مېنىڭ جېنىم خۇداغا، ھايات ئە گۈنگە ئىنتىزاردۇر، ئاھ، مەن قاچاغمۇ خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا كۆرۈنۈشكە مۇيەسسەر بولىمەن؟ 3 مېنىڭ كېچىم-كۈندۈز يېگىنىم كۆز ياشلىرىم بولۇپ كەلگەن؛ خەقلەر كۈن پېيى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورايدۇ. 4 ئۈتۈكەن كۈنلەرنى ئەسلەپ، جېنىمنىڭ دەردلىرىنى ئۈتۈكۈزۈپ تۈرغىنىمدا (مەن كۆپچىلىك بىلەن كېنىۋېتىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە ئەتىنە قىلىپ مېڭىپ، خۇشاللىقتا ھەمدۇسانا ئوقۇپ، ناخشا ئېيتىپ، ھېيتنى تەبرىكلىگەن توپ-توپ قوشۇنىدەك، جامائەت بىلەن بىللە بارىتىم!). 5 ـ ئى جېنىم، سەن نېمىشقا ئۈمىدسىز بولىسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە يۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ جامالىدىن چىققان نىجاتلىقتىن، مەن ئۇنى يەنىلا ئۇلۇغلايمەن، ـ مېنىڭ خۇدايىمنى! 6 جېنىم ئىچىمدە مەيۈسلىنىپ كەتتى؛ شۇڭا مەن سېنى سېغىنىمەن؛ ھەتتا مۇساپىرلىقتا ئىئوردان دەريىسى بويىدىكى ۋادىلاردا، ھەرمون تاغلىرىدا، مىزار تېغىدىمۇ سېنى سېغىنىمەن. 7 سېنىڭ شارقىراقلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرىغا، چوڭقۇر ھاڭ بىلەن چوڭقۇر ھاڭ ماسلىشىپ ھۇركىرىمە كتە. سېنىڭ ھەممە دولقۇنلىرىڭ ھەم قايناپ-تاشقىنلىرىڭ مېنى ئەغرىق قىلدى. 8 كۈندۈزى پەرۋەردىگار ئۇ زۆرەمەس مۇھەببىتىنى [ماڭا] ۋېيرۈيدۇ، كېچىلىرى ئۇنىڭ ناخشىسى، ۋە ھەم ھاياتىم بولغان تە گۈنگە قىلغان دۇئا ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 9 مەن قورام تېشىم بولغان خۇداغا: ـ «مېنى نېمىشقا ئۇنتۇپ قالدىڭ؟ مەن نېمىشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. 10 سۆ ئەگلىرىنى ئە زگەندەك رەقىبلىرم مېنى مەسخىرە قىلىپ ئەيىبلەيدۇ؛ ئۇلار كۈن پېيى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» ـ دەپ سوراماقتا. 11 ئى جېنىم، نېمىنىڭ نېمىشقا يۇنداق قايغۇرسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە يۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا؛ چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيىلەيمەن، يەنى چىرايىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيىلەيمەن! ئۇ مېنىڭ خۇدايىمدۇر!

43 ئى پەرۋەردىگار، مەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارغايسەن، دەۋايىمنى ئەقىدىسىز بىر خەلق ئالدىدا سوربىغايسەن؛ مېنى ھىيلىگەر ھەم قەبىھ ئادەمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 2 چۈنكى سەن پاناھگاھىم بولغان خۇدادۇرسەن؛ نېمىشقا مېنى تاشلاۋەتكەنسەن؟ نېمىشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. 3 ئۇنى ھەقىقىتىڭ ۋە نۇرۇڭنى ئەۋەتكىن، ئۇلار مېنى يېتە كلىگەي! مېنى مۇقەددەس تېغىڭغا، ماكانىڭغا ئېلىپ كەلگەي! 4 شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا باراي، يەنى

مېنىڭ چەكسىز خۇشاۋقۇم بولغان تەڭرىنىڭ يېنىغا باراي، بەرھەق، چىلتار چېلىپ سېنى مەدھىيىلەيمەن، ئى خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم! **5** ئى جىنىم، سەن نېمىشقا يۇنداق قايغۇرسەن؟ نېمىشقا ئېچىمدە يۇنداق بىئارام بولۇپ كېتىسەن؟ خۇداغا تۈمىد باغلا! چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيىلەيمەن، يەنى چىرايىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيىلەيمەن!

44 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىشۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئوچۇن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، ئۆز قۇلاقلىرىمىز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئاتىلىرىمىز بەرگە بايان قىلىپ، ئۆز كۈنلىرىدە، يەنى قەدىمكى زامانلاردا سېنىڭ قىلغان زور ئىشلىرىڭنى ئۆقتۇرغاندى؛ **2** سەن [ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئالدىدا] ئۆز قولۇڭ بىلەن يات ئەللەرنى قوغلۇپ،ئىپ، ئۆلارنىڭ [زېمىنىغا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى] ئورۇنلاشتۇردۇڭ؛ يات قوۋملارغا ئاپەت چۈشۈرۈپ، ئۆلارنى تارقىتىۋەتتىڭ. **3** بەرھەق، بوۋىلىرىمىز زېمىنى ئۆز قىلىچى بىلەن ئالغىنى يوق، ئۆز بىلىكى بىلەن ئۆزلىرىنى قۇتقۇزغىنىمۇ يوق، بۇ يەلىكى سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، سېنىڭ بىلىكىڭ ۋە جامالىڭنىڭ نۇرىنىڭ قىلغىنىدۇر، چۈنكى سەن ئۆلارنى خورسەنلىك تاپتىڭ. **4** سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ پادىشاھىمدۇرسەن، ئى خۇدا، سەن ياقۇپ ئوچۇن غەلىبىلەر ۋېرىۋغۇچىدۇرسەن. **5** سەن ئارقىلىق بىز رەقىبلىرىمىزنى ھەيدۋېتىمىز؛ نامىڭ بىلەن ئۆزىمىز-گە قارشى ئۇرغانلارنى چەيلەيمىز؛ **6** چۈنكى ئۆز ئوقيايىغا تايانمايمەن، قىلىچىممۇ مېنى قۇتقۇزالمايدۇ. **7** چۈنكى سەن بىزنى رەقىبلىرىمىزدىن قۇتقۇزدۇڭ، بەرگە ئۇچ بولغانلارنى يە رگە قاراتتىڭ. **8** خۇدانى كۈن بويى ئېتىخارلىنىپ ماختايمىز؛ نامىڭنى ئەبەدلىكەبە دگىچە مەدھىيىلەيمىز. سېلاھ! **9** براق سەن [ھازىر] بىزنى تاشلاۋېتىپ ئاھانەتكە قالدۇردۇڭ؛ قوشۇنلىرىمىز بىلەن جەڭگە بىللە چىقمايسەن. **10** سەن رەقىبلىرىمىز ئالدىدا بىزنى چېكىنىدۈردۈڭ؛ بىزنى ئۆچمەنلە رگە خالىغانچە تالان-تاراج قىلدۇردۇڭ. **11** سويۇشقا تاپشۇرۇلغان قويلاردەك، بىزنى ئۆلارغا تاپشۇردۇڭ؛ ئەللەر ئارىسىغا بىزنى تارقىتىۋەتتىڭ. **12** سەن ئۆز خەلقىڭنى بىكارغا سېتىۋەتتىڭ؛ ئۆنىڭ قىممىتىدىن ئۆزۈڭ ھېچ پېيىپ كەتمىدىڭ؛ **13** سەن بىزنى قوشنا ئەللەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرغانسەن؛ ئەتراپىمىزدىكىلەر گە ئاھانەت، زاڭلىق ۋېيىكتى قىلدىڭسەن. **14** سەن بىزنى ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك كەك قويدۇڭسەن، يات قوۋملار بەرگە باش چايقىشىپ قاراشماقتا. **15** مەسخىرە ھەم كۈيۈرلۈق ئېيتقۇچىلارنىڭ ئاۋازىنى ۋېيىلدىن، دوشمەنلەر ۋە ئۆچ ئالغۇچىلار ۋېيىلدىن، كۈن بويى ۋېيانىم ئالدىمدىن كەتمەيدۇ، يۈزۈمنىڭ نومۇسى مېنى چىرمىۋالدى. **17** مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى بېشىمىزغا چۈشتى؛ براق بىز سېنى ئۇنتۇمىدۇق، ياكى ئەھدەڭگە ھېچ ئاسىيلىق قىلمىدۇق؛ **18** قەلبىمىز ھېچ يانمىدى، ساڭا ساداقەتسىزلىك قىلمىدۇق، قەدەملىرىمىز يولۇڭدىن ھېچ ئېزىپ كەتمىدى. **19** براق سەن بىزنى چىلىۋىلەر ماكانىدا ئەزدىڭ، بەرگە ئۆلۈم سايىسىنى چاپلاشتۇردۇڭ. **20** ئەگەر بىز خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ئۇنتۇغان بولساق، ياكى يات بىر ئىلاھقا قول كۆتۈرگەن بولساق، **21** خۇدا سەن چوقۇم بۇنى سۈرۈشتە قىلماس ئىدىڭمۇ، قەلبىڭىز سىرلارنى بىلىپ تۇرىدىغان تۇرساڭ؟ **22** براق سەن ۋېيىلى بىز كۈن بويى قىرىلماقتىمىز، بوغىزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلار كەبى ھېسابلانماقتىمىز. **23** ۋېيغان، ئى رەب! نېمىشقا ئۇخلاپ ياتىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇر، بىزنى مەڭگۈگە تاشلاۋەتمىگەيسەن! **24** نېمىشقا يۈزۈڭنى بىزدىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا كۈلپەتلىرىمىزگە، ئۇچرىغان زۇلۇملىرىمىزغا پىسەنت قىلمايسەن؟ **25** قارىغىنا، جېنىمىز ئۇپراقتا بېغىرلاپ يۈرىدۇ؛ تېنىمىز يەرگە چاپلاشتى؛ **26** ئورنۇڭدىن تۇرۇپ بەرگە ياردەمدە بولغايسەن! ئۆز ئۆكۈنۈڭ ئۈچۈن بىزنى مۇھەببىتىڭ سەۋەبىدىن، بىزلەرنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

45 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلىشۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرىغا تاپشۇرۇلغان، «سۆيۈملۈك يار ئوچۇن» دېگەن «ماسقىل» مۇناجات-ناخشا: ـ قەلبىمدىن گۈزەل ئىش توغرىسىدا سۆزلەر ئۆرغۈپ چىقماقتا؛ پادىشاھقا بېغىشلىغان مۇناجاتىمنى ئېيتىمەن؛ تىلىم گويا ماھىر شائىرنىڭ قەلمىدۇر؛ **2** ئىنسان بالىلىرى ئىچىدە سەن ئەڭ گۈزەلدۇرسەن؛ لەۋلىرىڭ شاپائەت بىلەن تولدۇرۇلغانىدۇر؛ شۇڭا خۇدا ساڭا مەڭگۈگە رەھمەت قىلدى. **3** ئى ۋېيۈك بولغۇچى، قىلىچىڭنى ئاسقىن بېنىڭغا، ھەيۋىتىڭ ۋە شانۇ-شەۋكىتىڭ بىلەن! **4** ھەققەت، كەمتەرلىك ھەم ئادالەتنى ئالغا سۈرۈشكە ئاتالانغىنىڭدا، شانۇ-شەۋكەت ئىچىدە غەلىبە بىلەن ئالغا باس! شۇنىڭ بىلەن ئوڭ قولۇڭ ئۆز ئۆڭگە كارامەت قورقۇنچاقۇق ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ! **5** سېنىڭ ئوقلىرىڭ ئوتكۈردۈر، ئۆلار پادىشاھنىڭ دوشمەنلىرىنىڭ يۈرىكىگە سانجىلىدۇ؛ پۇتۇن ئەللەر ئايىغىڭغا يېقىتىلىدۇ. **6** سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدلىكەبەدلىكتۇر، پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. **7** سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن، شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى. **8** سېنىڭ كېيىملىرىڭدىن مۇرمەن ۋە كەكى، مۇئەتتەر ۋە دارچىن ھىدى كېلىدۇ؛ پىل چىشى سارايلىرىدىكى سازەندىلەرنىڭ تارلىق سازلىرى سېنى خۇرسەن قىلىدۇ. **9** پادىشاھلارنىڭ مەلىكىلىرى ھۇرمەتلىك كېنىزە كلىرىڭنىڭ قاتارىدىدۇر؛ خانىشىڭ ئوفىردىكى ساپ ئالتۇن [زىۋ-زىنەتلەرنى] تاقاپ ئوڭ قولۇڭدا تۇرىدۇ؛ **10** «ئاڭلىغىن، ئى قىزىم، كۆرگىن، سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن؛ ئۆز قەبىلەڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭنى ئۇنتۇغۇن قالا! **11** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ گۈزەل جامالىڭغا مەپتۇن بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ خوجاڭ، سەن ئۇنىڭغا سەجدە قىل». **12** تۇر شەھىرىنىڭ قىزى [ئالدىڭدا] سوۋغا بىلەن ھازىر بولىدۇ؛ خالايىق ئارىسىدىكى بايلار سېنىڭ شاپائىتىڭنى كۈتىدۇ؛ **13** شاھانە قىزنىڭ ئىچكى دۇنياسى پۈتۈنلەي پارلاقتۇر، ئۇنىڭ كېيىملىرىمۇ زەر بىلەن كەشتىلەنگەن؛ **14** ئۇ كەشتىلىك كېيىملەر بىلەن پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلىدۇ؛ كەيىندىن ئۇنىڭغا قولداش كېنىزە كلەرمۇ بىللە يېنىڭغا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ **15** ئۇلار خۇشال-خۇرام، شادلىق ئىچىدە باشلاپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىشىدۇ. **16** «ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئورنىغا ئوغۇللىرىڭ چىقىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پۈتكۈل جاھانغا ھاكىم قىلىسەن. **17** مەن سېنىڭ نامىڭنى ئەۋلاددىن-ئەۋلادقا ياد ئەتكۈزىمەن؛ شۇڭلاشقا بارلىق قوۋملار سېنى ئەبەدلىكەبە دگىچە مەدھىيىلەيدۇ».

46 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «پاك قىزلار ئوچۇن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلىشۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئوچۇن يېزىلغان كۈي: ـ خۇدا پاناھگاھىمىز ۋە قۇدرىتىمىزدۇر، كۈلپەتلەر چۈشكەندە ھامان ھازىر بولىدىغان بىر ياردەمچىدۇر. **2** شۇڭا ۋە-زېمىن ئۆزگىتۈرۈلۈپ، تاغلار گۈمۈرۈلۈپ دېڭىز تەگلىرىگە چۈشۈپ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ دولقۇنلىرى شاۋقۇنلىنىپ قاينام بولسىمۇ، ئۇ رەكىشلىرى بىلەن تاغلار سىلكىنىپ كەتسىمۇ، قورقايمىز. سېلاھ. **4** خۇدانىڭ شەھىرىنى ـ يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ماكانلاشقان مۇقەددەس جايىنى، خۇرسەندىلىدىغان ئېقىنلىرى شاخلىغان بىر دەريا باردۇر. **5** خۇدا ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ يەر ھەرگىز تەۋرىمەيدۇ؛ خۇدا تاڭ ئېتىش بىلەنلا ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىدۇ. **6** [بارلىق] ئەللەر قاينىپ، پادىشاھلىقلار تىترەپ كەتتى؛ ئۇ ئاۋازىنى ۋېيۋەتكەندە ھامان، يەر ئېرىپ كېتىدۇ. **7** ساماۋىدا قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە؛ ياقۇپنىڭ خۇداسى ئېگىز قورغىنىمىزدۇر! سېلاھ! **8** كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار! ئۇ يەر يۈزىدە قىلغان كارامەت ۋەيرانچىلىقلارنى كۆرۈڭلار! **9** ئۇ، جاھانىنىڭ ئۇ چېتىگىچە بولغان ئۇرۇشلارنى توختىتىدۇ؛ ئۇ ئوقيالارنى سۇندۇرىدۇ، نەيزىلەرنى ئوشتۇۋېتىدۇ؛ جەڭ ھارۋىلىرىنى ئوتىنا كويدۈرۈۋېتىدۇ. **10** ئۇ: «توختاش، مېنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىمنى بىلىپ قويۇش! مەن پۈتكۈل ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن يەر يۈزىدە "ۋېيۈك" دەپ قارىلىمەن» ـ دەيدۇ. **11** ساماۋىدا قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇپنىڭ خۇداسى بىزنىڭ ئېگىز قورغىنىمىزدۇر!

47 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىشۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئوچۇن يېزىلغان كۈي: ـ بارلىق قوۋملار، خۇدانى ئالقىشلاڭلار! ئۇنىڭغا يۈقىرى ئاۋازىڭلار بىلەن خۇشاللىق تەنتەنىسىنى ياڭرىتىڭلار! **2** چۈنكى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى، پەرۋەردىگار، دەھشەتلىك ۋە ھەيۋەتلىكتۇر، پۈتكۈل جاھانىنى سورىغۇچى ۋېيۋەك پادىشاھتۇر. **3** ئۇ بەرگە خەلقلەرنى ۋېيسۇندۇرۇپ، بىزنى ئەل-مىللەتلەر ئۈستىگە ھاكىم قىلدى. **4** ئۇ بىز ئوچۇن مىراسىمىزنى تاللاپ، يەنى ئۆزى سۆيگەن ياقۇپنىڭ پەخرى بولغان زېمىنى بېكىتىپ بەردى. سېلاھ! **5** خۇدا تەنتەنە ساداسى ئىچىدە، پەرۋەردىگار سۈنۈي ساداسى ئىچىدە يۈقىرىغا كۆتۈرۈلدى؛ **6** خۇداغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! پادىشاھىمىزغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **7** خۇدا پۈتكۈل جاھانىنىڭ پادىشاھىدۇر؛ زېھىنىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **8** خۇدا ئەللەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛

ئۇ ئۇزىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ. 9 ئەل-يۇرتلارنىڭ كاتتىلىرى جەم بولۇپ، ئىبراھىمنىڭ خۇداسىنىڭ خەلقىگە قوشۇلدى، چۈنكى جاھاندىكى بارلىق قالقانلار خۇداغا تەۋەدۇر، ئۇ نەقەدەر ئالىيدۇر!

48 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئۆلۈغدۇر پەرۋەردىگار، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكى تۇرغان تاغدا، ئۇ زور مەدھىيىلە رگە لايىقتۇر! 2 ئېگىزلىكىدىن كۆز رىكەم، زىئون تېغى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكىدۇر، شىمالي تەرەپلىرى گۈزەلدۇر، پۈتۈك پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر! 3 خۇدا قورغانلىرىدا تونۇرىدۇ، بۇ يەردە ئۇ ئېگىز پاناھگاھ دەپ تونۇلدۇ؛ 4 مانا، پادىشاھلار يىغىلدى، ئۇلار شەھەرنى بىسىپ ئۆتۈپ، جەم بولدى. 5 [شەھەرنى] كۆرۈپلا ئۇلار ئالاقزادە بولدى، دەككە-دۇككىگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. 6 ئۇ يەردە ئۇلارنى تىترەك باستى، تولغاق يېگەن ئايالدەك ئۇلار ئازابلاندى؛ 7 سەن تارشىشىنكى كېمىلەرنى شەرق شامىلى بىلەن ۋەيران قىلىۋەتتىڭ. 8 قۇلىقىمىز ئاڭلىغانىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدە، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، بىز ھازىر ئۆز كۆزىمىز بىلەن شۇنداق كۆردۇق؛ خۇدا مەڭگۈ ئۇنى مۇستەھكەم قىلدۇ. سېلاھ. 9 بىز سېنىڭ مۇقەددەسىن ئىبادەتخانانىڭ ئىچىدە تۇرۇپ، ئى خۇدا، ئۆز زەرمەس مۇھەببىتىڭنى سېغىنىدۇق. 10 نامىڭنا لايىقتۇر، جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىگىچە يەتكۈزۈلگەن مەدھىيىلىرىڭ، ئى خۇدا، سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ ھەققانىيلىق بىلەن تولغان. 11 سېنىڭ ئادىل ھۆكۈملىرىڭدىن، زىئون تېغى شادلانغاي! يەھۇدا قىزلىرى خۇشال بولغاي! 12 زىئون تېغىنى ئايلىنىپ مېڭىپ، ئەتراپىدا سەيلى قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى ساناپ بېقىڭلار، 13 كېيىنكى ئەۋلادقا ئۇنى بايان قىلىش ئۈچۈن، سېپىل-ئىستىھكاملىرىنى كۆزۈڭ قويۇپ كۆزىتىڭلار، قورغانلىرىنى كۆزدىن كەچۈرۈڭلار. 14 چۈنكى بۇ خۇدا ئەبەدىلئەبەد بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، ئۇ مۇرۇۋايەت بىزنىڭ يېتەكچىمىز بولدۇ!

49 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئى بارلىق خەلقلەر، كۆزۈڭ قويۇپ ئاڭلاڭلار! يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! 2 مەيلى ئاددىي پۇقرا، يا ئېسىلزادىلەر، يا باي، يا گادايلار بولسۇن، ھەممىڭلار ئاڭلاڭلار! 3 ئاغزىم دانالىقنى سۆزلەيدۇ، دىلىم ئەقىلگە ۋەيغۇن ئىشلارنى ۋىلاپ چىقىدۇ. 4 قۇلىقىم ھېكمەتلىك تەمسىلنى زەن قويۇپ ئاڭلايدۇ، چىلتار چېلىپ سىرلىق سۆزنى ئېچىپ بېرىمەن. 5 ئېغىر كۈنلەردە، مېنى قىلتاقتا چۈشۈرمەكچى بولغانلارنىڭ قەبىھلىكلىرى ئەتراپىدا بولسىمۇ، مەن نېمىشقا قورقىدىكەنمەن؟ 6 ئۇلار بايلىقلىرىغا تايىنىدۇ، مال-مۇلۈكلىرىنىڭ زورلۇقى بىلەن چوڭچىلىق قىلىدۇ؛ 7 ئىنسان مەڭگۈ ئۆزگە ياشاپ، گۆر-ھاكىنى كۆرمەسلىكى ئۈچۈن، ھېچكىم ئۆز بۇرادەرىنىڭ ھاياتىنى پۇل بىلەن قايتۇرۇۋالالمايدۇ، ئۇ ياكى خۇداغا ئۆزىنىڭ جىنىنى قۇتۇلدۇرغۇدەك باھانى بېرەلەيدۇ، (چۈنكى ئۆزىنىڭ جىنىنىڭ باھاسى ئىنتايىن قىممەت، ئۇ بۇ باھا بىلەن بولغاندا، مەڭگۈ ئۆزگە قەرز تاپشۇرۇشى كېرەكتۇر) 10 ھەممىگە ئايانكى، دانىشمەن ئادەملەرمۇ ئۆلىدۇ، ھەممە ئادەم بىلەن تەڭ، نادان ۋە ھاماقەتلەر بىللە ھالاك بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلار مال-دۇنياسىنى ئۆزگىلە رگە قالدۇرۇپ كېتىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرلەر شۇنداقكى: «ئوي-ئىمارىتىمىز مەڭگۈ ئۆزگە، ماكان-تۇرالغۇلىرىمىز دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ»؛ ئۇلار ئۆز يەرلىرىگە ئىسىملىرىنى نام قىلىپ قويىدۇ. 12 بىراق ئىنسان ئۆزىنىڭ نام-ئىزىنىدە ئۆرۈۋەرمەيدۇ، ئۇ ھالاك بولغان ھايۋانلاردەك كېتىدۇ. 13 ئۇلارنىڭ مۇشۇ يولى دەل ئۇلارنىڭ نادانلىقىدۇر، لېكىن ئۇلارنىڭ كەينىدىن دۇنياغا كەلگەنلەر، يەنىلا ئۇلارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىگە ئېرىن ئوقۇيدۇ. سېلاھ. 14 ئۇلار قويلاردەك تەھتىساراغا ياتقۇزۇلىدۇ، ئۇلۇم ئۇلارنى ئۆز ئۈزۈۋق قىلىدۇ؛ ئەتىسى سەھەردە دۈرۈسلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزىدۇ، ئۇلارنىڭ گۈزەللىكى چىرىتىلىشقا تاپشۇرۇلىدۇ؛ تەھتىسارا بولسا ئۇلارنىڭ ھەيۋەتلىك ماكانىدۇر! (Sheol h7585) 15 بىراق خۇدا جىنىمنى تەھتىسارانىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېنى قوبۇل قىلىدۇ. سېلاھ. (Sheol h7585) 16 بىرسى بېيىپ كېتىپ، ئائىلە-جەمەتىنىڭ ئابرۇيى ئۆسۈپ كەتسىمۇ، قورقما؛ 17 چۈنكى ئۇ ئۆلگەندە ھېچنەرسىسىنى ئېلىپ كېتەلمەيدۇ، ئۇنىڭ شۆھرىتى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [گۆر گە] چۈشمەيدۇ.

18 گەرچە ئۇ ئۆمۈر بويى ئۆزىنى بەختلىك چاغلىغان بولسىمۇ، (بەرھەق، كىشىلەر رونىق تاپقىنىڭدا، ئەلۋەتتە سېنى ھامان ماختايدۇ) 19 ئاخىرى بېرىپ، ئۇ يەنىلا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا كېتىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ ئۆگە يورۇقلۇقنى كۆرەلەيدۇ. 20 ئىنسان ئىززەت-ئابرۇيدا بولۇپ، لېكىن يورۇتۇلمىسا، ھالاك بولىدىغان ھايۋانلارغا ئوخشاش بولىدۇ، خالاس.

50 ئاساف يازغان كۈي: ـ قادىر خۇدا، يەنى پەرۋەردىگار ئېغىز ئېچىپ، كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە يەر يۈزىدىكىلەر رگە مۇراجىئەت قىلدى. 2 گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى بولغان زىئون تېغىدىن، خۇدا جۇلالىدى. 3 خۇدايىمىز كېلىدۇ، ئۇ ھەرگىزمۇ سۈكۈت ئېچىدە تۇرمايدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا يەۋەتكۈچى ئوت كېلىدۇ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا زور بوران-چاپقۇن قاينايدۇ. 4 ئۇز خەلقىنى سوراق قىلىش ئۈچۈن، ئۈيۇقىردىن ئاسمانلارنى، يەرنىمۇ گۇۋاھلىققا چاقىرىدۇ: ـ 5 «مېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىمنى، يەنى مەن بىلەن قۇربانلىق ئارقىلىق ئەھدە تۈزگۈچىلەرنى ھۇزۇرۇمغا چاقىرىپ يىغىڭلار!» 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، چۈنكى خۇدا ئۆزى سوراق قىلغۇچىدۇر! سېلاھ. 7 «ئاڭلاڭلار، ئى خەلقىم، مەن سۆز قىلاي؛ ئى ئىسرائىل، مەن ساڭا ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، مەنكى خۇدا، سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن. 8 ھازىر ئەيىبلىگىنىم سېنىڭ قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن، ياكى ھەمىشە ئالدىمدا سۈنۈلىدىغان كويدۇرمە قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس؛ 9 مەن سېنىڭ ئېغىلىڭدىن ھېچبىر ئۆكۈزنى، قوتانلىرىڭدىن ھېچبىر تېكىنى ئالماقچى ئەمەسمەن. 10 چۈنكى ئورمانلىقلاردىكى بارلىق ھايۋانلاتلار ماڭا مەنسۇپتۇر، مىڭلىغان تاغدىكى مال-ۋارانلارمۇ مېنىڭكىدۇر؛ 11 تاغلاردىكى پۈتۈن ئۇچار-قاناتلارنى بىلىمەن، دالادىكى بارلىق جانۋارلار مېنىڭكىدۇر. 12 قارنىم ئاچسىمۇ ساڭا ئېيتمايمەن؛ چۈنكى ئالەم ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە نەرسىلەر مېنىڭكىدۇر. 13 ئەجەبا، مەن ئۆكۈزنىڭ گۈشىنى يەمدىمەن؟ تېكىنىڭ قېنىنى ئىچەمدىمەن؟ 14 قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا تەشە ككۈرلەرنى ئېيت؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قىلغان ۋەدەڭگە ۋاپا قىل. 15 يېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ماڭا مۇراجىئەت قىل؛ مەن سېنى قۇتۇلدۇرىمەن، سەن بولساڭ مېنى ئۇلۇغلىغايسەن». 16 لېكىن رەزىلە رگە خۇدا شۇنداق دەيدۇ: ـ «مېنىڭ ئەمىرلىرىمنى بايان قىلىشقا نېمە ھەققىڭ بار؟ ئەھدەمنى تىلغا ئالغۇدەك سەن كىم ئىدىڭ؟ 17 سەن مېنىڭ تەلىملىرىمدىن يەرگەندىڭ، سۆزلىرىمنى رەت قىلدىڭ ئەمەسمۇ؟ 18 ئوغرىنى كۆرسەڭ، سەن ئۇنىڭدىن زوق ئالدىڭ، زىناخورلار بىلەن شېرىك بولدۇڭ؛ 19 ئاغزىڭدىن يامان گەپ چۈشمەيدۇ، تىلىڭ يالغانچىلىقنى توقۇيدۇ. 20 ئۆز قېرىندىشىڭنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ ئولتۇرسەن، ئاناڭنىڭ ئوغلىغا تۆھمەت قىلىسەن.

21 سەن بۇ ئىشلارنى قىلغىنىڭدا، مەن ئۈن چىقارمىدىم؛ دەرۋەقە، سەن مېنى ئۆز ئۆڭگە ئوخشاش دەپ ئويلىدىڭ؛ لېكىن مەن سېنى ئەيىبلەپ، بۇ ئىشلارنى كۆز ئالدىڭدا ئەينى ۋىجىغە ساڭا كۆرسىتىمەن. 22 ـ ئى، تەڭرىنى ئۇنتۇغانلار، بۇنى كۆزۈڭ قويۇپ ئاڭلاڭلار! بولمىسا، سىلەرنى پارە-پارە قىلۋېتىمەن؛ ھېچكىم سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. 23 بىراق قۇربانلىق سۈپىتىدە رەھمەت ئېيتقانلارنىڭ ھەرقايسىسى ماڭا شەرەپ كەلتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئۆز نىجاتلىقىمنى كۆرسىتىشىمگە يول تەييارلىغان بولىدۇ.

51 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي؛ بۇ [كۈي] ناتان پەيغەمبەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنى بات-شىبا بىلەن بولغان زىناخورلۇق ئوغرىلۇقنى ئەيىبلىگەندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئۇ زەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن، ئى خۇدا، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن! رەھىمدىللىقلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى بىلەن ئاسىيلىقلىرىمنى ئۆچۈرۈۋەتكەيسەن! 2 مېنى قەبىھلىكىمدىن يىلتىزىغىچە يۇۋەتكەيسەن، گۇناھىمدىن مېنى تازىلىغايسەن. 3 چۈنكى مەن ئاسىيلىقلىرىمنى تونۇپ ئىقرار قىلدىم، گۇناھىم ھەمىشە كۆز ئالدىمدا تۇرىدۇ. 4 سېنىڭ ئالدىڭدا، پەقەت سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، نەزىرىڭدە رەزىل بولغان ئىشنى سادىر قىلدىم؛ شۇ ۋەجىدىن، سەن [مېنى ئەيىبلەپ] سۆزلىسەڭ، ئادىللىقىڭ ئىسپاتلىنىدۇ؛ [مېنى] سوراق قىلغىنىڭدا، ئۆزۈڭنىڭ پاكلىقى ئىسپاتلىنىدۇ. 5 مانا، مەن ئۇغۇلغىنىمدىلا، يامانلىقتا ئىدىم، ئانامنىڭ قارنىدا پەيدا بولغىنىمدىلا مەن گۇناھتا بولدۇم. 6 بەرھەق، سەن ئادەملەرنىڭ چىن قەلبىدىن سەممىيلىك تەلەپ قىلىسەن؛ ئىچىمدىكى يوشۇرۇن جايلىرىمدا سەن ماڭا دانالىقنى بىلدۈرىسەن. مېنى گۇناھلىرىمدىن زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكلاكىز يۇغايسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن.

ماگا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاگلاتقايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئە زگەن ئۇستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. **7** مېنى [گۇناھلىرىمدىن] زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكچاكىز يۇغايسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. **8** ماگا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاگلاتقايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئە زگەن ئۇستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. **9** گۇناھلىرىمدىن چىرايىڭنى يوشۇرۇڭ، يامانلىقلىرىمنى ئۆچۈرىۋەتكەيسەن. **10** مەندە پاك قەلب ياراتقايسەن، ئى خۇدا؛ ۋۇجۇدىمدىكى سادىق روھىمنى يېڭىلىغايسەن. **11** مېنى ھۇزۇرۇڭدىن چىقىرىۋەتمىگەيسەن؛ مېنىڭدىن مۇقەددەس روھىڭنى قايتۇرۇۋالمىغايسەن. **12** ئاھ، نىجاتلىقىڭدىكى شادلىقنى ماگا يېڭىباشتىن ھېس قىلدۇرغايسەن؛ ئىتائەتمەن روھ ئارقىلىق مېنى يۇلىگەيسەن. **13** بۇنىڭ بىلەن مەن ئىتائەتسىزلە رگە يوللىرىڭنى ئۆگىتەي؛ ۋە گۇناھكارلار ۋىنىڭغا قايتىدۇ. **14** قان تۆكۈش گۇناھىدىن مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى خۇدا، ماگا نىجاتلىق بە رگۈچى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن تىلىم ھەققانىيلىقىڭنى يا ڭرىتىپ گۈيلەيدۇ. **15** ئى رەببىم، لەۋلىرىمنى ئاچقايسەن، ئاغزىم مەدھىيىلىرىڭنى بايان قىلىدۇ. **16** چۈنكى سەن قۇربانلىقنى خۇش كۆرمەيسەن؛ بولمىسا سۇنار ئىدىم؛ كويدۇرمە قۇربانلىقلاردىنمۇ خۇرسەنلىك تاپمايسەن. **17** خۇدا قوبۇل قىلىدىغان قۇربانلىقلار سۇنۇق بىر روھتۇر؛ سۇنۇق ۋە ئېزىلگەن قەلبنى سەن كەمسىتمەيسەن، ئى خۇدا؛ **18** شاپائىتىڭ بىلەن زىئونغا مېھىربانلىقنى كۆرسەتكەيسەن؛ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى يېڭىباشتىن بىنا قىلغايسەن! **19** ئۇ چاغدا سەن ھەققانىيلىقتىن بولغان قۇربانلىقلاردىن، كويدۇرمە قۇربانلىقلاردىن، پۈتۈنلەي كويدۇرۇلگەن كويدۇرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپسەن؛ ئۇ چاغدا ئادەملەر قۇربانگاھىڭغا بۇقا-ئۆكۈزلەرنى تەقدىم قىلىشىدۇ.

52

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»؛ ئېدوملۇق دوئەگ ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئۆيىگە كىردى» دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئى نوچى باتۇر، نېمە ئۈچۈن رەزىللىكىڭدىن ماختىنىسەن؟ تەڭرىنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر. **2** ئوتكۇر ئۈستىرا كەبى، تىلىڭ زەھەر چاچىماقچى، ئۇ يالغانچىلىق توقۇۋاتىدۇ. **3** سەن ياخشىلىقتىنڭ ئورنىدا يامانلىقنى، ھەق سۆزلەشنىڭ ئورنىدا يالغانچىلىقنى ياخشى كۆرسەسەن؛ **4** ھامان ئادەمنى نابۇت قىلىدىغان سۆزلەرنى ياخشى كۆرسەسەن، ئى ئالداملىچى تىل! **5** بەرھەق، تەڭرى ئوخشاشلا سېنى مەڭگۈگە يوقىتىدۇ؛ ئۇ سېنى تۇتۇۋالىدۇ، يەنى ئۇز چېدىرىڭدىن تارتىپ چىقىدۇ؛ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن سېنى يىلتىزىڭدىن قومۇرۇپ تاشلايدۇ. سېلاھ. **6** ھەققانىيلار بۇنى كۆرۈپ قورقۇشىدۇ، ۋە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈپ: ـ **7** «قاراڭلار، خۇدانى ئۇز يۈلەنچىسى قىلمىغان ئادەم، پەقەت ئۇز بايلىقلىرىنڭ كۆپلۈكىگە تايانغان ئادەم؛ ئۇ ئاچ كۆزلۈكى بىلەن كۆچلەندى» ـ دەيدۇ. **8** مەن بولسام خۇدانىڭ ئۆيىدە ئۈسكەن باراقسان زەيتۇن دەرەختىكەمەن، مەن خۇدانىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىگە مەڭگۈگە تايىنىمەن. **9** مەن ساگا ئەبەدىلىكەبەد تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن بۇ ئىشلارنى قىلدىڭىسەن؛ مۇمىن بەندىلىرىڭ ئالدىدا نامىڭغا تەلمۇرۇپ كۈتىمەن؛ مۇشۇنداق قىلىش ئەلادۇر.

53

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، ماخالات ئاماگىدا داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، نەپرەتلىك قەبىھ ئىشلارنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھىربانلىق قىلغۇچى يوقتۇر. **2** خۇدا ئەرشتە تۇرۇپ، ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئىنسانىيە چۈشىنىدىغان بەرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ **3** ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھىربانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، ھەتتا بىرىمۇ. **4** نانى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ بىلىمى يوقمىدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. **5** قورقۇدەك ھېچ ئىش بولمىسىمۇ، مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا سېنى قورشاۋغا ئالغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى پارچىلاپ چېچىۋەتتى؛ سەن ئۇلارنى خجىللىققا قويدۇڭ؛ چۈنكى خۇدا ئۇلارنى نەزىردىن ساقىت قىلدى. **6** ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! خۇدا ئۆز خەلقىنى ئاسارىتىدىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشال بولىدۇ!

54

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل» (زىف شەھىردىكىلەر ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت بىزنىڭ مۇشۇ يۇرتىمىزغا مۆكۈۋالغان، سىلى بىلمەمدىلا؟» دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان): ئى خۇدا، ئۆز نامىڭ بىلەن مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ زور قۇدرىتىڭ بىلەن دەۋايىمنى سورىغايسەن. **2** ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئاغزىمدىكى سۆزلە رگە قۇلاق سالغايسەن. **3** چۈنكى يات ئادەملەر ماگا ھۇجۇم قىلمىشا ئورنىدن تۇردى، زومىگەرلەر مېنىڭ جېنىمنى ئوۋلىماقتا؛ ئۇلار خۇدانى نەزىرىگە ھېچ ئىلمايدۇ. سېلاھ. **4** قارا، خۇدا ماگا ياردەم قىلغۇچىدۇر؛ رەب جېنىمنى يۈلەيدىغانلار ئارىسىدىدۇر. سېلاھ. **5** ئۇ دۈشمەنلىرىمنىڭ يامانلىقىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ؛ [ئى خۇدا]، ئۆز ھەقىقىتىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلىغايسەن. **6** مەن ساگا خالىس قۇربانلىقلار سۈنەمەن؛ نامىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ شۇنداق قىلىش ئەلادۇر. **7** چۈنكى ئۇ مېنى بارلىق بالا-قازالاردىن قۇتقۇزدى؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆردۈم.

55

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ تىلىكىمدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغايسەن، **2** ماگا قۇلاق سېلىپ، جاۋاب بە رگەيسەن؛ مەن داد-پەريات ئىچىدە كېزىپ، ئاھ-زار چېكىپ يۈرىمەن؛ **3** سەۋەبى دۈشمەننىڭ تەھدىتىدىن، رەزىللەرنىڭ زۇلۇملىرى؛ ئۇلار بېشىمغا ئاۋارىچىلىكلەرنى تۆكىدۇ؛ ئۇلار غەزەپلىنىپ ماگا ئاداۋەت ساقلايدۇ. **4** ئىچىمدە يۈرىكىم تولغىنىپ كەتتى؛ ئۇلۇم ۋەھشەتلىرى ۋۇجۇدۇمنى قاپلىدى. **5** قورقۇنچ ۋە تىترەك بېشىمغا چۈشتى، دەھشەت مېنى چۆمكۈلدى. **6** مەن: ـ «كەپتەردەك قانتىم بولسىچۇ كاشكى، ئۇچۇپ بېرىپ ئارامگاھ تاپار ئىدىم» ـ دېدىم. **7** ـ «يىراق جايلارغا قېچىپ، چۆل-باياۋانلارنا ماكانلىشار ئىدىم؛ سېلاھ. **8** بوران-چاپقۇنلاردىن، قارا قۇيۇندىن قېچىپ، پاناھگاھىغا ئالدىرار ئىدىم!». **9** ئۇلارنى يۇتۇۋەتكەيسەن، ئى رەب؛ تىللىرىنى بۇلۇۋەتكەيسەن؛ چۈنكى شەھەر ئىچىدە زوراۋانلىق ھەم جىدەلخورلۇقنى كۆردۈم. **10** ئۇلار كېچە-كۈندۈز سېپىللەر ئۈستىدە غادىيىپ يۈرمەكتە؛ شەھەر ئىچىنى قاباھەت ۋە شۇملۇق قاپلىدى. **11** ھارام ئارزۇ-ھەۋەسلەر ئۇنىڭ ئىچىدە تۇرىدۇ، ساختىلىق ۋە ھىيلە-مىكىرلىك، كوچىلاردىن كەتمەيدۇ. **12** ئە گەر دۈشمەن مېنى مەسخىرە قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا سەۋر قىلاتتىم؛ بىراق مېنى كەمسىتىپ، ئۇزىنى ماختىغان ئادەم ماگا ئۆچمەنلەردىن ئەمەس ئىدى؛ ئە گەر شۇنداق بولغان بولسا، ئۇنىڭدىن ئۆزۈمنى قاچۇراتتىم؛ **13** لېكىن بۇنى قىلغان سەن ئىكەنلىكىڭنى ـ مېنىڭ بۇرادىرىم، سىردىشىم، ئەزىز دوستۇم بولۇپ چىقىشىڭنى ئويلىماپتىمەن! **14** خالايىققا قېتىلىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە ئىكىكىمىز بىللە ماڭغانىدۇق، ئۆزئارا شېرىن پارا گاردا بولغانىدۇق؛ **15** مۇشۇنداق [ساتقۇنلارنى] ئۇلۇم ۋەيۇقسىز چۈچىتىۋەتسۇن! ئۇلار تەھتىساراغا تىرىك چۈشكەي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ماكانلىرىدا، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا رەزىللىك ئۈرماقتا. (Sheol h7585) **16** لېكىن مەن بولسام، خۇداغا ندا قىلىمەن؛ پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزىدۇ. **17** ئەتىگىنى، ئاخشىمى ۋە چۈشتە، دەردىمنى ئۆزۈڭ پەريات قىلىپ، ئۇ جەزمەن سادايىغا قۇلاق سالىدۇ. **18** ئۇ ماگا قارشى قىلىنغان جەڭدىن مېنى ئامان قىلىدۇ؛ گەرچە كۆپ ئادەملەر مېنى قورشاۋغا ئالغان بولسىمۇ. **19** ئە گەر ـ ئەزەلدىن تەختتە ئولتۇرۇپ كەلگۈچى! [ئۇ نالەمنى] ئاگلاپ ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلىدۇ؛ (سېلاھ) چۈنكى ئۇلاردا ھېچ ئۆزگىرىشلەر بولمىدى؛ ئۇلار خۇدادىن ھېچ قورقمايدۇ. **20** [ھېلىقى بۇرادىرىم] ئۆزى بىلەن دوست بولغانلارغا مۇشت كۆتۈردى؛ ئۇز ئەھدىسىنى بۇزۇپ تاشلىدى. **21** ئاغزى سېرىق مايدىنمۇ يۇمشاق، بىراق كۆڭلى جە گىدۇر ئۇنىڭ؛ ئۇنىڭ سۆزلىرى ياغدىنمۇ سىلىق، ئەمەلىيەتتە سۇغۇرۇۋېتىلگەن قىلىچلاردۇر. **22** يۈكۈڭنى پەرۋەردىگارغا تاشلاپ قوي، ئۇ سېنى يۈلەيدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلارنى ھە رگىز تەۋرەتمەيدۇ. **23** بىراق، سەن خۇدا ئاشۇ رەزىللەرنى ھالاكەت ماڭىغا چۈشۈرىسەن؛ قانخورلار ۋە ھىيلىگەرلەر ئۆمرىنىڭ يېرىمىنمۇ كۆرمەيدۇ؛ بىراق مەن بولسام، ساگا تايىنىمەن.

56 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «خىلۋەتتىكى دۇب دەرەخلىرىدىكى پاختەك» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى (فلىستىيلەر گات شەھىرىدە ئۆنى ئەسەرگە ئالغاندا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ نەپسى يوغىناپ مېنى قوغلىماقتا، كۈن بويى ئۇلار مەن بىلەن جەڭ قىلىپ مېنى باسماقتا؛ **2** مېنى كۆزلىگەن رەقىبلىرىمنىڭ نەپسى يوغىناپ كۈن بويى مېنى قوغلىماقتا، ماڭا ھەيۋە قىلىپ جەڭ قىلغۇچىلار ئىنتايىن كۆپتۇر! **3** مەن قورققان كۈنۈمدە، مەن ساڭا تايىنىمەن. **4** مەن سۆز-كالامىنى ئۇلۇغ دەپ مەدھىيەلەيدىغان خۇداغا، خۇداغىلا تايىنىمەن؛ مەن قورقماي‌مەن؛ ناھايىتى بىر ئەت ئىگىسى مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ **5** ئۇلار كۈن بويى سۆزلىرىمنى بۇرمىلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئويى ماڭا زىيانكەشلىك قىلىشتۇر؛ **6** ئۇلار توپ بولۇپ ئادەمنى قەستىلىشىپ، يوشۇرۇنىدۇ، پېيىمگە چۈشۈپ، جېنىمنى ئېلىشنى كۈتىدۇ. **7** [گۇناھ] بىلەن گۇناھنى يېپىپ قاچسا بولامدۇ؟ غەزىپىڭ بىلەن ئەللەرنى يە رگە ئۇرغايسەن، ئى خۇدا! **8** مېنىڭ سەرسانلىقلىرىمنى ئۆزۈڭ ساناپ كەلگەن، كۆزدىن ئاققان ياشلىرىمنى ئۇلۇمۇڭكا ئوپلاپ ساقلىغايسەن، بۇلار دەپتىرىڭدە پۈتۈكلۈك ئەمەسمۇ؟ **9** شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا ندا قىلغان كۈندە، دۈشمەنلىرىم چېكىنىدۇ، مەن شۇنى بىلدىمكى ـ خۇدا مەن تەرەپتىدۇر! **10** خۇدانى ـ ئۆزىنىڭ سۆز-كالامىنى ئۇلۇغلايمەن! پەرۋەردىگارنى ـ ئۆزىنىڭ سۆز-كالامىنى ئۇلۇغلايمەن! **11** خۇدانىلا تاياڭچىم قىلدىم ـ مەن قورقماي‌مەن، ناھايىتى شۇ بىر ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ **12** ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىمگە ۋاپا قىلىمەن، ئى خۇدا، ساڭا تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۈنىمەن. **13** چۈنكى سەن جېنىمنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرغانسەن، سەن پۇتلىرىمنى پۇتلىشىشتىن ساقلىمامسەن؟ شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا، تىرىكلەر تۈزىدىغان يورۇقلۇقتا ماڭىمەن.

57 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى، (ئۇ ساۋۇل پادىشاھتىن قېچىپ، ئۇنىڭكىدە يوشۇرۇنۇۋالغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى جېنىم سېنى پاناھىم قىلدى. مۇشۇ بالا-يىتىمەت ئۆتۈپ كەتكۈچە، قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپتىمەن. **2** خۇداغا، يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا، ئۆزۈم ئۈچۈن ھەممىنى ئورۇنلايدىغان تەڭرىگە ندا قىلىمەن؛ **3** ئۇ ئەرشتىن ياردەم ئەۋەتىپ مېنى قۇتقۇزىدۇ؛ ماڭا قاراپ نەپسى يوغىناپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنى ئۇ رەسۋا قىلىدۇ، سېلاھ؛ خۇدا ئۆز مېھىر-شەپقىتى ۋە ھەققىنى ئەۋەتىدۇ! **4** جېنىم شىرلار ئارىسىدا قالدى، مەن نەپسى يالقۇن كەبى بولغانلار ئارىسىدا ياتىمەن! ئادەمە بالىلىرى ـ ئۇلارنىڭ چىشلىرى نەيزە-ئوقلاردۇر، ئۇلارنىڭ تىلى ـ ئۆتكۈر قىلىچتۇر! **5** ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! **6** ئۇلار قەدەملىرىمگە تور قۇردى، جېنىم ئېگىلىپ كەتتى؛ ئۇلار مېنىڭ يولۇمغا ئوركە كولىغاندى، لېكىن ئۆزلىرى ئىچىگە چۈشۈپ كەتتى. **7** ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلارنى ئېيتىپ، بەرھەق سېنى كۈيلەيمەن! **8** ئۇيغان، ئى روھىم! ئى نەغمە-سازلىرىم، ئۇيغان! مەن سەھەر قۇياشنىمۇ ئويغىتىمەن! **9** مەن خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى رەب؛ ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۈيلەيمەن! **10** چۈنكى ئۆز رەھمەت-مۇھەببىتىڭ ئەرشىلە رگە يەتكۈدەك ئۇلۇغدۇر، ھەققىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. **11** ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي!

58 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى: ـ ئى قۇدرەت ئىگىلىرى، سىلەر ھەققەتەن ئادالەتنى سۆزلەۋاتامسىلەر؟ ئى ئىنسان بالىلىرى، ئادىل ھۆكۈم چىقىرامسىلەر؟ **2** ياق، سىلەر كۆڭلۈڭلەردە يامانلىق تەييارلايسىلەر؛ يەر يۈزىدە ئۆز قولۇڭلار بىلەن قىلمىدىغان زوراۋانلىقنى ئۆلچەۋاتىسىلەر. **3** رەزىللەر ئانىسىنىڭ قورسىقىدىلا ئېزىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۇغۇلۇپلا يولدىن ئادىشىپ، يالغان سۆزلەيدۇ. **4** ئۇلارنىڭ زەھىرى يىلانىنىڭ زەھىرىدۇر؛ ئۇلار ئۆز قۇلىقىنى پۈتۈك قىلغان گاس كوبرا يىلاندەك؛ **5** مەيلى يىلانچىلار شۇنچە چىرايلىق سېھىرلىسىمۇ، ئۆ نەي ئاۋازىغا قەتئىي قۇلاق سالمايدۇ. **6** ئى خۇدا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى چىشلىرىنى سۇندۇرۇۋەتكەيسەن! مۇشۇ ياش شىرلارنىڭ توڭكاي چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! **7** ئۇلار ئېقىپ كەتكەن سۇلارەك ئۆتۈپ كەتكەي؛ ئۇلار ئوقلارنى چەنلەپ ئاتقاندا، ئوقلىرى ئۆچسىز بولۇپ كەتكەي! **8** قۇلۇلە يول ماڭغاندا ئىزى يوقلىپ كەتكەندەك، ئۇلار يوقاپ كەتسۇن، ئايالىنىڭ چۈشۈپ كەتكەن ھامىلىسىدەك، ئۇلار كۆز كۆرمىسۇن! **9** قازان يانتاقلارنىڭ تىسسىقىنى سە زگۈچە، (مەيلى ئۇلار يۇمران پېتى، ياكى ئوت ئۆتۈشقان بولسۇن) ئۇ ئۇلارنى تورۇتۇۋېتىدۇ. **10** ھەققانىي ئادەم [خۇدانىڭ] ئىنتىقامىنى كۆ رگەندە خۇشال بولىدۇ؛ ئۆز ئىزلىرىنى رەزىللەرنىڭ قېنىدا يۇيىدۇ. **11** شۇڭا ئادەملەر: «دەرۋەقە، ھەققانىيلار ئۈچۈن ئىنئام باردۇر؛ دەرۋەقە يەر يۈزىدە ھۆكۈم يۈرگۈزگۈچى بىر خۇدا باردۇر» ـ دەيدۇ.

59 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى، (بۇ [كۈيۈ] ساۋۇل پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئۆينى كۆزلەشكە پايلاچىلارنى ئەۋەتىپ، ئۆنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدايىم، دۈشمەنلىرىمنىڭ چاڭگىللىرى قۇتقۇزغايسەن، ماڭا قارشى تۇرغانلاردىن مېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغايسەن. **2** مېنى يامانلىق قىلغۇچىلار چاڭگىللىرىدىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، قانخور ئادەملەردىن مېنى قۇتقۇزغايسەن. **3** چۈنكى مانا، ئۇلار جېنىمنى ئېلىش ئۈچۈن پايلىماقتا، زوراۋانلار ماڭا قارشى توپ بولۇشۇپ قەستلەشمەكتە، بۇ [قىلغىنى] مەندە بولغان بىرەر ئاسىيلىق ئۈچۈن ئەمەس، ياكى گۇناھىم ئۈچۈن ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار؛ **4** مەندە ھېچ سەۋەنلىك بولمىسىمۇ، ئۇلار يۈگۈرۈپ ماڭا قارشى سەپ سالدى؛ مېنىڭ ياردىمىمگە كېلىشكە ئويغان، [ھالىمنى] نەزىرىگىگە ئالغايسەن. **5** ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، بارلىق ئەل-يۇرتلارنى سوتلاپ-جازالاشقا ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن؛ قەستلەشنى نىيەت قىلغۇچىلارنىڭ ھېچقايسىسىغا رەھىم قىلمىغايسەن. سېلاھ. **6** ئۇلار كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غۇژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغىلاپلاپ يۈرمەكتە. **7** قارا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئېقىۋاتقان شۇلگەيلىرنى! لەۋلىرىدىن قىلىچلار چىقىپ ئۇرىدۇ؛ ئۇلار: «كىم ئاڭلىيالايدۇ؟» ـ دەيدۇ. **8** لېكىن سەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى مەسخىرە قىلىسەن؛ بارلىق ئەللەرنى مازاق قىلىسەن! **9** ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى! مەن ساڭا تەلمۈرۈپ قاراپ يۈرىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى پاناھگاھىمدۇر. **10** ماڭا ئۆز رەھمەرمىس مۇھەببىتىنى كۆرسەتكۈچى خۇدا مېنىڭ ئالدىمدا ماڭىدۇ؛ خۇدا ماڭا دۈشمەنلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرسىتىدۇ. **11** بىراق، [ئى خۇدا]، بۇلارنى قەتل قىلمايلا تۇرغايسەن؛ بولمىسا مېنىڭ خەلقىم سېنى ئۇنۇتىدۇ. ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلارنى سەرسان قىلغايسەن، ئۇلارنىڭ بېشىنى ئېغىرلاشتۇرغايسەن؛ ئى رەب، بىزنىڭ قالقىنىمىز! **12** ئۇلارنىڭ ئاغزىنىڭ بۇزۇقلۇقى ئۆپەيلىدىن، لەۋلىرىنىڭ سۆزلىرى ئۆپەيلىدىن، ئۇلاردىن چىقىۋاتقان قارغاشلار ھەم ئالدامچىلىقلار ئۆپەيلىدىن، ئۇلار ئۆز تەكەبىۋرلۇقى ئىچىدە ئۆزاقتا چۇشكەي! **13** غەزىپىڭ بىلەن بۇ ئىشلارغا خاتىمە بە رگەيسەن، خاتىمە بە رگەيسەن! شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يوق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىگىچە خۇدانىڭ ھەققەتەن ياقۇپقا ھۆكۈمدارلىق قىلىدىغانلىقى ئايان بولغاي! سېلاھ. **14** دەرۋەقە، ئۇلار ھازىرغىچە كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غۇژ قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغىلاپلاپ يۈرىدۇ. **15** ئىتلاردەك ئۇلار ئوزۇق ئىزدەپ ھەر يەردە قاترايدۇ؛ قارنى تويمىغۇچە ھۇۋلاپ يۈرمەكتە؛ **16** لېكىن مەن بولسام قۇدرىتىڭنى كۈيلەيمەن، بەرھەق، سەھەرلەردە ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ناخشا قىلىپ ياڭرىتىمەن؛ چۈنكى سەن مەن ئۈچۈن يۇقىرى قورغان، ئېغىر كۈنلىرىمدە پاناھگاھ بولۇپ كەلگەنسەن. **17** ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى، ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، ماڭا ئۆ زگەرمەس مۇھەببەت كۆرسەتكۈچى خۇدايىمدۇر.

60 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گۈۋاھلىق نالۋەيرى» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مختام» كۈيى: ـ (داۋۇت ئارام-ناھارائىم ۋە ئارام-زوباھدىكى سۈريەلىكلەر بىلەن جەڭ قىلغاندا، [ئۇنىڭ سەرداری بولغان] يوئاب جەڭگە قايتا بېرىپ، «شور ۋادىسى»دا ئېدومدىكىلەردىن ئون ئىككى مىڭ ئەسكەرنى قىلىچلىغان چاغدا يېزىلغان) ئى خۇدا، سەن بىزنى چەتكە قاقتىڭ، بىزنى پارە-پارە قىلىۋەتتىڭ،

سەن بىزدىن رەنجىدىڭ، ئەمدى بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغىن! 2 سەن زېمىننى تەۋرىتىپ يېرىۋەتكەنىدىڭ؛ ئەمدى ئۇنىڭ بۇسۇقلىرىنى ساقايتقايسەن؛ چۈنكى ئۇ دەلدە گۈشىپ كەتتى! 3 سەن ئۆز خەلقىڭگە كۆپلەپ-خارلىقلارنى كۆرگۈزدۈڭ؛ سەن بەرگە ئالاقزادىلىكنىڭ شارابىنى ئىچكۈزدۈڭ. 4 سەن ئۆز ۋۇجۇدىن ئەيمىنىدىغانلارغا ئۇچ تىكلەپ بەرگەنسەن؛ ئۇ ھەققەتنى ئايان قىلىشقا كۆتۈرۈلدۈ. (سېلاھ). 5 ئۇز سۆيگەنلىرىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئۇڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، [دۇئايمىز] ئىجابەت قىلغايسەن. 6 خۇدا ئۇز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۆلۈپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] تۆلچەيمەن. 7 گىلېئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، مانا‌سسەھمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمىر-پەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 8 مۇئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇقۇمنى تاشلايمەن؛ فىلىستىيە، مېنىڭ سەۋەبىمدىن تەنتەنە قىلىڭلار!» 9 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەر ئىچىگە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ 10 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەنگىگە چىقمامسەن؟ 11 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا يارىدەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانىڭ يارىدىمى بىكاردۇر! 12 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بەرگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ ئۆزىدۇر!

61

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، پەريادىمنى ئاڭلىغايسەن، دۇئايىمغا قۇلاق سالغايسەن! 2 يەرنىڭ چەت-چەتلىرىدە ئۈرۈپ، يۈرىكىم زەئىپلىشىپ كەتكەندە، مەن ساڭا مۇزاراۋىتىڭ قىلىمەن: ـ سەن مېنى ئۆزۈمدىن يۇقىرى قورام تاشقا يېتە كەلتۈرگىسەن! 3 چۈنكى سەن ماڭا پاناھگاھ، دۈشمىنىم ئالدىدا مۇستەھكەم مۇنار بولۇپ كەلگەنسەن. 4 مەن چېدىرىڭنى مەڭگۈلۈك تۇرالغۇم قىلىمەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپىمەن. سېلاھ. 5 چۈنكى سەن، ئى خۇدا، قەسەملىرىنى ئاڭلىدىڭ؛ ئۆز ۋۇجۇدىن ئەيمىنىدىغانلارغا تەۋە مىراسىنى ماڭىمۇ بەردىڭسەن. 6 پادىشاھنىڭ كۈنلىرىگە كۈن قوشۇپ ئۆزارتىسەن؛ ئۇنىڭ يىللىرى دەۋرىدىن-دەۋرگىچە بولىدۇ. 7 ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنى ئامان ساقلاشقا مۇھەببەت ۋە ھەققەتنى بىكىتىپ تەمىنلىگەيسەن؛ 8 شۇنىڭ بىلەن ئالدىڭدا ئىچىكەن قەسەملىرىمگە ھەر كۈنى ئەمەل قىلىمەن؛ مەن نامىڭنى مەڭگۈ كۈيلەيمەن!

62

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ جېنىم خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتىدۇ؛ مېنىڭ نىجاتلىقىم ئۇنىڭىندۇر. 2 پەقەت ئۇلا مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، مەن ئۆزىلىك تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 3 سىلەر قاچانغىچە شۇ ئاجىز بىر ئىنسانغا ھۇجۇم قىلىسىلەر؟ ھەممىڭلار قىڭغىيىپ قالغان تامنى، ئېرىغاڭلاپ قالغان قاشانى غۇلاتماقىدەك، ئۇنى غۇلاتماقچىسىلەر؟ 4 ئۇنى شۇھرەت-ھەيۋىتىدىن چۈشۈرۈۋېتىشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ ھېچ مەسلىھەتى يوقتۇر؛ يالغانچىلىقلاردىن خۇرسەن ئۇلار؛ ئاغزىدا بەختە تىلگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىدە لەنەت ئوقۇيدۇ. سېلاھ. 5 ئى جېنىم، خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتكىن؛ چۈنكى مېنىڭ ئۈمىدىم ئۇنىڭىندۇر. 6 پەقەت ئۇ مېنىڭ قورام تېشىم ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، مەن تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 7 نىجاتلىقىم ھەم شان-شۇھرىتىم خۇداغا باغلىقتۇر، مېنىڭ كۈچۈم بولغان قورام تاش، مېنىڭ پاناھگاھىم خۇدادىدۇر. 8 ئى خالايىق، ئۇنىڭغا ھەردائىم تايىنىڭلار! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىچ-باغرىڭلارنى تۆكۈڭلار، خۇدا بىزنىڭ پاناھگاھىمىزدۇر! سېلاھ. 9 ئاددىي بەندىلەر پەقەت بىر تىنىق، ئېسىلزادىلەرمۇ بىر ئالدام سۈز خالاس، تارازىغا سېلىنسا ئۇلارنىڭ قىلچە سالمىقى يوق، بىر تىنىقتىنمۇ يېنىكتۇر. 10 زومىگەرلىككە تايانماڭلار، بۇلاڭچىلىققىن خام خىيال قىلماڭلار، بايلىقلار ئاۋۇۋسىمۇ، بۇلارغا كۆڭۈڭلارنى قويماڭلار، 11 خۇدا بىر قېتىم ئېيتقانىكى، مۇنداق دېگىنىنى ئىككى قېتىم ئاڭلىدىمكى: ـ «كۈچ-قۇدرەت خۇداغا مەنسۇپتۇر». 12 ھەم ئى رەب، ساڭا ئۇ رەھمەس مۇھەببەتمۇ مەنسۇپتۇر؛ چۈنكى سەن ھەربىر كىشىگە ئۇز ئەملىگە يارىشا قايتۇرىسەن.

63

داۋۇت يازغان كۈي (ئۇ يەھۇدادىكى چۆل-بايابانىدا بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، تەشنالىق بىلەن سېنى ئىزدىدىم! مەن قۇرغاق، چاكىقاق، سۈسىز زېمىندا ئۇرۇپ، جېنىم ساڭا ئىنتىزار، ئەتلىرىم تەلمۈرۈپ ئىنتىلا رکى ـ 2 مۇقەددەسىمە جايىڭدا ساڭا كۆز تىكىپ قاربىغىنىمدەك، مەن يەنە زور قۇدرىتىڭ ۋە ئۇلۇغلۇقۇڭنى كۆرسەم! 3 ئۇ زۆرمەس مۇھەببىتىڭ ھايات‌تىنمۇ ئەزىزدۇر؛ لەۋلىرىم سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 4 شۇ سەۋەبتىن تىرىك بولسامىلا، ساڭا تەشە كىكۈر-مەدھىيە ئوقۇيەمەن، سېنىڭ نامىڭدا قوللىرىمنى كۆتۈرىمەن. 5 جېنىم نازۇ‌ئىمەتلەردىن ھەم مايلىق گۆشلەردىن قانائەتلەنگەندەك قانائەتلەندى، ئاغزىم ئىچىلىپ خۇش لەۋلىرىم ساڭا مەدھىيىلەرنى ياڭرىتىدۇ؛ 6 ئورنۇمدا يېتىپ سېنى ئەسلىگىنىمدە، تۈن كېچىلەردە سېنى سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 7 چۈنكى سەن ماڭا ياردەمدە بولۇپ كەلگەنسەن، سېنىڭ قانىتىڭ سايىسىدە شاد-خۇراملىقتا ناخشىلارنى ياڭرىتىمەن. 8 مېنىڭ جېنىم ساڭا چىڭ چاپلىشىپ ماڭىدۇ، سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەپ كەتتە. 9 بىراق جېنىمنى يوقىتىشقا ئىزدەۋاتقانلار يەر تەكتىلىرىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ قېنى قىلىچ تىغىدا تۆكۈلىدۇ؛ ئۇلار چىلبۆرىلە رگە يەم بولىدۇ. 11 لېكىن پادىشاھ خۇدادىن شادلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغانلارنىڭ ھەممىسى روھلىنىپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ زۇۋانى ئۇۋاقلىنىدۇ.

64

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، ئاھلىرىمنى كۆتۈرگەندە، مېنى ئاڭلىغايسەن! ھاياتىمنى دۈشمەننىڭ ۋەھىشىلىكىدىن قۇغدىغايسەن! 2 قارا نىيەتلەرنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىلىرىدىن، يامانلىق ئېيلىگۈچى قاغا-قۇزغۇنلاردىن ئامان قىلغايسەن. 3 ئۇلار تىللىرىنى قىلىچتەك ئوتكۈر بىلىدى، م ۇ ئۇكىمەل ئادەمنى يوشۇرۇن جايدىن ئېتىش ئۈچۈن، ئۇلار ئوقنى بەتلىگەندەك زەھەرلىك سۆزنى تەييارلىدى. ئۇلار قىلچە ئەيمەنمەي ئۇيۇقسىز ئوق چىقىرىدۇ. 5 ئۇلار بەتنىيەتتە بىر-بىرىنى رىغبەتلەندۈرۈپ، يوشۇرۇن تۇزاق قۇرۇشنى مەسلىھەتلىشىپ، «بىزنى كىم كۆرەلەيتتى؟» ـ دېيىشىمە كتە. 6 ئۇلار قەبىھلىككە ئىنتىلىپ: ـ «بىز ئىزدىنىپ، ئەترابلىق بىر تەدبىر تېپىپ چىقتۇق!» ـ دېيدۇ؛ ئىنسانىڭ ئىچ-باغرى ۋە قەلبى دەرۇۋەقە چوڭقۇر ۋە [پىلىپ بولماس] بىر نەرسىدۇر! 7 لېكىن خۇدا ئۇلارغا ئوق ئاتىدۇ؛ ئۇلار ئۇيۇقسىز زەخمىلىنىدۇ. 8 ئۇلار ئۆز تىلى بىلەن پۈتلىشىدۇ؛ ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى نېرى تارتىدۇ. 9 ھەممە ئادەمنى قورقۇنچ باسىدۇ؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئىشلىرىنى بايان قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئويلىنىپ ساۋاق ئالىدۇ. 10 ھەققانىيلار پەرۋەردىگاردا خۇشال بولۇپ، ئۇنىڭغا تايىنىدۇ؛ كۆڭلى دۈرۈس ئادەملەر روھلىنىپ شادلىنىدۇ.

65

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي-ناخشا: ـ زىئوندا، مەدھىيە سۈكۈت ئىچىدە سېنى كۈتىدۇ، ئى خۇدا، ساڭا قىلغان ۋەدە ئەملىگە ئاشۇرۇلىدۇ. 2 ئى، دۇئا ئاڭلىغۇچى، سېنىڭ ئالدىڭغا بارلىق ئەت ئىگىلىرى كېلىدۇ. 3 گۇناھلىق ئىشلار، ئاسىيلىقلىرىمىز [كەلكۈن باسقاندەك] مەندىن غالىب كېلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇلارنى يېپىپ كەچۈرۈم قىلىسەن؛ 4 سەن تاللاپ ئۆز ۋۇجۇڭگە يېقىنلاشتۇرغان كىشى نېمىدىگەن بەختلىك! ئۇ ھويلىلىرىڭدا ماكانلىشىدۇ؛ بىزلەر سېنىڭ ماكانىڭنىڭ، يەنى مۇقەددەس ئىبادەتخانا‌ڭنىڭ بەركىتىدىن قانائەت تاپىمىز؛ 5 سەن ھەققانىيلىقتى نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بەرگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكىل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلەر رگىچە تايانچى بولغۇچى! 6 بېلىك قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۆچۈڭ بىلەن تاغلارنى بەرپا قىلغانسەن؛ 7 دېڭىزلارنىڭ تۇ رکەشلىگەن شاۋقۇنلىرى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۇقانلىرىنى تىنجىتقۇچىسەن! 8 جاھانىنىڭ چەت-چەتلىرىدە ئۇرۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقىدۇ؛ سەن كۈنچىقىشتىكىلەرنى، كۈنپېتىشتىكىلەرنى شادلاندۇرىسەن؛ 9 يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۇنى سۇغىرىسەن، ئۇنى تولىمۇ مۇنبەتلەشتۈرىسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېرىقلىرى سۇغا تولىغاندۇر؛ شۇنداق قىلىپ سۈلانى تەييارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. 10 تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۈنە كلىرىنى سۇغا قاندۇرىسەن، قورلىرىنى تاراشلايسەن، ئۇيراقنى مول يېغىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن؛ ئۇنىڭدا ئۇنگەنلەرنى بەركەتلەيسەن.

11 سەن تەمەتلىرىڭنى يىلنىڭ ھوسۇلىغا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرىسەن؛ قەدەملىرىڭدىن بايىاشاتلىق ھەريانغا تامىدۇ؛ 12 دالادىكى يايلاقلارغىمۇ تامىدۇ؛ تاغ-داۋانلار شات-خورامىلىقنى تۆزلىرىگە بەڭلاغ قىلىدۇ؛ 13 كۆزكەملەر قوي پادىلىرى بىلەن كىيىنگەن، جىلغىلار مايىسلارغا قاپلىنىدۇ؛ تۆزلار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ، بەرھەق، تۆزلار ناخشىلارنى ياڭرىتىشىدۇ!

66

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارىلى سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، ئى-ناخشا: ـ پۈتكۈل جاھان، خۇشاللىق بىلەن خۇداغا تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭ نامىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى ناخشا قىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرىنى شەرەپلىك قىلىڭلار! 3 خۇداغا: «سېنىڭ قىلغانلىرىڭ نەقەدەر قورقۇنچلۇقتۇر! قۇدرىتىڭ زور بولغاچ، دۈشمەنلىرىڭ ئالدىڭدا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولىدۇ؛ 4 بارلىق يەر يۈزىدىكىلەر ساڭا سەجدە قىلىپ، سېنى كۈيلەپ، ناخشا ئېيتىشىدۇ؛ ئۇلار نامىڭنى كۈيلەپ ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ» ـ دە ئىگىلار! سېلاھ! 5 كېلىڭلار، خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار، ئىنسان بالىلىرى ئالدىدا قىلغان كارامەتلىرى قورقۇنچلۇقتۇر. 6 ئۇ دېڭىزنى قۇرۇقلۇققا ئايلاندۇردى؛ [ئەجدادلىرىمىز دەريادىنمۇ پىيادە ئوتتى؛ بىز ئۇ يەردە ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولدۇق. 7 ئۇ قۇدرىتى بىلەن مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ كۆزلىرى ئەللەرنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ؛ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار مەغرۇرلانمىسۇن! سېلاھ! 8 ئى قوۋملار، خۇدايىمىزغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ئۇنىڭغا بولغان مەدھىيە-ھەمدۇسانالارنى ياڭرىتىڭلار! 9 ئۇ جېنىمىزنى ھاياتلىق ئىچىگە تىككەن، پۇتلىرىمىزنى تېيىلدۇرۇشلارغا يول قويمايدۇ. 10 چۈنكى سەن، ئى خۇدا، بىزنى سىنىدىڭ، كۈمۈشنى ئوتنا تاۋلىغاندەك بىزنى تاۋلىدىڭ. 11 سەن بىزنى تورغا چۈشۈردۈڭ؛ بېلىمىزگە ئېغىر يۈكنى يۈكلىدىڭ. 12 خەقلەرنى بېشىمىزغا مىندۇردۇڭ؛ بىز ئوت ۋە كەلكۈننى بېسىپ ئوتتۇق، سەن ئاخىر بىزنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ. 13 مەن كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى ئېلىپ ۋېيۇگىگە كىرەي؛ ساڭا قىلغان قەسەملىرىمگە ئەمەل قىلىمەن؛ 14 بەرھەق، بېشىمغا كۈن چۈشكەندە لەۋلىرىم چىقارغان، ئېغىزىم ئېيتقان ۋەدىلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 15 مەن ساڭا بورداق مالالارنى كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنىمەن، قوچقارلارنىڭ يېغىنى خۇش پۇرىنىپ كويدۇرىمەن؛ ئۈكۈز ۋە ئۆچكىلەرنى ئەكىلىپ سۇنىمەن. سېلاھ! 16 خۇدادىن ئەيمىنگۈچى ھەممىگلار، كېلىڭلار، قۇلاق سېلىڭلار! ئۇنىڭ مەن ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىنى بايان قىلىمەن؛ 17 ئاغزىم ئېچىپ ئۇنىڭغا ياۋراي كۆتۈردۇم، ئۇنىڭ ئۈلۈغلۇقىنى جاكارلىغان مەدھىيىلەر تىلىمدا بولدى. 18 كۆڭلۈمدە گۇناھنى كۆزلەپ يۈرگەن بولسام، رەب [دۇئايىمنى] ئاڭلىمغان بولاتتى. 19 براق خۇدا ئاڭلىدى؛ ئۇ دۇئايىمغا قۇلاق سالدى. 20 خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ياغدۇرۇلسۇن! ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ياندۇرمىدى، ھەم مەندىن ئۇ رەھىمىسى مۇھەببىتىنى ئېلىپ كەتمىدى!

67

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارىلى سازلار بىلەن چېلىنسۇن، دەپ يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ خۇدا بىرگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، بىزنى بەركەتلەپ، ئۇز جامالىنىڭ نۇرىنى ئۈستىمىزگە چاچقاي! سېلاھ! 2 شۇنداق قىلغاندا يولۇڭ پۈتكۈل جاھاندا، قۇتۇلدۇرۇش-نىجاتلىقىڭ بارلىق ئەللەر ئارىسىدا ئايان بولىدۇ. 3 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەگەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەگەي! 4 جىمى قوۋملار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىپ كۈيلىگەي، چۈنكى سەن خەلق-مىللەتلەر ئۈستىدە ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىسەن، يەر يۈزىدىكى تائىپىلەرنى، سەن يېتىپ كەلىسەن؛ سېلاھ. 5 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەگەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلەگەي! 6 ۋە يەر-زېمىن كۆكلىرىنى ئۈندۈرىدۇ، خۇدا، بىزنىڭ خۇدايىمىز، بىزنى بەركەتلەيدۇ؛ 7 خۇدا بىزنى بەركەتلەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكىلەر چەت-ياقىلارغىچە ئۇنىڭدىن ئەيمىنىشىدۇ!

68

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي-ناخشا: ـ خۇدا ئورنىدن تۇردى، دۈشمەنلىرىنى تىرىپەرىن قىلىۋېتىدۇ! ئۇنىڭغا ئۆچمەنلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچىدۇ! 2 ئىس-تۈتەك ئۈچۈرۈلگەندەك، ئۇلارنى ئۈچۈرۈپ يوقىتىسەن، موم ئوتتا ئېرىشىگەندەك، رەزىللەر خۇدانىڭ ئالدىدا ھالاك بولىدۇ. 3 براق ھەققانىيلار خۇشاللىنىدۇ، ئۇلار خۇدا ئالدىدا روھلىنىپ، تەنتەنە قىلىپ شادلىنىدۇ. 4 خۇداغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى ناخشا قىلىپ ياڭرىتىڭلار، چۆل-باياۋانلارغا مىنگۈچىگە بىر يولنى كۆتۈرۈپ ياساڭلار، ئۇنىڭ نامى «ياھ»دۇر، ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىڭلار. 5 يېتىملارغا ئاتا بولغۇچى، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورىغۇچى، ئۆز مۇقەددەسىدە ماكانىدا ئۇرغان خۇدادۇر. 6 خۇدا غېرىبلارنى ئۆي-ئوچاقلىق قىلىدۇ؛ ئۇ مەھبۇسلارنى ئاۋاتلىققا چىقىرىدۇ؛ لېكىن ئاسىيلارنى قاغىجراق يەردە قالدۇرىدۇ. 7 ئى خۇدا، ئۆز خەلقىڭىنىڭ ئالدىدا ماڭىنىڭدا، چۆل-باياۋاندىن ئوتۇپ سەپەر قىلغىنىڭدا، ـ (سېلاھ) ـ 8 خۇدانىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەر-جاھان تەۋرىنىپ، ئاسمانلارمۇ يېغىن ياغدۇردى؛ ئاۋۇ سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى. 9 سەن، ئى خۇدا، ئۆز مىراسىڭ [بولغان زېمىن-خەلق] ئۈستىگە خاسىيەتلىك بىر يامغۇر ياغدۇردۇڭ؛ ئۇلار ھالسىزلانغاندا ئۇلارنى كۆچلەندۈردۈڭ. 10 سېنىڭ باققان پاداڭ ئۆزىيە رگە ماكانلاشتى، مېھرىبانلىقىڭ بىلەن مۇھتاجلار ئۈچۈن تەيىارلىق قىلدىڭ، ئى خۇدا! 11 رەب ئەمر قىلدى؛ ئۇنى جاكارلىغۇچى قىز-ئايالار نېمىدېگەن زور بىر قوشۇندۇر! 12 «پادىشاھلار ھەم قوشۇنلىرى بەدەر قېچىشتى، بەدەر قېچىشتى!» ـ [دېيىشتى] ؛ ۋېدە قىلىنۇرغان قىز-ئايالار بولسا ئولجىلارنى يۇلىشۇالدىدۇ؛ 13 سىلەر قوي باققاندا پادىلار ئارىسىدا ياتقان بولساڭلارمۇ، زېمىنىڭلار ئەمدى قاناتلىرىغا كۈمۈش سەپكەن، پەيلىرى پارقىراق ئالتۇن بىلەن بېزەلگەن پاختە كىتەك بولىدۇ؛ 14 ھەممىگە قادىر خۇدا پادىشاھلارنى زېمىندا تىرىپەرىن قىلىۋەتكەندە، يەر زالمون تېغىدىكى قارەدەك ئاقىرىپ كەتتى. 15 باشان تېغى قۇدرەتلىك بىر تاغ، باشان تېغى ئېگىز چوققىلىرى كۆپ بىر تاغدۇر؛ 16 ئەي ئېگىز چوققىلىق تاغلار، نېمە ئۈچۈن خۇدا ئۆز ماكانى قىلىشنى خالىغان تاغقا ھەسەت بىلەن قارايسىلەر؟ دەرۋەقە، پەرۋەردىگار شۇ تاغدا مەڭگۈ تۇرىدۇ! 17 خۇدانىڭ جەڭ ھارۋىلىرى تۈمەن-تۈمەن، مىليون-مىليوندۇر؛ رەب ئۇلار ئارىسىدا تۇرىدۇ؛ سىناي تېغىدىكى مۇقەددەسىمىز جايىدا تۇرىدۇ. 18 سەن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلۈڭ، ئىنسانلارنى ئۈتقۈن قىلغۇچىلارنى ئۆزۈڭ ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتىڭ؛ ياھ خۇدا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇشنى ئۈچۈن، ھەتتا ئاسىيلىق قىلغانلار [ئارىسىدا تۇرۇشنى] ئۈچۈنمۇ، سەن ئىنسان ئارىسىدا تۇرۇپ ئىلتىپاتلارنى قوبۇل قىلدىڭ. 19 رەب مەدھىيىلەنسۇن، چۈنكى ئۇ ھەر كۈنى يۈكلىرىمىزنى كۆتۈرمەكتە، يەنى نىجاتلىقىمىز بولغان تەڭرىمىز. 20 بىزنىڭ تەڭرىمىز بىردىنبىر نىجاتكار تەڭرىدۇر، رەبگە، يەنى پەرۋەردىگارغىلا، ئۇلۇمگە باغلىق ئىشلار تەقەددۇر. 21 بەرھەق، خۇدا ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ بېشىنى يارىدۇ، ئۆز گۇناھلىرىدا داۋاملىق كېتىۋېرىدىغانلارنىڭ چاچلىق كاللىسىنى ئۇ چاقىدۇ. 22 رەب مۇنداق دېدى: «[ئۆز خەلقىمنى] باشان دېياردىنمۇ، دېڭىزلارنىڭ چوڭقۇر جايلىرىدىنمۇ قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ 23 شۇنداق قىلىپ [سەن خەلقىم] نىڭ پۇتى قانغا، يەنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قېنىغا مىلىنىدۇ، ئىتلىرىڭنىڭ تىلى ئۇنىڭدىن نېسىۋىسىنى [يالايدۇ]». 24 ئۇلار سېنىڭ ماڭغانلىرىڭنى كۆردى، ئى خۇدا؛ يەنى مېنىڭ ئىلاھىم، مېنىڭ پادىشاھىمنىڭ مۇقەددەسىنى جايىغا كىرىپ ماڭغانلىرىنى كۆردى؛ 25 ئالدىڭدا مۇناجاتچىلار، كەينىڭدە چالغۇچىلار ماكىدى، ئوتتۇرىسىدا داپچى قىزلار بار ئىدى: 26 «جاماۋەتلەردە خۇدا رەبگە تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ـ ئى ئىسرائىل بۇلاقلىرىدىن چىققانلار!» ـ دېيىشتى. 27 ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ باشلاڭچىسى بولغان كىچىك بىنيامىن قەبىلىسى ماكىدۇ؛ يەھۇدا ئەمىرلىرى، زور بىر توپ ئادەملەر، زەبۇلۇننىڭ ئەمىرلىرى، نافتالىنىڭ ئەمىرلىرىمۇ بار. 28 سېنىڭ خۇدايىڭ كۈچۈڭنى ئېيرۇپ بېكىتكەن؛ ئۆزۈڭ بىز ئۈچۈن قىلغىنىڭنى مۇستەھكەملىگەيسەن، ئى خۇدا! 29 يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەسىمنى ئىبادەتخانالىرىڭ ۋەجىدىن، پادىشاھلار ساڭا ئاتاپ ھەدىيەلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ 30 ئاۋ، ھېلىقى قومۇشلۇقتىكى [يىرتقۇچ] جانۋارلىرى، كۆچلۈكلەرنىڭ توپىنى، تائىپىلەردىكى توپاقلارنىمۇ ئەيىبلىگەيسەن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئەكىلىپ ساڭا تىز پۈكۈشىدۇ؛ ئۇرۇشچىزمار خەلقلەرنى تىرىپەرىن قىلىۋەتكەيسەن! 31 مۇتەۋەر ئەلچىلەر مىسىردىن كېلىدۇ، ئېفىئوپىيە بولسا خۇداغا قاراپ قوللىرىنى تېزدىن كۆتۈرىدۇ. 32 ئى يەر يۈزىدىكى ئەل-يۇرتلار، خۇدانى ناخشا بىلەن مەدھىيىلەڭلار، رەبنى مەدھىيىلەپ كۈيلەرنى ئېيتىڭلار! (سېلاھ) 33 ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە، قەدىمدىن بار بولغان ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە مىنگۈچى توغرىلۇقتا كۈي ئېيتىڭلار! مانا، ئۇ ئاۋازىنى ئاڭلىتىدۇ، ئۇنىڭ ئاۋازى كۈچلۈكتۇر! 34 خۇدانى كۈچلۈك دەپ بىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ مەھۋىسى ئىسرائىل ئۈستىدە، ئۇنىڭ كۈچى بۇلۇتلاردا تۇرىدۇ؛ 35 ئى خۇدا، مۇقەددەسىمىز جايلىرىڭدىن سورۇلۇك كۆرۈنىسەن! ئىسرائىلنىڭ بىردىنبىر تەڭرىسى! خەلققە كۈچ-قۇدرەت بەرگۈچى بولسا، ئۇدۇر! خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن!

69 نەغەمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نالۇيەرلەر» دېگەن ئاھانگا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئى خودا! سۈلار جىنمىدىن ئوتتى؛ 2 تۇرغۇدەك جاي يوق چوكتۇر پاتقاقلىققا چۆكۈپ كەتتىم؛ سۈنىڭ چوكتۇر يېرىگە چۈشۈپ كەتتىم، كەلكۈن مېنى غەرق قىلدى. 3 پەريادلىرىمدىن ھالىمدىن كەتتىم؛ گاللىرىم قۇرۇپ كەتتى؛ خۇدايىغا تەلمۈرۈپ، كۆزۈمدىن كېتىۋاتىدۇ. 4 سەۋەبسىز ماڭا ئوچ بولغانلار چاچلىرىمدىنمۇ كۆپتۇر؛ مېنى يوقاتماچچى بولغانلار، قارا چاپلاپ مەن بىلەن دۇشمەنلىشىدىغانلار كۈچلۈكتۇر؛ شۇ چاغدا ئوتۇزۇم يۇلىمغان نەرسىنى قايتۇرىمەن. 5 ئى خودا، مېنىڭ نادانلىقىم ئوتۇرۇڭگە ئايان؛ مېنىڭ قەبىھلىكلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەستۇر. 6 مېنىڭ سەۋەبىمدىن، ئى رەب، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، ئوزۇڭگە ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر يە رگە قاراپ قالمىغاي؛ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئوزۇڭنى ئىزدىگۈچىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن شەرمەندە بولمىغاي؛ 7 چۈنكى سېنى دەپ مەن رەسۋاچىلىققا ئوچرىدىم، شەرمەندىلىك يۈزۈمگە چاپلاندى. 8 مەن ئوز قېرىنداشلىرىغا يات، ئانامنىڭ باللىرىغا ياقا يۇرتلۇق بولدۇم. 9 چۈنكى مېنى [مۇقەددەس] ۋېزىڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەت چۈلغۇۋالغاندى، ساڭا ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرىمۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى؛ 10 مەن يىغلىدىم، جىنىم روزا ئوتتى، بۇمۇ ماڭا ئەيىب دەپ قارالدى. 11 مەن يۈزنى كىيىمىم قىلىپ كىيىدىم، شۇنىڭ بىلەن ئولارنىڭ سۆز-چۆچىكىگە قالدىم. 12 شەھەر قوۋۇقىدا ئولتۇرغانلارنىڭ تەنە گېپىگە قالدىم، مەيخورلارنىڭ ناخشىسىنىڭ تېمىسى بولدۇم. 13 بىراق مەن شەپقىتىڭنى كۆرسەتكەن ۋاقتىڭدا دۇئايىمنى ساڭا نىشانلىدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ ئى خودا، ئۆز رەھمەت مۇھەببىتىڭنىڭ زورلۇقىدىن، نىجاتلىق ئىشىنچىدە ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن؛ 14 مېنى پاتقاقلىقتىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، مېنى چۆكتۈرمىگەيسەن، ماڭا ئۆچمەن بولغانلاردىن، سۈنىڭ چوكتۇر يېرىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ 15 كەلكۈن سۈلىرىغا مېنى غەرق قىلىدۇرمىغايسەن، دېڭىز تە گلىرىگىمۇ مېنى يۇتقۇزمىغايسەن، [تېگى] يوق ھاڭنىڭ مېنى ھاپ ئېتىپ ئاغزىنى يۈمۈۋالىشىغا يول قويمىغايسەن! 16 دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئو زگەرمەس مۇھەببىتىڭ ياخشىدۇر، مول رەھىمدىللىقىڭ بىلەن ماڭا يۈزلەنگەيسەن؛ 17 جامىلىڭنى قۇلۇڭدىن يوشۇرمىغايسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈن چۈشتى، تېزدىن ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن. 18 جىنىمغا يېقىنلاشقايسەن، ئۇنىڭغا ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچى بولغايسەن؛ دۇشمەنلىرىم ئالدىدا مېنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن؛ 19 ئوزۇڭ مېنىڭ رەسۋالىقتا ھەم ھۆرمەتسىزلىكتە قالغىنىمنى، قاندائ ھاقارەتلەنگىنىمنى بىلىسەن؛ رەقىبلىرىمنىڭ ھەممىسى ئوزۇڭگە ئايانۇر. 20 ھاقارەت قەلبىمنى پارە قىلدى، مەن قايغۇغا چۈمۈپ كەتتىم؛ ئازغىنە ھېسداشلىققا تەلمۈرگەن بولسامۇ، يوق بولدى؛ تەسەللى بە رگۈچىلەرنىمۇ ئىزدىدىم، لېكىن بىرسىنىمۇ ئوچرىتالمىدىم. 21 بەرھەق، ئولار ئوزۇقۇمغا ئوت سۈيى، ئوسسۇزلۇقۇمغا سىركىنى بەردى. 22 ئولارنىڭ داستىخىنى ئولارلىرىگە قىلتاق، ئولارنىڭ ھالاۋىتى قايقان بولغاي. 23 كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەيدىغان بولۇپ كەتكەي؛ بەل-پۇتلىرىنى تىترەكتە سالغايسەن؛ 24 قەھرىڭنى ئولارنىڭ ئوستىگە چۈشۈرگەيسەن، غەزىپىڭنىڭ ئوتلىرى ئولارغا ئوتۇتاشقاي؛ 25 ئولارنىڭ ماكانى خارابە بولغاي، چېدىرلىرى چۈلدەرەپ قالغاي؛ 26 چۈنكى ئولار سەن ئوتۇرغانغا ئىخىمۇ زىيانكەشلىك قىلماقتا؛ سەن زەخىملەندۈرگەنلەرنىڭ ئازابىغا گەپ بىلەن ئازاب قوشماقتا. 27 ئولارنىڭ گۇناھىغا گۇناھ قوشقايسەن، ھەققانىيلىقىڭنىڭ ئىسىۋىسىگە ئولارنى ئېرىشتۈرمىگەيسەن. 28 ئولار ھاياتلىق دەپتىردىن ئوچۇرۇلۇپ، ھەققانىيلارنىڭ قاتارىغا يېزىلمىگەي. 29 بىراق مەن بولسام بىر ئېزىلگەن دەردمەن؛ نىجاتلىقىڭ، ئى خودا، مېنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ قۇتقۇزغاي؛ 30 مەن مۇناجات ئوقۇپ خۇدانىڭ نامىنى مەدھىيىلەيمەن، تەشەككۇرلەر بىلەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ 31 بۇ بولسا پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلىش ئوچۇن، ئۆكۈز تەقدىم قىلغاندىن ئەۋزەلدۇر، مۈڭگىزى-ئۇياقلىرى ساق تورپاق بە رگەندىمۇ ئارتۇقتۇر. 32 ياۋاش مۇمىنلەر بۇنى كۆرۈپ خوشال بولىدۇ؛ خۇدانى ئىزدىگەنلەر ـ قەلبىڭلار يېڭىلىنىدۇ. 33 چۈنكى پەرۋەردىگار يوقسۇللارنىڭ ئىلتىجاسىنى ئاڭلايدۇ، ئوزۇگە تەۋە ئەسىر قىلىنغانلارنى ئو كەمسىتمەيدۇ؛ 34 ئاسمان-زېمىن ئۇنى مەدھىيىلىسۇن! دېڭىز-ئوكيانلار ھەم ئولاردا يۈرگۈچى بارلىق جانۋارلار ئۇنى مەدھىيىلىگەي! 35 چۈنكى خودا زىئونى قۇتقۇزىدۇ، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى قايتا بىنا قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاشۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ، ئىگىلىك تىكلەيدۇ. 36 ئۇنىڭ قۇللىرىنىڭ نەسىللىرى ئۇنىڭغا مىراس بولىدۇ، ئۇنىڭ نامىنى سۆيگەنلەر ئو يەرلەردە ماكانلىشىدۇ.

70 نەغەمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئەسلىتىش ئوچۇن» ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مېنى قۇتقۇزۇشقا تالدىرىغايسەن! پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ ماڭا ياردەم قىلغايسەن! 2 مېنىڭ جىنىمنى ئىزدەۋاتقانلار يە رگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە يانىدۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. 3 مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئوز شەرمەندىلىكىدىن كەينىگە يانغاي! 4 بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خوشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «خۇدا ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي. 5 بىراق مەن ئېزىلگەنمەن، ھەم يوقسۇلمەن؛ يېنىمغا ئىزدىن كەل، ئى خودا! سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى پەرۋەردىگار، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

71 سەندىن، پەرۋەردىگاردىن پاناھ تاپىمەن؛ مېنى ھە رگىز يە رگە قارىتمىغايسەن. 2 ئوز ھەققانىيلىقىڭدا مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن! 3 ماڭا ئوزۇم دائىم پاناھلىنىدىغان ئوزالغۇ قورام تاش بولغايسەن؛ سەن مېنى قۇتقۇزۇشقا بۇيرۇق چوشۇر رگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئېگىز تېشىم، قورغىنىمدۇرسەن. 4 خۇدايىم، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىدىن، ھەققانىيەتسىز، رەھىمسىز ئادەمدىن ئازاد قىلغايسەن؛ 5 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈمىدىمدۇرسەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، ياشلىقىمدىن تارتىپلا مېنىڭ تايانچىمدۇرسەن؛ 6 بالىياتقۇدىكى ۋاقتىتىن باشلاپ مەن ساڭا تاينىپ كەلدىم، ئوزۇڭ مېنى ئانامنىڭ قارنىدىن چىقارغۇچىسەن؛ مەدھىيەمنىڭ تېمىسى بولسا ھەردائىم سەن ئوغرۇلۇقتۇر. 7 مەن ئوزغۇنلارغا غەيرىي ياكى كارامەت سانالدىم؛ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇستەھكەم پاناھگاھىمدۇرسەن. 8 ئاغزىم كۈن بويى مەدھىيلىرىڭ ھەم شان-شەرىپىڭگە تولىدۇ؛ 9 ئەمدى قېرىغىنىمدا مېنى تاشلىمىغايسەن؛ ماغدۇرۇم كەتكىنىدە، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن. 10 چۈنكى دۇشمەنلىرىم ماڭا قارشى سۆزلىشىدۇ؛ جىنىمنى ئېلىشقا كۆزلەۋاتقانلار قەستلىشىپ: ـ 11 «خۇدا ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇنى قوغلاپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى قۇتۇلدۇرۇدىغانلار يوقتۇر» ـ دېيىشىدۇ. 12 ئى خودا، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن؛ ئى خۇدايىم، ماڭا ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 13 جىنىمغا كۈشەندە بولغانلار شەرمەندە بولۇپ يوقىتىلسۇن؛ زىيىنىمغا ئىنتىلگەنلەر رەسۋالىق ھەم شەرمەندىچىلىك بىلەن قاپلانسۇن؛ 14 بىراق مەن بولسام، ئىزچىل ئۈمىدتە بولىمەن، سېنى ئىخىمۇ مەدھىيىلەيمەن. 15 ھەققانىيلىقىڭ، نىجاتلىقىڭ ئاغزىمدا كۈن بويى بايان قىلىنىدۇ؛ بۇلار سان-ساناقسىزدۇر، بىلگىنىمدن كۆپ ئارتۇقتۇر. 16 مەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئېيۇك ئىشلىرىنى جاكارلىغان ھالدا كېلىمەن؛ سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ياد ئېتىپ جاكارلايمەن ـ پەقەت سېنىڭكىنىلا! 17 ئى خودا، سەن ياشلىقىمدىن تارتىپ ماڭا ئوگىتىپ كەلگەنسەن؛ بۇگۈنگە قەدەر سېنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىڭنى جاكارلاپ كېلىۋاتىمەن. 18 ئەمدى ھازىر مەن قېرىپ، ئاق چاچلىق بولغىنىمدا، ئى خودا، مەن بۇ دەۋۇ رگە [كۆچلۈك] بىلىكىڭنى [جاكارلىغۇچە]، كېلەر ئەۋلادنىڭ ھەممىسىگە قۇدرىتىڭنى ئايان قىلغۇچە، [مېنى تاشلۇۋەتمىگەيسەن]! 19 ئى ئۇلۇغ كارامەت ئىشلارنى قىلغان خودا، ھەققانىيلىقىڭ پەلەككە تاقاشتى؛ ساڭا كىمدۇ ئوخشاش بولالىسۇن! 20 سەن ماڭا كۆپ ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى كۆرسەتكەنىكەنسەن، مېنى قايتىدىن يېڭىلايسەن، يە ر تە گلىردىن قايتۇرۇپ ئېلىپ چىقىسەن؛ 21 سەن مېنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىمنى ئىخىمۇ يۇقىرى قىلىپ، ھەر تەرەپتىن ماڭا تەسەللى بېرىسەن. 22 مەن سېنى راۋاپ چېلىپ مەدھىيىلەيمەن، سېنىڭ ھەقىقىتىڭنى مەدھىيىلەيمەن، ئى خۇدايىم؛ چىلتار چېلىپ سېنى كۈيلەيمەن، ئى سەن، ئىسرائىلنىڭ مۇقەددىسى! 23 ساڭا كۈيلەپ ئېيتقىنىمدا، لەۋلىرىم تەتەنە قىلىدۇ؛ ئوزۇڭ ھۆرلۈككە چىقارغان جىنىمىمۇ شۇنداق روھلىنىپ ئېيتىدۇ؛ 24 تىلىم كۈن بويى ھەققانىيلىقىڭ توغرىسىدا سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى ماڭا يامانلىق قىلماقچى بولغانلار يە رگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنىدۇ.

72 سۈلايمان ئوچۇن: ـ ئى خودا، پادىشاھقا ھۆكۈملىرىڭنى تاپشۇرغايسەن، پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئوز ھەققانىيلىقىڭنى بە رگەيسەن. 2 شۇنداق بولغاندا ئو ئوز خەلقىڭ ئوچۇن

هەققانیلىق بىلەن، ساڭا تەۋە ئېزىلگەن مۆمىنلەر ئۆزچۈن ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 3 تاغلار خەلققە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئېدىرلىقلارمۇ ھەققانىيلىق بىلەن شۇنداق قىلىدۇ. 4 پادىشاھ خەلق ئارىسىدىكى ئېزىلگەنلە رگە ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ نامراتلارنىڭ بالىلىرىنى قۇتقۇزىدۇ، زالىملارنى بىتچىت قىلىدۇ. 5 شۇنداق بولغاندا كۈن ۋە ئاي يوق بولۇپ كەتمىسلا، ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا خەلق سەندىن ئەيمىنىدۇ. 6 ئۇ بولسا گويا يېڭىدىن ئورغان ئوتلاققا ياغقان يامغۇردەك، يەر سۈغىرىدىغان ھۆل-يېغىنلاردەك چۈشىدۇ. 7 ئۆتىنڭ كۈنلىرىدە ھەققانىيلار روناق تاپىدۇ؛ ئاي يوق بولغۇچە تىنچ-ئامانلىق تېشىپ تۇرىدۇ. 8 ئۇ دېڭىزدىن-دېڭىزلارغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 9 چۆل-بىياباندا ياشاۋاتقانلار ئۆتىنڭ ئالدىدا باش قېيىدۇ، ئۆتىنڭ دۈشمەنلىرى توپىلارنى يالايدۇ. 10 تارشىشنىڭ ۋە ئارالنارنىڭ پادىشاھلىرى ئۆتىنگىنا ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدۇ، شىبا ۋە سىبانىڭ پادىشاھلىرىمۇ سوۋغاتلار سۇنىدۇ. 11 دەرۋەقە، بارلىق پادىشاھلار ئۆتىنڭ ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ، پۈتكۈل ئەللەر ئۆتىنڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ 12 چۈنكى ئۇ پەريياد كۆتۈرگەن يوقسۇللارنى، پاناھسىز ئېزىلگەنلەرنى قۇتۇلدۇرىدۇ؛ 13 ئۇ يوقسۇل-ئاجىزلارغا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، يوقسۇللارنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ 14 ئۇلارنىڭ جېنىنى زۇلۇم-زومىگەرلىكتىن ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۆتىنگە نەزىرىدە قىممەتلىكتۇر. 15 [پادىشاھ] ياشىسۇن! شىبانىڭ ئالتۇنلىرىدىن ئۆتىنگىنا سۈنۈلىدۇ؛ ئۆتىنگە ئۆچۈن دۇئا توختاۋسىز قىلىنىدۇ، ئۆتىنگىنا كۈن بويى بەخت تىلىنىدۇ؛ 16 يەر يۈزىدىكى ھوسۇل مول بولىدۇ، ھەتتا تاغ چوققىلىرىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ. [مىغ-مىغ] چۈشكەن مېۋىلەر لىۋانىدىكى ئورمانلاردەك تەۋرىنىدۇ؛ شەھەردىكىلەر بولسا دالادىكى ئوت-يېشىللىقتەك گۈللىنىدۇ؛ 17 ئۆتىنگە نامى مەڭگۈ ئۆچەيدۇ، ئۆتىنگە نامى قۇياش يوقالغۇچە تۇرىدۇ؛ ئادەملەر ئۆتىنگە بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت تىلەيدۇ، بارلىق ئەللەر ئۆتۈنى بەختلىك دەپ ئاتىشىدۇ. 18 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، پەرۋەردىگار خۇداغا تەشە ككۈر-مەدھىيە بولغاي! كارامەت ئىشلارنى ياراتقۇچى يالغۇز ئۆزىدۇر! 19 ئۆتىنگە شەرەپلىك نامىغا مەڭگۈ ئۆچە تەشە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! ئۆتىنگە شان-شۆھرىتى پۈتكۈل دۇنيانى قاپلىغاي! ئامىن! ئۇ ئامىن! 20 يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ دۇئالىرى شۇنىڭ بىلەن تامام بولدى.

73

ئاساف يازغان كۈي: ـ دەرۋەقە خۇدا ئىسرائىلغا، قەلبى ساپ بولغانلارغا مېھرىباندۇر؛ 2 لېكىن ئۆزۈم بولسام، پۈتلىشىپ يېقىلىپ چۈشۈشۈمگە تاسلا قالدىم، ئاياغلىرىم تېيىلىپ كەتكىلى قىل قالدى؛ 3 چۈنكى رەزىللەرنىڭ روناق تاپقانلىقىنى كۆرۈۋېپ، ھاكاۋۇرلارغا ھەسەت قىلدىم؛ 4 چۈنكى ئۇلار ئۆلۈمدە ئازابلار تارتمايدۇ، ئەكسىچە تېنى مەزمۇت ۋە ساغلام تۇرىدۇ. 5 ئۇلار ئىنسانغا خاس جاپانى كۆرمەيدۇ، ياكى خەقلەردەك بالا-يىتىپەتكە تۇچرىمايدۇ. 6 شۇڭا مەغرۇرلۇق مارجاندەك ئۇلارغا ئېسىلىدۇ، زورلۇق-زومىگەرلىك توندەك ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. 7 ئۇلار سەمرىپ كەتكەنلىكىدىن كۆزلىرى تومپىيىپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى خىيالەتلەر ھەددىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. 8 باشقىلارنى مەسخىرە قىلىپ زەھەرلىك سۆزلەيدۇ؛ ھالىنى ئۇستۈن قىلىپ دۇشمىنى، دوق قىلىدۇ. 9 ئۇلار ئاغزىنى پەلەككە قويىدۇ، ئۇلارنىڭ تىللىرى يەر يۈزىنى كېزىپ يۈرىدۇ. 10 شۇڭا [خۇدانىڭ] خەلقى مۇشۇلارغا مايىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى سۈ ئىچكەندەك ئاخىرىغىچە ئىچىپ: ـ 11 «تەڭرى قانداق بىلەلەيتتى؟»، «ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىدا بىلىم بارمۇ؟» ـ دەيدۇ. 12 مانا بۇلار رەزىللەردۇر؛ ئۇلار بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتنى كۆرىدۇ، بايلىقلارنى توپلايدۇ. 13 «ئاھ، ھەققەتەن بىكاردىن-بىكار كۆڭلۈمنى پاكلاندۇرۇپ ئېتىمەن، گۇناھسىز تۇرۇپ قولۇمنى ئارىتۇچقە يۇيۇپ كەپتىمەن؛ 14 بىكارغا كۈن بويى جاپا چېكىپتىمەن؛ شۇندىمۇ ھەر سەھەردە [ۋىجدانىڭ] ئەيبىگە ئۇچراپ كەلدىم!». 15 بىراق مەن: ـ «بۇنداق [دېسەم]، بۇ دەۋردىكى پەرزەنتلىرىگىگە ئاسىيلىق قىلغان بولامدىمەن؟» ـ دېدىم. 16 ئۇلارنى كاللامدىن ئوتكۈزەي دېسەم، كۆزۈمگە شۇنداق ئېغىر كۆرۈندى. 17 تەڭرىنىڭ مۇقەددەس جايلىرىغا كىرگۈچە شۇنداق ئويلىدىم؛ كىرگەندىلا [يامانلارنىڭ] ئاقىۋىتىنى چۈشەندىم. 18 دەرۋەقە سەن ئۇلارنى تېيىلغاق يەرلە رگە ئورۇنلاشتۇرىسەن، ئۇلارنى يېقىتىپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن. 19 ئۇلار كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا شۇنچە پارا كەندە بولىدۇ، دەھشەتلەر ئۇلارنى بىسىپ يوقىتىدۇ! 20 سەن ئى رەب، چۈشتىن ئويغانغاندەك ئويغىنىپ، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سىياقىنى كۆز ئالدىمىغا ئېلىپ كەتتىڭ.

يۈرە كلىرىم قاياپ، ئىچلىرىم سانجىلغاندەك بولغان چاغدا، 22 ئۆزۈمنى ھېچنېمە بىلمەيدىغان بىر ھاماقەت، ئالدىڭدا بىر ھايۋان ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يەتتىم. 23 ھالبۇكى، مەن ھەمىشە سەن بىلەن بىللە؛ سەن مېنى ئوڭ قولۇمدىن تۇتۇپ يۈلدىڭ؛ 24 ئۆز نەسىھەتىڭ بىلەن مېنى يېتە كلەيسەن، شان-شەرىپىڭنى نامايان قىلغاندىن كېيىن، ئاخىردا سەن مېنى ئۆز ئۈگىگە قوبۇل قىلىسەن. 25 ئەرشتە سەندىن باشقا مېنىڭ كىمىم بار؟ يەر يۈزىدە بولسا سەندىن باشقا ھېچكىمگە ئىنتىزار ئەمەسمەن. 26 ئەتلىرىم ھەم قەلبىم زەئىپلىشىدۇ، لېكىن خۇدا قەلبىمدىكى قورام تاش ھەم مەڭگۈلۈك نېسىۋەمدۇر! 27 چۈنكى مانا، سەندىن يىراق تۇرغانلار ھالاك بولىدۇ؛ ۋاپاسىزلىق قىلغان پاھىشە ئايالدەك سەندىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرىنى يوقىتىسەن. 28 بىراق مەن ئۆچۈن، خۇداغا يېقىنلىشىش ئەۋزەلدۇر! ئۆتىنگە بارلىق قىلغان ئىشلىرىنى جاكارلاش ئۆچۈن، رەب پەرۋەردىگارنى تايانچىم قىلدىم.

74

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، سەن نېمىشقا مەڭگۈ ئۈگە بىزنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىشقا غەزىپىڭنى ئۆتۈن چېقىرغانىدەك ئۆز يايلىقىڭدىكى قويلىرىڭغا چېقىرىسەن؟ 2 ئۆزۈڭ رەنە تۈلەپ ئازاد قىلغان جامائىتىڭنى، يەنى ئۆز مىراسىڭ بولۇشقا قەدىمدە ئۆلارغا ھەمجەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان قەبىلىنى، ئۆزۈڭ ماكان قىلغان زىئون تېغىنى يادىڭغا كەلتۈ رگەيسەن! 3 قەدەملىرىڭنى مۇشۇ مەڭگۈلۈك خارابىلىقلارغا قاراتقايسەن، دۈشمەنلەر مۇقەددەس جايىڭدا گۈمران قىلغان بارلىق نەرسىلە رگە [قارىغايسەن]، 4 رەقىبلىرىڭ جامائەتىڭگاھىڭنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆر-پۈر قىلدۇ، مۇجىزاتلار ساقلانغان ئورۇنغا ئۆلار ئۆز ئۈغلىرىنى تىكتى. 5 ھەربىرى ئۆزلىرىنى كۆزىستىشىپ، پالتا ئويىنىپ ئورمان كەسكۈچىدەك، 6 ئۆلار ھازىر [مۇقەددەس جايىڭدىكى] نەقشىلەرنى ئالا قېيماي، پالتا-بولقىلار بىلەن چېقىۋەتتى؛ 7 ئۆلار مۇقەددەس جايىڭغا ئوت قويدى، ئۆز نامىڭدىكى ماكانىنى بۇلغاپ، يەر بىلەن تەڭ قىلىۋەتتى. 8 ئۆلار كۆڭلىدە: «بىز بۇلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتايلى» دەپ، تەڭرىنىڭ زېمىنىدىكى جامائەتىڭگاھلىرىنىڭ ھەربىرىنى كويدۇرۇۋەتتى. 9 بىزگە ئەسلەتمە بولغان مۇجىزاتلارنى ھېچ كۆرەلەيمىز؛ يەنىمۇ بەرلەرمۇ كەلمەسكە كەتتى؛ ئارىمىزدىمۇ بۇ ئىشلارنىڭ قاچانغىچە بولىدىغانلىقىنى بىلىدىغان بىرسى يوقتۇر. 10 قاچانغىچە، ئى خۇدا، رەقىبىڭ سېنى مەسخىرە قىلىدۇ؟ دۈشمەن نامىڭنى مەڭگۈ ئۈگە ھاقارەتلەمدۇ؟ 11 سەن قولۇڭنى، يەنى ئوڭ قولۇڭنى نېمىشقا تارتىۋالىسەن؟ قولۇڭنى قوينۇڭدىن ئېلىپ، ئۆلارنى يوقاتقايسەن! 12 بىراق خۇدا قەدىمدىن پادىشاھىم بولۇپ كەلگەن، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇتقۇزۇشلارنى ئېلىپ بارغۇچى ئۇدۇر. 13 سەن دېڭىز سۈيىنى كۆزچۈڭ بىلەن بۆلدۈڭ، سۇلارىدىكى ئەجدىھالارنىڭ باشلىرىنى ياردىڭ. 14 دېڭىزدىكى لېۋىئاتانىڭ باشلىرىنى چېقىپ، ئۇنىڭ گۆشىنى ئورۇق قىلىپ چۈلدىكى ياۋايىلارغا بۇلۇپ بەردىڭ. 15 يەرنى بېرىپ بۇلاقلارنى، ئېرىقلارنى ئاققۇزدۇڭ، سەن توختىماي ئېقىۋاتقان دەريالارنى قۇرۇقلۇقتۇۋەتتىڭ. 16 كۈن سېنىڭ، ئۆتمۈ سېنىڭكىدۇر؛ ئاي بىلەن قۇياشنى ئورۇنلاشتۇردۇڭ. 17 يەر يۈزىنىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىدىڭ؛ ياز بىلەن قىشنى ـ سەن شە كىللەندۈردۈڭ. 18 شۇنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار: ـ بىر دۈشمەن سېنى مەسخىرە قىلدى، ھاماقەت بىر خەلق نامىڭنى ھاقارەتلىدى.

19 پاختىكىڭنى يىرتقۇچ ھايۋانلارغا تۇتۇپ بەرمىگەيسەن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلىرىڭنىڭ ھاياتىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمىغايسەن. 20 ئۆز ئەھدەڭگە قارىغايسەن، چۈنكى زېمىندىكى قاراڭغۇ يۇلۇقۇ-پۇچقاقلار زورلۇق-زۇلۇمۇلۇقنىڭ تۇراقلۇرىدىن بىلەن تولدى. 21 ئېزىلگۈچىلەرنى نومۇس بىلەن يانىدۇرمىغايسەن، ئېزىلگەنلەر، يوقسۇللار نامىڭنى مەدھىيىلەگەي. 22 ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى خۇدا، ئۆز دەۋايىڭنى سورىغايسەن؛ ھاماقەت كىشىنىڭ ئۆزۈڭنى كۈن بويى مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. 23 دۈشمەنلىرىڭنىڭ چۇقانلىرىنى ئۇنتۇمىغايسەن؛ ساڭا قارشى قوزغالغانلارنىڭ داۋراڭلىرى توختىماي كۆتۈرۈلمەكتە.

75

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ تەيىشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ساڭا تەشە ككۈر ئېيتىمىز، ئى خۇدا، تەشە ككۈر ئېيتىمىز! چۈنكى نامىڭ بەرگە يېقىنىدۇر، بۇنى، قىلغان كارامەتلىرىڭ ئىسپاتلاپ جاكارلايدۇ.

2 [مەنكى پەرۋەردىگار]: ـ «مەن بېكىتكەن ۋاقىتنى تۇختىيارىمغا ئالغىنىمدا، ئادالەت بىلەن سوراق قىلىمەن؛ 3 يەر ھەم يەرنىڭ ئۈستىدە ئۆرۈۋاتقانلار تەۋرىنىپ تۇرسىمۇ، ئۆتنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى ئۆرغۇزغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن» ـ دېدى. سېلاھ. 4 ماختانغانلارغا: ـ

«ماختانما گلار»، همم رەزلله رگە «مۇڭگۇز ۇڭنى كۆتۈرمە» ـ دېدىم؛ 5 «مۇڭگۇز ۇڭنى يۇقىرى كۆتۈرمە، ۋىنۇڭنى قاتتىق قىلىپ غادىيىپ سۆزلىمە!» 6 چۈنكى كۆتۈرۈلۈش شەرقتىن يا كى غەربتىن ئەمەس، يا كى جەنۇبتىنمۇ كەلمەيدۇ، 7 چۈنكى خۇدا سوتچىدۇر، ئۇ بىرسنى كۆتۈرىدۇ، بىرسنى چۈشۈرىدۇ. 8 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا بىر قەدەھ تۇرىدۇ، ئۇنىڭدىكى شاراب كوپۈكلىشۈاتىدۇ، ئۇ ئەبجەش شاراب بىلەن تولدى، خۇدا ئۇنىڭدىن تۆكىدۇ، دەرۋەقە يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزللەر ئۇنىڭ دۇغىنى قويماي ئىچۈۋېتىدۇ؛ 9 مەن بولسام، مەڭگۈ ئۇگە گۈزۈاھلىق بېرىمەن: ـ ياقۇبنىڭ خۇداسىغا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. 10 «مەن رەزللەرنىڭ مۇڭگۇزلىرىنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلايمەن؛ براق ھەققانىيلارنىڭ مۇڭگۇزلىرى كۆتۈرۈلىدۇ!».

76

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا، تارلىق سازلاردا چېلىنىدىغان دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ يەھۇدادا خۇدا تونۇلغاندۇر؛ ئۇنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئۇلۇغدۇر. 2 ئۇنىڭ پاناھىي جايى سالېمدا، زىئون تېغىدا ئۇنىڭ ماكانى بار. 3 ئۇ يەردە ئۇ ئوتلۇق ئوقلارنى، قالقان، قىلىچ ھەم جەڭ قوراللىرىنى چېقىپ تاشلىدى. سېلاھ. 4 ئۆزۈڭ ئوۋ-ئوۋلىجا تاغلىرىدىن نەقەدەر شەرەپلىك، نەقەدەر ئەلاسەن! 5 باتۇرلار بۇلاندى، ئۇلار ئۇزۇن ۋېقىغا كەتتى، پالۋانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۆز قولىنى كۆتۈرەلمىدى. 6 سېنىڭ ئەيىبلىشىڭ بىلەن، ئى ياقۇبنىڭ خۇداسى، جەڭ ھارۇسى ھەم ئاتلار ئۇلۇكتەك ئۇخلىتىلدى. 7 سەندىن، سەندىن قورقۇش كېرەكتىۋر، غەزەپلەنگىنىڭدە كىم ئالدىڭدا تۇرالىسۇن؟ 8 يەر يۈزىدىكى بارلىق ياۋاش مۆمىنلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، سەن خۇدا سوراق قىلىشقا ئورنۇڭدىن تۇرغان ۋاقىتىڭدا، ئاسماندىن ھۆكۈمنى چېقىپ ئاگلاتقۇزدۇڭ؛ يەر بولسا ۋەھىمگە چۈشۈپ، سۈكۈت قىلدى. سېلاھ. 10 چۈنكى ئىنسانلارنىڭ قەھرى ساڭا شۆھرەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالغان قەھرى ساڭا بەلۋاغ بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا قەسەم قىلىپ، ئەمەل قىلىڭلار، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتلىكلەر قورقۇشى كېرەك بولغۇچىغا ھەدىيەلەر سۇنسۇن؛ 12 ئۇ ئەمىرلەرنىڭمۇ روھىنى سۇندۇرىدۇ؛ ئۇ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارغا دەھشەتلىكتۇر.

77

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، ئاساف يازغان كۈي: ـ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، مەن پېرياد قىلىمەن؛ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، ئۇ ماڭا قۇلاق سالدۇ. 2 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن رەبنى ئىزدىدىم، كېچىچە قولۇمنى [دۇئاغا] كۆتۈرۈپ، بوش قېيمىدم؛ جېنىم تەسەللىنى خالىمايى رەت قىلدى. 3 مەن خۇدانى ئەسلەپ سېغىندىم، ئاھ-زار قىلدىم؛ سېغىنىپ ۋەيلىنىپ، روھىم پاراكەندە بولدى. سېلاھ. 4 سەن مېنىڭ كۆزۈمنى يۇمدۇرمىدىڭ؛ چوكۇنۇر غەشلىك ئىلكىدە بولغانلىقىمدىن سۆزلەيلەيتتىم. 5 مەن: «كونا زامانىدىكى كۈنلەرنى، قەدىمكى يىللارنى خيال قىلىمەن؛ 6 كېچىلەردە ئېيتقان ناخشامنى ئەسلەيمەن؛ كۆڭلۈمدە چوكۇنۇر خيال سۈرىمەن» ـ [دېدىم]؛ روھىم ئىنتىلىپ ئىزدىمەكتە ئىدى؛ 7 ـ «رەب مەڭگۈ ئۇگە تاشلۇۋېتەمدۇ؟ ئۇ قايتىدىن ئىلتىپات كۆرسەتمەمدۇ؟ 8 ئۇنىڭ ئۆز ۇگەرمەس مۇھەببىتى ئەمدى مەڭگۈ ئۇگەپ كەتمىدۇ؟ ئۇنىڭ ۋەدىسى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە ئىناۋەتسىز بولامدۇ؟ 9 تەڭرى مېھىر-شەپقىتىنى كۆرسىتىشنى ئۇنۇتۇدىمۇ؟ ئۇ غەزەپلىنىپ ئۆز رەھىمدىللىقىنى توختىتىۋەتتىمۇ؟». سېلاھ. 10 ئاندىن مەن مۇنداق دېدىم: ـ «بۇنداق دېسەم بولمايدۇ، بۇ [ئېتىقادىمنىڭ] ئاجىزلىقى ئەمەسمۇ! ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۈڭ قولىنىڭ يىللىرىنى، يەنى ياھىنىڭ قىلغانلىرىنى ـ ياد ئېتىمەن؛ قەدىمدىن ۋىيانقى كارامەتلىرىڭنى ئەسلەيمەن. 12 سېنىڭ بارلىق ئىشلىگەنلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋەيلىنىمەن، سېنىڭ قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە ئىستىقامەت قىلىمەن؛ 13 ئى خۇدا، يولۇڭ بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتىدۇر، خۇدادەك ئۇلۇغ بىر ئىلاھ بارمىدۇر؟ 14 مۆجىزىلەر ياراتقۇچى ئىلاھدۇرسەن؛ ئەل-مىللەتلەر ئارا سەن كۈچۈڭنى نامايان قىلدىڭ. 15 ئۆز بىلىكىڭ بىلەن ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ياقۇب ۋە يۈسۈپنىڭ پەرزەنتلىرىنى ھۆرلۈككە چىقارغانسەن؛ سېلاھ. 16 سۇلار سېنى كۆردى، ئى خۇدا، سۇلار سېنى كۆردى؛ تىترەك ئۇلارنى باستى، دېڭىز تەگلىرى پاتىراق بولدى. 17 قارا بۇلۇتلار سۇلارنى تۆكۈۋەتتى؛ ئاسمانلار زور ساداسىنى ئاگلاتتى؛ بەرھەق، سېنىڭ ئوقلىرىڭ تەرەپ-تەرەپكە ئېتىلدى. 18 گۈلدۈرماماكىنىڭ ئاۋازى قارا قويۇندا ئىدى، چاقاقلار جاھانى يوروتتى؛ يەر يۈزى ئالاقزادە بولۇپ تەۋرەندى. 19 سېنىڭ يولۇڭ ئوكيان-دېڭىزلاردا، قەدەملىرىڭ چوكۇنۇر سۇلاردىدۇر، ئاياغ ئىزلىرىڭنى تاپقىلى بولمايدۇ. 20 سەن قوي پادىسىنى باققانىدەك، مۇسا ۋە ھارۇننىڭ قولى بىلەن ئۆز خەلقىڭنى يېتىپ كەلدىڭ».

78

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى مېنىڭ خەلقىم، تەلىمىمنى ئاگلاڭلار، ئاغزىمدىكى سۆزلە رگە قۇلاق سېلىڭلار. 2 مەن ئاغزىمنى بىر تەمسىل بىلەن ئاچىمەن، قەدىمكى تېپىشماقلارنى ئېلان قىلىمەن. 3 بىز بۇلارنى ئاگلىغان، بىلگەن، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇلارنى بەرگە ئېيتىپ بە رگەن. 4 بىز بۇلارنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوشۇرمايمىز، كېلىدىغان دەۋ رگە پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى، ئۇنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىنى بايان قىلىمىز. 5 چۈنكى ئۇ ياقۇبتا بىر ئاگاھ-گۇۋاھنى بېكىتكەن، ئىسرائىلدا بىر قانۇننى تورناتقان؛ ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇلارنى ئۆز پەرزەنتلىرىگە ئۆگىتىشنى بۇيرۇغان؛ 6 شۇنداق قىلىپ كېلەر دەۋىر، يەنى تۇغۇلىدىغان بالىلارمۇ بۇلارنى بىلىشۈن، ئۇلارمۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆز بالىلىرىغا بۇلارنى ئۆگەتسۈن؛ 7 پەرزەنتلىرى ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىسۇن، ئە كۆرىنگەن قىلغانلىرىنى ئۇنتۇمىسۇن، بەلكى ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە كىرسۈن؛ 8 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىغا ئوخشىمىسۇن دەپ، يەنى جاھىل ھەم ئاسىي بىر دەۋىر، ئۆز قەلبىنى دۇرۇس قىلمىغان، روھى تەڭرىگە ۋاپالىقتا ئۆرمىغان بىر دەۋ رگە ئوخشىمىسۇن دەپ، ئۇ شۇنداق [ۋىيروغاندۇر]. 9 مانا ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، قوراللانغان ئوقياچىلار بولسىمۇ، جەڭ كۈنىدە سەپتىن ياندى. 10 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدىسىنى ئۇتمىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەۋرات-قانۇنىدا مېڭىشنى رەت قىلدى. 11 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى، ئۇزۇلرىگە كۆرسەتكەن كارامەتلىرىنى ئۇنتۇدى. 12 ئۇ مىسىرنىڭ زېمىندا، زوئاننىڭ دالاسىدا، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا مۆجىزىلەرنى كۆرسەتكەنىدى؛ 13 ئۇ دېڭىزنى بۇلۇۋېتىپ، ئۇلارنى ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈز ۇگەن؛ سۇلارنى دۈۋە-دۈۋە قىلىپ تىكلىدى. 14 ئۇ كۈندۈزدە بۇلۇت بىلەن، كېچىدە ئوت نۇرى بىلەن ئۇلارنى يېتە كلىدى. 15 چۆل-بياۋاندا تاشلارنى پېرىۋەتتى، چوكۇنۇر سۇرلاردىن ئۇرغۇپ چىققاندەك ئىچىملىكنى مول قىلدى؛ 16 ئۇ خادا تاشتىن ئوستەلگە-ئېقىنلارنى ھاسىل قىلدى، سۇنى دەريالاردەك ئاققۇزدى. 17 براق ئۇلار يەنە ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلىۋەردى، چۆلدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ئاسىيلىق قىلدى. 18 ئۇلار كۆڭلىدە تە ڭرىنى سىنىدى، نەپسىنى قاندۇرۇشقا يېمە كلىكنى تەلەپ قىلدى. 19 ئۇلار خۇدانى ھاقارەتلەپ: ـ «تە ڭرى چۆل-دەشتتە داستىخان سالالامدۇ؟ 20 مانا ئۇ قورام تاشنى ئۇرۇۋېدى، سۇلار ئۇرغۇپ، ئېقىنلار بۇلاقتەك تېشىپ چىقتى؛ ئەمدى ئۇ بە رگە نانمۇ بېرەلەمدۇ؟ ئۇز خەلقىنى گۈش بىلەن تەمىنلەيمدۇ؟» ـ دېيىشتى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاگلاپ، غەزەپلەندى؛ ياقۇبقا ئوت ئۆتاشتى، ئىسرائىلغا ئاچچىقى كۆتۈرۈلدى؛ 22 چۈنكى ئۇلار خۇداغا ئىشەنمىدى، ئۇنىڭ نىجاتلىقىغا ئۇلار تايانمىدى، 23 ئۇ ئەرشتىن بۇلۇتلارنى ۋېرىۋېپ، ئاسمان دەرۋازىلىرىنى ئاچقاندى؛ 24 ئۇ ئۇلار ئۈستىگە «مانا»نى ياغدۇرۇۋېپ، ئۇلارغا ئەرشتىكى ئاشلىقنى بە رگەندى؛ 25 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار كۈچ ئىگىلىرىنىڭ ئېنىنى يېگەندى؛ ئۇ ئۇلارغا قانغۇچە ئوزۇقنى ئەۋەتكەندى. 26 ئەمدى ئۇ ئاسماندا شەرق شامىلى چىقىرىپ، كۈچىنى بىلەن جەنۇب شامىلىنىمۇ ئېلىپ كەلدى؛ 27 ئۇ گۈشنى چاڭ-توزاندەك ئۇلار ئۈستىگە چۈشۈردى، دېڭىزلار ساھىلىدىكى قۇملاردەك ئۇچار-قاناتلارنى ياغدۇردى. 28 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ بارگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىغا، چېدىرلىرىنىڭ تە ترىپىغا چۈشۈردى. 29 ئۇلار بولۇشىچە يەپ ۋېيۇشتى، چۈنكى ئۇلارنىڭ نەپسىنى تارتقىنىنى [خۇدا] ئۇلارغا كەلتۈرگەندى. 30 لېكىن ئۇلار نەپسى تارتقىنىدن ئىنچە زېرىكەمەيلا، گۈشنى ئىغىزلىرىدا ئىنچە چاينىۋاتقىنىدىلا، 31 خۇدانىڭ غەزىپى ئۇلارغا قارىتا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلاردىن ئەڭ قامەتلىكلىرىنى قىرىۋەتتى، ئىسرائىلنىڭ سەرخىل ياشلىرىنى يە رگە ئۇرۇۋەتتى. 32 مانا، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا داۋاملىق گۇناھ قىلىۋەردى، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىگە ئېتىچىلا ئىشەنمىدى؛ 33 شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ كۈنلىرىنى بىھۇدىلىكتە، يىللىرىنى دە ككە-د ۇككىلىك ئىچىدە ئۆگەتكۈزدى. 34 ئۇ ئۇلارنى ئۆلتۈرگىلى تۇرغاندا، ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئىزدىدى؛ ئۇلار يولىدىن يېنىپ، ئىنتىلىپ تە ڭرىنى ئىزدىدى؛ 35 ئۇلار خۇدانىڭ ئۇلارنىڭ ۋېۋلىتىشى ئىكەنلىكىنى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى تە ڭرىنىڭ ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىكەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 36 براق ئۇلار ئاغزى بىلەن ئۇنىڭغا خۇشامەت قىلدى، تىلى بىلەن ئۇنىڭغا يالغان سۆز قىلدى؛ 37 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا سادىق بولمىدى، ئۇلار ئۇنىڭ ئەھدىسىنى

چىڭ تۇتمىدى. 38 بىراق ئۇ يەنىلا رەھىمسىل ئىدى؛ قەبھىلىكنى كەچۈرۈپ، ئۆلارنى يوقاتمىدى؛ ئۇ قايتا-قايتا ئۆز غەزىپىدىن يانىدى، ئۇ قەھرىنى قوزغىغىنى بىلەن ھەممىنى ئۆتمىدى. 39 ئۇ ئۆلارنىڭ پەقەت ئەت ئىكەنلىكىنى، كەتسە قايتىپ كەلمەس بىر نەپەس ئىكەنلىكنى ياد ئەتتى. 40 ئۇلار چۆل-دەشتتە شۇنچە كۆپ قېتىم ئۆنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى. شۇنچە كۆپ قېتىم بايقاۋاندا كۆڭلىگە ئازار بەردى! 41 بەرھەق، ئۇلار قايتىدىن يولدىن چەتەپ تەڭرىنى سىندى، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يۈرىكىنى زىدە قىلدى. 42 ئۇلار ئۆزىنىڭ قولىنى [ئەسلىمىدى]؛ ئۇلارنى زومىگەرنىڭ چاڭگىلىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزغان كۈنىنى، قاندىق قىلىپ مىسىردا كارامەتلەرنى يارىتىپ، زوئان دالاسىدا مۆجىزىلەرنى كۆرسەتكىنىنى ئېسىدىن چىقاردى. 44 ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] دەريالىرىنى، ئېقىنلىرىنى قانغا ئايلاندۇرۇپ، ئۇلارنى چېچىلەپ سىز قىلىپ قويدى؛ 45 ئۇلارنىڭ تارىسغا نەشىتەرلىك چۇنىلارنى توپ-توپى بىلەن ئەۋەتتى، ھالاك قىلار پاقىلارنى ماڭدۇردى؛ 46 ئۇلارنىڭ زىرائەتلىرىنى كىپىنەك قورتلىرىغا تۇتۇپ بېرىپ، مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلە رگە بەردى؛ 47 ئۈزۈم تاللىرىنى مۇلدىرى بىلەن ئۈردىدۇرۇپ، ئەنجۈرلىرىنى قىراۋ بىلەن ئۆشىشۈتەتتى. 48 ئۇ كاللىرىنى مۇلدىز رگە سوقتۇرۇپ، مالىلىرىنى چاقماق ئوتلىرىدا [كۆيدۈرۈۋەتتى]. 49 ئۇ ئۆلارغا غەزىپىنىڭ دەھشەتلىكىنى ـ قەھرىنى، ئاچچىقىنى ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى، بالا-ئىئاپەت ئىلىپ كېلىدىغان بىر تۈركۈم پەرىشتىلەرنىمۇ چۈشۈردى. 50 ئۇ ئۆز غەزىپى ئۈچۈن بىر يولنى تۈزلەپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ جېنىنى ئۆلۈمدىن ئايماي، بەلكى ھاياتىنى ۋاباغا تاپشۇردى؛ 51 ئۇ مىسىردا بارلىق تۇنجى تۇغقانلار بالىلارنى، ھامنىڭ چېدىرلىرىدا ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرىۋەتتى. 52 ئۇ پادىچىدەك ئۆز خەلقىنى مىسىردىن سەپە رگە ئاتلاندۇرۇپ، چۆل-بايابانىدىن ئۇلارنى قوي پادىسىدەك باشلاپ ماڭدى؛ 53 ئۇلارنى ئامان-ئېسەن يېتە كلىگەچكە، ئۇلار قورقۇنچتىن خالي بولۇپ ماڭدى؛ دۈشمەنلىرىنى بولسا، دېڭىز يۇتۇپ كەتتى. 54 ئۇ ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس زېمىنىنىڭ چېگرىسىغا، ئۆڭ قولى ئىگىلىۋالغان بۇ تاغلىققا ئېلىپ كەلدى. 55 ئۇ ئەللەرنى ئۇلاردىن قوغلۇۋېتىپ، زېمىن ئۈستىگە تانا تارتقۇزۇپ ئولچەپ، ئۇلارغا تەقسىم قىلدى؛ ئىسرائىل قەبىلىلىرىنى ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىغا ئولتۇراقلاشتۇردى. 56 بىراق ئۇلار خۇدانى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى سىناپ ئاچچىقلاندۇردى، ئۆنىڭ تاپشۇرغان گۈۋاھ-ئاگاھلىرىنى ئۆتمىدى؛ 57 بەلكى ئاتا-بوۋلىرىدەك يولدىن تېيىپ ئاسىيلىق قىلدى، خائىن ئوقيادەك قىيىپ كەتتى. 58 ئۇلار ئېگىزلىكتە قۇرغان ئىبادەتگاھلار بىلەن ئۆنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى، ئويما بۇتلىرى بىلەن ئۆنىڭ يۈرىكىنى ئورتىدى. 59 خۇدا ئۇلارنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى، ئىسرائىلدىن ئىنتايىن يەرگەندى. 60 ئۇ شىلوھدىكى ماكانىنى، يەنى ئۆ ئىنسان ئارىسىدا ئورغان چېدىرنى تاشلاپ كەتتى، 61 ئۆزىنىڭ قۇدرەت بەلگىسىنى بۇلاپ كېتىشكە، شان-شەرىپىنى ئىشغالىيەتچىلەرنىڭ قولىغا بەردى؛ 62 ئۆز خەلقىنى قىلىچقا تاپشۇردى، ئۆزىنىڭ مىراسى بولغانلاردىن ئىنتايىن غەزەپلەندى. 63 ئوت ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىنى يالمىدى، قىزلىرى توي ناخشىلىرىدا ماختالمايتتى. 64 ئۇلارنىڭ كاھىنلىرى قىلىچ ئاستىدا يېقىلدى، لېكىن تۇل خوتۇنلىرى ھازا تۇتمىدى. 65 ئائدىن رەب بىرسى ۋېقۇدىن ۋېغاندەك ۋېغاندى، شارابتىن جاساراەتلەنگەن پالۋاندەك توۋلىدى. 66 ئۇ رەقىبلىرىنى ئۆرۈپ چېكىندۈرۈپ، ئۇلارنى ئۆزىمەس رەسۇاغا قالدۇردى. 67 يۈسۈپنىڭ چېدىرىنى شاللاپ، رەت قىلدى؛ ئەفرائىم قەبىلىسىنى تاللىمىدى؛ 68 بەلكى يەھۇدا قەبىلىسىنى، ياخشى كۆرگەن زىئون تېغىنى تاللىدى. 69 [شۇ يەردە] مۇقەددەس جايىنى تاغ چوققىلىرىدەك، يەر-زېمىنى ئەبەدىي ئورناتقاندەك مەزمۇت بىنا قىلدى؛ 70 ئۇ ئۆز قۇلى داۋۇتنى تاللاپ، ئۇنى قوي قوتانلىرىدىن چاقىرىۋالدى؛ 71 قوزىلىرىنى ئېمىتىدىغان ساغلىملارنى ئەگىشىپ بېقىشتىن ئېلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقى ياقۇبنى، مىراسى بولغان ئىسرائىلنى بېقىشقا چىقاردى. 72 داۋۇت ئۇلارنى قەلبىدىكى دۈرۈسلۇقى بىلەن باقتى، قولىنىڭ ئەپچىللىكى بىلەن ئۇلارنى يېتە كلىدى.

79

ئاساف يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، ئەللەر ئۆز مىراسىڭغا بۆسۈپ كىردى، ئۇلار سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆڭىنى بۇلغىدى، يېرۇسالېمنى دۆۋە-دۆۋە خارابلە رگە ئايلاندۇردى. 2 ئۇلار قۇللىرىڭنىڭ جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا يەم قىلىپ، مۇمىن بەندىلىرىڭنىڭ ئەتلىرىنى دالادىكى ھايۋاناتلارغا تاشلاپ بەردى. 3 ئۇلار خەلقىڭنىڭ قانلىرىنى يېرۇسالېم ئەتراپىدا سۈدەك ئاققۇزدى، جەسەتلىرىنى كۆمگۈلى بىرەر ئادەممۇ قالدۇرمىدى. 4 قوشنىلىرىمىز ئالدىدا رەسۋاغا قالدۇق، ئەتراپىمىزدىكىلە رگە مەسخىرە ۋە مازاق ئوبيېكتى بولدۇق. 5 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ سەن مەڭگۈ ئۆگە غەزەپلىنەمسەن؟ سېنىڭ يۈرىكىڭ ئوت بولۇپ تۇرتىنۇېرىمدۇ؟ 6 قەھرىڭنى سېنى تونۇمىغان ئەللەر ئۈستىگە، نامىڭنى بىلمىگەن پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تۆككەيسەن! 7 چۈنكى ئۇلار ياقۇبنى يالماپ، ئۆنىڭ ماكانىنى خارابلىككە ئايلاندۇرۇۋەتتى. 8 ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بەرگە ھېسابلىمىغايسەن؛ رەھىمدىلىقلىرىڭ بىزنىڭ ئېنىمىزغا چاپسان كەلگەي! چۈنكى بىز ئىنتايىن پەس ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇق. 9 ئۆز نامىڭنىڭ شۆھرىتى ئۈچۈن بەرگە ياردەم قىلغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىزنىڭ خۇداسى، نامىڭ ئۈچۈن بىزنى قۇتقۇزغايسەن، گۇناھلىرىمىزنى كافارەت قىلىپ كەچۈرگەيسەن؛ 10 ئەللەر نېمىشقا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ مازاق قىلىشىدۇ؟ قۇللىرىڭ تۆككەن قان قەرىزىنىڭ ھېسابى ئەللەر ئارىسىدا، كۆز ئالدىمىزدا قىلىنسۇن. 11 ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرى ئالدىڭغا كەلگەي؛ بىلىكىڭنىڭ ئۈلۈغلۇقى بىلەن، ئۆلۈمگە پۈرۈلغانلارنى ساقلىغايسەن. 12 ئى رەب، يات قوشنىلىرىمىزنىڭ ساڭا قىلغان زور ھاقارىتىنى يەتتە ھەسسە قوشۇپ ئۆزلىرىگە، يەنى ئۇلارنىڭ ئىچى-باغرىغا قايتۇرغايسەن؛ 13 شۇنداق قىلىپ، سېنىڭ خەلقىڭ ـ ئۆزۈڭ باققان قويلىرىڭ بولغان بىزلەر، ساڭا مەڭگۈ ئۈگە تەشە ككۈرلەر ئېيتىمىز؛ ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە سېنىڭ مەدھىيلىرىڭنى ئايان قىلىمىز.

80

«ئالۋېرىلەر» دېگەن ئاھاڭدا؛ بىر گۈۋاھلىق؛ ئاساف يازغان كۈي: ـ قۇلاق سالغايسەن، ئى ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى، يۈسۈپنى قوي پادىسىدەك بېقىپ يېتە كلىگۈچى، ئى كېرۇبلار ئوتىۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى، نۇرلانغايسەن! 2 ئەفرائىم، بىنيامىن، ماناسسەھلەرنىڭ ئالدىدا قۇدرىتىڭنى قوزغىغايسەن، بىزلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلگەيسەن! 3 ئى خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 4 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، خەلقىڭنىڭ دۇئالىرىغا بولغان غەزىپىڭ قاچانغىچە يالقۇنلاپ تۇرىدۇ؟ 5 سەن كۆز ياشلىرىنى ئۇلارغا ئوزۇق قىلدىڭ، كۆز ياشلىرىنى قاچا-قاچىلاپ ئۇلارغا ئىچكۈزدۈڭ. 6 بىزنى قوشنىلىرىمىزغا تالاشقا قويدۇڭ، دۈشمەنلىرىمىز بىزنى مەسخىرە قىلىشىدۇ. 7 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 8 سەن مىسىردىن بىر تۈپ ئۈزۈم كۆچىتىنى ئېلىپ كەلدىڭ؛ يات ئەللەرنى ھەيدۋېتىپ، ئۇرنىغا ئۇنى تىكتىڭ. 9 ئۇنىڭ ئالدىدا يەرنى كەڭ ئاچتىڭ؛ ئۇ چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، پۈتۈن زېمىنغا يېيىلدى. 10 ئۇنىڭ سايىسى تاغلارنى قاپلىدى؛ غوللىرى قۇدرەتلىك كېدىر دەرەخلىرىدەك ئۆستى؛ 11 ئۇ شاخلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلە كلىرىنى [ئەفرات] دەرياسى ۋىلىرىغىچە ئۇزارتتى. 12 سەن نېمىشقا ئۇنىڭ قاشلىرىنى بۇزۇۋېپ، مېۋىسىنى ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ ئۆزۈپ ئېلىشىغا يول قويدۇڭ؟ 13 مانا ئورمانلىقتىكى ياۋا توڭگىزلار ئۇنى يېرىۋاتىدۇ، دالادىكى ھايۋاناتلار ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىدۇ. 14 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، سەندىن ئۆتۈنىمىزكى، يېنىمىزغا قايتقايسەن! ئەرشتىن ھالىمىزغا نەزەر سالغايسەن، كېلىپ بۇ ئۈزۈم تېلىدىن خەۋەر ئالغايسەن! 15 يەنى ئوڭ قولۇڭ تىكىگەن بۇ يىلتىزدىن، ئۆزۈڭ ئۆچۈن مەزمۇت يېتىشتۇرگەن بۇ ئوغۇلۇڭدىن خەۋەر ئالغايسەن! 16 مانا ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلدى، كېسىۋېتىلدى؛ يوز ئۆڭدىكى تەنبىھي قارىشىڭنى كۆرۈپ ئۇلار ھالاك بولماقتا؛ 17 قولۇڭنى ئوڭ قولۇڭدىكى ئادەمگە، يەنى ئۆزۈڭ ئۆچۈن مەزمۇت يېتىشتۇرگەن ئىنسان ئوغلىغا قوندۇرغايسەن؛ 18 شۇنداق قىلغاندا بىز سەندىن ھەرگىز چېكىنمەيمىز؛ بىزنى يېڭىلغايسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ ساڭا ئىلتىجا قىلىمىز. 19 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز!

81

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ «گىتتىف»تا چېلىنىۋەن دەپ، ئاساف يازغان كۈي: ـ كۈچ-قۇۋۋىتىمىز بولغان خۇداغا كۈي ئېيتىپ ياڭرىتىڭلار، ياقۇبنىڭ خۇداسىغا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ناخشىنى ياڭرىتىپ، داپنى ئېلىپ، يېقىملىق چىلتار ھەم راۋابنى چېلىڭلار! 3 يېڭى ئايدا، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا، بايرام-ھېيت كۈنىمىزدە ناغرا-سۈنناي چېلىڭلار! 4 چۈنكى بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن يېكىتلىگەن بەلگىمە، ياقۇبنىڭ خۇداسىنىڭ بىر پەرماندۇر. 5 ئۇ مىسىر زېمىنىدا يۈرۈش قىلغانلىرىدا، (شۇ يەردە بىز چۈشەنمەيدىغان بىر

تىنى ئاگلاپ يۈرەتتۇق) ئۇ بۇنى يۈسۈپكە گۆۋاھ قىلىپ بەردى؛ 6 ـ «ئۇنىڭ مۇرىسىنى يۈكتىن ساقت قىلدىم، ئۇنىڭ قولى سېۋەت كۆتۈرۈشتىن ئازاد بولدى؛ 7 قىستاڭچىلىقتا ندا قىلدىڭ، مەن سېنى ئازاد قىلدىم، گۈلدۈرماما چىققان مەخپىي جايدىن ساڭا جاۋاب بەردىم؛ («مەريباھ») سۇلىرى يېيدا سېنى سىنىدىم». سېلاھ. 8 ـ «تىڭشا، خەلقىم، مەن سېنى گۈۋاھلار بىلەن ئاگاھلاندۇرمەن؛ ئى ئىسرائىل، ماڭا قۇلاق سالساڭ ئىدى! 9 ئارا ئۆڭدا يات ئىلاھ بولمىسۇن، يات ئەلدىكى ئىلاھقا باش ئە گمىگىن! 10 سېنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ ئاغزىڭنى يوغان ئاچ، مەن ئۇنى تولدۇرىمەن. 11 ـ بىراق خەلقىم سادايىغا قۇلاق سالمىدى، ئىسرائىلنىڭ ماڭا باغلانغۇسى يوق ئىدى؛ 12 شۇڭا مەن ئۇلارنى ئۆز تەرسالىقىغا قويۇۋەتتىم، ئۇلار ئۆز مەسلىھەتلىرى بىلەن مېڭىۋېرەتتى. 13 ـ ئاھ، مېنىڭ خەلقىم ماڭا قۇلاق سالسا ئىدى! ئىسرائىل مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرسە ئىدى! 14 ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنى تېزلا ئېڭىلدۇرەر ئىدىم، قولۇمنى رەقىبلىرىگە بۇراپ، ئۇلارنى باسار ئىدىم. 15 پەرۋەردىگارغا نەپرەتلەنگۈچىلەر ئۆنىڭ ئالدىدا زەئىپلىشىپ ۋىسۇنار ئىدى، ئۇلارنىڭ شۇ ئاخىرەتى مەڭگۈگە بولاتتى؛ 16 ساڭا ئاش-يۇغدايىنىڭ ئەڭ ئېسىلىنى بېگىزەر ئىدىم، بەرھەق، قورام تاشتىن ھەسەل ئاققۇزۇپ سېنى قاندۇرار ئىدىم».

82 ئاساف يازغان كۈي: ـ خۇدا ئۆز ئىلاھىي مەجلىسىدە تۇرۇپ رىياسەتچىلىك قىلىدۇ، ئۇ ئىلاھلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 2 ـ قاچانغىچە سىلەر ناھەق ھۆكۈم چىقىرىسىلەر، قاچانغىچە رەزىلە رگە يۈز-خاتىرە قىلىسىلەر؟ سېلاھ. 3 گادايلار ۋە يېتىم-يېسىرلارنىڭ دەۋاسىنى سورا گلار، ئېزىلگەنلەر ھەم ھاجەتمەنلە رگە ئادالەتنى كۆرسىتىگلار؛ 4 مىسكىنلەر ھەم نامراتلارنى قۇتقۇزۇگلار، ئۇلارنى رەزىلەرنىڭ چاڭگىلىدىن ئازاد قىلىگلار! 5 ئۇلار بۇلارنى بىلمەي ۋە چۈشەنمەي زۇلمەتتە كېزىپ يۈرمەكتە، شۇڭا يەرنىڭ ئۇللىرى تەۋرەنمەكتە. 6 مەن ئېيتتىم: ـ «سىلەر ئىلاھلارسىلەر، ھەممىڭلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغۇللىرى سىلەر؛ 7 شۇنداق بولسىمۇ سىلەر ئىنسانغا ئوخشاش ئۆلىسىلەر، ھەرقانداق ئەمىر-بەگگە ئوخشاشلا يىقىلىسىلەر». 8 ـ تۇرغىن، ئى خۇدا، يەر-يۈزىنى سوراق قىلغايسەن! چۈنكى سەن بارلىق ئەللە رگە ۋارىس بولغۇچىسەن!

83 ئاسافنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ئى خۇدا، ئۇن چىقارمايى تۇرۇۋالما، جىم تۇرۇۋالما، سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋالما، ئى تەڭرىم! 2 چۈنكى مانا، سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ داۋراڭ قىلماقتا، ساڭا ئۆچمەنلەر باش كۆتۈرمەكتە. 3 ئۇلار قۇۋۇلۇق بىلەن سېنىڭ خەلقىڭگە سۈيىقەست قىلىدۇ، سېنىڭ ھىمايە قىلىپ قەدرلىگەنلىرىڭ بىلەن قارشىلىشىشنى مەسلىھەتلىشىدۇ. 4 ئۇلار: ـ «يۈرۈگلار، ئۇلارنى مىللەت قاتارىدىن يوق قىلايلى! ئىسرائىلنىڭ نامى ئىككىنچى تىلغا ئېلىنمىسۇن!» ـ دېمەكتە. 5 ئۇلار ھەمنەپەس، ھەمدىل مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ساڭا قارشى ئىتتىپاق تۈزدى. 6 مانا، ئېدوم ۋە ئىسمائىلارنىڭ چېدىرلىرى، موئاب ھەم ھاگېرلار، 7 گەبال، ئامموn، ۋە ئامالەك؛ فىلىستىيە ھەمدە تۈر ئاھالىلىرى، 8 ئاسۇرىيەمۇ ئۇلارغا قوشۇلدى؛ ئۇلار لۇت ئوغۇللىرىغا يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەن. سېلاھ. 9 سەن كىشون دەرياسىدا مىدىيانىيلارغا، سىسىراغا ۋە يابىنغا قانداق تاقابىل تۇرغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ 10 بۇلار ئەن-دور يېزىسىدا قىرىلغاندى، يەر ئۈچۈن تىزەك-ئوغۇتقا ئايلانغاندى. 11 ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنى ئورەب ۋە زىئەبكە، ئۇلارنىڭ داھىيلىرىنى زەباھ ھەم زالمۇنىغا ئوخشاش قىلغايسەن؛ 12 چۈنكى ئۇلار: «خۇدانىڭ چىمەن-يايلاقلىرىنى تۇزىمىز-زگە مۇلۇك قىلىۋالايلى!» ـ دەپ ئېيتقان. 13 ئى خۇدايىم، ئۇلارنى دومىلىنىدىغان قامغاقتەك، شامالدا ئۇچۇرۇلغان سامان كەبى سورۇۋەتكەيسەن. 14 ئوت ئورمانلىققا ئۆتاشقانغا ئوخشاش، يالقۇن تاغلارنى كۆيدۈ رگەنگە ئوخشاش، 15 سەن يەنە ئۇلارنى بورىنىڭ بىلەن قوغلىغايسەن، قارا قۇيۇنىڭ بىلەن ۋەھىمىگە سالغايسەن؛ 16 ئۇلارنىڭ سېنىڭ نامىڭنى ئىزدىشى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى شەرم-ھايا بىلەن چۆمدۈ رگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 17 ئۇلار نومۇستىن ئەبەدتى شەرمەندە بولسۇن، جاھانغا رەسۋا بولۇپ يوقىتىلسۇن. 18 ئۇلار بىلسۇنكى، نامىڭ پەرۋەردىگار بولغان سەنلا پۈتكۈل جاھاندىكى ئەڭ ئالىي بولغۇچىدۇرسەن.

84 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا چېلىنسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ماكانلىرىڭ نەقەدەر ئەزىزدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار! 2 جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھويلىلىرىغا تەشنا بولۇپ، سېغىنىپ ھەتتا ھالدىن كېتىدۇ، دىلىم ۋە ئەتلىرىم ھايات تەڭرىگە تەلمۈرۈپ ندا قىلىدۇ؛ 3 مانا، ھەتتا مۇبارەك قۇچقاچمۇ بىر ماكانى تاپقان، قارلىغاچمۇ ئۆزىگە ھەم بالا تۇغدىغان ئۇۋا ياسايدىغان جايىنى تاپقان، ـ يەنى سېنىڭ قۇربانگاھلىرىڭدىن، ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم! 4 سېنىڭ ۋۇ ۋۇگدە تۇرۇۋاتقانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۈزلۈكسىز سېنى مەدھىيىلەيدۇ. سېلاھ. 5 كۈچ-قۇدرىتى سەندىن بولغان كىشى بەختلىكتۇر ـ قەلبىدە كۆتۈرۈلمە يوللار بولغانلار؛ 6 يىغا ۋادىسىدىن ئۆتىكەندە، ئۇلار ئۇنى بۇلاقلىقتا ئايلاندۇرار؛ بەرھەق، كۆز يامغۇرلىرى ئۇنى بەركەتلە رگە تولدۇرىدۇ. 7 ئۇلار كۈچىگە-كۈچ ئۇلاپ مېڭىۋېرىدۇ؛ ھەربىرى زىئۇنغا يېتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ھازىر بولىدۇ. 8 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئى ياقۇبنىڭ خۇدىسى، قۇلاق سالغايسەن! سېلاھ. 9 قارا، ئى قالقىنىمىز بولغان خۇدا، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭ يۈزىگە قارىغىن! 10 چۈنكى سېنىڭ ھويلىلىرىڭدا ئۆتكەن بىر كۈن باشقا يەردە ئۆتكەن مىڭ كۈندىن ئەلادۇر؛ رەزىللەرنىڭ چېدىرلىرىدە ياشىغاندىن كۆرە، خۇدايىمنىڭ ۋەينىڭ بوسۇغىسىدا تۇرغىنىم ياخشىدۇر. 11 پەرۋەردىگار خۇدا قۇياش ۋە قالقاندۇر، پەرۋەردىگار شاپائەت ۋە شان-شۆھرەت بەخش ئېتىدۇ، دۇرۇس ماڭغانلاردىن ئۇ ھەرقانداق ئىلتىپاتنى ھېچ ئايمايدۇ؛ 12 ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، بەختلىكتۇر ساڭا تايانغان ئىنسان!

85 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ سەن ئۆز زېمىنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتىڭ، ياقۇبنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرغانىدىڭ، ئى پەرۋەردىگار. 2 خەلقىڭنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈم قىلىپ، بارلىق گۇناھلىرىنى يېپقانىدىڭ. سېلاھ. 3 سەن پۈتۈن قەھرىڭنى ئېچىگىگە قايتۇرۇۋېلىپ، غەزىپىڭنىڭ ئەشەددىيلىكىدىن يانغانىدىڭىسەن. 4 ئەمدى بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا! بەرگە بولغان ئاچچىقىڭغا ھاي بە رگەيسەن! 5 سەن بەرگە ئەبەدىي غەزەپلىنەمسەن؟ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە غەزىپىڭنى سوزامسەن؟ 6 خەلقىڭ ئۆز ۋۇگدىن شادلىنىشى ئۈچۈن، بىزنى قايتىدىن يېڭىلىمامسەن؟ 7 بەرگە ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بەرگە نىجاتلىقىڭنى ئاتا قىلغايسەن! 8 ئەگەر ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيىدىغانلىقىغا قۇلاق سالاي، چۈنكى ئۆ تۈز خەلقىگە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىگە ئامان-خاتىرجەملىكنى سۆزلەيدۇ؛ ئۇلار يەنە ھامانقەتلىككە قايتمىسۇن! 9 زېمىنىمىزدا شان-شۆھرەتنىڭ ئۆرۈشى ئۈچۈن، دەرھەققەت، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا ئۇنىڭ نىجاتلىقى يېقىندۇر؛ 10 ئۆ زگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەققەت ئۈزۈشتا كۆرۈشتى؛ ھەققانىيەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بىر-بىرىنى سۆيۈشتى؛ 11 ھەققەت يەردىن ئۈنۈپ چىقماقتا، ھەققانىيەت ئەرشىلەردىن قارايدۇ. 12 پەرۋەردىگار بەركەت بېرىدۇ، زېمىنىمىز ھوسۇلىنى بېرىدۇ؛ 13 ھەققانىيەت ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، ئۇنىڭ قەدەملىرىگە يول ھازىرلايدۇ!

86 داۋۇتنىڭ دۇئاسى: قۇلىقىڭنى مەن تەرەپكە ئېتىقىن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئېزىلگەن ۋە ھاجەتمەندۇرمەن. 2 جېنىمنى ساقلىغايسەن، چۈنكى مەن ساڭا مۇمىندۇرمەن؛ ئى سەن خۇدايىم، ساڭا تايانغان قۇلۇڭنى قۇتقۇزغايسەن؛ 3 ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ئى رەب، چۈنكى مەن كۈن بويى ساڭا ندا قىلىمەن. 4 قۇلۇڭنىڭ جېنىنى شاد قىلغىن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 5 چۈنكى سەن رەب، مېھرىبان، كەچۈرۈمچان سەن! ئۆزۈڭگە ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە زور مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىدۇرسەن! 6 مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئى پەرۋەردىگار، يېلىنىشلىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن؛ 7 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن ساڭا ئىلتىجا قىلىمەن، چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 8 ئىلاھلار ئارىسىدا سېنىڭ تە گدىشىڭ يوقتۇر، ئى رەب؛ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭمۇ تە گدىشى يوقتۇر. 9 سەن ياراتقان بارلىق ئەللەر كېلىپ سېنىڭ ئالدىڭدا سەجدە قىلىدۇ، ئى رەب، نامىڭنى ئۇلۇغلايدۇ. 10 چۈنكى سەن ناھايىتى ۋۇجۇدكەسەن، مۇجىزىلەرنى ياراتقۇچىدۇرسەن؛ سەن خۇدادۇرسەن، يالغۇز سەنلا.

11 تۆز یواڭىنى ماڭا ئۇگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، ۋە سېنىڭ ھەققىتىڭدە يۈرىمەن؛ نامىڭنا ھۆرمەت-تەئىمىنىشتە بولۇشۇم ئۈچۈن، قەلبىمنى بۇتۇن قىلغايسەن. 12 يا رەببىم خۇدا، پۈتۈن قەلبىم بىلەن سېنى مەدھىيىلەيمەن، ئەبەدىلئەبەد نامىڭنى ئۇلۇغلايمەن. 13 چۈنكى ماڭا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ زوردۇر، سەن تەھتىسارانىڭ تەگلىردىن جېنىمنى قۇتقۇزسەن؛ (Sheol h7585) 14 ئى خۇدا، تەكەبۇرلار ماڭا قارشى كۆتۈرۈلدى، ئەشەددىيلەرنىڭ جاماىئتى جېنىمنى ئىزدىمەكتە، ئۇلار سېنى نەزىرىگە ئالمەيدۇ! 15 ئەمما سەن، رەب، رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھسەن، ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايسەن، مېھىر-مۇھەببەت ھەم ھەققەت-سادىقلىقىڭ تېشىپ تۇرىدۇ. 16 مەن تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ تۆز قۇلۇڭغا كۈچۈڭنى بە رگەيسەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلىنى قۇتقۇزغايسەن! 17 ماڭا تۆچمەنلەرنىڭ ئۆنى كۆرۈپ خىجىل بولۇشى ئۈچۈن، ئىلتىماتىڭنى كۆرسىتىدىغان بىر ئالامەتنى ماڭا كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەم قىلدىڭ، ماڭا تەسەللى بېرىپ كەلگەنسەن.

87

كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ ئۇنىڭ ئۆلى بولسا مۇقەددەس تاغلاردىدۇر. 2 پەرۋەردىگار زىئوننىڭ دەرۋازىلىرىنى سۆيىدۇ، ياقۇپنىڭ بارلىق ماكان-جايلىرىدىنمۇ ئەۋزەل كۆرىدۇ؛ 3 سېنىڭ شەرىپىڭگە ئۇلۇغ ئىشلار ئېيتىلماقتا، ئى خۇدانىڭ شەھىرى! سېلاھ. 4 «مېنى تونۇپ بىلگەنلەر ئارىسىدا راھاب بىلەن بابىلنى تىلغا ئالىمەن؛ مانا فىلىستىيە، تۇر بىلەن ئېفىئوپىيە؛ مانا بۇ ئادەم شۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەيمەن. 5 بەرھەق، زىئون ئوغۇلۇق شۇنداق ئېيتىلىدۇ: ـ «بۇ ئادەم، پالانچى-پوكۇنچى ئۇنىڭدا تۇغۇلغان، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزى ئۇنى مۇستەھكەملەيدۇ». 6 خەلق-قوۋملارنى خاتىرىلىگىنىدە پەرۋەردىگار: ـ «بۇ كىشى بۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەپ ئالاھىدە خاتىرىگە يېزىپ قويىدۇ. سېلاھ. 7 ناخشىچىلار، ئۈسسۈلچىلار شۇنى تەڭ ئېيتىدۇ: ـ «مېنىڭ بارلىق بۇلاق-مەنبەلىرىم سېنىڭدىدۇر!»

88

كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ماخالات-لىئانوت» ئاھاڭىدا ئوقۇلسۇن دەپ، ئەزراللى ھېمان يازغان «ماسقىل»: ـ ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقىم بولغان خۇدا، كېچە-كۈندۈز ساڭا ئالە قىلىپ كەلدىم. 2 دۇئايىم سېنىڭ ئالدىڭغا كىرىپ ئىجابەت بولسۇن؛ نىدايىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ 3 چۈنكى دەردىلەردىن جېنىم ۋەيغان، ھاياتىم تەھتىساراغا يېقىنلاشقان، (Sheol h7585) 4 ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار قاتارىدا ھېسابلىنىمەن؛ كۈچ-مادارى قۇرۇغان ئادەمدەك بولۇپ قالدىم. 5 تۇلۇكلەر ئارىسىغا تاشلانغانمەن، قەبرىلىپ قەبرىدە ياتقانلاردەك؛ سەن ئۇلارنى يەنە ئەسلىمەيسەن، ئۇلار قول ئۇدىڭدىن ئۇزۇپ ئېلىنىپ يېراق قىلىنغان. 6 سەن مېنى ھاڭنىڭ ئەڭ تېگىگە، زۇلمەتلىك جايلارغا، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە چۈمدۈردۈڭ. 7 قەھرىڭ ئۈستۈمگە ئېغىر بۇكتەڭ باستى، بارلىق دولقۇنلىرىڭ بىلەن مېنى قىينىدىڭ. 8 مەندىن دوست-بۇرادەرلىرىمنى يىراقلاشتۇردۇڭ؛ ئۇلارنى مەندىن يىرگەندۈردۈڭ؛ مەن قاماللاغانمەن، ھېچ چىقالمايمەن. 9 كۆزلىرىم ئازاب-ئۇقۇبەتتىن خىرەلەشتى؛ ھەر كۈنى ساڭا ندا قىلىمەن، ئى پەرۋەردىگار، قوللىرىمنى ساڭا كۆتۈرۈپ كەلدىم. 10 تۇلۇكلەر رەگە مۇجىزە كۆرسىتەرسەنمۇ؟ مەرھۇملار ئورنىدىن تۇرۇپ ساڭا تەشەككۇر ئېيتارمۇ؟ 11 تۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ قەبرىدە بايان قىلىنارمۇ؟ ھالاكەت دىيارىدا سادىقلىق-ھەققىتىڭ ماختىلارمۇ؟ 12 كارامەتلىرىڭ زۇلمەتتە تونۇلارمۇ؟ ھەققانىيلىقىڭ «تۇنىۋلۇش زېمىنى»دە بىلىنەرمۇ؟ 13 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگار، ساڭا پېرياد كۆتۈرىمەن، تاڭ سەھەردە دۇئايىم ئالدىڭغا كىرىدۇ. 14 ئى پەرۋەردىگار، نېمىگە جېنىمنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىگە جامالىڭنى مەندىن يوشۇردۇڭ؟ 15 ياشلىقىمدىن تارتىپ مەن ئېزىلگەن، بىماردۇرمەن؛ ۋەھشەتلىرىڭنى كۆتۈرۈپ ھېچ ھالىم قالمدى. 16 قەھرىڭ ئۈستۈمدىن ئوتتى؛ ۋەھىمىلىرىڭ مېنى نابۇت قىلدى. 17 تۇلار كۈن بويى تاشقىن سۈلىرىدەك مېنى قۇراۋالدى، تامامەن مېنى چۈمدۈردى. 18 جان دوستلىرىمنى، ئاغىنىلىرىمنى مېنىڭدىن يىراقلاشتۇردۇڭ، مېنىڭ ئەزىز دوستۇم بولسا قاراڭغۇلۇقتۇر!

89

ئەزراھلىق ئېتان يازغان «ماسقىل»: ـ پەرۋەردىگارنىڭ تۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىنى ئەبەدىي كۈيلەيمەن، ئاغزىمدا دەۋردىن-دەۋرگىچە ھەققەت-سادىقلىقىڭنى ئايان قىلىمەن. 2 چۈنكى مەن: تۇ زۇگەرمەس مۇھەببەت مەڭگۈ ئۇگە تىكلىنىپ ماڭىدۇ، سەن ھەققەت-ساداقىتىڭنى ئەرشىتىلادا مۇستەھكەملەۋاتىسەن ـ دەپ بىلدىم؛ 3 سەن دېدىڭكى: ـ «مەن تاللۇالغىنىم بىلەن ئەھدە تۈز ئۇگەنمەن؛ قۇلۇم داۋۇتقا قەسەم قىلدىم: ـ 4 سېنىڭ ئەۋلادىڭنى مەڭگۈ داۋام قىلدۇرىمەن، تەختىڭنى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا قۇرۇپ چىقىمەن». سېلاھ. 5 ھەم ئاسمانلارمۇ سېنىڭ مۇجىزىلىرىڭنى تەبرىكلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، مۇقەددەسلەرنىڭ جاماىئتىدە ئۇلار ھەققەت-ساداقىتىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 6 چۈنكى ئاسمانلاردا پەرۋەردىگارنىڭ تەڭدىشى بارمۇ؟ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا پەرۋەردىگارغا ئوخشايدىغان كىم بار؟ 7 تەڭرىنىڭ ھەيۋىسى مۇقەددەسلەرنىڭ مەجلىسىدىكىلەرنى قاتتىق تىترىتىدۇ، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇچۈن تۇ قورقۇنچلۇقتۇر. 8 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، قۇدرەتلىك ياھ، ساڭا ئوخشايدىغان كىم بار؟ ئەتراپىڭدا ھەققەت-ساداقىتىڭ ئۇرۇقلۇقتۇر. 9 دېڭىزنىڭ مەغرۇرلۇقى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىسەن، دولقۇنلىرى تۇ رەكشىلگەندە، سەن ئۇلارنى تىنچلاندۇرىسەن؛ 10 راھابنى ئۆلگۈدەك يانچىدىڭسەن، كۈچلۈك بىلىكىڭ بىلەن دۈشمەنلىرىڭنى تىرپىرەن قىلىپ تارقىتىۋەتتىڭ. 11 ئاسمانلار سېنىڭكى، يەرمۇ سېنىڭكىدۇر، جاھان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممىنى بەرپا قىلدىڭ. 12 شىمال ۋە جەنۇبنى، ئۇلارنى يارىتقانسەن، تابور ۋە ھەرمون چوققىلىرى نامىڭنى ياڭرىتىپ كۈيلەر. 13 قۇدرەتلىك بىلەك سېنىڭكىدۇر، كۈچلۈكتۇر سېنىڭ قولۇڭ، ئوڭ قولۇڭ ھەم كۈتۈرۈڭلۈكتۇر. 14 تەختىڭنىڭ ئۆلى ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتتۇر، مۇھەببەت ھەم ھەققەت-سادىقەت دائىم دىدارىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ. 15 تەنتەنە ساداسىنى بىلگەن خەلق بەختلىكتۇر؛ ئۇلار سېنىڭ جامالىڭنىڭ نۇرىدا ماڭىدۇ، ئى پەرۋەردىگار! 16 ئۇلار نامىڭدا كۈن بويى شاد بولار، ھەققانىيلىقىڭدا ئۇلار كۆتۈرۈلىدى. 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ شان-شەرىپى تۈز ۋۇدۇرسەن، سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ بىلەن مۇڭگۈزىمىز كۆتۈرۈلىدۇ. 18 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ قالقىنىمىز، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى شاھىمىزدۇر. 19 سەن بۇرۇن تۈز مۇمىن بەندەڭگە غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنۈپ سۆز قىلىپ شۇنى دېگەندىڭسەن: ـ «مەن بىر ئەزمەت ئۈستىگە ياردىمىنى قوندۇردۇم، ئەل تارىسىدىن مەن تاللىۋالغان بىرسىنى كۆتۈردۈم؛ 20 قۇلۇم داۋۇتنى تاپتىم، مۇقەددەس مېيىم بىلەن مەن ئۇنى مەسىھ قىلىپ تىكلىدىم. 21 قولۇم ئۇنىڭغا يار بولۇشقا بېكىتىلگەن، بىلىكىم ئۇنى كۈچلەندۈرىدۇ. 22 دۈشمەن ئۇنىڭدىن ھېچ ئالۋان-سىلىق ئالمايدۇ، پەسكەش ئادەم ئۇنى قىستىمايدۇ؛ 23 بەلكى مەن رەقىبلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىدا يانچىيەمەن، ئۇنى ئۆچ كۆرگەنلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ 24 تۈز ھەققەت-ساداقىتىم ھەم مېھىر-مۇھەببىتىم ئۇنىڭغا يار بولار، ھەم مېنىڭ نامىم بىلەن ئۇنىڭ مۇڭگۈزى كۆتۈرۈلىدۇ. 25 مەن ئۇنىڭ قولىنى دېڭىز ئۈستىدە، ئوڭ قولىنى دەريالار ئۈستىدە قويىمەن. 26 ئۇ مېنى چاقىرىپ دەيدۇكى: ـ «سەن مېنىڭ ئاتامسەن، مېنىڭ تەڭرىم، نىجاتلىقىم بولغان قورام ئېشىمدۇرسەن!». 27 مەن يەنە ئۇنى مېنىڭ ئۇنچىلىك ئوغلۇم دەپ، دۇنيا پادىشاھلىرىدىن ئەڭ يۇقىرىسى قىلىمەن. 28 مېنىڭ مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەبەدىي قالدۇرىمەن، مېنىڭ ئەھدەم ئۇنىڭ بىلەن مەھكەم تۇرىدۇ؛ 29 مەن ئۇنىڭ نەسلىنى ئەبەدىيلەشتۈرىمەن، ئۇنىڭ تەختىنى ئاسماننىڭ كۈنلىرىدەك داۋام قىلدۇرىمەن. 30 مۇبادا ئوغۇللىرى تەۋرات-قانۇنۇمدىن چىقىپ، ھۆكۈملىرىم بويىچە يۈرمىسە، 31 بەلگىلىمىلىرىمنى بۇزسا، ئەمرلىرىمگە ئىتائەت قىلمىسا، 32 ـ تۈ ۋاقىتتا ئىتائەتسىزلىكىنى تاياق بىلەن، گۇناھىنى يارا-جاراھەت بىلەن جازالايمەن. 33 لېكىن مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭدىن ئۈزۈپ قويمايمەن، ھەققەت-ساداقىتىمگە خىيانەت قىلمايمەن؛ 34 مەن تۈ زۇگەن ئەھدەمنى ئەسلا بۇزمايمەن، لەۋلىرىمدىن چىققانلىرىنى ھېچ تۈ زۇگەرتمەيمەن. 35 مەن بىر قېتىم پاك-مۇقەددەسلىكىمگە قەسەم ئىچتىم ـ داۋۇتقا قەتئى يالغان سۆزلىمەيمەن: ـ 36 «ئۇنىڭ ئەۋلادى ئەبەدىي داۋاملىشار؛ ئۇنىڭ تەختى كۈز ئالدىمدىكى قۇياش كەبى تۇرار؛ 37 تۇ ئاي كەبى مەڭگۈلۈك مۇستەھكەملىنەر، ئاسماندىكى ئۇرغۇن گۈۋاھچىدەك مەزمۇت تۇرار». سېلاھ. 38 بىراق سەن بۇلارنى چەتكە قېقىپ، تېنىپ كەتتىڭ؛ سەن مەسىھ قىلغان پادىشاھقا قاتتىق غەزەپلەندىڭ. 39 قۇلۇڭ بىلەن تۈ زۇگەن ئەھدىدىن ۋاز كەچتىڭ، ئۇنىڭ تاجىنى يە رگە تاشلاپ داغ تەككۈزدۈڭ. 40 ئۇنىڭ بارلىق تام-پاسىللىرىنى يېقىتىپ، قەلئەلىرىنى خارابلىككە ئايلاندۇردۇڭ. 41 يولدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى بۇلىماقتا، ئۇ بارلىق قوشنىلىرى ئالدىدا رەسۋا بولدى. 42 ئۇنى

ئه زگەنلەرنىڭ ئوڭ قولىنى يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، پۈتكۈل دۈشمەنلىرىنى خۇشال قىلدىڭ. 43 بەرھەق، سەن ئۆنىڭ قىلىچىنىڭ بىسىنى قايتۇرۇۋەتتىڭ، جەڭدە ئۆنى تىك تۇرغۇزمىدىڭ. 44 ئۆنىڭ جۇلالىقىنى يوقىتىپ، ئۆنىڭ تەختىنى يە رگە تۇرۇۋەتتىڭسەن. 45 ياشلىق كۈنلىرىنى سەن قىسقارتتىڭ، ئۆنى خجالەتكە چۈمدۈردۈڭ. سېلاھ. 46 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ تۈز ئۆزىڭنى ئەبەدىي يوشۇرۇۋېرەمسەن؟ قەھرىڭ ئوت كەبى مەڭگۈ يانارمۇ؟ 47 ماڭا نىسبەتەن، تۇمۇرىنىڭ قىس ئىكەنلىكىنى ئەستە تۇتقىن! نېمىشقىمۇ بارلىق ئىنسان بالىلىرىنى بىھۇدىلىككە ياراتقانسەن؟ 48 قەيسى ئادەم ياشاپ ئۆلۈمنى كۆرمەيدىكەن؟ ئۆ جىنىنى تەھتىسارانىڭ چاڭگىللىدىن قۇتقۇزالامدىكەن؟ سېلاھ. (Sheol h7585) 49 سەن ھەققەت-ساداقىتىڭدە داۋۇتقا قەسەم ئىچكەن، ئاۋۇالقى مېھىر-مۇھەببەتلەر قەيەردە قالدى، يا رەببىم؟ 50 قۇللىرىڭ تۇچراۋاتقان مەسخىرىلەرنى ياد ئەتكەيسەن، ئى رەب ـ مەن ئېچمىدە پۈتكۈل كۆچلۈك ئەللەرنىڭ مازاقلىرىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمەن ـ 51 دۈشمەنلىرىڭنىڭ تۆزۈلۈڭ مەسىھ قىلغانلىرىڭ قەدەملىرىنى قانچىلىك مەسخىرىلىگىنى، ئى پەرۋەردىگار، ياد ئەتكەيسەن! 52 پەرۋەردىگارغا مەڭگۈ ئۈگە تەشە ككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ئامىن! ئامىن!

90

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ دۇئاسى: ـ يا رەببىم، سەن بارلىق دەۋردە بەزگە ماكان بولۇپ كېلىۋاتىسەن، 2 تاغلار ۋۇجۇدقا كەلمەستىن بۇرۇن، سەن يەر ۋە ئالەمنى شەكللەندۈرمەستىن بۇرۇن، ئەزەلدىن ئەبە دگىچە ئە ئۆزىدۇرسەن. 3 سەن ئىنسانى ئۆيراقتا ئايلاندۇرۇپ: ـ «ھەي، ئىنسان بالىلىرى، قايتىڭلار!» ـ دەيسەن. 4 مانا، سېنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل ـ ئۆتۈپ كەتكەن تۈنۈگۈنكى بىر كۈن، تۈندىكى بىر جېسىە كتۈر، خالاس. 5 سەن ئادەملەرنى سۇ تاشقىنىدەك ئېلىپ كېتىسەن، ئۇلار ئۇتۇپ كەتكەن بىر ئۇيقۇدەك، تاڭ سەھەردە ئۈنۈپ چىققان ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ ـ 6 ئەتىگەندە ئۇلار كۆكىرىپ ئۈندىۋ، كېچىسى بولسا كېسىلىپ، سولىشىپ كېتىدۇ. 7 چۈنكى بىز غەزىپىڭ بىلەن يوقايمىز، قەھرىڭ بىلەن دەككە-دۇككىدە قالىمىز. 8 سەن قەبىھلىكلىرىمىزنى كۆز ئالدىڭغا، يوشۇرۇن قىلىشلىرىمىزنى جامالىڭنىڭ نۇرى ئالدىغا قويدۇڭ. 9 بارلىق كۈنلىرىمىز دەرغەزىپىڭ ئاستىدا ئۆتۈپ كېتىدۇ، يىللىرىمىزنى بىر ئۇھ تارتىش بىلەنلا تۈگىتىمىز. 10 ئۆمرىمىزنىڭ يىللىرى يەتمىش يىل، ماغدۇرىمىز بار بولسا سەكسەن يىل؛ بىراق ئۇلارنىڭ پەخرى جاپا ۋە بىھۇدىلىكتۇر؛ ھايات تېزلىك بىلەن ئۆزەر، مانا، بىز ئۇچۇپ كەتتۇق. 11 ساڭا بولغان ھۆرمەت-ئەيمىنىشنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھېسابلىنىدىغان، ئاچچىقىڭنىڭ شىددىتىنى كىم بىلىۋ؟ 12 شۇڭا كۆڭلىمىزنى دانالىققا قويۇشىمىز ئۈچۈن، كۆزلىرىمىزنى ساناشنى بەزگە ئۈگەتكەيسەن! 13 يېنىمىزغا قايتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سېنى قاچانغىچە...؟! قۇللىرىڭغا رەھىم قىلغايسەن! 14 بىزنى ئەتىگەندە ئۆز رگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قانىدۇرغايسەن، ئۆندىقاتا بارلىق كۈنلىرىمىزدە كۆيلەرنى يا كۆتىپ شادلىنىمىز. 15 سەن بىزنى جاپاغا چۈمگەن كۈنلە رگە ئاساسەن، كۆپلەتنى كۆ رگەن يىللىرىمىزغا ئاساسەن يەنە خۇرسەن قىلغىن! 16 ئۆلۈغ ئىشلىرىڭ قۇللىرىڭغا كۆرۈنگەي، شانۇ-شە ۋكىتىڭ ئۆلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ئاشكارا بولغاي! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ شېرىن مەرھەمىتى ئۈستىمىزدە بولغاي، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى ئۈستىمىز رگە بەركەتلىك قىلغايسەن، بەرھەق، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى بەركەتلىك قىلغايسەن!

91

ئەڭ ئالىي بولغۇچىنىڭ مەخپىي جايىدا ئۆرىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ سايىسىدە ئاراملىقىدا ياشايدۇ. 2 مەن پەرۋەردىگارنى: ـ «مېنىڭ باشپاناھىم، مېنىڭ قورغىنىم؛ مېنىڭ خۇدايىم، ئۆزىگىنا تايىنىمەن» ـ دەيمەن. 3 بەرھەق، ئۇ قىلتاقچىنىڭ توزىقىدىن سېنى قۇتۇلدۇرىدۇ، شۇم ۋابا-قازادىن ھەم خالاس ئېتىدۇ. 4 ئۇ پەيلىرى بىلەن سېنى يايىدۇ، قاناتلىرى ئاستىدا پاناھ تاپىسەن؛ ئۆنىڭ ھەققىتى ساڭا قالقان ھەم ئىستىھكامدۇر. 5 سەن نە كېچىدىكى ۋەھىمىدىن، نە كۈندۈزىي ئۇچۇۋاتقان ئوقتىن، 6 نە قاراڭغۇلۇقتا كە زگۈچى ۋابادىن، نە چۈش ۋاقتىدا ۋەيرانچىلىق قىلغۇچى ھالا كەتتىن قورقايسەن. 7 سېنىڭ يېنىڭدا مىڭ يىقىلىپ، ئوڭ يېقىڭدا ئون مىڭ غولاب چۈشسىمۇ، لېكىن بالا-قازا ساڭا يېقىنلاشمايدۇ. 8 سەن پەقەت كۆزلىرىڭ بىلەن بېقىپ، پاسىقلارغا بېرىلگەن جازانى كۆرىسەن. 9 پەرۋەردىگارنى پاناھىم دەپ بىلگىنىڭ ئۈچۈن، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنى ماكان قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 10 بېشىڭغا ھېچ پالا كەت چۈشمەيدۇ، ھېچ ۋابا چېدىرىڭغا يېقىنلاشمايدۇ. 11 ئۆ ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل يوللىرىڭدا سېنى ساقلايدۇ. 12 ئايىغىڭ تاشقا تاقۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 شىر ۋە كوبرا يىلان ئۈستىدىن بېسىپ ئۆتىسەن، ئارسلان ۋە ئەجدىھانى دەسسەپ-چەيلەيسەن. 14 «ئۆ ماڭا مۇھەببىتىنى باغلىغانلىقى ئۈچۈن، مەن ئۇنى قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۆ نامىمنى تەن ئالغىنى ئۈچۈن يۇقىرىدا ساقلايمەن. 15 ئۆ ماڭا ندا قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن؛ ئېغىر كۈن ئۇنى باسقاندا ئۆنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن؛ مەن ئۇنى خالاس قىلىپ، ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىمەن. 16 ئۇزاق ئۆمۈر بىلەن ئۇنى قاندۇرىمەن، ھەم نىجاتلىقىمنى ئۇنىڭغا كۆرسىتىمەن».

92

شابات كۈنى ئۈچۈن بىر كۈي-ناخشا: ـ پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىش، نامىڭنى كويلەش ئىلادۇر، ئى ھەممىدن ئالىي بولغۇچى! 2 ئۆ ئۈگەرمەس مۇھەببىتىڭنى سەھەردە، كېچىلەردە بولسا، ھەققەت-ساداقىتىڭنى چاكارلاش، 3 ئون تارلىق ساز ۋە راۋابنى چېلىپ، چىلتار بىلەن مۇڭلۇق ئاھاڭدا چېلىش ئىلادۇر! 4 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ئۆز قىلغانىڭ ئارقىلىق مېنى خۇرسەن قىلدىڭ، قوللىرىڭنىڭ قىلغانلىرى بىلەن مەن روھلىنىپ ناخشا ئېيتىمەن. 5 پەرۋەردىگار، قىلغان ئىشلىرىڭ نېمىدېگەن ئۇلۇغدۇر! ئويلىرىڭ ناھايىتى چوڭقۇردۇر! 6 بەغەم كىشى بۇنى بىلمەيدۇ، ھاماقەت بۇنى چۈشىنەلمەيدۇ، 7 رەزىللەر ئوت-چۆپتەك ئايىغاندا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى گۈللەنگەندە، مەڭگۈ ھالاك بولۇپ كېتىدىغانلار شۇلاردۇر! 8 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەبەدىلەبەد ئۈستۈن تۇرىسەن. 9 چۈنكى مانا دۈشمەنلىرىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مانا دۈشمەنلىرىڭ يوقىلىدۇ؛ بارلىق قەبىھلىك قىلغۇچىلار تىرپىرەن قىلىۋېتىلىدۇ! 10 مۇڭگۈزۈمنى ياۋايى بۇقىنىڭكىدەك كۆتۈرىسەن؛ يېشىم يېڭى مايى سۇ رىكەپ، مەسىھ قىلىنىدۇ. 11 مېنى قەست قىلغانلارنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] ئۆز كۆزۈم كۆرىدۇ؛ ماڭا قارشىلىشىشقا قوزغالغان رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ [تەن بە رگەنلىكىنمۇ] قۇلىقىم ئاڭلايدۇ. 12 ھەققانىي ئادەم خورما دەرىخى كەبى گۈلەپ-ياشنايدۇ؛ ئۇ لۇۋانىدىكى كېدىر دەرىخىدەك ئۈسىدۇ. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە تىكىلگەنلەر، خۇدايىمنىڭ ھويلىلىرىدا گۈللىنىدۇ؛ 14 ئۇلار قېرىغاندىمۇ يەنە مېۋە بېرىدۇ، سۈلۈق ھەم يېشىل ئۇلار؛ 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگار دۈرۈستۈر، دەپ ئىسپاتلايدۇ، ئۇ مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، ئۇنىڭدا ھېچ ناھەقلىك يوقتۇر!

93

پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! ئۇ ھەيۋەتنى كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ پەرۋەردىگار كىيىگەن، ئۇ بېلىنى قۇدرەت بىلەن باغلىغان؛ بەرھەق، شۇڭا دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 2 سېنىڭ تەختىڭ قەدىمدىلا بەرپا قىلىنغان؛ سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچىسەن! 3 كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى، ئى پەرۋەردىگار، كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى! كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆرغۇچى دولقۇنلىرىنى يۇقىرى كۆتۈردى! 4 كۆپ سۈلارنىڭ شاۋقۇنلىرىدىن، دېڭىز-ئوكياندىكى قۇدرەتلىك دولقۇنلاردىن، ئۈستۈن تۇرغان پەرۋەردىگار قۇدرەتلىكتۇر! 5 سېنىڭ ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭ نېمىدېگەن ئىشەنچلىكتۇر! كۆنلەر يوق بولغۇچە، ئى پەرۋەردىگار، ۋېۋۈگگە پاك-مۇقەددەسلىك ئەبەدىلەبەد راۋادۇر.

94

ئى ئىنتىقاملار ئالغۇچى تەڭرى، پەرۋەردىگار! ئى ئىنتىقاملار ئالغۇچى تەڭرى، پارلىغايسەن! 2 كۆتۈرۈلگىن، ئۆز ۋۇجۇدىڭنى كۆتۈرگىن، ئى جاھانىي سوراق قىلغۇچى، مەغرۇرلارغا جازاسىنى بەرگىن! 3 قاچانغىچە رەزىللەر، ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە رەزىللەر تەنتەنە قىلىپ يۈرۈپىرىدۇ؟ 4 قاچانغىچە ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەپ ۋالاقشىيدۇ، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يوغان گەپ قىلىپ يۈرىدۇ؟ 5 ئۇلار خەلقىڭنى ئېزىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مىراسىڭغا جەبر-جاپا سالماقتا. 6 تۇل ئايال ۋە غېرىب-مۇساپىرلارنى قىرىپ، يېتىم-يېسىرلەرنى ئۆلتۈرۈپ: ـ 7 «ياھ كۆرمەيدۇ»، «ياقۇبنىڭ خۇداسى كۆڭۈل بۆلمەيدۇ»، ـ دەيدۇ. 8 سەلەر كۆڭۈل قويۇڭلار، ئى ئەلنىڭ ھاماقەتلىرى! ئەخمەقلەر، قاچان دانا بولىسىلەر؟ 9 قۇلاقنى تىكلىگۈچىنىڭ ئۆزى ئاڭلىمامدۇ؟ كۆزنى ياسىغۇچىنىڭ ئۆزى كۆرمەمدۇ؟ 10 ئەللەرنى تەربىيىلىگۈچى، ئىنسانغا ئەقىل-بىلىم ئۆگەتكۈچىنىڭ ئۆزى ئادەمنى ئەيىبلىمەمدۇ؟ 11 پەرۋەردىگار ئىنسانانىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ ئۇتۇمى يوقلۇقىنى

بىلدۇ. 12 سەن تەربىيىلىگەن ئادەم بەختلىكتۇر، ئى ياھ، يەنى سەن تەۋرات-قانۇن ئۆگۈنۈپ ئەقىل ئۆگىتىدىغان كىشى بەختلىكتۇر! 13 شۇنداق قىلىپ، تاكى پاسىقلار ئۆچۈن ئورەك كولانغۇچە ـ سەن ئۆنى يامان كۆنىلەردىن خاتىرجەم ساقلايسەن. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى تەرك ئەتمەيدۇ، ياكى ئۆز مىراسىدىن ۋاز كەچمەيدۇ. 15 چۈنكى ھۆكۈم-پەرمان ھوقۇقى ھامان ئادالەتكە قايتىدۇ، بارلىق دىلى دۇرۇسلار بولسا، ئۆنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ. 16 مەن ئۆچۈن يامانلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم ئورنىدىن تۇرىدۇ؟ مەن ئۆچۈن قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم مەيدانغا چىقىدۇ؟ 17 ئە گەر پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولمىغان بولسا، جېنىم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. 18 ئايىغىم پۇتلىشاي دېگىنىدە، ئۆ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۇلدىز. 19 ئىچىمدىكى كۆپلىگەن غەم-ئەندىشىلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىلىرىڭ جېنىمنى سۆيۈندۈردى. 20 ئىنساپسىزلىقنى قانۇنغا ئايلاندۇرىدىغان، تاچ كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ 21 ئۇلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگۇناھ قانىنى تۆكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. 22 بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولىدۇ، ھە، مېنىڭ خۇدايىم پاناھ قورام ئېتىشىمدۇر. 23 ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز بېشىغا سالىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆز ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ، بەرھەق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلار.

95 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ياكۆتسىپ كۆيلەيلى، نىجاتلىقىمىز بولغان قورام ئېتىشىمىزغا تەنتەنە قىلايلى! 2 تەشە ككورلەر بىلەن ئۆنىڭ ئالدىغا كېلەيلى، ئۆنىڭغا كۆيلەر بىلەن تەنتەنە قىلايلى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار ـ ۋىيۇك بىر ئىلاھتۇر، پۈتكۈل ئىلاھلار ئۈستىدىكى ۋىيۇك بىر پادىشاھتۇر. 4 يەرنىڭ تەگلىرى ئۆنىڭ قولىدىدۇر، تاغلارنىڭ چوققىلىرىمۇ ئۆنىڭكىدۇر. 5 دېڭىز ئۆنىڭكى، ئۇ ئۆنى ياراتقان؛ قۇرۇقلۇقنى ئۆنىڭ قوللىرى شەكىللەندۈردى. 6 كېلىڭلار، ئۆنىڭغا باش ئۇرۇپ سەجدە قىلايلى، پەرۋەردىگار ياراتقۇچىمىز ئالدىدا تىز پۈكەيلى! 7 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز بولساق ئۆنىڭ ياىلىقىدىكى خەلق، ئۆنىڭ قولى باقىدىغان قويلارمىز. بۈگۈن، ئە گەر ئۆنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا مەريباھدا بولغاندەك، چۆل-بىاباۋاندىكى ماسساھدا بولغان كۈندەك؛ يۈرىكىڭلارنى جاھىل قىلماڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم قىلغىنىمنى كۆردى. 10 مەن قىرىق يىل شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە ئاداشقان بىر خەلقتۇر، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن» ـ دېدىم. 11 شۇڭا مەن غەزەبلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار ھە رگىز مېنىڭ ئارامگاھىمغا كىرمەيدۇ» ـ دېدىم.

96 پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار! پۈتكۈل يەر يۈزى، پەرۋەردىگارنى كۆيلەڭلار! 2 پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىڭلار، نامىغا تەشە ككور-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، نىجاتلىقىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 3 ئۇنىڭ شان-شۆھرىتىنى ئەللەر ئارىسىدا، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ، زور مەدھىيەلە رگە لايىقتۇر! ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر، 5 چۈنكى بارلىق خەلقلەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-يەلەكنى ياراتقاندۇر. 6 شانۇ-شە ۋىكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، مۇقەددەس جايىدا قۇدرەت ۋە گۈزەللىك كۆرۈنىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا [تەۋەللۇقىنى] بە رگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شۆھرەت ۋە قۇدرەتنى بە رگەيسىلەر! 8 پەرۋەردىگارغا ئۆز نامىغا لايىق شان-شۆھرەتنى بە رگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ھويلىلىرىغا كىرىڭلار! 9 پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترە ڭلار! 10 ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىڭلار: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! شۇڭا مانا، دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. ئۇ ئادىللىق بىلەن خەلقلەر ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 11 ئاسمانلار شادلانسۇن، يەر-جاھان خۇش بولسۇن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! 12 دالالار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە يلىرىسۇن! ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياكۆتسىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ كېلىدۇ! ئۇ جاھانىنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەقىقەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

97 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! يەر-زېمىن خۇش بولسۇن، كوپلىگەن ئاراللار شادلانسۇن! 2 بۇلۇتلار ۋە قارا ئۆمۈلۈق ئۆنىڭ ئەتراپىدىدۇر، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت ئەختىنىڭ ئۆلىدۇر، 3 ئۆنىڭ ئالدىدا ئوت يالقۇنى يۈرىدۇ، ئەتراپتىكى دۈشمەنلىرىنى كويدۇرۇپ تاشلايدۇ، 4 ئۆنىڭ چاقاقلىرى جاھانى يورۇتتى، يەر بۇنى كۆرۈپ تىترەپ كەتتى، 5 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، پۈتكۈل زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا، تاغلار مومدەك ئېرىپ كېتىدۇ. 6 ئاسمانلار ئۆنىڭ ھەققانىيىتىنى جاكارلايدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۆنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىدۇ. 7 ئويما ھەيكەللە رگە چوقۇنغانلار، بۇتلار بىلەن ماختىنىپ يۈرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى ۋايتا قالدۇ. بارلىق ئىلاھلار، ئۆنىڭغا سەجدە قىلىڭلار! 8 سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ سەۋەبىدىن، ئى پەرۋەردىگار، زىئون ئاڭلاپ شادلاندى، يەھۇدا قىزلىرى خۇش بولدى. 9 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدىكى ئەڭ ئالىيسىدۇرسەن؛ سەن بارلىق ئىلاھلاردىن نەقەدەر يۇقىرىدۇرسەن! 10 پەرۋەردىگارنى سۆيگەنلەر، يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار! ئۇ مۇمىن بەندىلىرىنىڭ جېنىدىن خەۋەر ئالىدۇ، رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن خالاس قىلىدۇ. 11 ھەققانىيلار ئۈچۈن نۇر، دىلى دۇرۇسلار ئۈچۈن شادلىق تېرىلغاندۇر؛ 12 پەرۋەردىگاردىن شادلىنىڭلار، ئى ھەققانىيلار، ئۆنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشە ككور ئېيتىڭلار!

98 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى؛ ئۆنىڭ ئۇڭ قولى ھەم مۇقەددەس بىلىكى ئۆزىگە زەپەر-نىجات كەلتۈردى. 2 پەرۋەردىگار ئۆز نىجاتلىقىنى ئايان قىلدى، ھەققانىيىتىنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارا كۆرسەتتى. 3 ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى ھەم ھەققەت-ساداقىتىنى ئېسىگە ئالدى، زېمىننىڭ چەت-ياقىلىرىمۇ خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى. 4 پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، پۈتكۈل يەر يۈزى، تەنتەنە قىلىپ ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، ناخشا ئېيتىڭلار! 5 پەرۋەردىگارغا چىلتار چېلىپ ناخشا ئېيتىڭلار، چىلتار بىلەن، كۈينىڭ ساداسى بىلەن! 6 كاناي ھەم سۇنناي ئاۋازلىرى بىلەن، پادىشاھ بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا تەنتەنە قىلىڭلار، 7 دېڭىز-ئوكيان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممە جۇش ئۇرۇپ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا ياشىغانلار شاۋقۇنلىسۇن! 8 كەلكۈن-تاشقىنلار چاۋاك چالسۇن، پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغلار قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىپ ناخشا ئېيتسۇن؛ 9 چۈنكى مانا، ئۇ يەرنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەققەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

99 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! خەلقلەر تىترىسۇن! ئۇ كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدۇ، يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلسۇن! 2 پەرۋەردىگار زىئوندا ۋىيۇكتۇر، ئۇ بارلىق خەلقلەر ئۈستىدە ئۈرىدىغان ئالىيدۇر. 3 ئۇلار ئۇلۇغ ۋە سوزۇلۇك نامىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ئۇ پاك-مۇقەددەستۇر! 4 پادىشاھنىڭ قۇدرىتى ئادالەتكە بېغىشلانغانىدۇر؛ ئۆزۈڭ دۇرۇسلۇقنى مەھكەم ئورناتقانسەن، سەن ياقۇپ ئارىسىدا ئادالەت ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزگەن. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! تەختىپەرى ئالدىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار ـ ئۇ مۇقەددەستۇر! 6 ئۇنىڭ كاھىنلىرى ئارىسىدا مۇسا ۋە ھارۇن بار ئىدى، نامىنى چاقىرغانلار ئېچىدە سامۇئىلمۇ ھازىر ئىدى، ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ، چاقىردى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەردى. 7 خۇدا بۇلۇت تۈۋرۈكىدە ئۇلارغا سۆزلىدى، ئۇلار ئۇ تاپشۇرغان ئاڭ ھەم-گۈزىلىقلارغا ھەم نىزام-بەلگىلىمىگە تەمەل قىلىشاتتى. 8 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، سەن ئۇلارغا جاۋاب بەردىڭ؛ يامان قىلمىشلىرىغا يارىشا جازا بە رگەن بولساڭمۇ، سەن ئۇلارنى كەچۈرگۈچى ئىلاھ ئىدىڭ. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! ئۇنىڭ مۇقەددەس تېغىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز مۇقەددەستۇر!

100 تەشە ككور ئېيتىش ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئى پۈتكۈل يەر-جاھان، پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! 2 خۇشاللىق بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، ھۇزۇرىغا تەنتەنە-ناخشىلار بىلەن يېقىنلىشىڭلار! 3 بىلىپ قويۇڭلار كى، پەرۋەردىگار ھەق خۇدادۇر، بىزنى ياراتقان ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، بىز ئەمەس! بىز ئۇنىڭ خەلقىدۇرمىز، ئۆز يايلىقىدا باققان قويلىرىدۇرمىز. 4 دەرۋازىلىرىغا تەشە ككور ئېيتىشلار

بىلەن، ھويللىرىغا مەدھىيەلەر بىلەن كىرىكلار، ئۇنى مەدھىيىلەپ، نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەبەدىلئەبە دگىچە، ئۇنىڭ ھەقىقەت-ساداقىتى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر!

101

داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۆز ئۆگەرمەس مۇھەببەت ھەم ئادالەت توغرۇلۇق ناخشا ئېيتىمەن، سېنى، ئى پەرۋەردىگار، ناخشىلار بىلەن كۆيلەيمەن. 2 مەن مۇ ئۇكەممەل يولدا ئېھتىيات بىلەن ئىش كۆرىمەن؛ سەن قاچانمۇ يېنىمغا كېلىسەن!؟ ئۆز ئۆيۈم-ئۆردامدا ساپ كۆڭۈل بىلەن يۈرىمەن. 3 ھېچ پاسىق نەرسىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرمەيمەن، يولدىن چەتنىگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا نەپرەتلىنىمەن؛ يۇنداقلار ماڭا ھېچ يېپىشماس ئەسلا. 4 ئەگرى كۆڭۈل مېنىڭدىن يىراق كېتىدۇ، ھېچ رەزىللىكنى تونۇغۇم يوقتۇر. 5 كىمكى ئۆز يېقىنىنىڭ كەينىدىن ئۆھمەت قىلغان بولسا، مەن ئۇنى يوقىتىمەن؛ نەزىرى ئۆستۈن، دىلى تەكەبىۋىر ئادەمنى مەن سىغدۇرمايمەن؛ 6 كۆزلىرىم زېمىندىكى مۆمىنلەردىدۇر، ئۇلار ئۆردامدا مەن بىلەن بىللە تۇرسۇن! كىم مۇ ئۇكەممەل يولدا ماڭسا، ئۇ مېنىڭ خىزمىتىمدە بولىدۇ. 7 ئالدامچىلىق يۈرگۈزگەنلەرنىڭ ئۆيۈ-ئۆردامدا ئورنى بولمايدۇ، يالغان سۆزلىگەنلەر كۆز ئالدىمدا تۇرمايدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ شەھىردىن ياماندىن قىلغۇچىلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن، ھەر سەھەردە زېمىندىكى بارلىق رەزىل ئادەملەرنى يوقىتىمەن.

102

ئېزىلگەننىڭ دۇئاسى: ئۇ ھالدىن كەتكەندە، داد-پەريادىنى پەرۋەردىگار ئالدىغا تۆككەندە: ـ دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، پەريادىم ئالدىڭغا يېتىپ كېرىسۇن! 2 يۈزۈڭنى مەندىن قاچۇرمىغايسەن، قىسلغان كۈنۈمدە ماڭا قۇلاق سالغايسەن؛ مەن ندا قىلغان كۈندە، ماڭا تېز جاۋاب بەرگىن! 3 مانا، كۈنلىرىم ئىس-تۈتەكتەك تۈگەپ كېتىدۇ، ئۈستخانلىرىم ئوتۇن-چوغلارغا ئوخشاش كۆيدى! 4 يۈرىكىم زەخمە يەپ چۆپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتى، ھەتتا نېنىمنى يېيىشنى ئۇنتۇدۇم. 5 مەن ئاھۇ-زار تارتقانلىقىمدىن، ئەتلىرىم سۆڭەك كلىرىگە چاپلىشىپ قالدى. 6 چۆل-باياۋاندىكى ساقىيۇشتەك، ۋەيرانچىلىقتا قونۇپ يۈرگەن ھۇۋۇشقا ئوخشايمەن. 7 ئوخلىماي سەگەك تۇرۇپ كۆزۈمتىمەن؛ ئۆزىدە يالغۇز قالغان قۇشقاچ كەبمەن. 8 دۈشمەنلىرىم كۈن بويى مېنى مەسخىرە قىلماقتا، مېنى ھاقارەتلىگەنلەر ئىسمىمنى لەنەت ئورنىدا ئىشلەتمەكتە. 9 قەھرىڭ ھەم ئاچچىقىڭ تۆپەيلىدىن، كۈلنى نان دەپ يەۋاتىمەن، ئىچىملىكىمنى كۆز يېشىم بىلەن ئارىلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى سەن مېنى كۆتۈرۈپ، ئاندىن يەرگە ئۇردۇڭ. 11 كۈنلىرىم قۇياش ئۆزارتقان كۆلە كۆگدەك يوقۇلاي دەپ قالدى، ئۆزۈم بولسام چۆپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتىم. 12 لېكىن سەن، پەرۋەردىگار، ئەبەدىي ئورىسەن، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭ دەۋرىدىن-دەۋرگىچىدۇر. 13 سەن ئورنۇڭدىن تۇرسەن، ئىزىڭغا رەھىم قىلسەن؛ چۈنكى ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىش ۋاقتى كەلدى، ھە، ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى! 14 چۈنكى قۇللىرىڭ ئۇنىڭ تاشلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپىدۇ، ھەم ئۇيرىقىغىمۇ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 15 ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، يەر يۈزىدىكى شاھلار شان-شەرىپىگىدىن ئەيمىنىدۇ. 16 مانا، پەرۋەردىگار زىئونى قايتىدىن قۇرغاندا، ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدە كۆرۈنىدۇ! 17 ئۇ غېرىب-مىسكىنلىرىڭ دۇئاسىغا ئېتىبار بېرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى ھەرگىز كەمسىتمەيدۇ. 18 بۇلار كەلگۈسى بىر ئەۋلاد ئۈچۈن خاتىرلىنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن كەلگۈسىدە يارىتىلىدىغان بىر خەلق ياھنى مەدھىيەلەيدۇ؛ 19 چۈنكى ئۇ ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاي دەپ، ئۆلۈمگە ئۇيرۇلغانلارنى ئازاد قىلاي دەپ، ئېگىزدىكى مۇقەددەس جايىدىن ئېگىلىشىپ نەزەر سالدى، ئەرشلەردىن پەرۋەردىگار يەرگە قاريدى؛ 21 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولايلى دېگەندە، يەنى ئەل-مەملىكەتلەر جەم يىغىلغان ۋاقتىدا ـ پەرۋەردىگارنىڭ نامى زىئوندا، ئۇنىڭ شەرىپىدىن بېرىلىدىغان جاكارلىنىدۇ! 23 براق ئۇ مېنى يولدا ماغدۇرسىزلاندۇرۇپ، كۈنلىرىمنى قىسقارتتى. 24 مەن: «تەڭرىم، ئۆمرۈمنىڭ يېرىمدا مېنى ئېلىپ كەتمە!» ـ دېدىم. ـ «سېنىڭ يىللىرىڭ دەۋردىن دەۋرگىچىدۇر، 25 سەن يەرنى ئەملىساقتىنلا بەرپا قىلغانسەن، ئاسمانلارنى ھەم قوللىرىڭ ياسىغاندۇر؛ 26 ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، براق سەن داۋاملىق تۇرۇپ ئۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى كونا تون كەبى ئالماشتۇرساڭ، شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەگۈزىلەنگەندەك يەگۈزىلىنىدۇ. 27 براق سەن ئۇ ئۆگەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر. 28 قۇللىرىڭنىڭ بالىلىرىمۇ تۇرۇپىردۇ، ئۇلارنىڭ ئەۋلادى ھۇزۇرىڭدا مەزمۇت ياشايدۇ!».

103

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر، ئى جېنىم؛ ئى پۈتۈن ۋۇجۇدۇم، ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۇر قايتۇر! 2 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر، ئى جېنىم، ئۇنتۇما ئۇنىڭ بارلىق مېھرىبانلىق-بەركەتلىرىنى؛ 3 ئۇ پۈتكۈل قەبىھلىكلىرىڭنى كەچۈرىدۇ، بارلىق كېسەللىرىڭگە داۋا قىلىدۇ؛ 4 ھاياتىڭنى ھاڭدىن ھۇرلۇككە قۇتقۇزىدۇ، بېشىڭغا مېھىر-مۇھەببەت ھەم رەھىمدىللىقلارنى تاج قىلىپ كىيگۈزىدۇ. 5 كۆڭلۈڭنى نازۇنچەتلەر بىلەن قانداۇرىدۇ، ياشلىقىڭ بۇركۈتنىڭكىدەك يېڭىلىنىدۇ. 6 پەرۋەردىگار بارلىق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدۇ؛ 7 ئۇ ئۆز يوللىرىنى مۇساغا، قىلغانلىرىنى ئىسرائىللارغا نامايان قىلغان. 8 پەرۋەردىگار رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىكتۇر، ئۇ ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىپ تۇرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزۈنغىچە ئەيىبلەۋەرمەيدۇ، يا كى تا مەڭگۈگە غەزىپىدە تۇرۇۋەرمەيدۇ. 10 ئۇ بىزگە گۇناھلىرىمىزغا قارىتا مۇئامىلىدە بولغان ئەمەس، بىزگە قەبىھلىكلىرىمىز-گە قارىتا تېگىشلىكىنى ياندۇرغان ئەمەس. 11 ئاسمان يەردىن قانچىلىك ئېگىز بولسا، ئۇنىڭدىن قورقىدىغانلارغا بولغان مۇھەببىتىمۇ شۇنچىلىك زوردۇر. 12 شەرق غەربتىن قانچىلىك يىراقتا بولسا، بىزدىكى ئاسىيلىقلارنىمۇ شۇنچە يىراقلاشتۇردى. 13 ئاتا بالىلىرىغا قانداق كۆيۈنگەن بولسا، پەرۋەردىگارمۇ ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا شۇنداق مېھرىباندۇر. 14 چۈنكى ئۇ ئۆزى بىزنىڭ جىسىممىزنى بىلىدۇ، ۋېرىقتىن ئىكەنلىكىمىزنى ئۇ ئېسىگە ئالىدۇ. 15 ئىنسان بولسا ـ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ، دالادىكى گۈلدەك ئۈنۈپ چىقىپ چېچەك كەلىدۇ؛ 16 ئۇنىڭ ئۈستىدىن شامال ئۆچۈپ ئوتىدۇ، ئۇ يوق بولىدۇ، ئەسلىي ماكانىمۇ ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 17 لېكىن ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا، ئۆز ئەھدىسىگە ۋاپا قىلغانلارغا، كۆرسەتمىلىرىنى ئورۇنلاش ئۈچۈن ئۇلارنى ئېسىدە ئۇتقانلارغا، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەزەلدىن ئەبە دگىچە، ھەققانىيىتى ئەۋلادتىن ئەۋلادلىرىگىچىدۇر. 19 پەرۋەردىگار تەختىنى ئەرشتە قورغان، ئۇنىڭ سەلتەنىتى ھەممىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ 20 ئى سۆزىگە قۇلاق سالغۇچى، كالامىنى ئىجرا قىلغۇچى، قۇدرىتى زور بولغان ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 21 ئى سىلەر، ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى، ئىرادىسىنى ئادا قىلغۇچى خىزمەتكارلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 22 ئى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىغانلىرى، ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدىكى بارلىق جايلاردا پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! ئى مېنىڭ جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر!

104

پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇر، ئى جېنىم! ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئىنتايىن ئۇلۇغسەن، شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت بىلەن كىينىگەنسەن، 2 لباس بىلەن پۈركەنگەندەك يورۇقلۇققا پۈركەنگەنسەن، ئاسمانلارنى چېدىر پەردىسى كەبى يايغانسەن. 3 ئۇ يۇقىرىقى راۋاقلىرىنىڭ ئىملىرىنى سۈلارغا ئورناتقان، بۇلۇتلارنى جەڭ ھارۋىسى قىلىپ، شامال قانات‌لىرى ئۈستىدە ماڭىدۇ؛ 4 ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالىلار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلىدۇ. 5 يەرنى ئۇ ئۇلىرى ئۈستىگە ئورناتقان؛ ئۇ ئەسلا تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ. 6 لباس بىلەن ئورالغاندەك، ئۇنى چوڭقۇر دېڭىزلار بىلەن ئورىغانسەن، سۈلار تاغلار چوققىلىرى ئۈستىدە تۇردى. 7 سېنىڭ تەنبىھىڭ بىلەن سۈلار بەدەر قاچتى، گۈلدۇرماماڭىنىڭ ساداسىدىن ئۇلار تېزدىن ياندى؛ 8 تاغلار ئورلەپ چىقتى، ۋادىلار چۈشۈپ كەتتى، [سۈلار] سەن بېكىتكەن جايىغا چۈشۈپ كەتتى. 9 ئۇلار تېشىپ، يەرنى يەنە قاپلىمىسۇن دەپ، سەن ئۇلارغا چەكلەمە قويغانسەن. 10 [تەڭرى] ۋادىلاردا بۇلاقلارنى ئېچىپ ئورغۇتىدۇ، سۈلىرى تاغلار ئارىسىدا ئاقىدۇ. 11 دالادىكى ھەربىر جانىۋارغا تۈسىنۈڭۈق بېرىدۇ، ياۋايى ئېشىك كەلەر تۈسىنۈزۈڭقىنى قاندۇرىدۇ. 12 كۆكتىكى قۇشلار ئۇلارنىڭ يېنىدا قوندۇ، دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدا سايرايدۇ. 13 ئۇ يۇقىرىدىكى راۋاقلىرىدىن تاغلارنى سۇغىرىدۇ، يەر سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنىڭ مېۋىلىرىدىن قانداۇرلىدۇ! 14 ئۇ ماللار ئۈچۈن ئوت-چۆپلەرنى، ئىنسانلار ئۈچۈن كۆكاتلارنى ئۈستۈرىدۇ، شۇنداقلا ناننى يەردىن چىقىرىدۇ؛ 15 ئادەمنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلىدىغان شارابنى، ئىنسان يۈزىنى پارقىرىتىدىغان

مايىنى چىقىرىدۇ، ئىنسانلىنىڭ يۈرىكىگە نان بىلەن قۇۋۋەت بېرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ دەرەخلىرى، يەنى تۈرزى تىككەن لۇزان كېدىر دەرەخلىرى [سۈئىچىپ] قانائەتلىنىدۇ. 17 ئەنە ئاشۇلار ئارىسىغا قۇشلار تۇۋا ياسايدۇ، لەيلەك بولسا، ئارچا دەرەخلىرىنى ماكان قىلىدۇ. 18 ئېگىز چوققىلار تاغ ئۆچكىلىرىنىڭ، تىك يارلار سۇغۇرلارنىڭ پاناھى بولىدۇ. 19 پەسسللەرنى بېكىتمەك ئۈچۈن ئۇ ئايىنى ياراتتى، قۇياش بولسا پېتىشنى بىلىدۇ. 20 سەن قاراڭغۇلۇق چۈشۈرىسەن، تۈن بولىدۇ، ئورمانلىقى جانىۋارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدا شىپىر-شىپىر كېزىپ يۈرىدۇ. 21 ئارسلانلار ئوۋلىغا ئىزدەپ ھۆركىرەيدۇ، تەڭرىدىن ئوزۇق-تۈلۈك سورىشىدۇ، 22 قۇياش چىقىپلا، ئۇلار چېكىنىدۇ، قايتىپ كىرىپ ئۇۋىلىرىدا ياتىدۇ. 23 ئىنسان بولسا ئۆز ئىشىغا چىقىدۇ، تا كەچكىچە مېھنەتتە بولىدۇ. 24 ئى پەرۋەردىگار، ياسىغان ھەرخىل نەرسىلىرىڭ نەقەدەر كۆپتۈر! ھەممىسىنى ھېكمەت بىلەن ياراتقانسەن، يەر يۈزى ئىجات-بايلىقلىرىڭ بىلەن تولدى. 25 ئەنە ڤېزىك بېپايان دېڭىز تۇرىدۇ! ئۇنىڭدا سان-ساناقسىز غۇژ-غۇژ جانىۋارلار، چوڭ ۋە كىچىك ھايۋانلار بار. 26 شۇ يەردە كېمىلەر قاتنايدۇ، ئۇنىڭدا ئۇيناقلىسۇن دەپ سەن ياسىغان لېۋياتانمۇ بار؛ 27 ۋاقىتدا ئوزۇق-تۈلۈك بەرگىن دەپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قارايدۇ. 28 تۈلارغا بەرگىنىڭدە، تېرىۋالىدۇ، قولۇڭنى ئاچقىنىڭدىلا، تۈلار نازۇنىمەتلە رىگە تويىدۇ. 29 يۈزۈڭنى يوشۇرساڭ، تۈلار دەككە-دۇككىگە چۈشىدۇ، روھلىرىنى ئالساڭ، تۈلار جان ئۈزۈپ، يەنە ئېرىقىغا قايتىدۇ. 30 روھىڭنى ئەۋەتكىنىڭدە، تۈلار يارىتىلىدۇ، يەر-يۈزى يېڭى [بىر دەۋر بىلەن] ئالمىشىدۇ. 31 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شۆھرىتى ئەبەدىيدۇر، پەرۋەردىگار ئۆز ياراتقانلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 32 ئۇ يەر رىگە باققىنىدا، يەر تىترەيدۇ، تاغلارغا تەككىنىدە، ئۇلار ئۈتۈن چىقىرىدۇ. 33 ھاياتلا بولىدىكەنمەن، پەرۋەردىگارنا ناخشا ئېيتىمەن؛ ۋۇجۇدۇم بولسىلا خۇدايىمنى كۈيلەيمەن. 34 ئۇ سۈ رىگەن ئوي-خىيالىرىمدىن سۆيۈنسە! پەرۋەردىگاردا خۇشاللىنىمەن! 35 گۇناھكارلار يەر يۈزىدىن ئۆچىتىلىدۇ، رەزىللەر يوق بولىدۇ. ئى جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇر! ھەمدۇسانا!

105

پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلە ڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئۇيلىنىڭلار. 3 مۇقەددەسىس نامىدىن پەخرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 4 پەرۋەردىگارنى ھەمدە ئۇنىڭ كۈچىنى ئىزدە ڭلار، دىدار-ھۇزۇرىنى توختىماي ئىزدە ڭلار. 5 ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت-ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 6 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىبراھىم نەسلى، ئۆزى تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 7 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 8 ئۆزى تۇ زگەن ئەھدىسىنى ئەبەدىي يادىدا تۇتىدۇ ـ ـ بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىشلەشكەن سۆزىدۇر، ـ 9 يەنى ئىبراھىم بىلەن تۇ زگەن ئەھدىسى، ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. 10 ئۇ بۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 11 «ساڭا قانائان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغان نېسىۋەڭ قىلىمەن»، ـ دېدى، 12 ـ گەرچە شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ سانى ئاز، ئېتىۋارغا ئېلىنمىغان، شۇ يەردىكى مۇساپىرلار بولسىمۇ. 13 ئۇلار ئۇ يۇرتىمىن بۇ يۇرتقا، بۇ ئەلدىن ئۇ قەبىلىگە كېزىپ يۈردى؛ 14 ئۇ ھېچكىمنىڭ ئۇلارنى ئېزىشىگە يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: ـ 15 «مەن مەسىھ قىلغانلىرىمغا تەگمە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما! ـ دېدى. 16 ئۇ ئاشۇ يۇرتقا ئاچارچىلىقنى ۋېرىۋدى، تىرەك بولغان ئاش-نانىنى قۇرۇتۇۋەتتى. 17 ئۇ ئۇلاردىن بۇرۇن بىر ئادەمنى ئەۋەتكەنىدى، يۈسۈپ قۇل قىلىپ سېتىلغانىدى. 18 ئۇنىڭ پۇتلىرى زەنجىرىدە ئاغرىدى، ئۇنىڭ جېنى تۇمۇ رگە كىرىپ قىسىلدى؛ 19 شۇنداقلا تا ئۆزىگە ئېيتىلغان ۋەھيي ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنى سىناپ تاۋلىدى؛ 20 پىرەۋن ئادەملىرىنى ئەۋەتىپ ئۇنى بوشاتقۇزدى، قوۋملارنىڭ ھۆكۈمدارى ئۇنى ھۆرلۇككە چىقاردى. 21 ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا غوجىدار قىلىپ قويدى، پۈتۈن مال-مۈلكىگە باشلىق قىلىپ تەينىلەپ، 22 ئۆز ۋەزىرلىرىنى ئۇنىڭ ئىختىيارىدا بولۇپ تەربىيىلىنىشكە، ئاقساقاللىرىغا دانالىق ئۆگىتىشكە تاپشۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىسىرغا كەلدى، ياقۇپلار ھامىنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىدى. 24 [پەرۋەردىگار] ئۆز خەلقىنى كۆپ نەسىللىك قىلىپ، ئە زگۈچىلىرىدىن كۈچلۈك قىلدى. 25 ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] قەلبىدە ئۆز خەلقىگە نەپرەت ھاسىل قىلدى، ئۇلارنى ئۆز قۇللىرىغا ھىيلە-مىكىرلىك بولۇشقا مايىل قىلدى. 26 ئۇ ئۆز قۇلى بولغان مۇسانى، ئۆزىنىڭ تاللىغىنى ھارۇننى يوللىدى. 27 ئۇلار [مىسىردا] ئىلاھىي ئالامەتلەرنى ئايان قىلىپ، ھام زېمىندا ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىنى ئورناتتى. 28 پەرۋەردىگار قاراڭغۇلۇقنى ئەۋەتىپ، [زېمىننى] زۇلمەتكە قاپلىتىۋەتتى؛ [مىسىرلىقلار] ئۇنىڭ ئەمرىگە قارشى ئۇرغان ئەمەسمۇ؟ 29 ئۇ ئۇلارنىڭ سۈلىرىنى قانغا ئايلاندۇردى، بېلىقلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتى. 30 ئۇلارنىڭ يەرلىرىنى مېڭ-مېڭ پاقىلار باستى، شاھ-ئەمىرلىرىنىڭ ھۇجرىلىرىغىمۇ ئۇلار تولۇپ كەتتى. 31 ئۇ بىر سۆز بىلەنلا، غۇژ-غۇژ چىۋىنلار بېسىپ كەلدى، ھەممە يۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا غىڭ-غىڭ ئۇچار چۈمۈلىلەر. 32 ئۇ يامغۇرلىرىنىڭ ئورنىغا مۇلدۇر ياغدۇرۇپ، بۇ زېمىنغا يالقۇنلۇق ئوت چۈشۈردى. 33 ئۇ ئۈزۈم تاللىرىنى، ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ئۇردى، زېمىندىكى دەرەخلەرنى سۇندۇرۇۋەتتى. 34 ئۇ بىر سۆز قىلىشى بىلەنلا، چېكەتكىلەر كەلدى، سانسىز يۇتقۇر ھاشارەتلەر مېڭىلداپ، 35 زېمىندا بار بولغان گىياھلارنى يۇتۇۋەتتى، ئېتىزلارنىڭ بارلىق ھوسۇللىرىنى يەپ تۈگەتتى. 36 [ئاخىردا] زېمىندىكى بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان بىرىنچى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرىۋەتتى. 37 ئۇز خەلقىنى بولسا، ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرگۈزۈپ چىقاردى، قەبىلىلىرىدە بىرسىمۇ يېقىلىپ چۈشۈپ قالغىنى يوق. 38 ئۇلارنىڭ چىققىنىغا مىسىر خۇشال بولدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋەھىمىسى [مىسىرلىقلارغا] چۈشتى. 39 ئۇ ئۇلارغا بۇلۇتنى سايىۋەن بولۇشقا، ئوتنى تۈندە نۇر بولۇشقا بەردى. 40 ئۇلار سوردى، ئۇ بۇدىنىلەرنى چىقاردى، ئۇلارنى ساماۋىي نان بىلەن قاندۇردى. 41 ئۇ تاشنى ياردى، سۇلار بۇلدۇقلاپ چىقتى؛ قاقاسلىقتا دەريادەك ئاقتى. 42 چۈنكى ئۇ بە رگەن مۇقەددەس سۆزىنى، ئۆز قۇلى ئىبراھىمنى ئەسته تۇتتى. 43 ئۇ خەلقىنى شاد-خۇراملىق بىلەن، ئۆز تاللىغىنىنى شادىيانە ئەتىتەنلەر بىلەن [ئازادلىققا] چىقاردى. 44 ئۇ ئۇلارغا ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بېرىپ، ئۇلارنى خەلقلەرنىڭ ئەجىر-مېھنەتلىرىگە مۇيەسسەر قىلدى، 45 يۇ، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى ئۈتۈپ، قانۇنلىرىغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن ئىدى! ھەمدۇسانا!

106

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. 2 پەرۋەردىگارنىڭ قۇدرەتلىك قىلغانلىرىنى كىم سۆزلەپ بېرەلەيدۇ؟ ئۇنىڭ بار شان-شۆھرىتىنى كىم جاكارلاپ بېرەلەيدۇ؟ 3 بەختلىكتۇر ئادالەتنى ئۈتۈقان، دائىم ھەققانىيلىقنى يۈرگۈز ئگەن كىشى! 4 خەلقىڭگە بولغان ھىممىتىڭ بىلەن مېنى ئەسلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقىڭ بىلەن يېنىمغا كېلىپ خەۋەر ئالغىن! 5 شۇنىڭ بىلەن، سەن تاللىغانلىرىڭنىڭ بەركىتىنى كۆرەي، ئۆز ئېلىڭنىڭ شادلىقى بىلەن شاد بولاي، ئۆز مىراسىڭ [بولغان خەلقىڭ] بىلەن پەخرلىنىپ، يايراپ يۈرەي! 6 بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز قاتاردا گۇناھ ئۆتكۈزدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق، يامانلىق ئېيلىدۇق. 7 مىسىردا ئۇرغان ئاتا-بوۋىلىرىمىز مۇجىزىلىرىڭنى نەزىرىگە ئالمايى، كۆپ مېھرىبانلىقىڭنى ئېسىگە ئالمىدى، بەلكى دېڭىزدا، قىزىل دېڭىز بويىدا ئىسيان كۆتۈردى. 8 بىراق ئۇ قۇدرىتىمنى نامايان قىلاي دەپ، ئۆز نامى ئۈچۈن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 9 ئۇنىڭ قىزىل دېڭىزغا تەنبىھ بېرىشى بىلەن، ئۇ قېقىۋرۇقۇق بولدى، خۇددى قاغىراق چۆلۈكتىن يېتە كلەپ ماڭغاندەك، ئۇ ئۇلارنى دېڭىز تە گلىرىدىن [قۇرۇق] ئۆتكۈزدى. 10 ئۇلارنى ئۆچ كۆ رگەنلەرنىڭ قولىدىن ھۆرلۈككە چىقاردى، ئۇلارغا ھەمىجەمەت بولۇپ دۈشمەن چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدى. 11 ياۋلارنى سۈلار باستى، ئۇلارنىڭ ھېچبىرسى ساق قالمىدى. 12 شۇنداقلا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنچ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى كۈيلىدى. 13 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى شۇنچە تېز ئۇنۇتۇدى، نەسىھەتنى كۈتمىدى؛ 14 بەلكى دالادا ئاچ كۆزلۈككە بالادەك بېرىلدى، چۆل-بىياباندا تە كۈنى سىنىدى. 15 شۇڭا ئۇ سورىغىنىنى ئۇلارغا بەردى، بىراق جۈدەتكۈچى بىر كېسەلنى جانلىرىغا تە گكۈزدى. 16 ئۇلار بارىگاھدا مۇساغا ھەسەت قىلدى، خۇدانىڭ مۇقەددەسىس بەندىسى ھارۇننىمۇ كۆرەلمىدى. 17 يەر ئېچىلىپ داتانى يۇتۇۋەتتى، ئابىرامنى ئادەملىرى بىلەن قاپسۇالدى. 18 ئە گەشكىزچىلىرى ئارىسىدا ئوت يېقىلدى، يالقۇن رەزىللەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 19 ئۇلار ھورەب تېغىدا موزاي بۇتنى ياسىدى، قېيما ھەيكەلگە سەجدە قىلىپ، 20 ئۇزلىرىنىڭ پەخىر-شۆھرىتى بولغۇچىنىڭ ئورنىغا، ئوت-چۆپ يەيدىغان ئۆكۈزنىڭ سۈرىتىنى ئالماشتۇردى. 21 مىسىردا ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆرسەتكەن نىجاتكارى

تەكۈنى ئۇلار ئۆتىدۇى. 22 دەرۋەقە، ھام دىياردا مۇجىزىلەر ياراتقان، قىزىل دېڭىز ۋېيدا قورقۇنچلۇق ئىشلارنى كۆرسەتكەن خۇدانى [ئۆتىدۇى]. 23 تۆ ئۇلارنى ھالاك قىلمەن دېگەندى ـ تۆز تاللىغىنى مۇسا قەھرىنى ياندۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ تاللىدىدا ئارىچى بولۇپ تىك تۇرمىغان بولسا، ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلغان بولار ئىدى. 24 ئۇلار يەنە گۈزەل زېمىنى كەمىستىپ رەت قىلدى، ئۇنىڭ ۋەدىسىگە ئىشەنمىدى؛ 25 بەلكى چېدىرلىرىدا ۋاقىتىپ يۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى. 26 شۇڭا ئۇ ئۇلارغا قەسەم قىلىپ قول كۆتۈرۈپ: ـ سىلەرنى چۆلدە يىقىتىپ تۈگەشتۈرىمەن ـ 27 ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ ئەللەر ئارىسىدا يىقىتىپ تۈگەشتۈرۈپ، ياقا يۇرتلار ئارا تارقىتىۋېتىمەن» ـ دېدى. 28 ئۇلار باۋال-پېئور بۇتقا تۆزىنى ئېتىپ چوقۇنۇپ، تۇلۇقلار رگە ئاتىغان قۇربانلىقلارنى يېدى. 29 ئۇلار قىلمىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى، ئۇلار ئارىسىدا ۋابا قوزغالدى؛ 30 فىنھاس تۇردى-دە، ھۆكۈم يۈرگۈزدى، شۇنىڭ بىلەن ۋابا توسۇلدى؛ 31 بۇ ئىش [فىنھاسقا] ھەققانىيەت دەپ ھىسابلاندى، ئۇنىڭ نەسلىگىمۇ ئەۋلادىدىن ئەۋلادىغىچە، ئەبەدىي شۇنداق ھىسابلاندى. 32 ئۇلار يەنە [پەرۋەردىگارنى] مېرىباھ سۈلىرى ۋېيدا غەزەپكە كەلتۈردى، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن مۇساغىمۇ زەھەر يەتتى؛ 33 چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ روھىنى تېرىكتۈردى، ئۇنىڭ لەۋلىرى بىخەستىلىكتە گەپ قىلىپ سالدى. 34 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ، [شۇ] يەردىكى قەۋملارنى يوقاتمىدى؛ 35 بەلكى يات ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ، ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆگەندى؛ 36 ئۇلارنىڭ بۇتلىرىغا چوقۇندى، بۇلار ئۇزۇنلىرىگە بىر تۇزاق بولۇپ چىقتى؛ 37 چۈنكى ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى سويۇپ، جىنلارغا قۇربانلىققا بېغىشلىدى. 38 شۇنداق قىلىپ ئۇلار بىگۇناھ قانىنى، يەنى قاناتانىدىكى بۇتلارغا ئاتاپ قۇربانلۇق قىلىپ، ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ قېنىنى تۆكتى؛ زېمىنى قانغا بۇلغىنىپ كەتتى. 39 ئۇلار ئۆز قىلمىشلىرى بىلەن بۇلغاندى؛ قىلمىشلىرى بىلەن پاھىشە ئايالدەك بۇزۇلدى. 40 شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن قاتتىق غەزەپلەندى، ئۆز ئۆزى مىراسىدىن يىرگەندى؛ 41 ئۇلارنى يات ئەللەرنىڭ قولىغا بەردى، ئۇلارغا ئۆچمەنلەر ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. 42 دۈشمەنلىرى ئۇلارنى ئەزدى، ئۇلار ياۋ قولى ئاستىدا ئېگىلىپ پۈكۈلدى. 43 كۆپ قېتىم [پەرۋەردىگار] ئۇلارنى قۇتقۇزدى، بىراق ئۇلار بولسا، ئۆز خاھىشلىرى بىلەن ئۆنىگىڭا ئاسىيلىق قىلدى، ئۇلار ئۆز گەپىلىكى بىلەن پەس ھالغا چۈشتى. 44 شۇنداقتىمۇ ئۇ ئۇلارنىڭ نالە-پېريادىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلارنىڭ جەبىر-جاپالىرىغا ئېتىبار بەردى؛ 45 ھەم ئۇلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئەسلىدى، زور مېھىر-شەپقىتى بىلەن، غەزىپىدىن ياندى، 46 ئۇ ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ قەلبىدە رەھىم ئويغاتتى. 47 بىزنى قۇتقۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۈر ئېيتىشقا، تەنتەنە قىلىپ سېنى مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئۇللەر ئارىسىدىن يىغىڭغايسەن! 48 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبە دگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن» دېسۇن! ھەمدۇسانا!

107

ئاھ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى! 2 پەرۋەردىگار ياۋ قولىدىن قۇتقۇزغانلار، ئۇ ھەمجەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان خەلقى بۇنى داۋاملىق بايان قىلسۇن ـ 3 يەنى ئۇ شەرق بىلەن غەربتىن، شىمال بىلەن جەنۇبتىن، ھەرقايسى يۇرتلاردىن يىغۇپلىنغانلار بۇنى ئېيتسۇن! 4 ئۇلار چۆل-باياۋانىنى كېزىپ پىنھان يولدا ئاداشتى، ئادەم ماكانلاشقان ھېچىر شەھەرنى تاپالماستىن. 5 ئاچ ھەمدە ئۇسسىز بولۇپ، جېنى چىقاي دەپ قالدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگارغا پېرياد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 7 ماكانلاشقۇدەك شەھەر رگە يەتكۈچە، ئۇ ئۇلارنى تۈز يولدا باشلىدى. 8 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 9 چۈنكى ئۇ چاڭقىغان كۆڭۈلنى قاندۇردى، ئاچ قالغان جانىنى ئېسىل نېمەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 زۇلمەتتە، ئۆلۈم كۆلە-كۆڭسىدە ياشىغانلار، ئۇمۇر كىشەن سىلىنىپ، ئازاب چەككەنلەرنى بولسا، 11 (چۈنكى ئۇلار تەڭرىنىڭ ئەمرلىرىگە قارشىلىق قىلدى، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ نەسىھەتىنى كەمىستتى) 12 ـ ئۇ ئۇلارنى جاپا-مۇشەققەت تارتقۇزۇپ كەمتەر قىلدى، ئۇلار يۇتلىشىپ يېقىلدى، ئۇلارغا ياردەمگە بىرسىمۇ يوق ئىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يىلىنىپ پېرياد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 14 ئۇلارنى زۇلمەت ھەم ئۆلۈم سايىسىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ زەنجىر-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ تاشلىدى. 15 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 16 مانا ئۇ مىس دەرۋازىلارنى پارە-پارە قىلىپ، تۆمۈر تاقاقلارنى كېسىپ تاشلىدى. 17 ھاماقەتلەر تۆز ئىتائەتسىزلىك يوللىرىدىن، قەبىھلىكلىرىدىن ئازابلارغا ئۇچرايدۇ؛ 18 كۆڭلىدە ھەرخىل ئوزۇقۇق-تۇزاقتىن بىزار بولۇپ، ئۇلۇم دەرۋازىلىرىغا يېقىنلىشىدۇ. 19 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يىلىنىپ پېرياد قىلدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدۇ. 20 ئۇ سۆز-كالامىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ساقايتىدۇ، ئۇلارنى زاۋالللىقلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ. 21 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئادەم بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 22 قۇربانلىق سۈپىتىدە تەشەككۈرلەر ئېيتسۇن، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى تەنتەنىلىك ناخشىلار بىلەن بايان قىلسۇن! 23 كېمىلەردە دېڭىزغا چۈشۈپ قاتنىغۇچىلار، ئۇلۇغ سۈلاردا تىرىكچىلىك قىلغۇچىلار، 24 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىشلىرىغا گۈزەلچىدۇر، چوڭقۇر ئوچاندا كۆرسەتكەن كارامەتلەرنى كۆرگۈچىدۇر. 25 چۈنكى ئۇ بىر سۆز بىلەنلا شىددەتلىك شامالنى چىقىرىپ، دولقۇنلىرىنى ئۇ رگەشلىتىدۇ؛ 26 كېمىچىلەر ئاسمان-يەرلەك ئورلەيدۇ، سۈلارنىڭ تەھتىلىرىگە چۈشىدۇ، دەھشەتتىن ئۇلارنىڭ جېنى ئېرىپ كېتىدۇ. 27 ئۇلار مەست ئادەمدەك ئەلەڭ-سەلەڭ ئىرغاڭلايدۇ، ھەرقانداق ئەقىل-چارىسى تۈگەيدۇ؛ 28 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يىلىنىپ پېرياد قىلدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدۇ. 29 ئۇ بورانىنى تىنچىتىدۇ، سۈ دولقۇنلىرىمۇ جىم بولدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تىنچلىقىدىن شادلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى تەشنا بولغان ئارامگاھىغا يېتىپ كەلدى باردى. 31 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 32 ئۇلار خەلقتىنىڭ جامائىتىدىمۇ ئۇنى ئۇلۇغلىسۇن، ئاقساقالار مەجلىسىدە ئۇنى مەدھىيىلىسۇن. 33 ئۇ دەريالارنى چۆلگە، بۇلاقلارنى قاقاسلىققا ئايلاندۇرىدۇ. 34 ئاھالىسىنىڭ يامانلىقى ئۈچەيلىدىن، ھوسۇلۇقىدا يەرنى شورلۇق قىلىدۇ. 35 ئۇ يەنە چۆل-باياۋانىنى كۆلگە، چاڭقاق يەرنى بۇلاقلارغا ئايلاندۇرىدۇ؛ 36 ئاچلارنى شۇ يەر گە جايلاشتۇرۇپ، ئۇلار ئولتۇراقلاشقان بىر شەھەرنى بەرپا قىلدۇ؛ 37 ئۇلار ئېتىزلارنى ھەيدەپ-تېرىپ، ئۆزۈمزارلارنى بەرپا قىلدۇ؛ بۇلار ھوسۇلۇ-مەھسۇلاتنى مول بېرىدۇ. 38 ئۇ [پەرۋەردىگار] ئۇلارغا بەركەت بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سانى خېلىلا ئېشىپ باردۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ مال-ۋارانلىرىنى ھېچ ئازايتمايدۇ. 39 ئۇلار يەنە جەبىر-زۇلۇم، بالا-قازا ھەم دەرد-ئەلەمگە يولۇقۇپ، سانى ئازىيىپ، پۈكۈلدۈ. 40 ئۇ ئېسىلزادىلەر ئۈستىگە كەمىستىلىرىنى تۆكىدۇ، يولسىز دەشت-سەھرادا ئۇلارنى سە رگەردان قىلدۇ؛ 41 لېكىن مىسكىن ئادەمنى جەبىر-زۇلۇمدىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ئائىلە-تاۋاباتىنى قوي پادىسىدەك كۆپ قىلدۇ. 42 بۇنى كۆرگۈچى دۈرۈسلار كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ پاسىقلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىلدۇ. 43 كىمكى دانا بولسا، بۇلارنى بايقىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-شەپقەتلىرىنى چۈشەنسۇن!

108

داۋۇتنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، بەرھەق، سېنى كۆيلەيمەن، پۈتۈن روھىم بىلەن! 2 ئى نەغمە-سازلىرىم، ۋېيغان! مەن سەھەر قوياشىنىمۇ ۋېيغىتىمەن! 3 خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى تۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۆيلەيمەن! 4 چۈنكى ئۇ ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشىلە رگە يەتكۈدەك ئۇلۇغتۇر، ھەققىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 5 ئى خۇدا، شان-شۇھرىتىڭ ئەرشىلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغاي، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۆز سۆيگەنلىرىڭنىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن. 7 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شە كەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] تۆلچەيمەن. 8 گىلئاد ماڭا مەنىۋېتۇر، مانىاسسەھمۇ ماڭا مەنىۋېتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمر-يەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 9 مۇئاب مېنىڭ ۋېيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇغۇمنى تاشلايمەن؛ مەن فىلىستىيە ئۈستىدىن تەنتەنە قىلىمەن!».

10 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەر گە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ 11 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە

جه‌ڭگه چىقمامسەن؟ 12 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا يارده‌ملە‌شكەيسەن، چۈنكى ئىنسانىنىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 13 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بە‌زگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دە‌ل ئۆ تۆزىدۇر!

109

نە‌غمچىلە‌رنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دە‌پ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى مە‌دھىيە‌منىڭ ئىگىسى خۇدايىم، جىم تۇرما! 2 مانا ره‌زىلە‌رنىڭ ئاغزى، مە‌ككارلارنىڭ ئاغزى كۆز ئالدىمدا يوغان ئېچىلدى؛ ئۇلار يالغانچى تىل بىلە‌ن ماڭا قارشى سۆزلىدى. 3 نە‌پرە‌تلىك سۆزلە‌ر بىلە‌ن مېنى چۈلغاپ، ئۇلار بىكاردىن-بىكار ماڭا زە‌ربە بە‌رمە‌كتە‌. 4 مۇھە‌ببىتىم ئۆچۈن ئۇلار ماڭا قارشى شىكايە‌تچى بولدى، مە‌ن بولسام ـ دۇئاغا بېرىلدىم. 5 ياخشىلىقىم ئۆچۈن يامانلىق، سۆيگۈم ئۆچۈن نە‌پرە‌ت قايتۇردى. 6 مە‌ھە‌بىرىنىڭ ئۈستىدە‌ ره‌زىل بىر ئادە‌م تە‌يىنلىگە‌يسە‌ن، ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا بىر دە‌ۋا گە‌ر تۇرسۇن. 7 ئۇ سوراق قىلنىغاندا ئە‌بىدار بولۇپ چىقسۇن، دۇئاسى گۇناھ دە‌پ ھېسابلانسۇن. 8 كۈنلىرى قىسقا بولسۇن، مە‌نسىپىنى باشقىسى ئىگىلىسۇن. 9 بالىلىرى يېتىم قالسۇن، خوتۇنى تۇل بولسۇن. 10 ئوغۇللىرى سە‌ رگە‌ردان تىلە‌چچى بولسۇن، تۇرغان خارابىلىكلىرىدىن نان ئىزدە‌پ. 11 جازاتخور ئۇنىڭ ئىگىلىگە‌ ئۈستىگە‌ تور تاشلىسۇن، مېھنە‌ت ئە‌جرىنى ياتلار بۇلاپ-تالىسۇن. 12 ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىدىغان بىرسى بولمىسۇن، يېتىم قالغان بالىلىرىغا ئىلتىپات قىلغۇچى بولمىسۇن. 13 ئۇنىڭ نە‌سلى قۇرۇتۇلسۇن، كېلە‌ر ئە‌ۋلادىدا نامىلىرى ئۆچۈرۈلسۇن. 14 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئە‌يىبلىرى پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ يادىدا قالسۇن، ئانىسىنىڭ گۇناھى ئۆچۈرۈلمىسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئە‌يىبلىرى دائىم پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا بولسۇن، شۇنىڭ بىلە‌ن ئۇ تۇلارنىڭ نام-ئە‌ملىنى يە‌ر يۈزىدىن ئۆچۈرۈپ تاشلايدۇ. 16 چۈنكى [ره‌زىل كىشى] مېھرىبانلىق كۆرسىتىشنى ھېچ ئېسىگە‌ كە‌لتۈرمىدى، بە‌لكى ئېزىلگە‌ن، يوقسۇل ھە‌م دىلى سۇنۇقلارنى ئۆلتۈرمە‌كچە‌ قوغلاپ كە‌لدى. 17 ئۇ لە‌نە‌ت ئوقۇشقا ئامراق ئىدى، شۇڭا لە‌نە‌ت ئۇنىڭ ئېشىغا كېلىدۇ؛ بە‌خت تىلە‌شكە‌ راۋى يوق ئىدى، شۇڭا بە‌خت ئۇنىڭدىن يىراق بولدۇ. 18 ئۇ لە‌نە‌تلە‌رنى ئۆزىگە‌ كىيىم قىلىپ كىيگە‌ن؛ شۇڭا بۇلار ئاققان سۈ‌دە‌ك ئۇنىڭ ئىچ-باغرىغا، مايدە‌ك، سۆ‌ڭە‌گە‌ كىرىدۇ؛ 19 بۇلار ئۇنىڭغا يېپىنغان تونىدە‌ك، ھە‌ردائىم باغلانغان بە‌ۋېغىدە‌ك چاپلانسۇن. 20 بۇلار بولسا مېنى ئە‌يىبلىگۈچىلە‌ رگە‌ پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ بېكىتكە‌ن مۇكاپاتى بولسۇن! مېنىڭ يامان گە‌پىمنى قىلغانلارنىڭ ئىئىامى بولسۇن! 21 بىراق سە‌ن، پە‌رۋە‌ردىگار ره‌بىم، ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنىڭ تە‌رىپىمدە‌ بىر ئىش قىلغايسە‌ن، مېھىر-مۇھە‌ببىتىڭ ئە‌لا بولغاچقا، مېنى قۇتقۇزغايسە‌ن؛ 22 چۈنكى مە‌ن ئېزىلگە‌ن ھە‌م ھاجە‌تمە‌ندۇرمە‌ن، قە‌لبىم خە‌ستە‌ بولدى. 23 مە‌ن قۇياش ئۇزارتقان كۆلە‌ ڭگە‌دە‌ك يوقىلاي دە‌پ قالدىم، چېكە‌تكە‌ قىقۇپتىلگە‌ندە‌ك چە‌تكە‌ قىقۇپتىلدىم. 24 روزا ئۈتقىنىمدىن تىزلىرىم كېتىدۇ، ئە‌تلىرىم سىزىپ كېتىدۇ. 25 شۇڭلاشقا مە‌ن ئۇلار ئالدىدا ره‌سۋا بولدۇم؛ ئۇلار ماڭا قاراشقانىدا، بېشىنى سىلكىشىمە‌كتە‌. 26 ماڭا ياردە‌ملە‌شكەيسە‌ن، ئى پە‌رۋە‌ردىگار خۇدايىم، ئۆ زۆ‌گە‌رمە‌س مۇھە‌ببىتىڭ يوپچە‌ مېنى قۇتقۇزغايسە‌ن؛ 27 شۇنىڭ بىلە‌ن ئۇلار يۈنىڭ سېنىڭ قولۇڭدىكى ئىش ئىكە‌نلىكىنى، يۈنى قىلغۇچىنىڭ سە‌ن پە‌رۋە‌ردىگار ئىكە‌نلىكىنى بىلسۇن. 28 ئۇلار لە‌نە‌ت ئوقۇۋە‌رسۇن، سە‌ن بە‌خت ئاتا قىلغايسە‌ن؛ ئۇلار ھۇجۇم قىلىشقا تۇرغاندا، خجالە‌تتە‌ قالسۇن، بىراق قۇلۇڭ شادلانسۇن! 29 مېنى ئە‌يىبلىگۈچىلە‌ر خجالە‌ت بىلە‌ن كىيىنسۇن، ئۇلار ئۆز شە‌رمە‌ندىلىكىنى ئۆزلىرىگە‌ تون قىلىپ يېپىنسۇن. 30 ئاغزىمدا پە‌رۋە‌ردىگارغا زور تە‌شە‌كۈر-مە‌دھىيە‌ قايتۇرىمە‌ن؛ بە‌رھە‌ق، كۆپچىلىك تارىسدا تۇرۇپ ئۇنى مە‌دھىيىلە‌يمە‌ن؛ 31 چۈنكى ھاجە‌تمە‌ندىنى جىنىنى گۇناھقا بېكىتمە‌كچى بولغانلاردىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، [پە‌رۋە‌ردىگار] ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرىدۇ.

110

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پە‌رۋە‌ردىگار مېنىڭ ره‌بىمگە‌: ـ «مە‌ن سېنىڭ دۈشمە‌نلىرىڭنى تە‌ختىپە‌رىڭ قىلغۇچە‌، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن» ـ دە‌دى. 2 پە‌رۋە‌ردىگار قۇدرىتىڭنى كۆرسىتىدىغان شاھانە‌ ھاساڭنى زىئوندىن ئۈزىتىدۇ؛ دۈشمە‌نلىرىڭ تارىسدا ھۆكۈم سۈرگىن! 3 كۆچۈڭنى كۆرسىتىدىغان كۈندە‌، ئۆز خە‌لقىڭ خالىس قۇربانلىق كە‌بى پىدا بولىدۇ؛ مۇقە‌ددە‌س ھە‌يۋىتىڭدە‌، شۇ ياشلىق دە‌ۋرىڭدىكىدە‌ك، ساڭا ھازىرمۇ شە‌بنە‌ملە‌ر سە‌ھە‌رنىڭ بالىياتقۇسىدىن يېڭى چىققاندە‌ك چۈشىدۇ؛ 4 پە‌رۋە‌ردىگار شۇنداق قە‌سە‌م ئىچتى، ھە‌م ئۇنىڭدىن يانمايدۇ: ـ «سە‌ن ئە‌بە‌دىلە‌بە‌ دگىچە‌ مە‌لكىزە‌دە‌ كىنىڭ تە‌پىدىكى بىر كاھىنىدۇرسە‌ن». 5 ئۇنىڭ تە‌رە‌پىدىكى بولغان رە‌ب غە‌زىپىنى كۆرسە‌تكە‌ن كۈندە‌ پادىشاھلارنى ئۇرۇپ پارە‌-پارە‌ قىلىۋېتىدۇ؛ 6 ئۇ ئە‌للە‌ر تارىسدا سوتلايدۇ؛ جاي-جايلارنى جە‌سە‌تلە‌ر بىلە‌ن تولدۇرىدۇ؛ كە‌ڭ زېمىننىڭ بېشىنى يارىدۇ؛ 7 ئۇ يولدا ئېرىقتىن سۇ ئىچىدۇ؛ ئۇ شۇڭا كىشىنىڭ بېشىنى يۇلگۇچى بولىدۇ.

111

ھە‌مدۇسانا! كۆڭلى دۈرۈسلارنىڭ مە‌شرە‌پىدە‌، ھە‌م جامائە‌تتە‌ ئۇرۇپ، پە‌رۋە‌ردىگارغا پۈتۈن قە‌لبىم بىلە‌ن تە‌شە‌ككۈر ئېيتىمە‌ن. 2 پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ ياسىغانلىرى ئۇلۇغدۇر؛ بۇلاردىن خۇرسە‌ن بولغانلار ئىزدىنىپ ئۇلارنى سۈرۈشتۈرمە‌كتە‌. 3 ئۇنىڭ ئە‌جرى شە‌رە‌پ ۋە‌ ھە‌يۋە‌تىۋر، ئۇنىڭ ھە‌ققانىيلىقى مە‌ڭگۈ ڭگە‌ تۇرىدۇ. 4 ئۇ تۇز مۇجىزىلىرىنى ياد ئە‌تكۈزىدۇ؛ پە‌رۋە‌ردىگار مۇھە‌ببە‌تلىك ھە‌م ره‌ھە‌مدىللىكتۇر. 5 ئۇ تۇزدىن ئە‌يمىنىدىغانلارنى ئاش بىلە‌ن تە‌مىنلە‌يدۇ؛ ئۇز ئە‌ھدىسىنى ھە‌مىشە‌ ياد ئېتىدۇ. 6 ئۇ ئە‌مە‌للىرىدىكى قۇدرىتىنى ئۇز خە‌لقىگە‌ كۆرسىتىپ، باشقا ئە‌للە‌رنىڭ مىراس-زېمىنىنى ئۇلارغا تە‌قدىم قىلدى. 7 ئۇنىڭ قولى قىلغانلىرى ھە‌ققە‌ت-سادا‌قە‌ت ۋە‌ ئادىللىقتۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق كۆرسە‌تمىلىرى ئىشە‌نچلىكتۇر. 8 بۇلار ئە‌بە‌دىلە‌بە‌ دگىچە‌ ئىناۋە‌تلىكتۇر؛ ھە‌ققە‌تە‌تتە‌ ھە‌م دۈرۈسلۇقتا چىقىرىلغانلىرىدۇر. 9 ئۇ ئۇز خە‌لقىگە‌ نىجاتلىق ئە‌ۋە‌تتى؛ ئۇز ئە‌ھدىسىنى ئە‌مر قىلىپ مە‌ڭگۈ ڭگە‌ بېكىتتى؛ مۇقە‌ددە‌س ھە‌م سۈرلۈكتۇر ئۇنىڭ نامى. 10 پە‌رۋە‌ردىگاردىن قورقۇش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئۇتقانلارنىڭ ھە‌ممىسى يورۇتۇلغان ئادە‌ملە‌ردۇر؛ ئۇنىڭ مە‌دھىيىسى مە‌ڭگۈ تۇرىدۇ.

112

ھە‌مدۇسانا! پە‌رۋە‌ردىگاردىن ئە‌يمىنىدىغان، ئۇنىڭ ئە‌مرلىرىنى زور خۇرسە‌نلىك دە‌پ بىلىدىغان ئادە‌م ئە‌ستە‌لىكتۇر! 2 ئۇنىڭ نە‌سلى زېمىندا ئۇرۇپ كۈچ-قۇدرە‌تلىك بولىدۇ؛ دۈرۈسلارنىڭ دە‌ۋرى بە‌ختلىك بولىدۇ. 3 ئۇنىڭ ۋە‌يىدە‌ دۆلە‌ت ھە‌م بايلىقلار بولىدۇ؛ ھە‌ققانىيلىقى مە‌ڭگۈ ڭگە‌ تۇرىدۇ. 4 قاراڭغۇلۇقتا تۇرغان دۈرۈس ئادە‌مگە‌ نۇر پە‌يدا بولىدۇ؛ ئۇ شە‌پە‌قە‌تلىك، ره‌ھە‌مدىل ھە‌م ھە‌ققانىيدۇر. 5 خە‌يرخاھ، ئۇتۇنە‌ بېرىپ تۇرىدىغان ئادە‌منىڭ بە‌ختى بولىدۇ؛ ئۇ ئۇز ئىشلىرىنى ئادىللىق بىلە‌ن يۈرگۈزىدۇ. 6 بە‌رھە‌ق، ئۇ ئە‌بە‌دىي تە‌ۋرىتىلمە‌يدۇ، ھە‌ققانىي ئادە‌م مە‌ڭگۈ ڭگە‌ ئە‌سلىنىدۇ. 7 ئۇ شۇم خە‌ۋە‌ردىن قورقمايدۇ؛ ئۇنىڭ كۆڭلى توق ھالدا، پە‌رۋە‌ردىگارغا تايانغان. 8 دىلى مە‌ھكە‌م قىلىنغان، ئۇ قورقمايدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ ره‌قىبلىرىنىڭ مە‌غلۇبىيىتىنى كۆرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزىنىڭكىنى مە‌ردلە‌رچە‌ تارقاتقان، يوقسۇللارغا بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ھە‌ققانىيلىقى مە‌ڭگۈ ڭگە‌ تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مۇئىززىز-شۆ‌ھرە‌ت بىلە‌ن كۆتۈرۈلىدۇ. 10 ره‌زىل ئادە‌م بۇنى كۆرۈپ چىدىمايدۇ؛ چىشلىرىنى غۇجۇرلىتىدۇ؛ ئۇ ئېرىپ كېتىدۇ؛ ره‌زىلە‌رنىڭ ئارزۇ-ھە‌ۋىسى يوقىتىلىدۇ.

113

ھە‌مدۇسانا! مە‌دھىيىلە‌ ڭلار، ئى پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ قۇللىرى، پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ نامىنى مە‌دھىيىلە‌ ڭلار! 2 ھازىردىن باشلاپ، ئە‌بە‌دىلە‌بە‌ دگىچە‌، پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ نامىغا تە‌شە‌ككۈر-مە‌دھىيە‌ قايتۇرۇلسۇن! 3 كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا، پە‌رۋە‌ردىگارنىڭ نامى مە‌دھىيىلىنىشكە‌ لايىقتۇر! 4 پە‌رۋە‌ردىگار ئە‌للە‌ردىن يۇقىرى كۆتۈرۈلدى؛ شان-شە‌رىپى ئە‌رشە‌دىن يۇقىرىدۇر. 5 كىممۇ پە‌رۋە‌ردىگار خۇدايىمىزغا تە‌ڭ بولالىسۇن ـ ئۇز ماكانى يۇقىرىدا بولسىمۇ، 6 ئاسمانلارغا ھە‌م يە‌ رگە‌ قاراش ئۈچۈن، ئۇزىنى تۆۋە‌ن قىلغۇچىغا؟ 7 نامراتنى كىشىنى ئۈ تۇپا-چاڭ‌دىن كۆتۈرىدۇ؛ قىغلىقتىن يوقسۇلنى يۇقىرىلىتىدۇ؛ 8 ئۇنى ئېسىلزادىلە‌ر قاتارىغا، يە‌نى ئۇز خە‌لقىنىڭ ئېسىلزادىلىرى تارىسغا ئولتۇرغۇزىدۇ؛ 9 ئۇ تۇغماس ئايالنى ۋە‌يگە‌ ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئوغۇللارنىڭ خۇشال ئانىسى قىلىدۇ. ھە‌مدۇسانا!

114

ئىسرائىل مىسىردىن، ياقۇپ جە‌مە‌تى يات تىلىق ئە‌للە‌ردىن چىققاندا، 2 شۇ چاغدا يە‌ھۇدا [خۇدانىڭ] مۇقە‌ددە‌س جايى، ئىسرائىل ئۇنىڭ سە‌لتە‌نىتى بولدى، 3 دېڭىز بۇنى كۆرۈپ بە‌دە‌ر قاچتى، ئىئوردان دە‌ريىسى كە‌ينىگە‌ ياندى؛ 4 تاغلار قوچقارلارە‌دە‌ك، د ۇڭلە‌ر قوزىلارە‌دە‌ك ئۇيناقلىدى. 5 ئە‌ي دېڭىز، سە‌ن نە‌مە بولدۇڭ؟ قاچقىلى؟ ئىئوردان دە‌ريىسى، يولا ئۇڭدىن يانغىلى؟ 6 تاغلار قوچقارلارە‌دە‌ك، د ۇڭلە‌ر قوزىلارە‌دە‌ك ئۇيناقلىغىلى؟ 7 ئى يە‌ر يۈزى، ره‌بنىڭ جامالىدىن، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ جامالىدىن تە‌ۋرە‌ن؛ 8 ئۇ قورام تاشنى كۆ‌چە‌ كە‌كە‌، چاقماق تېشىنى مول بۇلاق سۈلىرىغا ئايلاندۇرىدۇ.

115 بەزگە ئەمەس، ئی پەرۋەردىگار، بەزگە ئەمەس ـ تۇ زگەرمەس مۇھەببىتىڭ
ئۈچۈن، ھەققەت-ساداقىتىڭ ئۈچۈن، تۆز نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈ رگەيسەن. **2**
ئەللەر نېمىشقا «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ [مازاق] قىلىشدۇ؟ **3** بىراق خۇدايىمىز
بولسا ئەرشىلەردىدۇر، ئەمنى خالىسا، ئۇ شۇنى قىلغانىدۇر. **4** ئۇلارنىڭ بۇتلىرى بولسا يەققەت
كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەت، ئىنسانىنىڭ قوللىرى ياسىغىنىدۇر، خالاس. **5** ئۇلارنىڭ
ئاغزى بار، بىراق سۆزلىيەلمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، كۆرمەيدۇ؛ **6** قۇلاقلىرى بار، ئاڭلىمايدۇ؛
بۇرنى بار، پۇرىيالمايدۇ؛ **7** قوللىرى بار، سىلىيالمايدۇ؛ پۇتلىرى بار، ماڭالمايدۇ؛ كانىيىدىن
ھېچبىر سادا چىقارمايدۇ. **8** ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاشتۇر، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ
شۇنداقتۇر. **9** ئی ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ تۇ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچىڭلار
ھەم قالقىنىڭلاردۇر. **10** ئی ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ تۇ سىلە رگە
ياردەم قىلغۇچى ھەم سىلەرنىڭ قالقىنىڭلاردۇر. **11** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار،
پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ تۇ سىلە رگە ياردەم قىلغۇچى ھەم قالقىنىڭلاردۇر. **12**
پەرۋەردىگار بىزنى ئەسلەپ كەلدى؛ تۇ بەخت ئاتا قىلدۇ؛ تۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بەخت
ئاتا قىلدۇ؛ تۇ ھارۇن جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلدۇ؛ **13** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارغا،
چوڭلىرى ھەم كىچىكلىرىگىمۇ بەخت ئاتا قىلدۇ. **14** پەرۋەردىگار سىلە رگە قوشۇلاپ
بېرىدۇ، سىلە رگە ھەم پەرزەنتلىرىڭلارغا؛ **15** سىلە رگە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت ئاتا
قىلىنغان، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىن بەركەتلەنگەن! **16** ئاسمانلار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ
ئاسمانلىرىدۇر؛ بىراق زېمىننى بولسا ئىنسان بالىلىرىغا تاپشۇرغاندۇر. **17** ئۆلۈكلەر ياھىنى
مەدھىيىلەيمەيدۇ، سۈكۈت دىيارىغا چۈشۈپ كەتكەنلەرمۇ شۇنداق؛ **18** بىراق بىزلەر
ھازىردىن باشلاپ ياھقا ئەبەدلىكەبە دگىچە تەشە ككۈر ئېيتىۋېرىمىز! ھەمدۇسانا!

116 مەن پەرۋەردىگارنى سۆيىمەن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئاۋازىمنى، يىلىنىشلىرىمنى
ئاڭلىغان. **2** چۈنكى ئۇ قۇلىقىنى ماڭا سالدى، شۇڭا مەن بارلىق كۈنلىرىمدە ئۇنىڭغا ئىلتىجا
قىلىپ چاقىرىمەن. **3** ئۆلۈم ئاساره‌تلىرى مېنى چىرمىۋالدى، تەھتىسارانىڭ دەردلىرى
مېنى تۇتۇۋالدى؛ مەن پېشكەللىككە يولۇقتۇم، ئەلەم تارتتىم؛ **(Sheol h7585) 4** شۇنىڭ
بىلەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا توختىماي ندا قىلدىم: ـ «ئەندىن ئۆتۈنىمەن، ئی
پەرۋەردىگار، جېنىمنى قۇتۇلدۇرغايسەن! **5** شەپقەتلىكتۇر پەرۋەردىگار، ھەققانىيدۇر،
خۇدايىمىز رەھىمدىلدۇر. **6** پەرۋەردىگار نادانىنى ساقلايدۇ؛ مەن خاراب ئەھۋالغا
چۈشۈرۈلدۇم، ئۇ مېنى قۇتقۇزدى. **7** ھەي جېنىم، قايتىدىن خاتىرجەم بول؛ چۈنكى
پەرۋەردىگار سېخىيلىك، مېھرىبانلىق كۆرسەتتى، **8** چۈنكى سەن جىنىمنى ئۆلۈمدىن،
كۆزلىرىمنى ياشلاردىن، ئاياغلىرىمنى پۇتلىشىشتىن قۇتقۇزغانسەن. **9** مەن پەرۋەردىگار
ئالدىدا تىرىكلەرنىڭ زېمىندا ماڭىمەن؛ **10** ئىشەنگىنىم ئۈچۈن مۇنداق سۆز قىلغانىمەن:
ـ «مەن قاتتىق خار قىلىنغانىمەن». **11** جىددىيلەشكىنىمدىن: ـ «ئادەملەرنىڭ ھەممىسى
يالغانچى!» ـ دېگەنىمەن. **12** ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقلىرىنى مەن نېمە بىلەن
پەرۋەردىگارغا قايتۇرىمەن؟ **13** ـ نىجاتلىق قەدەھىنى قولۇمغا ئالىمەن، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ
نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ **14** مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا
قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن. **15** پەرۋەردىگارنىڭ
نەزىرىدە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىنىڭ ئۆلۈمى قىممەتلىك ئىشتۇر! **16** ئاھ پەرۋەردىگار،
مەن بەرھەق سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى
ئىكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاساره‌تلىرىمنى يەشكەنسەن، **17** مەن ساڭا تەشە ككۈر قۇربانلىقلىرىنى
سۈنىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ **18** مەن قىلغان قەسەملىرىمنى
پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا
قىلىمەن؛ **19** پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ ھويلىلىرىدا، سېنىڭ ئوتتۇر ۇڭدا تۇرۇپ، ئی
يېرۇسالېم، [قەسەملىرىمنى ئادا قىلىمەن]! ھەمدۇسانا!

117 پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق ئەللەر؛ ھەممە خەلقلەر، ئۇنى ماختاڭلار!
2 چۈنكى بەزگە باغلىغان ئۇ زگەرمەس مۇھەببىتى غەلىبىلىكتۇر؛ ھەم پەرۋەردىگارنىڭ
ھەققەت-ساداقىتى مەڭگۈلۈكتۇر! ھەمدۇسانا!

118 پەرۋەردىگارغا تەشە ككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-
مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر! **2** ئىسرائىل: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! **3**
ھارۇن جەمەتى: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! **4** پەرۋەردىگاردىن
قورقىدىغانلار: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن! **5** قىسىقاتىلا قېلىپ ياھقا ندا
قىلدىم؛ ياھ جاۋاب بېرىپ، مېنى كەڭ ئۈز-ئازادلىكتە تۇرغۇزدى. **6** پەرۋەردىگار مەن
تەرەپتىدۇر، مەن قورقمايمەن؛ ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ **7** پەرۋەردىگار ماڭا يارىدەم
قىلغۇچىلار ئارىسىدا بولۇپ، مېنىڭ تەرىپىمدىدۇر؛ ئۆچمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىمەن.
8 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلىش، ئىنسانغا تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر؛ **9** پەرۋەردىگارنى
باشپاناھىم قىلىش، ئەمىرلە رگە تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر. **10** بارلىق ئەللەر مېنى قورشۇالدى؛
بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ **11** ئۇلار مېنى قورشۇالدى؛
بەرھەق، قورشۇالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛
12 ئۇلار ھەرىلەردەك مېنى قورشۇالدى؛ ئۇلار يېقىلغان يانتاق ئوتىدەك تېزلا ئۆچۈرۈلدۈ؛
چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن. **13** سەن [دۈشمەن] مېنى
زەرىپ بىلەن ئىتتەردىڭ، يىقىلغىلى تاس قالدىم؛ بىراق پەرۋەردىگار ماڭا يارىدەمدە بولدى.
14 كۈچۈم ۋە ناخشام بولسا ياھدۇر؛ ئۇ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدى! **15** ھەققانىيلارنىڭ
چېدىرلىرىدا شادلىق ۋە نىجاتلىقنىڭ تەنتەنىلىرى يا ڭرىشىلماقتا؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر
قۇچماقتا! **16** پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى ئېگىز كۆتۈرۈلگەن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى
زەپەر قۇچماقتا! **17** مەن ئۆلمەيمەن، بەلكى ياشايمەن، ياھنىڭ قىلغانلىرىنى جاكارلايمەن. **18**
پەرۋەردىگار ماڭا قاتتىق تەربىيە ىە رگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇ مېنى ئۆلۈمگە تاپشۇرمىدى. **19**
ھەققانىيەت دەرۋازىلىرىنى ماڭا ئېچىپ بېرىڭلار، مەن كىرىمەن، ياھنى مەدھىيىلەيمەن. **20** بۇ
پەرۋەردىگارنىڭ دەرۋازىسىدۇر، ھەققانىيلار بۇنىڭدىن كىرىدۇ! **21** مەن ساڭا تەشە ككۈر
ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب قايتۇردۇڭ، ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدۇڭ. **22** تاماچىلار
تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك ئېشى بولۇپ تىكەندى. **23** بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر،
بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بولدى. **24** بۇ پەرۋەردىگار ياراتقان كۈندۇر، بىز ئۇنىڭدا
شادلىنىپ خۇرسەن بولىمىز. **25** قۇتقۇزغايسەن، ئی پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمەن، سەندىن
ئۆتۈنىمەن، بىزنى ياشناتقايسەن! **26** پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! بىز
پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە تۇرۇپ ساڭا تۇرۇپ ساڭا «مۇبارەك!» دەپ توۋلىدۇق. **27** پەرۋەردىگار
تەڭرىدۇر، ئۇ ئۈستىمىزگە نۇر بەرگەن؛ ھېيتلىق قۇربانلىقنى تانىلار بىلەن باغلاڭلار، ـ
قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە ئىلىپ باغلاڭلار. **28** سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، مەن
ساڭا تەشە ككۈر ئېيتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم، مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن. **29** پەرۋەردىگارغا
تەشە ككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر!

119 (ئالەف) يولدا مۇكەممەل بولغانلار، پەرۋەردىگار تەۋرات-قانۇنىدا ماڭىدىغانلار
بەختلىكتۇر! **2** ئۇنىڭ ئاگاھ-گۈۋاھلىرىنى ئۇتقانلار، ئۇنى چىن قەلبى بىلەن ئىزدىگەنلەر،
3 ھېچبىر ھەقسىزلىقنى قىلمىغانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدۇ. **4**
كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەستايىدىل ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن، ئۆزۈڭ ئۇلارنى بېكىتكەنسەن.
5 ئاھ، يوللىرىمنىڭ يۆنىلىشى بەلگىلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا بېكىتىلگەي! **6** شۇنىڭ
بىلەن بارلىق ئەمر-پەرمانلىرىڭنى ئەتىۋارلىسام، مەن يە رگە قاراپ قالمايمەن. **7** سېنىڭ
ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىنىپ، دۇرۇس كۆڭۈلدىن ساڭا تەشە ككۈر ئېيتىمەن. **8** مەن
بەلگىلىرىڭنى چوقۇم تۇتىمەن، مېنى پۈتۈنلەي تاشلىۋەتمىگەيسەن! **9** (بەت) ياش بىر يىگىت
قانداق قىلىپ ئۆز يولىنى پاك ئۇتالايدۇ؟ سېنىڭ سۆز- كالامىڭنى ئالقاپ ئەمەل قىلىش
بىلەنلا. **10** پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەن سېنى ئىزدىدىم، مېنى ئەمرلىرىڭدىن ئاداشتۇرمىغايسەن؛
11 گۈناھ قىلىپ ساڭا قارشى چىقماسلىقىم ئۈچۈن، سۆزۈڭنى كۆڭۈلۈمگە مەھكەم
پۈكۈۋالدىم. **12** مۇبارە كدۇرسەن پەرۋەردىگار، ماڭا ئۆز بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن.
13 لەۋلىرىم بىلەن مەن بايان قىلىمەن، ئاغزىڭدىكى بارلىق ھۆكۈملىرىڭنى. **14** ئۇرلۇق
بايلىقلاردىن شادلانغاندەك، ئاگاھ-گۈۋاھلىرىڭغا ئە گىشكەن يولدا شادلاندىم. **15**
مەن كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن، ئىزلىرىڭغا قاراپ ئويلىنىمەن. **16**
بەلگىلىمىلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، سۆز- كالامىڭنى ئۇنتۇمايمەن. **17** (گىمەل)
قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن ياشايمەن، كالامىڭغا ۋىيسۇنمەن.

18 تەۋرات-قانۇن: ئۇڭدىن كارامەت سىرلارنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، كۆزلىرىمنى ئاچقايسەن!
19 مەن بۇ دۇنياىدا مۇساپىرمەن؛ ئەمرلىرىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن. **20** ھۆكۈملىرىڭگە
ھەرقاچان ئىنتىزار بولۇپ، يۈرىكىم ئېزىلىپ كېتەي دەپ قالدى. **21** سەن لەنەتكە
ئۇيرۇلغان تەكەبىۋارلارغا تەنبىھ بېرىسەن، ئۇلار ئەمرلىرىڭدىن ئادىشىپ كېتىدۇ. **22** مەندىن
ئاماننەت ھەم مەخسىرنى يىراققا كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتتەمەن.
23 ئەمىرلەر ئولتۇرۇپ يامان گەپىمنى قىلىشماقتا؛ سېنىڭ قۇلۇڭ بولسا بەلگىلىمىلىرىڭ
ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلايدۇ. **24** سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىم،
مېنىڭ مەسلىھەتچىلىرىمدۇر. **25** (دالەت) مېنىڭ جېنىم ئېرىققا يېپىشقان؛ سۆز-كالامىڭ
ۋىجىە مېنى يېڭىلاندۇرغايسەن. **26** تۆز يوللىرىمنى ئالدىڭدا ئوچۇق بايان قىلدىم، سەن ماڭا
جاۋاب بەردىڭ؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **27** مېنى كۆرسەتمىلىرىڭنىڭ يولىنى
چۈشىنىدىغان قىلغايسەن، ئاندىن مەن كارامەتلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋىلىنىمەن. **28** جېنىم
قايغۇ بىلەن ئېرىپ كېتىدۇ؛ سۆز-كالامىڭ ۋىجىە مېنى كۆچلەندۈ رگەيسەن. **29** مەندىن
ئالداڭچى يولنى نېرى قىلغايسەن؛ شەپقەت قىلىپ ماڭا تەۋرات-قانۇنۇڭنى بېغىشلىغايسەن؛
30 مەن ھەققەت-ساداقەت يولنى تاللىۋالدىم؛ ھۆكۈملىرىڭنى ئالدىمدا قويدۇم. **31**
ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭنى چىڭ تۇتتەمەن؛ پەرۋەردىگار، مېنى ۋىژىتقا قالدۇرمىغايسەن. **32** سەن
مېنىڭ قەلبىمنى كەڭ-ئازادە قىلىشىڭ بىلەن، ئەمرلىرىڭ يولىغا ئە گىشىپ يۈگۈرىمەن.
33 (خې) ئى پەرۋەردىگار، بەلگىلىمىلىرىڭنىڭ يولىنى ماڭا ئايان قىلغايسەن؛ مەن ئۇنى
ئاخىرغىچە تۇتتەمەن. **34** مېنى يورۇتقايسەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتتەمەن، شۇنداقلا
پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. **35** مېنى ئەمرلىرىڭنىڭ يولىدا ماڭدىغان
قىلغايسەن؛ چۈنكى ئۇلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. **36** مېنىڭ قەلبىمنى شەخسىي
مەنپەئەتكە ئەمەس، بەلكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا مايىل قىلغايسەن. **37** كۆزلىرىمنى
ساختىنى كۆرۈشتىن ياندۇرغايسەن؛ مېنى يول ئۈڭدا جانلاندۇرغايسەن؛ **38** سەن قۇلۇڭغا
بولغان ۋەدەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەقلەر سەندىن ئەيمىنىدۇ. **39**
مەن قورققان شەرمەندىلىكنى نېرى كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ
ئەلادۇر. **40** مانا، مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم؛ تۆز ھەققانىيىتىڭدە مېنى
جانلاندۇرغايسەن؛ **41** (ۋاۇ) ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار،
ۋەدەڭ ۋىجىە نىجاتلىقىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ **42** شۇنداق مەندە مېنى مەسخىرە قىلغۇچىغا
بەرگۈدەك جاۋاب بولىدۇ؛ چۈنكى سۆزۈڭگە تايىنىمەن. **43** ۋە ئاغزىمدىن ھەققەتنىڭ
سۆزىنى ئېلىپ تاشلىمىغايسەن؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭگە ئۈمىد باغلىدىم؛ **44** شۇندا مەن
سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھەر قاچان تۇتتەمەن، بەرھەق، ئەبەدىلئەبەد دگىچە تۇتتەمەن؛
45 شۇندا مەن ئازادىلىكتە ماڭىمەن؛ چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدىدىم. **46** شۇندا
مەن پادىشاھلار ئالدىدا ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ توغرىلۇقتا سۆزلەيمەن، بۇ ئىشلاردا مەن
يەرگە قاراپ قالمايمەن. **47** ۋە ئەمرلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، چۈنكى ئۇلارنى
سۆيۈپ كەلدىم، **48** مەن سۆيۈپ كەلگەن ئەمرلىرىڭگە قوللىرىمنى سوزۇپ ئىنتىلىمەن،
ۋە بەلگىلىمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋىلىنىمەن. **49** (زائېن) سەن قۇلۇڭغا بەرگەن
سۆزۈڭنى، يەنى ماڭا ئۈمىد بېغىشلىغان كالامىڭنى ئەسلىگەيسەن. **50** ئۇ بولسا دەردىمگە
بولغان تەسەللىدۇر؛ چۈنكى سۆز-ۋەدەڭ مېنى جانلاندۇردى. **51** تەكەبىۋارلار ئەشەددىي
ھاقارەتلىگىنى بىلەن، لېكىن تەۋرات-قانۇن: ئۇڭدىن ھېچ چەتنىمىدىم. **52** قەدىمدە بېكىتىلگەن
ھۆكۈملىرىڭنى يادىمغا كەلتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىپ تۆزۈمگە تەسەللى
بەردىم. **53** تەۋرات-قانۇنۇڭنى تاشلىۋەتكەن رەزىللەر ۋەجىدىن، ئوتلۇق غەزەپ مەندە
قاياپ تاشتى. **54** مۇساپىر بولۇپ تۇرغان جايىمدا، كۆرسەتمىلىرىڭ مېنىڭ ناخشىلىرىم
بولدى. **55** كېچىدە، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئەسلەپ يۈردۈم، تەۋرات-قانۇنۇڭنى
تۇتۇپ كەلدىم. **56** مەن بۇنىڭغا ئېسىپ بولدۇم، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت
قىلىپ كەلدىم. **57** (خەت) تۆزۈڭ مېنىڭ نېسىۋەمدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، «سېنىڭ
سۆز-كالامىڭنى تۇتاي» ـ دېدىم. **58** مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن دىدارىڭغا ئىنتىلىپ يېلىندىم؛
ۋەدەڭ ۋىجىە ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. **59** مەن يوللىرىڭ ئۈستىدە ئويلاندىم؛
ئاياغلىرىمنى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا قارتىپ بۇردىم. **60** مەن ئالدىرىدىم، ھېچ كېچىكمىدىم،
سېنىڭ ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا. **61** رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى چىرمۇالغىنى
بىلەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھېچ ئۇنتۇمىدىم. **62** ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ ئۈچۈن، تۈن
كېچىدە تەشەككۇر ئېيتقىلى قوپمەن. **63** مەن سەندىن قورقىدىغانلارنىڭ، كۆرسەتمىلىرىڭگە
ئە گەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇلىپىتىدۇرمەن. **64** جاھان، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ
تۇ رگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن تولدى؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **65** (تەت)
سۆز-كالامىڭ ۋىجىە، ئى پەرۋەردىگار، تۆز قۇلۇڭغا مېھىربانلىقنى كۆرسىتىپ كەلگەنسەن.
66 ماڭا ئۇبدان پەرق ئېتىشنى ۋە بىلىمنى ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن ئەمرلىرىڭگە ئىشەندىم.
67 مەن ئازابقا ئۇچراشتىن بۇرۇن يولدىن ئازغان، بىراق ھازىر سۆزۈڭنى تۇتتەمەن. **68**
سەن مېھىربانىدۇرسەن، مېھىربانلىق قىلىسەن، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **69**
تەكەبىۋارلار ماڭا قارا چاپلاشتى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئىتائەت
قىلىمەن. **70** ئۇلارنىڭ قەلبى ئېزىماس بولۇپ كەتتى؛ بىراق مەن بولسام تەۋرات-
قانۇنۇڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. **71** ئازابقا ئۇچرىغىنىم ياخشى بولدى، شۇنىڭ
بىلەن بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەندىم. **72** مەن ئۇچۇن ئاغزىڭدىكى قانۇن-تەلىم، مىڭلىغان
ئالتۇن-كۈمۈش تەڭگىدىن ئەۋزەلدۇر. **73** (يود) سېنىڭ قوللىرىڭ مېنى ياسىغان، مېنى
مۇستەھكەملىدى؛ مېنى يورۇتقايسەن، ئەمرلىرىڭنى ئۆگىنىمەن. **74** سەندىن ئەيمىنىدىغانلار
مېنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلاپ كەلدىم. **75** ئى
پەرۋەردىگار، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ ھەققانىي ئىكەنلىكىنى، ۋاپادارلىقىڭدىن مېنى ئازابقا
سالغىنىڭنى بىلىمەن. **76** ئاھ، قۇلۇڭغا بە رگەن ۋەدەڭ ۋىجىە، تۆ رگەرمەس مۇھەببىتىڭ
تەسەللىيىم بولسۇن. **77** مېنىڭ ياشىشىم ئۈچۈن، رەھىمدىللىقلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛
چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. **78** تەكەبىۋارلار خىجالەتتە قالسۇن؛
چۈنكى ئۇلار ماڭا يالغانچىلىق بىلەن تەتۇرلۇك قىلغان؛ مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە
سېغىنىپ ۋىلىنىمەن. **79** سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مەن تەرەپكە يۈزلۈنۈپ كەلسۇن؛ ئا گاھ-
گۇۋاھلىقلىرىڭنى بىلگەنلەرمۇ شۇنداق بولسۇن. **80** كۆڭلۈم بەلگىلىمىلىرىڭدە ۋ ۇجۇدىمدا
بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن يە رگە قاراپ قالمايمەن. **81** (كاف) جېنىم نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ
ھالدىن كېتەي دەۋاتىدۇ؛ مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **82** كۆزۈم سۆز-ۋەدە گگە
تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دېدى، «سەن قاچانغۇ ماڭا تەسەللى بېرەرسەن» ـ دەپ. **83** چۈنكى
مەن ئىسلىنىپ قۇرۇپ كەتكەن تۇلۇمدەك بولدۇم، بىراق بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. **84**
قۇلۇڭنىڭ كۈنلىرى قانچە بولىدۇ؟ ماڭا زىيانكەشلىك قىلغانلارنى قاچان جازالايسەن؟ **85**
تە كەبىۋارلار ماڭا ئورىلارنى كولىغان؛ بۇ ئىشلار تەۋراتىڭغا مۇخالىپتۇر؛ **86** سېنىڭ بارلىق
ئەمرلىرىڭ ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇلار يولسىزلىق بىلەن مېنى قىستىماقتا؛ ماڭا ياردەم قىلغايسەن!
87 ئۇلار مېنى يەر يۈزىدىن يوقاتقىلى قىل قالدى؛ بىراق مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭدىن ۋاز
كەچمىدىم. **88** تۆ رگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋىجىە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ۋە ئاغزىڭدىكى
ئا گاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتتەمەن. **89** (لامەد) مەڭگۈ گە، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-
كالامىڭ ئەرشىلەردە بېكىتىلگەندۇر. **90** سېنىڭ ساداقىتىڭ ئەۋرىدىن-دەۋرگىچىدۇر؛
سەن يەر-زېمىننى مۇقىم بېكىتكەنسەن، تۆ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. **91** سېنىڭ ھۆكۈم-
قانۇنىيەتلىرىڭ بىلەن بۈلار بۈگۈنكى كۈندىمۇ تۇرىدۇ؛ چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار سېنىڭ
خىزمىتىڭىدۇر. **92** سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭ خۇرسەنلىكىم بولمىغان بولسا، ئازابىمدا يوقاپ
كېتەر ئىدىم. **93** مەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى ھە رگىز ئۇنتۇمايمەن؛ چۈنكى مۇشۇلار
ئارقىلىق ماڭا ھاياتلىق بەردىڭ؛ **94** مەن سېنىڭكىدۇرمەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى
مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدەپ كەلدىم. **95** رەزىللەر مېنى ھالاك قىلىشنى كۈتۈپ كەتتە؛ بىراق
مەن ئا گاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى كۆڭلۈمدە ئۇتۇپ ئويلايمەن. **96** مەن ھەممە ۋ ۇجۇدىمللىكنىڭ
چېكى بار دەپ بىلىپ يەتتىم؛ بىراق سېنىڭ تەمىر-كالامىڭ چەكسىز كەڭدۇر! **97**
(مەم) ئاھ، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا بولغان مۇھەببىتىم نەقەدەر چوڭقۇردۇر! كۈن
بويى تۇ مېنىڭ سېغىنىپ ئويلايدىغىنىمدۇر. **98** ئەمرلىرىڭ ھەردائىم مەن بىلەن بىللە
تۇرغاچقا، مېنى دۈشمەنلىرىمدىن دانا قىلدۇ؛ **99** بارلىق تۇتىزاتلىرىمدىن كۆپ يورۇتۇلغانمەن،
چۈنكى ئا گاھ-گۇۋاھلىرىڭ سېغىنىشىمدۇر. **100** مەن قېرىلاردىن كۆپرەك چۈشىنىمەن،
چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. **101** سۆز-كالامىڭغا ئەمەل قىلىشىم
ئۈچۈن، ئاياغلىرىمنى ھەممە يامان يولدىن تارتتىم. **102** ھۆكۈملىرىڭدىن ھېچ چەتمىدىم؛
چۈنكى ماڭا ئۆگەتكەن سەن تۆز ئۇڭدۇرسەن. **103** سۆزلىرىڭ تىلىمغا شۇنچە شېرىن
تېتىيدۇ! ئاغزىمدا ھەسەلدىن تاتلىقتۇر! **104** كۆرسەتمىلىرىڭدىن مەن يورۇتۇلدۇم؛ شۇڭا
بارلىق ساختا يولنى تۇچ كۆرىمەن. **105** (نۇن) سۆز-كالامىڭ ئايىغىم ئالدىدىكى چىراغ،

يولۇمغا نۇردۇر. **106** قەسەم ئىچتىم، ئەمەل قىلىمەنكى، مەن ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى تۇتتىمەن. **107** زور ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى چە كتىم، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالامىڭ يېنچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **108** قەۋىۋل قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئاغزىمدىكى خالىس قۇربانلىقلارنى، ماڭا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **109** جېنىمنى ئالىقىنىمدا دائىم ئېلىپ يۈرىمەن، بىراق تەۋراتلىرىڭنى ئۇنۇتۇمايمەن. **110** رەزىللەر مەن ئۈچۈن قىلتاق قۇردى، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭدىن ئاداشمىدىم. **111** ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى مىراس قىلىپ مەڭگۈ ئۈگە قەۋىۋل قىلدىم، چۈنكى ئۇلار كۆڭۈلۈمنىڭ شادلىقىدۇر. **112** مەن كۆڭۈلۈمنى بەلگىلىمىلىرىڭگە مەڭگۈ ئۈگە [ئەمەل قىلىشقا]، يەنى ئاخىرغىچە ئەمەل قىلىشقا مايىل قىلدىم. **113** (سامەق) ئالا كۆڭۈللەرنى ئۆچ كۆرۈپ كەلدىم؛ سۆيگىنىم بولسا، تەۋراتلىرىڭنى ئۆگىنىۋالدىم. **114** سەن مېنىڭ دالدا جايىم، مېنىڭ قالقانچىدۇرسەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **115** مەن خۇدايىمنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، مەندىن نېرى بولۇڭلار، ئى رەزىللىك قىلغۇچىلار! **116** ياشىشىم ئۈچۈن، ئۇدەمدۇ يېنچە مېنى يۈلىگەيسەن؛ ئۈمىدىمنىڭ ئالدىدا مېنى يەرگە قاراتمىغايسەن. **117** مېنى قولىلاپ قۇتۇلدۇرتلىگەيسەن، شۇندا مەن ئامان-ئېسەن يۈرىمەن؛ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى ھەدىرلەيمەن. **118** بەلگىلىمىلىرىڭدىن ئازغانلارنىڭ ھەممىسىنى نەزىرىڭدىن ساقىت قىلدىڭ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئالداىچىلىقى قۇرۇقتۇر. **119** سەن يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەرنى داشقالدەك شاللاپ تازىلايسەن؛ شۇڭا مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى سۆيىمەن. **120** ئەتلىرىم سېنىڭدىن بولغان ئەيمىنىشتىن تىترەيدۇ، ھۆكۈملىرىڭدىن قورقۇپ يۈرىمەن. **121** (ئايىن) مەن دۇرۇس ھۆكۈملەرنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزدۈم؛ مېنى ئەزگۈچىلەر ئۈچۈن تاشلاپ قويمىغايسەن؛ **122** ئۆز قۇلۇڭ ئۈچۈن ياخشىلىققا كاپالەت بولغايسەن؛ ئەگەر بۇزۇلارغا مېنى ئەزگۈزمىگەيسەن. **123** كۆزۈم نىجاتلىقىڭغا ئەشنا بولۇپ، ھەم ھەققانىيەتىڭ توغرۇلۇق ۋەدە ئۈچۈن ئەلمۇرۇپ ئۆگىنىشىدە دەپ قالدى، **124** ئۆز ئۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قۇلۇڭغا مۇئامىلە قىلغايسەن؛ بەلگىلىمىلىرىڭنى ماڭا ئۈگەتكەيسەن. **125** مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى بىلىپ يېتىشىم ئۈچۈن مېنى يورۇتقايسەن. **126** پەرۋەردىگار ھەرىكىتىگە كېلىش ۋاقتى كەلدى! چۈنكى ئۇلار تەۋراتلىرىڭنىڭ بىكار قىلىۋېتىلدى. **127** شۇ سەۋەبتىن ئەمرلىرىڭنى ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن، ساپ ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن؛ **128** شۇڭا ھەمە ئىشلارنى ياشقۇرىدىغان بارلىق كۆرسەتمىلىرىڭنى توغرا دەپ بىلىمەن؛ بارلىق ساختا يولنى ئۆچ كۆرىمەن. **129** (پې) ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ كارامەتىۋر، شۇڭا جېنىم ئۇلارغا ئەگىشىدۇ. **130** سۆزلىرىڭنىڭ يېشىمى نۇر ئېلىپ كېلىدۇ، نادانلارنىمۇ يورۇتىدۇ. **131** ئاغزىمنى ئېچىپ ھاسىراپ كەتتىم، چۈنكى ئەمرلىرىڭگە ئەشنا بولۇپ كەلدىم. **132** نامىڭنى سۆيگەنلە رگە بولغان ئادىتىڭ يېنچە، جامالىڭنى مەن ئەرەپكە قارىتىپ شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. **133** قەدەملىرىمنى سۆزۈڭ بىلەن توغرىلىغايسەن؛ ئۈستۈمگە ھېچ قەبىھلىكنى ھۆكۈم سۈرگۈزمىگەيسەن. **134** مېنى ئىنسانلىنىڭ زۇلۇمىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىمەن. **135** جامالىڭنىڭ نۇرىنى قۇلۇڭنىڭ ئۈستىگە چاچقۇرغايسەن؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **136** كۆزلىرىمدىن ياش ئېرىقلىرى ئاقىدۇ، چۈنكى ئىنسانلار تەۋراتلىرىڭنىڭ ئەمىلىگە ئەمەس قىلىدۇ. **137** (تساده) ھەققانىيسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ توغرىدۇر. **138** سەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى ھەققانىيلىقتا ۋەيرۇغان؛ ئۇلار تولىمۇ ئىشەنچلىكتۇر! **139** ئوتاۋۇق مۇھەببىتىم ئۈرۈمنى يوقىتىدۇ، چۈنكى مېنى خار قىلغۇچىلار سۆزلىرىڭگە پىسەنت قىلمايدۇ. **140** سۆزۈڭ توۋۇق سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ شۇڭا قۇلۇڭ ئۇنى سۆيىدۇ. **141** مەن ئېرىقتە كىتۇرمەن، كەمىستىلگەنمەن، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭنى ئۇنۇتۇمايمەن. **142** سېنىڭ ھەققانىيىتىڭ ئەبەدىي بىر ھەققانىيەتتىۋر، تەۋراتلىرىڭنىڭ ھەقىقەتتىۋر. **143** پېشكەللىك ۋە ئازاب ماڭا چىرمىشىۋالدى؛ بىراق ئەمرلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكلىرىمدۇر. **144** سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنىڭ ھەققانىيلىقى ئەبەدىيدۇر؛ ياشىغىن دەپ، مېنى يورۇتقايسەن. **145** (كوف) مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن؛ مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى تۇتىمەن. **146** مەن ساڭا ندا قىلىمەن؛ مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىمەن. **147** مەن تاڭ ئاتماي ئۈرىنۇمدىن تۇرۇپ پېرياد كۆتۈرىمەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **148** ۋەدىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ۋەيلىنىش ئۈچۈن، تۈندىكى جېسىمە كەمر ئالماشماي تۇرۇپ كۆزۈم ئېچىلىدۇ. **149** ئۆز ئۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ يېنچە ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ يېنچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **150** قەبىھ نىيەتكە ئە گەشكەنلەر ماڭا يېقىنلاشتى، ئۇلار تەۋراتلىرىڭنىڭ ئۇڭدىن يىراقتۇر. **151** ئى پەرۋەردىگار، سەن ماڭا يېقىن ئۇرىسەن؛ بارلىق ئەمرلىرىڭ ھەقىقەتتىۋر. **152** ئۇزۇندىن بېرى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ئۆگەندىمكى، ئۇلارنى مەڭگۈ ئۈگە ئىناۋەتلىك قىلغانسەن. **153** (رەش) مېنىڭ خار بولغىنىمنى كۆرگەيسەن، مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى تەۋراتلىرىڭنىڭ ئۇنۇتۇمىدىم. **154** مېنىڭ دەۋايىمنى سوررىغايسەن، ھەمجەمەت بولۇپ مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ ۋەدەڭ يېنچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **155** نىجاتلىق رەزىللەردىن يىراقتۇر؛ چۈنكى ئۇلار بەلگىلىمىلىرىڭنى ئىزدىمەيدۇ. **156** رەھىمدىللىقىرىڭ كۆپتۈر، ئى پەرۋەردىگار؛ ھۆكۈملىرىڭ يېنچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **157** ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار ھەم مېنى خار قىلغۇچىلار كۆپتۈر؛ بىراق ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ھېچ چەتنىمىدىم. **158** مەن ئاسىيلىق قىلغۇچىلارغا قاراپ يەرگەندىم، چۈنكى ئۇلار سۆزۈڭنى تۇتمايدۇ. **159** سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى شۇنچە سۆيگەنلىكىمنى كۆرگەيسەن؛ ئۆز ئۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ يېنچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار. **160** سۆز-كالامىڭنى مۇجەسسەملىگەندە ئاندىن ھەقىقەت بولۇر؛ سېنىڭ ھەربىر ئادىل ھۆكۈمۈڭ ئەبەدىيدۇر. **161** (شىين) ئەمىرلەر بىكاردىن-بىكار ماڭا زىيانكەشلىك قىلدۇ، بىراق يۈرىكىم كالامىڭ ئالدىدىلا تىترەيدۇ. **162** بىرسى زور ئولجا تاپقاندەك، ۋەدە ئۈڭدىن خۇشالىنىمەن. **163** ساختىلىقتىن نەپرەتلىنىپ يەرگىنىمەن؛ سۆيگىنىم تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. **164** ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ تۆۋەيلىدىن، كۈندە يەتتە قېتىم سېنى مەدھىيىلەيمەن. **165** تەۋراتىڭنى سۆيگەنلەرنىڭ زور خاتىرجەملىكى بار؛ ھېچ نەرسە ئۇلارنى پۇتلىيالماس. **166** مەن نىجاتلىقىڭغا ئۈمىد باغلاپ كۈتىۋېم، ئى پەرۋەردىگار، ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ. **167** جېنىم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىدۇ، ئۇلارنى ئىنتايىن سۆيىمەن. **168** بارلىق يوللىرىم ئالدىڭدا بولغاچ، كۆرسەتمىلىرىڭ ھەم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئە گىشىمەن. **169** (تاۋ) مېنىڭ پېريادىم ئالدىڭغا يېقىن كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار؛ كالامىڭ يېنچە مېنى يورۇتقايسەن. **170** يېلىنشىم ئالدىڭغا كەلسۇن؛ ۋەدەڭ يېنچە مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن. **171** ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگىتىشىڭ ئۈچۈن، لەۋلىرىمدىن مەدھىيىلەر ئۇرغۇپ چىقىدۇ. **172** تىلىم سۆزۈڭنى كۈيلەپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئە مرلىرىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىيدۇر. **173** قولۇڭ ماڭا ياردەمگە تەييار بولسۇن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى تاللىۋالدىم. **174** مەن نىجاتلىقىڭغا تەلمۇرۇپ تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ سېنىڭ تەۋراتىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. **175** جېنىم ياشىسۇن، ئۇ سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ماڭا ياردەم قىلسۇن. **176** مەن يولدىن ئاداشقان قويدەك تەمتىرەپ قالدىم؛ قۇلۇڭنى ئىزدىگەيسەن؛ چۈنكى ئەمرلىرىڭنى ئۇنۇتۇپ قالغىنىم يوق.

120

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» بېشىمغا كۈن چۈشكەنده مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم؛ ئۇ ماڭا جاۋاب بەردى. **2** ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى يالغان سۆزلەيدىغان لەۋلەردىن، ئالداىچى تىلدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. **3** ساڭا نېمە بېرىلىدۇ، ساڭا نېمە قوشۇلۇشى كېرەك، ئەي ئالداىچى تىل؟ **4** ـ پالۋان ئاتقان ئوتكۈر ئوقلار، ئارچا چوغلىرى ساڭا تەگسۇن! **5** مەشەك دىياردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغىنىمغا، كېدار چېدىرلىرى ئارىسىدا ئولۇرغىنىمغا ھالىمغا ۋاي! **6** مەن تىنچلىققا تۇچلەر ئارىسىدا ئۇزۇندىن ۋىيان ئۇزۇۋاتىمەن؛ **7** مەن تىنچلىقپەرۋەرمەن؛ بىراق گەپ قىلسام، ئۇلار ئۇرۇشىمىزلا، دەيدۇ.

121

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» كۆزلىرىمنى تاغلار تەرەپكە كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ مېنىڭ ياردىمىم قەيەردىن كېلۈر؟ **2** مېنىڭ ياردىمىم پەرۋەردىگاردىندۇر، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىندۇر. **3** ئۇ پۇتۇڭنى ھېچ تېيىلدۇرمايدۇ؛ سېنى ساقلىغۇچى ھېچ مۇ ئۇگدىمەيدۇ! **4** مانا، قارا، ئىسرائىلنى ساقلىغۇچى ھەم مۇ ئۇگدىمەيدۇ، ھەم ئۇخلىمايدۇ! **5** پەرۋەردىگار سېنىڭ ساقلىغۇچىڭدۇر؛ پەرۋەردىگار ئوڭ يېنىڭدىكى سايىۋەندۇر. **6** قۇياش كۈندۈزدە، ئاي كېچىدە ساڭا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، **7** پەرۋەردىگار بارلىق يامانلىقتىن سېنى ساقلايدۇ، ئۇ جېنىڭنى ساقلايدۇ؛ **8** پەرۋەردىگار چىقىشىڭنى، كىرىشىڭنى، بۇنىڭدىن كېيىن ئەبەدىلىتەبە دگىچە ساقلايدۇ.

122 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇلار ماكا: «پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقايلى» ـ دېگىنىدە، شادلاندىم. **2** پۇتلىرىمىز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىدا ئېسىپ بولدى، ئى يېرۇسالېم! **3** ئى يېرۇسالېم، سەن جىپسىلاشتۇرۇلۇپ رەتلىك سېلىنغان بىر شەھەردۇرسەن؛ **4** قەبىلىلەر ئۇ يەرگە چىقىدۇ، ياھنىڭ قەبىلىرى چىقىدۇ؛ ئىسرائىلغا يېرىلگەن كۆرسەتمە ۋىنچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن چىقىدۇ. **5** چۈنكى ئۇ يەردە ھۆكۈم چىقىرىشقا تەختلەر سېلىندى، داۋۇتنىڭ جەمەتىدىكىلەر گەھ تەختلەر سېلىندى. **6** يېرۇسالېمنىڭ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئىزدەپ دۇئا قىلىڭلار، سېنى سۆيگەنلەر روناق تاپىدۇ. **7** ئىستېھكاملىرىڭ ئىچىدە ئامان-خاتىرجەملىك بولسۇن، ئوردىلىرىڭ ئىچىدە ئاۋات-ئارامىلىق بولسۇن! **8** قېرىندىشلىرىم ھەم يار-يۇرادەرلىرىم ئۈچۈن، مەن: «ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىڭدە بولسۇن» ـ دەيمەن. **9** پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن، سېنىڭ روناق تېپىشىڭغا ئىنتىلىمەن!

123 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى ئەرشلەردە تۇرغۇچىسەن، ساكا بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ **2** مانا، قۇللىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز خوجايىنىنىڭ قوللىرىغا قاندەك قارىغان بولسا، دېدە كەلىرىنىڭ كۆزى ئۆز ساھىبەسىنىڭ قوللىرىغا قاندەك قارىغان بولسا، بىزنىڭ كۆزىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا شۇنداق قارايدۇ. تا بىزگە شەپقەت كۆرسەتكۈچە قارايدۇ. **3** بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگىيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگىيسەن، چۈنكى بىز يەتكۈچە خورلۇق تارتقانمىز. **4** جېنىمىز غوجاملارنىڭ مازاقلىرىنى، ھاكاۋۇرلارنىڭ خورلۇقلىرىنى يەتكۈچە تارتقاندۇر.

124 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئەگەر بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، ـ ئاھ، ئىسرائىل شۇنداق دېسۇن ـ **2** بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، كىشىلەر بىزگە ھۇجۇمغا قوزغالغاندا، **3** ئۇلارنىڭ غەزىپى بىزگە تۇتاشقاندا، ـ شۇ چاغدا ئۇلار بىزنى تىرىك يۇتۇۋېتەتتى؛ **4** [شۇ چاغدا] سۇلار بىزنى غەرق قىلىۋېتەتتى، كەلكۈن بېشىمىزدىن ئۆتەتتى؛ **5** داۋالغۇغان سۇلار بېشىمىزدىن ئۆتەتتى! **6** پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇلارنىڭ چىشلىرىغا ئوۋ بولۇشقا بىزنى قېيۇپ بەرمىدى. **7** جېنىمىز تۇتقۇچىلارنىڭ باسمىدىن قېچىپ چىققان قۇشتەك قاچتى؛ باسماق سۇنداۋرۇلۇپ، بىز قاچتۇق! **8** ئېرىشكەن ياردىمىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىدۇر، ئاسمان-زېمىن ياراتقۇچىنىڭ نامىدىدۇر!

125 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگارغا ئىشەنگەنلەر زىئون تېغىدە كىتۈر، ئۇنى تەۋرەتكىلى بولمايدۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك تۇرىدۇ. **2** يېرۇسالېم! تاغلار ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئورىغان، ھەم پەرۋەردىگار ھازىردىن تا ئەبەدگىچە ئۆز خەلقىنىڭ ئەتراپىنى ئورايدۇ. **3** چۈنكى رەززىلەرنىڭ ھوقۇق ھاسىسى ھەققانىيلارنىڭ ئېسىۋىسىنى باشقۇرمايدۇ؛ بولمىسا ھەققانىيلارمۇ قوللىرىنى قەبىھلىككە ئۇزارتىشى مۇمكىن. **4** پەرۋەردىگار، مېھرىبانلارغا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، كۆڭلى دۈرۈسلارغىمۇ شۇنداق بولسۇن. **5** بىراق ئەگرى يوللارغا يۈرۈلۈپ كەتكەنلەرنى بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن تەڭ شاللايدۇ. ئىسرائىلغا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي!

126 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگار زىئوندىن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ كەلگەندە، بىز چۈش كۆرگەندەكلا بولدۇق؛ **2** ئاغزىمىز كۈلكىگە، تىلىمىز شادلىنىشقا تولدى؛ شۇ تاپتا ئەللەر ئارىسىدا ئۇلار: ـ «پەرۋەردىگار ئۇلارغا زور ئىشلارنى قىلىپ بەردى» ـ دېيىشتى. **3** پەرۋەردىگار دەرۋەقە بىز ئۈچۈن زور ئىشلارنى قىلدى، بىز يۇلاردىن شادلىنىمىز. **4** جەۋىنىكى قۇرۇق ئېرىقلار [شار-شار سۇلارغا] ئايلاندۇرۇلغاندەك، بىز تۇتقۇنلارنىمۇ ئۆز ئەركىمىزگە قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، **5** كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ تېرىغانلار شادلىق بىلەن ئورار؛ **6** يىغلاپ يۇرۇپ چاچىدىغان ئۇرۇقنى كۆتۈرگەن كىشى، بەرھەق، شادلىق-تەنتەنە بىلەن ئورىغان باغلىرىنى كۆتۈرۈپ قايتىپ كېلىدۇ.

127 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ سۇلايمان يازغان كۆي: ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۆي سالمىسا، سالغۇچىلار بىكاردىن-بىكار ئۆتىنىڭغا ئەجىر سىڭدۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگار شەھەرنى ساقلىمىسا، كۆزەتچىلەر بىكاردىن-بىكار ئويغاق تۇرىدۇ. **2** سىلەرنىڭ سەھەردە ئورنۇڭلاردىن قوپۇشۇڭلار، كەچ بولغانلا يېتىشىڭلار، جاپا-مۇشەققەتنى نانىدەك يېگىنىڭلار بىكاردىن-بىكاردۇر؛ چۈنكى ئۆز ئۆزىگىنگە ئۇيقۇنى بېرىدۇ. **3** مانا، بالىلار پەرۋەردىگاردىن بولغان مىراستۇر، بالىياتقۇنىڭ مېۋىسى ئۇنىڭ مۇكاپاتىدۇر؛ **4** ياشلىقتا تاپقان بالىلار، باتۇرنىڭ قولىدىكى ئوقلارەدەك بولىدۇ. **5** ئۇقىدىنى مۇشۇلار بىلەن تولغان ئادەم بەختلىكتۇر؛ [شەھەر] دەرۋازىسىدا تۇرۇپ دۈشمەنلەر بىلەن سۆزلىشىۋاتقىنىدا، ئۇلار يەر رەگە قارىپ قالمايدۇ.

128 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرى بەختلىكتۇر! **2** چۈنكى سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ئەجرىنى يەيسەن، بەختلىك بولىسەن، روناق تاپىسەن؛ **3** ئايالىڭ بولسا ۋۇيۇڭ ئىچىدە مېۋىلىك ئۈزۈم تېلىدەك بولىدۇ، بالىلىرىڭ داستىخانىڭنى چۇرىدەپ، زەيتۇن دەرەخلىرىدەك تىزلىپ ئولتۇرىدۇ؛ **4** مانا، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان كىشى شۇنداق بەختىنى كۆرىدۇ. **5** پەرۋەردىگار ساكا زىئون تېغىدىن بەخت ئاتا قىلغاي؛ سەن ئومرۇڭ ۋىنچە يېرۇسالېمنىڭ ئاۋاتلىقىنى كۆرگەيسەن؛ **6** پەرزەنتلىرىڭنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرگەيسەن؛ ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق بولغاي!

129 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» «ياشلىقىمدىن تارتىپ ئۇلار كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى» ـ ـ ئاھ، ئىسرائىل ھازىر بۇنى دېسۇن ـ **2** «ئۇلار ياشلىقىمدىن تارتىپ كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى، بىراق ئۇستۈمدىن غەلبە قىلغان ئەمەس. **3** قوش ھەيدىگۈچىلەر دۈمبەمدە ھەيدىگەن، چۈنە كلىرىنى ئىنتايىن ئۇزۇن تارتقان». **4** پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، ئۇ رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇۋەتتى؛ **5** ئۇلار شەرمەندە بولۇپ ئارقىسىغا ياندۇرۇلسۇن، زىئوندىن نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى! **6** ئۇلار ئۆزىدە ئۆزىنىڭ چىققان چۆپەك بولسۇن، ئۆزۈلمەي تۇرۇپلا سولىشىپ كېتىدىغان؛ **7** ئوت-چۆپ ئورىغۇچىغا ئۆنىكۈن بىر تۇتامۇ چىقمايدۇ، باغ باغلىغۇچىغا بىر قۇچاقۇ چىقمايدۇ؛ **8** ئۇنۇپ كېتىۋاتقانلارمۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۈستۈڭلاردا بولغاي؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن سىلە رەگە بەخت تىلەيمىز!» ـ دېگەن سالامنى ھېچ بەرمەيدۇ.

130 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» چوڭقۇر يەرلەردىن ساكا پەريياد كۆتۈرىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ **2** ئى رەب، ئاۋازىمنى ئاكلىغايسەن، قۇلاقلىرىڭنى يېلىنىش سادايىمغا سالغايسەن؛ **3** ئەگەر سەن ياھ، قەبىھلىكلەرنى سۈرۈشتۈرۈپ سانىساڭ، ئەمدى رەب، كىم تىك تۇرالايدۇ؟ **4** بىراق سەندە مەغپىرەت-كەچۈرۈم باردۇر؛ شۇڭا سەندىن ئەيمىنىشكە بولىدۇ. **5** پەرۋەردىگارنى كۈتۈۋاتىمەن؛ جېنىم كۈتۈۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆزىگە ئومىد باغلىدىم. **6** تۈن جېسىە كچىلىرىنىڭ سەھە رگە بولغان تەشنالىقىدىن ئارتۇق، بەرھەق، تۈن جېسىە كچىلىرىنىڭ سەھە رگە بولغان تەشنالىقىدىن ئارتۇق، جېنىم رەبكە تەشنا بولۇپ كۈتىمە كتە. **7** ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا ئومىد باغلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردا ئۇ زۇگەرمەس مۇھەببەت باردۇر؛ ئۇنىڭدا زور نىجاتلىقلارمۇ بار؛ **8** ئۇ ئىسرائىلنى بارلىق قەبىھلىكلىردىن بەدەل تۈلەپ قۇتقۇزىدۇ.

131 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆڭلۈم تەكەببۇر ئەمەس، نەزىرىمۇ ئۈستۈن ئەمەس؛ مەن چوڭ ئىشلار بىلەنمۇ، ياكى چامىم يەتمەيدىغان كارامەت ئىشلار بىلەنمۇ مەشغۇل بولمايمەن؛ **2** بەرھەق، ئانىسىنىڭ قوزىقىدا ياتقان ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەك، ئۆز جېنىمنى بېسۇۋلىپ تىنچلاندۇردۇم؛ كۆڭلۈم ئىچىمدە ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەكتۇر. **3** ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا ئومىد باغلىسۇن؛ ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلئەبە دگىچە!

132 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى پەرۋەردىگار، داۋۇت ئۈچۈن ئۇ تارتقان بارلىق جەبىر-جاپالارنى ياد ئەتكەيسەن؛ **2** ئۇ پەرۋەردىگارغا قانداق قەسەم ئىچكەن، ياقۇپنىڭ قۇدرەت ئىگىسىگە قانداق ۋەدە قىلغان: ـ **3** «پەرۋەردىگارغا تۇرار جايىنى، ياقۇپنىڭ

قۇدرەتلىك ئىگىسىگە ماكانى تاپىمغۇچە، ۋېيۇمدىكى ھۆجرىغا كىرمەيمەن، كارىۋاتتىكى كۆرپىمگە چىقمايمەن، كۆزۈمگە ۇيقۇنى، قاپاقلىرىغا م ۇگدەشنى بەرمەيمەن»، **6** مانا، بىز ئۇنىڭ خەۋىرىنى ئەفراتاھدا ئاڭلىدۇق، ئۇنى ئورمانلىق ئېتىزلاردىن تاپتۇق، **7** ئۇنىڭ تۇرار جايلىرىغا بېرىپ كىرەيلى، ئۇنىڭ تەختىپەرى ئالدىدا سەجدە قىلايلى، **8** ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، تۇز ئارامگاھىڭغا كىرگىن! **9** كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىندۇرۇلسۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ تەنتەنىلىك ئاۋازنى ياڭرىتىسۇن! **10** قۇلۇڭ داۋۇت ئۈچۈن، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرمىغايسەن؛ **11** پەرۋەردىگار ئۆز ھەقىقىي بىلەن داۋۇتقا شۇ قەسەمنى قىلدى، ئۇ ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايدۇ: ـ ئۇ: ـ «ئۆز پۇشتىڭدىن چىققان مېۋىدىن بىرسىنى تەختىڭدە ئولتۇرغۇزىمەن؛ **12** پەرزەنتلىرىڭ مېنىڭ ئەھدەمنى، ھەم مەن ئۇلارغا ئۆگىتىدىغان ئاگاھ-گۇۋاھلىرىمنى تۇتسا، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى مە ڭگە ۋە تەختىڭدە ئولتۇرىدۇ» ـ دېگەن. **13** چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونى تاللىغان؛ ئۇ تۇز ماكانى ئۈچۈن ئۇنى خالىغان. **14** مانا ئۇ: ـ «بۇ مە ڭگە ۋە بولىدىغان ئارامگاھىمدۇر؛ مۇشۇ يەردە تۇرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى خالايمەن. **15** مەن ئۇنىڭ رىزقىنى ئىنتايىن زور بەركەتلەيمەن؛ ئۇنىڭ يوقسۇللىرىنى نان بىلەن قاندۇرىمەن؛ **16** ئۇنىڭ كاھىنلىرىغا نىجاتلىقنى كىيگۈزىمەن، ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شادلىقتىن تەنتەنىلىك ئاۋازنى ياڭرىتىدۇ. **17** مەن بۇ يەردە داۋۇتنىڭ مۇڭگۈزىنى بىخلاندۇرىمەن؛ ئۆزۈمنىڭ مەسىھ قىلغىنىم ئۈچۈن يورۇق بىر چىراغ بېكىتكىنىمدەن؛ **18** ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە شەرمەندىلىكنى كىيگۈزىمەن؛ ئەمما ئۇنىڭ كىيگەن تاجى بېشىدا رونىق تاپىدۇ» ـ دېدى.

133 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۈي: ـ قارا، مانا، قېرىندىاشلار بىرلىكتە ئۆرۈش ئىمدىگەن ياخشى، ئىمدىگەن شېرىندۇر! **2** ئۇ ھارۇنىنىڭ بېشىغا ئۆكۈلۈپ، ساقىلىدىن ئاققان ئاۋۇ قىممەتلىك مايدەك، ئۇ ھارۇنىنىڭ ساقىلىدىن ئېقىپ، كىيىم-كېچىڭ كىنىڭ ياقىسىغا چۈشكەن قىممەتلىك مايغا ئوخشايدۇ؛ **3** ئۇ يەنە ھەرمون تېغىدىكى شەبنەمنىڭ زىئون تاغلىرىغا چۈشۈشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى شۇ يەردە پەرۋەردىگار بەركەتنى ـ يەنى مە ڭگۈلۈك ھاياتنى ۋېيرۇغان!

134 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» مانا، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، ئى، كېچىچە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە تۇرىدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قۇللىرى! **2** مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **3** ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار سىلەرنى زىئوندىن بەركەتلىگەي!

135 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى! **2** ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە تۇرغانلار، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا تۇرغانلار! **3** ياھنى مەدھىيىلەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ نامغا كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى مۇشۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ **4** چۈنكى ياھ ياقۇبنى تۆزىنىڭكى بولۇشقا، ئىسرائىلنى ئۆز مىراسى بولۇشقا تاللىۋالدى. **5** چۈنكى ئۆزۈم بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئۇلۇغدۇر؛ رەببىمىز بارلىق ئىلاھلاردىن ئۇستۈندۇر. **6** پەرۋەردىگار نېمە ئىشنى مۇۋاپىق كۆرگەن بولسا، ئۇ ئاسمانلاردا، زېمىندا، دېڭىزلاردا ھەم ئۇنىڭ بارلىق تەگلىرىدىمۇ شۇنى قىلغاندۇر. **7** ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تومانلارنى ئورلىتىدۇ؛ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلدۇ؛ شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **8** ئۇ مىسىردىكى ئۇنچە ئوغۇللارنى ھالاك قىلدى، ئىنسانلارنىڭ بولسۇن، ھايۋانلارنىڭ بولسۇن ھەممىنى ئۇرۇپ ھالاك قىلدى. **9** ئۇ ئالامەتلەرنى، مۆجىزىلەرنى ئارا ڭلارغا ئەۋەتتى، ئى مىسىر، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ ھەممە قۇللىرى ئۈستىگە ئەۋەتتى. **10** ئۇ ئۇلۇغ ئەللەرنى ئۇرۇۋەتتى، قۇدرەتلىك پادىشاھلارنى ئولتۇرۇۋەتتى؛ **11** ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى، باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنى، قاناۋاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى ئۇرۇۋەتتى. **12** ئۇلارنىڭ زېمىننى مىراس قىلىپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلدى. **13** سىنىڭ نامىڭ، پەرۋەردىگار، مە ڭگۈ ۋە، شۇھرەت-خاتىرەڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. **14** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ؛ ئۆز قۇللىرىغا رەھىم قىلدۇ. **15** ئەللەرنىڭ بۇتلىرى بولسا پەقەتلا كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەتتۇر، ئۇلارنى ئىنسانلارنىڭ قوللىرى ياسىغاندۇر، خالاس. **16** ئۇلارنىڭ ئاغزىرى بار، بىراق سۆزلىمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، بىراق كۆرمەيدۇ؛ **17** قۇلاقلىرى بار، بىراق ئاڭلىمايدۇ، ئاغزىدا ھېچ نەپەس يوقتۇر. **18** ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاپ قالدۇ، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. **19** ئىسرائىل جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ **20** لاۋۋي جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! **21** يېرۇسالېمدا ماكانلاشقان پەرۋەردىگارغا زىئوندىن تەشە ككۇر-مەدھىيە ئېيتىلسۇن! ھەمدۇسانا!

136 پەرۋەردىگارغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، ئۇ مېھرىباندۇر؛ چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **2** ئىلاھلارنىڭ ئىلاھىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **3** رەببىلەرنىڭ رەببىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **4** زور كارامەتلەرنى بىردىنبىر يۇرگۈزگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **5** ئەقىل-پاراسەت ئارقىلىق ئاسمانلارنى ياسىغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **6** زېمىننى سۇلار ئۈستىدە سوزۇپ ئۇرغۇزغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر؛ **7** ئۇلۇغ نۇر جىسىملىرىنى ياسىغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **8** كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان ۋېياشنى ياسىغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر؛ **9** كېچىنى باشقۇرىدىغان ئاي ھەم يۇلتۇزلارنى ياسىغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر؛ **10** ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنى ئۇرۇپ، مىسىرغا زەرب بە رگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **11** ئىسرائىلنى ئۇلار ئارىسىدىن چىقارغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **12** كۈچلۈك قول ھەم ئۇزاتقان بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقارغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **13** قىزىل دېڭىزنى بۆلەك-بۆلەك بۆلگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **14** ھەم ئىسرائىلنى ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **15** قىزىل دېڭىزدا پىرەئۇنى قوشۇنلىرى بىلەن سۈپۈرۈپ تاشلىغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **16** ئۆز خەلقىنى چۆل-باياۋاندىن يېتە كلىگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **17** ۋېيۇك پادىشاھلارنى ئۇرۇۋەتكۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **18** ھەم مەشھۇر پادىشاھلارنى ئولتۇرگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **19** جۈملىدىن ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى ئولتۇرگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **20** ـ ھەم باشان پادىشاھى ئوگنى ئولتۇرگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **21** ئۇلارنىڭ زېمىننى مىراس ئۆزىگە بە رگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **22** يۇنى بەندىسى ئىسرائىلغا مىراس قىلىپ بە رگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **23** ھالىمىز خاراب ئەھۋالدا، بىزلەرنى ئەسلىگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **24** بىزنى ئە زگەنلەردىن قۇتۇلدۇرغۇچىغا تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر، **25** بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە ئوزۇق بە رگۈچىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر؛ **26** ئەرشلەردىكى تە ڭرىگە تەشە ككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مە ڭگۈلۈكتۇر!

137 بابىلدىكى دەريا-ئېرىقلار يېنىدا بىز ئولتۇردۇق، زىئوننى ئەسلىگىنىمىزدە، بەرھەق يىغا كۆتۈردۇق؛ **2** چىلتارىمىزنى تارىسىدىكى سۈ ۋگەتلە رگە ئېسىپ قويدۇق. **3** چۈنكى بىزنى سۈرگۈن قىلغانلار بىزدىن ناخشا تەلەپ قىلدى؛ بىزنى زارلانتۇچىلار بىزدىن تاماشا تەلەپ قىلىپ: ـ «ھەي، زىئون ناخشىلىرىدىن بىرنى بە رگە ئېيتقىنا» ـ دېيىشتى. **4**

ياقا يۈرىتىا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ناخشىسىنى قانداقۋ ئېيتايلى؟ 5 ئەي يېرۇسالىم، مەن سېنى ئۇنتۇسام، ئوڭ قولۇم [ماھارىتىنى] ئۇنتۇسۇن! 6 سېنى ئەسلىمىسەم، ـ يېرۇسالېمنى ئەڭ چوڭ خۇرسەنلىكىمدىن ئەۋزەل كۆرمىسەم ـ تىلىم تاكالايىغا چاپلىشىپ قالسۇن! 7 ئى پەرۋەردىگار، ئېدوم باللىرىدىن ھېساب ئالغاندا، يېرۇسالېمنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈنىنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار: «ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار، ئۇلىنغىچە يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار!» دېيىشتى. 8 ئى بۇلىنىش ئالىدىدا تۇرغان بابىل قىزى، بەرگە قىلغان قىلمىشلىرىڭنى تۇز ۋۇگىگە قايتۇرغۇچى بەختلىكتۇر! 9 بوۋاقلىرىڭنى ئېلىپ تاشقا ئاتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!

138

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ بارلىق ئىلاھلار ئالدىدا سېنى كۈيلەيمەن. 2 پاك-مۇقەددەسلىكىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىغا قاراپ باش ئۇرىمەن، تۇ زۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھەم ھەقىقەت-ساداقىتىڭ ئۈچۈن نامىڭنى تەبرىكلەيمەن؛ چۈنكى سەن پۈتۈن نام-شۆھرىتىڭدىنمۇ بەك ئۈستۈك قىلدۇڭ، كويرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ؛ سېلاھ. 4 رەزىل ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پۇتلىرىمنى پۇتلاشنى قەستلەيدىغان زوراۋان كىشىدىن ساقلىغايسەن. 5 تە كەبىۋرلار مەن ئۈچۈن قىلتاق، تانىلارنى يوشۇرۇپ تەييارلىدى؛ يول بويىدا تور يايدى، مەن ئۈچۈن تۇزاقلارنى سالدى؛ سېلاھ. 6 مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تە كۆمىدۇرسەن» ـ دېدىم؛ يېلىنشلىرىم ساداسىغا قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 7 پەرۋەردىگار رەب نىجاتلىقىمنىڭ كۈچىدۇر، سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى يېپىپ قوغدىغانسەن. 8 رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى ئىجابەت قىلمىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ھىيلىلىرىنى ئاققۇزمىغايسەن؛ بولمىسا ئۇزلىرىنى چوڭ تۇتۇۋالىدۇ. سېلاھ. 9 مېنى قورشۇالغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ تۇز بېشىغا چۈشسۇن؛ 10 ئۇستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن؛ ئۇلار ئوتقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك ھالىغا تاشلۇېتىلسۇن؛ 11 تىلى چېقىمچى ئادەمنىڭ يەر يۈزىدە ئورنى بولمىسۇن؛ بالا يېتىپەت زوراۋانلارنى ئۆگەشكۈچە ئۇۋلايدۇ؛ 12 مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ؛ 13 بەرھەق، ھەققانىيلار نامىڭغا تەشە كۈكۈر ئېيتىدۇ؛ كۈنگۈل دۇرۇسلار ھۇزۇر ۋۇجۇدىڭا ياشايدۇ.

141

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مەن ساڭا ندا قىلدىم؛ ينىمغا تېزدىن كەلگەيسەن؛ ساڭا ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن. 2 دۇئايىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، ساڭا سۈنۈلغان خۇشبۇيدەك بېقىملىق بولسۇن، قولۇمنىڭ كۆتۈرۈلۈشى سۈنۈلغان كەچلىك قوربانلىقتەك قوبۇل بولسۇن. 3 ئاغزىم ئالدىدا كۆزەتچى تۇرغۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ لەۋلىرىم دەرۋازىسىنى ساقلىغايسەن؛ 4 كۆڭۈلمنى ھېچقانداق يامان ئىشقا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا شېرىك بولۇپ، رەزىللىك قىلىشقا مايىل قىلمىغايسەن. مېنى ئۇلارنىڭ ئىمەتلىرىدىن ھېچ يېگۈزمىگەيسەن! 5 ھەققانىي ئادەم مېنى تۇرسۇن ـ بۇ ماڭا مېھرىبانلىقتۇر؛ ماڭا تەنبىھ بەرسۇن ـ بۇ بولسا، يېشىم رەت قىلمايدىغان، قويۇلغان ئېسىل مايدەك بولىدۇ. چۈنكى مېنىڭ دۇئايىم يەنىلا شۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىگە قارشى بولىدۇ. 6 ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى تىك يارلاردىن تاشلۇېتىلگەندە، [خەلق] مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلايدۇ؛ چۈنكى بۇ سۆزلەر شېرىندۇر. 7 بىرسى ئوتۇن يارغاندا يە رگە چېچىلغان يېرىندىلارىدەك، مانا، ئۇستىخانلىرىمىز تەھتىسارا ئىشكى ئالدىدا چېچۇېتىلدى؛ (Sheol h7585) 8 بەرھەق، كۆزلىرىم ساڭىلا تىكلىپ قارايدۇ، پەرۋەردىگار رەببىم؛ ساڭا تايىنىمەن؛ جېنىمنى خاراب قىلىپ تاشلىۋەتمىگەيسەن. 9 ئۇلارنىڭ ماڭا سالغان قىلتىقىدىن، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ تۇزاقلىرىدىن مېنى ساقلىغايسەن؛ 10 رەزىللەر تۇزىنىڭ تورلىرىغا يېقىلسۇن، مەن بولسام ـ تۇتۇپ كېتىمەن.

142

داۋۇت غاردا يوشۇرۇنۇپ تۇرغان ۋاقىتتا يازغان «ماسقىل»: ـ مەن پەرۋەردىگارغا ئاۋازىمنى ئاڭلىتىپ نالە-پېريات كۆتۈرىمەن؛ پەرۋەردىگارغا ئاۋازىم بىلەن يېلىنىمەن؛ 2 ئۇنىڭ ئالدىدا داد-زارلىرىمنى تۆكىمەن؛ ئۇنىڭغا ئاۋارىچىلىكىمنى ئېيتىمەن. 3 روھىم ئېچىمدە تۇگىشەي دەپ قالغاندا، شۇ چاغدا باسقان يولۇمنى بىلگەنسەن؛ مەن ماڭغان يولدا ئۇلار ماڭا قىلتاق سالدى. 4 ئوڭ يېنىمغا قاراپ باققايسەن، ئەتراپىمدا مېنى تونۇيدىغان ئادەم يوقتۇر؛ پاناھگاھ يوقاپ كەتتى؛ ھېچ ئادەم جېنىمغا كۆيۈنمەيدۇ. 5 مەن ساڭا پېريات كۆتۈردۇم، ئى پەرۋەردىگار، ساڭا: «سەن مېنىڭ باشپاناھىمسەن، تىرىكلەرنىڭ بولغانلارغا، ئى پەرۋەردىگار، مەنمۇ ئۈچۈنۈ؟ ساڭا قارشى چىققانلارغا مەنمۇ يەرگىنىمەنغۇ؟ 22 ئۇلارغا چىش-تىرنىقىمغىچە ئۈچتۇرمەن؛ ئۇلارنى تۇز دۈشمەنلىرىم دەپ ھېسابلايمەن. 23 مېنى كۆزىتىپ تەكشۈرگەيسەن، ئى تەڭرىم! مېنىڭ قەلبىمنى بىلىپ يەتكەيسەن! مېنى سىناپ، غەملىك ئۇيلىرىنى بىلگەيسەن؛ 24 مەندە [ئۇز ۋۇگىگە] ئازار بە رگۈدەك يولنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرگەيسەن؛ ۋە مېنى مەڭگۈلۈك يولۇ ۋۇگىدا يېتەكلىگەيسەن!

140

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىدىغان دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمدىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى ئازاد قىلغايسەن؛ زوراۋان كىشىدىن مېنى ساقلىغايسەن. 2 ئۇلار كۆڭلىدە يامانلىقلارنى ئويلىماقتا؛ ئۇلار ھەر كۈنى جەم بولۇشۇپ ئۇرۇش چىقارماقچى. 3 تىلىنى يىلاننىڭكىدەك ئىتتىك قىلىدۇ، كويرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ؛ سېلاھ. 4 رەزىل ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پۇتلىرىمنى پۇتلاشنى قەستلەيدىغان زوراۋان كىشىدىن ساقلىغايسەن. 5 تە كەبىۋرلار مەن ئۈچۈن قىلتاق، تانىلارنى يوشۇرۇپ تەييارلىدى؛ يول بويىدا تور يايدى، مەن ئۈچۈن تۇزاقلارنى سالدى؛ سېلاھ. 6 مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تە كۆمىدۇرسەن» ـ دېدىم؛ يېلىنشلىرىم ساداسىغا قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 7 پەرۋەردىگار رەب نىجاتلىقىمنىڭ كۈچىدۇر؛ سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى يېپىپ قوغدىغانسەن. 8 رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى ئىجابەت قىلمىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۇلارنىڭ ھىيلىلىرىنى ئاققۇزمىغايسەن؛ بولمىسا ئۇزلىرىنى چوڭ تۇتۇۋالىدۇ. سېلاھ. 9 مېنى قورشۇالغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ تۇز بېشىغا چۈشسۇن؛ 10 ئۇستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن؛ ئۇلار ئوتقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك ھالىغا تاشلۇېتىلسۇن؛ 11 تىلى چېقىمچى ئادەمنىڭ يەر يۈزىدە ئورنى بولمىسۇن؛ بالا يېتىپەت زوراۋانلارنى ئۆگەشكۈچە ئۇۋلايدۇ؛ 12 مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ؛ 13 بەرھەق، ھەققانىيلار نامىڭغا تەشە كۈكۈر ئېيتىدۇ؛ كۆنگۈل دۇرۇسلار ھۇزۇر ۋۇجۇدىڭا ياشايدۇ.

139

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىدىغان دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى تەكشۈرۈپ چىقتىڭ، ھەم مېنى بىلىپ يەتتىڭ؛ 2 تۇرۇۋاتقىنىمنى، تۇرغىنىمنىمۇ بىلىسەن؛ يىراقتا تۇرۇۋاتقاق كۆڭلۈمدىكىنى بىلىسەن. 3 باسقان قەدەملىرىمنى، ياتقىلىرىمنى ئۈتىكەمە گۈدەك ئۈتىكۈزدۇڭ؛ بارلىق يوللىرىم ساڭا ئايانۇدۇر. 4 بەرھەق، تىلىمغا بىر سۆز چىقىپ- كەملەستىلا، ئى پەرۋەردىگار، مانا سەن بۇنى ئەينى يېچە بىلىمەي قالمايسەن. 5 سەن مېنى ئالدى- كەينىمدىن ئوراپ تۇرىسەن، قولۇڭنى مېنىڭ ئۈستۈمگە قوندۇرغانسەن. 6 بۇنداق بىلىم ماڭا شۇنچىلىك تىلسىمات بىلىنىدۇ! شۇنداق يۇكسەككى، مەن ئۇنى بىلىپ يېتەلمەيدىگەنمەن. 7 روھىڭدىن نېرى بولۇشقا نەلەر گىمۇ بارالايتىم؟ ھۇزۇر ۋۇجۇدىڭدىن قاچۇرۇپ نەلەر گە بارالايتىم؟ 8 ئاسمانلارغا چىقسام، مانا سەن ئاشۇ يەردە؛ تەھتىسارادا ئورۇن سالسامۇ، مانا سەن شۇ يەردە، (Sheol h7585) 9 سەھەرنىڭ قاناتلىرىنى ئېلىپ ئۈچۈپ، دېڭىزنىڭ ئەڭ چەت يەرلىرىدە تۇرسام، 10 ھەتتا ئاشۇ جايدا قولۇڭ مېنى يېتە كلەيدۇ، ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەيدۇ. 11 مەن: «قاراڭغۇلۇق مېنى ياپسا، ئەتراپىمدىكى يورۇقلۇق چوقۇم كېچە بولىدۇ» ـ دېسەم، 12 قاراڭغۇلۇقمۇ سەندىن يوشۇرۇنالمايدۇ، كېچىمۇ ساڭا كۈندۈزدەك ئايدىڭىدۇر، قاراڭغۇلۇقمۇ [ساڭا] يورۇقتە كتۇر. 13 بەرھەق، سەن مېنىڭ ئىچىلىرىمنى ياسىغانسەن؛ ئانامنىڭ قورسىقىدا مېنى توقۇغانسەن؛ 14 مەن سېنى مەدھىيلەيمەن، چۈنكى مەن سۈرلۈك ۋە كارامەت ياسالغانمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ كارامەت تىلسىماتتۇر، بۇنى جېنىم ئۇبدان بىلىدۇ. 15 مەن يوشۇرۇن جايدا ياسالغىنىمدا، يەر تە گلىرىدە ئەپچىللىك بىلەن توقۇلۇپ شە كللەندۈرۈلگىنىمدە، ئۇستىخانلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى. 16 ئەزالىرىم تېخى ئاپىرىدە بولمىغان كۈنلەردە، ئۇلار ياسىلىۋاتقان كۈنلەردە، كۆزۈڭ تېخى شە كللەنمىگەن جىسمىمنى كۆرۈپ يەتكەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئالىلىۋۇرۇن دەپتىرىڭدە يېزىلغانىدى. 17 ئاھ تە گىم، ئويلىرىڭ ماڭا نەقەدەر قىممەتلىكتۇر! ئۇلارنىڭ يىغىندىسى شۇنچە زوردۇر! 18 ئۇلارنى ساناي دېسەم، ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردىنمۇ كۆپتۇر؛ ۋېقىتۇدىن كۆزۈمنى ئاچسام، مەن يەنىلا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن! 19 ئاھ، سەن رەزىللەرنى ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ئىدىڭ، ئى خۇدا! قانخور كىشىلەر، مەندىن يىراق بولۇش! 20 چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ئوغرۇلۇقى ھىيلىلىك بىلەن سۆزلەيدۇ؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئۇلار تەرىپىدىن ئازدۇرۇلدى. 21 ساڭا ئۈچەمەن

زېمىندا بولغان ئىسۇەمدۇرسەن» ـ دېدىم. 6 مېنىڭ پەريادىمغا قۇلاق سالغايسەن، چۈنكى
مەن ئىنتايىن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۇم، مېنى قوغلىغۇچىلىرىمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن،
چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈكتۈر. 7 سېنىڭ نامىڭنى تەبرىكلىشىم ئۈچۈن، جېنىمنى
تۈرمىدىن چىقارغايسەن، ھەققانىيلار ئەتراپىدا ئولىشىدۇ، چۈنكى سەن ماڭا زور مېھرىبانلىق
كۆرسىتىسەن.

143 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەروەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، يىلىنىشلىرىمغا
قۇلاق سالغايسەن، ھەققەت-سادالىقىڭدە ھەم ھەققانىيەتكىدە ماڭا جاۋاب بە رگەيسەن.
2 تۈز قۇلۇڭنى سوراققا تارتىشقا تۈرمىغايسەن، چۈنكى ئەزىرىڭدە تىرىكلەرنىڭ ھېچبىرى
ھەققانىي ئىسپاتلانمايدۇ. 3 چۈنكى دۇشمەن جېنىمغا زىيانكەشلىك قىلماقتا، ئۇ ھاياتىمنى
دەپسەندە قىلدى، مېنى خۇددى ئۆلگۈلى تۇزۇن بولغانلاردەك، قاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا
مەجبۇر قىلدۇ. 4 شۇڭا روھىم ئىچىمدە تۈگىشىپ دەپ قالدى، ئىچىمدە قەلبىم سۈندى.
5 مەن قەدىمكى كۈنلەرنى ئەسلەيمەن، سېنىڭ بارلىق قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ
ئويلىنىمەن، قوللىرىڭ ئىشلىگەنلىرىنى خىيالىمدىن ئوتكۈزىمەن. 6 قوللىرىمنى ساڭا قاراپ
سوزۇپ ئىنتىلىمەن، جېنىم چاڭقىغان زېمىنىدەك ساڭا تەشنادۇر. سېلاھ. 7 ماڭا
تېزدىن جاۋاب بە رگەيسەن، ئى پەروەردىگار، روھىم ھالدىن كېتىدۇ، دىدارىڭنى مەندىن
يوشۇرمىغايسەن، بولمىسا مەن ھاڭغا چۈشىدىغانلاردەك بولىمەن. 8 مېھىر-مۇھەببىتىڭنى
تاڭ سەھەردە ئاڭلاتقايسەن، چۈنكى تايانغىنىم سەن، مېڭىشىم كېرەك بولغان يولنى ماڭا
بىلدۈ رگەيسەن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ، 9 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى
پەروەردىگار، دۇشمەنلىرىمدىن، باشپاناھ ئىزدەپ سېنىڭ يېنىڭغا قاچىمەن. 10 تۈز
ئىرادە ئۈچۈن ئەمەل قىلىشىمغا مېنى ئۆگەتكەيسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ خۇدايىمدۇرسەن،
سېنىڭ مېھرىبان روھىڭ مېنى ئېچىتۇز زېمىنىدا يېتە كلىگەي؛ 11 تۈز نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن
مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەروەردىگار، تۈز ھەققانىيلىقىڭدە جېنىمنى ئاۋارىچىلىكتىن ئازاد
قىلغايسەن. 12 ھەم مېھىر-شەپقىتىڭدە دۇشمەنلىرىمنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەيسەن؛ جېنىمنى خار
قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلغايسەن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن.

144 داۋۇت يازغان كۈي: ـ قوللىرىمغا جەڭ قىلىشنى، بارماقلىرىمغا ئۇرۇشنى
ئۆگىتىدىغان، مېنىڭ قورام تېشىم پەروەردىگارغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! 2
مېنىڭ تۈ زگەرمەس شەپقىتىم ۋە مېنىڭ قورغنىم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە نىجاتكارىم،
مېنىڭ قالقىنىم ۋە تايانغىنىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۇ تۈز خەلقىمنى قول ئاستىمدا
بويسۇندۇرغۇچىدۇر! 3 ئى پەروەردىگار، سەن ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالىدىكەنسەن، ئادەم دېگەن
زادى نېمە؟ ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئويلايدىكەنسەن، ئىنسان بالىسى دېگەن نېمە؟ 4 ئادەم بولسا بىر
نەپەسىتۇرلا، خالاس، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئوتۇپ كېتىۋاتقان بىر كۆلە ڭگىدۇر، خالاس. 5 ئى
پەروەردىگار، ئاسمانلارنى ئېگىلدۈرۈپ چۈشكەيسەن؛ تاغلارغا تېگىپ ئۈلاردىن ئىس-
تۈتەك چىقارغايسەن؛ 6 چاقماقلارنى چاقنۇزۇپ ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەيسەن؛ ئوقلىرىڭنى
ئېتىپ ئۇلارنى قىيقاس-سۈرەنگە سالغايسەن؛ 7 يۇقىرىدىن قوللىرىڭنى ئۇزىتىپ، مېنى ئازاد
قىلغايسەن، مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن، ياقا يۇرتىكىلەرنىڭ چاڭگىلىدىن چىقارغايسەن. 8
ئۇلارنىڭ ئاغزىنى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداملىق قولدۇر. 9 ئى خۇدا، مەن
ساڭا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىمەن؛ ئونتارغا تە ڭگەش بولۇپ ساڭا كۆيلەرنى ئېيتىمەن.
10 سەن پادىشاھلارغا نىجاتلىق-غەلىبە بېغىشلايسەن؛ قۇلۇڭ داۋۇتنى ئەجەللىك قىلىچتىن
قۇتۇلدۇرىسەن. 11 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، يات يۇرتىكىلەرنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغايسەن؛
ئۇلارنىڭ ئاغزىنى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداملىق قولدۇر. 12 شۇنداق قىلىپ
ئوغۇللىرىمىز ياشلىقىدا پۈختا يېتىلگەن كۆچەتلە رگە ئوخشايدۇ، قىزلىرىمىز ئوردىچە نەقىشلەنگەن
تۈۋرۈكلەردەك بولىدۇ؛ 13 ئاشلىق ئامبارلىرىمىز تولدۇرۇلۇپ، تۈرلۈك-تۈرلۈك ئوزۇقلار
بىلەن تە مىنلەيدىغان، قويلىرىمىز ئوتلاقلىرىمىزدا مىڭلاپ، تۈمەنلەپ قوزىلايدىغان؛ 14
كاللىرىمىز بوغاز بولىدىغان، ھېچكىم بىسىپ كىرمەيدىغان، ھېچكىم [چە ڭگە] چىقمايدىغان؛
كوچىلىرىمىزدا ھېچ جېدەل-غوڭغا بولمايدىغان؛ 15 ئەھۋالى شۇنداق بولغان خەلق ئىمدىگەن
بەختلىكتۈر! خۇداسى پەروەردىگار بولغان خەلق بەختلىكتۈر!

145 مەدھىيە: داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سېنى مەدھىيلەپ ئۇلۇغلايمەن،
خۇدايىم، ئى پادىشاھ؛ نامىڭنا ئەبەدىلئەبەد دېگىچە تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن. 2
ھەر كۈنۈى ساڭا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، نامىڭنا ئەبەدىلئەبەد دېگىچە تەشە ككۇر-
مەدھىيە قايتۇرىمەن! 3 ئۇلۇغدۇر پەروەردىگار، زور مەدھىيىلە رگە لايىقتۇر! ئۇنىڭ
ئۇلۇغلۇقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بولغىلى بولماس؛ 4 بىر دەۋر يېڭى بىر دەۋ رگە سېنىڭ قىلغانلىرىڭنى
ماختايدۇ، ئۇلار قۇدرەتلىك قىلغانلىرىڭنى جاكارلايدۇ؛ 5 مەن ھەيۋىتىڭنىڭ شەرەپلىك
جۇلالىقىنى، ۋە كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى سېغىنىپ سۆزلەيمەن؛ 6 : شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
قورقۇنچلۇق ئىشلىرىڭنىڭ قۇدرىتىنى بايان قىلىدۇ، مەنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللىرىڭنى جاكارلايمەن! 7
ئۇلار زور مېھرىبانلىقىڭنى ئەسلەپ، ئۇنى مۇبارە كلەپ تارقىتىدۇ، ھەققانىيلىقىڭ توغرۇلۇق
يۇقىرى ئاۋازدا كۆيلەيدۇ. 8 پەروەردىگار مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىلدۇر، ئاسان
غەزەپلەنمەيدۇ، ئۇ زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۈر، 9 پەروەردىگار ھەممىگە مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ
رەھىمدىللىقىنى بارچە يارىتىقانلىرىنىڭ ئۈستىدىدۇر؛ 10 سېنىڭ بارلىق ياسىغانلىرىڭ سېنى
مەدھىيىلەيدۇ، ئى پەروەردىگار، سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ ساڭا تەشە ككۇر-مەدھىيە
قايتۇرىدۇ. 11 ئۇلار پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرىپىدىن خەۋەر بەتكۈزىدۇ، كۆچ-قۇدرىتىڭنى
سۆزلەيدۇ؛ 12 شۇنداق قىلىپ ئىنسان بالىلىرىغا قۇدرەتلىك ئىشلىرىڭ، پادىشاھلىقىڭنىڭ
شەرەپلىك ھەيۋىسى ئايان قىلىنىدۇ. 13 سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئەبەدىي پادىشاھلىقتۇر،
سەلتەنىتىڭ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر. 14 پەروەردىگار يىقىلاي دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى
يۈلەيدۇ، ئېگىلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۈزغۇزىدۇ. 15 ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرى ساڭا
تىكىلىپ كۈتىدۇ؛ ئۇلارغا تۈز ۋاقتىدا رىزقىنى تەقسىم قىلىپ بېرىسەن؛ 16 قولۇڭنى ئېچىشىڭ
بىلەنلا، بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرىسەن. 17 پەروەردىگار بارلىق يوللىرىدا
ھەققانىيدۇر، ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە مۇھەببەتلىكتۈر. 18 پەروەردىگار تۈزۈگە ئىندا
قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر، تۈزۈگە ھەقىقەتتە ئىندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە يېقىندۇر؛
19 ئۇ تۈزۈندىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ پەريادىنى
ئاڭلاپ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 20 پەروەردىگار تۈزىنى سۆيگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەر
تاللىدۇ؛ ەزىللەرنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 21 ئاغزىم پەروەردىگارنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىدۇ؛
بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئەبەدىلئەبەد ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشە ككۇر-مەدھىيە قايتۇرغاي!

146 ھەمدۇسانا! ئى جېنىم، پەروەردىگارنى مەدھىيىلە! 2 مەن ھايات بولساملا،
پەروەردىگارنى مەدھىيىلەيمەن؛ ۋۇجۇدۇم بار بولسىلا خۇدايىمغا كۆي ئېيتىمەن. 3
ئېسىلزادىلە رگىمۇ، ئىنسان بالىسىغۇ تايانما گلار، ئۇلاردا ھېچ مەدەت-نىجاتلىق يوقتۇر.
4 مانا، ئۇنىڭ نەپىسى كېتىدۇ، ئۇ توز ئۇيرىقىغا قايتىپ كېتىدۇ؛ شۇ كۈندىلا ئارزۇ-
نىيەتلىرى يوقاپ كېتىدۇ. 5 ياقۇپنىڭ تە ڭرىسى مەدەتكارى بولغان ئادەم، پەروەردىگار
خۇداسىنى ئۈز ئۈمىدى قىلغان ئادەم بەختلىكتۈر! 6 ئۇ ئاسمانلارنى، زېمىننى، دېڭىزنى
ھەم ئۇنىڭدا بار مەۋجۇداتلارنى يارىتقانىدۇر؛ ئۇ ھەققەت-سادالەتتە مەڭگۈ ئۈزىدۇ؛
7 ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئۇ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئاچ قالغانلارغا نان بېرىدۇ. پەروەردىگار
مەھبۇسلارنى ئازاد قىلىدۇ؛ 8 پەروەردىگار كورلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچىدۇ؛ پەروەردىگار
ئېگىلىپ قالغانلارنى تۈزغۇزىدۇ؛ پەروەردىگار ھەققانىيلارنى سۆيىدۇ. 9 پەروەردىگار
مۇساپىرلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ يېتىم-يېسىرلەرنى، تۇل خوتۇنىنى يۈلەيدۇ؛ بىراق ەزىللەرنىڭ
يولنى ئە گرى-ۋۇگرى قىلىدۇ. 10 پەروەردىگار مە ڭگۈ ڭگە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئى زىئون،
سېنىڭ خۇدايىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ! ھەمدۇسانا!

147 ھەمدۇسانا! ياھنى مەدھىيىلە گلار! بەرھەق، بۇنداق قىلىش شېرىندۇر،
خۇدايىمىزنى كۆيلە گلار! مەدھىيە ئۈقۈش ئىنسانغا يارىشىدۇ. 2 پەروەردىگار يېرۇسالېمنى بىنا
قىلماقتا؛ ئىسرائىلنىڭ سۈرگۈن قىلىنغانلىرىنى ئۈ يىغىپ كېلىدۇ؛ 3 ئۇ كۆڭلى سۇنۇقلارنى
داۋالايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يارىلىرىنى تاڭىدۇ. 4 ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ سانىنى سانايدۇ؛ ئۇلارنىڭ
ھەممىسگە بىر-بىرلەپ ئىسىم قويىدۇ. 5 ئۇلۇغدۇر ەربىمىز؛ زور قۇدرەتلىكتۈر، ئۇنىڭ
چۈشىنىشى چە كسىزدۇر. 6 پەروەردىگار ياۋاش مۇمىنلەرنى يۈلەپ كۆتۈرىدۇ؛ ەزىللەرنى
يە رگىچە تۆۋەن قىلىدۇ. 7 پەروەردىگارغا تەشە ككۇرلەر بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، كۆيلەرنى
چىلىتارغا تە ڭشەپ ئېيتىڭلار! 8 ئۇ ئاسمانىنى بۇلۇتلار بىلەن قاپلىتىدۇ، زېمىنغا يامغۇرنى

بىكىتىدۇ، تاغلاردا ئوت-چۈپلەرنى ئۆستۈرىدۇ؛ **9** ماللارغا ئوزۇق، تاغ قاغىسىنىڭ چوڭىلىرى زارلىغاندا، ئۇلارغا ئوزۇق بېرىدۇ؛ **10** ئات كۆچىدىن ئۆز زوق ئالمايدۇ؛ ئادەمنىڭ چەبدەس پۇتلىرىنى خۇرسەنلىك دەپ بىلمەيدۇ؛ **11** پەرۋەردىگار بەلكى ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى، ئۆزىنىڭ ئۆز زۆگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. **12** پەرۋەردىگارنى ماختاڭلار، ئى يېرۇسالىم؛ خۇدايىڭنى مەدھىيىلە، ئى زىئون. **13** چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرىڭنىڭ تاقاقلىرىنى مەھكەم قىلىدۇ؛ سېنىڭدە ئۇرۇۋاتقان پەرزەنتلىرىڭگە بەخت-بەركەت بەردى. **14** ئۇ چەت-چېگرالىرىڭدا ئارام-تىنچلىق يۈرگۈزىدۇ، سېنى بۇغداينىڭ ئېسىلى بىلەن قانائەتلەندۈرىدۇ. **15** ئۇ ئۆز ئەمر-بېشارەتلىرىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئىنتايىن تېز يۈگۈرىدۇ. **16** ئۇ ئاق قارنى يۇڭدەك بېرىدۇ، قىراۋنى كۈللەردەك تارقىتىدۇ. **17** ئۇنىڭ مۇزىنى نان ئۇۋاقلىرىدەك قىلىپ پارچىلاپتىدۇ؛ ئۇنىڭ سوغۇق ئالدىدا كىم تۇرالىسۇن؟ **18** ئۇ سۆزىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ئېرىتىدۇ؛ ئۇنىڭ شامىلىنى چىقىرىپ، سۇلارنى ئاققۇزىدۇ. **19** ئۇ ئۆز سۆز-كالامىنى ياقۇبقا، بەلگىلىمىلىرىنى ھەم ھۆكۈملىرىنى ئىسرائىلغا ئايان قىلىدۇ؛ **20** ئۇ باشقا ھېچبىر ئەلگە مۇنداق مۇئامىلە قىلمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى بولسا، ئۇلار بىلىپ باققان ئەمەس. ھەمدۇسانا!

148

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنى ئاسمانلاردىن مەدھىيىلە كۆلار، يۇقىرى جايلاردا ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار؛ **2** ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار، بارلىق پەرىشتىلىرى؛ ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار، بارلىق قوشۇنلىرى! **3** ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار، ئى قۇياش ھەم ئاي، ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار، ھەممە پارلاق يۇلتۇزلار؛ **4** ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار، ئاسمانلارنىڭ ئاسمانلىرى، ئاسماندىن يۇقىرى جايلاشقان سۇلار! **5** بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ بۇيرۇغان ھامان، ئۇلار ياراتىلغاندۇر؛ **6** ئۇ ئۇلارنى ئەبەدىلئەبە دگىچە تۇرغۇزدى؛ ئۇلار ئۆچۈن ۋاقتى ئۆتمەيدىغان بەلگىمىنى بۇيرۇغان. **7** پەرۋەردىگارنى زېمىندىن مەدھىيىلە كۆلار، دېڭىزدىكى بارلىق ئەجدىھالار، دېڭىزنىڭ بارلىق تەگلىرى؛ **8** ئوت، مۇلدۈز، قار، تۇمان، ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلىدىغان جۈدۈنلۈق شامال؛ **9** تاغلار ھەم بارلىق دۆڭلار، مېۋىلىك دەرەخلەر، بارلىق كېدىر دەرەخلىرى، **10** ياۋايى ھايۋانلار، بارلىق مال-ۋارانلار، ئۆمىلىگۈچىلەر ھەم ئۇچار-قاناتلار؛ **11** جاھان پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوۋملار، ئەمىرلەر ھەم يەر يۈزىدىكى بارلىق ھاكىم-سوتچىلار؛ **12** ھەم يىگىتلەر ھەم قىزلار، بوۋايلار ۋە ياشلار، ـ **13** ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىسۇن؛ چۈنكى پەقەتلا ئۇنىڭ نامى ئالىيدۇر؛ ئۇنىڭ ھەيۋىتى يەر ھەم ئاسماندىن ئۈستۈن تۇرىدۇ. **14** ھەم ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ مۇڭگۈزىنى، يەنى بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ مەدھىيىسىنى ئېگىز كۆتۈرگۈ زگەن؛ ئۇلار ئىسرائىل بالىلىرى، ئۆزىگە يېقىن بىر خەلقتۇر! ھەمدۇسانا!

149

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى بىر ناخشىنى ئوقۇڭلار، مۇمىن بەندىلەرنىڭ جامائىتىدە ئۇنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىڭلار! **2** ئىسرائىل ئۆز ياراتقۇچىسىدىن شادلانسۇن؛ زىئون ئوغۇللىرى ئۆز پادىشاھىدىن خۇش بولغاي! **3** ئۇلار ئۇنىڭ نامىنى ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلىسۇن؛ ئۇنىڭغا كۈيلەرنى داپ ھەم چىلتارغا تەگشەپ ئېيتسۇن! **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن سۆيۈنەر؛ ئۇ ياۋاش مۇمىنلەرنى نىجاتلىق بىلەن بېزەيدۇ؛ **5** ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شان-شەرەپتە روھلىنىپ شاد بولغاي، ئورۇنلىرىدا يېتىپ شاد ئاۋازىنى يا كۆتىرىڭلار! **6** ئاغزىدا تەكبىر يۈكسەك مەدھىيىلىرى بولسۇن، قوللىرىدا قوش بىسلىق قىلىچ ئۇتۇلسۇن؛ **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەللەر ئۈستىدىن قىساس، خەلقلەر گە جازا بەجا يۈرگۈزىدۇ؛ **8** ئەللەرنىڭ پادىشاھلىرىنى زەنجىرلەر بىلەن، ئاقسۆڭەك كىلىرىنى تۆمۈر كىشەنلىرى بىلەن باغلايدۇ؛ **9** ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈتۈلگەن ھۆكۈمنى بەجا كەلتۈرىدۇ ـ ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى مۇشۇ شەرەپكە ئىسىپ بولىدۇ! ھەمدۇسانا!

150

ھەمدۇسانا! تەكرىنى ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىدا مەدھىيىلە كۆلار، قۇدرىتى پارلاپ تۇرىدىغان ئەرشلەردە ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار؛ **2** ئۇنى قۇدرەتلىك ئىشلىرى ئۈچۈن مەدھىيىلە كۆلار، غايەت ئۇلۇغلۇق ئۈچۈن ئۇنى مەدھىيىلە كۆلار؛ **3** ئۇنى بۇرغا ساداسى بىلەن مەدھىيىلە كۆلار؛ ئۇنى راۋاب ھەم چىلتار بىلەن مەدھىيىلە كۆلار؛ **4** ئۇنى داپ ھەم ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلە كۆلار؛ ئۇنى تارلىق سازلار ھەم نەي بىلەن مەدھىيىلە كۆلار؛ **5** ئۇنى جاراڭلىق چاڭلار ھەم ياڭراق چاڭلار بىلەن مەدھىيىلە كۆلار؛ **6** بارلىق نەپەس ئىگىلىرى ياھنى مەدھىيىلىسۇن! ھەمدۇسانا!

پەند-نەسىھەتلەر

1 ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ **2** بۇ پەند-
نەسىھەتلەر ساۋاق ئەقىل-پاراسەت، ئەدەپ-ئەخلاقنى ئۆگىنىپ، سىنى ئىبرەتلىك سۆزلەرنى
چۈشىنىدىغان قىلىدۇ؛ **3** ساۋاق دانالىق، ھەققانىيلىق، پەم-پاراسەت ۋە دۇرۇسلۇقنىڭ
يولىيورۇق-تەربىيىسىنى قوبۇل قىلىدۇرىدۇ. **4** بۇ [پەند-نەسىھەتلەر] نادانلارنى زېرەك قىلىپ،
ياشلارنى بىلىملىك ۋە سە-زگۈر قىلىدۇ؛ **5** بۇلارغا قۇلاق سېلىشى بىلەن دانالار بىلىمنى
ئاشۇرىدۇ، يورۇتۇلغان كىشىلەر تېخىمۇ دانا مەسلىھەتكە ئېرىشىدۇ، **6** شۇنداقلا پەند-
نەسىھەتلەر ھەم تەمسىللەرنىڭ مەنىسىنى، دانىشمەنلەرنىڭ ھېكمەتلىرى ھەم تىلسىم سۆزلىرىنى
چۈشىنىدىغان قىلىنىدۇ. **7** پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇش بىلىمنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئەخمەقلەر
دانالىقنى ۋە تەربىيىنى كۆز ئۈچۈن ئىلمايدۇ. **8** ئى ئوغلۇم، ئاتاڭنىڭ تەربىيىسىگە قۇلاق
سال، ئاناڭنىڭ سۆز-نەسىھەتىدىن ئايرىلما؛ **9** چۈنكى ئۇلار سېنىڭ بېشىڭغا تاقالغان
گۈل چەمبىرەك، بوينۇڭغا ئېسىلغان مارجان بولىدۇ. **10** ئى ئوغلۇم، يامانلار سېنى
ئازدۇرسا، ئۇلارغا ئە-گەشمىگىن. **11** ئەگەر ئۇلار: ـ يۈر، تۇزاق قۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرەيلى؛
يوشۇرۇنۇپلىپ، بىرەر بىگۇناھ كەلگەندە ئۇرايلى! **12** ئەھتىسارادەك ئۇلارنى يۇتۇۋېتەيلى،
ساق بولسىمۇ، ھاڭغا چۈشكەنلەردەك ئۇلارنى يېقىتايلى؛ (Sheol h7585) **13** ئۇلاردىن
خىلمۇخىل قىممەتلىك مال-دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ۋەيلىرىمىزنى ئولجا بىلەن تولدۇرىمىز. **14**
بىز بىلەن شېرىك بول، ھەمياننىمىز بىر بولسۇن، دېىسە، ـ **15** ئى ئوغلۇم، ئۇلارغا يولداش
بولما، تۇز-ئۇڭنى ئۇلارنىڭ ئىزىدىن نېرى قىل! **16** چۈنكى ئۇلارنىڭ پۇتلىرى رەزىللىككە
يۈگۈرىدۇ، قولىنى قان قىلىش ئۈچۈن ئالدىرايدۇ. **17** ھەرقانداق ئۈچار قانات ۋەيۋېپ قالغاندا
تۇزاق قويۇش بىكار ئاۋارىچىلىكتۇر؛ **18** لېكىن بۇلار دەل تۇز قېنىنى تۆكۈش ئۈچۈن
ساقلايدۇ، تۇز جانلىرىغا زامىن بولۇشنى كۈتىدۇ. **19** نەپسى يوغىناپ كەتكەن ھەربىر
ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئاقىۋىتى مانا شۇنداق؛ [ھارام مال-دۇنيا] تۇز ئىگىلىرىنىڭ جېنىنى
ئالىدۇ. **20** [ۋېيۈك] دانالىق كوچىدا ئوچۇق-ئاشكارا خىتاب قىلماقتا، چوڭ مەيدانلاردا
ساداسىنى ئاڭلاتماقتا. **21** كوچا دوقۇشلىرىدا ئادەملەرنى چاقىرماقتا، شەھەر دەرۋازىلىرىدا
سۆزلىرىنى جاكارلىماقتا: ـ **22** ئى سادىدىلار، قاچىلىنچە مۇشۇنداق نادانلىققا بېرىلىسىلەر؟
مەسخىرە قىلغۇچىلار قاچىلىنچە مەسخىرىلىكتىن ھۇزۇر تاپىسۇن؟ ئەخمەقلەر قاچىلىنچە بىلىمدىن
نەپرەتلەنسۇن؟! **23** تەنبىھلىرىمگە قۇلاق سېلىپ ماڭغان يولۇڭلاردىن يانغان بولسا ئاگاھ
ئىدى! روھىمنى سىلە رگە تۆكۈپ بېرەتتىم، سۆزلىرىمنى سىلە رگە بىلدۈرگەن بولاتتىم. **24**
لېكىن چاقىرسام، ئاڭلىمىدىڭلار، قولۇمنى تۇزلارتسام، ھېچقايسىڭلار قارىمىدىڭلار. **25**
نەسىھەتلىرىمنىڭ ھەممىسىگە پەرۋا قىلمىدىڭلار، نەتىنىھىمنى ئاڭلاشنى قىلچە خالىمىدىڭلار. **26**
شۇڭا، بېشىڭلارغا بالايىقازا كەلگەندە كۈلەمەن؛ ۋەھىمە سىلە رگە يېتىشى بىلەن مەسخىرە
قىلىمەن. **27** ھالاكەت ئېلىپ كەلگەن ۋەھىمە ئۈستۈڭلە رگە چۈشكەندە، ۋەيرانچىلىق
سىلە رگە قويۇنتازدەك كەلگەندە، سىلەر ئېغىر قايغۇغا ۋە ئازابقا مۇپتىلا بولغىنىڭلاردا ـ **28**
ئۇ چاغدا مۇشۇ كىشىلەر مەندىن ئۇتۇنۇپ چاقىرىدۇ، مەن پەرۋا قىلمايمەن، مېنى تەلەۋرۈپ
ئىزدىسىمۇ، تاپالمايدۇ. **29** ئۇلار بىلىمگە نەپرەتلەنگىنىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەيمىنىشنى
تاللىمىغىنىدىن، **30** مېنىڭ نەسىھىتىمنى قىلچە قوبۇل قىلغۇسى يوقلۇقىدىن، تەنبىھىمگىمۇ پەرۋا
قىلمىغىنىڭلاردىن، **31** ئۇلار تۇز يېشىنى يەيدۇ، تۇز قەستىلىرىدىن تولۇق ئازاب تارتىدۇ؛
32 چۈنكى ساددىلارنىڭ يولدىن چېقىشى تۇز جىنغا زامىن بولىدۇ؛ ئەخمەقلەر راھەتلىك
تۇرمۇشىدىن تۇزلىرىنى ھالاك قىلىدۇ. **33** لېكىن ماڭا قۇلاق سالغانلار ئامان-ئېسەن
ياشايدۇ، بالايىقازالاردىن، غەم-ئەندىشىلەردىن خالىي بولۇپ، خاتىرجەم تۇرىدۇ.

2 ئى ئوغلۇم، ئەگەر سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلساڭ، نەسىھەتلىرىمنى قەلبىڭگە پۈكسەڭ، **2**
ئەگەردە دانالىققا قۇلاق سالساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشكە كۆڭۈل بەرسەڭ، **3** ئەگەر
ئەقىل-پاراسەتكە تەشنا بولۇپ ئىلتىجا قىلساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىش ئۈچۈن يۈقىرى ئاۋازدا
يېلىنساڭ، **4** ئەگەر كۈمۈشكە ئىنتىلگەندەك ئىنتىلسەڭ، يوشۇرۇن گۆھەرنى ئىزدىگەندەك
ئىزدىسەڭ، **5** ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنىڭ [ھەقىقىي] قورقۇشنى بىلىدىغان بولىسەن، ۋە ساۋاق
خۇدانى تونۇش ئېسىپ بولىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار دانالىق بەرگۈچىدۇر؛ ئۇنىڭ
ئاغزىدىن بىلىم بىلەن يورۇقلۇق چىقىدۇ. **7** ئۇ دۇرۇس ياشاۋاتقانلار ئۈچۈن مول ھېكمەت
تەييارلاپ قويغاندۇر، ئۇ ۋىجدانلىق ئادەملەر ئۈچۈن قالقاندۇر. **8** ئۇ ئادىللىق قىلغۇچىلارنىڭ
يوللىرىنى ئاسرايدۇ، ئىخلاسمەن بەندىلىرىنىڭ يولىنى قوغدايدۇ. **9** ئۇ چاغدا ھەققانىيلىق،
ئادىللىق ۋە دۇرۇسلۇقنى، شۇنداقلا ھەرقانداق گۈزەل يولنى چۈشىنىدىغان بولىسەن. **10**
دانالىق قەلبىڭگە كىرىشى بىلەنلا، بىلىم كۆڭلۈڭگە يېقىشى بىلەنلا، **11** پەم-پاراسەت سېنى
قوغدايدۇ، يورۇقلۇق سېنى ساقلايدۇ. **12** ئۇلار سېنى يامان يولدىن، تىلى زەھەر ئادەملەردىن
قۇتقۇزىدۇ؛ **13** يەنى توغرا يولدىن چەتنەگىنىلەردىن، قاراڭغۇ يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن،
14 رەزىللىك قىلىشنى ھۇزۇر كۆرىدىغانلاردىن، يامانلىقنىڭ زىيانلىرىنى خۇشاللىق دەپ
بىلىدىغانلاردىن، **15** يەنى ئەگرى يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن، قەكىغىر يولدا ماڭىدىغانلاردىن
قۇتقۇزىدۇ. **16** [دانالىق] سېنى بۇزۇق ئايالدىن، يەنى شىرىن سۆزلەر بىلەن ئازدۇرماقچى
بولغان نامەھرەم ئايالىلاردىن قۇتقۇزىدۇ. **17** [بۇنداق ئايالىلار] ياش ۋاقتىدا تەككەن
جورىسىنى تاشلاپ، خۇدا ئالدىدىكى نىكاھ قەسىمىنى ئۇنتۇغان ۋاپاسىزلاردىندۇر. **18**
ئۇنىڭ ۋۇيىگە باردىغان يول ئۆلۈمگە ئاپىرىدىغان يولدۇر، ئۇنىڭ ماڭىدىغان يوللىرى ئادەمنى
ئەرۋاھلار ماكانىغا باشلايدۇ. **19** ئۇنىڭ قېشىغا بارغانلارنىڭ ھېرىمۇ قايتىپ كەلگىنى يوق،
ئۇلاردىن ھېرىمۇ ھاياتلىق يوللىرىغا ئېرىشكىنى يوق. **20** [شۇلارنى چۈشەنسەڭ] ياخشىلارنىڭ
يولدا ماڭىسەن، ھەققانىيلارنىڭ يوللىرىنى تۇتىسەن. **21** چۈنكى دۇرۇس ئادەم زېمىندا
ياشاپ قالالايدۇ، مۇكەممەل كىشى بۇ يەردە ماكانلىشالايدۇ. **22** لېكىن رەزىللەر زېمىندىن
ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ۋاپاسىزلار ئۇنىڭدىن يۇلۇۋېتىلىدۇ.

3 ئى ئوغلۇم، تەلىمىنى ئۇنتۇما، دېگەنلىرىمنى ھەمىشە كۆڭلۈڭدە چىڭ تۇت. **2**
چۈنكى ئۇ ساۋاق بەركەتلىك كۈنلەر، ئۇزۇن ئۆمۈر ۋە خاتىرجەملىك قوشۇپ بېرىدۇ. **3**
مېھرىبان ۋە ھەق-سەممىي بولۇشتىن ۋاز كەچمە، بۇلارنى بوينۇڭغا ئېسىۋال، قەلبىڭگە
پۈتىۋال. **4** شۇنداق قىلغاندا خۇدا ۋە بەندىلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا لايىق بولىسەن،
دانىشمەن ھېسابلىنىسەن. **5** ئۇنۇ ئەقلىڭگە تايانمايى، پەرۋەردىگارغا چىن قەلبىڭ بىلەن
تايانغىن؛ **6** قاندىلا ئىش قىلساڭ، پەرۋەردىگارنى تونۇشقا ئىنتىل، ئۇ ساۋاق توغرا يوللارنى
كۆرسىتىدۇ. **7** ئۇنۇڭنى ئەقىللىق ساناما؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىپ، يامانلىقتىن يىراق بول.
8 شۇنداق قىلغىنىڭدا، بۇ ئىشلار دەردىڭگە دەرمان، ئۆستىخانلىرىڭغا يىلىك بولىدۇ. **9**
پەرۋەردىگارنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىپ مال-دۇنيايىڭدىن ھەدىيەلەرنى سۈنغىن، ئېتىزىڭدىن ئۈنۈمچى
چىققان مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئۈنىڭغا ئاتىغىن؛ **10** شۇنداق قىلغىنىڭدا، ئامبارلىرىڭ ئاشلىققا
تولۇپ تاشىدۇ، شاراب كۈچىە كلىرىڭدە يېڭى شاراب ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ. **11** ئى
ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسىگە بېپەرۋالىق قىلما، ئۇنىڭ تەنبىھىدىن بەزمە. **12** چۈنكى،
ئاتا ئەزىز كۆرگەن ئوغلىغا تەنبىھ-تەربىيە بەرگەندەك، پەرۋەردىگار كىمنى سۆيگەن بولسا
ئۇنىڭغا تەنبىھ-تەربىيە بېرىدۇ. **13** دانالىققا مۇيەسسەر بولغان كىشى، يورۇقلۇققا ئىگە بولغان
كىشى نېمىدىگەن بەختلىك-ھە! **14** چۈنكى دانالىقنىڭ پايدىسى كۈمۈشنىڭ پايدىسىدىن
كۆپتۇر، قىممىتى ساپ ئالتۇننىڭكىدىمۇ زىيادىدۇر. **15** ئۇ لەئەل-ياقۇتلاردىن قىممەتلىكتۇر،
ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسە ئۇنىڭ ھېچبىرىمۇ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. **16** دانالىقنىڭ
ئوڭ قولىدا ئۇزۇن ئۆمۈر، سول قولىدا بايلىق ۋە شۆھرەت باردۇر. **17** ئۇنىڭ يوللىرى
ساۋاق خۇش پۇراق ۋەيۋاۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق تەرىقىلىرى سىنى ئارام تاپقۇزۇر. **18** ئۇ تۇرۇنى
تاپقان ئادەمگە «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، ئۇنى چىڭ ئۇتقان كىشى نېمىدىگەن بەختلىك! **19**
پەرۋەردىگار دانالىق بىلەن يەر-زېمىننى بەرپا قىلدى، ھېكمەت بىلەن ئاسمانىنى ئورناتتى. **20**
ئۇنىڭ بىلىمى بىلەن يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرى يېرىلدى، ھەمدە بۇلۇتلاردىن شەبنەم
چۈشتى. **21** ئى ئوغلۇم! [دانالىق بىلەن بىلىمنى] كۆز ئۈڭدىن چىقارما، پىشقان ھېكمەت ۋە
پەم-پاراسەتنى چىڭ تۇت. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جېنىڭغا جان قوشىدۇ، بوينۇڭغا
ئېسىلغان ئېسىل مارجاندەك ساۋاق گۈزەللىك قوشىدۇ. **23** شۇ چاغدا يولۇڭدا ئامان-ئېسەن
ماڭالايسەن، يولدا پۇتلاشمايسەن. **24** ياتقاندا ھېچ نېمىدىن قورقمايسەن، يېتىشىڭ بىلەنلا
تاتلىق تۇخلايسەن. **25** بىشىڭغا دەھشەتلىك ۋەھىمە چۈشكەندە قورقمىغىن، رەزىللەرنىڭ
ۋەيرانچىلىقىدىن غەم قىلمىغىن! **26** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ تايانچىڭدۇر، ئۇ پۇتۇڭنى
قاپقانلاردىن نېرى قىلىدۇ. **27** پەقەت قولۇڭدىن كەلسلا، ھاجەتمەنلەردىن ياخشىلىقنى
ئايمىغىن. **28** قولۇم-قوشنىلىرىڭ سېنىڭدىن ئۇتتىە سوراپ كىرسە، «قايتىپ كېتىپ، ئەتە

كەلگن، ئەتە بېرەي» ـ دېمگن. 29 قوشناكغا زىيانكەشلىك نىيتىدە بولما، چۈنكى ئۇ ساكا ئىشنىپ يېنىكدا خاتىرجەم ياشايدۇ. 30 بىرسى ساكا زىيان يەتكۈزمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن سەۋەبسىز ماجىرالاشما. 31 زۇلۇمخور كىشىگە ھەسەت قىلما، ئۇنىڭ يول-تەدبىرلىرىدىن ھېچنىمىنى تاللىما. 32 چۈنكى قىكغىر يوللارنى ماڭىدىغانلار پەروەردىگارنىڭ نەزىردە يىرگىنچلىكتۇر، لېكىن ئۇنىڭ سىرداش دوستلۇقى دۇرۇس ياشاۋاتقان ئادەمگە تەئەللۇقتۇر. 33 پەروەردىگارنىڭ لەنىتى رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ ئۆيىدىدۇر، لېكىن ئۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۆيىگە بەختە ئاتا قىلۇر. 34 بەرھەق، مەسخىرە قىلغۇچىلارنى ئۇ مەسخىرە قىلىدۇ، لېكىن كىچىك پېئىل كىشىلە رگە شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 35 دانالار شۇھرەتكە ۋارىسلىق قىلىدۇ، لېكىن ھاماقەتلەر رەسۋا قىلىنىدۇ.

4 ئى ئوغۇللار، ئاتاكلارنىڭ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاڭلار، كۆڭۈل قويىساكلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىسىلەر. 2 چۈنكى سىلە رگە ئۆگىتىدىغانلىرىم ياخشى بىلىمدۇر، كۆرسەتمىلىرىمدىن ۋاز كەچمە كلار. 3 چۈنكى مەنمۇ ئاتامنىڭ يۇمران بالىسى ئىدىم، ئانامنىڭ ئارزۇلۇق يالغۇز ئوغلى ئىدىم، 4 ئاتام ماكا ئۆگىتىپ مۇنداق دېدى: ـ سۆزلىرىمنى ئېسىڭدە تۇت؛ كۆرسەتمىلىرىمگە رىئايە قىل، شۇنىڭ بىلەن ياشنايسەن. 5 دانالىقنى ئالغىن، ئەقىل تاپ، ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۇنتۇما، ئۇلاردىن چىقما. 6 [دانالىقتىن] ۋاز كەچمە، ئۇ سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇنى سۆيگىن، ئۇ سېنى قوغدايدۇ. 7 دانالىق ھەممە ئىشنىڭ بېشىدۇر؛ شۇڭا دانالىقنى ئالغىن؛ بارلىقىڭنى سەرپ قىلىپ بولساڭمۇ، ئەقىل تاپقىن. 8 [دانالىقنى] ئەززىلگىن، ئۇ سېنى كۆتۈرىدۇ، ئۇنى چىڭ قۇچاقلىغاندا، سېنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىدۇ. 9 بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبىرە كتەك [ساكا گۈزەللىك تېلىپ كېلىدۇ]، ساكا شۇھرەتلىك تاج ئىنئام قىلىدۇ. 10 ئى ئوغلۇم، قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلغىن، شۇندا ئۆمرۈڭنىڭ يىللىرى كۆپ بولىدۇ. 11 مەن ساكا دانالىق يولىنى ئۆگىتەي، سېنى دۇرۇسلۇق يوللىرىغا باشلاي. 12 ماڭىنىڭكا قەدەملىرىڭ چەكلەنمەيدۇ، يۈگۈرسەڭ يېقىلىپ چۈشمەيسەن. 13 ئالغان تەربىيەڭنى چىڭ تۇت، قوۋۇڭدىن كەتكۈزمىگىن؛ ئۇيدان ساقلىغىن ئۇنى، چۈنكى ئۇ سېنىڭ ھاياتىڭدۇر. 14 يامان ئادەملەر ماڭىغان يولغا كىرمە، رەزىللەرنىڭ ئىزىنى باسما. 15 ئۇلارنىڭ [يولىدىن] ئۆتۈۋىڭنى قاچۇر، [يولىغا] يېقىن يولىما؛ ئۇنىڭدىن يانداپ ئۆتۈپ كەت، نېرى كەتكىن. 16 چۈنكى [يامانلار] بەرەر رەزىللىك قىلمىغۇچە ئۇخلىيالماس، بەرەرسىنى يېقىتمىغۇچە ۋېقۇسى كەلمەس. 17 يامانلىق ئۇلارنىڭ ئوزۇقىدۇر، زوراۋانلىق ئۇلارنىڭ شارابىدۇر. 18 لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يولى گويا تاڭ نۇرىدۇر، كۈن چۈش بولغۇچە بارغانسېرى يورۇيدۇ. 19 يامانلارنىڭ يولى زۇلمەت كېچىدەك قاپقاراڭغۇ، ئۇلار يېقىلىپ، نېمىگە پۇتلىشىپ كەتكىنىنى بىلمەيدۇ. 20 ئى ئوغلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ تاڭلا، گەپلىرىمگە قۇلاق سال. 21 ئۇلارنى كۆز ئۈڭدە ئۇتقىن، يۈرىكىڭنىڭ قېنىدا قەدرلەپ ساقلىغىن. 22 چۈنكى سۆزلىرىم تاپقانلار ئۈچۈن ھاياتىۋر، ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنىگە سالامەتلىكتۇر. 23 قەلبىڭنى «ھەممىدىن ئەزىز» دەپ ساپ تۇت، چۈنكى بارلىق ھايات ئىشلىرى قەلبىتىن باشلىنىدۇ. 24 ئاغزىڭنى ئەگرى گەپتىن يىراق تارت، لەۋلىرىڭ ئېزىتقۇلۇقتىن نېرى بولسۇن. 25 كۆزۈڭنى ئالدىڭغا تۆز تىككىن، نەزىرىڭنى ئالدىڭغا توغرا تاشلا، 26 ماڭىدىغان يولۇڭنى ئويدان ئويلانغىن، شۇنداق قىلساڭ ئىشلىرىڭ پۈختا بولىدۇ. 27 ئوڭغا، سولغا قايمىغىن؛ قەدەملىرىڭنى يامانلىق يولىدىن نېرى تارت.

5 ئى ئوغلۇم، دانالىقىمغا كۆڭۈل قويغىن، ئىدراكلىك سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن. 2 شۇنداق قىلغىنىڭدا ئىشقا سە زگۈرلۈك بىلەن قارايدىغان بولىسەن، لەۋلىرىڭ پەم-پاراسەتنى ئېرىلىمايدۇ. 3 چۈنكى بۇزۇق خوتۇنىنىڭ ئاغزىدىن ھەسەل تامىدۇ، لەۋلىرى زەيتۇن يېغىدىن سىلىقتۇر؛ 4 لېكىن ئۇنىڭ ئاقىۋىتى كەڭ كېدەك ئاچچىق، ئىككى بىسلىق قىلىچتەك ئۆتكۈر. 5 ئۇنىڭ قەدەملىرى تۆۋۈم گىرداۋىغا ئېلىپ بارىدۇ، ئۆتقان يولى گۇ رگە باشلايدۇ. (Sheol h7585) 6 ھاياتلىق يولىنى قىلچە بىلگۈم يوق دەپ، باسقان قەدەملىرى تۇراقسىز بولىدۇ، نە گە بارىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 7 شۇڭا، ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ دېگەنلىرىمدىن چىقما كلار. 8 ئۇنداق خوتۇندىن يىراق قاچ! ئىشىكى ئالدىغىمۇ يېقىن يولىما! 9 بولمىسا، ئىززەت-ئابرۇيۇڭنى باشقىلارغا ئۆتكۈزۈپ قويىسەن، [ياشلىق] يىللىرىڭنى رەھىمسىزلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىسەن! 10 يات ئادەملەر بايلىقلىرىڭ بىلەن ئۆزىنى تولدۇرىدۇ، جايالىق ئەجىرلىرىڭنىڭ مېۋىسى ياقا يۈرتلۇقىنىڭ ئۆيىگە ئۆتۈپ كېتىدۇ، 11 ئەجىلىڭدە نالە-يەرياد كۆتۈرگىنىڭدە، ئەزابى-بەدىنىڭ يەم بولغاندا، 12 شۇ چاغدا سەن: ـ «ئاھ، نەسىھەتلەردىن نېمانچە ئەپەرەتلەنگەندىمەن! كۆڭۈلمدە تەنبىھلەرنى نېمانچە كەمىستكەندىمەن! 13 ئېمىشقا ئۆستازلىرىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغاندىمەن؟ ماكا تەربىيە بە رگەنلە رگە قۇلاق سالمىغاندىمەن؟ 14 جەمئىيەتتىمۇ، جامائەت ئالدىدىمۇ ھەرخىل نومۇسقا قالغاندەك بولدۇم!» ـ دەپ قالسەن. 15 ئۆز ۋۇجۇدۇڭ كوچىكىڭدىكى سۇنى ئىچكىن، ئۆز بۇلقىقىڭدىن ئېقىۋاتقان سۇدىن ھۇزۇرلان. 16 بۇلاقلىرىڭ ئۆزغۇپ ھەر يە رگە تارقىلىپ كەتسە [بولامدۇ]؟ ئېرىقلىرىڭدىكى سۇلار كوچىلاردا ئېقىپ يۈرسە بولامدۇ؟ 17 بۇلار ساڭىلا خاس بولسۇن، يات كىشىلە رگە تە گمىسۇن! 18 بۇلىقىڭ بەختىگە بەركەتلىك بولغاي! ياشلىقىڭدا ئالغان خوتۇنۇڭ بىلەن ھۇزۇرلان. 19 ئۇ چىشى كېيىكتەك چىرايلىق! جەرەندەك سۆيۈملۈك! ئۇنىڭ باغرىدىن ھەمىشە قانائەتتە بولغايسەن، ئۇنىڭ قاينىغا مۇھەببىتىدىن دائىم خۇشاللىققا يېتىۋالىسەن. 20 ئى ئوغلۇم، نېمىشقا يات ئايالغا شەيدا بولىسەن؟ نېمىشقا يات خوتۇننىڭ قوينىغا ئۆزۈڭنى ئاتىسەن؟ 21 چۈنكى ئىنسانىنىڭ ھەممە قىلغانلىرى پەروەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىدۇر، ئۇ ئۇنىڭ ھەممە ماڭغان يوللىرىنى تارازىغا سېلىپ ئۆرىدۇ. 22 يامان ئادەمنىڭ ئۆز قەبىھلىكلىرى ئۆزىنى ئۆزاققا چۈشۈرىدۇ، ئۇ ئۆز گۇناھى بىلەن سىرتماققا ئېلىنىدۇ. 23 ئۇ يولىورۇقتىن مەھرۇم بولغانلىقىدىن جېنىدىن ئايرىلىدۇ، چېكىدىن ئاشقان ھاماقەتلىكى ئۆپەيلىدىن يولدىن ئېزىپ كېتىدۇ.

6 ئى ئوغلۇم، ئە گەر دوستۇڭغا بورۇن بولغان بولساڭ، يات كىشىنىڭ قەرزىنى تۇلەشكە قول يېرىشىپ ۋەدە بە رگەن بولساڭ، 2 ئە گەر ئۆز سۆز ۋۇجۇدىن ئىلىنغان بولساڭ، ئۆز ۋەدەڭ بىلەن باغلىنىپ قالساڭ، 3 ئۇ يېقىنىڭنىڭ قولىغا چۈشكەنلىكىڭ ئۈچۈن، ئامال قىلىپ ئۆز ۋۇجۇدىڭنى ئۇنىڭدىن قۇتقۇز ـ دەرھال يېقىنىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز ۋۇجۇدىڭنى كەمتەر ئۈتۈپ [شۇ ئىشتىن] خالىي قىلىشىنى ئۈتۈنۈپ سورا. 4 جەرەن شىكارچىنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇشقا تىرىشقاندەك، قۇش ئۈچىنىڭ قولىدىن چىقىشقا تىرىشقاندەك، قۇتۇلمىغۇچە ئۈخلاپ ياتما، ھەتتا ئۇ ئۇ ئۇ ئەپ تارامۇ تالما. 6 ئى ھۇرۇن، چۈمۈلىنىڭ يېنىغا بېرىپ [ئۇنىڭدىن ئۇ ئۇ گەن]، ئۇنىڭ تىرىكچىلىك يوللىرىغا قاراپ دانا بول. 7 ئۇلارنىڭ باشلىقى، ئەمەلدارى، ھۆكۈمدارى يوق بولسىمۇ، 8 لېكىن ئۇلار يازدا يىلنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈن ئاش تەيىلۇالىدۇ، ھوسۇل يەسلىدە ئوزۇق تەيىارلۇالىدۇ. 9 ئى ھۇرۇن، قاچانغىچە ئۈخلاپ ياتىسەن؟ قاچان ئورنۇڭدىن تۇرىسەن؟ 10 سەن: ـ بىردەم كۆز يۇمۇۋالاي، بىردەم ئۈخلىۋالاي، بىردەم قولۇمنى قوشتۇرۇپ يېتىۋالاي، ـ دەيسەن. 11 لېكىن ئۈخلاپ ياتقاندا، مىسكىنلىك قارا ئاچىدەك كېلىپ سېنى باسىدۇ، يوقسۇلۇق خۇددى قوراللىق بۇلاڭچىدەك ھۇجۇمغا ئوتىدۇ. 12 ئەرزىمەس، پەيلى يۈزۈق ئادەم ھەممىلا يەردە يالغان ئېيتىپ، پەسلىكنى سۆزلەيدۇ. 13 ئۇ كۆز قىسىپ، پۇتلىرى بىلەن ئىشارە قىلىپ، بارماقلىرى بىلەن كۆرسىتىدۇ؛ 14 كۆڭلىدە ئالداپچىلىقلا ياتىدۇ، ئۇ دائىم رەزىللىكنىڭ كويىدا بولىدۇ، ھەممىلا يەردە جېدەل-ماجىرا تېرىيدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭغا بىكىتىلگەن بالا يېقارا ئۇنى ۋەيۇقسىز باسىدۇ، ئۇ بىراقلا داۋالىغۇسىز يانچىلىدۇ. 16 پەروەردىگار نەپرەتلىنىدىغان ئالتە نەرسە بار، بەرھەق، يەتتە نەرسە ئۇنىڭغا يىرگىنچلىكتۇر. 17 ئۇلار بولسا، تە كەبىۋرلۇق بىلەن قارايدىغان كۆز، يالغان سۆزلەيدىغان تىل، بىگۇناھلارنىڭ قېنىنى ئۆكۈزىدىغان قول، 18 سۈيقەست ئويلايدىغان كۆڭۈل، يامانلىق قىلىشقا تېز يۈگۈرەيدىغان پۇتلار، 19 يالغان سۆزلەيدىغان ساختا گۇۋاھچى، بۇرادەر-قېرىنداشلىرى ئارىسىغا بۇلىگۇنچىلىك سالغۇچى كىشىدۇر. 20 ئى ئوغلۇم، ئاتاڭنىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىل؛ ئاناڭنىڭ كۆرسەتمىسىدىن چىقما. 21 ئۇلارنىڭ سۆزىنى قەلبىڭگە تېڭىپ، ئۇلارنى ۋېنۇڭغا مارجانداەك قىلىپ ئېسىۋال. 22 يولغا چىققىنىڭدا ئۇلار سېنى يېتە كلەيدۇ، ئۇخلىغىنىڭدا ئۇلار سېنى ساقلايدۇ، ئويغۇدىن ۋېيغانغىنىڭدا ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۇرىدۇ. 23 چۈنكى [خۇدانىڭ] پەرمانى يورۇق چىراغ، ئۇنىڭ مۇقەددەس قانۇنى نۇرىدۇر، تەربىيەنىڭ تەنبىھلىرى بولسا ھاياتلىق يولىدۇر. 24 ئۇلار سېنى بۇزۇق خوتۇندىن ساقلىغۇچى، يات خوتۇننىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن يىراق قىلغۇچىدۇر. 25 ئۇنىڭ گۈزەللىكىگە كۆڭۈلۈڭنى باغلىمغىن، ئۇنىڭ قاش-كۆز ئېينىتىشى سېنى ئەسىر گە ئالمىسۇن. 26 چۈنكى بۇزۇق ئايالار تۆپەيلىدىن ئادەملەر بىر پارچە نانغىمۇ زار بولىدۇ، يات ئادەمنىڭ [زىناخور] ئايالى بولسا كىشىنىڭ قىممەتلىك جېنىنى ئۆزىگە ئۆۋ قىلىۋالىدۇ.

27 ئوتنى قوينۇڭغا سالساڭ، تۆز كىيمىكنى كويدۇرمەمسەن؟ 28 چوغنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ ماڭساڭ پۇتۇڭنى كويدۇرمەمسەن؟ 29 باشقالارنىڭ ئايالى بىلەن بىر تۇرۇندا ياتىدىغان كىشى شۇنداق بولىدۇ؛ كىم ئۇنىڭغا تېگىپ كەتسە ئاقىۋىتىدىن قۇتۇلالمايدۇ. 30 ئاچ قالغاندا قورسىقنى ۋېغىزۇش ئۈچۈن ئوغرىلىق قىلغان كىشىنى باشقىلار كەمسىتمەيدۇ؛ 31 شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ تۇتۇقلۇۋې قالسا، ئىگىسىگە يەتتىنى تولەشكە توغرا كېلىدۇ؛ ئۇ تۆز ۋىيدىكى ھەممە نەرسىسىنى تاپشۇرىدۇ. 32 ھالبۇكى، باشقىلارنىڭ خوتۇنى بىلەن زىنا قىلغۇچى ئۇنىڭدىن [يەتتەر بولۇپ]، تولمۇ غەپلەتلىكتۇر، ئۇنداق قىلغۇچى ئۆز-ئۆزىنى ھالاك قىلدۇ. 33 ئۇ زەخمەت يەيدۇ، شەرمەندە بولىدۇ، ئۇنىڭ رەسۋاسى ھېچ ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 34 چۈنكى كۆنلەش ئوتى تەرىنى دەرغەزەپكە كەلتۈرىدۇ، ئىنتىقام ئالغان كۈندە ئۇ ھېچ رەھىم قىلمايدۇ. 35 تولام پۇلى بېرەي دېسە كۆز ئۇ قوبۇل قىلمايدۇ، ھەرقانچە سوۋغا-سالام بەرسە كۆز ئۇنى بېسىقتۇرغىلى بولمايدۇ.

7 ئى ئوغلۇم، سۆزلىرىمگە ئەمەل قىل، تاپشۇرۇقلىرىمنى يۈرىكىڭدە ساقلا. 2 تاپشۇرۇقلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، ياشنايسەن؛ تەلىملىرىمنى كۆز قارىچۇقۇڭنى ئاسرىغاندەك ئاسرا. 3 ئۇلارنى بارماقلىرىڭغا تېڭىپ قوي، قەلب تاختاڭغا يېزىۋال. 4 دانالىقنى، سەن ھەدە-سىڭلىم، دېگىن، يەم-پاراسەتنى «ئۇغقىنىم» دەپ چاقىر. 5 شۇنداق قىلساڭ، ئۇلار سېنى يات خوتۇندىن يىراقلاشتۇرىدۇ، ئاغزىدىن سىلىق سۆز چىقىدىغان يوچۇن ئايالدىن نېرى قىلىدۇ. 6 [بىر قېتىم] تېرىنىڭ دېرىزە كۆزىنە كلىرىدىن تاشقىرىغا قارىغىنىمدا، 7 بىرنەچچە ياش، سادىدا يېگىتلەرنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر ئەقىلسىزنى كۆرۈپ قالدىم، 8 ئۇ كوچا ۋىلاپ بۇزۇق [خوتۇن تۇرۇشلۇق] دوقمۇشتىن ئۆتۈپ، ئاندىن ئۆنىڭ ئۆيى تەرىپىگە قاراپ ماڭدى. 9 كەچقۇرۇن قاراڭغۇ چۈشكەندە، زۇلمەت كېچە، ئاي قاراڭغۇسىدا [ئىشىك ئالدىدىن ئۆتتى]. 10 مانا، ۋېدىن بىر خوتۇن چېقىپ ئۇنى كۈتۈۋالدى، كىيىمى ياھشىنە ئايالالارنىڭكىدەك بولۇپ، نىيىتى ھىيلە-مىكىر ئىدى. 11 ئاغزىي بىشەم-ھياسىز، ناھايىتى جاھىل بىر خوتۇن، ئۇ ۋېيدە تۇرمايدۇ، 12 بىردە مەھەللىدە، بىردە مەيدانلاردا، ئۇ كوچىلاردىكى ھەر دوقۇشتا پايلاپ يېرىدۇ. 13 ھىلىگە ياش يىگىتنى تارتىپ، ئۇنى سۆيۈپ، نومۇسسىزلارچە ئۇنىڭغا: ـ 14 «ۋېزىمدە «ئىناقلىق قۇربانلىقى» گۇشى بار، مەن بۈگۈن خۇداغا قەسەم قىلغان قۇربانلىقنى قىلدىم، 15 شۇڭا مەن سېنى چاقىرغىلى چىقتىم، دىدارىڭىزغا تەلپۈنۈپ ئىزدىدىم، ئەمدى سېنى تېپىۋالدىم! 16 كارۋىتىمغا مىسىرنىڭ كەشتىلىك، يوللۇق لىباس يايقۇچىلىرىنى يايتىم. 17 ئورۇن-كۆرپىلىرىمگە خۇش پۇراق مۇرمە كىكى، مۇئەتتەر ۋە قوۋزاق دارچىنلارنى چاچتىم. 18 كېلىڭ، تاڭ ئاتقۇچە مۇھەببەتلىشەيلى، ئويناپ ھۇزۇرلىنايلى، كۆڭلىمىز قانىغۇچە ئۆزئارا ئەيش-ئىشرەت قىلايلى، 19 ئېرىم ئۆيدە يوق، يىراق سەپىر گەك چېقىپ كەتتى. 20 ئۇ بىر ھەمیان پۇل ئېلىپ كەتتى، ئاي تولغۇچە ئۆ ۋېگە كەلمەيدۇ» ـ دېدى. 21 ئايال كۆپ شېرىن سۆزلىرى بىلەن راسا قىزىقتۇردى، چىرايلىق گەپلىرى بىلەن ئۇنى ئەسىر قىلىۋالدى. 22 سويۇشقا ئېلىپ ماڭغان ئۆكۈزدەك، ھاماقەت كىشى كىشەن بىلەن جازاغا ماڭغاندەك، قىلتاققا چۈشكەن قۇشتەك، يىگىت ئۇنىڭ كەيندىن ماڭدى. جىگىرىنى ئوق تېشىپ ئۆتمىگۈچە، ئۇ بۇ ئىشنىڭ ھاياتىغا زامىن بولىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 24 ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، دېگەنلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، 25 قەلبىڭلارنى بۇنداق خوتۇننىڭ يولىغا كەتكۈزمە گەلار، ئۇنىڭ ئالدىم خالىتىسىغا چۈشۈپ كەتمە گەلار. 26 بۇنداق ئايال نۇرغۇن كىشىلەرنى يىقىتىپ يارىلاندۇرغان، ئۇنىڭ بوغۇزلىغان ئادەملىرى تولمۇ كوپتۇر، 27 ئۇنىڭ ئۆيى بولسا تەھتىسارانىڭ كىرىش ئېغىزىدۇر، ئادەمنى «ھالاكەت مېھمانخانىسى»غا چۈشۈرۈش يولىدۇر. (Sheol h7585)

8 [قۇلاق سال،] دانالىق چاقىرىۋاتمامدۇ؟ يورۇقلۇق سادا چىقىرىۋاتمامدۇ؟ 2 يوللارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن، دوقمۇشلاردىن ئۇ ئۇرۇن ئالدىدا، 3 شەھەر گەك كىرىدىغان قوۋۇقلارنىڭ يېنىدا، ھەرقانداق دەرۋازا ئېغىزلىرىدا ئۇ مۇزاجىتىدە قىلماقتا: ـ 4 «ئى مۇتەۋەلەر، سىلە رگە مۇزاجىتىمە قىلىمەن، ھەي، ئادەم بالىلىرى، سادانى سىلەر ئۈچۈن قىلىمەن، 5 گۈدەك بولغانلار، زېرەكلىكنى ئۆگىنىۋېلىڭلار، ئەخمەق بولغانلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىڭلار! 6 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى گۈزەل نەرسىلەرنى دەپ بېرىمەن، ئاغزىمنى ئېچىپ، دۇرۇس ئىشلارنى [سىلە رگە] يەتكۈزىمەن. 7 ئېيتقانلىرىم ھەققەتتۇر، ئاغزىم رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىدۇ؛ 8 سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى ھەق، تۇلاردا ھېچقانداق سىيلىگەرلىك ياكى ئە گىتمىلىك يوقتۇر. 9 تۇلارنىڭ ھەممىسى چۈشەنگەنلەر ئۈچۈن ئېنىق، بىلىم ئالغانلار ئۈچۈن دۇرۇس-توغرىدۇر. 10 كۈمۈشكە ئېرىشكىنىدىن كۆرە، نەسىھەتلىرىنى قوبۇل قىلىڭلار، ساپ ئالتۇننى ئېلىشتىن كۆرە بىلىمنى ئېلىڭلار. 11 چۈنكى دانالىق لەئەل-ياقۇتلاردىن ئەۋزەل، ھەرقانداق ئەتۋارلىق نەرسە گۈۋ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. 12 مەن بولسام دانالىقمەن، زېرەكلىك بىلەن بىللە تۇرىمەن، ئىستىقامەتتىن كېلىپ چىققان بىلىمنى ئايان قىلىمەن. 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ـ يامانلىققا نەپرەتلىنىش دېمەكتۇر؛ مەن كەبىۋلۇق، مەغرۇرلۇق، يامان يول ھەم شۇم ئېغىزنى تۆچ كۆرىمەن. 14 مەندە ئۇيدان مەسلىھەتلەر، پىشقان ھېكمەت بار؛ مەن دېگەن يورۇقلۇق، قۇدرەت مەندىدۇر. 15 پادىشاھلار مەن ئارقىلىق ھۆكۈم سۈرىدۇ، مەنسىز ھاكىملار ئادىل ھۆكۈم چىقارماس. 16 مەن ئارقىلىقلا ئەمىرلەر ئىدارە قىلىدۇ، ئالىيجانابلار، يەر يۈزىدىكى بارلىق سوراقچىلار [توغرا] ھۆكۈم قىلىدۇ. 17 كىمكى مېنى سۆيسە، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن، مېنى تەلىمۇرۇپ ئىزدىگەنلەر مېنى تاپالايدۇ؛ 18 مەندە بايلىق، شۆھرەت، ھەتتا كونىرماس، كۆچمەس دۇلەت ۋە ھەققانىيەتمۇ بار. 19 مەندىن چىققان مېۋە ئالتۇندىن، ھەتتا ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، مەندىن ئالىدىغان دارامەت ساپ كۈمۈشتىنمۇ ئۈستۈندۇر. 20 مەن ھەققانىيەت يولىغا ماڭىمەن؛ ئادالەت يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىمەنكى، 21 مېنى سۆيگەنلەرنى ئەمەلىي نەرسىلە رگە مىراس قىلدۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى تولدۇرىمەن. 22 پەرۋەردىگار ئىشلىرىنى باشلىشىدىلا، قەدىمدە ياسىغانلىرىدىن بۇرۇنلا، مەن ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمەن. ئەزەلدىن تارتىپلا ـ مۇقەددەمدە، يەر-زېمىن يارىتىلماستىلا، مەن تىكلەنگەنمەن. 24 چوڭقۇر ھاكالار، دېڭىز-ئوكيانلار ئايىرىدە بولۇشتىن ئاۋۋال، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن؛ مول سۇ ئۇرغۇپ ئۇرىدىغان بۇلاقلار بولماستىلا، 25 ئېگىز تاغلار ئۆز ئورۇنلىرىغا قويۇلماستىلا، تۆپىلىكلەر شە كللەنمەستىلا، [پەرۋەردىگار] بېپايان زېمىن، كەڭ دالالارنى، ئالەمنىڭ ئەسلىدىكى ئوپا-چاكارلىرىنمۇ تېخى يارىتىلماستىلا، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن. 27 ئۇ ئاسمانلارنى بىنا قىلىۋاتقىنىدا، دېڭىز يۈزىگە ئۆپۈق سىزىقىنى سىزىۋاتقىنىدا، ئەرشتە بۇلۇتلارنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى بۇلاق-مەنبەلەرنى مۇستەھكەملەۋاتقىنىدا، دېڭىز سۈلىرىنى بېكىتكەن دائىرىدىن ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۈۋاتقىنىدا، بېپايان زېمىننىڭ تۈلىرىنى قۇرۇۋاتقىنىدا، مەن ئۇ يەردە ئىدىم؛ 30 شۇ چاغدا گويا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەندەك ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانىدىم، مەن ھەردائىم ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىتىم، مەن ئۇنىڭ كۈندىلىك دىلىئارامى ئىدىم؛ 31 مەن ئۇنىڭ ئالىمىدىن، يەر-زېمىنىدىن شادلىنىپ، دۇنيادىكى ئىنسانلاردىن خۇرسەنلىك تېپىپ يۈرەتتىم، 32 شۇڭا ئى بالىلار، ئەمدى ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى يوللىرىمنى چىڭ تۇتقانلار ناەقەدەر بەختلىك! 33 ئالغان نەسىھەتكە ئەمەل قىلىپ، دانا بولغىن، ئۇنى رەت قىلما. 34 سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، ھەر كۈنى دەرۋازىلىرىم ئالدىدىن كەتمەي، ئىشىكلىرىم ئالدىدا مېنى كۈتىدىغان كىشى ناەقەدەر بەختلىكتۇر! 35 كىمكى مېنى تاپسا ھاياتنى تاپىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شەپقىتىگە ئېرىشىدۇ بولىدۇ. 36 لېكىن ماڭا گۇناھ قىلغان ھەر كىم ئۆز جېنىغا زىيان كەلتۈرىدۇ، مېنى يامان كۆز رگەنلەر ئۆلۈمنى دوست تۇتقان بولىدۇ».

9 دانالىق ئۆزىگە بىر ئۆي سېلىپ، ئۇنىڭ يەتتە تۈۋرۈكىنى ئورناتتى. 2 ئۇ ماللىرىنى سويۇپ، ئېسىل شارابلىرىنى ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلاپ، زىياپەت داستىخىنىنى يايدى؛ 3 دېدە كلىرىنى [مېھمان چاقىرىشقا] ئەۋەتتى، ئۆزىنى شەھەرنىڭ ئېگىز جايلىرىدا تۇرۇپ: 4 «ئى ساددىلار، بۇ يەر رگە كېلىڭلار، ـ دەپ چاقىرىۋاتىدۇ؛ نادانلارغا: 5 قېنى، نانلىرىمدىن ئېغىز تېگىپ، مەن ئارىلاشتۇرۇپ تەيارلىغان شارابلاردىن ئىچىڭلار، 6 نادانلار قاتاردىن چىقىپ، ھاياتقا ئېرىشىڭلار، يورۇقلۇق يولىدا مېڭىڭلار»، ـ دەۋاتىدۇ. 7 ھاكاۋۇرلارغا تەنبىھ بەرگۈچى ئاھانەتكە تۇچرايدۇ، قەبىھلەرنى ئەيىبلىگۈچى ئۆزىگە داغ كەلتۈرىدۇ. 8 ھاكاۋۇرلارنى ئەيىبلىمە، چۈنكى ئۇ ساڭا ئۆچ بولۇپ قالىدۇ؛ ھالبۇكى، دانا كىشىنى ئەيىبلىسەڭ، ئۇ سېنى سۆيىدۇ. 9 دانا ئادەمگە دەۋەت قىلساڭ، ئەقلى تېخىمۇ تولۇق بولىدۇ؛ ھەققانىي ئادەمگە دۇرۇس يول كۆرسەتسەڭ، بىلىمى تېخىمۇ ئاشىدۇ. 10 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر، مۇقەددەس بولغۇچىنى تونۇش يورۇقلۇقتۇر. 11 مەن [دانالىق] سەندە بولسام، كۈنلىرىڭنى ئۇزارتىمەن، ئۆمرۈڭنىڭ يىللىرى كۆپەيىر. 12

سەندە دانالىق بولسا، پايدىنى كۆرىدىغان تۆزۈكسەن، دانالىقنى مازاق قىلساڭ زىيان تارتىدىغانلىقىڭ تۆزۈكسەن. 13 نادان خوتۇن تاغزىنى بىسەرەمجان، ئەقلىسىزدۇر، ھېچنېمە بىلمەستۇر. 14 ئۇ ئىشىك ئالدىدا ئولتۇرۇپ، شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا ئورۇن ئېلىپ، 15 ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارغا: 16 «كىمكى ساددا بولسا، بۇ يەر ئۈچۈن!» ـ دەۋاتىدۇ، ۋە ئەقلسىزلەرنى: 17 «ئوغرىلىنىڭ ئېچىكەن سۇ تاتلىق بولىدۇ، ئوغرىلاپ يېگەن نان تەملىك بولىدۇ!» ـ دەپ چارقىۋاتىدۇ. 18 لېكىن چاقىرىلغۇچى ئۇلۇۋكلەرنىڭ ئۆنىڭ ئۆيىدە ياتقانلىقىدىن بىخەۋەردۇر، ئۆنىڭ [يۇرۇنقى] مېھمانلىرىنىڭ ئاللىقاچان تەھتىسارانىڭ تەگلىرىگە چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئۇ سەزمەس. (Sheol h7585)

10

پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقىلسىز ئوغۇل ئانىسىنى قايغۇ-ھەسرەتكە سالار. 2 ھارام بايلىقلارنىڭ ھېچ پايدىسى بولماس، ھەققانىيەت ئىنسانىنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرار. 3 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنىڭ جېنىنى ئاچ قويماس، لېكىن ئۇ قەبىھلەرنىڭ نەپسىنى بوغۇپ قويار. 4 ھۇرۇنلۇق كىشىنى گادايلىقار، ئىشچانلىق بولسا باياشات قىلار. 5 يازدا ھوسۇلنى يىغىۋالغۇچى ـ دانا ئوغۇلدۇر، لېكىن ئورما ۋاقتىدا ئۇخلاپ ياتقۇچى ـ خجالەتكە قالدۇرىدىغان ئوغۇلدۇر. 6 پەرىكەت ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، ئەمما زوراۋانلىق يامانلارنىڭ تاغزىغا ئۇرار. 7 ھەققانىي ئادەمنىڭ يادىكارى مۇبارەكتۇر، يامانلارنىڭ نامى بولسا، سېپىستۇر قالار. 8 دانا ئادەم يولىيورۇق-نەسىھەتلەرنى قوبۇل قىلار، كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 9 غۇبارسىز يۈرگەن كىشىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشى تۇراقلىقتۇر، يوللىرىنى ئەگرى قىلغانىنىڭ كىرى ئاخىرى ئاشكارىلىنىدۇ. 10 كۆز ئىشارىتىنى قىلىپ يۈرىدىغانلار ئادەمنى داغدا قالدۇرار، كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 11 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىنى ھاياتلىق بۇلىقىدۇر، ئەمما زوراۋانلىق يامانىنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 12 ئۆچمەنلىك جېدەل قوزغار، مېھىر-مۇھەببەت ھەممە گۇناھلارنى يېپار. 13 ئەقىل-ئىدراقلىق ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق تېپىلار، ئەقىلسىزنىڭ دۈمبىسىگە پالاق تېگەر. 14 دانا ئادەملەر بىلىملەرنى زىيادە قويمايدۇ، لېكىن ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆنى ھالا كەتكە يېقىنلاشتۇرار. 15 مال-دۇنيالىرى گويا مەزمۇت شەھەردەك باينىڭ كاپالىتىدۇر، مىسكىنىي ھالاك قىلىدىغان ئىش دەل ئۆزىنىڭ نامراتلىقىدۇر. 16 ھەققانىيلارنىڭ ئەجرىلىرى جانغا جان قوشار، قەبىھلەرنىڭ ھوسۇلى گۇناھنىلا كۆپەيتىدۇر. 17 نەسىھەتنى ئاڭلاپ ئۆنى ساقلىغۇچى ھاياتلىق يولىغا ماڭار، تەنبىھلەرنى رەت قىلغان كىشى يولدىن ئازغانلاردۇر. 18 ئاداۋەت ساقلىغان كىشى يالغان سۆزلىمەي قالماس، تۆھمەت چاپلىغانلار ئەخمەقتۇر. 19 گەپ كۆپ بولۇپ كەتسە، گۇناھتىن خالي بولماس، لېكىن ئاغزىغا ئىگە بولغان ئەقىللىقتۇر. 20 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى خۇددى ساپ كۈمۈش، يامانىنىڭ ۋىلىرى تولىمۇ ئەرزىمەستۇر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزلىرى نۇرغۇن كىشىنى قۇتۇقۇتلەر؛ ئەخمەقلەر ئەقلى كەملىكىدىن ئۆلەر. 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا قىلغان بەرىكىتى ئادەمنى دۆلەتمەن قىلار، ئۇ بەرىكىتىگە ھېچبىر جاپا-مۇشەققەت قوشماس. 23 ئەخمەق قەبىھلىكنى تاماشا دەپ بىلەر؛ ئەمما دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ [خورسەنلىكىدۇر]. 24 يامان كىشى نېمىدىن قورقسا شۇنىڭغا ئۇچرار؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 25 يامان ئادەم قۇيۇندەك ئۆتۈپ يوقار؛ لېكىن ھەققانىي ئادەم مەڭگۈلۈك ئۆلەر كەتكۈر. 26 ئادەم ئاچچىق سۇ يۇتۇۋالغاندەك، كۆزىگە ئىس-تۈتەك كىرىپ كەتكەندەك، ھۇرۇن ئادەمنى ئىشقا ئەۋەتكەنمۇ شۇنداق بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش تۆمۈرنى ئۇزۇن قىلار، يامانىنىڭ تۆمرى قىسقارتىلار. 28 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۈمىدى خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلەر؛ لېكىن رەزىلنىڭ كۈتكىنى يوققا چىقار. 29 پەرۋەردىگارنىڭ يولى دۈرۈس ياشاۋاتقانلارغا باشپاناھدۇر؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا بولسا ھالا كەتكۈر. 30 ھەققانىيلارنىڭ ئورنى مۇستەھكەمدۇر؛ يامانلار زېمىندا ئۆزۈن تۇرماس. 31 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق چىقار؛ لېكىن شۇملۇق تىل كېسىپ تاشلىنار. 32 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى كىشىگە موك خۇشياقار؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق چىقار.

11

يالغان ئارازنا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئادىل جىڭ تېشى ئۆنى خۇرسەن قىلار. 2 تەكەببۇرلۇق بىلەن بىرگە شەرمەندىچىلىك ئەگىشىپ كېلەر؛ لېكىن دانالىق كىچىك پېئىللارغا ھەمراھ بولار. 3 توغرىلارنىڭ سەممىيلىكى ئۆزىنى يېتەكلەر؛ لېكىن كازىزلارنىڭ ئەگرىلىكى ئۆزىنى ۋەيران قىلار. 4 خۇدانىڭ غەزەپ كۈنىدە مال-دۇنيانىڭ پايدىسى بولماس؛ لېكىن ھەققانىيەت ئادەمنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزار. 5 كامىل ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزىنى تۈز يولغا باشلار؛ يامان ئادەم ئۆز يامانلىقىدىن يىقىلار. 6 دۈرۈس ئادەملەرنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزلىرىنى قۇتقۇزار؛ لېكىن كازىزلارنى ئۆز ھىيلە-نەيرەڭىدىن ئۆتۈلار. 7 رەزىل ئادەم ئۆلسە، ئۆنىڭ ئۈمىدى يوققا چىقار؛ گۈزاھكارنىڭ ئۈمىدى ئاخىرى قۇرۇق قالار. 8 ھەققانىي ئادەم قىينىچلىقتىن خالي قىلىنار؛ رەزىل ئادەم ئۆنىڭ ئورنىغا ئۆتۈلار. 9 مۇناپىقلار ئۆز ئاغزى بىلەن يېقىنىنى بۇزار؛ لېكىن ھەققانىيلار بىلىمى بىلەن قۇتقۇزۇلار. 10 ھەققانىي ئادەم رونىق تاپسا، شەھەر خۇش بولار؛ رەزىل ئادەم ھالاك بولسا، خەلق تەنتەنە قىلار. 11 توغرىلارنىڭ بەرىكەت تىلەشلىرى بىلەن شەھەر گۈللىنەر؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ تىلى بىلەن ۋەيران بولار. 12 ئۆز يېقىنىنى سۈكىدىغان كىشى ـ ئەقىلسىزدۇر؛ ئەمما يورۇتۇلغان ئادەم ئاغزىنى يېغار. 13 گەپ توشۇغۇچى مەخپىيەتلەرنى ئاشكارىلار؛ سادىق ئادەم ئامانەتكە خىيانەت قىلماس. 14 يولىيورۇق كەم بولسا، ئەل-يۇرت يىقىلار؛ ئۇلۇغ بىر مەسلىھەتچى بولسا، ئەل نىجات تاپار. 15 ياتقا بورۇن بولغان كىشى زىيان تارتمايلا قالماس؛ قول بېرىشىپ كېپىل بولۇشنى يامان كۆرگەن كىشىنىڭ قۇلىقى تىنچ بولار. 16 شاپائەتلىك ئايال ئىززەت-ھۆرمەتنى قولدىن بەرمەس؛ زوراۋانلار بايلىقنى قولدىن بەرمەس. 17 رەھىمدىل ئۆز-ئۆزىگە بەختە يارىتار؛ رەھىمسىز ئۆز تېنىنى ئاغرىتار. 18 يامان ئادەملەرنىڭ ئالغان ئىش ھەققى ئۇلارنى ئالدار، بەرىكەتسىز بولار؛ ئەمما ھەققانىيەت تېرىنغۇچى ئادەم ئەمەلىي ئىنئام ئالار. 19 ھەققانىيەت ئادەمگە ھاياتلىق تاپقۇزار؛ يامانلىقنى كۆزلەپ يۈرىدىغان كىشى ئۆلۈمگە يۈز تۇتار. 20 نىيىتى بۇزۇق كىشى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئەمما يولى دىيانەتلىك كىشىلەر ئۆنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 21 قول ئۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، يامانلار جازاغا تارتىلماي قالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ نەسلى نىجات تاپار. 22 چىرايلىق ئەمما ئېتىبىسىز خوتۇن، چوشقىنىڭ تۇمشۇقىغا ئالتۇن ھالقا سالغاندەك تۇر. 23 ھەققانىيلارنىڭ ئارزۇسى پەقەت ياخشى مېۋە ئېلىپ كېلەر؛ يامانلارنىڭ كۈتكىنى غەزەپ-نەپرەتتۇر. 24 بىراۋ مەردلىرچە تارقاتسىمۇ، گۈللىنەر؛ يەنە بىراۋ بېرىشكە تېگىشلىكىنى ئايىسىمۇ، پەقەت نامراتلىشار. 25 مەرد ئادەم ئەتلىنەر؛ باشقىلارنى سۇغارغۇچى ئۆزىمۇ سۇغىرىلار. 26 ئاشلىقنى ساتماي بېسۇالغان كىشى ئەلنىڭ لەنىتىگە ئۇچرايدۇ؛ لېكىن ئاشلىقنى سېتىپ بەرگۈچىگە بەرىكەت تىلىنەر. 27 ياخشىلىقنى ئىزدەپ ئىنتىلگەن ئادەم شاپائەت تاپار؛ يامانلىقنى ئىزدىگەن ئادەم ئۆزىنى يامانلىق كۆرەر. 28 ئۆز مال-دۇنياسىغا تايانغۇچى يىقىلار؛ ھەققانىي كىشى يوپۇرماقتەك كۆكىرەر. 29 ئۆز ئۆيىگە ئازارچىلىق سالغان كىشى شامالغا مىراس بولار؛ ئەقىلسىز ئادەم ئاقىلانىنىڭ قۇلى بولۇپ قالار. 30 ھەققانىينىڭ بېرىدىغان مېۋىسى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ دانا كىشى كۆڭۈللەرنى [ھاياتلىققا] مايىل قىلار. 31 قارا كالار، ھەققانىي ئادەم بۇ دۇنيادا [سەۋەنلىكى ئۈچۈن] بەدەل تۆلىگەن يەردە، رەزىللەر بىلەن گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟

12

كىمكى تەربىيىنى قەدرلىسە، بىلىمنىمۇ سۆيگۈچىدۇر؛ لېكىن تەنبىھكە نەپرەتلەنگەن نادان-ھاماقەتتۇر. 2 ياخشى نىيەتلىك ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشەر؛ ئەمما پەرۋەردىگار ھىيلە-مىكرلىك ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتەر. 3 ئادەملەر يامانلىق قىلسىڭ تاپىلالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يىلتىزى تەۋرەنمەس. 4 پەزىلەتلىك ئايال ئېرىنىڭ تاجىدۇر؛ ئەمما ئۇنى ۋەيتقا سالغۇچى خوتۇن ئۆنىڭ ئۆستىخىنىغا چىرىتەر. 5 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئوي-پىكرى دۈرۈس ھۆكۈم چىقرار؛ يامانلارنىڭ ئەسىھەتلىرى مەككارلىقتۇر. 6 يامانلارنىڭ سۆزلىرى قان تۆكىدىغان قىلتاقتۇر؛ لېكىن دۈرۈسنىڭ سۆزى ئادەمنى قىلتاقتىن قۇتۇلدۇرار. 7 يامانلار ئاغدۇرۇلۇپ، يوقىلار؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ ئۆيى مەزمۇت تۇرار. 8 ئادەم ئۆز زېرىكلىكى بىلەن ماختاشقا سازاۋەر بولار؛ ئەگرى نىيەتلىك كىشى كۆزگە ئىلىنماس. 9 پېقىر تۇرۇپ خىزمەتكارى بار كىشى، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ تاڭ يۈرگەن كىشىدىن ياخشىدۇر. 10 ھەققانىي ئادەم ئۆز تۇلغىنىمۇ ئاسرار؛ ئەمما رەزىل ئادەمنىڭ بولسا ھەتتا رەھىمدىللىقىمۇ زالىملىقتۇر. 11 تىرشىپ تېرىقچىلىق قىلغان دېھقانىنىڭ قورسىقى توق بولار؛ ئەمما خام خىياللارغا بېرىلگەن كىشىنىڭ ئەقلى يوقتۇر. 12 يامان ئادەم يامانلىق قىلتىقىنى كۆزلەپ ئولتۇرار؛ ئەمما ھەققانىي ئادەمنىڭ يىلتىزى مېۋە بېرىپ تۇرار. 13

یامان ئادەم تۆز ئاغزىنىڭ گۈناھىدىن تۆتۈلار، ھەققانىي ئادەم مۇشەققەت-قىينىچىلىقتىن قۇتۇلار. 14 ئادەم تۆز ئاغزىنىڭ مېۋىسىدىن قانائەت تاپار، تۆز قولى بىلەن قىلغانلىرىدىن تۇنىكىنى ياندۇرۇلار. 15 ئەخمەق تۆز يولىنى توغرا دەپ بىلەر، ئەمما دەۋەتكە قۇلاق سالغان كىشى ئاقىلاندۇر. 16 ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى كەلسە، تېزلا بىلىنەر؛ زېرەك كىشى ھاقارەتكە سەۋر قىلار، سەۋىچىلىكنى ئاشكارىلىماس. 17 ھەققەتنى ئېيتقان كىشىدىن ئادالەت بىلىنەر، يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچىدىن ئالدامچىلىق بىلىنەر. 18 بەزىلەرنىڭ يېنىكلىك بىلەن ئېيتقان گەپى ئادەمگە سانجىلغان قىلىچقا ئوخشار؛ بىراق ئاقىلانىنىڭ تىلى دەر دىگە دەرماندۇر. 19 راستچىل مەڭگۈ تۇرغۇزۇلىدۇ؛ لەۋزى يالغان بولسا بىردەملىكتۇر. 20 يامانلىقنىڭ كويىدا يۈرگۈچىنىڭ كۆڭلىدە ھىيلە ساقلانغانلىقى بار، ئامانلىقنى دەۋەت قىلغۇچىلار خۇشاللىققا چۆمەر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا ھېچ كۈلپەت چۈشمەس، قەبىھلەر بالا-يېقىلاغا چۆمۈلەر. 22 يالغان سۆزلەيدىغانلىرى لەۋلىرى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ لېكىن لەۋزىدە تۇرغانلارغا تۆۋ ئاپىرىن ئېيتار. 23 پەملىك ئادەم بىلىمىنى يوشۇرار، بىراق ئەخمەق نادانلىقىنى جاكارلار. 24 تىرىشچان قول ھوقۇق تۆتار، ھۇرۇن قول ئالۋانغا تۆتۈلار. 25 كۆڭۈلنىڭ غەم-ئەندىشىسى كىشىنى مۈچەيتەر؛ لېكىن مېھرىبانە بىر سۆز كىشىنى روھلاندۇرار. 26 ھەققانىي كىشى تۆز دوستى بىلەن بەرگە يول ئىزدەر، بىراق يامانلارنىڭ يولى تۆزلىرىنى ئاداشتۇرار. 27 ھۇرۇن تۆزى تۇتقان ئوۋنى پىشۇرۇپ يېيەلمەس؛ بىراق ئەتىۋارلىق بايلىقلار تىرىشچانغا مەنسۇپتۇر. 28 ھەققانىيلىقنىڭ يولىدا ھايات تېپىلار، شۇ يولدا ئۆلۈم كۆرۈنمەستۇر.

13 دانا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە كۆڭۈل قويار، مەسخىرە قىلغۇچى تەنبىھكە قۇلاق سالماس. 2 ئادەم دۇرۇس ئېغىزلىرىنىڭ مېۋىسىدىن ھۇزۇرلىنار؛ تۆزكورلار زوراۋانلىققا ھەۋەس قىلىپ زوراۋانلىققا تۇچرار. 3 سۆزدە ئېھتىياتچان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار، ئاغزىنى ئىتتىك ھالا كەتكە تۇچرار. 4 ھۇرۇننىڭ ئارزۇ-تىلىكى بار، لېكىن ئېرىشەلمەس؛ لېكىن تىرىشچان ئەتلىنەر. 5 ھەققانىي ئادەم يالغانچىلىقتىن يېرگىنەر، قەبىھ بولسا سېپسىپ، شەرمەندە بولار. 6 يولى دۇرۇسنى ھەققانىيەت قوغدار، لېكىن گۈناھكارنى رەزىللىك يېقىتار. 7 بەزىلەر تۆزىنى باي كۆرسەتكىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە قۇرۇق سۈپەتتۇر؛ بەزىلەر تۆزىنى يوقسۇل كۆرسەتكىنى بىلەن زور بايلىقلىرى باردۇر. 8 تۆز بايلىقى گور ۋەكە تۆتۈلغان باينىڭ جىنغا ئارا تۇرار، بىراق يوقسۇللار ھېچ ۋەھىمىنى ئاڭلىماس. 9 ھەققانىي ئادەمنىڭ نۇرى شادلىنىپ پارلار، بىراق يامان ئادەمنىڭ چىرىغى تۆچۈرۈلەر. 10 كىبىرلىكتىن پەقەت جېدەل-ماجىرالا چىقار؛ دانالىق بولسا نەسىھەتنى ئاڭلىغانلار بىلەن بىللىدۇر. 11 ئىشلىمەي تاپقان ھارام بايلىق بەركەتسىزدۇر؛ ئەمەتىرىدىن تۆپلىگەن ھالال تاپقان گۈللىنەر. 12 تەلمۇرگىنىگە كۆتۈپ ئېرىشەلەسلىك كۆڭۈلنى سۈنۈق قىلار، لېكىن تەشنالىققا ئېرىشكىنى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر. 13 [خۇدانىڭ] كالام-سۆزىگە پىسەنت قىلمىغان ئادەم گۈناھىنىڭ تۆلىمىگە قەرزدار بولار، لېكىن پەرمانىغا قەدىرلىگەن ئادەم ياخشىلىق كۆرەر. 14 ئاقىلانىنىڭ تەلىمى ھاياتلىق بەرگۈچى بۇلاقتۇر، تۆ سىنى تۇزاقلىرىدىن قۇتۇلدۇرار. 15 ئاقىلانىلىك ئادەمنى ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرەر؛ بىراق تۆزكورلارنىڭ يولى ئەگرى-بۇگرى، جاپالىق بولار. 16 پەم-پاراسەتلىك ئادەم بىلىمى بىلەن ئىش كۆرەر، ھاماقەت تۆز نادانلىقىنى ئاشكارىلار. 17 رەزىل ئالاقچى بالا-قازاغا تۇچرار؛ سادىق ئەلچى بولسا دەر دىگە دەرماندۇر. 18 تەربىيەنى رەت قىلغان ئادەم نامراتلىشىپ ۋەيانقا قالار؛ ئەمما تەنبىھنى قوبۇل قىلغان ھۇرمەتكە ئېرىشەر. 19 ئەمەلگە ئاشقان ئارزۇ كىشىگە شېرىن ۋېيۇلار؛ لېكىن ئەخمەقلەر يامانلىقنى تاشلاشنى يامان كۆرەر. 20 ئاقىلانىلار بىلەن بىللە يۈرگەن دانا بولار، بىراق ئەخمەقلەر بىلەن ئارىلاشقان ھامراھ بولغان نالە-پەريادتا قالار. 21 بالا-يېقىلار گۈناھكارلارنىڭ كەيندىن بېسىپ ماڭار، لېكىن ھەققانىيلار ياخشىلىقنىڭ ئەجرىنى تاپار. 22 ياخشى ئادەم پەرزەنتلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىگە مىراس قالدۇرار، گۈناھكارلارنىڭ يېغىقان مال-دۇنياسىنى ھەققانىيلار تۇچۇن ۋېلىنار. 23 يوقسۇلنىڭ تاشلاندۇق يېرى مول ھوسۇل بېرەر، لېكىن ئادالەتسىزلىكتىن ئۇ ۋەيران بولار. 24 تاياقنى ئايىغان كىشى ئوغلىنى ياخشى كۆرەمەس؛ بالىنى سۆيگەن كىشى ئۇنى ئەستايىدىل تەربىيىلەپ جازالار. 25 ھەققانىي ئادەم كۆڭلى قانائەت تاپقۇچە ئوزۇق يەر؛ يامانىنىڭ قورسىقى ئاچ قالار.

14 ھەربىر دانا ئايال تۆز ئائىلىسىنى ئاۋات قىلار؛ ئەخمەق ئايال ئائىلىسىنى تۆز قولى بىلەن ۋەيران قىلار. 2 دۇرۇسلۇق يولىدا ماڭىدىغان كىشى پەرۋەردىگارنىدىن قورقار؛ قىڭغىر يولدا ماڭغان كىشى [خۇدانى] كۆز زۆگە ئىلماس. 3 ئەخمەقنىڭ تىلىدا تۇرۇلغان ئاغزى تۆزنىگە تاياق بولار؛ ئاقىلانىنىڭ لەۋلىرى تۆزنى قوغدار. 4 ئۆلاغ بولمىسا، ئېغىل پاك-پاكىز تۇرار؛ بىراق ئۆكۈزنىڭ كۈچى بولغاندىلا [ساڭغا] ئاشلىق تولار. 5 ئىشەنچىلىك گۈۋاھچى يالغان ئېيتماس؛ ساختا گۈۋاھچى يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 6 ھاكاۋۇرلار دانالىق ئىزدەپ تاپالماس؛ بىراق يوروقتۇلغان ئادەمگە بىلىم ئېلىش ئاسانغا چۈشىدۇر. 7 بىراۋنىڭ ئاغزىدا بىلىم يوقلۇقىنى بىلىپ يەتكەندە، تۇنىكىنى تۆز ئۆكۈنى نېرى تارت. 8 ئەقىل-پاراسەتلىك كىشىنىڭ دانالىقى تۆز يولىنى ئويلىنىشىدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ ئەقىلسىزلىكى بولسا تۆزلىرىنىڭ ئالدىنىشىدۇر. 9 ئەخمەقلەر بولسا «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى كۆز زۆگە ئىلمايدۇ، ھەققانىيلار ئارىسىدا بولسا ئىلتىپات تېپىلار. 10 كۆڭۈلدىكى دەردىنى پەقەت تۆزىلا كۆتۈرەرلەر؛ كۆڭۈلدىكى خۇشاللىققىمۇ باشقىلار شېرىك بولالماس. 11 يامانىنىڭ ئۆيى تۆرۈلۈپ چۈشەر؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ چېدىرى گۈللىنىپ كېتەر. 12 ئادەم بالىسىغا توغرىدەك كۆرۈندىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالا كەتكە باريدىغان يوللاردۇر. 13 ئەيۋەن-كۈلكە بولسا قەلبىتكى غەم-قايغۇنى يايار، خۇشاللىق تۆتۈپ كەتكەندە، غەم-قايغۇ يەنىلا قالار. 14 توغرا يولدىن يۈرۈلۈپ يانغان ئادەم ھامان تۆز يولىدىن قىيار؛ ياخشى ئادەم تۆز ئىشىدىن قانائەتلىنەر. 15 ساددىلار ھەممە گەپكە ئىشىنىپ كېتەر؛ لېكىن پەم-پاراسەتلىك كىشى ھەربىر قەدەمنى ئاۋايلاپ باسار. 16 دانا ئادەم ئېھتىياتچان بولۇپ ئاۋارىچىلىكتىن نېرى كېتەر؛ ئەخمەق ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ، تۆزنىگە ئىشىنىپ ئالدىنغا ماڭار. 17 تېرىككەك ئەخمەقلىق قىلار، نەيرەڭ ئۆزاۋ ئادەم نەپرەتكە تۇچرار. 18 ساددىلار ئەخمەقلىقنا ۋارىسلىق قىلار، پەم-پاراسەتلىكلەر بىلىمنى تۆز تاجى قىلار. 19 يامانلار ياخشىلارنىڭ ئالدىدا ئىگىلەر؛ قەبىھلەر ھەققانىينىڭ دەرۋازىلىرى ئالدىدا [باش تۇرار]. 20 نامراتلار كىشى ھەتتا تۆز يېقىنىغىمۇ يامان كۆرۈنەر. باينىڭ دوستى بولسا كۆپتۈر. 21 يېقىننى پەس كۆرگەن گۇناھكاردۇر؛ لېكىن مىسكىنلەرگە رەھىم قىلغان بەرىكەت تاپار. 22 يامانلىق ئويلىغانلار يولدىن ئاداشقانلاردىن ئەمەسمۇ؟ بىراق ياخشىلىق ئويلىغانلار رەھىم-شەپقەت، ھەقىقەت-سادىقلىققا مۇيەسسەر بولار. 23 ھەممە مېھنەتتىن پايدا چىقار؛ بىراق قۇرۇق پاراكلار ئادەمنى موھتاجلىققا قالدۇرار. 24 ئاقىلانىلەر تۆچۈن بايلىقلار بىر تاجدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ نادانلىقىدىن پەقەت يەنە شۇ نادانلىقلا چىقار. 25 ھەققانىي گۇۋاھلىق بەرگۈچى كىشىلەرنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزار؛ يالغان-ياۋداق سۆزلەيدىغان [گۇۋاھچى] يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 26 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلىق كۆچلۈك يۇلەنچۈكى بار، تۇنىڭ بالىلىرىغۇ ھىمايىگە ئىگە بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ھاياتنىڭ بۇلىقىدۇر؛ تۇ كىشىنى ئەجەللىك تۇزاقلاردىن قۇتقۇزار. 28 پادىشاھنىڭ شان-شەرىپى پۇقراسىنىڭ كۆپلىكىدىندۇر؛ پۇقراسىنىڭ كەملىكى ئەمىرنىڭ ھالاكىتىدۇر. 29 ئېغىر-بېسىق كىشى ئىنتايىن ئاقىل كىشىدۇر؛ چېچىلغاق ئەخمەقلىقنى تۇلۇغلار. 30 خاتىرجەم كۆڭۈل تەننىڭ ساقلىقىدۇر؛ ھەسرەت چىكىش بولسا سۆڭەك كەلرىنى چىرىتار. 31 مىسكىننى بوزەك قىلغۇچى ـ پەرۋەردىگارغا ھاقارەت قىلغۇچىدۇر؛ ھاجەتمەندىلە رەگە شاپائەت قىلىش ئۇنى ھۇرمەتلىگەنلىكتۇر. 32 يامان تۆز يامانلىقى ئۈچىدە يېقىتىلار؛ ھەققانىي ئادەم ھەتتا سە كۆتتا ياتقاندىمۇ خاتىرجەم بولار. 33 يوروقتۇلغان كىشىنىڭ كۆڭلىدە دانالىق ياتار؛ بىراق ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىكسى ئاشكارا بولماي قالماس. 34 ھەققانىيەت ھەرقايسى ئەلنى يۇقىرى كۆتۈرەر؛ گۇناھ ھەرقانداق مىللەتنى نومۇسقا قالدۇرار. 35 پادىشاھنىڭ ئىلتىپاتى ئەقىللىق خىزمەتكارىنىڭ بېشىغا چۈشەر؛ بىراق تۇنىڭ غەزىپى نومۇستا قالدۇرغۇچى ۋەياتسىز خىزمەتكارىنىڭ بېشىغا چۈشەر.

15 مۇلايىم جاۋاب غەزەپنى باسار؛ قوپال سۆز تاچچىقنى قوزغار. 2 ئاقىلانىلەرنىڭ تىلى بىلىمنى جارى قىلار؛ ئەخمەقنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ تۆكەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەر يەردە يۈرەر؛ ياخشى-يامانلارنى كۆرۈپ تۇرار. 4 شىپا يەتكۈزگۈچى تىل خۇددى بىر «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ تىلى ئە گۈللىك كىشىنىڭ روھىنى سۈندۇرار. 5 ئەخمەق ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە پىسەنت قىلماس؛ لېكىن ئاتىسىنىڭ تەنبىھىگە قۇلاق

سالغان زىرەك بولار. 6 ھەققانىينىڭ ۋىدە گۈھەرلەر كۆپتۈر، بىراق يامانىڭ تاپاۋىتى تۆزنگە تاۋارچىلىك تاپار. 7 دانالار لەۋلىرى بىلم تارقىتار، ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىن ھېچ بىلم چىقماس. 8 يامانلارنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، دۇرۇسلارنىڭ دۇئاسى ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 9 يامانلارنىڭ يولى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، لېكىن ھەققانىيەتنى ئىنتىلىپ ئىزدىگۈچىنى ئۇ ياخشى كۆرەر. 10 توغرا يولدىن چىققانلار ئازابلىق تەربىيىنى كۆرەر، تەنبىھگە ئۆچ بولغۇچى ئۆلەر. 11 تەھتىسارا ۋە ھالاكەت پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوچۇق تۇرغانلىقى يەردە، ئىنسانلار كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرنى قانداقمۇ ئۇنىڭدىن يوشۇرالسۇن؟! (Sheol h7585) 12 ھاكاۋۇر تەنبىھ بەرگۈچىنى ياقتۇرماس، ئۇ ئاقىلانىلەردىن نەسىھەت ئېلىشقا بارماس. 13 كۆڭۈل شاد بولسا، خۇش چىراي بولار، دەرد-ئەلەم تارتسا، روھى سۇنار. 14 يورۇتۇلغان كۆڭۈل بىلىمنى ئىزدەر، ئەقىلسىزنىڭ ئاغزى نادانلىقنى ئوزۇق قىلار. 15 ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممە كۈنلىرى تەستە ئوتەر، بىراق شاد كۆڭۈل ھەر كۈنىنى ھېيتتەك ئوتكۈزەر. 16 زور بايلىق بىلەن بىئارام‌لىق تاپقاندىن، ئازغا شۈكۈر قىلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئېتىمنىگەن ئەۋزەل. 17 نەپرەت ئىچىدە يېگەن بورداق گۆشتە قىلىنغان كاتتا زىياپەتتىن، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە يېگەن كۆچەت ئەۋزەل. 18 تېرىككەك كىشى جېدەل چىقارار، ئېغىر-بېسىق تالاش-تارتىشلارنى تىنچلاندۇرار. 19 ھۆرۈنىڭ يولى تىكەنلىك قاشادۇر، دۇرۇس ئادەمنىڭ يولى كۆتۈرۈلگەن يولدەك داغدامدۇر. 20 دانا ئوغۇل تاتىسىنى شاد قىلار، ئەقىلسىز ئادەم ئانىسىنى كەمسىتەر. 21 ئەقلى يوق كىشى ئەخمەقلىقى بىلەن خۇشتۇر، يورۇتۇلغان كىشى يولىنى توغرىلاپ ماڭار. 22 مەسلىھەتسىز ئىش قىلغاندا نىشانلار ئەمەلگە ئاشماس، مەسلىھەتچى كۆپ بولغاندا مۇددىئالار ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 23 كىشىگە جايىدا بەرگەن جاۋابىدىن خۇش بولار، دەل ۋاقتىدا قىلغان سۆز نەقەدەر ياخشىدۇر! 24 ھاياتلىق يولى ئەقىللىق كىشىنى يۇقىرىغا باشلايدۇ، ئۇنى چوڭقۇر تەھتىسارادىن قۇتقۇزار. (Sheol h7585) 25 پەرۋەردىگار تەكەبىۋارنىڭ ۋەينىنى يۇلۇۋېتەر، بىراق ئۇ تۇل خوتۇنلارغا پاسىللارنى تۇرغۇزار. 26 يامانلارنىڭ ئوي-پىكرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، بىراق ساپ دىلنىڭ سۆزلىرى سۈيۈملۈكتۇر. 27 ئاچ كۆز كىشى ئۆز ئائىلىسىگە ئاۋارچىلىك كەلتۈرەر، پارا ئېلىشقا ئەپەرەتلەنگەن كىشى كۆن كۆرەر. 28 ھەققانىي ئادەم قاندىق جاۋاب بېرىشتە قايتا-قايتا ئويلىنار، يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق تۆكۈلەر. 29 پەرۋەردىگار يامان ئادەمدىن يىراقتۇر، بىراق ئۇ ھەققانىينىڭ دۇئاسىنى ئاڭلار. 30 خۇش كۆزلەر كۆڭۈلنى شادلاندۇرار، خۇش خەۋەر ئۈستىخانلارغا گۈش-ماي قوندۇرار. 31 ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان تەنبىھكە قۇلاق سالغان كىشى دانالارنىڭ قاتارىدىن ئورۇن ئالار. 32 تەربىيەنى رەت قىلغان ئۆز جېنىنى خار قىلار، تەنبىھگە قۇلاق سالغان يورۇتۇلار. 33 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئادەمگە دانالىق ئۆگىتەر، ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۇھرەت كېلەر.

16

كۆڭۈلدىكى نىيەتلەر ئىنسانغا تەۋەدۇر، بىراق تىلنىڭ جاۋابى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلكىدىدۇر. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى پاك دەپ بىلەر، لېكىن قەلبىدىكى نىيەتلەرنى پەرۋەردىگار تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرغىن، شۇنداق قىلغاندا پىلانلىرىڭ پىشىپ چىقار. 4 پەرۋەردىگار بارلىق مەۋجۇدىيەتنىڭ ھەربىرىنى مەلۇم مەقسەت بىلەن ئاپىردە قىلغان؛ ھەتتا يامانلارنىمۇ بالا-ئىئاپەت كۈنى ئۈچۈن يارىتىقاندۇر. 5 تەكەبىۋارلۇققا تولغان كۆڭۈللەرنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، قول تۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، جازاسىز قالماس. 6 مۇھەببەت-شەپقەت ۋە ھەققەت بىلەن گۇناھلار كافارەت قىلىنىپ يېپىلار، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئادەملەرنى يامانلىقتىن خالىي قىلار. 7 ئادەمنىڭ ئىشلىرى پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلسا، ئۇ ھەتتا دۈشمەنلىرىنمۇ ئۆزىگە بىلەن ئىناقلاشتۇرار. 8 ھالال ئاغان ئاز، ھارام ئاغان كۆپتىن ئەۋزەلدۇر. 9 ئىنسان كۆڭلىدە ئۆز يولىنى توختىتار، ئەمما قەدەملىرىنى توغرىلايدىغان پەرۋەردىگاردۇر. 10 ھەتتا پادىشاھنىڭ لەۋلىرىگە قارىتىپ ئەيبسۈن ئوقۇلسىمۇ، ئۆزىنىڭ ئاغزى توغرا ھۆكۈمدىن چەتنىمەس. 11 ئادىل تارازا-مىزانلار پەرۋەردىگارغا خاستۇر، تارازا تاشلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇ ياسىغاندۇر. 12 پادىشاھ رەزىللىك قىلسا يىرگىنچلىكتۇر، چۈنكى تەخت ھەققانىيەت بىلەنلا مەھكەم تۇرار. 13 ھەققانىي سۆزلىگەن لەۋلەر پادىشاھلارنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر؛ تۇلار دۇرۇس سۆزلىگۈچىلەرنى ياخشى كۆرەر. 14 پادىشاھنىڭ قەھرى گويا ئۆلۈمنىڭ ئەلچىسىدۇر؛ بىراق دانا كىشى [ئۆزىنىڭ غەزىپىنى] تىنچلاندۇرار. 15 پادىشاھنىڭ چىرايىنىڭ نۇرى كىشىگە جان كىرگۈزەر؛ ئۇنىڭ شەپقىتى ۋاقتىدا ياغقان «كېيىنكى يامغۇر»دۇر. 16 دانالىق ئېلىش ئالتۇن ئېلىشتىن نەقەدەر ئەۋزەلدۇر؛ يورۇتۇلۇشنى تاللاش كۈمۈشنى تاللاشتىن شۇنچە ئۈستۈندۇر! 17 دۇرۇس ئادەمنىڭ ئېگىز كۆتۈرۈلگەن يولى يامانلىقتىن ئايرىلىشتۇر؛ ئۆز يولىغا ئېھتىيات قىلغان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار. 18 مەغرۇرلۇق ھالاك بولۇشتىن ئاۋۋال كېلەر، تەكەبىۋارلۇق يىقىلىشتىن ئاۋۋال كېلەر. 19 كەمتەر بولۇپ مىسكىنلەر بىلەن باردى-كەلدىدە بولۇش، تەكەبىۋارلار بىلەن ھارام مال بۆلۈشكەندىن ئەۋزەلدۇر. 20 كىمكى ئىشنى پەم-پاراسەت بىلەن قىلسا پايدا تاپار؛ پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، بەخت-ساۋادەت كۆرەر. 21 كۆڭلى دانا كىشى سەگەك ئاتلار؛ يېقىملىق سۆزلەر ئادەملەرنىڭ بىلىمنى ئاشۇرار. 22 پەم-پاراسەت ئۆزىگە ئىگە بولغانلارغا ھاياتلىقنىڭ بۇلقىدۇر؛ ئەقلىسىزلار رگە تەلىم بەرمەكنىڭ ئۆزى ئەقلىسىزلىكتۇر. 23 ئاقىلانە كىشىنىڭ قەلبى ئاغزىدىن ئەقىل چىقرار؛ ئۇنىڭ لەۋلىرىگە بىلىمنى زىيادە قىلار. 24 يېقىملىق سۆزلەر گويا ھەسەلدۇر؛ كۆڭۈللەرنى خۇش قىلىپ تەنگە داۋادۇر. 25 ئادەم بالنىسقا توغرىدەك كۆرۈندىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالا كەتكە باردىغان يولالاردۇر. 26 ئىشلىگۈچىنىڭ ئىشتىپى ئۇنى ئىشقا سالار؛ ئۇنىڭ قارنى ئۇنىڭغا ھەيدە كېلىلىك قىلار. 27 مۇتەھەم كىشى يامان گەپنى كولاپ يۈرەر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتقا ئوخشار. 28 ئەگرى ئادەم جېدەل-ماجىرا ئۇغدۇرغۇچىدۇر؛ غەيۋەتچى يېقىن دوستلارنى ئايرۇۋېتەر. 29 زوراۋان كىشى يېقىن ئادەمنى ئازدۇرار؛ ئۇنى يامان يولغا باشلاپ كېرەر. 30 كۆزىنى يۇمۇۋالغان كىشى يامان نىيەتنى ئويلار، لېۋىنى چىشلىگەن كىشى يامانلىقنى تەيياردۇر. 31 ھەققانىيەت يولدا ئاقارغان چاچ، ئادەمنىڭ شۇھرەت تاجىدۇر. 32 ئاسان ئاچچىقلىمايدىغان كىشى پالۋاندىن ئەۋزەلدۇر؛ ئۆزىنى ئۆتۈۋالغان شەھەر ئالغاندىنمۇ ئۈستۈندۇر. 33 چەك ئېتىلىپ ئىككەنگە تاشلانغىنى بىلەن، لېكىن نەتىجىسى پۈتۈنلەي پەرۋەردىگاردىندۇر.

17

قۇربانلىق گۈشىلىرىگە تولغان جېدەللىك ۋىدىن، بىر چىشلەم قۇرۇق نان يەپ، كۆڭۈل تىنچلىقتا بولغان ئەۋزەل. 2 خىزمەتكار چېۋەر بولسا، خوجىسىنىڭ نومۇسىتا قىيغۇچى ئوغلىنى باشقۇرار؛ كەلگۈسىدە ئۇ خوجىنىڭ ئوغلى قاتاردا تۇرۇپ ئۇنىڭ مىراسىنى تەقسىم قىلار. 3 ساپال قازان كۈمۈشنى تاۋلار، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، بىراق ئادەمنىڭ قەلبىنى پەرۋەردىگار سىنار. 4 قەبىھ كىشى يامان سۆزلە رگە ئىشىنەر، يالغانچى پىتنىچىلەرنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالار. 5 مىسكىنلەرنى مەسخىرە قىلغۇچى، ئۆزىنى يارىتىۋېچىنى ھاقارەتلىگۈچىدۇر؛ باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولغان كىشى جازاسىز قالماس. 6 قېرىلارنىڭ نەۋرىلىرى ئۇلارنىڭ تاجىدۇر؛ پەرزەنتلەرنىڭ پەخرى ئۇلارنىڭ ئاتىلىرىدۇر. 7 ئەخمەق يارىشىق گەپ قىلسا ئۇنىڭغا يارىشماس؛ مۇتەۋەر يالغان سۆزلىسە ئۇنىڭغا تېخىمۇ يارىشماس. 8 پارا ـ ئۇنى بەرگۈچىنىڭ نەزىردە ئېسىل بىر گۈھەردۇر، گويا ئۇنى نەگلا ئىشلەتسە مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدىغاندەك. 9 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى يېۋېتۈپ كەچۈرگەن كىشى مېھىر-مۇھەببەتنى كۆزلەر؛ كونا خامانىنى سورىغان كىشى يېقىن دوستلارنى دۈشمەن قىلار. 10 ئاقىلانىگە سىگىگەن بىر ئېغىز تەنبىھ، ئەخمەققە ئۇرۇلغان يۈز دەرىدىن ئۈنۈملۈكتۇر. 11 يامانلار پەقەت ئاسىيلىقنى كۆزلەر؛ ئۇنى جازالاشقا رەھىمسىز بىر ئەلچى ئەۋەتىلەر. 12 ئەخمىقانە ئىش قىلىۋاتقان نادان كىشىگە ئۈچراپ قالغاندىن كۆرە، بالىلىرىدىن ئايرىلغان ئېيىققا يولۇقۇپ قالغان ياخشى. 13 كىمكى ياخشىلىققا يامانلىق قىلسا، ئىشىكىدىن بالا-يېقازا نېرى كەتمەس. 14 جېدەلنىڭ باشلىنىشى توسمىنى سۇ ئېلىپ كەتكەنگە ئوخشايدۇ؛ شۇڭا جېدەل پارتلاشتىن ئاۋۋال تالاش-تارتىشتىن قول ئۈزگىن. 15 يامانىنى ئاقلىغان، ھەققانىيغا قارا چاپلىغان، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 16 ئەخمەقنىڭ كۆڭلى دانالىقنى ئەتۋارلىمىسا، قانداقمۇ ئۇنىڭ قولىدا دانالىقنى سېتىۋالغۇدەك پۇلى بولسۇن؟ 17 [ھەققىي] دوست ھەردائىم ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتەر، [ھەققىي] قېرىنداش يامان كۈنۈڭ ئۈچۈن يارىدەمگە دۇنياغا كەلگەندۇر. 18 ئەقلىسىز كىشى قول بېرىپ، يېقىنى ئۈچۈن كېپىل بولىدۇ. 19 جېدەلگە ئامراق گۈناھقا ئامراقتۇر؛ بوسۇغىنى ئېگىز قىلغان ھالا كەتنى ئىزدەر. 20 نىيىتى بۇزۇلغان ياخشىلىق كۆرمەس؛ تىلىدا ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلغۇچى بالاغا يولۇقار. 21 بالا ئەخمەق بولسا، ئاتا غەم-قايغۇغا

پاتار، هاماقەتنىڭ ئاتىسى خۇشاللىق كۆرمەس. 22 شاد كۆڭۈل شېپالىق دوردەك تەڭگە داۋادۇر، سۈنۈق روھ-دىل ئادەمنىڭ يىلكىنى قۇرۇتار. 23 چىرىك ئادەم يەڭ ئىچىدە پارىنى قوبۇل قىلار، ئۇ ئادالەتنىڭ يولىنى بۇرمىلار. 24 دانالىق يوروتۇلغان كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرار، بىراق ئەقىلسىزنىڭ كۆزى خىيالىگەشلىك قىلىپ قۇنۇپتا يۈرەر. 25 گاۇلۇاڭ بالا ئاتىنى ئازابقا سالار، ئۇنى تۇغقۇچىنىڭمۇ دەردىدا بولار. 26 ھەققانىيلارغا جەرىمانە قوبۇشقا قەتئىي بولماس، ئەمىرلەرنى ئادالەتنى قوللىغىنى ئۈچۈن دۈمبالاشقا بولماس. 27 بىلىمى بار كىشى كەم سۆزلۈك بولار، يوروتۇلغان ئادەم قالتىس ئېغىر-بېسىق بولار. 28 ھەتتا ئەخمەقمۇ ئاز سۆزلىسە دانا ھېسابلىنار، تىلىنى تەڭگىنلىگەن كىشى دانىشمەن سانىلار.

18

كۆيچىلىكتىن ئايرىلىپ يالغۇز يۈرگەن كىشى ھامان ئۆز نەپسىگە چوغ تارتار، ھەرقانداق چىن ھېكمەتكە ھامان جان-جەھلى بىلەن قارشى چىقار. 2 ئەخمەق يوروتۇلۇشقا قىزىقماس، قىزىقىدىغىنى پەقەت ئۆز ۋىلىغانلىرىنى كۆرسىتىشلا، خالاس. 3 يامان كىشى كەلسە، نەپرەتمۇ پەيدا بولار، نومۇسسىز ئىش ئىزا-ئاھانەتنىن ئايرىلماس. 4 ئادەمنىڭ سۆزلىرى چوڭقۇر سۇلارغا ئوخشار، دانالىق بۇلۇقى ئېرىق سۈيىدەك تۇر رگەشلەپ ئاقار. 5 يامانغا يان بېسىشقا، سوراقتا ھەققانىيغا ئۆزۈل قىلىشقا قەتئىي بولماس. 6 ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۇنى جېدەلگە باشلار، ئۇنىڭ ئاغزىنى «مېنى دۈمبالا» دەپ تەكلىپ قىلار. 7 ئەخمەقنىڭ ئاغزىنى ئۆز بېشىغا ھالاك كەتتۈر، ئۇنىڭ لەۋلىرى ئۆز جېنىغا قاپقاندۇر. 8 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنىمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېلەر. 9 ئىشىدا ھۇرۇن بولغان كىشىمۇ، بۇزغۇنچى بىلەن ئۇلۇپەتداش بولىدۇ. 10 پەروەردىگارنىڭ نامى مەزمۇت مۇناردۇر، ھەققانىيلار ئۇنىڭ ئىچىگە يۈگۈرۈپ كىرىپ يۇقىرىدا ئامان بولار. 11 باي ئادەم مال-دۇنياسىنى «مۇستەھكەم شەھىرىم» دەپ بىلەر؛ نەزىردە ئۆزىنى ساقلايدىغان ئېگىز سېپىلدەك تۇرار. 12 بىتچەت بولۇشتىن ئاۋۋال، كۆڭۈلگە تە كەبىۋرلۇق كېلەر؛ ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۆھرەت كېلەر. 13 سۆزنى ئاڭلىماي ئۇرۇپ، ئالدىراپ جاۋاب بە رگەن، ئەخمەقلىقنى كۆرسىتىپ ئۆزىنى خىجالەتكە قالدۇرۇر. 14 تەندىكى ئاغرىق ئازابنا ئادەمنىڭ ئۆز روھى بەرداشلىق بە رگۈزەر؛ بىراق روھى سۈنغان بولسا ئۇنى كىم كۆتۈرەر؟ 15 يوروتۇلغانلىنىڭ قەلبى بىلىمگە ئېرىشمەكتە، ئاقىلانىنىڭ قۇلاقلىرى بىلىمنى ئىزدەكتە. 16 سوۋغات ئۆز ئىگىسگە ئىشىكنى داغدام ئېچىپ بېرەر، ئۇنى چوڭ ئەربابلار ئالدىغا يەتكۈزەر. 17 دەۋا قىلغاندا، ئاۋۋال سۆزلىگۈچىنىڭ سۆزلىرى ئوروئۇلۇق كۆرۈنەر؛ لېكىن قارشى تەرەپ سوئال قۇيۇپ ئىشنى سۈرۈشتۈرەر. 18 چەك تاشلاش جېدەلەرنى ئۈگىتەر، غوجىلارنىڭ تارىسىدىكى ئىشنىمۇ ھەل قىلار. 19 رەنجىگەن قېرىنداشنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش مۇستەھكەم شەھەرنى ئېلىشتىنمۇ تەس؛ جېدەل-ماجىرا قورغانىنىڭ تاقاق-بالداقلىرىغا ئوخشاشتۇر. 20 ئادەم [دۇرۇس] سۆزلىگەنلىكىدىن قورسىقى توق بولار؛ ئۆز كۆڭلىدىن چىققان سۆزلىرىدىن مول ھوسۇل ئالار. 21 ھايات-مامات تىلنىڭ ئىلكىدىدۇر؛ كىمكى ئۇنىڭ تەسىرىنى ئەتىۋارلىسا ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يەر. 22 خوتۇنىنى تاللاپ ئالغان كىشى ياخشىلىق تاپىدۇ، ئۆ پەروەردىگارنىڭ مەرھىمىتىگە ئېرىشكەن بولىدۇ. 23 مىسكىنلەر پەس ئاۋازدا يىلىنىپ سۆزلەر؛ باي بولسا قوپاللىق بىلەن جاۋاب بېرەر. 24 دوستىنى كۆپ ئۈتقان كىشى خاراب بولار؛ لېكىن قېرىنداشتىنمۇ يېقىن باغلانغان بىر دوست باردۇر.

19

پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان كەمبەغەل، ھىيلىگەر سۆزلۈك ئەخمەقتىن ياخشىدۇر. 2 يەنە، غەيرىتى بار كىشى بىلىمسىز بولسا بولماس؛ ئالدىراڭغۇ يولدىن چىقار. 3 كىشىنىڭ ئەخمەقلىقى ئۆز يولىنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتەر؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۆ كۆڭلىدە پەروەردىگاردىن رەنجىپ ئاغرىنار. 4 بايلىق دوستىنى كۆپ قىلار؛ مىسكىنلەر بار دوستىدىنمۇ ئايرىلىپ قالار. 5 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ جازادىن قۇتۇلالماس. 6 تولا ئادەم سېخىيدىن ئىلتىپات كۆزلەر؛ سوۋغات بېرىپ تۇرغۇچىغا ھەممە كىشى دوستتۇر. 7 نامرات‌لاشقاندىن قېرىنداشلىرىمۇ زېرىكەر؛ ئۇنىڭ دوستلىرى تېخىمۇ يىراق قاچار، يالۋۇرۇپ قوغلىسىمۇ، ئۇلار تېپىلماس. 8 پەم-پاراسەتكە ئېرىشكۈچى ئۆزىگە كويۇنەر؛ نۇرنى ساقلىغان كىشىنىڭ بەختى بولار. 9 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ ھالاك بولار. 10 ھەشەمەتلىك تۇرمۇش ئەخمەققە ياراشماس؛ قۇلنىڭ ئەمەلدارلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشى تېخىمۇ قاملاشماس. 11 دانىشمەنلىك ئىگىسىنى ئاسانلىقچە ئاچچىقلاندۇرماي قىلار؛ خاتالىقنى يوپۇتۇپ كەچۈرۈش ئۆزىنىڭ شۆھرىتىدۇر. 12 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇۋلىشىغا ئوخشاش دەھشەتلىك بولار، ئۇنىڭ شەپقىتى يۇمران ئوت-چۆپكە چۈشكەن شەبنەمدەك شېرىندۇر. 13 ئەخمەق ئوغۇل ئاتىسى ئۈچۈن بالايىئاپەتدۇر؛ ئۈرۈشقاق خوتۇنىنىڭ زارلاشلىرى توختىماي تېمىپ چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىنغا ئوخشاشتۇر. 14 ئۆي بىلەن مال-مۈلۈك ئاتا-بوۋىلاردىن مىراستۇر؛ بىراق پەم-پاراسەتلىك خوتۇن پەروەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىندۇر. 15 ھۇرۇنلۇق كىشىنى غەپلەت ۋۇيقۇغا غەرق قىلار، بىكار تەلەپ ئاچارچىلىقنىڭ دەردىنى تارتار. 16 [پەروەردىگارنىڭ] ئەمرىگە ئەمەل قىلغان كىشى ئۆز جېنىنى ساقلار؛ ئۆز يوللىرىدىن ھېزى بولمىغان كىشى ئۆلەر. 17 كەمبەغەللە رگە رەھىمدىللىق قىلغان، پەروەردىگارغا قەرز بە رگەن بىلەن باراۋەردۇر؛ ئۇنىڭ شەپقىتىنى [پەروەردىگار] قايتۇرار. 18 پەرزەنتىڭىنىڭ تەربىيىنى قوبۇل قىلىشىغا ئۈمىدۋار بولۇپ، ئۇنى جازالاپ تەربىيە بېرىپ تۇرغىن؛ لېكىن ئۇنى ئۆلگۈچە خار بولىشۇن دېگۈچى بولما. 19 قەھرلىك كىشى جازا تارتار؛ ئۇنى قۇتقۇزماقچى بولساڭ، قايتا-قايتا قۇتقۇزۇشۇڭ كېرەك. 20 نەسىھەتنى ئاڭلىغىن، تەربىيەنى قوبۇل قىلغىن، ئۇنداق قىلغاندا كېيىنكى كۈنلىرىڭدە دانا بولىسەن. 21 كىشىنىڭ كۆڭلىدە نۇرغۇن نىيەتلەر بار؛ ئاخىردا پەقەت پەروەردىگارنىڭ دالالەت-ھىدايىتىدىن چىققان ئىش ئاقار. 22 كىشىنىڭ يېقىملىقى ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىندۇر؛ مىسكىن بولۇش يالغانچىلىقتىن ياخشىدۇر. 23 پەروەردىگاردىن ئەيمىنىش كىشىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرەر؛ ئۇ كىشى خاتىرجەم، توق ياشاپ، بالايىئاپاتقا چۈشۈرۈلۈشىدىن خالي بولار. 24 ھۇرۇن قولىنى سۈنۈپ قاچىنا تەقىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سىلىشتىمىمۇ ھۇرۇنلۇق قىلار. 25 ماكاۋۇرغا قىلىنغان تاياق جازاسى ساددىغا قىلىنغان ئىبرەتتۇر؛ يوروتۇلغان كىشىگە بېرىلگەن تەنبىھ، ئۇنىڭ بىلىمىنى تېخىمۇ زىيادە قىلار. 26 ئاتىسىنىڭ مېلىنى بۇلغان، ئانىسىنى ۋەيدىن ھەيدەپ چىقارغان، رەسۋالىق، ئىزا-ئاھانەت قالدۇرغۇچى ئوغۇلدۇر. 27 ئى ئوغۇل، نەسىھەتكە قۇلىقىڭنى ۋېۋۇرۇۋالساڭ، ئەقىلنىڭ تەلىمىدىن يىراقلاشقىنىڭدە بار. 28 پەسكەش گۇۋاھچى ئادالەتنى مازاق قىلغۇچىدۇر؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزى رەزىللىكنى يۇتار. 29 ماكاۋۇرلار تۇچۈن جازالار تەيياردۇر، ئەخمەقلەرنىڭ دۇمبىسىگە ئۇرىدىغان قامچا تەيياردۇر.

20

شاراب كىشىنى رەسۋا قىلار، ھاراق كىشىنى غالجىرلاشتۇرار، كىمكى ئۇنىڭغا بېرىلىپ ئېزىپ كەتسە، ئەقىلسىزدۇر. 2 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇركىرىشىگە ئوخشاش قورقۇنچلۇقتۇر؛ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگەن، ئۆز جېنىغا جازا چۈشۈرەر. 3 ئۆزىنى ماجىرادىن نېرى قىلىش كىشىنىڭ ئىززىتىدۇر؛ بىراق ھەربىر ئەخمەق ئۆزىنى باسالماس. 4 ھۇرۇن ئادەم قىشتا يەر ھەيدەمەس؛ يېغىم ۋاقتىدا يوقلۇقتا قېلىپ ئاشلىق تىلەر. 5 كىشىنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-نىيەتلىرى چوڭقۇر سۇغا ئوخشاشتۇر؛ يوروتۇلغان ئادەم ئۇلارنى تارتىپ ئالالايدۇ. 6 ئۆزىنى سادىق دەپدىغانلار كۆپتۈر؛ بىراق ئىشەنچلىك بىر ئادەمنى كىم تاپالىسۇن؟ 7 ھەققانىي ئادەم دىيانەتلىك يولدا ماڭار؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىگە بەخت-بەرىكەت قالدۇرۇلار! 8 پادىشاھ ئادالەت تەختىدە ئولتۇرغاندا، ھەممە يامانلىقنى كۆزى بىلەن قوغلايدۇ. 9 كىم ئۆزىنى گۇناھىدىن تازىلاندىم، ۋىجدانىم پاكلاندى، دېيەلەيدۇ؟ 10 ئىككى خىل تارازا تېشى، ئىككى خىل كۈزە ئىشلىتىش، ئوخشاشلا پەروەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 11 ھەتتا بالا ئۆز خىسلىتى بىلەن بىلىنەر؛ ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ پاك، دۇرۇس يا كى ئەمەسلىكى ھەرىكەتلىرىدىن كۆرۈنۈپ تۇرار. 12 كۆرىدىغان كۆزنى، ئاڭلايدىغان قۇلاقنى، ھەر ئىككىسىنى پەروەردىگار ياراتتى. 13 ۋۇيقۇغا ئامراق بولما، نامراتلىققا تۇچرايسەن؛ كۆزۈڭنى ئېچىپ ۋۇيغاق بول، ئىنىڭ مول بولار. 14 خېرىدار مال ئالغاندا: «ناچار ئىكەن، ناچار ئىكەن!» دەپ قاقشايدۇ، ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن [«ئېسىل نەرسە، ئەرزان ئالدىم» دەپ] ماختىنىدۇ. 15 ئالتۇن بار، لەئەل-ياقۇتلارمۇ كۆپتۈر؛ بىراق بىلىمنى بېغىشلىغان لەۋلەر ئىنىدىگەن قىممەتلىك گۆھەردۇر! 16 يانتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەرز ئۇنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بە رگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 17 ئالداپ ئېرىشكەن تاماق تاتلىقتۇر؛ كېيىن، ئۇنىڭ يېگىنى شېغىل بولار. 18 پىلانلار مەسلىھەت بىلەن بېكىتىلەر، پىشقان كۆرسەتمە بىلەن جەڭ قىلغىن. 19 گەپ توشۇغۇچى سىرلارنى ئاشكارىلار، شۇڭا ۋاقىتقە كىكۈر بىلەن تارىلاشما. 20 كىمكى ئاتا-ئانىسىنى ھاقارەت قىلسا، ئۇنىڭ چىرىغى زۇلمەت قاراڭغۇسىدا ئۆچەر! 21 تېز ئېرىشكەن مىراس ھامان بەرىكەتلىك

بولماس. 22 یامانلىققا یامانلىق قايتۇراي دېمە؛ پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كۆزت، ئۇ دەردىڭگە يېتەر. 23 ئىككى خىل تارازا تېشى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، ساختا ئۇچۇم قەتئىي ياردىمسىز. 24 ئىنسانىڭ ھاياتلىق قەدەملىرىنى پەرۋەردىگار بەلگىلەيدۇ؛ ئۇنداقتا ئىنسان ئۆز مۇساپىسىنى نەدىن بىلسۇن؟ 25 بىر نەرسىنىسى يېنىكلىك بىلەن «[خۇداغا] ئاتالغان!» دەپ ۋەدە بېرىش، قەسەملەردىن كېيىن ئىككىلىنىپ قالىنا ئۇيلىنىش، ئۆز جىنىنى قىلتاققا چۈشۈرگەنگە باراۋەر. 26 دانا پادىشاھ يامانلارنى توپانىنى سوروغاندەك سوروۋۇپ ئىندۇ، خامان تەپكەندەك ئۇلۇق بىلەن يانچۇپتەر. 27 ئادەمنىڭ روھ-ۋىجدانى ـ پەرۋەردىگارنىڭ چىرىغىدۇر، ئۇ قەلبنىڭ ھەربىر تە گلىرىنى تەكشۈرۈپ پەرق ئېتەر. 28 مېھىر-شەپقەت ۋە ھەققەت پادىشاھنى ساقلايدۇ؛ ئۇ مېھىر-شەپقەت بىلەنلا ئۆز تەختىنى مۇستەھكەملەيدۇ. 29 ياش يىگىتلەرنىڭ قاۋۇلۇقۇ ئۇلارنىڭ پەخرىدۇر؛ قېرىلارنىڭ ئىززىتى ئاق چاچلىرىدۇر. 30 تەربىيە يارىلىرى يامانلىقنى تازىلاپ چىقىرار، تاياق ئىزلىرى ئىچ-باغرىنى تازا قىلار.

21 پادىشاھنىڭ كۆڭلى ئېرىقلاردىكى سۇدەك پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىدۇر؛ [پەرۋەردىگار] قەيە رگە توغرىلىسا، شۇ تەرەپكە ماڭىدۇ. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى توغرا دەپ بىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار قەلبىدىكى نىيەتلەرنى تارازىغا سىلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ھەققانىيلىق بىلەن ئادالەت يۈرگۈزۈش قۇربانلىق قىلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 4 تە كەبىۋۇر كۆزلەر، مەغرۇر قەلب، يامانلارنىڭ چىرىغى ـ ھەممىسى گۇناھتۇر. 5 ئەستايىدىل كىشىلەرنىڭ ئويلىرى ئۇلارنى پەقەت بايىاشلىققا يېتە كلەر؛ چېچىلاڭغۇلارنىڭ ئويلىرى بولسا، ئۇلارنى پەقەت يوقسۇزلۇققىلا يېتە كلەر. 6 ياغلىما تىل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقلار، ئۆلۈمنى ئىزدەپ يۈرگەنلەر قوغلاپ يۈرگەن بىر تۇتۇنلا، خالاس. 7 يامانلارنىڭ زالىملىقى ئۆزلىرىنى چىرمۇئالار؛ چۈنكى ئۇلار ئادالەت يولىدا مېڭىشنى رەت قىلغان. 8 جىنايەتكار ماڭىدىغان يول ناھايىتى ئە گىدىدۇر؛ ساپ دىل ئادەمنىڭ ھەرىكىتى ئېتىبۇرلىدۇر. 9 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ قېرىقان ياخشى. 10 يامان كىشىنىڭ كۆڭلى يامانلىققىلا ھېرىسمەندۇر؛ ئۇ يېقىنىغىمۇ شاپائەت كۆرسەتمەس. 11 ھاكاۋۇرنىڭ جازاغا تارتىلىشى، بىلىمسىز-زە ئېرەت بولار؛ دانا كىشى قېرىۋل قىلغان نەسىھەتلەردىن تېخىمۇ كۆپ بىلىم ئالار. 12 ھەققانىي بولغۇچى يامانىنىڭ ئۆيىنى كۆزلەر؛ ئۇ ھامان يامانلارنى يامانلىققا قېرىۋىپ يېقىتار. 13 مىسكىنلەرنىڭ نالىسىغا قۇلقىنى يوپۇتۇپ كارى بولمىغۇچى، ئاخىرى ئۆزى پەريات كۆتۈرەر، بىراق ھېچكىم پەرۋا قىلماس. 14 يوشۇرۇن سوۋغات غەزەپنى باسار، يەڭ ئېچىدە بېرىلگەن پارا قەھر-غەزەپنى پەسەيتەر. 15 ئادالەتنى بەجا كەلتۈرۈش ھەققانىيلارنىڭ خوشاللىقىدۇر، بىراق يامانلىق قىلغۇچىلارغا ۋەھىمىدۇر. 16 ھېكمەت يولىدىن ئېزىپ كەتكەن كىشى، ئەرۋاھلارنىڭ جامائىتى ئىچىدىكىلەردىن بولۇپ قالار. 17 تاماشاغا بېرىلگەن كىشى نامراتلار قالار؛ ياغ چاينىشىغا، شاراب ئىچىشكە ئامراق بېيىماس. 18 يامان ئادەم ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن گۆرۈ پۇلىنىڭ ئورندا قالار؛ [ئېزىلگەن] دۈرۈسلارنىڭ ئورنىغا ئېپلاسلار قالار. 19 سوقۇشقاق ۋە تېرىكىگەك ئايال بىلەن ئورتاق تۇرغاندىن، چۆل-باياۋاندا يالغۇز ياشغىن ياخشىدۇر. 20 ئاقىلانىنىڭ ئۆيىدە بايلىق بار، زەيتۇن مايى بار؛ بىراق ئەخمەقلەر تاپقىنىنى ئۆتكۈزلۈق بۇزۇپ-چاچار. 21 ھەققانىيەت، مېھىربانلىقنى ئىزدىگۈچى ئادەم، ھايات، ھەققانىيەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 22 دانا كىشى كۆچلۈكلەر شەھىرىنىڭ سېپىلىغا يامىشار، ئۇلارنىڭ تايانچى بولغان قورغىنىنى غۇلىتار. 23 ئۆز تىلىغا، ئاغزىغا ئىگە بولغان كىشى، جىنىنى ئاۋارىچىلىكلەردىن ساقلاپ قالار. 24 چوڭچىلىق قىلغانلار، «ھاكاۋۇر»، «ھالى چوڭ»، «مازاقچى» ئاتىلار. 25 ھۆرۈن كىشى ئۆز نەپسىدىن ھالاك بولار، چۈنكى ئۇنىڭ قولى ئىشقا بارماس؛ 26 نەپسى يامان بولۇپ ئۆز كۆزىنى يېڭىمە قىلىپ يۈرەر؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ھېچنېمىنى ئايىماي سەدىقە قىلار. 27 يامان ئادەمنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ رەزىل غەرەزدە ئەپكېلىنگەن بولسا تېخىمۇ شۇنداقتۇر! 28 يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچى ھالاك بولار؛ ئەينى ئەھۋالنى تاكالاپ سۆزلىگەن كىشىنىڭ سۆزى ئەبەد دېگىچە ئاقار. 29 يامان ئادەم يۈزىنى قېلىن قىلار؛ دۈرۈس كىشى يولنى ئويلاپ پۈختا باسار. 30 پەرۋەردىگارغا قارشى تۇرالايدىغان ھېچقانداق دانالىق، ئەقىل-پاراسەت يا كى تەدبىر يوقتۇر. 31 ئاتلار جەڭ كۈنى ئۈچۈن تەيىار قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق غەلبە-نىجات پەقەت پەرۋەردىگاردىندۇر.

22 ياخشى نام زور بايلىققا ئىگە بولۇشتىن ئەۋزەل؛ قەدر-قىممەت ئالتۇن-كۈمۈشتىن ئۈستۈندۇر. 2 گاداي بىلەن باي بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردۇر. 3 زېرەك كىشى بالا يېقىنلىقىنى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ ساددىلار ئالدىغا يېرىپ زىيان تارتار. 4 ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ بەرىكىتى ـ بايلىقلار، ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ھاياتتۇر. 5 ھىيلىگەرلەرنىڭ يولىدا تىكەنلەر، تۇزاقلار ياتار؛ ئۆز يولىغا ھېزىر بولغان كىشى ئۇلاردىن يىراق بولار. 6 بالىغا كىچىكىدە مېجەزىگە قاراپ دۇرۇس تەربىيە بەرسەڭ، چوڭ بولغاندا ئۇ شۇ يولدىن چىقماس. 7 بايلار مىسكىنلەرنى باشقۇرۇر؛ قەرزدار قەرز ئىگىسىنىڭ قۇلىدۇر. 8 ناھەقلىق ئۈرۈقىنى چاچقانلىنىڭ ئالدىغان ھوسۇلى بالا يېتىپ تەنۇ؛ ئۆنىڭ غەزەب-ھەيۋىسى چۈشەر. 9 سىخىي ئادەم بەركەت تاپار؛ چۈنكى ئۇ مىسكىنلە رگە ئۆز نېنىدىن بۆلۈپ بە رگۈچىدۇر. 10 ماكاۋۇرنى قوغلىۋەتسەڭ، جېدەل-ماجىرا بېسىلار؛ كېلىشمەسلىكلەر ۋە شەرمەندىچىلىكلەر ئۆگەر. 11 پاك نىيەتنى قەدرلەيدىغان كىشىنىڭ سۆزلىرى گۈزەلدۇر؛ شۆگا پادىشاھ ئۇنىڭ بىلەن دوست بولار. 12 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئىلىم-ھەققەتنى ساقلار؛ ئۇ ئېپلاسلارنىڭ سۆزلىرىنى ئېچىپ تاشلاپ بىكار قىلار. 13 ھۆرۈن ئادەم: «تاشقىردا بىر شىر تۇرىدۇ، كوچىغا چىقسام ئۆلتۈرۈلىمەن!» ـ دەيدۇ. 14 زىناخور ئايالنىڭ ئاغزى چوڭقۇر بىر ئوردىدۇر؛ پەرۋەردىگار نارازى بولغان كىشى ئۇنىڭغا چۈشۈپ كېتەر. 15 نادانلىق سەبىي بالىلارنىڭ قەلبىگە باغلانغىلىقتۇر؛ بىراق تەربىيە تايىقى بۇنى ئۇنىڭدىن يىراق قىلار. 16 مىسكىنلەرنى ئېزىش بىلەن باي بولغان، ۋە بايلارغا سوۋغات سۈندىغان كىشى، ئاخىرى پەقەت يوقسۇللۇقتا قالار. 17 قۇلاق سال، ساڭا ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۈگىتەي؛ كۆڭۈل قويۇپ بىلىمىنى ئۈگەنگىن. 18 ئۇلارنى قەلبىڭدە چىڭ تۇتساڭ، ئۇلار ساڭا شېرىن بولار، لەۋلىرىڭدە سەپ بولۇپ تەيىار تۇرىدۇ. 19 چىن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگارغا تايىنىشىڭ ئۈچۈن، بۇگۈن [بۇ ھېكمەتلىك سۆزلەرنى] باشقا بىرسىگە ئەمەس، بەلكى ساڭا يەتكۈزدۈم. 20 ئۆنىڭدىن مانا ئوتتۇزنى يازدىم، يۈنىڭ ئېچىدە نەسىھەتلەر ھەم بىلىم بار. 21 يۇلار بىلەن ھەققەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ دەرۋەقە ھەققەت ئىكەنلىكىنى بىلەلەيسەن، ۋە شۇنداق قىلىپ سېنى ئەۋەتكۈچىلە رگە ھەققەتنىڭ سۆزلىرى بىلەن جاۋاب قايتۇرالايسەن. 22 يوقسۇلدىن بۇلاپ ئالما، ئۆز كەمبەغەل ئۇرسا، ئاجىز مۇمىنلەرنى سوراق ئورندا بوزەك قىلما. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆتۈرەر، ئۇلاردىن بۇلاپ ئالغانلاردىن بۇلاپ ئالار. 24 مېجەزى ئىتتىك ئادەم بىلەن دوست بولما، قەھرلىك ئادەم بىلەن ئارىلاشما، 25 بولمىسا، ئۆنىڭ يامان يولىنى ئۆگىنىپ قېلىپ، قىلتاققا چۈشىسەن. 26 باشقىلارغا [كېپىل بولۇپ] قول بە رگۈچىلەردىن بولما، قەرزلەرنى تۆلەشكە كاپالەت بە رگۈچىلەردىن بولما؛ 27 سېنىڭ قايتۇرالىغۇدەك نەرسەڭ بولغان بولسا، ئۇلار ئورۇن-كۆرپىلىرىڭنى بىكاردىن-بىكار ئاستىڭدىن ئېلىپ كەتمىگەن بولاتتى! 28 ئاتا-بوۋىلىرىڭ پاسىلىنى بەلگىلەپ بە رگەن كونا چېگرا تاشلىرىنى يۆتكىمە. 29 ئىشنى ئەستايىدىل ۋە چاققان بېجىرىدىغان كىشىنى كۆز رگەنمىدىڭ؟ ئۇ پەس ئادەملەرنىڭ خىزمىتىدە بولماس؛ پادىشاھلارنىڭ ئالدىدا تۇرار.

23 كاتتا ئەرباب بىلەن ھەمداستىخان بولساڭ، ئالدىڭدىكى كىم ئىكەنلىكىنى ئويدان ئويلاپ. 2 ئىشتىيىڭ يامان بولسا، گېلىڭغا پىچاق تە كلەپ ئۇرغاندەك ئۆز ۋۇجۇدىڭنى تارت. 3 ئۆنىڭ نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما، ئۇلار ئادەمنى ئالدايدىغان تاماقلاردۇر. 4 باي بولىمەن دەپ ئۆز ۋۇجۇدىڭنى ئېرىتما؛ ئۆز ۋۇجۇدىڭ زېھنىڭنى بۇ ئىشقا قارىتما. 5 [بايلىقلارغا] كۆز تىكىشىڭ بىلەنلا، ئۇلار يوق بولىدۇ؛ پۇل-مال دەرۋەقە ئۆزىگە قانات ياساپ، خۇددى بۇركۈتتەك ئاسمانغا ئۇچۇپ كېتەر. 6 ئاچ كۆزنىڭ ئىنىنى يېمە، ئۆنىڭ ئېسىل نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما؛ 7 چۈنكى ئۆنىڭ كۆڭلى قاندا بولغاندەك، ئۆزىمۇ شۇنداق. ئۇ ئاغزىدا: ـ قېنى، ئالىسلا، ئېچىسلە! ـ دېسىمۇ، بىراق كۆڭلىدە سېنى ئۆيلىغىنى يوق. 8 يېگەن بىر يۇتۇم تاتىمىنمۇ قۇسۇۋېتىسەن، ئۆنىڭغا قىلغان چىرايلىق سۆزلىرىڭۇ بىكارغا كەتكەن بولىدۇ. 9 ئەخمەققە يول كۆرسىتىپ سالما، چۈنكى ئۇ ئەقىل سۆزلىرىڭنى كۆز رگە ئىلماس. 10 قەدىمدە بېكىتكەن يەرنىڭ پاسىل تاشلىرىنى يۆتكىمە، يېتىملارنىڭ ئېتىزلىرىغىمۇ ئاياغ باسما؛ 11 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىنتايىن كۈچلۈكتۇر؛ ئۇ ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلار. 12 نەسىھەتكە كۆڭۈل قوي، ئىلىم-بىلىملە رگە قۇلاق سال. 13 بالا ئۈگىتىشىنى ئېرىمە؛ ئە گەر تاياق بىلەن ئۇرساڭ، ئۇ ئۇلۇپ كەتمەيدۇ؛ 14 سەن

ئۇنى تاياق بىلەن ئۇرساڭ، بەلكىم ئۇنى تەھتىساردىن قۇتقۇزۇۋالسەن. (Sheol h7585) 15
ئى ئوغلۇم، دانا بولساڭ، مېنىڭ قەلبىم قانچە خۇش بولار ئىدى! 16 ئاغزىڭدا ئورۇنلۇق
سۆزلەر بولسا، ئىچ-ئېچىمدىن شادلىنىمەن. 17 گۈناھ سادىر قىلغۇچىلارغا رەشك قىلما،
ھەردائىم پەرۋەردىگاردىن ئەمىنىشتە تۇرغىن؛ 18 شۇنداق قىلغىنىڭدا جەزمەن كۆرىدىغان
ياخشى كۈنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 19 ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق
سېلىپ دانا بول، قەلبىڭنى [خۇدانىڭ] يولىغا باشلىغىن. 20 مەيخورلارغا ئارىلاشما، نەپسى
يامان گۆشخورلار بىلەن باردىي- كەلدى قىلما؛ 21 چۈنكى ھاراقكەش بىلەن نەپسى يامان
ئاخىردا يوقسۇللۇقتا قالار، غەيلەپەت ۋېقۇسىغا پاتقانلارغا جەندە كىيمىنى كىيگۈزەر.
22 سېنى تاپقان ئاتاڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئاناڭ قېرىغاندا ئۇنىڭغا ھۆرمەتسىزلىك قىلما.
23 ھەققەتنى سېتىۋال، ئۇنى ھەرگىز سېتىۋەتمە. دانالىق، تەربىيە ۋە يورۇتۇلۇشنىمۇ ئال.
24 ھەققانىي بالىنىڭ ئاتىسى چوڭ خۇشاللىق تاپار؛ دانا ئوغلۇنى تاپقان ئاتىسى ئۇنىڭدىن
خۇرسەن بولار. 25 ئاتا-ئاناڭنى سۆيۈندۈرۈپ، سېنى تۇغقان ئاناڭنى خۇش قىل. 26
ئى ئوغلۇم، قەلبىڭنى ماڭا تاپشۇر؛ كۆزلىرىڭنۇ ھاياتلىق يوللىرىمغا تىكلىۋىن! 27 چۈنكى
پاھىشە ئايال چوڭقۇر ئوردىدۇر، يۇزۇق يات ئايال تار زىنداندۇر؛ 28 ئۇلار قاراچىدەك
مۇكۈۋۈپلىپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدىكى ۋاپاسىزلارنى كۆپەيتەر. 29 كىمدە ئازاب بار؟
كىمدە دەرد-ئەلەم؟ كىم جېدەل ئىچىدە قالار؟ كىم نالە-پەريات كۆتۈرەر؟ كىم سەۋەبسىز
يارىلىنار؟ كىمنىڭ كۆزى قىزىرىپ كېتەر؟ 30 دەل شاراب ئۈستىدە ئۇزۇن ئولتۇرغان،
ئەبجەش شارابتىن تېتىشقا ئالدىرىغان مەيخورلار! 31 شارابنىڭ ئاجايىب قىزىللىقىغا، ئۇنىڭ
جامدىكى جۇلالىقىغا، كىشىنىڭ ئېگىدىن شۇنداق سىلىق ئوتكەنلىكىگە مەپۇن بولۇپ قالما!
32 ئاخىردا ئۇ زەھەرلىك يىلاندەك چېقىۋالىدۇ، ئوق يىلاندەك نەشتىرىنى سانچىيدۇ. 33
كۆز ئالدىڭدا غەلىتە مەنزىرىلەر كۆرۈنىدۇ، ئاغزىڭدىن قالايمىقان سۆزلەر چىقىدۇ. 34
خۇددى دېڭىز-ئوكيانلاردا لەيلەپ قالغاندەك، يەلكەنلىك كېمىنىڭ موما ياغىچى ئۈستىدە
ياتقاندەك بولسەن. 35 سەن چوقۇم: ـ بىرسى مېنى ئۇردى، لېكىن مەن يارىلانمىدىم!
بىرسى مېنى تاياق بىلەن ئۇردى، بىراق ئاغرىقىنى سەزمىدىم!» ـ دەيسەن. بىراق سەن يەنە:
«ھوشۇمغا كەلسەملا، مەن يەنىلا شارابنى ئىزدەيمەن! ـ دەيسەن.

24

يامانلارغا رەشك قىلما، ئۇلار بىلەن باردىي- كەلدى قىلمىشى ئارزۇ قىلما؛ 2 چۈنكى
ئۇلارنىڭ كۆڭلى زوراۋانلىقنىلا ئويلار، ئۇلارنىڭ ئاغزى ئازار يەتكۈزۈشنى سۆزلەر. 3
ئائىلە بولسا دانالىق ئاساسىدا بەرپا قىلنار؛ چۈشىنىش بىلەن مۇستەھكەملىنەر. 4 بىلىم بىلەن
ئۆينىڭ خانىلىرى ھەرخىل قىممەتلىك، ئېسىل گۈزەرلە رگە تولدۇرۇلار. 5 دانا ئادەم زور
كۈچكە ئىگىدۇر؛ بىلىمى بار ئادەم قۇدرىتىنى ئاشۇرار. 6 پۇختا نەسىھەتلەر بىلەن جەڭ
قىلغىن؛ غەلبە بولسا بىردىنبىر تۇلۇغ مەسلىھەتچى بىلەن بولار. 7 دانالىق ئەقىلسىز ئادەمگە
نىسبەتەن تولىمۇ ئېگىز، چۈشىنىكسىزدۇر؛ [چوڭلار] شەھەر دەرۋازىسى ئالدىغا يىغىلغاندا ئۇ
زۇۋان ئاچالماس. 8 ئەسكىلىكنى نىيەتلىگەن ئادەم «سۈيىقەستچى» ئاتىلار. 9 ئەخمەقلىقتىن
بولغان نىيەت گۇناھدۇر؛ ھاكاۋۇر كىشى ئادەملە رگە يىرگىنچلىكتۇر. 10 بېشىڭغا
ئېغىر كۈن چۈشكەندە جاسارەتسىز بولساڭ، كۈچسىز ھېسابلىنىسەن. 11 [سەۋەبسىز]
تۇلۇمگە تارتىلغانلارنى قۇتقۇزغىن؛ بوغۇزلىنىش خەۋپىدە تۇرغانلاردىن يارىدەم قىلۋېتىڭ
تارتما؛ 12 ئەگەر سەن: «بۇ ئىشتىن خەۋىرىمىز يوقتۇر» دېسەڭ، ھەر ئادەمنىڭ كۆڭلىنى
تارازىغا سالغۇچى بۇنى كۆرمەمسۇ؟ جېنىڭنى ھايات ساقلىغۇچى ئۇنى بىلمەمسۇ؟ ئۇ ھەربىر
ئىنسان بالىسىنىڭ ئۆز قىلغانلىرى ۋىنچە ئۇلارنىڭ ئۆزىگە ياندۇرمامسۇ؟ 13 ئى ئوغلۇم، ھەسەل
[تاپساڭ] ئىستىمال قىل، ئۇ ياخشىدۇر. ھەرە كۆنىكىدىن ئالغان ھەسەل بولسا تاتلىق تېتىيدۇ؛
14 دانالىق بىلەن تونۇشساڭ، ئۇمۇ كۆڭلۈڭگە شۇنىڭدەك بولار، ئۇنى تاپقىنىڭدا جەزمەن
ياخشى كۆرىدىغان كۈنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 15 ئى رەزىل ئادەم،
ھەققانىينىڭ ئۆيىگە پوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشنى كۆزلەمە، ئۇنىڭ ئۇرالغىسىنى بۇلىغۇچى بولما! 16
چۈنكى ھەققانىي يەتتە قېتىم يېقىلىپ چۈشىدۇ، بىراق ئاخىرى يەنە ئورنىدىن تۇرار. لېكىن
رەزىل كىشى كۈلپەت ئىچىگە پۈتلىشىپ چۈشىدۇ. 17 رەقىبىڭ يېقىلىپ كەتسە خۇش
بولۇپ كەتمە، دۈشمىنىڭ پۈتلىشىپ چۈشسە شادلانما؛ 18 پەرۋەردىگار بۇنى كۆ رگەندە،
بۇ قىلمىڭنى ياخشى كۆرمەي، بەلكىم غەزىپىنى رەقىبىڭگە چۈشۈرمەسلىكى مۇمكىن.
19 يامانلار [راۋاج تاپسا]، بىئارام بولۇپ كەتمە؛ رەزىللە رگە رەشك قىلما. 20 چۈنكى
يامانلارنىڭ كېلىچىكى يوقتۇر، ئۇنىڭ چىرىغىمۇ ئۆچۈرۈلەر. 21 ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگاردىن
قورققىن، پادىشاھنىمۇ ھۆرمەت قىل. قۇتراتقۇچىلار بىلەن ئارىلاشما. 22 بۇنداق كىشىلە رگە
كېلىدىغان بالا-يىتىپەت ئۇششۇمتۇت بولار، [پەرۋەردىگار بىلەن پادىشاھنىڭ] ئۇلارنى قانداق
يوقىتىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ 23 بۇلارمۇ ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىدۇر: ـ سوت قىلغاندا بىر
تەرەپكە ياى بېسىش قەتئىي بولماس. 24 جىنايەتچىگە: «ئەيبسىز سەن» دەپ ھۆكۈم
چىقارغان كىشىگە، خەلقلەر لەنەت ئېيتار، ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭدىن نەپرەتلىنەر. 25 بىراق
ئۇلار جىنايەتچىنىڭ گۈناھىنى ئېچىپ تاشلىغان كىشىدىن خۇرسەن بولار، ئۇلار ئۇنىڭغا
بەختىن-سائادەت تىلىشەر. 26 دۇرۇس جاۋاب بەرگۈچى، گويا كى كىشىنىڭ لەۋلىرىگە
سۆيگۈچىدۇر. 27 ئاۋۋال سىرتتا ئىشلىرىڭنى يولىنى ھازىرلاپ، ئېتىز-ئېرىقلىرىڭنى تەييارلا،
ئاندىن ۋەيرانچىلىق سالغىن. 28 يېقىنىڭغا قارشى ئاساسسىز گۇۋاھلىق قىلما؛ ئاغزىڭدىن ھېچ
يالغانچىلىق چىقارما. 29 «ئۇ ماڭا قانداق قىلغان بولسا، مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمەن،
ئۇنىڭ ماڭا قىلغىنىنى ئۇزىگە ياندۇرىمەن»، دېگۈچى بولما. 30 مەن ھۇرۇنلۇقنىڭ ئېتىزلىقىدىن
ئۆتتىم، ئەقىلسىزلىقنىڭ ئۈزۈمزارلىقى يېنىدىن ماكۇدىم، 31 مانا، ھەر يېردىن تىكەنلەر تۇسۇپ
چىققان، خوخىلار يەر يۈزىنى بېسىپ كەتكەن، قوروق تېمى ئورۇلۇپ كەتكەن! 32
ئۇلارنى كۆ رگەچ، ئوبدان ئويلاندىم، كۆ رگىنىمدىن ساۋاق ئالدىم: ـ 33 سەن: «يەنە
بىردەم كۆزۈمنى يۇمۇۋالاي، يەنە بىردەم ئۇخلىۋالاي، يەنە بىردەم پۈت-قولۇمنى ئالماپ
يېتىۋالاي» ـ دېسەڭ، 34 نامراتلىق بۇلاڭچىدەك سېنى بېسىپ كېلەر، ھاجەتمەنلىك قالقانلىق
ئەسكەردەك ساڭا ھۇجۇم قىلار.

25

تۆۋەندە بايان قىلىنىدىغانلىرىمۇ سۇلايمانىڭ پەند-نەسىھەتلىرى؛ يۇلارنى يەھۇدانىڭ
پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوردىسىدىكىلەر كۆچۈرۈپ خاتىرىلىگەن: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ
ئۇلۇغلۇقى ـ ئۇزۇنىڭ قىلغان ئىشنى ئاشكارىلىمىغىنىدا، پادىشاھلارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ـ بىر
ئىشنىڭ سىرنى يېشىلگىنىدە. 3 ئەرشنىڭ ئېگىزلىكىنى، زېمىننىڭ چوڭقۇرلۇقىنى، ۋە
پادىشاھلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى مۆچەرلەپ بىلگىلى بولماس. 4 ئاۋۋال كۈمۈشنىڭ پوقى
ئايرىلىپ تاۋلانسا، ئاندىن زە رگەر نەپىس بىر قاچا ياساپ چىقار. 5 ئاۋۋال پادىشاھنىڭ
ئالدىدىكى رەزىل خىزمەتكارلىرى قوغلۇۋىتىلسە، ئاندىن ئۇنىڭ تەختى ئادالەت ئۈستىگە
قۇرۇلار. 6 پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى ھەممىنىڭ ئالدى قىلىپ كۆرسەتمە، [ئۇنىڭ
ئالدىدىكى] ئەربابلارنىڭ ئورنىدا ئۇرۇۋالما؛ 7 ئورنۇڭنى ئۆز ئۆزۈڭ بىر يۇقىرى جانابقا بېرىپ،
ئۇنىڭ ئالدىدا پەگاھقا چۈشۈرۈلگىنىڭدىن كۆرە، ئۆزۈڭلەرنىڭ سېنى ئۆ رگە تە كلىپ قىلغىنى
ياخشىدۇر. 8 ئالدىراپ دەۋاغا بارمىغىن، مۇبادا بېرىپ، يېقىنىڭ [ئۈستۈن چىقىپ] سېنى
لەت قىلسا، قانداق قىلىسەن؟ 9 يېقىنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشسەڭ، باشقىلارنىڭ سىرنى ئاچما.
10 بولمىسا، بۇنى بىلگۈچىلەر سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېپىنى نامدىن قۇتۇلالمايسەن. 11 ۋاقىتقا-
جايىدا قىلىنغان سۆز، كۈمۈش رامكىلارغا تىزىلغان ئالتۇن ئالمىلاردۇر. 12 [قۇلاققا] ئالتۇن
ھالقا، نەپىس ئالتۇندىن ياسالغان زىننەت ئېڭىزى ياراشقاندەك، ئاقىلانىنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشى
كۆڭۈل ۋېغانلىرىڭ قۇلقىغا يارىشار. 13 خۇددى ئورما ۋاقتىدىكى توموزدا [ئېچىكەن] قار
سۈيىدەك، ئىشەنچىلىك ئەلچى ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىلە رگە شۇنداق بولار، ئۇ خوجايىنلىرىنىڭ
كۆكسىنى-قارنىنى ياشارتار. 14 يامغۇرى يوق بۇلۇت-شامال، يالغان سوۋۇغاتنى ۋەدە قىلىپ
ماختانغۇچىغا ئوخشاشتۇر. 15 ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلىنسا، ھۆكۈمدارمۇ قايىل قىلنار،
يۇمشاق تىل سۆ ڭەك كەلدىرىمۇ ئوتەر. 16 سەن ھەسەل تېپىۋالدىڭمۇ؟ ئۇنى يەقەت ۋېغۇچىلا
يە، كۆپ يىسەڭ ياندۇرۇۋېتىسەن. 17 قوشنا ئۆيىڭ بوسۇغىسىغا ئاز دەسسە، ئۇلار سەندىن
ۋېزىپ، ئۆچ بولۇپ قالمىسۇن. 18 يالغان گۇۋاھلىق بىلەن يېقىنىغا قارا چاپلىغۇچى، خۇددى
گۇرزە، قىلىچ ۋە ئوتكۈر ئوققا ئوخشاشتۇر. 19 سۇنۇق چىش بىلەن چاينىاش، توكۇر پۇت
[بىلەن مېڭىش]، كۆزلەپەت كۈنىدە ۋاپاسىز كىشىگە ئومىد باغلىغاندەكتۇر. 20 قىش
كۈنىدە كىشىلەرنىڭ كىيمىنى سالدۇرۇۋېتىش، يا كى سۇدا ئۈستىگە ئاچچىق سۇ ۋېزىش،
قايغۇلۇق كىشىنىڭ ئالدىدا ناخشا ئېيتقاندەكتۇر. 21 دۈشمىنىڭنىڭ قورسىقى ئاچ بولسا، نان
بەر؛ ئۈسسىغان بولسا سۇ بەر؛ 22 شۇنداق قىلساڭ، بېشىغا كۆمۈر چوغىنى ۋېلاپ سالغان
بولىسەن، ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ساڭا ياندۇرىدۇ. 23 شىمال تەرەپتىن چىققان شامال
قاتتىق يامغۇر ئېلىپ كەلگەندەك، چېقىمچى شۇم چىرايىنى كەلتۈرەر. 24 سوقۇشقاق
خوتۇن بىلەن [ئازادە] ۋېيدە بىللە ئۆرغاندىن كۆرە، ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ-

قويقان ياخشى. 25 تۇسساپ كەتكەن كىشىگە مۇزدەك سۇ بېرىلگەندەك، يىراق يۇرتىدىن كەلگەن خۇش خەۋەرمۇ ئەنە شۇنداق بولار. 26 پېتىقدىلىپ سۈيى لىپىپ كەتكەن بۇلاق، سۈيى بۇلغۇتىلىگەن قۇدۇق، رەزىلە رگە يول قويغان ھەققانىي ئادەمگە ئوخشاشتۇر. 27 ھەسەلنى ھەددىدىن زىيادە يېيىش ياخشى بولماس؛ بىراق ئۆلۈغلۇقنى ئىزدەشنىڭ ئوزى ئۆلۈغ ئىشتۇر. 28 ئۆزىنى تۇتالمايدىغان كىشى، ۋەيران بولغان، سېپىلسىز قالغان شەھەر رگە ئوخشايدۇ.

26

يازدا قار يېغىش، ئورما ۋاقتىدا يامغۇر يېغىش قاملاشمىغاندەك، ئىززەت-ھۆرمەت ئەخمەققە لايىق ئەمەستۇر. 2 لەيلەپ ئۇچۇپ يۈ رگەن قۇرچىقاچتەك، ئۇچقان قارلىغاچ يە رگە قونمىغاندەك، سەۋەبسىز قارغىش كىشىگە زىيان كەلتۈرەلمەس. 3 ئاتقا قامچا، ئېشەككە نوختا لازىم بولغىنىدەك، ئەخمەقنىڭ دۇمبىسىگە تاياق لايىقتۇر. 4 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گەپى ۋىجىە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن، جاۋاب بەرسەڭ ئۆزۈڭ ئۇنىڭغا ئوخشاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. 5 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گەپى ۋىجىە ئۇنىڭغا جاۋاب بە رگىن، جاۋاب بەرمىسەڭ ئۇ ئۆزىنىڭ ئەخمەقلىقىنى ئەقىللىق دەپ چاغلار. 6 ئۆز پۇتىنى كېسىۋەتكەندەك، ئۆز بېشىغا زۇلەت تىلىگەندەك، ئەخمەقتىن خەۋەر يولاشمۇ شۇنداق بىر ئىشتۇر. 7 ئوكۇزنىڭ كارىغا كەلمىگەن پۇتلىرىدەك، ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەتمۇ بىكار بولۇر. 8 سالغىنا تاشنى باغلاپ ئاتقاندەك، ئەخمەققە ھۆرمەت بىلدۈرۈشمۇ ئەخمەقانە ئىشتۇر. 9 ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەت، مەستنىڭ قولىغا سانچىلغان تىكەندە كتۇر. 10 ئۆز يېقىنلىرىنى قارىسىغا زەخىملەندۈ رگەن ئوقياچىدەك، ئەخمەقنى ياكى ئۆدۈل كەلگەن ئادەمنى ياللاپ ئىشلەتكەن خوجايىنمۇ ئوخشاشلا زەخىملەندۈ رگۈچىدۇر. 11 ئىت ئايلىنىپ كېلىپ ئۆز قۇسۇقىنى يالىغاندەك، ئەخمەق ئەخمەقلىقىنى قايتىلار. 12 ئۆزىنى دانا چاغلاپ مەمنۇن بولغان كىشىنى كۆرۈد ۇكۈمۇ؟ ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلىماقتىن ئەخمەققە ئۈمىد باغلىماق ئەۋزەلدۇر. 13 ھۆرۈن ئادەم: ـ «ئاشقىردا دەھشەتلىك بىر شىر ئۆرىدۇ، كوچىدا بىر شىر يۈرىدۇ!» ـ دەپ [ۋەيدىن چىقماس]. 14 ئۆز مۇجۇقىدا ئېچىلىپ-يېپىلىپ ئۆرىغان ئىشىككە ئوخشاش، ھۆرۈن كارىۋاتتا يېتىپ ئۆ ياق-بۇ ياققا ئۆرۈلمەكتە. 15 ھۆرۈن قولىنى سۇنۇپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سېلىشتىنمۇ ئېرىنەر. 16 ھۆرۈن ئۆزىنى پەم بىلەن جاۋاب بە رگۈچى يەتتە كىشىدىنمۇ دانا سانار. 17 كوچىدا كېلىۋېتىپ، ئۆزىگە مۇناسىۋەتسىز ماجىراغا ئارىلاشقان كىشى، ئىتنىڭ قۇلىقىنى ئۆتۈپ سوزغانغا ئوخشاش خەتە رگە دۇچار بولار. 18 ئۆز يېقىنلىرىنى ئالداپ «پەقەت چاقچاق قىلىپ قويدۇم!» دەيدىغان كىشى، ئوقتاشلارنى، ئوقلارنى، ھەرخىل ئەجەللىك قوراللارنى ئاتقان تەلۈكە ئوخشايدۇ. 20 ئوتۇن بولمىسا ئوت ئۆچەر؛ غەيۋەت بولمىسا، جىدەل بېسىلار. 21 چوغلار ئۈستىگە چاچقان كۆمۈردەك، ئوت ئۈستىگە قويغان ئوتۇندەك، جىدەلچى جىدەلنى ئۇلغايتار.

22 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنېمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېلىدۇ. 23 يالقۇنلۇق لەۋلەر رەزىل كۆڭۈلنە رگە قوشۇلغاندا، ساپال قاچىغا كۈمۈش ھەل بە رگەنگە ئوخشاشتۇر. 24 ئاداۋەت ساقلايدىغان ئادەم ئوچىنى گەپلىرى بىلەن ياپىسىمۇ، كۆڭىدە قات-قات سۈيىقەست ساقلايدۇ. 25 ئۇنىڭ سۆزى چىرايلىق بولسىمۇ، ئىشىنىپ كەتمىگىن؛ قەلبىدە يەتتە قات ئېپلاسلىق باردۇر. 26 ئۇ ئۆچمەنلىكنى چىرايلىق گەپ بىلەن ياپىسىمۇ، لېكىن رەزىللىكى جامائەتنىڭ ئالدىدا ئاشكارىلىنار. 27 كىشىگە ئورا كولىغان ئۆزى چۈشەر؛ تاشنى دومىلاتقان كىشىنى تاش دۈملاپ قايتىپ كېلىپ ئۆزى يانجار. 28 ساختا تىل ئۆزى زىيانكەشلىك قىلغان كىشىلە رگە نەپرەتلىنەر؛ خۇشامەت قىلغۇچى ئېغىز ئادەمنى ھالا كەتكە ئىتتىرەر.

27

ئەتىكى كۈنۈڭ ئوغرۇلۇق ماختىغا، چۈنكى بىر كۈنى نېمە بولىدىغىنىڭمۇ بىلمەيسەن. 2 سېنى باشقىلار ماختىسۇن، ئۆز ئاغزىڭ مۇنداق قىلمىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، ئۆز لەۋلىرىڭ ئۆزىداق قىلمىسۇن. 3 تاش ئېغىر، قۇم خېلى جىڭ ياسار، بىراق ئەخمەق كەلتۈرىدىغان خاپىچىلىق ئىككىسىدىن تېخىمۇ ئېغىردۇر. 4 غەزەپ رەھىمسىزدۇر، قەھەر بولسا كەلكۈندەك ئادەمنى ئېقىتىپ كېتەر، بىراق كىم ھەسەتخورلۇق ئالدىدا تاقابىل تۇرالىسۇن؟ 5 ئاشكارا ئەيىبلەش يوشۇرۇن مۇھەببەتتىن ئەلادۇر. 6 دوستىنىڭ قولىدىن يېگەن زەخىملەر سادىقلىقتىن بولىدۇ؛ بىراق دۈشمەننىڭ سۆيۈشلىرى ھىيلىگەرلىكتۇر.

7 توق كىشى ھەسەل كۆنىكىدىنمۇ بىزاردۇر، ئاچ كىشىگە ھەرقانداق ئاچچىق نەرسىمۇ تاتلىق بىلىنەر. 8 يۇرت ماكانىدىن ئايرىلغان كىشى، ئۇۋۇسىدىن ئايرىلىپ يۈ رگەن قۇشقا ئوخشار. 9 ئەتىر ۋە خۇشبۇيى كۆڭۈلنى ئاچار، جان كۆيەر دوستىنىڭ سەممىي مەسلىھەتى كىشىنى رىغبەتلەندۈرەر. جان كۆيەر دوستىنىڭ سەممىي، خۇشخۇيى مەسلىھەتى كىشىنى خۇش قىلۇر. 10 ئۆز دوستۇڭنى، ئاتاڭنىڭ دوستىنىمۇ ئۇنتۇما؛ بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە قېرىندىشىڭنىڭ ۋە يىگە كىرىپ يىلىنما؛ يېقىندىكى دوست، يىراقتىكى قېرىنداشتىن ئەلا. 11 ئى ئوغلۇم، دانا بول، كۆڭلۈمنى خۇش قىل، شۇنداق قىلغىنىڭدا مېنى مەسخىرە قىلىدىغانلارغا جاۋاب بېرەلەيمەن. 12 زېرەك كىشى بالا يېقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار، ساددىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 13 ياتقا كىپىل بولغان كىشىدىن قەر زگە تونىنى ئۆتۈپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بە رگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 14 قاق سەھەردە ئۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋازدا دوستىغا بەختىن تىلىگەنلىك، ئۇنىڭ قارغاش ھېسابلىنار. 15 يامغۇرلۇق كۈندىكى توختىماي چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىن، ۋە سوقۇشقاق خوتۇن بىر-بىرىگە ئوخشاشتۇر. 16 ئۇنى تە رگەنلەش بورانىنى توسقانغا، ياكى ياغنى ئوڭ قول بىلەن چاڭگاللىغانغا ئوخشاشتۇر.

17 تۆمۈرنى تۆمۈ رگە بىلىسە ئۇتكۈرلەشكەندەك، دوستلارمۇ بىر-بىرىنى ئوتكۈرلەشتۈرەر. 18 ئەنجۈر كۆچىتىنى پەرۋىش قىلغۇچى ئۇنىڭدىن ئەنجۈر يەيدۇ؛ خوجايىننىڭ ئاسراپ كۆتكەن قۇل ئىززەت تاپىدۇ. 19 سۇدا ئادەمنىڭ يۈزى ئەكس ئەتكەندەك، ئىنسانلىقنىڭ قەلبىنىڭ قانداقلىقى ئۇنى يېنىدىكى كىشى ئارقىلىق بىلىنەر. 20 تەھتىسارا ۋە ھالا كەت ھە رگىز تويمىغاندەك، ئادەمنىڭ [تاج] كۆزلىرى قانائەت تاپماس. 21 (Sheol h7585) ساپال قازان كۈمۈشنى، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، ئادەم بولسا ماختالغاندا سىنىلار. 22 ئەخمەقنى بۇغداي بىلەن بە رگە سەندىلەپ تالقان قىلىپ سوقسا ئۆزى ئەخمەقلىقى يەنىلا ئۇنىڭدا ئۇرار. 23 پادىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى ئۇبدان بىلىپ ئۇر، مال-ۋارانلىرىڭنى ياخشى خەۋەر ئال؛ 24 چۈنكى بايلىقنىڭ مەڭگۈ كاپالىتى بولماس، تاج-تەختىمۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۇرامدۇ؟ 25 قۇروغان چۆپلەر ئۇرۇلغاندىن كېيىن، يۈمران چۆپلەر ئۇسۇپ چىققاندا، تاغ باغرىدىنمۇ ياۋايى چۆپلەر يىغىلغاندا، 26 شۇ چاغدا قوزىلارنىڭ يۈڭىلىرى قىرقىلىپ كىيىمىڭ بولار؛ ئۆچكىلەرنى ساتقان پۇلغا بىر ئېتىز كېلەر، 27 ھەمدە ئۆچكىلەرنىڭ سۈتىلىرى سېنىڭ ھەم ئائىلىدىكىلىرىڭنىڭ ئوزۇقلۇقىنى، دېدە كلىرىڭنىڭ قورسىقىنى تەمىنلەشكىمۇ يېتەر.

28

يامانلار ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ قاچار؛ بىراق ھەققانىيلار شىر يۈرەك باتۇر كېلەر. 2 يۇرتىنا گۇناھلار كۆپەيسە، ئۇنىڭ ئەمىرلىرى كۆپ ئالمىشار، لېكىن ئۇنى سورىغۇچى يورۇتۇلغان ۋە بىلىملىك بولسا، يۇرت ئامان-مۇقىم ئۇزۇن ئۇزار. 3 مىسكىنلە رگە زۇلۇم سېلىۋاتقان بىر كەمبەغەل، خۇددى [زىرائەتلەرنى] ياتقۇزۇپ دېنىنى قىيمايدىغان قارا يامغۇرغا ئوخشايدۇ. 4 تەۋرات قانۇنىدىن ۋاز كەچكەنلەر يامانلارنى ياخشى دەپ ماختار؛ بىراق قانۇنىنى ئۇتقۇچىلار ئۇلارغا قارشى كۈرەش قىلار. 5 رەزىللەر ئادالەتنى چۈشەنمەس؛ بىراق پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر ھەممە ئىشنى چۈشىنەر. 6 پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان مىسكىن كىشى، ساختا، ئىككى يۈزلىمە باي ئادەمدىن ياخشىدۇر. 7 تەۋرات-قانۇنىغا ئىتائەت قىلغان يىگىت ئەقىللىق ئوغۇلدۇر؛ بىراق نان قېيىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى نومۇسقا قالدۇرار. 8 جازانىخورلۇق قىلىپ يۇقىرى ئۈسۈم ئارقىلىق بايلىقلار تاپقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مىسكىنلە رگە خەيرىخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن توپلىغاندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايمەن دەپ قۇلىقىنى يوپۇرسا، ھەتتا دۇئالىرىمۇ لەنەتى بولۇپ قالار. 10 كىمكى دۈرۈسلارنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورىسىغا ئۆزى چۈشەر؛ بىراق پاك-دىيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مىراسخور بولار. 11 باي دەرۋەقە ئۆزىنى دانا سانار؛ بىراق يورۇتۇلغان مىسكىن ئۇنى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالىبىيەتلىك بولسا، جاھانىنى تەنتەنە قاپلار؛ بىراق يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى رونىاق تاپماس؛ بىراق ئۇلارنى تونۇپ ئىقرار قىلىپ، ئۇلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشەر.

14 [پەرۋەردىگاردىن] ھەردائىم قورقۇپ يۈ رگەن كىشى ئۇنچە بەختلىكتۇر! بىراق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا يېتىپەتكە قالار. 15 ھۆركىرەپ تۇرغان شىر، يا كى [ئۇۋۇنى ئىزدەپ] كېزىۋاتقان ئېيىق قانداق بولسا، يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىمىمۇ شۇنداقتۇر. 16 يورۇتۇلمىغان ئەمىر زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، بىراق ھارام بايلىقلارغا

نەپرەتلەنسە، تەختىدە ئۆزۈن ئولتۇرار. 17 قان تۆككەن كىشى قەرز بىلەن ھاڭغا قاراپ يۈگۈرەر، ئۇنى ھېچكىم توسمەسۇن! 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار، ئىككى يولدا ماڭغان ساختا كىشى ئۇلارنىڭ بىردە ھامان يىقىلىپ چۈشىدە. 19 تۆز يېرىگە تېرىشىپ ئىشلىگەن دېھقاننىڭ نېنى يېتىپ ئاشار، بىراق بىكار يۈرۈپ خام خىيالارنى قوغلىغان كىشىنىڭ يوقسۇللۇقى مول بولار! 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپىيەر، بىراق باي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماس. 21 بىرىگە يان بېسىش قەتئىي بولماس، چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر بۇردا نان ئۈچۈنمۇ گۇناھ ئۆتكۈزەر. 22 نەپسى تويماس كىشى بايلىقلارنى كۆزلەپ ئالدىرايدۇ، ئۇ نامراتلىقنىڭ تۆز بېشىغا چۈشىدىغىنىدىن بىخەۋەردۇر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلىگەن كىشى، ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قاربىغاندا كۆپرەك ئىلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ تەئەللۇقاتىنى ئوغرىلاپ، «بۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپسى تويمىغۇر كىشى جېدەل-ماجىرا تېرىيدۇ؛ بىراق يەۋەردىگارغا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 تۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى ئەخمەقتۇر؛ بىراق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار.

27 نامراتلارغا خەيرخاھلىق قىلىدىغان كىشى موھتاجلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتمەنىنى كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالغان كىشى كۆپلىگەن قارغىشقا ئۇچرار. 28 يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق تۆزلىرىنى قاچۇرار، لېكىن تۆلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

29

قايتا-قايتا ئەيىبلىنىپ تۇرۇپ يەنە بوينى قاتتىقلىق قىلغان كىشى، ئۇيۇقسىزدىن داۋالىغۇسىز يانچىلار. 2 ھەققانىيلار گۈللەنسە، يۇقىرالىرى شادلىنار، قەبىلىلەر ھوقۇق تۇتسا يۇقىرا نالە-پەريات كۆتۈرەر. 3 دانالىقنى سۆيگەن ئوغۇل ئاتىسىنى خۇش قىلار، بىراق پاھىشىلە رگە ھەمراھ بولغان ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇزۇپ-چاچار. 4 پادىشاھ ئادالەت بىلەن يۇرتنى تىنچ قىلار، بىراق باج-سىلىق سالغان بولسا، ئۇنى ۋەيران قىلار. 5 تۆز يېقىنغا خۇشامەت قىلغان كىشى، ئۇنىڭ پۇتلىرىغا تور تەيىرلاپ قويغاندۇر. 6 رەزىل ئادەمنىڭ گۇناھى ئۆزىگە قاپقان ياساپ قۇرار، بىراق ھەققانىي كىشى ناخشىلار بىلەن شادلىنار.

7 ھەققانىي كىشى مىسكىنلىنىڭ دەۋاسىغا كۆڭۈل بۆلۈر؛ بىراق يامانلار بولسا بۇ ئىشنى چۈشەنمەس. 8 ھاكاۋۇر كىشىلەر شەھەرنى قۇزغىتىپ داۋالغۇتار؛ بىراق ئاقىلانىلەر ئاچچىق غەزەپلەرنى ياندۇرار. 9 دانا كىشى ئەخمەق بىلەن دەۋالاشسا، ئەخمەق ھۆرپىيىدۇ ياكى كۈلىدۇ، نەتىجىسى ھامان تىنچلىق بولماس. 10 قانخورلار پاك-دىيانەتلىكلە رگە نەپرەتلىنەر؛ دۇرۇسلارنىڭ جېنىنى بولسا، ئۇلار قەستلەر. 11 ئەخمەق ھەردائىم ئىچىدىكى ھەممىنى ئاشكارا قىلار، بىراق دانا ئۆزىنى بېسۋالار. 12 ھۆكۈمدار يالغان سۆزلە رگە قۇلاق سالسا، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى يامان ئۇگەنمەي قالماس. 13 گاداي بىلەن ئۇنى ئە زگۈچى كىشى بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزىنى نۇرلاندۇرغۇچى پەرۋەردىگارىدۇر. 14 يوقسۇللارنى دىيانەت بىلەن سورىغان پادىشاھنىڭ بولسا، تەختى مەڭگۈگە مەھكەم تۇرار.

15 تاياق بىلەن تەنبىھ-نەسىھەت بىللارغا دانالىق يەتكۈزەر؛ بىراق تۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىلگەن بالا ئانىسىنى خىجالەتكە قالدۇرار. 16 يامانلار گۈللىنىپ كەتسە، ناھەقلىك كۆپىيەر؛ لېكىن ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ يىقىلغىنىنى كۆرەر. 17 ئوغلۇڭنى تەربىيەلىسەڭ، ئۇ سېنى ئارام تاپقۇزار؛ ئۇ كۆڭلۈڭنى سۆيۈندۈرەر. 18 [پەيغەمبەرلىرىڭ] ۋەھىيسى بولمىغان ئەلنىڭ پۇقرالىرى يولدىن چېقىپ باشىناھىسز قالار؛ لېكىن تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى بەختلىكتۇر. 19 قۇلنى سۆز بىلەنلا تۈزەتكىلى بولماس؛ ئۇ سۆزلۈگىنى چۈشەنگەن بولسىمۇ، ئېتىبار قىلماس. 20 ئاغزىنى باسالمايدىغان كىشىنى كۆرگەنمۇ؟ ئۇنىڭدىن ئۈمىد كۈتكەندىن، ئەخمەقتىن ئۈمىد كۈتۈش ئەۋزەلدۇر. 21 كىمكى ئۆز قۇلىنى كىچىكىدىن تارتىپ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەرسە، كۈنلەرنىڭ بىردە ئۇنىڭ بېشىغا چىقار. 22 تېرىككەك كىشى جېدەل-ماجىرا قوزغاپ تۇرار؛ ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان كىشىنىڭ گۇناھلىرى كۆپۈر.

23 مەغرۇرلۇق كىشىنى پەس قىلار، بىراق كەمتەرلىك كىشىنى ھۆرمەتكە ئېرىشتۈرەر.

24 ئوغرى بىلەن شېرىك بولغان كىشى ئۆز جېنىغا دۈشمەندۇر؛ ئۇ سوراقچىنىڭ [گۇۋاھ بېرىشكە] ئاگاھلاندۇرۇشىنى ئاڭلىسىمۇ، لېكىن راست گەپ قىلىشقا پېتىنالماس. 25 ئىنسان بالىسىدىن قورقۇش ئادەمنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ؛ بىراق كىمكى پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، ئۇ بخەتەر كۆتۈرۈلەر. 26 كۆپ كىشىلەر ھۆكۈمدارىدىن ئىلتىپات ئىزدەپ يۈرەر؛ بىراق ئادەمنىڭ ھەق-رىزقى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭلا قولىدىدۇر. 27 ناھەقلەر ھەققانىيلارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ دۇرۇس يولدا ماڭغان كىشىلەر يامانلارغا يېرگىنچلىكتۇر.

30

تۆۋەندىكىلەر يا كەھنىڭ ئۇغلى ئاگۇرغا ۋەھيي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر: بۇ ئادەم ئىتىيەلگە، يەنى ئىتىيەل بىلەن ئۇكالغا مۇنداق سۆزلەرنى دېگەن: ـ 2 مەن دەرۋەقە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ نادىنى، ھايۋانغا ئوخشاشتۇرمەن؛ مەندە ئىنسان ئەقلى يوق. 3 دانالىقنى ھېچ ئۆگەنمىدىم، ئەڭ پاك-مۇقەددەسنى بولغۇچى ھەقتىدىمۇ ساۋاتىم يوقتۇر. 4 كىم ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن، يا كى ئەرشتىن چۈشكەن؟ كىم شامالنى قوللىرىدا تۇتقان؟ كىم سۇلارنى تۈز تونىغا ئوگەپ قويغان؟ كىم يەر-زېمىننىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىگەن؟ ئۇنىڭ ئىسمى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ ئىسمى نېمە؟ بىلەمسەن-يوق؟ 5 سە كۆزىنىڭ ھەربىر سۆزى سىنىلىپ ئىسپاتلىنىپ كەلگەندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى قوغدايدىغان قالقاندۇر. 6 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچ نەرسە قوشما، ئۇنداق قىلساڭ، ئۇ سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېنىڭ يالغانچىلىقىڭ ئاشكارىلىنىدۇ.

7 ئى [خۇدايىم]، سەندىن ئىككى نەرسىنى تىلەيمەن؛ مەن ئۆلگۈچە بۇلارنى مەندىن ئايىمغايسەن: ـ 8 ساختىلىق ۋە يالغانچىلىقنى مەندىن يىراق قىلغايسەن؛ مېنى گاداي قىلماي، بايمۇ قىلماي، بەلكى ئېھتىياجىمغا لايىقلا رىزىق بە رگەيسەن. 9 چۈنكى زىيادە قويۇپ كەتسەم، سەندىن يېنىپ: «پەرۋەردىگار دېگەن كىم؟» ـ دەپ قېلىشىم مۇمكىن. يا كى گاداي بولۇپ قالسام، ئوغرىلىق قىلىپ، سەن خۇدايىمنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈشۈم مۇمكىن.

10 خوجايىننىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ قۇلى ئۈستىدىن شىكايەت قىلما، بولمىسا ئۇ سېنى قارغاپ لەنەت قىلىدۇ، ئەيىبكار بولىسەن. 11 ئۆز ئاتىسىنى قارغايدىغان، ئۆز ئانىسىغا بەخت تىلىمەيدىغان بىر دەۋر بار، 12 ئۆزىنى پاك چاغلايدىغان، ئەمەلىيەتتە مەينەتچىلىكىدىن ھېچ ۋۇيۇلمىغان بىر دەۋر بار، 13 بىر دەۋر بار ـ ئاھ، كىبرلىكىدىن نەزىرى نېمىدېگەن ئۈستۈن، ھاكاۋۇرلۇقىدىن ھالى نېمىدېگەن چوڭ! 14 ئۇنىڭ ئاجىزلار ۋە يوقسۇللارنى يالماپ يۇتۇۋېتىدىغان چىشلىرى قىلىچتەك، ئېزىق چىشلىرى پىچاقتەك بولغان بىر دەۋر بار! 15 زېلۇكنىڭ ئىككى قىزى بار، ئۇلار ھەردائىم: «بە رگىن، بە رگىن» دەپ توۋلىشار. ھە رگىز تويۇنمايدىغان ئۈچ نەرسە بار، ھە رگىز قانائەتلەنمەيدىغان تۆت نەرسە بار، ئۇلار بولسىمۇ: ـ 16 گۆر، تۇغماس خوتۇننىڭ قارنى، سۇغا تويۇنمىغان قۇرغاق يەر، ۋە ھە رگىز «يولدى، تويدۇم» دېمەيدىغان ئوتنىن ئىبارەت. (Sheol h7585) 17 ئاتىسىنى مەسخىرە قىلىدىغان، ئانىسىنى كەمىستىدىغان كۆزنى بولسا، قاغا-قۇزغۇنلار چوقۇلار، بۇ رىكۆزتىنىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنى يەر. 18 مەن ئۈچۈن ئىنتايىن تىلىسمات ئۈچ نەرسە بار، شۇنداق، مەن چۈشىنەلەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 19 بۇ رىكۆزتىنىڭ ئاسماندىكى ئۇچۇش يولى، يىلانتىڭ تاشتا بېغىرلاپ ماڭىدىغان يولى، كېمىنىڭ دېڭىزدىكى يولى ۋە يىگىتنىڭ قىزغا ئاشىق بولۇشتىكى يولىدۇر.

20 زىناخور خوتۇننىڭ يولىمۇ شۇنداقتۇر؛ ئۇ بىرنېمنى يەپ بولۇپ ئاغزىنى سۈرتىۋەتكەن كىشىدەك: «مەن ھېچقانداق يامانلىقنى قىلمىدىم!» ـ دەيدۇ. 21 يەر-زېمىن ئۈچ نەرسە ئاستىدا بىئارام بولار، ئۇ كۆتۈرەلەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 22 پادىشاھ بولغان قۇل، تاماققا تويغان ھاماقەت، 23 نەپرەتكە پاتقان، ئە رگە تەگكەن خوتۇن، ئۆز خانىمنىڭ ئورنىغا باسقان دېدەك. 24 يەر يۈزىدە تېنى كىچىك، لېكىن ئىنتايىن ئەقىللىق تۆت خىل جانۋار بار: ـ 25 چۈمۈلىلەر كۆچلۈك خەلق بولمىسىمۇ، بىراق يازدا ئوزۇقۇق تەييارلاپ ئىشلىنى بىلىدۇ، 26 سۇغۇرلار ئۆزى ئاجىز بىر قوۋم بولسىمۇ، خادا تاشلارنىڭ ئارىسىغا ئۆۋا سالىدۇ، 27 چېكەتكىلەرنىڭ پادىشاھى بولمىسىمۇ، لېكىن قاتار تىزىلىپ ۋەتلىك ماڭىدۇ، 28 كەسىلىنچۈكنى قول بىلەن تۇتۇۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن خان ئوردىلىرىدا ياشايدۇ. 29 قەدەملىرى ھەيۋەتلىك ئۈچ جانۋار بار، كىشىگە زوق بېرىپ ماڭىدىغان تۆت نەرسە بار: ـ 30 ھايۋانلاتلار ئىچىدە ئەڭ كۈچلۈك، ھېچ ئىمدىن قورقاس شىر، 31 زىلۋا بەيگە ئىتى، تېكە، ۋە پۇقرالىرى قولالايدىغان پادىشاھدۇر. 32 ئە گەر سەن ئەخمەقلىق قىلىپ ئۆزۈڭنى بەك يۇقىرى ئورۇنغا قويۇۋالغان بولساڭ، ۋە يا كى تەلۋە بىر ئويدا بولغان بولساڭ، قولۇڭ بىلەن ئاغزىڭنى يۇم! 33 كالا سۈتى قوچۇلسا سېرىق مايى چىقار، بىرىنڭ بۇرنى مىجىلسا، قان چىقار، ئاداۋەت قوزغاپ ئىنتىقام ئېلىسا جېدەل-ماجىرا چىقار.

31

تۆۋەندىكىلەر، پادىشاھ لەمۇئەلگە ئۇنىڭ ئانىسى ئارقىلىق ۋەھيي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر؛ ئانىسى بۇ سۆزلەرنى ئۇنىڭغا ئۆگەتكەن: 2 ئى ئوغلۇم، ئى مېنىڭ ئامرىقىم،

قەسەملەر بىلەن تىلىگەن ئارزۇلۇقۇم، مەن ساڭا نېمە دەي؟ 3 كۈچ-قۇۋۋىتىڭنى ئايال-خوتۇنلار تەرىپىگە سەرپ قىلىسىغىن، ياكى پادىشاھلارنىڭ ۋەيران قىلىدىغان ئىشلىرىغا بېرىلىڭگۈچى بولما! 4 ئى لەمۇئەل، شاراب ئىچىش پادىشاھلارغا لايىق ئەمەس، ئەمىرلەر رگىمۇ ھاراققا خۇمار بولۇش يارامسىز. 5 بولمىسا ئۇلار شاراب ئىچىپ، [مۇقەددەس] بەلگىلىمىلەرنى ئۇنتۇپ، بوزەك بەندىلەرنىڭ ھەققىنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىشى مۇمكىن. 6 كۈچلۈك ھاراق ئۆلگۈسى كەلگەنلە رگە، ھەسرەتكە چۈمگەنلە رگە بېرىلىڭ! 7 ئۇلار شارابنى ئىچىپ، مىسكىنلىكىنى ئۇنتۇپ، قايىتىدىن دەرد-ئەلەمنى ئېسىگە كەلتۈرمىسۇن! 8 ئۆزلىرى ئۈچۈن گەپ قىلالمايدىغانلارغا ئاغزىڭنى ئاچقىن، ھالاك بولاي دېگەنلەرنىڭ دەۋاسىدە گەپ قىل. 9 سۈزگۈت قىلما، ئۇلار ئۈچۈن لىللا ھۆكۈم قىل، ئېزىلگەنلەرنىڭ ۋە مىسكىنلەرنىڭ دەردىگە دەرمان بول. 10 پەزىلەتلىك ئايالنى كىم تاپالايدۇ؟ ئۇنىڭ قىممىتى لەئەل-ياقۇتلاردىنمۇ زور ئېشىدۇ. 11 ئېرىنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا تايىنىپ خاتىرجەم تۇرىدۇ، ئۇ بولغاچقا ئېرىنىڭ ئالغان ئولجىسى كەم ئەمەستۇر! 12 ئۇ ئومۇر بويى ئېرىگە ۋاپادار بولۇپ ياخشىلىق قىلىدۇ، ئۇنى زىيانغا ئۇچراتمايدۇ. 13 ئۇ قوي يۇڭىنى ۋە كەندىر تېپىپ، ئۆز قولى بىلەن جان دەپ ئەجىر قىلىدۇ. 14 ئۇ سودا كېمىلىرىگە ئوخشاش، [ئائىلىنى بېقىشتىكى] ئوزۇق-تۈلۈكلەرنى يىراق جايلاردىن توشۇيدۇ. 15 : تاڭ يورۇماستا ئۇ ئورنىدن تۇرىدۇ، ئائىلىسىدىكىلە رگە يېمەكلىك تەييارلايدۇ، خىزمەتكار-دېدە كلە رگە ئېسىۋىسىنى تەقسىم قىلىدۇ. 16 ئۇ بىر پارچە ئېتىزنى ئۆزى كۆرۈپ ئالىدۇ؛ قولى بىلەن يېغقان دارامەتتىن ئۇ بىر ئۆزۈمزار بىنا قىلىدۇ. 17 [ئىشقا قاراپ] ئۇ بېلىنى كۈچ بىلەن باغلار، بىلە كلىرىنى كۈچلەندۈرەر؛ 18 ئۆز ئىشىنىڭ پايدىلىقلىقىغا كۆزى يېتەر، كېچىچە چىرىغىنى ئۆچۈرمەي ئىش قىلار. 19 ئۇ قوللىرى بىلەن چاقنى چۆرەر، بارماقلىرى يىپ ئۆرچۈقنى تۇتار. 20 ئاجىزلارغا يارىدەم قولىنى ئۇزىتار؛ ھاجەتمەنلە رگە قوللىرىنى سوزار. 21 قار ياغقاندا ئۇ ئائىلىسى توغرۇلۇق ئەندىشە قىلمايدۇ؛ ئۇيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قىزىل كىيىملەر كىيدۈرۈلگەن. 22 كارىۋات يايقۇچىلىرىنى ئۆزى توقۇيدۇ؛ ئۆزىنىڭ كىيىم-كېچە كلىرى كاناپ ۋە سۈسۈن رەختىتىندۇر. 23 ئېرىنىڭ شەھەر دەرۋازىلىرىدا ئابرۇيى بار؛ شۇ يەردە ئۇ يۇرتتىكى ئاقساقاللار قاتارىدىن ئورۇن ئالىدۇ. 24 ئۇ نەپىس كاناپتىن كىيىم-كېچەك تىكىپ ئۇنى ساتىدۇ؛ بەلۋاغلارنى تىكىپ سودىگەرلەرنى تەمىنلەيدۇ. 25 كىيىمى كۈچ-قۇدرەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتۇر؛ ئۇ كېلەچەككە ئۈمىد بىلەن كۈلۈپ قارايدۇ. 26 ئاغزىنى ئاچسىلا، دانا سۆز قىلىدۇ، تىلىدا مېھرىبانە نەسىھەتلەر بار. 27 ئائىلىسىدىكى ئىشلاردىن دائىم خەۋەر ئالىدۇ، بىكارغا نان يېمەيدۇ. 28 پەرزەنتلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت تىلەيدۇ؛ ئېرىمۇ مۇبارە كلەپ ئۇنى ماختاپ: ــ 29 «پەزىلەت بىلەن ياشىغان ئايالىلار كۆپتۈر، بىراق سەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىنمۇ ئېشىپ چۈشىسەن» ــ دەيدۇ. 30 گۈزەللىك سېھىرى ئالدامچىدۇر، ھۆسىن-جامالمۇ پەقەت بىر كېپىنەك، خالاس، پەقەت پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان ئايالىلا ماختىلىدۇ! 31 ئۇ ئۆز مېھنىتىنىڭ مېۋىلىرىدىن بەھرىمەن بولسۇن! ئەجىرلىرى ئۇنى دەرۋازىلاردا ھۆرمەت-شۆھرەتكە ئېرىشتۈرسۇن!

ھېكمەت توپلىغۇچى

1 يېرۇسالېمدا پادىشاھ بولغان، داۋۇتنىڭ ئوغلى «ھېكمەت توپلىغۇچى»نىڭ سۆزلىرى: ـ
2 «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك!» ـ دەيدۇ «ھېكمەت توپلىغۇچى» ـ «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك! ھەممە ئىش ھەممىلىكتۇر!» **3** قۇياش ئاستىدا تارتقان جاپالىرىدىن ئىنسان نېمە پايدىغا ئېرىشەر؟ **4** بىر دەۋىر تۈتىدۇ، يەنە بىر دەۋىر كېلىدۇ؛ بىراق يەر-زېمىن مەڭگۈ ۋەھ داۋام قىلىدۇ؛ **5** كۈن چىقىدۇ، كۈن پاتىدۇ؛ ۋە چىقىدىغان جايىغا قاراپ يەنە ئالدىراپ ماڭىدۇ. **6** شامال جەنۇبقا قاراپ سوقىدۇ، ئاندىن بۇرۇلۇپ شىمالغا قاراپ سوقىدۇ؛ ئۇ ئايلىنىپ-ئايلىنىپ، ھەردائىم ئۆز ئايلانما يولىغا قايتىدۇ. **7** بارلىق دەريالار دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ، بىراق دېڭىز تولمايدۇ؛ دەريالار قايسى جايىغا ئاققان بولسا، ئۇلار يەنە شۇ يەر گە قايتىدۇ. **8** بارلىق ئىشلار جاپالىغا تولغاندۇر؛ ئۇنى ئېيتىپ ئۈگەتكۈچى ئادەم يوقتۇر؛ كۆز كۆرۈشتىن، قۇلاق ئاڭلاشتىن ھەرگىز توىمايدۇ. **9** بولغان ئىشلار يەنە بولىدىغان ئىشلاردۇر؛ قىلغان ئىشلار يەنە قىلىنىدۇ؛ قۇياش ئاستىدا ھېچقانداق يېڭىلىق يوقتۇر. **10** «مانا، بۇ يېڭى ئىش» دېگلى بولىدىغان ئىش بارمۇ؟ ئۇ بەرىبىر بىزدىن بۇرۇنقى دەۋرلەردە ئاللىقاچان بولۇپ ئۆتكەن ئىشلاردۇر. **11** بۇرۇنقى ئىشلار ھازىر ھېچ ئەسلىمىدىۋۇ؛ ۋە كېلىگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارمۇ ئۇلاردىن كېيىن ياشايدىغانلارنىڭ ئېسىگە ھېچ كەلمەيدۇ. **12** مەنكى ھېكمەت توپلىغۇچى يېرۇسالېمدا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغانمەن؛ **13** مەن دانالىق بىلەن ئاسمانلار ئاستىدا بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى قېتىرقىنىپ ئىزدەشكە كۆڭۈل قويدۇم ـ خۇلاسەم شۇكى، خۇدا ئىنسان بالىلىرىنىڭ ئۆز-ئۆزىنى بەند قىلىپ قويىتىش ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇ ئېغىر جاپانى تەقدىم قىلغان! **14** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى كۆرۈپ چىقتىم، ـ مانا، ھەممىسى ھەممىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر. **15** ئەگرىنى تۈز قىلغىلى بولماس؛ كەمنى تولۇق دەپ سانىغىلى بولماس. **16** مەن ئۆز كۆڭلۈمدە ئويلىنىپ: «مانا، مەن ئۆلۈغلىنىپ، مەندىن ئىلگىرى يېرۇسالېم ئۈستىگە بارلىق ھۆكۈم سۈرگەنلەردىن كۆپ دانالىققا ئېرىشتىم، مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇرغۇن دانالىق ۋە بىلىمگە ئېرىشتى» ـ دېدىم. **17** شۇنىڭ بىلەن دانالىقنى بىلىشكە، شۇنىڭدەك تەلۇلىك ۋە ئەخمىقانىلىكنى بىلىپ يېتىشكە كۆڭۈل قويدۇم؛ مۇشۇ ئىشنىمۇ شامال قوغلىغاندەك ئىش دەپ بىلىپ يەتتىم. **18** چۈنكى دانالىقنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن ئازاب-ئوقۇبەتمۇ كۆپ بولىدۇ؛ بىلىمنى كۆپەيتكۈچىنىڭ دەرد-ئەلەمىمۇ كۆپەيدۇ.

2 مەن كۆڭلۈمدە: «قېنى، مەن ئۆزۈمگە تاماشىنىڭ تەمىنى تېتىغۇزۇپ باقىمەن؛ كۆڭلۈم ئېچىلسۇن!» ـ دېدىم. بىراق مانا، بۇمۇ بىھەنلىكتۇر. **2** مەن كۈلكە-چاقچاقنا («تەلۇلىك!» ۋە تاماشىغا «ئۆزىنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟» ـ دېدىم. **3** كۆڭلۈمدە ئۆز بەدىنىمنى شاراب بىلەن قانداق روھلاندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى (دانالىق بىلەن ئۆزۈمنى يېتە كلىگەن ھالدا) بىلىشكە بېرىلىپ ئىزدەندىم، شۇنىڭدەك «ساناقلىق كۈنلىرىدە ئىنسان بالىلىرىغا ياخشىلىق يەتكۈزىدىغان نېمە پايدىلىق ئىشلار بار؟» دېگەن ئۇچۇنىڭ يەشىسەم دەپ ئەخمىقانىلىكنى قانداق ئۇتۇپ يېتىشىم كېرەكلىكىنى ئىنتىلىپ ئىزدىدىم. **4** مەن ئۆلۈغ قۇرۇلۇشلارغا كىرىشتىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆيەلەرنى سالدىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۈزۈمزارلارنى تىكتىم؛ **5** ئۆزۈم ئۈچۈن شاھانە باغ-باغچىلارنى ياسىدىم؛ ئۇلاردا ھەرخىل مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تىكتىم؛ **6** ئۆزۈم ئۈچۈن ئورماندىكى باراقسان دەرەخلەرنى ئوبدان سۇغىرىش ئۈچۈن، كۆچەكلەرنى ياساپ چىقتىم؛ **7** قۇلارغا ۋە دېدەكلەرگە ئىگە بولدۇم؛ ئۆيۈمدە ئۇلاردىن ئۇغۇلغانلارنىمۇ مېنىڭكى ئىدى؛ يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭكىدىن كۆپ مال-ۋارانلار، قوي ۋە كالا پادىلىرىم بار بولدى. **8** ئۆز-ئۆزۈمگە ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ھەم ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ھەرخىل ئەتىۋارلىق ئالاھىدە گۈھەرلىرىنى يىغدىم؛ قىز-يىگىت ناخشىچىلارغا ھەمدە ئادەم بالىلىرىنىڭ دىلىكويەرلىرىگە، يەنى كۆپلىگەن گۈزەل كېنىزە كلەرگە ئىگە بولدۇم. **9** ئۆلۈغ بولدۇم، يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىدىن زىيادە رونىق تاپتىم؛ شۇنداق بولغىنى بىلەن دانالىقىم مەندىن كەتمىدى. **10** كۆزلىرىمگە نېمە ياققان بولسا، مەن شۇنى ئۈنىگۈدىن ئايىمدىم؛ ئۆز كۆڭلۈمگە ھېچقانداق خۇشاللىقنى ياق دېمىدىم، چۈنكى كۆڭلۈم بارلىق ئەجرىمدىن شادلاندى؛ مانا، بۇلار ئۆز ئەجرىمدىن بولغان ئېسىۋەم ئىدى. **11** ئاندىن ئۆز قولۇم ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە، شۇنداقلا سىڭدۈرگەن ئەجرىمنىڭ نەتىجىسىگە قارىسام، مانا، ھەممىسى بىھەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى؛ بۇلار قۇياش ئاستىدىكى ھېچ پايدىسى يوق ئىشلاردۇر. **12** ئاندىن زېھنىمنى يېغىپ ئۆزۈنى دانالىققا، تەلۇلىك ۋە ئەخمىقانىلىككە قاراشقا قويدۇم؛ چۈنكى پادىشاھتىن كېيىن ئۆرىدىغان ئادەم نېمە قىلالايدۇ؟ ـ قىلىسىمۇ ئاللىقاچان قىلىنغان ئىشلاردىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس! **13** شۇنىڭ بىلەن نۇر قاراڭغۇلۇقتىن ئەۋزەل بولغانىدەك، دانالىقنىڭ بىغەرەزلىكتىن ئەۋزەللىكىنى كۆرۈپ يەتتىم. **14** دانا كىشىنىڭ كۆزلىرى بېشىدىدۇر، ئەخمەق بولسا قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ؛ بىراق ئۇلارغا ئوخشاش بىرلا ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **15** كۆڭلۈمدە: «ئەخمەققە بولىدىغان ئىش ماڭىمۇ ئوخشاش بولىدۇ؛ ئەمدى مېنىڭ شۇنداق دانا بولۇشۇمنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟!» ـ دېدىم. ئاندىن مەن كۆڭۈلۈمدە: «بۇ ئىشمۇ ئوخشاشلا بىھەنلىكتۇر!» ـ دېدىم. **16** چۈنكى مەڭگۈ ۋەھ دانا كىشى ئەخمەققە نىسبەتەن ھېچ ئارتۇق ئەسلىمىدىۋۇ؛ چۈنكى كېلىگۈسىدىكى كۈنلەردە ھەممە ئىش ئاللىقاچان ئۇنتۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئەمدى دانا كىشى قانداق ئۆلىدۇ؟ ـ ئەخمەق كىشى بىلەن بىللە! **17** شۇڭا مەن ھاياتقا ئۈچ بولدۇم؛ چۈنكى قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلار ماڭا ئېغىر كېلەتتى؛ ھەممىسى بىھەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى. **18** شۇنىڭدەك مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىمگە ئۈچ بولدۇم؛ چۈنكى بۇنى مەندىن كېيىن كەلگەن كىشىگە قالدۇرماسلىققا ئامالىم يوق ئىدى. **19** ئۇنىڭ دانا ياكى ئەخمەق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ ئۇ بەرىبىر مەن جاپالىق بىلەن سىڭدۈرگەن ھەمدە دانالىق بىلەن ئادا قىلغان قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىم ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ. بۇمۇ بىھەنلىكتۇر. **20** ئاندىن مەن رايىمدىن يانىدىم، كۆڭلۈم قۇياش ئاستىدىكى جاپا تارتقان بارلىق ئەجرىمدىن ئۈمىدسىزلىنىپ كەتتى. **21** چۈنكى ئەجرىنى دانالىق، بىلىم ۋە ئەپ بىلەن قىلغان بىر ئادەم بار، بىراق ئۇ ئەجرىنى ئۇنىڭغا ھېچ ئىشلىمىگەن باشقا بىرسىنىڭ ئېسىۋىسى بولۇشقا قالدۇرۇشى كېرەك. بۇمۇ بىھەنلىك ۋە ئىنتايىن ئاچچىق كۆڭۈلسىزلىكتۇر. **22** چۈنكى ئىنسان قۇياش ئاستىدا ئۆزىنى قېرىتىپ، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمگەكلىرىدە ۋە كۆڭلىنىڭ ئىنتىلىشلىرىدىن ئېمىگە تىگە بولىدۇ؟ **23** چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرى ئازابلىنىتۇر، ئۇنىڭ ئىشلىرى غەشلىكتۇر، ھەتتا كېچىدە ئۇنىڭ كۆڭلى ھېچ ئارام تاپمايدۇ. بۇمۇ بىھەنلىكتۇر. **24** ئىنسان ئۈچۈن شۇنىڭدىن باشقا ياخشى ئىش يوقكى، ئۇ يېيىشى، ئىچىشى، ئۆز جېنىنى ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇر ئالدۇرۇشىدىن ئىبارەتتۇر، بۇنى خۇدانىڭ قولىدىندۇر، دەپ كۆرۈپ يەتتىم. **25** چۈنكى ئۇنىڭسىز كىم يېيەلىسۇن ياكى يېسىپ ئىشلىيەلىسۇن؟ **26** چۈنكى ئۇ ئۆز نەزىرىگە ياقىدىغان ئادەمگە دانالىق، بىلىم ۋە شادلىقنى ئاتا قىلىدۇ؛ بىراق گۇناھكار ئادەمگە ئۇ مال-مۈلۈك يىغىپ-تېپىلاشقا جاپالىق ئادەمگە كىنى بېرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ يىغىپ-تېپىلغىنىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە ياخشى بولغانلار تاپشۇرىدىغان قىلىدۇ. بۇمۇ بىھەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر.

3 ھەربىر ئىشنىڭ مۇۋاپىق پەسلى بار، ئاسمانلار ئاستىدىكى ھەممە ئارزۇنىڭ ئۆز ۋاقتىمۇ بار؛ **2** تۇغۇلۇشنىڭ بىر ۋاقتى بار، تۇلۇشنىڭمۇ بىر ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار، تىكىلگەننى سۈكۈش ۋاقتى بار؛ **3** ئۆلتۈرۈش ۋاقتى بار، ساقايتىش ۋاقتى بار؛ بۇزۇش ۋاقتى بار، قۇرۇش ۋاقتى بار؛ **4** يىغلاش ۋاقتى بار، كۈلۈش ۋاقتى بار، ماتەم تۇتۇش ۋاقتى بار، ئوسسۇل ئويناش ۋاقتى بار؛ **5** تاشلارنى چۈرۈۋېتىش ۋاقتى بار، تاشلارنى يىغىپ-تېپلاش ۋاقتى بار؛ قۇچاقلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاشتىن ئۆزىنى تارتىش ۋاقتى بار؛ **6** ئىزدەش ۋاقتى بار، يوقالدى دەپ ۋاز كېچىش ۋاقتىمۇ بار؛ **7** يىرتىش ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار؛ سۈكۈت قىلىش ۋاقتى بار، سۆز قىلىش ۋاقتى بار؛ **8** سۆيۈش ۋاقتى بار، نەپرەتلىنىش ۋاقتى بار؛ ئۇرۇش ۋاقتى بار، تىنچلىق ۋاقتى بار. **9** ئىشلىگەن ئۆز ئىشلىگىنىدىن نېمە پايدا ئالدۇ؟ **10** مەن خۇدا ئىنسان بالىلىرىغا يۈكلىگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆرگەنمەن. **11** ئۇ ھەربىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقىنى بېكىتكەن؛ ئۇ يەنە مەڭگۈلۈكنى ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان، شۇڭا، ئىنسان خۇدانىڭ ئۆز ھاياتىغا باشتىن ئاخىرغىچە نېمىنى بېكىتكەنلىكىنى بىلىپ يەتمەستۇر. **12** ئىنسانلارغا ھاياتنا شادلىنىش ۋە ياخشىلىق قىلىشتىن باشقا ئەۋزەل ئىش يوق ئىكەن دەپ بىلىپ يەتتىم. **13** شۇنداقلا يەنە، ھەربىر كىشىنىڭ يېيىش-ئىچىشى، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەجرىدىن ھۇزۇر ئېلىشى، مانا بۇ خۇدانىڭ سوۋغىسىدۇر. **14** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مەڭگۈلۈك بولىدۇ،

دەپ بىلمەن، ئۇنىڭغا ھېچنەرسىنى قوشۇشقا ۋە ئۇنىڭدىن ھېچنەرسىنى ئېلىۋېتىشكە بولمايدۇ، خۇدانىڭ ئۆلارنى قىلغانلىرىنىڭ سەۋەبى ئىنسانىي تۆزىدىن ئەمىسدۇرۇشتۇر. **15** ھازىر بولغانلىرى ئوتتۇكەتمىۋ بولغانىدۇر، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىش ئاللىقاچان بولغانىدۇر؛ خۇدا ئوتتۇكەن ئىشلارنى سورايدۇ. **16** مەن قۇياش ئاستىدا يەنە شۇ ئىشنى كۆردۈمكى ـ سوراق ئورندا، شۇ يەردە ھىيلىھەم رەزىللىك تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق تۇرۇش كېرەك بولغان جايدا، مانا رەزىللىك تۇرىدۇ! **17** مەن كۆڭلۈمدە: «خۇدا ھەققانىي ھەم رەزىل ئادەمنى سوراققا تارتىدۇ؛ چۈنكى ھەربىر ئارزۇ-مەقسەت ۋە ھەربىر ئىشنىڭ ۋە ئۇ ۋاقتى بار» ـ دېدىم. **18** مەن كۆڭلۈمدە: ـ بۇنداق بولۇشى ئىنسان بالىلىرىنىڭ سەۋەبىدىندۇر، خۇدا ئۇلارنى سىنىماقچى، [بۇ ئىشلار] ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پەقەت ھايۋانلارغا ئوخشاش ئىكەنلىكىنى كۆرۈشى ئۈچۈن بولغان، دەپ ۋىلىدىم. **19** چۈنكى ئىنسان بالىلىرىنىڭ بېشىغا كېلىدىغىنى ھايۋانلارغىمۇ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆرىدىغىنى ئوخشاش بولىدۇ. ئۇلاردىن ئالدىنقىسى قاندائ ئۆلگەن بولسا، كېيىنكىسىمۇ شۇنداق ئۆلىدۇ، ئۇلاردا ئوخشاشلا بىرلا نەپەس باردۇر. ئىنسانىنىڭ ھايۋانلاردىن ھېچ ئارتۇقچىلىقى يوق؛ چۈنكى ھەممە ئىش بەھىلىكتۇر. **20** ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر جايغا باردۇ، ھەممىسى توپا-چاڭدىن چىققان، ھەممىسى توپا-چاڭغا قايتىدۇ. **21** كىم ئادەم بالىلىرىنىڭ روھىنى بىلىدۇ؟ ئۇ يۇقىرىغا چىقامدۇ، يۇنى كىم بىلىدۇ؟ ھايۋانلارنىڭ روھى، ئۇ يەر تېگىگە چۈشەمدۇ، كىم بىلىدۇ؟ **22** شۇنىڭ بىلەن مەن ئىنسانىنىڭ ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇرلىنىشىدىن ئارتۇق ئىش يوقتۇر، دەپ كۆردۈم، چۈنكى مانا، بۇ ئۇنىڭ ئېسىۋىسىدۇر، چۈنكى ئۇنى ئۆزىدىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى كۆرۈشكە كىم ئېلىپ كېلىدۇ؟

4 ئاندىن مەن قايتىدىن زېھنىمنى يېغىپ قۇياش ئاستىدا دائىم بولۇۋاتقان بارلىق زورلۇق-زۇمبۇلۇقنى كۆردۈم، مانا، ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى! ئۇلارغا ھېچ تەسەللى بە رگۈچى يوق ئىدى؛ ئۇلارنى ئە زگەنلەرنىڭ كۈچلۈك يۇلەنچۈكى بار ئىدى، بىراق ئېزىلگەنلە رگە ھېچ تەسەللى بە رگۈچى يوق ئىدى. **2** شۇڭا مەن ئاللىقاچان تۇلۇپ كەتكەن ئۆلگۈچىلەرنى تىنچى ھايات بولغان تىرىكلەردىن ئۈستۈن دەپ تەرىپلىدىم؛ **3** شۇنداقلا بۇ ئىككى خىل كىشىلەردىن بەختلىكى تىنچى ئاپىرىدە بولمىغان كىشىدۇر؛ چۈنكى ئۇ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان يامانلىقلارنى ھېچ كۆرۈپ باقمىغان. **4** ئاندىن مەن بارلىق ئەجر ۋە بارلىق خىزمەتنىڭ ئۆتۈقلىرىدىن شۇنى كۆرۈپ يەتىمكى، ئۇ ئىنسانىنىڭ يېقىنىنى كۆرەلەسلىكىدىن بولىدۇ. بۇمۇ بەھىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. **5** ئەخمەق قول قوشتۇرۇپ، ئۆز گۆشىنى يەيدۇ. **6** جاپا چېكىپ شامالنى قوغلاپ ئوچۇمنى توشقۇزمەن دېگەندىن، چاڭگىلنى توشقۇزۇپ خاتىرجەملىكتە بولۇش ئەلادۇر. **7** مەن يەنە زېھنىمنى يېغىپ، قۇياش ئاستىدىكى بىر بەھىلىكنى كۆردۈم، **8** بىرسى يالغۇز، تەكەندەك بولسىمۇ، شۇنداقلا نە ئوغلى نە ئاكا-ئۇكىسى بولمىسىمۇ ـ بىراق ئۇنىڭ جاپاسىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۆزى بايلىقلارغا تويمايدۇ. ئۇ: «مەن بۇنداق جاپالىق ئىشلەپ، جېنىمدىن زادى كىمگە ياخشىلىق قالدۇرىمەن؟» ـ دېگەننى سورىمايدۇ. بۇمۇ بەھىلىك ۋە ئېغىر جاپادىن ئىبارەتتۇر. **9** ئىككى بىردىن ياخشىدۇر؛ چۈنكى ئىككى بولسا ئەمگەكىدىن ياخشى ئىنئام ئالىدۇ. **10** يېقىلسا كەتسە، بىرسى ھەمراھىنى يۇلەپ كۆتۈرىدۇ؛ بىراق يالغۇز ھالەتتە يېقىلىپ كەتسە، يۇلگۈدەك باشقا بىرسى يوق بولسا، بۇ كىشىنىڭ ھالىغا ۋاي! **11** يەنە، ئىككىسى بىللە ياتسا، بىر-بىرىنى ئىلىتىدۇ؛ لېكىن بىرسى يالغۇز ياتسا قانداق ئىلىتىلسۇن؟ **12** يەنە، بىراۋ يالغۇز بىر ئادەمنى بېكىتۋالغان بولسا، ئىككىسى ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرالايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۈچ قات ئارغامچا ئاسان ئۈزۈلمەس.

13 كەمبەغەل ئەمما ئاقىل يىگىت يەنە نەسىھەتنىڭ ئەتىۋارىنى قىلمايدىغان قېرى ئەخمەق پادىشاھتىن ياخشىدۇر؛ **14** چۈنكى گەرچە ئۇ بۇ پادىشاھنىڭ پادىشاھلىقىدا كەمبەغەل بولۇپ ئۇتۇغلىغان بولسىمۇ، ئۇ زىنداندىن تەختكە ئولتۇرۇشقا چىقتى. **15** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تىرىكلەرنىڭ ئاشۇ ئىككىنچىنى، يەنى [پادىشاھنىڭ] ئورنىنى باسقۇچىنى، شۇ يىگىتنى قوللايدىغانلىقىنى كۆردۈم. **16** بارلىق خەلق، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان بارلىق پۇقرالار ساناقسىز بولسىمۇ، بىراق ئۇلاردىن كېيىنكىلەر يىگىتتىنمۇ رازى بولمايدۇ، بۇمۇ بەھىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر.

5 خۇدانىڭ ئۆيىگە بارغاندا، ئاۋايلاپ يۈرگىن؛ ئەخمەقلەرچە قۇربانلىقلارنى سۈنۈش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاكلاپ ۋىسۈنۈش ئۈچۈن يېقىنلاشقىن؛ چۈنكى ئەخمەقلەر رەزىللىك قىلىۋاتقىنى بىلمەيدۇ. **2** ئاغزىڭنى يېنىكلىك بىلەن ئاچما، كۆڭلۈڭ خۇدا ئالدىدا بىرتېمىنى ئېيتىشقا ئالدىرمىسۇن؛ چۈنكى خۇدا ئەرشىلەردە، سەن يەر يۈزىدىدۇرسەن؛ شۇڭا سۆزلىرىڭ ئاز بولسۇن. **3** چۈنكى ئىش كۆپ بولسا چۈشىگە كۆپ بولغانىدەك، گەپ كۆپ بولسا، ئەخمەقنىڭ گېپى بولۇپ قالىدۇ. **4** خۇداغا قەسەم ئىچىسەڭ، ئۇنى ئادا قىلىشنى كېچىكتۈرمە؛ چۈنكى ئۇ ئەخمەقلەردىن ھۇزۇر ئالمايدۇ، شۇڭا قەسىمىڭنى ئادا قىلغىن. **5** قەسەم ئىچىپ ئادا قىلمىغاندىن كۆرە، قەسەم ئىچمەسلىكىڭ تۈزۈكتۈر. **6** ئاغزىڭ ئېنىڭنى گۇناھىنىڭ ئىختىيارىغا قويۇۋەتمىسۇن؛ پەرىشتە ئالدىدا: «خاتا سۆزلەپ سالدىم» دېمە؛ نېمىشقا خۇدا گېپىڭدىن غەزەپلىنىپ قوللىرىڭ ياسىغانىنى ھالاك قىلىدۇ؟ **7** چۈنكى چۈش كۆپ بولسا ھەمەنىلىكىمۇ كۆپ بولىدۇ؛ گەپ كۆپ بولسىمۇ ئوخشاشتۇر، شۇڭا، خۇدادىن قورققىن! **8** سەن نامراتلارنىڭ ئېزىلگەنلىكىنى يا كى يەرلىك مەنسەپدارلارنىڭ ھەق-ئادالەتنى زوراۋانلارچە قايرىپ قويغانلىقىنى كۆرسەڭ، بۇ ئىشلاردىن ھەيران قالما؛ چۈنكى مەنسەپداردىن يۇقىرى يەنە بىرسى كۆزلەمكتە، ۋە ئۇلارنىڭمۇ يۇقىرىسىمۇ باردۇر. **9** بىراق ئېمىلا بولمىسۇن يەر-ۋېراق ھەممە ئادەمگە پايدىلىقتۇر، ھەتتا پادىشاھنىڭ تۈزۈمۈ يەر-ۋېراققا تايىنىدۇ. **10** كۈمۈشكە ئامراق كۈمۈشكە قانماس، بايلىقلارغا ئامراق ئۆز كىرىمىگە قانماس، بۇمۇ بەھىلىكتۇر. **11** مال-مۈلۈك كۆپەيسە، ئۇلارنى يېگۈچىلەرمۇ كۆپەيىدۇ؛ مال ئىگىسىگە ئۇلارنى كۆزلەپ، ئۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشتىن باشقا ئەمە پايدىسى بولسۇن؟ **12** ئاز يېسۇن، كۆپ يېسۇن، ئەمگەكچىنىڭ ۋىقۇسى تاتلىقتۇر؛ بىراق بايىنىڭ توقلۇق ئۇنى ئۇخلاتماس. **13** مەن قۇياش ئاستىدا زور بىر كۈلپەتنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىگىسى ئۆزىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بايلىقلارنى توپلاشتۇر، **14** ئۇنىڭدەك، ئۇنىڭ بايلىقلىرى بالا يېشەپەت ئۆپەيلدىن يوقلىشىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنداق ئادەمنىڭ بىر ئوغلى بولسا، [ئوغلىنىڭ] قولىغا قالدۇرغىدەك ھېچنېمىسى يوق بولىدۇ. **15** ئۇ ئاپىسىنىڭ قورسىقدىن يالىڭاچ چىقىپ، كەتكەندىمۇ يالىڭاچ يېتىپ كېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدىن قولىغا ئالغىدەك ھېچنېمىنى ئېيكەتلەيدۇ. **16** مانا بۇمۇ ئېغىر ئەلەملىك ئىش؛ چۈنكى ئۇ قانداق كەلگەن بولسا، يەنە شۇنداق كېتىدۇ؛ ئەمدى ئۇنىڭ شامالغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئەمگەك قىلغىنىنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەپ-ئىچكىنى قاراڭغۇلۇقتا بولۇپ، غەشلىكى، كېسەللىكى ۋە خاپىلىقى كۆپ بولىدۇ.

18 مانا نېمىنىڭ يارامليق ۋە گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىنسانىنىڭ خۇدا ئۇنىڭغا تەقدىم قىلغان ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنلىرىدە يېيىش، ئىچىش ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق مېھنىتىدىن ھۇزۇر ئېلىشتۇر؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ ئېسىۋىسىدۇر. **19** خۇدا ھەربىرىنى بايلىقلارغا، مال-دۇنياغا ئىگە بولۇشقا، شۇنىڭدەك ئۇلاردىن يېيىشكە، ئۆز رىزقىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۆز ئەمگىكىدىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلغان بولسا ـ مانا بۇلار خۇدانىڭ سوۋغىتىدۇر. **20** چۈنكى ئۇ ئۆمرىدىكى تېز ئۆتىدىغان كۈنلىرى ئۈستىدە كۆپ ۋىلايمايدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى كۆڭلىنىڭ شادلىقى بىلەن بەند قىلىدۇ.

6 قۇياش ئاستىدا بىر يامان ئىشنى كۆردۈم؛ ئۇ ئىش ئادەملەر ئارىسىدا كۆپ كۆرۈلىدۇ ـ **2** خۇدا بىرسىگە بايلىقلار، مال-دۇنيا ۋە ئىززەت-ھۆرمەت ئەقسەم قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆز كۆڭلى خالىغىنىدىن ھېچنەرسىسى كەم بولمىدى؛ بىراق خۇدا ئۇنىڭغا بۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلمىدى، بەلكى يات بىر ئادەم ئۇلاردىن ھۇزۇر ئالىدۇ؛ مانا بۇ بەھىلىك ۋە ئېغىر ئازابتۇر. **3** بىرسى يۈز بالا كۆرۈپ كۆپ يىل ياشىشى مۇمكىن؛ بىراق ئۇنىڭ يىل-كۈنلىرى شۇنچىلىك كۆپ بولسىمۇ، ئۇنىڭ جىنى بەختىنى كۆرمىسە، ھەتتا گۈرنى كۆرمىگەن بولسىمۇ، ئۇغۇلۇپ چاچراپ كەتكەن بوۋاق ئۇنىڭدىن ئەۋزەلدۇر دەيمەن. **4** چۈنكى چاچرىغان بالا بەھىلىك بىلەن كېلىدۇ، قاراڭغۇلۇقتا كېتىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئىسمىنى قاپلايدۇ؛ **5** ئۇ كۈننىمۇ كۆرمىگەن، بىلمىگەن؛ بىراق ھېچ بولمىغاندا ئۇ بىرىنچىسىگە نىسبەتەن ئارام تاپقانىدۇر. **6** يەرھەق، ھېلىقى كىشى ھەتتا ئىككى ھەسسە مىڭ يىل ياشىغان بولسىمۇ، بىراق بەختنى كۆرمىسە، ئەھۋالنى ئوخشاشتۇر ـ ھەربىر كىشى ئوخشاش بىر جايغا باردىغۇ ئەمەسمۇ؟ **7** ئادەمنىڭ تارتقان بارلىق جاپاسى ئۆز ئاغزى ئۈچۈندۇر، بىراق ئۇنىڭ ئىشتىھاسى ھەرگىز قانمايدۇ. **8** شۇنداقتا دانا كىشىنىڭ ئەخمەقتىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بولسۇن؟ نامرات كىشى باشقىلار ئالدىدا قانداق مېڭىشنى بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟ **9** كۆزنىڭ كۆرۈشى ئارزۇ-ھەۋەسنىڭ ۋەيان-ۋەيان يۈرۈشىدىن ئەۋزەلدۇر. بۇنداق قىلىشمۇ بەھىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. **10** ئۆتۈپ كەتكەن

ئىشلارنىڭ بولسا ئاللىقاچان نامى بىكىتلىپ ئاتالغان، ئىنسانىنىڭ تىمە ئىگىلىكىمۇ ئايان بولغان، شۇڭا ئىنسانىنىڭ تۆزىدىن قۇدرەتلىك بولغۇچى بىلەن قارشىلىشىشقا بولمايدۇ. **11** چۈنكى گەپ قانچە كۆپ بولسا، ھەممىلىك شۇنچە كۆپ بولىدۇ، بۇنىڭ ئىنسانغا تىمە پايدىسى؟ **12** چۈنكى ئىنسانىنىڭ تۇمرىدە، يەنى ئۆزىنىڭ سايىدەك تېزلا تۆتىدىغان مەنىسىز تۇمرىدىكى بارلىق كۈنلىردە ئۇنىڭغا تىمىنىڭ پايدىلىق ئىگىلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ چۈنكى ئىنسانغا ئۇ كەتكەندىن كېيىن قۇياش ئاستىدا تىمە ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى كىم دەپ بېرەلىسۇن؟

7 ياخشى نام-ئاتىروي قىممەتلىك تۆتىيادىن ئەۋزەل؛ ئادەمنىڭ تۇلۇش كۈنى تۇغۇلۇش كۈنىدىن ئەۋزەلدۇر. **2** ماتەم تۇتۇش ئۈيگە بېرىش زىياپەت-توي ئۈيگە بېرىشتىن ئەۋزەل؛ چۈنكى ئاشۇ يەردە ئىنسانىنىڭ ئاقىۋىتى ئايان قىلىنىدۇ؛ تىرىك بولغانلار بۇنى كۆڭلىگە پۈكۈشى كېرەك. **3** غەشلىك كۈلكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ چۈنكى چىرايىنىڭ پەرىشانلىقى بىلەن قەلب ياخشىلىنىدۇ. **4** دانا كىشىنىڭ قەلبى ماتەم تۇتۇش ئۈيدە، بىراق ئەخمەقنىڭ قەلبى تاماشىنىڭ ئۈيىدىدۇر. **5** ئەخمەقلەرنىڭ ناخشىسىنى ئاڭلىغاندىن كۆرە، دانا كىشىنىڭ تەنبىھىنى ئاڭلىغىن؛ **6** چۈنكى ئەخمەقنىڭ كۈلكىسى قازان ئاستىدىكى يانتاقلارنىڭ پاراسلىشىدەك، خالاس؛ بۇمۇ ھەممىلىكتۇر. **7** جەبىر-زۇلۇم دانا ئادەمنى نادانغا ئايلاندۇرىدۇ، پارا بولسا قەلبنى ھالاك قىلىدۇ. **8** ئىشنىڭ ئايىغى ھېشىدىن ئەۋزەل؛ سەۋر-تاقەتلىك روھ تەكەببۇر روھتىن ئەۋزەلدۇر. **9** روھىڭدا ھاپا بولۇشقا ئالدىرىما؛ چۈنكى ھاپىلىق ئەخمەقلەرنىڭ باغرىدا قونۇپ ياتىدۇ. **10** «نېمىشقا بۇرۇنقى كۈنلەر ھازىرقى كۈنلەردىن ئەۋزەل؟» ـ دېمە؛ چۈنكى سېنىڭ بۇنداق سوربىغىنىڭ داناللىقتىن ئەمەس. **11** داناللىق مىراسقا ئوخشاش ياخشى ئىش، قۇياش نۇرى كۆرگۈچىلە رگە پايدىلىقتۇر. **12** چۈنكى داناللىق پۇل پاناھ بولغاندەك، پاناھ بولىدۇ؛ بىراق داناللىقنىڭ ئەۋزەللىكى شۇكى، ئۇ تۇز ئىگىلىرىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرىدۇ. **13** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى ۋىلاپ كۆر، چۈنكى ئۇ ئە گرى قىلغانىنى كىم تۈز قىلالىسۇن؟ **14** ئاۋات كۈندە ھۇزۇر ئال، ۋە يامان كۈندىمۇ شۇنى ۋىلاپ كۆر: ـ خۇدا ئۇلارنىڭ بىرىنى، شۇنداقلا يەنە بىرىنىمۇ ئەر بىرىنىمۇ يارىتىقاندۇر، شۇنىڭ بىلەن ئىنسان ئۆزىنى كەتكەندىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ يېتەلەيدۇ. **15** مەن بۇنىڭ ھەممىسىنى ھەمە نە كۈنلىرىمدە كۆرۈپ يەتتىم، ھەققانىي بىر ئادەمنىڭ تۇز ھەققانىيلىقى بىلەن يوقىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇم، شۇنىڭدەك رەزىل بىر ئادەمنىڭ تۇز رەزىللىكى بىلەن تۇمرىنى ئۇزارىتىقانلىقىنى كۆردۇم. **16** تۇز ۋۇجۇدنى دەپ ھەددىدىن زىيادە ھەققانىي بولما؛ ۋە تۇز ۋۇجۇدنى دەپ ھەددىدىن زىيادە دانا بولما؛ سەن تۇز-تۇز ۋۇجۇدنى ئالاقزادە قىلماقچىمۇسەن؟ **17** تۇز ۋۇجۇدنى دەپ ھەددىدىن زىيادە رەزىل بولما، ياكى ئەخمەق بولما؛ تۇز ئەجىلىڭ توشماي تۇرۇپ تۇلە كېچىمۇسەن؟ **18** شۇڭا، بۇ [ئاگاھنى] چېڭ تۇت، شۇنىڭدىن ئۇ [ئاگاھنىمۇ] قولا ۋۇجۇدىن بەرمىگىنىڭ ياخشى؛ چۈنكى خۇدادىن قورقىدىغان كىشى ھەر ئىككىسى بىلەن ئۈتۈۋالۇق بولىدۇ. **19** داناللىق دانا كىشىنى بىر شەھەرنى باشقۇرىدىغان ئون ھۆكۈمراندىن زىيادە كۈچلۈك قىلىدۇ. **20** بەرھەق، يەر يۈزىدە دائىم مېھرىبانلىق يۈرگۈزىدىغان، گۇناھ سادىر قىلمايدىغان ھەققانىي ئادەم يوقتۇر.

21 يەنە، خەقلەرنىڭ ھەممىلا گەپ-سۆزلىرىگە ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمە؛ بولمىسا، تۇز خىزمەتكارىڭنىڭ ساكا لەنەت ئوقۇغانلىقىنى ئاڭلاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. **22** چۈنكى كۆڭلۈڭدە، تۇز ۋۇجۇدىڭمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش باشقىلارغا كۆپ قېتىم لەنەت قىلغانلىقىڭنى ئۇيدان بىلىسەن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى داناللىق بىلەن سىناپ باقتىم؛ مەن: «دانا بولىمەن» دېسەممۇ، ئەمما ئۇ مەندىن يىراق ئىدى. **24** بارلىق يۈز بە رگەن ئىشلار بولسا ئەقلىمىزدىن يىراق، شۇنىڭدەك ئىنتايىن سىرلىقتۇر؛ كىم ئۇنى ئىزدەپ بىلىپ يېتەلىسۇن؟ **25** مەن چىن كۆڭلۈمدىن داناللىق ۋە ئەقلىي بىلىمنى بىلىشكە، سۈرۈشتۈرۈشكە ۋە ئىزدەشكە، شۇنداقلا رەزىللىكنىڭ ئەخمەقلىقىنى، ئەخمەقلىقنىڭ تەلۇتلىك ئىگىلىكىنى بىلىپ يېتىشكە زېھنىمنى يىغدىم. **26** شۇنىڭ بىلەن كۆڭلى تور ۋە قىلتاق، قوللىرى ئاسارەت بولغان ئايالنىڭ تۇلۇمدىن ئاچچىق ئىگىلىكنى بايقىدىم؛ خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان كىشى ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قاچىرىدۇ، بىراق گۇناھكار ئادەم ئۇنىڭغا تۇتۇلۇپ قالىدۇ. **27** بۇ بايقىغانلىرىمغا قارا، ـ دەيدۇ ھېكەمەت ۋېلىغۇچى ـ پاكىتلارنى بىر-بىرىگە ياغلاپ سېلىشتۇرۇپ، ئەقىل ئىزدىدىم؛ **28** مېنىڭ قەلبىم ئۇنى يەنىلا ئىزدىمەكتە، بىراق ئېنىق تاپالمىدىم! ـ مىڭ كىشى ئارىسىدا بىر دۇرۇس ئە رەكنى تاپتىم ـ بىراق شۇ مىڭ كىشى ئارىسىدىن بىرمۇ دۇرۇس ئايالنى تاپالمىدىم. **29** مانا كۆرگىن، مېنىڭ بايقىغانلىرىم پەقەت مۇشۇ بىرلا ـ خۇدا ئادەمنى ئەسلى دۇرۇس ياراتقان؛ بىراق ئادەملەر بولسا نۇرغۇنلىغان سىيلە-مىكىرلەرنى ئىزدەيدۇ.

8 كىم دانا كىشىگە تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم ئىشلارنى چۈشەندۈرۈشنى بىلىدۇ؟ كىشىنىڭ داناللىقى چىرايىنى نۇرلۇق قىلىدۇ، يۈزىنىڭ سۈرىنى يورۇتىدۇ. **2** پادىشاھنىڭ پەرمانىغا قۇلاق سېلىشىڭنى دەۋەت قىلىمەن؛ بولۇپمۇ خۇدا ئالدىدا ئىچىگەن قەسەم ۋېيىلىدىن شۇنداق قىلغىن. **3** ئۇنىڭ ئالدىدىن چېقىپ كېتىشكە ئالدىرىما؛ يامان بىر دەۋانى قوللاشتا چېڭ تۇرما، چۈنكى پادىشاھ ئەمنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. **4** چۈنكى پادىشاھنىڭ سۆزى ھوقۇقتۇر؛ كىم ئۇنىڭغا: «تۇزلىرى نېمە قىلىلا؟» ـ دېيەلىسۇن؟ **5** كىم [پادىشاھنىڭ] پەرمانىنى تۇتقان بولسا ھېچ يامانلىقنى كۆرمەيدۇ؛ دانا كىشىنىڭ كۆڭلى ھەم پەيتنى ھەم يولنى پەملىيەلەيدۇ. **6** چۈنكى ھەربىر ئىش-ئارزۇنىڭ پەيتى ۋە يولى بار؛ ئىنسان كېيىنكى ئىشلارنى بىلمىگەچكە، ئۇنىڭ دەردە-ئەلەمى ئۇزىنى قاتتىق باسىدۇ. كىم ئۇنىڭغا قانداق بولىدىغانلىقىنى ئېيتالىسۇن؟ **8** ھېچكىم ئۆز روھىغا ئىگە بولالماس، يەنى ھېچكىمنىڭ ئۆز روھىنى ئۆزىدە قالدۇرۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ ھېچكىمنىڭ ئۇلۇش كۈنىنى ئۆز قولىدا تۇتۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ شۇ جە كدىن قېچىشقا رۇخسەت يوقتۇر؛ رەزىللىك رەزىللىككە يېرىلگۈچىلەرنى قۇتقۇزماس. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىقتىم، شۇنداقلا ۋېرىش ئاستىدا قىلىنغان ھەربىر ئىشقا، ئادەمنىڭ ئادەم ئۈستىگە ھوقۇق تۇتقانلىقى بىلەن تۇلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان مۇشۇ ۋاقىتقا كۆڭۈل قويدۇم.

10 شۇنىڭدەك رەزىللەرنىڭ دەپنە قىلىنغانلىقىنى كۆردۇم؛ تۇلار ئەسلىدە مۇقەددەس جايغا كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى؛ تۇلار [مۇقەددەس جايدىن] چېقىلا، رەزىل ئىشلارنى قىلغان شۇ شەھەر ئىچىدە ماختىلىدۇ تېخى! بۇمۇ ھەممىلىكتۇر! **11** رەزىللىك ئۈستىدىن ھۆكۈم تېزدىن بەجا كەلتۈرۈلمىگەچكە، شۇڭا ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭلى رەزىللىكنى يۈرگۈزۈشكە پۈتۈنلەي بېرىلىپ كېتىدۇ. **12** گۇناھكار يۈز قېتىم رەزىللىك قىلىپ، كۈنلىرىنى ئۇزارتسىمۇ، خۇدادىن قورقىدىغانلارنىڭ ئەھۋالى تۇلاردىن ياخشى بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ چۈنكى تۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا قورقىدۇ. **13** بىراق رەزىللەرنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۈنلىرى سايىدەك تېزلا ئۆتۈپ، كۈنلىرى ئۇزارتىلمايدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا قورقمايدۇ.

14 يەر يۈزىدە يۈرگۈزۈلگەن بىر ھەممىلىك بار؛ ھېشىغا رەزىللەرنىڭ قىلغىنى يېنىچە كۈن چۈشىدىغان ھەققانىي ئادەملەر بار؛ ھېشىغا ھەققانىي ئادەملەرنىڭ قىلغىنى يېنىچە ياخشىلىق چۈشىدىغان رەزىل ئادەملەرمۇ بار. مەن بۇ ئىشنىمۇ ھەمىلىك دېدىم. **15** شۇڭا مەن تاماشىنى تەرىپلىدىم؛ چۈنكى ئىنسان ئۈچۈن قۇياش ئاستىدا يېيىش، ئىچىش ۋە ھۇزۇر ئېلىشتىن ياخشى ئىش يوقتۇر؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئەمگىكىدىن بولغان مېۋە خۇدا تەقدىم قىلغان قۇياش ئاستىدىكى تۇمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۇنىڭگە ھەمراھ بولىدۇ. **16** كۆڭلۈمنى داناللىقنى ۋە يەر يۈزىدە قىلىنغان ئىشلارنى بىلىپ يېتىش ئۈچۈن قويغاندا، شۇنداقلا خۇدا قىلغان بارلىق ئىشلارنى كۆرگىنىمدە شۇنى بايقىدىم: ـ ئىنسان ھەتتا كېچە-كۈندۈز كۆزلىرىگە ۋېقىنى كۆرسەتمىسىمۇ، قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئىشنى بىلىپ يېتەلەيدۇ، ئۇ ئۇنى چۈشىنىشكە قانچە ئىنتىلسە، ئۇ شۇنچە بىلىپ يېتەلەيدۇ، ھەتتا دانا كىشى «بۇنى بىلىپ يەتتىم» دېسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ئۇنى بىلىپ يەتمەيدۇ.

9 مەن شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن كۆڭۈل قويدۇم؛ شۇنى بايقىدىمكى، مەيلى ھەققانىي كىشى ياكى دانا كىشى بولسۇن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغانلىرى خۇدانىڭ قولىدىدۇر، دەپ بايقىدىم، ئىنسان ئۆزىگە مۇھەببەت ياكى نەپرەتنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئالدىدا ھەرقانداق ئىش بولۇشى مۇمكىن. **2** ھەممە ئادەمگە ئوخشاش ئىشلار ئوخشاش پېتى كېلىدۇ؛ ھەققانىي ۋە رەزىل كىشىگە، مېھرىبان كىشىگە، پاك ۋە ناپاك، قۇربانلىق قىلغۇچى ۋە قۇربانلىق قىلىمىغۇچىغىمۇ ئوخشاش قىسمەت بولىدۇ؛ ياخشى ئادەمگە قانداق بولسا، گۇناھكارغا شۇنداق بولىدۇ؛ قەسەم ئىچكۈچىگە ۋە قەسەم ئىچىشتىن قورقۇچىغىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. **3** مانا ھەممىگە ئوخشاشلا بۇ ئىشنىڭ كېلىدىغانلىقى قۇياش ئاستىدىكى ئىشلار ئارىسىدا كۆزلەپتلىك ئىشتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭۈللىرى يامانلىققا تولغان، پۈتۈن ھاياتىدا كۆڭلىدە تەلۇتلۇق تۇرىدۇ، ئاندىن تۇلار تۇلگەنلە رگە قوشۇلىدۇ. **4** چۈنكى تىرىكلە رگە قوشۇلغان كىشى ئۈچۈن بولسا ئۈمىد بار؛ چۈنكى، تىرىك ئىت تۇلگەن شىردىن ئەلا. **5** تىرىكلەر بولسا تۇزلىرىنىڭ تۇلىدىغانلىقىنى

بلدۇ، بىراق ئۇلۇكەنلەر بولسا ھېچنېمنى بىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچ ئىنتىمى يەنە بولمايدۇ، ئۇلار ھەتتا ئادەمنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، قايتا كەلمەيدۇ. 6 ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى، نەپرىتى ۋە ھەسەتخورلۇقىمۇ ئاللىقاچان يوقالغان؛ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن ئۇلارنىڭ مەڭگۈ ۋەگە قايتا ئېسۇسىي يوقتۇر. 7 بارغىن، ئېنىڭنى خۇشاللىق بىلەن يەپ، شارابىڭنى خۇشخۇيلۇق بىلەن ئىچكىن؛ چۈنكى خۇدا ئاللىقاچان مۇنداق قىلىشىڭدىن رازى بولغان. 8 كىيىم-كېچەكلىرىڭ ھەردائىم ئاپاق بولسۇن، خۇشبۇيۇ مايى بېشىڭدىن كەتمىسۇن. 9 خۇدا ساڭا قۇياش ئاستىدا تەقسىم قىلغان ھەمەنە ئومۇر ۋاقتىڭ بارلىق كۈنلىردە، يەنى ھەمەنلىكتە ئۆتكۈز زۇكەن بارلىق كۈنلىرىڭدە، سۈيۈملۈك ئايالىڭ بىلەن بىللە ھاياتىنى ھوزۇر تاپقىن؛ چۈنكى بۇ ئېسىڭ ھاياتىڭدىكى ئېسىۇۋاقۇ ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تارتقان چاپايىكىڭنىڭ ئىشجىدىۇر. 10 قولۇڭ تۇتقانىنى بارلىق كۈچۈڭ بىلەن قىلغىن؛ چۈنكى سەن باردىغان ئەھتىساراداۋا ھېچ خىزمەت، مەقسەت-پىلان، بىلىم يا كى ھېكمەت بولمايدۇ. (Sheol h7585) 11 مەن زېھنىمنى يېغىپ، قۇياش ئاستىدا كۆردۈمكى، مۇسابىقىدە غەلبە يەلتىپانغا بولماس، يا جەڭدە غەلبە پالۋانغا بولماس، يا نان دانا كىشىگە كەلمەس، يا بايىلىقلار يورۇتۇلغانلارغا كەلمەس، يا ئىلتىپات بىلىملىكە رگە بولماس ـ چۈنكى پەيت ۋە تاسادىپىيلىق ئۇلارنىڭ ھەممىسگە كېلىدۇ. 12 بەرھەق، ئىنسانمۇ ئۆز ۋاقتى-ساىئتىنى بىلمەيدۇ؛ بېلىقلار رەھىمسىز تورغا ئېلىنغانىدەك، قۇشلار تاپان-تۇزاققا ئىلىنغانىدەك، بۇلارغا ئوخشاش ئىنسان بالىلىرى يامان بىر كۈندە تۇزاققا ئىلىنىدۇ، تۇزاق بېشىغا چۈشىدۇ. 13 مەن يەنە قۇياش ئاستىدا دانالىقنىڭ بۇ مىسالىنى كۆردۈم، ئۇ مېنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى؛ 14 كىچىك بىر شەھەر بار ئىدى، ئۇنىڭغا قارشى ۋىيۇك بىر پادىشاھ چىقىپ، ئۇنى قورشاپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدىغان يوغان پوتەيلەرنى قۇردى. 15 بىراق شەھەردىن نامرات بىر دانا كىشى تېپىلىپ قالدى؛ ئۇ ئۇنى ئۆز دانالىقى بىلەن قۇتۇلدۇردى؛ بىراق كېيىن، ھېچكىم بۇ نامرات كىشىنى ئېسىگە كەلتۈرمىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مەن: «دانالىق كۈچ-قۇدرەتتىن ئەۋزەل» ـ دېدىم؛ بىراق شۇ نامرات كىشىنىڭ دانالىقى كېيىن كۆز ئۆگە ئىلىنمايدۇ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاڭلانمايدۇ. 17 دانا كىشىنىڭ جىمجىتلىقتا ئېيتقان سۆزلىرى ئەھمەلەر ئۈستىدىن ھوقۇق سۈرگۈچىنىڭ ۋاقىرىشلىرىدىن ئېنىق ئاڭلىنار. 18 دانالىق ئۇرۇش قوراللىرىدىن ئەۋزەلدۇر؛ بىراق بىر گۇناھكار زور ياخشىلىقنى ھالاك قىلىدۇ.

10 خۇددى ئۇلۇك چۈشىلەر ئەتىرنىڭ سېىىستۇېتىدىغاندەك، ئازراققىنە ئەخمەقلىق تارازىدا دانالىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتىنمۇ ئېغىر توختايدۇ. 2 دانالىقنىڭ كۆڭلى ئوڭغا مايىل، ئەخمەقنىڭكى سولغا. 3 ئەخمەق كىشى ھەتتا يولدا مېڭىۋاتقاندىمۇ، ئۇنىڭ ئەقلى كەم بولغاچقا، ئۇ ئەخمەق ئىكەنلىكنى ھەممگە ئايان قىلىدۇ. 4 ھۆكۈمدارنىڭ ساڭا ئاچىقى كەلسە، ئورنۇڭدىن ئىستېپا بەرمە؛ چۈنكى تىنچ-سەۋرچانلىق خاتا-سەۋەنلىكتىن بولغان زور خاپىلىقنى تىنچىتىدۇ. 5 قۇياش ئاستىدا يامان بىر ئىشنى كۆردۈمكى، ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن چىققان بىر خاتا ئىشتۇر ـ 6 ئەخمەقلەر يۇقىرى مەنىسەپتە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ بايلار پەس ئورۇندا ئولتۇرىدۇ؛ 7 مەن قۇللارنىڭ ئاتقا مىنگەنلىكىنى، ئەمىرلەرنىڭ قۇللاردەك پىيادە ماڭغانلىقنى كۆردۈم. 8 ئورىنى كولىغان كىشى ئۇنىڭغا يېقىلىشى مۇمكىن؛ تامنى بۇزغان كىشىنى يىلان چېقىشى مۇمكىن؛ 9 تاشلارنى يۇتكىگەن كىشى تاش تەرىپىدىن يارىلىنىشى مۇمكىن؛ ئوتۇن يارىدىغان كىشى خەۋپكە ئۇچرايدۇ. 10 پالتا گال بولسا، بىرسى تىغنى بىلمىسە، پالتىنى كۈچەپ چېپىشقا تۇغرا كېلىدۇ؛ بىراق دانالىق ئادەمنى ئۈتۈق-مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. 11 يىلان ئېينىتىلماي تۇرۇپ، يىلانچىنى چاقسا، يىلانچىنا نېمە پايدا؟ 12 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى شەپقەتلىكتۇر؛ بىراق ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى يۇتىدۇ. 13 سۆزلىرىنىڭ بېشى ئەخمەقلىق، ئاينىغى رەزىل تەلۋىلىكتۇر؛ 14 ئەمما ئەخمەق يەنىلا گەپنى كۆپەيتىدۇ. بىراق ھېچكىم كەلگۈسىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئىشلارنى كىم ئۇنىڭغا ئېيتالىسۇن؟ 15 ئەخمەقلەر چاپاسى بىلەن ئۆزلىرىنى ۋېرىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھەتتا شەھەر ساڭا باردىغان يولىنىمۇ بىلمەيدۇ. 16 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ بالا بولسا، ئەمىرلىرىڭ سەھەردە زىياپەت ئۆتكۈزسە، ھالىڭغا ۋاي! 17 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ مۇتىۋەنىڭ ئوغلى بولسا ۋە ئەمىرلىرىڭ كەيپ ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى قۇۋۋەتلەش ئۈچۈن مۇۋاپىق ۋاقتىدا زىياپەت ئۆتكۈزسە، بۇ ئېسىڭ بەختىڭ! 18 ھۆرۈنلۇقتىن ئۆينىڭ تورۇسى غۇلاي دەپ قالدۇ؛ قوللارنىڭ بوشلۇقىدىن ئۆيدىن يامغۇر ئۆتىدۇ. 19 زىياپەت كۈلكە ئۈچۈن تەييارلىنار، شاراب ھاياتنى خۇش قىلار، لېكىن پۇل ھەممە ئىشنى ھەل قىلار! 20 پادىشاھقا لەنەت قىلما، ھەتتا ئۇيۇقىڭدا تىلىسما، ھۆجرا كۈنۈڭ بايلارنى تىلىسما؛ چۈنكى ئاسماندىكى بىر قۇش ئاۋازىڭنى تارىتىدۇ، بىر قانات ئىگىسى بۇ ئىشنى ئايان قىلىدۇ.

11 نانلىرىڭنى سۈلارغا ئەۋەت؛ كۆپ كۈنلەردىن كېيىن ئۇنى قايتىدىن تاپىسەن. 2 بىر ئۈلۈشنى يەتتە كىشىگە، سەككىزىگىمۇ بەرگىن؛ چۈنكى يەر يۈزىدە نېمە يامانلىق بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 3 بۇلۇتلار يامغۇرغا تولغان بولسا، ئۇلارنىڭ زېمىن ئۈستىگە بوشىتىدۇ؛ دەرەخ شىمال تەرىپىگە ئۇرۇلسە، يا كى جەنۇب تەرىپىگە ئۇرۇلسە، قايسى تەرىپىگە چۈشكەن بولسا، شۇ يەردە قالىدۇ. 4 شامالنى كۈزىتىدىغانلار تېرىقچىلىق قىلمايدۇ؛ بۇلۇتلارغا قارايدىغانلار ئۇرما ئۇرمايدۇ. 5 سەن شامالنىڭ يولىنى بىلمىگىنىڭدەك يا كى يېيدا بارنىڭ ھامىلىسىنىڭ ئۈستىخانلىرىنىڭ بالىياتقۇدا قانداق ئۈسىدىغانلىقىنى بىلمىگىنىڭدەك، سەن ھەممىنى ياسىغۇچى خۇدانىڭ قىلغىنىنى بىلمەيسەن. 6 سەھەردە ئۇرۇقۇڭنى تېرىغىن، كەچتىمۇ قولۇڭنى ئىشتىن قالدۇرما، چۈنكى نېمە ئىشنىڭ، ئۇ يا كى بۇ ئىشنىڭ پايدىلىق بولىدىغانلىقىنى ۋە يا كى ھەر ئىككىسىنىڭ ئوخشاشلا ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 7 نۇر شېرىن بولىدۇ، ئاپتابنى كۆرۈشمۇ ھوزۇرلۇق ئىشتۇر. 8 شۇڭا بىرسى كۆپ يىل ياشىغان بولسا، بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن ھوزۇر تاپسۇن. ھالبۇكى، ئۇ يەنە قاراڭغۇلۇق كۈنلىرىنى ئېسىدە تۇتسۇن، چۈنكى ئۇلار كۆپ بولىدۇ؛ كەلگۈسىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى بىمەنىلىكتۇر! 9 ياشلىقىڭدىن ھوزۇر تال، ئى يىگىت؛ ياشلىقىڭ كۈنلىرىدە كۆڭلۈڭ تۇز ئۆڭگە خۇشاللىقى يەتكۈز ۋەگەي؛ كۆڭلۈڭ خالىغىنى ۋېيىچە ۋە كۆزۈڭنى كۆرگىنى ۋېيىچە يۈرگىن؛ بىراق شۇنى بىلگىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدا سېنى سوراققا تارتىدۇ. 10 ئەمدى كۆڭلۈڭدىن غەشلىكنى ئېلىپ تاشلا، ئېنىڭدىن يامانلىقنى نېرى قىل؛ چۈنكى بالىلىق ۋە ياشلىقمۇ بىمەنىلىكتۇر.

12 ئەمدى يامان كۈنلەر بېشىڭغا چۈشمىگۈچە، شۇنداقلا سەن: «بۇلاردىن ھېچ ھوزۇرلۇم يوقتۇر» دېگەن يىللار يېقىنلاشمىغۇچە ياشلىقىڭدا ياراتقۇچىڭنى ئېسىڭدە چىڭ تۇت؛ 2 قۇياش، يورۇقلۇق، ئاي ۋە يۇلتۇزلار قاراڭغۇلىشىپ، يامغۇردىن كېيىن بۇلۇتلار قايتىپ كەلمىگۈچە ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن. 3 شۇ كۈنى «ۋېينىك كۈزەتچىلىرى» تىترەپ كېتىدۇ؛ پالۋانلار ئېگىلىدۇ، ئە زۇگۈچىلەر ئازلىقىدىن توختاپ قالىدۇ، دېرىزىلەردىن سىرتقا قاراپ تۇرغۇچىلار غۇۋالىشىپ كېتىدۇ؛ 4 كوچىغا قارايدىغان ئىشكەلەر ئېتىلىدۇ؛ ئۇگمەننىڭ ئاۋازى پەسيىدۇ، كىشىلەر قۇشلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسىلا چۈچۈپ كېتىدۇ، «ناخشىچى قىزلار»نىڭ سايراشلىرى سۈس ئاڭلىنىدۇ؛ 5 كىشىلەر ئېگىزدىن قورقىدۇ، كوچىلاردا ۋەھىمىلەر بار دەپ قورقۇپ يۈرىدۇ؛ بادام دەرىخى چىچەك كەلىدۇ؛ چېكەتكە ئادەمگە يۈك بولىدۇ، شىندىر مېۋىسى سولىشىدۇ؛ چۈنكى ئىنسان مەڭگۈلۈك ماكانىغا كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ، ماتەم ئۈتقۈچىلار كوچىدا ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ 6 كۈمۈش تانا ئۈزۈلگۈچە، ئالتۇن چىنە چېقىلغۇچە، ئاپتۇۋا بۇلاق يېنىدا پارە-پارە بولغۇچە، قۇدۇقتىكى چاق كاردىن چىققۇچە، 7 توپا-چاڭ ئەسلى ئۆيراققا قايتىقۇچە، روھ ئۇزنى بە رگەن خۇداغا قايتىقۇچە ـ ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن! 8 ھەممىلىك ئۈستىگە ھەمىلىك!» ـ دەيدۇ ھېكمەت توپلىغۇچى ـ «ھەمىلىك ئۈستىگە ھەمىلىك! ھەممە ئىش ھەمىلىكتۇر!» 9 شۇنىڭدەك، ھېكمەت توپلىغۇچى دانا بولۇپلا قالماستىن، ئۇ يەنە خەلققە بىلىم ئۆگىتەتتى، ئۇ ئۇيلىنىپ، كۆپ پەند-نەسىھەتلەرنى تارازىغا سېلىپ، رەتلەپ چىقتى. 10 ھېكمەت توپلىغۇچى يېقىملىق سۆزلەرنى ئېيىشقا تىنىلىگەن؛ ئۇشۇبۇ يېزىلغىنى بولسا دۇرۇس، ھەقىقەت سۆزلىرىدىن ئىبارەتتۇر. 11 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى زىخقا ئوخشايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يىغىندىسى چىڭ بېكىتىلگەن مىختەكتۇر. ئۇلار بىرلا پادىچى تەرىپىدىن بېرىلگەندۇر. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئى ئوغلۇم، بۇلاردىن سىرت ھەرقانداق يېزىلغانلاردىن پەخەس بول؛ چۈنكى كۆپ كىتابلارنىڭ يېزىلىشىنىڭ ئايىغى يوق، شۇنىڭدەك كۆپ ئۇگىنىش تەنىنى ۋېرىتىدۇ. 13 بىز پۈتۈن ئىشقا دىققەت قىلايلى؛ خۇدادىن قورققىن ۋە ئۇنىڭ ئەمر-پەرمانلىرىغا تەمەل قىلغىن؛ چۈنكى بۇ ئىنسانىنىڭ تولۇق مەجبۇرىيىتىدۇر؛ 14 چۈنكى ئادەم قىلغان ھەربىر ئىش، جۈملىدىن بارلىق مەخپىي ئىشلار، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، خۇدا ئۇلارنىڭ سورىقىنى قىلىدۇ.

كۆيلەرنىڭ كۆيى

1 «كۆيلەرنىڭ كۆيى» ـ سۆلايمانىنىڭ كۆيى. 2 «تۇ ئوتلۇق ئاغزى بىلەن مېنى سۆيسۇن؛ چۈنكى سېنىڭ مۇھەببىتىڭ شاراپتىن شېرىندۇر. 3 خۇشپۇراقتۇر سېنىڭ ئەتىرلىرىڭ؛ قۇيۇلغان پۇراقلىق مای سېنىڭ نامىڭدۇر؛ شۇڭلاشقا قىزلار سېنى سۆيىدۇ. كۆڭلۈمنى تۇز ئۆگىگە مەھلىيا قىلغايسەن ـ بىز ساڭا ئە گىشىپ يۈگۈرەيلى! ـ پادىشاھ مېنى تۇز ھۇجرىلىرىغا ئەكىرگەي!» 4 «بىز سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمىز؛ سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭنى شاراپتىن ئارتۇق ئەسلەپ تەرىپلەيمىز». 5 «تۇلار سېنى دۇرۇسلۇق بىلەن سۆيىدۇ». ـ «قارا تەنلىك بولغىنىم بىلەن چىرايلىقمەن، ئى يېروسالىم قىزلىرى! بەرھەق، كېدارلىقلارنىڭ چېدىرلىرىدەك، سۆلايمانىنىڭ پەردىلىرىدەك قارىمەن. 6 ماڭا تىكلىپ قارىماڭلار، چۈنكى قاردىۋىرمەن، چۈنكى ئاپتاپ مېنى كۆيدۈردى، ئانامنىڭ ئوغۇللىرى مەندىن رەنجىگەن؛ شۇڭا تۇلار مېنى ئۈزۈمزارلارنى باققۇچى قىلدى؛ شۇڭا ئۆز ئۈزۈمزارىمنى باقالمىغانىمەن». 7 «ھەي، جېنىم سۆيگىنىم، دېگىنە، پادا ئۆتىنى قەيەردە باقىسەن؟ ئۇنى كۈن قىيامىدا قەيەردە ئارام ئالغۇزىسەن؟ ھەمراھلىرىڭنىڭ پادىلىرى يېنىدا چۈمپەردىلىك ئايالالاردەك يۈرۈشۈمنىڭ نېمە ھاجىتى؟» 8 «ئى قىز-ئايالالار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى، ئە گەر سەن بۇنى بىلمىسەڭ، پادامنىڭ باسقان ئىزلىرىنى بېسىپ مېڭىپ، پادىچىنىڭ چېدىرى يېنىدا ئۆز ئوغلاقلىرىڭنى ئۈزۈقلاندۇرغىن». 9 «ئى سۆيۈملۈكۈم، مەن سېنى پىرەئۇننىڭ جەڭ ھارۇلىرىغا قېتىلغان بىر بايتالغا ئوخشاتىمەن؛ 10 سېنىڭ مە كۈنلىرىڭ تىزلىغان مونچاقلار بىلەن، يېنۇڭ مارجانلار بىلەن گۈزەلدۇر. 11 بىز ساڭا كۈمۈش كۆزلەر قۇيۇلغان، ئالتۇندىن زىبۇ-زىننەتلەرنى ياساپ بېرىمىز». 12 «پادىشاھ توي داستىخىندا ئولتۇرغىنىدا، سۈمبۈل مەلھىمىم پۇراق چاچىدۇ؛ 13 مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، تۇ ماڭا بىر مونەك مۇرمە كىكىدۇر، تۇ كۆكسىلىرىم ئارىسىدا قونۇپ قالىدۇ؛ 14 مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ماڭا ئەن-گەدىدىكى ئۈزۈمزارلاردا ئوسكەن بىر غۇنچە خېنە گۈلىدە كەتتۇر». 15 «مانا، سەن گۈزەل، ئامىرىقىم! مانا، سەن شۇنداق گۈزەل! كۆزلىرىڭ پاختە كەمرىنىڭكىدە كەتتۇر!» 16 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكۈم؛ بەرھەق، يېقىملىق ئىكەنسەن؛ بىزنىڭ ئورۇن-كۆرىمىز يېشىلدۇر؛ 17 ئۆيىمىزدىكى لىملار كېدىر دەرىخىدىن، ۋاسلىرىمىز ئارچىلاردىندۇر.

2 مەن بولسام شارۇن ئوتلىقىدىكى زەيىران، خالاس؛ جىلغىلاردا ئوسكەن بىر نىلۇپەر، خالاس!» 2 «تىكەن-جىغانلار ئارىسىدىكى نىلۇپەردەك، مانا ئىنسان قىزلىرى ئارىسىدا مېنىڭ ئامىرىقىم شۇنداقتۇر!». 3 «ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا ئوسكەن ئالما دەرىخىدەك، ئوغۇل بالالار ئارىسىدىدۇر مېنىڭ ئامىرىقىم. ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا دىلىم ئالەمچە سۆيىنۈپ ئولتۇرۇدۇم؛ ئۇنىڭ مېۋىسى ماڭا شېرىن تېتىدى؛ 4 ئۇ مېنى شاراباخانىغا ئېلىپ كىردى؛ ئۇنىڭ ئۈستۈمدە كۆتۈرگەن ئۇغىنى مۇھەببەتتۇر. 5 مېنى كىشمىش پوشكاللار بىلەن قۇۋۋەتلەڭلار، ئالمىلار بىلەن مېنى يېڭىلاندۇرۇڭلار، چۈنكى مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ 6 ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلاۋاتىدۇ. 7 ئى يېروسالىم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۇرمىتى بىلەن، سىلە رگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار.» 6 «بۇ زادى كىم، چۆل-باياۋاندىن كېلىۋاتقان؟ ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىدەك، مۇرمە كىكى ھەم مەستىكى بىلەن پۇرىتىلغان، ئەتىرپۇرۇشنىڭ ھەرخىل ئىپار-ئەنبەرلىرى بىلەن پۇرىتىلغان؟» 7 «مانا، ئۇنىڭ ئەختىراۋانى، تۇ سۆلايمانىنىڭ تۆرىنىڭدۇر، ئەتراپىدا ئاتمىش پالۋان يۈرىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلدىكى باتۇرلاردىندۇر. 8 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قىلىچى ئۆتۈقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيىلەنگەنلەردۇر؛ ئۇنىلەردىكى ۋەسۋەسىلە رگە تەيىار ئۆرۈپ، ھەممىسى ئۆز قىلىچىنى يانپىشىغا ئاسىدۇ». 9 «سۆلايمان پادىشاھ ئۆزى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايۋەنلىك كارۋىات ياسىغان؛ لۇئاندىكى ياغىچىلاردىن ياسىغان. 10 ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى كۈمۈشتىن، يۈلە نچۈكى ئالتۇندىن، سېلىنچىسى بولسا سۈسۈن رەختتىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن بېزىلگەن، يېروسالىم قىزلىرى تەرىپىدىن. 11 چىقىڭلار، ئى زىئون قىزلىرى، سۆلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي بولغان كۈندە، كۈڭلى خۇشال بولغان كۈندە، ئانىسى ئۇنىڭغا تاجنى كىيگۈ زگەن قىيامىتە ئۇنىڭغا قاراپ بېقىڭلار!»

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكۈم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمپەردەڭ كەينىدە كۆزلىرىڭ پاختە كەمرىدەك ئىكەن، چاچلىرىڭ گىلئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكىلەردە كتۇر. 2 چىشلىرىڭ يېڭىلا ئۇيۇلۇشتىن چىققان قىرقلىغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكىزەك تۇغقانلاردىن، ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر. 3 لەۋلىرىڭ پەرەڭ تال يىپتەك، گەپلىرىڭ يېقىملىقتۇر؛ چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. 4 يوينۇڭ بولسا، قوراغلىنا بولۇشقا تەيارلىغان داۋۇتنىڭ مۇنارىدە كتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە مىڭ قالقان ئېسىلىقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سېپارلىرىدۇر. 5 ئىككى كۆكسۈڭ خۇددى ئىككى ماراللدۇر، نىلۇپەر ئارىسىدا ئوزۇقلىنىۋاتقان جەرەنىنىڭ قوشكىزە كلىرىدە كتۇر؛ 6 تاڭ ئاتقۇچە، كۈلە گۈگلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۆزۈمنى مۇرمە كىگە تېغىغا، مەستىكى دۆڭگە ئېلىپ كېتىمەن. 7 سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئى سۆيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر». 8 «لۇئاندىن مەن بىلەن كەلگىن، ئى جۈرەم، مەن بىلەن لۇئاندىن كەلگىن ـ ئامانام چوققىسىدىن قارا، سېنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، يەنى شىرلار ئۆۋىلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!» 9 «سەن كۆڭلۈمنى ئالامەت سۆيۈندۈردۇڭ، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم، كۆز ئۇچۇڭ بىر لەپ قىلىپ قارىشى بىلەن، يوينۇڭدىكى مارجانلىرىڭ بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆڭلۈمنى سۆيۈندۈردۇڭ. 10 سېنىڭ مۇھەببىتىڭ نېمىدېگەن گۈزەل، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شاراپتىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ ئەترلىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق تېتىتقۇدىن پەيزىدۇر! 11 لەۋلىرىڭ، ئى جۈرەم، ھەرە كۆنىكىدەك تېمىتىدۇ، تىلىڭ ئاستىدا بال ۋە سۈت بار؛ كىيىم-كېچەك كلىرىڭنىڭ پۇرىقى لۇئانىڭ پۇرىقىدۇر؛ 12 سەن پېچەتلەنگەن بىر باغدۇرسەن، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! ئېتىكلىك بىر بۇلاق، يېپىقلىق بىر فونتاندۇرسەن. 13 شاخلىرىڭ بولسا بىر ئانارلىق («ئېرەن باغچىسى»)دۇر؛ ئۇنىڭدا قىممەتلىك مېۋىلەر، خېنە سۈمبۈل ئۆسىمۈلۈكلىرى بىلەن، 14 سۈمبۈللار ۋە ئىپارلار، كالامۇس ۋە قۇۋۋاقدارچىن، ھەرخىل مەستىكى دەرەخلىرى، مۇرمە كىكە، مۇئەتتەر بىلەن ھەممە ئېسىل تېتىتقۇلار بار. 15 باغلاردا بىر تۇلكىلەرنى تۇتۇۋالايلى؛ چۈنكى ئۈزۈمزارلىرىمىز چېچەكلىمە كتە». 16 «سۆيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، مەن ئۇنىڭكىدۇرمەن؛ تۇ نىلۇپەرلەر ئارىسىدا پادىسىنى بېقىۋاتىدۇ». 17 «تاڭ ئاتقۇچە، كۈلە گۈگلەر قېچىپ يوقىغۇچە، ماڭا قاراپ بۇرۇلۇپ كەلگىن، ئى سۆيۈملۈكۈم، ھىجرانلىق تاغلىرى ئۈستىدىن سە كەپ كېلىدىغان جەرەن يا كى بۇغدەك بولغىن!».

3 «ئورۇن-كۆرىپەمدە يېتىپ، كېچە-كېچىلەردە، جىنىمنىڭ سۆيگىنىنى ئىزدەپ تەلمۈرۈپ ياتتىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتىم» 2 مەن ھازىر ئۈرۈپ، شەھەرنى ئايلىناي؛ كوچىلاردا، مەيدانلاردا، جىنىمنىڭ سۆيگىنىنى ئىزدەيمەن» ـ دېدىم، ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتىم؛ 3 شەھەرنى چارلىغۇچى جىسىچىلەر ماڭا ئۇچرىدى، مەن ئۇلاردىن: ـ «جىنىمنىڭ سۆيگىنىنى كۆرد ۇ كلارمۇ؟» ـ دەپ سوردىم. 4 ـ ئۇلاردىن ئايرىلىپلا جىنىمنىڭ سۆيگىنىنى تاپتىم؛ ئۇنى ئانامنىڭ ئۆيىگە، ئۇز قورسىقىدا مېنى ھامىلىدار بولغانىنىڭ ھۇجرىسىغا ئېلىپ كىرمىگۈچە، ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ قە تئىي قويۇپ بەرمەيتتىم». 5 «ئى يېروسالىم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۇرمىتى بىلەن، سىلە رگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار». 6 «بۇ زادى كىم، چۈل-باياۋاندىن كېلىۋاتقان؟ ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىدەك، مۇرمە كىكى ھەم مەستىكى بىلەن پۇرىتىلغان، ئەتىرپۇرۇشنىڭ ھەرخىل ئىپار-ئەنبەرلىرى بىلەن پۇرىتىلغان؟» 7 «مانا، ئۇنىڭ ئەختىراۋانى، تۇ سۆلايمانىنىڭ تۇزىنىڭدۇر، ئەتراپىدا ئاتمىش پالۋان يۈرىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلدىكى باتۇرلاردىندۇر. 8 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قىلىچى ئۆتۈقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيىلەنگەنلەردۇر؛ ئۇنىلەردىكى ۋەسۋەسىلە رگە تەيىار ئۆرۈپ، ھەممىسى ئۆز قىلىچىنى يانپىشىغا ئاسىدۇ». 9 «سۆلايمان پادىشاھ ئۆزى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايۋەنلىك كارۋىات ياسىغان؛ لۇئاندىكى ياغىچىلاردىن ياسىغان. 10 ئۇنىڭ ئۈستۈنى ئالتۇندىن، سېلىنچىسى بولسا سۈسۈن رەختتىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن بېزىلگەن، يېروسالىم قىزلىرى تەرىپىدىن. 11 چىقىڭلار، ئى زىئون قىزلىرى، سۆلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي بولغان كۈندە، كۈڭلى خۇشال بولغان كۈندە، ئانىسى ئۇنىڭغا تاجنى كىيگۈ زگەن قىيامىتە ئۇنىڭغا قاراپ بېقىڭلار!»

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكۈم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمپەردەڭ كەينىدە كۆزلىرىڭ پاختە كەمرىدەك ئىكەن، چاچلىرىڭ گىلئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكىلەردە كتۇر. 2 چىشلىرىڭ يېڭىلا ئۇيۇلۇشتىن چىققان قىرقلىغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكىزەك تۇغقانلاردىن، ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر. 3 لەۋلىرىڭ پەرەڭ تال يىپتەك، گەپلىرىڭ يېقىملىقتۇر؛ چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. 4 يوينۇڭ بولسا، قوراغلىنا بولۇشقا تەيارلىغان داۋۇتنىڭ مۇنارىدە كتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە مىڭ قالقان ئېسىلىقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سېپارلىرىدۇر. 5 ئىككى كۆكسۈڭ خۇددى ئىككى ماراللدۇر، نىلۇپەر ئارىسىدا ئوزۇقلىنىۋاتقان جەرەنىنىڭ قوشكىزە كلىرىدە كتۇر؛ 6 تاڭ ئاتقۇچە، كۈلە گۈگلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۆزۈمنى مۇرمە كىگە تېغىغا، مەستىكى دۆڭگە ئېلىپ كېتىمەن. 7 سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئى سۆيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر». 8 «لۇئاندىن مەن بىلەن كەلگىن، ئى جۈرەم، مەن بىلەن لۇئاندىن كەلگىن ـ ئامانام چوققىسىدىن قارا، سېنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، يەنى شىرلار ئۆۋىلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!» 9 «سەن كۆڭلۈمنى ئالامەت سۆيۈندۈردۇڭ، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم، كۆز ئۇچۇڭ بىر لەپ قىلىپ قارىشى بىلەن، يوينۇڭدىكى مارجانلىرىڭ بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆڭلۈمنى سۆيۈندۈردۇڭ. 10 سېنىڭ مۇھەببىتىڭ نېمىدېگەن گۈزەل، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شاراپتىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ ئەترلىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق تېتىتقۇدىن پەيزىدۇر! 11 لەۋلىرىڭ، ئى جۈرەم، ھەرە كۆنىكىدەك تېمىتىدۇ، تىلىڭ ئاستىدا بال ۋە سۈت بار؛ كىيىم-كېچەك كلىرىڭنىڭ پۇرىقى لۇئانىڭ پۇرىقىدۇر؛ 12 سەن پېچەتلەنگەن بىر باغدۇرسەن، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! ئېتىكلىك بىر بۇلاق، يېپىقلىق بىر فونتاندۇرسەن. 13 شاخلىرىڭ بولسا بىر ئانارلىق («ئېرەن باغچىسى»)دۇر؛ ئۇنىڭدا قىممەتلىك مېۋىلەر، خېنە سۈمبۈل ئۆسىمۈلۈكلىرى بىلەن، 14 سۈمبۈللار ۋە ئىپارلار، كالامۇس ۋە قۇۋۋاقدارچىن، ھەرخىل مەستىكى دەرەخلىرى، مۇرمە كىكە، مۇئەتتەر بىلەن ھەممە ئېسىل تېتىتقۇلار بار. 15 باغلاردا بىر

فوتتان سەن، هایاتلق سۆلریڭ بیریدىغان، لۇاندىن ئاقىدىغان بىر بۇلاقسەن». 16 «ۋىغان، شىمالدىكى شامال، كەلگۈن، ئى جەۋىتىكى شامال! مېنىڭ بىغىم ئۈستىدىن ئۈچۈپ ئوتكەي؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىتقۇلىرى سىرتقا پۇراق چاچىدۇ! سۆيۈملۈكۈم ئۆز بىغىغا كىرسۇن! ئۆزىنىڭ قىممەتلىك مېۋىلىرىنى يىسۇن!»

5

«مەن ئۆز بىغىمغا كىردىم، مېنىڭ سىڭلىم، مېنىڭ جۈرەم؛ مۇرەم كەككەنى ئېتىتقۇلىرىم بىلەن يىغدىم، ھەرە كۆنىكمىنى ھەسىلم بىلەن يىدىم؛ شاراۋىنى سۈتلىرىم بىلەن ئىچتىم». «دوستلىرىم، يە گۈلار! ئىچىڭلار، كۆڭلۈڭلەر خالىغانچە ئىچىڭلار، ئى ئاشىق-مەشۇقلار!» 2 «مەن ئۇخلاۋاتاتتىم، بىراق كۆڭلۈم ۋىغاق ئىدى: ــ ــ سۆيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازىنى! مانا، ئۇ ئىشىكنى قېقىۋاتىدۇ: ــ ــ «ماڭا ئېچىپ بەر، ئى سىڭلىم، ئى ئامرىقىم؛ مېنىڭ ياختىكىم، مېنىڭ غۇبارسىزىم؛ چۈنكى بېشىم شەبنەم بىلەن، چاچلىرىم كېچىدىكى نەملىك بىلەن ھۆل-ھۆل بولۇپ كەتتى!» 3 «مەن تۇشەك كىيىملىرىمنى سېلىۋەتكەن، قانداقمۇ ئۇنى يەنە كىيىۋالاي؟ مەن پۇتلىرىمنى يۇدۇم، قانداقمۇ ئۇلارنى يەنە بۇلغاي؟» 4 سۆيۈملۈكۈم قولىنى ئىشىك تۆشۈكىدىن تىقتى؛ مېنىڭ ئىچ-باغرىلىرىم ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەتتى؛ 5 سۆيۈملۈكۈمگە ئېچىشقا قوپتۇم؛ قوللىرىمدىن مۇرەم كېكى، بارماقلىرىمدىن سۈيۈق مۇرەم كېكى تېمىدى، تاقاقنىڭ تۇتقۇچلىرى ئۈستىگە تېمىدى؛ 6 سۆيۈملۈكۈمگە ئاچتىم؛ بىراق سۆيۈملۈكۈم بۇرۇلۇپ، كېتىپ قالغانىدى. ئۇ سۆز قىلغانىدا روھىم چىقىپ كەتكەنىدى؛ ئۇنى ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم؛ ئۇنى چاقىردىم، بىراق ئۇ جاۋاب بەرمىدى؛ 7 شەھەرنى ئايلىنىدىغان جىسىە كېچىلەر مېنى ئۇچراتتى مېنى ئۇردى، مېنى يارىلاندۇردى؛ سېپىللاردىكى كۆزەتچىلەر چۈمپەردەمنى مەندىن تارتىۋالدى. 8 ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، سۆيۈملۈكۈمنى تاپسا كاللار، ئۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ئۇنىڭغا، سۆيگىنىڭ: «مەن مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم! ــ دېدى، دە گۈلار».

9 «سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار، ئى، ئايالىلار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار؟ ــ سەن بۇ رەڭگە شۇنداق تاپىلىغانغۇ؟». 10 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئاپاق ۋە پارقىراق، يۈزە كىلىك ئەزىمەت، ئون مىڭ ئارىسىدا ئۇغدەك كۆرۈنۈەرلىكتۇر؛ 11 ئۇنىڭ بېشى ساپ ئالتۇندىندۇر، بۇدۇر چاچلىرى ئاتىنىڭ يايلىدەك؛ تاغ قاغىسىدەك قارا. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئېقىنلار ۋىيدىكى پاختە كەبۇتەرەك، سۈت بىلەن ۋىيۇلغان، يارىشىقىدا قوپۇلغان؛ 13 ئۇنىڭ مە كۆزلىرى بىر تەشتەك پۇراقلىق ئوسۇملۇكتە كىتۇر، ئاينىغان يېقىملىق گۈللۈكتەك؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى نىلۇپەر، ئۇلار سۈيۈق مۇرەم كىكىنى تېمىتىدۇ؛ 14 ئۇنىڭ قوللىرى ئالتۇن ئۇرۇۋىلار، ئېچىگە بېرىل ياقۇتلار قوپۇلغان. قورسىقى نەقىشلىك پىل چىشلىرىدىن ياسالغان، كۆك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەن. 15 ئۇنىڭ پۇتلىرى مەرمەر تۈۋرۈكلەر، ئالتۇن ئۈستىگە تىكىلەنگەن. ئۇنىڭ سالاپىتى لۇباننىكىدەك، كېدىر دەرەخلىرىدەك كۆركەم-ھەيۋەتلىكتۇر. 16 ئۇنىڭ ئاغزى بەك ئەڭ شېرىندۇر؛ بەرھەق، ئۇ پۈتۈنلەي گۈزەلدۇر، بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، ــ بەرھەق، بۇ مېنىڭ ئامرىقىم، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى!»

6

«سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ نە گە كەتكەندۇ، قىز-ئايالار ئارىسىدا ئەڭ گۈزەل بولغۇچى؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ قەيە رگە بۇرۇلۇپ كەتتى؟ بىز سەن بىلەن بىللە ئۇنى ئىزدەيلى!» 2 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۆز بىغىغا چۈشتى، ئېتىتقۇ ئوتياشلىقلارغا چۈشتى. باغلاردا ئوزۇقلىنىشقا، نىلۇپەرلەرنى يىغىشقا چۈشتى. 3 مەن مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ۋە سۆيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، ئۇ ئۆز پادىسىنى نىلۇپەرلەر ئارىسىدا باقىدۇ» 4 «سەن گۈزەل، ئى سۆيۈملۈكۈم، تىرزاھ شەھىرىدەك گۈزەل، يېرۇسالېمدەك پىقىملىق، ئۇغلارنى كۆتۈز رگەن بىر قوشۇندەك ھەيۋەتلىكتۇرسەن؛ 5 ئاھ، كۆزلىرىڭنى مەندىن كەتكۈزگىن! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن غالىب كېلىۋاتىدۇ؛ چاچلىرىڭ گىلئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكەلەردە كىتۇر. 6 چىشلىرىڭ يېڭىلا ۋىيۇلۇشتىن چىققان قىرقلىغان بىر توپ قوپلارەدك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكېزەك ئۇغقانلاردىندۇر؛ ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر؛ 7 چۈمبىلىڭ كېيىندە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. 8 ئاتمىش خانىش، سەكسەن كېنىزە كۆز بار، قىزلار ساناقسىز؛ 9 بىراق مېنىڭ ياختىكىم، غۇبارسىزىم بولسا بىردىنبىردۇر؛ ئانىسىدىن ئۇغۇلغانلار ئىچىدە تە گۈلشىسز بولغۇچى، ئۇزىنى ئۇغقۇچىنىڭ تاللىغىنىدۇر. قىزلار ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتاشتى، خانىشلار ۋە كېنىزە كلەرمۇ كۆرۈپ ئۇنى ماختاشتى». 10 «تاڭ سەھەر جاھانغا قارىغاندەك، ئايدەك گۈزەل، ئايدىڭدەك روشەن، ئىلىق قوياشتەك يورۇق، ئۇغلارنى كۆتۈز رگەن قوشۇنلاردەك ھەيۋەتلىك بولغۇچى كىمدۇر؟» 11 «مېغىزلار بىغىغا چۈشتۈم، جىلغىدىكى گۈل-گىياھلارنى كۆرۈشكە، ئۈزۈم تېلىنىڭ بخلىغان-بخلىمىغانلىقىنى كۆرۈشكە، ئانارلارنىڭ چېچە كلىگەن-چېچە كلىمىگەنلىكىنى كۆرۈشكە؛ 12 براق بىلە-بىلمەي، جىنىم مېنى كۆتۈرۈپ، ئېسىل خەلقىمنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە قويغانىكەن». 13 «قايتقىن، قايتقىن، ئى شۇلامىت ــ قايتقىن، قايتقىن، بىزنىڭ ساڭا قارىغۇمىز باردۇر!» «سىلەر شۇلامىتنىڭ نېمىسىگە قارىغۇڭلار بار؟» «ئىككى بارگاھ" ئۈسىسۇلغا چۈشكەن ۋاقىتدىكىدەك ئۇنىڭغا قارايمىز!»

7

«ئى شاھزادىنىڭ قىزى، كەشلىرىڭدە سېنىڭ قەدەملىرىڭ نېمىدىگەن گۈزەل! تولغىنىڭ ياماشلىرىڭ گۆھەرلەردەك، چېۋەر ھۈنەرۋەن قولىنىڭ ھۈنىرىدۇر. 2 كىندىكىڭ يۇمۇلاق بىر قەدەھتۇر؛ ئۇنىڭ ئەبچەش شارابى كەم ئەمەس؛ قورسىقىڭ بۇغداي دۆۋىسىدۇر، ئەترايىغا نىلۇپەرلەر ئولىشىدۇ. 3 ئىككى كۆكسۈڭ ئىككى مارالدەك، جەرەننىڭ قوشكېزىكىدۇر؛ 4 بوينۇڭ پىل چىشلىرىدىن ياسالغان مۇنارىدۇر؛ كۆزلىرىڭ بات-رابىم قوۋۇق ۋىيدىكى ھەشبون كۆچىسىدىكى بۇرنۇڭ دەمەشققە قارايدىغان لۇئان مۇنارىدە كتۇر؛ 5 ئۈستۈڭدە بېشىڭ كارمەل تېغىدەك تۇرىدۇ؛ بېشىڭدىكى تۇرۇمە چاچلىرىڭ سۆسۈن رەنگلىكتۇر، پادىشاھ بۇدۇر چاچلىرىڭنىڭ مەھبۇسىدۇر. 6 ئى سۆيگىنىم، ھۇزۇرلار ئۈچۈن شۇنچە گۈزەل، شۇنچە يېقىملىقتۇرسەن! 7 سېنىڭ ۋىۋۇڭ پالما دەرىخىدەك، كۆكسۈڭ ئۈزۈم غۇنچىلىرىدە كتۇر. 8 مەن: ــ «پالما دەرىخى ئۈستىگە چىقىمەن، شاخلىرىنى ئۇتۇپ يامىشىمەن؛ كۆكسىلىرىڭ دەرۋەقە ئۈزۈم تال غۇنچىلىرىدەك، بۇرنۇڭنىڭ پۇرىقى ئالمىلاردەك، تاكلايلىرىڭنىڭ تەمى ئەڭ ئېسىل شارابدە كتۇر...».

9 «...مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭ گېلىدىن سىلىق ئۇتۇپ، لەۋلەر، چىشلاردىن تېپىلىپ چۈشىسۇن...! 10 مەن مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىكىدۇرمەن، ئۇنىڭ تەقازىسى ماڭا قارىتىلىدۇ». 11 «ئى سۆيۈملۈكۈم، كېلەيلى، ئېتىزلارغا چىقايلى؛ يېزىلاردا تۇنەپ كېلەيلى، 12 ئۈزۈمزارلىققا چىقىشقا بالدۇر ئورۇندىن تۇرايلى، ئۈزۈم تاللىرىنىڭ بخلىغان-بخلىمىغانلىقىنى، چېچە كلەرنىڭ ئېچىلغان-ئېچىلمىغانلىقىنى، ئانارلارنىڭ بەرق ئۇرغان-ئۇرمىغانلىقىنى كۆرەيلى؛ ئاشۇ يەردە مۇھەببەتلىرىمنى ساڭا بېغىشلايمەن. 13 مۇھەببەتگۈللەر ئاشۇ يەردە ئۈز پۇرىقىنى پۇرىتىدۇ؛ ئىشىكلىرىمىز ئۈستىدە ھەرخىل ئېسىل مېۋە-چۈملەر باردۇر، يېڭى ھەم كونىمۇ باردۇر، سەن ئۈچۈن ئۇلارنى تۇپلاپ تەيارلىدىم، ئى سۆيۈملۈكۈم!»

8

«ئاھ، ئاپامنىڭ كۆكسىنى شورىغان ئىنىمدەك بولساڭىدى! سېنى تالادا ئۈچراتار بولسام، سۈيەتتىم، ۋە ھېچكىم مېنى كەمسىتمەيتتى. 2 مەن سېنى يېتە كلەيتتىم، ئاپاڭنىڭ ۋىيگە تېلىپ كىرەتتىم؛ سەن ماڭا تەلىم بېرەتتىڭ؛ مەن ساڭا ئېتىتقۇ شارابىدىن ئىچكۈزەتتىم؛ ئانارلىرىمنىڭ شەربىتىدىن ئىچكۈزەتتىم. 3 ئۈنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا بولاتتى، ئۈنىڭ ئوڭ قولى مېنى سلايتتى!». 4 «سىلە رگە تاپىلايمەنكى، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى ــ «ئۈنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، سىلەر مۇھەببەتنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 5 «دالادىن چىقىۋاتقان بۇ زادى كىم؟ ئۈز سۆيۈملۈكىگە يۆلىنىپ؟» «مەن تالما دەرىخى ئاستىدا سېنى ئويغاتقاندىم؛ ئاشۇ يەردە ئاپاڭ تولغاق يەپ سېنى دۇنياغا چىقارغاندى؛ ئاشۇ يەردە سېنى ئۈغقۇچى تولغاق يەپ سېنى چىقارغاندى». 6 «مېنى كۆكۈڭگە مۇھۇردەك، بىلىكىڭگە مۇھۇردەك باستاڭىسەن، چۈنكى مۇھەببەت ئۆلۈمدەك كۈچلۈكتۇر؛ مۇھەببەتنىڭ قىزغىنلىقى تەھتىسارادەك رەھىمسىز؛ ئۇنىڭدىن چىققان ئوت ئۈچقۇنلىرى، ــ ياھنىڭ دەھشەتلىك بىر يالقۇنىدۇر! (Sheol h7585) 7 كۆپ سۇلار مۇھەببەتنى ئۈچۈرەلمەيدۇ؛ كەلكۈنلەر ئۇنى غەرق قىلالمايدۇ؛ بىرسى: «ئۆي-تەئەللۇقاتلىرىمنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ مۇھەببەتكە ئېرىشسەمۇ» دېسە، ئۇنداقتا ئۇ تاۋەم كىشىنىڭ نەزىرىدىن پۈتۈنلەي چۈشۈپ كېتىدۇ». 8 «بىزنىڭ كىچىك سىڭلىمىز باردۇر، بىراق ئۇنىڭ كۆكسى يوقتۇر؛ سىڭلىمىزغا نە-لېچلەر كەلگەن كۈندە بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلىمىز؟» 9 «ئە گەر ئۇ سېپىل بولسا، بىز ئۇنىڭغا كۈمۈش مۇنار سالىمىز؛ ئە گەر ئۇ ئىشىك بولسا، بىز ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلايمىز». 10 «ئۈزۈم بىر سېپىلدۇرمەن، ھەم مېنىڭ كۆكسىلىرىم مۇنارلاردە كتۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا خاتىرجەملىك تاپقان بىرسىدەك بولدۇم». 11 «سۇلايمانىڭ باغلىرى-ھامونىڭ ئۈزۈمزارى بار

ئىدى، ئۈزۈمزارنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى مېۋىسى ئۈچۈن مىڭ
تەڭگە ئاپىرىپ بېرىشى كېرەك ئىدى؛ 12 ئۈزۈمنىڭ ئۈزۈمزارىم مانا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ؛
ئۇنىڭ مىڭ تەڭگىسى ساڭا بولسۇن، ئى سۇلايمان، شۇنىڭدەك ئىككى يۈز تەڭگە مېۋىسىنى
باققۇچىلارغا بولسۇن». 13 «ھەي باغلاردا تۇرغۇچى، ھەمراھلار ئاۋازىڭنى ئاڭلىغۇسى
بار؛ ماڭىمۇ ئۇنى ئاڭلاتقۇزغايسەن». 14 «ئى سۆيۈملۈكۈم، تېز بولە، جەرەن يا كى ياش
بۇغدەك بول، تېتىتقۇلار تاغلىرى ئۈستىدە يۈگۈرۈپ!»

یەشایا

1 ئۆززیا، یوتام، ئاهاز ۆە هەزەکیالار یەهۆداغا پادشاه بولغان ۆاقىتلاردا، یېرۇسالېم ۆە یەهۆدا توغرىسىدا، ئامونىنىڭ ئوغلى یەشایا كۆرگەن غایىبانە ۆەھيي-ئالامەتلەر: ـ **2** «ئى ئاسمانلار، ئاڭلاڭلار! ئى یەر-زېمىن، قۇلاق سال! چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز ئېيتتى: ـ «مەن باللارنى بېقىپ چوڭ قىلدىم، بىراق ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. **3** كالا بولسا ئىگىسىنى توۋيدۇ، ئېشەك ئۆز خوجايىنىنىڭ ئوقۇرىغا [ماڭىدىغان يولنى] بىلىدۇ، بىراق ئىسرائىل بىلمەيدۇ، ئۆز خەلقىم هېچ يورۇتۇلغان ئەمەس. **4** ئاه، گۇناهكار «يات ئەل»، قەبىهلىكنى توپلاپ ئۆزىگە يۈكلىگەن خەلق، رەزىللەرنىڭ بىر نەسلى، نىجىس بولۇپ كەتكەن باللار! ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يىراقلىشىپ، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نى كۆزگە ئىلمىدى، ئۇلار كەينىگە يانىدى. **5** نېمىشقا يەنە دۈمبالانغۇڭلار كېلىدۇ؟ نېمىشقا ئاسىيلىق قىلىۋېرىسىلەر؟ پۈتۈن باشلىرىڭلار ئاغرىپ، يۈرىكىڭلار پۈتۈنلەي زەئىپلىشىپ كەتتى، **6** بېشىڭلاردىن ئايىغىڭلارغىچە ساق يېرىڭلار قالمىدى، يەقەت يارا-جاراهەت، ئىششىق ۆە يىرىنگ بىلەن تولدى، ئۇلار تازىلانمىغان، تېڭىلمىغان يا كى ئۇلارغا هېچ مەلهەم سۈرتۈلمىگەن. **7** ۆەتىنىڭلار چۆلەشتى، شەهەرلىرىڭلار كويۈپ ۆەيرانە بولدى؛ يەر-زېمىنىڭلارنى بولسا، ياتلار كۆز ئالدىڭلاردىلا يۇتۇۋۇپلىۋاتىدۇ؛ ئۇ ياتلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىپ چۆللىشىپ كەتتى. **8** ئەمدى ئۆزۈمزارغا سىلىنغان چەللىدەك، تەرخەمە كىلىككە سىلىنغان كەپىدەك، مۇهاسىرىگە چۈشكەن شەهەردەك، زىئونىنىڭ قىزى زەئىپ قالدۇرۇلدى. **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىر-زىگە ئازغىنە «قالدىسى»نى قالدۇرمىغان بولسا، بىز سودوم شەهىرىگە ئوخشاپ قالاتىۋق، گومورىا شەهىرىنىڭ هالىغا چۈشۈپ قالاتىۋق. **10** ئى سودومنىڭ هۆكۈمرانلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار، «ئى گومورىانىڭ خەلقى، خۇدايىمىزنىڭ قانۇن-نەسىهىتىگە قۇلاق سېلىڭلار! **11** سىلەر زادى نېمە دەپ ماڭا ئاتاپ نۇرغۇنلىغان قۇربانلىقلارنى سۇنىسىلەر؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ «مەن كويدۇرمە قوچقار قۇربانلىقىڭلاردىن، بوراق مالنىڭ ياغلىرىدىن ۆيۈپ كەتتىم، بۇقىلار، پاقىلاتلار، تېكىلەرنىڭ قانلىرىدىن هېچ خۇرسەن ئەمەسمەن. **12** سىلەر مېنىڭ ئالدىمغا كىرىپ كەلگىنىڭلاردا، سىلەردىن هويلا-ئاۋاۋىلىرىمنى شۇنداق دەسسەپ-چەيلەشنى كىم تەلەپ قىلغان؟ **13** بېهۇدە «ئاشلىق هەدىيە»لەرنى ئېلىپ كېلىشنى بولدى قىلىڭلار، خۇشبۇي بولسا ماڭا يىرگىنچلىك بولۇپ قالدى. «يېڭى ئاي» هېيتلىرى ۆە «شابات كۈن»لىرىگە، جامائەت ئىبادەت سورۇنلىرىغا چاقىرىلىشلارغا ـ قىسقىسى، قەبىهلىكتە ئۆتكۈزۈلگەن داغدۇغىلىق يىغىلىشلارغا چىدىغۇچىلىكىم قالمىدى. **14** «يېڭى ئاي» هېيتىڭلاردىن، بېكىتىلگەن هېيت-بايرىمىڭلاردىن قەلبىم نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇلار ماڭا يۈك بولۇپ قالدى؛ ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشتىن چارچاپ كەتتىم. **15** قولۇڭلارنى كۆتۈرۈپ دۇئاغا يايغىنىڭلاردا، كۆزۈمنى سىلەردىن ئېلىپ قاچىمەن؛ بەرهەق، كۆپلەپ دۇئالارنى قىلغىنىڭلاردا، ئاڭلىمايمەن؛ چۈنكى قوللىرىڭلار قانغا ۆيالدى. **16** ئۆزۈڭلارنى يۇيۇپ، پاكلىنىڭلار؛ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى كۆز ئالدىمدىن نېرى قىلىڭلار، رەزىللىكنى قىلىشتىن قولۇڭلارنى ئۆزۈڭلار، **17** ياخشىلىق قىلىشنى ئۆگىنىڭلار؛ ئادىللىقنى ئىزدەڭلار، زومىگەرلە رگە تەنبىھ بېرىڭلار، يېتىم-يېسىرلەرنى ناهەقلىقتىن خالاس قىلىڭلار، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورىڭلار. **18** ئەمدى كېلىڭلار، بىز مۇنازىرە قىلىشايلى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سىلەرنىڭ گۇناهىڭلار قىپ-قىزىل بولسىمۇ، يۇنكۇەك ئاپاق بولىدۇ. **19** ئە گەر ئىتائەتمەن بولۇپ، ئاڭلىساڭلار، زېمىندىكى ئېسىل مەهسۇلاتنىن بەهرىمەن بولىسىلەر؛ **20** بىراق رەت قىلىپ يۈز ئۆرىسە ڭلار، قىلىچ بىلەن ئۆجۈقتۇرۇلىسىلەر» ـ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزىدىن بىلەن شۇنداق دېگەن. **21** سادىق شەهەر قاندامۇ پاهىشە بولۇپ قالدى!؟ ئەسلىدە ئۇ ئادالەت بىلەن تولغانىدى، هەققانىيلىق ئۇنى ماكان قىلغانىدى، بىراق هازىر قاتىللار ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتىدۇ. **22** كۆمۈشۈڭ بولسا داشقالغا ئايلىنىپ قالدى، شارابىڭىا سۇ ئارىلىشىپ قالدى؛ **23** ئەمىرلىرىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار، ئوغرىلارغا ئۇلپەت بولدى؛ ئۇلارنىڭ هەربىرى پارىغا ئامراق بولۇپ، سوغا-سالاملارنى كۆزلەپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار يېتىم-يېسىرلەر ئۈچۈن ئادالەت ئىزدىمەيدۇ؛ تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسى ئۇلارنىڭ ئالدىغا يەتمەيدۇ. **24** شۇڭا ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار ـ يەنى ئىسرائىلدىكى قۇدرەت ئىگىسى ئېيتىدۇ: ـ مەن كۈشەندىلىرىمنى [جازالاپ] پۇخادىن چىقىمەن، دۈشمەنلىرىمدىن قىساس ئالىمەن؛ **25** قولۇمنى ئۈستۈڭگە تە گكۈزۈپ، سېنى تاۋلاپ، سەندىكى داشقالنى تەلتۈكۈس تازىلايمەن، سەندىكى بارلىق ئارىلاشمىلارنى ئېلىپ تاشلايمەن. **26** هۆكۈمران-سوراقچىلىرىڭلارنى ئاۋۋالقىدەك، مەسلىهەتچىلىرىڭلارنى دەسلەپتىكىدەك هالغا كەلتۈرىمەن. كېيىن سەن «هەققانىيلىقنىڭ ماكانى»، «سادىق شەهەر» ـ دەپ ئاتىلىسەن. **27** ئەمدى زىئون ئادىللىق بىلەن، ۆە ئۇنىڭغا قايتىپ كەلگەنلەر هەققانىيلىق بىلەن قۇتقۇزۇلۇپ هۆر قىلىنىدۇ. **28** بىراق ئاسىيلار ۆە گۇناهكارلار بىردەك ئۆجۈقتۇرۇلىدۇ، پەرۋەردىگاردىن يۈز ئۆرىگۈچىلەر بولسا هالاك بولىدۇ. **29** شۇ چاغدا سىلەر تەشنا بولغان دۈب دەرەخلىرىدىن نومۇس قىلىسىلەر، تاللىغان باغلاردىن خىجىل بولىسىلەر. **30** چۈنكى ئۆزۈڭلار خۇددى يوپۇرماقلىرى قۇرۇپ كەتكەن دۈب دەرىخىدەك، سۇسىز قۇرۇق بىر باغدەك بولىسىلەر. **31** شۇ كۈنى كۈچىي بارلار ئوتقا شام پىلىكى، ئۇلارنىڭ ئەجرى بولسا، ئۆچقۇن بولىدۇ؛ بۇلار هەر ئىككىسى تە گلا كويۈپ كېتىدۇ، ئۇلارنى ئۆچۈرۈشكە هېچكىم چىقمايدۇ.

2 بۇلار ئامونىنىڭ ئوغلى یەشایا یېرۇسالېم ۆە یەهۆدا توغرىسىدا كۆرگەن كالامىدۇر: ـ **2** ئاخىر زامانلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، هەممە دۆڭ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىپ كۆتۈرۈلىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۆنىگىگە قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. **3** نۇرغۇن خەلق-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرگە: ـ «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، یاقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىققايلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىر-زگە ئۆگىتىدۇ، بىز ئۆنىڭ ئەرىقلىرىدە ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. ـ چۈنكى قانۇن-يولىيورۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى یېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. **4** ئۇ ئەللەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ هەق-ناهەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ؛ بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار هەم يەنە ئۇرۇشنى ئۆگەنمەيدۇ. **5** ـ «ئى یاقۇپ جەمەتىدىكىلەر، كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ نۇرىدا ماڭايلى!». **6** ـ سەن ئۆز خەلقىڭ بولغان یاقۇپ جەمەتىنى تاشلاپ قويدۇڭ؛ چۈنكى ئۇلار شەرقتىكى خورافاتلار بىلەن تولدۇرۇلدى؛ ئۇلار فىلىستىيلەردەك پال سالىدۇ؛ ئۇلار چەتئەللىكلەر بىلەن قول تۇتۇشىدۇ؛ **7** زېمىنى بولسا ئالتۇن-كۈمۈشكە تولۇپ كەتتى؛ بايلىقلىرى تۈگىمەس؛ يەر-زېمىنى ئاتلارغىمۇ تولۇپ كەتتى، جەڭ ھارۇلىرى هەم تۈگىمەس؛ **8** زېمىنى بۇتلار بىلەمۇ لىق بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن یاسىغانلىرىغا، بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە سەجدە قىلىشىدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن پۇقرالار ئېگىلدۈرۈلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ قەدىنى رۇسلىمايسەن هەم هېچ كەچۈرۈم قىلمايسەن. **10** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۆەھشىتىدىن، هەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇر، [خادا] تاشلار ئېچىگە كىرىۋال، توپا-چاڭلار ئېچىگە مۆكىۋال! **11** چۈنكى ئادەمنىڭ تە كەبىۋىر كۆزلىرى یە رگە قارىتىلىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى پەس قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنىدە یالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **12** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شۇنداق بىر كۈنى تە يار تۇرىدۇ: ـ شۇ كۈنى هەربىر تە كەبىۋىر ۆە مەمەدانلارنىڭ ئۈستىگە، ئۈزىنى یۇقىرى سانىغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ (شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ هەممىسى پەس قىلىنىدۇ!)، **13** شۇنىڭدەك لۇبانىنىڭ ئېگىزى، پەلە ككە یېتىدىغان بارلىق كېدىر دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، باشانىدىكى بارلىق دۈب دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، **14** ئېگىز تاغلارنىڭ هەممىسىگە، یۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بارلىق دۆڭگەرنىڭ ئۈستىگە، **15** هەربىر هەيۋەتلىك مۇنارنىڭ ئۈستىگە، هەربىر مۇستەهكەم سېپىلنىڭ ئۈستىگە، **16** تارشىشتىكى هەربىر سودا كېمىسىنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا بارلىق گۈزەل كېمە گەۋدىسىنىڭ ئۈستىگە شۇ كۈنى چۈشۈشكە تە يار تۇرىدۇ. **17** ئادەملەرنىڭ كۆزە گىلىرى تۆۋەن قىلىنىپ چۈشۈرۈلۈپ، ئىنسانلارنىڭ تە كەبىۋىرلىقى پەس قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنىدە یالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. **18** بۇتلار بولسا هەممىسى كۆزدىن یوقىلىدۇ. **19** پەرۋەردىگار یەرنى دەهشەتلىك سىلكىندۈرۈشكە ئورنىدىن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۆنىڭ ۆەھشىتىدىن، ئۇنىڭ هەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش غارلىرىنىڭ ئېچىگە، یەر یۈزىدىكى ئۆڭكۈرلە رگە كىرىۋالىدۇ؛ **20** شۇ كۈنىدە كىشىلەر ئۆزىگە چوقۇنۇشقا

ياسغان كۆمۈش بۇتلىرى ۋە ئالتۇن بۇتلىرىنى قارىغۇ چاشقانلارغا ۋە شەپەرە كۈلە رگە تاشلاپ بېرىدۇ؛ **21** پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۈرۈشكە ئورنىدن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار تۆزلىرىنى تۇنىڭ ۋەھىشتىدن، تۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىيىدن قاچىرۇپ، خادا تاش چاكىرىنىڭ ئىچىگە، يارلارنىڭ يېرىقلىرىغا كىرىۋالىدۇ؛ **22** ئۈمىدىگارلارنى نەپسى دىمىغىدىلا تۇرىدىغان ئىنسانلاردىن ئۇزۇڭلار، چۈنكى ئىنسان زادى نېمە ئىدى؟!

3 چۈنكى، قارا! ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، يېرۇسالىم ۋە يەھۇداغا قۇۋۋەت ۋە يۆلەنچۈك بولغان [يارلىق نەرسىلەرنى يوق قىلىدۇ]، ـ يەنى قۇۋۋەت بولغان پۈتكۈل تاش-نان، يۆلەنچۈك بولغان ھەممە سۇ، **2** پالۋان ۋە لەشكەر، سوتچى ۋە پەيغەمبەر، پاچىلى ۋە ئاقساقال، **3** ئەللىك بېشى، مۆتىۋەر ۋە مەسلىھەتچى، ھۈنەرۋەن ئۈستىلار ۋە جادۇ قىلغۇچىلارنى يوق قىلىدۇ. **4** ـ [ئۇلارنىڭ ئۇرنىغا] ياشلارنى ئەمەلدار قىلىمەن، بەتخۇي بالىلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. **5** پۇقرالار بىر-بىرىنى ئېزىدۇ، ھەربىرى قوشنىسى تەرىپىدىن ئېزىلىدۇ؛ بالىلار قېرىلارغا، مۇتىئەھەملەر مۆتىۋەرلە رگە ئەدەپسىزلىك قىلىدۇ؛ **6** شۇ كۈنى بىرسى ئاتا جەمەتىدىكى قېرىندىشىنى تۇتۇۋېلىپ، تۇنىڭغا: ـ «سىزنىڭ كىيىم-كېچەككىڭز بار، بىـ رگە يېتەكچى بولۇڭ، بۇ خارابىلەر قولىڭىز ئاستىدا بولسۇن»، ـ دەيدۇ؛ ئۇ جاۋابەن قولىنى كۆتۈرۈپ [قەسەم ئىچىپ]: «دەردىگارغا دەرمان بولالمايمەن؛ ۋېيۇمدىمۇ يا ئاش-نان يا كىيىم-كېچەك يوق، مېنى خەلققە يېتەكچى قىلما گلار!» ـ دەيدۇ. **8** چۈنكى يېرۇسالىم پۈتلىشىدۇ-چۈشكۈنلىشىدۇ، يەھۇدا بولسا يىقىلىدۇ، سەۋەبى، ئۇلارنىڭ تىلى ۋە ئىللەتلىرى پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىپ، شەرەپ ئىگىسىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئىسيانكارلىق قىلدى. **9** ئۇلارنىڭ چىرايى ئۆزلىرىگە قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ ئۇلار سودوم شەھىرىدەك گۇناھىنى ھېچ يوشۇرمايۋ، ئوچۇق-تاشكارا جاكارلايدۇ. ئۇلارنىڭ جىنىغا ۋاي! ئۇلار يامانلىقنى ئۆز بېشىغا چۈشۈپ رگەن! **10** ھەققانىيلارغا ئېيتقىنكى، ئۇلار ئامان-ئېسەنلىكتە ئۆرىدۇ، ئۇلار ئۆز ئەمللىرىنىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ؛ **11** رەزىللە رگە ۋاي! بېشىغا يامانلىق چۈشىدۇ، چۈنكى ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرى ئۆزىگە يانىدۇ. **12** مېنىڭ خەلقىمدە بولسا، بالىلار ئۇلارنى خار قىلىدۇ، ئايالار ئۇلارنى ئىدارە قىلىدۇ؛ ئى خەلقىم! سىلەرنى يېتىە كلەۋاتقانلار سىلەرنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار ماڭىدىغان يوللىرىڭلارنى يوق قىلىدۇ. **13** پەرۋەردىگار ئۆز دەۋاسىنى سوراشقا ئورۇن ئالدى، خەلق-ئەللەتلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئۆرە تۇرىدۇ؛ **14** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئاقساقللىرى ۋە ئەمىرلىرى بىلەن دەۋالىشىپ، ئۇلارغا: ـ ئۆزۈمزارنى يەپ تـ ۇگەتكەنلەر سىلەر ئۆز ئۆڭلار، ئاجىز مۆمىنلەردىن ئالغان ئۇلجا ۋېۋىڭلاردا ياتىدۇ، دەيدۇ. **15** ـ سىلەرنىڭ خەلقىمنى ئاشۇنداق ئېزىپ، ئاجىز مۆمىنلەرنىڭ يۈزلىرىگە دەسسەپ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار. **16** پەرۋەردىگار يەنە مۇنداق دېدى: ـ «زىئون قىز-ئايالىلىرى تەكەبىۋرلۇق قىلىپ، قاش-كىرپىكلىرىنى سۈزۈپ، كۆزلىرىنى ۋېينىتىپ، ناز قىلىپ تايتاكلىشىپ، پۇتلىرىنى جىلدىرلىتىپ مېڭىپ يۈرىشىدۇ؛ **17** شۇڭا رەب زىئون قىز-ئايالىرىنىڭ باش چوققىلىرىنى تاز قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ۋېيات يەرلىرىنى ئېچىۋېتىدۇ». **18** ئاشۇ كۈنى رەب ئۇلارنى گۈزەللىكىدىن مەھرۇم قىلىدۇ، ـ ئۇلارنىڭ ئوشۇق جىلدىراقلىرىنى، باش جىيە كلىرىنى، ئاي شە كللىك مارجانلىرىنى، **19** ھالقىلىرىنى، بىلەزۈكلىرىنى، چۈمپەردە-چاچۋانلىرىنى، **20** روماللىرىنى، ئوشۇق زەنجىرلىرىنى، پوتلىرىنى، ئەتىردانلىرىنى، تىلتۇمارلىرىنى، **21** ئۈزۈكلىرىنى، بۇرۇن ھالقىلىرىنى، **22** ھېيتلىق تونلىرىنى، يوپۇقلىرىنى، پۇ ركەنجىلىرىنى، ھەميانلىرىنى، **23** ئەينە كلىرىنى، ئاپتاق ئىچ كوينە كلىرىنى، سەللىلىرىنى ۋە تور پەردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **24** ئەمدى شۇنداق بولىدۇ كى، ئەتىر پۇرىقىنىڭ ئورنىغا بەتۋىلۇق، پوتىنىڭ ئورندا ئارغامچا، چىرايلىق ياسغان چاچلىرىنىڭ ئورندا تاز بېشى، كېلىشكەن تونىڭ ئورندا بۇز رەختىلەر، گۈزەللىكىنىڭ ئورندا داغمال تامغىسى بولىدۇ. **25** سېپىنىڭ يىگىتلىرىڭ قىلىچلىنىپ، باتۇرلىرىڭ جەڭدە يىقىلىدۇ. **26** [زىئوننىڭ] قوۋۇقلىرى زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىدۇ؛ ئۇ يالىڭاچلانغان ھالدا يە رگە ئولتۇرۇپ قالىدۇ.

4 شۇ كۈنى يەتتە ئايال بىر ئەرنى تۇتۇۋېلىپ، تۇنىڭدىن: ـ «بىز ئۆز نېنىمىزنى يەيمىز، ئۆز كىيىم-كېچەك كىلىرىمىزنى كىيىمىز؛ پەقەت بىزنى رەسۋالىقتىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، بىزنى نامىڭىزغا تەۋە قىلىشىڭىزنى ئۈتۈنىمىز!» ـ دەيدۇ. **2** شۇ كۈنى «پەرۋەردىگارنىڭ شېخىي» ئۆتۈنۈڭ گۈزەللىكى ھەم شەرىپىنى كۆرسەتكۈچى بولىدۇ، زېمىن بە رگەن مېۋە بولسا، قېچىپ قۇتۇلغان ئىسرائىلدىكىلە رگە شۇھرەت ۋە گۈزەللىك كەلتۈرىدۇ. **3** ھەم شۇنداق ئىش بولىدۇ كى، زىئوندا قالغانلار، يېرۇسالىمدا توختىتىلغانلار، يەنى يېرۇسالىمدا ھايات دەپ تىزىملانغانلارنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىدۇ. **4** شۇ چاغدا رەب ئادالەت يۈرگۈزگۈچى روھ ھەم كۆيدۈرگۈچى روھ بىلەن، زىئون قىزلىرىنىڭ پاسقىلىقىنى يۇيۇپ، يېرۇسالىمنىڭ قان داغلىرىنى تازىلايدۇ. **5** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار كۆندۈزدە زىئون تېغىدىكى ھەربىر تۇيۋ، شۇنداقلا بارلىق ئىبادەت سورۇنلارنىڭ ئۈستىگە ئىس-تۈتەك ۋە بۇلۇتى، كەچتە بولسا ئوت يالقۇنىنىڭ جۇلالىنى يارىتىدۇ؛ چۈنكى شان-شەرەپنىڭ ئۈستىدە سايىۋەن بار بولىدۇ. **6** شۇ كۈنى، كۆندۈزدە تومۇز ئىسىققا سايە قىلىدىغان، خەتەردىن پاناھلىنىدىغان، بوران-يامغۇرلارغا دالدا بولىدىغان بىر سايىۋەنلىك كەپە بولىدۇ».

5 مەن ئۆز سۆيگەن يارىمغا، مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۈچۈن ئۆز ئۈزۈمزارى توغرۇلۇق بىر كۈي ئېيتىپ بېرەي؛ سۆيۈملۈكۈمنىڭ مۇنبەت بىر دۆڭ ئۈستىدە ئۆزۈمزارى بار ئىدى؛ **2** ئۇ ھەممە يېرىنى كولاپ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىدى، ئەڭ ئېسىل ئۈزۈم تېلى تىكتى؛ ئۇ ئۆزۈمزار ئوتتۇرىسىغا كۆزىتىش مۇنارى سالدى، ئۆزۈمزار ئىچىدىمۇ شاراپ كۆچلىكى قازدى، ئاندىن ئۆزۈمدىن ياخشى ھوسۇل كۈتتى؛ بىراق بۇنىڭ ئورنىغا، ئۆزۈمزار ئاچچىق ئۆزۈملەرنىلا بەردى. **3** قېنى، ئى يېرۇسالىمدىكىلەر ۋە يەھۇدانىڭ ئادەملىرى، مەن بىلەن ئۆزۈمزارىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ھۆكۈم چىقىرىڭلار! **4** مېنىڭ ئۆزۈمزارىمدا قىلغۇدەك يەنە نېمە ئىشىم قالدى؟ ياخشى ئۆزۈملەرنى كۈتكىنىمدە، نېمىشقا پەقەت ئاچچىق ئۆزۈمنىلا چىقىرىپ بەردى؟ **5** ئەمدى ھازىر ئۆز ئۆزۈمزارىمنى نېمە قىلىدىغىنىمنى سىلە رگە ئېيتىپ بېرەي: ـ ئۇنىڭ چىتلاقلىرىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇ يۇتۇۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ تاملىرىنى چېقىپ غۇلىتىمەن، ئۇ چەيلىنىدۇ. **6** مەن ئۇنى چۈلۈڭكە ئايلاندۇرىمەن؛ ھېچكىم ئۇنى چاتاپ-پۇتاپ، يەرۋىش قىلمايدۇ؛ جىغانلار ۋە تىكەنلەر ئۇنىڭدا ئۈسۈپ چىقىدۇ؛ بۇلۇتلارغا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يامغۇر ياغدۇرماگلار دەپ ۋېرىۋېمەن. **7** چۈنكى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزۈمزارى ـ ئىسرائىل جەمەتى، ئۇنىڭ خۇشاللىقى بولغان ئۈسىملۈك بولسا ـ يەھۇدادىكىلەردۇر؛ ئۇ ئادالەت مېۋىسىنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى زۇلۇم كۆردى، ھەققانىيلىقنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى ناله-پەريياد بولدى! **8** خەقلە رگە ھېچ ئورون قالدۇرماي ۋېنى-ۋېگە، ئېتىزنى-ئېتىزغا تۇلىغانلارغا ۋاي! ئۆز ئۆڭلارنى يالغۇز زېمىندا قالدۇرماڭلار؟ **9** ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مېنىڭ قۇلىقىمغا مۇنداق دېدى: ـ «كۆپلىگەن ۋېلەر، دەرۋەقە ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك ۋېلەر ئادەمزاتسىز، خاراب بولىدۇ. **10** بەرھەق، قىرىق مولۇق ئۈزۈمزار پەقەت ئالتە كۈپ شاراب بېرىدۇ، ئوتتۇز كۈزە دان بولسا پەقەت ئۈچ كۈزە ھوسۇل بېرىدۇ. **11** مەي ئىچىشكە ئالدىراپ تاڭ ئاتقاندا ئورندىن تۇرغانلارغا، قاراڭغۇ چۈشىشىگە قارىماي، شاراپتىن كەيپ بولغۇچە بىسىپ ئولتۇرغانلارغا ۋاي! **12** ئۇلارنىڭ زىياپەتلىرىدە چىلتار ۋە لىرا، تەمبۇر ۋە نەي، شاراپمۇ بار، بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىغا ۋە قول ئىشلىرىغا ھېچ ئېتىۋار قىلمايدۇ. **13** شۇ سەۋەبتىن ئۆز خەلقىم بىلىمدىن خەۋەرسىز بولغانلىقى ۋېيىلدىن سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ؛ ئېسىلزادىلىرى ئىچىرقىشىپ، يۇقالىرى ئۆسىۋزلۇقتىن قۇرۇپ كېتىدۇ. **14** شۇڭا تەھتىسارا نەپسىنى يوغىنىتىپ، ئاغزىنى ھاڭ ئاچىدۇ؛ ئۇلارنىڭ شۇھرەتلىرى، توپ-توپ ئادەملىرى، قىقاس-سۈرەن كۆتۈرگۈچىلىرى ۋە نەغمە ئېيتقۇچىلىرى بىراقلا ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) **15** پۇقرالار ئېگىلدۈرۈلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ، تەكەبىۋرلارنىڭ كۆزلىرى يە رگە قارتىلىدۇ؛ **16** بىراق ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئادالەت يۈرگۈزگىنىدە ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ؛ پاك-مۇقەددەس بولغۇچى تەڭرى يە ئىزگۈلۈك ئىلان قىلىنىدۇ. **17** شۇ چاغدا قوزىلار ئۆز يايلاقلىرىدا تۇرغاندەك ئوتلايدۇ؛ مۇساپىرلارمۇ يايلاقلارنىڭ ۋەيرانە ۋېلىرىدە ئوزۇقلىنىدۇ. **18** قەبىھلىكنى ئالداڭچىلىقنىڭ يىپلىرى بىلەن، گۇناھنى ھارۋا ئارغامچىسى بىلەن تارتقانلارغا ۋاي! **19** يەنى: «[خودا] ئالدىرسۇن! ئىشلىرىنى ئۆزى ئىتتىكرەك ئادا قىلسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى كۆرەلەيمىز! «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نىڭ نىيەت قىلغىنى يېقىنلاشسىپ ئىشقا ئاشۇرۇلغاي، بىز ئۇنى بىلۋالايلى!» ـ دېگەنلە رگە ۋاي! **20** يامانىنى

ياخشى، ياخشىنى يامان دېگۈچىلە رگە، قاراڭغۇلۇقنى نۇرنىڭ، نۇرنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا، ئاچچىقنى تاتلىقنىڭ، تاتلىقنى ئاچچىقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا ۋاي!
21 ئۆزلىرىنى دانا دەپ چاغلىغانلارغا، ئۆز نەزىردە ئۆزلىرىنى ئەقىللىق دەپ قارىغانلارغا ۋاي! 22 شاراب ئىچىشكە باتۇر بولغانلارغا، ھاراقنى ئەبجەش قىلىشتا قەھرمان بولغانلارغا، 23 يەنى پارا ئۈچۈن رەزىللەرنى ئاقلاپ، شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ ئادالىتىنى رەت قىلغۇچىلارغا ۋاي! 24 شۇڭا، ئوت يالقۇنلىرى سامانلارنى يۇتۇۋەتكەندەك، يالقۇنلاردا مەڭگەنلەر سولىشىپ يوقالغاندەك، ئۆلارنىڭ يىلتىزلىرى چىرىپ كېتىدۇ، گۈل-چېچەك كىبرى چاڭ-توزا ئۇچۇپ كېتىدۇ، چۈنكى ئۆلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ يولىيورۇق-قانۇنىنى چەتكە قاققان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆز-كالامىنى كۆز ئالدىغا ئىلمىغاندى. 25 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز خەلقىگە قاراپ قاينايدۇ، ئۇ ئۆلارغا قاراپ قولىنى كۆتۈرۈپ، ئۆلارنى ئۇرۇپ يەنىتىدۇ. تاغلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ، ئۆلۈكلەر ئەخلەتلەردەك كوچىلار ئوتتۇرىسىدا دۆۋە-دۆۋە بولىدۇ. مۇشۇنداق ئىشلار بولىسمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا ياغمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قاينۇرۇلماي تۇرىدۇ.
26 ئۇ يىراقتىكى ئەللەرنى چاقىرىپ ئۇغنى كۆتۈرىدۇ، ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت ياقىسىدىن بىر ئەلنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ، مانا ئۆلار تېزدىن ئالدىراپ كېلىدۇ! 27 ئۆلاردىن ھېچبىرى چارچاپ كەتمەيدۇ، پۇتلىشىپمۇ كەتمەيدۇ. ھېچبىرى مۇڭگىمەيدۇ، ئۇخلىمايدۇ، ياغلىغان بەلۋاغلىرىدىن ھېچبىرى بوشىمايدۇ، چورۇقلىرىنىڭ بوغقۇچلىرىدىن ھېچبىرى ئۈزۈلمەيدۇ، 28 ئۆلارنىڭ ئوقلىرى ئىتتىك، بارلىق ئوقيالىرىنىڭ كىرىچلىرى تارتىلىپ تەييار تۇرىدۇ، ئاتلىرىنىڭ ئېياقلىرى چاقاق تېشىدەك بولىدۇ، [جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ] چاقلىرى قويۇنتازدەك ئايلىنىدۇ، 29 ئۆلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى شىرنىڭكىدەك بولىدۇ، ئۆلار ئارسىلانلاردەك ھۆركىرىشىدۇ، دەرۋەقە، ئۆلار ئوۋغا ئېرىشكەندە غاژ-غۇژ قىلىپ ھۆرپىيىشىدۇ، ئوۋنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم بولماي، ئۆلار ئۇنى ئېلىپ كېتىدۇ. 30 شۇ كۈنى ئۆلار دېڭىزلار ھۆركۈرگەندەك ئوۋغا ھۆركىرىشىدۇ، ئە گەر بىرەرسى يەر-زېمىنغا قارىغۇدەك بولسا، پەقەت قاراڭغۇلۇق، دەرد-ئەلەمنىلا كۆرىدۇ! ھەرقانداق نۇر بۇلۇت-تۇمان تەرىپىدىن غۇۋالاشىدۇ.

6

ئۆززىيا پادىشاھ ئالەمدىن ئوتكەن يىلى مەن رەبنى كۆردۇم؛ ئۇ ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر تەختتە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ تونى مۇقەددەس ئىبادەتخانىغا بىر كەلگەندى.
2 ئۇنىڭ ئۈستىدە سارافلار پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئالتە تال قانىتى بار ئىدى؛ ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ يۈزىنى يۇپاتتى، ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ پۇتىنى يۇپاتتى، ۋە ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى. 3 ئۇلاردىن بىرى باشقا بىرسىگە: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەسىتۇر! بارلىق يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە تولغان!» ـ دەپ توۋلاۋاتاتتى. 4 توۋلىغۇچىنىڭ ئاۋازىدىن دەرۋازىنىڭ كېشە كىلىرى تەۋرىنىپ كەتتى، ئۆي ئىس-ئۈتەك بىلەن قاپلاندى. 5 شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «ئۈزۈمگە ۋاي! مەن ئۆزۈمنى! چۈنكى مەن لەۋلىرى ناپاك ئادەممەن ھەم ناپاك لەۋلۈك خەلق بىلەن ئارىلىشىپ تۇرۇپ، ئۆز كۆزۈم بىلەن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا قاريدىم!» ـ دېدىم. 6 شۇنىڭ بىلەن سارافلاردىن بىرى قولىدا قۇربانگاھتىن بىر چوغنى لاخشىگىرغا قىسىپ ئېلىپ، يېنىمغا ئۇچۇپ كەلدى؛
7 ئۇ ئۇنى ئاغزىمغا تەككۈزۈپ: ـ «مانا، بۇ لەۋلىرىڭگە تەگدى؛ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ئېلىپ تاشلاندى، گۇناھىڭ كافارەت بىلەن كەچۈرۈم قىلىندى» ـ دېدى. 8 ئاندىن مەن رەبنىڭ: ـ «مەن كىمنى ئەۋەتىمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ باريدۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەيسەن» ـ دېدىم. 9 ۋە ئۇ: «بارغىن؛ مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 10 مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى تاش قىلغىن؛ ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىنى ئېغىر، كۆزلىرىنى كور قىلغىن؛ بولمىسا، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرەلەيدىغان، قۇلىقى بىلەن ئاڭلىيالايدىغان، كۆڭلى بىلەن چۈشىنەلەيدىغان قىلىنىپ، يولدىن يانىدۇرۇلۇپ ساقايتىلغان بولاتتى». 11 ئاندىن مەن: ـ «رەب، بۇ ئەھۋال قاچانغىچە داۋاملىشىدۇ؟» ـ دەپ سوروۋىدىم، ئۇ جاۋابەن: ـ «تا شەھەرلەر خاراب قىلىنىپ ئاھالىسىز، ئۆيلەر ئادەمزاتسىز، زېمىن پۈتۈنلەي چۆلگە ئايلىنىپ بولغۇچە، 12 پەرۋەردىگار ئادەملىرىنى يىراقلارغا يۆتكەپ، زېمىندىكى تاشلۇۋېتىلگەن يەرلەر كۆپ بولغۇچە بولىدۇ» ـ دېدى. 13 «ھالبۇكى، زېمىندا ئادەملەرنىڭ ئوندىن بىرىلا قالىدۇ؛ ئۇلار [زېمىنغا] قايتىپ كېلىپ يەنە يۇتۇۋېتىلىدۇ، كېسىلگەن بىر دۇب يا كى ئارتار دەرىخىنىڭ كۆتىكىدەك بولىدۇ؛ كۆتىك بولسا «مۇقەددەس نەسىل» بولۇر.

7

يەھۇدا پادىشاھى ئاھاز (ئۇززىيانىڭ نەۋرىسى، يوتامنىڭ ئوغلى) تەختكە ئولتۇرغان كۈنلىرىدە، مۇنداق ئىش بولدى: ـ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ۋە ئىسرائىل پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ يېرۇسالېمغا قارشى جەڭ قىلدى، لېكىن ئۇستۇنلۇكىگە ئېرىشەلمىدى.
2 داۋۇتنىڭ جەمەتىگە: ـ «سۈرىيە ئەفرائىم بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلەشمە قوشۇن قۇردى» ـ دېگەن خەۋەر كەلدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ جەمەتىدىكىلەرنىڭ كۆڭلى ۋە خەلقىنىڭ كۆڭلى ئورمانلار شامالدا سىلكىنىپ كەتكەندەك سىلكىنىپ كەتتى. 3 ئاندىن يەھۇۋەردىگار يەشاياغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ۋە ئوغلۇڭ شېئار-جاشۇب چىقىپ، كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزنىڭ يېدىكى يولغا، يۇقىرى كۆلچەك نورىنىڭ بېشىغا بېرىپ، ئاشۇ يەردە ئاھاز بىلەن كۆرۈشكىن. 4 سەن ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئېھتىيات بىلەن كۆڭلۈڭنى توق تۇت! بۇ ئىككى كۆيمەس ئوتقاشنىڭ كۆتىكىدىن، يەنى رەزىن ھەم سۈرىيەنىڭ ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىنىڭ دەشتى-غەزەپلىرىدىن قورقما، يۈرە كۈادى بولۇپ كەتمە! 5 چۈنكى سۈرىيە، ئەفرائىم ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلى سېنى قەستلەپ: ـ 6 «بىز يەھۇداغا ھېسىپ كىرىپ، پارا كەندىچىلىك ئوغدۇرۇپ، ئۆزىمىز ئۈچۈن تالان-تاراج قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر پادىشاھنى، يەنى تابەئەلنىڭ ئوغلىنى تىكلەيلى!» دېگەندى. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ سۆز ئاقىلدۇ، ھېچ ئەمەلگە ئاشمايدۇ؛ 8 چۈنكى سۈرىيەنىڭ بېشى دەمەشق شەھىرى ۋە دەمەشق شەھىرىنىڭ بېشى رەزىندۇر، خالاس، ۋە ئاتمىش بەش يىل ئىچىدە ئەفرائىم ئۇنداق بىتىچ بولىدۇ ئۇ كى، ئۇلارنى «بىر خەلق» دېگلى بولمايدۇ؛ 9 ۋە ئەفرائىمنىڭ بېشى ساماريە شەھىرىدۇر، ساماريە شەھىرىنىڭ بېشى رەمالىيانىڭ ئوغلىدۇر، خالاس، سىلەر بۇلارغا ئىشەنمىسە گىلار، مۇستەھكەملەنمەيسىلەر» ـ دېگەن». 10 پەرۋەردىگار يەنە ئاھازغا سۆز قىلىپ: ـ 11 «ئۆزۈڭ ئۈچۈن بېشارەت سورا؛ مەيلى يەرنىڭ ئېگىدە يا كى پەلە كنىڭ قەرىدە بولسۇن سوراۋەر» ـ دېدى. 12 براق ئاھاز جاۋابەن: «مەن ھەم سورىمايمەن ھەم پەرۋەردىگارنى سىناقتا قويمايمەن» ـ دېدى. 13 ئاندىن [يەشايا]: ـ ئەمدى ئى داۋۇت جەمەتىدىكىلەر، ئاڭلاپ قويۇڭلار، ئادەملەرنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىغىنىڭلارنى ئاز دەپ، سىلەر خۇدايىمنىڭ سەۋر-تاقىتىنىمۇ قويمىغىلىۋاتامسىلەر؟ 14 شۇڭا رەب ئۆزى سىلە رگە بىر بېشارەت بېرىدۇ: ـ مانا، پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئىمانۇئېل» دەپ ئاتايدۇ. 15 ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە ئۇ پىشلاق ۋە بال يەيدۇ. 16 چۈنكى بۇ ياش بالا ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە، سەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ ئىككى پادىشاھنىڭ يەر-زېمىنلىرى تاشلىنىپ قالىدۇ. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىگە ئەفرائىم يەھۇدادىن ئايرىلغان كۈندىن ئېيان بولۇپ باقمىغان قاتتىق كۈنلەرنى چۈشۈرىدۇ. ئۇ كۈنلەر بولسا ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىدىن ئىبارەتتۇر! 18 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پىنھان ئېرىقلىرىدىكى پاشىلارنى ۋە ئاسۇرىيەدىكى ھەرىلەرنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ 19 ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىپ ھەربىر خىلۋەت جىلغىلارغا، تاشلارنىڭ ھەربىر ئارا چاچىلىرىغا، ھەممە يانتاقلارغا ۋە ھەممە يايلاقلارغا غۇژۇزدە قونۇشىدۇ. 20 شاۋۇ كۈنى، رەب ئەفرات دەريا سىنىگ نېرىسىدىن ئىجارىگە ئالغان بىر ئۇستىرا بىلەن، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن چاچ چۈشۈرىدۇ؛ مۇشۇ ئۇستىرا باشنىڭ چېچىنى، پۇتنىڭ ئۆزىگىرىنى ۋە ساقالنىمۇ چۈشۈرۈپ غىرايدۇ؛ 21 شۇ كۈنلەردە بىر كىشى ياش بىر سىيىر ۋە ئىككى قوي باقىدۇ؛ 22 ئۇلارنىڭ شۈنچە كۆپ سۈت بە رگىنىدىن ئۇ سېرىق ماي يەيدۇ؛ دەرۋەقە، زېمىندا قالغانلارنىڭ ھەممىسى سېرىق ماي ۋە بال يەيدۇ. 23 ۋە شۇنداق بولىدۇ كى، ھەر تىلى بىر كۈمۈش تەڭگىگە يارايدىغان، مىڭ تىلى بار ئۈزۈمزارلىق بولغان ھەربىر جاي جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ؛ 24 ئاشۇ يە رگە ئادەملەر پەقەت ئوقيا كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، چۈنكى پۈتكۈل زېمىن جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ. 25 ئىلگىرى كەتمەن چېپىلغان ھەربىر تاغلىق جىلغىلارغا بولسا، ـ ئۇلار ئۇ يەرلە رگە جىغانلاردىن ۋە تىككەنلەردىن قورقۇپ بارمايدۇ؛ بۇ يەرلەر پەقەت كالىلارنى ئوتلىتىدىغان، قويلار دەسسەپ-چەيلەيدىغان جايلار بولۇپ قالىدۇ، خالاس.

8 پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «چوڭ بىر تاختايىنى قولۇڭغا ئېلىپ، ئېنىق ھەرپلەر بىلەن: ـ «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ يازغىن» ـ دېدى. **2** مەن شۇنداق قىلىپ تۆزۈمگە «ئىشەنچلىك گۇۋاھچىلار» سۈپىتىدە مۇشۇنى خاتىرىلەشكە كاھىن بولغان ئۇرىيا ۋە يەرەبەقيانىڭ ئوغلى زە كەرىيانى چاقىرۋالدىم. **3** ئاندىن مەن ئايال پەيغەمبەر بىلەن بىللە ياتتىم. شۇنداق قىلىپ ئۇ ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. شۇنڭا بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «ئۇنىڭ ئىسمىنى «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ ئاتىغىن؛ **4** چۈنكى بالا «دادا، ئاپا» دەپ چاقىرشنى بىلگۈچە، دەمەشق بايلىقلىرى ۋە ساماريەدىكى ئولجا ئاسۇريە پادىشاھى تەرىپىدىن بۇلاپ ئېلىپ كېتىلىدۇ» ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار يەنە ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **6** «مۇشۇ خەلق شىلوئاھ ئوستىكىدىكى لەرزان ئېقىۋاتقان سۇلارنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەزىن ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىدىن خۇرسەن بولغاچقا، **7** شۇڭا مانا، رەب ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دولقۇنلاپ ئاقىدىغان، ئەلۋەك ئەفرات دەرياسىنىڭ سۈلىرىنى، ـ يەنى ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىنى تولۇق ھەيۋە-شۆھرىتى بىلەن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇ دەريادەك بارلىق ئېرىق-ئۆستە گۈمبەزنى تېشىپ كېتىدۇ، ھەممە قىرغاقلىرىنى بۇسۇپ تاشلايدۇ؛ **8** ئۇ تاكى يەھۇداغىچە شىددەت بىلەن تېشىپ، ھەتتا بوينىغىچە كېلىدۇ؛ ئۇ قاناتلىرىنى يايغاندا پۈتكۈل زېمىنىڭنا سايە بولۇپ چۈشىدۇ، ئى ئىمانۇئېل! **9** ـ غەزەپلىنىۋېرىڭلار، ئى ئەللەر، بىراق سۈندۈرۈلىسىلەر! جاھانىنىڭ بارلىق چەت جايلىرى قۇلاق سېلىڭلار! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۈندۈرۈلىسىلەر! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۈندۈرۈلىسىلەر! **10** پىلانىڭلارنى تۈزۈۋېرىڭلار، ئۇ بىكارغا كېتىدۇ؛ مەسلىھەتىڭلارنى قىلۇۋېرىڭلار، ئۈمۈ ئاقايدۇ؛ سەۋەبى ـ ئىمانۇئېل!». **11** چۈنكى پەرۋەردىگار كۈچلۈك قولىنى ماڭا تەگكۈزۈپ، مېنىڭ بۇ خەلقىنىڭ يولدا ماڭىشىلىقىمغا يولىيورۇق بېرىپ، مۇنداق سۆز قىلدى: ـ **12** «مۇشۇ كىشىلەر كۆپ ئىشلاردا «سۈيقەەست بار» دېسە، سىلەر بولسا ئۇلار «سۈيقەەست بار» دەپ يۈرمە ئۇلار؛ ئۇلارنىڭ قورقىنىدىن سىلەر قورقما ئۇلار، ياكى ھېچ ۋەھىمىگە چۈشمە ئۇلار؛ **13** پەقەت ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىلا ھەممىدن ئۈستۈن دەپ بىلىڭلار، ئۇ سىلەرنىڭ قورقىدىغىنىڭلار بولسۇن، سىلەرنىڭ ۋەھىمە ئۇلار بولسۇن! **14** ئۇ بىر مۇقەددەس پاناھگاھ بولىدۇ، ھەمدە ئىسرائىلدىكى ئىككى جەمەت ئۈچۈن پۈتلىكاشالىڭ تاش، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاش، يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈنمۇ قىلتاق ۋە تاپانتىزاق بولىدۇ؛ **15** ئۇلاردىن كۆپلەر [ئۇنىڭغا] پۈتلىشىپ، يېقىلىپ، يانچىلىپ، قىلتاققا چۈشۈپ، ئەسىرگە ئېلىنىدۇ». **16** ـ «بۇ گۇۋاھنامىنى يۇڭگەپ، تەۋرات قانۇنىنى مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئارىسىدا پېچەتلەپ قويغىن. **17** مەن بولسام، يۈزىنى ياقۇپ جەمەتىدىن يوشۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى كۈتىمەن؛ ۋە مەن ئۇنى تەلمۈرۈپ ساقلايمەن. **18** قاراڭلار، ماڭا ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بە رگەن بالىلارغا، بىز زىئون تېغىنى تۈز ماكانى قىلغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلدا نامايان قىلغان بېشارەت ۋە كارامەتلەرنىڭ مۇئېتىدۇرمىز». **19** ـ باشقىلار سىلە رگە: ـ «بىر ژېچىر-ژېچىر، گۇدۇڭ- گۇدۇڭ قىلىدىغان «ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچى»لار ۋە داخانلاردىن يول سورايلى» ـ دېسە، سىلەر جاۋاب بېرىپ: ـ «بىر خەلقنىڭ تۈز خۇداسىنى ئىزدەپ يول سورىشى كېرەك ئەمەسمۇ؟ تىرىكلەرنىڭ تولۇقلەردىن يول سورىشى توغرىمۇ؟!» ـ دە ڭلار. **20** ـ تەۋرات قانۇنى ۋە گۇۋاھنامە ئاساس قىلىنسۇن! مۇشۇلارنى ئاساس قىلىپ سۆز قىلمىسا، ئۇلارغا تاڭ نۇرى چۈشمەيدۇ! **21** ئەكسىچە، ئۇلار قىسىلغان، ئاچ ھالدا زېمىنى كېزىپ يۈرىشىدۇ؛ ئاچ قالغان چاغدا، ئۇلار غەزەپلىنىپ ئاسمانغا قاراپ، پادىشاھنى ھەم خۇداسىنى قارغاپ تىلايدۇ؛ **22** ئۇلار يەر رگە قارىسا، مانا، جاپا-مۇشەققەت، قاراڭغۇ-زۇلمەت، ھەسرەت-نادامەت ۋە پارا كەندىچىلىك تۈرىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇققا ھەيدۇ ئېتىلىدۇ.

9 براق، ھەسرەت-نادامەتكە قالغانلارغا زۇلمەت بولۇشۇرمەيدۇ؛ ئۇ ئوتكەن زامانلاردا زەبۇلۇن زېمىنىنى ۋە نافتالى زېمىنىنى خار قىلدۇرغان؛ براق كەلگۈسىدە ئۇ مۇشۇ يەرنى، يەنى «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» گالىلىيە گە، جۈملىدىن «دېڭىز يولى» بويىدىكى جايلار ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى قىرغاقلىرىغا شان-شۆھرەت كەلتۈرىدۇ؛ **2** قاراڭغۇلۇققا مېڭىپ يۈ رگەن كىشىلەر زور بىر نۇرنى كۆردى؛ ئۇلۇم سايىسىنىڭ يۈرتىدا تۇرغۇچىلارغا بولسا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر پارلىدى. **3** ـ سەن ئەلنى ئاۋۇتىۋېتىڭ، ئۇلارنىڭ شادلىقنى زىيادە قىلدىڭ؛ خەلقلەر ھوسۇل ۋاقتىدا شادلانغاندەك، جەڭ ئوجىسىنى ئۇلەشتۈر رگەن ۋاقىتتا خۇشاللىققا چۆمگەندەك، ئۇلار ئالدىڭدا شادلىنىپ كېتىدۇ. **4** چۈنكى مىدىيانىنىڭ [ئۈستىدىن غەلىبە قىلغان] كۈنگە ئوخشاش، سەن ئۇنىڭغا سېلىنغان يوئىتۇرۇقىنى، مۇرىسىگە چۈشكەن ئەپكەشنى، ئۇلارنى ئە زگۈچىنىڭ تايىقىنى سۈندۈرۈپ تاشلىۋەتتىڭ. **5** چۈنكى [ئەشكەرلەرنىڭ] ئۇرۇشتا كىيگەن ھەربىر ئۆتۈكلىرى، قانغا مىلەنگەن ھەربىر تونلىرى بولسا پەقەتلا ئوت ئۈچۈن يېقىلغۇ بولىدۇ. **6** چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا تۇغۇلدى؛ بىر ئە زگە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىممىسىگە قويۇلىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى: ـ «كارامەت مەسلىھەتچى، قۇدرەتلىك تە ڭرى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. **7** ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغاندا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدىلئەبە دگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەزمۇت ساقلايدۇ، ئۇنىڭدىن كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكنىڭ ئېشىشى پۈتمەس-تۈگىمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ. **8** رەب ياقۇپ جەمەتىگە بىر سۆز ئەۋەتتى، ئۇ پات ئاردا ئىسرائىلغا چۈشىدۇ. **9** بارلىق خەلق، يەنى ئەفرائىم ۋە ساماريەدىكىلەر شۇ [سۆزنىڭ] توغرىلىقىنى بىلگەن بولسىمۇ: ـ لېكىن كۆزگىدە تە كەبىۋرلىشىپ يوغىنلىق قىلىپ، ئۇلار: ـ **10** ـ «خىشلار چۈشۈپ كەتتى، براق ئۇلارنىڭ ئورنىغا يونۇلغان تاشلار بىلەن قايتا ياسايمىز؛ ئېرەن دەرەخلىرى كېسىلىپ بولدى، براق ئۇلارنىڭ ئورنىدا كېدىر دەرەخلىرىنى ئىشلىتىمىز» ـ دېيىشىدۇ. **11** شۇڭا پەرۋەردىگار رەزىنىڭ كۈشەندىلىرىنى [ئىسرائىلغا] قارشى كۆچەلەندۈردى، [ياقۇپنىڭ] دۈشمەنلىرىنى قوزغىدى. **12** شەرقتىن سۈريەلىكلەر، غەربتە فىلىستىيلەر، ئۇلار ئاغزىنى ھاڭدەك ئېچىپ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدۇ. ئىشلار شۇنداق دېيىلگەندەك بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ. **13** براق خەلق ئۇزلىرىنى ئۇرغۇچىنىڭ ينىغا تىنچى بېنىپ كەلمىدى، ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيۋاتىدۇ. **14** شۇڭا پەرۋەردىگار بىر كۈن ئىچىدە ئىسرائىلنىڭ بېشى ۋە قۇيرۇقىنى، پالما شىخى ۋە قومۇشىنى كېسىپ تاشلايدۇ؛ **15** مويسىپت ۋە مۇھتەرەملەر بولسا باشتۇر، يالغانچىلىق ئۆگىتىدىغان يەپەيغەمبەر ـ قۇيرۇقتۇر. **16** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يېتەكچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، يېتەكلەنگۈچىلەر بولسا يۇتۇۋېلىنىپ يوقىلىدۇ. **17** شۇڭا رەب ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپمايدۇ، يېتىم-يېسىرلىرى ۋە تۇل خوتۇنلىرىغا رەھىم قىلمايدۇ؛ چۈنكى ھەربىرى ئىپلاس ۋە رەزىللىك قىلغۇچى، ھەممە ئېغىزدىن چېقىنى پاسىقلىقتۇر. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ؛ سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ. **18** چۈنكى رەزىللىك ئوتىمەك كويىدۇ، ئۇ جىغان ۋە تىكەنلەرنى يۇتۇۋالىدۇ؛ ئۇ ئورمانىنىڭ باراقسان جايلىرى ئارىسىدا ئۈتىشىدۇ، ئۇلار ئىس-تۈتە كلىك تۈۋرۈك بولۇپ پۈرقىراپ يۇقىرىغا ئۆرلەيدۇ؛ **19** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ دەرغەزىپى بىلەن زېمىن كويىدۇرۇپ تاشلىنىدۇ، خەلق بولسا ئوتنىڭ يېقىلغۇسى بولىدۇ، خالاس؛ ھېچكىم ئۇز قېرىندىشىنى ئاياپ رەھىم قىلمايدۇ. **20** بىرسى ئوڭ تەرەپتە گۈش كېسىپ يەپ، تويمايدۇ، سول تەرەپتىن يالماپ يەيمۇ، قانائەتلەنمەيدۇ؛ ھەر كىم ئۇز بىلكىنى يەيدۇ؛ **21** مەناسسەھ ئەفرائىمنى، ئەفرائىم بولسا مەناسسەھنى يەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككىسىمۇ يەھۇداغا قارشى ئۇرىدۇ. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ.

10 قەبىھلىك قانۇنلىرىنى ئۇزۇگچىلە رگە، ئازابلىق پەرمان-ھۆكۈملەرنى يازغۇچىلارغا ۋاي! **2** ئۇل خوتۇنلارنى ئولجىمىز قىلايلى، يېتىم-يېسىرلارنى بۇلاپ-تالايلى دەپ، ئۇلار مىسكىنلە رگە ئادالەتنى بەرمەي، خەلقىمدىكى ئاجىز-ئېچارىلەردىن ھوقۇقنى بۇلاپ كېتىدۇ. **3** ھېساب ئالىدىغان كۈندە، يەنى يىراقتىن كەلگەن ۋەيۋەسىز بالا يېنىڭىزغا كۈندە، نېمە قىلىسىلەر؟ كىمدىن ياشىناھلىق ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ بايلىق-شۆھرىتىڭلارنى نە گە ئامانەت قويىسىلەر؟ **4** ئۇلارغا ئەسىرلەر ئارىسىدا ز وكۈيىپ ئولتۇرۇشتىن، ياكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا يېقىلىشتىن باشقا ھېچنېمە قالمىدى! ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ. **5** قولىغا ئەھۋىمىنىڭ توقمىقى تۇتقۇزۇلغان، ئۆزۈمنىڭ دەرغەزىپىمنىڭ تايىقى بولغان ئاسۇريەلىككە ۋاي! **6** مەن ئۇنى خۇداسىز بىر «يات ئەل» گە، دەرغەزىپىم قارشىلغان خەلقىمگە زەربە بېرىشكە

ئەۋەتمەن؛ ئۇنىڭغا ئولجا تۈتۈۋېلىشقا، غەنىيمەتنى يۇلاشقا، [خەلقىمنى] كوچىلاردىكى لايې-پاتقاقلارنى دەسسىگەندەك دەسسەشكە ۋېرۋېيەن. **7** براق [ئاسۇريەلىكنىڭ] كۆزدە تۇتقىنى مۇشۇنى ئەمەس، ئۇ شۇنداق ھېچ ۋېلىغان ئەمەس. ئۇنىڭ ۋېلىغىنى ۋەيران قىلىش، كۆپ دۆلەتلەرنى يوقىتىشتىن ئىبارەتتۇر. **8** ئۇ: ـ «مېنىڭ سەردارلىرىمنىڭمۇ ھەممىسى پادىشاھلارغا باراۋەر ئەمەسمۇ؟ **9** كالنو شەھىرى كاركېمىش شەھىرىگە، خامات شەھىرى ئارپاد شەھىرىگە، سامارىيە شەھىرى دەمەشق شەھىرىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ **10** مەبۇدلىرى سامارىيەنىڭ ۋە يېرۇسالېمنىڭكىدىن تۆلۈغ بولغىنى بىلەن، مېنىڭ قولۇم مۇشۇ مەبۇدقا تەۋە بولغان پادىشاھلىقلارغا ئىگە بولۇشقا يەتكۈدەك تۇرسا، **11** سامارىيە ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى قانداق قىلغان بولسام، يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى ئوخشاشلا شۇنداق قىلمامدىمەن؟» ـ دەيدۇ. **12** براق رەب زىئون تېغى ۋە يېرۇسالېمدا پۈتكۈل جازا ئىشنى پۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ: ـ «مەن ئاسۇريە پادىشاھنىڭ كۆڭگىدىكى باشباشاقلىقنىڭ ئاقىۋىتىنى [ئۇنىڭغا چۈشۈرىمەن]، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىكى كىبىرلىك نەزەرلىرىنى جازالايمەن» دەيدۇ. **13** چۈنكى ئۇ: ـ «بۇ ئىشلارنى ئۆز قولۇمنىڭ كۈچى بىلەن، ئۆز دانالىقىم بىلەن مەن قىلغانىمەن، چۈنكى مەن ئەقىللىقتۇرمەن؛ مەن ئەللەرنىڭ پاسىللىرىنى يوقاتتىم، ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى بۇلىۋالدىم، تەختىكە ئولتۇرغانلارنى باتۇر كەبى چۈشۈرۈپ تاشلىدىممەن؛ **14** مەن قولۇمنى بىر قۇش ئۇۋىسىغا ئۇزاتقاندەك ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىغا ئۇزاتتىم، بىرسى تاشلىۋېتىلگەن تۇخۇملارنى تە رگەندەك مەن پۈتكۈل دۇنيانى يىغقانىمەن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرىمۇ قاناتلىرىنى پالاقلاتمىدى، تۇمشۇقىنى ئاچمىدى، يا كى چۈك-چۈك قىلىپ ئاۋاز چىقارمىدى» ـ دەيدۇ. **15** پالتا ئۆزىنى ئىشلەتكۈچىسىگە لاپ ئاتسا بولامدۇ؟ ھەرە ھەرىدىگۈچىگە پوچىلق قىلسا بولامدۇ؟ شۇنداق ئىش ئىكەن، خۇددى تاياق ئۆزىنى كۆتۈرگۈچىسىنى ئېنىتالىسا بولدىغاندەك، خۇددى ھاسا ياغاچ ئەمەس بولغۇچىنى كۆتۈرگەندەك بولاتتى ئەمەسمۇ؟! **16** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار شۇ [ئاسۇريەلىكنىڭ] پاۋاۋانلىرى ئارىسغا ئورۇقلىتىش كېسىلنى ئەۋەتىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئاستىدا لاۋۇلداپ يالقۇنلايدىغان بىر ئوتنى ياقىدۇ. **17** «ئىسرائىلنىڭ نۇرى»نىڭ ئۆزى ئوت، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى يالقۇن بولىدۇ، ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ئۆزىنىڭ جىغانلىرى ۋە تىكەنلىرىنى كويدۇرۇپ، يۇتۇۋالىدۇ. **18** ھەم ئۇنىڭ ئورمانزارلىق ۋە باغ-ئېتىزلىرىنىڭ شان-شەرىپىنى، جان ۋە تېنىنى كويدۇرۇپ كۈل قىلۋېتىدۇ؛ ئۇلار بەتەينى جۈدەپ كېتىۋاتقان كېسەل ئادەمدەك بولۇپ قالىدۇ. **19** بۇنىڭ بىلەن ئورمانزارلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ قېپ قالغىنى شۇنچە ئاز بولىدۇ كى، كىچىك بالا ئۇلارنى ساناپ خاتىرىلەيدىغىدەك. **20** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ كى، ئىسرائىلنىڭ قالدى خەلقى، يەنى ياقۇبنىڭ جەمەتىدىن قېچىپ قايتقانلار ئۆزلىرىنى ئۇرغۇچىغا تىكىنچە تاياناليدۇ، بەلكى ئۇلار ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار، يەنى «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»غا تايىنىدۇ. **21** بەرھەق، بىر «قالدى» قايتىپ كېلىدۇ، يەنى ياقۇبنىڭ «قالدىسى» قۇدرەتلىك تە كرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. **22** ئى ئىسرائىل، خەلقىڭ دېڭىزدىكى قۇمدەك كۆپ بولغىنى بىلەن، پەقەت بىر قالدىسى قايتىدۇ؛ [چۈنكى] ھەققانىيلىق بىلەن يۇرگۈزۈلگەن، بىر ھالا كەتنىڭ تېشىپ ئۇستۈڭلارغا چۈشۈشى بېكىتىلگەندۇر؛ **23** چۈنكى بىر ھالا كەتنى ـ بېكىتىلگەن بىر ھالا كەتنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. **24** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ « ـ ئى زىئون تېغىدا تۇرغان خەلقىم، ئاسۇريەدىن قورقما! ئۇ سېنى تاياق بىلەن ئۇرىدىغان، ۋە مىسىرلىقلاردەك ساكا قاراپ ھاسىسىنى كۆتۈرىدىغان بولسىمۇ، **25** پەقەت ئازغىنە ۋاقىت ئۆتۈشى بىلەنلا، سىلە رگە قاراتقان مۇشۇ دەرغەزىپىم ئۆچەپ، غەزىپىمنى ئۇلارغا ھالاكەت چۈشسۈن دەپ قارىتىمەن. **26** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بولسا، ئۇلارغا قامچا بىلەن ھۇجۇم قوزغايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھالى «ئورەبنىڭ قورام تېشى»دا بولغان مىدىيان قىرغىنچىلىقىدەك ھالەتتە بولىدۇ؛ ئۇ ھاسىسىنى دېڭىزغا قارىتىپ، ئۇنى مىسىرلىقلارنىڭ ئۇستىگە كۆتۈرگەندەك كۆتۈرىدۇ؛ **27** ئاندىن شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇ كى، ئۇنىڭ يۈكى مۇرە گۈدىن، ۋېيۇنتۇرۇقى بوينۇكۈدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ؛ مايلىرىڭ سەۋەبىدىن، ۋېيۇنتۇرۇقى سۇندۇرۇپ يوقىتىلىدۇ. **28** مانا، ئۇلار ئاياقتا يېتىپ، مىگروندىن ئۆتكەن، مىخماشتا يۈك-تاقلىرىنى قويۇپ قويىدۇ؛ **29** ئۇلار بوسۇغا-داۋاندىن ئۆتكەن، گىبىادا قونۇپ قالىدۇ؛ راماھ تىترەپ كېتىدۇ؛ ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھدىكىلەر بولسا قېچىپ كەتكەن، **30** ئى گاللىمنىڭ قىزى، پەريادىكىنى كۆتۈر! ھەي لائىش، ئاكلاپ قوي! ئى بىچارە ئاناتوت! **31** مادمەناھ بولسا قاچىتى، گېبىمدىكىلەر بەدەر قاچىتى؛ **32** شۇ كۈن ئۆتمىگۈچە ئۇلار نوب دۆڭىدە توختاپ قالىدۇ؛ ئاشۇ يەردە ئۇ زىئون قىزىنىڭ تېغىغا، يەنى يېرۇسالېمدىكى دۆڭگە قاراپ مۇشتىنى ئۇيناتىدۇ. **33** مانا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار چوڭ شاخلارنى شىددەت بىلەن كېسىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئېگىز ئۆسكەنلەر كېسىپ يېقىتىلىدۇ؛ ھالى ئۈستۈنلەر پەسلەشتۈرۈلىدۇ. **34** ئۇ توپۇر [قوراللار] بىلەن ئورمانلىقنىڭ باراقسان يەرلىرىنى كېسىپ قاقاسلىق قىلىۋېتىدۇ؛ لۇۋان بولسا ئۇلۇغ بىرسى تەرىپىدىن يېقىتىلىدۇ.

11 ۋە بىر تال نوتا يەسسەنىڭ دەرىخىنىڭ كۆتىكىدىن ئۈنۈپ چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ يىلتىزىدىن ئۈنۈپ چىققان بىر شاخ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. **2** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ روھى، يەنى دانالىقنىڭ ۋە يورۇتۇشنىڭ روھى، نەسىھەت ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ روھى، بىلىم ۋە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ تۇرىدۇ؛ **3** ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى بولسا پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئىبارەت بولىدۇ؛ ئۇ كۆزى بىلەن كۆرگىنىگە ئاساسەن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، يا كى قۇلىقى بىلەن ئاڭلىغىنىغا ئاساسەن كېسىم قىلمايدۇ. **4** ئۇ نامراتلارغا ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، يەر يۈزىدىكى مىسكىن-مۇمىنلەر ئۈچۈن ئادالەت بىلەن كېسىم قىلىدۇ. ئۇ جاھانىڭ ئاغزىدىكى زاكون تايىقى بىلەن ئۇرىدۇ، رەزىللەرنى لەۋلىرىدىن چىققان نەپەسى بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. **5** ئۇنىڭ بەۋۈبغى ھەققانىيلىق، چاتراقلىقى بولسا سادىقلىق بولىدۇ. **6** بۆرە بولسا قوزا بىلەن بىللە ئۇرىدۇ، يېلىپز ئوغلاق بىلەن بىللە، موزاي، ئارسلان ۋە بورداق كالا بىلەن بىللە ياتىدۇ؛ ئۇلارنى يېتىلگۈچى كىچىك بىر بالا بولىدۇ. **7** كالا ئېيىق بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىللە يېتىشىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ. **8** ئەمەيدىغان بالا كوبرا يىلانىنىڭ تۇشۇگىگە يېقىن ئوينايدۇ، ئەمچە كتىن ئايرىلغان بالا قولىنى زەھەرلىك يىلانىنىڭ ئۇۋىسىغا تىقىدۇ؛ **9** مېنىڭ مۇقەددەسىم تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتكۈل جاھان پەرۋەردىگارنى بىلىش-توتۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **10** شۇ كۈنىدە «يەسسەنىڭ يىلتىزى» ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۈچۈن تۇغ سۈپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ؛ ۋە ئۇ ئارامگاھقا تاللىغان جاي شان-شەرەپكە تولىدۇ. **11** شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم ئۆز خەلقىنىڭ ساقلانغان قالدىسىنى قايتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇريە، مىسىر، پاتروس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېڭىزدىكى يېراق ئاراللاردىن قايتۇرۇش ئۈچۈن ئۆز قولىنى يەنە ئۇزارتىدۇ. **12** ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن بىر تۇغ كۆتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غېرىبلىرىنى جەم قىلىپ، يەھۇدانىڭ تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمغا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، يەھۇدانى خارلىغانلارمۇ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ئەفرائىم يەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، يەھۇدا بولسا ئەفرائىمنى خورلىمايدۇ. **14** براق ئۇلار غەرب تەرەپتە فىلىستىيلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۆچۈپ چۈشىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە شەرقتىكى خەلقلەردىن ئولجا تالىدۇ؛ ئۇلار ئېدوم ۋە موئاب ئۈستىگە قوللىرىنى ئۇزارتىدۇ؛ ئاممونىيلارمۇ ئۇلارغا يېقىنىدۇ. **15** پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېڭىزنىڭ «تىلى»نى يوق قىلىدۇ؛ ئۇ كۆچلۈك پېژغىرىن شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۆچۈرىدۇ، ئۇنى تاددەم ئايىغى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئۆتكۈدەك يەتتە ئېرىق قىلىپ تۇرىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن، مىسىردن چىققان كۈندە ئىسرائىل ئۈچۈن تەيىارلىنىش يولغا ئوخشاش، ئاسۇريەدە قالغانلار ئۈچۈن ئاشۇ يەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

12 ـ ۋە شۇ كۈنى سەن: ـ ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن سېنى مەدھىيىلەيمەن؛ سەن ماكا غەزەبلەنگىنىڭ بىلەن، غەزىپىڭ مەندىن يۈتكىلىپ كەتتى، ۋە سەن ماكا تەسەللى بەردىڭ. **2** مانا، تە كرىنىڭ نىجاتىمدۇر؛ مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن، قورقمايمەن، ياھ پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم ۋە ناخشامدۇر؛ ئۇ يەنە مېنىڭ نىجاتىم بولدى، ـ دەيسەن. **3** ـ شادلىق بىلەن سىلەر نىجاتلىق قۇدۇقلىرىدىن سۇ تارتىسىلەر. **4** شۇ كۈنىدە سىلەر: ـ «پەرۋەردىگارغا رەھمەت ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان

قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنىڭ زور ئابروي تاپقانلىقىنى جاكارلاڭلار. 5 پەرۋەردىگارغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆزلۈغ ئىشلارنى قىلغان؛ مانا بۇ پۈتكۈل جاھانغا ئايان قىلىنسۇن! 6 زىئوندىكىلەر، تەنتەنە قىلىپ جار سېلىڭلار؛ چۈنكى ئارا ئاڭلاردا تۇرغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئېۋىژكىتۇر!» ـ دەيسىلەر.

13

ئامورىنىڭ ئوغلى يەشايا كۆرگەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن بابىل توغرىسىدىكى ۋەھيي: ـ 2 [بابىل] تاقىسىز ئۆكۈ كلىرىنىڭ قوۋۇقلاردىن تۆتۈپ كىرىشى ئۈچۈن، قاقاس تاغ ئۈستىدە تۇغ كۆتۈرۈڭلار، ئاۋازلارنى يۇقىرى ئاۋازدا چاقىرىڭلار، قولۇڭلارنى پۇلاڭلىتىپ ئىشارەت قىلىڭلار. 3 مەن بولسام، مەخسۇس تاللىغانلىرىمغا ئېيرۇق چۈشۈپ رگەنمەن، تۆز پاۋانلىرىمنى، يەنى تەكەبىرلۇقتىن يايراپ كەتكەن ئادەملىرىمنى غەزىپىمنى بەجا كەلتۈرۈشكە چاقىردىم. 4 ئاڭلاڭلار، ئېۋىژك بىر ئەلنىڭ ئادەملىرىدەك توپ-توپ ئادەملەرنىڭ تاغلاردا ياكۆتتىكى قىيناس-سۈرەنلىرىنى، ھەممە ئەل-يۇرتلار ۋە پادىشاھلىقلار [جەڭگە] يىغىلىپ دولقۇنلاتقان قاينام-تاشقىنلىقتىى! ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار قوشۇنلارنى جەڭگە يىغىدۇ. 5 ئۇلار، يەنى پەرۋەردىگار ۋە ئۆز غەزىپىنىڭ قوراللىرى، يىراق يۇرتىن، ھەتتا ئاسمانلارنىڭ قېرىدىن پۈتكۈل جاھانى ھالاك قىلىشقا كەلگەن. 6 پەرياد چېكىپ ھۇۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئۇ ھەممىگە قادىردىن كېلىدىغان ھالاكەتتەك كېلىدۇ. 7 بۇنىڭدىن ھەربىر قول بوشىشىپ كېتىدۇ، ھەممە ئادەمنىڭ يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ؛ 8 ئۇلار ۋەھىمگە چۈشىدۇ؛ ئازاب-ئۇقۇبەت ۋە قايغۇ-ھەسرەت ئۇلارنى قاپلايدۇ، تولغىقى ئۇتقان ئايالدەك ئۇلار تولغىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە ۋەھىمە ئېچىدە تىكىلىپ قارىشىدۇ، يۈزلىرى بولسا يالقۇنداەك قىزىرىپ كېتىدۇ. 9 مانا پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، شۇ كۈن جىمى يەر-جاھانتى ۋەيران قىلىشقا، رەھىمسىز بولۇپ، غەزەپ ۋە قەھر بىلەن تولغاندۇر؛ ئۇ گۇناھكارلارنى جاھاندىن يوقىتىدۇ. 10 چۈنكى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار ھەم يۇلتۇز تۇركۈملىرى نۇرىنى بەرمەيدۇ، قۇياش بولسا چىقىپلا قاراڭغۇلىشىدۇ؛ ئايمۇ ھېچ يورۇمايدۇ. 11 مەن دۇنيانى رەزىللىكى ئۈچۈن، قەبىھلەرنى گۇناھلىرى ئۈچۈن جازالايمەن؛ ھاكاۋۇرلارنىڭ كەتكىنىڭلارنى ئۆزگەل يوقىتىمەن؛ زوراۋانلارنىڭ كىبىرلىرىنى پەس قىلىمەن. 12 مەن ئىنسانلارنى ساپ ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن، ئادەمنى ھەتتا ئوفىردىكى ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن. 13 شۇڭا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىدە، ئۇنىڭ قاينىغان قەھرلىك كۈنىدە، مەن [خۇدا] ئاسمانلارنى تەۋرىتىمەن، يەر بولسا ئۆز ئورنىدىن يۇتكىلىدۇ، 14 شۇڭا ئۇۋلانغان بىر جەرەندەك، ھېچكىم يىغمايدىغان بىر پادىدەك، ھەربىرىمىز ئۆز ئەل-جاماەتىنىڭ ئىزىدە كەتمەكچى بولىدۇ، ھەربىرى ئۆز يۇرت-ماكانىغا قاچماقچى بولىدۇ؛ 15 قېچىپ ئۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى سانجىپ ئۆلتۈرۈلىدۇ؛ ئەسىرگە چۈشكەنلەرمۇ قىلىچلىنىدۇ. 16 ئۇلارنىڭ بالىلىرىمۇ كۆز ئالدىدا پارە-پارە قىلىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ۋىلىرى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ ئايالىلىرىمۇ ئايالىغا ئاسىق قىلىنىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارغا قارشى ئۆرۈشقا مىدىئالىقلارنى قوزغايمەن، ئۇلار كۈمۈشلە رگە ھېچ قارىمايدۇ، ئالتۇندىن بولسا ئۇلار زوق ئالمايدۇ. 18 ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى يىگىتلەرنى ئۆتمە-ئۆتشۈك قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىگە ھېچ رەھىم قىلمايدۇ، كۆزلىرى بالىلارنى ھېچ ئايمايدۇ. 19 پادىشاھلىقلارنىڭ گۈھىرى، كالدىيەلەرنىڭ پەخىرلىنىدىغان گۈزەللىكى بولغان بابىل بولسا، خۇدانىڭ سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۆرۈۋەتكىنىگە ئوخشاش بولىدۇ. 20 ئۇ يەردە ھېچكىم ھە رگىز ئۆرىمايدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۇ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. ئەرەبلەر بولسا شۇ يەردە چېدىر تىكمەيدۇ، ماڭچىلار پادىلىرىنى شۇ يەردە ياتقۇزمايدۇ. 21 براق چۆل-باياۋاندىكى جانىۋارلار شۇ يەردە قونىدۇ، ئۇلارنىڭ [خاراب] ۋىلىرىگە ھۇۋلايدىغان مەخلۇقلار تولىدۇ، ھۇۋۇقشىلار شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، «ئۆچكە جن»لار سەكرەپ ئۇيناقلىشىدۇ. 22 ياۋايى ئىتلار قەلئە-قورغانلاردا، چىلبۆرىلەر ئۇنىڭ ھەشەمەتلىك ئوردىلىرىدا ھۇۋلىشىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ۋاقتى توشۇشقا ئاز قالدى، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇنغا بارمايدۇ.

14

چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپقا رەھىمدىلىك كۆرسىتىدۇ، يەنە ئىسرائىلنى تاللايدۇ، ئۇ ئۆلۈارنى ئۆز يۇرت-زېمىنىدا ماكانلاشتۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يات ئادەملەر ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ، ياقۇپ جەمەتىگە قوشۇلىدۇ. 2 ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۇلارنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىدۇ؛ ئىسرائىل جەمەتى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۇلارغا قۇل ۋە دېدەك سۈپىتىدە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇتقۇن قىلغانلارنى ئۇتىدۇ؛ ئۆزلىرىنى ئە زگەنلەرنىڭ ئۈستىدىن ئىداره قىلىدۇ. 3 ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، پەرۋەردىگار سىلە رگە ئازابتىن، ساراسىمدىن ۋە ئەسىر بولۇپ مەجبۇرلانغان مۇشەققەتلىك قۇللۇقتىن ئارامىلىق بە رگەن كۈنىدە، 4 سىلەر بابىل پادىشاھى توغرىسىدا مۇنداق ماقال-تەمسىلنى ئېيتىسىلەر: ـ «قارا، بۇ جازاتىخور قانداق ھالاك بولدى، تالان-تاراج قىلىپ ئالتۇن تېپىلغۇچى قانداق يوقالدى! 5 پەرۋەردىگار رەزىللەرنىڭ ھاسىسىنى، ھاكىملارنىڭ زاكون تايىقىنى، 6 يەنى خەلق-مىللەتلەرنى ئاچچىقى بىلەن ئۇزاۋۇكسىز ئۇرغانىنى، ئەللە رگە غەزەپ قىلىپ تەزگىنسىز زىيانكەشلىك قىلغانىنى سۈندۈرۈۋەتتى. 7 پۈتكۈل يەر يۈزى ئارام تېپىپ تىنچلىنىدۇ؛ ئۇلار ناخشا ئېيتىپ ئەتىنەنە قىلىدۇ. 8 قارغىباەلار بولسا ھالىڭدىن شادلىنىدۇ، لۇئاندىكى كېدىرلارمۇ: ـ «سەن گۈر ۋۇگۈدە ياتقۇزۇلغاندىن كېيىن، ھېچىر كەسكۈچى بىزنى قورقۇتمايدۇ!» ـ دەيدۇ. 9 سەن چۈشۈمۈشۈڭ بىلەن تەھتىسارادىكىلەر سېنى قارشى ئېلىشقا ساراسىمە بولۇپ كېتىدۇ، سەن ئۆچۈن ئۇلاۋكەلەرنىڭ روھلىرى، جاھاندىكى جىمىكى «ئۆچكە جىنلار» قوزغىلىدۇ، ئەللەلەرنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى تەختىلىردىن ئۆرغۇزۇلىدۇ، (Sheol h7585) 10 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ھالىڭۋ بىزلەرنىڭكىدەك بوشاپ كەتتىمۇ؟ بىزگە ئوخشاش بولۇپ قالدىڭۋسەن؟!» 11 سېنىڭ شانۇ-ھەيۋىتىڭ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى بىلەن بىللە تەھتىسىراغا چۈشۈرۈلدى تۆگىدى، ئاستىڭدا چۈشن قۇرتى مېتىلداپ كېتىدۇ، ئۇستۈڭنى سازاڭلار قاپلاپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 12 ئى چولپان، سەھەر بالىسى، سەن قانداق قىلىپ ئاسماندىن يىقىلىپ چۈشكەنسەن! ئى تىنچى ئوتكەندىلا ئەللەرنى يە رگە يىقىتقۇچى، سەن يەر يۈزىگە تاشلۇۋىتىلدىڭ! 13 سەن ئەسلىدە كۆڭلۈڭدە: ـ «مەن ئاسمانلارغا چىقىمەن، تەختىمنى خۇدانىڭ يۇلتۇزلىرىدىن ئۈستۈن قىلىمەن، مەن جامائەتنىڭ تېغىدا، يەنى شىمال تەرەپلەردىمۇ ئولتۇرىمەن؛ 14 مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن يۇقىرىغا ئورلەيمەن، ھەممىدىن ئالىي بىلەن تەڭ بولىمەن!» ـ دېدىڭ. 15 ھالبۇكى سەن تەھتىساراغا، چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىگىگە چۈشۈرۈلدۇڭ». (Sheol h7585) 16 سېنى كۆرگەنلەر ساڭا يىقىنىدىن سىنچىلاپ قاراپ: ـ «جاھانتى زىلزىلىگە كەلتۈرگەن، پادىشاھلىقلارنى تىترەتكەن ئادەم مۇشۇمىدۇ؟ 17 يەر يۈزىنى چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى غۇلاتقان، ئۇتقان ئەسىرلەرنى ئۆز يۇرتىغا ھېچ قويۇپ بەرمىگەن مۇشۇمىدۇ؟» ـ دېيىشىدۇ. 18 مانا ئەللەرنىڭ شاھلىرى بىرمۇ قالمايي «شان-شەرەپ»تە، [قاراڭغۇلۇقتىكى] ئۆز ئۆيىدە يېتىشىدۇ، 19 براق سەن كەمىستىلگەن [چىرىگەن] بىر شاخ كەبى، ئۇلتۇرۇلگەنلەرنىڭ دۆۋىسى ئاستىدا، قىلىچ بىلەن سانجىلغان، ھاڭنىڭ تەھتىگە چۈشىدىغانلارغا ئوخشاش، ئاياغ ئاستىدا دەسسەپ-چەيلەنگەن ئۆلۈكتەك، ئۆز گۈر ۋۇگۈدىن مەھرۇم بولۇپ تاشلۇۋىتىلدىڭ.

20 سەن ئاشۇ پادىشاھلار بىلەن بىرگە دەپنە قىلىنمايسەن، چۈنكى ئۆز يۇرتۇڭنى ۋەيران قىلغانسەن، ئۆز خەلقىڭنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنسەن، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ نەسلى ھە رگىز يەنە تىلغا ئېلىنمايدۇ. 21 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى قەتل قىلىشقا تەييار قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا، ئۇلار ئورنىدىن ئۆرۈپ يەر-جاھانىنى ئىشغال قىلمايدۇ، يەر يۈزىنى شەھەر رگە تولدۇرۇۋېتىلمەيدۇ. 22 چۈنكى مەن ئۇلارغا قارشى چىقىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن بابىلدىن ئۇنىڭ نامىنى ۋە ئۇنىڭ قالدۇقلىرىنى، نەسىل-يەرزەنتلىرىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 23 ـ ۋە ئۇنى ھۇۋۇقۇشنىڭ ماكانىغا، سازلىقلارغا ئايلاندۇرىمەن؛ ھالاكەت سۈپۈرگىسى بىلەن ئۇنى سۈپۈرۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار.

24 ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق قەسەم ئىچكەنكى، ـ مەن قانداق ئويلىسام، شۇنداق بولىدۇ؛ قانداق مەقسەتنى كۆزلىگىنىمگە يېتىشەم، شۇ تىكىلىنىدۇ، 25 مەقسىتىم ئۆز زېمىنىمدا ئاسۇريەلىكنى قىيما-چىيما قىلىشتىن ئىبارەت، ئۆز تاغلىرىمدا ئۇنى دەسسەپ-چەيلەيمەن؛ ئۇ سالغان ۋېرىتىۋۇقى خەلقىمنىڭ بوينىدىن، ئۇ ئارتقان يۈك مۇرىسىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 26 مانا بۇ پۈتكۈل يەر يۈزى توغرۇلۇق ئىرادە قىلىنغان مەقسەتتۇر، مانا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئۆزارتىلغان قولدۇر. 27 پەرۋەردىگار مۇنداق مەقسەتنى پۈككەنكەن، كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنىڭ قولى ئۆزارتىلغانكەن، كىم ئۇنى ياندۇرالىسۇن؟ 28 ئاھاز پادىشاھ ئۆلگەن يىلدا مۇنداق ۋەھيي يۈكلەندى: ـ 29 ئى فىلىستىيە، ھەممىگلار، «بىزنى ئۇرغان تاياق سۈندى» دەپ شادلانماڭلار؛ چۈنكى يىلاننىڭ يىلتىزىدىن زەھەرلىك بىر يىلان چىقىدۇ، ئۇنىڭ نەسلى بولسا دەھشەتلىك ئۇچار يىلان بولىدۇ.

30 شۇنىڭ بىلەن يوقىۋللارنىڭ تۇنجى باللىرى ئوزۇقلىنىدۇ، مۇمىنلەر بولسا تىنچ-ئامانلىقتا ياتىدۇ، بىراق مەن يىلتىزىڭنى ئاچارچىلىق بىلەن يوقاتىمەن قالغان قىسمىڭنى ئۆز تەرەپتىن ئولتۇرۇلىدۇ. 31 شۇنىڭا ئى قوۋۇق، ناۋە كۆتۈرگىن، ئى شەھەر، پېرياد چەككىن! ئى فىلىستىيە، سەن بولساڭ ئېرىپ كەتكەنسەن! چۈنكى شىمال تەرەپتىن تىس-تۈتەك كېلىك بىر تۈرۈلۈك تۇرلەيدۇ، ئۇنىڭ يىغلىغان قوشۇنلىرىدا ھېچكىم سەپسىز قالمايدۇ. 32 ئەمدى يۇ ئەلنىڭ ئەلچىلىرىگە قانداق جاۋاب بېرىش كېرەك؟ ـ «زىئونى تىكلىگۈچى پەرۋەردىگارىدۇر، ئۇنىڭ خەلقى ئېچىدىكى ئېزىلگۈچىلەر ئۇنىڭدىن باشپاناھ تاپىدۇ» ـ دېگىن!»

15

موئاب توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيي؛ ھالا كەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى ئار شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ، ھالا كەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى كىر شەھىرى يوق قىلىنىدۇ، 2 يىغا-زارلار كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مانا ئۇ بۇتخانىسىغا، دىبونغا، شۇنداقلا [بارلىق] ئېگىزلىكلىرىگە چىقتى؛ موئاب نېبو ۋە مەدەبا شەھەرلىرى ئۈچۈن پېرياد كۆتۈرىدۇ؛ ھەممە باشلار تاقىر كۆرۈنىدۇ، جىمىكى ساقاللار كېسىلىپ چۈشۈرۈلدى. 3 كوچىلاردا ئولار بۇز كىيىدۇ؛ ئۆگزىلىرىدە، مەيدانلىرىدا، ھەربىر ئادەم كۆز ياشلىرىنى ياغدۇرۇپ پېرياد كۆتۈرىدۇ. 4 ھەشبونغا، ئېلىئالاھ شەھەرلىرىگە يىغا ئولىشىدۇ؛ ئاۋازلىرى ياھاز شەھىرىگىمۇ يېتىپ بارىدۇ. شۇنىڭا موئابنىڭ ئەسكەرلىرىمۇ ندا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇد-ياغىرىنى تىترەك باسىدۇ. 5 مېنىڭ قەلبىمىمۇ موئاب ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئولارنىڭ قاچقۇلىرى زوئارغا ھەم ئەگلات-شىلى-شىجاغا بەدەر قاچىدۇ؛ مانا ئولار ئوپلىشىپ، يىغلىغان پېتى لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولى بىلەن يۇقىرىغا ماڭىدۇ، ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا تۇرۇپ ھالا كەتىپن ناۋە-زار كۆتۈرىدۇ. 6 چۈنكى نىمرىمدىكى سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئوت-چۆپلەر سولىشىپ، گۈل-گىياھ تۈگەپ كېتىدۇ؛ ھېچ ياپ-يېشىللىق قالمايدۇ. 7 شۇنىڭا ئولار بايلىقلىرى، ئاپقان-تەرگىننى يېغىپ «تەرەك ۋادىسى»دىن ئوتتىمەكچى بولىدۇ؛ 8 ئولارنىڭ كۆتۈرگەن يىغىسى موئابنىڭ چېگراسىغا، ئاھۇ-زارلىرى ئەگلائىمغا، يىغانلىرى بەئەر-ئىلىمغا يېتىدۇ. 9 دىمونىنىڭ سۇلىرى قانغا تولۇپ كېتىدۇ، چۈنكى دىمونىنىڭ ئوستىگە تېخىمۇ كۆپ بالا يېتىلەپتىنى تولىلايمەن؛ چۈنكى موئابنىڭ قاچقۇنلىرى ھەم زېمىندا قالغانلىرىنىڭمۇ ئوستىگە بىر شىرنى ئەۋەتىمەن.

16

«ئەمدى [غەللە-پاراق] قوزىسىنى سېلا [رايوندىن] ئېلىپ، چۆل-بياۋاندىن ئوتۇپ زېمىنلارنىڭ ھۆكۈمرانىغا، يەنى زىئون قىزنىڭ تېغىغا ئەۋەتكىن!» 2 ئۇۋۇسىدىن چۈۋۈلۈپ پاتىپاراق بولۇپ كەتكەن قۇشلاردەك، موئاب قىزلىرى ئارنون دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىدە [ئالاقزادە] يۈرىدۇ. 3 «پاراسەت بىلەن ھۆكۈم قىلىڭلار!» 4 «[ئى زىئون قىزى]، سايىڭىزنى چۈشۈرۈپ چۈشتىكى يورۇقلۇقنى تۈن قاراڭغۇسىدەك قىلىڭ، شۇ غېرىبلارنى يوشۇرۇپ قېرىغايسىز، قوغلانغانلارنى ئاشكارىلاپ قېيمىغايسىز! مېنىڭ موئابدىكى مۇساپىرلىرىمنى ئۆزىڭىز بىلەن بىللە تۇرغۇزغايسىز، ئولار ئۈچۈن ۋەيران قىلغۇچىنىڭ ئالدىدا باشپاناھ بولغايسىز!». 5 «[ئۆتۈنۈشۈڭلار تورغا!]، چۈنكى ئە رگۈچى يوقلىدۇ، ھالا كەت يوق بولدۇ، ئە زگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى زېمىندىن يوقلىدۇ. ئۇ ئۆزىمەس مېھىر-شەپقەت بىلەن بىر تەخت تىكلىنىدۇ؛ «داۋۇتنىڭ چېدىرى» ئېچىدىكى شۇ تەختە ئۇستىدە بىرسى ئولتۇرىدۇ. ئۇ بولسا، ھەققانىيەتنى ئادالەت يۈرگۈزىدىغان، شۇنداقلا ئادالەتنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بولىدۇ. 6 ـ بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى، تە كەبىۋرلۇقى، نوچىلىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق؛ بىراق ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ! 7 شۇنىڭا موئاب موئاب ئۈچۈن زار يىغلايدۇ؛ ئولارنىڭ ھەممىسى زار-زار يىغلايدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەتكە چۆمۈپ كىر-ھارەسەتنىڭ «كىشمىش پوشكاللىرى» ئۈچۈن زار-زار يىغلاڭلار! 8 ھەشبون رايوندىكى ئېتىزلار، سىبماھدىكى ئۈزۈم تاللىرىمۇ يىگەپ كېتىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سەرخىل ئۈسۈملۈكلىرىنى بۇزۇپ چەيلەيدۇ؛ ئولار ئەسلىدە ياۋاتە رگىچە يېتىپ، چۆل-دالالارنى كە زگەندى؛ پېيە كلىرى سوزۇلۇپ، «[ئولۇك] دېڭىز»نىڭ نېرىسىغا يەتتى. 9 شۇنىڭا مەن ياۋاتە رنىڭ زار-يىغىسى بىلەن بىللە سىبماھنىڭ ئۈزۈم تېلى ئۈچۈن يىغلايمەن؛ ئى ھەشبون، ئېلىئالاھ، ئۆز كۆز ياشلىرىم بىلەن سىلەرنى سۇغىرىمەن! چۈنكى يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ھوسۇلۇڭنى ئوستىگە تەتەنە بىر سادا ياڭرىتىلدۇ. 10 خۇشاللىق مېۋىلىك باغلاردىن مەھرۇم قىلىنىپ، شادلىقمۇ يوق قىلىنىدۇ؛ ئۈزۈمزارلىقلاردا نە ناخشا ئاۋازلىرى ئاڭلانمايدۇ، نە تەتەنە قىلنمايدۇ؛ دەسسىگۈچىلەر ئۈزۈم كۆچەك كلىرىنى چەيلىمەيدۇ. چۈنكى مەن ئۈزۈم كۆچەك كلىرىدىكى خۇشال ۋارقىراشلارنى توختاتتىم. 11 شۇنىڭا ئىچ-باغىرلىرىم موئاب ئۈچۈن چالغان چىلتارىدەك ئاغرىپ مۇڭلۇق يا ڭرايدۇ، ئېچىم كىر-ھەرەسدىكىلەر ئۈچۈنمۇ شۇنداق؛ 12 شۇنداق بولىدۇكى، موئاب ئۆزىنى ۋېرىتىپ دۇئا قىلغىلى ئۆزىنىڭ «يۇقىرى ئورنى»غا چىقىپ كەلگەندە، يا كى دۇئا قىلغىلى «مۇقەددەس ۋېنى» گە كە رگەندە، ئۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلەيدۇ. 13 مانا مۇشۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار موئاب توغرۇلۇق بۇرۇن ئېيتقان. 14 بىراق ھازىر پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۈچ يىل ئېچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، موئابنىڭ كۆپلىگەن قوشۇن-ئاھالىسى بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ پەخىرلەنگەن شۇھرىتى يە كسان بولىدۇ؛ ئولارنىڭ قالدۇقلىرى بولسا ئىنتايىن ئاز ۋە ھالسىز بولىدۇ».

17

دەمەشق توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھيي: ـ مانا، دەمەشق شەھەر بولۇپ ئورۇۋۇەرمەي، ناھايىتى بىر دۆۋە خارابىلىققا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 2 ئاروئەردىكى شەھەرلەر ئادەمزاتسىز بولۇپ، قوي پادىلىرىغا قالدۇرۇلىدۇ، ئولار تىنچ-ئامان ياتىدۇ، ئولارنى قورقۇتقۇدەك ھېچىبىر ئادەممۇ كۆرۈۋىمەيدۇ. 3 ئەفرائىمدا بولسا، قورغانلىق شەھەرلەر يوقىلىدۇ، دەمەشقتىكى شاھانە ھوقۇق، سۇرىيەنىڭ قالدۇقلىرى يوقىلىدۇ؛ ئولار «ئىسرائىلنىڭ شۇھرىتى»دەك يوق بولىدۇ. ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ياقۇبنىڭ شۇھرىتى سۈسلىشىپ، تېنىدىكى سېمىز ئەتلەر سىزىپ كېتىدۇ. 5 ئولارنىڭ ھالى بولسا ئورمىچى بۇغداي ئورغاندىن كېيىن، يەنى بىلكى بىلەن يىغىپ ئورغاندىن كېيىن، ھەتتا رەفايىم جىلغىسىدا ئادەملەر باشاقلارنى تە رگەندىن كېيىنكى ھالەتكە ئوخشاش، [قالغىنى يوق دېيەرلىك بولىدۇ]؛ 6 ھالبۇكى، يەنە ئازراق تە رگۈدەك باشاق، زەيتۇن دەرىخى سىلكىنگەندىن كېيىن، ئەڭ ئۈچىدا ئىككى-ئۈچ تال مېۋە، كۆپ مېۋىلىگەن شاخلىرىدا تۆت-بەش تال مېۋە قالدۇرۇلىدۇ، ـ دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار. 7 ـ شۇ كۈنى ئىنسان بولسا ياراتقۇچىسىغا نەزىرنى تىكىدۇ، كۆزى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدا بولىدۇ. 8 ئولار ئۆز قۇربانگاھلىرىغا، يەنى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىغا، يا كى بارماقلىرى بىلەن شە كللەندۈ رگەنلىرىگە ھېچ قارىمايدۇ، نە «ئاشەراھ»لارغا نە «كۈن تۈۋرۈكلىرى» گە ھېچ ئۈمىد باغلىمايدۇ. 9 شۇ كۈنىدە ئۇنىڭ قورغانلىق شەھەرلىرى، ئەسلىدىكى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا چاتقاللىققا ۋە تاقىر تاغلارغا ئايلاندۇرۇلغان خارابە شەھەرلەردەك، ھەممىسى ۋەيران بولۇپ كېتىدۇ. 10 چۈنكى نىجاتىڭ بولغان خۇدانى ئۇنتۇپ قالدىڭ، كۆچۈڭ بولغان «قورام تاش بولغۇچى»نى ئەسلىمىدىڭ؛ شۇڭا سەن «سەرخىل» ئوسۇملۇكلەرنى تىكىپ ۋېيغىنىڭ بىلەن، ۋە ياقا يۈرتىكى ئۈزۈم تاللىرىنى تىككىنىڭ بىلەن، 11 ئولارنى تىككەن كۈنلا ياشارتقىنىڭ بىلەن، تىككەن ئەتىسىلا ئۇلارنى چېچەك كلەتكىنىڭ بىلەن، ھوسۇلىغا ئېرىشكەن كۈندە، ئۇ يەقەتە بىر پاتمان داۋالانغىسىز قايغۇ-ھەسرەت بولىدۇ، خالاس! 12 ھەي! كۆپ خەلقلەرنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرى! ئولار دېڭىز-ئوكيانلارنى ئورغۇتۇپ دولقۇنلاردەك شاۋقۇنلارنى كۆتۈرىدۇ، ئاھ، ئەللەرنىڭ قايناپ-تاشقىنلىرى! دولقۇنلاتقان كۆچلۈك سۈلارداەك ئولار قايناپ-تاشقىنلارنى كۆتۈرىدۇ. 13 ئەللەر ئولۇغ سۈلارنىڭ قايناپ-تاشقىنلىرىدەك دولقۇنلىنىپ كېتىدۇ؛ بىراق ئۇ ئولارنىڭ دە ككىسىنى بېرىشى بىلەنلا، ئولار يىراققا بەدەر قېچىپ كېتىدۇ. ئولار تاغدىكى ئوت-چۆپلەرنىڭ ئوپا-ئوپانلىرى شامالدا يىراقلارغا ئۇچۇرۇۋېتىلگەندەك، قارا ۋېزىن ئالدىدا چاڭ-توزاڭلار ۋېزىن بولغاندەك ھەيدۇ ئېتىلدۇ! 14 كەچتە ـ ۋەھىمە! تاڭ سەھەردە ـ يوق بىراق! مانا بىزنى بۇلاپ كەتكەنلەرنىڭ ئىسىۋىسى، بىزدىن ئوڭلا-غەنىيمەت ئېلىۋالغانلارنىڭ ئاقىۋىتىدۇر!

18

ئاھ، ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ ۋىلىرىدىكى قاناتلارنىڭ ۋۇزلىدىغان ئاۋازلىرى بىلەن قايلانغان يەر-زېمىن! ـ سەن قومۇش كېمىلەر ئۇستىدە ئەچىلەرنى دېڭىزدىن ئوتكۈزۈپ ئەۋەتىسەن؛ ـ ئى يەل تاپان خەۋەرچىلەر، ئېگىز ۋىلۇق ھەم سىلق تېرىلىك بىر ئەلگە، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر مىللەتكە، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر ئەلگە [قايتىپ] بېرىڭلار! 3 جاھاندا ئولار ئۇچۇرۇتقانلارنىڭ ھەممىسى، جىمىكى يەر يۈزىدىكىلەر! تاغلاردا بىر تۇغ كۆتۈرۈلگەندىلا، كۈر ئۈڭلار! كانايى چېلىنغاندىلا،

ئاكلاكلار! **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ مەن تىنچلىقتا تۇرىمەن، نۇر ئۈستىدە يالىداپ تۇرغان ئىسسىقتەك، ئىسسىق ھوسۇل مە زگىلىدىكى شەبنەملىك بۇلۇتىمەك، تۇز تۇرالغۇمدا كۆزىتىمەن؛ **5** چۈنكى ھوسۇل ئېلىش ئالدىدا، تۇزۇم چېچە كلىگەندىن كېيىن، چېچە كلەر تۇزۇم بولغاندا، ئۇ پۈتىغىچە پىچاقلار بىلەن بىخلارنى كېسىپ، ھەم شاخلىرىنى كېسىپ تاشلايدۇ. **6** تۇلار يىغىشتۇرۇلۇپ تاغدىكى ئالغور قۇشلارغا، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا قالدۇرۇلىدۇ. ئالغور قۇشلار تۇلاردىن ئۈزۈقلىنىپ يازنى ئوتكۈزىدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار تۇلار بىلەن قىشنى ئوتكۈزىدۇ. **7** شۇ كۈندە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا بىر سوۋغات ئېلىپ كېلىنىدۇ، يەنى ئېگىز ۋىلۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر مىللەتتىن، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولىدىغان بىر ئەلدىن، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر مىللەتتىن بېرىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگارنىڭ نامى بولغان جايغا، يەنى زىئون تېغىغا ئېلىپ كېلىنىدۇ.

19

مىسىر توغرۇلۇق ۋۇكلەنگەن ۋەھيە: ـ مانا، پەرۋەردىگار تېز ئۇچىدىغان بۇلۇت ئۈستىگە مىنىپ، مىسىرغا يېتىپ كېلىدۇ، مىسىردىكى بۇتلار ئۇنىڭ ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، مىسىرنىڭ يۈرىكى بولسا ئېچىدىن ئېرىپ كېتىدۇ. **2** ـ «ۋە مەن مىسىرلىقلارنى بىر-بىرىگە قارشى قۇتراتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇز قېرىنداشلىرىغا قارشى ئۇرۇشىدۇ، ئۇز قوشنىلىرى بىلەنمۇ سوقۇشىدۇ، شەھەر بىلەن شەھەر، پادىشاھلىق بىلەن پادىشاھلىق بىر-بىرىگە قارشى ئۇرۇشىدۇ؛ **3** ۋە مىسىرنىڭ روھى ئۇز ئېچىدىن يوقاپ كېتىدۇ، مەن ئۇلارنى مەسلىھەتسىز قالدۇرىمەن، شۇڭا ئۇلار بۇتلارنى ۋە ئەرۋاھلارنى، ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىلارنى ھەم پالچىلارنى ئىزدەپ مەسلىھەت سورايدۇ؛ **4** مەن مىسىرلىقلارنى رەھىمسىز بىر ھۆكۈمراننىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئەشەددىي بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار؛ **5** ھەم سۈلار «دېڭىز»دىن يوقايدۇ، دەريانى قاغىجراپ پۈتۈنلەي قۇرۇپ كېتىدۇ؛ **6** دەريالارنى سىبىسقىچىلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئوستەڭ-قانالىرى قاغىجراپ ئۇ ئۇگەيدۇ؛ قومۇشلار ھەم يېكەنلەر سولىشىدۇ؛ **7** نىل دەريانى ۋىيدىكى يەرلەر، نىل دەريانىنىڭ ۋېۋىلۇش ئاغزىدىكى يەرلەر گىياھسىز قالىدۇ، نىل دەريانى ۋىيدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ، توزۇپ، يوقىلىدۇ. **8** بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ، نىل دەريا ئىسقا قارماق تاشلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ناله كۆتۈرىدۇ، سۈلارنىڭ ئۈستىگە تور يايغۇچىلارنىڭ بېشى ساڭگىلاپ كېتىدۇ.

9 زىغىرچىلار ھەم لىباس توقۇغۇچىلار خىجالەتچىلىكتە قالىدۇ، **10** جەمئىيەتنىڭ «تۈۋرۈك»لىرى پارە-پارە بولۇپ، مەدىكارلارنىڭ كۆڭلىمۇ يېرىم بولىدۇ. **11** تولىمۇ ئەخمەق زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى! پىرەۋنىڭ ئەڭ داناۋىتىنى ئەخمىقانە مەسلىھەتلەر چىقىدۇ! سىلەر قانداقمۇ پىرەۋنگە: ـ «مەن بولسام دانالارنىڭ ئەۋلادى، قەدىمكى پادىشاھلارنىڭ ئەسلىدۇرمەن!» ـ دەۋاتقانسىلەر تېخى؟ **12** [مىسىر]، سېنىڭ دانىشمەنلىرىڭ ھازىر قېنى؟ ئۇلار دانىشمەن بولسا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر توغرۇلۇق ئېلىپ بارغان كۆڭلىگە پۈككەنلىكىنى ساڭا ئايان قىلسۇن! **13** زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى نادانلاشتى، مەمپىس شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئالدىنىپ كەتتى؛ مىسىر قەبىلىلىرىنىڭ «بۇرجەك تاش»لىرى بولسا ئۇلارنى ئېزىقتۇرۇپ قويدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر قايمۇقتۇرغۇچى روھنى ئىرىلاشتۇرىۋەتتى؛ شۇڭا بىرسى مەست بولۇپ ئۆز قۇسۇقىدا تېپىلىپ ئەلەڭ-سەلەڭ بولغاندەك، ئۇلار مىسىردىكىلەرنى ھەربىر ئىشىدا ئەلەڭ-سەلەڭ قىلىۋەتتى. **15** شۇنىڭ بىلەن مىسىرغا، باش، قېيرۇق، پالما شېخى ياكى قومۇشلار قىلالىغۇدەك ھېچقانداق ئامال قالمايدۇ. **16** شۇ كۈنى مىسىردىكىلەر قىز-ئايالارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەڭلىشى بىلەن تىترەپ قورقىدۇ، **17** ھەمدە يەھۇدا زېمىنى بولسا مىسىرغا ۋەھىمە بولۇپ قالىدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن ئىرادىسى ئۈزىگىلىدىن، يەنى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قارىتىلغان ئىرادىسى ئۈزىگىلىدىن، كىمگە يەھۇدانىڭ گېپى قىلىنسىلا شۇ چۆچۈيدۇ. **18** شۇ كۈنى قاناتانىنىڭ تىلى سۆزلەيدىغان، ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا بېقىنىپ سادىقلىق قەسىمى قىلىدىغان مىسىرنىڭ بەش شەھىرى بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى «ھالاك شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** شۇ كۈنى مىسىرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدا پەرۋەردىگارنا ئاتالغان بىر قۇربانگاھ، ھەم چېگرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر تۈۋرۈك بولىدۇ. **20** بۇلار بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا ھەم بەلگە ھەم شاھىت بولىدۇ، چۈنكى ئە زگۈچىلەر ۋېيىلدىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرگەن بولىدۇ، ئۇ ئۇلارنى ئە ركىنلىككە چىقىرىدىغان بىر قۇتقۇزغۇچى ھەم قوغدىغۇچىنى ئەۋەتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارغا تونۇتۇلۇپ ئايان قىلىنىدۇ، شۇ كۈنى مىسىر پەرۋەردىگارنى تونۇيدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا قۇربانلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئېچىدۇ ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مىسىرنى ئۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى ئۇرىدۇ ھەم ساقايتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۇلارنى ساقايتىدۇ. **23** شۇ كۈنى مىسىردىن ئاسۇرىيە گە ماڭىدىغان، ئېگىز كۆتۈرۈلگەن تۈز يول ئېچىلىدۇ، ئاسۇرىيەلىكلەر مىسىرغا كىرىدۇ، مىسىرلىقلار ئاسۇرىيە گە كىرىدۇ، مىسىر ئاسۇرىيە بىلەن بىللە [خۇدانىڭ] خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **24** شۇ كۈنى ئىسرائىل مىسىر ۋە ئاسۇرىيە بىلەن بىر بولۇپ، ئۈچىسى، يەر يۈزىدىكىلە رگە بەخت يەتكۈزگۈچىلەر بولىدۇ. **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا بەخت ئاتا قىلىپ: ـ «خەلقىم بولغان مىسىرغا، ئۇز قولۇمنىڭ ئىجادى بولغان ئاسۇرىيە گە ۋە ئۇز مىراسىم بولغان ئىسرائىلغا بەخت يار بولسۇن!» ـ دەيدۇ.

20

ئاسۇرىيەنىڭ [سەرداری بولغان] «تارتان» ئاشدود شەھىرىگە كېلىپ مۇھاسىرە قىلغان يىلى ئاسۇرىيە پادىشاھى سارگون ئۇنى ئەۋەتكەن (ئۇ ئاشدودقا قارشى جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى): ـ **2** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ئارقىلىق سۆز قىلغانىدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «چاترىقىڭنى بۇز ئىچ تامبىلىڭنى سېلىۋەت، پۇت ۋۇڭدىكى كەشىڭنى سېلىۋەت» ـ دېگەنىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى، يالىڭاچ ۋە يالاڭ ئاياغ مېڭىپ يۈردى. **3** ۋە پەرۋەردىگار ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قۇلۇم يەشايا مىسىر ۋە ئېفىئوپىيە توغرىلۇق خەۋەر بېرىدىغان بېشارەت ھەم كارامەت سۈپىتىدە بولۇش ئۈچۈن يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ ئۈچ يىل مېڭىپ يۈرگەنىدەك، **4** ئوخشاشلا مىسىرلىق ئەسىرلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىك سۈرگۈنلەر ياش بولسۇن، قېرى بولسۇن، يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ، كاسسىي ئوچۇق ھالدا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن مىسىرنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرۇپ، يالاپ ئېپكېتىلىدۇ. **5** ئۇلار بولسا قورقۇشۇپ، ئۇز ئايانچىسى بولغان ئېفىئوپىيەدىن ۋە پەخرى بولغان مىسىردىن ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن بۇ دېڭىز بويىدىكىلەر: ـ «مانا بۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ۋەسۋەسىدىن قورقۇپ باشپاناھلىق ئىزدەپ بارغان ئايانچىمىزغۇ، بىزلەر ئەمدى قانداقۇ قۇتۇلالايمىز؟» ـ دېيىشىدۇ»».

21

«دېڭىزنىڭ چۆل-بياۋىنى» توغرىسىدا ۋۇكلەنگەن بىر ۋەھيە: ـ «جەنۇب تەرەپتە قۇيۇنتازلار تۇتۇپ كېتىۋاتقانىدەك، دەھشەتلىك زېمىندىن بىر ئىمىلە كېلىۋاتىدۇ!». **2** ـ ئازابلىق بىر ۋەھيە- كۆرۈنۈش ماڭا ئايان قىلىنىدى، خائىن خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ، بۇلاڭچى بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. «ئى ئېلام، ئورە ئۇڭدىن تۇر، چىق! مېدىئا، مۇھاسىرە قىلىپ قورشۇال!» ئۇنىڭ سەۋەبىدىن كۆتۈرۈلگەن ھەممە نالە-پەريادلارنى تۈگىتىۋەتتىم. **3** ـ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئاغرىق-ئازاب بىلەن تولدى، تولغىقى ئۇتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، كۆز رگەنلىرىمدىن تولغىنىپ كەتتىم، ئا گلىغىنىمدىن پارا كەندە بولدۇم. **4** شۇڭا كۆڭلۈم پارا كەندە بولۇپ ھاسىراپ كەتتىم، مېنى دەھشەت قورقۇنچ باستى؛ ئۇ مەن زوق ئالدىغان كېچىنى ساراسمە بولدىغان كېچىگە ئايلاندۇردى. **5** ئۇلار داستىخان ئۈستىگە ئۈمىد-كۆرىلەرنىمۇ سالدۇ، ئۇلار يېيىشىدۇ، ئىچىشىدۇ، «ھەي ئېسىلزادىلەر، ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ قالقانىنى مايلاڭلار!» **6** چۈنكى رەب ماڭا: ـ «بارغىن، كۆز رگەنلىرىنى ئېيىق ۋىچە ئېيتىدىغان بىر كۆزەتچىنى تەخلەپ قويغىن» ـ دېگەنىدى. **7** ـ «ئۇ جەڭ ھارۋىلىرىنى، جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئېشەك كالەر بىلەن، جەڭ ھارۋىلىرىنى تۆگىلەر بىلەن كۆز رگەندە، ئۇ دىققەت بىلەن، ناھايىتى دىققەت بىلەن كۆزەتسۇن!» **8** ئۇ جاۋابەن شىردەك توۋلىدى: ـ «رەب، مەن كۆزەت مۇنارىدا ئۈزۈلۈكسىز كۆزۈن ۋىي تۇرىمەن، ھەر كېچىدە كۆزەتتە تۇرىمەن؛ **9** ـ ۋە مانا، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەر بىلەن كېلىۋاتىدۇ!» ۋە يەنە جاۋاب بېرىپ شۇنداق دېگەن: ـ بابىل بولسا يىقىلدى، يىقىلىپ چوشتى، ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ھەربىر ئۈيما مەبۇدلىرىنى يە رگە تاشلاپ پارە-پارە قىلىۋەتتى!». **10** ـ ئى

مېنىڭ تېپىلگەن دانلىرىم، مېنىڭ خامىنىمدىكى بۇغدايلىرىم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئاڭلىغانى سىلە رگە ئېيتىپ بەردىم! **11** «دۇھام» توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيي؛ بىرسى سېئىردىن كېلىپ مەندىن: ـ «ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى تۈتتى؟ ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى تۈتتى؟» ـ دەپ سورايدۇ. **12** كۆزەتچى جاۋابەن مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەھەر كېلىدۇ، كېچىمۇ كېلىدۇ؛ يەنە سورىغىڭ بولسا، يەنە كېلىپ سورا؛ يولۇڭدىن قايتىپ ماڭ ييقىن كەل!» **13** ئەرەبىيەنىڭ كېچىسى توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيي: ـ «ئى دېدانلىقلارنىڭ كاروانلىرى، سىلەر ئەرەبىيەدىكى جاڭگىلدا قونۇپ قالىسىلەر؛ **14** تۇسساپ كەتكەنلە رگە سۇ ئاپىرىپ بېرىڭلار! ئى تېمادىكىلەر، نانلىرىڭلارنى ئېلىپ قاچقانلارنى كۆتۈۋىلىڭلار! **15** چۈنكى تۇلار قىلىچلاردىن، غىلاپتىن ئېلىنغان قىلىچتىن، كېرىلگەن ئوقيادىن، تۇرۇشۇنىڭ ئازابىدىن قاچىدۇ. **16** چۈنكى رەب ماڭا شۇنداق دېگەن: ـ بىر يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغانىدەك، ئاندىن كېدارنىڭ بار شەرىپى يوقىلىدۇ، **17** ئوقياچىلارنىڭ قالدۇقلىرى، يەنى كېدارنىڭ پالۋانلىرى-باتۇر بولغان ئوغۇللىرى ئاز قالىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى شۇنداق سۆز قىلغان».

22

ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا توغرىسىدا يۇكلەنگەن ۋەھيي: ـ سىلەر ھەممىگلار ئۆگزىلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغىنىگلار زادى نېمە قىلغىنىگلار؟ **2** سىلەر خۇشاللىق دەبدەبىسىنى كۆتۈرىدىغان، ۋاراڭ-چۇر ۋۇگىنا تولغان يۇرت، شادلىنىدىغان شەھەر؛ سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر قىلىچ بىلەن چېپىلغان ئەمەس، يا كى جەڭدىردە ئۆلگەن ئەمەس؛ **3** ئەمىرلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى بىراقلا قېچىشتى؛ تۇلار ئوقياسىز ئەسىر بولدى؛ يىراقتا قاچقان بولسىمۇ، سىلەردىن تېپىۋېلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىرلىكتە ئەسىر بولدى. **4** شۇڭا مەن: ـ «نەزىرىڭلارنى مېنىڭدىن ئېلىڭلار، مېنى قاتتىق يىغلاشقا قويۇڭلار، خەلقىمنىڭ بۇلىنىپ كېتىشى توغرۇلۇق ماڭا تەسەللى بېرىشكە ئالدىراپ تۆز ۋۇگىلارنى ئۆپىراتماڭلار» ـ دېدىم. **5** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن «ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا»نىڭ بېشىغا بىر كۈن چۈشىدۇ، ئۇ بولسا ئاۋارىچىلىك بولىدىغان، ئاياغ ئاستى قىلىنىپ پېتىقدىلىدىغان، ئادەملەر قايىۋقتۇرۇلىدىغان، سېپىل سوقۇلۇپ چېقىلىدىغان، تاغلارغا قاراپ يالۇۋۇرۇپ چىرقىرايدىغان بىر كۈنى بولىدۇ. **6** ئېلام جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئادەملىرى بىلەن، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئوقدانىى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، كىر بولسا قالقانىى ئېچىپ تەييار قىلىدۇ. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەڭ گۈزەل جىلغىلىرىڭ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولۇپ كېتىدۇ، ئاتلىق ئەسكەرلەر دەرۋازاڭ ئالدىدا سەپ تارتىپ تۇرىدۇ. **8** ئۇلار يەھۇدانىڭ ئۇستىدىكى قالقانىى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ بىراق سەن [زىئون] شۇ كۈنىدە «ئورمان سارايى»دىكى قوراللارغا ئۈمىد باغلىغانسەن؛ **9** سىلەر داۋۇتنىڭ شەھىرىنىڭ بۇسۇلىگەن جايلىرىنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، پەستىكى كۆتىلەك سۇلىرىنى بىر يەر گە يىغىپ سۇ ئامبىرى قىلدىڭلار، **10** يېرۇسالېمدىكى ۋەيرانى ساناپ، ئۇلاردىن بەزىلىرىنى يۇزۇپ سېپىلنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ئىشلەتتىڭلار، **11** شۇنداقلا كونا كۆتىلەچ كىتىكى سۇلارنى ئىككى سېپىل ئوتتۇرىسىغا يىغىپ ئامبار قىلدىڭلار؛ بىراق مۇشۇلارنى ياراتقۇچىغا ھېچ قارىمىدىڭلار، بۇرۇندىن بۇرۇن بۇلارنى شەكللەندۈرۈپ بېكىتكۈچىگە ھېچ ئۈمىد باغلىمىدىڭلار! **12** شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى يىغلاپ ماتەم تۇتۇشقا، چاچنى چۇشۇرۈپ پاينە كېيىش بولۇشقا، بۇز كىيم كىيىشكە مۇراجىئەت قىلدى. **13** بىراق بۇلارنىڭ ئورنىدا، مانا خۇشاللىق ۋە شادلىق، كاللىلارنى سويۇش، ۋەيلارنى بوغۇزلاش، گۆشلەرنى يېيىش، شارابلارنى ئىچىش، «يەيلى، ئىچەيلى، چۈنكى ئەتە دۇنيادىن كېتىمىز» ـ دېيىشلەر بولىدى! **14** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قۇلىقىمغا ئايان قىلىندىكى، «بەرھەق، مۇشۇ گۇناھ سىلەر ئۆلمىگۈچە كەچۈرۈلمەيدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. **15** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مانا شۇنداق دەيدۇ: ـ «بارغىن، مۇشۇ غوجىدار، ئوردىنى باشقۇرىدىغان مۇشۇ شەبنانىڭ يېنىغا كىرگىن، ئۇنىڭغا: ـ **16** ساڭا مۇشۇ يەردە نېمە بار؟ يا كى مۇشۇ يەردە كىمىڭ بار؟ بىرسى ئېگىزلىككە ئوزى ئۈچۈن بىر گۆر قازغانىدەك، ئوزى قورام تاشتىن بىر قونالغۇنى يونۇغانىدەك، ئوزۇڭ ئۈچۈن بىر گۆر كولىدىكەنۇ؟ **17** مانا ھەي پالۋان، پەرۋەردىگار سېنى ئوز چاڭگىلىغا ئېلىپ، چىڭ سىقىمداپ، **18** ئاندىن پومداقتەك سېنى بېپايان، يىراق بىر زېمىنغا تاشلۇۋېتىدۇ. سەن ئاشۇ يەردە ئولىسەن، ھەم ئاشۇ يەردە ھەيۋەتلىك جەڭ ھارۋىلىرىڭمۇ قالىدۇ، ئى غوجاڭىنىڭ جەمەتىگە شەرمەندىلىك كەلتۈرگۈچى! **19** مەن سېنى مەنسىپىڭدىن ئېلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئورنۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن. **20** شۇ كۈنىمۇ شۇنداق بولىدۇكى، مەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى ئوز قۇلۇمۇ بولغان ئېلىئاكىمنى چاقىرىمەن؛ **21** سېنىڭ تونۇڭنى كىيدۇرىمەن، سېنىڭ پوتاڭ بىلەن ئوئىنىڭ بېلىنى چىڭ قىلىمەن، ھۆكۈمرانلىقىڭنى ئوئىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ئاتا بولىدۇ. **22** داۋۇت جەمەتىنىڭ ئاچقۇچىنى مەن ئوئىنىڭ مۇرىسىدە قويىمەن؛ ئۇ ئاچىسا، ھېچكىم ئېتىلمەيدۇ، ئەتسە، ھېچكىم ئاچالمايدۇ. **23** مەن ئوئنى مۇقىم بىر جايغا قوزۇقى قىلىپ بېكىتىمەن؛ ئۇ بولسا ئاتىسىنىڭ جەمەتى ئۈچۈن شەرەپلىك ھوقۇقى-تەخت بولىدۇ. **24** خەلق ئوئىنىڭ ئۈستىگە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بارلىق شۇھرەتلىرىنى يۇكلەيدۇ، يەنى بارلىق ئۇرۇق-نەسىللىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-قۇچىلارنى، پىيالە-جاملاردىن تارتىپ بارلىق كۈپ-ئىدىشلارغىچە ئاسىدۇ. **25** شۇ كۈندە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ مۇقىم جايغا بېكىتىلگەن قوزۇق بولسا، ئېگىلىپ كېتىدۇ ۋە كېسىپ تاشلىنىدۇ؛ ئوئىنىڭ ئۈستىگە ئېسىلغان يۈكلەر ئوزۇپ تاشلىنىدۇ»، ـ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەندى.

23

تۈر توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيي: ـ ـ ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇ خاراب قىلىندى، شۇ يەردە ئۆيي يوق، پورتمۇ يوق. سىپرۇس ئارىلىدىن بۇ خەۋەر [كېمىدىكىلەر] گە ئايان قىلىندۇ. **2** زىدوندىكى سودىگەرلەر دېڭىزدىن ئوتۇپ سىلەرنى تەمىنلەپ كەلدى، ئى ئارالدىكىلەر، ئەمدى شۇنك بولۇڭلار! **3** شىھوردىكى بېپايان سۇلار ئۈستىدىن يۈتكىگەن دانلار، يەنى نىل دەرياسىنىڭ ھوسۇلى ئوزىنىڭ دارامىتى بولغانىدى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بازىرى بولغانىدى! **4** ئى زىدون، خىجالەت بول، چۈنكى دېڭىز ـ يەنى ئوزىنا قورغان بولغان دېڭىز دەيدۇكى: ـ «مەندە ھېچ ئولغاق بولمىدى، ھېچ ئوغىمدىم، يىگىتلەرنى يا كى قىزلارنى ھېچ باقىغانىدە كەمدۇ!» **5** مۇشۇ خەۋەر مىسىرغا يەتكەندە، ئۇلارمۇ بۇ خەۋەر خۇددى ئوزىنا كەلگەندەك قاتتىق تاۋابلىنىدۇ. **6** ـ سىلەر دېڭىزدىن ئوتۈپ تارشىشقا كېتىڭلار! ئى دېڭىز يوپىدىكىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! **7** سىلەرنىڭ قەدىم ئەيىامىدىن بار بولغان، شاد-خۇراملىققا تولغان شەھىرىڭلار مۇشۇمۇ؟! مانا ئۇلارنىڭ پۇتلىرى ئوزلىرىنى مۇساپىر قىلىشقا يىراقلارغا كۆتۈرۈپ باردۇ! **8** تاجلارنى ئىلتىپات قىلغۇچى بولغان، سودىگەرلىرى ئەمىرلەر بولغان، دەللاللىرى جاھاندا ئابرۇيلۇقلار ھېسابلانغان ئوزىنىڭ بۇ تەغدىرىنى كىم بېكىتكەن؟ **9** ـ بۇلارنى بېكىتكۈچى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگاردۇر! مەقسىتى بولسا شان-شۇھرەتنىن كېلىپ چىققان جىمى تە كەبۇرلۇقنى رەسۋا قىلىش، جاھاندىكى جىمىكى يۈز-ئابرۇيلۇقلارنى پەسلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت! **10** تارشىشنىڭ قىزى، نىل دەرياسىدەك ئوز زېمىنىڭدا ئە ركىن-ئازادە يلىرا! چۈنكى [ئوزىدىن] كەلگەن ئەزگىن ھازىر يوق. **11** چۈنكى پەرۋەردىگار قولىنى دېڭىز ئۈستىگە ئوزىتىپ، دۆلەتلەرنى تەۋرىتىدۇ. ئۇ قاناۋان توغرۇلۇق ئەمر قىلغان، ئوئىڭدىكى قەلئە-قورغانلارنى يوقۇتۇلسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۈگەن. **12** ۋە: ـ «ئى باسقۇنچىلىققا ئۇچرىغان زىدون قىزى، سەن ئىككىنچى ھېچ تەتىنە قىلمايسەن؛ ئورنۇڭدىن ئوزىنىڭ ئۈچۈن كەتكىن، ھەتتا شۇ يەردە سەن ھېچ ئارام تاپمايسەن» ـ دېدى. **13** قارا ئاكلار، بابىل-كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى! بۇ يەرنىڭ خەلقى بولۇپ باقىغانىدەك قىلىدۇ؛ ئاسۇرىيە ئوزى چۆل-باياۋان جانىۋارلىرى ئۈچۈن ماكان قىلغان؛ پوتەيلەرنى ياساپ، ئوۋلارنىڭ ساراي-ئوردىلىرىنى ۋەيران قىلىپ، خارابلىككە ئايلاندۇرۇۋەتكەن. **14** ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى قورغىنىڭلار خاراب قىلىندى. **15** ۋە شۇ كۈنى بولىدۇكى، پادىشاھنىڭ كۆنلەرنى ھېسابلىغىنىدەك، ئوز يەتمىش يىل ئوئىتۇلىدۇ. يەتمىش يىل ئوتكەندىن كېيىن، ئوزىنىڭ ئەھۋالى پاھىشە ئايالنىڭ ناخشىسىدەك بولىدۇ؛ **16** چىلتارنى ئېلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ يۈر، ئى ئوئىتۇلغان پاھىشە ئايال! ئوز ئۇگىگە يەنە خەقنىڭ دىققىتىنى تارتاي دېسەڭ، يېقىملىق بىر يەدە چېلىپ، كۆپرەك ناخشىلارنى ئېيت! **17** ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، يەتمىش يىلنىڭ ئوتۈشى بىلەن، پەرۋەردىگار ئوزىنى يوقىلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئوئىنىڭ ئوزىنى ئىجارىگە بېرىپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلىقلار بىلەن يەنە يۈزۈڭچىلىق قىلىدۇ؛ **18** شۇنىڭ بىلەن ئوئىنىڭ مالىلىرى ۋە ئوزىنى سېتىپ، تاپقان پۇلى بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس بولىدۇ؛ ئۇ خەزىنىگە سېلىنمايدۇ يا كى ئوپلانمايدۇ؛ چۈنكى ئوئىنىڭ مۇشۇ سودىسى

بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغانلار تۆچۈن ئايرىم قىلىنىدۇ؛ ئۇ تۆلارغا قانغۇچە يەپ-ئىچىشكە، شۇنداقلا تۆلارنىڭ ئېسىل كىيىم-كېچەك كىلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ.

24 مانا، پەرۋەردىگار يەر يۈزىنى بەربات، ۋەيران قىلىپ، ئۇنى ئاستىن-ئۈستىن قىلۋېتىپ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىدۇ؛ 2 شۇ ۋاقىتتا شۇنداق بولىدۇ كى، خەلقلەر قاناداق بولسا، كاھىن شۇنداق بولىدۇ؛ قۇل قاناداق بولسا، خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ دېدەك قاناداق بولسا، ئايال خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ سېتىۋالغۇچى قاناداق بولسا، سېتىۋەتكۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۆتنە ئالغۇچى قاناداق بولسا، ئۆتنە بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۆسۈم ئالغۇچى قاناداق بولسا، ئۆسۈم بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ. 3 يەر يۈزى پۈتۈنلەي بەربات قىلىنىدۇ، پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزنى قىلدى. 4 يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، ئۇ زەئىپلىشىدۇ، جاھان ھالسىزلىنىپ زەئىپلىشىدۇ، يەر يۈزىدىكى بەگ-تۆرىلەرمۇ ھالدىن كېتىدۇ. 5 يەر-زېمىن ئۆزىدە ئۆرۈۋاتقانلار تەرىپىدىن بۇلغىنىدۇ؛ چۈنكى تۆلار كۆرسەتمە-قانۇندىن چەتلىگەن؛ [تەبىئەتنىڭ] قانۇنىيەت-تەرتىپىنى ئۇ زۆرتۇەتكەن، مەڭگۈلۈك ئەھدىنىمۇ يوققا چىقىرىۋەتكەن. 6 شۇڭا لەنەت يەر يۈزىنى يۇتۇۋالدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلار «گۇناھى بار» دەپ ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا يەر يۈزىدىكىلەر يۇتۇۋېلىنىدۇ، ئىنسانلار ئاز قالىدۇ. 7 يېڭى شاراب ئۆگەي دەپ قالدى، ئۈزۈم تاللىرى بولسا سولىشىپ كېتىدۇ، كەيىلكتىن كۆڭلى خۇش ئادەملەرمۇ ئۆھ تارتىشىدۇ؛ 8 داپلارنىڭ شوخ سادالىرى توختايدۇ، كۆڭۈل ئېچىۋاتقانلارنىڭ ۋاراڭ-چۇر ۋىگلىرىمۇ ئۆگەيدۇ، چىلتارنىڭ شادلىق مۇڭلىرىمۇ توختايدۇ. 9 شاراب ئىچكەنلەرنىڭمۇ ناخشىسى يوقايدۇ؛ ھاراق ئىچكەنلە رگە ھاراق ئاچچىق ۋېيلىدۇ. 10 تەرتىپسىز، مەنىسىز شەھەر بۇزۇلىدۇ، ھېچكىم كىرمىسۇن دەپ ھەممە ۋېيلەر ئېتىلىدۇ؛ 11 كوچىلاردا شاراب ئۆچۈن ناله-پەريياد كۆتۈرۈلىدۇ؛ بار شاد-خۇرراملىق تۆتە ككە ئايلىنىدۇ؛ يەر-زېمىندىكى شادلىق يوقايدۇ. 12 شەھەردە پەقەت ۋەيرانچىلىقلا قالىدۇ، دەروازا بولسا چېقىلغان، ھەممىسى ـ خاراب بولىدۇ! 13 چۈنكى خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئارىسىدا، يەر-جاھاننىڭ ئوتىغىرىسىدا شۇنداق بولىدۇ كى، زەيتۇن دەرىخىنى قاققاندىن كېيىن قېپ قالغان زەيتۇنلاردەك؛ ئۈزۈم ھوسۇلىنى يىغۇالغاندىن كېيىن تە رگۈدەك بىرنەچچىلا ئۈزۈم قالغاندەك، بىر قالدىسى قالدۇرۇلىدۇ. 14 [قالدىلار] بولسا ئاۋازلىرىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھەيۋىسىگە قاراپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ ئۇلار دېڭىز تەرەپتىن سۈرەن سالىدۇ. 15 شۇڭا پەرۋەردىگارنى شەرقتىمۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى غەربتىكى يېراق تاراللاردىمۇ ئۇلۇغلاڭلار، 16 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن بىز ناخشىلارنى ئاڭلىدۇق: ـ «ھەققانىي بولغۇچىغا شان-شەرەپ بولسۇن!» بىراق مەن شۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ، مېنىڭ يادا ئاڭغۇلۇقۇم! مېنىڭ يادا ئاڭغۇلۇقۇم! ھالىمغا ۋاي! چۈنكى خائىنلار خائىنلق قىلىۋاتىدۇ؛ بەرھەق، خائىنلار نومۇسسىزلارچە خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ! 17 ئى يەر يۈزىدە ئۆتۈرۈۋاتقان ئىنسانلار! ۋەھىمە، ئورا ۋە تۇزاق بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 18 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ۋەھىمە ساداسىدىن قاچقانلار ئورىغا چۈشىدۇ، ئوردىن چىققان بولسا تۇزاققا تۇتۇلىدۇ. چۈنكى ئاسماندىكى دېرىزىلەر ئېچىلىدۇ، يەر ئۇللىرى تەۋرەپ كېتىدۇ. 19 يەر مۇتلەق دەۋزلىنىپ كېتىدۇ، يەر پۈتۈنلەي پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، يەر دەھشەتلىك تەۋرىنىدۇ. 20 يەر مەست ئادەمدەك ئىلەڭ-سىلەڭ ماڭىدۇ، خۇددى لاپاستەك ئىرغاكشىپ قالىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭدىكى ئاسىيلىق گۇناھى ئۇزىنى قاتتىق باسىدۇ، ئۇ يىقىلىپ، ئىككىنچى تۇرالمايدۇ. 21 شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار يۇقىردا ئۇرغان قوشۇنلارنى يۇقىردا، ۋە يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى يەر يۈزىدە جازالايدۇ. 22 ئۇلار ئورە ككە يىغىلىدىغان بىر توپ ئەسىرلەردەك يىغۇلىنىدۇ، گۈنداخانىغا سولاپ قويۇلىدۇ. نۇرغۇن كۈنلەردىن كېيىن ئۇلار جازالىنىدۇ. 23 ئاي ۋەياتلىقتا قالىدۇ، كۈنمۇ خجىل بولۇپ كۆرۈنمەيدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا، يەنى يېرۇسالېمدا سەلتەنىتىنى يۈرگۈزىدۇ؛ ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئۆز ئاقساقاللىرى ئالدىدا پارلايدۇ!

25 پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ خۇدايىم؛ مەن سېنى ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلەيمەن، مەن سېنىڭ نامىڭنى مۇبارە كلەيمەن، چۈنكى سەن كارامەت ئىشلارنى، سادىقلىق ۋە ھەققەت ئېچىدە قەدىمدىن ۋېيان قىلىپكەن پۈككەنلىرىڭنى بەجا كەلتۈرگەنسەن. 2 چۈنكى سەن شەھەرنى خارابلىك، قەلئە-قورغانلىق يۈرتنى خاراب، ياتلارنىڭ ئوردىسىنى شەھەر بولالماس قىلغانسەن، ئۇ ئىككىنچى ھەرگىز قۇرۇلمايدۇ. 3 شۇڭا ھېلىقى كۈچلۈك خەلق سېنى ئۇلۇغلايدۇ، ئەشەددىي ئەللەرنىڭ ھېلىقى شەھىرى سەندىن قورقىدۇ؛ 4 چۈنكى سەن مىسكىنلە رگە قورغان، يوقسۇللارنىڭ دەردى-ھاجىتىگە قورغان، بورانغا دالدا، ئىسسىققا سايە بولغانسەن؛ چۈنكى ئەشەددىيىلەرنىڭ زەربە دولقۇنى تامغا ئۇرۇلغان بورانىدەك، قاڭىغراق يەرنى باسقان ئىسسىق ھاۋادەك بولدى. بىراق ئىسسىق ھاۋا بۇلۇت سايىسى بىلەن توسۇلغاندەك، سەن ياتلارنىڭ چۈقان-سۈرەنلىرىنى پەسەيتىسەن؛ ئەشەددىيىلەرنىڭ غەلبە ناخشىسى پەس قىلىنىدۇ. 6 ۋە مۇشۇ تاغدا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بارلىق قوۋملار ئۈچۈن زىياپەت قىلىدۇ ـ مايلىق يېمە كلىكلەر، سۈزىدۇرۇلگەن كونا شارابلار، يىلىكى توق مايلىق يېمە كلىكلەر، سۈزىدۇرۇلگەن، ياخشى ساقلانغان كونا شارابلاردىن بولغان زىياپەت بولىدۇ؛ 7 ۋە ئۇ مۇشۇ تاغدا ھەممە قوۋملارنى ياپىدىغان چېمبەردىنى، بارلىق ئەللەرنى ياپىدىغان يايقۇچىنى يوقىتىدۇ؛ 8 ئۇ ئۆلۈمنى مەڭگۈ ئۇگە يۇتۇۋېتىدۇ! رەب پەرۋەردىگار ھەربىر يۈزدىكى ياشلارنى سۈرتۈۋېتىدۇ؛ پۈتكۈل يەر-زېمىن ئالدىدا ئۆز خەلقىنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق ئېيتقان. 9 ۋە شۇ كۈنىدە دېيىلىدۇكى: ـ «مانا، خۇدايىمىز مۇشۇ، بىز ئۇنىڭغا تەۋەلىرۇپ كەلگەن، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ؛ مانا، مۇشۇ پەرۋەردىگاردۇر، بىز ئۇنىڭغا تەۋەلىرۇپ كەلگەن، بىز شادلىنىپ ئۇنىڭ نىجات-قۇتۇلدۇرۇشىدىن خۇرسەن بولىمىز. 10 چۈنكى مۇشۇ تاغقا پەرۋەردىگارنىڭ قولى قونۇپ تۇرىدۇ؛ ۋە سامان ئۈگىلىدا تېزەك بىلەن چەيلەنگەندەك، موئاب ئۇنىڭ پۈتۈلىرى ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 11 [موئاب] ئاشۇ [تېزە كلىك] ئاۋۇنىدا ئۈزۈۋېچىقىش ئۈچۈن قولىنى كېرىدۇ، بىراق ئۇنىڭ قولى چېۋەر بولغىنى بىلەن، [رەب] ئۇنىڭ تەكەبىرلۇقىنى پەس قىلىدۇ. 12 ئۇ سېپىللىرىڭنىڭ ئېگىز مۇداپىئەلىك قورغانلىرىنى غۇلىتىپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.

26 شۇ كۈنىدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا مۇنۇ ناخشا ئېيتىلىدۇ: ـ «مۇستەھكەم بىر شەھىرىمىز بار؛ ئۇ نىجاتلىقنى ئۇنىڭغا سېپىل ۋە تىرە كلەر قىلىپ بېكىتىپ قويىدۇ. 2 ۋاپادارلىقتا چاڭ تۇرغان ھەققانىي ئەلنىڭ كىرىشى ئۈچۈن، دەروازىلارنى ئېچىپ بېرىڭلار! 3 كىم ئۆزىنىڭ ئەقىدە، ئوي-خىيالى ساڭا باغلىغان بولسا، سەن ئۇنى مۇتلەق خاتىرجەملىكتە ساقلايسەن؛ چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشەنچ-ئېتىقاد باغلىغانىدۇر. 4 مەڭگۈ ئۇگە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چۈنكى ياھ پەرۋەردىگار ھەققەتەن ئەبەدىلئەبەدلىك بىر قورام تاشتۇر. 5 چۈنكى ئۇ يۇقىردا تۇرغانلارنى پەسكە چۈشۈرىدۇ؛ ئاشۇ ئالىي شەھەرنى، ئۇ پەس قىلىدۇ؛ ئۇنى يە رگە چۈشۈرۈپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ. 6 ئۇ پۇت بىلەن چەيلىنىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنىڭ پۈتلىرى، مىسكىنلەرنىڭ قەدەملىرى بىلەن چەيلىنىدۇ! 7 ھەققانىينىڭ يولى بولسا تۈزدۇر؛ ئى ئەلۋەتتە تۈز يولالۋق بولغۇچى، سەن ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن ئۇنىڭ يولىنى ئوڭ قىلىسەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، بىز دەرھەققەت سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ يولدا مېڭىپ، سېنى كۈتۈپ كەلدۇق، جېنىمىزنىڭ تەشنالىقى شۇدۇركى، نامىڭ ۋە شۇھرىتىڭ ئاشسۇن! 9 ۋۇجۇدۇم بىلەن كېچىلەردە ساڭا تەشنا بولدۇمەن؛ بەرھەق، تاڭ سەھەرلەردىمۇ روھىم بىلەن ئىچ-ئېچىمدىن سېنى ئىزدىدىم؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭ يەر يۈزىدە كۆرۈنگەن بولسا، يەر يۈزىدىكىلەر ھەققانىيلىقنى ئۆگىنىدۇ. 10 رەزىل ئادەمگە رەھىم كۆرسىتىلسىمۇ، ئۇ يەنىلا ھەققانىيلىقنى ئۆگەنمەيدۇ؛ ھەتتا دۇرۇسلۇق تۇرغان زېمىندىمۇ ئۇ يەنىلا ئادىلسىزلىق قىلىۋېرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شانۇ-شەۋكىتىنى كۆرمەيدۇ. 11 ئى پەرۋەردىگار، قولۇڭ كۆتۈرۈلدى، بىراق تۇلار كۆرمەيدۇ. ھالبۇكى، ئۇز خەلقىگەكە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىڭنى تۇلار كۆرىدۇ ھەم خجىل بولىدۇ؛ كۇشەندىلىرىڭ ئۇچۈن [تەپىارلانغان] ئوت تۇلارنى بەرھەق يۇتۇۋېتىدۇ. 12 ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزگە خاتىرجەملىك ئېنىپ قىلىسەن؛ چۈنكى بىزنىڭ ئەمەللىرىمىزنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭ ۋۇجۇدقا چىقارغانسەن. 13 دەرۋەقە، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز؛ ئىلگىرى سەندىن باشقا «رەبلەر» ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغان؛ ئەمدىلىكتە پەقەت ساڭا تايىنىپلا نامىڭنى ئەسلەپ تىلغا ئالىمىز. 14 تۇلار بولسا ئۆلدى، قايتىدىن ياشىمايدۇ؛ ئەرۋاھ بولۇپ كەتتى، قايتا تىرىلمەيدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇلارنى جازالاپ يوقاتتىڭ، ئۇلارنى ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ قېلىچە قالدۇرمىدىڭ. 15 سەن ئەلنى ئۇلغايتىقانسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەلنى ئۇلغايتىقانسەن، ئۇز ۋۇجۇدىڭ شان-شەرەپ كەلتۈرگەنسەن؛ زېمىننىڭ

چىگالىرنى ھەرتەرەپكە تۆزارتقانسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، تۆلار دەرد-ئەلەم ئىچىدە قالغاندا، سىنى ئىزدىدى، تەربىيىلىك جازالىشىڭ تۆلارنىڭ يېشىغا چۈشكەندە، تۆلار ئاھ تۇرۇپ، پىچىرلاپ بىر دۇئانى قىلدى: ـ 17 «بوشىنىش ئالدىدا تۇرغان، تولغىقى تۆتۈپ، ئاغرىنتىن ۋارقىرغان بىر ھاملىدار ئايالدەك، بىز سىنىڭ ئالدىڭدا شۇنداق بولدۇق، ئى پەرۋەردىگار. 18 بىز ئىككى قات بولۇپ، تولغاققا چۈشتۈق، بىراق پەقەت يەللا چىقاردۇق، يەر يۈزىدىكىلەر ئۇچۇن ھېچ نىجات-قۇتقۇزۇشنى يەتكۈزمىدۇق، دۇنيادىكى ئادەملەر ھېچ تۇغۇلمىدى». 19 «ساگا ئەۋە تۇلگەن ئادەملەر ياشايدۇ؛ مېنىڭ جەسىتىمنىڭ [تىرىلىشى بىلەن تەڭ] تۇلارمۇ تىرىلىدۇ. ئى تۇپا-چاڭدا ياتقانلار، ۋېيىنىپ ناخشا ياڭرىتىڭلار! شەبنىمىڭ تاڭ سەھەرنىڭ شەبنىمىدە كىتۇر، يەر-زېمىن تۇزىدە تۇلگەنلەرنى تۇغۇپ بېرىدۇ. 20 ئى خەلقىم، كېلىڭلار، ۋېيۇڭلارغا كىرىپ، كەينىڭلاردىن ئىشىكلەرنى ئېتىپ قوي‌ۇڭلار، مېنىڭ دەرغەزىپىم ئۆتىگىچە، تۇزۇڭنى بىر دەملىك يوشۇرۇۋال. 21 چۈنكى قارا، پەرۋەردىگار تۇز جايىدىن چىقىپ، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ گۇناھىنى تۇزلىرىگە قايتۇرماقچى، يەر بولسا ئۇستىگە تۆكۈلگەن قانلارنى ئاشكارىلايدۇ، تۇزىدە تۇلتۇرۇلگەنلەرنى ھامان يېپىۋەرمەيدۇ.

27

شۇ كۈندە پەرۋەردىگار تۇزىنىڭ دەھشەتلىك، ئېيۇك ۋە كۈچلۈك شەمشىرى بىلەن تۇچقۇر يىلان لېۋىئاتانى، يەنى تولغانغۇچى يىلان لېۋىئاتانىنى جازالايدۇ؛ ئۇ يەنە دېڭىزدا تۇرغان ئەجدىھانى ئۆلتۈرىدۇ. 2 شۇ كۈنى ساپ شاراب بېرىدىغان بىر ئۈزۈمزار بولىدۇ! ئۇ توغرۇلۇق ناخشا ئېيتىڭلار! 3 ئۆزۈم پەرۋەردىگار ئۇنى ساقلايمەن؛ مەن ھەر دەققە ئۇنى سۇغىرىمەن؛ بىرسى ئۇنىڭغا زىيان يەتكۈزمىسۇن دەپ كېچىم-كۈندۈز ساقلايمەن. 4 غەزەپ مەندە قالمىدى؛ ئاھ، ماگا قارشى جەڭ قىلىدىغان تىكەنلەر ياكى جىغانلار بولسائىدى! ئۇنداق بولسا مەن ئۇلارغا قارشى يۈرۈش قىلاتتىم، ئۇلارنى يېغىشتۇرۇۋېتەتتىم! 5 بولمىسا ئۇ مېنى باشپاناھلىق قىلسىپ تۇتسۇن؛ ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن، دەرھەققەت، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن! 6 كەلگۈسى كۈنلەردە، ياقۇب يىلتىز تارتىدۇ؛ ئىسرائىل بخلىنىپ، چېچەك كەلىدۇ، ئۇلار پۈتكۈل يەر يۈزىنى مېۋە-چېۋە بىلەن قاپلايدۇ. 7 [پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى] تۇرغانلارنى ئۇرغانچىلىك [ئىسرائىلنى] ئۇرۇپ باققانمۇ؟ ئۇ قىرغانلاردەك [ئىسرائىل] قىرىلىپ باققانمۇ؟ 8 سەن ئۇلارنى ئەيىبلىگەندە ئۇچىلەمدىن تۇۋەن جازالاپ ئۇلارنى پالۋۇتكەنسەن؛ شەرق شامىلى چىققان كۈندە ئۇ ئۇنىڭ زەربىلىك شامىلى بىلەن ئۇلارنى قوغلىۋەتكەن. 9 ئەمدى شۇ يول بىلەن ياقۇبنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىنىدۇكى، ـ ئۇنىڭ گۇناھىنىڭ ئېلىپ تاشلانغانلىقىنىڭ پىشقان مېۋىسى شۇ بولىدۇكى: ـ ئۇ قۇربانگاھتىكى ھەممە تاشلارنى كۈكۈم-تالقان قىلىدۇ، «تاشەراھ»لارنى ۋە «كۈن تۇۋۇرۇكلىرى»نى زادىلا تۇرغۇزمايدۇ. 10 چۈنكى مۇستەھكەملەنگەن شەھەر غېرىب بولۇپ قالدۇ، ئادەمزاتسىز ماكان ھەم تاشلۇۋېتىلگەن بايا ۋاتاندەك بولىدۇ؛ شۇ يەردە موزاي ئوزۇقلىنىدۇ، شۇ يەردە يېتىپ، ئۇنىڭ شاخلىرىنى يەيدۇ. 11 ئۇنىڭ شاخلىرى سولىنىشى بىلەن ئۇزۇلىدۇ؛ ئايالار كېلىپ ئۇلارنى ئوتۇن قىلىپ كۈيدۈرۈۋېتىدۇ. چۈنكى بۇ بىر يوروتۇلمىغان خەلق؛ شۇڭا ئۇلارنى ياراتقۇچى ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنى شەكىللەندۈرگۈچى ئۇلارغا شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 12 ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئەفرات دەريا سىنىڭ ئېقىملىرىدىن تارتىپ مىسىر ۋادىسىغىچە ھەر يەرنى سىلكىيدۇ، ۋە سىلەر بىر-بىرلەپ تېرىپ يىغۇۋېلىنىسىلەر، ئى ئىسرائىل بللىرى! 13 ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئېيۇك كاناي چېلىنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيە زېمىنىدا تۇزگىشىڭى دەپ قالغانلار، ۋە مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولغانلار كېلىدۇ، تۇلار يېرۇسالېمدا مۇقەددەس تاغ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىدۇ.

28

ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋرلۇق بىلەن تاقۇالغان گۈللۈك تاجىغا ۋاي! مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىغا تاقۇالغان، يەنى تولغانغۇچى يىلان سولىنىشى قالغان «پەخرى» بولغان گۈلىگە ۋاي! ئى شارابنىڭ ئەسرى بولغانلار! 2 مانا، رەب بىر كۈچ ۋە قۇدرەت ئىگىسىنى ھازىرلىدى؛ ئۇ بولسا، مۇلدۇرلۇك جۇدۇن ھەم ۋەيران قىلغۇچى بورانىدەك، دەھشەت بىلەن تاشقان كەلكۈن سۈلىرىدەك، ئەشەددىيلەرچە [تاجنى] يە رگە ئۇرىدۇ. 3 ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋرلۇق بىلەن تاقۇالغان گۈللۈك تاجى ئاياغ ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 4 ۋە مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىدا تاقۇالغان، تۇلارنىڭ «پەخرى» بولغان سولىنىشىپ قالغان گۈلى بولسا، بالدۇر پىشقان ئەنجۈردەك بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆرۈۋېلا، قولىغا ئېلىپ كاپ ئېتىپ يۇتۇۋالىدۇ. 5 شۇ كۈندە، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تۇز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن شەرەپلىك بىر تاج، شۇنداقلا كۆز رەكىم بىر چەمبىرەك بولىدۇ. 6 ئۇ يەنە ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇرغانلارغا توغرا ھۆكۈم چىقارغۇچى روھ، ۋە دەرۋازىدا جەڭنى چېكىندۈرگۈچىگە كۈچ بولىدۇ. 7 بىراق بۇلارمۇ شاراب ئارقىلىق خاتالاشتى، ھاراق بىلەن ئېزىقىپ كەتتى: ـ ھەم كاھىن ھەم پەيغەمبەر ھاراق ئارقىلىق ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار شاراب تەرىپىدىن يۇتۇۋېلىنغان؛ ئۇلار ھاراق تۈپەيلىدىن ئەلەڭ-سەلەڭ بولۇپ ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ئالدىن كۆرۈشتىن ئاداشتى، ھۆكۈم قىلىشتا ئېزىقىشتى؛ 8 چۈنكى ھەممە داستىخان بوش ئورۇن قالماي قۇسۇق ۋە نىجاسەت بىلەن تولدى. 9 «ئۇ كىمگە بىلىم ئۆگەتمەكچىدۇ؟ ئۇ زادى كىمنى مۇشۇ خەۋەرنى چۈشىنىدىغان قىلماقچىدۇ؟» 10 ئېزىزلاندۇرۇلغانلارغا ئەمەسمۇ؟! ئەچەچە كتىن ئېرىلغان بوۋاقلارغا ئەمەسمۇ؟! چۈنكى خەۋەر بولسا ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدىن، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردىن، بۇ يەردە ئازراق، شۇ يەردە ئازراق بولىدۇ... 11 چۈنكى دۇدۇقلايدىغان لەۋلەر ۋە يات بىر تىل بىلەن ئۇ مۇشۇ خەلققە سۆز قىلىدۇ. 12 ئۇ ئۇلارغا: ـ «مانا، ئارام مۇشۇ يەردە، ھالى يوقلارنى ئارام ئالدۇرۇڭلار، يېڭىلىنىش مۇشۇدۇر» ـ دېگەن، بىراق ئۇلار ھېچنىمىنى ئاڭلاشنى خالىمىغان. 13 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا: ـ «ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدىن، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردىن. مۇشۇ يە رگە ئازراق، شۇ يە رگە ئازراق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىغا كېتىۋېتىپ، پۇتلىشىپ، ئوگۇلا چۈشىدۇ، سۇندۇرۇلۇپ، تۇزاققا چۈشۈپ تۇتۇلۇپ قالىدۇ. 14 ـ شۇڭا ھەي سىلەر مازاق قىلغۇچىلار، يېرۇسالېمدا تۇرغان مۇشۇ خەلقنى ئىدارە قىلغۇچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار! 15 چۈنكى سىلەر: ـ «بىز ئۇلۇم بىلەن ئەھدە تۈزدۇق، تەھتىسارا بىلەن بىللە بىر كېلىشىم بېكىتتۇق؛ قامچا تاشقىنىدەك ئۇتۇپ كەتكەندە، ئۇ بىزگە تە گمەيدۇ؛ چۈنكى يالغانچىلىقنى باشپاناھسىز قىلدۇق، يالغان سۆزلەر ئاستىدا مۇكۈنۈۋالدۇق» ـ دېدىڭلار، (Sheol h7585) 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، زىئوندا ئۇل بولۇش ئۈچۈن بىر تاش، سىناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن بىر تاش، قىممەتلىك بىر بۇرجەك تېشى، ئىشەنچلىك ھەم مۇقىم ئۇل تېشىنى سالغۇچى مەن بولىمەن. ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان كىشى ھېچ ھودۇقلايدۇ؛ ئالدىرىمايدۇ. 17 ۋە مەن ئادالەتنى ئۇچىلەم تانىسى قىلىمەن، ھەققانىيلىقنى بولسا تىك ئۇچلىگۈچ يىپ قىلىمەن؛ مۇلدۇر باشپاناھى بولغان يالغانچىلىقنى سۈپۈرۈپ تاشلايدۇ، ۋە كەلكۈن مۇكۈنۈۋالغان جايىنى تېشىپ ئەپكېتىدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇلۇم بىلەن تۇز زىگەن ئەھدە گلار بىكار قىلىۋېتىلىدۇ؛ سىلەرنىڭ تەھتىسارا بىلەن بېكىتكەن كېلىشىمىڭلار ئاقايدۇ؛ قامچا تاشقىنىدەك ئۇتۇپ كەتكەندە، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن چەيلۇۋېتىلىسىلەر. (Sheol h7585) 19 ئۇ ئۇتۇپ كېتىشى بىلەنلا سىلەرنى ئۇتىدۇ؛ ھەم سەھەر-سەھەرلەردە، ھەم كېچە-كۈندۈزلەردىمۇ ئۇ ئۇتۇپ تۇرىدۇ، بۇ خەۋەرنى پەقەت ئاڭلاپ چۈشىنىشنىڭ ئۆزىلا ۋەھىمىگە چۈشۈش بولىدۇ. 20 چۈنكى كارۋات سوزۇلۇپ يېتىشقا قىسقىلىق قىلىدۇ، يوتقان بولسا ئادەم ئۆزگۈلۈپ ياتسىمۇ تارلىق قىلىدۇ. 21 چۈنكى پەرۋەردىگار تۇز ئىشىنى، يەنى ئۇزىنىڭ غەيرىي ئەملىنى يۇرگۈزۈش ئۈچۈن، ئۇزىگە يات بولغان ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن، پەرازىم تېغىدا ئۇرغىنىدەك ئورنىدن تۇرىدۇ، ئۇ گىبئون جىلغىسىدا غەزەپلەنگىنىدەك غەزەپلىنىدۇ؛ 22 شۇڭا مازاق قىلغۇچىلار بولماڭلار، بولمىسا، كەشەنلىرىڭلار چىڭ بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن بىر ھالاكەت توغرىسىدا، يەنى پۈتكۈل يەر يۈزىگە قەتئىيلىك بىلەن بېكىتكەن بىر ھالاكەت توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغانمەن. 23 ـ قۇلاق سېلىڭلار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار؛ تىكىشلاڭلار، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار. 24 يەر ھەيدىگۈچى دېھقان تېرىش ئۈچۈن يەرنى كۈن بويى ھەيدەمدۇ؟ ئۇ پۈتۈن كۈن يەرنى ئاغدۇرۇپ، چالمىلارنى ئېزەمدۇ؟ 25 ئۇ يەرنىڭ يۈزىنى تەكشىلىگەندىن كېيىن، قاراكۈز بەدىنانى تاشلاپ، زىرىنى چېچىپ، بۇغداينى تاپلاردا سېلىپ، ئارپىنى تېرىشقا يېكىتلىگەن جايغا، قارا بۇغداينى ئېتىز قىرلىرىغا تېرىمامدۇ؟ 26 چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنى توغرا ھۆكۈم قىلىشقا نەسىھەت قىلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا ئۆگىتىدۇ. 27 بەرھەق، قاراكۈز بەدىنان چىشلىق تىرنا بىلەن تېپىلمەيدۇ، ئۇلۇق زىرە ئۈستىدە ھەيدەملەيدۇ؛ بەلكى قاراكۈز بەدىنان بولسا قامچا بىلەن سوقۇلىدۇ، زىرە بولسا تۈمۈر-تاياق بىلەن ئۇرۇلۇپ دان ئاجرىتىلىدۇ. 28 ئۇن تارتىشقا دانىنى ئېزىش كېرەك، ئەمما [دېھقان] ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ؛ ئۇ ھارۋا چاقلىرى ياكى ئات ئۇياقلىرى بىلەن

ئۇنى مەڭگۈ ئۆچىرىۋەرمەيدۇ؛ **29** مۇشۇ ئىشمۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن كېلىدۇ؛ ئۇ نەسىھەت بېرىشتە كارامەت، دانالىقتا ئۇلۇغدۇر.

29

ئاتىرىلگە، داۋۇت تۆز ماكانى قىلغان ئاتىرىلگە ۋاي! يەنە بىر يىل يىللارغا قوشۇلسۇن، ھېيت-بايرامىلار يەنە ئايلىنىپ كەلسۇن، **2** براق مەن دەرد-ئەلەمنى ئاتىرىلگە كەلتۈرىمەن، داد-پەريادلار كۆتۈرۈلۈپ ئاڭلىنىدۇ، ئۇ ماڭا ھەققەتەن بىر «ئاتىرىل» بولىدۇ. **3** چۈنكى مەن سېنى قاپساپ چېدىرلار تىكتۈرۈپ، سېنى قامال قىلىپ مۇھاسىرە ئىستىھكاملىرىنى سالىمەن، پوتەيلىرى بىلەن سېنى قورشۇۋالىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن پەس قىلىنىسەن، سەن يەر تېگىدىن سۆزلەيدىغان، گەپلىرىڭ پەستىن، يەنى توپا-چاڭدىن كېلىدىغان، ئاۋازىڭ ئەرۋاھلارنى چاقىرغىچىنىڭكىدەك يەر تېگىدىن چىقىدۇ، سۆزلىرىڭ توپا-چاڭدىن شۇرلاپ چىققاندەك بولىدۇ؛ **5** شۇ چاغدا دۈشمەنلىرىڭنىڭ توپى خۇددى يۇمشاق توپا-چاڭلاردەك، ياۋۇزلارنىڭ توپى شامال ئۇچۇرۇپ تاشلايدىغان توپاندەك توزۇپ كېتىدۇ. بۇ ئىش بىردىنلا، ئۆيۈقسىز بولىدۇ! **6** ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ، گۈلدۈرماما، يەر تەۋرەش، كۈچلۈك شاۋقۇن، قۇيۇنتاز، بوران ۋە يۇتۇۋالغۇچى ئوت يالقۇنلار بىلەن سەندىن ھېساب ئالىدۇ. **7** شۇنداق قىلىپ ئاتىرىلگە قارشى جەڭ قىلىدىغان، يەنى ئۇنىڭغا ۋە قەلئە-قورغانلىق مۇداپىئەلە رگە جەڭ قىلىۋاتقان بارلىق ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى كېچىسى كۆز رگەن چۈشتىكى كۆرۈنۈشتەك يوقاپ كېتىدۇ. **8** ئاچ قالغان بىرسى چۈش كۆز رگەندە، چۈشىدە بىر نېمە يەيدۇ؛ براق ئۇيغانسا، مانا قورسىقى قۇرۇق تۇرىدۇ؛ چاڭقىغان بىرسى چۈش كۆز رگەندە، چۈشىدە سۇ ئىچىدۇ؛ براق ئۇيغانسا، مانا ئۇ ھالدىن كېتىدۇ، ئۇ يەنىلا ئۆسسۈزلۈقتا تەشنا بولىدۇ؛ مانا زىئون تېغىغا قارشى جەڭ قىلىۋاتقان ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى دەل شۇنداق بولىدۇ. **9** ئەمدى ئارىسالدى بولۇڭلار؛ قايمۇقۇپ كېتىڭلار! تۇرۇڭلارنى قارىغۇ قىلىڭ، قارىغۇ بولۇڭلار! ئۇلار مەست بولدى، براق شاراپتىن ئەمەس! ئۇلار ئىلە گىلىشىپ قالدى، براق ھاراقتىن ئەمەس! **10** چۈنكى پەرۋەردىگار سىلە رگە غەپلەت ۋېيقۇسى باسقۇچى بىر روھنى تۆكۈپ، كۆزۈڭلارنى ئېتىۋەتتى؛ ئۇ پەيغەمبەرلەر ۋە باش-كۆزۈڭلار بولغان ئالدىن كۆرگۈچىلەرنمۇ چۈمكۈۋەتتى. **11** مۇشۇ كۆز رگەن پۈتكۈل ۋەھيي بولسا، سىلەر ئۈچۈن پېچەتلۈپ ئېتىلگەن بىر يۈگىمە كىتابدەك بولۇپ قالدى، خەق كىتابنى ساۋاتلىق بىرسىگە بېرىپ: ـ «ئۇقۇپ بېرىشىڭنى ئۆتۈنىمەن» ـ دېسە، ئۇ: ـ «ئۇقۇيالمايمەن، چۈنكى پېچىتى بار ئىكەن» ـ دەيدۇ. **12** كىتاب ساۋاتسىز بىرسىگە بېرىلىپ: ـ «ئۇقۇپ بېرىشىڭنى ئۆتۈنىمەن» ـ دېيىلسە، ئۇ: ـ «مەن ساۋاتسىز» ـ دەيدۇ. **13** ۋە رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزى بىلەن ماڭا يېقىنلاشقاندا، تىلى بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەندە، براق قەلبى بولسا مەندىن يىراق تۇرغاچقا، مەندىن بولغان قورقۇشى بولسا، پەقەت ئىنسان بالىسىنىڭ پەتۋالىرىدىنلا بولىدۇ، خالاس؛ **14** شۇڭا مانا، مەن مۇشۇ خەلق ئارىسىدا يەنە بىر كارامەت كۆرسىتىمەن؛ كارامەت بىر ئىشنى كارامەت بىلەن قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ دانالىقى يوقىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاقىللىرىنىڭ ئەقىللىرى يوشۇرۇنۇۋالغان بولىدۇ». **15** ئۆزىنىڭ پۈككەن نىيەتلىرىنى پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇش ئۈچۈن ئاستىن يە رگە كىرىۋالغان، تۆز ئىشلىرىنى قاراڭغۇلۇقتا قىلىدىغان، ۋە «بىزنى كىم كۆرىدۇ» ۋە «كىم بىزنى بىلگەن» دېگەنلە رگە ۋاي! **16** ئاھ، سىلەرنىڭ ئەتىۋارلۇكىڭلار! ساپالچىنى سىغىز لايغا ئوخشاتقىلى بولامدۇ؟ شۇنداقلا ئىش ئۆزىنى ئىشلىگۈچىگە: «ئۇ مېنى ئىشلىمىگەن»، يا كى شەكىللەندۈرۈلگەن ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچىگە: «ئۇنىڭ ئەقلى يوق» دېسە بولامدۇ؟!

17 چۈنكى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا، لۇبان مېۋىلىك باغنا ئايلاندۇرۇلمامدۇ؟ مېۋىلىك باغ بولسا ئورمان ھېسابلانمامدۇ؟ **18** شۇ كۈندە گاسلار شۇ يۈگىمە كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدىغان، قارىغۇلار زۇلمەت ھەم قاراڭغۇلۇقتىن چىقىپ كۆزلىرى كۆرىدىغان بولىدۇ؛ **19** مۇمىنلەر بولسا پەرۋەردىگاردىن تېخىمۇ خۇرسەن بولىدۇ؛ ئىنسانلار تارىسىدىكى مىسكىنلەر ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدىن شادلىنىدۇ. **20** رەھمسىز بولغۇچى يوقايدۇ، مازاق قىلغۇچى غايىب بولىدۇ؛ قەبىھلىك پۇرسىتىنى كۈتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك قىلىنىدۇ؛ **21** مانا [مۇشۇنداق ئادەملەر] ئادەمنى بىر سۆز ئۈچۈنلا جىنايەتچى قىلىدۇ، دەرۋازىدا تۇرۇپ رەزىللىككە تەنبىھ بە رگۈچى ئۈچۈن تۇزاق تەييارلاپ قويىدۇ، ھەققانىي ئادەمنىڭ دەۋاسىنى سەۋەبسىز بىكار قىلۋېتىدۇ. **22** شۇڭا ئىبراھىم ئۈچۈن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھازىر بولسا ياقۇپ خجىللىققا قالمايدۇ، ھازىر بولسا ئۇ تىت-تىت بولۇپ چىرايى تاتىرىپ كەتمەيدۇ؛ **23** چۈنكى [ياقۇپ] قولۇمنىڭ ئىشلىگەن ئەمىلى بولغان، تۆز ئارىسىدا تۇرغان ئۇۋلادلىرىنى كۆز رگەن ۋاقىتدا، ئۇلار نامىمنى مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايدىغان، ياقۇپنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىنى پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىدىغان، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن قورقىدىغان بولىدۇ. **24** روھى ئېزىپ كەتكەنلەر يورۇتۇلىدىغان، قاقشاپ يۈ رگەنلەر نەسىھەت-بىلىم قوبۇل قىلىدىغان بولىدۇ.

30

«ئاسىي ئوغۇللارنىڭ ئەھۋالىغا ۋاي!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئۇلار پىلانلارنى تۈزمەكچى، براق مەندىن ئالمايدۇ؛ ئۇلار مۇداپىئە توسۇقىنى بەرپا قىلىدۇ، براق ئۇ مېنىڭ روھىم ئەمەس؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار گۇناھى ئۈستىگە گۇناھ قوشۇۋالىدۇ. **2** ئۇلار مەندىن ھېچ سورىمايلا مىسىرغا يول ئالدى، پىرەئۇننىڭ قانىتى ئاستىدىن پاناھ ئىزدەپ، مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىدۇ يەنە! **3** چۈنكى پىرەئۇننىڭ قانىتى بولسا سىلەرنى يە رگە تاشلاپ لەت قىلىدۇ. مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىش سىلە رگە باش قېتىمچىلىق بولىدۇ. **4** پىرەئۇننىڭ ئەمەرلىرى زوئان شەھىرىدە بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى ھانەس شەھىرىگە ھەردائىم كېلىپ تۇرسىمۇ، **5** ئاۋام ھەممىسى ئۇزىگە پايدىسى بولمايدىغان، ھېچ ياردىمى ۋە پايدىسى تە گمەيدىغان، بەلكى لەت قىلىپ يە رگە تاشلايدىغان، ھەتتا رەسۋا قىلىدىغان بىر خەلقتىن نومۇس قىلىدىغان بولىدۇ. **6** نە گەۋدىكى ئۇلاغلار تورغىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھيي: ـ ئۇلار چاپالىق، دەرد-ئەلەملىك زېمىندن ئۆتىدۇ، شۇ يەردىن چىشى شىرلار ۋە ئە رىكلەك شىرلار، چار يىلان ۋە ۋەھشىي ئۇچار يىلانغۇ چىقىدۇ؛ ئۇلار بايلىقلىرىنى ئېشە كلەرنىڭ دۆمبىسىگە، گۆھەرلىرىنى تۆگە لوككىلىرىنا يۈكلەپ، ئۆزلىرىگە ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدىغان بىر خەلقتىنڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ باريدۇ. **7** مىسىر!؟ ئۇلارنىڭ ياردىمى بىكار ھەم قۇرۇقتۇر! شۇڭا مەن ئۇنى: «ھېچنېمىنى قىلىپ بەرمەيدىغان راھاب» دەپ ئاتىغانىمەن. **8** ئەمدى بۇ سۆزنىڭ كەلگۈسى زامانالار ئۈچۈن، گۈۋاھلىق سۈپىتىدە تەبەدىلىەبە دگە تۈرۈۋېرىشى ئۈچۈن، ھازىر بېرىپ بۇنى ھەم تاش تاختىغا ھەم يۈگىمە كىتابقا يېزىپ قويغىن. **9** چۈنكى بۇلار بولسا ئاسىي بىر خەلق، نائەھلى ئوغۇللار، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-تەرىبىسىنى ئاڭلاشنى خالىمايدىغان ئوغۇللاردۇر. **10** ئۇلار ئالدىن كۆرگۈچىلە رگە: ـ «ۋەھىينى كۆرمە گلار!»، ۋە پەيغەمبەرلە رگە: «بە رگە توغرا بېشارەتلەرنى كۆرسەتمە گلار؛ بە رگە ئادەمنى ئازادە قىلىدىغان، يالغان بېشارەتلەرنى كۆرسىتىڭلار؛ **11** سەنلەر [دۇرۇس] يولدىن چىقىش، [توغرا] تەرىقىدىن ئايرىلىش! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئالدىمىزدىن يوق قىلىش!» ـ دەيدۇ. **12** ـ ئەمدى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «چۈنكى سىلەر مۇشۇ خەۋەرنى چەتكە قېقىپ، زۇلۇمنى يۇلەنچۈك قىلىپ، بۇرمىلانغان يولغا تايانغىنىڭلار ئۈچەيلىدىن، **13** شۇڭا مۇشۇ قەبىھلىك سىلە رگە ئېگىز تامنىڭ بىر يېرىقىدەك بولىدۇ، تام پۈلتىيىپ قالغاندا، ئۇ بىراقلا ئۆنى چېقىۋېتىدۇ؛ **14** خۇددى ساپال چىنە ھېچ ئايماي چېقىۋېتىلگەندەك تۇ ئۆنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۆنىڭدىن ھەتتا ئوچاقتىن چوغ ئالغۇدەك، ياكتىن سۇ ئوسقۇدەك بىرەر پارچىسىمۇ قالمايدۇ». **15** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «پىنىمغا توۋا بىلەن قايتىپ كېلىپ ئارام تاپىسىلەر، قۇتقۇزۇلىسىلەر؛ خاتىرجەملىكتە ھەم ئامان-ئېسەنلىكتە كۈچ ئالىسىلەر!»، ـ بىراق سىلەر رەت قىلغانسىلەر. **16** سىلەر: ـ «ياق، بىز ئاتلارغا مىنىپ قاچىمىز» ـ دېدىڭلار، شۇڭا سىلەر راست قاچىسىلەر! ۋە «بىز چاپقۇر ئۇلاغلارغا مىنىپ كېتىمىز» ـ دېدىڭلار، ـ شۇڭا سىلەرنى قوغلىغۇچىلارمۇ چاپقۇر بولىدۇ. **17** مىڭلار بىرىنىڭ ۋەھىمىسىدىن قاچىسىلەر؛ بەشىنىڭ ۋەھىمىسىدە [ھەممىڭلار] قاچىسىلەر؛ قېچىپ، تاغ ئۈستىدىكى بىيگانە بايراق خادىسىدەك، دۆڭ ئۈستىدىكى تۇغدەك قالىسىلەر. **18** ۋە شۇڭا سىلە رگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىمەن دەپ، پەرۋەردىگار كۈتىدۇ، شۇڭا ئۇ سىلە رگە رەھىم قىلىمەن دەپ ئورنىدىن قوزغىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ھۆكۈم-ھەققەت چىقارغۇچى خۇدادۇر؛ ئۆنى كۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بەختلىكتۇر! **19** چۈنكى خالايىق يەنىلا زىئوندا، يەنى يېرۇسالېمدا تۇرىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر يەنە ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ كۈتۈ رگەن نالە گۈە ئۆ ئۆزىنى ساڭا ئىنايىن شەپقەتلىك كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ نالە گۈنى ئاڭلىسىلا، جاۋاب بېرىدۇ. **20** رەب سىلە رگە نان ئۈچۈن مۇشكۇللاۋكنى، سۇ ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەتنى بەرسىمۇ، شۇ چاغدا سېنىڭ ئۇستازىڭ يەنە يوشۇرۇنۇۋەرمەيدۇ، بەلكى كۆزۈڭ ئۇستازىڭنى كۆرىدۇ؛ **21** سىلەر

ئوڭ تەرەپكە بۇرۇلىسا گلار، يا كى سول تەرەپكە بۇرۇلىسا گلار، قۇلىقىڭ كەينىگىدىن: ـ «يول مانا مۇشۇ، ئۇنىڭدا مېڭىڭلار!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلايسەن. **22** شۇ چاغدا سىلەر ئويۇلغان مەبۇدلىرىڭلارغا بېرىلگەن كۈمۈش ھەلگە، قېيما مەبۇدلىرىڭلارغا بېرىلگەن ئالتۇن ھەلگىمۇ داغ تەگگىزىسىلەر؛ سىلەر تۆلارنى ئادەت لاتىسنى تاشلىغاندەك تاشلۇۋېتىسىلەر: ـ «نېرى تۇر» ـ دەيسىلەر. **23** ئۇ سەن تېرىيدىغان ئۇرۇقۇڭنى ئۆچۈن يامغۇر ئەۋەتىدۇ؛ يەردىن چىقىدىغان ئاشلىق-مەھسۇلات ھەم كۆچ-قۇۋۋەتلىك ھەم مول بولىدۇ؛ شۇ كۈنى مالىلىرىڭ كەڭ-ئازادە يايلاقلاردا يايلايدۇ؛ **24** يەر ھەيدىگەن كالا ۋە ئېشەك كەلەر بولسا، گۈزىجەك ۋە ئارا بىلەن سوروغان، ئۆزلانغان ھەلەپ يەيدۇ. **25** چوڭ قىرغىنچىلىق بولغان كۈنى، يەنى مۇنارلار ئۈرۈلگەن كۈنى، ھەربىر ئۇلۇغ تاغدا ۋە ھەربىر ئېگىز د ۆڭدە بولسا، ئەنھارلار ۋە ئېرىقلار بولىدۇ. **26** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ جاراھىتىنى تاڭىدىغان، ئۆلارنىڭ قامچا يارىسىنى ساقايتقان شۇ كۈندە، ئاي شولىسى قۇياش نۇرىدەك بولىدۇ، قۇياش نۇرى بولسا يەتتە ھەسسە كۆچلۈك بولىدۇ، يەنى يەتتە كۈندىكى نۇرغا باراۋەر بولىدۇ. **27** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇنىڭ قەھرى يالقۇنلىنىپ، قېيۋىق ئىس-تۈتە كلىرى كۆتۈرۈلىدۇ؛ لەۋلىرى غەزەپكە تولۇپ، تىلى يۇتۇۋالغۇچى يانغىن ئوتتەك بولىدۇ. **28** ئۇنىڭ نەپەسى خۇددى تېشىپ ۋېيۋنغا يېتىدىغان كەلكۈندەك بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرنى بىھەنلىكنى يوقاتقۇچى غەلۋىر بىلەن تاسقايدۇ، شۇنداقلا خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئاغزىغا ئۇلارنى ئازدۇرىدىغان يۇگەن سالىدۇ. **29** مۇقەددەس بىر ھېيت ئۈتكۈزۈلگەن كېچىدىكىدەك، كۈڭلۈڭلاردىن ناخشا ئۇرغۇچ چىقىدۇ، ئىسرائىلغا ۋېۋلتاش بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا نەي ناۋاسى بىلەن چىققان بىرسىنىڭ خۇشاللىقىدەك، كۈڭلۈڭلار خۇشال بولىدۇ. **30** پەرۋەردىگار ھەيۋەتلىك ئاۋازىنى ياڭرىتىدۇ؛ ئۇ قاينىغان قەھرى، يۇتۇۋالغۇچى يالقۇنلۇق ئوت، گۈلدۈرماملىق يامغۇر، بوران-شاۋقۇن، مۇلدۈرلەر بىلەن ئۆز بىلىكىنى سوزۇپ كۆرسىتىدۇ. **31** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى بىلەن ئاسۇريە يانچىلىدۇ، ـ باشقىلارنى ئۇرۇش تايىقى [يولغان ئاسۇريە] يانچىلىدۇ! **32** ئۇ پەرۋەردىگار تەيىارلىغان كالتەك بىلەن ھەر قېتىم ئۇنى ئۇرغاندا، يۇنىڭغا داپلار ھەم چىلتارلار تەگكەش قىلىنىدۇ؛ ئۇ قولىنى ۋېينىتىپ زەرب قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن كۈرەش قىلىدۇ. **33** چۈنكى توفەت قەدىمدىن تارتىپ تەيىار ئۇرغانىدى؛ بەرھەق، پادىشاھ ئۈچۈن تەيىارلانغان، [پەرۋەردىگار] ئۇنى چوڭقۇر ھەم كەڭ قىلغان؛ ئوتۇنلىرى كۆپ يالقۇنلۇق بىر گۈلخان بار، پەرۋەردىگارنىڭ نەپەسى بولسا گۈڭگۈرت ئېقىمىدەك ئۇنى ئۇتاشتۇرىدۇ.

31 ـ ياردەم ئىزدەپ مىسىرغا بارغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇلار ئاتلارغا تايىنىپ، كۆپ بولغانلىقىدىن جەڭ ھارۋىلىرىغا، ئىنتايىن كۆچلۈك بولغانلىقىدىن ئاتلىق ئەسكەرلە رگە ئىشىنىپ كەتتى! بىراق ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارىمايدۇ، پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيدۇ. **2** بىراق ئۇمۇ داناۋۇر! ئۇ كۈلپەت ئېلىپ كېلىدۇ، دېگەنلىرىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ ئۇ يۇزۇقلارنىڭ جەمەتىگە، شۇنداقلا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ياردەمدە بولغانلارغا قارشى ئورنىدىن قوزغىلىدۇ. **3** مىسىرلىقلار تەگرى ئەمەس، ئادەملەر خالاس، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى بولسا روھتىن ئەمەس، ئەتىن خالاس، پەرۋەردىگار بولسا قولىنى ئۇزارتىدۇ، ياردەم بەرگۈچى بولسا پۇتلىشىدۇ، ياردەم بېرىلگۈچى بولسا يېقىلىدۇ؛ ئۇلار ھەممىسى بىراقلا يوقىلىدۇ. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ «ئوۋنى تۇتۇۋالغان شىر يا كى ئارسلاننى بىر تەرەپ قىلىشقا توپ-توپ پادىچىلار چاقىرىلغاندا، شىر يا كى ئارسلان ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرىدىن ھېچ قورقماي، شاۋقۇنلىرىدىن ھېچ ھودۇقماي، بەلكى ئوۋنى ئاستىغا بىسۇۋلىپ غار-غۇر تالىغىنىدەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئوخشاشلا زىئون تېغى ۋە ئېگىزلىكلىرى ئۈچۈن چۈشۈپ جەڭ قىلىدۇ. **5** ئۇستىدە پەرۋاز قىلىدىغان قۇشلاردەك ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز قانىتى ئاستىغا يېرۇسالېمنى ئالىدۇ؛ قانىتى ئاستىغا ئېلىپ، زىئوننى قۇتقۇزىدۇ؛ ئۇنىڭ «ئوتۇپ كېتىشى» بىلەن زىئون نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **6** سىلەر دەھشەتلىك ئاسىيلىق قىلغان ئىگە گلارنىڭ يېنىغا تۇۋا قىلىپ قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! **7** چۈنكى شۇ كۈندە ئىنسانلار ھەربىرى ئۆزى ئۈچۈن ئۆز قولى بىلەن ياسىغان كۈمۈش بۇتلارنى ۋە ئالتۇن بۇتلارنى: ـ «گۇناھتۇر!» دەپ تاشلۇۋېتىدۇ». **8** «شۇ چاغدا ئاسۇريە قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ، بىراق باتۇرنىڭ قىلىچى بىلەن ئەمەس؛ بىر قىلىچ ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، بىراق قىلىچ ئادەمتىكى ئادەمنىڭكى بولمايدۇ؛ ئۇ جېنىنى ئېلىپ قىلىچتىن قاچىچى بولىدۇ، ئارىسىدىكى يىگىتلىرى ئالۋانغا سېلىنىدۇ. **9** ۋەھىمدىن ئۇنىڭ «ئۆل تېشى» يوقايدۇ؛ ئۇنىڭ سەردارلىرى جەڭ ئوتىغىدىن ئالاقزەدىلىشىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ زىئوندا ئوتى كويۇۋاتقان، پېرۇسالېمدا خۇمدېنى يالقۇنلاۋاتقان پەرۋەردىگار.

32 مانا، ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىر پادىشاھ چىقىدۇ؛ ئەمىرلەر بولسا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئىدارە قىلىدۇ. **2** ھەم شامالغا دالدا بولغۇدەك، بورانغا پاناھ بولغۇدەك، قاغىراق جايغا ئېرىق-سۈلاردەك، چاڭقاپ كەتكەن زېمىنغا قورام تاشنىڭ سايىسىدەك بولغان بىر ئادەم چىقىدۇ. **3** شۇنىڭ بىلەن كۆزىگىچىلەرنىڭ كۆزلىرى ھېچ تورلاشمايدۇ، تاڭلايدىغانلارنىڭ قۇلىقى ئېنىق تىڭشايدۇ؛ **4** بەتچاشنىڭ كۆڭلى بىلىمنى تونۇپ يېتىدۇ، كېكەچنىڭ تىلى تېز ھەم ئېنىق سۆزلەيدۇ. **5** پەسەندىلەر تەمدىدى پەزىلەتلىك دەپ ئاتالمايدۇ، يېقىسق ئېپلاسلار ئەمدىدى مەرد دەپ ئاتالمايدۇ. **6** چۈنكى پەسەندە ئادەم پەسلىكنى سۆزلەيدۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى يۇزۇڭچىلىق تەيىارلايدۇ، ئېپلاسلىق قىلىشقا، پەرۋەردىگارغا داغ كەلتۈرۈشكە، ئاچلارنىڭ قورسىقىنى ئاچ قالدۇرۇشقا، چاڭقىغانلارنىڭ ئىچىملىكىنى يوقىتىۋېتىشكە نىيەتلىنىدۇ. **7** بەرھەق، ئېپلاس ئادەمنىڭ تەدبىرلىرى قەبىھتۇر؛ ئۇ قەستىلەرنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ، مۇمىنلەرنى يالغان گەپ بىلەن، يوقسۇلنىڭ دەۋاسىدا گەپ قىلىپ ئۇنى ۋەيران قىلىشنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ. **8** پەزىلەتلىك ئادەمنىڭ قىلغان نىيەتلىرى بەرھەق پەزىلەتلىكتۇر؛ ئۇ پەزىلەتتە مۇقىم تۇرىدۇ. **9** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ، ئى خاتىرجەم ئايالىلار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **10** بىر يىل ئۈتە-ئۈتمەيلا، ئى بىغەم ئايالىلار، پارا كەندە قىلىنىسىلەر! چۈنكى ئۈزۈم ھوسۇلى بىكارغا كېتىدۇ، مېۋە يېغىش يوق بولىدۇ. **11** ئى خاتىرجەم ئايالىلار، تىترە گلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، پاتىپاراق بولۇڭلار! كىيىمىكلارنى سېلىۋېتىڭلار، ئۆز ۋۇجۇدىڭلارنى يالاڭ قىلىڭلار، چاترىقىڭلارغا بۇز باغلاڭلار! **12** گۈزەل ئېتىز-باغلار ئۈچۈن، مېۋىلىك ئۈزۈم تاللىرى ئۈچۈن مەيدە گلارغا ئۇرۇپ ھەسرەت چېكىڭلار! **13** ئۇستىدە تىكەن-يانتاقلار ئۈسىدىغان ئۆز خەلقىمنىڭ زېمىنى ئۈچۈن، شاد-خۇرام ۋېيلەر، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلىپ ئۈنىيدىغان بۇ شەھەر ئۈچۈن قايغۇرۇڭلار! **14** چۈنكى ئوردا تاشلىنىدۇ، ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر ئادەمزاتسىز بولىدۇ، ئىستىھكام ۋە كۈزەت مۇنارلىرى ئۈزۈن زامانغىچە پەقەتلا ياۋايى ئېشەك كەلەر زوق ئالىدىغان، قوي پادىلىرى ئوزۇقلىنىدىغان بوز يەرلەر بولىدۇ. **15** تا كى روھ بىزگە يۇقىرىدىن تۆكۈلگۈچە، دالالار مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار بولغۇچە، مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار ئورمانزار دەپ ھېسابلانغۇچە شۇ پېتى بولىدۇ. **16** شۇ چاغدا ئادالەت دالانى، ھەققانىيلىق مېۋىلىك باغ-ئېتىزلارنى ماكان قىلىدۇ. **17** ھەققانىيلىقتىن چىقىدىغىنى خاتىرجەملىك بولىدۇ، خاتىرجەملىكنىڭ نەتىجىسى بولسا مەڭگۈ گىچە بولىدىغان ئارام-تىنچلىق ۋە ئامان-ئېسەنلىك بولىدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم خاتىرجەم ماكانلاردا، ئىشەنچلىك ئۇرالغۇلاردا ۋە تىنچ ئارامگاھلاردا ئولتۇرىدۇ. **19** ئورمان كېسىلسە يىقىتىلغاندا مۇلدۇر ياغىسىمۇ، شەھەر پۈتۈنلەي يەر بىلەن يەكسان قىلۇۋېتىلسىمۇ، **20** سۇ يېيدا ئۇرۇق تېرىغۇچىلار، كالا ۋە ئېشەك كەرنى كەڭ دالاغا قويۇۋېتىدىغانلار بەختلىكتۇر!

33 ئى ئۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنمىغان، باشقىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى، باشقىلار ساڭا ئاسىيلىق قىلمىغان، ئۆزۈڭ ئاسىيلىق قىلغۇچى، سېنىڭ ھالىڭغا ۋاي! سەن بۇلاڭ-تالاڭنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، ئۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنسەن؛ سەن ئاسىيلىقنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، ئۆزۈڭ ئاسىيلىققا ئۇچراپسەن؛ **2** ئى پەرۋەردىگار، بەرگە مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ بىز سېنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ كەلدۇق، ئۇتۇنچەرگى، سەن ھەر سەھەر [ئىسرائىلغا] كۈچلۈك بىلەك-قول، قىينىچىلىق پەيتىلىردە نىجاتمىز بولغايسەن. **3** توپ-توپ ئادەملەرنىڭ غوۋغا-چۇقانلىردىن خەلقلەر بەدەر قاچىدۇ؛ سەن [خۇدا] قەددىڭنى تىك قىلىشىڭ بىلەن ئەللەر پىتراپ كېتىدۇ؛ **4** چېكەتكە لىچىنكىلىرى ئوت-كۆكەلەرنى يىغىپ يەۋالغاندەك، سىلە رگە بىكىتىپ بېرىلگەن ئوجلا يىغۇۋېلىنىدۇ؛ چېكەتكىلەر ۋېيان-ۋېيان يۈگۈر رگەندەك ئادەملەر ئوجلا ئوستىدە ۋېيان-ۋېيان يۈگۈرۈشىدۇ. **5** پەرۋەردىگار ئوستۈن تۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ئۇرالغىسى يۇقىرىدىدۇر؛ ئۇ زىئوننا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق تولدۇردى؛ **6** ئۇ بولسا كۈنلىرىڭلارنىڭ تىنچ-ئامانلىقى، نىجاتلىق، دانالىق ۋە بىلىمنىڭ بايلىقلارى بولىدۇ؛ پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئۇنىڭ ئۈچۈن گۈھەردۇر. **7** مانا، ئۆلارنىڭ

پالۋانلىرى سىرتتا تۇرۇپ نالە-پەريياد كۆتۈرىدۇ؛ سۈلھ-ئەھدە تۈز زۆكەن ئەلچىلەر قاتتىق يىغلىشىدۇ؛ **8** يولار ئادەمسىز قالدى، تۈنكۈنچى يولچىلار يوق بولدى؛ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تاشلىدى، شەھەرلەرنى كۆزىگە ئىلمايدۇ، ئادەملەرنى ھېچ ئەتۋارلىمايدۇ. **9** زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، زەئىپلىشىدۇ، لۇۋان خىجالەتتىن سولىشىدۇ، شارون چۆل-باياۋانغا ئايلاندى؛ باشان ۋە كارمەل بولسا قىرىپ تاشلاندى. **10** مانا ھازىر ئورنۇمدىن تۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھازىر ئۆزۈمنى ئۈستۈن كۆرسىتىمەن، ھازىر قەددىمنى كۆتۈرىمەن. **11** ـ سىلەرنىڭ ۋېۋۈگلاردا قۇرۇق ئوت-چۆپلا بار، پاخال تۇغىسىلەر، ئۆز نەپەسىلىرىگلار ئوت بولۇپ ئۆز ئۆگلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ **12** ئەللەر بولسا ھاك كۆيدۈرۈلگەندەك كۆيدۈرىلىدۇ، ئورۇلغان جىغان-تىكەنلەردەك ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. **13** ـ ئى يىراقتىكىلەر، مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئاڭلاڭلار، يېقىندىكىلەر، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمنى تونۇپ يېتىڭلار. **14** زىئوندىكى گۇناھكارلار قورقىدۇ، ۋەھىمە ئېپلاسلارنى بېسىۋالدۇ. [ئۇلار]: «ئارىمىزدىكى كىم مەڭگۈلۈك يۇتقۇر ئوت بىلەن بىللە تۇرىدۇ؟ كىم ئەبەدىلئەبەد يالقۇنلار بىلەن بىر ماكاندا بولىدۇ؟» ـ دەيدۇ. **15** ـ «ھەققانىيلىق يولدا ماڭىدىغان، دۈرۈس-لىللا گەپ قىلىدىغان، زالىملىقتىن كەلگەن ھارام پايدىغا نەپرەتلىنىدىغان، پارىلارنى سۈنغۇچىلارنى قولىنى پۇلاڭشتىپ رەت قىلىدىغان، قاننىڭ گېپى بولسىلا قۇلىقىنى ۋېۋرۇپ ئاڭلىمايدىغان، پەسلىك-رەزىللىككە قاراشنى رەت قىلىپ، كۆزىنى قاچۇرىدىغان؛ **16** ئۇ يۇقىرىنى ماكان قىلىدۇ، قورام تاشلار ئۈستىگە قورغىنى بولۇپ، يۇقىرى ئۈستىگە باشپاناھى بولىدۇ؛ ئۆز رىستىى ئۈستىگىمۇ بېرىلىدۇ، ئۈستىگە سۇيى كاپالەتلىك بولىدۇ». **17** ـ «كۆزلىرىڭ پادىشاھنى گۈزەللىكىدە كۆرىدۇ، كۆزلىرىڭ ئۇزۇنغا سوزۇلغان زېمىنغا نەزەر سالىدۇ. **18** كۆڭلۈڭ ۋەھىمە توغرىسىدا چوڭقۇر ۋىغا پاتىدۇ؛ روينىڭىمچى بەگ قېنى؟ ئولچىنى ئۈچلەيدىغان تارازىچى بەگ قېنى؟ ئىستىھكام-مۇنارلارنى سانىغۇچى بەگ قېنى؟ **19** قايىدىن ئەشەددىي خەلقنى كۆرمەيسەن، ـ سەن ئاڭقىرالمايدىغان، بوغۇزىدا سۆزلەيدىغان، دۈدۈقلاپ گەپ قىلىدىغان، گېيىنى چۈشىنىلەيدىغان بىر خەلقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. **20** ئىبادەت ھېيتلىرىمىز ئۈتىكىزۈلىدىغان شەھەر زىئونغا قارا؛ سىنىڭ كۆزۈڭ يېرۇسالېمنىڭ تىنچ-ئامان ماكان بولغانلىقىنى، قوزۇقلىرى ھەرگىز يۇلۇغلىمايدىغان، تانىلىرى ھەرگىز ئۈزۈلمەيدىغان، ئىككىنچى يۈتكەلمەيدىغان چېدىر بولغانلىقىنى كۆرىدۇ؛ **21** شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بەرگە كۆرۈنىدۇ، ـ ئۇ ئۆزى دەريالار، كەڭ ئوستە كۆلەر ئېقىپ ئۆرىدىغان بىر جاي بولىدۇ، پالاقلار بىلەن ھەيدەلگەن ھېچقانداق كېمىمە ئۇ جايدا قاتنىمايدۇ، ۋە ياكى ھېچ ھەيۋەتلىك كېمىمە ئۇ جايدىن ئۆتمەيدۇ؛ **22** چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ نىجاتكار-ھاكىممىز، پەرۋەردىگار بەرگە قانۇن بەرگۈچىدۇر، پەرۋەردىگار ـ بىزنىڭ پادىشاھىمىز، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ! **23** سېنىڭ تانا-تارغاچلىرىڭ بوشىغان بولىسىمۇ، [ئىسرائىل] يەلكەن خادىسىنىڭ ئۆزۈمنى مۇئىسەھكەم قىلالمىسىمۇ، يەلكەنىنى يېيىپ چىقىرالمىسىمۇ، ئۇ چاغدا زور بىر ئولجا ئۈلەشتۈرۈلىدۇ، ھەتتا ئاقساق-ئوكۇزلار ئولجىنى ئالىدۇ. **24** شۇ چاغدا شۇ يەردە ئۆرغۇچى: «مەن كېسەل» دېمەيدۇ؛ شۇ جايىنى ماكان قىلغان خەلقنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ.

34

34 يېقىن كېلىڭلار، ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار! ئى قوۋم-خەلقلەر، قۇلاق سېلىڭلار! يەر-زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار، جىمى ئالەم ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىن چىققان ھەممە مەۋجۇداتلار، تىكشا ئاڭلار! **2** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللە رگە قارىتا غەزىپى بار، ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا قارشى ئۆرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ھالاك قىلىپ ۋەيران، ئۇلارنى قىرغىنچىلىققا تاپشۇرۇۋېتىدۇ؛ **3** ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر سىرتقا تاشلۇۋېتىلىدۇ، جەسەتلىرىدىن سېسىقچىلىق پۇرايدۇ، تاغلار ئۇلارنىڭ قېنى بىلەن ئېرىتىلىدۇ؛ **4** ئاسمانلاردىكى جىسمىكى جىسىم-قوشۇنلار چىرىپ يوق بولىدۇ، ئاسمانلار ۋېۋگىمە كىتابدەك ئۆرۈلىدۇ؛ ئۆزۈم تېلىنىڭ ۋېۋرىماقلىرى خازان بولۇپ، سولىشىپ چۈشكەندەك، يىگەمپ كەتكەن ئەنجۈر شېخىدىن چۈشكەندەك، ئۇلارنىڭ جىمىكى جىسىم-قوشۇنلىرى يېقىلىدۇ؛ **5** چۈنكى شەمشىرىم ئاسمانلاردا [قان بىلەن] سۇغۇرۇلدى، قارا ئاڭلار، شەمشىرىم مېنىڭ ھالاكەت لەنىتىمگە ئۇچىرىغان خەلققە، يەنى ئېدوم ئۈستىگە جازالاش ئۈچۈن چۈشىدۇ؛ **6** پەرۋەردىگارنىڭ بىر شەمشىرى بار، ئۇ قانغا ۋەيالدى، ئۇ ياغلىق نەرسىلەرنىڭ يېغى بىلەن، ئۆچكە-قوزىلارنىڭ قېنى بىلەن، قوچقار بۈركىنىڭ يېغى بىلەن ئۇزۇقلاندۇرۇلغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بوزراھ شەھىرىدە بىر قۇربانلىقى، ئېدومدا زور بىر قىرغىنچىلىقى بار. **7** مۇشۇ قىرغىنچىلىقلار بىلەن ياۋايى كالىلار، تورپاقلار ۋە كۆچلۈك بۇقىلارمۇ يېقىلىدۇ. ئۇلارنىڭ زېمىنى قانغا چېڭىۋىلىدۇ، تۇپا-چاڭلىرى ياغ بىلەن مايلىنىپ كېتىدۇ.

8 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالىدىغان بىر كۈنى، زىئون دەۋاسىدىكى ھېساب ئالىدىغان يىلى بار. **9** [ئېدومدىكى] ئېقىنلار قارىمايغا، ئۇنىڭ تۇپىلىرى گۈڭگۈرتەك ئايلاندۇرۇلىدۇ، زېمىنى بولسا كۆيۈۋاتقان قارىمايا بولىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئوتى كېچە-كۈندۈز ئۆچمەيدۇ، ئىس-تۈتە كلىرى مەڭگۈ ئۆگە تۇرلەيدۇ، ئۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە خارابلىكتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئىككىنچى ئۇ يەر رگە ئاياغ باسمايدۇ. **11** چۈل ھۈۋقۇشى ۋە چىرقىرىغۇچى ھۈۋقۇشلار ئۇنى ئىگىۋالىدۇ، چوڭ ھۈۋقۇش ۋە قاغا-قۇزغۇنلار شۇ يەردە ئۇۋىلايدۇ، خۇدا ئۇنىڭغا «تەرتىپسىزلىك-ىمىنلىكنى ئۆچەيدىغان تانا»نى، ۋە «قۇپ-قۇرۇقلۇقنى ئۆچەيدىغان تىك ئۆچىگىز»نى تارتىدۇ. **12** بىرسى كېلىپ [ئېدومنىڭ] ئېسىلزادىلىرىنى پادىشاھلىقىنى [ئىدارە قىلىشقا] چاقىرسا، ئۇلاردىن ھېچكىم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئەمىرلىرى يوق قىلىۋېتىلگەن بولىدۇ. **13** ئوردىلىرىدا تىكەنلەر، قەلئە-قورغانلىرىدا چاقماق-جىغانلار ئۆسۈپ چىقىدۇ؛ ئۇ چىلبۇرىلەرنىڭ ماكانى، «ھۈۋقۇشلارنىڭ ئوردىسى» بولىدۇ. **14** شۇ يەردە چۈل-باياۋاندىكى جانىۋارلار، ياۋايى ئىتلار جەم بولىدۇ، ھەربىر «ئۆچكە جن» ئۆز قېرىندىشىغا توۋلايدۇ؛ تۈن مەخلۇقلىرى شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، ئۇنى ئۆزىگە ئارامگاھ قىلىپ ئۆرىدۇ. **15** «ئوق يىلان» شۇ يەردە ئۇۋىلايدۇ، ئۇنىڭ سايىسىدە ئۆخۋىلايدۇ، بىللىرىنى يىغىپ باقىدۇ. قورۇلتاز-تاپقۇشلار ھەربىرى ئۆز جۈپى بىلەن شۇ يەردە ئۇيىلىنىدۇ؛ **16** پەرۋەردىگارنىڭ يۈگىمە كىتابىدىن ئىزدەپ ئوقۇپ باققىن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرى چۈشۈپ قالمايدۇ؛ ھېچقايسىسىنىڭ ئۆز جورىسى كەم بولمايدۇ، چۈنكى ئۆزىنىڭ ئاغزى ئۇلارغا بۇيرۇغان، ئۇنىڭ ئۆز روھى ئۇلارنى ئۇيىلىغان. **17** چۈنكى [پەرۋەردىگار] ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلاپ، ئۆز قولى بىلەن زېمىنغا تانا تارتىپ ئۇلارغا تەقسىم قىلىپ بە رگەن؛ ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئۆگە ئىگىدارلىق قىلىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە شۇ يەرنى ماكان قىلىدۇ.

35

35 ـ دالا ھەم قاغىراپ كەتكەن جايلار ئۇلار ئۈچۈن خۇشال بولىدۇ، چۈل-باياۋان شادلىنىپ زەپىرانىدەك چىچەك كەلىدۇ؛ **2** ئۇ بەرق ئۇرۇپ چىچەك كەلىدۇ، شادلىققا شادلىق قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ لىۋانىڭ شان-شەرىپى، كارمەل ۋە شاروندىكى گۈزەللىك ۋە سۈر ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى، خۇدايىمىزنىڭ گۈزەللىكى ۋە ھەيۋىتىنى كۆرىدۇ. **3** ئاجىز قوللارنى كۈچەلەندۈرۈڭلار، ئېگىلىپ ماڭىدىغان تىزلارنى چىڭىتىڭلار، **4** يۈرىكى ئاغقانلارغا: ـ «چىڭ تۇرۇڭلار! قورقماڭلار! مانا، خۇدايىڭلارغا قاراپ بېقىڭلار، قىساس كېلىدۇ ـ خۇدانىڭ ھېساب ئېلىش كۈنى كېلىدۇ! ئۇ ئۆزى كېلىدۇ، سىلەرنى قۇتقۇزىدۇ!» ـ دەڭ! **5** ئاندىن قارىغۇنىڭ كۆزى ئېچىلىدۇ، گاسىنىڭ قۇلاقلىرى ئوچۇق قىلىنىدۇ، **6** ئاندىن ئاقساق-ئوكۇزلار كىيىكتەك ئويناپلاپ سە كرەيدۇ، گاچىنىڭ تىلى ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى دالادا سۈلار، چۈل-باياۋانلاردا دەريا-ئېقىنلار ئۆرغۇپ تاشىدۇ؛ **7** پېژغىرن چۈل-جەزىرە كۆلچەككە، چاڭقىغان يەرلەر بۇلاقلارغا ئايلىنىدۇ؛ چىلبۇرىلەرنىڭ ماكانى ـ ئۇلار ياتقان جاي، قومۇش ۋە يېكەنلەر ئۆسۈپ، چىمەنلىككە ئايلىنىدۇ. **8** شۇ يەردە ئېگىز كۆتۈرۈلگەن يىر يول، ئېيتۇز بىر يول بولىدۇ؛ ئۇ «پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ يولى» دەپ ئاتىلىدۇ؛ ناپاكلار ئۇنىڭدىن ئۆتۈشكە بولمايدۇ، شۇ يول مەخسۇس شۇلار ئۈچۈن بېكىتىلىپ ياسالغانىكى، ـ ھەتتا نادانلارمۇ ئۇنىڭدا ئېزىپ كەتمەيدۇ، **9** شۇ يەردە شىر بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئوستىگە ھېچ يىرتقۇچ ھايۋان (ئۇلار شۇ يەردە ھېچ تېپىلمايدۇ) ـ نىجات ئارقىلىق مۇراۋۇككە چىققانلار شۇ يەردە ماڭىدۇ! **10** پەرۋەردىگارنىڭ بەدەلى ئۈلەپ قۇتقۇزغانلىرى قايتىپ كېلىدۇ، كۆيەرلىرى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇرامىلىق قونىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا چۆمگەن بولىدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-ئادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ.

36

36 ھەزەكىيانىڭ ئۈن ئوتتىنچى يىلى شۇنداق بولدىكى، ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قەلئە-قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. **2** ئاندىن ئاسۇريە پادىشاھى «راب-شاكەھ» [دېگەن سەردارنى] چوڭ بىر قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا ئەۋەتتى. ئۇ كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ ۋېيدىكى

يولدا، يۇقىرى كۆچىه كىنىڭ نورىنىڭ بېشىغا كېلىپ تۇردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇردىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دېۋانبېگى بولغان شەبنا ۋە ئاساۋىنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى بولغان يوئاھلار تۇنۇك يېنىغا كەلدى **4** ۋە راب-شاكەھ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر ھەزەكىياغا: ـ «تۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى ساكا مۇنداق دېدى، دە كلار: ـ «سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىتى؟ سەن: (ئۇ پەقەت گەپلا، خالاس!) ـ «ئۇرۇش قىلىش ئەدىبر-مەسلىھىتىمىز ھەم كۆچىمىز بار» ـ دەيسەن؛ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماكا قارشى ئۆكتە قوپىسەن؟ **6** مانا، سەن يىرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن! بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانجىپ كىرىدۇ؛ مانا مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! **7** ئە گەر سەن ماكا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسەڭ، ھەزەكىيا ئۆزى يەھۇدادىكىلە رگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلە رگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، شۇ [پەرۋەردىگارغا] ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىڭ؟ تۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ **8** ئەمدى خوجام ئاسۇريە پادىشاھى بىلەن بىر توختىمامغا كەل: ـ «ئە گەر سەندە ئاتقا مىنەلىگۈدەك ئەسكەرلىرىڭ بولسا، مەن ساكا ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» **9** سەندە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجامنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قاندىقۇ چېكىندۇرەلەيسىلەر؟! سەن جەڭ ھارۇلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسەن تېخى! **10** مەن ئەمدى مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماكا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن!» ـ دېدى!»» **11** ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە: ـ «پېقىرلىرىغا ئارامىي تىلدا سۆزلىسىلە؛ بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانىي تىلدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن!» ـ دېدى. **12** بىراق راب-شاكەھ: ـ «خوجام مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاكلارغا ۋە سىلە رگلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار سىلەر بىلەن بىرلىكتە تۆز پوقىنى يېگۈچى ھەم تۆز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. **13** ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «تۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاكلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىرىدى. **14** «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئۇنىڭ سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ؛ مۇشۇ شەھەر ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تايانىدۇرۇشىغا يول قويما كلار!». **16** ھەزەكىياغا قۇلاق سالما كلار؛ چۈنكى ئاسۇريە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار؛ مۇنداق قىلسا كلار ھەربىرىڭلار تۆز ئۈزۈمۈڭلارنىڭ ئۈزۈم باركىدىن ھەم تۆز ئۈزۈمۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار تۆز سۇ كۆچىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ **17** تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى بار ھەم ئۈزۈمزارلىرى بار بىر زېمىنغا، ـ زېمىنىڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچۈرىڭلار! **18** ھەزەكىيانىڭ سىلە رگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دەپ ئىشەندۈرۈشىگە يول قويما كلار! ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى تۆز زېمىنىنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ **19** خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم شەھرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ تۇلار ساماريەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! **20** مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن تۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟»». **21** ئاكلىغۇچىلار سۈكۈت قىلىپ ئۇنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ ئېيۇۋۇق شۇكى: ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمە كلار». **22** ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇردىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دېۋانبېگى شەبنا ۋە ئاساۋىنىڭ ئوغلى، ئوردا مىرزىبېگى يوئاھلار كىيىم-كېچىه كلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

37 شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا يۇنى ئاكلىغاندا، كىيىم-كېچىه كلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. **2** ئۇ ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇردىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دېۋانبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز بېپىنچاقلىغان پېتى ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر گە ئەۋەتتى. **3** تۇلار ئۇنىڭغا: ـ «ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىنىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن كۆزلەپت چوشىدىغان، رەسۋا ۋە مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈندۇر. **4** ئۆز خوجىسى بولغان ئاسۇريە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەزىرگە ئېلىپ تىڭشىسا، بۇلارنى ئاكلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دە ككىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇنىڭا قېپ قالغان قالدىلار ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ»» ـ دېدى. **5** شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. **6** يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاكلىغان ئاشۇ ماكا كۆپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ **7** مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىغۋانى ئاكلاپ، تۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ تۆز زېمىندا ئۇرغاندا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دە كلار» ـ دېدى. **8** راب-شاكەھ كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماكىغاندا، ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاكلاپ، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئاسۇريە پادىشاھى لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقاندى. **9** ئاندىن پادىشاھ: «ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سەرگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاكلىدى. شۇ خەۋەرنى ئاكلىغاندا ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ **10** «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دە كلار: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساكا: «يېرۇسالېم ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ **11** مانا، سەن ئاسۇريە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئىلاھ-بۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاكلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قاندىقۇ قۇتقۇزۇلىسەن؟ **12** ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنىچۇ؟ تېلاسساردا ئۇرغان ئېدەنلەرنىچۇ؟ **13** خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئىۋۋاھ شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». **14** ھەزەكىيا خەتنى ئە كەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. **15** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **16** «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن تۆز ئۈگۈرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت تۆز ئۈگۈرسەن؛ ئاسمان-زېمىننى يارىتقۇچىسەن. **17** ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى توۋەن قىلىپ ئاكلىغايسەن؛ كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆز رگەيسەن؛ سەننىڭ خېرىنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەكگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان ھەممە گەپلىرىنى ئاكلىغايسەن! **18** ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇريە پادىشاھلىرى ھەققەتەن ھەممە يۇرتلارنى ۋە شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، **19** ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلار، ياغاچ ۋە تاش، خالاس؛ شۇنىڭا ئاسۇريەلىكلەر ئۇلارنى ھالاك قىلدى. **20** ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». **21** شۇنىڭ بىلەن ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ماكا سەننىڭ خېرىپ توغرۇلۇق دۇئا قىلىشىڭ بىلەن، **22** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمىستىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلدۈ؛ يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ **23** سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! **24** قۇللىرىڭ ئارقىلىق سەن رەبنى مازاق قىلىپ: ـ «مەن ئۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۇلىرىم بىلەن تاغ چوققىلىرىغا، لىۋان تاغ باغىرلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ يۇقىرى ئېگىزلىكىگە يامىشىپ چىقىپ، ئۇنىڭ ئەڭ بۈك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن.

25 تۆزۈم قۇدۇق كولاپ سۈ ئىچتىم، پۈتۈمنىڭ تۆچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-تۆستە كۆمىنى قۇرۇتۇۋەتتىم ـ دېدىك. **26** ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ تۆزۈندىن ئۇيان مەن شۇنى بىكىتكەنىكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكلىلەندۈرگەنىكى، ھازىر ئۆنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمىكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خاراباىلا رگە ئايلاندۇردۇڭ؛ **27** شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلار كۆچسىزلىنىپ، يە رگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئېتىزدىكى ئوتتەك، يۇمران كۆك چۆپلەردەك، ئۈگزىدىكى ئوت-چۆپلەر تۇسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. **28** براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالىجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ **29** ماڭا قارشى غالىجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكىنى ۋېيىلدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئوتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ئۆزۈڭنى كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. **30** ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇ ئۆكى، ـ مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئوسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ رىزقىگلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۆزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. **31** يەھۇدا جەمەتىدىكى قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە ئۆتۈمنىگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ **32** چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. **33** شۇڭا پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەر گە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ؛ ئۇ چىنچى يىلى بولسا تېريىسىلەر، ئورىسىلەر، ئۆزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. **34** ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، شۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەر گە كەلمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن». **36** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى. مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! **37** شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخىرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ ئۇردى. **38** شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز يۇتى نىسروقنىڭ يۈتخانىسىدا ئۆزىگە چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئاندىن ئۇلار ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

38

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامۇوزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ ئوغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن، چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن، ـ دېدى. **2** ھەزەكىيا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: **3** ـ ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈز رگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ ۋېيغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يېغلاپ ئېقىپ كەتتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى يەشايا ئىبنى مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** بېرىپ ھەزەكىيا ئىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، كۈنلىرىڭگە يەنە ئون بەش يىل قوشىمەن، **6** شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن سېپىل بولۇپ بۇ شەھەرنى قوغدايمەن. **7** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن مۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ ئۆكى، **8** مانا، مەن قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى ئون قەدەم كەينىگە يانداۋىرىمەن». شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ چۈشكەن سايىسى ئون باسقۇچ كەينىگە يانىدى. **9** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ، ئاندىن كېسىلىدىن ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن مۇنداق خاتىرىلەرنى يازدى: **10** ـ «مەن: «ئومرۈمنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەھتىسارانىڭ دەرۋازىلىرىغا بېرىۋاتىمەن، قالغان يىللىرىمدىن مەھرۇم بولدۇم» ـ دېدىم. (Sheol h7585) **11** مەن: ـ «تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرۇپ خۇدايىم ياھنى، ياھنى كۆرەلەيدىغان، شۇنداقلا «ھەمە نەرسە يوق بولغان» جايدا تۇرغانلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئىنسانلىرىمنى كۆرەلەيدىغان بولدۇم» ـ دېدىم. **12** مېنىڭ تۇرالغۇم چارۋىچىنىڭ چېدىرىدەك تۇزۇمدىن يۇتكىلىپ كەتتى؛ مەن بايكار تۇز توقۇغىنىنى تۇرۇۋۇتكىنىدەك ھاياتىمنى تۇرىتىۋەتتىم، تۇ مېنى توقۇش دەستىگاھىدىن كېسىۋەتتى؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالىسەن؛ **13** تاڭ ئاتقۇچە مەن كۆتۈپ، تۇزۇمنى تىنچلاندۇرۇپ يۇرىمەن، براق تۇ شىرنا ئوخشاش ھەممە سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرىغاندەك قىلىدۇ؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالىسەن. **14** مەن قارلىغاچ يا كى تۇرنىدەك ۋېچىرلاپ يۇرىمەن؛ پاختەكتەك ئاھ-ئۇھ تۇرىمەن؛ كۆزلىرىم يۇقىرىغا قاراش بىلەن ئاجىزلىشىپ كېتىدۇ؛ ئى رەب، مېنى زۇلۇم باستى! جېنىمغا كېپىل بولغىن! **15** نېمە دېيەم بولار؟ چۈنكى تۇ ماڭا سۈز قىلدى ۋە تۇزى مۇشۇ ئىشنى قىلدى! جېنىم تارتقان ئازاب ۋېيىلدىن مەن بار يىللىرىمدا قەدەملىرىمنى ساناپ ئېسىپ ئاۋايلاپ ماڭىمەن. **16** ئى رەب، ئادەملەر مۇشۇنداق ساۋاقلار بىلەن ياشىشى كېرەك؛ روھىم مۇشۇ ساۋاقلاردىن ھاياتىنى تاپىدۇ؛ سەن مېنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، مېنى ھايات قىلدىڭ! **17** مانا، تۇزۇمنىڭ بەخت-تىنچلىقىم ئۈچۈن ئازاب ئۈستىگە ئازاب تارتتىم؛ ماڭا بولغان سۆيگۈڭ ۋېيىلدىن جېنىمنى ھالاكەت ھاڭىدىن چىقاردىڭىز، سەن ھەممە گۇناھلىرىمنى كەينىگە چۈرۈۋەتتىڭىز. **18** چۈنكى تەھتىسارا ساڭا رەھمەت ئېيتالمايدۇ؛ ئۆلۈم سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار سېنىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭغا ئۈمىد باغلىيالمايدۇ. (Sheol h7585) **19** تۇزۇم بۈگۈن قىلغىنىمدەك ساڭا رەھمەت ئېيتىدىغانلار تىرىكلەر، تىرىكلەردۇر؛ ئاتا بولغۇچى ئوغۇللىرىغا ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭنى بىلدۈرىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزۇشقا نىيەت باغلىغانىدۇر؛ بىز بولساق، قالغان تۇمرىمىزدە ھەر كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدە ساز چېلىپ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمىز!». **21** (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەييارلاپ، يارىسىغا چاپلاڭلار، ئۇ ئەسلىگە كېلىدۇ»، دېگەندى **22** ۋە ھەزەكىيا: ـ «مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بېرىلىدۇ؟» دەپ سوريغاندى).

39

شۇ پەيتتە بالادانىنىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېرۇداق-بالادان ھەزەكىيانىڭ كېسىل بولۇپ يېتىپ قالغانلىقىنى ھەم ئەسلىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاچقا، ھەزەكىيا غا خەتلەرنى ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. **2** ھەزەكىيا ئەلچىلەرنى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈپ، ئۇنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىدا ساقلانغان نەرسىلىرىنى كۆرسەتتى؛ يەنى كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللارنى ساقلايدىغان ئويىنىڭ ھەممىسىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇنىڭ ئوردىسى ۋە يا كى پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. **3** ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن»، دېدى. **4** يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردا ئۈچۈن كۆردى؟» دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ـ دېدى. **5** يەشايا ھەزەكىيا غا مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلاپ ۋېيغىن: ـ **6** ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ ئۆكى، ئوردا ئۈچۈن بار نەرسىلەر ۋە بۇۋىلىرىڭ قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ تۇپلاپ، ساقلاپ ۋېيغان ھەممە نەرسە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **7** ـ ھەمدە [بابىللىقلار] ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆز ۋۇجۇدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا ئۆز-ئۆزىگە: «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، [خۇدانىڭ] ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولىدىكەنغۇ» دەپ، يەشايا غا: ـ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۈزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى.

40

خەلقىمگە تەسەللى بېرىڭلار، تەسەللى بېرىڭلار، دەپلا يۇرىدۇ خۇدايىڭلار، **2** يېرۇسالېمنىڭ قەلبىگە سۈز قىلىپ ئۇنىڭغا جاكارلاڭلار كى، ئۇنىڭ جەبىر-جاپالىق ۋاقتى ئاخىرلاشتى، ئۇنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىندى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن بارلىق گۇناھلىرىنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسىلەپ [مېھىر-شەپقىتنى] ئالدى. **3** ئاڭلاڭلار،

دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلا گۈلار، چۈل-باياۋاندا
خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر يولنى كۆتۈرۈپ تۈپتۈز قىلىڭلار! 4 بارلىق جىلغىلار كۆتۈرۈلىدۇ،
بارلىق تاغ-د ۆڭلەر پەس قىلىنىدۇ؛ ئە گرى-توقايلار تۈزلىنىدۇ، ئوڭغۇل-د وڭغۇل يەرلەر
تەكشىلىنىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كۆرۈنىدۇ، ۋە بارلىق تەن ئىگىلىرى
ئۇنى تەڭ كۆرىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز ئاغزى شۇنداق سۆز قىلغان!». 6 ـ
ئاگلاگلار، بىر ئاۋاز «جاكارلا» دەيدۇ، جاكارلىغۇچى يولسا مۇنداق سوراپ: ـ «مەن نېمىنى
جاكارلايمەن؟» ـ دېدى. [جاۋاب بولسا: ـ] «بارلىق تەن ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۈر، خالاس،
ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق ۋاپالىقى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛ 7 ئوت-چۆپ سولىشىدۇ،
گۈل خازان بولىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇستىگە پۈۋلەيدۇ؛ بەرھەق، [بارلىق]
خەلقمۇ ئوت-چۆپتۈر! 8 ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ؛ بىراق خۇدايىمىزنىڭ
كالام-سۆزى مەڭگۈگە تۇرىدۇ!» 9 ـ ئى زىئونغا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچى،
يۇقىرى بىر تاغقا چىققىن؛ يېروسالېمغا خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچى، ئاۋازىڭنى
كۈچەپ كۆتۈرگىن! ئۇنى كۆتۈرگىن، قورقمىغىن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە: ـ «مانا،
خۇدايىڭلارغا قارا گلار» دېگىن! 10 مانا، رەب پەرۋەردىگار كۈچ-قۇدرىتىدە كېلىۋاتىدۇ،
ئۇنىڭ بىلىكى ئۆزى ئۈچۈن ھوقۇق يۈرگۈزىدۇ؛ مانا، ئۇنىڭ ئالغان مۇكاپاتى ئۆزى بىلەن
بىللە، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئىنئامى ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 11 قوينىدەك ئۇ ئۆز پادىسىنى باقىدۇ؛ ئۇ
قوزىلارنى بىلەك-قولىغا يىغىدۇ، ئۇلارنى قۇچاقلاپ ماڭىدۇ، ئېمىتكۈچىلەرنى ئۇ مۇلايىملىق
بىلەن يېتە گەلەيدۇ. 12 كىم دەريا-ئوكيانلارنىڭ سۇلىرىنى ئوچۇمىدا ئولچەپ يە لگىلگەن،
ئاسمانلارنى غېرىچلاپ بېكىتكەن، جاھانىنىڭ توپا-چاڭلىرىنى مىسقاللاپ سالغان، تاغلارنى
تارازىدا تارازىلاپ، د ۆڭلەرنى جىكدا تارتىپ ئورنىتقان؟ 13 كىم پەرۋەردىگارنىڭ
روھىغا يولىيورۇق بە رگەن؟ كىم ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولۇپ ئ ۆگەتكەن؟ 14 ئۇ كىم بىلەن
مەسلىھەتلەشكەن، كىم ئۇنى ئەقىللىق قىلىپ تەربىيەلىگەن؟ ئۇنىڭغا ھۆكۈم-ھەققەت
چىقىرىش يولىدا كىم يېتە كلىگەن، ياكى ئۇنىڭغا بىلىم ئ ۆگەتكەن، ياكى ئۇنىڭغا يورۇقلۇقنى
يولىنى كىم كۆرسەتكەن؟ 15 مانا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن چېلە كتە
قالغان بىر تامچا سۈدەك، تارازىدا قالغان توپا-چاڭدەك ھېسابلىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئاراللارنى
زەررىچە نەرسىدەك قولغا ئالىدۇ؛ 16 پۈتكۈل لۇئان بولسا [قۇربانگاھ] ئوتىغا، ئۇنىڭ
ھايۋانلىرى بولسا بىر كۈيدۈرمە قۇربانلىققا يەتمەيدۇ. 17 ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچنەرسە
ئەمەستۇر؛ ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئۇلار يوقنىڭ ئارىلىقىدا، قۇرۇق-مەنىسىز دەپ ھېسابلىنىدۇ. 18
ئەمدى سىلەر تە ڭرىنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ئۇنى نېمىگە ئوخشىتىپ سېلىشتۇرىسىلەر؟
19 [بىر بۇتقىمۇ؟!] ئۇنى ھۈنەرۋەن قېلىپقا قويۇپ ياسايدۇ؛ زە رگەر ئۇنىڭغا ئالتۇن ھەل
بېرىدۇ، ئۇنىڭغا كۈمۈش زەنجىرلەرنى سوۋقۇپ ياسايدۇ. 20 يوقسۇللارنىڭ بېغىشلىغۇدەك
ئۇنداق ھەدىيىلىرى بولمىسا، چىرىمەيدىغان بىر دەرەخنى تاللايدۇ؛ ئۇ لىكىشپ قالمىغۇدەك بىر
بۇتنى ئۈيۈپ ياساشقا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەن ئىزدەپ چاقىرىدۇ. 21 سىلەر بىلمەمسىلەر؟ سىلەر
ئاگلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ سىلە رگە ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانمىدۇ؟ يەر-زېمىن ئاپىرىدە بولغاندىن
تارتىپ چۈشەنمەيۋاتامسىلەر؟ 22 ئۇ يەر-زېمىننىڭ چەمبىرىكىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرىدۇ، ئۇنىڭدا
تۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا چاچىقىرلاردەك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئاسمانلارنى پەردىدەك تارتىدۇ،
ئۇلارنى خۇددى ماكان قىلىدىغان چېدىردەك يايىدۇ؛ 23 ئۇ ئەمىرلەرنى يوققا چىقىرىدۇ،
جاھاندىكى سوتچى-بە گلەرنى ئارتۇقچە قىلىدۇ. 24 ئۇلار تىكىلمەي؟ ئۇلار تېرىلمەي؟ ئۇلارنىڭ
غولى يىلتىز تارتىمۇ؟ ـ بىراق ئۇ ئۈستىگىلا پۈۋلەپ، ئۇلار سولىشىپ كېتىدۇ، قويۇن ئۇلارنى
ۋىراندەك ئېلىپ تاشلايدۇ. 25 ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچىسىلەر؟ ماگا كىم تە ڭداش
بولالىسىز؟» ـ دەيدۇ مۇقەددەس بولغۇچى. 26 كۆزلىرىڭلارنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ،
قارا گلار! مۇشۇ مەۋجۇداتلارنى كىم ياراتقاندۇ؟ ئۇلارنى كىم ئۈركۈم-ئۈركۈم قوشۇنلار
قىلىپ تەرتىپلىك ئەپچىقىدۇ؟ ئۇ ھەممىسىنى نامى بىلەن بىر-بىرلەپ چاقىرىدۇ؛ ئۇنىڭ كۈچىنىڭ
ئۇلۇغلۇقى، قۇدرىتىنىڭ زورلۇقى بىلەن، ئۇلاردىن بىرىمۇ كەم قالمايدۇ. 27 ـ نېمىشقا شۇنى
دەۋېرىسەن، ئى ياقۇپ؟ نېمىشقا مۇنداق سۆزلەۋېرىسەن، ئى ئىسرائىل: ـ «مېنىڭ يولۇم
پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇندۇر، خۇدايىم مېنىڭ دەۋاىمغا ئېرەن قىلماي ئ ۆتۈۋېرىدۇ!»؟ 28
سىلەر بىلمىگەنمۇسىلەر؟ ئاگلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ پەرۋەردىگار ـ ئەبەدىلىكەبەدلىك خۇدا،
جاھاننىڭ قەرىلىرىنى ياراتقۇچىدۇر! ئۇ يا ھالسىزلانمايدۇ، يا چارچىمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئوي-
بىلىمىنىڭ تېگىگە ھە رگىز يەتكلى بولمايدۇ. 29 ئۇ ھالدىن كەتكەنلە رگە قۇدرەت بېرىدۇ،
ماغدۇرسىزلارغا ئۇ بەرداشلىقنى ھەسسىلەپ ئاۋۇتىدۇ. 30 ھەتتا يىگىتلەر ھالدىن كېتىپ
چارچاپ كەتسىمۇ، باتۇرلار بولسا پۈتلىشىپ يىقىلىسىمۇ، 31 بىراق پەرۋەردىگارنا تەلمۈرۈپ
كۈتكەنلەرنىڭ كۈچى يېڭىلىنىدۇ؛ ئۇلار بۇ ركۈتلەردەك قانات كېرىپ ئۇرلەيدۇ، ئۇلار
يۈگۈرۈپ، چارچىمايدۇ، يولدا مېڭىپ، ھالدىن كەتمەيدۇ!

41

ـ «ئى ئاراللار، سۆزكۈت قىلىپ مېنىڭ ئالدىمغا كېلىڭلار، خەلقلەرمۇ كۈچىنى
يېڭىلىسۇن! ئۇلار يېقىن كەلسۇن، سۆز قىلسۇن؛ توغرا ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇنلارا
يېقىنلىشايلى!» 2 «كىم شەرقتىكى بىرسىنى ئويغىتىپ، ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆز خىزمىتىگە
چاقىردى؟ ئۇ ئەللەرنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئۇنى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق
قىلدۇرىدۇ؛ ئۇلارنى ئۇنىڭ قىلىچىغا تاپشۇرۇپ توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۇنىڭ
ئوقياسىغا ئالدىدا شامال ئۈچۈرغان پاخال-ئۇپاندەك ماڭىدۇ، 3 ئۇ ئۇلارنى قوغلۇۋېتىپ،
پۈتىنى يە رگە تە گكۈزمەي دېگۈدەك ماڭىدۇ، ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە ئوتتۇرىدىدۇ؛ 4
ئەلىمىساقتىن تارتىپ دەۋرلەرنى «بارلىققا كەل» دەپ چاقىرىپ، بۇلارنى بېكىتىپ ئادا
قىلغان كىم؟ مەن پەرۋەردىگار ئاۋۋال بولغۇچىدۇرمەن، ئاخىرى بولغانلار بىلەنمۇ بىللە
بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن. 5 ئاراللار شۇ ئىشلارنى كۆرۈپ قورقىشىدۇ؛
جاھاننىڭ چەت-چېتىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە ييىقىنلىشىپ، ئالدىغا كېلىدۇ؛
6 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇز قوشنىسىغا ياردەم قىلىپ، ئۇز قېرىندىشىغا: «يۈرە كلىك بول!»
ـ دەيدۇ. 7 شۇنىڭ بىلەن نەققاشچى زە رگەرنى رىغبەتلەندۈرىدۇ، مېتالنى يايىلاقلاپ
بولقا ئۇيناتقۇچى سەندەنى بازغان بىلەن سوققۇچىنى رىغبەتلەندۈرۈپ: «كەپشەرلىگىنى
ياخشى!» دەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى لىكىشىپ قالمىسۇن دەپ بۇتنىڭ پۇتىنى مىخلار
بىلەن بېكىتىدۇ. 8 بىراق سەن، ئى قۇلۇم ئىسرائىل، ئى ئۆزۈم تاللىغان ياقۇپ، ئىبراھىم
مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئەۋلادى: ـ 9 مەن جاھاننىڭ قەرىدىن ئېلىپ كەلگەن، يەرنىڭ
ئەڭ چەتىدىن چاقىرىغىنىم سەن ئىكەنسەن، مەن ساگا «سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن،
مەن سېنى تاللىغان، سېنى ھە رگىز چەتكە قاقمايمەن» ـ دېگەندىم. 10 ـ قورقما، چۈنكى
مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ ۋەيان-ۋەيان قاراپ ھودۇقما گلار، چۈنكى مەن سېنىڭ
خۇدايىڭدۇرمەن؛ مەن سېنى كۈچەيتىمەن، بەرھەق، مەن ساگا ياردەمدە بولىمەن!
بەرھەق، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققانىيلىقىمنى بىلدۈرگۈچى ئوڭ قولۇم بىلەن سېنى يۈلەيمەن.
11 مانا، ساگا قاراپ غالىجىرلىشىپ كەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خىجىل بولۇپ شەرمەندە
بولىدۇ؛ ساگا شىكايەت قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك بولىدۇ، ھالاك بولىدۇ. 12 سەن
ئۇلارنى ئىزدىسەڭ، ھېچ تاپالمايسەن؛ سەن بىلەن دەۋالاشقۇچىلار ـ ساگا قارشى ئۇرۇش
قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك، ھېچ بولۇپ باقىغاندەك ئۇرىدۇ. 13 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ ئوڭ قولۇڭنى ئۇتۇپ ئۇرۇپ، ساگا: ـ «قورقما، مەن ساگا ياردەمدە بولىمەن!»
دەيمەن. 14 قورقما، سەن قۇرت بولغان ياقۇپ، ئىسرائىلنىڭ بالىلىرى! مەن ساگا ياردەمدە
بولىمەن!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، ئىسرائىلدىكى
مۇقەددەس بولغۇچى. 15 مانا، مەن سېنى كۆپ ھەم ئوتكۈر چىشلىق يېڭى بىر دان
ئايرىغۇچى تىرنا قىلىمەن؛ سەن تاغلارنى يانچىپ، ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، د ۆڭلەرنىمۇ
كۆكۈم-تالقانغا ئايلاندۇرۇۋېتىسەن. 16 سەن ئۇلارنى سوروۋېسەن، شامال ئۇلارنى
ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ، قويۇن ئۇلارنى تارقىتىۋېتىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىسەن،
ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئېيتىخارلىنىپ مەدھىيەلەيسەن. 17 بوزە كلەر ۋە
يوقسۇللار سۇ ئىزدەيدۇ، لېكىن سۇ يوق؛ ئۇلارنىڭ تىلى ئۇسسۇزلۇقتىن قاغىراپ كېتىدۇ؛
مەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئاگلايمەن؛ مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇلاردىن ۋاز كەچمەيمەن.
18 مەن قاقاس ئېگىزلىكلەردە دەريالارنى، جىلغىلار ئىچىدە بۇلاقلارنى ئاچىمەن؛ دالانى
كۆلچەك كىلا ئايلاندۇرىمەن، تاتىراڭ يەردىن سۇلارنى ئۇرغۇتۇپ سۇ بىلەن قاپلاپ بېرىمەن.
19 دالادا كېدىر، ئاكاتسىيە، خاداس ۋە زەيتۇن دەرەخلىرىنى ئوستۇرۇپ بېرىمەن؛
چۈل-باياۋاندا ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنى بە رگە تىكىمەن؛ 20 شۇنداق
قىلىپ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، بىلىپ، ئويلىنىپ: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇشۇلارنى
قىلغان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئۇنى ياراتقان!» دەپ تەڭ چۈشىنىشىدۇ. 21 ـ
مۇھاكىمىلىرىڭلارنى ئوتتۇرىغا قويۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ كۆچلۈك سەۋەبلىرىڭلارنى
چىقىرىڭلار، دەيدۇ ياقۇپنىڭ پادىشاھى. 22 ـ [بۇتلىرىڭلار] ئېلىپ كىرىلسۇن، بە رگە

ئىملەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئېيتىسۇن؛ ئىلگىركى ئىشلارنى، ئۇلارنىڭ ئۆجۈر-يۆجۈرلىرىگىچە كۆز ئالدىمىزدا كۆرسەتسۇن، شۇنداقلا بۇلاردىن چىقىدىغان نەتىجىلەرنى بەرگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتىپ بەرسۇن؛ ـ ياكى بولمىسا، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئاڭلاپ بىلەيلى؛ **23** سىلەرنىڭ ئىلاھلىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىمىز ئۈچۈن، كېيىنكى يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بەرگە بايان قىلىڭلار، قاندىقلا بولمىسۇن، بىزنى ھاڭ-تاڭ قىلىپ ئۆنى تەڭ كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن، بەرەر ياخشى ئىش ياكى يامان بىر ئىشنى قىلىڭلار! **24** مانا، سىلەر يوقتىڭ ئارىلىقىدا، ئىشلىگىنىڭلارمۇ يوق ئىشتۇر؛ سىلەرنى تاللىغۇچى بىر لەنىتىدۇر. **25** بىرسىنى شىمال تەرەپتىن قوزغىدىم، ئۇ كېلىدۇ، ئۇ كۈنچىقىشتىن مېنىڭ نامىمنى جاكارلاپ كېلىدۇ، ئۇ بىرسى ھاك لايىنى دەسسىگەندەك، ساپالچى لاي چەيلىگەندەك ئەمەلدارلارنىڭ ئۈستىگە ھۈجۈم قىلىدۇ، **26** بەرگە ئۇقتۇرۇش ئۈچۈن، كىم مۇقەددەمدىن ئېيان بۇنى ئېيتقان؟ ياكى بىزنى «ئۇ ھەققەتىدۇر» دېگۈزۈپ بۇ ئىشتىن بۇرۇن ئۇنى ئالدىنئالا ئېيتقان؟ ياق، ھېچكىم ئېيتمايدۇ، بەرھەق، ھېچكىم بايان قىلمايدۇ، سۆزۈڭلارنى ئاڭلىيالىغۇچى بەرھەق يوقتۇر! **27** مەن دەسلەپتە زىئونغا: ـ «مۇشۇ ئىشلارغا كۆز تىكىپ ئۇرۇڭلار! كۆز تىكىپ ئۇرۇڭلار!» دېدىم، يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگۈچىنى ئەۋەتىپ بەردىم. **28** مەن قارىسام، شۇلار ئارىسىدا ھېچكىم يوق ـ مەسلىھەت بەرگۈدەك ھېچكىم يوق، شۇلاردىن سوراپسام، جاۋاب بەرگۈدەك ھېچكىممۇ يوق. **29** قارا كۆلار، ئۇلار ھەممىسى قۇرۇق؛ ئۇلارنىڭ ياسىغانلىرى يوق ئىشتۇر، قېيما مەبۇدلىرى قۇرۇق شامالدەك مەنىسىزدۇر.

42

قارا كۆلار، مانا مەن يۆلەيدىغان ئۆز قۇلۇمغا! جېنىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان مېنىڭ تاللىغىنىم؛ مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللە رگە ھۆكۈم-ھەققەتنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. **2** ئۇ نە ۋاقىراپ-جارقىرىمايدۇ، نە چۈقان كۆتۈرمەيدۇ نە ئاۋازىنى كوچىلاردا ئاڭلاتمايدۇ. **3** تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغىچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۈتەپ تۈچەي دەپ قالغان پىلىكنى ئۈچۈرمەيدۇ؛ **4** ھۆكۈم-ھەققەتنى يەر يۈزىدە تىكىلمىگۈچە، ئۇ ھالسىزلانمايدۇ، كۆڭلى يانمايدۇ؛ ئاراللارمۇ ئۇنىڭ يەرمان-قانۇنىنى تەلىۋرۈپ كۈتىدۇ. **5** ئاسمانلارنى يارتىپ ئۇلارنى كە رگەن، يەر-زېمىنى ھەم ئۇنىڭدىن چىققانلارنى يايغان، ئۇنىڭدا ئۈرۈۋاتقان خەلققە نەپەس، ئۇنىڭ ئۈستىدە مېڭىۋاتقانلارغا روھ بەرگۈچى تەڭرى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **6** مەنكى پەرۋەردىگار سېنى ھەققانىيلىق بىلەن شۇنىڭغا چاقىرغانىمەنكى، ـ سېنىڭ قولۇڭنى تۇتىمەن، سېنى قوغداپ ساقلايمەن، ھەم سېنى خەلققە ئەھدە سۈپىتىدە، ئەللە رگە بىر نۇر قىلىپ بېرىمەن؛ **7** قارىغۇ كۆزلەرنى ئېچىشقا، زىنداندىن مەھبۇسلارنى، تۈرمىدە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى قۇتقۇزۇشقا سېنى [ئەۋەتىمەن]. **8** مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مېنىڭ نامىم شۇدۇر، شان-شەرىپىمنى باشقا بىرسىگە، ماڭا تەۋە بولغان مەدھىيىنى ئۇيما مەبۇدلارغا بەرمەيمەن. **9** مانا، ئالدىنقى ئىشلار بولسا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان، سىلە رگە يېڭى ئىشلارنى جاكارلايمەن، ئۇلار تېخى يۈز بەرمىگۈچە، مەن ئۇلارنى سىلە رگە بايان قىلىمەن. **10** ـ پەرۋەردىگارغا يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، ئى دېڭىزدا يۈرگەنلەر ھەم ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەممە مەۋجۇداتلار، ئاراللار ھەم ئۇلاردا ئۈرغانلارمۇ، جاھاننىڭ چەت-چەتلىردىن ئۇنى مەدھىيىلەڭلار! **11** دالا ھەم ئۇنىڭدىكى شەھەرلەر، كېدار قەبىلىسىدىكىلەر ئۈرغان كەتلەر ئاۋازىنى كۆتۈرسۇن، سېلادىكىلەر يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا ئېيتسۇن، تاغلارنىڭ چوققىلىرىدىن تەنتەنە قىلسۇن! **12** ئۇلار پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلىسۇن، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى ئاراللاردىمۇ جاكارلانسۇن. **13** پەرۋەردىگار پالۋاندەك چىقىدۇ، باتۇر لەشكەردەك ئوتلۇق مۇھەببىتىنى قوزغايدۇ؛ ئۇ ۋاقىرايدۇ، بەرھەق شىردەك ھۇركىرەيدۇ؛ دۈشمەنلىرى ئۈستىگە زور كۈچ-قۇدرىتنى كۆرسىتىدۇ. **14** ـ «مەن ئەبەدىلەبەد سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم؛ جىم تۇرۇپ ئۆزۈمنى بېسۈۋېلىپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر تولغىقى ئۈچۈن ئايالدەك ئىنچىقلاپ توۋلايمەن؛ ھەم ھاسىرايمەن ھەم ئىڭرايمەن! **15** مەن تاغلارنى ھەم دۈگلەرنى چۈلدەرتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممە يېشىللىقلىرىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن؛ دەريالارنى ئاراللارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ كۆلچەك كەلىنىمۇ قاغىجىرتىمەن. **16** قارىغۇلارنى ئۆزى بىلمىگەن بىر يول بىلەن ئاپىرىپ قېيىمەن، ئۇلارنى ئۇلار بىلمىگەن يوللاردا يېتىپ كەلىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا قاراڭغۇلۇقنى نۇر، ئە گرى-توقاي يەرلەرنى تۈپۈز قىلىمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلماي قالمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. **17** ئۇيما مەبۇدلارغا تايانغانلار، قېيما مەبۇدلارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن يانىدۇرۇلماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىنىدۇ. **18** ـ «ئاڭلاڭلار، ئى گاسلار! قارىغۇلار، كۆزۈش ئۈچۈن قارا كۆلار! **19** مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قارىغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچىم»دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلەشكەندەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىدەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ **20** سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگىنىڭ بىلەن، بىراق نەزىرىڭگە ھېچ ئالمايسەن؛ ئۇنىڭ قۇلىقى ئېچىلغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». **21** پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆردىكى، تەۋرات-قانۇننى ئۇلۇغ ھەم شان-شەرەپلىك دەپ كۆرسەتتى. **22** بىراق مۇشۇلار بولسا ئوۋلىجا ئېلىنغان ھەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان بىر خەلقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۇزاقتا ئۆتۈلغان، گۇندىخانىلاردا قامىلىپ غايىب بولىدۇ؛ ئۇلار غەنىيمەت بولىدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار ئوۋلىجا بولىدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. **23** بىراق ئاراڭلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالسۇن؟ كىم بۇلارنى ئاڭلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆڭۈل قويسۇن؟ **24** ئەمدى كىم ياقۇبنى ئوۋلىا قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا تاپشۇرۇپ بە رگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۇناھ قىلىپ كەمىستىكەن پەرۋەردىگار ئەمەسمىز؟ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتتى، ياكى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلمايتتى. **25** شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەب-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى تۆكۈپ چۈشۈردى؛ بۇلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت تۇتاشتۇردى؛ بىراق ئۇ تونۇپ يەتمىدى؛ بۇلار ئۇنى كۆيدۈردى، بىراق ئۇ ھېچ ساۋاق ئالمىدى.

43

بىراق ھازىر ئى ياقۇب، سېنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار، ئى ئىسرائىل، سېنى شەكىللەندۈرگۈچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، چۈنكى مەن ساڭا ھەججەمەت بولۇپ سېنى قۇتقۇزغان؛ سېنى ئۆز نامىم بىلەن ئاتىغانمەن؛ سەن مېنىڭكىدۇرسەن! **2** سەن سۈلاردىن ئۆتكىنىڭدە، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ دەريالاردىن ئۆتكىنىڭدە، ئۇلار سېنى غەرق قىلمايدۇ؛ سەن ئوتنا مېڭىپ يۈرگىنىڭدە، سەن كۆيمەيسەن، يالقۇنلار ئۈستۈڭدە ئوت ئالمايدۇ. **3** چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، قۇتقۇزغۇچىڭدۇرمەن؛ سېنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن مىسرنى بەدەل قىلىپ بەردىم، ئورنۇڭغا ئېفىئوپىيە ھەم سىبانى ئالماشتۇردۇم. **4** سەن نەزىرىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن ساڭا ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرگەن ھەم سېنى سۆيگەن؛ شۇڭا مەن يەنە ئورنۇڭغا ئادەملەرنى، جىنىڭغا خەلقلەرنى تۇتۇپ بېرىمەن؛ **5** قورقما، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن؛ مەن نەسلىڭنى شەرقتىن، سېنى غەربتىن يىغىپ ئېچىلىمەن؛ **6** مەن شىمالغا: ـ «تاپشۇر ئۇلارنى!» ۋە جەنۇبقا: ـ «ئۇلارنى تۇتۇپ قالما! ئوغۇللىرىمنى يىراقتىن، قىزلىرىمنى جاھاننىڭ چەت-چەتلىردىن ئەپكېلىپ بەر؛ **7** مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان ھەربىرسىنى، مەن ئۆز شان-شەرىپىم ئۈچۈن ياراتقان ھەربىرسىنى ئەپكېلىپ بەر!» ـ دەيمەن، ـ «مەن ئۇنى شەكىللەندۈردۈم، مەن ئۇنى ئاپىريدە قىلدىم!»». **8** ئۇ «كۆزى بار» قارىغۇ خەلقنى، يەنە «قۇلىقى بار» گاسلارنى ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **9** ـ «بارلىق ئەللەر يىغىلسۇن، خەلقلەر جەم بولسۇن! ئۇلاردىن كىممۇ مۇنداق ئىشلارنى جاكارلىيالىسۇن؟ يەنە كىم مۇشۇنداق «ئىلگىركى ئىشلار»نى [ئالدىنئالا] بەرگە ئاڭلىتىپ باققان؟ بار بولسا، ئۇزلىرىنى ئىسپاتلاشقا گۇۋاھچىلىرىنى ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ بولمىسا، ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: ـ «بۇ بولسا ھەققەت!» دەپ ئېتىراپ قىلسۇن! **10** سىلەر [خەلقىم] مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىم، ھەم مەن تاللىغان قۇلۇم [مەن ئۈچۈن] گۇۋاھچىدۇر، شۇنداق ئىكەن، سىلەر مېنى تونۇپ، ماڭا ئىشىنىپ، ھەم چۈشىنىپ يەتكەيسىلە رکى: ـ «مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مەندىن ئىلگىرى ھېچ ئىلاھ شەكىللەنمىگەن، ھەم مەندىن كېيىنمۇ ھېچ شەكىللەنمەيدۇ؛ **11** مەن، مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر». **12** ـ ئاراڭلاردا «يات ئىلاھ» بولمىغان ۋاقىتتا، مەن [مەقىستىمنى] جاكارلىغان، مەن قۇتقۇزغان ھەم شۇ ئىشلارنىڭ داڭقىنى چىقارغانىمەن؛ شۇڭا سىلەر مېنىڭ تەڭرى ئىكەنلىكىمگە گۇۋاھچىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** «بەرھەق، ئەزەلدىن ئېيان مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مېنىڭ قولۇمدىن ھېچكىم ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ مەن ئىش قىلسام، كىم توسالىسۇن؟ **14** ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭلار بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسنى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى دەپ مەن بابىلنى جازالاتقۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن كالدىيلەرنى، قاچقۇن سۈپىتىدە تۇزلىرى خۇشاللىق بىلەن پەخىرلەنگەن كېمىلە رگە ئولتۇرۇشقا چۈشۈرۈۋېتىمەن. **15** مەن

بولسام پەرۋەردىگار، سىلە رگە مۇقەددەس بولغۇچى، ئىسرائىلنى ياراتقۇچى، سىلەرنىڭ پادىشاھىگالاردۇرمەن. 16 دېگىنىدىن يولنى چىقارغۇچى، داۋالغۇغان سۈلاردىن يول ئاچقۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 17 (ئۇ جەڭ ھارۋىسىنى ۋە ئاتنى، قوشۇن-كۈچلەرنى چىقارغۇچىدۇر: ـ ئۇلار براقلا يېقىلىدۇ، ئۇرالمايدۇ، ئۇلار ئۇچۇپ قالغان، چىراغ پىلىكدەك ئۆچۈرۈلگەن) 18 ـ مۇشۇ ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلىمە گىلار، قەدىمكى ئىشلار ئوغرۇلۇقۇ ئويلانما گىلار، 19 چۈنكى مانا مەن يېڭى بىر ئىشنى قىلىمەن؛ ئۇ ھازىرلا بارلىققا كېلىدۇ، سىلەر ئۇنى كۆرمەي قالامسىلەر؟! مەن ھەتتا دالالاردىمۇ يول ئاچىمەن، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى بارلىققا كەلتۈرىمەن! 20 دالادىكى ھايۋانلار، چىلبۆرىلەر ھەم ھۇۋۇقۇشلار مېنى ئۇلۇغلايدۇ، چۈنكى مەن ئۆز خەلقىم، يەنى ئۆز تاللىغىنىمغا ئېچىملىك تەمىنلەشكە، دالالاردا سۈلارنى، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى چىقىرىپ بېرىمەن. 21 مەن مۇشۇ خەلقىنى ئۆزۈم ئۈچۈن شەكىللەندۈرگەنمەن؛ ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيىلەرنى ئېيتىپ ئايان قىلىدۇ. 22 براق، ئى ياقۇپ، سەن ناممىنى چاقىرغىنىڭ بىلەن ئۆزۈمنى ئىزدىمىدىڭ، ئى ئىسرائىل، ئەكسىچە سەن مەندىن كۆڭلۈڭ يېنىپ ھارسىنىدىڭ، 23 سەن ئېلىپ كەلگەن «كويدۇرمە قۇربانلىق» قويلىرىڭنى ماڭا قىلغان ئەمەس، «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭ بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەن ئەمەسسەن؛ مەن «ئاشلىق ھەدىيە»نى قىلىش بىلەن سېنى «قۇللۇق»قا قويماقچى ئەمەسمەن، خۇشۇيۇ يېقىپ سېنى ھارسىنىدۇرماقچى بولغان ئەمەسمەن! 24 سەن پۇلنى خەجلەپ ماڭا ھېچ ئېگىر ئېلىپ كەلمىگەنسەن، سەن «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭنىڭ يېغى بىلەن مېنى رازى قىلىپ قانائەتلەندۈرگەن ئەمەسسەن، ئەكسىچە سەن گۇناھلىرىڭ بىلەن مېنى قۇلۇققا قويماقچى بولغانسەن، ئىتائەتسىزلىكىڭ بىلەن مېنى ھارسىنىدۇردۇڭ. 25 مەن، مەن ئۆزۈم ئۈچۈنلا سېنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭنى ئۆچۈرۈۋەتكۈچىمەن، مەن سېنىڭ گۇناھلىرىڭنى ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن. 26 ئەمدى ئۆتمۈشۈڭ توغرۇلۇق مېنى ئەسلىتىپ قويغىن، مۇنازىرە قىلىشايلى، ئۆزۈڭنى ئاقلىغۇدەك گېپىڭ بولسا دەۋە رگىن! 27 بىرىنچى ئاتاڭ گۇناھ قىلغان، سېنىڭ شەرھىچىلىرىڭ بولسا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. 28 شۇڭا مەن ئىبادەتخانامدىكى پېتە كىلىگۈچىلەرنى ناپاك قىلىمەن، ھەمدە ياقۇبنى ھالاك لەنىتىگە ئۆچراشقا، ئىسرائىلنى رەسۋاچىلىققا قالدۇرۇشقا بېكىتتىم.

44

براق ھازىر، ئى ياقۇپ مېنىڭ قۇللۇقۇم، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم ئىسرائىل، ئاڭلا! ـ 2 سېنى ياسىغان، بالىياتقۇدىن تارتىپلا سېنى شەكىللەندۈرگەن، ساڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، ئى مېنىڭ قۇللۇقۇم ياقۇپ، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم «يەشۇرۇن»، قورقما! 3 چۈنكى مەن ئۆسىماپ كەتكەننىڭ ئۈستىگە سۈنى، قاغىراق يەرنىڭ ئۈستىگە كەلكۈنلەرنى قويۇپ بېرىمەن، نەسىلىڭ ئۈستىگە روھىمنى، پەرزەنتلىرىڭ ئۈستىگە بەركىتىمنى قويىمەن؛ 4 ئۇلار يۇمران چۆپلەر تارىسىدىن، ئېرىق-ئۆستە گۈلدەر يېيدىكى مەجنۇن تاللاردەك ئۈسىدۇ؛ 5 برسى: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» ـ دەيدۇ، يەنە برسى بولسا ياقۇبنىڭ ئىسمى بىلەن ئۆزىنى ئاتايدۇ؛ يەنە باشقا برسى قولى بىلەن: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» دەپ يازىدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ئىسمىگە يانداش قوشىدۇ. 6 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ساماۋىنى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بولسام تۇنجى ھەم ئاخىرىدۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر. 7 قېنى، كىم مېنىڭ قەدىمكى خەلقىمنى تىكەپ بېكىتكىنىمدەك بىر ئىشنى جاكارلاپ، ئالدىنئالا بايان قىلىپ، ئاندىن ئۇنى مېنىڭ ئالدىمغا مەندەك تىكەپ قويالايدۇ؟ قېنى، كىم كېيىنكى ئىشلارنى، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارنى ئالدىنئالا بايان قىلالىسۇن! 8 قورقما گىلار، ساراسىمگە چۈشۈپ كەتمە گىلار! مەن ئىلگىرى مۇشۇلارنى سىلە رگە ئاڭلىتىپ، ئالدىن بايان قىلغان ئەمەسمۇ؟ مۇشۇ توغرۇلۇق سىلەر مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىمدۇرسىلەر. مەندىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ بەرھەق، باشقا قورام تاش يوق، ھېچبىردىن خەۋىرىم يوقتۇر. 9 ئۇيۇلغان مەبۇدنى شەكىللەندۈرگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئەھمىيىتى يوق، ئۇلارنىڭ ئەتۋارلىغان ئەرسىلىرىنىڭ ھېچ پايدىسى يوقتۇر؛ مۇشۇلارغا بولغان «گۇۋاھچىلار» بولسا، ئۆزلىرى قارىغۇ، ھېچنېمىنى بىلمەس؛ دەرۋەقە ئەتىجىسى ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە شەرمەندىلىكتۇر. 10 كىم بىر «ئىلاھ»نى شەكىللەندۈرگەن بولسا، ھېچ پايدىسى يوق بىر مەبۇدنى قويغان، خالاس! 11 [مەبۇدنىڭ] بارلىق ھەمراھلىرى شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغۇچىلار بولسا ئادەمدۇر، خالاس؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، ئورنىدىن ئۆرۈپ كۆرسۈن، ئۇلار قورقۇشۇپ، شەرمەندىچىلىكتە قالدۇ. 12 مانا ئۆزىنىڭ تۆمۈرچى سايمانلىرىنى [قولىغا ئېلىپ]، چوغلار ئۈستىدە [مۇشۇ نەرسىنى] بازغانلىرى بىلەن سوقۇپ شەكىللەندۈردى، ئاندىن ئۇ كۈچلۈك قولى بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەيدۇ، براق ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ ماغدۇردىن قالدۇ، سۇ ئىچمەيمۇ ئۇ ھالسىزلىنىپ كېتىدۇ. 13 ياغاچچى بولسا ياغاچ ئۈستىگە ئۆلچەش يېپىنى تارتىدۇ، ئۇ قەلەم بىلەن ئۈستىگە ئەندىزە سىزىدۇ؛ ئۇنى رەندە بىلەن رەندىلەيدۇ، ئۇ يەنە پەركا بىلەن سىزىپ جىجايدۇ، ئاخىرىدا ئۇ ئۇنى ئادەمنىڭ گۈزەللىكىگە ئوخشىتىپ ئىنسان تەۋق-تۇرقىنى شەكىللەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيدە تۇرۇشقا تەييار قىلىندى. 14 مانا ئۇ بىر كۈنى ئۆزى ئۈچۈن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىشكە چىقىدۇ! (ئۇ ئېسىلدە ئارچا ۋە دۇب دەرەخلىرىنى ئېلىپ ئۆزى ئۈچۈن ئورمانلىق ئارىسىغا تىكىپ چوڭ قىلغانىدى؛ ئۇ قارىغايمۇ تىككەنىدى، يامغۇر ئۇنى ئۆندۈردى). 15 مۇشۇ ياغاچلاردىن ئوتۇن ئېلىنىدۇ؛ بىرسى ئۇنىڭدىن ئېلىپ، ئىسىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئوت يېقىپ، نان يېقىۋاتىدۇ؛ ئۇ يەنە ئۇنىڭدىن ئېلىپ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ ھەم ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇنى ۋۇيۇلغان ماھىۋد قىلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇرىدۇ. 16 دېمەك، يېرىمنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ يېرىمى بىلەن گۆش يەيدۇ، ئۇ كاۋاب قىلىپ قانغۇچە يەيدۇ، بەرھەق، ئۇ ئىسىنىپ، ئۆز-ئۆزىگە: ـ «ئاھ، راھەتلىنىپ ئىسىنىدىممەن، ئوتنى كۆرۈۋاتىمەن!» ـ دەيدۇ. 17 براق قالغىنى بىلەن ئۇ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ، بۇ ئۇنىڭ مەبۇدى بولىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىپ: «مېنى قۇتقۇزغايسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن» ـ دەيدۇ. 18 بۇ [كىشىلەر] ھېچ بىلمەيدۇ، ھېچ چۈشىنىمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى كۆرمىسۇن دەپ كۆزلىرىنى، ئۇلارنى چۈشەنمىسۇن دەپ كۆڭلىنى سۇۋاق بىلەن سۇۋۇۋەتكەن. 19 ئۇلاردىن ھېچبىرىدە مۇشۇلارنى كۆڭلىگە كەلتۈرۈپ: ـ «ياغاچنىڭ يېرىمنى مەن ئوتتا كۆيدۈردۇم، يېرىمنىڭ چوغلىرى ئۈستىدە مەن نان ياقتىم؛ مەن كاۋابمۇ قىلىپ يەۋالدىم؛ قالغىنىنى بىر لەنەتلىك نەرسە قىلامتىم؟ مەن بىر پارچە ياغاچقا باش ئۇرامتىم!» ـ دېگۈدەك ھېچ بىلم يا كى يورۇتۇلۇش يوقتۇر. 20 ئۇنىڭ يېگىنى كۆلۈمدۈر! ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىقتۇرۇلغان! ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ئازدۇردى! شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ جىنىنى قۇتقۇزالمايدۇ، يا كى: «مېنىڭ ئوڭ قولۇمدا بىر ساختىلىق بار ئەمەسمۇ؟» ـ دېيەلەيدۇ. 21 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىگە ئېتە، ئى ياقۇپ، ئى ئىسرائىل، چۈنكى سەن مېنىڭ قۇللۇقۇمدۇرسەن؛ مەن سېنى ياسىپ شەكىللەندۈردۇم، سەن مېنىڭ قۇللۇقۇمدۇرسەن، ئى ئىسرائىل، سەن مېنىڭ ئېسىمدىن ھېچ چىقمايسەن! 22 ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى بۇلۇتنى ئۆچۈرۈۋەتكەندەك، گۇناھلىرىڭنى ئۇمانىنى ئۆچۈرۈۋەتكەندەك ئۆچۈرۈۋەتتىم؛ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كەل، چۈنكى مەن سېنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدىم. 23 ئى ئاسمانلار، ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى يەھۋەردىگار شۇ ئىشنى قىلغان! ئى يەرنىڭ تېگىلىرى، شادلىنىپ، يا كۆڭلىڭلار! ئى تاغلار، ئورمانلار ۋە ئۇلاردىكى ھەربىر دەرەخلەر، يا كۆتىپ ناخشىلار ئېيتىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدى، ئۇ ئىسرائىل ئارقىلىق گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ!». 24 «سېنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولغان، سېنى يالىياتقۇدا ياساپ شەكىللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بولسام ھەممىنى ياراتقۇچى، ئاسمانلارنى يالغۇز كە رگەنمەن، ئۆز-ئۆزۈمدىنلا يەر-زېمىننى يايغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ 25 (ئۇ بولسا يالغان [پەيغەمبەرلەرنىڭ] بېشارەتلىرىنى بىكار قىلغۇچى، پالچىلارنى قايمۇقتۇرغۇچى، داناۋلارنى يولدىن ياندۇرغۇچى، ئۇلارنىڭ بىلىملىرىنى نادانلىققا ئايلاندۇرغۇچى؛ 26 ئۆز قۇللىنىڭ سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى، روسۇل-ئەلچىلىرىنىڭ نەسىھەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلغۇچى، يېرۇسالېمغا: «سەن ئاھالىلىك بولىسەن»، يەھۇدا شەھەرلىرىگە: «قايتىدىن قۇرۇلىسىلەر؛ خارابە گىلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېگۈچى؛ 27 چوڭقۇر دېڭىزغا: «قۇرۇق بول، دەريالىرىڭنى قۇرۇتىمەن» ـ دېگۈچى، 28 ھەم قورەش توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ قوي پادىچىم، ئۇ مېنىڭ كۆڭلۈمدىكىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ، يېرۇسالېمغا: «قۇرۇلىسەن»، ھەم ئىبادەتخانىغا: «سېنىڭ ئۇلۇڭ سېلىنىدۇ» دەيدۇ» ـ دېگۈچىدۇر): ـ

45

پەرۋەردىگار ئۆزى «مەسىھ قىلغىنى»غا، يەنى ئەللەرنى ئۇنىڭغا بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئۆزى ئوڭ قولىدىن تۇتۇپ يۈلگەن قورەشكە مۇنداق دەيدۇ: ـ (بەرھەق، مەن ئوڭ ئالدىدا پادىشاھلارنىڭ تامبىلىنى يەشتۈرۈپ يالىڭاچلىتىمەن، «قوش قاناتلىق دەرۋازىلار»نى ئۇنىڭ

ئالدىدا ئىچىپ بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن قوۋۇقلار ئىككىنچى ئېتىلمەيدۇ) ـ 2 «مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىچىپ بېرىمەن، مېنى دەرۋازىلارنى چېقىپ تاشلايمەن، تومۇر تاقاقلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىمەن؛ 3 ۋە ساڭا قاراڭغۇلۇقتىكى گۆھەرلەرنى، مەخپىي جايلاردا ساقلانغان يوشۇرۇن بايلىقلارنى بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۆز ۋېگىگە ئىسىم قويۇپ سېنى چاقىرغىنىڭنى، يەنى مەن يەۋەردىگارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى دەپ بىلىپ يېتىسەن. 4 مەن تۆز قۇللۇم ياقۇپ، يەنى تۆز تاللىغىنىم ئىسرائىل ئۈچۈن، ئىسمىڭنى تۆزۈم قويغان، سەن مېنى بىلمىگىنىڭ بىلەن، مەن يەنىلا ساڭا ئىسىم قويدۇم. 5 مەن بولسام يەۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق، مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر، سەن مېنى تونۇمىغىنىڭ بىلەن، مەن بىلىڭنى باغلاپ چىڭىتىمىگى، 6 كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە بولغانلارنىڭ ھەممىسى مەندىن باشقا ھېچقانداق بىرنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ يېتىدۇ، مەن بولسام يەۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر. 7 نۇرنى شەكىللەندۈرگۈچى، قاراڭغۇلۇقنى ياراتقۇچىدۇرمەن، بەخت-خاتىرجەملىكنى ياسىغۇچى، بالا-يىتىپەتنى ياراتقۇچىدۇرمەن؛ مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغۇچى مەن يەۋەردىگاردۇرمەن». 8 ـ «ئى ئاسمانلار، يۇقىرىدىن ياغدۇرۇپ بېرىڭلار، بۇلۇتلارمۇ ھەققانىيلىق تۆكۈپ بەرسۇن؛ يەر-زېمىن ئېچىلسۇن، نىجات ھەم ھەققانىيلىق مېۋە بەرسۇن؛ زېمىن ئىككىسىنى تەڭ تۈسۈرسۇن! مەن، يەۋەردىگار، بۇنى ياراتماي قويمايمەن». 9 ـ «تۆز ياراتقۇچىسىنىڭ تۈسىتىدىن تەرىز قىلماقچى بولغانغا ۋاي! تۆيەر-زېمىندىكى چىنە پارچىلىرى ئارىسىدىكى بىر پارچىسى، خالاس! سىغىز لاي تۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچى ساپالچىغا: ـ «سەن نېمە ياساۋاتىسەن؟» دېمە، ياكى ياسىغىنىڭ ساڭا: «سېنىڭ قولۇڭ يوق» دېمە بولامدۇ؟ 10 تۆز ئاتىسىغا: «سەن نېمە تۇغدۇرماقچى؟» ياكى بىر ئايالغا: ـ «سېنى نېمىنىڭ تولغىقى تۇتتى؟» ـ دەپ سورىغانغا ۋاي! 11 ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، يەنى ئۇنى ياسىغۇچى يەۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى كەلگۈسى ئىشلار توغرۇلۇق سورىماقچىمۇسىلەر يەنە؟ تۆز ئوغۇللىرىم توغرۇلۇق، تۆز قولۇمدا ئىشلىگىنىم توغرۇلۇق ماڭا بۇيرۇق بەرمەكچىمۇسىلەر!؟ 12 مەن يەقەتلا يەر-زېمىننى ياسىغان، ئۇنىڭغا ئىنسانىنى ياراتقۇچىدۇرمەن، خالاس! تۆز قولۇم بولسا ئاسمانلارنى كە رگەن؛ ئۇلارنىڭ ساماۋى قوشۇنلىرىنىمۇ سەپكە سالغانمەن. 13 مەن ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن تۈرغۇزغان، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىنى تۆز قىلدىم؛ ئۇ بولسا شەھىرىنى قۇرىدۇ، نە ھەق نە ئىنئام سورىمايمۇ ئۇ ماڭا تەۋە بولغان ئەسىرلەرنى قويۇپ بېرىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان يەۋەردىگار. 14 يەۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مىسىرنىڭ مەھسۇلاتلىرى، ئېفىئوپىيەنىڭ ۋە ئېگىز ۋىلۇقلار بولغان سەبىائىيلارنىڭ مالىرى ساڭا تۇتىدۇ؛ ئۇلار تۆزلىرى سېنىڭكى بولىدۇ، ساڭا ئە گىشىپ ماڭىدۇ؛ تۆزلىرى كىشەن-زەنجىرلەنگەن پېتى سەن تەرەپكە تۇتىدۇ؛ ئۇلار ساڭا باش ئۇرۇپ سەندىن ئىلتىجا بىلەن تۇتۇنۇپ: ـ «بەرھەق، تەڭرى سەندە تۇرىدۇ، باشقا بىرى يوق، باشقا ھېچقانداق خۇدا يوقتۇر» دەپ ئېتىراپ قىلىدۇ. 15 «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، نىجاتكار، دەرھەققەت تۆزىنى يوشۇرۇۋالغۇچى بىر تەڭرىدۇرسەن!». 16 ئۇلار ھەممىسى ئىستىسناسىز خىجىل بولۇپ، شەرمەندە بولىدۇ، مەبۇدنى ياسىغانلار شەرمەندە بولۇپ، بىرلىكتە كېتىپ قالىدۇ؛ 17 ئىسرائىل بولسا يەۋەردىگار تەرىپىدىن مەڭگۈلۈك نىجات-قۇتۇلۇش بىلەن قۇتقۇزۇلىدۇ؛ ئەبەدىلئەبەد دگىچە خىجىل بولمايسىلەر، ھېچ شەرمەندىچىلىكنى كۆرمەيسىلەر. 18 چۈنكى ئاسمانلارنى ياراتقان، يەر-زېمىننى شەكىللەندۈرۈپ ياسىغان، ئۇنى مەزمۇت قىلغان خۇدا بولغان يەۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئۇ ئۇنى قۇرۇق-مەنىسىز بولۇشقا ئەمەس، بەلكى ئادەمزاتنىڭ ئۇرالغۇسى بولۇشقا ياراتقاندى) «مەن بولسام يەۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر، 19 ـ مەن مەخپىي ھالدا ياكى زېمىندىكى بىرەر قاراڭغۇ جايدا سۆز قىلغان ئەمەسمەن، مەن ياقۇبقا: «مېنى ئىزدىشىڭلار بېھۇدىلىك» دېگەن ئەمەسمەن، مەن يەۋەردىگار ھەق سۆزلەيمەن، تۆز گەپ قىلىمەن؛ 20 يىغىلىڭلار، كېلىڭلار، ئى ئەللەردن قاچقانلار، جەم بولۇپ ماڭا يېقىنلىشىڭلار، تۆزى ئويغان بۇتنى كۆتۈرۈپ، ھېچ قۇتقۇزالمايدىغان بىر «ئىلاھ»قا دۇئا قىلىپ يۈرىدىغانلارنىڭ بولسا ھېچ بىلمى يوقتۇر. 21 ئەمدى تۇلار تۆز گەپلىرىنى بايان قىلىش ئۈچۈن ييقىن كەلسۇن؛ مەيلى، تۇلار مەسلىھەتلىشىپ باقسۇن! كىم مۇشۇ ئىشنى قەدىمدىلا جاكارلىغاندى؟ كىم تۇزۇندىن بېرى ئۇنى بايان قىلغان؟ ئۇ مەن يەۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ دەرۋەقە، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، ھەم ئادىل خۇدا ھەم قۇتقۇزغۇچىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر. 22 ئى يەر-زېمىننىڭ چەت-ياقىلىرىدىكىلەر، ماڭا تەلپۈنۈپ قۇتقۇزۇلۇڭلار! چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا ھېچبىرى يوقتۇر؛ 23 مەن تۆزۈم بىلەن قەسەم ئىچىكەنمەن، مۇشۇ سۆز ھەققانىيلىق بىلەن ئاغزىمدىن چىقتى، ھە رگىز قايتمايدۇ: ـ «ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار ماڭا [ئىتائەت ئېچىدە] قەسەم ئىچىدۇ». 24 شۇ چاغدا: «ھەققانىيلىق ۋە كۈچ بولسا پەقەت يەۋەردىگاردىدۇر» ـ دېيىلىدۇ، كىشىلەر دەل ئۇنىڭلا قېشىغا كېلىدۇ؛ غالىبلىرىشىپ، ئۇنىڭغا ئەزەپلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى شەرمەندە بولىدۇ. 25 ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ھەممىسى يەۋەردىگار تەرىپىدىن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ۋە ئۇلار ئۇنى داڭلىشىدۇ.

46

بەل بولسا تىز پۈكتى، نېبو ئېگىلىشۋاتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى ئۇلاغلارنىڭ زېممىسىگە، كالىلارنىڭ زېممىسىگە چۈشتى؛ سىلەر كۆتۈرگەن نەرسىلىرىڭلار ئەمدى ئۇلاغلارغا ئارتىلغان بولۇپ، ھالسىز ئۇلاغلارغا ئېغىر يۈك بولدۇ! 2 ئۇلار ئېگىلىشىدۇ، بىرلىكتە تىز پۈكىشىدۇ؛ ئۇلار مۇشۇ يۈكنى قۇتقۇزالمايدۇ، بەلكى ئۆزلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ. 3 ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، شۇنداقلا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قالدىسى، ئاناڭلارنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۈستۈمگە ئارتىلغانلار، بالىياتقۇدىكى چاغدىن تارتىپ كۆتۈرۈلۈپ كەلگەنلەر، ـ ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 4 سىلەر قېرىغىچىمۇ مەن يەنىلا شۇنداقتۇرمەن، چېچىڭلار ئاقارغىچىمۇ مەن سىلەرنى يۈدۈپ يۈرىمەن؛ سىلەرنى ياسىغان مەندۇرمەن، سىلەرنى كۆتۈرىمەن؛ سىلەرنى يۈدۈپ قۇتقۇزىمەن. 5 ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچى، ياكى كىمنى ماڭا تەڭ قىلماقچىسىلەر؟ ئۇنى ماڭا ئوخشاش دەپ، سىلەر كىمنى مەن بىلەن سېلىشتۇرماقچىسىلەر؟ 6 ئۇلار بولسا ھەميانىدىن ئالتۇننى چېچىپ بېرىپ، كۈمۈشنىمۇ تارازىغا سالىدۇ، بىر زە رگەرنى يالىلۇالىدۇ، ئۇ بىر مەبۇدنى ياساپ بېرىدۇ؛ ئۇلار يېقىلىدۇ، دەرۋەقە چوقۇنىدۇ! 7 ئۇلار ئۇنى مۇرىسىگە ئارتىدۇ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، تۆز ئورنىغا قويىدۇ؛ ئاندىن ئۇ ئاشۇ يەردە تۇرە تۇرىدۇ؛ ئۇ ئورنىدىن قوزغىلالمايدۇ، بىرسى ئۇنىڭغا يېلىنىپ تىلەيدۇ، لېكىن ئۇ جاۋاب بەرمەيدۇ، ئۇ كىشىنى ئاۋارىچىلىكىدىن قۇتقۇزمايدۇ. 8 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىڭلاردا ئۇتۇقلار، شۇنداقلا تۆز ۋۇجۇدلارنى ھەققىي ئە ركەردەك كۆرىستىڭلار، ئى، ئىتائەتسىزلەر، بۇنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار؛ 9 ئىلگىركى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا بىرى يوقتۇر؛ مەن خۇدادۇرمەن، ماڭا ئوخشاشلار يوقتۇر، 10 مەن: «مېنىڭ بېكىتكىنىم ئورۇنلىنىدۇ، كۆڭۈلۈمگە بارلىق پۈككەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرمايمۇ قويمايمەن» دەپ، ئىشىنىڭ ئەتىجىسىنى باشتىلا، ئالدىنئالا تېخى قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتقۇچىدۇرمەن؛ 11 كۈنچىقىشتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: ـ 13 مەن ھەققانىيلىقىمنى ييقىن قىلىمەن، ئۇ يىراقلاشمايدۇ؛ شۇنىڭدەك مېنىڭ نىجاتىم ھەم كېچىكمەيدۇ؛ مەن زىئونغا نىجات يەتكۈزۈپ، ئىسرائىلغا جۈلالىق-گۈزەللىكىمنى تىكلەپ بېرىمەن».

47

«ئى بابىلنىڭ پاك قىزى، كېلىپ توپا-چاڭغا ئولتۇر؛ ئى كالدىيەلەرنىڭ قىزى، تەختىسز بولۇپ يە رگە ئولتۇر! چۈنكى سەن «لاتايەتلىك ۋە نازۇك» دەپ ئىككىنچى تاتالمايسەن. 2 «ۋۇگەمن تېشىنى چۈرۈپ، ئۇن تارت ئەمدى، چۈمپەردە ئۆڭنى ئېچىپ تاشلا، كۆڭلىككىنى سىلىۋەت، پاچىقىڭنى يالىڭاچلا، دەريالاردىن سۇ كېچىپ ئوت؛ 3 ئويالىقىڭ ئېچىلىدۇ، بەرھەق، نومۇسۇڭغا تېگىلىدۇ؛ مەن ئىنتىقام ئالىمەن، ھېچكىمنى ئايام قويمايمەن. 4 بىزنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز بولسا، «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان يەۋەردىگار» ئۇنىڭ نامى؛ ئۇ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدۇر. 5 ئى كالدىيەلەرنىڭ قىزى، سۈكۈت قىلىپ جىم ئولتۇر، قاراڭغۇلۇققا كىرىپ كەت؛ چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن ئىككىنچى «سەلتەنەتلەرنىڭ خانىمى» دەپ ئاتالمايسەن. 6 مەن تۆز خەلقىمدىن غەزەپلەندىم، شۇڭا تۆزۈمنىڭ مىراسىنى بۇلغىۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قولۇڭغا ئاتىپتۇرۇپ بەردىم، سەن بولساڭ ئۇلارغا ھېچقانداق رەھىم كۆرسەتمىدىڭ، ياشانغانلارنىڭ ئۈستىگىمۇ ۋېيۇنتۇرۇقلارنى ئىنتايىن ئېغىر قىلىپ سالدىڭ؛ 7 شۇنىڭ بىلەن سەن: ـ «مەن مەڭگۈ ئۇ ھە خانىش بولىمەن» دەپ، مۇشۇ ئىشلارنى كۆڭۈڭگە ئېلىپ ھېچ ئۇتكۈزمىدىڭ، ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلاپ باقمىدىڭسەن. 8 ئەمدى ھازىر، ئى

ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى، تۈز-تۈزىگە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر، مەن ھە رگىز تۈل ئايالنىڭ جاپاسىنى ياكى بالىلاردىن مەھرۇم بولۇشنىڭ جاپاسىنى تارتمايمەن» ـ دېگۈچى، ئى سەن ئەيش-ئىشرەتكە بېرىلگۈچىسەن، شۇنى ئاگلاپ قوي: ـ **9** «دەل مۇشۇ ئىككى ئىش، ـ بالىلاردىن مەھرۇم بولۇش ۋە تۇللۇق ـ بىر دەقىقىدە، بىر كۈن ئىچىدىلا بېشىگىغا تەڭ چوشىدۇ؛ نۇرغۇنلىغان جاد ۋۇگەرلىكلىرىڭ تۆپەيلىدىن، بەك كۆپ تەپسۇنلىرىڭ ئۇچۇن ئۇلار تولۇق بېشىگىغا كېلىدۇ. **10** چۈنكى سەن تۈز ۋۇگىنىڭ رەزىللىكىگە تايانغانسەن، سەن «ھېچكىم مېنى كۆرمەيدۇ» ـ دېدىڭ؛ سېنىڭ دانالىقىڭ ۋە بىلىمىڭ تۈز ۋۇگىنى ئېزىقتۇرۇپ، سەن كۆڭگا ۋۇگدە: ـ «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» ـ دېدىڭ. **11** بىراق بالا-يېتىپەت سېنى بىسىپ كېلىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بىلمەيسەن؛ ھالاكەت بېشىگىغا چوشىدۇ؛ سەن ھېچقانداق «ھامي پۇلى» بىلەن ئۇنى توسالمايسەن؛ سەن ھېچ كۈتمىگەن ۋەيرانچىلىق ۋېيۇقسىز سېنى بىسىپ چوشىدۇ. **12** ئەمدى قېنى، ياشلىقىڭدىن تارتىپ تۈز ۋۇگىنى ئۆپۈرتىپ كەلگەن ئەپسۇنلىرىڭنى، شۇنداقلا نۇرغۇنلىغان جاد ۋۇگەرلىكلىرىڭنى ھازىر ئوقۇپ تۇرىۋەر؛ كىم بىلىشۇن، سەن ئۇلاردىن پايدا كۆرۈپ قالامسەن؟ بىرەر نېمنى تەۋرتىپ قېيالارسەن ھەرقاچان؟! **13** سەن ئالغان مەسلىھەتلىرىڭ بىلەن ھالسىزلىنىپ كەتتىڭ؛ ئەمدى ئاسمانلارغا قاراپ تەبىر بە رگۈچىلەر، يۇلتۇزلارغا قاراپ پالچىلىق قىلغۇچىلار، يېڭى ئايلارنى كۆزىتىپ مۇنەججىملىك قىلىپ ئىشلارنى «ئالدىنئالا ئېيتقۇچىلار» ئورنىدىن تەڭ تۇرۇپ بېشىگىغا چوشىدىغانلاردىن سېنى قۇتقۇزسۇن! **14** مانا، ئۇلار پاخالدەك بولۇپ كېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى يالقۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ؛ بىراق ئۇلاردا ئادەمنى ئىسىتىقدۇدەك ھېچ كۆمۈر، ياكى ئادەم ئىسىنغۇدەك ھېچ گۈزلخان يوقتۇر! **15** سېنى ئاۋارە قىلغان، ياشلىقىڭدىن تارتىپ سەندە سودا قىلغانلار ساڭا مۇشۇنداق پايدىسىز بولدۇ؛ ھەربىرى ئۆز يولىنى ئىزدەپ كېتىپ قالدۇ، سېنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم يوقتۇر.

48

ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، «ئىسرائىل»نىڭ ئىسمى بىلەن ئاتالغانلار، «يەھۇدا بۇلاقلىرى»دىن چىققانسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ئىشلىتىپ قەسەم قىلغۇچىسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى تىلغا ئالغۇچىسىلەر، بىراق بۇلار ھەققەتە ھەم ھەققانىيلىقتىن ئەمەس! مۇنۇلارنى ئاگلاپ قويۇڭلار: ـ **2** (چۈنكى ئۇلار «مۇقەددەس شەھەر»نىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ئۆزلىرىگە ئىسم قىلىدۇ؛ تېخى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا «تايىنار»مىش! ئۇنىڭ نامى بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردۇر!) **3** مەن بۇرۇنلا «ئىلگىركى ئىشلار»نى ئالدىنئالا بايان قىلدىم؛ ئۇلار تۈز ئاغزىمدىن چىققان، مەن ئۇلارنى ئاگلاتتىم؛ مەن بۇلارنى ئېۋىقسىز ۋۇجۇدقا چىقىرىپ، ئۇلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى؛ **4** چۈنكى مەن سېنىڭ جاھىللىقىڭنى، يېۋىڭىنىڭ پەيلىرىنىڭ تۇمۇر، يوز ۋۇگىنىڭ داپتەك ئىگىلىكىنى بىلدىم؛ **5** سېنىڭ: «مېنىڭ يۇتۇم مۇشۇلارنى قىلدى»، ياكى «ۋېيما مەبۇدۇم، قېيما مەبۇدۇم بۇلارنى ۋېيرۈدى» ـ دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا مەن بالدۇر مۇشۇلارنى ساڭا بايان قىلدىم؛ ئىش يۈز بە رگۈچە ئۇلارنى ساڭا ئاگلىتىپ تۇردۇم. **6** سەن بۇلارنى ئاگلىغانسەن؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ باق! بۇنى راست دەپ ئېتىراپ قىلمامسىلەر؟ مەن بايا تېن «يېڭى ئىشلار»نى، يەنى ساقلىنىپ يوشۇرۇنغان ئىشلارنى بايان قىلدىم، سەن بۇلارنى بىلگەن ئەمەسسەن. **7** سېنىڭ: «دەرۋەقە، مېنىڭ ئۇلاردىن بالدۇر خەۋىرىم بار ئىدى» دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، ئۇلار بۇرۇن ئەمەس، ھازىرلا يارىتىلدۇ؛ مۇشۇ كۈندىن ئىلگىرى سەن ئۇلارنى ئاگلاپ باقمىغانسەن. **8** بەرھەق، سەن قۇلاق سالمىدىڭ، بەرھەق، سەن خەۋەرمۇ ئالمىدىڭ، بەرھەق، سېنىڭ قۇلىقىڭ خېلى بۇرۇنلا ئېچىلماي ئېتىكلىك قالدى؛ چۈنكى مەن سېنىڭ ۋاپاسىزلىق قىلۇېرىدىغانلىقىڭنى، بالىياتقۇدىكى چېغىڭدىن تارتىپ «ئاسي» دەپ ئاتىلىدىغانلىقىڭنى بىلدىم. **9** تۈز نامىم ئۈچۈن غەزىپىمنى كېچىكتۈرىمەن، شۇھرىتىم ئۈچۈن سېنى ئۆزۈپ تاشلىمايمەن دەپ غەزىپىمنى بېسىۋالدىم؛ **10** قارا، مەن سېنى تاۋلىدىم، بىراق كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلاندۇرمىدىم، مەن ئازاب-ئۇقۇبەتنىڭ خۇمدانىدا سېنى تاللىدىم؛ **11** تۈز سەۋەبىدىن، تۈز سەۋەبىدىن مەن مۇشۇنى قىلىمەن؛ مېنىڭ نامىمغا داغ تە گسە قانداق بولىدۇ؟ مەن تۈزۈمنىڭ شان-شۇھرىتىمنى باشقا بىرسىگە ئۆتكۈزۈپ بە رمەيمەن. **12** ئى ياقۇپ، ئى چاقىرغىنىم ئىسرائىل! ماڭا قۇلاق سالغىن؛ مەن (ئۆ)دۇرمەن؛ مەن ئۆنجىدۇرمەن، بەرھەق ھەم ئاخىرقىدۇرمەن؛ **13** مېنىڭ قولۇم يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سالغان، ئوڭ قولۇم ئاسمانلارنى كە رگەن؛ مەن ئۇلارنى چاقىرسامىلا، ئۇلار جەم بولۇپ ئورنىدىن ئوزىدۇ. **14** ھەممىگىلار، جەم بولۇپ يىغىلىگىلار، ئاگلاپ قېيۇڭلار؛ [يۇتلار] ئارىسىدا قايىسىسى مۇشۇنداق ئىشلارنى بايان قىلغان؟ پەرۋەردىگار ياخشى كۆ رگەن كىشى بولسا ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى ئىشلارنى بابىلدا ئادا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەك-قولى كالدىيىلەرنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن چوشىدۇ؛ **15** مەن، مەن سۆز قىلغانىمەن؛ دەرھەقىقەت، مەن ئۇنى چاقىردىم؛ مەن ئۇنى ئالدىغا چىقىرۋالدىم، ئۇنىڭ يولى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ. **16** ـ ماڭا يېقىن كېلىڭلار، مۇشۇنى ئاگلاپ قېيۇڭلار؛ مەن ئەزەلدىن سۆزۈمنى يوشۇرۇن قىلغان ئەمەس؛ [سۆزۈم] ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدىمۇ يەنىلا شۇ يەردە بولغانىمەن، ھازىر بولسا رەب پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ روھى مېنى ئەۋەتتى! **17** ھەمجەمەت-نىجاتكارىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسىي بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۈز ۋۇگىگە پايدا بولسۇن دەپ ساڭا ۋۇگەتكۈچى، ساڭا تېگىشلىك يولغان يولدا سېنى يېتە كلىگۈچى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ **18** سەن مېنىڭ پەرمانلىرىمغا قۇلاق سالغان بولساڭدى! ئۇنداق بولغاندا بەخت-خاتىرجەملىكىڭ دەريادەك، ھەققانىيلىقىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك بولاتتى! **19** سېنىڭ نەسلىڭ بولسا ئۇنىڭ قۇملىرىدەك، ئېچ-قارنىڭدىن چىققان پەرزەنتلىرىڭ قۇم دانىچىلىرىدەك سانسىز بولاتتى! ئۇلارنىڭ ئىسمى مېنىڭ ئالدىمدا ھە رگىز ئۈچۈرۈۋېتىلمەيدىغان يا كى يوقىتۇېتىلمەيدىغان بولاتتى! **20** بابىلدىن چىقىڭلار، كالدىيىلەردىن قېچىپ كېتىڭلار! ناخشا ئاۋازلىرىنى ياڭرىتىپ مۇشۇنى جاكارلاڭلار، بۇ ئەھۋەرنى ئاڭلىتىڭلار، جاھانئىڭ چېتە-ياقىلىرىغىچە ئۇنى يەتكۈزۈپ مۇنداق دە گلار: ـ «پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى ياقۇبنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزدى! **21** ئۇلار چۆل-ياباۋانلاردىن ئوتكەندە ھېچ ئوسىياپ قىلمىدى؛ ئۇ سۇلارنى ئاشتىن ئاققۇزۇپ بەردى؛ بەرھەق، ئۇ تاشنى يارغۇزدى، سۇلار ئۇنىڭدىن ئۆرىغۇپ چىقتى!». **22** «رەزىللەر ئۈچۈن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بەخت-خاتىرجەملىك يوقتۇر».

49

«ئى ئاراللار، مېنىڭ گېپىمنى ئاڭلاڭلار، يىراقتىكى ئەل-يۇرتلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! بالىياتقۇدىكى چېغىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگار مېنى چاقىردى؛ ئاپامنىڭ قورسىقىدىكى چېغىمدىن تارتىپ ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تىلغا ئالدى؛ **2** ئۇ ئاغزىمنى ئوتكۈر قىلىپچەك قىلدى؛ ئۆز قولىنىڭ سايىسى ئاستىدا مېنى يوشۇرۇپ كەلدى، مېنى سىلىقلانغان بىر ئوق قىلدى؛ ئۇ مېنى ئوقدېنغا سېلىپ ساقلىدى، **3** ۋە ماڭا: «سەن بولىساڭ ئۆز ۋۇگدە مېنىڭ گۈزەللىك-جۈلالىقىم ئايان قىلىنىدىغان ئۆز قۇلۇم ئىسرائىلدۇرسەن» ـ دېدى». **4** ئەمما مەن: ـ «مېنىڭ ئەجرىم بىكارغا كەتتى، ھېچنېمىگە ئېرىشمەي كۈچ-ماغدۇرۇمنى قۇرۇق سەرپ قىلدىم؛ شۇنداقتىمۇ باھالىنىشىم بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر، مېنىڭ ئەجرىمنىمۇ خۇدايىمغا ئاپىشۇردۇم» ـ دېدىم؛ **5** ئەمدى مېنى ئۆز قۇلى بولۇشقا، ياقۇبنى تۇۋا قىلىپ ئۆنىڭ يېنىغا قايتۇرۇشقا مېنى بالىياتقۇدا شەكىللەندۈ رگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئىسرائىل قايتۇرۇلۇپ يېنىغا ئېرىلالمىغان بولسىمۇ، مەن يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شان-شەرەپكە ئىگە بولدۇم، شۇنىڭدەك خۇدايىم مېنىڭ كۈچۈمدۇر) **6** ـ ئۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ياقۇپ قەبىلىلىرىنى [گۇناھىتىن قۇتقۇزۇپ] ئۆرغۇزۇشقا، ھەمدە ئىسرائىلدىكى «ساقلانغان سادىقلار»نى بەختىكە قايتۇرۇشقا قۇلۇم بولۇشۇڭ سەن ئۈچۈن زەررىچىلىك بىر ئىشتۇر؛ مەن تېخى سېنى ئەللە رگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چېتە-ياقىلىرىغىچە نىجاتىم بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». **7** ئالىمدى ئىسرائىلنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەسىي بولغۇچى يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدىغان كىشىگە، يەنى كۆپچىلىك ئەنتىي دەپ قارىغان، ئەمەلدارلارغا قۇل قىلىنغان كىشىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈزىدە ئۆزغۇچى پەرۋەردىگار، يەنى سېنى تاللىغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسىي بولغۇچىنىڭ سەۋەبىدىن، پادىشاھلار كۆزلىرىنى ئېچىپ كۆرۈپ ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ ئەمەلدارلارمۇ باش ئۇرىدۇ؛ **8** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شاپائەت كۆرسىتىلدىغان بىر پەيتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بىكىتكەنىمدە، نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەتكۈزۈلدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشۇمنى بىكىتكەنىمدە؛ مەن سېنى قوغدايمەن، سېنى خەلقىمگە ئەھدە سۈپىتىدە بېرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ سەن زېمىننى ئەسلىگە كەلتۈرىسەن، [خەلقىمنى] خارابە بولۇپ كەتكەن مىراسلىرىنا ۋارىسلىق قىلدۇرىسەن، **9** سەن مەھبۇسلارغا: «ۋېياقتا كېلىڭلار»، قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرغانلارغا: «نۇرغا چىقىڭلار» ـ دەيسەن؛ ئۇلار يولار بويىدىمۇ ئوتلاپ يۈرىدۇ؛ ھەتتا ھەربىر تاقىر تاغلاردىن ئوزۇقلۇق تاپىدۇ؛ **10** ئۇلار ئاچ قالمايدۇ، ئۇسساپ

كەتمەيدۇ، تومۇز ئىسسىقمۇ، قۇياش تەپتىمۇ ئۇلارنى ئۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارغا رەھىم قىلغۇچى ئۇلارنى يېتە كلەيدۇ، ئۇ ئۇلارغا بۇلاقلارنى ۋىلىتىپ يول باشلايدۇ. **11** شۇنىڭدەك مەن بارلىق تاغلىرىمنى يول قىلىمەن، مېنىڭ يوللىرىم بولسا ئېگىز كۆتۈرۈلىدۇ. **12** مانا، مۇشۇ كىشىلەر يىراقتىن كېلىۋاتىدۇ، مانا، بۇلار بولسا شىمالدىن ۋە غەربتىن كېلىۋاتىدۇ، ھەم مۇشۇلار سىنىم زېمىنىدىمۇ كېلىۋاتىدۇ. **13** خۇشاللىقتىن توۋلا گلار، ئى ئاسمانلار؛ ئى يەر-زېمىن، شادلان، ناخشىلارنى يا گۈڭىتىگلار، ئى تاغلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز خەلقىگە تەسەللى بەردى، تۆزىنىڭ خار بولغان پېقىر-مۇمىنلىرىگە رەھىم قىلىدۇ. **14** بىراق زىئون بولسا: ـ «پەرۋەردىگار مەندىن ۋاز كەچتى، رەببىم مېنى ئۇنتۇپ كەتتى!» ـ دەيدۇ. **15** ئانا تۆرىنى ئېمىتۋاتقان بوۋىقىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ تۆز قورسىقىدىن تۇغقان ئوغلىغا رەھىم قىلماي تۇرالامدۇ؟ ھەتتا ئۇلار ئۇنتۇغان بولسىمۇ، مەن سېنى ئۇنتۇيالمايمەن. **16** مانا، مەن سېنى تۆز ئالقانلىرىمغا ئويۇپ پۈتكەنمەن؛ [خارابە] تامىلىرىڭ ھەردائىم كۆز ئالدىمىدىدۇر. **17** ئوغۇل بالىلىرىڭ [قايتىشقا] ئالدىرۋاتىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى ۋەيران قىلغانلار، خاراب قىلغانلار سېنىڭدىن يىراق كېتىۋاتىدۇ، **18** بېشىڭنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئەتراپىڭغا قاراپ باق! ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ قېشىڭغا قايتىپ كېلىۋاتىدۇ! تۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇلارنى تۆز ۋۇجۇدۇڭغا زىنەت-زىننەتلەر قىلىپ كىيىسەن؛ تۇيى بولىدىغان قىزدەك سەن ئۇلارنى تاقايسەن؛ **19** چۈنكى خارابە ھەم چۆلدەرەپ كەتكەن جايلىرىڭ، ۋەيران قىلىنغان زېمىنىڭ، ھازىر كېلىپ، تۇرماقچى بولغانلار تۇپەيلىدىن ساڭا تارچىلىق قىلىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى يۇتۇۋالغانلار يىراقلاپ كەتكەن بولىدۇ. **20** سېنىڭدىن جۇدا قىلىنغان بالىلىرىڭ بولسا ساڭا: ـ «مۇشۇ جاي تۇرۇشۇمغا بەك تارچىلىق قىلىدۇ؛ ماڭا تۇرغۇدەك بىر جايىنى بوشىتىپ بەرسەڭ!» ـ دەيدۇ، **21** سەن كۆڭۈڭدە: ـ «مەن بالىلىرىمدىن ئايرىلىپ قالغان، غېرىب-مۇساپىر ۋە سۈرگۈن بولۇپ، ۋەيان-ۋەيان ھەيدۋېتىلگەن تۇرسام، كىم مۇشۇلارنى ماڭا تۇغۇپ بەردى؟ كىم ئۇلارنى بېقىپ چوڭ قىلدى؟ مانا، مەن غېرىب-يالغۇز قالدۇرۇلغانمەن، ئەمدى مۇشۇلار زادى نەدىن كەلگەندۇر؟» ـ دەيسەن. **22** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئەللە رگە قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئىشارەت قىلىمەن، ئەل-مىللەتلە رگە كۆرۈندىنغان بىر تۇغنى تىكلەيمەن؛ ئۇلار ئوغۇللىرىڭنى قۇچىقىدا ئېلىپ كېلىشىدۇ؛ ئۇلار قىزلىرىڭنى ھاياش قىلىپ كېلىدۇ. **23** پادىشاھلار بولسا، «ئاتاڭ دادىلىرىڭ،» خانىشلار بولسا ئىنىگىنىلىرىڭ بولىدۇ؛ ئۇلار ساڭا بېشىنى يە رگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، پۇتلىرىڭ ئالدىدىكى چاڭ-توپىنىمۇ يالايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەن؛ چۈنكى ماڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر ھە رگىز يە رگە قاراپ قالمايدۇ. **24** ئولجىنى باتۇرلاردىن ئېلىۋالغىلى بولامدۇ؟ ھەققانىيەت جازاسى سەۋەبىدىن ئۇتقۇن قىلىنغان بولسا قۇتۇلدۇرغىلى بولامدۇ؟ **25** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەتتا باتۇرلاردىن ئەسىرلەرنىمۇ قايتۇرۇۋالغىلى، ئەشەددىيلەردىن ئولجىنى قۇتقۇزۇۋالغىلى بولىدۇ؛ ۋە سەن بىلەن دەۋالاشقانلار بىلەن مەنمۇ دەۋالىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى قۇتقۇزۇپ ئازاد قىلىمەن. **26** سېنى ئە رگىچىلەرنى تۆز گۈشىى بىلەن تۇزنى ئوزۇقلاندۇرىمەن؛ ئۇلار بىيكۈ شاراب ئىچكەندەك تۆز قېنى بىلەن مەست بولۇپ كېتىدۇ، شۇنداق قىلىپ بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ قۇتقۇزغۇچىڭ ھەم ھەمجەمەت-نىجاتكارىڭ، ياقۇبقا كۈچ-قۇدرەت بولغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

50

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قويۇۋەتكەن ئانا گلارنىڭ تالاق خېتى قېنى؟ ماڭا قەرز بە رگۈچىلەرنىڭ قايسىسىغا سىلەرنى سېتىۋەتكەنمەن؟ مانا، سىلەر تۆز گۇناھلىرىگلار تارقىلىق تۆز-تۆز ئۇگلارنى سېتىۋەتكەنسىلەر، سىلەرنىڭ تاسىيلقىلىرىگلار تۈپەيلىدىن ئانا گلار قويۇۋېتىلگەندى. **2** مەن سىلەردىنمۇ سورايمەن: مەن كەلگىنىمدە، ئېمىشقا ھېچ ئادەم چىقمىدى؟ مەن چاقىرغىنىمدا، ئېمىشقا ھېچكىم «مانا مەن» دەپ جاۋاب بەرمىدى؟ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قولۇم قىسقىلىق قىلامدۇ؟ قۇتقۇزغۇدەك كۈچۈم يوقىدۇ؟ مانا، مەن بىر ئەيىبلەپلا دېڭىزنى قۇرۇتۇپ، دەريالارنى چۆلگە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ سۇ بولمىغاچقا ئۇلارنىڭ بېلىقلىرى سېپىسىپ كېتىدۇ، ئۆسسۈزلۈقتىن ئۆلىدۇ؛ **3** ئاسمانلارنى قارىلىق بىلەن كىيدۈرىمەن، ئۇلارنىڭ كىيىم-كېچەك كلىرىنى [قارا] يۆزدىن قىلىمەن». **4** «رەب پەرۋەردىگار مېنىڭ چاپا چەككەنلەرنىڭ كۆڭلىنى ياساشنى بىلىشىم ئۈچۈن ماڭا تەلىم-تەربىيە ئالغۇچىلارنىڭ تىلىنى تەقدىم قىلدى؛ ئۇ مېنى ھەر سەھەر ئويغىتىپ تۇرىدۇ، تەربىيىلەنگەنلەرنىڭ قاتارىدا مېنىڭ قۇلىقىمنى ئويغىتىدۇ. **5** رەب پەرۋەردىگار قۇلىقىمنى ئاچتى؛ مەن بولسام ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم، ياكى يولدىن باش تارتمىدىم. **6** دۇمبەمنى ساۋىغۇچىلارغا، مە رگۈزىمنى تۈك يۇلغۇچىلارغا تۇتۇپ بەردىم؛ خورلۇق ھەم تۈكۈرۈشلەردىن يۈزۈمنى قاچۇرمىدىم، **7** بىراق رەب پەرۋەردىگار يارىدىمىدە بولىدۇ؛ شۇڭا مەن يە رگە قاراپ قالمايمەن؛ شۇڭا مەن [نىيىتىمنى قەتئىي قىلىپ] يۈزۈمنى ئالماستەك چىڭ قىلدىم؛ خىجىللىققا قالدۇرۇلمايدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **8** مېنى ئاقىلغۇچى يېنىمدىدۇر؛ كىم ماڭا ئەرز-شىكايەت قىلالىسۇن؟ بار بولسا بىرلىكتە دەۋالىشايلى؛ كىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەيىبلىمەكچى بولسا، ئالدىمغا كەلسۇن! **9** ماڭا يارىدەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگاردۇر؛ ئەمدى مېنى ئەرز قىلالايدىغان كىمكەن؟ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر تال كىيىمدەك ئەسكىرەپ كېتىدۇ؛ پەرۋانىلەر ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ». **10** «ئاراڭلاردا پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان، ئۇنىڭ قۇلىنىڭ سۈزۈكىگە ئىتائەت قىلىدىغان كىم بار؟ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدىغان، يورۇقلۇقى بولمىغان كىشى بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىشىنىپ خاتىرجەملەنسۇن، خۇداسىغا يۈلەنسۇن! **11** مانا، ئۆزلىرى ئۈچۈن ئوت ياقىدىغان، ئەتراپىگلارنى مەشئەللەر بىلەن ئورايدىغان ھەمىگلار! قېنى، ئۆز ئوتۇڭگلارنىڭ نۇرىدا، ئۆز ئۇگلار ياققان مەشئەللەر تارىسدا مېڭىگلار؛ بىراق سىلەر شۇنى قولۇمدىن ئالىسىلە رکى: ـ «ئازاب-ھەسرەت ئىچىدە ياتىسىلەر!».

51

«ئى ھەققانىيلىققا ئىنتىلگۈچىلەر، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر، ماڭا قۇلاق سېلىگلار: ـ سىلەرنى يونۇپ چىقارغان تاشقا، سىلەرنى كولاپ چىقارغان ئوره كىگە نەزەر سېلىگلار، **2** ئاتا گلار ئىبراھىمغا، سىلەرنى تۇغۇپ بە رگەن ساراھقا نەزەر سېلىگلار، چۈنكى مەن ئۇنى يالغۇز چىغىدا چاقىردىم، ئۇنىڭغا بەخت ئاتا قىلدىم، ھەم ئۇنى ئاۋۇندۇردۇم. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونغا تەسەللى بەرمەي قويمايدۇ، ئۇنىڭ بارلىق خارابە يەرلىرىگە چوقۇم تەسەللى بېرىدۇ، ئۇ چوقۇم ئۇنىڭ جاڭگاللىرىنى ئېرەن باغچىسىدەك، ئۇنىڭ چۆل-بىاباۋانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغىدەك قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن خۇشاللىق ھەم شاد-خۇراملىق، رەھمەتلەر ھەم ناخشا ئاۋازلىرى تېپىلىدۇ. **4** مېنىڭ خەلقىم، گېپىمنى ئاڭلاڭلار، تۆز ئېلىم، ماڭا قۇلاق سېلىگلار؛ چۈنكى مەندىن بىر قانۇن-تەلىم چىقىدۇ، ۋە مەن ھۆكۈم-ھەققانىيلىقىمنى ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن بىر نۇر قىلىپ تىكلەيمەن. **5** مېنىڭ ھەققانىيلىقىم سىلە رگە يېقىن، مېنىڭ نىجاتىم يولغا چىقتى، مېنىڭ بىلە كلىرىم ئەل-يۇرتلارغا ھۆكۈم-ھەققەتنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئاراللار مېنى كۈتۈپ تۇرمىد باغلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ بىلىكىمگە تايىنىدۇ. **6** ئېشىگلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا، ئاستىگلاردا تۇرغان يەر-زېمىنغىمۇ قاراپ بېقىگلار، چۈنكى ئاسمانلار ئىس-تۈتە كتەك غايىب بولىدۇ، يەر-زېمىن بولسا بىر تال كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ ئوخشاشلا ئۆلىدۇ؛ بىراق نىجاتىم بولسا ئەبەدىلەبەد دگىچىدۇر، مېنىڭ ھەققانىيلىقىم ھە رگىز يانچىلمايدۇ. **7** ئى ھەققانىيلىقىمنى بىلگەنلەر، كۆڭلىگە قانۇن-تەلىمىنى پۈككەن خەلق، ماڭا قۇلاق سېلىگلار؛ ئىنسانلارنىڭ ھاقارەتلىرىدىن قورقماگلار، ئۇلاردىكى كۆپۈرۈلۈش ۋە غالىجىرلاشلاردىن ياتىپاراق بولۇپ كەتمە گلار، **8** چۈنكى كۈيە ئۇلارنى كىيىمنى يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ، قۇرت يۈڭۈ يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ؛ بىراق ھەققانىيلىقىم ئەبەدىلەبەد دگىچىدۇر، مېنىڭ نىجاتىم دەۋرىدىن-دەۋرگىچىدۇر. **9** ئويغان، ئويغان، كۈچىنى تۆز ئۇگىگە كىيىم قىلىپ كىيگەيسەن، ئى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى! قەدىمكى ۋاقىتلاردا، ئۆتكەن زامانلاردىكى دەۋرلەردە ئويغانغىنىڭدەك ئويغان! راھابنى قىيما-چىيما قىلىپ چېپىۋەتكەن، ئەجدىھانى سانجىپ زەخىملەندۈرگەن ئەسلى سەن ئەمەسمۇ؟ **10** دېڭىزنى، دەھشەتلىك ھاگلارىدىكى سۈلارنى قۇرۇتۇۋېتىپ، دېڭىزنىڭ تېگىلىرىنى سەن ھەجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلارنىڭ ئۆتۈش يولى قىلغان ئۆزۈڭ ئەمەسمۇ؟ **11** شۇڭا پەرۋەردىگار بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغانلار قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار ناخشىلارنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق قوندۇ، ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا ئېرىشىدۇ، قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۇھ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ. **12** سىلە رگە تەسەللى بە رگۈچى ئۆزۈم، تۆزۈمدۇرمەن؛ ئۇلۇش ئالدىدا تۇرغان بىر ئىنساندىن، ئېنى ئوت-چۆپلە رگە ئايلىنىپ كېتىدىغان ئىنسان بالىسىدىن قورقۇپ كەتكىنىڭ نېمىسى؟ **13** ئاسمانلارنى كە رگەن، يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سالغان ياسىغۇچىڭ پەرۋەردىگارنى ئونتۇپ يۈرسەن، شۇنداقلا كۈن بويى ھالاكەت يۈز گۈزىمە كچى بولغان زالىمنىڭ قەھىردىن توختاۋسىز قورقۇپ يۈرسەن؛ ئەمدى زالىمنىڭ قەھرى قېنى؟ **14** باش ئەگكەن ئەسىر بولسا تېزدىن بوشىتىلىدۇ؛ ئۇ ھاڭغا

چۈشمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۆلەيدۇ، ئۇنىڭ رىسقىمۇ ئۆگەپ قالمايدۇ. **15** مەن بولسام دېگۈزنى قوزغاپ، دولقۇنلارنى ھۆركىرەتكۈچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭۇرمەن؛ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» مېنىڭ نامىمدۇر، **16** ۋە ئاسمانلارنى تىكلەشكە، يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سېلىشقا، ۋە زىئونغا: «سەن مېنىڭ خەلقىمدۇر» دېيىشكە، مەن سۆزۈمنى ئاغزىڭغا قويغانمەن، سەن [قۇلۇمنى] قولۇمنىڭ سايىسى بىلەن ياپقانمەن. **17** ئى پەرۋەردىگارنىڭ قولدىكى قەھرىلىك قەدەھنى ئىچىۋەتكەن يېرۇسالىم، ئويغان، ئويغان، ئورنۇڭدىن تۇر، ئادەمنى ۋەھىمگە سالغۇچى جام-قەدەھنى سەن ئىچتىڭ، بىراقلا كۆتۈرۈۋەتتىڭ؛ **18** ئۇنىڭ تۇغۇپ بە رگەن بارلىق بالىلىرى ئارىسىدا ئۇنى يېتە كلىگۈدەك ھېچكىم يوق، ئۇنىڭ يېقىپ چوڭ قىلغان بارلىق بالىلىردىن ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يولىگۈدەك ھېچبىرىمۇ يوق. **19** بۇ ئىككى ئىش بېشىڭغا چۈشتى ـ (كىم سەن ئۈچۈن ئىچ ئاغرىتىپ يىغلار؟!) ـ بۇلاڭچىلىق ھەم ۋەيرانچىلىق، ئاچارچىلىق ھەم قىلىچ، مەنمۇ ساڭا تەسەللى بېرەلەيمەمكىن؟ **20** سېنىڭ بالىلىرىڭ ھالسىزلىنىپ ھوشسىز كەتتى، تورغا چۈشكەن جەرەندەك ھەربىر كوچىنىڭ دوقمۇشىدا ياتىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى بىلەن، خۇدايىڭنىڭ تەنبىھى بىلەن تولدۇرۇلدى؛ **21** شۇڭا ھازىر بۇنى ئاڭلاپ قوي، ئى خار بولغان، ـ مەست بولغان، بىراق شاراب بىلەن ئەمەس: ـ **22** ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى يۈرگۈزگۈچى رەببىڭ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن قولۇڭدىن ئادەمنى ۋەھىمگە سالىدىغان جام-قەدەھنى، يەنى قەھرىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىۋالدىم، سەن ئىككىنچى ئۇنىڭدىن ھېچ ئىچمەيسەن؛ **23** مەن ئۇنى سېنى خارلىۋاتقانلارنىڭ قولىغا تۇتقۇزىمەن؛ ئۇلار ساڭا: «بىز ئۈستۈڭدىن دەسسەپ ئۆتىمىز، ئېگىلىپ تۇر» دېدى، شۇنىڭ بىلەن سەن ئېنىكىنى يەر بىلەن تەڭ قىلىپ، ئۈستۈڭدىن ئۆتكۈچىلەر ئۈچۈن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى كوچىدىكى يول قىلدىڭ».

52 ـ ئويغان، ئويغان، ئى زىئون، كۈچۈڭنى كىيىۋال، ئى يېرۇسالىم، مۇقەددەس شەھەر، گۈزەل كىيىم-كېچىڭلارنى كىيىۋال؛ چۈنكى بۇندىن باشلاپ سۈننەت قىلىنمىغانلار يا كى ناپاكلار ئىچىڭگە ئىككىنچى كىرمەيدۇ. **2** توپا-چاڭدىن چىقىپ ئۆزۈڭنى سىلكىۋەت؛ ئورنۇڭدىن تۇر، ئولتۇرۇۋۇال، ئى يېرۇسالىم؛ ئۆزۈڭنى بوينۇڭدىكى زەنجىرلەردىن بوشتىتىۋەتكىن، ئى ئۇتقۇن بولغان زىئون قىزى! **3** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆز ۋۇجۇدلارنى پۇلسىز سېتىۋەتكەنسىلەر؛ پۇلسىز قايتۇرۇپ سېتىۋېلىنىسىلەر». **4** چۈنكى مۇنداق دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار: ـ خەلقىم دەسلەپتە مىسىرغا مۇساپىر سۈپىتىدە چۈشكەنكەن، شۇنداقلا يېقىندا ئاسۇرىيە ئۇلارنى ئە زگەن يەردە، **5** (ئەمدى ھازىر خەلقىم پۇلسىز ئېلىپ كېتىلىنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار) مېنىڭ كارىم بولامدىكەن؟ ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار ئۇلارنى زار قاقشاتقان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇنداقلا نامىم بولسا كۈن بويى توختاۋسىز ھاقارەتلەنگەن تۇرسا، مېنىڭ كارىم بولامدىكەن؟!» **6** شۇڭا ئۆز خەلقىم مېنىڭ نامىمنى بىلىدۇ؛ شۇڭا شۇ كۈنى ئۇلار مېنىڭ «ئۆز» ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا ئۇلارغا: «كۆر، مېنى!» دەيدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **7** تاغلار ئۈستىدە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە! ئۇ ئارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلايدۇ، بەختلىك خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، نىجات-قۇتقۇزۇشنى ئېلان قىلىدۇ، ئۇ زىئونغا: «خۇدايىڭ ھەممىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ!» **8** كۆزەتچىلىرىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلا! ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ناخشىلارنى يا كۆتىپ تولۇلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوننى ئېلىپ قايتىقاندا، ئۇلار ئۆز كۆزى بىلەن كۆرىدۇ! **9** ئى يېرۇسالېمنىڭ خارابىلىرى، ناخشىلارنى يا كۆتىپ تەنتەنە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بە رگەن، ئۇ يېرۇسالېمنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان! **10** پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئۆز مۇقەددەس بىلىكىنى ئېچىپ ئايان قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىننىڭ بارلىق چەت-ياقىلىرى خۇدايىمىزنىڭ نىجات-قۇتقۇلۇشىنى كۆرىدۇ. **11** چىقىپ كېتىڭلار، چىقىپ كېتىڭلار، ھېچ ناپاك نەرسىگە تە گمەي شۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار، ئۇنىڭ ئوتقۇرىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قاچا-قۇچىلىرىنى كۆتۈرگۈچىلەر، ئۆز ۋۇجۇدلارنى پاك تۇتۇڭلار، **12** چۈنكى سىلەر ئالدىرىغان يېتى ئەمەس، يا تىپاراق قاچقان يېتى ئەمەس چىقىپ كېتىسىلەر، چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردا ماڭىدۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئارقا مۇھاپىزەتچىڭلار بولىدۇ. **13** « ـ كۆر ۋۇجۇدلارىكى، مېنىڭ قۇلۇم دانالىق بىلەن ئىش كۆرىدۇ، ئۇ [ئالەم ئالدىدا] كۆتۈرۈلىدۇ، يۇقىرى ئورۇنغا چىقىرىلىدۇ، ناھايىتى ئالىي ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈلىدۇ. **14** لېكىن نۇرغۇن كىشىلەر سېنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران قېلىشىدۇ، ـ چۈنكى ئۇنىڭ چىرايى باشقا ھەرقانداقىنىڭكىدىن كۆپ زەخمىلەنگەن، [قۇلنىڭ] قىياپىتى شۇ دەرىجىدە بۇزۇقۇپتىلگەنكى، ئۇنىڭدا ھەتتا ئادەم سىياقىمۇ قالمىغان! **15** ئۇ شۇ يول بىلەن نۇرغۇن ئەللەرنىڭ ئۈستىگە [قان] چاچىدۇ. ھەتتا شاھ-پادىشاھلارمۇ ئۇنىڭ كارامىتىدىن ئاغزىنى ئۇۋۇلا قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇنۇلىرىگە ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانىنى ئۇلار كۆرەلەيدۇ، ئۇلار ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغانىنى چۈشىنەلەيدۇ.

53 بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىمگىمۇ ئايان قىلىنغان؟ **2** ئۇ بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] ئالدىدا خۇددى يۇمران مايىسىدەك، يا كى خۇددى قاغىجراق ئۈپراقتا تارتقان بىر يىلتىزىدەك ئۈسىدۇ؛ ئۇنىڭدا جەزبىدارلىق يا كى ھەيۋە يوق بولىدۇ، بىز ئۇنى كۆرگىنىمىزدە، ئۇنىڭ بىزنى جەلب قىلغۇدەك تەقى-تۇرقىمۇ يوق بولىدۇ. **3** ئۇ كىشىلەر تەرىپىدىن كەمىستىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭدىن يىراقلىشىدۇ؛ ئۇ كۆپ دەرد-ئەلەملىك ئادەم بولۇپ، ئۇنىڭغا ئازاب-ئۇقۇبەت يار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن يۈزلەر قاچۇرۇلىدۇ؛ ئۇ كەمىستىلىدۇ، بىز ئۇنى ھېچ نەرسىگە ئەرزىمەس دەپ ھېسابلىدۇق. **4** بىراق ئەمەلىيەتتە بولسا، ئۇ بىزنىڭ قايغۇ-ھەسرىتىمىزنى كۆتۈردى، ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىمىزنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى. بىز بولساق، يۇ ئىشلارنى ئۇ ئاباغا ئۆچۈرىغانلىقىدىن، خۇدا تەرىپىدىن جازالىنىپ ئۇرۇلۇغانلىقىدىن، شۇنداقلا قىيىن-قىستاققا ئېلىنغانلىقىدىن دەپ قاريدۇق! **5** لېكىن ئۇ بىزنىڭ ئاسىيلىقلىرىمىز ئۈچۈن-تىنىسىز ياتقاندەك، بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن زەخمىلەندى؛ ئۇنىڭ جازالىنىشى بەدىلگە، بىز ئارام-خاتىرجەملىك تاپىۋىق، ھەم قامچىدىن بولغان يارىلىرى ئارقىلىق بىز شىپالىنىپ تاپىۋىق. **6** ھەممىمىز خۇددى قويلاردەك يولدىن ئېزىپ، ھەربىرىمىز ئۆزىمىز خالىغان يولغا ماڭغانىدۇق؛ بىراق پەرۋەردىگار ھەممىزنىڭ قەبىھلىكىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يېغىپ يۈكلىدى. **7** ئۇ قىينىلىپ، ئازاب چەككەن بولسىمۇ ئېغىز ئاچمىدى؛ ئۇ خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان پاقىلاندەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، شۇنداقلا يۈڭ قىرقىغۇچىلار ئالدىدا قويى ئۈن-تىنسىز ياتقاندەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. **8** ئۇ قامىپ قويۇلۇپ، ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولۇپ ئېلىپ كېتىلدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن ئېلىپ كېتىلدى، مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئاسىيلىقى ئۈچۈن ئۇ ۋابا بىلەن ئۇرۇلدى. **9** كىشىلەر ئۇنى رەزىللەر بىلەن ئورتاق بىر گۆر گە بېكىتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆلۈمىدە بىر باي بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ھېچقاچان زوراۋانلىق قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىرەر ئېغىزمۇ ھىيلە-مىكىرلىك سۆز تېپىلماس. **10** بىراق ئۇنى ئېزىشنى لايىق كۆ رگەن پەرۋەردىگاردۇر؛ ئۇ ئۇنى ئازابقا چۈمۈلدۈرگۈزدى. گەرچە ئۇ ئۆز جېنىنى گۇناھنى يۇيىدىغان قۇربانلىق قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆرۈق-ئەۋلادلىرىنى چوقۇم كۆرۈپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆرىدىغان كۈنلىرى ئۇزارتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگارنىڭ كۆڭۈلى سۈيۈندىغان ئىشلار ئۇنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، راۋاج تېپىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **11** ئۇ ئۆزى تارتقان جاپانىڭ مېۋىسىنى كۆرۈپ مەمنۇن بولىدۇ؛ ھەققانىي بولغۇچى مېنىڭ قۇلۇم ئۆزىنىڭ بىلىملىرى بىلەن نۇرغۇن كىشىلە رگە ھەققانىيلىقنى يەتكۈزىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزىگە يۈكلىۋالىدۇ. **12** بۇ ئىشلىرى ئۈچۈن مەن شۇ «نۇرغۇن كىشىلەر»نى ئۇنىڭغا ھەدىيە قىلىپ بېسۇسىى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنى كۈچلۈكلەرنى غەنىمەت سۈپىتىدە ئۈلەشتۈرۈپ بېرىدىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تا ئۆلۈشكە قەدەر «[شاراب ھەدىيە]»نى تۆككەندەك، ئۆز جېنىنى ئۆتۈپ بەردى، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ قاتاردا سانىلىشىغا يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى، ئۆزىنى ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ئورنىغا قويۇپ ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلدى».

54 ـ تەنتەنە قىل، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن ئۇغماس ئايال! ناخشىلارنى يا كۆرات، شادلىنىپ توۋلا، ئى تولغاق ئۇتۇپ باقمىغان ئايال! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كوپتۇر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ **2** چېدىرىڭنىڭ ئورنىنى كېڭەيتىپ، ئۇرالغۇلىرىڭنىڭ ئېتىكلىرىنى ئۇلار يايىۋىن، كۆچۈڭنى ھېچ ئايماي چىدىر تانىلىرىڭنى ئۇزارتقىن، قورۇقلىرىڭنى چىكايتقىن؛ **3** چۈنكى سەن ئوڭ ۋە سول تەرىپىڭ كېڭىيىسەن،

سىنىڭ ئەۋلادىڭ باشقا ئەللەرنى ئىگىلەيدۇ؛ ئۇلار غەرب شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىدۇ. **4** قورقا، چۈنكى سەن ھېچ خىجالەتتە بولمايسەن، ھېچ ۋۇياتقا قالدۇرۇلمايسەن، چۈنكى يە رگە ھېچ قارىتىلىپ قالمايسەن، چۈنكى ياشلىقىڭدىكى خىجىلچانلىقنى تۇنۇغىيسەن، ئۇنالمۇقۇڭنىڭ ئاھانىتىنى ھېچ ئېسىڭگە كەلتۈرەلمەيسەن. **5** چۈنكى سېنى يارىتىپ شەكللەندۈرگۈچىڭ بولسا سېنىڭ ئېرىڭ، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگار ئۇنىڭ نامى، ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولسا ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، ئۇ بارلىق يەر-زېمىننىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىدۇ. **6** چۈنكى پەروەردىگار سېنى چاقىردى، ـ خۇددى ئېرى ئۆزىدىن ۋاز كەچكەن، كۆڭلى سۇنۇق بىر ئايالدەك، ياشلىقدا ياتلىق بولۇپ ئاندىن تاشلۇۋىتىلگەن بىر ئايالنى چاقىرغاندەك چاقىردى» ـ دەيدۇ سېنىڭ خۇدايىڭ؛ **7** مەن بىر دەقىقە سەندىن ئايرىلىپ كەتتىم، بىراق زور كۆيۈنچانلىق بىلەن سېنى يېنىمغا يىغىمەن؛ **8** غەزەپىمنىڭ ئېشىشى بىلەن مەن بىر دەقىقىلا يۈزۈمنى سەندىن يوشۇرۇپ قويدۇم؛ بىراق مەڭگۈلۈك مېھىر-مۇھەببىتىم بىلەن ساڭا كۆيۈنچانلىق كۆرسىتىمەن» ـ دەيدۇ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ پەروەردىگار. **9** مۇشۇ ئىشلار خۇددى نۇھ [پەيغەمبەر] دەۋرىدىكى توپان سۈلىرىدەك بولىدۇ ـ مەن نۇھ دەۋرىدىكى سۈلار ئىككىنچى يەر يۈزىنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ دەپ قەسەم ئىچكىنىمدەك، ـ مەن شۇنداق قەسەم ئىچكەنمەنكى، سەندىن ئىككىنچى غەزەپلەنمەيمەن، ساڭا ئىككىنچى تەنبىھ بەرمەيمەن. **10** چۈنكى تاغلار يوقىلىدۇ، دۆڭلەرمۇ يۆتكىلىپ كېتىدۇ، بىراق مېھىر-مۇھەببىتىم سەندىن ھە رگىز كەتمەيدۇ، ساڭا ئارام-خاتىرجەملىك بە رگەن ئەھدەمۇ سەندىن ئېرى بولمايدۇ» ـ دەيدۇ ساڭا كۆيۈنچانلىق قىلغۇچى پەروەردىگار. **11** ئى خار بولغان، بوراندا ۋەيان-ۋەيان چايقالغان، ھېچ تەسەللى قىلىنمىغان [قىز]، مانا، مەن تاشلىرىڭنى رەڭدار سىمونت لاي بىلەن قىرلايمەن، كۆك ياقۇتلار بىلەن ئۇلۇڭنى سالىمەن؛ **12** پارقىراق مونارلىرىڭنى لەئەللەردىن، دەرۋازىلىرىڭنى چاقناق ياقۇتلاردىن، بارلىق سېپىللىرىڭنى جاۋاھىراتلاردىن قىلىپ ياسايمەن. **13** سېنىڭ باللىرىڭنىڭ ھەممىسى پەروەردىگار تەربىيىدىن ئۆگىنىدۇ؛ باللىرىڭنىڭ ئارام-خاتىرجەملىكى زور بولىدۇ! **14** سەن ھەققانىيلىق بىلەن تىكلىنىسەن؛ سەن زۇلۇمدىن يىراق، (چۈنكى سەن ھېچ قورقمايسەن) ۋەھشەتتىنمۇ يىراق تۇرغۇچى بولىسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ھېچ يېقىنلاشمايدۇ. **15** مانا، بىرەرسى ھامان يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا، (بىراق بۇ ئىش مېنىڭ ئىختىيارىدا بولغان ئەمەس)، كىمكى يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا سېنىڭ سەۋەبىڭدىن يېقىلىدۇ. **16** مانا، كۆمۈر ئوتىنى يەلپۈتۈپ، ئۇزۇنگە مۇژاپىق بىر قورالنى ياسىغۇچى تۈمۈرچىنى مەن ياراتقانىمەن، ھەم خار قىلىش ئۈچۈن ھالاك قىلغۇچىنىمۇ مەن ياراتقانىمەن؛ **17** ساڭا قارشى ياسالغان ھېچقانداق قورال كارغا كەلمەيدۇ؛ ساڭا ئەرز-شىكايەت قىلغۇچى ھەربىر تىلنى سەن مات قىلىسەن. مانا شۇلار پەروەردىگارنىڭ قۇللىرىنىڭ ئالدىغان مىراسىدۇر! ئۇلارنىڭ ھەققانىيلىقى بولسا مەندىندۇر!

55 ھوي! بارلىق ئۇسساپ كەتكەنلەر، سۇغا كېلىڭلار! پۇلى يوقلار، كېلىڭلار، ئاش-نان سېتىۋېلىپ يە ڭلار، مانا كېلىڭلار، نە پۇل نە بەدەل تۆلىمەيلا شاراب ھەم سۈت سېتىۋېلىڭلار؛ **2** نېمىشقا ھەققىي ئاش-نان بولمايدىغان نەرسىگە پۇل خەجلەيسىلەر؟ ئەجىرىڭلارنى ئادەمنى ھېچ قانائەتلەندۈرمەيدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن سەرپ قىلىسىلەر؟ گېپىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، ياخشىسىدن يە ڭلار، كۆڭۈلۈڭلار مولچىلىقتىن قانائەتلىنىدۇ؛ **3** ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، يېنىمغا كېلىڭلار، ئاڭلاڭلار، جېنىڭلار ھاياتقا ئېرىشىدۇ؛ ۋە مەن سىلەر ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزۈپ بېرىمەن: ـ مۇ ئەھدە ـ داۋۇتقا ۋەدە قىلىنغان مېھىر-شەپقەتلەردۇر! **4** مانا، مەن ئۇنى ئەل-يۇرتلارغا گۇۋاھچى سۈپىتىدە، ئەل-يۇرتلارغا يېتەكچى ھەم سە ركەردە سۈپىتىدە تەقدىم قىلدىم ـ **5** ـ «مانا، سەن تۇز ئۇگىگە يات بىر ئەلنى چاقىرىسەن، سېنى بىلمىگەن بىر ئەل يېنىڭغا يۈگۈرۈپ كېلىدۇ؛ سەۋەبى بولسا پەروەردىگار خۇدايىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ تۈزىدۇر؛ چۈنكى ئۇ سېنى ئۇلۇغلاپ ساڭا گۈزەللىك-جۇلالىقنى يار قىلدى». **6** ـ ئىزدە ڭلار پەروەردىگارنى، ئۇ تۇرىنى تاپقۇزماقچى بولغان پەيتتە، ئۇ يېقىن تۇرغان ۋاقىتدا ئۇنىڭغا ندا قىلىڭلار! **7** رەزىل ئادەم تۇز يولىنى، ناھەق ئادەم ئۇز ئوي-خىياللىرىنى تاشلىسۇن، پەروەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ ئۇنىڭغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىدۇ؛ خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ زور كەچۈرۈم قىلىدۇ. **8** چۈنكى مېنىڭ ۋىلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ۋىلىغانلىرىڭلار ئەمەس، مېنىڭ يوللىرىم بولسا سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەستۇر؛ **9** چۈنكى ئاسمان يەردىن قانچە يۇقىرى بولغىنىدەك، مانا ئۇز يوللىرىم سىلەرنىڭ يوللىرىڭلاردىن، مېنىڭ ۋىلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ۋىلىغانلىرىڭلاردىن شۇنچە يۇقىرىدۇر. **10** يامغۇر ھەم قار ئاسماندىن چۈشۈپ، يەر يۈزىنى سۇغىرىپ ئۇنى ئۆ ڭدىرتىپ، چېچەك كىلتىپ، تېرىغۇچىغا ئۇرۇقنى، يېگۈچىگە ئاش-نانى تەمىنلىگۈچە قايتىدىغىنىدەك، **11** مانا مېنىڭ ئاغزىمدىن چىققان سۆز-كالامىم شۇنداقتۇر؛ ئۇز كۆڭلۈمدىكىنى ئەمەلگە ئاشۇرمىغۇچە، ئۇنى ئەۋەتىش ئەمەقىسىمگە تولۇق يەتمىگۈچە، ئۇ ئۇزۇمگە بىكاردىن-بىكار قايتمايدۇ. **12** چۈنكى سىلەر شاد-خۇرام ھالدا چىقىسىلەر؛ ئارام-خاتىرجەملىكتە يېتە كلىنىپ چىقىسىلەر؛ تاغلار ھەم د ۆڭلەر سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ناخشا يا ڭرىتىدۇ؛ دالالاردىكى بارلىق دەل-دەرەخلەر چاۋاك چېلىشىپ تەختەتە قىلىدۇ؛ **13** يانتاقلىقنىڭ ئورنىدا قارىغاي، جىغانلىقنىڭ ئورنىدا خاداس دەرىخى ئۆسىدۇ؛ مۇشۇلار بولسا پەروەردىگارغا بىر نام كەلتۈرىدۇ، مەڭگۈ گە ئۆزۈلمەس كارامەت بولىدۇ.

56 پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادالەت ھەم ھىدايەتتە چىڭ تۇرۇڭلار، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈڭلار؛ چۈنكى مېنىڭ نىجاتىم يېقىنلاشتى، ھەققانىيلىقم ئايان قىلىناي دەۋاتىدۇ؛ **2** مۇشۇلارنى قىلغۇچى كىشى، مۇشۇلاردا چىڭ تۇرغۇچى ئىنسان بالىسى ـ شاباب كۆزىنى بۇلغىمايى پاك-مۇقەددەس ساقلىغۇچى، قولىنى ھەرقانداق رەزىللىكتىن تارتقۇچى كىشى ئىمىدىگەن بەختلىكتۇر! **3** ئۇزىنى پەروەردىگارغا باغلىغان يات يۇرتلۇق ئادەم: ـ «پەروەردىگار چوقۇم مېنى ئۇز خەلقىدىن ئايرۇۋېتىدۇ!»، يا كى ئاغۋات بولغان كىشى: ـ «مانا، قاقشال بىر دەرەخمەن!» دېگۈچى بولمىسۇن. **4** چۈنكى پەروەردىگار: ـ مەن ئۇز «شاباب كۆزىنىڭ»نى ساقلايدىغان، كۆڭلۈمدىكى ئىشلارنى تاللىغان، ئەھدەمدە چىڭ تۇرىدىغان ئاغۋاتلارغا مۇنداق دەيمەنكى: ـ **5** مەن ئۇلارغا ئۇز ۋېزىمدە، يەنى ئۇز تاملىرىم ئىچىدە ئورۇن ھەم نام-ئاتاق ئاتا قىلىمەن؛ مۇشۇ نام-ئاتاق ئوغۇل-قىزلىرى بارلارنىڭكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ مەن ئۇلارغا ئۇزۇملەس، مەڭگۈلۈك نامنى بېرىمەن. **6** پەروەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ نامىغا سېغىنىشقا، ئۇنىڭ قۇللىرى بولۇشقا پەروەردىگارغا ئۇزىنى باغلىغان، شاباب كۆزىنى بۇلغىمايى پاك-مۇقەددەس ساقلىغان، ئەھدەمنى چىڭ ئۇتقان يات يۇرتلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىنى بولسا، **7** ئۇلارنىمۇ ئۇز مۇقەددەس تېغىمغا ئېلىپ كېلىمەن، مېنىڭ دۇئا گاھ بولغان ۋېزىمدە ئۇلارنى خۇشال قىلىمەن؛ ئۇلارنىڭ كويدۇرمە قۇربانلىقلىرى ھەم ئەشەكلىرى قۇربانلىقلىرى مېنىڭ قۇربانگاھىم ئۈستىدە قوبۇل قىلىنىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ ۋېزىم «بارلىق ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن دۇئا قىلىنىدىغان ئوي» دەپ ئاتىلىدۇ. **8** ئىسرائىلدىن تارقىلىپ كەتكەن غېرىبلارنى يىغىپ قايتۇرىدىغان رەب پەروەردىگار: ـ مەن يەنە ئۇنىڭغا باشقىلارنى، يەنى يىغىلىپ بولغانلارغا باشقىلارنىمۇ قوشۇپ يىغىمەن! ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى دالالاردىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىپ ئوزۇقتىن ئېلىڭلار، ئورمانلىقتىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىڭلار! **10** [ئىسرائىلنىڭ] كۆزەتچىلىرى ھەممىسى قارىغۇ؛ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ؛ ھەممىسى قاۋاشنى بىلمەيدىغان گاچا ئىتلار، چۈشە كەپ ياتىدىغان، ۋېيقۇغا ئامراقلار! **11** مۇشۇ ئىتلار بولسا نەپسى يامان، ۋېيغانى بىلمەيدۇ، ئۇلار بولسا [خەلقىمىز] «باققۇچى»لارمىش تېخى! ئۇلار يورۇقتۇلۇشنى ھېچ بىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خالىغانچە يول تاللاپ قېيىپ كەتكەن، بىرسىمۇ قالماي ھەربىرى ئۇز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ يۈرگۈچىلەر! **12** ئۇلار: «قېنى، شاراب كەلتۈرىمەن، ھاراقنى قانغۇچە ئىچەيلى؛ ئەتىمۇ بولسا بۈگۈنكىدەك بولىدۇ، تېخىمۇ مولچىلىق بولىدۇ يەنە!» ـ دەۋېرىدۇ.

57 ھەققانىي ئادەم ئالەمدىن ئوتىدۇ، ھېچكىم بۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلمەيدۇ؛ مېھرىبان ئادەملەر يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، بىراق ھېچكىم ۋېلاپ چۈشىنەلمەيدۇكى، ھەققانىي ئادەملەر يامان كۆزلەرنى كۆرمىسۇن دەپ يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ. **2** ئۇ بولسا ئارام-خاتىرجەملىك ئىچىگە كىرىدۇ؛ يەنى ئۇزلىرىنىڭ دۇرۇس يولدا ماڭغان ھەربىر كىشى، ئۇز ئورنىدا يېتىپ ئارام ئالىدۇ. **3** بىراق سەنلەر، ئى جاد ۆگەر ئايالنىڭ بالىلىرى، زىناخور بىلەن پاھىشە ئايالنىڭ نەسلى؛ ۋېياققا يېقىن كېلىڭلار، **4** سىلەر كىمنى مازاق قىلىۋاتىسىلەر؟ يا كى كىمگە قارشى ئاغىزىڭلارنى كالچايتىپ، تىلىڭلارنى ئۇزۇن چىقىرىسىلەر؟ سىلەر بولسا ڭلار ئاسىيلىقتىن تۇرەلگەن بالىلار، ئالدامچىلىقنىڭ نەسلى ئەمەسمۇسىلەر؟ **5** ھەربىر چوڭ دەرەخ ئاستىدا، ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا شەھۋانىيلىق بىلەن كويۈپ كەتكۈچى، كىچىك بالىلارنى جىلغىلارغا ھەم خادا تاشلىرىنىڭ يېرىقلىرىغا ئېلىپ سويغۇچىسىلەر! **6**

ئېرىقتىكى سىلقىلانغان تاشلار تارىسىدا سىنىڭ نېسىۋىڭ باردۇر؛ شۇلار، شۇلارلا سىنىڭ تەقسىماتىڭدۇر، شۇنداق، سەن ئۆلارغا ئاتاپ «شاراب ھەدىيەسى»نى قويۇپ، ئۆلارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نمۇ سۈنۈپ بەردىڭمۇ، ئەمدى مۇشۇلارغا رازى بولۇپ ئۆزۈمنى پىسۈللىسام بولامتى؟ **7** سەن يۇقىرى، ئېگىز بىر تاغ ئۈستىدە ئورۇن- كۆرپە سېلىپ قويدۇڭ، سەن ئاشۇ يەردىمۇ قۇربانلىقلارنى قىلىشقا چىقتىڭ. **8** ئىشىكلەرنىڭ كەينىگە ۋە كەينى كېشە كلىرىگە «ئەسلەتمىلىرىڭ»نى بېكىتىپ قويدۇڭ، چۈنكى سەن مەندىن ئايرىلدىڭ، سەن يالىڭاچلىنىپ ئورنۇڭغا چىقتىڭ؛ ئورۇن- كۆرپە ئۈنى كېڭەيتىپ [خېرىدارلىرىڭ] بىلەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەھدىلەشتىڭ؛ ئۆلارنىڭ ئورۇن- كۆرپىسىگە كۆزگۈڭ چۈشتى، سەن ئۆلاردا كۆچ-ھوقۇقنى كۆرۈپ قالدىڭ. **9** سەن زەيتۇن مېيى ھەدىيىسىنى ئېلىپ، ئەترىلىرىڭنى ئۈستىبېشىڭغا بولۇشىغا چېچىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردىڭ؛ ئەلچىلىرىڭنى يىراقتا ئەۋەتىپ، ھەتتا تەھتىساراغا يەتكۈچە ئۆزۈڭنى پەس قىلدىڭ. **(Sheol h7585) 10** سەن بىسىپ ماڭغان بارلىق يوللىرىڭدا چارچىغىنىڭ بىلەن، يەنە: «بوق يەپتىمەن، بولدى بەس!» دەپ قېيمىدىڭ تېخى، ئېزىپ يۈرۈشكە يەنىلا كۆچۈڭنى يىغدىڭ، ھېچ جاق قېيمىدىڭ. **11** سەن زادى كىمدىن يۈرە كزادە بولۇپ، قورقۇپ يۈرسەن، يالغان گەپ قىلىپ، مېنى ئېسىڭگە ھېچ كەلتۈرمەي، كۆڭۈڭدىن ھېچ ئوتكۈزمىدىڭ. مەن ئۆزۈنغىچە سۈكۈتتە ئۆرۈپ كەلدىم ئەمەسمۇ؟ سەن يەنىلا مەندىن ھېچ قورقۇپ باقمىدىڭ! **12** سېنىڭ «ھەققانىيلىقىڭ»نى ھەم «ئۆتىمىلىرىڭ»نى بايان قىلىمەن: ـ ئۆلارنىڭ ساڭا ھېچ پايدىسى يوقتۇر! **13** چىرقىرىغانلىرىڭدا سەن يىغىپ توپلىغان [بۇتلار] كېلىپ سېنى قۇتقۇزسۇن! بىراق شامال پۈۋ قىلىپ ئۆلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ، بىر نەپەسلا ئۆلارنى ئېلىپ كېتىدۇ، بىراق ماڭا تايانغۇچى زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، مېنىڭ مۇقەددەسىن تېخىمۇ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. **14** [شۇ چاغدا]: ـ «يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، ئۈنى تەييارلاڭلار، خەلقىمنىڭ يولىنى بوشتىپ بارلىق پۈتلىكاشاڭلارنى ئېلىپ تاشلاڭلار» دېيىلىدۇ. **15** چۈنكى نامى «مۇقەددەس» بولغۇچى، يۇقىرى ھەم ئالىي بولغۇچى، ئەبەدىلئەبە دگىچە ھايات بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يۇقىرى ھەمدە مۇقەددەس جايدا، ھەم شۇنداقلا روھى سۈنۈق ھەم كىچىك پېشىل ئادەم بىلەن بىللە تۇرىمەنكى، كىچىك پېشىل ئادەمنىڭ روھىنى يېڭىلايمەن، دىلى سۈنۈقتىڭ كۆڭلىنى يېڭىلايمەن. **16** چۈنكى مەن ھە رگىز مە ڭگۈ ئۈگە ئەرز قىلىپ ئېيىلىمەيمەن، ھەم ئەبەدىلئەبە دگىچە غەزەپلەنمەيمەن؛ شۇنداق قىلسام ئىنسانىنىڭ روھى مېنىڭ ئالدىمدا سۈسلىشىپ يوقايدۇ، ئۆزۈم ياراتقان نەپەس ئىگىلىرى تۈگىشىدۇ. **17** ئۇنىڭ ئۆز نەپسانىيەتلىك قەبىھلىكىدە مەن ئۇنىڭدىن غەزەپلىنىپ، ئۈنى ئۆرىغانمەن، مەن ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلىكىم بىلەن، ئۇ يەنىلا ئارقىسىغا چېكىنگىنچە ئۆز يولىنى مېڭىۋەردى؛ **18** مەن ئۇنىڭ يوللىرىنى كۆرۈپ يەتكەن تەقدىرىمۇ، مەن ئۈنى ساقايتىمەن؛ مەن ئۈنى يېتە كلەيمەن، مەن لەۋلەرنىڭ مېۋىسىنى يارىتىمەن، ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەسرەت چە ككۈچىلە رگە يەنە تەسەللى بېرىمەن؛ يىراق تۇرۇۋاتقانلار، يېقىن تۇرۇۋاتقانغىمۇ مۇتلەق ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن! ۋە مەن ئۈنى ساقايتىمەن! **20** بىراق رەزىللەر بولسا تىنچلىنىشنى ھېچ بىلمەيدىغان، دولقۇنلىرى لاي-لاتقىلارنى ئۈرغىتىۋاتقان، داۋالغۇۋاتقان دېڭىزدە كتۇر. **21** رەزىللە رگە، ـ دەيدۇ خۇدايىم ـ ھېچ ئارام-خاتىرجەملىك بولماس.

58

ـ ندا قىلىپ جاكارلىغىن، ئاۋازىڭنى قويۇپ بېرىپ بولۇشىچە توۋلا، ئاۋازىڭنى كانايدەك كۆتۈرە، مېنىڭ خەلقىمگە ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقىنى، ياقۇپنىڭ جەمەتىگە گۇناھلىرىنى بايان قىلغىن. **2** بىراق ئۇلار مېنى ھەر كۈنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزىدىغان، مېنىڭ يوللىرىمنى بىلىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-يەرمانلىرىنى تاشلۇۋەتمەيدىغان بىر ئەلگە ئوخشايدۇ؛ ئۇلار مەندىن ھەققانىيلىقنى بېكىتىدىغان ھۆكۈم-يەرمانلارنى سورايدۇ؛ ئۇلار خۇداغا يېقىنلىشىشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. **3** [ئاندىن ئۇلار]: ـ «بىز روزا تۇتىۋىق، ئەمدى نېمىشقا سەن كۆزۈڭگە ئىلمىدىڭ؟ بىز جىنىمىزنى قېينىدۇق، ئەمدى نېمىشقا بۇنىڭدىن خەۋىرىڭ يوق؟» ـ [دەپ سورايدۇ]. ـ قاراڭلار، روزا كۈنى تۇز كۆزۈڭۈلدىكىنى قىلىۋېرىسىلەر، خىزمەتچىلىرىڭلارنى قاتتىق ئىشلىتىسىلەر؛ **4** سەلەرنىڭ روزا تۇتۇشلىرىڭلار جەڭگى-جىدەل چىقىرىش ئۈچۈنمۇ؟ قەبىھ قوللىرىڭلار مۇشت بىلەن ئادەم ئۇرۇشنى مەقسەت قىلغان ئوخشىمامدۇ؟ ھازىرقى روزا تۇتۇشلىرىڭلارنىڭ مەقسىتى ئاۋازىڭلارنى ئەرشىلەردە ئاڭلىتىش ئەمەستۇر! **5** مەن تاللىغان شۇ روزا تۇتۇش كۈنى ـ ئادەملەرنىڭ جېنىنى قىينايدىغان كۈنمۇ؟ بېشىنى قومۇشتەك ئېگىپ، ئاستىغا بۇز ۋە كۈلۈەرنى يېيىش كېرەك بولغان كۈنمۇ؟ سەلەر مۇشۇنداق ئىشلارنى «روزا»، «پەرۋەردىگار قوبۇل قىلغىدەك بىر كۈن» دەۋاتامسىلەر؟ **6** مانا، مەن تاللىغان روزا مۇشۇكى: ـ رەزىللىك-زۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرىنى بوشىتىش، ۋېيۇنتۇرۇقنىڭ تاسمىلىرىنى يېشىش، ئېزىلگەنلەرنى بوشىتىپ ھۆر قىلىش، ھەرقانداق ۋېيۇنتۇرۇقنى چېقىپ تاشلاش ئەمەسمىدى؟ **7** ئاش-نېنىڭنى ئاچلارغا ئۈلەشتۈرۈشۈڭ، ھاجەتمەن مۇساپىرلارنى ھىمايە قىلىپ ۋېرىگىگە ئاپىرىشىڭ، يالىڭاچلارنى كۆرگىنىڭدە، ئۇنى كىيدۈرۈشۈڭ، تۇز-ۇڭنى ئۆزۈڭ بىلەن بىر جان بىر تەن بولغانلاردىن قاچۇرماسلىقىڭدىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ **8** شۇنداق قىلغاندا نۇرۇڭ تاڭ سەھەردەك ۋاللىدە ئېچىلىدۇ، سالامەتلىكىڭ تېزدىن ئەسلىگە كېلىپ ياشنايسەن؛ ھەققانىيلىقىڭ ئالدىڭدا ماڭىدۇ، ئارقاڭدىكى مۇھايىزەتچىڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بولىدۇ. **9** سەن چاقىرساڭ، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىدۇ؛ ندا قىلسەن، ئۇ: «مانا مەن!» دەيدۇ. ئە گەر ئاراڭلاردىن ۋېيۇنتۇرۇقنى، تە كلەيدىغان بارماقنى، ھەم توھمەت گەپلىرىنى يوق قىلساڭ، **10** جىنىڭنى ئاچلار ئۈچۈن پىدا قىلساڭ، ئېزىلگەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقساڭ، شۇ چاغدا نۇرۇڭ قاراڭغۇلۇقتا كۆتۈرۈلىدۇ، زۇلمىتىڭ چۈشتەك بولىدۇ؛ **11** ھەم پەرۋەردىگار سېنىڭ دائىملىق يېتە كلىگۈچىڭ بولىدۇ، جېنىڭنى قۇرغاقچىلىق بولغان ۋاقىتلىرىمۇ قامدايدۇ، ئۈستىخانلىرىڭنى كۆچەيتىدۇ؛ سەن سۈغىرىلىدىغان بىر باغ، سۇلىرى ئۈرغۈپ تۈگىمەيدىغان، ئادەمنى ئالدىمايدىغان بىر بۇلاق بولىسەن؛ **12** سەندىن تورەلگەنلەر تا كونا خارابىلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىدۇ؛ نۇرغۇن دەۋرلەر قالدۇرغان ئۇلارنى قايتىدىن كۆتۈرىسەن، شۇنىڭ بىلەن «بۇسۇلگەن تاملارنى قايتىدىن ياسىغۇچى، كوچا-يول ۋە تۇرالغۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى» دەپ ئاتىلىسەن. **13** ئە گەر سەن شابات كۈنىدە قەدەملىرىڭنى ساناپ ماڭساڭ، يەنى مېنىڭ مۇقەددەس كۈنۈمدە ئۆزۈڭنىڭكى كۆڭۈڭدىكىلەرنى قىلماي، شاباتنى «خۇشاللىق»، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس كۈنىنى «ھۆرمەتلىك كۈن» دەپ بىلسەڭ، ھەم ئۇنى ھۆرمەتلەپ، ئۆز يوللىرىڭدا ماڭمايى، ئۆز بىلگىنىڭنى ئىزدىمەي، قۇرۇق پاراڭ سالمىساڭ، **14** ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى كۆڭۈڭنىڭ خۇشاللىقى دەپ بىلىسەن، ھەم مەن سېنى يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارغا مىنگۈزۈپ ماڭدۇرىمەن، ئاتاڭ ياقۇبنىڭ مىراسى بىلەن سېنى ئوزۇقلاندۇرىمەن ـ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق سۆز قىلدى.

59

ـ قاراڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى قۇتقۇزالمىغۇدەك كۈچسىز بولۇپ قالغان ئەمەس؛ ياكى ئۇنىڭ قۇلىقى ئاڭلىمىغۇدەك ئېغىر بولۇپ قالغان ئەمەس؛ **2** بىراق سىلەرنىڭ قەبىھلىكلەر سىلەرنى خۇدايىڭلاردىن يىراقلاشتۇردى، گۇناھلىرىڭ ئۇنىڭ يۈزىنى سىلەردىن قاچۇرۇپ تىلىكىڭلارنى ئۇنىڭغا ئاڭلاتقۇزمىدى. **3** چۈنكى قوللىرىڭلار قان بىلەن، بارماقلىرىڭلار قەبىھلىك بىلەن مىلەنگەن، لەۋلىرىڭلار يالغان گەپ ئېيتقان، تىلىڭلار كالدىرلاپ قېرىشىپ سۆزلىگەن؛ **4** ھەققانىيلىق تەرەپتە سۈزلىگۈچى يوقتۇر، ھەقىقەت تەرەپتە تۇرىدىغان ھۆكۈم سورىغۇچى يوقتۇر؛ ئۇلار يوق بىر نەرسىگە تايىنىپ، ئالدامچىلىق قىلماقتا، ئۇلارنىڭ قورسىقىدىكىسى زىياندىن، ئۇلارنىڭ تۇغۇۋاتقىنى قەبىھلىك؛ **5** ئۇلار چار يىلانىنىڭ تۇخۇملىرىنى تورەلدۇرىدۇ، ئۆمۈچۈكنىڭ تورنى تورلايدۇ، كىم ئۇنىڭ تۇخۇملىرىنى يىسە ئۆلىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى چېقىلسا زەھەرلىك يىلان چىقىدۇ. **6** ئۇلارنىڭ تورلىرى كىيىم بولالمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئىشلىگەنلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى ياپالمايدۇ؛ ئىشلىگەنلىرى بولسا قەبىھ ئىشلاردۇر، ئۇلارنىڭ قولىدا زوراۋانلىق تۇرىدۇ؛ **7** قەدەملىرى يامانلىق تەرەپكە يۈگۈرىدۇ، گۇناھسىز قانىنى تۆكۈشكە ئالدىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئويلىرى قەبىھلىك توغرىسىدىكى ئويلاردۇر، بارغانلا يەردە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەت تېپىلىدۇ. **8** تىنچلىق-ئارام‌لىق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇمايدۇ؛ يۈرۈشلىرىدە ھېچ ھەقىقەت-ئادالەت يوقتۇر، ئۇلار يوللىرىنى تە گرى-توقاي قىلىۋالدى، كىم بۇلاردا ماڭغان بولسا تىنچ-ئارام‌لىقنى كۆرەمەيدۇ.

9 ـ شۇڭا ھەقىقەت-ئادالەت بىزدىن يىراق تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق يېتىپ بىزنى چۈمكىگەن ئەمەس؛ نۇرنى كۈتىمىز، بىراق يەنىلا قاراڭغۇلۇق! بىرلا غىل-پال پارلىغان يورۇقلۇقنىمۇ كۈتىمىز، يەنىلا زۇلمەتتە ماڭىمىز. **10** قارىغۇلاردەك بىز تامنى سىلاشتۇرۇپ ئىزدەيمىز، كۆزسىز بولغانلاردەك سىلاشتۇرىمىز؛ گۈگۈزمدا تۇرغانلاردەك چۈشتىمىز پۇتلىشىپ كېتىمىز، چەت ياقىلاردا تۇراۋكەلدەك يۈرىمىز. **11** ئېيىقلاردەك نەرە تارتىمىز، پاختە كەلدەك قاتتىق ئاھ ئۇرىمىز؛ بىز ھۆكۈم-ھەقىقەتنى كۈتۈپ قارايمىز، بىراق ئۇ يوق؛ نىجات-قۇتۇلۇشنى

كۆتمىز، بىراق ئۇ بىزدىن يىراقتۇر؛ **12** چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئالدىڭدا كۆپىيىپ كەتتى، گۇناھلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۆۋاھلىق بېرىدۇ؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ھەردائىم بىز بىلەن بىللىدۇر؛ قەبىھلىكلىرىمىز بولسا، بەرگە روشەندۇر: ـ **13** چۈنكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلماقتىمىز، ۋاپاسىزلىق قىلماقتىمىز، ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرىمە كتىمىز، زۇلۇمنى ھەم ئاسىيلىقنى تەرغىپ قىلماقتىمىز، يالغان سۆزلەرنى ئويدۇرۇپ، ئىچ-ئىچىمىزدىن سۆزلەمە كتىمىز؛ **14** ئادالەت-خالىسلىق بولسا يولدىن يېنىپ كەتتى؛ ھەققانىيلىق يىراقتا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ھەقىقەت كوچىدا پۇتلىشىپ كېتىدۇ؛ دۇرۇس-دىيانەتنىڭمۇ كىرگۈدەك يېرى يوقتۇر. **15** شۇنىڭ بىلەن ھەقىقەت يوقلاي دەپ قالدى؛ ئۆزۈمنى يامانلىقتىن نېرى قىلاي دېگەن ئادەم خەقنىڭ ئوڭلا نىشانى بولۇپ قالدى! **16** ھەم پەرۋەردىگار كۆردى، ھۆكۈم-ھەقىقەتنىڭ يوقلۇقى ئۆزىنىڭ نەزىردە ئىنتايىن يامان بىلىندى. ۋە ئۇ [ئامال قىلغۇدەك] ئىرمىغ ئادەمنىڭ يوقلۇقىنى كۆردى؛ [گۇناھكارلارغا] ۋەكىل بولۇپ دۇئا قىلغۇچى ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ كۆڭلى پارا كەندە بولدى. شۇڭا ئۇنىڭ ئۆز بىلىكى ئۆزىگە نىجات كەلتۈردى، ئۇنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى ئۆزىنى قولىلاپ چىداملىق قىلدى؛ **17** ئۇ ھەققانىيلىقنى قالقان-ساۋۇت قىلدى، يېشىغا نىجاتلىق دۇبۇلغىسىنى كىيدى؛ قىساس لباسىنى كىيم قىلدى، مۇھەببەتلىك قىزغىنلىقنى تون قىلىپ كىيدى. **18** ئادەملەرنىڭ قىلغانلىرى يېنچە، ئۇ ئۆلارغا قايتۇرىدۇ؛ رەقىبلىرىگە قەھر چۈشۈرىدۇ، دۈشمەنلىرىگە ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ، چەت ئاراللاردىكىلەر رگىمۇ ئۇ ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ. **19** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار غەربتە پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، كۈنچىقىشتا ئۇنىڭ شان-شەرىپىدىن قورقىدۇ؛ دۈشمەن كەلگۈندەك بىسىپ كىرگىنىدە، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا قارشى بىر تۇغىنى كۆتۈرۈپ بېرىدۇ؛ **20** شۇنىڭ بىلەن ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچى زىئونغا كېلىدۇ؛ ئۇ ياقۇپ جەمەتىدىكىلەر ئارىسىدىن ئىتائەتسىزلىكتىن يېنىپ توۋا قىلغانلارغا يېقىنلىشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **21** مەن بولسام، مانا، مېنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان ئەھدەم شۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ «سېنىڭ ئۈستۈڭگە قونۇپ تۇرغان مېنىڭ روھىم، شۇنداقلا مەن سېنىڭ ئاغزىڭغا قويغان سۆز-كالامىم بولسا، يۇنىڭدىن باشلاپ ئەبەدىلىكەبە دگىچە ئۆز ئاغزىڭدىن، نەسىلىڭنىڭ ئاغزىدىن ياكى نەسىلىڭنىڭ نەسىلىنىڭ ئاغزىدىن ھەرگىز چۈشمەيدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

60

ـ ئورە ئۇڭدى تۇر، نۇر چاچ! چۈنكى نۇرۇڭ يېتىپ كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلدى! **2** چۈنكى قاراڭغۇلۇق يەر-زېمىننى، قاپقارا زۇلمەت ئەل-يۇرتلارنى باسىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى سېنىڭدە كۆرۈنىدۇ؛ **3** ھەم ئەللەر نۇرۇڭ بىلەن، پادىشاھلار سېنىڭ كۆتۈرۈلگەن يورۇقلۇقۇڭ بىلەن ماڭىدۇ. **4** بېشىڭنى كۆتۈر، ئەتراپىڭغا قاراپ باق؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ يىغىلىدۇ؛ ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ـ ئوغۇللىرىڭ يىراقتىن كېلىدۇ، قىزلىرىڭ يانپاشلارغا ئارتىلىپ كۆتۈرۈپ كېلىنىدۇ. **5** شۇ چاغدا كۆرىسەن، كۆزلىرىڭ چاقناپ كېتىدۇ، يۈرە كلىرىڭ تېچچە كەپ، ئىچ-ئىچىگىگە پاتماي قالىسەن؛ چۈنكى دېڭىزدىكى بايلىقلار سەن تەرەپكە يۇرۇلۇپ كېلىدۇ، ئەللەرنىڭ مال-دۇنيالىرى يېنىڭغا كېلىدۇ. **6** توپ-توپ بولۇپ كەتكەن تۆگىلەر، ھەم مىدىيان ھەم ئەفاھدىكى تايلاقلار سېنى قاپلايدۇ؛ شىبادىكىلەرنىڭ ھەممىسى كېلىدۇ؛ ئۇلار ئالتۇن ھەم خۇشبۇي ئىپلىس كېلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى جاكارلايدۇ. **7** كېدارنىڭ بارلىق قوي پادىلىرى يېنىڭگا يىغىلىدۇ؛ نەبايوتنىڭ قوچقارلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ قوبۇل قىلىشىمغا ئېرىشىپ قۇربانگاھىمغا چىقىرىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن گۈزەللىك-جۇلالىقىمنى ئايان قىلىدىغان ئويمۇنى گۈزەللەشتۈرىمەن. **8** كەپتەرخانىلىرىغا قايتىپ كەلگەن كەپتەرلەردەك، ئۇچۇپ كېلىۋاتقان بۇلۇتتەك كېلىۋاتقان كىمدۇ؟ **9** چۈنكى ئاراللار مېنى كۈتىدۇ؛ شۇلار ئارىسىدىن ئوغۇللىرىڭنى يىراقتىن ئېلىپ كېلىشكە، ئۇز ئالتۇن-كۈمۈشلىرىنى بىللە ئېلىپ كېلىشكە، تارشىشتىكى كېمىلەر بىرىنچى بولىدۇ. ئۇلار خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ سانىڭ گۈزەللىك-جۇلالىق كەلتۈردى. **10** يات ئادەملەرنىڭ بالىلىرى سېپىللىرىڭنى قۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ چۈنكى غەزىپىمدە مەن سېنى ئۇردۇم، بىراق شاپائىتىم بىلەن سانىڭا رەھىم-مېھرىبانلىق كۆرسەتتىم. **11** دەرۋازىلىرىڭ ھەردائىم ئوچۇق تۇرىدۇ؛ (ئۇلار كېچە-كۈندۈز ئېتىلمەيدۇ) شۇنداق قىلغاندا ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىنى سانا ئېلىپ كەلگىلى، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئالدىڭغا يېتەكلەپ كەلگىلى بولىدۇ. **12** چۈنكى سانا خىزمەتتە بولۇشنى رەت قىلىدىغان ئەل ياكى پادىشاھلىق بولسا يوقىلىدۇ؛ مۇنداق ئەللەر پۈتۈنلەي بەربات بولىدۇ. **13** مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى گۈزەللەشتۈرۈشكە، لۇبانىنىڭ شەرپى، ـ ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنىڭ ھەممىسى سانا كېلىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئايىغىم تۇرغان يەرنى شەرەپلىك قىلىمەن. **14** سېنى خارلىغانلارنىڭ بالىلىرى بولسا ئالدىڭغا ئېگىلگىنىچە كېلىدۇ؛ سېنى كەمسىتكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئايىغىڭغا باش ئۇرىدۇ؛ ئۇلار سېنى «پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرى»، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ زىئونى» دەپ ئاتايدۇ. **15** سەن تاشلۇۋېتىلگەن ھەم نەپرەتكە تۇچرىغانلىقىڭ ئۈچۈن، ھېچكىم زېمىنىڭدىن ئۆتمىگەن؛ ئەمدىلىكتە مەن سېنى مەڭگۈلۈك بىر شان-شۆھرەت، ئەۋلاد-ئەۋلادلارنىڭ بىر خۇرسەنلىكى قىلىمەن. **16** ئەللەرنىڭ سۈتىنى ئېمىسەن، پادىشاھلارنىڭ ئەمچىكىدىن ئەمگەندەك [مېھىر-شەپقىتىگە] ئېرىشىسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنى تۇتۇۋالغىنىڭ نىجاتكارىڭ ھەم ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، «ياقۇبتىكى قۇدرەت ئىگىسى» دەپ بىلىسەن. **17** مىسنىڭ ئۇرنىغا ئالتۇننى، تۆمۈرنىڭ ئۇرنىغا كۈمۈشنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن، ياغاچنىڭ ئورنىغا مىسنى، تاشلارنىڭ ئورنىغا تۆمۈرنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ سېنىڭ ھاكىملىرىڭنى بولسا تىنىچ-ئارام قىلىمەن، بەگلىرىڭنى ھەققانىيلىق قىلىمەن. **18** زېمىنىڭدا زوراۋانلىقنىڭ ھېچ ساداسى بولمايدۇ، چېگرالىرىڭ ئېچىدە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەتمۇ يوق بولىدۇ، سەن سېپىللىرىڭنى «نىجات»، دەرۋازىلىرىڭنى «مەدھىيە» دەپ ئاتايسەن. **19** ئە قىياش كۈندۈزدە سانا نۇر بولمايدۇ، نە ئايىنىڭ جۇلاسى سانا يورۇقلۇق بەرمەيدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، سېنىڭ خۇدايىڭ گۈزەل جۇلالىقىڭ بولىدۇ. **20** سېنىڭ قۇياشىڭ ئىككىنچى ياتمايدۇ، ئېيىڭ تولۇنلۇقىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، ھەسرەت-قايغۇلۇق كۈنلىرىڭگە خاتىمە بېرىلىدۇ. **21** سېنىڭ خەلقىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىي بولىدۇ؛ يەر-زېمىنغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېنىڭ گۈزەل جۇلالىقىمنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆز قولۇم بىلەن تىككەن مايسا، ئۆز قولۇم بىلەن ئىشلىگىنم بولىدۇ. **22** سەي بىالا بولسا مىڭغا، ئەڭ كىچىكى بولسا ئۇلۇغ ئەلگە ئايلىنىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار بۇلارنى ئۆز ۋاقتىدا تېزدىن ئەمەلگە ئاشۇرىمەن.

61

«رەب پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئاجىز ئېزىلگەنلە رگە خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھلىگەن. ئۇ مېنى سۈنۈق كۆڭۈللەرنى ياساپ ساقايتىشقا، ئۆتقۇنلارغا ئازادلىقنى، چوشەپ قويۇلغانلارغا زىندانىنىڭ ئېچىۋېتىلىدىغانلىقنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ **2** پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلىنى، ھەم خۇدايىمىزنىڭ قىساسلىق كۈنىنى جاكارلاشقا، بارلىق قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلە رگە تەسەللى بېرىشكە مېنى ئەۋەتتى. **3** زىئوندىكى ھەسرەت-قايغۇ چەككەنلە رگە، كۈلۈللەرنىڭ ئورنىغا گۈزەللىكنى، ھەسرەت-قايغۇنىڭ ئورنىغا سۈركىلىدىغان شاد-خۇرراملىق مېيىنى، غەشلىك-مەيۈسلۈك روھىنىڭ ئورنىغا، مەدھىيە تونىنى كىيدۈرۈشكە مېنى ئەۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىيلىقنىڭ چوڭ دەرەخلىرى»، «پەرۋەردىگارنىڭ تىككەن مايسىلىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ئۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقى ئايان قىلىنىدۇ. **4** ئۇلار قەدىمكى خارابىزارلىقلارنى قايتىدىن قۇرىدۇ، ئەسلىدە ۋەيران قىلىنغان جايلارنى قايتىدىن تىكەيدۇ، خارابە شەھەرلەرنى، دەۋرىدىن-دەۋرگە ۋەيرانلىقتا ياتقان جايلارنى يېڭىباشتىن قۇرىدۇ؛ **5** ياقا يۇرتلۇقلار تۇرغۇزۇلۇپ، پادىلىرىڭنى باقىدۇ؛ ياتلارنىڭ بالىلىرى قوچىلىرىڭلار، ئۆزۈڭچىلىرىڭلار بولىدۇ. **6** بىراق سىلەر بولسا ئاللار، «پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى» دەپ ئاتىلىسىلەر، سىلەر توغرا ئاللاردا: «ئۇلار خۇدايىمىزنىڭ خىزمەتكارلىرى» دېيىلىدۇ، ئۇزۇقلىرىڭلار ئەللەرنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ شان-شەرەپلىرىگە ئورتاق بولىسىلەر. **7** خورلىنىپ، شەرمەندىلىكتە قالغىنىڭلارنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسە نىسۋە ئالىدۇ بېرىلىدۇ؛ رەسۋا قىلىنغانلىقىڭنىڭ ئورنىغا ئۇلار تەقسىماتىدا شادلىنىپ تەتەنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار زېمىنغا ئىككى ھەسسىلەپ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، مەڭگۈلۈك شاد-خۇرراملىق ئۇلارنىڭكى بولىدۇ. **8** چۈنكى مەن پەرۋەردىگار توغرا ھۆكۈم، ھەقىقەتنى ئەزىزلەيمەن، كويدۇرمە قۇربانلىق قىلىشتا ھەرقانداق يۇلاڭچىلىق ۋە ئالداڭچىلىققا نەپرەتلىنىمەن؛ مەن ئۇلارغا ھەقىقەت بىلەن تېگىشلىكنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ مەن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدىنى تۈزىمەن. **9** شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ نەسىلىنىڭ داڭقى ئەللەر ئارىسىدا، پەرزەنتلىرىنىڭ

داڭقى خەلقى-ئالەم ئارىسدا چىقىدۇ، ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى تونۇپ ئېتىراپ قىلىدۇكى، «ئۇلار بولسا پەرۋەردىگار بەختە ئاتا قىلغان نەسىلدۇر»». **10** ـ «مەن پەرۋەردىگارنى زور شاد-خۇرامىلىق دەپ بىلىپ شادلىنىمەن، جېنىم خۇدايىم ئۆپەيلىدىن خۇشالىلىنىدۇ؛ چۈنكى توي قىلىدىغان يېگىت ئۆزىگە «كاھىنلىق سەللە» كىيىۋالغاندەك، توي قىلىدىغان قىز لەۋلەۋ-ياقۇتلار بىلەن ئۆزىنى پەردازلىغاندەك، ئۇ نىجاتلىقىنىڭ كىيىم-كېچەكىنى ماڭا كىيدۈردى، ھەققانىيلىق تونى بىلەن مېنى پۈركەندۈردى. **11** چۈنكى زېمىن ئۆزىنىڭ بىخنى چىقارغىنىدەك، باغ ئۆزىدە تېرىلغانلارنى ئۈندۈرگىنىدەك، رەب پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بارلىق ئەللەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىقنى ھەم مەدھىيىنى ئۈندۈرىدۇ».

62

ـ «تاكى زىئوننىڭ ھەققانىيلىقى جۈلالىنىپ چاقناپ چىقىۋېچە، ئۇنىڭ نىجاتى لاۋۇلداۋاتقان مەشئەلدەك چىقىۋېچە، زىئون ئۈچۈن ھېچ ئارام ئالمايمەن، يېرۇسالىم ئۈچۈن ھەرگىز سۈكۈت قىلمايمەن، **2** ھەم ئەللەر سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى، بارلىق پادىشاھلار شان-شەرىپىڭنى كۆرىدۇ، ھەم سەن پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن ساڭا قويىدىغان يېڭى بىر ئىسىم بىلەن ئاتىلىسەن، **3** شۇنداقلا سەن پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا تۇرغان گۈزەل بىر تاج، خۇدايىڭنىڭ قولىدىكى شاھانە باش چەمبىرىكى بولىسەن. **4** سەن ئىككىنچى: «ئاجراشقان، تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايسەن، زېمىنىڭ ئىككىنچى: «ۋەيران قىلىپ تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى سەن: «مېنىڭ خۇشاللىقىم دەل ئۇنىڭدا!»، دەپ ئاتىلىسەن، ھەم زېمىنىڭ: «نىكاھلانغان» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەندىن خۇشاللىق ئالدۇ، زېمىنىڭ بولسا ياتلىق بولىدۇ. **5** چۈنكى يېگىت قىزغا باغلانغاندەك، ئوغۇللىرىڭ ساڭا باغلىنىدۇ، توي يېگىتى قىزدىن شادلانغاندەك، خۇدايىڭ سېنىڭدىن شادلىنىدۇ. **6** مەن سېپىللىرىڭدا كۆزەتچىلەرنى بېكىتىپ قويدۇم، ئى يېرۇسالىم، ئۇلار كۈندۈزمۇ ھەم كېچىسىمۇ ئارام ئالمايدۇ؛ ئى پەرۋەردىگارنى ئەسلەتكۈچى بولغانلار، سۈكۈت قىلما گالار! **7** ئۇ يېرۇسالېمنى تىكلىگۈچە، ئۇنى يەر-جاھاننىڭ ئوتىنىرىسىدا رەھمەت-مەدھىيىلەرنىڭ سەۋەبى قىلغۇچە، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمە گالار!». **8** پەرۋەردىگار ئوڭ قولى ھەم ئۆز كۈچى بولغان بىلىكى بىلەن مۇنداق قەسەم ئىچتى: ـ «مەن زىرائەتلىرىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئوزۇق بولۇشقا ئىككىنچى بەرمەيمەن، جاپا تارتىپ ئىشلىگەن يېڭى شاراب‌نىمۇ ياتلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئىككىنچى ئىچمەيدۇ؛ **9** زىرائەتلەرنى ئورۇپ يىغقانلار ئۆزلىرىلا ئۇنى يەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيدۇ؛ [ئۆزۈملەرنى] ئۆز ئۆگەنلەر مۇقەددەس ۋېيۋىمنىڭ سەيناللىرىدا ئۇلاردىن ئىچىدۇ». **10** ـ ئۆتۈڭلار، دەرۋازىلاردىن ئۆتۈڭلار! خەلقنىڭ يولىنى تۈز قىلىپ تەييارلا گالار! يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، تاشلارنى ئېلىپ تاشلۇۋېتىڭلار، خەلق-مىللەتلەر ئۈچۈن [يول كۆرسىتىدىغان] بىر ئوغنى كۆتۈرۈڭلار. **11** مانا، پەرۋەردىگار جاھاننىڭ چېتە-ياقىلىرىغا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: ـ زىئون قىزىغا مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «قارا، سېنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشۇڭ كېلىۋاتىدۇ! قارا، ئۇنىڭ ئۆزى مۇئكاپىتى ئۆزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئىنئامى ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **12** ۋە خەقلەر ئۇلارنى: «پاك-مۇقەددەس خەلق»، «پەرۋەردىگار ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلار» دەيدۇ؛ سەن بولساڭ: «ئىنتىلىپ ئىزدەلگەن»، «ھېچ تاشلۇۋېتىلمىگەن شەھەر» دەپ ئاتىلىسەن.

63

«بوزراھ شەھىرىدىن چىققان، ئۇستىبېشى قېنىق قىزىل رەڭلىك، كىيىم-كېچەك كلىرى قالتىس-كارامەت، زور كۈچ بىلەن قول سېلىپ مېڭىۋاتقان، ئېدومدىن مۇشۇ يەر گە كېلىۋاتقۇچى كىم؟» «ھەققانىيلىق بىلەن سۆزلىگۈچى مەن، قۇتقۇزۇشقا كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولغۇچىدۇرمەن». **2** «ئۇستىبېشىڭدىكىسى نېمىشقا قىزىل، قاندافسىگە كىيىم-كېچەك كلىرىڭ شاراب كۆچلىكىنى چەيلىگۈچىنىڭكىگە ئوخشاپ قالدى؟». **3** «مەن يالغۇز شاراب كۆچلىكىنى چەيلىدىم، بار ئەل-يۇرتلاردىن ھېچكىم مەن بىلەن بىللە بولغىنى يوق؛ مەن ئۇلارنى غەزىپىمدە چەيلىدىم، قەھرىمدە ئۇلارنى دەسسۈشتىم؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى كىيىم-كېچەك كلىرىم ئۈستىگە چاچىردى؛ مېنىڭ پۈتۈن ئۈستىبېشىم ۋەيلادى؛ **4** چۈنكى قەلبىمگە قىساس كۈنى ۋۇجۇدلىنىدى، شۇنداقلا مەن ھەمجەمەتلىرىمنى قۇتقۇزىدىغان يىل كەلدى؛ **5** مەن قارىسام، ياردەم قىلغۇدەك ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھېچكىمنىڭ قوللىمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئازابلىنىپ كۆتكۈزۈم پارا كەندە بولدى؛ شۇڭا ئۆز بىلىكىم ئۆزۈمگە نىجات كەلتۈردى؛ ئۆز قەھرىم بولسا، مېنى قولىلاپ ماڭا چىدام بەردى؛ **6** شۇنىڭ بىلەن ئەل-يۇرتلارنى غەزىپىمدە دەسسۈتكەنىمەن، قەھرىمدە ئۇلارنى مەست قىلىۋەتتىم، قانلىرىنى يەر گە تۆكۈۋەتتىم». **7** «مەن پەرۋەردىگارنىڭ شەپقەتلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيە گە لايىق قىلغانلىرى، ئۇنىڭ رەھمىدىللىقلىرىغا ئاساسەن، ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شەپقەتلىرىگە ئاساسەن، پەرۋەردىگارنىڭ بىر گە قىلغان ئىلتىپاتلىرى، ئىسرائىل جەمەتىگە ئىلتىپات قىلغان زور ياخشىلىقلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ **8** ئۇ ئۆزلارنى: ـ «ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ئالدامچىلىق قىلمايدىغان بالىلار» دەپ، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولدى. **9** ئۇلارنىڭ بارلىق دەردلىرىگە ئۇمۇ دەردداش ئىدى؛ «ئۇنىڭ يۈزىدىكى پەرىشتىسى» بولسا ئۇلارنى قۇتقۇزغان، ئۇ ئۆز مۇھەببىتى ھەم رەھىمدىللىقى بىلەن ئۇلارنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان؛ ئاشۇ قەدىمكى بارلىق كۈنلەردە ئۇلارنى ئۆزىگە ئارتىپ كۆتۈۋ رگەن؛ **10** بىراق ئۇلار ئاسىيلىق قىلىپ ئۇنىڭ مۇقەددەس روىىغا ئازار بەردى؛ شۇڭا ئۇلاردىن يۈز ئۆرۈپ ئۇ ئۇلارنىڭ دۈشمىنىگە ئايلىنىپ، ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلدى. **11** بىراق ئۇ: ـ «مۇسا يەغىنەمبىرىم! مېنىڭ خەلقىم!» دەپ ئەينى كۈنلەرنى ئەسلەپ توختىدى. ئەمدى ئۇ [پادىسى بولغانلارنى] پادىچىلىرى بىلەن دېڭىزدىن چىقىرىۋالغۇچى قېنى؟ ئۇزنىڭ مۇقەددەس روىىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئورنۇزۇپ قويغۇچى قېنى؟ **12** ئۇنىڭ گۈزەل شەرەپلىك بىلىكى مۇسانىڭ ئوڭ قولى ئارقىلىق ئۇلارنى يېتە كلىگۈچى بولدى، ئۇزى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر نامنى تىكلەپ، ئۇلار ئالدىدا سۈلارنى بۆلۈۋەتكۈچى، **13** ئۇلارنى دالادا ئە ركىن كېزىپ يۈرىدىغان ئاتىغە ك، ھېچ پۇتلاشتۇرماي ئۇلارنى دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىدىن ئوتكۈزگۈچى قېنى؟ **14** ماللار جىلغىغا ئوتلاشقا چۈشكەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇلارغا ئارام بەردى؛ سەن ئۆزۈڭ گۈزەل-شەرەپلىك بىر نامغا ئېرىشىش ئۈچۈن، سەن مۇشۇ يوللار بىلەن خەلقىڭنى يېتە كلىدىڭ. **15** ئاھ، ئاسمانلاردىن نەزىرىڭنى چۈشۈرگىن، سېنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىڭ، گۈزەللىك-شەرەپىڭ ئۇرغان ماكانىڭدىن [ھالىمغا] قاراپ باق! قېنى ئوتلۇق مۇھەببىتىڭ ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭ!؟ ئىچكىنى ئاغرىتىشلىرىڭ، رەھمىدىللىقلىرىڭ قېنى؟ ئۇلار ماڭا كەلگەندە يېسىلىپ قالدىمۇ؟ **16** چۈنكى گەرچە ئىبراھىم بىزنى تونۇمىسىمۇ، ياكى ئىسرائىل گەرچە بىزنى ئېتىراپ قىلمىسىمۇ، سەن ھامان بىزنىڭ ئاتىمىز؛ سەن پەرۋەردىگار بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ ئەزەلدىن تارتىپ «ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز» سېنىڭ نامىڭدۇر. **17** ئى پەرۋەردىگار، نېمىشقا بىزنى يوللىرىڭدىن ئازدۇرغانسەن؟ نېمىشقا ئۆز ۋۇجۇدۇڭ قورقۇشتىن ياندۇرۇپ كۆڭلىمىزنى تاش قىلغانسەن؟! قۇللىرىڭ ئۈچۈن، ئۆز مىراسىڭ بولغان قەبىلىلەر ئۈچۈن، يېنىمىزغا يېنىپ كەلگەيسەن! **18** مۇقەددەس خەلقىڭ پەقەت ئازغىنە ۋاقىتلا [تەۋەلىكىگە] ئىگە بولالىغان، دۈشمەنلىرىمىز مۇقەددەس جايىڭنى ئاياغ ئاستى قىلدى؛ **19** شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆزۈندىن ۋۇيان سەن ئىدارە قىلىپ باقمىغان، سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتىلىپ باقمىغان بىر خەلقتەك بولۇپ قالدۇق!

64

ئاھ، سەن ئاسمانلارنى يىرتۇېتىپ، يە رگە چۈشكەن بولسا ئىدى! تاغلار بولسا يۈزۈڭ ئالدىدا ئېرىپ كېتەتتى! مانا مۇشۇنداق بولغاندا ئۆتۈرۈۋقتا ئوت ياقىقاندەك، ئوت سۇنى قاينىتاقاندەك، سەن نامىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئايان قىلغان بولاتتىڭ، ئەللەر يۈز ئۆگىنلا تىترەپ كېتەتتى! **3** سەن بىز كۈتمىگەن دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان ۋاقىتىڭدا، سەن چۈشكەندىك، يۈز ئۆگىن تاغلار راستلا ئېرىپ كەتتى! **4** سەندىن باشقا ئۆزىگە تەلەرۋۇپ كۈتكەنلەر ئۈچۈن ئىشلىگۈچى بىر خۇدانى، ئادەملەر ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان، قۇلاققا يېتىپ باقمىغان، كۆز كۆرۈپ باقمىغاندۇر! **5** سەن ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئادەمنىڭ، يەنى يوللىرىڭدا مېڭىپ، سېنى سېغىنغانلارنىڭ ھاجىتىدىن چىقىۋېچە ھەمراھدۇرسەن؛ بىراق مانا، سەن غەزەپتە بولدۇڭ، بىز بولساق گۇناھتا بولدۇق؛ ئۇنداق ئىشلار ئۆزۈن بولۇەردى؛ ئەمدى بىز قۇتقۇزۇلامدۇق؟ **6** ئەمدى بىز ناپاك بىر نەرسىگە ئوخشاش بولدۇق، قىلىۋاتقان بارلىق «ھەققانىيەتلىرىمىز» بولسا بىر ئەۋرەت لا تىسىغلا ئوخشايدۇ، خالاس؛ ھەممىز يوپۇرماقتەك خازان بولۇپ كەتتۇق، قەبىھلىكلىرىمىز شامالدەك بىزنى ئۆچۈرۈپ تاشلىۋەتتى. **7** سېنىڭ نامىڭنى چاقىرىپ ئىدا قىلغۇچى، ئىلتىپاتىڭنى تۇتۇشتا قوزغالغۇچى ھېچ يوقتۇر؛ چۈنكى سەن يۈز ئۆگىنى بىزدىن قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ، قەبىھلىكلىرىمىزدىن بىزنى سولاشتۇرغۇزدۇڭ. **8** بىراق ھازىر، ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ بىز سىغىز لاي، سەن بىزنىڭ ساپالچىمىزدۇرسەن؛ ھەممىمىز بولساق قول ئۆڭدا ياسالغانىدۇرمىز؛ **9** ئى پەرۋەردىگار، بىر گە قارا تقان غەزىپىڭنى زور

قلىغايسەن، قەبىھلىكنى مەڭگۈزگىچە ئەسلەپ يۈرمىگەن، مانا، قارىغىن، ھەممىز سېنىڭ خەلقىڭدۇرمىز! **10** مۇقەددەس شەھەرلىرىڭ جاڭگىلى، زىئۇنۇ جاڭگىل بولۇپ قالدى، يېرۇسالىم ۋەيران بولدى، **11** تاتا-بوۋىمىز سېنى مەدھىيىلىگەن جاي، پاك-مۇقەددەسسىلك، گۈزەل-پارلاقلىق تۇرالغۇسى بولغان ئۆيىمىز بولسا ئوت بىلەن كويۈپ كۈل بولدى؛ قەدر-قىممەتلىك نەرسىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ۋەيران قىلىۋېتىلدى. **12** مۇنۇ ئىشلار ئالدىدا تۇرۇۋېتىپ چەتكە ئالامسەن، ئى پەرۋەردىگار؟ سۈكۈت قىلىپ تۇرامسەن؟ بىزنى بولۇشچە خار قىلىپ تۇروۋېرەمسەن؟»

65

ئەزەلدىن مېنى ئىزدىمىگەنلە رگە مېنى سوراش يولىنى ئاچتىم؛ مەن ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلە رگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم. مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالمىغان يات بىر ئەلگە مەن: ـ «ماڭا قارا، ماڭا قارا» ـ دېدىم. **2** بىراق يامان يولدا ماڭىدىغان، ئۆزىنىڭ پىكىر-خىيالىغا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى بىر خەلققە بولسا مەن كۈن بويى قولۇمنى ئۆزىنىڭ ئىنتىلىپ كەلدىم. **3** يەنى باغلاردا قۇربانلىق قىلىپ، ئۆلارنى خىشلىق سۇپىلار ئۈستىدىمۇ كويدۇرۇپ، كۆز ئالدىمدىلا زەردەمگە تېگىدىغان بىر خەلق؛ **4** ئۆلار قەبرىلەر ئارىسىدا ئولتۇرىدۇ، مەخپىي جايلاردىكىلەر تۈنەپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۆلار چوشقا گۆشىنى يەيدۇ، قازان-قاچىلىرىدا ھەرقانداق يىرگىنچلىك نەرسىلىرىنىڭ شوربىسى بار. **5** ئۆلار: «تۇرۇۋېتىڭ بىلەن بول، ماڭا يېقىنلاشقۇچى بولما؛ چۈنكى مەن سەندىن پاكمەن» ـ دەيدۇ، مۇشۇلار دىمىغىغا كەرگەن ئىس-تۈتەك، كۈن بويى تۈچەمەي تۇرىدىغان ئوتتۇر! **6** مانا، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈنۈكلۈك تۇرىدۇ ئۈكى ـ مەن سۈكۈت قىلىپ تۇرمايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ بەلكى ھەم سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلارنى، شۇنداقلا تاغ چوققىلىرىدا ئىسرىق ياققان، دۆڭلەر ئۈستىدىمۇ مېنى ھاقارەتلىگەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بىرلىكتە قايتۇرىمەن، ـ شۇلارنى ئۆز قۇچاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، مەن ئىلگىركى قىلغانلىرىنى ئۆز قۇچاقلىرىغا ئۆلچەپ قايتۇرىمەن. **8** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ساپاق ئۈزۈمنىڭ «سارقىندى شىرنە»سى كۆرۈنگەندە، خەقلەرنىڭ: «ئۇنى چەيلۈپتىپ ۋەيران قىلمىسۇن، چۈنكى ئۇنىڭدا بەركەت تۇرىدۇ» دېگىنىدەك، مەن ئۆز قۇللىرىمنىڭ سەۋەبىدىنلا شۇنداق قىلىمەنكى، ئۈلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلمايمەن. **9** شۇنداق قىلىپ مەن ياقۇپتىن بىر نەسىلنى، يەھۇدادىمۇ تاغلىرىمغا بىر ئىگىدارنى چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تاللىغانلىرىم [زېمىنغا] ئىگە بولىدۇ، مېنىڭ قۇللىرىم شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ. **10** مېنى ئىزدىگەن خەلقىم ئۈچۈن، شارون بولسا يەنە قوي پادىلىرىغا قوتان، ئاخور بولسا كالا پادىلىرىغا قونالغۇ بولىدۇ. **11** بىراق پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، مۇقەددەس تېغىمنى ئۇنتۇغۇچى، «تەلەي» [دېگەن بۇت] ئۈچۈن داستىخان سالغۇچى، «تەقدىر» [دېگەن بۇت] ئۈچۈنمۇ ئەبجەش شارابنى قويۇپ قاچىلارنى تولدۇرغۇچىسىلەر، **12** مەن سىلەرنى قىلىچقا «تەقدىر» قىلدىم، سىلەرنىڭ ھەممىڭلار قىرغىنچىلىقتا باش ئېگىسىلەر؛ چۈنكى مەن چاقىردىم، سىلەر جاۋاب بەرمىدىڭلار، مەن سۆز قىلدىم، سىلەر قۇلاق سالمىدىڭلار، ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانىنى قىلىۋاتىسىلەر، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىغانسىلەر. **13** شۇڭا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم يەيدۇ، سىلەر ئاچ قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم ئىچىدۇ، بىراق سىلەر ئۇسسۇز قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم شادلىنىدۇ، سىلەر شەرمەندىلىكتە قالىسىلەر؛ **14** مانا، كۆڭلىدىكى شاد-خۇراملىقتىن قۇللىرىم ناخشا ئېيتىدۇ، سىلەر كۆڭلىدىكى ئازابتىن زار-زار يىغلايسىلەر، روھ-قەلب سۈنۈقلۇقىدىن نالە-پەريياد كۆتۈرىسىلەر. **15** ئىسمىڭلارنى مېنىڭ تاللىغانلىرىمغا لەنەت بولۇشقا قالدۇرىسىلەر. رەب پەرۋەردىگار سېنى ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ئۆزىنىڭ قۇللىرىغا باشقا بىر ئىسىمنى قويۇپ بېرىدۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن كىمكى ئۆزىگە بىر بەختنى تىلىسە، «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن ئاشۇ بەختنى تىلەيدۇ، كىمكى قەسەم ئىچمەكچى بولسا، ئەمدى «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىدۇ؛ چۈنكى بۇرۇنقى دەردـ ئەلەملەر ئۇنتۇلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۆلارنى كۆزۈمدىن يوشۇردۇم. **17** چۈنكى قارا كۆلەر، مەن يېڭى ئاسمانلارنى ۋە يېڭى زېمىنى يارىتىمەن؛ ئىلگىركى ئىشلار ھېچ ئەسلەتمەيدۇ، ھەتتا ئەسكە كەلمەيدۇ. **18** ئەكسىچە سىلەر مېنىڭ يارىتىدىغانلىقىمدىن خۇشاللىنىڭلار، مەڭگۈگە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، چۈنكى مەن يېرۇسالېمنى شاد-خۇراملىق، ئۇنىڭ خەلقىنى خۇشاللىق بەرگۈچى قىلىپ يارىتىمەن. **19** ئۆزۈمنۇ يېرۇسالېمدىن شاد-خۇراملىقتا بولىمەن، شۇنداقلا ئۆز خەلقىمدىن خۇشاللىنىمەن؛ ئۇنىڭدا نە يىغا ئاۋازى، نە نالە-پەريادلار ئىككىنچى ئاڭلانمايدۇ، **20** ئۇنىڭدا يەنە بىرنەچچە كۈنلۈك چاچراپ كەتكەن بوۋاق بولمايدۇ، ياكى ۋاقتى توشمايۋاقتىسىز كەتكەن بوۋاي بولمايدۇ؛ يۈز ياشقا كىرگەن بولسا «يېگىت» سانىلىدۇ، شۇنىڭدەك گۇناھكار يۈز ياشقا كىرىپ ئۆلگەن بولسا «خۇدانىڭ لەنىتىگە ئۇچرىغان» دەپ ھېسابلىنىدۇ. **21** ئۆلار ۋەيلەرنى سالىدۇ، ئۆلاردا تۇرىدۇ؛ ئۆلار ئۆزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، ئۆلاردىن مېۋە يەيدۇ؛ **22** ئۆلار ياسىغان ۋەيلەردە، باشقا بىرسى تۇرمايدۇ؛ تىكلىگەن ئۆزۈمزارلاردىن، باشقا بىرسى مېۋە ئېلىپ يېمەيدۇ، چۈنكى خەلقىمنىڭ كۈنلىرى دەرەختىڭ ئۆمرىدەك بولىدۇ؛ مېنىڭ تاللىغانلىرىم ئۆزلىرى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىدىن ئۆز ئۆمرىدە تولۇق بەھرىمەن بولىدۇ. **23** ئۆلارنىڭ قىلغان ئەمگىكى بىكارغا كەتمەيدۇ، ياكى ئۆلارنىڭ بالىلىرى تۇغۇلغانلىقا كېلەچىكى تولغۇلۇقتا ۋەھىمە مەۋجۇت بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۆلار پەرۋەردىگار بەختىدە ئاتا قىلغان نەسىلدۇر، ئۆلارنىڭ پەرزەنتلىرىمۇ شۇنداق. **24** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۆلار ندا قىلىپ چاقىرماستىنلا، مەن ئىجابەت قىلىمەن؛ ئۆلار دۇئا قىلىپ سۆزلەۋاتقىنىدىلا، مەن ئۆلارنى ئاڭلايمەن. **25** بۈرە ھەم پاقلان بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ؛ شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ، يىلانىڭ رىزقى بولسا تۈپا-چاڭلا بولىدۇ. مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

66

«پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەرىدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق تۈيۈ-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ **2** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان، ئۆلار شۇنداق بولغاچقىلا بارلىققا كەلگەن ئەمەسمىدى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن مەن نەزىرىمنى شۇنداق بىر ئادەمگە سالىمەن: ـ مۇمىن- كەمتەر، روھى سۈنۈق، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ تىترەك باسىدىغان بىر ئادەمگە نەزىرىمنى سالىمەن. **3** كالا سويغان كىشى ئادەمنىمۇ ئۆلتۈرىدۇ، قوزىنى قۇربانلىق قىلغان كىشى ئىتنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇپ ئۆلتۈرىدۇ؛ ماڭا ھەدىيە تۈتقۇچى چوشقا قېنىنىمۇ تۈتۈپ بەرمەكچىدۇر، دۇئاسىنى ئەسلىتىشكە خۇشبۇي ياققۇچى مەيۋىدىمۇ مەدھىيە ئوقۇيدۇ، بەرھەق، ئۆلار ئۆزى ياقتۇرىدىغان يولىرىنى تاللىغان، كۆڭلى يەرگىنچىلىك نەرسىلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. **4** شۇڭا مەنمۇ ئۆلارنىڭ كۈلپەتلىرىنى تاللايمەن؛ ئۆلار دەل قورقىدىغان ۋەھىمىلەرنى ېىشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن چاقىرغىنىمدا، ئۆلار جاۋاب بەرمىدى؛ مەن سۆز قىلغىنىمدا، ئۆلار قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانىنى قىلدى، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىدى». **5** «ئى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئالدىدا قورقۇپ تىترەيدىغانلار، ئۆزىڭ دېگىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ «سىلەرنى نامىمغا [سادىق بولغانلىقىڭلار] ئۈچۈنلا چەتكە قاققانلار بولسا، يەنى سىلەردىن نەپرەتلىنىدىغان قېرىنداشلىرىڭلار سىلە رگە: ـ «قېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۈلۈغلۇق ئايان قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلارنى كۆرەلەيدىغان بولىمىز!» ـ دېدى؛ بىراق شەرمەندىلىكتە قالغانلار ئۆزلىرى بولىدۇ. **6** ئاڭلاڭلار! ـ شەھەردىن كەلگەن چۇقان-سۈرەنلەر! ئاڭلاڭلار! ـ ئىبادەتخانىدىن چىققان ئاۋازنى! ئاڭلاڭلار! ـ پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىگە [يامانلىقلىرىنى] قايتۇرۇۋاتىدۇ!» **7** ـ تولغىقى تۇتماي تۇ بوشىنىدۇ؛ ئاغرىقى تۇتماي تۇ ئوغۇل بالا تۇغىدۇ! **8** كىمنىڭ مۇشۇنداق ئىش توغرۇلۇق خەۋىرى باردۇ؟ كىم مۇشۇنداق ئىشلارنى كۆرۈپ باققان؟ زېمىن بىر خەلقنى بىر كۈن ئىچىدىلا تۇغدىغان ئىش بارمۇ؟ دەقىقە ئىچىدىلا بىر ئەلنىڭ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟ چۈنكى زىئۇنىڭ ئەمدىلا تولغىقى تۇتۇشىغا، ئۇ تۇغۇل بالىلىرىنى تۇغدى! **9** بىرسىنى بوشىنىش ھالىتىگە كەلتۈرگەن بولسام، مەن بالىنى چىقارغۇزمايمۇ قالامتىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئۆزۈم تۇغدۇرغۇچى تۇرسام، بالىياتقۇنى ئېتىۋېتىپمەنمەن؟ ـ دەيدۇ خۇدايىڭ. **10** يېرۇسالېم بىلەن بىللە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، ئۇنى سۆيگۈچىلەر، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇشاللىنىڭلار! ئۇنىڭ ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلەر، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شادلىق بىلەن شادلىنىڭلار! **11** چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ تەسەللى بېرىدىغان ئەچىە كلىرىدىن ئېمىپ قانائەتلىنىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر قانىغۇچە ئېچىپ چىقىسىلەر، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ زورلۇقىدىن كۆكۈلۈڭلار خۇرسەن بولىدۇ». **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇنىڭغا تاشقان دەريادەك ئارام-خاتىرجەملىكنى، تېشىپ كەتكەن ئېقىمدەك ئەللەرنىڭ شان-شەرەپلىرىنى سۈنۈپ بېرىمەن؛ سىلەر ئېمىسىلەر، سىلەر يانىپاشقا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىسىلەر، ئېتە كتە ئە كىلتىلىسىلەر. **13** خۇددى ئانا بالىسىغا تەسەللى بە رگەندەك، مەن شۇنداق سىلە رگە تەسەللى بېرىمەن؛ سىلەر

يېرۇسالېمدا تەسەللىگە ئىگە بولىسىلەر. **14** سىلەر بۇلارنى كۆرگەندە كۆڭۈلۈكلار شادلىنىدۇ، سەۋىگە كىلىرىكلار يۈمران ئوت-چۆپتەك ياشناپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۆز قۇللىرىغا ئايان قىلىنىدۇ، ئۇ دۈشمەنلىرىگە قەھرىنى كۆرسىتىدۇ. **15** چۈنكى غەزەپنى قەھر بىلەن، تەنبىھنى ئوت يالقۇنلىرى بىلەن چۈشۈرۈشنى ئۈچۈن، مانا، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن كېلىدۇ، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن قۇيۇندەك كېلىدۇ. **16** چۈنكى ئوت بىلەن ھەم قىلىچ بىلەن پەرۋەردىگار بارلىق ئەت ئىگىلىرىنى سوراق قىلىپ جازالايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر نۇرغۇن بولىدۇ. **17** «باغچىلار»غا كىرىش ئۈچۈن پاكىزلىنىپ، ئۆزلىرىنى ئايرىم تۇتۇپ، ئوتتۇرىدا تۇرغۇچىنىڭ گېپىگە كىرگەنلەر، شۇنداقلا چوشقا گۆشىنى، يەرگىنچلىك بولغانىنى، جۈملىدىن چاشقانلارنى يەيدىغانلار بولسا جىمىسى تەڭ تۇگىشىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ھەم ۋەيلىغانلىرى مېنىڭ ئالدىمىدىۇر؛ بىراق بارلىق ئەللەر، ھەممە تىلدا سۈزلەيدىغانلارنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېلىپ مېنىڭ شان-شەرىپىمنى كۆرىدۇ؛ **19** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر كارامەت بەلگىنى تىكلەيمەن؛ ھەم ئۇلاردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئەللە رگە ئەۋەتىمەن؛ نام-شۇھرىتىمنى ئاڭلىمىغان، شان-شەرىپىمنى كۆرۈپ باقمىغان تارشىشقا، لۇئىيە گە، ئوقياچىلىقتا داڭقى چىققان لۇدقا، ئۇبال، گېرىتسىيە گە ھەم يىراق چەتئەلدىكى ئاراللارغا ئۇلارنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى جاكارلايدۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار «ئاشلىق ھەدىيە»نى پاكىز قاچىلارغا قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەلگەندەك، شۇلار بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىغان ھەدىيە سۈپىتىدە قېرىنداشلىرىكلارنىڭ ھەممىسىنى ئەللەردىن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاتلارغا، جەڭ ھارۋىلىرىغا، سايىۋەنلىك ھارۋا-زەمبىللە رگە، قېچىرلارغا ھەم نار تۆگىگە رگە مىنىدۇرۇپ مۇقەددەس تېغىمغا، يەنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ھەم مەن ئۇلاردىن بەزىلىرىنى كاھىنلار ھەم لاۋىيلار بولۇشقا تاللايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** چۈنكى مەن يارىتىدىغان يېڭى ئاسمانلار ھەم يېڭى زېمىن ئۆزۈمنىڭ ئالدىدا دائىم تۇرغاندەك، سېنىڭ نەسلىڭ ھەم ئىسمىڭ تۇرۇپ ساقلىنىدۇ. **23** ھەم شۇنداق بولىدۇكى، يېڭى ئايمۇ يېڭى ئايدا، شابات كۈنىمۇ شابات كۈنىدە، بارلىق ئەت ئىگىلىرى مېنىڭ ئالدىمغا ئىبادەت قىلغىلى كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىرتقا چىقىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىگە قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى يەۋاتقان قۇرتلار تۈلەيدۇ؛ ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋاتقان ئوت تۈچمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە يەرگىنچلىك بىلىنىدۇ.

يەرەمىيا

1 بنيامىن قەبىلىسى زېمىنىدىكى ئاناتوت يېزىسىدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلاردىن بولغان ھىلقىيانىڭ ئوغلى يەرەمىيانىڭ سۆزلىرى [تۆۋەندە خاتىرىلىنىدۇ]: ـ **2** يەھۇدا پادىشاھى، ئامونىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ كۆنلىرىدە، يەنى ئۇ تەختكە ئولتۇرغان ئون ئوچىنچى يىلىدا [يەرەمياغا] پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى؛ **3** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۆنلىرىدە ھەمدە يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ ئون برىنچى يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، يەنى شۇ يىلنىڭ بەشىنچى ئېيىدا يېرۇسالېمدىكىلەر سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەنە كېلىپ تۇردى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: **5** ـ ئاناگىنىڭ قورسىقىدا سېنى ئاپىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەتتىم؛ سەن بالىياتقۇدىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى تۇرۇمگە ئاتاپ، ئەللە رگە پەيغەمبەر بولۇشقا تىكلىدىم، ـ دېيىلدى. **6** مەن بولسام: ـ ئاپلا، پەرۋەردىگار! مەن گەپ قىلىشنى بىلمەيمەن؛ چۈنكى مەن گۈدەك بالىدۇرمەن، دېدىم. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ تۇرۇنكىنى گۈدەك بالا، دېمە؛ چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن؛ ۋە مەن سېنى نېمە دە دەپ بۇيرۇسام، سەن شۇنى دەيسەن. **8** ئۇلاردىن قورقما؛ چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دېدى. **9** ۋە پەرۋەردىگار قولىنى سوزۇپ ئاغزىمغا تەككۈزدى؛ پەرۋەردىگار ماڭا: مانا، تۇرۇ سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قويدۇم؛ **10** قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۇكۇش، ھالاك قىلىش ۋە ئۆرۈش، قۇرۇش ۋە تېرىپ ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئەللەر ۋە پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تىكلىدىم، ـ دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: «يەرەمىيا، نېمنى كۆرۈۋاتىسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «بادام دەرىخىنىڭ شېخىنى كۆرۈۋاتىمەن» ـ دېدىم. **12** پەرۋەردىگار ماڭا: «كۆرگىنىڭ ياخشى بولدى؛ چۈنكى مەن سۆزۈمنىڭ ئەمەلىيلىشىشى ئۈچۈن سۆزۈمنى كۆزىتىپ تۇرىمەن» ـ دېدى. **13** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ: «نېمنى كۆرۈۋاتىسەن؟» ـ دېيىلدى. مەن: «پورۇق-پوراق قاينىۋاتقان، ئاغزى شىمال تەرىپىدىن قىيسايغان بىر قازانىنى كۆردۈم» ـ دېدىم. **14** پەرۋەردىگار ماڭا: ـ كۆلەپەت شىمال تەرەپتىن كېلىپ بۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە بۇسۇپ كېلىدۇ ـ دېدى. **15** ـ چۈنكى مانا، مەن شىمالىي پادىشاھلىقلارنىڭ بارلىق جەمەتلىرىنى چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ تۇلار كېلىدۇ، پادىشاھلار ھەربىرى تۇز تەختىنى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرى ئالدىغا سېلىپ، ھەمە سېپىللارغا ۋە يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇمغا تەييارلىنىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن مەن [يەھۇدادىكىلەرنىڭ] بارلىق رەزىللىكلىرى ئۈچۈن تۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈملىرىنى جاكارلايمەن؛ چۈنكى تۇلار مەندىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇيى يېقىپ، تۇز قولىدىن ياسىغانلىرىغا چوقۇندى. **17** سەن ئەمدى بېلىڭنى باغلاپ تۇرۇ؛ ۋەكىدىن تۇرۇپ، ساڭا ئېيتقانلىرىمنىلا ھەممىسىنى تۇلارغا ئېيت؛ تۇلار ئالدىدا ھودۇقۇپ كەتمىگىن؛ بولىسا مەن سېنى تۇلار ئالدىدا ھودۇقتۇرىمەن. **18** قارا، مەن بۈگۈن سېنى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىغا، ئەمىرلىرىگە، كاھىنلىرىغا ھەم يۇتكۇل زېمىن خەلقىگە قارشى تۇرغۇچى مۇستەھكەم شەھەر، تومۇز تۇۋۇرۇك ۋە مىس سېپىللاردەك تىكلىدىم. **19** تۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ ـ چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** بېرىپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا مۇنداق جار سالغىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنىڭ ياش ۋاقتىڭدىكى ۋاپادارلىقىڭنى، يەنى قىزنىڭ تاشقىغا بولغان مۇھەببىتىدەك سېنىڭ چۈل-بايابانىدا، يەنى تېرىلمىغان يەرلەردە ماڭا ئە گىشىپ يۈ رگەنلىرىڭنى سېنىڭ ئۈچۈن ئەسلەيمەن. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارغا پاك، ئالاھىدە ئاتالغان، تۇلار ئۈنىڭ تۇز ھوسۇلىنىڭ ئۈنجى مېۋىسى دەپ قارالغاندى؛ تۇلارنى يەۋالماقچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى گۇناھكار دەپ ھېسابلانغاندى ھەم تۇلارنىڭ باشلىرىغا بالا-يىتاپەت چۈشكەندى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق ئائىلە-تاۋابئاتلىرى: ـ **5** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندە زادى قانداق ئادالەتسىزلىكلەرنى بايقاپتۇ، تۇلار مەندىن شۇنچە يىراقلىشىدۇ؟ تۇلار نېمىشقا بىمەنە بۇتلارغا باش ئۇرۇۋې، تۇزلىرى بىمەنە بولۇپ كەتتى؟ **6** تۇلار ھېچقاچان: «بىزنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىپ، بابا ۋاۋاندىن، يەنى چۈل-دەشت ۋە تىك ئازگاللار بىلەن قاپلانغان جايلاردىن، قۇرغاقچىلىق ۋە تۇلۇم سايىسى ئوراپ تۇرغان يەرلەردىن، ئادەمزات ئۆتمەيدىغان ھەمدە ئىنسان تۇرمايدىغان بىزنى ئۆتكۈز زگەن پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ سوراپ قويۇشمايتىغۇ؟ **7** مەن سىلەرنى مېۋىسى ھەم موچىلىقىدىن ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن مۇنبەت بىر زېمىنغا ئېلىپ كەلگەنمەن؛ سىلەر كېلىپ زېمىنىمنى بۇلغىدىڭلار، مېنىڭ مىراسىمنى يىرگىنچلىك بىر نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويدۇڭلار. **8** كاھىنلار: «پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ ھېچ سوراپ قويمىدى؛ تەۋراتنى-قانۇن ئىجرا چىلىرى مېنى ھېچ تونۇمىدى؛ خەلق پادىچىلىرى ماڭا ئاسىيلىق قىلدى، يەغەمبەرلەر بولسا باتالنىڭ نامىدا بېشارەت بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھېچ پايدىسز بىمەنە نەرسىلە رگە ئە گىشىپ كەتتى. **9** شۇڭا سىلەر بىلەن دەۋالاشماقچىمەن، بالىلىرىڭلار ھەم بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بىلەن دەۋالىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** ـ سىلەر سىپرۇستىكى دېڭىز ۋىلىرىغا ئۆتۈپ بېقىڭلار، كېدارغا تە كشۈرۈشكە ئادەم ئەۋەتىپ بېقىڭلار ـ مۇشۇنداق بىر ئىش زادى بولۇپ باققانمۇ-يوق دەپ كۆرۈپ بېقىڭلار ـ **11** قايسى بىر ئەل تۇز ئىلاھلىرىنى (تۇلار ھېچ ئىلاھ ئەمەس، ئەلۋەتتە) تۇ زگەرتكەنمۇ؟ لېكىن مېنىڭ خەلقىم تۇزلىرىنىڭ شان-شەرىپى بولغۇچىسىنى بولسا پايدىسىز-بىمەنە بىر نەرسىگە ئالماشتۇرغان. **12** ئۇنىڭغا ئەجەبلىنىڭلار، ئى ئاسمانلار، ھاڭ-تاڭ بولۇڭلار! ساراسىمگە چۈشۈڭلار! چۈچۈڭلار! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **13** ـ چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ئىككى رەزىل ئىشنى قىلدى؛ تۇلار ھاياتلىق سۇ مەنبەسى بولغان مەندىن ۋاز كەچتى؛ ئاندىن تۇزلىرى ئۈچۈن سۇ ئازگاللىرىنى، يەنى سۇ تورمايدىغان يېرىق سۇ ئازگاللىرىنى يونۇپ چىقتى. **14** ئىسرائىل ئەسلى قۇلمىدى؟ ئۇ خوجايىننىڭ ئۆيىدە تۇغۇلغان قۇلمىدى؟ نېمىشقا ئەمدى ئۇ ئوڭىغا ئايلىنىپ قالدى؟ **15** ياش شىرلار ئۇنى ئوڭىا قىلىپ ھۇركىرىدى، تۇلار ئاۋازىنى قويۇۋەتتى؛ تۇلار [ئىسرائىل] زېمىنىنى ۋەيرانە قىلدى، شەھەرلىرى كويدۇرۇلدى، ئادەمزاتسىز قالدى. **16** ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەتتا نوف ۋە تاھپانەس شەھىرىدىكىلەرمۇ چوققاكىنى يېرىۋەتتى. **17** بۇ ئىشلارنى تۇزۇڭ كەلتۈرۈپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ساڭا يول باشلاۋاتقىنىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ۋاز كەچكەندىڭ. **18** ئەمدى بۇگۈنكى كۈندە يەنە شىھور دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن مىسىرنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ [ئەفرات] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ **19** تۇز رەزىللىكىڭ تۇز ئۆگىگە ساۋاق ئېلىپ كېلىدۇ، تۇز ئۆكۈنىڭ يېنىمدىن چەتنەپ كەتكىنىڭ تۇز ئۆگىگە تەنبىھ بولىدۇ، ئەمدى سېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ۋاز كەچكىنىڭ ۋە مېنىڭ قورقۇنچۇمنىڭ سەندە بولماسلىقىنىڭ ئىنتايىن رەزىل ھەمدە زەردىپقا تولغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ قوي، ـ دەيدۇ رەب، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **20** چۈنكى سەن قەدىمدىلا مەن ساڭا سالغان ۋېزىنتۇرۇقنى بۇزۇپ، ئۈنىڭ رىشتىنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنسەن؛ سەن: «قۇلۇۋۇ ئۆكۈا بولمايمەن!» دېدىڭ. چۈنكى بارلىق دۆڭ-تېگىزلىكتە ۋە بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىدا سەن پاھىشە ئايالدەك كېرىلىپ ياتقانسەن. **21** لېكىن مەن بولسام سېنى ئەسلى ئېسىل سورتلۇق تۇزۇم تېلىدىن، سەرخىل تۇرۇقتىن تىككەندىم، سەن ماڭا نىسبەتەن قانداقۇيات ۋە ياۋا بىر سېپىستى ئۈزۈم تېلىغا ئايلىنىپ قالدىڭ؟ **22** چۈنكى سەن شۇلتا بىلەن ۋېيۇنسا كۆۋ، كۆپ ئاقارتقۇچ سوپۇن ئىشلەتسە كۆۋ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تېخى داغ بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **23** سەن قانداقۇ: «مەن ھېچ بۇلغانغان ئەمەسمەن، مەن «باتاللار»غا ھېچ ئە گەشمىدىم!» دېيەلەيسەن؟ جىلغىدا ماڭغان يولۇڭنى كۆرۈپ باق، قىلمىشلىرىڭنى ئىقرار قىل ـ سەن تۇز يوللىرىدا ۋېيان-ۋېيان قاتراپ يۈرىدىغان چاقماق ھىگگاندۇرسەن! **24** سەن چۈل-بايابانغا ئادەتلەنگەن، ھەۋىسى قوزغالغاندا شامالنى پۇراپ يۈرىدىغان بىر ياۋايى مادا ئېشىكسەن! كۆيلىگەندە كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنى ئىزدىگەن ھاڭگىلار تۇزلىرىنى ھېچ ۋېرىتامايدۇ؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى ئىزدەپ تاپماق ئاساندۇر. **25** [ئى ئىسرائىل]، [يىكار يۈگۈرۈپ]، پۇتۇڭنى ئىياغسىز، گېلىڭنى تۇسسۇلۇقسىز قىلىپ قويما! لېكىن سەن بۇنىڭغا: «ياق! خام خىيال قىلما! چۈنكى مەن بۇ يات [ئىلاھلارنى] ياخشى كۆرۈپ قالدىم، ئۇلارنىڭ كەينىدىن ماڭىمەن!» ـ دېدىڭ. **26** ئوغرى ئۇتۇلۇپ قېلىپ خىجالەتكە قالغانىدەك، ئىسرائىل جەمەتىمۇ خىجالەتكە قالدۇ ـ يەنى تۇزلىرى ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، كاھىنلىرى ۋە پەيغەمبەرلىرى ـ **27** تۇلار ياغاچ كۆتىكىگە: «ئاتام!» ۋە تاشقا: «سەن مېنى تۇغدۇردۇڭ!» دەيدۇ؛ چۈنكى تۇلار

يۇزىنى ماڭا قارامتاي، ئەكسىچە ماڭا تارقىسىنى قىلدى؛ لېكىن كۆلپەت بېشىغا چۈشكەندە ئۇلار: «ئۇرۇن ئۆگدىن تۇرۇپ، بىزنى قۇتقۇزغايسەن!» دەيدۇ. **28** ھەمدى تۇز ئۆگگە ياسىغان ئىلاھلىرىڭ قېنى!؟ كۆلپەت بېشىڭغا چۈشكەندە سېنى قۇتقۇزالايدىغان بولسا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرسۇن! ـ چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولسا بۇتلىرىڭمۇ شۇنچە كۆپتۇر، ئى يەھۇدا! **29** ئېمشقا سىلەر مەن بىلەن دەۋاغا چۈشمەكچىسىلەر؟ سىلەر ھەممىگىلار ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** بالىلىرىڭنى بىكاردىن بىكار ئۇرۇپ قويدۇم؛ ئۇلار ھېچ تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى. تۇز قىلىچىڭ يىرتقۇچ شىرىدەك پەيغەمبەرلىرىڭنى يەۋەتتى. **31** ئى بۇ دەۋر كىشىلىرى! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! مەن ئىسرائىلغا چۆل-باياۋان ياكى قاپقاراڭغۇلۇق ياسىغان زېمىن بولۇپ باققانمۇ؟ مېنىڭ خەلقىم ئېمىشقا: «نە گالا بارساق تۇز ئە رىكسىز، ئەمدى يېنىڭغا يەنە كەلمەيمىز!» ـ دەيدۇ؟ **32** قىز زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۇنۇتۇيالامدۇ؟ توي قىلىدىغان قىز توي كىيىملىرىنى ئۇنۇتۇيالامدۇ؟ لېكىن تۇز خەلقىم سان-ساناقسىز كۈنلىردە مېنى ئۇنۇتۇدى. **33** سەن ئىشق ئىزدەپ باريدىغان يولىلارغا شۇنچە ماھىر بولۇپ كەتتىڭ! بەرھەق، ھەتتا ئەڭ بۇزۇق ئايالىلارغا يوللىرىڭنى كۆرسەتتىڭ. **34** ئۇنىڭ ئۈستىگە تونۇكۇنىڭ پەشلىرىدە گۇناھسىز نامراتلارنىڭ قېنى بار! سەن ئۇلارنى تېمىڭنى تېشىپ ئوغرىلىققا كىرگىنى ئۈچۈن ئۆلتۈردىڭمۇ؟! ئىشلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق تۇرسىمۇ، **35** سەن تېخى: «مەندە گۇناھ يوق، [رەب] مەندىن رەنجىۋەرمەيدۇ!» دەيسەن. بىلىپ قوي! مەن ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن، چۈنكى سەن: «مەن گۇناھ سادىر قىلمىدىم!» ـ دەۋىرسەن. **36** سەن ئېمشقا بۇنچىۋالا ئۇيان-ۋېيان قاتراپ ئالا كۆڭۈللۈك قىلىسەن؟ سەن ئاسۇرىيە تەرىپىدىن يە رگە قارىتىلغانىدەك مىسىر تەرىپىدىمۇ يە رگە قارىتىلىسەن. **37** بەرھەق، سەن مىسىردىن قوللىرىڭنى بېشىڭغا ئالغان پېتى چىقىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن يۈلەنچۈك قىلغانلارنى چەتكە قاقتى؛ سەن ئۇلاردىن ھېچ پايدا كۆرمەيسەن.

3 شۇنداق دېيىلىدۇكى، بىرسى ئايالىنى قويۇۋەتسە، ئايال ئۇنىڭدىن ئاجراشسا ۋە كېيىن ئۇ باشقا ئە رگە ياتلىق بولغان بولسا، بىرىنچى ئېرى ئۇنىڭ بىلەن قايتا يارىشۇالسا بولامدۇ؟ بۇنداق ئىش بۇ زېمىننى مۇتلەق بۇلغىمامدۇ؟ لېكىن سەن شۇنچە كۆپ ئاشنىلىرىڭ بىلەن بۇزۇقۇلۇق قىلسىڭ ئۇرۇپ يەنە يىنىمغا قايتاي دەۋاتامسەن تېخى؟ **2** بېشىڭنى كۆتۈرۈپ يۇقىرىغا قاراپ باق؛ ـ سەن زادى نەدە يات ئىلاھلار بىلەن بۇزۇقۇلۇق ئۆتكۈزمىگەنسەن؟! ـ سەن چۆل-باياۋاندا كۆتۈپ ئولتۇرغان ئەرەبدەك ئۇلارنى يولىلار يېنى كۆتۈپ ئولتۇرغانسەن؛ زېمىننى بۇزۇقۇلۇقلىرىڭ ۋە رەزىللىكىڭ بىلەن بۇلغىغانسەن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن قاتتىق يامغۇرلار تۇتۇپ قېلىنىپ ساڭا بېرىلمىدى ھەمدە «كېينكى يامغۇرلار» ياغمىدى. لېكىن سەندە تېخى پاھىشە ئايالنىڭ قېلىن يۈزى بار، ئىزا تارتىشنى ھېچ بىلگۈڭ يوقتۇر. **4** ھەتتا سەن بايا تېنى ماڭا: «ئى ئاتام، ياشلىقىمدىن باشلاپ ماڭا يېتەكچى ھەمراھ بولۇپ كەلدىڭ!» ـ دەيسەن، ۋە: ـ **5** «تۇ ھەردائىم غەزىپىنى ساقلامدۇ؟ تۇ غەزىپىنى ئاخىرغىچە تۇتامدۇ؟» ـ دەيسەن. مانا، سەن شۇنداق دېگىنىڭ بىلەن، لېكىن سەن قولۇڭدىن كېلىشىچە رەزىللىك قىلغانسەن. **6** يوسىيا پادىشاھنىڭ كۈنلىردە پەرۋەردىگار ماڭا: «ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ ئېمە قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ تۇ بارلىق ئېگىز تاغقا چىقىپ ھەم بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىغا كىرىپ شۇ يەرلەردە پاھىشىدەك بۇزۇقۇلۇق قىلغان» ـ دېدى. **7** ـ «مەن: تۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغاندىن كېيىن، چوقۇم يىنىمغا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدىم؛ لېكىن ئۇ قايتىپ كەلمىدى. ئۇنىڭ ئاسىي سىڭىلىسى، يەنى يەھۇدا بۇنى كۆردى؛ **8** لېكىن ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ بارلىق زىنا قىلغانلىرى ئۈچۈيلىدىن ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتكىنىمنى كۆرۈپ، ئاسىي سىڭىلىسى يەھۇدا قورقىدى، بەلكى ئۇنۇتمۇ بېرىپ پاھىشىلىك قىلدى. **9** شۇنداق بولىدىكى، ئۇز بۇزۇقچىلىقىنى شۇنچە كىچىك ئىش دەپ قارىغاچقا، ئۇ ھەتتا ياغاچ ۋە تاش بىلەن زىنا قىلىپ زېمىننى بۇلغىۋەتتى. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسگە قارىماي ئىسرائىلنىڭ ئاسىي سىڭىلىسى يەھۇدا تېخى پۈتۈن كۆڭلى بىلەن ئەمەس، پەقەت ساختىلىق بىلەن يىنىمغا قايتىپ كەلگەندەك بولۇۋالدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **11** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ۋاپاسىز ئىسرائىل ئۇزىنى ئاسىي يەھۇدادىن ھەققانىي كۆرسەتتى. **12** بارغىن، شىمالغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى جاكارلاپ مۇنداق دېگىن: ـ «قايتىپ كەل، ئى يولدىن چىققۇچى ئىسرائىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن ساڭا قاپىقىمنى قايتا تۇرمەيمەن؛ چۈنكى مەن رەھىمدىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ مەن غەزىپىمنى مەڭگۈ ساقلاپ تۇرمايمەن. **13** پەقەت سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى، ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاسىيلىق قىلغانلىقىڭنى، ئۈيان-ۋېيان قاتراپ يۇرۇپ تۇز ئۆڭىنى ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا يات ئىلاھلارغا بېغىشلىغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك ئاۋازىمغا ھېچ قۇلاق سالمىغانلىقىڭنى ئىقرار قىلساڭلا [مەندىن رەھىم-شەپقەت كۆرسەن] ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** قايتىپ كېلىڭلار، ئى يولدىن چىققۇچى بالىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ھەققىي سۈيگۈچىدۇرمەن؛ [سىلەر شۇنداق قىلساڭلارلا] مەن سىلەردىن تاللىغانلارنى، يەنى ھەرقايىسى شەھەردىن بىردىن، ھەرقايىسى جەمەتتىن ئىككىدىن يۇقىرانى زىئونغا قايتۇرۇپ كېلىمەن. **15** مەن سىلە رگە كۆڭلۈمدىكىدەك خەلق پادىچىلىرىنى تەقسىم قىلىمەن؛ ئۇلار سىلەرنى دانالىق-بىلىم، ئەقىل-پاراسەت بىلەن بېقىپ ئۈزۈقلاندۇرىدۇ. **16** شۇنداق بولىدۇكى، شۇ كۈنلەردە سىلەر زېمىندا كۆپەيىپ، كۆپ پەرزەنتلىك بولغىنىڭلاردا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقى!» دەپ يەنە تىلغا ئالمايسىلەر؛ ئۇ ھېچ ئېسىڭلارغا كەلمەيدۇ، ئۇنى ھېچ ئەسلىمەيسىلەر ۋە ئۇنى ھېچ سېغىنمايسىلەر؛ سىلەر باشقا بىر ساندۇقۇ ياسىمايسىلەر. **17** شۇ تاپتا ئۇلار يېرۇسالېمنى «پەرۋەردىگارنىڭ تەختى» دەپ ئاتايدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا يىغىلىدۇ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، يېرۇسالېمغا يىغىلىدۇ؛ ئۇلار قەلبىدىكى رەزىل جاھىللىقىغا قايتىدىن ھېچ ئە گىشىپ ماڭمايدۇ. **18** شۇ كۈنلەردە يەھۇدا جەمەتى ئىسرائىل جەمەتى بىلەن بىرلىكتە ماڭىدۇ؛ ئۇلار شىمال زېمىنىدىن بىللە چىقىپ مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلغان زېمىنغا كېلىدۇ. **19** مەن: «مەن سېنى بالىلىرىم قاتىرىغا قويۇپ، ساڭا گۈزەل زېمىنى، يەنى كوپىگەن ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى تارىسىدىكى ئەڭ كۈزىگىم جايىنى مىراس قىلىپ ئاتا قىلىشنى شۇنچىلىك خالايتتىم!» ـ دېدىم، ۋە: «سەن مېنى «مېنىڭ ئاتام» دەيسەن، ۋە مەندىن يۈز ئۆرۈمەيسەن!» ـ دېدىم. **20** لېكىن بەرھەق، ئاسىيلىق قىلغان ئايال ئۆز جۈرىسىدىن ئايرىلغانىدەك، سىلەر ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** يۇقىرى جايلاردىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىدۇ! ئۇ بولسا ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرنىڭ يىغا-پەريادلىرى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆز يولىنى بۇرمىلىغان، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۇنتۇغان. **22** ـ قايتىپ كېلىڭلار، ئەي يولدىن چىققۇچى بالىلار؛ مەن سىلەرنىڭ يولدىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا شىپا بولىمەن. ـ «مانا، بىز يىنىڭغا بارىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن» ـ دە ئالار! **23** ـ بەرھەق، ئېگىزلىكلەردە ھەم تاغلاردا ئاڭلىتىلغان [بۇتپەرەسلىكنىڭ] قىيقاس-سۈرەنلىرى بېھۇدە ئىشتۇر! بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ قۇتقۇزۇش-نىجاتى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىنلادۇر. **24** لېكىن ياشلىقىمىزدىن تارتىپلا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەجرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كالا-قوي پادىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى ئاشۇ ۋېيات-نومۇس يەپ كەتكەن؛ **25** نەتىجىدە بىز ۋېيات-خىجىللىق ئىچىدە ياتىتۇق، قالايمىقانچىلىق ۋە ئالاقزادىلىك بىزنى قاپلىۋالدى؛ چۈنكى ياشلىقىمىزدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە قەدەر بىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز ھەممىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالىدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ كەلدۇق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدۇق.

4 ـ «بۇ يوللىرىمدىن بۇرۇلۇپ!» دېسەڭ، ئى ئىسرائىل ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئەمدى مېنىڭ يىنىمغا بۇرۇلۇپ قايتىپ كەل! ئە گەر بۇ يىرگىنچلىكلىرىڭنى كۆزۈمدىن نېرى قىلساڭ، ۋە شۇنداقلا يولدىن يەنە تېنەپ كەتمىسەڭ، **2** ـ ئە گەر سەن: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكىنىڭدە، تۇ قەسەم ھەققىدە، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن بولسا، تۇنداقتا يات ئەللەرمۇ ئۇنىڭ نامىدا ئۆزلىرىگە بەخت تىلىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۆزلىرىنىڭ پەخىر-شۇھرىتى قىلىدۇ. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر مۇنداق دەيدۇ: ـ «بوز يېرىكلارنى چېپىپ ئاغدۇرۇڭلار، تىكەنلىك تارىسىغا ئۇرۇق چاچماڭلار! **4** ئۆزلىرىڭلارنى پەرۋەردىگارنىڭ يولدا سۈننەت قىلىڭلار، قەلبىڭلارنى سۈننەت قىلىڭلار، ئى يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقانلارلا! ـ بولمىسا، مېنىڭ قەھرىم پارتلاپ ئوت بولۇپ سىلەرنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. **5** ـ يەھۇدادا مۇنۇلارنى ئېلان قىلىپ، يېرۇسالېمدا: ـ «زېمىن-زېمىندا كاناي چېلىڭلار!» ـ دەپ جاكارلاڭلار؛ «يىغىلىڭلار! مۇستەھكەم شەھەرلە رگە قېچىپ كىرەيلى!» ـ دەپ ندا قىلىڭلار! **6** ئۇنۇنى كۆرسىتىدىغان بىر تۇغىنى تىكەلەڭلار؛ دەرھال قېچىڭلار، كېچىكىپ قالماڭلار! چۈنكى مەن كۈلپەت، يەنى زور بىر ھالاكەتنى شىمالدىن ئېلىپ كېلىمەن. **7** شىر ئۆز چاتقاللىقىدىن چىقتى، «ئەللەرنى يوقاتقۇچى» يولغا چىقتى؛ ئۇ ئۆز

جايدن چقىپ زېمىنگنى ۋېران قىلىشقا كېلىدۇ، شەھەرلىرىڭ ۋېران قىلىنىپ، ئادەمزاتسىز بولىدۇ. **8** بۇ سەۋەبتىن تۇزلىرىگالارغا بۆز كىيىم ئورا گالار، داد-پەريات كۆتۈرۈپ ناله قىلگالار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن يانمىدى! **9** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ پادىشاھنىڭ يۈرىكى، ئەمىرلەرنىڭ يۈرىكىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ، كاھىنلار ئالاقزادە بولۇپ، پەيغەمبەرلەر تەئەججۇپلىنىدۇ. **10** ـ ئاندىن مەن: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! بەرھەق سەن بۇ خەلقنى، جۈملىدىن يېرۇسالېمنى: «سىلەر ئامان-تىنچ بولىسىلەر» دەپ ئالدىدىڭ؛ ئەمەلىيەتتە بولسا قىلىچ جانغا يېتىپ كەلدى، دېدىم. **11** ـ شۇ چاغدا بۇ خەلققە ۋە يېرۇسالېمغا مۇنداق دېيىلىدۇ: «چۆل-باياۋاندىكى ئېگىزلىكلەردىن چىققان ئىسسىق بىر شامال خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ يولىغا قاراپ چۈشىدۇ، لېكىن ئۇ خامان سورۇشقا ياكى دان ئايرىشقا مۇۋاپىق كەلمەيدۇ! **12** ـ بۇنىڭدىن ئەۋەددىي بىر شامال مەندىن چىقىدۇ، مانا، مەن ھازىر ئۇلارغا جازا ھۆكۈملىرىنى جاكارلايمەن. **13** مانا، ئۇ توپ بۇلۇتلارەدەك كېلىدۇ، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى قارا قۇيۇندەكتۇر، ئۇنىڭ ئاتلىرى بۇركۈتلەردىن تېزدۇر! ـ ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز نابۇت بولدۇق!» **14** ـ «ئى يېرۇسالېم، ئۆز قۇتۇلۇشۇڭ ئۈچۈن قەلبىڭنى رەزىللىكتىن يۇيۇۋەت، قاچانغىچە كۆڭلۈڭگە بەھۈدە ئوي-خىيالىلارنى يۈكۈپ تۇرىسەن؟ **15** چۈنكى دان دىيارىدىن، ئەفرائىمدىكى ئېگىزلىكلەردىنمۇ ئازاب-كۈلپەتنى ئېلان قىلىدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىنىلدۇ: ـ **16** ئۇلار: ئەللە رگە ئېلان قىلىڭلار، يېرۇسالېمغىمۇ ئاڭلىتىڭلار: ـ مانا، قورشاۋغا ئالغۇچىلار يىراق يېۇرتتىن چىقىۋاتىدۇ! ئۇلار يەھۇدا شەھەرلىرىگە قارشى جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈۋشكە تەييار! ـ دەيدۇ. **17** ئېتىزلىقنى مۇداپىئە قىلىۋاتقانلاردەك، ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشىۋالىدۇ، چۈنكى ئۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** سېنىڭ يولۇڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ مۇشۇلارنى ئۆز بېشىڭغا چۈشۈردى، بۇ رەزىللىكىڭنىڭ ئاقىۋىتىدۇر، بەرھەق، ئۇ ئازابلىقتۇر، يۈرىكىڭگىمۇ سانجىيدۇ!». **19** ـ [مەن]: «ئاھ، ئىچ-باغرىم! ئىچ-باغرىم! تولغاققا چۈشتۈم! ئاھ، كۆڭلۈم ئازابلاندى! يۈرىكىم دۇپۇلدەۋاتىدۇ، سۈكۈت قىلىپ تۇرالمايمەن؛ چۈنكى مەن كانايىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن، جەڭ چۇقانلىرى جېنىمغا سانجىدى. **20** ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت چۈشتى! پۈتكۈل زېمىن ۋېران بولدى؛ چېدىرلىرىم دەققىدە بەربات قىلىندى، پەردىلىرىم ھايت-ھۇيتىنىڭ ئىچىدە يىرتىپ تاشلاندى! **21** قاچانغىچە تۇغقا قاراپ تۇرۇشۇم، جەڭ ئاۋازلىرىنى ئاڭلىشىم كېرەك؟». ـ [دېدىم]. **22** ـ «چۈنكى مېنىڭ خەلقىم نادانلار؛ ئۇلار مېنى ھېچ تونۇمىغان، ئۇلار ئەقلى يوق بالىلار، ئۇلار ھېچ يورۇتۇلمىغان؛ رەزىللىككە نىسبەتەن ئۇلار دانادۇر، ئەمما ياخشىلىققا نىسبەتەن ئۇلار بىلمىسزدۇر». **23** ـ «مەن يەر يۈزىگە قاردىم، مانا، ئۇ شەكلسىز ۋە قۇپ-قۇرۇق بولدى؛ ئاسمانلارغىمۇ قاردىم، ئۇ نۇرسىز قالدى، **24** تاغلارغا قاردىم، مانا، ئۇلار زىلزىلىگە كەلدى، بارلىق دۆڭلەر ئەشەددىي سىلكىنىپ كەتتى. **25** قاراپ تۇرۇۋۇردىم، ۋە مانا، ئىنسان يوق ئىدى، ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارمۇ ئۆزلىرىنى دالدىغا ئالدى. **26** مەن قاردىم، مانا، باغ-ئېتىزلار چۆل-باياۋانغا ئايلاندى، بارلىق شەھەرلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا، يەنى ئۇنىڭ قاتتىق غەزىپى ئالدىدا ۋېران بولدى. **27** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پۈتكۈل زېمىن ۋېران بولىدۇ، ئەمما مەن ئۇنى پۈتۈنلەي يوقاتمايمەن. **28** بۇنىڭ ئۈچىلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، يۇقىرىدا ئاسمان قارىلىق بىلەن قاپلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، مەن شۇنداق نىيەتكە كەلگەنمەن، مەن ئۇنىڭدىن ئۈكۈنمەيمەن، ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايمەن؛ **29** ئاتلىقلار ۋە ئوقيالىقلارنىڭ شاۋقۇن-سۈرەنى بىلەن ھەربىر شەھەردىكىلەر قېچىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار چاتقاللىقلارغا كىرىپ مۇكۈۋالىدۇ، تاشلار ئۈستىگە چىقىۋالىدۇ، بارلىق شەھەرلەر تاشلىنىپ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. **30** ـ سەن، ئى ھالاك بولغۇچى، نېمە قىلماقچىسەن؟ گەرچە سەن يەرەڭ كىيىملەرنى كىيگەن بولساڭمۇ، ئالتۇن زىبۇ-زىننەتلەرنى تاقىغان بولساڭمۇ، كۆز-قاشلىرىڭنى ئوسما بىلەن پەردازلىغان بولساڭمۇ، ئۆز ئۆڭۈنى ياسىغىنىڭ بىكاردۇر؛ سېنىڭ تاشقىلىرىڭ سېنى كەمسىتىدۇ، ئۇلار جېنىڭنى ئىزدەۋاتىدۇ. **31** چۈنكى مەن ئوغلاققا چۈشكەن ئايالنىڭكىدەك بىر ئاۋازنى، ئۈنجى بالىنى ئۈغقاندىكىدەك ئازابدا بولغان زىئون قىزىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋاتىمەن؛ ئۇ قوللىرىنى سوزۇپ: «ھالىمغا ۋاي! بۇ قاتىللار ئۈچىلىدىن ھالىمدىن كەتتىم!» دەپ ھاسىرىماقتا.

5 [پەرۋەردىگار]: ـ يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا ۋېيان ئايلىنىپ يۈگۈرۈڭلار، ئوبدان كۆرۈپ بىلۈۋېلىڭلار، مەيدانلىرىدىن ئىزدەپ كۆرۈڭلار، ئادالەت بىلەن ئىش كۆزىدىغان، ۋەدىسىدە تۇرۇۋىشقا ئىنتىلىدىغان بىرلا ئادەمنى تاپساڭلار، شۇندا مەن بۇ [شەھەرنى] كەچۈرىمەن! **2** گەرچە ئۇلار: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەن بولسىمۇ، ئۇلار يالغاندىن سۆزلەيدۇ، [دېدى]. **3** ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆزۈڭ ئادالەت-بىتەرەپلىكنى ئىزدەپ يۈرىدۇ ئەمەسمۇ؟ سەن بۇلارنى ئۇردۇڭ، لېكىن ئۇلار ئازابلانمايدۇ، سەن ئۇلارنى نابۇت قىلىپ ئۆزگەشتۈردۇڭ، لېكىن ئۇلار تەربىيە قوبۇل قىلىشنى رەت قىلىپ كەلدى؛ ئۇلار يۈزلىرىنى تاشتىن قاتتىق قىلدى، ئۇلار يولدىن يېنىشنى رەت قىلدۇق» **4** ـ مەن: «شۇبھىسىزكى، بۇنداق قىلغانلار پەقەت نامراتلار، ئۇلار نادانلار؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلمەيدۇ» ـ دېدىم. **5** ـ «مەن مۇنتۇرلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارغا سۆزلەيمەن؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلىدۇ». بىراق ئۇلارمۇ ۋېيۇنتىرۇقىنى ئۈزۈل-كېسىل بۇزۇپ، رىشتىلىرىنى ئۈزۈۋېتىپ تاشلىغان. **6** ـ شۇنىڭ ئۈرماندىن چىققان بىر شىر ئۇلارنى ئۇلتۇرىدۇ، باياۋاندىن چىققان بىر بۆرە ئۇلارنى ۋېيران قىلىدۇ، يىلپىز شەھەرلە رگە قاراپ پايلايدۇ، شەھەرلەردىن چىققان ھەربىرى تىتما-تىتما قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقلىرى كۆپەيىپ، ۋاپاسىزلىقلىرى ئاۋۇيىدۇ. **7** مەن زادى نېمىگە ئاساسەن سېنى كەچۈرىمەن؟ سېنىڭ بالىلىرىڭ مەندىن ۋاز كېچىپ، خۇدا ئەمەسلە رگە قەسەم ئىچمەكتە، مەن ھەممە ھاجەتلىرىدىن چىققان بولساممۇ، لېكىن ئۇلار زىناخورلۇق قىلىپ، پاھىشىلەرنىڭ ۋېيگە توپ-توپ بولۇپ مېكىۋاتىدۇ. **8** ئۇلار سەمرىگەن ئىشقۇاز ئايغىرلار، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ ئايالىنا ھەۋەس قىلىپ كىشىنەۋاتىدۇ. **9** بۇ ئىشلار ۋېيەيلىدىن ئۇلارنى جازالىمامىي قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالمامي قويامدۇ؟ **10** ئۇنىڭ ئۈزۈم چۇنە كلىرىدىن ئۈتۈپ، تاللىرىنى ۋېيران قىلىڭلار، لېكىن ئۇلارنى پۈتۈنلەي نابۇت قىلماڭلار، شاخلىرىنى قىرىپ تاشلاڭلار، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنا تەۋە ئەمەستۇر، **11** چۈنكى ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ماڭا مۇتلەق ۋاپاسىزلىق قىلدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** ئۇلار: «ئۇ ھېچنىمە قىلمايدۇ! بىـ زگە ھېچ ئاپەت چۈشمەيدۇ، نە قىلىچ نە قەھەتچىلىكنى كۆرمەيمىز!» ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن ئېنىپ كەتتى. **13** پەيغەمبەرلەر بولسا پەقەت بىر شامالدىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس؛ [پەرۋەردىگارنىڭ] سۆز-كالامى ئۇلاردا يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئۆز بېشىغا يانسۇن! **14** شۇڭلا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق مۇشۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن، مانا، مەن ئاغزىڭغا سالغان سۆزلىرىمنى ئوت، بۇ خەلقنى ئوتۇن قىلىمەنكى، ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ. **15** ـ مانا، مەن يىراقتىن بىر ئەلنى ئېلىپ كېلىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇ كۈچلۈك بىر ئەل، قەدىمىي بىر ئەل، تىلىنى سەن بىلمەيدىغان ۋە گەپلىرىنى سەن ھېچ چۈشىنەمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ؛ **16** ئۇلارنىڭ ئوقىدىن يوغان ئېچىلغان بىر گۈردۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلاردۇر. **17** ئۇلار ھوسۇلۇڭنى ۋە ئېنىڭنى يەپ كېتىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، كالا-قوي پادىلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، ئۈزۈم تاللىرىڭنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار سەن تايانغان مۇستەھكەم شەھەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ۋېيران قىلىدۇ. **18** ھالبۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇ كۈنلەردىمۇ سىلەرنى پۈتۈنلەي ئۆزگەشتۈرمەيمەن. **19** شۇ چاغدا [خەلقىڭ]: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز نېمىشقا مۇشۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بېشىمىزغا چۈشۈرۈپ رگەن؟» ـ دەپ سورىسا، ئەمدى سەن [يەرەمىيا] ئۇلارغا: «سىلەر مەندىن يۈز ئۆرۈپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىڭلاردەك، سىلەر ئۆز ۋەتىنىڭلار بولمىغان بىر زېمىندا يات بولغانلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر» ـ دېگىن. **20** ـ ياقۇبنىڭ جەمەتىدە شۇنى جاكارلىغىنىڭ ۋە يەھۇدا ئارىسىدا شۇنى ئېلان قىلغىنىڭ، **21** «بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى نادان ۋە ئەقلى يوق، كۆزى تۇرۇپ كۆرمەيدىغان، قۇلىقى تۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان بىر خەلق: ـ **22** مەندىن قورقمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېگىن سۇنى چۈچۈن ساھىلنى مەڭگۈلۈك چەك كلىمە قىلىپ، «بۇ يەردىن ئۆتمە» دەپ بېكىتكەن مېنىڭ ئالدىمدا تەۋرىنەمسىلەر؟ مانا، دولقۇنلىرى ئۇ رىكەشلىگىنى بىلەن ئۇلار ساھىل ئۈستىدىن ھېچ غەلبە قىلمايدۇ، شاۋقۇنلىغىنى بىلەن بۇ چەكتىن ھەرگىز ھالقىپ ئوتەلمەيدۇ. **23** لېكىن بۇ خەلقنىڭ جاھىل ۋە ئاسىيلىق كۆڭلى باردۇر، ئۇلار يولدىن چىقىپ ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ كەتتى. **24** ئۇلار كۆڭلىدە: «ئۆز ۋاقتىدا يامغۇرلارنى، يەنى ئاۋۇتۇلقى ھەم كېيىنكى يامغۇرلارنى بەرگۈچى، بىـ زگە

هوسۇل پەسلىنى بېكتىپ ئامان-ئېسەن ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمزدىن ئەيمىنەيلى» دېگەننى هېچ دېمەيدۇ. **25** سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلار مۇشۇ ئىشلارنى سىلە رگە نېسىپ قىلمىغان، سىلەرنىڭ گۇناهلىرىڭلار سىلەردىن بەركىتنى مەھرۇم قىلغان. **26** چۈنكى خەلقىم ئارىسىدا رەزىللەر باردۇر، ئۇلار پىستىرمىدا ياتقان قىلتاقچىلاردەك پايلاپ يۇرىدۇ؛ ئۇلار تۇزاق سېلىپ، ئادەملەرنى تۇتۇۋالىدۇ. **27** تۇتقان قۇشلارغا تولغان قەپەستەك، ئۇلارنىڭ ۋىلىرى ئالدامچىلىقتىن ئېرىشكەن مالىلار بىلەن تولغان؛ ئۇلار ئىۋۇل بىلەن ۋىزىك هەم باي بولۇپ كەتتى. **28** ئۇلار سەمىرىپ، پارقىراپ كەتتى؛ بەرهەق، ئۇلار رەزىل ئىشلارنى قىلىشقا ماهىر بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار تۇز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ خەقلەرنىڭ دەۋاسىنى، يېتىم-يېسىرلەرنىڭ دەۋاسىنى سوريالمىدۇ؛ نامراتلارنىڭ هوقۇقىنى قوغدايدىغان هۆكۈمنى ئۇلار چىقارمايدۇ. **29** بۇ ئىشلار ئۈچىيلدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ **30** زېمىندا ئىنتايىن قورقۇنچلۇق ۋە يىرگىنچلىق بىر ئىش سادىر قىلىنغانكى ـ **31** پەيغەمبەرلەر يالغان-ساختا بېشارەتلەرنى بەرمەكتە، كاهىنلار بولسا ئۆز هوقۇق دائىرىسىنى كېڭەيتىپ هۆكۈمرانلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ خەلقىمۇ بۇ ئىشلارنى ياقتۇردۇ. لېكىن بۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدە قانداق قىلىسىلەر؟

6

جېنىكلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالىم شەھىردىن قېچىڭلار، ئى بىنيامىن جەمەتىدىكىلەر! تەكوئا يېزىسىدا كاناي چېلىڭلار! بەيت-هاككەرەمدە ئىس سىگنالىنى كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى بالا-يىتىپەت، يەنى دەهشەتلىك هالاكەت شىمال تەرەپتىن پەيدا بولدۇ. **2** زىئون قىزى، يەنى نازىنىن ساهىجامالىنى، مەن نابۇت قىلىمەن. **3** يېرۇسالېمغا قارشى چىقىۋاتقان پادا باققۇچىلارمۇ ئۆز پادىلىرىنى ئېيىكلىدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشاۋغا ئېلىپ چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلارنىڭ هەممىسى ئۆزى ئىگىگىگەن جايدا پادا باققىدۇ. **4** [ئۇلار]: «ئۇنىڭغا قارشى جەڭگە تەييارلىنىڭلار! تۇرۇڭلار، چۈش ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ هۆجۇم قىلايلى!»، «ئاپلا! كۈن پاتاي دەپ قاپتۇ، كەچتىكى سايىلەر ئۆزىراۋاتىدۇ!» ـ [دەيدۇ]، [ئاندىن]: **5** «شۇڭا، كېچىچە هۆجۇم قىلىپ چىقايلى، ئۇنىڭ مۇستەهكەم ئوردىلىرىنى يوقىتايلى!» ـ دەيدۇ. **6** ـ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ دەرەخلەرنى كېسىپ، ئۇلار بىلەن يېرۇسالېم ئەتراپىدا دۆڭ-يوتەيلەرنى ياساڭلار، چۈنكى ئۇ جازالانماسا بولمايدىغان شەھەردۇر، ئۇنىڭدا بارلىق ئىشلار زۇلۇم-زومىگەرلىكتۇر. **7** قۇدۇق ئۆز سۈلىرىنى ئۇرغۇتۇپ چىقارغانىدەك، ئۇمۇ رەزىللىكلىرىنى ئۇرغۇتۇپ چىقارماقتا؛ ئۇنىڭدىن زۇلمەت-زوراۋانلىق ۋە هالاكەت سادالىرى ئاڭلانماقتا، مېنىڭ كۆز ئالدىمدا هەمىشە ئاغرىق-كېسەللەر هەم يارىلانغانلار پەيدا بولماقتا. **8** ئى يېرۇسالېم، تەلىم-تەربىيە قوبۇل قىل، بولمىسا جېنىم سەندىن ۋاز كېچىدۇ، ـ بولمىسا، مەن سېنى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بىر زېمىن قىلۇېتىمەن. **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇلار ئۆزۈم تېلىنى پاساڭدىغىچىلارەدەك ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پاساڭدايدۇ، شۇڭا سەن ئۆزۈم ئۆزۈگۈچىدەك ئۆزۈم تېلىدىكى شاخلار ئۈستىدىن يەنە بىر قېتىم قولۇڭنى ئوتكۈزگىن! **10** [مەن]: ـ مەن هازىر كىمگە سۆز قىلىپ ئاگاهلاندۇراي؟ ئۇلاردىن ئاڭلىغۇدەك زادى كىم بار؟ مانا، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرى سۈنەتەت قىلىنمىغان، ئۇلار هېچ ئاڭلىمايدۇ. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا ئېغىر كېلىدۇ، ئۇلارغا هېچ خۇشياقايدۇ، ـ [دەيدۇ]. **11** ـ قەلبىم پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ ئوتلىرى بىلەن تولۇپ تاشتى؛ ئۇنى ئېچىمگە سىغدۇرۇشتىن هالسىراپ كەتتىم، ئۇنى كوچىدىكى بالىلار، يىگىتلەرنىڭ مەشرەپ سورۇنلىرىغا تۆككەيسەن. ئەر-ئاياللار، قېرىلار هەم ياشانغانلارمۇ بۇنىڭدىن مۇستەسنا بولمىسۇن! **12** ـ ئۇلارنىڭ ۋىلىرى، ئېتىزلىرى ئاياللىرى بىلەن بىللە تۇزگىلە رگە تاپشۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى مەن قولۇمنى زېمىندىكىلە رگە سوزەمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** ـ چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ئۇلارنىڭ هەممىسى ئاچكۆزلۈكىگە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كاهىنغىچە هەممىسى ئوخشاشلا ئالدامچىلىق قىلىدۇ، **14** ئۇلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەقلىمىنىڭ قىزىنىڭ يارىسىنى سۈپىلۇق بىلەن قول ئۆچىدا چالا تېڭىپ قويدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! **15** ئۇلار يىرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۇلار هېچ خىجىل بولمىدى، هەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۇلار هېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ ئۆلگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۇلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار [ئۆز خەلقىگە] مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر تۆت ئاچا يولدا تۇرۇۋاتىسىلەر، شۇڭا يولۇڭلارنى ئوبدان كۆرۈپ قويۇڭلار، قەدىمكى، ياخشىلىققا ئېلىپ بارغان يولىلارنى سوراپ، ئۇلاردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلغاندا جېنىڭلار ئوبدان ئارام تاپىدۇ. لېكىن ئۇلار: «بىز شۇلاردا مېڭىيمىز!» ـ دەيدۇ. **17** مەن: سىلە رگە «كاناينىڭ ئاڭگاه ساداسىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەيدىغان ئاڭگاه بە رگۈچى كۆزەتچىلەرنى تىكىلدىم، لېكىن سىلەر: «قۇلاق سالىمىمىز» دېدىڭلار. **18** شۇڭا ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار، گۈۋاهچىلار بولۇپ ئۇلار ئارىسىدا بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ قويۇڭلار! **19** ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! قارا، مەن بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا كۆزلەپت، يەنى ئۇلارنىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىدى، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇمنى بولسا، ئۇلار چەتكە قاققان. **20** ـ ئەمدى زادى نېمە مەقسىتە شىبادىن چىققان خۇشبۇي، يىراق يۇرتىن ئېلىپ كېلىنگەن ئېگىر ماڭا سۈنۈلدۇ؟ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار قوبۇل قىلارلىق ئەمەس، سىلەرنىڭ «تەشە ككۈر قۇربانلىق»لىرىڭلار مېنى خۇرسەن قىلمايدۇ. **21** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلق ئالدىغا پۈتلىكاشلا ئاڭلىرى سالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن هەم ئاتىلار هەم ئوغۇللار بىللە پۈتلىشىدۇ، قوشنىلار ۋە دوستلار ئوخشاشلا نابۇت بولىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قارا، شىمالىي زېمىندىن بىر خەلق كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ ئەڭ قەرىلىرىدىن ئۇلۇغ بىر ئەل قوزغىلىدۇ، **23** ئۇلار ئوقيا ۋە قىلىچ بىلەن قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار زالىم، هېچ رەهىم قىلمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاۋازى دېڭىز دولقۇنىدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار ئاتلارغا مىنىدۇ، جەڭگۈار ئادەملەرەدەك سەپ-سەپ بولۇپ تۈزىدۇ؛ ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، ئى زىئون قىزى! **24** «بىز ئۇلار توغرۇلۇق خەۋەر ئاڭلىدۇق، قولىمىز بوشىشىپ كەتتى؛ غەشىلىك، تولغاقتا قالغان ئايالدەك ئازاب بىزنى ئۇتتى» ـ [دېدىم]. **25** «دالاغا چىقمىڭلار، يولىلار بىلەن ماڭماڭلار، چۈنكى دۈشمەننىڭ قىلىچى بار، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەهىمە باسىدۇ. **26** ئى خەلقىمىنىڭ قىزى، سەن ئۆز ئوڭىگە بۆز كىيىم كىيىۋال، كۈللەر ئىچىدە ئېغىناپ يات، ئۆز ئوڭىنىڭ بىر تال ئوغلا ئۈچۈن جۈدا بولغانىدەك قاتتىق يىغلاپ ماتەم تۇت، چۈنكى بۇلاڭچى-تالاڭچى قىلغۇچى بە رگە قاراپ ئۈيۈقسىز كېلىدۇ». **27** [پەرۋەردىگار ماڭا]: ـ مەن سېنى رودا سىنىغۇچى قىلىپ تىكىلدىم، خەلقىم بولسا خۇددى تەكشۈرۈلىدىغان رودىدەك بولىدۇ؛ سېنى ئۇلارنىڭ يولىرىنى كۆزىتىپ سىناشقا تىكىلدىم، ـ [دېدى]. **28** ـ ئۇلارنىڭ هەربىرى ئاسىيىنىڭ ئاسىيسى، ئۇلار تۆهمەت چاپلاپ ئۈيان-ئۈيان قاتراپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار مىس ۋە تۆمۈرنىڭ ئۆزىدۇر، هەممىسى چىرىپ كەتكەندۇر، **29** تۆمۈرچىنىڭ كۆرۈكىمۇ كويۇپ كەتتى، قوغۇشۇن بولسا ئوتنا يەم بولدى؛ رودىنى ئېرىتىپ تاۋلاش بىكار بولدى؛ خەلقىم يامانلاردىن خالىي بولمىدى. **30** ئۇلار «داشقال كۈمۈش» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى رەت قىلدى.

7

پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا مۇنداق بىر سۆز كەلدى: ـ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى دەرۋازىدا تۇرۇپ مۇشۇ سۆزنى جاكارلاپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىۋاتقان بارلىق يەهۇدالار!» ـ دېگىن. **3** ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ يوللىرىڭلار هەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار، شۇنداق بولغاندا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە مۇقىم تۇرغۇزىمەن. **4** «پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى دەل مۇشۇدۇر!» دەپ ئالدامچى سۆزلە رگە تايىنىپ كەتمە گلەر. **5** ئە گەر سىلەر هەققەتەن يوللىرىڭ هەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزەتسە گلەر، ـ ئە گەر كىشىلەر ۋە قوشنا گلار ئارىسىدا ئادالەت يۈرگۈزسە گلەر، **6** ـ ئە گەر سىلەر مۇساپىر، يېتىم-يېسىر هەم تۇل خوتۇنلارنى بوزەك قىلمىشتىن، مۇشۇ يەردە گۇناهسىز قانلارنى تۆكۈشتىن، ـ شۇنداقلا ئۆز ئوڭلارغا زىيان يەتكۈزۈپ، باشقا ئىلاهلارغا ئە گىشىپ كېتىشتىن قول ئۈزسە گلەر، ـ **7** شۇنداق قىلغىنىڭلاردا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە، يەنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مە گۈگۈنچە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىندا مۇقىم تۇرىدىغان قىلىمەن. **8** لېكىن مانا، سىلەر هېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدىغان ئالدامچى سۆزلە رگە تايىنىپ كەتكەنسىلەر. **9** ئەمدى نېمە دېگۈلۈك؟! ئوغرىلىق، قاتىللىق، زىناخورلۇق قىلىپ، ساختا قەسەم ئىچىپ، بائالغا ئىسرىق يېقىپ ۋە سىلەر هېچ تونۇمىغان يات ئىلاهلارغا ئە گىشىپ، **10** ئاندىن مېنىڭ

نامىدا ئاتالغان مۇشۇ ۋېگە كىرىپ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ: «بىز قۇتقۇزۇلغان!» دەمسىلەر؟! مۇشۇ لەنەتلىك ئىشلاردا تۇرۇۋېرىش ئۈچۈن قۇتقۇزۇلغانلىقىڭىزلەر؟! **11** مېنىڭ نامىدا ئاتالغان مۇشۇ تۇيۇ سىلەرنىڭ نەزىرىڭىزدا بۇلاڭچىلارنىڭ تۆۋەسىمۇ؟! مانا، مەن تۇرۇم بۇ ئىشلارنى كۆرگەنىمۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇڭا، مەن ئەسلىدە تۇز نامىدا تۇرالغۇ قلغان شىلوھ دېگەن جايغا بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن تۇنى نېمە قىلىۋەتكەنلىكىمنى كۆرۈپ بېقىڭلار! **13** ئەمدى ھازىر، سىلەر مۇشۇنداق قىلمىشلارنى سادىر قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلە رگە تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سۆز قىلىپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار؛ مەن سىلەرنى چاقىردىم، لېكىن سىلەر ماڭا جاۋاب بەرمىدىڭلار ـ **14** ئەمدى مەن شىلوھدىكى ئوينى قانداق قىلغان بولسام، سىلەر تاياناغان، شۇنداقلا نامىم قويۇلغان بۇ ئوينى ۋە مەن سىلە رگە ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان بۇ زېمىننىمۇ شۇنداق قىلىمەن؛ **15** مەن سىلەرنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىڭلار، يەنى ئەفرائىمنىڭ بارلىق نەسلىنى ھەيدىۋەتكىنىمدەك سىلەرنىمۇ كۆزۈمدىن يىراق ھەيدەيمەن. **16** ئەمدى سەن، [يەرەميا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن نالە-پەريياد كۆتۈرمە يا كى تىلەك تىلىمە، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ [گۇناھلىرىنى] ھېچ تىلىمە، چۈنكى مەن ساڭا قۇلاق سالمايمەن. **17** ئۇلارنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا نېمە قىلغانلىرىنى كۆرۈۋاتمامسەن؟ **18** بالىلار ئوتۇن تېرىدۇ، ئاتىلار ئوت قالايدۇ، ئاياللار قەستەن مېنى رەنجىتىشكە «ئاسمانىڭ خانىشى» ئۈچۈن پوشكاللارنى سېلىشقا خېمىرنى يۇغۇرىدۇ، شۇنىڭدەك يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيىدۇ. **19** ئازابلىنىپ غەزەپلىنىدىغىنى مەنمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئۆز يۈزلىرىگە شەرم چاپلاپ، ئازابلىنىدىغىنى ئۆزلىرى ئەمەسمۇ؟ **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىم مۇشۇ جايغا تۆكۈلىدۇ، ئىنسان ئۈستىگە، ھايۋان ئۈستىگە، دالادىكى دەرەخلەر ئۈستىگە، ئېرىقتىكى مېۋىلەر ئۈستىگە تۆكۈلىدۇ؛ ئۇ ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ. **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بېرۇپېرگلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى باشقا قۇربانلىقلارغا قوشۇپ قۇيۇۋېلىڭلار، بارلىق گۆشلىرىنى يېۋېلىڭلار! **22** چۈنكى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار يا كى باشقا قۇربانلىقلار توغرىسىدا گەپ قىلمىغان ۋە يا كى ئەمر بەرمىگەندىم؛ **23** بەلكى مەن ئۇلارغا مۇنداق ئەمر قىلىپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداق قىلىپ مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر؛ مەن ئۆز ئۇگلارغا يا خشىلىق بولسۇن دەپ ۋېيۇغان بارلىق يولدا مېڭىڭلار» ـ دەپ ۋېيۇغاندىم. **24** لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئۆز ئەزىل كۆڭلىدىكى جاھىلىقى بىلەن ئۆز خىيال-خاھىشلىرىغا ئە گىشىپ مېڭىۋە رگەن؛ ئۇلار ئالدىغا ئەمەس، بەلكى كەينىگە ماڭىغان. **25** ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن تارتىپ بۈگۈنگى كۈنگە قەدەر مەن قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىپ كەلدىم؛ مەن ھە ركۈنى تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلدىم. **26** لېكىن خەلقىم ئاڭلىمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار ۋېينىنى قاتتىق قىلغان؛ رەزىللىكتە ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئېشىپ كەتكەن. **27** سەن بۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا ئېيتىسەن؛ لېكىن ئۇلار ساڭا قۇلاق سالمايدۇ، سەن ئۇلارنى [توۋا قىلىشقا] چاقىرىسەن، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمەيدۇ. **28** ـ سەن ئۇلارغا: ـ «پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىغان ۋە ھېچ تۈزىتىشنى قوبۇل قىلمىغان خەلق دەل مۇشۇ!» ـ دەيسەن. ئۇلاردىن ھەقىقەت-ۋاپالىق يوقاپ كەتتى؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئېغىزىدىنمۇ ئۈزۈلۈپ كەتتى. **29** چېچىڭنى چۈشۈرۈپ ئۇنى تاشلىۋەت؛ يۇقىرى جايلاردا بىر مەرسىيە ئوقۇغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز غەزىپىنى چۈشۈرمەكچى بولغان بۇ دەۋرنى رەت قىلىپ، ئۆتىگۈن ۋاز كەچتى. **30** چۈنكى يەھۇدادىكىلار كۆز ئالدىمدا رەزىللىك قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار مېنىڭ نامىمدا تاتالغان ۋېگە يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى ئەكىرىپ ئۇنى يۇلغىغان؛ **31** ۋە ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتا قۇربانلىق قىلىپ كۆيدۈرۈش ئۈچۈن «ھىنوموئىك ئوغلى»نىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىڭ يۇقىرىدىكى جايلارنى قۇرغان؛ بۇنداق ئىشنى مەن ھېچ ۋېيۇمىغانمەن، ئۇ ۋېيۇمغا ھېچ كىرىپ باقمىغانىدۇر. **32** شۇڭا، مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «توفەت» يا كى «ئىبن-ھىنوموئىك جىلغىسى» ئەمدى ھېچ تىلغا ئېلىنمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دېيىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار توفەتتە جەسەتلەرنى يەر قالمىغۇچە كۆمىدۇ. **33** بۇ خەلقنىڭ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ۋە زېمىندىكى جانۋارلارنىڭ ئاتىمى بولىدۇ؛ ئۇلارنى ئۇلاۋۇكلەردىن قورقۇتۇپ ھەيدەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ. **34** مەن يەھۇدا شەھەرلىرىدىن ھەم يېرۇسالېم شەھەرلىرىدىن ۋېيۇن-تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇرامىلىق ساداسىنى ۋە تويى بولۇۋاتقان يېگىت-قىزنىڭ ئاۋازىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ چۈنكى زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ.

8 شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، كاھىنلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۈستىخانلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى گۆرلىرىدىن ئېلىپ چىقىرىدۇ؛ **2** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى قۇياش، ئاي ۋە ئاسماندىكى بارلىق جىسىملار ئاستىدا يايىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇلارنى سۆيگەن، بۇلارنىڭ قوللۇقىدا بولغان، بۇلارغا ئە گەشكەن، بۇلارنى ئىزدىگەن، بۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى بىر يە رگە ھېچ يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار زېمىن يۈزىدە ئوغۇت بولۇپ ياتىدۇ. **3** مەن بۇلاردىن قالغانلىرىنى ھەيدىگەن جايلاردا، بۇ رەزىل جەمەتتىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھاياتىنىڭ ئورنىغا ماماتنى تاللايدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر يىقىلسا قايتىدىن تۇرمامدۇ؟ بىرسى يولدىن چىقىپ كەتسە قايتىپ كەلمەمدۇ؟ **5** نېمىشقا يېرۇسالېمدىكى بۇ خەلق ھەمىشە يولدىن چىقىش بىلەنلا يېنىمدىن يىراقلاپ كېتىدۇ؟ ئۇلار ئالدامچىلىقنى چىڭ تۇتىدۇ، يېنىمغا قايتىپ كېلىشنى رەت قىلىدۇ. **6** مەن كۆزگۈل قۇيۇپ ئاڭلىدىم، لېكىن ئۇلار دۇرۇسلاۋقنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىدىن: «مەن زادى نېمىلەرنى قىلىپ قويدۇم؟!» دەپ توۋا قىلمىدىغان ھېچكىم يوق، ئات جەڭگە يۈرۈلۈپ ئېتىلغاندەك ھەربىرىسى ئۆز يولىغا يۈرۈلۈپ ئېتىلىدۇ. **7** ھەتتا ئاسماندىكى لەيلە كۆز ئۆزنىگە يېكىتىلگەن ۋاقىتلىرىنى بىلىدۇ، ياختەك، قارلىغاچ ۋە تۇرنىلارمۇ كۆچۈپ كېلىدىغان ۋاقىتلىرىنى ئېسىدە تۇتىدۇ، لېكىن مېنىڭ خەلقىم مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا يېكىتكەنلىرىنى ھېچ بىلمەيدۇ.

8 سىلەر قانداقمۇ: «بىز داناۋۇرمىز، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋراتى-قانۇنى بىزدە باردۇر!» دەيسىلەر؟ مانا، بەرھەق، ئۇلما-كۆچۈرگۈچىلەرنىڭ يالغانچى قەلىمى ئۇنى بۇرمىلىغان. **9** دانىشمەنلەر خىجىل بولىدۇ، ئۇلار يە رگە قاراپ قالىدى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى چەتكە ققاندىن كېيىن، ئۇلاردا زادى نېمە دانالىق قالدۇ؟ **10** شۇڭا مەن ئۇلارنىڭ ئايالىلىرىنى باشقىلارغا، ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى يېگۈچى ئىگىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ چۈنكى ئەڭ كىچىكدىن چوڭىغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈكتە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كاھىنغىچە ھەممىسى ساختا ئىش كۆرىدۇ. **11** ئۇلار: «ئامان-ئىسەنلىك! ئامان-ئىسەنلىك!» دەپ خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ يارىسىنى سۈسلۇق بىلەن قول ئۆچىدا چالا تېڭىپ قويدى. لېكىن ئامان-ئىسەنلىك يوقتۇر! **12** ئۇلار يىرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ ئۆلگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۇلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** مەن ئۇلارنىڭ ھوسۇلىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۇزۇم تېلىدا ئۇزۇملەر، ئەنجۈر دەرىخىدە ئەنجۈرلەر ھېچ قالمىدى؛ يوپۇرماقلىرى سولىشىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارغا نېمە بېغىشلىغان بولسام، ئەمدى شۇلار ئۇلاردىن ئۆتكۈزۈۋېلىنىدۇ. **14** «بىز نېمىشقا مۇشۇ يەردە بىكار ئولتۇرۇۋېرىمىز؟ يېغىلايلى، مۇستەھكەم شەھەرلە رگە كىرىپ شۇ يەرلەردە [كۆرەش قىلىپ] ئۆگىشەيلى! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئۆگەشتۈرۈپ، بىزگە ئوت سۈيىنى بەردى، چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **15** ئامان-تىنچلىقنى ئۈمىد قىلىپ كۈتۈپ كەلدۇق، لېكىن ھېچ ياخشىلىق بولمىدى، شىپا ۋاقىتنى كۈتتۇق، لېكىن مانا، ۋەھىمە باستى! **16** دۈشمەن ئاتلىرىنىڭ خارتىلداشلىرى دان زېمىنىدىن تارتىپ ئاڭلانماقتا؛ ئايغىرلىرىنىڭ كىشنىشلىرى پۈتكۈل زېمىنى قورقىتىپ تەۋرەتمەكتە. ئۇلار زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇتاقتان ھەممىنى، شەھەرنى ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇقۇتاقتانلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىشقا كېلىدۇ!». **17** ـ مانا، مەن ئارا گلارغا يىلانلارنى، يەنى ھېچكىم سېھىرلىيەلمەيدىغان زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتەمەن، ئۇلار سىلەرنى چاقىدۇ» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** [مەن]: «مېنىڭ دەرد-ئەلىمىم داۋالىغۇسىز! يۈرىكىم زەيىپلىشىپ كەتتى!» ـ [دېدىم]. **19** «مانا، خەلقىمنىڭ قىزنىڭ ئىنتايىن يىراق يۇرتتىن كۆتۈرۈلگەن

پەریادىنڭ ساداسى! [تۆلار] ـ «پەرۋەردىگار زىئوندا ئەمەسمۇ؟ زىئوننىڭ پادىشاھى ئۇ يەردە تۇرمامدۇ؟!» ـ [دەيدۇ]. ئەمىشقا ئەمدى تۇلار مېنى ئۈيما مەۋىدلىرى بىلەن، ئەرزىمەس يات ئەرسىلەر بىلەن ئەغزىمىلەندۇرىدۇ؟!» **20** ـ «ئورما ۋاقتى ئۆتۈپ كەتتى، ياز تۈگىدى، لېكىن بىز بولساق يەنىلا قۇتقۇزۇلمىدۇق!» **21** «خەلقىمىنڭ قىزىنڭ سۈنۈق يارىسى ئۈچۈىلدىن تۇزۇم سۈنۈقمەن، ماتەم تۇتمەن؛ دەككە-دۇككە مېنى بېسۇالدى، ـ **22** گىلئادتا تۇتىيا ئېپىلمامدىكەن؟ ئۇ يەردە تېۋىپ يوقمىكەن؟ ئەمىشقا ئەمدى مېنىڭ خەلقىمىنڭ قىزىغا داۋا ئېپىلمايدۇ؟!».

9 ئاھ، مېنىڭ بېشىم سۈنىڭ بېشى، كۆزۈم ياشنىڭ بۇلىقى بولسىدى! ئۇنداقتا خەلقىمىنڭ قىزى ئارىسىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر تۈچۈن كېچە-كۈندۈز يىغلايتتىم! **2** ئاھ، مەن ئۈچۈن چۆل-ياباۋاندا يولۇچىلار چۈشكىدەك بىر تۇرالغۇ بولسىدى! ئۇنداقتا خەلقىمنى تاشلاپ، ئۇلاردىن ئايرىلغان بولاتتىم! چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، مۇناپىقلارنىڭ بىر جامائىتىدۇر!» **3** ـ ئۇلار ئۇقياچى لەشكەرلەر ئوقيايىنى ئېگىدىۋ رگەندەك تىلنى يالغانچىلىققا ئېگىلدۈرۈشكە تەييارلىغان؛ ئۇلار زېمىندا ئۈستۈنلۈك قازانغان، بىراق بۇ سەممىيلىك بىلەن بولغان ئەمەس؛ ئۇلار رەزىللىك ئۈستىگە رەزىللىك قىلغان، مېنى ھېچ تونۇپ بىلمىگەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ـ ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلاردىن ھېزىر بولۇڭلار، قېرىندىاشلىرىڭلارغا ھېچ تايانماڭلار؛ چۈنكى ھەربىر قېرىنداش پەقەتلا ئالدىنۇچى، خالاس، ھەربىر يېقىنلىرىڭ بولسا تۇھمەتخورلۇقتا يۈرمەكتە. **5** ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنلىرىغا ئالداپچىلىق قىلماقتا، ھېچكىم ھەققەتنى سۆزلىمەيدۇ، ئۇلار ئۆز تىلىنى يالغان سۆزلەشكە ئۆگىتىدۇ، ئۇلار قەبىھلىكتە ئۆزلىرىنى ۋەيرانىدۇ. **6** ئۇلار جەبىر-زۇلۇم ئۈستىگە جەبىر-زۇلۇم قىلماقتا، ئالداپچىلىقتىن يەنە بىر ئالداپچىلىققا ئۆتمەكتە؛ ئۇلار مېنى تونۇشنى رەت قىلدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **7** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاپ سىنايمەن؛ خەلقىمىنڭ قىزىنڭ رەزىللىكىگە ماڭا باشقا يول قالمىدىمۇ؟ **8** ئۇلارنىڭ تىلى تەجەل ئوقىدۇر؛ ئۇ ئالداپچىلىقنى سۆزلەيدۇ؛ ھەربىر ئېغىز سۆزىدە يېقىنى بىلەن تىنچ-ئامانلىقنى سۆزلەيدۇ، لېكىن كۆڭلىدە قىلتاق تەييارلايدۇ. **9** بۇ ئىشلار ئۈچۈىلدىن ئۇلارنى جازالىمايۋ قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ **10** «ئاغلارىدىكى يايلاقلار ئۈچۈن يىغا ۋە ناله-پەریاد كۆتۈرىمەن، دالادىكى ئوتلاقلار ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇيمەن؛ چۈنكى ئۇلار كويۈپ كەتتىكى، ھېچكىم ئۇ يەردىن ئۆتمەيدۇ، كالىلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى ئاڭلانمايدۇ؛ ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم ھايۋاناتلارمۇ قېچىپ، شۇ يەردىن كەتتى!». **11** ـ مەن يېرۇسالېمنى خارابلاشقان توپ-توپ دۆۋە، چىلبۈرىلەرنىڭ بىر تۇرالغۇسى قىلىمەن؛ يەھۇدا شەھەرلىرىنى ئادەم تۇرمايدىغان دەرىجىدە ۋەيرانە قىلىمەن. **12** ـ كىم بۇ ئىشلارنى چۈشىنىشكە دانىشمەن بولىدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن سۆز ئېلىپ بۇلارنى چۈشەندۈرەلەيدۇ؟ ئەمىشقا زېمىن ۋەيرانە، ھېچكىم ئۆتمىگۈدەك، كويۈپ چۆل-ياباۋاندەك بولۇپ كەتتى؟ **13** پەرۋەردىگار دەيدۇ، ـ چۈنكى ئۇلار مەن ئۇلار ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمنى تاشلۋەتكەن، مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغان ۋە ئۇنىڭدا ماڭمىغان، **14** بەلكى ئۆز قەلبىدىكى جاھىللىققا ئەگەشكەن، ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارغا ئۆگەتكەندەك بائاللارنىڭ كەينىگە ئەگىشىپ كەتكەن، **15** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلققە كەكرىنى بېگۈزىمەن، ئۇلارغا ئۆت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن، **16** ئۇلارنى ئۇلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرى ئىلگىرى ھېچ تونۇمايدىغان ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا قىلىچنى ئەۋەتىمەن. **17** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆزگۈل قويۇڭلار، ماتەمچى ئايالىلارنى چاقىرىڭلار، يىغلاشقا ئەڭ تۆستا بولغان قىز-ئايالىلارنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتىڭلار! **18** ـ بەرھەق، ئۇلار تېز كەلسۇن، بىز ئۈچۈن زور يىغا كۆتۈرىسۇنكى، بىزنىڭ كۆزلىرىمىزدىنمۇ ياشلار تارىلىپ تۆكۈلسۇن، چاناقلىرىمىزدىنمۇ ياش تامچىلىرى ئاقسۇن ـ **19** چۈنكى زىئوندىن يىغا ئاۋازى ئاڭلىنىپ: ـ «بىز قانچىلىك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنۇق! قانچىلىك شەرمەندە بولدۇق! ئۇلار ئۇرالغۇلىرىمىزنى ئۆرۈۋەتتى، بىز زېمىنىمىزنى تاشلىدۇق!» ـ دېيىلىدۇ. **20** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئايالىلار، ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆز ئۈچۈن قۇلاق سېلىڭلار، قىزىڭلارغا يىغلاشنى ئۆگىتىڭلار، ھەربىرىڭلار بىقىنىڭلارغا مەرسىيە ئوقۇتۇڭلار، **21** چۈنكى ئۆلۈم بولسا دېرىزىلىرىمىزدىن يامىشىپ كەرگەن، ئوردا-ئىستەكاملىرىمىزغىمۇ كەرگەن؛ ئۇ بالىلارنى كوچىلاردىن، يىگىتلەرنى رەستە-مەيدانلاردىن يۇلۇپ تاشلىغان. **22** [يېقىنلىرىڭلارغا] ئۇقتۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، جەسەتلەر دالادا تېزە كتەك يېقىلىدۇ، ئۇلار ئورمىچىنىڭ ئورغىقىنىڭ ئاستىغا يېقىلغان، لېكىن ھېچكىم يىغمايدىغان باشاقتەك يە رگە چېچىلىدۇ!» ـ دە ئۇلار! **23** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دانا كىشى دانالىقى بىلەن، كۈچلۈك كىشى كۈچلۈكلۈكى بىلەن، باي بايلىقلىرى بىلەن پەخىرلىنىپ ماختانمىسۇن؛ **24** پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا شۇنىڭدىن، يەنى مېنى، يەر يۈزىدە مېھىر-مۇھەببەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگۈچى مەن پەرۋەردىگارنى تونۇپ يەتكەنلىكىدىن پەخىرلىنىپ ماختانسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ خۇرسەنلىكىم دەل مۇشۇ ئىشلاردىندۇر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەتنە قىلمىغانلارنى خەتنە قىلىنغانلار بىلەن بىللە جازالايمەن؛ **26** يەنى مىسىر، يەھۇدا، ئېدوم، ئاممونىيلار ۋە موئابىيلار، جۈملىدىن چۆل-ياباۋاندا تۇرۇۋاتقان، چېكە چاچلىرىنى چىژىۋۇۋەتكەن ئەللەرنى جازالايمەن؛ چۈنكى بۇ ئەللەرنىڭ ھەممىسى خەتنىسىزدۇر، ئىسرائىلنىڭ بارلىق جەمەتىمۇ كۆڭلىدە خەتنىسىزدۇر.

10 پەرۋەردىگارنىڭ سىلە رگە ئېيتقان سۆزىگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى: ـ **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەرنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنمەڭلار، گەرچە ئەللەر ئاسماندىكى ھادىسە-ئالامەتلەردىن قورقۇپ دەككە-دۇككىگە چۈمگەن بولسىمۇ، سىلەر بۇلاردىن ھېچ چۈچۈپ كەتمەڭلار. **3** چۈنكى ئەللەرنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرى بەھىنلىكتۇر؛ ھەممىسى ئورمانلىقتىن كېسىلگەن دەرەختىن، ياغاچچىنىڭ ئىسكىنىسى بىلەن ئويۇلغان نەرسىگە ئاساسلانغانلىقىدۇر. **4** ئۇلار بۇنى ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەيدۇ؛ ئۇنى يېقىلمىسۇن دەپ ئۇلار بولقا، مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. **5** بۇنداق بۇتلار تەرخەمە كلىكتە تۇرىدىغان بىر قارانچۇقتۇر، خالاس؛ ئۇلار ھېچ سۆزلىيەلمەيدۇ، ئۇلار باشقىلار تەرىپىدىن كۆتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇلار ماڭالمايدۇ. ئۇلاردىن قورقماڭلار؛ چۈنكى ئۇلار رەزىللىك قىلالمايدۇ، ئۇلارنىڭ قولىدىن ياخشىلىق قىلىشمۇ كەلمەيدۇ. **6** ـ ساڭا ئوخشايدىغان ھېچكىم يوق، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ ئۇلۇغدۇر. **7** كىم سەندىن قورقماي تۇرالىسۇن، ئى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ!؟ چۈنكى بۇ ساڭا تېگىشلىكتۇر؛ چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. **8** [ئەللەرنىڭ] ھەممىسى ئىستىسناسىز ئەقلى يوق، نادانلاردۇر؛ بۇ ئەرزىمەسلەر ياغاچتۇر، خالاس! ئۇلار تەلىم بېرىلەمدۇ!؟ **9** سوقۇپ يالپاقلانغان كۈمۈش تارشىشتىن ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئالتۇنمۇ ئوفازدىن ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئاندىن ھۈنەرۋەن ۋە زە رگەرلەرنىڭ قولى بۇ ياسىغىنغا كۆك ۋە سۈسۈن رەخت بىلەن كىيىم كىيگۈزىدۇ ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى شۇبھىسىزكى، دانىشمەن ئۈستىلارنىڭ ئەجرىدۇر! **10** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆزى ھەقىقەتتۇر؛ ئۇ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈلۈكنىڭ پادىشاھىدۇر، ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا يەر-زېمىن تىترەيدۇ، ئەللەر ئۇنىڭ قەھرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. **11** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «ئاسمان بىلەن زېمىننى يارىتمىغان ئىلاھلار، ئۇلار زېمىن يۈزىدىن ۋە ئاسمان ئاستىدىن يوقايدۇ!». **12** [پەرۋەردىگار بولسا] يەر-زېمىننى كۆچ-قۇدرىتى بىلەن ياسىغان، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلغان، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر. **13** ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۈلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇ يەر چەتلىردىن بۇلۇت-تۇمانلارنى تۈرلىتىدۇ؛ ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، ئۇ شامالنى ئۆز خەزىنىلىردىن چىقىرىدۇ. **14** مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئەقلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر، زە رگەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ قويما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. **15** ئۇلار بىمەنىلەردۇر، مازاق ئوبيېكتىدۇر؛ جازالىنىش ۋاقتى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. **16** ياقۇبنىڭ نەسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر، چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتنى ياسىغۇچى شۇدۇر، ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **17** زېمىندىن چىقىشقا يۈك-تاقىڭنى يىغىشتۇرۇپ ئال، ئى مۇھاسىرىگە ئېلىنغۇچى قىز؛ **18** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن بۇ ۋاقىتتا زېمىندىكىلەرنى ئېلىپ ئۇ يەردىن چۈرۈۋېتىمەن ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلى تونۇپ يەتكۈچە ئازار بېرىمەن!». **19** جاراھىتىم ئۈچۈن ھالىمغا ۋاي!

مېنىڭ يارام داۋالىغۇسىزدۇر! بىراق ئەسلىدە مەن: «بۇ پەقەت بىر كېسەللىك، خالاس، ئۇنىڭغا چىدىغۇدەك كەمە» ـ دەپتىكەنمەن. **20** مېنىڭ چىدىرىم ھالاك بولدى، بارلىق تانلىرىم ئۈزۈلدى، باللىرىم مەندىن جۇدا بولۇپ، تۇلار يوق بولدى، چىدىرىمنى قايتىدىن سوزۇپ تىككۈدەك، چىدىر پەردىلىرىنى ئاسقۇدەك ھېچكىم قالمىدى. **21** چۈنكى خەلق پادىچىلىرى ئەقىلسىز بولۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ يول سورىمايدۇ، شۇڭا تۇلار دانىشمەنلەردەك ئىش كۆرەلمەيدۇ، تۇلارنىڭ بارلىق پادىسى تارقىلىپ كەتتى. **22** ئاگلاڭلار! بىر گەپنىڭ شەپسىي! مانا، ئۇ كېلىدۇ، شىمالىي زېمىندىن چىققان زور بىر چۇقان-سۈرەن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى بىر ۋەيرانە، چىلبۇرىلەرنىڭ ئۇۋالغۇسىغا ئايلاندۇرغۇچى كېلىۋاتىدۇ! **23** بىلىمەنكى، ئى پەرۋەردىگار، ئىنسانلىنىڭ ئۆز يولىنى بېكىتىشى ئۆز قولىدا ئەمەستۇر، مېڭىۋاتقان ئادەمنىڭ ئۆزىدە قەدەملىرىنى خالىغانچە تاشلاش قۇدرىتى بولماستۇر، **24** پەرۋەردىگار، مېنى تۇزىگىمىسەن، لېكىن غەزىپىڭ بىلەن ئەمەس، ئادىل ھۆكۈمىڭ بىلەن تۇزىگىمىسەن، بولمىسا سەن مېنى يوققا باراۋەر قىلىسەن. **25** قەھرىڭنى سېنى تونۇمايدىغان ئەللەر ھەمدە نامىڭغا ندا قىلمايدىغان جەمەئەتلەر تۈزىسىگە تۆككەيسەن؛ چۈنكى تۇلار ياقۇبنى يەپ كەتكەن؛ بەرھەق، تۇلار ئۇنى يۇتۇپ ئۇ گۈمشۈرۈپ، تۇرغان جايىنى مۇتلەق ۋەيران قىلغان.

11

يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز مۇنداق ئىدى: **2** ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداقلا يەھۇدا كىشىلىرىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا تۇلارنى يەتكۈزۈڭلار، **3** ـ سەن يەرەمىيا تۇلارغا مۇنداق ئېيتقىن: ـ ـ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە كىم بويسۇنمىسا تۇ لەنەتتە قالىدۇ، **4** مەن بۇ ئەھدىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى تۆمۈر تاۋلايدىغان خۇمداندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە تۇلارغا تاپىلاپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، بۇ سۆزلە رگە، يەنى مەن سىلە رگە تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلە رگە ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلغىنىڭلاردا، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن، **5** شۇنداق بولغىندا مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا: «سىلە رگە سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىن تەقدىم قىلىمەن» دەپ ئېچىكەن قەسەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دېگەنىدىم. سىلەر بۇگۈنكى كۈندە دەل شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتىسىلەر! مەن بولسام جاۋابەن «ئامىن، پەرۋەردىگار!» ـ دېدىم. **6** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا بۇ سۆزلەرنى جاكارلا: ـ بۇ ئەھدىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇڭلار! **7** چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا مىسىر زېمىنىدن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندىن بۇگۈنكى كۈنگىچە «مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەپ جېكلەپ ئاگاھلاندۇرۇپ كېلىۋاتىمەن؛ مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ تۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ كەلدىم. **8** لېكىن تۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى رەزىل كۆڭۈللىرىدىكى جاھىللىققا ئە گىشىپ ماڭغان؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ ئەھدىدىكى بارلىق سۆزلەرنى تۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈردۇم، مەن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى تۇلارغا تاپىلىغانىدىم، لېكىن تۇلار ھېچ ئەمەلگە ئاشۇرمىغان. **9** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ تارىسىدا بىر سۈيىقەست بايقالدى، **10** تۇلار سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىلىرىگە قايتىپ كەتتى، تۇلارنىڭ ئىبادىتىدە بولايلى دەپ باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ كەتتى. ئىسرائىل جەمەئىتى ھەم يەھۇدا جەمەئىتى ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۇ زگەن ئەھدەمنى بۇزىدى. **11** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ قۇتۇلالماس ئاپەت چۈشۈرىمەن؛ تۇلار ماڭا پەريات كۆتۈرىدۇ، لېكىن مەن تۇلارنى ئاڭلىمايمەن. **12** ئاندىن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئىسرىق بېقىپ چوقۇنغان بۇتلارنى ئىزدەپ تۇلارغا پەريات كۆتۈرىدۇ؛ لېكىن ئاپەت چۈشكەن ۋاقتىدا تۇلار بۇلارنى ھېچ قۇتقۇزمايدۇ. **13** چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولغانسېرى، بۇتلىرىڭ شۇنچە كۆپ بولدى، ئى يەھۇدا؛ يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرى قانچە كۆپ بولغانسېرى، سىلەر «يەرگىنچلىك بولغۇچى»غا شۇنچە قۇربانگاھلارنى قۇرد ۇگلار، يەنى بائالغا ئىسرىق بېقىش ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى بەرپا قىلدىڭلار. **14** ئەمدى سەن، [ئى يەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، تۇلار ئۈچۈن ھېچ پەريات ياكى تىلاۋەت قىلما؛ چۈنكى ئاپەت بېشىغا چۈشۈشى بىلەن تۇلار ماڭا ندا قىلغان ۋاقتىدا مەن تۇلارنى ئاڭلىمايمەن. **15** ـ مېنىڭ سۆيۈملۈك خەلقىمنىڭ ۋۇيۇمدە تۇرۇۋىشىغا نېمە ھەققى؟ چۈنكى كوپىنچىڭلار تۇز ۇگلارنىڭ رەزىل مەقسەتلىرىگە يېتىشىڭ ئۈرۈنىسىلەر؛ سىلەر رەزىللىكىڭلار ئەمەلگە ئاشىغاندا خۇرسەن بولىسىلەر، تۇنداقتا «مۇقەددەس گۈشلەر» مۇشۇ ئاسىيلىقىڭلارنى سىلەردىن ئېلىپ تاشلىيالمىدۇ؟ **16** پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى «يايپىشىل، مول مېۋىلىك، باراقسان زەيتۇن دەرىخى» دەپ ئاتىغانىدى؛ لېكىن [پەرۋەردىگار] دەرەخكە شاۋقۇنلايدىغان زور بىر ئوتنى سالدىۋ ۋە شاخلىرى يوق قىلىنىدۇ. **17** چۈنكى سېنى تىككەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ساڭا قاراپ كۆڭلىڭ بېكىتىپ جاكارلىغان؛ سەۋەبى، ئىسرائىل جەمەئىتى ۋە يەھۇدا جەمەئىتى تۇزىنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، باتالغا ئىسرىق يېقىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. **18** «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر يەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم؛ تۇ ماڭا تۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى تايان قىلدى؛ **19** مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭغان كۈنۈك پاقالىدەك ئىدىم، مەن ئەسلى تۇلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرەخنى مېۋىسى بىلەن يوقاتىلى، تۇنىڭ ئىسمى قايتا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، تۇنى تىرىكلەر زېمىنىدن تۇزۇپ تاشلايلى» دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم، **20** لېكىن سەن، ئى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى، ئادەمنىڭ ۋۇجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، سېنىڭ تۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسىڭنى تۇز كۆزۈم بىلەن كۆرۈشكە نېسىپ قىلغايسەن؛ چۈنكى دەۋايىمنى ساڭلا تايان قىلىپ تاپشۇردۇم». **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماڭا] مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بەرمە، بولمىسا جېنىڭ قولىمىزدا ئۆزىگىشىدۇ» ـ دەپ ساڭا دوق قىلىپ يۈ رگەن ئاناتوتتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. ئەمدى تۇلار ئوغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: ـ **22** ـ بۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ مانا، مەن تۇلارنى جازالايمەن؛ يىگىتلەر قىلىچ بىلەن ئۆلىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ. **23** تۇلاردىن ھېچبىر قالدىسى قالمايدۇ؛ چۈنكى مەن تۇلار جازالىنىدىغان يىلدا، شۇ ئاناتوتتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرىمەن.

12

مەن دەۋايىمنى ئالدىڭغا ئېلىپ كەلىسەم، ئادىل بولۇپ كەلىدىڭ، ئى پەرۋەردىگار؛ لېكىن سەن بىلەن ئۆز ھۆكۈملىرىڭ تۇغرۇلۇق سۆزلەشمە چىمەن، نېمىشقا رەزىللەرنىڭ يولى رونىاق تاپىدۇ؟ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نېمىشقا كەڭرى-ئازادىلىكتە تۇرىدۇ؟ **2** سەن تۇلارنى يەر يۈزىگە تىككەنسەن، تۇلارمۇ يىلتىز تارتقان؛ تۇلار تۈسۈپ گۈللىنىدۇ، تۇلار مېۋىلەيدۇ؛ سەن تۇلارنىڭ ئاغزىغا بىيقىن تۇخشايسەن، لېكىن ۋۇجدانىدىن يىراقسەن، **3** لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى بىلىسەن، سەن مېنى كۆرۈپ كەلگەنسەن، تۇز ۇگگە بولغان سادىقلىقىمنى سىنىغانسەن. تۇلارنى بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن قويلارىدەك ئايرىپ سۆرەپ چىققايسەن، تۇلارنى قەتل كۈنىگە ئايرىغايسەن. **4** زېمىن قاچانغىچە قاغىرايدۇ، ئېتىزدىكى ئوت-چۆپلەر قاچانغىچە قۇرغان ھالەتتە تۇرىدۇ؟ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار قاچانغىچە يوقاپ ئ ۇگەيدۇ؟ چۈنكى بۇ خەلق: «[خۇدا] ئاقۇۋىتىمزنى ھېچ كۆرمەيدۇ» دەۋاتىدۇ. **5** ـ سەن يۈگۈ رگەن لەشكەرلەر بىلەن بەسلەشكەندە، تۇلار سېنى ھالسىراتقان بولسا، ئەمدى سەن ئاتلار بىلەن بەسلەشسەڭ قاندا بولار؟ سەن پەقەت ئامان-تىنچلىقتا تۇرغان زېمىندىلا خاتىرجەم بولۇپ [ماڭا] ئىشىنىسەن، ئەمدى ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى قويۇق چاتقاللىقلاردا قاندىق يۈرىسەن؟ **6** چۈنكى ھەتتا ئۆز قېرىنداشلىرىڭ، ئاتاڭنىڭ جەمەئىتىمۇ ساڭا ئاسىيلىق قىلغان. تۇلارمۇ سېنى يوقىتىش ئۈچۈن ئاۋازىنى قويۇپ بە رگەن. گەرچە تۇلار ساڭا مېھىرلىك سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، تۇلارغا ئىشەنمە!» **7** ـ تۇزۇم ئائىلەمدىن ۋاز كېچىمەن، مىراسىمنى تاشلۇۋېتىمەن، جان-جىگىرىمنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **8** مېنىڭ مىراسىم [بولغان خەلق] بولسا ماڭا ئورمانلىقتىكى بىر شىرگە ئوخشاش بولۇپ قالدى؛ تۇلار ماڭا قارشى ئاۋازىنى كۆتۈردى؛ شۇڭا مەن تۇلارنى يامان كۆرىمەن. **9** مېنىڭ مىراسىم ماڭا سار-يۇركۈزت ياكى چىلبۇرىدەك بولۇپ قالدى ئەمەسمۇ؟ لېكىن ئۇنىڭ ئەترابىغا باشقا سار-يۇركۈزتلەر ئولاشماقتا! يىرىگلار، تۇلارنى يەۋېتىشكە بارلىق دالادىكى ھايۋانلارنى يىغىپ كېلىڭلار! **10** ئۈزۈمزارلىرىنى خەلق پادىچىلىرى ئۈزۈمزارىمنى ھالاك قىلدۇ، تۇلار مېنىڭ نېسىۋەمنى ئايىغ ئاستى قىلدۇ، تۇلار مېنىڭ يېقىملىق نېسىۋەمنى غەرىب بىر چۆل-باياۋانغا ئايلاندۇرىدۇ، **11** تۇلار ئۇنى غەرىب قىلۋېتىدۇ؛ ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا غەرىب ھەم قاغىراق تۇرىدۇ؛ پۈتكۈل زېمىن

غەرب قالدۇ، ئەمما ھېچ ئادەم بۇنىڭغا كۆڭلىنى بۆلمەيدۇ. 12 چۆل-باياۋاندىكى بارلىق ئېگىزلىكلەر ئوستىگە ھالاك قىلغۇچىلار غۇژۇلداپ چىقىپ كېلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى زېمىننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەممىنى يۇتىدۇ؛ ھېچ ئەت تىگىنسىنىڭ تىنچ-خاتىرجەملىكى بولمايدۇ. 13 [خەلقىم] بۇغداينى تېرىغان بولسىمۇ، لېكىن تېگىنلەرنى ئورىيدۇ؛ ئۈزلار تۈزلىرىنى ۋېراتقىنى بىلەن، پايدا كۆرمەيدۇ؛ شۇڭا [ناچار] مەھسۇلاتلىرىڭلار ۋېيىلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ۋېيىلىدىن، يە رگە قاراپ قالىسىلەر. 14 مەنكى پەرۋەردىگار تۈز خەلقىم ئىسرائىلنى ۋارىس قىلغان مىراسقا چاكىگال سالغان، زېمىننىڭ ھەممە رەزىل قوشۇنلىرى توغرىلۇق مۇنداق دەيمەن: ـ مانا، مەن ئۈلارنى تۈز زېمىندىن يۇلۇپ تاۋلەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا جەمەتىنى ئۈلار تارىسىدىن يۇلۇۋالىمەن؛ 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇكى، ئۈلارنى يۇلۇۋالغاندىن كېيىن مەن بۇ يىلدىن يېنىپ، ئۈلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن، ئۈلارنىڭ ھەربىرىنى تۈز مىراسىغا، ھەربىرىنى تۈز زېمىنغا قايتۇرىمەن. 16 شۇنداق قىلىپ، ئە گەر (ئۈلار ئۆتۈكەندە خەلقىمگە باتىلنىڭ ئىسمىغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەتكەندەك) كۆكۈل قويۇپ خەلقىمنىڭ يولىرىنى ئۆگەنسە، جۈملىدىن مېنىڭ نامىمنا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەنسە، ـ ئەمدى ئۈلارغا خەلقىم ئارىسىدىن [مۇقىم] ئورۇن بېرىلىپ، ئۈلار گۈللەندۈرۈلىدۇ. 17 بىراق ئۈلار ئاڭلىمىسا، مەن شۇ ئەلنى مۇتلەق يۇلۇپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

13

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كاناپ ئىچ تامبالىنى ئال، بېلىڭگە باغلا؛ لېكىن ئۇنى سۇغا چىلىما. 2 شۇڭا پەرۋەردىگار ماڭا دېگەندەك مەن بىر ئىچ تامبالىنى ئالدىم ۋە بېلىمگە باغلاپ قويدۇم. 3 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 4 «سەن يۇلۇپ ئالغان، بېلىڭگە باغلانغان ئىچ تامبالىنى ئېلىپ، ئورنۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ شۇ يەردە تاشنىڭ يېرىقىغا يوشۇرۇپ قوي». 5 شۇڭا مەن باردىم ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بۇيرۇغاندەك ئۇنى فراتقا يوشۇرۇپ قويدۇم. 6 كۆپ كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ، مەن ساڭا شۇ يە رگە يوشۇرۇشقا بۇيرۇغان ئىچ تامبالىنى قوزۇڭغا ئال» ـ دېدى. 7 شۇڭا مەن فراتقا باردىم؛ مەن يوشۇرغان يەردىن ئىچ تامبالىنى كولاپ چىقىرىپ قولۇمغا ئالدىم؛ مانا، ئىچ تامبال سېسىپ چىرىپ كەتكەندى، پۈتۈنلەيلا كىسگۈسىز بولغانىدى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدانىڭ پۈخرىنى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چوڭ پەخرىنى مۇشۇ ھالدا يوقىتىمەن؛ 10 مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان، كۆڭلىدىكى جاھىللىقىدا ماڭىدىغان، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۈلارغا ئىبادەت قىلىشقا ئىنتىلىدىغان بۇ رەزىل خەلق پۈتۈنلەيلا كاردىن چىققان بۇ ئىچ تامبالغا ئوخشاش بولىدۇ. 11 چۈنكى خۇددى ئىچ تامبال ئادەمنىڭ چاتىرىغا چېتىلىپ باغلانغانىدەك، ئۈلارمۇ ماڭا [يېقىن] بىر خەلق بولسۇن، ماڭا نام-ئابرۇيى، مەدھىيە ۋە شان-شەرەپ كەلتۈرسۇن دەپ، مەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ۋە يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى تۈزۈمۈكە چېتىڭ باغلانغۇرغانىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۈلار ھېچ قۇلاق سالمىدى. 12 ئۈلارغا مۇشۇ سۆزنى دېگىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك». ئۈلار ساڭا: «ئەجەبا، ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرە كلىكنى ئۇبدان بىلمەمدۇق؟» ـ دەيدۇ، 13 سەن ئۈلارغا مۇنداق دەيسەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى، داۋۇتقا ۋە كىل بولۇپ تۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلارنى، كاھىنلارنى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ھەمدە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى مەستلىك-بېھوشلۇق بىلەن تولدۇرىمەن. 14 مەن ئۈلارنى بىر-بىرىگە، يەنى ئاتا بىلەن ئوغۇللىرىنىمۇ ئوخشاشلا بىر-بىرىگە سوقۇشقا سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ مەن ئۈلارغا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، ئۈلارنى ئايىمايمەن، ئۈلارغا رەھىم قىلمايمەن؛ ئۈلارنى نابۇت قىلىشقا ھېچنەرسە مېنى توسۇمايدۇ. 15 ئاڭلاڭلار، قۇلاق سېلىڭلار، ھالى چوڭ بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 16 ئەمدى تۇ يېشىڭلارغا زۇلمەت چۈشۈرگىچە، پۇتۇڭلار تاۋاق چۈشكەن تاغلاردا پۇتلاشقاندەك پۇتلاشقۇچە، تۇ سىلەر ئىزدىگەن نۇرنى ئۈلۈم سايىسىغا، قاپقارانغۇلۇققا ئايلاندۇرغىچە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا لايىق شان-شەرەپ قايتۇرۇڭلار! 17 بۇنى ئاڭلىمىساڭلار، سىلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقۇڭلار تۇپەيلىدىن جېنىم يوشۇرۇنچە يىغلايدۇ؛ ئاچچىق يىغلاپ كۆز ياشلىرىم ئېقىپ تاشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر، ئى پەرۋەردىگارنىڭ پادىسى، سۈرگۈن قىلىنىسىلەر. 18 پادىشاھ ۋە خانىشقا: «تەختىڭلاردىن چۈشۈپ يە رگە ئولتۇرۇڭلار؛ چۈنكى كۆرىكىم تاجلىرىڭلار بېشىڭلاردىن چۈشۈرۈلىدۇ» ـ دېگىن. 19 جەنۇبدىكى شەھەرلەر قورشۇلىنىپ تاقىلىدۇ؛ ئۈلارنى ئاچىدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ پۈتكۈل يەھۇدا سۈرگۈن بولىدۇ؛ ئۈلارنىڭ ھەممىسى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن بولىدۇ. 20 بېشىڭنى كۆتۈر، [ئى زىئون]، شىمالدىن چىققانلارغا قارا؛ ساڭا تاپشۇرۇلغان پادا، يەنى يېقىملىق پاداڭ نە گە كەتكەندۇ؟ 21 [پەرۋەردىگار] سېنى باشقۇرۇشقا دوستلىرىڭنى بېكىتكىنىدە سەن نېمە دېيەلەيتىڭ؟ ئەسلى ئۈزۈڭ ئۈلارغا باشقۇرۇشنى ئۆگەتكەن تۇرساڭ! شۇ تاپتا تولغاق تۇتقان ئايالدەك ئازاب-ئۇقۇبەتلەر سېنى تۇتمامدۇ؟ 22 سەن ئە گەر كۆڭۈڭدە: بۇ ئىشلار نېمىشقا بېشىمغا چۈشتى؟ ـ دەپ سورساڭ، بۇ ئىشلار قەبىھلىكىڭ ئىنتايىن ئېغىر بولغانلىقىدىن بولدى ـ كۆينىكىڭ سالدۇرۇپ تاشلاندى، پوتلىرىڭ زوراۋانلىقتا ئاشكارىلاندى. 23 ئېفىئوپىيەلىك قارا تېرىسىنى ئۆ زگەرتەلەمدۇ؟ ياكى يىلپىز چىپار تە ئىگىلىرىنى ئۆ زگەرتەلەمدۇ؟ ئۇنداق بولغاندا سىلەر رەزىللىكنى قىلىشقا كۆنگەنلەرمۇ ياخشىلىقنى قىلالايدىغان بولىسىلەر! 24 ئەمدى چۆل-باياۋاندىكى شامال ھەيدىۋەتكەن سامانەدەك مەن سىلەرنى ھەيدەپ چاچىمەن. 25 بۇ سېنىڭ ئاقىۋىتىڭ بولىدۇ، مەن ساڭا بېكىتكەن نېسىۋەڭ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇغانىسەن، يالغانچىلىققا تايانغانىسەن. 26 شۇڭا مەن كۆينىكىڭنىڭ يەشىلىرىنى يۈزۈڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈپ تاشلايمەن، نومۇسۇڭ كۆرۈلىدۇ. 27 ئاھ، سېنىڭ زىناليرىڭ، ئايغىرنىڭكىدەك پوخىز كىشىنەشلىرىڭ، ئېگىزلىكلەردە ۋە ئېتىزلاردا بولغان بۇزۇقچىلىقلىرىڭنىڭ يەسكەشلىكى! ـ بارلىق يەرگىنچىلىكلىرىڭنى كۆردۇم! ھالىڭغا ۋاي، ئى يېرۇسالېم! سەن پاك قىلىنىشنى قاچانغىچە رەت قىلىچىسەن؟!

14

پەرەمىياغا چۈشكەن، پەرۋەردىگارنىڭ قۇرغاقچىلىقلار توغرۇلۇق سۆزى: ـ 2 يەھۇدا ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى زاۋالغا يۈز تۇتماقتا، خەلق يە رگە چاپلىشىپ قارىلىق تۇتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىن نالە-يېرىياد كۆتۈرۈلمەكتە. 3 مۇتىۋەرلىرى چاپارمەنلىرىنى سۇ ئە كىلىشكە ئەۋەتىدۇ؛ ئۈلار سۇ ئۈزگالىللىرىغا باردىلا، لېكىن ھېچ سۇ تاپالمايدۇ؛ ئۈلارنىڭ كۆزىلىرى قۇرۇق قايتىپ كېلىدۇ؛ ئۈلار يە رگە قاراپ قالىدۇ، سارىسىمگە چۈشىدۇ؛ ئۈلار بېشىنى يېپىپ ئۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 4 ھېچ يامغۇر يولىمچاقا يەر يۈزىنى يېرىلىپ كەتتى؛ يەر ھەيدىگۈچىلەر يە رگە قاراپ بېشىنى يېپىپ ئۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 5 ماراللار بولسا دالادا بالا قوزىلايدۇ، ئاندىن قوزىسىدىن ۋاز كېچىدۇ؛ چۈنكى ئوت-چۆپ يوق. 6 ياۋا ئېشەك كەلەر ئېگىزلىكلەردە ئۇرۇپ چىلىۋىرىلەردەك ھاسىراپ كېتىدۇ؛ ئۇزۇق ئىزدەپ كۆزىلىرى قارا ئۆڭۈلىشىپ كېتىدۇ، چۈنكى ئۇزۇق يوق. 7 ـ ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بە رگىنى بىلەن، ئۇز ئۈستۈنىڭ نامىڭ ئۈچۈن بىر ئىشنى قىلغايسەن! چۈنكى بىزنىڭ يوا ئۇڭدىن چىقىپ كېتىشىمىز ئىنتايىن كۆپتۇر، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 8 ئى ئىسرائىلنىڭ ئارزۇسى، كۆزلەپ چۈشكەندە ئۈلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولغۇچى، سەن نېمىشقا تەزگىنلىمەيدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۈلاردىن ھېچقانداق خورسەنلىكى يوق؛ ئەمدى ھازىر ئۈلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۈلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ خەلقىنىڭ بەخت-بەرىكىنى ئۈچۈن دۇئا قىلما ـ دېدى. 12 ـ ئۈلار روزا تۇتقاندا، پەريادىنى ئاڭلىمايمەن؛ ئۈلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن سۇنغاندا، مەن ئۈلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ مەن ئۈلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابالار ئارقىلىق يوقىتىمەن. 13 مەن بولسام: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، پەيغەمبەرلەر ئۈلارغا: «سىلەر قىلىچنى ھېچ كۆرمەيسىلەر، قەھەتچىلىككىمۇ دۇچ كەلمەيسىلەر، چۈنكى مەن بۇ يەردە سىلەرنىڭ ئامان-ئېسىنلىكىڭلارغا كاپالەتلىك قىلىمەن» دەيدۇ، ـ دېدىم. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ پەيغەمبەرلەر مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدۇ؛ مەن ئۈلارنى ئەۋەتمىگەنىمەن، ئۈلارنى ئۇيۇغان ئەمەسمەن، ۋە ئۈلارغا گەپ قىلغىنىم يوق. ئۈلار سىلە رگە ساختا كۆرۈنۈش، پالچىلىق، ئەرزىمەس نەرسىلەر توغرۇلۇق تۈز

كۆگلدىكى خام خىياللارنى ئېيتىپ بېشارەت بەرمەكتە. **15** شۇڭا پەرۋەردىگار: ـ مېنىڭ نامىمدا بېشارەت بېرىۋاتقان، مەن ئەۋەتمىگەن، يەنى: «قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بۇ زېمىنغا ھېچ كەلمەيدۇ» دەيدىغان پەيغەمبەرلەر توغرىلۇقتا: ـ بۇ پەيغەمبەرلەر قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن يوقىتىلىدۇ، **16** ئۇلار بېشارەت بە رگەن خەلقنىڭ بولسا، قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك تۆۋەيلىدىن جەسەتلىرى يېرۇسالىم كوچىلىرىغا تاشلۇنىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى، ئاياللىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى كۆمگۈدەك ھېچكىم قالمايدۇ، مەن ئۇلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا ئۆكىمەن. **17** سەن ئۇلارغا شۇ سۆزنى ئېيتىسەن: ـ «كۆزلىرىدىن كېچە-كۈندۈز ياش توختىمىسۇن، چۈنكى مېنىڭ پاك قىزىم بولغان خەلقىم يارىسى بۇسۇلگەندەك قاتتىق بىر زەرب يەپ، ئىنتايىن ئېغىر يارىلاندى»، ـ دەيدۇ. **18** مەن دالاغا چىقسام، مانا قىلىچتىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر؛ شەھەر رگە كىرسەم، مانا قەھەتچىلىكتىن سولىشىپ كەتكەنلەر! چۈنكى پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھەر ئىككىسىلا بىلمىسۇ-نادان بولۇپ، ئۇلار زېمىنىدا ئۆز سودىسى بىلەنلا بولۇپ كەتتى. **19** سەن يەھۇدادىن ئېمىشقا ۋاز كەچتىڭ؟ جېنىڭ زىئۇندىن زېرىكتىمۇ؟ سەن ئېمىشقا بىزنى شۇنچە داۋالىغۇسىز دەرىجىدە ئۆرغانىدىڭ؟ بىز ئارام-تىنچلىقنى كۈتىۋىق، لېكىن ھېچ قۇتلۇق كۆزلەر يوقتۇر؛ شىپالىق بىر ۋاقىتنى كۈتىۋىق، لېكىن مانا دەككە-دۇككە ئېچىدىدۇرمىز! **20** ئى پەرۋەردىگار، رەزىللىكىمىزنى، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكىنى تونۇپ ئىقرار قىلىمىز؛ چۈنكى سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **21** ئۆزۈڭ نامىڭ ئۈچۈن [يېرۇسالېمنى] كۆزۈڭگە ئىلماي قويمىغايسەن؛ شان-شەرەپلىك تەختىڭ بولغان جايىنى رەسۋا قىلمىغايسەن، ئەھدە ڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئۇنى بۇزمىغايسەن! **22** ئەللەر چوقۇنىدىغان «ئەرزىمەسلەر» ئارىسىدا يامغۇر ياغدۇرغۇچى بارمىدۇ؟ يېغىنلى ئاسمانلار ئۆزلىرىلا بېرەمدۇ؟ [بۇلارنى ئەمەلدە كۆرسەتكۈچى] سەن ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! شۇڭا سېنى تەلپۈنۈپ كۈتىمىز؛ چۈنكى سەنلا بۇلارنى قىلغۇچىدۇرسەن.

15 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «مۇسا يا كى سامۇئىل [پەيغەمبەرلەر] ئالدىمدا تۇرغان بولسىمۇ، كۆڭۈلۈم بۇ خەلققە ھېچ قارىمايتتى. ئۇلارنى كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزۈۋەت! ئۇلار مەندىن نېرى چىقسىپ كەتسۇن! **2** ئە گەر ئۇلار سەندىن: «بىز نە گە چىقىپ كېتىمىز؟» دېسە، سەن ئۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلۈمگە، قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچقا، قەھەتچىلىككە بېكىتىلگەنلەر قەھەتچىلىككە، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولۇشقا كېتىدۇ» ـ دەيسەن. **3** چۈنكى مەن تۆت خىل جازا بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلىتىرۇش ئۈچۈن قىلىچ، تىتما-تىتما قىلىش ئۈچۈن ئىتلار، يۇتۇش ۋە ھالاك قىلىش ئۈچۈن ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارنى جازا بولۇشقا بېكىتىمىز؛ **4** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوغلى مانا سسەھنىڭ يېرۇسالېمدا قىلغانلىرى ئۈچۈنلىدىن مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ۋەھىمىگە سالغۇچى بىر ۋېيىبكت قىلىمەن. **5** چۈنكى كىم ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، ئى يېرۇسالېم؟ كىم سەن ئۈچۈن ئاھ-زار ئوردىدۇ؟ كىم ئەھۋالىڭنى سوراشقا يولدا توختاپ يېنىڭغا بارىدۇ؟ **6** سەن مېنى تاشلۇۋەتكەنسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن چېكىنىپ كەتتىڭ؛ مەن ئۇستۈڭگە قولۇمنى سوزۇپ سېنى نابۇت قىلىشقا تۇردۇم؛ مەن [ساڭا] ئىچىمنى ئاغرىتىشتىن ھالىسراپ كەتتىم. **7** شۇڭا مەن ئۇلارنى زېمىندىكى شەھەر قوۋۇقلىرىدا يەلپۈگۈچ بىلەن سورۇتىمەن؛ مەن ئۇلارنى بالىلاردىن جۇدا قىلىمەن ۋە خەلقىمنى نابۇت قىلىمەن؛ ئۇلار ئۆز يوللىرىدىن ھېچ يانمىدى. **8** كۆز ئالدىمدا ئۇلارنىڭ تۇل خوتۇنلىرى دېڭىز قۇملىرىدىن كۆپىيىپ كېتىدۇ؛ چۈش ۋاقتىدا مەن ئۇلارغا، يەنى يىگىتلەرنىڭ تانىسىغا بىر ھالاك قىلغۇچىنى ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن ئۇستۈمتۈت ئۇلارنىڭ بېشىغا دەرد ۋە ۋەھىمە چۈشۈرىمەن. **9** يەتتە بالىنى تۇغقان ئانا سولىشىپ تىنىقىدىن قالاي دەپ قالىدۇ، كۈپكۈندۈزدە بۇ ئاننىڭ قۇياشى ئېۋىقىسز [مەغرىپكە] پاتىدۇ؛ ئۇ شەرمەندە بولۇپ خورلۇق-ھاقارەتلە رگە تۇچرايدۇ. ئۇلاردىن قالغانلارنى بولسا مەن دۈشمەنلەر ئالدىدا قىلىچقا تاپشۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **10** ئاھ، ئانا، ھامىغا ۋاي، چۈنكى سەن مېنى پۈتكۈل زېمىن بىلەن قارىشىلىشىدىغان بىر ئادەم، ئۇلار بىلەن ئېلىشىدىغان بىر ئادەم سۈپىتىدە تۇغقانلىسەن! مەن ئۇلارغا ئۆسۈمگە قەرزمۇ بەرمىدىم، يا كى ئۇلاردىن ئۆسۈمگە قەرزمۇ ئالمىدىم، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى مېنى قارغايدۇ! **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن بەختىگە سېنى ئازاد قىلىمەن؛ كۈلپەت ۋە بالا-يىتاپەت بولغان كۈندە مەن ساڭا دۈشمەننى چىرايلىق ئۆچراشتۇرىمەن. **12** تۆمۈر سۈنامدۇ؟ شىمالدىن چىققان تۆمۈر، يا كى مىس سۈنامدۇ؟ **13** بەلكى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىڭ ۋېيىلدىن، ئۇ چېتىگۈدىن بۇ چېتىگۈگىچە مەن بايلىقلىرىڭ ھەم خەزىنىلىرىڭنى ئولجا بولۇشقا ھەقسىز تاپشۇرىمەن؛ **14** مەن سېنى دۈشمەنلىرىڭ بىلەن بىللە سەن ھېچ بىلمەيدىغان بىر زېمىنغا ئۆتكۈزىمەن، چۈنكى غەزىپىمدە بىر ئوت قوزغالدى، ئۇ ئۈستۈڭگە چۈشۈپ سېنى كويدۇرىدۇ. **15** ئى پەرۋەردىگار، سەن ھالىمنى بىلىسەن، مېنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ماڭا يېقىن كېلىپ مەندىن خەۋەر ئالغايسەن ۋە ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن ئىنتىقامىمنى ئالغايسەن، سەن ئۇلارغا سەۋر-تاقەت كۆرسەتكۈڭ بولسىمۇ، مېنى يوقاتمىغايسەن! مېنىڭ سېنى دەپ خورلىنىۋاتقانلىقىمنى بىلگەيسەن. **16** سۈزلىرىڭگە ئېرىشىپ، ئۇلارنى يەۋالدىم؛ سۈزلىرىڭ ھەم مېنى شادلاندۇرغۇچى ۋە قەلبىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان، چۈنكى مەن سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانمەن، ئى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا! **17** مەن بەزمە قىلغۇچىلارنىڭ سورۇنىدا ئويناپ-كۈلۈپ ئولتۇرمىدىم؛ سېنىڭ مېنى تۇتقان قولۇڭ ئۈچۈنلىدىن يالغۇز ئولتۇردۇم؛ چۈنكى سەن مېنى [ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى بىلەن] قاتتىق غەزەپلەندۈردۈڭ. **18** مېنىڭ ئازابىم ئېمىشقا توختىمايدۇ، مېنىڭ يارامنىڭ داۋاسى يوق، ئېمىشقا شىپا تاپمايدۇ؟ سەن ماڭا خۇددى «ئالداميچى ئېرىق» ۋە ئۈيۈقسىز غايىب بولىدىغان سۈلاردەك بولماقچىسەن؟ **19** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ھازىرق ھالىتىڭدىن يېنىپ يېنىمغا قايتساڭ، مەن قايتىدىن سېنى ئالدىمدىكى خىزمەتتە تۇرۇشقا ياندۇرۇپ كېلىمەن؛ سەن قىممەتلىك [سۈزلەر] بىلەن ئەرزىمەس [سۈزلەرنى] پەرقلەندۈرەلىسەڭ، سەن يەنە ئاغزىمدەك بولىسەن؛ بۇ خەلق سەن تەرەپكە قايتىپ كەلسۇن، لېكىن سەن ئۇلارنىڭ تەرىپىگە ھەرگىز قايتىماسلىقىڭ كېرەك؛ **20** ۋە مەن سېنى بۇ خەلققە نىسبەتەن مىستىن قۇپۇرۇلغان، مۇستەھكەم بىر سېپىل قىلىمەن؛ ئۇلار ساڭا ھۇجۇم قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ، چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇشقا، ئۇلاردىن خالاس قىلىشقا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ بەرھەق، مەن سېنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئەشەددىيلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىدىغان نىجاتكارىڭ بولىمەن.

16 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** سەن ئايال زاتىنى ئەمرىگە ئالمايسەن، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ئوغۇل-قىز پەرزەنت تاپمايسەن. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ يەردە تۇغۇلغان ئوغۇل-قىزلار، بۇ زېمىندا ئۇلارنى تۇغقان ئانىلار ۋە ئۇلارنى تۇغدۇرغان ئاتىلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: ـ **4** ئۇلار ئەلەملىك كېسەللەر بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلار ئۈچۈن ھېچ ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار كۆمۈلمەيدۇ، ئۇلارنىڭلارى تېزە كتەك ۋېرانە يۈزىدە ياتىدۇ، ئۇلار قىلىچ، قەھەتچىلىك بىلەن يەپ كېتىلىدۇ، جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە زېمىندىكى ھايۋاناتلار ئۈچۈن ئوزۇق بولىدۇ. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن [يەرەمىيا]، ھازا بولۇۋاتقان ھېچىر ۋېگە كىرمە، يا كى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈش يا كى ئۈكۈنۈشكە بارما؛ چۈنكى مەن بۇ خەلقتىن خاتىرجەملىكىمنى، مېھىر-مۇھەببىتىمنى ۋە رەھىمدىللىكلىرىمنى ئېلىپ تاشلىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ئۇلۇغلارىدىن تارتىپ پەسلە رگىچە بۇ زېمىندا ئۆلىدۇ؛ ئۇلار يە رگە كۆمۈلمەيدۇ، ھېچكىم ئۇلار ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرمەيدۇ، يا كى ئۇلارنى دەپ، يا ئەتلىرىنى تىلمايدۇ، يا چاچلىرىنى چوشۇرۇۋۇتمەيدۇ؛ **7** ئۇلار قارىلىق ئۈچتالانلارنى يوقلاپ، نان ئوشتۇمايدۇ، ئۆلگەنلەر ئۈچۈن كۆڭۈل سورىمايدۇ؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ھېچكىم تەسەللى قەدەھىنى سۈنمايدۇ. **8** سەن بولساڭ ئەل-يۇرت بىلەن بىللە يەپ-ئىچىشكە توي-بەزمە بولغان ئۈيگىمۇ كىرمە، **9** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز كۆزلىرىڭلاردا ۋە ئۆز كۆز ئالدىڭلاردا، بۇ يەردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى ۋە توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازلىرىنى توختىتىمەن. **10** شۇنداق بولىدۇكى، سەن بۇ خەلققە بۇ سۈزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتقىنىڭدا، ئۇلار سەندىن: «ئېمىشقا پەرۋەردىگار مۇشۇنداق زور بىر كۈلپەتنى بېشىمىزغا چۈشۈرۈشكە بېكىتكەن؟ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىز زادى نېمە؟ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا زادى سادىر قىلغان نېمە گۇناھىمىز باردۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. **11** ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: ـ چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندىن ۋاز كەچكەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھەمدە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، ئۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلار مەندىن ۋاز كەچكەن،

تەۋرات-قانۇنۇمنى ھېچ تۈتمىغان؛ 12 سىلەر بولسا گالار، ئاتا-بوۋىلىلىرىڭلاردىن تىنىمۇ بەتتەر قىلغانسىلەر؛ مانا، ھەربىرىڭلار تۈز رەزىل كۆڭلىدىكى جاھىللىقىنىڭ كەينىگە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر؛ 13 شۇڭا مەن سىلەرنى يۇز زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان ياشقا بىر زېمىنغا تاشلايمەن؛ سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز ياشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ چۈنكى مەن سىلە رگە ھېچ مېھرىنى كۆرسەتمەيمەن.

14 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، 15 بەلكى [شۇ كۈنلەردە] «ئىسرائىللارنى شىمالىي زېمىنىدىن ۋە تۈزنى ئۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق زېمىنلەردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن.

16 ھالبۇكى، مانا ھازىر بولسا، مەن نۇرغۇن بېلىقچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى تۇتقۇتقۇزۇشقا چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئاندىن نۇرغۇن ئۇۋچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى قوغلاپ ئۇۋلاشقا چاقىرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ھەربىر تاغدىن، ھەربىر ئېگىزلىكتىن، قىيا تاشلارنىڭ غار-قىسىلچاقلىرىدىن تېپىۋالىدۇ. 17 چۈنكى كۆزلىرىم ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئالدىمدا ھېچ سۈقۇنالمىدى، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكى كۆزلىرىمدىن ھېچ يوشۇرۇلمىدى. 18 لېكىن مەن ئاۋۋال ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار زېمىنىمنى يېرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ ئۆلۈكلىرى بىلەن بۇلغىغان، مېنىڭ مىراسىمنى لەنەتلىك نەرسىلىرى بىلەن تولدۇرغان. 19 ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمسەن، ئازاب-ئۇقۇبەت كۈنىدە باشپاناھىمسەن. ئەللەر بولسا يەر يۈزىنىڭ چەت-چەگىلىردىن يېنىگىمغا كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بەھىلىكىگە مىراسخورلۇق قىلغان؛ بۇ نەرسىلەردە ھېچ پايدا يوقتۇر. 20 ئىنسانلار تۈز-تۈزىگە خۇدالارنى ياسىيالامدۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. 21 ـ شۇڭا، مانا، مەن بۇ قېتىم [بۇ رەزىل خەلقىمە] شۇنى ۋىدىن بىلدۈرىمەن، ـ ئۇلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ۋىدىن بىلدۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ نامىمنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ!

17 يەھۇدانىڭ گۇناھى ئالماس ئۇچلۇق تومۇر قەلەم بىلەن تاشتاختاي كەبى يۈرە كلىرىگە ۋە قۇربانگاھلىرىدىكى مۇئگىگۈزلە رگە ئۆيۈلغان؛ 2 بالىلىرىمۇ يېشىل دەرەخلەر يېنىدا تىكەلەنگەن، ئېگىز د ۆگلەر ئۈستىدە ياسىغان [بۇتلىرىنىڭ] قۇربانگاھلىرىنى ۋە «ئاشەراھ»لىرىنى ھەردائىم سېغىنىدۇ. 3 مەن تاغلىرىگالاردا ۋە ئېتىزلىرىگالاردا، ھەم بايلىقلىرىڭنى ھەم خەزىنىلىرىڭنى، ـ سېنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىڭنى بۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس ـ بۇ چېتىگىدىن تۈ چېتىگىچە بولغان گۇناھىڭ تۈپەيلىدىن تولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ 4 تۈز ۋۇگىنىڭ شورى، مەن سا گا تەقدىم قىلغان مىراسىڭ قوا ۋۇگىدىن كېتىدۇ؛ مەن سەن تونۇمايدىغان بىر زېمىندا سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىغا تاپشۇرىمەن؛ چۈنكى سىلەر غەزىپىمگە ئوت يېقىپ ئۇنى قوزغىغانسىلەر، ئۇ مە ڭگۈ ۋگە كۆيىدۇ. 5 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئادەمگە تايانغان، ئادەمنىڭ ئەت-كۆچىنى تايانچى قىلغان، قەلبى پەرۋەردىگاردىن چەتنىگەن ئادەمنىڭ ھالىغا لەنەت بولسۇن! 6 ئۇ چۆل-بياۋاندا ئوسكەن قارا ئارچا چاتقىلىدەك بولىدۇ؛ بەخت-ياخشىلىق كەلسىمۇ ئۇ بۇنى كۆرمەيدۇ؛ ئۇ بەلكى چۆلدىكى قاغىراق يەرلەردە، ئادەمزاتسىز شورلۇق بىر زېمىندا ئۆرىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تايانغان، پەرۋەردىگارنى تايانچ قىلغان ئادەم بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ! 8 ئۇ سۇلار يېنىدا تىكەلەنگەن، ئېرىق يېنىدا كەڭ يىلتىز تارتقان دەرەخدەك؛ پېژغىرىم ئىسسىقتىن ئۇ قورقمايدۇ؛ ئۇنىڭ يېۋىرماقلىرى ھەمىشە يېشىلدۇر؛ قۇرغاقچىلىق يىلى ئۇ سولاشمايدۇ ۋە مېۋە بېرىشتىن قالمايدۇ. 9 قەلب ھەممىدىن ئالدامچى، ئۇنىڭ داۋاسى يوقتۇر. كىمدۇ ئۇنى چۈشىنەلىسۇن؟ 10 مەنكى پەرۋەردىگار ئىنسان قەلبىنى كۆزىتىپ تەكشۈرىمەن؛ ھەربىرسىگە ئۆز يوللىرى يېنىچە، قىلغان ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسى يېنىچە تەقسىم قىلىش ئۈچۈن، ئىنسان ۋىجدانىنى سىنايمەن. 11 خۇددى ئۆزى تۇغمىغان تۇخۇملارنى بېسىۋالغان كەكلىكتەك، ھارامدىن بايلىقلارغا ئېرىشكەن كىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ كۈنلىرىنىڭ يېرىمى ئۇنىمەيلا ئېرىشكىنىدىن ئايرىلىدۇ، ئۇ ئاخىرىدا ئەخمەق بولۇپ چىقىدۇ.

12 شان-شەرەپلىك بىر تەخت، ئەزەلدىن يۇقىرىغا تىكەلەنگەن، دەل بىزنىڭ باشپاناھىمىز بولغان جايدۇر؛ 13 ئى پەرۋەردىگار، سەن ئىسرائىلنىڭ ئۈمىدىسەن! سەندىن ۋاز كەچكەن ھەممەيلەن يە رگە قاراپ قالىدۇ؛ سەندىن يىراقلاشقانلار ئېرىقتا يانقانلار ئارىسىدا تىزىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھاياتلىق سۇلىرىنىڭ مەنبەسى بولغان پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەن. 14 مېنى ساقايتقىن، ئى پەرۋەردىگار، مەن شۇنىڭ بىلەن جەزمەن ساقايتىلىمەن! مېنى قۇتقۇزغىن، شۇنىڭ بىلەن جەزمەن قۇتقۇزۇلىمەن! ـ چۈنكى تۈزۈك مېنىڭ مەدھىيەمدۇرسەن! 15 مانا، ئۇلار ماڭا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-بېشارىتى قېنى؟! قېنى، ئۇ ئەمەلگە ئاشىرۇلسۇن!» ـ دەيدۇ. 16 لېكىن مەن بولسام، ساڭا ئەگەشكىنىمدە «پادا باققۇچى» بولۇشتىن ھېچ قاچتىن ئەمەسمەن، ۋە ئەجەل كۈنىنى ھېچ ئارزۇ قىلمىغانىمەن، ـ سەن بىلىسەن! ئاغزىمدىن بارلىق چىققانلار سېنىڭ يۈز ئالدىڭدا بولغان. 17 ماڭا ۋەھىمە بولمىغايسەن؛ كۈلپەتلىك كۈنىدە سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. 18 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار يە رگە قاراپ قالسۇن، لېكىن مېنى يە رگە قاراتمىغايسەن! ئۇلار د ەككە-د ۆككىگە چۈشسۇن، لېكىن مېنى د ەككە-د ۆككىگە چۈشۈرمەگىيسەن؛ ئۇلارنىڭ بېشىغا كۈلپەت كۈنىنى چۈشۈر رگەيسەن؛ ئۇلارنى ئىككى ھەسسىلىك ھالاكەت بىلەن ئۇزۇل-كېسىل پاچاقلاپ تاشلىغايسەن! 19 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ بارغىن، يەھۇدا پادىشاھلىرى شەھە رگە كىرىدىغان ۋە چىقىدىغان «خەلقىنىڭ بالىلىرى» دېگەن د ەرۋازىدا، ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ بارلىق د ەرۋازىلىرىدا تۇرغىن؛ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا گالار، ئى مۇشۇ د ەرۋازىلاردىن كىرىدىغان يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان خالايىق! 21 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۈز جىنىڭلارغا ھېزىر بولۇڭلار! «شاباب» كۈنىدە ھېچقانداق يۈكنى كۆتۈرمە گلار، يېرۇسالېمنىڭ د ەرۋازىلىرىدىن ھېچنەرسىنى ئېپكىرمە گلار، 22 شاباب كۈنلىرىدە ۋېلىرىگلاردىن ھېچ يۈكنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقما گلار، ۋە ھېچقانداق ئەمگەك قىلما گلار؛ بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىگلارغا بۇيرۇغىنىمدەك، شاباب كۈنىنى تۈزۈمگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈن د ەپ قارا گلار. 23 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان يا كى قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئاڭلىماسلىققا ھەم تەربىيىنى قوبۇل قىلماسلىققا يېرىنىى قاتتىق قىلغان. 24 شۇنداق بولىدۇ كى، سىلەر ئاۋازىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىماگلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەنى شاباب كۈنىدە شەھە ر د ەرۋازىلىرىدىن ھېچ يۈكنى ئېلىپ كىرمىسە گلار ۋە ھېچ ئەمگەك قىلماسلىق ئارقىلىق شاباب كۈنىنى ما گا پاك-مۇقەددەس بىر كۈن ھېسابلىسا گلار، 25 بۇ شەھە ر د ەرۋازىلىرىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرىدىغان پادىشاھلىرى ۋە ئەمىرلىرى جەڭ ھارۇلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ كىرىدۇ؛ ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ كىرىپ-چىقىشىدۇ؛ بۇ شەھە ر مەڭگۈ ئاۋات بولىدۇ. 26 شۇنداق قىلسا گلار، خەلقلەر يەھۇدا شەھە رلىرىدىن، يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى يېزىلاردىن، بىنيامىننىڭ زېمىنىدىن، [غەربتىكى] «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىن، جەنۇبتىكى [تاغلىقتىن]، يەھۇدادىكى جەنۇبىي بياۋاتلاردىن يېرەۋردىگارنىڭ ئۆيىگە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار، «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى»، «ئاشلىق ھەدىيە»لەر ۋە خۇشۇيلارنى تۈتۈپ، [پەرۋەردىگارغا بولغان] رەھمەتلىرىنى ئېيتىشقا كىرىدىغان بولىدۇ. 27 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىسا گلار، يەنى شاباب كۈنىنى تۈزۈمگە پاك-مۇقەددەس ھېسابلىماي، شاباب كۈنىدە يېرۇسالېمنىڭ د ەرۋازىلىرىدىن يۈك كۆتۈرۈپ كىرمە گلار، ئەمدى مەن د ەرۋازىلارغا بىر ئوت ياقىمەن؛ ئۇ يېرۇسالېمدىكى ئوردىلارنى يەۋېتىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچىرە ئەلمەيدۇ.

18 بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن يەرەمياغا كېلىپ، مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئورنۇ ۋگىدىن تۇر، ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشكىن، مەن ساڭا سۆزلىرىمنى ئاڭلىتىمەن». 3 شۇڭا مەن ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشتۈم؛ ۋە مانا، ساپالچى غالىتەك ئىشتىدە بىر نەرسىنى ياساۋاتقانىدى. 4 ئۇ سېغىز لايدىن ياساۋاتقان قاچا ئورۇپ-تۈرۈپ قولى ئاستىدا بۇزۇلاتتى. شۇ چاغدا ساپالچى شۇ لايدىن تۈزنى لايىق كۆرگەن باشقا بىر قاچىنى ياسايتتى. 5 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 6 «ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ ساپالچى قىلغاندەك مەن ساڭا قىلالمامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ مانا، سېغىز لاينىڭ ساپالچىنىڭ قولىدا بولغىنىغا ئوخشاش، سىلەر مېنىڭ قولۇمدىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 7 بەزىدە مەن مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت ئوغرۇلۇق، يەنى ئۇنىڭ يۇلۇنۇشى، بۇزۇلۇشى ۋە ھالاك قىلىنشى ئوغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 8 شۇ چاغ مەن ئاڭلاندۇرغان شۇ ئەل يامانلىقىدىن توۋا قىلسىپ يانسا، مەن ئۇلارغا قىلماقچى بولغان يامانلىقتىن يانىمەن. 9 مەن يەنە بەزىدە مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت ئوغرۇلۇق، يەنى ئۇنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تىكىپ ئۈستۈرۈلۈشى

توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ **10** شۇ چاغ شۇ ئەل كۆز ئالدىمدا يامانلىق قىلىپ ئاۋازىمنى ئاڭلىمىسا، مەن يەنە تۆلارغا ۋەدە قىلغان، تۆلارنى بەركەتلىمەكچى بولغان ياخشىلىقتىن ياتمەن. **11** ئەمدى ھازىر يەھۇدادىكىلە رگە ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلە رگە ياماندىق تەييارلاۋاتىمەن، سىلە رگە قارشى بىر پىلان توزىۋاتىمەن، شۇڭا ھەربىرىڭلار رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىڭلار، يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار. **12** ـ لېكىن تۆلار: «ياق! خام خىيال قىلما! بىز تۆز پىلانلىرىمىزغا ئە گىشىۋېرىمىز، تۆز رەزىل كۆڭلىمىزدىكى جاھىللىقىمىز بويىچە قىلىۋېرىمىز» ـ دەيدۇ. **13** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەر ئارىسىدىن: «كىم مۇشۇنداق ئىشنى ئاڭلاپ باققان؟!» دەپ سورا ڭلار. «پاك قىز» ئىسرائىل دەھشەتلىك يىرگىنچلىك ئىشنى قىلغان! **14** لۇزان قارلىرى ئايدالادىكى قىيالىقتىن يوقاپ كېتەمدۇ؟ تۇنىڭ يىراقتىن چۈشكەن مۇزدەك سۇلىرى قۇرۇپ كېتەمدۇ؟ **15** لېكىن مېنىڭ خەلقىم بولسا مېنى ئۇنتۇغان؛ تۆلار يوق بىر نەرسىلە رگە خۇشبۇيى ياقىدۇ؛ مانا، بۇلار تۆلارنى ياشاۋاتقان يولدىن، يەنى قەدىمدىن بولغان يوللاردىن پۈتلاشتۇرۇپ، كۆتۈرۈلۈپ تۈز قىلىنمىغان بىر يولدا ماڭدۇرغان. **16** شۇنىڭ بىلەن تۆلارنىڭ زېمىنىنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم كىشىلەر تۇش-تۇش قىلىدىغان ئوبيېكت قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى دەھشەت بېسىپ، ېشىنى چايقىشىدۇ. **17** مەن خۇددى شەرقتىن چىققان شامالدەك تۆلارنى دۈشمەن ئالدىدا تارقىتۇېتىمەن؛ مەن بالا ېشىپەت كۆزىدە تۆلارغا يۈزۈمنى ئەمەس، بەلكى ئارقامنى قىلىمەن». **18** كىشىلەر: «كېلىڭلار، يەرەمىياغا قەست قىلايلى؛ چۈنكى يا كاھىنلاردىن قانۇن-تەربىيە، يا دانىشمەنلەردىن ئەقىل-نەسىھەت يا پەيغەمبەرلەردىن سۆز-ېشارەت كەملىك قىلمايدۇ. كېلىڭلار، تىلمىزنى بىر قىلىپ ئۇنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلايلى؛ ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىغا قۇلاق سالمايلى» ـ دېيىشتى. **19** ـ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، ماڭا قارشىلىشىدىغانلارنىڭ دەۋاتقانلىرىنى ئاڭلىغايسەن. **20** ياخشىلىققا ياماندىق قىلىش بولامدۇ؟ چۈنكى تۆلار جىنىم ئۈچۈن ئورا كولىغان، مەن تۆلارغا ياخشى بولسۇن دەپ، غەزىپىڭنى تۆلاردىن ياندۇرۇش ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭدا [دۇئا قىلىپ] تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. **21** شۇڭا بالىلىرىڭنى ئاچلىققا تاپشۇرغايسەن، قىلىچنىڭ بىسىغا ئېلىپ بە رگەيسەن؛ ئاياللىرى بالىلىردىن جۇدا قىلىنىپ تۇل قالسۇن؛ ئەرلىرى ۋاباغا-تۇلۇم بىلەن يوقالسۇن، يىگىتلەر جە ڭدە قىلىچلانسۇن. **22** تۆلارنىڭ ئۇستىگە ياسىچىلارنى ئېلىپ كەلگىنىڭدە ۋەيلىردىن نالە-پەريات ئاڭلانسۇن؛ چۈنكى تۆلار مېنى تۇتۇشقا ئورا كولىغان، پۇتلىرىم ئۈچۈن قىسماقلارنى يوشۇرۇن سالغان. **23** ئەمدى سەن، ئى پەرۋەردىگار، تۆلارنىڭ مېنى قەتل قىلىشقا بولغان قەستلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇبدان بىلىسەن؛ تۆلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرمىگەيسەن، تۆلارنىڭ گۇناھلىرىنى كۆزۈڭ ئالدىدىن يۇمىغايسەن؛ بەلكى تۆلار سېنىڭ ئالدىڭدا يىقىتىلسۇن، غەزىپىڭ چۈشكەن كۆزىدە تۆلارنى بىر تەرەپ قىلغايسەن.

19

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، ساپالچىدىن بىر ساپال كوزىنى ئالغىن، ئاندىن ئەلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچىنى ئاپىرىپ، **2** «ساپال پارچىلىرى» دەرۋازىسىغا يىقىن بولغان «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»غا بېرىپ شۇ يەردە مەن ساڭا ئېيتىدىغان سۆزلەرنى جاكارلىغىن. **3** مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مۇشۇ يە رگە بالا ېشىپەتنى چۈشۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. **4** چۈنكى بۇ خەلق مەندىن ۋاز كېچىپ، بۇ يەرنى ماڭا «ېات» قىلغان، ئۇنىڭدا نە ئۆزلىرى، نە ئاتا-بوۋىلىرى، نە يەھۇدا پادىشاھلىرى ھېچ تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇيى ياققان؛ تۆلار بۇ يەرنى گۇناھسىزلارنىڭ قانلىرى بىلەن تولدۇرغان. **5** تۆلار باتالغا ئۆز بالىلىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۈپىتىدە كويدۈرۈش ئۈچۈن باتالنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىنى قۇرغان؛ مەن بۇنداق بىر ئىشنى ھېچقاچان بۇيرۇپ باقمىغان، ھېچ ئېتىبىمغان، ئۇ ھە رگىز ۋېژىمغا كىرىپ باقمىغان. **6** شۇڭا مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىۋېكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ يەر كەلگۈسىدە «توفەت»، يا كى «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **7** مەن بۇ يەردە يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ پىلان-تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىدا يىقىتىمەن؛ مەن جەسەتلىرىنى ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە يەر-زېمىنىدىكى ھايۋانلارغا ئوزۇقۇق بولۇشقا بېرىۋېتىمەن. **8** مەن بۇ شەھەرنى دەھشەت باسىدىغان ھەم كىشىلەر تۇش-تۇش قىلىدىغان ئوبيېكت قىلىمەن؛ ئۇنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن دەھشەت بېسىپ ئۇشقىرىتىدۇ. **9** مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قاتتىق قىستايدىغان قورشاۋىنىڭ بېسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۆشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۆشىنى يەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. **10** ئەمدى سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاپارغان ھەمراھلىرىڭنىڭ كۆز ئالدىدا ھېلىقى كوزىنى چېقىۋەتكىن؛ **11** شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىرسى ساپالچىنىڭ كوزىسىنى قايتىدىن ھېچ ياسىيالمىغۇدەك دەرىجىدە چېقىۋەتكىنىدەك مەنمۇ بۇ خەلق ۋە بۇ شەھەرنى شۇنداق چېقىۋېتىمەن. تۆلار جەسەتلىرىنى توفەتتە كۆمىدۇ، ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە. **12** مەن بۇ يەرنى ۋە بۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىمۇ مۇشۇنداق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش قىلىمەن. **13** يېرۇسالېمدىكى ۋەيلەر ۋە پادىشاھلىرىنىڭ ۋەيلىرى، ـ يەنى تۆلارنىڭ ئۆگزىلىرىدە تۈرۈپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەيىارىلە رگە خۇشبۇيى ياققان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق ۋەيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولىدۇ. **14** ۋە يەرەمىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدى: **15** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە قاراپ ئېيتقان بالا ېشىپەتنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ېينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىممەدى.

20

ئەمدى ئىممەرنىڭ ئوغلى، كاھىن پاشخۇر ـ ئۆ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە «ئامانلىق ساقلاش بېگى»مۇ ئىدى، يەرەمىيانىڭ بۇ بېشارەتلەرنى بە رگەنلىكىنى ئاڭلىدى. **2** پاشخۇر يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئۇرغۇزدى ۋە ئۇنىڭ پۇتىنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى «بنيامىننىڭ يۇقىرى دەرۋازىسى»نىڭ ېىندىكى تاققا سالدى. **3** ئىككىنچى كۈنى، پاشخۇر يەرەمىيانى تاققىتىن بوشاتتى؛ يەرەمىيا ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى پاشخۇر ئەمەس، بەلكى «ماگور-مىسسابىب» دەپ ئاتىدى، دېدى. **4** ـ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭگە ۋە بارلىق ئاغىنىلىرىڭگە ۋەھىمە سالغۇچى ۋېيىكت قىلىمەن؛ تۆلار دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن يىقىلىدۇ؛ سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن بۇنى كۆرىسەن؛ مەن بارلىق يەھۇدانى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇ تۆلارنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كېتىدۇ ھەمدە تۆلارنى قىلىچ بىلەن ئۆرىدۇ. **5** مەن بۇ شەھەرنىڭ ھەممە بايلىقلىرى ـ بارلىق مەھسۇلاتلىرى، بارلىق قىممەت نەرسىلىرى ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ بارلىق خەزىنىلىرىنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ تۆلار تۆلارنى ئوجا قىلىپ بۇلۇپلىپ بابىلغا ئېلىپ كېتىدۇ. **6** سەن بولساڭ، ئى پاشخۇر، ھەممە ئۆيدىكىلىرىڭ بە رگە سۈرگۈن بولۇپ كېتىسىلەر؛ سەن بابىلغا كېلىسەن؛ سەن شۇ يەردە دۇنيادىن كېتىسەن، شۇ يە رگە كۆمۈلىسەن؛ سەن ھەم سېنىڭ يالغان بېشارەتلىرىڭگە قۇلاق سالغان ئاغىنىلىرىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ. **7** ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى قايىل قىلىپ [پەيغەمبەرلىككە] كۆندۈردۈڭ، مەن شۇنداقلا كۆندۈرۈلدۇم، سەن مەندىن زور كەلدىڭ، شۇنداقلا غەلبە قىلدىڭ؛ مەن پۈتۈن كۈن تاپا-تەنىڭ ئوييىكتى بولىمەن؛ ھەممە كىشى مېنى مازاق قىلىدۇ. **8** مەن قاچانلا سۆز قىلسام، «زوراۋانلىق ھەم بۇلاڭچىلىق كېلىدۇ» دەپ جاكارلىشىم كېرەك؛ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مېنى پۈتۈن كۈن ئاھانەت ۋە مەسخىرىنىڭ ئوييىكتى قىلىدۇ. **9** لېكىن مەن: «مەن ئۇنى تىلغا ئالمايمەن، ۋە يا كى ئۇنىڭ نامى بىلەن ئىككىنچى سۆز قىلمايمەن» دېسەم، ئۇنىڭ سۆزى قەلبىمدە لاۋۇلداپ ئوت بولۇپ، سۆ ڭەكلىرىمگە قاپسالغان بىر يالقۇن بولىدۇ؛ ئىچىمگە سىغدۇرۇشقا ھالىم قالماي، ئېتىماي چىداپ تۇرالمايمەن. **10** شۇنداق، قىلىۋېرىمەن، گەرچە مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ پىچىرلاشقان قەستلىرىنى ئاڭلىساممۇ، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! «ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلىڭلار! ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلايلى!» دەپ، تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىدا يىقىتىمەن؛ مەن جەسەتلىرىنى ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە يەر-زېمىنىدىكى ھايۋانلارغا ئوزۇقۇق بولۇشقا بېرىۋېتىمەن. **8** مەن بۇ شەھەرنى دەھشەت باسىدىغان ھەم كىشىلەر تۇش-تۇش قىلىدىغان ئوبيېكت قىلىمەن؛ ئۇنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن دەھشەت بېسىپ ئۇشقىرىتىدۇ. **9** مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قاتتىق قىستايدىغان قورشاۋىنىڭ بېسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۆشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۆشىنى يەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. **10** ئەمدى سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاپارغان ھەمراھلىرىڭنىڭ كۆز ئالدىدا ھېلىقى كوزىنى چېقىۋەتكىن؛ **11** شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىرسى ساپالچىنىڭ كوزىسىنى قايتىدىن ھېچ ياسىيالمىغۇدەك مەنمۇ بۇ خەلق ۋە بۇ شەھەرنى شۇنداق چېقىۋېتىمەن. ئۇلار جەسەتلىرىنى توفەتتە كۆمىدۇ، ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە. **12** مەن بۇ يەرنى ۋە بۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىمۇ مۇشۇنداق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش قىلىمەن. **13** يېرۇسالېمدىكى ۋەيلەر ۋە پادىشاھلىرىنىڭ ۋەيلىرى، ـ يەنى تۆلارنىڭ ئۆگزىلىرىدە تۈرۈپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەيىارىلە رگە خۇشبۇيى ياققان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق ۋەيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولىدۇ. **14** ۋە يەرەمىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدى: **15** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە قاراپ ئېيتقان بالا ېشىپەتنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ېينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىممەدى.

بارلىق ئۇلپەت-ھەمراھلىرىم پۈتلىشىپ كېتىشىمنى پايلاپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار «ئۇ بەلكىم ئالدىنار، شۇنداق بولغاندا بىز ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭدىن ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۈاتىدۇ. **11** لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋاندەك مەن بىلەن بىللىدۇر، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار پۈتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ؛ ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانمىغاچقا، قاتتىق خىجىل بولۇپ يە رگە قاراپ قالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇ رەسۋاچىلىقى مەڭگۈلۈك بولۇپ، ھە رگىز ئۇنتۇلمايدۇ. **12** ئەمدى سەن، ئى ھەققانىيلارنى سىنايدىغان، ئىنسانلىنىڭ ۋىجدانى ۋە قەلبىنى كۆردىغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بولغان قىساسكىنى ماڭا كۆرگۈ زگەيسەن؛ چۈنكى مەن دەۋاينى ئالدىڭغا قويغانىمەن. **13** پەرۋەردىگارنى كۈي ئېيتىپ ماختاڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلەر؛ چۈنكى ئۇ نامرات كىشىنى رەزىللىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغان. **14** مېنىڭ ئۇغۇلغان كۈنۈمگە لەنەت بولسۇن؛ ئاپام مېنى تۇغقان كۈنى مۇبارەك بولمىسۇن! **15** ئاتامغا خەۋەر ئېلىپ: «ساڭا ئوغۇل بالا ئۇغۇلدى!» دەپ ئۇنى ئالامەت شادلاندۇرغان ئادەمگە لەنەت بولسۇن! **16** بۇ ئادەم پەرۋەردىگار رەھىم قىلماي غۇلاتقان شەھەرلەردەك بولسۇن؛ ئۇ ئەتىگەندە ناۋە، چۈشتە ئالاقازدىلىك چۇقانلىرىنى ئاڭلىسۇن ـ **17** چۈنكى ئۇ مېنى بالىياتقۇدىن چوشكىنىمدىلا ئۆلتۈرۈۋەتمىگەن؛ ئاپام مېنىڭ گۈرۈم بولىشىدى، ئۇنىڭ قورسىقى مەن بىلەن تەڭ ھەمىشە چوڭ بولىشىدى! **18** نېمىشقا مەن جاپا-مۇشەققەت، ئازاب-ئۇقۇبەتنى كۆرۈشكە، كۈنلىرىمنى خىجالەت-ئاھانەت ئىچىدە ئۆتكۈزۈشكە بالىياتقۇدىن چىققانىدىمەن؟

21

پادىشاھ زەدەكىيا مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرنى ھەم ماۋاسىياھنىڭ ئوغلى، كاھىن زەفانىيانى ئەۋەتكەندە، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى مۇنۇ بىر سۆز كەلدى: ـ **2** ([ئۇلار]: «بىز ئۇچۇن پەرۋەردىگاردىن يارەدەم سورىغىن؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار بىزگە ھۇجۇم قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ [ئۆتكەنكى] كارامەت قىلغان ئىشلىرى بويىچە، بىزگىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلسۇ، ئۇنى يېنىمىزدىن ياندۇرارمىكىن؟» ـ [دەپ سوريدى]. **3** يەرەمىيا ئۇلارغا: ـ زەدەكىياغا مۇنداق دەڭلار، ـ دېدى) **4** ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوللىرىڭلار تۇتقان، سىلەرنى قورشۇالغان بابىل پادىشاھى ھەم كالدىيلە رگە سېپىل سىرتىدا جەڭ قىلىشقا ئىشلىتىدىغان، جەڭ قوراللىرىڭلارنى قايرۇپتىمەن ۋە يۇلارنى بۇ شەھەرنىڭ ئوتىغىرىسىدا يىغىۋالىمەن؛ **5** مەن ئۆزۈمۈز سوزۇلغان قولۇم ۋە كۈچلۈك بىلىكىم بىلەن، غەزىپىم بىلەن، قەھرىم بىلەن ۋە ھەسسىلەنگەن ئاچچىقىم بىلەن سىلە رگە جەڭ قىلىمەن! **6** مەن بۇ شەھەردە ئۇرۇۋاتقانلارنى، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ئۆرتەيمەن؛ ئۇلار دەھشەتلىك بىر ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ. **7** ئاندىن كېيىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، خىزمەتكارلىرىنى، خەلقنى، يەنى بۇ شەھەردە ۋابادىن، قىلىچتىن ۋە قەھەتچىلىكتىن قېلىپ قالغانلار بولسا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا، ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ۋە جىنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ نېبوقادنەسار ئۇلارنى قىلىچ تىغى بىلەن ئۇرىدۇ؛ ئۇ نە ئۇلارنى ئايىمايدۇ، نە ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ، نە رەھىم قىلمايدۇ. **8** لېكىن سەن بۇ خەلققە مۇنداق دېيىشىڭ كېرەك: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئالدىڭلاردا ھايات يولنى ۋە مامات يولنى سالىمەن؛ **9** كىم بۇ شەھەردە قالماقچى بولسا، قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىم شەھەردىن چىقىپ، سىلەرنى قورشۇالغان كالدىيلە رگە تەسلىم بولسا، ئۇ ھايات قالىدۇ، ئۇنىڭ جىنى ئۆزىگە ئالغان ئولجىدەك بولىدۇ. **10** چۈنكى مەن بۇ شەھەر رگە ياخشىلىق ئۇچۇن ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلىش ئۇچۇن يۈزۈمنى قاراتقۇزدۇم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئوت سېپىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **11** ۋە يەھۇدا پادىشاھىنىڭ جەمەتى تۇغرۇلۇق پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **12** ئى داۋۇتنىڭ جەمەتى، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەر ئەتىگەندە ئادالەت بىلەن ھۆكۈم چىقىرىڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئە زگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار؛ بولمىسا، قىلغانلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى ئۆچەيلىدىن، قەھرىم يارتلاپ، ئوتىمەك ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ؛ ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ **13** مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى جىلغا ئۈستىدە، تۈزلە ئگىلكتىكى قىيادا ئولتۇرغۇچى، يەنى «كىم ئۈستىمىزگە چۈشۈپ ھۇجۇم قىلالىسۇن، كىم ئۆيلىرىمىزگە يېسىپ كىرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** مەن سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ مېۋىسى بويىچە سىلە رگە يېقىنلىشىپ جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ۋە مەن ئۇنىڭ ئورمانلىقىدا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆيدۈرۈپ ئۆزىتىدۇ.

22

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «بارغىن، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ بۇ سۆزنى شۇ يەردە قىلغىن: ـ **2** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇچى، يەھۇدا پادىشاھى ـ سەن، ئەلەمدار-خىزمەتكارلىرىڭ ۋە مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىپ-چىقىدىغان خەلقىڭ، ـ **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزۈڭلار؛ بۇلانغان كىشىنى ئە زگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار؛ مۇساپىرلارنى، يېتىم-يېسىرلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى ھېچ خارلىمىڭلار يا كى بوزەك قىلمىڭلار، گۇناھسىز قانلارنى بۇ يەردە تۆكمە ڭلار. **4** سىلەر بۇ ئەمرىلە رگە ھەقىقەتەن ئەمەل قىلسىڭلار، ئەمدى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلار، يەنى ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمەلدار-خىزمەتكارلىرى ۋە خەلقى جەڭ ھارۇسلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ بۇ ئوينىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ چىقىشىدۇ. **5** بىراق سىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىمىساڭلار، مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ ئوردا بىر خارابە بولىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئۆيى توغرىلۇقى مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ماڭا خۇددى گىلېئاد، لۇۋانىڭ چوققىسىدەك بولغىنىڭ بىلەن، بەرھەق مەن سېنى بىر چۆل-بىاباۋان، ئادەملەر ۋاز كەچكەن شەھەرلەردەك قىلىمەن. **7** مەن ھەربىرى ياخشى قوراللانغان ۋەيران قىلغۇچىلارنى ساڭا قارشى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار «ئېسىل كېدىرلىرىڭنى» كېسىۋېتىپ، ئوتقا تاشلايدۇ. **8** نۇرغۇن ئەللەر بۇ شەھەردىن ئۆتۈپ، ھەربىرى يېقىنىدىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇغ شەھەرنى بۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. **9** ۋە ئۇلار جاۋابەن: «چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئەھدىسىدىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنۇپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرگەن» ـ دەيدۇ. **10** ئۇلىگىنگە يىغلىماڭلار، ئۇنىڭ ئۆچۈن ئاھ-زارلىماڭلار؛ يەكلى سۈرگۈن بولغىنى ئۆچۈن قاتتىق يىغلاڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز يۇرتىغا ھېچقاچان قايتىپ كەلمەيدۇ. **11** چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى، يەنى ئاتىسى يوسىيانىڭ ئورنىغا تەختىگە ئولتۇرغان، بۇ يەردىن سۈرگۈن بولغان شاللۇم توغرىلۇقى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇ ھە رگىز بۇ يە رگە قايتمايدۇ؛ **12** چۈنكى ئۇ ئەسىر قىلىنىپ ئاپىرىلغان يۇرتىنا ئۆلىدۇ، ئۇ بۇ زېمىننى ئىككىنچى كۆرمەيدۇ. **13** ۋەينى ئادىلسىزلىق بىلەن، بالىخانا-راۋاقلىرىنى ئادالەتسىزلىك بىلەن قۇرغانلىنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ قوشنىسىنى بىكار ئىشلىتىپ، ئەمگىكىگە ھېچقانداق ھەق بەرمەيدۇ؛ **14** ئۇ: «ئۆزۈمگە كەڭ ئاشا بىر ئوردىنى، ئازادە راۋاقلار بىلەن قوشۇپ سالىمەن؛ تاملىرىغا دېرىزىلەرنى كەڭ چىقىرىمەن؛ تاملىرىنى كېدىر تاختايلار بىلەن بېزەيمەن، ۋېلىرىنى يەرەڭ سىرلايمەن» ـ دەيدۇ. [ئۇنىڭ ھالىغا ۋاي!] **15** سەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تاختايلارنى چاپلاپ، [ئاتا-بوۋىلىرىڭ] بىلەن بەسلىشىسەڭ قاندىقۇ پادىشاھ بولۇشقا لايىق بولىسەن؟ سېنىڭ ئاتاڭ يەپ-ئىچىشكە تەشنە ككۈر ئېيتىپ، ئادالەت ۋە دۈرۈس ئىشلارنى يۈرگۈزگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا ئۇ بۇنىڭ ياخشىلىقىنى كۆرگەن. **16** ئۇ مۇمىنلەرنىڭ ۋە نامراتلارنىڭ دەۋاسىنى توغرا سورىغان، شۇڭا خەلقىنىڭ ئەھۋالى ياخشى ئىدى. بۇنداق ئىش مېنى تونۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **17** ـ بىراق كۆزۈڭ ۋە كۆڭلۈڭ بولسا پەقەت ئۆز جازانە-مەنپەئەتىڭگە ئېرىشىش، گۇناھسىزلارنىڭ قېنىنى تۆكۈش، زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىش يەنىنى كۆزلەپ تىكىلگەندۇر. **18** شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم توغرىلۇقى مۇنداق دەيدۇ: ـ خەلق ئۇنىڭ ئۈلۈمىدە: «ئاھ، ئاكام! ئاھ، سىڭلىم!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ يا كى ئۇنىڭ ئۆچۈن: «ئاھ، بېگىم! ئاھ، ئۇنىڭ ھەيۋىسى!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ **19** ئۇ ئېشىە كىنىڭ دەپنىسىدەك كۆمۈلىدۇ، جەسىتى يېرۇسالىم دەرۋازىلىرىنىڭ سىرتىغا چۈرۈپ تاشلىنىدۇ. **20** لۇۋانغا چىقىپ پەريات قىل، باشانىدا ئاۋازىڭنى كۆتۈر، ئابارىمنىڭ چوققىلىرىدىمۇ ناۋە كۆتۈر؛ چۈنكى سېنىڭ «ئاشىنلىرىڭ»نىڭ ھەممىسى نابۇت قىلىندى. **21** مەن ئامان-ئېسەن ئۇرغىنىڭدا ساڭا ئاگاھلاندۇردۇم؛ لېكىن سەن: «ئاڭلىمايمەن!» ـ دېدىڭ. ياشلىقىڭدىن تارتىپلا بۇنداق قىلىپ مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىساڭلا دەل سېنىڭ يولۇڭ بولۇپ كەلگەن. **22** شامال بارلىق «باققۇچى»لىرىڭنا «باققۇچى» بولۇپ ئۇلارنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئاشىنلىرىڭ سۈرگۈن بولۇشقا چىقىدۇ؛ بەرھەق، سەن شۇ چاغدا بارلىق رەزىللىكىڭ ئۆيەيلىدىن خىجىل بولۇپ رەسۋا بولىسەن. **23** ئى

«لىۋان»دا تۇرغۇچى، كېدىر دەرەخلىرى ئۈستىگە تۆۋلىغۇچى، سەن تولغاق تۆتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، دەرد-ئەلەملەر بېشىگىنا چۈشكەندە قانچىلىك ئىگزاپ كېتىۋەرسەن! **24** تۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئېچىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيا ھەتتا ئوڭ قولۇمدىكى مۆھۈرلۈك ئۈزۈك بولسا ئىدى، مەن سېنى شۇ يەردىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ **25** مەن سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا ۋە سەن قورققان ئادەملەرنىڭ قولىغا، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ۋە كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **26** مەن سېنى ھەم سېنى تۇغقان ئاناڭ ئىككىگىلارنى تۇز ئوكۇلار تۇغۇلمىغان يات بىر يۇرتقا چۈرۈپ تىسەمەن؛ سىلەر شۇ يەردە ئۆلىسىلەر. **27** جېنىگىلار قايتىپ كېلىشكە شۇنچە تەشنا بولغان بۇ زېمىنغا بولسا، سىلەر ھە رگىز قايتىپ كېلەلمەيسىلەر. **28** كونىيا دېگەن بۇ كىشى چېقىلغان، نەزىر رگە ئېلىنمايدىغان ساپال كوزىمۇ؟ ھېچكىم قارىمايدىغان بىر قاچىمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ئۇلار، يەنى نۇ ۋە ئۇنىڭ ئەسلى بولغانلار چۈرۈپ تىلگەن، ئۇلار تونۇمايدىغان بىر يۇرتقا تاشلۇپ تىلىندۇ؟ **29** ئى زېمىن، زېمىن، زېمىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! **30** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئادەم «پەرزەنتسىز، تۇز كۆرىنىدە ھېچ غەلبىە قىلالمىغان بىر ئادەم» دەپ يازغىن، چۈنكى ئۇنىڭ نەسىلدىن ھېچقانداق ئادەم غەلبىە قىلىپ، داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ يەھۇدا ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرمەيدۇ.

23

مېنىڭ يايلىقىمدىكى قويلارنى ھالاك قىلغۇچى ۋە تارقىتىۋەتكۈچى پادا باققۇچىلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **2** شۇڭا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۇز خەلقىنى شۇنداق بېقىۋاتقان باققۇچىلارغا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر مېنىڭ پادامنى تارقىتىۋەتكەنسىلەر، ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەنسىلەر ۋە ئۇلارنى ئىزدىمەكنىسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھېچ خەۋەر ئالمىغانسىلەر؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ قىلمىشلىرىگىلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۇز بېشىگىلارغا چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ **3** ۋە پادامنىڭ قالدىسىنى بولسا، مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن، ئۇلارنى ئۇز يايلاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار ئاۋۇۋپ كۆپىيىدۇ. **4** مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۇلارنى ھەقىقىي باقىدىغان باققۇچىلارنى تىكلەيمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىنچى قورقايدۇ يا كى پارا كەندە بولمايدۇ، ئۇلاردىن ھېچقايسىسى كەم بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن داۋۇت ئۇچۈن بىر «ھەققانىي شاخ»نى ئۈستۈرۈپ تىكلەيمەن؛ ئۇ پادىشاھ بولۇپ دانالىق بىلەن ھۆكۈم سۈرۈپ، زېمىندا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. **6** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقتا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ شۇ نامى بىلەن ئاتىلىدۇ كى ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىز». **7** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، **8** بەلكى شۇ كۈنلەردە «ئىسرائىللارنى شىمالدىكى زېمىندىن ۋە ئۇنۇى ئۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئېچىلىدۇ. ئاندىن ئۇلار ئۆز يۇرتىدا ئولتۇرىدۇ. **9** پەيغەمبەرلەر ئوتىرۇلۇق: ـ مېنىڭ كۆكۈلۈم ئىچ-باغرىمدا سۈنۈقتۇر؛ سۆكۈ كلىرىمنىڭ ھەممىسى تىترەيدۇ؛ مەن مەست بولغان ئادەم، شاراب تەرىپىدىن يېڭىلگەن ئادەمگە ئوخشايمەن، بۇنداق بولۇشۇم پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەس سۆزلىرى ئۈچۈىلىدىندۇر؛ **10** چۈنكى زېمىن بولسا زىناخورلارغا تولغان؛ ئۇلارنىڭ يۇگۇرۈشلىرى توغرا يولدا ئەمەس؛ ئۇلارنىڭ ھوقۇق ھەققانىيلىق يولدا ئەمەس. شۇڭا [پەرۋەردىگارنىڭ] لەنىتى ئۈچۈىلىدىن زېمىن قاغىرايدۇ؛ دالادىكى ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، **11** چۈنكى ھەم پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھارام بولدى؛ ھەتتا ئۆز ئۆيۈمدىمۇ ئۇلارنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىنى بايقىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** ـ شۇڭا ئۇلارنىڭ يولى ئۇزلىرىگە قارا ئۆڭلۈقتا ماڭىدىغان، تېىىلغاق يوللاردەك بولىدۇ؛ ئۇلار بۇ يوللاردا پۈتلىشىپ، يىقىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار جازالىنىدىغان يىلدا مەن ئۇلارنىڭ بېشىغا يامانلىق چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** مەن ئاۋۋال سامارىيەدىكى پەيغەمبەرلەردە ئەخمەقلىقنى كۆرگەنمەن؛ ئۇلار باۋالنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنى ئازدۇرغان؛ **14** بىراق يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەرنىمۇ يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۇم، ئۇلار زىناخورلۇق قىلىدۇ، يالغانلىقتا ماڭىدۇ، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى كۆچەيتىدۇ كى، ئەتىجىدە ھېچقايسىسى رەزىللىكىدىن يانمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا سودومدەك، [يېرۇسالېمدا] تۇرۇۋاتقانلار ماڭا گومورادەك بولدى. **15** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئەمەن بىلەن ئوزۇقلاندۇرىمەن، ئۇلارغا ئۆت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن؛ چۈنكى يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەر ھارامىلىقىنىڭ مەنبەسى بولۇپ، ھارامىلىق ئۇلاردىن پۈتكۈل زېمىنغا تارقىلىپ كەتتى. **16** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلە رگە بېشارەت بېرىۋاتقان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالما گلار؛ ئۇلار سىلەرنى بەمەنىلىككە يېتە كلەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئاغىزىدىن چىققان ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە تەسەۋۋۇر قىلغان بىر كۆرۈنۈشنى سۆزلەۋاتىدۇ. **17** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزىگە ئىلمايدىغانلارغا: «سىلەر ئامان-تىنچلىقتا ئۆرىسىلەر» دەيدۇ ۋە ئۆز كۆڭلىنىڭ جاھىللىقىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرگە: «ھېچقانداق يامانلىق بېشىگىلارغا چۈشمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **18** بىراق ئۇلاردىن قايسى بىرسى پەرۋەردىگارنىڭ كېڭىشىدە ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى بايقاپ چۈشىنىش ۋە ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇرغان؟ ئۇلاردىن كىم ئۇنىڭ سۆزىنى قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان؟ **19** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھىر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **20** ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى ئويدان چۈشىنىپ يېتىسىلەر. **21** مەن بۇ پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتمىگەنمەن، لېكىن ئۇلار خەۋەرنى جار قىلىشقا قاتىرغان؛ مەن ئۇلارغا سۆز قىلمىدىم، لېكىن ئۇلار بېشارەت بە رگەن. **22** ھالبۇكى، ئۇلار مېنىڭ كېڭىشىمدە تۇرغان بولسا، مېنىڭ خەلقىمگە سۆزلىرىنى ئاڭلاتقۇزغان بولسا، ئەمدى خەلقىمنى رەزىل يولدىن ۋە قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكىدىن ياندۇرغان بولاتتى. **23** مەن يەقەت بىر يەردىلا تۇرىدىغان خۇدامۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن يىراق-يىراقلاردىكى ھەرجايدا تۇرىدىغان خۇدا ئەمەسمۇ؟ **24** بىرسى يوشۇرۇن جايلاردا مۇكۈۋالسا مەن ئۇنى كۆرمەلەمدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئاسمان-زېمىن مەن بىلەن تولدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** مەن مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بىر چۈش كۆردۈم! بىر چۈش كۆردۈم!» دېگەنلىرىنى ئاڭلىدىم؛ **26** بۇنداق پەيغەمبەرلەر يالغان بېشارەتلەرنى بېرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزىنىڭ كۆڭلىدىكى ئېزىقتۇ تەسەۋۋۇرلىرىدىن پەيغەمبەرلەر بولۇشۇالغان. ئەمدى ئۇلار بۇنداق ئىشلارنى قاچانغىچە كۆڭلىگە پۈكىدۇ؟ **27** ئۇلار ھەربىرى قاچانغىچە ئۆز يېقىنىغا ئېيتقان چۈشلىرى ئارقىلىق (خۇددى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ باۋالنا چوقۇنۇپ نامىمنى ئۇنۇتۇغىنىغا ئوخشاش) خەلقىمگە نامىمنى ئۇنۇتۇلدۇرۇشنى پەملەيدۇ؟ **28** چۈشنى كۆرگەن پەيغەمبەر، چۈشنى ئېيتسىپ بەرسۇن؛ مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلىغان كىشى بۇ سۆزۈمنى ئەستايىدىللىق بىلەن سۆزلىسۇن؛ پاخالنىڭ بۇغداي بىلەن سېلىشتۇرغۇچىلىك نېمىسى باردۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** ـ مېنىڭ سۆزۈم خۇددى كويدۇرگۈچى بىر ئوت ۋە تاشنى چاقىدىغان بازغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** شۇڭا مانا، مەن پەيغەمبەرلەر رگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنىدىن «مېنىڭ سۆزلىرىم»نى ئوغرىلاپ دوراپچىلىق قىلىدۇ. **31** مانا، مەن پەيغەمبەرلە رگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار ئۆز تىللىرىنى چاياپ: «[پەرۋەردىگار] دەيدۇ...» دەپ بېشارەت بېرىدۇ. **32** مانا، يالغان چۈشلەرنى بېشارەت قىلىپ بۇلارنى يەتكۈزۈپ، يالغانچىلىقتى ۋە باشباشتاقلىقى بىلەن مېنىڭ خەلقىمنى ئازدۇرغانلارغا قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، ئۇلارنى ۋىرۇغان ئەمەسمەن؛ ئۇلار بۇ خەلققە ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** ئەمدى يا كى بۇ خەلق، يا كى پەيغەمبەر، يا كى كاھىن سەندىن: «پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا يۈكلىگەن سۆزى نېمە؟» دەپ سورىسا، سەن ئۇلارغا: «قايسى يۈك؟! مەن سىلەرنى ئۆزۈمدىن يىراق تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **34** «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەيدىغان ھەرقايسى پەيغەمبەر، كاھىن يا كى خەلق بولسا، مەن بۇ كىشىنى ئۆيىدىكىلەر بىلەن تەڭ جازالايمەن. **35** ئەمدى سىلەرنىڭ ھەربىرىگىلار ئۆز يېقىنىدىن ۋە ھەربىرىگىلار ئۆز قېرىندىشىدىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار نېمە جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىگىلار كېرەك. **36** سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دېگەننى قايتىدىن ئاغىزىگىلارغا ئالمايسىلەر؛ چۈنكى ھەربىرىگىلارنىڭ ئۆز سۆزى ئۆزىگە يۈك بولىدۇ؛ چۈنكى سىلەر خۇدايىمىز، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، تىرىك خۇدانىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلىغانسىلەر. **37** ھەربىرىگىلار پەيغەمبەردىن

مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار ساڭا نېمە دەپ جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىڭ كېرەك. **38** لېكىن سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەۋە ئۇنىڭلار تۇپەيلىدىن، مانا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەۋېرىسىلەر ۋە مەن سىلە رگە: «‹پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى› دېمە گىلەر» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەنمەن، **39** شۇڭا مانا، مەن سىلەرنى پۈتۈنلەي ئۇنۇتۇيەن، مەن سىلەرنى سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان شەھەر بىلەن تەڭ يۇزۇمدىن يىراق تاشلايمەن؛ **40** مەن ئۇستۇڭلارغا مەڭگۈ رەسۋاچىلىق ۋە ھە رگىز ئۇنتۇلمايدىغان مەڭگۈلۈك شەرمەندىلىكنى چۈشۈرىمەن!

24

بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەكونياھ، يەھۇدا ئەمىر-شاھزادىلىرى، ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۇرچىلەرنى ئەسىر رگە ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا ئۆز ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى ئىككى سېۋەت ئەنجۈرنى «مانا كۆر» دەپ كۆرسەتكەن. **2** بىر سېۋەتتە دەسلەپكى پىشقان ئەنجۈردەك ئىنتايىن ياخشى ئەنجۈرلەر بار ئىدى؛ ئىككىنچى سېۋەتتە يېگلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر بار ئىدى. **3** ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: «نېمە كۆردۈڭ، يەرەمىيا؟» ـ دەپ سوردى. مەن: «ئەنجۈرلەرنى كۆردۈم؛ ياخشىلىرى بولسا ئىنتايىن ياخشىكەن؛ ناچارلىرى يېگلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئىكەن» ـ دېدىم. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدادىن سۈرگۈن بولغانلارنى، يەنى مېنىڭ بۇ يەردىن كالدىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئەۋەتكەنلىرىمنى بۇ ياخشى ئەنجۈرلەردەك ياخشى دەپ قارايمەن؛ **6** مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ كۆزۈمنى ئۇلارغا تىكىمەن ۋە ئۇلارنى بۇ زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى غۇلىتىپ تاشلىمايمەن، يەلكى ئۇلارنى قۇرىمەن؛ ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلىمايمەن، يەلكى تىكىپ تۇستۇرىمەن. **7** مەن ئۇلارغا مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلدىغان، مېنى تونۇيدىغان بىر قەلبنى تەقدىم قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن ينىمغا قايتىدۇ. **8** لېكىن ناچار ئەنجۈرلەر، يەنى يېگلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر قانداق بولغان بولسا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق، مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، ئەمىر-شاھزادىلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قالغان قىسمىنى، بۇ زېمىندا قالغانلارنى ۋە مىسىردا تۇرۇۋۇاتقانلارنى شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن؛ **9** مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ۋەھىمە سالغۇچى بىر ئۈيىبىكت بولۇشقا، كۆڭلۈمتەك چۈشۈشكە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردا ئۇلارنى رەسۋاچىلىقنىڭ ئۈيىبىكى، سۆز-چۆچەك، تاپا-تەنىنىڭ ئۈيىبىكى ۋە لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا تاپشۇرىمەن. **10** مەن ئۇلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىنا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يوقىتىلغۇچە ئۇلار تارىسىغا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابانى ئەۋەتىمەن.

25

يوسىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلىدا (يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بىرىنچى يىلىدا) يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى توغرۇلۇق يەرەمىياغا كەلگەن سۆز، ـ **2** بۇ سۆزنى يەرەمىيا پەيغەمبەر يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋۇاتقانلارغا ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ **3** ئامۇننىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئون ئۈچىنچى يىلىدىن باشلاپ بۈگۈنكى كۈنگىچە، بۇ يىگىرمە ئۈچ يىل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ تۇرغان ۋە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇنى سىلە رگە سۆزلەپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىگلار؛ **4** ۋە پەرۋەردىگار سىلە رگە بارلىق خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ كەلگەن، ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ تۇرلارنى ئەۋەتىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر قۇلاق سالمايۋ ھېچ ئاكىلمىدىگلار. **5** ئۇلار: «سىلەر ھەربىرىڭلار يامان يولۇڭلاردىن ۋە قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىدىن توۋا قىلىپ يانىڭلار، مەن پەرۋەردىگار سىلە رگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر. **6** باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ چوقۇنماڭلار؛ مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرمە گىلەر، مەن سىلە رگە ھېچ يامانلىق كەلتۈرمەيمەن» ـ دەپ جاكارلىغان. **7** لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىگلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرۈپ تۆز ۋۇگلارغا زىيان كەلتۈردۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **8** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان بولغىچقا، **9** مانا، مەن شىمالدىكى ھەممە جەمەتلەرنى ۋە مېنىڭ قۇلۇمنى، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرتىمەن، ئۇلارنى بۇ زېمىنغا، ئۇنىڭدا بارلىق تۇرۇۋۇاتقانلارغا ھەمدە ئەتراپىنىڭ ھەممە ئەللە رگە قارشىلىشىشقا ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن [مۇشۇ زېمىندىكىلەر ۋە ئەتراپىنىڭ ئەللەرنى] پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىپ، ئۇلارنى تولىمۇ ۋەھىمىلىك قىلىمەن ھەم ئۆش-تۆش ئۈيىبىكتى، دائىملىق بىر خارابلىك قىلىمەن؛ **10** مەن ئۇلاردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى، تويى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ تاۋازىنى، تۈگمەن تېشىنىڭ ساداسىنى ۋە چىراغ نۇرىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ **11** بۇ پۈتكۈل زېمىن ۋەيرانە ۋە دەھشەت سالغۇچى ئۈيىبىكت بولىدۇ، ۋە بۇ ئەللەر بابىل پادىشاھىنىڭ يەتمىش يىل قۇلۇقىدا بولىدۇ. **12** ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، يەنى يەتمىش يىل توشقاندا، مەن بابىل پادىشاھىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئېلىنىڭ ينىشىغا، شۇنداقلا كالدىيلەرنىڭ زېمىنى ئۈستىگە ئۆز قەبىھلىكىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى مەڭگۈ ۋەگە خارابلىك قىلىمەن. **13** شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ زېمىن ئۈستىگە مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن بارلىق سۆزلىرىمنى، جۈملىدىن بۇ كىتابتا يېزىلغانلارنى، يەنى يەرەمىيانىڭ بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن بېشارەتلىرىنى چۈشۈرىمەن. **14** چۈنكى كۆپ ئەللەر ھەم ئۇلۇغ پادىشاھلار [بۇ پادىشاھ ھەم قوۋملىرىنمۇ] قۇل قىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى ۋە قوللىرى ياسىغانلىرى ۋىجچە ئۇلارنى جازالايمەن. **15** چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەردىگار ماڭا [ئالامەت كۆرۈنۈشتە] مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ قولۇمدىكى غەزىپىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىپ، مەن سېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللە رگە ئىچكۈزگىن؛ **16** ئۇلار ئىچىدۇ، ۋەيان-ۋەيان ئىرغاڭلايدۇ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۆپەيلىدىن ساراڭ بولىدۇ. **17** شۇڭا مەن بۇ قەدەھنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن ئالدىم ۋە پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللە رگە ئىچكۈزدۈم، **18** ـ يەنى يېرۇسالېمنا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە، ئۇنىڭ پادىشاھلىرىغا ۋە ئەمىر-شاھزادىلىرىگە، يەنى ئۇلارنى بۇزۇنكى كۈندىكىدەك بىر خارابە، ۋەھىمە، ئۆش-تۆش ئۈيىبىكتى بولۇشقا ھەم لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا قەدەھنى ئىچكۈزدۈم؛ **19** مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە، خىزمەتكارلىرىغا، ئەمىر-شاھزادىلىرىغا ھەم خەلقىگە ئىچكۈزدۈم، **20** بارلىق شالغۇت ئەللەر، ئۇز زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، فىلىستىيەلىرنىڭ زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، ئاشكېلوندىكىلەر، گازادىكىلەر، ئەكروندىكىلە رگە ۋە ئاشدودنىڭ قالدۇقلىرىغا ئىچكۈزدۈم؛ **21** ئېدومدىكىلەر، موئابدىكىلەر ۋە ئامموننىلار، **22** تۇرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى ھەم زىدوننىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، دېڭىز يىدىكى بارلىق پادىشاھلار، **23** دېداندىكىلەر، تېمادىكىلەر، بۇزدىكىلەر ۋە چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەر، **24** ئەرەبىيەدىكى بارلىق پادىشاھلار ۋە چۆل-بىياۋاندا تۇرۇۋۇاتقان شالغۇت ئەللەرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، **25** زىمرىدىكى بارلىق پادىشاھلار، ئېلامدىكى بارلىق پادىشاھلار، مېدىئالىقلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، **26** شىمالدىكى بارلىق پادىشاھلارغا، يىراقتىكى بولسۇن، يېقىندىكى بولسۇن، بىر-بىرلەپ ئىچكۈزدۈم، جاھاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ئىچكۈزدۈم؛ ئۇلارنىڭ ئارقىدىن شېشاقنىڭ پادىشاھىمۇ [قەدەھنى] ئىچىدۇ. **27** ئاندىن سەن ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىچىڭلار، مەست بولۇڭلار، قۇسۇڭلار، مەن ئارا ئاڭلارغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۆپەيلىدىن يىقىلىپ قايتىدىن دەس تۇرماڭلار» ـ دېگىن. **28** ۋە شۇنداق بولىدۇ ئۆكى، ئۇلار قوا ئۆڭدىن ئېلىپ ئىچىشنى رەت قىلسا، سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر چوقۇم ئىچىسىلەر!» ـ دېگىن. **29** چۈنكى مانا، مەن تۇز نامىم بىلەن ئاتالغان شەھەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرگىلى تۇرغان يەردە، سىلەر جازالانماي قالامسىلەر؟ سىلەر جازالانماي قالمايسىلەر؛ چۈنكى مەن يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋۇاتقانلارنىڭ ئۈستىگە قىلىچنى چۈشۈشكە چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **30** ئەمدى سەن [يەرەمىيا]، ئۇلارغا مۇشۇ بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى جاكارلىغىن: ـ پەرۋەردىگار يۇقىرىدىن شىردەك ھۆركىرەيدۇ، ئۆز مۇقەددەس ئۇرالغۇسىدىن ئۈن تاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئۇرۇۋۇاتقان جايى ئۈستىگە ھۆركىرەيدۇ؛ ئۇ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەر تونۇلغاندەك يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋۇاتقانلارنى ئەيىبلەپ توۋلايدۇ. **31** ساداسى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە يېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن دەۋاسى بار؛ ئۇ ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ رەزىللەرنى بولسا، ئۇلارنى قىلىچقا تاپشۇرىدۇ؛ ـ

پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ. 32 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بالا يېتىپەت ئەلدىن ئەلگە ھەممىسى ئۇستىگە چىقىپ تارقىلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن دەھشەتلىك بۇزۇن-چاپقۇن چىقىدۇ. 33 پەرۋەردىگار ئۇلتۇرۇگەنلەر يەرنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ياتىدۇ؛ ئۇلارغا ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار بىر يەرگە يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ، ئۇلار يەر يۈزىدە تېزەكتەك ياتىدۇ. 34 ئى باققۇچىلار، زارلاڭلار، ناله كۆتۈرۈڭلار! تۇپا-چاڭ ئىچىدە ئېغىنىڭلار، ئى پادا بېتە-كچىلىرى! چۈنكى قىرغىن قىلىنىش كۈنلىرىڭلار يېتىپ كەلدى، مەن سىلەرنى تارقىتۇۋېتىمەن؛ سىلەر ئۈرۈلگەن ئېسىل چىنەدەك پارچە-پارچە چېقىلىسىلەر. 35 پادا باققۇچىلىرىنىڭ باشپاناھى، پادا بېتە-كچىلىرىنىڭ قاچىرا يولى يوقاپ كېتىدۇ. 36 باققۇچىلارنىڭ تازابلىق پەريادى، پادا بېتە-كچىلىرىنىڭ زارلاشلىرى ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ يايلاقلىرىنى ۋەيران قىلاي دەۋاتىدۇ؛ 37 پەرۋەردىگارنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى تۆپەيلىدىن، تىنچلىق قوتانلىرى خارابە بولىدۇ. 38 پەرۋەردىگار ئۆز ئۆۋىسىنى تاشلاپ چىققان شىرەدەك كەتتۈر، ئە زگۈچىنىڭ ۋەھشىيلىكى تۆپەيلىدىن، ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] دەھشەتلىك غەزىپى تۆپەيلىدىن، ئۇلارنىڭ زېمىنى ۋەيرانە بولماي قالمايدۇ.

26

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان مەزگىلنىڭ بېشىدا شۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىنىڭ ھويلىسىدا تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىگە كىرگەن يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىدىكى ھەممە ساۋاقىنى ئېيىتىغان ھەرىبىر سۆزلەرنى جاكارلىغىن؛ ئەينەن ئېيتقىن! 3 ئۇلار بەلكىم ئاڭلاپ قېيار، ھەربىرى ئۆز رەزىل يولىدىن يانار؛ شۇنداق قىلسا، مەن قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن بېشىغا كېلىپەت چۈشۈرمەكچى بولغان نىيىتىمدىن ياتىمەن. 4 سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالمايسىلەر، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ماڭمىساڭلار، 5 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئەۋەتكەن خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمىساڭلار (سىلەر ئۇلارغا ھېچ قۇلاق سالمايسىلەر!)، 6 ئۇنداقتا، مەن شىلوھنى قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى بۇ ۆيىنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن، بۇ شەھەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللە رگە لەنەت سۆزى قىلىمەن». 7 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار، پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق يەرەمىيانىڭ بۇ سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىدە جاكارلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. 8 شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا بارلىق خەلققە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا تاپىلىغان بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بە رگەندىن كېيىن، كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: «سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك! 9 سەن نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ: «بۇ ئۆي شىلوھدەك بولىدۇ، بۇ شەھەر خارابە، ئادەمزاتسىز بولىدۇ!» ـ دېدىڭ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىدىكى بارلىق خەلق يەرەمىياغا دوق قىلىپ ئۇنى ئورۇۋېلىشتى. 10 يەھۇدا ئەمىرلىرى بۇ ئىشلارنى ئاڭلىدى، ئۇلار پادىشاھلىق ئوردىسىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىگە كىردى، پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىدىكى «يېڭى دەرۋازا»دا سوتقا ئولتۇردى. 11 كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ئەمىرلە رگە ۋە خەلققە سۆزلەپ: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق، چۈنكى سىلەر ئۆز قۇلاقلىرىڭلار بىلەن ئاڭلىغاندەك ئۇ مۇشۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەردى» ـ دېدى. 12 ئاندىن يەرەمىيا بارلىق ئەمىرلە رگە ۋە بارلىق خەلققە سۆزلەپ مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار مېنى بۇ ۆينى ئەيىبلەپ، بۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ، سىلەر ئاڭلىغان بۇ بارلىق سۆزلەر بىلەن بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن. 13 ھازىر يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگار سىلە رگە جاكارلىغان كۆپلەتتىن يانىدۇ. 14 لېكىن مەن بولسام، مانا، قوللىرىڭلاردىمەن؛ ماڭا كۆزۈڭلە رگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنلىسە شۇنداق قىلىڭلار، 15 پەقەت شۇنى بىلىڭ قېيۋۇلارىكى، مېنى ئۆلتۈرۈۋۇەتسە ئۆلەر گۈناھسىز قانىنىڭ جازاسىنى ئۆز بېشىڭلارغا، بۇ شەھەر گە ۋە ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىسىلەر؛ چۈنكى دېگىنىم ھەق، پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قۇلاقلىرىڭلارغا دېيىشكە مېنى ئەۋەتكەن». 16 ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق كاھىنلارغا ۋە پەيغەمبەرلە رگە: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىدا بەزگە سۆزلىدى»

ـ دېدى. 17 ئاندىن زېمىندىكى بەزى ئاقساقللار ئورنىدىن تۇرۇپ خەلق كېڭىشىگە مۇنداق دېدى: ـ 18 «موره‌شەتلىك مىكاھ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە بارلىق يەھۇدا خەلقىگە بېشارەت بېرىپ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالىم دۆڭ-تۆپىلەر بولۇپ قالىدۇ، «ئۆي جايلاشقان تاغ» بولسا، ئورمانلىقنىڭ ئۈستۈرىسىدىكى يۇقىرى جايلارلا بولىدۇ، خالاس» ـ دېگەندى. 19 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى مىكاھنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلغانمۇ؟ ھەزەكىيا پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنگەن ئەمەسمۇ؟ ۋە پەرۋەردىگار ئۇلارغا قىلماقچى بولۇپ جاكارلىغان كۆپلەتتىن يانغان ئەمەسمۇ؟ بىز [بۇ يولدىن يانمىساق] ئۆز جېنىمىز ئۈستىگە زور بىر كۆپلەتنى چۈشۈرگەن بولىمىزمۇ؟». 20 (پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا پەرەمىيانىڭ بارلىق دېگەنلىرىدەك بۇ شەھەرنى ۋە بۇ زېمىننى تەيىبلەپ بېشارەت بە رگەن، كىرىئات-يېئارىملىق شەمايانىڭ ئوغلى ئۇرىيا ئىسىملىك يەنە بىر ئادەم بار ئىدى. 21 پادىشاھ يەھوئاكىم ۋە بارلىق پالۋانلىرى، بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ئىنتىلگەن؛ لېكىن ئۇرىيا بۇنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ، مىسىرغا قاچتى. 22 لېكىن يەھوئاكىم چاپارمەنلەرنى، يەنى ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان ۋە باشقىلارنى مىسىرغا ئەۋەتكەن؛ 23 ئۇلار ئۇرىيانى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ پادىشاھ يەھوئاكىمنىڭ ئالدىغا ئاپارغان؛ ئۇ ئۇنى قىلىچلاپ، جەسىتىنى پۇقرالارنىڭ گۆرلۈكىگە تاشلىۋەتكەن). 24 ـ ھالبۇكى، شۇ چاغدا شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكام ئۇلارنىڭ يەرەمىيانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ خەلقنىڭ قولىغا تاپشۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى قوللىدى.

27

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، شۇ سۆز يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئاسارەتلەر ۋە ۋېزىنىتۈرۈقلارنى ياساپ ئۆز بوينۇڭغا سال، 3 بۇ ۋېزىنىتۈرۈقلارنى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا، موئابنىڭ پادىشاھىغا، ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھىغا، ئۇرنىڭ پادىشاھىغا ۋە زىدوننىڭ پادىشاھىغا يېرۇسالېمغا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن ئۇلارنىڭ ئۆز ئەلچىلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكىن؛ 4 ھەربىرىنى ئۆز خوجايىنلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز خوجايىنلىرىڭلارغا مۇنداق دە گىلار: ـ 5 مەن زېمىن ۋە زېمىن يۈزىدە ئۆرۈۋاتقان ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى زور قۇدرىتىم ۋە سوزۇلغان بىلىكىم بىلەن يارىتىمەن؛ ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. 6 ھازىر مەن بۇ زېمىنلەرنىڭ ھەممىسىنى بابىل پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم بولغان نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇدۇم، ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. 7 بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ، ئوغلىنىڭ ھەم نەۋرىسىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۆز زېمىننىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار ئۆزىمۇ قۇللۇققا سالىدۇ. 8 شۇنداق بولىدۇكى، قايسى ئەل ياكى پادىشاھلىق بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشنى، يەنى ۋېينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېزىنىتۈرۈقى ئاستىغا قويۇشنى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېبوقادنەسارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقاتقۇزغۇچە قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 ـ سىلەر بولسا گىلار، «بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا ھېچ بولمايسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلارغا، پاچىلىرىڭلارغا، چۈش كۆرگۈچىلىرىڭلارغا، رەم ئاچقۇچىلىرىڭلارغا ياكى جاد ۋەگەرلىرىڭلارغا قۇلاق سالماڭلار، 10 چۈنكى ئۇلار سىلە رگە يالغانچىلىق قىلىپ بېشارەت بېرىدۇ؛ [گەپلىرىگە كىرسە گىلار]، سىلەرنى ئۆز يۇرتۇڭلاردىن سۈرگۈن قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۆزۈم سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر نابۇت بولىسىلەر. 11 لېكىن قايسى ئەل ۋېينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېزىنىتۈرۈقى ئاستىغا قويۇپ قۇللۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى ئۆز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار ئۆزىگە تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. 12 ـ مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىمۇ شۇ سۆزلەر بىلىچە مۇنداق دېدىم: «ۋېزىنىتۈرۈقلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ۋېزىنىتۈرۈقى ئاستىغا قويۇپ ئۆز ئۆزىڭنى ۋە ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولساڭلار، ھايات قالىسىلەر. 13 ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىغا ۋېسۈنمىغان ھەرقايسى ئەللەر توغرىسىدا دېگىنىدەك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىسىلەر؟ 14 پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بابىلنىڭ قۇللۇقىدا بولمايسىلەر» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار؛

چۈنكى تۆلار سىلە رگە يالغانچىلىقتىن بىشارەت قىلدۇ. **15** مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بىشارەت بېرىدۇ، بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇڭكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدۋېتىمەن، شۇنىڭدەك نابۇت بولىسىلەر، سىلەر ۋە سىلە رگە بىشارەت بە رگەن پەيغەمبەرلەر نابۇت بولىسىلەر».

16 ئاندىن مەن كاھىنلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلە رگە بىشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار پات ئاردىدا بابىلدىن قايتۇرۇلىدۇ» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى تۆلار سىلە رگە يالغانچىلىقتىن بىشارەت قىلدۇ. **17** تۆلارغا قۇلاق سالماڭلار، بابىل پادىشاھنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر، ھايات قالىسىلەر، بۇ شەھەر نېمىشقا ۋەيران بولسۇن؟ **18** ئە گەر بۇلار ھەقىقەتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلاردا بولسا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئۆزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار بابىلغا ئېلىپ كېتىلمىسۇن دەپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلسۇن! **19** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىككى [مىس] تۈۋرۈك، [مىس] «دېڭىز»، داس ھارۇلىرى ۋە بۇ شەھەردە قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ **20** (بۇلارنى بولسا بابىل پادىشاھى ئېبوقادنەسار يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى يە كونىياھنى يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق ئېسىلزادە-ئەمىرلەر بىلەن تەڭ يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندا ئۆ ئېلىپ كەتمىگەندى) **21** بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمدا قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **22** ئۇلار مېنۇ بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار مەن ئۇلاردىن قايتىدىن خەۋەر ئالىدىغان كۈنگىچە شۇ يەردە ئۆزىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ شۇ ۋاقىت كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئېلىپ بۇ يە رگە قايتۇرۇپ بېرىمەن.

28

شۇ يىلدا، يەھۇدا پادىشاھى زە كەريا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مە زگىلدە، يەنى ئۆتىنچى يىلى، بەشىنچى ئايدا، ئاززۇرنىڭ ئوغلى، گىبىئون شەھىرىدىكى ھاناننيا پەيغەمبەر، كاھىنلار ۋە بارلىق خالايىق ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە ماگا: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بابىل پادىشاھنىڭ ۋېيۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋەتتىم! **3** بابىل پادىشاھى ئېبوقادنەسار مۇشۇ يەردىن ئېپكەتكەن، بابىلغا ئاپارغان، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، شۇنىڭ يىل ئۆتمەيلا مەن مۇشۇ يە رگە قايتۇرۇپ ئېپكېلىمەن؛ **4** ۋە مەن يەھۇدا پادىشاھى، يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يە كونىياھنى يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن تەڭ مۇشۇ يە رگە قايتۇرۇپ بېرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن بابىل پادىشاھنىڭ ۋېيۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋەتتىمەن!» ـ دېدى. **5** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر كاھىنلار ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھاناننيا پەيغەمبەر رگە سۆز قىلدى. **6** يەرەمىيا پەيغەمبەر مۇنداق دېدى: «ئامىن! پەرۋەردىگار شۇنداق قىلسۇن! پەرۋەردىگار سېنىڭ بىشارەت بە رگەن سۆزلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرسۇنكى، ئۆ تۈزنىڭ ۋېيدىكى قاچا-قۇچىلار ۋە يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسىنى مۇشۇ يە رگە قايتۇرسۇن! **7** لېكىن ئۆز قۇلىقىڭغا ۋە بارلىق خەلقىنىڭ قۇلىقىغا سېپىۋېلىدىغان مېنىڭ بۇ سۆزۈمنى ئاڭلا! **8** ـ مېنىڭ ۋە سېنىڭدىن بۇرۇن، قەدىمدىن تارتىپ بولغان پەيغەمبەرلەرمۇ نۇرغۇن پادىشاھلىقلار ۋە ئۆلۈغ دۆلەتلەر توغرۇلۇق، ئۇرۇش، ئاپەت ۋە ۋابالار توغرۇلۇق بىشارەت بېرىپ كەلگەن؛ **9** تىنچلىق-ئاۋاتلىق توغرۇلۇق بىشارەت بە رگەن پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، ئۆ ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار ئەۋەتكەن پەيغەمبەر دەپ تونۇلغاندۇر!». **10** ئاندىن ھاناننيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ ۋېيندىكى ۋېيۇنتۇرۇقنى ئېلىپ ئۆنى سۇندۇرۇۋەتتى. **11** ھاناننيا خەلق ئالدىدا سۆز قىلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىككى يىل ئۆتمەيلا بابىل پادىشاھى ئېبوقادنەسارنىڭ ۋېيۇنتۇرۇقىنى بارلىق ئەللەرنىڭ ۋېيندىن ئېلىپ سۇندۇرۇۋېتىمەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر چېقىپ كەتتى. **12** ھاناننيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ ۋېيندىكى ۋېيۇنتۇرۇقنى ئېلىپ ئۆنى سۇندۇرۇۋەتكەندىن بىرئاز كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** بارغىن، ھاناننياغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ياغاچتىن ياسالغان ۋېيۇنتۇرۇقنى سۇندۇرغىنىڭ بىلەن، لېكىن ئۆنىڭ ئورنىغا تۆمۈردىن بولغان ۋېيۇنتۇرۇقنى سېپىلىپ قويىدۇ!

14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ۋېينىغا تۆمۈردىن ياسالغان ۋېيۇنتۇرۇقنى سالىمەنكى، تۇلار بابىل پادىشاھى ئېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ، بەرھەق، تۇلار ئۆنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ، مەن ئۆنىڭغا ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ تەقدىم قىلغانمەن». **15** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر ھاناننيا پەيغەمبەر رگە: «قۇلاق سال، ھاناننيا! پەرۋەردىگار سېنى ئەۋەتكەن ئەمەس! سەن بۇ خەلقنى يالغانچىلىققا ئىشەندىڭ رگەنسە! **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سېنى يە ر يۈزىدىن ئەۋەتىۋېتىمەن! سەن دەل مۇشۇ يىلدا تۆلىسەن، چۈنكى سەن ئادەملەرنى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىشقا دەۋەت قىلغانسەن». **17** ھاناننيا پەيغەمبەر دەل شۇ يىلى يە تىنچى ئايدا تۆلدى.

29

يەرەمىيانىڭ يېرۇسالېمدىن سۈرگۈن بولغانلار ئارىسىدىكى ھايات قالغان ئاقساقاللارغا، كاھىنلارغا، پەيغەمبەرلە رگە ۋە ئېبوقادنەسار ئەسىر قىلىپ بابىلغا ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلققە پېرۇسالېمدىن يوللىغان خېتى: ـ **2** (خەت پادىشاھ يە كونياھ، خانىش، ۋەزىرلەر، يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى شاھزادە-ئەمىرلەر ۋە ھۈنەرۋەنلەر يېرۇسالېمدىن كەتكەندىن كېيىن، **3** شافانانىڭ ئوغلى ئېلاساھنىڭ ۋە ھىلقىيانىڭ ئوغلى گەماريانىڭ قولى بىلەن يوللانغان ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا بۇ كىشىلەرنى بابىل پادىشاھى ئېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا يوللىغان). يوللىغان خەت مۇنداق: ـ **4** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈنگە ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ **5** ئۆيلەرنى قۇرۇڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يە گىلار، **6** ئۆيلىنىڭلار، ئوغۇل-قىزلىق بولۇڭلار، ئوغۇللىرىڭلار ئۈچۈن قىزلارنى ئېلىپ بېرىڭلار، قىزلىرىڭلارنى ئەرلە رگە ياتلىق قىلىڭلار، ئۇلارمۇ ئوغۇل-قىزلىق بولسۇن؛ شۇ يەردە كۆپەيگىلا رگى، ئازىيىپ كەتمە گىلار، **7** مەن سىلەرنى سۈرگۈنگە ئەۋەتكەن شەھەرنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقىنى ئىزدە گىلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقى بولسا، سىلەرمۇ تىنچ-ئاۋات بولىسىلەر. **8** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئارا گىلاردىكى پەيغەمبەرلەر ۋە سىلەرنىڭ پالچىلىرىڭلار سىلەرنى ئالداپ قېيمىسۇن؛ سىلەر ئۆزلىرىڭلار كۆرگۈزگەن چۈشلە رگە قۇلاق سالما گىلار، **9** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بىشارەت بېرىدۇ، مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەسمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

10 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلغا بېكىتىلگەن يەتمىش يىل تۇشىقاندا، مەن سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا كېلىپ سىلە رگە ئىلتىپات كۆرسىتىمەنكى، سىلەرنى مۇشۇ يۇرتقا قايتۇرۇشۇم بىلەن سىلە رگە قىلغان شاپائەتلىك ۋەدەمنى ئادا قىلىمەن؛ **11** چۈنكى ئۆزۈمنىڭ سىلەر ئۈچۈن قىلىۋاتقان پىلانلىرىمنى، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان ئەمەس، تىنچ-ئاۋاتلىق ئېلىپ كېلىدىغان، ئاخىرىدا سىلە رگە ئۈمىدۋار كېلەچەكنى ئاتا قىلىدىغان پىلانلىرىمنى ئۇبدان بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماگا ئىدا قىلىپ، يېنىمغا كېلىپ ماگا دۇئا قىلىسىلەر ۋە مەن سىلەرنى ئاڭلايمەن. **13** سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر ۋە مېنى تاپىسىلەر، چۈنكى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن ماگا ئىنتىلىدىغان بولىسىلەر. **14** مەن ئۆزۈمنى سىلە رگە تاپقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن سىلەرنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، مەن سىلەرنى ھەيدەپكەتكەن بارلىق ئەللەردىن ۋە ھەيدەپكەتكەن بارلىق جايلاردىن يىغىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنى ئېلىپ، ئەسلى سۈرگۈن قىلىپ ئېلىرىغان يۇرتقا قايتۇرىمەن. **15** سىلەر: «پەرۋەردىگار بە رگە بابىلدا پەيغەمبەرلەرنى تىكلىدى» دېسە گىلار، **16** ئەمدى پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھ ۋە بۇ شەھەردە ئۆرۈۋاتقان بارلىق خەلق، يەنى سىلەر بىلەن بىللە سۈرگۈن قىلىنمىغان قېرىنداشلىرىڭلار توغرۇلۇق شۇنى دەيدۇ: ـ **17** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئازابلايدىغان قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئەۋەتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى خۇددى سېپىسغان، يېگىلى بولمايدىغان ناچار ئەنجۈرلەردەك قىلىمەن؛ **18** ئۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن قوغلايمەن، ئۇلارنى يە ر يۈزىدىكى بارلىق

پادشاهلىقلارغا هەيدەپ ئايىرىمەن، ئۇلارنى شۇ ئەللە رگە ۋەھىمە، لەنەت، دەھشەت، ئۆش-ئۆش قىلىندىغان ۋە رەسۋا قىلىندىغان ئوبيېكت قىلىمەن. **19** چۈنكى مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ، خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا ئېيتقىنىم بىلەن، ئۇلار قۇلاق سالمىغان، سىلەر [سۆرگۈن بولغانلارمۇ] ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **20** لېكىن ئى سىلەر سۆرگۈن بولغانلار، مەن يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئەۋەتكەنلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ نامىمدا سىلە رگە يالغاندىن بېشارەت بېرىدىغان كولايانىڭ ئوغلى ئاھاب توغرىلۇقۇق ۋە ماۋاسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيا توغرىلۇقۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا ئۆلتۈرگە مەھكۇم قىلىدۇ، **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسال قىلىنىپ بابىلدا تۇرغان يەھۇدادىكى بارلىق سۆرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ئاغزىدا: «پەرۋەردىگار سېنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئوتىنا كاۋاب قىلغان زەدەكىيا ۋە ئاھابدەك قىلسۇن!» دېگەن لەنەت سۆزى بولىدۇ؛ **23** چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئېچىدە ئېپلاسلىق قىلغان، قوشنىلارنىڭ ئايالىرى بىلەن زىنا قىلغان ۋە مېنىڭ نامىمدا يالغان سۆزلەرنى، مەن ئۇلارغا ھېچ تاپىلمىغان سۆزلەرنى قىلغان، مەن بۇلارنى بىلگۈچى ۋە گۇۋاھ بولغۇچىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** «سەن يەرەمىيا نەھەلەملىك شېمايىاغا مۇنداق دېگىن: ـ **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئۆز نامىڭدا يېرۇسالېمدىكى بارلىق خەلققە، كاھىن بولغان ماۋاسىيانىڭ ئوغلى زەفانىياغا ۋە بارلىق كاھىنلارغا خەتلەر يوللىغىنىڭ ئېيىلدىن، ـ **26** ([سەن زەفانىياغا مۇنداق يازغان]: «پەرۋەردىگار سېنى كاھىن يەھوياداننىڭ ئورنىغا كاھىن تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە شۇنىڭغا نازارەتچى قىلغانىكى، بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەر بولۇۋالغان ھەربىر تەلۋىنى بېسىش ئۈچۈن بوۋى ۋە يىنغا تاقاق سېلىشىڭ كېرەك. **27** ئەمدى سەن نېمىشقا سىلە رگە ئۆزىنى پەيغەمبەر قىلىۋالغان ئاناتوتلۇق يەرەمىيانى ئېيىلمىدىڭ؟ **28** چۈنكى ئۇ ھەتتا بابىلدا تۇرۇۋاتقان بىزلە رگىمىز: «شۇ يەردە بولغان ۋاقىتلاردا ئۇزۇن بولىدۇ، شۇڭا ئۆيلەرنى سېلىڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يە گىلار» دەپ خەت يوللىدى!») **29** ـ زەفانىيا مۇشۇ خەتنى يەرەمىيا پەيغەمبەر ئالدىدا ئوقۇدى. **30** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **31** بارلىق سۆرگۈن بولغانلارغا خەت يوللاپ مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار نەھەلاملىق شەمايا توغرىلۇقۇق مۇناق دەيدۇ: چۈنكى مەن ئۇنى ئەۋەتمىگەن بولسامۇ، شېمايانىڭ سىلە رگە بېشارەت بېرىپ، سىلەرنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنلىكى ئۈچۈىلدىن، **32** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، نەھەلاملىق شېمايانى نەسىلى بىلەن بىللە جازالايمەن؛ مۇشۇ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ ھېچقانداق نەسىلى تېپىلمايدۇ؛ ئۇ مەن ئۆز خەلقىم ئۈچۈن قىلماقچى بولغان ياخشىلىقنى ھېچ كۆرمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ چۈنكى ئۇ ئادەملەرنى ماڭا ئاسىيلىققا قۇتراتتى.

30 پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ساڭا ھازىر دەيدىغان مۇشۇ بارلىق سۆزلىرىمنى يازمىغا يازغىن؛ **3** چۈنكى مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەلقىم ئىسرائىل ھەم يەھۇدانى سۆرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن، ئۇلار ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **4** پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرىلۇقۇق ۋە يەھۇدا توغرىلۇقۇق دېگەن سۆزلىرى تۆۋەندىكىدەك: ـ **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاڭلىتىلدۇ ئالاقزادىلىك ھەم قورقۇنچلۇقنىڭ ئاۋازى، بولسۇن نەدە ئامان-تىنچلىق! **6** سوراڭلار، شۇنى كۆرۈپ بېقىڭلار كى، ئەر بالا تۇغامدۇ؟ مەن نېمىشقا ئەمدى تولغاققا چۈشكەن ئايالدەك ھەربىر ئەر كىشىنىڭ چاتىرىقىنى قولى بىلەن تۇتقانلىقىنى كۆرىمەن؟ نېمىشقا يۈزلىرى تاتىرىپ كەتكەندۇ؟ **7** ۋايىھاي، شۇ كۈنى دەھشەتلىكتۇر! ئۇنىڭغا ھېچقانداق كۈن ئوخشىمايدۇ، ئۇ ياقۇبنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت كۈنىدۇر، لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن قۇتقۇزۇلىدۇ. **8** شۇ كۈنىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ ۋېيۇقىنى بوينۇڭدىن ئېلىپ سۇندۇروۋېتىمەن، ئاسارەتلىرىڭنى يۇزۇپ تاشلايمەن، يات ئادەملەر ئۇنى ئىككىنچى قۇللۇققا چۈشۈرمەيدۇ. **9** شۇنىڭ ئورنىدا ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھەمدە مەن ئۇلار ئۈچۈن قايتىدىن تىكلەيدىغان داۋۇت پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ. **10** ئەمدى سەن، ئى قۇللۇم ياقۇپ، قورقما، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يەرلەردىن، سېنىڭ نەسىلىڭنى سۆرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزىمەن؛ ياقۇپ قايتىپ كېلىدۇ، ئارام تىنىپ ئازادە ئوزىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. **11** چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن، پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازالىماي قويۇپ قويمايمەن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سېنىڭ زېدەڭ داۋالىغۇسىز، سېنىڭ ياراڭ بولسا ئىنتايىن ئېغىردۇر. **13** سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايدىغان ھېچكىم يوق، يارالىرىڭ تاڭگۇچى يوقتۇر، ساڭا شىپالىق دورىلار يوقتۇر؛ **14** سېنىڭ بارلىق ئاشنىلىرىڭ سېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار سېنىڭ ھالىڭنى ھېچ سورىمايدۇ. چۈنكى مەن سېنى دۈشمەندەك زەرب بىلەن ئۇرغانىمەن، رەھىمسىز بىر زالىمدەك ساڭا ساۋاق بولسۇن دەپ ئۇرغانىمەن؛ چۈنكى سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ھەددى-ھېسابسىز، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغان. **15** نېمىشقا زېدەڭ ئۈچەيلدىن، دەرد-ئەلەمىڭ داۋالىغۇسىز بولغانلىقى ئۈچەيلدىن پەريات كۆتۈرسەن؟ قەبىھلىكىڭنىڭ ھەددى-ھېسابسىز بولغانلىقىدىن، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغانلىقىدىن، مەن شۇلارنى ساڭا قىلغانىمەن. **16** لېكىن سېنى يۇتۇۋالغانلارنىڭ ھەممىسى يۇتۇۋېلىنىدۇ، سېنىڭ بارلىق كۈشەندىلىرىڭ بولسا سۆرگۈن بولىدۇ، سېنى بۇلىغانلارنىڭ ھەممىسى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ، سېنى ئوۋ قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئوۋلىنىدىغان قىلىمەن. **17** چۈنكى مەن ساڭا تېڭىق تېڭىپ قويمەن ۋە يارىلىرىڭنى ساقايتىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ چۈنكى ئۇلار سېنى: «غېرىب-بېچارە، ھېچكىم ھالىنى سورىمايدىغان زىئون دەل مۇشۇدۇر» دەپ ھاقارەتلىگەن. **18** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ياقۇبنىڭ چېدىرلىرىنى سۆرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ تۇرالغۇلىرى ئۈستىگە رەھىم قىلىمەن؛ شەھەر خارابىلىرى ئۆل قىلىنىپ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ، ئوردا-قەلئە ئۆز جايىدا يەنە ئادەمزاتلىق بولىدۇ. **19** شۇ جايلاردىن تەشەككۈر كۈيلىرى ۋە شاد-خۇرام ملىق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ، مەن ئۇلارنى كۆپەيتىمەنكى، ئۇلار ئەمدى ئازايمايدۇ، مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنى ئاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ پەس بولمايدۇ. **20** ئۇلارنىڭ بالىلىرى قەدىمكىدەك بولىدۇ، ئۇلارنىڭ جامائىتى ئالدىمدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ، ئۇلارنى خورلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن. **21** ئۇلارنىڭ بېشى ئۆزلىرىدىن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۆرگۈچىسى ئۆزلىرى ئوتتۇرىسىدىن چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۆز يېنىمغا كەلتۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا يېقىن كېلىدۇ؛ چۈنكى يېنىمغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچە ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. **23** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قويۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ بىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **24** كۆزگىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ياتمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

31 شۇ ۋاقىتتا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىلنىڭ جەمەئەتلىرىنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىچتىن ئامان قالغان خەلق، يەنى ئىسرائىل، چۆل-باياۋاندا ئىلتىپاتقا ئىگە بولغان؛ مەن كېلىپ ئۇلارنى ئارام تاپقۇزىمەن. **3** پەرۋەردىگار يىراق يۇرتتا بەرگە كۆرۈنۈپ: «مەن سېنى مەڭگۈ بىر مۇھەببەت بىلەن سۆيۈپ كەلدىم؛ شۇڭا مەن ئۆز ئۈگەرمەس مېھرىبانلىق بىلەن سېنى ئۆزۈمگە تارتىپ كەلگەنمەن. **4** مەن سېنى قايتىدىن قۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن قۇرۇلىسەن، ئى ئىسرائىل قىزى! سەن قايتىدىن داپلىرىڭنى ئېلىپ شاد-خۇرام قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە ئولتۇرىسەن. **5** سەن قايتىدىن ساماريەنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تۈزۈمزارلار تىكىسەن؛ ئۇلارنى تىككۈچىلەر ئۆزلىرى تىكىپ، مېۋىسىنى ئۆزلىرى يەيدۇ. **6** چۈنكى ئەفرائىمنىڭ ئېگىزلىكىدە ئۇرغان كۈزەتچىلەر: «تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ئىبادەت قىلىشقا زىئونغا چىقايلى!» ـ دەپ ندا كۆتۈرىدىغان كۈنى كېلىدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ياقۇپ ئۈچۈن شاد-خۇرام ملىق بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، ئەللەرنىڭ بېشى

بولغۇچى تۆچۈن ئايھاي كۆتۈرۈڭلار، جاكارلا كلار، مەدھىيە ئوقۇپ: «ئى پەرۋەردىگار، سىنىڭ خەلقىڭنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى قۇتقۇزغايسەن!» ـ دە كلار! **8** مانا، مەن ئۇلارنى شىمالىي يۇرتلاردىن ئېپكېلىمەن، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يىغىمەن، ئۇلار ئارىسىدا ئەمالار ۋە توقۇرلار بولىدۇ، ھامىلدار ۋە ئوغاي دېگەنلەر بىللە بولىدۇ، ئۇلار ئۇلۇغ بىر جامائەت بولۇپ قايتىپ كېلىدۇ. **9** ئۇلار يىغا-زارلار كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، ئۇلار دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا ئۇلارنى يېتىپ كەلتۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ئېرىق-تۈستە كۈمۈر يوىدا، ھېچ پۈتلاشمايدىغان تۈز يول بىلەن يېتىپ كەلتۈرىمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىلغا ئاتا بولىمەن، ئەفرائىم بولسا مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمدۇر. **10** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئەللەر، دېڭىز بويىدىكى يىراق يۇرتلارغا: ـ «ئىسرائىلنى تارقاتقۇچى ئۇنى قايتىدىن يىغىدۇ، پادا باققۇچى پادىسىنى باققاندەك ئۇ ئۇلارنى باقىدۇ؛ **11** چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى بەدەل تولەپ قۇتۇلدۇرغان، ئۇنىڭغا ھەججەمەت بولۇپ ئۆزىدىن زور كۈچلۈك بولغۇچىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان!» ـ دەپ جاكارلا كلار. **12** ئۇلار كېلىپ زىئوندىكى ئېگىزلىكلەردە شاد-خۇراملىقتا توۋلايدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىن، يەنى يېڭى شارابتىن، زەيتۇن مېيىدىن، مال-ۋاراننىڭ قوزىلىرىدىن بەرق ئۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جېنى خۇددى مول سۇغىرىلغان باغدەك بولىدۇ، ئۇلار ئىككىنچى ھېچ سولاشمايدۇ. **13** شۇ چاغدا قىزلار ئۆسسۈلدا شادلىنىدۇ، يىگىتلەر ۋە مويسىپىتلارمۇ تەڭ شۇنداق بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى شاد-خۇراملىققا ئايلاندۇرىمەن، مەن ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، دەرد-ئەلەمنىڭ ئورنىغا ئۇلارنى شادلىققا چۆمدۈرىمەن. **14** مەن كاھىنلارنى موچىلىق بىلەن ۋېغىزىمەن، خەلقىم ئىلتىپاتىمغا قانائەت قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **15** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ راماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ يىغانى ئاڭلىنىدۇ، ـ بۇ راھىلەنىڭ ئۆز بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى؛ چۈنكى ئۇ بالىلىرى بولمىغاچقا، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي يىغان كۆتۈرىدۇ. **16** پەرۋەردىگار [ئۆنىڭغا] مۇنداق دەيدۇ: ـ يىغا-زارىڭنى توختات، كۆزلىرىڭنى ياشلاردىن تارت؛ چۈنكى مۇنۇ تارتقان جاپايىڭدىن مېۋە بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار دۈشمەننىڭ زېمىنىدىن قايتىدۇ؛ **17** بەرھەق، كېلەچىكىڭ ئۈمىدلىك بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ۋە سېنىڭ بالىلىرىڭ يەنە ئۆز چېگرىسىدىن كىرىپ كېلىدۇ. **18** مەن دەرۋەقە ئەفرائىمنىڭ ئۆزىنى توغرۇلۇق ئۈكۈنۈپ: «سەن بەرگەك شاش تورىپاققا تەربىيە ئەگىنىدەك ساۋاۋ-تەربىيە بەردىڭ؛ ئەمدى بىزنى توۋا قىلدۇرغايسەن، بىز شۇنىڭ بىلەن توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىمىز، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن؛ **19** چۈنكى بىز توۋا قىلدۇرۇلۇشىمىز بىلەن ھەقىقەتەن توۋا قىلدۇق، بىز ئۆزىمىزنى تونۇپ يەتكەندىن كېيىن، يوتىمىزنى ئۇردۇق، بىز ياشلىقىمىزدىكى [قىلمىشنىڭ] شەرم-ھاياسى ئۈيەيلىدىن نومۇس قىلىپ، خىجالەتتە قالدۇق!» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **20** ـ ئەفرائىم ماڭا نىسبەتەن جان-جىگەر بالام ئەمەسمۇ؟ چۈنكى مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن تەقدىردىمۇ، ئۇنى ھەردائىم كۆڭۈمدە سېغىنىمەن؛ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئۇنىڭغا ئاغرىۋاتىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا رەھىم قىلىمىسام بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ شۇڭا ئۆزۈڭگە يول بەلگىلىرىنى بېكىتىپ قويغىن؛ سەن سۈرگۈنگە ماڭغان يولغا، شۇ كۆتۈرۈلگەن يولغا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلغىن، ھازىر شۇ يول بىلەن قايتىپ كەل، ئى جان-جىگىرىم ئىسرائىل قىزى، مۇشۇ شەھەرلىرىڭگە قاراپ قايتىپ كەل! **22** سەن قاچانغىچە تېنەپ يۈرىسە، ئى يولدىن چىققۇچى قىزىم؟ چۈنكى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە يېڭى ئىش يارىتىدۇ: ـ ئايال كىشى باتۇرنىڭ ئەتراپىدا يېپىشىپ خەۋەر ئالدۇ! **23** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرگىنىمدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا ۋە شەھەرلىرىدە خەقلەر يەنە [پىرۇسالىم توغرۇلۇق]: «پەرۋەردىگار سېنى بەختلىق قىلغاي، ئى ھەققانىيلىق تۇرغان جاي، پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ تېغى!» دەيدىغان بولىدۇ. **24** شۇ يەردە يەھۇدا ـ شەھەرلىرىدىكىلەر، دېھقانلار ۋە پادا باققۇچى كۆچمەن چارۇچىلار ھەممىسى بىللە تۇرىدۇ. **25** چۈنكى مەن ھېرىپ كەتكەن جان ئىگىلىرىنىڭ ھاجىتىدىن چىقىمەن، ھەربىر ھالدىن كەتكەن جان ئىگىلىرىنى يېڭىلاندۇرىمەن. **26** ـ مەن [يەرەمىيا] بۇنى ئاڭلاپ ئويغاندىم، ئەترىپىنا قاردىم، ناھايىتى تاتلىق تۈخلا پىتىمەن. **27** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەمىتىدە ۋە يەھۇدا جەمەمىتىدە ئىنسان نەسلىنى ۋە ھايۋانلارنىڭ نەسلىنى تېرىپ تۇرىمەن. **28** شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئۇلارنى يۇلۇش، سۆكۈش، ھالاك قىلىش، ئاغدۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىرىنى سالغاندەك، مەن ئۇلارنى قۇرۇش ۋە تىكىپ تۇرىشىنى ئۈچۈنمۇ ئۇلارغا نەزىرىنى سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** شۇ كۈنلەردە ئۇلار يەنە: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈمىلەرنى يېگەن، شۇڭا بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى ھېچ ئىشلەتمەيدۇ. **30** چۈنكى ھەربىرىسى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلىدۇ؛ ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈمىلەرنى يېگەنلەرنىڭ بولسا، ئۆزىنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ. **31** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەمىتى ۋە يەھۇدا جەمەمىتى بىلەن يېڭى ئەھدە تۈزىمەن؛ **32** بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈز زىگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ، شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۇتۇپ مىسردىن قۇتقۇزۇپ يېتىپ كىلىگىنىمدە ئۇلار بىلەن تۈز زىگەندىم، گەرچە مەن ئۇلارنىڭ يولدىشى بولغان بولسامۇ، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدەمنى بۇزغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەمىتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: ـ مەن ئۆز تەۋراتلىرىمنى ئۇلارنىڭ ئىچىگە سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يازىمەن. مەن ئۇلارنىڭ ئىلاھى بولىمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **34** شۇندىن باشلاپ ھېچكىم ئۆز يېقىنىغا ياكى ئۆز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۈگىتىپ يۈرمەيدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ھەممىسى مېنى تونۇپ بولغان بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرىمەن ھەمدە ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ھە رگىز ئېسىگە كەلتۈرمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** قۇياشنى كۈندۈزدە نۇر بولسۇن دەپ بە رگەن، ئاي-يۇلتۇزلارنى كېچىدە نۇر بولسۇن دەپ بەلگىلىگەن، دولقۇنلىرىنى شارقىرتىپ دېڭىزنى قوزغايدىغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ (ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر): ـ **36** ـ مۇشۇ بەلگىلىگەنلىرىم مېنىڭ ئالدىمدىن يوقاپ كەتسە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدىن بىر ئەل بولۇشتىن مەڭگۈ قېلىشى مۇمكىن. **37** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يۇقىرىدا ئاسمانلار مۇچىلەرلەنسە، تۆۋەندە يەر ئۇلىرى تەكشۈرۈلۈپ بىلىنسە، ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىنىڭ قىلغان ھەممە قىلمىشلىرى ئۈچۈنلەر ئۈچۈن ۋاز كېچىپ تاشلىغۇچى بولىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **38** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شەھەر مەخسۇس ماڭا ئاتىلىپ «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»دىن «دوقۇش دەرۋازىسى»غىچە قايتىدىن قۇرۇلىدۇ؛ **39** ئۆچەم تانىسى قايتىدىن ئۆچەش ئۈچۈن شۇ يەردىن «گارەب دۆڭى» گىچە، ئاندىن گوئاتقا بۇرۇلۇپ سوزۇلىدۇ؛ **40** جەسەتلەر ۋە [قۇربانلىق] كۈللىرى تاشلىنىدىغان پۈتكۈل جىلغا، شۇنداقلا كىدرون دەريا سىغىچە ھەم شەرقكە قارايدىغان «ئات دەرۋازىسى»نىڭ دوقۇشىغىچە ياتقان ئېتىزلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ شەھەر قايتىدىن ھېچ يۇلۇپ تاشلانمايدۇ، ھە رگىز قايتىدىن ئاغدۇرۇپ تاشلانمايدۇ.

32 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ ئونىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز تۇۋەندە خاتىرىلەنگەن (شۇ يىل نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئىدى؛ **2** شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغانىدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر بولسا يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدىكى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغانىدى. **3** چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ئۇنى ئەيىبلەپ: «نېمىشقا سەن: «مانا، مەن بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا كالدىيلەرنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، چۈنكى ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمای قالمايدۇ، ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىدۇ، ئۆز كۆزى بىلەن ئۇنىڭ كۆزىگە قارايدۇ. ئۇ زەدەكىيانى بابىلغا ئاپىرىدۇ، ئۇ مەن ئۇنىڭغا يېقىنلىشىپ تولۇق بىر تەرەپ قىلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سىلەر كالدىيلەر بىلەن قارشىلاشساڭلارمۇ غەلبە قىلالمايسىلەر!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار» ـ دەپ بېشارەت بېرىسەن؟» ـ دەپ ئۇنى قاماپ قويغانىدى). **6** يەرەمىيا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى ـ دېدى: ـ **7** مانا، تاغاڭ شاللۇمنىڭ ئوغلى ھانامەئەل ينىنگىغا كېلىپ: «تۇزۇڭ ئۆچۈن ئاناتوتتىكى ئېتىزىمنى سېتىۋال؛ چۈنكى ئۇنى سېتىۋېلىشقا سېنىڭ ھەججەمەتلىك ھوقۇقۇڭ بار» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەل، قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ينىنگىغا كېلىپ ماڭا: «بنيامىننىڭ زېمىنىدىكى مېنىڭ ئاناتوتتىكى ئېتىزىمنى سېتىۋالغايسەن؛ چۈنكى ھەججەمەت ھوقۇق سېنىڭكىدۇر؛ تۇزۇڭ ئۆچۈن سېتىۋال»

ـ دېدى، ئاندىن مەن بۇنىڭ ھەققىدە‌تەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم.
9 شۇڭا مەن تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەتەللەدىن ئاتاتوتتىكى بۇ ئېتىزنى سېتىۋالدىم، پۇلنى، يەنى ئون يەتتە شە‌كەل كۈمۈشنى گەرگە سېلىپ تۆلىدىم. **10** مەن توختام خېتىگە ئىمزا قويۇپ، ئۈستىگە مۇھۇرنى بېسىپ پېچەتلىدىم، بۇنىڭغا گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھ بە‌رگۈزدۇم، كۈمۈشنى تارازىغا سالدىم؛ **11** توختام خېتىنى قولۇمغا ئالدىم، ـ بىرسىدە سودا تۈزۈمى ۋە شە‌رتلىرى خاتىرىلىنىپ پېچەتلەنگەن، يەنە بىرسى پېچەتلەنمىگەندى ـ **12** ۋە مەن تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەتەللەنىڭ كۆز ئالدىدا، بۇ سودا خېتىگە ئىمزا قويغان گۇۋاھچىلار ۋە قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئولتۇرغان يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى ئالدىدا خەتلەرنى ماۋاسىپاھىنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇردۇم. **13** ئۇلارنىڭ ئالدىدا مەن بارۇققا مۇنداق تاپىلاپ دېدىم: ـ **14** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەتلەرنى، يەنى پېچەتلەنگەن ۋە پېچەتلەنمىگەن بۇ توختام خەتلىرىنى ئېلىپ، بۇلار تۈزۈن ۋاقىتقىچە ساقلانسۇن دەپ ساپال ئىدىش ئىچىگە سالغىن؛ **15** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ كەلگۈسىدە بۇ زېمىندا ھەم ۋەيلەر، ھەم ئېتىزلار، ھەم تۈزۈمزارلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ.
16 مەن توختام خېتىنى نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇرغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ **17** «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، سەن ئاسمان-زېمىننى تۈز ۋۇجۇدۇڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە سوزۇلغان بىلىكىڭ بىلەن ياسىغانسەن، ساڭا ھېچقانداق ئىش تەس ئەمەستۇر؛ **18** سەن مىڭلىغان كىشىلە رگە رەھىم-شە‌پقە‌ت كۆرسىتىسە‌ن ھەمدە ئاتىلارنىڭ قە‌بىلىكىنىڭ جازاسىنىمۇ كېيىن باللىرىنىڭ قوينىغا قايتۇرىسەن؛ ئاھ سەن ئۇلۇغ، قۇدرە‌ت ئىگىسى تە‌ڭرىدۇرسە‌ن ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ نامىڭدۇر؛ **19** ئوي-نىشانلىرىڭدا ئۇلۇغ، قىلغان ئىشلىرىڭدا قۇدرە‌تلىكسەن، كۆزلىرىڭ بىلەن ئىنسان بالىلىرىنىڭ تۈز يوللىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ مېۋىسى يېچە ھەربىرىگە [ئىنئام ياكى جازا] قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرىنى كۆزلىگۈچىدۇرسەن؛ **20** ـ سەن بۇگۈنكى كۈنگىچە مىسىر زېمىندا، ئىسرائىل ئېجىدە ھەم بارلىق ئىنسانلار ئارىسىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلە‌رنى ھەم كارامەتلە‌رنى ئايان قىلىپ كەلگە‌نسەن، شۇ‌ڭلاشقا بۇگۈنگىچە سېنىڭ نامىڭ ئېغىزدىن-ئېغىزغا تارقىلىپ كەملە كتە. **21** سەن مۇجىزىلىك ئالامەتلە‌ر، كارامەتلە‌ر قۇدرە‌تلىك قولۇڭ، سوزۇلغان بىلىكىڭ ۋە دەھشە‌تلىك ۋەھىمە‌ت ئارقىلىق ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنى مىسىر زېمىندىن چىقارغانسەن؛ **22** سەن ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىغا تە‌قدىم قىلىمە‌ن دەپ قە‌سەم قىلغان، سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بۇ زېمىننى تە‌قدىم قىلغانسەن. **23** ئۇلار دە‌ۋرۇقە زېمىنغا كىرىپ ئۇنىڭغا ئىگە بولغان؛ لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىغان، تە‌ۋرات-قانۇنۇڭدا ماڭمىغان؛ ئۇلارغا ئە‌مر قىلغانلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئە‌مەل قىلمىغان، شۇڭا سەن بۇ كۈلپە‌تلە‌رنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگە‌نسەن. **24** مانا، شە‌ھە‌رنى بېسىپ كىرىش ئۈچۈن سېپىلغا سېلىپ چىقىرىلغان دۆڭلۈك-پوتە‌يلە رگە قارىغايسەن! قىلىچ، قە‌ھە‌تچىلىك ۋە ۋابا تۈپەيلىدىن شە‌ھە‌ر ھۇجۇم قىلۇاتقان كالدىيلە‌رنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ؛ سەن ئالدىنئالا ئېيتقىنىڭ ھازىر ئە‌مە‌لگە ئاشۇرۇلدى، مانا، تۈزۈڭ كۆرىسەن. **25** لېكىن سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، گەرچە شە‌ھە‌ر كالدىيلە‌رنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدىغان بولسىمۇ، ماڭا: «تۈزۈڭ ئۈچۈن ئېتىزنى كۈمۈشكە سېتىۋال ۋە بۇنى گۇۋاھچىلارغا كۆرگۈزگىن!؟» ـ دېدىڭ». **26** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **27** مانا، مەن پەرۋەردىگار، بارلىق ئە‌ت ئىگىلىرىنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ ماڭا تە‌س چۈشىدىغان بىرە‌ر ئىش بارمىدۇ؟ **28** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دە‌يدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شە‌ھە‌رنى كالدىيلە‌رنىڭ قولىغا ۋە بابىل پادىشاھى نېبوقادنە‌سارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار ئۇنى ئىگىلىۋالىدۇ. **29** بۇ شە‌ھە‌ر رگە ھۇجۇم قىلۇاتقان كالدىيلە‌ر ئۇنىڭغا بېسىپ كىرىپ ئوت قويۇپ ئۇنى كويدۇرۇۋېتىدۇ؛ ئۇلار شە‌ھە‌رىدىكىلە‌رنىڭ ۋۇجۇدلىرى كويدۇرۇۋېتىدۇ، ئۇلار بۇ ۋەيلە‌رنىڭ ئۈگزىلىرى ئۈستىدە مېنى غە‌زەپلە‌ندۇرۇپ باتالغا ئىسرىق ياققان، يات ئىلاھلارغا «شاراب ھە‌دىيە»لە‌رنى قويغان. **30** چۈنكى ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار ياشلىقىدىن تارتىپ كۆز ئالدىمدا پە‌قە‌ت رەزىللىكلا قىلىپ كەملە كتە، ئىسرائىللار پە‌قە‌تلا ئۆز قوللىرى ياسىغانلار بىلەن غە‌زىپىمنى قوزغىغاندىن باشقا ئىش قىلمىغان، ـ دە‌يدۇ پە‌رۋەردىگار. **31** چۈنكى بۇ شە‌ھە‌ر قۇرۇلغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مېنىڭ غە‌زىپىم ۋە قە‌ھە‌رىمنى شۇنداق قوزغىغۇچى بولۇپ كەلدىكى، مەن ئۇنى ئۆز يۈزۈم ئالدىدىن يوقاتقىنىم بولمايدۇ. **32** ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار ـ ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، ئە‌مە‌رلىرى كاھىنلىرى، پەيغە‌مبە‌رلىرى، يەھۇدا ئادە‌ملىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ مېنى غە‌زەپلە‌ندۇرگە‌ن بارلىق رەزىللىكى ئۈچە‌يلىدىن [شە‌ھە‌رنى يوقىتىمە‌ن]. **33** ئۇلار ماڭا يۈزىنى قاراتقان ئە‌مە‌س، بە‌لكى ماڭا ئارقىسىنى قىلىپ تە‌تۈر قاربغان، گەرچە مەن تاڭ سە‌ھە‌ردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارغا ئۆگە‌تكە‌ن بولسامۇ، ئۇلار ئاڭلىماي تە‌لىم-تە‌ربىيىنى قوبۇل قىلمىدى ۋە‌ت قىلغان. **34** ئۇلار ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە يەرگىنچىلىك بۇتلىرىنى سېلىپ ئۇنى بۇلغىغان؛ **35** ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ «مولەك» گە ئاتاپ قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن «ھىنومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»دىكى، باۋالغا بېغىشلانغان «يۇقىرى جايلار»نى قۇرۇپ چىققان؛ مەن ئۇلارنىڭ بۇنداق ئىش قىلىشىدىن زادى ئۈيرۈپ باقمىغانىدىم؛ ئۇلارنىڭ يەھۇدانى گۇناھقا پاتقۇزۇپ، مۇشۇنداق لە‌نە‌تلىك ئىش قىلىشۇن دېگە‌ن ئوي-نىيە‌تتە ھېچقاچان بولۇپ باقمىغانىدىم. **36** سە‌لەر مۇشۇ شە‌ھە‌ر توغرۇلۇق: «دە‌رھە‌قە‌ت، ئۇ قىلىچ، قە‌ھە‌تچىلىك ۋە ۋابا ئارقىلىق بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدۇ!» ـ دە‌ۋاتىسە‌لەر، لېكىن پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇشۇ شە‌ھە‌ر توغرۇلۇق ھازىر مۇنداق دە‌يدۇ: ـ **37** مانا مەن، مەن ئۇلارنى غە‌زىپىم، قە‌ھە‌رىم ۋە زور ئاچچىقىم بىلەن ھە‌يدىۋە‌تكە‌ن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمە‌ن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن مۇشۇ يە رگە ئېپكېلىمە‌ن، ئۇلارنى ئامان-تىنچلىقتا تۇرغۇزىمە‌ن. **38** ئۇلار مېنىڭ خە‌لقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمە‌ن. **39** مەن ئۇلار ۋە ئۇلاردىن كېيىن بولغان باللىرىنى بارلىق كۈنلىردە مە‌ندىن ئە‌يمىنىپ ياخشىلىق كۆرسۈن دەپ، ئۇلارغا بىر قە‌لب، بىر يولنى ئاتا قىلىمە‌ن. **40** مەن ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىشتىن قولۇمنى ئىككىنچى ئۇزۇمە‌سلىكىم ئۈچۈن ئۇلار بىلەن مە‌ڭگۈلۈك بىر ئە‌ھدە تۈزىمە‌ن؛ ئۇلارنىڭ قايتىدىن يىنىمدىن چە‌تلىمە‌سلىكى ئۈچۈن مەن قە‌لبىگە قورقۇنچۇمنى سالىمە‌ن. **41** مەن ئۇلارغا ياخشىلىق ئاتا قىلىشتىن ھۇزۇر ئېلىپ شادلىنىمە‌ن ۋە پۈتۈن جىنىم بىلەن ئۇلارنى مۇشۇ زېمىنغا تىكىپ تۇرغۇزىمە‌ن! **42** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دە‌يدۇ: ـ مەن خۇددى بۇ خە‌لقىنىڭ بېشىغا بۇ دە‌ھشە‌تلىك كۈلپە‌تنىڭ ھە‌ممىسىنى چۈشۈرگە‌نىمدە‌ك، مەن ئۇلار توغرۇلۇق ۋە‌دە قىلغان بارلىق بە‌خت-بە‌ركە‌تلە‌رنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمە‌ن؛ **43** سە‌لەر مۇشۇ زېمىن توغرۇلۇق: «تۇ ۋېيرانە، ئادە‌مزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىزدۇر، كالدىيلە‌رنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان!» دە‌يىسە‌لەر. لېكىن كەلگۈسىدە ئۇنىڭدا ئېتىزلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ! **44** بىنىامىنىنىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئە‌تراپىدىكى يېزىلىردا، يەھۇدانىڭ شە‌ھە‌رلىرىدە، [جە‌ۋبتىكى] تاغلىق شە‌ھە‌رلىردە، غە‌ربتىكى «شە‌ففە‌لاھ» ئېگىزلىكىدىكى شە‌ھە‌رلە‌ردە، [يەھۇدانىڭ] جە‌ۋبىي باياۋانلىرىدىكى شە‌ھە‌رلە‌رنىمۇ كىشىلە‌ر قايتىدىن كۈمۈشكە ئېتىزلارنى سېتىۋالىدۇ، توختام خە‌تلىرىگە ئىمزا قويىدۇ، مۇھۇرلە‌پ، گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھقا ھازىر قىلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى ئۆز ئۈگزىلۈكتىن قايتۇرۇپ ئە‌سلىگە كەلتۈرىمە‌ن ـ دە‌يدۇ پەرۋەردىگار.

33

33 يەرەمىيا تېخى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قامىپ قويۇلغان ۋاقتىدا، يەنە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئىشنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار، ئىشنى شە‌كىللە‌ندۇرگۈچى ھەم ئۇنى بېكىتكۈچى مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دە‌يمە‌ن ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نامىمدۇر ـ **3** ماڭا ئىلتىجا قىل، مەن ساڭا جاۋاب قايتۇرىمە‌ن، شۇنداقلا سە‌ن بىلمە‌يدىغان، ۋېرۇك ھەم تىلىسمات ئىشلارنى ساڭا ئايان قىلىمە‌ن. **4** چۈنكى (دۇشمە‌ننىڭ) دۆڭ-پوتە‌يلىرىگە ھەم قىلىچىغا تاقابىل تۇرۇشقا ئىستىھكاملار قىلىش ئۈچۈن چېقىلغان بۇ شە‌ھە‌ردىكى ۋەيلە‌ر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۇردىلىرى توغرۇلۇق ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دە‌يدۇ: ـ **5** «كالدىيلە‌ر بىلەن قارشىلىشىمە‌ن» دە‌پ شە‌ھە‌ر رگە كە‌رگە‌نلە‌رنىڭ ھە‌ممىسى، پە‌قە‌ت مەن غە‌زىپىم ۋە قە‌ھە‌رىمدە تۇرۇۋە‌تكە‌نلە‌رنىڭ جە‌سە‌تلىرى بىلەن بۇ ۋەيلە‌رنى تولدۇرۇش ئۈچۈن كەلگە‌نلە‌ر، خالاس. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكى ئېپېيلىدىن يۈزۈمنى بۇ شە‌ھە‌ردىن تورۇپ يوشۇرغانىدىم. **6** ھالبۇكى مانا، مەن بۇ شە‌ھە‌ر رگە شىپا قىلىپ دە‌ردىگە دە‌رمان بولىمە‌ن؛ مەن ئۇلارنى ساقايتىمە‌ن، ئۇلارغا چە‌كسىز ئارامبە‌خش ھەم ھە‌ققە‌تنى يېشىپ ئايان قىلىمە‌ن. **7** مەن يەھۇدانى ھەم ئىسرائىلنى سۈرگۈندىن قايتۇرۇپ ئە‌سلىگە كەلتۈرىمە‌ن؛ ئۇلارنى ئاۋۋالقىدە‌ك قۇرۇپ چىقىمە‌ن. **8** مەن ئۇلارنى مەن بىلەن قارشىلىشىپ گۇناھقا پېتىپ سادىر قىلغان بارلىق قە‌بىلىكىدىن پاكلاندۇرىمە‌ن، مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھقا پېتىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان

بارلق قەبهلكلىرنى كەچۈرىمەن؛ 9 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈ زگەن بارلىق ئىلتىپاتنى ئاگلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [شەھەر] كىشىنى شادلاندۇرۇپ، تۆزۈمگە مەدھىيەلەرنى قوزغاپ، شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ نام-شۆھرەت ھاسىل قىلدۇ؛ ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈ زگەن بارلىق ئىلتىپات ۋە ئارامبەخشلىكتىن [مەندىن] قورقۇپ تىترەيدىغان بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مۇشۇ يەر توغرۇلۇق: «ئۆ بىر خارابلىك، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولدى!» دەيسىلەر ـ دۇرۇس. لېكىن خارابە بولغان، ئادەمزاتسىز، ئاھالىسىز، ھايۋاناتسىز بولغان يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالىم كوچىلىرىدا 11 يەنە تاماشىنىڭ ساداسى، شاد-خۇراملىق ساداسى ۋە توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى ئاگلىنىدۇ، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە «تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى»نى ئاپارغانلارنىڭ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىبانۇر، ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەيدىغان ئاۋازلىرى قايتىدىن ئاگلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ زېمىندىكى ئاۋاتلىقنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خارابە بولغان ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولغان بۇ يەردە ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىدە قوي باققۇچىلارنىڭ ئۆز پادىلىرىنى ياتقۇزىدىغان قوتانلىرى قايتىدىن بار بولىدۇ. 13 [جەۋبىي] تاغلىقتىكى شەھەرلەردە، [غەربتىكى] يەھۇدانىڭ «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، جەۋبىي باياۋانلاردىكى شەھەرلەردە، بنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىردا ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدىمۇ قوي پادىلىرى ئۆلارنى سانىغۇچىنىڭ قولى ئاستىدىن قايتىدىن ئوتتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ھەم يەھۇدا جەمەتىگە ئېيتقان شەپقەتلىك ۋەدەمگە ئەمەل قىلىمەن. 15 شۇ كۈنلەر ۋە ئۇ چاغدا مەن داۋۇت نەسلىدىن «ھەققانىي شاخ»نى زېمىندا ئوستۈرۈپ چىقىرىمەن؛ ئۇ زېمىندا توغرا ھۆكۈم ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. 16 شۇ كۈنلەردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، يېرۇسالېم ئارامبەخشتە ئولتۇرىدۇ، [شۇ چاغدا] يېرۇسالېم: «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزدۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىلىدۇ.

17 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ داۋۇتنىڭ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا لايىق نەسلى ئۆزۈلۈپ قالمايدۇ، 18 ياكى لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلاردىن، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئاشلىق ھەدىيە» ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى مېنىڭ ئالدىمدا دائىم سۈندىدىغان ئادەم ئۆزۈلۈپ قالمايدۇ. 19 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميا‌غا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 20 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مېنىڭ كۈندۈز بىلەن تۈن زېگەن ئەھدەمنى ۋە كېچە بىلەن تۈن زېگەن ئەھدەمنى بۇزۇپ، كۈندۈز ۋە كېچىنى ئۆز ۋاقىتىدا كەلمەيدىغان قىلىپ قويىساڭلار، 21 شۇ چاغدا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت بىلەن تۈن زېگەن ئەھدەم بۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا: «ئۆز تەختىگىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر ئوغلۇڭ دائىم بولىدۇ» دېگىنىم ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ ۋە خىزمەتكارلىرىم، كاھىنلار بولغان لاۋىيلار بىلەن تۈن زېگەن ئەھدەم بۇزۇلغان بولىدۇ. 22 ئاسمانلاردىكى قوشۇنلار بولغان يۇلتۇزلارنى ساناپ بولغىلى بولمىغاندەك، دېڭىزدىكى قومۇلارنى تۆلچەپ بولغىلى بولمىغاندەك، مەن قۇلۇم داۋۇتنىڭ نەسلىنى ۋە ئۆزۈمگە خىزمەت قىلىدىغان لاۋىيلارنى كۆپەيتىمەن. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميا‌غا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 24 بۇ خەلقنىڭ: «پەرۋەردىگار ئۆزى تاللىغان بۇ ئىككى جەمەتنىمۇ ۋاز كېچىپ، ئۇلارنى تاشلىدى» دېگىنىنى بايقىمىدىڭمۇ؟ شۇڭا ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى: «كەلگۈسىدە ھېچ بىر ئەل-دۆلەت بولمايدۇ» دەپ كۆز زېگە تىلمايدۇ. 25 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ كۈندۈز ۋە كېچىنى بېكىتكەن ئەھدەم ئۆز زېگىرىپ كەتسە، ياكى ئاسمان-زېمىندىكى قانۇنىيەتلەرنى بېكىتمىگەن بولسام، 26 مەن ياقۇپنىڭ نەسلىدىن ۋە داۋۇتنىڭ نەسلىدىن ۋاز كېچىپ ئۇلارنى تاشلايدىغان بولىمەن، شۇنىڭدەك ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ نەسلى ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈش ئۈچۈن [داۋۇتنىڭ] نەسلىدىن ئادەم تاللىمايدىغان بولىمەن! چۈنكى بەرھەق، مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىمەن.

34

بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، پۈتۈن قوشۇنى ۋە ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنغان بارلىق پادىشاھلىقلار ۋە ئەللەرنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمغا ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەر ئۈستىدا، پەرۋەردىگاردىن يەرەميا‌غا كەلگەن سۆز: ـ 2 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زەدەكىيانىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 3 سەن بولساڭ، ئۇنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن، بەلكى سەن ئۇتۇلۇپ ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن؛ سېنىڭ كۆزۈلىرىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ كۆزلىرىگە قارايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىسەن ۋە سەن بابىلغا سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن. 4 لېكىن، ئې يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگلا؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈزىرا گۈا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن قىلىچ بىلەن ئۆلمەيسەن؛ 5 سەن ئامان-تىنچلىقتا ئۆلىسەن؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئۆز ئۆڭدىن ئىلگىركى پادىشاھلار ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ خۇشبۇيۇ ياققانلەرنىڭ ئۆلار ئوخشاشلا سەن ئۈچۈنمۇ [خۇشبۇيۇ] ياقىدۇ؛ ئۇلار سەن ئۈچۈن: «ئاھ، شاھىم!» دەپ ماتەم تۇتىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق ۋەدە قىلغانمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

6 ئاندىن يەرەميا پەيغەمبەر بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا‌غا يېرۇسالېمدا ئېيتتى. 7 شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدا ۋە يەھۇدادىكى قالغان شەھەرلەردە، يەنى لاقىشتا ۋە ئازىكاھتا جەڭ قىلۋاتاتتى؛ چۈنكى يەھۇدادىكى مۇستەھكەم شەھەرلەر ئارىسىدىن پەقەت بۇلارلا ئىشغال بولمىغاندى. 8 پادىشاھ زەدەكىيا [قۇللىرىمزغا] ئازادلىق جاكارلايلى دەپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن ئەھدىنى كېسىپ تۇ زگەندىن كېيىن، پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى بۇ سۆز يەرەميا‌غا كەلدى 9 (ئەھدە يېچەۋ ھەربىرى ئۆز ئىبرانىي قۇللىرىنى، ئەر بولسۇن، قىز-ئايال بولسۇن، قويۇۋېتىشى كېرەك ئىدى، ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشى بولغان يەھۇدىينى قۇللۇقتا قالدۇرماسلىقى كېرەك ئىدى. 10 ئەھدىگە قوشۇلغان بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق شۇنىڭغا، يەنى ھەرقايسىسىز ئۆز قۇلى ياكى دېدىكىنى قويۇۋېتىپلى، ئۇلارنى قۇللۇقتا قالدۇرۇۋەرمەيلى دېگەن سۆزىگە يېسۇندى. ئۇلار يېسۇنۇپ ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 11 لېكىن ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بۇ يولدىن يېنىپ قويۇۋەتكەن قۇل-دېدە كەلەرنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالدى. ئۇلار بۇلارنى قايتىدىن مەجبۇرىي قۇل-دېدەك قىلىۋالدى). 12 ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميا‌غا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 13 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىرنىڭ زېمىندىن، يەنى «قۇللۇق ئۆيى»دىن چىقارغىنىمدا، ئۇلار بىلەن ئەھدە تۇ زگەندىم، 14 [شۇ ئەھدە يېچەۋ] ھەربىرىڭلار يەتتىنچى يىلدا سىلە رگە ئۆزىنى ساتقان ھەرقايسى قېرىندىشىڭلار بولغان ئىبراني كىشىلىرىنى قويۇۋېتىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ قۇللۇقۇ ئۈڭدا ئالتە يىل بولغاندىن كېيىن، سەن ئۇنى ئازادلىققا قويۇۋېتىشىڭ كېرەك، دېگەندىم. لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بۇنى ئاڭلىماي ھېچ قۇلاق سالمىغان. 15 لېكىن سىلەر بولساڭلار، [شۇ يامان يولدىن] يېنىپ، كۆز ئالدىمدا دۇرۇس ئىشنى كۆرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىغا «ئازاد يول» دەپ جاكارلىدىڭلار، شۇنىڭدەك ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە ئەھدە تۈزۈدىڭلار؛ 16 لېكىن سىلەر يەنە يېنىپ مېنىڭ نامىمغا داغ كەلتۈرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز رايىغا قويۇۋەتكەن قۇلنى ھەم ئۆختىيارىغا قويۇۋەتكەن دېدەكنى قايتۇرۇۋېلىپ قايتىدىن ئۆز ئۆڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا مەجبۇرلىدىڭلار. 17 شۇنىڭا بىلەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىندىشىڭلارغا، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا ئازاد بولۇڭلار دەپ ھېچ جاكارلىمىدىڭلار، مانا، مەن سىلە رگە بىر خىل ئازادلىقنى ـ يەنى قىلىچقا، ئاباغا ۋە قەھەتچىلىككە بولغان بىر ئازادلىقنى جاكارلايمەن، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا بىر ۋەھىمەت باسقۇچى قىلىمەن. 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەھدەمنى بۇزغان، كۆز ئالدىمدا كېسىپ تۇ زگەن ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلمىغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇلار ئۆزلىرى سويۇپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئوتتۇرىسىدىن ئوتتىكەن ھېلىقى موزايدەك قىلىمەن؛ 19 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئەمىرلىرى، ئوردىدىكى ئەلەمدارلار، كاھىنلار، شۇنىڭدەك موزاينىڭ ئىككى پارچىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتتىكەن بارلىق خەلقنى بولسا، 20 مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئوزۇق بولىدۇ؛ 21 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنمۇ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا، شۇنداقلا سىلە رگە ھۇجۇم قىلىشتىن چېكىنىپ ئۇرغان بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 22 مانا، مەن ئەمر قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە ئۇلار بۇ شەھەر ئالدىغا يەنە كېلىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ

ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ۋە مەن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيرانە، ھېچ ئادەمزاتسىز قىلىمەن.

35 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۈنلىردە، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا سۆز كېلىپ: ـ **2** «رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ تۈلار بىلەن سۆزلىشىپ تۈلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە ئاپىرىپ، تۈنىڭ كىچىك ۋېلىرىنىڭ بىرىگە تەكلىپ قىلىپ تۈلارنىڭ ئالدىغا شاراب تۈتقىن» ـ دېيىلدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مەن خابازنىيانىڭ نەۋرىسى، يەرەمىيانىڭ ئوغلى جاتازانىيانى، تۈنىڭ ئۈكىلىرىنى ۋە بارلىق بالا-چاقىلىرىنى، شۇنىڭدەك رەكابنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئېلىپ كېلىشكە چىقتىم؛ **4** مەن تۈلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە، ئىگدالىيانىڭ ئوغلى، خۇدانىڭ ئادىمى بولغان ھاناننىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋەلىك ۋېنىگە ئاپاردىم؛ بۇ تۈي ئەمىرلەرنىڭ ۋېنىنىڭ يېنىدا، شاللۇمنىڭ ئوغلى، ئىشىكچاقار ماۋاسىياھنىڭ ۋېنىنىڭ تۈستىدە ئىدى؛ **5** مەن رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئالدىغا شارابقا لىق تولغان پىيالىلەر ۋە قەدەھلەرنى قويۇپ تۈلارغا: «شارابقا ئىچىڭ تېگىڭلار!» ـ دېدىم. **6** تۈلار ماڭا مۇنداق دېدى: «بىز شارابنى ئىچمەيمىز؛ چۈنكى ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب بەرگە: «سىلەر ۋە ئوغۇل-ئەۋلادلىرىڭلار زادى شاراب ئىچمە گلار، **7** يەنە كېلىپ ۋېلەرنى قۇرماڭلار، نە تۇرۇق تېرىماڭلار، نە تۇزۇمزارلارنى تىكمە گلار، نە بۇلاردىن ھېچقايسىسىغا زادى ئىگە بولماڭلار، بارلىق كۈنلىرىڭلاردا چېدىرلاردا تۇرۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندا تۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر» ـ دەپ ئەمر قالدۇرغان. **8** شۇنىڭ بىلەن بىزنىڭ ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ: «بارلىق كۈنۈڭلىرىدە زادى شاراب ئىچمە گلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بىز ۋە بىزنىڭ ئايالىلىرىمىز ھەم ئوغۇل-قىزلىرىمىز تۈنىڭ ئەمرىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ كەلگەنمىز؛ **9** بىز يەنە تۇرغۇدەك ۋېلەرنى سالمىغان، بىزدە ھېچ تۇزۇمزار، ئېتىز، تۇرۇق دېگەنلەر يوق؛ **10** بەلكى بىز چېدىرلاردا تۇرۇپ كەلدۇق، ئەجدادىمىز يوناداب‌نىڭ بۇ زەگە بارلىق ئەمر قىلغانلىرىغا ئەمەل قىلىپ كەلدۇق. **11** لېكىن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زېمىنغا يېسىپ كىرگەندە، شۇنداق ئىش بولدىكى، بىز: «بارايلى، كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى ھەم سۈريەنىڭ قوشۇنىدىن قېچىپ يېرۇسالىم شەھىرىگە كىرەيلى» ـ دېدۇق. مانا شۇ سەۋەبتىن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتىمىز». **12** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ بۇنىڭدىن تەربىيە ئالمامسىلەر، شۇنىڭدەك مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** ـ مانا، رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ ئوغۇل-پەرزەنتلىرىگە «شاراب ئىچمە گلار» دەپ تاپىلىغان سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىنىپ كەلگەن؛ بۇگۈنكى كۈنگىچە تۇلار ھېچ شاراب ئىچىپ باقمىغان، چۈنكى تۇلار ئاتىسىنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلغان. لېكىن مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىلە رگە سۆز قىلىپ كەلگەن بولساممۇ، سىلەر ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر. **15** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىرىڭلار ھازىر تۇز رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىپ، قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، باشقا ئىلاھلارغا ئە گىشىپ چوقۇنماڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر» دەپ كەلگەنمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمايى ھېچ ئاڭلىمىغانسىلەر. **16** بەرھەق، رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ ئەۋلادلىرى ئاتىسىنىڭ تۈلارغا تاپىلىغان ئەمرىگە ئەمەل قىلغان؛ لېكىن بۇ خەلق ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانىدۇر. **17** شۇڭا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھەم يېرۇسالېمنىڭ ئۈستىگە مەن ئالدىنئالا ئېيتقان بارلىق بالا-يىتاپەتنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن تۈلارغا سۆز قىلغان، لېكىن تۈلار ئاڭلىمىغان؛ مەن تۈلارنى چاقىرغان، لېكىن تۈلار جاۋاب بەرمىگەن». **18** ئاندىن يەرەمىيا رەكاب جەمەتىگە مۇنداق دېدى: ـ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ئاتا گلار يوناداب‌نىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىپ، بارلىق يولىيورۇقلىرىنى تۇتۇپ، سىلە رگە تاپىلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى يېنچە ئىش كۆرۈپ كەلگەنسىلەر، ـ **19** ئەمدى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب‌نىڭ نەسىلىدىن ئالدىمدا خىزمەت قىلغۇچى ھەرگىز تۇزۇلۇپ قالمايدۇ.

36 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ تۇتىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۇتۇەندىكى سۆز كەلدى: ـ **2** تۇز ۋۇگىگە ئورام قەغەز ئالغىن، تۈنىڭغا يوسىيانىڭ كۈنلىردە ساڭا سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگىچە مەن ئىسرائىلنى ئەيىبلىگەن، يەھۇدانى ئەيىبلىگەن ھەم بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن، ساڭا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يازغىن. **3** يەھۇدانىڭ جەمەتى بەلكىم مەن يېشىغا چۈشۈرمەكچى بولغان بارلىق بالا-يىتاپەتنى ئاڭلاپ، ھەربىرى تۇزۇلىرىنىڭ رەزىل يولدىن يانارمىكىن؛ تۈلار شۇنداق قىلسا، مەن تۈلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى چاقىردى، بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ تۈنىڭغا ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر ئورام قەغەز زەگە يېزىپ بەردى. **5** يەرەمىيا بارۇققا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ تۇزۇم قاماپ قويۇلغانمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە كىرىشىمگە رۇخسەت يوق؛ لېكىن تۇزۇڭ بېرىپ كىرگىن؛ **6** پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىدە روزا تۇتقان بىر كۈنىدە، سەن ئاغزىمدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ يازغان، پەرۋەردىگارنىڭ بۇ ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنى خەلقنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزگىن؛ ھەمە شەھەرلەردىن كەلگەن يەھۇدادىكىلەرنىڭ قۇلقىغىمۇ يەتكۈزگىن. **7** تۈلار بەلكىم پەرۋەردىگار ئالدىغا دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىپ ھەربىرى تۇزلىرىنىڭ رەزىل يولدىن يانارمىكىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلققە ئاڭىلاندۇرغان غەزىپى ۋە قەھرى دەھشەتلىكتۇر. **8** نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيا پەيغەمبەر تۇنىڭغا تاپىلىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى ئوقۇپ جاكارلىدى. **9** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان بەشىنچى يىلى توققۇزىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ھەمەدە يەھۇدا شەھەرلىرىدىن چېقىپ يېرۇسالېمغا كەلگەن بارلىق خەلق ئاچۇچۇن، پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر ھەرىگىل روزا تۇتۇشىمىز كېرەك دەپ ئېلان قىلىندى. **10** شۇ ۋاقىت بارۇق پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىگە كىرىپ، پۈتۈنچىگە شافانىنىڭ ئوغلى گەماريانىڭ ۋېدىدە تۇرۇپ، يەرەمىيانىڭ سۆزلىرىنى بارلىق خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى؛ بۇ تۈي پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ يۇقىرىقى ھويلىسىدىكى «يېڭى دەرۋازا»غا جايلاشقاندى. **11** شافانىڭ نەۋرىسى، گەماريانىڭ ئوغلى مىكاھ بولسا يازمىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالدى. **12** ئاندىن ئۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ پۈتۈنچىنىڭ ۋېنىگە كىرىۋىدى، مانا، ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە ئولتۇراتتى، پۈتۈنچى ئەلىشاما، شېمايانىڭ ئوغلى دېلايا، ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان، شافانىنىڭ ئوغلى گەماريا ۋە ھاناننىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيا قاتارلىق بارلىق ئەمىرلەر شۇ يەردە ئولتۇراتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىكاھ بارۇقنىڭ سۆزلىگەنلىرىنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغاندا ئۇزى ئاڭلىغان بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارغا بايان قىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمىرلەر كۈشنىڭ چەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى يەھودىينى بارۇقنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «سەن خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغان ئورام يازمىنى قولۇڭغا ئېلىپ يېنىمىزغا كەل» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق ئورام يازمىنى قولىغا ئېلىپ ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. **15** ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئولتۇر، ئۇنى قۇلقىمىزغا يەتكۈزۈپ ئوقۇپ بەر» ـ دېدى. بارۇق ئۇنى ئۇلارغا ئاڭلىتىپ ئوقۇدى. **16** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئالاقازادە بولۇپ بىر-بىرىگە قارىشىپ: «بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا يەتكۈزمىسەك بولمايدۇ» ـ دېدى. **17** ئاندىن بارۇقتىن: «بە زگە دېگىن ئەمدى، سەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قانداق يازدىڭ؟ ئۇلارنى يەرەمىيانىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىدىڭمۇ؟» ـ دەپ سوردى. **18** بارۇق ئۇلارغا: «ئۇ بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئاغزى بىلەن ماڭا ئېيتتى، مەن ئورام قەغەز زەگە سياھ بىلەن يازدىم» ـ دېدى. **19** ئەمىرلەر بارۇققا: «بارغىن، سەن ۋە يەرەمىيا مۇكۈژىلىڭلار. قەيەردە بولسا ئۇلار ھېچكىمگە بىلدۈرمە گلار» ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئورام يازمىنى پۈتۈنچىگە ئەلىشامانىڭ ۋېنىگە تىقىپ قويۇپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئۇنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. **21** پادىشاھ يەھودىينى يازمىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتتى، ئۇ ئۇنى ئەلىشامانىڭ ۋېنىدىن ئېيىكەلدى. يەھودىي ئۇنى پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا ۋە پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرغان بارلىق

ئەمرلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى. 22 شۇ چاغ توققۇزنىڭ ئاي بولۇپ، پادىشاھ «قىشلىق ئوي»دە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئوچاقتا ئوت قالاقلىق ئىدى. 23 شۇنداق بولدىكى، يەھۇدىي ئوتنىڭ ئۈچ-تۆت سەھىپىنى ئوقۇغاندا، پادىشاھ قەلەمتىراشى بىلەن بۇ قىسمىنى كېسىپ، يازمىنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ ئوتنا كوپۈپ يوقىغۇچە ئوچاقتىكى ئوتقا تاشلىدى. 24 لېكىن بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغان پادىشاھ ياكى خىزمەتكارلىرىنىڭ ھېچقايسىسى قورقمىدى، ئۇلاردىن كىيىم-كېچىە كلىرىنى يىرتقانلار يوق ئىدى. 25 ئوتنىڭ ئۈستىگە ئەلناتان، دېلايا ۋە گەماريالار پادىشاھتىن ئورام يازمىنى كوپىدۈرمەسلىكنى ئوتۇنگەنىدى، لېكىن ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 26 پادىشاھ بولسا شاھزادە يىراھمەئەل، ئازرىئەلنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە ئابدەئەلنىڭ ئوغلى شەلەمىيانى پۇتۇكچى بارۇقنى ۋە يەرەمىيا پەيغەمبەرنى قولغا ئېلىشقا ئەۋەتتى؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يوشۇرۇپ ساقلىدى. 27 پادىشاھ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن ئاگلاپ يازغان سۆزلەرنى خاتىرىلىگەن ئورام يازمىنى كوپىدۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 28 يەنە بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم كوپىدۈرۈۋەتكەن بىرىنچى ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن بارلىق سۆزلەرنى يازغىن. 29 ۋە يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن بۇ ئورام يازمىنى كوپىدۈرۈۋەتتىڭ ۋە مېنىڭ ئوتىرۇلۇق: سەن بۇنىڭغا: «بابىل پادىشاھى چوقۇم كېلىپ بۇ زېمىننى ۋەيران قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەم ئىنسانىنى ھەم ھايۋانىنى يوقىتىدۇ» ـ دەپ يېزىشقا قانداقمۇ پېتىنىڭ؟» ـ دېدىڭ. 30 شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوتىرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنىڭ نەسىلدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ھېچ ئادەم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ جەسىتى سىرتقا تاشلۇۋېتىلىپ كۈندۈزدە ئىسسىقتا، كېچىدە قىراۋدا ئوچۇق ياتىدۇ. 31 مەن ئۇنىڭ ۋە نەسلىنىڭ بېشىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىغا قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە ھەم يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئۈستىگە مەن ئۇلارغا ئاگاھلاندۇرغان بارلىق كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان. 32 شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا باشقا بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ نېرياىنىڭ ئوغلى بارۇققا بەردى؛ ئۇ يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوتتا كوپىدۈرۈۋەتكەن ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن ھەممە سۆزلەرنى يازدى؛ ئۇلار بۇ سۆزلە رگە ئوخشايدىغان باشقا كۆپ سۆزلەرنىمۇ قوشۇپ يازدى.

37

بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زەدە كىيانى يەھۇدانىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ ئورنىغا ھۆكۈم سۈرىدى. 2 ئۇ، ياكى خىزمەتكارلىرى، ياكى زېمىندىكى خەلق پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزلىرىگە ھېچ قۇلاق سالمىدى. 3 پادىشاھ زەدە كىيا شەلەمىيانىڭ ئوغلى يەھۇكالنى ھەم كاھىن ماۋاسىياھنىڭ ئوغلى زەفانىيانى يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن» ـ دېگۈزدى 4 (شۇ چاغدا يەرەمىيا زىنداندا قاماقتىن ئەمەس ئىدى؛ ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ-كىرىشكە ئەركىن ئىدى. 5 پىرەئۇننىڭ قوشۇنى مىسىردىن چىققانىدى؛ يېرۇسالېمنى قورشىۋالغان كالدىيلەر بۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاگلاپ يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ كەتكەنىدى). 6 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىيا پەيغەمبەر گە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 7 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرەۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى ماڭا ئەۋەتكەن ئەلچىلەر ئۈچۈن مۇنداق دەپ سوراڭلار: «مانا، سىلە رگە ياردەم بېرىمىز دەپ چىقىپ كەلگەن پىرەئۇننىڭ قوشۇنى بولسا، تۇرۇز زېمىنىغا، يەنى مىسىرغا قايتىپ كېتىدۇ. 8 ئاندىن كالدىيلەر بۇ شەھەر گە قايتىپ كېلىپ جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنى ئوت قويۇپ كوپىدۈرۈۋېتىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ: «كالدىيلەر بىزدىن چېكىنىپ كەتكەن» ـ دېمە گلار؛ ئۇلار كەتكەن ئەمەس! 10 چۈنكى گەرچە سىلەر ئۆز ئۇرۇقلارغا جەڭ قىلدىغان كالدىيلەرنىڭ ئولۇق قوشۇنىنى ئۇرۇۋۇەتكەن بولسا ئاگارمۇ ۋە ئۇلارنىڭكىدىن پەقەت يارىلانغانلارلا قالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يەنىلا ئۆز چېدىرىدىن ئۆرۈپ بۇ شەھەرنى ئوت قويۇپ كوپىدۈرۈۋەتكەن بولاتتى. 11 پىرەئۇننىڭ قوشۇنى ۋەيەيلىدىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ ئۆرغان ۋاقىتتا، شۇ ۋەقە يۈز بەردى: ـ 12 يەرەمىيا بىنيامىندىكى زېمىنغا يول ئېلىپ، شۇ يەردىكى يۈرتداشلىرى ئارىسىدىن ئۆز نېسىۋىسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن يېرۇسالېمدىن چىققاندا، 13 ئۇ «بىنيامىن دەرۋازىسى»غا يەتكەندە، ھانانىيانىڭ نەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئوغلى كۆزەت بېگى ئىرىيا ئىسىم بىلەن ئۇ يەردە ئۇراتتى؛ ئۇ: «سەن كالدىيلەر گە چېكىنىپ تەسلىم بولماقچىسەن!» دەپ ئۇنى ئۇتۇۋالدى. 14 يەرەمىيا: «يالغان! مەن كالدىيلەر تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولماقچى ئەمەسمەن!» ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئىرىيا يەرەمىيانى قولغا ئېلىپ ئۇنى ئەمىرلەر ئالدىغا ئاپاردى. 15 ئەمىرلەر بولسا يەرەمىيادىن غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرغۇزۇپ، ئۇنى دىۋانبېگى يوناتاننىڭ ئۆيىدىكى قامانقانىغا سولدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ ئۆينى زىندانغا ئايلاندۇرغانىدى. 16 يەرەمىيا زىنداندىكى بىر گۈندىخانىغا قامىلىپ، شۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر ياتقاندىن كېيىن، 17 زەدە كىيا پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ شۇ يەردىن ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاستىرتىن ئۇنىڭدىن: «پەرۋەردىگاردىن سۆز بارمۇ؟» دەپ سوردى. يەرەمىيا: «بار؛ سەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن» ـ دېدى. 18 يەرەمىيا زەدە كىيا پادىشاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ «مەن ساڭا ياكى خىزمەتكارلىرىڭغا ياكى بۇ خەلققە نېمە گۇناھ قىلغىنىمغا، بۇ زىندانغا قاماپ قويدۇڭلار؟ 19 سىلە رگە بېشارەت بېرىپ: «بابىل پادىشاھى ساڭا ياكى بۇ زېمىنغا جەڭ قىلىشقا چىقمايدۇ!» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلار قېنى؟» ـ دېدى 20 ـ «ئەمدى ئى پادىشاھ ئەقىسىر، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىشىڭنى ئۈتۈنىمەن؛ ئىلتىجايىم ئالدىڭدا ئىجابەت بولسۇن، دەپ ئۈتۈنىمەن؛ دىۋانبېگى يوناتاننىڭ ئۆيىگە مېنى قايتىقۇزمغايسەن؛ سەن ئۇنداق قىلساڭ، شۇ يەردە ئۆلىمەن». 21 زەدە كىيا پادىشاھ پەرمان چۈشۈرۈپ، يەرەمىيانى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇرغۇزۇشنى، شۇنىڭدەك شەھەردىكى ھەممە نان ئۈگەپ كەتمىسلا، ئۇنىڭغا ھە ركۈنى «ناۋاي كوچىسى»دىن بىر نان بېرىلىشنى تاپىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

38

ماتتاننىڭ ئوغلى سەفاتىيا، پاشخۇرنىڭ ئوغلى گەدالىيا، شەمەلىيانىڭ ئوغلى جۈكال ۋە مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرلار بولسا يەرەمىيانىڭ خەلقىگە: ـ 2 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان ئادەملەر بولسا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىمكى چىقىپ كالدىيلەر گە تەسلىم بولسا ھايات قالىدۇ؛ جېنى ئۆزىگە ئولجىدەك قالىدۇ؛ ئۇ ھايات قالىدۇ. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەر چوقۇم بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ» ـ دەۋاتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. 4 ئەمىرلەر پادىشاھقا: «سىلىدىن ئۈتۈنىمىز، بۇ ئادەم ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ چۈنكى بىمىشقا ئۇنىڭ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان جە ئىگىۋار لەشكەرلەرنىڭ قولىرىنى ۋە خەلقنىڭ قولىرىنى ئاجىز قىلىشىغا يول قويۇلسۇن؟ چۈنكى بۇ ئادەم خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ئەمەس، بەلكى زىيىنىنى ئىزدەيدۇ» ـ دېدى. 5 زەدە كىيا پادىشاھ: «مانا، ئۇ سىلەرنىڭ قولىرىڭلارغا تاپشۇرۇلدى، سىلەرنىڭ يولۇڭلارنى توسۇقدەك مەن پادىشاھ قانچىلىك بىر ئادەم ئىدىم؟» ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەمىيانى ئۈتۈپ قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدىكى شاھزادە مالكىيانىڭ سۇ ئازگىلىغا تاشلۇۋەتتى؛ ئۇلار يەرەمىيانى ئارغامچىلار بىلەن ئۇنىڭغا چۈشەردى؛ ئازگالدا بولسا سۇ بولماي، پەقەت پاتقاقلا بار ئىدى؛ يەرەمىيا پاتقاققا پېتىپ كەتتى. 7 ئەممەلەك پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى بىر ئاغۋات ئېنۇئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىيانىڭ سۇ ئازگىلىغا قاماپ قويۇلغانلىقىنى ئاڭلىدى (شۇ چاغدا پادىشاھ بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دا ئولتۇراتتى). 8 ئەبەد-مەلەك ئوردىدىن چىقىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: 9 «ئى پادىشاھىمىز، بۇ ئادەملەرنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر گە بارلىق قىلغىنى، ئۇنى سۇ ئازگىلىغا تاشلۇۋەتكىنى ئىنتايىن ئەسەبىي رەزىللىكتۇر؛ ئۇ ئاشۇ يەردە قەھەتچىلىكتىن ئولۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى شەھەردە ئوزۇق-ئولۇك قالمىدى» ـ دېدى. 10 پادىشاھ ئېنۇئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەككە ۋېرىۋق بېرىپ: «مۇشۇ يەردىن ئوتىۋز ئادەمنى ئوزۇڭ بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئولۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن سۇ ئازگىلىدىن ئېلىپ چىقارغىن» ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئەبەد-مەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ ئولارغا يېتىپ كېلىپ قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىنىڭ ئاستىدىكى ۋېگە كىرىپ شۇ يەردىن لاتا-پۇتا ۋە جۈل-جۈل كىيىملەرنى ئېلىپ، شۇلارنى تانىلار بىلەن ئازگالغا، يەرەمىيانىڭ يېنىغا چۈشۈرۈپ بەردى. 12 ئېنۇئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىياغا: ـ بۇ لاتا-پۇتا ۋە جوندىق كىيىملەرنى قولتۇقلىرىڭ ھەم تانىلار ئارىسىغا تىقىپ قويغىن ـ دېدى. يەرەمىيا شۇنداق قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەمىيانى تانىلار بىلەن تارتىپ، سۇ ئازگىلىدىن چىقاردى؛ يەرەمىيا يەنىلا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئۇردى.

14 پادشاه زەدە كىيا ئادەم ئەۋەتىپ يەرەميا پەيغەمبەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئويدىكى ئۆچىنچى كىرىش ئىشىكىگە، ئۆز يېنىغا ئاپارغىزدى. پادشاه يەرەميىاغا: ـ مەن سەندىن بىر ئىشنى سورىماقچىمەن، ئۆنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن ـ دېدى. **15** يەرەميا زەدە كىياغا: «مەن ئۆنى ساڭا ئايان قىلسام، سەن مېنى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمامسەن؟ مەن ساڭا مەسلىھەت بەرسەم، سەن ئاڭلىمايسەن!» ـ دېدى. **16** پادشاه زەدە كىيا يەرەميىاغا ئاستىرتىن قەسەم ئىچىپ ئۆنىڭغا: «يەۋگە جان-تىنىق ئاتا قىلغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، مەن سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، ياكى سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچى كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرمايمەن» ـ دېدى. **17** يەرەميا زەدە كىياغا: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئىختىيارەن بابىل پادىشاھىنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېنىغا چىقسىڭ تەسلىم بولساڭ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ ۋە بۇ شەھەر ئوتتا كويدۈرۈۋېتىلمەيدۇ، سەن ۋە ئۆيدىكىلىرىڭ ھايات قالىسىلەر. **18** لېكىن سەن چىقىپ بابىل پادىشاھىنىڭ ئەمىرلىرىگە تەسلىم بولمىساڭ، بۇ شەھەر كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇلار ئۆنىڭغا ئوت قويۇپ كويدۈرۈۋېتىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن ـ دېدى. **19** پادشاه زەدە كىيا يەرەميىاغا: «مەن كالدىيلە رگە چىقىپ تەسلىم بولغان يەھۇدىيلاردىن قورقىمەن، كالدىيلەر بەلكىم مېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى، ئۇلار مېنى قىيىن-قىستاق قىلىشى مۇمكىن» ـ دېدى. **20** يەرەميا مۇنداق دېدى: ـ ئۇلار سېنى تاپشۇرمايدۇ. سەندىن ئۆتۈنمەنكى، گېپىمگە كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغايسەن، شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولىدۇ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ. **21** لېكىن سەن چىقىپ تەسلىم بولۇشنى رەت قىلساڭ، پەرۋەردىگار ماڭا ئايان قىلغان ئىش مۇنداق: ـ **22** مانا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا قالغان بارلىق قىز-ئايالار بابىل پادىشاھىنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ [قىز-ئايالار] ساڭا [تەنە قىلىپ]: «سېنىڭ جان دوستلىرىڭ سېنى ئېزىقتۇردى، ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭگىدىن غەلبە قىلدى، ئەمدى ھازىر پۇتلىرىڭ پاتقاقتا پىتىپ كەتكەندە، ئۇلار يۈز ئۇرۇپ ساڭا ئارقىسىنى قىلدى!» ـ دېيدۇ. **23** سېنىڭ بارلىق ئايالىلىرىڭ ھەم بالىلىرىڭ كالدىيلە رگە ئېلىپ كېتىلىدۇ. سەن ئۆزۈڭنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن، چۈنكى سەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولى بىلەن ئۆتۈۋېلىنىسەن، شۇنداقلا سەن بۇ شەھەرنىڭ ئوتتا كويدۈرۈۋېتىلىشىگە سەۋەبچى بولىسەن. **24** زەدە كىيا يەرەميىاغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بۇ سۆھبىتىمىزنى باشقا ھېچكىمگە چاندۇرمىغىن، شۇندىلا سەن ئۆلمەيسەن. **25** ئەمىرلەر مېنىڭ سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمنى ئاڭلاپ يېنىڭغا كېلىپ سەندىن: «سېنىڭ پادىشاھقا نېمە دېگەنلىرىڭنى، شۇنداقلا ئۆنىڭ ساڭا قانداق سۆزلەرنى قىلغانلىقىنى بەۋگە ئېيتە، ئۆنى بىزدىن يوشۇرما، شۇنداق قىلساڭ بىز سېنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېسە، **26** ئۇنداقتا سەن ئۇلارغا: «مەن پادىشاھنىڭ ئالدىغا: «مېنى يوناتانىڭ ئۆيگە قايتىقۇزمىغايسەن، بولمىسا، مەن شۇ يەردە ئۆلىمەن» ـ دېگەن ئىلتىجايىمنى قىيغانىمەن» ـ دەيسەن. **27** دەرۋەقە ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى يەرەميىانىڭ يېنىغا كېلىپ شۇنى سوريدى، ئۇ ئۇلارغا پادشاھ بۇيرۇغان بۇ بارلىق سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جەمىيەت كېتىپ ئۆنىڭ يېنىدىن چىقىپ كەتتى، چۈنكى بۇ ئىش ھېچكىمگە چاندۇرۇلمىغاندى. **28** شۇنداق قىلىپ يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغۇچە يەرەميا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

39

يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغاندا تۆتىنچىدىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدە كىيانىڭ توققۇزىنچى يىلى ئۆتىنچى ئايدا، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ۋە بارلىق قوشۇنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كېلىپ ئۆنى مۇھاسىرىگە ئالدى، **2** زەدە كىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنىدە، ئۇلار شەھەر سېپىلىدىن يۆسۈپ كىردى. **3** شۇنىڭ بىلەن بابىل پادىشاھىنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى، يەنى سامگارلىق نە رگال-شارەزەر، باش خەزىنىچى نېبو-سارسېقىم، باش سېھىرگەر نە رگال-شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھلىقىنىڭ باشقا ئەمەلدارلىرى كىرىپ «ئوتتۇرا دەرۋازا»دا ئولتۇردى. **4** يەھۇدا پادىشاھى زەدە كىيا ۋە بارلىق جەڭگۈار لەشكەرلەر ئۇلارنى كۈرۈپ قاچىماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكىۋېتىشتى، ئۇ پادىشاھنىڭ باغچىسى ئارقىلىق، «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن چىقىپ [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلە كلىكى» گە قاراپ قېچىشتى. **5** كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلە كلىكىدە زەدە كىياغا يېتىشىپ ئۇنى قولغا ئېلىپ خامات زېمىنىدىكى ريلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. **6** بابىل پادىشاھى ريلاھ شەھىرىدە زەدە كىيانىڭ ئوغۇللىرىنى كۆز ئالدىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ بابىل پادىشاھى يەھۇدادىكى بارلىق مۆتىۋەرلەرنىمۇ ئولتۇرۇۋەتتى. **7** ئۇ زەدە كىيانىڭ كۆزلىرىنى ۋېيۇپ، ئۇنى بابىلغا ئېلىپ مىس كىشەنلەپ بىلەن كىشەنلەپ قويدى. **8** كالدىيلەر پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ئۆيلىرىنى ئوت قويۇپ كويدۇرۇپ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى كۆمۈرۈپ تاشلىدى. **9** شاھانە قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان شەھەردە قېلىپ قالغان باشقا خەلقنى، ئۇزۇنگە تەسلىم بولۇپ چىققانلارنى، يەنى قالغان خەلقنىڭ ھەممىسىنى قولغا ئېلىپ، بابىلغا سۈرگۈن قىلدى. **10** ھالبۇكى، قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدا زېمىندا ھېچ تەۋەلىكى بولمىغان بەزى نامراتلارنى قالدۇردى، شۇ چاغدا ئۇ تۇلارغا ئۈزۈمزارلار ۋە ئېتىزلارنى تەقسىملەپ بەردى. **11** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەرەميا توغرۇلۇق قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئارقىلىق: «ئۇنى تېپىپ ئۇنىڭدىن خەۋەر ئال؛ ئۇنىڭغا ھېچ زىيان يەتكۈزمە، ئۇ نېمىنى خالىسا شۇنى ئۇنىڭغا قىلىپ بەر» ـ دەپ پەرمان چۈشۈرۈپ رگەندى. **13** شۇڭا قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان، شۇنداقلا باش خەزىنىچى نېبۇشازبان، باش سېھىرگەر نە رگال-شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھىنىڭ باشقا باش ئەمەلدارلىرىنىڭ ھەممىسى ئادەم ئەۋەتىپ **14** يەرەميانى «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دىن ئېلىپ شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ ئۆز ئۆيىگە ئاپىرىشى ئۈچۈن ئۆنىڭ قولىغا تاپشۇرغىزدى. لېكىن يەرەميا پۇقرالار ئارىسىدا ئۆزدى. **15** يەرەميا «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دا قامىۋە قىيلىغان ۋاقىتدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۆنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلگەندى: ـ **16** بارغىن، ئېفىئو پىيەلىك ئەبەد-مەلەككە مۇنداق دېگىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى مۇشۇ شەھەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-يىتىۋەت چۈشۈرىمەن؛ شۇ كۈنى بۇ ئىشلار ئۆز كۆزۈڭ ئالدىدا يۈز بېرىدۇ. **17** لېكىن شۇ كۈنى مەن سېنى قۇتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ سەن قورقىدىغان ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايسەن، **18** چۈنكى مەن چوقۇم سېنى قۇتقۇزىمەن، سەن قىلىچلانمايسەن، بەلكى ئۆز جېنىڭ ئۆز ئۈگگە ئولجىدەك قالىدۇ، چۈنكى سەن ماڭا تايىنىپ كەلگەنسەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

40

قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئۇنى راماھ شەھىرىدىن قويۇۋەتكەندە، پەرۋەردىگار يەرەميىاغا سۆز قىلدى. ئۇ چاغدا نېبۇزار-ئادان يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلماقچى ئىدى؛ يەرەميامۇ ئۇلارنىڭ تارىسىدا زەنجىر بىلەن باغلانغان ھالدا ئېلىپ مېڭىلماندى. **2** قاراۋۇل بېگى يەرەميانى بىر چەتكە تارتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇشۇ يە رگە بالا-يىتىۋەت چۈشۈرىمەن دەپ ئاگاھلاندۇردى؛ **3** مانا، پەرۋەردىگار ئۆز دېگىنى بويىچە شۇنداق قىلىپ ئۇنى كەلتۈردى؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر؛ شۇڭا بۇ ئىش بېشىڭلارغا چۈشتى. **4** لېكىن مەن قولۇڭنى ئىشكەللەنگەن زەنجىرلەردىن يېشىپ سېنى قويۇۋېتىمەن؛ مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىش ساڭا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قېنى كەل، مەن سەندىن خەۋەر ئالىمەن؛ ئەمما مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىشنى مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قارىساڭ، كېرەك يوق. مانا، پۈتكۈل زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ؛ قەيە رگە بېرىش ساڭا لايىق، دۇرۇس كۆرۈنسە شۇ يە رگە بارغىن». **5** يەرەميا تېخى يېنىدىن ماڭماي تۇرۇپ، نېبۇزار-ئادان ئۇنىڭغا: «بولدى، شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا قايت؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى يەھۇدادىكى شەھەرلە رگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەن؛ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇرۇشۇر، ياكى ھەرقانداق باشقا يە رگە باراي دېسەڭ شۇ يە رگە بارغىن» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن قاراۋۇل بېگى ئۇنىڭغا ئوزۇق-تولۇك ھەمدە بىر سوۋغات بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن يەرەميا مىزپاھ شەھىرىگە، شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پۇقرالار ئارىسىدا ئۆزدى. **7** دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا بابىلغا سۈرگۈن بولمىغان زېمىندىكى يوقسۇل ئەر-ئايالار بالا-چاقىلىرى بىلەن تاپشۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى؛ **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا

كەلدى، باشلىقلىرى بولسا نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كاربۇاھنىڭ ئوغۇللىرى يوھانان ھەم يوناتان، تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سىرايا، نەتوفاتلىق ئەفاينىڭ ئوغۇللىرى ۋە ماثا كاتلىق بىرسىنىڭ ئوغلى يەزانيا ئىدى. **9** شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلە رگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار، زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلە رگە ياخشى بولىدۇ. **10** مەن بولسام كالدىيلەر زېمىنغا كەلگەندە [سىلە رگە] ۋەكىل بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇش ئۈچۈن مىزپاھ شەھىرىدە تۇرىمەن؛ سىلەر بولساڭلار، شاراب، ئەنجۈر-خورمىلار ۋە زەيتۇن مېيى مەھسۇلاتلىرىنى ئېلىپ كۆپ-ئىدىشىڭلارغا قېيۋىڭلار، تۆز ئۇڭلار تۇتقان شەھەرلەردە تۇرۇۋېرىڭلار» ـ دەپ قەسەم ئىچتى. **11** ئوخشاشلا موئابدا، ئاممونىيلار ئارىسىدا، ئېدومدا ھەم باشقا ھەربىر يۇرتلاردا تۇرغان يەھۇدىيلارمۇ بابىل پادىشاھى يەھۇدادا خەلقنىڭ بىر قالدىسىنى قالدۇرغان ۋە ئۇلار ئۆستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى بەلگىلىگەن دەپ ئاڭلىدى؛ **12** شۇنىڭ بىلەن بارلىق يەھۇدىيلار ھەيدەپ تارقىتۇۋېتىلگەن ھەممە جايلىرىدىن يۇرتلاردىن قايتىپ، يەھۇدا زېمىنىغا، مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار شاراب، ئەنجۈر-خورمىلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى زور كەڭچىلىكتە ئالدى. **13** كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە دالادا قالغان لەشكەرلەرنىڭ بارلىق باشلىقلىرى مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: **14** «سەن ئاممونىيلار پادىشاھى بائالىس نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى سېنى ئولتۇرۇشىكە ئەۋەتكەنلىكىنى بىلەمسەن؟» ـ دېيىشتى. لېكىن ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلارنىڭ گېپىگە ئىشەنمىدى. **15** كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانان مىزپاھدا گەدالىياغا ئاستىرتىن سۆز قىلىپ: «ماڭا رۇخسەت قىلغايسەن، باشقىلار ئۆزىڭدىن خەۋەر تاپقۇچە مەن بېرىپ نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى ئولتۇرەي؛ ھېچكىم بۇنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ سېنى ئولتۇرۇپ، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىڭغا يىغىلغان يەھۇدادىكىلەرنىڭ ھەممىسى تارقىتۇۋېتىلىپ، يەھۇدانىڭ قالدىسى يوقىتۇۋېتىلىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟ ـ دېدى. **16** بىراق گەدالىيا كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانانغا: «سەن ئۇنداق قىلما، چۈنكى سەن ئىشمائىل توغرىلۇق يالغان ئېيتىۋاتسەن» ـ دېدى.

41

ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ باش ئەمەلدارلىرىدىن بىرى بولغان ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ مىزپاھقا، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە، يەنى مىزپاھدا نان ئوشتۇپ غىزالانغاندا، **2** نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ھەم ئۇ ئېيىكەلگەن ئون ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا قىلىچ چاپتى؛ ئۇلارنىڭ شۇنداق قىلىشى بابىل پادىشاھى يەھۇدا زېمىنى ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەنىنى ئولتۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. **3** ئىشمائىل مىزپاھدا گەدالىياغا ھەمراھ بولغان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق كالدىي جەڭگۈار لەشكەرلەرنى ئولتۇرۇۋەتتى. **4** شۇنداق بولدىكى، گەدالىيانى ئولتۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، ئىككىنچى كۈنىگىچە ھېچكىم تىنچى ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپمىغانىدى، **5** مانا شەقەم، شىلوھ ھەم ساماريەدىن سەكسەن ئادەم يېتىپ كەلدى. ئۇلار ساقلىنى چۈشۈرگەن، كىيىملىرىنى يىرتقان، ئەتلىرىنى تىلغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە سۈنۈشقا قولدا ھەدىيەلەرنى ھەم خۇشبۇيىنى ئۈتقان ھالدا كەلگەنىدى. **6** نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى قارشى ئېلىشقا ماڭغىنىچە يىغلىغانغا سېلىپ مىزپاھدىن چىقتى؛ ئۇلارغا: «مەرھەمەت، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا بىلەن كۆرۈشۈشكە ئاپىرىمەن» ـ دېدى. **7** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شەھەر ئوتتۇرىسىغا يەتكەندە، نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئادەملەر ئۇلارنى ئولتۇرۇپ جەسەتلىرىنى سۇ ئاز ئېقىغا تاشلىۋەتتى. **8** ھالبۇكى، ئۇلار ئارىسىدن ئون ئادەم ئىشمائىلغا: «بىزنى ئولتۇرۇۋەتمە، چۈنكى دالادا بىزنىڭ يوشۇرۇپ قويغان بۇغداي، ئارپا، زەيتۇن مېيى ۋە ھەسەل قاتارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىمىز بار» ـ دېدى. شۇنۇڭا ئۇ قولىنى يىغىپ، بۇرادەرلىرى ئارىسىدن ئولارنى ئولتۇرمىدى. **9** ئىشمائىل ئولتۇرگەن ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىنى تاشلىۋەتكەن بۇ ئاز گالا بولسا، ئىنتايىن چوڭ ئىدى؛ ئۇنى ئەسلى پادىشاھ ئاسا ئىسرائىل پادىشاھى بائاشادىن قورقۇپ كولاپ ياسىغانىدى. نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل بۇ ئاز گالىنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇردى. **10** ئىشمائىل مىزپاھتا ئۇرغان خەلقنىڭ قالدىسىنڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۈزار-ئادان ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا تاپشۇرغان پادىشاھنىڭ قىزلىرى ۋە مىزپاھدا قالغان بارلىق كىشىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ كەتتى؛ نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى ئەسىرگە ئېلىپ ئاممونىيلارنىڭ قېشىغا ئۆتۈشكە يول ئالدى. **11** كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ قېشىدىكى ھەممە لەشكەر باشلىقلىرى نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سادىر قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن خەۋەر تاپتى؛ **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارلىق ئادەملىرىنى ئېلىپ نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلغا جەڭ قىلىشقا چىقتى؛ ئۇلار گىبىئوندىكى چوڭ كۆل يېدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. **13** ئىشمائىلنىڭ قولدا تۇرغان بارلىق خەلق كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرىنى كۆرگەندە خۇشال بولدى. **14** ئىشمائىل مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلق يولدىن يېنىپ، كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھاناننىڭ يېنىغا كەلدى. **15** لېكىن نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سەككىز ئادەمى بىلەن يوھاناندىن قېچىپ، ئاممونىيلار تەرىپىگە ئۇتۇپ كەتتى.

16 ئاندىن كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى ئولتۇرگەندىن كېيىن مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز قېشىغا ئالدى؛ ئۇ ئۇلارنى، يەنى جەڭگۈار لەشكەرلەر، قىز-ئايالار، بالىلار ۋە ئوردا ئەمەلدارلىرىنى گىبىئوندىن ئېلىپ كەتتى. **17** ئۇلار كالدىيلەردىن ئۆزلىرىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن مىسىرغا قاراپ يول ئېلىپ بەيت-لەھەمگە يېقىن بولغان گېرۇت-قىمخامدا توختاپ تۇردى. **18** سەۋەبى بولسا، ئۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەن ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى نەتانيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئولتۇرۇۋەتكەنىدى.

42

بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى، جۈملىدىن كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ھوشايانىڭ ئوغلى يەزانيا ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭغىچە بارلىق خەلق **2** يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: «تەلىپىمىزنى ئېچىۋەت قىلغايسەن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا خەلقنىڭ قالدىسى بولغان بىزلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەنكى (كۆزۈڭ كۆرگىنىدەك بۇرۇن كۆپ بولغان بىزلەر ھازىر ئىنتايىن ئاز قالدۇق)، **3** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بەرگەن ماڭىدىغان يول، قىلىدىغان ئىشنى كۆرسەتكەي» ـ دەپ ئىلتىجا قىلدى. **4** يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇلارغا: «ماقۇل! مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۆزلىرىڭلار بويىچە دۇئا قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلە رگە قانداق جاۋاب بەرسە، مەن ئۆزىنى سىلە رگە ھېچنېمىسىنى قالدۇرماي تولۇق بىلەن بايان قىلىمەن» ـ دېدى. **5** ئۇلار يەرەمىياغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئەۋەتىپ بەرگەن يەتكۈزىدىغان سۆزىنڭ ھەممىسگە تەمەلە قىلمىساق، پەرۋەردىگار بەرگەن ھەقىقىي، گېپىدە تۇرۇدىغان گۇۋاھچى بولۇپ ئەيبلىسۇن!» ـ دېدى. **6** «بىز سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا ئەۋەتىمىز؛ جاۋاب ياخشى بولسۇن ياماں بولسۇن، ئۆزىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلىمىز؛ بىز خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغاندا، بەرگەن ياخشى بولىدۇ».

7 شۇنداق بولدىكى، ئون كۈندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كەلدى. **8** ئۇ كاربۇاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭغىچە بارلىق خەلقنى چاقىرىپ **9** ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر مېنى تەلىپىگىلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يەتكۈزۈشكە ئەۋەتكەنسىلەر. ئۇ مۇنداق دېدى: ـ **10** «سىلەر يەنىلا مۇشۇ زېمىندا تۇرىۋەرسە گالارلا، مەن سىلەرنى قۇرۇپ چىقىمەن؛ سىلەرنى غۇلاتمايمەن، مەن سىلەرنى تىكىپ ئۈستۈرىمەن، سىلەرنى يۇلمايمەن؛ چۈنكى مەن بېشىمغا چۈشۈرگەن بالا ئىشايەتكە ئۆكۈنىمەن. **11** سىلەر قورقىدىغان بابىل پادىشاھىدىن قورقماڭلار، ئۇنىڭدىن قورقماڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **12** مەن سىلە رگە شۇنداق رەھىمدىلىقنى كۆرسىتىمەنكى، ئۇ سىلە رگە رەھىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلارغا قايتىشقا يول قويىدۇ. **13** بىراق سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي «بۇ زېمىندا قەتئىي تۇرمايمىز» ـ دېسە گالار **14** ۋە: «ياق، بىز مىسىر زېمىنىغا بارايلى؛ شۇ يەردە نە ئۇرۇشنى كۆرمەيمىز، نە كاناي-ئاگاھ سىگالنى ئاڭلىمايمىز، نە نانغا زار بولمايمىز؛ شۇ يەردە ياشايمىز» ـ دېسە گالار، **15** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ بۇ قالدىسى بولغان سىلەر: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مىسىرغا كىرىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىشقا قەتئىي نىيەتكە كەلگەن بولسا گالار، **16** ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر قورقىدىغان قىلىچ مىسىردا سىلە رگە يېتىشۋالىدۇ،

سلەر قورقدىغان قەھەتچىلىك مىسىردا سىلە رگە ئەگىشىپ قوغلاپ باردىڭ؛ شۇ يەردە سىلەر تۇلىسىلەر. **17** شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرغا كىرىپ شۇ يەردە تۇرايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن تۇلىدۇ؛ تۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تىرىك قالمايدۇ ۋە ياكى مەن ئېشىغا چۈشۈرىدىغان بالا-ئىشاپەتتىن قۇتۇلالمايدۇ. **18** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ غەزىپىم ۋە قەھرىم يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ ئېشىغا چۈشۈرۈلگەندەك، سىلەر مىسىرغا كىرگىنىڭلاردا، قەھرىم ئېشىڭلارغا چۈشۈرۈلىدۇ؛ سىلەر لەنەتكە قالىدىغان ۋە دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋاچىلىقنىڭ ئوبيېكتى بولىسىلەر ۋە سىلەر بۇ زېمىننى قايتىدىن ھېچ كۆرمەيسىلەر. **19** پەرۋەردىگار سىلەر، يەنى يەھۇدانىڭ قالدىسى توغرۇلۇق: «مىسىرغا بارماڭلار!» ـ دېگەن. ـ ئەمدى شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرنى ئاگاھلاندۇردۇم!». **20** ـ سىلەرنىڭ مېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتكىنىڭلار «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بەرگە نېمە دېسە، بەرگە يەتكۈزۈپ بەرسەڭ بىز شۇنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز» دېگۈزگىنىڭلار ئۆزۈڭلارنى ئالداپ جېنىڭلارغا زامىن بولۇشتىن ئىبارەت بولدى، خالاس. **21** مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلە رگە ئۆنىڭ دېگىنىنى ئېيتىپ بەردىم؛ لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا ۋە ياكى ئۆنىڭ مېنى سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا ئەۋەتكەن ھېچقايسى ئىشتا ئۆنىگۈنۈڭلار ئىتائەت قىلمىدىڭلار. **22** ئەمدى ھازىر شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، سىلەر ئولتۇراقلىشايلى دەپ باردىغان جايدا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن تۇلىسىلەر».

43

شۇنداق بولىدىكى، پەرەمىيا ئۆلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى بارلىق خەلققە ئېيتىپ تۈگەتتى (خۇداسى پەرۋەردىگار پەرەمىيانى ئۆلارغا بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئېيتىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن)، ـ **2** شۇنىڭ بىلەن ھوشىيانىڭ ئوغلى ئازاريا ۋە كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە شۇنداقلا بارلىق ھالى چوڭ ئادەملەر پەرەمىياغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن يالغان ئېيتىۋاتىسەن! خۇدايىمىز پەرۋەردىگار سېنى بەرگە: «سىلەر مىسىردا ئولتۇراقلىششىڭ ئۈچۈن بارماڭلار!» دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەس، **3** بەلكى نېريانىڭ ئوغلى باروق چوقۇم سېنى بەرگە قارشىلاشتۇرۇپ، بىزنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا كۆشكۈرتمەكتە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ ياكى بىزنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىدۇ». **4** شۇنىڭ بىلەن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە بارلىق خەلق پەرۋەردىگارنىڭ: «يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇپ قېلىڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى؛ **5** بەلكى كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى ھەيدۇ ئېتىلگەن بارلىق ئەللەردىن يەھۇدا زېمىنىدا ئولتۇراقلىششقا قايتىپ كەلگەن يەھۇدانىڭ پۈتۈن قالدىسىنى، **6** يەنى ئەرلەر، قىز-ئايالار، بالىلار ۋە پادىشاھنىڭ قىزلىرىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنى ھەمدە يەرەمىيا پەيغەمبەر ھەم نېريانىڭ ئوغلى باروقنى ئېلىپ، **7** مىسىر زېمىنىغا كىرىپ كەلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلمىدى. ئۇلار تاھپانەھس شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. **8** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا تاھپانەھستە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** يەھۇدىيلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا، قىلۋۇتىغا بىرنەچچە چوڭ تاشلارنى ئېلىپ پىرەۋئۇننىڭ تاھپانەھستىكى ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ يېنىدىكى خىشلىق يولدىكى سىغىز لايغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ، **10** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مېنىڭ قۇلۇم بولغان بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرىپ ئېكېلىمەن، ئۇ مەن كۆمۈپ يوشۇرغان بۇ تاشلار ئۈستىگە ئۆز تەختىنى سالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شاھانە چېدىرىنى يېيىپ تىكىدۇ. **11** ئۇ كېلىپ مىسىر زېمىنىدا جەڭ قىلىدۇ؛ ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلىدۇ، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولىدۇ، قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچلىنىدۇ. **12** مەن مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت ياقتۇرغۇزىمەن؛ ئۇ ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ، بۇتلىرىنى ئېلىپ سۈرگۈن قىلىدۇ؛ قوي پادىچىسى ئۆز تونىنى كېيگەندەك نېبوقادنەسارمۇ مىسىر زېمىنىنى ئۆزىگە كىيىۋالىدۇ؛ ئۇ شۇ يەردىن ئامان-ئېسەن چىقىدۇ. **13** ئۇ مىسىر زېمىنىدىكى «قۇياش ئىبادەتخانىسى»دىكى تۈۋرۈكلەرنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۇ مىسىردىكى بۇتلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ.

44

مىسىردا تۇرغان، يەنى مىگدولدا، تاھپانەھستە، نوفتا ۋە [مىسىرنىڭ جەۋۇبي تەرىپى] پاتروس زېمىنىدا تۇرغان بارلىق يەھۇدىيلار توغرۇلۇق بۇ سۆزنى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى ھەممە شەھەرلەر ئۈستىگە چۈشۈز رگەن بارلىق بالا-ئىشاپەتنى كۆز رگەنسىلەر؛ مانا، ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكى ئۆيەيلدىن بۇگۈنكى كۈندە ئۇلار خارابلىك بولۇپ، ئادەمزاتسىز قالدى؛ چۈنكى ئۇلار نە ئۆزلىرى، نە سىلەر، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلمەيدىغان يات ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا، خۇشبۇي يېقىشقا يېرىپ، مېنى غەزەپلەندۈرگەن. **4** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى سىلە رگە ئەۋەتىپ: «مەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ يەرگىنىشلىك ئىشنى قىلغۇچى بولماڭلار!» ـ دەپ ئاگاھلاندۇرغانىمەن. **5** لېكىن ئۇلار ئىتائەت قىلمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار رەزىللىكىدىن، يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىشتىن قولىنى زادى ئۈزمىگەن. **6** شۇنىڭ بىلەن قەھرىم ھەم غەزىپىم [ئۇلارغا] تۆكۈلگەن، يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا يېقىلغان، كۆيگەن؛ ئۇلار بۇگۈنكى كۈندە ۋەيرانە ۋە خارابلىك بولۇپ قالدى. **7** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر نېمىشقا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا زور كۈلپەت كەلتۈرمەكچىسىلەر، ئۆز-ئۆزۈڭلارغا ھېچقانداق قالدى قالدۇرماي ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن، يەنى يەھۇدانىڭ ئېچىدىن ئەر-ئايال، بالا-بوۋاقلارنى ئۆزىمە-ئۆزىسىلەرا؟ **8** نېمىشقا ئۆز قوللىرىڭلارنىڭ ياسىغىنى بىلەن، سىلەر ئولتۇراقلاشقان مىسىر زېمىنىدا يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ مېنى غەزەپلەندۈرىسىلەر؟ شۇنداق قىلىپ سىلەر ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر تارىسىدا لەنەت سۆزى ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىسىلەر. **9** سىلەر يەھۇدا زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا سادىر قىلىنغان رەزىللىكنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكنى، يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ رەزىللىكىنى ۋە ئۆلارنىڭ ئايالىرىنىڭ رەزىللىكنى، سىلەرنىڭ ئۆز رەزىللىكىڭلارنى ھەم ئايالىرىڭلارنىڭ رەزىللىكنى ئۇنتۇپ قالدىڭلارمۇ؟ **10** بۇگۈنكى كۈنگە قەدەر خەلقىڭلار ئۆزىنى ھېچ تۆۋەن تۇتمىدى، مەندىن ھېچ قورقمىدى، ئۇلار مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ياكى بەلگىلىمىلىرىمدە ھېچ ماڭغان ئەمەس. **11** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ھېشىڭلارغا كۈلپەت چۈشۈرۈپ، بارلىق يەھۇدانى ھالاك قىلغۇچە سىلە رگە يۈزۈمنى قارىتىمەن؛ **12** مەن مىسىر زېمىنىغا شۇ يەردە ئولتۇراقلىشايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان يەھۇدانىڭ قالدىسىغا قول سالىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىسىر زېمىنىدا تۈگىشىدۇ؛ مىسىر زېمىنىدا يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۈچ كىچىكىدىن چوڭىغىچە قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن تۇلىدۇ؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن ۋە قەھەتچىلىك بىلەن تۇلىدۇ، ئۇلار لەنەت ئوقۇلىدىغان ۋە دەھشەت باسقۇچى ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىدۇ. **13** مەن مىسىر زېمىنىدا تۇرۇۋاتقانلارنى يېرۇسالېمنى جازالىغاندەك قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن؛ **14** شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلىشايلى دەپ شۇ يەر گە كەرگەن يەھۇدانىڭ قالدىسىدىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا ھېچقايسىسى قاچالمايدۇ ياكى ھېچكىم قالمايدۇ؛ شۇ يەر گە قايتىپ ئولتۇراقلىششقا ئىنتىزار بولسىمۇ، قاچالىغان ئاز بىر قىسمىدىن باشقىلىرى ھېچقايسىسى قايتمايدۇ». **15** ئاندىن ئۆز ئايالىرىنىڭ يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىدىغانلىقىنى بىلگەن بارلىق ئەرلەر، ۋە يېنىدا تۇرغان بارلىق ئايالار، ـ زور بىر توپ ئادەملەر، يەنى مىسىرنىڭ [شىمالي تەرىپى ۋە جەۋۇبي تەرىپى] پاتروستىن كەلگەن بارلىق خەلق يەرەمىياغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ **16** «سەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەرگە ئېيتقان سۆز گە كەلسەك، بىز ساڭا ھېچ قۇلاق سالمايمىز! **17** تەكىسچە بىز چوقۇم ئۆز ئاغزىمىزدىن چىققان بارلىق سۆزلە رگە ئەمەل قىلىمىز؛ ئۆزىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز، پادىشاھلىرىمىز ۋە ئەمىرلىرىمىز يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا قىلغىنىدەك بىزلەر «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىۋېرىمىز ۋە ئۆنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇۋېرىمىز؛ چۈنكى ئېنى چاغدا بىزنىڭ ئىنىمىز پۈتۈن بولۇپ، توققۇزىمىز تەل، ھېچ كۈلپەتنى كۆرمەي ئۆتكەن. **18** ئەمما «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىشنى ۋە ئۆنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشنى توختاتقىنىمىزدىن باشلاپ،

بىزنىڭ ھەممە نەرسىمىز كەم بولۇپ، قىلىچ بىلەن ھەم قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولۇپ كەلدۇق. **19** بىز ئايالار «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇيى ياقتىنىمىزدا ۋە ئۆتىنىڭىز «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيغىنىمىزدا، بىزنىڭ ئۆتىنىڭىز ئوخشىتىپ پوشكاللارنى ئېتىشىمىزنى ھەم ئۆتىنىڭىز «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشىمىزنى ئەرلىرىمىز قوللىمىغانمۇ؟». **20** يەرەمىيا بارلىق خەلققە، ھەم ئەرلەر ھەم ئايالارغا، مۇشۇنداق جاۋابنى بە رگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: ـ **21** ـ «پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىدە قىلىپ كۆڭۈلگە تە گىگەن ئىش دەل سىلەر، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، پادىشاھلىرىڭلار، ئەمىرلىرىڭلار شۇنداقلا زېمىندىكى خەلقنىڭ يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېروسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا ياقتان خۇشبۇيى ئەمەسمۇ؟ **22** ئاخىرىدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ رەزىللىكىگە ھەم سادىر قىلغان يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭلارغا چىداپ تۇرالمىغان، شۇڭا زېمىنىڭلار بۇگۈنكى كۈندىكىدەك خارابلىك، ئادەمنى دەھشەت باستۇچى، لەنەت ئوبيېكتى ۋە ئادەمزاتسىز بولغان. **23** سەۋەبى، سىلەر خۇشبۇيى ياقتانىسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۆتىنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمايسىلەر، ئۆتىنىڭ نە تەۋرات-قانۇنىدا، نە بەلگىلىمىلىرىدە نە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا ھېچ ما گىمغانسىلەر، شۇڭا بۇگۈنكى كۈندىكىدەك بۇ بالا-ئىشەپەت بېشىڭلارغا چۈشتى». **24** يەرەمىيا بارلىق خەلققە، بولۇپمۇ بارلىق ئايالارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى مىسىردا تۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئايالار تۆز ئاغزىڭلار بىلەن: «بىز «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇيى يېقىش، ئۆتىنىڭا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇش ئۈچۈن ئېچىكەن قەسەملىرىمىز-ئۆز قەۋزىمىز ئەمەل قىلىمىز» دېگەنسىلەر ۋە ئۆتىنىڭا تۆز قوللىرىڭلار بىلەن ئەمەل قىلغانسىلەر. ئەمدى قەسەملىرىڭلار چىڭ تۇرۇپ، ئۆز قەسەملىرىڭلارغا تولۇق ئەمەل قىلىڭىلار! **26** لېكىن مۇنداق بولغاندا، ئى مىسىردا تۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! مانا، مەن تۆزۈمنىڭ ئۇلۇغ نامىم بىلەن قەسەم قىلغانىمىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مىسىرنىڭ بارلىق زېمىندا تۇرۇۋاتقان يەھۇدالىق ھېچقايسى كىشى مېنىڭ نامىمنى تىلغا ئېلىپ: «رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قايتىدىن قەسەم ئىچمەيدۇ. **27** مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۆستىگە ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشەپەت چۈشۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى كۆزلەۋاتىمەن؛ شۇڭا مىسىردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدادىكى بارلىق كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزگىگۈچە قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولىدۇ. **28** قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قاچقانلار بولسا ئىنتايىن ئاز بىر توپ ئادەملەر بولۇپ، مىسىر زېمىندىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىغا ئولتۇراقلىشايلى دەپ كەلگەن يەھۇدانىڭ قالدىسى كىمنىڭ سۆزىنىڭ، مېنىڭكى يا كى ئۇلارنىڭ ئىناۋەتلىك بولغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بىلىپ يېتىدۇ. **29** مېنىڭ سىلەرنى بۇ يەردە جازالايدىغانلىقىمغا، مېنىڭ سۆزلىرىمنىڭ چوقۇم سىلە رگە كۆزلەپت كەلتۈرمەي قويمايدىغانلىقىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە شۇ ئالدىنئالا بېشارەت بولدۇ ئۆكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **30** ـ مانا، مېنىڭ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى ئۇنىڭ دۈشمىنى، جېنىنى قوغلاپ ئىزدىگەن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمدەك مەن ئوخشاشلا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن خوفرانى ئۇز دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ھەمدە جېنىنى ئىزدىگەن كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

45

يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ ئوتتىنچى يىلى، نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى ئوراۋ قەغەز ئۈگە يازغىنىدا، يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۆتىنىڭا بۇ سۆزنى ئېيتقان: ـ **2** «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سەن بارۇق ئوغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ **3** سەن: «ھالىمغا ۋاي! چۈنكى پەرۋەردىگار قايغۇمغا دەرد-ئەلەم قوشۇپ قويدى؛ مەن ئاھ-زارلار قىلىشتىن چارچىدىم، زادىلا ئارام تاپالمىدىم!» ـ دېدىڭ. **4** ـ [يەرەمىيا]، سەن ئۆتىنىڭا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قۇرۇپ چىققانلىرىمنى ھازىر غۇلىتىمەن، مەن تىككەنلىرىمنى، يەنى بۇ يۇتكۈل جاھانىنى ھازىر يۇلۇپ تاشلايمەن. **5** مەن بۇنداق قىلغان يەردە سەن ئۆزۈڭگە ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئىزدىشىڭگە توغرا كېلەمدۇ؟ بۇلارنى ئىزدىمە؛ چۈنكى مانا، مەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە بالا-ئىشەپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن جېنىڭنى سەن باردىغان بارلىق يەرلەردە ئۆز ئۆڭگە ئوڭلىما قىلىپ بېرىمەن».

46

يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەللەر توغرۇلۇق سۆزى ئۆۋەندە: ـ **2** مىسىر توغرۇلۇق: ئەفرات دەرياسى بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىنىڭ يېنىدا ئۇرۇۋاتقان، پىرەۋن-نەقوننىڭ قوشۇنى توغرۇلۇق (بۇ قوشۇنۇنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ ئوتتىنچى يىلى بىتچىت قىلغان): ـ **3** «قالقان-سىپارلارنى ئېلىپ سەپكە چۈشۈڭلار! جەڭگە چىقىشقا تەييارلىنىڭلار! **4** ئاتلارنى ھارۋىلارغا قېتىڭلار! ئاتلىرىڭلارغا مىنىڭلار! بېشىڭلارغا دۈبۈلغا سېلىپ سەپتە تۇرۇڭلار! ئەيزىلىرىڭلارنى بىلەپ ئىتتىكلىتىڭلار! ساۋۇت-قۇياقلارنى كىيىۋېلىڭلار! **5** لېكىن مەن نېمىنى كۆرىمەن؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مانا، مۇشۇ [ئەشكەرلەر] دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ چېكىنىدۇ؛ باتۇر-پالۋانلىرى بىتچىت قىلىنىپ كەينىگە قارىماي يەدەر قاچىدۇ! تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ـ ئەمدى ئەلۋە چاققانلارمۇ قاچالمايدۇ، باتۇر-پالۋانلارمۇ ئامان-ئېسەن قۇتۇلۇپ قالمايدۇ؛ مانا، شىمال تەرىپىدە، ئەفرات دەرياسى بويىدا ئۇلار پۇتلىشىپ يېقىلىدۇ! **7** سۈلىرى دەريالاردەك تۇزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسى دولقۇنلىتىپ، [كەلكۈن كەبى] كۆتۈرۈلگەندەك تۇزنى كۆتۈرگەن كىمدۇر!؟ **8** سۈلىرى دەريالاردەك تۇزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسىدەك تۇزنى كۆتۈرگەن دەل مىسىر تۇزىدۇر، ئۇ: «مەن تۇزۇمنى كۆتۈرۈپ پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلايمەن؛ مەن شەھەرلەر ھەم ئۇلاردا ئۇرۇۋاتقانلارنى يوقىتىمەن!» ـ دەيدۇ. **9** ئېتىلىڭلار، ئى ئاتلار! ھە دەپ ئالغا يېسىپ چېپىڭلار، ئى جەڭ ھارۋىلىرى! قالقان كۆتۈرگەن ئېغىز-پىيە ھەم لۇيىەدىكىلەر، ئۇقىالىرىنى ئېگىلدۈرگەن لىدىيەدىكىلەر، پالۋانلار-باتۇرلار جەڭگە چىقىسۇن! **10** لېكىن بۇ كۈن بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىدۇر؛ ئۇ قىساسلىق بىر كۈن، يەنى ئۇز ياۋۇلىرىدىن قىساس ئالىدىغان كۈنى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قىلىچى كىشىلەرنى ئۇيغۇچە يۇتىدۇ؛ ئۇ قانغۇچە ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ شىمالىي زېمىندا، ئەفرات دەرياسى بويىدا قىلماقچى بولغان بىر قۇربانلىقى بارا! **11** گىلېئادقا چىقىپ ئۇنىيا ئىزدەپ تاپ، ئى مىسىرنىڭ قىزى! لېكىن سەن ئۇز ئۆڭگە ئورغۇن دورىلارنى ئالسا ئۆز بىكار، سەن ئۇچۇن ھېچ شىپالىق يوقتۇر! **12** ئەللەر خىجالىتىڭ توغرۇلۇق ئاڭلايدۇ، سېنىڭ پەريادلىرىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە پۇر كىتىدۇ؛ پالۋان پالۋانغا پۇتلىشىدۇ، ئىككىسى تەڭ مەغلۇپ بولۇپ يېقىلىدۇ! **13** پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ مىسىر زېمىنغا تاجاۋۇز قىلىپ كېرىشى توغرۇلۇق يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە ئېيتقان سۆزى: ـ **14** مىسىردا جاكارلا، مىگدولدا ئېلان قىل، نوفتا ۋە تاھپانھىستىمۇ ئېلان قىل: چىڭ تۇر، جەڭگە بەل باغلا؛ چۈنكى قىلىچ ئەتراپىڭدىكىلەرنى يۇتۇۋاتىدۇ؛ **15** سېنىڭ باتۇرلىرىڭ نېمىشقا سۈپۈرۈپ تاشلىنىدۇ؟ ئۇلار چىڭ تۇرالمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى سەپتىن ئىتتىرىپ يېقىتىۋېتىدۇ. **16** ئۇ ئۇلاردىن كۆپلىرىنى پۇتلاشتۇرىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار قاچىقاندا بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بولە، تۇرايلى، زومىگەرنىڭ قىلىچىدن قېچىپ ئۇز خەلقىمىز-ئۆگە ۋە ئاتا يۇرتىمىزغا قايتىپ كېتەيلى!» ـ دەيدۇ، **17** شۇ يە رگە [قايتىقاندا] ئۇلار: «مىسىر پادىشاھى پىرەۋن پەقەت بىر قىيقاس-سۈرەن، خالاس! ئۇ پەيتنى بىلمەي ئۆتكۈزىۋەتتى!» ـ دەيدۇ. **18** ئۇز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پادىشاھ، نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ تاغلار ئارىسىدا تابور تېغى بولغاندەك، كارمەل تېغى دېڭىز بويىدا [ئاسمانغا تاقىشىپ] تۇرغاندەك بىرسى كېلىدۇ. **19** ئەمدى سەن، ئى مىسىردا تۇرۇۋاتقان قىز، سۈرگۈن بولۇشقا لايىق يۈك-تاقالارنى تەييارلاپ قوي؛ چۈنكى نوف خارابە بولۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ، ھېچ ئادەمزاتسىز بولىدۇ. **20** مىسىر بولسا چىرايلىق بىر ئىنە كتۇر؛ لېكىن ئۇنى نىشان قىلغان بىر كۈكۈيۈن كېلىۋاتىدۇ، شىمالدىن كېلىۋاتىدۇ! **21** ئۇنىڭ ئارىسىدىكى ياللانما لەشكەرلەر بولسا بورداق تورپاقلاردەك بولىدۇ؛ ئۇلارمۇ ئارقىغا بۇرۇلۇپ، بىرلىكتە قېچىشىدۇ؛ ئۇلار چىڭ تۇرۇۋالمايدۇ؛ چۈنكى كۈلپەتلىك كۈن، يەنى جازالىنىش كۈنى ئۇلارنىڭ ئېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. **22** [مىسىرنىڭ] ئاۋازى يىلانىڭكىدەك «كۈش-كۈش» قىلىپ ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى [دۈشمەن] قوشۇنلىرى بىلەن ئاتلىنىپ، ئۇنۇن كەسكۈچىلەردەك ئۆتىنىڭا قارشى پالتىلارنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. **23** ئورمانلىقى قويۇقلۇقىدىن كەرگۈسىز بولسىمۇ، ئۇلار ئۇنى كېسىپ يېقىتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى كەسكۈچىلەر چېكەتكە تويىدىن كۆپ، سان-ساناقسىز بولىدۇ. **24** مىسىرنىڭ قىزى خجالەتتە قالدۇرۇلىدۇ؛ ئۇ شىمالىي ئەلنىڭ قولىغا

تاپشۇرۇلدۇ. **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن نو شەھىردىكى بۇت ئامونىنى، پىرەۋنىنى، شۇنداقلا مىسىر ۋە ئۇنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن پادىشاھلىرىنى جازالايمەن؛ بەرھەق، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭغا تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **26** مەن ئۇلارنى ئۇلارنىڭ جېنىنى ئىزدىگۈچىلەر، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ھەم خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. بىراق كېيىن، [مىسىر] قەدىمكى زامانلاردەك قايتىدىن ئاھالىلىك بولىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **27** لېكىن سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يۇرتتىن، نەسىلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ قايتىپ، خاتىرجەملىك ۋە ئارامبەخشتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. **28** قورقما، ئى قۇلۇم ياقۇپ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن؛ پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازاسىماي قويمايمەن.

47

پىرەۋن گازا شەھىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىلگىرى، يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە كەلگەن، پەرۋەردىگارنىڭ فىلىستىيەر توغرىسىدىكى سۆزى: ـ **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، شىمالدىن [دولقۇنلۇق] سۈلار تورلەيدۇ؛ ئۇلار تېشىپ بىر كەلكۈن بولىدۇ؛ ئۇ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممىنىڭ ئۈستىدىن، شەھەر ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىدىن تاشقىن بولۇپ باسىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى نالە-پەريات كۆتۈرىدۇ، زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار [ئازابتىن] نالە-زار قىلىدۇ؛ **3** تولپارلىرىنىڭ ئۇياقلىرىنىڭ تاراقشىشلىرىنى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ تاراقلاشلىرىنى، چاقلىرىنىڭ گۈلدۈرلەشلىرىنى ئاڭلاپ، ئاتىلار ئۆز باللىرىدىن خەۋەر ئېلىشقىمۇ قوللىرى بوشاپ، ئارقىغىمۇ قارىمايدۇ. **4** چۈنكى بارلىق فىلىستىيەرنى نابۇت قىلىدىغان كۈن، ھەم تۇر ۋە زىدونىنى ئۇلارغا يارىدەمدە بولغۇدەك بارلىق قالغان ئادەملەردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار فىلىستىيەرنى، يەنى كېرىت ئارىلىدىن چىقىپ كەلگەنلەرنىڭ قالدۇقىنى نابۇت قىلىدۇ. **5** گازانىڭ ئۈستى تاقىرلىق بولىدۇ؛ ئاشكېلون شەھىرىدىكىلەر داڭ قېتىپ قالىدۇ؛ قاچانغىچە ئەتلىرىڭلارنى تىلىسىلەر، ئى فىلىستىيە كۆچلىرىدىن ئامان قالغانلار؟ **6** ئاپلا، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى، سەن قاچانغىچە تىنمايسەن؟ ئۆز قىنىڭغا قايتقىن، ئارام ئېلىپ تىنچلانغىن! **7** لېكىن ئۇ قانداقمۇ توختىيالىسۇن؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پەرمان چۈشۈرگەن؛ ئاشكېلون شەھىرىگە ھەم دېڭىز ۋىيدىكىلە رگە زەرب قىلىشقا ئۇنى بېكىتكەندۇر!

48

موئاب توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ نېبونىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇ خارابە قىلىنىدۇ؛ كىرىئاتايىم خجالەتكە قالدۇرۇلۇپ، ئىشغال قىلىنىدۇ؛ يۇقىرى قورغان بولسا خجالەتكە قالدۇرۇلۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. **2** موئاب يەنە ھېچ ماختالمايدۇ؛ ھەشبوندا كىشىلەر ئۇنىڭغا: «ئۇنى ئەل قاتاردىن يوقىتايلى» دەپ سۈيىقەست قىلىدۇ؛ سەئمۇ، ئى مادەمەن، تۈگەشتۈرۈلىسەن؛ قىلىچ سېنى قوغلايدۇ. **3** ھورونائىمدىن ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ: ـ «ئاھ، ۋەيرانچىلىق، دەھشەتلىك پاتىپاراڭچىلىق!» **4** موئاب بىتىچت قىلىنىدى! ئۇنىڭ كىچىكلىرىدىن پەريادلىرى ئاڭلىنىدۇ. **5** بەرھەق، لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولدىن توختىماي يىغلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ھالا كەتتىن ئازابلىق نالە-پەريادلار ئاڭلىنىدۇ. **6** قېچىكلار، جىنىكلارنى ئېلىپ يۇگۇر ۋۇگلار! چۆلدىكى بىر چاتقال بولۇڭلار! **7** چۈنكى سەن ئۆز قىلغانلىرىڭغا ۋە بايلىقلىرىڭغا تايانغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سەئمۇ ئەسىر گە چۈشىسەن؛ [بۇتۇڭ] كېموش، ئۇنىڭ كاھىنلىرى ھەم ئەمىرلىرى بىلەن بىللە سۈرگۈن بولىدۇ. **8** ۋەيران قىلغۇچى ھەربىر شەھەر گە جەڭ قىلىدۇ؛ شەھەرلەردىن ھېچقايسى قۇتۇلالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار دېگەندەك جىلغىمۇ خارابە بولىدۇ، تۈزلىك گۈلىمۇ ھالا كەتكە يۈزلىنىدۇ. **9** دالىدىغا بېرىپ قېچىش ئۈچۈن موئابقا قاناتلارنى بېرىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بولىدۇ **10** (پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ قىلمىغان كىشى لەنەتكە قالسۇن! قىلىچنى قان تۆكۈشتىن قالدۇرغان كىشى لەنەتكە قالسۇن!). **11** موئاب ياشلىقىدىن تارتىپ كەڭ-كۈشادە ياشاپ ئارزا گۈلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك ئەندىشىسىز بولۇپ كەلگەن؛ ئۇ ھېچقاچان كۆزىتىن كۆزىگە قويۇلغان ئەمەس، يا كى ھېچ سۈرگۈن بولغان ئەمەس، شۇڭا ئۇنىڭ ئەمى برخىل بولۇپ، پۇرىقى ھېچ ئۆزگەرمىگەن. **12** شۇڭا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ يېنىغا ئۇلارنى ئۆز كۆزىدىن ئۆتكىدىغان ئۆتكىچىلەرنى ئەۋەتەمەن؛ ئۇلار ئۇنىڭ كۆزىلىرىنى قۇرۇقلىدىيدۇ، ئۇنىڭ چۆگۈنلىرىنى چېقىۋېتىدۇ. **13** ئۇنىڭدە ئىسرائىل جەمەتى ئۆز تايانچىسى بولغان بەيت-ئەل ئۈچەيلىدىن يە رگە قاراپ قالغاندەك موئابمۇ كېموش ئۈچەيلىدىن يە رگە قاراپ قالىدۇ. **14** سىلەر قاندىقىڭ: «بىز باتۇر، جەڭگىۋار پالۋانمىز!» ـ دېيەلەيسىلەر؟ **15** موئابنىڭ زېمىنى خارابە قىلىنىدۇ؛ [دۈشمەن] ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ [سىپىللىرىغا] چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ ئېسىل يىگىتلىرى قەتل قىلىنىشقا چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پادىشاھ، يەنى نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **16** ـ موئابنىڭ ھالاكىتى يېقىنلاشتى، ئۇنىڭ كۈزىپتى بېشىغا چۈشۈشكە ئالدىرايدۇ. **17** ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممەيلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى بىلگەنلەر: «كۆچلۈك شاھانە ھاسىسى، گۈزەل تايىقىمۇ شۇنچە سۇنۇرۇلدىغۇ!» ـ دە گىلار. **18** شان-شۆھرىتىڭدىن چۈشۈپ قاغىراپ كەتكەن يەردە ئولتۇر، ئى دىبوندا تۇرۇۋاتقان قىز؛ چۈنكى موئابنى ھالاك قىلغۇچى ساڭا جەڭ قىلىشقا يېتىپ كەلدى؛ ئۇ ئىستىھكام-قورغانلىرىڭنى بەربات قىلىدۇ. **19** يول بويىدا كۈزەت قىل، ئى ئاروئەردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ بەدەر تىكىۋاتقان ئەردىن ۋە قېچىۋاتقان قىزدىن: «نېمە بولدى؟» دەپ سورا؛ **20** «موئاب خجالەتكە قالدى، چۈنكى ئۇ بىتىچت قىلىندى!» [دەپ جاۋاب بېرىلىدۇ]. ئاھ-زار تارتىپ نالە-پەريات كۆتۈرۈڭلار، ئارنوندا: «موئاب ھالاك قىلىندى» ـ دەپ جاكارلا گىلار. **21** جازا ھۆكۈمى تۈزلە ئۈلۈك جايلىرى ئۈستىگە چىقىرىلدى، ھولون، ياھاز ۋە مەفائات ئۈستىگە، **22** دىبون، نېبو ھەم بەيت-دىبلاتائىم ئۈستىگە، **23** كىرىئاتايىم، بەيت-گامۇل ھەم بەيت-مېئون ئۈستىگە، **24** كېرىئوت، بوزراھ ھەم موئابدىكى يىراق-يېقىن بارلىق شەھەرلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلدى. **25** موئابنىڭ مۈڭگۈزى كېسىۋېتىلدى، ئۇنىڭ بىلىكى سۇنۇرۇلدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **26** ـ ئۇنى مەست قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئالىدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ موئاب ئۆز قۇسۇقىدا ئېغىناپ ياتسۇن، شۇنىڭ بىلەن رەسۋا قىلىنسۇن. **27** چۈنكى سەن [موئاب] ئىسرائىلنى مازاق قىلغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئوغرىلار قاتارىدا ئۈتۈۋۈپلىنغانمۇ، سەن ئۇنى تىلغا ئالساڭلا بېشىڭنى چايقايسەن؟! **28** شەھەرلەردىن چىقىپ تاش-قىيالار ئارىسىنى ئۈرالغۇ قىلىڭلار، ئى موئابدا ئۈرۈڭۋاتقانلار، غار ئاغزىدا ئۇۋلىغان پاختە كىتەك بولۇڭلار! **29** بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇق (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ تەكەبىۋارلۇقى، ھاكاۋۇرلۇقى، كۆڭۈلدىكى مەغرۇر-كۆزە گۈلى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق. **30** مەن ئۇنىڭ ئوچىلىق قىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق [نوچىلىقى] كارغا يارىمايدۇ؛ ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ. **31** شۇڭا مەن موئاب ئۈچۈن زار يىغلايمەن، موئابنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن زار-زار كۆتۈرىمەن؛ كىر-خارەسەتىنىڭلەر ئۈچۈن ئاھ-پىغان ئاڭلىنىدۇ. **32** ئى سىبماھتىكى ئۈزۈم تېلى، مەن يائازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن تەڭ سەن ئۈچۈن يىغلايمەن؛ سېنىڭ پېيلە كلىرىڭ سوزۇلۇپ، ئەسلىدە «ئۈلۈك دېڭىز»نىڭ نېرىغا يەتكەنىدى؛ ئۇلار ئەسلىدە يائازەر شەھىرىگىچىمۇ يەتكەنىدى. لېكىن سېنىڭ يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ئۈزۈم ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە بۈزغۇچى بىسىپ كېلىدۇ. **33** شۇنىڭ بىلەن شادلىق ۋە خۇشاللىق موئابنىڭ باغ-ئېتىزلىرىدىن ۋە زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ مەن ئۈزۈم كۆچىلە كلەردىن شارابنى يوقىتىمەن؛ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەرنىڭ تەنتەنە ئاۋازلىرى قايتىدىن يا ڭىرايدۇ؛ ئاۋازلار بولسا تەنتەنە ئاۋازلىرى ئەمەس، جەڭ ئاۋازلىرى بولىدۇ. **34** چۈنكى نالە-پەريادلار ھەشبوندىن كۆتۈرۈلۈپ، ياھازغىچە ۋە ئېلىئالەھغىچە يېتىدۇ؛ نالە ئاۋازلىرى زوئاردىن كۆتۈرۈلۈپ، ھورونائىمغىچە ۋە ئەگلات-شېلىشىياغىچە يېتىدۇ؛ ھەتتا نىمرىمدىكى سۈلارمۇ قۇرۇپ كېتىدۇ. **35** مەن موئابتا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلغۇچىلارنى ۋە يات ئىلاھلارغا خۇشبۇيى ياققۇچىلارنى يوقىتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **36** ـ شۇڭا مېنىڭ قەلبىم موئاب ئۈچۈن نەيدەك مۇڭگۇلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ مېنىڭ قەلبىم كىر-ھەرەستىكىلەر ئۈچۈنمۇ نەيدەك مۇڭگۇلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئىگىلۇغان بايلىق-خەزىنىلەر يوقاپ كېتىدۇ. **37** ھەممە باش تاقىر قىلىدۇرۇلغان، ھەممە ساقال چۈشۈرۈلگەن؛ ھەممە قول تىتما-تىتما كېىىىلگەن، ھەممە چاتىراققا بۆز كىيىلگەن. **38** موئابنىڭ بارلىق تۇي ئۆگۈنلىرى ئۈستىدە ۋە مەيدانلاردا ماتەم تۈتۈشتىن باشقا ئىش بولمايدۇ؛ چۈنكى مەن موئابنى ھېچكىمگە ياقايدىغان بىر قاچىدەك چېقىپ تاشلايمەن،

ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **39** ـ ئۇلار پىغاندىن زارلىشىدۇ، [موئاب] شۇنچىلىك پارە-پارە قىلۇتىلىدۇ ئۆكى، ئۇ خىجالەتتىن كۆپچىلىككە ئارقىسىنى قىلىدۇ، موئاب ئەتراپىدىكى ھەممە تەرىپىدىن رەسۋا قىلىنىدىغان، ۋەھمە سالغۇچىسى ئوبيېكت بولىدۇ. **40** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قاناتلىرىنى كېرىپ [پەرۋاز قىلىپ]، موئاب ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. **41** شەھەرلىرى ئىشغال بولىدۇ، ئىستىھكاملار ئىگىلۋېلىنىدۇ، شۇ كۈنى موئابدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. **42** موئاب ئەل قاتاردىن يوقىتىلىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان، **43** ۋەھشەت، ئورا ۋە قىلتاق بېشىگالارغا چۈشۈشنى كۈتمەكتە، ئى موئابدا تۇرۇۋاتقانلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **44** ـ ۋەھشەتتىن قاچقان ئورىغا يېقىلىدۇ، ئورىدىن چىققان قىلتاققا تۇتۇلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەنى موئاب ئۈستىگە جازالىنىش يېلىنى چۈشۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **45** قاچقانلار ھەشبون [سىپىلىنىڭ] دالدىسىدا تۇرۇۋې ئامالسىز قالدۇ، چۈنكى ھەشبوندىن ئوت، ھەم [مەھرۇم] سىھون [پادىشاھ]نىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىن بىر يالقۇن پارتلاپ چىقىدۇ ۋە موئابنىڭ چېكىلىرىنى، سوقۇشقاق خەلقىنىڭ باش چوققىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **46** ھالىڭغا ۋاي، ئى موئاب! كېموشقا تەۋە بولغان ئەل نابۇت بولدى، ئوغۇللىرىڭ ئەسىرگە چۈشىدۇ، قىزلىرىڭ سۈرگۈن بولىدۇ. **47** لېكىن، ئاخىرقى زامانلاردا موئابنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. موئاب ئۈستىگە چىقىرىدىغان ھۆكۈم مۇشۇ يەرگىچە.

49

ئامموننىلار توغرۇلۇق. پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ پەرزەنتلىرى يوقمىكەن؟ ئۇنىڭ مىراسخورلىرى يوقمىدۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ملكوم گادنىڭ زېمىنىغا ۋارىسلىق قىلدى، ملكومغا تەۋە بولغان خەلق نېمىشقا گادنىڭ شەھەرلىرىدە تۇرىدۇ؟ **2** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇ ئۆكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئامموننىلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە جەڭ سادالىرىنى ئاڭلىتىمەن، ئۇ خارابلىك دۆڭ بولىدۇ، تەۋە شەھەرلىرى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ، ئىسرائىل قايتىدىن ئۆزلىرىنى ئىگىلۋالغانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **3** ـ زارلا گادلار، ئى ھەشبون! چۈنكى ئالى شەھىرى خارابە قىلىنغان! رابباھ قىزلىرى، ئۆزۈڭگادلارغا بۆز رەختنى باغلاپ ماتەم تۇتۇڭگادلار، سىپىل ئىچىدە ۋەيان-ئۈيان پاتىپاراق يۈگۈرۈڭگادلار، چۈنكى ملكوم ۋە ئۇنىڭ كاھىنلىرى، ئۇنىڭغا تەۋەلىك ئەمىرلىرى سۈرگۈن بولىدۇ. **4** نېمىشقا كۆچ-ھەيۋىتىڭنى داڭلايسەن؟ سېنىڭ كۆچۈڭ ئېقىپ كېتىۋاتىدۇ، ئى: «كىم ماڭا يېقىنلىشىشقا پېتىنالىسۇن؟» دەپ ئۆز بايلىقلىرىڭغا تايانغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى قىز! **5** مانا، مەن بارلىق ئەتراپىڭىلاردىن ۋەھشەت چىقىرىپ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب ۋەھشەت چىقىرىپ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، ـ ھەر بىرىڭلار ھەيدۇ بىتلىسلەر، ئالدى-كەيىنگە قارىماي قاچىسىلەر؛ قاچقانلارنى يەنە يىغغۇچى ھېچكىم بولمايدۇ. **6** لېكىن كېيىنكى كۈنلەردە، ئامموننىلارنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **7** ئېدوم توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ تېمانىدا ھازىر دانالىق تېپىلمامدۇ؟ دانىشمەنلىردىن نەسىھەت يوقاپ كەتتىمۇ؟ ئۇلارنىڭ دانالىقىنى دات يىسىپ قالغانمۇ؟! **8** بۇرۇلۇپ قېچىڭلار، پىنھان جايلاردىن ئۇزاقنى تېپىپ ئۇرۇڭلار، ئى دېدانىدا ئۇتۇرۇۋاتقانلار! چۈنكى مەن ئەساۋغا تېگىشلىك بالا-يىتاپەتنى، يەنى ئۇنى جازالايدىغان كۈنىنى ئېشىغا چۈشۈرىمەن. **9** ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئۇلار ئازراق ۋاساڭلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئوغرىلار كېچىلەر يېنىڭغا كىرسىمۇ، ئۇلار ئۆزلىرىگە چۈشلۈقلا بۇزۇپ، ئوغرىلايدۇ ئەمەسمۇ؟ **10** مەن ئەساۋنى يالىڭاچلىۋېتىمەن، ئۇ يوشۇرۇنغۇدەك جاي قالمىغۇچە دالدا جايلىرىنى ئېچىپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ نەسىل، قېرىنداشلىرى ھەم قوشنىلىرى يوقايدۇ، ئۇ ئۆزى يوق بولىدۇ. **11** لېكىن يېتىم-يېسىرلىرىڭنى قالدۇر، مەن ئۇلارنىڭ ھاياتىنى ساقلايمەن، ئۇل خوتۇنىڭلار ماڭا تاياناسۇن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، [غەزىپىمنىڭ] قەدەھىدىن ئىچىشكە تېگىشلىك بولمىغانلار چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچمەي قالمايدىغان يەردە، سەن جازالانماي قالامسەن؟ سەن جازالانماي قالمايسەن؛ سەن چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچىسەن. **13** چۈنكى ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچكەنمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بوزراھ دەھشەت باسىدىغان ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكتى، خارابلىك ۋە لەنەت سۈزى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى دائىملىق خارابلىك بولىدۇ. **14** مەن پەرۋەردىگاردىن شۇ بىر خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇم، ـ ۋە بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلگەندى ـ تۇ: «ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىڭلار! ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. **15** مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك، ئىنسانلار ئارىسىدا كەمىستىلگەن قىلىمەن. **16** سېنىڭ تۇرغىلە رگە دەھشەت سالىدىغانلىقىڭ، كۆزۈڭ ئۆڭدىكى تەكەبىۋارلۇقۇڭ تۆزۈكنى ئالداپ قويدى، ھەي تىك قىيانىڭ پېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغىنىڭ، تۇرالغۇنۇڭ تېگىزلىكىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە بولغىنىڭ، گەرچە سەن چاڭگاڭنى بۇركۈتنىڭكىدەك يۇقىرى ياسىساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **17** ـ ۋە ئېدوم توىلمۇ ۋەھىملىك بولىدۇ؛ ئېدومدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆنىڭ بارلىق يارا-ۋايالىرى تۈپەيلىدىن ۋەھىمگە چۈشۈپ، ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. **18** سودوم، گومورىرا ۋە ئۇلار ئىگىلىگەن ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىرگە ئۆرۈۋۈتىلگەندەك ئېدومۇمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. **19** مانا، ئىئوردان دەرياسىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۈلار يېنىدىكى يايلاقتىكى [قويلارنى] تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن [ئېدومدىكىلەرنى] بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئېدومنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن، چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ **20** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئېدومنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك تېماندىكىلەرنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېيكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. **21** ئۇلارنىڭ يىقىلىپ كەتكەن ساداسىنى ئاڭلاپ يەر يۈزىدىكىلەر تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ناۋە-پېرىيادلىرى «قىزىل دېڭىز»غىچە ئاڭلىنىدۇ. **22** مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قانات يېيىپ پەرۋاز قىلىپ، بوزراھ ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. شۇ كۈنى ئېدومدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. **23** دەمەشىق توغرۇلۇق: ـ خامات، ئارپاد شەھىرىدىكىلەر خىجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار شۇم خەۋەر ئاڭلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ داۋۇلغۇپ كەتكەن دېڭىزدەك ئۇلار ھېچ تىنچلىنالمايدۇ. **24** دەمەشىق زەئىپلەشتى، قېچىشقا بۇرۇلىدۇ؛ ئۇنى ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئازابلار تولغاققا چۈشكەن ئايالنى ئۇتقاندەك، ئازاب ۋە دەرد-قايغۇ ئۇنى ئۇتىدۇ. **25** نام-داڭقى چىققان يۇرت، مەن ھۆزۈر ئالغان شەھەر شۇ دەرىجىدە تاشلۇۋېتىلگەن بولدۇ! **26** شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىردا يېقىلىدۇ، جەڭگۈار پالۋانلار شۇ كۈنى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ **27** ـ ھەم مەن دەمەشقنىڭ سېپىلىگە بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **28** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەگگەن كېدار توغرۇلۇق ھەم ھازورنىڭ پادىشاھلىقلىرى توغغۇلۇق سۈز: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئورنۇڭلار تۇر، كېدارغا ھۇجۇم قىلىپ، شەرقتىكى ئادەملەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىل!» ـ دېيىلىدۇ؛ **29** ھۇجۇم قىلغانلار ئۇلارنىڭ چېدىرلىرى ھەم پادىلىرىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ چېدىر پەردىلىرى، بارلىق قاچا-قۇچا، تۆگىلىرىنى بۇلاپ كېتىدۇ، خەق ئۇلارغا: «تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ!» دەپ ۋارقىرايدۇ. **30** قېچىپ كېتىڭلار، بەدەر تىكىپ پىنھان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى ھازوردىكىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار سىلە رگە جەڭ قىلىشقا قەست قىلغان، سىلە رگە قاراپ نىيىتى بۇزۇلغان. **31** ـ ئورنۇڭلار تۇر، سېپىل-دەرۋازىلارغا ئىگە بولمىغان ئارامخۇدا ياشاپ، تىنچ-ئامان ئۇرغان ئەلگە جەڭ قىلىشقا چىق، ئۇلار يالغۇز تۇرىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **32** ـ ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى ئولجا، توپ-توپ مال-ۋارانلىرى غەنىيمەت بولىدۇ؛ مەن چېكە چاچلىرىنى چۈشۈ رگەنلەرنى تۆت شامالغا تارقىتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەر ئەتراپىدىن كۆلپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **33** ـ ھازور بولسا چىلبۆرىلەرنىڭ ئۇرالغىسى، مەڭگۈگە ۋەيرانە بولىدۇ. ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. **34** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى ۋاقتلىردا، يەرەمىيا پەيغەمبەر رگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى مۇنداق ئىدى: ـ **35** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئىلامنىڭ غولۇلۇق كۆچى بولغان ئوقياسنى سۇندۇرىمەن. **36** ئاسمانلارنىڭ تۆت چېتىدىن تۆت شامالنى چىقىرىپ ئىلامنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ مەن ئۇلارنى بۇ تۆت شامالغا تارقىتىمەن؛ شۇنىڭ

بىلەن ئېلامدىن ھەيدەلگەنلەرنىڭ بارمايدىغان ئەل-مەملىكىتىلەر قالمايدۇ. 37 مەن ئېلامنى دۈشمەنلىرى ئالدىدا ھەم جىنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككىگە چۈشۈرىمەن؛ دەھشەتلىك غەزىپىمنى بېشىغا تۆكۈپ، كۆڭلىمەلەرنى چۈشۈرىمەن؛ ئۇلارنى بەربات قىلغۇچە مەن قىلىچنى ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا ئەۋەتىمەن. 38 مەن ئۆز تەختىمنى ئېلامدا تىكلەيمەن، شۇ يەردىن پادىشاھى ۋە شاھزادىلىرىنى يوق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 39 ـ لېكىن ئاخىرقى زامانلاردا، مەن ئېلامنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

50

پەرۋەردىگار يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق بابىل توغرۇلۇق، يەنى كالدىيلەرنىڭ زېمىنى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆز: ـ 2 ئەللەر ئارىسىدا شۇ خەۋەرنى ئېلان قىلىپ جاكارلاڭلار، تۈغ كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، ئۇنى يوشۇرماڭلار! ـ «بابىل ئىشغال قىلىندى، بەل بولسا خىجالەتتىكە قالدۇرۇلدى، ماردۇك پاتىپاراق بولۇپ كەتتى؛ بابىلنىڭ ئۆيمۇ بۇتلىرى خىجالەتتىكە قالدۇرۇلدى، يەرگىنجلىك نەرسىلىرى پاتىپاراڭچىلىققا چۈشتى!» ـ دەڭلار. 3 چۈنكى شىمالدىن ئۇنىڭغا جەڭ قىلماقچى بولغان بىر ئەل چىقىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىدۇ، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ؛ ئىنسان ھەم ھايۋانمۇ قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار يوق بولىدۇ. 4 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئىسرائىل خەلقى كېلىدۇ، ئۇلار ھەم يەھۇدا خەلقى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇلار يىغلىغان ھالدا مېڭىپ پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئىزدەشكە كېلىدۇ. 5 ئۇلار زىئوننىڭ يولىنى سورايدۇ، يۈزلىرىنى ئۇنىڭغا قارىتىپ: «ھە رگىز ئۇنۇتۇلماس مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بىلەن ئۆزىمىزنى پەرۋەردىگارغا باغلايلى» ـ دەيدۇ. 6 ـ مېنىڭ خەلقىم ئازغان قويلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ باققۇچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرغان، ئۇلارنى تاغلاردا تېنىتىپ يۈرگەن؛ ئۇلار تاغدىن دۆڭگە كېزىپ يۈرۈپ، ئۆز ئارامگاھىنى ئۇنۇتۇغاندۇر. 7 ئۇلارنى ئۆچۈرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، كۈشەندىلىرى ئۇلار توغرۇلۇق: «بىزدە [بۇ ئىشلىدا] ھېچ گۇناھ يوق، چۈنكى ئۇلار ئاتا-يوللىرىنىڭ ئۈمىدى بولغان پەرۋەردىگار، يەنى ھەققانىيلىقىنىڭ يايلاق-تۇراقغۇسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان!» ـ دېگەن. 8 [ئى خەلقىم]، بابىل ئوتتۇرىسىدىن قېچىڭلار، كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ چىقىڭلار، پادىنى يېتىپ كىلىگۈچى تېكىلەردەك بولۇڭلار. 9 ـ چۈنكى مانا، شىمالىي زېمىندىن بابىلغا ھۇجۇم قىلماقچى بولغان زور بىر توپ ئۆلۈغ ئەللەرنى قوزغايمەن؛ ئۇلار ئۇزىرىنى ئۇنىڭغا قارشى سەپكە قوشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بابىل شۇ يەردىن چىققانلار تەرىپىدىن ئەسىرگە چۈشىدۇ. ئۇلارنىڭ ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر مە رگەنلەرنىڭكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى جە گىدىن قۇرۇق قول كەلمەيدۇ. 10 كالدىيە بولسا ئوجا بولىدۇ؛ ئوجا ئالغان بارلىق بۇلىغۇچىلار ئۇنىڭدىن قانائەتلىنىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 11 ـ چۈنكى سىلەر شادلانغانلىرىڭلار، سىلەر يايراپ كەتكەنلىرىڭلار، ئى مىراسىم بولغان [خەلقىمنى] بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلار! چۈنكى سىلەر چېمەنىدە تۇرغان موزايلاردەك سەكرىگەنلىرىڭلار، ئايغىرلاردەك خۇشاللىقتىن كىشنىگەنلىرىڭلار! 12 ئەمدى ئانا [يۇرتۇڭ] زور خىجالەتتىكە قالدۇرۇلىدۇ، رەسۋاچىلىق سېنى تۇغغۇچىنى قاپلايدۇ؛ مانا، ئۇ ئەللەرنىڭ داشقىلى، ـ بىر جاڭگال، قاغىراق يەر ۋە چۆل-بىاباۋان بولۇپ قالدۇ. 13 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆپەيلىدىن، ئۇنىڭ ھېچ ئاھالىسى بولمايدۇ، بەلكى تولۇق تاشلۇۋېتىلگەن بولىدۇ؛ بابىلدىن ئوتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى ئۆپەيلىدىن ۋەھىمىگە چۈشۈپ ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. 14 بابىلغا جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەترابىدا سەپكە تىزىلىڭلار، بارلىق ئوقياچىلار؛ ئۇنىڭغا ئېتىڭلار، ئوقلارنى ھېچ ئايىماڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان. 15 ئۇنىڭ ئەترابىدا جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈڭلار، ئۇ تەسلىم بولۇپ قول كۆتۈرىدۇ؛ مۇنارلىرى ئورۇلدۇ، سېپىللىرى غۇلىتىلدۇ، چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالغان قىساسىدۇر. ئۇنىڭدىن قىساس ئېلىڭلار، ئۇ باشقىلارغا نېمە قىلغان بولسا ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار. 16 بابىلدىن ئۇرۇق تېرىغۇچى ھەم ھوسۇل ۋاقىتىدىكى ئورغاق سالغۇچىلارنى يوق قىلىڭلار؛ زۇلۇمكارنىڭ قىلىچىنىڭ قورقۇنچى ئۆپەيلىدىن بۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېلىگە قايتىپ، ھەربىرى ئۆز ئانا يۇرتىغا قاچسۇن! 17 ئىسرائىل تارقىتىۋېتىلگەن قوي پادىسىدۇر؛ شىرلار ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن؛ دەسلەپتە ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، ئاخىرىدا يۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭ ئۈستىخانلىرىنى ئېزىپ غاجىلىغان. 18 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىنىڭ ينىغا كېلىپ، ئۇنى جازالىغىنىمدەك، مەن بابىل پادىشاھىنى ھەم زېمىنىنى جازالايمەن. 19 مەن ئىسرائىلنى قايتىدىن ئۆز يايلىقىغا قايتۇرىمەن، ئۇ كارمەل تېغىدا، باشان زېمىنىدا ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ئەفرائىم تېغى ئۈستىدە ھەم گىلېئاد زېمىنىدا قانائەتلىنىدۇ. 20 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئىسرائىلنىڭ قەبىھلىكى ئىزدىلىسە، ھېچ تېپىلمايدۇ، يەھۇدانىڭ گۇناھلىرى ئىزدىلىسە، ھېچ تېپىلمايدۇ؛ چۈنكى مەن قالدۇرغان قالدىسىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. 21 ـ مېراتئىمنىڭ زېمىنىغا زەرب بىلەن جەڭ قىلىشقا، پېكودتا تۇرۇۋاتقانلارغىمۇ جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار، ئۇلارنى ۋەيران قىلىڭلار، قالدۇقىنىمۇ ھالاك قىلىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئېمنى ساڭا ۋېرىۋغان بولسام شۇنى ئادا قىلىڭلار. 22 جەڭ سادالىرى [بابىل] زېمىنىدا ئاڭلىنىدۇ؛ ئۇ زور ھالاكەتنىڭ ساداسىدۇر! 23 ئەسلىدە پۈتكۈل يەر يۈزىنى ئۇرغان بازغان شۇ دەرىجىدە سۇندۇرۇپ چېقىۋېتىلدىغۇ! بابىل ئەللەر ئارىسىدا شۇنچە بىر دەھشەت باسقۇچىي بولۇپ چىققانتىغۇ! 24 مەن ساڭا تۇزاق قۇردۇم، سەن، ئى بابىل، ھېچ بىلمەيلا ئۇنىڭغا تۇتۇلدۇڭ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىشىڭ ۋېيىلدىن سەن تېپىلىپ ئۇتۇلدۇڭ. 25 پەرۋەردىگار قورال ئامبىرىنى ئېچىپ، غەزىپىدىكى قوراللىرىنى ئېلىپ چىقاردى؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدا قىلىدىغان ئىشى باردۇر. 26 ئۇنىڭ ھەر چەت-چەتلىرىدىن كېلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىڭلار، ئامبارلىرىنى ئېچىۋېتىڭلار، ئۇنىچىلەرنى دۈۋىلىگەندەك ئۇنى خارابە-خارابە قىلىپ دۈۋىلەپ ۋەيران قىلىڭلار، ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى قالدۇرماڭلار! 27 ئۇنىڭ بارلىق توپاقلىرىنى ئۇلتۇرۇۋېتىڭلار! ئۇلار سويۇلۇشقا چۈشسۇن! ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈنى، يەنى جازالىنىش ۋاقتى يېتىپ كەلدى. 28 ئاڭلاڭلار! زىئونغا كېلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىساسىنى، يەنى ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىنى جاكارلايدىغان، بابىل زېمىنىدىن قاچقان پاناھ ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! 29 بابىلغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئوقياچىلارنى، يەنى بارلىق كامانىي ئەگكۈچىلەرنى چاقىرىڭلار، بابىلنىڭ ئەترابىدا بارگاه قۇرۇپ قورشۇۋېلىڭلار، ھېچكىمنى قاچقۇزمايلى دەڭلار؛ ئۇز قىلمىشىنى ئۈز بېشىغا چۈشۈرۈڭلار، ئۇ نېمىلەرنى قىلغان بولسا، ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ـ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى كۆزە كۆپ كەتكەندى. 30 شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىرىدا يېقىلىدۇ؛ شۇ كۈنىدە ئۇنىڭ بارلىق جەڭچى پالۋانلىرى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 31 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى كۆزە كۆپ كەتكۈچى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى سېنىڭ كۈنۈڭ، يەنى مەن يىنىڭغا يېقىن كېلىپ جازالايدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ 32 كۆزە كۆپ كەتكۈچى پۇتلىشىپ يېقىلىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قايتىدىن يۈلەپ تۇرغۇزمايدۇ؛ بەرھەق، مەن ئۇنىڭ شەھەرلىرىگە ئوت يالقىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئەترابىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈپ يۇتۇپ كېتىدۇ. 33 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىللار يەھۇدالار بىلەن بىللە ئېزىلىپ خورلۇقتى كۆرگەن؛ ئۇلارنى ئەسىر قىلغانلار ئۇلارنى قاتتىق قامىۋېتىۋاتىدى؛ ئۇلارنى قويۇۋېتىشنى رەت قىلغان. 34 لېكىن ئۇلارنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى كۈچلۈكتۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى ئەستايىدىللىق بىلەن سورايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ زېمىنغا ئارام بېرىدۇ، بابىلدىكىلەر رگە ئارامسىزلىق يەتكۈزىدۇ. 35 كالدىيلەر ئۈستىگە، بابىلدا ئۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە ھەمدە بابىلنىڭ ئەمىرلىرى ۋە دانىشمەنلىرى ئۈستىگە قىلىچ چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 36 قىلىچ پاچىلار ئۈستىگە چۈشكەندە، ئۇلار ھاماقەت-ئەخمەقلەردەك كۆرۈنىدۇ؛ قىلىچ ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار پاتىپاراق بولۇپ كېتىدۇ؛ 37 قىلىچ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى ئۈستىگە، جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ سەپلىرىدە ئۇرغان بارلىق يات لەشكەرلەر ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار ئايالىلاردەك بولىدۇ؛ قىلىچ خەزىنىلىرى ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. 38 قۇرغاقچىلىق ئۇلارنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار قورۇپ كېتىدۇ؛ بۇلارنىڭ سەۋەبى زېمىنى ئۆيمۇ بۇتلارغا تولۇپ، ئۇلار قورقۇنچاقلۇق مەبۇدلار ئۆپەيلىدىن تەلۈشىپ كەتكەن. 39 شۇڭا چۆلدىكى جانىۋارلار ۋە چىلبۆرىلەر بىرلىكتە شۇ يەردە ئۇرىدۇ؛ شۇ يەردە ھۇۋقۇشلار ماكانلىشىدۇ؛ ئۇ مەڭگۈگە ئادەمزاتسىز بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ ئاھاللىك بولمايدۇ. 40 خۇدا سودوم ۋە گومورىرانى ئەترابىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇۋەتكىنىدەك، ھېچكىم شۇ يەردە

تۇرمايدۇ، ئىنسان باللىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **41** ـ مانا، شمالدىن بىر خەلق، ئۇلۇغ بىر ئەل چىقىپ كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن نۇرغۇن پادىشاھلار قوزغىلىدۇ. **42** ئۇلار ئوقيا ھەم نەيزىنى تۇتۇپ قوراللىنىدۇ، ئۇلار ۋەھشىي، ھېچ رەھىم كۆرسەتمەيدىغان بولىدۇ، ئاتلىرىغا مىنگەندە ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرى دېڭىزدەك شاۋقۇنلايدۇ، ئۇلار جەڭگە ئاتلاتقان ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ، ساۋاۋ ھۇجۇم قىلماقچى، ئى بابىل قىزى! **43** بابىل پادىشاھى ئۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپلا قوللىرى تىترەپ بوشاپ كېتىدۇ، غەم-قايغۇ ئۇنى تۇتىدۇ، تولغاققا چۈشكەن ئايالدەك ئازابلار ئۇنى بىسۋالدۇ. **44** مانا، ئىئوردان دەريىسى ۋىيدىكى چاۋۇر-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۈلار ۋىيدىكى يايلاقتىكى قويلارنى تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن بابىلدىكىلەرنى بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ **45** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ بابىلنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىنى تارتىپ ئېپكېتىلىدۇ، بەرھەق، قىلىشلىرى ۋەيەلدىن [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. **46** بابىلنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ يەر يۈزىنى تەۋرىنىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ نالە-پەريادى بارلىق ئەللەر ئارىسىغىچە ئاڭلىنىدۇ.

51

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بابىلنى سوقىدىغان ھەم «لەب-كامايى»دا ئۇرۇۋاتقانلارنى سوقىدىغان بىتىچىت قىلغۇچى شامالنى قوزغاپ چىقىرىمەن؛ **2** مەن بابىلغا يات ئادەملەرنى ئەۋەتىمەن، ئۇلار ئۇنى سوروۋۇپ بىتىدۇ، زېمىنىنى يەر بىلەن يەكسان قىلۋېتىدۇ، ئۇنىڭ بېشىغا كۆلپەت چۈشكەن كۈندە ئۇلار ئۇنىڭغا تەرەپ-تەرەپتىن قارشىلىشىشقا كېلىدۇ. **3** ئۇنىڭ ئوقياچىلىرىغا كىرىچنى تارتقۇدەك، ئورنىدىن تۇرغۇچىلارغا دۇبۇلغا-ساۋۇت كىيگۈدەك پۇرسەت بەرمە گلار، ئۇنىڭ يىگىتلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى ئايىپ قىيما گلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇننى بىتىچىت قىلىگلار. **4** كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدا سانجىلغانلار، كوچىلىردا قىلىچلانغانلار يېقىلىشۇن! **5** چۈنكى ئىسرائىل يا كى يەھۇدامۇ ئۇز خۇداسى تەرىپىدىن، يەنى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تەرىپىدىن تاشلۇۋېتىلگەن ئەمەس؛ چۈنكى [بابىلنىڭ] زېمىنى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئالدىدا سادىر قىلغان گۇناھ بىلەن تولغاندۇر. **6** [بارلىق ئەللەر]، بابىل ئىچىدىن قېچىگلار، ئۇز جىنىگلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىگلار! ئۇنىڭ قەبىھلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ ھالاك بولما گلار، چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالىدىغان ۋاقىتىدۇر، ئۇ قىلمىشىنى ئۇز بېشىغا قايتۇرىدۇ. **7** بابىل پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى پۈتكۈل جاھانىنى مەست قىلغۇچى ئالتۇن قەدەھ بولغان، ئەللەر ئۇنىڭ شارىبىدىن ئىچكەن، ئەللەر شۇنىڭ بىلەن ساراڭ بولۇپ كەتكەن. **8** بابىل ئېۋىقسىز يىقىلىپ بىتىچىت بولىدۇ، ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈگلار! ئۇنىڭ ئازابلىرى ئۈچۈن ئۇنىتىپ ئېلىگلار، ئۇ بەلكىم ساقايتىلارمىكىن؟ **9** ـ «بىز بابىلنى ساقايتىماقچىدۇق، لېكىن ئۇ ساقايمىدى؛ ئۇنىڭدىن ۋاز كېچىپ ھەممىمىز ئۇز يۇرتىمىزغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلىدىغان ھۆكۈم جازاسى ئاسمانغا تاقىشىپ، كۆككە يېتىدۇ». **10** ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزنى بارلىققا كەلتۈرگەندۇر؛ كېلەيلى، زىئوندا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىلغان ئىشىنى جاكارلايلى!» **11** ـ ئوقلارنى ئوچلاڭلار! قالقانلارنى تۇتۇۋالغىلا! پەرۋەردىگار مېدىئانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ روھىنى ئۇرغۇتتى، چۈنكى ئۇنىڭ نىيىتى بابىلغا قارشىدۇر، ئۇنى بەربات قىلىش ئۈچۈندۇر؛ بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساسىدۇر، يەنى ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىدۇر. **12** بابىلنىڭ سېپىللىرىغا قارىتىپ جەڭ ئۈچۈنى كۆتۈرۈگلار، كۆزەتنى تېخىمۇ چىڭراق قىلىگلار، كۆزەتچىلەرنى [بابىلنى چۈرىدىتىپ] سەپتە ئورنۇزۇگلار، بۇكتۇرمە قويۇگلار، چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلدىكىلەرنىڭ جازاسى ئوغرىلۇق نىملەرنى دېگەن بولسا، ئۇ شۇنى كۆزگىدە پەملەپ، ئۇنى ئادا قىلىدۇ. **13** ـ ئى ئەلۋەك سۈلار ئۈستىدە ئۇرنىغۇچى، بايلىقلىرى ئۇنرۇغۇن بولغۇچى، ئەجىلىڭ يېتىپ كەلدى، جىنىڭ ئۈچىنىپ ئۈزۈلۈش ۋاقتى ئوتتى. **14** ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: «توپ-توپ چېكەتكىلەردەك مەن سېنى ئادەملەر بىلەن تولدۇرىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە ئەتىنەنلىرىنى كۆتۈرىدۇ» دېدى. **15** ـ ئۇ بولسا يەر-زېمىنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياساپ، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلىپ، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر؛ **16** ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۈلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى تۇرلىنىدۇ؛ ئۇ يامغۇرلارغا چاقالغىلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، شامالنى ئۇنۇ خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **17** بۇ [پۈتپەرەسلەرنىڭ] ھەربىرى ئەقلىسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر، ھەربىر زەر رگەر ئۆزى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ قويما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. **18** ئۇلار بىمەنىلەردۇر، مازاق ئوبيېكتىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە جازالىنىش ۋاقتى كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. **19** ياقۇپنىڭ نېسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر، چۈنكى ھەممنى ياسىغۇچى شۇدۇر، ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىسىدۇر، ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **20** سەن [ئىسرائىل] مېنىڭ گۇرزۇم، مېنىڭ جەڭ قوراللىرىمدۇرسەن، سېنىڭ بىلەن مەن ئەللەرنى بىتىچىت قىلىمەن، سېنىڭ بىلەن پادىشاھلىقلارنى تارمار قىلىمەن؛ **21** سېنىڭ بىلەن ھەم ئات ھەم ئات مىنگۈچىنى بىتىچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم جەڭ ھارۋىسى ھەم ھەيدىگۈچىسىنى بىتىچىت قىلىمەن؛ **22** سېنىڭ بىلەن ھەم ئەر ھەم ئايالنى بىتىچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم قېرى ھەم ياشلارنى بىتىچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم يىگىت ھەم قىزنى بىتىچىت قىلىمەن؛ **23** سېنىڭ بىلەن ھەم پادىچى ھەم قوي پادىسىنى بىتىچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم دېھقان ھەم ۋېزىنۇرۇققا قېتىلغان كالىلىرىنى بىتىچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم ۋالىيلار ھەم ھۆكۈمرانلارنى بىتىچىت قىلىمەن. **24** ـ مەن كۆز ئالدىگلاردا بابىلنىڭ ھەم بارلىق كالدىيلەرنىڭ زىئونىدا قىلغان بارلىق رەزىللىكىنى ئۇز بېشىغا چۈشۈرۈپ ياندۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** ـ مانا، مەن سەن [بابىلغا] قارشىمەن، ئى پۈتكۈل يەر يۈزىنى ھالاك قىلغۇچى تاغ؛ مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە سوزۇپ، سېنى تىك يارلاردىن غۇلىتىپ، دومىلىتىپ چۈشۈرۈپ، سېنى كويۈپ تۈگىگەن بىر يانار تاغ قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەندىن بۇرچەك چىقىرىش ئۈچۈنمۇ تاش تاپالمايدۇ، يا كى ئۇل ئۈچۈنمۇ ھېچىيەردىن تاش تاپالمايدۇ؛ چۈنكى سەن مەڭگۈگە بىر ۋەيرانە بولىسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **27** ـ زېمىندا جەڭ ئۇغىنى كۆتۈرۈگلار، ئەللەر تارىسىدا كاناي چېلىگلار، بابىلغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلا گلار، ئارارات، مىنى ۋە ئاشكىناز پادىشاھلىقلىرىنى چاقىرىپ يىغىگلار، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغۇچى قوشۇنلارغا بىر سەردار بېكىتىگلار، ئاتلارنى توپ-توپ چېكەتكە لېچىنگلىرىدەك زېمىنغا تۇركۈملەپ چىقىرىگلار، **28** ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلا گلار، ـ مېدىئالىقلارنىڭ پادىشاھلىرى، ۋالىيلىرى ۋە بارلىق ھۆكۈمدارلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ھۆكۈم سۈ رگەن زېمىنلارنىڭ بارلىق ئادەملىرىنى تەييارلا گلار! **29** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزى تەۋرىنىپ ئازابلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بابىلغا قارشى باغلىغان نىيەتلىرى، يەنى بابىلنىڭ زېمىنىنى ھېچ ئادەم تۇرمايدىغان چۆل-باياۋان قىلۇۋېتىش نىيىتى ئەمەلگە ئاشمايى قالمايدۇ. **30** بابىلدىكى پالۋانلار ئۇرۇشتىن قول ئۈزىدۇ؛ ئۇلار قورغانلىرىدا ئامالسىز ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دەرمانى قالمايدۇ؛ ئۇلار ئايالىلاردەك بولۇپ قالىدۇ، ئۇنىڭ ئۇرالغانلىرىغا ئوت قويۇلىدۇ؛ دەرۋازا سالاسۇنلىرى سۇندۇرۇلىدۇ. **31** يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان بىر چاپارمەن يەنە بىر چاپارمەنگە، بىر خەۋەرچى يەنە بىر خەۋەرچىگە بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىدىلا ئۇچرىشىپ قېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ پۈتكۈل شەھەرلىرى ئۇ چەتتىن بۇ چەتكىچە ئىشغال قىلىندى؛ **32** دەريا كېچىكلىرى ئىگىلۋېلىندى، قومۇشلۇقلار ئوتتا كويدۇرۇلدى، پالۋانلىرى دەككە-دۈككىگە چۈشۈشتى!» ـ دەپ جاكارلىشىدۇ. **33** چۈنكى ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ قىزى تەكشىلىنىپ چىڭىلىدىغان ۋاقتى بولغان خاماندەك بىسىلىدۇ؛ بىردەمدىلا، ئۇنىڭ ھوسۇلى ئورۇلىدىغان ۋاقتى يېتىپ بولىدۇ! **34** زىئوندا تۇرغۇچى قىز: ـ «بابىل پادىشاھى نىبوقادنەسار مېنى يۇتۇپ، مېنى غاجىلاپ ئە رگەن؛ ئۇ ئىچمىنى بوشىتىلغان قاچىدەك قىلىپ قويغان؛ ئۇ ئەجدىھادەك مېنى يۇتۇپ، ئۆزىنى نازۇ-نېمەتلىرىم بىلەن تويغۇزغان، مېنى قوزۇقداپ پاك-پاكىز قىلىۋەتكەن. ماڭا، مېنىڭ تېنىمگە قىلغان زوراۋانلىقى بابىلنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلسۇن» ـ دەيدۇ، ۋە يېرۇسالىم: «مېنىڭ قانلىرىم كالدىيەدە ئۇرغۇچىلارنىڭ بېشىغا ئۆتكۈلسۇن» ـ دەيدۇ. **36** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنىڭ دەۋاڭنى سورايمەن، سەن ئۈچۈن قىساس ئالىمەن؛ مەن ئۇنىڭ دېڭىزىنى قۇرۇتىمەن، يۇلقىنى قانىغىرىتىمەن. **37** بابىل بولسا دۆۋە-دۆۋە خارابلەر، چىلىۋىرىلەرنىڭ ئۇيالغۇسى بولىدۇ، زېمىنى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ئوبيېكت بولىدۇ،

هىچ ئادەم شۇ يەردە تۇرمايدۇ. 38 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياش شىرلاردەك ھۇڭلىشىدۇ، ئارسلانلاردەك بىر-بىرىگە خىرىس قىلىشىدۇ؛ 39 ئۇلارنىڭ كەيپىياتى قىزىپ كەتكەندە، مەن ئۇلارغا بىر زىيافەت تەييارلاپ قويىمەنكى، ئۇلارنى مەست قىلۇۋىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ياپراپ-ياشناپ كېتىدۇ، ـ ئاندىن مەڭگۈ ئۇيقۇغا غەرق بولۇپ، قايتىدىن ھىچ ئويغانمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 40 بوغۇزلاشقا يېتىلگەن قوزىلاردەك ۋە بىللە يېتىلەنگەن قوچقارلار ھەم تېكىلەردەك مەن ئۇلارنى بوغۇزلاشقا چۈشۈرىمەن. 41 شېشاقنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىغا قارا! پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ پەخىرىنىڭ تۇتۇلغانلىقىغا قارا! بابىلنىڭ ئەللەر ئارىسىدا ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئويىبكتى بولغانلىقىغا قارا! 42 دېڭىز بابىل ئۈستىدىن ئورلەپ كەتتى؛ ئۇ نۇرغۇنلىغان دولقۇنلار بىلەن غەرق بولدى. 43 ئۇنىڭ شەھەرلىرى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئويىبكت، قاغىجراق يەر، بىر چۆل، ھىچكىم تۇرمايدىغان زېمىن بولدى؛ ھىچقانداق ئىنسان بالىسى قايتىدىن شۇ يەرلەردىن ئۆتمەيدۇ. 44 مەن بابىلدا بەلنى جازالايمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىن يۇتۇۋالغىنىنى ياندۇرۇۋالىمەن؛ ئەللەر قايتىدىن ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشمەيدۇ؛ بەرھەق، بابىلنىڭ سېپىلى غۇلاپ كېتىدۇ. 45 ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىڭلار، ئى خەلقىم! ھەربىرىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىبىدىن ئۆز جېنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! 46 سىلەر زېمىندا ئاڭلىنىۋاتقان پىتنە-ئىغۋادىن يۈرىكىڭلارنى سۇ قىلماڭلار ۋە قورقاڭلار؛ بۇ يىل بىر پىتنە-ئىغۋا، كېلەر يىلى يەنە بىر پىتنە-ئىغۋا چىقىدۇ؛ زېمىندا زۇلۇم-زوراۋانلىق پارتلايدۇ، ھۆكۈمدارلار ھۆكۈمدارلارغا قارشى چىقىدۇ. 47 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىپ ئۇ، مەن بابىلدىكى ئويما مەبۇدلارنى جازالايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى خجالەتتىكە قالدۇرۇلىدۇ، ئۇنىڭدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۇنىڭ ئىچىدە يېقىلىدۇ؛ 48 شۇنىڭ بىلەن ئاسمان ۋە زېمىن ۋە ئۇلاردا بار بولغانلار بابىل ئۈستىدىن شادلىقتىن ياڭرايدۇ؛ چۈنكى شىمالدىن ھالاك قىلغۇچىلار ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 49 بابىل ئۆپەيلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر يېقىلغاندەك، بابىل ئىسرائىلدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۆپەيلىدىن بابىل يېقىلماي قالمايدۇ. 50 قىلىچتىن قاچقانلار، يىراق كېتىڭلار، ھايال بولماڭلار؛ چەت يەرلەردىن پەرۋەردىگارنى سېغىنىڭلار، يېرۇسالېمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 51 «بىز خجالەتتىكە قالدۇق، چۈنكى ھاقارەتتىكە تېڭىرىدۇق؛ شەرمەندىچىلىكتىن يۈزىمىز تۆكۈلدى؛ چۈنكى يات ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مۇقەددەس جايلارغا يېسىپ كىردى!». 52 شۇڭا شۇ كۈنلەر كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭدىكى ئويما مەبۇدلارنى جازالايمەن؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى يويدا يارىلىنىپ جان ھەلۋەمدا ئىڭىشىدۇ. 53 بابىل ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ يۇقىرى ئېستىكام-قورغىنى مۇستەھكەملەنگەن بولسىمۇ، لېكىن مېنىڭدىن ئۇنىڭغا ھالاك قىلغۇچىلار يېتىپ ياردىنغا بولدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 54 بابىلدىن نالە-پەريادنىڭ ئاۋازى، كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىدىن زور ھالا كەتىنىڭ ساداسى كۆتۈرۈلىدۇ. 55 چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلنى ھالاك قىلماقچى بولدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭدىن ۋاراڭ-چۇرۇگلىرىنى يوقىتىدۇ؛ سۈلارنىڭ دولقۇنلىرى ئۇ ركەشلەۋاتقان سۈلارەدەك شارقىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاۋازى شاۋقۇنلاپ كېلىدۇ. 56 چۈنكى ھالاك قىلغۇچى ئۇنىڭغا، يەنى بابىلغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پالۋانلىرى تەسىرگە چۈشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى سۇندۇرۇلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ـ قىساسلار ئالغۇچى تەڭرىدۇر؛ ئۇ يامانلىقنى ياندۇرماي قالمايدۇ. 57 ـ مەن ئۇنىڭ ئەمىرلىرى، دانىشمەنلىرى، ۋالىيلىرى، ھۆكۈمدارلىرى ۋە پالۋانلىرىنى مەست قىلىمەن؛ ئۇلار مەڭگۈ ئۇخلايدۇ ۋە قايتىدىن ھىچ ئويغانمايدۇ ـ دەيدۇ پادىشاھ، ـ نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 58 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ كەڭ سېپىللىرى يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئېگىز دەرۋازىلىرى پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتى بىھۇدە بولىدۇ، ئەل-يۇرتلارنىڭ تۆزۈلىرىنىڭ جايالىق ئەجىرى پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ بولىدۇ. 59 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان تۆتىنچى يىلى، بابىلغا بارغىنىدا ماھسىياھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى سېرايا زەدەكىياغا ھەمراھ بولۇپ بارغان (سېرايا باش غوجىدار ئىدى). يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا سۆز تاپىلىغان. 60 يەرەمىيا ئورام قەغەز ئۈگە بابىلنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى، ـ يەنى بابىل توغرىلىق يېزىۋىتىلگەن بۇ بارلىق سۆزلەرنى يازغاندى؛ 61 ۋە يەرەمىيا سېرايا ئىغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بابىلغا يېتىپ بارغاندا، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوقۇپ چىقىپ ۋە: ـ 62 «پەرۋەردىگار، سەن بۇ جاي توغرىلىق: ـ مەن ئۇنى يەكسان قىلىمەنكى، ئۇنىڭدا ھىچكىم، نە ئىنسان نە ھايۋان تۇرمايدىغان، مەڭگۈ ئۈگە بىر ۋەيرانە بولىدۇ ـ دېگەنسەن» ـ دەيسەن؛ 63 شۇنداق قىلىپ بۇ يازمىنى ئوقۇپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا تاش تېڭىپ، ئەفرات دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈرۈۋۈەت، 64 ۋە: «مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەكچى بولغان كۈلپەتلەر تۆپەيلىدىن، بابىل [شۇ تاشقا] ئوخشاشلا غەرق بولۇپ قايتىدىن تۇرالمەيدۇ؛ ئۇلار ھالدىن كېتىدۇ» ـ دەيسەن. يەرەمىيانىڭ سۆزلىرى مۇشۇ يەردە تۈگىدى.

52

زەدەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر يېشىدا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل ھۆكۈم سۈردى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 2 ئۇ [پادىشاھ] يەھوياكىمنىڭ قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىشلارنى قىلدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى. بىرنېچىدىن، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى. 4 شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى ئونىنچى ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوۋەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتە كېچىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ئۇلار ئۇنى قورشۇۋېلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. 5 شۇنداق بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 6 شۇ يىلى تۆتىنچى ئايىنىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھىچ ئاش-ئوزۇق قالمىغاندى. 7 شەھەر سېپىلى بۆسۈلدى؛ بارلىق جەڭگۈار لەشكەرلەر قاچىماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكۈۋېتىشتى. ئۇلار پادىشاھ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشتى (كالدىيەلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئارابا» تۈزلە گۈلىكى»نى ۋىلاپ قېچىشتى. 8 لېكىن كالدىيەلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلە گۈلىكىدە زەدەكىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەندى. 9 ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، خامات زېمىندىكى رىبلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ [شۇ يەردە] ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 10 بابىل پادىشاھى زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئۇ يەھۇدانىڭ بارلىق ئەمىرلىرىنىمۇ رىبلاھ شەھىرىدە قەتل قىلدى؛ 11 ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ۋېۋۇەتتى؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇلگۈچە زىندانغا قامىپ قويدى. 12 بەشىنچى ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوۋەدنەسارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 13 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلە رگە ئۇ ئوت ۋېۋۇپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 ۋە پاسىبان بېگى يېتە كېچىلىكدىكى كالدىيەلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلىنى ئوروۇۋەتتى. 15 پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان زېمىندىكى ئەڭ نامراتلار كىشىلەردىن بىر قىسمىنى، شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 16 لېكىن پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. 17 كالدىيەلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۈۋرۈكنى، داس تەگلىكلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 18 ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۈرجەك-بەلگۈرجەكلەر، لاخشىگىرلار، قاچىلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ 19 داسلار، خۇشۇيدانلار، قاچىلار، كۈلدانلار، چىراغدانلار، پىيالىلەر ۋە جام-قەدەھلەرنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسىبان بېگى ئېلىپ كەتتى. 20 سۈلەيمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۈۋرۈك ۋە «دېڭىز»، شۇنداقلا ئۇنىڭ تەگلىكلىرى بولغان ئون ئىككى بۇقىنى ئۇ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى تۇچىەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. 21 ئىككى تۈۋرۈك بولسا، ھەربىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئايلانمىسى ئون ئىككى

گەز كچلەتتى؛ ھەربىرىنڭ ئىچى كاۋاك بولۇپ، مىسنىڭ قېلىنلىقى تۆت بارماق ئىدى. 22
تۆۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى يېشى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى بەش گەز ئىدى؛ تۈنۈك پۈتۈن
ئايلانمىسى تور شەكلىدە ھەم ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەنىدى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛
ئىككىنچى تۆۋرۈكنىڭ بېشىنىڭ ئوخشاش بولۇپ، ئۆمۈز ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەنىدى. 23
ھەربىر تۆۋرۈكنىڭ بېشىنىڭ يانلىرىدا توقسان ئالتە ئانار نۇسخىسى بار ئىدى؛ توردا جەمئىي
بولۇپ يۈز ئانار نۇسخىسى بار ئىدى. 24 پاسىبان بېگى ئىبۇزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا،
ئورۇنباسار كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىكاقارىنمۇ ئەسىرگە ئالدى. 25
ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۋات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئوردا
مەسلىھەتچىلىرىدىن يەتتىنى، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنە قوشۇننىڭ
سەردارىنىڭ كاتىبىنى ۋە شەھەردىن ئالتمىش نەپەر يەرلىك كىشىنى تۇتتى. 26 پاسىبان بېگى
ئىبۇزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ريبلاھغا ئېلىپ باردى. 27 بابىل پادىشاھى
خامات زېمىنىدىكى ريبلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ تۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا
تۈز زېمىنىدىن سۈرگۈن قىلىندى. 28 ئىبىوقادنەسار سۈرگۈن قىلغان كىشىلەرنىڭ سانى
مۇنداق ئىدى: ـ يەتتىنچى يىلى ئۈچ مىڭ يىگىرمە ئۈچ يەھۇدىي؛ 29 ئىبىوقادنەسارنىڭ ئون
سەككىزىنچى يىلى ئۇ يېرۇسالېمدىن سەككىز يۈز ئوتتۇز ئىككى كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ 30
ئىبىوقادنەسارنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى پاسىبان بېگى ئىبۇزار-ئادان يەھۇدىيلاردىن يەتتە يۈز
قىرىق بەش كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ جەمئىي بولۇپ سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ سانى
تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 31 شۇنداق بولىدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن
سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى شۇ
ئىش يۈز بەردى: ئەۋىل-مېرودىاق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى
يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىندانىدىن چىقاردى؛ 32 ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز
قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى بابىلدا ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن
يۇقىرى قىلدى؛ 33 شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىندانىدىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ
قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى.
34 ئۇنىڭ نېسىۋىسى بولسا، بابىل پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ
ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇ ئۇنىڭغا تاكى ئالەمدىن ئوتكىچە ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى
مۇيەسسەر قىلىنغان.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1 (ئالەف) ئاھ! ئىلگىرى ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر، ھازىر ئۇنچە يىگانە
ئولتۇرىدۇ! ئەللەر ئارىسىدا كاتتا بولغۇچى، ھازىر تۇل خوتۇنغا ئوخشايدۇ! تۆلكىلەر تۈستىدىن
ھۆكۈم سۈ رگەن مەلىكە، ھاشارغا تۇتۇلدى! **2** (بەت) ئۇ كىچىچە ئاچچىق يىغا كۆتۈرمە كتە؛
مە ڭزىدە كۆز ياشلىرى تارامىلماقتا؛ ئاشنىلىرى ئارىسىدىن، ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىدىغان
ھىچبىرى يوقتۇر؛ بارلىق دوستلىرى ئۇنىڭغا سانتۇنلۇق قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا دۈشمەن
بولۇپ كەتتى. **3** (گىمەل) يەھۇدا جەبر-جاپا ھەم ئېغىر قۇللۇق ئاستىدا، سۈ رگۈنلۈككە
چىقتى؛ ئۇ ئەللەر ئارىسىدا مۇساپىر بولدى، ھىچ ئارام تاپمايدۇ؛ ئۇنى قوغلىغۇچىلارنىڭ
ھەممىسى، ئۇنىڭغا يېتىشۈپلىپ، ئۇنى تار يولدا قىستايدۇ؛ **4** (دالەت) ھىچكىم ھېيتلارغا
كەلمىگەنلىكى ئۈچۈندىن، زىئۇنغا باردىغان يوللار ماتەم تۇتماقتا. بارلىق قوۋۇقلىرى چۈلدەرەپ
قالدى، كاھىنلىرى ئاھ-زار كۆتۈرمە كتە، قىزلىرى دەرد-ئەلەم ئىچىدىدۇر؛ تۇرزى بولسا،
قاتتىق ئازابلانماقتا. **5** (خې) كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا خوجايىن بولدى، دۈشمەنلىرى روناق
تاپماقتا؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆپلىگەن ئاسىيلىقلىرى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇنى جەبر-
جاپاغا قويدى. ئۇنىڭ بالىلىرى كەملەسكە كەتتى، كۈشەندىسىگە ئەسىر بولۇپ سۈ رگۈن
بولدى. **6** (ۋاۋ) بارلىق ھۆرمەت-شۆھرىتى زىئوننىڭ قىزىدىن كەتتى؛ ئەمىرلىرى يايلاقنى
تاپالمىغان كىيىكلەردەك بولدى؛ ئۇلارنىڭ ئوۋچىدىن ئۆزنى قاچۇرغۇدەك ھىچ دەرمانى
قالمىدى. **7** (زائىن) خارلانغان، سە رگەردان بولغان كۈنلىرىدە، خەلقى كۈشەندىسىنىڭ
قولىغا چۈشكەن، ھىچكىم ياردەم قولىنى سوزمىغان چاغدا، يېرۇسالىم قەدىمدە ئۆزىگە
تەۋە بولغانلىرىنى، قىممەتلىك بايلىقلىرىنى يادىغا كەلتۈرمە كتە؛ كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا
مەسخىرىلىك قارايتتى؛ كۈشەندىلىرى ئۇنىڭ نابۇت بولغانلىقىنى مەسخىرە قىلىشتى. **8** (خەت)
يېرۇسالىم ئەشەددىي ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھارام بولدى؛ ئۇنىڭ
يالىڭاچلىقىنى كۆ رگەچكە، ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلەر ھازىر ئۇنى كەمسىتىدۇ؛ ۋېياتنا، ئۇھ
تارتقىنىچە ئۆ كەينىگە بۇرۇلدى. **9** (تەت) ئۇنىڭ ئۆز ھەيزىلىرى ئېتە كلىرىنى بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ
ئاقىۋىتىنى ھىچ ئويلىمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ يېقىلىشى ئاجايىب بولدى؛ ئۇنىڭغا تەسەللى بە رگۈچى
يوقتۇر؛ ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، خارلانغىنىمغا قارا!! چۈنكى دۈشمەن [ھالىمدىن] ماختىنىپ
كەتتى!» **10** (يود) كۈشەندىسى قولىنى ئۇنىڭ قىممەتلىك نەرسىلىرى ئۈستىگە سوزدى؛
ئۇزىنىڭ مۇقەددەس جايىغا ئەللەرنىڭ بىسىپ كە رگەنلىكىنى كۆردى؛ سەن ئەسلى
ئۇلارنى ئىبادەت جامائىتىگە «كىرىشكە بولمايدۇ» دەپ مەنئى قىلغانغۇ! **11** (كاف)
بىر چىشلەم نان ئىزدەپ، ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇھ تارتماقتا؛ جىنىنى ساقلاپ
قېلىش ئۈچۈنلا، ئۇلار قىممەتلىك نەرسىلىرىنى ئاشلىققا تېگىشتى. «ئاھ پەرۋەردىگار،
قارا! مەن ئەرزىمەس سانالدىم. **12** (لامەد) ئەي ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن
ھىچ ئىش ئەمەسمۇ؟ قاراپ باق، مېنىڭ دەرد-ئەلىمىمدەك باشقا دەرد-ئەلەم بارمىدۇ؟
پەرۋەردىگار ئوتلۇق غەزىپىنى چۈشۈ رگەن كۈندە، ئۇنى مېنىڭ ئۈستۈمگە يۈكلىدى.
13 (مەم) ئۇ يۇقىرىدىن ئوت ياغدۇردى، ئوت سۆ ڭەك كلىرىمدىن ئوتۇپ كوپىدۇردى.
ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدى. ئۇ پۇتلىرىم ئۈچۈن تور-تۇزاقنى ۋېيۇپ قويدى،
مېنى كەينىمگە يانداۋردى، ئۇ مېنى نابۇت قىلدى، كۈن بويى ئۇ مېنى زەئىپلەشتۈردى.
14 (نۇن) ئاسىيلىقلىرىم ۋېيۇنتۇرۇق بولۇپ بوينۇمغا باغلاندى؛ قوللىرى تانىنى چىڭ
چىگىپ چەمبەرچاس قىلىۋەتتى؛ ئاسىيلىقلىرىم بوينۇمغا ئارتىلدى؛ ئۇ دەرماننى مەندىن
كەتكۈزدى؛ ۋەب مېنى مەن قارشىلىق كۆرسىتەلمەيدىغانلارنىڭ قوللىرىغا ئاپتۇردى.
15 (سامەق) ۋەب بارلىق باتۇرلىرىمنى ئوتتۇرۇمدىلا يە رگە ئۇرۇۋەتتى؛ ئۇ مېنىڭ خىل
يىگىتلىرىمنى ئېزىشكە، ئۈستۈمدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا كېڭەش چاقىردى. ۋەب گويا ئۈزۈم
كۆچىكىدىكى ئۈزۈملەرنى چەيلىگەندەك، يەھۇدانىڭ پاك قىزىنى چەيلىۋەتتى. **16** (ئايىن)
مۇشۇلار ئۈچەيلىدىن تارىلاپ يىغلىماقتىمەن؛ مېنىڭ كۆزلىرىم، مېنىڭ كۆزلىرىمدىن سۇ
ئېقىۋاتىدۇ؛ ماگا تەسەللى بە رگۈچى، جىنىمنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى مەندىن يىراقتۇر؛
بالىلىرىمنىڭ كۆڭۈل سۈنۈقتۇر، چۈنكى دۈشمەن غەلبە قىلدى. **17** (پې) زىئون قولىنى
سوزماقتا، لېكىن ئۇنىڭغا تەسەللى بە رگۈچى يوق؛ پەرۋەردىگار ياقۇپ توغرۇلۇق پەرمان
چۈشۈردى ـ قوشنىلىرى ئۇنىڭ كۈشەندىلىرى بولسۇن! يېرۇسالىم ئۇلار ئارىسىدا نىجىس
نەرسە دەپ قارالدى. **18** (تساده) پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭ
ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىم! ئەي، بارلىق خەلقلەر، ئاڭلاڭلار! دەردلىرىمگە قارا ئاڭلار! پاك
قىزلىرىم، ياش يىگىتلىرىم سۈ رگۈن بولدى! **19** (كوف) ئاشنىلىرىمنى چاقىردىم، لېكىن
ئۇلار مېنى ئالدىغانىدى؛ جان ساقلىغۇدەك ئوزۇق-تۈلۈك ئىزدەپ يۈرۈپ، كاھىنلىرىم ھەم
ئاقساقاللىرىم شەھەردە نەپەسىتىن قالدى. **20** (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى
ئازار چىكىۋاتىمەن! ھەددىدىن زىيادە ئاسىيلىق قىلغىنىم ئۆپەيلىدىن، ئىچ-باغرىم قېينىلىۋاتىدۇ،
يۈرىكىم ئۇرتىلىپ كەتتى. سىرتتا قىلىچ [ئانىسىنى بالىسىدىن] جۇدا قىلدى، ۋەيلىرىمدە بولسا
تۆلۈم-ۋابا ھۆكۈم سۈرمە كتە! **21** (شىين) [خەقلەر] ئاھ-زارلىرىمنى ئاڭلىدى، لېكىن
تەسەللى بە رگۈچىم يوقتۇر؛ دۈشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى كۆلپىتىمدىن خەۋەردار بولۇپ، بۇ
قىلغىنىڭىز خۇشال بولدى، سەن جاكارلىغان كۈنىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈ رگەيسەن، شۇ
چاغدا ئۇلارنىڭ ھالى مېنىڭكىدەك بولىدۇ. **22** (تاۋ) ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى كۆز
ئالدىڭغا كەلتۈ رگەيسەن، بارلىق ئاسىيلىقلىرىم ئۈچۈن مېنى قانداق قىلغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ
شۇنداق قىلغايسەن؛ چۈنكى ئاھ-زارلىرىم نۇرغۇنىدۇر، قەلبىم ئازابتىن زەئىپلىشىپ كەتتى!

2 (ئالەف) ۋەب غەزەپ بۇلۇتى بىلەن زىئون قىزىنى شۇنداق قاپلىدى! ئۇ ئىسرائىلنىڭ
شەرەپ-جۇلاسىنى ئاسماندىن يە رگە چۈرۈۋەتتى، غەزىپى چۈشكەن كۈندە ئۆز تەختىپەرىنى
ھىچ ئېسىدە قالدۇرمىدى. **2** (بەت) ۋەب ياقۇپنىڭ بارلىق ئۇرالغۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى، ھىچ
ئايىمىدى؛ ئۇ قەھرى بىلەن يەھۇدانىڭ قىزنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى غۇلاتتى؛ ئۇ
پادىشاھلىقنى ئەمىرلىرى بىلەن نومۇسقا قويۇپ، يە ر بىلەن يە كسان قىلىۋەتتى. **3** (گىمەل)
ئۇ قاتتىق غەزەپتە ئىسرائىلنىڭ ھەممە مۈڭگۈزلىرىنى كېسىۋەتتى، دۈشمەننى توسۇغان ئوڭ
قولىنى ئۇنىڭ ئالدىدىن تارتىۋالدى؛ لاۋۇلداپ كويگەن ئوت ئەترابىنى يەپ كەتكۈچى
ئوتىنەك؛ ئۇ ياقۇپنى كويدۇرۇۋەتتى. **4** (دالەت) دۈشمەندەك ئۇ ئوقياسىنى كەردى؛
ئۇنىڭ ئوڭ قولى ئېتىشقا تەييارلانغانىدى؛ كۆزىگە ئىسسىق كۆرۈنگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى
كۈشەندىسى كەبى قىردى؛ زىئون قىزىنىڭ چېدىرى ئىچىدە، قەھرىنى ئوتىنەك ياغدۇردى؛
5 (خې) ۋەب دۈشمەندەك بولدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى يۇتۇۋەتتى، ئوردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى
يۇتۇۋەتتى، ئۇنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنى يوقاتتى، يەھۇدانىڭ قىزىدا ماتەم ۋە يغا-زارلارنى
كۆپەيتتى. **6** (ۋاۋ) ئۇ ئۇنىڭ كەيسىنى باغچىنى پاچاقلاتقاندەك پاچاقلاتتى، ئۇ ئىبادەت
سورۇنلىرىنى يوقىتىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار زىئوندا ھېيت-بايرامىلار ھەم شاباتلارنى [خەلقىنىڭ]
ئېسىدىن چىقىرىۋەتتى، غەزەپ ئوتى بىلەن پادىشاھ ھەم كاھىننى چەتكە قېقىۋەتتى. **7**
(زائىن) ۋەب قۇربانگاھىنى تاشلىۋەتتى، مۇقەددەس جايىدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇ زىئوندىكى
ئوردىلىرىنىڭ سېپىللىرىنى دۈشمەننىڭ قولىغا تاپشۇردى، ھەتتا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدە،
ئۇلار ھېيت-ئايەم كۈندىكىدەك تەنتەنە قىلىشتى! **8** (خەت) پەرۋەردىگار زىئون قىزىنىڭ
سېپىلىنى چېقىۋېتىشنى قارار قىلغان؛ ئۇ ئۇنىڭغا [ھالاك] تۈچىمە تانىسىنى تارتىپ قويغان؛
ئۇ قولىنى چېقىشتىن ھىچ ئۆزمىدى؛ ئۇ ھەم ئىستىھكاملارنى ھەم سېپىلنى زارلاتتى؛
ئىككىسى تەڭ ھالسىراپ قايغۇرماقتا. **9** (تەت) ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى يە ر تېگىگە غەرق
بولۇپ كەتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ تومۇر-تاقاقلىرىنى پارە-پارە قىلىۋەتتى. پادىشاھى ھەم ئەمىرلىرى
ئەللەر ئارىسىغا پالاندى؛ تەۋراتتىكى تەربىيە-يولىيورۇق يوقاپ كەتتى، پەيغەمبەرلىرى
پەرۋەردىگاردىن ۋەھيي-كۆرۈنۈشلەرنى ئىزدەپ تاپالمايدۇ. **10** (يود) زىئون قىزىنىڭ
ئاقساقاللىرى، يەردە زۇۋانى سۈرمەي ئولتۇرماقتا؛ ئۇلار باشلىرىغا توپا-چاڭ چېچىشتى؛ ئۇلار
بىلىگە بۇز يۇگۈزىلىشتى، يېرۇسالىمنىڭ پاك قىزلىرىنىڭ باشلىرى يە رگە كىرىپ كەتكۈدەك
بولدى. **11** (كاف) مېنىڭ كۆزلىرىم تارامىلىنىپ ياشلىرىمدىن ھالدىن كەتتى؛ ئىچى-باغرىلىرىم
زەردابقا تولدى، جىگىرىم يە ر يۈزىگە تۆكۈلۈپ پارە-پارە بولدى، چۈنكى خەلقىمنىڭ
قىزى نابۇت قىلىندى، چۈنكى شەھەر كوچىلىرىدا نارسىدىلەر ھەم بوۋاقلار ھوشسىز
ياتماقتا. **12** (لامەد) ئۇلار شەھەر كوچىلىرىدا يارىلانغانلاردەك ھالدىن كەتكەندە،
ئانىلىرىنىڭ قۇچىقىدا يېتىپ جان تالاشقاندا، ئانىلىرىغا: «بېمەك-ئىچمەك نەدە؟» دەپ
يالۇۋۇرۇشماقتا. **13** (مەم) مەن دەردىگە گۇۋاھچى بولۇپ، سېنى ئېمىگە ئوخشىتارمەن؟
سېنى ئېمىگە سېلىشتۇرارمەن، ئى يېرۇسالىم قىزى؟ ساگا تەسەللى بېرىشتە، ئىمنى ساگا تەڭ
قىلارمەن، ئى زىئوننىڭ پاك قىزى؟ چۈنكى سېنىڭ ياراڭ دېڭىزدەك چە كسىزدۇر؛ كىم
سېنى ساقايتالىسۇن؟ **14** (نۇن) پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ سەن ئۈچۈن كۆ رگەنلىرى بىمەنىلىك

ھەم ئەخمەقلىقتۇر؛ تۇلار سېنىڭ قەبھىلىكىڭنى ھېچ ئاشكارە قىلمىدى، شۇنداق قىلىپ تۇلار سۈرگۈن بولۇشۇڭنىڭ ئالدىنى ئالمىدى. ئە كىسچە تۇلارنىڭ سەن تۇچۇن كۆز رگەنلىرى يالغان بېشارەتلەر ھەم ئېزىتقۇلۇقلاردۇر. 15 (سامەق) يىنىكدىن تۇتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ چاۋاكلىشىدۇ؛ تۇلار تۇشقىرتىپ يېرۇسالېمنىڭ قىزىغا باش چايقاشماقتا: ـ «گۇزەللىكنىڭ جەۋھىرى، پۇتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكى» دەپ ئاتالغان شەھەر مۇشۇمىدۇ؟» 16 (پې) بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ساڭا قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلماقتا]، تۇش-تۇش قىلىشىپ، چىشلىرىنى غۇچۇرلاتماقتا؛ تۇلار: «بىز تۇنى يۇتۇۋالدۇق! بۇ بەرھەق بىز كۈتكەن كۈندۇر! بىز بۇنى تۇز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولدۇق!» ـ دېمە كتە. 17 (ئايىن) پەرۋەردىگار تۇز نىيەتلىرىنى ئىشقا ئاشۇردى؛ قەدىمدىن تارتىپ تۇزىنىڭ بېكىتكەن سۈزىنگە ئەمەل قىلدى، تۇ ھېچ رەھىم قىلماي غۇلاتتى؛ تۇ دۇشمەننى تۇستۈڭدىن شادلاندۇردى، كۈشەندىلىرىڭنىڭ مۇڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۇردى. 18 (تەسادە) تۇلارنىڭ كۆڭگى رەببۇنا ندا قىلماقتا! ئى زىئون قىزىنىڭ سېپىلى! ياشلىرىڭ دەريادەك كېچە-كۈندۈز ئاقسۇن! تۇز ئۆڭگە ئارام بەرمە، ياش تاڭچىلىرىڭ تارىلماستىن ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۇن كېچىدە ئورۇ ئۆڭدىن تۇر، كەچتە جېسىمك باشلىنىشى بىلەن ندا قىل! كۆڭۈڭنى رەببۇنىڭ ئالدىغا سۈدەك تۆك؛ نارسىدىلىرىڭنىڭ ھاياتى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى كۆتۈرۈ! تۇلار بارلىق كوچىلىرىڭ دوقۇشىدا قەھەتچىلىكتىن ھالدىن كەتمە كتە. 20 (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، ئۇيلاپ باققانلىرىمنى، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىپ باققان؟! ئاياللار ئۆز مېۋىلىرى ـ ئە ركە بوۋاقلىرىنى يېيىشكە بولامدۇ؟ كاھىن ھەم پەيغەمبەرنى رەببۇنىڭ مۇقەددەس جايىدا ئۆلتۈرۈشكە بولامدۇ؟! 21 (شىين) ياشلار ھەم قېرىلار كوچىلاردا يېتىشماقتا؛ پاك قىزلىرىم ۋە ياش يىگىتلىرىم قىلىچلىنىپ يېقىلدى؛ تۇلارنى غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە قىردىڭسەن، تۇلارنى ھېچ ئايمامي سويدۇڭسەن. 22 (تاۋ) سەن ھېيت-بايرام كۈنىدە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى تەرەپ-تەرەپلەردىن بىسىشقا ۋەھىملەرنى چاقىردىڭ؛ پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ كۈنىدە قاچقانلار ياكى تىرىك قالغانلار يوق ئىدى؛ تۇزۇم ئە ركىلىتىپ چوڭ قىلغانلارنى دۇشمىنم بەپ كەتتى.

3

(ئالەف) مەن ئۇنىڭ غەزەپ تايىقىنى يەپ جەبىر-زۇلۇم كۆ رگەن ئادەمدۇرمەن. 2 مېنى ئۇ ھەيدىۋەتتى، نۇرغا ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇققا ماڭدۇردى؛ 3 بەرھەق، ئۇ كۈن ۋېنى قولىنى ماڭا قايتا-قايتا ھۇجۇم قىلدۇردى؛ 4 (بەت) ئەتلىرىمنى ۋە تېرىلىرىمنى قاقشال قىلۋەتتى، سۆ ڭەكلىرىمنى سۇندۇرۇۋەتتى. 5 ئۇ ماڭا مۇھاسىرە قۇردى، ئۇت سۈيى ۋە جاپا بىلەن مېنى قاپسۇالدى. 6 ئۇ مېنى ئولگىلى ئۆزۈن بولغانلاردەك قاپقاراڭغۇ جايلاردا ئۆرۈشقا مەجبۇر قىلدى. 7 (گىمەل) ئۇ مېنى چىقالمايدىغان قىلىپ چىتلاپ قورشۇالدى؛ زەنجىرىمنى ئېغىر قىلدى. 8 مەن ۋارقىراپ ندا قىلسامۇ، ئۇ دۇئايىمنى ھېچ ئىشتىمىدى. 9 ئۇ يولىرىمنى جىپسلاشقان تاش تام بىلەن توسۇۋالدى، چىغىر يولىرىمنى ئە گرى-توقاي قىلۋەتتى. 10 (دالەت) ئۇ ماڭا پايلاپ ياتقان ئېيىقتەك، پىستىرمىدا ياتقان شىرىدە كتۇر. 11 مېنى يولىرىمدىن بۇراپ تېتىما-تىتما قىلدى؛ مېنى ۋەيران قىلدى. 12 ئۇ ئوقياسىنى كېرىپ، مېنى ئوقىنىڭ قارىسى قىلدى. 13 (خې) ئوقدىنىدىكى ئوقلارنى بۆرە كلىرىگە سانجىتىۋەزدى. 14 مەن ئۆز خەلقىمگە رەسۋا ئوييىكتى، كۈن ۋېنى ئۇلارنىڭ مەسخىرە ناخشىسىنىڭ نىشانى بولدۇم. 15 ئۇ ماڭا زەردابنى ۋېرىغۇچە يۇتقۇزۇپ، كەكرە سۈيىنى ۋېرىغۇچە ئىچكۈزدى. 16 (ژاۋ) ئۇ چىشلىرىمنى شىغىل تاشلار بىلەن چېقىۋەتتى، مېنى كۈلىلەردە ئۆڭگۈلدۇردى؛ 17 جىنىم تىنچ-خاتىرجەملىكتىن يىراقلاشتۇرۇلدى؛ ئارامبەخشىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئۇنۇتۇپ كەتتىم. 18 مەن: «دەرمانىم قالمىدى، پەرۋەردىگاردىن ئۈمىدىم قالمىدى» ـ دېدىم. 19 (زائىن) مېنىڭ خار قىلىنغانلىرىمنى، سە رگەدان بولغانلىرىمنى، ئەمەن ۋە ئۆت سۈيىنى [يەپ-ئىچكىنىمنى] ئېسىڭگە كەلتۈر رگەيسەن! 20 جىنىم بۇلارنى ھەردائىم ئەسلەۋاتىدۇ، يە رگە كىرىپ كەتكۈدەك بولماقتا. 21 لېكىن شۇنى كۆڭۈلۈمگە كەلتۈرۈپ ئەسلەيمەنكى، شۇنىڭ بىلەن ئۈمىد قايتىدىن يانىدۇ، ـ 22 (خەت) مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇ زەھرەمىس مېھرىبانلىقلىرى! شۇڭا بىز ۋەيران ئۇ ئۆڭمىدۇق، چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرىنىڭ ئايىغى يوقتۇر، 23 تۇلار ھەر سەھەردە يېڭىلىنىدۇ؛ سېنىڭ ھەقىقەت-سادىقلىقىڭ تولىمۇ مولدۇر! 24 ئۆز-ئۆزۈمگە: «پەرۋەردىگار مېنىڭ نېسىۋەمدۇر، شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايمەن» ـ دەيمەن. 25 (تەت) پەرۋەردىگار ئۆزىنى كۈتكەنلە رگە، ئۆزىنى ئىزدىگەن جان ئىگىسىگە مېھرىباندۇر؛ 26 پەرۋەردىگارنىڭ نىجاتىنى كۈتۈش، ئۇنى سۈكۈت ئىچىدە كۈتۈش ياخشىدۇر. 27 ئادەمنىڭ ياش ۋاقتىدا ۋېيۇنتۇرۇقنى كۆتۈرۈشى ياخشىدۇر. 28 (يود) ئۇ يېگانە بولۇپ سۈكۈت قىلىپ ئولتۇرسۇن؛ چۈنكى رەب بۇنى ئۇنىڭغا يۈكلىدى. 29 يۈزىنى توپا-ئېرىققا تەگكۈزسۇن، ـ ئېھتىمال، ئۈمىد بولۇپ قالار؟ 30 ئە كۈنى ئۇرغۇچىغا ئۇنۇپ بەرسۇن؛ تىل-ئاھانەتلەرنى ۋېرىغۇچە ئىشتىسۇن! 31 (كاف) چۈنكى رەب ئەبەدىل-ئەبەد ئىنسانىدىن ۋاز كەچمەيدۇ؛ 32 ئازار ياۋ رگەن بولسىمۇ، ئۇ زەھرەمىس مېھرىبانلىقلىرىنىڭ مولۇقى بىلەن ئېچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 33 چۈنكى ئۇ ئىنسان بالىلىرىنى خار قىلىشنى ياكى ئازابلاشنى خالىغان ئەمەستۇر. 34 (لامەد) يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئاياغ ئاستىدا يانچىشقا، 35 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئالدىدا ئادەمنى ئۇز ھەققىدىن مەھرۇم قىلىشقا، 36 ئىنسانغا ئۇز دەۋاسىدا ئۇۋۇل قىلىشقا، ـ رەب بۇلارنىڭ ھەممىسگە گۇۋاھچى ئەمەسمۇ؟ 37 (مەم) رەب ئۇنى ۋېيرۇمغان بولسا، كىم دېگىنىنى ئەمەلگە ئاشۇرالىسۇن؟ 38 كۆپلەتلەر بولسۇن، بەختسىزلىكلەر بولسۇن، ھەممىسى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن ئەمەسمۇ؟ 39 ئەمدى تىرىك بىر ئىنسان نېمە دەپ ئاغرىنىدۇ، ئادەم بالىسى گۇناھلىرىنىڭ جازاسىدىن نېمە دەپ ۋايسايدۇ؟ 40 (نۇن) يوللىرىمىزنى تەكشۈرۈپ سىناپ بېلەيلى، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا يەنە قايتايلى؛ 41 قوللىرىمىزنى كۆتۈلمىز بىلەن بىللە ئەرشتىكى تەڭرىگە كۆتۈرەيلى! 42 بىز ئىتائەتسىزلىك قىلىپ سەندىن يۈز ئۆرىدۇق؛ سەن كەچۈرۈم قىلمىدىڭ. 43 (سامەق) سەن ئۆز ئۇنىڭى غەزەپ بىلەن قاپلاپ، بىزنى قوغلىدىڭ؛ سەن ئۆلتۈردۈڭ، ھېچ رەھىم قىلمىدىڭ. 44 سەن ئۆز ئۇنىڭى بۇلۇت بىلەن قاپلىغانسەنكى، دۇئا-تىلاۋەت ئۇنىڭدىن ھېچ ئۆتەلمەس. 45 سەن بىزنى خەلقلەر ئارىسىدا داشقال ۋە نىجاسەت قىلدىڭ. 46 (پې) بارلىق دۇشمەنلىرىمىز بەرگە قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلدى]؛ 47 ئۇستىمىزگە چۈشتى ئالاقزادىلىك ۋە ئورا-تۇزاق، ۋەيرانچىلىق ھەم ھالاكەت. 48 خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت بولغىنى ئۈچۈن، كۆزۈمدىن ياشلار ئۆستەڭ بولۇپ ئاقماقتا. 49 (ئايىن) كۆزۈم ياشلارنى ئۆزۈلمەي ئۆكۈزۈتىدۇ، ئۇلار ھېچ توختىمايدۇ، 50 تاكى پەرۋەردىگار ئاسمانلاردىن تۆۋەنگە نەزەر سېلىپ [ھالىمىزغا] قارىغۇچە. 51 مېنىڭ كۆزۈم روھىمغا ئازاب يەتكۈزمەكتە، شەھىرىمنىڭ بارلىق قىزلىرىنىڭ ھالى ئۈچەيلدىن. 52 (تەسادە) ماڭا سەۋەبسىز دۇشمەن بولغانلار، مېنى قۇشتەك ھەدەپ ئۇۋلاپ كەلدى. 53 ئۇلار ئورىدا جىنىمنى ئۆزەمگە كېچى بولۇپ، ئۇستۈمگە تاشنى چۈرىدى. 54 سۈلار بېشىمدىن تېشىپ ئاقتى؛ مەن: «ئۈزۈپ تاشلاندىم!» ـ دېدىم. 55 (كوف) ھاكىنىڭ تۈۋلىرىدىن نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ 56 سەن ئاۋازىمنى ئاڭلىدىڭ؛ قۇتۇلدۇرۇشقا ندايىمغا قۇلىقىڭنى ۋېيۇرۇۋالمىغىن! 57 ساڭا ندا قىلغان كۈنىدە ماڭا يېقىن كەلدىڭ، «قورقما» ـ دېدىڭ. 58 (رەش) ئى رەب، جىنىمنىڭ دەۋاسىنى ئۇزۇڭ سوردىڭ، سەن ماڭا ھەجەمەت بولۇپ ھاياتىمنى قۇتقۇزدۇڭ. 59 ئى پەرۋەردىگار، ماڭا بولغان ئۇۋاللىقنى كۆرىدۇ ئۇكسەن، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ 60 سەن ئۇلارنىڭ ماڭا قىلغان بارلىق ئاھانەتلىرىنى، بارلىق قەستلىرىنى كۆرىدۇ ئۇكسەن. 61 (شىين) ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئاھانەتلىرىنى، مېنى بارلىق قەستلىگەنلىرىنى ئاڭلىدىڭسەن، 62 ماڭا قارشى ئۇرغانلارنىڭ شۇئرلاشلىرىنى، ئۇلارنىڭ كۈن ۋېنى كەينىمدىن كۈسۈر-كۈسۈر قىلىشقانلىرىنى ئاڭلىدىڭسەن. 63 ئولتۇرغانلىرىدا، تۇرغانلىرىدا ئۇلارغا قارىغايسەن! مەن ئۇلارنىڭ [مەسخىرە] ناخشىسى بولدۇم. 64 (تاۋ) ئۇلارنىڭ قوللىرى قىلغانلىرى ۋېيچە، ئى پەرۋەردىگار، بېشىغا جازا يانىدۇرغايسەن؛ 65 ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى كاج قىلغايسەن! بۇ سېنىڭ ئۇلارغا چۈشىدىغان لەنىتىڭ بولدۇ! 66 غەزەپ بىلەن ئۇلارنى قوغلىغايسەن، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرى ئاستىدىن يوقاتقايسەن!

4

(ئالەف) ئاھ! ئالتۇن شۇنچە جۇلاسىز بولۇپ كەتتى! ساپ ئالتۇن شۇنچە تۇتۇق بولۇپ كەتتى! مۇقەددەس ئۈيدىكى تاشلار ھەربىر كوچىنىڭ بېشىغا تۆكۈلۈپ چېچىلدى! 2 (بەت) زىئونىڭ ئۇغۇللىرى شۇنچە قىممەتلىك، ساپ ئالتۇنغا تېگىشكىسىز ئىدى، ھازىر ساپال كوزىلاردەك، ساپالچىنىڭ قولى ياسىغانلىرىچىلىكىمۇ [قىممىتى يوق] دەپ قارىلۇاتىدۇ! 3 (گىمەل) ھەتتا چىلبۇرىلەر ئەمچىكىنى تۇتۇپ بېرىپ بالىرىنى ئېمىتىدۇ؛ لېكىن مېنىڭ خەلقىم چۆلدىكى تۇگىمۇشلارغا ئوخشاش رەھىمسىز بولدى. 4 (دالەت) بوۋاقنىڭ تىلى تۇسىسۇزلۇقتىن تاكىلىيغا چاپلىشۇاتىدۇ؛ كىچىك بالىلار نان تىلەمە كتە، ھېچكىم ئۇلارغا

ئوشتۇپ بەرمەيۋاتىدۇ. **5** (خې) نازۇنبەتلەرنى يەپ كۆنگىنلەر كوچىلاردا سارغىيىپ يۈرىدۇ، سۈسۈن كىيىم كىيدۈرۈلۈپ چوڭ قىلىنغانلار تېزە كلىكنى قۇچاقلاپ يېتىۋاتىدۇ. **6** (ۋاۋ) خەلقىمنىڭ قازنىڭ قەبىلىكىگە چۈشكەن جازا سودومنىڭ گۇناھىنىڭ جازاسىدىن ئېغىردۇر، چۈنكى سودوم بىراقلا تۇرۇۋۇپتىلىگەندى، ھېچ ئادەمنىڭ قولى ئۇنى قىينىمىغاندى. **7** (زائىن) خەلقىمنىڭ «نازارىي»لىرى بولسا قاردىن ساپ، سۈتتىن ئاق، تېنى قىزىل ياقۇتلاردىن پارقىراق ئىدى، تەق-تۇرقى كۆك ياقۇتتەك ئىدى. **8** (خەت) ھازىر چىرايلىرى قۇرۇمدىن قارا، كوچىلاردا كىشىلەر تونىيالمىغۇدەك بولۇپ قالدى، بىر تېرە-بىر تۈستىخان بولۇپ قالدى، ئۇ قاققاللىشىپ ياغاچتەك بولۇپ كەتتى. **9** (تەت) قىلىچتا ئۆلتۈرۈلگەنلەر قەھەتچىلىكتە ئۆلگەنلەردىن بەختلىكتۇر، چۈنكى ئۇلار قاققىل بولۇپ كەتمە كتە، ئېرىقىنىڭ مېۋىلىرى بولمىغاچقا يېقىتلىماقتا. **10** (يود) باغرى يۇمشاق ئاياللار ئۆز قولىلىرى بىلەن باللىرىنى قاينىتىپ پىشۇردى؛ خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىنغىنىدا باللار ئۇلارنىڭ گۆشى بولۇپ قالدى. **11** (كاف) پەرۋەردىگار قەھرىنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقتى، ئوتلۇق غەزىپىنى تۆكتى؛ زىئوندا بىر ئوت يېقىپ، ئۇنىڭ ئۇللىرىنى يۇتۇۋەتتى. **12** (لامەد) يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە جاھاندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بولسا، نە كۆشەندە نە دۇشمەننىڭ يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرىدىن بۇسۇپ كىرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. **13** (مەم) ھالبۇكى، پەيغەمبەرلىرىنىڭ گۇناھلىرى ئۈچەيلىدىن، كاھىنلىرىنىڭ قەبىلىكىرى ئۈچەيلىدىن، ئۇلارنىڭ [زىئوندا] ھەققانىيلارنىڭ قانلىرىنى تۆككەنلىكى ئۈچەيلىدىن، ـ بۇ ئىش [يېشىغا] چۈشتى! **14** (نۇن) ھازىر ئۇلار قارىغۇلاردەك كوچىلاردا تېنەپ يۈرمە كتە، ئۇلار قانغا بۇلغانغانلىكى، ھېچكىم كىيىملىرىگە تە گكۈچى بولمايدۇ. **15** (سامەق) خەق ئۇلارغا: «يوقۇلۇش! ناپاكلار! يوقۇلۇش! يوقۇلۇش، بە زگە تە گكۈچى بولۇشما!» دەپ ۋارقىرىشماقتا. ئۇلار قېچىپ تەرەپ-تەرەپكە سە رگەردان بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئەللەر: «ئۇلارنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇشىغا بولمايدۇ!» ـ دەۋاتىدۇ. **16** (پې) پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇلارنى تارقىتىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنى قايتا نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ كاھىنلارنىڭ ھۆرمىتى قىلىنمىدى، ياشانغانلارمۇ ھېچ مېھرىبانلىق كۆرمىدى. **17** (ئايىن) كۆزىمىز يارىدەمنى بېھۇدە كۈتۈپ ھالدىن كەتتى؛ دەرۋەقە بىزنى قۇتقۇزالمىغان بىر ئەلنى كۈتۈپ كۆزىمت مۇنارلىرىمىزدا تۇرۇپ كەلدۇق. **18** (تساده) دۇشمەنلىرىمىز ئىزىمىزدىن قوغلاپ يۈردى؛ شۇڭا كوچىلاردا يۈرەلمەيتتۇق؛ ئەجىلىمىز يېقىنلاشتى، كۈنلىرىمىز توشتى؛ چۈنكى ئەجىلىمىز كەلدى! **19** (كوف) پېيىمىزگە چۈشكەنلەر ئاسماندىكى بۈركۈتلەردىن ئىتتىك؛ تاغلاردىمۇ بىزنى قوغلاپ يۈگۈردى، بايا ۋاندىمۇ بىزنى بۇكتۇرمىدە پايلاشتى. **20** (رەش) جېنىمىزنىڭ نەپىسى بولغان، پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى ئۇلارنىڭ ئورا-تۇزاقلىرىدا تۇتۇلدى؛ بىز ئۇ توغرىسىدا: «ئۇنىڭ سايىسىدە ئەللەر ئارىسىدا ياشايمىز» دەپ ئويلىدۇق! **21** (شىن) ئى ئۇز زېمىندا تۇرغۇچى، ئېدومنىڭ قىزى، خۇشال-خۇرام يايرىغىن! لېكىن بۇ [جازا] قەدەھى ساڭىمۇ ئۆتىدۇ؛ سەمۇ مەست بولىسەن، يالىڭاچلىنىسەن! **22** (تاۋ) قەبىلىكىڭنىڭ جازاسىغا خاتىمە بېرىلىدۇ، ئى زىئون قىزى، ئۇ سېنى سۈرگۈنلۈككە قايتا ئېلىپ كەتمەيدۇ؛ لېكىن، ئى ئېدوم قىزى، ئۇ سېنىڭ قەبىلىكىڭنى جازالايدۇ؛ ئۇ گۇناھلىرىڭنى ئېچىپ تاشلايدۇ!

5 بېشىمىزغا چۈشكەنلەرنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قارا، بىزنىڭ رەسۋاچىلىقتا قالغىنىمىزنى نەزىرىڭگە ئالغايسەن! **2** مىراسىمىز ياتلارغا، ۋەيلىرىمىز ياقا يۈرتلۇقلارغا تاپشۇرۇلدى. **3** بىز يېتىم-يېسىرلەر، ئاتىسىزلار بولۇپ قالدۇق؛ ئانىلىرىمىزمۇ تۇل قالدى. **4** ئىچىدىغان سۇنى سېتىۋېلىشىمىز كېرەك؛ ئوتۇننى پەقەت پۇلغا ئالغىلى بولىدۇ. **5** بىزنى قوغلىغۇچىلار تاپ باستۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ ھالسىراپ، ھېچ ئارام تاپالمايمىز. **6** جان ساقلىغۇدەك بىر چىشلەم نانىنى دەپ، مىسىر ھەم ئاسۇريە گە قول بېرىپ يېيىۋىغانىمىز. **7** ئاتا-بوۋىلىرىمىز گۇناھ سادىر قىلىپ دۇنيادىن كەتتى؛ بىز بولساق، ئۇلارنىڭ قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرۈشكە قالدۇق. **8** ئۇستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر قۇلالاردۇر؛ بىزنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغۇچى يوقتۇر. **9** دالادا قىلىچ تۇپەيلىدىن، ئېنىمىزنى تېپىشقا جېنىمىزنى تەۋەككۈل قىلماقتىمىز. **10** تېرىمىز تونۇردەك قىزىق، ئاچلىق تۇپەيلىدىن قىزىتما بىزنى باسماقتا. **11** زىئوندا ئايالار، يەھۇدا شەھەرلىرىدە پاك قىزلار ئاياغ ئاستى قىلىندى. **12** ئەمىرلەر قولىدىن دارغا ئېسىپ قويۇلدى؛ ئاقساقالارنىڭ ھۆرمىتى ھېچ قىلىنمىدى. **13** ياش يىگىتلەر يارغۇنچاقنا جايا تارتماقتا، ئوغۇل بالىلىرىمىز ئوتۇن يۈكلەرنى يۈدۈپ دەلدە گۈشپ ماڭماقتا. **14** ئاقساقالار شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرماس بولدى، يىگىتلەر نەغمە-ناۋادىن قالدى. **15** شاد-خۇرام ملىق كۆڭلىمىزدىن كەتتى، ئۈسسۈل ئوينىشىمىز ماتەمگە ئايلاندى. **16** بېشىمىزدىن تاج يېقىلدى، ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق! **17** بۇنىڭ ئۈچەيلىدىن يۈرە كلىرىمىز مۇجۇلدى، بۇلار ئۈچەيلىدىن كۆزلىرىمىز قارا گۈغۇلاشتى ـ **18** زىئون تېغىغا قاراپ كۆزلىرىمىز قارا گۈغۇلاشتى، چۈنكى ئۇ چۈلدەرەپ كەتتى، چىلبۇرە ئۇنىڭدا پايلاپ يۈرمە كتە. **19** سەن، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈ ئۆگە ھۆكۈمۈ سۈرىسەن؛ تەختىڭ دەۋردىن-دەۋ رگە داۋاملىشىدۇ. **20** سەن ئېمىشقا بىزنى دائىم ئۇنتۇيسەن؟ ئېمىشقا شۇنچە ئۇزۇنغىچە بىزدىن ۋاز كېچىسەن؟ **21** بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار! شۇنداق بولغاندا بىز قايتالايمىز! كۈنلىرىمىزنى قەدىمكىدەك ئەسلىگە كەلتۈرگەيسەن، **22** ـ ئە گەر سەن بىزنى مۇتلەق چەتكە قاقمىغان بولساڭ، ئە گەر بىزدىن چە كسىز غەزەپلەنمىگەن بولساڭ!

ئەزاكىيال

1 ئوتۇزىنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، مەن كېۋار دەرياسىغا سۈرگۈن قىلىنغانلار ئارىسىدا تۇرغان مەن زىگلەدە، مانا ئاسمانلار ئېچىلىپ، مەن خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىنى كۆردۇم. **2** تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنى ـ يەھوئاكىننىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىنىڭ بەشىنچى يىلى ئىدى ـ **3** كالدىيلەرنىڭ زېمىندا، كېۋار دەرياسى بويىدا، بۈزىنىڭ ئوغلى ئەزاكىيال كاھىنغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى ـ شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندى. **4** مەن كۆردۇم، مانا! شىمالدىن بوران-چاپقۇن كۆتۈرۈلدى؛ يوغان بىر بۇلۇت ۋە ئۇنى ئوراپ تۇرغان بىر ئوت، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بىر يوروقلۇق جۇلالىنىپ تۇراتتى؛ ئوتۇرلىسىدىن، يەنى شۇ ئوت ئېچىدىن، ئىسسىقتىن جۇلالانغان پارقىراق مىستەك بىر كۆرۈنۈش كۆرۈندى. **5** يەنە ئۇنىڭ ئوتىدىن ئوتتۇرىسىدىن، تۆت ھايات مەخلۇق كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى شۇنداق ئىدىكى: ـ ئۇلاردا ئىنسانىنىڭ قىيابىتى بار ئىدى؛ **6** ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتتىن يۈزى بار ئىدى؛ ھەربىرىنىڭ تۆتتىن قانىتى بار ئىدى. **7** ئۇلارنىڭ تۆپتۈز پۇتلىرى بار ئىدى؛ تاپانلىرى بولسا موزاينىڭ ۋېياقلىرىغا ئوخشايىتتى؛ ئۇلار پارقىراتىلغان مىستەك پارلاپ تۇراتتى. **8** تۆت يېنىدا، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسانىنىڭكىدەك بىردىن قولى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتتىن يۈزى ۋە تۆتتىن قانىتى بار ئىدى؛ **9** ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى؛ ئۇلار يۈرگەندە ھېچياققا بۇرۇلمايتتى؛ ئۇلار ھەممىسى ئۇدۇل ئالدىغا يۈرەتتى. **10** ئۇلارنىڭ يۈز كۆرۈنۈشلىرى ئىنسانىنىڭكىدەك ئىدى؛ ئۇ تۆتىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە شىرنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ سول تەرىپىدە بۇقىنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بۇركۈتنىڭكىدەك يۈزىمۇ بار ئىدى. **11** ئۇلارنىڭ يۈزلىرى ئەنە شۇنداق ئىدى. قاناتلىرى يۇقىردا كېرىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئىككى قانىتى ئىككى تەرىپىدىكى مەخلۇقنىڭ قانىتىغا تۇتىشاتتى؛ يەنە ئىككى قانىتى ئۆز تېنىنى يېپىپ تۇراتتى. **12** ئۇلار ھەربىرى ئۇدۇلغا قاراپ ماڭاتتى؛ ئۇلاردا بولغان روھ نەگە بارىمەن دېسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچقايسىسى تەرەپكە بۇرۇلمايتتى. **13** ھايات مەخلۇقلارنىڭ قىيابىتى بولسا، كۆيۈپ يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتنىڭ چوغىدەك، مەشئەللەردەك ئىدى؛ مۇشۇ ئوت ئۇيان-بۇيان ئايلىنىپ مەخلۇقلار ئارىسىدا يۈرەتتى؛ ئوت ئىنتايىن يالقۇنلۇق ئىدى، ئوتتىن چاقماقلار چېقىپ تۇراتتى؛ **14** ھايات مەخلۇقلار چاقماقتەك پال-پۇل قىلىپ ۋېياقتىن-ۋېياققا يۈگۈرۈپ تۇراتتى. **15** مەن ھايات مەخلۇقلارغا قاردىم، مانا ھايات مەخلۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ يېنىدا يەردە تۇرىدىغان، ئۇلارنىڭ يۈزىگە ئۇدۇللانغان بىردىن چاق تۇراتتى؛ **16** چاقلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بىرخىلا كۆرۈنۈشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بولسا، چاقنىڭ ئىچىدە چاق بارىدەك ئىدى. **17** مەخلۇقلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆت تەرەپنىڭ ھەممىسگە ئۇدۇل ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى. **18** چاقلارنىڭ ئۇلىتا گۈمبىزى بولسا، ئىنتايىن ئېگىز ھەم دەھشەتلىك ئىدى؛ ئۇلار تۆتىسىنىڭ ئۇلىتا گۈمبىزىگە پۇتۇن ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. **19** ھايات مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلار ئۇلارغا يانداشىپ ماڭاتتى؛ ھايات مەخلۇقلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ كۆتۈرۈلەتتى. **20** روھ نەگە مالۋ بىسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى ـ دېمەك، ئۇلارنىڭ روھى [روھقا] ئەگىشىپ ماڭاتتى. چاقلار ئۇلار بىلەن تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **21** مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ماڭاتتى؛ مەخلۇقلار توختىغاندا، چاقلارمۇ توختايتتى؛ ئۇلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **22** ھايات مەخلۇقلارنىڭ باشلىرى ئۈستىدە بىر يوغان كۆز يەنكۆسىز گۈمبەز رەڭگە ئوخشايدىغان بىر نەرسە تۇراتتى؛ ئۇ خرۇستالدەك دەھشەتلىك پارقىراپ، ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدە يېيىلىپ تۇراتتى. **23** بۇ گۈمبەزدەك نەرسىنىڭ ئاستىدا ئۇلارنىڭ قاناتلىرى كېرىلىپ، بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى؛ ھەربىر مەخلۇقنىڭ ئۆز تېنىنىڭ ئىككى يېنىنى ياپىدىغان ئىككىدىن قانىتى بار ئىدى. **24** ئۇلار ماڭغاندا، مەن قاناتلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىم ـ ئۇ ئۇلۇغ سۈلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك، ھەممىگە قادىرنىڭ ئاۋازىدەك ـ قوشۇننىڭ يۈرۈش قىلىۋاتقان چاغدىكى سۈرەن-شاۋقۇنلىرىنىڭ ساداسىدەك ئىدى؛ ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدىن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **26** ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدە، كۆك ياقۇت كەبى بىر تەختنىڭ سىيماسى تۇراتتى؛ بۇ تەخت سىيماسىنىڭ ئۈستىدە، تولىمۇ يۇقىرىدا، ئىنسان قىيابىتىدە كۆرۈنگەن بىر زات تۇراتتى. **27** ۋە مەن بۇ زاتنى بېلىنىڭ ئۈستى تەرىپىنىڭ ئۇرق مىستەك پارقىرغان، ئەتراپىنى ئوت ئوراپ تۇرغان قىيابەتتىكى بىر كۆرۈنۈشتە كۆردۇم؛ ۋە بېلىنىڭ ئاستى تەرىپىنىڭ ئۇرق، ئوتنىڭ قىيابىتىدە ئىدى، ئۇنىڭ ئەتراپىدا كۆچلۈك يوروقلۇق تۇراتتى. **28** بۇ ئەتراپىدا تۇرغان كۆچلۈك يوروقلۇقنىڭ كۆرۈنۈشى بولسا، يامغۇرلۇق كۈندىكى بۇلۇتنا پەيدا بولغان ھەسەن-ھۆسەنىنىڭ كۆرۈنۈشىدەك ئىدى. بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ قىيابىتىنىڭ كۆرۈنۈشى ئىدى. بۇنى كۆرۈپلا مەن دۇم يېقىلدىم؛ ۋە مەن سۈزلەۋاتقان بىرسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

2 ۋە ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، ئورنۇڭدىن دەس تۇر، ۋە مەن ساڭا سۆز قىلىمەن، ـ دېدى. **2** ئۇ ماڭا سۆز قىلغاندا، روھ ماڭا كىرىپ، مېنى دەس تۇرغۇزدى؛ ۋە مەن ماڭا سۆز قىلغۇچىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردۇم. **3** ۋە ئۇ ماڭا: ـ «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل بالىلىرىغا، يەنى ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئاسىي «يات ئەللەر» گە ئەۋەتىمەن؛ بۇگۈنگە قەدەر ھەم ئۇلار ھەم ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ماڭا يۈز تۇرۇپ ئاسىيلىق قىلىپ كەلمەكتە»، ـ دېدى. **4** ـ «بۇ بالىلار بولسا نومۇسسىز ۋە كۆڭۈلى قاتتىقتۇر؛ مەن سېنى ئۇلارغا ئەۋەتىمەن؛ سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن ـ **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيلى قۇلاق سالسۇن، سالمىسۇن (چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلىدىغان بىر جەمەت) ـ ئۇزلىرى ئارىسىدا ھەقىقىي بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ. **6** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گەرچە ساڭا تىكەن-جىغانلار ھەمراھ بولسىمۇ، ۋە سەن چاپانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرساڭمۇ، ئۇلاردىن قورقما، ۋە سۆزلىرىدىنمۇ قورقما، شۇنداق، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن قورقما، ۋە زەردىلىك قاراشلىرىدىن دە ككە-د ۋەككىگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. **7** سەن ئۇلار تىكىشىسۇن، تىكىشمىسۇن مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈز؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلغۇچىلاردۇر. **8** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىمگە قۇلاق سال؛ بۇ ئاسىي جەمەتتەك تەتۇر بولمىغىن؛ ئاغزىڭنى ئېچىپ، مەن ساڭا بەرگىنىمنى يېگىن». **9** ـ مەن قارىسام، مانا ماڭا سوزۇلغان بىر قول تۇرۇپتۇ؛ ۋە مانا، ئۇنىڭدا بىر ئورام يازما تۇرۇپتۇ. **10** ئۇ كۆز ئالدىمدا ئۇنى ئېچىپ يېيىپ قويدى؛ ئۇنىڭ ئالدى-كەينىنىڭ ھەممە يېرىگە خەت يېزىلغانىدى؛ ئۇنىڭغا يېزىلغانلىرى مەرسىيە، ماتەم سۆزلىرى ۋە دەرد-ئەلەملەردىن ئىبارەت ئىدى.

3 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئېرىشكىنىڭنى يېگىن؛ بۇ يازمىنى يەپ، بېرىپ ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلغىن، دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن مەن ئاغزىمنى ئاچتىم، ئۇ ماڭا يازمىنى يېگۈزدى. **3** ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قورسىقىڭنى توق قىلىپ، ئىچى-باغرىڭنى مەن ساڭا بەرگەن بۇ ئورام يازما بىلەن تولدۇرغىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن يېدىم، ئاغزىمدا ئۇ ھەسەلدەك تاتلىق ئىدى. **4** ۋە ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «ئى ئىنسان ئوغلى، بارغىن، ئىسرائىل جەمەتىگە بارغىن، مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈزگىن. **5** چۈنكى سەن غەيرىي يېزىقتىكى ياكى تىلى تەس بىر ئەلگە ئەمەس، بەلكى ئىسرائىل جەمەتىگە ئەۋەتىلدىڭ؛ **6** ـ غەيرىي يېزىقتىكى ھەم تىلى تەس، سۆزلىرىنى چۈشەنگىلى بولمايدىغان كۆپ ئەللە رگە ئەۋەتىلمىدىڭ؛ مەن سېنى شۇلارغا ئەۋەتكەن بولسام، ئۇلار ساڭا قۇلاق سالاتتى! **7** بىراق ئىسرائىل جەمەتى ساڭا قۇلاق سالمايدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ماڭا قۇلاق سىلىشنى خالىمايدۇ؛ چۈنكى پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قاپىقى توك ۋە كۆڭلى قاتتىقتۇر. **8** مانا، مەن يۈزۈڭنى ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە قارشى تاشتەك، ۋە سېنىڭ پېشانەڭنى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىغا قارشى تاشتەك قىلدىم. **9** ھەرھەق، سېنىڭ پېشانەڭنى چاقاق تېشىدىن قاتتىق، ھەتتا ئالماستەك قىلدىم. ئۇلاردىن قورقما، ۋە ئۇلار ئۆپەيلىدىن دە ككە-د ۋەككىگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر». **10** ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا ئېيتماقچى بولغان ھەممە سۆزلىرىمنى كۆزۈڭگە پۈكزۈپ قويغىن؛ ئۇلارنى كۆزۈڭ قويۇپ ئاڭلىغىن. **11** ۋە ھازىر بارغىن، سۈرگۈن بولغانلارغا، يەنى ئۇز ئىلىڭدىكىلە رگە سۆز قىل،

ئۇلار ئاگاھلىسۇن، ئاگاھلىمىسۇن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن!
ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈردى، مەن ئارقامدىن زور شارقىرىغان بىر
ئاۋازنى ئاڭلىدىم ـ «پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىگە تەشە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن!» ـ 13 ـ ھايات مەخلۇقلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ بىر-بىرىگە تېگىشكەن ئاۋازى، ۋە
ئۇلارنىڭ يېنىدىكى چاقلارنىڭ ئاۋازلىرى بەھەيۋەت شارقىراق بىر سادا ئىدى. 14 ۋە
روھ مېنى كۆتۈرۈپ، يىراققا ئاپاردى، ۋە مەن قاتتىق ئازاب، روھىمدىكى غەزەپ بىلەن
باردىم، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا كۈچلۈك ئىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن
مەن تەل-ئابىب شەھىرىدە سۈرگۈن بولغانلار، يەنى كېۋار دەرياسى يېنىدا تۇرغانلارنىڭ
يېنىغا يېتىپ كەلدىم، مەن ئۇلار تۇرغان جايدا ئولتۇرىدۇم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يەتتە كۈن
ھاڭ-تاڭ قېتىپ ئولتۇردۇم. 16 مانا يەتتە كۈن توشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا
كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 17 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن
كۈزەتچى قىلىپ تىكلىدىم؛ سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن سۈزنى ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن بولغان
ئاگاھنى يەتكۈزگىن. 18 مەن رەزىللە رگە: «سەن جەزمەن ئۆلىسەن» ـ دېسەم، بىراق
سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ ـ يەنى بۇ رەزىل ئادەمنى ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەپ رەزىل
يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇنى ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەپ ئاگاھلاندۇرمىساڭ، شۇ رەزىل ئادەم ئۆز
قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق مەن ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 19 بىراق
سەن ئاشۇ رەزىل ئادەمنى ئاگاھلاندۇرسا ئۆز، ئۇ رەزىللىكىدىن، يەنى ئۆز رەزىل يولىدىن
يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. 20
يا كى بولىسا بىر ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىك قىلىدىغان بولسا،
ئۇنىڭ ئالدىغا چوماق سالسام، ئۇ ئۆلىدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىدىڭ، ئۇ ئۆز
گۇناھىدا ئۆلىدۇ، ۋە ئۇ قىلغان ھەققانىي ئىشلار ئەسلىمىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن
سەندىن ھېساب ئالىمەن. 21 ۋە ئەگەر سەن ھەققانىي ئادەمنى گۇناھ سادىر قىلما دەپ
ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرساڭ، ۋە ئۇ گۇناھ سادىر قىلمىسا، ئۇ چاغدا ئۇ جەزمەن ھايات قالىدۇ،
چۈنكى ئۇ ئاگاھقا كۆنگۈل قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن».
22 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا تۇراتتى؛ ئۇ ماڭا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر،
تۈزلەڭلىككە بارغىن، مەن شۇ يەردە سەن بىلەن سۆزلىشىمەن، ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن
مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، تۈزلەڭلىككە چىقتىم؛ ۋە مانا، مەن كېۋار دەرياسى يېنىدا تۇرۇپ
كۆرگەن شان-شەرەپتەك، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى؛ كۆرۈپلا
مەن دۈم يىقىلدىم. 24 ۋە روھ ئېچىمگە كىرىپ مېنى تىك تۇرغۇزدى؛ ئۇ ماڭا سۆز قىلىپ
مۇنداق دېدى: ـ «بارغىن، ۋېگە كىرىپ ئۆزۈڭنى بەند قىلغىن. 25 ۋە سەن، ئى ئىنسان
ئوغلى، مانا، ئۇلار ئارىغىچىلارنى ئۈستۈڭگە سېلىپ، ئۇلار بىلەن سېنى باغلايدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەن
سەن تالاغا چىقالمايسەن، ئەل-يۇرت ئېچىگە ھېچ كىرەلمەيسەن. 26 شۇنداقلا ئۇلارغا تەنبىھ
بەرگۈچى بولماسلىقىڭ ئۈچۈن، مەن سېنى گاچا قىلىپ، تىلىڭنى تاكلىيىگىنا چاپلاشتۇرىمەن؛
چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتىدۇر. 27 ۋە مەن سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمدە، ئاغزىڭنى
ئېچىپ، سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەيسەن؛ كىم ئاڭلايمەن دېسە
ئاڭلىسۇن، كىم ئاڭلىمايمەن دېسە ئاڭلىمىسۇن؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتىدۇر.

4 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بىر كېسەكنى ئېلىپ ئۆز ئالدىڭغا قويغىن؛ ئۇنىڭ
ئۈستىگە بىر شەھەرنى ـ يەنى يېرۇسالېمنى ۋېژۇپ قويغىن. 2 ئاندىن ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ،
ئۇنىڭغا پوتەيلەرنى قۇرۇپ، سېپىلغا چېقىدىغان بىر دۇگلۇك ياساپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا
بارگاھلارنى تىكىپ ۋە سېپىلنى بۇسكۇچىق بازغانلارنى تىكەپ قويغىن. 3 بىر تومۇر
تاختىنى ئېلىپ، ئۇنى ئۆزۈڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئارىسىغا تىكەپ، يۈزۈڭنى ئۇنىڭغا قارىتىپ
تىكەپ، ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنىدۇ، سەن ئۆزۈڭ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالىسەن؛ بۇ ئىشنىڭ ئۆزى
ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت بولىدۇ. 4 ۋە سەن، سول يېنىڭغا يانپاشلاپ ياتقىن؛
ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز ئۈستۈڭگە قوي؛ سولغا يانپاشلاپ قانچە كۈن
ياتساڭ، سەن شۇنچە كۈن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرىسەن. 5 مەن ساڭا يېتىش كېرەك
بولغان كۈنلەرنى ئۇلارنىڭ قەبىھلىك قىلغان يىللىرى بۇيىچە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈن
قىلىپ بېكىتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرىسەن.
6 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندىن كېيىن، سەن يەنە ئوڭ يانپاشلاپ يېتىپ، يەھۇدا جەمەتىنىڭ
قەبىھلىكىنى كۆتۈرىسەن؛ ساڭا قىرىق كۈننى بېكىتكەنمەن، ھەربىر كۈن بىر يىلنى ئىپادىلەيدۇ.
7 ۋە سەن يۈزۈڭنى يېرۇسالېمنىڭ مۇھاسىرىسىگە قارىتىپ، يېڭىگىنى تۈرگەن ھالدا،
ئۇنى ئېيىلىپ بېشارەت بېرىسەن، 8 ۋە مانا، مەن ئۈستۈڭگە ئارغامچىلارنى سالىمەنكى،
سەن مۇھاسىرىنىڭ كۈنلىرىنى تۈگەتمىگۈچە ۋېيانغا ھېچ تۇرۇلمەيسەن. 9 ۋە سەن
تۇز ئۇگىگە بۇغداي، ئارپا، پۇرچاق، قىزىل ماش تېرىق ۋە قارا بۇغدايلارنى ئېلىپ بىر ئىدىش
ئېچىگە سال، ۋە بۇنىڭدىن تۇزۇڭ ئۈچۈن تاماق تەييارلايسەن؛ سەن بۇنى يانپاشلاپ ياتقان
كۈنلەردە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈندە يەيسەن؛ 10 سەن يەيدىغان تاماق بولسا مىقدارى
بويىچە ھەر كۈنى يىگىرمە شە كەلدىن بولۇشى كېرەك؛ سەن ئۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا
يەيسەن؛ 11 ۋە [ھەر كۈنى] سۈزىمۇ نورما بويىچە، يەنى ئالتىدىن بىر ھىن ئېچىسەن؛ [ھەر
كۈندىكى] بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئېچىسەن. 12 سەن ئۇنى تاپا كۆمىچى شە كىلدە قىلىپ
يەيسەن؛ سەن ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىنسان نىجاسىتى ئۈستىدە پىشۇرىسەن». 13
پەرۋەردىگار: «ئىسرائىللار مەن ئۇلارنى ھەيدەپ چېقىرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا تۇرۇپ
شۇ ھارام يولدا تۇز ئېنىنى ھارام يەيدۇ» ـ دېدى. 14 ئاندىن مەن: «ئى پەرۋەردىگار!
مەن تۇزۇمنى ھېچقاچان بۇلغاپ قويمىدىم، ۋە ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇگۈنگە قەدەر مەن
تۇزى ئۆلگەندىن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان نەرسىدىن ھېچ يېمىگەنمەن؛ ھېچقانداق
يىرگىنچلىك گۇشكە ئاغزىم تېگىپ باقمىغان!» ـ دېدىم. 15 ۋە ئۇ ماڭا: «مانا، مەن ساڭا
ئىنسانىنىڭ نىجاسىتىنىڭ ئورنىغا كالىنىڭ تېزىكىنى بەردىم؛ سەن ئېنىڭنى شۇنىڭ ئۈستىدە
پىشۇرىسەن» ـ دېدى. 16 ۋە ئۇ ماڭا: «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا مەن يېرۇسالېمدا تۇلارغا
يۇلۇقۇك بولغان نانىنى قۇرۇتۇپ ئېتىمەن؛ تۇلار نانىنى تارازىغا سېلىپ، ئۇنى تەشۋىش ئېچىدە
يەيدۇ، سۇنى ئۆچىدىم بىلەن ئالاقزىدىلىك ئېچىدە ئىچىدۇ؛ 17 چۈنكى نان ۋە سۇ ئۇلاردىن
قالىدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە قارىشىپ دەھشەت باسىدۇ، ئۆز قەبىھلىكىدىن قۇرۇپ كېتىدۇ».

5 «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈڭ ئۆتكۈر بىر قىلىچنى ئال، ئۇنى ئۈستىرا سۈپىتىدە
ئىشلىتىپ، چېچىڭ ۋە ساقالىڭنا سۈرتۈپ قوي؛ ئاندىن تارازىنى ئېلىپ ئالغان چاچلارنى
تەڭ بۆلىگىن. 2 مۇھاسىرە كۈنلىرى تۈگىگەندە، ئۇچتىن بىرىنى شەھەر ئىچىدە كۆيدۈرگىن؛
يەنە ئۇچتىن بىرىنى ئېلىپ شەھەر ئەتراپىغا چېپىۋەتكىن؛ يەنە ئۇچتىن بىرىنى شامالغا
سوررىۋەتكىن؛ مەن بىر قىلىچنى سۈغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 3 سەن يەنە ئۇلاردىن
بىرنەچچە تالنى ئېلىپ تونۇگۇنىڭ پېشىگە تىقىپ قويغىن؛ 4 بۇلاردىن يەنە نەچچە تالنى
ئېلىپ ئوت ئېچىگە تاشلاپ كۆيدۈرۈۋەتكىن؛ بۇلاردىن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىگە ئوت
تۇتىشىپ كېتىدۇ». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ يېرۇسالېم؛ مەن
ئۇنى ئەللەرنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا ئورنۇلاشتۇزدۇم، ياشقا مەملىكەتلەر ئۇنىڭ ۋېچىگىرىسىدە
ئۇرىدۇ؛ 6 بىراق ئۇ مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە قارشىلىشىپ رەزىلىكتە ئەللەردىنمۇ ئاشۇرۇۋۇەتتى،
بەلگىلىمىلىرىمگە قارشىلىشىشتا ۋېچىرىسىدىكى مەملىكەتلەردىنمۇ ئاشۇرۇۋۇەتتى؛ چۈنكى مېنىڭ
ھۆكۈملىرىمنى ئۇلار رەت قىلدى، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بولسا، ئۇلاردا ئاڭقايدۇ. 7 شۇڭا
رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ۋېچىۋرە گۈلدىكى ئەللەردىنمۇ بە كرەك
باشباشتاقلىق قىلغانلىقىڭلاردىن، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭماسلىقىڭلاردىن ۋە ھۆكۈملىرىمنى
تۇتماسلىقىڭلاردىن، ھەتتا ۋېچىۋرە گۈلدىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرىدىنمۇ ماڭماسلىقىڭلار
ۋېچەيلىدىن، 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆزۈمكى ساڭا
قارشىمەن؛ [ئى يېرۇسالېم]؛ سېنىڭ ئاراڭغا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا جازالارنى يۈرگۈزىمەن؛
9 ۋە سېنىڭ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئاراڭدا ئۆزۈم قىلىپ باقمىغان ھەمدە
كەلگۈسى ئىككىنچى قىلمايدىغان ئىشنى قىلىمەن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئاتىلار ئۆز بالىلىرىنى
يەيدىغان بولىدۇ، بالىلار ئۆز ئاتىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ؛ ۋە مەن ساڭا جازالارنى يۈرگۈزىمەن،
ۋە سېنىڭ بارلىق قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ھەر تەرەپتىن چېققان شامالغا سوروۋېتىمەن.
11 شۇڭا، مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ چۈنكى
سەن مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ئۆزۈڭنىڭ بارلىق ئەنەسلىرىڭ ھەم بارلىق
يىرگىنچلىكلىرىڭ بىلەن بۇلغىغىنىڭ ۋېچەيلىدىن، بەرھەق، مەن سىلەرنى قىرغىن قىلىمەن؛
كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن. 12 شەھەردىكىلەردىن ئۇچتىن
بىر قىسمى ۋابا كېسىلى بىلەن ئۆلىدۇ ھەمدە ئاراڭلاردا بولىدىغان ئاچارچىلىقتىن بېشىنى
يەيدۇ؛ ئۇچتىن بىر قىسمى ۋېچىۋرە گۈلدە قىلىچلىنىدۇ؛ ۋە مەن ئۇچتىن بىر قىسمىنى ھەر

تەرەپتىن چىققان شامالغا سورۇپتىمەن، ئاندىن بىر قىلىچنى غىلاپتىن سۈغۇرۇپ تۇلارنى قوغلايمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ غەزىپىم بېسىقىدۇ، مېنىڭ قەھرىمنى تۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ قونغۇزۇپ، پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن تۇز قەھرىمنى تۇلار ئۈستىگە تۆكۈپ تۆگەتكەندىن كېيىن، تۇلار مەن پەرۋەردىگارنىڭ رەزىللىكىگە چىدىمايدىغان ئوتۇمدىن سۈز قىلغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن سېنىڭ ۋېچۈرە كۈنىگە ئەللەر ئارىسىدا ھەمدە ئوتۇپ كېتىۋاتقانلارنىڭ كۆز ئالدىدا سېنى ۋەيرانە قىلىمەن ۋە مەسخىرە ۋە يىيىكتى قىلىمەن؛ 15 سېنىڭ ئۈستۈڭگە غەزەپ ھەم قەھر ۋە قەھرلىك ئەيىبلەر بىلەن جازالارنى يۈرگۈزگىنىمدە سەن ۋېچۈرە كۈنىگە ئەللە رگە خورلۇق ۋە تاپا-تەننىنىڭ ۋە يىيىكتى، بىر ئىبرەت ھەم ئالاقزادىلىك چىقارغۇچى بولىسەن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار شۇنداق سۈز قىلدىم! 16 مەن تۇلارغا ھالاكەت ئېلىپ كەلگۈچى، ئاچارچىلىق زەھەرلىك ئوقلىرىنى ياغدۇرغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىكى ئاچارچىلىقنى كۈچەيتىمەن؛ ۋە يۇلەنچۈك بولغان ئىنىكنى قۇرۇتىۋېتىمەن. 17 ۋە ئۈستۈڭلارغا تۇرۇپ بالىلىرىڭلارنى تۇزۇڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان ئاچارچىلىق ھەم يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ ۋاپا كېسىللىرى ۋە قان تۆككۈچىلەر ئاراڭلارغا يامراپ كېتىدۇ؛ ئۈستۈڭلارغا قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۈز قىلدىم!».

6 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ ئۇلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دەپ بېشارەت بە رگىن: ـ 3 «ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: رەب پەرۋەردىگار تاغلار ۋە ئېگىزلىكلە رگە، ۋادىلار ۋە جىلغىلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچنى چۈشۈرۈپ، «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قۇربانگاھلىرىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار بۇزۇلىدۇ، سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى بۇتلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا تاشلايمەن. 5 ئىسرائىللاردىن بولغان ئۆلۈكلەرنى تۇز بۇتلىرى ئالدىغا ياتقۇزىمەن؛ قۇربانگاھلىرىڭلار ئەتراپىغا ئۈستىخانلىرىنى چېچىۋېتىمەن. 6 سىلەر تۇرغان بارلىق جايلاردا شەھەرلەر يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، «يۇقىرى جايلار» ۋەيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھلىرىڭلار ھالاك بولىدۇ، بۇتلىرىڭلار چېقىلىپ يوقىلىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار كېسىلىپ غۇلىتىلىدۇ، ۋە ھەممە ياسىغىنىڭلار يوق قىلىۋېتىلىدۇ؛ 7 ۋە ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئاراڭلاردا يېقىلىشى بىلەن، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 بىراق مەن سىلەردىن بىر قالدىنى قالدۇرىمەن؛ چۈنكى يات مەملىكەتلە رگە تارقىتىۋېتىلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ئەللەر ئارىسىدا قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولىدۇ. 9 ۋە سىلەردىن [قىلىچتىن] قۇتۇلۇپ قالغانلار سۈرگۈن قىلىنغان مەملىكەتلەردە مەندىن يانغان ۋاپاسىز قەلبلىرى ۋە بۇتلىرىغا پاھىشۋازلارىدەك مەۋەس قىلغان كۆزلىرى بىلەن باغرىمنى پارە-پارە قىلغانلىقىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار قىلغان رەزىللىكلىرى ھەم يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى ئۈچۈن ئۆزلىرىدىن تۇز-تۇزلىرىدىن نەپرەتلىنىدۇ. 10 ۋە تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ مەن مۇشۇ كۈلپەتنى سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن دېگەنلىكىم بىكاردىن-بىكار ئەمەس». 11 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئالقىنىڭنى-ئالقىنىڭنا ئۇرۇپ، پۇتۇڭ بىلەن يەرنى تەپكىن: «ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق قەبىھ، يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى ئۈچۈن ۋاي! چۈنكى تۇلار قىلىچ، ئاچارچىلىق ۋە ۋاپا كېسىلى بىلەن يېقىلىدۇ» ـ دېگىن! 12 يىراقتا ئۇرغان ۋاپادىن ئۆلىدۇ، يېقىندا ئۇرغان قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ، ھەم تىرىك قالغان، يەنى مۇھاسىرىگە چۈشكەن كىشى ئاچارچىلىقتىن ئۆلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تۇلارغا بولغان قەھرىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن. 13 ئەمدى تۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر تۇز بۇتلىرى ئارىسىدا، تۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى ئەتراپىدا، تۇز بۇتلىرىغا خۇشبۇي ياققان ھەر بىر ئېگىز دۆڭ ئۈستىدە، تاغ چوققىلىرىدا، بارلىق يېشىل دەرەخ ۋە باراقسان دۇب ئاستىدا ياتقان چاغدا، تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن تۇز قولۇمنى تۇلارنىڭ ئۈستىگە سوزىمەن، تۇلار ھەر تۇرغان جايلىرىدا زېمىنى دىلاتتىكى چۆل-بياۋاندىن بەتتەر ۋەيران قىلىۋېتىمەن. ئاندىن تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

7 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سەن ئاڭلا، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېدى: خاتىمە! زېمىننىڭ تۆت بۇلۇڭىغا خاتىمە بېرىلىدۇ! 3 ساڭا ھازىر خاتىمە بېرىلىدۇ! تۇز غەزىپىمنى بېشىڭغا چۈشۈرىمەن، تۇز يوللىرىڭ ۋېچىە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، تۇز ئۇگۇنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭنى تۇز بېشىڭغا ياندۇرىمەن. 4 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىنمىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن؛ ئە كسچە تۇز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، تۇز يىرگىنچلىكلىرىڭ تۇز ئارا ئۆڭا بولىدۇ؛ ئاندىن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالا يىئىپەت! ھېچ بولۇپ باقمىغان بالا يىئىپەت كېلىدۇ! مانا، ئۇ كەلدى! 6 خاتىمە، خاتىمە! ئۇ ساڭا قارشى قوزغالدى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! 7 ھالاكەت يېنىڭغا كەلدى، ئى زېمىندا ئۇرغۇچى؛ ۋاقىت-ساۋىتى توشتى، ئاشۇ كۈن يېقىنلاشتى؛ خۇشاللىق ۋاقىراشلىرى ئەمەس، بەلكى داۋالغۇلۇق بىر قىيقاس-سۈرەن تاغلاردا ئاڭلىنىدۇ. 8 مەن تېزلا قەھرىمنى ئۈستۈڭگە تۆكۈپ، ساڭا قاراتقان غەزىپىم بىلەن پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن تۇز يوللىرىڭ ۋېچىە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، تۇز ئۇگۇنىڭ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭنى بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىمەن. 9 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئېچىنمىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن؛ مەن تۇز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، ۋە تۇز يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭ تۇز ئارا ئۆڭا چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۇز ئۇگۇلارنى تۇرغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 مانا، ئاشۇ كۈن! مانا ئۇ كەلدى! ھالاكەت چىقىپ يۇرۇۋاتىدۇ! ـ تاياق بىخلاندى، ھاكاۋۇرلۇق چېچەك كىلدى! 11 زوراۋانلىق يېتىلىپ رەزىللىك تايىقى بولۇپ چىقتى؛ تۇلارنىڭكىدىن ھېچنىمىرسە قالمايدۇ ـ تۇلارنىڭ ئادەملەر توپىدىن، دۇلەت-بايلىقلىردىن يا كى ھەيۋىسىدىن ھېچنىمە قالمايدۇ. 12 ۋاقىت-ساۋىتى كەلدى، كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئالغۇچى خۇشال بولۇپ كەتمىسۇن، ساتقۇچى ماتەم تۇتمىسۇن؛ چۈنكى قاتتىق غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ. 13 چۈنكى گەرچە ئالغۇچى بىلەن ساتقۇچى تىرىك قالسىمۇ، ساتقۇچى ئۇزى سېتىۋەتكىنىگە قايتىدىن ئىگە بولمايدۇ؛ چۈنكى بۇ توپ كىشىلەر توغرۇلۇق كۆرۈنگەن بېشارەت ئىناۋەتسىز بولمايدۇ؛ تۇلاردىن ھېچقايسىسى قەبىھلىكى بىلەن تۇز ھاياتىنى ساقلىيالمايدۇ. 14 تۇلار كانايىنى چېلىپ ھەممىنى تەيىارلىدى، بىراق ھېچكىم جەڭگە چىقمايدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسگە قارىتىلغان. 15 تالادا قىلىچ، ئېچىدە ۋاپا ۋە ئاچارچىلىق تۇرىدۇ؛ دالادا بولغان كىشىنى قىلىچ، شەھەردە بولغان كىشىنى بولسا، ۋاپا ۋە ئاچارچىلىق ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ. 16 ۋە تۇلاردىن قۇتۇلۇپ قېلىپ بۇلاردىن قاچقانلار تاغلاردا يۇرۇپ ھەربىرى تۇز قەبىھلىكى ئۈچۈن جىلغىدىكى پاختە كەبۇتەرەك بۇقۇلداپ ماتەم تۇتىدۇ. 17 ھەربىرىنىڭ قولى دەرمانسىزلىنىدۇ، تىزلىرى سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ 18 تۇلار تۇزنىڭ بۇز كىيىمىنى باغلايدۇ، ۋەھشەت تۇلارنى باسىدۇ؛ ھەرقايسىنىڭ يۈزىدە خىجالەت، باشلىرى تاقىر كۆرۈنىدۇ. 19 تۇلار تۇز كۈمۈشلىرىنى كوچىلارغا تاشلايدۇ، تۇلارنىڭ ئالتۇنلىرى بۇلغانغان نەرسىدەك بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشلىرى پەرۋەردىگار غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈنىدە تۇلارنى قۇتقۇزمايدۇ؛ تۇلار بۇلاردىن ئاچلىقىنى قاندۇرالمايدۇ، قورسىقىنى تولدۇرالمايدۇ، چۈنكى بۇ نەرسىلەر تۇلارغا تادەملەرنى پۇتلاشتۇرىدىغان قەبىھلىك بولدى. 20 تۇ تۇنىڭ گۈزەل بېزە كىنى ھەيۋە بىلەن تىكلىدى؛ بىراق تۇلار تۇنىڭ ئېچىدە يىرگىنچلىك مەبۇدلارنى ھەمدە لەنەتلىك نەرسىلىرىنى ياسىدى؛ شۇڭا مەن ئۇنى تۇلار ئۈچۈن پاسكىنچىلىققا ئايلاندۇرىمەن. 21 مەن ئۇنى ئوچىا سۈيىتىدە يات ئادەملەرنىڭ قولىغا، غەنىمەت قىلىپ يەر يۈزىدىكى رەزىللە رگە تاپشۇرىمەن؛ تۇلار ئۇنى بۇلغايدۇ. 22 مەن يۈزۈمنى تۇلاردىن تۇرۇۋېتەمەن، ۋە كىشىلەر مېنىڭ ئەزىز جايىمنى بۇلغايدۇ؛ زوراۋانلار كىرىپ ئۇ يەرنى بۇلغايدۇ. 23 زەنجىرنى تەيىارلا گىلار؛ چۈنكى زېمىن قانلىق جىنايەتلە رگە، شەھەر زوراۋانلىققا تولغان. 24 شۇڭا مەن ئەللەر ئېچىدىكى ئەڭ رەزىلىنى كەلتۈرىمەن، تۇلار تۇلارنىڭ ۋېلىرىگە ئىگە بولىدۇ؛ مەن زومىگەرلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنى يوقىتىمەن؛ تۇلارنىڭ «مۇقەددەس جايلىرى» بۇلغىنىدۇ. 25 ۋەھشەت كېلىۋاتىدۇ! تۇلار تىنچ-ئامانلىقنى ئىزدەيدىغان بولىدۇ، بىراق ھېچ تاپالمايدۇ. 26 ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت، شۇم خەۋەر ئۈستىگە شۇم خەۋەر كېلىدۇ؛ تۇلار پەيغەمبەردىن بېشارەت سورايدۇ، بىراق كاھىنلاردىن تەۋراتنىڭ بىلىمى، ئاقساقالاردىن، مويسىپىتلەردىن

نەسىھەت يوقاپ كېتىدۇ. 27 پادىشاھ ماتەم تۇتىدۇ، شاھزادە ئۈمىدسىزلىككە چۆمۈلىدۇ، زېمىندىكى خەلقلەرنىڭ قوللىرى تىترەپ كېتىدۇ، مەن ئۇلارنى تۆز يوللىرى ۋىچچە بىر تەرەپ قىلمەن، تۆز ھۆكۈملىرى ۋىچچە ئۇلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

8 ئالتىنچى يىلى، ئالتىنچى ئايىنىڭ بەشىنچى كۈنىدە شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن تۆز ۆيۈمدە ئولتۇرغىنىمدا، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدا ئولتۇغىنىدا، رەب پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا چۈشتى. 2 مەن قاردىم، مانا، ئوتنىڭ قىياپىتىدە بىر زاتنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ بېلىنىڭ تۆۋىنى ئوت تۇرقىدا تۇراتتى، بېلىنىڭ تۆۋىسى بولسا جۇلالىغان يورۇقلۇق، قىزىتىلغان مىس پارقىرىغاندەك كۆرۈنۈش تۇراتتى. 3 ئۇ قولىنىڭ كۆرۈنۈشىدەك بىر شەكلنى سوزۇپ، بېشىمدىكى بىر تۇتام چاچنى تۇتتى؛ روھ مېنى ئاسمان بىلەن زېمىن ئوتتۇرىسىغا كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە يېرۇسالېمغا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ شىمالغا قارايدىغان ئېچكى دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى. ئاشۇ يەر «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد»، يەنى خۇدانىڭ پاك-مۇقەددەس غەزەبىنى قوزغايدىغان مەبۇد تۇرغان جاي ئىدى. 4 مانا، مەن تۈزلە گۈلكىتە كۆز رگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى. 5 ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ شمال تەرەپكە قاراپ باق، دېدى. مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ شمال تەرەپكە قاردىم، مانا، قۇربانگاھنىڭ دەرۋازىسىنىڭ شمالي تەرىپىدە، بوسۇغىدا شۇ «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد» تۇراتتى. 6 ۋە ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلمىشلىرىنى ـ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنى مۇقەددەس جايىدىن يىراق كەتكۈزىدىغان، مۇشۇ يەردە قىلغان ئىنتايىن يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرىدۇ ۋېكىسەن؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. 7 ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئاپاردى، مەن قاردىم، مانا، تامدا بىر تۇشۇك تۇراتتى. 8 ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، تامنى كولاپ تەشكىن، دېدى. مەن تامنى كولاپ تەشتىم، مانا، بىر ئىشىك تۇراتتى. 9 ئۇ ماگا: ـ كىرگىن، ئۇلارنىڭ مۇشۇ يەردە قىلغان رەزىل يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرۈپ باق، دېدى. 10 مەن كىرىپ قاردىم، مانا، ئەتراپىدىكى تاملارغا نەقىش قىلىنغان ھەرخىل ئۈملىگۈچى ھەم يىرگىنچلىك ھايۋانلارنى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ھەممە بۇتلىرىنى كۆردۈم. 11 ۋە بۇلارنىڭ ئالدىدا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ يەتمىش ئاقساقىل تۇراتتى. ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شافاننىڭ ئوغلى جائازانىيا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى قولىدا تۆز خۇشۇيدىنىنى تۇتۇپ تۇراتتى؛ خۇشبۇي قۇيۇق بۇلۇتتەك ئۇرلەپ چىقتى. 12 ۋە ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئاقساقاللارنىڭ قاراڭغۇلۇقتا، يەنى ھەربىرىنىڭ تۆز مەبۇد نەقىش قىلىنغان ھۇجرىسىدا نېمە قىلغانلىقىنى كۆردىڭ ۋېكىنۇ؟ چۈنكى ئۇلار: «پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ؛ پەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. 13 ۋە ئۇ ماگا: ـ يىراق سەن ئۇلارنىڭ تېخىمۇ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى كۆرىسەن، ـ دېدى. 14 ئۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ شمالي دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى؛ مانا، شۇ يەردە «تاممۇز ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ» يىغلاۋاتقان ئايالار ئولتۇراتتى. 15 ۋە ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردىڭ ۋېكىنۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. 16 ۋە ئۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئېچكى ھويلىسىغا ئاپاردى. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ كىرىش يولىدا، پېشايۋان ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يىگىرمە بەش ئادەم، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا ئارقىسىنى قىلىپ شەرقتە قاراپ قۇياشقا چوقۇنۇۋاتاتتى. 17 ۋە ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردىڭ ۋېكىنۇ؟ يەھۇدا جەمەتى تۆزى مۇشۇ يەردە قىلغان يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېنىك دەپ، ئۇلار يەنە بۇنىڭ ئۈستىگە زېمىنى جەبىر-زۇلۇم بىلەن تولدۇرۇپ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قايتا-قايتا قوزغاتسا بولامدۇ؟ ۋە مانا، ئۇلارنىڭ يەنە شاخنى بۇرنىغا تۇتىۋاتقىنىغا قارا! 18 شۇڭا مەن قەھر بىلەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ ئۇلارغا ئاغرىتمايمەن؛ ئۇلار قۇلىقىمغا يۇقىرى ئاۋازدا ندا قىلسىمۇ، ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن، ـ دېدى.

9 ئۇ قۇلىقىمغا كۈچلۈك بىر ئاۋازدا توۋلاپ: ـ يېقىن كېلىڭلار، شەھەر رگە مەسئۇل بولغۇچىلار، ھەربىرىڭلار تۆز ھالاكەت قوراللىرىنى قولۇڭلارغا تۇتۇڭلار، ـ دېدى. 2 ۋە مانا، ئالتە كىشىنىڭ [ئىبادەتخانىنىڭ] شىمالىغا قارايدىغان «يۇقىرى دەرۋازا» تەرەپتىن كېلىۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھەربىرىسى قولىدا بىتچىت قىلغۇچى قوراللىنى تۇتقان؛ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يېنىغا پۇتۇكچىنىڭ سىياھدىنى ئېسىلغان تۇرغان، كاتاب كىيىملەرنى كىيگەن بىرسى بار ئىدى؛ ۋە ئۇلار [ئىبادەتخانىغا] كىرىپ، مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇردى. 3 شۇ چاغدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئەسلى تۇرغان كېرۇبتىن كۆتۈرۈلۈپ ۆينىڭ بوسۇغىسىدا تۇردى. ۋە پەرۋەردىگار يېنىغا پۇتۇكچىنىڭ سىياھدىنى ئېسىلغان تۇرغان، كاتاب كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ 4 شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، شەھەر ئىچىدە ئۆتكۈزۈلگەن بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلار ۆستىدە يىلىدىن ئاھ-نادامەت چەككەن كىشىلەرنىڭ پېشانىلىرىگە بىر بەلگە سالغىن، ـ دېدى. 5 ۋە ماگا ئاڭلىتىپ باشقا كىشىلە رگە: ـ بۇ كىشىنىڭ كەينىدىن شەھەرنى كېزىپ، ئادەملەرنى قىرىڭلار، كۆز ئۆگلار رەھىم قىلمىسۇن، ئۇلارغا ئېچىكلارنى ئاغرىتما گلار! 6 بىرئىمۇ قېرىمي ھەممىنى ـ قېرىلار، ياش يىگىت-قىزلار، بوۋاق-بالىلارنى ۋە ئايالىلارنى قېرىمي ئولتۇرۇۋۇتىڭلار، پەقەت بەلگە قويۇلغان كىشىلە رگە يېقىنلاشما گلار؛ بۇ ئىشنى تۆز مۇقەددەس جايىدىن باشلا گلار، ـ دېدى. شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدا تۇرغان ھېلىقى ئاقساقاللاردىن باشلىدى. 7 ۋە ئۇ ئۇلارغا: ـ ۆينى بۇلغا گلار، ھويلىلىرىنى ئولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇر ۆگلار، ئەمدى بېرىگلار! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چىقىپ شەھەر ۋىچچە ئادەملەرنى قىرىشقا باشلىدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئادەملەرنى قىرغىنىدا، مەن يالغۇز قالدىم؛ ئۆزۈمنى يە رگە دۇم تاشلىدىم ۋە: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن يېرۇسالېمغا قارىتىلغان قەھرىڭنى تۆككەندە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قالدىسىنى ھالاك قىلامسەن؟ ـ دېدىم. 9 ۋە ئۇ ماگا: ـ ئىسرائىل ۋە يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىھلىكى ئىنتايىن رەزىل؛ چۈنكى ئۇلار: «پەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. 10 «مەن بولسام، مېنىڭ كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ ئۇلارغا ئاغرىتمايمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يولىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن، ـ دېدى. 11 ۋە مانا، يېنىغا پۇتۇكچىنىڭ سىياھدىنى ئاسقان، كاتاب كىيىملەرنى كىيگەن كىشى قىلغان ئىشنى مەلۇم قىلىپ: «ماگا سەن ۋېرۇغان ئىشنى ئورۇندىدىم» ـ دېدى.

10 مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەز ئۈستىدە، كۆك ياقۇتنىڭ قىياپىتىدەك بىر تەختنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ 2 ۋە [تەختكە ئولتۇرغۇچى] كاتاب كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «كېرۇبلارنىڭ ئاستىدىكى چاقلارنىڭ ئارىسىغا كىر، قوللىرىڭنى كېرۇبلار ئارىسىدا كويۇۋاتقان چوغلارغا تولدۇرۇپ، ئۇلارنى شەھەر ئۈستىگە چېچىۋەت» ـ دېدى. مەن قاردىم، ئۇ شۇنداق قىلىشقا باشلىدى. 3 بۇ كىشى كىرگەندە كېرۇبلار ۆينىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇراتتى؛ [شان-شەرەپلىك] بۇلۇت ۆينىڭ ئېچكى ھويلىسىنى تولدۇردى. 4 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كېرۇب ئۈستىدىن چىقىپ، ۆينىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە؛ ئۆي بۇلۇتقا تولدى، ھويلا بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ جۇلالىقىغا چۈمگەن. 5 كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ساداسى ھەممىدىن قادىرنىڭ سۆزلىگەن چاغدىكى ئاۋازىدەك بولۇپ، سىرتىكى ھويلىغا ئاڭلىنىپ تۇراتتى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، [رەب] كاتاب كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «چاقلار ئارىسىدىن، يەنى كېرۇبلار ئارىسىدىن ئوت ئالغىن» ـ دەپ ۋېرۇغىنىدا، ئۇ كېرىپ بىر چاقنىڭ يېنىدا تۇردى. 7 ۋە كېرۇبلاردىن بىرى تۆز قولىنى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدىكى ئوتقا سوزۇپ ئۇنىڭدىن ئوت ئېلىپ، كاتاب كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنىڭ قوللىرىغا سالدى؛ ئۇ يۇنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى 8 (كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى ئاستىدا، ئادەمنىڭ قوللىرىنىڭ قىياپىتى كۆرۈنۈپ تۇراتتى). 9 مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ يېنىدا تۆت چاق بار ئىدى، بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا بىر چاق، يەنە بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا يەنە بىر چاق تۇراتتى؛ چاقلارنىڭ قىياپىتى بولسا بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى. 10 ئۇلارنىڭ شەكلى بولسا، ئوتتىلىسىنىڭ ئوخشاش ئىدى، يەنى چاق ئىچىدە چاق باردەك كۆرۈنەتتى. 11 كېرۇبلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن ئوتتىلا تەرەپكە ئۇدۇل قاراپ ماگاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى، بەلكى بېشى قايسى

تەرەپكە قاريغان بولسا، ئۇلار شۇ تەرەپكە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچ بۇرۇلمايتتى. 12 ئۇلارنىڭ پۇتۇن تېنى، دۇمبىلىرى، قوللىرى، قاناتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ چاقلىرىمۇ، يەنى تۆتىسىگە تەۋە چاقلارنىڭ ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. 13 چاقلارنى بولسا: «پرىقرايدىغان چاقلار!» ـ دەپ ئاتىغىنى ئۆز قۇلىقىم بىلەن ئاڭلىدىم. 14 ھەربىر كېرۇبنىڭ تۆت يۈزى بار ئىدى؛ بىرىنچىسى كېرۇبنىڭ يۈزى، ئىككىنچىسى ئادەمنىڭ يۈزى، ئۈچىنچىسى شىرنىڭ يۈزى، تۆتىنچىسى بۇركۇتنىڭ يۈزى ئىدى. 15 كېرۇبلار يۇقىرىغا ئورلىدى. بۇلار دەل مەن كېبۋار دەريىسى ۋېيدا كۆرگەن ھايات مەخلۇقلار ئىدى. 16 كېرۇبلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ئۇلارغا ياندىشىپ ماڭاتتى؛ كېرۇبلار يەردىن ئورلەشكە قاناتلىرىنى كۆتۈرگىنىدە، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدىن بۇرۇلۇپ كەتمەيتتى. 17 ئۇلار تۇرغاندا، چاقلارمۇ تۇراتتى؛ ئۇلار كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ ئۇلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. 18 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۇينىڭ بوسۇغىسى ئۈستىدىن چىقىپ، كېرۇبلار ئۈستىدە تۇردى؛ 19 كېرۇبلار قاناتلىرىنى كېرىپ، كۆز ئالدىمدا يەردىن كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار ۋېدىن چىققاندا، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدا ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ شەرقىي دەرۋازىسىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى. 20 بۇلار بولسا دەل مەن كېبۋار دەريىسى ۋېيدا كۆرگەن، ئىسرائىل خۇداسىنىڭ ئاستىدا تۇرغان مەخلۇقلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ كېرۇبلار ئىكەنلىكىنى بىلدىم. 21 ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىمىز يۈزى، ھەربىرىنىڭ تۆتىمىز قانىتى، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسان قولى سىياقىدىكى قوللىرى بار ئىدى. 22 ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنىڭ قىياپىتى بولسا، ئۇلار مەن كېبۋار دەريىسى ۋېيدا كۆرگەن يۈزلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇرقى ۋە يۈزلىرى مەن كۆرگەنگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈدۈلىغا قاراپ ماڭاتتى.

11 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ شەرقىي، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى، ۋە مانا، دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا يىگىرمە بەش ئادەم تۇراتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاۋامنىڭ ئاقسىقالى بولغان، ئاززۇرنىڭ ئوغلى جائازانىيا ھەم بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيانى كۆردۈم. 2 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قەبھىلىكنى ۋىلاپ چىققۇچى، مۇشۇ شەھەردە رەزىل مەسلىھەت بە رگۈچى ئادەملەر دەل بۇلاردۇر. 3 ئۇلار: «ۋىلەرنى سېلىش ۋاقتى يېقىنلاشتى ئەمەسمۇ؟ بۇ شەھەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئېچىدىكى گۆش» ـ دەيدۇ. 4 شۇڭا ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بە رگىن؛ ـ بېشارەت بە رگىن، ئى ئىنسان ئوغلى! ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى ۋۇجۇدۇمغا ئورۇلۇپ چۈشۈپ، ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» ـ دېگىن. «سىلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىڭلارنى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، كۆڭۈلۈڭگە رگە پۈككەن ئوي-پىكىرىڭلارنى، مەن بىلىمەن. 6 سىلەر مۇشۇ شەھەردە ئادەم ئۆلتۈرۈشنى كوچىيىكىنىسىلەر، سىلەر رەستە-كوچىلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرغانسىلەر». 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆلتۈ رگەن كىشىلەر بولسا، دەل شۇ گۆشتۇر، شەھەر بولسا قازاندۇر؛ بىراق سىلەرنى بولسا ئۆنىڭدىن تارتىۋالىمەن. 8 سىلەر قىلىچتىن قورقۇپ كەلگەنسىلەر، ۋە مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچ چۈشۈرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 9 «شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى شەھەردىن تارتىۋېلىپ، يات ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 10 سىلەر قىلىچلىنىپ يېقىلىسىلەر؛ ئىسرائىل چېگرالىردا ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 11 بۇ شەھەر سىلەر ئۈچۈن «قازان» بولمايدۇ، ھەم سىلەرمۇ ئۇنىڭدىكى «گۆش»ىى بولمايسىلەر؛ مەن ئىسرائىل چېگرالىردا ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 12 ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ بەلگىملىرىمدە يۈرمىگەن، ھۆكۈملىرىم ۋېيچە ماڭمىغانسىلەر، بەلكى ۋېيچۈرە گلارىدىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرى ۋېيچە ماڭغانسىلەر». 13 شۇنداق بولدىكى، مەن بېشارەت بېرىۋاتقىنىمدا، بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيا جان ئۈزدى. مەن دۇم يېقىلدىم: «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پۈتۈنلەي يوقاتماقچىمۇسەن؟» ـ دەپ قاتتىق ئاۋازدا ندا قىلدىم. 14 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 15 ئى ئىنسان ئوغلى، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ: «پەرۋەردىگاردىن يىراق كېتىڭلار! چۈنكى مۇشۇ زېمىن بىزگلا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىنغان!» دېگەن گېپى، سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ، يەنى سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ بولغان سۈرگۈنلە رگە ھەم ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە قارىتىپ ئېيتىلغان. 16 شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: گەرچە مەن ئۇلارنى يىراق يەرلە رگە، ئەللەر ئارىسىغا يۇتكىۋەتكەن ھەم مەملىكەتلەر ئىچىگە تارقىتىۋەتكەن بولساممۇ، ئۇلار بارغان يەرلەردىمۇ مەن ئۆزۈمۈ ئۇلارغا كىچىككىنە بىر پاك-مۇقەددەس باشپاناھ بولىمەن». 17 شۇڭا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى ئەللەردىن يىغىمەن، تارقىتىۋېتىلگەن مەملىكەتلەردىن سىلەرنى جەم قىلىمەن، ئاندىن ئىسرائىل زېمىنىنى سىلە رگە قايتۇرۇپ تەقدىم قىلىمەن. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەرگە قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار بارلىق لەنەتلىك نەرسىلەرنى ھەم بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى ئۇ يەردىن يوق قىلىدۇ. 19 مەن ئۇلارغا بىر قەلبنى بېرىمەن، ئىچىگىلارغا يېڭى بىر روھنى سالىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ئېنىدىن تاشىتىك قەلبنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلارغا مېھرلىك بىر قەلبنى بېرىمەن. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ بەلگىملىرىمدە يۈرىدۇ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 21 بىراق كۆڭۈللىرى لەنەتلىك نەرسىلە رگە ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىغا بېغىشلانغانلار بولسا، مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». 22 كېرۇبلار قاناتلىرىنى يايدى، ئۇلارنىڭ چاقلىرى ئۆز يېنىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلار ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى؛ 23 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغ ئۈستىدە توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ روھى بە رگەن بۇ كۆرۈنۈشتە مېنى كالدىيە گە، يەنى سۈرگۈن بولغانلارغا ئاپاردى، شۇئان مەن كۆرگەن بۇ كۆرۈنۈش مەندىن كەتتى. 25 شۇنىڭ بىلەن مەن سۈرگۈن بولغانلارغا پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ئىشلارنى سۆزلەپ بەردىم.

12 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئاسىي بىر جەمەت ئارىسىدا تۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈشكە كۆزى بار ئەمما كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشقا قۇلىقى بار، ئەمما ئاڭلىمايدۇ، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 3 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، سۈرگۈن بولغۇچىنىڭ يۈك-تاقىلرىنى تەيىارلاپ قويغىن؛ ۋە كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولغۇچىدەك ئۆز جايىڭدىن باشقا جايغا بارغىن. گەرچە ئۇلار ئاسىي بىر جەمەت بولسىمۇ، ئېھتىماللىقى يوق ئەمەسكى، ئۇلار چۈشىنىپ يېتىدۇ. 4 كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولۇشقا تەيىارلىغان يۈك-تاقىلە رەدەك يۈك-تاقىلىرىڭنى ئېلىپ چىق؛ ئاندىن كەچ كىرەي دېگەندە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولدىغان كىشىلەرەدەك جايىڭدىن چىقىپ كەتكىن؛ 5 تامىنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقىلىرىڭنى ئېلىپ چىققىن؛ 6 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بۇنى مۇرۇڭگە ئېلىپ، گۇۋاھلار كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتكىن؛ يەرنى كۆرەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن يۈز ئۆڭنى يايقىن؛ چۈنكى مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت قىلدىم. 7 ۋە مەن ئېيتىلغان ۋەيىچە شۇنداق قىلدىم؛ كۈندۈزدە مەن سۈرگۈن بولغۇچى كىشىدەك يۈك-تاقىلىرىمنى ئېلىپ چىقتىم؛ ۋە كەچ كىرگەندە قولۇم بىلەن تامنى كولاپ تېشىپ، يۈل-تاقىلىرىمنى چىقىرىپ، گۇۋاھلار كۆز ئالدىدا مۇرەمگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭدىم. 8 ئەتىگەندە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 9 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى، يەنى ئاسىي بىر جەمەت، سەندىن: «بۇ نېمە قىلغىنىڭ» دەپ سورىغان ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ يۈكلەنگەن ۋەھىي پېرۇسالېمدىكى شاھزادە ھەم شۇ يەردىكى بارلىق ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر توغرۇلۇقتۇر» ـ دېگىن. 11 ئۇلارغا: «مەن سىلەر ئۈچۈن بېشارەت. مەن قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى ئۇلارغىمۇ شۇنداق ئىشلار قىلىدۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولىدۇ» ـ دېگىن. 12 ئۇلار ئارىسىدىكى شاھزادە ئۆز يۈك-تاقىلىرىنى گۇۋاھلىرىمدا مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىدۇ؛ ئۇلار تامنى كولاپ تېشىپ ئۆتىشۇكتىن ئەرسىلىرىنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنى يېپىپ زېمىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۆز تورۇمىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا ئۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى كالدىيەلەرنىڭ زېمىنى بولغان بابىلغا ئاپىرىمەن، بىراق ئۇ ئۇ يەرنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەيدۇ؛ ئۇ شۇ يەردە ئۆلىدۇ. 14 ئۇنىڭغا يارىدەملەشكەن ۋېچۈرىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھەم بارلىق قوشۇنلىرىنى مەن بارلىق شامالغا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن.

15 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكىنىمدە، مەملىكەتلەر ئىچىگە تاراتقىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 16 بىراق ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز بىر قىسمىنى، قىلىچ، ئاچارچىلىق ھەم ۋابا كېسىلىدىن خالاس قىلىمەن؛ مەقسىتىم شۇكى، ئۇلارغا تۆزلىرى بارىدىغان ئەللەردە تۆزلىرىگە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئېتىراپ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 18 «ئىنسان ئوغلى، تۆز ئېنىكىنى تىترىگەن ھالدا يېگىن، سۈيۈكنى دىر-دىر قىلىپ ئەنسىرىگەن ھالدا ئىچكىن؛ 19 ھەم شۇ زېمىندىكى كىشىلە رگە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: «رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە ئىسرائىل زېمىنىدە تۆرۈۋاتقانلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلار تۆز ئېنىنى ئەنسىرەش ئىچىدە يەيدۇ، سۈيىنى دەككە-دۇككىدە ئىچىدۇ؛ چۈنكى زېمىندە تۆرۈۋاتقانلارنىڭ جەبىر-زۇلۇمى تۈپەيلىدىن، تۆر يەر ھەممىسى يەكسان قىلىنىدۇ. 20 ئاھالىلىك شەھەرلەر خارابە بولۇپ، زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 21 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 22 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدە: «كۆزلەر تۇزارتىلىدۇ، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈش بىكارغا كېتىدۇ» دېگەن ماقالنى ئېيتقىنى نېمىسى؟ 23 ئەمدى تۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ماقالنى يوق قىلىمەن؛ ئىسرائىلدا بۇ ماقال ئىككىنچى ئىشلىتىلمەيدۇ؛ سەن ئە كسىچە تۇلارغا: «كۆزلەر يېقىنلاشتى، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈشنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىمۇ يېقىنلاشتى» ـ دېگىن. 24 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدە يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش» يا كى ئادەمنى ئۆچۈرۈدىغان پاچىلىقلار قايتا بولمايدۇ. 25 چۈنكى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سۆز قىلىمەن، ھەم قىلغان سۆزۈم چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ. چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىگىلاردا، ئى ئاسىي جەمەت، مەن سۆز قىلىمەن ھەم ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». 26 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 27 «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر سېنىڭ توغرۇلۇق: «ئۇ كۆ رگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ئۇزۇن كۈنلەردىن كېيىنكى ۋاقىتلارنى كۆرسىتىدۇ، ئۇ بە رگە يېراق كەلگۈسى توغرۇلۇق بېشارەت بېرىدۇ» ـ دەيدۇ. 28 شۇڭا ئۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ھېچقايسىسى يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ، بەلكى قىلغان سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن».

13

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئىسرائىلنىڭ بېشارەت بە رگۈچى پەيغەمبەرلىرى، يەنى تۆز تەسەۋۋۇرى بىلەن بېشارەت بە رگۈچىلەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار!» ـ دېگىن. 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز روھىغا ئە گىشىپ ماڭىدىغان، ھېچ ۋەھىينى كۆرمىگەن ھامانقەت پەيغەمبەرلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! 4 ئى ئىسرائىل، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭ خۇددى خارابىلەر ئارىسىدا يۈرۈۋاتقان تۈلكىلەردەك بولدى. 5 سىلەر بۇسۇلۇگەن جايلارغا چىقمىغانسىلەر، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىدە بولىدىغان جە گىدە پۇختا تۇرۇشى ئۈچۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بۇزۇلغان تېمىنى ھېچ ياسىمىدىگىلار. 6 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگۈچىلەر بولسا پەقەت ساختا بىر كۆرۈنۈشنى ۋە يالغان پالنى كۆ رگەنلەردىن ئىبارەتتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەۋەتمىگەن؛ بىراق ئۇلار تۆز سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. 7 سىلەر «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگىنىگىلاردا، مەن ھېچ سۆز قىلمىغان تۇرسام، سىلەر ساختا بىر «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆ رگەن، يالغان پالنى ئېيتقان ئەمەسمۇ؟ 8 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئۈيدۇرما سۆزلىگىنىڭلار، يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى كۆ رگىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ئەمدى مانا، مەن سىلە رگە قارشىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، 9 ـ مېنىڭ قولۇم ساختا «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆ رگەن ۋە يالغان پالنى ئېيتقان پەيغەمبەرلەر بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ ئۇلار تۆز خەلقىمنىڭ كېڭىشىدە ئولتۇرمايدۇ، ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنمەيدۇ، ئۇلار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا ھېچ كىرگۈزۈلمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 بەرھەق، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق بولماندىمۇ «تىنچ-ئامانلىق!» دەپ جار سىلىپ، خەلقىمنى ئېزىقتۇرغانلىقى ئۈچۈن، بىرسى نېپىز ئارا تامنى قۇرۇرسا، ئۇلار چېلىپ پەقەت ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىپ قويغانلىقى ئۈچۈن ـ 11 تامنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىۋاتقانلارغا: «بۇ تام يېقىلىدۇ!» دېگىن! كەلكۈندەك بىر يامغۇر ياغىدۇ! ئى يوغان مۇلدۇرلەر، سىلەر چۈشىسىلەر! دەھشەتلىك بىر شامال چىقىدۇ؛ 12 ۋە مانا، تام ئۆرۈلۈپ چۈشكەندە، خەق سىلەردىن: «سىلەر بۇ تامنى سۈۋىغان ھاك سۈۋاق قېنى!» دەپ سورىمامدۇ؟ 13 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز قەھرىم بىلەن دەھشەتلىك بىر شامال پارتلىتىپ چىقىرىمەن؛ مېنىڭ ئاچچىقىمدىن كەلكۈندەك بىر يامغۇر ۋە ھەممنى ھالاك قىلىدىغان قەھرلىك مۇلدۇرلەر ياغىدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەر ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقان تامنى غۇلىتىپ، ئۇنىڭ ئۇلىنى ئاشكارە قىلىپ، ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ ئۇ غۇلاپ چۈشكەندە، سىلەر ئۇنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر، ۋە مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 15 شۇنداق قىلىپ مەن قەھرىمنى تام ھەم ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ ۋە: «تام يوق بولدى، شۇنداقلا ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلار، يەنى پېرۇسالېم توغرۇلۇق بېشارەت بە رگۈچى، ھېچ تىنچ-ئامانلىق بولماندىمۇ ئۇ توغرۇلۇق تىنچ-ئامانلىقنى كۆرسەتكەن «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆ رگەن ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبەرلىرىمۇ يوق بولدى» ـ دەيمەن». 17 «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۆز تەسەۋۋۇرى ۋەيچە بېشارەت بە رگۈچى تۆز خەلقىڭنىڭ قىزلىرىغا يۈز ئۇڭنى قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 18 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «تۆز بىغىشلىرىنىڭ ھەربىرىگە [سىپىرلىك] بىلەز ئۇكىلەرنى قادا پ، جانلارنى تۇزاققا ئېلىش ئۈچۈن ھەرقانداق ئېگىز-پاكار ئادەملەرنىڭ بېشىغا پەرەنجىنى ياسىغانلارغا ۋاي! ئەمدى سىلەر تۆز خەلقىمنىڭ جانلىرىنى تۇزاقتا چۈشۈرۈپ، جانلىرىگىلارنى ساق قالدۇرىمىز دەۋاتامىسىلەر؟ 19 نەچچە تۇتام ئارپا، نەچچە چىشلەم نانىق دەپ سىلەر ماڭا كۈپۈرلۈق قىلىپ، يالغان سۆ زگە قۇلاق سالىدىغان مېنىڭ خەلقىمگە يالغانچىلىقىگىلار ئارقىلىق تۇلەسكە تېگىشلىكلىرىنى تۇلتۇرۇپ، تىرىك قالماسلىققا تېگىشلىكلىرىنى ھايات قالدۇرماقچىمۇسىلەر؟ 20 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن سىلەرنىڭ قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈ رگەنلەرنى تۇزاققا چۈشۈرگۈچى سېھىرلىك «تېگىق»لىرىگىلارغا قارشىمەن، مەن ئۇلارنى بىلىكىگىلاردىن يىرتىپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈ رگەندەك تۇتقان كىشىلەرنى ئە ركىنلىككە ئۆچۈرۈۋېتىمەن. 21 مەن سىلەرنىڭ پەرەنجىلىرىگىلارنىمۇ يىرتىپ تاشلۇۋېتىپ، خەلقىمنى قولۇگىلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلار يەنە قولۇگىلاردا ئوڭلا بولۇپ تۇرمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 22 سىلەر يالغانچىلىق بىلەن، تۆزۈم ئازار بەرمىگەن ھەققانىي ئادەملەرنىڭ كۆڭلىگە ئازار بە رگەنلىكىگىلار ئۈچۈن، شۇنداقلا رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قۇتقۇزۇشقا ئۇلارنى رەزىل يولدىن ياندۇرمامي، ئە كسىچە ئۇلارنىڭ قولىنى كۆچەيتكىنىگىلار ئۈچۈن، 23 سىلەر قۇرۇق «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى ئىككىنچى بولۇپ كۆرمەيسىلەر، يا كى يالغان پاچىلىق قىلمايسىلەر؛ مەن تۆز خەلقىمنى قولۇگىلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر».

14

ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ بەزىلىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئالدىمدا ئولتۇرۇشتى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 3 «ئى ئىنسان ئوغلى، مۇشۇ ئادەملەر تۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىگە تىكەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان تۆز قەبىلىكىنى كۆز ئالدىغا قويغاندىر. ئەمدى تۇلارنىڭ مېنى ئىزدەپ مەندىن يول سورىشىنى قوبۇل قىلامدىمەن؟ 4 ئەمدى تۇلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل جەمەتىدىكى كۆڭلىدە تۆز بۇتلىرىنى تىكەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان تۆز قەبىلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن پەيغەمبەر ئالدىغا كېلىدىغان ھەربىر ئادەمنى بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار تۇنۇگۇنا بۇتلىرىنىڭ كۆپلۈكى ۋەيچە جاۋاب قايتۇرىمەن. 5 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆڭلىنى تۇزۇمگە ئىگىلدۇرىمەن؛ چۈنكى تۇلار بارلىق بۇتلىرى بىلەن ماڭا يات بولۇپ كەتتى». 6 ـ شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توۋا قىلىڭلار! بۇتلىرىڭلاردىن يېنىپ [يېنىمغا] قايتىپ كېلىڭلار! بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشىڭلاردىن يۈز ئۇگىلارنى تۇر ئۇگىلار! 7 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدىكى تۇزلىرىنى مەندىن ئايرىپ، تۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىدە تىكەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان تۆز قەبىلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن مەندىن سوراش

ئۇچۇن پەيغەمبەرنىڭ ئالدىغا كېلىدىغان ھەرقايسى ئادەم يا كى شۇنىڭغا ئوخشاش ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان ھەرقايسى مۇسىرلار بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار تۆرۈزۈم تۆلارغا جاۋاب قايتۇرىمەن؛ **8** مەن مۇشۇ كىشىنى بىر ئاگاھ بېشارىتى قىلىپ ئۆنى سۆز-چۆچەككە قالدۇرۇشقا يۈزۈمنى ئۆنىڭغا قارىتى قىلىمەن؛ مەن خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن ئۆنى ئۈزۈۋېتىشلىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.

9 براق پەيغەمبەر تۆرىى ئېزىقتۇرۇلۇپ، بىر بېشارەتلىك سۆز قىلغان بولسا، ئۇ چاغدا تۆزۈزۈم پەرۋەردىگار شۇ پەيغەمبەرنى ئېزىنتۇغا ئۆچراتقانلىغىمەن؛ مەن ئۆنىڭغا قارىتى قولۇمنى ئۆزارتىپ، ئۆنى خەلقىم ئارىسىدىن ھالاك قىلىمەن. **10** ئۇلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ پەيغەمبەر رگە بېرىلىدىغان جازا بىلەن سوروقچىغا بېرىلىدىغان جازا ئوخشاش بولىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتى يەنە مەندىن چەتنەپ كەتمەيدۇ، يا كى يەنە ئاسىيلىقلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى بۇلغىمايدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **12** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ما گا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **13** «ئى ئىنسان ئوغلى، مەلۇم بىر زېمىن ما گا ئاسىيلىق قىلىپ گۇناھ قىلغاندا، مەن شۇنىڭ بىلەن قولۇمنى ئۆنىڭغا قارىتى ئۆزارتىپ، ئۇلارنىڭ يۇلۇقچۇكى بولغان ئىننى قۇرۇتۇۋېتىپ، ئۆنىڭ ئۈستىگە ئاچارچىلىقنى ئەۋەتىمەن ھەم ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى ئۆنىڭدىن ئۈزىمەن؛ **14** ئەمدى ئۇ چاغدا نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپتىن ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار تۆز ھەققانىيلىقى ئۆپەيلىدىن پەقەت ئۆز جانلىرىنلا ساقلىيالغان بولاتتى ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ئە گەر مەن زېمىندىن يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئوتكۈزسەم، ئۇلار ئۆنى بالىلىرىدىن جۇدا قىلسا، ھايۋانلار ئۆپەيلىدىن ئۆنىڭدىن ئوتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولماي، ئۇ ۋەيرانە بولسا، **16** ئەمدى مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى، زېمىننىڭ ئۆزى ۋەيرانە بېتى قالاتتى. **17** يا كى بولسا مەن شۇ زېمىنغا قىلىچنى چۈشۈرۈپ، ئۆنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۆزۈۋۈەتكەن بولسام، **18** ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى ساقلاپ قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى. **19** يا كى بولسا مەن شۇ زېمىنغا ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرۈپ، ئۆز قەھرىمنى قان تۆكتۈرۈلۈشى بىلەن ئۈستىگە تۆكسەم، ئۆنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۆزۈۋۈەتكەن بولسام، **20** ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپتىن ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۆنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغلىنى نە قىزىنى قۇتقۇزالمايتى؛ ئۇلار پەقەت ھەققانىيلىقى بىلەن ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتى. **21** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى شۇنداق بولغاندىن كېيىن، ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۆزۈۋۈتىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا تۆت جازايىمنى، يەنى قىلىچ، ئاچارچىلىق، يىرتقۇچ ھايۋان ۋە ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرسەم قانداق بولار؟ **22** براق مانا، ئۆنىڭدا قېلىپ قالغانلار بولىدۇ، يەنى ئوغۇل-قىزلار ئۆنىڭدىن چىقىرىلىپ قۇتقۇزۇلىدۇ، مانا، ئۇلار سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا چىقىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرۈۋېتىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەن يېرۇسالېمغا چۈشۈرگەن كۆلپەت، يەنى ئۆنىڭغا چۈشۈرۈلگەن بارلىق ئىشلار ئوتىرۇلۇق تەسەللى ئالىسىلەر؛ **23** ئەمدى سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇلار سىلە رگە تەسەللى ئېيىكلىدۇ، سىلەر مېنىڭ ئۆنىڭدا بارلىق قىلغان ئىشلىرىمنى بىكاردىن-بىكار قىلمىغانلىقىمنى تونۇپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

15

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ما گا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇزۇم تېلى ياغىچىنىڭ باشقا دەرەخ ياغاچلىرىدىن نېمە ئارتۇچۇلىقى بار، ئۆنىڭ شېخىنىڭ ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا نېمە ئالاھىدىلىكى بار؟ **3** ئۆنىڭدىن بىرەر جابدۇقنى ياساشقا ماتېريال ئالغانىڭ پايدىسى بارمۇ؟ ئۆنىڭدىن چىنىلەرنى ئاسقۇدەك قورۇقنى ياسىغىلى بولامدۇ؟ **4** مانا، ئۇ ئوتقا يېقىلغۇ بولغاندا، ئوت ئۆنىڭ ئىككى ئۆچىنى كۆيدۈ رگەندە، ئۆتىۇرىسىمۇ يېرىم كۆيگەندە، ئەمدى ئۆنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ **5** مانا، ئۇ ساق بولغاندا، ھېچقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولمىغان يەردە، ئەمدى ئوت ئۆنى كۆيدۈرۈپ يەپ كەتكەندە، ئۆنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ **6** شۇ ئۈچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدىكى ئۇزۇم تېلىنىڭ ياغىچىنى ئوتقا تاپشۇرغىنىمدەك، يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقانلارنى ئوتقا تاپشۇرىمەن. **7** يۈزۈمنى ئۆلارغا قارىتى قىلىپ قارىسەمەن؛ ئۇلار بىر ئوتىدىن چىقسا، باشقا بىر ئوت ئۆلارنى يەۋېتىدۇ. ئۆز يۈزۈمنى ئۆلارغا قارىتى بولۇپ قاراتقاندا، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **8** ئۇلارنىڭ قىلغان ۋاپاسىزلىقلىرى تۆپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە قىلىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

16

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ما گا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزىنىڭ يېرگىلىك قىلمىشلىرىنى يېرۇسالېمنىڭ يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئەسلي زاتىڭ ۋە تۇغۇلۇشۇڭ قانائانىلارنىڭ زېمىندا بولغان؛ سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي، ئاپاڭ ھىتتىي قىز ئىدى. **4** سېنىڭ تۇغۇلۇشۇڭغا كەلسەك، سەن تۇغۇلغان كۈنۈ ئۆڭدە كىندىكىڭ كېسىلمىگەن، سەن سۇدا يۇيۇلۇپ پاكىز قىلىنمىغان، ھېچكىم ساڭا تۇز سۈ رگىمگەن يا كى سېنى زاكىلىمىغان. **5** ھېچكىمنىڭ كۆزى مۇشۇ ئىشلار ئۈچۈن ساڭا رەھىم قىلمىغان يا كى ئىچىنى ساڭا ئاغرىتمىغان؛ ئە كسىچە سەن دالاغا تاشلۇۋېتىلگەنسەن، چۈنكى تۇغۇلغان كۈنۈ ئۆڭدە كەمىستىلگەنسەن. **6** شۇ چاغدا مەن يېنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، سېنى تۇز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقىنىڭنى كۆ رگەن؛ ۋە مەن تۇز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. بەرھەق، سەن تۇز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە مەن ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. **7** مەن سېنى دالادىكى ئوت-چۆپلەردەك ئايىنىتتىم؛ سەن ئۆسۈپ خېلى بوي تارتىپ چىرايلىق بېزىلىپ ۋايىغا يەتتىڭ؛ كۆكسىلىرىڭ شە كللەندى، چاچلىرىڭ ئۆزۈن ئۆستى؛ بىراق سەن تېخى ئۇتىما-يالىڭاچ ئىدىڭ. **8** مەن يەنە يېنىڭدىن ئۆتۈۋېتىپ ساڭا قاراپدىم، مانا، ئىشتى-مۇھەببەت مە زگىلىڭ يېتىپ كەلدى؛ مەن ئونۇمىنىڭ پېشىنى ئۆستۈڭگە يېيىپ قويۇپ، يالىڭاچلىقىڭنى ئەتتىم؛ مەن ساڭا قەسەم ئىچىپ، سەن بىلەن بىر ئەھدە ئۈزدۈم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ۋە سەن مېنىڭكى بولدۇڭ. **9** مەن سېنى سۇ بىلەن ۋېيۇپ، قېنىڭنى تېنىڭدىن ۋېيۇۋېتىپ، ساڭا پۇراقلىق مايىنى سۈرتىۋىتىم. **10** مەن ساڭا كەشتىلىك كۆگلەكنى كىيگۈزۈپ، تاۋىغىڭغا دەلغىن تېرىسىدىن تىككەن كەشىلەرنى سالىتىم؛ سېنى نېپىس كاتاپ بىلەن ئوراپ، يېپەك بىلەن يېپىپ قويدۇم. **11** سېنى زىۋ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىم، قوللىرىڭغا بىلەرزۇكلەرنى، ۋېيۋۈڭغا مارجانىنى تاقاپ قويدۇم؛ **12** بۇرنۇڭغا ھالقىنى، قۇلاقلىرىڭغا زىرىلەرنى، بېشىڭغا گۈزەل تاجنى كىيگۈزدۈم. **13** شۇنداق قىلىپ سەن ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن پەردازلاندىڭ؛ كىيىم-كېچە كلىرىڭ نېپىس كاتاپ، يېپەك ۋە كەشتىلىك رەختتىن ئىدى. يېگىنىڭ ئاق ئۇن، بال ھەم زەيتۇن مېيى ئىدى؛ سەن ئىنتايىن گۈزەل بولۇپ، خانىش مەرتىۋىسىگە كۆتۈرۈلدۈڭ. **14** گۈزەللىكىڭ تۆپەيلىدىن ئەللەردە داڭقىڭ چىقتى؛ چۈنكى مەن ساڭا كۆ رگەملىكىمنى بېغىشلىشىم بىلەن گۈزەللىكىڭ كامالەتكە يەتتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** براق سەن گۈزەللىكىڭگە تايىنىپ، داڭقىڭدىن پايدىلىنىپ ياھىشە بولدۇڭ؛ سەن ھەربىر ئۆتكۈچىنى كىشىگە ياھىشە مۇھەببەتلىرىڭنى تۆكتۈڭ، گۈزەللىكىڭ ئۆنىڭ بولدى! **16** سەن كىيىم-كېچە كلىرىڭدىن ئېلىپ ئۆزۈڭ ئۈچۈن رەنگىگەرەڭ بېزەلگەن «يۇقىرى جايلار»نى ياساپ، ئاندىن ئۆلارنىڭ ئۈستىدە يۈزۈقلۇق قىلغانسەن. بۇنداق ئىشلار يۈز بېرىپ باقمىغان، ۋە ئىككىنچى يۈز بەرمەيدۇ! **17** سەن مەن ساڭا بېغىشلىغان گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىم ۋە ئالتۇن-كۈمۈشۈم بىلەن ئە رگەك مەيۋىدارلىرى ياساپ ئۆلار بىلەن يۈزۈقلۇق قىلغانسەن. **18** سەن ئۆز كەشتىلىك كىيىملىرىڭنى ئېلىپ ئۆلارغا كىيگۈزدۈڭ؛ مېنىڭ مېيىم ۋە مېنىڭ خۇشبۇيۇمنى ئۆلارغا سۈزۈپ بېغىشلىدىڭ؛ **19** مەن ئۆزۈڭگە بە رگەن ئىنىمنى، مەن ساڭا ئوزۇققا بە رگەن ئاق ئۇن، زەيتۇن مېيى ۋە بالنى بولسا، سەن ئۆلارنىڭ ئالدىغا خۇشپۇراق ھەدىيە سۈپىتىدە ئاتاپ سۈندۈڭ؛ ئىشلار دەل شۇنداق ئىدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **20** ـ ئۆنىڭ ئۈستىگە سەن ئۆزۈمگە تۇغۇلغان بە رگەن قىز-ئوغۇللىرىڭنى ئېلىپ، مەيۋىدارلىرىڭ ئوزۇقى بولسۇن دەپ ئۆلارنى قۇربانلىق قىلدىڭ. سېنىڭ ئۈزۈقلۇقۇڭ ئازلىق قىلغاندەك، **21** سەن مېنىڭ بالىلىرىمنى سويۇپ ئۆلارنى ئوتىدا ئوتكۈزۈپ مەيۋىدارلارغا تاتاپ قويدۇڭمۇ؟ **22** سېنىڭ بارلىق يېرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ھەم ياھىشە ئۈزۈقلۇقلىرىڭدا، سەن ياشلىقىڭدا تۇغما-يالىڭاچ بولۇپ ئۆز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقان كۈنلىرىڭنى ھېچقاچان ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ. **23** ئەمدى سېنىڭ بۇ رەزىللىكلىرىڭدىن كېيىن ـ (ۋاي، ھالىڭغا ۋاي! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار) **24** سەن يەنە ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر پەشتاق قۇرۇپ، ھەربىر مەيدانغا بىر «يۇقىرى

جاي»نى ياسدىڭ؛ 25 سەن ھەربىر كوچىنىڭ بېشىدا «يۇقىرى جاي»گىنى سالدىڭ؛ سەن تۇز گۈزەللىكىنى يىرگىنچلىك قىلىپ، تېنىڭنى ھەربىر تۆتكۈچىگە تۆتۈپ، پۇتۇڭنى ئېچىپ تۇز ئۈچىنى يېرىپ پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. 26 سەن ئىشقۇاز ئەرلىكى چوڭ قوشناڭ بولغان مىسىرلىقلار بىلەن بۇزۇقلۇق تۆتكۈزدۈڭ؛ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قوزغاپ، پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. 27 ۋە مانا، مەن تۇز قولۇمنى تۇستۇڭگە ئۇزارتىپ، سېنىڭ نېسىۋەڭنى ئازايتىپ قويدۇم. مەن سېنىڭدىن نەپرەتلىنىدىغان، بۇزۇق يولا ئۇڭدىن نومۇس قىلىپ چۆچىگەنلەرنىڭ، يەنى فىلىستىيىلەرنىڭ قىزلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم. 28 سەن يەنە قانماي يەنە ئاسۇرىيىلىكلەر بىلەن بۇزۇقلۇق تۆتكۈزدۈڭ؛ بۇزۇقلۇق تۆتكۈز رۇگەندىن كېيىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. 29 شۇڭا سەن سودىگەرلىنىڭ زېمىنى، يەنى كالدىيە بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتىپ، بۇنىڭدىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. 30 مۇشۇنداق بارلىق ئىشلارنى، يەنى نومۇسسىز پاھىشە ئايالىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىسەن، ئېنىنچە سۈيۈق سېنىڭ قەلبىڭ! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، 31 تۇز ئۈكىنىڭ پۇشتىقىنى ھەر كوچىنىڭ بېشىدا قۇرىدىغان، ھەربىر مەيدانىدا «يۇقىرى جاي»گىنى ياسايدىغان! ئۇنىڭ تۇستىگە سەن پاھىشە ئايالدەك ئەمەس ئىدىڭ، چۈنكى سەن ھەقىنى نەزىرىگە ئالمايتتىڭ! 32 ئى ۋاپاسىز ئايال، ئېرىنىڭ ئورنىدا يات ئادەملە رگە كۆڭۈل بېرىدىغان! 33 خەقلەر پاھىشە ئايالغا ھەمىشە ھەق بېرىدۇ؛ بىراق سەن ئاشنىلىرىڭنى بۇزۇقلۇق مۇھەببەتلىرىنى ھۆزۈر ئېلىشقا ھەرياندىن يېنىڭغا كەلسۇن دەپ تۇلارنىڭ ھەممىسىگە تۇستەك بېرىپ ئىنئام قىلىسەن؛ 34 بۇزۇقلۇقتا سەن باشقا ئايالالرنىڭ ئەكسىسەن، چۈنكى ھېچكىم سېنىڭ بۇزۇقۇڭ مۇھەببىتىڭنى ئىزدەپ كەلمىدى؛ سەن تۇستەك بەردىڭ، ھېچ ھەق ساڭا بېرىلمىدى ـ سەن ھەققەتەن تۇلارنىڭ ئەكسىسەن! 35 شۇڭا، ئى پاھىشە ئايال، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! 36 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ تەڭگىلىرىڭ تۆكۈلۈپ، ئاشنىلىرىڭ بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقلىرىڭ بىلەن سېنىڭ ئۇيات يېرىڭ ئاشكارىلانغانلىقى ئېچىلىدىن، بارلىق يىرگىنچلىك مەبۇدلىرىڭ ئېچىلىدىن، تۇلارغا ئاتاپ سۇنغان بالىلىرىڭنىڭ قېنى ئېچىلىدىن ـ 37 شۇڭا مانا، مەن سېنىڭ تۇز ئۈكىگە ئەيش-ئىشرەت مەنبەسى قىلغان، بارلىق سۈيگەن ھەم بارلىق نەپرەتلەنگەن ئاشنىلىرىڭنى يىغىمەن ـ مەن تۇلارنى ساڭا قارشى چىقىرىپ ئەتراپىڭدىن يىغىپ، سېنىڭ ئۇيات يېرىڭنى تۇلارغا ئاشكارە قىلىمەن، تۇلار سېنىڭ بارلىق ئۇيات يېرىڭنى كۆرىدۇ. 38 شۇنىڭ بىلەن سېنى بۇزۇقلۇق قىلغان ھەم قان تۆككەن ئايالالرنى جازالىغاندەك جازالايمەن؛ مەن قەھر بىلەن، ئوتتەك غەزىپىمنىڭ تەلىپى بىلەن تۇستۇڭگە قانلىق جازانى چۈشۈرىمەن؛ 39 ۋە مەن سېنى تۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ تۇلار سېنىڭ پەشتاقلىرىڭنى غۇلىتىدۇ، سېنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىڭنى چېقىپ تاشلايدۇ؛ تۇلار كىيىم-كېچەكلىڭنى تۇستۇڭدىن سالدۇرۇپ تاشلاپ، گۈزەل زىبۇ-زىننەتلىرىڭنى بۇلاپ-تالاپ، سېنى تۇغما-يالىڭاچ قالدۇرىدۇ. 40 تۇلار ساڭا قارشى بىر توپ كىشىلەرنى يىغىپ ئېچىلىدۇ؛ تۇلار سېنى چالما-كېسەك قىلىدۇ ھەم سېنى قىلىچلىرى بىلەن چېپىۋېتىدۇ. 41 تۇلار ئۆيلىرىڭنى ئوت بىلەن كويدۇرىدۇ، كۆپ ئايالالرنىڭ كۆز ئالدىدا تۇستۇڭگە جازالارنى چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى پاھىشە ئايال بولۇشتىن قالدۇرىمەن؛ سەن يەنە ھېچقانداق «مۇھەببەت ھەققى»نى بەرمەيسەن. 42 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا قاراتقان قەھرىمنى توختىتىمەن، مېنىڭ مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپ سەندىن كېتىدۇ؛ مەن تىنچلىنىپ قايتا ئاچچىقلانمايمەن. 43 سەن ياشلىق كۈنلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ، ئەكسىچە مۇشۇ قىلمىشلىرىڭ بىلەن مېنى غەزەپلەندۈردۈڭ؛ شۇڭا مانا، تۇز يولۇڭنى تۇز بېشىڭغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن يۇ بۇزۇقلۇقىنى باشقا يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ تۇستىگە قوشۇپ ئىككىنچى قىلمايسەن. 44 مانا، ماقالالارنى ئىشلىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سەن توغرۇلۇق: «ئانىسى قانداق بولسا، قىزى شۇنداق بولار» دېگەن بىر ماقالنى تىلغا ئالدۇ. 45 سەن تۇز ئېرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاناڭنىڭ قىزىدۇرسەن؛ ھەم تۇز ئەرلىرى ھەم بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاچا-سىڭلىلىرىڭنىڭ ئاربىلقىدىكىسەن؛ سېنىڭ ئاتاڭ بولسا ھىتتىي، سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي ئىدى. 46 سېنىڭ ئاچاڭ بولسا سول تەرىپىڭدە تۇرغان سامارىيە، يەنى تۇ ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى؛ سىگىلىڭ بولسا ئوڭ تەرىپىڭدە تۇرغان سودوم ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى. 47 سەن نە تۇلارنىڭ يوللىرىدىا ماڭمىدىڭ، نە تۇلارنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلمىغانسەن؛ ياق! بەلكى قىسقىغىنە بىر ۋاقىت ئىچىدە سەن بارلىق يوللىرىڭدا تۇلاردىن بۇزۇق بولۇپ كەتتىڭ. 48 تۇز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ سىگىلىڭ سودوم، يەنى تۇ يا كى قىزلىرى سەن يا كى سېنىڭ قىزلىرىڭنىڭ قىلمىشلىرىدەك قىلمىدى؛ 49 مانا، مۇشۇ سىگىلىڭ سودومنىڭ قەبىھلىكى ـ تۇ ۋە قىزلىرىنىڭ تەكەبىۋلۇقى، نانلىرى مول، ئەندىشسىز تازادىلىك كۈنلىرىدە ئاجىز-نامراتلارنىڭ قولىنى ھېچ كۆچىتمىگەنلىكى ئىدى. 50 تۇلار تەكەبىۋلىشىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلدى؛ مەن بۇنى كۆرگىنىمدە، تۇلارنى يوقاتتىم. 51 سامارىيە بولسا سېنىڭ گۇناھلىرىڭنىڭ يېرىمىدە كەمۇ گۇناھ سادىر قىلمىدى؛ ھالبۇكى، سەن بولساڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنى تۇلارنىڭكىدىن كۆپ ئاۋۇتۇپ قىلدىڭ؛ شۇنداق قىلىپ سەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ئۆپەيلىدىن ئاچا-سىڭلىڭنى خۇددى ھەققانىيدەك كۆرۈندۈرگەندىڭ. 52 سەن ئەسلىدە تۇز ئاچا-سىڭلىڭنىڭ تۇستىدىن ھۆكۈم قىلغىچە ئىدىڭ؛ ئەمدى سەنمۇ، تۇز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈرا! سېنىڭ تۇلارنىڭكىدىن تېخىمۇ نەپرەتلىك گۇناھلىرىڭ ئۆپەيلىدىن تۇلار سەندىن ھەققانىي كۆرۈندۈ؛ شۇڭا سەنمۇ ئاچا-سىڭلىڭنى ھەققانىي كۆرسەتكىنىڭ ئۆپەيلىدىن خجالەتتىكە قېلىپ شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈرا! 53 ۋە مەن تۇلارنى سۇرگۈندىن، يەنى سودوم ھەم قىزلىرىنى سۇرگۈندىن، سامارىيە ھەم قىزلىرىنى سۇرگۈندىن چىقىرىپ، شۇنداقلا تۇلارنىڭ تارىسىغا سۇرگۈن بولغانلىرىڭنى چىقىرىپ سۇرگۈنلۈكتىن ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ 54 شۇنىڭ بىلەن تۇلارغا تەسەللى بەرگىنىڭدە، سەن تۇز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرىسەن، سېنىڭ بارلىق قىلمىشلىرىڭ ئۆپەيلىدىن خجالەتتىكە قالىسەن. 55 سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، سودوم ھەم قىزلىرى ئەسلى ھالىغا، سامارىيە ھەم قىزلىرىمۇ ئەسلى ھالىغا كېلىدۇ؛ سەنمۇ ۋە سېنىڭ قىزلىرىڭ ئەسلىي ھالىڭلارغا كېلىسىلەر. 56 سېنىڭ رەزىلىلىكىڭ پاش قىلىنماي، تە كەبىۋلۇقتا يۇ رگەن كۈز ئۈڭدە، سىگىلىڭ سودوم ئاغزىڭدا سۆز-چۆچەك بولغان ئەمەسمىدى؟ ئەمدى ھازىر سەن تۇرۇلۇڭ سۈرىيە قىزلىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ھەمدە فىلىستىيە قىزلىرى، يەنى سېنى كۆز ئۆگە ئىلىمايدىغان ئەتراپىڭىكىلەرنىڭ مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالدىڭ. 58 سەن بۇزۇقلۇقلۇڭ، يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 59 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۇز قىلغانلىرىڭ، يەنى ئېچىكەن قەسەمگىنى كەمىستىپ، ئەھدىنى بۇزغانلىقىڭ ۋەيچە سېنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ 60 ھالبۇكى، مەن سېنىڭ بىلەن ياشلىق كۈنلىرىڭدە تۇ زگەن ئەھدەمنى ئەسلەيمەن، ھەم سەن بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن. 61 شۇنىڭ بىلەن سەن تۇز ئۈڭدىن چوڭ ئاچىلىرىڭ ھەمدە سېنىڭدىن كىچىك سىڭىلىرىڭنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭدا، سەن يوللىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خجالەتتىكە قالىسەن؛ چۈنكى مۇشۇ [ئاچا-سىڭلىرىڭنى] ساڭا قىزلار سۈپىتىدە تاپشۇرىمەن؛ بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭدىكى ئەھدە ئۆپەيلىدىن بولمايدۇ. 62 مەن تۇز ئەھدەمنى سەن بىلەن تۈزىمەن، سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن؛ 63 شۇنىڭ بىلەن سېنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا، سەن قىلمىشلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خجىل بولۇپ، شەرمەندىلىكىڭ ئۆپەيلىدىن قايتىدىن ئاغزىڭنى ھېچ ئاچمايسەن.» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

17 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دەيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تېپىشماقنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىسرائىل جەمەتىگە بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «كەڭ قاناتلىق، زېچ رەڭگارەڭ تۈزۈن پەيلىك چوڭ بىر بۇركۈت لۇۋانغا كېلىپ، شۇ يەردىكى ئېگىز كېدىر دەرىخىنىڭ تۈچىدىكى شاخىنى ئالدى؛ 4 تۈ ئەڭ يۇقىرى يۈمران بىخنى تۈزۈۋۈپلىپ، ئۇنى سودىگەرلىنىڭ زېمىنىغا ئاپىرىپ، تجارەتچىلەرنىڭ شەھىرىگە تىكتى. 5 تۇ يەنە زېمىندىن باشقا تۇرۇقنى ئېلىپ باغلىق بىر ئېتىزغا تىكتى؛ ئۇنى مول سۇلار يېيدا سېلىپ، سۈگەت تېلىدەك تىكلىدى. 6 تۇ تۇسۇپ، كەڭ يېيىلىپ، پەس ۋىلاۋق تۈزۈم تېلى بولۇپ چىقتى؛ ئۇنىڭ شاخلىرى [بۇركۈت] تەرىپىگە قاراپ تۇسىتى، يىلتىزلىرىمۇ ئۇنىڭ ئاستىغا سوزۇلدى. شۇ يول بىلەن تۇ تۈزۈم تېلى بولۇپ، شاخلاندى، بىخلاندى. 7 ئەمدى كەڭ قاناتلىق، زېچ پەيلىك يەنە بىر چوڭ بۇركۈت پەيدا بولدى؛ ۋە مانا، بۇ تۈزۈم تېلى («تۇ مېنى سۇغارسۇن» دەپ، تىكىلگەن چۈنە كلىردىن يىلتىزلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ تارتتى، شاخلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ سوزدى؛ 8 مانا، تۇ ئوبدان شاخلاپ مېۋە بەرسۇن، ئېسىل تۈزۈم تېلى بولسۇن دەپ مۇنبەت ئېتىزدا، مول سۇلار يوينغا تىكىلگەندى». 9 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇ روناق تاپامدۇ؟ ئۇنى قاقشال قىلىۋېتىش ئۈچۈن [بۇركۈت] يىلتىزلىرىنى

يۇلۇپ، مېۋىسىنى كېسىۋەتمەمدۇ؟ ئۇنىڭ يۈمران يوپۇرماقلىرى خازان بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇنى يىلتىزلىرىدىن يۇلۇۋېلىشقا كۆچلۈك بىر بىلەك ياكى نۇرغۇن خەقلەرنىڭ ھېچ كېرىكى بولمايدۇ. **10** ئەمدى ھەتتا قايتىدىن تىكىلگەن بولسا، رونىق تاپامدۇ؟ شەرق شامىلى ئۇنىڭغا تەگگەندىلا تازا قاغىراپ كەتمەمدۇ؟ ئۇ تىكلىپ ئۆسكەن چۈنە كلىردە قاغىراپ كېتىدۇ».

11 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **12** «ئاسىي جەمەتتىن: «مۇشۇ ئىشلارنىڭ مەنىسىنى بىلەمسىلەر؟» دەپ سوراپ، ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «مانا، بابىل پادىشاھى يېروسالىمغا كېلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى ھەم شاھزادىلىرىنى ئېلىپ ئۆزى بىلەن بابىلغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. **13** شۇ ۋاقىتتا ئۇ پادىشاھنىڭ نەسىلدىن بىر كىشىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا قەسەم ئىچكۈزدى. ئۇ يەنە زېمىندىكى ئېسىل-مۆتىۋەر بولغانلارنى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ كەتتى؛ **14** مەقسەت، پادىشاھلىقنىڭ تۆۋەن تاجىز ھالەتتە بولۇپ، قەددىنى رۇسلىيالمايى، پەقەت ئۇنىڭ ئەھدىسىنى تۇتۇشى بىلەن جېنىنى جان ئەتكۈزۈش ئۈچۈن ئىدى. **15** بىراق ئۇ مىسىر بەرگە ئاتلار ھەم چوڭ قوشۇننى تەمىنلىسۇن دەپ ئەلچىلىرىنى شۇيە رگە ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى. ئەمدى ئۇ رونىق تاپامدۇ؟ مۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچى تىرىك قالامدۇ؟ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تىرىك قالامدۇ؟ **16** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق ئۇ ئۆزىنى پادىشاھ قىلغان پادىشاھنىڭ زېمىنىدە، ـ يەنى ئۇنىڭ قەسىمىنى كەمسىتكەن، ئەھدىسىنى بۇزغان ھېلىقى پادىشاھنىڭ زېمىنىدە، ـ ئۇنىڭ يېنىدا، بابىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆلىدۇ. **17** بولىدىغان جەڭدە، ئۇلار كېلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى قىرىش ئۈچۈن [سىپىلغا] چىقىدىغان دۆڭ ئۆڭكەرلەرنى سېلىپ، پوتەيلەرنى قۇرغاندا، پىرەۋن كۆچلۈك قوشۇن ھەم نۇرغۇنلىغان ئەسكەرلەرنى باشلاپ كەلسىمۇ، ئۇنىڭ ئۆچۈن ھېچنېمە قىلىپ بېرەلمەيدۇ. **18** ئۇ قەسەمنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزدى؛ مانا، ئۇ قول ئېلىشىپ سۆز بەردى، بىراق ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى قىلدى، شۇڭا ئۇ تىرىك قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ». **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، ئۇ كەمسىتكەن قەسىمم ھەمدە بۇزغان ئەھدەمنى بولسا، بۇلارنى ئۆز بېشىغا كېيگۈزىمەن. **20** مەن ئۆز تورۇمنى ئۇستىگە يېيىپ تاشلايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا ئۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى بابىلغا ئېلىپىرىمەن ھەمدە شۇ يەردە ماڭا قىلغان مۇتلەق ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **21** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارلىق قاچقاقلار، بارلىق قوشۇنلىرى قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ بۇلاردىن قالغانلار ھەربىر شامالغا تارقىتىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز قىلغانلىقىنى تونۇپ يېتىسىلەر».

22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەنمۇ ئېگىز كېدىرنىڭ ئۇچىدىن بىخ ئېلىپ تىكىمەن؛ ئۇنىڭ ياپىراق شاخچىلىرىنىڭ ئۇچىدىن يۇمران بىرسىنى ئۈزۈپ، ئېگىز ھەيۋەتلىك تاغ ئۇستىگە تىكىمەن؛ **23** ئىسرائىل ئېگىزلىكىدىكى تاغقا مەن ئۇنى تىكىمەن؛ ئۇ ۋىدىان شاخلاپ، مېۋە بېرىپ، ئېسىل كېدىر دەرىخى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاستىغا ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار قونىدۇ؛ ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ سايىسىدا ئۇلار قونۇپ تۇرىدۇ؛ **24** شۇنىڭ بىلەن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر بىلىدۇكى، مەنكى پەرۋەردىگار ئېگىز دەرەخنى پەس قىلدىم، پەس دەرەخنى ئېگىز قىلدىم، يېشىل دەرەخنى قاغىراتتىم، قاقشال دەرەخنى كۆكەرتىپ باراقسان قىلدىم؛ مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق سۆز قىلدىم ۋە شۇنى ئادا قىلىمەن».

18

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ئىسرائىل زېمىنى توغرۇلۇق سىلەر: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېسە، بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى ئىشلىتىدىغان كىشىلەر زادى نېمە دېمەكچىسىلەر؟ **3** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، سىلەر ئىسرائىل ئىچىدە مۇشۇ ماقالنى قايتىدىن ئىشلەتمەيسىلەر. **4** مانا، بارلىق جانلار مېنىڭكىدۇر؛ ئاتىنىڭ جېنى مېنىڭكىدەك، بالىنىڭ جېنىمۇ مېنىڭكىدۇر؛ گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئېگىسى بولسا، ئۇ تۇغۇلىدۇ. **5** بىرسى ھەققانىي بولسا، ئادىلىق ۋە ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، **6** ـ ئۇ نە تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتلانغان تاغامنى يېمىگەن، نە ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ تۇلارىدىن تىلىمگەن، نە قوشنىسىنىڭ ئايالىنى ھېچ بۇزمىغان، نە ئاي كۆرگەندە ئايالغا يېقىن كەلمىگەن **7** نە ھېچىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، بەلكى قەرزدارىدىن كاپالەت ئالغانى قايتۇرىدىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيىم كىيگۈزگەن؛ **8** پۇلنى ئۆسۈمگە بەرمەيدىغان، جازانە ئالمايدىغان، بەلكى قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىپ، ئىككى ئادەم ئارىسىدا دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرىدىغان؛ **9** مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان، باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش ئۈچۈن ھۆكۈملىرىمنى ئۇتتىدىغان بولسا ـ مانا مۇشۇ كىشى ھەققانىي، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **10** ئەگەردە ئۇنىڭ پۇشتى بولغان، زوراۋانلىق قىلغۇچى، قان تۆككۈچى بولغان، شۇنداق ياماناقلىقلارنىڭ بىرىنى ئۇنى قېرىندىشىغا قىلغان، ھەمدە پۇقرىنى ياخشىلىقنىڭ ھېچقايسىسىنى قىلمىغان، بىر ئوغلى بولسا، ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتلانغان تاغامنى يېگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزغان، **12** تاجىز-نامراتلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، بۇلاڭچىلىق قىلغان، قەرزداردىن كاپالەت ئالغانى قايتۇرمىغان، بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ تۇلارىدىن تىلىگەن، يەرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغان، **13** پۇلنى ئۆسۈمگە بە رگەن، جازانە ئالغان بىر ئوغلى بولسا ـ ئەمدى ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇ ھايات قالمايدۇ؛ ئۇ مۇشۇنداق يەرگىنچلىك قىلمىشلارنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ جەزمەن تۇلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۆز قېنى ئۆز بېشىنى ئۇستىگە چۈشىدۇ. **14** بىراق مانا، مۇشۇ كىشىمۇ بىر ئوغۇل تاپسا، ئۇ ئاتىسىنىڭ سادىر قىلغان بارلىق گۇناھلىرىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ھەم كۆرگىنى بىلەن شۇنداق قىلمىسا **15** ـ يەنى تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتلانغان تاغامنى يېمىگەن، ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ تۇلارىدىن تىلىمگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزمىغان، **16** ھېچىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، قەرزداردىن كاپالەت ئالمىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيىم كىيگۈزگەن **17** ئۆز قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىدىغان، پۇلنى ئۆسۈمگە بەرمىگەن، ئۆسۈم-جازانە ئالمىغان، بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىدىغان، بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان بولسا ـ ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكى ئۈچۈن ئۆلىدۇ، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ. **18** ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا، زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، ئۆز قېرىندىشىغا بۇلاڭچىلىق قىلغان، ئۆز خەلقى ئارىسىدا ناتوغرا ئىشلارنى قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۆلىدىغان، مانا ئۇ ئۆز گۇناھىدا ئۆلىدۇ. **19** سىلەر: «نېمىشقا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ گۇناھىدا جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؟» دەپ سورايسىلەر؛ بىراق ئوغۇل ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزگەن، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى ئۈتۈپ ئۇلارغا ئەمەل قىلغان؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ؛ **20** گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئېگىسى تۇلىدۇ. ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ، ۋە ياكى ئاتا ئوغلىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؛ ھەققانىي كىشىنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، رەزىل كىشىنىڭ رەزىللىكى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ **21** ۋە رەزىل كىشى بارلىق سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن يېنىپ توۋا قىلسىپ، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى ئۈتۈپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. **22** ئۇنىڭ سادىر قىلغان بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن ھېسابىغا ئېلىنمەيدۇ؛ ئۇ قىلغان ھەققانىيلىقى بىلەن ھايات بولىدۇ. **23** مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھۇزۇر ئالامدىمەن؟ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. ئە كىسچە، مەندىكى ھۇزۇر ئۈچۈن ئۇ ئۆز يولىدىن يېنىپ توۋا قىلغانلىقىدىن ئەمەسمۇ؟ **24** ھەققانىي كىشى ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىك قىلغان، رەزىل ئادەملەرنىڭ يەرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلغان بولسا، ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇنىڭ قىلغان ھەققانىيلىقلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئۆتكۈز زۇگەن ئاسىيلىقى، سادىر قىلغان گۇناھ ئۈچىدە، ئۇ ئۆلىدۇ. **25** ئەمما سىلەر: «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيسىلەر؛ ئەمدى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ئاڭلاڭلار، مېنىڭ يولۇم ئادىل ئەمەسمۇ؟ سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئادىلىسزلىك ئەمەسمۇ؟ **26** ھەققانىي كىشى ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى ئۆتكۈز زۇگەن بولسا، ئۇ ئۆلىدۇ؛ ئۆتكۈز زۇگەن قەبىھلىكى بىلەن ئۇ ئۆلىدۇ. **27** ھەم رەزىل ئادەم ئۆتكۈز زۇگەن رەزىللىكىدىن يېنىپ توۋا قىلسىپ، ئادىللىق ھەم ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ ئۆز جېنىنى ھايات ساقلايدۇ. **28** چۈنكى ئۇ ۋىلىنىپ، بارلىق ئۆتكۈز زۇگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن يانىدى؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. **29** لېكىن ئىسرائىل جەمەتى «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيدۇ؛ ئى ئىسرائىل جەمەتى، مېنىڭ يوللىرىم ئادىل ئەمەسمۇ؟ ئادىل بولمىغىنى سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەسمۇ؟ **30** شۇڭا مەن ئۇستۇڭلارغا، يەنى ھەربىرىڭلارنى ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. قايتىپ يېنىمغا كېلىڭلار، بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، شۇنىڭ بىلەن قەبىھلىك سىلە رگە قىلتاق بولمايدۇ. **31** ئۆز ئۈگۈلىرىڭلاردىن بارلىق ئۆتكۈز زۇگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلارنى تاشلاۋېتىڭلار، ئۆز ئۈگۈلىرىڭلا يىڭى قەلب ۋە يىڭى روھنى

تىكلە كلار، نەمىشقا ئولە كچىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 32 چۈنكى ئۆلىدىغان كىشىنىڭ
ئۆلۈمىدىن ماڭا ھۇزۇر يوقتۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزۈڭلاردىن يېنىپ توۋا
قىلىپ ھايات ۋاۋۇڭلار!».

19

ـ «ئەمدى سەن، ئىسرائىل شاھزادىلىرىگە بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ مۇنداق
دەپ ئوقۇغىن: ـ 2 «شىرلار ئارىسىدا ئاناڭ قانداق بىر چىشى شىر ئىدى! ئۇ ياش شىرلار
ئارىسىدا ياتقان، ئۇ ئارسلانلىرنى بېقىپ قۇزۇۋەتلىدى. 3 ئۇ ئارسلانلىرىدىن بىرىنى چوڭ
قىلدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ چىقتى، ئۇ ئوۋنى تۇتۇپ يىرتىشنى ۋۇگەندى، ئۇ ئادەملەرنىمۇ
يەۋېتەتتى. 4 ئەللەر ئۇنىڭدىن خەۋەر ئاڭلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تورىقىدا تۇتۇۋېلىندى؛ ئۇلار
ئۇنىڭ بۇرنىغا ئىلمەكنى سىلىپ، مىسىر زېمىنىغا ئېيىكەتتى. 5 چىش شىر ئۇنىڭ ئارمىنىنى
بىكار كۆتكىنىنى، ئۈمىدىنىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ باشقا بىر ئارسلىنىنى ئېلىپ، ئوئۇنى
بېقىپ ياش شىر قىلدى، 6 ئۇ شىرلار ئارىسىدا ۋۇيان-ۋۇيان كەزدى؛ ئۇ ياش شىر بولۇپ،
ئوۋنى تۇتۇپ يىرتىشنى ۋۇگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. 7 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىستىھكاملىرىنى
بۇزۇپ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى خارابە قىلىۋەتتى؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىسى
ئۇنىڭ ھۇركىرىگەن ئاۋازى بىلەن دەككە-دۇككىگە چۈشتى. 8 ئاندىن ئەللەر ئۇنىڭ
ئەتراپىدىكى رايونلاردىن كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىگە تورنى يېيىپ
تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تورىقىدا تۇتۇۋېلىندى. 9 ئۇلار بۇرنىغا ئىلمەك سىلىپ قەپەسكە
سولىدى، ئۇنى بابىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپاردى؛ ئۇلار ئۇنى تورلىرىغا ئېلىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن
ئۇنىڭ ئاۋازى ئىسرائىل تاغلىرىدا قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. 10 سېنىڭ ئاناڭ ئۈزۈمزارىڭدا بىر
ئۈزۈم تېلى ئىدى، ئۇ سۇ يېيىدا تىكىلەنگەنىدى، سۈلارنىڭ مولۇقىدىن، ئۇ ئىنتايىن مېۋىلىك،
كۆپ شاخلىك بولدى. 11 ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى بار ئىدى، ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرنىڭ
شاھانە ھاسىلىرىغا لايىق ئىدى؛ ئۇنىڭ يېڭى بۇلۇتلاردىنمۇ ئېگىز كۆككە تاقاشتى، ئۇ ئېگىزلىكى
ۋە شاخلىرىنىڭ ئۇرغۇنلىقى بىلەن كۆزۈنەرلىك ئىدى؛ 12 بىراق ئۇ قەھر بىلەن يۇلۇندى،
ئۇ يەر رگە تاشلاندى، شەرق شامىلى مېۋىسىنى قۇرۇتىۋەتتى؛ ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى
سۇندۇرۇلدى، قانچىراپ كەتتى؛ ئوت ئۇلارنى يۇتۇۋالدى. 13 ھازىر ئۇ چۈل-بياۋاندا،
چاڭقاق، سۇسىز بىر يەردە تىكىلدى؛ 14 ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ بىرسىدن ئوت چىقىپ، ئۇنىڭ
بىخلىرى ھەم مېۋىسىنى يۇتۇۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا ھۆكۈمدارلىرىنىڭ شاھانە ھاسىسى
بولغۇدەك كۆچلۈك شىبخى قالمىدى. بۇ سۈزلەر مەرسىيەدۇر، بۇلار پەقەت مەرسىيە
ئۈچۈنلا ئىشلىتىلىدۇ».

20

يەتتىنچى يىلى، بەشىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ
بەزى ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ ئۇنىڭدىن سوريغىلى مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ
ئولتۇردى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 3 ئى ئىنسان
ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا سۈز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ سىلەر مەندىن سوريغىلى كەلدىڭلار؟ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ
رەب پەرۋەردىگار ـ مەن سىلەرنىڭ مەندىن سوريشىڭلارغا يولغا قويمايمەن. 4 ئەمدى
ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارامسەن، ئى ئادەم بالىسى، ھۆكۈم چىقارامسەن؟ ئۇلارغا
ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ 5 رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئىسرائىلنى تاللىغان كۈندە، ياقۇب جەمەتىنىڭ نەسىلگە
قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ، مىسىر زېمىندا ئۆزۈمنى ئۇلارغا ئايان قىلغىنىمدا، يەنى ئۇلارغا
قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ ئۇلارغا: «مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭلارمەن»
دېگىنىمدە 6 ـ شۇ كۈنى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ ئۇلار ئۈچۈن ئالاھىدە
ئىزدەپ تاپقان سۈت ھەم بال ئېقىپ ئۇرىدىغان، ھەممە زېمىن ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل
زېمىننىڭ گۈزىل بولغان زېمىنغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلدىم؛ 7 مەن
ئۇلارغا: «ھەربىرىڭلار ئۆز كۆزۈڭلار ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋېتىڭلار،
مىسىرنىڭ بۇتلىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارمەن»
ـ دېدىم. 8 لېكىن ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ ماڭا قۇلاق سېلىشنى خالىمايتۇق؛ ھېچقايسىسى
نە ئۆز كۆزى ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلۇۋەتمىدى، نە مىسىرنىڭ بۇتلىرىدىن
ھېچ ئايرىلمىدى. ئاندىن مەن قەھرىمنى مىسىر زېمىنى ئۈچىدە ئۇلارغا تۆكۈپ، ئۇلارغا
قاراتقان ئاچچىقىمنى باسىمەن، دېدىم ـ 9 ھالبۇكى، نامىمنىڭ ئۇلار ئۇرغان ئەللەر ئارىسىدا
بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم، چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز
ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن چىقىرىشىم بىلەن ئۆزۈمنى ئايان قىلغانىدىم؛ 10 شۇڭا مەن ئۇلارنى
مىسىر زېمىنىدىن [تولۇق] چىقىرىپ، چۈل-بياۋانغا ئاپاردىم. 11 ۋە مەن بەلگىلىمىرىمنى
بېرىپ، ئۆز ھۆكۈملىرىمنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ـ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى ئۇلارنىڭ
سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. 12 ئۆزۈم ھەم ئۇلار ئارىسىدىكى بېشارەت بولسۇن دەپ،
مېنىڭ ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىدىغان پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىشى ئۈچۈن «شابات
كۈن»لىرىمنى ئۇلارغا بېغىشلىدىم؛ 13 لېكىن ئىسرائىل جەمەتى چۈل-بياۋاندا ماڭا ئاسىيلىق
قىلدى؛ چۈنكى ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىرىمدە ماڭمىدى، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چەتكە قاقتى
(ئەگەر ئادەملەر بۇ ئەمرلە رگە ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ)
ۋە مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى قاتتىق بۇلغىدى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈل-بياۋاندا
ئۇلار ھالاك قىلىنغۇچە قەھرىمنى تۆكىمەن دېدىم ـ 14 ھالبۇكى، نامىمنىڭ ئەللەر ئارىسىدا
بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز
ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىمەن. 15 مەن يەنە چۈل-بياۋاندا ئۇلارغا
سۈت ھەم بال ئېقىپ ئۇرىدىغان، ھەممە زېمىننىڭ گۈزىل بولغان زېمىنغا كىرگۈزمەيمەن دەپ،
قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىمەن دېدىم 16 (چۈنكى ئۇلارنىڭ قەلبى بۇتلىرىغا ئەگىشىپ
كەتكەچكە، مېنىڭ بەلگىلىمىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە ماڭمىغان، مېنىڭ
«شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان)؛ ـ 17 ھالبۇكى، كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلىپ ئۇلارنى ھالاك
قىلىمدىم يا كى ئۇلارنى چۈل-بياۋاندا ئۆزگەشتۈرمىدىم. 18 مەن چۈل-بياۋاندا ئۇلارنىڭ
بالىلىرىغا مۇنداق دېدىم: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بەلگىلىرىدە ماڭماڭلار، نە ئۇلارنىڭ
ھۆكۈملىرىنى ئۆتىماڭلار نە بۇتلىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار. 19 مەن پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلارمەن؛ مېنىڭ بەلگىلىمىرىمدە مېڭىڭ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئۆتۈپ ئۇلارغا
ئەمەل قىلىڭلار، 20 مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلاڭلار؛
ئۇ سىلەرنىڭ مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن ۋە
سىلەر ئوتتۇرىمىزدىكى بىر بېشارەتتۇر. 21 لېكىن بالىلىرىمۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ ئۇلار نە
مېنىڭ بەلگىلىمىرىدە ماڭمىغان نە مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئۆتىمىگان (بىرسى ئۇلارغا ئەمەل
قىلسا، ئۇ ئۇلار بىلەن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ئۇلار مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇغلىغان؛ شۇڭا
مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكۈپ ئۇلارغا قاراتقان ئاچچىقىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن
چىقىمەن، دېدىم؛ 22 لېكىن جازادىن قولۇمنى تارتىپ، نامىمنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا
بۇلغانمىسۇن دەپ ئۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا
ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىمەن. 23 چۈل-بياۋاندا مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ
ئۇلارغا سىلەرنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن دەپ قەسەم
قىلىمەن، دېدىم؛ 24 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئادا قىلمىغان، بەلگىلىمىرىمنى چەتكە
قاققان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان؛ ئۇلار كۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بۇتلىرىغا
تىكەكتە ئىدى؛ 25 شۇڭا مەن ئۇلارغا ياخشى بولمىغان بەلگىلىمىلەرنى، ئۇلارنى ھاياتقا
ئېلىپ بارمايدىغان ھۆكۈملەرنى بېغىشلىدىم؛ 26 ۋە ئۇلارنى ئۆز-ئۆزىدىن سەسكەندۈرۈپ،
مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنى ئۆز ھەدىيەلىرى
ئارقىلىق بۇلغىدىم، چۈنكى ئۇلار ھەدىيە سۈپىتىدە بارلىق ئۇنچە بالىلىرىنى ئاتاپ قويۇتتى.
27 شۇڭا، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۈز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار شۇ ئىشتىمۇ ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغانىكى،
ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان؛ 28 ئۇلار مەن ئۆز قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىنى
سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان يە رگە كىرگەندە، ئۇلار شۇ يەردىكى ئۆدۈل
كەلگەن ھەربىر يۇقىرى دۆڭ ھەم باراقسان دەرەخنى كۆرۈپلا شۇ جايلاردا ئۇلار
قۇربانلىقلىرىنى قىلىپ، مېنى ئاچچىقلاندۇرىدىغان ھەدىيەلەرنى قىلاتتى؛ ئۇلار شۇ يەردىمۇ
«خۇشپۇراق ھەدىيە»لىرىنى پۈرىتىپ، «شاراب ھەدىيە»لىرىنى تۆكەتتى؛ 29 شۇنىڭ بىلەن
مەن ئۇلاردىن: «سىلەر چىقىدىغان بۇ يۇقىرى جاي دېگەن نېمە؟» دەپ سوريدىم؛ شۇڭا
بۇگۈنگە قەدەر ئۇنىڭ ئىسمى «باماھ»دۇر. 30 شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن:
ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يولىدا ئۆزلىرىڭلارنىمۇ
بۇلغىماڭلىمۇسىلەر؟ ئۇلارنىڭ نەپرەتلىك قىلمىشلىرىغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلماڭلىمۇسىلەر؟

31 ئەمدى سىلەر ھەدىيەلىرىڭلارنى سۈنۈپ، تۆز ئوغۇللىرىڭلارنى ئوتتىن ئوتكۈز زۇگەندە، سىلەر يەنىلا بۇگۈنگە قەدەر تۆز ئۇگلارنى بارلىق بۇتلىرىڭلار بىلەن بۇلغاۋاتىسىلەر؛ ئەمدى مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويامدىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويىمايمەن! 32 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ كۆزگۈگەردىكى «بىز يات ئىللەردەك، باشقا يۇرتلاردىكى جەمەتىلەردەك ياغاچ ھەم تاش مەبۇدلارغا چوقۇنىمىز» دېگەن كويۇگلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ! 33 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق كۆچلۈك قول، ئۆزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرغان قەھرىم بىلەن ئۇستۇڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىمەن. 34 مەن كۆچلۈك قول، ئۆزارتقان بىلىكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرۇلغان قەھر بىلەن سىلەرنى ئەللەردىن چىقىرىپ ئېپكىلىمەن، تارقىتىلغان مەملىكەتلەردىن سىلەرنى يىغىمەن؛ 35 سىلەرنى ئەللە رگە تەۋە بولغان چۆل-بابۋاتنا كەرگۈزۈپ، شۇ يەردە ئۇستۇڭلاردىن يۈز ئۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ 36 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئۇستىدىن مىسىر زېمىنىدىكى چۆل-بابۋاتنا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالغىنىمدەك، سىلەرنىڭ ئۇستۇڭلاردىن يۈز ئۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 37 مەن سىلەرنى ھاسا ئاستىدىن ئوتكۈزۈپ، ئەھدىنىڭ رىشتىسىگە باغلاندۇرىمەن. 38 مەن ئارا گلاردىن ماگۇ ۋاپاسىزلىق قىلغان ئاسىيلارنى شالاپ چىقىرىمەن؛ ئۇلارنى تۇرۇۋاتقان جايلاردىن چىقىرىمەن، بىراق ئۇلار ئىسرائىل زېمىنىغا كىرمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 39 ـ ئەمدى سىلەر بولسا گلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، رەب پەرۋەردىگار سىلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ ماگۇ قۇلاق سالمايمىز دېسە گلار، بېرۇۋىرىگلار، ھەربىرىگلار تۆز بۇتلىرىڭلارغا چوقۇنۇۋىرىگلار! بىراق سىلەر يەنە ھەدىيەلىرىڭلار ھەم مەبۇدلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ نامىمنى ئىككىنچى بۇلغىمايسىلەر! 40 چۈنكى مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئېگىزلىكىدىكى تاغدا، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بارلىق ئىسرائىل جەمەتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماگۇ زېمىنده تۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ، مەن ئۇ يەردە ئۇلارنى قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۇ يەردە مەن سىلەردىن «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىڭلارنى، ئۇنچە ھوسۇل بولغان كۆتگات-مېۋىلىرىڭلارنى، شۇنداقلا بارلىق مۇقەددەس دەپ ئېيرىپ بېغىشلىغان نەسىرلىرىڭلارنى تەلەپ قىلىمەن. 41 مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن چىقىرىپ، مەملىكەتلەردىن ئېلىپ يىغقىنىمدا، ئېسىل خۇشبۇيدەك سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئارا گلاردا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن. 42 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىنى سىلە رگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان ئىسرائىل زېمىنىغا سىلەرنى كىرگۈزگىنىمدە، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 43 سىلەر ئۇ يەردە ئۆز يوللىرىڭلارنى ۋە ئۆز ئۇگلارنى بۇلغىغان بارلىق قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەپىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن ئوتكۈز زۇگەن رەزىل ئىشلىرىڭلار تۇپەيلىدىن سىلەر تۆز-تۆز ئۇگلارنى كۆز زۇگە ئىلمايسىلەر، تۆز-تۆز ئۇگلاردىن نەپرەتلىنىسىلەر. 44 مەن رەزىل يوللىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، ياكى بۇزۇق قىلمىشلىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز نامىم ئۈچۈن سىلە رگە شەپقەتلىك مۇئامىلە قىلغاندىن كېيىن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 45 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماگۇ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 46 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۇگنى تېمان شەھىرىگە قارىتىپ، جەنۇبتىكەرنى ئەيىبلەپ، نە گەۋۇ ئورمانلىق دالاسىنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەت بېرىپ، ـ 47 يەنى نە گەۋۇ ئورمانلىق دالاسىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلا؛ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساگا بىر ئوت ياقىمەن؛ ئۇ سەندىكى ھەممە يېشىل دەرەخنى ھەمدە ھەممە قاقشال دەرەخنى يەۋېتىدۇ؛ يالقۇنلۇق ئوت ھېچ توچمەيدۇ، جەنۇبىن شىمالغىچە پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ بىلەن كۆيۈپ كېتىدۇ؛ 48 بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ياققانلىقىمنى كۆرۈپ يېتىدۇ؛ ئۇ ھېچقاچان توچۇرۇلمەيدۇ!». 49 ۋە مەن: ـ ئاھ، پەرۋەردىگار! ئۇلار مەن توغرۇلۇق: «ئۇ پەقەت تەمسىللەرنىلا سۈزلەۋاتىدۇ» دەيدۇ! ـ دېدىم.

21 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماگۇ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ئۇگنى يېرۇسالېمغا قارىتىپ، «مۇقەددەس جايلار»نى ئەيىبلەپ، ئىسرائىل زېمىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ، 3 يەنى ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساگا قارشىدۇرمەن؛ قىلىچمىنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ، سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۆزۈپ تاشلايمەن. 4 مەن سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۆزۈپ تاشلىماقچى بولغىنىم ئۈچۈن، قىلىچم بارلىق ئەت ئىگىلىرى، يەنى جەنۇبتىن شىمالغىچە بولغان ھەممىيلەن بىلەن قارشىلىشىشقا غىلاپتىن چىقىدۇ؛ 5 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قىلىچىنى غىلاپتىن سۇغۇرغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ قىلىچ غىلاپقا قايتىدىن يېنىپ كىرمەيدۇ. 6 ئەمدى ئۇھ تارتقىن، ئى ئىنسان ئوغلى؛ ئىچ-باغرىڭ ئېچىشقۇدەك دەردە-ئەلەم بىلەن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇھ-زار قىل. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا ئۇھ تارتىسەن؟» دەپ سوريغاندا، سەن ئۇلارغا: «بولغان شۇم خەۋەر تۇپەيلىدىن! مانا، ئۇ كېلىدۇ! بارلىق يۈرە كلەر ئېرىپ، بارلىق قوللار بوشاپ كېتىدۇ، بارلىق روھلار زەئىپلىشىپ، بارلىق تىزلار سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ، مانا ئۇ كېلىۋاتىدۇ! ئۇ يېتىپ كەلدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن. 8 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماگۇ كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 9 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىر قىلىچ، بىر قىلىچ، بىسلانغان، پارقىرىتىلغان! 10 ئۇ زور قىرغىنچىلىق ئۈچۈن بىسلانغان، ئۇنى يالتىراشقا پارقىراتقان؛ ئۇ ئوغلۇمنىڭ شاھانە ھاسىسى ھەرقانداق ئاددىي تاياقنى كەمىستىگەنلىكى ئۈچۈيلىدىن، خۇشال بولۇپ كېتىشىمىزگە توغرا كېلەمدۇ؟ 11 ئۇ قىلىچنى پارقىرىتىلىشقا، قول بىلەن ئۇتۇشقا بېكىتكەن؛ قىلىچ بىلەنگەن، پارقىرىتىلغان، قەتل قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۇتقۇزۇشقا تەييارلانغاندۇر! 12 نالە-پەريات كۆتۈرۈپ يېغان چەككىن، ئى ئىنسان ئوغلى، چۈنكى [قىلىچ] مېنىڭ خەلقىمگە قارشى چىققان؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ بارلىق شاھزادىلىرىگە قارشى چىققان؛ ئۇلار ئۇز خەلقىم بىلەن تەڭ قىلىچقا تاپشۇرۇلغان؛ شۇڭا يانپىشىڭنا قاتتىق ئۇرۇپ قويغىن! 13 چۈنكى سىناق كەلدى؛ ئەمدى بۇ «شاھانە ھاسا» باشقا ياغاچلارنى كەمىستىكىنى بىلەن، ئۇ بەربىر ئۆگىنىشدۇ ئەمەسمۇ؟! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 14 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بە رگىن، چاۋاك چالغىن! قىلىچ ئىككى قېتىم، ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ قىرسۇن! ئۇ قىرغىچى قىلىچ، ئۇلارنى ھەر تەرەپتىن قورشۇشالغان زور قەتل قىلغۇچى قىلىچتۇر! 15 ئۇلارنىڭ يۈرە كلىرىنى ئېرىسۇن دەپ، ئۇلاردىن نۇرغۇنلىرى يۇتلىشىپ كەتسۇن دەپ، مەن ئۇلارنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى قىلىچنى قارىتىپ قويدۇم. ۋاي! ئۇ چاقاقتەك يارقىرىتىلغان، ئۇ قىرىشقا سۇغۇرۇلغان؛ 16 ئى قىلىچ، ئوڭ تەرىپىگە ئوتكۈز بول! سول تەرىپىگە بۇرۇلۇپ چاپ! بىسكۈنى قەيە رگە قارىتقان بولسا شۇ يە رگە چاپ! 17 مەنكى پەرۋەردىگار ئۇز قولۇم بىلەن چاۋاك چالىمەن، ئۇز قەھرىمنى ئۇكۇپ پىغاندىن چىقىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۈز قىلدىم. 18 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماگۇ كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 19 سەن ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچىنىڭ مېڭىشىغا تەييارلانغان ئىككى يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ ئىككىسىنى بىر زېمىندىن چىقىدىغان بولسۇن؛ [يېرۇسالېم] شەھىرىگە ماگۇدىغان يولىنىڭ بېشىدا بىر يول بەلگىسىنى تىكەپ قويغىن؛ 20 يەنى قىلىچنىڭ يېتىپ كېلىشى ئۈچۈن ئامموئىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىگە بىر يول ھەمدە يەھۇداغا، يەنى ئىستىھكامى مەستەھكەم يېرۇسالېم شەھىرىگە يەنە بىر يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ 21 چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى ئاچا يولدا، يەنى ئىككى يولنىڭ بېشىدا پال ئاچقۇزۇدۇ؛ ئۇ ئوقلارنى سىلكىيدۇ، «كۆچمە مەبۇدلار»دىن سورايدۇ، جىگەرنى تەكشۈرىدۇ. 22 ئەمدى سىپىلنى بۇسكۇچىق بازغانلارنى تىكەشنى، قان تۆكۈشكە پەرمان قىلىشنى، جەڭ ئېلان قىلىپ توۋلاشنى، دەرۋازىلارغا ئۇرۇلغۇچى بازغانلارنى تىكەشنى، سىپىلغا چىقىدىغان دۇگلۇكەرنى ياساشنى، پوتەيلەرنى قۇرۇشنى، يېرۇسالېمنى [مۇھاسىرىگە ئېلىشنى] كۆرسىتىدىغان پال ئۇنىڭ ئوڭ قولىغا چۈشىدۇ؛ 23 گەرچە بۇ پال ئۇلارغا يالغان كۆرۈنگىنى بىلەن، ئۇلار ئېچىكەن قەسەملەر تۇپەيلىدىن، يەھۇدادىكىلەرنى چاڭگىلغا ئالسۇن دەپ پادىشاھ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ. 24 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سىلەرنىڭ ئاسىيلىقىگلار تاشكارىلىنىپ، بارلىق قىلمىشلىرىڭلاردا گۇناھلىرىڭلار كۆرۈنگەچكە، قەبىھلىكىڭلارنى ئەسكە كەلتۈرگىنىڭلار تۇپەيلىدىن ـ يەنى ئۇ ئۇگلار پاش قىلىنىپ ئەسكە ئېلىنغىنىڭلار تۇپەيلىدىن، سىلەر قولغا ئېلىنىسىلەر. 25 ئەمدى سەن، ئى ئىسرائىلنىڭ مۇناپىق ھەم رەزىل شاھزادىسى، قەبىھلىكىڭنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقىنىدا، كۆرىدىغان كۈنۈڭ كېلىدۇ! 26 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:

ـ سەللىنى ئۇنىڭدىن ئېلىۋەت، تاجنى ئېلىۋەت؛ ئىشلار تۆز پېتىدا تۇرىۋەرمەيدۇ؛ پەس تۇرغانىنى ئېگىز قىل، ئېگىز تۇرغانىنى پەس قىل؛ 27 ئۇنىڭ [تەختىنى] تۇرۇۋەت، تۇرۇۋەت، تۇرۇۋەت! ئۇنىڭ ھوقۇقىنىڭ ئىگىسى كەلمىگۈچە، ئۇ يەنە مەۋجۇت بولمايدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇنىڭغا تەقدىم قىلىمەن. 28 ئەمدى ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار ئامموئنيلار ۋە ئۇلارنىڭ مازاقلىرى توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «بىر قىلىچ، بىر قىلىچ قەتلى قىلىشقا سۇغۇرۇلغان؛ ئۇ ئادەمنى يەۋېتىشكە، چاقماقتەك يالتراشقا پارقىرىتىلغان!» ـ دېگىن! 29 چۈنكى پالچىلار سەن قىلىچ توغرا ۋۇكدا قۇرۇق ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋې، سەن ئۆچۈن يالغاندىن بىر پال سالىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ كۆرىدىغان كۈنى كەلگەندە، قەبىھلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلار سېنى شۇ قىرىلغان رەزىللەرنىڭ ۋېيۇلىرى ئۈستىگە قوشۇپ ياتقۇزىدۇ! 30 بۇ قىلىچنى تۆز غىلاپىغا قايتۇرۇپ سال! مەن سېنىڭ تۇستۇڭگە تۆزۈڭ يارتىلغان جايدا، يەنى سەن تۇرۇلگەن جايدا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 31 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۈستۈڭگە قەھرىمنى تۆكۈپ ياغدۇرۇپ، غەزىپىمنىڭ ئوتى قىلىپ پۈۋلەيمەن؛ مەن سېنى قاتىلىققا ماھىر ياۋۇز ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ 32 سەن ئوتقا يېقىلغۇ بولىسەن، سېنىڭ قېنىڭ تۆز زېمىنىڭدە تۆكۈلىدۇ، سەن قايتىدىن ئەسلەمەيسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان.

22 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، قانلىق شەھەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ئەمدى ئۇنىڭ يېرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «تۆز جازا كۈنىنىڭ كېلىشى ئۈچۈن تۆز ئىچىدە قان تۆككۈچى شەھەر، تۆزىنى بۇلغاش ئۈچۈن تۆزىگە مەبۇدلارنى ياسىغان شەھەر ـ 4 سەن تۆككەن قان تۈپەيلىدىن گۇناھكار بولدۇڭ، ياسىغان مەبۇدلار تۈپەيلىدىن تۆز ۋۇجۇدۇڭنى بۇلغىدىڭ؛ سەن تۆز جازا كۈنلىرىڭنى يېقىنلاشتۇردۇڭ، يىللىرىڭنى توشتۇردۇڭ؛ شۇڭا مەن سېنى ئەللە رگە رەسۋا، بارلىق مەملىكەتلە رگە مازاقىنىڭ ئوبيېكتى قىلدىم. 5 ساڭا يېقىندىكىلەر ھەمدە سەندىن يىراقتىكىلەر سېنى مازاق قىلىدۇ، ئى قىيا-چىياغا تولغان بەتنامىلىق شەھەر! 6 ئىسرائىلنىڭ شاھزادىلىرى، ھەر بىرىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئىچىڭدە قاندا قان تۆككەنلىكىگە قارا! 7 سېنىڭ ئىچىڭدە ئۇلار ئاتا-ئانىسىنى كۆز رەك ئىلىمغان؛ ئارا گالىردا مۇساپىرلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق قىلغان، يېتىم-يېسىرلەر ھەم تۇل خوتۇنلارغا تۇزاق قىلغان؛ 8 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى سەن كەمىستىكەن، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغاپ بۇزغانسەن؛ 9 سېنىڭ ئىچىڭدە قانغا تەشنا تۆھمەتخور ئادەملەر بولغان؛ ئۇلار تاغلار ئۈستىدە يۇتېھرەسلىك ئېشىنى يېگەن؛ سېنىڭ ئىچىڭدە ئۇلار يۈزۈقلۇق پەسەندىلىك قىلغان؛ 10 سەندە تۆز تاتىسىنىڭ نومۇسسىغا تە گەكىنلەر بار؛ ئاي كۆ رگەن قىز-ئايالىلارنى ئايىغ ئاستى قىلغانلارمۇ بار. 11 بىرسى قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن يېرگىنچلىك يۈزۈقلۇق قىلغان؛ يەنە بىرسى تۆز كېلىنىنى بۇزۇپ شەھۋانىيەت قىلغان؛ سەندە بولغان يەنە بىرسى تۆز سىڭلىسىغا، يەنە تاتىسىنىڭ قىزىغا باستۇرۇپچىلىق قىلغان. 12 ئۇلار قان تۆكۈش ئۈچۈن ئارا گالىردا «سوۋغاتلار»نى قوبۇل قىلغان؛ سەن ئۈسۈم-جازانە ئالغان؛ سەن تۆز قوشنىلىرىڭدىن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىپ، مېنى ئۇنتۇغانسەن ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 13 ۋە مانا، مەن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىشىڭغا ۋە سەن تۆز ئارا گالىرا تۆككەن قانلارغا قاراپ قولۇمنى-قولۇمغا ئۇردۇم! 14 مەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدىغان كۈنلەردىمۇ يۈرىكىڭ يەنىلا توق، قوللىرىڭ چىڭ تۇرۇۋېرەمدۇ؟ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، تۆزۈم ئۇنى ئادا قىلىمەن. 15 مەن سېنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن، ئوتىۋارا گالا بولغان پەسەندىلىكىڭگە خاتىمە بېرىمەن. 16 ئەمدى سەن تۆزۈڭ ئارقىلىق ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغىنىسەن، ئاندىن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 18 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ماڭا خۇددى داشقال بولۇپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇمداندا قالغان مىس، قەلەي، تومۇر ۋە قوغۇشۇنلاردۇر؛ ئۇلار كۆمۈشنىڭ پوقى بولۇپ چىقتى. 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەممىگلار داشقال بولۇپ چىققانچا، مانا ئەمدى مەن سەللەرنى يېرۇسالىم ئوتتۇرىسىغا يىغىمەن؛ 20 كىشىلەر ئۈستىگە ئوت پۈۋلەپ، ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاش ئۈچۈن كۆمۈش، مىس، تومۇر، قوغۇشۇن ۋە قەلەينى خۇمدان ئىچىگە يىغقاندەك، مەن غەزىپىم ۋە قەھرىم بىلەن سەللەرنى يىغىپ، غەزىپىمنىڭ ئوتىنى ئۈستۈڭگە رگە پۈۋلەيمەن، سەللەر ئۇنىڭ ئوتىدا ئېرىپ كېتىسىلەر؛ 22 كۆمۈش خۇمداندا ئېرىتىلگەندەك، سەللەر شەھەر ئوتىدا ئېرىتىلىسىلەر؛ ۋە سەللەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ تۆز قەھرىمنى ئۈستۈڭگە رگە تۆككەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 24 ئى ئىنسان ئوغلى، شەھە رگە مۇنداق دېگىن: ـ غەزەپ چۈشكەن كۈندە سەن پاكلانمىدۇرۇلمىغان، يامغۇر چۈشمىگەن بىر زېمىنسەن. 25 تۆز ئوچىلىسىنى تىتما قىلىدىغان، ھۆركىرەيدىغان شىرەدەك ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇنىڭدا سۈيىقەست ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار جانلارنى يەۋېتىدۇ؛ خەزىنىلەرنى، قىممەتلىك نەرسىلىرىنى بۇلۇۋالىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى تۇل خوتۇنلارنى كۆپەيتكە تكە. 26 ئۇنىڭ كاھىنلىرى تەۋرات-قانۇنۇمنى بۇزۇپ تاشلاپ، پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى بۇلغىنىڭ؛ ئۇلار پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىي نەرسىلەرنى پەرق قىلمايدۇ، ئۇلار «شابات كۈن»لىرىمگە كۆزىنى يۇمۇپ يۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ماڭا بەتنام چاپلىنىدۇ. 27 ئۇنىڭ ئىچىدىكى شاھزادىلەر خۇددى ئوچىلىسىنى تىتما قىلىدىغان بۇرىلەردەك؛ ئۇلار قان تۆكۈشىدۇ، جانلارنى نابۇت قىلىشىدۇ، ھارام مەنپەئەتنى بۇلىشىدۇ. 28 ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلارنىڭ [قىلمىشلىرىنى] «ھاك سۈۋاق» بىلەن ئاقارتقان، «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەپ ساختا كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋېلىپ، پال سېلىپ يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا سۆز قىلغان ئەمەس. 29 زېمىنىدىكى ئاددىي پۇقرالارمۇ جەبىر-زۇلۇم قىلىشىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاجىز-نامراتلارنى بوزەك قىلىپ، مۇساپىرلارغا زۇلۇم سېلىپ ئۇۋال قىلىدۇ. 30 مەن ئۇلار ئارىسىدىن تامنى قايتىدىن ياسىتىپ بېرىدىغان، مېنى ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىشىمدىن ياندۇرىدىغان، ئۇنىڭ يېرىقىنى ئەتكۈدەك، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدىغان ئارىچى بىر ئەزمەتنى ئىزدەپ كەلدىم؛ بىراق ھېچبىرىنى تاپالمىدىم. 31 شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۈستىگە تۆكمەن؛ غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى تۆز بېشىغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر ئانىدىن تۇغۇلغان ئىككى ئايال بار ئىكەن؛ 3 ئۇلار مىسىر زېمىنىدە پاھىشىلىك قىلغان؛ ئۇلار ياشلىقتا پاھىشىلىك قىلغان؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆكسىلىرى مىجىقلىنىپ، قىزلىق ئەمچەك تۇپچىلىرى سىلانغان. 4 ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بولسا، چوڭىنىڭ ئوھولاھ، كىچىكىنىڭ ئوھولىباھ ئىدى؛ ئۇلار مېنىڭكى ئىدى؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلارنى تۇغقان. ساماريە بولسا ئوھولاھ، يېرۇسالېم ئوھولىباھدۇر. 5 ئوھولاھ مېنىڭكى بولغان تەقدىردىمۇ يەنە بۇزۇقلۇق قىلغان ـ تۇ ئاشىقلىرىغا، يەنى قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلە رگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەردە بولغان؛ 6 كۆك كىيم كىيگەن، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەممىسى چىلىشكەن يىگىتلەر، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار ئىدى. 7 تۇ تۆز بۇزۇقلۇقىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بېغىشلىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسۇرىيەنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئىدى؛ ئۇ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى بارلىق قوزغاتقانلار بىلەن ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق مەبۇدلىرى بىلەن تۇ ئۆزىنى بۇلغىغان. 8 تۇ يەنىلا مىسىردا بولغان پاھىشىلىكلىرىدىن ۋاز كەچمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ياشلىقىدا ئاشۇ يەردىكىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتىتى، قىزلىق كۆكسىلىرىنى سىلاپ، ئۇ ئۇزۇقلۇقلىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆكتى. 9 شۇڭا مەن ئۇنى ئۇ ئاشىنىلىرىنىڭ، يەنى ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان ئاسۇرىيلە رگە قولغا ئاپىشۇردۇم؛ 10 ئۇلار ئۇنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلاپ، ئۇنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئۇ ئايالىلار ئارىسىدا [يامان] ئاتاققا قالدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىپ جازالاندى. 11 ئۇنىڭ سىڭلىسى ئوھولىباھ بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ، ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدە ھەدىسىدن تېخىمۇ بۇزۇق، پاھىشىلىكلىرى ھەدىسىنىڭكىدن كۆپ بولۇپ كەتتى. 12 تۇ تۆز قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلە رگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قوزغاتقان؛ ئۇلار ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەشەمەتلىك ساۋۇت، فورمىلارنى كىيگەن، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى چىلىشكەن يىگىتلەر ئىدى. 13 مەن ئۇنىڭ بۇلغىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇم؛ ئۇلار ئىككىلىسى بىر يوللۇق ئىدى. 14 تۇ ئۇنىڭ پاھىشىلىكلىرىنى ئاشۇردى؛ چۈنكى تۇ تامدا يەرەڭ بىلەن سۈرەتلەنگەن ئادەملەرنى، يەنى كالدىيلەرنىڭ رەسىملىرىنى كۆردى؛ 15 ئۇلارنىڭ بەللىرى پوتلار بىلەن

ئورالغان، بىشىغا قۇيرۇقلۇق سەللىلەر كىيىلگەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى لەشكەر بېشىدەك، يەنى تۇغۇلغان يۇرتى كالدىيەدىكى بابىللىقلارنىڭ قىياپىتىدە ئىدى. **16** ئۇ شۇئان ئۇلارغا قاراپ ئۇلارنىڭ شەھۋانىي ھەۋىسىنى قوزغىغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئىزدەپ كالدىيە گە ئەلچىلەرنى ئەۋەتكەن. **17** شۇنىڭ بىلەن بابىللىقلار ئۇنىڭغا، يەنى ئۇنىڭ ئاشنىلىق ئورۇن-كۆرۈپلىرىگە يېقىن كېلىپ، ئۇنى ئۆز زىنالىرى بىلەن بۇلغىغان؛ ئۇ ئۆزىنى ئۇلار بىلەن بىللە بۇلغىغاندىن كېيىن ئۇلاردىن بىزار بولدى. **18** ئۇ ئۆز يۈزۈقلۇقلىرىنى ئوچۇق قىلىپ، نومۇسىنى ئاشكارىلىشى بىلەن، جېنىم ھەدىسىدىن يەرگەنگەندەك ئۇنىڭدىن يەرگەندى. **19** بىراق ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ياشلىق كۈنلىرىنى، يەنى مىسىر زېمىنىدا يۈزۈقلۇق پاھىشلىك قىلغان كۈنلىرىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۆز يۈزۈقلۇقلىرىنى تېخىمۇ كۆپەيتتى. **20** ئۇنىڭ ئەرلىكى ئېشەك مەدە كلىرىدەك، مەنىيىسى ئاتلارنىڭكىدەك بولغان بابىلنىڭ پاھىشىۋاز ئە رکە كلىرىگە قاراپ ھەۋەسلىرى قوزغالدى. **21** سەن ياشلىقىڭدىكى يۈزۈقلۇقلىرىڭغا، يەنى ياشلىقىڭدا مىسىرلىقلارنىڭ ئەمچە كلىرىڭنى سىلىغىنىڭ يەنە تەشنا بولۇپ تەلەۋىردۇڭ. **22** شۇڭا، ئى ئوھولىباھ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مانا، مەن جېنىڭ ھازىر بىزار بولغان ئاشىنىلىرىڭنى ئۆز ئۇچىگە قارشى قوزغىتىمەن، ئۇلارنى سەن بىلەن قارشىلىشىشقا ھەممە تەرەپىڭدىن ئېلىپ كېلىمەن؛ **23** بابىللىقلار، بارلىق كالدىيەلەر، پېكودلار، شوئالار، كوئاللار ھەمدە ئاسۇرىيەلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار بىلەن تەڭ قوزغايمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ئۇلۇغ بە گلەر ۋە جانابلار، ھەممىسى ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلاردۇر؛ **24** ئۇلار قورال-ياراقلار، جەڭ ھارۇلىرى، يۈك ھارۇلىرى ھەم زور بىر توپ خەلقلەر بىلەن ساڭا قارشى چىقىدۇ؛ ئۇلار ئۇزلىرىنى ھەممە تەرىپىڭدە سىپار-قالقانلار ۋە دۇبۇلغالارنى كىيىپ ساڭا قارشى سەپراس بولىدۇ؛ پىشىڭغا چۈشىدىغان تېگىشلىك جازانى ئۇلارغا تاپشۇرىمەن، ئۇلار ئۆز ھۆكۈملىرى بويىچە جازالايدۇ. **25** مەن مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپنى ساڭا قارىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قەھر بىلەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدۇ. ئۇلار سېنىڭ بۇرنۇڭ ۋە قۇلاقلىرىڭنى كېسىۋېتىدۇ؛ سەندىن ئاخىرقى قالغانلار قىلچىلىنىدۇ؛ ئۇلار ئۇغۇل-قىزلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ سەندىن يەنىلا قالغانلار ئوتتا يۇتۇۋېتىلىدۇ. **26** ئۇلار سەندىن كىيىم-كېچىە كلىرىڭنى ئېلىۋېلىپ، گۈزەل زىۋە-زىننەتلىرىڭنى ۋە پاھىشىلىكلىرىڭنى توختىتىمەن؛ سەن بۇ ئىشلارغا يەنە تەلەۋىرىمەيسەن، مىسىرنى قايتا ئەسلىمەيسەن. **28** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭ نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قولىغا، يەنى جېنىڭ يەرگەنگەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ **29** ئۇلار سېنى ئۆچمەنلىك بىلەن بىر تەرەپ قىلىپ، بارلىق ئەجىرلىرىڭنى ئېلىپ كېتىپ، سېنى تۇغما-يالىڭاچ قالدۇرۇپ، پاھىشىلىكلىرىڭنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلايدۇ. سەن ئەللەر بىلەن پاھىشىلىك قىلغانلىقىڭ، ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن ئۆزۈڭنى بۇلغىغانلىقىڭ ئۈچىلىدىن، سېنىڭ يۈزۈقلۇقلىرىڭ ھەم پاھىشىلىكلىرىڭ بۇلارنى بېشىڭغا چۈشۈردى. **31** ھەدە ئىنىڭ يولىدا ئۆزۈڭ ماڭغانسەن، شۇڭا مەن ئۇنىڭدىكى قەدەھنى سېنىڭ قولۇڭغىمۇ ئۆتكۈزدۈم. **32** ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەدە ئىنىڭ قەدەھنى، چوڭقۇر ۋە چوڭ بىر قەدەھنى سەن ئىچىسەن؛ سەن رەسۋا بولۇپ مازاق قىلىنىسەن، چۈنكى ئۇنىڭ ھەجمى چ وڭدۇر؛ **33** سەن دەھشەتلىك ۋە ھالاكەت قەدەھى، يەنى ھەدەڭ ساماريەنىڭ قەدەھى بىلەن مەستلىك ھەم دەرد-ئەلەمگە تولدۇرۇلىسەن؛ **34** سەن ئۇنى ئىچۈپتىپ يەنە يالايسەن، ھەتتا ئۇنىڭ پارچىلىرىنمۇ غاجىلايسەن، ئاندىن كۆكسىلىرىڭنىمۇ يۇلۇپ تاشلايسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **35** شۇنىڭ ئۈچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇپ ئارقاڭغا تاشلۇۋەتكەنلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا ئۆز يۈزۈقلۇقۇڭ ھەم پاھىشىلىكلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن. **36** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئوھولىباماھ ۋە ئوھولىباماھ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئەمدى ئۇلارغا ئۆز يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ كۆرسەتكىن. **37** چۈنكى ئۇلار يۈزۈقلۇق قىلدى؛ قوللىرى قان بولدى؛ ئۇلار ئۆز بۇتلىرى بىلەن يۈزۈقلۇق قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ماڭا ئۆغقان ئۆز باللىرىنى ئۇلارنىڭ ئوزۇق سۈپىتىدە قۇربانلىق قىلىپ ئوتكۈزۈپ بېغىشلىدى. **38** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ماڭا شۇنداق ئىش قىلغانىكى، ئوخشاش بىر كۈندە ئۇلار مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاپ، «شابات كۈنى»لىرىمنى بۇزغان. **39** چۈنكى ئۇلار ئۆز باللىرىنى بۇتلىرىغا سويغان چاغدا، ئۇلار ئوخشاش بىر كۈندە مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاشقا كىردى؛ مانا، ئۇلار مېنىڭ ۋەيۋەم ئوتىۋىرىسدا شۇنداق قىلغان. **40** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئادەملەرنى يىراقتىن چاقىردى، ئۇلارنى ئېلىپ كېلىشكە ئەلچى ئەۋەتتى؛ مانا، ئۇلار كەلدى؛ سەن ئۇلارنى دەپ يۇيۇنۇپ، كۆز-قاشلىرىڭنا ئوسما قويۇپ، ئۆز ئۈكۈنى زىبۇ-زىننەتلەر بىلەن بەزەردازلىدىڭ؛ **41** ھەشەمەتلىك بىر دىۋاندا ئولتۇردۇڭ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئۈستىگە مېنىڭ خۇشۇيۇم ھەم زىيىتۇن مېيىم قويۇلغان داستىخانىنى قويدۇڭ؛ **42** غەمسىز يۇ رگەن بىر توپ كىشىلەرنىڭ ئاۋازى ئۇنىڭدا ئا ڭلاندى؛ چۆچەندە ئادەملەر بىلەن بىللە چۆل-باياۋاندىن سىبائىيلارمۇ ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇلار [ھەدە-سىڭلىنىڭ] قوللىرىغا بىلەزۈكلەر، بېشىغا چىرايلىق تاجلارنى سالدى. **43** ئەمدى مەن زىنا-يۈزۈقلۇقلار بىلەن ئۆيراپ قېرىغان پاھىشە ئوغرۇلۇق: «ئۇلار ئەمدى ئۇنىڭ بىلەن يۈزۈقلۇق قىلىۋەرسۇن؛ چۈنكى ئۇ ھەققەتەن [پاھىشە]» ـ دېدىم. **44** ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاھىشە ئايالغا يېقىنلاشقاندەك ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ بىللە ياتتى؛ ئۇلار شۇنداق قىلىپ ئوھولاھ ۋە ئوھولىباماھ بۇ ئىككى يۈزۈق ئايالغا يېقىنلىشىپ بىللە ياتتى. **45** بىراق ھەققانىي ئادەملەر ئۇلارنى زىناخور ئايالارنى ۋە قان تۆككۈچى ئايالارنى جازالىغانغا ئوخشاش، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار زىناخور ئايالار، ئۇلارنىڭ قوللىرى قاندۇر. **46** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىر توپ ئادەملەرنى ئۇلارغا قارشى چىقىرىپ ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلارنى ھەرىنانغا ھەيدۋېتىشكە ۋە يۇلاڭچىلىق قىلىشقا تاپشۇرىمەن. **47** بۇ توپ كىشىلەر ئۇلارنى تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ، قىلىچلىرى بىلەن چېپىپ سويىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئۆلتۈرىدۇ، ئۆيلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **48** شۇنىڭ بىلەن مەن زېمىنىدە بۇزۇقلۇقنى خاتىمە بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئايالار سىلەردىن ساۋاق ئېلىپ سىلەرنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭنى ئىزدىمەيدۇ. **49** ئۇلار بۇزۇقلۇقۇڭنى ئۆز بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىدۇ، ۋە سىلەر مەبۇدلىرىڭلارغا چېتىشلىق بولغان گۇناھلارنى كۆتۈرىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.

24

توققۇزىنچى يىل، ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ كۈننى، دەل مۇشۇ كۈننىڭ چىسلاسىنى يېزىۋالغىن؛ چۈنكى دەل مۇشۇ كۈندە بابىلنىڭ پادىشاھى يېرۇسالېمنى مۇھاسىرىگە ئالدى. **3** ئاسىي جەمەتىنىڭ ئالدىغا بىر تەمسىلنى قويۇپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قازانىنى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، ئوت ئۈستىگە قويۇڭلار، ئۇنىڭغا سۇ قويۇڭلار، **4** گۈش پارچىلىرى، ھەربىر ئېسىل گۈش پارچىلىرىنى، پۇت ۋە قولنى ئۇنىڭغا يىغىپ سېلىڭلار؛ ئېسىل ئۈستىخانلارنىمۇ قوشۇڭلار؛ **5** قوي پادىسىدىن ئەڭ ئېسىللىرىنى ئېلىڭلار، ئۈستىخانلارنى پىشۇرۇشقا ئۇنىڭ ئاستىغا ئوتۇن تويلاپ قويۇڭلار، ئۇنى قاتتىق قاينىتىڭلار، ئۇنىڭدىكى ئۈستىخانلار ئوبدان قاينىسۇن. **6** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا، يەنى دات باسقان قازانغا، ھېچ دېتى كەتمەيدىغان قازانغا ۋاي! ئۇنىڭدىكى ھەممىنى بىردىن-بىردىن ئال؛ ئۇنىڭغا ئېسىۋە چىكى تاشلانمىسۇن! **7** چۈنكى ئۇ تۆككەن قان ئۇنىڭ ئوتىۋىرىسدا تۇرىدۇ؛ ئۇ قانى توپا بىلەن كۆمگىلى بولغۇدەك يە رگە ئەمەس، بەلكى تاقىر تاش ئۈستىگە تۆكتى. **8** قەھرىمنى قوزغاش، ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن، ئۇ تۆككەن قاننىڭ يېپىلماسلىقى ئۈچۈن تاقىر تاش ئۈستىگە قالدۇردۇم. **9** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا ۋاي! مەنمۇ ئۇنىڭ ئوتۇن دۇۋىسىنى يوغان قىلىمەن! **10** ئوتۇننى دۇۋىلە گلار، ئوتنى يېقىپ چۈنچۈلا گلار، گۈش ئوبدان پىشىسۇن، دورا-دەرمە كلەرنى قوشۇڭلار، ئۈستىخانلار كويۇپ كەتسۇن! **11** ئاندىن قازانىنى قىزىتىپ، ئۇنىڭدىكى مىسنى قىيقىزىل قىلىڭلار، ئىچىدىكى داغ-كىرلار ئېرىتىلىپ، ئۇنىڭ دېتى چىقىرۇۋېتىلىش ئۈچۈن ئۇنى قىزۇق پېتى چوغلار ئۈستىگە قويۇڭلار! **12** ئۇنىڭ قىلغان ئاۋارىچىلىكلىرى مېنى ۋەيراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ قىلىن دېتى ئۇنىڭدىن كەتمىدى؛ شۇڭا ئۇنىڭ دېتى ئوتنا تۇرىۋەرسۇن! **13** سېنىڭ پاسكىنچىلىكىڭدە بۇزۇقلۇق پاھىشىلىك باردۇر؛ مەن سېنى پاكىزلىماقچى بولدۇم، لېكىن سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلانىدۇرۇلمايمەن دېدىڭ؛ ئەمدى قەھرىمنى ئۇستۈڭگە تۆكۈپ توختاتمىغۇچە سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلانىدۇرۇلمايسەن. **14** مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم؛ ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلدۇ، مەن ئۇنى ئادا قىلىمەن؛ مەن نە يۇنىڭدىن يانمايمەن، نە ھېچ ساڭا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، نە ئۇنىڭدىن ئۈكۈنۈمەيمەن؛ ئۇلار سېنىڭ يوللىرىڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ ـ دەيدۇ

رەب پەرۋەردىگار. **15** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **16** «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنىڭ سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقۇڭنى بىر ئۇرۇش بىلەن سەندىن ئېلىپ كېتىمەن؛ بىراق سەن ھېچ ماتەم تۇتما، ھېچ يىغلىما، ھېچ كۆز يېشى قىلما، **17** سۈكۈت ئىچىدە ئۆھ-زار تارتىسەن؛ تۇلىگۈچى ئۈچۈن ھېچ ھازا تۇتما؛ سەللە كۆنى بېشىڭغا ئوراپ، كەشلىرىڭنى پۇتۇڭغا باغلىغىن؛ يۈزۈڭنىڭ تۆۋىنىنى يېپىۋەتمە، تاۋەملەر ئېيىپ رگەن ناندىن يېمە». **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەتىگەندە خەلقكە سۆز قىلدىم؛ كەچقۇرۇندا ئايالىم ئۆلدى. ئىككىنچى كۈنى ئەتىگەندە مەن ئېرىۋلغىنى ۋىيچە ئىش قىلدىم. **19** ئەمدى خالايىق ماڭا: «سېنىڭ بۇ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ نېمنى كۆرسەتكەنلىكىنى دېمەمسەن؟» دېدى. **20** مەن تۇلارغا مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن تۆز مۇقەددەس جايىمنى، يەنى سەن پەخىرلەنگەن كۈچ-تايانچىڭنى، كۆزۈڭلارنى خۇشال قىلغۇچى، جېنىڭلار تەشنا بولغان نەرسىنى بۇلغايى دەۋاتىمەن؛ سىلەرنىڭ كەينىڭلاردا قالغان قىز-ئوغۇللار قىلىچ بىلەن يوقىلىدۇ. **22** شۇ تاپتا سىلەر مەن [ئەزاكىيال] ھازىر قىلغىنىمدەك قىلىسىلەر؛ سىلەر يۈزۈڭلارنىڭ تۆۋىنىنى ياپمايسىلەر، تاۋەملەر ئېيىپ رگەن ناندىن يېمەيسىلەر، **23** سەللە كلار بېشىڭلاردا، كەشىڭلار ئاياغلىرىڭدا بولۇپىرىدۇ؛ سىلەر ھېچ ماتەم تۇتمايسىلەر ياكى ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ سىلەر قەبىھلىكلىرىڭلار ئىچىدە سولىشىپ، بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ ئۆھ-زار تارتىسىلەر. **24** شۇنداق قىلىپ ئەزاكىيالنىڭ تۆزى سىلە رگە بېشارەت بولىدۇ؛ ئۇ قانداق قىلغان بولسا، سىلەر شۇنداق قىلىسىلەر، بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **25** ـ ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن ئۇلاردىن كۆچ-ئىستېكامنى، ئۇلار پەخىرلەنگەن گۈزەلىك گۈھىرنى، سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقلىرىنى، جان-جېگىرى بولغان قىز-ئوغۇللىرىنى ئۇلاردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈندە، **26** ـ يەنى شۇ كۈندە، ساڭا بۇ خەۋەرنى قۇلىقىڭغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن بىر قاچقۇن يېنىڭغا كەلمەمدۇ؟ **27** شۇ كۈندە ئاغزىڭ ئېچىلغان بولىدۇ، سەن بۇ قاچقۇن بىلەن سۆزلىشىسەن، يەنە ھېچ گاچا بولمايسەن؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

25

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ئامۇنىيلارغا قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** ـ ئامۇنىيلارغا مۇنداق دېگىن ـ رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ مۇقەددەس جايىم بۇلغانغاندا، ئىسرائىل زېمىنى ۋەيران قىلىنغاندا، يەھۇدا جەمەتى سۈرگۈن قىلىنغاندا سەن تۇلارغا قاراپ: «ۋاھ! ياخشى بولدى!» دېگىنىڭ تۈپەيلىدىن، **4** ئەمدى مانا، مەن سېنى شەرقتىكى ئەللەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئاراڭدا بارگاھ قۇرۇپ، ئاراڭدا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلار مېۋىلىرىڭنى يەپ، سۈتۈڭنى ئىچىدۇ. **5** مەن رابباھ شەھىرىنى تۆگىلەر ئۈچۈن ئوتلاق، ئامۇنىيلارنىڭ يېرىنى قوي پادىلىرى ئۈچۈن ئارامگاھ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **6** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئىسرائىل زېمىنغا قاراپ چاۋاك چېلىپ، پۇتۇڭنى تېپىچە كىلىپ، قەلبىڭدىكى پۈتۈن تۇچەملىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، **7** ئەمدى مانا، مەن تۇستۇڭگە قولۇمنى ئۇزارتىپ، سېنى ئەللە رگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ مەن سېنى خەلقلەر ئىچىدىن ئۈزىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يوقىتىمەن؛ مەن سېنى ھالاك قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. **8** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى موئاب ۋە سېئىرنىڭ: «يەھۇدا پەقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى تۈپەيلىدىن، **9** شۇڭا مانا، مەن موئابنىڭ يېنىنى ـ چېگراسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىننىڭ پەخرى بولغان بەيت-يەشموت، بائال-مېئون ۋە كىرىئاتايىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ بېرىپ ئاچىمەن؛ **10** ئۇلارنى ئامۇنىيلارنىڭ زېمىنى بىلەن بىللە شەرقتىكى ئەللە رگە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئامۇنىيلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ **11** ۋە موئاب ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **12** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن تۆچ ئېلىپ ياماناق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى تۈپەيلىدىن، ئىنتىقام ئالغىنى تۈپەيلىدىن، **13** ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئېدومغا قولۇمنى سوزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىنىدىن ئادەملەر ھەم ھايۋانلاردىن مەھرۇم قىلىمەن؛ مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ ۋەيران قىلىمەن؛ تۇلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىمنى ئالىمەن؛ تۇلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم ۋىيچە ئېدومدا ئىش قىلىدۇ؛ ئېدومىيلار مېنىڭ ئىنتىقامىمنىڭ تېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ فىلىستىيلەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت قىلىپ، كونا ئۆچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتىلى دەپ ئىچ-ئىچىدىن ئۆچ ئالغىنى تۈپەيلىدىن، **16** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن فىلىستىيەنىڭ ئۇستىگە قولۇمنى ئۇزارتىمەن؛ مەن كەرەتىيلەرنى قىرۇپتىمەن، دېڭىز بويىدىكىلەرنىڭ قالدۇقلىرىنىمۇ ۋەيران قىلىمەن. **17** مەن تۇلارنىڭ ئۇستىگە قەھرىلىك قەھرىلىك تەنبىھلەرنى چۈشۈرۈپ قاتتىق ئىنتىقام ئالىمەن؛ تۇلارنىڭ ئۇستىدىن ئىنتىقام ئالغىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

26

ئون بىرىنچى يىلى، ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ يېرۇسالىم توغرۇلۇق: «ۋاھ! ياخشى بولدى! ئەللەرنىڭ دەرۋازىسى بولغۇچى ۋەيران بولدى! ئۇ ماڭا قاراپ قايرىلىپ ئېچىلدى؛ ئۇنىڭ ۋەيران قىلىنشى بىلەن تۇزۇمنى ۋېيغۇزىمەن!» دېگىنى تۈپەيلىدىن، **3** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى تۇر، مەن ساڭا قارشىمەن، دېڭىز دولقۇنلارنى قوزغىغاندەك، كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن قارشىلىشقا قوزغايمەن؛ **4** ئۇلار تۇرنىڭ سېپىللىرىنى بەربات قىلىپ، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى چېقىپ يوقىتىدۇ. ئۇنىڭ ئۇستىدىكى توپىلىرىنى قىرىپ تاشلاپ، ئۇنى تاقىر تاش قىلىپ قويىمەن. **5** ئۇ پەققەت دېڭىز ئوتتۇرىسىدىكى تورلار يېيىلىدىغان جاي بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ ئۇ ئەللەر ئۈچۈن ئولجا بولۇپ قالىدۇ. **6** ئۇنىڭ قىزۇقلۇقتا قالغان قىزلىرى قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇر بىلەن قارشىلىشىشقا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، يەنى «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى»نى، ئاتلار، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن، ئاتلىق چەۋەندازلار، قوشۇن ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن شىمال تەرىپىدىن چىقىرىپ ئېيىكلىمەن. **8** ئۇ قىزۇقلۇقتا قالغان قىزلىرىنى قىلىچ بىلەن سويىدۇ، ساڭا مۇھاسىرە پوتەيلىرىنى قۇرىدۇ، سېپىلغا چىقىدىغان دۆڭلۈكنى ياسايدۇ، ساڭا قاراپ قالقانلىرىنى كۆتۈرىدۇ. **9** ئۇ سېپىللىرىڭغا بۆسكۈچى بازغانلارنى قارىتىپ تىكلەيدۇ، قورال-پالتىلىرى بىلەن مۇنارلىرىڭنى چېقىپ غۇلىتىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئاتلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇلارنىڭ كۆتۈز رگەن چاڭ-توپىسى سېنى قاپلايدۇ؛ سېپىللىرى بۆسۈلگەن بىر شەھەر رگە بۆسۈپ كىرگەندەك ئۇ سېنىڭ قوۋۇقلىرىڭدىن كىرگەندە، سېپىللىرىڭ ئاتلىق ئەسكەرلەرنىڭ، چاقلارنىڭ ھەم جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ساداسى بىلەن تەۋرىنىپ كېتىدۇ. **11** ئاتلىرىنىڭ ئۇياقلىرى بىلەن ئۇ بارلىق رەستە-كوچىلىرىڭنى چەيلەيدۇ؛ ئۇ پۇقرالىرىڭنى قىلىچ بىلەن قىرىدۇ، كۆچلۈك تۈۋرۈكلىرىڭ يە رگە يېقىلىدۇ. **12** ئۇلار بايلىقلىرىڭنى ئولجا، مال-تاۋارلىرىڭنى غەنىمەت قىلىدۇ؛ ئۇلار سېپىللىرىڭنى بۇزۇپ غۇلىتىپ، ھەشەمەتلىك ئۆيلىرىڭنى خارابە قىلىدۇ؛ ئۇلار سېنىڭ تاشلىرىڭ، ياغاچ-لىملىرىڭ ۋە توپا-چاڭلىرىڭنى دېڭىز سۈلىرى ئىچىگە تاشلايدۇ. **13** مەن ناخشىلىرىڭنىڭ ساداسىنى تۈگىتىمەن؛ چىلتارلىرىڭنىڭ تاۋازى قايتىدىن تاڭلايمايدۇ. **14** مەن سېنى تاقىر تاش قىلىمەن؛ سەن تورلار يېيىلىدىغان بىر جاي بولىسەن، خالاس؛ سەن قايتىدىن قۇرۇلمايسەن؛ چۈنكى مەنكى يەھۋەرەب پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار تۇرغا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن غۇلاپ كەتكىنىڭدە، يارىلانغانلار ئاھ-زارلىغىنىدا، ئوتتۇر ئۆڭدا قىرغىن-چاپقۇن قىلىنغاندا، دېڭىزنىڭ چەت ياقىلىرى تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ **16** دېڭىزدىكى شاھزادىلەر تەختىلىرىدىن چۈشۈپ، تونلىرىنى بويىقا تاشلاپ، كەشتىلىك كىيىم-كىچەك كىلىرىنى سېلىۋېتىدۇ؛ ئۇلار تۇرلىرىنى قورقۇنچ-تىترەك بىلەن پۈركەيدۇ؛ ئۇلار يە رگە ئولتۇرۇپ، ھېچ توختاۋسىز تىترەپ، ساڭا قاراپ سارىسىمگە چۈشىدۇ. **17** ئۇلار سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ ساڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئاھالىڭ دېڭىزدىكىلەردىن بولغان، داڭقى چىققان، دېڭىز ئۈستىدىن كۈچلۈك ھۆكۈم سۈ رگەن، تۇز ۋەھشەتلىرىڭنى بارلىق دېڭىزدا تۇرۇۋاتقانلارغا سالغان شەھەر! سەن ۋە

سەندا تۆرۆژاتقانلار نەقەدەر ھالاك بولغان! 18 ھازىر سىنىڭ غۇلاپ كەتكەن كۈن ئۈكدە، دېگىز ويىدىكلەر تىترەپ كېتىدۇ؛ دېگىزدىكى ئارالار ۋە قىرغاقتىكلەر سىنىڭ يوق بولۇپ كەتكىنىگىدىن دە كىكە-د ۋكىگىگە چۈشۈپ قالدى». 19 ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سىنى ئادەمزاتسىز شەھەرلەردەك، خارابە شەھەر قىلغىنىمدا، مەن ئوستۈڭگە دېگىز چوڭقۇرلۇقلىرىنى چىقىرىپ سىنى چۈكۈرگىنىمدە، ئۇلۇغ سۈلار سىنى بىسىپ يايقاندا، 20 شۇ تاپتا مەن سىنى ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە چۈشۈرىمەن، قەدىمكى زاماندىكىلەرنىڭ قاتارىغا چۈشۈرىمەن، سىنى يەرنىڭ تېگىلىرىدە تۇرغۇزىمەن، سىنىڭدە قايتىدىن ئادەمزات بولماسلىقى ئۈچۈن، سىنى قەدىمكى خارابىلەر ئارىسىغا، ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە بولۇشقا چۈشۈرىمەن، بىراق تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولسا گۈزەللىك تىكلەپ قويمەن، 21 مەن سىنى ياشىغانلارغا بىر ئاگاھى-ۋەھىشەت قىلىمەن، سەن قايتىدىن ھېچ بولمايسەن؛ ئۇلار سىنى ئىزدەيدۇ، بىراق سەن مەڭگۈ ۋگە تېپىلمايسەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

27

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۇر توغرۇلۇق بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ 3 ئى دېڭىزلارنىڭ كىرىش ئاغزىدا تۇرۇقلۇق، دېڭىز ويىلىرىدىكى كۆپ ئەللەر بىلەن سودىلاشقۇچى، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى تۇر، سەن «مېنىڭ گۈزەللىكىم كامالەتكە يەتتى!» دېدىڭ. 4 سىنىڭ چېگرالىرىڭ بولسا دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى؛ سېنى ياسىغانلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزدى. 5 ئۇلار بارلىق تاختايلىرىڭنى سىنىرىدىكى قارىغايلاردىن ياسىغان؛ ساڭا موما ئۇچۈن ئۇلار لۇئاندىن كېدىر دەرىخىنى ئېيىكلىگەن؛ 6 پالاقلىرىڭنى باشانىدىكى دۇب دەرەخلىرىدىن ياسىغان، پالۋاڭنى سەمىشت دەرەخلىرىدىن ياساپ، كۆپروس دېڭىز ويىدىكى پىل چىشى بىلەن نەقىشلىگەن. 7 يەلكىنىڭ مىسىردىن كەلتۈرۈلگەن كەشتىلىك لىباستىن ياسالغان، ئۇ ساڭا تۇغ بولغان؛ سايۋىنىڭ بولسا دېڭىز ويىدىكى ئېلىشاھدىكى كۈك ۋە سۈسۈن رەختلەردىن ئىدى؛ 8 زىدونلىقلار ھەم ئارۋادتىكلەر سىنىڭ پالاق تۇرغۇچىلىرىڭ ئىدى؛ سەنىدە بولغان دانىشمەنلەر، ئى تۇر، سېنىڭ يول باشلىغۇچىلىرىڭ ئىدى. 9 گەبالدىكى ئاقساقاللار ۋە ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى سەنىدە بولۇپ، كاۋاكلىرىڭنى ئېتەتتى؛ دېڭىز-ئوكياندىكى بارلىق كېمىلەر ۋە ئۇلارنىڭ دېڭىزچىلىرى مال ئالماشتۇرۇشقا يېنىڭغا كېلەتتى. 10 پارسلار، لۇدتىكلەر، لىۋىيەدىكىلەر قوشۇنغا تىزىلمىنىپ، سېنىڭ لەشكەرلىرىڭ بولغان؛ ئۇلار قالقان-دۇبۇلغىلىرىنى ئۈستۈڭگە ئېسىپ، سېنى ھەيۋەتلىك قىلغان؛ 11 ئارۋادتىكلەر قوشۇنىڭ بىلەن ھەر تەرىپىڭدە سېپىللىرىڭدا تۇرۇپ كۆزەتتە بولغان؛ گامماد تىكلەرمۇ مۇنارلىرىڭدا تۇرغان؛ ئۇلار قالقان-قوراللىرىنى ئەتراپىڭغا، سېپىللىرىڭغا ئېسىپ قويغان؛ ئۇلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزگەن؛ 12 تاۋارلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن تارشىش ساڭا خېرىدار بولغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار كۈمۈش، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن تېگىشىپ بە رگەن. 13 جاۋان، ئېۋال ۋە مەشەك سەن بىلەن سودا قىلغان؛ ئۇلار تاۋارلىرىڭغا ئادەملەرنىڭ جانلىرى، مىس قاچا-قازانلارنى تېگىشكەن. 14 تورگاماھ جەمەتىدىكىلەر مەھسۇلاتلىرىڭ ئۈچۈن ئاتلار، جەڭ ئاتلىرى ۋە قېچىرلارنى تېگىشىپ بە رگەن. 15 دېداندىكىلەر سەن بىلەن سودىلاشقان؛ دېڭىز ويىلىرىدىكى كۆپ خەلق ساڭا خېرىدار بولغان؛ ئۇلار ساڭا دەندان، ئەبنۇس ياغىچىنى تۆلىگەن؛ 16 سۈرىيە قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن ساڭا خېرىدار بولغان؛ ئۇلار مەھسۇلاتلىرىڭغا ماۋى ياقۇتلار، سۈسۈن رەختلەرنى، كەشتىلەرنى، نەپىس كاناپ رەختلەرنى، مارجانلارنى، قىزىل ياقۇتلارنى تېگىشىپ بە رگەن. 17 يەھۇدا ۋە ئىسرائىل زېمىنىدىكىلەردىمۇ سەن بىلەن سودىلاشقۇچىلار بولغان؛ تاۋارلىرىڭغا ئۇلار مىننىتىنىڭ بۇغدايلىرى، پىچىنلەر، ھەسەل، زەيتۇن مېيى، مەلھەم دورىلارنى تېگىشىپ بە رگەن. 18 دەمەشق قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن، ھەرخىل بايلىقلىرىڭ ئۆپەيلىدىن ساڭا خېرىدار بولۇپ ساڭا خەلبوننىڭ شارابلىرىنى، ئاق يۇڭلارنى تېگىشىپ بە رگەن. 19 ۋېدان ۋە ئۈزالدىن چىققان جاۋانلىدىكىلەر مەھسۇلاتلىرىڭغا سوقۇلغان تۆمۈر، قوۋزاقدارچىن، ئېگىرنى تېگىشكەنىدى. 20 دېدان ساڭا ئات توقۇملىرىنى تېگىشىپ بە رگەن؛ 21 ئەرەبىستان ۋە كېدارىدىكى بارلىق شاھزادىلەر ساڭا خېرىدار بولدى، ساڭا پاخىلانلار، قوچقارلار ۋە ئۆچكىلەرنى تېگىشىپ بە رگەن. 22 شېبا ھەم رائاماھدىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار ھەرخىل سەرخىل تېتىتقۇلار، قىممەتلىك جاۋاھىراتلار ۋە ئالتۇن ئالماشتۇرۇپ بە رگەن. 23 ھاران، كانىنەھ، ئېدەندىكىلەر ۋە شېبا، ئاشۇر، خىلماد تىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ 24 ئۇلار ساڭا ھەشەمەتلىك كىيىم-كېچەك، سۈسۈن رەختلەر ۋە كەشتىلەر، رەڭمۇرەڭ گىلەملەرنى تېگىشىپ بە رگەن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تۈگۈنچە كلىنىپ تانا-ئارغامچىلار بىلەن چېڭ باغلىنىپ، بازارلىڭغا كىردى. 25 تارشىشتىكى كېمىلەر تاۋارلىرىڭنى كۆتۈرگەن كاروانلاردەك بولغان؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكياننىڭ ياغىرىدا مال بىلەن تولدۇرۇلۇپ، ئىنتايىن ئېغىرلىشىپ كەتكەنسەن؛ 26 سىنىڭ پالاق ئورغۇچىلىرىڭ سېنى ئۇلۇغ سۈلارغا ئاپاردى؛ شەرق شامىلى سېنى دېڭىز-ئوكياننىڭ باغىردا پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ 27 سىنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭ، بازارلىرىڭ، دېڭىزچىلىرىڭ ۋە يول باشلىغۇچىلىرىڭ، كاۋاكلىرىڭنى ئەتكۈچىلەر، سەن بىلەن سودىلاشقان سودىگەرلەر، سەندە بولغان بارلىق لەشكەرلىرىڭ، جۈملىدىن ئارا گۈلا ئوپلانغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى سەن ئۇرۇلۇپ كەتكەن كۈن ئۈكدە ئۇرۇلۇپ دېڭىز-ئوكياننىڭ قوينىغا غەرق بولۇپ كېتىدۇ. 28 يول باشلىغۇچىلىرىڭنىڭ ئاھ-زارلىرىدىن دالادىكىلەر تەۋرەپ كېتىدۇ. 29 پالاق ئورغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، دېڭىزچىلار، دېڭىزدا بارلىق يول باشلىغۇچىلار ئۆز كېمىلىرىدىن چۈشىدۇ؛ ئۇلار قۇرۇقلۇقتا تۇرىدۇ؛ 30 ئۇلار ساڭا قاراپ ئاۋازىنى ئاگلىتىپ، قاتتىق ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار توپا-چاڭ چىقىرىپ بېشىغا چاچىدۇ؛ ئۇلار كۈللەر ئىچىدە ئېغىنايدۇ. 31 ئۇلار سېنى دەپ چاچلىرىنى چۈشۈرۈپ ئۆزلىرىنى تاز قىلىپ، بۆز كىيىملە رگە ئورايدۇ؛ ئۇلار قاتتىق ماتەم ئۆتۈپ سەن ئۈچۈن زور دەرد-ئەلەم ئىچىدە يىغلايدۇ. 32 ئۇلار ئاھ-زارلىرىنى كۆتۈرگىنىدە سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ، سەن توغرۇلۇقى ھازا قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇر دېڭىز-ئوكياننار ئوتتۇرىسىدا، ھازىر جىمجىت قىلىنغان! ئەسلى كىم ئۈنىڭغا تەڭ كېلەلەيتتى؟ 33 مەھسۇلاتلىرىڭ دېڭىز-ئوكياندىن ئۆتۈپ كەتكەندە، سەن كۆپ خەلقلەرنى قانائەتلەندۈرگەن؛ بايلىقلىرىڭ ۋە تاۋارلىرىڭنىڭ مولۇقى بىلەن يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى بېيىتقانسەن. 34 سەن سۈلارنىڭ چوڭقۇر تېگىدە دېڭىز-ئوكياندا تەرىپىدىن پارە-پارە قىلىنغاندا، تاۋارلىرىڭ ھەم ئارا گۈلا بولغان توپ-توپ ئادەملىرىڭمۇ ئۇرۇلۇپ غەرق بولۇپ كەتتى. 35 بارلىق دېڭىز ويىدىكىلەر ساڭا قاراپ ئالاقزادە بولغان؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى دەھشەت قورقۇپ، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى سۈر باسقان. 36 خەلقلەر ئارىسىدىكى سودىگەرلەر ساڭا قاراپ «ئۈش-ئۈش» قىلدى؛ سەن ئۇرزۇڭ بىر ۋەھشەت ئىدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن»».

28

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ شاھزادىسىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئۆزۈڭنى چوڭ تۇتۇپ: «مەن بىر ئىلاھتۇرمەن، مەن خۇدانىڭ تەختىگە، يەنى دېڭىز-ئوكياننىڭ ياغىردا ئولتۇرىمەن»، دېگەنسەن؛ (بىراق سەن ئىنسان، خۇدا ئەمەسسەن!) سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ قالدىڭ. 3 مانا، سەن دانىيالدىن داناسەن؛ ھېچقانداق سىر سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ 4 دانالىقىڭ ۋە ئەقلىڭ بىلەن سەن بايلىقلارغا ئىگە بولدۇڭ، ئالتۇن-كۈمۈشنى خەزىنىلىرىگە ۋىلاپ قويدۇڭ؛ 5 تىجارەتىە بولغان زور دانالىقىڭ بىلەن بايلىقلىرىڭنى ئاۋۇتتۇڭ؛ بايلىقلىرىڭ ۋېپەيلىدىن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى چولۇڭ ئۆتتۈڭ: ـ 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ كەتكەنلىكىڭدىن، 7 ئەمدى مانا، مەن يات ئادەملەر، يەنى ئەللەرنىڭ دەھشىتىنى ئۈستۈڭگە ئېچىلىمەن؛ ئۇلار دانالىقىڭنىڭ پارلاقلىقىنى يوقىتىشقا قىلىچلىرىنى سۇغۇرۇپ، شان-شەرىپىڭنى بۇلىغايدۇ؛ 8 ئۇلار سېنى ھاڭغا چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكياننىڭ قويندا ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ ئۆلۈمىدە ئۆلىسەن. 9 ئەمدى سېنى ئۆلتۈرگۈچىنىڭ ئالدىدا: «مەن خۇدا» ـ دەمىسەن؟ بىراق سەن ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى سانچىپ ئۆلتۈردىغانىنىڭ قولى ئاستىدا تەڭرى ئەمەس، ئىنسان بولۇپ چىقىسەن. 10 سەن يات ئادەملەرنىڭ قولىدا خەتنە قىلىنمىغانلارغا لايىق بولغان ئۆلۈم بىلەن ئۆلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلغان»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 11 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 12 ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ پادىشاھى توغرۇلۇق ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇ مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن، كامالەتنىڭ جەۋھىرى بولغان، دانالىققا تولغان، گۈزەللىكتە كامالەتكە يەتكەنىدىڭ؛ 13 سەن ئېدەم باغچىسى، يەنى خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغانسەن؛ ھەربىر قىممەتلىك تاشلار، يەنى

قىزىل ياقۇت، سىرىق گۆھەر ۋە ئالماس، بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق، ئانارتاش، كۆك ياقۇت، زۇمرەت ۋە كۆك قاشتاش ساگا ۋۇگەك بولغان؛ ياقۇت كۆزلىرىڭ ۋە نەققاشلىرىڭ ئالتۇن ئىچىگە ياسالغان؛ سەن يارىتىلغان كۈز ئۈدە ئۇلار تەپىرلانغانىدىڭ. **14** سەن بولساڭ مەسىھلەنگەن مۇھاپىزەتچى كېرۇب ئىدىڭسەن، چۈنكى مەن سېنى شۇنداق بېكىتكەنىدىم؛ سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغىدا بولغانسەن؛ سەن ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدا يۈرەتتىڭ؛ **15** سەن يارىتىلغان كۈندىن بېرى، سەندە قەبىھلىك پەيدا بولغۇچە، يوللىرىڭدا ھ ۇ ئەممەل بولۇپ كەلگەنىدىڭ. **16** قلغان سودىلىرىڭنىڭ كۆپ بولغانلىقىدىن سەن زورلۇق-زۇمبۇلۇق بىلەن تولۇپ، گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇڭا مەن سېنى خۇدانىڭ تېغىدىن ھارام نەرسە دەپ تاشلىۋەتكەنمەن؛ مەن سېنى، ئى مۇھاپىزەتچى كېرۇب، ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدىن ھەيدەپ يوقاتقانمەن؛ **17** سېنىڭ كۆركۈڭ گۈزەللىكىڭ بىلەن تەكەبۇرلىشىپ كەتتى؛ پارلاقلىقىڭ تۆپەيلىدىن سەن داناللىقىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن سېنى يە رگە تاشلىۋەتتىم؛ پادىشاھلار سېنى كۆرۈپ يېتىشى ئۈچۈن مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ياتقۇزدۇم. **18** سېنىڭ قەبىھلىكلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى تۆپەيلىدىن، قىلغان سودا ئىشىڭنىڭ ئادىلسىزلىقى تۆپەيلىدىن، تۈز مۇقەددەس جايلىرىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن تۈز ئۆڭدىن بىر ئوتنى چىقاردىم، ئۇ سېنى كۆيدۈرۈپ يەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن سىاگا قاراپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆز ئالدىدا، مەن سېنى يەردە قالغان كۈلگە رگە ئايلاندۇرۇۋەتتىم. **19** سېنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى سىاگا قاراپ سارىسىمدە قالدى؛ سەن تۈزۈڭ بىر ۋەھشەت بولۇپ قالدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن». **20** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ۋۇگنى زىدونغا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **22** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ساگا قارشى، ئى زىدون؛ تۈزۈم ئارا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، ئۇنۇمنى ئۇنىڭدا پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **23** مەن ئۇلارغا ۋابانى ئەۋەتىپ، رەستە-كوچىلىرىدا قان ئاققۇزىمەن؛ ئۇنىڭغا قارشى چىققان قىلىچنىڭ ھەر ئە تراپىدا بولغانلىقىدىن ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرۇلگەنلەر يېقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **24** ئۇلار يەنە ئىسرائىل جەمەتىنى كۆز زىگە ئىلىنغان ئە تراپىدىكىلەر ئارىسىدا، ئىسرائىل ئۈچۈن ئادەمنى سانجىغۇچى جىغان ياكى دەرد-ئەلەملىك تىكەن بولمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **25** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئۇلار تارقىتىلغان ئەللەر ئارىسىدىن ئىسرائىل جەمەتىنى قايتىدىن يىغىنىمدا، ئۇلاردا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇزۇمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مەن ئۆز قۇلۇم بولغان ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئۆزىنىڭ زېمىندا ئولتۇرىدۇ؛ **26** ئۇلار ئۆنىڭدا تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە ياشاپ، ۋىلەرنى سېلىپ ئۈزۈمزارلارنى تىكىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆ زگە ئىلمايدىغان ئە تراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

29

ئوننىنچى يىل، ئوننىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈز ۋۇگنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارىتىپ ئۇنى ۋە مىسىرنىڭ بارلىق ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنۇ سۆزلەرنى دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئۇلۇ-ئۇزۇنگە: «بۇ دەريا ئۆزۈمنىڭكى، مەن ئۇنى ئۆزۈم ئۈچۈن ياراتقانمەن» دېگۈچى بولغان، ئۇ دەريالىرى ئوتتۇرىسىدا ياتقان يوغان ئەجدىھا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن، مانا، مەن ساگا قارشىمەن! **4** مەن قارماقلارنى ئېڭىگە كىلىرىڭگە سېلىپ، دەريالىرىڭدىكى بېلىقلارنى ئۆز قاسىراقلىرىڭغا چاپلاشتۇرۇپ سېنى دەريالىرىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىرىمەن؛ دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلار قاسىراقلىرىڭغا چاپلىشىدۇ. **5** مەن سېنى، يەنى سەن ۋە دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلارنى چۆل-بىياۋانغا تاشلايمەن؛ سەن دالاغا چۈشۈپ يېقىلىسەن. ھېچكىم سېنى يىغمايدۇ، دەپنە قىلمايدۇ؛ مەن سېنى يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ئوزۇقى بولۇشقا تەقدىم قىلىمەن. **6** شۇنىڭ بىلەن مىسىردا بارلىق ئوزۇقاتقانلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىگە «قومۇش ھاسا» بولغان. **7** ئۇلار سېنى قول بىلەن تۇتقاندا، سەن يېرىلىپ، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل مۇرىلىرىنى تىلىۋەتتىڭ؛ ئۇلار ساگا تايانغاندا، سەن سۇنۇپ، پۈتكۈل بەللىرىنى مىتكۈزت قىلىۋەتتىڭ». **8** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئۇستۇڭگە بىر قىلىچ چىقىرىپ، سەندىكى ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى قىرىۋېتىمەن. **9** مىسىر زېمىنى ۋەيرانە ۋە خارابىلەر بولۇپ قالىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى پىرەۋن: «نىل دەريىسى مېنىڭكى، مەن ئۇنى ياراتقانمەن» دېگەنىدى. **10** شۇڭا مانا، مەن ساگا ھەم سېنىڭ دەريالىرىڭغا قارشىمەن؛ مەن مىسىر زېمىنىنى مىگدولدىن سەۋەنگىچە، يەنى ئېفىئوپىيەنىڭ چېگرا ئىسىغچە پۈتۈنلەي خارابە-ۋەيرانە قىلىۋېتىمەن. **11** قىرىق يىل ئىچىدە، ئىنسانلىنىڭ ياكى ھايۋانلىنىڭ ئايىغى ئۇنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ ۋە ئۇنىڭدا ھېچ ئادەم تۇرمايدۇ. **12** مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىمەن؛ ۋە ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا قىرىق يىل ۋەيران بولىدۇ؛ مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارىسىمەن». **13** بىراق رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قىرىق يىلنىڭ ئاخىرىدا مەن مىسىرلىقلارنى تارقىتىلغان ئەللەردىن يىغىپ قايتۇرىمەن؛ **14** مەن مىسىرنى سۈرگۈندىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى پاتروس زېمىنىغا، يەنى تۇغۇلغان زېمىنىغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار شۇ يەردە تۇۋەن دەرىجىلىك بىر مەملىكەت بولىدۇ. **15** ئۇ مەملىكەتلەر ئارىسىدا ئەڭ تۇۋەن تۇرىدۇ؛ ئۇ قايتىدىن ئۇزىنى باشقا ئەللەر ئۈستىگە كۆتۈرمەيدۇ؛ مەن ئۇلارنى يەسەيتىمەنكى، ئۇلار قايتىدىن باشقا ئەللەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. **16** [مىسىر] قايتىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تايانچىسى بولمايدۇ؛ ئەكسىچە ئۇلار دائىم ئىسرائىل ئۇچۇن ئۇنىڭدىن پاناھ ئىزدەش گۇناھىنىڭ ئەسلەتمىسى بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ». **17** يىگىرمە يەتتىنچى يىل، بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھى نىبوقادنەسار تۇرغا جەڭ قىلىشتا قوشۇننى قاتتىق جاپالىق ئەمگەككە سالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھەربىر باش تاقىر بولۇپ كەتتى، ھەربىر مۇرە سۈركىلىپ يېغىر بولۇپ كەتتى؛ بىراق نە ئۇ نە قوشۇنى تۇر بىلەن قارشىلاشقان ئەمگەكتە ھېچقانداق ھەق ئالمىدى؛ **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مىسىر زېمىنىنى بابىل پادىشاھى نىبوقادنەسارغا تەقدىم قىلىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى ئېلىپ، ئولجىسىنى بولاپ، غەنىمىتىنى ئۆتۈپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ بۇلار ئۇنىڭ قوشۇنى ئۈچۈن ئىش ھەققى بولىدۇ. **20** مەن ئۇنىڭغا [ئۇرغا] جەڭ قىلغانلىقى ئىش ھەققى ئۈچۈن مىسىر زېمىنىنى تەقدىم قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار مېنى دەپ ئەجىر قىلدى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ مەن شۇ كۈندە ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بىر مۇڭگۈز ئۈستۈرۈپ چىقىرىمەن، ۋە سەن [ئەزاكىيالنىڭ] ئاغزىڭنى ئولار ئارىسىدا ئاچىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

30

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر داد-پەريياد سېلىپ: «ۋاي شۇ كۈنى!» ـ دە گىلار!» ـ دېگىن. **3** چۈنكى كۈن يېقىنلاشتى؛ بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى، بۇلۇتلار قاپلانغان كۈن يېقىنلاشتى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان كۈندۇر. **4** شۇنىڭ بىلەن بىر قىلىچ مىسىر ئۈستىگە چۈشىدۇ؛ ئولتۇرۇلگەنلەر مىسىردا يېقىلغاندا، ئۇنىڭ زور بايلىقلىرى بۇلىنىپ كەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇللىرى ئوتۇرۇلۇپ چۈشكەندە، ئېفىئوپىيەلىكلەر دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. **5** ئېفىئوپىيە، پۇت، لۇد، بارلىق ئەرەبىيە، لۇبىيە ۋە ئەھدە قىلىنغان زېمىنىدىكىلەرمۇ مىسىر بىلەن بىللە قىلىچلىنىدۇ. **6** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مىسىرنى قوللايدىغانلار يېقىلىدۇ؛ ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان پەخرى يە رگە چۈشىدۇ؛ مىگدولدىن سەۋەنگىچە بولغان خەلق قىلىچلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **7** ـ ئۇلار ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا ياتىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن، مەن مىسىرغا ئوت سالغىنىمدا، ئۇنىڭ ياردىمىدە بولغانلار سۇندۇرۇلغاندا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **9** شۇ كۈنى ئەلچىلەر ئېفىئوپىيەنى قورقىتىش ئۈچۈن كېمىلەردە ئولتۇرۇپ مەندن چىقىدۇ؛ مىسىرنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈندەك ئۇلارغىمۇ ئازاب-ئوقۇبەت چۈشىدۇ، مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! **10** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى بابىل پادىشاھى نىبوقادنەسارنىڭ قولى بىلەن تۈگىتىمەن. **11** ئۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خەلقى، يەنى

ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ دەھشەتلىكى زېمىنى ھالاك قىلىشقا ئېلىپ كېلىندۇ، ئۇلار مىسىر بىلەن قارشىلىشقا قىلىچلارنى سۈغۇرۇپ، زېمىنى ئۇلتۇرۇلۇگەنلەر بىلەن تولدۇرىدۇ. **12** مەن نىل دەريالىرىنى قۇرۇتىمەن، ۋە زېمىنى رەزىل ئادەملەرنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممىنى يات ئادەملەرنىڭ قولدا ۋەيرانە قىلىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان». **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن نوف شەھىرىدىن بۇتلارنى يوقىتىمەن، ۋېغان مەبۇدلارنىمۇ يوقىتىمەن؛ مىسىر زېمىنىدىن قايتىدىن شاھزادە بولماس؛ مەن مىسىر زېمىنىنى قورقۇنچقا چۈشۈرىمەن. **14** مەن پاتروس شەھىرىنى ۋەيرانە قىلىپ، زوئان شەھىرىدە ئوت سالىمەن، نو شەھىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **15** مىسىرنىڭ ئىستىھكامى بولغان سىن شەھىرىنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى تۆكىمەن؛ نو شەھىرىنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى قىرىۋېتىمەن. **16** مەن مىسىردا بىر ئوت سالىمەن؛ سىن ئازابلاردىن تولغىنىپ كېتىدۇ؛ نو شەھىرى بۇسۇلىدۇ، نوف شەھىرى ھەر كۈنى ياۋلارغا يوزلىنىدۇ. **17** ئاۋەن ۋە پىبەسەت شەھەرلىرىدىكى يىگىتلەر قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ شەھەرلەر سۈرگۈن قىلىنىدۇ. **18** مېنىڭ شۇ يەردە مىسىرنىڭ ۋېزىتۇرۇقلىرىنى سۇندۇرغىنىمدا، تاھپانەس شەھىرىدە كۈن قاراڭغۇلىشىدۇ؛ ئۇنىڭدا ئۇز كۈچىدىن بولغان پەخرى يوقىلىدۇ؛ بىر بۇلۇت ئۇنى قاپلايدۇ؛ ئۇنىڭ قىزلىرى سۈرگۈن قىلىنىدۇ. **19** مەن شۇنداق قىلىپ مىسىر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە شۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **20** ئون بىرىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ئى ئىنسان ئوغلى، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋننىڭ بىلكىنى سۇندۇردۇم؛ ۋە مانا، ئۇ داۋالىنىشقا تېڭىلمىدى، يا كى قىلىچ تۇتۇشقا تېڭىنى بىلەن كۆچەيتىلمىدى. **22** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋننگە قارشىمەن؛ مەن ئۇنىڭ بىلە كلىرىنى، ھەم كۆچلۈك بولغىنىنى ھەم سۇندۇرۇلغان بىلكىنى ئۆزۈۋۈتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن قىلىچنى قولدىن چۈشۈرىمەن؛ **23** مىسىرلىقلارنى ئەللە رگە تارقىتىۋېتىمەن، مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارىسىمەن. **24** مەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىنى كۈچەيتىپ، قىلىچمىنى ئۇنىڭ قولىغا ئۇتقۇزىمەن؛ مەن پىرەۋننىڭ بىلە كلىرىنى سۇندۇرىمەنكى، ئۇ بابىل پادىشاھى ئالدىدا ئۆچىلى توشقان يارىلانغان ئادەمدەك ئاھ-زارلار بىلەن ئىڭرايدۇ. **25** مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بىلە كلىرىنى كۈچەيتىمەن، ۋە پىرەۋننىڭ بىلە كلىرى ساڭگىلاپ قالىدۇ؛ مەن ئۇز قىلىچمىنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا ئۇتقۇزغىنىمدا، ئۇ ئۇنى مىسىر زېمىنى ئۈستىگە سوزغىنىدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **26** ۋە مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىسىمەن؛ ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

31

ئون بىرىنچى يىلى، ئۈچىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەۋننگە ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەمدى سەن ۋېزىۋكاۋۇك ئۆڭدە كىم سەن بىلەن تەڭ بولالايدۇ؟ **3** مانا، ئاسۇرىيەمۇ لىۋانىدىكى بىر كېدىر دەرىخى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئورمانلىققا سايە بە رگەن گۈزەل شاخلىرى بولۇپ، ئۇ ئىنتايىن ئېگىز ۋىلاۋۇق ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۈچى بۇلۇتلارغا تاقاشقانىدى؛ **4** سۇلار ئۇنى يوغان قىلىپ، چوڭقۇر بۇلاقلار ئۇنى ئېگىز قىلىپ ئۈستۈ رگەندى؛ ئېرىقلىرى ئۇنىڭ تۈۋىدىن، ئەترابىدىن ئېقىپ ئۆتەتتى، ئۇلار ئۈز ئۈستە كلىرىنى دالادىكى بارلىق دەرەخلە رگىچە ئەۋەتكەندى. **5** شۇنىڭ بىلەن، ئۇ بىخلانغان ۋاقىتتا، مول سۇلار بىلەن ئېگىزلىكى بارلىق دەرەخلەردىن ئېگىز بولغان، ئۇنىڭ شاخلىرى كۆپەيگەن ۋە شاخچىلىرى ئۇزۇن بولغان؛ **6** ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋىلىغان، شاخچىلىرى ئاستىدا دالادىكى بارلىق جانىۋارلار بالىلىغان؛ ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا بارلىق ئۇلۇغ ئەللەر ياشىغان. **7** شۇنداق بولۇپ ئۇنىڭ شاخلىرى كېڭىيىپ، ئۇ ۋېزىۋكاۋۇكىدە گۈزەللەشكەن؛ چۈنكى ئۇنىڭ يىلتىزلىرى مول سۇلارغا يەتكەن. **8** خۇدانىڭ باغچىسىدىكى كېدىر دەرەخلىرىمۇ ئۇنى توسالمايتى؛ قارىغايلار ئۇنىڭ شاخلىرىدەك، چىنار دەرەخلىرى ئۇنىڭ شاخچىلىرىدە ئۆز كەملەيتتى، خۇدانىڭ باغچىسىدىكى ھېچقانداق دەرەخ گۈزەللىكتە ئۇنىڭغا ئوخشىمايتتى. **9** مەن ئۇنى شاخلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن گۈزەل قىلغانىمىز؛ خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغان بارلىق دەرەخلەر، يەنى ئېرەمدىكى دەرەخلەر ئۇنىڭدىن ھەسەت قىلغانىدى. **10** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۇ ئۈزىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئۈچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرۇپ ئۈزارتقانلىقى، ئېگىزلىكىدىن كۆڭلىنىڭ تە كەبىۋرلا شقانلىقى ۋېپەيلىدىن، **11** ئەمدى مەن ئۇنى ئۈزۈل-كېسىل بىر تەرەپ قىلىشقا ئۇنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى مۇستەھىبتىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ مەن ئۇنى رەزىللىكى ۋېپەيلىدىن ھەيدەپ چەتكە ققاقاندىم. **12** يات ئادەملەر، يەنى ئەللەر ئارىسىدىكى ئەڭ ۋەھشىلەر ئۇنى كېسىپ تاشلىدى. شاخلىرى تاغلار ۋە بارلىق جىلغالارغا يېقىلىپ، ئۇنىڭ شاخچىلىرى زېمىندىكى بارلىق جىرالارغا سۇندۇرۇلۇپ ياتىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى خەلقلەر ئۇنىڭ سايىسىدىن چېقىپ ئۇنىڭدىن نېرى كەتتى. **13** ئۇنىڭ يېقىلغان غولى ئۈستىگە ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار قونۇپ ياشايدۇ؛ دالادىكى بارلىق جانىۋارلار شاخلىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ. **14** بۇنىڭ مەقسىتى، سۇلاردىن سۈغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچىبىرى ئۈزىنى ئېگىز كۆتۈرمەسۈن، يا كى ئۈچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرمەسۈن، ياخشى سۇغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچىبىرى ئۇنداق ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلمەسۈن ئۈچىدۇر، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈمگە يېكىتلىگەن ـ يەرنىڭ تېگىگە چۈشۈشكە يېكىتلىگەنلەرنىڭ، ئۇلىدىغان ئادەم بالىلىرىنىڭ، ھاڭنا چۈشىدىغانلارنىڭ قاتارىدىدۇر. **15** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ تەھتىساراغا چۈشكەن كۈندە، مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بىر ماتەم ئۇتقۇزغاىتمەن؛ چوڭقۇر سۇلارنى ئېتىۋېتىپ ئۇنىڭ بۇلاق-ئېرىقلىرىنى توسۇۋەتكەنىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۈلۈغ سۇلىرى تەزگىنىلەنگەن. مەن لىۋانىنى ئۇنىڭ ئۈچۈن قارىلىق كىيگۈزدۈم؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى. **(Sheol h7585) 16** مەن ئۇنى ھاڭنا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە تەھتىساراغا تاشلىۋەتكىنىمدە، ئۇنىڭ يېقىلغان چاغدىكى سادالىسى بىلەن ئەللەرنى تەۋرىتىۋەتتىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئېرەم باغچىسىدىكى بارلىق دەرەخلەر، لىۋاندىكى سەرخىل ۋە ئەڭ ئېسىل دەرەخلەر، ياخشى سۇغىرىلغان ھەممە دەرەخلەر يەر تېگىلىردە ئۈرۈپ تەسەللى تاپقان. **(Sheol h7585) 17** ئۇنىڭ سايىسىدە ئۇرغانلار ۋە ئەللەر ئارىسىدا ئۇنى قوللايدىغانلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تەھتىساراغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ يېنىغا چۈشكەن. **(Sheol h7585) 18** قېنى ئېيتە، ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەرنىڭ قايسىسى شان-شەرەپ ۋە گۈزەللىكتە سەن [مىسىرغا] تەڭ كېلەلەيتتى؟ بىراق سەنمۇ ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەر بىلەن تەڭ يەر تېگىگە چۈشۈرۈلىسەن، سەن خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە ياتىسەن؛ مانا بۇ پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ نېسىۋىسىدۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

32

ئون ئىككىنچى يىلى، ئون ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەۋن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ سەن ئۇز ۋاقتىدا ئەللەر ئارىسىدا بىر شىرنا ئوخشاتقانسەن، بىراق سەن دېڭىز-ئوكيانلار ئارىسىدىكى بىر ئەجدىھاسەن، خالاس، سەن پالاقلىشىپ ئېرىقلىرىڭنى ئېشىپ تاشتۇرۇپ، سۇلىرىنى ئاياغلىرىڭ بىلەن چالغىتىپ، دەريالىرىنى لېيىتىپ قويدۇڭ. **3** ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆپ ئەللەرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئالدىدا ئۇز تورۇمنى ئۈستۈڭگە يېيىپ تاشلايمەن؛ ئۇلار سېنى تورۇمدا تۇتۇپ تارتىشىدۇ. **4** مەن سېنى قۇرۇقلۇقتا قالدۇرۇپ، دالاغا تاشلايمەن؛ ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارنى ئۈستۈڭگە قوندۇرۇپ، يەر يۈزىدىكى جانىۋارلارنى سېنىڭدىن ۋېيۇندۇرىمەن؛ **5** گۈشۈڭنى تاغلار ئۈستىگە ئۆرىمەن، جىلغىلارنى پۈتكۈل ئەزايىڭ بىلەن تولدۇرىمەن؛ **6** مەن قېنىڭنىڭ ئېقىشىلىرى بىلەن زېمىنى ھەتتا تاغلارغىچىمۇ سۇغىرىمەن؛ جىرالار سەن بىلەن توشۇپ كېتىدۇ. **7** نۇرۇڭنى ئۇچۇرغىنىمدە، مەن ئاسمانلارنى توسۇۋېتىمەن، يۇلتۇزلارنى قارا قىلىمەن؛ قۇياشنى بۇلۇت بىلەن قاپلايمەن، ئاي نۇر بەرمەيدۇ. **8** ئاسمانلاردىكى بارلىق پارلايدىغان نۇرلارنى ئۈستۈڭدە قارا قىلىپ، زېمىنىڭگە قاراڭغۇلۇقنى قاپلايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **9** مەن ئەللەر ئارىسىغا، يەنى سەن تونۇمىغان مەملىكەتلەر ئارىسىغا سېنىڭ ھالاكتىن [قالغان ئادەملىرىڭنى] ئېلىپ كەتكىنىمدە، كۆپ ئەللەرنىڭ يۈرىكىنى بىئارام قىلىمەن؛ **10** مەن كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن ئالاقازادە قىلىمەن، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى ساڭا قاراپ دەھشەتلىك قورقىشىدۇ؛ مەن قىلىچمنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ۋېناتقىنىمدا، يەنى سېنىڭ يېقىلغان كۈنىڭدە ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇز جان قايغۇسىدا ھەر دەققە تەۋرىنىدۇ. **11** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچى ئۈستۈڭگە چىقىدۇ. **12** پالۋانلارنىڭ

قىلچىلىرى بىلەن مەن سېنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىڭنى يېقىتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەللەر ئارىسىدىكى مۇستەبتىلەردۇر؛ ئۇلار مىسىرنىڭ پەخرىنى يوقىتىدۇ؛ ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى قۇرۇتۇتۇپ تىلىدۇ. **13** مەن زور سۇلار بويىدىن بارلىق ھايۋانلىرىنىمۇ ھالاك قىلىمەن؛ ئىنسان ئايىغى قايتىدىن ئۇلارنى چالغىتمايدۇ، ھايۋانلارنىڭ ئۇياقلىرى قايتىدىن ئۇلارنى لېيىتمايدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى تىندۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئېرىقلىرىنى سۈيسۈزۈك مايدەك ئاقتۇرىمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ـ مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيرانە قىلىنمىدا، زېمىن تۇزىنىڭ بارلىقىدىن مەھرۇم بولغىنىدا، مەن ئۇنىڭدىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئۇرۇۋۇتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **16** ـ بۇ بىر مەرسىيە؛ ئۇلار ئۇنى ئۇقۇيدۇ ـ ئەللەرنىڭ قىزلىرى ماتەم قىلىپ ئۇنى ئۇقۇيدۇ؛ مەرسىيەنى ئۇلار مىسىر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىگە ئوقۇيدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **17** ئون ئىككىنچىسى يىلى، ئايىنىڭ ئون بەشىنچىسى كۈنىدە [يەنە] شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئۈچۈن ئاھ-زار چەككىن؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنى، يەنى ئۇنى كۆچلۈك ئەللەرنىڭ قىزلىرى بىلەن بىللە تۆۋەنگە، ھاڭنا چوشىدىغانلارغا ھەمراھ بولۇشقا يەر تېگىلىرىگە چۈشۈرۈپ تاشلىۋەت؛ **19** گۈزەللىكتە سەن كىمدىن ئارتۇق ئىدىڭ؟ ئەمدى چۈشۈپ، خەتنە قىلىنمىغانلار بىلەن بىللە يات! **20** ئۇلار قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا يېقىلىدۇ؛ قىلىچ سۈغۈرۈلدى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى سۈرەپ ئېپىرۇپتىلىدۇ! **21** ئەمدى پالۋانلارنىڭ ئارىسىدىكى باتۇر-ئەزىمەتلەر تەھتىسارانىڭ ئوتىغىرىسدا تۇرۇپ [مىسىر] ۋە ئۇنى قوللىغانلارغا سۆز قىلىدۇ: ـ«مانا، ئۇلار چۈشتى، ئۇلار جىم ياتىدۇ ـ خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر!». **(Sheol h7585) 22** ـ مانا، شۇ يەردىدۇر ئاسۇريە ۋە ئۇنىڭ يىغلغان قوشۇنى؛ ئۇنىڭ گۆرلىرى تۇز ئەتراپىدىدۇر؛ مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. **23** ئۇلارنىڭ گۆرلىرى چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىدىدۇر؛ ئۇنىڭ يىغلغان قوشۇنى تۇز گۆرى ئەتراپىدا تۇرىدۇ؛ ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملە رگە ۋەھشەت سالغانلار ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. **24** مانا ئېلام ۋە ئۇنىڭ گۆرلىرىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان، ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان يېتى يەر تېگىلىرىگە چۈشكەنلەر ـ يەنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملە رگە تۇز ۋەھشىتىنى سالغانلار! بىراق ھازىر ئۇلار ھاڭنا چوشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە چۈمىدۇ. **25** كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆچۈن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا، توپ-توپ ئادەملىرى ئارىسىدا بىر ئورۇن راسلىغان؛ خەلقىنىڭ گۆرلىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچلانغانلار؛ شۇنىڭا ئۇلار ھاڭنا چوشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ؛ ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدۇ ـ گەرچە تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇلارنىڭ ۋەھشىتى ئادەملە رگە سېلىنغان بولسىمۇ! **26** مانا شۇ يەردە مەشەك بىلەن ئۇبال بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۆرلىرى تۇز ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچلانغانلار ـ گەرچە ئۇلار تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىدا تۇز ۋەھشىتىنى ئادەملە رگە سالغان بولسىمۇ! **27** ئۇلار جەڭ قوراللىرى بىلەن تەھتىساراغا چۈشكەن، قىلىچلىرى تۇز بېشى ئاستىغا قويۇلغان، خەتنە قىلىنمايى تۇرۇپ يېقىلغان پالۋانلار ئارىسىدا ياتمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرى تۇز ئۈستىخانلىرى ئۈستىدە بولىدۇ ـ گەرچە ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا باتۇرلارغىمۇ ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ! **28 (Sheol h7585)** سەن [پىرەۋنىمۇ] خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا تارمار بولۇپ، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا ياتىسەن. **29** مانا شۇ يەردە ئېدوم، ئۇنىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق شاھزادىلىرىمۇ؛ ئۇلار كۈچلۈك بولسىمۇ، قىلىچلانغانلار بىلەن بىللە ياتقۇزۇلدۇ؛ ئۇلار خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا، ھاڭنا چوشىدىغانلار بىلەن بىللە ياتىدۇ. **30** مانا شىمالدىكى شاھزادىلەر، ھەممىسى؛ مانا بارلىق زىدوندىكىلەر، ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە چۈشكەن؛ گەرچە تۇز كۆچى بىلەن ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ، ئۇلار ھازىر خىجالەتتە قالدى؛ ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان بولۇپ، قىلىچلانغانلار ئارىسىدا يېتىپ، ھاڭنا چوشىدىغانلار بىلەن بىللە خىجالەتكە قالدۇ. **31** پىرەۋن يۇلارنى كۆرىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ قىلىچلانغان توپ-توپ ئادەملىرى توغرۇلۇق، يەنى ئۆزى ۋە قوشۇنى توغرۇلۇق ئۇلاردىن تەسەللى ئالىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **32** ـ گەرچە مەن ئۇنىڭ ۋەھشىتىنى تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىغا سالدۇرغان بولساممۇ، بىراق ئۇ خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدۇ، ـ يەنى پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

33

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرت ۋۇجۇدىكىلە رگە سۆز يەتكۈزۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن قىلىچنى مەلۇم بىر زېمىن ئۈستىگە چىقارغىنىمدا، زېمىندىكى خەلق تۇز ئارىسىدىن بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنى كۆزىتىچى بېكىتسە، ـ **3** ئۇ قىلىچنىڭ زېمىن ئۈستىگە چىققانلىقىنى كۆرۈپ، كاناي چېلىپ خەلقنى ئاگاھلاندۇرسا، **4** كىمدىكىم كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىسا، قىلىچ كېلىپ ئۇنى ئېلىپ كەتسە، ئەمدى ئۇنىڭ قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە بولىدۇ. **5** ئۇ كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىغان؛ شۇڭا ئۇنىڭ قېنى ئۆزىگە بولىدۇ؛ ئۇ ئاگاھ ئالغان بولسا، جېنىنى قۇتقۇزغان بولاتتى. **6** بىراق كۆزىتىچى قىلىچنىڭ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، كاناي چالماي، خەلقنى ئاگاھلاندۇرمىسا، ئەمدى قىلىچ كېلىپ ئۇلار ئارىسىدىن بىراۋنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۇچۈن مەن كۆزىتىچىدىن ھېساب ئالىمەن. **7** ئەمدى، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزىتىچى دەپ بېكىتكەنمەن، سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن خەۋەر ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن ئاگاھ يەتكۈزسەن. **8** مەن رەزىل ئادەمگە: «ئى رەزىل ئادەم، سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، ۋە ئۇنۇڭ بۇ رەزىلىنى يولدىن ياندۇرۇشقا سۆز قىلماي ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ، ئۇ رەزىل ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. **9** بىراق سەن رەزىلنى يولدىن يېنىش توغرۇلۇق ئاگاھلاندۇرساڭ، ئۇ يولدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۆزۈڭ ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. **10** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر: «بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ۋە گۇناھلىرىمىز بېشىمىزدىدۇر، بىز ئۇلار بىلەن زەئىپلىشىپ كېتىۋاتىمىز؛ ئەمدى بىز قاندىقۇ ھاياتقا ئېرىشىمىز؟» دەيسىلەر. **11** ئۇلارغا سۆزۈمنى يەتكۈزۈپ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوقتۇر؛ پەقەت ئۇلارنى رەزىل يولدىن يېنىپ ھاياتقا ئېرىشىشۇن دەيمەن؛ رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىڭلار، يېنىڭلار! نېمشقا ئۆلگۈڭلار كېلىدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟!» ـ دېگىن. **12** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرت ۋۇجۇدىكىلە رگە مۇنداق دېگىن: ـ ھەققانىي ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئاسىيلىق قىلغان كۈنىدە ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ھەم رەزىل ئادەم بولسا، ئۇ ئۆز رەزىللىكىدىن يانغان كۈنىدە رەزىللىكىدىن يېقىلمايدۇ؛ ھەققانىي ئادەم گۇناھ سادىر قىلغان كۈنىدە، ئۇ ئەسلىدىكى ھەققانىيلىقى بىلەن ھاياتتا ئۆرۈشەرمەيدۇ. **13** مەن ھەققانىيغا: «سەن بەرھەق ھاياتقا ئېرىشىسەن» دېگىنىمدە، ئۇ ئۆز ھەققانىيلىقىغا تايىنىپ قەبىھلىك سادىر قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭ ھەققانىي ئىشلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلەتمەيدۇ، ئەگەر كىمىچە ئۇ تۆتكۈز ئۆگەن قەبىھلىكى ئۈچۈنلا ئۆلىدۇ. **14** ئەمدى مەن رەزىلگە: «سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، بىراق ئۇ گۇناھىدىن يېنىپ، كۈز ئالدىمدا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە ـ **15** رەزىل ئادەم قەرز ئۈگە كاپالەتكە ئالغان نەرسىنى قايتۇرۇپ بەرسە، ـ بۇلاڭچىلىقتا ئالغانىنى قايتۇرۇپ بەرسە ـ قەبىھلىك سادىر قىلماي، ھايات بەلگىلىرىدە ماڭسا ـ ئەمدى ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. **16** ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلەتمەيدۇ؛ ئۇ ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن ـ ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. **17** بىراق ئەل-يۇرت ۋۇجۇدىكىلەر: «رەبنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيدۇ؛ ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ يولى بولسا ھەممىگە باراۋەر ئەمەس. **18** ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى سادىر قىلسا، ئۇ بۇنىڭدا ئۆلىدۇ. **19** رەزىل ئادەم ئۆز رەزىللىكىدىن يېنىپ، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزسە، بۇ ئىشلاردىن ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. **20** لېكىن سىلەر: «رەبنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيسىلەر؛ ئى ئىسرائىل جەمەتى، مەن ھەرقايسىڭلارغا ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىمەن! **21** ۋە شۇنداق بولدىكى، سۈرگۈن بولغان ئون ئىككىنچى يىلى، ئوننىنچى ئايىنىڭ بەشىنچى كۈنىدە، يېرۇسالېمدىن قاچقان بىرسى ينىمغا كېلىپ: «شەھەر بۇسۇلدى!» ـ دېدى. **22** ئەمدى قاچقان ئادەمنىڭ يېتىپ كېلىشىنىڭ ئالدىنقى ئاخشىمىدا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قونغاندى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىمنى ئېچىپ قويدى، ئاغزىم ئېچىلىپ، مەن يەنە گاچا بولىدىم. **23** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ **24** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل

زېمىندىكى خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار: «ئىبراھىم پەقەت بىر ئادەم تۇرۇۋېتۇ بۇ زېمىنغا مىراس بولغانىدى، بىراق بىز كۆپ ئادەممىز، ئەمدى زېمىن بەربىر بەرگە تەقدىم قىلىندى» ـ دەپ ئېيتىۋاتىدۇ. **25** شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر گۈشنى قان بىلەن يەيسىلەر، سىلەر ئۆز مەبۇدلىرىڭلارنى باش كۆتۈرۈپ ئىزدەيسىلەر، سىلەر قان تۆكۈۋاتىسىلەر، ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟ **26** سىلەر قىلىچلىرىڭلارغا تايىنىسىلەر، سىلەر يىرگىنچلىك ئىشلارنى چىقىرىسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالىغا بۇزۇقچىلىق قىلدۇ. ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟». **27** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ؛ دالادا قالغانىنى ياۋاپى ھايۋانلارنىڭ يەۋېتىشكە تاپشۇرىمەن؛ ئىستىھكاملار ۋە غارلاردا تۇرغانلارمۇ ۋابا كېسىلىدىن تۆلىدۇ. **28** مەن زېمىنىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-ياباۋان قىلىمەن؛ ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان يەنىرى يوقىلىدۇ؛ ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ۋەيرانە بولىدۇكى، ئۇلاردىن ئۆتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولمايدۇ. **29** ئۇلارنىڭ يۈرگۈ زگەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن مەن زېمىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-ياباۋان قىلغىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەروەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **30** ـ ئەمدى سەن بولساڭ، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۈرتۇڭدىكىلەر ھەردائىم سېنى ئاغزىغا ئېلىپ ۋىلىرىنىڭ تاملىرىنىڭ يېنىدا ۋە دەرۋازىلاردا سۆزلەپ بىر-بىرىگە ھەم ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىغا سەن توغرۇلۇق: «قېنى بېرىپ، پەروەردىگاردىن نېمە سۆز باركىن، ئاڭلاپ كېلەيلى!» ـ دەيدۇ. **31** ئۇلار جامائەت سۈپىتىدە يېنىڭغا كېلىپ، مېنىڭ خەلقىمنىڭ سۈپىتىدە ئالدىڭدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ، ئۇلار ئاغزىى بىلەن ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ، بىراق كۆڭلى ھارام مەنپەئەتىگە تارتىدۇ؛ **32** مانا، سەن ئۇلار ئۈچۈن پەقەت يېقىملىق ئاۋاز بىلەن،سازلىرى ئوبدان تەڭشىلىپ ئېيتىلغان مۇھەببەت ناخشىسىسەن، خالاس؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ. **33** ئەمدى بۇنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا (ئۇ بەرھەق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ!) ئۇلار بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ».

34

ۋە پەروەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ ئىسرائىلنى باققۇچى پادىچىلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ پادىچىلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆزلىرىنلا بېقىۋاتقان ئىسرائىلنىڭ پادىچىرىنىڭ ھالىغا ۋاي! پادىچىلارنىڭ پادىسىنى ئوزۇقلاندۇرۇش كېرەك ئەمەسمۇ؟ **3** سىلەر يېغىنى ئۆزۈڭلار يەيسىلەر، يۇڭىنى ئۆزۈڭلار كىيىسىلەر، بوردالغان ئېسىل مالنى سويۇسىلەر، لېكىن قويلارنى باقمايسىلەر. **4** ئاجىزلارنى كۈچەيتمىدىڭلار، كېسەللەرنى ساقايتمىدىڭلار، زەخىملەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمىدىڭلار، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدىڭلار، ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ بارمىدىڭلار، ئەكسىچە سىلەر زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە رەھىمسىزلىك بىلەن ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ كەلگەنسىلەر. **5** ئۇلار پادىچىسىز بولۇپ تارقىلىپ كەتتى؛ ئۇلار تارقىلىپ كېتىپ دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوزۇق بولۇپ تارقىلىپ كەتتى. **6** مېنىڭ قويلىرىم بارلىق تاغلار ئارىسىدىن، ھەر يۇقىرى ئېگىزلىك ئۈستىدە تېنەپ كەتتى؛ مېنىڭ قويلىرىم پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارقىپ كەتتى، بىراق ئۇلارنى تېپىشقا تىرىشقۇچى يا كى ئىزدىگۈچى يوق ئىدى. **7** شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەروەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **8** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار، ـ قويلىرىمنىڭ پادىچىسى بولمىغاچقا، ئۇلار ئۇۇ بولۇپ قالدى، دالادىكى ھەربىر ھايۋانغا ئوزۇق بولدى؛ چۈنكى مېنىڭ پادىچىلىرىم ئۆز پادامنى ئىزدىمەيدۇ، ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىنى باقىدۇ، مېنىڭ قويلىرىمنى باقمايدۇ. **9** ـ شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەروەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **10** رەب پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن پادىچىلارغا قارشىمەن؛ مەن ئۆز قويلىرىمنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالىمەن، ۋە ئۇلارنى پادىنى بېقىشتىن توختىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پادىچىلار ئۆزلىرىنىمۇ باقمايدۇ؛ ۋە مەن قويلىرىمنى ئۇلارغا يەنە ئوزۇق بولمىسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلدۇرىمەن. **11** چۈنكى رەب پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆزۈمۈ ئۆز قويلىرىمنى ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ھالىنى سورايمەن؛ **12** پادىچى ئۆزىنىڭ قويلىرى ئارىسىدا، تاراپ كەتكەن قويلارنى تېپىپ باققاندەك، مەنمۇ قويلىرىمنى ئىزدەپ باقىمەن؛ ئۇلار بۇلۇتلۇق قاراڭغۇ كۈندە تارىلىپ كەتكەن ھەربىر جايلاردىن مەن ئۇلارنى قۇتۇلدۇرىمەن. **13** مەن ئۇلارنى خەلقلەردىن ئېيىكلىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەردىن يىغىمەن، ئۆز زېمىنىغا ئاپىرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، ئېرىق-ئۆستە گۈلەر يويدا ۋە زېمىنىدىكى بارلىق ئۆزلىغۇ جايلاردا باقىمەن؛ **14** مەن ئۇلارنى ئېسىل چىمەنزاردا باقىمەن؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۇلارنىڭ يايلىقى بولىدۇ؛ ئۇلار شۇ يەردە ئوبدان يايلاقتا ياتىدۇ؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، مۇنبەت چىمەنزاردا ئوزۇقلىنىدۇ. **15** مەن ئۆزۈم ئۆز پادامنى باقىمەن، ئۇلارنى ياتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار. **16** ـ مەن يولدىن تېنىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەيمەن، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرىمەن؛ زەخىملەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمەن، ئاجىزلارنى كۈچەيتىمەن؛ بىراق سەمرىگەنلەر ۋە كۈچلۈكلەرنى يوقىتىمەن؛ پادامنى ئادالەت بىلەن باقىمەن. **17** ئەمدى سىلە رگە كەلسەم، ئى مېنىڭ پادام، رەب پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا، قوچقارلار ۋە تېكىلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **18** ئەمدى سىلەرنىڭ ياخشى چىمەنزارنى يېگىنىڭلار ئازلىق قىلىپ، چىمەندىكى قالغان ئوت-چۆپلەرنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن چەيلۇۋېتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ سىلەر سۈپىسۈزۈك سۈلاردىن ئىچكەندىن كېيىن، قالغىنىنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن لېيىتۈۋېتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ **19** شۇڭا مېنىڭ قويلىرىمنا سىلەرنىڭ ئاياغلىرىڭلار چەيلۇەتكەننى يېيىشتىن، ئاياغلىرىڭلار دەسسەپ لېيىتۈۋېتكەننى ئىچىشتىن باشقا ئامال يوق. **20** شۇڭا رەب پەروەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن، مەن ئۆزۈم سەمرىگەن قويلار ۋە ئۇرۇق قويلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **21** چۈنكى سىلەر مۇزە-يانپاشلىرىڭلار بىلەن ئىتتىرىپ، مۇڭگۈزلىرىڭلار بىلەن ئۇلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىۋەتكۈچە ئۈستىسىلەر، **22** ـ مەن ئۇلارنى يەنە ئۇۇ ئۇيىيكتى بولمىسۇن دەپ ئۆز پادامنى قۇتۇزۇمەن؛ ۋە مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن. **23** مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پادىچىنى تىكلەيمەن، ئۇ ئۇلارنى باقىدۇ؛ ئۇ بولسا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت؛ ئۇ ئۇلارنى بېقىپ، ئۇلارغا پادىچى بولىدۇ؛ **24** ۋە مەنكى پەروەردىگار ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلار ئارىسىدا ئەمىر بولىدۇ؛ مەنكى پەروەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. **25** مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان ئەھدىنى ئۈزۈپ، يىرتقۇچ ھايۋانلارنى زېمىندىن ئۇۇقتىمەن؛ ئۇلار بىخەتەر بولۇپ جاڭگالدا ئۇيىدۇ، ئورمانلىقلاردا قونۇپ ئۇخلايدۇ. **26** مەن ئۇلارنى ھەم ئېگىزلىكىم ئەتراپىدىكى جايلارنى بەركەتلىك قىلىمەن؛ يامغۇر-يېغىنلارنى ئۆز پەسلىدە ياغدۇرىمەن؛ بۇلار بەركەتلىك يامغۇرلار بولىدۇ. **27** دالادىكى دەرەخلەر مېۋىلىرىنى، ۋېراق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ، ئۇلار ئۆز زېمىنىدا بىخەتەر ئۇيىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ ۋېيىنىۋۇقى-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، ئۇلارنى قۇلۇقتا ئۇتقانلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرغىنىمدا، ئۇلار مېنىڭ پەروەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **28** ئۇلار يەنە ئەللە رگە ئۇۇ بولمايدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار يەنە ئۇلارنى يەۋەتمەيدۇ؛ ئۇلار بىخەتەر ئۇيىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقىتمايدۇ. **29** مەن ئۇلار ئۈچۈن داڭقى چىققان ئالاھىدە بىر بوستانلىق جايىنى تەمىنلەيمەن؛ ئۇلار قايتىدىن زېمىندا ئاچارچىلىقتا يىگەپ قالمايدۇ، يا كى قايتىدىن ئەللەرنىڭ مازاق ۋېيىيكتى بولمايدۇ. **30** ئاندىن ئۇلار مەنكى پەروەردىگار خۇداسىنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولىدىغانلىقىمنى ۋە ئۆزلىرىنىڭ، يەنى ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنىڭ خەلقىم بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار. **31** ـ ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى مېنىڭ قويلىرىم، مېنىڭ چىمەنزارىمدىكى قويلىرىم، ئىنسانلاردۇرسىلەر، خالاس؛ مەن بولسام سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار.

35

ۋە پەروەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى سېئىر تېغىغا قارىتىپ، بېشارەت بېرىپ ئۇنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەروەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، ئى سېئىر تېغى، مەن ساڭا قارشىمەن، مەن قولۇمنى ئۇستۇڭگە ئۇزارتىپ، سېنى بىر ۋەيرانە ۋە چۆل-ياباۋان قىلىمەن. **4** مەن شەھەرلىرىڭنى خارابە قىلىۋېتىمەن، ۋە سەن ۋەيرانە بولىسەن؛ ئاندىن سەن مېنىڭ پەروەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. **5** چۈنكى سەن مەڭگۈ ئۆچمەنلىك ساقلاپ كەلگەنسەن، ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا كۈلپەت چۈشكەن كۈندە، قەبىھلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، ئۇلارنى قىلىچ كۈچىگە تاپشۇرۇپ بە رگەنلىكىڭ تۆپەيلىدىن، **6** شۇڭا مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەروەردىگار، ـ مەن ساڭا قان تۆكۈلۈشنى بېكىتتىم، قان سېنى قوغلايدۇ. سەن قان تۆكۈشتىن نەپرەتلەنمىگەنلىكىڭ

تۆپەيلدن، ئەمدى قان سېنى قوغلاپ يۈردۈ. 7 مەن سېئىر تبغنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قلىپ، ئۆنىكۈن يىسىپ تۆتكۈچى ھەم ئۆنىكۈنا قايتۇچىنى تۆرۈپ تاشلايمەن. 8 مەن ئۆنىڭ تاغلىرىنى تولتۇرۇلگەنلىرى بىلەن تولدۇرىمەن؛ سېنىڭ ئېگىزلىكلىرىگە، سېنىڭ جىلغىلىرىگا، سېنىڭ بارلىق جىرالىرىگا قىلىچ بىلەن تولتۇرۇلگەنلەر يېقىلىدۇ. 9 مەن سېنى مەڭگۈگە ۋەيرانە قىلىمەن؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئادەمزاتسىز بولىدۇ؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 ـ چۈنكى سەن: «بۇ ئىككى ئەل، ئىككى مەملىكەت مېنىڭكى بولىدۇ، بىز تۇلارغا ئىگە بولىمىز» دېگىنىڭ تۆپەيلدىن ـ گەرچە مەن پەرۋەردىگار شۇ يەردە بولغان بولسامۇ ـ، 11 ئەمدى مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سېنىڭ ئىپرىتىڭدىن چىققان ئاچچىقىڭ ۋىجىچە ۋە ھەسىتىڭ ۋىجىچە ساڭا مۇئامىلە قىلىمەن؛ مەن ئۇستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىشىم بىلەن، مەن تۇلار تارىسدا ئۆزۈمنى كۆرسىتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىسرائىل تاغلىرىغا قاراپ: «تۇلار ۋەيران بولدى، تۇلار بىزگە يەم بولۇشقا تەقدىم قىلىندى» دېگەن بارلىق ھاقارەتلىرىڭنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئاڭلىغىنىمنى سەنلەر تونۇپ يېتىسىلەر. 13 ئۆزۈڭ ئۇستىگە ئاغزىڭلاردا سىلەر ماڭا قارشى چىقىپ ئۆز ئۆڭلارنى چوڭ كۆرسىتىپ، ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغان سۆزۈڭلەرنى كۆپەيتكەنسىلەر؛ مەن ئۇلارنى ئاڭلىدىم. 14 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ پۈتكۈل يەر يۈزى شادلىنىپ كەتكىنىدە، مەن سېنى ۋەيرانە قىلىمەن. 15 ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مىراسى ۋەيران قىلىنغاندا بۇنىڭدىن سەن شادلانغىنىڭدەك، مەنمۇ ساڭا شۇنداق قىلىمەن؛ ئى سېئىر تبغى ۋە بارلىق ئېدوم ـ سىلەرنىڭ بارلىقلىرى ۋەيرانە بولىدۇ؛ ۋە [ئېدومىيلار] مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

36

ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل تاغلىرىغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئىسرائىل تاغلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىگىلار: ـ 2 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دۇشمەننىڭ سىلە رگە قاراپ: «ۋاھ! مەڭگۈ يۇقىرى جايلار بىزگە تەئەللۇق بولدى!» دېگىنى تۆپەيلدىن، 3 شۇڭا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، چۈنكى تۇلار سىلەرنى ۋەيرانە قىلىپ، ئەللەردىن قالغانلىرىغا تەۋە قىلىشقا ھەرياندىن سىلەرنى ئە زگەنلىكى تۆپەيلدىن، ۋە سىلەر ئەللەر تارىسدا سۆز-چۆچەك ۋە تۆھمەت ئوبيېكتى بولۇپ قالغانلىقىڭلاردىن، 4 ئەمدى شۇڭا، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ رەب پەرۋەردىگار ئەللەردىن قالغانلىرىغا ئولجا ھەم مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالغان تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا، ۋەيران بولغان خارابىلەر ۋە تاشلۇۋېتىلگەن شەھەرلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ 5 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خۇشال بولۇشۇپ قەلبىدىكى پۈتۈن تۇچىمىنلىكى بىلەن مېنىڭ زېمىنىمنى ئۆزلىرىگە تەئەللۇق بولۇشقا بېكىتىپ، ئۆنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋالايلى دېگەن ئەللەردىن قالغانلىرىغا ۋە ئېدومدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە بەرھەق، مەن [ئۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدن چىققان ئاچچىق ئوتىدا سۆز قىلدىم: ـ 6 ئىسرائىل زېمىنى توغرىلۇق بېشارەت بېرىپ، تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز [خەلقىمگە بولغان] قىزغىنلىقىمدن قەھرىم بىلەن سۆز قىلدىم ـ چۈنكى سىلەر ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى يېگەنسىلەر. 7 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ شۇنداق قەسەم ئىچەمنىكى، بەرھەق، ئەتراپىڭلاردىكى ئەللەر ئۆزىنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئۆزى ئىشتىدۇ. 8 لېكىن سىلەر، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، شاخلىنىسىلەر، خەلقىم ئىسرائىلغا مېۋە بېرىسىلەر؛ چۈنكى تۇلار پات ئاردا قايتىپ كېلىدۇ. 9 چۈنكى مانا، مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن سىلە رگە قارايمەن، سىلەر يۇمشىتىلىسىلەر ھەم تېرىلىسىلەر. 10 ۋە مەن ئۇستۈڭگە ئادەم ئەۋلادىنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، تۇلارنىڭ بارلىقىنى كۆپەيتىمەن؛ شەھەرلەر ئاھالىلىك بولىدۇ، خارابىلەر قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 11 مەن ئۇستۈڭگە ئادەم ھەم ھايۋانلارنى كۆپەيتىمەن، تۇلار ئاۋۇپ نەسىل كۆرىدۇ؛ مەن ئۆتكەن زامانلارىدىكىدەك سىلەرنى ئولتۇراقلىق قىلىمەن؛ بەرھەق، ھالىڭلارنى ئەسلىدىكىدىن ئەۋزەل قىلىمەن؛ سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 12 مەن ئۇستۈڭگە رگە ئادەملەرنى، يەنى خەلقىم ئىسرائىلنى ماڭدۇرىمەن؛ تۇلار سىلە رگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، سىلەر تۇلارنىڭ مىراسى بولىسىلەر؛ سىلەر يەنە تۇلارنى باللىرىدىن جۇدا قىلمايسىلەر. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى تۇلارنىڭ سىلە رگە: «سىلەر ئادەملەرنى يەيسىلەر، ئۆز ئېلىگىلارنى باللىرىدىن جۇدا قىلغانسىلەر!» دېگىنى تۆپەيلدىن، 14 ئەمدى سىلەر يەنە ئادەملەرنى چېمىسىلەر، ئۆز ئېلىگىلارنى باللىرىدىن يەنە جۇدا قىلمايسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ـ مەن سىلە رگە يەنە ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئاڭلاتقۇزمايمەن؛ سىلەر ئەللەرنىڭ تاپا-تەنسىنى يەنە كۆتۈرمەيسىلەر، سىلەر ئۆز ئېلىگىلارنى قايتىدىن يېقتىمايسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: ـ 17 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ئۆز زېمىنىدا تۇرغان چاغلاردا، تۇلار ئۆز يولى ھەم قىلمىشلىرى بىلەن ئۆزى بۇلغىغان؛ مېنىڭ ئالدىمدا تۇلارنىڭ يولى ئاي كۆز رگەن ئايالنىڭ ناپاكلىقىغا ئوخشاش. 18 شۇڭا زېمىنغا تۆككەن قان ئۈچۈن، زېمىنى مەبۇدلىرى بىلەن بۇلغىغانلىقى ئۈچۈن، مەن قەھرىمنى تۇلار ئۈستىگە تۆكتۈم؛ 19 مەن تۇلارنى ئەللەر تارىسىغا تارقىتىۋەتتىم، تۇلار مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىلىپ كەتتى؛ مەن تۇلارنىڭ يولىدىن ھەم قىلمىشلىرى ۋىجىچە تۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردىم. 20 تۇلار باردىغان ھەرقايسى ئەللە رگە كەلگەندە، تۇلار توغرىسىدا: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى، بىراق تۇلار ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن چىققان!» ـ دېيىلگەندە، تۇلار يەنىلا مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىغان؛ 21 بىراق مەن ئىسرائىل جەمەتى بارغان ھەرقايسى ئەللەر تارىسىدا بۇلغانغان پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن كۆڭۈل بۇلدۇم. 22 شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بۇ ئىشنى سىلەرنى دەپ ئەمەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى، بەلكى سىلەر بارغان ھەرقايسى ئەللەر تارىسىدا سىلەر بۇلغىغان ئۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن قىلىمەن. 23 مەن ئەللەر تارىسىدا بۇلغانغان، ئۆزۈمنىڭ ۋىزۇك نامىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ نامىمنى دەل سىلەر ئۈلار تارىسىدا بۇلغىغان؛ تۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەن ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ تارا كالىردا پاك-مۇقەددەس كۆرسەتكىنىمدە، ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 24 مەن سىلەرنى ئەللەر تارىسىدىن ئېلىپ، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يىغىپ، سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلارغا قايتۇرىمەن. 25 ـ مەن سۈپىسۈزۈك سۇنى ئۈستۈڭلارغا چاچىمەن، بۇنىڭ بىلەن سىلەر پاك بولىسىلەر. سىلەرنى ھەممە پاسكىنىلىقىڭلاردىن ۋە بۇتلىرىڭلاردىن پاكلايمەن. 26 مەن سىلە رگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچىڭلارغا يېڭى بىر روھ سالىمەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. 27 مېنىڭ روھىمنى ئىچىڭلارغا كىرگۈزۈپ، سىلەرنى ئەمر-يەرمانلىرىم ۋىجىچە ماڭغۇزىمەن، ھۆكۈملىرىمنى ئۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر؛ 28 سىلەر مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ياشايسىلەر؛ مېنىڭ قوۋمىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. 29 مەن سىلەرنى بارلىق پاسكىنىچىلىكتىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن بۇغداينى ئاۋۇن بولۇشقا بۇيرۇيمەن؛ ئۈستۈڭلە رگە ھېچ ئاچارچىلىقنى قويمايمەن؛ 30 مەن دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى ۋە ئېتىزدىكى مەھسۇلاتلارنى ئاۋۇتىمەنكى، سىلەر ئاچارچىلىق تۆپەيلدىن ئەللەر تارىسىدا شەرمەندە بولمايسىلەر. 31 سىلەر رەزىل يوللىرىڭلار ۋە ناچار قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەپ، قەبىھلىكلىرىڭلار ۋە يىرگىنچلىك قىلغانلىرىڭلار ئۈچۈن ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن يىرگىنىسىلەر. 32 سىلە رگە مەلۇم بولسۇنكى، بۇ ئىشنى قىلىشىم سىلەر ئۈچۈن ئەمەس، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ئۆز يوللىرىڭلار ئۈچۈن خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولۇڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 33 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قەبىھلىكىڭلاردىن پاكلىغان كۈنىدە، مەن شەھەرلەرنى ئاھاللىك قىلىمەن، خارابە قالغان جايلارمۇ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 34 ۋەيران قىلىنغان زېمىن ئۈتۈپ كېتىۋاتقان ھەربىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ۋەيرانە كۆرۈنىسىمۇ، ئۇ قايتىدىن تېرىلىدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن تۇلار: «بۇ ۋەيران قىلىنغان زېمىن خۇددى ئېدەم باغچىسىدەك بولدى، خارابە، ۋەيران قىلىنغان شەھەرلەر ھازىر مۇستەھكەملەندى، ئاھاللىك بولدى» ـ دەيدۇ. 36 ۋە ئەتراپىدا قالغان ئەللەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇزۇلغان جايلارنى قۇرغۇچى ھەم ۋەيرانە قىلىنغان يەرلەرنى قايتىدىن تېرىغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، بۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 37 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەنىلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنىڭ بۇ ئىشلارنى تىلەيدىغان دۇئا-تىلاۋەتلىرىگە ئىجابەت قىلغۇچى بولىمەن؛ مەن قوي پادىسىدەك ئۇلارنىڭ ئادەملىرىنى ئاۋۇتىمەن؛ 38 مۇقەددەس دەپ ئاتىرىلغان قۇربانلىق قوي پادىسىدەك، بېكىتىلگەن ھېيت-بايرامىلىرىغا

بىغىشلانغان قوي پادىسى يېرۇسالېمغا تولدۇرۇلغاندەك، خارابە بولغان شەھەرلەر قايتىدىن ئادەم پادىلىرى بىلەن تولدۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

37 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا قوندى، پەرۋەردىگار مېنى روھى بىلەن كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا تۇرغۇزدى؛ ئۇ يەر سۆڭەك كەلە رگە تولدى. 2 ئۇ مېنى سۆڭەك كەلەر ئەتراپىدىن ۋىياق-ۋىياقتا ئۆتكۈزدى؛ مانا، بۇ ئوچۇق جىلغىدا [سۆڭەك كەلەر] ئىنتايىن نۇرغۇن ئىدى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئىنتايىن قۇرۇپ كەتكەنىدى. 3 ئۇ مەندىن: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر قايتىدىن ياشنامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن بىلىسەن، ـ دېدىم. 4 ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر ئۈستىگە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «ئى قۇرۇق سۆڭەك كەلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 5 رەب پەرۋەردىگار بۇ سۆڭەك كەلە رگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلە رگە بىر روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن، ۋە سىلەر ھايات بولىسىلەر. 6 مەن ئۈستۈڭلە رگە پەي-سىكىرلەرنى سالىمەن، سىلەرنى تېرە بىلەن يايمەن، سىلە رگە روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر». 7 شۇڭا مەن ۋېرىۋلغىنى ۋېچچە بېشارەت بەردىم؛ مەن بېشارەت بېرىشىمگە، بىر شاۋقۇن كۆتۈرۈلدى، مانا جالاق-جۇلاق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى، سۆڭەك كەلەر جىپسىلىشىپ، بىر-بىرىگە قوشۇلدى. 8 مەن كۆردۇم، مانا، پەي-سىكىرلەر ۋە ئەت ئۈزلەرنىڭ ئۈستىگە چىلىپ ئۈزلەرنى قاپلىدى؛ بىراق ئۇلاردا ھېچ روھ-نەپەس بولمىدى. 9 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، روھ-نەپەسكە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: تۆت تەرەپتىن شامال كەلگەيسىلەر، ئى روھ-نەپەس، ۋە مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەر تىرىلسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈۋلە گىلەر» ـ دېدى. 10 شۇڭا مەن ۋېرىۋلغاندەك بېشارەت بېرىۋىدىم، روھ-نەپەس ئۇلارغا كىردى-دە، ئۇلار ھايات بولۇپ تىك تۇردى ـ ۋېزىك بىر قوشۇنغا ئايلاندى. 11 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەك كەلەر بولسا ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن جەمەتىدۇر. مانا، ئۇلار: «بىزنىڭ سۆڭەك كەلىرىمىز قۇرۇپ كەتتى، ئۈمىدىمىز ئۈزۈلدى؛ بىز ئۆزگەشتۈق!» ـ دەيدۇ. 12 شۇڭا بېشارەت بېرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن گۈرۈڭلەرنى ئېچىپ، سىلەرنى گۈرۈڭلەردىن چىقىرىمەن، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەرنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئېلىپ كىرىمەن؛ 13 مەن گۈرۈڭلەرنى ئاچقىنىمدا، سىلەرنى گۈرۈڭلەردىن چىقارغىنىمدا، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 14 ۋە مەن تۈز روھومنى سىلە رگە كىرگۈزىمەن، سىلەر ھايات بولىسىلەر، ۋە مەن سىلەرنى تۈز زېمىنىگالاردا تۇرغۇزىمەن؛ سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنى شۇنداق سۆزنى قىلىپ، شۇنى ئادا قىلدى، دەپ بىلىپ يېتىسىلەر». 15 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 16 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ئىسرائىللار ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ يەنە بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «ئەفرائىم ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ 17 ۋە ئۇلارنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ قوي؛ ئۇلار قوا ۋۇگدا بىر بولسۇن. 18 خەلقىمدىكىلەر سەندىن: «بۇ ئىشلار بىلەن نېمىنى چۈشەندۈرمەكچى بەرگە دەپ بەرمەمسەن؟» دەپ سورىسا، 19 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئەفرائىمنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ قولى ئۈتتىقان يۈسۈپنىڭ تايىقىنى ئېلىپ، ئۇنى يەھۇدانىڭ تايىقىغا قوشۇپ ئۇلاپ، ئۇلارنى بىرلا تاياق قىلىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ قولۇمدا بىر تاياق بولىدۇ. 20 سەن يازغان تاياقلارنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا قوا ۋۇگدا ئۈتۈپ ئۇلارغا شۇنداق دېگىن: ـ 21 «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئىسرائىل بالىلىرىنى بارغان ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، ئۇلارنى ھەرياندىن يىغىپ ئۈز زېمىنىغا ئېيىچلىمەن. 22 مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە بىر ئەل قىلىمەن؛ بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلار قايتىدىن ئىككى ئەل بولمايدۇ، يا كى قايتىدىن ئىككى پادىشاھلىققا ھېچ بۇلۇنمەيدۇ. 23 ئۇلار ئۈزلىرىنى قايتىدىن ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى، لەنەتلىك ئىشلىرى يا كى ئاسىيلىقلىرىنىڭ ھېچقايسىسىى بىلەن ھېچ بۇلغىنايدۇ؛ مەن ئۇلارنى گۇناھ ئۈتكۈز زگەن ئۇلتۇراقلاشقان جايلىرىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى پاكلاندۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 24 ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارغا پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسنىڭ بىرلا پادىچىسى بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. 25 ئۇلار مېنىڭ قۇلۇم ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئاتا-بوۋىلىرىكلار تۇرۇپ كەلگەن زېمىندا تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭدا تۇرىدۇ ـ ئۇلار، ئۇلارنىڭ بالىلىرى، ۋە بالىلارنىڭ بالىلىرى مەڭگۈ تۇرىدۇ ـ مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارنىڭ شاھزادىسى بولىدۇ. 26 مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ بۇ ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنى جايىدا ماكانلاشتۇرۇپ ئاۋۇتىمەن؛ ۋە مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ئۇلار ئارىسىغا مەڭگۈ ۋەگە تىكلەيمەن. 27 مېنىڭ ئۇرالغۇ جايىم ئۇلاردا بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 28 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس جايىم ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈ ۋەگە تىكلەنگەندە، ئەمدى ئەللەر ئۇنۇزۇم پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

38 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 ئىنسان ئوغلى، يۇزۇڭنى ماگوگ زېمىنىدىكى روش، مەشەك ۋە ئۇبالنىڭ ئەمىرى گوگقا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە ئۇبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ 4 مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ، ئېڭىكىڭگە ئىلمە كەلەرنى سېلىپ، سەن ۋە پۈتۈن قوشۇنۇڭنى ـ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، ھەممىسى تولۇق قوراللانغان، سىپار-قالقانلارنى كۆتۈرگەن، قىلىچ تۇتقان توپ-توپ كىشىلەرنى جەڭگە چىقىرىمەن؛ 5 پارس، ئېفىئوپىيە ۋە پۈت، ھەممىسى قالقان-دۇبۇلغا بىلەن قوراللىنىدۇ 6 ـ گومېر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، شىمالنىڭ ئەڭ قەردىن كەلگەن تورگاماھ جەمەتى ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، بۇ كۆپ ئەللەر ساڭا ھەمراھ بولۇپ بىللە بولىدۇ. 7 تۈز ۋۇجۇنى تەييارلا؛ سەن ۋە ساڭا يىغىلغان بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىڭ تەييارلانغان بېتىدا بول؛ سەن ئۇلارغا نازارەچىلىك قىلىسەن. 8 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن سەن [جەڭگە] چاقىرىلىسەن؛ سەن ئاخىرقى يىللاردا قىلىچتىن قۇتقۇزۇلغان، كۆپ ئەللەردىن يىغىلغان خەلقىنىڭ زېمىنغا، يەنى ئۈزۈندىن بېرى ۋەيران قېلىنىپ كەلگەن ئىسرائىل تاغلىرىغا ھۇجۇم قىلىسەن؛ ئۇنىڭ خەلقى ئەللەردىن يىغىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئامان-ئېسەن تۇرۇۋېرىدۇ؛ 9 سەن، بارلىق توپ ئادەملىرىڭ ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىللە ئالغا بېسىپ، بوران-چاپقۇنىدەك كېلىسەن؛ سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك بولىسەن». 10 ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ كى، كۆڭلۈڭگە باشقىچە خىياللار كېرىپ، سەن رەزىل ھىيلە-نەيرەڭنى ۋېلاپ چىقىسەن؛ 11 سەن: «مەن سېپىلسىز يېزا- كەنتلەر جايلاشقان زېمىنغا يېسىپ كىرىمەن؛ مەن ئامان-ئېسەن تۇرۇۋاتقان بىر خەلققە يېقىنلىشىمەن ـ ئۇلارنىڭ ھەممىسى سېپىلسىز، تاقاقسىز ۋە دەرۋازىسىز تۇرۇۋاتىدۇ»، دەيسەن، ـ 12 «شۇنىڭ بىلەن ئولجالارنى ئېلىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىمەن؛ قولۇمنى ئەسلىدە ۋەيران بولۇپ ئەمدىلىكتە ماكانلىق بولغان جايلارغا، ئەللەردىن يىغىلغان، مال-دۇنياغا ئىگە بولغان، دۇنيانىڭ كىندىكىدە ياشاۋاتقان خەلققە قارشى قىلىمەن». 13 شۇ تاپتا شېبا، دېدان، تارشىشتىكى سودىگەرلەر بارلىق ياش شىرلىرى بىلەن سەندىن: «سەن ئولجا ئېلىشقا كەلدىڭمۇ؟ سەن توپ-توپ ئادەملىرىڭنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋېلىشقا ـ ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ كېتىشكە، مال-دۇنيانى ئېلىپ كېتىشكە، زور بىر ئولجىغا ئېرىشۈۋېلىشقا يىغدىڭمۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. 14 شۇڭا بېشارەت بەرگىن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگقا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىل ئامان-ئېسەن بولىدىغان كۈنىنى، سەن بىلىپ يەتمەمسەن؟ 15 سەن تۈز جايىڭدىن، يەنى شىمالنىڭ ئەڭ چەت جايىدىن چىقىسەن، سەن ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر، ھەممىسى ئاتلىق بولۇپ، توپ-توپ ئادەملەر، چوڭ قوشۇن بولىسەن. 16 سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك خەلقىم ئىسرائىلغا قارشى چىقىسەن ـ بۇ ئاخىرقى زامانلاردا بولىدۇ ـ مەن سېنى تۈز زېمىنىمغا قارشىلىششقا چىقىرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ مەن سەن ئارقىلىق، ئى گوگ، ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۈزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكەندە، ئۇلار مېنى تونۇيدۇ». 17 ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مەن قەدىمكى زامانلاردا قۇللىرىم بولغان ئىسرائىلدىكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق بېشارەت قىلغان بىرسى سەن ئەمەسمۇ؟ ئۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە قارشىلىششقا چىقىرىدىغانلىقىم توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەن ئەمەسمۇ؟ 18

ۋە شۇ كۈنى، يەنى گوگ ئىسرائىل زېمىنىغا قارشى چىققان كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ غەزەپىم بىلەن مېنىڭ قەھرىم تۆرىلەپ چىقىدۇ. **19** مېنىڭ [تۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن، غەزەپ بىلەن شۇنداق سۈز قىلغانىمىكى، ئىسرائىل زېمىندا زور يەر تەۋرەش بولىدۇ؛ **20** شۇنىڭ بىلەن دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى ھايۋانلار، يەر يۈزىدىكى ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلار ۋە يەر يۈزىدە تۇرغان بارلىق ئىنسانلار مېنىڭ يۈزۈم تالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، تاغلار تۆرۈلۈپ، تىك يارلار غۇلاپ كېتىدۇ، بارلىق تاملار يەر گە تۆرۈلۈپ چۈشىدۇ. **21** مەن بارلىق تاغلىرىمدا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا بىر قىلىچ چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ھەر بىرسىنىڭ قىلىچى ئۆز قېرىندىشىگە قارشى چىقىدۇ. **22** مەن ۋابا كېسىلى ۋە قان تۆكۈش بىلەن ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاشقا كىرىشىمەن؛ مەن ئۇنىڭغا، ئۇنىڭ قوشۇنلىرى ئۈستىگە، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر ئۈستىگە دەھشەتلىك يامغۇر، زور مۇلدۇر تاشلىرى، ئوت ۋە گۈنگۈرت ياغدۇرىمەن؛ **23** مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلاپ، ئۆزۈمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ ۋە نۇرغۇن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا نامايان بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

39

«ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە ئوبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ **2** مەن سېنى ئارقىڭغا يانداۋۇرۇپ، يېتىكلەپ، سېنى شىمالنىڭ ئەڭ قەرىدىن چىقىرىمەن، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تاجاۋۇز قىلدۇرىمەن؛ **3** مەن ئوقيايىڭنى سول قوا ئۇڭدىن ئۇرۇپ تاشلىغۇزۇپ،ئىسمەن، ئوقلىرىڭنى ئوڭ قوا ئۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن؛ **4** سەن ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىگە يېقىلىسەن؛ سەن ۋە سېنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىڭ، ساڭا ھەمراھ بولغان ئەللەر يېقىلىسىلەر؛ مەن سېنى بارلىق يىرتقۇچ ئۇچار-قاناتلارغا گۆش، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوۋ بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. **5** سەن دالادا يېقىلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۈز قىلدىم، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** مەن ماگوگ ئۈستىگە ۋە دېڭىز بويىدا ئامان-ئېسەن ئۇرغانلارغا ئوت ياغدۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى خەلقىم ئىسرائىل ئارىسىدا تونۇتىمەن؛ پاك-مۇقەددەس نامىمنىڭ قايتىدىن بۇلغىنىشقا قەتئىي يول قويمايمەن؛ ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا تۇرغان مۇقەددەس بولغۇچىسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **8** مانا، ئۇ كېلىدۇ! بۇ ئىشلار چوقۇم بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بۇ دەل مەن ئېيتقان كۈندۈر. **9** ئىسرائىل شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار چىقىپ قوراللارنى، جۈملىدىن سپار-قالقانلار، ئوقيالار، توقاقلار ۋە نەيزىلەرنى كۆيدۈرۈپ ئوت قالايدۇ ـ ئۇلار يۈلار بىلەن يەتتە يىل ئوت قالايدۇ. **10** دالادىن ھېچ ئوتۇن ئېلىنمايدۇ، ئورمانلاردىن ھېچ ياغاچ كېسىلمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار قوراللارنى ئوت قالاشقا ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىدىن ئوۋلىغانلارنى ئوۋلىماي ئۆتىدۇ، ئۆزلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **11** ۋە شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىل زېمىنىدىن، يەنى دېڭىزنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ جىلغىسىدىن گوگقا بىر يەرلىك بولۇشى ئۈچۈن بىر ئورۇننى بېرىمەن؛ بۇ يەرلىك بولسا ئۆتكۈچىلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ، ئۇلار شۇ يەردە گوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىنى كۆمىدۇ؛ ئۇ «ھامون-گوگ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **12** ئىسرائىل جەمەتى زېمىنىنى ھالال قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنى يەتتە ئاي كۆمىدۇ؛ **13** زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۇلارنى يەرلىككە قويىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈم ئۇلۇغلانغان مۇشۇ كۈنىدە بۇ ئىش ئۇلارغا شەرەپ بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **14** ئۇلار بىرنەچچە ئادەمنى زېمىنى داۋاملىق ئارىلاپ، تاجاۋۇزچىلارنىڭ زېمىن يۈزىدە قالغان جەسەتلىرىنى كۆمۈشتەك ئالاھىدە ئىشنى قىلىش ئۈچۈن ئايرىيدۇ؛ ئۇلار شۇ يەتتە ئاي ئۆتكىگەندە، ئاندىن جەسەتلەرنى ئىزدەش خىزمىتىنى باشلايدۇ. **15** بۇ «زېمىندىن ئۆتكۈچىلەر» ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ ئە گەر بىرسى ئادەمنىڭ ئۈستىخىنىنى كۆرگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىغا بىر بەلگە تىكلەيدۇ؛ «ئىزدەپ كۆمگۈچىلەر» ئۇنى ھامون-گوگ جىلغىسىغا دەپنە قىلغۇچە بەلگە ئۇرىدۇ **16** ([جىلغىدا] «ھامونام» دەپ ئاتالغان بىر شەھەر بولىدۇ). ئۇلار شۇ يول بىلەن زېمىننى پاكلايدۇ». **17** ـ «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا مۇنداق دېگىن: «يىغىلىشىپ كېلىڭلار، مەن سىلە رگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمغا، يەنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە قىلىنغان چوڭ قۇربانلىققا ھەرياندىن جەم بولۇڭلار! سىلەر شۇ يەردە گۆش يەپ، قان ئىچىسىلەر. **18** سىلەر باتۇرلارنىڭ گۆشىنى، يەر يۈزىدىكى شاھزادىلارنىڭ قېنىنى ـ قوچقارلارنىڭ، ئۆچكىلەرنىڭ، توربۇقالارنىڭ قېنىنى ئىچىسىلەر ـ تۆلارنىڭ ھەممىسى باشاندىكى بوردالغان ماللاردۇر! **19** سىلەر مەن سىلە رگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمدىن، تويغۇچە مايى يەپ، تويغۇچە قان ئىچىسىلەر! **20** سىلەر داستىخىنىمدا ئاتلار ۋە جەڭچى ھارۇۋىسىدىكىلەر، باتۇرلار، بارلىق جەڭچى پالۋانلار بىلەن تويۇنىسىلەر» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ ۋە مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئەللەر ئارىسىغا كۆرسىتىمەن، بارلىق ئەللەر مېنىڭ يۈرگۈزگەن جازالىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغان قولۇمنى كۆرىدۇ. **22** ۋە شۇ كۈندىن تارتىپ ئىسرائىل جەمەتى مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **23** ئەللەر ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكى، ماڭا ئاسىيلىق قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مانا، مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇرۇپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىنىپ يېقىلدى. **24** ئۇلارنىڭ پاسكىنچىلىقى ۋە ئاسىيلىقلىرى بويىچە مەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلدىم، يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇردۇم». **25** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ھازىر ياقۇبنى سۈرگۈن بولغانلىقىدىن ئەسلىگە قايتۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە رەھىم قىلىپ، ئۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن ئوتلۇق قىزغىنلىقىمنى كۆرسىتىمەن. **26** ئۆز زېمىندا ئامان-ئېسەن تۇرغىنىدا، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدىغان چاغ كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئەللەردىن قايتۇرۇپ، دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنلىردىن يىغىنىمدا، ۋە كۆپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، شۇ چاغدا ئۇلار خىجالىتىنى ۋە مەندىن يۈز ئۆرۈپ قىلغان ئاسىيلىقىنىڭ بارلىق گۇناھىنى كۆتۈردىدۇ؛ **28** ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا سۈرگۈن قىلدۇرغانلىقىم تۈپەيلىدىن، ۋە ئاندىن ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى شۇ يەردە قالدۇرمايمەن؛ ئۇلار يەنىمىغا يىغىنلىقىم تۈپەيلىدىن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ **29** ۋە مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن قايتا ھېچ يوشۇرمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە ئۆز روھىمنى قويغان بولىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

40

بىزنىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىمىزنىڭ يىگىرمە بەشىنچى يىلى، يىلنىڭ بېشىدا، ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، يەنى شەھەر بۇسۇلگەندىن ئون تۆت يىل كېيىن ـ دەل ئاشۇ كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قوندى، ۋە ئۇ مېنى [شەھەر رگە] ئاپاردى. **2** خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە ئۇ مېنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئاپىرىپ، ئىنتايىن ئېگىز تاغ ئۈستىگە تۇرۇلىدىغان شەھەرنى كۆرسەتتى؛ تاغنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە شەھەردەك بىر قۇرۇلۇش تۇراتتى. **3** ئۇ مېنى شۇ يەر گە ئاپاردى؛ مانا قولدا كاناپ تانسى ۋە تۆلچەم خادىسىنى تۇتقان، مىسىنىڭ كۆرۈنۈشىدە بولغان بىر كىشى؛ ئۇ دەرۋازىدا تۇراتتى. **4** بۇ كىشى ماڭا: «ئىنسان ئوغلى، كۆزلىرىڭ بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭۈلۈڭنى مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان بارلىق ئىشلارغا باغلىغىن؛ چۈنكى بۇنىڭ ساڭا كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن سەن مۇشۇ يەر گە ئېلىپ كېلىندىڭ. ئىسرائىل جەمەتىگە بارلىق كۆرگىنىڭنى ئايان قىل». **5** ۋە مانا، ئىبادەتخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە تام بار ئىدى. ئۇ كىشىنىڭ قولىدا ئالتە گەزلىك تۆلچەم خادىسى بار ئىدى؛ شۇ چاغدىكى «بىر گەز» بىر گەز بىر ئالىقانغا توغرا كېلەتتى. ئۇ تامنىڭ كە گلىكىنى ئۆلچىدى، بىر «خادا» چىقتى؛ ئېگىزلىكى بولسا، بىر «خادا» چىقتى. **6** ئۇ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا كېلىپ، ئۇنىڭ پەلەمپەيلىرىگە چىقتى؛ ئۇنىڭ بوسۇغىسىنىڭ كە گلىكىنى ئۆلچىدى، ئۇ بىر خادا چىقتى. يەنە بىر تەرىپىنىڭ كە گلىكى بىر خادا چىقتى. **7** [دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى] ھەربىر «ۋەيۋق ئۇي»نىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر خادا، كە گلىكى بىر خادا ئىدى؛ ۋەيۋق ۋەيلەرنىڭ ئارىلىقى بەش گەز ئىدى؛ دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى بوسۇغا، يەنى ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى بوسۇغىنىڭ [ئىككى تەرىپىنڭ] ئۇزۇنلۇقى [ئايرىم-ئايرىم] بىر «خادا» چىقتى؛ **8** ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنى ئۆلچىدى، [ئۇزۇنلۇقى] بىر خادا چىقتى. **9** ئۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئۆلچىدى، سە ككىز گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كېبىشكىنىڭ يېنىدىكى تامنىڭ قېلىنلىقى ئىككى گەز چىقتى. مۇشۇ دالان ئىچكىرىگە قارايتتى. **10** شەرقتە قارىغان دەرۋازىنىڭ ئىچىدە، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن، بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ۋەيۋق ۋەيلەر بار ئىدى. ئۆچىلىسى ئوخشاش ئۆلچەمدە ئىدى؛ ئۆچ

ۋېنىڭ ئىككى يان تېمى ئوخشاش قېلىنلىقتا ئىدى. 11 ئۇ دەرۋازىنى ئوچلىدى، كە گۈلكى ئون گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ جەمئىي ئۆزۈنلۈقى ئون ئۆچ گەز ئىدى. 12 بۇ ياندىكى ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتىكى بىر توسما تام بار ئىدى، ۋە ئۇ ياندىكى ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتا بىر توسما تام بار ئىدى، ھەرياندىكى ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ كە گۈلكى ئالتە گەز ئىدى. 13 ئۇ دەرۋازىنىڭ جەمئىي كە گۈلكىنى، يەنى بۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئۈگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىدىن] ئۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئۈگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىنچە] يىگىرمە بەش گەز چىقتى؛ بۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئىشىكى بىلەن ئۇ تەرەپتىكى ۋېيۇق ۋېنىڭ ئىشىكى بىر-بىرىگە قارىشاتتى. 14 ئۇ ئىچكى ھويلىغا كىرىش ئېغىزىدىكى تۈژۈر ۋۇكلەرنى ئوچلىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېگىزلىكى ئالتمىش گەز چىقتى؛ دەرۋازا تېمى بۇ ھويلىنىڭ تۈژۈر ۋۇكلىرىنى ئوراپ تۇرغانىدى. 15 دەرۋازىنىڭ تۈژۈدىن دالانىڭ ئىچكى ئېغىزىنچە ئەللىك گەز چىقتى. 16 ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ تۈرۈل تېمىدا، شۇنداقلا ۋېيۇق ۋېلەرنىڭ ئارىلىقىدا، دالانىڭ يېنىدا ئوخشاشلا روجە كلەر بار ئىدى؛ مۇشۇ روجە كلەر سىرتىغا قاراپ تاريىپ ماكۆغان ئىدى؛ ھەربىر ئارىلىقتىكى تام-تۈژۈر ۋۇكلە رگە پالما دەرەخلىرى نەققىشلەنگەنىدى. 17 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپاردى، مانا، كىچىك خانىلار، ۋە سىرتقى ھويلىنى چۈرىدەپ ياسالغان تاش تاختايلىق سۇپا، سۇپىنىڭ ئۈستىگە ئوتتۇز كىچىك خانا سېلىنغان. 18 بۇ تاش تاختايلىق سۇپا ھويلىدىكى دەرۋازىلارغا ئوتتاشقان، ئۇنىڭ كە گۈلكى ئۇلارنىڭ ئۆزۈنلۈقىغا باراۋەر ئىدى؛ بۇ «پەس تاش سۇپا» ئىدى. 19 ئۇ تۈژۈەنكى دەرۋازىنىڭ ئىچى تەرىپىدىن ئىچكى ھويلىنىڭ سىرتقى تېمىغىچە بولغان ئارىلىقنى ئوچلىدى؛ شەرق ۋە شىمال تەرەپلەرنىڭمۇ يۈز گەز چىقتى. 20 ئاندىن سىرتقى ھويلىغا كىرىدىغان، شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىنىڭ ئۆزۈنلۈقى ۋە كە گۈلكىنى ئوچلىدى. 21 ئۇنىڭ بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ۋېيۇق ئوي، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ۋېيۇق ئوي بار ئىدى، ئۇنىڭ تۈژۈر ۋۇكلىرى، دالانلىرى بىرىنچى دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كە گۈلكى يىگىرمە بەش گەز. 22 ئۇنىڭ دېرىزىلىرى، دالانلىرى، پالما دەرەخ نەققىشلىرى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ كىشىلەر ئۇنىڭ يەتتە باسقۇچلۇق پەلەمپىيى بىلەن چىقاتتى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئىچكىرىگە قارايتتى. 23 ئىچكى ھويلىدا شىمال ۋە شەرقتىكى دەرۋازىلارغا ئۆدۈل بىردىن دەرۋازە ئوراتتى؛ ئۇ دەرۋازىدىن دەرۋازىنىڭ ئوچلىدى، يۈز گەز چىقتى. 24 ئۇ مېنى جەنۇب تەرەپكە ئاپاردى، مانا، جەنۇبقىمۇ قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى، ئۇ ئۇنىڭ تۈژۈر ۋۇكلىرى، دالانلىرىنى ئوچلىدى، ئۇلار باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 25 دەرۋازىنىڭ ۋە دالانىنىڭ ئەتراپىدىكى دېرىزىلەر باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كە گۈلكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 26 ئۇنىڭغا چىقىدىغان يەتتە باسقۇچ بار ئىدى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئىچكىرىگە قارايتتى؛ ئۇنىڭ تۈژۈر ۋۇكلىرىدە پالما دەرىخىنىڭ نەققىشى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتە بىرى، بۇ تەرەپتە بىرى بار ئىدى. 27 ئىچكى ھويلىغا كىرىدىغان، جەنۇبقا قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ جەنۇبىي تەرەپتە دەرۋازىدىن دەرۋازىغا ئوچلىدى، يۈز گەز چىقتى. 28 ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىغا جەنۇبىي دەرۋازىدىن ئەكىردى، ۋە جەنۇبىي دەرۋازىنى ئوچلىدى؛ ئۇنىڭ ئۆچلىمىلىرى باشقا دەرۋازىلەرنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. 29 ئۇنىڭ ۋېيۇق ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالانىنىڭ ئۆچلىمىلىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالانىنىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كە گۈلكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 30 ئەتراپىدا ئۆزۈنلۈق يىگىرمە بەش گەز، كە گۈلكى بەش گەز ئەتراپىدا دالىنى بار ئىدى. 31 ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى ئىككى يان تۈژۈر ۋۇكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەققىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سە ككىز باسقۇچلۇق پەلەمپىيى بار ئىدى. 32 ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىدا شەرق تەرەپكە ئاپاردى؛ ئۇ تەرەپتىكى دەرۋازىنى ئوچلىدى؛ ئۇنىڭ ئۆچلىمىلىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 33 ئۇنىڭ ۋېيۇق ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالانىنىڭ ئۆچلىمىلىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالانىنىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كە گۈلكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 34 ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىنىڭ] ئۇ ۋە بۇ تەرەپىدىكى تۈژۈر ۋۇكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەققىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سە ككىز باسقۇچلۇق پەلەمپىيى بار ئىدى. 35 ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىغا ئاپاردى، ۋە ئۇنى ئوچلىدى؛ ئۇنىڭ ئۆچلىمىلىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 36 ئۇنىڭ ۋېيۇق ۋېلىرى، ئارىلىق تاملىرى، دالانلىرى [باشقىلىرىغا] ئوخشاش ئىدى؛ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، ئۇنىڭ كە گۈلكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 37 ئۇنىڭ دالىندىكى تۈژۈر ۋۇكلەر سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئىككى يان تۈژۈر ۋۇكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەققىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سە ككىز باسقۇچلۇق پەلەمپىيى بار ئىدى. 38 ھەربىر دەرۋازا [ئىككى] تۈژۈر ۋۇكنىڭ يېنىدا ئىشىكلىك كىچىك ئوي بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ ۋېلەردە كويدۇرمە قۇربانلىقلارنى يۇياتتى. 39 دەرۋازىنىڭ دالىندا ۋېيادا ئىككىدىن شىرە، ۋېيادا ئىككىدىن شىرە بار ئىدى؛ ئۇلار شىرەلەرنىڭ ئۈستىدە كويدۇرمە قۇربانلىق، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى سويىدۇ. 40 شىمالىي دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەلەمپەينىڭ بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى، دالانىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يەنە بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى. 41 شۇنىڭدەك دەرۋازىنىڭ ئۇ يېنىدا تۆت شىرە، بۇ يېنىدا تۆت شىرە بار ئىدى ـ جەمئىي سە ككىز جوزا بار ئىدى؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قۇربانلىقلارنى سويىدۇ. 42 يەنە تاشتىن يونۇپ ياسالغان، ئۆزۈنلۈقى بىر يېرىم گەز، كە گۈلكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر گەز كېلىدىغان تۆت شىرە بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كويدۇرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدىغان قورال-ئەسۋابلار قويۇلىدۇ. 43 دەرۋازا ئىچىدە، تاملىرى ئۈستىگە بىر ئالقان ئۆزۈنلۈقتىكى جۈپ ئىلمە كلىك كانارلار بېكىتىلگەن. شىرەلەر ئۈستىگە قۇربانلىق گۈشلىرى قويۇلىدۇ. 44 ئىچكى ھويلا ئىچىدە ۋە ئىچكى دەرۋازىنىڭ سىرتىدا مەدھىيە ناخشىچىلىرى ئۈچۈن ئىككى كىچىك ئوي بار ئىدى؛ بىرى شىمالىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، جەنۇبقا يۈزلەنگەن؛ يەنە بىرى جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، شىمالغا يۈزلەنگەنىدى. 45 ئۇ ماگا: «جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئوي كاھىنلار، يەنى ئىبادەتخانىغا مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. 46 جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئوي كاھىنلار، يەنى قۇربانگاھ ۋەزىپىسىگە مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. بۇلار بولسا زاد وكنىڭ جەمەتىنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى، شۇلارلا لاۋىي جەمەتىدىلەر ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا خىزمەتىدە بولۇشقا كىرەلەيدۇ» ـ دېدى. 47 ئۇ ھويلىنى ئوچلىدى؛ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كە گۈلكى يۈز گەز، تۆت چاسىلق ئىدى؛ قۇربانگاھ بولسا مۇقەددەسخانا ئالدىدا تۇراتتى. 48 ئۇ مېنى مۇقەددەسخانىنىڭ دالىنىغا ئاپاردى؛ ئۇ دالان ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى تاملارنىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئوچلىدى؛ بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز، يەنە بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز چىقتى؛ دالان ئېغىزىنىڭ [ئۇزى ئون تۆت گەز ئىدى]؛ دالان ئېغىزىدىكى تامنىڭ [ئىچكى تەرىپىنىڭ] كە گۈلكى بۇ تەرىپى ئۈچ گەز، ئۇ تەرىپى ئۈچ گەز ئىدى. 49 دالانىڭ كە گۈلكى يىگىرمە گەز، ئۆزۈنلۈقى ئون بىر گەز ئىدى، ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپەيلەر بار ئىدى؛ تۈژۈر ۋۇكمۇ بار ئىدى، ئۇ يېنىدا بىرى، بۇ يېنىدا بىرى بار ئىدى.

41

ئۇ مېنى [مۇقەددەسخانىدىكى] مۇقەددەس جاينىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ جاينىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى يان تامنى ئوچلىدى، ھەر ئىككىسىنىڭ قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى. 2 كىرىش ئېغىزىنىڭ كە گۈلكى بولسا ئون گەز ئىدى؛ مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ ئىچكى تەرىپىنىڭ كە گۈلكىنى ئوچلىدى، ھەر ئىككىسى بەش گەز چىقتى؛ ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئوچلىدى، قىرىق گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كە گۈلكى يىگىرمە گەز چىقتى. 3 ئۇ ئىچكىرىگە قاراپ ماكېدى، ئەۋۋەل مۇقەددەس جايغا كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ كە گۈلكى ئىككى گەز؛ ئېغىزنىڭ كە گۈلكى ئالتە گەز ئىدى؛ [ئىككى تەرەپتىكى] توغرا تامنىڭ ئۆزۈنلۈقى بولسا، يەتتە گەز ئىدى. 4 ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ كەينىدىكى «ئەۋۋەل مۇقەددەس جاي»نىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئوچلىدى، يىگىرمە گەز چىقتى؛ كە گۈلكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى. ئۇ ماگا: «بۇ ئەۋۋەل مۇقەددەس جاي» ـ دېدى. 5 ئۇ مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىنى ئوچلىدى، قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى؛ ياندىكى كىچىك خانىلارنىڭ بولسا، كە گۈلكى تۆت گەز ئىدى؛ كىچىك خانىلار مۇقەددەسخانىنى چۈرىدەپ سېلىنغانىدى. 6 يېنىدىكى كىچىك خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك، بىر-بىرىگە ئۈستىلە كلىك ئىدى، ھەر قەۋەتتە ئوتتۇزدىن خانا بار ئىدى؛ كىچىك خانىلارنىڭ ئىلىرى مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىغا چېقىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئىلار كىچىك خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىغا بېكىتىلگەنىدى. 7 يۇقىرىلىغانسېرى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەتراپىدىكى كىچىك خانىلار كېڭىيىپ بارغانىدى؛ چۈنكى مۇقەددەسخانىنىڭ ئەتراپىدا قۇرۇلۇش بولغانلىقتىن بىنا ئېگىزلىگەنسېرى خانىلار كېڭەيگەن. شۇ سەۋەبتىن مۇقەددەسخانىمۇ ئېگىزلىگەنسېرى كېڭەيگەن. تۈژەندىكى قەۋەتتىن يۇقىرىدىكى قەۋەتكىچە ئوتتۇرىدىكى قەۋەت ئارقىلىق

چقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى. 8 مەن مۇقەددەسخانىنىڭ ئېگىز تۇلۇق سۈپىسى بارلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇ ھەم يېنىدىكى كىچىك خانىلارنىڭ تۈلى ئىدى، ئۆنىڭ ئېگىزلىكى توپتوغرا بىر «خادا» ئىدى، يەنى ئالتە «چوڭ گەز» ئىدى. 9 يېنىدىكى خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار بىلەن [كاھىنلارنىڭ] ھۈجرىلىرى ئارىلىقىدىكى بوش يەرنىڭ كەڭلىگى يىگىرمە گەز ئىدى؛ بۇ بوش يەر مۇقەددەسخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى. 11 يېنىدىكى كىچىك خانىلارغا كىرىش ئېغىزى بولسا بوش يە رگە قارايتتى؛ بىر كىرىش ئېغىزى شىمالغا، يەنە بىرى جەنۇبقا قارايتتى. سۇپا ئۈستىدىكى خانىلارنى چۈرىدىگەن بوش يەرنىڭ كەڭلىگى بەش گەز ئىدى. 12 غەربكە جايلاشقان، بوش يە رگە قارايدىغان بىنانىڭ تۆزۈنلۈقى يەتمىش گەز ئىدى؛ بىنانىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز؛ ئۆنىڭ كەڭلىگى توقسان گەز ئىدى. 13 ھېلىقى كىشى مۇقەددەسخانىنىڭ تۆرىنى تولچىدى؛ ئۇنىڭ تۆزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. بوش يەرنىڭ كەڭلىگى [يۈز گەز ئىدى]، بىنانىڭ تاملىرى قوشۇلۇپ جەمئىي كەڭلىگى يۈز گەز ئىدى. 14 مۇقەددەسخانىنىڭ ئالدى تەرپى ۋە شەرققە جايلاشقان ھويلىسىنىڭ كەڭلىگى يۈز گەز ئىدى. 15 ئۇ [مۇقەددەسخانىنىڭ] كەينىدىكى بوش يە رگە قارايدىغان بىنانىڭ كەڭلىكىنى، جۈملىدىن ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى كاربىدورنى تولچىدى، يۈز گەز چىقتى. مۇقەددەسخانىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى بىلەن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»ى ۋە سىرتقا قارايدىغان دالىنى بولسا، ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن؛ ئۆنىڭ بوسۇغىلىرى، ئېچىدىكى ئۆچ جاينىڭ ئەتراپىدىكى روجە كلىرى ھەم دەھلىزلىرى بولسا، بوسۇغىسىدىن تارتىپ ھەممە يەر، پولدىن دېرىزىلە رگىچە ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن (دېرىزىلەر تۆزى روجە كلىك ئىدى). 17 دالاندىن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»غىچە بولغان تورۇس، ئىچكى ۋە سىرتقى «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىنىڭ ھەممە يېرى كېرۇب ۋە پالما دەرەخلىرى بىلەن تۆلچەملىك نەقىشلەنگەندى. ھەر ئىككى كېرۇب تارىسدا بىر پالما دەرىخى نەقىشلەنگەندى؛ ھەربىر كېرۇبنىڭ ئىككى يۈزى بار ئىدى. 19 كېرۇبنىڭ ئىنسان يۈزى بۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشگە قارايتتى، شىر يۈزى ئۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشگە قارايتتى؛ پۈتكۈل مۇقەددەسخانىنىڭ [ئىچكى] ھەممە تەرىپى شۇنداق ئىدى؛ 20 دالاننىڭ پولدىن تارتىپ تورۇسغىچە، شۇنىڭدەك «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىغا كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىش قىلىنغان. 21 «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىك كېشە كلىرى بولسا، تۆت چاسىلىق ئىدى، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئالدىدىكى ئىشىك كېشە كلىرىمۇ ئوخشاش ئىدى. 22 «[مۇقەددەس جاي]»[نىڭ] ئېگىزلىكى ئۈچ گەز، تۆزۈنلۈقى ئىككى گەز بولغان قۇربانگاھى ياغاچتىن ياسالغان؛ ئۆنىڭ بۇرجە كلىرى، يۈزى ۋە تاملىرىنىڭ ھەممىسى ياغاچتىن ياسالغان؛ ھېلىقى كىشى ماڭا: «بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان شىرەدۇر» ـ دېدى. 23 [مۇقەددەسخانىنىڭ] «مۇقەددەس جاي» ھەم «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەربىرىنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىگى بار ئىدى. 24 ھەربىر قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى، بۇ ئىككى قاتلام قاتلىناتتى، بۇ تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتىكىسىنىڭمۇ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى. 25 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىكلىرى ئۈستىگە، تاملارنىڭ ئۈستىنى نەقىشلىگەندەك، كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىشلەنگەندى، سىرتقى دالاننىڭ ئالدىدا ياغاچتىن ياسالغان بىر ئايۋان بار ئىدى. 26 دالاننىڭ ئۆ ۋە بۇ تەرىپىدە روجە كلەر ۋە پالما دەرەخ نەقىشلىرى بار ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار ۋە ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ شە كلىمۇ شۇنداق ئىدى.

42 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا، شىمال تەرىپىگە ئاپاردى، ئۇ مېنى يەنە «بوش يەر» گە ئۆتۈشقان، ئىبادەتخانىنىڭ شىمالى ئۆدۈلىغا جايلاشقان كىچىك خانىلارغا ئاپاردى. 2 خانىلارنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى، ئۇلارنىڭ كىرىش يولى شىمالغا قارايتتى؛ [خانىلارنىڭ] جەمئىي كەڭلىگى ئەللىك گەز ئىدى. 3 خانىلار ئىچكى ھويلىغا تەۋە يىگىرمە گەز كەڭلىكتىكى «بوش يەر» گە قارايتتى، شۇنداقلا سىرتقى ھويلىغا تەۋە «تاش تاختايلىق سۇپا»نىڭ ئۈدۈلىدا ئىدى. ئۈچ قەۋەتلىك خانىلارنىڭ كاربىدورىنىڭ بىر تەرىپىدىكى خانىلار يەنە بىر تەرىپىدىكى خانىلارنىڭ ئۆدۈلىدا ئىدى. 4 خانىلارنىڭ ئالدىدا ئون گەز كەڭلىكتە، يۈز گەز ئۇزۇنلۇقتا بىر كاربىدور بار ئىدى. خانىلارنىڭ ئىشىكلىرى شىمالغا قارايتتى؛ 5 يۇقىرىدىكى خانىلار تۆۋەندىكى ۋە ئوتتۇرىسىدىكى ۋېيلەردىن تار ئىدى؛ چۈنكى كاربىدورلار كۆپ ئورۇنئى ئېگىلۋالغاندى. 6 خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك ئىدى؛ بىراق ھويلىغا ئۆتۈش خانىلارنىڭكىدەك تۈزۈر ئۈكلىرى بولمىغاچقا، ئۈچىنچىسى قەۋەتتىكى خانىلار ئاستىنقى قەۋەتتىكى ۋە ئوتتۇرىدىكى خانىلاردىن تار ئىدى. 7 سىرتتىكى خانىلارنىڭ يېنىدىكى، يەنى ھويلىنى خانىلاردىن ئايرىپ تۇرىدىغان سىرتقى تامنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى. 8 سىرتقى ھويلىغا ئۆتۈشقان خانىلارنىڭ بولسا، جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى؛ مانا، مۇقەددەسخانىغا قارايدىغان تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. 9 بۇ خانىلار ئاستىدا، سىرتقى ھويلىدىن كىرىدىغان، شەرق تەرەپكە قارايدىغان بىر كىرىش يولى بار ئىدى. 10 ئىبادەتخانىنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە، شەرقىي تەرىپىگە قارايدىغان ئىچكى ھويلىدىكى تامنىڭ كەڭلىگى بىلەن تەڭ بولغان، «بوش يەر» گە ئۆتۈشقان، ئىبادەتخانىنىڭ ئۆزىگە قارايدىغان خانىلار بار ئىدى؛ 11 ئۇلارنىڭ ئالدىدىمۇ بىر كاربىدور بار ئىدى، ئۇلار شىمالغا قارايدىغان خانىلارغا ئوخشايتتى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىگى، بارلىق چىقىش يوللىرى، شە كلى ۋە ئىشىكلىرى ئوخشاش ئىدى. 12 جەنۇبقا قارايدىغان بىر يۈرۈش خانىلارنىڭ ئىشىگى ئالدىدىكى كاربىدورنىڭ بېشىدا بىر كىرىش يولى بار ئىدى، بۇ كىرىش يولىغۇ شەرققە قارايدىغان تامنىڭ يېنىدا ئىدى. 13 ۋە ئۇ ماڭا: «[ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىدىكى] «بوش يەر» گە ئۆتۈشلىق بۇ شىمالي ۋە جەنۇبي يۈرۈش خانىلار بولسا، مۇقەددەس خانىلاردۇر، پەرۋەردىگارغا يېقىنلىشالايدىغان كاھىنلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى يەيدۇ. ئۇلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى، يەنى ئاشلىق ھەدىيەلەرنى، گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى قويىدۇ؛ چۈنكى شۇ يەرلەر مۇقەددەستۇر. 14 كاھىنلار خۇدا ئالدىغا كىرگەندىن كېيىن، ئۇلار «مۇقەددەس جاي»دىن بۇ ئاستىسىغە سىرتقى ھويلىغا چىقمايدۇ، بەلكى شۇ يە رگە خىزمەت كىيىمىنى سېلىپ قويىدۇ، چۈنكى بۇ كىيىملەر مۇقەددەستۇر. ئۇلار پەقەت باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، ئاندىن جامائەت تۇرغان يە رگە چىقىدۇ ـ دېدى. 15 ئۇ شۇنداق قىلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى كۆلىمىنى ئۆلچىگەندىن كېيىن، ئۇ مېنى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىدىن چىقاردى ۋە ئەتراپىدىكى تامنى ئۆلچىدى. 16 ئۇ شەرقىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 17 ئۇ شىمالي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 18 ئۇ جەنۇبي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 19 ئۇ غەربي تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى، ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 20 ئۇ تۆت تەرىپىنى ئۆلچىدى؛ ئەتراپىدا ئاۋام بىلەن پاك-مۇقەددەس بولغان جايلارنى ئايرىپ تۇرىدىغان، ئۇزۇنلۇقى بەش يۈز [خادا]، كەڭلىگى بەش يۈز [خادا] تام بار ئىدى.

43 ئۇ مېنى دەرۋازىغا، يەنى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىغا ئاپاردى؛ 2 مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شەرق تەرەپتىن كەلدى، ئۇنىڭ ئاۋازى ئۇلۇغ سۈلانىڭ شارقىرىغان سادىسىدەك ئىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپى بىلەن يورۇتۇلدى. 3 مەن كۆرگەن بۇ ئالامەت كۆرۈنۈش بولسا، ئۇ شەھەرنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن قېتىمدا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى، ئالامەت كۆرۈنۈشلەر يەنە مەن كېۋار دەريىسى يېنىدا ئۇرۇپ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى، مەن دۇم يىقىلدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەرققە قارايدىغان دەرۋازا ئارقىلىق ئىبادەتخانىغا كىردى؛ 5 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، ئىچكى ھويلىغا ئاپاردى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئىبادەتخانىنى تولدۇردى. 6 ھېلىقى كىشى يېنىمدا تۇرغاندا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدىن بىرسىنىڭ سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم؛ 7 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ مېنىڭ تەختىم سېلىنغان جاي، مەن ئاياغ باسىدىغان، مەن ئىسرائىللار ئارىسىدا مەڭگۈ ئۆگۈ تۇرىدىغان جايدۇر؛ ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ـ ئۇلارنىڭ تۆزلىرى يا كى پادىشاھلىرى بۇزۇقلۇقى بىلەن يا كى «يۇقىرى جايلار»دا پادىشاھنىڭ جەسەتلىرى بىلەن مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يەنە ھېچ بۇلغىمايدۇ. 8 ئۇلار تۆز بوسۇغىسىنى مېنىڭ بوسۇغىمىنىڭ يېنىغا، ئىشىك كېشىكىنى مېنىڭ ئىشىك كېشىكىمنىڭ يېنىغا سالغان، ئۇلار بىلەن مېنى پەقەت بىر تاملا ئايرىپ تۇراتتى، ئۇلار مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يىرگىنچلىكلىرى بىلەن بۇلغىغان. شۇڭا مەن غەزىپىم بىلەن ئۇلارنى يوقىتىۋەتتىم. 9 ئەمدى ھازىر ئۇلار بۇزۇقلۇقىنى، پادىشاھلارنىڭ جەسەتلىرىنى مەندىن يىراق قىلسۇن؛ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈ ئۆگۈ تۇرىمەن. 10 ـ ئەمدى سەن،

ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تۆز قەبىلىلىرىدىن خىجالەت بولۇشى ئۈچۈن بۇ ۋېنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ بەرگىن؛ ئۇلار كالىلىسدا ئىبادەتخانىنى تۈزلىپ باقسۇن. **11** ئەگەردە ئۇلار تۆز قىلغانلىرىدىن خىجىل بولسا، ئەمدى سەن مۇشۇ ۋېنىڭ شەكلىنى، ئۇنىڭ سىلىنىشىنى، چىقىش يوللىرىنى، كىرىش يوللىرىنى ۋە بارلىق لايىھىسىنى ۋە بارلىق بەلگىلىمىلىرىنى ـ شۇنداق، بارلىق شەكلىنى ۋە بارلىق قانۇنلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگىن؛ ئۇلارنىڭ پۈتكۈل شەكلىنى ئېسىدە تۇتۇشنى ھەم ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشنى ئۈچۈن، ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىغا يازغىن. **12** ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنى شۇنداق بولىدۇ: ئۇ تۇزۇغان تاغنىڭ چوققىسىنىڭ بېكىتىلگەن پاسىلىغچە بولغان دائىرىسى «ئەڭ مۇقەددەس» بولىدۇ؛ مانا، بۇ ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنىدۇر. **13** قۇربانگاھنىڭ «[چوڭ] گەز»دە تۆۋەندىگەن تۆۋەنلەملىرى شۇنداق ئىدى: ـ بۇ گەز بولسا بىر گەز قوشۇلغان بىر ئالىقان بولىدۇ. قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىدىكى تۇلىنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا بىر ئالىقان ئىدى. مانا بۇ قۇربانگاھنىڭ تۇلى ئىدى. **14** ئۇنىڭ تۇلىدىن ئاستىنقى تەۋەككىچە ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى، بۇ «كىچىك تەۋەككىچە»دىن «چوڭ تەۋەككىچە» گىچە تۆت گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ **15** قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئېگىزلىكى تۆت گەز ئىدى؛ ئوت سۇپىسىدا تۆت مۇڭگۈز چوققىسىپ چىقىپ تۇراتتى. **16** قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ تۆزۈنلۈقى ئون ئىككى گەز، كەڭلىكى ئون ئىككى گەز بولۇپ، ئۇ تۆت چاسىلىق ئىدى. **17** يۇقىرى تەۋەككىچىمۇ تۆت چاسىلىق ئىدى، تۆزۈنلۈقى ئون تۆت گەز، كەڭلىكى ئون تۆت گەز؛ ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا يېرىم گەز ئىدى؛ ئاستىنڭ كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپىيى شەرقتە قارايتتى. **18** ئۇ ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: بۇ قۇربانگاھ ئۇستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۈنۈش ۋە ئۇستىگە قان سىپىش ئۈچۈن ئۇنى ياسىغان كۈنىدە، شۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىرى بولىدۇ: ـ **19** سەن لاۋىي قەبىلىسىدن بولغان، يەنى مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇش ئۈچۈن ماڭا يېقىنلاشىدىغان زادوك نەسلىدىكىلەردن بولغان كاھىنلارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ياش بىر تورپاقنى بېرىسەن؛ **20** سەن ئۇنىڭ قېنىدىن ئازراق ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە، چوڭ تەۋەككىنىڭ تۆت بۇرجىكىگە ھەم ئەتراپىدىكى گىرۋەكلىرى ئۈستىگە سۈرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى پاكىزلاپ ۋە ئۇنىڭغا كافارەت قىلىسەن. **21** سەن گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنى ئېلىپ ئۇنىڭ جەسىتىنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ سىرتىدا بولغان، ئىبادەتخانىدىكى ئالاھىدە بېكىتىلگەن جايدا كۆيدۈرسەن؛ **22** ئىككىنچى كۈنىدە سەن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بېچىرىم بىر تېكىنى سۈنسەن؛ ئۇلار قۇربانگاھنى تورپاق بىلەن پاكلاندۇرغانىدەك تېكە بىلەن ئۇنى پاكلايدۇ. **23** سەن ئۇنى پاكلىغاندىن كېيىن، سەن بېچىرىم ياش بىر تورپاق، قوي پادىسىدىن بېچىرىم بىر قوچقارنى سۈنسەن؛ **24** سەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۈنسەن؛ كاھىنلار ئۇلارنىڭ ئۇستىگە تۇز سېپىدۇ ۋە ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنىدۇ. **25** يەتتە كۈن سەن ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكىنى سۈنسەن؛ ئۇلار بېچىرىم ياش بىر تورپاقنى، قوي پادىسىدىن بېچىرىم بىر قوچقارنىمۇ سۈنىدۇ. **26** ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت قىلىپ ئۇنى پاكلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى پاك-مۇقەددەدەس دەپ ئېلىرىدۇ. **27** بۇ كۈنلەر تۈگىگەندە، سەككىزىنچى كۈنى ۋە شۇ كۈندىن كېيىن، كاھىنلار سىلەرنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۈنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

44

ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانىنىڭ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى؛ ئۇ ئېتىكلىك ئىدى. **2** پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ دەرۋازا ئېتىكلىك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئېچىلمايدۇ، ھېچكىم ئۇنىڭدىن كىرمەيدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇنىڭدىن كىرگەن؛ شۇڭا ئۇ ئېتىكلىك قالىدۇ. **3** پەقەت شاھزادە، شاھزادىلىك سۈپىتى بىلەن شۇ دەرۋازىنىڭ [كاربىدوربىدا] ئولتۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا نان يېيىشكە بولىدۇ؛ ئۇ [دەرۋازىنىڭ] دالىلىدىن كىرىدۇ ۋە شۇ يولدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. **4** ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىرىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ مەن كۆردۈم، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنى تولدۇردى؛ مەن دۇم يېقىلدىم. **5** پەرۋەردىگار ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ۋېنىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى ھەم قانۇنلىرى توغرۇلۇق ئېيتىدىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى كۆزۈڭ قويۇپ كۆزۈڭ بىلەن كۆر، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلا، ئىبادەتخانىنىڭ كىرىش يولى ۋە مۇقەددەس جاينىڭ چىقىش يوللىرىنى كۆزۈڭ قويۇپ ئېسىڭدە تۇت. **6** ئاندىن ئاسىيلارغا، يەنى ئىسرائىل جەمەتىگە شۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يەرگىنچىلىك قىلمىشلىرىڭلارغا بولدى بەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى! **7** سىلەر بارلىق يەرگىنچىلىك قىلمىشلىرىڭلاردىن سىرت، ماڭا نان، قۇربانلىق مېيى ۋە قېنىنى سۇنغىنىڭلاردا، سىلەر يات ئادەملەرنى، قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغانلارنى مېنىڭ مۇقەددەدەس جايىمدا، يەنى مېنىڭ ۋېۋىمدە تورۇپ ئۇنى بۇلغاشقا كىرگۈزدۈڭلار؛ ئۇلار ئەھدەمنى بۇزدى. **8** سىلەر مېنىڭ پاك-مۇقەددەدەس نەرسىلىرىمگە مەسئۇلىيەت بىلەن سادىق بولماي، بەلكى مۇقەددەدەس جايىمدا تۆز ۋەكىلىرىڭ تورنىغا مەسئۇل بولۇشقا [يات ئادەملەرنى] ئىشقا قويدۇڭلار». **9** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرغان يات ئادەملەردىن، يەنى قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغان ھەرقانداق يات ئادەمنىڭ مېنىڭ مۇقەددەدەس جايىمغا كىرىشىگە بولمايدۇ **10** لېكىن ئىسرائىلنىڭ مەندىن ئېزىپ كېتىشى بىلەن، مەندىن يىراقلىشىپ ئازغان، مەبۇدلىرىغا ئىنتىلگەن لاۋىي جەمەتىدىكىلەر تۆز قەبىلىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ **11** ھالبۇكى، ئۇلار يەنىلا مۇقەددەدەس ئورنۇمدا، ئۆي دەرۋازىلىرىدا نازارەچىلىك قىلىدىغان ۋە ئۆي خىزمىتىدە بولىدىغان خىزمەتكارلار بولىدۇ؛ ئۇلار خەلق ئۈچۈن كويدۈرمە ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدۇ؛ ئۇلار خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ. **12** ئەمما خەلق مەبۇدلىرىغا چوقۇنغاندا، ئۇلار خەلقنىڭ شۇ ئىشلىرىدا، ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولغانلىقى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتىنى قەبىلىككە ئېلىپ بارىدىغان پۈتلىكاشاڭ بولغانلىقى تۆپەيلىدىن، شۇڭا مەن ئۇلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم ئىچىگەنىكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار قەبىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. **13** شۇڭا ئۇلار مەن ئۈچۈن كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشكە مېنىڭ ئېنىمغا يېقىن كەلمەيدۇ، ياكى مېنىڭ مۇقەددەدەس نەرسىلىرىمگە، «ئەڭ مۇقەددەدەس» نەرسىلىرىمگە يېقىن كەلمەيدۇ؛ ئۇلار بەلكى تۆز خىجالىتىنى ۋە يەرگىنچىلىك قىلمىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىشى كېرەك. **14** براق مەن ئۇلارنى ۋېنىنىڭ ئۆزىنىڭ مۇلازىمىتىگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمىتىگە ۋە ئۇنىڭدا قىلىنىدىغان بارلىق ئىشلارغا مەسئۇل قىلىمەن. **15** براق ئىسرائىل مەندىن ئېزىپ كەتكەندە، تۆز مۇقەددەدەس جايىمغا قاراشقا سادىق كاھىنلار، يەنى لاۋىيلار بولغان زاد وكنىڭ ئەۋلادلىرى ـ ئۇلار خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ ئۇلار قۇربانلىقلارنىڭ مېيىنى ۋە قېنىنى سۈنۈشقا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** ئۇلار مۇقەددەدەس جايىمغا كىرىدۇ، مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا داستىخىنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ تاپشۇرۇقۇمغا مەسئۇل بولىدۇ. **17** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدىن كىرگەندە، كاتاپ كىيىمى كىيىشى كېرەك؛ ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدا ياكى مۇقەددەدەسخانا ئالدىدا خىزمەتتە بولغانلار، ئۇلاردا ھەرقانداق يۇڭدىن بولغان نەرسە بولمايدۇ؛ **18** بېشىغا كاتاپتىن تىكىلگەن سەللە، بېلىنىڭ تۇۋىنىگە كاتاپتىن تامبال كىيىدۇ؛ ئۇلار ئادەمنى تەرلىتىدىغان ھېچقانداق نەرسىنى كىيمەسلىكى كېرەك. **19** ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىغا سىرتقى ھويلىغا چىققاندا، ئۇلار خىزمەت كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۇلارنى مۇقەددەدەس «كىچىك خانىلار»غا قويۇپ قويىدۇ؛ ئۇلار خەلقنىڭ بۇ كىيىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەدەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن باشقا كىيىملەرنى كىيىشى كېرەك. **20** ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتمەسلىكى، ياكى چاچلىرىنى تۆزۈن قويۇۋەتمەسلىكى لازىم؛ ئۇلار پەقەت قىسقا چاچ قويۇشى كېرەك. **21** ئىچكى ھويلىغا كىرگەندە ھېچقايسى كاھىن شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك. **22** ئۇلار تۇل ياكى ئاجراشقان ئايالنى تۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ ئۇلار ئىسرائىل نەسلىدىن بولغان پاك قىزنى، ياكى كاھىندىن تۇل قالغان ئايالنى ئېلىشقا بولىدۇ. **23** ئۇلار خەلقىمگە پاك-مۇقەددەدەس بىلەن ئادەتىنىڭ پەرقىنى ئۆگىتىدۇ؛ ئۇلارغا ھالال بىلەن ھارامنى قانداق پەرق ئېتىشنى كۆرسىتىدۇ. **24** ئەرز-دەۋالاردا ئۇلار ھۆكۈم چىقىرىش ئورندا بولىدۇ؛ ئۇلار بۇلارنىڭ ئۇستىگە تۆز ھۆكۈملىرىم ۋېيچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ مەن بېكىتكەن بارلىق ھېيت-بايراملىرىم توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۇتىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ «شابات كۈنى»لىرىمنى پاك-مۇقەددەدەس دەپ تەتۈرلىشى كېرەك. **25** ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئۆزۈڭكىنىڭ ينىغا ھېچ بارماسلىقى كېرەك؛ ھالبۇكى، ئۇلىگەن ئاتىسى، ئانىسى، ئوغلى، قىزى، ئاكا-ئۇكىسى ياكى ئېرى يوق ئاچا-سىڭلىسى ئۈچۈن ئۇلار ئۆزىنى ناپاك قىلىشقا بولىدۇ.

26 تۆزنى پاكلاندۇرغاندن كېيىن، ئۇنىڭغا يەنە يەتتە كۈن سانىلىشى كېرەك؛ 27 ئۇ مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، يەنى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇشقا ئېچىكى ھويلىغا كىرگەن شۇ كىشىدە، ئۇ تۆزنى ئۆچۈن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇشى كېرەك؛ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 28 بۇ ئۆلۈلارغا مىراس بولىدۇ: ـ مەن تۆزۈم ئۆلۈلارغا مىراس بولىمەن، سىلەر ئۆلۈلارغا ئىسرائىل زېمىنىدىن ھېچقانداق ئىگىلىكنى تەقسىم قىلمايسىلەر، مەن ئۆلۈلارنىڭ ئىگىلىكى بولىمەن. 29 ئۆلۈلار ئاشلىق ھەدىيەلەر، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن يەيدۇ؛ ئىسرائىلدا مەخسۇس خۇداغا ئاتالغان ھەرقانداق نەرسە ئۆلۈرنىڭكى بولىدۇ. 30 تۇنجى چىققان ھەرقانداق مەھسۇلاتلارنىڭ ئېسىلى، بارلىق ۋە ھەرقانداق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەر كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. سىلەر [ئاۋۋال-يۇغدىيىگىلارنىڭ] ھوسۇلىنىڭ تۇنجى خېمىرىنى كاھىنغا تەقدىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بەخت-بەركەت ۋۇجۇدۇڭلا رگە ئاتا قىلىنىدۇ. 31 كاھىنلار تۆزۈلۈگىدىن تۇلۇگمەن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھېچقانداق ھايۋان يا كى ئۆچار-قاناتلاردىن يېيىشكە بولمايدۇ.

45

سىلەر زېمىننى مىراس قىلىپ بۆلۈش ئۈچۈن چەك تاشلاپ تەقسىم قىلغىنىڭلاردا، سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە زېمىندىكى مۇقەددەس بىر ئۈلۈشنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىسىلەر. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە مىڭ [خادا] بولىدۇ. بۇ پارچە يەر ھەر تەرەپتىكى چىگرىسىغچە مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. 2 ئۇيەردىن بەش مىڭ [خادا] ئۇزۇنلۇقتىكى، بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى تۆت چاسىلق يەر مۇقەددەس جايغا ئايرىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدا بوش يەر بولۇش ئۈچۈن ئەللىك گەزلىك كەڭلىكتىكى يەر بۇلۇنىدۇ. 3 بۇ ئۆلۈشتىن سەن ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولغان يەرنى ئۆلچەپ بۆلىسەن، بۇنىڭ ئىچى مۇقەددەس جاي، ئەڭ مۇقەددەس جاي بولىدۇ. 4 بۇ يەر زېمىننىڭ مۇقەددەس ئۈلۈشى بولىدۇ، ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ خىزمىتىدە بولغان، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىغا يېقىن كېلىدىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۇ ئۆلارنىڭ ۋەيلىرى ئۈچۈن، شۇنداقلا مۇقەددەس جاينىڭ ئورۇنلىشىشى ئۈچۈن مۇقەددەس ئورۇن بولىدۇ. 5 ئۇنىڭدىن سىرت يەنە ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ گەز، كەڭلىكى ئون مىڭ گەز بولغان يەر، ۋەينىڭ خىزمىتىدە بولىدىغان لاۋىيلارنىڭ ئىگىلىكى، يەنى ئۆزلىرى تۇرىدىغان شەھەرلىرى ئۈچۈن بولىدۇ. 6 سىلەر بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان مۇقەددەس ئۈلۈشنىڭ يېنىدىن شەھەر ئۈچۈن كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] يەرنى بۆلۈپ بېكىتىسىلەر. بۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بولىدۇ. 7 شاھزادىنىڭ ئۈلۈشى بولسا، بۇ مۇقەددەس ئۈلۈشنىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، شۇنداقلا شەھەر رگە تەۋە جاينىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، يەنى غەربىي تەرىپى غەربكە قارايدىغان، شەرق تەرىپى شەرققە قارايدىغان ئىككى پارچە يەر بولىدۇ؛ بۇ پارچە يەرلەرنىڭ چەمىيى ئۇزۇنلۇقى قەبىلىلەرنىڭ ئۈلۈشىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىلەن پاراللېل بولىدۇ. 8 بۇ يەر شاھزادىنىڭ ئىسرائىل زېمىنىدىكى ئىگىلىكى بولىدۇ؛ ۋە مېنىڭ شاھزادىلىرىم خەلقىمنى يەنە ھېچ ئەزمەيدۇ؛ زېمىن ئىسرائىل جەمەتىگە، قەبىلىلىرى بويىچە بۆلۈپ تەقسىم قىلىنىدۇ. 9 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بولدى بەس، ئى ئىسرائىل شاھزادىلىرى! جەبىر-زۇلۇم ۋە بۇلاڭ-تالاڭنى تۆزۈگىلاردىن نېرى قىلىپ، توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزۈگىلار، مېنىڭ خەلقىمنى قايتا يېرىدىن ھەيدىۋەتكۈچى بولماڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 سىلەردە توغرا مىزان، توغرا ئەفاھ، توغرا «بات» بولسۇن. 11 «ئەفاھ» ۋە «بات» بولسا بىر تۈچەمگە بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بات خومىرىنىڭ ئوندىن بىرىگە، ئەفاھ خومىرىنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر بولسۇن؛ خومىر بولسا ئۆلار ئىككىسى ئۈچۈن تۈچەمگە بولسۇن. 12 بىر شە كەل بولسا يىگىرمە «گەراھ» بولسۇن. يىگىرمە شە كەل، يىگىرمە بەش شە كەل، ئون بەش شە كەل قوشۇلۇپ سىلە رگە «مىنا» بولىدۇ. 13 بۇ سىلەرنىڭ [شاھزادە ئۈچۈن] «كۆتۈرمە ھەدىيە» گلار بولىدۇ؛ بىر «خومىر» بۇغدايدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ بۇغداي، بىر «خومىر» ئارپىدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ئارپا سۇنىسىلەر؛ 14 زەيتۇن مېيى بولسا، «بات» بىلەن ئۆلچىنىدۇ، ھەربىر «كور»دىن ئوندىن بىر بات سۇنىسىلەر (بىر «كور» ئون «بات» يا كى بىر «خومىر» بولىدۇ، چۈنكى ئون بات بىر خومىر بولىدۇ). 15 ئىسرائىلنىڭ سۈيى مول يايلاقلىرىدىن، ھەر ئىككى يۈز ۋياق پادىغا بىردىن پاخلان سۇنىسىلەر ـ بۇلار بولسا، «ئاشلىق ھەدىيە»، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئىناقلىق قۇربانلىق»لار بولۇپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت قىلىش ئۈچۈن بولىدۇ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ شاھزادىسىگە سۇنغان بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە تۇھمىسى بولىدۇ. 17 شاھزادىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا، ھېيتلا رگە، «يېڭى ئاي»لارغا، «شابات كۈن»لە رگە، جۈملىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى تەمىنلەشتىن ئىبارەت؛ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كافارەت ئېلىپ كېلىدىغان گۇناھ قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى تەمىنلىگۈچى دەل شۇ بولىدۇ. 18 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە سەن بېچىرىم ياش بىر تورپاقنى ئالىسەن، ئۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس جاينى پاكلايسەن. 19 كاھىن بۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشىك كېشىگە كلىرىگە، قۇربانگاھنىڭ ۋۇقىرى تەڭچىسىدىكى تۆت بۇرچەك كىگە ۋە ئېچىكى ھويلىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ كېشىگە كلىرىگە سۈرىدۇ؛ 20 شۇنىڭدەك يولدىن ئازغانلار يا كى نادانلار ئۈچۈن سەن شۇ ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە ئوخشاش ئىش قىلىشىڭ كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىبادەتخانا ئۈچۈن كافارەت قىلىسەن.

21 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى، يەتتە كۈنلۈك بىر ھېيتنى ئوتكۈزىسىلەر؛ پېتىر نانى يېيىش كېرەك. 22 شۇ كۈنى شاھزادە ئۆزىنى ۋە زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۇنىدۇ. 23 ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە ئۇ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى، يەنى يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە يەتتە تورپاق ۋە يەتتە قوچقارنى، ھەممىسىنى بېچىرىم ھالدا سۇنىدۇ؛ ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى سۇنىدۇ. 24 ئۇ ھەربىر تورپاققا بىر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەنى، ھەربىر قوچقارغا بىر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەنى قوشۇپ سۇنىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. 25 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە باشلانغان ھېيتتا، ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە ئۇ مۇشۇنداق گۇناھ قۇربانلىقلىرى، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەرنى ۋە زەيتۇن مېيى قاتارلىقلارنى ئوخشاش سۇنۇشى كېرەك.

46

رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئېچىكى ھويلىنىڭ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسى ئالتە «ئىش كۈنى»دە ئېتىكلىك بولىدۇ؛ بىراق شابات كۈنىدە ئۇ ئېچىلىدۇ؛ ۋە «يېڭى ئاي» بولغان كۈنلىردە ئۇ ئېچىلىدۇ. 2 شاھزادە سىرتتىن شۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ يولى بىلەن كىرىدۇ؛ ئۇ كىرىش ئېغىزنىڭ كېشىگە تېگى تۇۋىدە تۇرىدۇ؛ كاھىنلار بولسا ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنىدۇ؛ ئۇ دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا سەجدە قىلىدۇ ئاندىن چىقىدۇ؛ بىراق دەرۋازا كەچكىچە ئېتىلمەيدۇ. 3 زېمىندىكى خەلقمۇ شابات كۈنلىردە ۋە «يېڭى ئاي»لاردا شۇ دەرۋازىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تۇۋىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ. 4 شابات كۈنىدە شاھزادە پەرۋەردىگارغا سۇنغان قۇربانلىق بولسا ئالتە بېچىرىم پاخلان، بىر بېچىرىم قوچقار بولىدۇ. 5 بۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلەر قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. 6 «يېڭى ئاي»نىڭ كۈنىدە ئۇ سۇنغان قۇربانلىق ياش بىر بېچىرىم تورپاق، ئالتە پاخلان، بىر قوچقار بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بېچىرىم بولىدۇ. 7 بۇلارغا ئاشلىق ھەدىيەلەرنى قوشۇپ سۇنىدۇ؛ تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. 8 شاھزادە كىرگەندە، دەرۋازىنىڭ دالىنى بىلەن كىرىدۇ، ۋە شۇ يول بىلەن چىقىدۇ. 9 زېمىندىكى خەلق ھېيت كۈنلىردە يېكىتلىگەن «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا پەرۋەردىگار ئالدىغا كىرگەندە، سەجدە قىلىشقا شىمالىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى جەنۇبىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ جەنۇبىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ ئۇ كىرگەن دەرۋازىدىن چىقمايدۇ، بەلكى ئۇدۇلىغا مېڭىپ چىقىدۇ. 10 خەلق كىرگەندە شاھزادە ئۆلار بىلەن بىللە كىرىدۇ؛ ئۇلار چىققاندا، بىللە چىقىدۇ. 11 ھېيت-بايرامىلاردا ۋە «ئىبادەت سورۇن»لىردا بولسا، ئۇ قوشۇچە سۇنغان ئاشلىق ھەدىيەلەر تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇنىدۇ. 12 شاھزادە پەرۋەردىگارغا خالىس كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى يا كى خالىس ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنماقچى بولسا، ئەمدى شەرققە قارايدىغان دەرۋازا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئېچىلىدۇ؛ شابات كۈنىدە قىلغانىدەك، ئۇ ئۆز كۆيدۈرمە

قۇربانلىقىنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈندۈ؛ ئۇ قايتىپ چىقىدۇ، چىققاندىن كېيىن دەرۋازا ئېتىلىدۇ. 13 ھەر كۈندە سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر ياشلىق چېچىم پاخالىنى سۈنسەن؛ سەن ھەر ئەتىگىنى ئەيىارلاپ بېرىسەن. 14 ھەر ئەتىگەندە سەن ئۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە، يەنى ئۇنىدىن ئالتىدىن بىر ئىفاھ ۋە ئۇنىنى مايلاشقا زەيتۇن مېيىدىن ئۈچتىن بىر ھىن تەيىارلايسەن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئەبەدىي بەلگىلىمە بىلەن بېكىتىلگەن ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. 15 ئۇلار ھەر ئەتىگەندە پاخالىنى، ئۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىنى زەيتۇن مېيى بىلەن ئەبەدىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈندىلار. 16 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ شاھزادە ئۆز مىراسىدىن ئوغۇللىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا قىلغان بولسا، ئەمدى ئۇ يەنە ئاشۇ ئوغلىنىڭ ئۆز ئوغۇل-ئەجدادلىرى ئۈچۈن بولىدۇ، مىراس يولى بويىچە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىگىلىگى بولىدۇ. 17 بىراق ئۇ ئۆز مىراسىدىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا بە رگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭكى «خالاس قىلىش يىلى»غىچە بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ شاھزادىگە قايتۇرۇلىدۇ؛ [شاھزادىنىڭ مىراسى] ئەسلى ئۆز ئوغۇللىرىغىلا مەنسۇپ بولىدۇ. 18 ۋە شاھزادە خەلققە جەبىر-زۇلۇم سېلىپ، ئۇلارنى مىراسىدىن ھەيدىۋەتمەيدۇ؛ ئۇ ئوغۇللىرىغا ئۆز ئىگىلىكىدىن مىراس تەقسىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ئۆز ئىگىلىكىدىن تارقىتىلمايدۇ. 19 ئاندىن [ھېلىقى كىشى] مېنى شىمالغا قارايدىغان، كاھىنلار ئۈچۈن بولغان مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى كىرىش يولى بىلەن ئاپاردى؛ مانا، ئۇنىڭ غەرب تەرىپىدە مەخسۇس بىر جاي بار ئىدى؛ 20 ئۇ ماڭا: «بۇ كاھىنلار ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى ۋە گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدىغان ھەم ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پىشۇرىدىغان جايدۇر؛ بۇ جاينى بېكىتىشتىكى مەقسىەت، خەلقنىڭ بۇ ئاشلارنىڭ پاك-مۇقەددەسلىگىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلار بۇ [ئاشلارنى] سىرتقى ھويلىغا ئېلىپ چىقمايدۇ. 21 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپىرىپ، مېنى ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن ئۆتكۈزدى؛ مانا، ھويلىنىڭ ھەربىر بۇلۇڭىدا [كىچىك] ھويلا بار ئىدى. 22 ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا، ئۇزۇنلۇق قىرىق گەز، كەڭلىگى ئوتتۇز گەز بولغان توسما تاملىق ھويلىلار بار ئىدى؛ بۇ تۆت ھويلىنىڭ ئۆلچەملىرى ئوخشاش ئىدى. 23 بۇ تۆت ھويلا ئېچىدە ئەتراپىدا تاش تاختايلىق تەكچە بار ئىدى، تەكچە ئاستىدا ھەممە ئەتراپىدا قازان قاينىتىدىغان [ئوت قالايدىغان] جايلىرى بار ئىدى. 24 ئۇ ماڭا: «بۇلار «گۈش قاينىتىش ۋىلىرى»، مۇشۇ يەرلەردە ۋېرىنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار خەلقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدۇ» ـ دېدى.

47 [ھېلىقى كىشى] مېنى ۋېرىنىڭ دەرۋازىسىغا قايتا ئاپاردى. مانا، ئىبادەتخانىنىڭ بوسۇغىسىدىن سۈلار شەرقتە قاراپ ئېقىپ چىقىۋاتاتتى؛ چۈنكى ۋېرىنىڭ ئالدى شەرقتە قارايتتى. سۈلار ۋېرىنىڭ ئاستىدىن، ئوڭ تەرىپىدىن، قۇربانگاھنىڭ جەۋبىي تەرىپىدىن ئېقىپ چۈشەتتى. 2 ئۇ مېنى شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىسىدىن چىقاردى؛ ئۇ مېنى ئايلاندۇرۇپ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىنىڭ سىرتىغا ئاپاردى؛ مانا، سۈلار ئوڭ تەرىپىدىن ئېقىپ ئۇراتتى. 3 ھېلىقى كىشى قولىدا ئۆلچىگۈچ تانىنى ئۆتۈپ، شەرقتە قاراپ ماڭدى؛ ئۇ مىڭ گەز ئۆلچىدى، ئاندىن مېنى سۈلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۈلار ئادەمنىڭ ئوشۇقىغا چىقاتتى. 4 ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى؛ ئاندىن مېنى سۈلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۈلار ئادەمنىڭ تىزلىرىغا يەتتى. ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى؛ ئاندىن مېنى سۈلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۈلار ئادەمنىڭ بېلىگە چىقاتتى. 5 ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى؛ ئۇ مەن ئۆتەلەيدىغان دەريا بولۇپ چىقتى؛ چۈنكى سۈلار ئۆرلەپ كەتتى، ئۇنىڭدا سۈ ئۆزگلى بولاتتى، ئۇ ئۆتكىلى بولمايدىغان دەريا بولۇپ چىقتى. 6 ئۇ مەندىن: «ئىنسان ئوغلى، بۇنى كۆرۈڭمۇ؟» دەپ سوردى؛ ئاندىن مېنى دەريانىڭ قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 7 قىرغاققا قايتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، ئۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. 8 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۈلار يۇرتىنىڭ شەرقىگە چىقىدۇ، شۇ يەردىن ئۆلار ئاراباھ تۈزلىگىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. ئۇلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۈلىرى ساقايتىلىدۇ. 9 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۈپ دەريا» قايسى يە رگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۈ ئۆزىدىغان جانىۋارلار ياشايدۇ؛ دېڭىزدا ئۈرغۈن بېلىقلار بولىدۇ؛ چۈنكى سۈلار شۇ يە رگە ئېقىپ كېلىدۇ، ۋە دېڭىز سۈلىرى ساقايتىلىدۇ؛ دەريا نە گە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 10 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ؛ ئەن-گەدىدىن ئەن-ئە گلائىمگىچە ئۇلارنىڭ تورلىرى يېيىلىدىغان جايلىرى بولىدۇ؛ دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتتۇرا دېڭىز»دىكىدەك بەك كۆپ سورتلىرى بولىدۇ؛ 11 بىراق ئۇنىڭ زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ؛ ئۇلار شورلۇق بولۇشقا تاپشۇرۇلىدۇ. 12 دەريا بويىدا، ئۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئوزۇق بولىدىغان ھەرخىل دەرەخلەر تۇسىدۇ. ئۇلارنىڭ يېۋىرماقلىرى سولاشمايدۇ، ئۇلار مېۋىسز قالمايدۇ؛ ئۇلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سۇغىرىدىغان سۈلار مۇقەددەدەس جايدىن چىقىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېۋىسى ئوزۇق، ئۇلارنىڭ يېۋىرماقلىرى دورا-دەرمانلار بولىدۇ. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە زېمىن مىراس سۈپىتىدە بۆلۈنۈپ تەقسىم قىلىنىپ چېگرالار ئايرىلىدۇ؛ يۈسۈپنىڭ قەبىلىسىگە ئىككى ئۈلۈش بۆلۈنىدۇ. 14 مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىڭلارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىننى مىراس بولۇشقا بۆلىسىلەر؛ ئۇ سىلە رگە مىراس بولىدۇ. 15 زېمىننىڭ [ئوت] تەرىپىنىڭ چېگراسى مۇنداق: شىمالي تەرىپى، «ئوتتۇرا دېڭىز»دىن باشلىنىپ خەتلوننىڭ يولىنى ۋىلاپ، زەداد شەھرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ 16 ئۇ خامات، بېروتاھ، سىبرائىم (دەمەشق بىلەن خاماتنىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا)، ھاۋۇرانىنىڭ چېگرىسىدا بولغان خازار-ھاتتىكون شەھەرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؛ 17 شۇنىڭدەك «ئوتتۇرا دېڭىز»دىن باشلانغان چېگرا ھازار-ئىنانغىچە سوزۇلىدۇ؛ ئۇ دەمەشقنىڭ چېگرىسىنى ۋىلاپ، خاماتنىڭ شىمالي رايونىنىڭ چېگراسىغا ئۇتىشىدۇ؛ بۇ بولسا شىمالي تەرىپى بولىدۇ. 18 شەرق تەرىپىنىڭ چېگرىسى، ھاۋۇران بىلەن دەمەشقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلىنىپ، گىلېئاد ۋە ئىسرائىل زېمىننى بۆلۈپ ئۇردىدىغان ئىئوردان دەرياسى بولىدۇ. سىلەر بۇنىڭدىن «ئۇلۇك دېڭىز»غىچە مىراسلارنى بۆلۈپ ئۆلچەيسىلەر. بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولىدۇ. 19 جەنۇبى تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مىرىباھ-قادەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن مىسىر ۋادىسىدىن «ئوتتۇرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. بۇ جەنۇبي چېگرا بولىدۇ. 20 غەربي تەرىپى بولسا «ئوتتۇرا دېڭىز»نىڭ ئۆزى، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ بۇ غەربي چېگرىسى بولىدۇ. 21 سىلەر بۇ زېمىننى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىسى بويىچە ئۆز-ئارا گالىردا ئۇلۇشۇشۇڭلار كېرەك. 22 شۇنداق بولۇش كېرەككى، سىلەر ئۆز-ئارا گالىر ۋە ئارا گالىردا ئولتۇراقلاشقان، ئارا گالىردا بالىلىق بولغان مۇساپىرلارغا ئۆزى مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۆلىسىلەر؛ ئۇلار سىلە رگە نىسبەتەن ۋەتەننىدە تۇغۇلغان ئىسرائىللارغا ئوخشاش بولۇشى كېرەك. ئۇلار سىلەر بىلەن تەڭ چەك تاشلاپ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدىن مىراس ئالسۇن. 23 مۇساپىر قايسى قەبىلە ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بولسا، سىلەر شۇ يەردىن ئۇنىڭغا مىراس تەقسىم قىلىسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

48 تۆۋەندە قەبىلىلەر نامى بويىچە تىزىلىندۇ؛ شىمال تەرىپىدە دان قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشى بار. ئۇنىڭ چېگرىسى ئىسرائىل زېمىننىڭ شىمالي چېگرىسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ خەتلوننىڭ يولىنى ۋىلاپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە ۋە ھازار-ئىنان شەھىرىگىچە سوزۇلغان (ھازار-ئىنان دەمەشق چېگرىسىغا يانداش بولۇپ، دەمەشقنىڭ شىمالي تەرىپىدىكى خامات شەھىرىنىڭ يېنىدا). ئۇنىڭ ئۇلۇشى شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغاندۇر. 2 دانىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئاشىر قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. 3 ئاشىرنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن نافتالى قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. 4 نافتالىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. 5 ماناسسەھنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. 6 ئەفرائىمنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن رۇبەن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. 7 رۇبەننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. 8 يەھۇدانىڭ چېگرىسىغا ئۇتاشقان، شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغان زېمىن، سىلەرنىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گالىر بولىدۇ؛ ئۇنىڭ كەڭلىگى يىگرمە بەش مىڭ [خادا]، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى قەبىلە رگە تەقسىم قىلىنغان ئۇلۇشتىكىدەك بولىدۇ؛ مۇقەددەدەس جاي ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 9 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا، ئۇزۇنلۇقى يىگرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىگى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. 10 بۇ مۇقەددەدەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. شىمالي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگرمە بەش مىڭ [خادا]، غەربي تەرىپىنىڭ كەڭلىگى ئون مىڭ [خادا]، شەرقي تەرىپىنىڭ كەڭلىگى ئون مىڭ [خادا]، جەنۇبي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگرمە بەش مىڭ [خادا]

بولدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولدۇ. **11** بۇ يەر زادوك ئەۋلادلىرىدىن بولغان، پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىغان كاھىنلار ئوچۇن بولدۇ. ئىسرائىل ئېتىپ كەتكەندە، ئۇلار لاۋىيلار ئېتىپ كەتكەندەك ئېتىپ كەتمىگەن، بەلكى مەن تاپشۇرغان مەسئۇلىيەتكە سادىق بولغاندى. **12** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئالاھىدە «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەر بولسا پۈتۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان زېمىننىڭ ئىچىدىن بولۇپ، ئۇلارغا نىسبەتەن «ئەڭ مۇقەددەس بىر نەرسە» دەپ بىلىنىۋېتىدۇ. ئۇ لاۋىيلارنىڭ ئۆلۈشىگە ئۇتاشقان بولدۇ. **13** كاھىنلارنىڭ ئۆلۈشىنىڭ چېگرىسىغا ئۇتاش بولغان يەر لاۋىيلارنىڭ ئۆلۈشى بولدۇ. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]. پۈتكۈل ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولدۇ. **14** ئۇلار ئۇنىڭدىن يەرنى ھېچ ساتمايدۇ ياكى ئالماشتۇرمايدۇ. ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ئېسىلىنى باشقىلارغا ھېچ ئوتكۈزمەيدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس دەپ ئاتالغان. **15** قالغان يەر، كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئادەتتىكى يەر بولۇپ، شەھەر ئۈچۈن، يەنى ۋېلەر ۋە ئورتاق بوش يەر ئۈچۈن بولدۇ. شەھەر ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولدۇ. **16** شەھەرنىڭ ئۆلچەملىرى مۇنداق بولدۇ، شىمالي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، جەنۇبي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، شەرقي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، ۋە غەربي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا] بولدۇ. **17** شەھەرنىڭ بوش يەرلىرى بولسا، شىمالغا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، جەنۇبقا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، شەرققە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكدە، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە بولدۇ. **18** قالغان ئىككى پارچە يەر مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يە رگە ئوتتىشىپ ئۇنىڭغا پاراللېل بولدۇ. ئۇلارنىڭ ئۆزۈنلۇقى شەرقتە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]؛ بۇلار مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يە رگە ئوتىشىدۇ؛ بۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلارنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ. **19** ئۇنى تېرىيدىغانلار، يەنى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ئىچىدىن بولدۇ. **20** پۈتكۈل «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا ئۆزۈنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولدۇ؛ سىلەر بۇ تۆت چاسىلق مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە شەھە رگە تەۋە جايلارنىمۇ قوشۇپ سۈنىسىلەر. **21** مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بىلەن شەھەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىدىكى يەرنىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى قالغان زېمىنلەر شاھزادە ئۈچۈن بولدۇ. «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە يانداش شەرقتىن شەرقتە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر ۋە غەربتىن غەربكە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر [قەبىلىلەرنىڭ] ئۆلۈشلىرىگە پاراللېل بولۇپ، بۇلار شاھزادە ئۈچۈندۇر؛ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە»، جۈملىدىن ئىبادەتخانىنىڭ مۇقەددەس جايى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، **22** شۇنىڭدەك لاۋىيلارنىڭ ئۆلۈشى ۋە شەھەرنىڭ ئىگىلىكىمۇ شاھزادىنىڭ تەۋەلىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولدۇ. يەھۇدانىڭ چېگرىسى ۋە بنيامىننىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان بۇ زېمىنلار شاھزادە ئۈچۈن بولدۇ. **23** قالغان قەبىلىلەرنىڭ ئۆلۈشلىرى بولسا: ـ بنيامىن قەبىلىسى ئۈچۈن شەرقتىن غەرب تەرەپكە سوزۇلغان بىر ئۆلۈشى بولدۇ. **24** بنيامىننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن شىمېئون قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. **25** شىمېئوننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. **26** ئىسساكارنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. **27** زەبۇلۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن گاد قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. **28** گادنىڭ يان تەرىپى، يەنى جەنۇبي تەرىپى، پۈتكۈل زېمىننىڭ جەنۇبي چېگرىسى تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەريا سىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئانىدن [مىسىر] ۋادىسىنى ۋېلاپ «ئوتتۇرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. **29** بۇ سىلەر ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىگە مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۆلىدىغان زېمىن بولدۇ؛ بۇلار ئۇلارنىڭ ئۆلۈشلىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **30** ئۇۋەندە شەھەرنىڭ چىقىش يوللىرى بولدۇ؛ ئۇنىڭ شىمالي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا] بولدۇ؛ **31** شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ نامى بىنىچە بولدۇ؛ شىمالي تەرىپىدە ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى رۇبەننىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى يەھۇدانىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى لاۋىنىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ **32** شەرقي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى يۈسۇپنىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى بنيامىننىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى دانىنىڭ قوۋۇقى بولدۇ. **33** جەنۇبي تەرىپىنىڭ ئۆلچىمى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى شىمېئوننىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى ئىسساكارنىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى زەبۇلۇننىڭ قوۋۇقى بولدۇ. **34** شەرقي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدۇ؛ بىرى گادنىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى ئاشىرنىڭ قوۋۇقى بولدۇ؛ بىرى نافتالىنىڭ قوۋۇقى بولدۇ. **35** جەمئىي بولۇپ ئۇنىڭ ئايلانمىسى ئون سەككىز مىڭ [خادا] بولدۇ؛ شۇ كۈندىن باشلاپ شەھەرنىڭ نامى: «پەرۋەردىگار شۇ يەردە» بولدۇ.

دانیال

1 یەھۇدا پادشاھی یەھویاکىم تەختکە ئولتۇرۇپ ئۆزچىچى یىلى، بابىل پادشاھى نېبوقادنەسار یېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۆزى مۇھاسىرە قىلىۋالدى. 2 رەب یەھۇدانىڭ پادشاھى یەھویاکىمنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەسىرلەرنى شىنار زېمىنىغا، ئۆزى چوقۇنىدىغان مەبۇدنىڭ ئۆيخانىسىغا ئېلىپ باردى ۋە بۇلاپ كەلگەن قاچا-قۇچىلارنى ئۆيخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويدى. 3 پادىشاھ نېبوقادنەسار باش ئاغۋات غوجدارى ئاشپىنازغا ئەسىرگە چۈشكەن ئىسرائىللار ئىچىدىن خان جەمەتىدىكىلەردىن ۋە ئېسىلزادە يېگىتلەردىن بىرنەچچىدىن تاللاپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 4 بۇ ياشلار نۇقسانسىز، كېلىشكەن، دانىشمەن-ئۇقۇمۇشلۇق، مول بىلىملىك، مۇتەپەككۇر، ئوردا خىزمىتىدە بولۇشقا لاياقەتلىك، يەنە كېلىپ كالدىيلەرنىڭ ئىلم-پەنلىرىنى ھەم تىلنى ئۆگىنىۋېلىدىغان بولۇشنى كېرەك ئىدى. 5 پادىشاھ ئۆلار توغرىسىدا ئۆلار ئۈچ يىلغىچە ھەر كۈنى پادىشاھ يەيدىغان نازۇ-نېمەتلەر ۋە شارابلار بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلسۇن، مۇددەت توشقاندا پادىشاھنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولسۇن دەپ بېكىتتى. 6 تاللانغان يەھۇدا قەبىلىسىدىكى ياشلاردىن دانىيال، ھاننانيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالار بار ئىدى. 7 ئاغۋات بېشى ئۆلارغا يېڭى ئىسملار، يەنى دانىيالغا بەلتەشاسار، ھاننانيغا شادراك، مىشائېلغا مىشاك، ئازارىياغا ئەبەدنېگو دېگەن ئىسملارنى قويدى. 8 دانىيال پادىشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەر ۋە شاھانە شارابلىرى بىلەن ئۆزىنى [خۇدا ئالدىدا] ناپاك قىلماسلىققا بەل باغلىدى؛ شۇڭا ئۇ ئاغۋات بېشىدىن ئۆزىنىڭ ناپاك قىلىنماسلىقىغا يول قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى. 9 ئەمدى خۇدا ئاغۋات بېشىنى دانىيالغا ئىلتىپات ۋە شاپائەت كۆرسىتىدىغان قىلغاندى. 10 لېكىن ئاغۋات بېشى دانىيالغا: ـ مەن ئۆز غوجام پادىشاھتىن قورقىمەن. سىلەرنىڭ يېمەك-ئىچمىكىگىلارنى ئۇ ئۆزى بەلگىلىگەن؛ ئۇ ئەگەر سىلەرنى باشقا قۇرداش يېگىتلەردەك ساغلام چىراي ئەمەس ئىكەن دەپ قارىسا، ئۇنداقتا سىلەر پادىشاھقا مېنىڭ كاللامنى ئالدۇرغۇچى بولىسىلەر، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن دانىيال كېلىپ ئاغۋات بېشى ئۆزىگە ۋە ھاننانيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا تەيىنلىگەن غوجداردىن تەپەپ قىلىپ: 12 ـ كەمىنىلىرىنى ئۆماچ، كۆڭكات ۋە سۇ بىلەنلا بېقىپ ئون كۈنلۈك سىناق قىلىسلا. 13 ئاندىن بىزنىڭ چىرايىمىز بىلەن پادىشاھنىڭ ئېسىل تامىقىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭ چىرايىنى سېلىشتۇرۇپ باقسىلا، ئاندىن كۆزىتىشلىرى بويىچە كەمىنىلىرگە ئىش كۆز رگەيلا! ـ دېدى. 14 غوجدار ئۇلارنىڭ گېپىگە كىرىپ، ئۇلارنى ئون كۈن سىناپ كۆرۈشكە ماقۇل بولدى. 15 ئون كۈندىن كېيىن قارىسا، ئۇلارنىڭ چىرايلىرى پادىشاھنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭكىدىنمۇ نۇرلۇق ۋە تولغان كۆرۈندى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن غوجدار ئۇلارغا پادىشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەرنى ۋە ئىچىشكە بەلگىلىگەن شارابنى بەرمەي، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ئۆماچ، كۆڭكاتلارنى بېرىشكە باشلىدى. 17 بۇ تۆت يىگىتنى بولسا، خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل ئەدەبىيات ۋە ئىلم-مەرىپەتتە دانىشمەن ۋە ئۇقۇمۇشلۇق قىلدى. دانىيالمۇ بارلىق غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن چۈشلە رگە تەبىر بېرىشكە پاراسەتلىك بولدى. 18 پادىشاھ بەلگىلىگەن مۇددەت توشقىنىدا، ئاغۋات بېشى يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 19 پادىشاھ ئۇلار بىلەن بىر-بىرلەپ سۆزلەشتى؛ ياش يىگىتلەرنىڭ ھېچقايسىسى دانىيال، ھاننانيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا يەتمىدى. شۇڭا بۇ تۆتەيلەن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە قالدى. 20 پادىشاھقا دانالىق-ھېكمەت كېرەك بولغاندا ياكى يورۇتۇش كېرەك بولغان ھەرقانداق مەسىلىگە جاۋاب ئىزدىگەندە، ئۇلارنىڭ جاۋابى ئۇنىڭ سەلتەنىتىدىكى بارلىق رەمچى-پالچى ياكى پىر-ئۇستازلىرىنىڭكىدىن ئون ھەسسە توغرا چىقاتتى. 21 دانىيال پارس پادىشاھى قورەش تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلغىچە ئوردىدا داۋاملىق تۇردى.

2 نېبوقادنەسار تەختكە ئولتۇرۇپ ئىككىنچى يىلى، بىرنەچچە چۈش كۆردى؛ ئۇنىڭ روھى پارا كەندە بولۇپ، ۋېقتىسى قاچتى. 2 شۇڭا پادىشاھ رەمچى-پالچى، پىر-ئۇستاز، جاد ۋۇگەر ۋە كالدىي مۇنەججىملەرنى چۈشلىرىگە تەبىر بېرىشكە چاقىرتىشنى بۇيرۇدى. ئۇلار كېلىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 3 پادىشاھ ئۇلارغا: ـ مەن بىر چۈش كۆردۇم، بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بىلىشكە كۆڭۈلۈم ناھايىتى تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. 4 ئاندىن كالدىيلەر پادىشاھقا (ئارامىي تىلىدا): ـ ئاللىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! قېنى كەمىنلىرىگە چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، بىز تەبىر بېرىمىز، ـ دېدى. 5 پادىشاھ كالدىيلە رگە: ـ مەندىن يۈرۈق! سىلەر ئاۋۋال كۆز رگەن چۈشۈمنى ئېيتىپ ئاندىن تەبىر بېرىشكىلار كېرەك. ئۇنداق قىلمىساڭلار قىيما-چىيما قىلىۋېتىلىسىلەر، ۋەيۋاڭلار ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلىدۇ! 6 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلىسە ساڭلار مەندىن سوۋغاتلار، ئىنئامىلار ۋە ئالىي ئىززەتنىن مۇيەسسەر بولىسىلەر. ئەمدى چۈشۈمنى ئېيتىڭلار، تەبىر بېرىڭلار! ـ دېدى. 7 ئۇلار پادىشاھقا يەنە بىر قېتىم: ـ ئاللىيلىرى چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، ئاندىن ئۇزلىرىگە تەبىرنى ئېيتىپ بېرىمىز، ـ دېدى. 8 بۇ چاغدا پادىشاھ جاۋابەن: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر يەرمانىمدىن قايتمايدىغىنىمنى بىلگەچىكە، ۋاقىتنى كەينىگە سۈرۈۋاتىسىلە. 9 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەرمىسە ساڭلار، سىلە رگە پەقەت يۈرۈقۇملا قالدۇ. چۈنكى سىلەر ۋاقىت ئەھۋالنى ئۇ زگەرتىدۇ، دەپ بىلىپ ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ، يالغانچىلىق قىلىپ مېنى ئالدىمىڭىز بولىسىلەر. شۇڭا چۈشۈمنى ئېيتىساڭلار، ئاندىن چۈشۈمگە ھەققەتەن تەبىر بېرەلەيدىغانلىقىڭلارنى شۇ چاغدىلا بىلىمەن، ـ دېدى. 10 كالدىيلەر پادىشاھقا جاۋابەن: ـ دۇنيادا ئاللىيلىرىنىڭ سورىغان ئىشىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچبىر ئادەم يوقتۇر. ھېچقانداق پادىشاھ، ئۇنىڭ قانداق ئۇلۇغ ياكى كۈچلۈك بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، رەمچى-پالچى، پىر-ئۇستاز ياكى كالدىي مۇنەججىملە رگە مۇنداق تەلەپنى قويغان ئەمەس. 11 چۈنكى ئاللىيلىرىنىڭ سورىغانلىرى ھەققەتەن ئالامەت مۇشكۈل، ئىلاھلاردىن باشقا ھېچكىم ئۇنى ئايان قىلالمايدۇ. لېكىن ئىلاھلارنىڭ ماكانى ئىنسانلار ئارىسىدا ئەمەس، ـ دېدى. 12 پادىشاھ قاتتىق غەزەپلىنىپ ئاچچىقلانغان ھالدا، بابىل ئوردىسىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئوردىسىدىكى يۈرۈق چۈشۈرۈلدى. شۇڭا [خىزمەتكارلىرى] دانىيال ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنىمۇ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئىزدىدى. 14 شۇ چاغدا دانىيال بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئەمرىنى ئىجرا قىلغىلى چىققان پادىشاھنىڭ خۇسۇسىي مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى ئارىئوققا ئاقىلانە ۋە دانىشمەنلەرچە جاۋاب قايتۇرۇپ 15 ئۇنىڭدىن: ـ پادىشاھنىڭ چۈشۈ رگەن پەرمانى نېمە ئۈچۈن شۇنچە جىددىي؟ ـ دەپ سوردى. ئارىئوق ئەھۋالنى دانىيالغا ئېيتىپ بەردى. 16 دانىيال دەرھال پادىشاھ ئالدىغا كىرىپ، پادىشاھتىن چۈشگە تەبىر بە رگۈدەك ۋاقىت بېرىشنى تەلەپ قىلدى. 17 ئاندىن دانىيال ۋەيىگە قايتىپ، ئەھۋالنى دوستلىرى ھاننانيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا ئېيتىپ بەردى. 18 ئۇ ئۇلاردىن ئەرشتىكى خۇدادىن بۇ چۈشنىڭ شىرى توغرۇلۇق رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا قىلىپ، مەن دانىيال ۋە دوستلىرىم تۆتىمىزنىڭ بابىلدىكى باشقا دانىشمەنلەر بىلەن بىللە ھالاك قىلىنماسلىقىمىزنى تىلە ڭلار، دەپ تەلەپ قىلدى. 19 ئاندىن كېچىدە دانىيالغا غايىبانە كۆرۈنۈشتە شۇ سىرنىڭ يېشىمى ۋەھيي قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن دانىيال ئەرشتىكى خۇداغا ھەمدۇسانالار ئوقۇپ مۇنداق دېدى: 20 «خۇدانىڭ نامى ئەبەدىلئەبەد مەدھىيىلەنگەي! چۈنكى دانالىق ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭكىدۇر. 21 ئۇ ۋاقىت، پەسسىلەرنى ئۇ زگەرتكۈچىدۇر، ئۇ پادىشاھلارنى يېقىتىدۇ، ۋە پادىشاھلارنى تىكلەيدۇ، ئۇ دانالارغا دانالىق، ئاقىلانىلارغا ھېكمەت بېرىدۇ. 22 ئۇ چوڭقۇر ۋە سىرلىق ئىشلارنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر، قاراڭغۇلۇققا يوشۇرۇنغان ئىشلارنى ياخشى بىلگۈچىدۇر، نۇر ھەمىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللىدۇر. 23 ئى ماڭا دانالىق ۋە كۈچ بە رگەن تاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى، ساڭا شۈكۈر ۋە ھەمدۇسانالار ئېيتاي! سەن ھازىرلا بىز دۇئا قىلغان ئىشنى ماڭا ئاشكارىلىدىڭ، پادىشاھنىڭ سورىغان ئىشنى بە زگە كۆرسىتىپ بەردىڭ». 24 ئاندىن دانىيال پادىشاھ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە تەيىنلىگەن ئارىئوقنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرمىگەيلا. مېنى پادىشاھنىڭ ئالدىغا باشلاپ كەرگەيلا، مەن پادىشاھنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەي، ـ دېدى. 25 ئارىئوق شۇئان دانىيالنى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ، پادىشاھقا: ـ «مەن يەھۇدىي ئەسىرلەر ئىچىدىن ئاللىيلىرىنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەلەيدىغان بىر كىشىنى تاپتىم» ـ دېدى. 26 پادىشاھ دانىيال (بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتىلىدۇ) غا: «سەن مېنىڭ كۆز رگەن چۈشۈمنى ئايان قىلىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلەمسەن؟ ـ دېدى. 27 دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئى ئاللىيلىرى، سىلى سورىغان بۇ سىرنى دانىشمەن، پىر-ئۇستاز، رەمچى-پالچى ۋە مۇنەججىملار ئۆزلىرىگە يېشىپ بېرەلەيدۇ. 28 بىراق ئەرشتە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى بىر خۇدا بار. ئۇ بولسا ئاللىيلىرىغا ئاخىرقى زامانىنىڭ كۆزلىرىدە نېمە ئىشلارنىڭ

بولدىغانلىقىنى ئايان قىلدى. ئەمدى تۆزلىرىنڭ چۈشنى، يەنى ئالىيلىرى ئۆخلاۋاتقاندا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى ئېيتىپ بېرەي: ـ **29** ئى ئالىيلىرى، سىلى ئۆخلاشقا ياتقاندا كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ۋېلاپ ياتىلا. سىرلارنى بىردىنبىر ئاشكارىلىغۇچى تۆزلىرىگە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى كۆرسەتتى. **30** ماڭا كەلسەك، بۇ سىرنىڭ ماڭا ئايان قىلىنغىنى مېنىڭ باشقا جان ئىگىلىرىدىن ئارتۇق ھېكمەتكە ئىگە بولغانلىقىمدىن ئەمەس، بەلكى بۇ چۈشنىڭ تەبىرىنى، شۇنداقلا شاھ ئالىيلىرىنىڭ كۆڭۈللىرىدىكى ۋېلىرىنى تۆزلىرىگە مەلۇم قىلىش ئۈچۈندۇر. **31** ـ ئەي ئالىيلىرى، سىلى غايىبانە ئالامەتتە تۆزلىرىنڭ ئالدىلىرىدا تۇرغان گىگانت بىر ھەيكەلنى كۆردىلە. بۇ ھەيكەل ناھايىتى گەۋدىلىك بولۇپ، زور نۇر چاقناپ تۇرىدىغان ھەيۋەتلىك ھەم قورقۇنچلۇق ئىدى. **32** ھەيكەلنىڭ بېشى ئېسىل ئالتۇندىن، كۆكرىكى ۋە قولىرى كۈمۈشتىن، بەل ۋە ساغرىلىرى مىستىن، **33** يۇتا-پاچىقى تۆمۈردىن، پۇتى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان. **34** تۆزلىرى ئۇنى كۆرۈۋاتقان چاغلىرىدا، ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاش كېلىپ ھەيكەلگە ئۇرۇلۇپ ئۇنىڭ تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتىنى چېقىۋەتتى. **35** ئۇنىڭدىكى تۆمۈر، لاي، مىس، كۈمۈش، ئالتۇنلار شۇئان پارچە-پارچە قىلىنىپ، شامال ئۇلارنى بەتەينى يازلىق خامانىدىكى توپىلارنى ئۆچۈرغاندەك، قايتا ھېچ تېپىلمىغۈدەك قىلىپ ئۆچۈرۈۋەتتى. لېكىن ھېلىقى تاش يوغىناپ، پۈتكۈل جاھاننى قاپلىغان غايەت زور بىر تاغقا ئايلاندى. **36** كۆرگەن چۈشلىرى مانا شۇدۇر. ئەمدى بىز تۆزلىرىگە بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىمىز. **37** ئەي ئالىيلىرى، تۆزلىرى پۈتكۈل پادىشاھلارنىڭ بىر پادىشاھى، ئەرشتىكى خۇدا سىلىگە پادىشاھلىق، نوپۇز، كۈچ ۋە شۆھرەت ئاتا قىلدى. **38** ئىنسان بالىلىرى، ھايۋانلاتلار، قۇچار-قاناتلار مەيلى قەيەردە تۇرسۇن، خۇدا ئۇلارنى قوللىرىغا تاپشۇرۇپ سىلىنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاكىم قىلدى. سىلى ئۇ ھەيكەلنىڭ ئالتۇن بېشىدۇرسىلا. **39** تۆزلىرىدىن كېيىن يەنە بىر پادىشاھلىق كېلىدۇ. لېكىن ئۇ سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىغا يەتمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۈچىنچى بىر پادىشاھلىق، يەنى مىس پادىشاھلىق كېلىپ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ھاكىم بولىدۇ. **40** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتىنچى پادىشاھلىق بولسا تۆمۈردەك مۇستەھكەم بولىدۇ. تۆمۈر بارلىق باشقا نەرسىلەرنى چېقىۋېتىپ ۋېيىندۇرغىنىدەك، شۇنىڭغا ئوخشاش بۇ تۆمۈر پادىشاھلىق تۆز ئالدىنقى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىنى ئېزىپ چېقىۋېتىدۇ. **41** تۆزلىرى كۆرگەندەك تۆمۈر بىلەن سىغىز لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇت ۋە بارماقلار بۇ پادىشاھلىقنىڭ بۆلۈنمە بولۇپ كېتىدىغىنىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق بۇ پادىشاھلىق تۆمۈردەك كۇچىكە ئىگە بولىدۇ، چۈنكى سىلى كۆرگەندەك، تۆمۈر بىلەن لاي ئارىلاشقان. **42** تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتنىڭ بارماقلىرى ئۇ پادىشاھلىقنىڭ بىر قىسمىنىڭ كۇچىيىدىغانلىقىنى، بىر قىسمىنىڭ ئاجىزلىشىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. **43** تۆزلىرى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشقانلىقىنى كۆردىلە. بۇ ئۇ [پادىشاھلىقنىڭ ھۆكۈمدارلىرى پادىشاھلىقنىڭ] پۇقرالىرى بىلەن ئىتتىپاقلاشماقچى بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن تۆمۈر لاي بىلەن ئارىلاشمىغاندەك، بىرلىشىپ كېتىەلمەيدۇ. **44** ئۇ [ئاخىرقى] پادىشاھلار تەختتە ئولتۇرغان مەزگىلدە، ئەرشتىكى خۇدا يەنىلەمەس بىر پادىشاھلىق بەرپا قىلىدۇ. بۇ پادىشاھلىق ھەرگىز باشقا بىر خەلققە ئۆتمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ بۇ باشقا پادىشاھلىقلارنى ئۆزۈل-كېسىل گۇمران قىلىپ، تۆزى مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدۇ. **45** تۆزلىرى ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاشنىڭ تاغدىن چىققىنىنى ۋە ئۇنىڭ ھەيكەلدىكى تۆمۈر، مىس، لاي، كۈمۈش، ئالتۇنىنى چېقىۋەتكەنلىكىنى كۆردىلە. شۇڭا ئۇلۇغ خۇدا ئالىيلىرىغا كەلگۈسىدە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بىلدۈرگەن. كۆرگەن چۈشلىرى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ، بېرىلگەن تەبىر مۇتلەق ئىشەنچلىكتۇر. **46** ئاندىن پادىشاھ نېبوقادنەسار تۆزىنى يەرگە ئېتىپ دانىيالغا سەجدە قىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەدىيە بېرىپ خۇشپۇراق-ئىسرىق سېلىشنى ئەمر قىلدى. **47** پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ دەرۋەقە، سېنىڭ خۇدايىڭ ئىلاھلار ئىچىدە ئەڭ ئۇلۇغ ئىلاھ، پادىشاھلارنىڭ خوجىسى ۋە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى ئىكەن، چۈنكى سەن بۇ سىرنى يەشتىڭ! ـ دېدى. **48** ئاندىن پادىشاھ دانىيالنىڭ مەرتىۋىسىنى يۇقىرى قىلىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېسىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. ئۇ ئۇنى پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىگە ھاكىم بولۇشقا تەيىنلىدى ۋە ئۇنى بابىلدىكى دانىشمەن-ئەقىلدارلارنىڭ باش ئاقساقىلى قىلدى. **49** دانىيالنىڭ پادىشاھتىن تەلەپ قىلىشى بىلەن، پادىشاھ شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگولارنى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى ئىدارە قىلىشقا تەيىنلىدى. دانىيال تۆزى ئوردا خىزمىتىدە قالدى.

3 پادىشاھ نېبوقادنەسار ئالتۇندىن ئېگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى ئالتە گەز كېلىدىغان بىر ھەيكەل ياساپ، بابىل ئۆلكىسىنىڭ دۇرا تۆزلە كۈلىگەگە ئورناتتى. **2** پادىشاھ بارلىق ۋەزىر، ۋالىي، ھاكىم، مەسلىھەتچى، خەزىنىچى، سوتچى، سوراقچىلارنى شۇنداقلا ھەرقايسى تۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان بۇ ئالتۇن ھەيكەلنى تۆز ئىلاھىغا ئاتاش مۇراسىمىغا قاتنىشىشقا يەرمان چۈشۈردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار، مەسلىھەتچىلەر، خەزىنىچىلەر، سوتچىلار، سوراقچىلار، شۇنداقلا ھەرقايسى تۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئاتاش مۇراسىمىغا جەم بولدى. ئۇلار ھەيكەلنىڭ ئالدىدا تۇردى. **4** جاكارچى يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئەي ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەنلەر، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار، **5** سىلەر سۇنناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، يە رگە باش ئۇرۇپ پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىڭلار. **6** كىمكى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، شۇئان دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىدۇ. ـ دەپ جاكارلىدى. **7** شۇڭا، سۇنناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەن، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋم يە رگە باش ئۇرۇپ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىشتى. **8** ئۇ چاغدا، بەزى كالدىيلەر ئالدىغا چىقىپ يەھۇدىيلار ئۈستىدىن ئەرز قىلدى. **9** ئۇلار پادىشاھ نېبوقادنەسارغا: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! **10** ئالىيلىرى سۇنناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەممىيلەن يە رگە باش ئۇرۇپ ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلسۇن، **11** شۇنداقلا كىمكى يە رگە باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، ئۇ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلانسۇن دەپ پەرمان قىلغاندىلا. **12** سىلى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگەن بىرنەچچە يەھۇدىي، يەنى شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار بار؛ ئى ئالىيلىرى، بۇ ئادەملەر سىلگە ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىدۇ. ئۇلار پادىشاھنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولىدى يا كى پادىشاھ ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگىمۇ سەجدە قىلمايدۇ. ـ دېدى. **13** شۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ نېبوقادنەسار دەرغەزەپ بولۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى تۆز ئالدىغا كەلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇ ئۇچەيلەننى پادىشاھ ئالدىغا ئېيىقلىدى. **14** نېبوقادنەسار ئۇلارغا: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو، سىلەر راستتىن مېنىڭ ئىلاھلىرىمنىڭ خىزمىتىدە بولمىدىلارمۇ ھەم مەن ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمىدىلارمۇ؟ **15** ھازىر سىلەر سۇنناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، مەن ياساتقان ھەيكەلگە سەجدە قىلىشقا تەيار تۇرسىلار، ياخشى. لېكىن سەجدە قىلمىسىلار، سىلەر دەرھال دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىسىلەر. شۇ چاغدا قانداق ئىلاھ كېلىپ سىلەرنى چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزۇۋالىدىكەن، قېنى؟! ـ دېدى. **16** شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ ئى نېبوقادنەسار، بۇ ئىشتا بىز تۆزىمىزنى ئاقلىشىمىز ھاجەتسىز. **17** بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايىمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدادىن قۇتقۇزالايدۇ؛ ئى ئالىيلىرى، ئۇ چوقۇم تۆزلىرىنڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزىدۇ. **18** لېكىن بىزنى قۇتقۇزمىغان تەقدىردىمۇ، ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەنىلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولمايمىز ۋە سىلى ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز. ـ دېدى. **19** بۇنى ئاڭلىغان ھامان پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ تەرى بۇزۇلۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارغا قاتتىق غەزەپلەندى. شۇنىڭ بىلەن ئادەملىرىگە خۇمدانىنى ئادەتتىكىدىن يەتتە ھەسسە قاتتىق قىزىتىشنى بۇيرۇدى. **20** ئۇ قوشۇنىدىكى ئەڭ قاۋۇل پالۋانلارغا شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى باغلاپ، ئەدھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشنى بۇيرۇدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تونلىرى، ئىشتانلىرى، سەللىلىرى ۋە باشقا لباس كىيىملىرى سېلىنمىغان ھالدا باغلىنىپ ئەدھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاندى. **22** پادىشاھنىڭ ئەمرىنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن خۇمداندىكى ئوت ئىنتايىن يالقۇنلاپ يېنىپ تۇراتتى، شۇڭلاشقا خۇمداندىن چىقىۋاتقان يالقۇن شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى كۆتۈرگەن ئەسكەرلەرنى كۆيدۈرۈپ تاشلىدى. **23** شۇنداق قىلىپ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۇچەيلەن باغلاقلىق ھالدا ئەدھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا چۈشۈپ

كەتتى. **24** ئاندىن نېبوقادنەسار چۈچۈگەن ھالدا ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ، مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىدىن: ـ بىز باغابلار ئوت ئىچىگە تاشلىغىنىمىز ئۈچ ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. ـ تۇلار جاۋابەن «شۇنداق، ئى ئالىيلىرى! ـ دېدى. **25** پادىشاھ جاۋابەن: ـ مانا، مەن تۆت ئادەمنىڭ باغلاقسىز ھالدا ئوت ئىچىدە ئە رکىن مېڭىپ يۈرۈۋاتقىنىنى كۆرۈۋاتمەنغۇ، تۇلار قىلچە كۆيگەندەك ئەمەس، ھەمدە تۆتىنچى كىشى ئىلاھلارنىڭ ئوغلىدەك تۇرىدۇ! ـ دېدى. **26** شۇنىڭ بىلەن نېبوقادنەسار دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانىنىڭ ئاغزىغا يېقىن كېلىپ: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو! ھەممىدن ئالىي ئىلاھنىڭ قۇللىرى، چىقىڭلار، مايافقا كېلىڭلار! ـ دەپ توۋلىدى. شۇنىڭ بىلەن شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگو ئوتتىن چىقتى. **27** بارلىق ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرى يىغىلىپ كېلىشىپ بۇ ئۈچەيلەنگە تىكىلىشىپ قاراشتى، تۇلارنىڭ قىلچە كۆيگەن يېرى يوق ئىدى، چاچ-ساقاللىرىمۇ كۆيمىگەن، كىيىم-كېچەك كىلىرىمۇ شۇ پېتى ئىدى، ئۇستۈ-بېشىدىمۇ ئىس-تۈتۈنىنىڭ پۇرىقى يوق ئىدى. **28** نېبوقادنەسار مۇنداق دېدى: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا شۈكۈر-سانالار بولغاي! ئۇ تۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، تۆزۈگە تايانغان قۇللىرىنى قۇتقۇزۇۋالدى. تۇلار تۆزلىرىنىڭ ئىلاھىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھقا خىزمەت قىلماسلىق ئۈچۈن ۋە ياكى باش تۇرۇپ سەجدە قىلماسلىق ئۈچۈن، پەقەت تۆز خۇدايىمىزنىڭلا ئىبادىتىدە بولىمىز دەپ پادىشاھنىڭ پەرمانىغا خىلاپلىق قىلىپ ھاياتىنى تەۋەككۈل قىلدى. **29** ئەمدى مەن شۇنداق پەرمان چۈشۈرىمەنكى: قايسى ئەل-يۇرت بولسۇن، قايسى تائىپىلەردىن كەلگەن بولسۇن، قايسى تىلدا سۆزلىشىدىغانلار بولسۇن، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا قارا چاپلايدىكەن، پۈتۈن تېنى قىيما-چىيما قىلىنسۇن، ۋەيلىرى ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇلسۇن! چۈنكى بۇنداق قۇتقۇزالايدىغان باشقا ئىلاھ يوق. **30** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۈچەيلەنىنى تۆستۈرۈپ، بابىل تۆلكىسىدە يۇقىرى مەنسەپكە تەيىنلىدى.

4

«مەنكى پادىشاھ نېبوقادنەساردىن يەر يۈزىدىكى ھەربىر ئەل-يۇرتقا، ھەرقايسى تائىپىلە رگە، ھەرخىل تىلدىرا سۆزلىشىدىغان قۇۋملارغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! **2** ھەممىدن ئالىي خۇدا ماگا كورسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپتىم. **3** ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرى نېمىدىگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى نېمەدىگەن قالتىس! ئۇنىڭ پادىشاھلىقى پۈتمەس-تۈگىمەستۇر، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملىشىدۇ! **4** مەنكى نېبوقادنەسار ئۆيىمدە بخارامان ئولتۇرغىنىمدا، ئوردامدا باياشات تۇرمۇش كۆچۈرىۋاتقىنىمدا، **5** مېنى ئىنتايىن قورقىتىۋەتكەن بىر چۈشنى كۆردۈم، ئورنۇمدا ياتقىنىمدا بېشىمدىكى ۋەيلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقزادە قىلدى. **6** بابىلدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىمغا چاقىرىشقا پەرمان بېرىپ، تۇلارنىڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشىنى ۋەيرۇدىم. **7** شۇنىڭ بىلەن بارلىق رەمچى-پالچى، پىر-تۈستاز، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملار كېلىشتى. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن تۇلار ماگا تەبىرنى بېرەلمىدى. **8** لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن ۋەيۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا: **9** ـ ئەي پالچىلارنىڭ باشلىقى بەلتەشاسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساگا ھېچقانداق سىر تەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلدىم، شۇگا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگەيسەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بېرىشىنى ۋەيرۇدۇم. **10** ـ مەن ئورنۇمدا ياتقىنىمدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۈپ دەرەخ بار ئىكەن، ئۇ تولىمۇ ئېگىزمىش. **11** ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت تۆسۈپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنيانىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدىكەن. **12** ئۇنىڭ ۋەيۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دالادىكى ھايۋانلار سايىداشىدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ماكان قىلىدىكەن، مېۋىسىدن بارلىق ئەت ئىگىلىرىمۇ ئوزۇقلىنىدىكەن. **13** ئورنۇمدا يېتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، مانا، ئاسماندىن بىر كۆزەتچى مۇئەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، **14** مۇنداق جاكارلىدى: ـ «دەرەخنى كېسىپ، شاخلىرىنى قىرقىپ، ۋەيۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چېچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۈۋىدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. **15** يەردە پەقەت كۆتۈكىنلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇر ئۇگلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ نېسىۋىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن. **16** ئادەمىي ئەقلىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلسۇن، شۇنداقلا شۇ ھالەتتە «يەتتە ۋاقىت» تۇرسۇن. **17** دۇنيادىكى جان ئىگىلىرى ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسانلارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھەممىسىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى تۆزى تاللىغان كىشى (مەيلى ئۇ ھېچىنىمىگە ئەرزىمەس ئادەم بولسىمۇ) گە بېرىدىغانلىقىنى بىلسۇن دەپ، بۇ ھۆكۈم قارىغۇچى مۇئەككەللەرنىڭ پەرمانى بىلەن، يەنى مۇقەددەس پەرشىتىلەرنىڭ قارار ۋەيرۇقى بىلەن بەلگىلەنگەندۇر». **18** ـ مەن پادىشاھ نېبوغادنەسار مانا شۇنداق چۈشنى كۆردۈم. ئەي بەلتەشاسار، چۈشۈمگە تەبىر بە رگەيسەن. پادىشاھلىقىمدىكى دانىشمەنلەر ئىچىدە مەن ئۇچۈن يۇنىڭغا تەبىر بېرەلەيدىغان بىرمۇ ئادەم چىقمىدى. لېكىن سەن تەبىر بېرەلەيسەن، چۈنكى ئەڭ مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەن. **19** شۇنىڭ بىلەن بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتالغان دانىيال بىر ھازا ھەيرانلىقتا ئالاقزادە بولدى ۋە چۈش توغرىسىدا ۋەيلاپ تولىمۇ بىئارام بولدى. پادىشاھ: ـ ئەي بەلتەشاسار، بۇ چۈش ۋە ئۇنىڭ تەبىرى سېنى ئالاقزادە قىلمىسۇن، ـ دېدى. بەلتەشاسار جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، بۇ چۈش سىلىدىن نەپرەتلەنگەنلە رگە بولسۇن، ئۇنىڭ تەبىرى ئۇنۇرلىرىگە ئەمەس، دۇشمەنلىرىگە چۈشكەي! **20** بارغانسېرى ئۆسۈپ مەزمۇت بولغان، ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىدىغان، پۈتكۈل دۇنياغا كۆرۈنىدىغان، ۋەيۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول بولغان، پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بولىدىغان، سايىسىدا ياۋايى ھايۋانلار تۇرىدىغان، شاخلىرىدا ئۇچار قۇشلار ماكان قىلىدىغان دەرەخ بولسا، يەنى سەن كۆرگەن دەرەخ ـ دەل ئۇزلىرىدۇر، ئى ئالىيلىرى! ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا، سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى، ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **22** ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا، سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى،ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. **23** ئالىيلىرى قاراپ تۇرغان ۋاقىتلىردا ئاسماندىن بىر قارىغۇچى، يەنى بىر مۇقەددەس پەرشتە چۈشۈپ: «بۇ دەرەخنى كېسىپ، خاراب قىلىڭلار. ھالبۇنكى، يەردە كۆتۈكىنلا يىلتىزى بىلەن قالدۇرۇپ، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. «يەتتە ۋاقىت» ئېشىدىن ئۆتكىچە ئۇنىڭ نېسىۋىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن، ـ دەپتۇ. **24** ـ ئى ئالىيلىرى، چۈشلىرىنىڭ مەنىسى مانا شۇ ـ بۇلار بولسا ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرمانى بىلەن خوجام پادىشاھنىڭ ئېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار ـ **25** ئۇنۇلىرى كىشىلەر تارىسىدىن ھەيدەۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ياشايدىلا، كاللاردەك ئوت-چۆپ بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلىدىلا، دالادا ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرىدىلا. تا كى سىلى ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ پۈتكۈل ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە، يەتتە ۋاقىت باشلىرىدىن ئۆتىدۇ. **26** «دەرەخنىڭ كۆتۈكىنى يىلتىزى بىلەن يەردە قالدۇر ئۇگلار» دەپ ۋەيرۇلغانىكەن، تۇزلىرى ئەرشلەرنىڭ ھەممىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكەندىن كېيىن پادىشاھلىقلىرى ئۇزلىرىگە قايتۇرۇلىدۇ. **27** شۇگا ئى ئالىيلىرى، مېنىڭ نەسىھىتىم سىلگە لايىق كۆرۈلگەي، گۇناھلىرىدىن قول ئۇ زگەيلا، ئىشتا ھەققانىي بولغايلا، قەبىھلىكلىرىدىن توختاپ كەمبەغەللە رگە رەھىمدىللىك قىلغايلا. شۇنداق قىلغاندىلا بەلكىم داۋاملىق گۈللەپ ياشنىمامدىلا؟ **28** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ ئېشىغا چۈشتى. **29** ئون ئىككى ئايدىن كېيىن، ئۇ بابىلدىكى پادىشاھلىق ئوردىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سەيلە قىلۇۋېتىپ: **30** ـ قارا گلار، مەن ئۆز ئىزىزىتىم ۋە شان-شۆھرىتىم نامايان قىلىنسۇن دەپ، شاھانە ئوردامنىڭ جايلىشىشى ئۈچۈن زور كۈچۈم بىلەن ياسىغان ھەيۋەتلىك بابىل شەھىرى مۇشۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **31** ئۇنىڭ سۆزى ئاغزىدىن تېخى ئۇزۇلمەيلا، ئاسماندىن بىر ئاۋاز چۈشۈپ: ـ ئەي پادىشاھ نېبوقادنەسار، بۇ سۆز ساگا كەلدى: پادىشاھلىق سەندىن ئېلىندى. **32** سەن كىشىلەر تارىسىدىن ھەيدەۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ماكان قىلىسەن ۋە كاللاردەك ئوت-

چۈپ يەپسەن؛ سەن ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە تۆتقۇزىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە يەتتە ۋاقىت ۋىشكىدىن تۆتۈپ كېتىدۇ ـ دېيىلدى. **33** بۇ سۆز نېبوقادنەسساردا شۇئان ئەمەلگە ئاشتى. ئۇ كىشىلەر ئارىسىدن ھەيدۋېتىلىپ، كالىلاردەك ئوت-چۆپ يەپ، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى. ئۇنىڭ چاچلىرى بۇركۈتنىڭ پەيلىرىدەك، تىرناقلىرى قۇشنىڭ تىرناقلىرىدەك تۆسۈپ كەتتى. **34** ئەمدى شۇ كۈنلەر توشقاندا، مەن نېبوقادنەسار ئاسمانغا كۆز تىكىپ قارىۋىدىم، ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى. مەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، مەڭگۈ ھايات تۇرغۇچىنى مەدھىيىلەپ، ھۆرمەت ئەيلىدىم. ئۇنىڭ ھاكىملىقى مەڭگۈلۈك ھاكىملىقتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىدۇر. **35** ئۇنىڭ ئالدىدا يەر يۈزىدىكى بارلىق ئىنسانلار ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ، ئەرشتىكى قوشۇنلار ۋە زېمىندىكى ئىنسانلار ئارىسىدا ئۇ نېمە قىلىشنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىنى كىم توسالىسۇن يا كىم ئۇنىڭدىن «نېمە قىلىسەن؟» دەپ سوراشقا جۈرئەت قىلالىسۇن؟ **36** شۇئانلا ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى؛ پادىشاھلىقىمنىڭ شان-شەرىپى، ئىززىتىم، پادىشاھلىق ھەيۋەمنى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىم ۋە ئەمىر-ئەسىلزادىلىرىم مېنى ئىزدەپ كەلدى. پادىشاھلىقىم مۇستەھكەملەندى، بۇرۇنقىدىنمۇ زور ھەيۋىگە ئېگىباشتىن ئىگە بولدۇم. **37** ئەمدى مەنكى نېبوقادنەسار ئەرشتىكى پادىشاھقا ھەمدۇسانا ئوقۇيمەن، ئۇنى تېخىمۇ ئۇلۇغلايمەن ۋە ئۇنى ئىززەتلەيمەن: ـ ئۇنىڭ قىلغانلىرى ھەقتۇر، ئۇنىڭ يوللىرى توغرىدۇر؛ ئۇنىڭ تە كەبىۋرلۈق يولىدا ماڭغانلارنىڭ ھەيۋىسىنى چۈشۈرۈش قۇدرىتى باردۇر!».

5 بىر كۈنى پادىشاھ بەلشازار ئەمىر-ئەسىلزادىلەردىن مىڭ كىشىنى تە كىلىپ قىلىپ كاتتا زىياپەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا شاراب ئىچىپ، ئەيش-ئىشرەت كەيپىنى سۈردى. **2** پادىشاھ بەلشازار شارابنى تېتىپ كۆرۈپ، ئۆزى، ئەمىر-ئەسىلزادىلىرى، ئۆز خوتۇن-كېنىزەكلىرىنىڭ شارابنى ئاتىسى نېبوقادنەسار يېروسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىدن ئوللىغا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلاردا ئىچىشىگە، شۇ جام-قاچىلارنى ئىلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. **3** [نە ۋەكەرلەر] دەرھال بېرىپ خۇدانىڭ يېروسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئىلىپ كېلىنگەن ئالتۇن جام-قاچىلارنى ئىلىپ چىقتى؛ پادىشاھنىڭ ئۆزى، ئەمىر-ئەسىلزادىلىرى، ئۇنىڭ خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلىرى ئۇلاردا شاراب ئىچتى. **4** ئۇلار شاراب ئىچكەچ، ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيىلەشتى. **5** دەل شۇ پەيتتە ئادەم قولىنىڭ بەش بارمىقى پەيدا بولۇپ، چىراغدانىڭ ئۆدۈلدىكى ئوردىنىڭ تام سۈۋىقىغا خەت يېزىشقا باشلىدى. پادىشاھ خەت يازغان قولنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى كۆرۈپ، **6** چىرايى تاتىرىپ، كۆڭلىدە ئىنتايىن ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. پۇت-قوللىرى بوشىشىپ، پۇتلىرى تىترەپ كەتتى. **7** پادىشاھ قاتتىق ۋارقىراپ، پىر-ئۈستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنى چاقىرىشنى بۇيرۇدى. بابىلدىكى دانىشمەنلەر كەلگەن ھامان پادىشاھ ئۇلارغا: ـ كىمكى تامدىكى بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلىسە، ئۇنىڭغا سۈسۈن رەڭلىك بىر تون كىيگۈزۈلۈپ، يېنىغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىپ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى مەرتىۋە بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **8** پادىشاھنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى ئوردىغا ھازىر بولدى؛ لېكىن ئۇلار نە خەتلەرنى ئوقۇيالمايتتى نە پادىشاھقا مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيتتى. **9** بەلشازار ئېخىمۇ ئالاقزادە بولۇپ، چىرايى تېخىمۇ تاتىرىپ كەتتى. ئەمىر-ئەسىلزادىلەرمۇ قانداق قىلىشنى بىلەلمەي قالدى. **10** پادىشاھ ۋە ئەمىر-ئەسىلزادىلەرنىڭ ۋارقىراشقان ئاۋازىنى ئاڭلىغان خانىش زىياپەت زالىغا كىرىپ، پادىشاھقا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! ئالاقزادە بولۇپ كەتمىگەيلا، چىرايلىرى تاتىراپ كەتمىگەي. **11** پادىشاھلىقلىرىدا بىر كىشى بار، ئۇنىڭدا مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى بار، ئاتىلىرى تەختتىكى ۋاقتىدا، بۇ كىشىدە يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئەقىل-پاراسەت، يەنى ئىلاھلارغا خاس ئەقىل-پاراسەت نامايان قىلىنغاندى. ئاتىلىرى نېبوقادنەسار، يەنى پادىشاھ ئاتىلىرى ئۇنى پۈتۈن رەمچى-پالچىلار، پىر-ئۈستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنىڭ بېشى قىلىپ تەينىلىگەن. **12** بۇ كىشىدە ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت، بىلىم، ھېكمەت، چۈشلە رگە تەبىر بېرەلەيدىغان، تېپىشماقلارنى يېشەلەيدىغان ۋە تۈگۈن-سىرلارنى ئاچالايدىغان قابىلىيەت بار ئىدى. شۇ كىشىنىڭ ئىسمى دانىيال بولۇپ، پادىشاھ ئۇنىڭغا بەلتەشاسار دەپمۇ ئىسىم قويغان. شۇڭا بۇ دانىيال چاقىرتىلسۇن، ئۇ چوقۇم بۇ خەتلەرنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى، پادىشاھ دانىيالدىن ـ: ـ پادىشاھ ئاتام يەھۇدا تۇلۇكسىدىن سۈرگۈن قىلىپ كەلگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىكى ھېلىقى دانىيال سەمۇ؟ ـ دەپ سوريۇدى، **14** ـ سەن توغرۇلۇق خەۋىرىم بار، سەندە مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى، شۇنداقلا يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئالاھىدە ئەقىل-پاراسەت بار ئىكەن دەپ ئاڭلىدىم. **15** ئەمدى دانىشمەنلەر ۋە پىر-ئۈستازلارنى تامدىكى خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرسۇن دەپ ئالدىمغا چاقىرتىپ كېلىندى؛ لېكىن بۇ ئىشنىڭ سىرىنى ھېچقايسىسى يېشىپ بېرەلمىدى. **16** بىراق سەن توغرۇلۇق ئاڭلىغانىمەنكى، سەن سىرلارنى چۈشەندۈرەلەيدىگەنسەن ۋە تۈگۈنلەرنى يېشەلەيدىگەنسەن. ئە گەر بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلىسەڭ، ساڭا سۈسۈن رەڭلىك تون كىيگۈزۈلىدۇ، يېنىڭغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىدۇ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئېرىشىسەن، ـ دېدى. **17** دانىيال پادىشاھقا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئالىيلىرىنىڭ ئىنئامىلىرى ئۆزلىرىدە قالسۇن، مۇئكاپاتلىرىنى باشقا كىشىگە بە رگەيلا. ئەمدىلىكتە مەن ئالىيلىرىغا بۇ خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەي. **18** ـ ئى ئالىيلىرى، ھەممىدىن ئالىي خۇدا ئاتىلىرى نېبوقادنەسارغا پادىشاھلىق، ئۇلۇغلۇق، شان-شەرەپ ۋە ھەيۋەت بەردى. **19** ئۇنىڭغا بېرىلگەن ئۇلۇغلۇقتىن ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەر ۋە ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ قورقۇپ تۇراتتى؛ ئۇ كىمنى خالىسا شۇنى ئۆلتۈرەتتى، كىمنى خالىسا شۇنى تىرىك قوياتتى؛ كىمنى خالىسا شۇنى مەرتىۋلىك قىلاتتى، كىمنى خالىسا شۇنى پەس قىلاتتى. **20** لېكىن ئۇ كۆڭلىدە تە كەبىۋرلىشىپ، روھ-قەلبىدە مەغرۇرلىنىپ مىجەزى تەرسالىشىپ، پادىشاھلىق تەختىدىن چۈشۈرۈلۈپ، ئىززىتىدىن مەھرۇم قىلىندى. **21** ئۇ كىشىلەر ئارىسىدن ھەيدۋېتىلىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلدى. ئۇ ياۋا ئېشەك كەبى بىللە ماكانلىشىپ، كالىلاردەك ئوت-چۆپ يېگۈزۈلدى، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى، تاكى ئۇ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە شۇ ھالەتتە بولدى. **22** ئەي بەلشازار، نېبوقادنەسارنىڭ ئوغلى ئۇرۇپ ئۆزلىرى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەرلىرى بولسىمۇ، لېكىن ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلمىدىلا. **23** ئەكسىچە تە كەبىۋرلىشىپ ئەرشتىكى رەببگە قارشى ئوردىلا. سىلى ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئولجا ئالغان جام-قاچىلارنى ئىلىپ كېلىپ، ئۆزلىرى، ئەمىر-ئەسىلزادىلىرى، ئۆز خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلىرىمۇ ئۇلاردا شاراب ئىچتىڭلار ئاندىن كۆرمەيدىغان، ئاڭلىمايدىغان ۋە ھېچنىمنى چۈشەنمەيدىغان ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيىلىدىلە. ھالبۇكى، سىلىنىڭ نەپەسلىرىنى ئۆز قولىدا تۇتقان ۋە سىلىنىڭ بارلىق ھەرىكەتلىرىنى ئۆز ئىلكىدە تۇتقان خۇدانى ئۇلۇغلىمىدىلا. **24** شۇڭا، خۇدا بۇ قولنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى ئەۋەتىپ بۇ خەتلەرنى يازدۇردى. **25** بۇ خەتلەر: «مېنې، مېنې، تە كەل، ۋېپھارسىن» دېگەندىن ئىبارەت. **26** بۇنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى: ـ «مېنې» ـ خۇدا سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھېسابىنى قىلىپ، ئۇنى ئىياغلاشتۇردى. **27** «تە كەل» ـ سىلى تارازىدا تارتىلۇىدىلا، كەم چىقتىلا. **28** «پەرەس» ـ پادىشاھلىقلىرى پارچىلىنىپ، مېدىئالىقلار بىلەن پارسلارغا تەۋە قىلىندى. **29** شۇنىڭ بىلەن بەلشازار دەرھال نە ۋەكەرلىرىگە ئەمر قىلىۋىدى، ئۇلار دانىيالغا سۈسۈن رەڭلىك تونىنى كىيدۈرۈپ، يېنىغا ئالتۇن زەنجىرنى ئېسىپ قويدى؛ ئۇ ئۇ توغرۇلۇق: «پادىشاھلىق ئىچىدە ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئىگە بولسۇن» دەپ جاكارلىدى. **30** شۇ كىچە كالدىيلەرنىڭ پادىشاھى بەلشازار ئۆلتۈرۈلدى. **31** پادىشاھلىق بولسا مېدىئالىق دارىئۇسنىڭ قولىغا ئۆتتى. ئۇ تەخمىنەن ئالتمىش ئىككى ياشتا ئىدى.

6 پادىشاھ دارىئۇس پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن بىر يۈز يىگىرمە ۋەزىرنى ھەرقايسى يۈرتلارنى باشقۇرۇشقا تەينىلەشنى مۇۋاپىق كۆردى. **2** بۇنىڭدىن باشقا ئۇ بۇ ۋەزىرلەرنى نازارەت قىلىپ، بۇ ۋەزىرلەرنىڭ ھېسابىنى ئېلىش، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھوقۇق-مەنپەئەتى زىيانغا ئۇچرىمىسۇن دەپ دانىيال ۋە باشقا ئىككى كىشىنى نازارەتچىلىككە تەينىلدى. **3** دانىيالدا ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت بار بولغاچقا، ئۇ

باشقا نازارەتچىلەردن ۋە ۋەزىرلەردن ئىقتىدارلىق چىقتى. شۇڭا پادىشاھ ئۇنى پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىشقا تەيىنلىمەكچى بولدى. **4** شۇنىڭ بىلەن باشقا نازارەتچى ۋە ۋەزىرلەر ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى مەمۇرىي ئىشلىرىدن سەۋەنلىك ئىزدىدى. لېكىن ئۇلار ئەرز قىلغۇدەك ھېچقانداق باھانە-سەۋەب ياكى سەۋەنلىك تاپالمىدى. چۈنكى دانىيال دىيانەتلىك ۋە ئىشەنچلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن قىلچە كەمچىلىك ياكى سەۋەنلىك چىقىرالمغانىدى. **5** شۇڭا شۇ ئادەملەر تۆۋەندىكى: ـ دانىيالنىڭ خۇداسىنىڭ قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىرىدىن باشقا، ئۇنىڭدىن ئەيبلىگۈدەك ھېچقانداق باھانە تاپالمايمىز، ـ دېيىشتى. **6** شۇڭا ئۇلار ئۆزئارا تىل بىركىتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ـ پادىشاھ دارىئۇس ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! **7** ئالىيلىرىنىڭ پادىشاھلىقلىرىدىكى بارلىق نازارەتچى، ۋالىي، ۋەزىر، مەسلىھەتچى، ھاكىم ۋە ئەمەلدارلار بىرلىكتە مەسلىھەتلەشتىڭ؛ ھەرقانداق كىشى ئۈتىنۈچ كۆزى ئېچىدە ھەرقانداق ئىلاھقا ھەرقانداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىشقا ۋە ياكى ھەرقانداق كىشىدىن بىر نەرسە تىلەشكە رۇخسەت بولمىسۇن، ئى ئالىيلىرى، پەقەت سىلىدىلا تىلىشى رۇخسەت بولسۇن دېگەن شاھانە يارلىقنىڭ چۈشۈرۈلۈشىنى لايىق كۆردۇڭ. بۇ پەرمان قەتئي بولسۇن، كىمكى بۇ پەرمانغا خىلاپلىق قىلسا، ئۇ شىرلار ئۆڭكۈرىگە تاشلانسۇن! **8** ئەمدى، ئى ئالىيلىرى بۇ پەرمانىنى بېكىتىپ چۈشۈرگىيلا، ئۇنىڭ ئۆز زەرتىلمەسلىكى ئۈچۈن يارلىقنامىگە ئىمزا قويغايلا؛ چۈنكى مېدىئا ۋە پارس قانۇنى ۋېيچە، پەرمان چىقىرىلىشى بىلەنلا ئۆز زەرتىسىگە بولمايدۇ، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن دارىئۇس پەرمانىنى بېكىتىپ يارلىقنامىغا قول قويدى. **10** دانىيال بۇ يارلىقنامىگە ئىمزا قويۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆيىگە قايتتى. ئۇنىڭ ئۈينىڭ ئۆزگۈسىدە بىر بالىخانا بولۇپ، دېرىزىسى يېروسالېمغا قارايدىغان بولۇپ، ئوچۇق تۇراتتى. ئۇ ئادەتتە ۋېچە دېرىزىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ شۈكۈر ئېيتاتتى. **11** لېكىن ھېلىقى ئادەملەر بىللە كېلىپ دانىيالنىڭ خۇداغا دۇئا ۋە تىلاۋەت قىلىۋاتقىنىنى كۆردى. **12** ئاندىن ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ پەرمان توغرىسىدا گەپ ئېچىپ: ـ ئى ئالىيلىرى، ئۆتىنۈز كۈن ئېچىدە ئۆتۈنلىرىدىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھدىن ياكى ھەرقانداق ئىنساندىن بىرەر نېمىنى تىلىگەن ھەرقانداق كىشى شىرلار ئۆڭكۈرىگە تاشلانسۇن، دېگەن بىر پەرمانغا ئىمزا قويغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. پادىشاھ: ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلدىم، مېدىئا ۋە پارس قانۇنى ۋېيچە پەرمانىنى ئۆز زەرتىگىلا بولمايدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇلار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ يەھۇدادىن ئەسىر ئېلىپ كېلىنگەن كىشىلەردىن ھېلىقى دانىيال، ئى ئالىيلىرى، سىلىنى ۋە سىلى ئىمزا قويغان پەرمانىنى كۆز زەڭ ئىلمايدۇ، بەلكى ھەر كۈنىدە ئۈچ قېتىم ئۆز دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **14** بۇنى ئاڭلىغان پادىشاھ ئۆز-ئۆزىگە كايىپ، كۆڭۈل قويۇپ دانىيالنى قۇتقۇزۇشقا ئامالى تاپماقچى بولۇپ، ئۇ كۈن پاتقۇچە ھەرخىل قۇتقۇزۇش ئامالى ئۈستىدە ئىزدىنىپ يۈردى. **15** لېكىن ئاخىردا ئۇ كىشىلەر يەنە ئۆزئارا تىل بىركىتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئالىيلىرى، ئۆزلىرىگە مەلۇمكى، مېدىئالار ۋە پارسلارنىڭ قانۇنى دەل شۇكى، پادىشاھنىڭ بېكىتىگەن ھەرقانداق قارارى ياكى پەرمانىنى ئۆز زەرتىسىگە بولمايدۇ، ـ دېيىشتى. **16** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ ئەمرى قىلىشى بىلەن دانىيال تۇتۇپ كېلىنىپ، شىرلار ئۆڭكۈرىگە تاشلاندى. پادىشاھ دانىيالغا: ـ سەن ئۆزۈلۈرمەي ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇالدۇ! ـ دېدى. **17** بىر تاش ئېلىنىپ، ئۆڭكۈرنىڭ ئاغزى ئۆنۈڭ بىلەن ئېتىلدى؛ دانىيالنىڭ ئىشلىرىغا ھېچكىم ئارىلاشمىسۇن دەپ ئۆنى پادىشاھ ئۆز مۇھۇرى ۋە ئۆنۈڭ ئەمىر-ئەمەلدارلىرىنىڭ مۇھۇرلىرى بىلەن مۇھۇرلىدى. **18** ئاندىن پادىشاھ ئوردىغا قايتىپ كېلىپ كېچىنى روزا تۇتۇپ ئوتكۈزدى؛ ئۆزىنىڭ توقال-كېنىزە كلىردىن ھېچقايسىسىنى ئۆز يېنىغا كەلتۈرمىدى، ئۇ كېچىچە ئۇخلىيالمىدى. **19** تاڭ ئېتىشى بىلەنلا پادىشاھ ئورنىدىن ئۆرۈپ، ئالدىراپ شىرلار ئۆڭكۈرىگە باردى. **20** پادىشاھ ئۆڭكۈز رگە يېقىنلىشىپ ئازابلانغان ھالدا دانىيالنى چاقىرىپ: ـ ئەي دانىيال، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قۇلى، سەن ئۆزۈلمەس ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى شىرلاردىن قۇتقۇزۇالمدىمۇ؟ ـ دەپ توۋلدى. **21** دانىيال جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! **22** خۇدايىمنىڭ پەرشىتىسىنى ئەۋەتىپ شىرلارنىڭ ئاغزىنى يۈمدۇرۇۋىتى بىلەن ئۇلار ماڭا ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىلمدى؛ چۈنكى ئۇ مەندىن ھېچقانداق ئەيىب كۆرمىدى. ئالىيلىرىنىڭ ئالدىدىمۇ مەن ھېچقانداق زىيان يەتكۈزگۈدەك ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. **23** بۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ ئىنتايىن خۇشال بولۇپ، ئادەملىرىنى دانىيالنى ئۆڭكۈردىن ئېلىپ چىقىشنى ۋېرىۋدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دانىيالنى ئۆڭكۈردىن ئېلىپ چىقتى. ئۇنىڭدىن قىلچە زىيان-زەخمەت تاپالمىدى؛ چۈنكى ئۇ خۇداسىغا تايانغانىدى. **24** ئاندىن پادىشاھ يۈرۈق چۈشۈردى، [نە ۋەكىلىرى] دانىيالنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى بالا-چاقىلىرى ۋە خوتۇنلىرى بىلەن قوشۇپ شىرلار ئۆڭكۈرىگە تاشلۇەتتى. ئۇلار ئۆڭكۈر تېگىگە چۈشۈپ بولمايلا شىرلار ئېتىلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنمۇ چاينىپ قىيما-چىيما قىلىۋەتتى. **25** شۇ ئىشتىن كېيىن دارىئۇس پادىشاھ يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەممە تائىپىلەر، ھەر تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق پۈتۈك چۈشۈردى: ـ «ھەممىگىلارغا ئامانلىق ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! **26** مەن ئۆشبۇ يارلىقنى چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدىكى ھەربىر يۈرتتىكى پۈقرالار دانىيالنىڭ خۇداسى ئالدىدا تىترەپ قورقسۇن! ـ چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈ مۇستەھكەم ئۇ زەڭرەمىستۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ھالاك قىلنماس، ئۇنىڭ ھاكىمىيىتى ئەبەدلىكەبە دگىچە بولىدۇ. **27** ئۇ بالا-يېقالزادىن قوغدايدۇ ۋە قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئاسمانلاردىمۇ، يەر يۈزىدىمۇ ئالامەت-كارامەتلەرنى يارىتىدۇ، ئۇ دانىيالنى شىرلارنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدى». **28** دانىيالنىڭ بولسا شۇ ئىشلاردىن كېيىن دارىئۇس ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە، شۇنداقلا پارس پادىشاھى قۇرەش ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتلاردا ئىشلىرى راۋاژان يۈرۈشتى.

7 بەلشازار بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى دانىيال ئورندا يېتىپ چۈشىدە بىرنەچچە غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردى. ئۇ چۈشىدە كۆز رگەنلىرىنى مۇنداق يەكۈنلەپ خاتىرىلىۋالدى: ـ **2** كېچىدە كۆز رگەن غايىبانە كۆرۈنۈشتە مەنكى دانىيال شۇنى كۆردۈمكى، ئاسمانلىنىڭ تۆت تەرىپىدىن شامال چىقىپ، «ئۇلۇغ دېڭىز» يۈزىگە ئۇرۇلماقتا ئىدى. **3** دېڭىزدىن شەكىللىرى بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان تۆت زور مەخلۇق چىقتى. **4** بىرىنچى مەخلۇق شىرغا ئوخشايتتى، لېكىن بۇ ركۈتنىڭ قانىتى بار ئىدى. مەن ئۇنىڭغا قاراپ تۇرغىنىمدا، قاناتلىرى يۇلۇندى، ئاندىن ئۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ، ئىككى پۇتى يە رگە دەسىستىلىپ ئادەمدەك تۇرغۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا ئىنسانىي بىر قەلب بېرىلدى. **5** مانا يەنە بىر مەخلۇق، يەنى ئىككىنچىسى ئېيىققا ئوخشايتتى. ئۇنىڭ بىر تەرىپى ئىككىنچى بىر تەرىپىدىن ئېگىزلىتىلدى. ئۇنىڭ چىشلىرى ئۈچ قوۋۇرغىنى چىشلەپ تۇراتتى، بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا: «ئورنۇڭدىن تۇر، گۆشنى يېيىشكىچە يەۋال!» ـ دېدى. **6** قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا يەنە بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. ئۇ يىلپىزغا ئوخشايتتى، دۆمبىسىدە قۇشنىڭكىدەك تۆت قانىتى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ بېشى تۆت ئىدى. ئۇنىڭغا ھاكىملىق ھوقۇقى بېرىلدى. **7** ئۇنىڭدىن كېيىن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا ئۇتىنچى بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. ئۇ ئىنتايىن قورقۇنچلۇق، دەھشەتلىك ۋە ئاجايىب كۈچلۈك ئىدى. ئۇ يوغان تۇمۇر چىشلىرى بىلەن ئۇۋۇنى چاينىپ ئېزىپ يۇتۇپ، قالدۇقىنى پۇتلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيتتى. ئۇ ئالدىنقى بارلىق مەخلۇققا ئوخشىمايتتى، ئۇنىڭ ئون مۇڭگۈزى بار ئىدى. **8** مەن بۇ مۇڭگۈزلەرنى كۆزىتىۋاتقىنىمدا، مانا مۇڭگۈزلەرنىڭ ئارىسىدىن يەنە بىر كىچىك مۇڭگۈز تۇرسۇپ چىقتى. بۇ كىچىك مۇڭگۈزنىڭ ئالدىدا ئەسلىدىكى مۇڭگۈزلەردىن ئۈچىي يۇلۇۋېتىلدى. بۇ كىچىك مۇڭگۈزنىڭ ئادەمنىڭكىدەك كۆزى ۋە چوڭ سۆزلەيدىغان ئاغزى بار ئىدى. **9** مەن قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ يە رگە بىرنەچچە تەختنىڭ قويۇلغانلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇلارنىڭ بىربىدە، «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» ئورنۇن ئېلىپ ئولتۇرۇپتۇ. ئۇنىڭ كىيىملىرى قاردەك ئاپئاق، چاچلىرى ئاپئاق قوزا يۇڭىدەك ئىدى. ئۇنىڭ تەختى ئوت لاۋۇلداپ تۇرغان يالقۇنلار بولۇپ، لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوت چاقلىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى. **10** ئۇنىڭ ئالدىدىن گويا راۋان ئېقىپ تۇرغان دەريادەك ئوت يالقۇنى لاۋۇلداپ ئېقىپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ خىزمىتىدە ئۇرغۇچىلار مىڭمەن ئىدى، ئۇنىڭ ئالدىدا يۈز مىليونلىغان ھازىر تۇرغۇچىلار بار ئىدى. سوراق باشلانغانلىقى جاكارلىنىپ، دەستۇرلار ئېچىلدى. **11** ھېلىقى كىچىك مۇڭگۈزنىڭ يوغان گەپلەرنى قىلۋاتقان ئاۋازىدىن دىققىتىم شۇنىڭغا تارتىلىپ قاراپ تۇراتتىم. قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇتىنچى مەخلۇق ئولتۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ جەسىتى ھالاك قىلىنىپ، ئوتقا تاشلاپ كۆيدۈرۈلۈشكە تاپشۇرۇلدى. **12** قالغان ئۈچ مەخلۇق بولسا، ھاكىمىيىتىدىن مەھرۇم قىلىندى، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۆمرى يەنە بىر مە زگىل تۇزارتىلدى. **13** كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە مانا، مەن گويا ئىنسان ئوغلىغا ئوخشاش بىر زاتنىڭ ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كەلگىنىنى كۆردۈم. ئۇ «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»نىڭ

يىنغا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىندى. 14 ھەر ئەل-يۇرت، ھەر تائىپە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ، سەلتەنەت، شۆھرەت ۋە پادىشاھلىق ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. ئۇنىڭ سەلتەنىتى مەڭگۈ سولاشماس سەلتەنەتتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ ھالاك قىلىنماس. 15 مەنكى دانىيالنىڭ ۋۇجۇدۇم، دىل-روھىم بەك بئارامىلىققا چۈمدى، كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئىنتايىن ئالاقزادە قىلدى. 16 مەن يېقىن تۇرغۇچىلاردىن بىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بۇ غايىبانە ئالامەتلەرنىڭ ھەقىقىي توغرۇلۇق سوردىم. ئۇ ماڭا تەبىر بېرىپ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى: ـ 17 «بۇ تۆت زور مەخلۇق كەلگۈسىدە دۇنياىدا باش كۆتۈرىدىغان تۆت پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. 18 لېكىن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ئەبەدىلئەبە دگىچە شۇنداق بولىدۇ». 19 مەن باشقا ئۆچ مەخلۇققا ئوخشىمايدىغان تۆتىنچى مەخلۇق، يەنى زور قورقۇنچلۇق، تومۇر چىشلىق، مىس تىرناقلىق، ئوڭۇنى چاينىپ ئېزىپ يۇتۇپ، ئاندىن قالدۇقلىرىنى ئاياغلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيدىغان ھېلىقى مەخلۇق توغرىسىدىكى ھەققەتنى، 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ بېشىدىكى ئون مۇڭگۈزنىڭ ۋە كېيىن ئۆسۈپ چىققان كىچىك مۇڭگۈز توغرىسىدىكى ھەققەتنى تېخىمۇ ئېنىق بىلىۋېلىش بولدۇم ـ ئۇنىڭ، يەنى ھېلىقى كىچىكىنىڭ ئالدىدا ئۈسلىدە بار بولغان باشقا ئۈچ مۇڭگۈز يۇلۇۋېتىلگەن، كۆزلىرى ۋە يوغان گەپ قىلىدىغان ئاغزى بار بولۇپ، ئەنە باشقا مۇڭگۈزلە رگە قارىغاندا تېخىمۇ ھەيۋەتلىك ئىدى. 21 قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ كىچىك مۇڭگۈز خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇلاردىن ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولدى؛ 22 «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» كەلگەندە، ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بېكىتىلگەن ۋاقىتنى كېلىپ، [خۇدانىڭ] مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۈتكۈزىۋالدى. 23 [تەبىر بە رگۈچى] چۈشەندۈرۈپ يەنە مۇنداق دېدى: ـ «تۆتىنچى مەخلۇق كەلگۈسى دۇنياىدا باش كۆتۈرىدىغان تۆتىنچى بىر پادىشاھلىق بولۇپ، ئۇ باشقا ھەرقانداق پادىشاھلىقلارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇ پۈتكۈل دۇنياىنى يۇتۇپ، ئۇنى ئاياغ ئاستى قىلىپ، كۆكۈم-تالقان قىلىدۇ. 24 ئون مۇڭگۈز بولسا، بۇ پادىشاھلىقتىن چىقىدىغان ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئون پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. كېيىن يەنە بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ ئىلگىركى پادىشاھلارغا ئوخشىمايدۇ؛ ئۇ ئۈچ پادىشاھنى ئۆزىگە ۋېسىنۇدۇرىدۇ. 25 ئۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قارشى كۆپۈرۈلۈق سۆزلەرنى قىلىدۇ ھەمدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنى ھالسىزلاندۇرىدۇ. ئۇ كالېندارنى، ھېيت-ئايەملەرنى ۋە مۇقەددەس قانۇنلارنى ئۆز رەھىمىگە قەستىلەيدۇ. خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى «ئۈچ يېرىم ۋاقىت» ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا تاپشۇرۇلىدۇ. 26 ئاندىن خۇدانىڭ سوتى ئېچىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى تارتىۋېلىنىپ، مەڭگۈلۈك ئۈزۈل-كېسىل يوقىتىلىدۇ. 27 لېكىن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقى، يەنى دۇنياىدىكى ھەرقايسى پادىشاھلىقلارنىڭ سەلتەنىتى ۋە شۆھرىتى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە، يەنى خۇدانىڭ ئۆز خەلقىگە ئوتكۈزۈلىدۇ. ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ بىر پادىشاھلىقتۇر، دۇنياىدىكى پۈتۈن ھۆكۈمدارلار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ». 28 بۇ ئىش مانا مۇشۇ يەرگىچە بولدى. مەنكى دانىيال، ئۆز ۋىلىرىم ئۆزۈمنى ئالاقزادە قىلدى، چىرايىم تاتىرىپ كەتتى. بىراق بۇ ئىشنى قەلبىمدە پۈكۈپ ساقلىدىم.

8

پادىشاھ بەلشازار تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۈچىنچى يىلى، مەنكى دانىيال ئىككىنچى بىر غايىبانە ئالامەتنى كۆردۇم. 2 غايىبانە كۆرۈنۈشتە، ئۆزۈمنى ئېلام ئولكىسىدىكى شۇشان قەلئەسىدە كۆردۇم. كۆرۈنۈشتە مەن ئۇلاي چوڭ ئۆستەڭنى ۋىيدا ئىدىم. 3 بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارسام، ئىككى مۇڭگۈزى بار بىر قوچقارنىڭ چوڭ ئۆستەڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۇم. ئۇنىڭ مۇڭگۈزى ئېگىز بولۇپ، بىر مۇڭگۈزى يەنە بىردىن ئېگىز ئىدى؛ ئېگىزرەك بولغان مۇڭگۈز يەنە بىرسىدن كېيىنرەك ئۆسۈپ چىققانىدى. 4 مەن قوچقارنىڭ غەرب، شىمال ۋە جەنۇب تەرەپلە رگە ئۆسۈۋاتقىنىنى كۆردۇم. ھېچقانداق ھايۋان ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمەيتتى ۋە ھېچكىم ھېچكىمنى ئۇنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالمايتتى. ئۇ نېمە قىلىشنى خالسا، شۇنى قىلاتتى، بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كېتىۋاتاتتى. 5 مەن بۇ توغرۇلۇق ئويلاۋاتاتتىم، مانا، غەرب تەرەپتىن بىر تېكە پۈتلىرى يە رگە تە گمگەن ھالدا پۈتۈن جاھاننى كېزىپ يۈگۈرۈپ كەلدى. ئۇنىڭ ئىككى كۆزى ئارىسىغا كۆرۈنەرلىك چوڭ بىر مۇڭگۈز ئۆسۈپ چىققانىدى. 6 ئۇ مەن دەسەلەپ كۆز رگەن ھېلىقى ئۆستەڭ ۋىيدا تۇرغان ئىككى مۇڭگۈزلۈك قوچقارغا قاراپ قەھرى بىلەن شىددەتلىك ئېتىلدى. 7 مەن ئۇنىڭ قوچقارغا يېقىن كېلىپ، غەزەپ بىلەن قوچقارنى ئۈسۈپ ئىككى مۇڭگۈزىنى سۇندۇرىۋەتكەنلىكىنى كۆردۇم. قوچقارنىڭ قارشىلىق كۆرسەتكۈدەك ماداری قالمىغانىدى، تېكە ئۇنى يە رگە يېقىتىپ، دەسسەپ-چەيلىدى، تېكىنىڭ چاڭگىلدىن ئۇنى قۇتقۇزۇالىدىغان ئادەم چىقمىدى. 8 تېكە بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ خېلى كۆچىيىپ بولغاندا، چوڭ مۇڭگۈزى سۇنۇپ چۈشۈپ، ئەسلىدىكى جايىدىن ئاسماندىكى تۆت شامالغا قاراپ تۇرىدىغان، كۆز رگە كۆرۈنەرلىك تۆت مۇڭگۈز ئۆسۈپ چىقتى. 9 بۇ تۆت مۇڭگۈزنىڭ ئىچىدىكى بىردىن يەنە بىر مۇڭگۈز ئۆسۈپ چىقتى. ئۇ كىچىك مۇڭگۈز ئۆسۈپ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولدى، جەنۇب، شەرق تەرەپلە رگە ۋە «گۈزەل زېمىن»غا قاراپ تەسىر كۆچىنى كېڭەيتتى. 10 ئۇ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولۇپ، ھەتتا ساماۋىدىمۇ قوشۇندىكىلە رگە ھۇجۇم قىلغۇدەك دەرىجىگە يەتتى، ساماۋىدىمۇ قوشۇندىكىلەردىن ۋە يۇلتۇزلاردىن بىرمۇنچىسىنى يە رگە تاشلاپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دەسسىدى 11 (ئۇ تولمۇ مەغرۇرلىنىپ، ھەتتا ساماۋىدىمۇ قوشۇننىڭ سەرداری بىلەن تەڭ بولمالىقچى بولۇپ، ئىبادەتخانىدا سەردارغا ئاتاپ كۆندىلىك قۇربانلىق سۈنۈشنى ئېمەلدىن قالدۇردى، ھەمدە سەردارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى «مۇقەددەس جاي»نى ۋەيران قىلىۋەتتى. 12 ئاسىيلىق تۆپەيلىدىن خۇدانىڭ خەلقى ۋە كۆندىلىك قۇربانلىق چوڭ مۇڭگۈز رَگە تاپشۇرۇلىدى). ئۇ ھەقىقەتنى ئاياغ ئاستى قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ناھايىتى ئۈگۈشۈلۈق بولدى. 13 كېيىندىن، بىر مۇقەددەس [پەرىشتىنىڭ] سۆز قىلغانلىقىنى ئاڭلىدىم، شۇنىڭ بىلەن يەنە بىر مۇقەددەس [پەرىشتە] سۆز قىلغان [پەرىشتىدىن]: ـ غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن بۇ ۋەقەلەر، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى» ئاسىيلىق، كۆندىلىك قۇربانلىقنىڭ ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇشى، ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەم خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ئاياغ ئاستى قىلىنىشى قانچىلىك ۋاقىت داۋاملىشىدۇ؟ ـ دەپ سورىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 14 ھېلىقى پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: ـ بۇ ئىشلار ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز كېچە-كۈندۈز داۋاملىشىدۇ. بۇ مەرىگىدىن كېيىن مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» پاكىزلىنىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلىدۇ؛ ـ دېدى. 15 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆز رگەندىن كېيىن، مەنكى دانىيال ئۇنىڭ مەنىسىنى ۋىلاۋاتقىنىمدا، مانا، ئالدىمدا ئادەمنىڭ قىياپىتىدە بىرسى پەيدا بولۇپ ئۈرە تۇردى. 16 ئۇلاي ئوستىگىنىدە ئوتتۇرىسىدىن: ـ ئەي جەبرائىل، بۇ ئادەمگە غايىبانە ئالامەتنى چۈشەندۈرۈپ بەر؛ ـ دېگەن بىر ئادەمنىڭ كۆچلۈك ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 17 [جەبرائىل] يېنىمغا كەلدى. كەلگەندە، مەن ناھايىتى قورقۇپ كېتىپ يە رگە يېقىلىپ دۇم چۈشتۈم. ئۇ ماڭا: ـ ئەي ئىنسان ئوغلى، سەن شۇنى چۈشىنىشىڭ كېرەككى، بۇ غايىبانە ئالامەت ئاخىر زامان توغرىسىدىدۇر؛ ـ دېدى. 18 ئۇ گەپ قىلىۋاتقاندا مەن بېھوش ھالدا يەردە دۇم ياتاتتىم. لېكىن ئۇ ماڭا شۇنداق بىر يېنىك تېگىپلا مېنى تۇرغىزدى ۋە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ 19 «مەن ھازىر ساڭا [خۇدانىڭ] غەزىپى كەلگەن مەرىگىدە كېيىنكى ئىشلارنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرەي. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت زامانلارنىڭ بېكىتىلگەن ئاخىرقى نۇقتىسى توغرىسىدىدۇر. 20 سەن كۆز رگەن ئىككى مۇڭگۈزلۈك قوچقار مېدىئا بىلەن پارس پادىشاھلىرىنى كۆرسىتىدۇ. 21 ياۋا تېكە بولسا گېرىتسىيە پادىشاھلىقى بولۇپ، كۆزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى كۆز رَگە كۆرۈنەرلىك مۇڭگۈز بولسا، ئۇنىڭ بىرىنچى پادىشاھىدۇر. 22 ئۇ مۇڭگۈز سۇنۇپ كەتكەندىن كېيىن ئورنىدىن ئۈسۈپ چىققان ھېلىقى تۆت مۇڭگۈز بۇ ئەلنىڭ تۆت پادىشاھلىققا بۆلۈنىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق ئۇلارنىڭ كۈچى بىرىنچى پادىشاھلىققا يەتمەيدۇ. 23 بۇ پادىشاھلىقلارنىڭ ئاخىرقى مەرىگىدە، ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ گۈناھى توشۇشى بىلەن تولمۇ نومۇسسىز، چىگىش مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلالايدىغان بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. 24 ئۇنىڭ كۈچى خېلى زور بولىدۇ، لېكىن ئەمەلىيەتتە بۇ كۈچ ئۆزلۈكىدىن چىقمايدۇ؛ ئۇ مەسلى كۆرۈلمىگەن ۋەيرانچىلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئۇنىڭ ئىشلىرى جەزمەن ئۈگۈشۈلۈق بولۇپ، ئېمنى خالسا شۇنى قىلالايدۇ. ئۇ كۈچلۈكلەرنى ۋە [خۇدانىڭ] مۇقەددەس مۇمىن خەلقىنى يوقىتىدۇ. 25 ئۆز ئۈستاتلىقى بىلەن ئۇنىڭ نازارىتى ئاستىدا ھەرقانداق ھىيلە-مىكىرلىك خېلى رونىاق تاپىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدۇ؛ باشقىلارنىڭ ئۆزلىرىنى بىخەتەر ھېس قىلغان ۋاقىتدىن پايدىلىنىپ ئېۋۇقسىز زەرب قىلىپ

نۇرغۇن كىشىلەرنى ھالاك قىلدۇ؛ ئۇ ھەتتا ئوچۇقتىن ئوچۇق «ئەمرلەرنىڭ ئەمىرى» گە قارشى چىقىدۇ. لېكىن ئۇ ئاخىردا ئىنسانلارنىڭ قولىسىز ھالاك قىلىنىدۇ. **26** ساگا ئايان قىلىنغان، ئاخشامدىن ئەتىگەنگىچە داۋاملاشقان بۇ غايىبانە ئالامەت ئەمەلگە ئاشمايۋاتىدۇ. لېكىن سەن ئۇنى ۋاقتىنچە مەخپىي تۇت. چۈنكى ئۇ كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى ھەققىدىدۇر». **27** مەنكى دانىيال ماغدۇرۇمدىن قېيلىپ، بىرنەچچە كۈن ئاغرىپ يېتىپ قالدىم. كېيىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەنىلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىدا بولدۇم. لېكىن بۇ غايىبانە ئالامەت كۆزگۈمنى پارا كەندە قىلۋەتكەنىدى. ئۇنىڭ مەنىسىنى يېشەلەيدىغان ئادەم يوق ئىدى.

9

مېدىئالىق ئاھاشۋېروشنىڭ ئوغلى دارىئۇسنىڭ بىرىنچى يىلدا (ئۇ كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلىندى) **2** يەنى تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلى مەنكى دانىيال مۇقەددەس يازمىلارنى ئوقۇۋشۇم بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق دېگەن كالام-بېشارىتى ۋېنچە، يېروسالېمنىڭ خاراب بولىدىغان جازا مەزگىلى يەتمىش يىل ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن رەب خۇدايىمغا روزا تۇتۇپ، بۇز رەختكە ئوگىنىپ، كۈل-توپىدا ئولتۇرۇپ، ئۆتىنگىنا يېلىنىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش بىلەن ئىزدىنىشكە بەل باغلىدىم. **4** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا دۇئا قىلىپ، گۇناھلىرىمنى ئىقرار قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ رەب، ئى سېنى سۆيۈپ، تۇز ئەمرلىرىڭگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ۋەدە-ئەھدە كۈدە ۋاپادار بولۇپ، ئۇ زۇگەرمەس مېھرىگىنى ئۇزۇلۇكسىز كۆرسەتكۈچى ئۇلۇغ، سۈزلۈك تە كۆرۈم! **5** بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق؛ ۋەزىللىك بىلەن سېنىڭ ئەمر-ھۆكۈملىرىڭدىن ۋاز كېچىپ، ساگا ئاسىيلىق قىلدۇق، **6** شۇنداقلا سېنىڭ نامىڭ بىلەن پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ۋە پۈتكۈل زېمىندىكى خەلققە سۆز-كالامىڭنى يەكىز زۇگەن قۇللىرىڭ بولغان يەغەمبەرلە رگە زادى قۇلاق سالمىدۇق. **7** ئى رەب، ھەققانىيەت سەندىلا تېپىلىدۇ، لېكىن ساگا ئاسىيلىق ۋە ۋاپاسىزلىق قىلغانلىقىمىز تۈپەيلىدىن، بۇ زۇگە، يەنى يەھۇدالارغا، يېروسالېمدىكىلە رگە ۋە بارلىق ئىسرائىلارغا، يېقىندا بولسۇن، يىراقتا بولسۇن، سەن بىزلەرنى سۈرگۈنلۈككە ھەيدىۋەتكەن بارلىق يۇرتلاردا بولسۇن، پەقەت بۇگۈنكىدەك يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىكلا قالدى. **8** ئى رەب، بۇ زۇگە، يەنى پادىشاھلىرىمىزغا، ئەمىرلىرىمىز زۇگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىك قالدى؛ چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **9** ئى رەب خۇدايىمىز، بىز ساگا ئاسىيلىق قىلغان بولساقۇ، سەندىن يەنىلا رەھسىدىلىك ۋە مەغپىرەت-كەچۈرۈملەر تېپىلىدۇ. **10** بىز سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئالدىمىزغا قويغان قانۇن-ھۆكۈملىرىڭدە ھېچ ماڭمىدۇق. **11** پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭنا خىلاپلىق قىلىپ، ئاۋازىڭغا قۇلاق سالماي سېنىڭدىن يۈز ئۆرىدى. دەرۋەقە، سېنىڭ قۇلۇڭ مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات-قانۇنىدا پۈتۈلگەن لەنەت ھەمەدە ئۇنىڭ قەسەمياددىكى جازالار ئۈستىمىزگە ياغدۇرۇلدى؛ چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **12** سەن ئۇزۇلۇك بەزگە ۋە ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمدارلىق قىلغۇچىمىزغا قارىتا دېگەنلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ بەزگە زور ئېغىر كۈلپەتنى كەلتۈردۇڭ؛ چۈنكى يېروسالېمدا قىلىنغان ئىشلار ئاسمان ئاستىدىكى ھەرقانداق باشقا يۇرتتا ئەزەلدىن قىلىنغان ئەمەس! **13** مۇساغا تاپىلانغان تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەندەك، بۇ پۈتۈن كۈلپەت بەزگە چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، لېكىن بىز قەبىھلىكلىرىمىزدىن قول ئۈزۈپ، ھەقىقىتىڭنى چۈشىنىپ يېتىدىغان قىلغايسەن دەپ تىنجىپ سەندىن ئىلتىپاتىڭنى ئۈتۈنمىدۇق. **14** دەرۋەقە سەن پەرۋەردىگار شۇ كۈلپەتنى تەييارلاپ ساقلاپ، بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشۈردۇڭ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بارلىق قىلغان ئىشلىرىڭدا ئادىل بولۇپ كەلدىڭ؛ بىراق ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. **15** ئەمدى، ئۇز كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن خەلقىڭنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، شۇنداقلا شۇ كۈنكىدەك ئۆزۈڭگە نام-شۆھرەت تىكىلدىڭ، ئى رەب خۇدايىمىز ـ بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، بىز رەزىللىك قىلدۇق! **16** ئۆتۈنىمەن، ئى رەب، پۈتكۈل ھەققانىيلىقىڭغا ۋېغۇن، يېروسالېم شەھىرىڭگە، يەنى مۇقەددەس تېغىڭغا بولغان قەھر-غەزىپىڭنى توختاتقايسەن! چۈنكى بىزنىڭ ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قىلغان قەبىھلىكلىرىنىڭ ۋەجىدىن، يېروسالېم ۋە خەلقىڭ بارلىق ئەتراپتىكىلىرىمىزنىڭ ھاقارەت ۋېيىكتى بولۇپ قالدۇق. **17** ئەمدى ئى خۇدايىمىز، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە تەلەپلىرىڭگە قۇلاق سالغايسەن، ئۆزۈڭ ئۈچۈن ۋەيران قىلىنغان مۇقەددەس جايىڭنى جامالىڭنى كۆرسىتىپ يورۇتقايسەن. **18** ئى خۇدايىم، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن! بىزنىڭ ۋە سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغان شەھەرنىڭ بېشىغا كەلگەن كۈلپەتلە رگە نەزەر سالغايسەن! بىزنىڭ ساگا ئىلتىجا قىلغىنىمىز ئۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەققانىي ئىش قىلغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى سېنىڭ زور رەھىمدىللىقلىرىڭنا تايانغانلىقىمىز سەۋىبىدىندۇر. **19** ئى رەب، ئاڭلىغايسەن! ئى رەب، كەچۈرگەيسەن! قۇلاق سېلىپ ئاڭلاپ ئامال قىلغايسەن! ئۆزۈڭنىڭ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن ئەمدى تەخىر قىلمىغايسەن! چۈنكى سېنىڭ بۇ شەھىرىڭ ۋە بۇ خەلقىڭ ئۆز نامىڭ ئاساسىدا ئاتالغانىدى!». **20** مەن دۇئايىمنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئۆزۈم ۋە خەلقىم ئىسرائىلنىڭ گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ ھەمدە خۇدايىمنىڭ مۇقەددەس تېغى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا يېلىنىپ، **21** تېخى دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، دەسلەپتە ماگا غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن جەبرائىل دېگەن زات يېنىمغا كېلىپ ماگا قولىنى تەگكۈزدى. مەن شۇ چاغدا تولىمۇ چارچاپ كەتكەنىدىم. ئۇ كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇش ۋاقتى ئىدى. **22** جەبرائىل ماگا ئەقىل بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى دانىيال، مەن سېنى يورۇتۇپ، ئىشلارنى چوڭقۇر چۈشىنەلەيدىغان قىلىشقا كەلدىم. **23** سەن خۇداغا ئىلتىجا قىلىشقا باشلىشىڭ بىلەنلا، جاۋاب-كالام بېرىلدى؛ سەن ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم بولغاچقا، مەن ساگا ئۇنىڭ جاۋاب-كالامىنى يەتكۈزگىلى كەلدىم. ئەمدى بۇ جاۋاب-كالام ئۈستىدە پۇختا ۋېلانغىن، غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆزۈل قويۇپ چۈشەنگىن: **24** ـ «[خۇدا] تەرىپىدىن «يەتتە ھەسسە «يەتتە ۋاقىت»» سېنىڭ خەلقىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھىرىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن. بۇ ۋاقىتلار ئىتائەتسىزلىكلەرنى تەزگىنەش، گۇناھلارنى تۈگىتىش، قەبىھلىك ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈش، مەڭگۈلۈك ھەققانىيلىقنى ئۈستۈن تۇرۇنغا قويۇش، بۇ غايىبانە ئالامەت بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆز-كالاملىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» يېگىباشتىن مەسىھلىنىش ئۈچۈن بېكىتىلگەندۇر. **25** شۇنى بىلىشىڭ ۋە چۈشىنىشىڭ كېرەككى، يېروسالېمنى يېگىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بىنا قىلىش ۋېرۋىق جاكارلىغاندىن تارتىپ، مەسىھ دېگەن ئەمىر مەيدانىغا چىققۇچىچە يەتتە ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» قوشۇلغان ئاتمىش ئىككى ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» تۈتىدۇ. يېروسالېم شەھىرى يېگىباشتىن بىنا قىلىنىپ، مەيدان-كوچىلار ۋە سېپىل-ئىستىھكام بارلىققا كەلتۈرۈلىدۇ، ئەمما بۇ بىسەرەمجان كۈنلەردە بولىدۇ. **26** بۇ ئاتمىش ئىككى «يەتتە ۋاقىت» مەزگىلى تۈتكەندىن كېيىن مەسىھ ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ئۇنىڭدا ھېچنەرسە قالمايدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئەمىرنىڭ خەلقى بۇ شەھەر بىلەن مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى گۈمران قىلىدۇ. بۇ ئاقىۋەت كەلكۈندەك بىسىپ كېلىدۇ؛ ئاخىرىغىچە جەڭگەر داۋاملىشىدۇ؛ ئۇ يەردە بولىدىغان ۋەيرانچىلىقلار بېكىتىلگەندۇر. **27** ئۇ [ئەمىر خۇدانىڭ] خەلقىنىڭ كۆپ قىسمى بىلەن ئاخىرقى بىر «يەتتە ۋاقىت»تا بىر [دوستلۇق] ئەھدىسىنى تاكامۇل قىلىدۇ، لېكىن بۇ «يەتتە ۋاقىت»نىڭ يېرىمىغا كەلگەندە، ئۇ [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەلەرنى سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. ئۇ چاغدا «ۋەيران قىلغۇچى يەرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» [مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئېگىز جايىغا قويۇلىدۇ. تاكى بالا-يىشاپەت، [يەنى خۇدا] بېكىتكەن كۈلپەت ۋەيران قىلغۇچى كىشىنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ».

10

قوروش پارسقا سەلتەنەت قىلغان ئۈچىنچى يىلى، دانىيال (يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولغان)غا بىر خەۋەر ۋەھيي قىلىندى. ئۇ خەۋەر ئىشەنچلىكتۇر ـ لېكىن ناھايىتى قاتتىق جەڭ جۈدۈنلىرى توغرىسىدىدۇر. دانىيال بۇ خەۋەرنى چۈشەندى ۋە غايىبانە ئالامەت توغرىسىدا چۈشەنچىگە ئىگە بولدى. **2** ئۇ چاغدا مەنكى دانىيال تولۇق ئۈچ ھەپتە ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىۋېدۇم. **3** ئۈچ ھەپتىگىچە ھېچقانداق نازۇ-نېمەت يېمىدىم، گۆش يېمىدىم، شاراب ئىچمىدىم ۋە تېنىمگە پۇراقلىق مايي سۈرمىدىم. **4** بىرىنچى ئاينىڭ يىگىرمە ئوتتىنچى كۈنى، مەن ئۇلۇغ دەريا، يەنى دىجلە دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرۇپ، **5** بېشىمنى كۆتۈرۈپ كۆزۈمنى ئاسمانغا تىكتىم، كاتاپ كىيىپ، بېلىگە ئۇفازدىكى ساپ ئالتۇن كەمەر باغلىغان بىر ئادەمنى كۆزدۇم. **6** ئۇنىڭ تېنى سېرىق ياقۇتتەك جۇلالىنىپ، يۈزلىرى چاقماقتەك يالتىرلاپ، كۆزلىرى يېنىپ تۇرغان ئوتتەك چاقنايتتى، ئۇنىڭ پۇت-قوللىرى پارقىراپ تۇرىدىغان مىستەك ۋالىلدايتتى، ئاۋازى زور بىر توپ ئادەمنىڭ ئاۋازىدەك جارا كالايتتى. **7**

غايىبانە كۆرۈنۈشنى يالغۇز مەنكى دانىياللا كۆردۈم، يىنىمدىكىلەر ئالامەتنى كۆرمىگەنىدى. ئەمما زور بىر ۋەھىمە ئۇلارنى بىسىپ، ئىنتايىن تىترەپ كېتىشتى، مۇكۆنۈۋالغۇدەك يەرنى ئىزدەپ قىيچىپ كەتتى. 8 ئۇ يەردە ئۆزۈم يالغۇز قىلىپ بۇ كارامەت غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆردۈدۇم. قىلچە ماغدۇرۇم قالمىدى، چىرايىم قاتتىق ئۆزگىرىپ ئۆلۈك ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، پۇت-قوللىرىمدا بىرئازمۇ ماغدۇر قالمىدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان يە رگە يىقىلىپ دوم چۈشتۈم، ھوشۇمدىن كەتتىم. 10 مانا، ئۇيۇقسىز بىر قول ماڭا تەگدى، مېنى شۇئان يۇلەپ يە رگە تۇت پۇتلۇق قىلىپ ئۇرغۇزدى. 11 شۇ زات ماڭا: ـ ئەي دانىيال، ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم! سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ چۈشەنگىن، ئۆرە ئۇرغىن! چۈنكى مەن سېنىڭ يېنىڭغا ئەۋەتىلدىم، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىشى بىلەن، مەن تىترىگەن ھالدا ئورنۇمدىن ئوردۇم. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، قورقما؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا چۈشىنىشكە ئېرىشىشكە، ئۆزۈڭنى تۆۋەن تۇتۇشقا كۆڭۈل قويغان بىرىنچى كۈندىن ۋېيان سېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىڭ ئىجابەت قىلىندى؛ ئېيتقانلىرىڭ ئۈچۈن مەن يېنىڭغا ئەۋەتىلدىم. 13 لېكىن، «پارس پادىشاھلىقىنىڭ ئەمىرى» ماڭا قارشى چىقىپ يولۇمنى يىگىرمە بىر كۈن توسۇۋالدى. مەن پارس پادىشاھلىرىنىڭ يېنىدا ئۆزۈم يالغۇز قالغاچقا، باش ئەمىرلەردىن بىرى مىكائىل ماڭا ياردەم قىلغىلى كەلدى. 14 مەن ساڭا ئاخىرقى زامانلاردا خەلقىڭنىڭ بېشىغا كېلىدىغان ئىشلارنى چۈشەندۈرگىلى كەلدىم. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى ئوغرىسىدىدۇر». 15 ئۇ ماڭا بۇ گەپنى قىلىۋاتقاندا، يەقەتلا يە رگە قارغىنىمچە زۇۋان سۈرەلمەي ئۆرۈپ قالدىم. 16 مانا، گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرسى قولىنى ئۆزىتىپ لەۋلىرىمنى سلاپ قويۇپدى، مەن ئاغزىمنى ئېچىپ ئالدىمدا تۇرغۇچىغا: ـ تەقسىر، بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشتىن ئىچ-ئىچىمدىن ئازابلىنىمەن، ماغدۇرۇمدىن كەتتىم. 17 تەقسىرىمنىڭ كەمىنە قۇللىرى قاندىقۇ سىلى تەقسىرىم بىلەن سۆزلىشىشكە پېتىنالا يتتىم؟ چۈنكى ھازىرلا ماغدۇرۇم تۈگەپ، نەپەسىم ئۆزۈلدۈ، ـ دېدىم. 18 ئاندىن گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرى مېنى يەنە بىر قېتىم سلاپ، ماغدۇر كىرگۈزدى 19 ۋە: ـ ئى ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم، قورقما! ساڭا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي. غەيرەتلىك بول، ئەمدى غەيرەتلىك بول! ـ دېدى. ئۇ شۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا ماڭا تېخىمۇ ماغدۇر كىردى. مەن: ـ تەقسىر يەنە سۆز قىلغايلا، چۈنكى سىلى ماڭا ماغدۇر كىرگۈزدىلا، ـ دېدىم. 20 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قېشىڭغا نېمىگە كەلگەنلىكىمنى بىلەمسەن؟ مەن ئەمدى قايتىپ بېرىپ، «پارىستىكى ئەمىر» بىلەن جەڭ قىلىمەن؛ مەن ئۇ يە رگە بارغاندىن كېيىن، « گېرىتسىيە دىكى ئەمىر» مەيدانغا چىقىدۇ. 21 لېكىن مەن بېرىشتىن ئاۋۋال ھەققەتنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ۋەھىيلەرنى مەن ساڭا بايان قىلىمەن. بۇ ئىشلاردا سىلەرنىڭ ئەمىرىڭلار مىكائىلدىن باشقا، ماڭا ياردەم بېرىدىغان ھېچكىم يوق.

11

مەن مېدىئالىق داريۇس پادىشاھ بولغان يىلىدىلا، ئۇنى مۇستەھكەملەش ھەم كۆچەيتىش ئۈچۈن ئورنۇمدىن قوزغالغانىدىم. 2 ئەمدى مەن ساڭا ھەققەتنى ئېيتىپ بېرەي: ـ بۇنىڭدىن كېيىن پارىستا يەنە ئۈچ پادىشاھ ھۆكۈمرانلىققا چىقىدۇ؛ كېيىن تۆتىنچى پادىشاھ چىقىپ، باشقا پادىشاھلاردىنمۇ كۆپتىن كۆپ مال-دۇنيانى تۇپلايدۇ؛ ئۇ مال-دۇنيالىردىن قۇدرەت تېپىپ، ھەممە يۇرتلارنى گېرىتسىيە گە جەڭ قىلىشقا قوزغايدۇ. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن كۈچلۈك بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇ زور پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىپ، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. 4 لېكىن ئۇ ھوقۇق يۈرگۈزۈۋاتقىنىدا، پادىشاھلىقى پارچىلىنىپ ئاسماننىڭ تۆت شامال تەرىپىگە بۆلۈنۈپ كېتىدۇ. ئۇنىڭ تەختىگە ئەۋلادلىرى ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، كېيىنكى پادىشاھلىق ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتتىدىكىدەك كۈچلۈك بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقىلارغا ئەۋەتە بولۇپ كېتىدۇ. 5 ئۇنىڭدىكى سەردارلارنىڭ ئىچىدىن بىرى «جەنۇبىي پادىشاھ» بولۇپ كۈچىيىدۇ؛ لېكىن يەنە بىر سەردار ئۇنىڭدىنمۇ كۈچلۈك بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ ئېتىمۇ چوڭ پادىشاھلىقنى سورايدۇ. 6 بىرنەچچە يىل ئۆتكەندىن كېيىن، [جەنۇبىي پادىشاھ شىمالىي پادىشاھ] بىلەن ئىتتىپاق تۈزىدۇ؛ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ قىزى شۇ ئىتتىپاقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن شىمالىي پادىشاھنىڭ يېنىغا بارىدۇ. لېكىن كېيىن بۇ قىز ئېرىشكەن ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ شىمالىي پادىشاھ ئۆزىمۇ ھوقۇقىنى قولىدا تۇتالمايدۇ، مەزمۇت تۇرالمايدۇ. بۇ قىز ۋە ئۇنى ئېلىپ كەلگەنلەر، ئۇنىڭ بالىسى ھەم شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى قوللىغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە ساتقۇنلۇق قىلىنىدۇ. 7 ھالبۇكى، ئۇنىڭ [ئاتا جەمەت] تۇغقىنىدىن بىرى قوشۇنىنىڭ ھوقۇقىنى قولىغا ئېلىپ [پادىشاھ بولۇپ]، شىمالىي پادىشاھنىڭ قورغىنىغا بىسىپ كىرىپ، ئۇلارغا قارشى ھۇجۇم قىلىپ چوڭ غەلبە قىلىدۇ. 8 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى، قېيما مەبۇدلىرى ۋە بۇتخانىلىرىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلارنى مىسىرغا ئېلىپ كېتىدۇ. ئۇ بىرنەچچە يىل شىمالىي پادىشاھتىن ئۆزىنى نېرى قىلىدۇ. 9 شىمالىي پادىشاھ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ زېمىنىغا بىسىپ كىرىدۇ، لېكىن ئاخىرى ئۆز يۇرتىغا چېكىنىدۇ. 10 شىمالىي پادىشاھنىڭ شاھزادىلىرى قوزغىلىپ، زور قوشۇن تەشكىلەيدۇ. شاھزادىلەردىن بىرى كەلكۈندەك كېلىپ جەنۇبقا بىسىپ كىرىدۇ. كېيىن ئۇ يەنە جەڭ قىلىپ، دۈشمەن قورغىنىغىچىمۇ بىسىپ كىرىدۇ. 11 جەنۇبىي پادىشاھ قاتتىق غەزەپتە قوشۇن تارتىپ جەنگگە ئاتلىنىپ، شىمالىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ زور بىر قوشۇننى جەنگگە سالىدۇ، لېكىن ئۇنىڭ شۇ زور قوشۇنى مەغلۇپ بولۇپ ئەسىرگە ئېلىنىدۇ. 12 شۇ زور قوشۇننىڭ ئەسىرگە ئېلىنىشى بىلەن جەنۇبىي پادىشاھ ئىنتايىن مەغرۇرلىنىدۇ. ئۇ تۈمەنلىگەن ئادەملەرنى يوقىتىدۇ، بىراق ئۇنىڭ غەلبىسى ئۆزۈن داۋاملاشمايدۇ. 13 چۈنكى شىمالىي پادىشاھ يۇرتىغا قايتىپ، بۇرۇنقىدىنمۇ كۆپ ۋە كۈچلۈك قوشۇن تەشكىللەيدۇ. بېكىتىلگەن يىللار توشقاندىن كېيىن ئۇ زور قۇدرەتلىك قوشۇننى كۆپ تەمىناتلار بىلەن قوشۇپ باشلاپ كېلىدۇ. 14 ئۇ چاغدا نۇرغۇن كىشىلەر جەنۇبىي پادىشاھقا قارشى ئۆرۈپ ئۆنىڭغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرىدۇ. [ئى دانىيال ـ] سېنىڭ خەلقىڭ ئىچىدىكى زوراۋانلار مۇشۇ غايىبانە ئالامەتنىكى بېشارەتنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولۇپ، يوغانچىلىق قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار مەغلۇپ بولىدۇ. 15 شىمالىي پادىشاھ پوتەي سېلىپ مۇستەھكەم شەھەرنى مۇھاسىرە ھۇجۇمى قىلىپ بېسۇالدۇ. جەنۇبىدىكى كۆچىلەر، ھەتتا ئەڭ خىل قوشۇنلارمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ قارشىلىق قىلغۇدەك كۈچى قالمايدۇ. 16 شىمالدىكى تاجاۋۇزچى بولسا ئۆزى خالىغانچە ئىش قىلىدۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم قارشىلىق قىلالمايدۇ. ئۇ «گۈزەل زېمىن»نى ئىشغال قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ قولىدا ئۇنى ۋېيران قىلغۇچى كۈچ بولىدۇ. 17 [شىمالىي پادىشاھ] بەل باغلاپ پادىشاھلىقىدىكى بارلىق كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ [مىسىرغا] يول ئالىدۇ؛ ئۇ [مىسىر] بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، ئۆزى ئەھدىدە تۇرغانىدەك قىلىدۇ. بىراق [مىسىرنىڭ] ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇۋېتىش ئۈچۈن ئۇ ئايالىرىنىڭ بىر قىزىنى [مىسىر] پادىشاھىغا بېرىدۇ. لېكىن [قىزى] ئاتىسى تەرەپتە تۇرمايدۇ، ئۇنى قوللىمايدۇ. 18 كېيىن ئۇ دېڭىز بويىدىكى يۇرتلارغا ھۇجۇم قىلىپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى ئەسىرگە ئالىدۇ. لېكىن يات بىر سەردار ئۇنىڭ كىشىلەرنى خار قىلىشلىرىنى چە كلەيدۇ ۋە ئەكسىچە، ئۇنىڭ بۇ خارلاشلىرىنى ئۆزىگە ياندۇرىدۇ. 19 ئۇ ئۆز يۇرتىدىكى قورغانلارغا چېكىنىپ كېلىدۇ. لېكىن ئاخىرىدا ئۇ يۇتلىنىپ يوقىلىپ كېتىدۇ. 20 كېيىن ئۇنىڭ ئورنىغا يەنە بىر پادىشاھ تەختكە ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پادىشاھلىقىنىڭ ئەڭ شان-شەرەپلىك جايىغا بىر زالىم ئالۋاڭچىنى ئەۋەتىدۇ. لېكىن ئۇ ئۆزۈن ئۆتمەيلا، ماماىلىقىمۇ بولماي، جە ڭۈ بولماي ئۆلتۈرۈلىدۇ». 21 ـ «شۇنىڭدىن كېيىن پەس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا چىقىپ شىمالىي پادىشاھلىقنى ئالىدۇ؛ ئەمما پادىشاھلىقنىڭ ھۆرمەت-شۆھرىتى ئۇنىڭغا ھېچ تەۋە بولمايدۇ، دەپ قارىلىدۇ؛ لېكىن ئۇ خەلقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، يالاڭچىلىق ۋاستىلىرى بىلەن ھاكىمىيەتنى تارتىۋالىدۇ. 22 زېمىنغا كەلكۈندەك يېسىپ كىرگەن كۈچلەرنى ئۇ ھەم كەلكۈندەك ھۇجۇم قىلىپ يوقىتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا كى «[خۇدانىڭ] ئەھدىسىدە بېكىتىلگەن ئەمىر»نىمۇ يوقىتىدۇ. 23 شەرتنامە تۈزۈش ئارقىلىق ئۇ باشقا يۇرتلارنى ئالدايدۇ؛ ئادەملىرى كىچىك بىر قوشۇن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ كۈچى ئاۋۋۇپ-ئاۋۋۇپ، قۇدرەت تاپىدۇ. 24 ئۇ خالايىقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، ئەڭ باي ئۆلكىلە رگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، ئاتىلىرى يا كى ئاتىلىرىنىڭ ئاتىلىرى زادى قىلىپ باقمىغان ئىشلارنى قىلىدۇ، يەنى ئۇ ئولجىنى، غەنىمەتلەرنى ۋە نۇرغۇن بايلىقلارنى قول ئاستىدىكىلىرىگە ئۈلەشتۈرۈپ بېرىدۇ؛ مەلۇم بىر مە زگىلگىچە قورغانلارغىمۇ ھۇجۇم قىلىش قەستىدە بولىدۇ. 25 ئۇ ئۆز كۈچىنى ئىشقا سېلىپ چوڭ غەيرەت بىلەن قوزغىلىپ، زور قوشۇننى باشلاپ، جەنۇبىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. جەنۇبىي پادىشاھمۇ ناھايىتى زور قۇدرەتلىك بىر قوشۇن بىلەن جەنگگە ئاتلىنىدۇ. لېكىن جەنۇبىي پادىشاھ خائىنلارنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىگە ئۇچراپ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمايدۇ. 26 چۈنكى ئۇنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەنلەر ئۇنى يېقىتىدۇ. ئۇنىڭ قوشۇنى ھەممە يە رگە تارقىلىدۇ؛ نۇرغۇنلىرى ئۆلتۈرۈلىدۇ. 27 كېيىن، بۇ ئىككى پادىشاھ بىر-بىرىنى

قەستلىشىپ، يامان نىيەت بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشىپ، بىر-بىرىگە يالغان گەپ قىلىشىدۇ، لېكىن بۇ ئىشلار ھېچكىمگە پايدا يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاخىرى پەقەت بەلگىلەنگەن ۋاقىتسىلا بولىدۇ. **28** [شىمالىي پادىشاھ] نۇرغۇن مال-مۇلۈكلەرنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە خۇدانىڭ خەلقى بىلەن ئۇ زگەن مۇقەددەس ئەھدىگە قارشى تۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەھدىگە قارشى ھەرىكەتلەرنى قىلىپ، ئاندىن ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. **29** بەلگىلەنگەن ۋاقىتنا شىمالىي پادىشاھ يەنىلا جەڭبقا تاجاۋۇز قىلىدۇ، لېكىن بۇ قېتىمقى ئەھۋال ئىلگىرىكىگە ۋە يەنە كېلىپ ئەڭ ئاخىرقى قېتىمقىسىدىكى بىلەمنۇ ئوخشىمايدۇ. **30** چۈنكى كىتتىم ئارىلىدىن چىققان كېمىلەر ھۇجۇم قىلىپ كېلىدۇ. شۇڭا ئۇ دەرد-ئەلەم بىلەن چېچىنىدۇ ۋە [خۇدانىڭ] ئۆز خەلقى بىلەن ئۇ زگەن مۇقەددەس ئەھدىسىگە قاراپ ئىنتايىن غەزەپلىنىدۇ، ئۇنىڭغا قارشى خالىغىنىنى قىلىدۇ، شۇنداقلا چېكىنىپ يانغاندا مۇقەددەس ئەھدىگە ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنى ئەتىۋارلايدۇ. **31** ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇرغان بىرنەچچە كۈچلەر قورغان بولغان مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى يۇلغايدۇ، «كۈندىلىك قۇربانلىق»نى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ ۋە «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نى ئۇنىڭ ئورنىغا قويىدۇ. **32** ئۇ مۇقەددەس ئەھدىگە خائىنلىق قىلغۇچىلارنى خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن چىرىكلەشتۈرىدۇ؛ لېكىن ئۆز خۇداسىنى دوست تۇتقۇچى خەلق بولسا قەيسەرلىك بىلەن ھەرىكەت قىلىدۇ. **33** خەلق ئىچىدىكى ئاقىللار نۇرغۇن قېرىنداشلىرىغا تەلىم يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن بىرنەچچە كۈنلەر ئۆلۈرنىڭ بەزىلىرى قىلىچتا يېقىلىدۇ، ئوتتا كۆيدۈرۈلۈپ ئۆلتۈرۈلىدۇ، زىندانغا چۈشىدۇ ياكى بۇلاڭ-تالاڭغا ئۇچرايدۇ. **34** يېقىلغان ۋاقىتلىردا، خۇدانىڭ خەلقى ئازغىنە ياردەمگە ئىگە بولىدۇ. ئەمما نۇرغۇن كىشىلەر ئۆلۈرنىڭ قاتىرىغا خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن سوقۇنۇپ كىرىدۇ. **35** بەزى ئاقىللار يېقىلىدۇ. لېكىن ئۆلۈرنىڭ يېقىلىشى ئۆزلىرىنىڭ سىنىلىشى، تاۋلىنىش-تازىلىنىشى، قىيامەت كۈنىگىچە پاكلىنىشى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئاخىرەت خۇدا بەلگىلىگەن ۋاقىتتىلا كېلىدۇ. **36** شىمالىي پادىشاھ ئۆز مەيلىچە قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇ ئەگىۋىرلىشىپ، ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھلاردىنمۇ ئۈلۈغلاپ ئۇستۈن قىلىپ، ھەتتا ھەممە ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغۇچىغا ئاجايىب كۆپۈرلۈق سۆز قىلىدۇ؛ تاكى خۇدانىڭ غەزىپى تولۇق تۆكۈلگەن كۈنىگىچە ئۇ داۋاملىق زور روناق تاپىدۇ. چۈنكى خۇدانىڭ بېكىتكىنى ئەمەلگە ئاشمىي قالمايدۇ. **37** بۇ پادىشاھ ئاتا-بوۋىلىرى چوقۇنغان ئىلاھلارغىمۇ پىسەنت قىلمايدۇ، ئايالىلارغىمۇ ھېچقانداق ھەۋەس قىلمايدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇ ھەرقانداق ئىلاھنى ھۆرمەتلىمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھتىن ئۈلۈغ دەپ قارايدۇ. **38** بۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇ «كۈچلەر ئىلاھى»نى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ ئەزەلدىن چوقۇنمىغان بۇ ئىلاھنى بولسا ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، ياقۇت ۋە باشقا قىممەتلىك سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلىپ ھۆرمەتلەيدۇ. **39** ئۇ ئەڭ مۇستەھكەم قورغانلارنى شۇنداق بىر غەيرىي ئىلاھقا تاينىپ ئىگىلەيدۇ. كىمكى ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنسا، ئۇ شۇلارغا شەرەپلىك مەنسەپ بېرىدۇ، ئۇلارنى كۆپچىلىكنى باشقۇرىدىغان قىلىدۇ ۋە ئىنئام سۈپىتىدە يەر-زېمىننى تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. **40** ئاخىر زامان كەلگەندە، جەڭبىي پادىشاھ ئەسكەر چىقىرىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق ئەسكەرلەر ۋە نۇرغۇن كېمىلەر بىلەن قۇيۇندەك ئۇنىڭغا قايتۇرما زەربە بېرىدۇ. ئۇ بارلىق يۇرتلارغا تاجاۋۇز قىلىپ، كەلكۈندەك تېشىپ كەڭ يەر-زېمىنلارنى باسىدۇ. **41** ئۇ ھەتتا «گۈزەل زېمىن»غا يېسىپ كىرىدۇ؛ نۇرغۇن ئەللەر تازدۇرۇلۇپ يېقىتىلىدۇ. لېكىن بۇلار، يەنى ئېدومىلار، موئابلار ۋە ئامونلارنىڭ چوكىلىرى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ. **42** شىمالىي پادىشاھ بارلىق دۆلەتلەر ئۈستىگە قولىنى سوزىدۇ، مىسىر زېمىنىمۇ قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **43** ئۇ مىسىرنىڭ ئالتۇن-كۈمۈش بايلىقلىرى ۋە باشقا قىممەت باھالىق ئېۋىلىرىنى تالان-تاراج قىلىدۇ. لۇۋىيەلىكلەر ۋە ئېفىئوپىيىلىكلەر ئۇنىڭغا يېرىشۇنۇپ ئەگىشىدۇ. **44** كېيىن شەرق ۋە شىمالدىن كەلگەن شەيلەر ئۇنى ئالاقزادە قىلىدۇ. ئۇ تېخىمۇ دەرغەزەپ بولۇپ نۇرغۇن كىشىنى قىرغىنچىلىق قىلىپ ئۆلتۈرىمەن دەپ جەڭ قوزغايدۇ **45** ۋە دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، كۈركەم مۇقەددەس تاغ تەرىپىگە ئوردا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ ئەجىلى شۇ يەردە توشىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ».

12 ـ «ئۇ چاغدا، قېرىنداشلىرىڭنى «قوغدىغۇچى ئۈلۈغ ئەمىر» مىكائىل مەيدانغا چىقىدۇ. بىر ئازابلىق مەزگىل بولىدۇ، يۇرت-دۆلەت بارلىققا كەلگەندىن ۋېيان، شۇنداق چوڭ بالا ئېيتىپەتلىك مەزگىل بولۇپ باقمىغان. بىراق شۇ چاغدا خەلقىڭ قۇتقۇزۇلىدۇ؛ ئۆلارنىڭ ئىچىدىكى نامى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسى نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **2** ئۇيراقتا ياتقان ئۆۋۈكلەردىن نۇرغۇنلىرى تىرىلىدۇ. ئۆلار مەڭگۈلۈك ھاياتىمىز بولسۇن بەھرىمىز بولسۇن؛ قالغانلىرى نومۇستا ھەم مەڭگۈلۈك رەسۋاچىلىققا تىرىلىدۇ. **3** ئاقىللار ئاسماندىكى گۈمبۈزدەك پارلاق جۈلالىنىدۇ؛ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھەققانىيلىق يولىغا باشلاپ كەرگەنلەر يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئەبەدىلىكەبەد پارلاپ تۇرىدۇ». **4** ئۇ ماڭا يەنە: ـ ئى دانىيال، سەن ئەمدى بۇ سۆزلەرنى توختات؛ مەزكۇر كىتابنىڭ تاكى دۇنيانىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىگىچە شۇ پېتى تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇنى پېچەتلەپ مۇھۇرلىۋەتكىن. نۇرغۇن كىشىلەر ۋېيان-ۋېيان يۈرىدۇ ۋە بىلىم ئاشىدۇ، ـ دېدى. **5** مەنكى دانىيال كۆردۈمكى، مانا ئىككى زات، بىرى دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنە بىرى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپتۇ. **6** ئۇلاردىن بىرى دەريا سۇيى ئۈستىدە تۇرغان ئاق كاناپ كىيىم كىيگەن زاتنىن: ـ بۇ كارامەت ئىشلار تۈگىگىچە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **7** ئۇ دەريا سۇيى ئۈستىدە تۇرغان، كاناپ كىيىم كىيگەن زات ئوڭ ۋە سول قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، مەڭگۈ ھايات بولغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ بىر ۋاقىت، ئىككى ۋاقىت، قوشۇمچە يېرىم ۋاقىت كېتىدۇ. [خۇدانىڭ] مۇقەددەس خەلقىنى پارچىلىغۇچى خورلۇق ئاخىرلاشقاندا، بۇ ئىشلار تۈگەيدۇ، ـ دېدى. **8** ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان بولسامۇ، مەنسىنى چۈشەنمىدىم. شۇڭا مەن: ـ تەقسىر، بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدۇ؟ ـ دەپ سوردىم. **9** ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، يولۇڭغا ماڭ، چۈنكى بۇ سۆزلەر ئاخىر زامانغىچە مەخپىي ئۆتۈلۈپ يېپىقلىق تۇرىدۇ. **10** نۇرغۇن كىشىلەر تازىلىنىدۇ، پاكلىنىدۇ ۋە تاۋلىنىدۇ. رەزىللەر بولسا، داۋاملىق رەزىللىك قىلىۋېرىدۇ؛ ئۆلارىدىن ھېچكىم بۇنى چۈشىنەلەيدۇ، بىراق ئاقىللار چۈشىنىدۇ. **11** كۈندىلىك قۇربانلىق سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرغان كۈندىن تارتىپ، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» قويۇلغان ۋاقىتتىن باشلاپ، بىر مىڭ ئىككى يۈز توقسان كۈن ئوتىدۇ. **12** ئاخىرغىچە سادىق بولۇپ، بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز بەش كۈننى كۈتۈپ ئوتكۈز ڭگەنلەر نېمىدىگەن بەختلىك-ھە! **13** ئەمما سەن بولساڭ، ئاخىرغىچە يولۇڭدا مېڭىۋە رگىن. سەن ئارام تاپىسەن، ۋە كۈنلەرنىڭ ئاخىردا ئېسىۋە گىگە مۇيەسسەر بولۇشقا قايتا تىرىلىسەن».

هوشىيا

1 پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ـ تۇززىيا، يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيالار يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەرووبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، كالام بەتەرىنىڭ ئوغلى ھوشىياغا كەلدى؛ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ھوشىيا ئارقىلىق كەلگەن سۆزىنىڭ باشلىنىشى ـ پەرۋەردىگار ھوشىياغا: «بارغىن، پاھىشلىككە بېرىلگەن بىر ئايالنى ئەمرىگىگە ئالغىن، پاھىشلىكتىن بولغان بالىلارنى تۇز قوۋۇقىغا ئالغىن؛ چۈنكى زېمىن پەرۋەردىگاردىن ۋاز كېچىپ پاھىشلىككە پۈتۈنلەي بېرىلدى» دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ دىبلائىمنىڭ قىزى گومەرنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئايال ئۇنىڭدىن ھاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «يىزرەئەل» دەپ قويغىن؛ چۈنكى يەنە ئازغىنا ۋاقىت ئۆتكەندە، مەن «يىزرەئەل»نىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى يەھۇنىڭ جەمەتى ئۈستىگە قويمەن ۋە ئىسرائىل جەمەتىنىڭ پادىشاھلىقىغا خاتىمە بېرىمەن. **5** ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، مەن ئىسرائىلنىڭ ئوقيا‌سىنى يىزرەئەل جىلغىسىدا سۇندۇرۇۋېتىمەن». **6** [گومەر] يەنە ھاملىدار بولۇپ، قىز تۇغدى. پەرۋەردىگار ھوشىياغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «لو-رۇھاماھ» دەپ قويغىن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ئىككىنچى رەھىم قىلمايمەن، ئۇلارنى قەتئىي كەچۈرۈم قىلمايمەن؛ **7** بىراق يەھۇدا جەمەتىگە رەھىم قىلىمەن ۋە ئۇلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئارقىلىق ئۇلارنى قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلارنى ئوقياسىز، قىلىچسىز، جەڭسىز، ئاتلارسىز ۋە ئاتلىق ئەسكەرسىز قۇتقۇزىمەن» ـ دېدى. **8** گومەر لو-رۇھاماھنى ئەمچە كتىن ئايرىغاندىن كېيىن يەنە ھاملىدار بولۇپ ئوغۇل تۇغدى؛ **9** [رەب]: «ئۇنىڭ ئىسمىنى: «لو-ئامى» دەپ قويغىن؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەس ۋە مەن سىلە رگە [پەرۋەردىگار] بولمايمەن» دېدى. **10** ـ بىراق ئىسرائىلنىڭ بالىلىرىنىڭ سانى دېڭىزدىكى قومۇدەك بولۇپ، ئۇنى تۆلچىگلى يا كى سانغىلى بولمايدۇ؛ «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا شۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، ئۇلارغا: «[سىلەر] تىرىك تەڭرىنىڭ ئوغۇللىرى!» ـ دېيىلىدۇ. **11** ئىسرائىل بالىلىرى ۋە يەھۇدا بالىلىرى بىرگە يىغىلىدۇ، ئۆزلىرىگە بىرلا باشنى تىكلەيدۇ ۋە ئۇرغان زېمىندىن چىقىدۇ؛ چۈنكى «يىزرەئەلنىڭ كۈنى» ئۇلۇغدۇر! ئاكا-ئۇكىلىرىگىلارغا «ئامى! ([مېنىڭ خەلقىم]!)» ۋە سىڭىللىرىگىلارغا «رۇھاماھ! ([رەھىم قىلىنغان]!)» ـ دە گىلار!

2 ـ ئاناگىلارغا دەۋاينى يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئايالىم ئەمەس ۋە مەن ئۇنىڭ ئېرى ئەمەس؛ ئۇ پاھىشلىك ئۆزقىنى چىرايىدىن، زىناخورلۇق ھالەتلىرىنى كۆكسىنىڭ ئارىسىدىن ياقاتسۇن! **3** بولمىسا، مەن ئۇنى قىپ-يالىڭاچ قىلىپ قويىمەن، ئۇغۇلغان كۈندىكىدەك ئاندىن تۇغما قىلىپ قويىمەن؛ مەن ئۇنى خۇددى چۆل-بايابانغا ئوخشاش قىلىمەن، ئۇنى بىر قاغىبراق يە رگە ئايلاندۇرىمەن، ئۇنى ئۇسسۇزلۇق بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ **4** ئۇنىڭ بالىلىرىغا رەھىم قىلمايمەن، چۈنكى ئۇلار پاھىشلىكلەردىن تۇرەيلگەن بالىلاردۇر. **5** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئانىسى پاھىشلىك قىلغان، ئۇلارنى قارىندا كۆتۈرگۈچى نومۇسسىزلىق قىلغان؛ چۈنكى ئۇ: «مەن ماگ نان ۋە سۈيۈمنى، يۇڭ ۋە كاناپنى، زەيتۇن مېيىم ۋە ئىچىملىك-شارابلىرىمنى تەمىنلىگۈچى ئاشنىلىرىمغا ئىنتىلىپ ئۇلارنى قوغلىشىمەن» ـ دېدى. **6** ـ شۇڭا مانا، مەن يولۇڭنى تىكەن-جىغانلىقلار بىلەن چىتلاپ قورشۇالىمەن، [ئىسرائىلنىڭ] ئەترابىنى تام بىلەن توسىمەن، ئۇ چىغىر يوللىرىنى تاپالمايدىغان بولىدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاشنىلىرىنى قوغلايدۇ، بىراق ئۇلارغا يېتىشەلمەيدۇ؛ ئۇلارنى ئىزدەيدۇ، تاپالمايدۇ؛ شۇڭلاشقا ئۇ: «مەن بېرىپ بىرىنچى ئېرىمنى تېپىپ، ئۇنىڭ يېنىغا قايتىمەن؛ چۈنكى ئەھۋالىم بۇگۈنكىدىن ياخشى ئىدى» ـ دەيدۇ. **8** ـ ئۇ زىرائەتلەرنى، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىگۈچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى، ئۇزلىرى «باۋال» بۇتلارنى ياساشقا ئىشلەتكەن كۈمۈش-ئالتۇننى كۆپ قىلغۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى زادى بىلمىدى. **9** شۇڭا مەن قايتىپ كېلىمەن، ئۇنىڭدىكى زىرائەتلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا، يېڭى شارابلىرىنى ئۆز پەسلىدە ئېلىپ كېتىمەن، ئۆزۈمدىكى ئۇلارنىڭ يالىڭاچلىقىنى يېپىشقا كېرەكلىك يۇڭ-كاناپلىرىنى بەرمەي قايتۇرۇپ كېتىمەن؛ **10** ھازىر مەن ئۇنىڭ نومۇسسىزلىقىنى ئاشنىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىلايمەن، ھېچكىم ئۇنى قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تاماشالىرىغا خاتىمە بېرىمەن؛ ئۇنىڭ ھېيتلىرىغا! ئۇنىڭ «يېڭى ئاي»لىرىغا! ئۇنىڭ «شابات»لىرىغا! قىسقىسى، ئۇنىڭ بارلىق «جامائەت ئىبادەت سورۇن»لىرىغا خاتىمە بېرىمەن! **12** ۋە مەن ئۇنىڭ ئۇزۇم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ۋەيران قىلىمەن؛ ئۇ بۇلار: «بۇلار بولسا ئاشنىلىرىم ماگ نە رگەن ئىش ھەققىلىرىمدۇر!» دېگەنىدى؛ مەن بۇلارنى جاڭگالغا ئايلاندۇرىمەن، ياۋايى ھايۋانلار ئۇلارنى يەپ كېتىدۇ. **13** مەن ئۇنىڭ بېشىغا «باۋال»لارنىڭ كۈنلىرىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇ [شۇ كۈنلىردە] ئۇلارغا ئىسرىق سالاتتى، ئۆز ئۇزىنى ئۆزۈكلىرى ۋە زىبۇ-زىننەتلىرى بىلەن پەردازلاپ، ئاشنىلىرىنى قوغلىشىپ، مېنى ئۇنتۇدى ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** شۇڭا مانا، مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئالىمەن، ئۇنى دالاغا ئېلىپ كېلىمەن، كۆڭلىگە سۆزلەيمەن. **15** شۇنداق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا شۇ يەردە ئۆزۈمزارلىرىنى قايتۇرىمەن، «ئاقور جىلغىسى»نى «ئۈمىد ئىشىكى» قىلىپ بېرىمەن؛ ئاندىن ئۇ شۇ يەردە ياشلىق كۈنلىرىدىكىدەك، مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنىدەك كۆزى-ناخشا ئېيتىدۇ. **16** ۋە شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ«سەن مېنى («ئېرىم») دەپ چاقىرىسەن، ئىككىنچى مېنى («باۋال»)ىم دېمەيسەن. **17** چۈنكى مەن («باۋال»لارنىڭ نامىلىرى سېنىڭ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلار يۇ نامى بىلەن ئىككىنچى ھېچقانداق ئەسلىمەيدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلار ئۈچۈن دالادىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدىكى ئۆمۈلگۈچىلەر بىلەن ئەھدە تۈزىمەن؛ مەن ئوقيا، قىلىچ ۋە جەڭنى سۇندۇرۇپ زېمىندىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ [خەلقىمنى] ئامان-ئېسەن ياتقۇزىمەن. **19** شۇنداق قىلىپ مەن سېنى ئەبەدىلئەبەد ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ ھەققانىيلىقتا، مېھىر-مۇھەببەتتە، رەھىم-شەپقەتلەردە سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ **20** ساداقەتلىكتە سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگارنى بىلىپ يېتىسەن. **21** ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۇ كى، «مەن ئاگلايمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «مەن ئاسمانلارنىڭ ئەلپىنى ئاگلايمەن، بۇلار يەر-زېمىننىڭ ئەلپىنى ئاگلايدۇ؛ **22** يەر-زېمىن زىرائەتلەرنىڭ، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنىڭ ئەلپىنى ئاگلايدۇ، ۋە بۇلار «يىزرەئەل»نىڭ ئەلپىنى ئاگلايدۇ! **23** ۋە مەن ئۇنۇم ئۈچۈن ئۇنى زېمىندا تېرىيمەن؛ مەن «لو-رۇھاماھ»غا رەھىم قىلىمەن؛ مەن «لو-ئامى»غا: «مېنىڭ خەلقىم!» دەيمەن؛ ۋە ئۇلار مېنى: «مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دەيدۇ.

3 ۋە پەرۋەردىگار ماگ: ـ يەنە بارغىن، ئاشنىسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، زىناخور بىر ئايالنى سۆيگىن؛ گەرچە ئىسرائىللار يات ئىلاھلار تەرىپىگە ئېغىپ كەتكەن، «كىشمىش پوشكال»لارنى سۆيگەن بولسىمۇ، [مەن] پەرۋەردىگار ئۇلارغا كۆرسەتكەن سۆيگۈمدەك سەن ئۇنى سۆيگىن، ـ دېدى **2** (شۇڭا مەن ئون بەش كۈمۈش تەڭگە، بىر خومىر يۇغداي ۋە يېرىم خومىر ئارپىغا ئۆزۈمگە قايتۇرۇۋالدىم؛ **3** مەن ئۇنىڭغا: «سەن مەن ئۈچۈن ئۇزۇن كۈنلەر كۈتىسەن؛ سەن پاھىشلىك قىلمايسەن، سەن باشقا ئەرنىڭكى بولمايسەن؛ مەنمۇ سەن ئۈچۈن ئوخشاشلا سېنى كۈتەمەن» ـ دېدىم). **4** ـ «چۈنكى ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلەر پادىشاھسىز، شاھزادىسىز، قۇربانلىقسىز، «تۇۋرۇك»سىز، «ئەفود»سىز ۋە ھېچ ئۆي بۇتلىرىسىز كۈتۈپ تۇرىدۇ. **5** ۋە كېيىنرەك، ئىسرائىل بالىلىرى قايتىپ كېلىدۇ ۋە پەرۋەردىگار بولغان خۇداسىنى ھەم داۋۇت پادىشاھىنى ئىزدەيدۇ، كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۇلار تەۋرىنىپ ئەيمىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ مېھرىبانلىقىغا قاراپ كېلىدۇ».

4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگلاگلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلار بىلەن قىلىدىغان دەۋاسى بار؛ چۈنكى زېمىندا ھېچ ھەققەت، ھېچ مېھرىبانلىق، خۇدانى ھېچ بىلىش-تونۇش يوقتۇر؛ **2** قارغاش-تىلاش، يالغانچىلىق، قاتىللىق، ئوغرىلىق، زىناخورلۇق ـ بۇلار زېمىندا ياماراپ كەتتى، قان ئۈستىگە قان تۆكۈلىدۇ. **3** مانا شۇ سەۋەبتىن زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى جۈدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار دالادىكى ھايۋانلار ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار بىلەن بىللە جۈدەپ كېتىدۇ؛ بەرھەق، دېڭىزدىكى بېلىقلارمۇ يەپ كېتىلىدۇ. **4** ئەمدى ھېچكىم دەۋا قىلىشمىسۇن، ھېچكىم ئەيىبلەشمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ دەۋايىم دەل سەن بىلەن، ئى كاھىن! **5** سەن كۈندۈزدە پۇتلىشىپ يېقىلىسەن؛ پەيغەمبەرمۇ سەن بىلەن كېچىدە تەڭ پۇتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ ۋە مەن ئاناڭنى ھالاك قىلىمەن. **6** مېنىڭ خەلقىم بىلىمسىزلىكتىن ھالاك قىلىنىدى؛ ۋە سەنمۇ بىلىمنى چەتكە قاققانلىقىڭنىڭ، مەنمۇ سېنى چەتكە قاقىمەنكى، سەن ماگ يەنە ھېچ كاھىن بولمايسەن؛ خۇدايىڭنىڭ قانۇن-كۆرسەتمىسىنى ئۇنتۇغانلىقىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ سېنىڭ

باللىرىڭنى تۇتۇۋىمەن. 7 ئۇلار كوپەيگەنسېرى، ماڭا قارشى كۆپ گۇناھ سادىر قىلدى؛ مەن ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى شەرمەندىچىلىككە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن. 8 ئۇلار خەلقىمىنىڭ گۇناھىنى يەيدىغان بولغاچقا، ئۇلارنىڭ جېنى [خەلقىمىنىڭ] قەبىھلىكىگە ئىنتىزار بولدۇ. 9 ۋە خەلقىم قاناداق بولسا، كاھىنلارمۇ شۇنداق بولدۇ؛ مەن [كاھىنلارنىڭ] تۇتقان يوللىرىنى تۈز تۈستىگە چۈشۈرىمەن، تۈز قىلمىشلىرىنى ېېشىغا قايتۇرىمەن. 10 ئۇلار يەيدۇ، بىراق توىمايدۇ، ئۇلار پاھىشىلىك قىلدۇ، بىراق ھېچ كوپەيمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنى تەكشاشنى تاشلاپ كەتتى، 11 تۈزلىرىنى پاھىشىلىك، شاراب ۋە يېڭى شارابقا بېغىشلىدى، بۇ ئىشلار ئادەمنىڭ ئەقىل-زېھنىنى بۇلاپ كېتىدۇ. 12 خەلقىم تۈز تايىقىدىن يولىيورۇق سورايدۇ، ئۇلارنىڭ ھاسىسى ئۇلارغا يول كۆرسىتەرمىش! چۈنكى پاھىشىلىكنىڭ روھى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار خۇداسىنىڭ ھىمايىسى ئاستىدىن پاھىشىلىككە چېقىپ، 13 تاغ چوققىلىرىدا قۇربانلىق قىلدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردە، شۇنداقلا سايىسى ياخشى بولغاچقا دۇب ۋە تېرەك ۋە قارياغىچلار ئاستىدىمۇ ئىسرىق سالىدۇ، شۇڭا قىزلىرىڭلار پاھىشىلىك، كېلىنلىرىڭلارمۇ زىناخورلۇق قىلىدۇ. 14 مەن قىزلىرىڭلارنى پاھىشىلىكلىرى ئۈچۈن، ياكى كېلىنلىرىڭلارنى زىناخورلۇقلىرى ئۈچۈن جازالىمايمەن؛ چۈنكى [ئاتىلىرى] تۈزلىرىمۇ پاھىشىلەر بىلەن سىرتقا چىقىدۇ، «يۇتخانا پاھىشە»لىرى بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يورۇتۇلمىغان بىر خەلق يېقىتىلىدۇ. 15 سەن، ئى ئىسرائىل، پاھىشىلىك قىلىشىڭ بىلەن، يەھۇدا گۇناھقا چېتىلىپ قالمىسۇن! نە گىلگالغا كەلمە گلار، نە «بەيت-ئاۋەن» گە چىقما گلار، نە «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم قىلما گلار. 16 چۈنكى تەرسا بىر قىسىر ئىنە كىتەك، ئىسرائىل تەرسالىق قىلدۇ، پەرۋەردىگار قانداقمۇ پاخالىنى باققانىدەك، ئۇلارنى كەڭ بىر يايلاقتا ئوزۇقلاندۇرسۇن؟ 17 ئەفرائىم بۇتلارغا چاپلاشتى؛ ئۇنىڭ بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىسۇن! 18 ئۇلارنىڭ شاراۋى تۈگىشى بىلەنلا، ئۇلار تۈزلىرىنى پاھىشىلىككە بېغىشلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئېسىلزادىلىرى نومۇسسىزلىقتا ئەسەبىيلەرچە مەپىۋىن بولدى. 19 بىر شامال-روھ ئۇلارنى قاناتلىرى ئىچىگە ئورىۋالدى، ئۇلار قۇربانلىقلىرى تۈپەيلىدىن ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ.

5 بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى كاھىنلار، تىڭشاڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، قۇلاق سېلىڭلار، ئى پادىشاھنىڭ جەمەتى؛ چۈنكى بۇ ھۆكۈم سىلە رگە يېكىتلىگەن؛ چۈنكى سىلەر مىزپاھ شەھىرىدە بىر قىلتاق، تابور تېغىدا يېيىلغان بىر تور بولغانسىلەر. 2 ئاسىي ئادەملەرمۇ قىرغىن-چاپقۇنغا چۈكۈپ كەتتى؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جازالىغۇچى بولىمەن. 3 ئەفرائىمنى بىلىمەن، ئىسرائىل مەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ چۈنكى ئى ئەفرائىم، سەن ھازىر پاھىشىلىك قىلدىڭ، ئىسرائىل بۇلغانغانىدۇر. 4 ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۇلارنى خۇداسىنىڭ ېېنىغا قايتىشىغا قويمايدۇ؛ چۈنكى پاھىشىلىكنىڭ روھى ئۇلار ئارىسىدىدۇر، ئۇلار پەرۋەردىگارنى ھېچ بىلمەيدۇ. 5 ئىسرائىلنىڭ تەكەبىۋارلۇقى تۈزنىڭ قارشى گۇۋاھلىق بەرمەكتە؛ ئىسرائىل ۋە ئەفرائىم تۈز قەبىھلىكى بىلەن يېقىلىپ كېتىدۇ؛ يەھۇدامۇ ئۇلار بىلەن تەڭ يېقىلىدۇ. 6 ئۇلار قوي پادىلىرى ۋە كالا پادىلىرىنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە باردىلار؛ بىراق ئۇلار ئۇنى تاپالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆزىنى تارتىپ ئۇلاردىن يىراقلاشتى. 7 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدى، چۈنكى ئۇلار بالىلارنى ھارامدىن تۇغدۇرغان؛ ئەمدى «يېڭى ئاي» ئۇلارنى ېېسىۋىلىرى بىلەن يەپ كېتىدۇ. 8 گىبئاھتا سۇنايىنى، راماھدا كاناينى چېلىڭلار؛ بەيت-ئاۋۇندە ئاگاھ سىگنالىنى ئاڭلىتىڭلار، كەينىڭىدە! قارا، ئى بىنيامىن! 9 ئەفرائىم ئەيىبلىنىدىغان كۈنىدە ۋەيرانە بولدۇ؛ مانا، ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا بېكىتىلگەن ئىشنى ئايان قىلدىم! 10 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى پاسىل تاشلارنى يۆتكىگۈچىگە ئوخشاشتۇر؛ مەن ئۇلار ئۈستىگە غەزىپىمنى سۈدەك تۆكۈۋېتىمەن. 11 ئەفرائىم خورلانغان، جازايىدا ئېزىلگەن، چۈنكى ئۇ تۈز بېشىمچىلىق قىلىپ «پاسكىنىلىق»نى قوغلاپ يۈردى. 12 شۇڭا مەن ئەفرائىمغا كۈيە قۇرتى، يەھۇدا جەمەتىگە چىرىكلىج بولىمەن. 13 ئەمدى ئەفرائىم ئۆزىنىڭ كېسىلىنى، يەھۇدا ئۆز يارىسىنى كۆرگەندە، ئەفرائىم ئاسۇرىيەلىكنى ئىزدەپ باردى، «جىدەلخور پادىشاھ»غا تەلىپنى يوللىدى؛ بىراق ئۇ ھەم سىلەرنى ساقايتالمايتى، - ھەم يارا گۈلارنىمۇ داۋالىيالمايتى. 14 چۈنكى مەن ئەفرائىمغا شىرەدەك، يەھۇدا جەمەتىگە ئارسلاندەك بولىمەن؛ مەن، يەنى مەنكى، ئۇلارنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىپ، كېتىپ قالىمەن؛ ئۇلارنى ئېلىپ كېتىمەن، قۇتقۇزالايدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ؛ 15 مەن كېتىمەن، ئۇلار گۇناھىنى تونۇپ يېتىپ، يۈزۈمنى ئىزدىمىگۈچە ئۆز جايىغا قايتىپ ئۆرىمەن؛ ېېشىغا كۈن چۈشكەندە ئۇلار مېنى ئىنتىلىپ ئىزدەيدۇ.

6 «كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ېېنىغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى، بىراق ساقايتىدۇ؛ ئۇرۇۋەتتى، بىراق بىزنى تېڭىپ قويىدۇ. 2 ئۇ ئىككى كۈندىن كېيىن بىزنى جانلاندۇرىدۇ؛ ئۈچىنچى كۈنى ئۇ بىزنى تىرىلدۈرىدۇ، بىز ئۇنىڭ يۈزى ئالدىدا ھايات ياشايمىز! 3 ۋە بىز ئۇنى بىلدىغان بولىمىز! بىز پەرۋەردىگارنى تونۇش ھەم بىلىش ئۈچۈن ئىنتىلىپ قوغلايمىز! ئۇنىڭ بىزنى قۇتقۇزۇشقا چېشىنى تاڭ سەھەرنىڭ بولۇشىدەك مۇقەررەر؛ ئۇ ېېنىمىزغا يامغۇردەك، يەر-زېمىنى سۇغىرىدىغان «كېيىنكى يامغۇر»دەك چۈشۈپ كېلىدۇ!».

4 ئى ئەفرائىم، سېنى قاناداق قىلسام بولار؟ ئى يەھۇدا، سېنى قاناداق قىلسام بولار؟ چۈنكى ياخشىلىقىڭلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن يوقاپ كېتىدىغان شەبنەمدەكتۇر. 5 شۇڭا مەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇلارنى چېپىۋەتكەن؛ ئاغزىمدىكى سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنمەن؛ مېنىڭ ھۆكۈمۈم تاڭ نۇرىدەك چىقىدۇ. 6 چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس، بەلكى مېھىر-مۇھەببەتتىن، كويدۇرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش ھەم بىلىشتىن خۇرسەنلىك تاپمەن. 7 بىراق ئۇلار ئادەمئاتىدەك ئەھدىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان؛ ئۇلار مانا شۇ يول بىلەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان. 8 گىلئاد بولسا قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ شەھىرى، ئۇ قان بىلەن ۋەيلانغان. 9 قاراڭلار ئادەمنى پايلىغاندەك، كاھىنلار توپى شە كەمگە باردىغان يولدا قاتىلىق قىلماقتا؛ بەرھەق، ئۇلار ئىپلاسلىق قىلماقتا. 10 ئىسرائىل جەمەتىدە يېرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ ئەفرائىمنىڭ پاھىشىلىكى شۇ يەردە تېپىلدۇ، ئىسرائىل بۇلغاندى. 11 يەنە ساڭىمۇ، ئى يەھۇدا، تېرىغان [گۈناھلىرىڭنىڭ] ھوسۇلى بېكىتىلگەندۇر!

7 مەن ئۆز خەلقىمنىڭ ئاسارىتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئازادلىققا ئېرىشتۇرۇۋېي دېگەندە، مەن ئىسرائىلنى ساقايتاي دېگەندە، ئەمدى ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى، سامارىيەنىڭ رەزىللىكىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئالدامچىلىق قىلىدۇ؛ ئوغرىلار بولسا بۇسۇپ كىرىۋاتىدۇ، قاراڭچىلار توپى سىرتتا يۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. 2 ئۇلار كۆڭلىدە مېنىڭ ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكلىرىنى ئېسىمدە تۇتقانلىقىمنى ئويلىمايدۇ؛ ھازىر ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۆزلىرىنى قىستاۋاتىدۇ، بۇ ئىشلار كۆز ئالدىمدىدۇر. 3 ئۇلار پادىشاھنى رەزىللىكلىرى بىلەن، ئەمىرلەرنى يالغان گەپلىرى بىلەن خۇرسەن قىلىدۇ؛ 4 ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، ئۇلار ناۋاي ئوت سالغان تونۇردەك؛ ناۋاي خېمىرنى يۇغۇرۇپ، خېمىر بولغۇچە ئۇنىڭ ئوتىنى يەنە ئۇلغايتمايدۇ؛ 5 پادىشاھىمىز [تەبىرىلەنگەن] كۈندە، ئەمىرلەر شارابنىڭ كەپىي بىلەن ئۆزلىرىنى زەئىپلەشتۈردى، [پادىشاھ] بولسا مازاق قىلغۇچىلار بىلەن قول ئېلىشىشقا ئىنتىلدى! 6 چۈنكى ئۇلار كۆڭلىنى تونۇردەك قىزتىپ سۈيىقەست پۈكۈپ قويغاندى؛ كېچىچە ئۇلارنىڭ ئەغزىپى چوغلىنىپ ئۆردىدۇ؛ سەھەردىلا ئۇ يانغان ئوتتەك يالقۇنلاپ كېتىدۇ. 7 ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونۇردەك قىزىقتۇر، ئۇلار ئۆز سوراچىلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى يىقىلدى ـ ئۇلاردىن ھېچكىم مېنى ندا قىلىپ چاقىرمايدۇ! 8 ئەفرائىم يات قوۋملار بىلەن ئارىلىشىپ كەتتى؛ ئۇ «ئۆرۈلمىگەن بىر قوتۇرماچ»دەكتۇر. 9 يات ئادەملەر ئۇنىڭ كۈچىنى يەپ كەتتى، بىراق ئۇ ھېچ سەزمەيدۇ؛ بەرھەق، [ېېشىنىڭ] ئۇ يەر-بۇ يېرىدە ئاق چاچلار كۆرۈنىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ بىلمەيدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ تەكەبىۋارلۇقى ئۆزىگە قارشى گۇۋاھ بېرىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ېېنىغا قايتايدۇ، ياكى شۇنداق ئىشلار [ېېشىغا] چۈشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇنى ئىزدىمەيدۇ. 11 ئەفرائىم ھېچ ئەقلى يوق نادان بىر پاختەكتەك؛ مىسىرغا قاراپ سايرايدۇ، ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ باردىدۇ؛ 12 ئۇلار بارغاندا، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تورۇمنى تاشلايمەن؛ خۇددى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنى تورغا چۈشۈرگەندەك ئۇلارنى چۈشۈرىمەن؛ [بۇ خەۋەر] ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يېتىشى بىلەنلا، ئۇلارنى جازالايمەن. 13 ئۇلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار مەندىن يىراقلىشىپ ئېنىپ كەتتى! ئۇلار ھالاك بولسۇن! چۈنكى ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلدى! مەن ئۇلارنى قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقىرالاي دېگەندە، ئۇلار مەن توغرۇلۇق يالغان گەپ قىلدۇ! 14 ئۇلار ئورندا يېتىپ ناله قىلغاندا، ماڭا كۆڭلىدە ھېچ ندا قىلمىدى؛ ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يىغلىشى يەقەت ئاش ۋە يېڭى شاراب ئۈچۈندۇر، خالاس؛ ئۇلار مەندىن چەتلەپ كەتتى. 15 بەرھەق، مەن ئەسلى ئۇلارنى تەربىيىلىگەنمەن، ئۇلارنىڭ بىلە كلىرىنى چىنىقتۇرۇپ

كۆچەيتكۆ زگەندىم، بىراق ئۇلار ماگا قارشى يامانلق قەستلەۋاتىدۇ. 16 ئۇلار بۇرۇلدى ـ بىراق بۇرۇلۇشى ھەممىدن ئالىي بولغۇچىغا قايتىش ئۈچۈن ئەمەس، ئۇلار ئالداميچى بىر ئوقياغا ئوخشاش. ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى تۆزۈلىرىنىڭ غالجىرانە تىل-ئاھانەتلىرى ۋەجىدىن قىلچىلىنىدۇ، بۇ ئىش مىسىر زېمىنىدا ئۇلارنى مەسخىرىگە قالدۇرىدۇ.

8 كانايىنى ئاغزىڭغا سالغىن! پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈستىدە بىر قورۇلتاز ئايلىنىپ يۈرىدۇ! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان، تەۋرات-قانۇنۇمغا ئىتائەتسىزلىك قىلغان. 2 ئۇلار ماگا: «ئى خۇدايىم، بىز ئىسرائىل خەلقى سېنى توۋۇيمىز!» دەپ ۋارقىرايدۇ. 3 ئىسرائىل ياخشىلىق-مېھرىبانلىقنى تاشلىۋەتكەن، شۇڭا دۈشمەن ئۇنى قوغلايدۇ. 4 ئۇلار تۆزۈلىرى پادىشاھلارنى تىكلىگەن، بىراق مەن ئارقىلىق ئەمەس؛ ئۇلار بەزىلەرنى ئەمىر قىلغان، بىراق ئۇنىڭدىن خەۋىرىم يوق، ئۇلار تۆز جېنىغا زامىن بولۇش ئۈچۈن، تۆزۈلىرىگە بۇتلارنى كۈمۈش-ئالتۇنلىرىدىن ياسىغان. 5 ئى سامارىيە، سېنىڭ موزىيىڭ سېنى تاشلىۋەتتى! مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا قوزغالدى، ئۇلار قاچانغىچە پاكلىقتىن يىراق تۇرىدۇ؟ 6 شۇ نەرسە ئىسرائىلدىن چىققانغۇ ـ ئۇنى بىر ھۈنەرۋەن ياسىغان، خالاس؛ ئۇ خۇدا ئەمەس، سامارىيەنىڭ موزىيى دەرۋەقە پارە-پارە چېقىۋېتىلىدۇ! 7 چۈنكى ئۇلار شامال تېرىدى، شۇڭا قارا قۇيۇنىنى ئورىدۇ! ئۇلارنىڭ شادىسىدا ھېچ باشاقلار يوق، ئۇ ھېچ ئاش بەرمەيدۇ، ھەتتا ئاش بە رگەن بولسىمۇ، يات ئادەملەر ئۇنى يۇتۇۋالغان بولاتتى. 8 ئىسرائىل يۇتۇۋېلىندى، ئۇلار يات ئەللەر ئارىسىدا يارىماس بىر قاچا بولۇپ قالدى، 9 چۈنكى ئۇلار يالغۇز يۇ رگەن ياۋايى ئېشە كەتكەك ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ چىقتى، ئەفرائىم «ئاشنا»لارنى ياللۇالدى. 10 گەرچە ئۇلار ئەللەر ئارىسىدىن «ياللۇالغان» بولسىمۇ، ئەمدى مەن ئۇلارنى يىغىپ بىر تەرەپ قىلىمەن، ئۇلار تېزلا «ئەمىرلەرنىڭ شاھى»نىڭ بېسىمى ئاستىدا تولغىنىپ كېتىدۇ. 11 ئەفرائىم «گۇناھ قۇربانلىق»لىرى ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى كۆپەيتكىنى بىلەن، بۇلار گۇناھ قوزغايدىغان قۇربانگاھلار بولۇپ قالدى. 12 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن تەۋرات-قانۇنۇمدا كۆپ تەرەپلىمە نەرسىلەرنى يازغان بولسامۇ، ئۇلار يات بىر نەرسە دەپ ھېسابلانماقتا. 13 ئۇلار قۇربانلىقلارغا ئامراق! ئۇلار ماگا قۇربانلىقلارنى قىلىپ، گۆشىدىن يەيدۇ، بىراق پەرۋەردىگار بۇلاردىن ھېچ خۇرسەنلىك ئالمايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ھازىر ئېسىگە كەلتۈرۈپ، گۇناھلىرىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار مىسىرغا قايتىدۇ! 14 چۈنكى ئىسرائىل ئۆز ياسىغۇچىسىنى ئۇنتۇپ، «ئىبادەتخانا»لارنى قۇرىدۇ؛ يەھۇدا بولسا ئىستىھكاملاشتۇرۇلغان شەھەرلەرنى كۆپەيتكەن؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بۇلارنىڭ قەلئە-ئوردىلىرىنى يەپ كېتىدۇ.

9 ئى ئىسرائىل، يات ئەل-يۇرتلاردەك خۇشال بولۇپ شادلىنىپ كەتمە گىلار؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭدىن چەتنەپ پاھىشلىككە بېرىلدىڭ؛ ھەربىر خاماندا سەن پاھىشە ھەققىگە ئامراق بولۇپ كەتتىڭ. 2 خامان ۋە شاراب كۆچلىكى ئۇلارنى باقالمايدۇ، يېڭى شاراب ئۇنى يە رگە قارىتىپ قويىدۇ. 3 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا تۇرۇۋەرمەيدۇ؛ ئەفرائىم بەلكى مىسىرغا قايتىدۇ، ئۇلار ئاسۇرىيەدە ھارام تاماقنى يەيدۇ. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچ «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيمايدۇ، ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۇنىڭغا ھېچ خۇرسەنلىك بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئېنى ماتەم ئۈتىقۇچىلارنىڭ ئىنىدەك بولىدۇ؛ ئۇنى يېگەن ھە ركىم «ناپاك» بولىدۇ؛ بۇ نان ھە رگىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرمەيدۇ. 5 ئەمدى «جامائەتلەرنىڭ [ئىبادەت] سورۇنلىرى» كۈنىدە، «پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى» بولغان كۈندە قاناداق قىلارسىلەر؟ 6 چۈنكى مانا، ئۇلار ھەتتا ھالاكەتتىن قاچقان بولسىمۇ، مىسىر ئۇلارنى يىغۇلىپ، ئاندىن مېمفىس شەھىرى ئۇلارنى كۆمۈپ قويىدۇ. ئۇلارنىڭ قەدرلىك كۈمۈش ۋېۋىلىرىنى بولسا، چاقاقلار ئىگىلۋالىدۇ، ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىنى يانتاق-تىكەنلەر باسىدۇ. 7 ئەمدى ھېسابلىشىش كۈنلىرى كەلدى، يامانلىق قايتۇردىغان كۈنلەر كەلدى؛ ئىسرائىل بۇنى بىلىپ يەتسۇن! سېنىڭ قەبىھلىكىڭنىڭ كۆپلۈكى ئۈچەيلىدىن، زور نەپرىتىڭ بولغىنى ئۈچەيلىدىن، يەيغەمبەر «ئەخمەق»، روھقا تەۋە بولغۇچى «ساراڭ» دەپ ھېسابلىنىدۇ. 8 يەيغەمبەر بولسا ئەفرائىم ئۈستىگە خۇدايىم بىلەن بىللە تۇرغان كۆزەتچىدۇر؛ بىراق ئۇنىڭغا بارلىق يوللىرىدا قىلتاقلار قويۇلغان، خۇداسىنىڭ ۋېيدىمۇ نەپرەت ئۇنى كۆتمە كتە. 9 گىبئاھنىڭ كۆنلىرىدىكىدەك ئۇلار تۆزلىرىنى چوڭقۇر بۇلغىغان، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. 10 ـ چۆل-بايا ۋاقىتىدا ئۇزۇم ئۆچراپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان؛ ئەنجۈر دەرىخىدە تۇنجى پىشقان مېۋىنى كۆ رگەندەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆ رگەنمەن؛ ئاندىن ئۇلار «باتال-پېئور»نى ئىزدەپ باردى، تۆزۈلىرىنى ئاشۇ نومۇسلۇق نەرسىگە بېغىشلىدى، ئۇلار تۆزۈلىرىنىڭ «سۆيگۈچىسى» گە ئوخشاش يەرگىنچلىك بولدى. 11 ئەفرائىمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ ـ خۇددى تۇغۇلۇش بولۇپ باقمىغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمىغاندەك، يېدىا ئاپىرىدە بولۇش بولۇپ باقمىغاندەك! 12 ھەتتا ئۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن ئۇلارنى بىرىنى قالدۇرماي جۇدا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىمدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 13 مەن كۆ رگىنىمدە، ئەفرائىمنىڭ ئەھۋالى چىمەنزارىدا تىكىلەنگەن بىر «تۇر شەھىرى»دەك ئىدى، بىراق ئەفرائىم بالىلىرىنى قەتلى قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. 14 ئۇلارغا بە رگىن، ئى پەرۋەردىگار ـ زادى نېمە بە رگىنىڭ تۇزۇك؟ ـ ئۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بالىياتقۇ، قۇرۇق ئەچە كەلەرنى بە رگىن! 15 ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى گىلگالدىن تاپقىلى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئۇلاردىن نەپرەتلەندىم؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنى ۋېيىمدىن ھەيدەۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يەنە سۆيمەيمەن؛ ئۇلارنىڭ تەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. 16 ئەفرائىم ئەمدى ئۇرۇۋېتىلدى، ئۇلارنىڭ يىلتىزى قاغىراپ كەتتى، ئۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بالىياتقۇسىنىڭ سۆيۈملۈك مېۋىلىرىنى ئۇلتۇرۇۋېتىمەن. 17 مېنىڭ خۇدايىم ئۇلارنى چەتكە قاقتى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولىدۇ.

10 ئىسرائىل باراقسان بىر ئۈزۈم تېلىدۇر، ئۇ تۈزىنى ئۈچۈن مېۋە چىقىرىدۇ؛ مېۋىسى كۆپەيگەنسېرى ئۇ قۇربانگاھلارنىمۇ كۆپەيتكەن؛ زېمىنىنىڭ ئېسىللىقىدىن ئۇلار «ئېسىل» بۇت تۈۋۈر ئۈكىلىرىنى ياسىدى. 2 ئۇلارنىڭ كۆڭۈلى ئالا؛ ئۇلارنىڭ گۇناھكارلىقى ھازىر ئاشكارىلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ غۇلىتىدۇ، ئۇلارنىڭ بۇت تۈۋۈر ئۈكىلىرىنى بۇزۇۋېتىدۇ. 3 چۈنكى ئۇلار پات ئاردا: «بىزدە پادىشاھ يوق، چۈنكى بە رەۋەردىگاردىن قورقىدۇق، پادىشاھىمىز بار بولسىمۇ، ئۇ بە رگە نېمە قىلسىپ بېرىدۇ؟» ـ دەيدىغان بولىدۇ. 4 ئۇلار گەپلەرنى قىلىۋېرىدۇ، ئەھدىنى تۈزۈپ قويۇپ يالغاندىن قەسەم ئىچىدۇ، شۇڭا ئۇلار ئارىسىدىكى دەۋالىشىشلار ئېتىزدىكى چۆنە كلە رگە شۇمۇيا ئۇنۇپ كەتكەندەك بولىدۇ. 5 سامارىيەدە تۇرۇۋاتقانلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ موزىيى ئۈچۈن غەم-ئەندىشىگە چۈشىدۇ، «[بەيت-ئاۋەن]»[دىكلەر] دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈستىگە ماتەم ئۈتىدۇ، ئۇنىڭ «بۇتپەرەس كاھىن»لىرىمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ، ئۇلار «بەيت-ئاۋەن»نىڭ «شان-شەرىپى» ئۈچۈن ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇ سۈرگۈن قىلىندى! 6 بەرھەق، شۇ نەرسە «جېدەلخور پادىشاھ» ئۈچۈن ھەدىيە قىلىنىپ، ئاسۇرىيە گە كۆتۈرۈلۈپ كېتىلىدۇ؛ ئەفرائىم ئىزا-ئاھانەتكە قالىدۇ، ئىسرائىل ئۆز «ئەقلى»دىن خىجىل بولىدۇ. 7 سامارىيەنىڭ بولسا، پادىشاھى دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىدىكى خەشەكتەك يوقلىپ كەتتى؛ 8 «ئاۋەن»دىكى «يۇقىرى جايلار»، يەنى «ئىسرائىلنىڭ گۇناھى» بىتچىت قىلىنىدۇ؛ قۇربانگاھلىرىنى تىكەن-جىغانلار باسىدۇ؛ ئۇلار تاغلارغا: «ئۈستىمىزنى يېپىڭلار!»، د ۆگلۈكلە رگە: «ئۈستىمىزگە تۈرۈلۈپ چۈشۈڭلار!» ـ دەيدۇ. 9 ـ ئى ئىسرائىل، گىبئاھنىڭ كۈنلىرىدىن باشلاپ سەن گۇناھ قىلىپ كەلدىڭ؛ ئىشلار شۇ پېتى تۈرۈۋەردى؛ رەزىللىكنىڭ بالىلىرى ئۈستىگە قىلىنغان جەڭ ئۇلارنى گىبئاھتا بېسىۋەتمىدىمۇ؟ 10 مەن خالىغىنىمدا ئۇلارنى جازالايمەن؛ ئۇلار ئىككى گۇناھى ئۈچەيلىدىن ئەسىرگە چۈشۈشكە تو غرا كەلگەندە، يات قوۋملار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ. 11 ئەفرائىم بولسا كۈندۈزۈلگەن بىر ئىنەكتۇر، ئۇ خامان تېپىشقا ئامراق؛ مەن ئۇنىڭ چىرايلىق گەدىنىنى ئۆيراشتىن ئايام كەلدىم؛ بىراق ھازىر ئۇنىڭغا ۋېۋىنتۈرۈق سېلىپ ھەيدەيمەن؛ يەھۇدا يەر ھەيدىسۇن! ياقۇپ ئۈزىنى ئۈچۈن يەرنى تىرنىلىشى كېرەك. 12 تۈز ۋۈگلارغا ھەققانىيلىق بىلەن تېرىگلار، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ھوسۇل ئالىسىلەر؛ بوز يېرىگلارنى چاناپ ئېچىگلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنى ئىزدەش ۋاقتى كەلدى، ـ تا ئۇ ئۈستۈڭلارغا ھەققانىيلىقنى ياغدۇرغىچە! 13 [بىراق] سىلەر رەزىللىكنى ئاغدۇرد ۇگلار، قەبىھلىك ھوسۇلىنى ئورد ۇگلار، يالغانچىلىقنىڭ مېۋىسىنى يېدىگلار؛ چۈنكى سەن ئۆز يولۇڭغا، يەنى باتۇرلىرىڭنىڭ كۆپلۈكىگە ئىشىنىپ تاياندىڭ؛ 14 قوۋملىرىڭ ئارىسىدا ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. 10 ـ چۆل-بايا ۋاقىتىدا ئۇزۇم ئۆچراپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان؛ ئەنجۈر دەرىخىدە تۇنجى پىشقان مېۋىنى كۆ رگەندەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆ رگەنمەن؛ ئاندىن ئۇلار «باتال-پېئور»نى ئىزدەپ باردى، تۆزۈلىرىنى ئاشۇ نومۇسلۇق نەرسىگە بېغىشلىدى، ئۇلار تۆزۈلىرىنىڭ «سۆيگۈچىسى» گە ئوخشاش يەرگىنچلىك بولدى. 11 ئەفرائىمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ ـ خۇددى تۇغۇلۇش بولۇپ باقمىغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمىغاندەك، يېدىا ئاپىرىدە بولۇش بولۇپ باقمىغاندەك! 12 ھەتتا ئۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن ئۇلارنى بىرىنى قالدۇرماي جۇدا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىمدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 13 مەن كۆ رگىنىمدە، ئەفرائىمنىڭ ئەھۋالى چىمەنزارىدا تىكىلەنگەن بىر «تۇر شەھىرى»دەك ئىدى، بىراق ئەفرائىم بالىلىرىنى قەتلى قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. 14 ئۇلارغا بە رگىن، ئى پەرۋەردىگار ـ زادى نېمە بە رگىنىڭ تۇزۇك؟ ـ ئۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بالىياتقۇ، قۇرۇق ئەچە كەلەرنى بە رگىن! 15 ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى گىلگالدىن تاپقىلى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئۇلاردىن نەپرەتلەندىم؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنى ۋېيىمدىن ھەيدەۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يەنە سۆيمەيمەن؛ ئۇلارنىڭ تەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. 16 ئەفرائىم ئەمدى ئۇرۇۋېتىلدى، ئۇلارنىڭ يىلتىزى قاغىراپ كەتتى، ئۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بالىياتقۇسىنىڭ سۆيۈملۈك مېۋىلىرىنى ئۇلتۇرۇۋېتىمەن. 17 مېنىڭ خۇدايىم ئۇلارنى چەتكە قاقتى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولىدۇ.

چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلدۈ، شالمان جەڭ كۈنىدە بەيت-ئاربەلىق بەربات قىلغاندەك، بارلىق قورغانلىرىڭ بەربات قىلىندۇ (شۇ كۈنى [بەيت-ئاربەلدىكى] ئانا-بالىلار تە كۆلا پارە-پارە قىلۇېتىلمىگەنمۇ؟) ـ **15** ئەمدى تۇچىغا چىققان رەزىللىكىڭ تۆپەيلىدىن، ئوخشاش بىر كۈن سىنىڭ بېشىگىغا چۈشۈرۈلدۈ، ئى بەيت-ئەل! تاڭ سەھەردىلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

11 ئىسرائىل بالا چېغىدا، مەن ئۇنى سۆيدۈم، شۇنىڭ بىلەن ئوغلۇمنى مىسردىن چىقىشقا چاقىردىم. **2** بىراق ئۇلار [خەلقىمنى] چاقىرىۋىدى، ئۇلار دەرھال ھۇزۇرۇمدىن چىقىپ كەتتى، ئۇلار «باۋال»لارغا قۇربانلىق قىلىشقا باشلىدى، ئۇيما مەبۇدلارغا ئىسرىق سالدى. **3** ئەفرائىمغا مېڭىشنى ئۆگەتكۈچى ئۇ ئۆزۈم ئىدىم، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ ۋە يۈلەپ ـ بىراق ئۇ ئۇنىڭ ساقايتقۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى ئۇلار بىلمىدى. **4** مەن ئادەمنىڭ چىلىكىنىڭ كۆيۈنۈش رىشتىلىرى بىلەن، سۆيگۈنىڭ تارلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كۆكۈلىنى تارتۇالدىم؛ مەن ئۇلارغا خۇددى ئېڭىكىدىن ۋېيىنتۇرۇقنى ئېلىۋەتكۈچى بىرسىدەك بولغانىمەن، ئېگىلىپ ئۇزۇم ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرغانىمەن. **5** ئۇلار مىسرغا قايتىدىغان بولامدۇ؟ ئاسۇرىيەلىك دەرۋەقە ئۇلارنىڭ پادىشاھى بولىدىغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ئۇلار يېنىمغا قايتىشنى رەت قىلدى! **6** قىلىچ ئۇنىڭ شەھەرلىرىدە ھەريان ئۇيىنىتىلىدۇ، [دەرۋازىسىدىكى] تومۇز بالداقلارنى ۋەيران قىلىپ يەپ كېتىدۇ، بۇ ئۇنىڭ ئەقللىرىنىڭ كاساپىتىدۇر! **7** بەرھەق، مېنىڭ خەلقىم مەندىن چەتلەپ كېتىشكە مەپتۇن بولدى؛ ئۇلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ندا قىلىپ چاقىرسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى كۆتۈرمەيدۇ. **8** مەن قانداقمۇ سېنى تاشلاپ قويىمەن، ئى ئەفرائىم؟ مەن قانداقمۇ سېنى [دۈشمەنگە] تاپشۇرىمەن، ئى ئىسرائىل؟! قانداقمۇ سېنى ئادماھ شەھەرىدەك قىلىمەن؟! سېنى قانداقمۇ زەبوئىم شەھەرىدەك بىر تەرەپ قىلىمەن؟! قەلبىم ئىچ-باغرىمدا قاينايۋ كېتىۋاتىدۇ، مېنىڭ بارلىق رەھىمدىللىقىم قوزغىلىۋاتىدۇ! **9** ئەغزىبىمنىڭ قەھرىنى يۈرگۈزمەيمەن، ئىككىنچى يەنە ئەفرائىمنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىنسان ئەمەس، تەڭرىدۇرمەن، ـ يەنى ئارا گۈا بولغان پاك-مۇقەددەس بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دەرغەزەپ بىلەن كەلمەيمەن. **10** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ؛ ئۇ شىردەك ھۇركىرەيدۇ، ئۇ ھۇركىرىگەندە، ئەمدى باللىرى غەربتىن تىترىگەن ھالدا كېلىدۇ، **11** ئۇلار مىسردىن قۇشتەك، ئاسۇرىيە زېمىنىدىن پاختە كەتكەك تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى تۈز ۋېلىرىگە ماكانلاشتۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

12 ئەفرائىم مېنى يالغان گەپلىرى بىلەن كۆزمۇۋېتىدۇ، يەھۇدامۇ تە كۆزىگە، يەنى ئىشەنچلىك، پاك-مۇقەددەس بولغۇچىغا ئۇتۇرۇقسىز بولدى. ئەفرائىمنىڭ يېگىنى شامالدۇر، ئۇ شەرق شامىلىنى قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇ كۈنلەپ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زورلۇقنى كۆپەيتە كەتە؛ ئۇلار ئاسۇرىيە بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، شۇنىڭدەك مىسرغا مايي «سوغلىرى» كۆتۈرۈپ ئاپىرىلىدۇ. **2** پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇدا بىلەنمۇ بىر دەۋاسى بار؛ ئۇ ياقۇبنى يوللىرى بويىچە جازالايدۇ، ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنى تۈز ئۈستىگە قايتۇرىدۇ. **3** ئۇ بالىياتقۇدا تۇرۇپ ئاكسىنى تاپىندىن تۇتۇۋالغان، تۈز كۈچى بىلەن خۇدا بىلەن ئېلىشقان؛ **4** ئۇ بەرھەق پەرىشتە بىلەن ئېلىشىپ، غەلبە قىلدى؛ ئۇ يىغلىدى، ئۇنىڭغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ [خۇدا] ئۇنى بەيت-ئەلدە تېپىۋالدى، ۋە شۇ يەردە بەرگە سۈز قىلدى؛ **5** ـ يەنى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ «پەرۋەردىگار» بولسا ئۇنىڭ خاتىرە نامىدۇر! **6** شۇڭا سەن، خۇدايىڭ تاراقلىق، ئۇنىڭ يېنىغا قايت، مېھرىبانلىق ۋە ئادالەتنى قولا ئۇڭدىن بەرمە، خۇدايىڭغا ئۈمىد باغلاپ، ئۇنى ئىزچىل كۈتكىن. **7** مانا بۇ سودىگەر! ئۇنىڭ قولىدا ئالداچىلىق تارازىسى بار، ئۇ بوزەك قىلىشقا ئامراقتۇر. **8** ئەفرائىم: «مەن دەرۋەقە بېيىدىم، تۈزۈمگە كۆپ بايلىقلارنى تېپىلدىم»، بىراق ئۇلار بارلىق ئەجرلىرىمدە مەندىن ھېچ گۇناھىي قەبىلىكنى تاپالمايدۇ! ـ دەيدۇ. **9** بىراق مىسر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن، مەن سېنى يەنە ([كەپىلەر] ھېيتى»دىكىدەك چېدىرلاردا تۇرغۇزىمەن! **10** «مەن پەيغەمبەرلە رگە سۈز قىلغانىمەن، ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆپەيتكەنمەن، شۇنداقلا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تەمسىللەرنى كۆرسەتكەنمەن. **11** گىلېئاد قەبىھمۇ؟ ئۇلار بەرھەق پەقەت يارىماسلاردۇر! ئۇلار گىلگالدا تورپاقلارنى قۇربانلىق قىلدۇ؛ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى دەرۋەقە ئېتىز قىرلىرىدىكى تاش دۆۋىلىرىدەك كۆپتۇر! **12** (ياقۇپ سۈرىيە گە قېچىپ كەتتى، شۇ يەردە ئىسرائىل خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىگەن؛ بەرھەق، خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئۇ قويلارنى باققاندى). **13** پەرۋەردىگار يەنە پەيغەمبەر تاراقلىق ئىسرائىلنى مىسردىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان، پەيغەمبەر تاراقلىق ئۇنىڭدىن خەۋەرمۇ ئالغان. **14** ئەفرائىم [خۇدانىڭ] قەھرىنى ئىنتايىن قاتتىق قوزغىغان؛ ئۇنىڭ رەببى ئۇ تۆككەن قان قەرزنى ئۇنىڭ گەدىنىگە ئارتىدۇ، شەرمەندىلىك-ئاھانەتنى ئۇز بېشىغا قايتۇرىدۇ.

13 [يۇرۇن] ئەفرائىم سۈز قىلغاندا، كىشىلەر ھۇرمەتلەپ تىترەپ كېتەتتى؛ ئۇ ئىسرائىل قەبىلىرى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن؛ بىراق ئۇ بائال ئارقىلىق گۇناھ قىلىپ ئۆلدى. **2** ئۇلار ھازىر گۇناھنىڭ ئۈستىگە گۇناھ سادىر قىلماقتا! ئۇزلىرىگە كۈمۈشلىرىدىن قويما مەبۇدلارنى، ئۆز ئەقلى ئۈيلاپ چىققان بۇتلارنى ياسىدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرۋەنلىك ئەجرى، خالاس، بۇ كىشىلەر توغرۇلۇق: «ھەي، ئىنسان قۇربانلىقىنى قىلغۇچىلار، موزايلارنى سۈيۈپ قويۇڭلار!» دېيىلدۇ. **3** شۇڭا ئۇلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن غايىپ بولىدىغان تاڭ سەھەردىكى شەبنەمدەك، خاماندىن قارا قويۇندا ئۈچقان پاخالدەك، تۈتۈتۈكتىن چىققان ئىس-تۈتە كتەك [تېزدىن] يوقاپ كېتىدۇ. **4** بىراق مىسر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن، سەن مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھنى بىلمەيدىغان بولىسەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر. **5** مەن چۆل-باياۋاندا، قۇرغاقچىلىقتىكى زېمىندا سەن بىلەن تونۇشتۇم، **6** ئۇلار ئۈزۈقلاندۇرۇلۇپ، ۋەيۋنغان، ۋەيۋنغاندىن كېيىن كۆتىگىدە تە كەببۇرلىشىپ كەتكەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۇنتۇغان. **7** ئەمدى مەن ئۇلارغا شىردەك بولمەن؛ يېلىزدەك ئۇلارنى يول يېدىغا پايلاپ كۈتىمەن؛ **8** كۈچۈكلىرىدىن مەھرۇم بولغان ئېيىقتەك مەن ئۇلارغا ئۇچراپ، يۈرەك چاۋىسىنى تىتۇۋېتىمەن؛ ئۇلارنى چىشى شىردەك نەق مەيدانا يەۋېتىمەن، دالادىكى ھايۋانلار ئۇلارنى يىرتۇۋېتىدۇ. **9** سېنىڭ ھالاكىتىڭ، ئى ئىسرائىل، دەل ماڭا قارشى چىققانلىقىڭ، يەنى يارىدەمچىگىگە قارشى چىققانلىقىڭدىن ئىبارەتتۇر. **10** ئەمدى بارلىق شەھەرلىرىڭدە ساڭا قۇتقۇزغۇچى بولىدىغان پادىشاھىڭ قېنى؟ سېنىڭ سوراقچى-ھاكىملىرىڭ قېنى؟ سەن بۇلار توغرىسىدا: «ماڭا پادىشاھ ۋە شاھزادىلارنى تەقدىم قىلغايسەن!» دەپ تىلىگەن ئەمەسمۇ؟ ـ **11** مەن غەزىپىم بىلەن ساڭا پادىشاھنى تەقدىم قىلغانىمەن، ئۇنى ئۇنى غەزىپىم بىلەن ئېلىپ تاشلىدىم. **12** ئەفرائىمنىڭ قەبىلىكى چىڭ ئوراپ-قاچىلانغان؛ ئۇنىڭ گۇناھى جۇغلىنىپ ساقلانغان؛ **13** تولغاق باسقان ئايالنىڭ ئازابلىرى ئۇنىڭغا چۈشىدۇ؛ ئۇ ئەقلسىز بىر ئوغۇلدۇر؛ چۈنكى بالىياتقۇنىڭ ئاغزى ئېچىلغاندا، ئۇ ھازىر بولمىغان! **14** مەن بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى تەھتىسارانىڭ كۈچىدن قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇلارغا ھەمجەمەت بولۇپ تۇلۇمدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئەي، ئۇلۇم، سېنىڭ ۋابالىرىڭ قېنى؟! ئەي، تەھتىسارا، سېنىڭ ھالاكەتلىرىڭ قېنى؟! مەن بۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن! **(Sheol h7585)** **15** [ئەفرائىم] قېرىندىشلىرى ئارىسىدا «مېۋىلىك» بولسىمۇ، شەرقتىن بىر شامال چىقىدۇ، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ چۆل-باياۋاندىن چىققان بىر شامىلى كېلىدۇ؛ [ئەفرائىمنىڭ] بۇلىقى قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ سۇ بېشى قاغىراپ كېتىدۇ؛ ئۇ [شامال] خەزىنىسىدىكى بارلىق نە پىس قاچا-قۇچىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ. **16** سامارىيەنىڭ ئۇز گۇناھى ئۇز زېمىنىگە قويۇلىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۇز خۇداسىغا ۋىنىنى قاتتىق قىلغان؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ، بوۋاقلىرى پارە-پارە قىلىپ چېقۋېتىلىدۇ، ھامىلىدار ئاياللىرى يېرۋېتىلىدۇ.

14 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا ئىككىلىمەي قايتىپ كەل! چۈنكى ئۇز قەبىلىكىڭ بىلەن پۈتلىشىپ يىقىلغانىسەن. **2** ئۇز ئۇگۇلار بىلەن بىللە سۈزلەرنى ئېيىپكېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىڭلار، ئۇنىڭغا: ـ «بارلىق قەبىلىكنى كەچۈرگەيسەن، شاپائەت بىلەن بىزنى قوبۇل قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ساڭا لەۋلىرىمىزدىكى «بۇقا [قۇربانلىقلار]»نى تۆتىمىز ـ دە گۇلار. **3** ـ ئاسۇرىيە بىزنى قۇتقۇزمايدۇ، ئاتلارغا مىنمەيمىز؛ بىز ھە رگىز ئۇز قولىمىز ياسىغىنىغا: ـ «خۇدايىمىز!» دېمەيمىز؛ چۈنكى سەندىلا يېتىم-يېسىرلار رەھىم-شەپقەت تاپىدۇ». **4** ـ مەن ئۇلارنى «ئارقىغا چېكىنىشلىرى»دىن ساقايتىمەن، مەن ئۇلارنى چىن كۆڭۈلمدىن خالاپ سۆيىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم ئۇنىڭدىن يانىدى. **5** مەن ئىسرائىلغا شەبنەمدەك بولمەن؛ ئۇ نىلۇپەردەك بەرق ئۇرىدۇ، يىلتىزلىرى لۇۋان [كېدىر] دەرىخىدەك يىلتىز تارتىدۇ؛ **6** ئۇنىڭ بۇتلىرى شاخلاپ يېيىلىدۇ، ئۇنىڭ گۈزەللىكى زەيتۇن دەرىخىدەك،

پۇرىقى لۇۋان [كېدرىنىڭكىدەك] بولىدۇ. **7** خەلق قايتىپ كېلىپ، تۆنۈك سايىسى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ؛ تۇلار زىرائەتلەردەك ياشنايدۇ، ئۈزۈم تېلىدەك چېچەكلەيدۇ؛ لۇۋانىڭ شارابلىرى [ئاغزىدا قالغاندەك]، ئېسىدە شېرىن قالىدۇ. **8** ئەفرائىم: «مېنىڭ بۇتلار بىلەن يەنە نېمە كارىم!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. «مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالىمەن!»؛ «مەن يالپىيشىل بىر قارىغايدۇرمەن»؛ «سېنىڭ مېۋەڭ مەندىندۇر!» **9** كىم دانا بولۇپ، بۇ ئىشلارنى چۈشىنەر؟ چېچەن بولۇپ، بۇلارنى بىلەر؟ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرى دۇرۇستۇر، ھەققانىيلار ئۇلاردا ماڭىدۇ؛ بىراق ئىتائەتسىزلەر ئۇلاردا پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ.

يوئىل

1 پەرۋەردگارنىڭ پېتۇئېلنىڭ ئوغلى يوئىلغا چۈشكەن سۆزى: ـ **2** «ئى قېرىلار، ئاكاللار، زېمىندا يارلىق تۈرۈۋاتقان ھەممەيلەن، قۇلاق سېلىڭلار، تۈز كۈنلىرىڭلاردا ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىمۇ شۇنداق بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ **3** بالىلىرىڭلارغا شۇنى چۈشەپ بېرىڭلار، بالىلىرىڭلار تۈز بالىلىرىغا ئېيتسۇن، تۈلارمۇ كېلەر دەۋرۈ رگە ئېيتسۇن: ـ **4** «چىشلىگۈچى قۇرت» قالدۇرغانىنى چېكەتكە يەپ بولدى، چېكەتكە قالدۇرغانىنى چېكەتكە لىچىنكلىرى يەپ بولدى، چېكەتكە لىچىنكلىرى قالدۇرغانىنى «ۋەيرانچى قۇرت»لار يەپ بولدى. **5** ئەي، ھاراقكەشلەر، ئۇيغىنىپ قاتتىق يىغلاڭلار، ھۆژلىشىڭلار، ئى شاراب ئىچكۈچىلەر، يېڭى شاراب تۈپەيلىدىن ـ چۈنكى ئۇ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلاندى. **6** چۈنكى بىر خەلق، كۈچلۈك، سانسىزلىغان خەلق، زېمىنىم ئۈستىگە بىسىپ كەلدى؛ ئۇنىڭ چىشلىرى بولسا شىرنىڭ چىشلىرى، ئۇنىڭدا شىرنىڭ ھىگگاك چىشلىرى باردۇر؛ **7** ئۇ مېنىڭ ئۈزۈم تاللىرىمنى ۋەيرانە قىلىۋەتتى، ئەنجۈر دەرىخىمنىڭ قوۋۇزاقلىرىنى سىيرىۋەتتى، ئۇلارنى يالىڭاچلاپ، تاشلىۋەتتى؛ ئۇلارنىڭ شاخلىرى ئاقلۇپتىلدى. **8** ياشلىقىدىكى ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۈتۈپ بۇز كىيىملە رگە ئورانغان نەۋجۇۋاندەك قاتتىق يېغان چېكىڭلار؛ **9** پەرۋەردگارنىڭ ئۆيى «ئاشلىق ھەدىيە»دىن ھەم «شاراب ھەدىيە»لەردىن مەھرۇم قىلىندى؛ كاھىنلار، يەنى پەرۋەردگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ماتەم تۈتىدۇ. **10** ئېتىزلار چۆلدەرەپ كەتتى، زېمىن ماتەم تۈتىدۇ؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازان بولدى، يېڭى شاراب قۇرۇپ كەتتى، زەيتۇن مېيى قاغىبردى. **11** ھەي دېھقانلار، ۋۇيۇلۇڭلار، بۇغدايلار ھەم تارىپلار ئۈچۈن يالۇۇرۇڭلار، ئى ئۈزۈمچىلەر، چۈنكى ئېتىزلارنىڭ ھوسۇللىرى قۇرۇپ كەتتى. **12** ئۈزۈم تېلى قاغىجراپ كەتتى، ئەنجۈر دەرىخى سولىشىپ قالدى، ئانار دەرىخى، خورما پالمىسى ھەم ئالما دەرىخىمۇ، دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى، بەرھەق، شادلىقمۇ ئادەم بالىلىرىدا سولىشىپ كەتتى. **13** بېلىكلارنى باغلاڭلار، پەريياد ئوقۇڭلار، ئى كاھىنلار، ھۆژلا ڭلار، ئى قۇربانگاھنىڭ خىزمەتچىلىرى، كېچىچە بۇز كىيىملەرنى كىيىپ دۇم يېتىڭلار، ئى خۇدانىڭ خىزمەتچىلىرى، چۈنكى خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىدن «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە» ئۈزۈلۈپ قالدى. **14** «روزا تۇتۇلىي» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مە زگىلنى ئېلىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلا ڭلار؛ ئاقساقاللارنى، زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە يىغىپ، پەرۋەردگارغا نالە كۆتۈر ۋەڭلار! **15** «ئاھ، شۇ كۈن! چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممگە قادىر تەرىپىدىن ھالاكەت بولۇپ كېلىدۇ. **16** مانا، غىزا كۆز ئالدىمىزدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ شادلىق، خۇشاللىق خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇرۇقلار ۋېرا-چاملىلار ئاستىدا چىرىپ كەتتى، ئامبارلار خاراب بولۇشتى، بوغۇزخانىلار غۇلاپ چۈشتى؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازاڭ بولدى. **18** چارپايلار شۇنداق ھۆركىرىشىپ كەتتى! كالا پادىلىرى پاتىپاراق بولدى، ئوتلاقتى تاپالمىغاچ؛ قوي پادىلىرىمۇ ئۆزى «گۇناھسىز بار» دېگەندەك مەيۈسلەندى؛ **19** ئاھ، پەرۋەردگار، ندا قىلىمەن ساڭا؛ چۈنكى ئوت يالقۇنلىرى جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى، يالقۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **20** دالادىكى ھايۋانلارمۇ ساڭا ندا قىلىدۇ، چۈنكى ئېرىق-توستە گلەر قۇرۇپ كەتتى، ئوت-يالقۇن جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى.

2 زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، مۇقەددەس تېغىمدا ئاگاھ سىگنالىنى ئاگلىتىڭلار، زېمىندا تۇرغۇچى ھەممەيلەن دىر-دىر تىترىسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، ئۇ يېقىندىدۇر. **2** ئۇ كۈن بولسا قاراڭغۇ ھەم سۈر كۈن، بۇلۇتلار قاپلانغان ھەم قاپقاراڭغۇ زۇلمەت كۈن، ـ تاڭ سەھەر تاغلار ئۈستىگە يېيىلغانىدەك، زور ھەم كۈچلۈك بىر خەلق كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ئوخشاش بولغۇچىلار بولۇپ باقمىغان، ئۇلاردىن كېيىنمۇ، دەۋردىن-دەۋ رگە يەنە بولمايدۇ. **3** ئۇلارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرگۈچى ئوت ماڭىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كەينىدە بولسا بىر يالقۇن كۆيدۈرۈپ ئۈتىدۇ؛ كېلىشتىن بۇرۇن زېمىن «ئېدەن باغچىسى»دەك؛ بىراق ئۇلارنىڭ تاپىنى تەگكەندىن كېيىن گۈل-گىياھسىز چۆل-بىاۋان بولىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ھېچنېمە قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** ئۇلارنىڭ قىياپىتى ئاتقا ئوخشايدۇ، ئاتلىق لەشكەردەك چاپىدۇ. **5** جەڭ ھارۇلىرى گۈلدۈرلىگەندەك سادا بىلەن ئۇلار تاغ چوققىلىرىدىن سەكرەپ ئۈتىدۇ؛ پاخالنى پاراسلاپ كۆيدۈ رگەن ئوت ئاۋازىدەك تاراسلاپ ماڭىدۇ، دەبدەبىلىك سەپ تۈزەپ ئۇرغان كۈچلۈك قوشۇنىدەك يۈرىدۇ؛ **6** ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئەللەر قاتتىق ئازابلىنىدۇ، ھەممە چىراي تاتىرىپ كېتىدۇ. **7** ئۇلار پالۋانلارىدەك يۈگۈرىدۇ؛ جەڭچىلەردەك سېپىلدىن ئارتىلىپ ئۈتىدۇ؛ ھەممىسى ئۆز ئالدىغا قاراپ يۈرۈش قىلىدۇ، سەپلىرىنى ھېچ بۇزمايدۇ. **8** ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشىنى قىستىمايدۇ؛ ھەرقايسىسى ئۆز يولىدا ماڭىدۇ؛ قوراللارغا ئېتىلىسىمۇ، يارىلانماي ئۈتۈپ ماڭىدۇ؛ **9** شەھەرنىڭ ھەممە يېرىگە چېپىشىدۇ؛ سېپىل ئۈستىدە يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ؛ ۋەيلە رگە يامىشىپ چىقىدۇ؛ دېرىزىلەردىن ئوغرىدەك كىرىدۇ. **10** ئۇلار ئالدىدا يەر-زېمىننى تىترەك باسىدۇ؛ ئاسمانلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردگار ئۆز قوشۇنى ئالدىدا ئاۋازىنى قەيۋۇپتىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ باراگىنى پايانسىزدۇر، ئۇنىڭ سۆزىنى ئورۇنلىغۇچى كۈچلۈكتۇر؛ چۈنكى پەرۋەردگارنىڭ كۈنى ئۇلۇغ، ئىنتايىن دەھشەتلىكتۇر، كىم ئۇنى كۆتۈرەلىسۇن؟ **12** براق ھەتا ھازىرمۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردگار، ـ چىن كۆڭلۈڭگەر بىلەن، روزىلار بىلەن، يىغىلار بىلەن ماتەم تۇتۇپ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار؛ **13** كىيىم-كېچەكلىرىنى ئەمەس، بەلكى يۈرەك-باغرىڭلارنى تىلىپ، پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر، يامانلىقتىن يانىدىغان [خۇدا]دۇر. **14** كىم بىلىدۇ، ئۇ جازالاشتىن يېنىپ، رەھىم قىلىپ بىرەر بەركەتنى، پەرۋەردگار خۇدايىڭلارغا سۇنغۇدەك بىرەر «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە»نى قالدۇرۇپ كېتەمدۇ تېخى؟ **15** زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، «روزا تۇتۇلىي» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مە زگىلنى ئېلىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلا ڭلار؛ **16** ئەلنى يىغىڭلار، جامائەتنى پاكلاندۇر ۋەڭلار، ئاقساقاللارنى جەم قىلىڭلار، بالىلارنى، ئېمۇاتقانلارنىمۇ يىغىڭلار؛ توي قىلىۋاتقان يىگىت تۈز ئۆيىدىن، ياتلىق بولىدىغان قىز ھۇجرىسىدىن چىقسۇن، **17** كاھىنلار، يەنى پەرۋەردگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ئايۋان بىلەن قۇربانگاھ ئوتتۇرىسىدا يىغا-زار كۆتۈرسۇن، ئۇلار ئېيتسۇنكى، «ئى پەرۋەردگار، تۈز خەلقىڭگە ئېچىڭنى ئاغرىتقايسەن، تۈز مىراسىڭنى خورلۇقتىن ساقلاپ، ئۇلارنى ئەللە رگە سۆز-چۆچەك بولۇشقا قېتىمقايسەن؛ ئەل-يۇرتلار تارىسىدا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قېنى؟» دېيىلمەسۇن». **18** ئاندىن پەرۋەردگار تۈز زېمىنغا ئوتلۇق مۇھەببىتىنى، تۈز خەلقىگە رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتتى؛ **19** پەرۋەردگار جاۋابەن تۈز خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ «مانا، مەن سىلە رگە بۇغداي، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىمەن، سىلەر بۇلاردىن قاندۇرۇلىسىلەر، ۋە مەن سىلەرنى قايتىدىن ئەللەر تارىسىدا شەرمەندە قىلىپ قويمايمەن؛ **20** ھەم شىمالدىن كەلگۈچىنى سىلەردىن يىراق قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدى قىسمىنى شەرقىي دېڭىزغا، كەينى قىسمىنى غەربىي دېڭىزغا قوغلۇۋېتىمەن؛ ئۇنىڭ چۆل بىر زېمىنغا ھەيدۇۋېتىمەن؛ ئۇنىڭ سېسىقلىقى پۇراپ تۇرىدۇ، پاسىق ھىدى چىقىدۇ؛ چۈنكى ئۇ «چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچىمەن» دەپ ئۆزىنى ئۇلۇغ قىلماقچى بولدى. **21** قورقما، ئى زېمىن؛ شادلىنىپ خۇشال بول؛ چۈنكى پەرۋەردگار ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان. **22** ئى دالادىكى ھايۋانلار، قورقا ڭلار، چۈنكى چۆللۈكتىكى ئوت-چۆپلەر بەرق ئۇرماقتا؛ دەرەخ مېۋىسىنى بەرمەكتە، ئەنجۈر دەرىخى، ئۈزۈم تېلى ئولۇق ھوسۇل بېرىدۇ. **23** ھەم سىلەر، زىئوننىڭ بالىلىرى، شادلىنىپ پەرۋەردگار خۇدايىڭلاردىن خۇرسەن بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇ ھەققانىيلىق ۋىچچە سىلە رگە «ئاۋۋالقى يامغۇرلار»نى بېرىدۇ؛ ئۇ سىلە رگە ھۆل-يېغىن بېرىدۇ، يەنى باشتا بولغانىدەك «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» ھەم «كېينكى يامغۇرلار»نى ياغدۇرىدۇ. **24** خامانلار بۇغدايغا تولغان بولىدۇ، ئىدىش-كۆپلەر يېڭى شاراب ھەم مايلارغا تولۇپ تاشىدۇ. **25** ۋە مەن سىلە رگە چېكەتكىلەر، چېكەتكە لىچىنكلىرى، «ۋەيرانچى قۇرت»لار، «چىشلىگۈچى قۇرت»لار، يەنى مەن ئاراڭلارغا ئەۋەتكەن ئۇلۇغ قوشۇنۇمۇ يېگەن يىللارنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ **26** سىلەر بولۇشچە يەپ، قاندۇرۇلىسىلەر، شۇنىڭدەك سىلە رگە كارامەت ئىشلارنى كۆرسەتكەن پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەيسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھە رگىز يەنە خجالەتكە قالمايدۇ. **27** سىلەر مېنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە ئۇرغانلىقىمنى، شۇنداقلا مەنكى پەرۋەردگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، مەندىن باشقا ھېچكىم يوللايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھە رگىز يەنە خجالەتكە قالمايدۇ. **28** ھەم كېيىن، مەن ئۆز روھىمنى بارلىق

ئەت ئىگىلىرى ئۇستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار بېشارەت بېرىدۇ، قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ، يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ 29 بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللار ئۇستىگىمۇ، دېدە كەلەر ئۇستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن. 30 مەن ئاسمانلاردا، زېمىندە كارامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىنى كۆرسىتىمەن. 31 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كەلمىگۈچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 32 ھەم شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار دېگىنىدەك، زىئون تېغىدا ھەم يېرۇسالېمدا، ھەمدە پەرۋەردىگار چاقىرماقچى بولغان «قالدىسى»لار ئۇچۈن قۇتقۇزۇش-نىجات بولىدۇ.

3 چۈنكى مانا، شۇ كۈنلەردە، شۇ پەيتتە، مەن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، تازادلىققا ئېرىشتۈرگىنىمدە، 2 مەن بارلىق ئەللەرنىمۇ يىغىپ، ئۇلارنى «يەھوشافات جىلغىسى»غا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ خەلقىمنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكەنلىكىدىن، زېمىنىمنى بۆلۈپ پارچىلىۋەتكەنلىكىدىن، ئۇلارنى ئاشۇ يەردە مېنىڭ مىراسىم، يەنى خەلقىم ئىسرائىل تۈپەيلىدىن سوراققا تارتىمەن. 3 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى دوغا تىكىپ چەك تاشلىغان؛ بىر يىگىتنى بىر پاھىشە ئايالغا ئالماشتۇرغان، بىر قىزنى «شاراب ئىچىمىز» دەپ شاراب ئۈچۈن ئالماشتۇرغان. 4 ھەي، تۈر ھەم زىدون، فىلىستىيەنلىك بارلىق رايونلىرى، مەن سىلەرنى نېمە قىلىپتىمەن؟ سىلەر مەندىن ئۆچ ئالماقچىمۇسىلەر؟ (بىراق مەندىن ئۆچ ئالىمىز دېسە گۇلار، ئۆچنى تېزلا ئۆز بېشىگۇلارغا قايتۇرۇپ بېرىمەن!) 5 كۈمۈشلىرىم، ئالتۇنلىرىمنى بۇلىۋالغىنىڭلار ئۈپەيلىدىن، گۈزەل گۈھەرلىرىمنى ئۆز بۇتخانىلىرىڭلارغا ئاپارغىنىڭلار ئۈپەيلىدىن، 6 يەھۇدا بالىلىرى ھەم يېرۇسالېمنىڭ بالىلىرىنى ئۆز چېگرالىرىدىن يىراق قىلماق ئۈچۈن ئۇلارنى گېرىكلارغا سېتىۋېتىكىنىڭلار ئۈپەيلىدىن، 7 مانا، مەن ئۇلارنى سىلەر سېتىۋەتكەن جايىدا ئورنىدىن تۇرغۇزىمەن، ھەمدە قىلغىنىڭلارنى ئۆز بېشىڭلارغا قايتۇرىمەن. 8 ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنى يەھۇدا بالىلىرىنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن، ئۇلار شۇلارنى يىراقتىكى بىر ئەلگە، يەنى شابىيالىقلارغا سېتىۋېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 9 شۇنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاڭلاركى، «جەڭگە تەييارلىنىڭلار، پالۋانلارنى قوزغاڭلار، جەڭچىلەرنىڭ ھەممىسى يېقىنلاشسۇن، جەڭگە ھازىر بولسۇن؛ 10 ساپان چىشلىرىنى قىلىچ قىلىپ، ئورغاقلىرىڭلارنى نەيزە قىلىپ سوقۇشۇڭلار؛ ئاجىز ئادەممۇ: «مەن كۈچلۈك» دېسۇن؛ 11 ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەر، تېزدىن كېلىڭلار، ھەممىڭلار شۇ يەرگە جەم بولۇڭلار!». «ئۆز ئۇكىنىڭ كۈچلۈكلىرىڭنى ئاشۇ يەرگە چۈشۈرگەيسەن، ئاھ پەرۋەردىگار!» 12 «ئەللەر قوزغىلىپ «يەھوسافات جىلغىسى»غا كەلسۇن؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرنى سوراققا تارتىمەن. 13 ئورغاقنى سېلىڭلار، چۈنكى زىرائەت پىشتى؛ كېلىڭلار، چۈشۈپ چەيلە گۇلار، چۈنكى شاراب كۈچلىمە كىلىرى لىق تۈشۈقتۇر، ئىدىش-كۆپلەر تولۇپ تاشىدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكى زوردۇر» 14 ئاھ، نۇرغۇن، نۇرغۇن كىشىلەر «قارار جىلغىسى»دا! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى «قارار جىلغىسى»غا يېقىنلاشتى. 15 قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار ئۆز جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. 16 پەرۋەردىگار زىئوندىن ھۇركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئاسمانلار، زېمىنلار سىلكىنىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە باشپاناھ، ئىسرائىل بالىلىرىغا كۈچ-ھىمايە بولىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، ئۆز مۇقەددەس تېغىم زىئوندا ئۆرىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر؛ يېرۇسالېم پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ھېچ يات ئادەملەر يەنە ئۆتمەيدۇ. 18 ھەم شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، تاغلار يېڭى شارابنى تېمىتىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن سۈت ئاقىدۇ، يەھۇدادىكى بارلىق ئېرىق-ئۆستە كۆلەردە لىق سۇ ئاقىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن بىر بۇلاق چىقىدۇ، شىتتىم جىلغىسىنى سۇغىرىدۇ. 19 مىسىر بولسا بىر چۆللۈك، ئېدوم ئادەمزاتسىز بىر چۆل-بياۋان بولىدۇ، ئۇلارنىڭ يەھۇدا بالىلىرىغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقى ئۈپەيلىدىن، ئۇلار يۇلارنىڭ زېمىنىدا بىگۇناھ قانلارنى ئۆككەنلىكى ئۈپەيلىدىن. 20 بىراق يەھۇدا مەڭگۈگە ئۆرىدۇ، يېرۇسالېم دەۋردىن-دەۋرگىچە قالىدۇ؛ 21 ھەم مەن ئۇلارنى ئۆككەن قانلارنىڭ پاكلاندۇرۇلمىغان گۇناھلىرىدىن پاكلاندۇرىمەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوندا ماكانلاشقاندۇر.

ئاموس

1 توززىيا يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، يەر تەۋرەشتىن ئىككى يىل ئىلگىرى، تەكوئادىكى چارۋىچىلار ئارىسىدىكى ئاموسنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزلىرى: ـ **2** ئۇ: «پەرۋەردىگار زىئون تېغىدىن ھۆركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قەيۋۇتلىدۇ؛ پادىچىلارنىڭ ئوتلاقلىرى ماتەم تۇتىدۇ، كارمەل چوققىسى غازا گۈلىشىدۇ» ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «دەمەشقنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار گىلئادتىكىلەرنى تۇمۇر تىرنىلىق سۈرەملەر بىلەن سوققاندى؛ **4** شۇنداقلا ھازائىلنىڭ ئوبىگە بىر ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **5** دەمەشق دەرۋازىسىدىكى تومۇر بالداقنى سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاۋۋەن جىلغىسىدا تۇرغۇچىنى، بەيت-ئېدەندە شاھانە ھاسىسىنى تۇتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، سۈريەنىڭ خەلقى تەسىرگە چۈشۈپ كىرغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «گازا شەھىرىنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق تۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاپشۇرۇۋەتتى، شۇنداقلا قېرىنداشلىق ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالمىدى. **10** ھەم مەن تۇرىنىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئېدومنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ بارلىق رەھىم-شەپقەتنى تاشلۇۋېتىپ، قىلىچ بىلەن ئۇز قېرىندىشىنى قوغلىغان؛ ئۇ يىرىلغۇدەك غەزەپتە بولۇپ، دەرغەزىپتە بولغان ھالىتىنى ھەمىشە ساقلايدۇ؛ **12** ھەم مەن تېمان شەھىرىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بوزراھنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ». **13** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئاموننىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار چېگىمزنى كېڭەيتىمىز دەپ، گىلئادتىكى ھاملىدار ئاياللارنىڭ قورساقلىرىنى يېرىۋەتتى. **14** ھەم مەن رابباھنىڭ سېپىلىغا ئوت ياقىمەن، جەڭ كۈنىدە قىيا-چىيالار ئىچىدە، قارا قەيۋىنىڭ كۈنىدە قاتتىق بوران ئىچىدە، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **15** ھەم ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئەسىرگە چۈشىدۇ، ـ ئۇ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ئەسىرگە چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ«موئابنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۈستخانىلىرىنى كويدۇرۇۋېتىپ ھاك قىلىۋەتتى. **2** ھەم مەن موئاب ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت كېرىئوتنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ ۋە موئاب چۇقان-سۈرەنلەر بىلەن، قىيا-چىيالار بىلەن، كاناي ساداسى بىلەن ئۆلىدۇ. **3** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ھاكىمىنى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەھۇدانىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋراتىنى-قانۇنىنى كەمسىتتى، ئۇنىڭدىكى بەلگىلىمىلە رگە ئەمەل قىلمىدى؛ ئۇلارنىڭ ساختىلىقلىرى ئۈزلىرىنى ئاداشتۇرۇۋېتىپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ بۇلارغا ئەگىشىپ ماڭغاندى. **5** ھەم مەن يەھۇدا ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت يېرۇسالېمنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنى جازاسىدىن قايتۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ھەققانىيلارنى كۈمۈشكە سېتىۋەتتى، يوقسۇل ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋەتتى؛ **7** ئۇلار نامراتلارنىڭ بېشىدىكى چاڭ-توپىلىرىنى بوش قويۇۋەتمەيدۇ، ئاجىز مۇئمىنلەرنىڭ ئېسىۋىسىنى قايرىۋالىدۇ؛ ئاتا-بالا ئىككىسى مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغاپ، ئوخشاش بىر قىزنىڭ يېنىغا تەڭ باردۇ. **8** ئۇلار [قىزلارنى] ھەممە قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىپ، قەر زگە رەنگە قويغان كىيىم-كىچە كلەر ئۈستىدە ئۇلار بىلەن ياتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىلاھىنىڭ ئۆيىدە جەرىمانە بىلەن ئالغان شارابنى ئىچمەكتە. **9** بىراق مەن ئامورىيلارنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغانىمەن، ئامورىيلار كېدىر دەرىخىدەك ئېگىز، دۇب دەرىخىدەك كۈچلۈك بولغان بولسىمۇ، مەن ئۈستىدىن ئۇنىڭ مېۋىسىنى، ئاستىدىن يىلتىزلىرىنى ھالاك قىلدىم. **10** ھەم ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن، سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىپ، قىرىق يىل چۆل-بايابانىدا يېتىپ كېلىدىم. **11** سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى پەيغەمبەر بولۇشقا، يىگىتلىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى «نازارىي» بولۇشقا تۇرغۇزدۇم. شۇنداق ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** بىراق سىلەر نازارىيلارغا شاراب ئىچكۈزۈ ۋېگلار، ھەم پەيغەمبەرلە رگە: «پەيغەمبەرلىك قىلمىڭلار» ـ دەپ بۇيرۇد ۇ ۋېگلار. **13** مانا، مەن سىلەرنى باسىمەن، خۇددى لىق تۇنچە بىسىلغان ھارۇا يەرنى باسقاندەك، سىلەرنى بىسىپ تۇرىمەن؛ **14** ھەم چاپقىرلارنىڭمۇ قاچار يولى يوقايدۇ، پالۋان ئۆز كۈچىنى ئىشلىتەلمەيدۇ، زەبەردەس باتۇر ئۆز جىنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئوقيانى تۇتقۇچى تىك تۇرالمايدۇ، يەلتاپان قاچالمايدۇ، ئاتقا مىنگۈچى ئۆز جىنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **16** پالۋانلار ئارىسىدىكى ئەڭ جىگەرلىك باتۇرمۇ شۇ كۈندە يالىڭاچ قېچىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

3 پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ ئېيتقان بۇ سۆز- كالامنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى، يەنى مەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقارغان بۇ پۈتكۈل جەمەەت: ـ **2** «يەر يۈزىدىكى بارلىق جەمەەتلەر ئارىسىدىن پەقەت سىلەرنى تونۇپ كەلدىم؛ شۇڭا ئۈستۈڭلارغا بارلىق قەبىھلىكلىرىڭلارنىڭ [جازاسىنى] چۈشۈرىمەن». **3** ئىككى كىشى بىر نىيەتتە بولمىسا، قانداقۇ بىللە ماگالىشۇن؟ **4** ئوجىسى يوق شىر ئورماندا ھۆركىرەمدۇ؟ ئارسلان ھېچنېمىنى ئالمىغان بولسا ئۈۋىسىدا ھۇۋلامدۇ؟ **5** تۇزاقتا يەمچۈك بولمىسا قۇش يە رگە يېقىلامدۇ؟ ئالغۇدەك نەرسە بولمىسا، قىسماق يەردىن ئېتىلىپ چىقامدۇ؟ **6** شەھەردە [ئاگاھ] كانىيى چېلىنسا، خەلق قورقامدۇ؟ پەرۋەردىگار قىلمىغان بولسا، شەھەر رگە يامانلىق چۈشەمدۇ؟ **7** رەب پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلە رگە ئاۋۋەل ئاشكارىلىمای تۇرۇۋېپ، ئۇ ھېچ ئىش قىلمايدۇ. **8** شىر ھۆركىرىگەن ئۇرسا، كىم قورقمايدۇ؟ رەب پەرۋەردىگار سۆز قىلغاندا، كىم [ئۇنىڭ] بېشارىتىنى يەتكۈزمەي تۇرالايدۇ؟ **9** ئاشدودتىكى قەلئە-ئوردىلاردا، شۇنداقلا مىسىردىكى قەلئە-ئوردىلاردا ئېلان قىلىپ: ـ «سامارىيە تاغلىرى ئۈستىدە يىغىلىڭلار، ئۇنىڭ ئوتىۋىسىدىكى زور قىيقاس-سۈرەنلەرنى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى جەبىر-زۇلۇملارنى كۆرۈپ بېقىڭلار» ـ دە ڭلار. **10** ـ ئۇلار ھەق ئىش قىلىشنى بىلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار ئوردىلىرىغا زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تارتىۋالغانلىرىنى ھەم ئۇجىلارنى جۈغلىغۇچىلار! **11** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا بىر ياۋا ئۇ زېمىنى قورشۇالدى! ئۇ مۇداپىئە ئۆنى ئېلىپ تاشلايدۇ، قەلئە-ئوردىلىرىڭ يۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ پادىچى شىرنىڭ ئاغزىدىن قوينىڭ ئىككى پۇتىنى يا كى قۇلىقىنىڭ بىر پارچىسىنى قۇتقۇزۇپ ئالغاندەك، سامارىيىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارمۇ شۇنداق قۇتقۇزۇلىدۇ، ـ شەھەردە پەقەت كارىۋاتنىڭ بىر بۇرچىگى، دىۋاندىكى بىر پارچە دەمەشق لباسىلا قالىدۇ! **13** ـ ئاڭلاڭلار، ياقۇپنىڭ جەمەتىدە گۇۋاھلىق بېرىڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، **14** ـ مەن ئىسرائىلنىڭ تاسىيلىقلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈر ۈگەن كۈندە، بەيت-ئەل شەھىرىنىڭ قۇربانگاھلىرىنمۇ جازالايمەن؛ قۇربانگاھنىڭ بۇرجە كلىرىدىكى مۈڭگۈزلەر كېسىۋېتىلىپ يە رگە چۈشۈرۈلىدۇ. **15** مەن «قىشلىق ساراي» ۋە «يازلىق ساراي»نى بىراقلا ئۇرۇۋېتىمەن؛ پىل چىشى ئۆيلەرمۇ يوقىلىپ كېتىدۇ، كوپلىگەن ئۆيلەر تۈگىشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

4 ئى باشاندىكى ئىنەكلەر، ساماريە تېغىدا ئۇرۇۋېپ، نامراتلارنى خارلاۋاتقان، مىسكىنلەرنى ئېزىۋاتقانلار، خوجىلىرىغا: «[شارابنى] ئېلىپ كېلىڭلار، بىز ئىچىمىز» دەيدىغانلار، بۇ سۆزنى ئاڭلاڭلار: ـ **2** رەب پەرۋەردىگار ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكى بىلەن قەسەم ئىچىۋەتكى، مانا، بېشىڭلارغا شۇنداق كۈنلەر چۈشىدۇ ۇكى، ئۇ سىلەرنى ئىلمە كلەر بىلەن، نەسىلىڭلارنى چاڭگاكلار بىلەن ئېلىپ كېتىدۇ. **3** ھەم سىلەر [ئاياللار] ھەربىرىڭلار

سىپىلىنىڭ شورالىردىن قىسلىپ ئوتۇپ، ئۇدۇل مېڭىپ تىكۈپتىسلەر؛ ۋە سىلەر ھارمون تەرەپكە چۆرۈۋېتىلىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى بەيت-ئەلگە كېلىڭلار، ئاسىيلىق قىلىڭلار! گىلگالدىمۇ ئاسىيلىقنى كۆپەيتىڭلار! ئەتىگەندە قۇربانلىقلىرىڭلارنى، ھەر ئۈچىنچى كۈنى سىلەرنىڭ «ئوندىن بىر» ئۇلۇش ئوشۇرلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، **5** «تەشەككۈر قۇربانلىقى»نى خىمىرتۇرۇچ بىلەن بىللە كۆيدۈرۈڭلار ـ سىلەر «خالىس قۇربانلىقلار»ىڭلارنى جاكارلاپ ماختىنىپ يۈرۈڭلار؛ چۈنكى بۇنداق قىلىشقا ئامراقسىلەر، ئى ئىسرائىللار! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** «مەن ھەممە شەھەرلىرىڭلاردا «چىشىنىڭ پاكىزلىقى»نى چۈشۈردۈم، ھەممە يېرىڭلاردا سىلەرنى ئاش-نانغا بولغان ھاجەتمەن قىلدىم؛ بىراق سىلەر يەنىلا ۋېنىمغا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **7** ھوسۇلغا ئۈچ ئايلا قالغان بولسىمۇ، سىلەردىن يامغۇرنى تارتۇپلىپ بەرمىدىم؛ بىر شەھەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇردۇم، يەنە بىر شەھەر ئۈستىگە ياغدۇرمىدىم؛ بىر پارچە يەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدى؛ يەنە بىر پارچە يەر يامغۇرسىز قاغىجراپ قالدى؛ **8** ئىشۇنۇڭ بىلەن ئىككى، ئۈچ شەھەرنىڭ [پۇقرالىرى] سۇ تىلەپ باشقا بىر شەھەر ئۈگە ئەلە ئۈشىپ باردى، لېكىن قانمىدى؛ بىراق سىلەر ۋېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **9** مەن سىلەرنى جۇدۇن ھەم ھال ئاپىتى بىلەن ئۇردۇم، «غاجىلغۇچچى قۇرت»لار ئوزغۇنلىغان بېغىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار، ئەنجۈر دەرەخلىرىڭلار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرىڭلارنى يەپ كەتتى؛ بىراق سىلەر ۋېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** مەن ئاراكلارغا مىسىرغا چۈشۈرۈلگەن ئاپەتلەردەك ئاپەتنى ئەۋەتتىم؛ يىگىتلىرىڭلارنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزدۈم، ئاتلىرىڭلارنى ئوللجا بولۇشقا قېيۋەتتىم؛ مەن قارارگاھىڭلاردىن [جەسەتلەرنىڭ] سېىسىقچىلىقىنى پۇرۇقتۇرەتتىم، ئۇنى دىمىغىڭلارغىمۇ كىرگۈزدۈم، بىراق سىلەر ۋېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **11** مەن ئاراكلاردىن بەزىلەرنى خۇدا سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۈرۈۋەتكەنىدەك ئۈرۈۋەتتىم، ئىشۇنۇڭ بىلەن سىلەر ئوتتىن تارتۇپلىنغان بىر چۈچۈلا ئوتۇندەك بولۇپ قالدىڭلار، بىراق ۋېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **12** شۇڭا مەن ساڭا شۇنداق قىلىشىم كېرەك دەۋاتىمەن، ئى ئىسرائىل؛ مەن بۇنى ساڭا قىلىدىغانلىقىم ئۈچەيلىدىن، خۇدايىڭ بىلەن كۈتۈرۈشۈشكە تەييارلان، ئى ئىسرائىل! **13** چۈنكى مانا، تاغلارنى شەكىللەندۈرگۈچى، شامالنى ياراتقۇچى، ئىنسانغا تۈزۈرىنىڭ ئوي-پىكرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئايان قىلغۇچى، تاڭ سەھەرنى قاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچى، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ يۈرگۈچى دەل شۇدۇر، پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا ئۇنىڭ نامىدۇر!

5 ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ سۆزنى، يەنى مەن سەن توغرۇلۇق ئوقۇيدىغان بىر مەرسىيەنى ئاڭلاپ قوي: ـ **2** «پاك قىز ئىسرائىل يىقىلدى، ئۇ قايتىدىن ئورندىن تۇرمايدۇ؛ ئۇ توز ۋېرىقىغا تاشلانغان، ئۇنى تۇرغىزۇپ يۈلگۈچى يوقتۇر». **3** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: [ئىسرائىلنىڭ] مىڭ [لەشكەر] چىققان بىر شەھىرىنىڭ يۈز [لەشكىرىلا] تىرىك قالىدۇ، يۈز لەشكەر چىققان بىر شەھىرىنىڭ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن ئون [لەشكىرىلا] تىرىك قالىدۇ، **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر، **5** بەيت-ئەلنى ئىزدىمەڭلار، گىلگالغىمۇ بارماڭلار، بەئەر-شىباغا سەپەر قىلماڭلار، چۈنكى گىلگال ئەسىرگە ئېلىنىپ سۈرگۈن قىلىنماي قالمايدۇ، بەيت-ئەل يوققا چىقىدۇ. **6** پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر، بولمىسا ئۇ يۈسۈپ جەمەتى ئۈچىدە ئوت كەبى پارتلاپ، ئۇنى يەپ كېتىدۇ، ھەم بەيت-ئەلدە ئوتنى ئۆچۈرگۈدەك ئادەم تېپىلمايدۇ. **7** ئى ئادالەتنى ئەمەنگە ئايلاندۇرغۇچى، ھەققانىيلىقنى يەر گە تاشلىغۇچىلار، **8** سىلەر ئوريۇن يۇلتۇز تۈركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز تۇپىنى ياراتقۇچى، تۈلۈم كۆلە گۈگىسىنى تاڭ نۇرىغا ئايلاندۇرغۇچى، كۈندۈزنى قاراڭغۇلۇق بىلەن كېچىگە ئايلاندۇرغۇچى، دېڭىزدىكى سۇلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچىنى ئىزدەڭلار، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **9** ئۇ باتۇرلار ئۈستىگە ۋېيۋەسىز ھالاكەتنى پارتلىتىدۇ، ئىستىھكام ئۈستىگە ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. **10** شۇ [ئىسرائىلار] شەھەر دەرۋازىسىدا تەنبىھ بېرىدىغانلارغا ئۆچ، دۇرۇس سۆزلەيدىغانلاردىن يىرگىنىدۇ. **11** ئەمدى سىلەر نامراتلارنى ئېزىپ، ئۇلاردىن بۇغداي «ھەدىيە»لەرنى ئالدىڭلار! ئويۇلغان تاشلاردىن ئويلەرنى سالدىڭلار، بىراق ئۇلاردا ئۈزۈمىيسىلەر؛ سىلەر گۈزەل ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغانسىلەر، بىراق ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچەلمەيسىلەر. **12** چۈنكى سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك كۆپلۈكىنى، سىلەرنىڭ گۇناھكارلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك زور ئىكەنلىكىنى ئۇبدان بىلىمەن؛ ئۇلار ھەققانىي ئادەمنى ئېزىدۇ، ئۇلار پارا يەيدۇ، شەھەر دەرۋازىسىدا مىسكىنلەرنىڭ ھەققىنى قايرىۋالىدۇ. **13** شۇڭا بۇنداق دەۋردە «يەملىك ئادەم» سۈكۈت قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بىر دەۋردۇر. **14** ھايات ياشاش ئۈچۈن يامانلىقنى ئەمەس، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى ئىزدەڭلار، شۇنداق بولغاندا سىلەر دېگىنىڭلاردەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ھەققەتەن سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **15** يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى سۆيۈڭلار، شەھەر دەرۋازىسىدا ئادالەتنى ئورنىتىڭلار، شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا بەلكىم يۈسۈپنىڭ قالدىسىغا شاپائەت كۆرسىتەر. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «بارلىق كەڭ رەستە-بازارلاردا ئاھ-زارلار ئاڭلىنىدۇ، ئۇلار ھەممە كوچىلاردا «ۋاي... ۋاي!...» دەپ ئاۋازنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار دېھقانلارنىمۇ ماتەم ئۈچۈشقا، ئاھ-زارلار كۆتۈرگۈچى «ئۈستىلار»نى يىغلاشقا چاقىرىدۇ. **17** ھەم بارلىق ئۈزۈمزارلاردىمۇ ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۈزۈم ئارا گۇلدىن ئۆتۈپ كېتىمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىگە تەقەززار بولغان سىلە رگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى سىلە رگە قانداق ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرەر؟ ئۇ يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ. **19** ئۇ كۈنى بىرسى شىردىن قېچىپ، ئېيىققا ئۇچراپ، ئاندىن ئۆيىگە كىرىپ، قولى بىلەن تامغا يۆلەنگەندە، يىلان ئۇنى چاقىنىدەك بار ئىش بولىدۇ! **20** پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقلا ئېلىپ كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا پەقەت قاراڭغۇلۇقلا بولۇپ، يورۇقلۇق ھېچ بولمايدىغۇ؟! **21** ھېيتلىرىڭلارغا نەپرەتلىنىمەن، ئۇلاردىن بىزار بولدۇم، ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارنىڭ پۇرىقىنى پۇرىغۇم يوق. **22** چۈنكى سىلەر ماڭا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار ھەم «ئاش ھەدىيە»لىرىڭلارنى سۇنۇپ ئاتىسا گالارمۇ، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ بوردىگ ماللىرىڭلار بىلەن قىلغان «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار»غا قارىمايمەن. **23** مەندىن مۇناجاتلىرىڭلارنىڭ سادالىرىنى ئېيىكتىگىلار، چىلتارلىرىڭلارنىڭ كۈيلىرىنى ئاڭلىمايمەن؛ **24** بۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقىراتمىدەك، ھەققانىيلىق ئەبەدىي ئاقىدىغان ئېقىمدەك دولقۇنلىسۇن! **25** سىلەر چۆل-باياۋاندىكى قىرىق يىلدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى ماڭا ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! **26** بەرھەق، سىلەر «سۇككوت» دېگەن پادىشاھىڭلار، ھەم «قىئۇن» دېگەن بۇتلىرىڭلارنى، يەنى «يۇلتۇز ئىلاھى» گىلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار! **27** ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ، دەمەشقتىن يىراقلارغا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن، ـ دەيدۇ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا» دېگەن نام بىلەن ئاتالغان پەرۋەردىگار.

6 ئى زىئوندا خاتىرجەم ئولتۇرغانلار ھەم سامارىيە تېغىغا تەينىپ ئامان-ئېسەن ياشىغانلار! ئى ئەللەرنىڭ كاتتىسىنىڭ ئەربابلىرى! ئىسرائىل جەمەتى سىلەرنى ئىزدەپ كېلىدۇ ـ ـ سىلەرنىڭ ھالىڭلارنا ۋاي! **2** [سىلەر خەلققە]: ـ «كالنەھ شەھىرىگە بېرىپ كۆرۈڭلار، شۇ يەردىن «ۋېزۈك خامات» شەھىرىگە بېرىڭلار، ئاندىن فىلىستىيلەرنىڭ شەھىرى گاتقا چۈشۈپ بېقىڭلار، بۇلار سىلەرنىڭ ئىككى پادىشاھلىقىڭلاردىن ئەۋزەلمۇ؟ ئۇلارنىڭ چېگىرىسى سىلەرنىڭكىدىن كەڭمۇ؟» ـ [دەپ ماختىنىپ سۆزلەيسىلەر]. **3** ئى يامان كۈنىنى كېچىكتۈرمەكچى بولغانلار! سىلەر جەبىر-زۇلۇمنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ئورنىتىپ، ئۇنى تۈزۈڭلارغا يېقىن قىلماقچى بولىسىلەر، **4** پىل چىشىدا نەقىشلەنگەن كارىۋاتلار ئۈستىدە ياتىسىلەر، دىۋانلىرىڭلار ئۈستىدە كېرىلىپ ياتىسىلەر، پادا تېپىدىن پاخلانلارنى، كالا قوتانلىرىدىن موزايىنى تاللاپ يەيسىلەر، **5** چىلتار ئاھاڭىغا تەڭگەش قىلىپ ئېيتىسىلەر، داۋۇتەك ئۈزۈڭلارغا سازلارنى ئېچىد قىلىسىلەر، **6** شاراپنى چىنىلەپ-چىنىلەپ ئىچىسىلەر، ئۈزۈڭلارغا سەرخىل مايلىق ئەترىلەرنى سۈرتىسىلەر، ـ بىراق كۆڭۈلۈڭلار يۈسۈپ جەمەتىنىڭ زىيان-زەخمىتى ئۈچۈن ھېچ ئازابلانمايدۇ! **7** شۇڭا ئۇلار ئۈنچە ئەسىرگە چۈشكەنلەر تارىسىدا ئەسىرگە ئېلىنىدۇ؛ كېرىلىپ ياتقانلارنىڭ ئەيش-ئىشرىتى ئاخىرلىشىدۇ. **8** رەب پەرۋەردىگار ئۈزۈ ھايات بىلەن قەسەم قىلغانىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ مەن ياقۇپنىڭ غۇرۇرىدىن بىزار بولدۇم، ئۇنىڭ ئوردا-ئىستىھكاملىرىدىن نەپرەتلىنىمەن؛ مەن بۇ شەھەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەممىنى دۈشمەنگە تەگلا ئوتكۈزۈپ

بېرىمەن، 9 ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۈكى، بىر ئۈيدە ئون ئادەم بولۇپ قالسا، بۇ ئونەيلەنمۇ ئۆلىدۇ.
10 ئە گەر مەلۇم بىر ئۆلگۈچىنىڭ ئۆغقىنى، يەنى ئۆلگۈچىنىڭ جەستىنى كويدۇرۇشكە
مەسئۇل كىشى ئۆستىخانىلارنى كۆتۈرۈپ ئۆيدن چىقۇپتىپ، ئۆي ئىچىدىكى يەنە بىرسىدن:
ـ «قېشىڭدا يەنە بىرسى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن [ئۆغقىنى] يەنە:
«سۈكۈت! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى تىلغا ئېلىشىمىزغا بولمايدۇ!» ـ دەيدۇ. 11 سەۋەبى،
پەرۋەردىگار ۋەيرۇق چۈشۈرىدۇ، ۋە چوڭ ئېنى پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، كىچىك ۋەيىنمۇ
چاك-چېكىدىن يېرىپ چېقىۋېتىدۇ. 12 ئاتلار تاش ئۈستىدە چاپالامدۇ؟ ئادەملەر ئاشۇ
يەرنى كاللار بىلەن ئاغدۇرالامدۇ؟ بىراق سىلەر ئادالەتنى ئوت سۈيۈقلىقىغا، ھەققانىيلىقنىڭ
مېۋىسىنى ئەمەنگە ئايلاندۇرغانسىلەر ـ 13 ـ يوق بىر نەرسىدن شادلىنىپ كەتكەنسىلەر، «ئۆز
كۈچىمىز-گە تايىنىپ قۇدرەتكە ئىگە بولغانىمىز» ـ دېگەنسىلەر. 14 چۈنكى مانا، ئى ئىسرائىل
جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ـ مەن
سىلەر بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئەلنى تۈرغۇزىمەن؛ ئۇلار خامات شەھىرىنىڭ داۋىندىن
ئاراباھ ئېقىمىغىچە سىلەرنى خارلايدۇ.

7 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتىكى ـ كېيىنكى ئوت-چۈپ باش تارتقان ۋاقىتدا،
مانا ئۇ چېكەتكىلەرنى ياسىدى (بۇ پادىشاھ ئۆزىگە ئوت-چۈپ ئوغراندىن كېيىنكى،
ئىككىنچى قېتىملىق ئوت-چۈپ ئۆسكەن ۋاقىت ئىدى) 2 ھەم شۇنداق بولدىكى،
چېكەتكىلەر زېمىندىكى ئوت-چۆپنى قالدۇرماي يەۋەتكەندىن كېيىن، مەن: ـ «ئى رەب
پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، كىمچۇ رگەيسەن! ياقۇپ قاندا-قۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك
ئۇرسا!» ـ دېدىم. 3 پەرۋەردىگار ئەمدى ئۆنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۆنداق
بولمايدۇ» ـ دېدى پەرۋەردىگار. 4 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتى ـ مانا، رەب
پەرۋەردىگار [خەلقى] بىلەن كۈرەش قىلىشقا ئوتنى چاقىردى؛ ئوت ھەتتا چوڭقۇر
دېڭىزنىمۇ قۇرۇتتى، مىراس بولغان زېمىنىمۇ يەپ كەتتى؛ 5 ئەمدى مەن: ـ «ئى رەب
پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، توختىغايسەن! ياقۇپ قاندا-قۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك
ئۇرسا!» ـ دېدىم. 6 پەرۋەردىگار شۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۆنداق بولمايدۇ»
ـ دېدى رەب پەرۋەردىگار. 7 ئەمدى ئۇ ماڭا [مۇنداق بىر ئىشنى] كۆرسەتتى ـ ۋە
مانا، رەب تىك ئۆچلىگۈچ يىپ بىلەن قېپۇرۇلغان تام تۈزىدە، قولىدا تىك ئۆچلىگۈچ يىپنى
ئۆتقىنىچە تۇراتتى؛ 8 ۋە پەرۋەردىگار مەندىن: ـ «ئاموس، نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ
سوردى. مەن: «تىك ئۆچلىگۈچ يىپنى» ـ دېدىم. رەب: «مەن يەنە ئۆز خەلقىم ئىسرائىل
ئوتتۇرىسىغا تىك ئۆچلىگۈچ يىپنى تىكلەيمەن؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن؛
9 ھەم ئىسھاقنىڭ «يۈقىرى جايلىرى» ھالاك بولىدۇ، ئىسرائىلنىڭ تاۋاپگاھلىرى ۋەيران
قىلىنىدۇ؛ يەرەبوئام جەمەتىگە قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا ئورنۇمدىن تۇرىمەن» ـ دېدى. 10
شۇنىڭ بىلەن بەيت-ئەلدىكى كاھىن ئامازىيا ئىسرائىل پادىشاھى يەرەبوئامغا خەۋەر يوللاپ:
ـ «ئاموس ئىسرائىل جەمەتى ئارىسىدا ئۆزۈڭگە سىۋىيەقەست قىلدى؛ زېمىن ئۆنىڭ
قىلغان بارلىق گەپلىرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. 11 چۈنكى ئاموس: ـ «يەرەبوئام قىلىچتا ئۆلىدۇ،
ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ!» ـ دەيدۇ» ـ دېدى. 12
ئاندىن ئامازىيا ئاموسقا: ـ ھەي ئالدىن كۆرگۈچى! بەس، يوقال، يەھۇدا زېمىنغا قاچ، ئاشۇ
يەردە بېشارەت بېرىپ، شۇ يەردە نان تېپىپ يە! 13 بىراق بەيت-ئەلدە يەنە بېشارەت
بەرمە، چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ تاۋاپگاھى، شاھلىق ئۈيدۈر، ـ دېدى. 14 ئاموس ئامازىياغا
جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن ئەسلى پەيغەمبەر ئەمەس ئىدىم، يا كى پەيغەمبەرنىڭ
ئوغلىمۇ ئەمەسمەن؛ بەلكى مەن بىر چارۋىچى، شۇنداقلا ئېرەن دەرەخلىرىنىڭ مېۋىسىنى
تەرگۈچى ئىدىم. 15 بىراق پادا بېقىۋاتقان چېغىمدا پەرۋەردىگار مېنى ئۆز ئىلكىگە ئالدى
ۋە ماڭا: «بارغىن، خەلقىم ئىسرائىلغا بېشارەت بەر» ـ دېدى. 16 ئەمدى، ئى ئامازىيا،
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سال! سەن ماڭا: «ئىسرائىلنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەتلەرنى
بەرمە، ئىسھاق جەمەتىنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئېيتما»، دەيدىڭ. 17 شۇڭا پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئايالىڭ شەھەردە پاھىشە بولىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭ قىلىچ بىلەن
قىرىلىدۇ ۋە زېمىنىڭ ئۆلچەش تانىسى تارتىلىشى بىلەن پارچىلىنىدۇ، سەن ناپاك بىر زېمىندا
ئۆلىسەن؛ ۋە ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ»».

8 رەب پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى كۆرسەتتى؛ مانا، بىر سېۋەت يازلىق مېۋە.
2 ئاندىن ئۇ مەندىن: ئاموس، نېمىنى كۆردۈڭ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: «بىر سېۋەت يازلىق
مېۋىنى» ـ دېدىم. پەرۋەردىگار ماڭا: ئەمدى خەلقىم ئىسرائىلغا زاۋال يەتتى؛ مەن يەنە
ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن، ـ دېدى. 3 ـ شۇ كۈنى ئوردىدىكى قىزلارنىڭ
ناخشىلىرى قىيا-چىيالارغا ئايلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ جەسەتلەر كۆپ بولىدۇ؛
ئۇلار جاي-جايلاردا سىرتقا تاشلىنىدۇ. سۈكۈت! 4 بۇنى ئاڭلاڭلار، ھەي مىسكىنلەرنى
ئە زگۈچىلەر، زېمىندىكى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوقاتمىچى بولغانلار ـ 5 «ئاشلىقىمىزنى ساتمىچى
ئىدۇق، يېڭى ئاي قاچاغىدا ئاخىرلىشار، بۇغداي ياپىمىسنى ئاچاتتۇق، شاباتنى كۈنى قاچان
ئۆتۈگەر؟» ـ دەيدىغانلار، ـ شۇنداقلا «ئەفاھ»نى كىچىك قىلىپ، «شە كەل»نى چوڭ ئېلىپ،
ئالداىچىلىق ئۈچۈن تارازىنى يالغان قىلغانلار! 6 ـ نامراتلارنى كۈمۈشكە، مىسكىن ئادەمنى
بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋالمىچى بولغانلار، بۇغدايىنى ساپىمىسنى ئىچاتتۇق دىسى بىلەن قوشۇپ ساتمىچى
بولغانلار! 7 پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ غۇرۇرى بىلەن شۇنداق قەسەم قىلدىكى، ـ بەرھەق،
مەن ھە رگىز ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدىن ھېچبىرىنى ئۇنتۇمايمەن! 8 زېمىن بۇ ئىشلاردىن تەۋرىنىپ
كەتمەمدۇ؟ ۋە ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتمامدۇ؟ ئۇ نىل دەريا سىدەك
ئۆرلەپ كېتىدۇ، ئۇ مىسىر دەريا سىدەك ئۆركەشلەپ، ئاندىن چۆكۈپ كېتىدۇ. 9
شۇ كۈنى شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۈكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قۇياشنى
چۈشتە پاتقۇزىمەن، زېمىننى شۇ ئوچۇق كۈندە قاراڭغۇلاشتۇرىمەن. 10 ھېيتلىرىڭلارنى
مۇسىبەتكە، ھەممە ناخشىلىرىڭلارنى ئاھ-زارلارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ ھەممە ئادەمنىڭ
چاتىرىقى ئۈستىنى بۆز رەختە بىلەن ئورىغۇزىمەن، ھەربىر ئادەمنىڭ بېشىدا تاقىرلىق پەيدا
قىلىمەن؛ بۇ ماتەمنى يە كەك-يىگانە بىر ئوغۇلنىڭ ماتىمىدەك؛ ھېيتىنىڭ ئاخىرىنى دەرد-ئەلەملىك
بىر كۈن قىلىۋېتىمەن. 11 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇ ئۈكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار،
زېمىنغا قەھەتچىلىكنى ئەۋەتىمەن، ـ ـ نانغا بولغان قەھەتچىلىك ئەمەس، يا كى سۇغا بولغان
چاڭقاشمۇ ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلاشقا بولغان قەھەتچىلىكنى
ئەۋەتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دېڭىزدىن دېڭىزغا، شىمالدىن شەرقتە كېزىپ ماڭىدۇ،
ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامىنى ئىزدەپ ۋەيان يۈرۈپ، ئۇنى تاپالمايدۇ. 13 شۇ
كۈنى گۈزەل قىزلار ھەم يىگىتلەرمۇ ئۇسسىزلۇقتىن ھالدىن كېتىدۇ؛ 14 ھەم سامارىيەنىڭ
گۇناھىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم ئىچكەنلەر، يەنى «ئىلاھىڭنىڭ تىرىكلىكى بىلەن، ئى دان!»،
يا كى «بەئەر-شىبادىكى [ئىلاھىي] تىرىك يول بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەنلەر بولسا ـ ئۇلار
يىقىلىدۇ، ئورنىدىن ھە رگىز قايتىدىن تۇرالمايدۇ.

9 مەن رەبنىڭ قۇربانگاھىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆردۈم؛ ئۇ مۇنداق دېدى: ـ
ـ تۈۋرۈكلەرنىڭ باشلىرىنى تۇرۇڭلار، بوسۇغىلار سىلكىنگىچە تۇرۇڭلار، ئۇلارنى
[ئىباده تخانىدىكىلەرنىڭ] باشلىرىغا چۈشۈرۈپ، پارە-پارە قىلىڭلار! مەن شۇ [ئۇتەھەرسەملەر]دىن
ئەڭ ئاخىردا قالغانلىرىنىمۇ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ ئۇلاردىن قاچاي دېگەنلەر قاچالمايدۇ،
ئۇلاردىن قۇتۇلاي دېگەنلەر قۇتۇلۇپ چىقالمايدۇ. 2 ئۇلار تەھتىسارا ئىچىگە تېشىپ كىرسە،
قولۇم ئاشۇيەردىن ئۇلارنى تارتىپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار ئاسمانغا يامىشىپ چىقسا، مەن شۇيەردىن
ئۇلارنى تارتىپ چۈشۈرىمەن؛ (Sheol h7585) 3 ئۇلار كارمەل چوققىسىغا مۈكۈزۈلسىمۇ،
مەن ئۇلارنى ئىزدەپ شۇيەردىن ئالىمەن؛ ئۇلار دېڭىز تېگىدە نەزىرىمدىن يوشۇرۇنۇۋالغان
بولسىمۇ، مەن يىلانىنى ۋەيرۇيەمەن، ئۇ ئۇلارنى چاقىدۇ؛ 4 دۈشمەنلىرىگە ئەسىرگە چۈشكەن
بولسىمۇ، مەن شۇيەردە قىلىچنى ۋەيرۇيەمەن، ئۇ ئۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ؛ مەن ياخشىلىقنى ئەمەس،
بەلكى يامانلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن كۆزلىرىمنى ئۇلارغا تىكىمەن. 5 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا تە گىكچى بولسا دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر؛ ئۇ
تېگىشى بىلەنلا، زېمىن ئېرىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم ئۇتىدۇ؛
زېمىن نىل دەريا سىدەك ئۆرلەپ كېتىدۇ ـ مىسىرنىڭ دەريا سىدەك [ئۇ ركەشلەپ]، ئاندىن
چۆكۈپ كېتىدۇ. 6 راۋاقلىرىنى ئەرشلە رگە سىلىپ، ئاسمان گۈمبىزىنى يەر يۈزىگە
يىكىتكۈچى شۇدۇر، دېڭىزدىكى سۈلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە ۋېيغۇچى ئۇدۇر؛
پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 7 سىلەر ماڭا نىسبەتەن ئېفىئوپىيە بالىلىرىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ،
ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ مەن ئىسرائىلنى مىسىردىن ئېلىپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ فىلىستىيەلەرنى

كېپت تارىلىدىن، سۈرىيەلىكلەرنى كىر شەھىردىن چىقارغان ئەمەسمۇ؟ **8** قاراگلار، رەب
پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى «گۇناھكار پادىشاھلىق» ئۈستىگە چۈشتى ـ مەن يەر يۈزىدىن ئۇنى
يوقىتىمەن؛ لېكىن مەن ياقۇپ جەمەتىنى تولۇق يوقىتىۋەتمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.
9 چۈنكى قاراگلار، مەن ئۇيرۇق چۈشۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن خۇددى بىرسى دانىنى
غەلۋىردە تاسقىغاندەك، ئىسرائىل جەمەتىنى ئەللەر ئارىسىدا تاسقايمەن، بىراق ئۇلاردىن ئەڭ
كىچىكىمۇ يەرگە چۈشۈپ كەتمەيدۇ. **10** [ھالبۇكى]، خەلقىمنىڭ بارلىق گۇناھكارلىرى،
يەنى: «كۈلپەت بىرگە ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ، بېشىمىزغا چۈشمەيدۇ» دېگۈچىلەر قىلىچ
تېگىدە ئۆلىدۇ. **11** شۇ كۈنى مەن داۋۇتنىڭ يىقىلغان كەپىسىنى يېڭىباشتىن تىكلەيمەن،
ئۇنىڭ يېرىقلىرىنى ئېتىمەن؛ ئۇنى خارابلىكتىن ئوڭشاپ، ئەينى زاماندىكى پېتىدەك قۇرىمەن.
12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئېدومنىڭ قالدىسىغا ھەمدە نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر
ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ بۇنى ئېچىرگۈچى پەرۋەردىگار. **13** مانا شۇنداق كۈنلەر
كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەر ھەيدىگۈچى ھوسۇل يىغقۇچىغا يېتىشۇالىدۇ،
ئۈزۈملەرنى چەيلىگۈچى ئۇرۇق چاچقۇچىغا يېتىشۇالىدۇ؛ تاغلار يېڭى شارابنى تېمتىپ،
بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكلەر ئېرىپ كېتىدۇ. **14** ۋە خەلقىم ئىسرائىلنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ،
ئازادلىققا ئېرىشتۈرىمەن؛ ئۇلار خاراب شەھەرلەرنى قايتا قۇرۇپ، ئۇلاردا ماكانلىشىدۇ؛
ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى تىكىپ، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچىدۇ؛ ئۇلار باغلارنى بەرپا قىلىپ،
مېۋىسىنى يەيدۇ. **15** مەن ئۇلارنى ئۆز زېمىنى ئۈستىگە تىكىمەن، ئۇلار مەن ئۇلارغا ئاتا
قىلغان زېمىندىن ھەرگىز قايتىدىن يۇلۇۋېتىلمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ.

ئوبادىيا

1 ئوبادىيا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش: ـ رەب پەرۋەردىگار ئېدوم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (بىز پەرۋەردىگاردىن بۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇق) ـ «بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلدى؛ ئۇ: «ئورنۇڭلاردىن تۇر ۋە ئۇ ئۇلار، بىز ئۇنىڭغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن تۇرايلى!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. **2** مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك قىلدىم؛ سەن [ئەللەر ئارىسىدا] قاتتىق كەمسىتىلگەن خەلق بولىسەن! **3** مەيي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇسى يۇقىرى بولغۇچى، كۆڭۈلۈڭدە: «كىم مېنى يە رگە چۈشۈرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، كۆڭۈلۈڭدىكى تە كەبىۋرلۇق ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى ئالداپ قويدى! **4** سەن بۇركۈتتەك ئۆز ۋۇجۇدۇڭنى يۇقىرى كۆتۈرسە ئۆز، چاكىگاكىنى يۇلتۇزلار ئارىسىغا تىزساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** بۇلاڭچىلار قېشىڭغا كەلسىمۇ، ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، (ھەي، شۇنچە ئۈزۈپ تاشلىنىسەن!) ئۇلار ئۆزلىرىگە چۈشلۈقلا ئوغرىلايتتى ئەمەسمۇ؟ ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئازراق ۋاساكىلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ **6** بىراق ئەساۋنىڭ تەئەللۇقاتى قاندا ئاختۇرۇلدى! ئۇنىڭ يوشۇرۇن بايلىقلىرى قاندا تېپىپ چىقىلدى! **7** بارلىق ئىتتىپاقداشلىرىڭ سېنى چېگرايىڭغىچە ھەيدۋېتىدۇ؛ سەن بىلەن ئىناق ئۆتكەنلەر سېنى ئالداپ، ئۇستۈڭدىن غەلىبە قىلىدۇ؛ ئېنىكنى يېگەنلەر ساڭا قىلتاق قۇرىدۇ؛ [سەن] دەرۋەقە يورۇتۇلمىغاندۇرسەن! **8** مەن شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئېدومدىن دانىشمەنلەرنى، ئەساۋدىن ئەقىل-پاراسەتنى يوقاتمامدىمەن؟ **9** شۇنىڭ بىلەن پالۋانلىرىڭ پارا كەندە بولىدۇ، ئى تېمان، شۇنىڭ بىلەن ئەساۋنىڭ تېغىدىكى ھەربىر ئادەم قىرغىنچىلىقتا قەتل قىلىنىدۇ. **10** ئۇكاڭ ياقۇپقا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ئىزا-ئاھانەت سېنى قاپلايدۇ؛ سەن مەڭگۈ ئۈگە ئۈزۈپ تاشلىنىسەن. **11** سەن بىر چەتتە [پەرۋاسىز] قاراپ تۇرغان كۈنى، يەنى ياقا يۇرتىكىلەر [بۇرادىرىڭنىڭ] مۇلكىنى بۇلاپ كەتكەن كۈنى، تائىپىلەر ئۇنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ يېرۇسالېم ئۈستىگە چەك تاشلىغان كۈنى، سەن ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئوخشاش بولغانسەن. **12** بىراق قېرىندىشىڭنىڭ ئاپەتلىك كۈنىگە پەرۋاسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، يەھۇدانىڭ بالىلىرىنىڭ ھالاكەت كۈنىدە خۇشال بولۇپ كەتمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەتلىك كۈنىدە ئاغزىڭنى يوغان قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **13** ئۆز خەلقىمنى ئاپەت باسقان كۈنىدە، ئۇلارنىڭ دەرۋازىسىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ ئۇلارنى ئاپەت باسقان كۈنىدە ئۇلارنىڭ دەرد-ئەلەمىگە ئېرەنسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، ئاپەت باسقان كۈنىدە قولۇڭنى مال-مۈلكىگە سوزماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ **14** سەن شەھەردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن ئاچا يولدا تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەت باسقان كۈنىدە ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قالغانلارنى دۈشمەنگە تاپشۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى. **15** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر؛ سېنىڭ باشقىلارغا قىلغىنىڭدەك، ساڭىمۇ شۇنداق قىلىنىدۇ؛ ساڭا تېگىشلىك جازا ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ **16** چۈنكى سەن ئۆز مۇقەددەس تېغىمدا [غەزىپىمنى] ئىچكىنىڭدەك، بارلىق ئەللەرمۇ شۇنداق توختاۋسىز ئىچىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئىچىدۇ، يۇتىدۇ، ئاندىن ئۇلار ھېچ مەۋجۇت ئەمەستەك يوقاپ كېتىدۇ. **17** بىراق زىئون تېغى ئۈستىدە پاناھ-قۇتقۇزۇلۇش بولىدۇ، تاغ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ياقۇپ جەمەتىنىڭ تەئەللۇقاتلىرى ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ؛ **18** ۋە ياقۇپ جەمەتى ئوت، يۈسۈپ جەمەتى يالقۇن، ئەساۋ جەمەتى ئۇلارغا پاخال بولىدۇ؛ [ئوت ۋە يالقۇن] ئەساۋ جەمەتى ئىچىدە يېقىلىپ، ئۇلارنى يۇتۇپ كېتىدۇ؛ ئەساۋ جەمەتىدىن ھېچبىرسى قالمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان. **19** [يەھۇدانىڭ] جەنۇبىدىكىلەر ئەساۋنىڭ تېغىغا ئىگە بولىدۇ؛ شەفەلاھ تۈزلە گۈلىكىدىكىلەر فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئەفرائىمنىڭ دالاسى ھەم ساماريەنىڭ دالاسىغا ئىگە بولىدۇ؛ بىنيامىن گىلئادقا ئىگە بولىدۇ؛ **20** سۈرگۈن بولغانلاردىن قېلىپ قالغان ئىسرائىللاردىن تە ركىب تاپقان بۇ قوشۇن قانائاندىكىلە رگە تەۋە بولغان زېمىنغا زارەفاتقىچە ئىگە بولىدۇ؛ سەفارادتا سۈرگۈنده تۇرغان يېرۇسالېمدىكىلەر بولسا جەنۇبتىكى شەھەرلە رگە ئىگە بولىدۇ. **21** ئاندىن زىئون تېغى ئۈستىگە قۇتقۇزغۇچىلار چىقىدۇ، ئۇلار ئەساۋ تېغى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغا تەۋە بولىدۇ!

يۇنۇس

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئامىتاينىڭ ئوغلى يۇنۇسقا يېتىپ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: — **2** «ئورە ۋەكىدىن تۇر، دەرھال ننەۋە دېگەن ئاشۇ ۋېيۇك شەھەر رگە بېرىپ، ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ ئۇ يەردىكىلەرنى ئاگاھلاندۇرغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرى مېنىڭ كۆزۈمگە قادىلىپ تۇرىدۇ». **3** بىراق يۇنۇس ئورندىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن تارشىش دېگەن يۇرتقا كەتمەكچى بولدى. شۇڭا ئۇ يوپپا شەھىرىگە بېرىپ، تارشىشقا باردىغان كېمە تېپىپ، كىراسىنى تۆلەپ ئۇنىڭغا چۈشتى ۋە كېمىچىلەر بىلەن بىرلىكتە تارشىشقا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرماقچى بولدى. **4** پەرۋەردىگار بولسا زور بىر بورانى دېڭىزغا تاشلىدى، شۇڭا دېڭىزدا دەھشەتلىك قارا بوران چىقىپ، كېمە پارچىلىنىپ كەتكىلى تاس قالدى. **5** كېمىچىلەر بولسا بەك قورقۇپ كېتىپ، ھەرقايسىسى ئۆز ئىلاھلىرىغا ختاب قىلىپ دۇئا قىلىشتى؛ ئۇلار كېمىنى يېنىكلىسۇن دەپ ئۇنىڭدىكى يۈك-تاقلارنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. بىراق يۇنۇس بولسا، كېمىنىڭ ئاستى قەۋىتىگە چۈشۈۋېلىپ، شۇ يەردە ئۇلۇزكىتەك ئۇخلاۋاتقاندى. **6** كېمە باشلىقى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «ئەي، ئۇخلاۋاتقان كىشى، بۇ قانداق قىلغىنىڭ؟ ئورە ۋەكىدىن تۇر، ئىلاھىڭنى سېغىنىپ ندا قىل! كىم بىلدۇ، ئىلاھىڭنىڭ نەزىرى چۈشۈپ بىزنى ھالاك قىلىشتىن قۇتقۇزۇپ قالامدۇ تېخى؟» ـ دېدى. **7** ئۇلار بىر-بىرىگە: — كېلىڭلار، بۇ كۈلپەتنىڭ كىمنىڭ ۋەجىدىن بېشىمىزغا چۈشكەنلىكىنى بېكىتىش ئۈچۈن چەك تاشلايلى، — دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار چەك تاشلاشتى، تاخىردا چەكتە يۇنۇس چىقىپ قالدى. **8** ئۇلار ئۇنىڭدىن: — قېنى، ئېيت، بېشىمىزغا چۈشكەن بۇ كۈلپەت كىمنىڭ سەۋەبىدىن بولۇۋاتىدۇ؟ سېنىڭ تىرىكچىلىكىڭ نېمە؟ نەدىن كەلدىڭ؟ قايسى ئەل، قايسى مىللەتتىن سەن؟ — دەپ سوردى. **9** ئۇ ئۇلارغا: — مەن بولسام ئىبرانىي مىللىتىدىن، ئەرشىلەردىكى خۇدادىن، يەنى دېڭىزنى، يەر-زېمىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردىن قورقۇچىمەن، دېدى. **10** بۇ سۆز ئۇلارنى ئىنتايىن قورقۇتۇۋەتتى. ئۇلار: «سەن زادى نېمە ئىش قىلغان؟» — دەپ سوردى [چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن قاچقانلىقىنى بىلگەنىدى، چۈنكى ئۇلار بۇنى ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىغانىدى]. **11** ئۇلار ئۇنىڭدىن: — ئەمدى بىز سېنى قانداق قىلساق دېڭىز بىز ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؟ — دەپ سوردى؛ چۈنكى دېڭىز دولقۇنى بارغانسېرى ئەۋج ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. **12** ئۇ ئۇلارغا: — مېنى كۆتۈرۈپ دېڭىزغا تاشلۇۋېتىڭلار، شۇ چاغدا دېڭىز سىلەر ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؛ چۈنكى بىلىمەنكى، بۇ زور بوران مېنىڭ سەۋەبىمدىن سىلە رگە چۈشتى، — دېدى. **13** بىراق بۇ ئادەملەر كۆچەپ پالاق ئۆرۈپ قىرغاققا يېتىشكە تىرشتى؛ ئەمما يېتەلمىدى، چۈنكى دېڭىز قېرىشقانىدەك تېخىمۇ دولقۇنلاپ كېتىۋاتاتتى. **14** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ پېرياد كۆتۈرۈپ: — ئاھ پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمىز، بۇ ئادەمنىڭ جېنىنى ئالغانلىقىمىزنى بىزدىن كۆرمىگەيسەن! بىگۇناھ بىر ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكۈشنىڭ گۇناھىنى ئۈستىمىزگە قويمىغايسەن! چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ئۆز ۋەكىنىڭ خالىغىنىڭنى قىلدىڭ! — دەپ ندا قىلدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يونۇسنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى؛ دېڭىز دولقۇنلىنىشتىن شۇئان توختىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر پەرۋەردىگاردىن قاتتىق قورقتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ قەسەم ئىچىشتى. **17** بىراق پەرۋەردىگار يونۇسنى يۇتۇۋېلىشقا يوغان بىر بېلىقنى ئەۋەتكەنىدى. يونۇس بولسا بۇ بېلىقنىڭ قارنىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز تۇردى.

2 يونۇس بېلىقنىڭ قارنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا مۇنداق دۇئا قىلدى: — **2** «مەن دەردىگىرىمدىن پەرۋەردىگارغا پېرياد كۆتۈردۈم، ئۇ ماڭا ئىجابەت قىلدى. مەن تەھتىسارانىڭ تەكتىدىن پېرياد قىلدىم، سەن ئاۋازىمغا قۇلاق سالدىڭ. (Sheol h7585) **3** چۈنكى سەن مېنى دېڭىز تەكتىگە، دېڭىز قارنىغا تاشلۇۋەتتىڭ، كەلكۈن ئېقىنلىرى مېنى ئارىسىغا ئېلىۋالدى، سېنىڭ بارلىق دولقۇنلىرىڭ ھەم ئۇ رەكىشلىرىڭ ئۈستۈمدىن ئۆتۈپ كەتتى؛ **4** ۋە مەن: «مەن نەزىرىڭدىن تاشلۇۋېتىلگەنمەن؛ بىراق مەن يەنىلا مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئاڭغا قاراپ ئۆزىمدە بىلەن تەلمۈرىمەن» ـ دېدىم. **5** سۇلار مېنى يۇتۇپ كەتكۈدەك دەرىجىدە ئورىۋالدى، دېڭىز تەكتى مېنى قاپسىۋالدى؛ دېڭىز چۆپلىرى بېشىمغا چىرمىشىۋالدى. **6** مەن تاغلارنىڭ تەگلىرىگىچە چۈشۈپ كەتتىم؛ يەر-زېمىن تېگىدىكى تاقاقلار مېنى ئەبەدىلئەبەد دېكىچە قاماپ قويدى؛ ھالبۇكى، سەن جېنىمنى ھاڭ ئىچىدىن چىقاردىڭ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم. **7** جېنىم ئىچىمدە ھالدىن كەتكەندە پەرۋەردىگارنى ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايىم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئاڭغا كىرىپ كەلدى. **8** ھەمنە ئەرزىمەس بۇتلارغا چوقۇنغانلار ئۆزىگە نىسىپ بولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولدۇ. **9** بىراق مەن بولسام تەشەككۇر سادايىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن؛ مەن ئېچىكەن قەسەملىرىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگاردىندۇر!» **10** پەرۋەردىگار بېلىققا بۇيرۇدى، بېلىق يۇنۇسنى قۇرۇقلۇققا قەي قىلدى.

3 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم يۇنۇسقا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: **2** «ئورە ۋەكىدىن تۇر، ننەۋە دېگەن ئاشۇ ۋېيۇك شەھەر رگە بېرىپ، مەن ساڭا تاپشۇرغان خەۋەرنى ئۇلارغا جاكارلا». **3** يۇنۇس ئورندىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ننەۋە شەھىرىگە باردى. ننەۋە بولسا ناھايىتى ۋېيۇك بىر شەھەر بولۇپ، شەھەرنىڭ ئۇزىلا ئۈچ كۈنلۈك يول ئىدى. **4** يۇنۇس شەھەر ئىچىگە كىرىپ بىر كۈن ماڭدى، ئۇ: قىرىق كۈندىن كېيىن، ننەۋە شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ! — دەپ جاكارلىدى. **5** ننەۋەدىكىلەر خۇدانىڭ سۆزىگە ئىشەندى. ئۇلار روزا ئۇتۇلىسۇن دەپ ئېلان قىلىپ، مۇتەۋەرلەردىن تارتىپ ئەڭ كىچىككىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇز كىيىم كىيدى. **6** بۇ سۆز پادىشاھقا يەتكەندە، ئۇمۇ تەختىدىن ئورۇپ، ئوننى تاشلاپ بۇز كىيىم كىيىپ كۈلۈۋىگە كىرىپ ئولتۇردى. **7** ئۇ يەنە ئەمرى ئارقىلىق پۈتكۈل ننەۋە شەھىرىگە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ـ «پادىشاھ ھەم ئاقسۆڭەك كەلەرنىڭ يارلىقى بويىچە، ننەۋە شەھىرىدىكى ھېچقانداق ئادەم، ئات-تۇلاغ، كالا، قوي پادىلىرى ھېچنەرسىگە ئېغىز تەگمىسۇن؛ ھېچنەرسىنى يېمىسۇن، سۇمۇ ئىچمىسۇن. **8** ھەر بىر ئادەم ۋە ھايۋان بۇز كىيىسۇن، ھەر بىرى خۇداغا قاتتىق پېرياد كۆتۈرسۇن؛ ھەر بىرى يامان يولدىن يانسۇن، ھەر بىرى قولىنى زوراۋانلىقتىن ئۆزىسۇن؛ **9** كىم بىلدۇ، بۇنىڭ بىلەن خۇدا قاتتىق غەزەپىدىن يېنىپ بىزنى ھالاك قىلماسمىكەن؟». **10** شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى، يەنى يامان يولىلاردىن يانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا قاراتقان بالا يېقازانى چۈشۈرۈشتىن يېنىپ، شۇ بالىياقازانى چۈشۈرمىدى.

4 ئەمما بۇ ئىش يۇنۇسنى ئىنتايىن نارازى قىلىپ، ئۇنى قاتتىق غەزەپلەندۈردى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارغا: — «ئاھ، پەرۋەردىگار، ئۆز يۇرتۇمدىكى چاغدا سېنىڭ شۇنداق قىلىدىغانلىقىڭنى دېمىگەنمىدىم؟ شۇڭا مەن ئەسلىدە تارشىشقا قاچىماقچى بولغانمەن؛ چۈنكى مەن بىلىمەنكى، سەن مېھىر-شەپقەتلىك، رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، چوڭقۇر مېھرىبانلىققا تولغان، كىشىلەرنىڭ يېشىغا كۈلپەت چۈشۈرۈشتىن يانغۇچى خۇدادۇرسەن. **3** ئەمدى پەرۋەردىگار، جېنىمنى مەندىن ئېلىپ كەت، ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل» — دېدى. **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: — بۇنداق ئاچچىقلانغىنىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. **5** ئاندىن كېيىن يۇنۇس شەھەردىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرقىي تەرىپىگە بېرىپ ئولتۇردى. ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە بىر چەلەپ ياساپ، شەھەردە زادى نېمە ئىشلار بولا ركىن دەپ ئۇنىڭ سايىسىدە ئولتۇردى. **6** پەرۋەردىگار خۇدا يۇنۇسنى ئۆز پارا كەندىچىلىكىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا سايە چۈشسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر كىچىك دەرەخنى ئۆستۈرۈپ تەييارلىدى. يۇنۇس كىچىك دەرەختىن ئىنتايىن خۇرسەن بولدى. **7** بىراق ئىككىنچى كۈنى تاڭ ئاتقاندا خۇدا بىر قۇرتنى تەييارلاپ ئەۋەتتى. قۇرت بۇ كىچىك دەرەخنى پىلىكىگە زەربە قىلىپ ئۇنى قۇرۇتۇۋەتتى. **8** كۈن قىزارغاندا، خۇدا ئىنتايىن ئىسسىق بىر شەرق شامىلىنى تەييارلىدى؛ كۈن تەپتىنى يۇنۇسنىڭ بېشىغا چۈشۈردى، ئۇنى ھالدىن كەتكۈزدى. ئۇ ئۆزىگە ئۆلۈم تىلەپ: — ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل، — دېدى. **9** بىراق خۇدا ئۇنىڭدىن: — سېنىڭ ئاشۇ كىچىك دەرەخ سەۋەبىدىن شۇنداق ئاچچىقلىنىشىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: — ھەئە، ھەتتا ئۆلگۈدەك ئاچچىقىم كەلگىنى توغرىدۇر، — دېدى. **10** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن ھېچ ئەجرىڭنى سىڭدۇرمىگەن ھەم ئۆزۈڭ ئۆستۈرمىگەن بۇ كىچىك دەرەخكە ئىچكىنى ئاغرىتىشىڭ؛ بىراق ئۇ بىر كېچىدىلا ئۆزى ئۆسۈپ، بىر كېچىدىلا قۇرۇپ كەتتى؛ **11** ئەمدى مېنىڭ ئۇ چوڭ قولى بىلەن سول قولىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان يۈز يىگىرمە مىڭ

ئادەم ئولتۇراقلاشقان، شۇنداقلا نۇرغۇن مال-ۋارانلىرىمۇ بولغان نىنەۋەدەك بۇنداق ۋەيران شەھەردىكىلە رگە ئىچىمنى ئاغرىتىپ رەھىم قىلىشىمغا توغرا كەلمەمدۇ؟».

مكاھ

1 پەرۋەردگارنىڭ سۆزى ـ يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە مورەشەتلىك مىكاھنا كەلگەن: ـ ـ ئۇ بۇلارنى سامارىيە ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا كۆرگەن. **2** ئاكاللار، ئى خەلقلەر، ھەممىگلار! قۇلاق سال، ئى يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا بولغان ھەممىگلار: ـ رەب پەرۋەردگار سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن، رەب مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن! **3** چۈنكى مانا، پەرۋەردگار ئۆز جايىدىن چىقىدۇ، ئۇ چۈشۈپ، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنى چەيلەيدۇ، **4** ئۇنىڭ ئاستىدا تاغلار ئېرىپ كېتىدۇ، جىلغىلار يېرىلىدۇ، خۇددى موم ئوتنىڭ ئالدىدا ئېرىگەندەك، سۇلار تىك يارىدىن تۆكۈلگەندەك بولىدۇ. **5** بۇنىڭ ھەممىسى ياقۇبنىڭ ئىتائەتسىزلىكى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى گۇناھلار ۋەيەيلىدىن بولىدۇ، ياقۇبنىڭ ئىتائەتسىزلىكى نەدىن باشلانغان؟ ئۇ سامارىيەدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ يەھۇدادىكى «يۇقىرى جايلار»[نى ياساش] نەدىن باشلانغان؟ ئۇلار يېرۇسالېمدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ **6** شۇڭا مەن سامارىيەنى ئېتىزدىكى تاش دۆۋىسىدەك، ئۈزۈم تاللىرى تىكىشكە لايىق جاي قىلىۋېتىمەن، مەن ئۇنىڭ تاشلىرىنى جىلغىغا دومىلىتىپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئۇللىرىنى يالىڭاچلايمەن، **7** ئۇنىڭ بارلىق ئويما مەبۇدلىرى پارا-پارا چېقىۋېتىلىدۇ، ئۇنىڭ پاھىشىلىكتىن ئېرىشكەن بارلىق ھەدىيەلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ، بارلىق بۇتلىرىنى ۋەيرانە قىلىمەن، چۈنكى ئۇ پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بىلەن يۇلارنى يىغىپ ئوپلىدى، ئۇلار يەنە پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بولۇپ قايتىپ كېتىدۇ. **8** بۇلار ئۆچۈن مەن ئاھ-زار كۆتۈرىمەن، مەن ھۇۋلايمەن، يالىڭاياق، يالىڭاچ دېگۈدەك يۈرىمەن، مەن چىلبۇرىلەردەك ھۇۋلايمەن، ھۇۋقۇشلاردەك ماتەم تۇتۇپ يۈرىمەن. **9** چۈنكى ئۇنىڭ يارىلىرى داۋالىغۇسىزدۇر، ئۇ ھەتتا يەھۇداغىچىمۇ يېتىپ، خەلقىمىنىڭ دەرۋازىسىغا، يەنى يېرۇسالېمغىچە يامرىدى. **10** بۇ [ئاپەتنى] گات شەھىردە سۆزلىمە كاللار، قەتئىي يىغلىماكاللار، بەيت-لە-ئافراھ شەھىردە توپا-چاڭدا ئېغىناكاللار! **11** ئى شافىردا تۇرۇۋاتقان قىز، يالىڭاچلىق ۋە شەرمەندىلىك ئېچىدە [ئەسىرلىككە] ئوت، زائانادا تۇرۇۋاتقان قىزلار تالاغا ھېچ چىققان ئەمەس، بەيت-ئېزەل ئاھ-زارلار كۆتۈرمە كىتە، «[خۇدا] سەندىن مۇقىم جايىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ!» **12** ماروىتا تۇرۇۋاتقان قىز ياخشىلىققا تەلمۈرۈپ تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، بىراق يامانلىق پەرۋەردگاردىن يېرۇسالېم دەرۋازىسىغا چۈشتى. **13** تۇلپارنى جەڭ ھارۋىسىغا قات، ئى لاقىشتا تۇرۇۋاتقان قىز؛ (لاقىش بولسا، زىئون قىزىغا گۇناھنىڭ باشلانغان يېرى ئىدى!) چۈنكى سەندە ئىسرائىلنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تېپىلدى. **14** شۇڭا سەن خۇشلىششى ھەدىيىلىرىنى مورەشەت-گات شەھىرىگە بېرىسەن، ئاقزىبنىڭ دۆكانداىرلىرى ئىسرائىل پادىشاھلىرىغا يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ، **15** مەن تىنچى ساڭا بىر «مىراسخور» ئەپكېلىمەن، ئى مارەشاھ شەھىردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپى ئادۇللامغىمۇ چۈشۈپ كېلىدۇ. **16** ئۆزۈڭنى تاقىرباش قىل، زوقۇڭ بولغان بالىلار ئۈچۈن چېچىڭنى چۈشۈرۈۋەت؛ قورۇلتازدەك ئايدىڭىلىشىڭنى كېڭەيت، چۈنكى ئۇلار سەندىن ئايرىلىپ سۈرگۈن بولۇشقا كەتتى.

2 ئورنىدا يېتىپ قەبىھلىكنى ئويلايدىغانلارغا ۋە يامانلىق ئەيلىگۈچىلە رگە ۋاي! پەقەت ئۇلارنىڭ قولىدىن كەلسىلا، ئۇلار تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنى ئادا قىلىدۇ، **2** ئۇلارنىڭ ئاچكۆز كۆزى ئېتىزلارغا چۈشىسىلا، ئۇلار زوراۋانلىق قىلىپ بۇلۇۋالىدۇ، ۋەيلە رگىمۇ قىزىقىپلا قالسا، بۇلارنىمۇ ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇلار باتۇر كىشىنىمۇ جەمەتى بىلەن بۇلايدۇ، ئادەمنى ئۆز مىراسلىرى بىلەن قوشۇپ چاڭگىلىغا كىرگۈزىۋالىدۇ. **3** شۇڭا پەرۋەردگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ ئائىلىگە قاراپ، ۋەيۋىلىرىگىلاردىن چىقىرالمايدىغان يامان بىر [ۋەيۋىتۈرۈرۋقى] ئويلاپ تەيىارلۇۋاتىمەن؛ سىلەر ئەمدى گىدىيىپ ماڭالىسىلەر؛ چۈنكى شۇ كۈنلەر يامان كۈنلەر بولىدۇ. **4** شۇ كۈنى ئۇلار سىلەر توغرىسىدا تەمسىلنى تىلغا ئېلىپ، ئېچىنىشلىق بىر زار بىلەن زارلايدۇ: ـ «بىز پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇق!؛ ئۇ خەلقىمىنىڭ نېسىۋىسىنى باشقىلارغا بۇلۇۋەتتى؛ ئۇنى مەندىن شۇنچە دەھشەتلىك مەھرۇم قىلدى! ئۇ ئېتىزلىرىمىزنى مۇناپىققا تەقسىم قىلىپ بەردى! **5** شۇڭا پەرۋەردگارنىڭ جامائىتى ئارىسىدىن، سىلەردە چەك تاشلاپ زېمىن ئۈستىگە تانا تارتىپ نېسىۋە بۇلگۇچىدىن بىرسىمۇ قالمايدۇ. **6** ئۇلار: «بېشارەت بەرمە كاللار!» ـ دەپ بېشارەت بېرىدۇ! ئە گەر [پەيغەمبەرلەر] بۇ ئىشلار توغرۇلۇق بېشارەت بەرمىسە، ئەمدى بۇ ئار-نومۇس بىزدىن ھە رگىز كەتمەيدۇ! **7** ئى ياقۇب جەمەتى، «پەرۋەردگارنىڭ روھى سەۋرسىز-تاقەتسىزمۇ؟ بۇ ئىشلار راست ئۇنىڭ قىلغانلىرىمۇ؟» ـ دېگىلى بولامدۇ؟ مېنىڭ سۆزلىرىم دۇرۇس ماڭغۇچىغا ياخشىلىق كەلتۈرمەمدۇ؟ **8** بىراق ئۇنۇڭگۇنلا مېنىڭ خەلقىم ھەتتا دۈشمەندەك ئورنىدن قوزغالدى؛ سىلەر خاتىرجەملىكتە يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ تونىنى ئېچ كىيىملىرى بىلەن سالدۇرۇۋالىسىلە رگى، ئۇلارنى خۇددى ئۇرۇشتىن قايتقانلاردەك [كىيىمسىز] قالدۇرىسىلەر. **9** خەلقىم ئارىسىدىكى ئايالىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئىلىق ئۆيلىرىدىن قوغلايسىلەر؛ ئۇلارنىڭ ياش بالىلىرىنى سىلەر مېنىڭ گۈزەل گۈھىرىمدىن مەڭگۈگە مەھرۇم قىلىسىلەر. **10** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭ ۋە نېرى كېتىڭلار؛ چۈنكى ھالا كەتتى، يەنى ئازابلىق بىر ھالا كەتتى كەلتۈرىدىغان ناپاكلىق تۆپەيلىدىن، بۇ يەر سىلە رگە تەۋە ئارامگاھ بولالمايدۇ. **11** ئە گەر بىھۇدىلىكتە، يالغانچىلىقتا يۈ رگەن بىرسى يالغان گەپ قىلسىپ: ـ «مەن شاراب ۋە ھاراققا تاينىپ سىلە رگە بېشارەت بېرىمەن» ـ دېسە، مانا، ئۇ شۇ خەلققە پەيغەمبەر بولۇپ قالدۇ! **12** مەن چوقۇم سېنى بىر پۈتۈن قىلىپ ۋەيۋىشتۈرىمەن، ئى ياقۇب؛ مەن چوقۇم ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى يىغىمەن؛ مەن ئۇلارنى بوزراھدىكى قويلاردەك، ئۆز يايلىقىدا يىغلىغان بىر پادىدەك جەم قىلىمەن؛ ئۇلار ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ژاراڭ-چۇر ئۈگۈزۈقتا تولىدۇ. **13** بىر «بۆسۈپ ئۆتكۈچى» ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ماڭىدۇ؛ ئۇلار بۇسۇپ چىقىپ، قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلار بۇسۇپ چىقتى، يەنى قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئۇلارنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردگار ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭىدۇ.

3 مەن مۇنداق دېدىم: «ئاكاللار، ئى ياقۇبنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمنى بىلىش سىلە رگە خاس ئەمەسمۇ؟ **2** ئى ياخشىلىقنى ئۆچ كۆرگۈچى، يامانلىقنى ياخشى كۆرگۈچىلەر ـ سىلەر ئۆز خەلقىمدىن تېرىسىنى، ئۈستىخانلىرىدىن گۈشىنى يۇلدىغان، ئۇلارنىڭ گۈشىنى يەيدىغان، تېرىسى سويۇلغۇچە ئۈستىدىن ساۋۇيدىغان، ئۈستىخانلىرىنى چاقىدىغان، ئۇلارنى قازانغا تەييارلىغاندەك، داشقازاندىكى گۈشنى توغرىغاندەك توغرايسىلەر! **4** بۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار پەرۋەردگارغا ندا قىلىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنى ئاڭلىمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىكى ھەر ئۇرلۇك قەبىھلىكى ئۈچۈن، ئۇ چاغدا ئۇ يۈزىنى ئۇلاردىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇ!». **5** پەرۋەردگار ئۆز خەلقىنى ئازدۇرغۇچى پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئۇلار چىشلىرى بىلەن چىشلەيدۇ، «ئامان-تىنچلىق!» دەپ ۋارقىرايدۇ، كىمە ركىم ئۇلارنىڭ گېمىنى مايلىمىسا، شۇلارغا قارشى ئۇرۇش ھازىرلايدۇ!) **6** ـ شۇڭا سىلەرنى «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرمەيدىغان بىر كېچە، پال سالغىلى بولمايدىغان قاراڭغۇلۇق باسىدۇ؛ پەيغەمبەرلەر ئۈچۈن قۇياش پاتىدۇ، كۈن ئۇلار ئۈستىدە قارا بولىدۇ؛ **7** «ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگۈچىلەر» شەرمەندە بولىدۇ، پاچىلار يە رگە قارىتىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كالپۇكلىرىنى توسۇپ يۈرىدۇ، چۈنكى خۇدادىن ھېچ جاۋاب كەلمەيدۇ. **8** بىراق مەن بەرھەق پەرۋەردگارنىڭ روھىدىن كۈچكە تولغانىمەن، ياقۇبقا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى، ئىسرائىلغا ئۆزىنىڭ گۇناھىنى جاكارلاش ئۈچۈن، توغرا ھۆكۈملە رگە ھەم قۇدرەتكە تولغانىمەن. **9** يۇنى ئاكاللار، ئۇنۇتىمەن، ئى ياقۇب جەمەتىنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمگە ئۇچ بولغانلار، بارلىق ئادالەتنى بۇرمىلايدىغانلار، **10** زىئونىي قان تۆكۈش بىلەن، يېرۇسالېمنى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن قۇرىدىغانلار! **11** [زىئونىڭ] ھاكىملىرى پارىلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، كاھىنلار «ئىش ھەققى» ئۈچۈن تەلىم بېرىدۇ؛ «پەيغەمبەرلەر» پۇل ئۈچۈن پاچىلىق قىلىدۇ؛ بىراق ئۇلار «پەرۋەردگارغا تايىنار» مىش تىنچى، ۋە: ـ «پەرۋەردگار ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟ بىر ـ ئە گە ھېچ يامانلىق چۈشمەيدۇ» ـ دېيىشىدۇ. **12** شۇڭا سىلەرنىڭ ۋەجە گەلدىن زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم دۆڭ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىنىپ كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. **2** نۇرغۇن قەۋۋم-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرگە: ـ «كېلىڭلار، بىز

پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ۋېنگە چىقىپ كېلىپلى، ئۇ توز يوللىرىدىن بەرگە ئۆگىنىدۇ، ۋە بىز تۇنىڭ ئىزلىرىدا ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. چۈنكى قانۇن-يولىيورۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. **3** ئۇ بولسا كۆپ خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ كۈچلۈك ئەللەر، يىراقتا تۇرغان ئەللەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ، يۇنىڭ بىلەن ئۇلار توز قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ، بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇش قىلىشنى ئۆگەنمەيدۇ، **4** بەلكى ئۇلارنىڭ ھەربىرى توز ئۈزۈم تېلى ۋە توز ئەنجۈر دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ۋە ھېچكىم ئۇلارنى قورقاتمايدۇ؛ چۈنكى ساماۋۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار توز ئاغزى بىلەن شۇنداق ئېيتتى. **5** بارلىق خەلقلەر توز «ئىلاھ»نىڭ نامىدا ماڭىسۇن، بىراق بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئەبەدىلئەبەد دېگىچە ماڭىسىز. **6** شۇ كۈنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن مېيىپ بولغۇچىلارنى، ھەيدەپ چىقىرىلغانلارنى ۋە توزۇم ئازار بە رگەنلەرنى يىغىمەن؛ **7** ۋە مېيىپ بولغۇچىنى بىر «قالدى»، ھەيدەپ چىقىرىلغاننى كۈچلۈك بىر ئەل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇ كۈندىن باشلاپ مەڭگۈگىچە. **8** ۋە سەن، ئى پادىنى كۆزەتكۈچى مۇنار، ـ زىئون قىزنىڭ ئېگىزلىكى، [پادىشاھلىق] ساڭا كېلىدۇ: ـ ـ بەرھەق، ساڭا ئەسلىدىكى ھوقۇق-ھۆكۈمرانلىق كېلىدۇ؛ پادىشاھلىق يېرۇسالېم قىزىغا كېلىدۇ. **9** ئەمدى سەن ھازىر نېمىشقا ندا قىلىپ نالە كۆتۈرىسەن؟ سەندە پادىشاھ يوقمىدى؟ سېنىڭ مۇشاۋىرىڭمۇ ھالاك بولغانمىدى، ئايالنى تولغاق تۇتقاندەك ئازابلار سېنى تۇتۇۋالغانمىدى؟ **10** ئازابقا چۈش، تولغاق تۇتقان ئايالدەك تۇغۇشقا تولغىنىپ تىرىشقىن، ئى زىئون قىزى؛ چۈنكى سەن ھازىر شەھەردىن چىقىسەن، ھازىر دالادا تۇرىسەن، سەن ھەتتا بابىلغىمۇ چىقىسەن. سەن ئاشۇ يەردە قۇتقۇزۇلىسەن، ئاشۇ يەردە پەرۋەردىگار ساڭا ھەججەمەت بولۇپ دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزىدۇ. **11** ۋە ھازىر نۇرغۇن ئەللەر: ـ «تۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىپ بۇلغانسۇن! كۆزىمىز زىئوننىڭ [ئىزاسىنى] كۆرسۇن!» ـ دەپ ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ؛ **12** بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئويلىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ نىشانىنى چۈشەنمەيدۇ، چۈنكى ئۇنچىلەرنى خامانغا يىغقاندەك ئۇ ئۇلارنى يىغىپ قويدى. **13** ئورۇ ئۆگىن تورۇپ خامانتى تەپ، ئى زىئون قىزى، چۈنكى مەن مۇڭگىزۇڭنى تۇمۇر، ئۈياقلىرىڭنى مىس قىلىمەن؛ نۇرغۇن ئەللەرنى سوقۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، مەن ئۇلارنىڭ غەنىمىتىنى پەرۋەردىگارغا، ئۇلارنىڭ مال-دۇنيالىرىنى پۈتكۈل يەر-زېمىن ئىگىسىگە بېغىشلايمەن.

5 ئەمدى ئۆز ۋۇجۇدلار قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يىغىلىڭلار، ئى قوشۇن قىزى؛ چۈنكى بىرسى بىزنى مۇھاسىرىگە ئالدى، ئۇلار ئىسرائىلنىڭ ھاكىم-سوراقچىسىنىڭ مەڭزىگە ھاسا بىلەن ئۇرىدۇ؛ **2** (سەن، ئى بەيت-لەھەم-ئەفراتاە، يەھۇدادىكى مىڭلىغان [شەھەر-يېزىلار] ئارىسىدا ئىنتايىن كىچىك بولغان بولساڭمۇ، سەندىن مەن ئۇچۇن ئىسرائىلغا ھاكىم بولغۇچى چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ [ھۇزۇرۇمدىن] چىقىشلىرى قەدىمدىن، يەنى ئەزەلدىن بار ئىدى) **3** شۇڭا تولغاق تۇتقان ئايال تۇغۇپ بولغۇچە، ئۇ ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ قويىدۇ، شۇ چاغدا ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان قالدىسى ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. **4** ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ كۈچى بىلەن، پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىنىڭ ھەيۋىتىدە پادىسىنى بېقىشقا ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مەزمۇت تۇرۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شۇ چاغدا يەر يۈزىنىڭ قەرىلىرىگىچە ئۇلۇغ دەپ بىلىنىدۇ. **5** ۋە بۇ ئادەم ئارام-خاتىرجەملىكمىز بولىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۇسۇپ كىرگەندە، ئوردىلىرىمىزنى دەسسەپ چەيلىگەندە، بىز ئۇنىڭغا قارشى يەتتە خەلق پادىچىسىنى، سەككىز قابىلىيەتلىك يېتەكچىنى چىقىرىمىز؛ **6** ئۇلار ئاسۇرىيە زېمىنىنى قىلىچ بىلەن، نىمرودنىڭ زېمىنىنى ئوتكەللىرىدە خارابە قىلىدۇ؛ ۋە ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۇسۇپ كىرگەندە، چېگرىمىز ئىچىنى چەيلىگەندە، ئۇ ئادەم بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. **7** ۋە ياقۇپنىڭ قالدىسى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا پەرۋەردىگاردىن چۈشكەن شەبنەمدەك بولىدۇ، چۈپ ئۈستىگە ياغقان يامغۇرلارەدەك بولىدۇ؛ بۇلار ئىنسان ئۈچۈن كېچىكمەيدۇ، ئادەم بالىلىرىنىڭ [ئەجرىنى] كۈتۈپ تۇرمايدۇ. **8** ياقۇپنىڭ قالدىسى ئەللەر ئارىسىدا، يەنى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا ئورماندىكى ھايۋانلار ئارىسىدىكى شىردەك بولىدۇ، قوي پادىلىرى ئارىسىدىكى ئارسلاندەك بولىدۇ؛ شىر ئوتكەندە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن، ھېچكىم قۇتقۇزۇپ ئالالمىغۇدەك چەيلەپ دەسسەيدۇ، تىتما-تىت قىلىپ يىرتۇۋېتىدۇ. **9** قولۇڭ كۈشەندىلىرىڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **10** شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇ ئۇ كى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئارا ئاگلاردىن بارلىق ئاتلىرىڭنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، جەڭ ھارۇلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن. **11** زېمىنىڭدىكى شەھەرلىرىڭنى يوقىتىمەن، بارلىق ئىستىھكاملىرىڭنى غۇلىتىمەن. **12** سېھىرلەرنى قولۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سىلەردە پالچىلار بولمايدۇ. **13** مەن ئويما مەيۋىلىرىڭنى، «بۇت تۇۋۇرۇڭ»لىرىڭلارنى ئوتتۇر ئۆڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ياسىغىنىغا ئىككىنچى باش ئۇرمايسەن. **14** ئاراگدىن «ئاشېراھ»لىرىڭنى يۇلۇۋېتىمەن، ۋە شەھەرلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن؛ **15** ۋە [ماڭا] قۇلاق سالمىغان ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئاچىق ۋە دەرغەزەپ بىلەن ئىنتىقامنى يۈرگۈزىمەن.

6 پەرۋەردىگارنىڭ نېمە دەۋاتقىنىنى ھازىر ئاڭلاڭلار: ـ «ئورۇ ئۆڭدىن تۇر، تاغلار ئالدىدا دەۋايىڭنى بايان قىل، ئېگىزلىكلە رگە ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقىن». **2** «ئى تاغلار، ۋە سىلەر، يەر-زېمىننىڭ ئۇ ئۆگەرمەس ئۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ دەۋاسىنى ئاڭلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقى بىلەن بىر دەۋاسى بار، ئۇ ئىسرائىل بىلەن مۇنازىلىشىپ ئەيىبىنى كۆرسەتمەكچى؛ **3** ئى خەلقىم، مەن ساڭا زادى نېمە قىلدىم؟ سېنى نېمە ئىشتا بىزار قىلىپتىمەن؟ مېنىڭ خاتالىقىم توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بېرىشكىن! **4** چۈنكى مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقاردىم، سېنى قۇللۇق ماكانىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇم، ئالدىڭدا يېتە كلەشكە مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەملەرنى ئەۋەتتىم. **5** ئى خەلقىم، پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىيلىقلىرىنى بىلىپ يېتىشىڭلار ئۈچۈن، موئاب پادىشاھى بالاكنىڭ قانداق نىيىتىنىڭ بارلىقىنى، بېئورنىڭ ئوغلى بالاامنىڭ ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بە رگەنلىكىنى، شىتىمدىن گىلگالغىچە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى ھازىر ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. **6** ـ مەن ئەمدى نېمىنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگار ئالدىغا كېلىمەن؟ نېمەم بىلەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ ئالدىدا ئېگىلىمەن؟ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى، بىر يىللىق موزايلارنى ئېلىپ كېلەمدىم؟ **7** پەرۋەردىگار مىڭلىغان قوچقارلاردىن، تۈمەنلىگەن زەيتۇن مېيى دەريالىردىن ھۇزۇر ئالامدۇ؟ ئىتائەتسىزلىكىم ئۈچۈن ئۈنچە بالامنى، ئىنسانىڭ پۈشتىنى جىنىمنىڭ گۇناھىغا ئاتامدىمەن!؟ **8** ئى ئىنسان، تۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق، پەرۋەردىگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى ـ ئادالەتنى يۈرگۈزۈش، مېھرىبانلىقنى سۆيۈش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرلىك بىلەن مېڭىشتىن باشقا يەنە نېمە ئىشىڭ بولىسۇن؟ **9** پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى شەھەر رگە خىتاب قىلىپ چاقىرىدۇ؛ (پەم-دانالىق بولسا نامىڭغا ھۆرمەت بىلەن قارايدۇ!) ئەمدى ھۆكۈم پالىقىنى ۋە ئۇنى بېكىتكىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ **10** رەزىل ئادەمنىڭ ئۆيىدە رەزىللىكتىن ئالغان بايلىقلار يەنە بارمىدۇ؟ كەم ئۇچەپ كېتىدىغان يەرگىنچلىك ئۇچىچەم يەنە بارمىدۇ؟ **11** بىئادىل ترازا بىلەن، بىر خالتا ساختا ترازا تاشلىرى بىلەن پاك بولالامدىم؟ **12** چۈنكى شەھەرنىڭ بايلىرى زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇنىڭ ئاھالىسى يالغان گەپ قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى تىلى ئالدامچىدۇر. **13** شۇڭا مەن سېنى ئۇرۇپ كېسەل قىلىمەن، گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن سېنى خارابە قىلىمەن. **14** يەيسەن، بىراق تويۇنمايسەن، ئوتىۋرا كۈدا تاج-بوشلۇق قالىدۇ، سەن مۇلكۈڭنى ئېلىپ يۈتكىمەكچى بولسەن، بىراق ساقلىيالمايسەن، ساقلاپ قالدۇرغىنىڭ بولسىمۇ، ئۇنى قىلىچقا تاپشۇرىمەن. **15** تېرىيسەن، بىراق ھوسۇل ئالمايسەن؛ زەيتۇنلارنى چەيلەيسەن، بىراق ئۆز ئۇگۈنى مېيىنى سۈرتۈپ مەسىھ قىلالمايسەن، يېڭى شارابنى چەيلەپ چىقىرىسەن، بىراق شاراب ئىچەلمەيسەن. **16** چۈنكى «ئومرىنىڭ بەلگىلىمىلىرى»نى، «ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەر قىلغانلىرى»نى تۇتىسەن؛ سەن ئۇلارنىڭ نەسىھەتلىرىدە ماڭىسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى خارابە، سەندە ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەمىسى ئىسقىرتىش ئوبيېكتى قىلىمەن؛ سەن خەلقىمدىكى شەرمەندىچىلىكنى كۆتۈرىسەن.

7 مېنىڭ ھالىمغا ۋاي! چۈنكى مەن خۇددى يازدىكى مېۋىلەر يىغىلىپ، ئۈزۈم ھوسۇلىدىن كېيىنكى ۋاساگدىن كېيىن ئاچ قالغان بىرىسگە ئوخشايمەن، يېگۈدەك ساپاق يوقتۇر؛ جېنىم تەشنا بولغان ئۈنجى ئەنجۈر يوقتۇر! **2** ئىخلاسمەن كىشى زېمىندىن يوقاپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدا دۈرۈس بىرسىمۇ يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قان تۆكۈشكە پايىلىماقتا، ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنى تور بىلەن ئۇۋلايدۇ. **3** رەزىللىكنى پۇختا قىلىش ئۈچۈن، شىككى قولى ئۇنىڭغا تەييارلانغان؛ ئەمىر «ئىنئام»نى سورايدۇ؛ سوراقچىمۇ شۇنداق؛ مۇتەۋەر جاناب بولسا ئۆز جېنىنىڭ نەپسىنى ئاشكارا ئېيتىپ بېرىدۇ؛ ئۇلار جەم بولۇپ رەزىللىكنى توقۇشماقتا.

4 تۆلارنىڭ ئەڭ ئېسىلى خۇددى جىغاندەك، ئەڭ دۇرۇسى بولسا، شوخلىق توسۇقتىن
بەتتەردۇر. ئەمدى كۆزەتچىلىرىڭ [قورقۇپ] كۆتىكەن كۈن، يەنى [خۇدا] ساڭا يېقىنلاپ
جازالايدىغان كۈنى يېتىپ كەلدى؛ تۆلارنىڭ تالاقزادە بولۇپ كېتىدىغان ۋاقتى ھازىر
كەلدى. **5** تۆلپىتىڭگە ئىشەنمە، جان دوستۇڭغا تايانما؛ ئاغزىڭنىڭ ئىشىكىنى قۇچىقىڭدا
ياتقۇچىدىن يېپىپ يۈر. **6** چۈنكى ئوغۇل ئاتىسىغا بەھۈرمەتلىك قىلىدۇ، قىز ئانىسىغا، كېلىن
قېيىن ئانىسىغا قارشى قوزغىلىدۇ؛ كىشىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ۆيىدىكى ئادەملىرىدىن ئىبارەت
بولىدۇ. **7** بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگارغا قاراپ ئۈمىد باغلايمەن؛ نىجاتىنى بە رگۈچى
خۇدانى كۈتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم ماڭا قۇلاق سالىدۇ. **8** ماڭا قاراپ خۇش بولۇپ
كەتمە، ئى دۈشمنىم؛ گەرچە مەن يىقىلىپ كەتسەممۇ، يەنە قېيىمەن؛ قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرسام،
پەرۋەردىگار ماڭا يورۇقلۇق بولىدۇ. **9** مەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىگە چىداپ ئۆرىمەن
ـ چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدىم ـ ئۇ مېنىڭ دەۋايىمنى سوراپ، مەن
ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ يۈرگۈزگۈچە كۈتىمەن؛ ئۇ مېنى يورۇقلۇققا چىقىرىدۇ؛ مەن
ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى كۆرىمەن. **10** ۋە مېنىڭ دۈشمنىم يۈنى كۆرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا:
«پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قېنى» دېگەن ئايالنى شەرمەندىلىك باسىدۇ؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇنىڭ
[مەغلۇبىيىتىنى] كۆرىدۇ؛ ئۇ كوچىدىكى پاتقاقتەك دەسسەپ چەيلىنىدۇ. **11** ـ سېنىڭ تام-
سېپىللىرىڭ قۇرۇلىدىغان كۈنىدە، شۇ كۈندە ساڭا بېكىتىلگەن پاسىلىڭ يىراقلارغا يۈتكىلىدۇ.
12 شۇ كۈندە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ـ ئاسۇرىيەدىن، مىسىر شەھەرلىرىدىن، مىسىردىن
[ئەفرات] دەريا ساسغىچە، دېڭىزدىن دېڭىزغىچە ۋە تاغدىن تاغغىچە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ. **13**
بىراق يەر يۈزى بولسا ئۇزىنىڭ ئۈستىدە ئۇرۇۋاتقانلار ۋەيەلىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ
مېۋىسى ۋەيەلىدىن خارابە بولىدۇ. **14** ـ ئۇز خەلقىڭنى، يەنى ئورماندا، كارمەل ئوتىۋىسىدا
يالغۇز ئۇرۇۋاتقان ئۇز مىراسىڭ بولغان پادىنى، تاياق-ھاساڭ بىلەن ئوزۇقلاندۇرغايسەن؛
قەدىمكى كۈنلەردىكىدەك، ئۇلار باشان ھەم گىلئاد چىمەنزارلىرىدا قايتىدىن ئوزۇقلانسۇن!
15 ـ سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنلەردە بولغانىدەك، مەن ئۇلارغا كارامەت
ئىشلارنى كۆرسىتىپ بېرىمەن. **16** ئەللەر يۈنى كۆرۈپ بارلىق ھەيۋىسىدىن خىجىل بولىدۇ؛
قولىنى ئاغزى ئۈستىگە يايىدۇ، قۇلاقلىرى گاس بولىدۇ؛ **17** ئۇلار يىلاندەك توپا-چاڭنى
يالايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى ئۆمىلىگۈچىلەردەك ئۇز ئۆشۈكلىرىدىن تىترىگەن پېتى چىقىدۇ؛ ئۇلار
قورقۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا كېلىدۇ، ۋە سېنىڭ ۋەيەلىگۈڭنى قورقىدۇ. **18**
قەيىلىكنى كەچۈرىدىغان، ئۇز مىراسى بولغانلارنىڭ قالدىسىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىدىن ئۆتىدىغان
تەڭرىدۇرسەن، ئۇ ئاچچىقىنى مەڭگۈگە ساقلاۋەرمەيدۇ، چۈنكى ئۇ مېھىر-مۇھەببەتنى
خۇشالىق دەپ بىلىدۇ. كىم ساڭا تەڭداش ئىلاھدۇر؟ **19** ـ ئۇ يەنە بىر ئۆگە قاراپ ئىچىنى
ئاغرىتىدۇ؛ قەيىلىكلىرىمىزنى ئۇ دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرىنى
دېڭىز تەگلىرىگە تاشلايسەن. **20** ـ سەن قەدىمكى كۈنلەردىن بېرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم
قىلغان ھەققەت-ساداقەتنى ياقۇپقا، ئۇ زېگەرمەس مۇھەببەتنى ئىبراھىمغا يەتكۈزۈپ
كۆرسىتىسەن.

ناهۇم

1 ننەۋە شەھىرى توغرىسىدا يۈزكەلىگەن ۋەھىي ـ ئەلكوشلۇق ناھۇم كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش خاتىرىلەنگەن كىتاب. **2** پەرۋەردىگار ئوتلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر، بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرغەزەپ ئىگىسىدۇر، پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالىدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈچۈن ئاداۋەت ساقلايدۇ. **3** پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۇلۇغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلمايدۇ، پەرۋەردىگار ـ ئۇنىڭ يولى قارا قويۇندا ۋە بوراندىدۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاياغلىرى پۈرقىراتقان چاڭ-توزاڭدۇر. **4** ئۇ دېڭىزغا تەنبىھ بېرىپ ئۇنى قۇرۇق قىلىدۇ، بارلىق دەريالارنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ، باشان قاغىجراپ كېتىدۇ، كارمەلۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ، لۇباندىكى گۈل-گىياھمۇ قاغىجرايدۇ. **5** تاغلار ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ كېتىدۇ، دۆگلەر ئېرىپ كېتىدۇ، يەر يۈزى ئۇنىڭ ھۇزۇرى ئالدىغا كۆتۈرۈلىدۇ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا بارلىق ياشاۋاتقانلارنىڭ ھۆشۈنداق بولىدۇ. **6** كىم ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا تىك تۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنىڭ دەھشىتىدە قەددىنى كېرىپ تۇرالىسۇن؟ ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئوتتەك تۆكۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا تاشلار پېرىلىدۇ. **7** پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، كۈلپەتلىك كۈندە باشپاناھدۇر، ئۆزىگە تايانغانلارنى ئۇ بىلىدۇ. **8** براق ئېشىپ تاشقان كەلكۈن بىلەن شۇ يەرنى پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىنى قوغلايدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىپ نېمە ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ئىشلىرىڭلارنى پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىدۇ؛ يامانلىق سىلەردىن ئىككىنچى قېتىم چىقمايدۇ. **10** ئۇلار قامغاقتەك بىر-بىرىگە چىرمىشىۋالغان بولسىمۇ، ئۆز ھاراقلىرىدىن سۈزمە بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار قۇرۇق يالخاندەك پۈتۈنلەي يەپ كېتىلىدۇ. **11** سەندىن پەرۋەردىگارغا رەزىللىك ئويلىغۇچى چىققاندىدى، ئۇ ئىبلىسنىڭ بىر نەسىھەتچىسىدۇر. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇلارنىڭ تەيارلىقلىرى تولۇق، سانى زور كۆپ بولسىمۇ، ئۇلار ئوخشاشلا ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، شۇنداقلا كەملەسكە كېتىدۇ، مەن سانىڭا ئازار قىلغىنىم بىلەن، [ئى خەلقىم]، قايتىدىن سانىڭا ئازار قىلمايمەن. **13** ھازىر مەن ئۇنىڭ ۋېزىتۈرۈقىنى يۇيۇۋېتىپ ئۈزۈپ ئېلىۋېتىمەن، ۋە ئاساسەتلىرىڭنى بۇسۇپ تاشلايمەن. **14** پەرۋەردىگار سەن توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈرۈۋەرگىنى، سېنىڭ نامىڭ قايتىدىن تېرىلمەيدۇ، بۇتۇڭنىڭ ئويىدىن مەن ئويما ھەيكەل، قېيما ھەيكەلنى يوقىتىمەن؛ مەن قەبرەڭنى تەيارلاۋاتىمەن، چۈنكى سەن پەسەندىدۇرسەن. **15** مانا تاغلار ئۈستىدە، خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرىغا، ئارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلىغۇچىنىڭ ئاياغلىرىغا قارا! ھېيتلىرىڭنى تەبرىكلە، ئى يەھۇدا، ئېچىكەن قەسەملىرىڭنى ئادا قىل؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بولغۇچى زېمىنىڭدىن ئىككىنچى ئوتمەيدۇ، ئۇ پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلانغان بولىدۇ.

2 بىتچەت قىلىدىغان بىرسى كۆز ئالدىڭغىلا كەلدى، ئەمدى ئىستىھكام ئۈستىدە كۆزەت قىل، يولغا قارا، بېلىڭنى باغلا، كۈچلىرىڭنى يىغىپ تېخىمۇ كۈچەيت! **2** (چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ شان-شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ئۇنى ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىگە لايىق دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى، چۈنكى قۇرۇقدىغۇچىلار ئۇلارنى قۇرۇقداپ قويغانىدى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تال شاخلىرىنى ۋەيران قىلغانىدى). **3** [بىتچەت قىلغۇچىنىڭ] پالۋانلىرىنىڭ قالقانلىرى قىزىل ۋىيالدى، ئۇنىڭ باتۇرلىرى پەرە كۈدە كىيگۈزۈلدى؛ تەيارلىق كۈنىدە، جەڭ ھارۇلىرى پولاتنىڭ جۈلالىسىدا يالتىراپ كېتىدۇ، نەيزىلەر ئويىنىتىلىدۇ؛ **4** جەڭ ھارۇلىرى كوچىلاردا گۈلدۈرلىشىپ چېپىشۇاتىدۇ، كەڭ يوللاردا بىر-بىرىگە سوقۇلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىيافىتى مەشئەللەردەك بولىدۇ، ئۇلار چاقاقلاردەك يۈگۈرۈشىدۇ. **5** [سەردار] ئەمىرلىرىگە ئەمر چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار يۈرۈش قىلغىنىدا ئالدىرىغىنىدىن بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ ماڭىدۇ؛ ننەۋەنىڭ سېپىلىغا قاراپ ئالدىرايدۇ، [باشلىرىغا] بولسا «مۇھاسىرە قالقىنى» تەيارلىنىدۇ. **6** «دەريالارنىڭ دەرۋازىلىرى» ئېچىلىدۇ، [پادىشاھنىڭ] ئوردىسى ئېرىپ كېتىدۇ. **7** خوززاۋانىڭ بولسا ۋېتالىرى ئېچىلىدۇ ـ [دۈشمەن] تەرىپىدىن يالاپ ئېيكېتىلىدۇ، دېدە كەنىزى خۇددى پاختە كەلىرىنىڭ ساداسىدەك ئاھ-ئۇھ تارتىپ، مەيدىلىرىنى ئۇرۇپ كېتىدۇ. **8** ننەۋە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى كۆل سۈيىدەك [تىنچ] بولۇپ كەلدى، براق ئۇلار ھازىر قېچىپ كېتىدۇ... ئەي توختا! ئەي توختا! ـ براق ھېچكىم كەينىگە قارىمايدۇ. **9** كۈمۈشلەرنى بۇلۇۋېلىڭلار، ئالتۇنلارنى بۇلۇۋېلىڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ شە ۋەكەتلىك خەزىنىسىدىكى قىممەت قاچا-قۇچىلىرىنىڭ سانى يوقتۇر. **10** ئۇ قۇرۇقدالغان، ۋەيران قىلىنغان، بەربات بولغان! يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ، تىزلىرى بىر-بىرىگە جالاقلاپ تەڭگەتە، بەللىرى تولغاق ئۇتقاندەك تولغىنىدۇ، بارلىق يۈزلەر تاتىرىپ كېتىدۇ. **11** قېنى، شىرلارنىڭ ئۇۋىسى؟ ياش شىرلار ئوزۇقلىنىدىغان جاي، شىر، چىشى شىر، شىر ئارسىنى ھېچكىمدىن قورقماي يۈرگەن جاي قېنى؟ **12** شىر ئوز ئارسىلانلىرىنى قاندۇرۇشقا ئوۋلارنى تىتما-تىتما قىلغانىدى، چىشى شىرلىرى ئۈچۈن ئوۋلارنى بوغقانىدى؛ ئۆزىگىزلىرىنى ئوۋ بىلەن، ئۇۋىلىرىنى ئولجا بىلەن توشقۇزغانىدى. **13** مانا، مەن ساڭا قارشىمەن ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، مەن سېنىڭ جەڭ ھارۇلىرىڭنى ئىس-تۈتەككە ئايلاندۇرۇپ كۈيدۈرۈۋېتىمەن؛ قىلىچ ياش شىرلىرىڭنى يەۋاتىدۇ، ئوۋاڭنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئەلچىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى قايتا ھېچ ئاڭلانمايدۇ.

3 قانلىق شەھەر ۋەي! ئۇ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇ ئوۋلا ئېلىشتىن ھېچ قول ئۈزگەن ئەمەس! **2** ئاھ، قامچىنىڭ قارسىلداشلىرى! چاقلىرىنىڭ داقاكۆشۈاتقان، ئاتلارنىڭ چاپچىۋاتقان، پىكۇداپ كېتىۋاتقان جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سادالىرى! **3** قارا، ئاتلىق لەشكەرلەرنىڭ قاڭقىشلىرى، قىلىچلارنىڭ ۋالداشلىرى، نەيزىلەرنىڭ پالىدالىرى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كۆپلۈكى، ئۆلۈكلەر دۆۋە-دۆۋە! جەسەتلەرنىڭ سانى يوقتۇر؛ ئۇلار جەسەتلە رگە پۇتلىشىدۇ. **4** ـ سېھىرلەرنىڭ پىرى ئۇ، ـ ئەللەرنى پاھىشۋازلىقى، جەمەتلەرنى سېھىرلىرى بىلەن سېتىۋېتىدۇ؛ سەن شېرىنسۈزخەن پاھىشىنىڭ نۇرغۇن پاھىشىلىكلىرى ئۈچۈنلا، **5** مانا، مەن ساڭا قارشىلىشىپ چىققانەمەن، ـ ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، كۆزۈڭلىكىڭنىڭ ئېتىكىنى قايرىپ يۈزۈڭگە يېپىپ، سېنى ئاشكارىلايمەن، ئەللە رگە ۋەيات يەرلىرىڭنى، پادىشاھلىقلارغا نومۇسۇڭنى كۆرسىتىمەن. **6** ئۇستۈڭگە نىجاسەتنى تاشلايمەن، سېنى شەرمەندىچىلىكتە قالدۇرىمەن، سېنى رەسۋا قىلىمەن. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەندىن قېچىپ: ـ «ننەۋە ۋەيران قىلىندى! ئۇنىڭ ئۈچۈن كىم ھازا تۇتىدۇ؟» ـ دەيدۇ، مەن ساڭا تەسەللى بەرگۈچىلەرنى نەدىن تېپىپ بېرىمەن؟ **8** سەن دەريالارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ئەتراپىدا سۇلار بولغان، ئىستىھكامى دېڭىز بولغان، سېپىلى دېڭىز بولغان نو-ئامون شەھىردىن ئەۋزەلمۇسەن؟ **9** ئېفىئوپىيەمۇ، مىسىرمۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىدى، ئۇلارنىڭ كۆچى چەكسىز ئىدى؛ پۇت ھەم لۇبىيەلىكلەر ئۇنىڭغا يارىدەمچى ئىدى، **10** ئۇمۇ ئېلىپ كېتىلىپ، ئەسىرلىككە چۈشكەن؛ بارلىق كوچا بېشىدا بوۋاقلىرى چۈرۈپ تاشلۇېتىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ مۆتىۋەرلىرى ئۈچۈن چەك تاشلىدى، ئۇنىڭ بارلىق ئەربابلىرى زەنجىردە باغلانغانىدى. **11** سەۋەۋ مەست بولىسەن؛ سەن مۇكۈنۈۋالىسەن؛ سەن دۈشمەندىن ھىمايە ئىزدەپ يۈرىسەن؛ **12** سېنىڭ بارلىق ئىستىھكاملىرىڭ خۇددى تۈنجى مېۋىگە كەرگەن تەڭلەر دەرىخىنىڭ تەڭلەرلىرىگە ئوخشايدۇ؛ بىرلا سىلكىسە، ئۇلار يېگۈچىنىڭ ئاغزىغا چۈشىدۇ. **13** مانا، خەلقىڭ شەھىرىڭدە قىز-ئاياللاردەك بولۇپ قالدى؛ زېمىنىڭنىڭ قوۋۇقلىرى دۈشمەنلىرىڭگە كەڭ ئېچىلدۇ؛ ئوت تۈمۈر تاقاقلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ. **14** ئەمدى مۇھاسىرىڭە تەيارلىق قىلىپ سۇ تارتىپ قوي! قورغانلىرىڭنى مۇستەھكەملە! سىغىز توپىدىن لاي ئېتىپ، ھاك لايىنى چەيلەپ قوي! خۇمدانىنى راسلاپ قوي! **15** ئوت سېنى شۇ يەردە يەپ كېتىدۇ؛ قىلىچ سېنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ ئۇ سېنى چېكەتكە لىچىنكىسىدەك يەۋاتىدۇ؛ ئەمدى ئوز ئۈزۈڭنى چېكەتكە لىچىنكىلىرىدەك كۆپ قىل، چېكەتكىدەك ئوز ئۈزۈڭنى زور كۆپ قىل! **16** سەن سودىگەرلىرىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردىن كۆپ قىلدىڭ؛ مانا، چېكەتكە لىچىنكىسى قانات چىقىرىپ، ئۇچۇپ كېتىدۇ! **17** سېنىڭ ئەربابلىرىڭ چېكەتكەلەردەك، سەردارلىرىڭ مىجىر-مىجىر چاچىقىنىلاردەك بولىدۇ، مانا ئۇلار سوغۇق كۈندە چىتلار ئېچىگە كىرۋېلىپ ماكان قىلىدۇ؛ ۋەيلىق چىققاندا، ئۇلار قېچىپ كېتىدۇ، بارغان يېرىنى تاپقىلى بولمايدۇ. **18** چوپانلىرىڭ مۇگدەپ قالدى، ئى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى؛ سېنىڭ ئاقسۈڭەكلىرىڭ جەم ياتىدۇ؛ خەلقىڭ تاغلار ئۈستىگە تارقىلىپ كەتتى، ھېچكىم ئۇلارنى يىغمايدۇ؛ **19** سېنىڭ ياراڭ داۋاسىز، سېنىڭ زەخمىڭ ئېغىردۇر؛ خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستۈڭدىن چاۋاك چالىدۇ؛ چۈنكى توختاۋسىز رەزىللىكىڭ كىمنىڭ بېشىغا كەلمىگەندۇ؟

هاباككۇك

1 هاباككۇك پەيغەمبەر كۆرگەن، ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن ۋەھيي: ـ **2** ئاھ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە مەن ساڭا ندا قىلىمەن، سەن ئاڭلىمايسەن؟ مەن ساڭا: «زۇلۇم-زوراۋانلىق!» دەپ نالە-پەريياد كۆتۈرىمەن، بىراق سەن قۇتقۇزمايسەن. **3** سەن نېمىشقا ماڭا قەبھىلىكنى كۆرگۈزسەن، نېمىشقا جاپا-زۇلۇمغا قاراپ تۇرسەن؟ چۈنكى بۇلاڭچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق كۆز ئالدىمدىدۇر، جەڭگى-جىدەللەر بار، دەۋالار كۆپەيمەكتە. **4** شۇنىڭا قانۇن پالەچ بولۇپ قالدى، ئادالەت مەيدانغا ھېچ چىقمايدۇ، چۈنكى رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى قىستىماقتا؛ شۇنىڭا ھۆكۈملەر بۇرمىلىنىپ چىقىرىلىدۇ. **5** ئەللەر ئارىسىدا بولىدىغان بىر ئىشنى كۆرۈپ بېقىڭلار، ئۇيدان قاراڭلار، ھەيرانۇھەس قىلىڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ دەۋرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، بىرسى سىلە رگە بايان قىلغان ئەغدىرىدىمۇ سىلەر ئىشەنمەيتىڭلار. **6** چۈنكى مانا، مەن ھىلىقى مىجەزى ئوسال ھەم ئالدىراقسان ئەل كالدىيەلەرنى ئورندىن تۇرغۇزىمەن؛ ئەسلى تۇزىگە تەۋە ئەمەس ماكانلارنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئۇلار يەر يۈزىنىڭ كەڭزى جايلىرىنى بىسىپ ماڭىدۇ؛ **7** ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېگىنىى ھېساب قىلىدۇ ھەم ئۆزىنى خالىغانچە يۇقىرى ئۆتىدۇ؛ **8** ئۇلارنىڭ ئاتلىرى يىلپىزلاردىن ئىتتىك، كەچتە ئوۋغا چىقىدىغان بۆرىلەردىن ئەشەددىيدۇر، ئاتلىق لەشكەرلەر ئاتلىرىنى مەغرۇرانە چاپچىتىدۇ؛ ئاتلىق لەشكەرلەر يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇلار ئوۋغا شۇڭغۇغان بۇركۈتەك ئۇچۇپ يۈرىدۇ. **9** ئۇلارنىڭ ھەممىسى زۇلۇم-زوراۋانلىققا كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى يۈزلىرىنى ئالدىغا بېكىتىپ، ئالغا باسىدۇ، ئەسىرلەرنى قۇمدەك كۆپ يىغىدۇ. **10** بەرھەق، ئۇ پادىشاھلارنى مازاق قىلىدۇ، ئەمىرلەرنىمۇ نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ ئۇ ھەممە ئىستىھكاملارنى مەسخىرە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ توپا-ئۆيراقلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇ شامالدەك غۇيۇلداپ ئوتىدۇ، ھەددىدىن ئېشىپ گۇناھكار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ بۇ كۈچ-قۇدرىتى ئۇزىگە ئىلاھ بولۇپ سانىلىدۇ. **12** سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچى ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىم؟ بىز ئۆلمەيمىز، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنى جازايىكىنى بەجا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بېكىتكەنسەن، سەن، ئى قورام تاش بولغۇچى، ئۇنى [يۇ-زگە] ئىبرەت قىلىپ تۇزىتىشكە بەلگىلەنسەن. **13** سېنىڭ كۆزۈڭ شۇنچە غۇبارسىز ئىدىكى، رەزىللىككە قاراپ تۇرمايتىڭ؛ ئەمدى نېمىشقا سەن مۇناپىقلىق قىلغانلارغا قاراپ تۇرسەن، رەزىللەر ئۆزىدىن ئادىل بولغان كىشىنى يۇتۇۋالغىنىدا، نېمىشقا سۈكۈت قىلسەن؟ **14** سەن ئادەملەرنى خۇددى دېڭىزدىكى بېلىقلاردەك، خۇددى ئۆزلىرى ئۈستىدە ھېچ يېتە كلىگۈچىسى يوق ئۆملىگۈچى ھايۋانلارغا ئوخشاش قىلسەن؛ **15** شۇ [كالدىي كىشى] ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى چاڭگىككا ئىلىندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۆز توري بىلەن ئۆتۈۋالىدۇ، ئۇلارنى يىغما توربىغا يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىدۇ؛ **16** ئۇ ئوربىغا قۇربانلىق سۈنىدۇ، يىغما توربىغا ئىسرىق سالىدۇ، چۈنكى شۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ ئېسۈسىي مول، نېمەتلىرى لەزىزەتلىك بولىدى. **17** ئەمدى ئۇ شۇ تەرىقىدە تورىنى توختاۋسىز بوشتىۋەرسە، شۇ تەرىقىدە ئەللەرنى ھېچ رەھىم قىلماي قىرىۋەرسە بولامدۇ؟

2 «ئەمدى مەن ئۆز كۆزىتىمدە تۇرۇپىمەن، ئۆزۈمنى مۇنار ئۈستىدە دەس تىكلەيمەن، ئۇنىڭ ماڭا نېمە دەيدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۆزۈم بۇ داد-پەريادىم توغرۇلۇق قانداق تېگىشلىك جاۋاب تېپىشم كېرەكلىكىنى بىلىشنى كۆتۈپ تۇرىمەن». **2** ھەم پەرۋەردىگار جاۋابەن ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئۇقۇغانلار يۈگۈرسۇن ئۈچۈن، بۇ كۆرۈنگەن ئالامەتنى يېزىۋال، ئۇنى تاختايلار ئۈستىگە ئېنىق ۋېۋىپ چىق؛ **3** چۈنكى بۇ كۆرۈنگەن ئالامەت كەلگۈسىدىكى بېكىتىلگەن بىر ۋاقىت ئۈچۈن، ئۇ ئادەملە رگە ئاخىرەتنى تەلپۈندۇردىدۇ، ئۇ يالغان گەپ قىلمايدۇ؛ ئۆزۈنغىچە كەلمەي قالسىمۇ، ئۇنى كۈتكىن؛ چۈنكى ئۇ چەزمەن يېتىپ كېلىدۇ، ھېچ كېچىكمەيدۇ. **4** قارا، تە كەبىۋىلىشىپ كەتكۈچىنى! ئۇنىڭ قەلبى ئۆز ئېچىدە ئۆز ئەمەس؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز ئېتىقاد-سادىقلىقى بىلەن ھايات ياشايدۇ. **5** بەرھەق، شاراب ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ ـ ئۇ تە كەبىۋىر ئادەم، ئۇيدە تىنم تاپمايدۇ، ھەۋىسنى تەتىسارادەك يوغان قىلىدۇ؛ ئۇ ئۆلۈمدەك ھېچقاچان قانمايدۇ، ئۆزىگە بارلىق ئەللەرنى يىغىدۇ، ھەممە خەلقنى ئۆزىگە قارىتىۋالىدۇ. (Sheol h7585) **6** بۇلارنىڭ ھەممىسى كېيىن ئۇ توغرۇلۇق تەمسىلى سۈزلەپ، كىنايىلىك بىر تېپىشماقنى تىلغا ئالىدۇ: ـ «ئۆزىنىڭ ئەمەسنى مېنىڭ دەپ قوشۇۋالغۇچىغا ۋاي! (ئېۋىداق ئىشلار) قاچانغىچە بولىدۇ؟!) گۆر ئۈگە ۋېيغان نەرسىلەر بىلەن ئۆزىنى چىڭگىنۇچىغا ۋاي!» **7** سەندىن جازانە-قەرز ئالغۇچىلار بىراقلا قوزغالمامدۇ؟ سېنى تىترەتكۈچىلەر بىراقلا ۋېغانمامدۇ؟ ئاندىن سەن ئۇلارغا ئولجا بولىمامسەن؟ **8** سەن نۇرغۇن ئەللەرنى بۇلاڭچىلىق-تالاڭچىلىقىڭ ۋېپەيلىدىن، ھەم كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان ھەممەيلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ ۋېپەيلىدىن، ساقلىنىپ قالغان ئەللەر سېنى بۇلاڭچىلىق-تالاڭچىلىق قىلىدۇ، **9** ھالاكەت چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، تۇۋامنى يۇقىرىغا سالاي دەپ، نەپسى يوغىناپ ئۆز جەمەتىگە ھارام مەنپەئەت يىغقۇچىغا ۋاي! **10** نۇرغۇن خەلقلەرنى ۋەيران قىلىپ، ئۆز جەمەتىگە ئاھانەت كەلتۈردۈڭ؛ ئۆز جېنىڭغا قارشى گۇناھ سادىر قىلدىڭ. **11** چۈنكى تامدىن تاش ندا قىلىدۇ، ياغاچلاردىن لىم جاۋاب بېرىدۇ: ـ **12** يۇرتنى قان بىلەن، شەھەرنى قەبھىلىك بىلەن قۇرغۇچىغا ۋاي!» **13** مانا، خەلقلەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتىنىڭ پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ قىلىنغانلىقى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنى بېھۇدە ھالسىراتقانلىقى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئەمەسمۇ؟ **14** چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتۈن يەر يۈزى پەرۋەردىگارنى بىلىپ-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **15** ئۆز يېقىنىڭغا ھارامقى ئېچكۈزگۈچىگە ـ ـ ئۆنىڭ ۋېيات يېرىگە قارىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلۇم ئۈگىدىن ۋېيۇپ، ئۆنى مەست قىلغۇچى ساڭا ۋاي! **16** شان-شەرەپنىڭ ئورنىدا شەرمەندىچىلىككە تولىسەن؛ ئۆز ئۈگۈڭ ئىچ، خەتىنلىكىڭ ئايان بولسۇن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولىدىكى قەدەھ سەن تەرەپكە بۇرۇلىدۇ، شان-شەرىپىڭنىڭ ئۈستىنى رەسۋايىيەسلىك باسىدۇ. **17** لۇبانغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق، شۇنداقلا ھايۋانلارنى قورقىتىپ ئۇلارغا يەتكۈزگەن ۋەيرانچىلىقىمۇ، كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان ھەممەيلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق ۋېپەيلىدىن، بۇلار سېنىڭ مىجىڭنى چىقىرىدۇ. **18** ئويما مەبۇدنىڭ نېمە پايدىسى، ئۇنى ئۇنىڭ ياسىغۇچىسى ۋېيۇپ چىققان ئۇرسا؟ قويما مەبۇدنىڭمۇ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ساختا تەلىم بە رگۈچىنىڭ نېمە پايدىسى ـ ـ چۈنكى ئۇنى ياسىغۇچى ئۆز ياسىغىنىغا تايىنىدۇ، دېمەك، زۇۋانسىز «يوق بولغان نەرسىلەر»نى ياسايدۇ؟ **19** ياغاچقا «ۋېيغان!» دېگەن ئادەمگە، زۇۋانسىز تاشقا «تۇرە!» دېگەنگە ۋاي! ئۇ ۋەز ئېيتامدۇ؟ مانا، ئۇ ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەندى، ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچ نەپەس يوقتۇر. **20** بىراق پەرۋەردىگار ئۆز مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر! پۈتكۈل يەر يۈزىدىن ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭ!

3 هاباككۇك پەيغەمبەرنىڭ دۇئاسى، «شىگگائۇن» ئاھاڭىدا: ـ **2** «پەرۋەردىگار، مەن خەۋىرىڭنى ئاڭلىدىم، ئى يەمىنىپ قورقتۇم. ئى پەرۋەردىگار، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى قايتىدىن جانلاندۇرغايسەن، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى تونۇتقايسەن، دەرغەزەپتە بولغىنىڭدا رەھىمدىلىقنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن! **3** تە كۈنى تېمانىدىن، پاك-مۇقەددەدەس بولغۇچى پاران تېغىدىن كەلدى؛ سېلاھ! ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانلارنى قاپلىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى بىلەن تولدى؛ **4** ئۇنىڭ پارقىراقلىقى تاڭ نۇرىدەك بولدى، قولىدىن چاقماق چاققاندەك ئىككى نۇر چىقتى؛ شۇ يەردە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى يوشۇرۇنۇپ تۇرىدۇ. **5** ئۇنىڭ ئالدىدىن ۋابا، پۈتلىرىدىن چوغدەك يالقۇن چىقماقتا ئىدى؛ **6** ئۇ تۇرۇپ يەر يۈزىنى مۇچەرلىدى، ئۇ قارىۋىدى، ئەللەرنى دە ككە-دۇككىگە سالدى، «مە ڭگۈ تاغلار» پارە-پارە قىلىندى، «ئەبەدىي دۇڭ-ئېگىزلىكلەر» ئېگىلدۇرۇلدى، ئۇنىڭ يوللىرى بولسا ئەبەدىيدۇر. **7** مەن كۇشان قەبىلىسىنىڭ چېدىرلىرىنىڭ پارا كەندىچىلىكتە بولغانلىقىنى، مىدىيان زېمىنىدىكى پەردىلەرنى تىترەك باسقانلىقىنى كۆردۇم. **8** پەرۋەردىگار دەريالارغا ئاچىقلاندىمىكىن؟ سېنىڭ غەزىپىڭ دەريالارغا قارىتىلىدىمىكىن؟ قەھرىڭ دېڭىزغا قارىتىلىدىمىكىن؟ ئاتلىرىڭغا، نىجات-قۇتقۇزۇشنى ئېپكىلىدىغان جەڭ ھارۋىلىرىڭغا مىنىپ كەلگەنغۇسەن! **9** سېنىڭ ئوقىيايىڭ ئايان قىلىندى، سۈزۈڭ ۋىچە، [ئىسرائىل] قەبىلىرىگە ئېچىكەن قەسەملىرىڭ ئۈچۈن ئايان قىلىندى! سېلاھ! سەن يەر يۈزىنى دەريا-كەلكۈنلەر بىلەن ئايرىۋەتتىڭ. **10** تاغلار سېنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ تولغىنىپ كەتتى، دولقۇنلاپ ئاققان سۇلار كەلكۈندەك ئۆتۈپ كەتتى، چوڭقۇر دېڭىز ئاۋازىنى ۋېيۇۋېتىپ، قوللىرىنى يۇقىرىغا ئۆرلەتتى. **11** ئېتىلغان ئوقلىرىڭنىڭ پارقىراق نۇرىنى كۆرۈپ، پالىلدىغان نەيزە ئۇچىنىڭ يورۇقلۇقىنى كۆرۈپ، ۋېياش ھەم ئاي ئۆز ئورنالىرىدا جىم تۇردى. **12** سەن ئاچچىقىڭدا يەر يۈزىدىن ئۆتۈپ يۈرۈش

قىلدىڭ، ئەللەرنى غەزىپىڭدە زىرائەتنى سوققاندەك سوقتۇڭ؛ **13** تۆز خەلقىڭنىڭ نىجات-قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن، سەن تۆز مەسىھىڭ بىلەن بىللە نىجات-قۇتقۇزۇش ئۈچۈن چىقتىڭ؛ ئۆلۈنى يۇينغىچە ئېچىپ تاشلاپ، رەزىلنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىنى ئۈرۈپ-يانچىپ، ئۇنىڭدىن ئايرىۋەتتىڭ، سېلاھ! **14** سەن ئۇنىڭ نەيزىلىرى بىلەن سەردارلىرىنىڭ بېشىغا سانجىدىڭ؛ ئۇلار دەھشەتلىك قارا قۇيۇندەك مېنى تارقىتۇۋېتىشكە چىقتى، ئۇلارنىڭ خۇشاللىقى ئاجىز مۆمىنلەرنى يوشۇرۇن جايدا يالماپ يۇتۇشتىن ئىبارەتتۇر! **15** سەن ئاتلىرىڭ بىلەن دېڭىزدىن، يەنى دۆۋە-دۆۋە قىلىنغان ئۇلۇغ سۇلاردىن ئۆتۈپ ماڭدىڭ! **16** مەن بۇلارنى ئاڭلىدىم، ئىچى-باغرىمنى تىترەك باستى؛ ئاۋازنى ئاڭلاپ كالپۇكلىرىم دىر-دىر قىلدى، ئۈستىخانلىرىم چىرىپ كەتكەندەك بولدى، پۇتلىرىمنى تىترەك باستى؛ چۈنكى مەن كۈلپەتلىك كۈندە، يەنى ئۆز خەلقىمگە تاجاۋۇز قىلغۇچى پېسىپ كىرگەن كۈندىمۇ، سەۋر-خاتىرجەملىكتە ئۇرۇشۇم كېرەك. **17** چۈنكى ئەنجۈر دەرىخى چېچەك كىلىمىسىمۇ، ئۈزۈم تاللىرىدا مېۋە بولمىسىمۇ، زەيتۇن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي پادىسى ئۈزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا پادىسى يوق بولسىمۇ، **18** مەن ھامان پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىنى بەرگۈچى خۇدايىمدىن شادلىقتا چۆمۈلىمەن، **19** پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمدۇر؛ ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ؛ مېنى يۇقىرى جايلىرىمدا ماڭغۇزىدۇ! (بۇ كۈي نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن).

زەفانیا

1 ئامونىنك ئوغلى يوسيا يەھۇداغا پادشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، ھەزەكىيانىڭ چەۋرىسى، ئامارياىنىڭ ئەۋرىسى، گەدالياىنىڭ نەۋرىسى، كۇشىنىڭ ئوغلى زەفانياغا يەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى: ـ **2** مەن يەر يۈزىدىن ھەممىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **3** ـ ئىنسان ھەم ھايۋانىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم دېڭىزدىكى بېلىقلارنى، بارلىق پۈتلىكاشا گۈللارنى رەزىل ئادەملەر بىلەن تەڭ قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئىنسانىيەتنى يەر يۈزىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ـ شۇنىڭ بىلەن مەن يەھۇدا ئۈستىگە، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈستىگە قولۇمنى سوزىمەن؛ مۇشۇ يەردە «باۋال»نىڭ قالدۇقىنى، «قېمار»لارنىڭ نامىنى كاھىنلار بىلەن بىللە ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ **5** شۇنداقلا ئۆگزىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى جىسىملارغا باش ئۇرىدىغانلارنى، پەرۋەردىگارغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا ئۆتنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ تۇرۇپ، «مالكام»نىڭ نامى بىلەنمۇ قەسەم قىلىدىغانلارنى، **6** پەرۋەردىگاردىن تەڭ زۆگىنىلەرنى، پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيدىغان يا كى ئۇنىڭدىن يول سوريىدىغانلارنىمۇ ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا سۈكۈت قىلىگلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار قۇربانلىقنى تەييارلىدى، ئۇ مېھمانلارنى «تاھارەت قىلدۇرۇپ» ھالال قىلدى؛ **8** پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىنىڭ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇ كى، مەن ئەمىرلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە يات ئەللەرنىڭ كىيىملىرىنى كىيىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **9** شۇ كۈنى مەن بوسۇغىدىن دەسسىمەي ئاتلايدىغانلارنى، يەنى زۇلۇم-زوراۋانلىق ھەم ئالداپمىلىققا تايىنىپ، خوجايىنلىرىنىڭ ۋەيلىرىنى تولدۇرىدىغانلارنى جازالايمەن. **10** شۇ كۈنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بىلىق دەرۋازىسى»دىن «ۋايداد»، «ئىككىنچى مەھەللە»دىن ھۇركىرەشلەر، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن غايەت زور «گۈم-گۈم» قىلىپ ۋەيران قىلىنغان ئاۋازلار ئاڭلىنىدۇ. **11** «ھۇركىرەگلار، ئى «ۋېمانلىق مەھەللىسى»دىكىلەر؛ چۈنكى «سودىگەر خەلق»نىڭ ھەممىسى قىلچىلاندى، كۈمۈش بىلەن چىكىڭغانلار قىرىلدى!» **12** ـ ۋە شۇ چاغدا شۇنداق بولىدۇ كى، مەن يېرۇسالېمنى چىراغلار بىلەن ئاختۇرىمەن، ئارزاگىرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك ئۆرغان ئەندىشىسىز ئادەملەرنى، يەنى كۆڭلىدە: «پەرۋەردىگار ھېچ ياخشىلىقنى قىلمايدۇ، يامانلىقنىمۇ قىلمايدۇ» دېگەنلەرنى جازالايمەن. **13** ئەمدى بابىلىقلارى ئولجا، ۋەيلىرى بەربات بولىدۇ؛ ئۆلار ۋەيلەرنى سالغىنى بىلەن، ئۆلاردا ئۆرىمايدۇ؛ ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغىنى بىلەن، ئۆلارنىڭ شارابىنى ئىچمەيدۇ. **14** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ كۈنى يېقىندۇر؛ بەرھەق يېقىندۇر، ئىنتايىن تېز يېتىپ كېلىدۇ؛ ئاڭلا، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىنىڭ سادىسى! يېتىپ كەلگەندە پالۋانمۇ ئەلەملىك ۋارقىرايدۇ. **15** شۇ كۈنى قەھەر ئېلىپ كېلىدىغان بىر كۈن، كۆلۈەتلىك ھەم دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن، ۋەيرانچىلىق ھەم بەرباتلىق چۈشىدىغان بىر كۈن، زۇلمەتلىك ھەم سۇزۇلۇك بىر كۈن، بۇلۇتلار ھەم قاپ-قاراڭغۇلۇق بىلەن قاپلانغان بىر كۈن، **16** ئىستىھكاملاشقان شەھەرلە رگە، سېپىلىنىڭ ئېگىز پوتەيلىرىگە ھۇجۇم قىلىدىغان، كاناي چېلىنىدىغان، ئاگاھ سىگنالى كۆتۈرۈلىدىغان بىر كۈن بولىدۇ. **17** مەن ئادەملەر ئۈستىگە كۆلۈەتلەرنى چۈشۈرىمەن، ـ ئۆلار قارىغۇلاردەك يۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۆلار پەرۋەردىگارغا قارشى گۇناھ قىلدى؛ ئۆلارنىڭ قانلىرى توپا-چاڭدەك، ئۆلارنىڭ ئۆچەي-قېرىنلىرى پوقتەك تۆكۈلىدۇ؛ **18** پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى چۈشكەن كۈنىدە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى ئۆلارنى قۇتقۇزالمايدۇ، بەلكى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭ غەزەپ ئوتى تەرىپىدىن يەۋېتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بارلىق يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە مۇتلەق بىر ھالاكەت، دەھشەتلىك بىر ھالاكەت چۈشۈرىدۇ.

2 يىغىلىگلار، ئۆز ئۈگلارنى يىغىگلار، ئى نومۇسسىز «يات ئەل»، **2** يارلىق چىققۇچە، كۈن ئوپاندەك تېز ئۆتۈپ كەتكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىق غەزىپى ئۈستۈڭگە رگە چۈشكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدىغان كۈن ئۈستۈڭگە رگە چۈشكۈچە، **3** پەرۋەردىگارنى ئىزدەگلار، ئى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئادا قىلغان زېمىندىكى كەمتەرلەر؛ ھەققانىيلىقنى ئىزدەگلار، كەمتەرلىكنى ئىزدەگلار؛ ئېھتىمال سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بولغان كۈنىدە پاناھ تاپقان بولىسىلەر. **4** چۈنكى گازا تاشلانغان بولىدۇ، ئاشكېلون ۋەيرانە بولىدۇ؛ ئۇلار ئاشدودىتىكىلەرنى چۈش بولمايلا ھەيدۋېتىدۇ، ئەكرون يۇلۇپ تاشلىنىدۇ. **5** دېڭىز بويىدىكىلەر، يەنى قېرەت ئېلىدىكىلە رگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساڭا قارشىدۇر، ئى قاناناتان، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنى! ئاھالىڭ قالمىغۇچە مەن سېنى ھالاك قىلىمەن. **6** دېڭىز بويى پادىچىلار ئۈچۈن چىمەنزار، قوي پادىلىرى ئۈچۈن قوتانلار بولىدۇ؛ **7** دېڭىز بويى يەھۇدا جەمەتىنىڭ قالدىسى ئىگىدارچىلىقىدا بولىدۇ؛ ئاشۇ يەردە ئۆلار ئوزۇقلىنىدۇ؛ ئاشكېلوننىڭ ۋەيلىرىدە ئۆلار كەچ كەرگەندە ياتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداسى ئۆلارنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۆلاردىن خەۋەر ئېلىپ، ئۆلارنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **8** مەن موئابنىڭ دەشنىمىنى، ئاممونىيلارنىڭ ھاقارەتلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۆلار شۇنداق قىلىپ مېنىڭ خەلقىمنى مازاق قىلىپ، ئۆلارنىڭ چېگرالىرىنى پايمال قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **9** شۇڭا مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، موئاب جەزمەن خۇددى سودومدەك، ئاممونىيلار خۇددى گومورراەدەك بولىدۇ ـ يەنى چاققىلاقلار ۋە شورلۇقلار قاپلانغان جاي، دائىم بىر چۆل-جەزىرە بولىدۇ؛ ھەم خەلقىمنىڭ قالدىسى ئۆلاردىن ئولجا ئالىدۇ، قوۋمىنىڭ قالغانلىرى ئۆلارغا ئىگە بولىدۇ. **10** ئۆلارنىڭ تە كەبىۋرلۇقىدىن بۇ ئىش بېشىغا كېلىدۇ، چۈنكى ئۆلار ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى مازاق قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **11** پەرۋەردىگار ئۆلارغا دەھشەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدىكى بۇتلارنىڭ ھەممىسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تەللەر، بارلىق چەت ئاراللىدىكىلەر ھەربىرى ئۆز جايىدا ئۆنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ. **12** ئى ئېفىئوپىيلەر، سىلەرمۇ مېنىڭ قىلىچىم بىلەن ئۆلتۈرۈلىسىلەر. **13** ئۆ قولىنى سوزۇپ شىمالغا تە گكۈزۈپ، ئاسۇريەنى ھالاك قىلىدۇ، ننەۋە شەھىرىنى ۋەيرانە، چۆل-بایاۋاندەك قەھەتچىلىك جاي قىلىدۇ. **14** ئۆنىڭ ئوتۇرىسىدا چارۋا پادىلىرى، شۇنداقلا ھايۋانلارنىڭ ھەرخىللىرى ياتىدۇ؛ چۆل ھۇۋقۇشى، چىرقىرغۇچى ھۇۋقۇشلار ئۆنىڭ تۈۋرۈك باشلىرىدا قونىدۇ؛ دېرىزلىرىدىن سىلىراشلار ئاڭلىنىدۇ؛ بوسۇغىلىرىدا ۋەيرانلىق ئوردىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بۇنىڭ كېدىر ياغاچ نەقىشلىرىنى ئوچۇقچىلىقتا قالدۇرىدۇ؛ **15** مانا بۇ ئەندىشسىز ياشاپ كەلگۈچى شاد-خۇرام شەھەر، كۆڭلىدە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» دېگەن شەھەر ـ ئۇ شۇنچىلىك بىر ۋەيرانە، ھايۋانلارنىڭ بىر قونالغۇسى بولۇپ قالدىغۇ! ئۇنىڭدىن ئوتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇشقىرتىدۇ، قولىنى سىلكىيدۇ.

3 ئاسىيلىق قىلغۇچى، بۇلغانغان، جەبىر-زۇلۇم يەتكۈزگۈچى شەھەر رگە ۋاي! **2** ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىمىدى، تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى؛ پەرۋەردىگارغا تايانمىدى، خۇداسىغا يېقىنلاشمىدى. **3** ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى ھۇركىرەيدىغان شىرلار، ئۇنىڭ سوراقچىلىرى بولسا كەچلىكى ئوۋلايدىغان، ئەتىگىنى غاجىلىغۇدەك ھېچنەرسە قالدۇرمايدىغان بۆرىلەردۇر؛ **4** ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ۋەزىنسىز، ئاسىي كىشىلەر؛ ئۇنىڭ كاھىنلىرى مۇقەددەسنى ئىبادەتخانىنى بۇلغايدىغانلار، تەۋرات-قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانلار. **5** ھەققانىي پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ ھېچ ھەققانىيەتسىزلىك قىلمايدۇ؛ ھەر ئەتىگەندە ئادىل ھۆكۈمنى ئايان قىلىدۇ؛ ھۆكۈمدە كەچىلىك يوقتۇر؛ بىراق نامەرد ئادەم ھېچ نومۇسنى بىلمەيدۇ. **6** ـ مەن ئەللەرنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇلارنىڭ ئىستىھكام پوتەيلىرى ۋەيرانىدۇر؛ كوچىلىرىنى ھېچبىر ئادەم ئۇتمىگۈدەك قىلىپ خارابە قىلغانىمەن؛ شەھەرلىرى ئادەمزاتسىز، ھېچ ئۆرغۇچىسى يوق قىلىنىپ ھالاك بولغان. **7** مەن: «پەقەت مەندىن قورقۇگلار، تەربىيىنى قوبۇل قىلىگلار» ـ دېدىم. شۇنداق بولغاندا ئۇنىڭغا ھەممە بېكىتكەنلىرىم چۈشۈرۈلەي، ما كانى ھېچ خانىۋىران بولماس. بىراق ئۇلار بالدۇرلا ئورنىدن ئۆرۈپ، ھەممە ئىشلىرىنى ھارام قىلىۋەتتى. **8** شۇڭا مېنى كۈتۈگلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن گۇۋاھلىق بېرىشكە ئورنۇمدىن قوزغالغان كۈنگىچە ـ چۈنكى مېنىڭ قارارىم ـ ئەللەرنى يىغىش، پادىشاھلىقلارنى جەم قىلىشتىن ئىبارەتكى، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى، ھەممە دەھشەتلىك ئاچچىقىمنى بېشىغا تۆكۈش ئۈچۈندۇر. چۈنكى يەر يۈزىنىڭ ھەممىسى ئاچچىق غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن كويدۇرۇۋېتىلىدۇ. **9** چۈنكى شۇ تاپتا بارلىق ئەللەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىدا قىلىپ چاقىرىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بىر جان بىر تەن بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنىڭ تىلىنى ساپ بىر تىلغا ئايلاندۇرىمەن، **10** چۈنكى ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ نېرىسىدىن مېنىڭ دۇئا-تىلاۋەتچىلىرىم، يەنى مەن تارقاتقانلارنىڭ قىزى، ما كا سۈنۈلغان ھەدىيەنى ئېپكېلىدۇ. **11** شۇ كۈنى سەن ما كا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قىلمىشلىرىڭ

تۆپەيلدىن ئىزا تارتىپ قالمايسەن؛ چۈنكى شۇ تاپتا مەن تە كەبىۋرلۇق ۋەكىدىن خۇشاللىنىپ
كەتكەنلەرنى ئارا كۆرۈن ئېلىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس تېغىم تۆپەيلدىن
ھالكىنى ئىككىنچى چوڭ قىلمايسەن؛ 12 ۋە مەن ئارا كىدا كەمتەر ھەم مىسكىن بىر خەلقنى
قالدۇرىمەن، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تايىنىدۇ. 13 ئىسرائىلنىڭ قالدىسى نە قەبىھلىك
قىلمايدۇ، نە يالغان سۆزلىمەيدۇ، نە ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئالداملىق تىل تېپىلمايدۇ؛ ئۇلار بەلكى
ئوزۇقلىنىپ، ياتىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدۇ. 14 يىراپ-ياشنا، ئى زىئون قىزى! تەنتەنە
قىلىپ ۋارقىرا، ئى ئىسرائىل! پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلان، ئى يېرۇسالېمنىڭ
قىزى! 15 پەرۋەردىگار سېنى جازالايدىغان ھۆكۈملەرنى ئېلىپ تاشلىدى، دۈشمىنىڭنى
قايتۇرۇۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار ئارا كىدىۋر؛ يامانلىقنى ئىككىنچى
كۆرمەيسەن. 16 شۇ كۈنى يېرۇسالېمغا ئېيتىلىدۇكى، «قورقما، ئى زىئون! قوللىرىڭ بوشاپ،
ساڭگىلاپ كەتمىسۇن! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كىدا، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت
ئىگىسىدۇر! ئۇ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ ئۆز مېھىر-مۇھەببىتىدە ئارام ئالىدۇ؛
ئۈستۈڭدە ناخشىلار ئېيتىپ يىراپ-ياشنايدۇ. 18 جەمئىيەت سورۇنلىرىدىكى نومۇسسىز
ئىبادەت تۆپەيلدىن ئارا كىلاردىن ئازابلانغانلارنى يىغىمەن؛ بۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىنى
ئۇلارغا ئېغىر كېلەتتى. 19 مانا، مەن شۇ تاپتا سېنى خارلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر تەرەپ
قىلىمەن، ئاقساق بولغان قىزنى قۇتقۇزىمەن تالاغا ھەيدۇ،ىتىلگەن قىزنى يىغىمەن؛ دەل
ئۇلار خورلانغان بارلىق زېمىنلاردا ئۇلارنى [ئۆزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى، شۇھرەت
بولغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن. 20 مەن شۇ تاپتا، يەنى سىلەرنى يىغقان ۋاقىتتا، سىلەرنى [ئۆيگە]
ئېپكېلىمەن؛ چۈنكى مەن كۆز ئالدىڭلاردا سىلەرنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا چىقارغىنىمدا،
سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا شۇھرەتلىك، [ئۆزەمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى
قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

ھاگاي

1 دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبابىلگە ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا كەلدى: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق: «ۋاقتى كەلمىدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى قۇرۇش ۋاقتى تېخى كەلمىدى» ـ دەيدۇ. **3** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق چېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **4** بۇ ئۆي تېخىچىلا خارابە تۇرسا، بۇ سىلەر تاختايدىن بېزەلگەن ۋىلىرىگىلاردا ياشايدىغان ۋاقتىمۇ؟ **5** مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ۋىلىنىڭلار! **6** تېرىغىنىڭلار كۆپ، يىغۇالدىغىنىڭلار ئاز؛ يەيسىلەر، بىراق تويمايسىلەر؛ ئىچىسىلەر، بىراق قانمايسىلەر؛ كىيىسىلەر، بىراق ھېچقانداق ئىللىمايسىلەر؛ ئىش ھەققى ئالغۇچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى تۆشۈك ھەميانغا سالغانغا ئوخشاشتۇر. **7** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ۋىلىنىڭلار! **8** تاغقا چىقىپ، ياغاچنى ئېلىپ كېلىڭلار، ئۆينى قۇرۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولىمەن، شان-شەرەپكە ئېرىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** ـ سىلەر كۆپنى كۈتىۋاتىسىلەر، مانا، ئېرىشكىنىڭلار ئاز بولدى؛ ئۇنى ۋېگىگە ئېپكەلگىنىڭلاردا، مەن ئۇنى پۈۋلەپ يوقاتىم؛ بۇ نېمە ئۈچۈن؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ ـ چۈنكى مېنىڭ ۋېۋىمنىڭ خارابە بولغىنىغا قارىماي، ئۆز ۋېۋىڭلارنى [سىلىشقا] يۈگۈرۈشۈپ يۈرۈۋاتىسىلەر. **10** شۇڭا ئۆستۈڭلاردا ئاسمانلار شەبنەمنى بەرمەيدۇ، زېمىنمۇ ھوسۇلىنى بەرمەيدۇ؛ **11** مەن زېمىنغا، تاغقا، زىرائەتلە رگە، يېڭى شارابلارغا، زەيتۇن مېيىغا، ئۆيراقنىڭ ئۈندۈرمىلىرىگە، ئىنسانلارغا، مال-ۋارانلارغا ۋە قولالاردىكى بارلىق ئەجرىلە رگە قۇرغاقچىلىقنى چاقىردىم. **12** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابىلەل ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئا ۋە خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىغا، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھاگاي پەيغەمبەرنى ئەۋەتىشى بىلەن، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى؛ خەلق پەرۋەردىگار ئالدىدا قورقتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسى ھاگاي پەرۋەردىگارنىڭ خەۋىرنى خەلققە يەتكۈزۈپ: ـ «مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېدى. **14** ۋە پەرۋەردىگار شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبابىلنىڭ روھىنى، شۇنداقلا يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئانىڭ روھىنى ھەم خەلق قالدىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ روھىنى قوزغىدى؛ ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئۆيىگە كېلىپ ئىشلىدى. **15** بۇ دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىدى.

2 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: **2** ـ «شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبابىلگە، يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا ھەمدە خەلقنىڭ قالدىسىغا سۆز قىلىپ ئېيتقىنىمىز: ـ **3** «ئاراڭلاردىن ئەينى چاغدىكى شان-شەرەپتە بولغان بۇ ئۆينى كۆرگەنلەردىن كىم بار؟ سىلەر ھازىر ئۇنىڭغا قانداق قارايسىلەر؟ نەزىرىڭلاردا ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدۇ، شۇنداقۇ؟» ـ دەپ سوريغىن. **4** ـ بىراق ھازىر، ئى زەرۇبابىل، جاسارەتلىك بول، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئا، جاسارەتلىك بول؛ زېمىنداكى بارلىق خەلق، جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلەڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مىسىردىن چىققان ۋاقتىڭلاردا سىلە رگە ئەھدە قىلغان سۆزۈم ۋە مېنىڭ روھىم ئاراڭلاردا تۇرۇپ كەلدى، ھەرگىز قورقماڭلار. **6** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ يەنە پەقەت ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن مەن ئاسمانلار، يەر يۈزى، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنى تەۋرىتىمەن؛ **7** مەن بارلىق ئەللەرنى تەۋرىتىمەن؛ نەتىجىدە ئەللەرنىڭ سەرخىل ئەتىۋار نەرسىلىرى ئېلىپ كېلىنىدۇ. مەن مۇشۇ ئۆينى شان-شەرەپكە تولدۇرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **8** ـ كۈمۈش مېنىڭكى، ئالتۇن مېنىڭكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ بۇ ئۆينىڭ كېيىنكى شان-شەرىپى ئەسلىدىكىدىن زور بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن مۇشۇ يەردە ئارامىلىك-خاترجەملىكنى ئاتا قىلىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار». **10** دارئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **11** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كاھىنلارغا سۆز قىلىپ ئۆلاردىن تەۋرات-قانۇنى توغرۇلۇق: ـ **12** «بىرسى تونىنىڭ ئېتىكىدە «[خۇداغا] ئاتالغان گۆش»نى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتىسىدا، تۇنۇك ئېتىكى نانغا، تۇماچقا، شارابقا، زەيتۇن مايغا ياكى ھەرقانداق ئاش-ئوزۇققا مۇنداقلا تېگىپ كەتسە، تۇنداقتا تۇ نەرسىلەر «[خۇداغا] ئاتالغان» بولامدۇ؟» ـ دەپ سوريغىن». كاھىنلار جاۋابەن: «ياق» ـ دېدى. **13** ۋە ھاگاي: «بىرسى جەسەدتىكە تېگىپ «ناپاك» بولغان بولسا، تۇ بۇ ئاش-ئوزۇقنىڭ قايسىبىرىگە تەگسە، تۇنداقتا ئاش-ئوزۇق ناپاك بولامدۇ؟» ـ دەپ سوريدى. كاھىنلار جاۋابەن: «تۇ ناپاك بولىدۇ» ـ دېدى. **14** ئاندىن ھاگاي جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ«پەرۋەردىگار: «ئەمدى بۇ خەلق، بۇ «يات ئەل» مېنىڭ ئالدىمدىمۇ شۇنداقتۇر، تۇلارنىڭ قوللىرىدا ئىشلەنگەنلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداقتۇر، شۇنىڭدەك تۇلارنىڭ شۇ يەردە ماڭا ھەربىر سۇنغانلىرىمۇ ناپاكتۇر» ـ دەيدۇ. **15** ـ ئەمدى ھازىر كۆڭۈل قويۇپ ۋىلىنىڭلار ـ بۇگۈندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ كۆرۈڭلار ـ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى تاش ئۈستىگە يەنە بىر تال تاش قويۇلغۇچە، **16** شۇنىڭدىن ئىلگىركى كۆزلەردە، بىرسى «يىگىرمە كۆزە»لىك بىر دۆۋە ئاشلىقنى ئالغىلى كەلگەندە، مانا پەقەت ئون كۆزىلا چىقتى؛ بىرسى شاراب كۆپىدىن ئەللىك كومزەك ئالغىلى كەلسە، مانا پەقەت يىگىرمە كومزەك چىقتى. **17** مەن قوللىرىڭلار بىلەن ئىشلىگەن بارلىق ئىشلىرىڭلاردا سىلەرنى جۇدۇن، ھال ۋە مۇلدۇر ئاپەتلىرى بىلەن ئۇرۇپ كەلدىم؛ بىراق سىلەر ينىمىغا قايتمىدىڭلار. **18** ئەمدى ئۇنۇتۇمەنكى، كۆڭۈل قويۇپ ۋىلىنىڭلار ـ بۇ كۈن، يەنى توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنىدىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ قايتا قۇرۇلۇشىنى باشلىغان كۈندىن كېيىنكى ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ۋىلىنىڭلار؛ **19** دانلار ئامبارغا يىغىلدىمۇ؟ ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر، ئانار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرى ھېچ مېۋە بەرمىدى. بىراق مەن بۇ كۈندىن باشلاپ سىلەرنى بەرىكەتلەيمەن». **20** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مۇشۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ھاگىغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **21** ـ يەھوداغا ۋالي بولغان زەرۇبابىلگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ـ «مەن ئاسمانلارنى، زېمىننى تەۋرىتىشكە تەمشىلۇاتىمەن؛ **22** پادشاھلىقلارنىڭ تەختىنى تۆرۈۋېتىمەن، ئەللەرنىڭ پادشاھلىقلىرىنىڭ كۈچىنى يوقىتىمەن؛ جەڭ ھارۋىلىرى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلارنى تۆرۈۋېتىمەن؛ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەر، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنىڭ قىلىچى بىلەن موللاق ئاتقۇزۇلىدۇ. **23** مۇشۇ كۈندە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن سېنى، يەنى شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابىلنى ئالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئاندىن سېنى خۇددى مۆھۈرلۈك ئۈزۈكۈمدەك قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سېنى تاللىۋالدىم، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار».

زه كەريا

1 دارئۇس پادشاهنىڭ ئىككىنچى يىلى سەككىزىنچى ئايدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىددونىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەر ئارقىلىق مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** ـ «پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. **3** شۇڭا سەن تۆۋەندىكىلەرنى ئۇلارغا: «ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ «مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمەن» دەيدۇ»، ـ دېگىن. **4** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردەك بولماڭلار؛ چۈنكى ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەر ئۇلارغا: «ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ رەزىل يوللىرىڭلاردىن، رەزىل قىلمىشلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، دېگەن»، ـ دەپ جاكارلىغان. بىراق ئۇلار ماڭا قۇلاق سالمىغان، ۋېسۇئىمغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** ـ سەلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھازىر قېنى؟ پەيغەمبەرلەر بولسا، مەڭگۈ ياشامدۇ؟ **6** لېكىن مېنىڭ پەيغەمبەرلەر رەڭگە ئېرىۋغان سۆزلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىم، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بېشىغىمۇ چۈشكەن ئەمەسمىدى؟». شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولىدىن يېنىپ: ـ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار يوللىرىمىز ۋە قىلمىشلىرىمىز يېچە بىزنى قانداق قىلمەن دېسە، شۇنداق قىلدى، ـ دېگەن. **7** دارئۇس پادشاهنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاي، يەنى «شىبات ئېيى»نىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ئىددونىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەر ئارقىلىق كەلدى. ئۇ مۇنداق بېشارەتنى كۆردى: ـ **8** مەن كېچىدە [ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى] كۆردۈم؛ مانا، تورۇق ئاتقا مىنگەن بىر ئادەمنى كۆردۈم، ئۇ چوڭقۇر ئويمانلىقتىكى خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇراتتى؛ ئۇنىڭ كەينىدە تورۇق، ئالا-تاغىل ۋە ئاق ئاتلار بار ئىدى. **9** مەن ئۇنىڭدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا: «مەن ساڭا بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىمەن» ـ دېدى. **10** خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان زات جاۋابەن: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يەر يۈزىنى ۋەيران-ۋەيران كېزىشكە ئەۋەتكەنلىرى» ـ دېدى. **11** بۇ ئاتلار خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە جاۋاب قىلىپ: «بىز يەر يۈزىدە ۋەيران-ۋەيران كېزىپ كەلدۇق؛ مانا، پۈتكۈل يەر يۈزى تىنچىنچ، ئارام‌لىقتا تۇرۇۋاتىدۇ» ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى جاۋابەن: «ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، قاچانغىچە سەن بۇ يەرنىمىز يىلدىن بېرى ئاچچىقلىنىپ كېلىۋاتقان يېرۇسالېم ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە رەھىم قىلمايسەن؟» ـ دېدى. **13** پەرۋەردىگار مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىگە يېقىملىق سۆزلەر، تەسەللى بەرگۈچى سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن مۇنداق جاكارلىغىن: ـ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېم ۋە زىئونغا بولغان ئوتالۇق مۇھەببىتىمدىن يۈرىكىم لاۋۇلداپ كۆيىدۇ! **15** شۇنىڭ بىلەن مەن ئە رىكىن-تازا دىلىكتە ياشاۋاتقان ئەللە رەڭگە قاتتىق غەزەپلىنىمەن؛ چۈنكى مەن [خەلقىمگە] سەللا غەزەپلىنىپ قويۇدىم، ئۇلار ھەددىدىن ئېشىپ [خەلقىمگە] زور ئازار قىلدى»، دەيدۇ. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يېرۇسالېمغا رەھىم-شەپقەتلەر بىلەن قايتىپ كەلدىم؛ مېنىڭ ۋېزىم ئۇنىڭ ئىچىدە قۇرۇلىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ «ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە «ئۆلچەم تانسى» يەنە تارتىلىدۇ». **17** ـ يەنە مۇنداق جاكارلىغىن: «ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ شەھەرلىرىم يەنە ئاۋاتلىشىدۇ، پەرۋەردىگار يەنە زىئونغا تەسەللى بېرىدۇ ۋە يېرۇسالېمنى يەنە تاللىۋالىدۇ». **18** ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈردۈم، مانا تۆت مۈڭگۈزنى كۆردۈم. **19** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «بۇلار نېمە؟» دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالېمنى تارقىتىۋەتكەن مۈڭگۈزلەردۇر» ـ دېدى. **20** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا تۆت ھۈنەرۋەرنى كۆرسەتتى. **21** مەن: «بۇ [ھۈنەرۋەنلەر] نېمە ئىش قىلغىلى كەلدى؟» دەپ سوردىم. ئۇ: «مانا بۇلار بولسا يەھۇدادىكىلەرنى ھېچكىم قەددىنى رۇسلىيالمىغۇدەك دەرىجىدە تارقىتىۋەتكەن مۈڭگۈزلەر؛ بىراق بۇ [ھۈنەرۋەنلەر مۈڭگۈزلەرنى] دەككە-دۈككىگە چۈشۈرگىلى، يەنى ئەللەرنىڭ يەھۇدانىڭ زېمىنىنى تارقىتىۋېتىش ئۈچۈن كۆتۈرگەن مۈڭگۈزلىرىنى يە رگە تاشلىۋەتكىلى كەلدى!» ـ دېدى.

2 ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا قولىدا ئۆلچەم تانىسىنى ئۇتقان بىر ئادەمنى كۆردۈم **2** ۋە ئۇنىڭدىن: «نە گە بارسەن؟» دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «مەن يېرۇسالېمنى ئۆلچىگىلى، ئۇنىڭ كە كىلىكى ۋە ئۇزۇنلۇقىنى [ئۆلچەپ] بىلگىلى بارىمەن» ـ دېدى. **3** مانا، مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە چىقتى، يەنە بىر پەرىشتە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقتى **4** ۋە ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ يۈگۈر، بۇ ياش يىگىتكە سۆز قىل، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «يېرۇسالېم ئۇزىدە تاۋرۇۋاتقان ئادەملەرنىڭ ۋە مالىلارنىڭ كۆپلۈكىدىن سېپىلسىز شەھەرلەردەك بولىدۇ. **5** ـ ۋە مەن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت-يالقۇن سېپىلى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى شان-شەرىپى بولىمەن. **6** ـ ھوي! ھوي! شىمالىي زېمىندىن قېچىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ئاسماندىكى ئوت تەرەپتىن چىققان شامالدەك تارقىتىۋەتكەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». **7** «ـ ھەي! ئى بابىل قىزى بىلەن ئۇرغۇچچى زىئون، قاچقىن! **8** چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇز شان-شەرىپىنى دەپ ئۇ مېنى سىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغان ئەللە رگە ئەۋەتتى؛ چۈنكى كىم سىلە رگە چېقىلسا، شۇ ئۇزىنىڭ كۆز قارىچوقىغا چېقىلغان بولىدۇ. **9** چۈنكى مانا، مەن ئۇز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سىلكىيىمەن، ئۇلار ئۇزلىرىگە قۇل قىلىنغۇچىلارغا ئولجا بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ **12** شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار يەھۇدانى ئۇزىنىڭ «مۇقەددەس زېمىنى»دا ئېىسۇسنى بولۇشقا مىراس قىلىدۇ ۋە يەنە يېرۇسالېمنى تاللىۋالىدۇ. **13** بارلىق ئەت ئىگىلىرى پەرۋەردىگار ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭلار! چۈنكى ئۇ ئۇزىنىڭ مۇقەددەس ماكانىدىن قوزغالدى!»

3 ئاندىن ئۇ ماڭا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئالدىدا ئۇرۇۋاتقان باش كاھىن يەشۇئانى، شۇنىڭدەك يەشۇئانىڭ ئۆڭ تەرىپىدە ئۇنىڭ بىلەن دۇشمەنلىشىشكە ئۇرغان شەيتانى كۆرسەتتى. **2** پەرۋەردىگار شەيتانغا: «پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن، ئى شەيتان! بەرھەق، يېرۇسالېمنى تاللىۋالغان پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن! بۇ [كىشى] ئوتىنىن تارتىۋېلىنغان بىر چۆچۈلا ئوتۇن ئەمەسمۇ؟» ـ دېدى. **3** يەشۇئا بولسا پاسكىنا كىيىملەرنى كىيگەن ھالدا پەرىشتىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **4** ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ئۇرۇۋاتقانلارغا: «بۇ پاسكىنا كىيىمنى ئۇنىڭدىن سالدۇرۇۋېتىڭلار» ـ دېدى ۋە ئۇنىڭغا: «قارا، مەن قەبىھلىكىڭنى سەندىن ئېلىپ كەتتىم، ساڭا ھېيتلىق كىيىم كىيگۈزدۈم» ـ دېدى. **5** مەن: «ئۇلار پېشىغا پاكىز بىر سەللىنى ئورىسۇن!» ـ دېدىم. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاكىز بىر سەللىنى ئۇنىڭ پېشىغا ئوراپ، ئۇنىڭغا كىيىم كىيدۈردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىر ياندا تۇراتتى. **6** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەشۇئاغا مۇنداق جېكىلدى: ـ **7** «ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئە گەر يوللىرىمدا ماڭساڭ، تاپىلىغىنىمنى چىڭ تۇتساڭ، مېنىڭ ۋېزىمنى باشقۇرسەن، ھويلىلىرىمغا قارايدىغان بولسەن، ساڭا يېنىمدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **8** ـ ئى باش كاھىن يەشۇئا، سەن ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرغان ھەمراھلىرىڭ ئاڭلاڭلار (چۈنكى ئۇلار بېشارەتلىك ئادەملەر): ـ مانا، مەن «شاخ» دەپ ئاتالغان قۇلۇمنى مەيدانغا چىقىرىمەن. **9** مانا، مەن يەشۇئانىڭ ئالدىغا قويغان تاشقا قارا! ـ بۇ بىر تاشنىڭ ئۈستىدە يەتتە كۆز بار؛ مانا، مەن ئۇنىڭ نەقىشلىرىنى ئۇزۇم ئويمەن، ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن بۇ زېمىننىڭ قەبىھلىكىنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئېلىپ تاشلايمەن. **10** شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرىڭلار ئۇز يېقىنىڭلارنى ئۇزۇم تېلى ۋە ئەنجۈر دەرىخى ئاستىغا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىسىلەر».

4 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە قايتىپ كېلىپ مېنى ۋېغىتىۋەتتى. مەن خۇددى ۋېقىسىدىن ۋېغىتۇۋېتىلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالدىم؛ **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «مانا، مەن پۈتۈنلەي ئالتۇندىن ياسالغان بىر چىراغدانى كۆردۈم؛ ئۇنىڭ ئۈستى تەرىپىدە بىر قاچا، يەتتە چىرىغى ۋە يەتتە چىراغقا ئۇتىشىدىغان

یەتتە نەیچە بار ئىكەن؛ **3** ئۇنىڭ يېنىدا ئىككى زەيتۇن دەرىخى بار، بىرسى ئۇڭ تەرەپتە، بىرسى سول تەرەپتە»، دېدىم. **4** ئاندىن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئى تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» ـ دېدى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **6** ئاندىن ئۇ ماڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: «مانا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ زەرۇبىبابەلگە قىلغان سۆزى: ‘ئىش كۈچ-قۇدرەت بىلەن ئەمەس، ئىقتىدار بىلەن ئەمەس، بەلكى مېنىڭ روھىم ئارقىلىق پۈتىدۇ!’ ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ ئى ۋېزۈك تاغ، سەن زادى كىم؟ زەرۇبىبابەل ئالدىدا سەن تۈزلە گۈمبا بولسەن؛ ئۇ [ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئۈستىگە جىپسىما تاشنى قويىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: ‘ئىلتىپاتلىق بولسۇن! ئىلتىپات ئۇنىڭغا!’ دېگەن تووۇلاشلار يا گۇڑاپ ئاڭلىنىدۇ». **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** «زەرۇبىبابەلنىڭ قولى مۇشۇ ۋېنىڭ ئۈلىنى سالدى ۋە ئۇنىڭ قوللىرى ئۇنى پۈتتۈردىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** كىم ئەمدى مۇشۇ «كىچىك ئىشلار بولغان كۈن»نى كۆز ئۈگە ئىلمىسۇن؟ چۈنكى بۇلار شادلىنىدۇ ـ بەرھەق، بۇ «يەتتە» شادلىنىدۇ ـ زەرۇبىبابەلنىڭ قولى تۈتقان تىك تۇلچىدىم تېشىنى كۆرگەندە شادلىنىدۇ، بۇ «[يەتتە]» بولسا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە سەپسېلىپ قاراۋاتقان كۆزلىرىدۇر». **11** مەن جاۋابەن پەرىشتىدىن: «چىراغدانىنىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغان ئىككى زەيتۇن دەرىخى نېمە؟» دەپ سوردىم، **12** ۋە ئىككىنچى قېتىم سوئالنى قويۇپ ئۇنىڭدىن: «ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئىككى ئالتۇن نەيچە ئارقىلىق تۆزلىكىدىن «ئالتۇن» قويۇۋاتقان شۇ ئىككى زەيتۇن شېخى نېمە؟» دەپ سوردىم. **13** ئۇ مەندىن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» دەپ سوردى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **14** ئۇ ماڭا: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان «زەيتۇن مېيىدا مەسىھ قىلىنغان» ئىككى ئوغۇل بالىدۇر» ـ دېدى.

5

ئاندىن مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم. **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى ئون گەز ئىكەن» ـ دېدىم. **3** ئۇ ماڭا: «بۇ بولسا پۈتۈن زېمىن ئۈستىگە چېقىرىلغان لەنەتنۇر؛ چۈنكى ھەربىر ئوغرىلىق قىلغۇچى بۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ۋە قەسەم ئىچكۈچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ». **4** ـ «مەن بۇ [يازمىنى] چىقىرىمەن» ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە ئۇ ئوغرىنىڭ ۋېگىگە ھەممىدە نامىم بىلەن يالغاندىن قەسەم ئىچكۈچىنىڭ ۋېگىگە كىرىدۇ ۋە شۇ ۋېدە قونۇپ ئۇنى ياغاچ-تاشلىرى بىلەن قوشۇپلا يەۋېتىدۇ». **5** ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە چىقىپ ماڭا: «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرگىن، نېمىنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرۈپ باق» ـ دېدى. **6** مەن: «ئۇ نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ چىقىۋاتقان «ئەفاھ» سېۋىتىدۇر»، ۋە: «بۇ بولسا [شۇ رەزىللەرنىڭ] پۈتۈن زېمىندىكى قىياپىتىدۇر» ـ دېدى. **7** ئەفاھ سېۋىتىنىڭ ئاغزىدىن دۈملالى بىر قوغۇشۇن كۆتۈرۈلدى، مانا، ئەفاھ سېۋىتى ئىچىدە بىر ئايال ئولتۇراتتى. **8** ئۇ: «بۇ بولسا، رەزىللىك»تۇر» ـ دەپ، ئۇنى ئەفاھ سېۋىتى ئىچىگە قايتۇرۇپ تاشلاپ، ئەفاھنىڭ ئاغزىغا ئېغىر قوغۇشۇننى تاشلاپ قويدى. **9** بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا ئىككى ئايالنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم؛ شامال ئۇلارنىڭ قاناتلىرىنى يېلپۇنۇپ ئۇراتتى (ئۇلارنىڭ لەيلە كىنىكىدەك قاناتلىرى بار ئىدى)؛ ئۇلار ئەفاھنى ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىغا كۆتۈردى. **10** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئۇلار ئەفاھنى نە گە كۆتۈرۈپ ماڭىدۇ؟» ـ دەپ سوردىم. **11** ئۇ ماڭا: ئۇلار ئەفاھ ئۈچۈن «شىنار زېمىنى»دا بىر ئۆي سېلىشقا كەتتى؛ ئۆي بەرپا قىلىنغاندىن كېيىن، ئەفاھ سېۋىتى شۇ يەردە ئۆز ئورلۇغىسىغا قويۇلدى» ـ دەپ جاۋاب بەردى.

6

ئاندىن مانا، مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىن تۆت جەڭ ھارۋىسىنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم. تاغلار بولسا مىس تاغلار ئىدى. **2** بىرىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قىزىل ئاتلار ئىدى، ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قارا ئاتلار ئىدى؛ **3** ئۈچىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى ئاق ئاتلار، تۆتىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى كۆچلۈك چىپار ئاتلار ئىدى. **4** مەن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ھۇزۇرىدىن چىققان ئاسمانلارنىڭ تۆت روھى. **6** قارا ئاتلار قىبلىغان ھاۋۇا شىمالى زېمىنلار تەرىپىگە كىرىدۇ؛ ئاقلار ئۇلارنىڭ كەيندىن ماڭىدۇ؛ چىپارلار بولسا جەنۇبى زېمىنلار تەرىپىگە ماڭىدۇ. **7** ئاندىن مۇشۇ كۆچلۈك ئاتلار چىقىپ يەر يۈزىدە ۋېياق-ۋېياق كېزىشكە ئالدىرايدۇ» ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: «مېڭىڭلار، يەر يۈزىدە ۋېياق-ۋېياق مېڭىڭلار» ـ دېدى؛ ئۇلار يەر يۈزىدە ۋېياق-ۋېياق ماڭىدى. **8** ۋە ئۇ ماڭا ئۇنلۇك ئاۋازدا: «قارا، شىمالى يەر-زېمىنلار تەرىپىگە ماڭىغانلار مېنىڭ روھىمدىكى ئاچچىقنى شىمالى زېمىن تەرىپتە بېسىقتۇردى» ـ دېدى. **9** يەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **10** سۈرگۈن بولۇپ كەلگەنلەردىن، يەنى ھەلداي، توبىيا ۋە يەدايادىن سوۋغاتلارنى قوبۇل قىلغىن؛ شۇ كۈنى ئۇلار بابىلدىن كېلىپ چۈشكەن ۋېگە، يەنى زەفانىيانىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ ۋېگە كىرگىن؛ **11** شۇنداق، كۈمۈش ۋە ئالتۇننى قوبۇل قىلغىن، بۇلاردىن چەمبەرسمان بىر تاجنى توقۇپ ۋە تاجنى يەھوزادا كىنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئانىڭ بېشىغا كىيگۈزگىن؛ **12** ۋە يەشۇئاغا: «ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: قارا كالار، «شاخ» دەپ ئاتالغان ئىنسان! ئۇ ئۆز تۈۋىدىن ئورندا شاخلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرىدۇ» ـ دېگىن. **13** «بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرغۇچى دەل شۇ بولىدۇ؛ ئۇ شۇ شاھانە شان-شەرەپنى زېمىنىگە ئېلىپ، ئۆز تەختىگە ئولتۇرۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇ تەختىگە ئولتۇرىدىغان كاھىن بولىدۇ؛ خاتىرجەملىك-ئارامىلىقنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەمكارلىق ئۇلار ئىككىسى ئارىسىدا بولىدۇ. **14** مۇشۇ چەمبەرسمان تاج يەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا خەلەم، توبىيا، يەدايالارغا ۋە زەفانىيانىڭ ئوغلىنىڭ مېھرىبانلىقىغا بىر ئەسلەتمە ئۈچۈن قويۇلىدۇ. **15** ۋە يىراقتا تۇرۇۋاتقانلار كېلىپ يەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرۇش خىزمىتىدە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ ئە گەر پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىساڭلار بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشىرۇلىدۇ».

7

دارىئۇس پادىشاھنىڭ تۆتىنچى يىلى توققۇزىنچى ئاي، يەنى «خىسلەۋ»نىڭ تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زە كەرىياغا كەلدى. **2** شۇ چاغدا بەيت-ئەل شەھىرىدىكىلەر شېرەزەر ۋە رە گەم-مەلە كەلرنى پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات سوراشقا ئەۋەتكەنىدى. **3** بەيت-ئەلدىكىلەر: «ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ۋېيدىكى كاھىنلاردىن، شۇنىڭدەك پەيغەمبەرلەردىن: «ھەربىرىمىز كۆپ يىللاردىن بېرى قىلغىنىمىزدەك، بەشىنچى ئايدا ھەربىرىمىز يەنىلا ئۆزىمىزنى باشقىلاردىن ئايرىپ، يېغا-زارغا ئولتۇرۇشىمىز كېرەكمۇ؟» ـ دەپ سورا كالار» دەپ تاپىلىغاندىى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **5** «زېمىنىدىكى بارلىق تۇرۇۋاتقان خەلققە ھەم كاھىنلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق سورىغىن: ـ «سىلەر مۇشۇ يەتمىش يىلدىن بېرى بەشىنچى ئاي ۋە يەتتىنچى ئايلاردا روزا تۇتۇپ يېغا-زار قىلغىنىڭلاردا، سىلەر ماڭا، ھەققەتەن ماڭا روزا تۇتىۋاتىڭلارمۇ؟ **6** يېگىنىڭلار، ئىچكىنىڭلار، بۇ پەقەت ئۆز ئۈچۈنلا يەپ-ئىچكىنىڭلاردىن ئىبارەت بولدى ئەمەسمۇ؟ **7** بۇلار يېرۇسالىم ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى ئاھالىلىك بولغان، تازا ئاۋاتلاشقان چاغلاردا، جەنۇبى يەھۇدا ۋە تۈۋەن تۈزلە گۈمبا ئاھالىلىك بولغان چاغلاردا، پەرۋەردىگار بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق جاكارلىغان سۆزلەر ئەمەسمۇ؟ **8** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زە كەرىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **9** «ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەققىي ئادالەتنى يۈرگۈزۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت ۋە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىڭلار، **10** تۇل خوتۇن ۋە يېتىم-يېسىرلارنى، يات ئادەملەر ۋە نامراتلارنى بوزەك قىلماڭلار، ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىغا كۆڭلىدە يامانلىق ئويلىمىسۇن. **11** بىراق [ئاتا-بوۋىلىرىڭلار] ئاڭلاشنى رەت قىلغان، ئۇلار جاھىللىق بىلەن يېنىنى تولغاپ، ئاڭلىماسقا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلغان؛ **12** ئۇلار تەۋرات قانۇنىنى ۋە ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز روھى بىلەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئەۋەتكەن سۆزلىرىنى ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن كۆڭلىنى ئالماسەتەك قاتتىق قىلغاندى؛ شۇڭا ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپ چۈشكەن؛ **13** شۇنداق بولدىكى، مەن ئۇلارنى چاقىرغاندا ئۇلار

ئاگلاشنی رەت قىلغاندەك، ئۇلار چاقىرغاندا مەنمۇ ئاگلاشنى رەت قىلدىم» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، **14** ـ «ۋە مەن ئۇلارنى ئۇلار تونۇمايدىغان بارلىق ئەللەر ئارىسىغا قارا قويۇن بىلەن تارقىتىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ كېتىشى بىلەن زېمىن ۋەيران بولغان، ئادەم ئۆتىدىغان ئۆتكەلنەرمۇ، قايتقىنىلارمۇ بولغان ئەمەس؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ئىللىق زېمىن ۋەيرانە قىلىنغان».

8 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ زىئونغا ياغلىغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم قاينىپ تاشتى؛ مېنىڭ ئۆتىنگەنلا ياغلىغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆپەيلىدىن [ئۆتنىڭ دۈشمەنلىرىگە] غەزىپىم قاينىپ تاشتى. **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن زىئونغا قايتىپ كەلدىم، يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماكانلىشىمەن؛ يېرۇسالېم «ھەققەت شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغى «مۇقەددەس تاغ» دەپ ئاتىلىدۇ. **4** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قېرى بوۋاي-مومايلار يەنە يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا ئولتۇرىدىغان بولىدۇ، كۆزلىرى ئۆزۈن بولۇپ، ھەربىرى ھاسىسىنى قولىدا تۇتۇپ ئولتۇرىدۇ؛ **5** شەھەرنىڭ كوچىلىرى ئويناۋاتقان ئوغۇل-قىز بالىلار بىلەن لىق تولىدۇ. **6** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ ئىش شۇ كۈنلەردە بۇ خەلقتىنىڭ قالدىسىنىڭ كۆزىگە ئاجايىب كارامەت كۆرۈنىدىغىنى بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزۈمگە كارامەت كۆرۈنەمدۇ؟» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **7** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆز خەلقىمنى شەرقىي زېمىنلاردىن، غەربىي زېمىنلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ **8** مەن ئۇلارنى ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلار يېرۇسالېمدا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، مەن ھەققەت ۋە ھەققانىيلىقتا ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن». **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئۆلى سېلىنغان كۈندە ھازىر بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىدىن مۇشۇ كۈنلەردە بايان قىلىنۇاتقان مۇنۇ سۆزلەرنى ئىشىتىۋاتسىلەر، مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ قۇرۇلۇشىغا قوۋۇلۇلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! **10** چۈنكى شۇ كۈنلەردىن ئىلگىرى ئىنسان ئۈچۈن ئىش ھەققى يوق، ئات-ئۇلاغ ئۈچۈنمۇ ئىش ھەققى يوق ئىدى؛ جەبىر-زۇلۇم ۋە پەيدىلدىن چىققۇچى ياكى كىرگۈچى ئۈچۈن ئامان-ئېسەنلىك يوق ئىدى؛ چۈنكى مەن ھەربىر ئادەمنى ئۆز يېقىنىغا دۈشمەنلەشتۈردۈم، **11** بىراق مەن بۇ خەلقتىنىڭ قالدىسىغا بۇرۇنقى كۈنلەردىكىدەك بولمايمەن، دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ **12** چۈنكى ئۆتۈرۈق ھوسۇلۇق بولىدۇ، ئۈزۈم تىلى مېۋىلەيدۇ، ئېرىق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ، ئاسمانلار شەبنەملىرىنى بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ خەلقتىنىڭ قالدىسىغا مۇشۇنلارنىڭ ھەممىسىنى ئىگە قىلدۇرىمەن. **13** شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، سىلەر ئەللەر ئارىسىدا لەنەت بولۇپ قالغىنىڭلارنىڭ ئەكسىچە، ئى يەھۇدا جەمەتى ۋە ئىسرائىل جەمەتى، مەن سىلەرنى قۇتقۇزىمەن، سىلەر [ئۇلارغا] بەخت-بەركەت بولىسىلەر؛ قورقماڭلار، قوللىرىڭلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! **14** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغىغاندا مېنىڭ سىلە رگە يامانلىق يەتكۈزۈش ئويىدا بولغىنىم ۋە شۇ [جازا] يولدىن يانمىغىنىمدەك ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ **15** مەن ھازىر، مۇشۇ كۈنلەردە يەنە يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ياخشىلىق يەتكۈزۈش ئويىدا بولدۇم؛ قورقماڭلار. **16** مۇشۇ ئىشلارغا ئەمەل قىلىڭلار: ـ ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا ھەققەتنى سۆزلە ڭلار؛ دەرۋازىلىرىڭلاردا ھەققەتكە، ئامان-تىنچلىققا ئەيغۇن ھۆكۈملەرنى يۈرگۈزۈڭلار، **17** ھېچكىم كۆڭلىدە ئۆز يېقىنىغا يامانلىق ئويلىمىسۇن، ھېچقانداق يالغان قەسەمگە شېرىك بولماڭلار، چۈنكى مەن دەل بۇلارنىڭ ھەممىسگە نەپرەتلىنىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **19** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۆتىنچى ئايدىكى روزا، بەشىنچى ئايدىكى روزا، يەتتىنچى ئايدىكى روزا ۋە ئوننىنچى ئايدىكى روزا يەھۇدا جەمەتىگە خۇشاللىق ۋە شاد-خۇرراملىق، بەختلىك ئىبادەت سورۇنلىرى بولىدۇ؛ شۇڭا ھەققەت ۋە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى سۆيۈڭلار. **20** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نۇرغۇن قوۋملار ۋە كۆپ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى يەنە مۇشۇ يەر گە كېلىدۇ؛ **21** بىر شەھەردە تۇرۇۋاتقانلار باشقا بىر شەھەر گە بېرىپ ئۇلارغا: «پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە تېز بارايلى؛ مەنمۇ بارىمەن!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **22** كۆپ قوۋملار ۋە كۈچلۈك ئەللەر پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە يېرۇسالېمغا كېلىدۇ. **23** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شۇ كۈنلەردە ھەرخىل تىلدا سۆزلەيدىغان ئەللەردىن ئون نەپەر ئادەم چىقىپ يەھۇدىي بىر ئادەمنىڭ تونىنىڭ ئېتىكىنى تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭغا: «بىز سەن بىلەن بارايلى؛ چۈنكى خۇدانى سەن بىلەن بىللىدۇر، دەپ ئاڭلىدۇق» ـ دەيدۇ.

9 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت ـ خادراك زېمىنى ۋە دەمەشق ئۈستىگە قوندۇ (چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرى ئادەملەر ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ئۈستىدىدۇر)؛ **2** ئۇ يۇلارغا چېگىداش بولغان خاماتقا، تۇر ۋە زىدون ئۈستىگىمۇ قوندۇ. تۇر تولىمۇ «دانا» بولغاچقا، **3** ئۆزى ئۈچۈن قورغان قۇرغان، كۈمۈشنى تۆپىدەك، ساپ ئالتۇننى كوچىلارىدىكى ۋۇتىلەپ قويغان. **4** مانا، رەب ئۇنى مال-دۇنياسىدىن ئايرۇۋېتىدۇ، ئۇنىڭ كۈچىنى دېڭىزدا يوق قىلىدۇ؛ ئۇ ئوت تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ. **5** ئاشكېلون بۇنى كۆرۈپ قورقىدۇ؛ گازامۇ كۆرۈپ ئازابلىنىپ تولغىنىپ كېتىدۇ؛ ئەكرونمۇ شۇنداق، چۈنكى ئۇنىڭ ئارزۇ-ئۈمىدى تۈزۈپ كېتىدۇ؛ پادىشاھ گازادىن يوقاپ كېتىدۇ، ئاشكېلون ئادەمزاتسىز قالىدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن ئاشدودتا ھارامدىن بولغان بىرسى تۇرىدۇ؛ مەن فىلىستىيلەرنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرىنى يوقىتىمەن. **7** مەن ئاغزىدىن قانلارنى، ئۇنىڭ ھارام بىگەن يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىشلىرى ئارىسىدىن ئېلىپ كېتىمەن؛ ئادەم قېلىپ قالغانلار بولسا، ئۇلار خۇدايىمىزغا تەۋە بولۇپ، يەھۇدادا يولباشچى بولىدۇ؛ ئەكرونىنىڭ ئورنى يەبۇس قەبىلىسىدىكىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ. **8** مەن قوشۇن ئۆپەيلىدىن، يەنى ئۇتۇپ كەتكۈچى ۋە قايتىپ كەلگۈچى ئۆپەيلىدىن ئۆز ۋەيۇم ئەترابىدا چېدىرىمنى تىكتۈرىمەن؛ ئەۋزگۈچى قايتىدىن ئۆنىڭگىن ئۆتمەيدۇ، چۈنكى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆزىتىمەن. **9** زور شادلان، ئى زىئون قىزى! ئەتىنەلىك ندا قىل، ئى يېرۇسالېم قىزى! قاراڭلار، پادىشاھىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ئۇ ھەققانىي ۋە نىجاتلىق بولىدۇ؛ كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، مادا ئېشەك كىگە، يەنى ئېشەك تەخىيىگە مىنىپ كېلىدۇ؛ **10** شۇنىڭ بىلەن مەن جەڭ ھارۇلىرىنى ئەفرائىمدىن، ئاتلارنى يېرۇسالېمدىن مەھرۇم قىلىۋېتىمەن؛ جەڭ ئوقياسىمۇ ئېلىپ تاشلىنىدۇ. ئۇ بولسا ئەللە رگە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى جاكارلاپ يەتكۈزىدۇ؛ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقى دېڭىزدىن دېڭىزغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە بولىدۇ. **11** ئەمدى سېنى بولسا، ساڭا چۇشۇرۇلگەن ئەھدە قېنى تۆپەيلىدىن، مەن ئارا ڭدىكى مەھبۇسلارنى سۇسىز ئورە كتىن ئازادىلىققا چىقىرىمەن. **12** مۇستەھكەم جايغا قايتىپ كېلىڭلار، ئى ئارزۇ-ئۈمىدىنىڭ مەھبۇسلىرى! بۇگۈن مەن جاكارلاپ ئېيتىمەنكى، تارتقان جازالىرىڭنىڭ ئەكسىنى ئىككى ھەسسىلەپ ساڭا قايتۇرىمەن. **13** چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن يەھۇدانى ئوقيادەك ئېگىلدۇردۇم، ئەفرائىمنى ئوق قىلىپ ئوقياغا سالدىم؛ مەن ئوغۇل بالىلىرىڭنى ئورندىن ئۆزغۇزىمەن، ئى زىئون ـ ئۇلار سېنىڭ ئوغۇل بالىلىرىڭغا قارشى جەڭ قىلىدۇ، ئى گرېتسىيە! ئى زىئون، مەن سېنى پالۋانىنىڭ قولىدىكى قىلىچەك قىلىمەن. **14** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە كۆرۈنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئوق چاقماقتەك ئېتىلىپ ئۇچىدۇ. رەب پەرۋەردىگار كانايىنى چالىدۇ؛ ئۇ جەڭۋىتىكى دەھشەتلىك قارا ۋېيۇنلارنى بىللە ئېلىپ يۈرۈش قىلىدۇ. **15** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مۇداپىئە بولىدۇ؛ ئۇلار سالغا تاشلىرىنى كۆكۈم قىلىپ، دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئىچۈپ ئېلىپ، شاراب كەپىنى سۇ رگەنلەردەك قىيقاس-سۈرەن كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار [قانغا] مىلەنگەن قۇربانگاھنىڭ بۇرچە كلىرىدەك، [قانغا] تولدۇرۇلغان قاچىلاردەك بولىدۇ. **16** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار بولغان ئۇلارنىڭ خۇداسى ئۇلارنى ئۆزۈم باققان پادام بولغان خەلقىم دەپ بىلىپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار تاج گۆھەرلىرىدەك ئۆنىڭ زېمىنى ئۈستىدە كۆتۈرۈلىدۇ. **17** شۇنچە زوردۇر ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، شۇنچە قالتىستۇر ئۇنىڭ گۈزەللىكى! زىرائەتلەر يىگىتلەرنى، يېڭى شاراب قىزلارنى ياشنىتىدۇ!

10 پەرۋەردىگاردىن «كېيىنكى يامغۇر» پەسللىدە يامغۇرنى تەلەپ قىلىڭلار، پەرۋەردىگار چاقاقلارنى چاقنۇرۇپ، تۆلارغا مول يامغۇرلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىرىگە ئېتىزدا ئوت-چۆپلەرنى بېرىدۇ. **2** چۈنكى «تۇي بۇتلىرى» بەمنە گەپلەرنى ئېيتقان، پالچىلار يالغان «ئالامەت»لەرنى كۆرگەن، تۆتۈرۈقسىز چۈشلەرنى سۆزلىگەن؛ تۆلار قۇرۇق تەسەللى بېرىدۇ. شۇڭا خەلق قوي پادىسىدەك تېنەپ كەتتى؛ تۆلار پادىچىسى بولمىغاچقا، ئازار يېمەكتە. **3** مېنىڭ غەزىپىم پادىچىلارغا قوزغالدى، مەن مۇشۇ «تېكە» [يېتىە كچىلەرنى] جازالايمەن؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پادىسىدىن، يەنى يەھۇدا جەمەتىدىن خەۋەر ئېلىشقا كەلدى؛ ئۇ جەڭدە تۆلارنى ئۆزىنىڭ مەيۋەتلىك ئېتىدەك قىلىدۇ. **4** ئۇنىڭدىن [يەنى يەھۇدادىن] «بۇرجەك تېشى»، ئۇنىڭدىن «قوزۇق»، ئۇنىڭدىن «جەڭ ئوقياسى»، ئۇنىڭدىن «ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى» چىقىدۇ. **5** شۇنىڭ بىلەن تۆلار جەڭدە، [دۈشمەنلەرنى] كوچىلاردىكى پاتقاقنى دەسسىگەندەك چەيلەيدىغان پالۋانلاردەك بولىدۇ؛ تۆلار جەڭ قىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار تۆلار بىلەن بىللىدۇر؛ تۆلار ئاتلىق تەسكەرلەرنىمۇ يە رگە قارىتىپ قويىدۇ. **6** مەن يەھۇدا جەمەتىنى كۆچەيتىمەن، يۈسۈپنىڭ جەمەتىنى قۇتقۇزىمەن؛ مەن تۆلارنى قايتىدىن ئولتۇراقلىشىشقا قايتۇرىمەن؛ چۈنكى مەن تۆلارغا رەھىم-شەپقەتنى كۆرسىتىمەن. تۆلار مەن ھېچقاچان تاشلىۋەتمىگەندەك بولىدۇ؛ چۈنكى مەن تۆلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمەن؛ مەن تۆلارغا جاۋاب بېرىمەن. **7** ئەفرائىمدىكىلەر پالۋاندەك بولىدۇ، كۆڭۈللىرى شاراب كەيپىنى سۈ رگەنلەردەك خۇشاللىنىدۇ؛ تۆلارنىڭ بالىلىرى بۇنى كۆرۈپ خۇشاللىنىدۇ؛ تۆلارنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگاردىن شادلىنىدۇ. **8** مەن ئۇشقىرتىپ، تۆلارنى يىغىمەن؛ چۈنكى مەن تۆلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۇككە چىقىرىمەن؛ تۆلار ئىلگىرى كۆپىيىپ كەتكەندەك كۆپىيىدۇ. **9** مەن تۆلارنى ئەللەر ئارىسىدا تۇرۇقتەك چاچىمەن؛ ئاندىن تۆلار مېنى يىراق جايلاردا ئەسلەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۆلار بالىلىرى بىلەن ھايات قېلىپ، قايتىپ كېلىدۇ. **10** مەن تۆلارنى قايتىدىن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كېلىمەن، ئاشۇرىيەدىنمۇ چىقىرىپ يىغىمەن؛ تۆلارنى گىلئاد ۋە لۇبان زېمىنىغا ئېلىپ كىرگۈزىمەن؛ يەر-زېمىن تۆلارنى پاتقۇزالمايدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ، ئۇ جەبىر-جاپا دېڭىزىدىن ئوتۇپ، دېڭىزدىكى دولقۇنلارنى ئۇرىدۇ؛ نىل دەرياسىنىڭ تەگلىرى قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئاشۇرىيەنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرى پەس قىلىنىدۇ، مىسىردىكى شاھانە ھاسىمۇ يوقىلىدۇ. **12** مەن تۆلارنى پەرۋەردىگار ئارقىلىق كۈچەيتىمەن؛ تۆلار ئۇنىڭ نامىدا ماڭىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

11 ئى لۇبان، ئوت سېنىڭ كېدىر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلىرىڭنى ئاچ! **2** ۋاي ساكلار، ئى قارىغايلار، چۈنكى كېدىر يىقىلدى، ئېسىل دەرەخلەر ۋەيران قىلىندى؛ ۋاي ساكلار، ئى باشاندىكى دۇب دەرەخلىرى، چۈنكى باراقسان ئورمان يىقىتىلدى! **3** پادىچىلارنىڭ ۋايىسغان ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى تۆلارنىڭ شەرىپى [بولغان چىمەن-يايلاق] ۋەيران قىلىندى؛ ئارسلانلارنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ پەخرى بولغان [بۇك-باراقسانلىق] ۋەيران قىلىندى. **4** پەرۋەردىگار خۇدايىم مۇنداق دەيدۇ: ـ بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادىنى باققىن! **5** تۆلارنى سېتىۋالغانلار تۆلارنى بوغۇزلىۋەتكەنده ھېچ گۇناھكار دەپ قارامايدۇ؛ تۆلارنى سېتىۋەتكەنلەر: «پەرۋەردىگارغا ش ۈكرى! چۈنكى بېيىپ كەتتىم!» ـ دەيدۇ؛ تۆلارنىڭ ئۆز پادىچىلىرى تۆلارغا ئېچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ. **6** چۈنكى مەن زېمىندا ئۆرۈۋاتقانلارغا يەنە ئېچىنى ھېچ ئاغرىتمايمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ۋە مانا، مەن ئادەملەرنى، ھەربىرىنى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىغا ۋە ئۆز پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ مانا، بۇلار زېمىننى خاراب قىلىدۇ، مەن تۆلارنى بۇلارنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزمايمەن. **7** شۇڭا مەن «بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادا»نى بېقىپ ئۆردۈم، بولۇپمۇ پادىنىڭ ئارسىدىكى مىسكىن مۇئمىنلەرنى باققىم. مەن ئۆزۈمگە ئىككى تاياقنى ئالدىم؛ بىرىنچىسىنى «شاپائەت»، ئىككىنچىسىنى «رىشتە» دەپ ئاتىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن مەن پادىنى باققىم. **8** شۇنىڭدەك مەن بىر ئاي ئېچىدە ئۈچ پادىچىنى ھالاك قىلدىم؛ مېنىڭ جېنىم بۇ [خەلقتىن] بىزار بولدى ۋە تۆلارنىڭ جېنى مېنى ئۆچ كۆردى. **9** مەن: «مەن سىلەرنى باقمايمەن، تۆلەي دەپ قالغانلىرى تۆلۈپ كەتسۇن؛ ھالاك بولاي دەپ قالغانلىرى ھالاك بولسۇن؛ تىرىك قالغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرىنىڭ گۆشىنى يېسۇن» ـ دېدىم. **10** مەن «شاپائەت» دېگەن تايىقىمنى ئېلىپ سۇندۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭدەك مېنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن بولغان ئەھدەمنى سۇندۇرۇۋەتتىم. **11** ئەھدە شۇ كۈنى بىكار قىلىۋېتىلدى؛ شۇڭا پادا ئارىسىدىكى ماكا دىققەت قىلغان مىسكىن مۇئمىنلەر بۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **12** ۋە مەن تۆلارغا: «مۇۋاپىق كۆرسەڭلار، مېنىڭ ئىشى ھەققىمنى بېرىڭلار، بولمىسا بولدى قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇڭا تۆلار مېنىڭ ئىشى ھەققىمگە ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى تارازىغا سالدى. **13** ۋە پەرۋەردىگار ماكا: «مانا بۇ تۆلار ماكا بېكىتكەن قالتىس باھا! ئۇنى ساپالچىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ بەر!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ يۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ۆيىدە، ساپالچىنىڭ ئالدىغا چۈرۈۋەتتىم. **14** ئاندىن مەن يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ قېرىنداشلىقىنى ئۆزۈش ئۈچۈن، ئىككىنچى تايىقىمنى، يەنى «رىشتە»نى سۇندۇرۇۋەتتىم. **15** ئاندىن پەرۋەردىگار ماكا مۇنداق دېدى: «سەن ئەمدى يەنە ئەرزىمەس پادىچىنىڭ قوراللىرىنى ئال. **16** چۈنكى مانا، مەن زېمىندا بىر پادىچىنى ئورنىدىن ئۇرغۇزىمەنكى، ئۇ ھالاك بولاي دېگەنلەردىن خەۋەر ئالمايدۇ، ئېنىپ كەتكەنلەرنى ئىزدىمەيدۇ، يارىلانغانلارنى ساقايتىيدۇ، ساغلاملارنىمۇ باقمايدۇ؛ ئۇ بەلكى سەمرىگەنلەرنىڭ گۆشىنى يەيدۇ، ھەتتا ئۇياقلىرىنى يىرىپ يەيدۇ. **17** پادىنى تاشلىۋەتكەن ئەرزىمەس پادىچىنىڭ ھالىغا ۋاي! قىلىچ ئۇنىڭ بىلەكى ۋە ئوڭ كۆزىگە چۈشىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەكى پۈتۈنلەي يىگلەيدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ كۆزى پۈتۈنلەي قاراڭغۇلاشىپ كېتىدۇ.

12 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت: ـ ئاسمانلارنى يايغۇچى، يەرنىڭ ئۇلىنى سالغۇچى، ئادەمنىڭ روھىنى ئۇنىڭ ئىچىدە ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **2** مانا، مەن يېرۇسالېمنى ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەر ۋە كىشىلەرنى دە ككە-دۈككىگە سالىدىغان ئاپقۇر قىلىمەن؛ يېرۇسالېمنى چۈشىدىغان مۇھاسىرە يەھۇدانىمۇ چۈشىدۇ. **3** شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۈكى، مەن يېرۇسالېمنى بارلىق ئەللەر ۋە ئېغىر يۈك بولغان تاش قىلىمەن؛ كىم ئۇنى تۇزىگە يۈكلىسە يارىلانماي قالمايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ. **4** شۇ كۈنى مەن ھەممە ئاتلارنى ساراسىمگە سېلىپ، ئاتلىقلارنى ساراڭ قىلىپ ئۇرىمەن؛ بىراق يەھۇدا جەمەتىنى كۆزۈمدە تۇتىمەن؛ ئەللەردىكى ھەربىر ئاتنى بولسا كورلۇق بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرى كۆڭلىدە: «يېرۇسالېمدا تۇرىۋاتقانلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئارقىلىق ماكا كۈچ بولدۇق» دەيدۇ. **6** شۇ كۈنى مەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرىنى ئوتۇنلار ئارىسىدىكى ئوتداندەك، ئۆنچىلەر ئارىسىدىكى مەشئەلدەك قىلىمەن؛ ئۇلار ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنى، يەنى ئوڭ ۋە سول تەرىپىدىكىلەرنى يەۋېتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىكىلەر يەنە ئۆز جايىدا، يەنى يېرۇسالېم شەھىرىدە تۇرىدىغان بولىدۇ. **7** پەرۋەردىگار ئاۋۋال يەھۇدانىڭ چېدىرلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛ سەۋەبى ـ داۋۇت جەمەتىنىڭ شان-شەرىپى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرىۋاتقانلارنىڭ شان-شەرىپى يەھۇدانىڭكىدىن ئۇلۇغلانماسلىقى ئۈچۈندۇر. **8** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۇرىۋاتقانلارنى قوغدايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئەلە ئۆشىپ قالغانلارمۇ شۇ كۈنى داۋۇتتەك پالۋان بولىدۇ؛ داۋۇت جەمەتى بولسا خۇدادەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدەك كۈچلۈك بولىدۇ. **9** شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ ئۈكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن بارلىق ئەللەرنى ھالاك قىلىشقا كىرىشىمەن. **10** ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرىۋاتقانلار ئۈستىگە شاپائەت يەتكۈزگۈچى ۋە شاپائەت تىلىگۈچى روھنى قۇيىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆزلىرى سانچىپ ئۆلتۈرگەن ماكا يەنە قارايدۇ؛ بىرسىنىڭ ئۈنچە ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرگەندەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ يە كەك-يېگانە ئوغلىدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەم تارتقىنىدەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. **11** شۇ كۈنى يېرۇسالېمدا غايەت زور يىغا-زار كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇ مەگىددو جىلغىسىدىكى «خاداد-رىمون»دا كۆتۈرۈلگەن يىغا-زاردەك بولىدۇ. **12** زېمىن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ھەربىر ئائىلە ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ. داۋۇت جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا، ناتان جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا؛ **13** لاۋىي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا، شىمەي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا؛ **14** بارلىق تىرىك قالغان ئائىلىلەر، يەنى ھەربىر ئائىلە ئايرىم-ئايرىم ھالدا ۋە ئۇلارنىڭ ئايالىرى ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ.

13 شۇ كۈنى داۋۇت جەمەتى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن گۈناھنى ۋە پاسكىنلىقنى يۇيىدىغان بىر بۇلاق ئېچىلدۇ. **2** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ دېگەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن مەبۇدلارنىڭ نامىلىرىنى زېمىندىن يوقىتىمەنكى، تۇلار يەنە ھېچ ئەسلەتمەيدۇ، ۋە مەن پەيغەمبەرلەرنى ۋە پاسكىنا روھنىمۇ زېمىندىن چىقىرىپ يۈتكۈۋېتىمەن. **3** شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ دېگەن، بىرەيلەن يەنىلا پەيغەمبەرچىلىك قىلىپ بېشارەت بېرەي دېسە، تۇنىڭ تۇزىنى تۇغقان تاتا-تاغىسى ئۇنىڭغا: «سەن ھايات قالمايسەن، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يالغان گەپ قىلىۋاتىسەن» دەيدۇ، تاندىن تۇزىنى تۇغقان تاتا-تاغىسى ئۇنى بېشارەت بېرىۋاتقىنىدىلا سانچىپ ئولتۇرىدۇ. **4** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ دېگەن، پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەربىرى تۇزىلىرى بېشارەت بېرىۋاتقاندا كۆرگەن كۆرۈنۈشتىن خىجىل بولىدۇ، ئۇلار خەقنى ئالداش ئۈچۈن ئىككىنچى چۈپۈرلۈق چاپانىنى كىيمەيدۇ، **5** ئۇ: «مەن پەيغەمبەر ئەمەس، مەن پەقەت تېرىقچىمەن، چۈنكى ياشلىقىمدىن تارتىپ ۋېراق بىلەن تىرىكچىلىك قىلىۋاتىمەن» ـ دەيدۇ. **6** ئەمدى بىرسى ئۇنىڭدىن: «ھەي، ئەمدى سېنىڭ مەيدە گۈدىكى بۇ زەخمەتلەر نېمە؟» ـ دېسە، ئۇ: «دوستلىرىمنىڭ ئۆيىدە يارىلىنىپ قالدىم» ـ دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **7** ئېيغان، ئى قىلىچ، مېنىڭ پادىچىمغا، يەنى مېنىڭ شېرىكىم بولغان ئادەمگە قارشى چىق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ پادىچىنى ئۇرۇۋەت، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتۋېتىلىدۇ، مەن قولۇمنى كىچىك پېشىلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ ئۇرغۇزىمەن. **8** زېمىندا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ دېگەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۈچتىن ئىككى قىسمى قىرىلىپ ئولتۇرىدۇ، بىراق ئۈچتىن بىر قىسمى ئۇنىڭدا تىرىك قالىدۇ. **9** تاندىن مەن ئۈچىنچى قىسمنى ئوتقا كىرگۈزىمەن، ئۇلارنى كۈمۈش تاۋلىغاندەك تاۋلايمەن، ئالتۇن سىناغاندەك ئۇلارنى سىنايمەن، ئۇلار مېنىڭ نامىمنى چاقىرىپ ندا قىلىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن، مەن: «بۇ مېنىڭ خەلقىم» دەيمەن، ئۇلار: «پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم» ـ دەيدۇ.

14 مانا، پەرۋەردىگارغا خاس كۈن كېلىدۇ، [ئۇ كۈنى] ئارا گۈدىن مال-مۈلكۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ بۆلۈشۈۋېلىنىدۇ. **2** مەن بارلىق ئەللەرنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلدۇرىمەن، شەھەر ئىشغال قىلىنىدۇ، ۋەيلەر بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ، قىز-ئايالار ئاياغ-ئاستى قىلىنىدۇ، شەھەرنىڭ يېرىمى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن قىلىنىدۇ، تىرىك قالغان خەلق شەھەردىن ئېلىپ كېتىلمەيدۇ. **3** تاندىن پەرۋەردىگار چىقىپ شۇ ئەللەر بىلەن ئۇرۇشىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ جەڭ قىلغان كۈندىكىدەك ئۇرۇشىدۇ. **4** ئۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالېمنىڭ شەرقىي تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەيتۇن تېغىدا تۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن زەيتۇن تېغى ئوتتۇرىدىن شەرق ۋە غەرب تەرەپكە يېرىلىدۇ، زور يوغان بىر جىلغا پەيدا بولىدۇ، تاغنىڭ يېرىمى شىمال تەرەپكە، يېرىمى جەنۇب تەرەپكە يۇتكىلىدۇ. **5** ۋە سىلەر مېنىڭ تاغلىرىمنىڭ دەل مۇشۇ جىلغىسى بىلەن قاچىسىلەر، چۈنكى تاغلارنىڭ جىلغىسى ئازەلگىچە بارىدۇ، سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ئۇززىيانىڭ كۈنلىرىدە بولغان يەر تەۋرەشتە قاچقىنىڭلاردەك قاچىسىلەر. ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىم كېلىدۇ، ھەمدە سەن بىلەن بارلىق «مۇقەددەس بولغۇچىلار»مۇ كېلىدۇ! **6** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ دېگەن، نۇر توختاپ قالىدۇ، پارلاق يۇلتۇزلارمۇ قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، **7** بىراق ئۇ پەرۋەردىگارغا مەلۇم بولغان ئالاھىدە بىر كۈن، يا كېچە يا كۈندۈز بولمايدۇ، شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ دېگەن، كەچ كىرگەندە، ئالەم يورۇتۇلىدۇ. **8** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ دېگەن، ھاياتلىق سۈلىرى يېرۇسالېمدىن ئېقىپ چىقىدۇ، ئۇلارنىڭ يېرىمى شەرقىي دېڭىزغا، يېرىمى غەربىي دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ، يازدا ۋە قىشتا شۇنداق بولىدۇ. **9** پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدە پادىشاھ بولىدۇ، شۇ كۈنى پەقەت بىر «پەرۋەردىگار» بولىدۇ، [پەر يۈزىدە] بىردىنبىر ئۇنىڭلا نامى بولىدۇ. **10** گېبادىن يېرۇسالېمنىڭ جەنۇبىدىكى رىممونغىچە بولغان پۈتۈن زېمىن «ئارابا»دەك تۈزلە گۈلىككە ئايلاندۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دىن «بىرىنچى دەرۋازا»غىچە ۋە يەنە «بۇرجەك دەرۋازىسى»غىچە، «ھانانىيەلنىڭ مۇنارى»دىن پادىشاھنىڭ شاراب كۆچلىك كلىرىگىچە يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ، لېكىن شەھەر يەنىلا تۈز جايىدا شۇ پېتى تۇرىدۇ، **11** ئادەملەر يەنە ئۇنىڭدا تۇرىدۇ. «ھالاك پەرمانى» يەنە ھېچ چۈشۈرۈلمەيدۇ، يېرۇسالېم خاتىرجەملىكتە تۇرىدۇ. **12** ۋە پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغان بارلىق ئەللەرنى ئۇرۇشقا ئىشلەتكەن ۋاباۋ شۇنداق بولىدۇ دېگەن، ئۇلار تۇرە بولسىلا گۈشلىرى چىرىپ كېتىدۇ، كۆزلىرى چاناقلىرىدا چىرىپ كېتىدۇ، تىللىرى تاغزىدا چىرىپ كېتىدۇ. **13** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇ دېگەن، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەرۋەردىگاردىن زور بىر ئالاقزادىلىك چۈشىدۇ، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىنى ئۇتۇشىدۇ، ھەربىرىنىڭ قولى يېقىنىنىڭ قولىغا قارشى كۆتۈرۈلىدۇ. **14** يەھۇدامۇ يېرۇسالېمدا جەڭ قىلىدۇ، ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنىڭ مال-مۈلۈكلىرى جەم قىلىپ يىغىلىدۇ ـ سان-ساناقسىز ئالتۇن-كۈمۈش ۋە كىيىم-كېچەك كەم بولىدۇ. **15** ئات، قېچىر، تۆگە، ئېشەك، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارگاھلىرىدا بولغان بارلىق مال-ۋارانلار ئۈستىگە چۈشكەن ۋاباۋ يۇقىرىقى ۋاباغا ئوخشاش بولىدۇ. **16** شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ دېگەن، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن ھەممە ئەللەردىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھەر يىلى يېرۇسالېمغا، پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا ۋە «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقىدۇ. **17** شۇنداق بولىدۇ دېگەن، يەر يۈزىدىكى قوۋم-جەمەتلەردىن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەتكە چىقمىغانلار بولسا، ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغمايدۇ. **18** مىسىر جەمەتى چىقىپ ھازىر بولمىسا، ئۇلارغىمۇ يامغۇر بولمايدۇ، بىراق پەرۋەردىگار «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋاباۋ ئۇلارغىمۇ چۈشۈرۈلىدۇ. **19** بۇ مىسىرنىڭ جازاسى، شۇنداقلا «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەرنىڭ جازاسى بولىدۇ. **20** شۇ كۈنى ئاتلارنىڭ قوڭغۇراقلىرى ئۈستىگە «پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولسۇن!» دەپ يېزىلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ قۇربانگاھ ئالدىدىكى قاچىلارغا ئوخشاش مېھىرىبانلىنىدۇ، **21** يېرۇسالېمدىكى ۋە يەھۇدادىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، قۇربانلىق قىلغۇچىلار كېلىپ ئۇلارنى ئېلىپ قۇربانلىق گۈشلىرىنى پىشۇرىدۇ، شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە «قاناتانلىق-سودىگەر» ئىككىنچى بولمايدۇ.

مالاکی

1 پەرۋەردىگاردىن مالاكىغا يۈكلەنگەن ۋەھيي، تۇ ئارقىلىق ئىسرائىلغا كەلگەن: ـ **2** ـ مەن سىلەرنى سۆيۈپ كەلدىم ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر: «سەن بىزنى قانداقتۇ سۆيۈپ كەلدىڭ؟» ـ دەيسىلەر. ئەساۋ ياقۇپقا ئاكا بولغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق ياقۇپنى سۆيدۈم، **3** ئەساۋغا نەپرەتلەندىم؛ ئۇنىڭ تاغلىرىنى چۆل قىلدىم، مىراسىنى چۆل-باياۋاندىكى چىلبۆرىلە رگە تاپشۇرۇپ بەردىم. **4** ئېدوم: «بىز ۋەيران قىلىندۇق، بىراق بىز خارابىلەشكەن جايلارنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز» ـ دېسە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۇلار قۇرىدۇ، بىراق مەن ئۆرۈۋېمەن، خەقلەر ئۇلارنى «رەزىللىكنىڭ زېمىنى»، «پەرۋەردىگار مەڭگۈ ئۆكە غەزەپلىنىدىغان ئەل» دەپ ئاتايدۇ. **5** سىلەرنىڭ كۆزلىرىگلار بۇنى كۆرۈپ: «پەرۋەردىگار ئىسرائىل چېگرا-ئىسىنىڭ سىرتىدا ئۇلۇغلاندى!» ـ دەيسىلەر. **6** ـ ئوغۇل ئاتىسىنى، قۇل ئىگىسىنى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئەمدى مەن ئاتا بولسام، ھۆرمىتىم قېنى؟ ئىگە بولسام، مەندىن بولغان ئەيمىنىش قېنى؟ ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار سىلە رگە شۇنداق دەيدۇ، ئى مېنىڭ نامىمنى كەمسىتكەن كاھىنلار! بىراق سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ نامىڭنى كەمسىتىپتۇق؟» ـ دېسىلەر. **7** سىلەر قۇربانگاھىم ئۈستىگە بۇلغانغان ئوزۇقنى سۇنىسىلەر؛ ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ سېنى بۇلغاپ قويدۇق؟» ـ دېسىلەر؛ ئەمەلىيەتتە سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنىنىڭ تايىنى يوقتۇر» ـ دېسىلەر. **8** كور مالنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ توكۇر ياكى كېسەل مالنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ ھازىر بۇنى سېنىڭ ۋالىيىڭغا سۇنۇپ باق، ئۇ سەندىن خۇرسەن بولامدۇ؟ ياكى يۈز-خاتىرە قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ ئەمدى، قېنى، سىلەر تەڭرىدىن بەرگە شەپقەت كۆرسەتكەيسەن دەپ ئوتۇنۇپ بېقىڭلار؛ قولۇڭلاردىن مۇشۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ سىلەردىن ھەرقاندىقىنىڭ قوبۇل قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **10** ـ ئاراڭلاردىن دەرۋازىلارنى ئېتىپ قويغۇدەك بىرسى چىقمامدۇ؟ شۇنداق بولغاندا سىلەر قۇربانگاھىمدا بىكاردىن-بىكار ئوت قالاپ يۈرمەيتىڭلار. مېنىڭ سىلەردىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە قولۇڭلاردىن ھېچقانداق «ئاشلىق ھەدىيە»نى قوبۇل قىلمايمەن. **11** كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا مېنىڭ نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ؛ ھەربىر جايدا نامىمغا خۇشبۇيي سېلىنىدىغان بولىدۇ، پاك بىر «ئاشلىق ھەدىيە» سۇنۇلىدۇ؛ چۈنكى نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **12** بىراق سىلەر بولسا ئاڭلار: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنى بۇلغانغان، ئۇنىڭ مېۋىسى، يەنى ئاش-ئوزۇقى نەپرەتلىكتۇر» ـ دېگىنىڭلاردا، سىلەر ئۇنى ھارام قىلىسىلەر؛ **13** ۋە سىلەر: «مانا، ئىمدىگەن ئاۋارىچىلىك!» دەيسىلەر ۋە ماڭا قاراپ دىمىغىڭلارنى قاقىسىلەر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ سىلەر يارىلانغان، توكۇر ھەم كېسەل ماللارنى ئېلىپ كېلىسىلەر. قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى شۇ پېتى ئېلىپ كېلىسىلەر؛ مەن بۇنى قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلامدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** بەرھەق، پادىسىدا قوچقار تۇرۇپ، رەببكە قىلغان قەسىمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن بۇلغانغان ئەرسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان ئالدامچى لەنەتكە قالىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلۇغ پادىشاھدۇرمەن، نامىم ئەللەر ئارىسىدا ھۆرمەتلىنىدىغان بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار.

2 ـ ئەمدى، ھەي كاھىنلار، بۇ ئەمر-پەرمان سىلە رگە چۈشتى: ـ **2** سىلەر ئاڭلىمىساڭلار، نامىمغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈشكە كۆڭۈل قويمىساڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن ئاراڭلارغا لەنەتنى چۈشۈرۈپ ئەۋەتىمەن؛ سىلەرنىڭ بەركەتلىرىڭلارغىمۇ لەنەت قىلىمەن. بەرھەق، مەن ئاللىقاچان ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدۇم، چۈنكى سىلەر [شەرىىمگە] كۆڭۈل قويمىدىڭلار. **3** مانا، مەن ئۇرۇقلىرىڭلارغا تەنبىھ بېرىمەن، سىلەرنىڭ يۈزۈڭگە رگە پوق، ھېيتىڭلارنىڭ پوقىنى سۈرتىمەن؛ بىرسى سىلەرنى شۇ پوق بىلەن بىللە ئاپىرىپ تاشلايدۇ. **4** شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ سىلە رگە بۇ ئەمرنى ئەۋەتكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، مەقسەت، مېنىڭ لاۋىي بىلەن تۇ زگەن ئەھدەمنىڭ ساقلىنىۋېتىشى ئۈچۈندۇر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن تۇ زگەن ئەھدەمم ھاياتلىق ھەم ئارام-خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇنى مەندىن قورقسۇن دەپ بۇلارنى ئۇنىڭغا بەردىم؛ ئۇ مەندىن قورقۇپ نامىم ئالدىدا تىترىگەنىدى. **6** ئاغزىدىن ھەقىقەتنىڭ تەلىم-تەربىيىسى چۈشمىگەن، لەۋلىرىدىن ناھەقلىق تېپىلمىغان؛ ئۇ ئارىملىق-خاتىرجەملىك ھەم دۇرۇسلۇقتا مەن بىلەن بىللە ماڭغان، نۇرغۇن كىشىلەرنى قەبىھلىكتىن يانداۋرغان. **7** چۈنكى كاھىننىڭ لەۋلىرى ئىلىم-بىلىمنى ساقلىشى كېرەك، خەقلەر ئۇنىڭ ئاغزىدىن تەۋرات-قانۇننى ئىزدىشى لازىم؛ چۈنكى ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسىدۇر. **8** ـ بىراق سىلەر يولدىن چەتەپ كەتتىڭلار، سىلەر نۇرغۇن كىشىلەر ئۈچۈن تەۋرات-قانۇننىڭ پۈتلىكاشىڭلا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار؛ سىلەر لاۋىي بىلەن تۈزۈلگەن ئەھدىنى بۇزغانىسىلەر ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، **9** ـ شۇڭا مەن سىلەرنىمۇ پۈتۈن خەلق ئالدىدا نەپرەتلىك ۋە پەسكەش قىلدىم، چۈنكى سىلەر يوللىرىمنى تۇتمىغان، شۇنداقلا تەۋرات-قانۇننى ئىجرا قىلغاندا بىر تەرەپكە يان باسقان. **10** ـ بىزدە بىر ئاتا بار ئەمەسمۇ؟ بىزنى يارىتىۋېچى پەقەت بىرلا تەڭرى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ھەربىرىمىز تۇز قېرىندىشىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۇ زگەن ئەھدىسىنى بۇلغايمىز؟ **11** يەھۇدا ۋاپاسىزلىق قىلدى، ئىسرائىلدا ھەم يېرۇسالېمدا يىرگىنچلىك بىر ئىش سادىر قىلىندى؛ چۈنكى يەھۇدا پەرۋەردىگار سۆيگەن مۇقەددەس جايىنى بۇلغاپ، يات بىر ئىلاھنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالدى. **12** ئۇنداق قىلغۇچى، يەنى ئازدۇرغۇچى بولسۇن، ئازدۇرۇلغۇچى بولسۇن، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا «ئاشلىق ھەدىيە»نى ئېلىپ كەلگۈچى بولسۇن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ياقۇپنىڭ چېدىرلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلايدۇ. **13** سىلەر شۇنىڭدەك شۇنداق قىلىسىلە رگى، قۇربانگاھنى كۆز ياشلىرى، يىغا، ئاھ-زارلار بىلەن قاپلايسىلە ـ چۈنكى ئۇ قۇربانلىق-ھەدىيىلە رگە ھېچ قارىمايدىغان بولدى، ئۇنىڭدىن ھېچ رازى بولماي قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلمايدىغان بولدى. **14** بىراق سىلەر: «نېمىشقا؟» دەپ سورايسىلەر. ـ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن ۋە ياشلىقىڭدا ئالغان ئايالىڭ ئوتتۇرىسىدا گۇۋاھچى بولغاندىمۇ؛ سەن ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلدىڭ، گەرچە ئۇ سېنىڭ ھەمراھىڭ ۋە سەن ئەھدە تۇ زگەن ئايالىڭ بولسىمۇ. **15** خۇدا [ئەر-ئايالىنى] بىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇنداقلا، بۇنىڭغا روھىنى قالدۇرغان ئەمەسمۇ؟ [خۇدا] نېمىشقا ئۇلارنى بىر قىلدى؟ چۈنكى ئۇ ئۇلاردىن ئىخلاسمەن پەرزەنت كۈتىكەنىدى. ئەمدى ھەربىرىڭلار ئۆز قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىسى ياشلىقتا ئالغان ئايالىغا ۋاپاسىزلىق قىلمىسۇن! **16** چۈنكى مەن تالاق قىلىشقا ئۆچۈتۈرمەن، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭدەك ئۆز تونىغا زومبۇزلۇق چاپلاشتۇرۇۋالغۇچىغا ئۆچمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. ـ شۇڭا قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىڭلار ۋاپاسىزلىق قىلمىڭلار! **17** ـ سىلەر سۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قېيمىدىڭلار، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ ئۇنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قېيماپتۇق؟» ـ دەيسىلەر. سەۋر-تاقىتىنى قېيمىغانلىقىڭلار بولسا دەل: «رەزىللىك قىلغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ياخشىدۇر، ئۇ ئۇلاردىن خۇرسەن بولىدۇ»؛ ياكى «ئادالەتنى يۈرگۈزگۈچى خۇدا زادى نەدىدۇر؟» ـ دېگىنىڭلاردە بولامدۇ!

3 ـ مانا ئەمدى مەن ئۆز ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا يول تەيارلايدۇ؛ سىلەر ئىزدىگەن رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەھدە ئەلچىسى ئۆز ئىبادەتخانىسىغا ئۈيۈقسىز كىرىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **2** ـ بىراق ئۇنىڭ كەلگەن كۈنىدە كىم چىدىيالىسۇن؟ ئۇ كۆرۈنگەندە كىم تۇرالىسۇن؟ چۈنكى ئۇ تاۋلىغۇچىنىڭ ئوتى، كىرچىنىڭ ئاقارتقۇچ شولتىسىدەك بولىدۇ؛ **3** ئۇ كۈمۈشنى تاۋلىغۇچى ھەم ئېرىتىغۇچىدەك تاۋلاپ ئولتۇرىدۇ؛ لاۋىينىڭ بالىلىرىنى ساپلاشتۇرىدۇ، ئۇلارنى ئالتۇن-كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھەققانىيلىقتا قىلىنغان قۇربانلىق-ھەدىيەنى سۇنىدۇ. **4** ئاندىن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ قۇربانلىق-ھەدىيىلىرى پەرۋەردىگارغا كونا زامانلاردىكىدەك، ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردىكىدەك شېرىن بولىدۇ. **5** مەن ھېساب ئېلىشقا سىلە رگە يېقىن كېلىمەن؛ مەن سېھىر-رگەرلە رگە، زىناخورلارغا، يالغان قەسەم ئىچكۈچىلە رگە، مەدىكارلارنىڭ ھەققىنى

تۇتۇۋېلىپ بوزەك قىلغۇچىلارغا، تۆل خوتۇنلار ھەم يېتىم-يېسىرلارنى خارلىغۇچىلارغا، يات ئادەملەرنى تۆز ھەقىدىن ئايرىۋەتكۈچىلە رگە، شۇنىڭدەك مەندىن ھېچ قورقمىغانلارغا تېزدىن ئەيىبلىگۈچى گۈۋاھچى بولىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **6** چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار تۆ زگەرمەستۇرمەن؛ شۇڭا سىلەر، ئى ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرى، تۈگەشمىگەنسىلەر. **7** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ سىلەر بەلگىلىمىلىرىمدىن چەتنەپ، ئۇلارنى ھېچ ئۆتىمىغانسىلەر. مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن يېنىڭلارغا قايتىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر: «بىز قانداقمۇ قايتىپ كېلىمىز؟» ـ دەيسىلەر. **8** ئادەم خۇدانىڭكىنى بۇلىسا بولامدۇ؟ ـ بىراق ماڭا مېنىڭكىنى بۇلاپ كەلدىڭلار. سىلەر يەنە: «بىز قانداقسىگە ساڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىمىز» ـ دەيسىلەر. سىلەر «ئوندىن بىر» ئۇلۇش ئۆشرىلىرىڭلارنى ھەم «كۆتۈرمە ھەدىيەلەر»نى سۈنغىنىڭلاردا شۇنداق قىلىسىلەر! **9** سىلەر ئېغىر بىر لەنەتكە قالدىڭلار، چۈنكى ماڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىسىلەر ـ سىلەر بۇ پۈتكۈل «يات ئەل» شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر! **10** ئەمدى ۋەيۋەمدە ئاشلىق بولۇش ئۈچۈن پۈتكۈل «ئوندىن بىر» ئۇلۇش ئۆشرىنى ئامبارغا ئېلىپ كېلىڭلار ۋە شۇنداقلا مېنى سىناپ بېقىڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن ئاسماننىڭ دېرىزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ سىلە رگە پاتقۇزالمىغۇدەك بىر بەركەتنى تۆكۈپ بېرىدىغانلىقىمنى كۆرۈپ باقامسىلەر؟ **11** شۇنداق بولغاندىلا مەن سىلەرنى دەپ يەنە يالمىغۇچىنى ئەيىبلەيمەن، ئۇ تۇيرىقىڭلاردىكى مېۋىلەرنى ۋەيران قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ باغ-ئېتىزلىرىڭلاردىكى تال ئۈزۈملەر ۋاقتىسىز تۆكۈلۈپ كەتمەيدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **12** ـ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەر سىلەرنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، چۈنكى يېرىڭلار ئادەمنى ھۆزۈرلاندۇرىدىغان بىر زېمىن بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **13** ـ سىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلار ماڭا قاتتىق تە گدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر يەنە: «بىز سەن بىلەن قارشىلىشىدىغان نېمە سۆز قىلىدۇق؟» ـ دەيسىلەر. **14** ـ سىلەر: «خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇش بېھۇدىلىكتۇر» ھەم: «تۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتۇشىمىز ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ماتەم تۇتقان كىشىلەردەك يۈرۈشىمىزنىڭ نېمە پايدىسى؟» ـ دەيسىلەر، **15** ھەم شۇنىڭدەك: «تە كەبۇرلارنى بەختلىك دەپ ئاتايمىز؛ رەزىللىك قىلغۇچىلار روناق تاپىدۇ؛ ئۇلار بەرھەق خۇدانى سىنايدۇ، بىراق قۇتۇلۇپ كېتىدۇ» ـ دەيسىلەر. **16** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار [بۇنى ئاڭلاپ] پات-پات بىر-بىرى بىلەن مۇ ئۆڭداشتى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى نەزىرىگە ئالدى، سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ نامىنى سېغىنغانلار ئۈچۈن ئەسلىمە بولغان بىر خاتىرە كىتاب يېزىلدى. **17** ـ بۇ كىشىلەر بولسا ئۆزۈمنىڭ ئالاھىدە گۆھەرىمنى يىغقان كۈنىدە مېنىڭكى بولىدۇ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن خۇددى ئادەم ئۆز خىزمىتىدە بولغان ئوغلىغا ئىچىنى ئاغرىتقاندەك ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن. **18** سىلەر قايتىپ كېلىسىلەر ۋە ھەققانىيلار بىلەن رەزىللەرنى، خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولغانلار بىلەن بولمىغانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

4 ـ چۈنكى مانا شۇ كۈن، خۇمداندەك كويدۇرگۈچى كۈن كېلىدۇ، ھەربىر تە كەبۇرلۇق قىلغۇچى ھەم ھەربىر رەزىللىك قىلغۇچى پاخالدەك بولىدۇ، شۇ كېلىدىغان كۈن ئۇلارنى كويدۇرۇۋېتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ ئۇلارغا نە يىلتىز نە شاخ قالدۇرۇلمايدۇ. **2** لېكىن ناممىدىن ئەيمىنىدىغان سىلەر ئۈچۈن، قاناتلىرىدا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقنى پارلىتىدىغان قۇياش ئورنىدىن ئوربىدۇ؛ سىلەر تالاغا چىقىپ بورداق موزايلاردەك قىيغىتىپ ئوينايسىلەر؛ **3** سىلەر رەزىللەرنى چەيلەپ دەسسۈپتىسىلەر؛ ئۇلار مەن تەييارلىغان كۈنىدە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۈل بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **4** ـ مەن ھورەب تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن قۇلۇم مۇساغا يۈرۈغان قانۇنىنى، يەنى بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار. **5** ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كېلىشتىن ئاۋۋال مەن سىلە رگە ئىلياس پەيغەمبەرنى ئەۋەتىمەن. **6** ئۇ ئاتىلارنىڭ كۆڭلىنى بالىلارغا مايىل، بالىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاتىلارغا مايىل قىلىدۇ؛ ئۇنداق بولمىغاندا مەن كېلىپ يەر يۈزىنى قارغاش بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن.

NEW TESTAMENT

ئەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى.
لۇقا 23:34

ماتتا

1 بۇ ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ نەسەبنامە كىتابىدۇر:
ـ **2** ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى، ئىسھاقتىن ياقۇپ تۇرەلدى، ياقۇپ يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ
ئاكا-ئۇكىلىرىنڭ ئاتىسى بولدى؛ **3** يەھۇدادىن تامار ئارقىلىق پەرەز ۋە زەراھ تۇرەلدى؛
پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، ھەزروندىن رام تۇرەلدى، **4** رامدىن ئامىناداب تۇرەلدى،
ئامىناداباىدىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، **5** سالموندىن راھاب ئارقىلىق
بوئاز تۇرەلدى، بوئازدىن روۋت ئارقىلىق ئوبەد تۇرەلدى، ئوبەددىن يەسسە تۇرەلدى، **6**
يەسسەدىن داۋۇت پادىشاھ تۇرەلدى. داۋۇتتىن ئۇرىيانىڭ ئايالى ئارقىلىق سۇلايمان تۇرەلدى،
7 سۇلايماندىن رەھوبوئام تۇرەلدى، رەھوبوئامدىن ئابىيا تۇرەلدى، ئابىيادىن ئاسا تۇرەلدى،
8 ئاسادىن يەھوشافات تۇرەلدى، يەھوشافاتتىن يەھورام تۇرەلدى، يەھورامدىن ئۇززىيا
تۇرەلدى، **9** ئۇززىيادىن يوتام تۇرەلدى، يوتامدىن ئاھاز تۇرەلدى، ئاھازدىن ھەزەكىيا
تۇرەلدى، **10** ھەزەكىيادىن مانا‌سسەھ تۇرەلدى، مانا‌سسەھدىن ئامون تۇرەلدى، ئاموندىن
يوشىيا تۇرەلدى؛ **11** بابىلغا سۈرگۈن قىلنىغاندا يوشىيادىن يەكونياھ ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى
تۇرەلدى. **12** بابىلغا سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن، يەكونياھدىن شېئالتىئەل تۇرەلدى،
شېئالتىئەلدىن زەرۇببابەل تۇرەلدى، **13** زەرۇببابەلدىن ئابىھۇد تۇرەلدى، ئابىھۇددىن ئېلىئاقىم
تۇرەلدى، ئېلىئاقىمدىن ئازور تۇرەلدى، **14** ئازوردىن زادوك تۇرەلدى، زاد وكتىن ئاقىم
تۇرەلدى، ئاقىمدىن ئەلىھۇد تۇرەلدى، **15** ئەلىھۇدتىن ئەلئىزار تۇرەلدى، ئەلئىزاردىن
ماتتان تۇرەلدى، ماتتاندىن ياقۇپ تۇرەلدى، **16** ياقۇپتىن مەريەمنىڭ ئېرى بولغان يۈسۈپ
تۇرەلدى؛ مەريەم ئارقىلىق مەسىھ ئاتالغان ئەيسا تۇغۇلدى. **17** شۇنداق بولۇپ، ئىبراھىمدىن
داۋۇتقىچە بولغان ئارىلىقتا جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ داۋۇتتىن بابىلغا سۈرگۈن
قىلىنغىچە جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ ۋە بابىلغا سۈرگۈن قىلىنىشتىن مەسىھ كەلگۈچە
جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان. **18** ئەيسا مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇنداق بولدى:ـ
ئۇنىڭ ئانىسى مەريەم يۈسۈپكە ياتلىق بولۇشقا ۋەدە قىلىنغاندى؛ لېكىن تېخى نىكاھ قىلىنمايلا،
ئۇنىڭ مۇقەددەس روھتىن ھامىلدار بولغانلىقى مەلۇم بولدى. **19** لېكىن ئۇنىڭ [بولغۇسى]
ئېرى يۈسۈپ، دۇرۇس كىشى بولۇپ، ئۇنى جەمئىيەت ئالدىدا خىجالەتكە قالدۇرۇشنى
خالىمای، ئۇنىڭدىن ئاستىرتىن ئاجرىشىپ كېتىشنى نىيەت قىلدى. **20** ئەمما ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى
ۋىلاپ يۈرگىنىدە، مانا پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا:
ـ ئەي داۋۇتنىڭ ئوغلى يۈسۈپ، ئايالىڭ مەريەمنى ئۆز ئەمرىگە ئېلىشتىن قورقما؛ چۈنكى
ئۇنىڭدا بولغان ھامىلە مۇقەددەس روھتىن كەلگەن. **21** ئۇ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ، سەن ئۇنىڭ
ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى گۇناھلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېدى.
22 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىر ئارقىلىق دېگەنلىرىنىڭ ئەمەلگە
ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولغان، دېمەك:ـ **23** «پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ؛
ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىمانۇئېل (مەنىسى «خۇدا بىز بىلەن بىللە») دەپ ئاتايدۇ». **24**
يۈسۈپ ئويغىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ شۇ پەرىشتىسىنىڭ دېگىنى ۋىجچە قىلىپ، مەريەمنى
ئەمرىگە ئالدى. **25** لېكىن مەريەم بوشانغىچە ئۇ ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىدى. بۇ مەريەمنىڭ
تۇنجىسى ئىدى؛ يۈسۈپ ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسم قويدى.

2 ئەيسا ھېرود پادىشاھ ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردە يەھۇدىيە ئۇلكىسىنىڭ بەيت-
لەھەم يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەندىن كېيىن، مانا بەزى دانىشمەنلەر مەشرىقتىن يېرۇسالېمغا
يېتىپ كېلىپ، پۇقرالاردىن: **2** يەھۇدىيلارنىڭ [يېڭىدىن] تۇغۇلغان پادىشاھى قەيەردە؟
چۈنكى بىز ئۇنىڭ يۇلتۇزىنىڭ كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆردۇق. شۇڭا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى
كەلدۇق، ـ دېدىشتى. **3** بۇنى ئاڭلىغان ھېرود پادىشاھ، شۇنىڭدەك پۈتكۈل يېرۇسالېم
خەلقىمۇ ئالاقزادىلىككە چۈشتى. **4** ئۇ پۈتكۈل باش كاھىنلار ۋە خەلقنىڭ تەۋرات
ئۇستازلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلاردىن «مەسىھ قەيەردە تۇغۇلۇشى كېرەك؟» ـ دەپ سوردى.
5 ئۇلار: «يەھۇدىيەدىكى بەيت-لەھەم يېزىسىدا بولۇشى كېرەك، ـ چۈنكى پەيغەمبەر
ئارقىلىق شۇنداق پۈتۈلگەن:ـ **6** «ئى يەھۇدىيە زېمىنىدىكى بەيت-لەھەم، خەلقىڭ يەھۇدىيە
يېتەكچىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئەڭ كىچىكى بولمايدۇ؛ چۈنكى سەندىن بىر يېتەكچى چىقىدۇ، ئۇ
خەلقىم ئىسرائىللارنىڭ باققۇچىسى بولىدۇ» ـ دېيىشتى. **7** بۇنىڭ بىلەن، ھېرود دانىشمەنلەرنى
مەخپىي چاقىرتىپ، يۇلتۇزنىڭ قاچان پەيدا بولغانلىقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بىلىۋالدى. **8** ئاندىن:
«بېرىپ بالىنى سۈرۈشتە قىلىپ تېپىڭلار. تاپقان ھامان قايتىپ ماڭا خەۋەر قىلىڭلار، مەنمۇ
ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەجدە قىلىپ كېلەي» ـ دەپ، ئۇلارنى يەپت-لەھەمگە يولغا سالدى.
9 دانىشمەنلەر پادىشاھنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ يولغا چىقتى؛ ۋە مانا، ئۇلار شەرقتە كۆرگەن
ھىلىقى يۇلتۇز ئۇلارنىڭ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى ۋە بالا تۇرغان يەر ئۈستىگە توختىدى.
10 ئۇلار ھىلىقى يۇلتۇزنى كۆرگىنىدىن ئىنتايىن قاتتىق شادلىنىشتى **11** ھەم ۋېگە كىرىپ،
بالىنى ئانىسى مەريەم بىلەن كۆرۈپ، يەر ئۈستىگە ئۆنگىنىچە سەجدە قىلىشتى. ئاندىن،
خەزىنىلىرىنى ئېچىپ، ئالتۇن، مەستىكى، مۇرمەككى قاتارلىق سوۋغاتلارنى سۇنۇشتى. **12**
ئۇلارغا چۈشىدە ھېرودنىڭ يېنىغا بارماسلىق توغرىسىدىكى ۋەھمىي كەلگەنلىكى تۇچۇن، ئۇلار
باشقا يول بىلەن ئۆز يۇرتىغا قايتىشتى. **13** ئۇلار يولغا كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ
بىر پەرىشتىسى يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ: ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى
ئېلىپ مىسىرغا قاچ. مەن ساڭا ئۇقتۇرغىنىچە ئۇ يەردە تۇرغىن. چۈنكى ھېرود بالىنى يوقىتىشقا
ئىزدەپ كېلىدۇ ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، شۇ كېچىلا بالا ۋە ئانىسى
ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاراپ يولغا چىقتى. **15** ئۇ ھېرود تۇلگۇچىچە شۇ يەردە تۇردى.
شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان: «ئوغلۇمنى مىسىردىن
مەن چاقىردىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **16** ھېرود بولسا دانىشمەنلەردىن
ئالدىنغانلىقىنى بىلىپ، قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ دانىشمەنلەردىن ئېنىقلىغان ۋاقىتقا ئاساسەن،
ئادەملەرنى ئەۋەتىپ بەيت-لەھەم يېزىسى ۋە ئەتراپىدىكى ئىككى ياش ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن
ياشتىكى ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزدى. **17** شۇ چاغدا يەرەمىيا پەيغەمبەر
ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى:ـ **18** «راماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق
يىغا-زارلىنىڭ پىغانى ئاڭلىنار، بۇ راھىلەنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى؛
بالىلىرىنىڭ يوق قىلۇۋېتىلگىنى ۋېپىلىدىن، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي پىغان كۆتۈرىدۇ». **19**
ئەمدى ھېرود تۇلگەندىن كېيىن، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى مىسىردا تۇرغان يۈسۈپنىڭ
چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا:ـ **20** ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا
قايت! چۈنكى بالىنىڭ جېنىنى ئالماقچى بولغانلار تۇلدى، ـ دېدى. **21** بۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ
ئورنىدىن تۇرۇپ بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايتتى. **22** ئۇ ئارخېلائوسنىڭ
ئاتىسى ھېرود پادىشاھنىڭ ئورنىغا ئەختىكە ئولتۇرۇپ يەھۇدىيە ئۇلكىسىگە ھۆكۈمرانلىق
قىلىۋاتقىنىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇ يەر ۋە قايتىشتىن قورقتى؛ ۋە چۈشىدە ئۇنىڭغا بىر ۋەھمىي
كېلىپ، گالىلىيە زېمىنىغا يېرىپ، **23** ناسارەت دەپ ئاتىلىدىغان بىر يېزىدا ئولتۇراقلاشتى.
شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق: «ئۇ ناسارەتلىك دەپ ئاتىلىدۇ» دېيىلگىنى ئەمەلگە
ئاشۇرۇلدى.

3 شۇ چاغلاردا، چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا يەھۇدىيەدىكى چۆل-بياۋانغا كېلىپ **2**
كىشىلە رگە:ـ توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!ـ دەپ
جاكارلاشقا باشلىدى. **3** چۈنكى [چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا] بولسا ئىلگىرى يەشايا پەيغەمبەر
بېشارىتىدە كۆرسەتكەن كىشىنىڭ دەل ئۆزى بولۇپ:ـ «بياۋاندا توۋلايدىغان بىر كىشىنىڭ:
رەبنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ چىغىر يوللىرىنى ئۆپۈز قىلىڭلار!ـ دېگەن ئاۋازى
ئاڭلىنىدۇ». **4** يەھيا [پەيغەمبەر] ئۆزگە يۈڭدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن
تاسما باغلىغاندى. يەيدىغىنى بولسا چېكەتكىلەر بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **5** ئەمدى
يېرۇسالېم شەھىرى، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۇلكىسى ۋە پۈتكۈل ئىئوردان دەريا ۋادىسىنىڭ
ئەتراپىدىكى كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، **6** گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشتى ۋە ئۇنىڭ
ئۇزلىرىنى ئىئوردان دەرياسىدا چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشتى. **7** لېكىن پەرىسىي ۋە
سادۇقىي مەزھىپىدىكىلەردىن كۆپلىرىنىڭ ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى كەلگەنلىكىنى
كۆرگىنىدە ئۇ ئۇلارغا:ـ ئەي يىلانلارنىڭ بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش
ئالدىدا تۇرغان غەزەپىدىن قېچىڭلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! **8** ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىنى
كەلتۈرۈڭلار! **9** ۋە ئۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال قىلىپ
يۈرمەڭلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ
پەرزەنتلەرنى ئايېردە قىلالايدۇ. **10** پالتا ئالدىغا چاپ دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگكەپ

قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقايسى دەرەخلەر كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. **11** مەن دەرۋەقە سىلەرنى توۋا قىلىشىڭلار ئۈچۈن سۇغا چۆمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن كېيىن كەلگۈچى زات مەندىن قۇدرەتلىكتۈر. مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنى كۆتۈرۈشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن؛ ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈرىدۇ. **12** ئۇنىڭ سورۇغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ تۇز خامىنىنى [توپا-سامادىن] تەلتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغدايىنى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-سامانىنى ئۆچمەس ئوتتا كويدۇرۇۋېتىدۇ، ـ دېدى. **13** شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا يەھيادىن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن گالىلىيە تۆلكىسىدىن ئىئوردان دەرياسى بويىغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. **14** براق يەھيا چۆمۈلدۈرۈشكە ئۇنماي ئۇنى توسۇپ: ـ ئەسلى چۆمۈلدۈرۈلۈشنى مەن سەندىن قوبۇل قىلىشىم كېرەك ئىدى، براق سەن مېنىڭ ئالدىمغا كەپسەنغۇ؟ ـ دېدى. **15** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھازىرچە شۇنىڭغا يول قويغىن؛ چۈنكى ھەققانىيلىقنىڭ بارلىق [تەلەپلىرىنى] ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، شۇنداق قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، يەھيا ئۇنىڭغا يول قويدى. **16** ۋە ئەيسا چۆمۈلدۈرۈلۈپ بولۇپلا، سۇدىن چىقتى؛ ئۇ سۇدىن چىقىشى بىلەن مانا، ئەرشلەر ئۇنىڭغا ئېچىلىپ، خۇدانىڭ روھى كەپتەر قىياپىتىدە ئەرشتىن چۈشۈپ، ئۇستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **17** ۋە مانا، ئەرشتىن بىر ئاۋاز: ـ «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن تولۇق خۇرسەنمەن!» ـ دەپ ئاڭلاندى.

4

ئاندىن ئەيسا روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئىبلىسنىڭ سىناق-ئازدۇرۇشلىرىغا يۈزلىنىش ئۈچۈن چۆل-بايابانغا ئېلىپ بېرىلدى. **2** ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز روزا تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەنىدى. **3** ئەمدى ئازدۇرغۇچى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن راستىنلا خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشلارنى نانغا ئايلىنىشقا بۇيرۇغىن! ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئە ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئاغزىدىن چىققان ھەربىر سۆز بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. **5** ئاندىن ئىبلىس ئۇنى مۇقەددەدەس شەھەر رگە ئېلىپ بېرىپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغىزۇپ ئۇنىڭغا: **6** ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ»، ۋە، «يۈزۈڭنىڭ تاشقا ئۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ـ دېدى. **7** ئەيسا ئۇنىڭغا: «تەۋراتتا يەنە، «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ پۈتۈلگەن ـ دېدى. **8** ئاندىن، ئىبلىس ئۇنى ناھايىتى ئېگىز بىر تاغقا چىقىرىپ، ئۇنىڭغا دۇنيادىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى شەرەپلىرى بىلەن كۆرسىتىپ: **9** يە رگە يېقىلىپ ماڭا ئىبادەت قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بېرۇۋېتىمەن، ـ دېدى. **10** ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يوقال، شەيتان! چۈنكى [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا ئىبادەت-خىزمىتىدە بول!» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. **11** بۇنىڭ بىلەن ئىبلىس ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى، ۋە مانا، پەرىشتىلەر كېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. **12** ئەمدى [ئەيسا] يەھيانىڭ تۇتقۇن قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ، گالىلىيە گە يول ئالدى. **13** ئۇ ناسارەت يېزىسىنى تاشلاپ، زەبۇلۇن ۋە نافتالى رايوندىكى [گالىلىيە] دېگۈزى بويىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە كېلىپ ئورنۇلاشتى. **14** شۇنداق قىلىپ، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان شۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، دېمەك: ـ **15** «زەبۇلۇن زېمىنى ۋە نافتالى زېمىنى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ نېرىقى تەرىپىدىكى «دېگۈز يولى» بويىدا؛ «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» بولغان گالىلىيەدە، **16** قاراڭغۇلۇقتا ياشىغان خەلق پارلاق بىر نۇرنى كۆردى؛ يەنى تۇلۇم كۆلە ئۆگىسىنىڭ يۇرتىدا ئولتۇرغۇچىلارغا، دەل ئۇلارنىڭ ئۇستىگە نۇر چۈشتى». **17** شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا: «توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» ـ دەپ جار قىلىشقا باشلىدى. **18** [بىر كۈنى]، ئۇ گالىلىيە دېگۈزى بويىدا كېتىۋېتىپ، ئىككى ئاكا-ئۇكا، يەنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىلغان سىمون ئىسملىك بىر كىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېگۈزغا تور تاشلاۋاتاتتى؛ **19** ئۇ ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار ـ مەن سىلەرنى ئادەم ئۈتقۈچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **20** ئۇلار شۇئان بېلىق تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. **21** ئۇ شۇ يەردىن ئۆتۈپ، ئىككىنچى بىر ئاكا-ئۇكىنى، يەنى زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ ۋە ئىنىسى يۇھاننانى كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە ئاتىسى زەبەدىي بىلەن تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. ئۇ ئۇلارنىمۇ چاقىردى. **22** ئۇلار دەرھال كېمىنى ئاتىسى بىلەن قالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. **23** ۋە ئەيسا گالىلىيەنىڭ ھەممە يېرىنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلايتتى، خەلق تارىسىدا ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ئاجىز-مېيىپلارنى ساقايتتى. **24** ئۇ تۇغرۇلۇۋاتقان خەۋەر پۈتكۈل سۈرىيە تۆلكىسىگە تارقالدى؛ ئۇ يەردىكى خالايىق ھەرخىل بىمارلارنى، يەنى ھەرتۈرلۈك كېسەللەر ۋە ئاغىرىق-سىلاقلارنى ھەمدە جن چاپلاشقانلارنى، ئۆتقاقلىق ۋە پالەچ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى؛ ۋە ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. **25** گالىلىيە، «ئون شەھەر» رايونى، يېروسالىم، يەھۇدىيە ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىن كەلگەن توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى.

5

مۇشۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇ بىر تاغقا چىقتى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئولتۇرغىنىدا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. **2** ئۇ ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى: ـ **3** مۇبارەك، روھتا نامرات بولغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. **4** مۇبارەك، يىغان چەككەنلەر! چۈنكى ئۇلار تەسەللى تاپىدۇ. **5** مۇبارەك، ياۋاش-مۇمىنلەر! چۈنكى ئۇلار يەر يۈزىگە مىراسخورىدۇر. **6** مۇبارەك، ھەققانىيلىققا ئاچ ۋە تەشنالار! چۈنكى ئۇلار تولۇق قانىدۇ. **7** مۇبارەك، رەھىمدىللار! چۈنكى ئۇلار رەھىم كۆرىدۇ. **8** مۇبارەك، قەلبى پاك بولغانلار! چۈنكى ئۇلار خۇدانى كۆرىدۇ. **9** مۇبارەك، تىنچلىق تەرەپدارلىرى! چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. **10** مۇبارەك، ھەققانىيلىق يولىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. **11** مۇبارەك، مەن ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ھاقارەت، زىيانكەشلىك ۋە ھەرتۈرلۈك توھمىتىگە ئۇچرىساڭلار؛ **12** شاد-خورام بولۇپ يلىراڭلار! چۈنكى ئەرشلەردە كاتتا ئىنئام سىلەر ئۈچۈن ساقلانماقتا؛ چۈنكى سىلەردىن ئىلگىركى پەيغەمبەرلەر رگىمۇ ئۇلار مۇشۇنداق زىيانكەشلىكلەرنى قىلغان. **13** سىلەر يەر يۈزىدىكى تۇزدۇرسىلەر. ھالبۇكى، ئە گەر تۇز تۇز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمىنى قاندا‌قۇ كەرگۈزگىلى بولىدۇ؟ ئۇ چاغدا، ئۇ ھېچنېمىگە يارىماس بولۇپ، تاشلىنىپ كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئاستىدا دەسىسىلىشتىن باشقا ھېچ ئىشقا يارىمايدۇ. **14** سىلەر دۇنيانىڭ نۇرىدۇرسىلەر. تاغ ئۈستىگە سېلىنغان شەھەر يوشۇرۇنالمايدۇ. **15** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمىتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ، يۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆيدىكى ھەممە ئادەملە رگە يورۇقلۇق بېرىدۇ. **16** شۇ تەرىقىدە، سىلەر نۇر ئۈگىلارنى ئىنسانلار ئالدىدا شۇنداق چاقنىتىڭلار كى، ئۇلار ياخشى ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ، ئەرشتىكى ئاتا ئاڭلارنى ئۇلۇغلىسۇن. **17** مېنى تەۋرات قانۇنىنى يا كى پەيغەمبەرلەرنى يازغانلىرىنى بىكار قىلغىلى كەلدى، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن ئۇلارنى بىكار قىلغىلى ئەمەس، بەلكى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى كەلدىم. **18** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئاسمان-زېمىن يوقىمىغۇچە، ئۇنىڭدا پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە تەۋراتتىكى «يود» بىر ھەرپ، ھەتتا بىرەر چېكىتمۇ بىكار قىلنمايدۇ. **19** شۇ سەۋەبتىن، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئەڭ قىدىلىرىگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئەڭ كىچىكلىرىدىن بىرىنى بىكار قىلىپ، ئۇ باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگىتىدىغان ھەر كىم ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ كىچىك ھېسابلىنىدۇ. ئە ممۇ ئە كىسچە، تەۋرات قانۇنى ئەڭ قىدىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگەتكۈچىلەر بولسا ئەرش پادىشاھلىقىدا ئۇلۇغ ھېسابلىنىدۇ. **20** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەققانىيلىقىڭلار تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭكىدىن ئاشمىسا، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھېچقاچان كىرەلمەيسىلەر. **21** بۇرۇنقىلارغا «قاتىللىق قىلما، قاتىللىق قىلغان ھەرقانداق ئادەم سوراققا تارتىلىدۇ» دەپ يۈرۈلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **22** براق مەن ئۇزۇم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئۇز قېرىندىشىغا بىكاردىن-بىكار ئاچچىقلانغانلارنىڭ ھەربىرىمۇ سوراققا تارتىلىدۇ. ئۇز قېرىندىشىنى «ئەخمەق» دەپ تىللىغان ھەر كىم ئالىي كېڭىشمىدە سوراققا تارتىلىدۇ؛ ئە ممۇ قېرىندىشلىرىنى «ئەللۇە» دەپ ھاقارەتلىگەن ھە ركىم دوزاخنىڭ ئوتىغا لايىق بولىدۇ. **23 (Geenna g1067)** شۇنىڭ ئۈچۈن، سەن قۇربانگاھ ئالدىغا كېلىپ [خۇداغا] ھەدىيە ئاتىماچقى بولغىنىڭدا، قېرىندىشىڭنىڭ سېنىڭدىن ئاغرىنغان يېرى بارلىقى يادىڭغا كەلسە، **24** ھەدىيە ئۈنى قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئاۋۋال قېرىندىشىڭ بىلەن يارىشىۋال، ئاندىن كېلىپ ھەدىيە ئۈنى ئاتا. **25** ئە گەر ئۇ ئۆستۈڭدىن دەۋا قىلماچقى بولغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە يولدا بولغىنىڭدا

ئۇنىڭ بىلەن تېزدىن يارىشىپ، دوست بولغىن. بولمىسا، ئۇ سېنى سورا-چۈگا، سورا-چۈگا بولسا گۇندىپايغا تاپشۇرىدۇ، سەن زىندانغا سولىنىۋېتىلىسەن. **26** مەن ساڭا شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىكىنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تولىمىگۈچە، شۇ يەردىن چىقالمايسەن. **27** سىلەر «زىنا قىلما گىلار» دەپ ئېيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **28** براق مەن تۆرۈزۇم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، بەرەر ئايالغا شەھۋانى نىيەت بىلەن قارىغان كىشى كۆڭلىدە تۆ ئايال بىلەن ئاللىقاچان زىنا قىلغان بولىدۇ. **29** ئە گەر ئەمدى ئوڭ كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **(Geenna g1067)** **30** ئە گەر ئوڭ قولۇڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. **(Geenna g1067)** **31** يەنە: ـ «كىمدىكىم ئايالىنى تالاق قىلسا، ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بەرسۇن» دەپمۇ ئېيرۇلغان. **32** براق مەن تۆرۈزۇم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، كىمدىكىم ئۆز ئايالىنىڭ يۈزۈقلۇق قىلمىشىدىن باشقا [ھەرقاندا ئىشنى باھانە قىلىپ] ئۇنى تالاق قىلسا، ئەمدى ئۇنى زىناغا ئۆتۈپ بە رگەن بولىدۇ، تالاق قىلىنغان ئايالنى ئەمرىگە ئالغان كىشىمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ. **33** سىلەر يەنە بۇرۇنقىلارغا «قەسەمگىدىن يانما، پەرۋەردىگارغا قىلغان قەسەمگىگە ئەمەل قىل» دەپ ئېيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. **34** براق مەن تۆرۈزۇم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، قەتئىي قەسەم قىلما گىلار؛ ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلما گىلار، چۈنكى ئەرش خۇدانىڭ تەختىدۇر؛ **35** ياكى يەرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلما گىلار، چۈنكى يەر يۈزى خۇدانىڭ تەختىپەيدۇر. يېرۇسالېمنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلما گىلار، چۈنكى ئۇ يەر ئۇلۇغ پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر. **36** ھەتتا ئۆز بېشىڭلارنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلما گىلار، چۈنكى سىلەرنىڭ چېچىگىلارنىڭ بىر تېلىنىمۇ ئاق ياكى قارا رەنگىگە ئو رگەرتىش قىلىۋگىلاردىن كەملەيدۇ. **37** پەقەت دېگىنىگىلار «بولىدۇ»، «بولىدۇ»، ياكى «ياق، ياق، بولمايدۇ» بولسۇن. بۇنىڭدىن زىيادىسى رەزىل بولغۇچىدىن كېلىدۇ. **38** سىلەر «كۆز ئۈچۈن كۆز، چىشقا چىش» دەپ ئېيرۇلغىنىنى ئاڭلىغانسىلەر. **39** براق مەن تۆرۈزۇم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئەسكى بىلەن تەڭ بولما گىلار. كىمدە كىم ئوڭ مە ڭزىگىگە تۇرسا، سول مە ڭزىگىنىمۇ ئۆتۈپ بە ر؛ **40** ۋە بىرسى ئوستۇ ئۇگىدىن دەۋا قىلىپ، كۆڭلىگىگىنى ئالماقچى بولسا، چاپىنىگىنىمۇ بە ر. **41** بىرسى ساڭا [يۈك-تاقىنى يۈ دىگۈزۈپ] مىڭ قەدەم يول يۈرۈشكە زورلىسا، ئۇنىڭ بىلەن ئىككى مىڭ قەدەم ماڭ. **42** بىرسى سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بە ر. بىرسى سەندىن ئۆتنە-يېرىم قىلماقچى بولسا، ئۇنىڭغا يو ئۈنۈپ تولغىما. **43** سىلەر «قوشنا ئۆيۈگىن، دۈشمىنىگىگە نەپرەتلەن» دەپ ئېيتىلغانىنى ئاڭلىغان. **44** براق مەن تۆرۈزۇم شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلە رگە دۈشمەنلىك بولغانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىگلار، سىلەردىن نەپرەتلەنگەنلە رگە ياخشىلىق قىلىگلار، سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلغانلارغا دۇئا قىلىگلار. **45** شۇنداق قىلغاندا، ئەرشتىكى ئاتا گىلارنىڭ پەرزەنتلىرىدىن بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ قۇياشنىڭ نۇرىنى ياخشىلارغىمۇ ۋە يامانلارغىمۇ چۈشۈرىدۇ، يامغۇرنىمۇ ھەققانىيلارغىمۇ، ھەققانىيەتسىزلە رگىمۇ ياغدۇرىدۇ. **46** ئە گەر سىلەر ئۆز ئۇگىلارغا مۇھەببەت كۆرسەتكەنلە رگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسە گىلار، بۇنىڭ قانداقۇ ئىنئامغا ئېرىشكۈچىلىكى بولسۇن؟ ھەتتا باجگىرلار مۇ شۇنداق قىلىۋاتمامدۇ؟ **47** ئە گەر سىلەر پەقەت قېرىنداشلىرىگىلار بىلەنلا سالام-سەھەت قىلىشساگىلار، يۇنىڭ نېمە پەزىلىتى بار؟ ھەتتا يات ئەللىكلەرمۇ شۇنداق قىلمىدىغۇ! **48** شۇڭا، ئەرشتىكى ئاتا گىلار مۇ ئۇكەممەل بولغىنىدەك، سىلەرمۇ مۇ ئۇكەممەل بولۇگىلار.

6

ھېزى بولۇگىلار ركى، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىگىلارنى باشقىلارنىڭ ئالدىدا كۆز-كۆز قىلما گىلار. بۇنداق قىلسا گىلار، ئەرشتىكى ئاتا گىلارنىڭ ئىنئامىغا ئېرىشەلمەيسىلەر. **2** شۇڭا خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا، داۋراڭ سالما. ساختىپەزلەرلا سىناگوگىلاردا ۋە كوچىلاردا ئادەملەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **3** لېكىن سەن، خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا ئوڭ قولۇڭنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمىسۇن. **4** شۇنىڭ بىلەن خەير-ساخاۋەتىڭ يوشۇرۇن بولىدۇ ۋە يوشۇرۇن ئىشلارنى كۆرگۈچى ئاتاڭ ساڭا بۇنى قايتۇرىدۇ. **5** دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ساختىپەزلەردەك بولما؛ چۈنكى ئۇلار باشقىلارغا

كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن سىناگوگىلار ياكى تۆت كوچا ئېغىزىدا تۇرۇۋېلىپ دۇئا قىلىشقا ئامرالقۇر. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **6** لېكىن سەن بولساڭ، دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ئېچىكىرى ۋېگە كىرىپ، ئىشىكنى يېپىپ، يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغا دۇئا قىلىگلار؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ بۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. **7** دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا، [پۈتەرەس] يات ئەللىكلەردىكىدەك قۇرۇق گەپلەرنى تە كرارلاۋەرمە گىلار. چۈنكى ئۇلار دېگەنلىرىمىز كۆپ بولسا [خۇدا] تىلىگىنىمىزنى چوقۇم ئىجابەت قىلىدۇ، دەپ ئويلايدۇ. **8** شۇڭا، سىلەر ئۇلارنى دوريما گىلار. چۈنكى ئاتا گىلار سىلەرنىڭ ئېھتىياجىگىلارنى سىلەر تىلىمەستىن بۇرۇنلا بىلىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، مۇنداق دۇئا قىلىگىلار: ـ «ئى ئاسمانلاردا تۇرغۇچى ئاتىمىز، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ تۇلۇغلانغاي. **10** پادىشاھلىقىڭ كەلگەي، ئىرادەڭ ئەرشتە ئادا قىلىنغانىدەك يەر يۈزىدىمۇ ئادا قىلىنغاي. **11** بۈگۈنكى ئېنىمىزنى بۈگۈن بە ر گەپ بە رگەيسەن. **12** بە ر گەپ قەرزدار بولغانلارنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ قەرزلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. **13** بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايسەن، بەلكى بىزنى رەزىل بولغۇچىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن». **14** چۈنكى سىلەر باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرسە گىلار، ئەرشتىكى ئاتا گىلارمۇ سىلەرنى كەچۈرىدۇ. **15** براق باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرمىسە گىلەر، ئەرشتىكى ئاتا گىلارمۇ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىگىلارنى كەچۈرمەيدۇ. **16** روزا تۇتقان ۋاقتىگىلاردا، ساختىپەزلەردەك تاتىراڭغۇ قىيافىتىگە كىرىۋالما گىلار. ئۇلار روزا تۇتقىنىنى كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن چىرايلىرىنى سولغۇن قىيافىتىگە كۆرسىتىدۇ. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **17** ئەمدى سەن، روزا تۇتقىنىڭدا، چاچلىرىڭنى مايلاپ، يۈزۈڭنى ۋۇيۇپ يۈر. **18** شۇ چاغدا، روزا تۇتقىنىڭ ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى پەقەت يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغىلا كۆرۈنىدۇ؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ ئۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. **19** يەر يۈزىدە ئۆز ۋۇگىلارغا بايلىقلارنى ۋېلىما گىلار. چۈنكى بۇ يەردە يا كۈيە يەپ كېتىدۇ، يا دات باسىدۇ ياكى ئوغرىلار تام تېشىپ ئوغرىلاپ كېتىدۇ. **20** ئە كسىچە، ئەرشتە ئۆز ۋۇگىلارغا بايلىقلار ۋېلىما گىلار. ئۇ يەردە كۈيە يەپمەيدۇ، دات باسمايدۇ، ئوغرىمۇ تام تېشىپ ئوغرىلىمايدۇ. **21** چۈنكى بايلىقىڭ قەيەردە بولسا، قەلبىڭمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **22** تەننىڭ چىرىغى كۆزىدۇر. شۇڭا ئە گەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يوروتۇلىدۇ. **23** لېكىن ئە گەر كۆزۈڭ يامان بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. ئە گەر ۋۇجۇد ۋۇگىدىكى «يوروقلۇق» ئەمەلىيەتتە قاراڭغۇلۇق بولسا، ئۇ قاراڭغۇلۇق نېمىدېگەن قورقۇنچلۇق-ھە! **24** ھېچكىم [بىرلا ۋاقىتتا] ئىككى خوجايىننىڭ قۇللۇقىدا بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ، ياكى بۇنىڭغا باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭ ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇگىلار مۇمكىن ئەمەس. **25** شۇڭا مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھاياتىگىلارغا كېرەك كىلىك بېمەك-ئىچمەك ياكى ئۇچاڭگىلارغا كىيىدىغان كىيىم-كېچە كنىڭ غېمىنى قىلما گىلار. ھاياتلىق ئوزۇقتىن، تەن كىيىم-كېچە كتىن ئەزىز ئەمەسمۇ؟ **26** ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا قارا گىلار! ئۇلار تېرىمايدۇ، ئورمايدۇ، ئامبارلارغا يىغمايدۇ، لېكىن ئەرشتىكى ئاتا گىلار ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر ئاشۇ قۇشلاردىن كۆپ ئەزىز ئەمەسمۇ؟ **27** ئاراگىلاردا قايسىگىلار غەم-قايغۇ بىلەن ئۆمرى ۋۇگىلارنى بىرەر سائەت تۇزارتالايسىلەر؟ **28** سىلەرنىڭ كىيىم-كېچە كنىڭ غېمىنى قىلىشىگىلارنىڭ نېمە ھاجىتى؟! دالادىكى نېلۇپەرلەرنىڭ قاندىق ئۆسىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىگىلار! ئۇلار ئەمگەك كۆ قىلمايدۇ، چاق ئېگىرمەيدۇ؛ **29** لېكىن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۇرغاندىمۇ ئۇنىڭ كېينىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىۋىقى ئىدى. **30** ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىسا، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاقتا سېلىندىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۈرمەسمۇ، ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! **31** شۇڭا «نېمە يەيمىز»، «نېمە ئىچىمىز»، «نېمە كىيىمىز؟» دەپ غەم قىلما گىلار. **32** چۈنكى يات ئەللىكلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىگە ئىنتىلىدۇ، ئەمما ئەرشتىكى ئاتا گىلار سىلەرنىڭ بۇ ھەممە نەرسىلە رگە موھتاجلىقىگىلارنى بىلىدۇ؛ **33** شۇنداق ئىكەن، ھەممىدىن ئاۋۋال خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ھەققانىيلىقىنا ئىنتىلگىلار. ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. **34** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەتىنىڭ غېمىنى قىلما گىلار. ئەتىنىڭ غېمى ئەتىگە قالسۇن. ھەر كۈننىڭ دەردى شۇ كۈننىگە تۈشلۇق بولىدۇ.

7 باشقىلارنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمە گىلار. شۇنداقتا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە
ئۇچرىمايسىلەر. **2** چۈنكى سىلەر باشقىلار ئۈستىدىن قانداق باھا بىلەن ھۆكۈم قىلسا گىلار،
[خۇدامۇ] سىلەرنىڭ ئۈستۈڭگىلاردىن شۇنداق باھا بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. سىلەر باشقىلارنى
قانداق تۆلچەم بىلەن تۆلچەسە گىلار، [خۇدامۇ] سىلەرنى شۇنداق تۆلچەم بىلەن تۆلچەيدۇ.
3 ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆز ئۆڭدىكى لىمنى
بايقىيالمايسەن؟! **4** سەن قانداقمۇ بۇرادىرىڭنى: «قېنى، كۆز ئۆڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!»
دېيەلەيسەن؟ چۈنكى مانا، ئۆز ئۆڭىنىڭ كۆزىدە لىم تۇرىدۇ!؟ **5** ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال
ئۆز ئۆڭىنىڭ كۆزىدىكى لىمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى
ئېلىۋېتەلەيسەن. **6** مۇقەددەس نەرسىنى ئىتلارغا بەرمە گىلار، ياكى ئۇنچە-مەرۋايىتلىرىڭلارنى
توڭگۈزلارنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويما گىلار. بولمىسا، ئۇلار بۇلارنى پۇتلىرىدا دەسسەپ،
ئاندىن بۇرۇلۇپ سىلەرنى تالايدۇ. **7** تىلەگىلار، سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدەگىلار،
تاپىسىلەر، ئىشكىنى چېكىگىلار، ئېچىلىدۇ. **8** چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنگە ئېرىشىدۇ،
ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ، ئىشكىنى چەككۈچىلە رگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. **9** تاراگىلاردا
ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! **10** ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا،
يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **11** ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇقىمۇ ئۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى
ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى تاتاگىلار ئۆزىدىن تىلىگەنلە رگە ياخشى
نەرسىلەرنى تېخىمۇ ئىلتىپات قىلماسمۇ؟ **12** شۇڭا ھەر ئىشتا باشقىلارنىڭ ئۆز ئۆگىلارغا قانداق
مۇئامىلە قىلىشنى ئۈمىد قىلسا گىلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىگىلار؛ چۈنكى
تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى مانا شۇدۇر. **13** تار دەرۋازىدىن كىرىگىلار.
چۈنكى كىشىنى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدىغان دەرۋازا كەڭ بولۇپ، يولى كەڭگاشا ۋە
داغدامدۇر، ۋە ئۇنىڭدىن كىرىدىغانلار كۆپتۇر. **14** براق ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان
دەرۋازا تار، يولى قىستاڭ بولۇپ، ئۇنى تاپالايدىغانلارمۇ ئاز. **15** ئالدىگارغا قېي تېرىسىگە
ئورىنۇۋېلىپ كەلگەن، ئىچى يىرتقۇچ چىلۋىردەك بولغان ساختا پەيغەمبەرلەردىن ھوشيار
بولۇڭگىلار. **16** سىلەر ئۇلارنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. تىكەندىن ئۈزۈملەر، قامىغاقتىن
ئەنجۈرلەر ئالغىلى بولامدۇ؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش، ھەر ياخشى دەرەخ ياخشى مېۋە
بېرىدۇ، پور دەرەخ ناچار مېۋە بېرىدۇ. **18** ياخشى دەرەخ ناچار مېۋە بەرمەيدۇ، پور دەرەخ
ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **19** ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر دەرەخ كېسىلىپ ئوتقا
تاشلىنىدۇ. **20** شۇنىڭدەك، مۇشۇنداق كىشىلەرنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. **21** ماگا
«رەببىم، رەببىم» دېگەنلەرنىڭ ھەممىسلا ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرەلمەيدۇ، بەلكى ئەرشتە
ئۆرىغوچى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغانلارلا كىرەلەيدۇ. **22** شۇ كۈنىدە نۇرغۇن كىشىلەر
ماگا: «رەببىم، رەببىم، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزدۇق، سېنىڭ
نامىڭ بىلەن جىنلارنى قوغلىدۇق ۋە نامىڭ بىلەن نۇرغۇن مۆجىزىلەرنى كۆرسەتتۇق»
دەيدۇ. **23** ھالبۇكى، ئۇ چاغدا مەن ئۇلارغا: «سىلەرنى ئەزەلدىن تونۇمايمەن. كۆزۈمدىن
يوقىلىگىلار، ئەي ئىتائەتسىزلەر!» دەپ ئېلان قىلىمەن. **24** ئەمدى ھەربىرى بۇ سۆزلىرىمنى
ئاگلاپ ئەمەل قىلغان بولسا، ئۇ ئۆز ۋىجدانى قورام تاش ئۈستىگە سالغان پەم-پاراسەتلىك
كىشىگە ئوخشايدۇ. **25** يامغۇر يېغىپ، كەلكۈن كېلىپ، بوران چىقىپ سوقسىمۇ، ئۇ ئۆيي
ئۇرۇلمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىنغان. **26** براق سۆزلىرىمنى
ئاگلاپ ئۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان ھەربىرى ۋىجدانى قۇمنىڭ ئۈستىگە قۇرغان ئەخمەقكە
ئوخشايدۇ. **27** يامغۇر ياغقاندا، كەلكۈن كەلگەندە، بوران چىققاندا شۇ ئۆيي ئۇرۇلۇپ
كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۇرۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى! **28** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ
سۆزلىرىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن، بۇ توپ-توپ خالايىق ئۇنىڭ تەلىملىرىگە ھەيرانۇەھەس
بولۇشتى. **29** چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۈستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى تولىمۇ
ۋېزۋلۇق ئىدى.

8 ئۇ تاغدىن چۈشكەندە، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماكېدى. **2** ۋە
مانا، ماخاۋ كېسىلى بار بولغان بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، بېشىنى يە رگە ئۇرۇپ
تىزلىنىپ: ـ تەقسىر، ئە گەر خالىسىڭز، مېنى كېسىلمىدىن پاك قىلالايسىز! ـ دېدى. **3** ئەيسا
ئۇنىڭغا قولىنى تە گىكۈزۈپ ئۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك بولغىن! ـ دېدىدى، بۇ ئادەمنىڭ
ماخاۋ كېسىلى شۇئان پاك بولۇپ ساقايدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە
ئېيتما، بەلكى ئۆدۈل بېرىپ كاھىنغا ئۆز ۋۇجۇدىڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش
ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغان ھەدىيە-قۇربانلىقنى سۇنغىن، ـ دېدى. **5** ئۇ كەپەرناھۇم
شەھىرىگە بارغاندا، (رىملىق) بىر يۈزبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن يېلىنىپ: **6** ـ
تەقسىر، چاكىرىم پالەچ بولۇپ قېلىپ، بەك ئازابلىنىپ ئۆيدە ياتىدۇ، ـ دېدى. **7** مەن
بېرىپ ئۇنى ساقايتىپ قويايي، ـ دېدى ئەيسا. **8** يۈزبېشى جاۋابەن: ـ تەقسىر، تورۇسۇمنىڭ
ئاستىغا كىرىشىڭ رگە لايىق ئەمەسمەن. پەقەت بىر ئېغىزلا سۆز قىلىپ قويىسىڭز، چاكىرىم
ساقىيىپ كېتىدۇ. **9** چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، مېنىڭ قول
ئاستىمدا لەشكەرلىرىم بار. بىرگە بار دېسەم باردىدۇ، بىرگە كەل دېسەم، كېلىدۇ. قۇلۇمغا بۇ
ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. **10** ئەيسا بۇ گەپلەرنى ئاگلاپ، ھەيران
بولدى. ئۆزى بىللە كەلگەنلە رگە: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، يۇنداق
ئىشەنچنى ھەتتا ئىسرائىلار ئارىسىدىمۇ تاپالمىغانىدىم. **11** سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن
كىشىلەر كۈنچىقىش ۋە كۈنپېتىشتىن كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدا ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە
ياقۇپلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. **12** لېكىن بۇ پادىشاھلىقنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرى بولسا،
سىرتتا قاراڭغۇلۇققا تاشلىنىپ، ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ، ـ
دېدى. **13** ئاندىن، ئەيسا يۈزبېشىغا: ـ ۋېرۇگگە قايت، ئىشەنگىنىڭدەك سەن ئۈچۈن شۇنداق
قىلىنىدۇ، دېدى. ھېلىقى چاكىرنىڭ كېسىلى شۇ پەيتتە ساقايتىلدى. **14** ئەيسا پېترۇسنىڭ
ۋېيگە بارغاندا، پېترۇسنىڭ قېينىتانىسىنىڭ قىزىپ ئورۇن ئۈچۈپ يېتىپ قالغىنىنى كۆردى.
15 ئۇ ئۇنىڭ قولىنى تۇتىۋىدى، ئۇنىڭ قىزىتمىسى ياندى. (ئايال) دەرھال ئورنىدن تۇرۇپ،
ئەيسانى كۈتۈشكە باشلىدى. **16** كەچ كىرگەندە، كىشىلەر جىن چاپلاشقان نۇرغۇن
ئادەملەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا جىنلارنى ھەيدىۋەتتى ۋە
بارلىق كېسەللەرنى ساقايتتى. **17** بۇنىڭ بىلەن، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن:
«ئۇ ئۆزى ئاغرىق-سىلاقلىرىمىزنى كۆتۈردى، كېسەللىرىمىزنى ئۈستىگە ئالدى» دېگەن سۆز
ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **18** ئەيسا ئۆزىنى ئوروۇلغان توپ-توپ كىشىلەرنى كۆرۈپ،
[مۇخلىسلىرىغا] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتۈپ كېتىشنى ئەمر قىلدى. **19** شۇ چاغدا، تەۋرات
ئۈستازلىرىدىن بىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۈستاز، سەن قەيە رگە بارساڭ، مەنمۇ ساگا ئەگىشىپ
شۇ يە رگە بارىمەن، ـ دېدى. **20** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تولكىلەرنىڭ ئۆڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى
قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار، براق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغىدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. **21**
مۇخلىسلىرىدىن يەنە بىرى ئۇنىڭغا: ـ رەب، مېنىڭ ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىككە قويۇشۇمغا
ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **22** براق ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماگا ئە گەشكىن، ۋە ئۇلۇكلەر
ئۆز ئۇلۇكلىرىنى يەرلىككە قويسۇن، ـ دېدى. **23** ئۇ كېمىگە چۈشتى، مۇخلىسلىرىمۇ چۈشۈپ
بىللە ماگىدى. **24** ۋە مانا، دېڭىز ئۈستىدە قاتتىق بوران چىقىپ كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن
دولقۇنلار كېمىدىن ھالقىپ كېمىنى غەرق قىلۇېتەي دەپ قالدى. لېكىن ئۇ ئۇخلاۋاتاتتى.
25 مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۈستاز، بىزنى قۇتۇلدۇرغايسەن! بىز ھالاكەت
ئالدىدا ئۈرىمىز ـ دېدى. **26** ـ ئېىشقا قورقىسىلەر، ئى ئىشەنچى ئاجىزلار! ـ دېدى ئۇ ۋە
ئورنىدىن تۇرۇپ، بوران-چاپقۇنغا ۋە دېڭىزغا تەنبىھ بېرىۋىدى، ھەممىسى بىردىنلا تىنچىدى.
27 مۇخلىسلار ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئادەمدۇ؟ ھەتتا بوران-
چاپقۇنلار ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ۋىسىنىدىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى. **28** ئەيسا دېڭىزنىڭ ئۇ
قېتىدىكى گادارالقىلارنىڭ يۇرتىغا بارغىنىدا، جىن چاپلاشقان ئىككى كىشى گۇرلىرىدىن
چىقىپ ئۇنىڭغا ئالدىغا كەلدى. ئۇلار شۇنچە ۋەھشىي ئىدىكى، ھېچكىم بۇ يەردىن ئۆتۈشكە
جۈرئەت قىلالمايتى. **29** ئۇنى كۆز رگەندە ئۇلار: ـ ئى خۇدانىڭ ئوغلى، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە
كارىڭ! سەن ۋاقىت-سائىتى كەلمەيلا بىزنى قىينىغىلى كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. **30**
شۇ يەردىن خېلى يىراقتا چوڭ بىر توپ توڭگۈز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. **31** جىنلار
ئەمدى ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر سەن بىزنى قوغلىۋەتمەكچى بولساڭ، بىزنى توڭگۈز پادىسى ئىچىگە
كىرگۈزۈۋەتكەيسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. **32** ئۇ ئۇلارغا: ـ چىقىڭلار! ـ دېۋىدى، جىنلار
چىقىپ، توڭگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى. مانا، پۈتكۈل توڭگۈز پادىسى تىك ياردىن
ئېتىلىپ چۈشۈپ، سۇلاردا غەرق بولدى. **33** لېكىن توڭگۈز باققۇچىلار بەدەر قېچىپ،
شەھە رگە كىرىپ، بۇ ئىشنىڭ باش-ئاخىرىنى، جۈملىدىن جىن چاپلاشقان كىشىلەرنىڭ
كەچۈرمىشلىرىنى خالايىققا ئېيتىپ بېرىشتى. **34** ۋە مانا، پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئەيسا

بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. ئۇلار ئۇنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ئۆزلىرىنىڭ شۇ رايوندىن ئايرىلىپ كېتىشىنى ئۆتۈندى.

9 شۇنىڭ بىلەن ئۇ كېمىگە چۈشۈپ دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئۆزى تۇرغان شەھەر رگە قايتىپ كەلدى. 2 ۋە مانا، كىشىلەر زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ ھېلىقى پالەچكە: ـ ئوغلۇم، يۈرە كىلىك بول، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. 3 ئاندىن مانا، تەۋرات تۇسىتازلىرىدىن بەزىلىرى كۆڭگىدە: «بۇ ئادەم كۇپۇرلۇق قىلىۋاتىدۇ!» دەپ ۋىلدىدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆڭگىدە نېمە ۋىلاۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن كۆڭلۈڭلاردا رەزىل ۋىلاردا بولىسىلەر؟ 5 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى» دېيىش ئاسانمۇ يا كى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ ـ دېدى ۋە يەنە ئۇلارغا: ـ 6 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن-كۆرپە ئۆنى يىغىشتۇرۇپ ۋېيۇڭگە قايت، ـ دېدى. 7 ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ ۋېيگە قايتتى. 8 بۇنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر قورقۇشۇپ، ئىنسانلارغا بۇنداق ھوقۇقنى بە رگەن خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 9 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئالدىغا كېتىۋېتىپ، باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان، ماتتا ئىسىملىك بىر [باجگىرنى] كۆردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. ۋە ماتتا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا [ماتتانىڭ] ۋېيدە مېھمان بولۇپ داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار ئۇ گۇناھكارلارمۇ كىرىپ، ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. 11 بۇنى كۆرگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇستازىڭلار نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېدى. 12 بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئەيسا: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. 13 سىلەر بېرىپ [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى ئۆگىنىڭلار؛ چۈنكى مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، دېدى. 14 شۇ ۋاقىتلاردا، يەھيا [يەغمەيرىنىڭ] مۇخلىسلىرى ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا بىز ۋە پەرىسىيلەر پات-پات روزا تۇتىمىز، لېكىن سىزنىڭ مۇخلىسلىرىڭىز تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 15 ئەيسا جاۋابەن: ـ تويى بولۇۋاتقان يىگىت تىنچ ۋىدا ھەمداستىخان ئولتۇغان چاغدا، توي مېھمانلىرى ھازا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇ كى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. 16 ھېچكىم كونا كۈڭلەككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كېيىمنى تارتىپ يىرتىۋېتىدۇ، نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. 17 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئە گەر ئۇنداق قىلسا، [شارابنىڭ ئېچىشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر يېڭى شارابنى يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلايدۇ؛ شۇنداق قىلغاندا، ھەر ئىككىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. 18 ئۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا] بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان ۋاقىتدا، مانا بىر ھۆكۈمدار كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باش ئۇرۇپ: ـ مېنىڭ قىزىم ھازىرلا ئۆلۈپ كەتتى؛ ئەمما سىز بېرىپ ئۇنىڭغا قولىڭىزنى تەككۈزۈپ قويىسىڭىز، ئۇ تىرىلىدۇ، دېدى. 19 ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. 20 ۋە مانا، يولدا خۇن تەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال ئەيسانىڭ ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىدى. 21 چۈنكى ئۇ ئېچىدە «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا، چوقۇم ساقىيىپ كېتىمەن» دەپ ۋىلغانىدى. 22 ئەمما ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇنى كۆرۈپ: ـ قىزىم، يۈرە كىلىك بول، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال شۇ سائەتتە ساقايدى. 23 ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ھۆكۈمدارنىڭ ۋېيگە كەرگەندە، نەي چېلىۋاتقان ۋە ھازا تۇتۇپ ۋاۋاۋاتقان كىشىلەر توپىنى كۆرۈپ، 24 ئۇلارغا: ـ چىقىڭ كېتىڭلار، بۇ قىز ئۇلمىدى، بەلكى ئۇخلاۋاتىدۇ، دېدى. [شۇنى ئاڭلاپ] كۈچىلىك ئۇنى مەسخىرە قىلدى. 25 كىشىلەر چىقىرۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قىزنىڭ يېنىغا كىرىپ، ئۇنىڭ قولىنى ئۇتۇۋدى، قىز ئورنىدىن تۇردى. 26 بۇ توغرىسىدىكى خەۋەر پۈتۈن يۇرتنا پۇر كەتتى. 27 ئەيسا ئۇ يەردىن چىققاندا، ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ كەينىدىن كېلىپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسىز! ـ دەپ ندا قىلىشتى. 28 ئۇ ئۆيگە كەرگەندىن كېيىن، شۇ ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئەيسا ئۇلاردىن: ـ سىلەر مېنىڭ بۇ ئىشقا قادىر ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىمسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەببىم، ئىشىنىمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 29 ئۇ قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزىلىرىگە تەككۈزۈپ تۇرۇپ: ـ ئىشەنچىڭلار بويىچە بولسۇن! دېۋىدى، 30 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېچىلدى. ئەيسا ئۇلارغا: بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما گلار! دەپ قاتتىق تاپىلىدى. 31 لېكىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپلا، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى پۈتكۈل يۇرتقا يېيىۋەتتى. 32 ئۇلار چىقىپ كېتىۋاتقاندا، كىشىلەر جن چاپلاشقان بىر گاچىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 33 ئۇنىڭغا چاپلاشقان جىننىڭ ھەيدىلىشى بىلەنلا، ھېلىقى ئادەم زۇۋۇلىغا كەلدى. خالايىق ئىنتايىن ھەيرانۇھەس بولۇپ: ـ بۇنداق ئىش ئىسرائىلدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان، ـ دېيىشتى. 34 لېكىن پەرىسىيلەر: ـ ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ قوغلايدىكەن، دېيىشتى. 35 ۋە ئەيسا بارلىق شەھەر ۋە يېزا-قىشلاقلارنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىلىردا تەلىم بېرىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىدى ۋە ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ھەرخىل مىيىپ-ئاجىزلارنى ساقايتتى. 36 لېكىن ئۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئولارغا ئىچ ئاغرىتتى، چۈنكى ئولار خارلىنىپ پادىچىسىز قوي پادىلىرىدەك پاناھسىز ئىدى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ ئىكەن، بىراق [ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن] ئىشلەيدىغانلار ئاز ئىكەن. 38 شۇنىڭا ھوسۇلنىڭ ئىگىسىدىن، ئۆز ھوسۇلىڭنى يىغۇۋېلىشقا ئىشلەچىلەرنى جىددىي ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەگلار، ـ دېدى.

10 ئۇ ئون ئىككى مۇخلىسىنى يېنىغا چاقىرىپ، ئولارغا ناپاك روھلارنى قوغلاش ۋە ھەربىر كېسەللىكنى ھەم ھەربىر مىيىپ-ئاجىزنى ساقايتىش ھوقۇقىنى بەردى. 2 ئون ئىككى روسۇلنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىچە: ئاۋۋال پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرياس، ئاندىن زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھانا، 3 فىلىپ ۋە بارتولوماي، توماس ۋە باجگىر ماتتا، ئالفايىنىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە لەببائۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان تادداي، 4 مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون ۋە كېيىن ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوت. 5 ئەيسا بۇ ئون ئىككىسىنى [خەلقىنىڭ تارىسنا] مۇنداق تاپىلاپ ئەۋەتتى: ـ يات ئەللىكلەرنىڭ يوللىرىغا چىقماگلار، يا كى سامارىيەلىكلەرنىڭ شەھەرلىرىگىمۇ كىرمەگلار، 6 بەلكى ئېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر تارىسنا بېرىگلار. 7 بارغان يېرىگلاردا: «ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» دەپ جاكارلاگلار. 8 ئاغىرىق-سىلاقلارنى ساقايتىگلار، ئۆلۈكەلەرنى تىرىلدۇرۇڭلار، ماخاۋ كېسەللىرىنى ساقايتىگلار، جىنلارنى ھەيدەۋېتىگلار. سىلە رگە شاپائەت خالىس بېرىلگەندۇر، سىلەرمۇ خالىس ئىلتىپات قىلىگلار. 9 بەۋۋېغىگلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس پۇللارنى باغلاپ ئېلىپ يۈرمە گلار. 10 سەپەر ئۈچۈن بىرلا يە كتە كتىن باشقا نە خۇرجۇن، نە كەش، نە ھاسا ئېلىۋالما گلار. چۈنكى خىزمەتكار ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. 11 ھەرقايسى شەھەر يا كى يېزىغا بارغان ۋاقىتگلاردا، ئالدى بىلەن شۇ يەردە كىمنىڭ ھۆرمەتكە لايىق مۇتىۋەر ئىكەنلىكىنى سورا گلار؛ شۇنداق كىشىنى تاپقاندا، ئۇ يەردىن كەتكۈچە ئۇنىڭ ۋېيدىلا تۇرۇڭلار. 12 بىرەر ۋېگە كىرگىنىڭلاردا، ئولارغا سالام بېرىگلار. 13 ئە گەر ئۇ ئائىلىدىكىلەر [ھۆرمەتكە] لايىق مۇتىۋەر كىشىلەر بولسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئولارغا ئىجابەت بولسۇن؛ ئە گەر ئولار لايىق بولمىسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۆزۈڭلارغا قايتسۇن. 14 سىلەرنى قوبۇل قىلمىغان، سۆزلىرىگىلارنى ئاڭلىمىغان كىمدە كىم بولسا، ئولارنىڭ ۋېيدىن يا كى شۇ شەھەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىگلار. 15 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، قىيامەت كۈندە سودوم ۋە گومورا زېمىنىدىكىلەرنىڭ ھالى شۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 16 مانا، مەن سىلەرنى قويلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتىمەن. شۇنىڭا، يىلاندەك سە زگۈر، يا خشە كتەك ساپ دىللىق بولۇڭلار. 17 ئىنسانلاردىن پەھىس بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار سىلەرنى تۇتۇۋېلىپ سوت مەھكىمىلىرگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگىلىردا قامچىلايدۇ. 18 ئولار ۋە شۇنداقلا يات ئەللىكلەر ئۈچۈن بىر گۈۋاھلىق بولۇشقا، سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ سوراققا تارتىلىسىلەر. 19 لېكىن ئولار سىلەرنى سوراققا تارتقان ۋاقىتدا، قانداق جاۋاب بېرىش يا كى نېمە جاۋاب بېرىشتىن ئەنسىرەپ

كەتمە گلار. چۈنكى شۇ ۋاقتى-سائتىدە ئېيتىش تېگىشلىك سۆزلەر سىلە رگە تەمىنلىنىدۇ. 20 چۈنكى سۆزلىگۈچى تۆز ۋگلار ئەمەس، بەلكى ئاتا گلارنىڭ روھى سىلەر ئارقىلىق سۆزلەيدۇ. 21 قېرىنداش قېرىندىشىنا، ئاتا بالىسنا خائىنلىق قىلىپ، تۇلۇمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسنا قارشى چىقىپ، ئۆلارنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. 22 شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم ئۈچۈىلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايىسىلەر. لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بە رگەنلەر بولسا قۇتقۇزۇلىدۇ. 23 ئۆلار سىلە رگە بۇ شەھەردە زىيانكەشلىك قىلسا، يەنە بىر شەھە رگە قېچىپ بېرىگلار. چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانئوغلى قايتىپ كەلگۈچە سىلەر ئىسرائىلنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئارىلاپ [ۋەزىپىگلار] تۈگىمەيدۇ. 24 مۇخلىس ئۇستازىدىن، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. 25 مۇخلىس ئۇستازىغا ئوخشاش بولسا، قۇل خوجايىنىغا ئوخشاش بولسا رازى بولسۇن. ئۆلار ۋېينىڭ ئىگىسىنى «بەئەلزىبۇل» دەپ تىللىغان بە رەدە، ئۆنىڭ ۋېيدىكىلىرىنى تېخىمۇ قاتتىق ھاقارەتلىمەمدۇ؟ 26 شۇڭا ئۆلاردىن قورقما گلار، چۈنكى ھېچقانداق يېپىق قويۇلغان ئىش ئاشكارىلانمايى قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. 27 مېنىڭ سىلە رگە قاراڭغۇدا ئېيتىدىغانلىرىمنى يورۇقتا ئېيتىۋېرىگلار. قۇلقىگلارغا پىچىرلاپ ئېيتىلغانلارنى ئۈزگىلەردە جاكارلا گلار. 28 تەننى ئۆلتۈرسىمۇ، لېكىن ئادەمنىڭ جان-روھىنى ئۆلتۈرەلەيدىغانلاردىن قورقما گلار؛ ئەكسىچە، تەن ۋە جان-روھنى دوزاختا ھالاك قىلىشقا قادىر بولغۇچىدىن قورقۇگلار. (Geenna g1067) 29 ئىككى قۇشقاچنى بىر تىينىڭ سېتىۋالغىلى بولىدۇغۇ؟ لېكىن ئۆلاردىن بىرىمۇ ئاتا گلارسىز يە رگە چۈشمەيدۇ. 30 ئەمما سىلەر بولسا گلار، ھەتتا ھەر بىر تال چېچىگلارمۇ سانالغانلىرى. 31 شۇڭا، قورقما گلار. سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىنمۇ قىممەتلىكتۇرسىلەر! 32 شۇڭا، مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن؛ 33 بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مەندىن تانىغانلارنىڭ ھەربىرىدىن مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتام ئالدىدا تانىمەن. 34 مېنىڭ دۇنياغا كېلىشىمنى تىنچلىق ئېلىپ كېلىش ئۈچۈندۇر، دەپ ئويلاپ قالما گلار. مەن تىنچلىق ئەمەس، بەلكى قىلىچنى يۈرگۈزۈشكە كەلدىم. 35 چۈنكى مېنىڭ كېلىشىم «ئوغۇلنى ئاتىسىغا، قىزنى ئانىسىغا، كېلىنىنى قېينئاتىسىغا قارشى چىقىرىش» ئۈچۈن بولىدۇ. 36 شۇنىڭ بىلەن «ئادەمنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بولىدۇ». 37 ئاتا-ئانىسىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلار ماڭا مۇناسىپ ئەمەستۇر. ئۆز ئوغۇل-قىزىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلارمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 38 ئۆزىنىڭ كېيىنىنى كۆتۈرۈپ، ماڭا ئەگەشمىگەنلەرمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 39 ئۆز ھاياتىنى ئايايدىغان كىشى ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 40 سىلەرنى قويۇل قىلغانلار مېنىمۇ قويۇل قىلغان بولىدۇ؛ مېنى قويۇل قىلغانلار بولسا مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ قويۇل قىلغان بولىدۇ. 41 بىر پەيغەمبەرنى پەيغەمبەرلىك سالاھىيىتىدە قويۇل قىلغان كىشى پەيغەمبە رگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. ھەققانىي ئادەمنى ئۆ ھەققانىي ئىكەن دەپ بىلىپ قويۇل قىلغانلار ھەققانىي ئادەمگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. 42 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ بۇ شاكىچىكلىرىمدىن ئەڭ كىچىكى بىرىنى مېنىڭ مۇخلىسىم دەپ بىلىپ ئۆنىڭغا ھەتتا پەقەت بىرەر چىنە سوغۇق سۇ بە رگەن كىشىمۇ جەزمەن ئۆزىگە لايىق ئىنئامىدىن مەھرۇم بولمايدۇ.

11

ئەيسا ئون ئىككى مۇخلىسىغا بۇ ئىشلارنى تاپىلاپ بولغاندىن كېيىن، ئۆزىمۇ شۇ يەردىكى ھەرقايسى شەھەرلەردە تەلىم بېرىش ۋە [خۇدانىڭ كالامىنى] جاكارلاش ئۈچۈن ئۈيەردىن كەتتى. 2 زىندانغا سولانغان يەھيا [پەيغەمبەر] مەسىھنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلاپ، مۇخلىسلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۆلار ئارقىلىق ئەيسادىن: 3 «چۈلشى مۇقەررەر زات ئۆز ئۆڭۈ، يا كى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرە كمۇ؟» ـ دەپ سوريدى. 4 ئەيسا ئۆلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەھيانىڭ يىنىغا قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى ۋە كۆرۈۋاتقانلىرىڭلارنى بايان قىلىپ ـ 5 كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، تۇنگلەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللە رگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. 6 ۋە [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۈمانلانمايى پۈتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 7 ئۆلار كەتكەندە، ئەيسا توپ-توپ ئادەملە رگە يەھيا توغرۇلۇق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «سىلەر ئەسلى [يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ 8 يا كى ئېسىل كىينىڭەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەنلەر خان ئوردىلىردىن تېپىلىدۇغۇ! 9 ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۈز ئالدىڭىنا ئەلچىمنى ئەۋەتەمەن، ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ پۈتۈلگەن سۆز دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا پۈتۈلگەندۇر. 11 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئايالالاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادىنمۇ ئۈلۈغ ئۈتۈرغى يوق، ئەمما ئەرش پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۈلۈغ ئۈتۈرىدۇ. 12 ئەمما چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا ئوتىۋىرنا چىققان كۈنلەردىن بۇگۈنكى كۈنگىچە، ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىش يولى شىددەت بىلەن ئېچىلدى ۋە كىشىلەر ئۇنى شىددەت بىلەن ئوتۇۋالدى. 13 چۈنكى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ بېشارەت بېرىش خىزمىتى، شۇنداقلا تەۋراتنىڭ يازمىلار ئارقىلىق بېشارەت يەتكۈزۈلۈش خىزمىتى يەھيا بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. 14 ۋە ئە گەر شۇ سۆزنى قويۇل قىلالسا گلار، «قايتىپ] كېلىشى مۇقەررەر بولغان ئىلياس [پەيغەمبەر]» بولسا، [يەھيانىڭ] ئۆزىدۇر. 15 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 16 لېكىن بۇ دەۋردىكى كىشىلەرنى زادى كىملە رگە ئوخشىتاي؟ ئۆلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇپلىپ، بىر-بىرىگە: 17 «بىز سىلە رگە سۈنۈي چېلىپ بەرسە كۈ، ئۇسسۇل ئۇينىمىدىڭلار»، «ماتەم يەدىسىگە چېلىپ بەرسە كۈ، يىغا-زار قىلمىدىڭلار» دەپ [قاقشايدىغان ئۆتۈرۈقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. 18 چۈنكى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن، ئۆلار: «ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىدۇ. 19 ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا، ئۆلار: «تازا بىر ئېيىماس ۋە بىر مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستى» دېيىشىدۇ. لېكىن دانالىق بولسا ئۆز پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ ئوتۇلىدۇ». 20 ئاندىن ئۇ ئۆزى كۆپ مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەن شەھەرلەردە ئۆزۈۋاتقانلارنى توۋا قىلمىغانلىقى ئۈچۈن ئەيبلەپ، مۇنداق دېدى: ـ 21 ھالكلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالكلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىردە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۇز كىيىمگە يۆگىنىپ، كۈلگە مىلىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. 22 مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 23 ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر. چۈنكى ئاراڭلاردا يارىتىلغان مۇجىزىلەر سودومدا يارىتىلغان بولسا، ئۇ شەھەر بۈگۈنگىچە ھالاك بولمىغان بولاتتى. (Hadēs g86) 24 ئەمما مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم زېمىنىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىنمۇ يېنىك بولىدۇ. 25 شۇ ۋاقىتلاردا، ئەيسا بۇ ئىشلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ [ھەققەتەلەرنى] دانىشمەن ۋە ئەقىللىلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا مەدھىيىلەر ئوقۇيمەن! 26 بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 27 ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ، ۋە ئاتىنىمۇ ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ. 28 ئەي جاپا كەشلەر ۋە ئېغىر يۈك يۈكلەنگەن ھەممىگلار! مېنىڭ يېنىمغا كېلىگلار، مەن سىلە رگە ئارامىلىق بېرەي. 29 مېنىڭ ۋېيىنتۈرۈقۇمنى كىيىپ، مەندىن ئۈگىنىگلار، چۈنكى مەن مۇمىن ۋە كەمتەرمەن، شۇنداق قىلغاندا، كۆڭۈلۈڭلار ئارام تاپىدۇ. 30 چۈنكى مېنىڭ ۋېيىنتۈرۈقۇمدا بولۇش ئاسان، مېنىڭ ئارتىدىغان يۈكۈم يېنىكتۇر.

12

شۇ چاغلاردا بىر شابات كۈنى، ئەيسا بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. قورسىقى ئېچىپ كەتكەن مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈپ، يېيىشكە باشلىدى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ قارا، مۇخلىسلىرىڭ شابات كۈنى تەۋراتنا چە كلەنگەن ئىشنى قىلىۋاتىدۇ، دېيىشتى. 3 بىراق ئۇ ئۇلارغا: ـ داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغانلىرا ئېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ 4 ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، شۇنداقلا ئۆزى ۋە ھەمراھلىرىغا نىسىبەتەن تەۋرات قانۇنى بويىچە

يېيشكه بولمايدغان «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ ئېلىپ]، ئۇلارنى [ھەمراھلىرى] بىلەن بىللە يېگەن. ئەسلىدە بۇ نانلارنى پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگىلا بولاتتى. **5** سىلەر تەۋراتتىن شۇنى ئوقۇپ باقمىغانسىلە ركى، ئىبادەتخانىدا ئىشلەيدىغان كاھىنلار شابات كۈنلىرى ئىشلەپ شابات ئەرتىپىنى بۇزىسمۇ، گۇناھقا ۋېرىلمايدۇ. **6** بىراق مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە ئىبادەتخانىدىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى بار. **7** ئەمدىلىكتە ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] «[مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى بىلگەن بولسا كاھىلار، بىگۇناھ كىشىلەرنى گۇناھكار دەپ ھېكتىمە يىتىكىلار. **8** چۈنكى ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭ ئىگىسىدۇر. **9** ئۇ تۇ يەردىن ئايرىلىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. **10** ۋە مانا، ئۇ يەردە بىر قولى يېگەلمەي قالغان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىشقا سەۋەب تاپماقچى بولۇپ ئۇنىڭدىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ۋېغىزمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **11** لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بىرەرسىگىلارنىڭ قوي شابات كۈنى ئوربغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقىرىۋالمايدىغان ئادەم بارمىدۇ؟ **12** ئىنسان بولسا قويدىن شۇنچە ئەتىبارلىقتۇر! شۇڭا، شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىش تەۋرات قانۇنىغا ۋېغىزدۇر. **13** ئادەم ئۇ ھېلىقى كېسەلگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىشى بىلەنلا قولى ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **14** بىراق پەرىسىيلەر تاشقىرىغا چىقىپ، ئۇنى قاناداق يوقىتىش ھەققىدە مەسلىھەت قىلىشتى. **15** ئەمما ئەيسا بۇنى بىلۈپلا ئۇ يەردىن ئايرىلدى. توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ما كېدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتتى؛ **16** ئادەم ئۇلارغا ئۆزىنىڭ سالاھىيىتىنى ئاشكارىلىماسلىقنى قاتتىق تاپىلىدى. **17** يۇنۇڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن مۇنۇ سۆزلەر ئە ەمەلگە ئاشۇرۇلدى: **18** ـ «قارا كىلار، مانا مەن تاللىغان ئۆز قۇلۇم! مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، دىلىمنىڭ سۆيۈنگىنى! مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەر گە ھۆكۈم-ھەققەتنى جا كارلايدۇ. **19** ئۇ نە تالاش-تارتىش قىلمايدۇ نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ، كوچىلاردا ئۇنىڭ كۆتۈز رگەن ئاۋازىنى ھېچ ئا كلىغۇچى بولمايدۇ. **20** تا كى ئۇ غەلبە بىلەن ئوغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، ئوتەپ ئوچەي دەپ قالغان پىلىكنى ئۆچۈرمەيدۇ؛ **21** ۋە ئەللەر ئۇنىڭ نامىغا ئۈمىد باغلايدۇ». **22** شۇ چاغدا، ئۇنىڭ ئالدىغا جىن چاپلىشىۋالغان كور ۋە گاچا بىرى ئېلىپ كېلىندى. ئۇ ئۇنى ساقايتتى، كور گاچىنى سۆزلىيەلەيدىغان ۋە كۆرەلەيدىغان قىلدى. **23** بارلىق خالايىق ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئەجەبا، بۇ داۋۇتنىڭ ئوغلىمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **24** لېكىن پەرىسىيلەر بۇ سۆزنى ئا كلاپ: ـ ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزىبۇبقا تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇۋېتىدىكەن، دېيىشتى. **25** لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نىمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدىن بۇلۇنۇپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ، ھەرقانداق شەھەر يا كى ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۇلۇنۇپ ئۆزئارا سوقۇشسا ژاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. **26** ئە گەر شەيتان شەيتانىنى قوغلىسا، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولىدۇ. ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟ **27** ئە گەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىگىلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! **28** لېكىن مەن خۇدانىڭ روھىغا تايىنىپ جىنلارنى قوغلىغان بولسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرۋەقە ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولدى. **29** بىر كىشى كۈچتۈڭگۈر بىرسىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى قانداق بۇلاپ كېتەلىسۇن؟ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈڭگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالسا، ئاندىن ئۆينى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. **30** مەن تەرەپتە ئۇرمىغانلار ما كا قارشى ئۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا تورۇتۇۋەتكۈچىدۇر. **31** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلارنىڭ ئۇنكىز رگەن ھەرتۈرلۈك گۇناھلىرى ۋە قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. بىراق ئىنسانلارنىڭ مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلىش ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ. **32** ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان كىمدە كىم بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا قارشى گەپ قىلغانلار بولسا بۇ دۇنيادىمۇ، ئۇ دۇنيادىمۇ كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ. (aiōn g165) **33** دەرەخ ياخشى بولسا، مېۋىسىمۇ ياخشى بولىدۇ ـ يا كى دەرەخ پور بولسا، مېۋىسىمۇ ناچار بولىدۇ؛ چۈنكى ھەرقانداق دەرەخ ئۆز مېۋىسىدىن بىلىنىدۇ. **34** ئەي يىلانلارنىڭ پەرزەنتلىرى! سىلەر رەزىل ئۆرسا كىلار، ئاغزىگىلاردىن قانداقمۇ ياخشى سۆز چىقسۇن؟ چۈنكى ئادەمنىڭ قەلبىدە نىمە تولۇپ تاشقان بولسا ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. **35** ياخشى ئادەم ئۆز ياخشى خەزىنىسىدىن ياخشى نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ، يامان ئادەم يامان خەزىنىسىدىن يامان نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. **36** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلار قىلغان ھەربىر ئېغىز قۇرۇق سۆزى ئۈچۈن سوراق كۈنى ھېساب بېرىدۇ. **37** چۈنكى ئۆز سۆزلىرىڭ بىلەن يا ھەققانىي ئىسپاتلىنىسەن، يا سۆزلىرىڭلار بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلىسەن. **38** شۇ چاغدا بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئۇستاز، سەندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرگۈمىز بار، ـ دېدى. **39** لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر بىر «ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈزىدۇ. بىراق بۇ دەۋردىكىلە رگە «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. **40** چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەر يوغان بېلىقنىڭ قورسىقىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز ياتقاندەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا ئۈچ كېچە-كۈندۈز يەرنىڭ ياغرىدا ياتىدۇ. **41** سوراق كۈنى ننەۋە شەھىرىدىكىلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قىيۋېتىپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇلار يۇنۇس [پەيغەمبەر] جا كارلىغان خەۋەرنى ئا كلاپ، [يامانلىقىدىن] توۋا قىلغان، ۋە مانا، مۇشۇ يەردە يۇنۇس [پەيغەمبەر]دىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ! **42** سوراق كۈنى «جەۋىتىكى ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۈلەيمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئا كلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن، ۋە مانا، ھازىر مۇشۇ يەردە سۈلەيماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ. **43** ناپاك روھ بىراۋنىڭ تېنىدىن چىقىرۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قۇرغاق دالالارنى چۆرگىلەپ يۈرۈپ، بىرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ، بىراق تاپالمايدۇ **44** ۋە: «مەن چىققان ما كا تىمغا قايتاي» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ما كانىنىڭ يەنىلا بوش ئۆرغانلىقىنى، شۇنداقلا پا كىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، **45** بېرىپ ئۆزىدىنمۇ يەتتە ر يەتتە جىننى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. يۇنۇڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. بۇ رەزىل دەۋردىكىلەرنىڭ ھالىمۇ مانا شۇنداق بولىدۇ. **46** ئۇ تو پولاشقان خالايىققا داۋاملىق سۆزلەۋاتقاندا، مانا، ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولۇپ تاشقىردا تۇرۇشتى. **47** شۇنىڭ بىلەن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭىز ۋە ئىنىلىرىڭىز سىز بىلەن سۆزلىشىمىز دەپ تاشقىردا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **48** لېكىن ئۇ جاۋابەن شۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن كىشىدىن: «كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟» ـ دەپ سوردى. **49** ئاندىن ئۇ قولىنى سوزۇپ مۇخلىسلىرىنى كۆرسىتىپ: ـ مانا مېنىڭ ئانام، مانا مېنىڭ ئىنىلىرىم! **50** چۈنكى كىم ئە رشتىكى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئا كا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر، ـ دېدى.

13

شۇ كۈنى ئەيسا ۋېدىن چىقىپ، دېڭىز يېدا ئولتۇراتتى. **2** ئە تراپىغا توپ-توپ ئادەملەر ئولىشىۋالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ ئولتۇردى. پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز يېدا تۇرۇشاتتى. **3** ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن نۇرغۇن ھېكمەتلەرنى ئېيتىپ بېرىپ، مۇنداق دېدى: ـ مانا، ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى تېشى كۆپ، توپسى ئاز يەرلە رگە چۈشۈپتۇ. ۋېرىقى چوڭقۇر بولمىغاچقا، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىشى بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ تارىسىغا چۈشۈپ، تىكەنلەر ئۈستۈپ مايىسىلارنى بوغۇۋېتىپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا ياخشى ۋېرىققا چۈشۈپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى يۈز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** قۇلىقى بارلار بۇنى ئا كلىسۇن! **10** مۇخلىسلىرى كېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن نىمە ئۈچۈن ئۇلارغا تەمسىللەر ئارقىلىق تەلىم بېرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر ئە رش پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىشكە مۇيەسسەر قىلىنىدىكلار، لېكىن ئۇلارغا نېسىب قىلىنمىدى. **12** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **13** ئۇلارغا تەمسىل بىلەن سۆزلىشىمنىڭ سەۋەبى شۇڭا، ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئا كلىسىمۇ تىكىشمايدۇ ھەم ھەققىي چۈشىنىمەيدۇ. **14** يۇنۇڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئېيتقان

بىشارەتتىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «سىلەر ئاكلاشنى ئاكلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر، قاراشنى قارايسىلەر، بىراق كۆرمەيسىلەر. 15 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى مايى قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاكلىغاندا قۇلاقلىرى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى ئۇخلىغاندەك يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاكلاپ، كۆڭۈلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن يانداۋرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم. 16 لېكىن، كۆزلىرىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار كۆرىدۇ، قۇلىقىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار ئاكلايدۇ. 17 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇرۇنقى نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە ھەققانىي ئادەملەر سىلەرنىڭ كۆرگىنىڭلارنى كۆرۈشكە ئنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى كۆرمىگەن؛ سىلەرنىڭ ئاكلىغىنىڭلارنى ئاكلاشقا ئنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى ئاكلىمىغان. 18 ئەمدى ئۇرۇق چاچقۇچى توغرىسىدىكى تەمسىلنىڭ مەنىسىنى ئاكلاڭلار: 19 ئە گەر بىرى [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ سۆز- كالامىنى ئاكلاپ تۇرۇپ چۈشەنمىسە، شەيتان كېلىپ ئۇنىڭ كۆڭلىگە چېچىلغان سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. بۇ دەل چىغىر يول ئۇستىگە چېچىلغان ئۇرۇقلاردۇر. 20 تاشلىق يەرلە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، ئۇلار سۆز- كالامنى ئاكلاپ، خۇشاللىق بىلەن دەرھال قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. 21 ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، سۆز- كالامنىڭ ۋەجەدىن قىينىچىلىق ياكى زىيانكەشلىككە ئۇچىراندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتەپ كېتىدۇ. 22 تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز- كالامنى ئاكلىغىنى بىلەن، لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى ۋە بايلىقنىڭ ئېزىقتۇرۇشى [قەلبىدىكى] سۆز- كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇلار ھوسۇلسىز قالىدۇ. (aiōn g165) 23 لېكىن ياخشى يە رگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى ئاكلاپ چۈشەنگەن ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بەرسى يۈز ھەسسە، بەرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەرسى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. 24 ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يەنە بىر تەمسىلنى بايان قىلدى: ـ ـئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزغا ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان بىر ئادەمگە ئوخشايدۇ. 25 ئەمما كىشىلەر ئۇيقۇغا چۈمگەن چاغدا، دۇشمىنى كېلىپ بۇغداي ئارىسىغا كۆزرەك ئۇرۇقلارنى چېچىۋېتىپ، كېتىپتۇ. 26 ئەمدى مايىسىلار تۈسۈپ، باشاق چىقارغاندا، كۆزرەك كۆز ئاشكارلىنىشقا باشلايتۇ. 27 خوجايىننىڭ چاكارلىرى كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «ئەپەندى، سىز ئېتىزىڭىزغا ياخشى ئۇرۇق چاچقان ئەمەسمىدىڭىز؟ كۆزرەك كەر نەدىن كېلىپ قالدى؟» دەپتۇ. 28 خوجايىن: «بۇنى بىر دۇشمەن قىلغان» ـ دەپتۇ. چاكارلار ئۇنىڭدىن: «سىز بىزنى بېرىپ ئۇلارنى ئوتۇۋېتىڭلار دېمەكچىمۇ؟» ـ دەپ سوراپتۇ. 29 «ياق،» ـ دەپتۇ خوجايىن، «ئۇنداق قىلغاندا كۆزرەك كەرنى يۇلغاندا، بۇغدايلارنمۇ يۇلۇۋېتىشىڭلار مۇمكىن. 30 بۇ ئىككىسى ئورما ۋاقتىغىچە بىللە ئۆسسۈن، ئورما ۋاقتىدا، مەن ئورمىچىلارغا: ـ ئالدى بىلەن كۆزرەك كەرنى ئايرىپ يېغىپ، باغلاپ كويدۇرۇشكە قويۇڭلار، ئاندىن بۇغدايلارنى يېغىپ ئامبىرىمغا ئەكىرىڭلار، دەيمەن» ـ دەپتۇ خوجايىن. 31 ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئادەم قولىغا ئېلىپ ئېتىزىغا چاچقان قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. 32 قىچا ئۇرۇقى دەرۋەقە بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىك بولسىمۇ، ئۇ ھەرقانداق زىرائەتنىڭ ئېگىز ئۆسۈپ، دەرەخ بولدۇ، ھەتتا ئاسماندىكى قۇشلارمۇ كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلايدۇ. 33 ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئايال قولىغا ئېلىپ ئۈچ جاۋۇر ئۇنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇۋېپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغىچە ساقلىغان ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ. 34 ئەيسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى تەمسىللەر بىلەن كوپچىلىككە بايان قىلدى. ئۇ تەمسىلسىز ھېچقانداق تەلىم بەرمەيتتى. 35 يۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىنئالا ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئاغزىمنى تەمسىل سۆزلەش بىلەن ئاچىمەن، ئالەم ئايىردە بولغاندىن بېرى يوشۇرۇنۇپ كەلگەن ئىشلارنى ئېلان قىلىمەن». 36 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ كوپچىلىكنى يولغا سېلىۋېتىپ ئۆيگە كىردى. مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىزلىقتىكى كۆزرەك توغرىسىدىكى تەمسىلنى بەرگە شەرھلەپ بەرسەڭ، ـ دەپ ئۆتۈندى. 37 ئۇ ئەمدى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان كىشى ئىنسانئوغلىدۇر. 38 ئېتىزلىق بولسا ـ دۇنيا. ياخشى ئۇرۇق بولسا [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر، لېكىن كۆزرەك ـ رەزىل بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 39 كۆزرەك چاچقان دۇشمەن ـ ئىبلىستۇر. ئورما ئورۇش ۋاقتى ـ زامان ئاخىرىدۇر. ئورمىچىلار ـ پەرىشتىلەردۇر. (aiōn g165) 40 كۆزرەمنى يۇلۇنۇپ، ئوتتا كويدۇرۇۋېتىلگىنىدەك، زامان ئاخىرىدىمۇ ئەنە شۇنداق بولىدۇ. (aiōn g165) 41 ئىنسانئوغلى پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئىنسانلارنى گۇناھقا ئازدۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىتائەتسىزلىك قىلغۇچىلارنى ئۆز پادىشاھلىقىدىن شاللاپ چىقىپ، 42 خۇمدانلىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غىژچۇرلىتىدۇ. 43 ئۇ چاغدا ھەققانىيلار ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىقىدا خۇددى قۇياشتەك جۇلالىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 44 ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزدا يوشۇرۇلغان بىر خەزىنىگە ئوخشايدۇ. ئۇنى تېپىۋالغۇچى خەزىنىنى قايتىدىن يوشۇرۇپ، خەزىنىنىڭ شاد-خۇراملىقى ئۆچىدە بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، شۇ ئېتىزنى سېتىۋالىدۇ. 45 يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى ئېسىل ئۇنچە-مەرۋايىتلارنى ئىزدىگەن سودىگەر گە ئوخشايدۇ. 46 سودىگەر ناھايىتى قىممەت باھالىق بىر مەرۋايىتنى تاپقاندا، قايتىپ بېرىپ بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، ئۇ مەرۋايىتنى سېتىۋالىدۇ. 47 ـ يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى دېڭىزغا تاشلىنىپ ھەرخىل بېلىقلارنى ئۆتىدىغان تورغا ئوخشايدۇ. 48 تور توشقاندا، [بېلىقچىلار] ئۇنى قىرغاققا تارتىپ چىقىرىدۇ. ئاندىن ئولتۇرۇپ، ياخشى بېلىقلارنى ئىلغۇۋېلىپ، قاچىلارغا قاچىلاپ، ئەرزىمەسلەرنى تاشلۇۋېتىدۇ. 49 زامان ئاخىرىدا شۇنداق بولىدۇ. پەرىشتىلەر چىقىپ، رەزىل كىشىلەرنى ھەققانىي كىشىلەر تارىسىدىن ئايرىيدۇ (aiōn g165) 50 ۋە خۇمدانلىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غىژچۇرلىتىدۇ. 51 ئەيسا ئولاردىن: ـ بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشەندىڭلارمۇ؟ دەپ سوردى. چۈشەندۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئولار. 52 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ شۇڭا، ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ تەلىمگە مۇيەسسەر بولۇپ مۇخلىس بولغان ھەربىر تەۋرات ئۇستازى خۇددى خەزىنىسىدىن يېڭى ھەم كونا نەرسىلەرنى ئېلىپ چىقىپ تارقاتقۇچى ئۆي خوجايىنىغا ئوخشايدۇ، ـ دېدى. 53 ئەيسا بۇ تەمسىللەرنى سۆزلەپ بولغاندىن كېيىن، شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، 54 ئۆز يۇرتىغا كەتتى ۋە ئۆز يۇرتىدىكى سىناگوگا خەلققە تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. بۇنى ئاڭلىغان خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەمنىڭ بۇنچىۋالا دانالىقى ۋە مۇجىزە- كارامەتلىرى نەدىن كەلگەندۇ؟ 55 ئۇ يەقەت ھېلىقى ياغاچچىنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەريەم، ياقۇپ، يۇسۇپ، سىمون ۋە يەھۇدالار ئۇنىڭ ئىنىلىرى ئەمەسمۇ؟ 56 ئۇنىڭ سىڭىللىرىنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئارىمىزدىغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭدىكى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى زادى نەدىن كەلگەندۇ؟ ـ دېيىشەتتى. 57 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت- بىزار بىلەن قاريدى. شۇڭا ئەيسا ئولارغا مۇنداق دېدى: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى ۋە ئۆز ۋىيدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ. 58 ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچسىزلىكىدىن ئۇ ئۇ يەردە كۆپ مۇجىزە كۆرسەتمىدى.

14

ئۇ چاغلاردا، ھېرود ھاكىم ئەيسانىڭ نام-شۆھرىتىدىن خەۋەر تېپىپ، 2 خىزمەتكارلىرىگە: ـ بۇ ئادەم چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا بولىدۇ، ئۇ تۇلۇمدىن تىرىلگەن بولسا كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسەتمەكتە، ـ دېدى. 3 ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۇگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن يەھيانى ئۇتقۇن قىلىپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. 4 چۈنكى يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «بۇ ئايالنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپتۇر» دەپ كەلگەندى. 5 ھېرود [شۇ سەۋەبتىن] يەھيانى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، بىراق خالايىقتىن قورقاتتى، چۈنكى ئۇلار يەھيانى پەيغەمبەر، دەپ بىلەتتى. 6 ئەمما ھېرودنىڭ تۇغۇلغان كۈنى تەبرىكلەنگەندە، ئايالى ھېرودىيەنىڭ قىزى ئوتتۇرىغا چىقىپ ئۆسسۈل ئويناپ بەردى. بۇ ھېرودقا بەك ياقتى؛ 7 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھەرنېمە تىلىسەڭ شۇنى ساڭا بېرەي، دەپ قەسەم قىلدى. 8 لېكىن قىز ئانىسىنىڭ كۆشكۈرتۈشى بىلەن: ـ چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، بىر تەخسىگە قويۇپ ئە كەلسىلە، ـ دېدى. 9 پادىشاھ بۇنىڭغا ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى ئۈچەيلدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، [كاللىسىنى] ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 10 ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ، زىندانداىا يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇردى. 11 شۇنىڭ بىلەن كاللىسى بىر تەخسىگە قويۇلۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى. قىز بۇنى ئانىسىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى. 12 [يەھيانىڭ] مۇخلىسلىرى بولسا بېرىپ، جەسىتىنى ئېلىپ دەپنە قىلدى؛ ئاندىن بېرىپ ئەيساغا بۇ ئىشلارنى خەۋەر قىلدى. 13 ئەيسا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئۆزى

يالغۇز پىنهان بىر جايغا كىتەي دەپ بىر كىمگە ئولتۇرۇپ تۇيەردىن ئايرىلدى. خالايىق بۇنىڭ خەۋىرىنى تاپقاندا، ئەتراپتىكى شەھەرلەردىن كېلىشىپ، تۇنىڭ كەيندىن پىيادە ماكىدى. 14 تۇ [قىرغاقتا] چىقىپ كەتكىنىدە، زور بىر توپ ئادەملەرنى كۆرۈۋىدى، ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇلارنىڭ ئاغرىقلىرىنى ساقايتتى. 15 كەچ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى تۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، ۋاقىتمۇ بىر يېرىم قالدى. خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئاندىن ئۇلار كەتلە رگە بېرىپ ئوزۇلىرىگە ئوزۇق سېتىۋالسۇن، ـ دېدى. 16 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇلارنىڭ كېتىشىنىڭ ھاجىتى يوق، ئوزۇقلار ئۇلارغا ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. 17 لېكىن مۇخلىسلار: ـ بىزدە بەش نان بىلەن ئىككى دانە بېلىقتىن باشقا ھېچ نەرسە يوق، ـ دېيىشتى. 18 ئۇ: ـ ئۇلارنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 19 ئۇ خالايىقنى چۈپلۈكنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇغاندىن كېيىن، بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتتى. ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلىرى خالايىققا ئۇلەشتۈرۈپ بەردى. 20 ھەممەيلەن يەپ ۋېيۇندى. [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. 21 ئوزۇقلانغانلارنىڭ سانى ئايالىلار ۋە بالىلاردىن باشقا تەخمىنەن بەش مىڭ كىشى ئىدى. 22 ئارقىدىلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ئوزۇم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاكىۋچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىغا ئوتۇپ تۇرۇڭلار، دەپ ۋېيرۇدى. 23 خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئوزى خىلۋەت تاغقا چىقتى. كەچ كىرگەندىمۇ ئۇ يەردە يالغۇز قالدى. 24 بۇ چاغدا، كېمە قىرغاقتىن خېلى كۆپ چاقىرىم يۇرگەندى، لېكىن شامال قارشى يۇنۇلىشتىن چىقىۋاتقاچقا، كېمە دولقۇنلار ئىچىدە چايقىلىپ ئۇراتتى. 25 كېچە ئوتتىنچە جىسىمگە ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرىپىگە كەلدى. 26 مۇخلىسلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئالاقزادە بولۇپ: ـ تاۋاسىق ئىكەن! ـ دەپ قورقۇپ چۇۋقان سېلىشتى. 27 لېكىن ئەيسا دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرە كىلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 28 پېترۇس بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئى رەب، بۇ سەن بولساڭ، سۈ ئۈستىدە مېڭىپ يېنىڭغا بېرىشىمغا ئەمر قىلغايسەن، ـ دېدى. 29 كەل، ـ دېدى ئۇ. پېترۇس كېمىدىن چۈشۈپ، سۈ ئۈستىدە مېڭىپ، ئەيساغا قاراپ كېتىۋاتاتتى؛ 30 لېكىن بوراننىڭ قاتتىق چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ، سۈغا چۆكۈشكە باشلىدى: ـ رەب، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دەپ ۋارقىرىدى. 31 ئەيسا دەرھال قولىنى ئوزىتىپ، ئۇنى تۇتۇۋالدى ۋە تۇنىڭغا: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىز بەندە، نېمىشقا گۇمان قىلدىڭ؟ ـ دېدى. 32 ئۇلار كېمىگە چىققاندا، شامال توختىدى. 33 كېمىدە ئولتۇرغانلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ بەرھەق، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دېيىشتى. 34 ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئوتكەندە، گىننىسارەت يۇرتىدا [قۇرۇقلۇقتا] چىقتى. 35 ئۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇنى تونۇپ قېلىپ، ئەتراپتىكى بارلىق جايلارغا خەۋەر ئەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر بارلىق بىمارلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ 36 ئۇلار ئۇنىڭدىن بىمارلارنىڭ ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشنى ئۇتۇندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەلىمازا ساقايدى.

15

بۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ۋە پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: 2 ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە خىلاپلىق قىلىدۇ؟ چۈنكى ئۇلار قوللىرىنى يۇماي تاماق يەيدىكەنغۇ، ـ دېدى. 3 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرچۇ، سىلەر نېمىشقا ئەنئەنىمىزنى ساقلايمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ 4 چۈنكى خۇدا: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى يا كى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. 5 لېكىن سىلەر: ـ ھەرقانداق كىشى «ئاتىسى يا كى ئانىسىغا: ـ مەن سىلە رگە ياردەم بە رگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان [خۇداغا] ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، 6 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھۆرمەت-ۋېيادارلىق قىلىش مەجبۇرىيىتى قالمايدۇ، ـ دەيسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئەنئەنە گىلارنى دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار. 7 ئەي ساختىپەزىلەر! يەشايا يېغەمبەر بە رگەن مۇشۇ بېشارەت توپىغرا سىلەر توغرۇلۇق ئىكەن: ـ 8 «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق. 9 ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ ئۆزگەتكەن ئەنەلىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». 10 ئاندىن ئۇ خالايىقنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ قۇلاق سېلىڭلار ھەم شۇنى چۈشىنىڭلار كى، 11 ئىنسانىي ناپاك قىلىدىغىنى ئاغزىدىن كىرىدىغىنى ئەمەس، بەلكى ئاغزىدىن چىقىدىغىنىدۇر، ـ دېدى. 12 كېيىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سېنىڭ بۇ سۆزۈڭنى پەرىسىيلەر ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ رەنجىگەنلىكىنى بىلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. 13 لېكىن ئۇ مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئەرشتىكى ئاتام تىكىگەن ھەرقانداق تۈسۈملۈك يىلتىزىدىن يۇلۇنۇپ تاشلىنىدۇ. 14 سىلەر ئۇلارغا پىسەنت قىلماڭلار، ئۇلار كورلارغا يول باشلايدىغان كورلاردۇر. ئە گەر كور كورغا يول باشلىسا، ھەر ئىككىسى ئورىغا چۈشۈپ كېتىدۇ. 15 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بابا ئېيتقان تەمسىلنى بە رگە چۈشەندۈرۈپ بە رگەيسەن، ـ دېدى. 16 لېكىن ئۇ: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنچىگە ئېرىشمىدىلارمۇ؟! ـ دېدى. 17 ئېغىزغا كىرگەن بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئاشقازان ئارقىلىق تەرەت بولۇپ چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تېخى چۈشەنمەمسىلەر؟ 18 لېكىن ئېغىزدىن چىقىدىغىنى قەلبتىن چىقىدۇ، ئىنسانىي ناپاك قىلىدىغىنىمۇ شۇدۇر. 19 چۈنكى يامان ۋېيلار، قاتىللىق، زىناخورلۇق، بۇزۇقچىلىق، ئوغرىلىق، يالغان گۇۋاھلىق ۋە تۆھمەت قاتارلىقلار قەلبتىن چىقىدۇ. 20 ئىنسانىي ناپاك قىلىدىغانلار مانا شۇلاردۇر؛ ۋېيۇلمىغان قوللار بىلەن تاماق يېيىش ئىنسانىي ناپاك قىلمايدۇ. 21 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتلارغا باردى. 22 مانا، ئۇ چەت يەرلەردىن كەلگەن قاناني بىر ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب! داۋۇتنىڭ ئوغلى، ھالىمغا رەھىم قىلغايسىز! قىزىمغا جىن چاپلىشىۋالغانكەن، قىينىلىپ كېتىۋاتىدۇ! ـ دەپ ئۇنىڭغا ندا قىلىپ زارلىدى. 23 لېكىن ئۇ ئۇ ئايالنى ھېچ ئىغىز قىلماي باردى. ئۇ شاگىرتلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالنى يولغا سالساڭ! چۈنكى ئۇ كەينىمىزدىن ئەگىشىپ ياۋۇرۇپ ندا قىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 24 ئەمدى ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن پەقەت يولدىن تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلا رگە ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. 25 ئەمما ھېلىقى ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ رەب، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! ـ دەپ ياۋۇرىدى. 26 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بالىلارنىڭ ئېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. 27 لېكىن ھېلىقى ئايال: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ خوجايىنىنىڭ داستىخىندىن چۈشكەن ئۆۋاقلارنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي خانىم، ئىشەنچىڭ كۈچلۈك ئىكەن! تىلىگىنىڭدەك بولسۇن! ـ دېدى. ئۇ ئايالنىڭ قىزى شۇئان ساقىيىپ كەتتى. 29 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، گالىلىيە دېڭىزىنىڭ بويىدىن ئوتۈپ، تاغقا چىقىپ ئولتۇردى. 30 ئۇنىڭ ئالدىغا توپ-توپ خالايىق يىغىلدى. ئۇلار توكۇر، قارىغۇ، گاچا، چولاق ۋە ئۇرغۇن باشقا خىل كېسەللەرنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا ۋېيۇشتى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 31 شۇنىڭ بىلەن خالايىق گاچىلارنىڭ سۆزلىيەلەيدىغان بولغانلىقىنى، چولاقلارنىڭ ساقايغىنىنى، توكۇرلارنىڭ ماڭغانلىقىنى ۋە قارىغۇلارنىڭ كۆرىدىغان بولغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەيران بولدى ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى ئۇلۇغلىدى. 32 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۈچ كۈندىن بېرى يېنىمدا بولدى، يېگۈدەك بىر نەرسىسىمۇ قالمىدى. ئۇلارنى ۋېلىرىگە ئاچ قايتۇرۇشنى خالىمايمەن، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. 33 مۇخلىسلار تۇنىڭغا: ـ بۇ چۆلدە بۇنچىۋالا ئادەمنى ۋېيغۇزغىدەك كۆپ نانىنى نەدىن تاپىمىز؟ ـ دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلاردىن: قانچە نېنىڭلار بار؟ ـ دەپ سوردى. ـ يەتتە نان بىلەن بىرنەچچە تال كىچىك بېلىق بار، ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خالايىقنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. 36 ئاندىن، يەتتە نان بىلەن بېلىقلارنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلار خالايىققا ئۇلەشتۈردى. 37 ھەممەيلەن ۋېيغۇچە يىدى، ئاندىن [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يىغىپ يەتتە چوڭ سېۋەتنى توشقۇزدى. 38 تاماق يېگەنلەرنىڭ سانى بالىلار ۋە ئايالىلاردىن باشقا تۆت مىڭ كىشى ئىدى. 39 ئۇ خالايىقنى يولغا سالغاندىن كېيىن، كېمىگە چۈشۈپ، ماگادان يۇرتىنىڭ چېت يەرلىرىگە باردى.

16

ئەمدى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئۇنى سىناش مەقسىتىدە يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن بە رگە ئاسماندىن مۇجىزىلىك بىر ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشتى. 2 بىراق ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ كەچقۇرۇن سىلەر قىزىل شەپەقنى كۆرگىنىڭلاردا،

«هاۋا ئەته ئوچۇق بولدۇ» دەيسىلەر 3 ۋە ئەتىگەنده: «بۈگۈن بوران چىقىدۇ، چۈنكى ئاسماننىڭ رەنگى قىزىل هەم تۇتۇق»، دەيسىلەر. ئاسمان رەنگى-روينى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، لېكىن بۇ زامانىدا يۈز بېرىۋاتقان ئالامەتلەرنى پەرق ئېتەلمەيسىلەر! 4 رەزىل هەم زىناخور بۇ دەۋر «مۇجىزىلىك بىر ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ [دەۋردىكىلە رگە] «يۇنۇس پەيغەمبەرده كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»دىن باشقا هېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. ئاندىن ئۇ تۇلارنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى. 5 مۇخلىسلىرى [دېڭىزنىڭ] ئۇ قېتىنا ئوتكىنىده، نان ئېلىۋېلىشنى ئۇنۇتۇغانىدى. 6 ئەيسا تۇلارغا: ـ هوشيار بولۇڭلار، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدن ئېهتىيات قىلىڭلار، ـ دېدى. 7 [مۇخلىسلار] ئۆزئارا مۇلاهىزىلىشىپ: ـ نان ئە كەلمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن بۇنى دەۋاتسا كېرەك، ـ دېيىشتى. 8 ئەيسا تۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! نېمە ئۈچۈن نان ئە كەلمىگەنلىكىڭلار توغرىسىدا مۇلاهىزە قىلىسىلەر؟ 9 تېخىچە چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ بەش نان بىلەن بەش مىڭ كىشىنىڭ [ئويغۇزۇلغانلىقى]، قانچە سېۋەت ئوزۇق يېغۋالغانلىقىڭلار ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ 10 يەتتە نان بىلەن تۆت مىڭ كىشىنىڭ [ئويغۇزۇلغانلىقى]، يەنە قانچە چوڭ سېۋەت ئوزۇق يېغۋالغانلىقىڭلارمۇ ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ 11 سىلەر قانداقمۇ مېنىڭ سىلە رگە: «پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدن ئېهتىيات قىلىڭلار» دېگىنىمنىڭ نان توغرۇلۇق ئە مەسلىكنى چۈشەنمەيسىلەر؟ 12 مۇخلىسلار شۇندىلا ئۇنىڭ نانىدىكى ئېچىتقۇدىن ئەمەس، بەلكى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ تەلىمىدىن ئېهتىيات قىلىشنى ئېيتقانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتى. 13 ئەيسا قەيسەرىيە-فىلىپپى رايونىغا كەلگىنىده، ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: كىشىلەر مەن ئىنسانئوغلىنى كىم دەپ بىلىدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. 14 مۇخلىسلىرى: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى يەهيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر يەرەمىيا ياكى باشقا پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ بىلىدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۇ تۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 16 سىمون پېترۇس: ـ سەن مەسىھ، مەڭگۈلۈك هايات خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەختلىكسەن، ئى يۇنۇس ئوغلى سىمون! بۇنى ساڭا ئايان قىلغۇچى هېچ ئەت-قان ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئەرشتىكى ئاتامدۇر. 18 مەن ساڭا شۇنى ئېيتايكى، سەن بولساڭ پېترۇسدۇرسەن. مەن جامائىتىمنى بۇ ۋېيۇلتاش ئۈستىگە قۇرىمەن. ئۇنىڭ ئۈستىدىن تەهتىسارانىڭ دەرۋازىلىرىمۇ غالىب كېلەلمەيدۇ. (Hadēs g86) 19 ئەرش پادىشاهلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى ساڭا تاپشۇرىمەن؛ سەن يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭ ئەرشتىمۇ باغلانغان بولىدۇ، سەن يەر يۈزىدە نېمىنى ۋېيۇپ بەرسەڭ، ئەرشتىمۇ ۋېيۇپ بېرىلگەن بولىدۇ، ـ دېدى. 20 بۇ سۆزۈلەرنى ئەيسا بولۇپ، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۆزىنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ھېچكىمگە تىنماسلىقنى تاپىلدى. 21 شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا مۇخلىسلىرىغا ئۆزىنىڭ يېرۇسالېمغا كېتىدىغانلىقى، ئاقساقاللار، باش كاهىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن كۆپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى مۇقەررەر بولغانلىقىنى، شۇنداقلا ئۈچىنچى كۈنى تىرىلدۈرۈلىدىغانلىقىنى ئايان قىلىشقا باشلىدى. 22 شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەپ: ـ يا رەب، ساڭا رەهىم قىلىغاي! بېشىڭغا بۇنداق ئىشلار قەتئىي چۈشمەيدۇ! ـ دېدى. 23 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ پېترۇسقا قاراپ: ـ ئارقامغا ئۆت، شەيتان! سەن ماڭا پۇتلىكاشاكسەن، سېنىڭ ۋەيلغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانلىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. 24 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: كىمدە-كىم ماڭا ئە گىشىشنى خالىسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېيىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئە گەشسۇن! 25 چۈنكى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماقچى بولغان كىشى چوقۇم جېنىدىن مەهرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەهرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 26 چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ جېنىدىن مەهرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولىدۇ؟! ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىدۇ؟! 27 چۈنكى ئىنسانئوغلى ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە پەرىشتىلىرى بىلەن كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ؛ ۋە ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ ئۆز ئەمەللىرىگە ئۆتىشلۇق جاۋاب قايتۇرىدۇ. 28 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ ۋېيايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى ئېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆز پادىشاهلىقى بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر.

17 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇهانانى ئېيرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. 2 ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۆلۈرنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، يۈزى قۇياشتەك پارلىدى، كىيىملىرى نۇردەك ئاپئاق بولۇپ چاقنىدى. 3 ۋە مانا، [مۇخلىسلارغا] مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقان هالدا كۆرۈندى. 4 شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئەيسىغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئېمىدېگەن ياخشى! خالىساڭ، بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يە رگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى. 5 ئۇنىڭ گېپى تۈگىمەيلا، مانا نۇرلۇق بىر بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى. مانا، بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، مەن ئۇنىڭدىن خوزىسەنمەن. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 6 مۇخلىسلار يۈزىنى ئاڭلاپ ئۆزلىرىنى يە رگە تاشلاپ دۇم يېتىپ ۋەھىمگە چۈشتى. 7 بىراق ئەيسا كېلىپ، ئۇلارغا قولىنى تە گكۈزۈپ: قوپۇڭلار، قورقماڭلار، ـ دېدى. 8 ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى. 9 تاغدىن چۈشۈۋېتىپ، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، بۇ ئالامەت كۆرۈنۈشنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. 10 ئاندىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 11 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ. 12 ئەمما مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ ۋېيايكى، ئىلياس ئاللىقاچان كەلدى، لېكىن كىشىلەر ئۇنى تونۇمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلدى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇلارنىڭ قولىدىدا ئازاب چېكىش ئالدىدا ئۆرىدۇ، ـ دېدى. 13 شۇ چاغدا مۇخلىسلار ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرگۈچى يەهيا ئوغرىسىدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى چۈشەندى. 14 ئۇلار خالايىقىنىڭ يېنىغا بارغىنىدا، بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تىزلىنىپ: 15 رەب، ئوغلۇمغا ئېچىڭنى ئاغرىتقايسەن! چۈنكى ئۇنىڭ ئۆتقاقلىق كېسىلى بار بولغاچقا، زور ئازاب چېكىۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ دائىم ئوتنىڭ ياكى سۇنىڭ ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. 16 ئۇنى مۇخلىسلىرىڭغا ئېلىپ كەلگەندىم، ساقايتالمىدى، ـ دېدى. 17 ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە ئەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلە رگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا [جىنغا] ئەنىبە بېرىۋىدى، جىن بالدىن چىقىپ كەتتى، بالىمۇ شۇئان ساقايدى. 19 كېيىن، ئەيسا ئايرىم قالغاندا، مۇخلىسلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى قوغلۇپتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. 20 ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىشەنچىڭلار بولمغانلىقى ئۈچۈن. مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ ۋېيايكى، سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسىلا، سىلەر تاۋۇ تاغقا: «بۇ يەردىن ئۇ يە رگە كۆچ» دېسە كېلار، كۆچىدۇ؛ شۇنداقلا سىلە رگە مۇمكىن بولمايدىغان ھېچ ئىش بولمايدۇ. 21 بىراق، بۇنداق جىنلارنى دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش بىلەن بولمىسا ھەيدىگىلى بولمايدۇ ـ دېدى. 22 ئۇلار گالىلىيە ئۆلكىسىدە ئايلىنىپ يۈرگىنىدە، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ؛ 23 ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ؛ لېكىن ئۈچىنچى كۈنى ئۇ تىرىلىدۇ، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇخلىسلار ئېغىر غەم-قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. 24 ئاندىن ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلگىنىده، [ئىبادەتخانا] «ئىككى دراقما» [ھېچنى] يىغقۇچىلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستازىڭلار «ئىككى دراقما»نى تۆلەمدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 25 تۆلەيدۇ، ـ دېدى پېترۇس. لېكىن ئۇ ئۆيگە كىرگىنىگىلا، تىنچى بىر نېمە دېمەستىلا ئەيسا ئۇنىڭدىن: ـ سىمون، سېنىڭچە بۇ دۇنيادىكى پادىشاهلار كىملەردىن باج ئالىدۇ؟ ئۆز پەرزەنتلىرىدىنمۇ، ياكى ياتلاردىنمۇ، ـ دەپ سوردى. 26 پېترۇس ئۇنىڭغا: ياتلاردىن، ـ دېۋىدى، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، پەرزەنتلەر [باجدىن] خالىي بولىدۇ. 27 بىراق [باج يىغقۇچىلارغا] پۇتلىكاشاڭ بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، دېڭىزغا بېرىپ قارماقنى تاشلا. ئۇتقان بىرىنچى بېلىقنى ئېلىپ، ئاغزىنى ئاچساڭ، تۆت دراقىلىق بىر تە گكە پۇل چىقىدۇ. ئۇنى ئېلىپ مەن ۋە سەن ئىككىمىزنىڭ ھېچى ئۈچۈن ئۇلارغا بەر، ـ دېدى.

18 بۇ چاغدا، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ئەرش پادىشاهلىقىدا كىم ئەڭ ئۇلۇغ؟ ـ دەپ سوردى. 2 ئەيسا يېنىغا كىچىك بىر بالىنى چاقىرىپ، ئۇنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزۇپ،

مۇنداق دېدى: **3** ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، تۆز يولۇڭلاردىن يېنىپ، كىچىك بالىلاردەك سەيىي بولمىساڭلار، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھەرگىز كىرەلمەيسىلەر. **4** ئەمدى كىم تۆزنى بۇ كىچىك بالدەك كىچىك پېئىل تۆتسا، ئۇ ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ ئۇلۇغ بولىدۇ. **5** بۇنداق كىچىك بىر بالىنى مېنىڭ نامىمدا قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **6** لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ يېنىغا يوغان تۇزۇمدەك تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزنىڭ تېگىگە چۆكتۈرۈۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **7** ئىنسانىي گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار تۆپەيلىدىن بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ، لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرغۇچى ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! **8** ئە گەر ئەمدى قولۇڭ ياكى پۇتۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ۋېيۋېپ تۆز ۋۇجۇدىن نېرى تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا دوزاخىتىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، بىرلا كۆزۈڭ بىلەن بولسىمۇ ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) **10** ـ بۇ سەيىي كىچىكلەرنىڭ ھېچبىرىگىمۇ سەل قاراشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى شۇنى سىلە رگە ئېيتايىكى، ئۇلارنىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرى ئەرشتىكى ئاتامنىڭ جامالىنى ھەردائىم كۆرۈپ تۇرىدۇ. **11** چۈنكى ئىنسانئوغلى ھالا كەتكە تازغانلارنى قۇتقۇزغىلى كەلدى. **12** قاندا قارايسىلەر؟ بىراۋنىڭ يۈز ۋېياق قوينى بولۇپ، ئۇنىڭدىن بىرى ئېزىپ ۋېتىپ چۆشۈپ قالسا، ئۇ توقسان توققۇز قوينى تاغلارغا قويۇپ قويۇپ، ھېلىقى ئازغان قوينى ئىزدەيدىغۇ؟ **13** ۋە ئە گەر ئۇنى تېپىۋالسا، مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇ قوي ئۈچۈن بولغان خۇشالىقتى ئازمىغان توقسان توققۇزنىڭكىدىن زور بولىدۇ. **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، بۇ سەيىي كىچىكلەرنىڭ ھەرقانداقىنىڭ ھالا كەتكە ئېزىپ قېلىشى ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ ئىرادىسى ئەمەستۇر. **15** ـ ئەمدى ئە گەر قېرىندىشىڭ ساڭا زىيان سېلىپ گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئىككىلىڭلار خالي چاغدا سەۋەنلىكىنى كۆرسىتىپ قوي. قېرىندىشىڭ سۆزۈڭنى ئا ڭلىسا، ئۇنى [ئېزىشتىن] قايتۇرۇۋالغان بولىسەن. **16** لېكىن ئا ڭلىمىسا، يەنە بىر-ئىككى [گۇۋاھچىنى] ئېلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بارغىن. شۇنداق قىلىپ، ھەممە ئىش ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن قىلىنسۇن. **17** لېكىن ئە گەر [قېرىندىشىڭ] ئۇلارنىڭ سۆزىگىمۇ قۇلاق سالمىسا، ئەھۋالنى جامائەتكە يەتكۈزۈپ ئېيتقىن. ئە گەر ئۇ جامائەتنىكىلە رگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنى يات ئەللىك ياكى باجگىر قاتارىدا كۆرۈڭلار. **18** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭلار، ئەرشتىمۇ شۇ باغلانغان بولىدۇ ۋە سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسە ڭلار، ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ. **19** مەن يەنە شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، يەر يۈزىدە تاراڭلاردىن ئىككىسى تۆزلىرى تىلىگەن بىر ئىش توغرىلۇقتا قەلبى بىر بولۇپ ھەرقانداق نەرسىنى تىلەپ دۇئا قىلسا، ئەرشتىكى ئاتام ئۇلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلىدۇ. **20** چۈنكى ئىككى ياكى ئۈچەيلەن مېنىڭ نامىم بىلەن قەيەردە يىغىلىنىۋالسا، مەن شۇ يەردە ئۇلارنىڭ تاراسىدا بولىمەن. **21** ئاندىن پېترۇس ئۈنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئې رەب، قېرىندىشىمنىڭ ماڭا زىيان سېلىپ ئۆتكۈز ۋەگەن قانچە قېتىملىق گۇناھىنى كەچۈرۈشۈم كېرەك؟ يەتتە قېتىممۇ؟ ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، يەتتە قېتىم ئەمەس، يەتمىش ھەسسە يەتتە قېتىم! **23** ئەرش پادىشاھلىقى چاكارلىرى بىلەن ھېساب-كىتاب قىلماقچى بولغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. **24** ھېساب-كىتابنى باشلىغىنىدا، ئۇنىڭغا ئون مىڭ تالانت پۇل قەرزدار بولغان بىر چاكار كەلتۈرۈلۈپتۇ. **25** چاكارنىڭ تولىگۈدەك ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، خوجىسى چاكارنىڭ ئۆزىنى، خوتۇن بالا-چاقىسى ۋە بار-يوقىنى سېتىپ، قەرزىنى تۆلەشنى ۋېرىۋېتىپتۇ. **26** شۇڭا چاكار ئۇنىڭ ئالدىدا يە رگە يېقىلىپ باش ئۇرۇپ: «خوجام، ماڭا كەچۈلمىك قىلغايلا، مەن پۈتۈن قەرزىمنى چوقۇم تۆلەيمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. **27** چاكارنىڭ خوجىسى ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇنى قويۇپ بېرىپ، قەرزىنى كەچۈرۈم قىلىپتۇ. **28** لېكىن چاكار ئۇ يەردىن چىقىپ، ئۆزىگە يۈز دىنار قەرزدار بولغان يەنە بىر چاكار بۇرادىرىنى ئۇچراتىپتۇ. ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، بوينىنى بوغۇپ ئۇرۇپ: «قەرزىڭ تۆلە!» دەپتۇ. **29** بۇنىڭ بىلەن بۇ چاكار بۇرادىرى يە رگە يېقىلىپ ئۇنىڭدىن: «ماڭا كەچۈلمىك قىل، قەرزىڭ چوقۇم قايتۇرىمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. **30** لېكىن ئۇ ئۇنىماپتۇ ۋە: «پۈتۈن قەرزىڭ تۆلىمىگۈچە زىندانىغا تاشلىنىپتۇ. **31** بۇنداق ئىشنىڭ يۈز بە رگەنلىكىنى كۆرگەن باشقا چاكارلار ئىنتايىن ئازابلىنىپ خوجىسىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەھۋالنى باشتىن-ئاخىر سۆزلەپ بېرىپتۇ. **32** بۇنىڭ بىلەن خوجىسى ھېلىقى چاكارنى چاقىرتىپ: «ئەي رەزىل چاكار! ماڭا يېلىنغانلىقىڭ ئۈچۈن شۇنچە كۆپ قەرزىڭنىڭ ھەممىسىنى كەچۈردۇم. **33** مەن ساڭا ئىچ ئاغرىتقىنىمدەك، سەنمۇ چاكار بۇرادىرىڭگە ئىچ ئاغرىتىشىڭغا توغرا كەلمەمدۇ؟!» دەپتۇ. **34** بۇنىڭ بىلەن خوجىسى غەزەپلىنىپ ئۇنى پۈتۈن قەرزىنى تۆلەپ بولغۇچە ئادەم قىينىغۇچى گۇنىدىيالارنىڭ قولىدا تۇرۇشقا تاپشۇرۇپ بېرىپتۇ. **35** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئە گەر ھەر بىرىڭلار تۆز قېرىندىشلىرىڭلارنى چىن دىلىڭلاردىن كەچۈرمىسە ڭلار، ئەرشتىكى ئاتامۇ سىلە رگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىدۇ.

19

شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولغاندىن كېيىن، گالىلىيە تۆلكىسىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە تۆلكىسىنىڭ چېت يەرلىرىگە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى يۇرتلارغا باردى. **2** توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلگەن بولۇپ، ئۇ ئۇلارنى شۇ يەردىلا ساقايتتى. **3** ئەمدى بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاقتا چۆشۈرۈۋېتىش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ھەرقانداق سەۋەبتىن ئايالىنى قويۇۋېتىشى تەۋرات قانۇنىغا ۋېرىغۇمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ [تەۋراتتىن] شۇنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ، مۇقەددەسمەدە ئىنسانلارنى ياراتقۇچى ئۇلارنى «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى» ۋە **5** «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالىنى بىلەن بىرلىشىپ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». **6** شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن. **7** پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن يەنە: ـ ئۇنداقتا، مۇسا [پەيغەمبەر] نېمە ئۈچۈن [تەۋراتقا قانۇنىدا] ئەر كىشى تۆز ئايالىغا تالاق خېتىنى بەرسىلا ئاندىن ئۇنى قويۇۋېتىشكە بولىدۇ، دەپ ۋېرىۋغان؟ ـ دەپ سوراشتى. **8** ئۇ ئۇلارغا: ـ تاش يۈرە كلىكىڭلاردىن مۇسا [پەيغەمبەر] ئايالىلىرىڭلارنى تالاق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان، لېكىن ئالەمنىڭ باشلىمىدا بۇنداق ئەمەس ئىدى. **9** ئەمدى شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايىكى، ئايالىنى بۇزۇقلۇقتىن باشقا بىرەر سەۋەب بىلەن تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەرىگە ئالغان ھەرقانداق كىشى زىنا قىلغان بولىدۇ. **10** مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر ئەر بىلەن ئايالى ئوتتۇرىسىدىكى ئەھۋال شۇنداق بولسا، ئۇنداقتا ۋېلىنمەسلىك ياخشى ئىكەن، ـ دېدى. **11** ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ سۆزنى ھەممىلا ئادەم ئەمەس، پەقەت نېسىپ قىلىنغانلارلا قوبۇل قىلالايدۇ. **12** چۈنكى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدىن تۇغما بەزى ئاغۇاتلار بار، ۋە ئىنسان تەرىپىدىن ئاختا قىلىنغان بەزى ئاغۇاتلارمۇ بار، ۋە ئەرش پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆزىنى ئاغۇات قىلغانلارمۇ بار. بۇ سۆزنى قوبۇل قىلالايدىغانلار قوبۇل قىلسۇن! ـ دېدى. **13** قواڭۇنى ئە گىكۈزۈپ دۇئا قىلغايسەن دەپ، بەزىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئە يىبلىدى. **14** ئەمما ئەيسا: ـ بالىلار مېنىڭ ئالدىمغا كەلتۈرۈلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر، ـ دېدى. **15** ۋە قوللىرىنى ئۇلارغا تە گىگۈ ۋگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلدى.

16 مانا، بىر كۈنى بىر سى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، مەن قانداق ياخشى ئىشنى قىلسام، مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىمەن؟ ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا مەندىن ياخشىلىق توغرىسىدا سورايسەن؟ «ياخشى بولغۇچىلار» بولسا پەقەت بىربىلا بار. ئەمما ھاياتلىققا كىرىمەن دېسەڭ، ئەمرلە رگە ئەمەل قىل، ـ دېدى. **18** قايسى ئەمرلە رگە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قاتىللىق قىلما، زىنا قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، **19** ئاتا-ئانا ئۆڭىگە ھۆرمەت قىل ۋە قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» ـ دېدى. **20** ياش يىگىت ئۇنىڭغا: ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن. ئەمدى ماڭا يەنە نېمە كەم؟ ـ دېدى. **21** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر مۇ ئۈكەمەل بولۇشنى خالىساڭ، بېرىپ بار-يوقۇڭنى سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللە رگە بە رگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ. ئاندىن كېلىپ ماڭا ئە گەشكىن، ـ دېدى. **22** يىگىت مۇشۇ سۆزنى ئا ڭلاپ، قايغۇغا چۈمۈپ ئۇ يەردىن كېتىپ قالدى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **23** ئەيسا مۇخلىسلىرىغا: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بايلارنىڭ ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىشى تەسلىكتىلا بولىدۇ. **24** ۋە يەنە شۇنى سىلە رگە ئېيتايىكى، تۆگىنىڭ يىگىنىنىڭ كۆزىدىن ئوتتۇشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ

پادشاهلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. 25 مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك
ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 26 ئەمما ئەيسا
ئۇلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇداغا
نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. 27 پېتىرنىڭ بىلەن پېتىرۇس ئۇنىڭغا: ـ مانا،
بىز ھەممىدىن ۋاز كېچىپ ساڭا ئەگەشتۇق! بىز بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىگە ئېرىشىمىز؟ ـ دەپ
سوردى. 28 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رەگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى،
ئالەمدىكى ھەممە قايتىدىن يېڭىلانغىندا، ئىنسانئوغلى شانلىق تەختىدە ئولتۇرغان ۋاقتىدا، ماڭا
ئەگەشكەن سىلەر ئون ئىككى تەختتە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە
ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 29 مېنىڭ نامىم دەپ ئۆيلەر، تاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرى،
ئاتا-ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى يا كى يەر-زېمىنلاردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارغا يۈز
ھەسسە ئارتۇق ئېرىشىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتنا مىراس بولىدۇ. (aiōnios g166) 30 لېكىن
شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئوتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئوتىدۇ.

20 ـ چۈنكى ئەرش پادشاھلىقى بىر يەر ئىگىسگە ئوخشايدۇ. ئىگىسى ئۈزۈمزارلىقىدا
ئىشلەشكە ئادەملەرنى يالالاش ئۈچۈن تاڭ سەھەردە سىرتقا چىقىپتۇ. 2 ئۇ ئىشلەچىلەر بىلەن
كۈنلۈكى ئۈچۈن بىر كۈمۈش دىناردىن بېرىشكە كېلىشىپ، ئۇلارنى ئۈزۈمزارلىقىغا ئەۋەتىپتۇ.
3 سائەت توققۇزلاردا ئۇ يەنە سىرتقا چىقىپ، بازاردا بىكار ئۇرغان باشقا كىشىلەرنى
كۆرۈپتۇ. 4 ئۇلارغا: «سىلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىڭلار، ھەققىڭلارنا تېگىشلىكىنى
بېرىمەن» ـ دەپتۇ. 5 ئۇلار ئۈزۈمزارلىققا بېرىپتۇ. چۈشتە ۋە سائەت ئۇچتىمۇ ئۇ يەنە
چىقىپ يەنە شۇنداق قىلىپتۇ. 6 لېكىن [كەچقۇرۇن] سائەت بەشلەردە چىققاندا ئۇ
يەردە ئۇرغان يەنە باشقىلارنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن: «نېمە ئۈچۈن بۇ يەردە كۈن بويى بىكار
ئۇرىسىلەر؟» دەپ سوراپتۇ. 7 ئۇلار: «بىزنى ھېچكىم يالالمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇرۇپتۇ.
ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداقتا، سىلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلەڭلار» ـ دەپتۇ. 8 كەچ بولغاندا،
ئۈزۈمزارلىق ئىگىسى غوجىدارىغا: «ئىشلەچىلەرنى چاقىرىپ، ئەڭ ئاخىردا كەلگەنلەردىن
باشلاپ ئەڭ ئاۋۇال كەلگەنلەر گىچە ھەممىسىنڭ ئىش ھەققىنى بەر» دەپتۇ. 9 ئاۋۇال
كەچقۇرۇن سائەت بەشتە ئىشقا كەلگەنلەر كېلىپ، ھەربىرى بىر كۈمۈش دىناردىن
ئېلىپتۇ. 10 ئەڭ ئاۋۇال يالالاپ كېلىنگەنلەرنىڭ نۆۋىتى كەلگەندە، ئۇلار: تېخىمۇ كۆپ
ئىش ھەققى ئالىمىزغۇ، دەپ ۋەيلىشىپتۇ؛ بىراق ئۇلارمۇ بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 11
ئۇلار ئىش ھەققىنى ئالغىنى بىلەن يەر ئىگىسىدىن ئاغرىنىپ: 12 «بۇ ئاخىردا كەلگەنلەر
پەقەت بىر سائەتلا ئىشلىدى، بىراق سىز ئۇلارنى كۈن بويى جاپالىق ۋە قاتتىق ئىسسىقنى
چەككەن بىزلەر بىلەن باراۋەر ھېسابلىدىڭىزغۇ، دەپ غۇدۇرۇشىپتۇ. 13 لېكىن [يەر
ئىگىسى] ئۇلارنىڭ بىرىگە جاۋاب قايتۇرۇپ: «بۇرادەر، ساڭا ناھەقلىق قىلغىنىم يوق! سەن
بىلەن بىر كۈمۈش دىنارغا كېلىشمىگەنمىدۇق؟ 14 ھەققىڭنى ئېلىپ كەتكىن. بۇ
ئاخىردا كەلگەنگىمۇ ساڭا ئوخشاش بىر رۇگۇم بار. 15 ئۈزۈمىنىڭكىنى ئۆزۈم بىلگەنچە
ئىشلىتىش ھوقۇقۇم يوقمۇ؟ سېخىي بولغانلىقىمغا كۆزۈڭ قىزىرىۋاتامدۇ؟ 16 شۇنداق قىلىپ
«ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئوتىدۇ، ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئوتىدۇ»؛ چۈنكى چاقىرىلغانلار
كۆپ، ئەمما تاللانغانلار ئاز بولىدۇ. 17 ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقىۋېتىپ، يولدا ئون ئىككى
مۇخلىسىنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: 18 ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا
چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار
ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ 19 ئاندىن ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ ۋە كېستىلەشكە
يات ئەللىكلەر رەگە تاپشۇرىدۇ. لېكىن ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ. 20 شۇ چاغدا،
زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسى ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن بىر
ئىشنى تەلەپ قىلماقچى بولۇپ سەجدە قىلدى. 21 نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى
ئۇ. ئايال ئۇنىڭغا: ـ شۇنى ئەمر قىلغايسەنكى، سېنىڭ پادشاھلىقىڭدا بۇ ئىككى ئوغلۇمدىن
بىرى ئوڭ يېنىڭدا، بىرى سول يېنىڭدا ئولتۇرسۇن، ـ دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ
سىلەر نېمە تەلەپ قىلىۋاتقىنىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىشكە تەمشىلگەن قەدەھنى
ئىچەلەمسىلەر؟ ئىچەلەيمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. 23 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ھەقىقەتەن مېنىڭ
قەدەھىمدىن ئورتاق ئىچىسىلەر. بىراق ئوڭ يا كى سول يېنىمدا ئولتۇرۇش ئېسىۋىسى مېنىڭ
ئىختىيارىمدا ئەمەس، بەلكى ئاتام كىملە رگە تەييارلىغان بولسا، شۇلارغا ئېسىپ بولىدۇ. 24
[قالغان] ئون مۇخلىس بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندا، ئىككى قېرىندىشىدىن خاپا بولدى. 25
لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، ئەللەردىكى
ھۆكۈمرانلار قول ئاستىدىكىلەر ئۈستىدىن ئېيرۇقۇزالىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ،
ۋە ئۇلارنىڭ ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. 26 بىراق سىلەرنىڭ
ئاراڭلاردا شۇنداق بولمىسۇن؛ بەلكى سىلەردىن كىم ئۈستۈن بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ
خىزمەتكارىدا بولسۇن؛ 27 ۋە كىم ئاراڭلاردىكىلەرنىڭ ئالدىنقىسى بولۇشنى خالىسا،
سىلەرنىڭ قۇلۇڭلار بولسۇن. 28 ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك خىزمىتىمدە
بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جېنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە
نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۇككە بېرىشتۇرەي دەپ كەلدى. 29 ئۇلار يېرىخو شەھىردىن
چىققاندا، زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. 30 ۋە مانا، يول بويىدا
ئولتۇرغان ئىككى ئەما ئەيسانىڭ ئۆتۈپ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ: ـ ئى رەب،
داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ توۋلىدى. 31 كۆپچىلىك ئۇلارنى «ئۇن
چىقارماڭلار!» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن، ئۇلار: ـ يا رەب، ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە
رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق توۋلىدى. 32 ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇلارنى
چاقىرىپ: ـ سىلەر ئۈچۈن نېمە ئىش قىلىپ بېرىشىمنى خالىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 33 يا
رەب، كۆزلىرىمىز ئېچىلسۇن! ـ دېيىشتى ئۇلار. 34 ئەيسا ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، قولىنى
ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزۈپدى، كۆزلىرى شۇئان ئەسلىگە كېلىپ كۆرىدىغان بولدى؛
ئۇلار دەرھال ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى.

21 ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلاشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى يېزىسىغا
كەلگىنىدە، ئەيسا ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: 2 ـ سىلەر
ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. بارساڭلارلا، باغلاقلىق بىر ئېشەك ۋە ئۇنىڭ يېنىدىكى بىر
تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇلارنى يېشىپ ئالدىمغا يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئە گەر بىرسى سىلە رگە
بىر نېمە دېسە، «رەبنىڭ بۇلارغا ھاجىتى چۈشتى» دە گىلار، ئۇ دەرھال ئۇلارنى قويۇپ
بېرىدۇ. 4 بۇ يۈزنۈن ئۇەقە يەغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش
ئۈچۈن بولدى: ـ 5 «زىئون قىزىغا ئېيتىڭلار: ـ مانا، پادىشاھىڭ كېلىۋاتىدۇ، كەمتەر-مۇمىن
بولۇپ، مىنىپ بىر ئېشەككە، ۋېنۇتىئوزۇقلۇق ئېشەك كىنىڭ تەخىيىگە، كېلىۋاتىدۇ يېنىڭغا
سېنىڭ». 6 ئەمدى ھېلىقى ئىككى مۇخلىس بېرىپ ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى. 7
ئېشەك بىلەن تەخەينى يېتىلەپ كېلىپ، ئۇستىگە يېپىنچا-چاپانلىرىنى سالدى ۋە ئۇ ئۇستىگە
مىندى. 8 ئەمدى توپ-توپ كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى؛
يەنە بىر قىسمى دەرەخ شاخلىرىنى كېسىپ يولغا يايىاتتى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن
ئە گەشكەن توپ-توپ خالايىق: ـ «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا بولغاي! يەھۋەردىگارنىڭ
نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! ئەرشىئەلادا تەشە ككۈر-ھوسانىلار ئۇقۇلسۇن!»
ـ دەپ ۋاقىرىشاتتى. 10 ئۇ يېرۇسالېمغا كىرگىنىدە، پۈتكۈل شەھەر لەرزىگە كەلدى.
كىشىلەر: ـ بۇ زادى كىمدۇ؟ ـ دېيىشەتتى. 11 خالايىق: ـ بۇ گالىلىيە تۈلكىسىدىكى
ناسارەتلىك پەيغەمبەر ئەيسا، دەپ جاۋاب بېرىشەتتى. 12 ئەمدى ئەيسا ئىبادەتخانا
ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇيەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقاردى.
پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى ۋە پاختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئۈرۈندۇقلىرىنى
ئۆرۈپ، 13 ئۇلارغا: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدانىڭ]: «مېنىڭ ۋېزىم دۇئا-
تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دېگەن سۆزى پۈتۈلگەن؛ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ
ئۇۋۇسىغا ئايلاندۇرۇۋاپسىلەر! ـ دېدى. 14 ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا بولغانلار قارىغۇ ۋە توكۇرلار
ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 15 لېكىن باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات
ئۇستازلىرى ئۇنىڭ يارىتىقان مۇجىزىلىرىنى كۆرۈپ ۋە بالىلارنىڭ ئىبادەتخانىدا: «داۋۇتنىڭ
ئوغلىغا ھوسانا-تەشە ككۈرلەر بولغاي!» دەپ توۋلىغىنىنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى. 16 ئۇلار
ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىلارنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: ـ
ئاڭلاۋاتمەن! سىلەر [مۇقەددەس يازمىلاردىن] شۇنى ئۇقۇپ باقمىغانمىكى، «ئۇز ئۇگگە كىچىك
بالىلار ۋە بوۋاقلارنىڭ تىلىدىن مەدھىيە سۆزلىرىنى م ۇكەممەل قىلدىڭ»؟ دېدى. 17 ئاندىن
ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ، شەھەردىن چىقىپ بەيت-ئانىيا يېزىسىغا بېرىپ، شۇ يەردە قوندى. 18
ئەمدى سەھەردە، شەھە رگە قايتىپ كېتىۋاتقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئاچقاندى. 19 ئۇ

يول ويىدىكى بىر تۇپ ئەنجۈر دەرىخىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىغا باردى. لېكىن دەرەختىن ۋېۋىراماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمالي، ئۇنىڭغا قاراپ: ـ ھازىردىن باشلاپ سەندىن مەھ ئۆگۈز مېۋە بولمىسۇن! ـ دېۋىدى، ئەنجۈر دەرىخى شۇئان قۇرۇپ كەتتى. **20 (aiōn g165)** مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ تەەججۈبلىنىپ: ـ ئەنجۈر دەرىخى نېمانچە تېزلا قۇرۇپ كەتتى! ـ دېدى. **21** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئەگەر ھېچ گۇمان بولمالي ئىشەنچىگىلار بار بولسا، ئەنجۈر دەرىخىدە بولغان ئىشلار بولۇپلا قالماي، بەلكى سىلەر ھەتتا بۇ تاغقا: «بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە گىلار، ئۇ شۇنداق بولىدۇ. **22** دۇئا قىلىپ تېمنى تىلىسە گىلار، ئىشەنچىگىلار بولسىلا، شۇلارغا ئېرىشىسىلەر. **23** ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرگەندىن كېيىن، كىشىلە رگە تەلىم بېرىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوراشتى. **24** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئاۋۋال سىلە رگە بىر سوئال قويايى. ئەگەر سىلەر جاۋاب بەرسە گىلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىمەن. **25** يەھيا يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش نەدىن كەلگەن؟ ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار تۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بەرگۈ: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىگىلار؟» دەيدۇ. **26** ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، خەلقتىن قورقىمىز، چۈنكى ئۇلار ھەممىسى يەھيانى پەيغەمبەر دەپ بىلىدۇ ـ دېيىشتى. **27** بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تاينىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **28** ئەمدى بۇ ئىشقا قانداق قارايسىلەر؟ بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. ئۇ بىرىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئوغلۇم، بۈگۈن ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلىگىن» دەپتۇ. **29** «بارمايمەن» دەپتۇ ئۇ، لېكىن كېيىن پۇشايمان قىلىپ يەنىلا بېرىپتۇ. **30** ئۇ ئىككىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق دەپتۇ. ئۇ: «خوپ ئەپەندىم، باراي» دەپتۇ-يۇ، لېكىن بارمايتۇ. **31** بۇ ئىككىيلەننىڭ قايسىسى ئاتىسىنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغان بولدىۇ؟ ـ بىرىنچى ئوغلى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، باجىگىرلار بىلەن پاھىشىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا سىلەردىن بۇرۇن كىرمەكتە. **32** چۈنكى گەرچە يەھيا [پەيغەمبەر] سىلە رگە ھەققانىيەت يولىنى ئايان قىلغىلى كەلگەن بولسىمۇ، سىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىگىلار، لېكىن باجىگىرلار بىلەن پاھىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەندى. سىلەر بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ھەتتا كېيىنكى ۋاقىتلاردا يولۇڭلاردىن پۇشايمان قىلماي ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىگىلار. **33** يەنە بىر تەمسىلنى ئاڭلاڭلار: بىر يەر ئىگىسى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ. ئۇ ئۇنىڭدا بىر شاراب كۆچلىگى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارى ياسىپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. **34** ئۈزۈم پەسلى يېقىنلاشقاندا، ئۆزىگە تېگىشلىك ھوسۇلنى ئېلىۋېلىش ئۈچۈن قۇللىرىنى باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. **35** لېكىن باغۋەنلەر قۇللىرىنى تۇتۇپ، بىرىنى دۇمبالاپتۇ، بىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ، يەنە بىرىنى چالما-كېسەك قىلىپتۇ. **36** ئۇ يەنە بىر قېتىم ئالدىنقىدىنمۇ كۆپ قۇللىرىنى ئەۋەتىپتۇ، بىراق باغۋەنلەر ئۇلارغىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپتۇ. **37** ئاخىردا، ئۇ «ئوغلۇمنىڭ ھۆرمىتىدە قىلار» دەپ، ئوغلىنى ئەۋەتىپتۇ. **38** لېكىن باغۋەنلەر ئوغلىنى كۆرۈپ، ئۇزۇتارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ مىراسىنى ئىگىلۋالايلى» دېيىشىپتۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. **40** ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى كەلگەندە، شۇ باغۋەنلەرنى قانداق قىلار؟ **41** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ رەزىل ئادەملەرنى ۋەھشىيلىك بىلەن يوقىتىدۇ. ئۈزۈمزارلىقنى بولسا مېۋىلىرىنى ئۈز ۋاقتىدا ئۆزىگە تاپشۇرىدىغان باشقا باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **42** ئەيسا ئۇلارغا سوردى: ـ مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەرنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟: ـ «تېمىچلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكەندى. بۇ ئىش پەروەردىگارىدىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر». **43** شۇ سەۋەبتىن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەردىن تارتىۋېلىنىپ، ئۇنىڭغا مۇۋاپىق مېۋىلەرنى بېرىدىغان باشقا بىر ئەلگە ئاتا قىلىنىدۇ. **44** بۇ «تاش»قا يېقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن بۇ تاش ھە ركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **45** باش كاھىنلار ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئېيتقان تەمسىللىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى. **46** ئۇنى ئۆتۈش يولىنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، لېكىن خالايىق ئۇنى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلاردىن قورقۇشتى.

22

ئەيسا ئۇلارغا يەنە تەمسىللەر بىلەن مۇنداق دېدى: **2** ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن توي زىياپىتىنى تەيارلىغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. **3** ئۇ چاكارلىرىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىنغانلارنى چاقىرىشقا ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار كېلىشكە ئۇنىمايتۇ. **4** ئۇ يەنە باشقا چاكارلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: «چاقىرىلغانلارغا: ـ مانا، مەن زىياپىتىمنى تەيار قىلدىم، مېنىڭ تورپالىرىم، بوردىاق مالىلىرىم سويۇلدى، ھەممە نەرسە تەيار. زىياپەتكە مەرھەمەت قىلغاي، دەيدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، ـ دەپتۇ. **5** بىراق ئۇلار تەكلىپنى ئېتىبارغا ئالمالي، بىرسى ئېتىزلىقىغا كەتسە، يەنە بىرى سودىسىغا كېتىپتۇ. **6** قالغانلىرى بولسا [پادىشاھنىڭ] چاكارلىرىنى تۇتۇۋېلىپ، خورلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. **7** پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئەسكەرلىرىنى چىقىرىپ، ئۇ قاتىللارنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ شەھىرىگە ئوت قويۇۋېتىپتۇ. **8** ئاندىن ئۇ چاكارلىرىغا: «توي زىياپىتى تەيار بولدى، لېكىن چاقىرىلغانلار [مېھمانلىققا] مۇناسىپ كەلمىدى. **9** ئەمدى سىلەر ئاچا يولىلارغا بېرىپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىڭلار» دەپتۇ. **10** بۇنىڭ بىلەن چاكارلار يولىلارغا چىقىپ، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، ئۇدۇل كەلگەنلىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ ئەكەپتۇ. توي سورۇنى مېھمانلار بىلەن لىق تولۇپتۇ. **11** پادىشاھ مېھمانلار بىلەن كۆرۈشىكى كەرگەندە، ئۇ يەردە زىياپەت كىيىمى كىيمىگەن بىر كىشىنى كۆرۈۋېتىپتۇ. **12** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: «بۇرادەر، زىياپەت كىيىمى كىيمەي، بۇ يەرگە قانداق كىردىڭ؟» دەپ سوراپتۇ، بىراق ئۇ كىشى جاۋاب بېرەلمەي قاپتۇ. **13** پادىشاھ چاكارلىرىغا: «ئۇنى پۇت-قوللىرىدىن باغلاپ، تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. **14** چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، لېكىن تاللانغانلار ئازدۇر. **15** بۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر ئۇ يەردىن چىقىپ، قانداق قىلىپ ئۇنى سۆزى بىلەن ئۇزاقتا چۈشۈرۈش ھەققىدە مەسلىھەتلەشتى. **16** ئۇلار مۇخلىسلىرىنى ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، كىشىلە رگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ ۋە ئادەملە رگە قەتئىي يوز-خاتىرە قىلمايى ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، دەپ بىلىمىز. **17** قېنى، قانداق ۋېلايلا؟ [رىم ئىمپېراتورى] قەيسە رگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋېرىغۇنمۇ-يوق؟ ـ دېيىشتى. **18** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ رەزىل نىيىتىنى بىلىپ: ـ ئەي ساختىپەزلەر، مېنى نېمىشقا سىنىماقچىسىلەر؟ **19** قېنى، باجىغا تاپشۇرۇلىدىغان بىر تەڭگە ماڭا كۆرسىتىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار بىر دىنار پۇلىنى ئەكەلدى. **20** ئۇ ئۇلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **21** قەيسەرنىڭ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **22** ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ھەيران بولۇپ قېلىشتى-دە، ئۇنىڭ يېنىدىن كېتىپ قالدى. **23** شۇ كۈنى، «ئۇلىگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىستاپ سوئال قويدى: **24** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا]: «بىر كىشى پەرزەنتسىز ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى ئۆل يە ئىگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ تاپىلىغان. **25** بۇرۇن ئارىمىزدا يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋېلەنگەندىن كېيىن ئۆلۈپ كەتتى. پەرزەنت كۆرمىگەنلىكتىن، ئايالىنى ئىككىنچى قېرىندىشىنىڭ ئەمرىگە قالدۇردى. **26** بىراق ئىككىنچىسىدىكى ئەھۋالمۇ ئۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى، ئاندىن بۇ ئىش ئۈچىنچىسىدە تاكى يەتتىنچى قېرىنداشقىچە ئوخشاش داۋاملاشتى. **27** ئاخىردا، ئۇ ئايالمۇ ئۆلۈپ كەتتى. **28** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال يەتتە ئاكا-ئۇكىنىڭ قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى ئۇنى ھەممىسى ئەمرىگە ئالغان-دە! **29** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەسىس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئازغانسىلەر. **30** چۈنكى ئۆلۈمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ۋېلەنمەيدۇ، ئە رگە تەگمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرىگە ئوخشاش بولىدۇ. **31** ئەمدى ئۆلۈمدىن تىرىلىش مەسىلىسى ھەققىدە خۇدانىڭ سىلە رگە ئېيتقان: **32** «مەن ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپلارنىڭ خۇداسىدۇرمەن!»

دېگەن شۇ سۆزنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ خۇدا تۇلۇكلەرنىڭ ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر!». 33 بۇ سۆزنى ئاڭلىغان خەلق ئۇنىڭ تەلىمىدىن ھەيرانۇھەس قېلىشتى. 34 پەرىسىيلەر ئۇنىڭ سادۇقىيلارنىڭ ئاغزىنى تۇۋاقلىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بىر يەرگە جەم بولۇشتى. 35 تۇلارنىڭ تارىسىدىكى بىر تەۋرات-قانۇن تۇسىتازى ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: 36 ـ تۇسىتاز، تەۋرات قانۇنىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەمىر قايسى؟ ـ دەپ قىستاپ سوردى. 37 ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن» 38 ـ ئەڭ تۇلۇغ، بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ئەمر مانا شۇ. 39 ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا «قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». 40 پۈتۈن تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرى بۇ ئىككى ئەمىرگە ئېسىلغان ھالدا ماڭىدۇ. 41 پەرىسىيلەر جەم بولۇپ تۇرغان ۋاقىتتا، ئەيسا تۇلارىدىن: 42 ـ مەسىھ توغرىسىدا قانداق ئويلايۋاتىسىلەر؟ ئۇ كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇتنىڭ ئوغلى، ـ دېيىشتى تۇلار. 43 ئۇ تۇلارغا مۇنداق دېدى: ئۇنداقتا، نېمە ئۈچۈن [زەبۇردا] داۋۇت مەسىھنى روھتا «رەببىم» دەپ ئاتاپ، ـ 44 «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى ئايىغىڭ ئاستىدا دەسسەتكۈچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دەيدۇ؟ 45 داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى مەسىھ قاندائۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ 46 ۋە ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىزمۇ سۆز قايتۇرالمىدى؛ شۇ كۈندىن ئېتىبارەن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى.

23

بۇ سۆزلەردىن كېيىن، ئەيسا توپ-توپ خالايىققا ۋە مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: 2 ـ تەۋرات تۇسىتازلىرى ۋە پەرىسىيلەر مۇسا پەيغەمبەرنىڭ [ھۆكۈم چىقىرىش] ئورندا ئولتۇرغان بولىدۇ. 3 شۇڭا، تۇلارنىڭ سىلە رگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىگە كۆڭۈل قويۇپ، دېگەنلىرىنى قىلىڭلار. لېكىن تۇلارنىڭ قىلغانلىرىدەك قىلماڭلار؛ چۈنكى تۇلار تۇزۇلىرىنىڭ دېگىنىگە تۇزلىرى ئەمەل قىلمايدۇ؛ 4 بەلكى تۇلار كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى باغلاپ ئادەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىدۇ. ئەمما تۇلارنى بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىنى مەدىرلىتىشنى خۇشياقايدۇ. 5 تۇلار ھەممە ئەمەللىرىنى ئىنسانلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈنلا قىلىدۇ؛ چۈنكى تۇلار «ئايەت قاپلىرى»نى كەڭ قىلىپ چىگۈپلىپ، تونلىرىنىڭ چۈچىلىرىنى تۇزۇن ساڭگىلىتىپ قويىدۇ؛ 6 تۇلار زىياپەتلەردە تۇردە، سىناگوگلاردا ئالدىنقى تۇرۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، 7 بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۇلارغا بولغان [تۇزۇن] سالاملىرىغا ۋە تۇزلىرىنى «تۇستاز، تۇستاز» دەپ ئاتاشلىرىغا ئامراق كېلىدۇ. 8 بىراق سىلەر بولسا ئاڭلار «تۇستاز» دەپ ئاتىلىشنى قويۇل قىلماڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ يالغۇز بىرلا تۇستازىڭلار بار ۋە ھەممىڭلار قېرىنداشتۇرسىلەر. 9 يەر يۈزىدە ھېچقانداق كىشىنى «ئاتام» دېمە ڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا ئاتا ئاڭلار، يەنى ئەرشتە تۇرغۇچى باردۇر. 10 سىلەر «مۇئەللىم» دەپ ئاتىلىشنىمۇ قويۇل قىلماڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا مۇئەللىم، يەنى مەسىھنىڭ تۇزى باردۇر؛ 11 بەلكى ئاراڭلاردا ئەڭ مەرتىۋىلىك بولغىنى كىشى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولىدۇ. 12 تۇزنى يۇقىرى تۇتماقچى بولغىنى تۇۋەن قىلىنىدۇ، تۇزنى تۇۋەن تۇتقىنى يۇقىرى قىلىنىدۇ. 13 بىراق ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئىشىكىنى ئىنسانلارغا تاقاپ كېلىۋاتىسىلەر! يا تۇزۇڭلار كىرمەيسىلەر، يا كىرىشنى ئىستىگەنلەرنىڭ كىرىشىگە يول قويمايسىلەر. 14 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر تۇل ئاياللارنىڭ مال-دۇنياسىنى يەۋاتىسىلەر، شۇنداقتىمۇ باشقىلار ئالدىدا تەقۋادار كۆرۈنۈسەك دەپ، تۇزۇندىن-تۇزۇن دۇئا قىلىسىلەر. شۇڭا، سىلەر تېخىمۇ ئېغىر جازاغا تارتىلىسىلەر. 15 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر بىرلا ئادەمنى ئېتىقادچىلارغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، دېڭىز ۋە قۇرۇقلۇقنى كېزىپ چىقىسىلەر. بىراق ئۇ كىشى كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى تۇزلىرىڭلاردىن ئىككى ھەسسە بەتتەر بولغان دوزاخنىڭ پەرزەنتى قىلىپ يېتىشتۈرۈپ چىقىسىلەر. (Geenna g1067) 16 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر: «ھەرقانداق كىشى ئىبادەتخانا بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنىمىسى يوق، بىراق ئىبادەتخانىدىكى ئالتۇننى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسەمدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. 17 ئەي كور ئەخمەقلەر! ئالتۇن تۇلۇغمۇ ياكى ئالتۇننى مۇقەددەس قىلغان ئىبادەتخانىمۇ؟ 18 سىلەر يەنە: «ھەر كىم قۇربانگاھ بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنىمىسى يوق، بىراق قۇربانگاھ ئۈستىدىكى ھەدىيەنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسەمدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. 19 ئەي كورلار! ھەدىيە تۇلۇغمۇ ياكى ھەدىيىنى مۇقەددەس قىلغان قۇربانگاھمۇ؟ 20 شۇڭا، قۇربانگاھنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى بولسا ھەم قۇربانگاھ بىلەن ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق نەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. 21 ئىبادەتخانىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچىمۇ ھەم ئىبادەتخانىنى، ھەم «ئىبادەتخاندا تۇرغۇچى»نى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغان بولىدۇ. 22 ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى خۇدانىڭ تەختى ۋە تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. 23 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز، ئار پىبەدىيان ۋە زىرىلەرنىڭ ئۇندىن بىر ئولۇشىنى تۇشرە قىلىپ خۇداغا ئاتايىسىلەر-يۇ، بىراق تەۋرات قانۇنىنىڭ تېخىمۇ ۋەزىنلىك تەرەپلىرى بولغان ئادالەت، رەھىمدىللىك ۋە سادىقلىقنى ئېتىبارغا ھېچ ئالمايسىلەر. ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىڭلار كېرەك. 24 ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر [چىنە گۈەردىكى] پاشىنى سۈزۈپ ئېلۋېتىسىلەر، لېكىن بىرەر تۆگىنى پۈتۈن پېتى يۇتۇۋېتىسىلەر! 25 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر چىنە-قاچىلارنىڭ ئېشىنلا ۋەيۋېپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن تۇلارنىڭ ئىچى ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە ئىشرەتپەرەسلىككە تولغان. 26 ئەي قارىغۇ پەرسىي! ئاۋۋال چىنە-قاچىنىڭ ئىچىنى پاكلا، شۇنداقتا ئېشىمۇ پاك بولىدۇ! 27 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئاقارتىپ قويۇلغان، سىرتى چىرايلىق كۆرۈنىدىغان لېكىن ئىچى تۇلۇكلەرنىڭ تۇستىخانىلىرى ۋە ھەرخىل ناپاك نەرسىلە رگە تولغان قەبرىلە رگە ئوخشايسىلەر. 28 شۇنىڭدەك ئېشىڭلاردىن ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ھەققانىي ئادەملەردەك كۆرۈنىسىلەر، لېكىن ئىچىڭلار ساختىپەزلىك ۋە ئىتائەتسىزلىك بىلەن تولغان. 29 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، ھەققانىيلارنىڭ مازارلىرىنى بېزەپ كېلىۋاتىسىلەر 30 ۋە سىلەر: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ زامانىدا ياشىغان بولساق ئىدۇق، تۇلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈشلىرىگە شېرىك بولمايتۇق» ـ دەيسىلەر. 31 شۇڭا سىلەر تۇز سۆز ۋەكىلى بىلەن تۇز ۋەكىلىنىڭ پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكەنلىكىڭلارغا گۇۋاھلىق بەردىڭلار. 32 ئۇنداقتا، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار باشلىغان قىلمىشلىرىنى تولۇقلاڭلار! 33 ئەي يىلانلار! زەھەرلىك يىلانلارنىڭ نەسىللىرى! دوزاخ جازاسىدىن قانداقمۇ قۇتۇلالارسىلەر؟ (Geenna g1067) 34 شۇڭا مانا، سىلە رگە پەيغەمبەرلەر، دانىشمەنلەر ۋە ئالىملارنى ئەۋەتتىم تۇرىمەن. سىلەر تۇلارنىڭ بەزىلىرىنى كېستىلەپ ئۆلتۈرىسىلەر، بەزىلىرىنى سىناگوگلىرىڭلاردا دەررەگە باسىسىلەر، شەھەردىن شەھەر رگە قوغلايسىلەر. 35 شۇنداق قىلىپ، ھەققانىي ھابىلنىڭ قان قەرزىدىن تارتىپ تاكى سىلەر ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس جاي بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئارىلىقىدا ئۆلتۈرگەن بەرەخىيانىڭ ئوغلى زەكەريانىڭ قان قەرزىگىچە، ھەققانىيلارنىڭ يەر يۈزىدە ئېقىتىلغان بارلىق قان قەرزلىرى بۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلىدۇ. 36 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، شۇ قىلمىشلارنىڭ جازاسىنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 37 ئەي يېرۇسالىم، يېرۇسالىم! پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرىدىغان، تۇزىگە تەۋەتىلگەن تەلچىلەرنى چالما-كېسىۋەك قىلىدىغان شەھەر! مېكىيان چۈجىلىرىنى قانات ئاستىغا يىغقاندەك پەرزەنتلىرىڭنى قانچە قېتىم قوينۇمغا ئالمايچى بولدۇم، لېكىن سىلەر ئۇنىمىدىڭلار! 38 مانا، ئەمدى ۋەيۋېڭلار سىلە رگە خارابە بولۇپ قالدۇ! 39 چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن!» دېمىگۈچە، سىلەر مېنى قايتىدىن ھېچ كۆرەلمەيسىلەر.

24

ئەيسا ئىبادەتخانىدىن چىقىپ، ئالدىغا كېتىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭ دىققىتىنى ئىبادەتخانا بىنالىرىغا تارتماقچى بولدى. «مات.» 2 ئۇ تۇلارغا: ـ مانا بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈۋاتامسىلەر؟ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلمايى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. 3 ئۇ زەيتۇن تېغىدا ئولتۇرغاندا، مۇخلىسلىرى ئاستىغىنا ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىر رگە ئېيتقىنچۇ، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ سېنىڭ [قايتىپ] كېلىشىڭ ۋە زامانىنىڭ ئاخىرىنى

كۆرستىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. (aiōn g165) 4 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلارکى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. 5 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مەسىھ مەن بولىمەن» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. 6 سىلەر تۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە تۇرۇش شەپىلىرنى ئاڭلايسىلەر، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمە گىلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار ئاخىرەت ئەمەس. 7 چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا ئاچارچىلىق، ۋابالار ۋە يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ. 8 لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. 9 ئاندىن كىشىلەر سىلەرنى تۇتۇپ، ئازاب-ئوقۇبەتكە سېلىپ ئۆلتۈرىدۇ، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن پۈتكۈل ئەللەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلار ئېتىقادىدىن تاندى، بىر-بىرىنى تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بىر-بىرىگە ئۆچمەنلىك قىلىدۇ. 11 نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ. 12 ئىتائەتسىزلىك-رەزىللىكلەرنىڭ كۆپىيىشى ئۆپەيلىدىن، نۇرغۇن كىشىلەردىكى مېھىر-مۇھەببەت سوۋۇپ كېتىدۇ. 13 لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بە رگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. 14 بارلىق ئەللە رگە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن، [خۇدانىڭ] پادىشاھلىقى ھەققىدىكى بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنياغا جاكارلىنىدۇ، ئاندىن زامان ئاخىرى بولىدۇ. 15 دانىيال پەيغەمبەر قەيت قىلغان «ۋەيران قىلغۇچى يەرگىنچىلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ مۇقەددەس جايدا تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي)، 16 يەھۇدىيە تۇلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن؛ 17 ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيىدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. 18 ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاپىنىنى ئالغلى ئۆيگە يانمىسۇن. 19 ئۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئاياللار ۋە بالا ئېمىتۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 20 قاچىدىغان ۋاقىتلىرىڭلار قىش ياكى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 21 چۈنكى ئۇ چاغدا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلەيدىغان دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەت بولىدۇ. 22 ئۇ كۈنلەر ئازايتىلمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايتتى؛ لېكىن [خۇدانىڭ] تۇز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەر ئازايتىلىدۇ. 23 ئەگەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلە رگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «[مەسىھ] ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمە گىلار. 24 چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قالتىس مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنىمۇ ئازدۇراتتى. 25 مانا، مەن بۇ ئىشلار يۈز بېرىشتىن بۇرۇن سىلە رگە ئۆقتۇرۇپ قويدۇم. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىرسى سىلە رگە: «قاراڭلار، ئۇ چۆل-بياباندا!» دېسە، ئۇ يەر رگە بارماڭلار. «قاراڭلار، ئۇ ئېچىكىرىدىكى ئۆيلەردە!» دېسە، ئىشەنمە گىلار. 27 چۈنكى چاقماق شەرقتىن غەربكە يالت-يۇلت قىلىپ قانداق چاققان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. 28 چۈنكى جەسەت قايىسى يەردە بولسا، ئۇ يەردىمۇ قۇزغۇنلار توپلىشىدۇ! 29 ئۇ كۈنلەردىكى ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئۈتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 30 ئاندىن ئىنسانئوغلىنىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. ئۇلار ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 31 ئۇ پەرىشتىلىرىنى زور جارا گىلىق بىر كاناي ساداسى بىلەن ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن، ئاسمانىنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرىەردىن يىغىپ بىر يەر رگە جەم قىلىدۇ. 32 ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلۈۋىلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 33 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] ھەممىسىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلۈۋىلىڭلار. 34 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايى تۇرۇپ، بۇ دەۋىر ئۆتمەيدۇ. 35 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھە رگىز يوقالمايدۇ. 36 لېكىن شۇ كۈنى ۋە ۋاقىت-سائىتىنىڭ خەۋىرىنى بولسا، ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتامىلا بىلىدۇ. 37 ئەمدى نۇھ پەيغەمبەرنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلى [قايتىپ] كەلگەندىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 38 چۈنكى توپان كېلىشىدىن ئىلگىركى كۈنلەردە، نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، [شۇ زاماندىكى] كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ۋەيلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كەلگەندى. 39 توپان ۋېۋقىسىز كېلىپ ھەممىسىنى غەرق قىلغۇچە، كىشىلەر ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولۇپ تۇرغانغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىنىڭ قايتىپ كېلىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 40 ئۇ كۈنى، ئېتىزدا ئىككى كىشى تۇرغان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ؛ 41 ئىككى ئايال ئۈگەن ېيشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ، ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 42 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوشيار بولۇڭلار، چۈنكى رەببىگلارنىڭ قايتىپ كېلىدىغان ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 43 لېكىن شۇنى بىلىڭلاركى، ئەگەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىسى قايىسى جەھەتتە كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، سەگەك تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆينى تېشىپ كىرىشىگە ھە رگىز يول قويمايتتى. 44 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئەيىار تۇرۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائىتتە قايتىپ كېلىدۇ! 45 خوجايىنى تۈز ئويدىكىلە رگە مەسئۇل قىلىپ، ئۇلارغا ئوزۇق-تۈلۈكىنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلىگەن ئىشەنچلىك ۋە پەملىك چاكار كىم بولىدۇ؟ 46 خوجايىن [ۋېيگە] قايتقاندا، چاكىرنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 47 مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 48 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار رەزىل بولۇپ كۈڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدى» دەپ ئۇيلاپ، 49 باشقا چاكار يۇرادەرلىرىنى بوزەك قىلىشقا ۋە ھاراقكەشلە رگە ھەمراھ بولۇپ يەپ-ئىچىشكە باشلىسا، 50 شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ 51 ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ نېسىۋىسىنى ساختىپەزلەر بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. شۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ.

25

ئۇ ۋاقىتتا، ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى قوللىرىغا چىراغلارنى ئېلىپ تويى بولغان يىگىتنى قاشىچە ئېلىشقا چىققان ئون قىز قولداشقا ئوخشايدۇ. 2 بۇ قىزلارنىڭ بەشى پەملىك، بەشى بولسا پەمسىز. 3 پەمسىز قىزلار چىراغلىرىنى ئالغان بولسىمۇ، يېنىغا مايي ئېلىۋالمايتۇ. 4 پەملىك قىزلار بولسا چىراغلىرى بىلەن بىللە، قاچىلىرىدا مايمۇ ئېلىۋاپتۇ. 5 يىگىت كېچىكىپ كەلگەچكە، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇيقۇ بېسىپ ئۇخلاپ قاپتۇ. 6 يېرىم كېچىدە: «مانا، يىگىت كەلدى، قارشى ئېلىشقا چىقىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. 7 بۇنىڭ بىلەن بۇ قىزلارنىڭ ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇپ چىراغلىرىنى يەرلەپتۇ. 8 پەمسىز قىزلار پەملىك قىزلارغا: «چىراغلىرىمىز ئۆچۈپ قالغىلى تەدۇ، مېيىڭلاردىن بېرىڭلارچۇ» دەپتۇ. 9 بىراق پەملىك قىزلار: «ياق، بولمايدۇ! بەرسەك، بىزگىمۇ ھەم سىلە رگىمۇ يەتمەسلىكى مۇمكىن. ياخشىسى، تۇز ئۇڭلار [مايي] ساتقۇچىلارنىڭ يېنىغا بېرىپ سېتىۋېلىڭلار!» دەپتۇ. 10 لېكىن ئۇلار مايي سېتىۋالغىلى كېتىۋاتقاندا، يىگىت كېلىپ قاپتۇ، تەيىار بولۇپ بولغان قىزلار ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە توي زىياپىتىگە كىرىپتۇ. ئىشىك تاقىلىپتۇ. 11 كېيىن قالغان قىزلار قايتىپ كېلىپ: «غوجام، غوجام، ئىشىكنى ئېچىۋەتكەيلا!» دەپتۇ. 12 بىراق ئۇ: «سىلە رگە بەرھەق ئېيتايىكى، مەن سىلەرنى تونۇمايمەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سە گەك بولۇڭلار، چۈنكى نە ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىدىغان كۈنىنى نە ساۋىتىنى بىلمەيسىلەر. 14 [ئەرش پادىشاھلىقى] خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولۇپ، ئۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ دۇنياسىنى ئۇلارغا تاپشۇرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ. 15 ئۇ ئادەم ھەربىر چاكارنىڭ قابلىيىتىگە قاراپ، بىرسىگە بەش تالانت، بىرىسىگە ئىككى تالانت، يەنە بىرسىگە بىر تالانت كۆمۈش تەڭگە بېرىپ، ياقا يۇرتقا يول تاپتۇ. 16 بەش تالانت تەڭگە ئالغان چاكار بىرىپ ئوقەت قىلىپ، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا تېپىپتۇ. 17 شۇ يولدا ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا تاپتۇ. 18 لېكىن بىر تالانت تەڭگە ئالغىنى بولسا بېرىپ يەرنى كولاپ، خوجايىنى بە رگەن پۇلنى كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويۇپتۇ. 19 ئەمدى ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، بۇ چاكارلارنىڭ غوجىسى قايتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ھېسابلىشىپتۇ. 20 بەش تالانت تەڭگە ئالغىنى يەنە بەش تالانت تەڭگىنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا بەش تالانت تەڭگە تاپشۇرغانىدىلا. قارىسىلا، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. 21 خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ئوبدان ېپتۇ! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن

ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. **22** ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «خوجام، سىلى ماڭا ئىككى تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسلا، يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. **23** خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ناھايىتى ياخشى! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. **24** ئاندىن، بىر تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «خوجام، سىلىنىڭ چىڭ ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم، چۈنكى تۆزلىرى تېرىمىغان يەردىن ھوسۇلنى ئورۇۋالالايلا، ھەمدە ئۇرۇق چاچمىغان يەردىنمۇ خامان ئالىلا. **25** شۇڭا قورقۇپ، سىلىنىڭ بە رگەن بىر تالانت تەڭگىڭىنى يە رگە كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويغانىدىم. مانا پۇللىرىنى ئالسىلا» دەپتۇ. **26** خوجىسى ئۇنىڭغا: «ئەي، رەزىل، ھۆرۈن چاكار! سەن مېنى تېرىمىغان يەردىن ئورۇۋالدىغان، ئۇرۇق چاچمىغان يەردىن خامان ئالدىغان ئادەم دەپ بىلىپ، **27** ھېچ بولمىغاندا پۇلۇمنى جازانچىخورلارغا ئامانەت قويۇشۇڭ كېرەك ئىدىغۇ! شۇنداق قىلغان بولساڭ مەن قايتىپ كەلگەندە پۇلۇمنى تۆسۈمى بىلەن ئالغان بولىمىتىم؟! **28** شۇڭا، ئۇنىڭ قولىدىكى تالانت تەڭگىنى ئېلىپ، ئون تالانت تەڭگە بار بولغانغا بېرىڭلار! **29** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **30** بۇ يارامسىز چاكارنى تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غىژچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ.

31 ئىنسانئوغلى ئۆز شان-شەرىپى ئېچىدە بارلىق پەرىشتىلىرى بىلەن بىللە كەلگىنىدە، شەرەپلىك تەختىدە ئولتۇرىدۇ. **32** بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىدۇ. پادىچى قويلارنى ئۆچكىلەردىن ئايرىغىنىدەك ئۇ ئۇلارنى ئايرىيدۇ؛ **33** ئۇ قويلارنى ئوڭ يېنىغا، ئۆچكىلەرنى سول يېنىغا ئايرىيدۇ. **34** ئاندىن پادىشاھ ئوڭ يېنىدىكىلە رگە: «ئەي ئاتام بەخت ئاتا قىلغانلار، كېلىڭلار! ئالەم ئاپېردە بولغاندىن بېرى سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان پادىشاھلىققا ۋارىس بولۇپ ئىگە بولۇڭلار! **35** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا سىلەر ماڭا يېمە كلىك بەردىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇقۇڭ بەردىڭلار، مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ۋېرىڭگە رگە ئالدىڭلار، **36** يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈرد ۇڭلار، كېسەل بولۇپ قالغىنىمدا ھالىمدىن خەۋەر ئالدىڭلار، زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلاپ ئۇرد ۇڭلار» ـ دەيدۇ. **37** ئۇ چاغدا، ھەققانىي ئادەملەر ئۇنىڭغا: «ئۈ رەب، بىز سېنى قاچان ئاچ كۆرۈپ ئوزۇق بەردۇق يا كى ئۇسسۇز كۆرۈپ ئۇسسۇلۇق بەردۇق؟ **38** سېنى قاچان مۇساپىر كۆرۈپ ۋېرىمىز ۇگە ئالدۇق يا كى يالىڭاچ كۆرۈپ كىيگۈزدۇق؟ **39** سېنىڭ قاچان كېسەل بولغىنىڭنى يا كى زىندانىدا ياتقىنىڭنى كۆرۈپ يوقلاپ باردۇق؟» دەپ سورايدۇ. **40** ۋە پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇ قېرىنداشلىرىمدىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرەرسىگە شۇلارنى قىلغىنىڭلارمۇ، دەل ماڭا قىلغان بولد ۇڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **41** ئاندىن ئۇ سول يېنىدىكىلە رگە: «ئەي لەنىتىلەر، كۆزۈمدىن يوقىلىڭلار! شەيتان بىلەن ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە ھازىرلانغان مەڭگۈ ئوچمەس ئوتقا كىرىڭلار! (aiōnios g166) **42** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا ماڭا ئوزۇق بەرمىدىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇق بەرمىدىڭلار؛ **43** مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ۋېرىڭگە رگە ئالمىدىڭلار، يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۈرمىدىڭلار، كېسەل بولغىنىمدا ۋە زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلىمىدىڭلار» دەيدۇ. **44** ئۇ چاغدا، ئۇلار: «ئۈ رەب، سېنى قاچان ئاچ، ئۇسسۇز، مۇساپىر، يالىڭاچ، كېسەل يا كى زىندانىدا كۆرۈپ ئۇرۇپ خىزمىتىڭدە بولمىدۇق؟» دەيدۇ. **45** ئاندىن پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن بىرىگە شۇنداق قىلمىغىنىڭلار ماڭىمۇ قىلمىغان بولد ۇڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **46** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەڭگۈلۈك جازاغا كىرىپ كېتىدۇ، لېكىن ھەققانىيلار بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتقا كىرىدۇ. (aiōnios g166)

26

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىغا: **2** ـ سىلە رگە مەلۇمكى، ئىككى كۈندىن كېيىن «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ، شۇ چاغدا ئىنسانئوغلى كېرىستىنىش ئۈچۈن تۇتۇپ بېرىلىدۇ ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار قايافا ئىسىملىك باش كاھىننىڭ ساراينىدا جەم بولۇشتى. **4** ئۇلار ئەيسانى قاندا قىلىپ ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن تۇتۇپ ئۆلتۈرۈش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشتى. **5** بىراق ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماۋالىنچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشتى. **6** ئەمدى ئەيسا بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ۋېيدە بولغىنىدا، **7** بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئۇ ئاق قاشتېشى شېشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ئەترنى ئېلىپ كەلگەن بولۇپ، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئەترنى ئۇنىڭ بېشىغا قويدى. **8** لېكىن مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ خاپا بولۇشۇپ: ـ زادى نېمىشقا بۇنداق ئىسراپچىلىق قىلىنىدۇ؟ **9** چۈنكى بۇ ئەترنى كۆپ پۇلغا سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلسا بولاتتىغۇ! ـ دېيىشتى. **10** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭۈلدىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: ـ بۇ ئايالنىڭ كۆڭلىنى نېمە دەپ ئاغرىتىسىلەر؟ چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ياخشى بىر ئىشنى قىلدى. **11** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم سىلەرنىڭ ئارا ئاگاھلىرا بولىدۇ، لېكىن مېنىڭ ئارا ئاگاھلىرا بولۇشۇم سىلە رگە دائىم نېسىپ بولمۇرمەيدۇ!

12 بۇ ئايالنىڭ بۇ ئەترنى بەدىنىمگە قويۇشى مېنىڭ دەپنە قىلىنىشىمغا تەييار بولۇشۇم ئۈچۈن بولدى. **13** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. **14** بۇ ئىشتىن كېيىن، ئون ئىككىيلەندىن يەھۇدا ئىسقاريوت ئىسىملىك بىرى باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: **15** ـ ئۇنى ئۇتۇپ بەرسەم، ماڭا نېمە بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگە قويدى. **16** يەھۇدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇنى ئۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە باشلىدى. **17** پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يېيىشىڭ ئۈچۈن قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. **18** ئۇ ئۇلارغا: ـ شەھە رگە كىرىپ پالانچىنىڭ ئويىگە بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇستاز: ـ ۋاقىت-سائىتىم يېقىنلىشىپ قالدى، ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى مۇخلىسلىرىم بىلەن بىرلىكتە سېنىڭ ۋېرىڭدە ئۆتكۈزەي ـ دەيدۇ» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **19** مۇخلىسلار ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى شۇ يەردە تەييارلىدى. **20** كەچقۇرۇن، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. **21** ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا ئۇنىڭ ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئارا ئاگاھلىرىڭ بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ دېدى. **22** [بۇنى ئاڭلاپ] ئۇلار ئىنتايىن قايغۇغا چۈمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: ـ يا رەب، مەن ئەمەسىتىمەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **23** ئۇ جاۋابەن: ـ قولىدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۆگۈز رگەن كىشى، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى شۇ بولىدۇ. **24** ئىنسانئوغلى دەرۋەقە [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئۆزى توغرىسىدا پۈتۈلگىنىدەك [ئۆلۈمگە] كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم ئۇغۇلمىغان بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. **25** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدا: ـ ئۇستاز، مەن ئەمەسىتىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ دېدىڭ جۇمۇ، ـ دېدى. **26** ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۇلاشتۇرۇپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، يە ڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. **27** ئاندىن، قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتىپ، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا ئۇتۇپ: ـ ھەممەيلەن بۇنىڭدىن ئىچىڭلار. **28** بۇ مېنىڭ نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن ئۆكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. **29** لېكىن مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىدا سىلەر بىلەن بىرلىكتە يېڭىدىن شاراپتىن ئىچمىگۈچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەرىبىنى ھە رگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **30** ئۇلار مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. **31** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇگۈن كېچە سىلەر ھەممىڭلار مېنىڭ تۇپەيلىمدىن تاندۇرۇلۇپ يۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، پادىدىكى قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ يېزىلغان. **32** لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيە گە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. **33** پېتروس ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھەممەيلەن سېنىڭ تۇپەيلىڭدىن تاندۇرۇلۇپ يۈتلاشسىمۇ، مەن ھە رگىز يۈتلاشمايمەن، دېدى. **34** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇگۈن كېچە خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. **35** پېتروس ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە تۇلۇشۇم كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھە رگىز تانمايمەن، ـ دېدى. قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. **36** ئاندىن ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە گېتسىمانە دېگەن يە رگە كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «مەن ئۇ ياققا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ جايدا ئولتۇرۇپ

تۇرۇكلار» دېدى. **37** ئۇ پېترۇسنى، شۇنداقلا زەبەدىينىڭ ئىككى ئوغلىنى بەرگە ئېلىپ ماكدى ۋە قاتتىق تازابلىنىپ، كۆزگۈى تولمۇ پەرشان بولۇشقا باشلىدى. **38** ئۇ تۆۋلارغا: ـ جىنىم تولدىغاندەك بەكمۇ تازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، مەن بىلەن بىرلىكتە ئويغاق تۇرۇكلار، ـ دېۋىدى، **39** سەل نېرىراق بېرىپ، تۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، مۇمكىن بولسا، بۇ قەدەھ مەندىن ئۆتۈپ كەتسۇن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. **40** ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: ـ مەن بىلەن بىللە بىرەر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىڭلارمۇ؟! **41** ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. **42** ئۇ ئىككىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، ئەگەر مەن بۇ قەدەھنى ئىچمىسەم ئۇ مەندىن كەتمىسە، ئۇنداقتا سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن، ـ دېدى. **43** ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كەلگىنىدە، يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ۋېقۇغا ئىلىنغانىدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئۈچىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە شۇ سۆزلەر بىلەن دۇئا قىلدى. **45** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تىنچىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تىنچىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ مانا، ۋاقىت-سائىتى يېقىنلاشتى؛ ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. **46** قوپۇڭلار، كېتەيلى؛ مانا، ماكا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **47** ئۇنىڭ سۆزى تېخى ئۆزگىمەيلا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى، ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار ۋە خەلق ئاقساقاللىرى تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن، قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. **48** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئالىلىشۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇڭلار» دەپ چىلىشكەنىدى. **49** ئۇ ئۇدۇل ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سالام، ئۇستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئاغىنەم، نېمە دەپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى ئادەملەر يۈپۈرۇلۇپ چىلىپ، ئەيساغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. **51** ۋە مانا، ئەيسانىڭ يېنىدىكىلەردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋېدى، ئۇنىڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. **52** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ قىلىچىڭنى قىنغا سال، قىلىچ كۆتۈرگەنلەر قىلىچ ئاستىدا ھالاك بولىدۇ. **53** يا كى مېنى ئاتىسىغا ندا قىلالمايدىغان بولدىمى، دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟! شۇنداق قىلسامىلا ئۇ ماكا شۇئان ئون ئىككى قىسىمدىن ئارتۇق پەرىشتە ماكدۇرمامدۇ؟ **54** بىراق مەن ئۇنداق قىلسام، مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ئىشلار مۇقەررەر بولدۇ دېگەن بېشارەتلەر قاندىقۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ؟ ـ دېدى. **55** شۇ پەيتتە ئەيسا توپلاشقان ئادەملە رگە قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. **56** لېكىن بۇ پۈتۈن ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا ئالدىن ئېيتقانلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. بۇ چاغدا، مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. **57** ئەمدى ئەيسانى تۇتقۇن قىلغانلار ئۇنى باش كاھىن قايافانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئەۋرات تۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللارمۇ ئۇ يەردە جەم بولۇشقانىدى. **58** پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ ساريىنىڭ [ھويلىسىغىچە] يىراقتىن ئەگىشىپ كېلىپ، ئىشنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈش ئۈچۈن ئىچكىرىگە كىرىپ، قاراۋۇللارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇردى. **59** باش كاھىنلار، ئاقساقاللار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭىشمە ئەزالىرى ئەيسانى تۇلۇم جازاسىغا مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، يالغان گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدەيتتى. **60** نۇرغۇن يالغان گۇۋاھچىلار ئوتتۇرىغا چىققان بولسىمۇ، ئۇلار بۇلاردىن ھېچقانداق ئىسپاتقا ئېرىشەلمىدى. ئاخىردا، ئىككى يالغان گۇۋاھچى ئوتتۇرىغا چىقىپ: **61** ـ بۇ ئادەم: «مەن خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتا قۇرۇپ چىقالايمەن» دېگەن، دېدى. **62** باش كاھىن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۇستۇڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. **63** لېكىن ئەيسا سۈكۈت قىلىپ تۇرىۋەردى. باش كاھىن ئۇنىڭغا: ـ [مەگىنكى] ھايات بولغۇچى خۇدا بىلەن سېنىڭ قەسەم قىلىشىڭنى ئېيرۇيمەنكى، بەرگە ئېيت، خۇدانىڭ ئوغلى مەسىھ سەنمۇ؟» ـ دېدى. **64** ئەيسا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ شۇنداق، سېنىڭ دېگىنىڭدەك. لېكىن شۇنىمۇ سىلە رگە ئېيتايكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ قادىر بولغۇچىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغىنىنى ۋە كۆكتىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە چىقىدىغىنىنى كۆرىسىلەر. **65** شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يېرتىپ تاشلاپ: ـ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلدى! ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ مانا، تۇز ئۇگلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىلار! **66** بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ـ ئۇ تۇلۇم جازاسىغا لايىقتۇر! ـ دەپ جاۋاب قايتۇرۇشتى ئۇلار. **67** ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈرۈپ، ئۇنىڭغا مۇشت ئاتقىلى تۇردى. بەزىلىرى ئۇنى كاچاتلاپ: **68** ـ ئەي مەسىھ، پەيغەمبەرچىلىك قىلىمامسەن، ئېيتىپ باققىنا، سېنى كىم ئۇردى؟ ـ دېيىشتى. **69** ئەمدى پېترۇس ساراينىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىدا ئولتۇراتتى. بىر دېدەك ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ سەن گالىلىيەلىك ئەيسا بىلەن بەرگە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. **70** لېكىن ئۇ ھەممەيلەنىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى چۈشەنمىدىم! ـ دېدى. **71** ئاندىن ئۇ دالانغا چىققاندا، ئۇنى كۆرگەن يەنە بىر دېدەك ئۇيەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئادەمنۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بەرگە ئىدى، ـ دېدى. **72** ئۇ يەنە ئىنكار قىلىپ: ـ مەن ئۇ ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دەپ قەسەم ئىچتى. **73** بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ شۇبھىسىزكى، سەن ئۇلارنىڭ بىرى ئىكەنسەن، چۈنكى تەلەپپۇزۇڭ سېنى پاش قىلىدۇ، ـ دېيىشتى. **74** [پېترۇس] قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ئۇ ئادەمنى زادى تونۇمايمەن! ـ دېيىشگىلا خوراز چىلدىدى. **75** پېترۇس ئەيسانىڭ: «خوراز چىلداشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى. ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ، قاتتىق يىغا-زار كۆتۈردى.

27

تاڭ تارقاندىلا، پۈتۈن باش كاھىنلار بىلەن خەلق ئاقساقاللىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇرۇش ئۈچۈن مەسلىھەتلەشتى. **2** ئۇلار ئۇنى يالغاڭ ئاپىرىپ، ۋالىي پونتىئۇس پىلاتوسقا تاپشۇرۇپ بەردى. **3** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئۇنىڭ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىشلارغا پۇشايمان قىلدى ۋە باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللارغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى قايتۇرۇپ بېرىپ: **4** ـ مەن بىگۇناھ بىر جانىنىڭ قېنى ئۈستىگە ساتقۇنلۇق قىلىپ گۇناھ ئوتكۈزدۇم، ـ دېدى. بۇنىڭغا بىزنىڭ نېمە كارىمىز؟ ئۇز ئىشىڭنى بىل! ـ دېيىشتى ئۇلار. **5** يەھۇدا كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىگە چۈرۈۋەتتى ۋە ئۇ يەردىن كېتىپ، تالاغا چىقىپ، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. **6** باش كاھىنلار كۈمۈش تەڭگىلەرنى يىغۇۋىلىپ: ـ بۇ خۇن تولۇمى بولغان [تەڭگىلەردۇر]، ئۇلارنى ئىبادەتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويۇش ھارام، ـ دېيىشتى. **7** ئۇلار ئۆزئارا مەسلىھەتلىشىپ، بۇ پۇللار بىلەن ياقا يۇرتلۇقلارغا يەرلىك بولسۇن دەپ، ساپالچىنىڭ بىر پارچە ئېتىزلىقىنى سېتىۋالدى. **8** شۇڭا بۇ يەر ھازىرغىچە «قانلۇق ئېتىز» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **9** شۇ ئىش بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن بۇرۇن ئېيتىلغان مۇنۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ ئۇچۇن باھالاپ بېكىتكەن باھاسىنى، يەنى ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئۇلار ئېلىشتى، **10** ۋە يەرۋەردىگار ماكا كۆرسەتكەندەك، ساپالچىنىڭ ئېتىزىنى سېتىۋېلىشقا خەجلەشتى». **11** ئەمدى ئەيسا ۋالىينىڭ ئالدىغا تۇرغۇزۇلدى. ۋالىي ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى ئەيسا. **12** لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز-شىكايەت قىلغاندا، ئۇ بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. **13** بۇنىڭ بىلەن پىلاتوس ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭدىن قىلغان شۇنچە كۆپ شىكايەتلىرىنى ئاڭلىمايۋاتامسەن؟ ـ دېدى. **14** بىراق ئۇ [پىلاتوسقا] جاۋابەن [شىكايەتلەرنىڭ] بىرسىگىمۇ جاۋاب بەرمىدى. ۋالىي بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. **15** ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، ۋالىينىڭ خالايىق تەلەپ قىلغان بىر مەھبۇسنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش ئادىتى بار ئىدى. **16** ئەينى ۋاقىتتا، [رىملىقلارنىڭ] باراباس ئىسىملىك ئاتاقى چىققان بىر مەھبۇسى [زىندانىدا] ئىدى. **17** خالايىق جەم بولغاندا، پىلاتوس ئۇلاردىن: ـ كىمنى سىلە رگە قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ باراباسنىمۇ يا كى مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانىمۇ؟ ـ دەپ سوردى **18** (چۈنكى ئۇ [پاش كاھىن قاتارلىقلارنىڭ] ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بە رگەنلىكىنى بىلەتتى). **19** پىلاتوس «سوراق تەختى»دە ئولتۇرغاندا، ئايالى ئۇنىڭغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ھەققانىي كىشىنىڭ ئىشىغا ئارىلاشمىغىن. چۈنكى تۈنۈگۈن كېچە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن چۈشۈمدە كۆپ ئازاب چەكتىم، ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **20** لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار بولسا

خالايىقنى ماقۇل قىلىپ، بارابباسنى قويۇپ بېرىشنى ۋە ئەيسانى يوقىتىشنى تەلەپ قىلدۇردى. 21 ۋالي جاۋابەن تۇلارنى يەنە: ـ سىلە رگە بۇ ئىككىسىنىڭ قايسىسىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالايىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. بارابباسنى، ـ دېيىشتى تۇلار. 22 پىلاتۇس ئەمدى: ـ ئۇنداق بولسا، مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانى قانداق بىر تەرەپ قىلاي؟ ـ دېدى. ھەممەيلەن: ـ ئۇ كېرىستىلەنسۇن! ـ دېيىشتى. 23 پىلاتۇس: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق ئۆتكۈزۈپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. بىراق تۇلار تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىرىشىپ: ئۇ كېرىستىلەنسۇن! ـ دەپ ئۇرۇۋېلىشتى. 24 پىلاتۇس سۆزلۈرىشىنىڭ بىھۇدە ئىكەنلىكىنى، بەلكى بۇنىڭ ئورنىغا مالىمانچىلىق چىقىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، سۇ ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا قولىنى يۇغاچ: ـ بۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ قېنىغا مەن جاۋابكار ئەمەسمەن، بۇنىڭغا ئۆز ۋىژدانىڭلار مەسئۇل بولۇڭلار! ـ دېدى. 25 پۈتۈن خەلق جاۋابەن: ـ ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ ۋە ئۆسىمىزنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! ـ دېيىشتى. 26 بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس بارابباسنى تۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاتتىق قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېرىستىلەشكە [ئەشكەرلىرىگە] تاپشۇردى. 27 ئاندىن ۋالىينىڭ لەشكەرلىرى ئەيسانى ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە ئۇنىڭ ئەتراپىغا يىغدى. 28 تۇلار ئەيسانى يالىڭاچلاپ، ئۇچىسىغا پەرەڭ رەڭلىك تون كىيدۈرۈشتى. 29 تىكەنلىك شاخچىلارنى تۇرۇپ بىر تاج ياسىپ، بېشىغا كىيدۈردى ۋە ئوڭ قولىغا بىر قومۇشنى ئۇتقۇزدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىغا تىزلىنىپ: «ياشىغايلا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دەپ مازاق قىلىشتى. 30 ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشتى، قومۇشنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇرۇشتى. 31 ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، توننى سالدۇرۇپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى ۋە كېرىستىلەش ئۈچۈن ئېلىپ مېڭىشتى. 32 تۇلار تاشقىرىغا چىققىنىدا، كۆرىنى شەھەرلىك سىمون ئىسىملىك بىر كىشىنى ئۈچرىتىپ، ئۇنى ئۈتۈپ كېلىپ ئەيسانىڭ كېرىستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. 33 تۇلار گولگوتا، يەنى «باش سۆڭەك» دېگەن يەرگە كەلگەندە، 34 [ئەيساغا] ئىچىش ئۈچۈن كەرە سۈيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى تېتىپ باققاندىن كېيىن، ئىچمەكچى ئۇنمىدى. 35 لەشكەرلەر ئۇنى كېرىستىلەگەندىن كېيىن، چەك تاشلىشىپ كىيىملىرىنى ئۈزىتارا بۆلۈشۈۋالدى. 36 ئاندىن ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭغا كۆزەتچىلىك قىلدى. 37 تۇلار ئۇنىڭ بېشىنىڭ يۇقىرى تەرىپىگە «بۇ ئەيسا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىلغان شىكايەتنامە تاختىيىنى بېكىتتى. 38 [ئەيسا] بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىمۇ كېرىستىكە مىخلانغان بولۇپ، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. 39 بۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: 40 ـ قېنى، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزە! خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، كېرىستىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. 41 باش كاھىنلارمۇ، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار بىلەن بىرگە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ: 42 ـ باشقىلارنى قۇتقۇزۇۋېتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىمىش! ئەمدى كېرىستىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز. 43 ئۇ خۇداغا تايانغان! خۇدا ئۇنى ئەۋزىلىسە، ھازىر قۇتقۇزۇپ باققاي! چۈنكى ئۇ: «مەن خۇدانىڭ ئوغلى» دېگەندى، ـ دېيىشتى. 44 ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كېرىستىلەنگەن قاراقچىلارمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەپتۇ. 45 ئەمدى كۈننىڭ ئالتىنچى سائىتىدىن توققۇزنىچى سائىتىگىچە پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق باستى. 46 توققۇزنىچى سائەتتەردە ئەيسا يۇقىرى ئاۋازدا: «ئېلى، ئېلى، لەما ساۋاقتانى؟» يەنى «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 47 ئۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلياس [پەيغەمبەر] گە مۇراجىئەت قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. 48 تۇلارنىڭ ئىچىدن بىرىيلەن دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ بىر پارچە بۇلۇتنى ئە كېلىپ، ئۇنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سىلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ قويدى. 49 بىراق باشقىلار: ـ توختا! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] كېلىپ ئۇنى قۇتقۇزۇپ قالارمىكەن؟ ـ دېيىشتى. 50 ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يەنە بىر ۋارقىردى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. 51 ۋە مانا، شۇ دەقىقىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] پەردىسى يۇقىردىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۇلۇپ يىرتىلدى. يەر-زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار يېرىلىپ، 52 قەبرىلەر ئېچىلدى (ئۇ تىرىلگەندىن كېيىن، [ئۆلۈمدە] ئۇخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ تەنلىرىمۇ تىرىلدى؛ ئۇلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە مۇقەددەس شەھەر گە كىرىپ، ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلە رگە كۆرۈندى). 54 ئەمدى ئەيسانى كۆزەت قىلىۋاتقان يۈزبېشى ھەم يېنىدىكى لەشكەرلەر يەرنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا يۈز بە رگەن ھادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتايىن قورقۇشۇپ: ـ ئۇ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېيىشتى. 55 ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. تۇلار ئەسلىدە ئەيسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گالىلىيەدىن ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلگەندى. 56 تۇلارنىڭ تارىسدا ماگدالىق مەريەم، ياقۇپ بىلەن يوسۇپنىڭ ئانىسى مەريەم، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ بار ئىدى. 57 كەچقۇرۇن، تارىماتىيالىق يۈسۈپ ئىسىملىك بىر باي كەلدى. ئۇمۇ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. 58 ئۇ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى. پىلاتۇس جەسەتنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇۋىشقا ئەمر قىلدى. 59 يۈسۈپ جەسەتنى ئېلىپ، پاكىز كاناپ رەخت بىلەن ئوراپ كىپەنلىدى 60 ۋە ئۇنى تۈزى ئۈچۈن قىيادا ئويدۇرغان يېڭى قەبرىسىگە قويدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قويۇپ، كېتىپ قالدى 61 (شۇ چاغدا ماگدالىق مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم ئۇ يەردە)، قەبرىنىڭ ئۆدۈلىدا تۇلتۇراتتى). 62 ئەمدى ئەتىسى، يەنى «تەييارلاش كۈنى» ئۆتكەندىن كېيىن، باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر جەم بولۇشۇپ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كېلىپ: 63 ـ جانابلىرى، ھىلىقى ئالدامچىنىڭ ھايات ۋاقتىدا: «مەن ئۈلۈپ ئۈچىنچى كۈنى تىرىلىمەن» دېگىنى ئېسىمىزدە بار. 64 شۇنىڭ ئۈچۈن، قەبرى ئۈچىنچى كۈنگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۈچۈن ئەمر بە رگەيسىز. ئۇنداق قىلىنمىسا، مۇخلىسلىرى كېلىپ جەسەتنى ئوغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلققە: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدى» دېيىشى مۇمكىن. يۇنداق ئالدامچىلىق ئالدىنقىسىدىنمۇ بەتتەر بولىدۇ، ـ دېيىشتى. 65 پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ بىر گۈرۈپپا كۆزەتچى لەشكەرنى سىلە رگە تاپشۇردۇم. قەبرىنى قۇربىگلارنىڭ يېتىشىچە مەھكەم قوغدا گلار، ـ دېدى. 66 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار [كۆزەتچى لەشكەرلەر] بىلەن بىللە بېرىپ، تاشنى پېچەتلەپ، قەبرىنى مۇھاپىزەت ئاستىغا قويدى.

28

شابات كۈنى ئۆتۈپ، ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ ئاتاي دېگەندە، ماگدالىق مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم قەبرىنى كۆرۈشكە كەلدى. 2 ۋە مانا، يەرلەر ئۇيۇقسىز قاتتىق تەۋرەپ كەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئاسماندىن چۈشۈپ، [قەبرىگە] بېرىپ، تاشنى بىر چەتكە دومىلىتىپ، ئۈستىدە ئولتۇرغانىدى. 3 پەرىشتىنىڭ قىيافىتى چاقاقتەك، كىيىملىرى قاردەك ئاپاق ئىدى. 4 كۆزەتچىلەر ئۇنىڭدىن ئۇنچە قورقۇشتىكى، تىترىشىپ، ئۆلۈكتەك قېتىپلا قالدى. 5 پەرىشتە ئايالارغا قاراپ: ـ قورقماڭلار! سىلەرنىڭ كېرىستىلەنگەن ئەيسانى ئىزدەۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن. 6 ئۇ بۇ يەردە ئەمەس؛ ئۇ ئۆزى ئېيتقاندەك تىرىلدۇرۇلدى. كېلىڭلار، رەب ياتقان جاينى كۆرۈڭلار؛ 7 ئاندىن دەرھال بېرىپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ. ۋە مانا، ئۇ سىلەردىن ئاۋۋال گالىلىيە گە باربىدىكەن، ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دە گلار. مانا مەن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتىپ بەردىم، ـ دېدى. 8 شۇڭا ئايالار ھەم قورقۇنچ ھەم زور خۇشاللىق ئىچىدە قەبرىدىن دەرھال ئايرىلىپ، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا خەۋەر بېرىشكە يۈگۈرۈشتى. 9 تۇلار مۇخلىسلىرىنى خەۋەرلەندۈرۈشكە يولدا ماگىغاندا، مانا ئەيسا تۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سالام سىلە رگە! ـ دېدى. تۇلارمۇ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىغا ئېسىلىپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 10 ئاندىن ئەيسا تۇلارغا: ـ قورقماڭلار! بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: گالىلىيە گە بېرىڭلار، دەپ ئۇقتۇرۇڭلار، تۇلار مېنى شۇ يەردە كۆرىدۇ، ـ دېدى. 11 ئايالار تېخى يولدا كېتىۋاتقاندا، مانا كۆزەتچىلەرنىڭ بەزىلىرى شەھەر گە كىرىپ، بولغان ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى توغرىسىدا باش كاھىنلارغا خەۋەر قىلدى. 12 [باش كاھىنلار] ئاقساقاللار بىلەن بىر يە رگە يېغىلىپ مەسلىھەتلەشكەنىدىن كېيىن، لەشكەرلە رگە بەك كۆپ پۇل بېرىپ: 13 ـ سىلەر: «ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى كېچىسى كېلىپ، بىز ئۇخلاۋاتقاندا ئۇنىڭ جەسىتىنى ئوغرىلاپ ئە كېتىپتۇ» ـ دە گلار. 14 ئە گەر بۇ خەۋەر ۋالىينىڭ قۇلىقىغا يېتىپ قالسا، بىز ئۇنى قايىل قىلىپ سىلەرنى ئاۋارىچىلىكتىن ساقلايمىز ـ دېدى. 15 شۇنداق قىلىپ، لەشكەرلەر پۇلنى ئالدى ۋە ئۆزلىرىگە تاپىلانغانىدەك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ گەپ يۇگۈنگىچە يەھۇدىيلار ئارىسىدا تارقىلىپ كەلمە كتە. 16 ئون بىر مۇخلىس گالىلىيە گە بېرىپ، ئەيسا تۇلارغا بېكىتكەن تاغقا چىقىشتى. 17 تۇلار ئۇنى كۆرگىنىدە ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى؛ لېكىن بەزىلىرى گۇمانلىنىپ قالدى. 18 ئەيسا تۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ، مۇنداق دېدى: ـ ئەرشتە ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ھوقۇق ماگا بېرىلدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، بېرىپ پۈتكۈل ئەللەرنى [ئۆزۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا تۇلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ

چۈمۈلدۈرۈپ، **20** ئۇلارغا مەن سىلە رگە تاپىلىغان بارلىق ئەمرلە رگە ئەمەل قىلىشنى ئۆگىتىڭلار. ۋە مانا، مەن زامان ئاخىرىغىچە ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **(aiōn g165)**

مارکۇس

1 خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنىڭ باشلىنىشى: **2** يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: ـ «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىمنى ئەۋەتەمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئالدىئالا تەييارلايدۇ. **3** ئاكاللار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! ئۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن چىغىر يوللىرىنى ئۈپتۈز قىلىڭلار!» ـ دەيدۇ». **4** كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ ياردىغان يەھيا [پەيغەمبەر] چۆل-باياۋاندا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈردىغان [سۈغا] «چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشقا باشلىدى. **5** پۈتۈن يەھۇدىيە تۆلكىسىدىكىلەر ۋە پۈتكۈل يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، گۇناھلىرىنى ئېقرار قىلىشى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **6** يەھيا بولسا تۆگە يۈڭىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغانىدى؛ يېمەكلىكى چېكەتكە بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **7** ئۇ مۇنداق دەپ جاكارلايتى: ـ مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرى مەندىن كېيىن كېلىدۇ. مەن ھەتتا ئېگىلىپ كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **8** مەن سىلەرنى سۇغىلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈردۈ. **9** شۇ كۈنلەردە، ئەيسا گالىلىيە تۆلكىسىنىڭ ناسارەت شەھىرىدىن كېلىپ، يەھيا تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **10** ئۇ سۇدىن چىققاندىلا، ئاسمانلارنىڭ يېرىلىپ، روھنىڭ كەپتەر قىياپىتىدە چۈشۈپ، ئۆز ئۈستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **11** ئۇنىڭ بىلەن ئاسمانلاردىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. **12** ۋە روھ دەرھال ئۇنى چۆل-باياۋانغا سۈيلەپ چىقاردى. **13** ئۇ چۆلدە قىرىق كۈن تۇرۇپ، شەيتان تەرىپىدىن سىنىلىپ تۇراتتى. ئۇ شۇ يەردە ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ئىدى؛ شۇ كۈنلەردە پەرىشتىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلدى. **14** ئەمدى يەھيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە تۆلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋە رگە ئىشىنىڭلار!» دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. **16** [شۇ كۈنلەردە] ئۇ گالىلىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، سىمون بىلەن ئىنىسى ئاندرياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى. **17** ئەيسا ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار، مەن سىلەرنى ئادەم ئۆتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **18** ئۇلار شۇئان تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئە گىشىپ ماڭدى. **19** ئۇ شۇ يەردىن بىرئاز ئۆتۈپ زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇبنى ئىنىسى يۇھاننا بىلەن كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە تورۇپ تورلىرىنى ئۈكشاۋاتاتتى. **20** ئۇ شۇئان ئۇلارنىمۇ چاقىردى. ئۇلار ئاتىسى زەبەدىينى مەدىكارلار بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، ئۆزلىرى ئۇنىڭ بىلەن ماڭدى. **21** ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەردى. شابات كۈنى ئۇ ئۆدۈل سىناگوگقا كىرىپ، تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **22** خالايىق ئۇنىڭ تەلىمگە ھەيرانۇھەس بولۇشتى. چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى تولىمۇ ۋېرىۋلۇق ئىدى. **23** سىناگوگا ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ: **24** ـ ئى ناسارەتلىك ئەيسا، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن! سەن بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەسى بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلايتى. **25** لېكىن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم، بۇ ئادەمدىن چىق! ـ دېدى. **26** ناپاك روھ ھېلىقى ئادەمنىڭ ئېنىنى تارتىشتۇرۇپ، قاتتىق ۋارقىرىغىنىچە ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. **27** خالايىق ھەممىسى بۇنىڭدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، ئۆزئارا غۇلغۇلا قىلىشىپ: ـ بۇ قاندای ئىش؟ يېڭى بىر تەلىمغۇ! چۈنكى ئۇ ھوقۇق بىلەن ھەتتا ناپاك روھلارغىمۇ بۇيرۇق قىلالايدىكەن، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ سۈزىگە ۋېسۇنىدىكەن، ـ دېيىشتى. **28** بۇنىڭدىن ئۇنىڭ شۆھرىتى شۇ ھامان پۈتۈن گالىلىيە تۆلكىسىنىڭ ئەتراپىغا پۈر كەتتى. **29** ئۇلار سىناگوگدىن چىقىپلا، ياقۇب ۋە يۇھاننا بىلەن سىمون ۋە ئاندرياسنىڭ ئۆيىگە باردى. **30** ئەمما سىمونىڭ قېينئانىسى قىزىتما ئېچىدە يېتىپ قالغانىدى. ئۇلار دەرھال ئۇنىڭ ئەھۋالىنى [ئەيسىغا] ئېيتتى. **31** ئۇ ئىيالىنىڭ قېشىغا بېرىپ، قولىدىن تۇتۇپ، يۈلەپ تۇرە تۇرغۇزدى. ئۇنىڭ قىزىتىسى دەرھال يانىدى ۋە ئۇ ئۇلارنى كۈتۈشكە كىرىشتى. **32** كەچقۇرۇن كۈن پاتقاندا، كىشىلەر بارلىق ئاغرىقلارنى ۋە جن چاپلاشقانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. **33** پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئىشىك ئالدىغا توپلاشقانىدى. **34** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەر تۈرلۈك كېسەللە رگە گىرىپتار بولغان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن جنلارنى كىشىلەردىن ھەيدىۋەتتى. لېكىن ئۇ جنلارنىڭ گەپ قىلىشقا يول قويمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىشەتتى. **35** ئەتسى ئەتىگەن تاڭ تېخى ئاتماستىلا، ئۇ ئورنىدىن ئۇرۇپ، [شەھەردىن] چىقىپ، خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلدى. **36** سىمون بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئۇنى ئىزدەپ چىقتى. **37** ئۇنى تاپقاندا: ـ ھەممە ئادەم سېنى ئىزدىشىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. **38** ئۇ ئۇلارغا: ـ باشقا يەرلە رگە، ئەتراپتىكى يېزىلاردىمۇ سۈز-كالامنى جاكارلىشىم ئۈچۈن بارايلى. چۈنكى مەن دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن كېلىشىم، ـ دېدى. **39** شۇنداق قىلىپ، ئۇ پۈتكۈل گالىلىيە تۆلكىسىنى ئايلىنىپ، سىناگوگلىردا سۈز-كالامنى جاكارلايتى ھەمدە جنلارنى كىشىلەردىن ھەيدۇيتەتتى. **40** ماخاۋ كېسىلى بار بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ يېلىنىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: ـ ئە گەر خالىسىڭىز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! ـ دەپ تۆتۈندى. **41** ئەيسا ئىچى ئاغرىغاچ قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تە گىكىزۇپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك قىلىنغىن! ـ دېۋىدى، **42** شۇ سۈز بىلەنلا ماخاۋ كېسىلى دەرھال بىماردىن كېتىپ، ئۇ پاك قىلىندى. **43** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ [مەسئۇل] كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، كاھىنلاردا گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ كېسەلدىن پاكلانغانلارغا ئەمر قىلغان [قۇربانلىقلارنى] سۇنغىن، ـ دەپ ئۇنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ يولغا سالدى. **45** براق ئۇ ئادەم چىقىپ، بۇ ئىشنى كۆپ يەرلەردە جار سېلىپ، كەڭ يېيىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ھېچقانداق شەھە رگە ئوچۇق-ئاشكارا كىرەلمەي، بەلكى شەھەرلەر سىرتىدىكى خىلۋەت جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر بولدى؛ خالايىق ھەر تەرەپتىن ئۇنىڭ يېنىغا توپلىشاتتى.

2 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇ قايتىدىن كەپەرناھۇمغا كىردى. ئۇ ئۆيدىكەن، دېگەن خەۋەر تارقىلىۋىدى، **2** شۇنچە كۆپ ئادەم ئۇ يەر رگە يىغىلدىكى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدىمۇ پۇت دەسسىگۈدەك يەر قالمىغانىدى. ئۇ ئۇلارغا سۈز-كالام يەتكۈزۈۋاتاتتى. **3** مانا شۇ ئەسنادا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پالەچنى ئېلىپ كەلدى؛ ئۇنى ئۇلاردىن توتۇ كۆتۈرۈپ ئە كەلگەندى. **4** ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇنىڭغا يېقىنلىشالمايى، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆگزىنى تېشىپ، تۇشۇك ئاچقاندىن كېيىن پالەچنى زەمبىل بىلەن [ئەيسانىڭ ئالدىغا] چۈشۈردى. **5** ئەمدى ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ پالەچكە: ـ بالام، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ يەردە ئولتۇرغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى كۆڭلىدە گۇمانىي سوئاللارنى قويۇپ: **7** «بۇ ئادەم نېمە ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ؟ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلۋاتىدىغۇ! خۇدادىن باشقا كىممۇ گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلالىسۇن؟» دېيىشتى. **8** ئەيسا شۇئان روھىدا ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىدە شۇنداق گۇمانىي سوئاللارنى قويۇۋاتقانلىقىنى بىلىپ يېتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۆڭۈلدە نېمىشقا شۇنداق سوئاللارنى قويىسىلەر؟ **9** مۇشۇ پالەچكە: «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ، يا كى «ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپە ڭنى يېغىشتۇرۇپ ماڭ!» دېيىش ئاسانمۇ؟ **10** ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: **11** ـ ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپە ڭنى يېغىشتۇرۇپ ئۆيۈڭگە قايت! ـ دېدى. **12** ئۇ دەرھال ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، زەمبىل-كۆرپىسىنى يېغىشتۇردى ۋە ھەممىيلەننىڭ كۆز ئالدىدا [ئۆيدىن] چىقىپ كەتتى. ھەممىيلەن قاتتىق ھەيران قېلىپ خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ: ـ مۇشۇنداق ئىشنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغانىدۇق، ـ دېيىشتى. **13** ئۇ يەنە دېڭىز بويىغا قاراپ ماڭدى. كىشىلەر ئۇنى ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋالدى. ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەردى. **14** ئۇ يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، باج ئالدىغان ئوردۇندا ئولتۇرغان ئالفايىنىڭ ئوغلى لاۋىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن، ـ دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. **15** ئۇ شۇنداق يولدىكى، ئۇ [لاۋىنىڭ] ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. بۇنداق كىشىلەر خېلى كۆپ ئىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئە گەشكەندى. **16** ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ گۇناھكارلار ۋە باجگىرلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇ نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېيىشتى. **17**

بۇنى ئاگلىغان ئەيسا ئۇلارغا: ـ ساغلام ئادەم ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېڭىقا موھتاجدۇر. مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **18** ئەمدى يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن پەرىسىيلەر روزا تۇتۇۋاتاتتى. بەزىلەر تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ نېمشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرى روزا تۇتىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **19** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، مېھمانلىرى روزا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا بولسىلا، ئۇلار ھېچقانداق روزا تۇتالمايدۇ. **20** ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. **21** ھېچكىم كونا كۈزگە ككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كونا كىيىمنى تارتىشتۇرۇپ يىرتۇۋېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. **22** ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا ئۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، شارابنىڭ [ئېچىشى بىلەن] ئۇلۇملار يىرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم ئۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى شاراب يېڭى ئۇلۇملارغا قاچىلىنىشى كېرەك. **23** بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى يولدا مېڭىۋاتقاندا باشاقلارنى ئۈزۈشكە باشلىدى. **24** پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ قارا، ئۇلار نېمشقا شابات كۈنى [تەۋراتتا] چەكلەنگەن ئىشنى قىلىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **25** ئۇ ئۇلارغا: ـ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئۆزى ۋە ھەمراھلىرى ھاجەتمەن بولغاندا، يەنى ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **26** ـ دېمەك، ئابىياتار باش كاھىن بولغان ۋاقتىدا، ئۇ خۇدانىڭ ۋىيگە كىرىپ، خۇداغا ئاتالغان، تەۋراتتا پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگلا بولىدىغان نانلارنى [سوراپ] يېگەن، شۇنداقلا ھەمراھلىرىغىمۇ بە رگەن؟ ـ دېدى. **27** ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس، شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن يارىتىلدى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى.

3 ئۇ يەنە سىناگوگقا كىردى. شۇ يەردە بىر قولى يىگلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **2** [پەرىسىيلەر] ئەيسانىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلايلى دەپ شابات كۈندە كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرەتتى. **3** ئەيسا قولى يىگلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئوتتۇرىغا چىققىن! ـ دېدى. **4** ئاندىن، سىناگوگدىكىلەردىن: ـ تەۋرات قانۇنىغا ۋىيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، ياكى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ ياكى ھالاك قىلىشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئۇلار زۇۋان سۈزۈشمىدى. **5** ئۇ غەزەپ بىلەن ئەتراپىغا نەزەر سېلىپ ئۇلارغا كۆز يۈگۈرتۈپ، ئۇلارنىڭ تاش يۈرە كلىكىدىن قايغۇردى. ئاندىن ئۇ كېسەلگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىۋىدى، قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **6** ئەمدى پەرىسىيلەر دەرھال سىرتقا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش توغرىسىدا ھېرود [پادىشاھنىڭ] تەرەپدارلىرى بىلەن مەسلىھەت قىلىشقا باشلىدى. **7** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇ يەردىن ئۈلىرىلىپ دېڭىز بويىغا كەتتى؛ گالىلىيە ئۆلكىسىدىن چوڭ بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئە گىشىپ باردى؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلىغان ھامان، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالېم شەھىردىن، ئىدۇمىيا ئۆلكىسىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدىن، تۈر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى جايلاردىن زور بىر توپ ئادەملەرمۇ ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **9** ئۇ ئادەملەرنىڭ كۆپلىكىدىن ئۇزىنى قىستاپ قېيىسۇن دەپ مۇخلىسلىرىغا كىچىك بىر كېمىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىن تۇرۇشىنى تاپىلىدى. **10** چۈنكى ئۇ نۇرغۇن بىمارلارنى ساقايتقىنى ئۈچۈىلدىن ھەرقانداق ۋابا-كېسەللىكلە رگە گىرىپتار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا [قولۇمنى] بىر تە گكۈزۈۋالسام دەپ قىستىشىپ كېلىشكەنىدى. **11** ناپاك روھلار [چاپلىشۋالغانلار] قاچانلا ئۇنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلىسەن!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **12** لېكىن ئۇ [ناپاك روھلارغا] ئۆزىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ئاشكارىلىماسلىققا قاتتىق تەنبىھ بېرىپ ئاگاھلاندۇراتتى. **13** ئۇ تاغقا چىقىپ، ئۆزى خالىغان كىشىلەرنى يېنىغا چاقىردى، ئۇلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **14** ئۇ ئۇلاردىن ئون ئىككىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە بولۇشقا، سۆز- كالامنى جاكارلاشقا، **15** كېسەللەرنى ساقايتىش ۋە جىنلارنى ھەيدەش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇشقا تاللاپ بېكىتتى. **16** ئۇ [بېكىتكەن ئون ئىككى كىشى]: سىمون (ئۇ ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئىسىم قويغان)، **17** زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھانىا، (ئۇ ئۇلارنى «بىنى-رە گان»، يەنى «گۇلدۇرماما ئوغۇللىرى» دەپمۇ ئاتىغان)، **18** ئاندىرياس، فىلىپ، بارتولومەي، ماتىتا، توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ، تادەي، مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون **19** ۋە ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىسقارىيوتالاردىن ئىبارەت. **20** ئۇ ئۆيگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇ يە رگە يەنە شۇنچە نۇرغۇن ئادەملەر توپلاندىكى، ئۇلارنىڭ ھەتتا غىزالانغۇدەك ۋاقتى چىقمىدى. **21** [ئەيسانىڭ] ئائىلىسىدىكىلەر بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى تۇتۇپ كېلىشكە بېرىشتى. چۈنكى ئۇلار ئۇنى «ئەقلىنى يوقىتىپتۇ» دېگەنىدى.

22 يېرۇسالېمدىن چۈشكەن تەۋرات ئۇستازلىرى بولسا: «ئۇنىڭدا بەئەلزىبۇب بار»، ۋە «ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلاپ ئىتكەن»، دېيىشەتتى. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ [تەۋرات ئۇستازلىرىنى] يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا تەمسىللەرنى ئىشلىتىپ مۇنداق دېدى: ـ شەيتان شەيتانىنى قاندىمۇ قوغلىسۇن؟ **24** ئە گەر پادىشاھلىق ئۆز ئىچىدە بۇلۇنۇپ ئۇرىشارا سوقۇشقان بولسا شۇ پادىشاھلىق پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ؛ **25** شۇنىڭدەك ئە گەر بىر ئائىلە ئۆز ئىچىدە بۇلۇنۇپ ئۇرىشارا سوقۇشسا شۇ ئائىلە پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ. **26** ئە گەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىقىپ بۇلۇنسە، ئۇ پۈت تىرەپ تۇرالماي، يوقالماي قالمايدۇ. **27** ھېچكىم كۈچتۈگۈگۈر بىرسىنىڭ ئۆيگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇلاپ كېتەلمەيدۇ ـ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈگۈگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالسا ئاندىن ئۇ يېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. **28** شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسان بالىلىرى ئۆتكۈزگەن ئۇرلۇق گۇناھلىرىنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا ئۇلار قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. **29** بىراق كىمدىكىم مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلسا، ئەبەدىلئەبە دگىچە ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ، بەلكى مەڭگۈلۈك بىر گۇناھنىڭ ھۆكۈمى ئاستىدا ئۇزىدۇ. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **30** [ئەيسانىڭ بۇ سۆزى] ئۇلارنىڭ «ئۇنىڭغا ناپاك روھ چاپلىشىپتۇ» دېگىنى ئۈچۈن [ئېيتلىغاندى]. **31** شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كەلدى. ئۇلار سىرتتا تۇرۇپ، ئۇنى چاقىرىشقا ئادەم كەرگۈزدى. **32** بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ ئە ترابىدا ئولتۇراتتى. ئۇلار: ـ مانا، ئانىڭىز، ئىنىلىرىڭىز سىزنى ئىزدەپ سىرتتا تۇرىدۇ، ـ دېيىشتى. **33** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟ ـ دېدى. **34** ئاندىن، ئۇ ئېچىلىرىسىدە ئولتۇرغانلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: مانا بۇلار مېنىڭ ئانام ۋە ئىنىلىرىم! **35** چۈنكى كىمكى خۇدانىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر.

4 ئۇ يەنە دېڭىز بويىدا [خەلققە] تەلىم بېرىشكە باشلىدى. ئۇنىڭ ئە ترابىغا زور بىر توپ ئادەملەر ئولىشۋالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ دېڭىزدا ئولتۇردى؛ پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز قىرغىقىدا ئولتۇرۇشاتتى. **2** ئۇ ئۇلارغا تەمسىل بىلەن نۇرغۇن ئىشلارنى ئۆگەتتى. ئۇ تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: **3** ـ قۇلاق سېلىڭلار! ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول بويىغا چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى ئۆيرىقى ئاز تاشلىق يە رگە چۈشۈپتۇ. تو پىسى چوڭقۇر بولمىغانلىقتىن، تېزلا ئۇنۇپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىش بىلەنلا ئاپتابتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۇنىڭ مايىسىلارنى بوغۇۋېلىپ، ئۇلار ھېچ ھوسۇل بەرمەپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا، ياخشى ئۆيراققا چۈشۈپتۇ. ئۇلار ئۇنىڭ ئاۋۇپ چوڭ بولغانىدا ھوسۇل بېرىپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى ئۇ. **10** ئۇ ئۇنىڭ ئە ترابىدىكىلەر ھەم ئون ئىككىيلەن بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن تەمسىللەر توغرۇلۇق سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرىنى بىلىشكە سىلەر نىسىپ بولدۇڭلار. لېكىن سىرتىكىلە رگە ھەممە ئىش تەمسىللەر بىلەن ئۇقتۇرۇلىدۇ؛ **12** بۇنىڭ بىلەن: «ئۇلار قاراشنى قارايدۇ، بىراق كۆرمەيدۇ؛ ئاڭلاشنى ئاڭلايدۇ، بىراق چۈشىنەمەيدۇ؛ شۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلۇشى بىلەن، كەچۈرۈم قىلىناتتى» [دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ]. **13** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر مۇشۇ تەمسىلنىمۇ چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ ئۇنداقتا، قانداقمۇ باشقا ھەرخىل تەمسىللەرنى چۈشەنلەيسىلەر؟ ـ دېدى. **14** ئۇرۇق چاچقۇچى سۆز- كالام چاچىدۇ. **15** ئۇستىگە سۆز- كالام چېچىلغان چىغىر يول بويى

شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان شەيتان دەرھال كېلىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە چىچىلغان سۆز- كالامنى ئېلىپ كېتىدۇ. 16 يۇنىگىنا ئوخشاش، تاشلىق يەرلە رگە چىچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. 17 ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقتىلىق تۇرىدۇ، سۆز- كالامنىڭ ۋەجىدىن قىينىچىلىق يا كى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ كېتىدۇ. 18 تىكەنلەرنىڭ تارىسىغا چىچىلغىنى شۇنداق بەزى ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، بۇ ئادەملەر سۆز- كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، 19 لېكىن كۆڭلىگە بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى، بايلىقلارنىڭ ئېزىقتۇرۇشى ۋە باشقا نەرسىلە رگە بولغان ھەۋەسلەر كىرۇپلىپ، سۆز- كالامنى بوغۇۋېتىدۇ- دە، ئۇ ھېچ ھوسۇل چىقارمايدۇ. (aiōn) (g165) 20 لېكىن ياخشى ئېرىققا چىچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى ئاڭلىشى بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلغان ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بىرسى ئوتتۇز ھەسسە، بىرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرسى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. 21 ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ چىراغ سېۋەت يا كى كارىۋات ئاستىغا قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ ئۇ چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ 22 چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، شۇنىڭدەك ھەرقانداق مەخپىي ئىش يۈز بە رگەندىن كېيىن ئايان بولماي قالمايدۇ. 23 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!
24 ئاڭلىغانلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۇلۇڭلار! چۈنكى سىلەر [ياشىقىلارغا] قانداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچىسە گۇلار، سىلە رگىمۇ شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بېرىلىدۇ، ھەتتا ئۈنگىڭىزغۇ كۆپ قوشۇپ بېرىلىدۇ. 25 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 26 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يەنە بىرسىنىڭ ئېرىققا ئۇرۇق چاچقىنىغا ئوخشايدۇ: 27 ئۇ ئۇخلايدۇ، ئورۇندىن ئوردىنى، كېچە- كۈندۈزلەر ئۇتۇۋېرىپ، ئۇرۇق بىخ ئۇرۇپ ئوسىدۇ. لېكىن چاچقۇچى قانداق يول بىلەن ئوسىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 28 ئېرىق ئوزاۋىكىدىن ھوسۇل بېرىدۇ، ئۇرۇق ئاۋۋال بىخ ئۇردىدۇ، كېيىن باش چىقىردىدۇ، ئاخىردا باشاقلار ئولۇق دان ئوتتىدۇ. 29 دان پىشقاندا، [چاچقۇچى] دەرھال ئورغاق سالىدۇ، چۈنكى ھوسۇل ۋاقتى كەلگەن بولىدۇ. 30 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتىمىز؟ يا كى قانداق بىر تەمسىل بىلەن سۈرەتلەپ بېرەلەيمىز؟ 31 ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. ئۇ يە رگە تېرىلغاندا، گەرچە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىكى بولسىمۇ، 32 تېرىلغاندىن كېيىن، ھەرقانداق زىرائەتنىن ئېگىز ئوسۇپ شۇنداق چوڭ شاخلايدۇكى، ئاسماندىكى قۇشلارمۇ ئۇنىڭ سايىسىگە قوندۇ. 33 ئۇ شۇنىڭغا ئوخشاش خالايىق ئاڭلاپ چۈشىنىلىگۈدەك نۇرغۇن تەمسىللەر بىلەن سۆز- كالامنى يەتكۈزدى. 34 لېكىن تەمسىل كەلتۈرمەي تۇرۇپ ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز قىلمايتتى. لېكىن ئۆز مۇخلىسلىرى بىلەن يالغۇز قالغىنىدا، ئۇلارغا ھەممىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەتتى.
35 شۇ كۈنى كەچ كىرگەندە، ئۇ ئۇلارغا: ـ دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئوتەيلى، ـ دېدى. 36 خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىدە ئولتۇرغان پېتى ئېلىپ يۈرۈپ كېتىشتى. ئۇلار بىلەن بىللە ماڭغان باشقا كېمىلەرمۇ بار ئىدى. 37 ۋە مانا، ئەشەددىي قارا قويۇن چىقىپ كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىنى ئۇرۇپ، سۇ ھالقىپ كىرىپ، كېمىگە توشاي دەپ قالغانىدى. 38 لېكىن ئۇ كېمىنىڭ ئاياغ تەرىپىدە ياستۇققا باش قويۇپ ئۇيقۇغا كەتكەنىدى. ئۇلار ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۇستاز، ھالاك بولۇۋاتقىنىمىزغا كارىڭ يوقمۇ؟ ـ دېدى. 39 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا تەنبىھ بېرىپ، دېڭىزغا: «تىنچلان! جىم بول!» دېۋىدى، بوران توختاپ، چوڭقۇر بىر جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرىدى. 40 ـ نېمىشقا شۇنچە قورقىسىلەر؟ سىلەردە قانداقسىگە تېخىچە ئىشەنچ بولمايدۇ؟ ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 41 ئۇلارنى ئىنتايىن زور بىر قورقۇنچ باستى، ئۇلار بىر- بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟ ھەتتا شامال ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىكەن- ھە! ـ دەپ كېتىشتى.

5 ئۇلار دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا، گادارالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. 2 ئۇ كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم گۈر ئۈڭكۈرلىرىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. 3 ئۇ ئادەم ئۈڭكۈرلەرنى ماكان قىلغان بولۇپ، ھەتتا ئۇنى ھېچكىم زەنجىرلەر بىلەنمۇ باغلىيالمايتتى. 4 چۈنكى كۆپ قېتىم پۇت- قوللىرى كىشەن- زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈۋېتىپ، كىشەنلەرنى چېقىۋەتكەنىدى؛ ھېچكىم ئۇنى يېڭىۋىتەلمىگەنىدى. 5 ئۇ كېچە- كۈندۈز مازارلىقتا ۋە تاغلار ئارىسىدا توختاۋسىز ۋارقىراپ- جارقىراپ يۈرەتتى، ئۆز- ئۆزىنى تاشلار بىلەن كېسىپ يارىلاندۇراتتى. 6 لېكىن ئۇ ئەيسانى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، سەجدە قىلدى 7 ۋە قاتتىق ئاۋازدا ۋارقىراپ: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ! خۇدا ھەققى، سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مېنى قىينىما! ـ دېدى 8 (چۈنكى ئەيسا ئۇنىڭغا: «ھەي ناپاك روھ، ئۇنىڭدىن چىق!» دېگەنىدى). 9 ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوردىدى. ـ ئىسمىم «قوشۇن» ـ چۈنكى ساناپ كۆپ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 10 ۋە ئۇ ئەيسادىن ئۇلارنى يۇرتىدىن ھەيدىۋەتمىگەيسەن، دەپ كۆپ ئۆتۈنۈپ يالۋۇردى. 11 تاغ باغرىدا چوڭ بىر توپ توكەگۈز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. 12 جىنلار ئۇنىڭغا: ـ بىزنى مۇشۇ توكەگۈزلارغا ئەۋەتكىن، ئۇلارنىڭ ئىچىگە كىرىپ كېتىشكە يول قويغايسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. 13 ئەيسا دەرھال يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ناپاك روھلار چىقىپ، توكەگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىشى بىلەنلا، توكەگۈزلار تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، دېڭىزغا غەرق بولدى. ئۇلار ئىككى مىڭغا يېقىن ئىدى. 14 توكەگۈز باققۇچىلار بولسا ئۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر- يېزىلاردا بۇ ئىشلارنى پۈر قىلدى. شۇ يەردىكىلەر نېمە ئىش يۈز بە رگەنلىكىنى كۆرگىلى چىقىشتى. 15 ئۇلار ئەيسانىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئىلگىرى جىنلار چاپلىشىۋالغان ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىملەرنى كىيىپ، ئەس- ھوشى جايىدا ئولتۇرغىنىنى ـ يەنى «قوشۇن جىنلار» چاپلاشقان شۇ ئادەمنى كۆرۈپ، قورقۇپ كېتىشتى. 16 بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جىنلار چاپلاشقان ئادەمدە نېمە يۈز بە رگەنلىكىنى ۋە توكەگۈزلارنىڭ ئاقۇشتىنى خەلققە بايان قىلىپ بەردى. 17 يۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيسانىڭ: يۇرتلىرىمىزدىن چېقىپ كەتكەيسەن، دەپ يالۋۇرۇشقا باشلىدى. 18 ئۇ كېمىگە چىقىۋاتقاندا، ئىلگىرى جىنلار چاپلاشقان ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭدىن: مەنمۇ سەن بىلەن بىللە باراي، دەپ ئۆتۈندى. 19 لېكىن ئۇ يۇنىڭغا ئۇنىماي: ـ ئۆز ئۆيىڭىلىرىڭ ۋە يۇرتداشلىرىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا شۇنچىلىك ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ساڭا رەھىم- شەپقەت كۆرسەتكەنلىكىنى خەۋەرلەندۈرگىن، ـ دېدى. 20 ئۇ قايتىپ بېرىپ، ئەيسانىڭ ئۆزىگە قانداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى «ئون شەھەر رايونى»دا جار قىلىشقا باشلىدى. يۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى تولىمۇ ھەيران قېلىشتى. 21 ئەيسا قايتىدىن كېمىگە بىلەن دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئوتكەندە، زور بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى؛ ئۇ دېڭىز بويىدا ئوراتتى. 22 مانا، مەلۇم بىر سىناگوگنىڭ چوڭكى يائىروس ئىسىملىك بىر كىشى كەلدى. ئۇ ئۇنى كۆرۈپ ئايىغىغا يېقىلىپ: ـ كىچىك قىزىم ئۆلەي دەپ قالدى. بېرىپ ئۇنىڭغا قوللىرىڭىزنى تەگكۈزۈپ قويسىڭىز، ئۇ ساقايىپ ياشىغاي! ـ دەپ قاتتىق يېلىندى. 24 ئەيسا ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. زور بىر توپ خالايىقمۇ ئولىشىپ قىستاشقان ھالدا كەينىدىن مېڭىشتى. 25 خۇن تەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار بولۇپ، 26 ئۇ تولىغۇن تېۋىپلارنىڭ قولدا كۆپ ئازاب تارتىپ، بار- يوقىنى خەجلەپ تۈگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقانداق ئۈنۈمى بولماي، تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. 27 بۇ ئايال ئەيسا ھەققىدىكى گەپلەرنى ئاڭلاپ، خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قىستىلىپ كېلىپ، ئارقا تەرەپتىن ئۇنىڭ تونىنى سىلىدى. 28 چۈنكى ئۇ كۆڭلىدە: «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا ساقايماي قالمايەن» دەپ ئويلىغانىدى. 29 خۇن شۇئان توختاپ، ئايال كېسەل ئازابىدىن ساقايتىلغانلىقىنى ئۆز تېنىدە سەزدى. 30 ئەيسا دەرھال ۋۇجۇدىدىن قۇدرەتنىڭ چىققانلىقىنى سېزىپ، خالايىقنىڭ ئىچىدە كەينىگە يۇرۇلۇپ: ـ كىيىمىمنى سىلىغان كىم؟ ـ دەپ سوردى. 31 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ خالايىقنىڭ ئۆزۈڭنى قىستاپ مېڭىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ئۆزۈڭلۇق، يەنە: «مېنى سىلىغان كىم؟» دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دېيىشتى. 32 بىراق ئەيسا ئۆزىنى سىلىغۇچىنى تېپىش ئۈچۈن تېخىچە ئەتراپىغا قاراۋاتاتتى. 33 ئۆزىدە نېمە ئىشنىڭ يۈز بە رگەنلىكىنى سە زگەن ئايال قورقۇپ- تىترىگەن ھالدا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىدى ۋە ئۇنىڭغا ھەقىقىي ئەھۋالنى يۈزلەي ئېيتتى. 34 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! تىنچ- خاتىرجەملىكتە قايت! كېسىلىڭنىڭ ئازابىدىن ساقايغىن، ـ دېدى. 35 ئۇ بۇ سۆزنى قىلىۋاتقاندا، سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيىدىن بەزىلەر بەزىلەر كېلىپ ئۇنىڭغا: قىزىڭىز ئۆلدى، ئەمدى ئۇستازنى ئەمىشقا يەنە ئاۋارە قىلىسىز؟! ـ دېيىشتى. 36 لېكىن ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ دەرھال سىناگوگنىڭ چوڭىغا: قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول! ـ

دېدى. 37 ئۇ پەقەت پېترۇس، ياقۇب ۋە ياقۇپنىڭ ئىنسى يۇھاننا بىلەن يولغا چىقتى؛ باشقا ھېچكىمنىڭ ئۆزى بىلەن بىللە بېرىشنىغا يول قويمىدى. 38 ئۇ سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيى ئالدىغا كەلگەندە، قىيقاس-چۇقانىنى، خالايىقنىڭ قاتتىق نالە-پەريات ۋە ئاھ-زار كۆتۈرگەنلىكىنى كۆرۈۋې، 39 ۋېگە كىرىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا قىيقاس-چۇقان ۋە ئاھ-زار كۆتۈرىسىلەر؟ بالا ئۇيقۇدا ئېتىلمىدى، ـ دېدى. 40 ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشتى؛ لېكىن ئۇ ھەممەيلەننى تاشقىرىغا چىقىرۋېتىپ، بالىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى ۋە ئۆز ھەمراھلىرىنى ئېلىپ، بالا ياتقان ۋېگە كىردى. 41 ئۇ بالىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭغا: «تالىتا كۇمى» دېدى. بۇ سۆزىنىڭ مەنىسى «قىزىم، ساڭا ئېيتىمەنكى، ئورە ئۇكۇن تۇر» دېگەنلىك ئىدى. 42 قىز دەرھال ئورندىن تۇرۇپ ماڭدى (ئۇ ئون ئىككى ياشتا ئىدى). ئۇلار بۇ ئىشقا مۇتلەق ھەيران قېلىشتى. 43 ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى قاتتىق تاپىلدى، شۇنداقلا قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى.

6

ئۇ ئۇيەردىن كېتىپ، ئۆز يۇرتىغا كەلدى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ باردى. 2 شابات كۈنى كەلگەندە، ئۇ سىناگوگدا تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. تەلىمنى ئاڭلىغانلاردىن كۆپ ئادەم ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم بۇلارغا نەدىن ئېرىشكەندۇ؟ ئۇنىڭغا مۇشۇنداق دانالىق قانداق بېرىلگەن؟ ئۇنىڭ قولىدا مۇشۇنداق مۇجىزىلەر قانداق يارىتىلىدىغاندۇ؟ 3 ئۇ ھېلىقى ياغاچچى ئەمەسمۇ، مەريەمنىڭ ئوغلى، شۇنداقلا ياقۇب، يوسە، يەھۇدا ۋە سىمونلارنىڭ ئاكىسىغۇ؟ ئۇنىڭ سىڭىلىرىمۇ بۇ يەردە ئارىمىزدا ئۆزۈۋاتمامدۇ؟ ـ دېيىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزارلىق بىلەن قاردىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئېسا ئۇلارغا: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرى تارىسدا ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن قوللىرىنى بىرقانچە بىمارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتىقاندىن باشقا، شۇ يەردە ئۇ ھېچقانداق مۇجىزە يارىتالمىدى. 6 ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچسىزلىكىدىن ھەيران قالدى. 7 ئاندىن ئۇ ئە ترا پىتىكى يېزا- كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى. ئۇ ئون ئىككىلەننى ينىغا چاقىردى ۋە [خەلق تارىسغا] ئىككى-ئىككىدىن ئەۋەتىشكە باشلىدى. ئۇ ئۇلارغا ناپاك روھلارنى ھەيدەش ھوقۇقىنى بەردى؛ 8 ۋە ئۇلارغا: ـ سەپەردە ينىگىلارغا ھاسىدىن باشقا نەرسە ئېلىۋالماڭلار، نە خورجۇن نە نان ئېلىۋالماڭلار، بەلۋاغىغا پۇلۇ سالماڭلار، 9 پۇتۇڭلارغا كەشلەرنى كىيىڭلار، بىراق ئىككى يەكتەك كىيىۋالماڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. 10 ئۇ يەنە: ـ [بىر يۇرتقا بارغىنىڭلاردا]، كىمنىڭ ۋېگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرىسە ئاڭلار، ئۇ يۇرتىن كەتكۈچە شۇ ئۆيدىلا تۇرۇڭلار. 11 قايسى يەردىكىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، شۇنداقلا سۆزۈڭلارنى ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۇچۇن ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقىپ، كىشىلەرنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا جار سىلىپ ئۇندىدى. 13 ئۇلار نۇرغۇن جىنلارنى ھەيدىدى، نۇرغۇن بىمارلارنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھ قىلىپ ساقايتتى. 14 ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچقا، ھېرود پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئاڭلاپ: «بۇ ئادەم [چوقۇم] ئۆلۈمدىن تىرىلگەن چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆچىنى كۆرسىتىدۇ» دەيتتى. 15 باشقىلار: «ئۇ ئىلياس [پەيغەمبەر]» دېسە، يەنە بەزىلەر: «بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەردەك بىر پەيغەمبەر بولسا كېرەك» دېيىشەتتى. 16 بىراق ئۇلارنى ئاڭلىغان ھېرود: ـ مەن كاللىسىنى ئالغان يەھيانىڭ ئۆزى شۇ ـ ئۆ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ! ـ دېدى. 17 ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۇگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن ئادەم ئەۋەتىپ يەھيانى تۇتۇپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. چۈنكى ئۇ شۇ ئايال بىلەن نىكاھلانغانىدى؛ يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «ئاكاڭنىڭ ئايالىنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ» دەپ قايتا-قايتا دېگەنىدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېرودىيە يەھيانا ئادەۋەت ساقلايتتى، ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن شۇنداق قىلالمايتتى. 20 چۈنكى ھېرود يەھيانى دىيانەتلىك ۋە مۇقەددەس ئادەم دەپ بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقاتتى، شۇڭلاشقا ئۇنى قوغدايتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان چاغلىرىدا ئالاقازادە بولۇپ كېتەتتى، لېكىن يەنىلا سۆزلىرىنى ئاڭلاشقا ئامراق ئىدى. 21 ئەمما [ھېرودىيە كۈتكەن] پەيت ئاخىر يېتىپ كەلدى؛ ھېرود تۇغۇلغان كۈنىدە ئۆز ئەمەلدارلىرى، مىڭبېشىلىرى ۋە گاللىيە ئۆلكىسىدىكى كاتتا ئەربابلارنى زىياپەت بىلەن كۈتۈۋالدى؛

22 ھېلىقى ھېرودىيەنىڭ قىزى سورۇنغا چۈشۈپ ئۆسسۈل ئوينىپ بەردى. بۇ ھېرود ۋە ھەمداستىخان بولغانلارغا بەكمۇ ياراپ كەتتى. پادىشاھ قىزغا: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قەسەم قىلىپ يەنە: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى دېسە كۆڭۈل شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. 24 قىز سىرتقا چىقىپ، ئانىسىدىن: ـ نېمە تەلەپ قىلاي؟ ـ دەپ سورىۋىدى، ئانىسى: ـ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى تەلەپ قىل، ـ دېدى. 25 قىز دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئالدىراپ كىرىپ: ـ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ھازىرلا بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكىلىشلىرىنى خالايمەن، ـ دېدى. 26 پادىشاھ بۇنىڭغا ناھايىتى ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، ئۇنىڭغا يە رگەن سۆزىدىن يانغۇسى كەلمىدى. 27 شۇڭا پادىشاھ دەرھال بىر جاللات ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ كېلىشنى ئەمر قىلدى. جاللات زىندانغا بېرىپ يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، 28 ئۇنى بىر تەخسىگە قويۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. قىز ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇردى. 29 بۇ ئىشنى ئاڭلىغان يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى كېلىپ، جەسەتنى ئېلىپ كېتىپ بىر قەبرىگە قويدى. 30 قايتىپ كەلگەن روسۇللار ئەيسانىڭ ينىغا يىغىلدى، نېمە قىلغانلىرى ھەم نېمە تەلىم بە رگەنلىرىنى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىشتى. 31 كېلىپ-كېتىۋاتقانلار ناھايىتى كوپلىكىدىن ئۇلارغا تاماقلىنىشقىمۇ ۋاقىت چىقمىدى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا: ـ يۇرۇڭلار، مەن بىلەن خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ، بىردەم ئارام ئېلىڭلار، ـ دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېمىگە چۈشۈپ، خىلۋەت بىر چۆل يە رگە قاراپ ماڭدى. 33 بىراق نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ، ئۇلارنى تونۇۋېلىشدى، ئەترا پىتىكى بارلىق شەھەرلەردىن پىيادە يولغا چىقىپ، يۈگۈرۈپ، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۇ يەر گە بېرىپ يىغىلىشتى. 34 ئېسا كېمىدىن چۈشۈپ، زور بىر توپ ئادەمنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ پادىچىسىز قوي پادىسىدەك بولغانلىقىغا ئىچ ئاغرىتتى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا كۆپ ئىشلارنى ئۆگىتىشكە باشلىدى. 35 كەچ كىرىپ قالغاندا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ينىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، كەچ كىرىپ كەتتى. 36 خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئۇلار ئە ترا پىتىكى كەنت-قىشلاقلارغا بېرىپ، ئۆزلىرىگە نان سېتىۋالسۇن؛ چۈنكى ئۇلاردا يېگۈدەك نەرسە يوق، ـ دېدى. 37 لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئۇلارغا ئۆز ئۇگلار ئوزۇق بېرىگلار، ـ دېدى. مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئىككى يۈز كۈمۈش دىنارغا ئۇلارغا نان ئە كېلىپ ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرامدۇق؟ ـ دەپ سوريدى. 38 ئېسا ئۇلارغا: ـ قانچە ئىنىگلار بار؟ بېرىپ قارىپ بېقىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار قاراپ باققاندىن كېيىن: ـ بەشى بار ئىكەن، يەنە ئىككى بىلىقمۇ بار ئىكەن، ـ دېيىشتى. 39 ئۇ ئۇلارغا كىشىلەرنى توپ-توپ قىلىپ ينىشل چىمەنده ئولتۇرغۇزۇشنى بۇيرۇدى. 40 خالايىق يۈزدن، ئەللىكتىن سەپ-سەپ بولۇپ ئولتۇرۇشتى. 41 ئۇ بەش نان بىلەن ئىككى بىلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشىككۈر-مەدھىيە ئېيتتى، ئاندىن نانلارنى ئۈشتۈپ، كوپچىلىككە ئوتۇپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بېرىپ تۇراتتى؛ ئىككى بىلىقنىمۇ ھەممەيلەنگە تارقىتىپ بەردى. 42 ھەممەيلەن يەپ ۋېيۇندى. 43 [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان نان ۋە بىلىق پارچىلىرىنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. 44 نانلارنى يېگەن ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭچە ئىدى. 45 بۇ ئىشتىن كېيىنلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۆزۈمۈ بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋىتىمەن، ئاڭغىچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇڭلار، دېگىنىڭ قارشى قىرغىقىدىكى بەيت-سائىدا يېزىسىغا ئۆتۈپ ئۆز ئۇگلار، دەپ بۇيرۇدى. 46 ئۇلارنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش ئۈچۈن تاغقا چىقتى. 47 كەچ كىرگەندە، كېمە دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا يەتكەندى، ئۇ ئۆزى يالغۇز قۇرۇقلۇقتا ئىدى. 48 ئۇ مۇخلىسلىرىنىڭ پالاقنى كۆچەپ ئۆرۈۋاتقانلىقىنى كۆردى؛ چۈنكى شامال تەتۈر يۈنىلىشتە چىققاندى. كېچە تۆتىنچى جېسىمگە ۋاقىتدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىدىغاندەك قىلاتتى. 49 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئالۋاستى ئوخشايدۇ، دەپ ۋىلاپ چۇقان سېلىشتى. 50 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ ساراسىمگە چۈشتى. لېكىن ئۇ دەرھال ئۇلارغا: ـ يۇرە كلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 51 ئۇ كېمىگە، ئۇلارنىڭ ينىغا چىققاندىلا، شامال توختىدى. ئۇلار بۇنىڭدىن ھوشىدىن كەتكۈدەك دەرىجىدە قاتتىق ھەيران قېلىشىپ، ئىچىنى ۋىلاشنى بىلمەيتتى؛ 52 چۈنكى ئۇلار نان بىرىش [مۇجىزىسىنى] ئىنچىكە چۈشىنىمگەندى، ئۇلارنىڭ قەلبى بىخۇد

هالەتنە تۇراتتى. **53** تۇلار دېگۈنىڭ قارشى تەرىپىگە قۇتۇپ، گىننسارەت دېگەن يۇرتنا [قۇرۇقلۇققا] چىقىپ، كېمىنى باغلاپ قويدى. **54** تۇلار كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، [خالايىق] ئۇنى دەرھال تونۇۋېلىپ، **55** ئەترابتىكى مەھەم جايلارغا يۈگۈرۈشۈپ باردى ۋە «ئۇ بالانچى يە رگە چۈشۈپتۇ» دەپ ئاگلىشى بىلەنلا، بىمارلارنى زەمبىلگە سېلىپ، شۇ يە رگە [ئۇنىڭ ئالدىغا] ئېلىپ بېرىشتى. **56** ئۇ مەيلى يېزا، مەيلى شەھەر يا كى قىشلاقلارغا بارسۇن، خەلق ئاغرىقلارنى بازارلارغا ئېلىپ چىقىپ ياتقۇزاتتى؛ تۇلار ئۇنىڭدىن ئاغرىقلار ھېچ بولمىغاندا سېنىڭ يېپىنچاكىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋالساق دەپ ئۇتۇندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈز ۋگەنلەرنىڭ ھەممىسى ساقايدى.

7 بۇ چاغدا، پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى؛ **2** شۇ پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بەزىلىرىنىڭ تاماقنى قولىنى يۇمماي، يەنى («ناپاك» ھالدا يەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن: ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماي، بەلكى ۋېيۋلىغان قوللىرى بىلەن تاماق يەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى (چۈنكى پەرىسىيلەر ۋە پۈتۈن يەھۇدىيلار ئاتا-بوۋىلىرى تەرىپىدىن قالدۇرۇلغان ئەنئەنىنى چىڭ تۇتقاچقا، ئاۋۋال قوللىرىنى ئەستايىدىللىق بىلەن يۇمىسا، تاماق يېمەيدۇ. شۇنىڭدەك بازاردىن قايتىپ كەلگەندىمۇ، تۇلار قول يۇمماي بىرنەرسە يېمەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، پىيالە-قەدەھ، داس-چۆگۈن ۋە مىس قاچىلار ۋە دۇئانلارنى ۋېيۋش توغرىسىدا ئېتىشۇرۇلغان نۇرغۇنلىغان ئەنئەنىلەردىمۇ چىڭ تۇرىدۇ). **6** ئۇ تۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەشايا پەيغەمبەر سىلەر ساختىپەزلەر توغرىسىدا تۇلدىنئالا توپتوغرا بېشارەت بە رگەن! [ئۇنىڭ] يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق، **7** ئۇلار ماگا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىمىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». **8** چۈنكى سىلەر خۇدانىڭ ئەمرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىنسانلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتتۇالدىكەنسىلەر ـ داس-چۆگۈن، پىيالە-قەدەھلەرنى ۋېيۋش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان نۇرغان باشقا ئىشلارنى ئەنئەنە قىلىپ يۈرىسىلەر. **9** ئۇ تۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر ئۆزلىرىگىلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتىمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى ئەپچىللىك بىلەن بىر چەتكە قايرىپ قويدۇڭلار! **10** چۈنكى مۇسا [پەيغەمبەر]: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى يا كى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. **11** لېكىن سىلەر: ـ بىرسى «ئاتىسى يا كى ئانىسىغا: ـ مەن سىلە رگە ياردەم بە رگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان «قۇربان قىلىپ» خۇداغا ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، **12** شۇ كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشقا بولمايدۇ، دەپ ئۆگىتىسىلەر. **13** شۇنداق قىلىپ، سىلەر [ئەۋلادلىرىگىلارغا] تاپشۇرغان ئەنئەنە گۈللىرنى دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىگىلار، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كۆپ ئىشلارنى قىلىسىلەر. **14** ئاندىن خالايىقنى يەنە يىنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا: ـ ھەممىگىلار ماگا قۇلاق سېلىڭلار ۋە شۇنى چۈشىنىگىلار كى، **15** ئىنسانىنىڭ سىرتىدىن ئىچىگە كىرىدىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچقانداقتى ئۇنى ناپاك قىلمايدۇ، بەلكى ئۆز ئىچىدىن چىقىدىغان نەرسىلەر بولسا، تۇلار ئىنسانى ناپاك قىلىدۇ. **16** ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى. **17** ئۇ خالايىقتىن ئايرىلىپ ۋېگە كەرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ تەمسىل ھەققىدە سوردى. **18** ئۇ تۇلارغا: ـ سىلەرمۇ ئېنىچە چۈشەنمەي يۈرۈۋاتامسىلەر؟! سىرتتىن ئىنسانىنىڭ ئىچىگە كىرىدىغان ھەرقانداق نەرسىنىڭ ئۇنى ناپاك قىلالمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمەيۋاتامسىلەر؟ **19** [سىرتتىن كەرگەن نەرسە] ئىنسانىنىڭ قەلبىگە ئەمەس، ئاشقازىنىغا كىرىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن تەرەت بولۇپ تاشلىنىدۇ. ـ دېدى (ئۇ بۇ گەپنى دېيىش بىلەن، ھەممە يېمە كلىكلەرنى ھالال قىلىۋەتتى). **20** ئۇ يەنە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانىنىڭ ئىچىدىن چىقىدىغىنىلا، ئىنسانى ناپاك قىلىدۇ. **21** چۈنكى شۇلار ـ يامان نىيەتلەر، زىناخورلۇق، جىنسىي بۇزۇقلۇقلار، قاتىللىق، ئوغرىلىق، ئاچكۆزلۈك، رەزىللىكلەر، ئالدامچىلىق، شەھۋانىيلىق، ھەسەتخورلۇق، تىل-ئاھانەت، تەكەبىۋارلۇق ۋە ھاماقەتلىكلەر ئىنسانىنىڭ ئىچىدىن، يەنى ئۇنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ **23** ـ بۇ رەزىل ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئىنسانىنىڭ ئىچىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ ناپاك قىلىدۇ. **24** ئۇ ئورندىن تۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تۇر ۋە زىدون ئەترابىدىكى رايونلارغا باردى ۋە بىر ۋېگە كىردى. گەرچە ئۇ بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن دېگەن بولسىمۇ، لېكىن يوشۇرۇپ قالالمىدى. **25** دەرۋەقە، ناپاك روھ چاپلاشقان كىچىك بىر قىزنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى **26** (ئايال يۇنانلىق بولۇپ، سۇرىيە ئۇلۇكسىدىكى فەنىكىي مىللىتىدىن ئىدى). ئۇ ئۇنىڭدىن قىزىدىن جىننى ھەيدەۋېتىشنى ئۆتۈندى. **27** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئالدى بىلەن بالىلار قورسىقىنى ۋېغۇزسۇن؛ چۈنكى بالىلارنىڭ نېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش توغرا ئەمەس، ـ دېدى. **28** لېكىن ئۇ يۇنىڭغا جاۋابەن: ـ دۇرۇس، ئې رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ ئۈستەل ئاستىدا تاۋۇزۇپ بالىلاردىن چۈشكەن نان ئۆۋاقلىرىنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ مۇشۇ سۆزۈڭ ئۆيۈڭگە يېتىپ بارىدىكەن، جىن قىزىڭدىن چىقىپ كەتتى، ـ دېدى. **30** ئايال ۋېگە قايتىپ كەلگەندە، مانا قىز كارۋاتتا ياتاتتى، جىن ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتكەنىدى. **31** ئەيسا يەنە تۇر ۋە زىدون شەھىرىنىڭ ئەترابىدىكى رايونلاردىن چىقىپ، «ئون شەھەر» رايونى ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، يەنە گاللىيە دېڭىزىغا كەلدى. **32** خالايىق ئۇنىڭ ئالدىغا تىلى ئېغىر، گاس بىر ئادەمنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ ئۆتۈنۈشتى. **33** ئۇ ئادەمنى خالايىقتىن ئايرىپ بىر چەتكە تارتىپ، بارماقلىرىنى ئۇنىڭ قۇلاقلىرىغا تىقتى، تۈكۈرۈپ، [بارمىقىنى] ئۇنىڭ تىلىغا تەگكۈزدى. **34** ئاندىن ئۇ ئاسمانغا قاراپ ئۇھ تارتىپ خورسىنىغاندىن كېيىن: ئۇ ئادەمگە: «ئەففاتا» (مەنىسى «ئېچىل») دېدى. **35** ئۇ ئادەمنىڭ قۇلاقلىرى دەرھال ئېچىلىپ، تىلىمۇ ئېچىلىپ راۋان گەپ قىلىشقا باشلىدى. **36** ئەيسا ئۇلارغا بۇنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلىدى. لېكىن ئۇلارغا ھەرقانچە تاپىلىغان بولسىمۇ، بۇ خەۋەرنى يەنىلا شۇنچە كەڭ تارقىتىۋەتتى. **37** خالايىق [بۇ ئىشقا] مۇتەلەق ھەيران قېلىشىپ: ـ ئۇ ھەممە ئىشلارنى قاتتىس قىلىدىكەن! ھەتتا گاسلارنى ئاڭلايدىغان، گاچىلارنى سۆزلەيدىغان قىلىدىكەن، ـ دېيىشتى.

8 شۇ كۈنلەردە، يەنە زور بىر توپ خالايىق يىغىلغانىدى. ئۇلارنىڭ يېگۈدەك ھېچنېمىسى بولمىغاچقا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى يىنىغا چاقىرىپ: **2** ـ بۇ خالايىققا ئېچىم ئاغرىيدۇ. چۈنكى ئۇلار مېنىڭ يېنىمدا ئۈتۈرىلى ئۈچ كۈن بولدى، ئۇلاردا يېگۈدەك ھېچنەرسىمۇ قالمىدى. **3** ئۇلارنى ۋېيلىرىگە ئاچ قورساق قايتۇرسام، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن. چۈنكى بەزىلىرى يىراقتىن كەلگەنكەن، ـ دېدى. **4** مۇخلىسلىرى يۇنىڭغا جاۋابەن: ـ يۇنداق خىلاۋەت بىر جايدا بۇ كىشىلەرنى تويدۇرغۇدەك نانىنى نەدىن تاپقىلى بولسۇن؟ ـ دېيىشتى. **5** ـ قانچە نېنىڭلار بار؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. يەتتە، ـ دېيىشتى ئۇلار. **6** يۇنىڭ بىلەن ئۇ خەلقنى يەرده ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. ئاندىن يەتتە نانى قولىغا ئالدى ۋە [خۇداغا] تەشە ككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ ئوشتۇپ، كۆپچىلىككە ئۈتۈشقا مۇخلىسلىرىغا بەردى. ئۇلار خالايىققا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. **7** [مۇخلىسلارىدا] يەنە بىرقانچە كىچىك بېلىقمۇ بار ئىدى. ئۇ خۇداغا تەشە ككۈر ئېيتىپ ئۇلارنى بەركەتلەپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىشنى ئېيتتى. **8** خالايىق ۋېغۇچە يېدى؛ ئۇلار ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يەتتە سېۋەتكە تېرىۋالدى. **9** يېگەنلەر تۆت مىڭچە كىشى ئىدى. ئۇ ئۇلارنى يولغا سالدى، **10** ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە دەرھال كېمىگە چۈشۈپ، دالمانۇتا تەرەپلىرىگە باردى. **11** پەرىسىيلەر چىقىپ، ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بەزگە ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكىلى تۇردى. **12** ئۇ ئىچىدە بىر ئۈلۈغ-كىچىك تىنىپ: ـ بۇ دەۋۇر نېمىشقا بىر «مۇجىزىلىك ئالامەت»نى ئىستەپ يۈرىدۇ؟ شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بۇ دەۋۇ رگە ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ، ـ دېدى. **13** ئاندىن ئۇلاردىن ئايرىلىپ، يەنە كېمىگە چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئۇ چېتىگە ئۈتۈپ كەتتى. **14** مۇخلىسلار نان ئېلىپ كېلىشنى ئۇنتۇغان بولۇپ، كېمىدە بىر تال نان ئىدى باشقا يەيدىغىنى يوق ئىدى. **15** ئۇ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ ئېھتىيات قىلىڭلار، پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسى ۋە ھېرودۇسنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ھېزىر بولۇڭلار، ـ دېدى. **16** مۇخلىسلار ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ ئۇنىڭ بۇنداق دېيىشى نان ئە كەلمىگەنلىكىمىزدىن بولسا كېرەك، ـ دېيىشتى. **17** ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ: ـ نېمىشقا نان يوقلۇقى توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ سىلەر تېخىچە پەم-پاراسەت يا كى چوشنەچىگە ئىگە بولمىدىڭلارمۇ؟ قەلبلىرىڭلار تېخىمۇ بىخۇدلىشىپ كېتىۋاتامدۇ؟ **18** كۆز ئۇڭلار ئۇ ئۇ كۆرمەيۋاتامسىلەر؟ قۇلىقىڭلار ئۇ ئۇ ئاڭلىمايۋاتامسىلەر؟ ئېسىڭلارنى لىق تولغان قانچە كىچىك سېۋەتنى يىغۋالدىڭلار؟ ـ دېدى. ـ ئۇن ئىككىنى، ـ

جاۋاب بەردى تۇلار. 20 ـ يەتتە نانى تۇت مىڭ كىشىگە ئوشتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە سېۋەتنى يىغۇالدىڭلار؟ ـ دېدى تۇ. ـ يەتتىنى، ـ جاۋاب بەردى تۇلار. 21 تۇ تۇلارغا: ـ تۇنداقتا، قانداقسىگە سىلەر تىنچى چۈشىنەمەيسىلەر؟ ـ دېدى. 22 تۇلار بەيت-سائىدا يېتىسغا كەلدى؛ خالايىق بىر كور ئادەمنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا قولۇڭنى تەگكىزۈپ قويىساڭ، دەپ تۇتۇندى. 23 تۇ كور ئادەمنىڭ قولىدىن تۇتۇپ يېزىنىڭ سىرتىغا يېتىلەپ باردى؛ ئۇنىڭ كۆزلىرىگە تۈكۈرۈپ، ئۇستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ: ـ بىرەر نەرسە كۆرۈۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 24 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ: ـ كىشىلەرنى كۆرۈۋاتىمەن؛ تۇلار خۇددى مېڭىپ يۈرۈۋاتقان دەرەخلەردەك كۆرۈنۈۋاتىدۇ، ـ دېدى. 25 ئاندىن قوللىرىنى تۇ قايتىدىن قوللىرىنى تۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزدى. ئۇ كۆزلىرىنى ئېچىۋىدى، كۆزلىرى ئەسلىگە كېلىپ، ھەممە نەرسىنى ئېنىق كۆردى. 26 ئەيسا ئۇنى ئۆيگە قايتۇرۇپ: ـ يېزىغىمۇ كىرمە، يا كى يېزىدىكى ھېچكىمگە بۇ ئىشنى ئۇقتۇرما، ـ دەپ تاپىلىدى. 27 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن چىقىپ قەيسەريە-فىلىپپى رايونىغا قاراشلىق كەنت-يېزىلارغا باردى. يولدا ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: ـ كىشىلەر مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 28 تۇلار ئۇنىڭغا: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ قارايدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 29 تۇ تۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ، سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋابەن: ـ سەن مەسىھدۇرسەن، ـ دېدى. 30 ئۇ تۇلارغا تۈزى توغرۇلۇق ھېچكىمگە تىنماسلىقنى جىددىي تاپىلىدى. 31 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقالار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى [مۇخلىسلىرىغا] ئۆگىتىشكە باشلىدى. 32 ئۇ بۇ ئىشنى ئوچۇق-ئاشكارا سۆزلەپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەشكە باشلىدى. 33 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ، پېترۇسنى ئەيىبلەپ: ـ ئارقامغا ئوت، شەيتان! سېنىڭ ۋىلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانلىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. 34 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن خالايىقنىمۇ چاقىرىپ مۇنداق دېدى: ـ كىمدە كىم ماڭا ئەگىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېيىنى كوتۇرۈپ ماڭا ئەگىشسۇن! 35 چۈنكى كىمدە كىم ئۆز جېنىنى قۇتقۇزاي دېسە، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن كىمدە كىم مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولسا، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. 36 چۈنكى بىر ئادەم پۈتكۈل دۇنياغا ئىگە بولۇپ، جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! 37 ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىۋىدۇ؟! 38 چۈنكى كىمدە كىم زىناخور ۋە گۇناھكار بۇ دەۋر ئالدىدا مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن بىللە كەلگىنىدە، ئۇنىڭدىن نومۇس قىلىدۇ.

9

ئۇ تۇلارغا يەنە: ـ مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كۈچ-قۇدرەت بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. 2 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇب ۋە يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، 3 كىيىملىرى يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ئاقارتقۇچىمۇ ئاقارتالمىغۇدەك دەرىجىدە پاقىراپ قاردەك ئاپئاق بولدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇيۇقسىز كۆرۈندى؛ ئۇلار ئەيسا بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندى. 5 پېترۇس بۇ ئىشقا جاۋابەن ئەيساغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرنى ساڭا، بىرنى مۇساغا، يەنە بىرنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەر رگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى 6 (چۈنكى پېترۇس نېمە دېيىشنى بىلمەي قالغاندى، چۈنكى ئۇلار قورقۇنچىقا چۈمۈپ كەتكەندى). 7 ئۇيۇقسىز بىر پارچە بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى ۋە بۇلۇتىدىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 8 ئۇلار لا پىيدە ئەتراپىغا قارىشىۋىدى، لېكىن يەنە ھېچكىمنى كۆرمىدى، ئۆز يىنىدا پەقەت ئەيسانىلا كۆردى. 9 ئۇلار تاغدىن چۈشۈۋاتقاندا، ئەيسا ئۇلارغا، ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، كۆرگەنلىرىنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى ئەمر قىلىپ تاپىلىدى. 10 ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى كۆڭگىگە پۈكۈپ، «ئۆلۈمدىن تىرىلىش» دېگەننىڭ زادى نېمە ئىكەنلىكى ھەققىدە ئۆزئارا مۇلاھىزىلەشتى. 11 ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە: ـ تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 12 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ئاندىن ھەممە ئىشنى ئۇرنىغا كەلتۈرىدۇ؛ ئەمدى نېمىشقا مۇقەددەس يازمىلاردا ئىنسانئوغلى كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىدۇ ۋە خورلىنىدۇ، دەپ پۈتۈلگەن؟ 13 لېكىن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرھەقىقەت كەلدى ۋە دەل مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇ ھەققىدە پۈتۈلگەندەك، كىشىلەر ئۇنىڭغا نېمىنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 14 تۇلار مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بارغىنىدا، زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئەتراپىغا ئولىشۇالغانلىقىنى، بىرنەچچە تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئۇلار بىلەن مۇنازىرە قىلىشۋاتقانلىقىنى كۆردى. 15 ئۇنى كۆرگەن پۈتۈن خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى ۋە يۈگۈرۈپ كېلىپ ئۇنىڭ بىلەن سالاملاشتى. 16 ئۇ تۇلاردىن: ـ تۇلار بىلەن نېمە توغرىلۇق مۇنازىرە قىلىشۋاتىسىلەر، ـ دەپ سوردى. 17 خالايىقتىن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، مەن ئۇغلۇمنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئېلىپ كەلدىم، چۈنكى ئۇنىڭغا گاچا قىلغۇچى بىر روھ چاپلىشىۋالغان. 18 ھەر قېتىم روھ ئۇنى چىرمىۋالسا، ئۇنى تارتىشتۇرۇۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ ئاغزى كۆپۈكلىشىپ، چىشلىرى كىرشىپ كېتىدۇ؛ قاقشال بولۇپ قالىدۇ. مۇخلىسلىرىڭدىن جىنى ھەيدەپتەكەيسىلەر دەپ تىلىدىم، بىراق ئۇلار قىلالمىدى، ـ دېدى. 19 ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلە رگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. 20 ئۇلار بالىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسانى كۆرۈش بىلەنلا روھ بالىنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇرۇۋەتتى. بالا يېقىلىپ، ئاغزىدىن كۆپۈك چىققان پېتى يەردە يۇمىلاپ كەتتى. 21 ئۇ بالىنىڭ ئاتىسىدىن: ـ بۇ ئىش بېشىغا كەلگىنىگە قانچە ۋاقىتتىن بولدى؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ كىچىكىدىن تارتىپ شۇنداق، 22 جىن ئۇنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن كۆپ قېتىم ئوتقا ۋە سۇغا تاشلىدى. ئەمدى بىر ئامال قىلالىساڭ، بىزگە ئىچ ئاغرىتىپ شاپائەت قىلغايسەن! ـ دېدى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قىلالىساڭ!» دەيسەنغۇ! ئىشەنچىنە بولغان ئادەمگە ھەممە ئىش مۇمكىندۇر! ـ دېدى. 24 بالىنىڭ ئاتىسى دەرھال: ـ مەن ئىشىنىمەن، ئىشەنچىسىزلىكىمگە مەدەت قىلغايسەن! ـ دېدى يىغلاپ ندا قىلىپ. 25 ئەمدى ئەيسا كۆپچىلىكنىڭ يۈگۈرۈشۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ھېلىقى ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئەي ئادەمنى گاس ۋە گاچا قىلغۇچى روھ! ۋىرۇق قىلمەنكى، ئۇنىڭدىن چىق، ئىككىنچى كەرگۈچى بولما! ـ دېدى. 26 شۇ ھامان جىن بىر چىرقىردى-دە، بالىنى دەھشەتلىك تارتىشتۇرۇپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. بالا تۇلۇكتەك يېتىپ قالدى، خالايىقنىڭ كۆپىنچىسى «ئۇ تۇلدى!» دېيىشتى. 27 لېكىن ئەيسا بالىنى قولىدىن تۇتۇپ يۇلدىى، بالا ئورنىدىن تۇردى. 28 ئەيسا ئۆيگە كىرگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بىلەن يالغۇز قالغاندا ئۇنىڭدىن: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىنى ھەيدەپتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. 29 ئۇ تۇلارغا: ـ بۇ خىل [جىن] دۇئا ۋە روزىدىن باشقا يول بىلەن چىقىرىلماس، ـ دېدى. 30 تۇلار شۇ يەردىن ئايرىلىپ، گالىلىيەدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. بىراق ئۇ بۇنى ھېچكىمنىڭ بىلىشىنى خالىمايتتى. 31 چۈنكى ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئىنسانئوغلى ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، تۇلار ئۇنى ئولتۇرىدۇ. ئۇلتۇرىدۇ. ئۇلتۇرۇلۇپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ تىرىلىدۇ، ـ دېگەن تەلىمنى بېرىۋاتاتتى. 32 لېكىن [مۇخلىسلار] بۇ سۆزنى چۈشەنمىدى ھەمدە ئۇنىڭدىن سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. 33 ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. ئۆيگە كىرگەندە ئۇ تۇلاردىن: ـ يولدا نېمە توغرىسىدا مۇلاھىزىلەشتىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. 34 لېكىن تۇلار شۇك تۇردى، چۈنكى تۇلار يولدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ دەپ بىر-بىرى بىلەن مۇلاھىزىلەشكەندى. 35 ئۇ ئولتۇرۇپ، ئون ئىككەيلەننى يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا: ـ كىم بىرىنچى بولۇشنى ئىستىگەن بولسا، شۇ ھەممىلەننىڭ ئەڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممىلەننىڭ خىزمەتكارى بولسۇن، ـ دېدى. 36 ئاندىن ئۇ كىچىك بىر بالىنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزدى ۋە ئۇنى قۇچىقىغا ئېلىپ تۇرۇپ، تۇلارغا مۇنداق دېدى: 37 ـ كىم مېنىڭ نامىمدا مۇشۇنداق كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. كىم مېنى قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 38 يۇھاننا ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇقۇ. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بەرگە ساڭا ئەگىشكەنلەردىن بولمىغاچقا، ئۇنى توستۇق، ـ دېدى. 39 لېكىن ئەيسا: ـ ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى مېنىڭ نامىم بىلەن بىر مۇجىزە ياراتقان

بىرسى ئارقىدىنلا مېنىڭ ئۆستۈمدىن يامان گەپ قىلىشى مۇمكىن ئەمەس. **40** چۈنكى بەزگە قارشى تۇرمىغانلار بىزنى قوللىغانلاردۇر. **41** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلىقىڭلار تۈچۈن، مېنىڭ نامىمدا سىلە رگە ھەتتا بىرەر پىيالە سۇ بە رگەن كىشىمۇ تۇز ئىتىمغا ئېرىشمەيدۇ قالمايدۇ. **42** لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىككەردىن بىرنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ يوينغا يوغان تۈزمەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلۇۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **43** ئە گەر ئەمدى قولۇڭ سېنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى تۈچۈرۈلمەس ئوتقا كىرگىنىڭدىن كۆرە، چولاق ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. **(Geenna g1067) 44** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار تۈلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۈچمەيدۇ. **45** ئە گەر ئەمدى پۈتۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۈتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى پۈتۈڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى تۈچۈرۈلمەس ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 46** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار تۈلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۈچمەيدۇ. **47** ئە گەر كۆزۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۈتلاشتۇرسا، ئۇنى ۋۇيۇپ تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا ئوتلۇق دوزاختا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، سىكار كۆزلۈك بولۇپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 48** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار تۈلەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت تۈچمەيدۇ. **49** ھەممە ئادەم ئوت بىلەن تۈزلىنىدۇ ۋە ھەربىر قۇربانلىق تۈز بىلەن تۈزلىنىدۇ. **50** تۈز ياخشى نەرسىدۇر. ھالبۇكى، ئە گەر تۈز تۈز تۈزلۈقىنى يوقاتسا، تۈنگىنا قايتىدىن تۈز تەمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ تۈز ۋۇجۇدىڭلاردا تۈز تېپىلىشۇن ۋە بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناقلىقتا تۇرۇڭلار.

10

تۈ تۈ يەردىن قوزغىلىپ، يەھۇدىيە تۈلكىسى تەرەپلىرىدىن تۈتۈپ، ئىئوردان دەريا سىنىڭ تۈ قىبتىدىكى رايونلارغىمۇ باردى. توپ-توپ ئادەملەر يەنە تۈنگۈ ئەتراپىغا تۈلىشىۋالغاندى. تۈ ئادىتى بويىچە تۈلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **2** بەزى پەرىسىيلەر تۈنگۈ يېنىغا كېلىپ تۈنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە تۈنگۈدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ئايالىنى تالاق قىلىشى تەۋرات قانۇنىغا ۋېغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **3** لېكىن تۈ جاۋابەن: ـ مۇسا [يەيغەمبەر] سىلە رگە نېمە دەپ ۋېرۇغان؟ ـ دېدى. **4** تۈلار: ـ مۇسا [يەيغەمبەر] كىشىنىڭ ئايالىنى بىر پارچە تالاق خېتى يېزىپلا تالاق قىلىشىغا رۇخسەت قىلغان، ـ دېيىشتى. **5** ئەيسا تۈلارغا: ـ تاش يۈرە كلىكىڭلاردىن تۈ سىلە رگە بۇ ئەمرىنى يۈتكەن، **6** لېكىن خۇدا ئالەم ئاپىرىدە بولغىنىدا [ئىنسانلارنى] «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى». **7** «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ **8** ئىككىلىسى بىر تەن بولىدۇ». شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن، ـ دېدى. **10** تۈلار ۋۇيگە قايتىپ كېلىپ كەرگەندە، مۇخلىسلىرى تۈنگۈدىن بۇ ھەقتە سوردى. **11** تۈ تۈلارغا: ـ ئايالىنى تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان كىشى ئايالىغا گۇناھ قىلىپ زىنا قىلغان بولىدۇ. **12** ئېرىنى قويۇۋېتىپ، باشقا ئە رگە تە گىكەن ئايالمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ، ـ دېدى. **13** قولۇڭنى تە گىكۈ زگەيسەن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنى تۈنگۈ ئالدىغا ئېلىپ كېلىۋاتاتتى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. **14** بۇنى كۆرگەن ئەيسا ئاچچىقلىنىپ، مۇخلىسلىرىغا: بالىلار ئالدىمغا كەلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر. **15** مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، تۈنگۈغا ھە رگىز كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن تۈ بالىلارنى قۈچىقىغا ئېلىپ، تۈلارغا قوللىرىنى تە گىكۈزۈپ بەخت تىلىدى. **17** تۈ يولغا چىققاندا، بىرسى تۈنگۈ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، تۈنگۈ ئالدىدا تىزلىنىپ تۈنگۈدىن: ـ ئى ياخشى تۈستاز، مەن قانداق قىلسام مە ڭگۈلۈك ھاياتقا مىراسلىق قىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **(aiōnios g166) 18** لېكىن ئەيسا تۈنگۈغا: ـ مېنى نېمىشقا ياخشى دەيسەن؟ پەقەت بىردىن، يەنى خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەستۇر. **19** سەن تەۋراتىكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، خيانەت قىلما، ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» دېگەن پەرھىز-پەرزلەرنى بىلىسەن، ـ دېدى. **20** تۈ ئادەم جاۋابەن: ـ تۈستاز، بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكىمدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى. **21** ئەيسانىڭ تۈنگۈغا قارىپ مۇھەببىتى قوزغالدى ۋە تۈنگۈغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. بېرىپ پۈتۈن مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلىنى يوقسۇلۇلارغا بە رگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ؛ ئاندىن كېلىپ كېيىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. **22** لېكىن مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، تۈنگۈ چىرايى تۈتۈلۈپ، قايغۇغا چېمۈپ تۈيەردىن كەتتى. چۈنكى تۈنگۈ مال-دۇنياسى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **23** ئاندىن ئەيسا چۈرىسىگە سەپسېلىپ قاراپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەسلىكتە بولىدۇ-ھە! ـ دېدى. **24** مۇخلىسلار تۈنگۈ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى، لېكىن ئەيسا تۈلارغا يەنە جاۋابەن: ـ بالىلىرىم، مال-مۈلۈككە تايانغانلار تۈچۈن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تۈۋگىنىڭ يېگىنىنىڭ كۆزىدىن تۈتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاسانىدۇر! ـ دېدى. **26** تۈلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىردىن: تۈندا قىتا، كىم نىجاتلا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **27** ئەيسا تۈلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇدا تۈچۈن مۇمكىن ئەمەس بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. **28** بۇنىڭ بىلەن پېترۇس تۈنگۈغا: ـ مانا، بىز بولساق، ھەممىنى تاشلاپ ساڭا ئە گەشتۈق!؟ ـ دېگىلى تۈردى. **29** ئەيسا تۈنگۈغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن تۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر تۈچۈن ۋۇيى، ئاكا-ئۈكىلىرى، ئاچا-سىڭىلىرى، ئاتىسى، ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى يا كى يەر-زېمىنلىردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى **30** بۇ زاماندا بۇلارنىڭ يۈز ھەسسىسىگە، يەنى ئۇيى، ئاكا-ئۈكا، ئاچا-سىڭىل، ئانا، بالىلار ۋە يەر-زېمىنلارغا (زىيانكەشلىكلەر قوشۇلغان ھالدا) مۇيەسسەر بولماي قالمايدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. **(aiōn g165, aiōnios g166) 31** لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار تارقىغا ئوتىدۇ، نۇرغۇن تارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئوتىدۇ. **32** تۈلار يېرۇسالېمغا چىقىدىغان يولدا ئىدى، ئەيسا ھەممىنىڭ ئالدىدا كېتىۋاتاتتى. [مۇخلىسلىرى] بەك ھەيران ئىدى ھەمدە تۈنگۈغا ئە گەشكەنلەرمۇ قورقۇنچ ئىچىدە كېتىۋاتاتتى. ئەيسا ئون ئىككەيلەننى يەنە ئۆز يېنىغا تارتىپ، تۈلارغا ئۆز بېشىغا چۈشىدىغانلىرىنى ئۆتكۈرۈۋشقا باشلاپ: **33** ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. تۈلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ ۋە يات ئەللىكلە رگە تاپشۇرىدۇ. **34** تۈلار بولسا ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ، تۈنگۈ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ ۋە ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. لېكىن ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى. **35** زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننا تۈنگۈ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۈستاز، سەندىن نېمە تىلىسەك ئورۇنداپ بەرسەڭ، دەپ ئۆتۈنىمىز، ـ دېيىشتى. **36** ئۇ تۈلارغا: ـ سىلە رگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دېدى. **37** ـ سەن شان-شەرىپىڭدە بولغىنىڭدا، بىرىمىزنى ئوڭ يېنىڭدا، بىرىمىزنى سول يېنىڭدا ئولتۇرغۇزغايسەن، ـ دېيىشتى تۈلار. **38** ئەيسا تۈلارغا جاۋابەن: ـ نېمە تەلەپ قىلغانلىقىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىدىغان قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ مەن قوبۇل قىلىدىغان چۈمۈلدۈرۈشنى سىلەرمۇ قوبۇل قىلالامسىلەر؟ **39** ـ قىلالايمىز، ـ دېيىشتى تۈلار. ئەيسا تۈلارغا: ـ دەرۋەقە، مەن ئىچىدىغان قەدەھنى سىلەرمۇ ئىچىسىلەر ۋە مەن قوبۇل قىلىدىغان چۈمۈلدۈرۈلۈش بىلەن چۈمۈلدۈرۈلىسىلەر. **40** بىراق ئوڭ يا كى سول يېنىمدا ئولتۇرۇشقا نېسىپ بولۇش مېنىڭ ئىلىكىمدە ئەمەس؛ بەلكى كىملە رگە تەييارلانغان بولسا، شۇلارغا بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **41** بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان [قالغان] ئون [مۇخلىس] ياقۇپ بىلەن يۇھاننادىن خاپا بولۇشقا باشلىدى. **42** لېكىن ئەيسا تۈلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، يات ئەللەر ئۈستىدىكى ھۆكۈمران دەپ ھېسابلانغانلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن ۋۇرۇقۇزالىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ھوقۇقدارلىرى تۈلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. **43** بىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بۇنداق ئىش بولمايدۇ؛ بەلكى سىلەردىن كىم مەرتىۋلىك بولۇشنى خالىسا، ئۇ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولسۇن؛ **44** ۋە كىم ئاراڭلاردا بىرىنچى بولۇشنى ئىستىسە، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قۇلى بولسۇن. **45** چۈنكى ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كېچىكىلىك مېنىڭ خىزمىتىمدە بېجىلىدى، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە چىقىراي دەپ كەلدى. **46** تۈلار يېرىخو شەھىرىگە كەلدى. [ئەيسا] مۇخلىسلىرى ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن بىللە يېرىخودىن چىققان ۋاقىتتا، تىمايىنىڭ بارتىماي ئىسىملىك قارىغۇ ئوغلى يول

ویدا ئولتۆرۆپ، تەلەچلىك قىلۋاتاتتى. 47 ئۇ «ناسارەتلىك ئەيسا»نىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ توۋلاشقا باشلىدى. 48 نۇرغۇن ئادەملەر ئۇنى «ئۇن چىقارما» دەپ ئەيبلىدى. لېكىن ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ تېخىمۇ ئۇنلۇق توۋلىدى. 49 ئەيسا توختاپ: ئۇنى چاقىرىڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قارىغۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يۈرە كىلىك بول! ئورنۇڭدىن تۇر، ئۇ سېنى چاقىرىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. 50 ئۇ ئادەم چاپىنىنى سىلىپ تاشلاپ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلدى. 51 ئەيسا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ـ سەن مېنى نېمە قىل دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. قارىغۇ: ـ ئى ئىگەم، قايتا كۆرىدىغان بولسامئىدى! ـ دېدى. 52 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يولۇڭغا قايتىساڭ بولدۇ، ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇئان كۆرەلەيدىغان بولدى ۋە يول بويى ئەيساغا ئەگىشىپ ماڭدى.

11

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئۇ ئىككى مۇخلىسىغا ئالدىن ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۆدۈلۈڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. يېزىغا كىرىپلا، ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەرگە يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئەگەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، «رەببىنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى ۋە ئۇ ھېلىلا ئۇنى بۇ يەرگە ئەۋەتىپ بېرىدۇ» ـ دەڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. 4 ئۇلار كېتىپ ئاچا يول ئۈستىدىكى ۋېنىك دەرۋازىسى سىرتىدا باغلاغلىق تۇرغان بىر تەخەينى كۆردى. ئۇلار تاتىنى يەشتى. 5 ئۇ يەردە تۇرغانلاردىن بەزىلەر: ـ تەخەينى يېشىپ نېمە قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 6 مۇخلىسلار ئەيسانىڭ ۋېرىۋغىنىدەك جاۋاب بەردى، ھېلىقى كىشىلەر ئۇلارغا يول قويدى. 7 مۇخلىسلار تەخەينى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپ، ئۇستىگە ئۆز يېپىنچا-چاپانلىرىنى تاشلىدى، ئۇ ئۇستىگە مىندى. 8 ئەمدى نۇرغۇن كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پاياندىز قىلىپ سالدى، ياشقىلىرى دەرەخلەردىن شاخ-شۇمبىلارنى كېسىپ يولغا يايدى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئەگەشكەنلەر: «ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! 10 ئاتىمىز داۋۇتنىڭ پېلىدىغان پادىشاھلىقىغا مۇبارەك بولسۇن! ئەرشىئەلادا ئەشە-ككور-ھوسانىلار ئوقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. 11 ئۇ يېرۇسالېمغا بېرىپ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى، ۋە ئەترابىدىكى ھەممىنى كۆزدىن كەچۈرگەندىن كېيىن، ۋاقىت بىر يەرگە بېرىپ قالغاچقا، ئون ئىككەيلەن بىلەن بىللە يەنە بەيت-ئانىياغا چىقتى. 12 ئەتىسى، ئۇلار بەيت-ئانىيادىن چىققاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەنىدى. 13 يىراقتىكى ۋېۋۇراقلىق بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخىنى بايقاپ، ئۇنىڭدىن بىرەر مېۋە تاپالارمەنمىكىن دەپ يېنىغا باردى؛ لېكىن تۈۋىگە كەلگەندە ۋېۋۇراقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمىدى. چۈنكى بۇ ئەنجۈر پىشىدىغان پەسىل ئەمەس ئىدى. 14 ئۇ دەرەخكە سۆز قىلىپ: ـ بۇنىڭدىن كېيىن مەڭگۈ ھېچكىم سەندىن مېۋە يېمىگەي! ـ دېدى. مۇخلىسلىرىمۇ بۇنى ئاڭلىدى. (aiōn g165) 15 ئۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى، ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەشكە باشلىدى ۋە پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى، پاختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئۆرۈۋەتتى، 16 ۋە ھېچكىمنىڭ ھېچقانداق مال-ۋېۋۇملارنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن كۆتۈرۈپ ئۆتۈشگە يول قويمىدى. 17 ئۇ خەلققە: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ۋېۋۇم بارلىق ئەللەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار! ـ دەپ تەلىم باشلىدى. 18 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى يوقىتىشنىڭ چارىسىنى ئىزدەشكە باشلىدى، پۈتكۈل خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە تەئەججۈبلىنىپ قالغاچقا، ئۇلار ئۇنىڭدىن قورقاتتى. 19 كەچقۇرۇن، ئۇ [مۇخلىسلىرى] [بىلەن] شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتتى. 20 ئەتىسى سەھەردە، ئۇلار ئەنجۈر دەرىخىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، دەرەخنىڭ يىلتىزىدىن قۇرۇپ كەتكەنلىكىنى بايقاشتى. 21 [دەرەخنىڭ ھالىتىنى] ئېسىگە كەلتۈرگەن پېترۇس: ـ ئۇستاز، قارا، سەن قارغىنىڭ ئەنجۈر دەرىخى قۇرۇپ كېتىپتۇ! ـ دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ ئىشەنچىدە بولۇڭلار. 23 مەن سىلە رگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، كىمدە-كىم بۇ تاغقا: بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە ۋە شۇنداقلا قەلبىدە ھېچ گۇمان قىلماي، بەلكى ئېيتقىنىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا ئىشەنچ بار بولسا، ئۇ ئېيتقان ئىش ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمەلگە ئاشىدۇ. 24 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، دۇئا بىلەن تىلىگەن ھەربىر نەرسە بولسا، شۇنىڭغا ئېرىشتىم، دەپ ئىشىنىڭلار. شۇنداق، تىلىگىنىڭلار ئەمەلگە ئاشىدۇ. 25 ۋە ئۇرنۇڭلارنى تۇرۇپ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، بىرەرسىگە غەزىڭلار بولسا، ئۇنى كەچۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. 26 لېكىن سىلەر باشقىلارنى كەچۈرۈم قىلمىساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلمايدۇ. 27 ئۇلار يېرۇسالېمغا قايتىدىن كىردى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا ئايلىنىپ يۈرگەندە، باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: 28 ـ سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتسەن؟ ساڭا بۇ ئىشلارنى قىلىش ھوقۇقىنى كىم بە رگەن؟ ـ دەپ سوردى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر سوئال سورايمىز. سىلەر ئۇنىڭغا جاۋاب بەرسە گىلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىپ بېرىمەن: 30 ـ يەھيا يۇرگۈز زگەن چۆمۈلدۈرۈش بولسا، ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ماڭا جاۋاب بەرسە گىلارچۇ! 31 ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بە رگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن يەھياغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 32 ئە گەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك،... بولمايدۇ! ـ دېيىشتى (كۆپچىلىك يەھيانى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلار خەلقتىن قورقاتتى). 33 بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: ـ بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا.

12

ئاندىن، ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەترابىنى چىتلاپتۇ، ئۇ بىر شاراب كۆچلىكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارىنى ياساپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 2 ئۈزۈم پەسلى كەلگەندە، باغۋەنلەردىن ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىلەردىن [تېگىشلىكىنى] ئە كچىلىش ئۈچۈن بىر قۇلنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 3 لېكىن ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ دۇمبالاپ، قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. 4 خوجايىن يەنە بىر قۇلنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. ئۇنى بولسا ئۇلار چالما-كېسىمەك قىلىپ، باش-كۆزىنى يېرىپ، ھاقارەتلە قايتۇرۇۋېتىپتۇ. 5 خوجايىن يەنە بىرسىنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇنى ئۇلار ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. يەنە تولا قۇللارنى ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار بەزىلىرىنى دۇمبالاپ، بەزىلىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. 6 خوجايىننىڭ يېنىدا يەقەت ئۇنىڭ سۆيۈملۈك بىر ئوغلىلا قالغاچقا، ئۇلار ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار دەپ، ئۇ ئۇنى ئەڭ ئاخىرى بولۇپ باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 7 لېكىن شۇ باغۋەنلەر ئۇنىڭارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، شۇنىڭ بىلەن مىراسى بىزنىڭكى بولىدۇ!» دېيىشىپتۇ. 8 شۇڭا ئۇلار ئۇنى ئۆتۈپ ئۆلتۈرۈپ، ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلۇۋېتىپتۇ. 9 ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى قاندىاق قىلىدۇ؟ ئۇ ئۆزى كېلىپ باغۋەنلەرنى ئۆلتۈرىدۇ ۋە ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا بېرىدۇ. 10 ئەمدى سىلەر مۇقەددەس يازمىلاردىن مۇنۇ ئايەتنى ئۇقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟ ـ «تاشچىلار تاشلۇۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك ئېشى بولۇپ تىكەندى. 11 بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر» 12 ئۇلار ئۇنىڭ بۇ تەمسىلنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى، شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەشتى، ھالبۇنۇك، خالايىقتىن قورقۇشۇپ، ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى. 13 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇلار بىرنەچچە پەرسىي ۋە ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرىنى ئۇنى تۇز سۆزى بىلەن قىلتاققا چۈشۈرۈشۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى. 14 ئۇلار كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، ئادەملە رگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، بەلكى كىشىلە رگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىنىپ كېلىۋاتىدۇ، دەپ بىلىمىز. [سىلىچە]، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسە رگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋېرىنۇمۇ-يوق؟ 15 زادى باج تاپشۇرامدۇق-تاپشۇرمامدۇق؟ ـ دېيىشتى. لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىناۋاتىسىلەر؟ ماڭا بىر «دىنار» پۇلنى ئېكېلىڭلار، مەن كۆرۈپ باقاي، ـ دېدى. 16 ئۇلار پۇلنى ئېلىپ كەلدى، ئۇ ئۇلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ـ قەيسەرنىڭ، ـ دېيىشتى ئۇلار. 17 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ [ئۇنداق بولسا]، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسە رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 18 ئاندىن

«تۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار تۆنۈگۈن ئالدىغا كېلىپ قىستاپ سوئال قويدى: **19** ـ تۆستاز، مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋراتتا بۇ زەگە: «بىر كىشى تۆلۈپ كېتىپ، ئايالى تۆل قېلىپ، پەرزەنت كۆرمەگەن بولسا، تۇنۇگۈ تاكا ياكى ئىنىسى تۆل قالغان يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ يازغان. **20** بۇرۇن يەتتە تاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋېلىنىپ پەرزەنت قالدۇرمايلا تۆلدى. **21** ئىككىنچى قېرىندىشى يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۆمۈر پەرزەنت كۆرمەي تۆلدى. ئۈچىنچىسىنىڭ ئەھۋالىمۇ ئۆنىڭىگە ئوخشاش بولدى. **22** شۇ تەرىقىدە يەتتىسى ئوخشاشلا ئۇنى ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي كەتتى. ئاخىرىدا، ئۇ ئايالمۇ ئالەمدىن ئوتتى. **23** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە تۆلار تىرىلگەندە، بۇ ئايال قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىسىنىڭ ھەممىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە! ـ دېيىشتى. **24** ئېيسا تۆلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكتىكىلار سەۋەبىدىن مۇشۇنداق ئازغان ئەمەسمىسىلەر؟ **25** چۈنكى تۆلۈمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ۋېلىەنمەيدۇ، ئە رگە تە گمەيدۇ، بەلكى ئەرشتىكى پەرىشتىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ. **26** ئەمدى تۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى مەسىلىسى ھەققىدە [تەۋراتتا]، يەنى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن كىتابتىكى «تىكەنلىك» ۋەقەسىدە، خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قانداق ئېيتقىنىنى، يەنى: «مەن ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ **27** ئۇ تۆلۈكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر! شۇڭا سىلەر قاتتىق ئېزىپ كەتكەنسىلەر! **28** تۆلارغا يېقىن كەلگەن، مۇنازىرىلەشكەنلىرىنى ئاڭلىغان ۋە ئەيسانىڭ تۆلارغا ياخشى جاۋاب بە رگەنلىكىنى كۆ رگەن بىر تەۋرات تۇستازى ئۇنىڭدىن: ـ پۈتۈن ئەمرىلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇھىمى قايسى؟ ـ دەپ سوردى. **29** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەڭ مۇھىم ئەمر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بولغان رەب بىردۇر. **30** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن». مانا بۇ ئەڭ مۇھىم ئەمر. **31** ئۇنىڭغا ئوخشىيدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا: ـ «قوشناڭنى تۆرۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». ھېچقانداق ئەمر بۇلاردىن تۇستۇن تۇرمايدۇ. **32** تەۋرات تۇستازى ئۇنىڭغا: ـ تو غرا ئېيتتىڭىز، تۇستاز، ھەقىقەت يېنچە سۆزلىدىڭىز؛ چۈنكى ئۇ بىردۇر، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر، **33** ئىنسانىڭ ئۇنى پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن ئەقلى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن سۆيۈشى ھەم قوشنىسىنىمۇ ئۆزىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ھەم باشقا قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىنمۇ ئارتۇقتۇر. **34** ئەيسا ئۇنىڭ ئاقىلانىلىك بىلەن جاۋاب بە رگەنلىكى كۆرۈپ: ـ سەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەسسەن، ـ دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا پېتىنالمىدى. **35** ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا تەلىم بە رگەندە، ئەيسا بۇلارغا جاۋابەن مۇنداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويدى: تەۋرات تۇستازلىرىنىڭ مەسىھنى «داۋۇتنىڭ ئوغلى» دېگىنىنى قانداق چۈشىنىسىلەر؟ **36** چۈنكى داۋۇت ئۆزى مۇقەددەس روھتا مۇنداق دېگەنغۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!». **37** داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى [مەسىھ] قانداقمۇ [داۋۇتنىڭ] ئوغلى بولىدۇ؟ تۇ يەردىكى توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى خۇرسەنلىك بىلەن ئاڭلايتتى. **38** ئۇ تۆلارغا تەلىم بە رگىنىدە مۇنداق دېدى: ـ تەۋرات تۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. تۆلار تۇزۇن تونىلارنى كىيىۋالغان ھالدا كېرىلىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۆلارغا بولغان [تۇزۇن] سالامىلىرىغا، **39** سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردە تۇردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **40** تۆلار تۇل ئاياللارنىڭ بارلىق ئۆيى-بىساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن تۇزۇندىن-تۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. تۆلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ! **41** ئۇ ئىبادەتخانىدىكى سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا پۇللىرىنى تاشلاۋاتقان خالايىققا قاراپ تۇراتتى. نۇرغۇن بايلار ئۇنىڭغا خېلى كۆپ پۇل تاشلاشتى. **42** نامرات بىر تۇل ئايالمۇ كېلىپ، تىيىننىڭ تۆتىنى بىرى قىممىتىدىكى ئىككى لەپتونى تاشلىدى. **43** ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ، تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنى باشقىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تاشلىغانلىرىدىن كۆپتۇر. **44** چۈنكى باشقىلار تۇزلىرىنىڭ ئېشىپ تاشقانلىرىدىن سەدىقە قىلدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامرات تۇرۇپمۇ، تۇزىنىڭ بار-يوقىنى ـ تىرىكچىلىك قىلدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى سەدىقە قىلىپ تاشلىدى.

13 ئۇ ئىبادەتخانىدىن چىقىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ تۇستاز، قارا، بۇ نېمىدىگەن ھەيۋەتلىك تاشلار ۋە ئىمارەتلەر-ھە! ـ دېدى. **2** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سەن بۇ ھەيۋەتلىك ئىمارەتلەرنى كۆرىد ۇكمۇ؟ بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ئۇ زەيتۇن تېغىدا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ ئۈدۈلىدا ئولتۇرغاندا، پېترۇس، ياقۇپ، يۇھانا ۋە ئاندرىياسلار ئۇنىڭدىن ئاستىغىنا: **4** ـ بە رگە ئېيتقىنچۇ، بۇ ئىشلار قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بارلىق ۋەقەلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدىغان نېمە ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **5** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن سۆز باشلاپ مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلار كې، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **6** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مانا تۇزۇم شۇدۇرمەن!» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **7** سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمە گلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇ زامان ئاخىرى يېتىپ كەلگەنلىكى ئەمەس. **8** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ، ئاچارچىلىقلار ۋە قالايمىقانچىلىقلار بولىدۇ. مانا بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. **9** سىلەر بولىسا گلار، تۇز ۋۇگلارغا يەخەس بولۇڭلار؛ چۈنكى كىشىلەر سىلەرنى ئۇتقۇن قىلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگلاردا قامچىلىنىسىلەر. سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئۇلار ئۇچۇن بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ سوراققا تارتىلىسىلەر. **10** لېكىن بۇلاردىن ئاۋۋال خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئەللە رگە جاكارلىنىشى كېرەك. **11** ئەمدى ئۇلار سىلەرنى ئاپېرىپ [سوراققا] تاپشۇرغاندا، نېمە دېيىش ھەققىدە نە ئەندىشە نە مۇلاھىزە قىلما گلار، بەلكى شۇ ۋاقىت-سائىتىدە سىلە رگە قايسى گەپ بېرىلسە، شۇنى ئېيتىگلار؛ چۈنكى سۆزلىگۈچى سىلەر ئەمەس، مۇقەددەسنى روھتۇر. **12** قېرىنداش قېرىندىشىغا، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ ئۆلۈمگە ئۇنۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسى بىلەن زىتلىشىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. **13** شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم ئۈچۈن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر، لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بە رگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ.

14 «ۋەيران قىلغۇچى يەرگىنىچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ تۇزى تۇرۇشقا تېگىشلىك بولمىغان يەردە تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا، (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي) يەھۇدىيە تۇلىكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن. **15** ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ۋېيگە چۈشمەي ياكى ۋېيدىكى بىرەر نېمىنى ئالغىلى ئىچىگە كىرمەي [قاچسۇن]. **16** ئېتىزلاردا تۇرۇۋاتقان كىشى بولسا چاپىنىنى ئالغىلى ۋېيگە يانمىسۇن. **17** ئۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئاياللار ۋە بالا ئېمىتۇاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **18** [قاچىدىغان] ۋاقتىڭلارنىڭ قىشقا توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. **19** چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا ياراتقان دۇنيانىڭ ئاپىرىدە قىلىنغاندىن ئېيىن مۇشۇ چاغتىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلەيدىغان زور ئازاب-توقۇبەت بولىدۇ. **20** ئە گەر پەرۋەردىگار ئۇ كۈنلەرنى ئازايتمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايدۇ. لېكىن ئۇ تۇز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەرنى ئازايتىدۇ. **21** ئە گەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلە رگە: «قارا گلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «قارا گلار، ئۇ ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمە گلار. **22** چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئە گەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنى ھەم ئازدۇرىدۇ. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھوشيار بولۇڭلار. مانا، مەن بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى سىلە رگە ئالدىنئالا ئۇقتۇرۇپ قويدۇم. **24** ئەمدى شۇ كۈنلەردە، شۇ ئازاب-توقۇبەت ئۈتۈپ كەتكەن ھامان، ۋېياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇغلۇقىنى بەرمەيدۇ، **25** يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. **26** ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بۇلۇتلار ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **27** ئۇ ئۆز پەرشتىلىرىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ ئۆت تەرىپىدىن، زېمىننىڭ چەتلىرىدىن ئاسماننىڭ چەتلىرىگىچە يىغىپ جەم قىلىدۇ. **28** ـ ئەنجۈر دەرىخىدن مۇنداق تەمسىلنى بىلۈۋېلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆزكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. **29** خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنى] يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ

يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلۈپلىكلار. **30** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. **31** ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. **32** لېكىن شۇ كۈنى يا كى ۋاقىت-سائىتى توغرۇلۇق خەۋەرنى ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا نە ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، نە ئوغۇل بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتىلا بىلىدۇ. **33** ھوشيار بولۇڭلار، سە گەك بولۇپ دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ ۋاقىت-سائەتنىڭ قاچان كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. **34** بۇ خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولغان ئادەمنىڭ ئەھۋالىغا ئوخشايدۇ. يولغا چىقىدىغان چاغدا، ئۇ قۇللىرىغا ئۆز ھوقۇقىنى بېكىتىپ، ھەربىرىگە ئۆز ۋەزىپىسىنى تاپشۇرىدۇ ۋە دەرۋازىۋەننىڭمۇ سە گەك بولۇشىنى تاپىلايدۇ. **35** شۇنىڭدەك، سىلەرمۇ سە گەك بولۇڭلار، چۈنكى ئۆينىڭ ئىگىسىنىڭ [قايتىپ] كېلىدىغان ۋاقتىنىڭ ـ كەچقۇرۇنمۇ، تۇن يېرىمىمۇ، خوراز چىللىغان ۋاقتىمۇ يا كى سەھەر ۋاقتىمۇ ـ ئۇنى بىلەلمەيسىلەر؛ **36** ئۇ ئۇيۇقسىز كەلگەندە، سىلەرنىڭ ئۇخلاۋاتقىنىڭلارنىڭ ئۇستىگە چۈشمىسۇن! **37** سىلە رگە ئېيتقىنىمنى مەن ھەممەيلەنگە ئېيتىمەن: سە گەك تۇر ۇڭلار!

14

«ئۆتۈپ كېتىش» ھېيتى ۋە «پېتىر نان ھېيتى»غا ئىككى كۈن قالغاندى. باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن تۇتۇپ ئۆلتۈرۈشنىڭ چارىسىنى ئىزدەيتتى. **2** چۈنكى ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماۋالىچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشەتتى. **3** ئەمدى ئۇ بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئاق قاشتېشى ششىدە ناھايىتى قىممەتلىك ساپ سۈمبۈل ئەترنى كۆتۈرۈپ كەلگەن بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئايال ئاق قاشتېشى شېشىنى چېقىپ، ئەترنى ئەيسانىڭ بېشىغا قويدى. **4** لېكىن بەزىلەر بۇنىڭغا خاپا بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئەترنى نېمە دەپ شۇنداق ئىسراپ قىلىندۇ؟ **5** چۈنكى بۇ ئەترنى ئۈچ يۈز دىناردىن ئارتۇق پۇلغا ساتقىلى بولاتتى، پۇلنى كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلىنسا بولامتى! ـ دېيىشتى. ئۇلار ئايالنى شۇنداق تاپا-تەنە قىلغىلى تۇردى. **6** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويۇڭلار، نېمە دەپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىسىلەر؟ ئۇ مېنىڭ ئۇستۇمگە ياخشى ئىش قىلدى. **7** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم ئارا گالاردا بولىدۇ، خالىغان ۋاقتىگالاردا ئۇلارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسىتەلەيسىلەر؛ لېكىن مېنىڭ ئارا گالاردا بولۇشۇم سىلە رگە دائىم نېسىپ بولمۇەرمەيدۇ! **8** ئايال چامىنىڭ يېتىشىچە قىلدى؛ ئۇ مېنىڭ بەدىنىمنىڭ دەپنە قىلىنىشىغا ئالدىنئالا تەييارلىق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئەتىر-ماي قويۇپ قويدى. **9** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ ـ دېدى. **10** شۇ ۋاقىتتا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا ئىشقاريوت ئۇنى ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا باردى. **11** ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ خۇشال بولۇپ كەتتى ۋە ئۇنىڭغا پۇل بېرىشكە ۋەدە قىلىشتى. يەھۇدا ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەپ يۈرەتتى.

12 پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، يەنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىق [قوزىسى] سويۇلدىغان كۈنى، مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ [تامىقىنى] يېيىشىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ قەيە رگە بېرىپ تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوريدى. **13** ئۇ مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەنىنى ئالدىن ماڭغىزۇپ ئۇلارغا: ـ شەھە رگە كىرىڭلار، ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلە رگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىڭلار. **14** ئۇ ئادەم نە گە كىرسە شۇ ۋېنىڭ ئىگىسىگە: «ئۇستاز: مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا قەيەردە؟ ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» ـ دە گىلار. **15** ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ۋېنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە بە رگە تەييارلىق قىلىپ تۇر ۇڭلار، ـ دېدى. **16** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ شەھە رگە كىرىپ، يولۇققان ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئېيتقاندەك بولدى. شۇ يەردە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. **17** كەچ كىرگەندە، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن ۋېگە كەلدى. **18** ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالانغاندا ئەيسا: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئاراگالاردىكى بىرىيلەن، مەن بىلەن بىللە غىزالىنىۋاتقان بىرسى ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ دېدى. **19** ئۇلار [بۇ سۆزدىن] قايغۇغا چۈمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: ـ مەن ئەمەستىمەن؟ ـ دەپ سوريدى. يەنە بىرسى: ـ مەن ئەمەستىمەن؟ ـ دېدى. **20** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ [شۇ كىشى] ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى قولىدىكى نانچى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۆگۈز گۈنچى بولىدۇ. **21** ئىنسانئوغلى دەرۋەقە ئۆزى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگەندەك ئالەمدىن كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم تۇغۇلمىغان بولسا ئوڭىڭا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. **22** ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ ئەشە ككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۇلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشە ككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا سۇندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدىن ئىچىشتى. **24** ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مېنىڭ قېنىم، نۇرغۇن ئادەملەر ئۈچۈن ئۆتكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. **25** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا يېڭىدىن شاراپنى ئىچىدىغان كۈنگىچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەربىتىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **26** ئۇلار بىر مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. **27** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: سىلەر ھەممىگالار تاندۇرۇلۇپ پۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن. **28** لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گاللىيە گە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. **29** لېكىن پېتروس ئۇنىڭغا: ـ ھەممەيلەن تاندۇرۇلۇپ پۈتلاشسىمۇ، مەن ھە رگىز پۈتلاشمايمەن، دېدى. **30** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۈگۈن، يەنى بۇگۈن كېچە خوراز ئىككى قېتىم چىللىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. **31** لېكىن پېتروس تېخىمۇ قەتئىيلىك بىلەن ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلىدىغان ئىش كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھە رگىز تانىمايمەن، ـ دېدى. قالغان ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. **32** ئاندىن ئۇلار گېتسىمانە دېگەن بىر جايغا كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: ـ مەن دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ يەردە ئولتۇرۇپ تۇر ۇڭلار، دېدى. **33** ئۇ پېتروس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى بە رگە ئېلىپ ماڭدى ۋە سۇر بېسىپ، روھ-قەلبىدە تولمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. **34** ئۇ ئۇلارغا: ـ جېنىم ئۆلىدىغاندەك بە كۈ ئازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، ۋېغاق تۇر ۇڭلار، ـ دېدى. **35** ئۇ سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يە رگە ئېتىپ دۇئا يېتىۋە مۇمكىن بولسا، ئۇ دەقىقىنىڭ ئۆتۈ بېشىغا چۈشمەي ئۆتۈپ كېتىشنى ئۈچۈن دۇئا قىلدى: **36** ـ ئې ئابىيا ئاتا، ساڭا ھەمە ئىش مۇمكىندۇر، بۇ قەدەھنى مەندىن ئۆتكۈزۈۋەتكەيسەن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. **37** ئۇ [ئۆچەيلەننىڭ] يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېتروسقا: ـ ئەي سىمون، ئۇخلاۋاتامسەن؟! بىر سائەتمۇ ئۇيغاق تۇرالمىدىڭمۇ؟! **38** ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئۇيغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. **39** ئاندىن ئۇ يەنە بېرىپ، ئوخشاش سۆزلەر بىلەن قايتىدىن دۇئا قىلدى. **40** ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ۋېقۇغا ئىلىنغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا نېمە دېيىشنى بىلمەي قالدى. **41** ئۇ ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تېخىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تېخىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ ئەمدى بولدى بەس! ۋاقىت-سائىتى كەلدى؛ مانا، ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى! **42** قوپۇڭلار، كېتەيلى؛ مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **43** ۋە شۇ دەقىقىدە، ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، مانا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. **44** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئالدىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ كېلىشكەنىدى. **45** ئۇ كېلىپ ئۇدۇل [ئەيسانىڭ] ئالدىغا بېرىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **46** ئۇلار ئۇنىڭغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. **47** ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانلاردىن بىرىيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋېتىدى، ئۇنىڭ قۇلقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋېتىتى. **48** ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ بىر قاراقچىنى تۇتقىنىڭلەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ **49** مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ

یوز بېرىشى مۇقەددەس يازمىلاردا ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. **50** بۇ چاغدا، ھەممەيلەن ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. **51** پەقەت ئۇچىسىغا كاتاپ رەخت يېپىنچاقلۇالغان بىر يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ ماكېدى. ياش ئەسكەرلەر ئۇنى تۇتۇۋېلىۋىدى، **52** لېكىن ئۇ كاتاپ رەختتىن بوشىنىپ، يالىڭاچ پېتى ئۇلاردىن قېچىپ كەتتى. **53** ئەمدى ئۇلار ئەيسانى باش كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. باش كاھىنلار، بارلىق ئاقساقاللار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۇ يەر گە ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى. **54** پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ سارايىدىكى ھويلىنىڭ ئىچگىچە يېراقتىن ئە گىشىپ كەلدى؛ ئۇ قاراۋۇللار بىلەن بىللە ئوتنىڭ نۇرىدا ئوتىسىنىپ ئولتۇردى. **55** باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدىدى، ئەمما تاپالمىدى. **56** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھچىلىق بە رگەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرگە ئۇدۇل كەلمەيتتى. **57** بەزى ئادەملەر ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ: **58** ـ بىز ئۇنىڭ: «ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بۇ ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان باشقا بىر ئىبادەتخانىنى ئۈچ كۈن ئىچىدە ياساپ چىقىمەن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېدى. **59** ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ھەقتىكى گۇۋاھلىقلىرىمۇ بىر-بىرگە ماس كەلمىدى. **60** ئاندىن باش كاھىن ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسادىن: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **61** لېكىن ئەيسا شۇك تۇرۇپ، ھېچقانداق جاۋاب بەرمىدى. باش كاھىن ئۇنى قىستاپ يەنە ئۇنىڭدىن: ـ سەن مۇبارەك بولغۇچىنىڭ ئوغلى مەسىھۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. **62** شۇنداق، مەن تۇرۇم، ـ دېدى ئەيسا، ـ ۋە سىلەر كېيىن ئىنسانئوغلىنىڭ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغانلىقىنى ۋە ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كېلىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر. **63** شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ **64** تۈرۈكلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىلار! ئەمدى بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئۇلۇم جازاسىغا ئېرىلىشىن، دەپ ھۆكۈم چىقىرىشتى. **65** ئاندىن بەزىلىرى ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشكە باشلىدى، يەنە ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ، مۇشتلاپ: «قېنى، [پەيغەمبەرچىلىك] [قىلىپ] بېشارەت بېرە!» دېيىشتى. قاراۋۇللارمۇ ئۇنى شاپىلاق بىلەن كاچاتلىدى. **66** پېترۇس سارايىنىڭ تۆۋەنكى ھويلىسىدا تۇرغاندا، باش كاھىننىڭ دېدە كلىرىدىن بىرى كېلىپ، **67** ئىسسىنىپ ئولتۇرغان پېترۇسنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ: ـ سەنمۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىللە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. **68** لېكىن ئۇ تېنىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى بىلمىدىم ھەم چۈشەنمىدىم، ـ دېدى-دە، تاشقىرىغا، دەرۋازىنىڭ ئاۋۇلىغا چىقىپ تۇردى. شۇ ئەسمادا خوراز بىر چىلدىدى. **69** ئۇنى يەنە كۆرگەن ھېلىقى دېدەك يەنە ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئۇلاردىن بىرى، ـ دېگلى تۇردى. **70** [پېترۇس] يەنە ئىنكار قىلدى. بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسقا يەنە: ـ بەرھەق، سەن ئۇلارنىڭ بىرىسەن. چۈنكى سەنمۇ گالىلىيەلىك ئىكەنسەنغۇ؟! ـ دېيىشتى. **71** لېكىن ئۇ قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ سىلەر دەۋاتقان ھېلىقى ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. **72** دەل شۇ چاغدا خوراز ئىككىنچى قېتىم چىلدىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «خوراز ئىككى قېتىم چىلىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى؛ ۋە بۇلارنى ئويلاپ يىغلاپ كەتتى.

15

ئەتىسى تاڭ ئېتىشى بىلەنلا، باش كاھىنلار ئاقساقاللار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پۈتكۈل ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، ئەيسانى باغلاپ ئاپىرىپ، [ۋالىي] پىلاتوسقا تاپشۇرۇپ بەردى. **2** پىلاتوس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋابىدا: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قايتا-قايتىدىن ئەرز-شىكايەتلەرنى قىلىشتى. **4** پىلاتوس ئۇنىڭدىن يەنە: ـ جاۋاب بەرمەمسەن؟ قارا، ئۇلار ئۈستۈڭدىن شۇنچىۋالا شىكايەت قىلىۋاتىدۇ!؟ ـ دەپ سوردى. **5** بىراق ئەيسا يەنىلا ھېچ جاۋاب بەرمىدى، پىلاتوس بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. **6** ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، خالايىق قايسىبىر مەھبۇسنى تەلەپ قىلسا، ۋالىي ئۇنى قويۇپ بېرەتتى. **7** ئەينى ۋاقىتتا، زىندانىدا باراباس ئىسملىك بىر مەھبۇس بار ئىدى. ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە توپلاڭ كۆتۈرگەن ھەمدە توپلاڭدا قاتىلىق قىلغان نەچچەيلەن بىلەن تەڭ سولانغانىدى. **8** خالايىق چۈقان-سۈرەن سېلىپ ۋالىيدىن بۇرۇن ھەمىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى تىلەشتى. **9** پىلاتوس ئۇلارغا: ـ سىلەر يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى **10** (چۈنكى ئۇ باش كاھىنلارنىڭ ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بە رگەنلىكىنى بىلەتتى). **11** لېكىن باش كاھىنلار خالايىقنى: «بۇنىڭ ئورنىغا، باراباسنى قويۇپ بەر» دەپ تەلەپ قىلىشقا كۆشكۈرتتى. **12** پىلاتوس جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ ئۇنداق بولسا، سىلەر «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ ئاتىغان كىشىنى قانداق بىر تەرەپ قىل دەۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. **13** ـ ئۇلار يەنە ئاۋازىنى كۈتۈرۈپ: ـ ئۇنى كېرىستلىگىن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **14** پىلاتوس ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ نېمە رەزىللىك ئۆتكۈزۈپتۇ؟ ـ دېدى. بىراق ئۇلار تىخىمۇ غاجىرلىشىپ: ـ ئۇنى كېرىستلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **15** شۇڭا پىلاتوس، خالايىقنى رازى قىلماقچى بولۇپ، باراباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېرىستىلەش ئۈچۈن [ئەسكەرلىرىگە] تاپشۇردى. **16** ئاندىن ئەسكەرلەر ئەيسانى ۋالىي ئوردىسىدىكى سەيناغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن ئەسكەرلەر توپىنى بۇ يە رگە جەم بولۇشقا چاقىردى. **17** ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچىسىغا سۈسۈن رەنگلىك تون كىيدۈرۈشتى، ئاندىن ئۇلار تىكەنلىك شاخچىلاردىن توقۇغان بىر تاجنى بېشىغا كىيگۈزدى. **18** ئاندىن ئۇنى مۇبارەك كەپ: «ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دېيىشتى. **19** ئاندىن بېشىغا قومۇش بىلەن ھەدەپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاراپ تۈكۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا تىز پۈكۈپ، سەجدە قىلىشتى. **20** ئۇلار ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن سۈسۈن تونىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى، ئاندىن ئۇلار ئۇنى كېرىستىلەش ئۈچۈن ئېلىپ چىقىشتى. **21** كۆرىنى شەھىردىن بولغان، سىمون ئىسملىك بىر كىشى يېزىدىن كېلىپ، ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى (بۇ كىشى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ ئاتىسى ئىدى). [ئەسكەرلەر] ئۇنى ئۆتۈپ كېلىپ، [ئەيسانىڭ] كېرىستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. **22** ئۇلار ئەيسانى گولگوتا (تەرجىمىسى، «باش سۆڭەك») دېگەن يە رگە ئېلىپ كەلدى؛ **23** ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىچىش ئۈچۈن مۇزمەككى ئاربالاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى قويۇل قىلمىدى. **24** ئۇلار ئۇنى كېرىستىلگەندىن كېيىن، كىيىملىرىنى ئۆزئارا بۇلۇشۇۋېلىش ئۈچۈن، ھەرقايسىسىنىڭ ئۇلۇشىنى بېكىتىشكە ھەربىر كىيىمنىڭ ئۈستىگە چەك تاشلىدى.

25 ئۇنى كېرىستلىگەن ۋاقىت كۈنىنىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى. **26** ئۇنى ئەيبلىگەن شىكايەتنامىدە «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغەنىدى. **27** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىنىمۇ كېرىستىلدى، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. **28** شۇنداق قىلىپ، مۇقەددەس يازمىلاردىكى: «ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ قاتارىدا سانالدى» دېگەن سۆز ئە مەلگە ئاشۇرۇلدى. **29** ئۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ ئۆھۆي، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، **30** ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ كېرىستىن چۈشۈپ باققىنا! ـ دېيىشتى. **31** باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۆزئارا شۇنداق مەسخىرە قىلىپ: ـ ئۇ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **32** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بولغان مەسىھ ئەمدى كېرىستىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، شۇنى كۆرسە كلا ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز! ـ دېيىشتى. ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كېرىستىلەنگەنلەرمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. **33** ئەمدى [كۈننىڭ] ئالتىنچى سائىتى كەلگەندە، پۈتكۈل زېمىنى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى ۋە توققۇزىنچى سائىتىگىچە داۋام قىلدى. **34** توققۇزىنچى سائەتتە ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئېلوئى، ئېلوئى، لاما شاۋاقتانى؟»، مەنىسى: ـ «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. **35** ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: ـ مانا، ئۇ ئىلياس پەيغەمبە رگە ندا قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. **36** ئۇلاردىن بىرىيلەن يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر پارچە بۇلۇتنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سىلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ: ـ توختاپ تۇرۇڭلار! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] ئۇنى چۈشۈرگىلى كېلەرمىكىن؟ ـ دېدى. **37** ئەيسا قاتتىق ۋارقىرىدى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. **38** ۋە [شۇ ئەسنادا] ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكىرى پەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بولۇپ يىرتىلدى. **39** ئەمدى ئۇنىڭ ئۆدۈلدا تۇرغان يۈزبېشى ئۇنىڭ قانداق ندا قىلىپ روھىنى قويۇۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دېدى. **40** ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يېراقتىن قاراپ تۇرۇۋاتقان بىرنەچچە ئايالارمۇ بار ئىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگدالىنى مەريەم،

كىچىك ياقۇپ بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بار ئىدى. 41 ئۇلار ئەسلىدە
ئەيسا گالىلىيە تۇلكىسىدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇنىڭغا ئە گىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار
ئىدى؛ يۇلاردىن باشقا ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا بە رگە كەلگەن يەنە نۇرغۇن ئاياللارمۇ [ئۇنىڭ
ئەھۋالىغا] قاراپ تۇراتتى. 42 كەچقۇرۇن كىرىپ قالغاندا («تەييارلاش كۈنى»، يەنى
شابات كۈنىنىڭ ئالدىنقى كۈنى بولغاچقا)، 43 ئالىي كېڭۈشمىنىڭ تولىمۇ مۆتىۋەر ئەزاسى،
ئارىماتىيالىق يۈسۈپ بار ئىدى. ئۇمۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۈتۈۋاتقان بولۇپ، جۈرئەت
قىلىپ [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشنى تەلەپ
قىلدى. 44 پىلاتۇس ئەيسانىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىگە ھەيران بولدى؛ ئۇ يۈزبېشىنى
چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ ئۆلگىنىگە خېلى ۋاقىت بولدىمۇ، دەپ سوريدى. 45 يۈز
بېشىدىن ئەھۋالنى ئۇققاندىن كېيىن، يۈسۈپكە جەسەتنى بەردى. 46 يۈسۈپ ئېسىل كاتاپ
رەخت سېتىۋېلىپ، جەسەتنى [كېستىن] چۈشۈرۈپ كاتاپ رەختتە كېپەنلىدى ۋە ئۇنى
قىيادا ئويۇلغان بىر قەبرىگە قويدى؛ ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا بىر تاشنى دومىلىتىپ قويدى. 47
ۋە ماگدالىق مەريەم بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ئۇنىڭ قويۇلغان يېرىنى كۆرۈۋالدى.

16

شابات كۈنى ئوتتۇشى بىلەنلا، ماگدالىق مەريەم، ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە
سالومىلار بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىگە سۈرۈش ئۈچۈن خۇشبۇراقلىق ۋېيۇملارنى سېتىۋالدى.
2 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇلار بەك بالدۇر، تاڭ سەھەردە ئورندىن تۇرۇپ، كۈن
چىقىشى بىلەن قەبرىگە باردى. 3 ئۇلار ئۆزئارا: «بە زگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى كىم
دومىلىتىشىپ بېرەر؟» دېيىشتى. 4 لېكىن ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، تاشنىڭ بىر
يانغا دومىلىتۇېتىلگىنىنى كۆردى ـ ئەسلىدە ئۇ تاش ناھايىتى يوغان ئىدى. 5 ئۇلار قەبرىگە
كە رگەندە، ئوڭ تەرەپتە ئولتۇرغان، ئاق تون كىيگەن، ياش بىر ئادەمنى كۆردى، ۋە
قاتتىق دە ككە-دۇككىگە چۈشتى. 6 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ دە ككە-دۇككىگە چۈشمە گلار.
سىلەر كېستىلەنگۈچى ناسارەتلىك ئەيسانى ئىزدەۋاتىسىلەر. ئۇ تىرىلدى، ئۇ بۇ يەردە ئەمەس.
مانا ئۇلار ئۇنى قويغان جاي! 7 لېكىن بېرىڭلار، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ۋە پېترۇسقا: «ئۇ
گالىلىيە گە سىلەردىن ئاۋۋال بارىدىكەن؛ ئۇ سىلە رگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر ئۇنى شۇ يەردە
كۆرىدىكەنسىلەر» دە گلار، ـ دېدى. 8 ئۇلار قەبرىدىن چىقىپلا بەدەر قاچتى. ئۇلارنى
تىترەك بىسىپ ھوشىنى يوقىتاي دېگەندى؛ بەك قورقۇپ كەتكەچكە، ھېچكىمگە ھېچنېمىنى
ئېيتمىدى. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not
include Mark 16:9-20.) ئەيسا ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە تىرىلگەندىن كېيىن،
ئاۋۋال ماگدالىق مەريەمگە كۆرۈندى. ئۇ ئەسلىدە ئۇنىڭدىن يەتتە جىنى ھەيدەۋەتكەندى.
10 مەريەم چىقىپ، ماتەم تۇتۇپ يىغلىشىپ تۇرغان، يۇرۇن ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارغا
خەۋەر بەردى. 11 ئۇنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى ۋە مەريەمگە كۆرۈنگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار
ئىشەنمىدى. 12 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئېچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان ئىككىيلەنگە
باشقا سىياقتا كۆرۈندى. 13 يۇلارمۇ قالغانلارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ئۇلارغا خەۋەر قىلغان
بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار يۇلارغىمۇ ئىشەنمىدى. 14 ئاندىن ئون بىرەيلەن داستىخاندا ئولتۇرۇپ
غىزالىنىۋاتقاندا، ئۇ ئۇلارغا كۆرۈندى ۋە ئۇلارنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ۋە تاش يۈرە كلىكى
ئۈچۈن ئۇلارنى تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ تىرىلگىنىنى كۆ رگەنلە رگە
ئىشەنمىگەندى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ پۈتكۈل جاھانغا بېرىپ، يارىتىلغۇچىلارنىڭ
ھەربىرىگە خۇش خەۋەرنى جاكارلا گلار. 16 ئېتىقاد قىلىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل
قىلغانلار قۇتقۇزۇلىدۇ. ئېتىقاد قىلمىغانلار بولسا گۇناھقا بېكىتىلىدۇ. 17 ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ
ئىزلىرىغا مۇشۇنداق مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ئە گىشىپ ھەمراھ بولىدۇ: ـ ئۇلار مېنىڭ نامىم
بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋېتىدۇ؛ ئۇلار يېڭى تىللاردا سۆزلەيدۇ، 18 ئۇلار يىلانلارنى قوللىرىدا
تۇتىدۇ، ھەرقانداق زەھەرلىك نەرسىنى ئىچىسىمۇ، ئۇلارغا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ؛ قوللىرىنى
بىمارلارغا تە گكۈزۈپ قويسا، كېسەللىرى ساقايىپ كېتىدۇ. 19 شۇ گا رەب ئۇلارغا بۇ
سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى.
20 مۇخلىسلار چىقىپ، ھەر يە رگە بېرىپ خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ يۈردى. رەب
ئۇلار بىلەن تەڭ ئىشلەپ، سۆز-كالامغا ھەمراھ بولۇپ ئە گىشكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر
بىلەن ئۇنىڭغا ئىسپات بەردى.

لۇقا

1 گەرچە نۇرغۇن ئادەملەر ئارىمىزدا مۇتلەق ئىشەنچلىك دەپ قارالغان ئىشلارنى
تۆپلاپ يېزىشقا كىرىشكەن بولسىمۇ، **2** (خوددى سۆز-كالامغا باشتىن-ئاخىر تۇز كۆزى
بىلەن گۆزاھچى بولغانلار، شۇنداقلا ئۇنى ساقلاپ يەتكۈزگۈچىلەرنىڭ بەرگە ئامانەت
قىلغان بايانلىرىدەك)، **3** مەنمۇ بارلىق ئىشلارنى باشتىن تەپسىلىي تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن
كېيىن، ئى ھۆرمەتلىك تېئوفىلۇس جانابلىرى، سىلگە بۇ ئىشلارنى تەرتىپ بىلەن يېزىشنى
لايىق تاپتىم. **4** بۇنىڭدىن مەقسەت، سىلى قوبۇل قىلغان تەلىملەرنىڭ مۇتلەق ھەقىقەت
ئىكەنلىكىگە جەزم قىلىشلىرى ئۈچۈندۇر. **5** يەھۇدىيە تۇلۇكىسىگە پادىشاھ بولغان ھېرود
سەلتەنەت قىلغان كۇنلىردە، «ئابىيا» كاھىنلىق نۆۋىتىدىن بىر كاھىن بار بولۇپ، ئىسمى
زە كەريا ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىمۇ ھارۇنىنىڭ ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئىسمى ئېلىزابىت ئىدى. **6**
ئۇلار ئىككىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەققانىي كىشىلەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن
ئەمر-بەلگىلىمىلىرى بىلەن ئەيبسىز ماڭاتتى. **7** ئەمما ئېلىزابىت تۇغماس بولغاچقا، ئۇلار
پەرزەنت كۆرمىگەندى. ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇلار ئىككىسى خېلىلا ياشىنىپ قالغانىدى.
8 ئۇ ئۆز تۇركۈمىدىكى كاھىنلار ئارىسىدا [ئىبادەتخانىدا] نۆۋەتچىلىك ۋەزىپىسىنى خۇدا
ئالدىدا ئادا قىلىۋاتقاندا، **9** [شۇ چاغدىكى] كاھىنلىق ئادىتى بىلەن، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ
«مۇقەددەس جاي»غا كىرىپ خۇشبۇي سېلىشقا مۇيەسسەر بولۇشقا چەك تاشلىغاندا
شۇنداق بولدىكى، چەك ئۇنىڭغا چىقتى. **10** ئەمدى ئۇ خۇشبۇي سېلىۋاتقان ۋاقىتدا،
جامائەت تاشقىردا تۇرۇپ دۇئا قىلىشۋاتاتتى. **11** ۋېۋقىسز پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى
ئۇنىڭغا خۇشبۇيگاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە كۆرۈندى. **12** ئۇنى كۆرگەن زە كەريا ھودۇقۇپ
قورقۇنچقا چۆمۈپ كەتتى. **13** براق پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ ئەي زە كەريا، قورقمغىن!
چۈنكى تىلىكىڭ ئىجابەت قىلىندى، ئايالىڭ ئېلىزابىت ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ، سەن
ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھيا قويغىن. **14** ئۇ ساڭا شاد-خۇرراملىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ دۇنياغا
كېلىشى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر شادلىنىدۇ. **15** چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۇلۇغ
بولىدۇ. ئۇ ھېچقانداق ھاراق-شاراب ئىچمەيسىلىكى كېرەك؛ ھەتتا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى
ۋاقتىدىن تارتىپمۇ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان بولىدۇ. **16** ئۇ ئىسرائىللاردىن نۇرغۇنلىرىنى
پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتۇرىدۇ. **17** ئۇ [رەببنىڭ] ئالدىدا ئىلياس پەيغەمبەر رگە
خاس بولغان روھ ۋە كۈچ-قۇدرەتتە بولۇپ، ئاتىلارنىڭ قەلبلىرىنى بالىلارغا مايىل قىلىپ،
ئىتائەتسىزلەرنى ھەققانىيلارنىڭ ئاقىلانىلىكىگە كىرگۈزۈپ، رەب ئۈچۈن تەييارلانغان
بىر خەلقنى ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، ـ دېدى. **18** زە كەريا بولسا
پەرىشتىدىن: مەنمۇ قېرىپ قالغان، ئايالىمۇ خېلى ياشىنىپ قالغان تۇرسا، بۇ ئىشنى قانداق جەزم
قىلالايمەن؟ ـ دەپ سوردى. **19** پەرىشتە جاۋابەن: ـ مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇچى
جەبرائىلمەن. ساڭا سۆز قىلىشقا، بۇ خۇش خەۋەرنى ساڭا يەتكۈزۈشكە مەن ئەۋەتىلدىم. **20**
ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بۇ سۆزلىرىمگە ئىشەنمىگەنلىكىڭ
تۆپەيلىدىن، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان كۈنىگىچە مانا سەن تىلىڭ تۇتۇلۇپ، زۇۋانىڭ
كېلەلمەيسەن، ـ دېدى. **21** ئەمدى جامائەت زە كەريانى كۈتۈپ تۇراتتى، ئۇلار ئۇ
مۇقەددەس جايدا ئىنە ئۇزۇن بۇنىڭۋالا ھايال بولدى، دەپ ھەيران قالغىلى تۇردى. **22** ئۇ
چىققاندا ئۇلارغا گەپ قىلالمىدى؛ ئۇنىڭ ئۇلارغا قول ئىشارەتلىرىنى قىلىشىدىن، شۇنداقلا
زۇۋان سۈرەلمىگەنلىكىدىن ئۇلار ئۇنىڭ مۇقەددەس جايدا بىرەر ئالامەت كۆرۈنۈشنى
كۆرگەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتى. **23** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ [ئىبادەتخانىدىكى] خىزمەت
مۇددىتى توشۇشى بىلەنلا، ئۇ ئۆيىگە قايتتى. **24** ئەدەۋەقە، بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇنىڭ
ئايالى ئېلىزابىت ھامىلدار بولدى؛ ئۇ بەش ئايغىچە تالا-تۇ رگە چىقماي: **25** «ئەمدى
پەرۋەردىگار مېنىڭ ھالىمغا نەزىرىنى چۈشۈرۈپ، مېنى خالايىق ئارىسىدا نومۇسقا قېلىشتىن
خالاس قىلىپ، ماڭا بۇ كۈنلەردە شۇنچىلىك شاپائەت كۆرسەتتى» ـ دېدى. **26** [ئېلىزابىت
ھامىلدار بولۇپ] ئالتە ئاي بولغاندا، پەرىشتە جەبرائىل خۇدا تەرىپىدىن گالىلىيە تۇلۇكىسىدىكى
ناسارەت دېگەن بىر شەھەر رگە، پاك بىر قىزنىڭ قېشىغا ئەۋەتىلدى. قىز بولسا داۋۇت
[پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغان يۈسۈپ ئىسملىك بىر كىشىگە دېپىشىپ قويۇلغاندى؛
قىزنىڭ ئىسمى بولسا مەريەم ئىدى. **28** جەبرائىل ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭغا: ـ سالام
ساڭا، ئەي شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغان قىز! پەرۋەردىگار ساڭا يارداۋۇر! ـ دېدى. **29** ئۇ
پەرىشتىنى كۆز رگەندە، ئۇنىڭ سۆزىدىن بەك ھودۇقۇپ كەتتى، كۆڭلىدە بۇنداق سالام
سۆزى زادى نېمىنى كۆرسىتىدىغانىدۇ، دەپ ۋىلاپ قالدى. **30** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ ئەي
مەريەم، قورقمغىن. سەن خۇدا ئالدىدا شەپقەت تاپقانسەن. **31** مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ
بىر ئوغۇل تۇغىسەن، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويىسەن. **32** ئۇ ئۇلۇغ بولىدۇ،
ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنىڭغا ئاتىسى
داۋۇتنىڭ تەختىنى ئاتا قىلىدۇ. **33** ئۇ ياقۇپنىڭ جەمەتى ئۈستىگە مەڭگۈ سەلتەنەت قىلىدۇ،
ئۇنىڭ پادىشاھلىقى تۈگىمەستۇر، ـ دېدى. **34** (aiōn g165) مەريەم ئەمدى پەرىشتىدىن:
ـ مەن تىنچى ئەر كىشىگە تە گمىگەن تۇرسام، بۇ ئىش قاندىقمۇ مۇمكىن بولسۇن؟ ـ دەپ
سوردى. **35** پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مۇقەددەس روھ سېنىڭ ۋۇجۇد ۋۇجۇدىڭغا چۈشىدۇ
ۋە ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ساڭا سايە بولۇپ يېقىنلىشىدۇ. شۇڭا، سەندىن
تۇغۇلىدىغان مۇقەددەس [پەرزەنت] خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ. **36** ۋە مانا، تۇغقىنىڭ
ئېلىزابىتمۇ ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئوغۇلغا ھامىلدار بولدى؛ تۇغماس دېيىلگۈچىنىڭ
قورساق كۆتۈرگىنىگە ھازىر ئالتە ئاي بولۇپ قالدى. **37** چۈنكى خۇدا بىلەن ھېچقانداق
ئىش مۇمكىن بولماي قالمايدۇ، ـ دېدى. **38** مەريەم: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېدىكىمەن؛
ماڭا سۆزۈڭ يېنىچە بولسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. **39**
مەريەم شۇ كۈنلەردە ئورنىدىن قوپۇپ ئالداراپ يەھۇدىيە تاغلىق رايوندىكى بىر شەھەر رگە
باردى. **40** ئۇ زە كەريانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئېلىزابىتقا سالام بەردى. **41** ۋە شۇنداق
بولدىكى، ئېلىزابىت مەريەمنىڭ سالىمنى ئاڭلىغاندىلا، قورسىقىدىكى بوۋاق ئوينىغىلاپ كەتتى.
ئېلىزابىت بولسا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن تەتەنە قىلىپ مۇنداق
دېدى: ـ قىز-ئايالالار ئىچىدە بەختلىكتۇرسەن، قورسىقىڭدىكى مېۋەڭ بەختلىكتۇر! **43** ماڭا
شۇنداق [شەرەپ] نەدىن كەلدىكىن، رەببىمنىڭ ئانىسى بولغۇچى مېنى يوقلاپ كەلدى!
44 چۈنكى مانا، سالىمىڭ قۇلىقىمغا كىرگەندىلا، قورسىقىمدىكى بوۋاق سۆيۈنۈپ ئوينىغىلاپ
كەتتى. **45** ئىشەنگەن قىز نەقەدەر بەختلىكتۇر، چۈنكى ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن
ئېيتىلغان سۆز جەزمەن ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ! **46** مەريەمنۇ خۇش بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ
«جېنىم رەببىنى ئۇلۇغلايدۇ، **47** روھىم قۇتقۇزغۇچىم خۇدادىن شادلاندى، **48** چۈنكى ئۇ
دېدىكىنىڭ مىسكىن ھالىغا نەزەر سالدى؛ چۈنكى مانا، شۇندىن باشلاپ بارلىق دەۋرلەر
مېنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ؛ **49** چۈنكى قادىر بولغۇچى مەن ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى
ئەمەلگە ئاشۇردى؛ مۇقەددەسىتۇر ئۇنىڭ نامى. **50** ئۇنىڭ رەھىم-شەپقىتى دەۋردىن-
دەۋرگىچە ئۆزىدىن قورقىدىغانلارنىڭ ئۈستىدىدۇر، **51** ئۇ بىلىكى بىلەن كۈچ-قۇدرىتىنى
نامايان قىلدى، ئۇ تە كەبىۋارلارنى كۆڭلىدىكى نىيەت-خىيالىرى ئىچىدىلا تارمار قىلدى. **52**
ئۇ كۈچلۈك ھۆكۈمدارلارنى تەختىدىن چۈشۈردى، پېقىرلارنى ئېگىز كۆتۈردى. **53** ئۇ
ئاچلارنى نازى-نېمەتلەر بىلەن ۋېيىندۇردى، لېكىن بايلارنى قۇرۇق قول قايتۇردى. **55** ئۇ
ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئېيتقىنىدەك، يەنى ئىبراھىم ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈ ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇ
ئۆز رەھىم-شەپقىتىنى ئېسىدە تۇتۇپ، قۇلى ئىسرائىلنى ياردەمگە كەلدى». (aiōn g165) **56**
مەريەم ئېلىزابىتنىڭ يېنىدا ئۈچ ئايچە تۇرۇپ، ئۆز ئۆيىگە قايتتى. **57** ئېلىزابىتنىڭ ئۇغۇتىنىڭ
ئاي-كۈنى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. **58** ئەمدى ئۇنىڭ قولۇم-قوشنىلىرى ۋە ئۇرۇق-
تۇغقانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتىنى شۇنچە ئۇلغايتقانلىقىنى
ئاڭلاپ، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلاندى. **59** ۋە شۇنداق بولدىكى، بوۋاق تۇغۇلۇپ سە ككىز
كۈن بولغاندا، خالايىق بالىنىڭ خەتنىسىنى قىلغىلى كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا زە كەريا دەپ
ئاتىسىنىڭ ئىسمىنى قويماقچى بولۇشتى. **60** لېكىن ئانىسى جاۋابەن: ـ ياق! ئىسمى يەھيا
ئاتالسۇن ـ دېدى. **61** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ براق ئۇرۇق-جەمەتىڭىز ئىچىدە بۇنداق ئىسىمدىكىلەر
يوققۇ! ـ دېپىشتى. **62** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىنىڭ ئاتىسىدىن پەرەزىتىڭگە-رگە نېمە ئىسىم
قويۇشنى خالايسىز، دەپ ئىشارەت بىلەن سوراشتى. **63** ئۇ بىر پارچە [موم] تاختاينى
ئەكىلىشنى تەلەپ قىلىپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يەھيادۇر» دەپ يازدى. ھەممەيلەن ئىنتايىن ھەيران
قېلىشتى. **64** شۇئان ئۇنىڭ ئاغزىنى ئېچىلدى، ئۇنىڭ تىلى بېشىلىپ، زۇۋانغا كەلدى ۋە
شۇنىڭ بىلەن خۇداغا ئەشەكىكۈر-مەدھىيە ئېيتتى. **65** ئۇلارنىڭ ۋەيچۈرىسىدىكىلەرنىڭ
ھەممىسىنى قورقۇنچ باستى؛ يەھۇدىيە تاغلىق رايونلىرىدا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئەل ئاغزىدا پۇر
كەتتى. **66** بۇ ئىشلاردىن خەۋەر تاپقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى كۆڭلىگە پۈكۈپ:

«بۇ بالا زادى قانداق ئادەم بولار؟» دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى دەرۋەقە ئۇنىڭغا يار ئىدى. 67 شۇ چاغدا بالىنىڭ تاتسىى زە كەريا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، ۋەھيي-بېشارەتنى يەتكۈزۈپ، مۇنداق دېدى: ـ 68 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى ھۆر قىلدى. 70 ئۇ قەدىمدىن بېرى مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى ئارقىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك، قۇتۇلۇغان داۋۇتنىڭ جەمەتى ئىچىدىن بىز ئۈچۈن بىر نىجات مۇئگىزىنى ئوستۇرۇپ تۇرغۇزدى؛ بۇ زات بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى ئۆچ كۆرىدىغانلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇچى نىجاتۇر. (aiōn g165) 72 ئۇ شۇ يول بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئىلتىپات ئەيلەپ، مۇقەددەس ئەھدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا بولغان قەسىمنى ئېسىدە تۇتۇپ، بىزنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، بارلىق كۈنلىرىمىزدە ھېچكىمدىن قورقماي، ئۆز ئالدىدا ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققانىيلىق بىلەن، خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدىغان قىلدى. 76 ئەمدى سەن، ئى بالام، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن؛ چۈنكى سەن رەببنىڭ يوللىرىنى تەييارلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىسەن. 77 ۋەزىپەڭ ئۇنىڭ خەلقىگە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئارقىلىق بولىدىغان نىجاتنىڭ خەۋىرىنى بىلدۈرۈشتۈر، 78 چۈنكى خۇدايىمىزنىڭ ئىچى-باغرىدىن ئۆرغۈپ چىققان شەپقەتلەر ۋەجىدىن، قاراڭغۇلۇق ۋە ئۆلۈم كۆلەڭگىسى ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى يورۇتۇش ئۈچۈن، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىق يولىغا باشلاش ئۈچۈن، ئەرشتىن تاڭ شەپىقى ئۈستىمىزگە چۈشۈپ يوقلىدى. 80 بالا بولسا ئۇسۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى. ئۇ ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئالدىدا نامايان قىلىنغۇچە چۆللەردە ياشاپ كەلدى.

2

ئەمدى شۇ كۈنلەردە، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەر ئاۋغۇستۇستىن بارلىق خەلقتىن باج ئېلىش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ رويخېتى تىزىملانسۇن دەپ پەرمان چىقىشتى. 2 ئۇنىڭ قېنىملىق بۇ ئوپۇس تىزىملاش كىرىنىۋس سۈرىيە ئۆلكىسىنى ئىدارە قىلىپ تۇرغان ۋاقىتدا ئېلىپ بېرىلغانىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ھەممە ئادەم ئوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن ئۆز يۇرتلىرىغا قايتىش كېرەك بولدى. 4 يۇسىۋمۇ داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغاچقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇۋاستە ئەۋلادى بولغاچقا، گاللىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەت شەھىردىن ئېرىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى، داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم دېگەن شەھەر گە كەتتى. 5 ئوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن لايىقى، بولغۇسى ئايالى مەريەمنى بىلە باردى. مەريەم ھامىلىدار بولۇپ، قورسىقى خېلىلا يوغىناپ قالغانىدى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمدە تۇرغان ۋاقىتدا مەريەمنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ قالدى. 7 براق سارايدا ئۇلارغا ئورۇن بولمىغاچقا، مەريەم شۇ يەردە ئۇنچە ئوغلىنى تۇغقاندا ئۇنى زاكلاپ، ئېغىلدىكى ئوقۇرغا ياتقۇزدى. 8 شۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى بەزى پادىچىلار دالادا ئۇراتتى؛ ئۇلار كېچىچە ئۆزىنەپ، پادىسىغا قارايتتى. 9 ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۇراتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پارلاق شەرىپى ئۇلارنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. ئۇلار ئىنتايىن بەك قورقۇپ كەتتى. 10 براق پەرىشتە ئۇلارغا: ـ قورقماڭلار! چۈنكى مانا، پۈتۈن خەلققە خۇشاللىق بولىدىغان بىر خۇش خەۋەرنى سىلە رگە ئېلان قىلىمەن. 11 چۈنكى بۈگۈن داۋۇتنىڭ شەھىرىدە سىلەر ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى تۇغۇلدى. ئۇ ـ رەب مەسىھىدۇر! 12 [ئۇنى] تېپىشىڭلار [ئۇچۇن] شۇ ئالامەت بولىدۇكى، بوۋاقنى زاكلانغان ھالدا بىر ئوقۇردا ياتقان پېتىدە تاپىسىلەر، ـ دېدى. 13 بىردىنلا، پەرىشتىنىڭ ئەتراپىدا زور بىر توپ ساماۋىي قوشۇندىكىلەر پەيدا بولۇپ، خۇدانى مەدھىيىلەپ: 14 «ئەرشتىگىلادا خۇداغا شان-شەرەپلەر بولغاي! يەر يۈزىدە بولسا ئۇ سۆيۈندىغان بەندىلىرىگە ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن!» دېيىشتى. 15 پەرىشتىلەر ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا چىقىپ كېتىۋىدى، پادىچىلار بىر-بىرىگە: ـ بەيت-لەھەمگە يول ئېلىپ، پەرۋەردىگار بىزگە ئۇقتۇرغان، ئەمەلگە ئاشۇرغان بۇ ئىشنى كۆرۈپ كېلەيلى، ـ دېيىشتى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ شەھەر گە بېرىپ، مەريەم بىلەن يۈسۇپنى ۋە ئوقۇردا ياتقان بوۋاقنى ئىزدەپ تاپتى. 17 پادىچىلار [بوۋاقنى] كۆرگەندىن كېيىن، ئۆزلىرىگە ئۇنىڭ ھەققىدە ئېيتىلغان سۆزلەرنى كەڭ تارقىتىۋەتتى. 18 بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى پادىچىلارنىڭ دېگەنلىرىگە ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 19 مەريەم بولسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، چوڭقۇر ۋىلىنىپ يۈرەتتى. 20 پادىچىلار كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، مەدھىيە ئوقۇشقان پېتى قايتىشتى؛ بارلىق ئىشلار دەل ئۇلارغا خەۋەرلەندۈرۈلگەندەك بولۇپ چىققانىدى. 21 بوۋاقنى خەتنە قىلىش ۋاقتى، يەنى سەككىزىنچى كۈنى توشقاندا، ئۇنىڭغا ئېيسا دەپ ئىسىم قۇيۇلدى. پەرىشتە بۇ ئىسىمنى ئۇ تېخى ئانىسىنىڭ بالىياتقىسىدا ئاپىردە بولمايلا قويغانىدى. 22 ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر رگە] چۈشۈرۈلگەن قانۇن يېچە يۈسۈپ بىلەن مەريەمنىڭ پاكلىنىش ۋاقتى توشقاندا ئۇلار بالىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تاپشۇرۇش ئۈچۈن يېروسالېمغا ئېلىپ باردى 23 (پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا: «بارلىق تۇنجى ئوغۇل پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس مەنسۇپ ئاتىلىشى كېرەك» دەپ يېزىلغىنىدەك) 24 ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا دېيىلگىنى يېچە، بىر جۈپ پاختەك ياكى ئىككى كەپتەر باچكىسىنى قۇربانلىققا سۇنۇش كېرەك ئىدى. 25 ۋە مانا شۇ چاغلاردا، يېروسالېمدا سىمېئون ئىسىملىك بىر كىشى ئۇراتتى. ئۇ ھەم ھەققانىي ۋە ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، «ئىسرائىلغا تەسەللى بېرگۈچى»نى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتكەنىدى. مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا يار ئىدى. 26 ئۇ مۇقەددەس روھتىن كەلگەن ۋەھيدىن ئۇقۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈم كۆرمەيدىغانلىقىنى بىلگەنىدى. 27 ئۇ مۇقەددەس روھنىڭ باشلىشى بىلەن ئىبادەتخانىنىڭ [ھويلىلىرىغا] كىردى؛ ئاتا-ئانىسى تەۋراتنا بېكىتىلگەن ئادەتنى بېجىرىش ئۈچۈن بوۋاق ئەيسانى كۈتۈرۈۋېچە كەرگەندە، 28 سىمېئون بوۋاقنى قۇچقىغا ئېلىپ، خۇداغا تەسىە ككۈر-مەدھىيە ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ 29 «ئەمدى، ئى ئىگەم، ھازىر سۆزۈڭ يېچە قۇلۇڭنىڭ بۇ ئالەمدىن خاتىرجەملىك بىلەن كېتىشىگە يول قويغايسەن؛ 30 چۈنكى ئۆز كۆزۈمۈز سېنىڭ نىجاتىڭنى كۆردى، 31 ئۇنى بارلىق خەلقلەر ئالدىدا ھازىرلىغانسەن؛ 32 ئۇ ئەللە رگە ۋەھيي بولىدىغان نۇر، ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر!» 33 بالىنىڭ ئاتا-ئانىسى بالا ھەققىدە ئېيتىلغانلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 34 سىمېئون ئۇلارغا بەخت تىلەپ، ئاپىسى مەريەمگە مۇنداق دېدى: ـ مانا! بۇ بالا ئىسرائىلدىكى نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ يىقىلىشى ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ئۈچۈن تەينىلەندى، شۇنداقلا كىشىلەر قارشى چىقىپ ھاقارەتلەيدىغان، [خۇدانىڭ] بېشارەتلىك ئالامىتى بولىدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىدىكى غەرەزلىرى ئاشكارىلىنىدۇ ـ ۋە بىر قىلىچمۇ سېنىڭ كۆڭلۈڭگە سانجىلىدۇ! 36 شۇ يەردە ئاشىر قەبىلىسىدن بولغان فانۇئىلنىڭ قىزى ئانا ئىسىملىك خېلى ياشانغان بىر ئايال يېغەمبەرمۇ بار ئىدى. ئۇ قىز ۋاقتىدا ئە رگە تەگكەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە يىل بىللە ياشاپ، 37 ئاندىن سەكسەن تۆت يىل تۇل تۇرغان ئىدى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن چىقماي، كېچە-كۈندۈز روزا تۇتۇشلار ۋە دۇئالار بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. 38 ئۇ دەل شۇ يەتتە يېتىپ كېلىپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتتى، ھەمدە يېروسالېمدا نىجات-ھۆرلۈكنى كۈتۈۋاتقان بارلىق خالايىققا بالا توغرىسىدا سۆز قىلدى. 39 [يۈسۈپ] بىلەن [مەريەم] تەۋراتنا بېكىتىلگەن بارلىق ئىشلارنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، گاللىيە گە، ئۆز شەھىرى ناسارەتكە قايتتى. 40 بالا بولسا ئۇسۇپ، دانا-ئاقىلانىلىك بىلەن تولۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى.

41 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىلى ئۇتۇقۇپ كېتىش ھېيتىدا يېروسالېمغا باراتتى. 42 ئەيسا ئون ئىككى ياشقا كەرگەن يىلى، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، ھېيتنىڭ ئادىتى يېچە يەنە چىقىپ باردى. 43 ھېيت كۈنلىرىنى ئوتكۈزۈپ كەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئۆيگە قارىپ كېتىۋاتقاندا، بالا ئەيسا يېروسالېمدا قالدى. ئاتا-ئانىسىنىڭ بۇ ئىشتىن خەۋىرى يوق ئىدى، 44 بەلكى ئۇنى سەپەرداش-ھەمراھلىرى بىلەن بىللە كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلاپ، بىر كۈن يول يۈردى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئۇرۇق-تۇغقانلارى ۋە دوست-بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئىزدەشكە باشلىدى؛ 45 ئىزدەپ تاپالمايلا، ئۇلار كەينىگە يېنىپ يېروسالېمغا بېرىپ يەنە ئىزدىدى. 46 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇچىنچى كۈنى ئۇلار ئۇنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاۋاتقان ھەم ئۇلاردىن سوئال سوراۋاتقانلىنىڭ ئوستىدە تاپتى. 47 ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ چۈشەنچىسىگە ۋە ھە رگەن جاۋابلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 48 ئاتا-ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ناھايىتى ھەيرانۇھەس بولۇشتى، ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ۋاي بالام! نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلدىڭ؟ ئاتاڭ ئىككىمىز پارا كەندە بولۇپ سېنى ئىزدەپ كەلدۇق! ـ دېدى. 49 ئۇ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى ئىزدىدىڭلار؟ ئەجەبا، مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىشلىرىدا بولۇشۇم كېرەك كىلىكىمنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. 50 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۇلارغا ئېيتقىنىنى چۈشىنىمىدى. 51 ئاندىن ئۇ ئۇلار بىلەن ناسارەتكە قايتتى ۋە ئۇلارنىڭ گېپىگە ئىتچىل ۋىسۇناتتى. لېكىن ئانىسى بۇ ئىشلارنىڭ

ھەممىنى كۆرگۈنگە پۈكۈپ قويدى. 52 شۇنداق قىلىپ، ئەيسا ئاقىلانىلىك-دانالىقتا ۋە قامەتتە يېتىلىپ، خۇدا ۋە كىشىلەر ئالدىدا بارغانسېرى سۆيۈلەنگىتە ئىدى.

3 رىم ئىمپېراتورى تىبېرىئۇس قەيسەرنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى، پونتىئۇس پىلاتۇس يەھۇدىيە تۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى، ھېرود خان گاللىيە تۆلكىسىنىڭ ھاكىمى، ھېرود خانىنىڭ ئىنىسى فىلىپ خان ئىتۇرىيە ۋە تراخونىتىس تۆلكىسىنىڭ ھاكىمى لىسانياس خان ئابىلنىي تۆلكىسىنىڭ ھاكىمى بولغاندا، 2 ھاناس ھەم قايافا باش كاھىنلىق قىلۋاتقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى چۆلدە ياشاۋاتقان زەكەريانىڭ ئوغلى يەھياغا كەلدى. 3 ئۇ ئىئوردان دەرياسى ۋادىسىدىكى بارلىق رايونلارنى كېزىپ، كىشىلە رگە گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۇغا] «چۈمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشنى باشلىدى. 4 خۇددى تەۋراتتىكى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى خاتىرىلەنگەن قىسمىدا يېزىلغىنىدەك: «يايۋاۋاندا توۋلىغۇچى بىر كىشىنىڭ: رەبنىڭ يولىنى تەييارلا گلار، ئۇنىڭ يوللىرىنى تۈز قىلىگلار! ـ دېگەن ئاۋازى ئاگلاندى. 5 بارلىق جىلغىلار تولدۇرۇلىدۇ، بارلىق تاغ-دۆگلەر پەسلىتىلىدۇ، ئەگرى-توقاي جايلار تۈزلىنىدۇ، ئوڭغۇل-دوڭغۇل يەرلەر تەكشى يوللار قىلىنىدۇ. 6 شۇنداق قىلىپ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى خۇدانىڭ نىجاتىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ! ـ دەپ توۋلايدۇ». 7 يەھيا ئەمدى ئالدىغا چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشقا چىققان توپ-توپ خالايىققا: ـ ئەي زەھەرلىك يىلان بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چوڭشۇش ئالدىدا تۇرغان غەزىپىدن قېچىگلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! 8 ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىلەرنى كەلتۈرۈگلار! ۋە تۆز ئىچىگلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال ئەيلىمە گلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى يارىتىپ بېرەلەيدۇ. 9 پالتا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگلەپ قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقانداق دەرەخلەر كېسىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ!» ـ دېدى. 10 [ئۇنىڭ ئەتراپىغا] توپلاشقان كىشىلەر ئەمدى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. 11 ئۇ جاۋابەن: ـ ئىككى قۇر چاپىنى بار كىشى بىرنى يوق كىشىگە بەرسۇن، يەيدىغىنى بار كىشىمۇ شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. 12 بەزى باجىگىرلارمۇ چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، بىز قانداق قىلىمىز؟ ـ دەپ سوردى. 13 ئۇ ئۇلارغا: ـ بەلگىلەنگەندىن ئارتۇق باج ئالما گلار، ـ دېدى. 14 ئاندىن بەزى لەشكەرلەرمۇ ئۇنىڭدىن: ـ بىزچۇ، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ياشقىلارنىڭ پۇلىنى زوراۋانلىق بىلەن ئېلىۋالما گلار، ھېچكىمگە يالغاندىن شىكايەت قىلما گلار ۋە ئىش ھەققىگىلارغا رازى بولۇگلار، ـ دېدى. 15 ئەمدى خەلق تەقەززالىقتا بولۇپ ھەممىلەن كۆڭلىدە يەھيا توغرۇلۇق «مەسىھ مۇشۇ كىشىمىدۇ؟» دەپ ئويلاشتى. 16 يەھيا ھەممىلەنگە جاۋابەن: ـ مەن سىلەرنى دەرۇەقە سۇغا چۈمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشىكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۈمۈلدۈرىدۇ. 17 ئۇنىڭ سوروغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ، ئۇ تۆز خامىنىى قوپا-ساماندىن تەلتۈكۈس تازلايدۇ، ساپ بۇغدايىنى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما قوپا-سامانىنى تۆچەمس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دېدى. 18 ئەمدى شۇنداق كۆپ باشقا نەسىھەتلەر بىلەن يەھيا خۇش خەۋەرنى خەلققە يەتكۈزدى. 19 [كېيىن]، ھاكىم ھېرود [ئۈگەي] ئاكىسىنىڭ ئايالى ھېرودىيەنى [تارتىۋالغانلىقى] تۈپەيلىدىن ۋە شۇنىڭدەك تۇنىڭ بارلىق رەزىللىكىنىڭ تۈستىگە يەنە شۇنى قىلدىكى، يەھيانى زىندانغا تاشلىدى. 21 شۇنداق بولدىكى، ھەممە خەلق يەھيادىن چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغاندا، ئەيسامۇ چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ئۇ دۇئا قىلىۋاتقاندا، ئاسمانلار يېرىلىپ، 22 مۇقەددەس روھ كەپتەر سىياقىدا چۈشۈپ ئۇنىڭ تۈستىگە قوندى. شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن: «سەن مېنىڭ سۆيىملۇك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خورسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاگلاندى. 23 ئەيسا ئۆز [خىزمىتىنى] باشلىغاندا، ئوتتۇزغا كىرىپ قالغانىدى. ئۇ [خەقنىڭ نەزىرىدە) يوسۇپنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يوسۇپ خىلىينىڭ ئوغلى، 24 خىلي ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتا لاۋىينىڭ ئوغلى، لاۋي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكي ياننايىنىڭ ئوغلى، ياننايي يوسۇپنىڭ ئوغلى، 25 يوسۇپ ماتىتانىيانىڭ ئوغلى، ماتىتانىيا ئاموسنىڭ ئوغلى، ئاموس ناھۇمنىڭ ئوغلى، ناھۇم ھېسلىنىڭ ئوغلى، ھېسلى ناگگەينىڭ ئوغلى، 26 ناگگەي ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ماتىتانىيانىڭ ئوغلى، ماتىتانىيا سېمەينىڭ ئوغلى، سېمەي يوسۇپنىڭ ئوغلى، يوسۇپ يۈدانىڭ ئوغلى، 27 يۈدا يوئاننانىڭ ئوغلى، يوئانان رېسانىڭ ئوغلى، رېسا زەروبىبابەلنىڭ ئوغلى، زەروبىبابەل سالتىيەلنىڭ ئوغلى، سالاتىيەل نېرىنىڭ ئوغلى، 28 نېرىي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكي ئاددىنىڭ ئوغلى، ئاددى قوسامنىڭ ئوغلى، قوسام ئېلمادامنىڭ ئوغلى، ئېلمادام ئېرنىڭ ئوغلى، 29 ئېر يوسەنىڭ ئوغلى، يوسە ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى، ئەلىئېزەر يورىمنىڭ ئوغلى، يورىم ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتا لاۋىينىڭ ئوغلى، 30 لاۋي سىمېئونىڭ ئوغلى، سىمېئون يەھۇدانىڭ ئوغلى، يەھۇدا يۈسۇپنىڭ ئوغلى، يۈسۇپ يوناننىڭ ئوغلى، يونان ئەلىئاقىمنىڭ ئوغلى، 31 ئەلىئاقىم مېلىئاھنىڭ ئوغلى، مېلىئاھ مەنەنانىڭ ئوغلى، مەننا ماتىتانىڭ ئوغلى، ماتىتا ناتاننىڭ ئوغلى، ناتان داۋۇتنىڭ ئوغلى، 32 داۋۇت يەسسەنىڭ ئوغلى، يەسسە ئوبەدنىڭ ئوغلى، ئوبەد بوئازنىڭ ئوغلى، بوئاز سالمونىڭ ئوغلى، سالمون ناھشونىڭ ئوغلى، ناھشون ئامىنادابنىڭ ئوغلى، 33 ئامىنادا ب ئارامنىڭ ئوغلى، ئارام ھېزرونىڭ ئوغلى، ھېزرون پەرەزنىڭ ئوغلى، پەرەز يەھۇدانىڭ ئوغلى، 34 يەھۇدا ياقۇپنىڭ ئوغلى، ياقۇپ ئىسھاقنىڭ ئوغلى، ئىسھاق ئىبراھىمنىڭ ئوغلى، ئىبراھىم تەراھنىڭ ئوغلى، تەراھ ناھورنىڭ ئوغلى، 35 ناھور سېروگنىڭ ئوغلى، سېروگ راغۇنىڭ ئوغلى، راغۇ پەلەگنىڭ ئوغلى، پەلەگ ئېبەرنىڭ ئوغلى، ئېبەر شېلاھنىڭ ئوغلى، 36 شېلاھ قائىنانىڭ ئوغلى، قائىنان ئارپاخشادنىڭ ئوغلى، ئارپاخشاد شەمنىڭ ئوغلى، شەم نۇھنىڭ ئوغلى، نۇھ لەمەخنىڭ ئوغلى، 37 لەمەخ مەتۇشەلاھنىڭ ئوغلى، مەتۇشەلاھ ھانوخنىڭ ئوغلى، ھانوخ يارەدنىڭ ئوغلى، يارەد ماھالالىلنىڭ ئوغلى، ماھالالىل قېنانىڭ ئوغلى، 38 قېنان ئېنوشنىڭ ئوغلى، ئېنوش سېتنىڭ ئوغلى، سېت ئادەمئاتانىڭ ئوغلى، ئادەمئاتا بولسا، خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى.

4 ئاندىن ئەيسا مۇقەددەس روھقا تولۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن قايتىپ كېلىپ، روھ تەرىپىدىن چۆل-بايۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ ئۇ يەردە قىرىق كۈن ئىبلىس تەرىپىدىن سىنالدى. ئۇ بۇ كۈنلەردە ھېچنەرسە يېمىدى. كۈنلەر ئايلاشقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى تازا ئاچقانىدى. 3 ئەمدى ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ سەن ئە گەر خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشقا: «نانغا ئايلان!» دەپ بۇيرۇغىن ـ دېدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەربىر سۆزى بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 5 ئىبلىس يەنە ئۇنى ئېگىز بىر تاغقا باشلاپ چىقىپ، بىر دەققە ئىچىدە دۇنيادىكى بارلىق دۆلەتلەرنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 6 ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ھەممىسىنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق شانۇشە ۋەكەتلەرنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن؛ چۈنكى بۇلار ماڭا تاپشۇرۇلغان، مەن ئۇنى كىمگە بېرىشنى خالىسام، شۇنىڭغا بېرىمەن. 7 ئە گەر باش قويۇپ ماڭا سەجدە قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭكى بولىدۇ، ـ دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا قۇللۇقىدا بول!» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 9 ئاندىن ئىبلىس ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى ۋە ئۇنى ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ: ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! 10 چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنى قوغداش ھەققىدە ئەمر قىلىدۇ»؛ 11 ۋە، «بۇتۇڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. 12 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «[تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ يېزىلغان، ـ دېدى. 13 ئىبلىس بارلىق سناشلارنى ئىشلىتىپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنى ۋاقتىنچە تاشلاپ كېتىپ قالدى. 14 ئەيسا روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىچىدە گاللىيە تۆلكىسىگە قايتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. 15 ئۇ تۇنلارنىڭ سناگوگىلىرىدا تەلىم بېرگىلى تۇردى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇلۇغلاشلىرىغا سازاۋەر بولدى. 16 ئۇ تۇزى بېقىپ چوڭ قىلىنغان يۇرتى ناسارەتكە كېلىپ، شاباتلار كۈنى ئادەتتىكىدەك سناگوگقا كىردى ۋە شۇنداقلا [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇشقا تۇرە تۇردى 17 ۋە تەۋراتتىكى «يەشايا» دېگەن قىسىم ئۇنىڭغا تاپشۇرۇلدى. ئۇ تورام يازمىنى ئېچىپ، مۇنۇ سۆزلەر يېزىلغان يەرنى تېپىپ ئوقۇدى: 18 ـ «پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى ئۇ مېنى يوقسۇللارغا خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھ قىلدى. ئۇ تۇتقۇنلارغا تازادلىقنى، ۋە كورلارغا كۆرۈش شىپاسىنى جاكارلاشقا، ئېزىلگەنلەرنى خالاس قىلىشقا،

پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۆرسىتىدىغان يىلنى جاكارلاشقا مېنى ئەۋەتتى». 20 ئۇ يازمىنى تۇرۇۋۇپتىپ، سناگوگ خزمەتچىسىگە قايتۇرۇپ بېرىپ، ئولتۇردى. سناگوگنا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزلىرى ئۇنىڭغا تىكلىپ تۇراتتى. 21 ئۇ كۆچىلىكىگە: ـ مانا بۇ ئايەت بۈگۈن قۇلىقىڭلارغا ئاڭلانغىنىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلماقتا، ـ دېدى. 22 ھەممىسى ئۇنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىشىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان شاپائەتلىك سۆزلىرىگە ھەيران قېلىشىپ: ـ بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. 23 ئۇ ئالارغا: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر ماڭا «ئەي تېۋىپ، ئاۋۋال ئۆزۈڭنى ساقايت!» دېگەن تەمسىلنى كەلتۈرۈپ، «خەۋەر تاپقىنىمىزدەك، كەپەرناھۇم شەھىرىدە نېمە ئىشلار يۈز بە رگەن بولسا، مۇشۇ يەردىمۇ، ئۆز يۇرت ۋەكۈمۈ شۇلارنى كۆرسەتمەمسەن؟» دەۋاتىسىلەر، ـ دېدى. 24 ـ بىراق شۇنى سىلە رگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ھېچقانداق پەيغەمبەر ئۆز يۇرتى تەرىپىدىن قوبۇل قىلنىغان ئەمەس. 25 مەن سىلە رگە شۇ ھەقىقەتنى ئەسلىتمەنكى، ئىلياس [پەيغەمبەر]نىڭ ۋاقتىدا، ئاسمان ئۈچ يىل ئالتە ئاي ئېتىلىپ، دەھشەتلىك بىر قەھەتچىلىك بارلىق زېمىنى باسقاندا، ئىسرائىلدا نۇرغۇن تۇل ئاياللار بار ئىدى؛ 26 بىراق ئىلياس ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ قېشىغا ئەمەس، بەلكى زىدوننىڭ زارەفات شەھىرىدىكى بىر تۇل ئايالنىڭ قېشىغىلا ئەۋەتىلگەن. 27 ۋە [شۇنىڭغا ئوخشاش]، ئېلىشا پەيغەمبەرنىڭ ۋاقتىدا، ئىسرائىلدا ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولغانلار نۇرغۇن بولسىمۇ، لېكىن سۈرىيەلىك نائاماندىن باشقا، ھېچقايسىسى ساقايتىلغان ئەمەس! ـ دېدى. 28 سناگ وگدىكىلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ھەممىسى قاتتىق غەزەپلەندى؛ 29 ئورنىدن تۇرۇشۇپ، ئۇنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىپ، شۇ شەھەر جايلاشقان تاغنىڭ لېۋىگە ئەچىقىپ، تىك يارىدن تاشلىۋەتمەكچى بولۇشتى. 30 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىمالال ئۆتۈپ، ئۆز يولىغا چىقىپ كەتتى. 31 ئۇ گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ كەپەرناھۇم دېگەن بىر شەھىرىگە چۈشتى، ئۇ يەردە شابات كۈنلىردە خەلققە تەلىم بېرەتتى. 32 ئۇلار ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران قېلىشتى، چۈنكى ئۇنىڭ سۆزى توللىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى. 33 ئەمدى سناگوگنا ناپاك جىننىڭ روھى چاپلاشقان بىر كىشى بولۇپ، [ئۇنىڭدىكى جىن] قاتتىق ئاۋازدا: 34 ـ ئەي ناسارەتلىك ئەيسا، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ؟! بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. 35 لېكىن ئەيسا جىننا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم! ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېدى، جىن ھېلىقى ئادەمنى خالايىق ئوتتۇرىسىدا يىقىتۋېتىپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ زەرەر يەتكۈزمىدى. 36 ھەممەيلەن بۇنىڭدىن قاتتىق ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىش! ئۇ دەۋۇقە ھوقۇق ۋە قۇدرەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلسىلا، ئۇلار چىقىپ كېتىدىكەن، ـ دېيىشتى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. 38 ئەيسا سناگوگتىن چىقىپ، سىمونۇنىڭ ئۆيىگە كىردى. لېكىن سىمونۇنىڭ قېينىتانىسى ئېغىر تەپ كېسىلى بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇلار ئەيسادىن ئۇنىڭ ھاجىتىدىن چىقىشىنى ئۆتۈندى. 39 ئۇ ئايالنىڭ بېشىدا تۇرۇپ، تەپكە تەنبىھ بېرىۋىدى، تەپ شۇئان ئۇنىڭدىن كەتتى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلارنى كۈتۈشكە باشلىدى. 40 كۈن پېتىشى بىلەنلا، كىشىلەر ھەرخىل كېسەللە رگە گىرىپتار بولغان يېقىنلىرى بولسىلا، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ ئۇلارغا بىر-بىرلەپ قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتتى. 41 كىشىلە رگە چاپلاشقان نۇرغۇن جىنلار ئۇلاردىن چىقىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلى!» دەپ توۋلاپ كېتەتتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا تەنبىھ بېرىپ، سۆز قىلدىشىغا يول قويمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. 42 كۈن چىقىشى بىلەن، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، پىنھان بىر جايغا كەتتى. بىراق توپ-توپ خالايىق ئۇنى ئىزدەپ يۈرەتتى؛ ئۇلار ئۇنى تاپقاندا ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى ئارىمىزدا قالسۇن دەپ كېتىشىدىن توسماقچى بولۇشتى. 43 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى باشقا شەھەر-يېزىلارغىمۇ يەتكۈزۈشۈم كېرەك؛ چۈنكى مەن دەل بۇ ئىشقا ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گالىلىيەدىكى سناگوگلاردا تەلىم بېرىپ يۈرۈۋەردى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئۇ گىننىسارەت كۆلىنىڭ يېنىدا تۇرغاندا، خالايىق خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ قىستىلىشىپ تۇراتتى. 2 ئۇ كۆل يېنىدا تۇرغان ئىككى كېمىنى كۆردى. بېلىقچىلار بولسا كېمىدىن چۈشۈپ، [قىرغاقتا] تورلىرىنى

يۇيۇشۇۋاتاتتى. 3 ئۇ كېمىلەردىن بىرىگە، يەنى سىمونۇنىڭكىگە چىقىپ، ئۇنىڭدىن كېمىنى قىرغاقتىن سەل يىراقلىتىشنى ئىلتىماس قىلدى. ئاندىن ئۇ كېمىدە ئولتۇرۇپ توپ-توپ خالايىققا تەلىم بەردى. 4 سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ سىمونغا: ـ كېمىنى چوڭقۇرراق يە رگە ھەيدەپ بېرىپ، بېلىقلارنى تۇتۇشقا تورلىرىڭلارنى سېلىڭلار، ـ دېدى. 5 سىمون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بىز پۈتۈن كېچىچە جاپا تارتىپ ھېچ نەرسە تۇتالمىدۇق. بىراق سېنىڭ سۆزۈڭ بىلەن تورنى سالسام سالاي، دېدى. 6 ئۇلار شۇنداق قىلىۋىدى، نۇرغۇن بېلىقلار تورغا چۈشتى، تور سۈكۈلۈشكە باشلىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باشقا كېمىدىكى شېرىكلىرىنى يارىدەمگە چاقىرىشقا ئىشارەت قىلىشتى. ئۇلار كېلىپ، [بېلىقلارنى] ئىككى كېمىگە لىق قاچىلىۋىدى، كېمىلەر چۈكۈپ كېتىدىغىدەك قالدى. 8 سىمون پېترۇس بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئەيسانىڭ تىزلىرى ئالدىدا يىقىلىپ: ـ مەندىن يىراقلاشقايسەن، ئى رەب! چۈنكى مەن گۇناھكارمەن! ـ دېدى. 9 چۈنكى بۇنچە كۆپ بېلىق تۇتۇلغانلىقىدىن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق ھەمراھ بولغانلارنى ھەيرانلىق باسقانىدى. 10 ۋە سىمونىڭ شېرىكلىرى ـ زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننامۇ ھەم شۇنداق ھەيران قالدى. ئەمدى ئەيسا سىمونغا: ـ قورقمىغىن، بۇنىڭدىن كېيىن سەن ئادەم تۇتقۇچى بولىسەن ـ دېدى. 11 ئۇلار كېمىلەرنى قىرغاققا چىقىرىپ، ھەممە نەرسىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 12 شۇنداق بولدىكى، ئۇ شەھەر-يېزىلارنىڭ بىرىدە بولغاندا، مانا شۇ يەردە، پۈتۈن بەدىنىنى ماخاۋ بېسىپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ئۇنىڭ ئايىغىغا تۈزىنى ئېتىپ ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، ئەگەر سەن خالىساڭ، مېنى ساقايتىپ پاك قىلالايسەن! ـ دەپ يالۋۇردى. 13 ئەيسا قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاكلانغىن! ـ دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى دەرھال ئۇنىڭدىن كەتتى. 14 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۇدۇل بېرىپ كاھىنغا تۈزۈكنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغانىدەك تۈزۈكنىڭ ساقايتىلغىنىڭ ئۈچۈن بىر [قۇربانلىقنى] سۇنغىن، ـ دېدى. 15 لېكىن ئۇ توغرىسىدىكى خەۋەر تېخىمۇ تارقىلىپ يۇر كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاش ۋە ئۇ تاغ-رىق-كېسەللىرىنى ساقايتىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىپ كېلەتتى. 16 ھالبۇكى، ئۇ پات-پات ئۇلاردىن چېكىنىپ چۆللۈك يەرلە رگە بېرىپ دۇئا قىلاتتى. 17 شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تەلىم بېرىۋاتقاندا، يېنىدا پەرىسىيلەر ۋە تەۋراتنى ئەھىللىرى ئولتۇراتتى. ئۇلار گالىلىيە، يەھۇدىيە ئۆلكىلىرىنىڭ ھەرقايسى يېزا-قىشلاقلىرى ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەندى. پەرۋەردىگارنىڭ كېسەللەرنى ساقايتىش كۈچ-قۇدرىتى ئۇنىڭغا يار بولدى. 18 شۇ پەيتتە، مانا بىرقانچە كىشى زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى كۆتۈرۈپ كەلدى. ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەكىرىشكە ئىنتىلىشتى. 19 بىراق ئادەملەرنىڭ توللىقىدىن كېسەلنى ئەكىرىشكە ئامال تاپالمايى، ئۇلار ئۆۋگىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگىدىكى كاھىشلارنى ئېچىپ، كېسەلنى ئۆينىڭ ئىچىگە زەمبىلدە ياتقان ھالدا خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا، ئەيسانىڭ ئالدىغا چۈشۈردى. 20 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ [پالەچكە]: ـ بۇرادەر، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى! ـ دېدى. 21 تەۋراتنى ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر كۆڭۈللىرىدە: ـ بۇنداق كۈپۈرلۈق سۆزلىگەن بۇ ئادەم كىمدۇر؟! خۇدادىن باشقا گۇناھلارنى كەچۈرەلەيدىغان كىم بار؟ ـ دەپ ۋىلاشتى. 22 بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭىگىدە ئەيىب ئىزدەشلىرىنى بىلىپ ئېيتىپ، جاۋابەن: ـ سىلەر كۆڭۈلۈڭلاردا نېمىشقا ئەيىب ئىزدەيسىلەر؟ 23 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ يا كى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ 24 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، ئورنۇڭنى يىغىشتۇرۇپ ۋېيۇڭگە قايت! ـ دەپ يۈرۈدى. 25 ھېلىقى ئادەم دەرھال ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، ئۆزى ياتقان زەمبىلنى ئېلىپ، خۇدانى ئۇلۇغلىغىنىچە ۋېيگە قايتتى. 26 ھەممەيلەننى دەھشەتلىك ھەيرانلىق باستى؛ ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ، قورقۇنچىغا چۈمگەن ھالدا: ـ بىز بۈگۈن تىلسىمات ئىشلارنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. 27 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ يولغا چىقىپ، لاۋۋي ئىسملىك بىر باجگىرنى كۆردى. ئۇ باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. 28 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئە گەشتى. 29 لاۋۋي ۋېيدە ئۇنىڭغا كاتتا بىر زىياپەت بەردى. ئۇلار بىلەن زور بىر توپ باجگىرلار ۋە باشقىلارمۇ شۇ يەردە ھەمداستىخان بولغانىدى. 30 بىراق

پەرسىلەر ۋە تۇلارنىڭ ئېقىمىدىكى تەۋرات تۈستازلىرى غۇد ۋېڭشۇپ تۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ سىلەر نېمىشقا باجىگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىسىلەر؟! ـ دەپ ئاغرىنىشتى. **31** ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى كېسەل ئادەملەر تېۋىپقا موھتاجدۇر. **32** مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى توۋىغا چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **33** ئاندىن تۇلار تۇنىڭدىن: ـ نېمىشقا يەھىيانىڭ مۇخلىسلىرى دائىم روزا تۇتۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىدۇ، پەرسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ يەپ-ئىچىپلا يۈرىدىغۇ! ـ دەپ سوراشتى. **34** تۇ تۇلارغا: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا توي مېھمانلىرى بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا تۇلارنى روزا تۇتقۇزالامسىلەر؟ **35** ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت تۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، تۇلار شۇ كۈنلەردە روزا تۇتىدۇ. **36** تۇ تۇلارغا بىر تەمسىلنى كەلتۈردى: ـ ھېچكىم يېڭى كۈگلە كتىن يىرتىپ، ئۇنى كونا كۈگلە ككە ياماق قىلمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى كۈگلە كنىمۇ يىرتقان بولىدۇ، شۇنداقلا يېڭىدىن ئالغان ياماقۇ كونا كۈگلە ككە ماس كەلمەيدۇ. **37** شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى شارابنىڭ [كوپۈشى بىلەن] تۇلۇملار يىرىلىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. **38** شۇڭا يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىش كېرەك، شۇنداقتا ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. **39** تۇنىڭ ئۇستىگە، ھېچكىم كونا شارابتىن كېيىن يېڭىسىنى ئىچىشنى ئىخلىمايدۇ، چۈنكى ئۇ: «بولدى، كونىسى ياخشى!» دەيدۇ.

6

ئىككىنچى «مۇھىم شابات كۈنى»، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. تۇنىڭ مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈۋېلىپ، ئالىقىنىدا ئۇۋۇلاپ يەۋاتاتاتتى. **2** لېكىن بۇنى كۆرگەن بەزى پەرسىيلەر تۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا شابات كۈنى تەۋراتنا چە كلەنگەن ئىشنى قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **3** ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر ھەتتا داۋۇت [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغانلا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **4** دېمەك، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، [تەۋراتتا] كاھىنلاردىن باشقا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يېيىشى چە كلەنگەن «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ] ئېلىپ يېگەن ۋە ھەمراھلىرىغىمۇ بە رگەن ـ دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئاخىرىدا ئۇ تۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى شابات كۈننىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى. **6** يەنە بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ سىناگوگقا كىرىپ تەلىم بېرىۋاتاتتى. سىناگوگنا ئۇنۇ قولى يىگلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **7** ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرسىيلەر ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر ئىشنى ئىزدەپ تاپالىي دەپ، ئۇنىڭ شابات كۈنىمۇ كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتىدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرۈشەتتى. **8** بىراق ئەيسا تۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ، قولى يىگلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورا ئۇگدىن تۇر، ئوتتۇرىغا چىققىن! ـ دېۋىدى، ھېلىقى ئادەم ئورنىدن قوپۇپ شۇ يەردە تۇردى. **9** ئاندىن ئەيسا تۇلارغا: ـ سىلەردىن سوراپ باقايىچۇ، تەۋراتتا ۋېيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، يا كى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ يا كى جانغا زامىن بولۇشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە نەزەر سالغاندىن كېيىن، ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ شۇنداق قىلىشى بىلەنلا قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش بولدى. **11** لېكىن تۇلار غەزەپتىن ھوشىنى يوقتىپ، ئېيىساغا قاندىق تاقابىل تۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى. **12** شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ دۇئا قىلىشقا تاغقا چىقتى ۋە ئۇ يەردە خۇداغا كېچىچە دۇئا قىلدى. **13** تاڭ ئاتقاندا، مۇخلىسلىرىنى ئالدىغا چاقىرىپ، تۇلارنىڭ ئېچىدىن ئون ئىككىيلەنىنى تاللاپ، ئۇلارنى رىسۇل دەپ ئاتىدى. **14** تۇلار: سىمون (ئەيسا ئۇنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىغان) ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرىياس؛ ياقۇپ ۋە يۇھاننا، فىلىپ ۋە بارتولومايى، **15** ماتىتا ۋە توماس، ئالفىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە مىللەتچەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون، **16** ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە كېيىن ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوتلار ئىدى. **17** ئەيسا [رىسۇللىرى] بىلەن تاغدىن چۈشۈپ، بىر تۈزلە گىلىكتە تۇراتتى. شۇ يەردە نۇرغۇن مۇخلىسلىرى ھەمدە پۈتكۈل يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن ۋە يېرۇسالېمدىن، تۈر ۋە زىدون شەھەرلىرىگە قارايدىغان دېڭىز بويىدىكى يۈرتلاردىن توپ-توپ كىشىلەر يىغىلىشتى. تۇلار ئۇنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاش ۋە كېسەللىرىگە شىپالىق ئىزدەش ئۈچۈن كەلگەنىدى. **18** ناپاك روھلاردىن ئازابلانغانلارمۇ شىپالىق تېپىشتى. **19** بۇ توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭغا تەگكۈزۈۋېلىشقا ئىنتىلەتتى، چۈنكى كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە شىپالىق بېرىۋاتاتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ «مۇبارەك، ئەي يوقسۇللار! چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرنىڭكىدۇر. **21** مۇبارەك، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلار! چۈنكى سىلەر تولۇق تويۇنىسىلەر. مۇبارەك، ئەي يىغلاۋاتقانلار! چۈنكى كۈلدىغان بولىسىلەر. **22** كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ۋەجىدىن سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەرنى ئۆزلىرىدىن چەتكە قاقسا، سىلە رگە تۆھمەت-ھاقارەت قىلسا، نامىڭلارنى رەزىل دەپ قارغىسا، سىلە رگە مۇبارەك! **23** شۇ كۈنى شادلىنىپ تەنتەنە قىلىپ سە كرە گلار. چۈنكى مانا، ئەرشتە بولغان ئىنئامىڭلار زوردۇر. چۈنكى تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى [پۈرۈنقى] پەيغەمبەرلە رگىمۇ ئوخشاش ئىشلارنى قىلغان. **24** ـ لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بايلار! چۈنكى سىلەر ئاللىقاچان راھەت-پاراغىتىڭلارغا ئىگە بولد ۇڭلار! **25** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارنى تويۇنغانلار! چۈنكى سىلەر ئاچ قالىسىلەر. ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي كۈلۈۋاتقانلار! چۈنكى ھازا تۇتۇپ يىغلايسىلەر. **26** ھەممەيلەن سىلەرنى ياخشى دېگەندە، ھالىڭلارغا ۋاي! چۈنكى تۇلارنىڭ تاتا-بوۋىلىرىمۇ [پۈرۈنقى] ساختا پەيغەمبەرلە رگە شۇنداق قىلغان». **27** ـ بىراق ماڭا قۇلاق سالغان سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، دۈشمەنلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار؛ سىلە رگە ئۆچ بولغانلارغا ياخشىلىق قىلىڭلار. **28** سىلەرنى قارغىغانلارغا بەخت تىلە ڭلار؛ سىلە رگە يامان مۇئامىلىدە بولغانلارغىمۇ دۇئا قىلىڭلار. **29** بىرسى مە ڭزىڭگە تۇرسا، ئىككىنچى مە ڭزىڭنىمۇ تۇتۇپ بەر؛ بىرسى چاپىنىڭنى ئېلىۋالمەن دېسە، كۆڭلىڭىزنىمۇ ئېلىمەي بە رگىن. **30** بىرسى سەندىن بىرنېمە تىلىسە، ئۇنىڭغا بە رگىن. بىرسى سېنىڭ بىرەر نەرسە ئىنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنى قايتۇرۇپ بېرىشنى سورىما. **31** باشقىلارنىڭ ئۆز ۋۇجۇدلارغا قاندا مۇئامىلە قىلىشنى ئۈمىد قىلىساڭلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار. **32** ئە گەر سىلەر ئۆز ۋۇجۇدلارنى ياخشى كۆرگەنلە رگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسە ڭلار، ئۇنداقدا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىشۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئۆزىنى ياخشى كۆرگەنلە رگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىدىغۇ. **33** ئە گەر سىلەر ئۆز ۋۇجۇدلارغا ياخشىلىق قىلغانلارغىلا ياخشىلىق قىلسا ڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىشۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! **34** ئە گەر سىلەر قەرزنى «چوقۇم قايتۇرۇپ بېرىدۇ» دەپ ۋېلىغانلارغا بەرسە ڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىشۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئەينەن قايتۇرۇپ ئالىمىز دەپ باشقا گۇناھكارلارغا قەرز بېرىدىغۇ! **35** لېكىن سىلەر بولىسا ڭلار، دۈشمەنلىڭلارغىمۇ مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، باشقىلارغا ئۈتنە بېرىڭلار ۋە «ئۇلار بە رگە بېرنېمە قايتۇرىدۇ» دەپ ۋېلىما ڭلار. شۇ چاغدا، ئىنئامىڭلار زور بولىدۇ ۋە سىلەر ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ ئۆز كورلارغا ۋە رەزىلە رگىمۇ مېھىربانلىق قىلىدۇ. **36** ئاتا ڭلار مېھىربان بولغىنىدەك سىلەرمۇ مېھىربان بولۇڭلار. **37** ـ باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمە ڭلار. بولىسا، سىلەر [خۇدانىڭ] ھۆكۈمگە ئۇچرايسىلەر. باشقىلارنى گۇناھقا بېكىتمە ڭلار ۋە سىلەرمۇ گۇناھقا بېكىتىلمەيسىلەر. باشقىلارنى كەچۈرۈڭلار ۋە سىلەرمۇ كەچۈرۈم قىلىنىسىلەر. **38** بېرىڭلار ۋە سىلە رگىمۇ بېرىلىدۇ ـ ھەتتا چوڭ ئۆلچەمگە لىق چىكۈلۈپ، سىلكىپ تولدۇرۇلۇپ ئۈستىدىن تېشىپ چوشكىدەك دەرىجىدە قوينۇڭلارغا تۆكۈپ بېرىلىدۇ. سىلەر باشقىلارغا قاندا ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بەرسە ڭلار، سىلە رگىمۇ شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بېرىلىدۇ. **39** ئاندىن ئۇ تۇلارغا تەمسىل ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ قارىغۇ قارىغۇنى يېتىلەپ ما ڭالامدۇ؟ ئۇنداق قىلسا، ھەر ئىككىسى ئورە ككە چۈشۈپ كەتمەمدۇ؟ **40** مۇخلىس ئۈستازىدىن ئۈستۈن ئۆرىمەيدۇ؛ لېكىن تاكامۇلالاشتۇرۇلغىنى ئۈستازىغا ئوخشاش بولىدۇ. **41** ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆز ۋۇڭدىكى لىمنى بايقىيالمايسەن؟! **42** سەن قانداقۇ ئۆز كۆز ۋۇڭدە تۇرغان لىمنى كۆرمەي تۇرۇپ بۇرادىرىڭغا: «قېنى، كۆز ۋۇڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟! ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال ئۆز ۋۇڭنىڭ كۆزىدىكى لىمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. **43** چۈنكى ھېچقانداق ياخشى دەرەخ يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **44** ھەرقانداق دەرەختنى بە رگەن مېۋىسىدىن پەرق ئەتكلى بولىدۇ. چۈنكى تىكەندىن ئەنجۈرنى ئۈزگلى بولماس، ياتاقتىن ئۈزۈم ئۈزگلى بولماس. **45** ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ؛ رەزىل ئادەم

قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ. چۈنكى قەلب نېمىگە تولدۇرۇلغان بولسا، ئېغىزىدىن شۇ چىقىدۇ. **46** ـ سىلەر نېمىشقا مېنى «رەب! رەب!» دەيسىلەر-يۇ، بىراق سىلە رگە ئېيتقانلىرىمغا ئەمەل قىلمايسىلەر؟ **47** ئەمەسمە، مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان ھەر كىمنىڭ كىمگە ئوخشىغانلىقىنى سىلە رگە كۆرسىتىپ بېرەي. **48** ئۇ خۇددى چوڭقۇر كولاپ، ئۆلۈنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ ۋەينىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئۇرۇلغىنى بىلەن، ئۇنى مىدىر-سىدىر قىلالمىدى، چۈنكى ئۇ پۇختا سېلىنغان. **49** لېكىن سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۆلسز ئۆي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ ۋەينىڭ ئۈستىگە ئۇرۇلۇشى بىلەن ئۇ ئۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئۇرۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى!

7

ئەيسا كۆپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەپەرناھۇم شەھىرىگە [قايتا] كىردى. **2** ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈزبېشىنىڭ ئەتىۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سە كراتىپا ياتاتتى. **3** يۈزبېشى ئەيسانىڭ خەۋرىنى ئاڭلاپ، بىرنەچچە يەھۇدىي ئاقساقالنى ئۆنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆنىڭ كېلىپ قۇلنى قۇتقۇزۇشنى ئۈچۈن ئۆتۈنۈشكە ئەۋەتتى. **4** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۆنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى تىلگۈچى بولسا، تىلىكنى ئىجابەت قىلىشىڭىزغا ھەقىقەتەن ئەرزىيدىغان ئادەم. **5** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەتتا بىز ئۈچۈن بىر سىناگوگىنى سېلىپ بەردى، ـ دەپ جىددىي قىيابەتتە ئۆتۈنۈشتى. **6** ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى. بىراق ۋەيگە ئاز قالغاندا، يۈزبېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرنەچچە دوستىنى ئەۋەتىپ ئۆنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: ـ «ئەقسەر، ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلمىسىلا، ئۆزلىرىنىڭ تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشلىرىگە ئەرزىمەيمەن. **7** شۇڭا ئۆزۈمنىمۇ سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا يېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم. سىلى پەقەت بىر ئېغىز سۆز قىلىپ قويسىلا، قۇلۇم ساقىيىپ كېتىدۇ. **8** چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، قول ئاستىمدىمۇ لەشكەرلىرىم بار. بىرىگە بار دېسەم باردۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ، قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ». **9** ئەيسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ [يۈزبېشىغا] ئەتەجىژىلەندى. ئۇ بۇرۇلۇپ كەينىگە ئە گەشكەن خالايىققا: دەرۋەقە، ھەتتا ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى تاپالمىغانىدىم! ـ دېدى. **10** يۈزبېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل بولغان قۇلنىڭ سەللىمازا ساقايغانلىقىنى كۆردى. **11** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ نائىن دېگەن بىر شەھەر رگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماكېدى. **12** ئۇ شەھەر قوۋۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر جىنازا كۆتۈرۈپ چىقىۋاتقاندى. ئۆلگۈچى ئانىسىنىڭ يەككە-يېگانە ئوغلى ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى تۈل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالغا ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. **13** رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ: ـ يىغلىمىغىن، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۈتۈپ، تاۋۇتىقا قولىنى تەگكۈزۈپدى، تاۋۇت كۆتۈرگۈچىلەر توختىدى. ئۇ: ـ يىگىت، ساكا ئېيتىمەن، ئويغان! ـ دېدى. **15** ئۆلگۈچى بولسا رۇسلىنىپ تىك ئولتۇردى ۋە گەپ قىلىشقا باشلىدى. [ئەيسا] ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** ھەممەيلەننى قورقۇنچ بېسىپ، ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلاپ: ـ «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر ئۇرغۇزۇلدى!» ۋە «خۇدا ئۆز خەلقىنى يوقلاپ كەلدى!» ـ دېيىشتى. **17** ئۇنىڭ توغرىسىدىكى بۇ خەۋەر پۈتۈن يەھۇدىيە زېمىنى ۋە ئەتراپتىكى رايونلارغا تارقىلىپ كەتتى. **18** يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ئەمدى بۇ بارلىق ئىشلارنىڭ خەۋرىنى ئۇنىڭغا يەتكۈزدى. يەھيا مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەننى ئۆزىگە چاقىرىپ، **19** ئۇلارنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئەۋەتىپ: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆز ئۆڭۈ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **20** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا بىزنى سەندىن: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆز ئۆڭۈ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە ئېنىگىنا ئەۋەتتى ـ دېدى. **21** دەل شۇ ۋاقىتتا [ئەيسا] ئاغرىق-سىلاق ۋە كېسەل-ۋابا باسقان ۋە يامان روھلار چاپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن قارىغۇلارنى كۆرىدىغان قىلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا]: ـ سىلەر قايتىپ بېرىپ، يەھيانا ئۆز ئاڭلىغان ۋە كۆرگەنلىرىڭلار توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزۈپ ـ «كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماكالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللە رگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. **23** [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانمايدىغان پۈتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** يەھيانىڭ ئەلچىلىرى كەتكەندىن كېيىن، ئۇ توپ-توپ ئادەملە رگە يەھيا توغرۇلۇق سۆز ئېچىپ: ـ «سىلەر [يۇرۇن يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ **25** ياكى ئېسىل كىيىم كىيگەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەن، ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشايدىغانلار پادىشاھلارنىڭ ئوردىلىرىدىن تېپىلىدۇغۇ! **26** ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. **27** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۈز ئالدىڭىنا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ يېزىلغان سۆز مانا دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يېزىلغانىدۇر. **28** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئايالالاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا يەھيادىنمۇ ئۈلۈغىنى يوق، ئەمما خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۈلۈغ تۇرىدۇ **29** (ئەمدى [يەھيانى] ئاڭلىغان پۇقرالار، ھەتتا باجگىرلارمۇ خۇدانىڭ يولىنى توغرا دەپ يەھيانىڭ چۈمۈلدۈرۈشى بىلەن چۈمۈلدۈرۈلگەندى. **30** لېكىن پەرىسىيلەر ۋە تەۋراتشۇناسلار يەھيانىڭ چۈمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلماي، خۇدانىڭ ئۆزلىرىگە بولغان مەقسەت-ئىرادىسىنى چەتكە ققاندى). **31** لېكىن بۇ زامانىنىڭ كىشىلىرىنى زادى كىملە رگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار كىملە رگە ئوخشايدۇ؟ **32** ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋۇپلىپ، بىر-بىرگە: «بىز سىلە رگە سۇنايى چېلىپ بەرسە كۆڭ، ئۆسسۈل ئويناپ بەرمىدىڭلار»، «ماتەم پەدىسىگە چېلىپ بەرسە كۆڭ، يىغا-زار قىلمىدىڭلار» دەپ [قاقشاپدىغان ئۆتۈرۈقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. **33** چۈنكى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن سىلەر: «ئۇنىڭغا جن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىسىلەر. **34** ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا سىلەر: «تازا بىر تېيامىس ۋە مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستىدۇر» دېيىشىسىلەر. **35** لېكىن دانالىق بولسا ئۆزىنىڭ بارلىق پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلىدۇ». **36** پەرىسىيلەردىن بىرى ئۇنىڭدىن ئۈيۈمدە مېھمان بولسىڭىز دەپ ئۆتۈندى. ئەمدى ئۇ پەرىسىينىڭ ۋەيگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. **37** ۋە مانا، ئۇ شەھەردە يۈزۈق دەپ تونۇلغان بىر ئايال ئەيسانىڭ ۋەيدە داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئاق قاشتېشىدىن ياسالغان بىر قۇتىدا مۇرمە كىكى ئېلىپ كەلدى. **38** ئۇ يىغلىغان پېتى ئۇنىڭ كەينىدە، پۇتىغا يېقىن تۇرۇپ، كۆز ياشلىرى قىلىپ، پۇتلىرىنى ھۆل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن چاچلىرى بىلەن ئۇنىڭ پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى ھەم پۇتلىرىنى توختىماي سۈيۈپ، ئۇسسىگە ئەتىر سۈردى. **39** ئەمدى ئۇنى چاقىرغان پەرىسىي بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئىچىدە: «بۇ ئادەم راست پەيغەمبەر بولغان بولسا، ئۆزىگە تېگىۋاتقان بۇ ئايالنىڭ كىم ۋە قانداق ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. چۈنكى ئۇ بىر يۈزۈقا!» دەپ ئويلىدى. **40** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: سىمون، ساكا دەيدىغان بىر گېپىم بار، ـ دېدى. ـ ئېيتىڭ، ئۇستاز، ـ دېدى سىمون. **41** ـ ئىككى ئادەم مەلۇم بىر قەرز ئىگىسىگە قەرزدار ئىكەن. بىرى بەش يۈز كۈمۈش دىنارغا، يەنە بىرى بولسا ئەللىك كۈمۈش دىنارغا قەرزدار ئىكەن. **42** لېكىن ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى قايتۇرغىلى ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، قەرز ئىگىسى مېھرىبانلىق قىلىپ ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى كەچۈرۈم قىپتۇ. سېنىڭچە، ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنى يە كرەك سۆيىدۇ؟ ـ دەپ سوردى ئەيسا. **43** سىمون جاۋابەن: ـ مېنىڭچە، [قەرزى] كۆپرەك كەچۈرۈم قىلىنغان كىشى، ـ دېدى. ـ توغرا ھۆكۈم قىلدىڭ، ـ دېدى ئەيسا. **44** ئاندىن ھېلىقى ئايالغا يۈزۈلۈپ، سىمونغا: ـ بۇ ئايالنى كۆرىد ۇڭمۇ؟ مەن ۋەيۋىگە كىرگىنىم بىلەن، سەن پۇتلىرىمنى ۋەيۋىشقا سۇ بەرمىگەندىڭ؛ لېكىن ئۇ كۆز يېشى بىلەن پۇتلىرىمنى يۇدى ۋە چېچى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتتى. **45** سەن مېنى سالام بېرىپ سۈيمىدىڭ؛ لېكىن ئۇ مەن كىرگەندىن تارتىپ پۇتلىرىمنى سۈيۈشتىن توختىمىدى. **46** سەن ئېنىشمغىمۇ مايى سۈركىمىگەندىڭ؛ بىراق ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمغا مۇرمە ككىنى سۈركەپ قويدى. **47** شۇڭا شۇنى ساكا ئېيتىپ قويايكى، ئۇنىڭ نۇرغۇن گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندى. چۈنكى مانا، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتى چوڭقۇر ئەمەسمۇ؟ ئەمما كەچۈرۈمى ئاز بولغانلارنىڭ مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىشىمۇ ئاز بولىدۇ، ـ دېدى. **48** ئاندىن ئۇ ئايالغا: ـ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **49** ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلار كۆڭلىدە: «كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنمۇ

كەچۈرۈم قىلغۇچى بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟» دېيىشتى. **50** ئەيسا ھېلىقى ئايالغا: ـ ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى؛ ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن قايتقىن! ـ دېدى.

8

كېيىن، [ئەيسا] شۇ يۇرتلارنى كېزىپ، شەھەرمۇ-شەھەر، يېزىمۇ-يېزا خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېلان قىلىپ جاكارلىدى؛ ئون ئىككىيلەئمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەرگە باردى. **2** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە يامان روھلاردىن ۋە ئاغىرىق-سىلاقلاردىن ساقايتىلغان بەزى ئاياللارمۇ بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۇزىدىن يەتتە جىن ھەيدەپ چىقىرىلغان مەريەم (ماگداللىق دەپ ئاتالغان)، **3** ھېرود [خان]نىڭ ساراي غوجىدارى خۇزانىڭ ئايالى يوئاننا، سۇزانىنا ۋە باشقا نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. بۇلار ئۆز مال-مۈلۈكلىرى بىلەن ئۇ [ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىنىڭ] ھاجەتلىرىدىن چىقاتتى. **4** چوڭ بىر توپ ئادەملەر يېغلىغاندا، شۇنداقلا ھەرقايسى شەھەرلەردىن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىل سۆزلەپ بەردى: **5** ـ «ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. ئۇرۇق چاچقاندا، ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ، دەسسىلىپ كېتىپتۇ ۋە ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **6** باشقا بەزىلىرى تاشلىق يە رگە چۈشۈپتۇ، يەردە نەملىك بولمىغاچقا، ئۇنۇپ چىققىنى بىلەن قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** باشقا بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر مايىسلار بىلەن تەڭ ئۈسۈپ مايىسلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** باشقا بەزىلىرى بولسا ياخشى ئۆيراققا چۈشۈپتۇ. ئۇنگەندىن كېيىن، يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ». بۇلارنى دېگەندىن كېيىن ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! دەپ توۋلىدى. **9** كېيىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ بۇ تەمسىلنىڭ مەنىسى نېمە؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىش سىلە رگە نىسىپ قىلىندى. بىراق بۇ ئىشلار قالغان باشقىلارغا تەمسىللەر بىلەنلا ئېيتىلىدۇ. مەقسىتى شۇكى، «ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ چۈشىنەيدۇ». **11** ئەمدى تەمسىلنىڭ مەنىسى مۇنداق: ـ ئۇرۇق بولسا، خۇدانىڭ سۆز-كالامىدۇر. **12** چىغىر يول ۋەيدىكلەر بولسا مۇشۇلار: ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلايدۇ؛ لېكىن ئىبلىس كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشىنىپ قۇتقۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. **13** تاشلىق يە رگە چۈشكەن ئۇرۇقلار سۆز-كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارغا تەمسىل قىلىنغان. ئۇلاردا يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت بىر مەھەل ئىشىنىپ، ئاندىن سىناق-مۇشكۈلۈك ۋاقتى كەلگەندە، [ئېتىقادتىن] تېيىلىپ كېتىدۇ. **14** تىكەنلىكە چۈشكەن ئۇرۇقلار بولسا شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، سۆزنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، يولغا چىققاندىن كېيىن بۇ پانىي ھاياتنىڭ ئەندىشىلىرى، بايلىقلار ۋە ھالاۋەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشلىرى بىلەن بوغۇلۇپ، ئۇرۇق پىشمايى ھوسۇل بەرمەيدۇ. **15** لېكىن ياخشى ئۆيراققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز-كالامنى ئاڭلاپ، سەممىي ۋە ياخشى قەلبى بىلەن ئۇنى تۇتىدىغانلارنى كۆرسىتىدۇ؛ يۇنداق ئادەملەر سەۋرچانلىق بىلەن ھوسۇل بېرىدۇ. **16** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ ئۈستىگە ئىدىشنى كۆمتۈرۈپ قويماس يا كى كارىۋات ئاستىغا ئۇرىغۇزماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ يۇنىڭ بىلەن ئۈيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **17** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانمای قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي، يورۇقلۇققا چىقماي قالمايدۇ. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاڭلىشىڭلارنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا بار دەپ ھاسابلىغىنىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **19** ئەمدى ئۇنىڭ ئانىسى ۋە ئىنىلىرى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكلى كەلدى. لېكىن ئادەم نۇرغۇن بولغاچقا، يېنىغا كېلەلمىگەندى. **20** شۇنىڭ بىلەن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭز ۋە ئىنىلىرىڭز سىز بىلەن كۆرۈشمىز دەپ، سىرتتا تۇرىدۇ؛ ـ دېدى. **21** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مېنىڭ ئانام ۋە ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىم بولسا خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر، دېدى. **22** ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنلەردىن بىرى، ئۇ مۇخلىسلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا: ـ كۆلنىڭ ئۇ قېتىغا بارايلى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقتى. **23** كېمە كېتىۋاتقاندا ئۇ ئۇيقۇغا كەتكەندى. كۈلگە ئۇيۇقسىز قارا بوران كېلىپ، كېمىگە سۇ توشۇپ كېتىپ، ئۇلار خەۋپتە قالدى. **24** مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز، ئۆزگىشىدىغان بولدۇق! ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا ۋە داۋالغۇغان دولقۇنلارغا تەنبىھ بەردى؛ ھەممىسى توختاپ، تىنچ بولدى. **25** ئۇ مۇخلىسلىرىغا قاراپ: ـ ئىشەنچىكلار نە گە كەتتى؟ ـ دېدى. ئۇلار ھەم قورقۇشۇپ، ھەم ھە كۈز ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ، ۋېيرۇق قىلسا، ھەتتا شامىلار ۋە دولقۇنلارمۇ ئۇنىڭغا يېسۈندىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گالىلىيەنىڭ ئۇدۇلىدىكى گېراسالىلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. **27** ئۇ قىرغاققا چىقىشى بىلەنلا، ئۆزۈندىن بېرى جىنلار چاپلاشقان، شەھەردىن كەلگەن مەلۇم ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. بۇ ئادەم كىيىم كىيمەي، ھېچ ۋېدە ئۆرمەي، گۆرلەر ئارىسىدا ياشايتتى. **28** لېكىن ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ۋارقىراپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مەن بىلەن نېمە كارىڭ! سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، مېنى قىينىما! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. **29** چۈنكى ئەيسا ناپاك روھنىڭ ئۇنىڭدىن چىقىشىنى بۇيرۇۋاتاتتى (چۈنكى جىن نۇرغۇن قېتىم ئۇنى تۇتۇۋالغانىدى؛ ئۇ چاغلاردا كىشىلەر ئۇنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ ئۇنى قامەپ قويغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈۋپ قېچىپ چىققان ۋە جىن تەرىپىدىن چۆل-بىاباۋانلارغا ھەيدۋېتىلگەندى). **30** ئەيسا بۇ ئادەمدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوروۋىدى، ئۇ: ـ ئىسمىم «قوشۇن»، ـ دېدى. چۈنكى نۇرغۇن جىنلار ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىپ چاپلىشىۋالغانىدى. **31** ئەمدى ئۇلار ئەيسادىن ئۈزلىرىنى تېگى يوق ھاڭغا (Abyssos g12) كەتكۈزمەسلىكنى ئۆتۈنۈپ يالۋۇردى. **32** شۇ يەردە تاغ ياغىرىدا چوڭ بىر توپ توكگۈز پادىسى ئۈزۈقلىنىۋاتاتتى. جىنلار ئەيسادىن يالۋۇرۇپ، توكگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىشكە ئىجازەت بېرىشنى ئۆتۈندى. ئۇ ئۇلارغا ئىجازەت بەردى. **33** جىنلار شۇ ئادەمدىن چىقىپ، توكگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل توكگۈز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، كۆلگە غەرق بولدى. **34** توكگۈزلارنى باققۇچىلارمۇ بۇ ۋەقەنى كۆرۈپ ئۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ خەۋەرنى تارقاتتى. **35** خالايىق زادى نېمە ئىش بولغانلىقىنى كۆرگلى چىقتى؛ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە، شۇ يەردە ئۆزىدىن جىنلار چىققان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىم-كېچەكنى كىيىپ، ئەس-ھوشى جايىدا ھالدا ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ ئۇلار قورقۇپ كېتىشتى. **36** بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەرمۇ جىنلار چاپلاشقان ئادەمنىڭ قانداق ساقايتىلغىنىنى كۆرۈپلىكىگە تەسۋىرلەپ بەردى. **37** ئادەتتىن گېراسالىلارنىڭ يۇرتىدىكىلەر ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن كېتىشىنى ئۆتۈنۈشتى. چۈنكى دەھشەتلىك قورقۇنچ ئۇلارنى باسقانىدى. شۇڭا ئۇ كېمىگە چۈشۈپ، قايتىشقا يول ئالدى. **38** ئەمما جىنلار ئۆزىدىن چىقىپ كەتكەن ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭغا، مەن سەن بىلەن بىللە كېتەي، ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئۇ ئۇنى يولغا سېلىپ: **39** ـ ۋېرىڭگە قايتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ ساڭا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى يەتكۈزگىن، ـ دېدى. ئۇ ئادەم قايتىپ بېرىپ، پۈتكۈل شەھەرنى ئارىلاپ، ئەيسانىڭ ئۇزىگە شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بە رگەنلىكىنى ئېلان قىلدى. **40** ئەيسا قايتىپ كەلگىنىدە، شۇنداق بولدىكى، خالايىق ئۇنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئېلىشتى؛ چۈنكى ھەممەيلەن ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى. **41** ۋە مانا، بىر كىشى، سىناگوگنىڭ چوڭى بولغان يائىروس ئىسملىك كىشىمۇ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىنا ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ۋېيگە بېرىشنى ئۆتۈندى. **42** چۈنكى ئۇنىڭ ئون ئىككى ياشلىق يالغۇز قىزى سە كراتنا ئىدى. ئەيسا ئۇ يە رگە بارغىنىدا، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئولىشىپ ئۇنى قىستىشاتتى. **43** ئارىسىدا خۇن ئەۋرەش كېسىلگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار ئىدى؛ ئۇ بار-يوقىنى تېۋىپلارغا خەجلەپ تۈگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقايسىسىدىن شىپا تاپمىغانىكەن. **44** ئۇ [ئەيسانىڭ] ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىۋىدى، شۇئان خۇن توختىدى. **45** ئەيسا: ـ ماڭا قول تە گكۈ زگەن كىم؟ ـ دەپ سوردى. ھەممەيلەن ئىنكار قىلغاندا، پېترۇسمۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلارمۇ: ـ ئۇستاز، خالايىق توپ-توپ بولۇپ تۇت تە تراپىڭنى ئولىشىپ، سېنى قىستىشۋاتقان يەردە، سەن «ماڭا تە گكەن كىم؟»، دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دېدى. **46** لېكىن ئەيسا: ـ ياق! بىرسى ماڭا تە گدى؛ چۈنكى ۋۇجۇدۇمدىن قۇدرەتنىڭ چىقىپ كېتىۋاتقىنىنى سەزدىم، ـ دېدى. **47** ھېلىقى ئايال ئۆزىنىڭ يوشۇرۇپ قالالايدىغانلىقىنى بىلىپ، تىترىگەن ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلدى ۋە كۆپچىلىك ئالدىدا ئۆزىنىڭ نېمە سەۋەبتىن ئېغىسىغا قول تە گكۈ زگەنلىكىنى، شۇنداقلا شۇئان قانداق ساقايغانلىقىنى ئېيتتى. **48** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يۈرە كلىك بول، قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن ماڭغىن! ـ دېدى. **49** ئۇ سۆز قىلىۋاتقاندا، سىناگوگ چوڭىنىڭ ئۆيىدىن چىققان

بىرەيلەن كېلىپ سناگوگ چوڭىغا: ـ قىزىڭىز جان ئۈزدى. ئەمدى ئۇستازنى كايىتمىغىن، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول، ئۇ ساقىيىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **51** ئۇ ئۆيگە بارغاندا پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇپ ۋە قىزنىڭ ئاتا-ئانىسىدىن باشقا ھېچكىمنىڭ ئوزى بىلەن بىللە ۋۇيگە كىرىشىگە رۇخسەت قىلمىدى. **52** ئۇ يەردىكىلەر ھەممىسى قىزغا ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرۈۋاتاتتى. لېكىن ئۇ: ـ بولدى، يىغلىماڭلار! چۈنكى قىز ئۇيلمىدى، پەقەت ئۇخلاپ قاپتۇ! ـ دېدى. **53** ئۇلار بولسا قىزنىڭ ئاللىقاچان جان ئۈزدى دەپ بىلگەچكە، ئۇنى مەسخىرە قىلدى. **54** لېكىن ئۇ ئۇلارنى چىقىرۋېتىپ، قىزنىڭ قولىدىن تارتىپ: ـ بالام، ئورنۇڭدىن تۇر، ـ دەپ چاقىردى. **55** [قىزنىڭ] روھى قايتىپ كېلىپ، ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. ئۇ قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى. **56** قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلىدى.

9

ئەيسا ئون ئىككىيلەننى چاقىرىپ، ئۇلارغا بارلىق جىنلارنى ھەيدۇيتىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قۇدرەت ۋە ھوقۇق بەردى. **2** ئاندىن ئۇلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ئەۋەتتى. **3** ئۇ ئۇلارغا: ـ سەلەر سەپەر ئۈچۈن ھېچ نەرسە ئالماڭلار، نە ھاسا، نە خورجۇن، نە نان، نە پۇل ئېلىۋالماڭلار، بىرەر ئارتۇق يەكتە كۆز ئېلىۋالماڭلار. **4** ۋە قايسى ۋۇيگە [قوبۇل قىلىنسۇ] كىرسە ئۇلار، ئۇ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ ۋۇيدە تۇرۇڭلار. **5** ئەمدى قايسى يەردىكى كىشىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۇ شەھەردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنىمۇ قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. **6** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ، يېزا-قىشلاقلارنى ئارىلاپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىپ، ھەممە يەردە كېسەللەرنى ساقايتتى. **7** ئەمدى ھېرود ھاكىم ئۇنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدىن خەۋەر تېپىپ، قايمۇقۇپ قالدى. چۈنكى بەزىلەر: «مانا يەھيا ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ!» دېسە، **8** يەنە بەزىلەر: «ئىلياس يەغمبەر [قايتا] پەيدا بولدى» ۋە يەنە باشقىلار: «قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قايتىدىن تىرىلىپتۇ!» دەيتتى. **9** ھېرود: «مەن يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇرغانىدىم، ئەمدى مەن مۇشۇ گېپىنى ئاڭلاۋاتقان زات زادى كىمدۇ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدىدى. **10** روسۇللار بولسا قايتىپ كېلىپ، ئۆزلىرىنىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئەيسىغا مەلۇم قىلدى. ئۇ ئۇلارنى ئېلىپ، خۇپىيانە ھالدا بەيت-سائىدا دېگەن شەھەردىكى خىلۋەت بىر يەر گە كەلدى. **11** بىراق خالايىق بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ ئۇنىڭغا ئە گىشىپ كەلدى. ئۇ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ، ئۇلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئوغرىسىدا سۆزلىدى ۋە شىپاغا موھتاجلارنى ساقايتتى. **12** كۈن ئولتۇراي دېگەندە، ئون ئىككىيلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ خالايىقنى يولغا سالساڭ، ئۇلار ئە تراپتىكى يېزا-قىشلاقلارغا ۋە ئېتىزلارغا بېرىپ قونغۇدەك جايلار ۋە ئوزۇقۇق-تۇلۇك تاپسۇن؛ چۈنكى مۇشۇ يەر چۆلۈك ئىكەن، ـ دېدى. **13** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇلارغا ئوزۇقلار ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. ـ بىزدە پەقەت بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقتىن باشقا نەرسە يوق. بۇ بارلىق خەلقكە ئوزۇق-تۇلۇك سېتىۋېلىپ كېلەمدۇق؟! ـ دېيىشتى ئۇلار. **14** چۈنكى شۇ يەردە يىغىلغان ئەرلەرنىڭلا سانى بەش مىڭچە ئىدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: ـ خالايىقنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بۇلۇپ ئولتۇرغىزىڭلار، ـ دېدى. **15** ئۇلار ئۇنىڭ دېگىنىچە قىلىپ ھەممەيلەننى ئولتۇرغۇزدى. **16** ئەيسا بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتىپ بۇلارنى بەرىكەتلىدى. ئاندىن ئۇلارنى ئوشتۇپ، خالايىققا سۇنۇپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلارغا بەردى. **17** ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. ئاندىن شۇلاردىن ئېشىپ قالغان پارچىلارنى ئون ئىككى سېۋەتكە يىغىپ قاچىلدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئوزى يالغۇز دۇئا قىلىۋاتقاندا، مۇخلىسلارى يېنىدا ئوراتتى. ئۇ ئۇلاردىن: ـ خالايىق مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **19** ئۇلار جاۋابەن: ـ بەزىلەر سېنى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر]، ۋە يەنە بەزىلەر قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى تىرىلىپتۇ دەيدۇ، ـ دېدى. **20** ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋاب بېرىپ: ـ سەن خۇدانىڭ مەسىھىدۇرسەن، ـ دېدى. **21** ئۇ ئۇلارغا قاتتىق جىكىلەپ، بۇ ئىشنى ھېچكىمگە تىنماڭلار، دەپ تاپىلىدى. **22** ـ چۈنكى ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئاقساقاللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېدى: ـ كىمدە كىم ماڭا ئە گىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن ئۈچىپ، ھەر كۈنى ئۆزىنىڭ كېڭىتىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئە گىشسۇن! **24** چۈنكى كىمدە كىم ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزىمەن دەيدىكەن، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ھاياتىنى قۇتقۇزىدۇ. **25** چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆزىنى ھالاك قىلسا يا كى ئۆزىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ ئېمە پايدىسى بولىسۇن؟! **26** چۈنكى كىمدە كىم مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە، ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە قايتىپ كەلگىنىدە ئۇنىڭدىنمۇ نومۇس قىلىدۇ. **27** لېكىن مەن دەرھەقىقەت سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ تارىسىدىن ئۇلۇمنىڭ تەمىنى ئېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. **28** بۇ سۆزلەردىن تەخمىنەن سە ككىز كۈن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ پېترۇس، يۇھاننا ۋە ياقۇپنى ئېلىپ، دۇئا قىلىش ئۈچۈن بىر تاغقا چىقتى. **29** ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، ئۇنىڭ يۈزىنىڭ قىياپىتى ئۇ زگەردى ۋە كىيىملىرى ئاپئاق بولۇپ چاقناقتەك چاقنىدى. **30** ۋە مانا، ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىشۋاتقانىدى؛ ئۇلار مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئىدى. **31** ئۇلار پارلاق جۇلا ئېچىدە ئايان بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا ئادا قىلىدىغان «دۇنيادىن ئوتۇپ كېتىش»ى توغرىسىدا سۇھبەتلەشتى. **32** ئەمدى پېترۇس ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى خېلى ئۇزگەدەك باسقانىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئويقۇسى تولۇق ئېچىلغانىدا ئۇلار ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان ئىككى ئادەمزاتنى كۆردى. **33** ۋە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئىككىسى ئەيسادىن ئايرىلۇاتقاندا، پېترۇس ئۇزىنىڭ ئىمىنى دەۋاتقانلىقىنى بىلمىگەن ھالدا ئەيساغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساگا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەر گە ئۈچ كەپە ياسايلى، ـ دېدى. **34** لېكىن ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقانىدا، بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولۇپ ئۇلارنى قاپلىۋالدى؛ ئۇلار بۇلۇت ئېچىگە كىرىپ قالغىنىدا قورقۇشۇپ كەتتى. **35** بۇلۇتتىن ئېۋەزسىز بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! ـ دېدى. **36** ئاۋاز ئاڭلانغاندىن كېيىن، قارىسا، ئەيسا ئۆزى يالغۇز قالغانىدى. ئۇلار سۆزكۈت قىلىپ قېلىشتى ۋە شۇ كۈنلەرمىدە ئۇنىڭلارنى كۆرگەن ئىشلاردىن ھېچقايسىسىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى. **37** ئەتىسى، ئۇلار تاغدىن چۈشكەن ۋاقىتدا، زور بىر توپ كىشىلەر ئۇنى قارشى ئالدى. **38** مانا، تۇيىنىڭ ئارىسىدىن بىرەيلەن ۋارقىراپ: ـ ئۇستاز، ئۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇمغا ئېچىگۈنى ئاغرىتىپ قاراپ قويغايسەن! چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىرلا بالام ئىدى. **39** مانا، ئۇنى دائىم بىر روھ ئۇتۇۋېلىپ، ئۇ ئۆزىنچالا ۋارقىراپ-جارقىراپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى، ئۇ ئۇنىڭ بەدىنىنى تارتىشتۇرۇپ، ئاغزىدىن ئاق كۆپۈك كەلتۈرۈۋېتىدۇ. [جىن] ئۇنى دائىم دېگۈدەك قىينايپ، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەيدۇ. **40** مەن مۇخلىسلىرىڭىزدن روھنى ھەيدۇيتىشنى ئۇتۇنۇۋىدىم، بىراق ئۇلار ئۇنداق قىلالمىدى، ـ دېدى. **41** ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە ئەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە ئۆرۈپ، سىلە رگە سەۋر قىلاي؟ ـ ئوغلۇڭنى ئالدىمغا ئېلىپ كەلگىن ـ دېدى. **42** بالا تېخى يولدا كېلىۋاتقاندا، جىن ئۇنى يىقىتىپ، پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇردى. ئەيسا ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ، بالىنى ساقايتتى ۋە ئۇنى تاتسىغا قايتۇرۇپ بەردى. **43** ھەممەيلەن خۇدانىڭ شەرەپلىك كۈچ-قۇدرىتىگە قىن-قىنغا يېتەلمەي تەئەججۈپلەندى. ھەممىسى ئەيسانىڭ قىلغانلىرىغا ھەيران قېلىشىپ ئۇرغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق ئېيتتى: **44** ـ بۇ سۆزلەرنى قۇلاقلىرىڭلارغا ئوبدان سىڭدۈرۈپ قويۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى پات ئاردا [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **45** بىراق ئۇلار بۇ سۆزنى چۈشىنەلمىدى. بۇنىڭ مەنىسى ئۇلار چۈشىنىپ يەتمىسۇن ئۈچۈن ئۇلاردىن يوشۇرۇلغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن بۇ سۆز توغرۇلۇقمۇ سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. **46** ئەمدى مۇخلىسلار تارىسىدا ئۇلاردىن كىمنىڭ ئەڭ ئۇلۇغ بولىدىغانلىقى توغرۇلۇقمۇ تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. **47** ئەمما ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭۈلدىكى ئويلارنى كۆرۈپ يېتىپ، كىچىك بىر بالىنى ئېلىپ يېنىدا تۇرغۇزۇپ، **48** ئۇلارغا: ـ كىم مېنىڭ نامىمدا بۇ كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ ۋە كىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. ئاراڭلاردا تۇرىنى ئەڭ تۆۋەن تۇتقىنى بولسا ئۇلۇغ بولىدۇ، ـ دېدى. **49** يۇھاننا جاۋابەن ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىر گە

ساگا ئه گەشمگەنلىكى تۆپەيلىدىن، ئۇنى توستۇق، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى كىم سىلە رگە قارشى تۇرمىسا سىلەرنى قوللىغانلاردىندۇر، ـ دېدى. **51** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ ئاسمانغا ئېلىپ كېتىلىدىغان كۈنلىرىنىڭ توشۇشىغا ئاز قالغاندا، ئۇ قەتئىيلىك بىلەن يۈزىنى يېرۇسالېمغا بېرىشقا قاراتتى. **52** [شۇنىڭ ئۈچۈن] ئۇ ئالدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. ئۇلار يولغا چىقىپ، ئۇنىڭ كېلىشىگە تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن سامارىيە ئۇلكىسىدىكى بىر يېزىغا كىردى. **53** براق ئۇ يۈزىنى يېرۇسالېمغا قاراتقانلىقى ئۈچۈن يېزىدىكىلەر ئەيسانى قوبۇل قىلمىدى. **54** ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ياقۇپ بىلەن يۇھانا بۇ ئىشنى كۆرۈپ: ـ ئى رەب، ئۇلارنى كويدۇرۇپ يوقىتىش ئۈچۈن ئىلياس پەيغەمبەردەك ئاسماندىن ئوت يېغىشنى چىقىرىشىمىزنى خالامسەن؟ ـ دېدى. **55** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارنى ئەيىبلەپ: «سىلەر قانداق روھتىن بولغانلىقىڭلارنى بىلمەيدىكەنسىلەر» ـ دېدى. **56** ئاندىن ئۇلار باشقا بىر يېزىغا ئۇتۇپ كەتتى. **57** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقاندا، بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سەن قەيەر گە بارما، مەن ساگا ئە گىشىپ ماڭىمەن، ـ دېدى. **58** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تۈلكىلەرنىڭ ئۆڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار. براق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. **59** ئۇ يەنە باشقا بىرسىگە: ـ ماگا ئە گەشكىن! ـ دېدى. لېكىن ئۇ: ـ رەب، ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىكىگە قويغىلى ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **60** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا ـ ئۆلۈكلەر ئۆز ئۆلۈكلىرىنى كۆمسۇن! براق سەن بولساڭ، بېرىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىغىن، ـ دېدى. **61** يەنە بىرسى: ـ ئەي رەب، مەن ساگا ئە گىشىمەن، لېكىن ئاۋۋال ۋېۋىمگە بېرىپ، ئۇيدىكىلىرىم بىلەن خوشلىشىشىمغا ئىجازەت بە رگەيسەن، ـ دېدى. **62** ـ كىم قولىدا قوشنىڭ ئۆتىقۇچىنى ئۆتۈپ تۇرۇپ كەينىگە قارىسا، ئۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەستۇر، ـ دېدى.

10

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، رەب مۇخلىسلاردىن يەنە يەتمىشىنى تەيىنلەپ، ئۆزى بارماقچى بولغان بارلىق شەھەر-يېزىلارغا ئىككى-ئىككىدىن ئۆزىدىن بۇرۇن ئەۋەتتى. **2** ئۇ ئۆلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ يېغىلىدىغان ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ، لېكىن ھوسۇلنى يىغقۇچى ئىشلەمچىلەر ئاز ئىكەن. شۇڭا ھوسۇل ئىگىسىدىن كۆپرەك ئىشلەمچىلەرنى ئۆز ھوسۇلۇڭىنى يىغىشقا ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلە گلار. **3** مېڭىڭلار! مەن قوزىلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك سىلەرنى ئەۋەتىمەن. **4** ھەميان، خورجۇن ۋە كەشىلەر ئالماگلار، يولدا كىشىلەر بىلەن سالاملىشىشقا [توختىماگلار]. **5** قايسى ۋېگە كىرسە گلار، ئالدى بىلەن: «مۇشۇ ۋېدىكىلە رگە ئاراملىق بولغاي!» دە گلار. **6** ئۇ ۋېدە «ئارامىلىق ئىگىسى» بولسا، تىلىگەن ئارامىلىقىڭلار شۇ ۋېگە قونىدۇ؛ ئە گەر بولمىسا، ئۇ ئارامىلىق ئۆزۈڭلارغا يانىدۇ. **7** ئاندىن چۈشكەن ۋېدە تۇرۇپ يۈتكەملە گىلە ر، شۇ ۋېدىكىلەرنىڭ بە رگىنىنى يەپ-ئىچىگىلار، چۈنكى ئىشلەمچى ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. ئۇ ۋېدىن بۇ ۋېگە يۈتكىلىپ يۈرمە گىلار. **8** سىلەر قايسى شەھە رگە كىرسە گلار، ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلسا، ئۇلار ئالدىڭلارغا نېمە قويسا شۇنى يە گىلار. **9** ئۇ يەردىكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، ئۇلارغا: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلە رگە يېقىنلاشتى!» دە گىلار. **10** براق سىلەر قايسى شەھە رگە كىرسە گلار، ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۇلارنىڭ رەستە-كوچىلىرىغا چىقىپ كۆپچىلىككە: **11** «سىلە رگە ئاگاھ بولسۇن ئۆچۈن ھەتتا شەھىرىڭلارنىڭ ئايىغىمىزغا چاپلاشقان تو پىسىنىمۇ قېقىپ چۈشۈرۈۋۈشىمىز! ھالبۇكى، شۇنى بىلىپ قويۇڭلا رکى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلە رگە [راستىنلا] يېقىنلاشتى!» ـ دە گىلار. **12** مەن سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، شۇ كۈنى ھەتتا سودوم شەھىرىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى بۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **13** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۇ زۇگىنىپ، كۆزلىگە مىلىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. **14** قىيامەت كۈنىدە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **15** ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر! **(Hadēs g86)** **16** [تۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە]: ـ كىمدە كىم سىلەرنى تىڭشىسا، مېنىمۇ تىڭشىغان بولىدۇ؛ كىمدە كىم سىلەرنى چەتكە قاقسا، مېنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ؛ كىم مېنى چەتكە قاققان بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ، ـ دېدى. **17** يەتمىش مۇخلىس خۇشال-خورامىلىق ئىچىدە قايتىپ كېلىپ: ـ ئى رەب! ھەتتا جىنلارمۇ سېنىڭ نامىڭ بىلەن بە رگە بويسۇندىكەن! ـ دەپ مەلۇم قىلدى. **18** ئۇ تۇلارغا: ـ مەن شەيتانىنىڭ ئاسماندىن چاقاقتەك چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆ رگەنمەن. **19** مانا، مەن سىلە رگە يىلان-چايانلارنى دەسسەپ يانچىشقا ئە دۇشمەننىڭ بارلىق كۈچ-قۇدرىتىنى بىسىپ تاشلاشقا ھوقۇق بە ردىم. ھېچقاچان ھېچقانداق نەرسە سىلە رگە زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. **20** لېكىن سىلەر روھلارنىڭ سىلە رگە بويسۇنغانلىقى ئۈچۈن شادلانماگلار، بەلكى نامىڭلارنىڭ ئەرشىلەردە پۈتۈلگەنلىكى ئۈچۈن شادلىنىڭلار، ـ دېدى. **21** شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا روھتا خۇشاللىنىپ مۇنداق دېدى: «ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ ھەققەتلەرنى دانىشمەن ۋە ئەقىللىلاردىن يوشۇرۇۋېپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن سېنى مەدھىيلەيمەن! بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. **22** ھەممە ماگا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنىڭ كىملىكىنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ، ۋە ئاتىنىڭمۇ كىملىكىنى ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆ رگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **23** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا بۇرۇلۇپ، ئۇلارغا ئاستىغىنا: سىلەر كۆرىۋاتقان ئىشلارنى كۆ رگەن كۆزلەر نەقەدەر بەختلىكتۇر! **24** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە پادىشاھلار سىلە رگە كۆ رگەن ئىشلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغىنى بىلەن ئۇلارنى كۆرمىگەن؛ ۋە سىلەر ئا گلاۋاتقان ئىشلارنى ئا گلاشقا ئىنتىزار بولغىنى بىلەن، ئۇلارنى ئا گلاپ باقمىغان، ـ دېدى. **25** ۋە مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى ئورنىدن ئۇرۇپ ئەيسانى سىناماقچى بولۇپ: ـ ئۇستاز، مە گىگۈلۈك ھياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **(aiōnios g166)** **26** ئۇ جاۋابەن: ـ تەۋرات قانۇنىدا نېمە پۈتۈلگەن؟ بۇنىڭغا ئۆزۈڭ قانداق قارايسەن؟ ـ دېدى. **27** ھېلىقى كىشى جاۋابەن: ـ «پەروەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ، پۈتۈن كۈچۈڭ ۋە پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن»؛ ۋە «قوشنا كىنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» ـ دېدى. **28** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ توغرا جاۋاب بە ردىڭ. مانا شۇنداق قىلساڭ ھايات بولسەن، ـ دېدى. **29** لېكىن ئۆزىنى ھەققانىي دەپ ئىسپاتلىماقچى بولۇپ، ئەيسادىن يەنە سورايۋ: ـ ئەمدى «مېنىڭ قوشنام» كىمدۇر؟ ـ دېدى. **30** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر ئادەم يېرۇسالېمدىن يېرىخو شەھىرىگە چۈشۈۋېتىپ، يولدا قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ قاپتۇ. قاراقچىلار ئۇنىڭ كىيىم-كېچىكلىرىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئۇنى يارىلاندۇرۇپ، چالا ئۆلۈك ھالدا تاشلاپ كېتىپتۇ. **31** ۋە شۇنداق بولدىكى، مەلۇم بىر كاھىن شۇ يولدىن چۈشۈۋېتىپ، ھېلىقى ئادەمنى كۆرۈپ، يولنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كېتىپتۇ. **32** شۇنىڭدەك بىر لاۋىيلىق [روھانىي] بۇ يەر گە كەلگەندە، يېنىغا كېلىپ قاراپ قويۇپ، يولنىڭ ئۇ چېتى بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كېتىپتۇ. **33** لېكىن سەيەردە بولغان بىر سامارىيەلىك ھېلىقى ئادەمنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇنى كۆرۈپلا ئىچ ئاغرىتىپتۇ **34** ۋە ئالدىغا بېرىپ، جاراھەتلىرىگە مايى ۋە شاراب قويۇپ، تېڭىپ قويۇپتۇ. ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۇلىغىدا مىنىدۈرۈپ، بىر سارايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە ھالدىن خەۋەر ئالىپتۇ. **35** ئەتىسى يولغا چىققاندا، ئىككى كۈمۈش دىنارنى ئېلىپ سارايۇەنگە بېرىپ: «ئۇنىڭغا قاراپ قويۇڭ، بۇنىڭدىن ئارتۇق چىقىم بولسا، قايتىشىمدا سە رگە تولەيمەن» دەپتۇ. **36** [ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ئۈستازدىن]: ـ سېنىڭچە، بۇ ئۈچ ئادەم ئىچىدە قايسىسى قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشكەن ھېلىقى كىشىگە [ھەققىي] قوشنا بولغان؟ ـ دەپ سوردى. **37** ـ ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەن كىشى، ـ دەپ جاۋاب بە ردى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، سەن ھەم بېرىپ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلغىن، ـ دېدى. **38** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە] يولدا كېتىۋېتىپ، مەلۇم بىر يېزىغا كىردى. ئۇ يەردە مارتا ئىسىملىك بىر ئايال ئۇنى ۋېگە چاقىرىپ مېھمان قىلدى. **39** مارتانىڭ مەريەم ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. ئۇ ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى تىڭشۋاتاتتى. **40** ئەمدى مېھمانلارنى كۈتۈش ئىشلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن كۈ گۈگلى بۇلۇنۇپ كەتكەن مارتا ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، سىڭلىمنىڭ مېنى مېھمان كۈتكىلى يالغۇز تاشلاپ قويغىنىغا كارىڭ بولمامدۇ؟ ئۇنى ماگا يارىدەملىشىشكە يۈىرۈغىن! ـ دېدى. **41** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەي مارتا، مارتا، سەن كۆپ ئىشلارنىڭ غېمىنى يەپ ئاۋارە بولۇپ يۈرۈۋاتىسەن. **42** براق بىرلا ئىش زۆرۈردۇر، ۋە مەريەم شۇنىڭدىن ئۆزىگە نىسىۋە بولىدىغان ياخشى ئولۇشنى تاللىدى؛ بۇ ھە رگىز ئۇنىڭدىن تارتۇۋلىنمايدۇ ـ دېدى.

11 ئەمدی شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر يەردە دۇئا قىلۋاتاتتى، دۇئا تاياغلاشقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭدىن: ــ ئى رەب، يەھيا ئۆز مۇخلىسلىرىغا ئۆگەتكىنىدەك، سەنمۇ بىزگە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتسەڭ، ــ دېدى. **2** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، مۇنداق دەڭلار: «ئى ئاتا، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلانغاي. سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ كەلگەي. **3** ھەر كۈنلۈك ئېنىمىزنى بىزگە ھەر كۈنىنى بە رگەيسەن. **4** بىزگە قەرزدار بولغان ھەر كىمنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايسەن». **5** ئۇ سۆزىنى [داۋام قىلىپ] ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ، يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئۆتتە بە رگىن، **6** چۈنكى ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا قويغۇدەك بىر نەرسەم قالمايتۇ، دېسە، **7** ئۇ ئېينىڭ ئىچىدە تۇرۇپ: «مېنى ئاۋارە قىلمىغىن، ئىشىك تاقاقلىق، باللار ئورۇندا يېنىمدا ياتىدۇ. ساڭا ئېلىپ بېرىشكە قېرالمايمەن»، دېيىشى مۇمكىن. **8** سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولۇش سۈپىتى بىلەن بېرىشكە ئورنىدىن تۇرمىسىمۇ، ئۇنىڭ خىجىل بولماي قايتا-قايتا يالۋۇرۇشى بىلەن ئۇ چوقۇم ئورنىدىن تۇرۇپ، قانچە لازىم بولسا ئۇنىڭغا بېرىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە ئېيتايىكى، تىلەڭلار، سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ، ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر، ئىشىكنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. **10** چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ، ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ، ئىشىكنى چەككۈچىلە رگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. **11** ئارا ڭلاردا ئاتا بولغۇچىلار ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! يا كى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **12** تۇخۇم تەلەپ قىلسا، چايان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **13** ئەمدى سىلەر رەزىل ئۇرۇپ ئۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتا ئۆزىدىن تىلىگەنلە رگە مۇقەددەس روھنى تېخىمۇ ئاتا قىلماسمۇ؟

14 ئەمدى ئۇ بىر كىشىدىن «ئادەمنى گاڭا قىلغۇچى» جىنى ھەيدىۋەتكەندە، شۇنداق بولدىكى، جىن ئۇنىڭدىن چىققاندا، گاڭا زۇۋانغا كەلدى. خالايىق بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى. **15** بىراق ئۇلاردىن بەزىلىرى: «ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدىۋېتىدۇ» ــ دېدى. **16** ۋە باشقا بەزىلەر ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىر ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلغىلى تۇردى. **17** لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ، ۋە ھەرقانداق ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا ئاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. **18** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئە گەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولسا، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ پۈت تىرەپ ئۆرالىسۇن؟ چۈنكى سىلەر مېنى، «جىنلارنى بەئەلزەبۇلغا تايىنىپ ھەيدەيدىكەن» دەيسىلەر. **19** ئە گەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر ئوغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! **20** لېكىن مەن خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن جىنلارنى قوغلىسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولغان بولىدۇ. **21** تولۇق قوراللانغان كۈچتۈڭگۈر ئۆز ئېينى قوغداپ ئۆرىغاندا، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ئامان قالىدۇ، **22** لېكىن ئۇنىڭدىن كۈچتۈڭگۈر بىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى يە ڭسە، ئۇنىڭ تايانغان قوراللىرىنى تارتىۋالىدۇ ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئوللجا قىلىپ ئۆزىدىكىلە رگە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. **23** مەن تەرەپتە ئۆرمىغانلار ماڭا قارشى ئۆرىغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا ئوزۇنۇتۇۋەتكۈچىدۇر. **24** ناپاك روھ بىراۋنىڭ تېنىدىن چىقىرۇۋېتىلىشى بىلەن، ئۇ قۇرغاق جايلارنى چۈرگىلەپ يۈرۈپ بىرەر تارامگاھنى ئىزدەيدۇ، بىراق تاپالمىغاندىن كېيىن، «مەن چىققان ماكانىمغا قايتاي!» دەيدۇ. **25** شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكانىنىڭ پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، **26** بېرىپ ئۆزىدىنمۇ بەتتەر يەتتە روھنى باشلاپ كېلىدۇ، ئۇلار كىرىپ بىللە ئۆرىدۇ. ئۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. **27** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلۋاتقاندا، كۈچىلىك ئارىسىدا بىر ئايال ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ــ سېنى كۆتۈرگەن قورساق ۋە ئېمىتكەن ئەمچەك بەختلىكتۇر! ــ دېدى. **28** بىراق ئۇ جاۋابەن: ــ بەلكى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىغانلار بەختلىكتۇر! ــ دېدى. **29** شۇ چاغدا، توپ-تاپ ئادەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، ئۇ مۇنداق سۆزلەشكە باشلىدى: ــ بۇ دەۋر دەرۋەقە رەزىل بىر دەۋرىدۇر، ئۇ مۇجىزىلىك بىر ئالامەتنىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇنىڭغا «يۇنۇس پەيغەمبەرەدە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق ئىككىنچى بىر ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. **30** چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ ئۆزى ننەۋە شەھىرىدىكىلە رگە ئالامەت-كارامەت بولغىنىغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ بۇ دەۋ رگە يەنە شۇنداق بولىدۇ. **31** قىيامەت كۈنى «جەنۇبتىن كەلگەن ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايماننىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن، ۋە مانا، سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە ئوتۇردۇ. **32** قىيامەت كۈنى ننەۋەلىكلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قېرىپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ننەۋەلىكلەر يۇنۇس پەيغەمبەر جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، يۇنۇس پەيغەمبەردىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە ئوتۇردۇ! **33** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قېرىپ، ئۇنى يوشۇرۇن جايدا قىيماس، يا كى ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمۈرۈپ قىيماس، بەلكى چىراغدانلىنىڭ ئۈستىگە قىيدۇ، يۇنىڭ بىلەن ئۆيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **34** تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئە گەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ. لېكىن ئە گەر كۆزۈڭ خۇنۇك بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. **35** شۇنىڭ ئۈچۈن ھېزى بولغىنىكى، ۋۇجۇد ئۇگدىكى «يورۇقلۇق» قاراڭغۇلۇق بولمىسۇن! **36** ئەمدى ئە گەر بارچە ۋۇجۇدۇڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچ يېرى قاراڭغۇ بولمىسا، ۋۇجۇدۇڭ خۇددى چىراغ پارلاق نۇرى بىلەن سېنى يورۇتقاندەك تامامەن ئايدىنىڭ بولىدۇ.

37 ئەيسا سۆز قىلىۋاتقاندا، بىر پەرسىي ئۇنى ئۆيىگە غىزاغا تە كلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيگە كىرىپ، داستىخاندا ئولتۇردى. **38** لېكىن ھېلىقى پەرسىي ئۇنىڭ تاماقتىن ئىلگىرى قول يۇمغىنىنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. **39** لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ــ ئەمدى سىلەر ئەي پەرىسىيلەر، چىنە-قاچىلارنىڭ ئېيۇپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئىچىڭلار ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە رەزىلىلىكنە تولغاندۇ. **40** ئەي نادانلار، تېشىنى ياراتقۇچى ئىچىنمۇ ياراتقان ئەمەسمۇ؟! **41** ئەمدى ئۆز ئىچ-ئىچىڭلاردىن خەيرخاھلىق قىلىڭلار ۋە مانا، ھەممە نەرسە سىلە رگە پاكىز بولىدۇ. **42** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز بىلەن سۈزۈلمىنىڭ ۋە ھەرخىل دورا-دەرمانلارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشرە قىلىپ خۇداغا تاتايسىلەر-يۇ، بىراق ئادالەت ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىنى ھېچ ئېتىبارغا ئالمايسى كېتىۋېرىسىلەر. دەرۋەقە، ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىڭلار كېرەك. **43** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ سىلە رگە بولغان [ھۆرمەتلىك] سالامىلىرىغا ئامراقسىلەر. **44** سىلە رگە ۋاي! چۈنكى سىلەر خۇددى كىشىلەر كېتىۋېتىپ، ئۈستىگە دەسسەپ سېپىلمۇ سەزمەي قوتۇپ كەتكەن گۆرلە رگە ئوخشايسىلەر! ــ دېدى.

45 تەۋرات ئەھىلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: ــ ئۇستاز، بۇلارنى ئېيتقىنىڭ بىزگىمۇ ھاقارەت بولدى! ــ دېدى. **46** ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ــ سىلە رگىمۇ ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھىلىرى! چۈنكى سىلەر كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى ئادەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىسىلەر-يۇ، ئەمما ئۆز ئۆگلار بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىڭلارنى تە گكۈزمەيسىلەر!

47 سىلە رگە ۋاي! چۈنكى پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۇلارنى ئۆلتۈردى. **48** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار قىلغانلىرىغا رازى بولغانلىقىڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر. چۈنكى ئۇلار پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈردى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ قەبرىلىرىنى ياسايسىلەر. **49** بۇ سەۋەبتىنمۇ خۇدانىڭ دانالىقى دەيدۇكى: «مەن ئۇلارغا پەيغەمبەرلەر ۋە رىسۇللارنى ئەۋەتىمەن ۋە بۇلاردىن بەزىلىرىنى ئۇلار ئۆلتۈرىدۇ ۋە بەزىلىرىنى زىيانكەشلىك بىلەن قوغلۇپتىدۇ». **50** شۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئاپىردە بولغاندىن ئېيانقى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ تۆكۈلگەن قان قەرزلىرى، يەنى ھابىلنىڭ تۆكۈلگەن قېنىدىن تارتىپ تاكى [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانگاھ بىلەن مۇقەددەسىس جاي ئارىلىقىدا قەتل قىلىنغان [كاھىن] زە كەريانىڭ تۆكۈلگەن قېنىغىچە بارلىق قان قەرزلەر ئۈچۈن مۇشۇ دەۋردىكىلەردىن ھېساب ئېلىنىدۇ. مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋردىن ئېلىنىدىغان بولىدۇ! **52** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھىلىرى! چۈنكى ھېكمەت خەزىنىسىنىڭ ئاچقۇچىنى ئېلىپ ئۆرۈپ، ئۆز ئۆگلار ئۇنىڭ ئىچىگە كىرمىدىڭلار ۋە كىرەي دېگەنلەرنىمۇ كىرگۈزمىدىڭلار. **53** ئۇ شۇ يەردىن چىققاندىن كېيىن، تەۋرات

تۆستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر تۇنىڭ بىلەن قاتتىق قارشىلىشىپ، تۇنىڭغا كۆپ ئىشلارنى مۇزاكىرىلىشىشكە قىستىدى **54** ۋە تۇنىڭ تۇستىدىن شىكايەت قىلىشقا سۆزىدىن بىرەر نە ئېيىب تېپىۋېلىشقا پايلاپ يۈرەتتى.

12

شۇ چاغلاردا، مىڭلىغان كىشىلەر يىغىلىپ، بىر-بىرىنى دەسسىۋەتكۈدەك قىستا-قىستاڭ بولۇشۇپ كەتكەندە، تۇ ئاۋۋال مۇخلىسلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسىدىن، يەنى ساختىپەزلىكىدىن ھوشيار بولۇڭلار. **2** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. **3** شۇڭا سىلەرنىڭ قاراڭغۇدا ئېيتقانلىرىڭلار يورۇقتا ئاڭلىنىدۇ، ۋە ئىنىڭ ئېچىكىردە خۇپىيانە پىچىرلاشقانلىرىڭلارمۇ ئۆزىلەردە جاكارلىنىدۇ. **4** مەن سىلەر دوستلىرىمغا شۇنى ئېيتىمەنكى، تەننى ئۆلتۈرۈپ، باشقا ھېچ ئىش قىلالمايدىغانلاردىن قورقماڭلار. **5** لېكىن مەن سىلە رگە كىمدىن قورقۇشۇڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسىتىپ قويايلى: ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، دوزاختىقا تاشلاشقا ھوقۇقلۇق بولغۇچىدىن قورقۇڭلار؛ بەرھەق سىلە رگە ئېيتاي ـ ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار! (Geenna g1067) **6** بەش قۇشقاچ ئىككى تىينىڭگە سېتىلىدىغۇ؟ لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچبىرىمۇ خۇدا تەرىپىدىن ئۇنتۇلۇپ قالغىنى يوق. **7** لېكىن ھەتتا ھەربىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. شۇنداق ئىكەن، قورقماڭلار؛ سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىن قىممەتلىكسىلەر! **8** ـ بىراق مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، كىم مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. **9** بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مېنى تونۇمىغان كىشى، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدىمۇ تونۇلمايدۇ. **10** ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان ھەرقانداق كىشى كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ، لېكىن مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلمەيدۇ. **11** لېكىن كىشىلەر سىلەرنى سىناگوگلارغا يا كى ھۆكۈمدارلار ۋە ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ سوراققا تارتقاندا، «ئەر زگە] قانداق جاۋاب بەرسىلەر؟» يا كى «نېمە دېسەم بولار؟» دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **12** چۈنكى نېمە دېيىش كېرەكلىكىنى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە مۇقەددەس روھ سىلە رگە ئۆگىتىدۇ. **13** كۆپچىلىك ئارىسىدىن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، ئاكامغا [ئاتىمىزدىن] [قالغان] مىراسىنى مەن بىلەن تەڭ ئۈلىشىشكە ۋېرىۋغايلا ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇرادەر، كىم مېنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا سوتچى يا كى ئۈلەشتۈرگۈچى قىلدى؟ ـ دېدى. **15** ئۇ كۆپچىلىككە قاراپ: ـ پەخەس بولۇپ ئۆز ۋۇجۇدىڭلارنى ھەرخىل تاماخورلۇقتىن ساقلاڭلار. چۈنكى ئىنسانلارنىڭ ھاياتى ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە باغلىق ئەمەستۇر، دېدى. **16** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: ـ «بىر باينىڭ يېرى مول ھوسۇل بېرىپتۇ. **17** ئۇ كۆڭلىدە «قانداق قىلاي؟ چۈنكى بۇنچىۋالا ھوسۇلنى قېيىرغۇدەك يېرىم يوق» ـ دەپ ئويلاپتۇ. **18** ئاندىن ئۇ: ـ «مۇنداق قىلاي: ـ ھازىرقى ئامبارلىرىمنى چۈۋۈۋۈپتىپ، تېخىمۇ چوڭىنى ياساپ، بارلىق مەھسۇلاتلىرىم ۋە باشقا مال-مۈلۈكلىرىمنى شۇيە رگە يېغىپ ساقلاي! **19** ئاندىن ئۆز-ئۆزۈمگە: «ئەي جېنىم، يېغىپ ساقلىغان، كۆپ يىل يەتكۈدەك نېمەتلىرىڭ بار، راھەت ئېچىدە يەپ-ئېچىپ خۇش بولغىن!» دەيدىغان بولىمەن» دەپ ئويلاپتۇ. **20** لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا: «ئەي ئەخمەق، بۇگۈن كېچىلا جېنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىپ ئېلىنىدۇ؛ ئۇنداقتا بۇ ئويلىغىنىڭ كىمگە قالىدۇ؟» دەپتۇ. **21** خۇدانىڭ ئالدىدا دۆلەتمەن بولماي، ئۆزىگە خەزىنە يىغقانلىقنىڭ ھالى شۇنداق بولار». **22** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئۆزىمۇشۇڭلار توغرىلۇق، نېمە يەرمىز يا كى نېمە كىيەرمىز، دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **23** چۈنكى ھاياتلىق نېمە كىلكتىن، تەن كىيىم-كېچەكتىن ئەزىزدۇر. **24** قۇزغۇنلارغا قاراڭلار! ئۇلار تېرىمايدۇ ۋە يىغمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئامبار، ئىسكىلاتلىرىمۇ يوق. لېكىن خۇدا ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر قۇشلاردىن قانچىلىك ئەزىز-ھە! **25** ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم-قايغۇ بىلەن ئۆمرۈڭلارنى بىرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ **26** ئەگەر شۇنچىلىك كىچىككىنە ئىشمۇ قولۇڭلاردىن كەلمىسە، نېمە ئۈچۈن قالغان ئىشلار ئوغرىسىدا غەم-ئەندىشە قىلىسىلەر؟ **27** نىلۇپەرلەرنىڭ قانداق ئۆسىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىڭلار! ئۇلار ئەمگەك قىلمايدۇ، چاقۇ ئېگىرمەيدۇ، لېكىن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ھەتتا سۈلەيمان تولۇق شان-شەرەپتە ئۆزىغاندىمۇ ئۇنىڭ كىينىشى نىلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىمۇ يوق ئىدى. **28** ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىپ، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۈرمەمدۇ؟! **29** شۇنداق ئىكەن، نېمە يەيمىز، نېمە ئېچىمىز دەپ باش قاتۇرماڭلار، ھېچىمىدىن ئەندىشە قىلماڭلار. **30** چۈنكى ھەرقايسى ئەللەرلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىلە رگە ئىنتىلىدۇ. بىراق ئاتاڭلار سىلەرنىڭ بۇ نەرسىلە رگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلىدۇ؛ **31** شۇنداق ئىكەن، تۇنىڭ پادىشاھلىقىغا ئىنتىلىڭلار ۋە تۇ ئىچاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلە رگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. **32** قورقماڭلار، ئى كىچىك پادا! چۈنكى ئاتاڭلار پادىشاھلىقنى سىلە رگە ئاتا قىلىشنى خۇش كۆردى. **33** مال-مۈلۈكۈڭلارنى سېتىپ، [كەمبەغەللە رگە] خەيرخاھلىق قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارغا ۋېرىمايدىغان ھەميان، ئەرشىلەردە ھە رگىز ئۆزگەپ كەتمەيدىغان بىر خەزىنە ھازىرلا ڭلار؛ ـ شۇ يەردە ئوغرى يېقىن كەلمەيدۇ، كۈيە يەپ يوقاپ كەتمەيدۇ. **34** چۈنكى بايلىقىڭلار قەيەردە بولسا، قەلبىڭلارمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **35** سىلەر بېلىڭلارنى چىڭ باغلاپ، چىراغلىرىڭلارنى ياندۇرۇپ تۇرۇڭلار؛ **36** خۇددى خوجايىنىنىڭ توي زىياپىتىدىن قايتىپ كېلىشنى كۈتۈپ تۇرغان چاكارلاردەك، ھەردائىم تەييار تۇرۇڭلار. شۇنىڭ بىلەن خوجايىن كېلىپ ئىشىكنى قاققاندا، چاكارلار دەرھال چېقىپ ئىشىكنى ئاچىدىغان بولىدۇ. **37** خوجايىن قايتىپ كەلگەندە، چاكارلىرىنىڭ ئويغاق، تەييار تۇرغانلىقىنى كۆرسە، بۇ چاكارلارنىڭ بەختىدۇر! مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن تۈزى بېلىنى باغلاپ، ئۇلارنى داستىخانغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ شەخسەن تۈزى ئۇلارنى كۈتۈۋالىدۇ! **38** ۋە ئەگەر خوجايىن ئىككىنچى يا كى ئۈچىنچى جېسىە كتە كەلسىمۇ، چاكارلىرىنىڭ شۇنداق ئويغاقلىقىنى كۆرسە، بۇ ئۇلارنىڭ بەختىدۇر! **39** لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇڭلار كى، ئەگەر تۇنى ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىدە قايسى ۋاقىتتا كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، تۇ ئويغاق تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ۋۇجۇگە ئېشىپ كىرىشىگە ھە رگىز يول قويمايتتى! **40** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرمۇ ھەردائىم تەييار تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ. **41** پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن بۇ تەمسىلنى بىزگىلا قارىتىپ ئېيتىتىڭمۇ يا كى ھەممىيلەنگە قارىتىپمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** رەب مۇنداق دېدى: ـ خوجايىنى ئۆز ئويدىكىلە رگە مەسئۇل قىلىپ، ئۇلارغا تېگىشلىك بولغان ئاشلىقنى ۋاقىتىدا-ۋاقىتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلەيدىغان ئىشەنچلىك ۋە پەملىك غوجىدار كىم بولىدۇ؟ **43** خوجايىن ئۆيگە قايتقاندا، چاكارلىرىنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! **44** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. **45** لېكىن مۇبادا شۇ چاكار كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدۇ» دەپ، باشقا چاكارلار ۋە دېدە كلەرنى بوزەك قىلىشقا ۋە يەپ-ئېچىپ، مەست بولۇشقا باشلىسا، **46** شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ نېسىپسىنى ئېتىقادسىزلار بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. **47** ئەمدى خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ تۇرۇپ، ئەيىبارلىنىپ تۇرمىغان ۋە خوجايىنىنىڭ ئىرادىسى يېنچە قىلمىغان چاكار بولۇشىغا تاياق يەيدۇ. **48** بىراق خوجايىنىنىڭ ئىرادىسىنى بىلمەي تۇرۇپ، تاياق يېيىشكە تېگىشلىك ئىشلارنى قىلغان چاكار ئازراق تاياق يەيدۇ. كىمگە كۆپ بېرىلسە، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىندىغىنى كۆپ بولىدۇ. چۈنكى ئادەملەر كىمگە كۆپ ئامانەت قويغان بولسا، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىدىغىنىمۇ كۆپ بولىدۇ. **49** مەن يەر يۈزىگە ئوت تاشلاپ ئۇتاشتۇرۇشقا كەلدىم ۋە بۇ ئوتنىڭ ئۇتىشىشنى نەقەدەر تەقەززامەن! **50** لېكىن مەن ئالدى بىلەن بىر چۈمۈلدۈرۈش بىلەن چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە بۇ چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە ئىنتايىن قىينىلىمەن! **51** سىلەر مېنى يەر يۈزىگە تىنچلىق ئېلىپ كەلدىمكىن، دەپ ئويلاپ قالدىڭلارمۇ؟ ياق، مەن شۇنى سىلە رگە ئېيتايكى، تىنچلىق ئەمەس، بۇلۇتۇش ئېلىپ كەلدىم! **52** چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن، بىر ئويدىكى بەش كىشى بۇلۇنىدۇ، ئۈچى ئىككىسىگە قارىسى ۋە ئىككىسى ئۈچىگە قارشى بۇلۇنىدۇ. **53** ئاتا ئوغلىغا ۋە ئوغۇل ئاتىسىغا، ئانا قىزىغا ۋە قىز ئانىسىغا، قېينىتانا كېلىنگە ۋە كېلىن قېينىتانىسىغا قارشى تۇرىدۇ. **54** ئەيسا يەنە ۋېرىلاشقان ئادەملە رگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۆزىنېتىش تەرىپىنى بۇلۇتنىڭ چىقىشىنى كۆرسە ڭلار، دەرھال «يامغۇر ياغىدۇ» دەيسىلەر، ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. **55** جەنۇب تەرەپتىن شامالنىڭ چىقىشىنى كۆرسە ڭلار، «ھاۋا ئىسسىيىدۇ» دەيسىلەر ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. **56** ئەي ساختىپەزلەر! سىلەر يەر بىلەن كۆكنىڭ رەڭگىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، قانداقسىگە بۇ زامانىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر؟! **57** ئەمدى نېمىشقا

قايسى ئىشلارنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە تۆز ۋىجدانلار ھۆكۈم قىلىپ باقايسىلەر؟! 58 چۈنكى دەۋاگىرىڭ بىلەن بەرگە سوتچى ئالدىغا بارغىنىڭدا، ئۆتۈنۈڭ بىلەن يولدا كېتىۋاتقىنىڭدا، ئۆتۈنۈڭ بىلەن يارىشىپ دوست بولۇۋشقا تىنتىلگىن؛ بولمىسا، تۆ سېنى سوتچىغا، سوتچى بولسا گۇندىپايغا تاپشۇرىدۇ ۋە گۇندىپاي سېنى زىندانغا تاشلايدۇ. 59 مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمىگۈچە، شۇ يەردىن ھەرگىز چىقالمايسەن.

13

شۇ چاغدا، بىرنەچچە ئادەم ئۆنىڭغا [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ بىر قىسىم گاللىيەلىكلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئۇلار قىلمۇاتقان [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىقنىڭ قانلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى. 2 ئۆ ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئۇلارنىڭ بۇ ئازابلارنى ئارتىقىنى ئۆچۈن بۇ گاللىيەلىكلەرنى باشقا گاللىيەلىكلەردىن گۇناھى ئېغىر دەپ قارامسىلەر؟ 3 مەن سىلە رگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گۇلار، ھەممىگۇلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. 4 سىلوئام مەھەللىسىدىكى مۇنار ئۆرۈلۈپ چۈشۈپ، ئون سە ككىز كىشىنى بەسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، سىلەر ئۇلارنى يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقان باشقىلاردىن قەبىھ، دەپ قارامسىلەر؟ 5 مەن سىلە رگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىسا گۇلار، ھەممىگۇلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر.

6 ئاندىن ئۆ بۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۆزۈمزارلىقىدا تىكىلگەن بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخى بار ئىكەن. ئۆ ئۇ دەرەختىن مېۋە ئىزدەپ كەپتۇ، لېكىن ھېچ مېۋە تاپالمايتۇ. 7 ئۆ باغۋەنگە: «قارا، ئۈچ يىلدىن بېرى بۇ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە ئىزدەپ كېلىۋاتىمەن، بىراق بىر تالمۇ مېۋە تاپالمىدىم. ئۇنى كېسىۋەت! ئۇ نېمە دەپ يەرنى بىكاردىن-بىكار ئىگەلەپ تۇرىدۇ؟» دەپتۇ. 8 لېكىن باغۋەن: «خوجايىن، ئۇنىڭغا يەنە بىر يىل تە گمىگەيلا. بۇ ۋاقىت ئىچىدە ئۆنىڭ تۆۋىدىكى توپىلارنى بوشىتىپ، ئوغۇتلاپ باقاي. 9 ئە گەر كېلەر يىلى مېۋە بەرسە، ياخشى خوپ! بىراق بەرمىسە، كېسىۋەتكەيلا» دەپتۇ باغۋەن. 10 بىر شابات كۈنى، ئۆ بىر سىناگوگا تەلىم بېرىۋاتاتتى. 11 مانا شۇ يەردە ئون سە ككىز يىلدىن بېرى زەئىپلەشتۈرگۈچى بىر جىن تەرىپىدىن تۆتۈلۈپ، دۈمچىيىپ تۇرە تۇرالمايدىغان بىر ئايال بار ئىدى. 12 ئەيسا ئۇنى كۆ رگەندە، يېنىغا چاقىرىپ: ـ خانىم، سەن بۇ زەئىپلىكىڭدىن ئازاد بولدۇڭ! ـ دېدى. 13 ئاندىن ئۆ قولىنى ئۆنىڭ ئۈچىسىغا قويۇۋېدى، ئايال دەرھال رۇسلىنىپ تىك تۇرۇپ، خۇدانى ئۇلۇغلىدى. 14 بىراق سىناگوگىنىڭ چوڭى ئەيسانىڭ شابات كۈنى كېسەل ساقايتقىنىدىن غەزەپلىنىپ، كۆپچىلىككە: ـ ئادەملەر ئىش قىلىش كېرەك بولغان ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ ساقايتىلىگلار؛ لېكىن شابات كۈنىدە ئۇنداق قىلماگلار، ـ دېدى. 15 شۇڭا رەب ئۆنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەي ساختىپەزلەر! ھەربىرىگلار شابات كۈنى تورياق ۋە ئېشىكىگلارنى ئوقۇزدىن يېشىپ، سۇغارغىلى ياشلىمامسىلەر؟! 16 ئەمدى شەيتان مانا ئون سە ككىز يىل بوغۇپ كەلگەن، ئىبراھىمنىڭ بىر قىزى بولغان بۇ ئايال دەل شابات كۈنىدە بۇ سىرتماقتىن بوشىتىلسا، بۇ شابات كۈنىنىڭ يارىشىقى بولمامدۇ؟! 17 ئۆ مۇشۇ سۆزنى قىلغاندا، ئۆنىڭغا قارشى چىققانلار خجالەتكە قالدى؛ بىراق خالايىق ئۆنىڭ قىلمۇاتقان ھەممە ئاجايىب ئىشلىرىدىن شادلىنىپ يايرىدى. 18 ئۆ سۆزىنى [داۋاملاشتۇرۇپ] مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمىگە ئوخشايدۇ؟ مەن ئۇنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ 19 ئۆ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ؛ بىرسى ئۇنى تېلىپ تۆز بېغىدا تېرىغانىدى، ئۆ ئۆسۈپ يوغان دەرەخ بولدى، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۆنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلدى. 20 ئۆ يەنە: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ ئۆ خۇددى ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ؛ بىر ئايال ئۇنى قولىغا تېلىپ، ئۈچ جاۋۇر ئۇنىنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تا كى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىدى، ـ دېدى. 22 [ئەيسا] يېرۇسالېمغا قاراپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، بەسىپ ئۆتكەن ھەرقايسى شەھەر-يېزىلاردا تەلىم بېرىپ ماكىدى. 23 بىرەيلەن ئۆنىڭدىن: ـ ئى تەقسىر، قۇتقۇزۇلىدىغانلارنىڭ سانى ئازمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا كۆپچىلىككە مۇنداق جاۋاب بەردى: 24 ـ سىلەر تار ئىشىكتىن كىرىشكە كۈرەش قىلىگلار. چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن ئادەملەر كىرەي دەپ ئىزدەنسىمۇ، ئەمما كىرەلمەيدۇ. 25 ئۆينىڭ ئىگىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشىكنى تاقىغاندىن كېيىن، سىلەر تاشقىرىدا تۇرۇپ ئىشىكنى قېقىپ: «رەب، بەرگە ئاچقىن!» دەپ يالۋۇرغىلى تۇرغىنىگلاردا، ئۆ سىلە رگە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىگلارنى بىلمەيمەن» ـ دەيدۇ.

26 ئاندىن سىلەر: «بىز سېنىڭ ئالدىڭدا يېگەن، ئىچكەن، سەنمۇ بىزنىڭ كوچىلىرىمىزدا تەلىم بە رگەن» دېسە گلار، 27 ئۆ يەنە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىگلارنى بىلمەيمەن، مەندىن نېرى كېتىگلار، ئەي قەبىھلىك قىلغۇچىلار!» دەيدۇ. 28 سىلەر ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىدە ئىكەنلىكىنى، ئۆزۈگلارنىڭ سىرتقا تاشلۇۋېتىلگىنىگلارنى كۆرگىنىگلاردا، يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلار غىژچىژلايدۇ. 29 ئۆ چاغدا، كىشىلەر مەشرىق بىلەن مەغرىبتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىشىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن مانا، شۇ چاغدا ئالدىدا ئۆرىنىغانلاردىن ئارقىغا ئۆتىدىغانلار، ئارقىدا ئۆرىنىغانلاردىن ئالدىغا ئۆتىدىغانلار بار بولىدۇ.

31 دەل شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە پەرىسىيلەر ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن چىقىپ تۆز ئۆڭىنى نېرىغا ئال. چۈنكى ھېرود سېنى ئولتۇرمەكچى، ـ دېدى. 32 ئۆ ئۇلارغا: ـ بېرىپ شۇ تۈلكىگە ئېيتىگلار: مانا مەن جىنلارنى ھەيدۇ،ىپ، بۇگۈن ۋە ئەتە شىپا بېرەرمەن ۋە ئۈچىنچى كۈنى تاكامۇلاشتۇرۇلىمەن، دە گلار. 33 ھالبۇكى، بۇگۈن ۋە ئەتە ۋە ئۈگۈنلۈكىكە مېڭىپ يۇرۇشۇم كېرەكتۇر؛ چۈنكى ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ئولتۇرۇلۇشى يېرۇسالېمدىن باشقا ھېچقانداق جايدا مۇمكىن بولماس. 34 ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇرىدىغان ۋە ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما-كېسەك قىلدىغان شەھەر! مەن قانچە قېتىملاپ مېكىيان تۆز چۇجىلىرىنى قانات ئاستىغا ئالغاندەك سېنىڭ بالىلىرىڭنى قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر خالىمىدىگلار. 35 مانا ۋەيۋۇگلار تاشلىنىپ ۋەيرانە بولۇپ قالدۇ؛ ۋە مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن كەلگۈچىگە مۇبارەك بولغاي!» دېمىگۈچە، مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر.

14

ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر شابات كۈنى ئۆ پەرىسىيلەردىن بولغان بىر ھۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە غىزاغا باردى؛ ئەمدى ئۇلار ئۆنى پايلاپ يۇرۇۋاتاتتى. 2 ۋە مانا، ئۆ يەردە سۇلۇق ئىششىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم بار ئىدى. 3 ئەيسا تەۋرات ئەھلىلىرى ۋە پەرىسىيلەردىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ۋېغىزمۇ-يوق؟ ـ دەپ سوردى. 4 بىراق ئۇلار لام-جەم دېمىدى. ئۆ ھېلىقى كېسىلگە قولىنى تەككۈزۈپ، ساقايتىپ يولغا سالدى. 5 ئاندىن ئۆ ئۇلاردىن يەنە: ـ ئاراگلاردىن بىرىگلارنىڭ مۇبادا شابات كۈنىدە ئېشىكى يا كالىسى قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارمايدىغان زادى كىم بار؟ ـ دەپ سوردى. 6 ۋە ئۇلار ئۆنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ھېچ جاۋاب بېرەلمىدى. 7 ئەيسا چاقىرلىغان مېھمانلارنىڭ ئۆزلىرىگە تۇردىن ئۇرۇنلارنى قاندىغان تاللىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: 8 ـ بىرسى سېنى توي زىياپىتىگە تە كلىپ قىلسا، تۇردە ئولتۇرمىغىن. بولمىسا، سەندىن ھۆرمەتلىكرەك بىرسى تە كلىپ قىلىنغان بولسا، 9 ئۆ چاغدا سېنى ۋە ئۇنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ ساڭا: «بۇ كىشىگە ئورۇن بە رگەيسەن» دەپ قالسا، سەن خجالەتتە قېلىپ پە گاھدا چۈشۈپ قالىسەن. 10 لېكىن سەن چاقىرىلغاندا، بېرىپ پە گاھدا ئولتۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ: «ئەي دوستۇم، يۇقىرىغا چىقىگ» دېيىشى مۇمكىن ۋە شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئىززەت بولىدۇ. 11 چۈنكى ھەر كىم ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلىنىدۇ ۋە كىمدە كىم ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن قىلىنىدۇ. 12 ئۆ ئۆزىنى مېھمانغا چاقىرغان ساھىبخانىغا مۇنداق دېدى: ـ مېھمانى تاماققا يا كى زىياپەتكە چاقىرغىنىڭدا، دوست-بۇرادەر، قېرىنداش، ئۇرۇق-تۇغقان يا كى باي قوللۇم-قوشنىلىرىڭنى چاقىرمىغىن. چۈنكى ئۇلارمۇ سېنى مېھمانغا چاقىرىپ، مەرھەمىتىڭنى قايتۇرۇشى مۇمكىن.

13 شۇنىڭ ئۈچۈن زىياپەت بېرەي دېسەڭ، غېرىب-غۇرۇا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق، كور-ئەمىلارنى چاقىرغىن 14 ۋە بەختىيار بولىسەن؛ چۈنكى ئۆ كىشىلەرنىڭ ياخشىلىقىنى قايتۇرۇشنىڭ ئامالى يوقتۇر. شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ قايتا تىرىلگەن كۈنىدە قىلغىنىڭ تۆز ئۈگىگە قايتۇرۇلىدۇ. 15 ئۆنىڭ بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلاردىن بىرى بۇ سۆزلەرنى تاكلاپ، ئۆنىڭغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا غىزالانغىچىلار نېمىدىگەن بەختلىك-ھە! ـ دېدى. 16 بىراق ئۆ ئۆنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر كىشى كاتتا زىياپەتكە ئۆتۈش قىلىپ، نۇرغۇن مېھمانلارنى چاقىرىپ قويۇپتۇ. 17 داستىخان سېلىنغان شۇ سائەتتە، چاكىرىنى ئەۋەتىپ، چاقىرلىغان مېھمانلارغا: «مەرھەمەت، ھەممە نەرسە تەييار بولدى!» دەپ ئېيتىپتۇ. 18 بىراق، مېھمانلارنىڭ ھەممىسى بارماسلىققا بىر-بىرلەپ تۇزىرە-

باهانه كۆرسەتكلى تۆرۆپتۆ. بىرنچىسى ئۇنىڭغا: «مەن ھېلىلا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدىم، بېرىپ كۆرۈپ كەلمىسەم بولمايدۇ. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **19** يەنە بىرى: «مەن يەش قوشۇلۇق ئۆكۈز سېتىۋالدىم، ھازىر بېرىپ ئۇلارنى سىناپ كۆرۈشۈم كېرەك. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. **20** يەنە بىرسى: «مەن يېڭى ۋىلەنگەن، شۇڭا بارالمايمەن» دەپتۇ. **21** چاكار قايتىپ كېلىپ، بۇ ئىشلارنى خوجايىنىغا مەلۇم قېتىپتۇ. خوجايىن غەزەپلەنگەن ھالدا چاكىرىغا: «دەرھال شەھەرنىڭ چوڭ-كىچىك كوچىلىرىغا كىرىپ، غېرىب-غۇرۇا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق ۋە كور-ئەمالارنى مۇشۇ يەرگە يىغىپ كەل» دەپتۇ. **22** ئاندىن چاكار قايتىپ كېلىپ: «خوجايىن، ئەمر بەرگىنىڭدەك ئادا قىلىندى، ۋە يەنە بوش ئورۇن بار!» دەپتۇ. **23** شۇنىڭ بىلەن خوجايىن چاكارغا: ـ «ۋەيۋەم مېھمانلارغا تولۇش ئۆچۈن يېزىلاردىكى چوڭ-كىچىك يوللارنى، مەھەللىلەرنى ئارىلاپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەمگىنى زورلاپ ئېلىپ كەلگىن! **24** چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ۋېتىياكى، باشتا چاقىرىلغان ئادەملەرنىڭ ھېچقايسىسى داستىخىنىمدىن تېتىمايدۇ»، دەپتۇ. **25** ئەمدى توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ بۇرۇلۇپ ئۆلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: **26** ـ ماڭا ئە گەشكەنلەر [ماڭا بولغان سۆيۈشلىرىدىن] ئۆز ئاتىسى ۋە ئانىسى، ئايالى ۋە بالىلىرى، ئاكا-ئۆكىلىرى ۋە ئاچا-سىڭىلىرى، ھەتتا ئۆز جېنىنمۇ يامان كۆرمىسە ماڭا مۇخلىس بولالماس. **27** كىمدە كىم ئۆزىنىڭ كېيىنىنى يۈدۈپ ماڭا ئە گەشمىسە ئۇ ماڭا مۇخلىس بولالماس. **28** ئاراڭلاردىن بىرسى مۇنار سالماقچى بولسا، ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزگۈدەك خراجەت ئۆزۈمدە بارمۇ-يوق دەپ ھېساب قىلماسمۇ؟ **29** ئۇنداق قىلمىغاندا، ئۇلۇى سېلىپ پۈتكۈزەلمىسە، كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ: «بۇ ئادەم بىنانى باشلاپ قويۇپ پۈتكۈزەلمىدى» ـ دېمەي قالمايدۇ. **31** ياكى بىر پادىشاھ يەنە بىر پادىشاھ بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقسا ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ: ـ مېنىڭ ئۈستۈمگە كېلىدىغان يىگىرمە مىڭ كىشىلىك قوشۇن ئىگىسىگە مەن ئون مىڭ ئەسكىرىم بىلەن تاقابىل تۇرالارمەنمۇ؟ دەپ مۇلاھىزىلەپ كۆرمەمدۇ؟! **32** ئەگەر ئۇ «سوقۇشالمايمەن» دەپ ۋىلىسا، دۇشمەن تېخى يىراقتىكى چاغدا ئەلچى ئەۋەتىپ، سۈلھ شەرتلىرىنى سورايدۇ. **33** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەردىن كىمدە كىم [كۆڭلىدە] ئۆزىنىڭ بار-يوقى بىلەن خوشلاشمىسا، ماڭا مۇخلىس بولالماس. **34** ئۆز ياخشىلىقىنى نەرسىدۇر، ھالبۇكى، ئۆز ئۆز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن ئۆز تەمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگىلى بولىدۇ؟ **35** ئۇ ئۆپراققا ئىشلىتىشكە ياكى ئوغۇتقا ئارىلاشتۇرۇشقىمۇ يارىمايدۇ، تاللاغا تاشلىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!

15

ئەمدى باجگىرلار ۋە باشقا گۇناھكارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاشقا ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشماقتا ئىدى. **2** لېكىن پەرىسىيلەر بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرى غۇدۇڭشۇپ: ـ بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قارشى ئالىدۇ ۋە ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرىدۇ! ـ دېيىشتى. **3** شۇڭا ئۇ ئۇلارغا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: **4** ـ ئەگەر ئاراڭلاردا بىرەيلەنىڭ يۈز ۋېاق قوينى بولۇپ، ئۇلاردىن بىرى يىتىپ كەتسە، توقسان توققۇزنى چۆلدە قويۇپ قويۇپ يىتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە ئىزدىمەسمۇ؟ **5** ئۇنى تېپىۋالغاندا، شادلانغان ھالدا مۇرىسىگە ئارتىدۇ؛ **6** ئائىدىن ئۆيىگە ئېلىپ كېلىپ، يار-بۇرادەرلىرى بىلەن قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مەن يىتكەن قويۇمنى تېپىۋالدىم، مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار!» دەيدۇ. **7** مەن سىلە رگە شۇنى ۋېتىياكى، شۇنىڭغا ئوخشاش، توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن ئەرشتە زور خۇرسەنلىك بولىدۇ؛ بۇ خۇرسەنلىك توۋىغا موھتاج بولمىغان توقسان توققۇز ھەققانىي كىشىدىن بولغان خۇرسەنلىكتىن كۆپ ئارتۇقتۇر. **8** ـ ياكى بىر ئايالنىڭ ئون كۈمۈش دىنارى بولۇپ، بىر دىنارنى يوقىتىپ قويسا، چىراغنى يېقىپ، تاكى ئۇنى تاپقۇچە ئۆينى سۈپۈرۈپ، زەن قويۇپ ئىزدىمەسمۇ؟ **9** ئۇنى تاپقاندا يار-بۇرادەر، قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار، چۈنكى مەن يوقىتىپ قويغان دىنارىمنى تېپىۋالدىم» ـ دەيدۇ. **10** مەن سىلە رگە شۇنى ۋېتىياكى، شۇنىڭغا ئوخشاش توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئارىسىدا خۇرسەنلىك بولىدۇ. **11** ئۇ سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەلۇم بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. **12** كىچىك ئوغلى ئاتىسىغا: «ئەي ئاتا، مال-مۇلۈكتىن تېگىشلىك ئۈلۈشۈمنى ھازىرلا ماڭا بەرگىن» دەپ ئېيتىپتۇ. ۋە ئۇ ئۆز مال-مۇلۈكىنى ئىككىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىپتۇ. **13** ئۆزۈن ئۆتمەيلا، كىچىك ئوغلى بار-يوقىنى يىغىشتۇرۇپ، يىراق بىر يۇرتقا سەپەر قىلىپتۇ. ئۇ ئۇيەردە ئەيش-ئىشرەتلىك ئېچىدە ئۆزىمۇش كەچۈرۈپ مال-دۇنياسىنى بۇزۇپ-چېچىپتۇ. **14** دەل ئۇ بار-يوقىنى سەرپ قىلىپ ئۆزگەتكەن ۋاقتىدا، ئۇ يۇرتىنا قاتتىق ئاچارچىلىق بولۇپ، ئۇ خېلىلا قىسىلچىلىقتا قاپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، شۇ يۇرتنىڭ بىر پۇقراسىغا مەدىكار بولۇپ ياللىنىپتۇ؛ ئۇ ئۇنى ئېتىزلىقىغا چوشقا بېقىشقا ئەۋەتىپتۇ. **16** ئۇ ھەتتا قورسىقىنى چوشقىلارنىڭ يېمى بولغان پۇرچاق پوستى بىلەن ۋېغىزۇۋىشقا تەقەززا بولىدۇ؛ لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا ھېچنەرسە بەرمەيتۇ. **17** ئاخىر بېرىپ ئۇ ھوشىنى تېپىپ: «ئاتامنىڭ شۇنچە كۆپ مەدىكارلىرىنىڭ ئالدىدىن بىمەك-ئىچمەك ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ؛ لېكىن مەن بولسام بۇ يەردە ئاچلىقتىن ئۆلەي دەپ قالدىم! **18** ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ئەي ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. **19** ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدىكارلىرىڭ سۈپىتىدە قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەپمەن» دەپ ۋىلايتۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ ئاتىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ مېڭىپتۇ. لېكىن ئاتىسى يىراقتىنلا ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا ئىچى ئاغرىتىپ، ئالدىغا يۈگۈرۈپ چېقىپ، ئۇنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ ئۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ. **21** ئوغلى: «ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ، سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن» ـ دەپتۇ. **22** يىراق ئاتىسى چاكارلىرىغا: «دەرھال ئەڭ ئېسىل تونۇنى ئېلىپ ئۇنىڭغا كىيدۈرۈڭلار، قولىغا ئۈزۈك سېلىڭلار، پۇتلىرىغا ئاياغ كىيدۈرۈڭلار؛ **23** ۋە بوردىقا تورپاقنى ئەكېلىپ سويۇڭلار؛ ئاندىن ئۇبدان يەپ، راۋۇرۇس تەبرىكلەيلى! **24** چۈنكى مېنىڭ بۇ ئوغلۇم ئۆلگەنىدى، تىرىلدى، يىتىپ كەتكەنىدى، تېپىلدى!» ـ دەپتۇ. ئاندىن ئۇلار تەبرىكلەشكىلى باشلاپتۇ. **25** ئەمدى چوڭ ئوغلى ئېتىزغا كەتكەنكەن. ئۇ قايتىپ كېلىۋېتىپ ۋېگە يېقىن كەلگەندە نەغمە-ناۋا بىلەن ئۈسسۈلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ. **26** ئۇ چاكارلاردىن بىرنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن نېمە ئىش بولۇۋاتقىنىنى سوراپتۇ. **27** چاكار ئۇنىڭغا: ئۇكاڭ كەلدى ۋە ئاتاڭ ئوغلى ساق-سالامەت تېپىۋالغانلىقى ئۈچۈن بوردىقا تورپاقنى سويدى» دەپتۇ. **28** لېكىن [چوڭ ئوغلى] خاپا بولۇپ، ۋېگە كىرىگلى ئۇنىماپتۇ. ۋە ئاتىسى چىقىپ ئۇنىڭ ۋېگە كىرىشىنى ئۆتۈنۈپتۇ. **29** ئەمما ئۇ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: «قارا! مەن ئۇنچە يىلدىن بېرى قۇلدەك خىزمىتىڭگە بولدۇم، ئەسلا ھېچىبىر ئەمرىڭدىن چىقىپ باقمىدىم. بىراق سەن ماڭا ئەل-ئاغىنىلىرىم بىلەن خۇش قىلغىلى ھېچقاچان بىرەر ئوغلاقمۇ بەرمىدىڭ! **30** لېكىن سېنىڭ مال-مۇلۈكلىرىڭنى پاھىشىلە رگە خەجلەپ ئۆزگەتكەن بۇ ئوغلۇڭ قايتىپ كەلگەندە، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بوردىقا تورپاقنى سويۇپسەن» ـ دەپتۇ. **31** بىراق ئاتىسى يەنە ئۇنىڭغا: «ئەي ئوغلۇم، سەن ھەردائىم مېنىڭ يېنىمدىسەن ۋە مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر. **32** ئەمدى تەبرىكلەپ شادلىنىشقا لايىقتۇر؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ئۇكاڭ ئۇلۇقلىنىدى، تىرىلدى، يوقلىپ كەتكەنىدى، تېپىلدى» ـ دەپتۇ.

16

ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر باينىڭ بىر غوجدارى بار ئىكەن. بىرسى بايغا: «بۇ غوجدارىڭىز مال-مۇلۈكىڭىزنى بۇزۇپ چاچتى» دەپ شىكايەت قېتىپتۇ. **2** ئۇ غوجدارنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: «مېنىڭ سېنىڭ توغرا ئۈچۈن ئاڭلىغانلىرىم زادى قانداق گەپ؟ غوجدارلىقىڭدىكى ھېساب-كىتابنى ئېنىق تاپشۇر؛ چۈنكى مۇندىن كېيىن سەن غوجدار بولالمايسەن» ـ دەپتۇ. **3** غوجدار ئەمدى ئۆز ئېچىدە: «نېمە قىلاي؟ چۈنكى خوجايىنىم مېنى غوجدارلىقتىن مەھرۇم قىلدۇ. كەتمەن چاپاي دېسەم ئۇنچىلىك ماغدۇر يوق، تىلەمچىلىك قىلاي دېسەم نومۇس قىلمەن. **4** ھە، تاپتىم! غوجدارلىقتىن قالغىنىمدا كىشىلەرنىڭ مېنى ۋىلىرىگە قارشى ئېلىشى ئۈچۈن، نېمە قىلىشنىمنى ئەمدى بىلدىم» دەپ **5** ئۆز خوجايىنىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چاقىرىپ كېلىپ، بىرنچىسىدىن: «خوجايىنىمغا قانچىلىك قەرزىڭىز بار؟» دەپ سوراپتۇ. **6** ۋە قەرزدار: «يۈز تۇڭ زەيتۇن مېيى» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «مانا، ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ، بۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەللىك تۇڭكا ئۇ ئۇگەرتۇپتىڭ!» دەپتۇ. **7** ئاندىن ئۇ يەنە بىرىگە: «سىزچە، قانچىلىك قەرزى بولدىڭىز؟» دەپ سوراپتۇ. ئۇ: «يۈز كۆزە بۇغداي» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ سەكسەن كۆزىگە ئۇ ئۇگەرتۇپتىڭ!» دەپتۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خوجايىنى سەممىيەتسىز غوجدارىنىڭ بۇ ئىشتىكى پەملىكلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قايىل بولۇپ ماختاپتۇ. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ پەرزەنتلىرى ئۆز دەۋرىدە نۇرنىڭ پەرزەنتلىرىدىن پەملىكتۇر. **9** ۋە مەن سىلە رگە شۇنى ۋېتىپ قويايكى، «ناھەق دۇنياغا تەۋە مال-دۇنيا» (aiōn g165)

ئارقىلىق تۆز ۇگلارغا دوست تۇتۇۋگلار، شۇنداق قىلساگلار، مال-دۇنيا كارغا كەلمەيدىغان بولغان [كۆنده] شۇ دوستلار سىلەرنى ئەبەدىي ماكانلارغا قارشى ئالدۇ. (aiōnios g166) 10 كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سادىق بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ؛ ۋە كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سەممىيەتسىز بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سەممىيەتسىز بولىدۇ. 11 شۇڭا ئە گەر «ناھەق دۇنياغا تەۋە بولغان مال-دۇنيا»دا سادىق بولمىساگلار، كىم سىلە رگە ھەقىقىي بايلىقلارنى تاپشۇرسۇن؟ 12 ۋە باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىدە سادىق بولمىساگلار كىم سىلە رگە تۆز ۇگلارنىڭ نەرسىسىنى بەرسۇن؟ 13 ھېچكىم ئىككى خوجايىنغا تەڭ خىزمەت قىلالمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈۋې، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ ياكى بۇنىڭغا تۆزىنى پۈتۈنلەي بېغىشلاپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭۋۇ بىرلا ۋاقىتتا ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. 14 ئەمدى پەرىسىيلەر (ئۇلار پۇلغا ئامراق ئىدى) بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئاگلاپ ئەيسانى مەسخىرە قىلىشتى. 15 ۋە ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر تۆز ۇگلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىي قىلىپ كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر؛ لېكىن خۇدا قەلبىڭلارنى بىلىدۇ. چۈنكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا قەدرلىنىدىغىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە يىرگىنچلىكتۇر. 16 تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى [چۈمۈلدۇرگۈچى] يەھياغچە ھىدايەت بولۇپ كەلدى؛ شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلىنىپ كېلىۋاتىدۇ؛ [پادىشاھلىققا] كىرمەكچى بولغانلارنىڭ ھەربىرى ئۇنىڭغا بۇسۇپ كىرۈۋلىشى كېرەكتۇر. 17 لېكىن ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ يوق قىلىۋېتىلىشى تەۋراتنىڭ بىر چېكىتى بىكار قىلىنىشتىن ئاساندۇر. 18 ـ ھەر كىم تۆز ئايالىنى تالاق قىلىپ باشقا بىرىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ ۋە كىمكى تۆز ئېرىدىن تالاق قىلىنغاننى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ». 19 ـ يۇرۇن بىر باي ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ سۈسۈن رەڭلىك تون ۋە كاناپ كىيىملەرنى كىيىپ، ھەر كۈنى ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ئەتىنەنە قىلاتتى. 20 ۋە پۇتۇن ئەزايىنى چاقا-جاھارەت بىسىپ كەتكەن لازارۇس ئىسىملىك بىر يوقسۇل بار ئىدى؛ ئۇ بايىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا [ھەر كۈنى] ياتقۇزۇپ قويۇلاتتى. 21 ئۇنىڭ داستىخىنىدىن چۈشۈپ قالغان پارچى-پۇراتلاردىن قورسىقىنى تويغۇزغۇشقا تەشنا ئىدى. ھالبۇكى، ئىتلار كېلىپ ئۇنىڭ يارىلىرىنى يالايتتى. 22 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يوقسۇل ئۆلدى ۋە پەرىشتىلەر ئۇنى ئىبراھىمنىڭ قۇچىقىغا ئاپاردى. باي ھەم ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى؛ 23 ۋە تەھتىسارادا قاتتىق قىينىلىپ، يېشىنى كۆتۈرۈپ، يىراقتىن ئىبراھىمنى ۋە ئۇنىڭ قۇچىقىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ: (Hadēs g86) 24 «ئەي ئاتا ئىبراھىم، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! لازارۇسنى ئەۋەتكەيسەن، ئۇ بارمىقىنىڭ ئۇچىنى سۇغا چىلاپ، تىلىمنا تېمىتىپ سوۋۇتقاي. چۈنكى مەن بۇ ئوت يالقۇنىدا قاتتىق ئازابلىنىۋاتىمەن!» دەپ ۋارقىراپ يالۇۋردى. 25 لېكىن ئىبراھىم مۇنداق دېدى: «ئەي ئوغلۇم، ھايات ۋاقتىڭدا ھالاۋىتىنى يەتكۈچە كۆرگىنىڭنى ۋە لازارۇسنىڭ دەرد-بالا تارتقىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ھازىر ئۇ تەسەللى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىۋاتىسەن. 26 ۋە بۇلاردىن باشقا، بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىمىزدا يوغان بىر ھاڭ بېكىتىلگەندۇركى، بۇ يەردىن سىلەر تەرەپكە ئۆتەيلى دېگەنلەر ئۆتەلەمەس ۋە ئاندىن بىز تەرەپكە ئۆتىمىز دېگەنلەر ئۆتەلەمەس». 27 ئەمدى باي يەنە: «ئۇنداقتا، ئى ئاتا، سەندىن [لازارۇسنى] ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىشىڭنى ئۆتۈنەمەن. 28 چۈنكى مېنىڭ بەش ئاكا-ئۇكام بار؛ ئۇلارنىڭ بۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلىك يە رگە كەلمەسلىكى ئۈچۈن [لازارۇسنى] ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ قويسۇن» ـ دېدى. 29 براق ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇلاردا مۇسا ۋە [باشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [ئاگاھ-گۆۋاھلىقى] بار؛ ئۇلار شۇلارنى ئاڭلىسۇن» ـ دېدى. 30 لېكىن ئۇ: «ياق، ئى ئىبراھىم ئاتا، ئە گەر ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلىدۇ» ـ دېدى. 31 ئەمما ئىبراھىم ئۇنىڭغا: «ئە گەر ئۇلار مۇسا ۋە [باشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [گۆۋاھلىقىنى] ئاڭلىمىسا، ھەتتا ئۆلگەنلەردىن بىرىسى تىرىلىسمۇ، ئۇلار يەنىلا ئىشەنمىسى رەت قىلىدۇ» ـ دېدى.

17

ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانىي پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار بولماي قالمايدۇ؛ لېكىن شۇ بۇ پۇتلاشتۇرۇش ۋاستىچىسى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 2 بۇنداق ئادەمنىڭ بۇ كىچىك بالىلاردىن بىرىنى [گۆناھقا] پۇتلاشتۇرغان بولسا، ۋېنىغا تۇگەمەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلۇۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 3 تۆز ۇگلارغا ئاگاھ بولۇڭلار! ئە گەر قېرىندىشىڭ گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت قىلغىن. ئۇ توۋا قىلسا ئۇنى ئەپۇ قىلغىن. 4 مۇبادا ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ساكا يەتتە مەرتىۋە گۇناھ قىلسا ۋە يەتتە مەرتىۋە ينىڭغا كېلىپ: توۋا قىلدىم، دېسە، ئۇنى يەنىلا ئەپۇ قىلغىن. 5 شۇنىڭ بىلەن روسۇللار رەبگە: ئىشەنچ-ئېتىقادىمىزنى ئاشۇرغىن، ـ دېيىشتى. 6 ۋە رەب ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسا ئىدى، سىلەر ئاۋۇ ئۇجمە دەرىخىگە: «يىلتىزىڭدىن قومۇرۇلۇپ، دېڭىزغا كۆچۈپ تىكىل!» دېسە گلار، ئۇ سۆزۈڭلارنى ئاگلاپ كۆچۈەتتى. 7 لېكىن ئاراگلاردىن كىمنىڭ يەر ھەيدەيدىغان ياكى مال باقىدىغان بىر قۇلى بولسا ۋە ئۇ ئېتىزلىقتىن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنىڭغا: «تېزرەك كېلىپ داستىخاندا ئولتۇرغىن»، دەيدىغانلار بارمۇ؟ 8 ئۇ بەلكى ئۇنىڭغا: «مېنىڭ تامقىمنى تەييار قىل، مەن يەپ-ئىچىپ بولغۇچە بېلىڭنى باغلاپ مېنى كۈتكىن، ئاندىن تۆزۈلۈڭ يەپ-ئىچكىن، دېيمەمۇ؟ 9 قۇل تەمىر قىلىنغىنىدەك قىلغىنى ئۈچۈن خوجايىن ئۇنىڭغا رەھمەت ئېيتامدۇ؟ مېنىڭچە، ئېيتمايدۇ. 10 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تۆز ۇگلارغا تەمىر قىلىنغانلىقىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلغىنىڭلاردىن كېيىن: بىز ئەرزىمەس قۇللارمىز؛ بىز پەقەت تېگىشلىك بۇرچىمىزنى ئادا قىلدۇق، خالاس»، دەيدىغان بولىسىلەر. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتقانىدا، سامارىيە بىلەن گالىلىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتتۇپ، 12 بىر كەنتكە كىرگىنىدە ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئون ئادەم ئۇنىڭغا ئۇچراپ، يىراقتا توختاپ، 13 ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: ئەي ئەيسا، ئۇستاز، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، دەپ ئوتۇندى. 14 ئۇلارنى كۆرگەندە ئۇ ئۇلارغا: بېرىپ تۆز ۇگلارنى كاھىنلارغا كۆرسىتىڭلار، دېدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقانىدا، [ماخاۋدىن] پاكلاندى. 15 ئۇلاردىن بىرەيلەن ئۆزىنىڭ ساقايغىنىنى كۆرگەندە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، كەينىگە يۇرۇلۇپ، قايتتى. 16 ئۇ كېلىپ ئەيسانىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ دۇئا ئېيتىپ تەشەككۈر ئېيتتى. ئۇ سامارىيەلىك ئىدى. 17 ئەيسا بۇ ئىشقا قاراپ: پاك قىلىنغانلار ئون كىشى ئەمەسمىدى؟ قالغان توققۇزەيلەن قېنى؟ 18 بۇ يات ئەللىك مۇسابىرىدىن باشقا، خۇداغا ھەمدۇسانا ئوقۇغىلى ھېچكىم قايتىپ كەلمەپتىغۇ؟! ـ دېدى. 19 ئاندىن ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ «ئۇرنۇ ۇگدۇن تۇر، يولۇڭغا ماڭگىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى!» ـ دېدى. 20 [بىر كۈنى] پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قاچان كېلىدۇ؟» دەپ سورىغانىدا ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كېلىشىنى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولماس؛ 21 كىشىلەر: «قارا گلار، ئۇ مانا بۇ يەردە!» ياكى «ئۇ يەردە!» دېيەلمەيدۇ. چۈنكى مانا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئاراگلاردىدۇر. 22 كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ «شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدىن بىرەر كۈننى بولسىمۇ كۆرۈشكە تەشنا بولىسىلەر، لېكىن كۆرەلمەيسىلەر. 23 شۇ چاغدا كىشىلەر سىلە رگە: «مانا ئۇ بۇ يەردە!» ۋە ياكى «مانا ئۇ ئۇ يەردە!» دەيدۇ؛ سىلەر نە بارماگلار نە ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمە گلار. 24 چۈنكى گويا ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن چاقناق چېقىپ يەنە بىر چېتىگىچە يېرۇغىتىدىغانىدەك، ئىنسانئوغلىنىڭ تۆز كۈنىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 25 لېكىن ئۇ تاۋۇاق كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشى بۇ دەۋردىكىلەر تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى مۇقەررەردۇر. 26 ۋە نۇھ [پەيغەمبەرنىڭ] كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 27 تاكى نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ۋېنىلىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كېلىۋاتقانىدى؛ ئاندىن توپان كېلىپ ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 28 ھەم يەنە، لۇتنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا شۇنداق بولىدۇ ـ كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، سودا-سېتىق قىلىپ، تېرىقچىلىق قىلاتتى ۋە ۋېنەرنى سالاتتى. 29 لېكىن لۇت سودوم شەھىرىدىن چىققان كۈنى، ئاسماندىن ئوت بىلەن گۈڭگۈرت يېغىپ، [بۇ شەھەردىكىلەرنىڭ] ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 30 ئەمدى ئىنسانئوغلى ئاشكارا بولىدىغان كۈندە ئەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 شۇ كۈنى، ھە ركىم ئۆگۈندە تۇرۇپ، نەرسە-كېرەكلىرى ۋېيدە بولسىمۇ، ئالغىلى چۈشمەسۇن؛ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېتىزلىقتا بولسا [ۋېيگە] ھېچ يانمىسۇن. 32 لۇتنىڭ ئايالىنى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار! 33 كىمكى تۆز ھاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولسا، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن تۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 34 سىلە رگە شۇنى ئېيتايكى، ئۇ كېچىدە ئىككى ئادەم بىر ئورۇندا ياتىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 35 ئىككى ئايال يارغۇنچاق بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ». 37 ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئەي رەب،

بۇ ئىشلار قەيەردە يۈز بېردىؤ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: جەسەت قايسى يەردە بولسا، قۇزغۇنلار شۇ يەر گە توپلىشىدۇ!

18 ۋە ئۇ ئۇلارغا، بوشاشماي، ھەردائىم دۇئا قىلىپ تۇرۇش كېرەكلىكى توغرىسىدا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: **2** ـ «مەلۇم شەھەردە بىر سوتچى بار ئىكەن. ئۇ خۇدادىنمۇ قورقايدىكەن، ئادەملە رگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن. **3** شۇ شەھەردە بىر تۇل ئايال بار ئىكەن ۋە ئۇ دائىم سوتچىنىڭ ئالدىغا كېلىپ: «ئەيبكاردىن ھەققىمنى ئېلىپ بە رگىن» دەپ تەلەپ قىلىدىكەن. **4** ئۇ خېلى ۋاقىتقىچە ئۇنى رەت قىپتۇ؛ بىراق كېيىن كۆڭلىدە: خۇدادىنمۇ قورقايمەن، ئادەملە رگىمۇ پەرۋا قىلمايمەن، **5** لېكىن بۇ تۇل خوتۇن مېنى ئاۋارە قىلىپ كېتىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ماڭگا چاپلىشىۋېلىپ مېنى ھالىمدىن كەتكۈزۈۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ھەرھالدا ئۇنىڭ دەۋاينى سوراپ قويايا!» ـ دەپ ئويلاپتۇ». **6** رەب: قارا گلار، ئادالەتسىز بۇ سوتچىنىڭ نېمە دېگەنلىرىگە! **7** ئۇ شۇنداق قىلغان يەردە، خۇدا ئۆزىگە كېچە-كۈندۈز ندا قىلىۋاتقان تاللىغان بەندىلىرىگە قانداق قىلار؟ گەرچە خۇدا ئۆز بەندىلىرىگە ھەمدەردە بولۇش بىلەن بە رگە [رەزىللىككە] ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلسىمۇ، ئاخىردا بەندىلىرىنىڭ دەردىگە يەتمەسمۇ؟ **8** مەن سىلە رگە ئېيتىايكى: ئۇ ئۇلارنىڭ دەردىگە يېتىپ ناھايىتى تېزلا ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ! لېكىن ئىنسانئوغلى كەلگەندە يەر يۈزىدە ئىمان-ئىشەنچ تاپالامدۇ؟ ـ دېدى. **9** ئۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىي دەپ قاراپ، باشقىلارنى كۆزىگە ئىلمايدىغان بەزىلە رگە قارىتىپ، مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتتى: **10** ـ ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى ئىبادەتخانىغا بېرىپتۇ. بىرى پەرىسىي، يەنە بىرى باجگىر ئىكەن. **11** پەرىسىي تۇرە تۇرۇپ ئۆز-ئۆزىگە مۇنداق دۇئا قىلىپتۇ: ـ «ئەي خۇدا، مېنىڭ باشقا ئادەملەردەك بۇلاڭچى، ئادالەتسىز، زىناخور ۋە ھەتتا بۇ باجگىردەك بولمىغىنىم ئۈچۈن ساڭا شۈكۈر! **12** ھەر ھەپتىدە ئىككى قېتىم روزا تۇتىمەن ۋە تاپقانلىرىمنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى سەدىقە قىلىمەن». **13** بىراق ھېلىقى باجگىر يىراقتا تۇرۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ ئاسمانغا قاراشقىمۇ پېتىنالمايى مەيدىسىگە ئۇرۇپ تۇرۇپ: «ئەي خۇدا، مەن مۇشۇ گۇناھكارغا رەھىم قىلغايسەن!» ـ دەپتۇ. **14** مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىايكى، بۇ ئىككىيلەندىن [پەرىسىي] ئەمەس، بەلكى [باجگىر] كەچۈرۈمگە ئېرىشىپ ئۆيگە قايتىپتۇ. چۈنكى ھەر كىم ئۆزىنى ئۇستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلنار، لېكىن كىمكى ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۇستۈن كۆتۈرۈلەر. **15** ئەمدى قولنى تەگكۈزسۇن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلەتتى. لېكىن بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلار ئۇلارنى ئەيىبلىدى. **16** ئەمما ئەيسا بالىلارنى يېنىغا چاقىرىپ: كىچىك بالىلارنى ئالدىمغا كەلگىلى قويۇڭلار، ئۇلارنى توسۇشماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلاردىن تەركىب تاپقاندۇر. **17** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. **18** مەلۇم بىر ھۆكۈمدار ئەيسادىن: ئى ياخشى ئۇستاز، مەگگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك، ـ دەپ سوردى. (aiōnios g166) **19** لېكىن ئەيسا: مېنى نېمە ئۈچۈن ياخشى دەيسەن؟ ياخشى بولغۇچى پەقەت بىرلا، يەنى خۇدادۇر. **20** ئەمرلەرنى بىلىسەن: ـ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ـ دېدى. **21** ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكىمدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ. **22** ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. پۇتكۈل مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلىنى يوقسۇلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بە رگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ، ئاندىن كېلىپ ماڭا ئە گەشكىن! ـ دېدى. **23** ئەمما ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى، چۈنكى ئۇ ناھايىتى باي ئىدى. **24** تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئەيسا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاسانىدۇر! ـ دېدى. **26** بۇنى ئاڭلىغانلار: ـ ئۇنداق بولسا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. **27** ئەمما ئۇ جاۋابەن: ـ ئىنسانلارنىڭ مۇمكىن بولمىغان ئىشلار خۇداغا مۇمكىنىدۇر ـ دېدى. **28** ئەمدى پېترۇس: ـ مانا، بىز بار-يوقىمىزنى تاشلاپ ساڭا ئە گەشتۇق!؟ ـ دېدى. **29** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆي-ۋاق يا ئاتا-ئانىسى يا قېرىنداشلىرى يا ئايالى يا بالىلىردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرى **30** بۇ زاماندا بۇلارغا كۆپ ھەسسىلەپ مۇيەسسەر بولىدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەگگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىمەي قالمايدۇ. ـ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** ئاندىن ئۇ ئون ئىككەيلەنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىۋاتىمىز ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىنسانئوغلى توغرىسىدا يازىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى (شۇ يەردە) ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **32** چۈنكى ئۇ يات ئەللەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، خارلايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ؛ **33** ئۇلار ئۇنى قامچىلىغاندىن كېيىن ئۇلتۇرۇۋۇپتىدۇ؛ ۋە ئۇ ئۇچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى. **34** بىراق ئۇلار بۇ سۆزلەردىن ھېچنېمىنى چۈشەنمىدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى ئۇلاردىن يوشۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى بىلەلمەي قالدى. **35** ۋە شۇنداق ئىش بولدىكى، ئۇ يېرىخو شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، بىر كور كىشى يولنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلىۋاتاتتى. **36** ئۇ كۆپچىلىكنىڭ ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ: ـ نېمە ئىش بولغاندۇ؟ ـ دەپ سوردى. **37** خەۋ ئۇنىڭغا: ـ ناسارەتلىك ئەيسا بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، ـ دەپ خەۋەر بەردى. **38** ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ ۋارقىراپ كەتتى ئۇ. **39** ۋە ئەيسانىڭ ئالدىدا مېڭىۋاتقانلار ئۇنى: ـ شۇك ئولتۇر! دەپ ئەيىبلەشتى. بىراق ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىردى. **40** ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇنى ئالدىغا باشلاپ كېلىشنى بۇيرۇدى. ۋە قارىغۇ ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۇنىڭدىن: **41** ـ سەن مېنى نېمە قىلىپ بەر، دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەببىم، قايتا كۆرىدىغان بولسامىدى! ـ دېدى ئۇ. **42** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ كۆرىدىغان بولغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېدى. **43** ۋە ئۇنىڭ كۆزى شۇئان ئېچىلدى، ئۇ ئەيسانىڭ ئەگىشىپ، يول بويى خۇدانى ئۇلۇغلاپ ماڭدى. ۋە بارلىق خالايىقمۇ بۇنى كۆرۈپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى.

19 ئۇ يېرىخو شەھىرىگە كىرىپ ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. **2** مانا شۇ يەردە زاكاي ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ «باش باجگىر» بولۇپ، ئىنتايىن باي ئىدى. **3** ئۇ ئەيسانىڭ قانداق ئادەم ئىكەنلىكىنى كۆرۈشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتاتتى، لېكىن يېنى پاكار بولغاچقا، خەلقىنىڭ توللىلىقىدىن ئۇنى كۆرەلمەيتتى. **4** شۇڭا ئۇ ئالدى تەرەپكە يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر تۈپ ئۈچمە دەرىخىگە يامىشىپ چىقتى؛ چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن ئۆتەتتى. **5** ۋە ئەيسا ئۇ يەر گە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا: ـ زاكاي، چاپسان چۈشكىن! چۈنكى مەن بۈگۈن سېنىڭ ۋېرىۋىڭدە قونۇشۇم كېرەك، ـ دېدى. **6** ئۇ ئالدىراپ چۈشۈپ، خۇشاللىق بىلەن ئۇنى [ۋېيدە] مېھمان قىلدى. **7** بۇ ئىشنى كۆرگەن خالايىقنىڭ ھەممىسى: ئۇ گۇناھكار كىشىنىڭكىدە قونغىلى كىرىپ كەتتى! ـ دەپ غوتۇلدىشىپ كەتتى. **8** لېكىن زاكاي ئورنىدىن تۇرۇپ رەببگە: ـ ئى رەببىم، مانا، مۇلكۈمنىڭ يېرىمنى يوقسۇلارغا بېرىمەن؛ ئە گەر بىراۋنى يالغاندىن شىكايەت قىلىپ ئۇنىڭدىن بىرنېمە ئۇندۇرۇۋالغان بولسام بىرىگە ئوتتى قايتۇرىمەن، ـ دېدى. **9** يۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا [قاراپ]: ـ بۇگۈن نىجات بۇ ۋۇيگە كىردى. چۈنكى بۇ كىشى ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر! **10** چۈنكى ئىنسانئوغلى ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ قۇتقۇزغىلى كەلدى، ـ دېدى. **11** خالايىق بۇ سۆزلەرنى تىڭشاۋاتقاندا ئۇ يەنە سۆز قىلىپ بىر تەمسىلنى قوشۇپ ئېيتتى. چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقانىدى ۋە ئۇلار: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرھال نامايان بولىدىغۇ!؟» ـ دەپ ۋىلاشقانىدى. **12** شۇڭا ئۇ مۇنداق دېدى: بىر ئاقسۆڭەك پادىشاھلىق تەختىگە ئېرىشىپ كېلىش ئۈچۈن يىراق بىر يۇرتقا قاراپ يولغا چىقىپتۇ. **13** [ئاۋۋال] ئۇ ئوزىنىڭ ئون قۇلىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا ئون تىللانى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىپ: «مەن قايتىپ كەلگۈچە [يۇنىڭ بىلەن] ئوقەت قىلىڭلار» ـ دەپتۇ. **14** بىراق ئوز يۇرت پۇقرالىرى ئۇنىڭغا ئوچ بولغاچقا، كەينىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بۇ كىشىنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشىنى خالىمايمىز!» دەپتۇ. **15** ۋە ئۇ پادىشاھلىق مەنسىپىگە ئېرىشىپ قايتىپ كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، ھەربىرىنىڭ تىجارەت بىلەن قانچە پايدا تاپقىنىنى بىلىمەكچى بولۇپ، پۇلنى تاپشۇرغان ھېلىقى قۇللىرىنى ئۆز ئالدىغا چاقىرتىپتۇ. **16** ۋە ئاۋۋالقىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سېنى بە رگەن تىللا ئون تىللا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **17** «باراۋىسىن، ئەي ياخشى قۇل! سەن كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك چىققانلىقىڭ ئۈچۈن ئون شەھەر گە ھاكىم بولغىن» ـ دەپتۇ خوجايىن ئۇنىڭغا. **18** ئىككىنچىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سېنى بە رگەن تىللا بەش تىللا پايدا قىلدى» دەپتۇ. **19** خوجايىن ئۇنىڭغا ھەم: «سەن ھەم بەش شەھەر گە ھاكىم بولغىن» دەپتۇ. **20** لېكىن

يەنە بىرسى كېلىپ: «ئى خوجام، مانا سىلى بە رگەن تىللا! بۇنى ياغلىققا چىگىپ بىر جايدا قويۇپ ساقلىدىم. **21** چۈنكى سىلى قاتتىق ئادەم ئىكەنلا، سىلى ئامانەت قىلمىغانلىردىن پايدا ئۈندۈرۈپ، تۆزلىرى تېرىمىغانلىردىن ھوسۇل يىغىلا. شۇنىڭ ئۈچۈن سىلدىن قورقتۇم» دەپتۇ. **22** ئەمما [خوجايىنى] ئۇنىڭغا: «ئەي ئەسكى قۇل، ساڭا تۆز ئاغزىڭدىن چىققان سۆزلىرىڭ بىلىپچە ھۆكۈم قىلاي. سەن مېنىڭ ئامانەت قىلماي ئۈندۈرۈۋالىدىغان، تېرىماي تۆرۈپ يىغىۋالىدىغان قاتتىق ئادەم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، **23** نېمە ئۈچۈن مېنىڭ پۇلۇمنى خەزىنىچىلە رگە ئامانەت قويمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى ئوسۇمى بىلەن ئالماسمىدىم؟» ـ دەپتۇ. **24** ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلە رگە: «ئۇنىڭدىكى تىللانى ئېلىپ ئون تىللا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ بۇيرۇپتۇ. **25** تۇلار ئۇنىڭغا: «ئى خوجا، ئۇنىڭ ئون تىللاسى تۇرسا!» ـ دەپتىكەن، **26** [خوجايىن يەنە مۇنداق دەپتۇ]: «ـ چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **27** ئەمدى ئۇستىگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈشۈمنى خالىمىغان دۈشمەنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا قەتل قىلىڭلار». **28** ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىغا قاراپ ماڭدى. **29** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: **30** ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. ئۇ يېە رگە كىرىپلا ھېچ ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يېە رگە يېتىلەپ كېلىڭلار. **31** ئە گەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنى يېشىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇنىڭغا: «رەببىنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى» ـ دە گىلار. **32** شۇنىڭ بىلەن ئەۋەتىلگەنلەر بېرىۋىدى، ئىش دەل ئۇ ئۇلارغا ئېيتقاندەك بولدى. **33** ئۇلار تەخەينى يېشىۋاتقاندا، ئۇنىڭ ئىگىلىرى ئۇلاردىن: ـ تەخەينى نېمىشقا يېشىسىلەر؟ ـ دەپ سوراپتۇ. **34** ئۇلار: ـ رەببىنىڭ ئۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى، ـ دېدى. **35** ئۇلار ئۇنى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كەلدى؛ ۋە يېپىنچا-چاپانلىرىنى تەخەينىڭ ئۇستىگە سېلىپ، ئەيسانى يۇلەپ ئۇستىگە مىنىۋەردى. **36** ئۇ كېتىپ بارغىنىدا، خەلقلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى. **37** ۋە ئۇ زەيتۇن تېغىدىن چۈشۈش يولىغا يېقىنلاشقىنىدا، پۈتكۈل مۇخلىسلار جامائىتى شادلىنىپ، ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر ئۈچۈن ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگەن پادىشاھ مۇبارەك كىتۇر! ئاسمانلاردا تىنچ-ئىناقلىق تىكلەنگەي، ئەرشىئەلادا شان-شەرەپ ئايان بولغاي!» دەپ توۋلىشىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشقا باشلىدى. **39** لېكىن توپنىڭ ئىچىدە بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئۇستاز، مۇخلىسلىرىڭغا [مۇشۇ گەپلىرى ئۈچۈن] تەنبىھ بەر!ـ دېيىشتى. **40** بىراق ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، بۇلار جىم تۇرغان بولسا، ھەتتا تاشنى تاشلارمۇ چۇقان سېلىشقان بولاتتى، ـ دېدى. **41** ئەمدى ئۇ شەھە رگە يېقىنلىشىپ ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغلاپ مۇنداق دېدى: **42** ـ [ئى يېرۇسالېم]! سەن بۇگۈن، بۇ كۈنۈڭدە، تىنچ-ئامانلىقىڭ ئۈچۈن نېمە كېرەك بولغىنىنى بىلسەڭ ئىدى! كاشكى، بۇ ئىشلار ھازىر كۆزلىرىڭدىن يوشۇرۇندۇر. **43** چۈنكى شۇنداق كۈنلەر بېشىڭغا كېلىدۇ كى، دۈشمەنلىرىڭ ئەتراپىڭنى قاشا-ئىستىھكام بىلەن قورشاپ سېنى قامايدۇ تۆت تەرەپتىن قىستايدۇ. **44** تۇلار سېنى ۋە [سېپىلىڭ]نىڭ ئىچىڭدىكى بالىلىرىڭنى يەر بىلەن يەكسەن قىلىپ، ھەتتا تاشنى تاشنىڭ ئۈستىدىمۇ قالدۇرمايدۇ؛ چۈنكى [خۇدا]نىڭ سېنى يوقلىغان پەيتىنى بىلىپ يەتمىدىڭ. **45** ۋە ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلۋاتقانلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، **46** تۇلارغا: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ۋېزىم دۇئا-تىلاۋەتخانا بولىدۇ» دەپ يۈزلىگەن بولسىمۇ، لېكىن سىلەر ئۇنى «بۇلاڭچىلارنىڭ ئۈۋىسى» قىلۋالدىڭلار! ـ دېدى. **47** شۇ ۋاقىتلاردا ئۇ ھە ركۈنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى. باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە يۇرت چوڭلىرى ئۇنى يوقىتىشقا ئامال ئىزدىدى. **48** لېكىن تۇلار قانداق قىل سېلىشنى بىلمەيتتى، چۈنكى بارلىق خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى تىڭشاش ئۈچۈن ئۇنىڭغا قاتتىق يېپىشقانىدى.

20 ۋە شۇ كۈنلەردىن بىر كۈنى ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىلىرىدا خەلققە تەلىم بېرىپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىۋاتقانىدا، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: **2** ـ بە رگە ئېيتقىن: سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بە رگەن؟ ـ دەپ سوريدى. **3** ئۇ تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر ئىشنى سورايمەن، سىلەر ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلارچۇ، **4** ـ يەھيا يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ ـ دەپ سوريدى. **5** تۇلار تۆرتارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئە گەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بە رگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن [يەھياغا] ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. **6** ئە گەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، بۇ بارلىق خالايىق بىزنى چالما-كېسىمەك قىلىپ ئۆلتۈرىدۇ. چۈنكى تۇلار يەھيانىڭ پەيغەمبە ر ئىكەنلىكىگە ئىشەنىدۇرۇلگەن، ـ دېيىشتى. **7** ۋە تۇلار: ـ [ئۇنىڭ] [ھوقۇقىنىڭ] قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **8** ئەيسا تۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى.

9 ئۇ خالايىققا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەشكە باشلىدى: ـ «بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلە رگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا بېرىپ ئۇ يەردە ئۇزۇن ۋاقىت تۇرۇپتۇ. **10** ئۈزۈملەرنى يىغىدىغان مە زگىل كەلگەندە باغۋەنلەرنىڭ ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىدىن ئۇنىڭغا بېرىشكە قۇللىرىدىن بىرنى تۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى ئۇرۇپ-دۇمبالاپ قۇرۇق قول ياندۇرۇۋېتىپتۇ. **11** ئۇ يەنە باشقا بىر قۇلنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن تۇلار ئۇنىمۇ دۇمبالاپ، خارلاپ، يەنە قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. **12** ئۇ يەنە ئۈچىنچىسىنى ئەۋەتىپتۇ؛ تۇلار ئۇنىمۇ ئۇرۇپ يارىلاندۇرۇپ، تالاغا ھەيدەپ چىقىرۋېتىپتۇ. **13** [ئاخىردا] ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى: «قانداق قىلسام بولار؟ سۆيىملۈك ئوغلۇمنى ئەۋەتەي؛ تۇلار ئۇنى كۆرسە، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ ھۆرمىتىنى قىلار؟» دەپتۇ. **14** بىراق باغۋەنلەر ئۇنىڭ ئوغلىنى كۆرۈپ بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى جايلۇۋېتەيلى، ئاندىن مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ» دېيىشىپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئۇنى ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا ئاچقىپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. ئەمدى بۇنداق ئەھۋالدا ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى تۇلارنى قانداق قىلىدۇ؟ **16** ئۇ كېلىپ ئۇ باغۋەنلەرنى يوقىتىپ ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ». خالايىق بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇنداق ئىشلار ھە رگىز بولمىسۇن! ـ دېيىشتى. **17** لېكىن ئۇ تۇلارغا كۆزلىرىنى تىكىپ مۇنداق دېدى: ـ ئۇنداق بولسا، مۇقەددەسىن يازمىلاردا «تاماچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكەنلەندى» دەپ يېزىلغان سۆز زادى نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟ **18** بۇ «تاش»قا يېقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھە ركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **19** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ بۇ تەمسىلى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى بىلىپ شۇ ھامان ئۇنىڭغا قول سېلىش يولىنى ئىزدىدى؛ لېكىن تۇلار خالايىقتىن قورقۇشتى. **20** شۇڭا تۇلار ئۇنىڭ كەيىندىن ماراپ، ئۇنى [رىم] ۋالىيسىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا سوراققا تارتىشقا تاپشۇرۇش ئۈچۈن بىرنەچچە ئادەملەرنى سېتىۋېلىپ، سوۋقۇنۇپ كىرىشكە ئەۋەتتى. تۇلار سەممەي قىيابەتكە كىرۈپلىپ، ئۇنىڭ سۆزىدىن يوچۇق ئىزدەپ يۈرەتتى. **21** تۇلار ئۇنىڭغا مۇنداق سوئال قويدى: ـ ئەي ئۇستاز، سىلىنى دۈرۈس سۆز قىلىدىغان ۋە دۈرۈس تەلىم بېرىدىغان، ھېچقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى [قەتئىي] قىلمايدىغان، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتقان ئادەم دەپ بىلىمىز. **22** [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەر ئۈچۈن باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ۋېنۇغۇدىمۇ-يوق؟». **23** ئەمما ئۇ تۇلارنىڭ ھىيلىسىنى كۆرۈپ يېتىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىناۋاتىسىلەر؟ **24** ماڭا بىر كۈمۈش دىنار كۆرسىتىڭلار. بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دېدى. تۇلار ئۇنىڭغا: قەيسەرنىڭكى، ـ دېدى. **25** ۋە ئۇ تۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەر رگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **26** تۇلار خالايىققا ئالدىدا ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ئۇنى ئۇتۇۋالغۇدەك ھېچقانداق يوچۇق تاپالمىدى. تۇلار ئۇنىڭ بۇ جاۋابىغا ھەيرانۇھەس بولۇپ، زۇۋانى ئۇتۇلدى. **27** ۋە «ئۇلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەپ ئىنكار قىلىدىغان سادۇقىيلارنىڭ بەزىلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سوئال قويۇپ مۇنداق دېدى: **28** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبە ر تەۋراتتا] بە رگە: «ئايالى بار، ئەمما پەرزەنت كۆرمىگەن كىشى ئۇلۇپ كەتسە، ئۇلگۈچىنىڭ تاكا ياكى ئىنىسى ئۇل قالغان يە گىگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى كېرەك» ـ دەپ يازغان. **29** ئەمدى يەتتە تاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ۋۇيلەنگەندىن كېيىن پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئوتتى. **30** ئىككىنچى قېرىندىشى ئايالىنى ئەمرىگە ئېلىپ، پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئوتتى. **31** ئاندىن ئۈچىنچىسى ئۇنى ئالدى، شۇنداق قىلىپ، يەتتىسى ئۇنى ئەمرىگە ئېلىپ پەرزەنت

كۆرمەي تۇلدى. **32** ھەممىسدىن كېيىن ئايالمۇ تۇلدى. **33** ئەمدى تىرىلىش كۆنىدە بۇ ئايال تۇلارنىڭ قايسىسىنىڭكى بولار؟ چۈنكى يەتتىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە؟! **34** ئەيسا تۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بۇ ئالەمنىڭ پەرزەنتلىرى ۋېلىنىدۇ، ياتلىق بولىدۇ. **(aiōn g165)** **35** لېكىن بۇ ئالەمدىن نىسۋە بولۇشقا، شۇنداقلا تۇلۇكلەردىن تىرىلىشكە لايىق سانالغانلار ۋېلىنمەيدۇ، ياتلىق بولمايدۇ. **(aiōn g165)** **36** چۈنكى تۇلار يەنە تۇلمەيدۇ، پەرىشتىلە رگە ئوخشاش بولىدۇ، «تۇلۇمدىن تىرىلىشتىن تۇغۇلغان پەرزەنتلەر» بولغاچقا، تۇلار خۇدانىڭ ئوغۇللىرىدۇر. **37** ئەمدى تۇلگەنلەرنىڭ تىرىلىدۇرۇلۇشىنى ھەتتا مۇسا [پەيغەمبەر] تۆزىمۇ ئايان قىلغان، چۈنكى [تەۋراتتىكى] «تىكەنلىك» دېگەن ۋەقەنىڭ خاتىرىسىدە تۇ پەرۋەردىگارنى: «ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسى» دەپ بايان قىلغان. **38** تۇ تۇلۇكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر؛ چۈنكى تۇنىڭغا نىسبەتەن ھەممەيلەن تىرىكتۇر! **39** شۇنىڭ بىلەن تەۋرات تۇستازلىرىدىن بىرقانچىسى باھا بېرىپ: ـ تۇستاز، ياخشى ئېيتتىڭ، ـ دېدى. **40** چۈنكى تۇلارىدىن ھېچكىم يەنە تۇنىڭدىن سوئال سوراشقا جۈرئەت قىلالمىدى. **41** ئەمدى تۇ تۇلارغا سوئال قويدى: ـ كىشىلەر مەسىھنى قانداقسىگە داۋۇتنىڭ ئوغلى دەيدۇ؟ **42** چۈنكى داۋۇت تۇزى زەبۇردا: پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىنىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دېگەنغۇ؟ **44** ئەمما داۋۇت ئۇنى «رەببىم» دەپ چاقىرغان يەردە، ئۇنداقتا تۇ قانداقمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ **45** ۋە بارلىق خالايىق قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتقاندا، تۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ **46** ـ تەۋرات تۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. تۇلار تۇزۇن تونىلارنى كىيىۋالغان ھالدا غادىيىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۇلارغا بولغان سالاملىرىغا، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردىمۇ تۇردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **47** تۇلار تۇل ئاياللارنىڭ بارلىق ئۆي-بىساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن تۇزۇندىن-تۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. تۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ!

21

تۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، بايلارنىڭ تۇز سەدىقىلىرىنى [ئىبادەتخانىدىكى] ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنىنى كۆردى. **2** تۇ يەنە ساندۇققا ئىككى تىيىننى تاشلاۋاتقان بىر نامرات تۇل ئايالنىمۇ كۆردى. **3** شۇنىڭ بىلەن تۇ: ـ مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ تاشلىغىنى ھەممەيلەننىڭكىدىن كۆپتۇر. **4** چۈنكى تۇلارنىڭ ھەممىسى تۇزلىرىنىڭ ئاشقانلىرىدىن ئىئانە قىلىپ، خۇداغا ئاتىغان سادىقىلە رگە قوشۇپ تاشلىدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامراتلىقىغا قارىماي، تۇزىنىڭ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئىئانە قىلىپ تاشلىدى. **5** ۋە بەزىلەر ئىبادەتخانىنىڭ نەپىس تاشلار ۋە خۇداغا سۈنۈلغان ھەدىيىلەر بىلەن قانداق بېزەلگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلىشىۋاتاتتى. تۇ: **6** ـ سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق نەرسىلە رگە نىسبەتەن، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ھەتتا بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالدۇرۇلمايي، ھەممىسى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **7** تۇلار تۇنىڭدىن: ـ تۇستاز، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئايان قىلىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **8** تۇ مۇنداق دېدى: ـ ئازدۇرۇلۇپ كېتىشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى تولا كىشىلەر مېنىڭ نامىمنى سېتىپ: «مانا تۇزۇم شۇدۇرمەن!» ۋە «ئاشۇ ۋاقىت يېقىنلاشتى!» دەيدۇ. شۇڭا تۇلارنىڭ كەينىگە كىرمە گىلار. **9** سىلەر تۇرۇش ۋە تو پىلاڭلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغان ۋاقىتلارىدىمۇ ۋەھىمىگە چۈشمە گىلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاۋۋال يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار، زامان ئاخىرى يېتىپ كەلدى، دېگەنلىك ئەمەس. **10** ئاندىن تۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ. **11** جاي-جايلاردا شىددەتلىك يەر تەۋرەشلەر، ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] ۋەھىمىلەر ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك ئالامەتلەر كۆرۈنىدۇ. **12** بىراق بۇ ھەممىدىن ۋەقەلەر يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى، كىشىلەر سىلە رگە قول سېلىپ تۇتقۇن قىلىدۇ ۋە سىلە رگە زىيانكەشلىك قىلىپ، سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ سوراقلىرىغا تاپشۇرىدۇ، زىندانلارغا تاشلايدۇ؛ تۇلار مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن سىلەرنى پادىشاھ ۋە ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باريدۇ، **13** ۋە بۇنىڭ بىلەن [تۇلارنىڭ ئالدىدا] گۈۋاھلىق بېرىش پۇرسىتىگىلار چىقىدۇ. **14** تۇنىڭ ئۈچۈن ئەر زگە قانداق جاۋاب بېرىش توغرىسىدا ئالدىنئالا ھېچ ۋىلانماسلىققا قەلبىگىلاردا قەتئىي نىيەت قىلىگىلار. **15** چۈنكى مەن سىلە رگە بارلىق دۈشمەنلىرىگىلار رەددىيە ۋە رەت قىلالمىغۇدەك پاساھەتلىك تىل ۋە دانىشمەنلىك ئاتا قىلىمەن. **16** ھەتتا ئاتا-تانا، تاكا-ئۇكا، تۇرۇق-تۇغقان ۋە يار-بۇرادەرلىرىگىلارمۇ سىلە رگە خائىنلىق قىلىپ تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە تۇلار ئارا گىلارنىڭ بەزىلىرىگىلارنى ئۆلتۈرىدۇ. **17** سىلەر مېنىڭ نامىم ئۈچۈيىلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە تۇچراپسىلەر. **18** ھالبۇكى، بېشىگىلاردىكى بىر تال چاچمۇ ھالاك بولمايدۇ! **19** سەۋر-چىدامليق بولغىنىگىلاردا، جېنىگىلارغا ئىگە بولالايسىلەر. **20** ـ لېكىن يېرۇسالېمنىڭ [دۈشمەن] قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قورشۇلىنىغانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، ئۇنىڭ ۋەيران بولۇش ۋاقتى يېقىنلىشىپ قالغۇ، دەپ بىلگىلار. **21** تۇ چاغدا يەھۇدىيە تۇلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن، شەھەر ئىچىدە تۇرۇۋاتقانلار تۇنىگىدىن چىقىپ كەتسۇن، يېزىلاردا تۇرۇۋاتقانلار شەھەر گە كىرمىسۇن. **22** چۈنكى شۇ چاغ «ئىنتىقام جازاسىنى تارتىدىغان كۈنلەر»دۇر، شۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس يازمىلاردا] بارلىق پۈتۈلگەنلەر تەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **23** ئەمدى شۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالار ۋە بالا ئېمىتىدىغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى بۇ زېمىندا ئېغىر قىسىلىق بولىدۇ ۋە [ئەرشتىكى] غەزەپ بۇ خەلقتىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، **24** تۇلار قىلىچنىڭ بىسىدا يېقىتىلىدۇ ۋە تۇتقۇن قىلىنىپ، بارلىق ئەللە رگە ئېلىپ كېتىلىدۇ، («بات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» توشقۇچە، يېرۇسالېم يات ئەللەرنىڭ ئايغاق ئاستىدا قالىدۇ.

25 ـ قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلاردىمۇ ئالامەتلەر بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى ئەللەر تارىسىدا دېگۈز-ئوكيانلارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن ۋە دولقۇنلارنىڭ داۋالغۇشلىرىدىن پارا كەندىچىلىك بولىدۇ. **26** ئادەملەر قورقۇپ، يەر يۈزىگە كېلىدىغان ئاپەتلەرنى ۋەھىمە ئىچىدە كۈتۈپ ئەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ؛ چۈنكى ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. **27** ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ بىلەن بىر بۇلۇت ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **28** لېكىن بۇ ئالامەتلەر كۆرۈنۈشكە باشلىغاندا، قەددىگىلارنى رۇسلاپ بېشىگىلارنى كۆتۈرۈگىلار، چۈنكى بۇ سىلەرنى ئازاد قىلىشتىكى نىجات يېقىنلاشتى، دېگەنلىكتۇر. **29** تۇ تۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ ئەنجۈر دەرىخى ۋە باشقا بارلىق دەرەخلە رگە قاراگىلار. **30** تۇلارنىڭ يېگىدىن بىخلانغاندا تۇلارغا قاراپ، تۇز ئۆگىلار يازنىڭ يېتىپ كېلىشىگە ئاز قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. **31** شۇنىڭدەك، بايا دېيىلگەن ئالامەتلەرنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن قالغانلىقىنى بىلىگىلار. **32** مەن سىلە رگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. **33** ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. **34** ـ لېكىن تۇز ئۆگىلارغا ئاگاھ بولۇڭلاركى، كۆڭۈللىرىگىلار ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە تىرىكچىلىكنىڭ غەم-ئەندىشىلىرى بىلەن بىخۇدلاشمىسۇن، شۇ كۈنى تۇستۇدىگىلارغا ئۈيۈقسىز چۈشمىسۇن. **35** چۈنكى تۇ گويا تۇزاقتەك بارلىق يەر يۈزىدە ھەربىر تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **36** شۇڭا ھەرقانداق ۋاقىتلاردا ھوشيار بولۇڭلار، يۈز بېرىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان بۇ ئىشلاردىن تۇز ئۆگىلارنى قاچۇرۇپ ئىنسانئوغلى ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇرۇشقا لايىق ھېسابلىنىش ئۈچۈن ھەردائىم دۇئا قىلىگىلار، ـ دېدى. **37** ئەمدى تۇ كۈندۈزلىرى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى، ئاخشاملىرى شەھەردىن چىقىپ، كېچىنى زەيتۇن تېغى دەپ ئاتالغان تاغدا تۈنىگۈزەتتى. **38** ۋە بارلىق خەلق تۇنىڭ تەلىمىنى ئاڭلىغىلى تاڭ سەھەردە ئىبادەتخانىغا كىرىپ، تۇنىڭ يېنىغا كېلەتتى.

22

ئەمدى پېتىر نان ھېيتى («تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) يېقىنلىشىپ قالغاندى. **2** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات تۇستازلىرى ئۇنى تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىشقا ئامال ئىزدەپ يۈرەتتى؛ چۈنكى تۇلار خەلقتىن قورقاتتى. **3** شۇ پەيتتە ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان، ئىسقاريوت دەپ ئاتالغان يەھۇدانىڭ كۆڭلىگە شەيتان كىردى. **4** تۇ بېرىپ باش كاھىنلار ۋە ئىبادەتخانا پاسبان بە گلىرى بىلەن ئەيسانى قانداق قىلىپ تۇلارغا تۇتۇپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى. **5** تۇلار ئىنتايىن خۇش بولۇپ، يەھۇداغا پۇل بېرىشكە كېلىشتى. **6** يەھۇدا ماقۇل بولۇپ، ئۇنى خالايىقتىن ئايرىم قالغاندا تۇلارغا تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە كىرىشتى. **7** ئەمدى پېتىر نان ھېيتىنىڭ [بىرىنچى] كۈنى يېتىپ كەلگەندىدى. شۇ كۈنى «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى»غا ئاتاپ قۇربانلىق [قوزا] سويۇلاتتى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا پېترۇس بىلەن يۇھاناغا: ـ بېرىپ بە زگە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ [قوزىسىنى] بە رگە يېگىلى تەيىارلا گىلار، ـ دەپ تۇلارنى ئەۋەتتى. **9** ـ قەيەردە

تەيارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوربدى ئۇلار. 10 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ شەھەر رگە كىرسە گلار، مانا ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلە رگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەيندىن مېڭىپ ئۇ كەرگەن ۋېگە كىرىڭلار. 11 ۋە ئۇي ئىگىسىگە: «ئۇستاز: ـ مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا ئۇي قەيەردە؟ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» دە گلار. 12 ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ۋېنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە تەيارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار. 13 شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بېرىۋىدى، ھەممە ئىشلار ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك بولۇپ چىقتى. ئۇلار شۇ يەردە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەيىارلاشتى. 14 ئەمدى ژاقتى-سائىتى كەلگەندە، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇردى، ئون ئىككى روسۇل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرۇشتى. 15 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن ئازاب چېكىشتىن ئىلگىرى، سىلەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ بۇ تامىقىغا ھەمداستىخاندا بولۇشقا تولىمۇ ئىنتىزار بولۇپ كەلگەندىم. 16 چۈنكى سىلە رگە ئېيتايىكى، بۇ ھېيت زىيابىتىنىڭ [ئەھمىيىتى] خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە، مەن بۇنىڭدىن قايتا يېمەيمەن، ـ دېدى. 17 ئاندىن ئۇ بىر جامنى قولىغا ئېلىپ، تەشەككۇر ئېيتتى ۋە مۇخلىسلىرىغا: ـ بۇنى ئېلىپ ئارا گلاردا تەقسىم قىلىپ [ئىچىڭلار]. 18 چۈنكى شۇنى ئېيتايىكى، مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلمىگۈچە، ھە رگىز ئۈزۈم شەربىتىدىن قەتئىي ئىچمەيمەن، ـ دېدى. 19 ئاندىن ئۇ بىر تال نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر ئېيتتى ۋە ئۇنى ئوشتۇپ، ئۇلارغا ئۆلەشتۇرۇپ بېرىپ: ـ بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن پىدا بولىدىغان تېنىمدۇر. مېنى ئەسلەپ ئۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن يە گلار، ـ دېدى. 20 ئۇ شۇنىڭدەك تاماقتىن كېيىنكى جامنى قولىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: ـ بۇ جامدىكى شاراب مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان قېنىمدا بولغان يېڭى ئەھدىدۇر. 21 لېكىن مانا، مېنى تۇتۇپ بە رگۈچىنىڭ قولى مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندىدۇر. 22 ۋە ئىنسانئوغلى دەرۋەقە تۇزى توغرىسىدا بېكىتىلگەندەك [ئالەمدىن] كېتىدۇ، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 23 ئاندىن مۇخلىسلار بىر-بىرىدىن: ـ بىزىمىزدا زادى كىم مۇشۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن؟ ـ دەپ مۇنازىرىگە چۈشۈپ كېتىشتى. 24 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ سانىلىشىمىز كېرەك دېگەن تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 25 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئەللەردىكى پادىشاھلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن ۋېرىۋۇقۇزلىق قىلىپ ئىدارە قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھوقۇقدارلىرى «خەلقپەرۋەر» دەپ ئاتىلىدۇ. 26 بىراق سىلەر شۇنداق بولماگلار، بەلكى ئارا گلاردىكى ئەڭ مەرتىۋىلىكى ئۆزىنى ئەڭ كىچىكدەك ھېسابلىسۇن ۋە يېتەكچى بولغانلار [ھەممەيلەنگە] خىزمەتكارەك بولسۇن. 27 كىم مەرتىۋىلىك، داستىخاندا ئولتۇرغانمۇ ياكى داستىخاندىكى كۆتىكۈچىمۇ؟ داستىخاندا ئولتۇرغىنى ئەمەسمۇ؟ بىراق مەن بولسام ئارا گلاردا خىزمىتىگلاردا بولغۇچى كۆتىكۈچىدە كتۈرمەن. 28 سىلەر بولسا گلار، ھېشمىغا سىناقلار كەلگەندە باشتىن-ئاخىر مەن بىلەن بىللە ھەمراھ بولغانسىلەر. 29 ۋە خۇددى ئاتام ماڭا پادىشاھلىق ھوقۇقى بېكىتكەندەك، مەن سىلە رگىمۇ شۇنداق بېكىتىمەن. 30 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەن بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىسىلەر ۋە تەختىلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 31 رەب يەنە [پېترۇسقا]: ـ «ئەي سىمون، سىمون! مانا، شەيتان ھەممىگلارنى خۇددى بۇغداي تاسقىغاندەك تاسقاپ سىناشنى تىلىگەن. 32 لېكىن ئېتىقادىڭ يوقىمىسۇن دەپ ساڭا دۇئا قىلدىم. ئەمدى سەن توۋا قىلىپ تۇزىيولغا قايتقاندىن كېيىن، قېرىنداشلىرىڭنى مۇئىتەھكەملىگىن» ـ دېدى. 33 ـ ئى رەب، ـ دېدى پېترۇس، ـ مەن سەن بىلەن بىللە زىندانغا تاشلىنىپ، بىللە ئۆلۈمگە بېرىشقا تەيارمەن! 34 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى پېترۇس، ساڭا ئېيتايىكى، بۈگۈن خوراز چىلىمغۇچە، سەن «ئۇنى تونۇمايمەن» دەپ مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، دېدى. 35 ئاندىن، ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرنى ھەمیانسىز، خۇرجۇنسىز ۋە كەشىسىز [سەپەر رگە] ئەۋەتكىنىمدە سىلەرنىڭ بىرەر نەرسە گلار كەم بولۇپ قالغانمۇ؟ ـ دەپ سوربدى. ئۇلار: ـ ياق، دېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا: ـ لېكىن ھازىر ھەر كىمنىڭ ھەمیانى بولسا، ئۇنى ئالسۇن، شۇنداق ھەم خۇرجۇنى بولسا، ئۇنى ئالسۇن ۋە بىر كىمنىڭ قىلىچى بولمىسا، چاپىنىنى سېتىپ بىردىن قىلىچ ئالسۇن. 37 چۈنكى مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتايىكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئۇ جىنايەتچىلەر قاتاردا سانىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن سۆز مەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. چۈنكى مېنىڭ توغرامدىكى بارلىق ئىشلار تولۇق ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ ـ دېدى. 38 ـ ئى رەب، قارىغىن، بۇ يەردە ئىككى قىلىچ بار ئىكەن، دېدى ئۇلار. ـ بولدى، يېتىدۇ! ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 39 ئاندىن ئۇ چىقىپ، ئادەتى بويىچە زەيتۇن تېغىغا يول ئالدى؛ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئە گىشىپ باردى. 40 ئۇ يە رگە يېتىپ بارغانلارغا ئۇ ئۇلارغا: ـ ئازدۇرۇلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 41 ئاندىن، ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە نېرىراق بېرىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: 42 ـ ئى ئاتا، خالىساڭ، بۇ قەدەھنى مەندىن ئېلىپ كەتكەيسەن. لېكىن مېنىڭ ئەمەس، بەلكى سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن ـ دەپ دۇئا قىلدى؛ 43 ۋە ئاسماندىن بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ ئۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 44 ئۇ قاتتىق ئازابتا تولغىنىپ تېخىمۇ ئىخلاسلىق بىلەن دۇئا قىلىۋەردى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەرلىرى يە رگە تۆكۈلگەن قان تامچىلىرىدەك چۈشۈشكە باشلىدى. 45 ئاندىن دۇئاسىنى تۈگىتىپ، ئورنىدن تۇرۇپ، مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ غەمگە چۆكۈپ ھالسىزلىنىپ مۇ گىدەپ قالغانلىقىنى كۆرۈۋىدى، ئۇلارغا: 46 ـ ئۇخلاپ قالغىنىڭلار نېمىسى؟ ئازدۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن قوپۇپ دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 47 ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمىگەن بىر توپ ئادەملەر پەيدا بولدى. ئۇلارنى باشلاپ كەلگۈچى ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا دېگەن كىشى ئىدى؛ ئۇ ئەيسانى [سالام بېرىپ] سۆيگىلى قېشىغا باردى. 48 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي يەھۇدا، بىر سۆيۈش بىلەن ئىنسانئوغلىنى ئۇتۇپ بېرەرسەنمۇ؟ ـ دېدى. 49 ۋە ئەيسانىڭ ئەترابىدىكىلەر ئەمە ئىش يۈز بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىپ: ـ ئى رەب، قىلىچ بىلەن ئۇرايلىمۇ؟ ـ دېدى. 50 ۋە ئۇلاردىن بىرى [قىلىچىنى كۆتۈرۈپ]، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇپ، ئوڭ قۇلىقىنى شىلىۋەتتى. 51 بىراق ئەيسا بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بولدى، توختا! ـ دېدى؛ ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ قۇلىقىغا تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتتى. 52 ئەيسا ئۆزىنى ئۇتقىلى كەلگەن باش كاھىنلار، پاسبان بە گلىرى ۋە ئاقساقاللارغا قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى ئۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ كەپسىلەرغۇ؟ 53 مۇقەددەس ئىبادەتخانىدا ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم، سىلەر قول سالمىدىگلار. ھازىر بۇ سىلە رگە تەۋە بولغان ۋاقىت-سائەتتۇر ۋە قاراڭغۇلۇقنىڭ ھۆكۈم سۈرۈشىدۇر ـ دېدى. 54 ئۇلار ئەيسانى ئۇتۇۋېلىپ، باش كاھىننىڭ ۋېگە ئېلىپ كېلىشتى. پېترۇس يىراقتىن ئە گىشىپ ماكىدى. 55 ئەمدى ئۇلار ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوت يېقىپ چۈرىسىدە [ئىسىسىنىپ] ئولتۇرغانىدا، پېترۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ ئولتۇردى. 56 ئاندىن ئوتنىڭ نۇرىدا ئۇنىڭ ئولتۇرغىنىنى كۆز رگەن بىر دېدەك ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ ئۇرۇپ: ـ بۇ ئادەممۇ ئەيسا بىلەن بىللە ئىدى، ـ دېدى. 57 لېكىن ئۇ ئېنىپ: ـ ئەي خوتۇن، ئۇنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. 58 ئاندىن ئۇزۇن ئۆتمەي، يەنە بىرىيلە ئۇنى كۆرۈپ: ـ سەنمۇ ئۇلاردىن ئىكەنسەن، ـ دېدى. لېكىن پېترۇس: ـ ئەي بۇرادەر، ئۇنداق ئەمەسمەن! ـ دېدى. 59 ئاندىن بىر سائەتچە ئۆتكەندە باشقا بىرىيلە: ـ دەرھەققەت، بۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ چۈنكى ئۇمۇ گالىلىيەلىكتۇر، ـ دەپ چىڭ تۇرۇۋۇالدى. 60 لېكىن پېترۇس: ـ ھەي بۇرادەر، نېمە دەۋاتقىنىڭنى بىلمەيمەن! ـ دېدى. ۋە ئۇنىڭ سۆزى ئاياغلاشماستىلا، خوراز چىلىدى. 61 ئەمدى رەب كەينىگە بۇرۇلۇپ، پېترۇسقا تىكىلىپ قاراپ قويدى. شۇنىڭ بىلەن پېترۇس رەبنىڭ سۆزىنى، يەنە: «بۈگۈن خوراز چىلاشتىن ئىلگىرى سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەنلىكىنى يادىغا كەلتۈردى. 62 ۋە ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ قاتتىق يىغلاپ كەتتى. 63 ئەمدى ئەيسانى تۇتۇپ تۇرۇۋاتقانلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا ۋە ساۋاپ-دۈمبىلاشقا باشلىدى؛ 64 ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى ئۇرغان كىمدۇ؟ قېنى، بېشارەت بە رگىن! ـ دەپ سوراشتى 65 ۋە ئۇنىڭغا بۇنىڭدىن باشقا يەنە نۇرغۇن ھاقارەتلەرنى ياغدۇرۇردى. 66 ئاڭ ئاتقاندا، خەلق ئاقساقاللىرى، يەنى باش كاھىنلار ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرى يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنى ئۆز كېڭىشمىسىگە ئېلىپ بېرىپ 67 ئۇنىڭدىن: ـ ئېيتە، سەن مەسىھمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلە رگە ئېيتسامۇ، قەتئىي ئىشەنمەيسىلەر. 68 سىلەردىن بىرەر سوئال سوربسام، ھېچ جاۋاب بەرمەيسىلەر. 69 لېكىن بۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ئىنسانئوغلى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. 70 ـ ئۇنداقتا، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن-دە؟ ـ دېيىشتى ئۇلار. ئۇ: ـ دېگىنىگلارىدەك مەن شۇنداقمەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 71 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ـ ئەمدى باشقا گۇۋاھچىلىقنىڭ بە رگە نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن چىققىنىنى ئاڭلىدۇق! ـ دېيىشتى.

23

ئاندن [كېڭۈشمىدىكىلەرنىڭ] ھەممىسى ئورنىدن تۇرۇشۇپ، ئۇنى [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. **2** ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ: ـ ئۇنىڭ مەسىھ، يەنى پادىشاھ دەپ ئاتاۋېلىپ، خەلقىمىزنى ئازدۇرۇپ ۋە قۇتراتسىپ، قەيسەر رىگە باج-سېلىق تاپشۇرۇشنى توسقان بۇ ئادەمنى بايقاپ ئۇنى تۇتىۋەق، ـ دېيىشتى. **3** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **4** ئاندىن پىلاتۇس باش كاھىنلار بىلەن كۆپچىلىككە: ـ بۇ ئادەمدىن بىرەر شكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم، ـ دېدى. **5** لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قەتئىي ھالدا: ـ ئۇ گالىلىيەدىن تارتىپ تاكى بۇ يەر رگىچە، پۈتكۈل يەھۇدىيەدىمۇ تەلىم بېرىش بىلەن خەلقنى قۇتراتىدۇ. **6** پىلاتۇس «گالىلىيە» دېگەن سۆزنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كىشى گالىلىيەلىكمۇ؟ ـ دەپ سوردى **7** ۋە ئۇنىڭ ھېرود [خانىنىڭ] ئىدارە قىلغان ئولكىدىن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى ھېرودقا يولاپ بەردى (ئۇ كۈزىلەردە ھېرودمۇ يېرۇسالېمدا ئىدى). **8** ھېرود ئەيسانى كۆرگەندە ئىنتايىن خۇشال بولدى. چۈنكى ئۇ ئۇزۇندىن بېرى ئۇنىڭغا دائىر كۆپ ئىشلارنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۇجىزە كۆرۈش ئۈمىدىدە بولۇپ، ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدەۋاتاتتى. **9** ئۇ ئەيسادىن كۆپ سوئالىلارنى سوردى، لېكىن ئۇ ھېرودقا ھىچ ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. **10** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېقىن تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھە دەپ ئەرز-شكايەت قىلىۋاتاتتى. **11** ھېرود خان ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئۇنى خارلاپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭغا شاھانە تون-كىيم كىيدۈرۈپ، ئۇنى يەنە پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا قايتۇرۇپ يوللىدى. **12** مانا شۇ كۈندىن باشلاپ، پىلاتۇس بىلەن ھېرود دوست بولۇپ قالدى؛ چۈنكى ئىلگىرى ئۇلار ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى. **13** ۋالىي پىلاتۇس باش كاھىنلارنى، [يەھۇدىي] ھۆكۈمدارلارنى ۋە خالايىقنى يىغىپ، **14** ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن «خەلقنى ئازدۇرىدۇ ۋە قۇتراتىدۇ» دەپ شكايەت قىلىپ ئۇنى ئالدىمغا تارتىپ كەلدىڭلار. مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇنى سوراق قىلغىنىم بىلەن، ئۇنىڭدىن سىلەر شكايەت قىلغان جىنايەتلەردىن بىرىنمۇ تاپالمىدىم. **15** ھېرودمۇ تاپمىدى؛ چۈنكى مەن سىلەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتىم. مانا، ئۇنىڭدا ئۆلۈمگە لايىق ھىچقانداق جىنايەت يوق ئىكەن. **16** شۇڭا مەن ئۇنى جازلاپ، ئاندىن قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى **17** (ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، [يەھۇدىي] [مەھبۇسلاردىن] بىرنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى). **18** لېكىن كۆپچىلىك تە گلا چۇقان سېلىشىپ: ـ بۇنى يوقىتىڭ! بەرگە باراباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دېيىشتى **19** (باراباس بولسا شەھەردە توپلاڭ كۆتۈرگەنلىكى ۋە قاتىللىق قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان مەھبۇس ئىدى). **20** شۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئەيسانى قويۇپ بېرىشنى خالاپ، كۆپچىلىككە يەنە سۆز قىلغىلى تۇردى. **21** لېكىن ئۇلار جاۋابەن يەنە چۇقان سېلىشىپ: ـ كېستىلگىن، ئۇنى كېستىلگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **22** [پىلاتۇس] ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق قىلغان؟ مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇمگە لايىق ھىچ جىنايەت تاپالمىدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى جازلاپ، قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى. **23** بىراق ئۇلار يەنىلا ھە دەپ چۇقان سېلىشىپ: «ئۇ كېستىلىشىۋىلىشى!» دەپ تەلەپ قىلىپ چىڭ تۇرۇۋالدى. ئۇلارنىڭ ھەمدە باش كاھىنلارنىڭ چۇقانلىرى تاخىر كۈچلۈك كەلدى. **24** پىلاتۇس ئۇلارنىڭ تەلىپى ۋىجىچە ئادا قىلىنسۇن دەپ ھۆكۈم چىقاردى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ تىلىگىنىنى، يەنى توپلاڭ كۆتۈرۈش ۋە قاتىللىق ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغانىنى قويۇپ بېرىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **26** ۋە ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىۋاتقاندا، يولدا كۈرىنى شەھىرىلىك سىمون ئىسملىك بىر كىشى سەھرادىن كېلىۋاتاتتى؛ ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كېستىنى ئۇنىڭغا كۆتۈرگۈزۈپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. **27** ئەيسانىڭ كەينىدە زور بىر توپ خەلق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئېچىنىپ يىغا-زار كۆتۈرۈشۈۋاتقان ئايالىلارمۇ ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. **28** لېكىن ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ ئۇلارغا: ـ ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى! مەن ئۇچۈن يىغلىماڭلار، بەلكى ئۆزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئۈچۈن يىغلاڭلار! **29** چۈنكى سىلە رگە شۇنداق ئېغىر كۈنلەر كېلىدۇكى، كىشىلەر: «ئۇغماسلار، بالا كۆتۈرمىگەن قورساقلار ۋە ئېمىتمىگەن ئەمچە كلەر بەختلىكتۇر!» ـ دېيىشىدۇ. **30** شۇ چاغدا كىشىلەر تاغلارغا: «ئۇستىمىزگە ئۆرۈل!»، دۆڭلۇقلار رگە: «ئۇستىمىزنى يېپ!» دەپ ندا قىلىشىدۇ. **31** چۈنكى ئادەملەر يا يېپىشىل دەرەخكە شۇنداق ئىشلارنى قىلغان يەردە، قۇرۇپ كەتكەن دەرەخكە نېمە ئىشلار بولار؟! ـ دېدى. **32** ئىككى جىنايەتچىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغىلى ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئېلىپ كېلىنگەنىدى. **33** ۋە ئۇلار «باش سۆڭەك» دەپ ئاتالغان جايغا كەلگەندە، ئۇ يەردە ئۇنى ۋە يەنە ئىككى جىنايەتچىنى، بىرنى ئۇنىڭ ئوڭ يىنىدا ۋە يەنە بىرنى سول يىنىدا كېيىتكە تارتتى. **34** ئەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۇزىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى. **35** خالايىق قاراپ تۇراتتى، يەھۇدىي ھۆكۈمدارلارمۇ يىنىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا دىمىغىنى قېقىپ مەسخىرە قىلىپ: باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن! ئە گەر ئۇ راستىنلا خۇدانىڭ مەسىھى، ئۇنىڭ تاللۋالغىنى بولسا، ئۆزىنى قۇتقۇزۇپ باقسۇن! ـ دېيىشتى. **36** لەشكەرلەرمۇ ئۇنى مەسخىرە قىلىشىپ، يېنىغا يېرىپ ئۇنىڭغا سىركە تە گلەپ: **37** ـ ئە گەر سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى بولساڭ، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ باق! ـ دېيىشتى. **38** ئۇنىڭ ئۈستىدىكى [تاختايغا] گېپكچە، لاتىنچە ۋە ئىبرانىيچە ھەرپلەر بىلەن: «بۇ كىشى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىپ قويۇلغانىدى. **39** ئۇنىڭ بىلەن بىللە كېيىتكە تارتىلغان ئىككى جىنايەتچىنىڭ بىرى ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ سەن مەسىھ ئەمەسمىدىڭ؟ ئەمدى ئۆز ۋۇجۇڭنى، بىزنىمۇ قۇتقۇزە! ـ دېدى. **40** بىراق يەنە بىرى ئۇنىڭ گېپىگە تەنبىھ بېرىپ: سەن ئۆزۈڭ ئوخشاش ھۆكۈمنىڭ تېگىدە تۇرۇپ خۇدادىن قورقامسەن؟ **41** بىزنىڭ جازالىنىشىمىز ھەقلىق، چۈنكى ئۆز قىلمىشلىرىمىزنىڭ تېگىشلىك جازاسىنى تارتىۋېتىپ؛ لېكىن بۇ كىشى ھېچقانداق ناتوغرا ئىش قىلمىغانغۇ! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **42** ئاندىن، ئۇ ئەيساغا: ـ ئى رەب، پادىشاھلىقىڭ بىلەن كەلگىنىڭدە، مېنى ياد قىلغىن، ـ دېدى. **43** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەرھەق، مەن ساڭا ئېيتايىكى، بۈگۈن سەن مەن بىلەن بىللە جەننەتتە بولىسەن، ـ دېدى. **44** ھازىر ئالتىنچى سائەت بولۇپ، پۈتۈن زېمىنى توققۇزىنچى سائەتكىچە قاراڭغۇلۇق باستى. **45** قۇياش نۇرىنى بەرمىدى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسى توسالىنىپ ئوتتۇرىسىدىن يىرتىلىپ ئىككى پارچە بولۇپ كەتتى. **46** ئەيسا قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا قىلغاندىن كېيىن: ـ ئى ئاتا! روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى-دە، تىنىقى توختاپ، جان ئۈزدى. **47** ئۇ يەردە ئۇرغان يۈزبېشى يۈز بە رگەن ئىشلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەققەتەن دۇرۇس ئادەم ئىكەن! ـ دەپ خۇدانى ئۇلۇغلىدى. **48** ۋە بۇ مەنزىرىنى كۆرۈشكە يىغلىغان بارلىق خەلق يۈز بە رگەن ئىشلارنى كۆرۈپ كۆكرەك كلىرىگە ئۇرۇپ ۋىلىرىگە قايتىشتى. **49** ۋە ئۇنى تونۇيدىغان بارلىق كىشىلەر ۋە گالىلىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن ئايالىلار يىراقتا تۇرۇپ، بۇ ۋەقەلەر گە قاراپ تۇردى. **50** ۋە مانا شۇ يەردە كېڭۈشمىدىكىلەردىن يۈسۈپ ئىسملىك بىرى بار ئىدى. ئۇ تۇزىنى ئاقكۆڭۈل ۋە ئادىل ئادەم بولۇپ، ئۇلارنىڭ مەسلىھەتىگە ۋە قىلغىنىغا قوشۇلمىغانىدى. تۇزىنى يەھۇدىيە ئۇلكىسىدىكى ئارىماتىيا دېگەن بىر شەھەردىن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تەلىۋرۇپ كۈتەتتى. **52** ئۇ تۇزىنى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى؛ **53** ۋە ئۇنى كېستىن چۈشۈرۈپ كاتاب بىلەن كېپەنلەپ، قورام تاشتىن ئويۇپ ياسالغان، ھېچكىم قويۇلمىغان بىر قەبىرگە دەپنە قىلدى. **54** بۇ «تەييارلىق كۈنى» بولۇپ، شاباتنى كۈنى يېقىنلىشىپ قالغانىدى. **55** ۋە ئۇنىڭ بىلەن گالىلىيەدىن كەلگەن ئايالار [يۈسۈپكە] ئە گىشىپ، قەبىرنى ۋە ئۇنىڭ جەسەتىنىڭ قاندىق قويۇلغىنىنى كۆردى. **56** ئاندىن يېنىپ بېرىپ ئەترىلەر ۋە خۇش پۇراقلىق ۋىۋىلارنى تەييار قىلدى ۋە [تەۋراتتىكى] ئەمر بويىچە شاباتنى كۈنى ئارام ئېلىشتى.

24

ئەمدى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە تاڭ يۇرايى دەپ قالغاندا، ئايالار تۈزلىرى تەييارلىغان ئەترىلەرنى ئېلىپ، قەبىرگە كەلدى. **2** ئۇلار قەبىرنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ دومىلىتۇپتىلگەنلىكىنى كۆردى؛ **3** ۋە قەبىرگە كىرىپ قارىۋىدى، رەب ئەيسانىڭ جەسىتى يوق ئۇراتتى. **4** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بۇنىڭدىن پاتىپاراق بولۇپ تۇرغاندا، مانا، نۇر چاقناپ تۇردىغان كىيىملەرنى كىيگەن ئىككى زات ئۇلارنىڭ يىنىدا ۋىۋىقسىز پەيدا بولدى. **5** ئايالار قاتتىق ۋەھىمگە چۈشۈپ، يۈزلىرىنى يە رگە يېقىشتى. ئىككى زات ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن تىرىك بولغۇچىنى ئۆلگەنلەرنىڭ ئارىسىدىن ئىزدەيسىلەر؟ **6** ئۇ بۇ يەردە ئەمەس، بەلكى ئۇ تىرىلدى! ئۇ تېخى گالىلىيەدە تۇرغان ۋاقتىدا، ئۇنىڭ سىلە رگە نېمىنى ئېيتقىنىنى، يەنى: «ئىنسانئوغلىنىڭ گۇناھكار ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كېستىلىنىپ، ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىشى مۇقەررەردۇر» دېگەنلىرىنى ئەسلەپ بېقىڭلار! ـ دېدى. **8** ۋە ئۇلار ئۇنىڭ

[دەل] شۇنداق دېگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى؛ 9 ۋە قەبرىدىن قايتىپ، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرىيلەنگە، شۇنداقلا قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسگە يەتكۈزدى. 10 روسۇلالارغا بۇ ئىشلارنى يەتكۈزگۈچىلەر بولسا ماگدالىنى مەريەم، يوئاننا ۋە ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە تۇلار بىلەن بىللە بولغان باشقا ئاياللار ئىدى. 11 لېكىن [ئاياللارنىڭ بۇ ئېيتقانلىرى] تۇلارغا ئەپسانىدەك بىلىنىدى، تۇلار تۇلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنمىدى. 12 براق پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، قەبرىگە يۈگۈرۈپ باردى. ئۇ ئېگىلىشىپ قەبرە ئىچىگە قارىۋىدى، يالغۇز كاناپ كېيىنلىكىنىڭ تىلىم-تىلىم پارچىلىرىنى كۆرۈپ، يۈز بە رگەن ئىشلارغا تەئەججۈبلىنىپ ۋېرىگە قايتىپ كەتتى. 13 ۋە مانا، شۇ كۈندە تۇلاردىن ئىككىيلەن يېرۇسالېمدىن ئون بىر چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئېمايۇس دېگەن كەنتكە كېتىپ باراتتى. 14 تۇلار يۈز بە رگەن بارلىق ئىشلار توغرىسىدا سۆزلىشىپ كېتىۋاتاتتى. 15 ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار سۆزلىشىپ-مۇلاھىزىلىشىپ كېتىۋاتقاندا، مانا ئەيسا تۇزى تۇلارغا يېقىنلىشىپ كېلىپ، تۇلار بىلەن بىللە ماكېدى؛ 16 لېكىن تۇلارنىڭ كۆزلىرى تۇنى تونۇشتىن توتۇلدى. 17 ئۇ تۇلاردىن: ـ كېتىۋېتىپ نېمە ئىشلار توغرۇلۇق مۇنازىرە قىلىشۋاتىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. تۇلار قايغۇلۇق قىيافىتە توختاپ، 18 تۇلاردىن كلىيوپاس ئىسىملىك بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ يېرۇسالېمدا تۇرۇۋېتىپ، مۇشۇ كۈنلەردە شۇ يەردە يۈز بە رگەن ۋەقەلەردىن بىردىنبىر خەۋەر تاپمىغان مۇسافىر سەن ئوخشىمامسەن؟! ـ دېدى. 19 ۋە ئۇ تۇلاردىن: ـ نېمە ۋەقەلەر بولدى؟ ـ دەپ سوردى. «ناسارەتلىك ئەيسانىڭ مۇناسىۋەتلىك ۋەقەلەر!» ـ دېدى تۇلار، ـ «ئۇ تۇزى خۇدانىڭ ئالدىدىمۇ، بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدىمۇ ئەمەلدە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر بولۇپ، 20 باش كاھىنلار ۋە ھۆكۈمدارلىرىمىز ئۇنى تۇلۇم ھۆكۈمگە تاپشۇرۇپ، كېسىلتەتتى. 21 بىز ئەسلىدە ئۇنى ئىسرائىلغا ھەمجەمەت بولۇپ ئازاد قىلىدىغان زات ئىكەن، دەپ ئۈمىد قىلغانىدۇق. لېكىن ئىشلار شۇنداق بولدى، ھازىر بۇ ۋەقەلەر يۈز بە رگىنىگە ئۈچىنچى كۈن بولدى؛ 22 يەنە كېلىپ، ئارىمىزدىكى بىرنەچچە ئايال ھەم بىزنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇۋەتتى. چۈنكى تۇلار بۇگۈن تاڭ سەھەردە قەبرىگە بېرىپتىكەن، 23 ئۇنىڭ جەسىتىنى تاپالماي قايتىپ كېلىپ: «بە رگە بىرنەچچە پەرىشتە غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئايان بولۇپ، «ئۇ تىرىك!» دېدى» دەپ ئېيتىپتۇ. 24 بۇنىڭ بىلەن ئارىمىزدىن بىرنەچچەيلەن قەبرىگە بېرىپ، ئەھۋالنىڭ دەل ئاياللارنىڭ ئېيتقىنىدەك ئىكەنلىكىنى بايقاپتۇ. لېكىن ئۇنى تۇلارمۇ كۆرمەپتۇ». 25 ئەيسا تۇلارغا: ـ ئەي نادانلار، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسگە ئىشىنىشكە قەلبى گاللار! 26 مەسىھنىڭ ئۇزىگە خاس شان-شەرىپىگە كىرىشتىن بۇرۇن، مۇشۇ جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن ئوتكۈزۈشى مۇقەررەر ئەمەسمىدى؟ ـ دېدى. 27 ئاندىن پۈتۈن تەۋرات-زەبۇردىن، مۇسا ۋە باشقا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن باشلاپ ئۇ ئۇزى ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلىرىنى تۇلارغا شەرھ بېرىپ چۈشەندۈردى. 28 تۇلار باردىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا، ئۇ يىراقراق بىر يە رگە باردىغاندەك تۇراتتى. 29 لېكىن تۇلار ئۇنى ئۇنتۇۋېلىپ: ـ كەچ كىرىپ قالدى، ھېلىلا كۈن ئولتۇرىدۇ. بىز بىلەن بىللە قونۇپ قالغىن، ـ دەپ ئۇنتۇندى. مۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلار بىلەن قونغىلى ۋېگە كىردى. 30 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى، ئاندىن نانىنى ئوشتۇپ تۇلارغا ئۇنتى. 31 تۇلارنىڭ كۆزلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ئۇنى تونۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارنىڭ ئالدىدىن غايىب بولدى. 32 تۇلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ يولدا بىز بىلەن پاراكلىشىپ، بە رگە مۇقەددەس يازمىلارغا شەرھ بە رگەندە، يۈرەك-باغرىمىز گويا ئوتىنەك يانمىدىمۇ؟! ـ دېيىشتى. 33 ۋە تۇلار شۇ ھامان تۇرۇپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. تۇلار ئىككىسى ئون بىرىيلەن بىلەن تۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ بىر يە رگە يېغىلىپ تۇرغىنىنىڭ ئۈستىگىلا چۈشتى، تۇلار: «رەب راستتىن تىرىلىپتۇ. ئۇ سىمونغا كۆرۈنۈپتۇ!» دېيىشۋاتاتتى. 35 شۇنىڭ بىلەن تۇلار ئىككىيلەنمۇ يولدا يۈز بە رگەن ئىشلارنى ۋە ئۇ نانىنى ئوشتۇۋاتقاندا تۇنىڭ تۇزلىرىگە قاندىق تونۇلغىنىنى كۆچىلىككە سۆزلەپ بەردى. 36 ۋە تۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، [ئەيسا] تۇزى توساتتىن تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. 37 تۇلار بىرەر روھنى تۇچراتتۇقمۇ نېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقزادە بولۇشۇپ ۋەھىمگە چۈشتى. 38 ئۇ تۇلارغا: ـ نېمىگە شۇنچە ئالاقزادە بولۇپ كەتتىلار؟ نېمىشقا قەلبىلىرىدا شەك-گۇمان چىقىپ تۇرىدۇ؟ 39 قولىرىمغا ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ بېقىڭلار! مېنىڭ ئۇزۇم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى تۇتۇپ كۆرۈڭلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرىسىلەر، ـ دېدى. 40 ۋە شۇنداق دېگەچ تۇلارغا پۇت-قولىنى كۆرسەتتى. 41 تۇلار خۇشلۇقتىن [كۆزلىرىگە] ئىشەنگۈسى كەلمەي ھەيرانۇھەس تۇرغىنىدا ئۇ تۇلاردىن: ـ سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېگۈدەك نەرسە كالار بارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 42 تۇلار بىر پارچە بېلىق كاۋېچى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆنىكىنى تۇنىڭغا سۇنۇۋېدى، 43 ئۇ ئېلىپ تۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى. 44 ئاندىن ئۇ تۇلارغا: ـ مانا بۇ مەن سىلەر بىلەن بولغان ۋاقتىمدا سىلە رگە ئېيتقان: «مۇسا خاتىرىلىگەن تەۋرات قانۇنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى ۋە زەبۇردا مېنىڭ توغرامدا پۈتۈلگەنلىرى ھەممىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ» دېگەن سۆزلىرىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇقەددەس يازمىلارنى چۈشىنىشى ئۈچۈن تۇلارنىڭ زېھىنلىرىنى ئاچتى 46 ۋە تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] شۇنداق ئالدىن پۈتۈلگەنكى ۋە شۇ ئىش مەسىھنىڭ ئۇزىگە توغرا كەلدىكى، ئۇ ئازاب چېكىپ، ئۈچىنچى كۈندە ئۆلگەنلەر ئارىسىدىن تىرىلدۇ، 47 ئاندىن ئۇنىڭ نامى بىلەن «توۋا قىلىڭلار، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىگە مۇيەسسەر بولۇڭلار» دېگەن خەۋەر پېرۇسالېمدىن باشلاپ بارلىق ئەللە رگە جاكارلىنىدۇ. 48 سىلەر ئەمدى بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇرسىلەر. 49 ۋە مانا، مەن ئاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ۋۇجۇد ئۇكىلارغا ئەۋەتەمەن. لېكىن سىلەر يۇقىرىدىن چۈشىدىغان كۈچ-قۇدرەت بىلەن كىيگۈزۈلگۈچە، بۇ شەھەردە كۈتۈپ تۇرۇڭلار». 50 ۋە ئۇ تۇلارنى بەيت-ئانىيا يېزىسىغىچە باشلاپ باردى ۋە قوللىرىنى كۆتۈرۈپ تۇلارنى بەركەتلىدى. 51 ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلارنى بەركەتلىگەندە ئۇ تۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 52 تۇلار ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى ۋە زور خۇشال-خۇرامىلىق ئىچىدە يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، 53 ھەردائىم ئىبادەتخانىدا تۇرۇپ خۇداغا شۇكۈر-سانا ئوقۇشۇپ تۇردى.

يۇھاننا

1 مۇقەددەمدە «كالام» بار ئىدى، كالام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كالام خۇدا ئىدى. **2** ئۇ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بىللە ئىدى. **3** ئۇ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار يارىتىلدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى يارىتىلمىغان ئەمەس. **4** ئۇنىڭدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. **5** ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ بېسىپ چۈشەلىگەن ئەمەس. **6** بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا ئىدى. **7** ئۇ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەممە ئىنسان ئۈزى ئارقىلىق ئىشەنىدۇرۇلسۇن، دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەنىدى. **8** [يەھيانىڭ] ئۆزى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەنىدى. **9** ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنسانىي يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقانىدى. **10** ئۇ دۇنياغا بولغان ۋە دۇنيا ئۇ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **11** ئۇ ئۆزىنىڭكىلە رگە كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇنى ئۆز خەلقى قوبۇل قىلمىدى. **12** شۇنداقتىمۇ، ئۇ ئۆزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى ئۆز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. **13** ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا ئەتىلەردىن، يا ئىنسان ئىرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۇرەلگەن بولدۇ. **14** كالام ئىنسان بولدى ھەم ئارىمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۇنىڭ شان-شەرىنىگە قاردۇق؛ ئۇ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنىڭكىدۇر. **15** (يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: ـ مانا، مەن [سىلە رگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغانىدى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! ـ دەپ جار قىلدى) **16** چۈنكى ھەممىمىز ئۇنىڭدىكى تولۇپ تاشقانلاردىن ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدۇق. **17** چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەنىدى؛ لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. **18** خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باقمىغان ئەمەس، بىراق ئاتىنىڭ قۇچىقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى. **19** يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمسەن؟» دەپ سۈرۈشتە قىلىشقا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتكەنده، ئۇنىڭ ئۇلارغا جاۋابەن بە رگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: **20** ئۇ ئېتىراپ قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەي: ـ «مەن مەسىھ ئەمەسمەن» ـ دەپ ئېنىق ئېتىراپ قىلدى. **21** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا ئۇزۇڭ كىم بولىسەن؟ ئىلياس [پەيغەمبەر]مۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، مەن ئۇ ئەمەسمەن، ـ دېدى ئۇ. ـ ئەمىسە، سەن ھېلىقى پەيغەمبەرمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار. ئۇ يەنە: ـ ياق! ـ دېدى. **22** شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولىسەن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلە رگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بە رگە ئېيتقىن]، ئۆزۈڭ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. **23** يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ يەشايا پەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندەك، چۈلدە «رەببنىڭ يولىنى تۈز قىلىڭلار» دەپ توۋلايدىغان ئاۋازدۇرمەن! **24** ئەمدى [پېرۇسالېمدىن] ئەۋەتىلگەنلەر پەرىسىيلەردىن ئىدى. ئۇلار يەنە يەھيادىن: ـ سەن يا مەسىھ، يا ئىلياس يا كى ھېلىقى پەيغەمبەر بولمىساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۇغا چۈمۈلدۈرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **26** يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: ـ مەن كىشىلەرنى سۇغىلا چۈمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئاراڭلاردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرسى بار، **27** ئۇ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **28** بۇ ئىشلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا پەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۇغا] چۈمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز بە رگەنىدى. **29** ئەتىسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: ـ مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! **30** مانا، مەن [سىلە رگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرسى بار، ئۇ مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنيادا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغانىدى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! **31** مەن بۇرۇن ئۇنى بىلمىسەمۇ، لېكىن ئۇنى ئىسرائىلغا ئايان بولسۇن دەپ، كىشىلەرنى سۇغا چۈمۈلدۈرگىلى كەلدىم. **32** يەھيا يەنە گۇۋاھلىق بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن روھنىڭ پاختەك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆردۈم. **33** مەن ئەسلىدە ئۇنى بىلمىگەنىدىم؛ لېكىن مېنى كىشىلەرنى سۇغا چۈمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماڭا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ، ئۇ كىشىلەرنى مۇقەددەدەس روھقا چۈمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» دېگەنىدى. **34** مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۇنىڭ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردىم! **35** ئەتىسى، يەھيا ئىككى مۇخلىسى بىلەن يەنە شۇ يەردە تۇراتتى. **36** ئۇ [ئۇ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى كۆرۈپ: ـ قاراڭلار! خۇدانىڭ قوزىسى! ـ دېدى. **37** ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى ئاڭلىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. **38** ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئە گىشىپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: ـ نېمە ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ رابى (بۇ [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە)، قەيەردە ئۇرسەن؟ ـ دېدى. **39** ـ بېرىپ كۆرۈڭلار، ـ دېدى ئۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار بېرىپ ئۇنىڭ قەيەردە ئۇرىدىغانلىقىنى كۆردى ۋە ئۇ كۈنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇردى (بۇ ۋاقىت شۇ كۈنىنىڭ ئونىنچى سائىتى ئىدى). **40** يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] يۇقىرىقى سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭغان ئىككىلەنىنىڭ بىرى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندرياس ئىدى. **41** ئاندرياس ئاۋۋال ئۆز ئاكىسى سىمونىنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ بىز «مەسىھ»نى تاپتۇق! ـ دېدى («مەسىھ» ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ، گۈرىك تىلىدا «خرىستوس» دەپ تەرجىمە قىلىنىدۇ) **42** ۋە ئاكىسىنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون؛ بۇنىڭدىن كېيىن «كىفاس» دەپ ئاتىلىسەن، ـ دېدى (مەنىسى «تاش»تۇر). **43** ئەتىسى، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىگە يول ئالماقچى ئىدى. ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئە گىشىپ ماڭ! ـ دېدى **44** (فىلىپ بەيت-سائىدالىق بولۇپ، ئاندرياس بىلەن پېترۇسنىڭ يۇرتىدىن ئىدى). **45** فىلىپ ناتانىيەلنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ [يازمىلىردا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا يوسۇپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! ـ دېدى. **46** بىراق ناتانىيەل: ـ ناسارەت دېگەن جايدىن ياخشى بىرنېمە چىقامدۇ؟! ـ دېدى. كېلىپ كۆرۈپ باق! ـ دېدى فىلىپ. **47** ئەيسا ناتانىيەلنىڭ ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ توغرۇلۇقتا: ـ مانا، ئىچىدە قىلچە ھىيلە-مىكىرى يوق ھەقىقىي بىر ئىسرائىلدۇر! ـ دېدى. **48** ناتانىيەل: ـ مېنى قەيىرىمدىن بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ فىلىپ سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆ رگەنىدىم، ـ دېدى. **49** ناتانىيەل جاۋابەن: ـ ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسەن! ـ دېدى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە كۆ رگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقىم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتامسەن؟ بۇنىڭدىمۇ چوڭ ئىشلارنى كۆرىسەن! ـ دېدى **51** ۋە يەنە: ـ بەرھەق، بەرھەق سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئاسمانلار ئېچىلىپ، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ ئۈستىدىن چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر! ـ دېدى.

2 ئۈچىنچى كۈنى، گالىلىيەدىكى كانا يېزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ ئانىسى [مەريەم] ئۇ يەردە ئىدى **2** ھەم ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ۋېغا تە كلىپ قىلىنغانىدى. **3** ئويدا شاراب تۈگەپ قالغاندا، ئەيسانىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ شارابلىرى تۈگەپ قاپتۇ، ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ خانىم، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە كارىم؟ مېنىڭ ۋاقتى-سائىتىم تېخى كەلمىدى، ـ دېدى. **5** ئانىسى چاكارلارغا: ـ ئۇ سىلە رگە نېمە قىل دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **6** ئەمدى شۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ تاھارەت ئادىتى بويىچە ئىشلىتىلىدىغان، ھەربىرىگە ئىككى-ئۈچ تۈگىدن سۇ سىغىدىغان ئالتە تاش كۈپ قويۇلغانىدى. **7** ئەيسا چاكارلارغا: ـ كۈپلە رگە سۇ تولدۇرۇڭلار، ـ دېدى. ئۇلار كۈپلەرنى ئاغزىغىچە تولدۇرۇشتى. **8** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئەمدى بۇنىڭدىن ئۈسۈپ توي باشقۇرغۇچىغا بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنى ئاپىرىپ بەردى. **9** توي باشقۇرغۇچى شارابقا ئايلاندۇرۇلغان سۇدىن ئېتىپ كۆ رگەنده (ئۇ ئۇنىڭ قەيەردىن كەلتۈرۈلگەنلىكىنى بىلمىدى، ئەمما بۇنى سۇ توشۇغان چاكارلار بىلەتتى) توي باشقۇرغۇچى توي بولۇۋاتقان يىگىتنى چاقىرىپ، **10** ئۇنىڭغا: ـ ھەربىر [توي قىلغۇچى] ياخشى شارابنى تۇنىڭ بېشىدا قويىدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانىغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، ناچىرنى قويىدۇ. ئەجەبا، سەن ياخشى شارابنى مۇشۇ چاغقىچە ساقلاپسەن! ـ دېدى. **11** بۇ بولسا، ئەيسا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى بولۇپ، گالىلىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەنىدى. ئۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ شان-شەرىنى ئايان قىلدى، ۋە

ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 12 بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ، ئانىسى، ئىنىلىرى ۋە مۇخلىسلىرى بىلەن كەپەرناھۇم شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردى. 13 يەھۇدىيلارنىڭ «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. 14 ئۇ ئىبادەتخانا [ھويلىلىرىدا] كالا، قوي ۋە كەپتەر-پاختەك ساتقۇچىلارنى ھەم ئۇ يەردە ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. 15 ئۇ تاناندىن قامچا ياساپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسنى قوي-كاللىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخانىدىن ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شىرەلىرىنى ئۆرۈۋەتتى 16 ۋە پاختەك- كەپتەر ساتقۇچىلارغا: ـ بۇ نەرسىلەرنى بۇ يەردىن ئېلىپ كېتىش! ئاتامنىڭ ۋېنى سودا-سېتىق ۋېنى قىلىشۇالما! ـ دېدى. 17 بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلىرى [زەبۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] ۋېۋىگىگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆرۈمنى چۈلغىۋالدى!». 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇنداق ئىشلارنى قىلغانىكەنسەن، قېنى، بىرگە نېمە مۇجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرىسەن؟! ـ دەپ سوردى. 19 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇشبۇ ئىبادەتخانىنى چۈۋۈۋەتسە كۈلار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن بۇ يەھۇدىيلار يەنە ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ چىقالايسەن؟! ـ دېدى. 21 ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ تۆز تېنىنى كۆرسەتكەنىدى. 22 شۇنىڭ، ئۇ تۇلۇمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ھەقتىكى بېشارەتكە ھەمدە ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشەندى. 23 ئۇتۇپ كېتىش ھېيتىدا، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ پېرۇسالېمدا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەن بولۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشتى. 24 لېكىن ئەيسا پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ [قەلبىنىڭ] قانداق ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، ئۆزىنى ئۇلارغا تاپشۇرمايتتى. 25 ئىنسان توغرۇلۇق ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە نېمە بار ئىكەنلىكىنى ئۆزى بىلەتتى.

3 يەھۇدىيلار [كېڭەشمىسىنىڭ] پەرىسىيلەردىن بولغان نىكودىم ئىسىملىك بىر يولباشچىسى بار ئىدى. 2 بۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلىم بە رگۈچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولمىسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ـ دېدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلمىغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلەيسەن! ـ دېدى. 4 نىكودىم: ـ ئادەم قېرىغىنىدا قانداقمۇ قايتىدىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسىقىغا قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشنى مۇمكىنمۇ؟! ـ دەپ سوردى. 5 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەم سۇدىن، ھەم روھتىن تۇغۇلمىغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلەيسەن! 6 ئەتىبىن تۇغۇلغان بولسا ئەتىۋار، روھتىن تۇغۇلغان بولسا روھتۇر. 7 ساڭا: «يۇقىرىدىن تۇغۇلۇشۇڭلار كېرەك» دېگىنىمگە ھەيران قالما. 8 شامال خالىغان تەرەپكە سوقىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ، قەيە رگە باردىغىنىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىرىمۇ شۇنداقتۇر. 9 نىكودىم يەنە جاۋابەن ئەيساغا: ـ بۇ ئىشلار قانداقمۇ مۇمكىن بولار؟ ـ دېدى. 10 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئىسرائىلنىڭ ئۇستازى تۇرۇپ، بۇنىمۇ بىلمەمسەن؟ 11 بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بىز بىلگىنىمىزنى ئېيتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزنى قوبۇل قىلمايسىلەر. 12 سىلە رگە زېمىندىكى ئىشلارنى ئېيتسام ئىشەنمىگەن يەردە، ئەرشتىكى ئىشلارنى ئېيتسام قانداقمۇ ئىشىنىسىلەر؟ 13 ئۆزى ئەرشتە بولۇپ، ئەرشتىن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانئوغلىدىن باشقا ھېچكىم ئەرشكە چىقمىدى. 14 مۇسا چۆلدە [تۆچ] يىلانىنى كۆتۈر رگەنىدەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق ئېگىز كۆتۈرۈلۈشى كېرەك. 15 شۇنداق بولغاندا، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەلەيدۇ». (aiōnios g166) 16 چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىدۇكى، ئۇزىنىڭ بىردىنبىر بېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرىنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. (aiōnios g166) 17 خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا بېكىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى. 18 كىمكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا، گۇناھقا بېكىتىلمەيدۇ؛ لېكىن ئېتىقاد قىلمىغۇچى بولسا ئاللىقاچان گۇناھقا بېكىتىلگەندۇر، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ يەككە-يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلمىغان. 19 ۋە گۇناھقا بېكىتىش سەۋەبىمۇ مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمەللىرى رەزىل ئىدى. 20 چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە ئۆزىنىڭ قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلىنماسلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ؛ 21 لېكىن ھەققەتنى يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تاپىنىپ قىلغانلىقى ئايان بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. 22 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن يەھۇدىيە زېمىنىغا باردى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، كىشىلەرنى چۆمۈلدۈردى. 23 شۇ چاغدا يەھيا [يەيغەمبەرمۇ] سالىم يېزىسىنىڭ يېنىدىكى ئاينون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتاتتى. چۈنكى ئۇ يەرنىڭ سۇيى مول ئىدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشاتتى 24 (چۈنكى شۇ چاغدا يەھيا تېخى زىندانغا تاشلانمىغانىدى). 25 [شۇ ۋاقىتلاردا] يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر يەھۇدىي كىشى بىلەن تاھارەت قائىدىلىرى توغرىسىدا بەس-مۇنازىرە قىلىشىپ قالدى. 26 ئاندىن مۇخلىسلار يەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا سەن بىلەن بە رگە بولغان، ئۆزۈڭ [تەرىپىڭ] گۇۋاھلىق بە رگەن ھېلىقى كىشى مانا ھازىر ئۆزى كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتىدۇ، ۋە ھەممە ئادەم ئۇنىڭ يېنىغا كېتىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 27 يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئە گەر ئۇنىڭغا ئەرشتىن ئاتا قىلىنمىغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. 28 مېنىڭ سىلە رگە: «مەن مەسىھ ئەمەس، پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا ئەۋەتىلگەنمەن» دېگىنىمگە ئۆز ئۆگىلار گۇۋاھچىسىلەر. 29 كېلىنچە كىنى ئەرمىگە ئالغۇچى يېگىنتۇر، قولدىشى يېگىنتۇر ئاۋازىنى كۆتىدۇ؛ قولداش ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قەلبىدە تولمۇ خۇرسەن بولىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش، مەندىمۇ خۇرسەنلىك تولۇپ تاشىدۇ. 30 ئۇنىڭ يۈكسىلىشى، مېنىڭ ئاجىزلىشىشم مۇقەررەردۇر. 31 ئۈستۈندىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر. زېمىندىن كەلگۈچى زېمىنغا تەۋە بولۇپ زېمىندىكى ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. ئەرشتىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر. 32 ئۇ ئۆزىنىڭ [ئەرشتە] كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى بولسا، ئۇ بۇلار توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ بىراق ھېچكىم ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلمايدۇ. 33 [ھالبۇكى]، كىمكى ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلغان بولسا، خۇدانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگە مۇھۇرىنى باسقان بولىدۇ. 34 چۈنكى خۇدا ئەۋەتكىنى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى خۇدا روھنى [ئۆزىگە] توپلەم بىلەن كەملەپ بەرمەس. 35 ئاتا ئوغلىنى سۆيىدۇ ۋە ھەممە ئىشلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغانىدۇر. 36 ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. لېكىن ئوغلىغا ئىتائەت قىلمىغۇچى ھاياتنى ھېچ كۆرمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ غەزىپى شۇنداقلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. (aiōnios g166)

4 ئەمدى پەرىسىيلەرنىڭ «ئەيسانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۆمۈلدۈرگەنلىرى يەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنىنى رەب ئۇققاندىن كېيىن 2 (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۆمۈلدۈرەتتى) 3 ئۇ يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن چىقىپ يەنە گالىلىيە گە كەتتى. 4 ئەمدى ئۇ يول ئۈستىدە ساماريە ئۆلكىسىدىن ئۆتۈشى كېرەك ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ياقۇپ ئۆز ئوغلى يۈسۈپكە بە رگەن يە يېقىن بولغان ساماريەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھىرىگە كەلدى. 6 شۇ يەردە «ياقۇپنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى. ئەيسا سەپىردە چارچىغىنىدىن قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى يېمەكلىك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھەر گە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، ساماريەلىك بىر ئايال سۇ ئالغىلى كەلدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئېچكىلى سۇ بە رگىن، ـ دېدى. 9 ئايال ئۇنىڭدىن: ـ ئۆزىڭىز يەھۇدىي تۇرسىڭىز، مەندەك ساماريەلىك بىر ئايالدىن قانداقلارچە ئېچكىلى سۇ تەلەپ قىلىپ قالدىڭىز؟ ـ دەپ سوردى (چۈنكى يەھۇدىيلار ساماريەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلمايتتى). 10 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئە گەر سەن خۇدانىڭ سوۋغىتىنىڭ نېمىلىكى ۋە سەندىن سۇ سوربىغۇچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلسە ئىدى، ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭدىن تىلەيتتىڭ ۋە ئۇ ساڭا ھاياتلىق سۈيىنى بېرەتتى. 11

ئايال ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، سۇ تارتقۇدەك ھېچنەرسىگىز بولمىسا، ئۇنىڭ ئۇستىگە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۈيىنى نەدىن ئالىسىز؟ **12** ئەجەبا، بۇ قۇدۇقنى بىزگە [مىراس] قالدۇرغان ئاتىمىز ياقۇپتىن تۇلۇغمۇسىز؟ بۇ قۇدۇقتىن تۇرىنى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۇ ئىچكەن ـ دېدى. **13** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇ سۇنى ئىچكەن ھەر كىم يەنە تۇسسايىدۇ. **14** ئەمما مەن بېرىدىغان سۇنى ئىچكۈچى ھەر كىم مەڭگۈگە ئۇسسىمايدىغان بولىدۇ ۋە يەلكى مەن ئۇنىڭغا بېرىدىغان سۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ باريدىغان، ئۇرغۇپ چىقىدىغان بىر بۇلاق بولىدۇ، ـ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) **15** ئايال: ـ تەقسىر، ماڭا بۇ سۇدىن بە رگەيسىزكى، مەن يەنە ئۇسسىمايدىغان ۋە مۇشۇ يە رگە سۇ تارتقىلى ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان بولاي! ـ دېدى. **16** ئەيسا: ـ بېرىپ ئېرىڭنى بۇ يە رگە چاقىرىپ كەلگىن، ـ دېدى. **17** ـ ئېرىم يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئايال. ـ ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. **18** چۈنكى بەش ئە رگە تە گدىڭ ۋە ھازىر سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس. بۇنى توغرا ئېيتتىڭ! ـ دېدى ئەيسا. **19** ئايال ئۇنىڭغا: ـ تەقسىر، ئەمدى كۆردۈمكى، سىز ئەسلىدە پەيغەمبەر ئىكەنسىز! **20** ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتنى يېرۇسالېمدا قىلىش كېرەك!» دەۋالىسىلەرغۇ؟ ـ دېدى. **21** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ خانىم، ماڭا ئىشەنگىن، شۇنداق بىر ۋاقىتقى-سائىتى كېلىدۇكى، سىلەرنىڭ ئاتىغا ئىبادەت قىلىشىڭلار ئۇچۇن نە بۇ تاغدا يا كى نە يېرۇسالېمدا بولۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ. **22** سىلەر ئىبادەت قىلغىنىڭلارنى بىلمەيسىلەر؛ بىراق بىز كىمگە ئىبادەت قىلغىنىمىزنى بىلىمىز. چۈنكى نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئارىسىدىن بولىدۇ. **23** لېكىن شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇ ـ ۋە شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىغا روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئاتا ئۇزىگە ئەنە شۇنداق ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدىمەكتە. **24** خۇدا روھتۇر ۋە ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر. **25** ئايال ئۇنىڭغا: ـ مەسىھنىڭ، يەنى «خرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى بىلىمەن. ئۇ كەلگەندە، بىزگە ھەممە ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ ـ دېدى. **26** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقۇچى مەن دەل شۇدۇرمەن! ـ دېدى. **27** شۇ چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىر ئايال بىلەن سۆزلىشىۋاتقانلىقىغا ھاڭ-تاڭ قېلىشتى؛ لېكىن ھېچقايسىسى ئۇنىڭدىن: «ئۇنىڭدىن نېمە ئىزدەيسەن؟» يا كى «نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سورىمىدى. **28** شۇنىڭ بىلەن ئايال كوزىسىنى تاشلاپ قويۇپ، شەھە رگە قايتىپ بېرىپ، كىشىلە رگە: **29** ـ يۈرۈڭلار، ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بە رگەن بىر كىشىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. ئەجەبا، مەسىھ شۇمىدۇ؟ ـ دېدى. **30** بۇنىڭ بىلەن خالايىق شەھە ردىن چىقىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىشكە باشلىدى. **31** شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بىر نە رسە يەۋالساڭچۇ؟ ـ دەپ ئۇتۇنۇشتى. **32** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مېنىڭ سىلەر بىلمەيدىغان بىر يېمە كلىكىم بار، ـ دېدى. **33** مۇخلىسلار بىر-بىرىگە: ـ ئەجەبا، بىرسى ئۇنىڭغا يېگلى بىر نە رسە ئە كېلىپ بە رگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **34** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ يېمە كلىكىم ـ مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئۇنىڭ [ماڭا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى تاماماللاشتۇر. **35** ـ سىلەر: «ھوسۇل يېغىشقا يەنە تۆت ئاي قالدى» دەۋاتمامىسىلەر؟ مانا، سىلە رگە ئېيتايكى، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئېتىزلارغا قارا گلار، زىرائەتلەر سارغىيىپ ئورۇشقا تەييار بولدى! **36** ۋە ئورمىچى ئىش ھەققىنى ئالىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا تۇپلانغان ھوسۇلنى يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شادلىنىدۇ. (aiōnios g166) **37** چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى تېرىيدۇ، يەنە بىرى يىغىدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **38** مەن سىلەرنى تۇزۇڭلار ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئەمگەك قىلدى ۋە سىلەر تۇلارنىڭ ئەمگىكىنىڭ مېۋىسىنى ئېلىشقا نېسىپ بولدۇڭلار. **39** شۇ شەھە ردىكى نۇرغۇن سامارىيەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «تۇ ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بە ردى» دېگەن گۈزەللىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيساغا ئېتىقاد قىلدى. **40** شۇڭا، تۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭ تۇزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشنى ئۇتۇنۇشكىلى تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يە رەدە ئىككى كۈن تۇردى. **41** ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **42** تۇلار ئايالغا: ـ بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئەمدى سېنىڭ سۆزلىرىڭ سە ۋەبىدىن ئەمەس، چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۇقكى، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ كىشىدۇر! ـ دېيىشتى. **43** بۇ ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يە ردىن چىقىپ گاللىلىيە گە قاراپ ماڭدى **44** (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر پەيغەمبەرنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئىززىتى يوقتۇر» دەپ گۇۋاھلىق بە رگەنىدى). **45** شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىلىيە گە كەلگىنىدە، گاللىلىيەلىكلەر ئۇنىڭ [ئۇتۇپ كېتىش] ھېيتىدا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆ رگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چىققانىدى). **46** ئەمدى ئەيسا يۇ قېتىم گاللىلىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يە رەدە سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغانىدى). [شۇ كۈنلەردە]، كەپەرناھۇم شەھىرىدە ئوغلى كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار ئىدى. **47** ئۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىلىيە گە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: ـ [ۋېيۋىمگە] چۈشۈپ، سە كراتنا ياتقان ئوغلۇمنى ساقايتىپ بە رگەيلا! ـ دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. **48** شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سىلەر [گاللىلىيەلىكلەر] مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ ئېتىقاد قىلمايسىلەر! ـ دېدى. **49** ئوردا ئەمەلدارى ئەيسىغا: ـ تەقسىر، بالام ئۆلەمستە چۈشكىچىلا! ـ دېدى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، ئوغلۇڭ ھايات قالدى! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىپ، ۋېيگە قاراپ ماڭدى. **51** يولدا كېتىپ بارغىنىدا، ئۇنىڭ قۇللىرى ئالدىغا چىقىپ، بالىلىرى ھايات، دەپ ئۇقتۇردى. **52** ئەمەلدار ئۇلاردىن ئوغلىنىڭ قايسى سائەتتىن باشلاپ ياخشىلىنىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى سورىۋىدى، ئۇلار: ـ ئۇنۇڭگۈن يەتتىنچى سائەتتە قىزىتمىسى ياندى، ـ دېيىشتى. **53** بالىنىڭ ئاتىسى بۇنىڭ دەل ئەيسانىڭ ئۇزىگە: «ئوغلۇڭ ھايات قالدى!» دېگەن سائەت ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئېتىقاد قىلىشتى. **54** بۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىلىيە گە كەلگەندىن كېيىنكى كۆرسەتكەن ئىككىنچى مۆجىزىلىك ئالامىتى ئىدى.

5

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ بىر ھېيىتى يېتىپ كەلدى ۋە ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقتى. **2** يېرۇسالېمدىكى «قوي دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدا ئىبرانىي تىلدا «بەيت-ئەسدا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆلچەك بولۇپ، ئۇنىڭ ئە تراپىدا بەش پېشايۋان بار ئىدى. **3** بۇ پېشايۋانلار ئاستىدا بىر توپ بىمارلار، يەنى قارىغۇ، توكۇر ۋە پالەچلەر يېتىشاتتى. ئۇلار ئۇ يە رەدە يېتىپ كۆلچەكنىڭ سۈيىنىڭ چايقىلىشىنى كۈتەتتى. **4** چۈنكى بىر پەرىشتە مەلۇم ۋاقىتلاردا كۆلچەككە چۈشۈپ سۇنى ئورغۇزىتىدىكەن؛ سۇ ئورغۇغاندا كۆلچەككە بىرىنچى بولۇپ چۈشكەن كىشى ئۆزىنى باسقان ھەرقانداق كېسەلدىن ساقايىدىكەن. **5** ئەمدى ئۇ يە رەدە ئوتۇز سە ككىز يىلدىن بېرى ئاغىرىق ئازابى تارتقان بىر بىمار بار ئىدى. **6** ئەيسا بۇ ئادەمنىڭ شۇ يە رەدە ياتقىنىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ ئۇزۇندىن شۇ ھالەتتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ساقايىشنى خالامسەن؟ ـ دەپ سوردى. **7** بىمار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تەقسىر، سۇ چايقالغاندا مېنى سۇغا چۈشۈرىدىغان ئادىمىم يوق. مەن چۈشەي دېگۈچە، باشقىلار مېنىڭ ئالدىمدا چۈشۈۋالدۇ، ـ دېدى. **8** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن-كۆرپە ئۆنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن! ـ دېدى. **9** ھېلىقى ئادەم شۇئان ساقايىپ، ئورۇن-كۆرپىسىنى يىغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات كۈنى ئىدى. **10** شۇڭا [يەھۇدىيلار يەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: ـ بۈگۈن شابات كۈنى تۇرسا، ئورۇن-كۆرپە ئۆنى كۆتۈرۈش [تەۋراتنا] ساڭا مەنئى قىلىنغان! ـ دېدى. **11** لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى ساقايتقان كىشى ئۆزى ماڭا: «ئورۇن-كۆرپە ئۆنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەنىدى! ـ دېدى. **12** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئەمدى ساڭا: «ئورۇن-كۆرپە ئۆنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەن كىشى كىم ئىكەن؟ ـ دەپ سوراشتى. **13** بىراق ساقايغان ئادەم ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. چۈنكى ئۇ يە رەدە ئادەم كۆپ بولغانلىقتىن، ئەيسا ئۆزىنى دالدىغا ئېلىپ، ئاستىغىنا كېتىپ قالدى. **14** بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئەيسا ھېلىقى ئادەمنى ئىبادەتخانىدا تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساقايدىڭ. ئەمدى قايتا گۇناھ سادىر قىلما، بېشىڭغا تېخىمۇ ئېغىر كۈلپەت چۈشۈپ قالمىسۇن! ـ دېدى. **15** ھېلىقى ئادەم يەھۇدىيلارنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۆزىنى ساقايتقان ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇردى. **16** ئەيسا بۇ ئىشلارنى شابات كۈنى قىلغانلىقى ئۈچۈن، يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقا باشلىدى. **17** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئاتام تا ھازىرغىچە توختىماستىن ئىش قىلىپ كەلمەكتە، مەنمۇ ئىشلەيمەن! ـ دېدى. **18** شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار ئۇنى ئولتۇرۇشكە تېخىمۇ ئۇرۇناتتى؛ چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنىڭ قائىدىسىنى بۇزۇپلا قالماستىن، يەنە خۇدانى «ئاتام» دەپ چاقىرىپ، ئۆزىنى خۇداغا باراۋەر

قىلغاندى. 19 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئوغۇل تۆزلۈكىدىن ھېچنېمە قىلالمايدۇ، بەلكى پەقەت ئاتىسىنى نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئاندىن شۇ ئىشنى قىلىدۇ. ئاتا نېمە ئىش قىلسا، ئوغۇلمۇ شۇ ئىشنى ئوخشاشلا قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ ھەم سىلەرنى ھەيران قالدۇرۇشقا يۇلاردىن تېخىمۇ زور ۋە ئۇلۇغ ئىشلارنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۇلگەنلەرنى ئاتا قانداق تىرىلدۈرۈپ، ئۇلارغا ھاياتلىق ئاتا قىلغان بولسا، ئوغۇلمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش ئۆزى خالىغان كىشىلە رگە ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. 22 شۇنىڭدەك، ئاتا ئۆزى ھېچكىمنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، بەلكى بارلىق ھۆكۈم ئىشلىرىنى ئوغۇلغا تاپشۇرغان. 23 يۇنىڭدىن مەقسەت، ـ ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئاتىغا ھۆرمەت قىلغاندەك، ئوغۇلغىمۇ ئوخشاشلا ھۆرمەت قىلىشى ئۈچۈندۇر. كىمكى ئوغۇلنى ھۆرمەتلىمىسە، ئۇنى ئەۋەتكۈچى ئاتىنىمۇ ھۆرمەتلىمەگەنلەردىن بولىدۇ. 24 ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سۆزۈمنى ئاڭلاپ، مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئىشەنگەن ھەر كىم مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ؛ ئۇ ئادەم سوراققا تارتىلمايدۇ، بەلكى ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئۆتكەن بولىدۇ. (aiōnios g166) 25 ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئۆلۈكلەرنىڭ خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلمەكتە، شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ئاڭلىغانلار ھاياتلىققا ئىگە بولىدۇ. 26 چۈنكى ئاتا ئۆزىدە قانداق ھاياتلىققا ئىگە بولسا، ئوغۇلغىمۇ ئۆزىدە شۇنداق ھاياتلىققا ئىگە بولۇشنى ئاتا قىلدى 27 ۋە يەنە ئۇنىڭغا سوراق قىلىش ھوقۇقىنىمۇ بەردى، چۈنكى ئۇ ئىنسانئوغلىدۇر. 28 بۇنىڭغا تەئەججۈب قىلماڭلار؛ چۈنكى بارلىق گۈردە ياتقانلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت كېلىدۇ 29 ۋە ئۇلار شۇئان يەرلىكىدىن چىقىشىدۇ، ياخشىلىق قىلغانلار ھاياتقا تىرىلىدۇ، يامانلىق قىلغانلار سوراققا تارتىلىشقا تىرىلىدۇ. 30 مەن ئۆزۈمدىن ھېچنېمە قىلالمايمەن، پەقەت [ئاتامدىن] ئاڭلىغىنىم بويىچە ھۆكۈم قىلىمەن؛ ۋە مېنىڭ ھۆكۈمۈم ھەققانىيدۇر، چۈنكى مېنىڭ ئىزدىگىنىم ئۆزۈمنىڭ ئىرادىسى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتۇر. 31 ـ ئە گەر ئۆزۈمۈ ئۈچۈن ئۆزۈم گۇۋاھلىق بەرسەم گۇۋاھلىقىم ھەققەت ھېسابلانمايدۇ. 32 لېكىن مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدىغان باشقا بىرسى بار. ئۇنىڭ ماڭا بېرىدىغان گۇۋاھلىقىنىڭ راستلىقىنى بىلىمەن. 33 سىلەر يەھياغا ئەلچى ئەۋەتكىنىڭلاردا، ئۇ ھەققەتكە گۇۋاھلىق بە رگەن 34 ([ئەمەلىيەتتە]، ماڭا ئىنسانىنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلىشىمنىڭ كېرىكى يوق، مېنىڭ [يەھيا توغرۇلۇق] شۇنداق ئېيتىۋاتقىنىم پەقەتلا سىلەرنىڭ قۇتقۇزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر). 35 [يەھيا] بولسا كۆيۈپ نۇر چېچىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۇنىڭ يورۇقىدا بىر مە زگىل شادلىنىشقا رازى بولدۇڭلار. 36 لېكىن يەھيانىڭ مەن ئۈچۈن بە رگەن گۇۋاھلىقىدىنمۇ ئۇلۇغ بىر گۇۋاھلىق بار. ئۇ بولسىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان ئەمەللەر، يەنى مەن قىلۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرامدا ئاتىنىڭ مېنى ئەۋەتكىنىگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 37 ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزىمۇ مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بە رگەندۇر. سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىياپىتىنى كۆرمىدىڭلار 38 ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن ئورۇن ئالمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئەۋەتكىنى بولسا، ئۇنىڭغا ئىشەنمەيسىلەر. 39 مۇقەددەس يازمىلارنى قېنىرقىنىپ ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر، چۈنكى ئۇلاردىن مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولىدۇق، دەپ قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بە رگۈچىدۇر. (aiōnios g166) 40 شۇنداقتىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ يېنىمغا كېلىشنى خالىمايسىلەر. 41 مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى قوبۇل قىلمايمەن؛ 42 لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئېچىڭلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى يوق. 43 مەن ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئەمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمايسىلەر. ھالبۇكى، باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر. 44 سىلەر بىر-بىرىڭلاردىن ئىززەت-شۆھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، يېگانە خۇدادىن كەلگەن ئىززەت-شۆھرەتكە ئىنتىلمىسە كۈمە، ئۇنداقتا سىلەر قانداقمۇ ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! 45 براق مېنى ئۇستىمىزدىن ئاتىنا شىكايەت قىلدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. ئۇستۇڭلاردىن شىكايەت قىلغۇچى مەن ئەمەس، بەلكى سىلەر ئۈمىد باغلىغان مۇسا [يەھيەمبەردۇر]. 46 چۈنكى ئە گەر سىلەر راستتىن مۇسا [يەھيەمبە رگە] ئىشەنگەن بولساڭلار، ماڭىمنۇ ئىشەنگەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مەن توغرۇلۇق پۈتكەندۇر. 47 لېكىن ئۇنىڭ پۈتكەنلىرىگە ئىشەنمىسە ڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟!

6

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە دېڭىزى (تىبېرياس دېڭىزى دەپمۇ ئاتىلىدۇ) نىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتتى. 2 زور بىر توپ خالايىق ئۇ كېسەللەرنى ساقايتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ كەيىندىن ئە گىشىپ ماڭدى. 3 ئەيسا تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئولتۇردى. 4 ئۇ چاغدا يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتى، يەنى «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى» غا تاز قالغان ۋاقىت ئىدى. 5 ئەيسا يېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ خالايىقنىڭ ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، فىلىپتىن: ـ بۇلارغا يەيدىغانلا نانىنى نەدىن ئالىمىز؟ ـ دەپ سوردى 6 (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى فىلىپنى سىناش ئۈچۈن ئېيتقانىدى. چۈنكى ئۇ ئۇنىڭنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى بىلەتتى). 7 فىلىپ جاۋابەن: ـ ئىككى يۈز دىنارغا نان ئالساقمۇ، ھەربىرىگە كىچىككىنە بىر چىشلەمدىن يېيىشكىمۇ يەتمەيدۇ! 8 مۇخلىسلاردىن بىرى، يەنى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس ئەيساغا: 9 ـ بۇ يەردە كىچىك بىر ئوغۇل بالا بار، ئۇنىڭدا بەش ئارپا نان بىلەن ئىككى كىچىك بېلىق بار. لېكىن شۇنچە كۆپ خەلققە بۇ نېمە بولىدۇ؟! ـ دېدى. 10 ئەيسا: ـ كۆپچىلىكنى ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دېدى (ئۇ يەردە ئوت-چۆپ مول ئوسكەنىدى). شۇنىڭ بىلەن ئەر كىشىلەر ئولتۇردى؛ ئۇلارنىڭ سانى بەش مىڭچە بار ئىدى. 11 ئەيسا نانلارنى قولىغا ئېلىپ، [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتقاندىن كېيىن، ئولتۇرغانلارغا ئۆلىمىشتۇرۇپ بەردى. بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى؛ كۆپچىلىك خالىغانچە يېدى. 12 ھەممەيلەن يەپ ۋېيۇنغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئاشقان پارچىلارنى يىغىڭلار، ھېچ نەرسە زايە بولمىسۇن، ـ دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەش ئارپا ئېنىدىن يەپ ئاشقان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە تولدۇرۇپ يىغۋالدى. 14 ئەمدى خالايىق ئەيسانىڭ كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامىتىنى كۆرۈپ: «دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان پەيغەمبەر ھەققەتەن مۇشۇ ئىكەن!» دېيىشتى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارنىڭ كېلىپ ئۇنىڭ پادىشاھ بولۇشقا زورلىماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلاردىن ئايرىلىپ، قايتىدىن تاغقا يالغۇز چىقىپ كەتتى. 16 كەچقۇرۇن، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى دېڭىز بويىغا چۈشۈشتى. 17 ئۇلار بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە قاراپ يول ئېلىشتى (قاراڭغۇ چۈشۈپ كەتكەندى ۋە ئەيسا تېخىچە ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلمىگەندى). 18 قاتتىق بوران چىقىپ، دېڭىز دولقۇنلاپ كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. 19 مۇخلىسلار پالاق ئۇرۇپ ئون-ئون بىر چاقىرىمچە ماڭغاندا، ئەيسانىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى. 20 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 21 شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىۋالغىسى كەلدى؛ ئۇ كېمىگە چىقىلا، كېمە دەرھال ئۇلار باردىغان يە رگە يېتىپ باردى. 22 ئەتىسى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە قالغان خالايىق [ئالدىنقى كۈنى] ئۇ يەردە ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان كېمىدىن باشقا كېمىنىڭ يوقلۇقىنى، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى شۇ كېمىگە چىققاندا، ئەيسانىڭ ئۇلار بىللە چىقمىغانلىقىنى، بەلكى مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇزلىرىلا كەتكەنلىكىنى كۆ رگەندى. 23 ھالبۇكى، بىرنەچچە كېمە-قولۋاق تىبېرياس شەھىرىدىن رەب تەشەككۇر ئېيتقاندىن كېيىن خەلق نان يېگەن يە رگە يېقىن كېلىپ توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيسانىڭ ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى كۆرۈپلا، كېمىلە رگە ئولتۇرۇپ، ئەيسانى ئىزدىگىلى كەپەرناھۇم شەھىرىگە ماڭدى. 25 ئۇلار ئۇنى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇ يە رگە قاچان كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوراشتى. 26 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆ رگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ ۋېيۇنغىنىڭلار ئۈچۈن ئىزدەيسىلەر. 27 يۇزۇلۇپ كېتىدىغان يېنى ئوزۇقلۇققا ئەمەس، بەلكى مەڭگۈ ھاياتلىققا باقى قالىدىغان ئوزۇقلۇققا ئىنتىلىپ ئىشلە گىلار، بۇنى ئىنسانئوغلى سىلە رگە بېرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا ئوزى مۇھۇرلەپ تەستىقلىغان، ـ دېدى. (aiōnios g166) 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىگە ئىنتىلىپ ئىشلىسەك ئاندىن خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىگەن بولىمىز؟ ـ دەپ سوراشتى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتى دەل شۇنىڭ، ئۇ ئەۋەتكىنىگە ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، ـ دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە: ـ ئۇنداق بولسا سەن بىزنى كۆرۈپ ئۇزۇڭگە ئىشەندۈرگۈدەك قانداق مۇجىزىلىك ئالامەت يارىتىسەن؟

زادى نېمە ئىش قىلىپ بېرىسەن؟ 31 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۇ رگەندە، [زەبۇردا]: «ئۇ تۇلارغا ئەرشتىن چۈشۈرۈلگەن نان تەقدىم قىلدى» دەپ پۈتۈلگەندەك، «مانىا»نى يېگەن ـ دېيىشتى. 32 ئەيسا تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلە رگە ئاسماندىن چۈشكەن نانى بە رگۈچى مۇسا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئاتامدۇر؛ ئۇ [ھازىرمۇ] سىلە رگە ئاسماندىن چۈشكەن ھەقىقىي نانى بېرىۋاتىدۇ. 33 چۈنكى خۇدانىڭ نېنى بولسا پۈتكۈل دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدىغان، ئەرشتىن چۈشكۈچىدۇر. 34 ـ تەقسىر، ھەممىشە بە رگە شۇ نانىنى بېرىپ تۇرغايسەن! ـ دېيىشتى تۇلار. 35 ئەيسا تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھاياتلىق نېنى تۇرۇمدۇرمەن! مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھە ركىم ھېچقاچان ئاچ قالمايدۇ، ماڭا ئېتىقاد قىلغان ھە ركىم ھېچقاچان تۇرسىسمايدۇ. 36 لېكىن سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر مېنى كۆ رگەن بولسا گالارمۇ، ئېتىقاد قىلمايۋاتىسىلەر. 37 ئاتا ماڭا تاپشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى يېنىمغا كېلىدۇ ۋە مېنىڭ يېنىمغا كەلگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى ھە رگىز تاشلىۋەتمەيمەن. 38 چۈنكى تۇز ئىرادەمنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئەرشتىن چۈشتۈم. 39 مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسى بولسا دەل شۇكى، ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن ھېچبىرىنى يىتتۈرمەي، بەلكى ئاخىرقى كۈنى تۇلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىلدۈرۈشۈمدىن ئىبارەت. 40 چۈنكى مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىرادىسى شۇكى، ئوغۇلغا كۆز تىكىپ قاراپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشتۈرۈشتۈر، ۋە مەن ئاخىرقى كۈنى تۇلارنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 41 ئەمدى يەھۇدىلار ئەيسانىڭ: «ئەرشتىن چۈشكەن نان تۇرۇمدۇرمەن!» دېگىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا نارازى بولۇپ غوتۇلدىشىشقا باشلىدى: 42 ـ «بۇ يۇسۇپنىڭ ئوغلى ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنمۇ، ئانىسىنمۇ توۋىدىغان تۇرساق، يەنە قانداقلارچە: ـ «ئەرشتىن چۈشتۈم!» دېيۋېتىپ؟» ـ دېيىشىتى تۇلار. 43 ئەيسا جاۋابەن تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مېنىڭ توغرامدا] تۇرۇنار غوتۇلداشماڭلار. 44 مېنى ئەۋەتكەن ئاتا تۇرۇى كىشىلەرنىڭ قەلبىنى تارتقۇزمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ؛ مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەربىرىنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. 45 پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا: «تۇلارنىڭ ھەممىسگە خۇدا تەرىپىدىن ئۆگىتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەندۇر. شۇڭا، ئاتىنىڭ [سۆزىنى] تىڭشىغان ۋە ئۇنىڭدىن ئۆگەنگەن ھەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ. 46 بىراق بۇ بىرە رىكم ئاتىنى كۆ رگەن دېگەنلىك ئەمەس، پەقەت خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگۈچى بولسا، ئۇ ئاتىنى كۆ رگەندۇر. 47 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. (aiōnios g166) 48 ھاياتلىق نېنى تۇرۇمدۇرمەن. 49 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار چۆلدەردە «مانىا» يېگىنى بىلەن يەنىلا تۇلدى. 50 لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل شۇنداقكى، بىرسى ئۇنىڭدىن يېگەن بولسا تۇلمەيدۇ. 51 ئەرشتىن چۈشكەن ھاياتلىق نېنى تۇرۇمدۇرمەن؛ كىمدە كىم بۇ نادىن يېسە، ئەبەدىلئەبە دۇنچە ياشايدۇ. مەن بېرىدىغان شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-تېنىمدۇر، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر ھاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ، مەن ئۇنى ئاتىماقچىمەن. (aiōn g165) 52 بۇ سۆز بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزئارا تالاش-تارتىش قىلىشقا باشلاپ: ـ بۇ ئادەم بىزنىڭ يېيىشىمىز ئۈچۈن ئەت-تېنىنى قانداق بېرەلىسۇن؟! ـ دېيىشىتى. 53 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ئەت-تېنىنى يېمىگۈچە ۋە قېنىنى ئىچمىگۈچە، سىلەردە ھاياتلىق بولمايدۇ. 54 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 55 چۈنكى ئەت-تېنىم ھەقىقىي ئوزۇقلۇق، قېنىم بولسا ھەقىقىي ئىچىملىكتۇر. 56 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەنمۇ ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57 ھايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىنىڭ بولغانلىقىدىن ياشاۋاتقىنىمدەك، مېنى يېگۈچى كىشى ھەم مېنىڭ ۋاستەم بىلەن ياشايدۇ. 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن نادۇر. بۇ نان ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «[مانىا]»دەك ئەمەس؛ چۈنكى تۇلار «[مانىا]»نى يېيىشى بىلەن تۇلدى؛ بىراق بۇ نانىنى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مە ڭگۈلۈك ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ سۆزلەرنى ئۇ كەپەرناھۇمدىكى سىناگوگدا تەلىم بە رگىنىدە ئېيتقاندى. 60 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا: ـ بۇ تەلىم بەك ئېغىر ئىكەن! بۇنى كىم ئاڭلاپ كۆتۈرەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. 61 بىراق ئۇز ئېچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا غوتۇلداشقىنىنى بىلگەن ئەيسا تۇلارغا: ـ بۇ سۆزۈم سىلەرنى تايدۇرىدىمۇ؟ 62 ئەمدى مۇبادا ئىنسانئوغلىنىڭ ئەسلى كەلگەن جايىغا كۆتۈرۈلۈۋاتقىنىنى كۆرسە گالار، قانداق بولار؟! 63 [ئىنسانغا] ھاياتلىق بە رگۈچى ـ روھتۇر. ئىنسانلىنىڭ ئەتلىرى بولسا ھېچقانداق پايدا بە رمەيدۇ. مەن سىلە رگە ئېيتقان سۆزلىرىم بولسا ھەم روھتۇر ۋە ھەم ھاياتلىقتۇر. 64 لېكىن ئارا گالاردىن ئېتىقاد قىلمىغان بەزىلەر بار، ـ دېدى (چۈنكى ئەيسا ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغانلىرىنى كىم ئىكەنلىكىنى باشتىلا بىلەتتى). 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن شۇ سەۋەبتىن سىلە رگە شۇنى ئېيتىتىمكى، ئاتامدىن ئاتا قىلىنمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ! 66 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ مۇخلىسلىرىدىن خېلى كۆپى چېكىنىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن يەنە ماڭمايدىغان بولدى. 67 شۇڭا ئەيسا ئون ئىككىيلەندىن: ـ سىلەرمۇ، ھەم [مەندىن] كېتىشنى خالامسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 68 سىمون پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋاب قىلىپ: ـ ئى رەب، بىز كىمنىڭ يېنىغا كېتەتتۇق؟ مە ڭگۈ ھاياتلىق سۆزلىرى سەندىلىدۇر! (aiōnios g166) 69 ۋە شۇنىڭغا ئىشەنىدۇق ۋە شۇنى بىلىپ يەتتۇقكى، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدۇرسەن! ـ دېدى. 70 ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلەر ئون ئىككىگالارنى تاللىدىم ئەمەسمۇ، بىراق ئارا گالاردا بىرسى ئىبلىستۇر! ـ دېدى 71 (ئۇنىڭ بۇ دېگىنى ئىشقاريوتلۇق سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدانى كۆرسەتكەنىدى، چۈنكى يەھۇدا ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى بولغىنى بىلەن، كېيىن ئۇنىڭ ساتقۇنلۇق قىلدۇ).

7

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەھۇدىيەدە ئايلىنىپ يۈرۈشنى خالىمايتتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى ئىدى. 2 بۇ چاغدا، يەھۇدىيلارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى»غا ئاز قالغانىدى. 3 شۇڭا ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەھۇدىيە گە بارغىن، شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلىرىڭنۇ [كارامەت] ئەمەللىرىڭنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئۆزىنى خەلق-ئالەمگە تونۇتماقچى بولغان ھېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ ئەمەللەرنى قىلىۋاتقانىكەنسەن، ئۆز ئۆزۈڭنى دۇنياغا كۆرسەت! ـ دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنىلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىغانىدى. 6 شۇڭا ئەيسا تۇلارغا: ـ مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى كەلمىدى. لېكىن سىلە رگە نىسبەتەن ھەرۋاقىت مۇناسىپتۇر. 7 بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سىلە رگە ھە رگىز ئۆچ بولمايدۇ؛ لېكىن مېنى ئۆچ كۆرىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى رەزىل دەپ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىمەن. 8 سىلەر بۇ ھېيتقا بېرىۋېرىڭلار. مەن ھازىرچە بۇ ھېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى يېتىپ كەلمىدى، ـ دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، گالىلىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ھېيتقا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئۆزىمۇ ئۇنىڭغا باردى. ئەمما ئاشكارا ئەمەس، يوشۇرۇن باردى. 11 ھېيتتا يەھۇدىيلار ئۇنى ئىزدەپ: «ئۇ قەيەردىدۇر؟» دەپ سوراۋاتاتتى. 12 كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئوتۇرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى ئادەم!» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالايىقنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» دېيىشتى. 13 بىراق يەھۇدىي [چوڭلاردىن] قورقۇپ، ھېچكىم ئوچۇق-ئاشكارە ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى. 14 ھېيتنىڭ يېرىمى ئوتكەندە، ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ خەلققە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 15 يەھۇدىيلار: ـ بۇ ئادەم ھېچقانداق تەلىم ئالمىغان تۇرۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداقمۇ مۇنچە كۆپ بىلىمى بولىسۇن؟ ـ دەپ ھالۋاق-تالۋاق قېلىشتى. 16 ئەيسا تۇلارغا: ـ بۇ تەلىملەر مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭكىدۇر. 17 ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا ئۇز ئىرادىسىنى باغلىغان ھە ركىم بۇ تەلىم توغرۇلۇق ـ ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى يا كى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتىۋاتقانلىقىمنى بىلىدۇ. 18 ئۆز ئالدىغا سۆزلىگەن كىشى ئۆز شان-شەرىپىنى ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىنىڭ شان-شەرىپىنى ئىزدەيدىغان كىشى ھەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭدا ھەققانىيىزلىق يوقتۇر. 19 مۇسا [پەيغەمبەر] سىلە رگە تەۋرات قانۇنىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن ھېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا ئەمەل قىلمايۋاتىسىلەر! نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولىسىلەر؟ ـ دېدى. 20 كۆپچىلىك: ـ ساڭا جن چاپلىشىپتۇ! سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىم ئىكەن؟ ـ دېيىشتى. 21 ئەيسا تۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن بىر كارامەتنى يارىتىشىم بىلەن ھەممىڭلار ھالۋاق-تالۋاق قېلىشتىڭلار. 22 ـ ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر] سىلە رگە خەتنە قىلىش توغرۇلۇق ئەمر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە بولسا خەتنە قىلىش مۇسا پەيغەمبەردىن ئەمەس، ئاتا-بوۋىلاردىن قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كۈنىدە ئادەمنىڭ خەتنىسىنى قىلۇۋېرىسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلنىمىسۇن دەپ شابات كۈنىدە ئادەم خەتنە قىلىنغان يەردە، مەن شابات كۈنىدە بىر ئادەمنى سەللىمازا

ساقايتسام، سىلەر نېمە دەپ ماڭا ئاچچىقلىنىسىلەر؟ **24** سىرتقى قىياپەتكە قاراپ ھۆكۈم قىلماڭلار، بەلكى ھەققانىي ھۆكۈم قىلىڭلار! **25** ئۇ ۋاقىتتا پېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىشنى ئويلىغان ئىدىم. ئەمدى سەنچە، ئۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. **6** ئەمدى ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشتىكى نىيىتى، ئۇنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بەرەر باھانە ئىزدەش ئىدى. ئەمما ئەيسا ئېڭىشىپ، بارمىقى بىلەن يەر گەۋ بىر ئېنىق بىلمىز. **7** ئۇلار شۇ سوئالنى توختىماي سوراۋاتاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ ئۇلارغا: ـ ئارا گالىلەيدىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرىنچى تاشنى ئاتسۇن! ـ دېدى. **8** ئاندىن ئۇ يەنە ئېڭىشىپ، يە رگە يېزىشنى داۋاملاشتۇردى. **9** ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چېقىپ كېتىشتى. ئاخىرىدا ئەيسا ئۇ تەنىدىرا ئۆرە ئۇرغان ھېلىقى ئايال بىلەن يالغۇز قالدى. **10** ئەيسا رۇسلىنىپ ئورۇپ، شۇ ئايالدىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىگەن بولۇپ، ئۇنىڭدىن: خانىم، ساڭا ھېلىقى شىكايەت قىلغانلار قېنى؟ سېنى گۇناھقا يېكىتىدىغان ھېچكىم چېقىمدىمۇ؟ ـ دەپ سوروشدى، **11** ـ ھەزرەتلىرى، ھېچكىم چېقىمدى، ـ دېدى ئايال. ئەيسا: ـ مەنمۇ سېنى گۇناھقا يېكىتمەيمەن. بارغىن، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە گۇناھ قىلمىغىن! ـ دېدى. **12** شۇڭا ئەيسا يەنە كوپچىلىككە سۆز قىلىپ: ـ دۇنيانىڭ نۇرى ئۇزۇمدۇرمەن. ماڭا ئە گەشكەنلەر قاراڭغۇلۇقتا ماڭمايدۇ، ئەكسىچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، ـ دېدى. **13** پەرىسىيلەر: ـ سەن ئۆزۈڭگە ئۆزۈڭ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىسەن. شۇڭا سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، ـ دېيىشتى. **14** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھەتتا مەن ئۆزۈمگە گۇۋاھلىق بەرسەمۇ، گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن ئۆزۈمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىمنى بىلىمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىمنى بىلمەيسىلەر. **15** سىلەر ئەت ئىگىلىرىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. بىراق مەن ھېچكىمنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. **16** مەن ھۆكۈم قىلسامۇ، ھۆكۈمۈزىم ھەقىقىيدۇر، چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مەن بىلەن بىللىدۇر. **17** سىلە رگە تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ يېزىلگەندۇر. **18** راست، مەن ئۆزۈمۈ تونۇرغىمدا گۇۋاھلىق بېرىمەن، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتامۇ مېنىڭ تونۇرغىمدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **19** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئاتاڭ قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى. ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولسا گۇلار، ئاتامنىمۇ تونۇيىتىڭلار، ـ دېدى. **20** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بە رگىنىدە، سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقانىدى. بىراق ھېچكىم ئۇنى تۇتمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەنىدى.

21 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن ئۆز گۇناھىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر. مەن كېتىدىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر، ـ دېدى. **22** يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: ـ ئۇ: «مەن كېتىدىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەيدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالمەن دېگىنىمدىمۇ؟ ـ دېيىشتى. **23** ئەيسا ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلە رگە: «گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسە گلار، گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. **25** سەن زادى كىم؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: ـ باشتا سىلە رگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. **26** ئۆزۈمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا گلاردا ۋە ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم قىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار، لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە مەن ئۇنىڭدىن نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلە رگە ئۇقتۇرۇپ ئېيتىمەن، ـ دېدى.

27 ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئاتا توغرۇلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشىنەلمىدى. **28** شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنسانئوغلىنى كۆتۈرگەندىن كېيىن، مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزلۈكۈمدىن قىلمىغانلىقىمنى، پەقەت ئاتىنىڭ ماڭا ئۆگەتكىنىلا سۆزلىگەنلىكىمنىمۇ بىلىسىلەر. **29** مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىللىدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. **30** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان چاغىنىڭ ئۆزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **31** ئەيسا ئۇزىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: ـ ئە گەر مېنىڭ سۆز-كالامىمدىن چىقمايدىغان ئۇرسا گلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىسىلەر، **32** ۋە

4 ئىنىكلەر: ـ ئۇستاز، بۇ ئايال دەل زىنا ئۈستىدە ئۇتۇلۇپلىندى. **5** مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋرات قانۇنىدا بە رگە مۇشۇنداق ئايالارنى چالما-كېسىۋەك قىلىپ ئۆلتۈرۈشنى ئەمر قىلغان. ئەمدى سەنچە، ئۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. **6** ئەمدى ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشتىكى نىيىتى، ئۇنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بەرەر باھانە ئىزدەش ئىدى. ئەمما ئەيسا ئېڭىشىپ، بارمىقى بىلەن يە رگە بىر ئېنىق يازغىلى تۇردى. **7** ئۇلار شۇ سوئالنى توختىماي سوراۋاتاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ ئۇلارغا: ـ ئارا گالىلەيدىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرىنچى تاشنى ئاتسۇن! ـ دېدى. **8** ئاندىن ئۇ يەنە ئېڭىشىپ، يە رگە يېزىشنى داۋاملاشتۇردى. **9** ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چېقىپ كېتىشتى. ئاخىرىدا ئەيسا ئۇ تەنىدىرا ئۆرە ئۇرغان ھېلىقى ئايال بىلەن يالغۇز قالدى. **10** ئەيسا رۇسلىنىپ ئورۇپ، شۇ ئايالدىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىگەن بولۇپ، ئۇنىڭدىن: خانىم، ساڭا ھېلىقى شىكايەت قىلغانلار قېنى؟ سېنى گۇناھقا يېكىتىدىغان ھېچكىم چېقىمدىمۇ؟ ـ دەپ سوروشدى، **11** ـ ھەزرەتلىرى، ھېچكىم چېقىمدى، ـ دېدى ئايال. ئەيسا: ـ مەنمۇ سېنى گۇناھقا يېكىتمەيمەن. بارغىن، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە گۇناھ قىلمىغىن! ـ دېدى. **12** شۇڭا ئەيسا يەنە كوپچىلىككە سۆز قىلىپ: ـ دۇنيانىڭ نۇرى ئۇزۇمدۇرمەن. ماڭا ئە گەشكەنلەر قاراڭغۇلۇقتا ماڭمايدۇ، ئەكسىچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، ـ دېدى. **13** پەرىسىيلەر: ـ سەن ئۆزۈڭگە ئۆزۈڭ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىسەن. شۇڭا سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، ـ دېيىشتى. **14** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھەتتا مەن ئۆزۈمگە گۇۋاھلىق بەرسەمۇ، گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن ئۆزۈمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىمنى بىلىمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيە رگە باردىغانلىقىمنى بىلمەيسىلەر. **15** سىلەر ئەت ئىگىلىرىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. بىراق مەن ھېچكىمنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. **16** مەن ھۆكۈم قىلسامۇ، ھۆكۈمۈزىم ھەقىقىيدۇر، چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مەن بىلەن بىللىدۇر. **17** سىلە رگە تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ يېزىلگەندۇر. **18** راست، مەن ئۆزۈمۈ تونۇرغىمدا گۇۋاھلىق بېرىمەن، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتامۇ مېنىڭ تونۇرغىمدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **19** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئاتاڭ قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى. ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولسا گلار، ئاتامنىمۇ تونۇيىتىڭلار، ـ دېدى. **20** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بە رگىنىدە، سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقانىدى. بىراق ھېچكىم ئۇنى تۇتمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەنىدى.

21 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن ئۆز گۇناھىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر. مەن كېتىدىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر، ـ دېدى. **22** يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: ـ ئۇ: «مەن كېتىدىغان يە رگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەيدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالمەن دېگىنىمدىمۇ؟ ـ دېيىشتى. **23** ئەيسا ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلە رگە: «گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسە گلار، گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. **25** سەن زادى كىم؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: ـ باشتا سىلە رگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. **26** ئۆزۈمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا گلاردا ۋە ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم قىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار، لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە مەن ئۇنىڭدىن نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلە رگە ئۇقتۇرۇپ ئېيتىمەن، ـ دېدى.

27 ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئاتا توغرۇلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشىنەلمىدى. **28** شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنسانئوغلىنى كۆتۈرگەندىن كېيىن، مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزلۈكۈمدىن قىلمىغانلىقىمنى، پەقەت ئاتىنىڭ ماڭا ئۆگەتكىنىلا سۆزلىگەنلىكىمنىمۇ بىلىسىلەر. **29** مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىللىدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. **30** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان چاغىنىڭ ئۆزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **31** ئەيسا ئۇزىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: ـ ئە گەر مېنىڭ سۆز-كالامىمدىن چىقمايدىغان ئۇرسا گلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىسىلەر، **32** ۋە

8

ئەيسا بولسا زەيتۇن تېغىغا چېقىپ كەتتى. **2** ئەتىسى سەھەردە، ئۇ يەنە ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى ۋە خالايىقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشكەنىدى. ئۇ ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **3** [شۇ چاغدا]، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر زىنا قىلىپ ئۇتۇلۇپ قالغان بىر ئايالنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇلار ئايالنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ،

هەققەتنى بىلىسىلەر ۋە ھەققەت سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، ـ دېدى. **33** تۇلار جاۋابەن: ـ بىز ئىبراھىمنىڭ نەسلىمىز، ـ ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇللۇقىدا بولمىدۇق. سەن قانداقمىسەن: ئازادلىققا ئېرىشىسىلەر، دەيسەن؟ ـ دېدى. **34** ئەيسا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، گۇناھ سادىر قىلغان كىشى گۇناھنىڭ قۇلىدۇر. **35** قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ تۇرمايدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ تۇرىدۇ. **(aiōn g165)** **36** شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد بولىسىلەر. **37** سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. بىراق مېنى ئولتۇرمەكچى بولۇۋاتىسىلەر، چۈنكى مېنىڭ سۆزۈم ئىچىڭلاردىن ئورۇن ئالمىدى. **38** مەن ئاتامنىڭ يېنىدا كۆرگەنلىرىمنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سىلەر بولسا ئاتاڭلاردىن كۆرگەنلىرىڭلارنى قىلىۋاتىسىلەر! **39** تۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىزنىڭ ئاتىمىز ئىبراھىمدۇر، ـ دېدى. ئەيسا تۇلارغا: ـ ئە گەر ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولسا ئاڭلار، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى قىلغان بولاتتىڭلار! **40** بىراق ھازىر ئە كسىچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەققەتنى سىلە رگە يەتكۈزگەن ئادەمنى ئولتۇرۇشكە قەستلەيسىلەر. ئىبراھىم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. **41** سىلەر ئۆز ئاتاڭلارنىڭ قىلغىنىنى قىلىۋاتىسىلەر! ـ دېدى. ـ بىز ھارامدىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ پەقەت بىرلا ئاتىمىز بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! ـ دېيىشتى ئۇلار. **42** ئەيسا تۇلارغا: ـ ئاتاڭلار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتتىڭلار، چۈنكى مەن خۇدانىڭ باغرىدىن چىقىپ، بۇ يەر گە كەلدىم. مەن ئۆزۈڭكەلمىدىم كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. **43** سۆزلىرىمنى نېمىشقا چۈشەنمەيسىلەر؟ ئېنىقكى، مېنىڭ سۆز-كالامىم قۇلىقىڭلارغا كىرمەيۋاتىدۇ! **44** سىلەر ئاتاڭلار ئىبلىستىن بولغانلىرىڭ ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل قىلىشنى خالايسىلەر. ئۇ ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ قاتىل ئىدى ۋە ئۇنىڭدا ھەققەت بولمىغاچقا، ھەققەتتە ئۇرمىغان. ئۇ يالغان سۆزلىگەندە، ئۆز تەبىئىتىدىن سۆزلەيدۇ، چۈنكى ئۇ يالغانچى ۋە شۇنداقلا يالغانچىلىقنىڭ ئاتىسىدۇر. **45** لېكىن مەن ھەققەتنى سۆزلىگىنىم ئۈچۈن، ماڭا ئىشەنمەيسىلەر. **46** قايسىڭلار مېنى گۇناھى بار دەپ دەللىلەيلەيسىلەر، قېنى؟ ھەققەتنى سۆزلىسەم، نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىشەنمەيسىلەر؟ **47** خۇدادىن بولغان كىشى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدۇ؛ سىلەر ئۇلارنى ئاڭلىمايسىلەر، چۈنكى سىلەر خۇدادىن بولغان ئەمەسسىلەر! **48** يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەجەبا، بىزنىڭ سېنى: «سامارىيەلىك ھەم جن چاپلاشقان ئادەم»سەن دېگىنىمىز توغرا ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **49** ئەيسا جاۋابەن: ـ ماڭا جن چاپلاشقىنى يوق، بەلكى مەن ئاتامنى ھۆرمەت قىلىمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىسىلەر. **50** مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئىزدىمەيمەن؛ لېكىن بۇنى ئىزدىگۈچى ھەم [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى بىرسى بار. **51** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۈتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم كۆرمەيدۇ. **(aiōn g165)** **52** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا: ـ ساڭا دەرۋەقە جن چاپلاشقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق! ھەتتا [ھەزرىتى] ئىبراھىم ۋە پەيغەمبەرلەرمۇ ئۆلگەن تۇرسا، سەن قانداقسىگە: «مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۈتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم تېتىمايدۇ» دەيسەن؟ **(aiōn g165)** **53** ئەجەبا، سەن ئاتىمز ئىبراھىمدىن ئۇلۇغمۇسەن؟ ئۇ ئۆلدى، پەيغەمبەرلەر ھەم ئۆلدى!؟ سەن ئۆزۈڭنى كىم قىلماقچىسەن؟ **54** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئە گەر مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلىسام، ئۇنداقتا ئۇلۇغلۇقۇم ھېچنەرسە ھېسابلانمايتتى. بىراق مېنى ئۇلۇغلىغۇچى ـ سىلەر «ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىز» دەپ ئاتايدىغان ئاتامنىڭ ئۆزىدۇر. **55** سىلەر ئۇنى تونۇمىدىڭلار، لېكىن مەن ئۇنى توۋۇيمەن. ئۇنى تونۇمايمەن دېسەم، سىلەردەك يالغانچى بولاتتىم؛ بىراق مەن ئۇنى توۋۇيمەن ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى ئۈتىمەن. **56** ئاتاڭلار ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرىدىغانلىقىدىن يايراپ-ياشىنىدى ھەم دەرۋەقە ئۇنى ئالدىنئالا كۆرۈپ شادلاندى. **57** ـ سەن تېخى ئەللىك ياشقا كىرمەيۋېتىپ، ئىبراھىمنى كۆردىڭ؟ ـ دېيىشتى ئۇلار. **58** ئەيسا ئۇلارغا: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىبراھىم ئۇغۇلماستىلا، مەن بار بولغۇچىدۇرمەن! ـ دېدى. **59** يۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى چالما-كېسىمەك قىلغىلى قوللىرىغا يەردىن تاش ئالدى؛ لېكىن ئەيسا ئۇلارغا كۆرۈنمەي، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ ئىبادەتخانىدىن چىقىپ كەتتى.

9 ۋە ئۇ يولدا كېتىۋېتىپ، تۇغما قارىغۇ بىر ئادەمنى كۆردى. **2** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇستاز، كىم گۇناھ قىلىپ ئۇنىڭ قارىغۇ ئوغۇلغىنىغا سەۋەب بولغان؟ ئۇ ئۆزىمۇ يا ئاتا-ئانىسىمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **3** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئۆزى يا كى ئاتا-ئانىسىنىڭ گۇناھ سادىر قىلغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆز ئېمەللىرى ئۇنىڭدا ئايان قىلىنسۇن دەپ شۇنداق بولغان. **4** كۈزىنىڭ يورۇقىدا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشىم كېرەك. كېچ كىرسە، شۇ چاغدا ھېچكىم ئىش قىلالمايدۇ. **5** مەن دۇنيادا ئۇرغان ۋاقتىمدا، دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. **6** بۇ سۆزۈمنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يەر گە تۈكۈرۈپ، تۈكۈرۈكتىن لاي قىلىپ، لايىنى ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە سۈرۈپ قويدى **7** ۋە ئۇنىڭغا: «سىلوئام كۆلچىكى» گە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن» دېدى («سىلوئام» [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئەۋەتىلگەن» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ). شۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەم بېرىپ يۇيۇۋېدى، كۆزى كۆرىدىغان بولۇپ قايتىپ كەلدى. **8** قوشنىلىرى ۋە ئۇ ئىلگىرى تىلەنچىلىك قىلغىنىدا ئۇنى كۆرگەنلەر: ـ بۇ ئولتۇرۇپ تىلەنچىلىك قىلىدىغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشىپ كەتتى. **9** بەزىلەر: «ھەئە، شۇ ئىكەن» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ ئەمەس، لېكىن ئۇنىڭغا ئوخشايدىكەن» دېيىشتى. بىراق ئۇ ئۆزى: ـ مەن دەل شۇ كىشى بولىمەن! ـ دېدى. **10** ـ ئۇندىقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئېچىلدى؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. **11** ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى [ئۆكۈرۈكدىن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قويۇپدى، ماڭا: «سىلوئام كۆلچىكىگە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن» دېگەندى. مەن بېرىپ يۇيۇۋېدىم، كۆرەلەيدىغان بولدۇم. **12** ـ ئۇ ھازىر قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. ـ بىلمەيمەن، ـ دېدى ئۇ. **13** خالايىق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى پەرىسىيلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى **14** (ئەسلىدە ئەيسا لاي قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىدى). **15** شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن قانداق كۆرەلەيدىغان بولغىنىنى سورىۋېدى، ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇ كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن يۇيۇۋېدىم ۋە مانا، كۆرەلەيدىغان بولدۇم! ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى: ـ ئۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنى ئۆتىمەيدۇ، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلىرى: ـ ئۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلارچە بۇنداق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتالايتتى؟ ـ دېيىشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۇلۇنۇش پەيدا بولدى. **17** ئۇلار قارىغۇ ئادەمدىن يەنە: ـ ئۇ كۆزلىرىڭنى ئېچىپتۇ، ئەمدى سەن ئۇ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ: ـ ئۇ بىر پەيغەمبەر ئىكەن، ـ دېدى. **18** يەھۇدىيلار كۆرەلەيدىغان قىلىنغان كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى تېپىپ كەلمىگۈچە، يۇرۇن ئۇنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆرەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنى چاقىرتىپ، **19** ئۇلاردىن: ـ بۇ سىلەرنىڭ ئوغلۇڭلارمۇ؟ تۇغما قارىغۇ، دەۋاتاتتىڭلار؟ ئەمدى ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ ـ دەپ سوراشتى. **20** ئاتا-ئانىسى ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ بىزنىڭ ئوغلىمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا ئۇنىڭ تۇغۇلۇشىدىنلا قارىغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىمىز؛ **21** لېكىن ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلمەيمىز. ئۇ چوڭ ئادەم ئۆزىنى [بۇنى] ئۆزىدىن سوراڭلار، ئۇ ئۆزى دەپ بەرسۇن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **22** ئاتا-ئانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن ئىدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلار كىمدە-كىم ئەيسانى مەسىھ دەپ ئېتىراپ قىلسا، ئۇ سىناگوگ جاماەتىدىن قوغلاپ چىقىرىلسۇن دەپ قارار قىلغاندى. **23** شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى: «ئۇ چوڭ ئادەم ئۆزىنى [بۇنى] ئۆزىدىن سوراڭلار» دېگەندى. **24** يەنە پەرىسىيلەر ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ خۇدىغا شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، ـ دېيىشتى. **25** ئۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلمەيمەن. بىراق مەن شۇ بىرلا ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆرەلەيدىغان بولدۇم. **26** ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە بىر قېتىم: ـ ئۇ سېنى قانداق قىلدى؟ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ ـ دەپ سوراشتى. **27** ئۇ جاۋابەن: ـ سىلە رگە ئاللىقاچان ئېيتتىم، بىراق قۇلاق سالمىدىڭلار. سىلەر نېمە دەپ قايتىدىن ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭلار؟ سىلەرمۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامسىلەر؟! ـ دېدى. **28** بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئۇنى قاتتىق تىلاپ: ـ سەن ھېلىقىنىڭ مۇخلىسى! بىز بولساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرىمىز. **29** خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلۈگەنلىكىنى بىلىمىز؛ لېكىن بۇ ئېنىقلا بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنىمۇ بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. **30** ھېلىقى ئادەم ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئاجايىب ئىشقۇ بۇ! گەرچە سىلەر ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمىگىنىڭلار بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزلىرىمنى ئاچتى. **31** بىز بىلىمىزكى، خۇدا

گۇناھكارلارنىڭ تىلە كلىرنى ئاڭلىمايدۇ، بىراق ئۆزىگە ئىخلاسمەن بولۇپ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭكىنى ئاڭلايدۇ. **32** دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ، بىرەرسىنىڭ تۇغما قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىنى ئاڭلاپ باققان ئەمەس. **(aiōn g165) 33** ئە گەر بۇ ئادەم خۇدادىن كەلمىگەن بولسا، ھېچنېمە قىلالمغان بولاتتى. **34** ئۇلار ئۇنى: ـ سەن تۇپتىن گۇناھ ئىچىدە تۇغۇلغان تۇرۇقلۇق، بە-زىگە تەلىم بەرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېيىشىپ، ئۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقىرۋېتىشتى. **35** ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقارغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنى ئىزدەپ تېپىپ: سەن، خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلامسەن؟ ـ دەپ سوردى. **36** ئۇ جاۋابەن: ـ تەقسىر، ئۇ كىم؟ مەن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلاي، ـ دېدى. **37** ـ سەن ھەم ئۇنى كۆردۇڭ ھەم مانا، ھازىر سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان دەل شۇنىڭ ئۆزى، ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **38** ھېلىقى ئادەم: ـ ئى رەب، ئېتىقاد قىلمەن! ـ دەپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. **39** ـ مەن كورلارنى كۆرىدىغان بولسۇن، كۆرىدىغانلارنى كور بولسۇن دەپ بۇ دۇنياغا ھۆكۈم چىقىرىشقا كەلدىم، ـ دېدى ئەيسا. **40** ئۇنىڭ يېنىدىكى بەزى پەرىسىيلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ ئۇنىڭدىن: ـ بىزمۇ كورمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **41** ئەيسا ئۇلارغا: ـ كور بولغان بولساڭلار، گۇناھكارلار بولمايتتى؛ لېكىن سىلەر ھازىر «كۆرۈۋاتىمىز» دېگىنىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە گۇناھ ھېسابلىنىۋېرىدۇ، ـ دېدى.

10

بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قوي قوتىنىغا ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراچىدۇر. **2** ئىشىكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. **3** ئىشىك باقار ئۇنىڭغا ئىشىكنى ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ توۋلىدۇ؛ ئۇ ئۆز قويلىرىنىڭ ئىسملىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ ئۇلارنى سىرتقا باشلاپ چىقىدۇ. **4** ئۇ قويلىرىنىڭ ھەممىسىنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، قويلارمۇ ئۇنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ مېڭىشىدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى توۋلىدۇ. **5** لېكىن ئۇلار يات ئادەمنىڭ كەينىدىن ماڭمايدۇ، بەلكى ئۇنىڭدىن قاچىدۇ، چۈنكى ئۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇمايدۇ. **6** ئەيسا بۇ تەمسىلنى ئۇلارغا سۆزلەپ بە رگىنى بىلەن، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۇزلىرىگە نېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدى. **7** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قويلارنىڭ ئىشىكى ئۆزۈمدۇرمەن. **8** مەندىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراچىدۇر، لېكىن قويلار ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **9** ئىشىك ئۆزۈمدۇرمەن. مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلىدۇ ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئوت-چۆپلەرنى تېپىپ يېيەلەيدۇ. **10** ئوغرى بولسا پەقەت ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە يوزۇش ئۈچۈنلا كېلىدۇ. مەن بولسام ئۇلارنى ھاياتلىققا ئېرىشىشىنى ۋە شۇ ھاياتلىقى مول بولسۇن دەپ كەلدىم. **11** ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن. ياخشى پادىچى قويلار ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىدۇ. **12** لېكىن مەدىكار ئۇنداق قىلمايدۇ. ئۇ بەلكى نە قويلارنىڭ ئىگىسى نە پادىچىسى بولمىغاچقا، بۇرىنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە، قويلارنى تاشلاپ قاچىدۇ ۋە بۇرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تىرپىرەن قىلىۋېتىدۇ. **13** ئەمدى مەدىكار بولسا پەقەت ھەققىنى دەپ ئىشلەپ، قويلارغا كۆڭۈل بۆلمەي بەدەر قاچىدۇ. **14** ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن. ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىمدەك، مەن ئۆزۈمنىڭكىلەرنى توۋىمەن ۋە ئۆزۈمنىڭكىلەرمۇ مېنى توۋىدۇ؛ قويلار ئۈچۈن جېنىم پىدا. **16** بۇ قوتاندىن بولمىغان باشقا قويلىرىمغۇ بار. ئۇلارنىمۇ ئېلىپ باشلىشىم كېرەك ۋە ئۇلارمۇ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر پادا بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بىر پادىچىسى بولىدۇ. **17** ئاتا مېنى شۇ سەۋەبتىن سۆيىدۇ ئۈكى، مەن جېنىمنى قايتۇرۇۋېلىشىم ئۈچۈن ئۇنى پىدا قىلىمەن. **18** جېنىمنى ھېچكىم مەندىن ئالالمايدۇ، مەن ئۇنى ئۆز ئىختىيارىم بىلەن پىدا قىلىمەن. مەن ئۇنى پىدا قىلىشقا ھوقۇقلۇقمەن ۋە شۇنداقلا ئۇنى قايتۇرۇۋېلىشقىمۇ ھوقۇقلۇقمەن؛ بۇ ئەمرنى ئاتامدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن. **19** بۇ سۆزلەر ئۈچەيلىدىن يەھۇدىيلار ئارىسىدا يەنە بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. **20** ئۇلاردىن كۆپ ئادەملەر: ـ ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ، ئۇ جۇيلۇۋاتىدۇ، نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغۇدە كسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **21** يەنە بەزىلەر بولسا: ـ جىن چاپلاشقان ئادەمنىڭ سۆزلىرى بۇنداق بولالمايدۇ. جىن قاندا قۇ قارىغۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچالىسۇن؟! ـ دېيىشتى. **22** قىش پەسلى بولۇپ، يېرۇسالېمدا «قايتا بېغىشلاش ھېيتى» ئوتكۈزۈلۈۋاتاتتى. **23** ئەيسا ئىبادەتخانىدىكى «سۇلايمانىنىڭ پېشايۋىنى»دا ئايلىنىپ يۈرەتتى. **24** يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئە تراپىغا ئولىشىۋېلىپ: ـ بىزنى قاچانغىچە تىت-تىت قىلىپ ئۆتۈۋاتىسەن؟ ئە گەر مەسىھ بولساڭ، بە-زگە ئوچۇقىنى ئېيت، ـ دېيىشتى. **25** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلە رگە ئېيتتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللىرىمنىڭ ئۆزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **26** بىراق مەن سىلە رگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلمىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قويلىرىمدىن ئەمەسسىلەر. **27** مېنىڭ قويلىرىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن ئۇلارنى توۋىمەن ۋە ئۇلار ماڭا ئە گىشىدۇ. **28** مەن ئۇلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىمەن؛ ئۇلار ئەسلا ھالاك بولمايدۇ. ھېچكىم ئۇلارنى قولۇمدىن تارتىۋالالمايدۇ. **(aiōn g165, aiōnios g166) 29** ئۇلارنى ماڭا تەقدىم قىلغان ئاتام ھەممىدىن ئۈستۈندۇر ۋە ھېچكىم ئۇلارنى ئاتامنىڭ قولىدىن تارتىۋالالمايدۇ. **30** مەن ۋە ئاتا [ئېسىلىنلا] بىردۇرمىز. **31** يۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىشماقچى بولۇپ، يەردىن قوللىرىغا تاش ئېلىشتى. **32** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئاتامدىن كەلگەن نۇرغۇن ياخشى ئىشلەرنى سىلە رگە كۆرسەتتىم. بۇ ئەمەللەرنىڭ قايىسىسى ئۈچۈن مېنى چالما-كېسەك قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. **33** ـ سېنى ياخشى بىر ئەمەل ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپۈرلۈق قىلغىنىڭ ئۈچۈن چالما-كېسەك قىلىمىز. چۈنكى سەن بىر ئىنسان تۇرۇقلۇق، ئۆز ئۆڭۈڭنى خۇدا قىلىپ كۆرسەتتىڭ! ـ دېدى يەھۇدىيلار جاۋابەن. **34** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلە رگە تەۋە مۇقەددەس قانۇندا «مەن ئېيتتىم، سىلەر ئىلاھلارسىلەر» دەپ يۈزلىگەن ئەمەسمۇ؟ **35** خۇدا ئۆز سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەنلەرنى «ئىلاھلار» دەپ ئاتىغان يەردە (ۋە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنى ھەرگىز كۆچتىن قالمايدۇ) **36** نېمە ئۈچۈن ئاتا ئۆزىگە خاس-مۇقەددەس قىلىپ پانى دۇنياغا ئەۋەتكەن زات «مەن خۇدانىڭ ئوغلىمەن» دېسە، ئۇ تونۇغۇلۇق «كۆپۈرلۈق قىلدىڭ!» دەيسىلەر؟ **37** ئە گەر ئاتامنىڭ ئەمەللىرىنى قىلمىسام، ماڭا ئىشەنمە گىلار. **38** بىراق قىلسام، ماڭا ئىشەنمىگەن ھالەتتىمۇ، ئەمەللەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىشىنىگىلار. يۇنىڭ بىلەن ئاتىنىڭ مەندە ئىكەنلىكىنى، مېنىڭمۇ ئاتىدا ئىكەنلىكىمنى ھەق دەپ بىلىپ ئېتىقاد قىلىدىغان بولىسىلەر. **39** يۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە ئۇنى ئۇتماقچى بولدى، بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى. **40** ئاندىن ئۇ يەنە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىغا، يەنى يەھيا [يەيغەمبەر] دەسلىپىدە ئادەملەرنى چۈمۈلدۈ رگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. **41** نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار: ـ يەھيا ھېچ مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمىگەن، لېكىن ئۇنىڭ بۇ ئادەم ئوتىرىسىدا بارلىق ئېيتقانلىرى راست ئىكەن! ـ دېيىشتى. **42** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ يەردە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.

11

لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغانىدى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى مارتا ئۇرغان، بەيت-ئانىيا دېگەن كەنتتە ئىدى. **2** (بۇ مەريەم بولسا، رەببگە خۇشبۇيى مايىنى سۈركىگەن، پۇتلىرىنى ئۆز چاچلىرى بىلەن ئېرىتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى؛ كېسەل بولۇپ ياتقان لازارۇس ئۇنىڭ ئىنىسى ئىدى). **3** لازارۇسنىڭ ھەدىلىرى ئەيسىغا خەۋەرچى ئەۋەتىپ: «ئى رەب، مانا سەن سۆيگەن [دوستۇڭ] كېسەل بولۇپ قالدى» دەپ يەتكۈزدى. **4** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كېسەلدىن ئۆلۈپ كەتمەيدۇ، بەلكى بۇ ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغلى ئۈلۈغلىنىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنىدۇ ـ دېدى. **5** ئەيسا مارتا، سىڭلىسى ۋە لازارۇسنى تولىمۇ سۆيەتتى. **6** شۇڭا ئۇ لازارۇسنىڭ كېسەل ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، ئۆزى ئۇرۇۋاتقان جايدا يەنە ئىككى كۈن تۇردى. **7** ئاندىن كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ يەھۇدىيە گە قايتا بارايلى! ـ دېدى. **8** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، يېقىندىلا [ئۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار سېنى چالما-كېسەك قىلماقچى بولغان تۇرسا، يەنە ئۇ يەر گە قايتا بارامسەن؟ ـ دېيىشتى. **9** ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ كۈندۈزدە ئون ئىككى سائەت بار ئەمەسمۇ؟ كۈندۈزى يول ماڭغان كىشى پۈتلاشماس، چۈنكى ئۇ بۇ دۇنيانىڭ يورۇقىنى كۆرىدۇ. **10** لېكىن كېچىسى يول ماڭغان كىشى پۈتلىشار، چۈنكى ئۇنىڭدا يورۇقلۇق يوقتۇر. **11** بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ: ـ دوستىمىز لازارۇس ئۇخلاپ قالدى؛ مەن ئۇنى ئۇيقۇسىدىن ئويغاتقىلى بارىمەن، ـ دەپ قوشۇپ قويدى. **12** شۇڭا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، ئۇخلىغان بولسا، ياخشى بولۇپ قالدۇ، ـ دېدى. **13** ھالبۇكى، ئەيسا لازارۇسنىڭ تولۇمى توغرۇلۇق ئېيتقانىدى، لېكىن ئۇلار ئۇ دەم ئېلىشتىكى ئۇيقۇنى دەۋاتىدۇ، دەپ ئويلاشتى. **14** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا ئوچۇقنى ئېيتىپ: ـ لازارۇس ئۆلدى، ـ دېدى. **15** ـ بىراق سىلەرنى دەپ، سىلەرنىڭ ئېتىقاد قىلىشىڭلار ئۈچۈن، [ئۇنىڭ

قىشدا] بولىغانلىقىغا خۇشالمەن. ئەمدى ئۇنىڭ يېنىغا بارايلى، ـ دېدى. 16 «قوشكېزەك» دەپ ئاتلىنىدىغان توماس باشقا مۇخلىسداشلىرىغا: ـ بىزمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارايلى ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۆلەيلى، ـ دېدى. 17 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بەيت-ئانىيا يېقىنىدا بارغاندا، لازارۇسنىڭ يەرلىكىگە ۋەيغىنىغا ئاللىقاچان تۆت كۈن بولغانلىقى ئۇنىڭغا مەلۇم بولدى. 18 بەيت-ئانىيا يېرۇسالېمغا يېقىن بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئالتە چاقىرىمچە يىراقلىقتا ئىدى، 19 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن يەھۇدىيلار مارتا بىلەن مەريەمگە ئىنسىنى تونۇرىسىدا تەسەللى بە رگىلى تۇلارنىڭ يېنىغا كەلگەندى. 20 مارتا ئەمدى ئەيسانىڭ كېلىۋاتقىنىنى ئاڭلاپلا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. لېكىن مەريەم بولسا ۋىيدە ئولتۇرۇپ قالدى. 21 مارتا ئەمدى ئەيساغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم تۇلىگەن بولاتتى. 22 ھېلىمۇ خۇدادىن ئىمنى تىلىسەڭ، ئۇنىڭ ساڭا شۇنى بېرىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. 23 ـ ئىنىڭ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى ئەيسا. 24 مارتا: ـ ئاخىرقى كۈندە، يەنە تىرىلىش كۈندە ئۇنىڭ جەزمەن تىرىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. 25 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تىرىلىش ۋە ھاياتلىق مەن تۇزۇلمىدۇرمەن؛ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشى تۇلىسىمۇ، ھايات بولىدۇ؛ 26 ۋە ھايات تۇرۇپ، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ئەبەدىلئەبەد تۇلمەس؛ بۇنىڭغا ئىشىنەمسەن؟ (aiōn g165) 27 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئىشىنىمەن، ئى رەب؛ سېنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان مەسىھ، خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن. 28 بۇنى دەپ بولۇپ، ئۇ بېرىپ سىڭلىسى مەريەمنى ئاستىغىنا چاقىرىپ: ـ ئۇستاز كەلدى، سېنى چاقىرىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 29 مەريەم بۇنى ئاڭلاپ، دەرھال ئورندىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى 30 (شۇ پەيتتە ئەيسا ئىچىنى يېزىغا كىرمىگەن بولۇپ، مارتا ئۇنىڭ ئالدىغا مېڭىپ، ئۇچراشىپ قالغان يەردە ئىدى). 31 ئەمدى [مەريەمگە] تەسەللى بېرىۋاتقان، ۋىيدە ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغان يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئالدراپ قېيۇپ سرتقا چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، ئۇنى قەبرىگە بېرىپ شۇ يەردە يىغا-زار قىلغىلى كەتتى، دەپ ۋىيلاپ، ئۇنىڭ كەيندىن مېڭىشتى. 32 مەريەم ئەمدى ئەيسا بار يە رگە بارغاندا ئۇنى كۆرۈپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم تۇلىگەن بولاتتى! ـ دېدى. 33 ئەيسا مەريەمنىڭ يىغا-زار قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن يەھۇدىي خەلقىنىڭ يىغا-زار قىلىشقىنىنى كۆ رگەندە، روھىدا قاتتىق پىغان چېكىپ، كۆڭلى تولمۇ بىئارام بولدى ۋە: 34 ـ ئۇنى قەيە رگە قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوريدى. ـ ئى رەب، كېلىپ كۆرگىن، ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. 36 يەھۇدىي خەلقى: ـ قاراڭلار، ئۇ ئۇنى قانچىلىك سۆيگەن! ـ دېيىشتى. 37 ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرى: ـ قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقان بۇ كىشى كېسەل ئادەمنى ئۆلۈمدىن ساقلاپ قالالماسمىدى؟ ـ دېيىشتى. 38 ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چېكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا باردى. قەبرى بىر غار ئىدى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ بىر تاش ۋەيۋاقلۇق ئىدى. 39 ئەيسا: ـ تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! ـ دېدى. ئۇلگۈچىنىڭ ھەدىسى مارتا: ـ ئى رەب، يەرلىكىگە ۋەيغىلى تۆت كۈن بولدى، ھازىر ئۇ پۇراپ كەتكەندۇ، ـ دېدى. 40 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا: «ئېتىقاد قىلساڭ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىنى كۆرسەن» دېگەندىمغۇ! ـ دېدى. 41 بۇنىڭ بىلەن خالايىق تاشنى ئېلىۋەتتى. ئەيسا كۆزلىرىنى ئاسمانغا تىكىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتا، تىلىكىمنى ئاڭلىغىنىڭ ئۈچۈن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن. 42 تىلە كلىرىمنى ھەمىشە ئاڭلايدىغانلىقىڭنى بىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ، ئەتراپىمدىكى مۇشۇ خالايىق سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىگە ئىشەنسۇن دەپ، بۇنى ئېيتىۋاتىمەن! 43 بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يۇقىرى ئاۋازدا: ـ لازارۇس، تاشقىرىغا چىق! ـ دەپ توۋلدى. 44 ئۇلگۈچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن، ئېڭىكى تېڭىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى. ئەيسا ئۇلارغا: ـ كېپەننى يېشىۋېتىپ، ئۇنى ئازاد قىلىڭلار! ـ دېدى. 45 مەريەمنىڭ يېنىغا يەتە قىلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمىللىرىنى كۆ رگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 46 لېكىن ئۇلارنىڭ ئىچىدە بەزىلىرى پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان ئىشلىرىنى مەلۇم قىلىشتى. 47 شۇڭا پەرىسىيلەر ۋە باش كاھىنلار يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭىشمىسىنى يىغىپ: ـ قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. 48 ئۇنىڭغا شۇنداق يول ۋەيۋىپ بېرىۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق بولغاندا، رىملىقلار كېلىپ بۇ بىزنىڭ جايىمىز ۋە قوۋىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! ـ دېيىشتى. 49 ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاھىن بولغان قايافا: ـ سىلەر ھېچنېمىنى بىلمەيدىكەنسىلەر! 50 پۈتۈن خەلقىنىڭ ھالاك بولۇشىنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئۆلۈشىنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، ـ دېدى 51 (بۇ سۆزنى ئۆ ئۆزلۈكىدىن ئېيتمىغاندى؛ بەلكى ئۇ شۇ يىلى باش كاھىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا يەقەت ئۇ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەر يانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قىلىپ ۋۇيۇشتۇرۇش ئۈچۈن ئۆلىدىغانلىقىدىن ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەندى). 53 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەسىلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى ئۆلتۈرۈۋېتىشنى قەستىلدى. 54 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ئاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۇيەردىن ئايرىلىپ چۆلگە يېقىن رايوندىكى ئەفرائىم ئىسىملىك بىر شەھىرگە بېرىپ، مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇيەردە تۇردى. 55 ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈۋېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغاندى. نۇرغۇن كىشىلەر تاھارەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ھېيتتىن ئىلگىرى يېزىلاردىن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 56 شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئەيسانى ئىزدەشتى. ئۇلار ئىبادەتخانىدا يىغىلغانلار بىر-بىرىگە: ـ قانداق ۋىلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ھېيت ئۆتكۈزگىلى كەلمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. 57 باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر بولسا ئۇنى ئۆتكۈزگىلى كەلمەسلىكىگە بۇيرۇق چىقارغاندى.

12

ئۆتۈۋېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا ئۆزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۇ رگەن لازارۇس تۇرۇۋاتقان جاي ـ بەيت-ئانىياغا كەلدى. 2 شۇ ۋەجىدىن ئۇلار ئۇيەردە ئۇنىڭغا زىياپەت بەردى. مارتا مېھمانلارنى كۈتۈۋاتاتتى؛ لازارۇس بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداستىخان بولغانلارنىڭ بىرى ئىدى. 3 مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساپ سۈمبۈل ئەتىردىن بىر قاداق ئالىپ كەلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا ۋەيدى ئاندىن چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرنىڭ خۇش پۇرىقى ۋېنى بىر ئالدى. 4 لېكىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، يەنى ئۇنىڭغا پات ئاردا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى، سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوت: 5 ـ نېمىشقا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر كەمبەغەللە رگە سەدىقە قىلىپ بېرىلىشكە ئۈچ يۈز دىنارغا سېتىلمىدى؟ ـ دېدى 6 (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنىڭ غېمىنى يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرى بولغانلىقى ئۈچۈن دېگەندى، چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلارنىڭ ئۇرتاقى] ھەمىيانىنى ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۇنىڭغا سېلىنغىنىدىن ئوغرىلىۋالاتتى). 7 ئەمدى ئەيسا: ـ ئايالنى تۇز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى مېنىڭ دەپنە كۈنۈم ئۈچۈن ئەپىيارلىق قىلىپ ساقلىغانىدۇر؛ 8 چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن، ـ دېدى. 9 زور بىر توپ يەھۇدىيلار ئۇنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يە رگە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى يالغۇز ئەيسانى دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۇ رگەن لازارۇسنىمۇ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. 10 لېكىن باش كاھىنلار بولسا لازارۇسنىمۇ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەتلەشكەندى؛ 11 چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۇزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىۋاتاتتى. 12 ئەتىسى، «[ئۆتۈۋېتىش] ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايىق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 13 قوللىرىغا خورما شاخلىرىنى ئۆتۈشقان ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «ئەھسەككۇر-ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. 14 ئەيسا بىر تەختەينى تېپىپ، ئۇنىڭغا مىندى؛ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق پۈتۈلگەندەك: ـ 15 «قورقما، ئى زىئون قىزى! مانا، پادىشاھىڭ ئېشەك تەختىيگە مىنىپ كېلىۋاتىدۇ!». 16 ئەينى چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشىنەمەيتتى، لېكىن ئەيسا شان-شەرىپىتە ئۆلۈغلانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۇنىڭ ئۇغرۇلۇق پۈتۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەرۋەقە ئۇنىڭغا شۇنداق يۈز بە رگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 17 ئەمدى ئۇ لازارۇسنى قەبرىدىن چاقىرىپ تىرىلدۇ رگەن چاغدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايىق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتتى. 18 ئەيسا يارىتىلغان بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتنىمۇ ئاڭلىغاچقا، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىقىشقاندى. 19 پەرىسىيلەر بولسا بىر-بىرىگە: ـ قارا ڭلار، [بارلىق] قىلغىنىڭلار بىكار كەتتى! مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئە گەشمە كتە! ـ دېيىشتى. 20 ئۆتۈۋېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىرنەچچە ۋېكىلارمۇ بار ئىدى. 21 بۇلار ئەمدى گالىلىيەنىڭ بەيت-سائىدا يېزىسىدىن بولغان فىلىپنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئەپەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشسەك، ـ دەپ تەلەپ قىلىشتى. 22 فىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندىرياسقا ئېيتتى. ئاندىن ئاندرياس ۋە

فلىپ ئىككىسى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. 23 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «ئىنسانتوغلىنىڭ شان-شەرەپتە ئۆلۈغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. 24 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇغداي دېنى ئۆيراق ئىچىگە چۈشۈپ ئۆلمىگۈچە، ئۆزى يەنىلا يالغۇز قالىدۇ؛ لېكىن ئۆلسە، مول ھوسۇل بېرىدۇ. 25 كىمدە كىم ئۆز ھاياتىنى ئايىسا ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپرەتلەنسە، ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ساقلىيالايدۇ. (aiōnios g166) 26 كىمدە كىم خىزمىتىمدە بولۇشنى خالىسا، ماڭا ئەگىشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمەتچىمىمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. كىمدە كىم مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسا، ئاتا ئۇنىڭغا ئىززەت قىلىدۇ. 27 ھازىر جېنىم قاتتىق ئازابلىنىۋاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشىم كېرەك؟ («ئاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!») دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقىت-سائەت ئۈچۈن كەلدىم. 28 ئاتا، نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!». شۇئان، ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈردۇم ۋە يەنە ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرىمەن!» ـ دېيىلدى. 29 بۇنى ئاڭلىغان شۇ يەردە تۇرغان خالايىق: ـ ھاۋا گۈلدۈرلىدى، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: ـ بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا گەپ قىلدى، ـ دېيىشتى. 30 ئەيسا بولسا جاۋابەن: ـ بۇ ئاۋاز مېنى دەپ ئەمەس، سىلەرنى دەپ چۈشتى. 31 ئەمدى دۇنيانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىش ۋاقتى كەلدى؛ ھازىر بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارىنىڭ تاشقىرىغا قوغلىنىش ۋاقتى كەلدى. 32 ۋە مەن بولسام، يەرنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلگىنىمدە، پۈتكۈل ئىنسانلارنى ئۆزۈمگە جەلپ قىلىپ تارتىمەن، ـ دېدى 33 (ئۇنىڭ بۇنى دېگىنى ئۆزىنىڭ قاندىق ئۆلۈم بىلەن ئۆلىدىغانلىقىنى كۆرسەتكىنى ئىدى). 34 خالايىق بۇنىڭغا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ـ بىز مۇقەددەس قانۇندىن مەسىھنىڭ ئەبەدگىچە قالىدىغىنىنى ئاڭلىغان، سەن قاندىقسىگە «ئىنسانتوغلى كۆتۈرۈلۈشى كېرەك» دەيسەن؟! بۇ قاندىقۇ «ئىنسانتوغلى» بولسۇن؟ ـ دەپ سوردى. (aiōn g165) 35 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا: ـ نۇرنىڭ ئاراڭلاردا بولىدىغان ۋاقتى ئۆزۈن بولمايدۇ. شۇڭا قاراڭغۇلۇقتىڭ سەلەرنى بىسىۋالماسلىقى ئۈچۈن، نۇر بار ۋاقتىدا [ئۆتىڭلا] مېڭىڭلار، قاراڭغۇلۇقتا ماڭغان كىشى ئۆزىنىڭ قەيەر رگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ. 36 نۇر ئاراڭلاردا بار ۋاقىتتا، ئۇنىڭغا ئىشىنىڭلار، بۇنىڭ بىلەن نۇرنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر، ـ دېدى. ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇلاردىن ئايرىلىپ يوشۇرۇنۇۋالدى. 37 گەرچە ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنچە تولا مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار تېخى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىدى. 38 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا ئالدىنئالا كۆرسىتىلگەن بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇردى: «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىمگىمۇ ئايان قىلىنغان؟» 39 خالايىقنىڭ ئېتىقاد قىلىشىنىڭ سەۋەبى دەل شۇڭكى (خۇددى يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىنئالا ئېيتقاندەك): «[پەرۋەردىگار] ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور، قەلبىنى تاش قىلدى؛ مەقسەت، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنىڭ كۆرۈپ، قەلبىنىڭ چۈشىنىپ، [گۇناھلىرىدىن] يېنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈندۇر؛ بولمىسا، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم، ـ [دەيدۇ پەرۋەردىگار]». 41 بۇ سۆزلەرنى يەشايا [پەيغەمبەر] [مەسىھنىڭ] شان-شەرىپىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا قارىتا ئالدىنئالا سۆز قىلغىنىدا ئېيتقانىدى. 42 ۋەھالەنكى، گەرچە ھەتتا يەھۇدىيلار ئاقساقاللىرىدىمۇ نۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسىيلەر ۋەجىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوگتىن قوغلاپ چىقىرۇۋېتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. 43 بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. 44 بىراق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. 45 كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى كۆرگۈچى بولىدۇ. 46 مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار قاراڭغۇلۇقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. 47 بىرسى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى تۇتمىسا، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن؛ چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلدىم. 48 بىراق مېنى چەتكە ئاققۇچىنى، شۇنداقلا سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلمىغانى بولسا، ئۇنى سوراققا تارتقۇچى بىرسى بار. ئۇ بولسىمۇ، مەن ئېيتقان سۆز- كالامىمدۇر. ئۇ ئاخىرقى كۈنى ئۇنى سوراققا تارتىدۇ. 49 چۈنكى مەن ئۆزۈمدىن سۆزلىگىنىم يوق، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا مېنىڭ نېمىنى دېيىشىم ۋە قانداق سۆزلىشىم كېرەكلىكىگە ئەمر بەرگەن. 50 ئۇنىڭ ئەمرىنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتلىق ئىكەنلىكىنى بىلىمەن. شۇڭا نېمىنى سۆزلىسەم، ئاتا ماڭا ئېيتىۋاتقىنىدەك سۆزلەيمەن. (aiōnios g166)

13 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىسىنىڭ يېنىغا بارىدىغان ۋاقىت-سائەتنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ تۇردى. 2 ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلۇاتقانىدى؛ ئىبلىس ئاللىبۇرۇن سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىسقاريوتنىڭ كۆڭلىگە ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىش ۋەسۋەسىسىنى سالغانىدى. 3 ئەيسا ئاتىسىنىڭ ھەر ئىشنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كېلىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، 4 داستىخاندىن ئۆرۈپ، تون-كۆڭلەكنى يېشىپ، بىر لۆڭگە بىلەن بېلىنى باغلىدى. 5 ئاندىن جاۋۇرغا سۇ قويۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە بېلىگە باغلىغان لۆڭگە بىلەن سۈرتۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى. 6 نۆۋەت سىمون پېترۇسقا كەلگەندە، پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، پۇتۇمنى سەن يۇساڭ قانداق بولغىنى؟! ـ دېدى. 7 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ نېمە قىلىۋاتقىنىمنى ھازىر بىلمەيسەن، لېكىن كېيىن بىلىسەن، ـ دېدى. 8 پېترۇس: ـ سەن مېنىڭ پۇتۇمنى يۇساڭ ھەرگىز بولمايدۇ! ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى يۇمىسام، مېنىڭ بىلەن تەڭ ئېسىۋۇڭ بولمايدۇ، ـ دېدى. (aiōn g165) 9 سىمون پېترۇس: ـ ئى رەب، ئۇنداقتا پەقەت پۇتلىرىمىلا ئەمەس، قوللىرىمنىمۇ، بېشىمنىمۇ يۇغايسەن! ـ دېدى. 10 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەدىنى يۇيۇلۇپ، تامامەن پاكىز بولغان ئادەم پەقەت پۇتلىرىنى يۇسلا قايتا يۇيۇنۇشنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. سىلەر پاكىز، لېكىن ھەممىلار ئەمەس، ـ دېدى 11 (چۈنكى ئۇ ئۆزىنى كىمنىڭ تۇتۇپ بېرىدىغانلىقىنى بىلەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ «ھەممىلارلا پاكىز ئەمەس» دېگەنىدى). 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ بولغاندىن كېيىن، تون-كۆڭلەكنى كىيىپ، يەنە داستىخانغا ئولتۇرۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلە رگە نېمە قىلغىنىمنى ئۇقتۇڭلارمۇ؟ 13 سىلەر مېنى «ئۇستاز» ۋە «رەب» دەيسىلەر ۋە راست ئېيتىسىلەر، مەن شۇنداقتۇرمەن. 14 ئەگەر مەن رەب ۋە ئۇستازىڭلار تۇرۇۋقلۇق، پۇتلىرىڭلارنى يۇغانىكەنمەن، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشۇڭلار كېرەك. 15 مەن سىلە رگە قىلغاندەك سىلەرنىڭمۇ ھەم شۇنداق قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ ئۈلگىنى قالدۇردۇم. 16 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن ئۇرمايدۇ، ئەلچىمۇ ئۇزىنى ئەۋەتكۈچىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. 17 بۇ ئىشلارنى بىلگەنىكەنسىلەر، شۇنداق قىلساڭلار بەختلىكسىلەر! 18 مەن بۇلارنى ھەممىڭلارغا قارىتىپ ئېيتمىدىم. مەن تاللىغانلىرىمنى بىلىمەن، لېكىن [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئالدىن پۈتۈلگەن: «مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ نېنىمنى يېگەنلا ماڭا پۇت ئاتتى!» دېگەن بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ. 19 مەن بۇ ئىش يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال ئۇنى سىلە رگە ئېيتىپ قويايكى، ئۇ ئىشلار يۈز بە رگەندە مېنىڭ «بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىسىلەر. 20 بەرھەق، بەرھەق، سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، كىمكى مەن ئەۋەتكەن ھەرقانداق بىرسىنى قوبۇل قىلغان بولسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ، ۋە مېنى قوبۇل قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 21 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، روھتا قاتتىق يېغىن چېكىپ، مۇنداق گۇۋاھلىق بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئاراڭلاردا بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ! 22 مۇخلىسلار كىمنى دەۋاتقانلىقىنى بىلەلمەي، بىر-بىرىگە قاراشتى. 23 ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلىردىن بىرى ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ ياتقانىدى؛ ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىس» ئىدى. 24 سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن [ئەيسانىڭ] كىمنى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى ئىشارەت قىلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ ئۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، ئۇ كىمدۇر؟ ـ دەپ سوردى. 26 ئەيسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئاشقا تۆگۈرۈپ كىمگە سۇنسام، شۇدۇر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر چىشلەم نانىنى [ئاشقا] تۆگۈرۈپ، سىمونىنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوتقا سۇندى. 27 يەھۇدا نانىنى ئېلىۋىدى، شەيتان ئۇنىڭ ئىچىگە كىردى. ـ قىلدىغىنىڭنى چاپسان قىل، ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 28 (ئەمدى داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۇنىڭ [يەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە ئۈچۈن دېگىنىنى بىلمىدى. 29 يەھۇدا ئۇلارنىڭ ئورتاق ھەميانىنى تۇتقىنى ئۈچۈن، بەزىلەر ئەيسا ئۇنىڭغا: «بىر- زەگ كېرەك كىلىك ھېيتلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل» ياكى «كەمبەغەللە رگە بىرەر نەرسە بەر»

دەۋاتسا كېرەك، دەپ ۋېلاشتى). 30 يەھۇدا بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى (بۇ چاغ كېچە ئىدى). 31 يەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى ۋە خۇدا ئۇ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. 32 ۋە ئە گەر خۇدا ئۇنىڭدا ئۇلۇغلانسا، خۇدامۇ ئۆزىدە ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرھال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. 33 بالىلىرىم، سىلەر بىلەن بىللە بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقتىم قالدى. سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ يەھۇدىيلارغا: «مەن بارىدىغان يەرگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەپ ئېيتقىنىمدەك، يۇنى سىلەرگىمۇ ئېيتىمەن. 34 سىلەرگە يېڭى بىر ئەمر تاپشۇرىمەنكى، «بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار». سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 35 ئاراڭلاردا بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببىتىڭلار بولسا، ھەممە ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىدۇ. 36 سىمون پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، قەيەرگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا جاۋابەن: ـ مەن كېتىدىغان يەرگە ھازىرچە ئەگىشىپ بارالمايسەن، لېكىن كېيىن ماڭا ئەگىشىپ بارىسەن، ـ دېدى. 37 پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، نېمە ئۈچۈن ھازىر سېنىڭ كەينىڭدىن ئەگىشىپ بارالمايمەن؟ سەن ئۈچۈن جېنىمنى پىدا قىلامسەن؟ بەرھەق، بەرھەق، ماڭا ئېيتىپ قويايىكى، خوراز چىلىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!

14

كۆڭلۈڭلارنى پاراكەندە قىلماڭلار! خۇداغا ئىشىنىسىلەر، ماڭىمۇ ئىشىنىڭلار. 2 ئاتامنىڭ ئۆيىدە نۇرغۇن ماكانلار بار. بولمىغان بولسا، يۇنى سىلە رگە ئېيتقان بولاتتىم؛ چۈنكى مەن ھەربىرىڭلارغا ئورۇن تەييارلاش ئۈچۈن شۇ يەرگە كېتىپ بارىمەن. 3 مەن سىلە رگە ئورۇن تەييارلىغىلى بارىدىغانىكەنمەن، چوقۇم قايتىپ كېلىپ، سىلەرنى ئۆزۈمگە ئالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن، مەن قەيەرەردە بولسام، سىلەرمۇ شۇ يەردە بولىسىلەر. 4 سىلەر مېنىڭ قەيەر گە كېتىدىغانلىقىمنى ۋە ئۇ يەر گە بارىدىغان يولنى بىلىسىلەر. 5 توماس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سېنىڭ قەيەر گە كېتىدىغانلىقىڭنى بىلمەيمىز. شۇنداق ئىكەن، يولنى قانداق بىلىمىز؟ ـ دېدى. 6 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يول، ھەقىقەت ۋە ھاياتلىق ئۆزۈمدۇرمەن. مېنىڭسىز ھېچكىم ئاتىنىڭ يېنىغا بارالمايدۇ. 7 ئە گەر مېنى تونۇغان بولساڭلار، ئاتامنىمۇ تونۇغان بولاتتىڭلار. ھازىردىن باشلاپ ئۇنى تونۇدۇڭلار ھەم ئۇنى كۆردۈڭلار، ـ دېدى. 8 ـ ئى رەب، ئاتىنى بە رگە كۆرسىتىپ قويساڭلا، شۇ كۇپايە، ـ دېدى فىلىپ. 9 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى فىلىپ، سىلەر بىلەن بە رگە بولغىنىمغا شۇنچە ۋاقىت بولدى، مېنى تېخىچە تونۇمىدىڭمۇ؟ مېنى كۆ رگەن كىشى ئاتىنى كۆ رگەن بولىدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق، سەن نېمىشقا يەنە: «بە رگە ئاتىنى كۆرسەتكەيسەن» دەيسەن؟ 10 مەن ئاتىدا، ئاتا مەندە ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەمسەن؟ سىلە رگە ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتقىنىم يوق، بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان ئاتا ئۆز ئەمەللىرىنى قىلىۋاتىدۇ. 11 مېنىڭ ئاتىدا بولغانلىقىمغا، ئاتىنىڭ مەندە بولغانلىقىغا ئىشىنىڭلار. ياكى ھېچبولمىغاندا، مېنىڭ قىلغان ئەمەللىرىمدىن ماڭا ئىشىنىڭلار. 12 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ماڭا ئىشەنگەن كىشى مېنىڭ قىلىۋاتقان ئەمەللىرىمنى قىلالايدۇ؛ ۋە بۇلاردىنمۇ تېخىمۇ ئۇلۇغ ئەمەللەرنى قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئاتىنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كېتىمەن. 13 ۋە ئاتىنىڭ ئوغلىدا ئۇلۇغلىنىشى ئۈچۈن، ھەرنېمىنى مېنىڭ نامىم بىلەن تىلىسە ڭلار، شۇلارنى ئىجابەت قىلىمەن. 14 مېنىڭ نامىم بىلەن ھەرقانداق نەرسىنى تىلىسە ڭلار، مەن سىلە رگە شۇنى ئىجابەت قىلىمەن». 15 ـ «مېنى سۆيسە ڭلار، ئەمرلىرىمگە ئەمەل قىلىسىلەر. 16 مەنمۇ ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە ئۇ سىلە رگە باشقا بىر يارىدەمچى ئاتا قىلىدۇ، ئۇ سىلەر بىلەن ئەبە دگىچە بە رگە بولىدۇ. (aiōn g165) 17 ئۇ بولسىمۇ ھەقىقەتنىڭ روھىدۇر. ئۇنى بۇ دۇنيادىكىلەر قوبۇل قىلالمايدۇ، چۈنكى ئۇنى نە كۆرمەيدۇ، نە تونۇمايدۇ. بىراق سىلەر ئۇنى تونۇيىسىلەر، چۈنكى ئۇ سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتىدۇ ھەم سىلەردە ماكان قىلىدۇ. 18 مەن سىلەرنى يېتىم قالدۇرمايمەن، يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن. 19 ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر كۆرۈسىلەر. مەن ھايات بولغانلىقىم ئۈچۈن، سىلەرمۇ ھايات بولىسىلەر. 20 شۇ كۈندە مېنىڭ ئاتامدا بولغانلىقىم، سىلەرنىڭ مەندە بولغانلىقىڭلار ۋە مەنمۇ ھەم سىلەردە بولغانلىقىمنى بىلىسىلەر. 21 كىم ئەمرلىرىمگە ئىگە بولۇپ ئۇلارنى ئۇتسا، مېنى سۆيگۈچى شۇ بولىدۇ. مېنى سۆيگۈچىنى ئاتامنۇ سۆيىدۇ، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن ۋە ئۆزۈمنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىمەن». 22 يەھۇدا (يەھۇدا ئىشقاريوت ئەمەس) ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن ئۆزۈڭنى بۇ دۇنيادىكىلە رگە ئايان قىلماي، بىزگىلا ئايان قىلىشىڭ قانداق ئىش؟ ـ دەپ سوردى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «بىرىكىم مېنى سۆيسە، سۆزۈمنى ئۇتىدۇ؛ ئاتامۇ ئۇنى سۆيىدۇ ۋە [ئاتام] بىلەن ئىككىمىز ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكان قىلىمىز. 24 مېنى سۆيمەيدىغان كىشى سۆزلىرىمنى ئۇتمايدۇ؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان بۇ سۆز بولسا مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتىنىڭكىدۇر. 25 مەن سىلەر بىلەن بىللە بولۇۋاتقان چېغىمدا، بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. 26 لېكىن ئاتا مېنىڭ نامىم بىلەن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى مۇقەددەس روھ سىلە رگە ھەممىنى ئۆگىتىدۇ ھەم مېنىڭ سىلە رگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرىدۇ. 27 سىلە رگە خاتىرجەملىك قالدۇرىمەن؛ ئۆز خاتىرجەملىكىمنى سىلە رگە بېرىمەن؛ مېنىڭ سىلە رگە بە رگىنىم بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ بە رگىنىدەك ئەمەستۇر. كۆڭلۈڭلارنى پاراكەندە قىلماڭلار ۋە جۈرئەتسىز بولماڭلار. 28 سىلەر مېنىڭ: «مەن [سىلەردىن] ئايرىلىپ كېتىمەن، كېيىن يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن» دېگىنىمنى ئاڭلىدىڭلار. مېنى سۆيگەن بولساڭلار، ئاتىنىڭ يېنىغا كېتىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇرسەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئاتا مەندىن ئۇلۇغدۇر. 29 سىلەرنىڭ بۇ ئىشلار يۈز بە رگىنىدە ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن بۇ [ئىشلار] يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال سىلە رگە ئېيتتىم. 30 مۇندىن كېيىن سىلەر بىلەن كۆپ سۆزلەشمەيمەن؛ چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ ۋە مەندىن كەرگۈدەك ھېچ يوچۇق تاپالمايدۇ. 31 لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرىنىڭ مېنىڭ ئاتامنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن ئاتا ماڭا نېمە ئەمر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15

ـ «ھەقىقىي ئۈزۈم تېلى» ئۆزۈمدۇرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. 2 باغۋەن مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بە رگەنلىرىنى بولسا تېخىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۈتاپ تۇرىدۇ. 3 ئەمدى سىلەر مەن سىلە رگە يەتكۈزگەن سۆزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولدۇڭلار. 4 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرىمەن. شاخ تالدا تۇرماي، ئۆزى مېۋە بېرەلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىساڭلار، مېۋە بېرەلمەيسىلەر. 5 «ئۈزۈم تېلى» ئۆزۈمدۇرمەن، سىلەر بولساڭلار شاخلىرىدۇرسىلەر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغىنىمدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز ھېچنېمىنى قىلالمايسىلەر. 6 بىرسى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرەكسىز] شاختەك تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. يۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 7 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرساڭلار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇرسا، نېمىنى تەلەپ قىلساڭلار، سىلە رگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. 8 سىلەرنىڭ كۆپ مېۋىنى بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلار بىلەن شان-شەرەپ تاپقىنىڭ ئىجابەت قىلىنۇرلىدۇ. 9 ئاتام مېنى سۆيگىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيدۇم؛ مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە ئىزچىل تۇرۇڭلار. 10 ئە گەر ئەمرلىرىمنى تۇتساڭلار، خۇددى مەن ئاتامنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقان ۋە ھەمىشە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدە تۇرغىنىمدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە تۇرىسىلەر. 11 مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. 12 مېنىڭ ئەمرىم شۇكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 13 ئىنسانلارنىڭ ئۆز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببىتى يوقتۇر. 14 سىلە رگە ۋېرۇغان ئەمرلىرىمنى ئادا قىلساڭلار، مېنىڭ دوستلىرىم بولىسىلەر. 15 ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى «قۇل» دەپ ئاتىمايمەن. چۈنكى قۇل خوجايىنىنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئۇرنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سىلە رگە يەتكۈزدۈم. 16 سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەمدە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلانسۇن، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلىسە ڭلار، ئۇ سىلە رگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكىلدىم. 17 سىلە رگە شۇنى ئەمر قىلمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 18 بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپرەتلەنگەنلىكىنى بىلىڭلار. 19 سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولساڭلار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى ئۆزىمىزنىڭكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم ئۈچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 20 مەن

سىلە رگە ئېيتقان سۆزنى ئېسىگىلاردا تۇتۇڭلار: «قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ». ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قىلغان بولسا، سىلە رگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى تۇتقان بولسا، ئۇلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتىدۇ. **21** براق مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ئۇلار سىلە رگىمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى تونۇمايدۇ. **22** ئە گەر مەن كېلىپ ئۇلارغا سۆز قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ھازىر گۇناھى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچ باھانىسى يوقتۇر. **23** كىمدە كىم مەندىن نەپرەتلەنسە ئاتامدىنمۇ نەپرەتلەنگەن بولىدۇ. **24** مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باشقا ھېچكىم قىلىپ باقمىغان ئەمەللەرنى قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ئۇلار ھازىر [ئەمەللەرنىمۇ] كۆرگەن تۇرۇقلۇق، يەنىلا ھەم مەندىن ھەم ئاتامدىن نەپرەتلەندى. **25** لېكىن بۇ ئىشلار ئۇلارغا ئەۋە بولغان ئەۋرات قانۇنىدا: «ھېچقانداق سەۋەبسىزلا مەندىن نەپرەتلەندى» دەپ پۈتۈلگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن شۇنداق يۈز بەردى. **26** لېكىن مەن سىلە رگە ئاتىنىڭ يېنىدىن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى ئاتىنىڭ يېنىدىن چىققۇچى ھەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **27** سىلەرمۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر، چۈنكى سىلەر باشتىن تارتىپ مەن بىلەن بىللە بولدۇڭلار.

16

سىلەرنىڭ پۈتلىشىپ كەتمەسلىكىگلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. **2** ئۇلار سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرۋېتىدۇ؛ ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئۆلتۈرگۈچى ئۆزىنى خۇداغا خىزمەت قىلىۋاتىمەن، دەپ ھېسابلايدۇ. **3** ئۇلار بۇلارنى يا ئاتىنى، يا مېنى تونۇمىغانلىقى ئۈچۈن قىلىدۇ. **4** لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلە رگە ئېيتىمكى، ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنئالا ئېيتقىنىمنى ئېسىگلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر. **5** ـ مەن باشتا بۇلارنى سىلە رگە ئېيتمىدىم، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئاراگلاردىن ھېچكىم مەندىن: «نە گە كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۋاتىدۇ. **6** ئە كسىچە، سىلە رگە بۇلارنى ئېيتقىنىم ئۈچۈن، قەلبىگلار قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. **7** ئەمما مەن سىلە رگە ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ كېتىشىم سىلە رگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى ئە گەر كەتمىسەم، ياردەمچى سىلە رگە كەلمەيدۇ. ئەمما كەتسەم، ئۇنى سىلە رگە ئەۋەتەمەن. **8** ئۇ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلە رگە گۇناھ توغرىسىدا، ھەققانىيلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سوررىقى توغرىسىدا ھەققەتنى بىلگۈزىدۇ. **9** ئۇ ئۇلارنى گۇناھ توغرىسىدا بىلگۈزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ماڭا ئېتىقاد قىلمىدى. **10** ئۇلارنى ھەققانىيلىق توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى ئاتامنىڭ يېنىغا قايتىپ بارىمەن ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلەيسىلەر. **11** ئۇلارنى ئاخىرەت سوررىقى توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلدى. **12** سىلە رگە ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلەيسىلەر. **13** لېكىن ئۇ، يەنى ھەققەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەققەتكە باشلاپ باريدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزاۋىدىن سۆزلىمەيدۇ، بەلكى نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلاردىن سىلە رگە خەۋەر بېرىدۇ. **14** ئۇ مېنى ئۇلۇغلايدۇ؛ چۈنكى ئۇ مەندە بار بولغانىنى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلە رگە جاكارلايدۇ. **15** ئاتىدا بار بولغانلىرىنىڭ ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر؛ مانا شۇنىڭ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغانىنى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلە رگە جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. **16** ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، ۋە يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر، چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن». **17** شۇڭا مۇخلىسلارنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: ـ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن» دېگىنى نېمە دېگىنىدۇ؟ **18** «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن سۆزىنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۇنىڭ نېمىلەرنى دەۋاتقانلىرىنى بىلمىدۇقى، ـ دېيىشىدۇ. **19** ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن نېمىنى سوراۋاتقىنى بولغىنىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرىسىلەر» دېگىنىمنىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىگلاردىن سوراۋاتامسىلەر؟ **20** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈسىلەر، لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ؛ سىلەر قايغۇرىسىلەر، لېكىن قايغۇلىرىگلار شادلىققا ئايلىنىدۇ. **21** ئايال كىشى ئۆغىتىتا ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلگەن؛ لېكىن بوۋىقى ئۆغۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، بىر بەرزەتتىنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن تارتقان ئازابىنى ئۇنتۇپ كېتىدۇ. **22** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ئازابلىنىۋاتىسىلەر، لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشىمەن، قەلبىگلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىگلارنى ھېچكىم سىلەردىن تارتىۋالالمايدۇ. **23** شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە سوريالمايسىلەر. بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتادىن نېمىنى تىلىسىلە گلار، ئۇ شۇنى سىلە رگە بېرىدۇ. **24** ھازىرغىچە مېنىڭ نامىم بىلەن ھېچنېمە تىلىمىدىگلار. ئەمدى تىلە گلار، ئېرىشىسىلەر، بۇنىڭ بىلەن شادلىقىگلار تولۇپ تاشىدۇ! **25** سىلە رگە بۇلارنى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىپ بەردىم. بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى، ئۇ چاغدا سىلە رگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلىمەيمەن، ئاتا توغرۇلۇق سىلە رگە ئوچۇق ئېيتىمەن. **26** شۇ كۈنى تىلە گلىرىگلارنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئىلتىجا قىلىسىلەر. مەن سىلەر ئۈچۈن ئاتىدىن تەلەپ قىلمەن، دەپ ئېيتمايمەن؛ **27** چۈنكى ئاتا ئۆزىمۇ سىلەرنى سۆيىدۇ؛ چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدن كەلگەنلىكىمگە ئىشەندىگلار. **28** مەن ئاتىنىڭ يېنىدن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم؛ ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن كېتىپ ئاتىنىڭ يېنىغا بارىمەن». **29** مۇخلىسلىرى: ـ مانا سەن ھازىر ئوچۇق ئېيتۋاتىسەن، تەمسىل كەلتۈرۈپ سۆزلىمىدىڭ! **30** بىز سېنىڭ ھەممىنى بىلگىنىڭنى، شۇنداقلا ھېچكىمنىڭ سەندىن سوئال سورىشىنىڭ ھاجىتى يوقلۇقىنى ئەمدى بىلىپ يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدن كەلگەنلىكىگە ئىشەندۇق، ـ دېيىشتى. **31** ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ ھازىر ئىشەندىگلارمۇ؟ **32** مانا، شۇنداق ۋاقىت-سائىتى كېلىپ دەپ قالدى، شۇنداقلا كېلىپ قالدىكى، ھەممىگلار مېنى يالغۇز تاشلاپ ھەربىرىگلار ئۆز يولىلىرىگلارغا تارقىلىپ كېتىسىلەر. بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئاتا مەن بىلەن بىللىدۇر. **33** سىلەرنىڭ مەندە خاتىرجەملىكىڭ ئۈچۈن بۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلە رگە ئېيتتىم. بۇ دۇنيادا ئازاب-ئوقۇبەت تارتىسىلەر، ئەمما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلىبە قىلدىم!

17

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرشكە تىكىپ، مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتا، ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى؛ سەن ئوغلۇڭنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن، بۇنىڭ بىلەن ئوغلۇڭمۇ سېنى ئۇلۇغلاتقۇزىدۇ؛ **2** يەنى، ئۇنىڭ سەن ئۇنىڭغا تاپشۇرغان ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا پۈتكۈل ئەت ئىگىلىرىدىن ئۈستۈن ھوقۇق ئاتا قىلغىنىڭدەك، ئۇنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. (aiōnios g166) **3** مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقىي خۇدا ـ سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر. (aiōnios g166) **4** مەن سېنىڭ ئىشەمدل قىلىشىم ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى ئورۇندىشىم بىلەن سېنى يەر يۈزىدە ئۇلۇغلاتقۇزدۇم. **5** ئى ئاتا، سېنىڭ ئالەم تاپىرىدە بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئىگە بولغان شان-شەرەپ بىلەن مېنى ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. **6** سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا تاللاپ بە رگەن ئادەملە رگە سېنىڭ نامىڭنى ئايان قىلدىم. ئۇلار سېنىڭكى ئىدى، سەن ئۇلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە ئۇلار سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى تۇتۇپ كەلدى. **7** ئۇلار ھازىر سەن ماڭا بە رگەن ھەممە نەرسىلەرنىڭ سېنىڭدىن كەلگەنلىكىنى بىلدى. **8** چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدۇم، ئۇلارمۇ بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمنى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتتى ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگىمۇ ئىشەندى. **9** بۇلارغا دۇئا قىلمەن؛ بۇ دۇنيادىكى ئادەملە رگە ئەمەس، بەلكى سەن ماڭا بە رگەن ئادەملە رگە دۇئا قىلمەن؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭكىدۇر. **10** مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ بارلىقىڭ بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن ئۇلاردا شەرەپ تاپتىم. **11** مەن ئەمدى بۇ دۇنيادا ئۆرۈشەرمەيمەن؛ لېكىن ئۇلار بۇ دۇنيادا قالدى ۋە مەن سېنىڭ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن. ئى مۇقەددەس ئاتا، سەن ماڭا بە رگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۇلارنى ساقلىغىنىڭ، بىز ئىككىمىز بىر بولغىنىمىزدەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي. **12** مەن ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتمدا، سەن ماڭا بە رگەن نامىڭ بىلەن ئۇلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم؛ ۋە مۇقەددەس يازمىلارىدىكى بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولدا، ئۇلارنىڭ ئېچىدىن ھالاكەتكە خاس بولغان كىشىدىن باشقا بىرىمۇ يوقالمىدى. **13** مانا ئەمدى سېنىڭ يېنىڭغا بارىمەن. مېنىڭ شادلىقىم ئۇلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنيادىكى ۋاقىتمدا سۆزلىدىم. **14** مەن ئۇلارغا سۆز-كالامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن

بولمغىنىمدەك، تۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن بولمغىنى ئۈچۈن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى تۇلاردىن نەپرەتلىنىدۇ. **15** تۇلارنى بۇ دۇنيادىن ئايرىۋەتكەيسەن دەپ تىلىمەيمەن، بەلكى تۇلارنى رەزىل بولغۇچىدىن ساقلىغايسەن، دەپ تىلەيمەن. **16** مەن بۇ دۇنيادىن بولمغىنىمدەك، تۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەستۇر. **17** تۇلارنى ھەققەت ئارقىلىق تۇز ۋۇجۇدىغا مۇقەددەس قىلىپ ئاتىغۇزغايسەن، چۈنكى سۆز- كالامىڭ ھەققەتتۇر. **18** سەن مېنى دۇنياغا ئەۋەتكىنىڭدەك، مەنمۇ تۇلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم. **19** تۇلارمۇ ھەققەتتە مۇقەددەس قىلىنىپ تۇز ۋۇجۇدىغا ئاتالسۇن دەپ، تۇزۇمنى ساڭا خاس ئاتايمەن. **20** مەن يالغۇز تۇلار ئۈچۈنلا ئەمەس، يەنە تۇلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق ماڭا ئېتىقاد قىلدىغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىمەن. **21** تۇلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى ئاتا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، تۇلارمۇ بىزدە بىر بولغاي؛ شۇنداق بولغاندا، بۇ دۇنيادىكلار مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشىنىدۇ. **22** سەن ماڭا ئاتا قىلغان شان-شەرەپنى تۇلارغا ئاتا قىلدىمكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، تۇلارمۇ بىر بولغاي؛ **23** يەنى مەن تۇلاردا، سەن مەندە بولۇپ، تۇلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ دۇنيادىكلار مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگىنىڭدەك تۇلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى بىلىدۇ. **24** ئى ئاتا، سەن ماڭا بە رگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن بە رگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرەپىمنى، يەنى سەن ئالەم ئاپىرىدە بولۇشتىن بۇرۇن مېنى سۆيگەنلىكىڭ ئۈچۈن، ماڭا بە رگەن شان-شەرەپنى تۇلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن. **25** ئى ھەققانىي ئاتا، بۇ دۇنيادىكلار سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى تونۇيمەن ۋە بۇلارمۇ مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. **26** ۋە مەن سېنىڭ نامىڭنى تۇلارغا ئايان قىلدىم ۋە يەنە داۋاملىق ئايان قىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن، سېنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭ تۇلاردا بولىدۇ ۋە مەنمۇ تۇلاردا بولاي.

18

ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ كىدرون جىلغىسىنىڭ ئۇ قېتىغا ئوتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە بار ئىدى. ئەيسا بىلەن مۇخلىسلىرى ئۇ باغچىگە كىردى. **2** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەرنى بىلەتتى، چۈنكى ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا بىر توپ رىم لەشكەرلىرى بىلەن باش كاھىنلار ھەم پەرىسىيلەر ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى باشلاپ بۇ يە رگە كەلدى. تۇلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس، مەشئەل ۋە قوراللار بار ئىدى. **4** ئەيسا ھېشىغا چۈشىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **5** ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى تۇلار. ئەيسا تۇلارغا: ـ مانا مەن بولىمەن، ـ دېدى. (ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدامۇ تۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇراتتى). **6** ئەيسا: «مانا مەن بولىمەن» دېۋىدى، تۇلار ئارقىسىغا يېنىپ يە رگە يىقىلىشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا تۇلاردىن يەنە بىر قېتىم: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دېيىشتى تۇلار. **8** ئەيسا: ـ سىلە رگە ئېيتىمغۇ، مەن شۇ بولىمەن. ئە گەر ئىزدىگىنىڭلار مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، ـ دېدى. **9** بۇنىڭ بىلەن تۇزىنىڭ: «[ئاتا]، سەن ماڭا بە رگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى يىتۈرمىدىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **10** سىمون پېترۇسنىڭ يېنىدا بىر قىلىچ بولغاچ، ئۇ شۇئان ئۇنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىنىڭ چاكىرىغا بىرنى تۇرۇپ، ئوڭ قولىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. **11** ئەيسا پېترۇسقا: ـ قىلىچنى غىلاپقا سال! ئاتا ماڭا تاپشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ ـ دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مىكېيشى ھەم يەھۇدىيلارنىڭ قاراۋۇللىرى ئەيسانى ئۇتۇپ باغلاشتى. **13** ئالدىن ئۇنى ئالدى بىلەن ئاناسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئاناس بولسا شۇ يىلى باش كاھىن بولۇپ تۇرغان قايافانىڭ قېينىتاسى ئىدى. **14** بۇرۇن يەھۇدىي كېڭىشمىسىدىكىلەر رگە: «پۇتۇن خەلقنىڭ [ھالاك بولۇشىنىڭ] ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ تۇلار ئۈچۈن ھالاك بولۇشى ياخشى» دەپ مەسلىھەت بە رگەن كىشى دەل شۇ قايافا ئىدى. **15** ئادەمى سىمون پېترۇس بىلەن يەنە بىر مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ بارغانىدى. ئۇ مۇخلىس باش كاھىنغا تونۇش بولغاچقا، باش كاھىننىڭ ساراينىغا ئەيسا بىلەن تەڭ كىردى. **16** لېكىن پېترۇس بولسا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا قالدى. شۇڭا باش كاھىننىڭ تونۇش بولغان ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، دەرۋازىۋەن قىز بىلەن سۆزلىشىپ، پېترۇسنى ئىچكىرىگە باشلاپ كىردى. **17** دەرۋازىۋەن بولغان شۇ دېدەك پېترۇستىن: ـ سەنمۇ بۇ ئادەمنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ياق، ئەمەس، ـ دېدى پېترۇس. **18** ئەمدى ھاۋا سوغۇق بولغانلىقى ئۈچۈن، چاكارلار ۋە قاراۋۇللار شاخاردىن گۈلخان ياققان بولۇپ، ئۇنىڭ چۆرىسىدە ئىسىنىپ تۇرۇشاتتى. پېترۇسمۇ تۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئىسىنىدى. **19** باش كاھىن بولسا ئەيسادىن مۇخلىسلىرى توغرىلۇق ۋە تەلىمى توغرىلۇق سوئال سوراشقا باشلىدى. **20** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق بەردى: ـ مەن خەلق-ئالەم ئالدىدا ئاشكارا سۆز قىلغانمەن، بارلىق يەھۇدىيلار يىغىلىدىغان سىناگوگلاردا ۋە ئىبادەتخانىدا دائىم تەلىم بېرىپ كەلدىم، مەن يوشۇرۇن ھېچنېمە دېمىدىم. **21** بۇلارنى نېمىشقا مەندن سورايسەن؟ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانلاردىن سورىغىن؛ مانا، تۇلار نېمە دېگەنلىكىمنى بىلىدۇ. **22** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندا، يېنىدا تۇرغان قاراۋۇللاردىن بىرى ئۇنى بىر كاچات ئۇرۇپ: ـ باش كاھىنغا مۇشۇنداق جاۋاب قايتۇرامسەن؟ ـ دېدى. **23** ـ ئە گەر يامان سۆز قىلغان بولسام، ئۇنىڭ يامان ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكىن. ئە ئەمما ئېيتقانلىرىم دورۇس بولسا، مېنى نېمە ئۈچۈن ئۇرىسەن؟ ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **24** يۇنىڭ بىلەن ئاناس ئۇنى باغلاقلىق پېتى باش كاھىن قايافاغا يوللىدى. **25** سىمون پېترۇس [ئۇتىنىڭ] ئالدىدا ئىسىنىپ تۇرۇۋاتقاندى. [يېنىدىكىلەر]: ـ سەنمۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمىدىڭ؟ ـ دېيىشتى. ـ ياق، ئەمەسمەن، ـ دەپ تاندى پېترۇس. **26** ئۇ يەردە باش كاھىننىڭ چاكارلىرىدىن، پېترۇس قۇلىقىنى كېسىپ تاشلىغان كىشىگە تۇغقان بىرسى بار ئىدى. ئۇ پېترۇسقا: ـ باغچىدە سېنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆرگەندىمغۇ؟! ـ دېدى. **27** پېترۇس يەنە تاندى. دەل شۇ چاغدا خوراز چىلدىدى. **28** ئالدىن تۇلار ئەيسانى قايافانىڭ يېنىدىن رىملىق ۋالېينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ چاغدا تاڭ ئاتقاندى). ئۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا ئۆزىمىزنى ناپاك قىلىپ يۇلغىمايلى دەپ، ئوردىغا كىرمىدى. بولىسا ئۇنۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستىخىندىن غىزالنالمايتتى. **29** شۇڭا [ۋالېي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇلارغا: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئۇستىدىن نېمە ئەرز قىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **30** تۇلار: ـ بۇ ئادەم جىنايەتچى بولمىسا، ئۇنى سىـ رگە تاپشۇرمىغان بولاتۇق، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **31** ـ ئۇنى ئۆز ۋۇجۇدلار ئېلىپ كېتىپ، ئۆز قانۇنۇڭلار ۋىجىچە ھۆكۈم چىقىرىڭلار! ـ دېدى پىلاتۇس تۇلارغا. يەھۇدىيلار: ـ بىزنىڭ ھېچكىمنى ئۆلتۈرگىلى مەھكۇم قىلىش ھوقۇقىمىز يوق تۇرسا، ـ دېيىشتى. **32** بۇ ئىشلار ئەيسانىڭ ئۆزى قاندا ئۆلۈم بىلەن ئۆلۈدىغىنى توغرىسىدىكى ئالدىن ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۈز بەردى. **33** ئالدىن پىلاتۇس يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسانى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **34** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بۇ سوئالنى ئۆزۈڭ سوراۋاتامەسەن، يا كى باشقىلار مەن توغرىلۇق ساڭا شۇنداق ئېيتقانمۇ؟ ـ دېدى. **35** ـ مەن بىر يەھۇدىمۇ؟! سېنى ماڭا تاپشۇرغانلار ئۆز خەلقىڭ ۋە باش كاھىنلارغۇ! نېمە [جىنايەت] ئۆتكۈز ۋگەندىڭ؟ ـ دېدى پىلاتۇس. **36** ئەيسا جاۋابەن: ـ مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ دۇنياغا تەۋە ئەمەستۇر. ئە گەر بۇ دۇنياغا تەۋە بولغان بولسا، خىزمەتچىلىرىم مېنىڭ يەھۇدىيلارغا تاپشۇرۇلماسلىقىم ئۈچۈن جەڭ قىلۇاتقان بولاتتى. ھالبۇكى، مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ يە رگە تەۋە ئەمەستۇر، ـ دېدى. **37** شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، سەن پادىشاھمۇ؟ ئەيسا جاۋابەن: ـ شۇنداق، ئېيتقىنىڭدەك، پادىشاھمەن. مەن شۇنىڭغا ئۈغۈلغانمەن، ۋە شۇنىڭغا دۇنياغا كەلدىم: ـ ھەقىقەتكە گۈۋاھلىق بېرىشىم ئۈچۈندىن ئىبارەتتۇر. ھەقىقەتكە تەۋە بولغان ھەربىر كىشى بولسا مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالىدۇ، ـ دېدى. **38** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ «ھەقىقەت» دېگەن نېمە؟ ـ دەپ سوردى. پىلاتۇس مۇشۇلارنى دەپ، يەنە تاشقىرىغا، يەھۇدىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم. **39** لېكىن ھەر يىلى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا سىلەر ئۈچۈن [مەھبۇسلاردىن] بىرنى قويۇپ بېرىش قائىدەم بار. شۇڭا بۇ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى»نى سىلە رگە قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى. **40** تۇلارنىڭ ھەممىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئادەمنى ئەمەس، باراباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دەپ قىيقاس-سۈرەن سېلىشتى (باراباس بولسا بىر قاراچى ئىدى).

19

شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ بېرىپ قامچىلاتتى. **2** لەشكەرلەر تىكەنلىك شاخلارنى ئۆرۈپ، بىر تاج ياساپ، ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭغا [شاھانە] سۈسۈن رە گىلىك بىر تون كىيدۈرۈپ، **3** ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ «پادىشاھى»! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭ يۈزىگە قايتا-قايتا كاچات سالدى. **4**

پلاتۇس بولسا يەنە ئوردىسىدىن چىقىپ، خالايىققا: ـ مانا! ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىغانلىقىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ چىقتىم، ـ دېدى. **5** بۇنىڭ بىلەن ئەيسا بېشىغا تىكەنلىك تاج ۋە ئۇچىسىغا سۈسۈن تون كىيگۈزۈلگەن ھالدا تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىلدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ قارا گالار، ئۇ ئادەمگە! ـ دېدى. **6** باش كاھىنلار ۋە قاراۋۇللار ئۇنى كۆرۈپ: ـ ئۇنى كېرىستىلەڭ، كېرىستىلەڭ! ـ دەپ ۋارقىراشتى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ ئۇنى ئېلىپ ئېرىپ ئۆزۈڭلار كېرىستە گالار! چۈنكى مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم! ـ دېدى. **7** يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بىزدە شۇنداق بىر قانۇن بار. شۇ قانۇنىمىزغا ئاساسەن ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىۋالدى. **8** پىلاتۇس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ تېخىمۇ قورقۇپ، **9** يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسادىن: ـ سەن زادى قەيەردىن كەلگەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **10** شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ سەن ماڭا گەپ قىلمامسەن؟ سېنى قويۇپ بېرىشكە ھوقۇقۇم بارلىقىنى، شۇنداقلا كېرىستىلەشكىمۇ ھوقۇقۇم بارلىقىنى بىلمەمسەن؟ ـ دېدى. **11** ئەيسا جاۋابەن: ـ سا گا ئەرشتىن بېرىلمىگەن بولسا، مېنىڭ ئۇستۇمدىن ھېچقانداق ھوقۇقۇڭ بولمىغان بولاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن مېنى سا گا تاپشۇرۇپ بە رگەن ئادەمنىڭ گۇناھى تېخىمۇ ئېغىردۇر، ـ دېدى. **12** شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاتۇس ئۇنى قويۇۋېتىشكە ئامال ئىزدەيتتى. لېكىن يەھۇدىيلار ۋارقىرىشىپ: ـ بۇ ئادەمنى قويۇۋەتسەڭز، سىز قەيسەرنىڭ دوستى بولمىغان بولىسىز! ئۆزىنى پادىشاھ دېگەن ھەربىر كىشى قەيسە رگە قارشى چىققان بولىدۇ! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **13** پىلاتۇس بۇ سۆزلەرنى ئا گاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقاردى ۋە «تاش تاختايلىق ھويلا» دەپ ئاتالغان، ئىبراني تىلدا «گاباتا» دەپ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى **14** (ئۇ ۋاقىت ئۈتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنىنىڭ ئالتىنچى سائىتى ئەترابىدا ئىدى). پىلاتۇس يەھۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇر! ـ دېدى. **15** لېكىن ئۇلار ۋارقىرىشىپ: ـ يوقىتىڭ، يوقىتىڭ، ئۇنى كېرىستىلەڭ! ـ دېدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ مېنى پادىشاھىڭلارنى كېرىستىلىگەن، دەمسىلەر؟ ـ دېدى. باش كاھىنلار جاۋابەن: ـ قەيسەردىن باشقا ھېچقانداق پادىشاھىمىز يوقتۇر! ـ دەپ [توۋلاشتى]. بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنى كېرىستىلەشكە ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** [لەشكەرلەر] ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ ئۆز كېرىستىنى يۈدۈپ، «باش سۆڭەك جايى» (ئىبراني تىلدا «گولگوتا») دېگەن يە رگە باردى. **18** ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ كېرىستىگە تارتتى؛ بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كېرىستىگە تارتىلدى. **19** پىلاتۇس تاختىغا ئېلان يېزىپ كېرىستىگە بېكىتىپ قويدى. ئۇنىڭغا: ـ «ناسارەتلىك ئەيسا ـ يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغاندى. **20** ئەيسا كېرىستىلىنىدىغان يەر شەھەر رگە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر ئىبرانىيچە، لاتىنچە ۋە گېرىكچە يېزىقتا يېزىلغاندى. **21** شۇڭا يەھۇدىيلارنىڭ باش كاھىنلىرى پىلاتۇسقا: ـ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يازماڭ، بەلكى «ئۇ ئۆزىنى مەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى، دېگەن» دەپ يېزىڭ، ـ دېيىشتى. **22** براق پىلاتۇس جاۋابەن: ـ يازىدىغانىنى يېزىپ بولدۇم! ـ دېدى. **23** لەشكەرلەر ئەيسانى كېرىستىگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ كېيىملىرىنى ئېلىپ، تۆتكە بۆلۈپ، ھەربىر لەشكەر بىر ئۈلۈشتىن ئېلىشتى؛ ئۇلار ھەم ئېچىدىكى ئۆزۈن كۆڭلەك كىنىمۇ ئېلىشتى؛ لېكىن بۇ كۆڭلەك تىكىلمىگەن، ئۈستىدىن ئايىغىچە بىر پۈتۈن توقۇلغاندى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن لەشكەرلەر بىر-بىرىگە: ـ بۇنى يىرتمايلى، بەلكى چەك تارتىشايلى، كىمگە چىقسا شۇ ئالسۇن، ـ دېيىشتى. بۇ ئىشلار مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن يۈز بەردى: ـ «ئۇلار مېنىڭ كېيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتى، مېنىڭ كۆڭلىگىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلاشتى». دەرۋەقە، لەشكەرلەر شۇنداق قىلىشتى. **25** ئەيسانىڭ كېرىستىنىڭ يېنىدا ئانىسى، ئانىسىنىڭ سىڭلىسى، كلوپاسنىڭ ئايالى مەريەم ۋە ماگدالىنىڭ مەريەملەر ئۇرىتتى. **26** ئەيسا ئانىسى بىلەن ئۆزى سۆيىدىغان مۇخلىسىنىڭ يە رگە ئۇرىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئانىسىغا: ـ ئى خانىم، مانا سېنىڭ ئوغلۇڭ! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ بۇ مۇخلىسقا: ـ مانا سېنىڭ ئاناڭ! ـ دېدى. شۇندىن ئېتىبارەن، ئۇ مۇخلىس ئۇنى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە ئۇرغۇزدى. **28** ئاندىن ئەيسا ھەممە ئىشلارنىڭ تامام بولغىنىنى بىلىپ (مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن): ـ ئۆسساپ كەتتىم! ـ دېدى. **29** ئۇ يەردە سىركە شاراب بىلەن تولدۇرۇلغان بىر كوزا بار ئىدى. ئۇلار بىر پارچە بۇلۇتنى سىركە شارابقا چىلاپ، بىر لىپە كگۈل غولىغا باغلاپ، ئەيسانىڭ ئاغزىغا تەگكۈزدى. **30** ئەيسا سىركە شارابنى ئېچىكەندىن كېيىن: ـ تامام بولدى! ـ دېدى-دە، بېشىنى تۆۋەن قىلىپ، روھىنى تاپشۇرۇپ بەردى. **31** ئۇ كۈنى [ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ] تەييارلىق كۈنى بولغاچقا، كېرىستىلەنگەنلەرنىڭ جەسەتلىرىنى شابات كۈنىدە كېرىستە قالدۇرۇرماسلىق ئۈچۈن (شابات كۈنى «ئۇلۇغ كۈن» ھېسابلانغاچقا) يەھۇدىيلار پىلاتۇستىن كېرىستىلەنگەنلەرنىڭ پۇتلىرىنى چېقىپ ئاندىن جەسەتلىرىنى كېرىستىن تېزرەك چۈشۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى. **32** شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر بېرىپ ئەيسا بىلەن بىللە كېرىستىلەنگەن بىرىنچى ئاندىن ئىككىنچى ئادەمنىڭ پۇتلىرىنى چاقتى. **33** لېكىن ئەيساغا كەلگەندە، ئۇنىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىنى كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتىنى چاقمىدى. **34** ئەمما لەشكەرلەردىن بىرى ئۇنىڭ بېقىنغا نەيزىنى سانجىۋىدى، شۇئان قان ۋە سۇ ئېقىپ چىقتى. **35** بۇنى كۆرگۈچى سىلەرنىڭ ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ كۆرگۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى ھەقتۇر، ئۇ ئۆزىنىڭ ئېيتقانلىرىنى ھەق دەپ بىلىدۇ. **36** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس يازمىلاردا: «ئۇنىڭ بىر تال سۆڭىكىمۇ سۇندۇرۇلمايدۇ» ۋە يەنە بىر بېشارەتتە: «ئۇلار ئۆزلىرى سانجىغان ئادەمگە قارايدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغانلارنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يۈز بەردى. **38** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ پىلاتۇستىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كېتىشنى تەلەپ قىلدى (يۈسۈپ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىردىن ئىدى، لېكىن يەھۇدىيلاردىن قورقىنى ئۈچۈن يۇنى مەخپىي ئۇتاتتى)؛ پىلاتۇس رۇخسەت بەردى، شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كەتتى. **39** يۇزۇن بىر كېچىسى ئەيسانىڭ يېنىغا كەلگەن ھېلىقى نىكودىمۇ مۇزمىد كىكى بىلەن سەيرە ئارىلاشتۇرۇلغان خۇشبۇي دورا-دەرماندىن يۈز جىگچە ئېلىپ، [ئۇنىڭ] [بىلەن بىللە] كەلدى. **40** ئىككىيلەن ئەيسانىڭ جەسىتىنى يەھۇدىيلارنىڭ دەپنە قىلىش ئادىتى بويىچە دورا-دەرمانلارنى چېچىپ، كاتاب رەختلەر بىلەن ئوراپ كېپەنلىدى. **41** ئەيسا كېرىستىلەنگەن يەردە بىر باغ بولۇپ، باغنىڭ ئىچىدە تېخى ھېچكىم يەرلەنمىگەن يېڭى بىر بوش يەرلىك بار ئىدى. **42** بۇ يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنى بولغاچقا ھەم بۇ يەرلىك يېقىن جايدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئەيسانى شۇ يەرلىككە قويدى.

20

ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەر، ماگدالىنى مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى. **2** شۇڭا ئۇ يۈگۈرگىنىچە پېترۇس بىلەن ئۇ ئەيسا سۆيگەن ھېلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا: ـ ئۇلار رەببىنى يۇتكۇۋېتىپتۇ، ئۇنى قەيە رگە قويغىنىنى بىلمىدۇق! ـ دېدى. **3** پېترۇس بىلەن ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. **4** ئىككىيلەن تەڭ يۈگۈرۈپ ماگدى، لېكىن ھېلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈگۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. **5** ئۇ ئېگىشىپ ئىچىگە قاراپ، كاتاب كېپەنلەرنىڭ ئۆزىدە يېپىقلىق تۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئىچىگىگە كىرمىدى. **6** ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن سىمون پېترۇس يېتىپ كېلىپ، قەبرىگە كىردى ۋە ئۆزىدە يېپىقلىق تۇرغان كاتاب كېپەنلەرنى، **7** شۇنداقلا ئەيسانىڭ بېشىغا ئورالغان ياغلىقنىمۇ كۆردى. ياغلىق كېپەنلەر بىلەن بىر يەردە ئەمەس، بەلكى ئايرىم يەردە يۈگە كلىك تۇراتتى. **8** ئاندىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن ھېلىقى مۇخلىسمۇ قەبرىگە كىرىپ، ئەھۋالنى كۆرۈپ ئىشەندى **9** (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئۆلۈمدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەددەرەلىكى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنى تېخىچە چۈشەنمەيتتى). **10** شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئۆز ئۇرالغۇلىرىغا قايتىشتى. **11** ئەمما مەريەم بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا ئۆزۈپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ ئۆزۈپ قەبرىنىڭ ئىچىگە ئېگىلىپ قارىۋىدى، **12** مانا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى پەرىشتە ئۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ جەسىتى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇراتتى. **13** ئۇلار مەريەمدىن: ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ رەببىمنى ئېلىپ كېتىپتۇ، ئۇنى نە گە قويغانلىقىنى بىلەلمەيۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **14** ئۇ شۇ سۆزلەرنى قىلىپلا، كەينىگە بۇرۇلۇۋىدى، ئەيسانىڭ شۇ يەردە ئۇرغانلىقىنى كۆردى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **15** ئەيسا ئۇنىڭدىن ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن، كىمنى ئىزدەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. مەريەم ئۇنى باغۋەن شۇ، دەپ ئويلاپ: ـ تەقسىر، ئە گەر ئۇنى سىز شۇ يەردىن يۇتكۇۋەتكەن بولسىڭىز، قەيە رگە قويغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بە رگەيسىز. مەن ئۇنى ئېلىپ كېتىمەن، ـ دېدى. **16** مەريەم! ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. مەريەم بۇرۇۋېلا، ئىبراني تىلدا: ـ رابىونى! ـ دېدى (بۇ

سۆز «تۆستاز» دېگەن مەنىدە). **17** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئېسىلمىغىن! چۈنكى مەن تېخى ئاتامنىڭ يېنىغا چىقمىدىم. بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: مېنى «سىلەرنىڭمۇ ئاتاڭلارنىڭ، يەنى مېنىڭ ئاتامنىڭ، سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنىڭ، يەنى مېنىڭ خۇدايىمنىڭ يېنىغا چىقىمەن!» دەيدۇ، ـ دەپ يەتكۈزگىن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ماگدالىنى مەريەم مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا: «رەبنى كۆردۇم!» دېدى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۇنىڭگە ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. **19** شۇ كۈنى كەچتە، يەنى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەھۇدىيلاردىن قورقۇپ ئۇچۇن مۇخلىسلار يىغىلغان ئۆيدە ئىشىكلىرىنى ھەم تاقۋالغاندى، شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا [كۆرۈنۈپ]، ئۇ‌ره تۇرغان ھالدا ئۇلارغا: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **20** بۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە چىقىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەبنى كۆرگىنىدىن شادلاندى. **21** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئاتا مېنى ئەۋەتكىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى ئەۋەتىمەن، ـ دېدى. **22** بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوستىگە بىر پۈۋلەپ: ـ مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. **23** كىمنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسە گۇناھ، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىندۇ، كىمنىڭ گۇناھلىرىنى تۇتۇۋالسا گۇناھ، شۇنىڭ گۇناھى تۇتۇۋېلىندۇ! ـ دېدى. **24** ئەمما ئون شۇككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە ئۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. **25** شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بىز رەبنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. لېكىن توماس ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ قوللىرىدا مىخلارنىڭ ئىزىنى كۆرمىگۈچە، مىخلارنىڭ ئىزىغا ئۇز بارمىقىمنى ۋە بىقىنىغا ئۇز قولۇمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، ـ دېدى. **26** سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئۆيۈ ئىچىدە جەم بولغاندا، توماسمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشىكلەر تاقاقلىق تۇرسىمۇ، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇپ: ـ سىلە رگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ توماسقا: ـ بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەككۈزۈپ، قوللىرىمغا قارا. قولۇڭنى ئۇزىتىپ، بىقىنىمغا تىقىپ، گۇماندا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! ـ دېدى. **28** توماس ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ خۇدايىمنىڭ! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مېنى كۆرگەنلىكىڭ ئۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرمەي تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **30** ئەيسا مۇخلىسلىرىنىڭ ئالدىدا بۇ كىتابتا خاتىرلەنمىگەن باشقا نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. **31** لېكىن مۇشۇلار سىلەرنى ئەيسانىڭ مەسىھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشسۇن، دەپ يېزىلدى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تىبېرىياس دېڭىزىنىڭ بويىدا مۇخلىسلىرىغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈندى. ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى كۆرۈنۈشى مۇنداق بولدى: **2** سىمون پېترۇس، «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس، گالىلىيەدىكى كانالىق ناتانىيەل، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ۋە باشقا ئىككى مۇخلىس بىللە ئىدى. **3** سىمون پېترۇس: مەن بېلىق تۇتقىلى بارىمەن، ـ دېدى. كۆپچىلىك: بىزمۇ سەن بىلەن بىللە بارىمىز، ـ دېيىشتى. ئۇلار تاشقىرىغا چىقىپ، كېمىگە ئولتۇردى، لېكىن شۇ بىر كېچە ھېچنەرسە تۇتالمىدى. **4** تاڭ ئاتاي دېگىنىدە، ئەيسا قىرغاقتا تۇراتتى، بىراق مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **5** شۇڭا ئەيسا: ـ بالىلار، سىلەردە يېگۈدەك بىر نەرسە يوقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **6** ئەيسا ئۇلارغا ـ تورنى كېمىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە تاشلاڭلار، شۇنداق قىلسا گالىلار ئۇتتىسىلەر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تورنى [شۇ يافقا] تاشلاپ، شۇنداق كۆپ بېلىق ئۇتتىكى، ھەتتا تورنى تارتىپ چىقىرالماي قالدى. **7** ئەيسا سۆيگەن مۇخلىس پېترۇسقا: ـ بۇ رەببۇ! ـ دېدى. سىمون پېترۇس ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، تونىنى ئۆزىگە ۋۇگەپ (چۈنكى [بېلىنىڭ ئاستى] يالىڭاچ ئىدى) ئۆزىنى دېڭىزغا تاشلىدى. **8** قىرغاقتىن ئانچە يىراق ئەمەس بولۇپ، تەخمىنەن ئىككى يۈز گەز يىراقلىقتا بولغاچقا، قالغان مۇخلىسلار بېلىق بىلەن تولغان تورنى تارتىپ كىچىك كېمىسى بىلەن قىرغاققا كەلدى. **9** ئۇلار قىرغاققا چىققاندا، شاخاردىن يېقىلغان، ئۇستىدە بېلىق قويۇقلۇق گۈنلىنى ۋە نانى كۆردى. **10** ئەيسا: ـ ئەمدى ئۇتقان بېلىقىڭلاردىن ئەكېلىڭلار، ـ دېدى. **11** سىمون پېترۇس [كېمىگە] چىقىپ، تورنى قىرغاققا تارتىپ چىقاردى. تور چوڭ بېلىقلار بىلەن تولغان بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ بېلىق بار ئىدى. بېلىق شۇنچە كۆپ بولغىنى بىلەن، تور يىرتىلمىغاندى. **12** ئەيسا: ـ كېلىڭلار، ناشتا قىلىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلارنىڭ ئىچىدىن ھېچكىم ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىم بولىسەن؟ ـ دەپ سوراشقا پېتىنالمىدى. چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى بىلدى. **13** ئەيسا نانىنى ئەكىلىپ ئۇلارغا بەردى ھەم بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. **14** مانا بۇ ئەيسانىڭ ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىپ، ئۆزىنى مۇخلىسلىرىغا ئۇچىنچى قېتىم ئايان قىلىشى ئىدى. **15** ئۇلار ناشتا قىلغاندىن كېيىن، ئەيسا سىمون پېترۇستىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، سەن مېنى بۇلارداىنمۇ چوڭقۇر سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى سەن بىلىسەن! ـ دېدى پېترۇس. ئەيسا ئۇنىڭغا: ئۇنداقتا، قوزىلىرىمنى ئوتلىتىپ باق! ـ دېدى. **16** ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە ئۇنىڭدىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس يەنە: ـ شۇنداق، رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى باق، ـ دېدى. **17** ئۈچىنچى قېتىم ئۇنىڭدىن يەنە: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئۇزىدىن: «مېنى سۆيەمسەن؟» دەپ سوريغانلىقىغا كۆڭلى يېرىم بولۇپ: ـ رەب، سەن ھەممىنى بىلىسەن، سېنى سۆيىدىغانلىقىمنىمۇ بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى ئوتلات. **18** بەرھەق، بەرھەق، ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ياش ۋاقتىڭدا بېلىڭنى ئۆزۈڭ باغلاپ، قەيەرگە ئارزۇ قىلساڭ شۇ يەرگە ماڭاتتىڭ؛ لېكىن ياشىغاندا، قوللىرىڭنى ئۇزىتىسەن ۋە باشقا بىرسى سېنى باغلاپ، سەن خالىمايدىغان يەرگە ئېلىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **19** ئەيسا بۇ سۆزنى پېترۇسنىڭ قاندىق ئۆلۈش ئارقىلىق خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتتى. ئاندىن، ئۇنىڭغا يەنە: ـ ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **20** پېترۇس كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىسنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى (بۇ مۇخلىس كەچلىك تاماقتا ئەيسانىڭ قۇچىقىغا يۆلىنىپ: «ئى رەب، سېنى تۇتۇپ بېرىدىغان كىمدۇ؟» دەپ سوريغان مۇخلىس ئىدى). **21** پېترۇس ئۇنى كۆرۈپ، ئەيسادىن: ـ ئى رەب، بۇ ئادەم كېيىن قانداق بولار؟ ـ دەپ سوردى. **22** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئە گەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟! ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **23** بۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار ئارىسىدا «ھېلىقى مۇخلىس ئۆلمەيدۇ» دېگەن گەپ تارقالدى. لېكىن ئەيسا پېترۇسقا: «ئۇ ئۆلمەيدۇ» دېمىگەندى، بەلكى يەقەت: «ئە گەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟!» دېگەندى. **24** بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەمدە بۇ ئىشلارنى خاتىرلىگۈچى ئەنە شۇ مۇخلىستۇر. ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. **25** ئەيسا بۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغاندى؛ ئە گەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ ئۆزىگە سىغمايتتى!

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

1 ئى [هۆرمەتلىك] تېئوفىلوس، مەن دەسلەپ يازغان بايان ئەيسا تۈزى تاللىغان روسۇللارغا مۇۋەددەدەس روھ تارقىلىق ئەمرلەرنى تاپشۇرۇپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بولغان تۆنۈك بارلىق ئەمەللىرى ھەم بارلىق تەلىم بېرىشلىرىنىڭ باشلانمىسى توغرىسىدا ئىدى. **3** ئۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتقاندىن كېيىن، ئۇلارغا كۆپ ئىسپاتلار بىلەن تۈزىنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەن؛ ئۇ ئۇلارغا قىرىق كۈن ئىچىدە كۆرۈنگەن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ئائىت ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەپ بە رگەن؛ **4** ۋە ئۇلار بىلەن جەم قىلىنغاندا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ «يېرۇسالېمدىن ئايرىلماي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان، ئاتىنىڭ ۋەدىسىنى كۈتۈڭلار. **5** چۈنكى يەھيا سۇدا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا ئۇلار كۆپ كۈنلەر ئۆتمەي مۇقەددەدەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر». **6** روسۇللار [ئۆنىڭ بىلەن] جەم قىلىنغاندا، ئۆنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن مۇشۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەكچىمىسەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **7** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاتا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش نېسىۋە ئۇلار يوق. **8** بىراق مۇقەددەدەس روھ ئۆستۈڭلارغا چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولىسىلەر، يېرۇسالېم، پۈتۈن يەھۇدىيە ۋە سامارىيە ۋىجىچە ھەم جاھاننىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى بولىسىلەر. **9** ئۇ بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇلار قاراپ تۇرغاندا كۆتۈرۈلدى، بىر پارچە بۇلۇت ئۇنى ئارىغا ئالدى-دە، ئۇ ئۇلارنىڭ نەزىردىن غايىب بولدى. **10** ئۇ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، ئۇلار كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ قاراشقاندا، مانا ئېۋىقسىز ئۇلارنىڭ يېنىدا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ: **11** ـ ئەي گالىلىيەلىكلەر، نېمىشقا تۇرە تۇرغىنىڭلارچە ئاسمانغا قاراپ قالدىڭلار؟ سىلەر سىلەردىن ئايرىلىپ ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن مۇشۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق كۆتۈرۈلگىنىنى كۆرگەن بولىسىلار، يەنە مۇشۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدى. **12** ئاندىن ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىن، ئۆنىڭدىن بىر چاقىرىمچە يىراقلىقتىكى زەيتۇن تېغىدىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. **13** ئۇلار شەھەر گە كىرىپ، ئۆزلىرى تۇرۇۋاتقان ئۈينىڭ ئۈستۈنكى قەۋىتىدىكى بىر ئۆيگە چىقتى. مۇشۇ يەردە پېترۇس، يوھاننا، ياقۇپ، ئاندىرىياس، فىلىپ، توماس، بارتولومايي، ماتتا، ئالفىينىڭ ئوغلى ياقۇپ، «مىللەتپەرۋەر» سىمون ۋە [يەنە بىر] ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا بار ئىدى. **14** بۇلار بىر جان بىر دىل بولۇپ ئۈزۈلدۈرمەي ئىبادەت قىلىشتى؛ بۇ ئىشتا بىر يە رگە جەم بولغانلاردىن بىرقانچە ئايال، جۈملىدىن ئەيسانىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئەيسانىڭ ئىنىلىرىمۇ بار ئىدى. **15** شۇ كۈنلەرنىڭ بىردە، پېترۇس قېرىنداشلار ئوتتۇرىسىدا ئۈرە تۇرۇپ (جەم بولۇشقانلار بىر يۈز يىگىرمىگە يېقىن ئىدى) مۇنداق دېدى: **16** ـ قېرىنداشلار، ئەيسانى تۇتقانلارغا يول باشلىغۇچى بولغان يەھۇدا ھەققىدە مۇقەددەدەس روھنىڭ بۇرۇن داۋۇت ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان مۇقەددەدەس يازمىلاردىكى سۆزلىرى ئەمەلگە ئېشىشى مۇقەررەر ئىدى. **17** چۈنكى [يەھۇدا] مۇ ئارىمىزدىن بىرى ھېسابلانغان ۋە [خۇدانىڭ] بۇ خىزمىتىدىن نېسىۋىسى بار ئىدى **18** (ئۇ قىلغان قەبىھلىكىنىڭ ئىنئامىدىن ئېرىشكەن پۇلغا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدى، ئۇ شۇ يەردە بېشىچلاپ يىقىلىپ، ئۈچەي-قېرىنى چۈۋۈلۈپ كەتتى؛ **19** بۇ ئىش پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلە رگە مەلۇم بولۇپ، ئۇلار ئۇ يەرنى ئۆز تىلى بىلەن «ھاقەلدەما» دەپ ئاتاشتى. بۇنىڭ مەنىسى «قان تۆكۈلگەن يەر» دېگەنلىكتۇر) **20** چۈنكى زەبۇردا [يەھۇداغا] [قارىشلىغان] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەن: ـ «ئۇنىڭ تۇراقلۇغىسى چۈلگە ئايلانسۇن، ئۇنىڭدا ھېچ تۇرغۇچى بولمىسۇن!» ۋە: ـ «ئۇنىڭ يېتەكچىلىك ئورنىغا باشقا بىرسى چىقسۇن!» **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە بىز بىلەن تەڭ گۇۋاھلىق بېرىشى ئۈچۈن، بىر كىشىنى تاللىشىمىز كېرەك. بۇ كىشى ئەيسا ئارىمىزدا يۈ رگەن كۈنلەردە، يەھيا [يەيغەمبەر]دىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ تا كى ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بىز بىلەن ئاشتىن-ئاخىر بىللە بولغان كىشىلەردىن بولۇشى كېرەك، ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۈسۇپ [يەنە بارساباس دەپمۇ ئاتالغان، يەنە بىر ئىسمى يۇستۇس) بىلەن ماتتىياس دېگەن ئىككى كىشىنى بېكىتىپ، مۇنداق دۇئا قىلىشتى: **24** ـ سەن، ئى ھەممە ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى پەروەردىگار! يەھۇدا تېپىلىپ بۇ خىزمەت ۋە روسۇللۇقتىن مەھرۇم بولۇپ ئۆزىگە خاس بولغان يە رگە كەتتى. ئەمدى ئۇ تاشلاپ قويغان خىزمەت ۋە روسۇللۇقنىڭ نېسىۋىسىگە ئىگە بولۇشقا بۇ ئىككىيلەندىن قايسىسىنى تاللىغانلىقىڭنى كۆرسەتكەيسەن! **26** ئاندىن ئۇلار بۇ ئىككى كىشىگە چەك تاشلىۋىدى، چەك ماتتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئون بىر روسۇل بىلەن بىر قاتاردىن ئۈرۈن ئالغان ھېسابلاندى.

2 ئەمدى «ئورما ھېيت» كۈنىنىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا بىر يە رگە جەم بولغاندى. **2** ئاسماندىن ئېۋىقسىز كۈچلۈك شامال سوققاندەك بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ، ئۇلار ئولتۇرۇۋاتقان ئۈينى بىر ئالدى. **3** ئوت يالقۇنىدەك تىللار ئۇلارغا كۆرۈنۈپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە تارقىلىپ قوندى. **4** ئۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەدەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، روھ ئۇلارغا سۆز ئاتا قىلىشى بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگلى تۇردى. **5** ئۇ چاغدا، يېرۇسالېمدا ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق ئەللەردىن كەلگەن نۇرغۇن ئىخلاسمەن يەھۇدىي ئەرلەرمۇ تۇرۇۋاتقاندى. **6** ئەمدى [ئېتىقادچىلارنىڭ] بۇ ئاۋازنى ئاڭلىنىپ، توپ-توپ ئادەملەر شۇ يە رگە جەم بولۇشتى ھەمدە [ئېتىقادچىلارنىڭ] تۈزلىرى تۇرۇشلۇق جايدىكى تىللاردا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، تېڭىرقاپ قېلىشتى. **7** ئۇلار ھەيران بولۇپ ئەئەجەپلىنىپ: ـ قارا ئۇلار، سۆزلىشىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى گالىلىيەلىكلەرغۇ؟ **8** قاندا قالارچە ئۇلارنىڭ بىزنىڭ ئانا يۇرتىمىزدىكى تىللىرىمىزدا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقانىدىمىز؟ **9** ئارىمىزدا پارتىيالار، مېدىئالار، ئېلاملار، شۇنداقلا مېسوپوتامىيە، يەھۇدىيە، كاپاد وكىيا، پونتۇس، ئاسىيا، **10** فرىگىيە ھەم پامفىلىيە، مىسىر، لۇيىيە نىڭ كۆرىنگە يېقىن جايلىرىدىن كەلگەنلەر، شۇنىڭدەك مۇشۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ ئۈرۈۋاتقان رىم شەھىرىدىن كەلگەنلەر ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەنلەر بولسۇن، كېرىتلار ۋە ئەرەبلەر بولسۇن، ھەممىز ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ قىلغان ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى بىزنىڭ ئانا تىلىرىمىزدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتىمىز! ـ دېيىشتى. **12** ئۇلار ھاڭ-تاڭ قېلىپ ئالاقزادىلىك بىلەن بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئىشتۇ؟ ـ دېيىشتى. **13** ئەمما بەزىلەر: ـ بۇلار يېڭى شاراب بىلەن ئوبدانلا مەست بولۇپ قاپتۇ! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشتى. **14** ئەمما پېترۇس قالغان ئون بىرەيلەن بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ كۆپچىلىككە مۇنداق دېدى: ـ ئەي يەھۇدىيەدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا يارلىق تۇرۇۋاتقانلار! بۇ ئىش سىلە رگە مەلۇم بولغايىكى، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **15** بۇلار سىلەر ئويلىغاندەك مەست ئەمەس، چۈنكى ھازىر پەقەت ئەتىگەن سائەت توققۇز بولدى. **16** ئەمەلىيەتتە بۇ دەل يوئېل پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتىلغان شۇ ئىشتۇر: **17** ـ «خۇدا مۇنداق دېدى: «مەن ئاخىرقى كۈنلەردە ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قويىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار ۋەھيلىك بېشارەت يەتكۈزىدۇ، سىلەرنىڭ يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ سىلەرنىڭ قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ **18** ھەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللىرىم ئۈستىگەمۇ، دېدە كلىرىم ئۈستىگەمۇ روھىمنى قويىمەن، ئۇلار بېشارەت يەتكۈزىدۇ. **19** مەن يۇقىرىدا ئاسمانلاردا كارامەت ئىشلار، تۆۋەندە، زېمىندا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈتۈرۈكلىرىنى كۆرسىتىمەن. **20** رەبنىڭ ئۇلۇغ ھەم كارامەت-شەرەپلىك كۈنى بولمىغۇچە، قۇياش قارا ئۆڭۈلۈققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **21** ھەم شۇ چاغدا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ». **22** ئەي ئىسرائىللار، مۇشۇ سۆزلەرنى ئاڭلاڭلار. ناسارەتلىك ئەيسا بولسا، خۇدا ئارا ئاڭلاردا ئۇ ئارقىلىق كۆرسەتكەن قۇدرەتلىك ئەمەللەر، كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن سىلە رگە تەستىقلىغان بىر زات ـ بۇ ئىشلار ھەممىڭلارغا مەلۇم ـ **23** ئۇ كىشى خۇدانىڭ بېكىتكەن مەقسىتى ۋە ئالدىنئالا بىلىشى بويىچە ساتقۇنلۇققا ئۇچراپ ئۈتۈپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى تەۋرات قانۇنىسىز يۈ رگەن ئادەملەرنىڭ قولى ئارقىلىق كېرىستىلەپ ئۆلتۈرگۈزدۈڭلار. **24** لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمنىڭ ئازابلارنىڭ ئىلكىدىن ئازاد قىلىپ قايتا تىرىلدۈردى. چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئۇنى ئۈتۈۋىتىشى قىلىشى ھە رگىز مۇمكىن ئەمەس. **25** داۋۇت [زەبۇردا] ئۇ توغرۇلۇق مۇنداق دېگەن ئېيتقان: «مەن پەروەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدا كۆرۈپ كېلىۋاتىمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھە رگىز تەۋرەنمەيمەن. **26** شۇڭا مېنىڭ قەلبىم خۇشاللاندى، مېنىڭ تىلىم شادلىنىپ يايرىدى؛ مېنىڭ تېنىم ئۈمىد-ئارزۇ ئىچىدە تۇرىدۇ؛ **27** چۈنكى سەن جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەدەس بولغۇچۇڭنى چىرىشلەرنى كۆرگۈزمەيسەن. (Hadēs g86) **28** سەن ماڭا ھايات يوللىرىنى كۆرسەتكەنسەن؛ ھۇزۇرۇڭ بىلەن مېنى شاد-خۇراملىققا تولۇپ

تاشقۇزىسەن». 29 قېرىنداشلار، مەن ئاتىمىز [پادشاھ] داۋۇت توغرۇلۇق ھېچ ئىككىلەنمەي شۇنى ئېيتسەمىكى، تۆ تۆلدى ۋە تۇنىڭ قەبرىسى بۈگۈنكى كۈنگىچە ئارىمىزدا بار. 30 ئەمدى تۆ يەپغەمبەر بولۇپ، خۇدانىڭ تۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا تۆز پۇشتىدىن بىرەيلەنىڭ تۇرغۇزۇشقا قەسەم بىلەن ۋەدە بە رگەنلىكىنى بىلەتتى. 31 تۆ مەسىھنىڭ [تۇلگىنىدىن كېيىن] تىرىلدۈرۈلىدىغىنىنى ئالدىنئالا كۆرۈپ يەتكەن ۋە بۇ مۇناسىۋەت بىلەن مەسىھنىڭ تەھتىسارادا قالدۇرۇلمايدىغىنىنى ۋە ئېنىنىڭ چىرىمەيدىغىنىنى تىلغا ئالغان. (Hadēs g86) 32 خۇدا دەل بۇ ئەيسانى تۇلۇمدىن تىرىلدۈردى، ۋە ھەممىمىز بۇ ئىشنىڭ گۇۋاھچىلىرىمىز. 33 تۆ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا شان-شەرەپ ئىچىدە ئولتۇرغۇزۇلۇپ، شۇنداقلا ئاتا ۋەدە قىلغان مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىپ، ھازىر كۆرۈۋاتقان ھەم ئاڭلاۋاتقانلىرىمىزنى تۆكۈپ [بىزلە رگە] چۈشۈردى. 34 چۈنكى داۋۇت تۆزى ئەرشكە چىققان ئەمەس؛ لېكىن تۆ مۇنۇ سەزلەرنى [زەبۇردا] ئېيتقان: ـ «پەروەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!»». 36 شۇنىڭ ئۈچۈن، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر شۇنى قەتئىي بىلىشىنكى، خۇدا سىلەر كېرىستىلىگەن دەل تۆشبۇ ئەيسانى ھەم رەب ھەم مەسىھ قىلىپ تىكلىدى!». 37 بۇ سۆزلەر ئاڭلىغانلارنىڭ يۈرىكىگە سانجىلغاندەك قاتتىق تەككەن بولۇپ ئۇلار پېترۇس ۋە باشقا رەسۇللاردىن: ـ ئى قېرىنداشلار، ئۇنداقتا بىز نېمە قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. 38 پېترۇس ئۇلارغا: ـ توۋا قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا گۇناھلىرىڭلارنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە شۇنداق قىلساڭلار خۇدانىڭ ئىلتىپاتى بولغان مۇقەددەس روھ سىلە رگە ئاتا قىلىنىدۇ. 39 چۈنكى بۇ ۋەدە سىلە رگە ۋە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلارغا، يىراقتا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسگە، يەنى پەروەردىگار خۇدايىمىز تۇزىگە چاقىرغانلارنىڭ ھەممىسگە ئاتا قىلىنىدۇ. 40 پېترۇس يەنە نۇرغۇن باشقا سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تۆز ئەۋلادىڭلارنى بۇ ئېپلاس دەۋرىدىن قۇتقۇزۇڭلار! ـ دەپ جېكىلدى. 41 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلار چۆمۈلدۈرۈلۈشتى. شۇ كۈنى [جامائەتكە] قوشۇلغانلار ئۈچ مىڭچە كىشى ئىدى. 42 ئۇلار تۆزلىرىنى ئىزچىل ھالدا رەسۇللارنىڭ تەلىمىگە، [ئېتىقادچىلارنىڭ] بىرلىك-ھەمدەملىكىگە، نانى ئوشتۇشقا ۋە دۇئالارغا بېغىشلىدى. 43 ۋە قورقۇنچ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە رەسۇللارنىڭ ۋاستىسى بىلەن نۇرغۇن كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر يۈز بەردى. 44 پۈتۈن ئېتىقادچىلار داۋاملىق جەم بولۇپ بىللە ياشاپ، بارلىقنى ئورتاق تۇتۇشتى. 45 ئۇلار مال-مۈلۈكلىرىنى سېتىپ، پۇلىنى ھەر رىكىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ ھەممىسگە تەقسىم قىلىشاتتى. 46 ئۇلار ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىغا بىر نىيەتتە جەم بولۇشاتتى، تۇيۇ-ۋېلەردە خۇشال-خۇرام‌لىق ۋە ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن ئورتاق غىزالىنىشىپ، نانىنى ئوشتۇپ يېيىشىپ، 47 خۇداغا ھەدىيە ئوقۇشاتتى؛ ئۇلار پۈتكۈل ھالايىقىنىڭ ئىززىتىگە سازاۋەر بولدى. رەب ھەر كۈنى قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلارنى جامائەتكە قوشاتتى.

3

بىر كۈنى ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىنىدىغان ۋاقىتتا، يەنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتە، پېترۇس بىلەن يۇھاننامۇ ئىبادەتخانىغا چىقىپ بارغانىدى. 2 شۇ يەيتتە بىر تۇغما توكۇر ئادەمنى بۇ يەر گە ئېلىپ كېلىنۇاتقانىدى. ھەر كۈنى، كىشىلەر ئۇنى ئىبادەتخانىغا كىرگەنلەردىن سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىغا ئەكېلىپ قوياتتى. 3 ئۇ پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ ئىبادەتخانىغا كىرىپ كېتىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن سەدىقە تىلىدى. 4 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭغا نەزىرىنى سالدى. پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بىرگە قارا! ـ دېدى. 5 تۇ ئۇلاردىن بىر نەرسە كۈتۈپ، كۆزلىرىنى ئۈزمەي قاراپ تۇراتتى. 6 بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مەندە ئالتۇن يا كى كۈمۈش يوق؛ لېكىن قولۇمدا بارىنى سا گا بېرەي: ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ماڭ!ـ دېۋىدى، 7 ئۇنى ئوڭ قولىدىن تارتىپ، يۈلەپ تۇرغۇزدى. ئۇ ئادەمنىڭ پۇت ۋە ئوشۇق بېغىشلىرى شۇئان كۈچلەندۈرۈلۈپ، 8 ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. ئۇ مېڭىپ ۋە سەكرەپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغان ھالدا ئۇلار بىلەن بىللە ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى. 9 بارلىق ھالايىق ئۇنىڭ مېڭىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغانلىقىنى كۆرۈپ 10 ئۇنىڭ ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىدا سەدىقە تىلەپ ئولتۇرىدىغان ھېلىقى ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ، ئۇنىڭ ئۇ يۈز بە رگىنىگە ھەيرانۇمەس بولۇپ داڭ قېتىپ قېلىشتى. 11 [ساقايغان كىشى] پېترۇس بىلەن يۇھاننىغا چىڭ ئېسىلىپ تۇرۇۋالغاندا، ھەيران بولۇشقان بارلىق خەلق تۇلارنىڭ يېنىغا [ئىبادەتخانىدىكى] «سۇلايمان پېشايۋىنى» دېگەن يە رگە يۈگۈرۈپ كېلىشتى. 12 بۇ ئەھۋالنى كۆ رگەن پېترۇس ھالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىسرائىللار! بۇ ئىشقا نېمانچە ھەيران بولىسىلەر؟ بىز خۇددى تۆز كۈچ-قۇدرىتىمىز يا كى ئىخلاسمەنلىكىمىز گە تايىنىپ بۇ ئادەمنى ماڭدۇرغاندەك بە رگە نىمانچە تىكىلىپ قارايسىلەر؟ 13 ئەمەلىيەتتە بولسا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە يا قۇبنىڭ خۇداسى تۆز خىزمەتكارى بولغان ئەيسانى شان-شەرەپ بىلەن تۇلۇغلىغان. بىراق سىلەر بولسا گلار شۇ ئەيسانى [رىملىقلارغا] تۇتۇپ بەردىگلار، ئاندىن [ۋالىي] پىلاتۇس ئۇنى قويۇپ بېرىشنى ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، سىلەر پىلاتۇسنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن تېنىپ رەت قىلىشتىگلار. 14 مانا سىلەر مۇقەددەس ۋە ھەققانىي بولغۇچىدىن تېنىپ، ئۇنى رەت قىلىپ [ۋالىي پىلاتۇستىن] ئۇنىڭ تۇرنىغا بىر قاتىلنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدىگلار. 15 شۇنداق قىلىپ، ھاياتلىقنى باربىلىققا كەلتۈرگۈچىنى ئۆلتۈردە ۋگلار! بىراق خۇدا ئۇنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈردى، بىز مانا بۇنىڭغا گۇۋاھچىدۇرمىز. 16 مانا ئۇنىڭ نامىغا قىلغان ئېتىقاد ئارقىلىق، ئۇنىڭ نامى سىلەر كۆرۈۋاتقان ۋە تونۇيدىغان بۇ ئادەمگە دەرمان كەرگۈزدى، ئۇنىڭ ئارقىلىق بولغان ئېتىقاد ئۇ كىشىنى كۆز ئالدىگلاردا سەللىمازا ساق-سالامەت قىلدى. 17 ئەمدى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ۋە شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ باشلىقلىرىگلارنىڭمۇ بۇ ئىشنى غەپلەتتە قىلغانلىقىگلارنى بىلمەن. 18 لېكىن خۇدا بارلىق يەپغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىنى بىلەن ئالدىنئالا جا كارلىغانلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىدىغانلىقىنى شۇ يول بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھكارلىرىڭ ئۆچۈرۈۋېتىلىشى ئۈچۈن ھازىر توۋا قىلىپ يولىلىرىگلاردىن بۇرۇلۇڭلار! شۇنداق قىلغاندا، ئىناناللارنىڭ جىنىنى يېڭىلاندۇرىدىغان پەسىل-كۈنلەر پەروەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كېلىدۇ 20 ۋە ئۇ سىلەر ئۈچۈن ئالدىن تىكلەنگەن مەسىھ، يەنى ئەيسانى قېىشىگلارغا قايتىدىن ئەۋەتىدۇ. 21 ھازىرچە بولسا، خۇدانىڭ دەسلەپتىكى زامانلاردىن تارتىپ مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىنى بىلەن ئېيتقىنىدەك، ھەممە مەۋجۇداتلار يېڭىلىنىدىغان ۋاقىت كەلمىگۈچە، ئەرشىلەر ئۇنى قويۇل قىلىپ، ئۇنىڭغا ماكان بولىدۇ. (aiōn g165) 22 مۇسا دەرۋەقە مۇنداق دېگەنىدى: ـ «پەروەردىگار خۇدايىگلار ئۆز قېرىنداشلىرىگلار ئارىسىدىن ماگا ئوخشاش بىر پەيغەمبەر ئۈرغۇزىدۇ. ئۇنىڭ سىلە رگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا تولۇق ئىتائەت قىلىشىگلار كېرەك! 23 چۈنكى بۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغانلارنىڭ ھەربىرى خەلق قاتارىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ». 24 دەرۋەقە، سامۇئىل [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىپ بېشارەتلەرنى يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ كۈنلەر توغرىسىدا ئالدىن ئېيتقان. 25 سىلەر بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىسىلەر ۋە خۇدا ئاتا-بوۋاگلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر ـ بۇ ئەھدە ۋىنچە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ نەسىلىڭ ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-جەمەتلە رگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ ۋەدە بە رگەن. 26 شۇنۇڭا خۇدا ھەربىرىگلارنى تۆز رەزىللىكلىرىگلاردىن قايتۇرۇپ، سىلە رگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىش ئۈچۈن، خىزمەتكارى ئەيسانى تۇرغۇزۇپ، ئۇنى ئاۋۋال سىلە رگە ئەۋەتتى.

4

پېترۇس بىلەن يۇھاننا ھالايىققا گەپ قىلىۋاتقاندا، كاھىنلار، ئىبادەتخانا قاراۋۇللىرىنىڭ باشلىقى ۋە سادۇقىيلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ قالدى. 2 ئۇلار [رەسۇللارنىڭ] ھالايىققا تەلىم بېرىشى، جۈملىدىن «ئەيسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆلگەنلەر تىرىلدۈرۈلىدۇ» دەپ جا كارلىغىنى ئۈچۈن ئىنتايىن ئەسەبىيلەشتى. 3 ئۇلار ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ، ئەتىسىگىچە تۈرمىگە سولاپ قويدى، چۈنكى كەچ كىرىپ قالغانىدى. 4 لېكىن جار قىلىنغان سۆز-كالامنى ئاڭلىغانلارنىڭ كۆپى ئېتىقاد قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغان ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭغا يەتتى. 5 ئەتىسى، [يەھۇدىيلارنىڭ كېڭىشمىسىدىكى] باشلىقلار، ئاقساقاللار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېرۇسالېمدا توپلاندى. 6 ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن ئاناس، قايافاس، يۇھاننا، ئىسكەندەر ۋە باش كاھىننىڭ باشقا جەمەتىدىكىلەر بار ئىدى. 7 ئۇلار [پېترۇس بىلەن يۇھاننانى] ئارىسىغا تۇرغۇزۇپ: ـ سىلەر بۇ ئىشنى قايسى كۈچ-قۇدرەتكە ئېتىنىپ يا كى كىمنىڭ نامى بىلەن قىلدىگلار؟ ـ دەپ سوردى. 8 پېترۇس مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ھالدا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: خەلقىنىڭ ھۆكۈمرانلىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ

ئاقساقللىرى! 9 ئە گەر بىز بۇگۈن بۇ توكۇر ئادەمگە كۆرسەتكەن ياخشى ئەمەل ھەم ئۆنىڭ قانداق ساقايتىلغانلىقى سەۋەبلىك سوراققا تارتىلغان بولساق، 10 سىلەر ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى شۇنى بىلىڭىزكى، سىلەر كرىستىلگەن، ئە مما خۇدا تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئۇنىڭ [كۆچ-قۇدرىتى] ئارقىلىق بۇ كىشى مۇشۇ يەردە ئالدىڭلاردا پۈتۈنلەي ساق-سالامەت تۇرىدۇ! 11 بۇ [ئەيسا] بولسا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، دەل سىلەر تامچىلار ئېتىبارسىز دەپ تاشلىۋەتكەن، بىراق بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكلەنگەن تاشتۇر. 12 ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىمدە نىجاتلىق يوق، چۈنكى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدا ئىنسانلار ئارىسىغا تەقدىم قىلىنغان، ئەيسادىن باشقا بىزنى قۇتقۇزۇدىغان ھېچقانداق بىر نام يوقتۇر. 13 پېترۇس بىلەن يۇھانانىڭ بۇ جۈرئىتىنى كۆرگەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنىڭ ئۇقۇمىغان ئادەتتىكى ئادەملەردىن ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ھەيران بولۇشتى؛ ئۇلارنىڭ بۇرۇن ئەيسا بىلەن بىللە بولغانلىقىنىمۇ بىلدى. 14 ئۇنىڭ ئۆستىگە، ساقايغان ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلار ھېچقانداق گەپ يانداۋۇرالمىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنى كېڭەشمىدىن چىقىشقا بۇيرۇدى. ئاندىن بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: 16 ـ بۇلارنى قانداق قىلىمىز؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن خېلى كۆرۈنەرلىك مۆجىزىلىك بىر ئالامەت يۈز بە رگەنلىكى پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلەر رگە ئايان بولدى ۋە بىز ئۇنى ئىنكار قىلىشقا ئامالسىزمىز. 17 لېكىن بۇ ئىشنىڭ خەلق ئېچىدە تېخىمۇ كەڭ يېيىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇندىن كېيىن بۇ ئادەمنىڭ نامىدا ھېچكىمگە ھېچنېمە دېمەسلىككە ئاگاھ-تەھدىت سالايلى! ـ دېيىشتى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى چاقىرتىپ، بۇندىن كېيىن ئەيسانىڭ نامىدا ھېچ سۆزلىمەسلىك يا كى تەلىم بەرمەسلىكنى قەتئىي بۇيرۇدى. 19 لېكىن پېترۇس بىلەن يۇھانا: ـ خۇدانىڭ ئالدىدا سىلە رگە ئىتائەت قىلىش توغرىمۇ يا كى خۇداغىمۇ، بۇنىڭغا تۆزۈكلار بىر نېمە دە گىلار! 20 ئە مما بىز بولساق، كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى ئېيتماي تۇرالمايمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 21 [ھۆكۈمرانلار] بولسا خالايىقتىن قورقۇپ، ئۇلارنى جازالاشقا لايىق سەۋەب تاپالمايى، ئۇلارغا تېخىمۇ تەھدىت سېلىپ، قويۇپ بەردى. چۈنكى خالايىق بولغان ۋەقە تۆپەيلىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىغاندى. 22 چۈنكى بۇ ساقايتىلىش مۆجىزىلىك ئالامىتى كۆرسىتىلگەن كىشىنىڭ يېشى قىرىقتىن ئاشقاندى. 23 ئۇلار قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆز ھەمراھلىرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقللارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى باشتىن-ئاخىر كۆپچىلىككە ئۇقتۇردى. 24 ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا، ئاۋازىنى بىر نىيەت بىر دىل بىلەن خۇداغا كۆتۈرۈپ مۇنداق ندا قىلدى: ـ ئى ئىگىمىز، سەن ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيانلارنى ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى يارىتقان خۇدادۇرسەن. 25 سەن مۇقەددەس روھ بىلەن خىزمەتكارىڭ بولغان داۋۇتنىڭ ئاغزى ئارقىلىق مۇنداق دېگەنغۇ: «ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالدۇ؟ نېمە ئۈچۈن بىكاردىن-بىكار سۈيىقەست ئويلايدۇ؟ 26 دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپ تارتىپ، ئەمەلدارلار يىغىلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشقا جەم بولۇشتى». 27 ـ چۈنكى دەرۋەقە دەل بۇ شەھەردە ھېرود ھەم پونتىئۇس پىلاتۇس، يات ئەللىكلەر ھەم ئىسرائىل خەلقلىرى بىرلىشىپ، سەن مەسىھلىگەن مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيسىغا قارشى چېقىپ تۆپلانغاندى، 28 شۇنىڭ بىلەن كۆچ-قۇدرىتىڭ ۋە ئىرادەڭ يېتىچە سەن بۇرۇنلا نېمىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى بېكىتكەن بولساڭ، ئۇلار شۇلارنى قىلغان. 29 ئەمدى ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ سېلىۋاتقان تەھدىتلىرىنى كۆرگەيسەن، قۇللىرىڭنى سۆز-كالامىڭنى تولۇق يۈرە كلىك بىلەن سۆزلەپ يەتكۈزىدىغان قىلغايسەن؛ 30 ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قولۇڭنى ئۇزىتىپ، مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيسانىڭ نامىدا مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى يارىتقايسەن. 31 ئۇلارنىڭ دۇئاسى ئاياغلىشقاندا، ئۇلار تۇرغان يەر تەۋرىنىپ كەتتى. ئۇلار ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يۈرە كلىك سۆزلەپ يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 32 توپ-توپ ئېتىقادچىلار بىر جان-بىر دىل، بىر مەقسەتتە ئىدى. ھېچكىم ئۆزىگە تەئەللۇق پۇل-مېلىنى «ئۆزۈمنىڭ» دېمەيتتى، بەلكى ھەممىسگە ئورتاق ئىدى. 33 روسۇلار زور كۆچ-قۇدرەت بىلەن رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرەتتى. خۇدانىڭ زور مېھرى-شەپقىتى ئۇلارنىڭ ھەممىسنىڭ ئۈستىگە قوندى. 34 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكىلەرنىڭ ھېچنېمىگە ھاجىتى چۈشمەيتتى. چۈنكى يەر-زېمىن، ئۆي-جاي ئىگىدارلىرى بولغانلار ئۇلارنى سېتىپ، پۇلىنى ئېلىپ كېلىپ 35 روسۇلارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويا تتى؛ ئاندىن ھە ركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ تەقسىم قىلىناتتى.

36 ئۇلارنىڭ ئېچىدە لاۋۋي قەبىلىسىدىن بولغان، سىپرۇستا تۇغۇلغان يۇسۇپ ئىسىملىك بىرسى بار ئىدى (روسۇلار ئۇنى بارناباس، يەنى «رىغبەتلەندۈرگۈچى تۇغۇل بالا» دەپ ئاتىغان)؛ 37 ئۇنىڭمۇ بىر پارچە ئېتىزى بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ئۇنى سېتىپ، پۇلىنى ئېلىپ روسۇلارنىڭ ئايىغى ئالدىغا تاپشۇردى.

5

ئەمدى ئاناناياس ئىسىملىك يەنە بىر ئادەممۇ ئايالى سافىرا بىلەن بىر پارچە يېرىنى ساتتى. 2 ئاناناياس پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزىگە قالدۇردى، يەنى بىر قىسمىنى ئېلىپ كېلىپ، روسۇلارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويدى. ئايالىمۇ بۇنىڭدىن تولۇق خەۋەردار ئىدى. 3 بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئاناناياس، نېمىشقا قەلبىڭنى شەيتانىنىڭ ئىلىكىگە تاپشۇرۇپ، مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ، يەر ساتقان پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈڭگە قالدۇردۇڭ؟ 4 يەر سېتىلمىغاندا، سېنىڭكى ئەمەسمىدى؟ سېتىلغاندىن كېيىن، پۇلۇڭ ئۆز ئىختىيارىڭدا بولمامىتى؟ شۇنداق ئۆزۈڭقۇق، نېمىشقا قەلبىڭدە بۇ ئىشنى نىيەت قىلدىڭ؟ سەن ئىنسانلارنا ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ! ـ دېدى. 5 ئاناناياس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان ھامان يىقىلىپ جان ئۈزدى. بۇ ئىشنى ئاڭلىغۇچىلارنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. 6 ئەمدى ياش يىگىتلەر ئورنىدن تۇرۇپ جەسىتىنى كېپەنلەپ، سىرتقا ئاپىرىپ دەپنە قىلدى. 7 تەخمىنەن ئۈچ سائەتتىن كېيىن، [ئاناناياسنىڭ] ئايالى كىرىپ كەلدى، بىراق ئۇ بولغان ۋەقەدىن خەۋەرسىز ئىدى. 8 پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سىلەر يەرنى مۇشۇ پۇلغا ساتتىڭلارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق، مۇشۇنچىلىك پۇلغا ساتتۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 9 پېترۇس: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن مۇقەددەس روھنى سىناشقا تىل بىرىكتۈرد ۇڭلار؟ قارا، ئېرىڭنى دەپنە قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ پۇتلىرى ئىشىك تۈۋىدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىمۇ ئە كېتىدۇ! ـ دېدى. 10 ئۇمۇ شۇئان ئۇنىڭ ئاياغلىرى ئالدىغا يىقىلىپ، جان بەردى. ھېلىقى ياش يىگىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئېلىپ بېرىپ ئېرىنىڭ يېنىغا دەپنە قىلدى. 11 پۈتۈن جامائەتنى، شۇنداقلا بۇ ئىشنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەربىرىنى قاتتىق قورقۇنچ باستى. 12 روسۇلارنىڭ قولى ئارقىلىق خەلق ئېچىدە نۇرغۇن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر كۆرسىتىلدى (بارلىق [ئېتىقادچىلار] بىر نىيەتتە بولۇپ ئىبادەتخانىدىكى «سۈلەيمان پېشايۋىنى»دا دائىم جەم بولاتتى. 13 بىراق باشقا كىشىلەر ئۇلارغا قوشۇلۇشقا جۈرئەت قىلالمايتتى؛ ئە مما خالايىق ئۇلارنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەيتتى. 14 شۇنداقتىمۇ، ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغانسېرى كۆپەيىپ، ھەم ئەرلەر ھەم ئاياللار توپ-توپ بولۇپ رەببگە قوشۇلغىلى تۇردى). 15 شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ھەتتا پېترۇس تۆتۈپ كېتىۋاتقاندا ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ سايىسى بولسىمۇ ئۇستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كوچىلارغا ئېلىپ چىقىپ كۆرپە ۋە زەمبىللە رگە يانتۇزۇپ قويا تتى. 16 يەنە توپ-توپ كىشىلەر يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى شەھەر-يېزىلاردىن كېسەللەرنى ۋە ناپاك روھلار چاپلىشىۋالغان كىشىلەرنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساقىيىپ قايتىشاتتى. 17 باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى، يەنى سادۇقىي مەزھەپدىكىلەر قوزغىلىپ بۇ ئىشلارغا غەزەپلىنىپ، 18 روسۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ، قامانچانىغا قامىدى. 19 لېكىن شۇ كېچىە، رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى قامانچانىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئېچىپ، روسۇلارنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارغا: 20 ـ سىلەر ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ، خالايىققا بۇ ھاياتلىق توغرىسىدىكى ھەممە سۆزلەرنى جاكارلا گلار ـ دەپ تاپىلىدى. 21 روسۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، تاڭ تاڭقاندا ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ تاپىلىدى. باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ ئاڭلاپ، تەرەپدارلىرى كەلگەنده، ئۇلار ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر ۋە ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقللىرىنى جەم بولۇشقا چاقىردى. ئاندىن [روسۇلارنى] ئېلىپ كەلسۇن دەپ قامانچانىغا ئادەم ئەۋەتتى. 22 لېكىن سپاھىلار زىندانىغا يېتىپ بارغاندا، روسۇلارنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى بايقاپ قايتىپ بېرىپ، كېڭەشمىدىكىلەر رگە: 23 ـ بىز بارساق، زىندان مەھكەم تاقاقلىق تۇرۇۋېتىپ، قاراۋۇللارمۇ دەرۋازىلىردا كۆزىتىتە تۇرۇۋېتىپ. لېكىن دەرۋازىلارنى ئېچىپ قارىساق، ئىچىدە ھېرىمۇ ئادەم يوق! ـ دەپ مەلۇمات بەردى. 24 بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ئىبادەتخانىدىكى [مەسئۇل] كاھىن ھەم قاراۋۇللارنىڭ باشلىقى ۋە باش كاھىنلار: ـ «ئەمدى بۇ ئىش زادى قانداق بولۇپ كېتىدۇ؟» دېيىشىپ ئالاقزادىلىككە چۈمدى. 25 دەل شۇ چاغدا، بىر كىشى كىرىپ: ـ قارا گلار، سىلەر زىندانغا قامىغان ئادەملەر ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇرۇپ خالايىققا تەلىم بېرىۋاتىدىغۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. 26 بۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى قاراۋۇللار باشلىقى سپاھىلىرى

باشلاپ بيرپ، [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلدى. براق ئۇلار خالايىق بىزنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن دەپ قورقۇپ، ئۇلارغا زورلۇق ئىشلەتمىدى. 27 ئۇلار [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇلارنى كېكۈشمىدىكىلەر ئالدىدا تۇرغۇزدى. باش كاھىن ئۇلارنى سوراق قىلىپ: 28 ـ بىز ئەمىلى سىلەرنى بۇ نامدا كىشىلە رگە تەلىم بەرمە گىلار، دەپ قاتتىق ئاگاھلاندۇرغانىدۇق. لېكىن مانا، سىلەر يەنە شۇ تەلىمگىلار بىلەن پۈتكۈل يېرۇسالېمنى قاپلىدىگىلار ھەمدە بۇ كىشىنىڭ قان قەرزىنى بە-رگە ئارتماقچى بولۇۋاتىسىلەر! ـ دېدى. 29 لېكىن پېترۇس ۋە [باشقا] روسۇللار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانغا ئەمەس، خۇداغا ئىتائەت قىلىش كېرەك! 30 سىلەر تۈتۈپ ياغاچقا ئېسىپ ئۆلتۈرگەن ئەيسانى، ئاتا-بوۋىمىزنىڭ خۇداسى تىرىلدۈردى. 31 خۇدا ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشقا ۋە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈلىشىگە مۇيەسسەر قىلىش ئۈچۈن، ئۆنى ئۈلۈغلاپ يېتەكچى ھەم قۇتقۇزغۇچى سۈپىتىدە ئۆزىنىڭ ئوڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ ئولتۇرغۇزدى. 32 بىز بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىلارمىز؛ شۇنداقلا خۇدا ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ئاتا قىلغان مۇقەددەس روھمۇ بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇر. 33 ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ قەلبىگە سانجىلغاندەك بولۇپ [روسۇللارنى] ئۆلتۈرۈشكە مەسلىھەتلەشتى. 34 لېكىن كېكۈشمە ئىچىدە پۇتۇن خەلقىنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان يەھۇسىي مەزھىپىدىكى گامالىيەل ئىسىملىك بىر تەۋرات ئۇلىماسى بار ئىدى. ئۇ ئورنىدن تۇرۇپ: ـ ئۇلارنى بىردەم سىرتقا چىقىرىپ تۇرۇڭلار، ـ دەپ ۋېرىۋدى. 35 ئاندىن ئۇ [كېكۈشمىدىكىلەر گە] مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار، سىلەر بۇ كىشىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا ئۆز ئوڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار! 36 ئىلگىرى، ھىلىقى تەۋداس ئىسىملىك ئۆزىنى چوڭ ئۇتۇپ ئوتتۇرىغا چىققانىدى. ئۇنىڭغا تەخمىنەن تۆت يۈز ئادەم قوشۇلدى. براق ئۇ ئۆزى ئۈلتۈرۈلدى ۋە بارلىق ئە گەشكۈچىلىرى تارقىلىپ كېتىپ، ئۆنىڭ ئىشى يوققا چىقتى. 37 ئاندىن كېيىن نوپۇس تىزىلاش كۈنلىردە، گالىلىيەلىك يەھۇدامۇ باش كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر توپ كىشىنى ۋېلاپ ئۆزىگە ئە گەشتۈرگەن. ئۇمۇ يوقىتىلىپ، بارلىق ئە گەشكۈچىلىرىمۇ تارقىتۇېتىلگەن. 38 ئەمدى سىلە رگە نەسىھىتم شۇكى: بۇ كىشىلەر بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن! ئۇلارنى ئىختىيارىغا قويۇپ بېرىڭلار. چۈنكى ئە گەر بۇ ئېقىم يا كى بۇ ئىش پەقەت ئىنساندىن كەلگەن بولسا، جەزمەن يوققا چىقىدۇ. 39 لېكىن ئە گەر خۇدادىن بولسا، سىلەر ئۇلارنى يوقىتالمايسىلەر! ھەتتا ئۆز ئوڭلار خۇداغا ھۇجۇم قىلغۇچىلار بولۇپ چىقىسىلەر! 40 ئالىي كېكۈشمىدىكىلەر نەسىھەتنى قوبۇل قىلدى؛ ئۇلار روسۇللارنى چاقىرتىپ كىرىپ، ئۇلارنى قامچىلىتىپ، ئۇلارغا ھە رگىز ئەيسانىڭ نامىدا سۆزلىمەسلىكنى ئاگاھلاندۇردى. ئاندىن ئۇلارنى قويۇپ بەردى. 41 روسۇللار ئەمدى كېكۈشمىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، ئۆزلىرىنىڭ مۇبارەك نام ئۈچۈن خورلۇق ئازابى چېكىشكە لايىق كۆرۈلگەنلىكىدىن شادلاندى. 42 ئۇلار يەنىلا ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ۋە ئۆيمۇ-ئۆي بېرىپ تەلىم بېرىشتىن ۋە «ئەيسا ـ مەسىھدۇر!» دېگەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاشتىن ھېچ توختىمىدى.

6

شۇ كۈنلەردە، مۇخلىسلارنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپەيدى، گېۋىكچە سۆزلەيدىغان يەھۇدىيلار يەرلىك ئىبرانىي قېرىنداشلارغا: ـ كۈندىلىك ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىنىشتا ئارىمىزدىكى تۇل ئاياللار ئېتىبارغا ئېلىنمىدى، دەپ نارازىلىق بىلدۈرۈشتى. 2 شۇنۇڭ ئۈچۈن ئىككىيلەن پۈتكۈل مۇخلىسلارنى چاقىرىپ يىغىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بىزنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈش خىزمىتىنى تاشلاپ قويۇپ، ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىشىمىز توغرا بولمايدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ئارا ئاگاھلاردىكى نام-ئابرۇيى بار، مۇقەددەس روھقا ۋە دانالىققا تولغان يەتتە كىشىنى ئىلغاپ تاللاڭلار، ۋە بىز ئۇلارنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىمىز. 4 بىز بولساق، ئۆزىمىزنى دۇئا قىلىش ۋە سۆز- كالامنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېغىشلايمىز. 5 بۇ مەسلىھەت خالايىقنىڭ ھەممىسىنى خۇش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىمان-ئىشەنچىگە ۋە روھقا تولغان ئىستېپان ئىسىملىك بىر ئادەمنى تاللىدى، ۋە يەنە فىلىپ، پروكوروۇس، نىكانور، تىمون، پارمېناس ھەمدە بۇرۇن تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەن ئانتاكىيالىق نىكولاسنى تاللاپ، 6 ئۇلارنى روسۇللارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى. روسۇللار ئۇلارنىڭ [بۇ خىزمەتنى قىلىشى ئۈچۈن] قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەككۈزۈپ تۇرۇپ، دۇئا قىلىشتى. 7 ۋە خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق تارقالدى؛ يېرۇسالېمدىكى مۇخلىسلارنىڭ سانىمۇ بارغانسېرى زور دەرىجىدە كۆپەيدى. نۇرغۇن كاھىنلارمۇ [مەسىھ] ئېتىقادىغا ئىتائەت قىلىشقا كىرىشۋاتاتتى. 8 ۋە ئىستېپان [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ۋە كۈچ-قۇدرىتىگە تولغان بولۇپ، خەلق ئىچىدە كارامەتلەر ۋە زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 9 براق «قۇلۇقتىن چىققان ھۆرلەر» دەپ ئاتالغان سىناگوگتىكى بەزىلەر، يەنى كۈرىنى ۋە ئىسكەندەريە شەھەرلىرى ۋە كلىكىيە ھەم ئاسىيا تۈلكىلىرىدىن كەلگەن بەزى [يەھۇدىيلار] ئىستېپانغا قارشى چىقىپ، ئۆنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشقا باشلىدى. 10 لېكىن ئۇلار تۇ سۆز قىلغانىدا ئۆنىڭغا بولغان دانالىق ۋە روھقا تاقابىل تۇرۇشقا ئامالسىز قالدى. 11 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەزى ئادەملەرنىڭ ئاغزىنى مايلاپ: ـ بىز بۇ ئادەمنىڭ مۇسا ۋە خۇدانا قارىتا كۆپۈرلۈق سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېگەنىنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالدى. 12 ئۇلار مۇشۇنداق قىلىپ خالايىقنى، ئاقساقالارنى ۋە تەۋرات تۈستازلىرىنى قۇتراتتى، ئاندىن ئىستېپاننىڭ ئالدىنى توسۇپ ئۆنى ئۇتقۇن قىلىپ، ئالىي كېكۈشمىگە ئېلىپ باردى. 13 ئۇلار ساختا گۇۋاھچىلارنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ مۇنداق دېگۈزدى: ـ بۇ ئادەم بۇ مۇقەددەس جايغا ۋە تەۋرات قانۇنىغا قارشى سۆزلەرنى قىلىشتىن توختىمايدۇ. 14 چۈنكى بىز ئۆنىڭ ھېلىقى ناسارەتلىك ئېيسا توغرۇلۇق: «ئۇ بۇ جاينى ۋەيران قىلىدۇ ۋە مۇسا پەيغەمبەر بە-رگە تاپشۇرغان ئەنئەنىۋى قائىدە-يوسۇنلىرىمىزنى ئۇ ۋەگەرتىدۇ!» دېگەنلىكنى ئاڭلىدۇق. 15 كېكۈشمىدە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئىستېپانغا كۆز تىكىپ قارىغىنىدا، ئۆنىڭ چىرايىنىڭ پەرىشتىنىكىدەك پارقىراق ئىكەنلىكنى كۆردى.

7

باش كاھىن ئىستېپاندىن: ـ بۇلارنىڭ ئېيتقانلىرى راستمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 2 ئىستېپان مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار! ئاتىمىز ئىبراھىم تېخى مېسوپوتامىيە رايوندا ئۆرۈۋاتقاندا، يەنى ھاران شەھىرىگە كۆچۈپ ماكانلىشىشتىن ئىلگىرى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۆنىڭغا ئايان بولۇپ: 3 «سەن ئۆز يۇرتۇڭ ۋە ئۇرۇق-جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ چىقىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن» دېگەندى. 4 بۇنىڭ بىلەن ئۇ كالدىيەلىرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ، ھاران شەھىرىگە بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۆنى بۇ زېمىنغا، يەنى سىلەر ھازىر ئۆرۈۋاتقان زېمىنغا يۆتكەپ كەلدى. 5 ئۇ ۋاقىتتا، [خۇدا] ئۆنىڭغا بۇ زېمىندىن مىراس بەرمىدى، ھەتتا ئۆنىڭگا تەۋە پۇت قويغۇدەك كۆز بىر يەر بەرمىگەندى. گەرچە ئۇ تېخىچە پەرزەنت كۆرمىگەن بولسىمۇ، [خۇدا] بۇ زېمىنى ئۆنىڭغا ۋە ئۆنىڭ نەسلىگە ئىگىلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىشكە ۋەدە قىلدى. 6 ئاندىن خۇدا ئۆنىڭغا مۇنداق دېدى: «سېنىڭ نەسىللىرىڭ ياقا يۇرتىدا مۇساپىر بولۇپ ئوردىدۇ، شۇ يۇرتىنىكىلەر ئۇلارنى قۇل قىلىپ تۆت يۈز يىل خورلايدۇ. 7 براق ئۇلارنى قۇللۇققا سالغان ئەللىنى جازالايمەن»، دېدى خۇدا، «ۋە ئۆنىڭدىن كېيىن، [نەسىللىرىڭ] ئۇ يەردىن چىقىپ، بۇ يەردە مېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىمدە بولىدۇ». 8 كېيىن خۇدا ئىبراھىم بىلەن بەلگىسى خەتنە بولغان ئەھدىنى ئۇ زۇگەن، شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ئۆنىڭدىن تورەلدى؛ [ئىبراھىم] ئۆنى سەككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسھاقتىن ياقۇپ [تورەلدى]، ياقۇپتىن ئون ئىككى «قەبىلە ئاتىسى» [تورەلدى]. 9 كېيىن، «قەبىلە ئاتىلىرى» ئىنسىي يۈسۈپكە ھەسەت قىلىپ، ئۆنى مىسىرغا قۇللۇققا سېتىۋەتتى. لېكىن خۇدا ئۆنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، 10 ئۆنى بارلىق جەبر-جاپالاردىن قۇتقۇزۇپ، ئۆنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋۈننىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىپ، ئۆنىڭغا دانىشمەنلىك ئاتا قىلدى. پادىشاھ ئۆنى مىسىرغا باش ۋەزىر، ئوردىسىغا باش غوجىدار قىلدى. 11 كېيىن، ئېغىر ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر ۋە قانائان يەرلىرىنى بېسىپ، زور قىينىچىلىق بولدى. ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئوزۇق-تۈلۈك تاپالمىدى. 12 ياقۇپ ئەمدى مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى ئاڭلىغان بولۇپ، [ۋۇغۇللىرىنى]، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئۆي يەرگە بىرىنچى قېتىم ئەۋەتتى. 13 ئىككىنچى قېتىم بارغاندا، يۈسۈپ ئاكىلىرىغا ئۆزىنى ئاشكارىلىدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ جەمەتىدىكىلەر پىرەۋۈن پادىشاھقا مەلۇم بولدى. 14 ئاندىن يۈسۈپ ئاتىسى ياقۇپنىڭ ئالدىغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۆنى پۈتۈن ئائىلە-جەمەتى بىلەن، جەمەئىي يەتمىش بەش كىشىنى مىسىرغا ئۆزىگە چاقىردى. 15 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ مىسىرغا چۈشتى ۋە شۇ يەردە ئۆلدى؛ كېيىن [ئۆنىڭدىن بولغان] ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ شۇ يەردە ئۆلدى. 16 ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى كېيىن شە كەم شەھىرىگە قايتۇرۇلۇپ، ئىبراھىم بۇرۇن ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن مەلۇم پۇلغا سېتىۋالغان، شە كەمدىكى بىر يەرلىكىگە قويۇلدى. 17 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا ئەسلى قىلغان ۋەدىنىڭ ۋاقىتى يېقىنلاشقاندا، مىسىردا ئۆرۈۋاتقان [ئىسرائىل] خەلقىنىڭ نوپۇسى خېلى كۆپەيگەندى. 18 ئۇ ۋاقىتتا،

يۇسۇپتىن خەۋرى بولمىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. 19 بۇ پادىشاھ قوۋمىمىزغا ھىيلە-مىكىرلەر بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئېزىپ خورلىدى، ھەتتا ئۇلارنى تۆز بوۋاقلىرىنى ھايات قالدۇرماسلىقى ئۈچۈن تاشلۇۋېتىشكە مەجبۇر قىلدى. 20 مۇسا مانا شۇ چاغلاردا تۇغۇلغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا ئالاھىدە يېقىملۇق بالا بولۇپ، ئاتىسىنىڭ ۆيىدە ئۈچ ئاي بېقىلدى. 21 كېيىن ئۇ سىرتقا قويۇپ قويۇلغاندا، پىرەئوننىڭ قىزى ئۇنى [سۈدىن] ئېلىپ، ئۆز ئوغلى قىلىپ چوڭ قىلدى. 22 مۇسا مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق بىلىم-ھېكمىتى بىلەن تەربىيىلىنىپ، سۆزدە ۋە ئەمەلدە ئىنتايىن قابىلىيەتلىك ئادەم بولۇپ چىقتى. 23 لېكىن ئۇنىڭ ئۇغۇلغىنىغا قىرىق يىل توشقاندا، ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھالىغا يېتىش نىيىتىگە كەلدى. 24 ئۇ ئۇلاردىن بىرىنىڭ ئۇۋالى قىلىنىپ بوزەك قىلىنۇاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى قوغداپ، خارلانغان كىشى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىپ خارلىغۇچى مىسىرلىقنى ئولتۇردى. 25 چۈنكى ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنى: ـ خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق بىر-ئىككىنى قۇتقۇزۇش يولىنى ئاچقان دەپ چۈشىنىدىغۇ، دەپ ئويلىغانىدى. لېكىن ئۇلار بۇنى چۈشىنىمىدى. 26 ئەتىسى، مۇسا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئۇرۇش-جىدەلنى كۆرۈپ، ئارىسىغا كىرىپ ياراشتۇرماقچى بولۇپ: سىلەر قېرىنداش ئۇرۇپ، نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا يولسىزلىق قىلىۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. 27 بىراق قېرىندىشىنى يولسىز بوزەك قىلغان كىشى ئۇنى چەتكە ئىتتىرۇۋېتىپ: ـ كىم سېنى بىر-ئىگە باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ؟! 28 مېنىمۇ ئۆتۈگۈنكى مىسىرلىقنى ئولتۇر دەپ ئۆلتۈرمە چىقىۋىسەن؟ ـ دېدى. 29 مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ قورقۇپ، مىسىردىن قېچىپ مىدىيان زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ ئۆرۈپ قالدى. ئۇ شۇ يەردە ئىككى ئوغۇل پەرزەنت كۆردى. 30 قىرىق يىل توشقاندىن كېيىن، سىناي تېغىنىڭ يېنىدىكى چۆلدە، كويۇۋاتقان بىر چاتقاللىقنىڭ ئوت يالقۇنىدا بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 31 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆز-ئەگەن مۇسا ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇپ قالدى؛ بۇنىڭ قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەي دەپ يېقىنراق بارغاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ: 32 «مەن سېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن» دېدى. مۇسا قورقۇنچتا تىترەپ، قاراشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. 33 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئايىغىڭنى سېلىۋەت؛ چۈنكى سەن تۇرۇۋاتقان يەر مۇقەددەسىتۇر. 34 مەن دەرھەقىقەت مىسىردا تۇرۇۋاتقان خەلقىمنىڭ خارلىنىۋاتقانلىقىنى كۆردۇم، ئۇلارنىڭ ئالە-يېرىيادلىرىنى ئاڭلىدىم. شۇڭا مەن ئۇلارنى ئېلىپ چىقىلى چۈشتۈم. ئەمدى بارغىن، مەن سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي!» دېدى. 35 مانا ھېلىقى كىشىلەر: «كىم سېنى بىر-ئىگە باش ھەم سوراقچى بولسۇن دەپتۇ؟!» دەپ رەت قىلغان دەل مۇشۇ مۇسانى، خۇدا ئۇنىڭغا چاتقاللىقتا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىللارغا ھەم باش ھەم قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 36 ئەنە شۇ مۇسا خەلققە يېتىپ كېلىپ قىلىپ، ئۇلارنى [مىسىردىن] چىقاردى ھەمدە مىسىر زېمىنىدا، قىزىل دېڭىزنىڭ ۋېيدا ۋە قىرىق يىلنى ئوتكۈز-ئەگەن چۆلدە كارامەتلەرنى ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى.

37 ئەنە شۇ مۇسا ئۆزى ئىسرائىللارغا: «خۇدا قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەرنى تىكلەيدۇ» دېگەنىدى. 38 چۆل-بىياۋاندىكى جامائەتكە ھەمراھ بولغان، سىناي تېغىدا ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بىللە بولغان، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بىللە بولغان ھەمراھ دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ ھاياتلىق بەخش يەتكۈزىدىغان ۋەھىيلەرنى بىر-ئىگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قويۇق قىلغۇچى بولغان دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ 39 شۇنداق بولسىمۇ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشنى خالمای، ئۇنى چەتكە قېقىپ، كۆڭلىدە مىسىرغا قايتىشنى ئارزۇ قىلدى؛ 40 شۇڭا ئۇلار ھارۇنغا: ـ «بىر-ئىگە يول باشلايدىغان ئىلاھلارنى ياساپ بە-رگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان ھېلىقى مۇسانىڭ نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلەلمىدۇق» دېدى. 41 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلەردە ئۇلار موزاي شە-كىلدە بىر بۇت ياساپ، بۇ مەبۇدقا ئاتاپ قۇربانلىق سۇندى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغان بىر نەرسىنى خۇشال-خۇرام ئىلىق بىلەن تەبرىكلەشكە كىرىشتى. 42 لېكىن خۇدا ئۇلاردىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇلارنى ئاسمانىدىكى يۇلتۇز قوشۇنلىرىغا چوقۇنۇشقا قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەسىس يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك، [خۇدا ئۇلارنى مۇنداق ئەيىبلىدى]: ـ «سىلەر چۆل-بىياۋاندا بولغان قىرىق يىل جەريانىدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ھەقىقەتەن ماڭا ئېلىپ كەلگەنمۇسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 43 بەرھەق، سىلەر چوقۇنۇش ئۈچۈن ياسىغان مەبۇدلار، يەنى «مولوق»نىڭ چېدىرى ھەم يۇلتۇزۇڭ بولغان «رەمفان»نىڭ يۇلتۇز بەلگىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭىدىكىلار، ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ بابىلدىن يىراققا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن». 44 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدىن كە-ئگەن ۋاقىتدا، «ھۆكۈم-گۈۋاھلىق» چېدىرى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكىلەنگەنىدى؛ ئۇ دەل مۇساغا سۆز-كالام يەتكۈزگۈچىنىڭ ئۆيرۈغىنىدەك، كۆرسىتىلگەن ئۈرنەك بويىچە ياسالغانىدى. 45 شۇ ئىبادەت چېدىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئىلگىرىدىكىلەردىنمۇ ئىگىدانچىلىقىغا تاپىشۇپ، يەشۇئانىڭ يېتەكچىلىكىدە، خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىلا قوغلىغان ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بىسۇالغىنىدا، ئۇنى بۇ يەر-گە ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇ شۇنداقلا [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ زامانىغىچە ئۆرغان. 46 داۋۇت خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىپ، ياقۇپنىڭ خۇداسى ئۈچۈن بىر مۇقەم ماكان سېلىشقا ئىجازەت سورىغان. 47 بىراق كېيىن، [خۇدا] ئۇچۈن ئىبادەتخانا سالغان [داۋۇت ئەمەس]، ئەمەلىيەتتە سۇلايمان بولدى. 48 ھالبۇكى، ئەڭ ئالىي بولغۇچى ئىنسانىنىڭ قوللىرى بىلەن ياسىغان ماكانلاردا ئۆرىمايدۇ؛ خۇددى پەيغەمبەر مۇنداق دېگىنىدەك: ـ 49 «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمنا تەختىپەيدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق ئوي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ 50 يۇلارنىڭ ھەممىسنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان ئەمەسمىدى؟» 51 ـ ئەي، بوينى قاتتىق، يۈرىكى ۋە قۇلىقى خەتىنسىز بولغانلار! سىلەر مۇقەددەسىس روھ بىلەن دائىم قارشىلىشىسىلەر؛ سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار نېمە قىلغان بولسا، شۇنى ئوخشاش قىلىۋاتىسىلەر! 52 پەيغەمبەرلەردىن زادى قايىسىسىغا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار زىيانكەشلىك قىلىپ باقمىغان؟ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىي بولغۇچى»نىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئالدىن جاكارلىغۇچىلارنى ئولتۇرۇشكەن. ئەمدى ئۇ ئۆزىنى ھازىر كەلگەندە، سىلەر ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ۋە قاتىل بولۇپ چىقتىڭلار، 53 ئى سىلەر تەۋرات قانۇنىنى پەرىشتىلەرنىڭ ئەمرى-تاپىلىغانلىرى بىلەن تاپشۇرۇۋېلىپ ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىغۇچىلار!» 54 [ئىستىپاننىڭ] بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان [ئالىي كېڭىشمىدىكىلەر] يۈرىكىگە [خەنجەر] سانجىلغاندەك بولۇپ، ئۇنىڭغا چىشلىرىنى غۇجۇرلاتتى. 55 لېكىن ئۇ بولسا مۇقەددەسىس روھقا تولغان، كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ، خۇدانىڭ جۇلالىسىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئەيسانىڭ ئۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، 56 ـ قاراڭلار! ئاسمانلار ئېچىلىپ، ئىنسانئوغلىنىڭ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئۇرغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن! ـ دېدى. 57 ئۇلار بۇنىڭغا قۇلاقلىرىنى قوللىرى بىلەن ئېتىۋېلىپ، ئاۋازىنى قاتتىق كۆتۈرۈپ ۋاراقىرىشىپ بىرلىكتە ئۇنىڭغا يېۋېرىلۇپ كېلىۋىدى، 58 ئۇنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئىتتىرىپ چىقىرىپ، چالما-كېسەك قىلىشقا باشلىدى. [ئۇنى ئەرز قىلغان] گۇۋاھچىلار [ئۇنى چالما-كېسەك قىلىشتىن ئاۋۋال] چاپانلىرىنى ساۋۇل ئىسملىك بىر ياشنىڭ پۇتى ئالدىدا قويۇپ قويۇشتى. 59 ئۇلار ئىستىپانىنى چالما-كېسەك قىلغىنىدا ئۇ: ـ ئى رەب ئەيسا، مېنىڭ روھىمنى قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەپ ندا قىلدى. 60 ئاندىن ئۇ تىزلىنىپ ئۆرۈپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ئى رەب، بۇ گۇناھنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالمىغايسەن، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپلا جان ئۈزۈپ ئۆتۈپ كەتتى.

8

ئىستىپاننىڭ ئۇلتۇرۇلۇشىنى ساۋۇلمۇ قوللايتتى. شۇ كۈندىن باشلاپ، يېرۇسالېمدىكى جامائەتكە قارشىلىغان دەھشەتلىك زىيانكەشلىك قوزغالدى. روسۇللاردىن باشقا بارلىق جامائەتتىكىلەر يەھۇدىيە ۋە ساماريەنىڭ ھەرقايسى يۇرتلىرىغا تارقىلىپ كېتىشتى. 2 بەزى ئىخلاسمەن كىشىلەر ئىستىپانى دەپنە قىلىپ، ئۇنىڭغا قاتتىق يىغا-زارلارنى كۆتۈرۈشتى. 3 لېكىن ساۋۇل جامائەتكە ۋەيرانچىلىق سېلىپ، ۆيمۇ-ئۆي ئاختۇرۇپ، ئەر-ئايالغا قارىماي ئۇلارنى سۆرەپ چىقىپ زىندانغا تاشلىدى. 4 ئەمدى تارقىلىپ كەتكەنلەر تارقالغان يۇرتلاردا كېزىپ سۆز-كالامنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى. 5 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن فىلىپ بولسا ساماريەنىڭ مەلۇم بىر شەھىرىگە بېرىپ، يەرلىك كىشىلە رگە مەسىھنى جاكارلىدى.

6 توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭ ئاگلاپ ھەمدە ئۇ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرۈپ، بىر جان بىر دىلى بىلەن ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى. 7 چۈنكى ناپاك روھلار بولسا، چاپلىشىۋالغان كىشىلەردىن قاتتىق ۋاراقىرىغىنىچە چىقىپ كەتتى. نۇرغۇن پالەچ، توكۇرلارمۇ ساقايتىلدى؛ 8 زور شاد-خۇراملىق شۇ شەھەرنى قاپلىدى. 9 ئۇ شەھەردە ئەسلى جاد ۋەگەر-سىھىر-رەگەرلىك بىلەن شۇغۇللىنۇاتقان سىمون ئىسملىك بىر ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يول بىلەن پۈتكۈل ساماريەدىكىلەرنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ، ئۆزىنى قالتىس زات كۆرسەتمەكچى بولۇپ كەلگەنىدى. 10 پېقىردىن تارتىپ ئامبالغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا ئىخلاس قىلىپ قارايتتى ۋە «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرىتى مانا شۇ!» دېيىشەتتى. 11

خالايق ئۇنىڭغا شۇنداق ئىخلاس قىلىشى ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى جاد ۋۇگەر-سىھىر رگەرلىكى بىلەن ئۇلارنى ھالڭ-تاڭ قالدۇرۇۋې كەلگەنلىكى ۋېيىلدىن ئىدى. 12 لېكىن ئەمدى فىلىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ئەيسا مەسىھنىڭ نامى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغىنىدا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەندى ۋە ئەرلەر بولسۇن، ئاياللار بولسۇن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 13 سىمون ئۆزىمۇ ئىشەندى. ئۇ چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ، ھەمىشە فىلىپنىڭ يېنىدا يۈردى ھەمدە [فىلىپ] كۆرسىتىۋاتقان مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە قۇدرەتلىك ئىشلارغا قاراپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 14 يېرۇسالېمدىكى روسۇللار ساماريەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، پېترۇس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى؛ 15 ئىككىيلەن ئۇ يەر گە چۈشۈشى بىلەنلا، ئۇلارنى مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلىنغۇچىسى بولسۇن دەپ دۇئا قىلدى. 16 چۈنكى مۇقەددەس روھ تېخى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا چۈشمىگەنىدى؛ ئۇلار پەقەت رەب ئەيسانىڭ نامى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەنىدى. 17 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا ئاتا قىلىنىدى. 18 لېكىن سىمون مۇقەددەس روھنىڭ روسۇللارنىڭ قولىنى تەگكۈزۈپ قوبۇشى بىلەن ئاتا قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا پۇل تەكلىپ: 19 ـ بۇ كۈچ-قۇدرەتنىن ماڭىمۇ بېرىگىلا رگى، مەنمۇ ھەر كىمنىڭ ئۈستىگە قوللىرىمنى تەگكۈزسەم، ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھ ئاتا قىلىنسۇن، ـ دېدى. 20 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ خۇدانىڭ بۇ ئىلتىپاتىنى پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ ۋېيلىغىنىڭ ئۆچۈن، پۇلۇڭ سەن بىلەن تەڭ ھالاكەتكە بارسۇن! 21 سېنىڭ بۇ ئىشتا ھېچ ھەسسىڭ يا كى نېسىۋەڭ يوقتۇر! چۈنكى سېنىڭ نىيىتىڭ خۇدا ئالدىدا دۈرۈس ئەمەس! 22 شۇڭا، بۇ رەزىللىكىڭدىن توۋا قىلىپ، رەببىن، مۇمكىن بولسا كۆڭلۈمدىكى بۇ نىيىتىم كەچۈرۈم قىلىنغاي، دەپ ئۆتۈنۈل 23 چۈنكى سېنىڭ ئاچچىق ھەسەتكە تولۇپ، ھەققانىيسىزلىقىنىڭ ئاسارىتىدا ئىكەنلىكىڭ ماڭا مەلۇم. 24 سىمون ئۇلارغا: ـ مەن ئۆچۈن رەببدىن ئۆتۈنۈڭلا رگى، سىلەر ئېيتقان ئىشلاردىن ھېچبىرى بېشىمغا كەلمىگەي! ـ دېدى. 25 پېترۇس بىلەن يۇھاننا يەنە شۇ يەردە ئا گاھ-گۆزاھلىق بېرىپ رەببنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، ساماريەنىڭ نۇرغۇن يېزا-كەنتلىرىگە بېرىپ خۇش خەۋەر يەتكۈزگەچ، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. 26 شۇ ۋاقىتتا، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى فىلىپقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ جەنۇبقا قاراپ يېرۇسالېمدىن گازا شەھىرىگە ماڭىدىغان يول بىلەن ماڭ! ـ دېدى (شۇ يول چۆلدىكى يولدۇر). 27 شۇڭا فىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ يولغا چىقتى. ۋە مانا، يولدا ئېفىئوپىيە ئايال پادىشاھى كانداسنىڭ بىر ئەمەلدارى، پۈتكۈل خەزىنىگە مەسئۇل ئېفىئوپىيەلىك ئاغۋات ۋەزىر تۇراتتى. ئۇ يېرۇسالېمغا خۇداغا ئىبادەت قىلغىلى بارغاندى؛ ھازىر قايتىش يولدا ئۆزىنىڭ جەڭگى ھارۋىسىدا ئولتۇرۇپ، يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىنى ئوقۇۋاتاتتى. 29 روھ فىلىپقا: ـ بۇ ھارۋىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقىن، ـ دېدى. 30 فىلىپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، [ۋەزىرنىڭ] يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدىن ئوقۇۋاتقانلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن: ـ ئوقۇۋاتقىنىڭزنى چۈشىنىۋاتامسىز؟ ـ دەپ سوردى. 31 ۋەزىر ئۇنىڭغا: ـ بىرى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرمىسە، مەن قانداقمۇ چۈشىنەلەيمەن؟! ـ دەپ، فىلىپنى ھارۋىسىغا چىقىپ يېنىدا ئولتۇرۇشقا ئۈندىدى. 32 ئۇ ئوقۇۋاتقان يازما قىسمى بولسا: «ئۇ گويا بوغىزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان قويدەك بوغىزلاشقا ئىلىپ مېڭىلدى، قىرقغۇچى ئالدىدا ئۈن-تىنسىز ياتقان قوزىدەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 33 ئۇ خورلىنىدۇ، ئۇ ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ھاياتى يەر يۈزىدىن ئېلىپ كېتىلدى». 34 ئاغۋات فىلىپتىن: ـ دەپ بەرسىڭىز، پەيغەمبەرنىڭ بۇ سۆزى كىمگە قارىتىپ ئېيتىلغان؟ ئۆزىگىمۇ يا كى باشقا بىرسىگىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 35 فىلىپ ئاغزىنى ئېچىپ شۇ يازمىنىڭ شۇ قىسمىدىن باشلاپ، ئۇنىڭغا ئەيسا توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ بەردى. 36 ئۇلار يولدا كېتىۋېتىپ، سۇ بار بىر يەر گە كەلگەندە، ئاغۋات: ـ مانا بۇ يەردە سۇ بار ئىكەن. [مۇشۇ يەردىلا] چۆمۈلدۈرۈلۈشۈمگە قانداق توسالغۇ بار؟ ـ دېدى. 38 ئۇ ھارۋىنى توختىتىشنى بۇيرۇدى. فىلىپ ۋە ئاغۋات ئىككىسى بىللە سۇغا چۈشۈپ، ئۇنى چۆمۈلدۈردى. 39 ئۇلار سۇدىن چىققاندا، رەببنىڭ روھى فىلىپنى كۆتۈرۈۋې ئېلىپ كەتتى. ئاغۋات ئۇنى قايتا كۆرمىدى، ئۇ ئەمدا ئۇ شادلىنىپ يولنى داۋاملاشتۇردى. 40 فىلىپ بولسا ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولدى؛ ئۇ شۇ يۇرتنى كېزىپ، شۇ يەردىن قەيسەريە شەھىرىگە كەلگۈچە بولغان ھەمە شەھەرلەردە خۇش خەۋەر جاكارلىدى.

9 ئەمما [شۇ چاغلار] ساۋۇل ھەر نەپىسىدە رەببنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتلىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاھىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، 2 دەمەشق شەھىرىدىكى سىناگوگلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سوردى. شۇنداق بولغاندا، ئۇ دەمەشقتە [مەسىھ] يولىدىكىلەردىن بىرەرسىنى، مەيلى ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن تېپىۋالسىلا، باغلاپ ئۆتكۈزۈن قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشكە رۇخسەت بولاتتى. 3 ساۋۇل يولغا چىقىپ، دەمەشق شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، ئۇيۇقسىز ئاسماندىن كۆزلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. 4 ئۇ يېر گە يىقىلدى ۋە ئۈزىگە: ـ ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلسەن؟ ـ دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى. 5 ـ ئى رەب، سەن كىمسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئاۋاز: ـ مەن سەن زىيانكەشلىك قىلۋاتقان ئېسادۇرمەن. 6 ئورنۇڭدىن تۇر، شەھەر گە كىر، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكى ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ» ـ دېدى. 7 ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان ئادەملەر ئاۋازنى ئاڭلىسىمۇ، ھېچكىمنى كۆرەلمىگەچكە، شۇ يەردە ئۈن چىقىرالمايۋې قالدى. 8 ساۋۇل يەردىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئېچىپ قاردى، لېكىن ھېچ نەرسىنى كۆرەلمىدى. ھەمراھلىرى ئۇنى قولىدىن يېتىلەپ دەمەشقتە ئېلىپ كىردى. 9 ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆزى كۆرمەس بولۇپ نە يېمىدى نە ئېچمىدى. 10 دەمەشقتە ئاناnياس ئىسملىك مەلۇم بىر مۇخلىس بار ئىدى. رەب ئۇنىڭغا بىر غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈنۈپ ئۇنى: ـ ئاناnياس! ـ دەپ چاقىردى. ـ مانا مەن، ئى رەب، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 11 رەب ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرھال «تۈز» دەپ ئاتالغان كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ ئويىدىن تارسۇسلۇق ساۋۇل ئىسملىك بىرىنى سوراپ تاپ، چۈنكى مانا، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتىدۇ. 12 ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئاناnياس ئىسملىك بىر كىشىنىڭ كېلىپ، كۆزىنى كۆردىغان قىلىش ئۈچۈن ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزگەنلىكىنى كۆردى، ـ دېدى. 13 ئاناnياس: ـ ئى رەب، مەن بۇ ئادەمنىڭ خەۋىرىنى نۇرغۇن كىشىلەردىن ئاڭلىدىم، ئۇ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭگە شۇنچە كۆپ زىيان-زەخمەت يەتكۈزگەن! 14 ھازىر ئۇ مۇشۇ يەردە نامىڭنا ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۈتۈپ باغلاش ئۈچۈن باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئاپتۇ ـ دېدى. 15 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ بارۇھىر! چۈنكى ئۇ نامىمنى ئەللەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا ئايان قىلىش ئۈچۈن ئۆزۈمگە ئالاھىدە تاللىغان بىر ئەسۋابتۇر. 16 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا نامىم ئۈچۈن قانچىلىك ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشىنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىمەن، ـ دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئاناnياس بېرىپ، شۇ ۋېگە كىردى؛ ئۇ قوللىرىنى ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداش ساۋۇل، رەب، يەنى بۇ يەر گە كېلىۋاتقان ئىسا ئۆزىڭگە ئەۋەتتى، كۆزلىرىڭنى كۆرەلەيدىغان بولسۇن دەپ ۋە سېنىڭ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇشۇڭ ئۈچۈن مېنى شەخسەن ئۈزى ئەۋەتتى، ـ دېۋىدى، 18 ساۋۇلنىڭ كۆزلىرىدىن خۇددى بېلىق قاسىرىقىدەك بولغان بىر نەرسىلەر چۈشۈپ، كۆزلىرى ئېچىلىپ كۆرەلەيدىغان بولدى. ئۇ تۇرنىدىن تۇرۇپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 19 ئۇ غىزالانغاندىن كېيىن، قۇۋۋەتلىنىپ ماغدۇرغا كىردى. 20 [ساۋۇل] دەمەشقتىكى مۇخلىسلارنىڭ يېنىدا بىرنەچچە كۈن تۇردى ۋە ۋاقىتنى ئۈتكۈزمەي سىناگوگلارغا كىرىپ، «ئۇ كىشى خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دەپ ئەيسانى جاكارلاشقا باشلىدى. 21 ئۇنى ئاڭلىغانلار سۈزلىرىدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم يېرۇسالېمدا بۇ نامغا ندا قىلغۇچىلارنى قاتتىق ۋەيران قىلغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ بۇ يەر گىمۇ مۇشۇنداقلارنى باغلاپ باش كاھىنلارغا ئېتۈۋېتىش مەقسىتىدە كەلگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 22 لېكىن ساۋۇلنىڭ قايىل قىلىش كۈچى بارغانسېرى ئېشىپ، ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ دەمەشقتىكى يەھۇدىيلارنى پارا كەندىچىلىكىگە چۈمدۈردى. 23 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن، يەھۇدىيلار ساۋۇلنى يوقاتماققا قەست قىلماقچى بولدى. 24 لېكىن ساۋۇل ئۇلارنىڭ سۈيىقەستىدىن خەۋەر تاپتى؛ ئۇنى ئېتۈۋېتىلىرۈش ئۈچۈن ئۇلار كېچىە-كۈندۈز شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىدا پايلاپ يۈردى. 25 لېكىن مۇخلىسلار بىر كۈنى كېچىدە ئۇنى چوڭ سېۋەتكە ئولتۇرغىزۇۋې، سېپىل [كامارىدىن] چۈشۈردى. 26 ساۋۇل يېرۇسالېمغا يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇخلىسلارغا قوشۇلماقچى بولدى، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ مۇخلىس ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. 27 براق بارناباس ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، روسۇللار بىلەن كۆرۈشتۈردى. ئۇ ئۇلارغا ساۋۇلنىڭ دەمەشقتىنىڭ يولدا رەبنى قانداق كۆر گەنلىكىنى، رەبنىڭمۇ ئۇنىڭغا گەپ قىلغانلىقىنى

چۈشەندۈردى ۋە ئۇنىڭ دەمەشقتە ئەيسانىڭ نامىدا قانداق جۈرئەتلىك بىلەن سۆز-كالام يەكتۈ زگەنلىكىنى ئۇقتۇردى. 28 يۇنىڭ بىلەن، ساۋئۇل پىروسالېمدا روسۇللار بىلەن بىللە ئوچۇق-ئاشكارە يۈرۈپ، يۈرە كلىك ھالدا رەبنىڭ نامىدا سۆز-كالام يەتكۈزەتتى. 29 ئۇ يەنە گېبكچە سۆزلىشىدىغان يەھۇدىيلار بىلەۋۈ سۆزلىشىپ مۇنازىرىلىشەتتى، نەتىجىسى، ئۇلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى بولدى. 30 قېرىنداشلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى قەيسەرىيە شەھىرىگە ئېلىپ بېرىپ، ئاندىن ئۇ يەردىن تارسۇس دېگەن شەھەر گە يولغا سالدى. 31 ئۇ چاغدا، پۈتكۈل يەھۇدىيە، گالىلىيە ۋە سامارىيەدىكى جاماەتلەر [بىر مە زگىل] تىنچلىققا ئېرىشىپ، [ئېتىقادتا] قۇرۇلدى، رەبنىڭ قورقۇنچىدا مېڭىپ، مۇقەددەس روھنىڭ رىغبەت-تەسەللىسى بىلەن ئۇلارنىڭ سانلىرىمۇ بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى. 32 شۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، پېترۇس ھەرقايسى جايلارنى تارىلاپ يۈ رگەندە، لىددا شەھىرىدىكى مۇقەددەسىس بەندىلەرنىمۇ يوقلاشقا چۈشتى. 33 ئۇ يەردە ئۇ ئەنىياس ئىسملىك بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. بۇ ئادەم پالەچ بولۇپ، ئوروۇن تۆتۈپ ياتقىلى سەككىز يىل بولغانىكەن. 34 پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئەنىياس، ئەيسا، يەنى مەسىھ بولغۇچى سېنى ساقايتىدۇ. ئورە ۋۈگدىن تۇرۇپ، پالىسكۇنى يىغىشتۇر! ـ دېدى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. 35 [ئەنىياسنى] كۆ رگەن لىددا شەھىرىدىكى ۋە شارون رايوندىكىلەرنىڭ ھەممىسى تۇۋا قىلىپ رەببگە باغلاندى. 36 يوپپا شەھىرىدە بولسا تابىتا ئىسملىك بىر ئايال مۇخلىس بار ئىدى (ئۇنىڭ ئىسمى گېبكچىدە «دوركاس» ئىدى). ئۇ ھەردائىم ياخشى ئەمەللەر ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلارغا بېرىلەتتى. 37 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ، ئۆلۈپ كەتتى. كىشىلەر جەسىتىنى يۇيۇپ، ئۆستۈنكى قەۋەتتىكى بىر ۋۈگە ياتقۇزۇپ قويدى. 38 يوپپا شەھىرى لىددا شەھىرىگە يېقىن بولغاچقا، يوپپادىكى مۇخلىسلار پېترۇسنىڭ لىددادا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئىككى ئادەم ئەۋەتتى. ئۇلار: «ھايال بولماي يېنىمىزغا كەلسەڭ!» ـ دەپ يېلندى. 39 پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلار بىلەن بىللە يوپپاغا باردى. يوپپاغا يېتىپ كېلىشى بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى ۋۈگە باشلاپ چىقتى. بارلىق تۇل ئاياللار پېترۇسنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ، يىغا-زار قىلىشىپ ئۇنىڭغا دوركاسنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتدا ئۇزلىرىگە تىكىپ بە رگەن كۆ ئۈگلەك-كىيىملىرىنى كۆرسىتىشتى. 40 لېكىن پېترۇس ھەممەيلەننى چىقىرۋېتىپ، تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. ئاندىن ئۇ جەسىتىگە قاراپ: ـ تابىتا، ئورە ۋۈگدىن تۇرا! ـ دېدى. تابىتا كۆزىنى ئېچىپ، پېترۇسنى كۆرۈپ، ئورنىدا ئولتۇردى. 41 پېترۇس ئۇنىڭغا قولىنى ئۇزىتىپ ئۇنى يۇلەپ تۇرغۇزدى ۋە مۇقەددەسىس بەندىلەر بىلەن تۇل ئاياللارنى چاقىرىپ، دوركاسنى ئۇلارغا تىرىك تاپشۇرۇپ بەردى. 42 بۇ خەۋەر پۈتكۈل يوپپاغا تارقىلىپ، نۇرغۇن كىشىلەر رەببگە ئېتىقاد قىلدى. 43 شۇنداق بولدىكى، پېترۇس يوپپادا سىمون ئىسملىك بىر كۆنچىنىڭ ۋېيدە ئۆزۈن كۈنلەر تۇردى.

10

قەيسەرىيە شەھىرىدە كورنىلىي ئىسملىك بىر ئادەم بولۇپ، ئۇ [رىم] قوشۇنىدىكى «ئىتالىيەلىكلەر» قىسمىنىڭ يۈزبېشى ئىدى. 2 ئۇ ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، ئۆزى ۋە پۈتكۈل ۋېيدىكىلىرى خۇدادىن قورقاتتى. ئۇ مەردلىك بىلەن نامراتلارغا خەير-ساخاۋەت قىلىپ، دائىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلاتتى. 3 بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچىلەردە، ئۇ غايىبانە بىر كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆردى. پەرىشتە ئۇنى: ـ كورنىلىي! ـ دەپ چاقىردى. 4 كورنىلىي ئۇنىڭغا كۆزلىرىنى تىكىپ قاتتىق چۆچۈپ: ـ تەقسىر، نېمە ئىش؟ ـ دەپ سوردى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ دۇئالىرىڭ ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلىتمە قۇربانلىقتەك بېرىپ يەتتى. 5 ئەمدى سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. 6 ئۇ سىمون ئىسملىك بىر كۆنچىنىڭ ۋېيدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ. سىمونىڭ ۋۇنى دېڭىز بويىدا، ـ دېدى. 7 ئۇنىڭغا سۆزلىگەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنىلىي ۋېيدىكى خىزمەتچىلەردىن ئىككىنى ۋە دائىم يېنىدا تۇرۇپ خىزمەت قىلغۇچىلار ئېچىدىكى ئىخلاسمەن بىر لەشكەرنى چاقىردى. 8 بارلىق ئىشلارنى چۈشەندۈ رگەندىن كېيىن، ئۇلارنى يوپپاغا ئەۋەتتى. 9 ئەتىسى ئۇلار سەپەر قىلىپ شەھەر گە يېقىنلاشقاندا، چۈش ۋاقتى بولۇپ، پېترۇس دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆ ز گىنگە چىقتى. 10 ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كېتىپ، بىر نەرسە يەي دېدى. براق ئۇلار غىزا تەييارلاۋاتقاندا، غايىبانە بىر ئالامەت پېترۇسنى ئورۇۋالدى. 11 ئۇ ئاسمان ئېچىلىپ، تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا يەر يۈزىگە چۈشۈرۈلۈۋاتقان كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسىنى كۆردى. 12 داستىخاندا ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىدى. 13 ئۇنىڭغا بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: ـ «ئورە ۋۈگدىن تۇر، پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» 14 ـ ياق، رەب، ھە رگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھېچقانداق ناپاك يا كى ھارام نەرسىنى يېگەن ئەمەسمەن! ـ دېدى پېترۇس. 15 ئاۋاز ئىككىنچى قېتىم كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ خۇدا ھالال دەپ پاكلىغانىنى سەن ھارام دېمە! ـ دېيىلدى. 16 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم يۈز بېرىپ، ئاندىن داستىخاندەك بولغان شۇ نەرسە دەرھال ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلدى. 17 پېترۇس كۆ رگەن غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى توغرىسىدا قايمۇقۇپ تۇرغاندا، مانا كورنىلىي ئەۋەتكەن كىشىلەر سىمونىڭ ۋېينى تېپىپ، دەرۋازا ئالدىدا تۇراتتى. 18 ئۇلار بىرسىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون دېگەن بىرسى بۇ يەردە تۇرامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 19 پېترۇس تىنچىپ شۇ غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى ئۈستىدە ۋېلىنۇۋاتقاندا، روھ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سېنى ئۈچ ئادەم ئىزدەپ كەلدى. 20 ئورە ۋۈگدىن تۇر، پەسكە چۈش، ھېچ ئىككىلەنمەي ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن. چۈنكى ئۇلارنى ئەۋەتكۈچى مەن! ـ دېدى. 21 پېترۇس پەسكە چۈشۈپ، ھېلىقى ئادەملە رگە: ـ سىلەر ئىزدىگەن كىشى مانا مەن بولىمەن. بۇ يەر گە كېلىش سەۋەبىگىلار نېمىكىن؟ ـ دېدى. 22 ئۇلار جاۋابەن: ـ ھەققانىي بىر ئادەم، خۇدادىن قورقىدىغان، شۇنداقلا پۈتكۈل يەھۇدىي خەلقى تەرىپىگە كورنىلىي ئىسملىك رىملىق يۈزبېشى مۇقەددەسىس بىر پەرىشتە تەرىپىدىن سىزنى ۋېيگە چاقىرتىپ، سىزدىن سۆز-كالام ئاڭلاشقا ئەمر قىلىنغان! ـ دېدى. 23 شۇڭا پېترۇس ئۇلارنى ۋېيگە تەكلىپ قىلىپ، قوندۇرۇپ مېھمان قىلدى. ئەتىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى. يوپپادىكى قېرىنداشلاردىن بەزىلىرى ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ ما كېدى. 24 ئىككىنچى كۈنى، ئۇلار قەيسەرىيە گە يېتىپ باردى. كورنىلىي تۇغقانلىرى ۋە يېقىن يار-بۇرادەرلىرىنى ۋېيگە چاقىرىپ، پېترۇسلارنى تەقەززارلىق بىلەن كۈتۈپ تۇراتتى. 25 پېترۇس ۋېيگە كىرگەندە، كورنىلىي ئالدىغا چىقىپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ سەجدە قىلدى. 26 لېكىن پېترۇس [دەرھال] ئۇنى يۇلەپ تۇرغۇزۇپ: ـ ئورە ۋۈگدىن تۇرغىن! مەنمۇ بىر ئىنسان، خالاس! ـ دېدى. 27 ئۇ كورنىلىيگە گەپ قىلغاچ ۋېيگە كىرىۋىدى، ۋېينىڭ ئېچىگە يىغلىغان توپ-توپ ئادەملەرنى كۆردى. 28 ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلە رگە مەلۇمكى، بىز يەھۇدىيلارنىڭ يات ئەللىكلەردىن بىرسى بىلەن باردى-كەلدى قىلىشى يا كى ۋېيلىرىگە كىرىشى تەۋرات قانۇن-ئەقىدىلىرىمىزگە خىلاپ. لېكىن خۇدا ما كا ھېچقانداق ئادەمنى ناپاك يا كى ھارام دېمەسلىكىم كېرەكلىكىنى ئايان قىلدى. 29 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئادەم ئەۋەتىپ مېنى چاقىرغاندا، ھېچ رەت قىلمايلا ئالدىگىلارغا كەلدىم. ئەمدى سورايمىز، مېنى نېمە دەپ چاقىردىگىلار؟ ـ دېدى. 30 كورنىلىي مۇنداق دېدى: ـ تۆت كۈننىڭ ئالدىدا بۇگۈنكى مۇشۇ ۋاقىتقىچە روزا تۇتقاندىم، سائەت ئۈچىلەردە مەن ۋېيدە دۇئا قىلىۋاتاتىم. ۋېيۋېقىسز كېيىملىردىن نۇر چاقناپ تۇرىدىغان بىر ئادەم ئالدىمدا پەيدا بولۇپ ئۆزە تۇردى: 31 «كورنىلىي! دۇئايىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلىتمە قۇربانلىقتەك يەتتى. 32 شۇڭا يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. ئۇ دېڭىز بويىدا ئولتۇراقلاۋاتقان سىمون ئىسملىك بىر كۆنچىنىڭ ۋېيدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 33 شۇنىڭ ئۈچۈن، دەرھال ئۇلارنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتكەندىم. ئۇلارنى كۆزلىمىگە كېلىپ ياخشى قىلدىلا! ئەمدى بىز ھەممەيلەن خۇدا ئۇلارغىكە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىمىز. 34 پېترۇس ئاغزىنى ئېچىپ مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن خۇدانى ھېچقانداق ئادەمگە يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، دەپ چۈشىنىپ يەتتىم؛ بەلكى ھەر ئەللەردىن بولغانلار ئىچىدە ئۇنىڭدىن قورقىدىغان ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزىدىغان كىشى بولسىلا، ئۇنىڭ ئالدىدا مەقبۇلدۇر. 36 خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە يەتكۈ زگەن سۆز-كالام، يەنى ئەيسا مەسىھ تارقىلىق (ئۇ پۈتكۈل مەۋجۇدالارغا رەببدۇر) ئىناق-جاتىرتىجەملىك جا كارلانغان خۇش خەۋەر سىلە رگە مەلۇمغۇ؛ 37 سىلەرنىڭ يەھيا [پەيغەمبەر] چۆمۈلدۈرۈش چاقىرىقىنى يەتكۈ زگەندىن تارتىپ، گالىلىيەدىن باشلاپ پۈتكۈل يەھۇدىيە زېمىنىدا ناسارەتلىك ئەيسا توغرىلۇق گۈۋاھلىقتىن ـ يەنى خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئۇنى مۇقەددەسىس روھ ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن مەسىھلىگەنلىكى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەممە يەرنى كېزىپ، ياخشى ئەمەللەرنى

قلىپ، ئىبلىسنىڭ ئىلكىدە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتقانلىقىدىن خەۋىرىڭلار باردۇر. چۈنكى خۇدا تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **39** بىزمۇ تۇنىڭ ھەم يەھۇدىيلارنىڭ زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمدا قىلغان پۈتۈن ئىشلىرىنى گۇۋاھچىلىرى، تۇلار تۇنى ياغاچقا ئېسىشى بىلەنمۇ ئۆلتۈردى. **40** بىراق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا ئۇنى قايتا تىرىلدۈرۈپ نامايان قىلدى. بىراق ھەممە كىشىلە رگە ئەمەس، پەقەت خۇدا ئۆزى ئالدى بىلەن تاللىغان گۇۋاھچىلار، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان بولغان بىزلەرنىڭ ئارىمىزدا نامايان قىلدى. **42** ئۇ بىـ زگە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكىزۈشنى ۋە ئۆزىنىڭ خۇدا تەرىپىدىن تىرىكلەر ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ سوراقچىسى قىلىنىپ تەيىنلەنگۈچى ئىكەنلىكنى جاكارلاشنى ئەمر قىلدى. **43** بارلىق پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىدۇ كى، ھەر كىم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسا ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. **44** پېترۇس تېخى بۇ سۆزلەرنى قىلۋاتقاندا، مۇقەددەس روھ سۆز- كالامنى ئاڭلاۋاتقان ھەممە كىشىگە چۈشتى. **45** پېترۇس بىلەن بىللە كەلگەن خەتىنلىك بولغان ئىشەنگۈچىلەرنىڭ ھەربىرى مۇقەددەس روھنىڭ يات ئەللەردىكىلەر ئۈستىگە رگىنى ئاتا قىلىنىپ ئۇنىڭ كۆزۈپ بەك ھەيران بولۇشتى. **46** چۈنكى ئۇلارنىڭ [كارامەت نامەلۇم] تىللاردا سۆزلىشىپ خۇدانى ئۇلۇغلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭا پېترۇس: **47** ـ مۇشۇ كىشىلە ر بىـ زگە ئوخشاش مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلغۇچى بولغان بولسا، كىم ئۇلارنىڭ سۇغا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشنى توسالىسۇن؟!ـ دېدى. **48** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ رەبنىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇلار پېترۇسنىڭ ئۇلار بىلەن بىرنەچچە كۈن تۇرۇشنى ئۈتۈندى.

11

روسۇللار ۋە پۈتكۈل يەھۇدىيەدىكى باشقا قېرىنداشلار [يات] ئەللىكلەرنىڭمۇ خۇدانىڭ سۆز- كالامنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلىدى. **2** شۇڭا، پېترۇس يېرۇسالېمغا قايتقاندا، خەتىنلىك بولغان [ئىشەنگۈچىلەر] ئۇنى ئەيىبكە ۋېرىۋېپ: **3** ـ سەن خەتنە قىلىنمىغان ئادەملەرنىڭ ۋېيىدە مېھمان بولۇپ، ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان بولدۇڭ!؟ـ دېدى. **4** بىراق پېترۇس پۈتۈن ئىشنى باشتىن-ئاخىرىغىچە ئۇلارغا بىـ-بىرلەپ چۈشەندۈرۈپ **5** مۇنداق دېدى: ـ يوپپا شەھىرىدە دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇپلىپ، بىر ئالامەتنى كۆردۈم. كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسە تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا ئاسماندىن چۈشۈپ، مېنىڭ يېنىمدا توختىدى. **6** ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ قارىسام، ئېچىدە ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەر بىغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار- قاناتلارمۇ بار ئىكەن. **7** ئاندىن: «ئور، ئۇڭدىن تۇر پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** مەن: «ياق رەب، ھە رگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھەرقانداق ناپاك ياكى ھارام نەرسىنى ئاغزىمغا ئالغان ئەمەسمەن!» دېدىم. **9** بىراق ماڭا يەنە: «خۇدا ھالال دەپ پاكلىغان نەرسىنى سەن ھارام دېمە!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **10** بۇ ئىش ئۈچ قېتىم ئىشىدى تە كرارلىنىپ، ئاخىر بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسمانغا قايتىدىن تارتىپ كېتىلدى. **11** مانا دەل شۇ چاغدا، قەيسەريەدىن مېنى چاقىرىشقا ئەۋەتىلگەن ئۈچ كىشى مەن تۇرغان ئۆينىڭ ئالدىغا كەلدى. **12** مۇقەددەس روھ مېنى ھېچ ئىككىلەنمەي تۇلار بىلەن بىللە بېرىشقا بۇيرۇدى. مۇشۇ ئالتە قېرىنداشمۇ مەن بىلەن بىللە باردى. [قەيسەريە گە يېتىپ كېلىپ]، ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردۇق. **13** بۇ كىشى بىـ زگە ئۆزىنىڭ ئۆيىدە پەيدا بولۇپ تۇرغان بىر پەرىشتىنى قانداق كۆ رگەنلىكىنى ئېيتتى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: «سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرتىپ كەل، **14** ئۇ ساڭا سېنى ۋە پۈتكۈل ئائىلە ڭگە نىجاتلىق يەتكۈزىدىغان بىر خەۋەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ» دېگەنىكەن. **15** مەن گەپنى باشلىغىنىمدا، مۇقەددەس روھ خۇددەك باشتا بىزنىڭ ئۈستىمىـ زگە چۈشكىنىدەك، ئۇلارغىمۇ چۈشتى. **16** شۇ چاغدا، رەبنىڭ سۆز- كالامنى، يەنى: «يەھيا كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈ رگەن، لېكىن سىلەر بولساڭلار مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر» دېگىنىنى ئېسىمگە ئالدىم. **17** شۇڭا، ئە گەر خۇدا ئەمدى مۇشۇلارغا بىز رەب ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلغىنىمىزدىن كېيىن بىـ زگە بە رگەن ئىلتىپاتقا ئوخشاش ئىلتىپات ئاتا قىلغان بولسا، خۇدانى توسالغۇدەك مەن زادى كىم ئىدىم؟ **18** ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئەيىبلەشتىن توختاپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇپ: ـ بەرھەق، خۇدا ئەللە رگىمۇ ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان توۋا قىلىشنى نېسىپ قىلىپتۇ! ـ دېيىشتى. **19** ئۇ چاغدا، ئىستىپانىنىڭ ئىشى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ھەرقايسى جايلارغا تارقىلىپ كەتكەنلەر فەنىكىيە رايونى، سىپرۇس ئاربىل ۋە ئانتاكىيا شەھىرى قاتارلىق جايلارغىچە يېتىپ بېرىپ، بۇ جايلاردا سۆز- كالامنى پەقەت يەھۇدىيلارغىلا يەتكۈزەتتى. **20** لېكىن ئۇلاردىن سىپرۇس ئاربىل ۋە كۈرەنى شەھىرىدىن كەلگەن بەزىلەر ئانتاكىيا شەھىرىگە بارغاندا، رەب ئەيسانىڭ خۇش خەۋىرىنى گېرىكلە رگىمۇ يەتكۈزدى. **21** رەبنىڭ قولى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ، تولىمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئىشىنىپ توۋا قىلىپ رەبگە باغلاندى. **22** بۇ خەۋەر يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارناباسنى ئانتاكىياغىچە ئاربىلاپ ئۇنتۇشكە ئەۋەتتى. **23** بارناباس يېتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر- شەپقىتىنى كۆرۈپ، خۇشال بولدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جان-دىلىدىن قەتئىيلىك بىلەن رەبگە چىڭ باغلىنىشقا رىغبەتلەندۈردى. **24** چۈنكى ئۇ مۇقەددەس روھقا ۋە ئىمان- ئىشەنچىگە تولدۇرۇلغان بولۇپ، ياخشى بىر ئادەم ئىدى. شۇنىڭ بىلەن زور بىر توپ ئادەملەر رەبگە قوشۇلدى. **25** شۇنىڭ بىلەن بارناباس تارسۇس شەھىرىگە ساۋۇلنى ئىزدەپ باردى. **26** ئۇنى تېپىپ ئانتاكىياغا ئېلىپ كەلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئىككىيلەن جامائەت بىلەن بىللە ساق بىر يىل يىغىلىپ، نۇرغۇن ئادەمگە تەلىم بەردى. مۇخلىسلارنىڭ «خرىستىئانلار» دەپ ئۇنچە ئاتىلىشى ئانتاكىيادىن باشلاندى. **27** ئۇ كۈنلەردە بەزى پەيغەمبەرلەر يېرۇسالېمدىن ئانتاكىياغا چۈشۈپ كەلدى. **28** بۇلاردىن ئاگابۇس ئىسىملىك بىرەيلەن ئوتتۇرىغا چىقىپ، روھنىڭ ۋەھىينى يەتكۈزۈپ، قاتتىق بىر ئاچارچىلىقنىڭ پۈتكۈل دۇنيانى باسىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېيتتى (بۇ ئاچارچىلىق دەرۋەقە «كلاۋدىيۇس قەيسەر» ھۆكۈمرانلىقى چاغىدا يۈز بەردى). **29** بۇنىڭ بىلەن [ئانتاكىيادىكى] مۇخلىسلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قۇربىغا قاراپ پۇل يىغىپ، يەھۇدىيەدە ئۇرۇقۇاتقان قېرىنداشلارغا ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. **30** ئۇلار بۇ قارارنى ئادا قىلىپ، ئىشانىنى بارناباس ۋە ساۋۇلنىڭ قولى ئارقىلىق [يەھۇدىيەدىكى جامائەت] ئاقساقاللىرىغا يەتكۈزۈپ بەردى.

12

شۇ چاغلاردا، ھېرود پادىشاھ جامائەتنىكىلەردىن بەزىلىرىگە زىيانكەشلىك قىلماقچى بولۇپ ئۇلارغا قول سالدى. **2** ئۇ يۇھاننانىڭ ئاكىسى ياقۇپنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. **3** ئۇنىڭ بۇ قىلغان ئىشىنىڭ يەھۇدىيلارغا ياققانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ پېترۇسنىمۇ ئۇتقۇن قىلدۇرۇدى (شۇ چاغدا «پېتىر نان ھېيتى» مە زگىل ئىدى). **4** پېترۇسنى ئۇتقاندىن كېيىن ئۇنى زىندانغا تاشلاپ، ئۇت لەشكەر بىر گۇرۇپپا قىلىنغان ئۇت قاراۋۇۋۇل ئوپىغا تاپشۇردى. پاسخا ھېيتىتىن كېيىن، ھېرود ئۇنى خالايىق ئالدىدا سوراق قىلماقچى ئىدى. **5** شۇڭا پېترۇس زىنداندا ئۇتۇپ قېلىندى. لېكىن جامائەت خۇداغا جان-دىل بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىشۇاتاتتى. **6** ئەمدى ھېرود ئۇنى ئېلىپ چىقىپ سوت قىلىشنىڭ ئالدىنقى كېچىسى، پېترۇس ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاقلىق يېتى، ئىككى قاراۋۇلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇخلاۋاتاتتى؛ ئىشىكنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە قاراۋۇل زىندانىنى كۈزەت قىلىۋاتاتتى. **7** ۋە ۋېۋقىسز رەبنىڭ بىر پەرىشتىسى كۆرۈنۈپ، بىر نۇر كامېرىنى يورۇتتى. پەرىشتە پېترۇسنىڭ بىقىنىغا نوقۇپ: ـ تېز تۇر! ـ دەپ ۋېيغاتتى. ئۇنىڭ قولىلىرىدىكى زەنجىر شۇ ھامان بوشاپ چۈشۈپ كەتتى. **8** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ بېلىڭنى باغلۇال! كەشىكىنمۇ كىي! ـ دېدى. پېترۇس ئۇنىڭ دېگىنىنى قىلدى. ئاندىن ئۇ: ـ چاپىنىڭنى يېپىنچاقلاپ كەينىمدىن ماڭ! ـ دېدى. **9** پېترۇس ئۇنىڭغا ئە گىشىپ [كامېردىن] چىقتى. بىراق ئۇ پەرىشتىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولۇۋاتقان بۇ ئىشلارنىڭ راستلىقىنى بىلمەي، بەلكى بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈۋېتىمەن، دەپ ۋېلىۋاتاتتى. **10** تۇلار بىرىنچى ۋە ئىككىنچى كۈزەتچىنى ئۇتۇپ، زىندانىنىڭ شەھە رگە چىقىدىغان تۆمۈر دەرۋازىسىغا بارغاندا، دەرۋازا تۇلار ئۈچۈن ئۆزلۈكىدىن ئېچىلىپ كەتتى. تۇلار چىقىپ، بىر كوچىدىن ئۇتۇكەندە، پەرىشتە ۋېۋقىسز ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. **11** شۇ چاغدا، پېترۇس ئېسىگە كېلىپ، ئۆز-ئۆزىگە: «دەرۋەقە ئەمدى رەب ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، مېنى ھېرودنىڭ قولىدىن ۋە يەھۇدىي خەلقىنىڭ كۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزۇۋېتىپتۇ، دەپ بىلدىم» ـ دېدى. **12** ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشىنىپ يەتكەندە، ئۇ ماركۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانىڭ ئانىسى مەريەمنىڭ ئۆيىگە باردى. ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتاتتى. **13** ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىشىكىنى ۋاقىتلىدا، رودا ئىسىملىك بىر بىدەك ئاۋازىنى ئاڭلاپ چىقتى. **14** ئۇ پېترۇسنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، خۇشالىلىقىدىن ئىشىكنى ئېچىشقىمۇ ئۇلگۇرمەي يۈگۈرۈپ كېلىپ، ھەممەيلەنگە: ـ پېترۇس دەرۋازا ئالدىدا تۇرىدۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. **15** لېكىن ئۇلار: ـ ساراڭ بولۇپ قالدىڭغۇ! ـ دېيىشتى.

براق ئۇ: ـ راست شۇنداق، دەپ تۇرۇۋالدى. ئۇلار: ـ ئۇ ئۇنىڭ پەرشتىسى بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. **16** براق پېترۇس دەرۋازىنى قېقىۋەردى. ئۇلار چىقىپ دەرۋازىنى ئېچىپ، ئۇنىڭ ئۆزىنى كۆرگەندە ھەممەيلەن ھاڭ-تاڭ بولۇشتى. **17** پېترۇس ئۇلارغا ئۆن چىقارماسلىققا قول ئىشارىتى قىلىپ، ئۇلارغا رەببنىڭ ئۆزىنى زىندانىدن قانداق ئېلىپ چىققانلىقىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن كېيىن، ئۇ: ـ بۇ خەۋەرنى ياقۇپقا ۋە قېرىنداشلارغا يەتكۈزۈپ قويۇڭلار، ـ دەپ، ئۆزى ئۇ يەردىن باشقا يەر گە كەتتى. **18** تاڭ ئاتقاندا، قاراۋۇللار پېترۇس زادى نېمە بولدى دەپ سارىسىمگە چۈشتى. **19** ھېرود ئۇنى ئىزدەپ ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى تاپالمىغاچقا، قاراۋۇللارنى سوراق قىلىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى بۇيرۇدى. بۇ ئىشتىن كېيىن، ئۇ يەھۇدىيەدىن چۈشۈپ قەيسەريە شەھىرىگە بېرىپ شۇ يەردە ئۆردى. **20** ئەسلىدە ھېرود [خان] بىلەن ئۆز ۋە زىدوندىكلەر ئارىسىدا قاتتىق جېدەل بار ئىدى. ھالبۇكى، ئۆز ۋە زىدوندىكلەر بىرلىشىپ، ھېرودنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن يارىشۇبلىش ئۈچۈن ئۇلار ئالدى بىلەن خانىنىڭ بلاستۇس ئىسملىك شەخسىي غوجىدارىنى ئۆزلىرىگە يار-يۆلەك بولۇشقا قايىل قىلغانىدى. چۈنكى بۇ يۇرتنىكىلەر ئاشلىقنى خانىنىڭ ئىلكىدىكى جايلاردىن ئالاتتى. **21** بەلگىلەنگەن كۈنۈشۈش كۈنىدە ھېرود شاھانە تونلىرىنى كىيىپ، سوراق تەختىدە ئولتۇرۇۋېپ، ئۇلارغا نۇتۇق سۆزلىدى. **22** ئاگىمغان خەلق: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئاۋازى ئەمەس، بەلكى بىر ئىلاھنىڭ ئاۋازىدۇر! ـ دەپ ۋاراقراشتى. **23** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرشتىسى خانىنى ئۇردى؛ چۈنكى ئۇ شان-شەرەپنى خۇداغا بېغىشلىمىدى. نەتىجىدە، ئۇ قۇرتقا يەم بولۇپ ئۆلدى. **24** ئەمما خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق بەرق ئۇرۇپ كېڭەيدى. **25** بارناباس بىلەن ساۋۇل يېرۇسالېمدا ئىشلىرىنى تاپشۇرۇش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئانتاكىياغا قايتىپ كەتتى. ئۇلار مارکۇس دەپمۇ ئاتلىدىغان يۇھاننانى بىللە ئېلىپ باردى.

13

ئانتاكىيادىكى جامائەت ئىچىدە بەزى پەيغەمبەرلەر ۋە تەلىم بە رگۈچىلەر بار ئىدى. ئۇلار بارناباس، «قارا» دەپمۇ ئاتلىدىغان شىمېئون، كۈرىنىلىك لۇكىئوس، ھېرود خان بىلەن بىللە چوڭ بولغان مانائەن ۋە ساۋۇللار ئىدى. **2** ئۇلار رەببنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ روزا تۇتۇۋاتقان بىر مەھەلدە، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا: ـ بارناباس بىلەن ساۋۇلنى مەن ئۇلارنى قىلىشقا چاقىرغان خىزمەت ئۈچۈن ماڭا ئايرىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار يەنە روزا تۇتۇپ دۇئا قىلغاندىن كېيىن، ئىككىيلەننىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ ئۇزىتىپ قويدى. **4** ئۇلار مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن بولۇپ، سەلىۋكىيە شەھىرىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ سىپرۇس ئارىلىغا قاراپ يولغا چىقتى. **5** سالامىس شەھىرىگە يېتىپ كېلىپ، ئۇلار يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىلىرىدا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. يۇھاننا ئۇلارنىڭ يارىدەمچىسى ئىدى. **6** ئۇلار پۈتۈن ئارالنى ئارىلاپ چىقىپ، پافوس شەھىرىگە كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردە باريەشۇئا ئىسملىك بىر كىشى بىلەن ئۇچراشتى قالدى. ئۇ سېھىرگەر بولۇپ، ساختا پەيغەمبەر بولغان بىر يەھۇدىي ئىدى. **7** ئۇ كىشى بۇ [ئارالنىڭ] رىملىق ۋالىيسى سېرگىيۇس پاۋۇلىسنىڭ ھەمراھى ئىدى. ۋالىي ئۇقۇمۇشلۇق بىر كىشى بولۇپ، بارناباس بىلەن ساۋۇلنى چاقىرتىپ، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىماقچى بولدى. **8** لېكىن ھېلىقى سېھىرگەر (ئۇنىڭ گېپىچە ئىسمى ئەلىماس بولۇپ، «سېھىرگەر» دېگەن مەنىدە) ئۇلارغا قارشى چىقىپ، ۋالىينىڭ راينى ئېتىقادتىن قايتۇرۇشنى ئۇرۇنماقتا ئىدى. **9** براق مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ساۋۇل (يەنە «پاۋلۇس» دەپمۇ ئاتلىدۇ) ھېلىقى سېھىرگەر گە تىكلىپ قاراپ **10** ئۇنىڭغا: ـ ئەي، قەلبىڭ ھەرخىل ھىيلىگەرلىك ۋە ئالداپچىلىق بىلەن تولغان ئىبلىسنىڭ ئوغلى، ھەممە ھەققانىيلىقنىڭ دۈشمىنى! پەرۋەردىگارنىڭ تۈز يوللىرىنى بۇرمىلاشنى زادى توختاتمامسەن؟! **11** ئەمدى رەببنىڭ قولى ئۈستۈڭگە چۈشتى! كۆزلىرىڭ كور بولۇپ، بىر مە ئۈگلى كۈننىڭ يورۇقىنى كۆرەلمەيسەن! ـ دېدى. شۇئان، بىر خىل تۇمان ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنى باستى. ئۇ يولنى سىلاشتۇرۇپ، كىشىلەردىن مېنى قولۇمدىن يېتىلە گەلەر، دەپ ئىلتىجا قىلاتتى. **12** يۈز بە رگەن ئىشنى كۆ رگەن ۋالىي رەببنىڭ تەلىمىگە قاتتىق ھەيران بولۇپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **13** پاۋلۇس بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى كېمىگە چىقىپ، پافوستىن پامفىليە ئۇلكىسىدىكى پە رگە شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە يۇھاننا ئۇلاردىن ئايرىلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى. **14** پاۋلۇسلار بولسا پە رگە شەھىردىن چىقىپ، داۋاملىق مېكىپ پىسىدىيە رايونىدىكى ئانتاكىيا شەھىرىگە بېرىپ، شابات كۈنى سىناگوگىغا كىردى. **15** تەۋرات قىسىملىرىدىن ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىناگوگنىڭ چوكىلىرى ئۇلارنى چاقىرتىپ: ـ قېرىنداشلار، ئە گەر خالايىققا بىرەر نەسىھەت سۆز ئۇكلار بولسا، ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **16** پاۋلۇس ئورنىدن ئۇرۇپ، قول ئىشارىتى قىلىپ، خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىلار ۋە خۇدادىن قورقۇغانلار، قۇلاق سېلىڭلار! **17** بۇ ئىسرائىل خەلقىنىڭ خۇداسى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تاللىدى؛ ئۇلار مىسىردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغان ۋاقىتلاردا ئۇلارنى ئۇلۇغ قىلدى، ئۇزىنىڭ ئېگىز كۈچۈ رگەن بىلىكى بىلەن ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. **18** ئۇ چۆلدە ئۇلارغا تەخمىنەن قىرىق يىل غەمخورلۇق قىلدى **19** ئاندىن قانائان زېمىنىدىكى يەتتە ئەلنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى. **20** بۇ ئىشلارغا ئالدى- كەينى بولۇپ تەخمىنەن تۆت يۈز ئەللىك يىل كەتتى. كېيىن، تاكى ساموئىل پەيغەمبەر ئوتنىرىغا چىققىچە، ئۇ ئۇلارغا باتۇر ھاكىملارنى تىكلەپ بەردى. **21** ئاندىن ئۇلار بە رگە بىر پادىشاھنى بەرسىكەن، دەپ [ساموئىل پەيغەمبەردىن] تىلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئىسملىك ئادەمنىڭ ئوغلى ساۋۇلنى تىكلەپ بەردى. ئۇ قىرىق يىل ھۆكۈم سۈردى. **22** براق [خۇدا] ساۋۇلنى سەلتەنىتىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارغا داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ ئۇرغۇزۇپ بەردى. خۇدا ئۇنىڭ ھەققىدە گۈۋاھلىق بېرىپ: «كۆڭۈلدىكىدەك بىر ئادەمنى، يەنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنى تاپتىم. ئۇ مېنىڭ تولۇق ئىرادەمگە ئەمەل قىلىدۇ»، ـ دېدى. **23** ئۆزى ۋەدە قىلغاندەك خۇدا بۇ ئادەمنىڭ نەسىلدىن ئىسرائىل خەلقىگە بىر قۇتقۇزغۇچى تىكلەپ بەردى ـ ئۇ بولسا ئەيسانىڭ ئۆزىدۇر! **24** ئۇ خەلقىنىڭ ئوتنۇرىسىغا چىقىشتىن ئالدۇراق، يەھيا [پەيغەمبەر] چىقىپ، بارلىق ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشقا [بىلدۈرىدىغان] چۈمۈلدۈرۈشنى قويۇل قىلىڭلار، دەپ جاكارلىدى. **25** يەھيا [پەيغەمبەر] ۋەزىپىنى تاماملىغاندا، خالايىققا مۇنداق دېگەنىدى: «سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ مەن سىلەر كۈتكەن زات ئەمەسمەن. براق مانا، مەندىن كېيىن بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ ئايىغ گەشلىرىنى يېشىشىكىمۇ لايىق ئەمەسمەن!» **26** ئەي قېرىنداشلار، ئىبراھىمنىڭ جەمەتىنىڭ نەسىلىرى ۋە ئارا ئاگلاردىكى خۇدادىن قورقۇغانلار، بۇ نىجاتلىقنىڭ سۆز- كالامى سىلە رگە ئەۋەتىلدى! **27** يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى [ئەيسانى] تونۇمايى، ئۇنىڭ ئۈستىدىن گۇناھكار دەپ ھۆكۈم چىقارغىنى بىلەن، ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. **28** گەرچە ئۇلار ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك بىرەر گۇناھ تاپالمىغان بولسىمۇ، ۋالىي پىلاتۇستىن يەنىلا ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى ئۆتۈندى. **29** ئۇلار [بۇ] [ئىشلارنى قىلىپ] مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇنىڭ ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى [ئۆزلىرى بىلمىگەن ھالدا] ئەمەلگە ئاشۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ جەسىتىنى كېيىنتىن چۈشۈرۈپ، بىر قەبرىگە قويدى. **30** لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى! **31** تىرىلگەندىن كېيىن، ئۇ بىرۈۋن ئۆزى بىلەن گالىلىيەدىن يېرۇسالېمغىچە ئە گىشىپ كەلگەنلە رگە كۆپ كۈنلەر ئىچىدە [نەچچە قېتىم] كۆرۈنۈپ تۇردى. بۇ كىشىلەر ھازىر [ئىسرائىل] خەلقىگە ئۇنىڭ گۈۋاھچىلىرى بولۇۋاتىدۇ. **32** بىزمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلىنغان ۋەدىنىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە ھازىر جاكارلايمىز ـ خۇدا ئەيسانى [ئاتىمىزدا] تىكلەپ، بۇ ۋەدىنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان بىزلە رگە ئەمەلگە ئاشۇردى. بۇ ھەققە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كېيىدە ئالدىنئالا مۇنداق يېزىلغان: «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈنىدە ئۆزۈڭدۇردۇم». **34** ئەمدىلىكتە خۇدانىڭ ئەيساغا چىرىشنى قايتا كۆرگۈزمەي ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدىغانلىقى ھەققىدە ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «داۋۇتقا ۋەدە قىلغان مېھىر-شەپقەتلەرنى سىلە رگە ئاتا قىلىمەن!» **35** شۇنىڭ يەنە بۇ ھەققە يەنە بىر ئايەتتە: ـ «[ئى خۇدا]، سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭنى تېنىنىڭ چىرىشنى كۆرگۈزمەيسەن». **36** چۈنكى داۋۇت دەرۋەقە خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئۆز دەۋرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ ئۆلۈمدە ئۆخلاپ ئۇنىڭ تېنى چىرىپ كەتكەنىدى. **37** لېكىن خۇدا ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى بولسا چىرىشنى ھېچ كۆرمىدى. **38** ئەمدى شۇنىڭ سىلە رگە شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، ئى قېرىنداشلار، ھازىر گۇناھلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىش يولى دەل شۇ كىشى ئارقىلىق سىلە رگە جاكارلىنىۋاتىدۇ. **39** مۇسا پەيغەمبەر رگە چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى بىلەن سىلە ر خالاس بولالمايۋاتقان ئىشلاردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئۇ ئارقىلىق خالاس قىلىنىپ ھەققانىي قىلىنىدۇ!

40 شۇڭا، پەيغەمبەرلەر ئالدىن ئېيتقان شۇ بالا يىتىپەت بىشىكلارغا چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىڭلار! ـ 41 «قارا گالار، ئى مازاق قىلغۇچىلار، ھەيرانۇھەس بولۇپ ھالاك بولۇڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا بىر ئىش قىلمەكتى، ئۇنى بىرسى سىلە رگە ئېلان قىلسىمۇ سىلەر شۇ ئىشقا ھە رگىز ئىشەنمەيسىلەر!» 42 پاۋلۇس بىلەن بارناباس سىناگوگدىن چىقىۋاتقاندا، جامائەت ئۇلارغا كېلەركى شابات كۈنى بۇ ئىشلار ھەققىدە يەنە سۆزلەشنى يىلىندى. 43 سىناگوگتىكى جامائەت تارقالغاندا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورققان تەۋراتقا ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي ئەمەسلەرمۇ پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا ئە گەشتى. ئىككىسى ئۇلارغا سۆز قىلىپ، ئۇلارنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. 44 كېيىنكى شابات كۈنى، پۈتۈن شەھەر خەلقى دېگۈدەك خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلىغىلى كېلىشتى. 45 بىراق يېنىداق توپ-توپ ئادەملەرنى كۆ رگەن يەھۇدىيلار ھەسەتكە چۈمۈپ، پاۋلۇسنىڭ سۆزلىرىگە قارشى تەتۈر گەپ قىلىپ، ئۇنىڭغا تۆھمەت قىلدى. 46 ئەمدى پاۋلۇس بىلەن بارناباس تېخىمۇ يۈرە كلىك ھالدا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئالدى بىلەن سىلەر [يەھۇدىي خەلقىگە] يەتكۈزۈش كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر ئۇنى چەتكە قېقىپ تۇز ۇڭلارنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا لايىق كۆرمىگەندىن كېيىن، مانا بىز [سىلەردىن] بۇرۇلۇپ ئەللە رگە يۈزلىنىمىز! (aiōnios g166) 47 چۈنكى پەرۋەردىگار [مۇقەددەس يازمىلاردا] بە زگە مۇنداق ۋېيرۇغان: ـ «مەن سېنى [يات] ئەللە رگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتلىق بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». 48 ئەللەردىكىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، خۇشال بولۇشۇپ رەببىنىڭ سۆز-كالامىنى ئۇلۇغلاشتى؛ مە ڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشكە يېكىتلىگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئېتىقاد قىلدى. (aiōnios g166) 49 شۇنداق قىلىپ، رەببىنىڭ سۆز-كالامى پۈتكۈل زېمىنغا تارقالدى. 50 بىراق يەھۇدىيلار خۇدادىن قورققان يۇقىرى تەبىقىلىك ئىاياللارنى ھەم شەھەر مۇتىۋەرلىرىنى قۇتراتتى، پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا زىيانكەشلىك قىلغۇزۇپ، ئۇلار ئىككىسىنى تۇز يۇرتلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. 51 ئەمما پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئۇلارغا قاراپ ئاياغلىرىدىكى توپىنى قېقىشتۇرۇۋېتىپ، كونىا شەھىرىگە قاراپ ماڭدى. 52 [ئاتىناڭىدىكى] مۇخلىسلار بولسا خۇشاللىققا ھەمدە مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلدى.

14

كونىا شەھىرىدە شۇنداق بولدىكى، پاۋلۇس بىلەن بارناباس يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كە رگەندە، جامائەتكە شۇنداق سۆزلىدىكى، نەتىجىدە يەھۇدىيلار ۋە گېۋكلەردىنمۇ نۇرغان كىشىلەر ئېتىقاد قىلدى 2 (ھالبۇكى، ئىشەنمىگەن يەھۇدىيلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى زەھەرلەپ، ئۇلارنى قېرىنداشلارغا قارشى تۇرۇشقا قۇتراتتى). 3 شۇڭا [پاۋلۇس بىلەن بارناباس] ئۇ يەردە خېلى ئۇزۇن تۇرۇپ، رەببگە تايىنىپ يۈرە كلىك ھالدا [خۇش خەۋەرنى] جاكارلىدى؛ رەب ئۇلارنىڭ قوللىرى بىلەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ ئۇز مېھىر-شەپقىتىنىڭ سۆز-كالامغا گۇۋاھلىق بەردى. 4 بۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ كېتىپ، بەزىلىرى يەھۇدىيلار تەرەپتە، بەزىلىرى بولسا روسۇللار تەرەپتە تۇردى. 5 ئاخىردا، بىر قىسىم يات ئەللىكلەر بىلەن يەھۇدىيلار ئارىسىدا (ئۇز باشلىقلىرى بىلەن بىرلىكتە) روسۇللارنى قىيناپ، چالما-كېسەك قىلىش قۇتراتقۇلۇقى باش كۆتۈردى. 6 لېكىن ئۇلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپىپ، شۇ يەردىن قېچىپ لىكاۇۇنيا رايونىدىكى لىسترا ۋە دەربە شەھەرلىرى ھەمدە ئەتراپتىكى يۈرتلارغا قاراپ ماڭدى. ئۇلار شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەرنى داۋاملىق جاكارلاۋەردى. 8 شۇ چاغدا، لىسترا شەھىرىدە پۇتلىرىدا ماغدۇرى يوق، ھېچ مېڭىپ باقمىغان بىر تۇغما پالەچ ئولتۇراتتى. 9 پاۋلۇس سۆز قىلىۋاتقاندا، بۇ ئادەم ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئولتۇراتتى. پاۋلۇس ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ ئۇنىڭ ساقايتىلىشىغا ئىشەنچى بارلىقىنى كۆرۈپ يېتىپ، 10 يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورە ئۆڭدىن دەس تۇرا! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم شۇئان ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. 11 لېكىن پاۋلۇسنىڭ بۇ ئىشنى كۆ رگەن توپ-توپ ئادەملەر لىكاۇۇنيا تىلى بىلەن: ـ ئىلاھلار ئىنسان قىيافىتىگە كىرىپ ئىمزغا چۈشۈپتۇ! ـ دەپ ۋارقىرىشىپ كەتتى. 12 ئۇلار بارناباسنى «ئىلاھ زېئۇس» دەپ ئاتاشتى ۋە پاۋلۇسنى سۆزلەشتە باشلامچى بولغاچقا ئۇنى «ئىلاھ ھېرمىس» دەپ ئاتاشتى. 13 شەھەرنىڭ سىرتىدا «زېئۇس ئىلاھ»نىڭ بۇتخانىسى بار ئىدى. شۇ [بۇتخانىدىكى] كاھىن شەھەر دەرۋازىسىغا ئۆكۈز ۋە گۈل چەمبىرە كەلەرنى ئېلىپ كېلىپ، خەلق بىلەن بىللە روسۇللارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماقچى بولدى. 14 لېكىن روسۇللار بارناباس بىلەن پاۋلۇس بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، كىيىم-كېچىە كلىرىنى يېرتقان ھالدا، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ۋارقىراپ مۇنداق دېدى: 15 ـ خالايىق، بۇ ئىشلارنى نېمە دەپ قىلىۋاتىسىلەر؟! بىز سىلە رگە ئوخشاش ھېسسىياتتىكى ئىنسانلارمىز! بىز سىلە رگە بۇ ئەرزىمەس نەرسىلەرنى تاشلاپ، ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەخلۇقلارنى ياراتقۇچى ھايات خۇدانىغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك دەپ جاكارلاۋاتىمىز! 16 يۇرۇنقى دەۋرلەردە، ئۇ ھەرقايسى ئەللەرنى ئۆز يوللىرىدا مېڭىشقا يول قويغان. 17 شۇنداق بولسىمۇ، ئۇ ئۆزىنى ئىسپاتلايدىغان گۆزەللىقنى قالدۇرمىغان ئەمەس. چۈنكى ئۇ ھەمىشە سىلە رگە شاپائەت كۆرسىتىپ، يامغۇرنى ئۆز ۋاقتىدا ئەرشتىن ياغدۇرۇپ مول ھوسۇل ئاتا قىلىپ، ئاش-تاماق بىلەن سىلەرنى ۋېيغۇزۇپ، قەلبىڭلارنى خۇشاللىققا چۈمدۈرۈپ كەلدى. 18 ھەتتا ئۇلار بۇ سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، خالايىقنىڭ ئۇلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشىنى ئاراناڭلا توسۇۋالدى. 19 لېكىن ئانتاكىيا ۋە كونىا شەھەرلىرىدىن بەزى يەھۇدىيلار كېلىپ، كىشىلەرنى ئۇزلىرىگە قايىل قىلىشى بىلەن، خەلق پاۋلۇسنى چىلما-كېسەك قىلدى، ئاندىن ئۇنى ئۆلدى دەپ قاراپ، شەھەر سىرتىغا سۆرەپ ئاچىقىپ تاشلىۋەتتى. 20 لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، پاۋلۇس ئورنىدىن ئورۇپ، شەھەر رگە قايتىپ كىردى. ئەتىسى، ئۇ بارناباس بىلەن بىللە دەربە شەھىرىگە كەتتى. 21 ئەمدى ئۇلار دەربە شەھىردە خۇش خەۋەر جاكارلاپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى [مەسىھگە] مۇخلىس بولۇشقا كەرگۈ زگەندىن كېيىن، ئىككىيلەن لىسترا، كونىا ۋە ئانتاكىيا شەھەرلىرىگە قايتىپ باردى. 22 ئۇلار ئۇ يەرلەردە مۇخلىسلارنىڭ قەلبلىرىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرۈپ، شۇنداقلا: ـ بىز خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشتە نۇرغۇن جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىمىزدىن ئۆتكۈزۈشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ؛ ـ دەپ نەسىھەت قىلدى. 23 ئۇلار يەنە ھەرقايسى جامائەت ئىچىدە ئاقساقاللارنى تاللاپ بەلگىلەپ، دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش ئارقىلىق ئۇلارنى ئۆزلىرى ئېتىقاد باغلىغان رەببگە تاپشۇردى. 24 ئىككىيلەن پىسىدىيە رايونىدىن ئۆتۈپ پامفىلىيە ئۆلكىسىگە كەلدى. 25 ئۇلار پە رگە شەھىردە سۆز-كالامنى يەتكۈ زگەندىن كېيىن، ئاتالىيا شەھىرىگە باردى. 26 ئاندىن ئۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ، [سۈريەدىكى] ئانتاكىيا قاراپ كەتتى. ئۇلار ئەسلىدە شۇ يەردە ئۆزلىرى ھازىر تاماملىغان بۇ ۋەزىپىنى ئادا قىلىشقا [جامائەتتىكىلەر تەرىپىدىن] خۇدانىڭ مېھىرى-شەپقىتىگە تاپشۇرۇلغانىدى. 27 قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار جامائەتنى بىر يەر گە جەم قىلغانىدا، ئۇلارغا خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئەللە رگە ئېتىقادنىڭ بىر ئىشىكنى ئاچقانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. 28 ئۇلار ئۇ يەردە مۇخلىسلار بىلەن بىللە ئۆزۈن مە زگىل تۇردى.

15

شۇ چاغلاردا بەزىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن كېلىپ، [ئاتىناڭىدىكى] قېرىنداشلارغا: ـ سىلەر مۇسا [پەيغەمبە رگە] تاپشۇرۇلغان يوسۇن ۋىجىغە خەتنە قىلىنشىنى قوبۇل قىلمىساڭلار، قۇتقۇزۇلمايسىلەر! ـ دەپ تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 2 بۇ ئىش توغرىسىدا چوڭ ماجىرا چىققان بولۇپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئىككىيلەن شۇ كىشىلەر بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىشقاندىن كېيىن، [قېرىنداشلار] پاۋلۇسنى، بارناباسنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرنەچچەيلەننى بۇ مەسىلە توغرىسىدا روسۇللار ۋە ئاقساقاللار بىلەن كۆرۈشۈشكە يېرۇسالېمغا بارسۇن دەپ بېكىتىگەن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلار جامائەت تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، سەيىردە فەنىكىيە رايونى ۋە سامارىيە ئۆلكىسىنى بېسىپ ئۆتۈپ، بارغانلا يىردە ئەللەرنىڭمۇ توۋا قىلىپ [ئېتىقاد] يولغا كە رگەنلىكى تەپسىلىي سۆزلىدى. بۇ خەۋەر بارلىق قېرىنداشلارنى زور شادلىققا چۆمگۈزدى. 4 پاۋلۇسلار يېرۇسالېمغا كەلگىنىدە، ئۇلار جامائەتتىكىلەر، روسۇللار ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىپ، كۆپچىلىككە خۇدانىڭ ئۇلارنى ئارقىلىق بارلىق قىلغان ئەمەللىرىنى بايان قىلىپ بەردى. 5 لېكىن پەرىسىي مەزھىپىدىكىلەردىن ئېتىقاد يولغا كە رگەن بەزىلەر ئورنىدىن تۇرۇشۇپ: ـ مۇشۇ [يات ئەللىكلەرنى] خەتنە قىلىش كېرەك، شۇنداقلا ئۇلارغا مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشى كېرە كلىكىنى جېكىلەش كېرەك! ـ دېدى. 6 شۇڭا روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن جەم بولۇشتى. 7 ئۆزۈن سۆھبەتلىشىشتىن كېيىن، پېترۇس ئورنىدىن ئورۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، دەسلەپتىكى كۈنلەردە خۇدانىڭ ئىچىگىلاردىن مېنى تاللاپ مېنىڭ ئاغزىم ئارقىلىق خۇش خەۋەردىكى سۆز-كالامنى يات ئەللىكلە رگە

ئاگلىتىپ ئۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىشىدا ۋاستە قىلىشقا بېكىتكەنلىكىدىن خەۋىرىگىلار بار. 8 ۋە ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى خۇدا مۇقەددەس روھنى بىرگە ئاتا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ ئاتا قىلدى. 9 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئۇلارنى بىز بىلەن ھېچقانداق پەرقلەندۈرمەي، ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى ئېتىقاد ئارقىلىق پاك قىلدى. 10 [ئەھۋال مانا شۇنداق ئىكەن]، ئەمدى سىلەر نېمە ئۈچۈن تۆزىمىز يا ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ كۆتۈرەلمىگەن بىر ۋېيۇنتۈرۈقنى مۇخلىسىلارنىڭ بوينىغا ئارتماقچى بولۇپ، خۇدانى سىنماقچى بولىسىلەر؟! 11 ئەمدىلىكتە، بىز بولساق رەب ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تايىنىپ ئۇلارغا ئوخشاش قۇتقۇزۇلىمىز، دەپ ئىشىنىمىز. 12 [بۇ سۆزدىن كېيىن]، بارناباس بىلەن پاۋلۇس چىقىپ، خۇدا تۆزىلرى ئارقىلىق يات ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن بارلىق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى بايان قىلىپ بەردى؛ كۆپچىلىك ئۇلارغا قۇلاق سېلىپ سۆزىتە تۇردى. 13 ئۇلارنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 14 بايانات شىمئۇن خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنىمۇ باشتىنلا شاپائەت بىلەن يوقلاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن تۆز نامى ئۈچۈن بىر خەلق چىقىرىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتتى. 15 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىمۇ بۇنىڭغا ۋېرىۋن كېلىدۇ، خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەندەك: ـ

16 ـ «‹‹مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن قايتىپ كېلىپ، داۋۇتنىڭ يىقىلغان چېدىرىنى يېڭىباشتىن قۇرۇپ تىكلەيمەن، ئۇنىڭ خارابلىكلىرىنى قايتا بىنا قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، جاھانىدىكى باشقا ئىنسانلارمۇ، يەنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر مېنى ئىزدەپ تاپىدۇ› دەيدۇ بۇ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى ۋە شۇنداقلا ئۇلارنى ئەزەلدىن ئايان قىلىپ كەلگەن پەروەردىگار!» (aiōn g165) 19 ـ شۇنىڭ ئۈچۈن خۇلاسەم شۇكى، يات ئەللىكلەر ئارىسىدىن توۋا قىلىپ خۇداغا ئېتىقاد باغلىغانلارغا ئازار-ئېغىرچىلىك سېلىپ قويماسلىقىمىز كېرەك؛ 20 پەقەت ئۇلارغا: «يۇتلارغا ئاتىلىپ بۇلغانغان نەرسىلەرنى يېيىشتىن، جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىنمۇ يېيىشتىن نېرى بولۇڭلار» دەپ تاپىلاپ، بىر پارچە خەت يازايلى. 21 چۈنكى قەدىمكى دەۋرلەردىن تارتىپ ھەر شەھەردە شاباتلار كۆنىدە سىناگوگلاردا مۇسا [پەيغەمبەر]نىڭ ئېيتقانلىرى ئوقۇلۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتمىلىرى ئۈگىتىلىپ كەلگەن. 22 شۇنىڭ بىلەن روسۇللار، ئاقساقاللار، شۇنداقلا پېرىۋسالېمدىكى پۈتكۈل جامائە تەكىلەر تۆز ئارىسىدىن بىرنەچچە ئادەمنى تاللاپ، ئۇلارنى پاۋلۇس ۋە بارناباس بىلەن بىللە ئانتاكىياغا ئەۋەتىشنى لايىق كۆردى. ئەسلىدە قېرىنداشلار ئىچىدە باشلامچى بولغان يەھۇدا (بارساباس دەپمۇ ئاتىلىدۇ) بىلەن سىلاسلار بۇنىڭغا تاللاندى. 23 خەت بولسا ئۇلارغا تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق يېزىلغانىدى: ـ «ئى ئانتاكىيا، سۈرىيە ۋە كىلىكىيەدە تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك قېرىنداشلار، ـ [پېرىۋسالېمدىكى] قېرىنداشلىرىڭلاردىن، روسۇللار بىلەن ئاقساقاللاردىن سىلە رگە سالام! 24 ئارىمىزدىن بەزى كىشىلەر چىقىپ بىزنىڭلارغا بېرىپ، سۆزلىرى بىلەن سىلەرنى بىئارامىلىققا سېلىپ كۆڭۈلۈڭلارنى پارا كەندە قىلىپ قويغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. لېكىن بىز ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز-ئەمر قىلمىدۇق. 25 شۇ سەۋەبتىن، بىز بۇ ئىشتا ئۈيلىرىمىز بىر يەردىن چىققاندىن كېيىن، ئارىمىزدىن تاللانغان بىرنەچچەيلەننى سۆيۈملۈك بارناباس ۋە پاۋلۇسىمىز بىلەن بىللە بىزنىڭلارغا ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق. 26 بۇ ئىككىيلەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئۈچۈن ھاياتىنى خەتە رگە تەۋە كۆكۈل قىلغان كىشىلەردۇر. 27 شۇڭا بىز يەھۇدا بىلەن سىلاسنى يازغانلىرىمىزنى سىلە رگە ئۆز ئاغزىمىز بىلەنمۇ سۆزلەپ بەرسۇن دەپ، بىنىڭلارغا ئەۋەتتۇق. 28 گەپنىڭ پوسكاللىسىغا كەلسەك، مۇقەددەس روھقا، شۇنداقلا بىزلە رگىمۇ شۇ لايىق كۆرۈنگەنكى، تۆۋەندىكى زۇرۇر بولغان ئىشلاردىن سىرت، سىلە رگە ھېچقانداق باشقا ئىشنى يۈكلىمەسلىكىمىز كېرەك: 29 ـ بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەردىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىن يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن نېرى بولۇڭ ـ سىلەر مۇشۇ بىرنەچچە ئىشتىن ساقلانسا گىلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. ئامان-خاتىرجەم بولۇڭلار!» 30 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار [قېرىنداشلار] تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، ئانتاكىياغا باردى. ئۇ يەردە پۈتۈن جامائە تىكىلەرنى يىغىپ، خەتنى ئۇلارغا تاپشۇردى. 31 ئۇلار خەتنى ئوقۇپ، ئۇنىڭدىن بولغان رىغبەت-تەسەللىدىن زور شادلاندى. 32 يەھۇدا ۋە سىلاسلار ئۇزلىرىمۇ پەيغەمبەرلەردىن بولۇپ، ئۇلار قېرىنداشلارنى نۇرغۇن سۆز-نەسىھەتلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرۈپ، ئۇلارنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 33 [يەھۇدا ۋە سىلاسلار] ئۇ يەردە بىر مە زگىلنى ئۆتكۈز زگەندىن كېيىن، ئانتاكىيادىكى قېرىنداشلارنىڭ سەپىرىگە ئامانلىق تىلىگەن ھالدا ئۆزىتىشى بىلەن، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئەۋەتكەن [پېرىۋسالېمدىكىلەرنىڭ] قېشىغا قايتتى. 34 لېكىن پاۋلۇس ۋە بارناباس ئانتاكىيادا قېلىپ، باشقا نۇرغۇن قېرىنداشلارنىڭ ھەمكارلىقىدا تەلىم بېرىپ رەبنىڭ سۆز-كالامىدىكى خۇش خەۋىرىنى جاكارلاپ تۇردى. 36 لېكىن يەنە بىرنەچچە كۈنلەردىن كېيىن پاۋلۇس بارناباسقا: بىز بۇرۇن رەبنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈز زگەن ھەممە شەھەر-يېزىلارغا بېرىپ، قېرىنداشلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ھالىنى سوراپ كېلەيلى، ـ دېدى. 37 بارناباس بولسا يۇھاننا (مارىكۇسنىڭ دېيىلىدۇ)نى بىللە ئېلىپ بارماقچى بولغانىدى. 38 بىراق پاۋلۇس ئالدىنقى قېتىم پامفىلىيە تۇلكىسىدە ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكەن، رەبنىڭ خىزمىتىدە ئۇلار بىلەن بىللە [داۋاملىق] سەپەر قىلمىغان ماركۇسنى يەنە ئېلىپ بېرىشنى ئاقىلانىلىك ئەمەس دەپ قاريدى. 39 شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئوتتۇرىسىدا بەك كەسكىن ئىختىلاپ بولۇپ، ئاخىر بېرىپ ئۇلار بىر-بىرىدىن ئايرىلىپ كېتىشتى. بارناباس ماركۇسنى ئېلىپ، كېمىگە ئولتۇرۇپ سىپرۇس ئارىلىغا كەتتى. 40 پاۋلۇس بولسا سىلاسنى تاللىدى؛ قېرىنداشلارنىڭ ئىككىيلىنىنى خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئامانەت قىلىشى بىلەن ئۇ ئىككىسى يولغا چىقتى. 41 ئۇ ئەمدى سۈرىيە ۋە كىلىكىيە ئۇلكىلىرىنى ئارىلاپ ئوتتۇپ، [ھەرقايسى جايلاردا] جامائەتلەرنى قۇۋۋەتلەندۈردى.

16

ئاندىن ئۇ دەربە ۋە لىسترا شەھەرلىرىگىمۇ باردى. مانا، شۇ يەردە ئېتىقادچى يەھۇدىي بىر ئايالنىڭ ئوغلى، تىموتي ئىسىملىك بىر مۇخلىس بار ئىدى. ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا گېرك ئىدى. 2 لىسترا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىكى قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ياخشى گۈزەللىق بېرەتتى. 3 پاۋلۇس ئۇنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ ماڭماقچى بولدى. بىراق بۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى [تەمۇتينىڭ] ئاتىسىنىڭ گېرك ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، پاۋلۇس ئۇنى ئېلىپ خەتنە قىلدۇردى. 4 ئۇلار شەھەر-يېزىلاردىن ئوتكەچ، پېرىۋسالېمدىكى روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار [يات ئەللە رگە] بېكىتكەن بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارنىڭ رىئايە قىلىشى ئۈچۈن ئېتىشۇردى. 5 شۇنداق قىلىپ، جامائەتلەر ئېتىقادتا كۆچەيتىلىپ، سانلىرىمۇ كۈندىن-كۈنگە كۆپەيدى. 6 مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ئاسىيا ئۆلكىسىدە سۆز-كالامنى جاكارلىشىغا يول قويمىغان بولۇپ، پاۋلۇسلار ئەمدى فرىگىيە ۋە گالاتىيا رايونلىرىدىن ئۆتتۈپ، 7 مىسىيە رايونىغا كەلگەندىن كېيىن، بىتىنىيە ئۇلكىسىگە كىرمەكچى بولدى. بىراق ئەيسانىڭ روھى ئۇلارغا بۇنداق قىلىشقىمىزغا يول قويمىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسىيەدىن ئۆتۈپ، دېڭىز بويىدىكى تروئاس شەھىرىگە چۈشتى. 9 شۇ كۈنى كەچتە، پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈنۈپ، ماكېدونىيەلىك بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇرۇپ: ـ [دېڭىزدىن] ئۆتۈپ، ماكېدونىيە گە كېلىپ، بىرگە يارىدەم بە رگەيسەن! ـ دەپ ئۆتۈندى. 10 ئۇ بۇ كۆرۈنۈشنى كۆ رگەندىن كېيىن، رەب بىزنى جەزمەن ئۇ كىشىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلارغا خۇش خەۋەر جاكارلاشقا چاقىرغان، دېگەن خۇلاسىگە كېلىپ، دەرھال ماكېدونىيە گە بېرىشقا تەييارلاندۇق. 11 بىز كېمىگە چىقىپ، تروئاستىن يولغا چىقىپ، ساموۋراك ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق ۋە ئەتىسى [ماكېدونىيەدىكى] نېئاپولىس شەھىرىگە يېتىپ باردۇق. 12 ئۇ يەردىن ماكېدونىيەنىڭ شۇ رايوندىكى فىلىپپى دېگەن مۇھىم شەھىرىگە ئۆتىۋۇق. بۇمۇ رىمدىكى بىر مۇستەملىكە شەھەر ئىدى. بىز بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردۇق. 13 شابات كۈنى، [شەھەر] دەرۋازىسىدىن چىقىپ دەريا ساھىلىگە باردۇق، چۈنكى بىز ئۇ يەردە دۇئا-تىلاۋەت قىلىدىغان بىر جاي بار دەپ ئويلىدۇق؛ دەرۋەقە شۇنداق بولدى. بىز ئولتۇرۇپ، ئۇ يەر رگە يىغىلغان ئايالارغا سۆزلەشكە باشلىدۇق. 14 ئۇلارنىڭ ئىچىدە سۈسۈن رەخت سودىسى قىلىدىغان، تىياترا شەھىرىلىك، خۇدادىن قورقىدىغان لىدىيا ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى. رەب ئۇنىڭ قەلبىنى پاۋلۇسنىڭ ئېيتقانلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ئاچتى. 15 ئۇ ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ بىزدىن ئوتۈنۈپ: ـ ئە گەر سىلەر مېنى [ھەقىقەتەن] رەببگە ئېتىقاد قىلغۇچى دەپ بىلسە گىلەر، مېنىڭ ۋېيۇمگە بېرىپ تۇرۇڭلار! ـ دەپ چىڭ تۇرۇپ بىزنى ماقۇلالاتتى. 16 بىر كۈنى بىز شۇ دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا، بىر دېدەك بە رگە يولۇقتۇق؛ بۇ قىزغا پال سالغۇچى بىر جىن چاپلىشىۋالغانىدى، دېدەك خوجايىنلىرىغا پال سېلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پايدا تېپىپ بە رگەنىدى. 17 ئۇ يول بويى پاۋلۇس ۋە بە رگە ئە گىشىپ: ـ بۇ كىشىلەر ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ قۇللىرى، ئۇلار سىلە رگە نىجاتلىق بېرىلىنى جاكارلايدۇ! ـ دەپ ۋارقىراپ ماكېدى. 18 ئۇ ئۇدا كۆپ كۈنلەر شۇنداق ۋارقىرىدى. بۇ ئىش پاۋلۇسنىڭ قەلبىنى

ئازابلاپ، ئۇ قىزغا بۇرۇلۇپ، جىنغا: ـ ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن پۈرۈيەنكى، ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېيىشىگلا، جىن شۇئان چىقىپ كەتتى. **19** دېدە كىشىگ خوجايىنلىرى ئۇنىڭغا باغلىغان پۇل تېپىش ئۈمىدىنىڭ يوققا چىققانلىقىنى كۆرۈپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قول سىلىپ، ئۇلارنى بازار مەيدانىغا سۈرەپ، ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **20** ئۇلار ئىككىيلەنى سوراقچى ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا چىقىرىپ: ـ بۇ ئادەملەر يەھۇدىيلار بولۇپ، شەھىرىمىزنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتمەكتە. **21** بىز بولساق رىملىقلارمىز، ئۇلار قانۇنىمىزغا خىلاپ بولغان ۋە قوبۇل قىلىشقا ياكى يۈرگۈزۈشكە بولمايدىغان قائىدە-يوسۇنلارنى تەرغىب قىلماقتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. **22** ئېلانغان خالايىقمۇ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغالدى؛ سوراقچى ئەمەلدارلار ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى يىرتىپ يالىڭاچلاپ، كالتەك بىلەن دۇمبىلاشقا ئەمر چۈشۈردى. **23** ئىككىيلەنى كالتەك بىلەن كۆپ دۇمبىلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى زىندانغا تاشلىدى ۋە شۇنداقلا گۈنداپايىنى قاتتىق كۆزىتىشكە بۇيرۇدى. **24** ئۇ بۇيرۇقنى تاپشۇرۇۋېلىش بىلەن ئۇلارنى زىندانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كامېرغا سولاپ، پۇتلىرىغا ئىشكەل سالدى. **25** تۈن يېرىمدا، پاۋلۇس بىلەن سىلاس دۇئا قىلىپ، خۇداغا مەدھىيە كۈيلىرىنى ئېيتىۋاتاتتى. باشقا مەھبۇسلار بولسا قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتاتتى. **26** ئېيۇقسىز قاتتىق يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ زىندانىنىڭ ئۇللىرىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى ۋە زىندانىنىڭ ھەممە ئىشىكلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ھەربىر مەھبۇسنىڭ كىشەنلىرىمۇ چۈشۈپ كەتتى. **27** گۈنداپاي ۋېقىدىن ئويغىنىپ، زىندانىنىڭ ئىشىكلىرىنىڭ ئوچۇق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مەھبۇسلار قېچىپ كېتىپتۇ دەپ ۋىلاپ، قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۆزىنى ئولتۇرۇۋالماقچى بولدى. **28** لېكىن پاۋلۇس قاتتىق ئاۋازدا: ـ ئۆز ۋۇجۇدىڭ زەرەر يەتكۈزمە، ھەممىمىز بار! ـ دەپ ۋارقىرىدى. **29** گۈنداپاي: چىراغلارنى كەلتۈرۈڭلار دەپ توۋلاپ ئېچىكىرىگە ئېتىلىپ كىرىپ، تىترىگەن ھالدا پاۋلۇس بىلەن سىلاسنىڭ ئايىغىغا يىقىلدى. **30** ئاندىن ئۇلارنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ قۇتقۇزۇلۇشۇم ئۈچۈن نېمە قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **31** رەب ئەيسىغا ئېتىقاد قىلغىن، ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئۆزۈڭ ھەم ئائىلە ئەزالىرىڭ قۇتقۇزۇلىدۇ! ـ دېدى ئۇلار. **32** شۇنىڭ بىلەن، ئىككىيلەن ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر رگە رەبنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزدى. **33** كېچە شۇ سائەتنىڭ ئۆزىدىلا [گۈنداپاي] ئۇلارنى باشلاپ چىقىپ، يارىلىرىنى يۇيۇپ تازىلىدى، ئاندىن ئۇ دەرھال ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۈمۈلدۇرۇشنى قوبۇل قىلدى؛ **34** ئىككىيلەنى ئۆز ئۆيىگە باشلاپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا داستىخان سالدى. ئۇ پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلىقتىن زور شادلاندى. **35** ئەتىسى ئەتىگەندە، سوراقچى ئەمەلدارلار ياساۋۇللارنى زىندانغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ئىككىيلەنى قويۇۋېتىڭلار! ـ دەپ بۇيرۇدى. **36** گۈنداپاي بۇ سۆزنى پاۋلۇسقا يەتكۈزۈپ: ـ سوراقچى ئەمەلدارلار ئىككىڭلارنى قويۇۋېتىش يارلىقىنى چۈشۈردى. سىلەر ئەمدى زىنداندىن چىقىپ، تىنچ-ئامان يولۇڭلارغا چىقىڭلار، ـ دېدى. **37** بىراق پاۋلۇس ياساۋۇللارغا: ـ بىز رىم پۇقرالىرى بولساقمۇ، ئەمەلدارلار بىزنى سوراق قىلمايلا خالايىقنىڭ ئالدىدا كالتەك بىلەن دۇمبىلاپ، زىندانغا تاشلىدى. ئەمدى ئۇلار ھازىر بىزنى يوشۇرۇنچە قوغلىماقچىمۇ؟ ياق، بۇنداق قىلسا بولمايدۇ! ئەمەلدارلار ئۆزلىرى كېلىپ بىزنى چىقارسۇن! ـ دېدى. **38** ياساۋۇللار بۇ سۆزلەرنى سوراقچى ئەمەلدارلارغا يەتكۈزدى. ئۇلار ئىككىيلەنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ قورقۇپ كەتتى؛ **39** ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى تىلىشقا [زىندانغا] بېرىپ، ئۇلارنى زىنداندىن تېلىپ چىققاندىن كېيىن، شەھەردىن چىقىپ كېتىشنى قايتا-قايتا ئۆتۈندى. **40** ئىككىيلەن زىنداندىن چىقىشى بىلەن لىدىيانىڭ ئۆيىگە باردى؛ ئاندىن ئۇ يەردە قېرىنداشلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يولغا چىقىپ كەتتى.

17

ئۇلار سەپىرىنى داۋام قىلىپ ئامفىپولىس ۋە ئاپولۇنىيا شەھەرلىرىدىن ئۆتۈپ، تېسالونىكا شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگى بار ئىدى. **2** پاۋلۇس ئادەتى بويىچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ، ئۈچ ئاي شابات كۈنى ئۇ يەردە جەم بولغانلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلەپ مۇنازىرىلىشىپ، **3** ئۇلارغا مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلەر تارتقاندىن كېيىن ئۆلۈمدىن تىرىلىشى مۇقەررەر دەپ چۈشەندۈردى ھەم ئىسپاتلىدى ۋە: ـ مەن سىلە رگە جاكارلىغان مۇشۇ ئەيسا دەل مەسىھنىڭ ئۆزى شۇ! ـ دېدى. **4** [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىچىدن بەزىلەر قايىل بولۇپ ئىشىنىپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قوشۇلدى؛ شۇنداقلا خۇدادىن قورقىدىغان گۈپكىلەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولمىغان يۇقىرى تەبىقىدىكى گۈپك ئايالارمۇ شۇنداق ئىشەندى. **5** بىراق يەھۇدىيلار ۋۇنىڭغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبىھ ئادەملەرنى يىغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى توپلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلمۇقچى. يەھۇدىيلار پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شەھەر خەلق [كېڭەشمىسىگە] تاپشۇرۇۋېپ بېرىش ئۈچۈن ئۇلارنى ئۆتۈش مەقسىتىدە ياسون ئىسىملىك بىرسىنىڭ ۋەيىگە باستۇرۇۋېپ باردى. **6** لېكىن ئۇلار ئىككىيلەنى تاپالمايى ئۇلار ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىندىشىنى شەھەر ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئاپىرىپ: ـ سەمىمە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلمۇقتىكەن ئاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەرگىمۇ يېتىپ كەلدى؛ **7** ياسون ئۇلارنى ۋۇيدە قوبۇل قىلدى. ئۇلار ئەيسا ئىسىملىك پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ پەرمانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ! ـ دەپ چۈقان سېلىشتى. **8** ئۇلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايىقنى ۋە شەھەر ئەمەلدارلىرىنى دەككە-دۈككىگە سېلىپ قويدى. **9** ئەمەلدارلار ياسون ۋە باشقا ئۈچۈپ كېلىنگەنلەردىن كاپالەت پۇلى ئالغاندىن كېيىن، ئۇلارنى قويۇۋېتىتى.

10 قېرىنداشلار ھايال بولماي پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شۇ كۈنى كېچىدە بېرىيا شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتى. ئۇلار ئۇ يەر گە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. **11** ئۇ يەردىكى [سىناگوگدىكىلەر] تېسالونىكادىكىلەر گە قارىغاندا ئېسىل خىسلەتلىك بولۇپ، سۆز-كالامنى قىزغىپ ئاڭلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ توغرا ياكى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەر كۈنى مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئىزلەندى. **12** نەتىجىدە، ئۇلاردىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گۈپك ئايالاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا خېلى كۆپ گۈپك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. **13** لېكىن تېسالونىكادىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز-كالامنىڭ پاۋلۇس ئارقىلىق بېرىيادىمۇ جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ يەر گىمۇ بېرىپ توپلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئاممىنى قۇتراتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پاۋلۇسنى دەرھال دېڭىز بويىغا ئەۋەتىۋەتتى. سىلاس بىلەن تىموتىي بولسا بېرىيادا قالدى.

15 پاۋلۇسنى ئۇزىتىپ ماڭغانلار ئۇنى ئاۋىنا شەھىرىگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن ئۇلار پاۋلۇسنىڭ: ـ «سىلەر سىلاس بىلەن تىموتىيغا مۇمكىنقەدەر مېنىڭ يېنىمغا تېزراق كەلسۇن دەپ يەتكۈزۈپ قويۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. **16** پاۋلۇس ئاۋىنا شەھىرىدە سىلاس بىلەن تىموتىينى كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتپەرەسلىككە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلاندى. **17** شۇڭا ئۇ سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورقىدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھەر كۈنى بازاردا ئۇچرىغانلا كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشەتتى. **18** «ئېپىكۇرلار» ۋە «ستوئىكلار» دەپ ئاتالغان بەزى پەيلاسوپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. ئۇلاردىن بەزىلەر: ـ بۇ بىلەرمەن پوچى نېمە دەپ جۈيلۈۋاتىدۇ؟ ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پاۋلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلىدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: ـ ئۇ يات ئىلاھلارنىڭ تەرغىباتچىسى ئوخشايدۇ! ـ دېيىشتى. **19** شۇڭا، ئۇلار پاۋلۇسنى ئېلىپ «ئارىئوپاگۇس» دېگەن [كېڭەش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: ـ سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلىۋېلىك قانداق؟ **20** چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز ئۇلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، ـ دېيىشتى **21** (ئەمدى ئافىنالىقلار ۋە ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقتىنى بىرەر يېڭىلىقنى يەتكۈزۈش ياكى ئاڭلاشتىن باشقا ئىشقا سەرپ قىلمايتتى). **22** شۇڭا پاۋلۇس ئارىئوپاگۇس مەيدانىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ئەي ئافىنا خەلقى! سىلەرنىڭ ھەر جەھەتتىن جن-ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا قاتتاق بېرىلگەنلىكىڭلارنى كۆردۈم. **23** چۈنكى ھەممە يەرنى ئارىلاپ، سىلەرنىڭ تاۋاپىڭلارنىڭ كۆزدىن كەچۈرگىنىمدە، ئوستىگە «نامەلۇم بىر خۇداغا ئاتالغان» دەپ پۈتۈلگەن بېغىشلىمىسى بار يەنە بىر قۇربانگاھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن سىلەر تونۇمىاي تۇرۇپ ئىبادەت قىلىۋاتقان شۇ [خۇدانى] مانا ھازىر سىلە رگە تونۇشتۇرۇپ جاكارلاي. **24** پۈتكۈل ئالەمنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى يارىتقان خۇدا ئاسمان-زېمىننىڭ ئىگىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قولى بىلەن ياسالغان ئىبادەتخانىلاردا تۇرمايدۇ؛ **25** ياكى بىرەر نەرسىگە ھاجەتى چۈشكەنمىدەك ئىنسانلارنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرىگە موھتاج ئەمەستۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزى ھەممە جانۋارغا ھاياتلىق، نەپەس، شۇنداقلا [ئېھتىياجلىق بولغان] ھەممە نەرسىنى ئاتا قىلىدۇ. **26** ئۇ بىرلا ئادەمدىن ئىنسانىيەتنىكى بارلىق مىللەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى، ئۇلارنى يۈتۈن يەر يۈزىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارغا خاس بولغان

پەيت-پەسللەر ھەمدە تۇردىغان جايلىرىنڭ پاسللىرىنى ئالدىن بەلگىلەپ بەردى. 27 بۇلارنىڭ مەقسىتى «ئىسنانلار مېنى ئىزدىسۇن، بەلكىم سلاسشۇرۇپ تاپسۇن» دېگەنلىكتۇر. ئەمەلىيەتتە، تۇ ھېچقايسىمىزدىن يىراق ئەمەس. 28 چۈنكى بىز تۇنىڭدا ياشايمىز، ھەرىكەت قىلىمىز ۋە تۇنىڭدا ۋۇجۇدىمىز باردۇر، ئارا گالاتىيدىكى بەزى شائىرلار ئېيتقىنىدەك: «بىز تۇنىڭ نەسلىدۇرمىز!». 29 شۇڭا، خۇدانىڭ نەسلى بولغاچقا، بىز تەڭرى بولغۇچىنى ئالتۇن-كۈمۈش ياكى تاشتىن ياسالغان، ھۈنەرۋەنلىك ماھارىتى ۋە تەسەۋۋۇرى بىلەن ۋېيلغان بىرەر نەرسىگە ئوخشايدۇ، دەپ ۋېيلماسلىقىمىز كېرەك. 30 شۇڭا خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ شۇنداق غەپلەتلىك ۋاقىتلىرىنى نەزىردىن ساقىت قىلغىنى بىلەن، لېكىن ،ۋۇگۇنكى كۈندە تۇ ھەممىلا يەردە پۈتۈن ئىنسانلارنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا ئەمر قىلماقتا! 31 چۈنكى تۇ تۈزۈى تىكىلىگەن ئىنسان ئارقىلىق پۈتكۈل دۇنيانى ھەققانىيلىق بىلەن سوراق قىلىدىغان بىر كۈننى بەلگىلدى؛ تۇ تۈنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەنلىكى بىلەن بۇ ئىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىگىگە ئىسپات بە رگەنىدى. 32 [پاۋلۇسنىڭ] «تۇلۇگەنلەرنىڭ تىرىلىشى» ھەققىدە ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندا بەزىلەر تۇنى مەسخىرە قىلىشقا باشلىدى. يەنە بەزىلەر: ـ بۇ ئىش ھەققىدە سەندىن يەنە ئاڭلايلى، ـ دېدى. 33 بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس مەيداندىن چىقىپ كەتتى. 34 بىراق بەزىلەر تۇنىڭغا قوشۇلۇپ، ئېتىقاد قىلدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە «ئارىئوپاگۇس» كېڭىشمە ھەيئەتلىرىدىن بىرى بولغان دىيونىسىيۇس ۋە داماريس ئىسىملىك بىر ئايال، شۇنىڭدەك باشقا بىرقانچە كىشىمۇ بار ئىدى.

18

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، پاۋلۇس ئاۋىنا شەھىرىدىن ئايرىلىپ كورنت شەھىرىگە باردى. 2 تۇ تۇ يەردە پونتۇس تۇلۇكىسىدە تۇغۇلغان ئاكۇيلا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بىلەن تۇنىڭ ئايالى پرىسكىللانى تۇچراتتى. تۇلار [رىم] [ئىمپىراتورى] كلاۋدىيۇسنىڭ بارلىق يەھۇدىيلار رىم شەھىرىدىن چىقىپ كېتىشى كېرەك، دېگەن يارلىقى سەۋەبلىك يېقىندا ئىتالىيەدىن كەلگەنىدى. پاۋلۇس تۇلار بىلەن تونۇشۇپ، 3 تۇلار بىلەن كەسىپداش بولغاچقا، بىللە تۇرۇپ ئىشلىدى (چۈنكى تۇلار چېدىرچىلىق بىلەن شۇغۇللىناتتى). 4 ھەر بىر شابات كۈنىدە تۇ يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، يەھۇدىيلار ۋە گېرىكلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ تۇلارنى [خۇدانىڭ سۆز- كالامىغا] قايىل قىلىشقا تىرىشاتتى. 5 بىراق سىلاس بىلەن تىموتي ماكېدونىيەدىن كەلگەندىن كېيىن، پاۋلۇس سۆز- كالامنى يەتكۈزۈشكە ئالدىرىدى، جان كۇيدۈرۈپ يەھۇدىيلارغا: ـ ئەيسا ـ مەسىھنىڭ تۇزىدۇر، دەپ گۇۋاھلىق بەردى. 6 لېكىن، تۇلار تۇنىڭغا قارشى چىقىپ تۇنى ھاقارەتلىدى. بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس پېشىنى قېقىپ، تۇلارغا: ـ تۇز قېنىڭلار تۇز بېشىڭلارغا چۈشسۇن! مەن بۇنىڭغا جاۋابكار ئەمەسمەن! ،ۋۇگۇندىن باشلاپ، مەن [سىلەردىن بۇرۇلۇپ] يات ئەللىكلە رگە بارىمەن، ـ دېدى. 7 بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس تۇلاردىن ئايرىلىپ، تىتىيۇس يۇستۇس ئىسىملىك، خۇدادىن قورقىدىغان بىر كىشىنىڭ ۋېيگە بىرىپ تۇردى. تۇنىڭ ۋېنى سىناگوگىنىڭ يېنىدا ئىدى. 8 ئەمدى سىناگوگىنىڭ چوڭى كرىسپۇس پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن رەببگە ئېتىقاد قىلدى. نۇرغۇن كورنتلىقلارمۇ بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئېتىقاد قىلىپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 9 رەب كېچىدە پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ تۇنىڭغا: ـ قورقما، سۆزىنى قىلمايي سۆزلە، 10 چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللە. ھېچكىم ساڭا قول سىلىپ زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ بۇ شەھەردە نۇرغۇن كىشىلىرىم بار، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس تۇ يەردە بىر يىل ئالتە ئاي تۇرۇپ، تۇ يەردىكى كىشىلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ سۆز- كالامنى ئۆگەتتى. 12 ئەمما گالليو ئاخايا تۇلۇكىسىنىڭ ۋالىيسى بولغان ۋاقىتدا، يەھۇدىيلار بىرلىشىپ پاۋلۇسنى تۇتۇپ گالليونىڭ «سوراق تەختى»نىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، تۇنىڭ تۇستىدىن: بۇ ئادەم كىشىلەرنى قانۇنغا خىلاپ ھالدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا قايىل قىلۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. 14 پاۋلۇس ئاغزىنى ئاچاي دەپ تۇرۇشىغا، ۋالي گالليو يەھۇدىيلارغا: ـ دەرۋەقە، ئى يەھۇدىيلار، بۇ شىكايىتىڭلار بىرەر نامەقلىق يا كى ئېغىر جىنايەت توغرىسىدا بولغان بولسا، سەۋرچانلىق بىلەن سىلە رگە قۇلاق سالسام ئورۇنلۇق بولاتتى. 15 بىراق بۇ ئىش [پەقەت] بەزى نام- ئىسىملار، سۆزلەر ۋە تۇز ۋۇگلارنىڭ [تەۋرات] قانۇنىگلار تۇستىدە ئالاش-تارتىشلارغا چېتىلىشى ئىكەن، تۇنى تۇز ۋۇگلار بىر تەرەپ قىلىگلار! مەن بۇنداق ئىشلارغا سوراچچى بولمايمەن! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن تۇ تۇلارنى سوراق تەختى ئالدىدىن ھەيدەپ چىقاردى. 17 خالايىق سىناگوگىنىڭ چوڭى سوستېنىسنى تۇتۇۋېلىپ، سوراق تەختىنىڭ ئالدىدا قاتتىق تۇرغىلى تۇردى. بىراق [ۋالي] گالليو بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىغا قىلچە پىسەنت قىلمىدى. 18 پاۋلۇس كورنت شەھىرىدە يەنە كۆپ كۈنلەرنى تۇتۇكۇز ۋگەندىن كېيىن، قېرىنداشلار بىلەن خوشلىشىپ، پرىسكىلا ۋە ئاكۇيلالارنىڭ ھەمراھلىقىدا كېمىگە ئولتۇرۇپ، سۇرىيە گە قاراپ كەتتى. [يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى] تۇ كەنقريا شەھىرىدە خۇداغا ئېچكەن بىر قەسىمدىن چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋۇتكەنىدى. 19 تۇلار ئەفەسۇس شەھىرىگە بارغاندىن كېيىن، تۇ پرىسكىلا ۋە ئاكۇيلانى قالدۇرۇپ قويۇپ تۇزى [شۇ يەردىكى] سىناگوگقا كىرىپ، يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلەشتى. 20 تۇلار تۇنى تۇزۇنراق تۇرۇشقا ئەمەلىي قىلىۋىدى، تۇ قوشۇلماي، 21 «مەن قانداقلا بولمىسۇن كېلەر ھېيتنى يېرۇسالېمدا تۇتكۇزىمەن» دېگەن خۇدا ۋېرۇسا، سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا يەنە كېلىمەن»، ـ دەپ تۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ئەفەسۇستىن كېمە بىلەن يولغا چىقتى. 22 تۇ قەيسەريە شەھىرىدە كېمىدىن چۈشۈپ، [يېرۇسالېمغا] چىقىپ جامائەت بىلەن ھال سوراشقاندىن كېيىن، ئانتاكيا شەھىرىگە چۈشۈپ كەتتى. 23 ئانتاكيادا بىر مە زگىل تۇرغاندىن كېيىن، تۇ يەنە يولغا چىقىپ گالاتىيا ۋە فرىگىيە يۇرتلىرىنى بىر- بىرلەپ ئارىلاپ، بارغانلا يېرىدە بارلىق مۇخلىسلارنىڭ ئېتىقادىنى قۇۋۋەتلىدى. 24 بۇ ئاردا، ئىسكەندەريە شەھىرىدە تۇغۇلغان ئاپولوس ئىسىملىك بىر يەھۇدىي ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. تۇ ناتىق ئادەم بولۇپ، مۇقەددەس يازمىلاردىن خېلىلا چوڭقۇر ساۋاتى بار ئادەم ئىدى. 25 تۇ رەببنىڭ يولى توغرۇلۇقتا تەلىم ئالغان بولۇپ، ئوتلۇق روھ بىلەن ئەيسا ھەققىدە ئەينەن سۆزلەپ تەلىم بېرەتتى. بىراق تۇنىڭ خەۋرى پەقەت يەھيا [پەيغەمبەر]نىڭ يۇرگۈز زگەن چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چە كلىنەتتى. 26 تۇ سىناگوگدا يۇرە كلىك سۆزلەشكە باشلىدى. تۇنى ئاڭلىغان پرىسكىلا بىلەن ئاكۇيلا تۇنى ۋېيگە ئېلىپ بېرىپ، تۇنىڭغا خۇدانىڭ يولىنى تېخىمۇ تەپسىلي چۈشەندۈردى. 27 كېيىن، ئاپولوس ئاخايا تۇلۇكىسىگە بارماقچى بولغاندا، [ئەفەسۇسلۇق] قېرىنداشلار [ئاخايادىكى] مۇخلىسلارغا خەت يېزىپ، تۇلاردىن ئاپولوسنى قارشى ئېلىشنى بە كمۇ تەلەپ قىلدى. تۇ شۇ يە رگە بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر- شەپقىتى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغانلارغا قوشۇلۇپ، تۇلارغا زور يارىدەمدە بولدى. 28 چۈنكى تۇ خەلق- ئالەم ئالدىدا يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ، تۇلارغا كۆچلۈك رەددىيە بېرىپ، مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلىشى بىلەن مەسىھنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەردى.

19

ئاپولوس كورنت شەھىرىدىكى ۋاقىتدا، پاۋلۇس سەپەر قىلىپ، ئىچكى قۇرۇقلۇق ئارقىلىق ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. تۇ يەردە بەزى مۇخلىسلار بىلەن تۇچراشىپ، 2 تۇلاردىن: ـ سىلەر ئېتىقاد قىلغىنىڭلاردا، مۇقەددەدەس روھ سىلە رگە ئاتا قىلىنغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، بىز ھەتتا مۇقەددەدەس روھ بار دېگەننى زادى ئاڭلىمايتىمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى تۇلار. 3 پاۋلۇس يەنە: ـ تۇنداقتا، سىلەر قانداق چۆمۈلدۈرۈلۈشتە چۆمۈلدۈرۈلگەنسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ بىز يەھيا [پەيغەمبەر] يەتكۈز زگەن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدۇق، ـ دېدى تۇلار. 4 پاۋلۇس: ـ يەھيا [پەيغەمبەر] خەلققە يەتكۈز زگەن چۆمۈلدۈرۈلۈش بولسا گۇناھلارغا توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بولۇپ، تۇلارغا تۇزىدىن كېيىن كەلگۈچىگە، يەنى ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش كېرە كلىكىنى تاپىلغانىدى، ـ دېدى. 5 تۇلار بۇنى ئاڭلاپ، رەب ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدى. 6 پاۋلۇس قولىنى تۇلارنىڭ تۇستىگە تە گكىزۈپ تۇرۇشى بىلەن، مۇقەددەدەس روھ تۇلارغا چۈشتى. بۇنىڭ بىلەن تۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىشىكە ھەم پەيغەمبەرلەرچە ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 7 تۇلار تەخمىنەن ئون ئىككى ئە رەكلىك كىشى ئىدى. 8 پاۋلۇس ئۈچ ئاي داۋامىدا [ئەفەسۇس شەھىرىدىكى] سىناگوگقا كىرىپ، يۇرە كلىك بىلەن سۆز قىلىپ، تۇلار بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرىلىشىپ قايىل قىلىشقا تىرىشتى. 9 لېكىن بەزىلىرى جاھىللىق قىلىپ ئىشىنىشنى رەت قىلىپ، خالايىق ئالدىدا [رەببنىڭ] يولىغا ھاقارەت كەلتۈرگەندە، پاۋلۇس تۇلاردىن چىقىپ، مۇخلىسلارنىمۇ ئايرىپ چىقتى. تۇ ھە رەكلىنى تىرانىئۇس ئىسىملىك ئادەمنىڭ لېكسىيىخانىسىدا مۇنازىرە-مۇزاكىرە تۇتۇكۇزدى. 10 بۇ ئىش ئىككى يىل داۋاملاشتى. نەتىجىدە، ئاسىيا تۇلۇكىسىدىكى پۈتۈن خەلق، يەھۇدىيلار بولسۇن، گېرىكلەر بولسۇن ھەممىيلەن رەببنىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىدى. 11 خۇدا پاۋلۇسنىڭ قوللىرى ئارقىلىق كارامەت مۇجىزىلەرنى ياراتتى. 12 كىشىلەر ھەتتا قول ياغلىق ۋە

پەرتۆقلارنی پاۋلۇسنىڭ تېنىگە تەگكۈزۈپ، ئاندىن كېسەللەرنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياپاتتى. نەتىجىدە، كېسەللەر ساقىيىپ، يامان روھلار ئۇلاردىن چىقىپ كېتەتتى. 13 لېكىن شۇ ئە تراپتا يۈرىدىغان، «جىنكەش» يەھۇدىيلارنى يەزىلىرىمۇ رەب ئەيسانىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ياققۇسى كېلىپ، جىن چاپلاشقانلارنى ئۈستىدە تۇرۇپ جىنلارغا: «پاۋلۇس جاكارلاۋاتقان ئەيسانىڭ نامىدىن ساڭا قاتتىق ۋېيرۇق بېرىمەن!» دەيدىغان بولدى. 14 بۇ ئىشنى قىلىدىغانلارنىڭ تارىسدا سكېۋا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي باش كاھىننىڭ يەتتە ئوغلىمۇ بار ئىدى. 15 لېكىن [ئۇلار قوغلۇۋەتمەكچى بولغان] يامان روھ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئەيسانى توۋىمەن، پاۋلۇستىن خەۋىرىم بار، براق تۆز ۋۇجۇدلار كىم بولىسىلەر؟! ـ دېۋىدى، 16 يامان روھ چاپلىشىۋالغان كىشى ئۇلارغا ئېتىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ شاما قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. ئۇلار يالىڭاچ ۋە يارىلانغان ھالدا ۋېدىن قېچىپ چىقىپ كەتتى. 17 بۇ ئىش ئەفەسۇس شەھىردە تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىلار ۋە گېرىكلەر رگىمۇ مەلۇم بولۇپ، قورقۇنچ ھەممىسىنى باستى ۋە رەب ئەيسانىڭ نامى ئۇلۇغلاندى. 18 نەتىجىدە، نۇرغۇن ئېتىقادچىلار يۈرۈنۈقى قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئالدىغا چىقتى. 19 سېھىر رگەرلىك قىلغانلاردىن نۇرغۇن ئادەملەر تۇزلىرىنىڭ سېھىر رگەرلىك كىتاب-پالتاملىرىنى ئە كېلىپ [بىر يە رگە دۇۋىلەپ]، كۆيچىلىكنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرۈشتى. بۇ كىتابلارنىڭ قىممىتى جەمئىي ئەللىك مىڭ كۈمۈش تەڭگىگە يېتەتتى. 20 شۇنداق قىلىپ، رەبنىڭ سۆز-كالامى كۈچگە ئىگە بولۇپ، بەرق ئۇرۇپ ئۈستۈنلۈككە ئۆتتى. 21 بۇ ئىشلار يۈز بە رگەندىن كېيىن، پاۋلۇس كۆڭلىدە، ماكېدونىيە ۋە ئاخايا ئۆلكىسىدىن ئۆتۈپ يېرۇسالېمغا بېرىشقا نىيەت باغلىدى. ئۇ: ـ ئۆيە رگە بارغاندىن كېيىن، رىم شەھىرىنى كۆرۈپ كېلىشىم كېرەك، ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆزىگە يارىدەمدە بولۇۋاتقانلاردىن تىموتي بىلەن ئېراستوس ئىككىيلەننى ماكېدونىيە گە ئەۋەتىۋېتىپ، ئۆزى يەنە بىر مە زگىل ئاسىيا ئۆلكىسىدە ئۆردى. 23 دەل شۇ چاغدا، [ئەفەسۇس شەھىردە] [رەبنىڭ] يولى توغرىلۇۋق ئېغىر مالىماچىلىق كۆتۈرۈلدى. 24 ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنى سۈرەتلەپ كۈمۈش تەڭگە-ھەيكەللەرنى ياسىغۇچى دىمىتري ئىسملىك بىر زە رگەر بار ئىدى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ھۈنەرۋەرلەر رگە كۆپ پايدا تاپقۇزاتتى. 25 دىمىتري ھۈنەرۋەرلەرنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار باشقا ئۇستىلارنى يىغىپ، ئۇلارغا: ـ بۇرادەرلەر، بىزنىڭ گۈللىنىشىمىزنىڭ بۇ ئىش بىلەن باغلىق ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر، 26 ھازىر ھېلىقى پاۋلۇسنىڭ نېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈ رگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھەم كۆ رگەن بولۇشۇڭلار كېرەك. ئۇ: «قول بىلەن ياسىۋالغان نەرسىلەر ئىلاھلار ئەمەس» دېيىش بىلەن، پەقەت ئەفەسۇستا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل ئاسىيا ئۆلكىسىدە دېگۈدەك نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى قايىل قىلىپ، ئازدۇرۇپ بۇراۋاتىدۇ. 27 ئەمدى ھازىر بىزنىڭ بۇ سودىمىزغا بەتنام چاپلاش خەۋپى بولۇپلا قالماي، بەلكى ۋېيۇك ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىمۇ ئەرزىمەس دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئاسىيا ئۆلكىسى ۋە پۈتكۈل جاھان ئىبادەت قىلىدىغان [بۇ ئايال ئىلاھىمىزنىڭ] شان-شەرىپىمۇ يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ! ـ دېدى. 28 بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كۆپچىلىك غەزەپكە چۆمۈپ، قايتا-قايتا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىنى ۋېيۇكتۇر! ـ دەپ چۇقان كۆتۈرۈشكە باشلىدى. 29 بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل شەھەرمالىماتاڭ بولۇپ كەتتى. خالايىق پاۋلۇسنىڭ سەپەرداشلىرىدىن ماكېدونىيەلىك گايۇس ۋە ئارىستارخۇسلارنى تۇتۇپ سۈرەپ، سېرىق مەيدانغا ئە گىلا يۈرۈلۈپ ماڭدى. 30 پاۋلۇس خالايىق ئارىسغا كىرمەكچى بولغاندى، لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ كىرىشىگە يول قويمىدى. 31 ھەتتا پاۋلۇسنىڭ دوستلىرى بولغان ئۆلكە ئەمەلدارلىرىدىن بەزىلىرىمۇ ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى سېرىق مەيدانغا بېرىشقا تەۋە كۈكۈل قىلماسلىققا جېكىلدى. 32 ئەمدى بەزىلەر بۇنى دەپ ۋارقىرىسا، بەزىلەر ئۇنى دەپ ۋارقىرىشىپ، پۈتۈن سورۇن ۋاراڭ-چۇر ۋۇگىغا تولدى؛ كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئۇزلىرىنىڭ نېمىگە يىغىلغانلىقىنىمۇ بىلمەيتتى. 33 يەھۇدىيلار ئىسكەندەر ئىسملىك ئادەمنى ئالدىغا ئىتتىرىپ چىقىرىۋىدى، كۆپچىلىك ئۇنى ئالدىغا تۇرغۇزدى. ئىسكەندەر كۆپچىلىككە قول ئىشارىتى قىلىپ، [يەھۇدىيلارنى] ئاقلىماچىقى بولدى. 34 براق كۆپچىلىك ئۇنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ قېلىپ، ھەممىسى تە گلا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىنى ۋېيۇكتۇر! ـ دەپ ئىككى سائەتچە چۇقان كۆتۈرۈپ تۇرۇشتى. 35 ئاخىردا، شەھەرنىڭ باش مىرزىسى خالايىقنى تىنچلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئە ئەفەسۇسلۇقلار! بىز ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ شەھىرىنىڭ ۋېيۇك ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئاسماندىن چۈشكەن سۈرىتىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان كىم بار! 36 بۇ ئىشلارنى ئىنكار قىلالمىغانىكەن، تۆز ۋۇجۇدلارنى بېسۇۋىلىشىڭلار، باشباشتاقلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. 37 چۈنكى سىلەر بۇ كىشىلەرنى بۇ يە رگە [سوراققا تارتىشقا] ئېلىپ كەلدىڭلار؛ لېكىن ئۇلار يا بۇتخانىلارنى بۇلغۇچىلار يا بىزنىڭ ئايال ئىلاھىمىزغا كۈپۈرلۈق قىلغۇچىلاردىن ئەمەس. 38 ئە گەر دىمىتري ۋە ئۇنىڭغا قوشۇلغان ھۈنەرۋەرلەرنىڭ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈستىدىن شىكايىتى بولسا، سورانچانلار ئۈچۈق تۇرماقتا ۋە سورانچى ۋالىيلارمۇ بار. ئۇلار شۇ يەرلەردە بىر-بىرى بىلەن دەۋالاشسۇن؛ 39 ۋە باشقا بىرەر مەسىلىلىرىڭلار بولسا، رەسمىي سورۇندا بىر تەرەپ قىلىنىشى لازىم. 40 بىز ئەمدى يەنە بۈگۈنكى ۋەقەنى تو پىلاڭ دەپ ئەرز قىلىنىش خەۋپىدە تۇرۇۋاتىمىز؛ چۈنكى بۇ مالىماىچلىقنىڭ ھېچ سەۋەبى كۆرىستىلمىگەچكە، ھېسابىنىمۇ بېرەلەيمىز-دە! 41 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ يىغلىغان خالايىقنى تارقىتىۋەتتى.

20

تو پىلاڭ بېسىقماندىن كېيىن، پاۋلۇس مۇخلىسلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى ۋە ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيە گە قاراپ كەتتى. 2 ئۇ شۇ ئە تراپتىكى يۈرتلارنى ئارىلاپ، ئېتىقادچىلارنى نۇرغۇن سۆز-تەلىملەر بىلەن رىغبەتلەندۈ رگەندىن كېيىن، يۇنانغا بېرىپ، 3 ئۇ يەردە ئۈچ ئاي تۇردى. پاۋلۇس كېمىگە ئولتۇرۇپ سۈرىيە گە ماڭماي دەپ تۇرغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئولتۇرۇش سۈيىقەستى بىلىنىپ قېلىپ، ماكېدونىيە ئارقىلىق [قۇرۇقلۇق بىلەن] قايتىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. 4 ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغانلار بېرىيالق پىررۇسنىڭ ئوغلى سوپاتېر، تېسالونىكالىقلاردىن تارىستارخۇس بىلەن سېكۇندۇس، دەربىلىك گايۇس، تىموتي ۋە ئاسىيا ئۆلكىسىدىن تىككۇس بىلەن تروفىمۇسلار ئىدى. 5 ئۇلار ئاۋۋال تروئاس شەھىرىگە بېرىپ، بىزنىڭ يېتىپ بېرىشىمىزنى كۈتۈپ تۇردى. 6 بىز بولساق «پېتىر نان ھېيتى» كۈنلىرىدىن كېيىن، فىلىپپى شەھىرىدىن كېمىگە ئولتۇرۇپ، بەش كۈندىن كېيىن تروئاسقا كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇچراشتۇق ۋە ئۇ يەردە يەتتە كۈن تۇردۇق. 7 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، بىز نان ئوشتۇشقا جەم بولغاندا، پاۋلۇس ئە تىسى كەتمەكچى بولغاچقا، جامائەتكە سۆز قىلىشقا باشلىدى؛ ئۇ سۆزىنى تۈن يېرىمگىچە ئۇزارتتى. 8 بىز جەم بولغان يۇقىرىقى قەۋەتتىكى ئۈيدە نۇرغۇن قارا چىراغلار يېنىپ تۇراتتى. 9 ئەۋتىكۇس ئىسىملىك بىر يىگىت دېرىزىدە ئولتۇرغاندىكەن. پاۋلۇس سۆزلەپ خېلى بىر يە رگە بارغاندا، ئۇنى م ۇگىدەك بېسىۋاتقاندىكەن. ئاندىن ئۇ غەرق ۋېقۇغا كېتىپ، ئۇ ئۈچىنچى قەۋەتتىن يە رگە يىقىلىپ چۈشتى. كۆپچىلىك ئۇنى يەردىن كۆتۈرۈپ قارىسا، ئۇ ئۆلۈپ بولغاندىكەن. 10 پاۋلۇس پەسكە چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېتىلىپ، قۇچاقلاپ ئۇرۇپ: ئازابلانماڭلار، ئۇ تىرىككەن! ـ دېدى. 11 قايتىدىن ۋېگە چىقىپ، نانى ئوشتۇپ يېگەندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلار بىلەن تاڭ ئاتقۇچە ئۆزۈن سۆزلەشتى ۋە ئۇ بۇ يەردىن يولغا چىقتى. 12 [تروئاستىكلەر] بولسا ھېلىقى يىگىتنى ۋېگە ھايات ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار بۇنىڭدىن چە كسىز تەسەللى تاپتى. 13 بىز بولساق پاۋلۇستىن بۇرۇن ئاسسوس شەھىرىگە كېمە بىلەن باردۇق. چۈنكى پاۋلۇس شۇ يە رگە پىيادە باراي، سىلەر مەندىن ئاۋۋال يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردە مېنى كېمىگە ئېلىۋېلىشنى كۈتۈڭلار، دەپ ئورۇنلاشتۇرغاندىكەن. 14 ئاسسوستا ئۇ بىز بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ مىتىلېن شەھىرىگە كەلدۇق. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، ئەتىسى خىيوس ئارىلىنىڭ ئۆدۈلىغا كېلىپ تۇردۇق. ئۇچىنچى كۈنى ساموس ئارىلىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە تروگىلىئۇم شەھىرىدە قوندۇق؛ ئۇنىڭ ئەتىسى ملېتۇس شەھىرىگە باردۇق. 16 چۈنكى پاۋلۇس ئاسىيا ئۆلكىسىدە كۆپ ۋاقىتنى ئۆتكۈزۈۋەتمەسلىك ئۈچۈن، دېڭىز سەپىرىدە ئەفەسۇستا توختىماي ئۆتۈپ كېتىشنى قارار قىلغاندى. سەۋەبى، ئۇ «ئورما ھېيتى» كۈنىنى مۇمكىنقەدەر يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ئالدىرايتتى. 17 ئەمدى ملېتۇس شەھىرىدىن ئەفەسۇسقا ئادەم ئەۋەتىپ، جامائەتنىكى ئاقساقاللارنى چاقىردى. 18 ئۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاسىيا ئۆلكىسىگە ئاياغ باسقان بىرىنچى كۈندىن تارتىپ، سىلەر بىلەن قانداق ئۆتكەنلىكىم ھەربىرىڭلارغا مەلۇم. 19 رەبنىڭ خىزمىتىدە ھەر تەرەپتە كەمتەر بولۇپ، كۆز ياشلىرىم تۆكۈلگەنلىكنى، شۇنداقلا يەھۇدىيلارنىڭ سۈيىقەستلىرى تۈپەيلىدىن بېشىمدىن ئۆتكەن سىناقلاردا چىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، 20 ۋە يەنە مەيلى ئاممۇمى سورۇنلاردا بولسۇن يا كى ئۆي-ۆيلەردە بولسۇن، سىلە رگە تەلىم بە رگىنىمدە، سىلە رگە پايدىلىق بولسىلا ھېچنېمىنى ئايماي جاكارلاپ، 21 يەھۇدىيلار

هەم گۆبكلە رگىمۇ خۇدا ئالدىدا توۋا قىلىش ۋە رەيىمىز ئەيسا مەسىھگە ئېتىقاد قىلىش كېرە كىلىگىگە گۇۋاھلىق بېرىپ جىبكىلىگەنلىكىم ھەممىگلارغا مەلۇم. **22** ھازىر مانا، روھتا باغلانغان ھالدا يېروسالېمغا كېتىۋاتىمەن. ئۇ يەردە نېمە ئىشلارنىڭ يېشىمغا چۈشىدىغانلىقىنى ئۇقىيمەن؛ **23** يەقەت شۇنى بىلىمەنكى، مۇقەددەس روھ مەن بارغانلا شەھەرلەردە زىندان كىشىلىرى ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ مېنى كۈتۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېنىق ئېيتىپ كەلمەكتە. **24** لېكىن مەن ئۆز مۇسابىەمنى تاماملىشىم، رەب ئەيسادىن تاپشۇرۇۋالغان خىزمەتنى ئادا قىلىشىم، يەنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ تولۇق گۇۋاھچىسى بولۇشۇم ئۈچۈن، ئۆز ھاياتىمنى قىلچە ئايىمايمەن. **25** مەن سىلەر بىلەن ئارىلىشىپ، ھەممىگلار ئارىسىدا يېرۇپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىدىم؛ ئەمدى مانا ماڭا مەلۇمكى، يۈنىگىن كېيىن سىلەردىن ھېچكىم يۈزۈمنى قايتا كۆرەلەيسىلەر. **26** شۇنىڭ ئۈچۈن، بۈگۈن سىلە رگە گۇۋاھلىق قىلىپ ئېيتىپ قويايكى، مەن ھېچبىرىنىڭ قېنىغا قەرزدار ئەمەسمەن. **27** چۈنكى مەن خۇدانىڭ تولۇق مەقسىەت-ئىرادىسىنى قىلچە ئېلىپ قالمايي سىلە رگە بايان قىلىپ يەتكۈزۈشتىن باش تارتمىدىم. **28** مۇقەددەس روھ سىلەرنى خۇدانىڭ جامائىتىنى بېقىش ئۈچۈن ئۆزىنىڭ پادىسى ئېچىدە يېتەكچى قىلىپ تىكلىگەندى؛ ئەمدى ئۆزۈڭلارغا ھەم ئۆز ئوغلىنىڭ قېنى بىلەن سېتىۋالغان بارلىق پادىسىغا سە گەك بولۇڭلار! **29** چۈنكى ماڭا ئايانكى، مەن كەتكەندىن كېيىن، چىلىۋېرىلەر ئارا كىرىپ، پادىنى ھېچ ئايمايدۇ، **30** ھەمدە ھەتتا ئارا كىلاردىنمۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى ئۆزلىرىگە تارتىۋېلىش ئۈچۈن ھەققەتنى بۇرمىلىغان تۇرلۇك ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. **31** شۇڭا، سە گەك بولۇڭلار، مېنىڭ ئۈچ يىل كېچە-كۈندۈز دېمەي، ھەربىرىڭلارغا كۆز ياشلىرىم بىلەن توختىماي نەسىھەت بېرىپ تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. **32** ئەمدى مەن سىلەرنى خۇداغا ۋە ئۆنىڭ مېھىر-شەپقەت يەتكۈزىدىغان سۆز- كالامىغا تاپشۇرىمەن. بۇ سۆز- كالام ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇشقا ھەم پاك-مۇقەددەس قىلىنغان بارلىق خەلقى ئارىسىدا ئىلتىپات قىلىنىدىغان مىراستىن سىلەرنى نېسىپ قىلىشقا قادىردۇر. **33** مەن ھېچقاچان ھېچكىمدىن كېيىم-كېچەك ياكى ئالتۇن-كۈمۈش تاما قىلىپ باقمىغانمەن. **34** سىلە رگە مەلۇمكى، مەن ئىككى بىلىكىمگە تايىنىپ، ئۆزۈمنىڭ ۋە ھەمراھلىرىمنىڭ ھاجىتىدىن چىقتىم. **35** بۇنداق قىلىپ ھەربىر ئىشلاردا مەن سىلە رگە مۇشۇنداق ئەجىر-ئەمگەك ئارقىلىق ئاجىز-ھاجەتمەنلە رگە ياردەم بېرىش لازىملىقىنى، شۇنداقلا رەب ئەيسا ئۆزى ئېيتقان: «بەرمەك ئالماقتىنمۇ بەختلىكتۇر» دېگىنىنى ئېسىڭلاردىن چىقارماسلىقىڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسەتتىم. **36** بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ ھەممەيلەن بىلەن بىرلىكتە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. **37** ھەممەيلەن قاتتىق يىغلىشىپ كەتتى؛ پاۋلۇسنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ قۇچاقلاپ، قىزغىن سۆيۈشتى. **38** ئۇلارنى ئەڭ ئازابلىغىنى پاۋلۇسنىڭ، «يۈنىگىن كېيىن يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر» دېگەن سۆزى بولدى. كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىپ ئۇزىتىپ قويدى.

21 ئاندىن بىز ئۇلاردىن ئاجرىلىپ چىققاندىن كېيىن، كېمە بىلەن ئۈدۈل قوس ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق. ئەتىسى، رودوس ئارىلىغا، ئۇ يەردىن پاتارا شەھىرىگە باردۇق. **2** پاتارادا فەنىكىيە راينىغا باردىغان بىر كېمىنى تېپىپ، ئۇنىڭغا ئولتۇرۇپ يولغا چىقتۇق. **3** سىپرۇس ئارىلى كۆرۈنگەندىن كېيىن، ئۇنى سول تەرىپىمىزدە قالدۇرۇپ ئوتۇپ، سۈرىيە گە قاراپ مېڭىپ، ئۇر شەھىرىدە قۇرۇقلۇققا چىقتۇق. چۈنكى كېمە بۇ يەردە يۈك چۈشۈرمەكچى ئىدى. **4** ئۇ يەردە مۇخلىسلارنى تېپىپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا يەتتە كۈن تۇردۇق. ئۇلارغا مۇقەددەس روھنىڭ ۋەھيىسى چېلىپ، ئۇلار پاۋلۇسقا ئايىغىڭ يېرۇسالېمغا ئاسمىنۇن، دەپ نەسىھەت قىلدى. **5** بىراق بىز ئۇ يەردە تۇرۇش ۋاقتىمىز توشقاندا، سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇردۇق. ئۇلارنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن خوتۇن-بالىلىرى بىزنى شەھەرنىڭ سىرتىغىچە ئۇزىتىپ چىقتى. ھەممىمىز دېڭىز بويىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ بىللە دۇئا قىلدۇق. **6** قۇچاقلىشىپ خوشلاشقاندىن كېيىن، بىز كېمىگە چىقتۇق، ئۇلار ئۆيلىرىگە قايتىشتى. **7** ئۇر شەھىرىدىن دېڭىز سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا پىتولىمايس شەھىرىگە كەلدۇق. ئۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا بىر كۈن تۇردۇق. **8** ئەتىسى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، قەيسەريە شەھىرىگە كەلدۇق. بىز يۇرۇن [يېروسالېمدىكى] «يەتتە خىزمەتكار»دىن بىرى بولغان، خۇش خەۋەرچى فىلىپنىڭ ئۆيىگە بېرىپ قوندۇق. **9** بۇ كىشىنىڭ تېخى ياتلىق قىلىنمىغان، بېشارەت-ۋەھيىلەرنى يەتكۈزىدىغان تۆت قىزى بار ئىدى.

10 بىز ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇرغاندىن كېيىن، ئاگابۇس ئىسىملىك بىر پەيغەمبەر يەھۇدىيە ئولتىكىسىدىن چۈشتى. **11** بۇ كىشى بىزنىڭ ئالدىمىزغا كېلىپ، پاۋلۇسنىڭ بەۋۇبغىنى قولىغا ئېلىپ، تۇزىنىڭ پۇت-قولىنى باغلاپ:- مۇقەددەس روھ مۇنداق دەيدۇ:- يەھۇدىيلار بۇ بەلۋاغنىڭ ئىگىسىنى يېروسالېمدا مۇشۇنداق باغلاپ، يات ئەللىكلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ!- دېدى. **12** بۇلارنى ئاڭلاپ، ھەم بىز ھەم شۇ يەرلىك كىشىلەر بىلەن بىرلىكتە پاۋلۇستىن يېروسالېمغا بارمىغىن دەپ ئۆتۈندۇق. **13** لېكىن پاۋلۇس جاۋابەن:- سىلەر نېمىشقا يۇنچىۋالا يىغلاپ، يۈرىكىمنى ئېزىسىلەر؟ مەن يېروسالېمدا رەب ئەيسانىڭ نامى ئۈچۈن ئۆتقۈن بولۇشلا ئەمەس، شۇ يەردە ئولۇشكىمۇ تەيارمەن،- دېدى. **14** بىز ئۇنى قايىل قىلالماي، ئاخىردا سۈزكۈت قىلىپ:- رەبنىڭ ئىرادىسى ئادا قىلىنسۇن!- دېدۇق. **15** بۇ كۈنلەردىن كېيىن، يۈك-تاقىمزنى يىغىشتۇرۇپ، يېروسالېمغا چىقىپ باردۇق. **16** قەيسەريەلىك مۇخلىسلاردىن بىرنەچچىسى بىز بىلەن سەپەرداش بولدى؛ ئۇلار مناسون ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ ئۆيىدە قونىمىز دەپ ئۇنى بىرگە ئېلىپ ماكېدى؛ بۇ كىشى سىپرۇسلۇق، قېرى مۇخلىس ئىدى. **17** يېروسالېمغا يەتكەندە قېرىنداشلار بىزنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئالدى. **18** ئەتىسى، پاۋلۇس بىز بىلەن بىللە ياقۇبنى كۆرگىلى باردى. ياقۇپ بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەر گە يىغلاغاندى. **19** پاۋلۇس ئۇلار بىلەن سالاملاشقاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ خىزمىتى ئارقىلىق ئەللەر ئارىسىدا قىلغان ئىشلىرىنى بىر-بىرلەپ ئۇلارغا تەپسىلىي ئېيتىپ بەردى. **20** بۇلارنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى، ئاندىن پاۋلۇسقا:- كۆرۈۋاتسەن، ئى قېرىندىشىم، يەھۇدىيلار ئىچىدە قانچە مىڭلىغان ئېتىقاد قىلغۇچىلار بار! ئۇلارنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىغا [ئەمەل قىلىشقا] ئىنتايىن قىزغىن ئىكەن. **21** ئۇلار سېنىڭ توغرا ئۇقۇلۇشۇڭ: «ئۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ياشىغان يېتۈن يەھۇدىيلارغا مۇسا [يەيغەمبەر رگە] تاپشۇرۇلغىنىدىن يېنىشنى، يەنى بالىلىرىنى خەتنە قىلدۇرماسلىقنى، يەھۇدىيلارنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماسلىقنى ئۆگىتىدۇ» دەپ ئاڭلىدى. **22** ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك؟ چۈنكى خالايىق چوقۇم سېنىڭ بۇ يەر گە كەلگەنلىكىڭنى ئاڭلاپ قالىدۇ. **23** شۇڭا بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلغىن: ئارىمىزدا قەسەم ئېچىكەن تۆت ئادەم بار. **24** سەن ئۇلارنى ئېلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتتىكى] تازىلىنىش قائىدىسىدىن ئۆتۈپ، ئۇلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى ئۆزۈڭ كۆتۈرگىن، ئاندىن ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرەلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن، ھەممەيلەن سەن توغرۇلۇق ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ راست ئەمەسلىكىنى ۋە سېنىڭ ئۆزۈڭنىڭ تەۋراتقا تەرتىپى يوچىق رىئايە قىلىۋاتلىقىڭنى بىلىپ يېتىدۇ. **25** ئەمما ئەللەردىن بولغان ئېتىقادچىلارغا كەلسەك، بىز ئۇلارغا يەقەتلا بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەرنى يېمەسلىك، قانى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلىنىڭ گۆشىنىمۇ يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن ئۆزلىرىنى ساقلاش توغرۇلۇق قارارىمىزنى ئۆتۈكىنكى خەت ئارقىلىق ئۇقتۇردۇق. **26** بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس ئۇ كىشىلەرنى ئېلىپ، ئەتىسى ئۆزى ئۇلار بىلەن بىللە تازىلىنىش قائىدىسىنى ئۆتۈكىنكىدەك ئىشلىدى، ئاندىن ئۇ ئىبادەتخانىغا كىرىپ، [كاھىنلارغا] ئۆزلىرىنىڭ پاكلىنىش مۇددىتىنىڭ قاچان توشۇدىغانلىقى، يەنى ھەرقايىسىنى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىنىشىنىڭ قايسى كۈنى بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويدى. **27** يەتتە كۈنلۈك مۇددەت توشۇشقا ئاز قالغاندا، ئاسىيا ئولكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئىبادەتخانىدا كۆرۈپ، خالايىقنى قۇتراتتى، ئۇنىڭغا قول سېلىپ: **28**- ئەي ئىسرائىللار، يارىدەمدە بولۇڭلار! ھەممە يەردىلا، ھەممە ئادەمگە خەلقىمىز گە، تەۋرات قانۇنىغا ۋە ئىبادەتخانىغا قارشى سۆزلەرنى ئۆگىتىۋاتقان ئادەم دەل شۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ يەنە گۆبكلەرنى ئىبادەتخانىمىزغا باشلاپ كىرىپ، بۇ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىدى! - دەپ چۇقان كۆتۈردى **29** (ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئەسلىدە ئۇلار شەھەردە ئەفەسۇسلۇق تروفىمۇسنىڭ پاۋلۇس بىلەن بىللە بولغانلىقىنى كۆرگەندى ۋە پاۋلۇس ئۇنى ئىبادەتخانىغا باشلاپ كىرگەن، دەپ ئويلىغاندى). **30** شۇنىڭ بىلەن، پۈتۈن شەھەر زىلزىلىگە كەلدى. خالايىق تەرەپ-تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ، پاۋلۇسنى ئۇتۇپ، ئىبادەتخانىدىن سۆرەپ ئېلىپ چىقتى. ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازىلىرى دەرھال تاقۇۋېتىلدى. **31** بۇ ئۇپ ئادەم پاۋلۇسنى [ئۆزۈپ] ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولۇپ تۇرغاندا، يۈزتۈكل يېروسالېمنى ماتىمانچىلىق قاپلاپ كەتكەنلىكى توغرىسىدىكى بىر خەۋەر ئۇيەردە تۇرۇشلۇق [رىم] قىسمىنىڭ مىڭبېشىغا يەتكۈزۈلدى. **32** مىڭبېشى دەرھال لەشكەر ۋە بىرنەچچە يۈز يېشىنى ئېلىپ، توپ-توپ ئادەملەرنى باستۇرۇشقا يۈگۈرۈپ كەلدى. مىڭبېشى ۋە ئەسكەرلەرنى كۆرگەن خالايىق پاۋلۇسنى ئۇرۇشتىن توختىدى. **33** مىڭبېشى ئالدىغا ئۆتۈپ، لەشكەرلەرنى پاۋلۇسنى

تۆتۆپ ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاشقا يۈپرۈدى. ئاندىن تۆز ـ بۇ ئادەم كىم؟ تۇ نېمە گۇناھ قىلدى؟ ـ دەپ سوردى. **34** لېكىن [ۋېپلاكچىلارنىڭ] ئېچىدە بەزىلەر تۇنى دېسە، بەزىلەر بۇنى دېيىشىپ ۋاقرىشاتتى. مالىمانچىلىق تۆپەيلىدىن مىڭبېشى ھەققىي ئەھۋالنى ئېنىقلاشقا ئامالسىز قېلىپ، ئاخىر پاۋلۇسنى قەلئە گە ئېلىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. **35** لېكىن پاۋلۇس قەلئەنىڭ پەلەمپەيگە كەلگەندە، ۋېپلاكچىلار تېخىمۇ زوراۋانلىشىپ كەتكەچكە، لەشكەرلەر تۇنى كۆتۈرۈشكە مەجبۇر بولدى. **36** چۈنكى ئۇلارنىڭ كەيىندىن توپ-توپ ئادەملەر ئە گىشىپ مېڭىپ: ـ تۇ يوقىتىلسۇن! ـ دەپ ۋاقرىشاتتى. **37** قەلئە گە ئە كىرىلىشىگە ئاز قالغاندا، پاۋلۇس مىڭبېشىغا: ـ سەزگە بىر ئېغىز سۆز قىلسام بولامدىكىن؟ ـ دەپ سوردى. مىڭبېشى: ـ گېرىكچە بىلەمسەن؟ **38** ئۇنداقتا، ئىلگىرى ئىسيان كۆتۈرۈپ، «خەنجەرچى قاتىللار»دىن تۆت مىڭ ئادەمنى باشلاپ چۆلگە قېچىپ كەتكەن ھېلىقى مىسىرلىق ئەمەسمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. **39** لېكىن پاۋلۇس: ـ مەن يەھۇدىي، كىلىكىيە تۇلكىسىدىكى تۇلۇغ شەھەر تارسۇسنىڭ پۇقراسىمەن. خالايىققا بىرنەچچە ئېغىز سۆز قىلىشىمغا ئىجازەت قىلىشىڭىزنى تۆتىنىمەن، ـ دېدى. **40** [مىڭبېشى] ئىجازەت بېرىۋىدى، پاۋلۇس پەلەمپەيدە تۇرۇپ، خالايىققا قول ئىشارىتى قىلدى. قاتتىق جىمجىتلىق باسقاندا، تۇ ئىبرانىي تىلىدا سۆزلەشكە باشلاپ: ـ

22

ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار! ئەمدى تۇرۇمنى ئاقلاش سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسىلەر، ـ دېدى. **2** تۇلار پاۋلۇسنىڭ ئىبرانىي تىلىدا سۆزلىگىنىنى ئاڭلاپ، تېخىمۇ جىم بولۇشتى. تۇ سۆزىنى داۋام قىلدى: **3** ـ مەن بىر يەھۇدىي، كىلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىرىدە تۇغۇلدۇم؛ لېكىن بۇ شەھەردە يېقىپ چوڭ قىلىندىم، گامالىيەلنىڭ قول ئاستىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات قانۇنىنىڭ زىر-زەۋەرلىرىنى قېيماي ئۇگىنىپ تەلىم-تەربىيە ئالدىم. مەن سىلەرنىڭ بۇگۈن بولغىنىڭلارغا ئوخشاش، خۇدا يولىغا ئىنتايىن قىزغىن ئىدىم. **4** مەن بۇ يولدىكىلەرنى ھەتتا ئۆلتۈرۈشكىچە زىيانكەشلىك قىلىپ، ئۇلارنى ئەر-ئايال دېمەي تۇتقۇن قىلىپ زىندانغا سالدۇرىدۇم. **5** بۇ توغرۇلۇق باش كاھىن ۋە ئالىي كېڭەشمىدىكى بارلىق ئاقساقالارمۇ ماڭا گۇۋاھچىدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشقتىكى [يەھۇدىي] قېرىنداشلارغا يېزىلغان خەتلەرنى تاپشۇرۇۋېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بۇ [يولدىكىلەرنى] جازالاش ئۈچۈن، ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمغا ئاپىرىمەن دەپ يولغا چىققانىدىم. **6** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، سەپەر قىلىپ دەمەشقتىكە يېقىنلاشقاندا، چۈشكە يېقىن، ئۇيۇقسىز ئاسماندىن كۆچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئەتراپىمنى يورۇتۇۋەتتى. **7** مەن يە رگە يىقىلىپ كەتتىم، ئاندىن ماڭا: «ساۋۇل، ساۋۇل، ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، تۇ ماڭا: ـ «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ناسارەتلىك ئەيسادۇرمەن!» دېدى. **9** مەن بىلەن بىللە مېڭىۋاتقانلار تۇ نۇرنى كۆرگەن بولسىمۇ، لېكىن ماڭا قىلغان سۆزلەرنى چۈشەنمىدى. **10** مەن يەنە: «ئى رەب، نېمە قىلىشىم كېرەك؟» دەپ سوراپ، رەب ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، دەمەشقتە كىر، شۇ يەردە سەن ئادا قىلىش بىكىتىلگەن ئىشلارنىڭ ھەممىسى توغرۇلۇق ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ!» دېدى. **11** ھېلىقى نۇرنىڭ جۇلالىقىدىن كۆزلىرىم كۆرمەس بولۇپ قالدى. يېنىمدىكىلەر قولۇمدىن يېتە كلەپ، دەمەشقتە ئېلىپ كىردى. **12** تۇ يەردە تەۋرات قانۇنىغا ئىخلاس باغلىغان، دەمەشقتىكى بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان ئاناناىياس ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. **13** تۇ كېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ: «قېرىنداش ساۋۇل، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارا!» دېدى. مەن شۇئان بېشىمنى كۆتۈرۈپ قاراپ ئۇنى كۆردۇم. **14** تۇ ماڭا: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى سېنى ئىرادىسىنى بىلىشىڭ، ھەققانىي بولغۇچىنى كۆرۈشۈڭ ۋە ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىشىڭ تۇجۇن ئاللىقاچان تاللىدى. **15** چۈنكى سەن پۈتۈن ئىنسانلار ئالدىدا كۆرگەن-ئاڭلىغانلىرىڭنا ئۇنىڭ گۇۋاھچىسى بولىسەن! **16** شۇنداق ئىكەن، سەن يەنە نېمىگە ھايال بولىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ندا قىلىپ چۆمۈلدۈرۈلۈپ، گۇناھلىرىڭنى يۇغۇزغىن!» دېدى. **17** شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلگىنىمدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، بىر غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇۋالدى **18** ۋە [رەبنىڭ] ماڭا: «چاپسان بول، يېرۇسالېمدىن دەرھال كەت. چۈنكى تۇلار سېنىڭ ماڭا قىلغان گۇۋاھلىقىڭنى قوبۇل قىلمايدۇ!» دەۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. **19** مەن، «ئى رەب، تۇلار مېنىڭ ساڭا ئېتىقاد قىلغانلارنى زىندانغا سولاپ، ھەربىر سىناگوگلارغا كىرىپ تۇلارنى تۇرغانلىقىمنى بىلىدۇ. **20** سېنىڭ گۇۋاھچىڭ بولغان ئىستىپانىنىڭ قېنى تۆكۈلگىنىدە، مەنمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى تۇلتۇ رگەنلەرنىڭ قىلىمىشلىرىغا قوشۇلۇپ، تۇلارنىڭ كىيىملىرىگە قاراپ بەردىم!» ـ دېدىم. **21** براق تۇ ماڭا: «كەتكىن! سېنى يىراقتىكى ئەللە رگە ئەۋەتىمەن!» ـ دېدى. **22** پاۋلۇس مۇشۇ سۆزنى دېگۈچە خالايىق تۇنىڭغا قۇلاق سېلىۋاتاتتى. لېكىن بۇنى ئاڭلاپ تۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنداق بىر كىشى يەر يۈزىدىن يوقىتىلسۇن! ئۇ تىرىك تۇرۇشقا لايىق ئەمەس! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. **23** تۇلار چىرقىرىشىپ، چاپان-يېپىنچىلىرىنى سېلىپ تاشلاپ، تۇپا-چاڭ سورۇۋاتقاندا، **24** مىڭبېشى پاۋلۇسنى قەلئە گە ئېلىپ كىرىپ كېتىشكە ئەمر قىلىۋىدى، خالايىقنىڭ تۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن بۇنداق چۇقان سالىدىغانلىقىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن لەشكەرلىرىگە ئۇنى قامچىلاپ سوراق قىلىشنى بۇيرۇدى. **25** لېكىن تۇلار پاۋلۇسنى قامچىلاش ئۈچۈن غۇلاچلىنىپ باغلىغاندا، تۇ يېنىدا تۇرغان يوزبېشىغا: ـ بىر رىم پۇقراسىنى جىنايىتى بىكىتىلمەيلا قامچىلىشىڭلار قانۇنغا ۋېغىنىمۇ؟ ـ دېدى. **26** بۇ سۆزنى ئاڭلىغان يوزبېشى مىڭبېشىنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سىز نېمە ئىش قىلاي دەۋاتىسىز؟ چۈنكى تۇ كىشى رىم پۇقراسى ئىكەن! ـ دېدى. **27** مىڭبېشى پاۋلۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سەن راستىنلا رىم پۇقراسىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ راست، دېدى تۇ. **28** ـ مەن ناھايىتى يۇقىرى باھادا مۇشۇ پۇقرالىققا ئىگە بولدۇم، ـ دېدى مىڭبېشى. پاۋلۇس: ئەمما مەن تۇغۇلۇشۇمدىنلا شۇنداق! ـ دېدى. **29** شۇنىڭ بىلەن، تۇنى سوراققا تارتماقچى بولغان لەشكەرلەر دەرھال تۇنىڭدىن تۇرنى چەتكە ئالدى. مىڭبېشىمۇ تۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ، تۇنى باغلاتقانلىقى تۈپەيلىدىن قورقۇپ كەتتى. **30** مىڭبېشى يەھۇدىيلارنىڭ پاۋلۇسنىڭ تۇستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ھەقىقىي سەۋەبىنى بىلىش ئۈچۈن، ئەتىسى تۇنى يېشىپ، باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمىدىكىلەرنىڭ بىر يە رگە يىغىلىشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا تۇرغۇزدى.

23

پاۋلۇس ئالىي كېڭەشمە ھەيئەتلىرىگە تىكىلىپ تۇرۇپ: قېرىنداشلار، مەن بۇگۈنگىچە خۇدانىڭ ئالدىدا پاك ۋىجدانىدا مېڭىپ كەلدىم، ـ دېدى. **2** بۇنى ئاڭلىغان باش كاھىن ئاناناىياس [پاۋلۇسنىڭ] يېنىدا تۇرغانلارغا ئىنىڭ ئاغزىغا تۇرۇشنى بۇيرۇدى. **3** پاۋلۇس تۇنىڭغا: ـ خۇدا سېنى تۇرىدۇ، ئەي ئاقارتىلغان تام! سەن تۇ يەردە مېنى تەۋرات قانۇنى بويىچە سوراققا تارتىشقا ئولتۇرىسەن، لېكىن تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ ھالدا مېنى تۇرۇۋىلار دەپ بۇيرۇدىڭىزمۇ؟! ـ دېدى. **4** ـ سەن خۇدانىڭ باش كاھىنىغا ئاشۇنداق ھاقارەت كەلتۈرەمسەن؟! ـ دېيىشتى يېنىدا تۇرغانلار. **5** پاۋلۇس: ـ ئى قېرىنداشلار، مەن تۇنىڭ باش كاھىن ئىكەنلىكىنى بىلمەپتىمەن. چۈنكى تەۋراتتا: «خەلقىڭنى ئىداره قىلغۇچىنىڭ يامان گېپىنى قىلما!» دېيىلگەن، ـ دېدى. **6** لېكىن پاۋلۇس تۇلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ سادۇقەي، يەنە بىر قىسمىنىڭ پەرىسىيلەر ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئالىي كېڭەشمىدە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ قېرىنداشلار، مەن بولسام پەرىسىيلەردىن بولىمەن ۋە پەرىسىيلەرنىڭ پەرزەنتىمەن. مەن تۇنىڭغىلەر قايتا تىرىلىشقا باغلىغان ئۈمىد توغرۇلۇق بۇ يەردە سوراققا تارتىلۋاتىمەن! ـ دەپ ۋارقىردى. **7** تۇ بۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئارىسىدا جېدەل-غوۋغا قوزغىلىپ، كېڭەشمىدىكىلەر ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى **8** (چۈنكى سادۇقىيلار تۇنىڭغىلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى، ياكى پەرىشتە ياكى روھلار مەۋجۇت ئەمەس، دەيدۇ. لېكىن پەرىسىيلەر ھەممىسنى ئېتىراپ قىلىدۇ). **9** بۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلۈپ، پەرىسىي تەرەپدارى بولغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ: ـ بىز بۇ ئادەمدىن ھېچقانداق ئەيىب تاپالمىدۇق! بىر روھ ياكى پەرىشتە تۇنىڭغا سۆز قىلغان بولسا نېمە بۇيتۇ! ـ دەپ، قاتتىق مۇنازىرىلەشتى. **10** چۇقان-سۈرەن تېخىمۇ كۈچەيىپ كەتكەچكە، مىڭبېشى [يەھۇدىيلارنىڭ] پاۋلۇسنى تارتىشتۇرۇپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىشىدىن قورقۇپ، قىسمىغا زالغا چۈشۈپ تۇنى تۇلارنىڭ ئارىسىدىن زورلۇق بىلەن تارتىپ چىقىپ، قەلئە گە ئە كىرىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. **11** شۇ كۈنى كېچىسى، رەب پاۋلۇسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: ـ جاسارەتلىك بول! چۈنكى يېرۇسالېمدا مەن توغرامدىكى ئىشلارغا تولۇق گۇۋاھلىق بە رگىنىڭدەك، رىم شەھىرىدىمۇ شۇنداق گۇۋاھلىق قىلىشىڭ مۇقەررەر بولىدۇ! ـ دېدى. **12** ئەتىسى ئەتىگەندە، يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى تۇلتۇرۇشنى قەستلەپ، تۇنى تۇلتۇرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دەپ تۇزلىرىگە لەنىتى بىر قەسەمنى قىلىشتى. **13** بۇ سۈيىقەست

قەسمنی ئىچكەنلەر قىرىق نەچچە كىشى ئىدى. 14 ئۇلار باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ بىز پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە تېتىماسلىققا قاتتىق قەسەم ئىچتۇق. 15 ھازىر سىلەر ۋە ئالىي كېڭەشمە ئۇنىڭ ئىشلىرى تېخىمۇ تەپسىلىي تەكشۈرۈشنى باھانە قىلىپ، ۋەكىل قۇشىپ ئۇنى كېڭەشمىگە ئېلىپ كېلىشنى مىڭبىشىدىن تەلەپ قىلىڭلار. ئۇ بۇ يەرگە يېقىن كەلمەيلا ئۇنى جايلىۋېتىشكە تەيىار تۇرىمىز. ـ دېدى. 16 لېكىن پاۋلۇسنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئوغلى بۇ كۆتۈرمىدىن خەۋەر تېپىپ قەلئەگە كىرىپ، پاۋلۇسقا مەلۇم قىلىپ قويدى. 17 يۈنىڭ بىلەن پاۋلۇس يۈزبېشىلاردىن بىرىنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى مىڭبېشى بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويسىڭىز. چۈنكى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. 18 يۈزبېشى ئۇنى ئېلىپ مىڭبېشىنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ: ـ مەھبۇس پاۋلۇس مېنى چاقىرتىپ، بۇ بالىنى سىز بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قېيۋىشۇمنى تەلەپ قىلدى. چۈنكى ئۇنىڭ سىزگە مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. 19 مىڭبېشى ئۇنى قولىدىن تۇتۇپ، بىر چەتكە تارتىپ: ـ ماڭا مەلۇم قىلىدىغان نېمە ئىشىڭ بار؟ ـ دەپ سوريدى. 20 ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدىيلار پاۋلۇسنىڭ ئىشلىرىنى تەپسىلىي تەكشۈرەيلى دەپ سەۋەب كۆرسىتىپ ئۆزلىرىدىن ئەتە ئۇنى ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ئۈچۈن تىل بىركىتۈرۈشتى. 21 ئۇلارغا قايىل بولمىغايلا، چۈنكى قىرىقتىن ئارتۇق ئادەم ئۇنى پايلاپ تۇرىدۇ. ئۇلار پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دېگەن قارغىش قەسىمگە باغلىنىپتۇ. ئۇلار ھازىر تۈزلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولۇشلىرىنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. 22 مىڭبېشى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى ماڭا مەلۇم قىلغانلىقىڭنى ھېچكىمگە تىنما! ـ دەپ تاپىلاپ، بالىنى قايتۇردى. 23 مىڭبېشى يۈزبېشىدىن ئىككىنى چاقىرتىپ: ـ ئىككى يۈز پىيادە ئەشكەر، يەتمىش ئاتلىق ئەشكەر ۋە ئىككى يۈز نەيزىباز ئەشكەرنى بۇگۈن كېچە سائەت توققۇزدا قەيسەريە شەھىرىگە قاراپ يولغا چىقىشقا ھازىرلا گلار! 24 شۇنىڭ بىلەن بىللە، پاۋلۇسنى ئالىي فېلىكسنىڭ يېنىغا ساق-سالامەت يەتكۈزۈش ئۈچۈن، ئۇنىڭ منىنشىگە ئولاغلارنى تەييارلا گلار! ـ دەپ بۇيرۇدى. 25 مىڭبېشى [فېلىكسكە] مۇنداق بىر خەت يازدى: ـ 26 «ھۇرمەتلىك ئالىي فېلىكس جانابلىرىغا كلاۋدىيۇس لىسىياستىن سالام!

27 ئۇشبۇ ئادەمنى يەھۇدىيلار تۇتۇۋالغان بولۇپ، ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغاندا، ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىپ، قىسمىنى باشلاپ بېرىپ ئۇنى قۇتقۇزدۇم. 28 مەن ئۇلارنىڭ بۇ كىشى ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئېنىقلىماقچى بولۇپ، ئۇنى يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭەشمىسىگە ئېلىپ باردىم. 29 ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ تەۋرات قانۇنىغا دائىر دەتالاش مەسىلىلە ۋە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بايقىدىم، بىراق ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە ياكى زىندانغا تاشلاشقا لايىق بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم. 30 كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىش قەستىدە يۈرۈۋاتقانلىقى ھەققىدىكى ئاخبارات ماڭا مەلۇم قىلىنغاندا، دەرھال ئۇنى سىلگە يوللاتتىم ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا شىكايەتلىرىنى ئېيتىشىنى بۇيرۇدۇم. خەيرا!». 31 لەشكەرلەر ئەمدى بۇيرۇق بويىچە پاۋلۇسنى كېچىلەپ ئانتىپاترىس شەھىرىگە يەتكۈزدى. 32 ئەتىسى، ئاتلىق لەشكەرلەر پاۋلۇسنى ئېلىپ مېڭىشقا قالدۇرۇلۇپ، قالغان لەشكەرلەر [يېرۇسالېمدىكى] قەلئەگە قايتىپ كەلدى. 33 ئاتلىقلار قەيسەريە گە كىرىپ، خەتنى ۋالىيغا تاپشۇردى ۋە پاۋلۇسنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلدى. 34 ۋالىي خەتنى ئوقۇغاندىن كېيىن، پاۋلۇسنىڭ قايسى ئۆلكىدىن ئىكەنلىكىنى سوراپ، ئۇنىڭ كىلىكىيەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىپ، 35 ئۇنىڭغا: ـ ئۈستۈڭدىن ئەرز قىلغۇچىلار كەلگەندە ئىشلىرىڭنى تولۇق تاڭلايمەن، ـ دېدى ۋە ئۇنى ھېرود خاننىڭ ئوردىسىدا نەزەربەند قىلىپ قويۇشنى بۇيرۇدى.

24

بەش كۈندىن كېيىن، باش كاھىن ئانانىياس ئاقساقاللاردىن بىرنەچچەيلەن ۋە تەرتۇللۇس ئىسىملىك بىر ئادۋوكات بىلەن قەيسەريە گە چۈشۈپ، پاۋلۇس ئوغرىسىدىكى رەسمىي شىكايەتلىرىنى ۋالىيغا سۇندى. 2 پاۋلۇس چاقىرتىلىپ، تەرتۇللۇس ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ھۇرمەتلىك فېلىكس جانابلىرى! بىز ئۆزلىرىنىڭ قول ئاستىلىرىدا ھەر تەرەپتىن ئامان-ئېسەنلىككە نىسىپ بولۇپ كەلمەكتىمىز ۋە ئالدىن كۆرەرلىكلىرى بىلەن خەلقىمىز ئارىسىدا دانا ئىسلاھاتلار بارلىققا كەلتۈرۈلمەكتە، بىز بۇ ئىشلاردىن ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا تولۇق مىننەتدارلىق بىلەن بەھرىمان بولۇۋاتىمىز.

4 بىراق ئۆز ۋاقىتلىرىنى كۆپ ئېلىپ قويماسلىقىم ئۈچۈن، شەپقەتلىرى بىلەن سۆزىمىزنى قىسقىلا تاكلاشلىرىنى ئۈتۈنۈپ سورايمەن. 5 چۈنكى بىز شۇنى تونۇپ يەتتۇقكى، بۇ ئادەم بالاخور بولۇپ، پۈتكۈل جاھاندىكى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ماجىرا-ئېيلاڭ پەيدا قىلىشنى كۆزىكۆرتكۈچى، شۇنداقلا «ناسارەتلىكلەر» دەپ ئاتالغان مەزھەپنىڭ كاتتىۋاشلىرىدىن بىرىدۇر. 6 ئۇ بىزنىڭ ئىبادەتخانىمىزنىمۇ بۇلغىماقچى بولغاندى. شۇڭا، بىز ئۇنى تۇتۇۋالدۇق ۋە ئۇنى ئۆز قانۇنىمىز بويىچە سوتلاۋېتىتۇق. لېكىن مىڭبېشى لىسىياس ئۇ ھەددىدىن زورلۇق بىلەن ئۇنى قوللىرىمىزدىن تارتىۋالدى ۋە ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىشكە بۇيرۇغاندى. 8 ئۇنى سوراق قىلىپ كۆرسىلە، بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ئەرزلىرىمىزنىڭ تورغىلىقىنى بىلىپ يېتىدىلا! 9 سورۇندا بولغان يەھۇدىيلارمۇ ئۇنىڭ ئېيتقانلىرىغا قوشۇلۇپ: راست، راست، دەپ شىكايەتنى كۆچەيتتى. 10 ئالىي پاۋلۇسقا سۆز قىلغىن دەپ قول ئىشارىتىنى قىلغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلىنىڭ ئۆزۈن يىللاردىن بېرى بۇ خەلقنى سوراپ كەلگەنلىكلىرىنى بىلگەچكە، خاتىرجەملىك بىلەن ئالدىلىرىدا ئۆزۈم توغرامدا جاۋاب بېرىمەن. 11 ئاسانلا بىلەلەيدىلىكى، مەن پېرۇسالېمغا ئىبادەت قىلىشقا بارغىنىمدىن ھازىرغىچە پەقەت ئون ئىككى كۈنلا ئوتتى. 12 ئۇلار مېنىڭ ئىبادەتخاندا بىرەر ئادەم بىلەن مۇنازىرىلەشكىنىمنى كۆرمىگەن، ياكى سىناگوگلاردا ياكى شەھەردە ئامىنى توپلاڭغا ئۇرتاتقانلىقىمنىمۇ ھېچ كۆرمىدى. 13 ئۇلار يەنە ھازىر جانابلىرىغا مېنىڭ ئۇستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىگە ھېچ ئىسپاتمۇ كەلتۈرەلمەيدۇ. 14 بىراق سىلگە شۇنى ئېتىراپ قىلمەنكى، مەن ئۇلار «مەزھەپ» دەپ ئاتىغان يول بىلەن مېڭىپ، تەۋراتنا ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا پۈتۈلگەنلەرنىڭمۇ ھەممىسگە ئىشىنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسىغا ئىبادەت قىلمەمەن. 15 مېنىڭ خۇداغا باغلىغان ئۈمىدىم بار كى (بۇ كىشىلەرمۇ بۇ ئۈمىدنى ئۈتىدۇ)، كەلگۈسىدە ھەم ھەققانىيلارنىڭ ھەم ھەققانىيسىزلارنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلىشى بولىدۇ. 16 شۇ سەۋەبتىن، ئۆزۈم ھەمىشە خۇدا ئالدىدىمۇ، ئىنسانلار ئالدىدىمۇ پاك ۋىجدانلىق بولۇشقا ئىنتىلىمەن. 17 مەن [يېرۇسالېمدىن] ئايرىلغىلى خېلى يىللار بولغان بولۇپ، بۇ قېتىم ئۇ يەر گە ئۆز خەلقىمگە خەير-سەدىقە يەتكۈزۈپ بەرگىلى ۋە خۇدا ئالدىغا ھەدىيە سۇنغىلى بارغانىدىم. 18 مەن بۇ ئىشلاردا بولۇۋاتاتتىم، بۇلار مېنى تازىلىنىش قائىدىسىنى ئادا قىلىپ بولغان چاغدا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئۇچراتتى؛ لېكىن مەن ئەتراپىغا ئادەم ۋېيلىغىنىمۇ يوق، ماۋماۋچىلىق چىقارغىنىمۇ يوق. 19 ئەمەلىيەتتە مېنى ئۇچراتقانلار بولسا ئاسىيا ئۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەتلىرى بار بولسا، ئەسلى ئۇلار ئۆزلىرى كېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئەرز قىلىشقا تۇرغا كېلەتتى. 20 يولىسا، مۇشۇ سورۇندىكىلەر ئالىي كېڭەشمە ئالدىدا ئۇرغىنىمدا، مېنىڭدىن قانداق جىنايەت تاپقانلىقىنى ئېيتىپ باقسۇن! 21 پەقەت مۇنداق بىر ئىش بولغاندىن: ـ مەن ئۇلارنىڭ ئالدىدا، «بۇگۈنكى كۈندە ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى توغرۇلۇق سىلەرنىڭ سورىقىڭلارغا تارتىلغانىمەن!» دەپ ۋارقىرىغاندىم. 22 [رەبنىڭ] يولى توغرۇلۇق تەپسىلىي خەۋەرى بار بولغان فېلىكس سوراقنى توختىتىپ، ئۇلارغا: ـ مېڭىبېشى لىسىياس كەلگەندە دەۋايىڭلار توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى چىقىرىمەن، ـ دېدى. 23 ئۇ يۈزبېشىغا پاۋلۇسنى نەزەربەند ئاستىغا ئېلىپ، ئەمما ئۇنىڭغا بىرئاز كەڭچىلىك قىلىپ، دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ ئۇنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشنى توسمىغىن، دەپ بۇيرۇدى.

24 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ۋالىي فېلىكس ئايالى دروسىلا بىلەن بىللە كەلدى (دروسىلا يەھۇدىي ئىدى). ئۇ پاۋلۇسنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن مەسىھ ئەيسانا ئېتىقاد قىلىش يولى توغرۇلۇق ئاڭلىدى. 25 پاۋلۇس ھەققانىي ياشاش، ئۆزىنى ئۇتۇۋېلىش، قىيامەت كۈنىدىكى سوئال-سوراق قىلىنىشلار توغرىسىدا سۆزلەۋاتقاندا، فېلىكس ۋەھىمىگە چۈشۈپ ئۇنىڭغا: ـ ھازىرچە قايتىپ تۇرساڭ بولىدۇ. كېيىن ماڭا پەيت كەلگەندە، يەنە چاقىرتىمەن، ـ دېدى. 26 ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا پاۋلۇسنىڭ پارا بېرىشنى ئۈمىد قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇنى ئىمكانقەدەر پات-پات چاقىرتىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشەتتى. 27 لېكىن ئىككى يىل توشقاندا، فېلىكسنىڭ ئورنىغا پوركىيۇس فېستۇس ۋالىي بولدى. فېلىكس يەھۇدىيلارغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن پاۋلۇسنى سولاقتا قالدۇردى.

25

فېستۇس [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىگە كىرىپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قەيسەريەدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا بارغاندى. 2 باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ مۇتەۋەرلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن رەسمىي شىكايەت قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلتىپات سوراپ،

ئادەم ئەۋىتىپ پاۋلۇسنى 3 يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشنى ئوتۇندى. مەقسىتى، ئۇلار يول ئۈستىدە ئۆكتۈرمە تەيىارلاپ پاۋلۇسنى ئولتۇرۇش ئىدى. 4 فېستۇس بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا: ـ پاۋلۇس ھازىر قەيسىرىيەدە سولاقتا تۇرىۋېرىدۇ. مەن يېقىندا ئۆزىمۇ قايتىپ كېتىمەن. 5 ئاراڭلاردىن ھوقۇقدار بولغانلار مەن بىلەن بىللە چۈشسۇن. ئەگەر ئۇنىڭ بىرەر ئەيىبى بولسا، ئۇلار شۇ يەردە شىكايەت قىلسا بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 6 فېستۇس ئۇلارنىڭ ئىچىدە سەككىز-ئون كۈندىن ئارتۇق تۇرمايى، قەيسىرىيە گە قايتىپ چۈشتى. ئەتىسى سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ، پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇدى. 7 پاۋلۇس كەلگەندە، يېرۇسالېمدىن چۈشكەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېغىر جىنايەتلەر بىلەن قارىلاپ شىكايەتلەرنى قىلدى. براق بۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئىسپات كۆرسىتىپ بېرەلمىدى. 8 پاۋلۇس ئۇنىڭ ئاقلاپ: ـ مەن ھېچقايسى ئىشتا يەھۇدىيلارنىڭ قانۇنىغا، ئىبادەتخانىسىغا يا كې [ئېمپېراتور] قەيسىر گە قارشى بىرەر جىنايەتمۇ سادىر قىلمىدىم، ـ دېدى. 9 لېكىن، فېستۇس يەھۇدىيلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا، ئۇلارغا ئىلتىپات كۆرسەتمەكچى بولۇپ پاۋلۇستىن: ـ يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە مېنىڭ ئالدىمدا بۇ شىكايەتلە رگە ئاساسەن سوتلىنىشقا رازى بولامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 10 لېكىن پاۋلۇس جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر قەيسىرنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىمەن. مېنى سوراق قىلىشقا تېگىشلىك يەر مانا مۇشۇ. ئۆزلىرىگە ئېنىق مەلۇم بولغاندەك، مەن يەھۇدىيلارغا ھېچقانداق ناھەقلىق قىلمىدىم. 11 ئەگەر جىنايىتىم بولسا، شۇنداقلا ئۆلۈمگە لايىق بىرەر ئىش قىلغان بولسام، مەن ئۆزۈمنى ئۆلۈمدىن قاچۇرمايمەن. براق ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىنىڭ ئاساسى بولمىسا، ھېچكىمنىڭ مېنى ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە ھەققى يوق. مەن قەيسە رگە مۇراجىئەت قىلىمەن! 12 ئاندىن فېستۇس مەسلىھەتچىلىرى بىلەن سۆزلەشكەندىن كېيىن، پاۋلۇسقا: ـ سەن قەيسە رگە مۇراجىئەت قىلدىڭ ـ ئۇنىڭ ئالدىغا ئەمدى بارىسەن! ـ دېدى. 13 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ئاگرىپپا خان بىلەن [سىگىلىسى] بەرنىكى فېستۇسقا تەبرىك-سالامغا قەيسەرىيە گە كەلدى. 14 ئۇ يەردە تۇزۇن كۈنلەر تۇرغاندىن كېيىن، فېستۇس پاۋلۇسنىڭ ئىشىنى خانىغا مەلۇم قىلىپ: ـ بۇ يەردە فېلىكس قالدۇرۇپ كەتكەن بىر مەھبۇس بار. 15 مەن يېرۇسالېمغا بارغىنىمدا، يەھۇدىي باش كاھىنلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ، مەندىن ئۇنى جازاغا مەھكۇم قىلىشنىمنى تەلەپ قىلىشتى. 16 مەن ئۇلارغا، ئەرز قىلىنغۇچى ئەرز قىلغۇچىلار بىلەن يۈزلەشتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭغا ئۆزىنى ئاقلاش پۇرسىتى بېرىلىمگۈچە، ئۇنى جازاغا تاپشۇرۇش رىملىقلارنىڭ ئادىتى ئەمەستۇر، دەپ ئېيتتىم. 17 شۇڭا ئۇلار مەن بىلەن بىللە بۇ يەر گە كەلگەندىن كېيىن، مەن ۋاقىتنى كەينگە سوزماي، ئەتىسىلا سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇ كىشىنى ئەكىلىشنى بۇيرۇدۇم. 18 ئەرز قىلغۇچىلار ئورۇنلىرىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلىرى مېنىڭ ئويلىغىنىمدەك رەزىل ئىشلار ئەمەس ئىدى، 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆز ئىبادەت تۈزۈمى خەرىۋۇلۇق ۋە ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى ھەققىدە مەلۇم تالاش-تارتىش مەسىلىرى بار ئىكەن. ئۇ كىشى ئۆلگەن بولۇپ، پاۋلۇس بولسا ئۇ تىرىلدى دەيدىكەن. 20 بۇ مەسىلىلەرنى زادى قانداق ئېنىقلاشنى بىلمەيمۇ، مەن پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە بۇ ئىشلار ئوتىرۇلۇق سوراققا تارتىلىشقا رازى بولۇش-بولماسلىقىنى سوريغانىدىم. 21 پاۋلۇس سولاقتا تۇرۇپ ئىمپېراتور جانابلىرىنىڭ سوراق قارارىنى چىقىرىشنى مۇراجىئەت قىلغاندىن كېيىن، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە، سولاقتا ئۇنۇپ تۇرۇشنى بۇيرۇدۇم. 22 ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ مېنىڭمۇ بۇ كىشىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ باققۇم بار، ـ دېدى. ـ ئەتە ئاڭلايسىز، ـ دېدى ئۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن ئەتىسى، ئاگرىپپا بىلەن بەرنىكى ھەيۋەت بىلەن ئامۇئېي يېغىن زالىغا كىرىپ كەلدى، مۇكىبىشىلار ۋە شەھەر كاتتىۋاشلىرىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە كىرىپ كېلىشتى. فېستۇس ئەمر قىلىۋىدى، پاۋلۇس ئېلىپ كىرىلدى. 24 فېستۇس مۇنداق دېدى: ـ ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرى ۋە مۇشۇ سورۇنغا يىغىلغان جانابلار! بۇ كىشىنى كۆرۈۋاتىسىلەر. ھەم يېرۇسالېمدا ھەم بۇ يەردە پۈتۈن يەھۇدىي ئاھالىسى ئۇنىڭ ئوتىرۇلۇق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! ـ دەپ چۇرقىراشقاندى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئىمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىمغا] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 براق ئۇنىڭ ھەققىدە خوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەھۋالىنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەربىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا نىسبەتەن ئورۇنلۇق ئەمەستەك بىلىنىدۇ.

26

شۇنىڭ بىلەن، ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ ئۆزۈڭنىڭ گېپىڭنى قىلىشىڭغا رۇخسەت، ـ دېدى. پاۋلۇس قولىنى سوزۇپ ئۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 ـ ئى ئاگرىپپا خان، بۇگۈن ئالدىلىرىدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار ئوتىرۇلۇق جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە ئېسىپ بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ ئۆزلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تالاش-تارتىشلىرىدىن خەۋەرلىرى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك ھېسابلايمەن! شۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلىرىنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشلىرىنى ئوتۇنىمەن. 4 مېنىڭ دەسلەپكى ۋاقىتلىرىمدا، يەنى كىچىكىمدىن تارتىپ ئۆز ئېلىمدە، يېرۇسالېمدا يېزۇرۇش-تۈرۈشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسگە ئايان. 5 ئۇلار شۇ دەسلەپكى ۋاقىتمدىن بېرى مېنى تونۇغاچقا (ئەگەر خالىسائىدى، شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرەتتى)، مېنىڭ ئىبادەت ئۆزۈمدىكى ئەڭ تەلەپچان مەزھەپنىڭ شەرتلىرى بويىچە ياشاپ، يەنى پەرىسىي بولۇپ ئۆمرۈمنى ئوتكۈزگىنىمنى بىلىدۇ. 6 ئەمدى مەن خۇدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە باغلىغان ئۈمىدىم ئۈچەيلىدىن ھازىر سوراق قىلىنۇاتىمەن. 7 شۇ [ۋەدىنىڭ] نېسىبىسىگە يېتىشنى بىزنىڭ پۈتكۈل ئون ئىككى قەبىلىمىز كېچە-كۈندۈز توختاۋسىز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلماقتا. ئى ئالىيلىرى، يەھۇدىيلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرى دەل شۇ ئۈمىدىگە باغلىقتۇر! 8 [خالايىق]، خۇدا ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرسە، نېمە ئۈچۈن ئىشىنىشكە بولمايدۇ، دەپ قارايسىلەر؟ 9 دەرۋەقە، ئۆزۈمۈز ئەسلىدە ناسارەتلىك ئەيسانىڭ نامىغا قارشى نۇرغۇن ئىشلارنى قىلىشىم كېرەك دەپ قايىل ئىدىم 10 ۋە يېرۇسالېمدا ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلغانىدىم. باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئېلىپ، ئۆزۈم خۇدانىڭ نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلىرىنى زىندانغا تۇتۇپ بە رگەن، ئۇلار ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغاندىمۇ، ھۆكۈمگە ئاۋاز قوشقانىدىم. 11 مەن ھەممە سىناگوگلاردا كۆپ قېتىم ئۇلارنى ئىزدەپ تېپىپ جازالاپ، كۈپۈرلۈق گەپ قىلىشقا زورلىغانىدىم. مەن ئۇلارغا تەلۈنلەرچە ئۆچ بولۇپ، ھەتتا ياقا يۇرتىنكى شەھەرلە رگە بېرىپ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلغانىدىم. 12 بۇ ئىشلاردا بولۇپ باش كاھىنلار بە رگەن تولۇق ۋەكىلىك ھوقۇق بىلەن دەمەشق شەھىرىگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتاتتىم. 13 چۈش ۋاقتىدا يولدا كېتىۋېتىپ، ئاسماندىن چۈشكەن، قۇياش نۇرىدىنمۇ كۈچلۈك بىر نۇرنىڭ ئەتراپىمنى ۋە بىللە كېتىۋاتقانلارنى يورۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. 14 ھەممىمىز يە رگە يېقىلغان بولۇپ مەن ئىبرانىي تىلىدا ئېيتىلغان: «ئەي ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ سېنى زىخلاشلارغا قارشى تەپىكىك سەن ئۈچۈن تەس كېلىدۇ!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 15 مەن: ـ «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سوردىم، رەب ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن! 16 ئەمدى ئورە ئۇگدىن تۇر، چۈنكى مەن سېنى سەن كۆرگەن ئىشلارغا ھەمدە ئۆزۈم ساڭا ئايان قىلىنغىنىمدا كۆرىدىغان ئىشلارغا خەزىنىچى غوجدار ۋە گۇۋاھلىق بە رگۈچى بولۇشقا تىكەش ئۈچۈن، ساڭا ئايان بولدۇم. 17 مەن سېنى ئۆز خەلقىڭنىڭ ھەم ئەللەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن ـ چۈنكى مەن سېنى يات ئەللىكلەرنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا، شەيتانىنىڭ ئىلكىدىن خۇداغا باغلىنىشقا يۈرۈلۈشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈمىگە، شۇنداقلا ماڭا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ئارىسىدا مىراسقا مۇيەسسەر بولىدۇ» ـ دېدى. 19 شۇڭا، ئى ئاگرىپپا ئالىيلىرى، مەن ئەرشتىن كەلگەن بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم. 20 بەلكى ئالدى بىلەن دەمەشق خەلقىگە، ئاندىن يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلە رگە، پۈتۈن يەھۇدىيە تۇلكىنىسىدىكىلە رگە ھەمدە يات ئەللىكلە رگىمۇ، «توۋا قىلىپ، خۇداغا باغلىنىڭلار، شۇنداقلا توۋا قىلىشقا ئۈيغۇن ئەمەللەرنى كۆرسىتىڭلار» دەپ جاكارلاپ خەۋەر يەتكۈزۈپ كەلدىم. 21 بۇ ئىشلار ئۈچەيلدىن يەھۇدىيلار مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇتۇپ، مۇشتلاپ تۇلتۇرۇۋەتمەكچى بولۇشتى. 22 لېكىن بۇگۈنگىچە خۇدانىڭ ياردەم-مەدىتىگە مۇيەسسەر بولۇپ مەن چېڭ تۇرۇۋاتىمەن، توۋەندىكىلەر بولسۇن يۇقىرىدىكىلەر بولسۇن ھەممەيلەنگە گۇۋاھلىق بېرىپ كەلدىم. گۇۋاھلىقىم دەل پەيغەمبەرلەر ھەم مۇسا ئۆزى بېشارەت قىلىپ ئېيتقانلىرىدىن باشقا نەرسە

ئەمەس ـ 23 دېمەك، مەسىھ جەزمەن ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىپ، ئۈنچە بولۇپ ئۇلۇمدىن تىرىلگۈچى بولۇپ [يەھۇدىي] خەلقىگە ھەم پۈتكۈل ئەللە رگىمۇ يورۇقلۇق جاكارلايدۇ. 24 پاۋلۇس بۇ ئىشلارنى ئېيتىپ تۇرغىنى شۇنداق ئاقلاش جاۋابىنى بە رگەندە، فېستۇس يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ئۇنىڭغا: ـ پاۋلۇس، ساراڭ بولۇپسەن! بىلىمىڭنىڭ كۆپلىكى ئەقلىڭنى ئازدۇرۇپتۇ! ـ دېدى. 25 لېكىن پاۋلۇس: ـ ساراڭ ئەمەسمەن، ئى فېستۇس جانابلىرى، مەن بەلكى ھەققەتكە ۋىژغۇن ھەم سالمىقى بار سۆزلەرنى جار قىلىمەن. 26 چۈنكى [ئاگرىپپا] ئالىيلىرىنىڭ بۇ ئىشلاردىن خەۋىرى بار. مەن ئۇنىڭغا يۈرە كلىك بىلەن ئوچۇق سۆزلەۋاتىمەن، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئىشەمەسلىكىگە ئىشىنىمەن. چۈنكى بۇ ئىش بۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا قىلىنغان ئەمەس! 27 ـ ئەي ئاگرىپپا ئالىيلىرى، ئۆزلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىغا ئىشىنەمدىلا؟ مەن ئىشىنىدىغانلىقىرىنى بىلىمەن! ـ دېدى. 28 ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ سەن مېنى مۇئمىنچىلىك قىسقىغىنا ۋاقىتتا خرىستىئان بولۇشقا قايىل قىلماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. 29 پاۋلۇس: ـ مەيلى قىسقا ۋاقىت ئىچىدە يا كى ئۇزۇن ۋاقىتتا بولسۇن، پەقەت ئۆزلىرىنىڭ ئەمەس، بەلكى بۇگۈن سۆزۈمنى ئاڭلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ئوخشاش بولغاي (پەقەت مەندىكى زەنجىرلەر سىلەردە بولمىسۇن!) دەپ خۇدادىن تىلەيمەن، ـ دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن [ئاگرىپپا] خان، شۇنداقلا ۋالىي، بەرنىكى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرغانلار ئورنۇلىرىدىن تۇرۇپ، 31 [زالدىن] چىقىپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ كىشىنىڭ ئۆلۈمگە يا كى تۇرمىگە سولاشقا تېگىشلىك ھېچىر جىنايىتى يوق ئىكەن! ـ دېيىشتى. 32 ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ بۇ ئادەم قەيسەر رگە مۇراجىئەت قىلمىغان بولسا، ۋىژىپ بېرىلسە بولىدىكەنتۇق! ـ دېدى.

27

بىزنىڭ ئىتالىيە گە دېڭىز يولى بىلەن بېرىشىمىز قارار قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمەلدارلار پاۋلۇس بىلەن باشقا بىرنەچچە مەھبۇسنى «ئاۋغۇستۇس قىسمى»دىكى يۈلىيۇس ئىسملىك بىر يۈزبېشىغا تاپشۇردى. 2 بىز ئادرامىتتىئونىمىڭ بىر كېمىسىگە چىقتۇق. كېمە ئاسىيا ئۇلكىسىنىڭ دېڭىز ۋىلىرىدىكى شەھەرلە رگە باراتتى. تېسالونىكا شەھىردىن بولغان ماكېدونىيەلىك، ئارىستارخۇس ئىسملىك بىر كىشى بىز بىلەن ھەمسەپەر بولدى. 3 ئەتىسى بىز زىدون شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. يۈلىيۇس پاۋلۇسقا كەچۈلمك قىلىپ، شۇ يەردىكى دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ غەمخورلىقىنى قوبۇل قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى. 4 بىز ئۇ يەردىن يەنە دېڭىزغا چىقتۇق. شامىللار قېرىشقاندەك قارشى تەرىپىمىزدىن چىققانلىقى ئۈچۈن، سىپرۇس ئارىلىنىڭ شامالغا دالدا تەرىپى بىلەن ماڭدۇق. 5 كىلىكىيە ۋە پامفىلىيە ئوكىلىرىنىڭ ئۈدۈلىدىكى دېڭىزدىن ئوتۇپ، لىكىيە ئوكىلىسىدىكى مىرا شەھىرىگە كەلدۇق. 6 شۇ يەردە يۈزبېشى ئىسكەندەريە شەھىرىدىكى ئىتالىيە گە باريدىغان باشقا بىر كېمىنى تېپىپ، بىزنى ئۇنىڭغا چىقىرىپ قويدى. 7 دېڭىزدا كۆپ كۈنلەر ناھايىتى ئاستا مېڭىپ، تەسلىكتە كىنىدوس شەھىرىنىڭ ئۈدۈلىغا كەلدۇق. شامال مېڭىش يۇنىلىشىمىزنى توسۇغاچقا، كېرىت ئارىلىنىڭ شامالدىن دالدا تەرىپى بىلەن مېڭىپ، سالمونې [يېرىم ئارىلى]دىن ئوتۇپ، 8 دېڭىزدا تەسلىكتە ئىلگىرىلەپ قىرغاقنى ۋىلاپ، لاسىيا شەھىرىگە يېقىن بولغان «گۈزەل ئارامگاھ» دەپ ئاتىلىدىغان بىر يە رگە كەلدۇق. 9 سەپەر بىلەن خېلى ۋاقىتلار ئوتۇپ، روزا كۈنى ئاللىقاچان ئوتكەن بولغاچقا، دېڭىزدا سەپەر قىلىش خەتەرلىك ئىدى. شۇڭا پاۋلۇس كۆپچىلىككە نەسىھەت قىلىپ: 10 ـ بۇرادەرلەر، بۇ سەپەرنىڭ بالاىناھايىت ۋە ئېغىر زىيان بىلەن ئۇ ئۇگەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن؛ مال ۋە كېمىدىن مەھرۇم بولۇپلا قالماي، سەپەر ئۈز جېنىمىزغىمۇ زامىن بولىدۇ! ـ دەپ ئاگاھلاندۇردى. 11 براق يۈزبېشى بولسا پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە ئىشەنمەي، كېمە باشلىقى بىلەن كېمە ئىگىسىنىڭ سۆزىگە ئىشەندى. 12 ئۈنىڭ ئۈستىگە، بۇ پورتمۇ قىشلاشقا مۇۋاپىق جاي بولمىغاچقا، كۆپچىلىك يەنە دېڭىزغا چىقىپ، مۇمكىنقەدەر فېنىكس شەھىرىگە يېتىپ بېرىپ، شۇ يەردە قىشلاشنى قۇۋۋەتلىدى. فېنىكس بولسا كېرىت ئارىلىدىكى بىر دېڭىز پورتى بولۇپ، بىر تەرىپى غەربىي جەۋبقا ۋە بىر تەرىپى غەربىي شىمالغا قارايتتى. 13 جەۋبتىن مەيىن شامال چىقۋاتاتتى، كۆپچىلىك نىشانىمىزغا يېتىدىغان بولدۇق دەپ، لەنگەرنى ئېلىۋېتىپ، كېمىنى كېرىت ئارىلىنىڭ قىرغىقىنى ۋىلاپ مېڭىدى. 14 لېكىن ئۇزۇن ئۆتمەي، ئارالدىن قاتتىق «شەرقي شىمالدىن كەلگۈچى» دەپ ئاتىلىدىغان ئەشەددىي قارا بوران چىقىپ كەتتى. 15 كېمە بۇراننىڭ قاماللىقىدا قالغاچقا، ئۇنى شامالغا يۈزلەندۈرەلمەي، بوراننىڭ مەيلىچە مېڭىشىغا ۋىژىپ بەردۇق. 16 كلاۋدا دېگەن كىچىك بىر ئارالنىڭ شامالغا دالدا تەرىپىگە ئۆتۈۋېلىپ، قولۇاقنى كېمىگە چىقىرۋېلىپ، ئارانلا ئۇنى ساقلاپ قالالىدۇق. ئاندىن كېمىچىلەر كېمىنى ئاغرىمچلار بىلەن سىرتىدىن ئوراپ باغلۇالدى. كېمىنىڭ سىرتىس دەپ ئاتالغان دېڭىز ئاستىدىكى تاش-قۇم دۆۋىلىرىگە قېقىلىپ يېتىپ قېلىشىدىن قورقۇپ، تورمۇز لە گەرلىرىنى چۈشۈرۈپ، كېمىنى شامالنىڭ ھەيدىشىگە ۋىژىپ بەردى. 18 بوران ئۈستىمىزگە شىددەتلىك سوققاچقا، ئەتىسى مالنى دېڭىزغا تاشلاشقا باشلىدى. 19 ئۈچىنچى كۈندە ئۇلار ئۈز قوللىرى بىلەن كېمىدىكى قورال-جابدۇقلىرىنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. 20 كۆپ كۈنلە رگىچە يا كۈن يا يۇلتۇزلار كۆرۈنمەي، بوران-چاپقۇن يەنىلا شىددەتلىك ئۈستىمىزگە توختىماي سوقۇۋە رگەچكە، ئاخىرىدا قۇتۇلۇپ قېلىش ئۈمىدىمىزمۇ يوققا چىققانىدى. 21 كېمىدىكىلەر بىرنەرسە يېمىگىنىگە كۆپ كۈنلەر بولغاندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ بۇرادەرلەر، سىلەر بالدۇرلا مېنىڭ گېپىمگە قۇلاق سېلىپ كېرىتتىن دېڭىزغا چىقماسلىقىلار كېرەك ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسا ئالار بۇ بالاىناھىيەت ۋە زىيان-زەخمەتلە رگە تۇچىرىمغان بولاتتىلار. 22 لېكىن ئەمدى سىلەرنى غەيرەتلىك بولۇشقا دەۋەت قىلىمەن. چۈنكى ئاراڭلاردا ھېچقايسىلار جېنىدىن ئايرىلغىنى يوق، پەقەت كېمىدىلا مەھرۇم قالىسىلەر. 23 چۈنكى مەن تەۋە بولغان ۋە ئىبادەت-خىزمىتىنى قىلىپ كەلگەن خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى تۈنۈگۈن كېچە يېنىمغا كېلىپ 24 ماڭا: «پاۋلۇس، قورقما! سەن قەيسەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرۇشۇڭ كېرەك؛ ۋە مانا، خۇدا شاپائەت قىلىپ سەن بىلەن بىللە سەپەر قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ جېنىنى تىلىگىنىڭنى ساڭا ئىجابەت قىلدى!» دېدى. 25 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەي ئەپەندىلەر، غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى خۇداغا ئىشىنىمەنكى، ماڭا قانداق ئېيتىلغان بولسا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 26 براق بىز مەلۇم ئارالنىڭ قىرغىقىغا ئۇرۇلۇپ كېتىشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ. 27 سەپىرىمىزنىڭ ئۈن ئوتىنچى كۈنى كېچىسى، كېمە ئادرىئاتىك دېڭىزىدا لەيلەپ يۈرۈۋاتقان بولۇپ، ئۈن نىسپىدە، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇققا يېقىنلاپ قېلىۋېتىۋاتقىنىنى ۋىلىدى. 28 ئۇلار چوڭقۇرلۇقنى ئۆلچەپ ئۈن ئاغرىمچىسىنى دېڭىزغا چۈشۈرۈپ، سۈنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەپ كۈ رگەندە، يىگىرمە غۇلاچ چىقتى. سەل ئالدىغا مېڭىپ يەنە ئۆلچۈدىمۇ، ئۈن بەش غۇلاچ چىقتى. 29 ئۇلار كېمىنىڭ خادا تاشلارغا ئۇرۇلۇپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كېمىنىڭ كەينىدىن ئۈت لەنگەرنى تاشلۇۋېتىپ، تاڭ ئېتىشنى تەلمۈرۈپ كۈتۈپ تۇردى. 30 لېكىن كېمىچىلەر كېمىدىن قاچماقچى بولۇپ كېمىنىڭ بېشىدىنمۇ لەنگەرنى ئېلىپ تاشلۇۋېتەيلى دەپ باھانە كۆرسىتىپ، قولۇاقنى دېڭىزغا چۈشۈردى. 31 پاۋلۇس يۈزبېشى ۋە لەشكەرلە رگە: ـ بۇ [كېمىچىلەر] كېمىدە قالمىسا، سىلەر قۇتۇلالمايسىلەر! ـ دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر كېمىدىكى قولۇاقنىڭ تاغراملىرىنى كېسىپ، ئۇنى لەيلىتىپ قويدى. 33 تاڭ ئاتاي دېگەندە، پاۋلۇس ھەممەيلەننى بىرئاز غىزالىنۇېلىشقا دەۋەت قىلدى. ئۇ: ـ سىلەرنىڭ دەككە-دۇككە ئىچىدە ھېچنېمە يېمەي تۇرغىنىگلارغا ئۈن ئوت كۈن بولدى. 34 ئەمدى بىرئاز غىزالىنىشىڭلارنى ئوتۇنىمەن. چۈنكى ھايات قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىشقا ئوغرا كېلىدۇ؛ چۈنكى ھېچقايسىلارنىڭ بېشىدىكى بىر تال مويمۇ زىيانغا ئۇچرىمايدۇ! ـ دېدى. 35 بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ قولىغا بىر پارچە نانىنى ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىپ ئوشتۇپ يېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن غەيرەتلىنىپ غىزالىنىشقا باشلىدى 37 (كېمىدە بىز جەمئي ئىككى يۈز يەتمىش ئالتە كىشى ئىدۇق). 38 ھەممەيلەن قورساقلىرىنى توقلىغاندىن كېيىن، كېمىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن، كېمىدىكى بۇغدايلارنىمۇ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. 39 تاڭ ئاتقاندا، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇقنىڭ نە ئىكەنلىكىنى تونۇمىدى. لېكىن ئۈنىڭدىكى بىر قۇملۇق قولتۇقنى بايقاپ، كېمىنى بىر ئامال قىلىپ شۇ يەردە ئۇرۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا چىقارماقچى بولدى. 40 ئۇلار ئالدى بىلەن لەنگەرلەرنى بوشۇۋېتىپ، ئۇلارنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، كېمىنىڭ ئىككى يۇنىلىش پالقىنىڭ باغلىرىنى بوشاتتىپ، ئۇلارنى چۈشۈرۈۋەتتى. ئاندىن كېمىنىڭ بېشىدىكى يەلكەننى شامالغا چىقىرىپ، كېمىنى قۇملۇقنىڭ قىرغىقىغا قارىتىپ ماڭدۇردى. 41 ئەمدى ئىككى ئېقىم بىر-بىرىگە ئۇچراشقان يە رگە كىرىپ قېلىپ، ئۇلار كېمىنى قىراققا سوقتۇرۇۋالدى؛ كېمىنىڭ بېشى دېڭىز تېگىگە ئۇرۇلۇپ يېتىپ، مىدىرلىماي قالدى، لېكىن كېمىنىڭ ئارقا تەرىپى دولقۇنلارنىڭ زەربىسى بىلەن چۈۋۈلۈپ كېتىشكە باشلىدى. 42 لەشكەرلەر مەھبۇسلارنىڭ سۇغا سەكرەپ قېچىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەكچى بولدى. 43 لېكىن يۈزبېشى پاۋلۇسنى قۇتقۇزۇشنى خالىغان بولۇپ،

لەشكەرلەرنىڭ بۇنداق قىلىشىغا يول قويمىدى. ئۇ ئالدى بىلەن سۈ ئۆزۈشنى بىلىدىغانلارنىڭ سۈغا چۈشۈپ قىرغاققا چىقىشىنى، 44 قالغانلارنىڭ بەزىلىرىنى تاختايلارغا، بەزىلىرىنى كېمىنىڭ چۈژۈلۈپ كەتكەن پارچىلىرىغا ئېسىلىپ، قىرغاققا چىقىشنى ۋىيرۇدى. شۇنداق بولدىكى، ھەممىلەن قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قۇرۇقلۇققا چىقتى.

28 بىز قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قىرغاققا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئارالنىڭ مالتا دەپ ئاتىلىدىغانلىقىنى بىلدۇق. 2 يەرلىك خەلق بىزگە ئىنتايىن مېھرىبانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى؛ چۈنكى ئۇ چاغدا يامغۇر يېغىپ، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، ئۇلار گۈلخان يېقىپ بىزنى كۈتۈۋالدى. 3 پاۋلۇس بىر باغلام ئوتۇن تېرىپ كېلىپ ئوتقا تاشلىدىدى، ئىسسىقتىن ئېتىلىپ چىققان بىر زەھەرلىك يىلان ئۇنىڭ قولىنى چىشلىگىنىچە چاپلىشىۋالدى. 4 شۇ يەرلىكلەر پاۋلۇسنىڭ قولىغا يېپىشىپ تۇرغان يىلانىنى كۆرۈپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم چوقۇم بىر قاتىل ئىكەن! دېگىنىدىن قۇتۇلۇپ چىققان بولسىمۇ، «ئادىلىق» ئۇنىڭ تىرىك قېلىشىغا يول قويمىدى، ـ دېيىشتى. 5 لېكىن پاۋلۇس يىلانىنى ئوتنىڭ ئىچىگە سىلكىپ ئاتتى، ئۆزى بولسا ھېچقانداق زەخىم يېمىدى. 6 خەلق ئۇنىڭغا بەدىنى ئىششىپ كېتىدۇ يا كى ئۇ ۋىژۇقسىز يىقىلىپ ئۆلىدۇ دەپ قاراپ تۇراتتى. لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت قاراپ تۇرۇپ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق بىنورمال ھالەتنىڭ بولمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ۋەيلىغىنىدىن يېنىپ: ـ بۇ بىر ئىلاھ بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. 7 ئۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتىا، ئارال باشلىقى (پۇبلىيۇس دەپ ئاتالغان) نىڭ بىرنەچچە يەر-ئېتىزلىرى بار ئىدى. ئۇ بىزنى ئۆيىگە باشلاپ، ئۈچ كۈن قىزغىن مېھمان قىلىپ كۈتتى. 8 ئۇ چاغدا شۇنداق بولدىكى، پۇبلىيۇسنىڭ ئاتىسىنىڭ قىزىتمىسى ئۆرلەپ، تولغاق بولۇپ يېتىپ قالغانىكەن. پاۋلۇس ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتىپ قويدى. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئارالدىكى قالغان كېسەللەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ساقايتىلدى. 10 ئۇلار بىزنىڭ ھۆرمىتىمىزگە نۇرغۇن سوۋغاتلارنى بېغىشلىغان بولۇپ، ئاخىردا بۇ يەردىن يەنە يولغا چىققان ۋاقتىمىزدا، بىزنى يولغا لازىملىق نەرسە-كېرەكلەر بىلەن تەمىنلىدى. 11 مالتا ئارىلىدا ئىسكەندەريەدىن كەلگەن، بېشىغا «ساماۋىي قوشكىزەك» ئىلاھلىرىنىڭ نەقشىلىرى ئويۇلغان بىر كېمە قىشلىغانىدى. ئارالدا ئۈچ ئاي تۇرغاندىن كېيىن، بىز بۇ كېمە بىلەن يولغا چىقتۇق. 12 سىراكوزا شەھىرىگە كېلىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق. 13 ئاندىن ئايلىنىپ مېگىپ، [ئىتالىيەدىكى] ريگىيۇم شەھىرىگە كەلدۇق. ئەتىسى شامال يۇنىلىشى ئۆزگىرىپ جەۋبتىن چىقىشى بىلەن، ئىككىنچى كۈنى پۇتىئولى شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 14 ئۇ يەردە بىرنەچچە قېرىنداشلارنى تاپتۇق، ئۇلارنىڭ ئۆتىنۈشىلىرى بىلەن بىز ئۇلاردا بىر ھەپتە تۇردۇق. شۇنداق قىلىپ بىز رىم شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 15 كېلىۋاتقانلىقىمىزدىن خەۋەر تاپقان شۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىزنى قارشى ئېلىش ئۈچۈن شەھەردىن چىقىپ ھەتتا «ئاپپىيۇس بازىرى»غىچە، [يەنىلىرى] «ئۈچ ساراي»غىچە كەلگەنىدى. پاۋلۇس ئۇلارنى كۆرگەندە، خۇداغا رەھمەت ئېيتىپ، غەيرەتلەندى. 16 رىم شەھىرىگە كىرگىنىمىزدە، يۈزبېشى مەھبۇسلارنى ئوردا قاراۋۇل بېگىگە تاپشۇردى؛ لېكىن پاۋلۇسنىڭ بىرلا كۆزەتكۈچى لەشكەر بىلەن بىر ئۆيدە ئايرىم تۇرۇۋىشىغا رۇخسەت قىلىندى. 17 ئۈچ كۈندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ كاتتىۋاشلىرىنى ئۆزى بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىردى. ئۇلار جەم بولغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار! مەن خەلقىمىز ئۈچۈن ھەتتا «ئاپىلىرىمىزدىن قالدۇرۇلغان ئورپ-ئادەتلە رگە قارشى ھېچقانداق ئىش قىلمىغان بولساممۇ، يېرۇسالېمدا ئۆرغىنىمدا ئۇتتۇقۇن قىلىنىپ رىملىقلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدۇم. 18 رىملىقلار مېنى سوراققا تارتىپ، مەندە ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلغۇدەك بىرەر جىنايەت بولمىغاچقا، مېنى قويۇۋەتمەكچى بولدى. 19 لېكىن يەھۇدىيلار يۇنىڭغا قارشىلىق بىلدۈرگەچكە، مەيىسە رگە مۇراجىئەت قىلىشقا مەجبۇر بولدۇم. بۇلارنى دېگىنىم بىلەن، بۇ مېنىڭ ئۆز خەلقىم ئۈستىدىن شىكايىتىم بار دېگەنلىكىم ئەمەس. 20 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەر بىلەن يۈز كۆرۈشۈش ۋە بۇ ھەقتە سىلە رگە ئېيتىش ئۈچۈن سىلەرنى بۇ يەر گە چاقىردىم. چۈنكى بۇ زەنجىر بىلەن باغلىنىشنىڭ سەۋەبى دەل ئىسرائىلنىڭ كۈتكەن ئۈمىدىدۇر. 21 ئۇلار پاۋلۇسقا: ـ بىز بولساق يەھۇدىيەدىن سەن توغرۇلۇق خەت ئالمىدۇق، يا كى ئۇ يەردىن كەلگەن قېرىنداشلارنىڭ ھېچقايسىسىمۇ سەن توغرۇلۇق بىرەر يامان خەۋەر ئە كەلمىدى يا كى يامان گېپىكنى قىلمىدى. 22 لېكىن سېنىڭ پىكىرلىرىڭنى ئاڭلىغۇمىز بار. چۈنكى ھەممە يەردە كىشىلەرنىڭ [سەن تەۋە بولغان] بۇ مەزھەپكە قارشى سۈزلەۋاتقانلىقىدىن خەۋىمىز بار! ـ دېيىشتى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاۋلۇس بىلەن كۆرۈشۈشكە بىر كۈننى بېكىتتى. ئۇ كۈنى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇزالغۇسىغا كەلگەنىدى، ئۇ تاڭ ئاتقاندىن كەچكىچە ئۇلارغا [سۈز-كالامنى] شەرھلەپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ھەققىدە تولۇق گۇۋاھلىق بېرىپ، تەۋرات ھەم پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئەيسا توغرۇلۇق قايىل قىلىشقا كۈچىدى. 24 ئۇنىڭ سۈزلىرىگە بەزىلەر ئىشەندۈرۈلدى، بەزىلەر ئىشىنىشنى رەت قىلدى. 25 ئۇلار پاۋلۇسنىڭ مۇنداق بىر سۈزنى قىلىشى بىلەن ئۆزئارا كېلىشەلەي قايتىپ كەتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مۇقەددەس روھ يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا مۇنۇ سۈزنى دەل جايىدا ئېيتقان: 26 ـ «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشىنىمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 27 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن يانداۋۇرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم»». 28 شۇنىڭ بىلىشىڭلار كېرەككى، خۇدانىڭ بۇ نىجاتلىقى يات ئەللىكلە رگە ئەۋەتىلىۋاتىدۇ. ئۇلار بولسا ئۇنىڭغا قۇلاق سالماي قالمايدۇ! ـ دېدى. ئۇ بۇ سۈزلەرنى ئېيتقاندا يەھۇدىيلار ئۆز-ئارا قاتتىق تالاش-تارتىش قىلىشىپ كەتتى. 30 [پاۋلۇس] ئۆزى ئىجارىگە ئالغان ئۆيدە تولۇق ئىككى يىل ئۆردى ۋە بۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كەلگەن ھەممە كىشىلەرنى قوبۇل قىلىپ، 31 تولىمۇ يۈرەكلىك بىلەن ھەم ھېچ توسالغۇسا ئۇچرىماي، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىپ، رەب ئەيسا مەسىھكە دائىر ھەققەتلەرنى يەتكۈزۈپ تەلىم بەردى.

رىملىقلارغا

1 روسۇللۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ
تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سالام! **2** خۇدا بۇ خۇش
خەۋەرنىڭ پۈكلىشنى خېلى بۇرۇنلا پەيغەمبەرلىرى ئارقىلىق مۇقەددەس يازمىلاردا ۋەدە
قىلغانىدى. **3** بۇ خۇش خەۋەر تۆز ئوغلى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىدۇر؛
جىسمانىي جەھەتتىن تۇ داۋۇتنىڭ نەسىلىدن تۇغۇلغان؛ بىردىنبىر پاك-مۇقەددەس روھ
تەرىپىدىن تۇنۇلمىدىن تىرىلدۈرۈلۈش ئارقىلىق «كۈچ-قۇدرەت ئىگىسى خۇدانىڭ ئوغلى»
دەپ كۆرسىتىلىپ بېكىتىلگەن؛ **5** تۇ ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن بارلىق ئەللەر
ئارىسىدا خۇداغا ئېتىقادتىن بولغان ئىتائەتمەنلىك ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلۈشكە بىز مېھىر-شەپقەتكە
ۋە روسۇللۇققا مۇيەسسەر بولدۇق؛ **6** سىلەر تۇلار ئارىسىدا، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن
چاقىرىلغانلىسىلەر. **7** شۇڭا، خۇدا سۆيگەن ۋە تۇ «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرغان
رىم شەھىرىدىكى ھەممىگالارغا، ئاتىمىز خۇدادىن ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت
ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! **8** ئالدى بىلەن مەن ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھەممىگالار
ئۈچۈن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئېتىقادىگىلار پۈتكۈل ئالەمگە
پۇر كەتتى. **9** تۆز ئوغلى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەردە چىن روھ-قەلبىم بىلەن مەن
خىزمىتىنى قىلىۋاتقان خۇدا تۆزى مېنىڭ دۇئالىرىمدا سىلەرنى شۇنچە ئۈزلۈكسىز ئەسلەپ
تۇرغانلىقىمغا گۇۋاھتۇر. **10** مەن دۇئالىرىمدا، مۇمكىن قەدەر خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن
سىلەرنىڭ يېنىگىلارغا بېرىشقا ئاخىر مۇيەسسەر بولۇشقا ھەمىشە ئۈتۈنىمەن. **11** چۈنكى
مەن سىلەرنى بىرەر روھىي ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىش ئارقىلىق مۇستەھكەملەش ئۈچۈن سىلەر
بىلەن كۆرۈشۈشكە ئىنتايىن تەقەززامەن؛ **12** يەنى، مەن ئارا گىلاردا بولسام، بىر-بىرىمىزنىڭ
ئېتىقادىدىن تۇزئارا تەسەللى ۋە ئىلھام ئالالايمىز دېمەكچىمەن. **13** قېرىنداشلار، مەن
سىلەرنىڭ شۇنى بىلىشىگىلارنى خالايمەنكى، باشقا يەردىكى ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا خىزمىتىم
مېۋە بە رگەندەك، سىلەرنىڭ ئارا گىلاردىمۇ خىزمىتىمنىڭ مېۋە بېرىشى ئۈچۈن يېنىگىلارغا
بېرىشنى كۆپ قېتىم نىيەت قىلدىم، لېكىن بۇگۈنگىچە توسالغۇغا تۇچراپ كېلىۋاتىمەن. **14**
مەن ھەرقانداق ئادەملە رگە، مەيلى يۇنانلىقلار ۋە يات تاپىلە رگە، دانىشمەن ۋە نادانلارغا
بولسۇن، ھەممىسگە قەرزدارمەن. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئىمكانىيەت ما گا يار بەرسىلا مەن
رىمدىكى سىلە رگىمۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ بايان قىلىشقا قىزغىنمەن. **16** چۈنكى
مەن مەسىھ توغرىسىدىكى بۇ خۇش خەۋەردىن ھە رگىز خىجىل بولمايمەن! چۈنكى تۇ تۇنىڭغا
ئىشەنگۈچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارنى، ئاندىن كېيىن گېۋكلەرنى نىجاتقا
ئېرىشتۈرىدىغان خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر! **17** چۈنكى [خۇش خەۋەردە] ئېتىقادقا
ئاساسلانغان، خۇدانىڭ بىرخىل ھەققانىيلىقى ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا ۋەھىي قىلىنغانىدۇر.
[مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات
بولىدۇ». **18** چۈنكى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن ھەقىقەتنى باسىدىغان ئىنسانلارنىڭ بارلىق
ئېپلاسلىقىغا ۋە ھەققانىيەتسىزلىكىگە نىسبەتەن خۇدانىڭ قاراتقان غەزىپى ئەرشتىن ئوچۇق
ۋەھىي قىلىنماقتا. **19** چۈنكى ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدا بىلەلەيدىغان ئىشلار تۇلارنىڭ
كۆز ئالدىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ھەممىنى تۇلارغا ئوچۇق كۆرسىتىپ بە رگەن **20**
(چۈنكى دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى خۇدانىڭ كۆز ئىگە كۆرۈنمەس تۆزگىچىلىكىرى، يەنى
مە گىگۇلۇك قۇدرىتى ۋە بىردىنبىر خۇدا ئىكەنلىكى تۆزى ياراتقان مەۋجۇداتلار ئارقىلىق
ئوچۇق كۆرۈلىۋە كتە، شۇنداقلا بۇنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئىنسانلار ھېچ
باھانە كۆرسىتەلمەيدۇ) **(aïdios g126)** **21** ـ چۈنكى ئىنسانلار خۇدانى بىلىسۇ، ئۇنى
خۇدا دەپ ئۇلۇغلىمىدى، ئۇنىڭغا تەشەككۇر ئېيتمىدى؛ ئە كسچە، تۇلارنىڭ ئوي-
پىكىرلىرى بىمەنە بولۇپ، نادان قەلبى قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. **22** ئۆزلىرىنى دانىشمەن
قىلىپ كۆرسەتسىمۇ، لېكىن ئەقىلسىز بولۇپ چىقتى؛ **23** چېرىماس خۇدانىڭ ئۇلۇغلۇقىنىڭ
ئورنىغا چىرىپ ئۆلىدىغان ئادەمزاتقا، ئۇچار-قاناتلارغا، تۆت ئاياغلىق ھايۋانلارغا ۋە يەر
بېغىرلىغۇچىلارغا ئوخشايدىغان ئۇتلارنى ئالماشتۇرۇپ قويغانىدى. **24** شۇڭا خۇدا تۇلارنى
قەلبىدىكى شەھۋانىي ھەۋەسلىرى بىلەن ئېپلاسلىق قىلىشقا، شۇنداقلا بىر-بىرىنىڭ تەنلىرىنى
نومۇسقا قالدۇرۇشقا قويۇپ بە ردى. **25** تۇلار خۇدا توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى يالغانغا
ئايلاندۇردى، ياراتقۇچىنىڭ ئورنىغا يارىتىلغان نەرسىلە رگە چوقۇنۇپ، تاۋاپ-تائەت
قىلغانىدى. ھالبۇكى، ياراتقۇچىغا تەشە ككۇر-مەدھىيە مە ئىگە ئۇ گە ئوقۇلماقتا! ئامىن! **(aiōn**
g165) **26** مانا شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا تۇلارنى پەسكەش شەھۋانىي ھەۋەسلە رگە قويۇپ
بە ردى. ھەتتا ئاياللارمۇ تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتنى غەيرىي مۇناسىۋەتكە ئايلاندۇردى؛ **27**
شۇنىڭدەك، ئەرلەرمۇ ئاياللار بىلەن بولىدىغان تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتلەرنى تاشلاپ،
باشقا ئەرلە رگە شەھۋانىي ھەۋەسلە ر بىلەن كويۇپ پىشىدىغان بولدى. ئەرلەر ئەرلە ر بىلەن
شەرمەندىلىككە كىرىشتى ۋە نەتىجىدە تۇلارنىڭ مۇخالىپ قىلىنىشلىرى تۆز بېشىغا چىقتى.
28 تۇلار خۇدانى بىلىشتىن ۋاز كېچىشنى لايىق كۆ رگەنلىكى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، خۇدا
تۇلارنى يۇزۇق نىيەتلە رگە ۋە نالايىق ئىشلارنى قىلىشقا قويۇپ بە ردى. **29** تۇلار ھەرخىل
ھەققانىيەتسىزلىك، رەزىللىك، نەپسانىيەتچىلىك، تۆچمەنلىككە چۈمۈپ، ھەسەتخورلۇق،
قاتىللىق، جېدەلخورلۇق، مە ككارلىق ۋە ھەرخىل بە تنىيەتلەر بىلەن تولدى. تۇلار ئىغۋا گەر،
30 تۆھمەتخور، خۇداغا نەپرەتلىنىدىغان، كىبىرلىك، ماختانچاق، چوڭچى، ھەرخىل
رەزىللىكەرنى ئويلاپ چىقىردىغان، تاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغان، **31** يورۇتۇلمىغان،
ۋەدىسىدە تۇرمايدىغان، كۆيۈمسىز ۋە رەھىمسىز ئىنسانلاردۇر. **32** تۇلار خۇدانىڭ شۇلارغا
بولغان ئادىل ھۆكۈمنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلارنىڭ تۆلۈمگە لايىق ئىكەنلىكنى
ئېنىق بىلىسۇ؛ بۇ ئىشلارنى تۆزلىرى قىلىپلا قالماي، بە لكى شۇنداق قىلىدىغان باشقىلاردىن
سۆيۈنۈپ تۇلارنى ئالقىشلايدۇ.

2 ئەمدى ئەي باشقىلارنىڭ ئۇستىدىن ھۆكۈم قىلىدىغان ئىنسان، كىم بولۇشۇڭ ئۆڭدىن
قەتئىينەزەر باھانە كۆرسىتەلمەيسەن؛ چۈنكى باشقىلار ئۇستىدىن قايىسى ئىشتا ھۆكۈم
قىلساڭ، شۇ ئىشتا تۆز گۇناھىڭنى بېكىتىسەن. چۈنكى ئەي ھۆكۈمچى، سەن تۆز ۋۇجۇدۇڭ تۇلارغا
ئوخشاش ئىشلارنى قىلۋاتىسەن. **2** بە رگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار
ئۇستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشى [مۇتلەق] ھەقىقەتكە ئاساسلانغانىدۇر. **3** شۇڭا، ئى شۇنداق
ئىشلارنى قىلغانلار ئۇستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچى، شۇنداقلا شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى
قىلغۇچى ئىنسان، تۆزۈڭ خۇدانىڭ ھۆكۈمىدىن قاچالايمەن دەپ خىيال قىلامسەن؟ **4**
يا كى خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىنىڭ سېنى توۋا قىلىش يولىغا باشلايدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەي،
ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، كەڭ قورساقلىقى ۋە سەۋر-تاقەتىنىڭ مولۇقىغا سەل قاراۋاتامسەن؟ **5**
ئە كسچە، توۋا قىلمايدىغان جاھىللىقىڭ ۋە تاش يۈرە كلىككۈڭ، خۇدا ئادىل ھۆكۈمنى
ئايان قىلىدىغان ئەغزەيلىك كۈنى ئۈچۈن سەن تۆز بېشىڭغا چۈشىدىغان ئەزىيىنى ۋېلاۋاتىسەن.
6 خۇدا ھە ركىمگە تۆز ئەمەللىرىگە يارىشا ئىش كۆرىدۇ. **7** ياخشى ئىشلارنى سەۋرچانلىق
بىلەن قىلىپ، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھىترام ۋە باقىيلىقنى ئىزدىگەنلە رگە ئۇ مە ئىگۈلۈك
ھايات ئاتا قىلىدۇ؛ **(aiōnios g166)** **8** لېكىن شەخسىيەتچىلە رگە، ھەقىقەتكە تەن
بە رمەي، ئە كسچە ھەققانىيەتسىزلىككە ئە گىشكەنلە رگە ئەغزەپ-قەھىر ياغدۇرۇلىدۇ؛ **9**
يامانلىق قىلىدىغان بارلىق جان ئىگىسىگە، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن گېۋكلە رگە
كۈلپەت ۋە دەرد-ئەلەم چۈشىدۇ؛ **10** بىراق، بارلىق ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا، ئالدى
بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن يەھۇدىي ئە مەسلە رگە شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھىترام ۋە
ئامان-خاتىرجەملىك تە قدىم قىلىنىدۇ. **11** چۈنكى خۇدادا ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش
يوقتۇر. **12** ـ چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەي گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى تەۋرات
قانۇننىڭ ھۆكۈمىگە تۇچرىمىسىمۇ، [ئەيبىكە تۇچراپ] ھالاك بولىدۇ؛ تەۋرات قانۇننى
بىلىپ تۇرۇپ گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى بۇ قانۇن يېچە سوراققا تارتىلىدۇ **13**
(چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇننى ئاڭلىغانلار ئە مەس، بە لكى قانۇنغا ئە مەل قىلغۇچىلار
ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ. **14** چۈنكى تەۋرات قانۇننى بىلمەيدىغان ئەللىكلەر تە بىئي ھالدا بۇ
قانۇنغا ۋېغۇن ئىشلارنى قىلسا، گەرچە بۇ قانۇندىن خەۋەرسىز بولسىمۇ، تەۋرات قانۇنى
تۇلاردا كۆرۈنگەن بولىدۇ. **15** تۇلارنىڭ بۇ قىلغانلىرى تۆز قەلبىلىرىگە قانۇن تە ئەلىرىنىڭ
پۈتۈكلۈك ئىكەنلىكنى كۆرسىتىدۇ؛ شۇنىڭدەك، تۇلارنىڭ ۋىجدانلىرىمۇ تۆزلىرىگە ھەققەتنىڭ
گۇۋاھچىسى بولۇپ، ئوي-پىكىرلىرى تۆزىنى ئەيىبلەيدۇ يا كى تۆزىنى ئاقلايدۇ) **16** ـ
مەن يەتكۈزۈپ كېلىۋاتقان بۇ خۇش خەۋەر رگە ئاساسەن خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق
ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە ۋۇكىكەن مەخپىي ئىشلار ئۇستىدىن ھۆكۈم چىقىردىغان كۈنىدە،
[يۇقىردا ئېيتىلغان ئىشلار چوقۇم يۈز بېرىدۇ]. **17** سەنچۇ، ئە گەر تۆزۈڭنى يەھۇدىي دەپ

ئاتاپ، تەۋرات قانۇنىغا ئۈمىد باغلاپ، خۇداغا تەۋەمەن دەپ ماختانساڭ، 18 قانۇندىن ئۆگىنىپ ئىنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ، ئېسىل بىلەن پەسنى پەرق ئەتكەن بولساڭ، 19 تەۋرات قانۇندىن بىلىم ۋە ھەققەتنىڭ جەۋھىرىگە ئىگە بولدۇم دەپ قاراپ، تۇزۇكنى كورلارغا يول باشلىغۇچى، قاراڭغۇدا قالغانلارغا مایاك، نادانلارغا ئۇگەتكۈچى، گۈدەك كەبى ئۆستاز دەپ ئىشەنگەن بولساڭ ـ 21 ئەمدى سەن باشقىلارغا تەلىم بېرىسەنۇ، تۇزۇكگە بەرمەمسەن؟ ئوغرىلىق قىلماڭلار دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، تۇزۇقۇ ئوغرىلىق قىلامسەن؟ 22 «زىنا قىلماڭلار» ـ دەپ ۋەز ئېيتىيسەنۇ، تۇزۇقۇ زىنا قىلامسەن؟ بۇتلاردىن نەپرەتلىنىسەنۇ، تۇزۇقۇ بۇتخانالاردىكى نەرسىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلامسەن؟ 23 تەۋرات قانۇنى بىلەن ماختىنىسەنۇ، تۇزۇقۇ شۇ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، خۇداغا داغ كەلتۈرەمسەن؟! 24 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ نامى تاتىپىلەر ئارىسىدا كۆپۈرلۈققا تۇچىراماقتا». 25 تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭنىڭ ئەھمىيىتى بولىدۇ، لېكىن ئۇنىڭغا خىلاپلىق قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭ خەتنە قىلىنمىغاندەك ھېسابلىنىدۇ. 26 ئەمدى خەتنىسىزلەر قانۇنىڭ تەلەپىلىگە ئەمەل قىلسا، گەرچە خەتنىسىز بولسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن خەتنىلىك ھېسابلانمامدۇ؟ 27 تەۋرات قانۇن دەستۇرىدىن خەۋەردار ۋە خەتنىلىك تۈرۈقلۇق قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى، ئۆ يەھۇدىي، قانۇنغا ئەمەل قىلمىغان جىسمانىي خەتنىسىزلەر تەرىپىدىن سېنىڭ گۇناھىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىلۇاتمامدۇ؟ 28 چۈنكى سىرتقى كۆرۈنۈشى يەھۇدىي بولسىلا ئۇنى [ھەقىقىي] يەھۇدىي دېگلى بولمايدۇ، سىرتقى جەھەتتىكى جىسمانىي خەتنىنىمۇ [ھەقىقىي] خەتنە دېگلى بولمايدۇ، 29 روھىدا يەھۇدىي بولغىنى [ھەقىقىي] يەھۇدىيدۇر، ئۇنىڭ خەتنە قىلىنغىنى خەتنە قانۇن دەستۇرى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى قەلبىدە، روھتىنىدۇر. بۇنداق كىشىنىڭ تەرىپلىنىشى ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن بولىدۇ.

3 ئۇنداقتا، يەھۇدىي بولغانلىقنىڭ يەھۇدىي ئەمەستىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار؟ خەتنىلىك بولغانلىقنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ 2 ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتىن كۆپ ئارتۇقچىلىقى بار. بىرىنچىدىن، خۇدانىڭ بېشارەتلىك سۆزلىرى يەھۇدىيلارغا ئامانەت قىلىنغان. 3 ئەمدى گەرچە ئۇلاردىن بەزىلىرى ئىشەنچىسىز چىققان بولسىمۇ، بۇنىڭغا نېمە بولاتتى؟ ئۇلارنىڭ ئىشەنچىسىزلىكى خۇدانىڭ ئىشەنچىلىكلىنى يوقاتا چىقرۇۋېتەرمۇ؟ 4 ھە رگىز ئۇنداق قىلمايدۇ! خۇدا راستچىل ھېسابلىنىپ، ھەممە ئادەم يالغانچى ھېسابلانسۇن! خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدا ھەققىدە] يېزىلغىنىدەك: ـ «سۆزلىگىنىڭدە ئادىل دەپ ئىسپاتلانغايسەن، شكايەتكە تۇچرىغىنىڭدا غەلبە قىلغايسەن». 5 لېكىن بىزنىڭ ھەققانىيسىزلىقىمىز تارقىلىق خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى تېخىمۇ ئېنىق كۆرىنىشىنى، بۇنىڭغا نېمە دەيمىز؟ ھەققانىيسىزلىق ئۈستىگە غەزەپ تۆكىدىغان خۇدانى ھەققانىي ئەمەس دەيمىزمۇ (مەن ئىنسانچە سۆزلەيمەن)؟ 6 مۇنداق دېيىشكە ھە رگىز بولمايدۇ! ئە گەر ئۇنداق بولسا، خۇدا ئالەمنى قانداق سوراققا تارتىدۇ؟ 7 [يەنىلەر يەنە]: «مېنىڭ يالغانچىلىقىمدىن خۇدانىڭ ھەققەتلىكى تېخىمۇ ئوچۇق قىلىنسا، شۇنداقلا ئۇلۇغلۇقى تېخىمۇ يورۇتۇلسا، ئەمدى مەن يەنە نېمە ئۈچۈن گۇناھكار دەپ قارىلىپ سوراققا تارتىلىمەن؟» [دېيىشى مۇمكىن]. 8 ئۇنداق بولغاندا نېمىشقا (يەنىلەر بەزگە تۆھمەت چاپلىماقچى بولۇپ، گەپلىرىمىزنى بۇرىۋەتكەندەك) «يامانلىق قىلايلى، يۈنىگەن ياخشىلىق چىقىپ قالار» ـ دېيىشكە بولمايدۇ؟ بۇنداق دېگۈچىلەرنىڭ جازالىنىشى ھەقلىقتۇر! 9 ئەمدى نېمە دېيىش كېرەك؟ بىز [يەھۇدىيلار] [يەھۇدىي ئەمەسلەردىن] ئۈستۈن تۇرامدۇق؟ ياق، ھە رگىز! چۈنكى بىز يۇقۇرىدا يەھۇدىيلار بولسۇن، گېرىكلەر بولسۇن ھەممىسىنىڭ گۇناھنىڭ ئىلكىدە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ ئەيىبلىدۇق. 10 دەرۋەقە، مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي ئادەم يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر، 11 يورۇتۇلغان كىشى يوقتۇر، خۇدانى ئىزدىگىنىمۇ يوقتۇر. 12 ھەممە ئادەم يولدىن چەتىندى، ئۇلارنىڭ بارلىقى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى. مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. 13 ئۇلارنىڭ گېگى ئېچىلغان قەبرىدەك سېپىستۇر، تىللىرى كازىزاپلىق قىلماقتا؛ كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا ئۇرىدۇ؛ 14 ئۇلارنىڭ زۇۋانى قارغاش ھەم زەردىگە تولغان. 15 «پۇتلىرى قان تۆكۈشكە ئالدىرايدۇ؛ 16 بارغانلا يېرىدە ۋەيرانچىلىق ۋە پاجىئەلىك ئىشلار باردۇر. 17 تىنچلىق-ئارامىلىق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇغان ئەمەس». 18 «ئۇلارنىڭ نەزىرىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر». 19 تەۋراتتىكى بارلىق سۆزلەرنىڭ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشايدىغانلارغا قارىتا ئېيتىلغانلىقى بەزگە ئايان. بۇلارنىڭ مەقسىتى، ھەر ئىنسانانىڭ ئاغزىنى باھانە كۆرسىتەلمەي تۇۋاقلىنىپ، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر خۇدانىڭ سوربىقدا ئەيىبكار ئىكەن دەپ ئايان قىلىنسۇن، دېگىنىكتۇر. 20 شۇڭلا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى تەۋرات-قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا ھەققانىي ھېسابلانمايدۇ؛ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئىنسان ئۆز گۇناھىنى تونۇپ يېتىدۇ. 21 بىراق، ھازىر قانۇن يولى بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىدىن كەلگەن بىرخىل ھەققانىيلىق ئاشكارىلاندى! بۇ خىل ھەققانىيلىققا قانۇنىنىڭ ئۆزى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ [يازمىلىرىمۇ] گۇۋاھلىق بە رگەندۇر؛ 22 يەنى، خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشەنچ-ساداقەتلىكى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئېچىگە ھەم ئۈستىگە يەتكۈزىدىغان ھەققانىيلىقىدۇر! بۇ ئىشتا ئايرىمچىلىق يوقتۇر 23 (چۈنكى بارلىق ئىنسانلار گۇناھ سادىر قىلىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە يېتەلمەي، ئۆنىگەن مەھرۇم بولدى) 24 چۈنكى ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجات-ھۆرلۈك ئارقىلىق، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى بىلەن بەدەلسىز ھەققانىي قىلىنىدۇ. 25 خۇدا ئۆزى گۇناھلارنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت قۇربانلىقى سۈپىتىدە تەيىنلىدى؛ [ئىنسانلارنىڭ] ئۆزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنىغا ئىشەنچ باغلىشى بىلەن [قۇربانلىق] ئىناۋەتلىكتۇر. خۇدا بۇ ئارقىلىق بۇرۇنقى زاماندىكىلەرنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ، جازالىمايى ئۆتكۈزۈۋېتىشىنىڭ ئادىللىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 26 بۇنىڭغا ئوخشاش بۇ [قۇربانلىق] ئارقىلىق ئۆ ھازىرقى زاماندا بولغان ھەققانىيلىقىنىمۇ كۆرسەتكەن. شۇنداق قىلىپ ئۆ ئۆزىنىڭ ھەم ھەققانىي ئىكەنلىكىنى ھەم ئەيسانىڭ ئېتىقادىدا بولغۇچىنى ھەققانىي قىلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ نامايان قىلدى. 27 ئۇنداق بولسا، ئىنسانانىڭ نېمە ماختانغۇچىلىكى بار؟ ماختىنىش يوق قىلىندى! ـ نېمە پرىنسىپقا ئاساسەن؟ قانۇنغا ئىنتىلىش پرىنسىپى بىلەمۇ؟ ـ ياق! «ئېتىقاد» پرىنسىپى بىلەن! 28 چۈنكى «ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ» دەپ ھېسابلايمىز! 29 ئەجەبا، خۇدا پەقەتلا يەھۇدىيلارنىلا خۇداسىمۇ؟ ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسى ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسىدۇر. 30 خۇدا بولسا بىردۇر، ئۇ خەتنە قىلىنغانلارنى ئېتىقاد بىلەن ھەمدە خەتنە قىلىنمىغانلارنىمۇ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىدۇ. 31 ئەمدى ئېتىقاد پرىنسىپى بىلەن تەۋرات قانۇنىنى بىكار قىلۇۋېتىمىزمۇ؟ ياق، دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۇنى كۆچكە ئىگە قىلىمىز.

4 ئۇنداقتا، بىز [يەھۇدىيلارنىڭ] جىسمانىي جەھەتتىكى ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئېرىشكىنى توغرىسىدا نېمە دەيمىز؟ 2 ئە گەر ئىبراھىم ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولسا، ئۇنىڭدا ماختانغۇدەك ئىش بولاتتى (بەرىبىر خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ماختىنىش ھەققى يوق ئىدى). 3 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ـ «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى؛ بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېيىلدۇ. 4 ئىشلىگۈچىگە بېرىلىدىغان ھەق «مېھىر-شەپقەت» ھېسابلانمايدۇ، بەلكى بىرخىل «قەرز قايتۇرۇش» ھېسابلىنىدۇ. 5 بىراق، ھېچ ئىش-ئەمەل قىلماي، پەقەت نومۇسسىز گۇناھكارلارنى ھەققانىي قىلغۇچى خۇداغا ئېتىقاد قىلىدىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ئېتىقادى ھەققانىيلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ! 6 خۇدا قىلغان ئەمەللىرىگە قارىماي، ھەققانىي دەپ ھېسابلىغان كىشىنىڭ بەختى توغرۇلۇق داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: ـ 7 «ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 8 پەرۋەردىگار گۇناھلىرى بىلەن ھېچ ھېسابلاشمايدىغانلار نېمىدېگەن بەختلىكتۇر!». 9 ئەمدى بەخت يالغۇز خەتنە قىلىنغانلارغىلا مەنسۇپ بولامدۇ، ياكى خەتنە قىلىنمىغانلارغىمۇ مەنسۇپ بولامدۇ؟ چۈنكى: «ئىبراھىمنىڭ ئېتىقادى ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلاندى» دەۋاتىمىز. 10 ھەققانىيلىق قانداق ئەھۋالدا ئۇنىڭغا ھېسابلاندى؟ خەتنە قىلىنىشتىن ئىلگىرىمۇ ياكى خەتنە قىلىنىشتىن كېيىنمۇ؟ ئۇ خەتنە قىلىنغان ھالدا ئەمەس، بەلكى خەتنە قىلىنمىغان ھالدا ھېسابلاندى! 11 ئۇنىڭ خەتنىنى قوبۇل قىلغىنى بولسا، ئۇنى خەتنە قىلىنىشتىن بۇرۇنلا ئېتىقادى ئارقىلىق ئىگە بولغان ھەققانىيلىققا مۇھۇر بەلگىسى سۈپىتىدە بولغاندىدى. دېمەك، ئۇ خەتنىسىز ئۆزۈپ خۇداغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاتىسى بولدى ـ ئۇلارمۇ [ئېتىقادى بىلەن] ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ! 12 ئۇ يەنە خەتنە قىلىنغانلارنىڭمۇ ئاتىسىدۇر؛ دېمەك، خەتنە قىلىنغان بولۇشى بىلەن تە گىلا خەتنە قىلىنمىغان ۋاقتىدىمۇ ئېتىقادلىق يول ماڭغان ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئىزلىرىنى بېسىپ ماڭغانلارنىڭمۇ ئاتىسى بولغاندۇر. 13 چۈنكى [خۇدانىڭ] ئىبراھىمغا ۋە نەسلىگە

دۇنياغا مىراسخور بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدە بېرىشى ئىبراھىمنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلگىنىدىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىقتىن كەلگەن. **14** چۈنكى ئەگەر قانۇنغا ئىنتىلىدىغانلار مىراسخور بولىدىغان بولسا ئېتىقاد بىكار نەرسە بولۇپ قالاتتى، خۇدانىڭ ۋەدىسىمۇ يوققا چىقىرىلغان بولاتتى. **15** چۈنكى تەۋرات قانۇنى [خۇدانىڭ] غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى قانۇن بولمىسا، ئىتائەتسىزلىك دېگەن ئىشمۇ بولمايدۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ۋەدىسىنىڭ [يەقەت] تۈز مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇ ئېتىقادقا ئاساسلىنىدۇ. يۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋەدە ئىبراھىمنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىغا، يەقەت تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرىدىغانلارغىلا ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمچە ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگىمۇ كاپالەتلىك قىلىنغان. چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «سېنى نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى قىلدىم» دەپ يېزىلغىنىدەك، ئىبراھىم ھەممىمىزنىڭ ئاتىسىدۇر. دەرھەقىقەت، ئۇ تۇرۇۋاتقىنى تىرىلدۈرىدىغان، مەۋجۇت بولمىغاننى بار دەپ مەۋجۇت قىلىدىغان، ئۆزى ئېتىقاد باغلىغان خۇدا ئالدىدا ھەممىمىزنىڭ ئاتىسى بولدى. **18** ھېچقانداق ئۈمىد قالمىسىمۇ ئۇ يەنىلا ئۈمىدتە ئېتىقاد قىلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنىڭ نەسلىڭ [سان-ساناقسىز] بولىدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغاندەك نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى بولدى. **19** ئۇ يۈز ياشقا يېقىنلاپ، ئېنىنى تۇلگەن ھېسابلىسىمۇ، شۇنداقلا ئايالى سارانىڭمۇ بالىياتقۇسىنى تۇلدى دەپ قارىسىمۇ، يەنىلا ئېتىقادتا ئاجىزلاشمىدى؛ **20** خۇدانىڭ ۋەدىسىگە نىسبەتەن ئېتىقادسىزلىق قىلىپ ھېچ ئىككىلەنمىدى، ئەكسىچە ئۇ ئېتىقادى ئارقىلىق كۈچەيتىلدى ۋە خۇدانى ئۇلۇغلىدى، **21** «ئۇ نېمىنى ۋەدە قىلغان بولسا شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قۇدرىتىگە ئىگىدۇر» دەپ تولۇق ئىشەندۈرۈلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن بۇ «تۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». **23** يۇ، «تۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن سۆز يالغۇز تۇنىڭ ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسانى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىشىمىز بىلەن ھەققانىي ھېسابلىنىدىغان بىزلەر ئۈچۈنمۇ يېزىلغان؛ [مەسىھ] بولسا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئۈچۈن پىدا بولىغا تاپشۇرۇلدى ۋە ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تىرىلدۈرۈلدى.

5 شۇڭا ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناق مۇناسىۋەتتە بولىمىز. **2** ئۇ ئارقىلىق ئېتىقاد يولدا بىزنى چىڭ تۇرغۇزىدىغان بۇ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئىچىگە كىرىش ھوقۇقىغا مۇيەسسەر بولدۇق، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە باغلىغان ئۈمىدىمىزدىن شاد-خۇرام بولىمىز. **3** شۇنداق بولۇپلا قالماي، مۇشكۈل ئەھۋاللار ئىچىدە شادلىنىمىز؛ چۈنكى مۇشكۈلۈك سەۋرچانلىقنى، سەۋرچانلىق چىداملىقنى، چىداملىق ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ، دەپ بىلىمىز. **5** ۋە بۇ ئۈمىد بىزنى يە رگە قارىتىپ قويمايدۇ، چۈنكى بىزگە ئاتا قىلىنغان مۇقەددەس روھ ئارقىلىق خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئاللىبۇرۇن قەلبىمىزگە قويۇلۇپ ئېشىپ تاشتى. **6** چۈنكى بىز يەقەت ئامالسىز قالغىنىمىزدا، مەسىھ بىز ئىخلاسسىزلار ئۈچۈن [خۇدا] بىكىتكەن ۋاقىتتا ئۆزىنى پىدا قىلدى. **7** بىرسىنىڭ ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن جىنىنى پىدا قىلىشى ناھايىتى تاز ئۇچرايدىغان ئىش؛ بەزىدە ياخشى ئادەم ئۈچۈن بىرسى پىدا بولۇشقا جۈرئەت قىلىشىمۇ مۇمكىن؛ **8** لېكىن خۇدا ئۆز مېھرى-مۇھەببىتىنى بىزگە شۇنىڭدا كۆرسىتىدۇكى، بىز تېخى گۇناھكار ۋاقتىمىزدا، مەسىھ بىز ئۈچۈن جىنىنى پىدا قىلدى. **9** ھازىر بىز ئۇنىڭ قېنى بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، ئەمدى ئۇ ئارقىلىق [چىلدىغان] غەزەپتىن قۇتۇلۇشىمىز تېخىمۇ جەزمەندۇر. **10** چۈنكى يۈرۈن خۇداغا دۈشمەن بولغان بولساقۇ، ئوغلىنىڭ ئۆلۈمى ئارقىلىق بىزنى ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرغان يەردە، ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، ئەمدى [ئوغلىنىڭ] ھايات ئارقىلىق بىز تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇلمامدۇق؟! **11** يۇنىڭ بىلەنلا قالماي، ھازىر بىز رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلدۇق، ئۇ ئارقىلىقمۇ خۇدانىڭ ئۆزىدىن شادلىنىمىز. **12** شۇنىڭدەك، گۇناھنىڭ دۇنياغا كىرىشى بىرلا ئادەم ئارقىلىق بولدى، ئۆلۈمنىڭ دۇنياغا كىرىشى گۇناھ ئارقىلىق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن گۇناھ ئارقىلىق ئۆلۈم ھەممە ئادەمگە تارقالدى؛ چۈنكى ھەممە ئادەم گۇناھ سادىر قىلدى **13** (چۈنكى تەۋرات قانۇنىدىن ئىلگىرىمۇ گۇناھ دۇنيادا بار ئىدى، ئەلۋەتتە؛ ھالبۇكى، قانۇن بولمىسا گۇناھنىڭ ھېسابى ئېلىنمايدۇ. **14** شۇنداقتىمۇ، ئۆلۈم ئادەمئاتا ۋاقتىدىن مۇسا پەيغەمبەر ۋاقتىغىچە ئىنسانلارغىمۇ ھۆكۈم سۈردى؛ ئۆلار گەرچە ئادەمئاتانىڭ سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىدەك گۇناھ سادىر قىلمىغان بولسىمۇ، بۇ ئىنسانلارمۇ ئۆلۈم ھۆكۈمدىن خالي بولمىدى). ئادەمئاتانىڭ تۇزى ـ كېيىن كېلىدىغان مەسىھنىڭ بىر بېشارەتلىك ئۈلگىسىدۇر؛ **15** ھالبۇكى، [خۇدانىڭ] شاپائەتلىك سوۋغىتى ئادەمئاتانىڭ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ پۈتۈنلەي ئەكسىدۇر. چۈنكى بىرلا ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى بىلەن نۇرغۇن ئادەم ئۆلگەن بولسا، ئەمدى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ۋە شۇنىڭدەك بىرلا ئادەم، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق كەلگەن سوۋغات ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاچقا، نۇرغۇن ئادەمگە يەتكۈزۈلۈپ تېخىمۇ زور نەتىجە ھاسىل قىلدى! **16** شۇ شاپائەتلىك سوۋغاتنىڭ نەتىجىسى بولسا، شۇ بىر ئادەمنىڭ گۇناھىنىڭ ئاقىۋىتىگە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدۇ. چۈنكى بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئوتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكىدىن چىقارغان ھۆكۈم ئىنسانلارنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەن بولسىمۇ، ئەمما شۇ شاپائەتلىك سوۋغات بولسا كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ نۇرغۇن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن «ھەققانىي قىلىنىش»قا ئېلىپ بارىدۇ. **17** ئەمدى بىر ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن، ئەنە شۇ بىر ئادەم ئارقىلىق ئۆلۈم ھۆكۈمران بولغان يەردە، [خۇدانىڭ] مول مېھىر-شەپقىتىنى، شۇنداقلا ھەققانىيلىق بولغان شاپائەتلىك سوۋغىتىنى قوبۇل قىلغانلار بىر ئادەم، يەنى شۇ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھاياتنا شۇنچە غالىبانە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار بولمامدۇ! **18** شۇڭا، بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىك تۈپەيلىدىن بارلىق ئىنسانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم قىلىنغان بولسا، ئوخشاشلا بىر قېتىملىق ھەققانىي ئەمەل بىلەن ھاياتلىق ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىق پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ ھەققانىيلىقىغا يەتكۈزۈلگەن. **19** بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق نۇرغۇن كىشىلەر دەرۋەقە گۇناھكار قىلىنىپ بېكىتىلگەندەك، بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتمەنلىكى بىلەنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ھەققانىي قىلىنىپ بېكىتىلىدۇ. **20** ئەمدى تەۋرات قانۇنى ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى كۆپەيسۇن دەپ كىرگۈزۈلگەندى. لېكىن گۇناھ قەيەردە كۆپەيگەن بولسا، ئاشكارلىنىپ بىلىنىۋىتىپ دەپ كىرگۈزۈلگەندى. **21** شۇنىڭدەك، گۇناھ [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىمۇ شۇ يەردە تېخىمۇ ئېشىپ تاشتى. **21** شۇنىڭدەك، گۇناھ [ئىنسانىيەتنىڭ] ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ [ئۆلارنى] ئۆلۈمگە ئېلىپ بارغىنىدەك، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ھەققانىيلىققا ئاساسلىنىپ ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئىنسانىي رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **(aiōnios g166)**

6 ئۇنداقتا، نېمە دېگۈلۈك؟ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى تېخىمۇ ئاشسۇن دەپ گۇناھ ئىچىدە ياشاۋېرەمدۇق؟ **2** ياق، ھەرگىز! گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلگەن بىزلەر قانداقمۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاۋېرەلەيمىز؟ **3** ياكى سىلەر بىلمەمسىلەر؟ ھەرقايسىمىز مەسىھ ئەيساغا كىرىشكە چۆمۈلدۈرۈلگەن بولساق، ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە چۆمۈلدۈرۈلدۇق؟ **4** بىز چۆمۈلدۈرۈش ئارقىلىق ئۇنىڭ ئۆلۈمى ئىچىگە كىرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆمۈلدۈق؛ يۇنىڭ مەقسىتى، مەسىھ ئاتىنىڭ شان-شەرىپى ئارقىلىق ئۆلۈمدىن تىرىلگىنىدەك، بىزنىمۇ يېڭى ھاياتنا مېڭىشىمىز ئۈچۈندۇر. **5** چۈنكى [مەسىھنىڭ] ئۆلۈمىگە ئوخشاش بىر ئۆلۈمدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باغلانغانىكەنمىز، ئەمدى بىز چوقۇم ئۇنىڭ تىرىلىشىگە ئوخشاش بىر تىرىلىشىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولىمىز. **6** شۇنى بىلىمىزكى، گۇناھنىڭ ماكانى بولغان ئېنىمىز كاردىن چىقىرىلىپ، گۇناھنىڭ قۇللۇقىدا يەنە بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، «كونا ئادەم»ىمىز مەسىھ بىلەن بىللە كېستىلىپ ئۆلگەن **7** (چۈنكى ئۆلگەن كىشى گۇناھتىن خالاس بولغان بولىدۇ). **8** مەسىھ بىلەن بىللە ئۆلگەن بولساق، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ياشايدىغانلىقىمىزغىمۇ ئىشىنىمىز. **9** چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن قايتا ئۆلەيدىغانلىقى، ئۆلۈمنىڭ ئەمدى ئۇنىڭ ئۈستىدىن يەنە ھۆكۈمرانلىق قىلالمايدىغانلىقى بىرگە مەلۇم. **10** چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلۈمى، ئۇ گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن يەقەت بىر قېتىملىق ئۆلدى؛ ئۇنىڭ ھازىر ياشاۋاتقان ھاياتى بولسا، ئۇ خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتقان ھاياتىدۇر. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارنى گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلگەن، ئەمما مەسىھ ئەيسادا بولۇپ خۇداغا يۈزلىنىپ تىرىك دەپ ھېسابلاڭلار. **12** شۇڭا گۇناھنىڭ ئۆلدىغان ئېنىڭلاردا ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا يول قويماڭلار، ئۇنىڭ رەزىل ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ۋىسۈنۈماڭلار، **13** شۇنىڭدەك ئېنىڭلارنىڭ ھېچ ئەزاسىنى ھەققانىيەتسىزلىققا قورال قىلىپ گۇناھقا تۈتۈپ بەرمەڭلار. ئەكسىچە، ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگەنلەردەك، ئۆزۈڭلارنى خۇداغا ئاتاڭلار ھەمدە ئېنىڭلاردىكى ئەزالارنى ھەققانىيەتنىڭ قورالى قىلىپ خۇداغا ئاتاڭلار. **14** گۇناھ سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھېچ ھۆكۈمرانلىق قىلمايدۇ؛ چۈنكى سىلەر تەۋرات قانۇنىنىڭ ئاستىدا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئاستىدا ياشاۋاتىسىلەر. **15** ئۇنداقتا، قانداق قىلىش كېرەك؟ قانۇننىڭ ئاستىدا ئەمەس، مېھىر-شەپقەت ئاستىدا بولغانلىقىمىز ئۈچۈن

گۇناھ سادىر قىلمۇرسەك بولامدۇ؟ ياق، ھە رگىز! 16 تۆزلىرىگىلارنى ئىتائەتمەن قۇللاردەك
بىرگە تۆتۈپ بەرسە كىلار، شۇ كىشىنىڭ قۇلى بولغانلىقىگىلارنى بىلمەمسىلەر ـ يا كى تۇلۇمگە
ئىلىپ ياردىغان گۇناھنىڭ قۇللىرى، يا كى خۇدا ئالدىدا ھەققانىيلىققا ئىلىپ ياردىغان
ئىتائەتمەنلىكنىڭ قۇللىرى بولۇشۇڭلار مۇخەررەر. 17 خۇداغا تەشە ككورا! بۇرۇن گۇناھنىڭ
قۇلى بولغانلىسىلەر، بىراق [مەسىھنىڭ] تەلىمىگە باشلىنىپ، بۇ تەلىم كۆرسەتكەن نەمۇنىگە
چىن دىلىگىلاردىن ئىتائەت قىلدىگىلار. 18 سىلەر گۇناھنىڭ كۆچىدىن قۇتۇلدۇرۇلۇپ،
ھەققانىيلىقنىڭ قۇللىرى بولدۇڭلار. 19 ئەتلىرىگىلار ئاجىز بولغاچقا، سىلە رگە ئىنسانچە
سۆزلەۋاتىمەن: ـ ئىلگىرى سىلەر تەن ئەزايىگىلارنى ناپاك ئىشلارغا ۋە ئەخلاقسىزلىققا
قۇللاردەك تۆتۈپ بېرىشىگىلار بىلەن تېخىمۇ ئەخلاقسىزلىقلارنى قىلغانىدەك، ئەمدى ھازىر
تەن-ئەزالىرىگىلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە باشلايدىغان ھەققانىيلىققا قۇللاردەك تۆتۈپ
بېرىگىلار. 20 سىلەر گۇناھنىڭ قۇللىرى بولغان ۋاقتىگىلاردا، ھەققانىيلىقنىڭ ئىلكىدە
ئەمەس ئىدىگىلار. 21 ھازىر نومۇس دەپ قارىغان بۇرۇنقى ئىشلاردىن شۇ چاغدا سىلەر
زادى قاندائ مېۋە كۆردۇڭلار؟ ئۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى تۆلۈمدۇر. 22 بىراق، ھازىر سىلەر
گۇناھتىن ئەركىن قىلىنىپ، خۇدانىڭ قۇللىرى بولغان ئىگىنسىلەر، سىلەردە تۆزۈگىلارنى
پاك-مۇقەددەسلىككە ئىلىپ ياردىغان مېۋە بار، ئۇنىڭ نەتىجىسى مەڭگۈلۈك ھاياتتۇر.
(aiōnios g166) 23 چۈنكى گۇناھنىڭ ئىش ھەققى يەنىلا تۆلۈمدۇر، بىراق خۇدانىڭ
رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان سوۋغىتى بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتتۇر. (aiōnios g166)

7 ئى قېرىنداشلار، مەن ھازىر تەۋرات قانۇنىنى بىلگەنلە رگە سۆزلەۋاتىمەن؛ سىلەر
قانۇنىڭ پەقەت ھايات ۋاقتىدىلا ئىنسان ئۈستىگە ھۆكۈمران بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 2
مەسىلەن، ئېرى بار ئايال، ئېرى ھاياتلا بولىدىكەن، قانۇن ۋىيىچە ئېرىگە باغلانغان؛ لېكىن
ئېرى تۆلۈپ كەتسە، [ئۆزىنى ئېرىگە باغلىغان] نىكاھ قانۇنىدىن ئازاد قىلىنىدۇ. 3 شۇنىڭ
ئۈچۈن، بۇ ئايال ئېرى ھايات ۋاقتىدا باشقا بىر ئە رگە باغلانسا، زىناخور ئايال دەپ ئاتىلىدۇ.
لېكىن ئېرى تۆلۈپ كەتسە، ئۇ [نىكاھ] قانۇنىدىن ئە ركىن بولىدۇ؛ شۇ چاغدا باشقا بىر
ئە رگە تە گسە، زىنا قىلغان بولمايدۇ. 4 خۇددى شۇنىڭدەك، قېرىنداشلار، سىلەر ئەيسا
مەسىھنىڭ [قۇربانلىق] تېنى ئارقىلىق تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن تۆلۈ ڭلار. يۇنىڭ مەقسىتى
سىلەرنىڭ باشقا بىرسىگە، يەنى تۆلۈمدىن تىرىلگۈچىگە باغلىنىشىگىلار ۋە شۇنىڭ بىلەن
خۇداغا مېۋە بېرىشىگىلاردىن ئىبارەتتۇر. 5 چۈنكى بىز «ئەت»نىڭ ئىلكىدە ۋاقتىمىزدا،
تەۋرات قانۇنى گۇناھنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى تېخىمۇ قوزغاپ، تېنىمىزدىكى ئەزالاردا
تۆلۈمگە ئىلىپ ياردىغان مېۋىنى چىقارغاندى؛ 6 لېكىن، ھازىر بىز تەۋرات قانۇنىنىڭ
ئىلكىدىن ئە ركىن بولدۇق. چۈنكى تۆزىمىزنى بوغۇپ تۇرىدىغان بۇ قانۇنغا نىسبەتەن ئۆلگەن
بولۇپ، قانۇنىڭ دەستۇرىنىڭ كونا يولدا ئەمەس، بەلكى روھنىڭ يېڭى يولدا [خۇدانىڭ]
قۇللۇقىدا بولىمىز. 7 ئۇنداقتا نېمە دېگۈلۈك؟ تەۋرات قانۇنىنىڭ تۆزىى گۇناھمۇ؟ ھە رگىز
ئۇنداق ئەمەس! دەرۋەقە، قانۇنىنىڭ كۆرسەتمىلىرى بولمىسا، گۇناھنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى
بىلمەيتتىم. قانۇن «نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېمىگەن بولسا، نەپسانىيەتچىلىكنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى
بىلمىگەن بولاتتىم. 8 لېكىن گۇناھ قانۇنىنىڭ ئەمرى ئارقىلىق پۇرسەت تېپىپ، ئۇچىمدە
ھەرخىل نەپسانىيەتچىلىكلەرنى قوزغىدى. تەۋرات قانۇنى بولمىسا، گۇناھمۇ تۇلۇكتەك
جانسىز بولاتتى. 9 بىر چاغلاردا قانۇنىنىڭ سىرتىدا ياشىغىنىمدا ھايات ئىدىم، لېكىن قانۇن
ئەمرىنى بىلىشىم بىلەنلا، گۇناھمۇ جانلىنىپ، مېنى تۆلۈمگە ئىلىپ باردى. 10 ئەسلىدە
كىشىگە ھاياتلىق ئېلىپ كەلسۇن دەپ ۋەيىرۇلغان قانۇنىنىڭ ئەمرى ئە كىسچە ماڭا تۆلۈم
ئىلىپ كەلدى. 11 چۈنكى گۇناھ قانۇنىنىڭ ئەمرى بىلەن ھۆجۇم پۇرستىنى تېپىپ، مېنى
ئازدۇردى ۋە ئەمر ئارقىلىق مېنى تۇلتۇردى. 12 يۇنىڭدىن قارىغاندا قانۇن ھەققەتەن
پاك-مۇقەددەسىتۇر، ئۇنىڭ ئەمرىمۇ مۇقەددەس، توغرا-ئادالەتلىك ۋە ياخشىدۇر. 13
ئۇنداقتا، ياخشى بولغىنى ماڭا تۆلۈم بولدىمۇ؟ ھە رگىز ئۇنداق ئەمەس! بەلكى، گۇناھنىڭ
قەۋىتلا قەبىھ ئىكەنلىكى ئۈچۈن ئارقىلىق ئۈچۈق ئاشكارىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ ياخشى ئەمرىنىڭ
ۋاسىتىسى بىلەن گۇناھ مەندە تۆلۈم پەيدا قىلدى. 14 تەۋرات قانۇنىنىڭ «روھقا تەۋە»
ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. بىراق مەن بولسام «ئەتكە تەۋە»، دۇرمەن، دېمەك گۇناھقا قۇللىدەك
سېتىلغانىمەن. 15 چۈنكى نېمە قىلۋاتقىنىمنى تۈزۈمۈ بىلمەيمەن. چۈنكى تۆزۈم نىيەت قىلغان
ئىشلارنى قىلمايمەن، ئە كسىچە، نەپرەتلىنىدىغىنىمنى قىلىمەن. 16 لېكىن ئە گەر تۆزۈم
خالىمىغان ئىشلارنى قىلسام، تۆزۈم قانۇننىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغان بولىمەن.
17 شۇنداق ئىكەن، بۇ ئىشلارنى مەن ئەمەس، بەلكى ئۇچىمدە مەۋجۇت بولغان گۇناھ
قىلدۇرىدۇ. 18 ئۇچىمدە، يەنى مېنىڭ ئەتلىرىمدە ھېچ ياخشىلىقنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى
بىلىمەن؛ چۈنكى ياخشىلىق قىلىش نىيىتىم بار بولسىمۇ، ئۇنى قىلالمايمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن
تۆزۈم خالىغان ياخشىلىقنى قىلماي، ئە كسىچە خالىمىغان يامانلىقنى قىلىمەن. 20 تۆزۈم نىيەت
قىلمىغان ئىشنى قىلسام، يۇنى قىلىدىغان مەن ئەمەس، بەلكى ئۇچىمدە ماكان قىلغان گۇناھتۇر.
21 يۇنىڭدىن تۆزۈمدىكى شۇنداق بىر قانۇنىيەتنى بايقايمەنكى، ياخشىلىقنى قىلماچقى بولغىنىمدا،
يامانلىق ھامان ئۇچىمدە ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 22 قەلبىمدە خۇدانىڭ قانۇنىدىن سۆيۈنمەن؛
23 بىراق تېنىمدىكى ئەزالىرىمدا باشقا بىر قانۇنىيەتنى سېزىمەن. بۇ قانۇنىيەت قەلبىمدىكى قانۇن
بىلەن جەڭ قىلىپ، مېنى تېنىمدىكى ئەزالىرىمدىكى گۇناھ سادىر قىلىدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە
ئەسىر قىلىدۇ. 24 ئىمدىيگەن دەردەمنە ئادەممەن-ھە! تۆلۈمگە ئىلىپ ياردىغان بۇ تېنىمدىن
كىممۇ مېنى قۇتقۇزار؟ 25 رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا تەشە ككورا بولسۇن!
شۇنداق قىلىپ، قەلبىم بىلەن خۇدانىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلىمەن، لېكىن ئەتلىرىمدە گۇناھ
سادىر قىلىدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئىتائەت قىلىمەن.

8 خۇلاسىلىساق، مەسىھ ئەيسادا بولغانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم بولمايدۇ. 2
چۈنكى مەسىھ ئەيسادا بولغان ھاياتلىقنى بەخش ئېتىدىغان روھنىڭ قانۇنىيىتى ئادەمنى گۇناھقا
ۋە تۆلۈمگە ئىلىپ ياردىغان قانۇنىيەتتىن سىلەرنى خالاس قىلدى. 3 چۈنكى [گۇناھلىق
ئەت ئىلىپ كېلىدىغان ئاجىزلىق ۋېيىلىدىن تەۋرات قانۇنى قىلالمىغانى خۇدانىڭ ئۆزى
[قىلدى]، ئۇ ئۆز ئوغلىنى گۇناھكار ئەتلىك قىيابەتە گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئەۋەتىپ،
ئەتنىكى مەۋجۇت گۇناھنى [تۆلۈمگە] مەھكۇم قىلىۋەتتى، 4 يۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس]
قانۇننىڭ ھەققانىي تەلىپى ئەتكە تە گەشمەيدىغان، بەلكى روھقا تە گىشىپ ماڭىدىغان
بىزلەردە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 5 چۈنكى ئەتكە يېيىۋىندىغانلار ئەتكە خاس ئىشلارنىڭ
ئۈيىدا يۈرىدۇ؛ مۇقەددەس روھقا يېيىۋىندىغانلار بولسا، شۇ روھقا ئائىت ئىشلارنىڭ
ئۈيىدا يۈرىدۇ. 6 ئەتنىكى ئوي-نىيەتلەر ئادەمنى تۆلۈمگە ئىلىپ باردۇ؛ مۇقەددەس روھقا
ئائىت ئوي-نىيەتلەر ھاياتلىق ۋە خاتىرجەم-ئامانلىقتۇر؛ 7 چۈنكى ئەتنىكى ئوي-نىيەتلەر
خۇداغا دۈشمەنلىكتۇر؛ چۈنكى ئەت خۇدانىڭ قانۇنىغا يېيىۋىنمايدۇ ھەم ھەتتا ئۇنىڭغا
يېيىۋنۇشى مۇمكىن ئەمەس؛ 8 ئەتتە بولغانلار خۇدانى خۇرسەن قىلالمايدۇ. 9 ئەمما
سىلە رگە كەلسەك، پەقەت خۇدانىڭ روھى دەرۋەقە ئۇچىگىلاردا ياشاۋاتقان بولسا،
سىلەر ئەتتە ئەمەس، بەلكى روھتا ياشايسىلەر. ئەمما مەسىھنىڭ روھىغا ئىگە بولمىغان
ئادەم بولسا، ئۇ مەسىھىگە مەنسۇپلاردىن ئەمەس. 10 لېكىن مەسىھ قەلبىگىلاردا بولسا،
تېنىگىلار گۇناھ ۋېيىلىدىن تۆلۈمنىڭ ئىلكىدە بولسىمۇ، ھەققانىيلىق ۋېيىلىدىن روھىگىلار
ھاياتتۇر. 11 ھالبۇكى، تۆلىگەن ئەيسانى تۆلۈمدىن تىرىلدۇرگۈچىنىڭ تۆزىدىكى روھ سىلەردە
ياشىسا، مەسىھنى تۆلۈمدىن تىرىلدۇرگۈچى قەلبىگىلاردا ياشاۋاتقان روھى ئارقىلىق تۆلىدىغان
تېنىگىلارنىمۇ ھاياتى كۆچىگە ئىگە قىلىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، قېرىنداشلار، بىز ئەتكە قەرزدار
ئەمەس، يەنى ئۇنىڭغا تە گىشىپ ياشاشقا قەرزدار ئەمەسمىز. 13 چۈنكى ئەتكە تە گىشىپ
ياشىسا گىلار، ھالاك بولىسىلەر؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ئەتنىكى قىلمىشلارنى
تۆلۈمگە مەھكۇم قىلسا گىلار، ياشايسىلەر. 14 چۈنكى كىملەركى خۇدانىڭ روھىنىڭ
يېتىگىلىكىدە ياشىسا، شۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 15 چۈنكى سىلەر
قوبۇل قىلغان روھ قۇللۇققا ئائىت ئەمەس، شۇنداقلا سىلەرنى قايتا قورقۇنچقا سالغۇچى
بىرخىل روھ ئەمەس، بەلكى سىلەر ئوغۇللۇققا ئىلىپ باردىغان روھنى قوبۇل قىلغانسىلەر؛ ئۇ
ئارقىلىق «ئابىا، ئاتا!» دەپ ندا قىلىمىز. 16 روھ بىزنىڭ ئۆز روھىمىز بىلەن بىللە بىزنىڭ
خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنلىكىمىز-رگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 17 خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنمىز،
ئەمدى مىراسخورلارمۇ بولىمىز ـ خۇدانىڭ مىراسخورلىرى ھەممىدە مەسىھ بىلەن تەڭ مىراسخور
بولىمىز ـ پەقەتلا ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىساقلا، ئۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپتىن
تەڭ بەھرىمەن بولىمىز. 18 چۈنكى مەن ھازىرقى ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ كەلگۈسىدە بىزدە
ئاشكارىلىنىدىغان شان-شەرەپلە رگە ھېچ سېلىشتۇرغۇچىلىقى يوق دەپ ھېسابلايمەن.
19 چۈنكى پۈتكۈل كائىنات خۇدانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئايان قىلىنىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن
كۈتمەكتە. 20 چۈنكى يارىتىلغان كائىنات [خۇدانىڭ] [لەنىتى ئاستىدا قېلىپ]، ئەمەنىلىككە

چۆكتۈرۈلدى. بۇ، كائناتنىڭ تۆز ئىختىيارى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى چۆكتۈرگۈچىنىڭ ئىرادىسى بىلەن بولدى ۋە شۇنداق ئۈمىدى بىلەن بولدىكى، كائنات تۆزىمۈز چىرىشتىن بولغان قۇلۇقتىن قۇتقۇزۇلۇپ، خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىگە يېتىشلىنىدىغان شان-شەرەپكە تەۋە بولغان ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرۈلۈشتىن ئىبارەت ئىدى. **22** چۈنكى پۈتكۈل كائناتنىڭ ھازىرغىچە نالە-پەريات كۆتۈرۈپ، تۇغۇت تولغىقىنىڭ ئازابىنى بىرلىكتە تارتىۋاتقانلىقىنى بىلىمىز. **23** يالغۇز كائنات ئەمەس، ھەتتا بىزمۇ، يەنى [مۇقەددەس] روھنىڭ تۇنجى چىقارغان مېۋىسىدىن بەھرىمەن بولغان بىزلەرمۇ دىلىمىزدا نالە-پەريات كۆتۈرمە كتىمىز ھەمدە [خۇدانىڭ] ئوغۇللىرى سۈپىتىدە قوبۇل قىلىنىشىمىزنى، يەنى تېنىمىزنىڭ نىجاتىنىڭ ھۆرلۈكىگە چىقىرىلىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈۋەتكىنىمىز. **24** بىز ئۈمىدىكە باغلانغاچقا، قۇتقۇزۇلغانىكەنمىز. لېكىن ئۈمىد قىلىنغان نەرسە كۆرۈلگەن بولسا، ئۇ يەنە ئۈمىد بولامدۇ؟ كىممۇ كۆز ئالدىدىكى نەرسىنى ئۈمىد قىلىۋىتىدۇ؟ **25** بىراق، تېخى كۆرمىگىنىمىز رەگە ئۈمىد باغلىغانىكەنمىز، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈشىمىز كېرەكتۇر. **26** شۇنىڭدەك، ئىنسانىي ئاجىزلىقىمىزدا [مۇقەددەس] روھ كېلىپ بەرگەك يارىدەم قىلىدۇ؛ چۈنكى قانداق دۇئا قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلمەيمىز. لېكىن روھنىڭ تۆزى ئىپادىلىگۈسىز نالە-پەريات بىلەن بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماقتا. **27** ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى ئىنچىكىلەپ كۆزىتىپ قارىغۇچى بولسا، [مۇقەددەس] روھنىڭ ئوي-نىيەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس بەندىلىرى ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] دۇئا قىلىپ تۇتۇنمەكتە. **28** شۇنداقلا شۇنى بىلىمىزكى، پۈتكۈل ئىشلار خۇدانى سۆيىدىغانلارنىڭ، يەنى ئۇنىڭ مەقسىت-مۇددىئاسى بويىچە چاقىرىلغانلارنىڭ بەخت-بەركىتىگە بىرلىكتە خىزمەت قىلماقتا. **29** چۈنكى خۇدا ئالدىن كۆزلىگەن پۈككەنكىشىلەرنى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسىدە تۆز ئوغلىنىڭ ئوبرازىغا ئوخشاش بولىدىغىنىنى، ئوغلىنىڭ نۇرغۇن قېرىنداشلىرى ئارىسىدىكى تۇنجى ئوغلى بولىدىغىنىنى ئالدىن بەلگىلىگەن. **30** ئالدىن بېكىتكەن كىشىلەرنى ئۇ چاقىردى، چاقىرغان كىشىلەرنى ئۇ ھەققانىي قىلدى؛ ھەققانىي قىلغانلارغا ئۇ شان-شەرەپ ئاتا قىلدى. **31** ئۇنداقتا، بۇ ئىشلارغا يەنە نېمە دەيلى؟ خۇدا بىز تەرەپتە ئۇرىنىكەن، كىممۇ بەرگە قارشى چىقالىسۇن؟! **32** ئۆز ئوغلىنىمۇ ئايماي، ئۇنى ھەممىمىز ئۈچۈن پىدا يولىغا تاپشۇرغان [خۇدا]، ئۇنىڭغا قوشۇپ ھەممىنى بەرگە شەرتسىز ئاتا قىلماي قالارمۇ؟ **33** كىممۇ خۇدانىڭ تاللىغانلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىلالىسۇن؟! خۇدا ھەققانىي قىلغان يەردە، **34** كىممۇ گۇناھقا مەھكۇم قىلالىسۇن؟ ئۆلگەن، شۇنداقلا تىرىلگەن ۋە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان، ھەمدە بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتقان مەسىھ شۇنداق قىلارمۇ؟! **35** كىم بىزنى مەسىھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ئايرۇۋېتەلەيسۇن؟ جاپا-مۇشەققەتمۇ، دەرد-ئەلەمۇ، زىيانكەشلىكمۇ، ئاچارچىلىقمۇ، يالىڭاچلىقمۇ، خېيىم-خەتەرمۇ ياكى قىلىچمۇ؟ **36** [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «سېنى دەپ كۈن بويى قىرىلماقتىمىز، بوغۇزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلاردەك ھېسابلانماقتىمىز». **37** بىراق بىزنى سۆيگۈچىگە تايىنىپ بۇلۇپ ئالىنىڭ ھەممىسىدە غالىپلارنىڭ غالىپى بولماقتىمىز؛ **38** شۇنىڭغا قەتئىي قايىل قىلىنىمكى، مەيلى ئۆلۈم بولسۇن ھاياتلىق بولسۇن، پەرىشتىلەر بولسۇن جىن-شەيتان ھۆكۈمرانلار بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار ياكى كەلگۈسىدىكى ئىشلار بولسۇن، ھەرقانداق روھىي كۈچلەر بولسۇن، **39** پەلەك بولسۇن ھاۋا بولسۇن، شۇنداقلا پۈتكۈل كائناتتا يارىتىلغان ھەرقانداق باشقا بىر شەيئى بولسۇن، بىزنى رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ھېچقاچان ئايرۇۋەتكۈچى بولالمايدۇ.

9 مەن مەسىھتە ھەققەتنى سۆزلەيمەن، يالغان گەپ ئېيتمايمەن، ۋىجدانىم مۇقەددەس روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ تۆزەمگە گۇۋاھلىق قىلماقتا ـ **2** قەلبىمدە زور دەرد-ئەلەم ۋە تۆگىمەس ئازاب بار. **3** چۈنكى مېنىڭ بۇرادەرلىرىم، يەنى جىسمانىي جەھەتتىكى قېرىنداشلىرىم بولغان ئىسرائىللارنى [نىجات تاپقۇزالسام] [خۇدانىڭ] لەنتىگە قېلىپ مەسىھتىن مەھرۇم قىلىنىشىمنى تىلەشكە رازى ئىدىم؛ ئۇلار ئىسرائىللار! ـ ئۇلارغا ئوغۇللۇق ھوقۇقى، [خۇدانىڭ] شان-شەرىپىنىڭ ئايان قىلىنىشى، ئەھدىلىرى، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئامانەت بولۇشى، ئىبادەت خىزمەتلىرى ۋە [تەۋرات] ۋەدىلىرى نېسىۋە قىلىندى. **5** ئاتىلار [ئىبراھىم ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارنىڭكىدۇر، جىسمانى جەھەتتە مەسىھ ئۇلارنىڭ ئەجدادىدۇر. ئۇ بارلىق مەۋجۇدات ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى، مەڭگۈ مۇبارەك خۇدادۇر. ئامىن! (aiōn

g165) **6** ـ بىراق خۇدانىڭ [ئىسرائىلغا بولغان] سۈزى بىكار بولدى، دېمەيمەن؛ چۈنكى ئىسرائىلدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسلا ھەقىقىي ئىسرائىل ھېسابلانمايدۇ؛ **7** شۇنىڭدەك، ئىبراھىمنىڭ ئېۋلادلىرى بولسىمۇ، ھەممىسلا ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى ھېسابلانمايدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا ئىبراھىمغا]: «ئىسھاقتىن تۇرەلگەنلەرلا سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ» ـ دېيىلگەن. **8** دېمەك، جىسمانىي جەھەتتىن [ئىبراھىمدىن] تۇرەلگەن پەرزەنتلەر خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى بولۇۋەرمەيدۇ، بەلكى [خۇدانىڭ] ۋەدىسى ئارقىلىق تۇرەلگەنلەر [ئىبراھىمنىڭ] ھەققىي نەسلى ھېسابلىنىدۇ. **9** چۈنكى خۇدانىڭ بە رگەن ۋەدىسى مۇنداق ئىدى: «[كېلەر يىلى] مۇشۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن، ساراھ بىر ئوغۇلغا ئاتا بولىدۇ». **10** ئۇنىڭ ئۆستىگە، رىۋكاھ بىر ئەردىن، يەنى ئەجدادىمىز ئىسھاقتىن [قوشكېزە گەگە] ھاملىدار بولغاندا، **11** پەرزەنتلىرى تېخى تۇغۇلمىغاندا، ھېچقانداق ياخشى يا كى يامان ئىشنىمۇ قىلماستا، خۇدا ئۆزىنىڭ ئادەملەرنى تاللاشتىكى مۇددىئاسىنىڭ ئۆلارنىڭ قىلغان ئىش-ئەمەللىرىگە ئەمەس، پەقەت چاقىرغۇچى بولغانلىقى ئۈستىدىسگە ئاساسلانغانلىقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن، رىۋكاھغا: «چوڭى كىچىكىنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېيىلگەندى. **13** خۇددى يەنە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: «ياقۇپنى سۆيدۇم، ئەساۋدىن نەپرەتلەندىم». **14** ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دەيلى؟ خۇدادا ئادالەتسىزلىك بارمۇ؟ ھە رگىز يوق! **15** چۈنكى خۇدا مۇساغا مۇنداق دېگەن: ـ «كىمگە رەھىم قىلغۇم كەلسە، شۇنىڭغا رەھىم قىلىمەن، كىمگە ئىچ ئاغرىتقۇم كەلسە، شۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىمەن». **16** دېمەك، بۇ ئىش ئىنسانىنىڭ ئىرادىسىگە يا كى ئۇلارنىڭ تىرىشچانلىقىغا ئەمەس، بەلكى رەھىمدىللىق كۆرسەتكۈچى خۇداغا باغلىقتۇر. **17** چۈنكى خۇدا مۇقەددەس يازمىلاردا پىرئەۋنگە مۇنداق دېگەن: ـ «مېنىڭ سېنى تىكلىشىمدىكى مەقسەت دەل شۇنۇكى، قۇدرىتىمنى ئۆستۈرۈپ كۆرسىتىش ھەمدە نامىمنىڭ پۈتكۈل جاھانغا جا كارلىنىشى». **18** دېمەك، خۇدا خالىغىنىغا رەھىم قىلىدۇ، خالىغىنىنى تاش يۈرەك قىلىدۇ. **19** ئەمدى بەلكىم سەن ماڭا: «خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ھېچكىم قارشى چىقالمايدىغان تۇرسا، ئۇنداقتا خۇدا نېمە ئۈچۈن ئىنسانىنى ئەيبلەيدۇ؟» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. **20** بىراق، ئەي ئىنسان، خۇدا بىلەن تاكالالاشقۇدەك كىمسەن؟ قېلىپتا شە كللەندۈرۈلۈۋاتقان نەرسە ئۆزىنى شە كللەندۈرگۈچىگە: ـ «مېنى نېمە ئۈچۈن بۇنداق ياسىدىڭ؟» ـ دېيەلەمدۇ؟ **21** خۇمدانچىنىڭ ئوخشاش بىر كاللەك لايدىن ئېسىل ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ، شۇنداقلا ئادەتتىكى ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ ياساش ھوقۇقى يوقمۇ؟ **22** خۇدا ئۆز غەزىپىنى كۆرسىتىشنى ۋە كۈچ-قۇدرىتىنى تونۇتۇشنى نىيەت قىلغان بولسا، غەزىپىگە لايىق بولغان، ھالاكەتكە تەييارلانغان «قاچىلار»غا ئادەتتىن تاشقىرى سەۋرچانلىق بىلەن كۆكسى-قارنىنى كەڭ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇنىڭغا نېمە يېتۈ؟ **23** ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتىنىڭ نىشانى قىلغان ۋە شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشقا ئالدىنئالا تەييارلىغان «قاچىلار»دا، يەنى ئۆزىي يەھۇدىيلار ئارىسىدىلا ئەمەس، بەلكى ئەللەر ئارىسىدىمۇ چاقىرغان بىزلەردە شان-شەرەپنىڭ چە كسىزلىكىنى نامايان قىلىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىشنى خالىغان بولسا، يۇنىڭغا نېمە يېتۈ؟ **25** بۇ خۇددى خۇدانىڭ ھوشىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەسلى خەلقىم ھېسابلانمىغان خەلقنى خەلقىم، ئەسلى سۆيىمگەنلەرنى سۆيگەنلىرىم دەيمەن»؛ **26** ۋە يەنە: ـ «بۇرۇن ئۆلارغا: «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا، كەلگۈسىدە دەل شۇ جايدا ئۆلارغا «تىرىك خۇدانىڭ ئوغۇللىرى!» دېگەن نام بېرىلىدۇ». **27** يەشايا پەيغەمبەرمۇ ئىسرائىل توغرۇلۇق مۇنداق جا كارلىغاندى: ـ «ئىسرائىللارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ بولسىمۇ، لېكىن پەقەت بىرلا «قالدى» قۇتقۇزۇلىدۇ؛ **28** چۈنكى، پەرۋەردىگار تۆز ئىشنى تۈگىتۈپ ئىپ، ھەققانىيلىق بىلەن تېزدىن ئۇنى ئىجرا قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدە ھۆكۈمنى تەلتۈكۈس ۋە تېز ئىجرا قىلىدۇ». **29** يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىن ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەگەر ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بە رگە بىر نەسىل قالدۇرمىغان بولسا، سودوم شەھىرىدەك، گومورىرا شەھىرىدەك [يوقالغان] بولاتتۇق». **30** ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دەيىشىمىز كېرەك؟ ھەققانىيلىققا ئىنتىلىمىگەن ئەللىكلەر ھەققانىيلىققا، يەنى ئېتىقادقا ئاساسلانغان بىرخىل ھەققانىيلىققا ئېرىشتى. **31** لېكىن ئىسرائىل ھەققانىيلىقنى كۆرسەتكەن تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلگىنى بىلەن قانۇننىڭ تەلىپىگە يېتەلمىدى. **32** نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەققانىيلىققا] ئىنتىلىشى ئېتىقاد بىلەن ئەمەس، بەلكى «ساۋابلىق ئىشلار» بىلەن ئىدى. ئۇلار «يۇتلىكاشاڭ تاش»قا پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشتى؛ **33** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «خەلقنى پۇتلىشىدىغان پۇتلىكاشاڭ تاشنى،

ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاشنى زىئونغا قويدۇم، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەر گىزىيە رگە قارىتىلىپ قالماس».

10 قېرىنداشلار، يۇرەك ئىنىتزارىم، شۇنداقلا خۇداغا يېلىنىشىم ئىسرائىللارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈندۇر. **2** چۈنكى شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ئۇلارنىڭ خۇداغا ھەققەتەنمۇ قىزغىن ئىنتىلىشى بار، بىراق ئۇلارنىڭ ئىنتىلىشى ھەققىي بىلىم ئۈستىگە قۇرۇلغان ئەمەس. **3** چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلمىگەچكە، ئۆزىنىڭ ئورنىغا ئۆزلىرىنىڭ ھەققانىيلىقىنى تىكلەشكە تىرىشىپ، خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىغا بويسۇنمىدى. **4** چۈنكى تەۋرات قانۇنىنىڭ نىشان-مەقسىتى مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر، شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بار بولدى. **5** چۈنكى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشتىن كەلگەن ھەققانىيلىق ھەققىدە مۇسا پەيغەمبەر مۇنداق يازغان، «قانۇننىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلغانلار شۇ ئىشلىرىدىن ھاياتلىق تاپىدۇ». **6** لېكىن ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىق مۇنداق دەيدۇ: ـ «كۆڭۈڭدە: ـ «كىم ئاسمانغا چىقار؟» (يەنى «كىم مەسىھنى ئاسماندىن ئېلىپ چۈشۈرەر؟»)

7 ۋە ياكى «ھاڭ تېگىگە كىم چۈشەر؟» (يەنى «مەسىھنى ئۆلۈمدىن كىم قايتۇرار؟») ـ دېمىگىن». **(Abyssos g12)** **8** ئەمدى شۇ [ھەققانىيلىق] نېمە دەيدۇ؟ ـ «سۆز-كالام ساڭا يېقىندۇر، تىلىڭدا ۋە دىلىڭدىدۇر!» ـ بۇ سۆز-كالام دەل بىز جاكارلايدىغان ئېتىقادنىڭ سۆزىدۇر. **9** دېمەك، «ئەيسانىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئاغزىڭ بىلەن ئېتىراپ قىلساڭ ۋە قەلبىڭدە خۇدانىڭ ئۆنى ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن تىرىلدۈ رگەنلىكىگە ئىشەنسەڭ، قۇتقۇزۇلىسەن»! **10** چۈنكى ئىنسان قەلبىدە ئېتىقاد قىلىش بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ئېغىزىدا ئېتىراپ قىلىش بىلەن نىجاتقا ئېرىشىدۇ. **11** مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگىنىدەك، «ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىنىڭ ھەربىرى ھەرگىز يە رگە قارىتىلماس». **12** چۈنكى بۇ جەھەتتە يەھۇدىيلار بىلەن گېۋىكلارنىڭ پەرىق يوق؛ ھەر ئىككىسىنىڭ رەبى ھەممىنىڭ رەببىدۇر ۋە ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە مول بايلىقلىرىنى ئايمايدۇ. **13** چۈنكى: «كىمدىكىم رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلسا قۇتقۇزۇلىدۇ». **14** لېكىن رەبگە ئىشەنمىگەن كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ندا قىلالىسۇن؟ ئۇ توغرۇلۇق ئاڭلىمىغان كىشى قاندىقۇ ئۇنىڭغا ئىشەنسۇن؟ خۇش خەۋەر جاكارلىغۇچى بولمىسا، ئۇلار ئۆنى قاندىقۇ ئاڭلىيالىسۇن؟ **15** شۇ جاكارلىغۇچىلار ئەۋەتىلمىگەن بولسا، خۇش خەۋەرنى قاندىقۇ يەتكۈزەلىسۇن؟ مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ئامان-خاتىرجەملىك توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى، بەخت-سائادەت توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى يەتكۈ زگەنلەرنىڭ ئاياغلىرى نېمىدىگەن گۈزەل-ھە!». **16** بىراق، خۇددى يەشايا [پەيغەمبەرنىڭ] «ئى پەروەردىگار، بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەندى؟» دېگىنىدەك ھەممە ئادەم خۇش خەۋە رگە ئىتائەت قىلغان ئەمەس. **17** شۇڭا ئېتىقاد خەۋەرنى ئاڭلاشتىن كېلىدۇ ۋە شۇ خەۋەر مەسىھ توغرۇلۇق سۆزدە ئاڭلىنىدۇ. **18** لېكىن شۇنى سورايمەنكى، ئۇلار شۇ خەۋەرنى ئاڭلىمىغانمىدۇ؟ ئەلۋەتتە ئاڭلىدى: ـ «ئۇلارنىڭ ساداسى پۈتكۈل دۇنياغا، سۆزلىرى يەر يۈزىنىڭ قەرلىرىگە يەتتى». **19** يەنە شۇنى سورايمەنكى، ئىسرائىللار [شۇ خەۋەردىن] ۋاقىپ بولمىغانمىدۇ؟ ئالدى بىلەن، مۇسا [ئىسرائىلغا] مۇنداق بېشارەت بە رگەن: ـ «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق سىلەردە ھەسەت قوزغايمەن، نادان بىر خەلق ئارقىلىق غەزىپىگلارنى قوزغايمەن». **20** كېيىن، يەشايا پەيغەمبەر ئىنتايىن يۈرە كلىك ھالدا شۇ بېشارەتنى بېرىپ: «ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلە رگە ئۆزۈمنى تايقۇزدۇم، مېنى سورىمىغانلارغا ئۆزۈم كۆرۈندۇم» ـ دېدى. **21** لېكىن، ئۇ ئىسرائىللار ھەققىدە: ـ «مەن كۈن ۋېيى بۇ ئىتائەتسىز ۋە تەرسا خەلققە قوللىرىمنى ئۆزۈتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم!» ـ دەيدۇ.

11 ئۇنداقتا، شۇنى سورايمەنكى: ـ خۇدا ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچتىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! مەنمۇ ئىبراھىم ئەۋلادىدىن، بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئىسرائىلغۇ! **2** خۇدا ئالدىن كۆزىگىگە پۈككەن ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچكىنى يوق. مۇقەددەس يازمىلاردا ئىلياس [پەيغەمبەر] ھەققىدە نېمە دېيىلگەنلىكنى سىلە رگە ئايان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئىسرائىللاردىن ئازار چېكىپ خۇداغا يېلىنىپ: ـ **3** «ئى پەروەردىگار، ئۇلار سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈشتى، قۇربانگاھلىرىڭنى چېقىشتى. پەقەت ئۆزۈم يالغۇزلا قالدىم، ئۇلار يەنە مېنىڭمۇ جېنىمنى ئالماقچى بولۇشۇۋاتىدۇ»، دېگەن. **4** خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قايتۇرغان كالامى قانداق بولدى؟ ئۇ: «باتالغا تىز پۈكىگەن يەتتە مىڭ ئادەمنى ئۆزۈمگە ئېلىپ قالدىم» ـ دېگەن. **5** خۇددى شۇنىڭدەك، بۈگۈنكى كۈندىمۇ خۇدانىڭ شاپائىتى بىلەن [ئىسرائىلدىن] ئۆزى تاللىغان بىر «قالدى» بار. **6** [ئۇلارنىڭ تاللىنىشى] شاپائەت بىلەن بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرىنىڭ ئەجىر-ئەملى بىلەن بولغان ئەمەس. ئەمەللەردىن بولغان بولسا، شاپائەت شاپائەت بولماي قالاتتى. **7** نەتىجىدە قانداق بولدى؟ ئىسرائىللار ئىزدىگىنىگە ئېرىشەلمىدى، لېكىن ئۇلاردىن تاللانغانلار ئېرىشتى. قالغانلارنىڭ بولسا، كۆزگۈللىرى بىخۇدلاشتۇرۇلدى. **8** خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «خۇدا ئۇلارنىڭ روھ-قەلبىنى غەپلەتكە سالدى، بۈگۈنگە قەدەر كۆزلىرىنى كۆرمەس، قۇلاقلىرىنى ئاڭلىماس قىلدى». **9** شۇنىڭدەك داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قايقان ۋە تۇزاق بولۇپ، ئۇلارنى يۇتلاشتۇرۇپ، قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرسۇن! **10** كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ، كۆرەلمىسۇن، بەللىرىنى مەڭگۈ رۇسلاتماي پۈكۈلدۈ رگەيسەن!» **11** ئۇنداقتا، شۇنىمۇ سورايكى: [ئىسرائىللار] يېقىلىپ قايتىدىن ئۆرغۈزۈلماسلىققا پۈتلاشقانمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! لېكىن ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقىدىن نىجات يات ئەللىكە رگە يەتكۈزۈلدى. بۇنىڭدىن مەقسەت ئىسرائىللارنى ھەسەتكە قوزغاشتىن ئىبارەتتۇر. **12** ئەمدى ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلىشى دۇنياغا ئاسايىشلىق بەخش ئەتكەن بولسا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ زىيان تارتقىنى ئەللەرنى بېيىتقان بولسا، ئۇنداقتا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئوڭۇق نىجاتلىققا ئېرىشىشى دۇنياغا تېخىمۇ زور بەخت ئېلىپ كەلمەمدۇ؟! **13** ئەمدى سىلەر ئەللىكە رگە سۆزلەۋاتىمەن، مەن ئەللىكە رگە رىسۇل سۈپىتىدە بېكىتىلگەندىن كېيىن، ۋەزىپەمنى شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلايمەنكى، **14** جانجىگەرلىرىم بولغانلارنىڭ ھەستىنى قوزغاپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى قۇتۇلدۇرارمەنمىكىن دېگەن ئۈمىدتە بولىمەن. **15** چۈنكى ئۇلارنىڭ تاشلۇۋېتىلگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى دۇنيادىكى ئەللەرنى خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇش بولسا، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ قوبۇل قىلىنىشى ئۆلۈمدىن تىرىلىش ھالىي نېمە؟ **16** ھوسۇلدىن تۇنجى بولۇپ چىققان خېمىردىن بىر كاللىكى مۇقەددەس ھېسابلانسا، پۈتۈن خېمىر مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ. دەرەخنىڭ يىلتىزى مۇقەددەس بولسا، شاخلىرىمۇ مۇقەددەس بولىدۇ. **17** زەيتۇن دەرىخىنىڭ بىرنەچچە شېخى دەرەۋقە سۈندۈرۈۋېتىلگەندى، ۋە سەن ياۋا زەيتۇن كۆچىتى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئۇلاندىڭ. مانا ئەمدى دەرەخ يىلتىزىدىن ئوزۇقلۇق ئېلىپ، مول شىرنىسىدىن بەھرىمەن بولغۇچى بولغانلىكىڭنىمۇ، **18** ئەمدى سۈندۈرۈۋېتىلگەن ئاشۇ شاخلاردىن ئۆزۈڭنى ئۈستۈن قىلىپ ماختانما. ماختانساڭ، شۇنى ئۇنتۇمىغىنىكى، سەن يىلتىزىنى ئەمەس، يىلتىز سېنى كۆتۈرۈپ قۇۋۋەتلەۋاتىدۇ. **19** سەن ئەمدى: «شاخلار مېنىڭ ئۇلىنىشىم ئۈچۈن سۈندۈرۈۋېتىلدى» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. **20** توغرا، ئۇلار ئېتىقادسىزلىقتىن سۈندۈرۈلدى، سەن بولساڭ، ئېتىقادىڭ بىلەن تىك تۇرسەن؛ بىراق ئۇنىڭدىن مەغرۇرلانما، تەكىببە [خۇدادىن] قورق! **21** چۈنكى خۇدا ئەينى ۋاقىتدا بۇ دەرەخنىڭ ئۆز شاخلىرىنى ئايىمىغانىكەن، سېنىمۇ ئايىماسلىقى مۇمكىن. **22** مانا، [بۇ ئىشلاردا] خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىغا ھەمدە قاتتىق قول ئىكەنلىكىگە قارا. ئۇ ئۆز يولدىن يېقىلىپ چۈشكەنلە رگە قاتتىق قول ئىدى، لېكىن ساڭا (مېھرىبانلىقىدا داۋاملىق تۇرساڭلا) مېھرىبانلىق كۆرسەتمەكتە. ئۇنداق بولمىغاندا، سەنمۇ كېسىپ تاشلىنىسەن. **23** [پەيغەمبەرلىرىمۇ] ئېتىقادسىزلىقتا چىڭ تۇرۇۋالمىسا، ئەسلىدىكى دەرەخكە ئۇلىنىدۇ. چۈنكى خۇدا ئۇلارنى قايتا ئۇلاشقا قادىردۇر. **24** چۈنكى ئەگەر سەن ياۋا زەيتۇن دەرىخىدىن كېسىپ ئېلىنىپ، تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپ ھالدا [باغدىكى] ياخشى زەيتۇن دەرىخىگە ئۇلانغان يەردە، ئەسلىدىكى بۇ تەبىئىي شاخلارنىڭ ئۆز دەرىخىگە ئۇلىنىشى تېخىمۇ مۇمكىنغۇ؟! **25** قېرىنداشلار، ئۆزۈڭلارنى ئۈستۈن ۋە ئەقىللىق چاغلاشتىن ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، ۋەھىي قىلىنغان شۇ سىردىن خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمەنكى، تا [خۇدا تاللىغان] يەھۇدىي ئەمەسلەرنىڭ سانى تولۇقلانغۇچە، ئىسرائىلنىڭ بىر قىسمى تاش يۈرە كلىككە قالدۇرۇلىدۇ، **26** ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل قۇتقۇزۇلىدۇ. بۇ توغرۇلۇق مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: ـ «قۇتقۇزغۇچى زىئوندىن كېلىپ، ئىپلاسلىقنى ياقۇپتىن يوق قىلىدۇ. **27** مەن ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلىۋەتكىنىمدە، مانا بۇ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم بولىدۇ». **28** ئەمدى خۇش خەۋەر جەھەتتىن قاريغاندا، سىلەرنىڭ بەختكىلار ئۈچۈن يەھۇدىي خەلقى [خۇش خەۋە رگە] دۇشمەن قىلىپ بېكىتىلگەن؛ بىراق خۇدانىڭ تاللىشى جەھەتتىن قاريغاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىز سەۋەبىدىن سۆيۈلگەندۇر. **29** چۈنكى خۇدا ئۆزى بە رگەنلىرىنى ۋە چاقىرىقىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ. **30**

سىلەر ئەللىكىلەرمۇ بىر چاغلاردا خۇداغا ئىتائەت قىلمىغان بولساڭلارمۇ، [يەھۇدىيلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسىدە ھازىر رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتىڭلار. 31 يەھۇدىيلار بولسا ئىتائەت قىلماي كېلىۋاتىدۇ؛ [خۇداننىڭ] بۇنىڭدىكى مەقسىتى، سىلە رەھىم-شەپقەت ئارقىلىق ئۇلارنىمۇ رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتۈرۈشتىن ئىبارەتتۇر. 32 چۈنكى خۇدا پۈتكۈل ئىنسانغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممەيلەننى ئىتائەتسىزلىككە سولاپ قويدى. 33 ـ ئاھ! خۇدانىڭ داناللىق ۋە ئىلىم-ھېكمىتىنىڭ بىباھا بايلىقلىرى ھەم ھېسابسىز چوڭقۇرلۇقى! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە يەتكلى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى ئىزدەپ تېپىشتىن شۇنچە يىراقتۇر! 34 «كىممۇ پەروەردىگارنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى چۈشىنىپ يەتتى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىدى؟» 35 «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋالى بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى قايتۇرۇپ بەر دېيەلدى؟». 36 چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدىن كەلگەن، ئۇ تارقىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. [بارلىق] شان-شەرەپ ئەبە دگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. (aiōn g165)

12

شۇڭا، ئېي قېرىنداشلار، خۇدانىڭ رەھىمدىللىقى بىلەن سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، تېنىڭلارنى مۇقەددەس، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان، تىرىك قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۇنىڭغا بېغىشلاڭلار. مانا بۇ سىلەرنىڭ [خۇداغا] قىلىدىغان ھەقىقى ئىبادىتىڭلاردۇر. 2 بۇ دۇنيانىڭ قېلىپىغا كىرىپ قالماڭلار، بەلكى ئوي-پىكىرىڭلارنىڭ يېڭىلىنىشى بىلەن ئۆزگەرتىلىڭلار؛ ئۇنداق قىلغاندا خۇدانىڭ ياخشى، قوبۇل قىلارلىق ۋە مۇكەممەل ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بىلەلەيسىلەر. (aiōn g165) 3 ماڭا ئاتا قىلىنغان شاپائەتكە ئاساسەن ھەربىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۆزۈڭلار توغرۇلۇق ئۆزە ئالدىدا بار بولغىنىدىن ئارتۇق ۋىلىمايى، بەلكى خۇدا ھەربىرىڭلارغا تەقسىم قىلغان ئىشەنچىنىڭ مىقدارىغا ئاساسەن سالماقلىق بىلەن ئۆزۈڭلارنى دەڭسەپ كۆرۈڭلار. 4 چۈنكى تېنىمىز كۆپلىگەن ئەزالاردىن تەركىب تاپقان ھەمدە ھەربىر ئەزايىمىزنىڭ ئوخشاش بولمىغان رولى بولغانىدەك، 5 بىزمۇ كۆپ بولغىنىمىز بىلەن مەسىھتە بىر تەن بولۇپ بىر-بىرىمىز-گە باغلىنىشلىق ئەزا بولىمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن بىـ-گە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقەت ۋىنچە، ھەرخىل روھىي ئىلتىپاتلىرىمىزمۇ بار بولدى. بىرسىگە ئاتا قىلىنغان ئىلتىپات ۋەھىينى يەتكۈزۈش بولسا، ئىشەنچىسىنىڭ دائىرىسىدە ۋەھىينى يەتكۈزسۈن؛ 7 باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش بولسا، خىزمەت قىلسۇن؛ تەلىم بېرىش بولسا، تەلىم بەرسۇن؛ 8 رىغبەتلەندۈرۈش بولسا، رىغبەتلەندۈرسۇن؛ سەدىقە بېرىش بولسا، مەردلىك بىلەن سەدىقە بەرسۇن؛ يېتەكلەش بولسا، ئەستايىدىللىق بىلەن يېتەكلىسۇن؛ خەيرىخاھلىق كۆرسىتىش بولسا، خۇشال-خۇرراملىق بىلەن قىلسۇن. 9 مېھىر-مۇھەببىتىڭلار ساختا بولمىسۇن؛ رەزىلىكتىن نەپرەتلىنىڭلار، ياخشىلىققا چىڭ باغلىنىڭلار؛ 10 بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە قىزغىن مېھىر-مۇھەببەت بىلەن سۆيۈڭلار؛ بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەپ يۇقىرى ئورۇنغا قويۇڭلار. 11 ئىنتىلىشىڭلاردا ئېرىنمە ڭلار، روھ-قەلبىڭلار يالقۇنلاپ كويۇپ تۇرۇپ، رەببكە قۇللارچە خىزمەت قىلىڭلار. 12 ئۈمىدتە بولۇپ شادلىنىپ يۈرۈڭلار؛ مۇشەققەت-قىينىچىلىقلارغا سەۋىر-تاقەتلىك بولۇڭلار؛ دۇئايىڭلارنى ھەرقانداق ۋاقىتتا توختاتماڭلار. 13 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن چىقىڭلار، مېھماندوستلۇققا ئىنتىلىڭلار؛ 14 سىلە رەگە زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا بەخت تىلەڭلار، يەقەت بەخت تىلەڭلار ئۈچۈن، ئۇلارنى قارغىماڭلار. 15 شادلانغانلار بىلەن بىللە شادلىنىڭلار؛ قايغۇرۇپ يېغلىغانلار بىلەن بىللە قايغۇرۇپ يىغلاڭلار. 16 بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈپ ئوخشاش ئوي-پىكىردە بولۇڭلار؛ نەزىرىڭلارنى ئۈستۈن قىلماڭلار، بەلكى تۆۋەن تەبىقىدىكى كىشىلەر بىلەن بېرىش-كېلىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارنى دانىشمەن دەپ چاغلىماڭلار. 17 ھېچكىمنىڭ ياماناللىقىغا ياماناللىق بىلەن جاۋاب قايتۇرماڭلار. بارلىق كىشىنىڭ ئالدىدا ئىشلىرىڭلار پەزىلەتلىك بولۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار. 18 ئىمكانىيەتىنىڭ بارىچە كۆپچىلىك بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار، 19 ئىنتىقام ئالماڭلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم؛ ئۇنى خۇداغا تاپشۇرۇپ ئۇنىڭ غەزىبىگە يول قويۇڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «پەروەردىگار دەيدۇ كى، ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر؛ [ياماناللىق] مەن قايتۇرىمەن». 20 شۇڭا ئەگەر كىسچە «دۇشمىنىڭ ئاچ بولسا، ئۇنى تويدۇر، ئۇسسىغان بولسا، قاندۇر. بۇنداق قىلىش بىلەن «ئۇنىڭ بېشىغا كۆمۈر چوغىنى قېيلاپ ساڭلان بولىسەن». 21 ياماناللىق ئالدىدا باش ئەگمە ڭلار، بەلكى ياماناللىقنى ياخشىلىق بىلەن يېڭىڭلار.

13

ھەممە ئادەم ئۆزلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ھوقۇق ئىگىلىرىگە يېسۇنسۇن. چۈنكى خۇدا تىكلىمىگەن ھۆكۈمەت يوق؛ قايسى ھوقۇق-ھۆكۈمەت مەۋجۇت بولسىلا خۇدا تەرىپىدىن تىكلەنگەندۇر. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوقۇق-ھۆكۈمەتكە قارشىلىق قىلغۇچى كىشى خۇدانىڭ ئورنۇنلاشتۇرۇشىغا قارشىلىق قىلغان بولىدۇ. قارشىلىق قىلغۇچىلار سوراققا تارتىلىدۇ 3 (چۈنكى ھۆكۈمرانلار ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا ئەمەس، بەلكى ياماناللىق قىلغۇچىلارغا قورقۇنچ كەلتۈرىدۇ). ھۆكۈمرانلاردىن قورقۇشنى خالىمايمىز دېسەڭ، ئۇنداقتا ياخشى ئەمەل قىل. ئۇ چاغدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تەرىپلىنىسەن. 4 چۈنكى ھۆكۈمرانلار سېنىڭ مەنپەئىتىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. لېكىن ياماناللىق قىلساڭ، ئۇنىڭدىن قورقۇشۇڭ كېرەك! [ھۆكۈمران] قىلىچنى بىكارغا ئېسىۋالمايدۇ؛ ئۇ ياماناللىق قىلغۇچىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى كۆرسىتىدىغان جازا بەرگۈچى سۈپىتىدە خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھۆكۈمرانلارغا يېسۇنۇش كېرەك، بۇ، پەقەت جازالىنىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈندۇر. 6 مۇشۇ سەۋەبتىنمۇ باج تاپشۇرۇڭلار؛ ھۆكۈمرانلار بولسا، خۇدانىڭ مەخسۇس بۇ ئىشلارنى باشقۇرۇشقا بېكىتكەن خىزمەتكارلىرىدۇر. 7 ھەر كىمگە ئۆز تېگىشلىك ھەققىنى تۆلەڭلار، غەللە-پاراق تاپشۇرۇڭلار؛ غەللە-پاراق تاپشۇرۇڭلار؛ باج يىغقۇچىلارغا باجنى تاپشۇرۇڭلار، ئېھتىرامغا تېگىشلىك بولغانلارغا ئېھتىرام قىلىڭلار، ھۆرمەت قىلىشقا تېگىشلىك بولغانىنى ھۆرمەت قىلىڭلار. 8 بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈشتىن باشقا، ھېچكىمگە ھېچنەرسىدىن قەرزدار بولماڭلار. چۈنكى باشقىلارنى سۆيگەن كىشى تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولىدۇ. 9 چۈنكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېگەن ۋەرىشلەر ۋە بۇلاردىن باشقا ھەرقانداق پەرزىلەرمۇ، «قوشنىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بۇ ئىم رگە يېغىنچاقلانغان. 10 مېھىر-مۇھەببەتكە يېرىلگەن [كىشى] ئۆز يېقىنىغا ھېچقانداق ياماناللىق يۈرگۈزمەيدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن، مېھىر-مۇھەببەت تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچىدۇر. 11 ھازىرقى ۋاقىتنىڭ جىددىيلىقىنى بىلىپ، شۇلارنى قىلىڭلار. چۈنكى بىز ئۈچۈن ئاللىقاچان ۋىقۇدۇن ئويغىنىش ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. چۈنكى دەسلەپكى ئېتىقاد قىلغان ۋاقىتىمىزغا نىسبەتەن نىجاتىمىز تېخىمۇ يېقىنلاپ قالدى. 12 كېچە ئۆتۈشكە ئاز قالدى، كۈندۈز يېقىنلاشتى. شۇڭا، قاراڭغۇلۇقنىڭ ئىشلىرىنى تاشلاپ، يورۇقلۇقنىڭ قورال-ياراقلىرىنى كىيەيلى. 13 كۈندۈز ئۆگە مۇۋاپىق دىيانەتلىك ھايات كەچۈرەيلى، ئەيش-ئىشرەت ۋە شاراپخورلۇققا، زىنا ۋە كەيپ-ساپاغا، جېدەل-ماجىرا ۋە ھەسەتخورلۇققا يېرىلمەيلى؛ 14 ئەكسىچە ئۆزۈڭلارغا رەب ئەيسا مەسىھنى كىيۋېلىڭلار ۋە گۈناھكار ئەتتىكى ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قانداق قاندۇرۇشنى ھېچ ۋىلىماڭلار.

14

ئېتىقادى ئاجىزلارنى قوبۇل قىلىڭلار، لېكىن ئۇلار بىلەن پىكىردە تالاش-تارتىش قىلماڭلار. 2 بىرسى ھەرقانداق نېمە كىلىكنى يېيىشكە بولىدىغىنىغا ئىشىنىدۇ؛ لېكىن يەنە ئېتىقادى ئاجىز بىرسى پەقەت كۆكاتلارنىلا يەيدۇ. 3 ھەرقانداق نېمە كىلىكلەرنى يەيدىغان كىشى نېمىيدىغان كىشىنى كەمىستمىسۇن؛ ھەمدە [بەزى نەرسىنى] نېمىيدىغان كىشى ھەرقانداق نېمە كىلىكلەرنى يەيدىغان كىشى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلمىسۇن. چۈنكى خۇدا ئۇنى قوبۇل قىلغان. 4 باشقا بىرسىنىڭ خىزمەتكارى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى سەن كىم ئىدىڭ؟ خىزمەتكارىنىڭ تىك تۇرۇشى ياكى يېقىلىپ كېتىشىگە پەقەتلا ئۆز خوجايىنى مەسئۇلدۇر. ھەمدە [شۇ خىزمەتكارمۇ] تىك تۇرىدىغان قىلىنىدۇ ـ چۈنكى [خوجايىنى] رەب ئۇنى تىك ئۇرغۇزۇشقا قادىردۇر. 5 مەلۇم بىرسى مەلۇم بىر كۈنىنى يەنە بىر كۈندىن ئۈستۈن كۆرىدۇ، يەنە بىرسى ھەممە كۈنىنى ئوخشاش دەپ قارايدۇ. ھەر كىم ئۆزىنىڭ كۆزقارىشىغا تولۇق ئىشەنچى بولسۇن. 6 مەلۇم كۈنىنى قەدرلەيدىغان كىشى بۇنىڭ بىلەن رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنى قەدرلەيدۇ. بىر نەرسىنى يەيدىغان كىشىمۇ رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز رىزقى ئۈچۈن خۇداغا تەشە ككۈر ئېيتىدۇ. مەلۇم نەرسىنى يېمەيدىغان كىشى يېمەيدىغانلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يېمەيدۇ، ئۇمۇ شۇنداقلا خۇداغا تەشە ككۈر ئېيتىدۇ. 7 چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ئۆلىمىز؛ 8 بەلكى ئە گەر ياشىساق، رەببىمىز ئۈچۈن ياشايمىز؛ ئۆلسەك، رەببىمىز ئۈچۈن ئۆلىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن ياشىساقمۇ، ئۆلسە كۆز رەببىمىز-گە مەنسۇپتۇرمىز. 9 چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈشى ۋە

تىرىلىشىدەل شۇ مەقسەت بىلەن بولدىكى، ئۇنىڭ ئۆزلۈكلەرنىڭ ھەم تىرىكلەرنىڭ رەببى بولۇشى ئۈچۈندۇر. **10** ئۇنداقتا، سەن نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىسەن؟ ياكى نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭنى مەنسىتمەيسەن؟ چۈنكى ھەممىمىز خۇدانىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرۇشىمىز كېرەك بولدۇ. **11** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] پېتىلغىنىدەك: ـ «يەۋەردىگار دېدى ئۆزۈم: ـ تىرىك ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار مېنى ئېتىراپ قىلىپ مەدھىيە ئوقۇيدۇ». **12** شۇنداق، ھەربىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئۆزىمىز توغرۇلۇق ھېساب بېرىمىز. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىككىنچى بىرى بولمايلى. بۇنىڭ ئورنىغا شۇنداق ھۆكۈم-قارارغا كېلىڭلار كى، ھەرقانداق قېرىندىشاڭا گۇناھقا يېتىندىغان بىر نەرسىنى ياكى تۇزاقنى قويماسلىق كېرەك. **14** رەببىمىز ئەيسادا بولغانلىقىمدىن شۇنىڭغا قەتئىي ئىشەندۈرلۈپ بىلىمەنكى، ھەرقانداق نەرسە ئۆزلىكىدىن ھارام ئەمەستۇر؛ لېكىن بىر نەرسىنى ھارام دەپ قارىغان كىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۇنىڭغا ھارامدۇر. **15** ئەگەر بىچە كلىكىڭ ئۈچىلىدىن قېرىندىشىڭنى ئازابقا قويغان بولساڭ، مېھىر-مۇھەببەت يولىدا ماڭمىغان بولىسەن. مەسىھ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىپ ئۆلگەن، بۇ [قېرىندىشىڭنى] بىچە كلىكىڭ بىلەن نابۇت قىلما! **16** ئەمدى سىلەر ياخشى دەپ قارىغان ئىشلارنىڭ يامان دېيىلىشىگە سەۋەبچى بولۇپ قالماڭلار. **17** چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى بىچەك-ئىچمەكتە ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھتا بولغان ھەققانىيلىق، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ۋە شادلىقتىدۇر. **18** بۇلاردا ياشاپ مەسىھكە خىزمەت قىلغۇچى كىشى خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ ۋە ئىنسانلارنىڭ تەرىپىلىشىگە سازاۋەر بولىدۇ. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىمىزنى ئىناقلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋە بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىدىغان ئىشلارغا ئاتايلى. **20** بىچە كلىكنى دەپ خۇدانىڭ ئەجرىنى نابۇت قىلماڭلار. ھەممە نەرسە دەرۋەقە ھالالدۇر؛ بىراق بىرسى يېگىنى بىلەن [ئېتىقادىدا] پۈتلاشسا، ئۇ ئۇنىڭغا يامان ھېسابلىنىدۇ. **21** شۇنىڭ ئۈچۈن گۆش يېيىش، شاراب ئىچىش، شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق ئىشلارنى قىلىشىڭ قېرىندىشىڭنى گۇناھقا تېيىلدۇرىدىغان، ئازابقا قويىدىغان ياكى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرىدىغان بولسا، بۇلارنى قىلمىغىنىڭ تۈزۈك. **22** سېنىڭ [مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشقا] ئىشەنچىڭ بارمۇ؟ ئەمدى بۇ ئىشەنچ خۇدا بىلەن سېنىڭ تاراكدىكى ئىشتۇر. ئۆزىنى قىلىۋاتقان ئىشنى توغرا دەپ قارىغان، شۇنىڭدىن ۋىجدانىمۇ ئەيىبكە ۋېرىۋىلمىغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! **23** لېكىن [چىمە كلىكتىن] گۇمانلىنىپ تۇرۇپ يەنە شۇنى يېگەن كىشى ئەيىبكە ۋېرىۋىلدۇ، چۈنكى بۇنى ئىشەنچ بىلەن يېمىگەن. ئىشەنچتىن بولمىغان ھەرقانداق ئىش گۇناھتۇر.

15 ئەمدى ئېتىقادىمىز كۈچلۈك بولغان بىزلەر ئۆزىمىزنى قانائەتلەندۈرۈشنىلا ئويلىماي، بەلكى ئېتىقادى ئاجىزلارنىڭمۇ ئاجىزلىقلىرىنى كۆتۈرىشىمىز كېرەك. **2** ھەربىرىمىز ئۆز يېقىنىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى كۆزلەپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىشقا ئىنتىلىيلى. **3** چۈنكى ھەتتا مەسىھمۇ ئۆزىنى قاندۇرۇشنى ئويلىمىغاندى. بۇ توغرىسىدا مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن [خۇدانى] ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرى مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى». **4** چۈنكى بۇرۇندا [ۋەھيي بىلەن] پۈتۈلگەن يازمىلاردىكى ھەرقايسى سۆزلەر بىزگە ئۆگىتىش ئۈچۈن يېزىلغان بولۇپ، مەقسىتى مۇقەددەس كىتابلاردىن كەلگەن سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخش ئارقىلىق بىزدە ئازرۇ-ئۈمىدنىڭ بولۇشى ئۈچۈندۇر. **5** ئەمدى سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخشىنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەرنى مەسىھ ئەيسانى ئۈلگە قىلىپ، ئۆزئارا بىر ئوي-نىيەتكە كەلتۈرگەي؛ **6** بۇنىڭ بىلەن سىلەر خۇدانى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسىنى بىر جان بىر دىل بىلەن بىر ئېغىزدىن ئۈلۈغلىغايسىلەر. **7** شۇڭا، مەسىھ سىلەرنى قوبۇل قىلىپ، خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى قوبۇل قىلىڭلار. **8** چۈنكى سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى، ئەيسا مەسىھ خۇدانىڭ ئاتا-بوۋىلارغا بە رگەن ۋەدىلىرىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن، شۇ ئارقىلىق ئەللەرمۇ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتىنى كۆرۈپ ئۇنى ئۈلۈغلىشى ئۈچۈن، خەتنە قىلىنغانلارغا خۇدانىڭ ھەققىتىنى يەتكۈزگۈچى خىزمەتكار سۈپىتىدە تەيىنلەندى. بۇ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «شۇڭا ساڭا ئەللەر ئارىسىدا مەدھىيە ئوقۇيمەن، ۋە سېنىڭ نامىڭنى كۈيلەيمەن» ـ دەپ يېزىلغاندىكى. **10** ۋە ئۇ يەنە: ـ «ئەي ئەللەر، [خۇدا]نىڭ خەلقى بىلەن بىللە شاد-خۇرام بولۇڭلار!» ـ دەيدۇ. **11** ۋە يەنە ئۇ: ـ «ئەي بارلىق ئەللەر، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، ئەي پۈتكۈل قوۋملەر، ئۇنى ئۈلۈغلاڭلار!» ـ دەيدۇ. **12** يەنە، يەشايا [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەسسەنىڭ يىلتىزى بولغان كىشى مەيدانغا چىقىدۇ، ئەللە رگە ھاكىملىق قىلىدىغان زات ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ ئەللەر دەرۋەقە ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايدۇ». **13** ئەمدى ئۈمىدنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۆزىڭگە ئىشىنىۋاتقانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى تولۇق شاد-خۇراملىق ۋە تىنچ-خاتىرجەملىككە تولدۇرغاي، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئۈمىدىكە تولۇپ تاشقايسىلەر. **14** ئى قېرىندىشلىرىم، كۆزگۈزگىلارنىڭ مېھرىبانلىق بىلەن تولغانلىقىغا، مول بىلىملەر بىلەن تولۇق بېزەلگەنلىكىگە، شۇنداقلا بىر-بىرىڭلارغا ئۆزئارا جېكىلەپ بېرەلەيدىغانلىقىڭلارغىمۇ قايىلمەن. **15** شۇنداق بولسىمۇ، خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان شاپائەت ۋەيىلىدىن مەن سىلە رگە بىر قىسىم تەرەپلەردىن نەچچە ئىشلارنى تەسلىتىپ قويۇشقا سەل جۈرەتلىك بولۇپ ئۇشبۇ خەتنى يازماقتىمەن. **16** شۇ شاپائەت بىلەن مەن خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈپ كاھىنەك ئۇنىڭ ئىبادىتىنى ھەممە يەردە ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش خىزمىتىدە [يەھۇدىي ئەمەس] ئەللە رگە مەسىھ ئەيسانىڭ خىزمەتكارى بولۇپ تەيىنلەندىم. بۇ خىزمىتىمنىڭ مەقسىتى ئەللەرنىڭ خۇداغا سۈندىغان ئىبادىتى مۇقەددەس روھ ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان قۇربانلىقتەك ئۇنىڭ قوبۇل قىلىنىشغا لايىق بولۇشى ئۈچۈندۇر. **17** شۇنىڭ ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا بولغانلىقىمدىن خۇدانىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن پەخىرلىنىمەن. **18** چۈنكى ئەللەرنىڭ خۇداغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ ماڭا قىلدۇرغانلىرىدىن باشقا ھېچنېمىنى تىلغا ئېلىشقا ھەددىم ئەمەس. سۆز ۋە ئەمەللەر ئارقىلىق، ئالامەتلىك مۆجىزىلەر ۋە كارامەتلەر ئارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن يېرۇسالېمدن باشلاپ ئىللىرىكون تۈلكىسگىچە ئايلىنىپ ھەممە يەردە مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى تولۇق جاكارلىدىم. **20** شۇنداق قىلىپ باشقىلار سالغان ئۇلنىڭ ئۈستىگە بىنا سالماسلىق ئۈچۈن، ئەزەلدىن مەسىھنىڭ نامى ئاڭلاتمىغان يەرلەردە بۇ خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئىنتىلىپ كەلدىم. **21** بۇ توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پېتىلغىنىدەك: ـ «ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولغانلار ئۇنى كۆرىدۇ، ئاڭلىمىغانلار ئاڭلاپ چۈشىنىدۇ». **22** مانا، شۇ [خىزمەتلىرىم] سەۋەبىدىن ينىگلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم ۋىلىغان بولساممۇ، لېكىن توسۇلغۇلارغا ئۇچراپ باۋالمىدىم. **23** لېكىن ھازىر مۇشۇ ئەترابلاردا [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلمىگەن] يەرلەر ماڭا قالمىغانلىقتىن، ھەممىدە كۆپ يىللاردىن بېرى سىلەرنى يوقلاپ بېرىش ئارزۇيۇم بولغانلىقتىن، ئىسپانىيە گە بېرىشىمدا سىلەرنىمۇ يوقلاپ ئۆتمەكچىمەن. سەپىرىمدە ئالدى بىلەن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، بىر مە زگىل ھەمراھلىقىڭلاردىن تولۇق خۇشاللىنىپ، ئاندىن سىلەرنىڭ ياردىمىڭلاردا سەپىرىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمنى ئۈمىد قىلىمەن.

25 بىراق ھازىر بولسا يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا كېتىۋاتىمەن. **26** چۈنكى ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى جامائەتلەر يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلەر ئارىسىدىكى يوقسۇللارغا ئىئانە تۆپلاپ ياردەم بېرىشنى لايىق كۆردى. **27** بۇ ئىشنى ئۇلار بەرھەق لايىق كۆردى؛ ئەمەلىيەتتە بولسا ئۇلار يېرۇسالېمدىكىلە رگە قەرزدارىدۇر. چۈنكى ئەللەر [يەھۇدىي قېرىنداشلارنىڭ] روھىي بەختلىرىدىن بەھرىمەن بولغان بولسا، ماددىي جەھەتتىن ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. **28** مەن بۇ ئىشنى پۈتۈز رگەندىن كېيىن، يەنى [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلارنىڭ [جامائەتلەرنىڭ ئېتىقادىنىڭ] بۇ مېۋىسىنى قوبۇل قىلىشنى جەزمەنلەشتۈز رگەندىن كېيىن، سىلەرنى يوقلاپ ئۆتۈپ ئىسپانىيە گە بارىمەن. **29** ينىگلارغا بارغىنىمدا، مەسىھنىڭ تولۇق بەخت-بەرىكىتىنى سىلە رگە ئېلىپ بارىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **30** قېرىندىشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ۋە [مۇقەددەس] روھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مەن ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىپ مەن بىلەن بىرلىكتە كۈرەش قىلغايسىلەر ـ **31** مېنىڭ يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن ساقلىنىشىم، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا ئىئانەمنى يەتكۈزۈش خىزمىتىمنىڭ شۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قوبۇل قىلىشىغا ئېرىشىشى ئۈچۈن **32** ھەممىدە ئاخىردا خۇدا ئۈچۈنۇسا، پىقىرنىڭ شاد-خۇراملىق بىلەن ينىگلارغا بېرىپ، سىلەر بىلەن ئورتاق ئىستىراھەت قىلىشىمنى ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلەر. **33** تاماناللىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! ئامىن!

16 كەنقرىيا شەھىرىدىكى جامائەتنىڭ خىزمەتچىسى سىگىلمىز فىبىنى سىلە رگە تەۋسىيە قىلىپ تونۇشتۇرىمەن؛ **2** ئۇنى مۇقەددەس بەندىلە رگە لايىق رەببنىڭ مۇھەببىتىدە قوبۇل

قلىپ كۆتۈۋالغايسىلەر، ئۇنىڭ ھەرقانداق ئىشتا سىلە رگە ھاجىتى چۈشسە، ئۇنىڭغا ياردەم قىلغايسىلەر. چۈنكى ئۇ ئۆزىمۇ نۇرغۇن كىشىلە رگە، جۈملىدىن ماڭىمۇ چوڭ ياردەمچى بولغان. **3** مەن بىلەن بىرگە ئىشلىگەن، مەسىھ ئەيسادا بولغان خىزمەتداشلىرىم پرىسكا بىلەن تاكۇئىلاغا سالام ئېيتقايسىلەر **4** (ئۇلار مېنى دەپ ئۆز ھاياتىنىڭ خېيىم-خەتىرگە قارىمىدى. ھەم يالغۇز مەنلا ئەمەس، بەلكى ئەللەردىكى بارلىق جامائەتلەرمۇ ئۇلاردىن مىننەتدارىدۇر). **5** ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە جەم بولىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسىيا ئۆلكىسىدىن مەسىھكە ئېتىقادتا ئەڭ دەسلەپكى مېۋە بولۇپ چىققان، سۆيۈملۈكۈم ئېپەنىتكە سالام ئېيتقايسىلەر. **6** سىلەر ئۈچۈن كۆپ ئەجىر سىڭدۈرگەن مەريەمگە سالام ئېيتقايسىلەر. **7** مەن بىلەن زىنداناش بولغان، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم ئاندرونىكۇس ۋە يۇنياغا سالام ئېيتقايسىلەر. ئۇلار مەندىن ئاۋۋال مەسىھتە بولغان بولۇپ، روسۇللار ئارىسىدىمۇ ئابرۇيلۇقتۇر. **8** رەببىمىزدە بولغان سۆيۈملۈكۈم ئامپلياتقا سالام ئېيتقايسىلەر. **9** بىز بىرگە ئىشلىگەن مەسىھتە بولغان خىزمەتدىشىمىز ئۇربانۇس ۋە سۆيۈملۈكۈم ستاخۇسلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **10** سىناقلاردىن ئۆتكەن، مەسىھتە سادىق ئىسپاتلىنىپ كەلگەن ئاپپىلىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. ئارىستوۋۇلۇسنىڭ ئائىلىسىدىكىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. **11** يەھۇدىي قېرىندىشىم ھېرودىيونغا، ناركىسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەردىن رەبدە بولغانلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **12** رەبنىڭ خىزمىتىدە جاپا تارتىۋاتقان تريفىنا ۋە تريفوسا خانىمغا سالام ئېيتقايسىلەر. رەبنىڭ خىزمىتىدە نۇرغۇن جاپا تارتقان سۆيۈملۈك [سىكۇم] پەرسىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. **13** رەبدە تاللانغان رۇفۇسقا ۋە ئۇنىڭ ماڭىمۇ ئانا بولغان ئانىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. **14** ئاسىنكريتۇس، فىلگون، ھەرمىس، پاتروباس، ھېرماس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قېرىنداشلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **15** فىلولوگۇس ۋە يۇلياغا، نېرىئۇس ۋە سىكۇلىسىغا، ئولىمپاس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر. **16** بىر-بىرىگىلار بىلەن پاك سۆيۈشۈلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. مەسىھنىڭ ھەممە جامائەتلىرىدىن سىلە رگە سالام! **17** قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، سىلەر ئۆگەنگەن تەلىمگە قارشى چىققان، ئارا گىلاردا ئىختىلاپلارنى پەيدا قىلىدىغان ۋە ئادەمنى ئېتىقاد يولىدىن تېيىلدۇرىدىغان كىشىلەردىن پەخەس بولۇڭلار، ئۇلاردىن نېرى بولۇڭلار. **18** بۇنداق كىشىلەر رەببىمىز مەسىھكە ئەمەس، بەلكى ئۆز قارنىغا قۇل بولىدۇ؛ ئۇلار سىلىق-سىپايە گەپلەر ۋە خۇشامەت سۆزلىرى بىلەن سادىدىلارنىڭ قەلبىنى ئازدۇرىدۇ. **19** سىلەرنىڭ رەبكە بولغان ئىتائەتمەنلىكىگىلاردىن ھەممەيلەن خەۋەر تاپتى. شۇڭا ئەھۋالىگىلاردىن شادلىنىمەن؛ شۇنداقتىمۇ، ياخشى ئىشلار جەھەتتە ئاقىل بولۇشۇڭلارنى، يامان ئىشلارغا نىسبەتەن نادان بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. **20** ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزۈن ئۆتمەي شەيتانىنى ئاياغ ئاستىگىلاردا يەنجىيدۇ. رەببىمىز ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلە رگە يار بولغاي! **21** خىزمەتدىشىم تىموتي، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم لۇكىيۇس، ياسون ۋە سوسىپاتىرلاردىن سىلە رگە سالام. **22** (ئۆشىبۇ خەتنى قەلەم تەۋرەتكۈچى مەنكى تەرتىيمۇ رەبدە سىلە رگە سالام يوللايمەن). **23** ماگا ۋە ئۇيىدە دائىم يىغىلىدىغان پۈتۈن جامائەتنى ساھىبخانلىق قىلىدىغان گايۇستىن سىلە رگە سالام. شەھەرنىڭ خەزىنچىسى ئېراستۇس سىلە رگە سالام يوللايدۇ، قېرىندىشىمىز كۇۋارتۇسمۇ شۇنداق. **24** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىگىلارغا يار بولغاي! ئامىن! **25** ئۆزۈن زامانلاردىن ۋىيان سۆزىتىنە ساقلىنىپ كەلگەن سىرنىڭ ۋەھىي قىلىنىشى بويىچە، مېنىڭ ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن بۇ خۇش خەۋەر، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ جاكارلىنىشى بىلەن سىلەرنى مۇستەھكەملەشكە قادىر بولغۇچىغا [شان-شەرەپ بولغاي]! **(aiōnios g166)** **26** سىر بولسا ئىنسانلارنى ئېتىقادتىكى ئىتائەتمەنلىك يولىغا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ ئەمرىگە بىنائەن ھەم بۇاستە ھەم بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ يېزىپ قالدۇرغانلىرى ئارقىلىق، ھازىر بارلىق ئەللە رگە ۋەھىي قىلىندى؛ **(aiōnios g166)** **27** شۇنداق قىلغان بىردىنبىر دانا بولغۇچى خۇداغا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ ئەبەدىلئەبەد بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

كورىنتۇسلۇقلارغا 1

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى دەپ چاقىرىلغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداشىمىز سوستېنىستىن كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتكە، مەسىھ ئەيسادا پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىلغانلارغا ۋە شۇنىڭدەك ھەر يەرلەردە رەب ئەيسا مەسىھنىڭ (تۆۋ تۇلارغا ۋە بەرگە مەنسۇپ!) نامىغا ندا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسگە سالام! **3** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلە رگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقىتى تۈپەيلىدىن خۇدايىمغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **5** يۇنىڭ بىلەن سىلەر تۆنىگۈدا ھەر تەرەپتە، ھەرقانداق سۆزدە، ھەر تەرەپتىكى بىلىملەردە باي قىلىنغانسىلەر، **6** خۇددى مەسىھنىڭ گۇۋاھلىقى سىلەردە تەستىقلانغانىدەك. **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەردە ھەرقانداق روھىي ئىلتىپات كەملىك قىلماستان، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئايان قىلىنىشىنى كۈتىسىلەر؛ **8** ئۇ يەنە سىلەرنى مۇستەھكەملەيدۇكى، رەب ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنى كەلگۈچە ئەيبسىز ساقلىنىسىلەر؛ **9** خۇدا سۆزىدە تۈرغۇنچىدۇر ـ سىلەرنى تۆز ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىگە چاقىرغۇچى دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. **10** ئەمدى مەن سىلەردىن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، گېپىگىلار بىر يەردىن چىقسۇن، ئاراگىلاردا بۆلگۈنچىلىك بولمىسۇن، بىر پىكىردە، بىر نىيەتتە كامىل بىرلەشتۈرۈلۈڭلار، **11** چۈنكى كلوۋىنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ماڭا سىلەر توغرا گىلاردا ئېيتىشچە، ئى قېرىنداشلىرىم، ئاراگىلاردا تالاش-تارتىشلار بار ئىكەن. **12** دېمەكچى بولغىنىم شۇكى، ھەربىرىگىلار: «مەن پاۋلۇسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن ئاپوللوسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن كېفاسنىڭ تەرەپدارى» ۋە «مەن مەسىھنىڭ تەرەپدارى» دەۋاتىسىلەر. **13** ئەجەبا، مەسىھ بۆلۈنگەنمىكەن؟ سىلەر ئۈچۈن كېيىلىگەن ئادەم پاۋلۇسمىدى؟ سىلەر پاۋلۇسنىڭ نامىغا چۆمۈلدۈرۈلدۈڭلارمۇ؟ **14** مەن خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەنكى، ئاراگىلاردىن كرىسپۇس بىلەن گايۇستىن باشقا ھېچقايسىىڭلارنى چۆمۈلدۈرمىدىم، **15** شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم مېنى ئۆزىنىڭ نامىدا ئادەملەرنى چۆمۈلدۈردى، دېيەلەيدۇ. **16** دۇرۇس، مەن يەنە ئىستىفانىسنىڭ ئۆيىدىكىلەرنىمۇ چۆمۈلدۈردۇم؛ باشقا بىراۋنى چۆمۈلدۈرگىنىمنى ئەسلىيەلەيمەن. **17** چۈنكى مەسىھ مېنى ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ ئۇنى جاكارلاش بولسا ئىسانانىڭ ھېكمەتلىك سۆزلىرى بىلەن بولماسلىقى كېرەك؛ ئۇنداق بولغاندا مەسىھنىڭ كېيىنتىكى [قۇربانلىقىنىڭ] كۈچى يوقىتىلغان بولىدۇ. **18** چۈنكى كېيىنتىكى قۇربانلىقى توغرۇلۇق سۆز- كالام ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلارغا ئەخمەقلىق، ئەمما قۇتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بىزلە رگە خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدىر. **19** چۈنكى مۇنداق يېزىلىپتۇكى، «مەن دانىشمەنلەرنىڭ دانىشمەنلىكىنى يوقىتىمەن، ئاقىللارنىڭ ئاقىللىقىنى چەتكە قاقمەن».

20 ئۇنداقتا، دانىشمەنلەر قېنى؟ تەۋرات ئۇستازلىرى قېنى؟ بۇ دۇنيادىكى بەس-مۇنازىرە قىلغۇچىلار قېنى؟ خۇدا بۇ دۇنيادىكى دانالىقنى ئەخمەقلىق دەپ كۆرسەتكەن ئەمەسمۇ؟ (aiōn g165) **21** چۈنكى خۇدا دانالىقى بىلەن بېكىتكىنى ۋىنچە، دۇنيا تۆز دانالىقى ئارقىلىق خۇدانى تونۇمىغان، شۇڭا خۇدا ئەخمىقانە دەپ قارالغان، جاكارلىنىۋاتقان سۆز- كالام ئارقىلىق ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلە رگە نىجاتلىق يەتكۈزۈشنى لايىق كۆرگەن. **22** چۈنكى يەھۇدىيلار مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى، گېرىكلار بولسا «دانالىق»نى تەلەپ قىلىدۇ؛ **23** ئەمما بىز بولساق مەسىھنى، يەنى كېيىلىگەن مەسىھنى جاكارلايمىز؛ بۇ يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن بىزارلىق ئىش، ئەللە رگە نىسبەتەن ئەخمىقانىلىك دەپ قارىلىدۇ؛ **24** ئەمما چاقىرىلغانلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەيلى يەھۇدىيلار بولسۇن يا كى گېرىكلار بولسۇن، مەسىھ خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە خۇدانىڭ دانالىقىدۇر. **25** چۈنكى خۇدانىڭ ئەخمىقانىلىكى ئىنسانلارنىڭ دانالىقىدىن ئۈستۈندۇر، خۇدانىڭ ئاجىزلىقى ئىنسانلارنىڭ كۈچىدىن ئۈستۈندۇر. **26** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ چاقىرىلغان ۋاقىتتىكى ھالىڭلار ئۈستىدە ئويلىنىپ بېقىڭلار، چاقىرىلغانلار ئارىسىدا ئىنسانىي تەرەپتىن دانا قارالغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، كۈچ-ھوقۇققا ئىگە بولغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، ئاقسۆڭەك كىلەر ئانچە كۆپ ئەمەس ئىدى؛ **27** بەلكى خۇدا دانالارنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئەخمەق سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ كۈچلۈكلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئاجىز سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ **28** ئۇ يەنە بۇ دۇنيادىكى قەدرسىزلەرنى، پەس كۆرۈلىدىغانلارنى تاللىۋالدى، «يوق بولغان نەرسىلەر»نى مەۋجۇت شەيئىلەرنى يوققا چىقىرۇۋېتىش ئۈچۈن تاللىۋالدى. **29** ئۇنىڭ مەقسىتى خۇدا ئالدىدا ھېچ ئەت ئىگىسى ماختىنالمىسلىق ئۈچىندۇر. **30** ئەمما بۇ ئىنىڭ تەرىپىدىن سىلەر مەسىھ ئەيسادا تۇرىسىلەر، ئۇ بەرگە خۇدادىن كەلگەن دانالىق، ھەققانىيلىق، پاك-مۇقەددەسلىك ۋە ھۆرلۈك-ئازادلىق قىلىنغاندۇر، **31** شۇنىڭدەك [تەۋراتتا] يېزىلغىنىدەك: «يەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبدىن يەخىرلىنىپ ماختىسۇن!».

2 مەن بولسام، ئى قېرىنداشلار، يېنىگلارغا بارغىنىمدا، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقىنى جاكارلاش ئۈچۈن ھېچ گەپدانلىق يا كى ئەقىل-دانالىق ئىشلىتىپ كەلگەن ئەمەسمەن؛ **2** چۈنكى مەن ئاراگىلاردا ئەيسا مەسىھدىن باشقا، يەنى كېيىلىگەن مەسىھدىن باشقا ھېچنىمنى بىلىمىسلىككە بەل باغلىغانىدىم، **3** مەن ئاراگىلاردا بولغان ۋاقىتىمدا ئاجىزلىقتا، قورقۇنچتا ۋە تىترىگەن ھالەتتە بولاتتىم؛ **4** مېنىڭ سۆزلىرىم ھەم جاكارلىشىم بولسا ئادەمنى قايىل قىلغۇدەك ئىنسانىي دانالىق سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى روھنىڭ ئالامەت كۆرسىتىشلىرى ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن بولغان ئىدى. **5** يۇنىڭدىن مەقسەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلار ئىنسانىي دانالىققا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە باغلانسۇن دېگەندىن ئىبارەت ئىدى. **6** ھالبۇكى، كامالەتكە يەتكەنلەر ئارىسىدا بىز دانالىقنى بايان قىلىمىز؛ بۇ دانالىق بۇ دەۋردىكى دانالىق ئەمەس، يا كى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ دانالىقى ئەمەس (ئۇلار زاۋاللىققا يۈز تۇتقانلار)؛ (aiōn g165) **7** ئەمما بىز بىر سىرنى ئاشكارىلاپ، خۇدانىڭ بىر دانالىقىنى بايان قىلىمىز؛ خۇدا ئەسلىدە ئاشكارە قىلىنمىغان بۇ دانالىقنى بارلىق دەۋرلەردىن بۇرۇن بىزنىڭ شان-شەرەپىگە مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن بېكىتكەنىدى. (aiōn g165) **8** بۇ دانالىقنى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھېچقايسىسى چۈشىنىپ يەتمىگەنىدى، ئۇنى چۈشىنىپ يەتكەن بولسا، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان رەبنى كېيىلمىگەن بولاتتى. (aiōn g165) **9** ھالبۇكى، [تەۋراتتا] يېزىلغىنىدەك: ـ «ئۇنىڭ سۈيگەنلە رگە خۇدانىڭ تەييارلىغانلىرى ـ دەل ھېچقانداق كۆز كۆرمىگەن، ھېچقانداق قۇلاق ئاڭلىمىغان، ھېچقانداق كۆڭۈل ئېيلاپ باقمىغان نەرسىلەردۇر». **10** ئەمما بۇ نەرسىلەرنى خۇدا روھى ئارقىلىق ئايان قىلدى؛ چۈنكى روھ بولسا ھەممە ئىشلارنى، ھەتتا خۇدانىڭ چوڭقۇر تەگلىرىنى ئىنچىكىلەپ ئىزلىگۈچىدۇر؛ **11** چۈنكى ئىنسانلاردا، ئىنسانىنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلگۈچى شۇ ئىنسانىنىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدىن باشقا، خۇدانىڭ كۆڭلىدىكىلەرنى بىلگۈچى يوقتۇر. **12** ئەمما بىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا تەرىپىدىن بەرگە سىخىلىق بىلەن ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بىلىپ يېتىلەيمىز. **13** بۇ ئىش-شەيئىلەرنى ئىنسانىي دانالىقتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس] روھتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن، روھىي ئىشلارنى روھىي سۆزلەر بىلەن چۈشەندۈرۈپ سۆزلەيمىز. **14** ئەمما «جانغا تەۋە» كىشى خۇدانىڭ روھىدىكى ئىشلارنى قوبۇل قىلمايدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئەخمىقانىلىكتۇر؛ ئۇ ئۇلارنى ھېچ چۈشىنىپ يېتىلەيدۇ، چۈنكى ئۇلار روھ بىلەن پەرق ئېتىلىپ باھالىنىشى كېرەكتۇر. **15** روھقا تەۋە كىشى ھەممە ئىشلارغا باھا بېرەلەيدۇ؛ ئەمما ئۇنىڭغا بولسا ھېچكىم باھا بېرەلەيدۇ. **16** چۈنكى كىم رەبنىڭ ئوي-كۆڭلىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىسۇن؟ ئەمما بىز بولساق مەسىھنىڭ ئوي-كۆڭلىگە ئىگىمىز.

3 لېكىن مەن، ئى قېرىنداشلار، روھقا تەۋە كىشىلە رگە سۆز قىلغاندەك سىلە رگە سۆز قىلالمايي كېلىۋاتىمەن؛ ئەكسىچە سىلەرنى ئەتكە تەۋە كىشىلەر، مەسىھدە بولغان بوۋاق ھېسابلاپ سىلە رگە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدۇم. **2** مەن سىلە رگە سۈت ئىچكۈزدۈم، گۆشنى يېگۈزمىدىم؛ چۈنكى سىلەر گۆشنى ھەزىم قىلالمايتىكىلار، شۇنداقلا ھازىرمۇ تېخى ھەزىم قىلالمايسىلەر، **3** چۈنكى سىلەر يەنىلا ئەتكە تەۋەدۇرسىلەر. ئاراگىلاردا ھەسەتخورلۇق ۋە تالاش-تارتىشلار بار بولغاچقا، سىلەر ئەتكە تەۋە ئەمەسمۇ، ئىنسانلارچە مېڭىۋاتمامسىلەر؟ **4** چۈنكى بىرسى «مەن پاۋلۇس تەرەپدارى»، باشقا بىرسى «مەن ئاپوللوس تەرەپدارى» دېسە، سىلەر پەقەت ئىنسانلارنىڭ يولىدا ماڭغان بولۇپ قالمامسىلەر؟ **5** ئاپوللوس دېگەن كىم؟ پاۋلۇس كىم ئىدى؟ بىز پەقەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارغا ۋاستىچى بولدۇق، خالاس؛

هەربىرىمىز پەقەت رەب بەزگە تەقسىم قىلغىنى يېنچە ۋەزىپە ئادا قىلىدىغان خىزمەتكارلار، خالاس، شۇنداق ئەمەسمۇ؟ 6 مەن تىكتىم، ئاپوللوس سۇغاردى، ئەمما تۆستۈرگۈچى بولسا خۇدادۇر. 7 شۇڭا تىككۈچى ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، سۇغارغۇچىمۇ ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، پەقەت تۆستۈرگۈچى خۇدا تۆزىى ھەممىدۇر. 8 ئەمما تىككۈچى ۋە ئوسا قىلغۇچى بولسا بىر مەقسەتتىدۇر، شۇنداقتىمۇ ھەربىرى تۆز ئەجرى يېنچە ئىنئامىنى قوبۇل قىلىدۇ. 9 چۈنكى بىز خۇداغا ئەۋە مېھنەتداشتۇرمىز؛ سىلەر بولسا گلار خۇدانىڭ باغ-ئېتىزى، خۇدانىڭ قۇرۇلۇشىسىلەر. 10 خۇدانىڭ ماڭا تەقسىم قىلغان مېھىر-شەپقىتى يېنچە، خۇددى تۆستا مېمارەدەك تۈل سالدىم، ئاندىن باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇۋاتىدۇ. ئەمما ھەربىر قۇرغۇچى قانداق قۇرۇۋاتقانلىقىغا ئېھتىيات قىلسۇن. 11 چۈنكى سېلىنغان تۈلنى، يەنى ئەيسا مەسىھدىن باشقا ھېچقانداق تۈلنى سېلىشقا بولمايدۇ. 12 ئەمدى بىرسى بۇ تۈل ئۈستىگە ئالتۇن، كۈمۈش، قىممەتلىك تاشلار، ياغاچ، چۆپلەر، سامان سالسا، 13 ھەربىرىنىڭ سىكىڭۈ رگەن ئەجرىنىڭ قاندىقلىقى كۆرۈندىدۇ؛ چۈنكى شۇ كۈنى ئۇنى ئاشكارە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ماھىيىتى ئوتتا كۆرۈلىدۇ؛ ئوت ھەربىر كىشىنىڭ ئەجرىنى، قانداق ماھىيەتتىن بولغانلىقىنى سىنايدۇ. 14 بىرسىنىڭ تۈل ئۈستىگە قۇرغان ئىشى پۈختا ساقلىنىپ قالسا، ئۇ ئىنئامغا ئېرىشىدۇ؛ 15 بىرسىنىڭ قۇرغىنى كويۇپ كەتسە، ئۇ زىيان تارتىدۇ؛ ئۇ تۆزىى قۇتۇلىدۇ، ئەمما گويا ئوتتىن ئۆتۈپ قۇتۇلغان بىرسىگە ئوخشاپ قالىدۇ. 16 ئەجەبا، تۆزۈڭلارنىڭ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى ئىكەنلىكىڭلارنى ۋە خۇدانىڭ روھىنىڭ سىلەردە تۇرغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 17 بىرسى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى خاراب قىلسا، خۇدا ئۇنى خاراب قىلىدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى پاك-مۇقەددەسىتۇر، سىلەر دەل شۇنداقسىلەر. 18 ھېچكىم ئۆز-ئۆزىنى ئالدىمىسۇن؛ بىرسى ئۆزىنى بۇ دەۋرىدە دانا دەپ سانىسا، نادان بولۇپ قالسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دانا بولىدۇ. (aiōn g165) 19 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى دانالىق خۇداغا نىسبەتەن ئەخمەقلىقتۇر، چۈنكى: ـ «ئۇ دانىشمەنلەرنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىنىڭ ئۆزىنقىغا ئالدۇ»، دەپ ۋە يەنە: «رەب دانىشمەنلەرنىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ ئۇتۇمى يوقلۇقىنى بىلىدۇ» دەپ يېزىۋاڭكەتتۇر. 21 شۇڭا ھېچكىم ئىنسان دېگەنلەرنى پەخىرلىنىپ داڭلىمىسۇن؛ چۈنكى ھەممە مەۋجۇداتلار سىلە رگە تەۋەدۇر، 22 پاۋلۇس بولسۇن، ئاپوللوس بولسۇن، كېفاس بولسۇن، دۇنيا-جاھان بولسۇن، ھايات بولسۇن، ئۆلۈم بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار بولسۇن، كەلگۈسى ئىشلار بولسۇن، ھەممىسى سىلە رگە مەنسۇپتۇر، 23 سىلەر بولسا گلار مەسىھنىڭ، مەسىھ بولسا خۇدانىڭكىدۇر.

4 بىرسى بىز توغرۇلۇق بىرنېمە دېمەكچى بولسا، بىزنى مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ سىرلىرى ئامانەت قىلىنغان غوجىدارلار دەپ بىلسۇن. 2 ئەمدى غوجىدار دېگەنلەردىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى شۇكى، ئۇلار ۋاپادار-سادىق بولۇشى كېرەكتۇر. 3 ئەمما مەن سىلەر تەرىپىگىلاردىن يا كى باشقا ھەرقانداق ئىنسانىي سوت تەرىپىدىن سۈرۈشتۈرۈۋېرىلىشىم ئەمەس، بۇ مەن ئۆزىمنى زىغىرچىلىك ئىشى، مەن ھەتتا ئۆزۈم توغرۇلۇق سۈرۈشتۈرۈۋېرىلىشىمنى ئۈلۈتۈرمايمەن. 4 چۈنكى ۋىجدانىم ئەيىبلەيدىغان ھېچقانداق ئىشلىرىمدىن خەۋىرىم يوق، ئەمما بۇ ئىشنىڭ ئۆزى مېنى ھەققانىي دەپ ئاقلىمايدۇ؛ مېنى سۈرۈشتۈرۈۋېرىلىشىم بولسا رەبدۇر. 5 شۇڭا ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە، يەنى رەب كەلمىگۈچە ھېچ ئىش توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارماڭلار، رەب كەلگەندە ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى يوشۇرۇن ئىشلارنى ئاشكارىلايدۇ، قەلب-دىللاردىكى بارلىق ئوي-نىيەتلەرنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ چاغدا ھەربىرى خۇدا تەرىپىدىن تەرىپلىنىدۇ. 6 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بۇ ئىشلارنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىگىلارنى دەپ ئۆزۈمگە ۋە ئاپوللوسقا تەتبىقلىدىم؛ مەقسەت سىلەر بىز ئارقىلىق «يېزىلگەنلىك دائىرىسىدىن ھالقىپ كەتمە گلار» دېگەن ساۋاقنى ئۆگىنىشىگلار، شۇنداقلا ھېچقايسىگلارنىڭ مەلۇم بىرسىنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن دەپ پەخىرلىنىپ تەكەبىۋارلىشىپ كەتمەسلىكىگلار ئۈچۈندۇر. 7 چۈنكى كىم سېنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن قىلىدۇ؟ ساڭا ئاتا قىلىنغان نەرسىدىن باشقا سەندە يەنە نېمە بار؟ ھەممە ساڭا بېرىلگەن تۇرسا، نېمىشقا «مەندە ئەسلى بار ئىدى» دەپ پەخىرلىنىپ كۆزە گلەپ كېتىسەن؟ 8 سىلەر ئاللىقاچان تويۇنۇپ كەتتىگلار! ئاللىقاچان بېيىپ كەتتىگلار! سىلەر بىزسىز پادىشاھلار بولۇپ ھۆكۈم سۈرد ۇگلار! كاشكى سىلەر ھەققەتەن ھۆكۈم سۈ رگەن بولساگلارئىدى ـ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈ رگەن بولاتىۋق! 9 چۈنكى خۇدا روسۇللار بولغان بىزلەرنى ئۈلۈمگە مەھكۇم بولغان ئادەملەردەك ئەڭ ئاخىرغا قويۇپ سازايى قىلىپ ئوتتۇرىغا چىقارغان، دەپ ئويلايمەن؛ چۈنكى بىز پۈتكۈل ئالەمگە، يەنى ھەم پەرىشتىلەر گە ھەم ئىنسانلارغا بىر خىل تاماشا بولدۇق. 10 بىز مەسىھ ئۈچۈن ئەخمەق سانالغانلارمىز؛ ئەمما سىلەر مەسىھدە داناسىلەر! بىز ئاجىز، ئەمما سىلەر كۈچلۈكسىلەر؛ سىلەر ئىززەتلىك، ئەمما بىز خار؛ 11 ھازىرقى دەقىقىگىچە ئاچ-يالىڭاچ، چاكىڭاپ يۈرمە كتىمىز، دۈمبالىنىپ، سە رگەردان، ماكانسىز بولۇپ يۈرمە كتىمىز؛ 12 ئۆز قولىمىز بىلەن ئىشلەپ جاپا تارتىماقتىمىز؛ ئاھانەتكە قالغاندا ياخشىلىق تىلەۋاتىمىز؛ زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، چىداۋاتىمىز؛ 13 تۆھمەتكە ئۇچرىغاندا، [بىز تۆلارنى] چىرايلىقچە [تۇۋغا] ئۈندەيمىز؛ بىز جاھاننىڭ داشقىلى، ئىنسانلارنىڭ سۈپۈرۈندىسى دەپ قارىلىۋاتىمىز؛ تا ھازىرغىچە شۇنداق. 14 بۇ ئىشلارنى يېزىشىم، سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سۆيۈملۈك بالىلىرىم سۈپىتىدە سىلە رگە نەسىھەت قىلىۋاتىمەن؛ 15 چۈنكى سىلەرنىڭ مەسىھدە تۈمەنلىگەن تەربىيىلىگۈچىلىرىگلار بولسىمۇ، سىلەرنىڭ ئاتاگلار كۆپ ئەمەستۇر؛ چۈنكى مەن مەسىھ ئەيسادا بولۇپ سىلەرنى خۇش خەۋەر ئارقىلىق تۇرەلدۇرۇپ ئاتا بولدۇم. 16 شۇڭا مەن سىلەردىن ئۆتۈنمەنكى، مېنى ئۈلگە قىلىگلار. 17 دەل بۇ سەۋەبتىن مەن رەبدە بولغان ئۆز سۆيۈملۈك ۋە ئىشەنچلىك ئوغلۇم تىموتىينى يېنىگلارغا ئەۋەتتىم؛ ئۇ سىلە رگە ھەرقايسى جايلاردىكى جامائەتتە ئۆگەتكەنلىرىمگە ئەگىشىپ، مەسىھدە بولغان يولىلىرىم توغرۇلۇق ئەسلىتىدۇ. 18 ئەمما بەزىلىرىگلار، «پاۋلۇسنى يېنىمىزغا كەلمەيدۇ»، دەپ كۆزە گلەپ كەتتىگلار؛ 19 بىراق رەب ئېرىۋسا مەن پات ئارىدا يېنىگلارغا بارىمەن؛ شۇ چاغدا مەن كۆزە گلەپ كەتكەنلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلاردا بولغان كۈچ-قۇدرەتنى كۆرۈپ باقاي. 20 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سۆزدە ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەتتە ئىسپاتلىنىدۇ. 21 ئەمدى نېمىنى خالايسىلەر؟ يېنىگلارغا تاياق كۆتۈرۈپ بېرىشىمنىمۇ، يا كى مېھىر-مۇلايىملىق روھىدا بېرىشىمنىمۇ؟

5 ھەرتەرەپتىن شۇ ئاگلىنىۋاتىدۇ ئۇكى، ئارا گلاردا بۇزۇقچىلىق بار ئىكەن ـ بۇنداق بۇزۇقچىلىق ھەتتا تائىپىلەر ئارىسىدىمۇ تىلغا ئېلىنمايدۇ ـ ئۇ بولسىمۇ بىرسىنىڭ ئۆز ئاتىسىنىڭ ئايالىغا چېقىلىشتىن ئىبارەت. 2 ئەمما سىلەر يوغىناپ كۆزە گلەپ كەتتىگلار! بۇ رەزىل ئىشنى سادىر قىلغان كىشى ئارىمىزدىن قوغلۇتىلسۇن دەپ ئۆزكۈنۈشۈڭلارغا تورغا كەلمەمدۇ؟! 3 چۈنكى گەرچە تەندە سىلەر بىلەن بىللە بولمىسامۇ، ئەمما روھتا سىلەر بىلەن بىللە بولۇش سۈپىتىدە ئاللىقاچان شۇنداق مەن شۇ ھۆكۈمنى چىقاردىمكى، 4 (ھەممىگلار رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا جەم بولغاندا، ئۆزۈمنىڭ روھىم سىلەر بىلەن بولۇپ، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايىنىپ) ـ 5 شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەتىلىرى ھالاك قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى رەب ئەيسانىڭ كۈندە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن شەيتانىنىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇلسۇن. 6 سىلەرنىڭ چوڭچىلىق قىلغىنىگلار ياخشى ئەمەس. «كىچىككىنە خېمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ» دەپ بىلمەمسىلەر؟ 7 كونا خېمىرتۇرۇچنى چىقىرۋېتىگلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەسلى خېمىرتۇرۇچسىز خېمىرەدەك يېڭى بىر زۇۋۇلا بولىسىلەر، چۈنكى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» [دىكى قوزىمىز] بولغان مەسىھ قۇربانلىق قىلىندى؛ 8 شۇڭا ھېيتنى يامان نىيەتلىك ۋە رەزىللىك بولغان خېمىرتۇرۇچ بىلەن ئەمەس، بەلكى سەممىيلىك ۋە ھەققەت بولغان پېتىر نان بىلەن ئەتىنەنە قىلىپ ئۆتكۈزەيلى. 9 مەن [ئالدىنقى] خەتتە سىلە رگە بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن ئارىلاشماڭلار دەپ يازغانىدىم؛ 10 ئەمما بۇ دېگىنىم بۇ دۇنيادىكى بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، يا كى نەپسانىيەتچىلەر، يا كى كاززاپلار يا كى بۇتپەرەسلەر بىلەن ئارىلاشماڭلار دېگىنىم ئەمەس؛ ئۇنداق بولغاندا دۇنيادىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولاتىگلار؛ 11 ئەمما ھازىرقى بۇ خېتىمدە يازغىنىم شۇكى، ئۇرنى «قېرىنداش» دەپ ئاتۇالغان ئەمما شۇنداقلا بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، نەپسانىيەتچى، بۇتپەرەس، ھاراقكەش يا كى كاززاپ بولسا، ئۇنداق بىر كىشى بىلەن ئارىلاشماڭلار، ھەتتا ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخانىمۇ بولماڭلار. 12 سىرتتىكىلەرنى ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىشنىڭ مەن بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى؟ لېكىن ئىچىگلاردىكىلەرنى ئۆزۈڭلار ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىش سىلەرنىڭ ئىشىگلار ئەمەسمۇ؟ 13 لېكىن سىرتتىكىلەرنىڭ ئۈستىگە بولسا خۇدا ئۆزىى ھۆكۈم چىقىرىدۇ. شۇڭا «بۇ رەزىل ئادەمنى ئارا گلاردىن چىقىرۋېتىگلار».

6 سلەرنىڭ تاراگلاردا تۆزۈتارا تارازلىق ئىش بولسا، ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشغا تاپشۇرماي، ھەققانىيسزلارنىڭ ئالدىدا دەۋالىشىشقا پىتىنالامسىلەر؟ **2** مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇنياني سوراق قىلىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئە گەر دۇنياني سىلەر سوراق قىلىدىغان ئىش بولسا، ئەمدى زىغىرچىلىك ئىشلارنى ھەل قىلىشقا يارىمامسىلەر؟ **3** پەرشىتىلەر ئۈستىدىنمۇ ھۆكۈم چىقىرىدىغانلىقىمىزنى بىلمەمسىلەر؟ شۇنداق بولغانىكەن، بۇ ھاياتتىكى ئىشلارنى ھەل قىلىش قانچىلىك ئىش ئىدى؟ **4** سىلەردە مۇشۇ ھاياتتىكى ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىش زۇرۇر تېپىلغاندا، جامائەت ئارىسىدا تۇرۇۋەن دەپ قارالغانلارنى ئۇنى ھەل قىلىشقا سالمامسىلەر؟ **5** مۇشۇلارنى سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن دەۋاتىمەن. ئەجەبا، ئاراگلاردا تۇز قېرىنداشلىرى ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغۇدەك دانا كىشى يوقمۇ، ھەتتا بىرىمۇ يوقمۇ؟ **6** ئۇنىڭ ئورنىدا، قېرىنداش بىلەن قېرىنداش دەۋالىشىۋاتىدۇ، ـ ۋە كاپىرلار ئالدىدا شۇنداق قىلىدۇ! **7** ئەمەلىيەتتە تۇز ئاراگلاردا دەۋالارنىڭ بولغانلىقىنىڭ ئۆزى سىلە رگە نىسبەتەن بىر ئەيىبتۇر. نېمىشقا ئۆزاچىلىققا چىدىمايسىلەر؟ نېمىشقا ئەمەلچىلىككە يول قويمايسىلەر؟ **8** ئە كسىچە، سىلەر ناھەقچىلىك قىلىۋاتىسىلەر، خيانەت قىلىۋاتىسىلەر، يەنە كېلىپ قېرىنداشلىرىگىلارغا شۇنداق قىلىسىلەر! **9** ھەققانىيسزلارنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئالدىنىپ كەتمە گىلار! بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسلەر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچىۋازلار، باشقا ئەرلەر بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، **10** ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقكەشلەر، تۆھمەتخورلار يا كى ئالداميچى-كازىزىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ! **11** بەزىگىلار دەرۋەقە شۇنداق بولغانىسلەر؛ ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدايىمىزنىڭ روھى بىلەن يۇيۇلدۇگىلار، پاك-مۇقەددەس قىلىندىگىلار، ھەققانىي قىلىندىگىلار. **12** «ھەممە نەرسە ماگا ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ؛ «ھەممە نەرسە ماگا ھالالدۇر»، ئەمما مەن ھېچقانداق نەرسىنىڭ خۇمارىغا قۇل بولمايمەن. **13** «يېمە كلىكلەر ئاشقازان ئۈچۈن، ئاشقازان بولسا يېمە كلىكلەر ئۈچۈندۇر»؛ ئەمما خۇدا ئۇ ۋە بۇ ھەر ئىككىسىنى يوققا چىقىرىدۇ؛ تەن بولسا بۇزۇقچىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەب ئۈچۈندۇر، رەب تەن ئۈچۈندۇر. **14** خۇدا رەبنى تىرىلدۈردى، شۇنىڭدەك بىزنىمۇ ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدۇ. **15** تېنىگىلارنىڭ مەسىھنىڭ ئەزالىرى ئىكەنلىكىنى بىلمەمسىلەر؟ ئۇنداقتا، مەسىھنىڭ ئەزالىرىنى ئېلىپ، پاھىشە ئايالنىڭ ئەزالىرى قىلسام بولامدۇ؟ ھە رگىز بولمايدۇ! **16** كىم پاھىشە ئايال بىلەن باغلانغان بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر تەن بولىدۇ، دەپ بىلمەمسىلەر؟ چۈنكى «[ئەر-ئايال] ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ» ـ دېيىلگەنىدى. **17** ئەمما رەببگە باغلانغۇچى بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر روھتۇر. **18** بۇزۇقلۇقتىن قېچىگىلار. «ئىنسانلارنىڭ ھەربىر سادىر قىلغان گۇناھى ئۆز تېنىنىڭ سىرتىدا بولىدۇ!» ـ ئەمما بۇزۇقلۇق سادىر قىلغۇچى ئۆز تېنىگە قارشى گۇناھ قىلىدۇ. **19** سىلەرنىڭ تېنىگىلار سىلەرنى ئۇرالغۇ قىلغان، خۇدا تەرىپىدىن سىلە رگە ئىلتىپات قىلىنغان مۇقەددەس روھنىڭ ئىبادەتخانىسى، سىلەر ئۆز ئۆزۈڭلارنى ئۆزۈمنىڭكى ئەمەس دەپ بىلمەمسىلەر؟ **20** چۈنكى سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانسىلەر؛ شۇڭا تېنىگىلاردا خۇدانى ئۇلۇغلاگىلار.

7 ئەمدى ھازىر سىلەر خېتىگىلاردا ئوتتۇرىغا قويغان سوئاللارغا كېلەيلى، ـ «ئەر ئايال زاتىنىڭ تېنىگە تە گمىسە ياخشىدۇر». **2** دۇرۇس. ئەمما بۇزۇقچىلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ھەربىر ئە ركەكنىڭ ئۆزىنىڭ ئايالى بولسۇن، ھەربىر ئايالنىڭ ئۆزىنىڭ ئېرى بولسۇن. **3** ئەر ئايالغا نىسبەتەن ئەرلىك مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن، ئايالمۇ ئېرىگە نىسبەتەن ئاياللىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن. **4** ئايال ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئېرى ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا، ئەر ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئايالى ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر. **5** پەقەت پۈتۈن زېھنىگىلار بىلەن دۇئالارغا بېرىلىش مەقسىتىدە ئۆز ماقۇللۇقۇگىلار بىلەن ۋاقتىنچە بىر رگە يانماسلىققا كېلىشكەنلەرنىلا باشقا، ئەر-ئايال ئۆزئارا بىر-بىرىنىڭ جىنسىي ھەق-تەلىپىنى رەت قىلمىسۇن. شۇنداق ئالاھىدە مە زگىلدىن كېيىن يەنە بىر رگە بولۇگىلار. بولمىسا، ئۆزۈگىلارنى ئۆتۈۋالالمايدىغانلىقىگىلاردىن شەيتان سىلەرنى ئازدۇرۇش پۇرسىتىنى تېپىشى مۇمكىن. **6** ئەمما مۇنداق دېيىشىم يۇيرۇق يولدا ئەمەس، بەلكى مەسلىھەت يولىدىدۇر. **7** ئەمدى مەن بارلىق ئادەملەرنىڭ ماگا ئوخشاش [ۋىتاق] بولۇشىنى خالايتىم؛ لېكىن بۇ ئىشتا خۇدانىڭ ھەممە ئادەمگە بە رگەن ئۆز ئىلتىپاتى بار؛ بىرسى ئۇنداق، يەنە بىرسى بۇنداق. **8** ئەمما مەن جورىسز تەنھا ياشىغانلار ۋە تۇلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، مەندەك تەنھا ئۆرىۋەرسە ياخشى بولىدۇ؛ **9** ئەمما ئۆزۈگىلارنى ئۆتۈۋالالمىساگىلار، نىكاھلىنىگىلار، چۈنكى [ئىشتى] ئوتىدا كۆيگەندىن كۆرە نىكاھلىق بولغان ياخشى. **10** ئەمما نىكاھلانغانلارغا كەلسەك، تۇلارغا مەن شۇنى تاپىلايمەنكى، ـ (بۇ ئەمەلىيەتتە مېنىڭ تاپىلىغىنم ئەمەس، يەنىلا رەببنىكى)، ئايال ئېرىدىن ئاجراشمىسۇن **11** (ئەمما ئۇ ئاجراشقان بولسا، ئۇ تەنھا ئۆتۈسۇن، يا كى ئېرى بىلەن يارىشىۋالسۇن)؛ ۋە ئەرمۇ ئايالىنى قويۇپ بەرمىسۇن. **12** قالغانلىرىگىلارغا كەلسەك، مەن شۇنى ئېيتىمەنكى (بۇ رەببنىڭ ئېيتقىنى ئەمەس)، قېرىنداشنىڭ ئېتىقادسىز ئايالى بولسا ۋە ئايالى ئۇنىڭ بىلەن ئۆرۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئۇنى قويۇپ بەرمىسۇن؛ **13** [ئېتىقادچى] ئايالنىڭ ئېتىقادسىز ئېرى بولسا ۋە ئېرى ئۇنىڭ بىلەن ئۆرۈۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئېرىدىن ئاجراشىپ كەتمىسۇن. **14** چۈنكى ئېتىقادسىز ئەر بولسا ئېتىقاد قىلغان ئايالدا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ ئېتىقادسىز ئايال بولسا [ئېتىقاد قىلغان] قېرىنداشتا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ بولمىسا، بەرىزەتلىرىگىلار ھارامدىن بولغان بولاتتى؛ ئەمما ئۇلار ئەمدى پاك بولدى. **15** لېكىن ئېتىقادسىز بولغان ئەرەپنىڭ كەتكۈسى بولسا، ئۇ ئاجراشىپ كەتسۇن؛ بۇنداق ئەھۋالدا قېرىنداش ئاكا-ئۇكىلار، ھەدە-سىڭىلار [نىكاھ مەجبۇرىيىتىگە] باغلىنىپ قالغان بولمايدۇ؛ قانداقلا بولمىسۇن خۇدا بىزنى ئىناق-خاتىرجەملىكتە ياشاشقا چاقىرغاندۇر. **16** ئەي [ئېتىقادچى] ئايال، ئېرىڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ ئەي [ئېتىقادچى] ئەر، خوتۇنۇڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى ئەدىن بىلىسەن؟ **17** ھالبۇكى، رەب ھەرقايسىمىزغا قانداق تەقسىم قىلغان بولسا، قانداق ھالەتتە چاقىرغان بولسا، ئۇ شۇنىڭدا مېڭىۋەرسۇن، مەن ھەممە جامائەتلەردە شۇنداق يولىيورۇقنى تاپىلايمەن. **18** بىرسى سۈننەتلىك ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ قايتا سۈننەتسىز قىلىنمىسۇن؛ بىرسى سۈننەتسىز ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ ئەمدى سۈننەت قىلىنمىسۇن. **19** سۈننەتلىك بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلانماس، سۈننەتسىز بولۇشمۇ ھېچنەرسە ھېسابلانماس؛ [ھېساب بولىدىغىنى] خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. **20** ھە ركىم قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا، شۇ ھالەتتە قالسۇن. **21** سەن چاقىرىلغاندا قۇل ھالىتىدە ئىدىڭمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن؛ لېكىن ئە گەر ھۆرلۈك پۇرسىتى كەلسە، ئۇنى قولۇڭدىن بەرمە. **22** چۈنكى رەببتە چاقىرىلغان قۇل بولسا رەببنىڭ ھۆر ئادىمىدۇر؛ ئۇنىڭغا ئوخشاش، چاقىرىلىپ ھۆر بولغۇچىمۇ مەسىھنىڭ قۇلىدۇر. **23** سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنىدىگىلار؛ ئىنسانلارغا قۇل بولماگىلار. **24** ئى قېرىنداشلار، ھەربىرىگىلار قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا گىلار، شۇ ھالەتتە خۇدا بىلەن بىللە تۇرۇگىلار. **25** ئەمما نىكاھلانمىغانلار توغرىلۇقتا ئېيتىۋېرىشىمىز، شۇنداقتىمۇ رەبدىن بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغانلىقىم ئۈچۈن سادىق ئادەم سۈپىتىدە ئۆز پىكرىمنى ئېيتىمەن. **26** ئەمدى ھازىرقى قىينچىلىققا قارىغاندا، ئەر كىشىنىڭ شۇ [تەنھا] ھالەتتە بولۇشىنى ياخشى ئىش دەيمەن. **27** ئايالغا باغلانغان بولساڭ، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ بىلەن ئاجراشىشنى ئويلىما؛ ئايالىڭدىن ئاجراشىپ كەتتىڭمۇ؟ ئۇنداقتا يەنە ئويلىنىشنى ئويلىما. **28** لېكىن ئويلەنسەڭ، سەن گۇناھ قىلغان بولمايسەن؛ ۋە نىكاھلانمىغانلار نىكاھلانسا، تۇلارمۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ. ئەمما شۇنداق قىلسا تۇلار جىسمانىي جەھەتتە جاپاغا تۇچرايدۇ؛ مېنىڭ سىلەرنى ئۇنىڭدىن خالي قىلغۇم بار. **29** ئەمما شۇنى دېگۈم بار كى، ئى قېرىنداشلار ـ ۋاقىت قىسقىدۇر. شۇڭا ئايالىنى بولغانلار ئايالسىزلاردەك بولسۇن؛ **30** ماتەم تۇتقانلار ماتەم تۇتمىغانلاردەك بولسۇن؛ بەخت-خۇشالىلىقتا بولغانلار بەخت-خۇشالىلىقتا بولمىغانلاردەك بولسۇن؛ مال-مۈلۈك سېتىۋالغانلار مال-مۈلۈكسىزلەردەك بولسۇن؛ **31** بۇ دۇنيادىكى بايلىقلاردىن بەھرىمەن بولغانلار دۇنياني ئۆزىنىڭ تەتەلۇقاتى دەپ بىلمىسۇن؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىكى ھازىرقى ھالەت ئۆتۈپ كېتىدۇ. **32** ئەمما سىلەرنىڭ غەمسىز بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. ئايالسىز كىشى بولسا رەببنىڭ ئىشلىرىنى ئويلايدۇ، قانداق قىلىپ رەببنى خۇرسەن قىلىشنىڭ غېمىدە بولىدۇ. **33** ئەمما ئايالىلىق كىشى قانداق قىلىپ ئايالىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ **34** يەنە كېلىپ ئايال ۋە نىكاھلانمىغان قىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا يەرق بار؛ نىكاھلانمىغان قىز بولسا رەببنىڭ ئىشلىرىنىڭ، قانداق قىلىپ ھەم تەندە ھەم روھتا پاك-مۇقەددەس بولۇشنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ ئەمما يالىقى بولغان ئايال قانداق قىلىپ ئېرىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ. **35** ئەمما مەن بۇ سۆزنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىگىلارنى كۆزدە تۇتۇپ دەۋاتىمەن؛ يوپۇقلۇقىگىلارغا سىرتماق سېلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئىشلىرىگىلارنىڭ گۈزەل بولۇشى، كۆڭۈلگىلار

بۇلۇڭىگەن ھالدا رەببىلىپ ئۇنى كۆتۈشۈۋىلار ئۈچۈن دەۋاتىمەن. **36** ئەمما ئە گەر بىرسى نىيەت قىلغان قىزغا نسبەتەن مۇئامىلەمنىڭ دۇرۇس بولمىغان يېرى بار دەپ قارىسا، ئۇ قىز ياشلىق باھاردىن ئۆتۈپ كەتكەن بولسا، ئىككىسى ئۆزىنى تۇتۇۋالالمىسا، ئۇ خالىغىنىنى قىلسۇن، ئۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ؛ ئۇلار نىكاھ قىلسۇن. **37** بىراق، بىرسى ئۆز كۆڭلىدە مۇقىم ئۇرۇزۇپ، ھېچقانداق ئىشتۇ بىسىمى ئاستىدا بولماي، بەلكى ئۆز ئىرادىسىنى باشقۇرۇپ، كۆڭلىدە نىيەت قىلغان قىزنى ئەمرىگە ئالماسلىقنى قارار قىلغان بولسا، ياخشى قىلغان بولىدۇ. **38** قىسقىسى، ئۇيلەنگەننىڭ ئۇيلەنگىنىمۇ ياخشى ئىش، ئۇيلەنمىگەننىڭ ئۇيلەنمىگىنىمۇ تېخىمۇ ياخشى ئىش. **39** ئېرى ھايات چاغىدا ئايالى ئۆنىڭىنا باغلانغاندۇر، ئەمما ئېرى ئۆلۈمدە ئۆخلىغان بولسا، ئۇ خالىغان كىشىگە (پەقەت رەببدە، ئەلۋەتتە) نىكاھلىنىشقا ئە ركىن بولىدۇ. **40** لېكىن قارىشىمچە ئۇ تۇل قالسا، تېخىمۇ بەختلىك بولىدۇ، مەندىمۇ خۇدانىڭ روھى بار، دەپ ئېتىنىمەن!

8

ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاتامىلار» مەسىلىسىگە كېلەيلى. «ھەممىزدە بىلىم بار» دەپ بىلىمىز. خوش، بىراق بىلىم بولسا ئادەمنى كۆزە گۈلىتىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببەت بولسا ئادەمنى قۇرىدۇ. **2** «مېنىڭ بىلىمىم بار» دەپ ھېسابلىغان كىشى، ئەمەلىيەتتە ھېچنېمىنى تېخى بىلىشكە تېگىشلىك دەرىجىدە بىلمىگەن بولىدۇ. **3** ئەمما خۇدانى سۆيگەن كىشى بولسا، ئۇ ئۆنىڭ تەرىپىدىن تونۇلىدۇ. **4** خوش، ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاتامىلار» توغرۇلۇق ـ بەزگە مەلۇمكى، «جاھاندا بۇت دېگەن ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ»، ۋە «بىرلا خۇدادىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر». **5** گەرچە نۇرغۇن ئاتالمىش ئىلاھلار بار بولسىمۇ ـ مەيلى ئۇلار زېمىندا ياكى ئاسماندا تۇرىدۇ دەپ قارىلىشىدىن قەتئىينەزەر (دەرۋەقە «ئىلاھلار» كۆپ، ۋە «رەب»لەر كۆپتۇر) **6** بىراق بىز ئۈچۈن پەقەتلا بىر خۇدا، يەنى ئاتا باردۇر. ئۇنىڭدىن بارلىق ھەممە مەۋجۇداتلار ئاپىرىدە بولغان، بىزمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولغانمىز؛ [شۇنىڭدەك]، بىرلا رەب، يەنى ئەيسا مەسىھ باردۇر. پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت، بىزمۇ ئۇ ئارقىلىق ھاياتىمىز. **7** ئەمما بۇنداق بىلىم ھەممىزدە تېخى يوقتۇر، تېخى بۇتلارغا كۆندۈرۈلگىنىدىن خالاس بولمىغان بەزى [ئىشەنگۈچىلەر] بولسا مۇشۇنداق تاتامىلارنى «بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان» دەپ بىلىپ يەيدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ۋىجدانى ئاجىز بولغاچقا، بۇلغانغان بولىدۇ. **8** ئەمەلىيەتتە تاتامىلارنىڭ ئۆزلىرى بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرالمايدۇ؛ بېمىسەك بىزنىڭ كەمچىلىكىمىز ھېسابلانمايدۇ، يېگەن بولساق ئارتۇقچىلىقىمۇ ھېسابلانمايدۇ. **9** بىراق ھەرھالدا [يېيىش] ئە ركىنلىكىگىلارنىڭ ئاجىزلارغا پۇتلىكاشاك بولماسلىقىنا كۆزۈل قويۇڭلار. **10** چۈنكى ئاجىز بىر بەندە بىلىمى بار بولغان سېنىڭ بۇتخانىدىكى داستىخاندا ئولتۇرۇۋېچە يېگەنلىكىڭنى كۆرسە، ئۇنداقتا ئۇ تۇز ئاجىز ۋىجدانىغا قارشى ھالدا بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاتامىلارنى يېيىشكە «قورۇلۇپ كۆچىيىتىلىدىغان» بولىمامدۇ؟ **11** شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئۈچۈن ئىناق ئۆچۈن ئۆلگەن، سېنىڭ قېرىندىشىڭ بولغان بۇ ئاجىز بەندە سېنىڭ بىلىمىڭ ۋەجىدىن ھالاك بولىدۇ. **12** شۇ يول بىلەن قېرىنداشلارغا زىيان يەتكۈزۈپ گۇناھ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاجىز ۋىجدانىنى زەخىملەندۈرۈپ، مەسىھكە قارشى گۇناھ قىلىۋاتىسىلەر. **13** شۇڭا، ئە گەر بىرەر تاتام ئۆز قېرىندىشىمنى يېقىتىدىغان قىلىتاق بولسا، قېرىندىشىمنى يېقىتماسلىقىم ئۈچۈن مەن مەڭگۈگىچە گۆشنى قەتئىي يېمەيمەن. **(aiōn g165)**

9

مەن ئە ركىن ئەمەسمۇ؟ مەن رەسۇل ئەمەسمۇ؟ مەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى كۆرگەن ئەمەسمۇ؟ سىلەر ئۆز ئۈگىلار مېنىڭ رەببدە بولغان ئەجرىم ئەمەسمۇ؟ **2** ئە گەر باشقىلارغا نسبەتەن رەسۇل دەپ ھېسابلانمىسام، مەن ھېچ بولمىغاندا سىلە رگە رەسۇل بولدۇم؛ چۈنكى ئۆز ئۈگىلار رەببدە مېنىڭ رەسۇل بولغانلىقىمنى تەستىقلىغان مۆھۈردۇرسىلەر. **3** مېنى سۈرۈشتە قىلماقچى بولغانلارغا بولغان جاۋابىم مۇنداق: ـ **4** بىزلەرنىڭ يەپ-ئىچىشكە ھوقۇقىمىز بار ئەمەسمۇ؟ **5** بىزنىڭ باشقا رەسۇللار، رەببنىڭ ئۆز ئىنىلىرى ۋە كېپاسنىڭ قىلىنىدەك، ئېتىقادچى بىر سىڭلىنى ئەمرىمىز گە ئېلىپ سەپەردە ھەمراھ قىلىپ يۈرۈش ھەققىمىز يوقمۇ؟ **6** ئەجەبا، پەقەت بارناباس بىلەن مېنىگلا ئەمگەك قىلماسلىققا ھوقۇقىمىز يوقمۇ؟ **7** كىم خراجەتنى ئۆزى تۆلەپ [ئەسكەر بولۇپ] جەڭگە چىقىدۇ؟ كىم ئۈزۈمزار بىنا قىلىپ ئۆنىڭ مېۋىسىدىن يېمەيدۇ؟ قايسى پادا باققۇچى پادىنىڭ سۈتىدىن ئىچمەيدۇ؟ **8** بۇ دېگەنلىرىم پەقەت ئىنسانىي كۆزقاراش ۋەيا ئېتىلغانمۇ؟ تەۋرات-قانۇننىڭ ئۆزىدىمۇ ئوخشاش دېيىلگەن ئەمەسمۇ؟! **9** چۈنكى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىغا كۆشەك سالما» دەپ پۈتۈلگەندۇر. خۇدا ئۆكۈزلە رگلا كۆيۈنگەنمۇ، **10** ياكى بۇنى پەقەت بىزلەرنى دەپ ئېيتقانمۇ؟ شۇبھىسىزكى، بۇ سۆزلەر بىزلەر ئۈچۈن پۈتۈلگەندۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن يەر ھەيدىگۈچى ئۈمىدتە ھەيدىشىگە تېگىشلىك، شۇنداقلا خامان تەپكۈچىمۇ ھوسۇلدىن بەھرىمەن بولۇش ئۈمىدىدە ئىشلىشىگە تېگىشلىكتۇر. **11** بىز سىلە رگە روھىي بەخت-بەرىكەتلەرنى تېرىپ، سىلەردىن ماددىي جەھەتتىن يېغىۋالساق بۇ چە كتىن ئېشىپ كەتكەنلىك بولامدۇ؟ **12** باشقا [خىزمەتچىلەر] سىلەردە مۇشۇ ھوقۇقنى ئىشلەتكەن يەردە، بىز شۇنداق قىلساق تېخىمۇ بولىدىغۇ؟ ئەمما مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ھېچ توسالغۇ بولمىسۇن دەپ، بىز بۇ ھوقۇقنى ھېچقاچان ئىشلىتىپ باقمىدۇق، ئە كسىچە، ھەرقانداق ئىشلارغا چىداپ كېلىۋاتىمىز. **13** ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس ئىشلار ئۈچۈن ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىبادەتخانىغا ئاتالغان ھەدىيەلەردىن يەيدىغانلىقىنى، قۇربانگاھتا خىزمەت قىلىۋاتقانلارنىڭ قۇربانلىقلاردىن ئۈلۈشنى ئالىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، رەب خۇش خەۋەرنى جاكارلىغۇچىلارنىڭ جېنى خۇش خەۋەردىن بېقىلسۇن دەپ بېكىتكەندۇر. **15** ئەمما مەن بولسام بۇ ھوقۇقلارنىڭ ھېچقايسىسىنى ئىشلىتىپ باقمىدىم. ھەم ھازىرمۇ مۇشۇ ھوقۇقتىن پادىلىناي دەپ مۇشۇلارنى يېزىۋاتقىنىم يوق! چۈنكى مەن باشقىلارنىڭ مېنى بۇ يەخىرلىنىدىغانلىرىمدىن مەھرۇم قىلغىنىدىن كۆرە ئۆلگىنىم ئۆزۈك! **16** چۈنكى مېنىڭ خۇش خەۋەرنى جاكارلىشىمدا پەخىرلەنگۈدەك ئىش يوق؛ چۈنكى ئۇنىڭ مەجبۇرىيىتى مېنى بېسىپ تۇرىدۇ؛ خۇش خەۋەرنى جاكارلىمىسام ھالىمغا ۋاي! **17** چۈنكى ئە گەر ئۇنى خالىس قىلسام، يۇنىكىدىن ماڭا ئىنئام بولىدۇ؛ ئەمما ئۆز ئىختىيارىم بىلەن بولىسا، بۇ پەقەت مېنىڭ غوجىدارلىق بۇرچىنى ئادا قىلغىنىم بولىدۇ، خالاس. **18** شۇنداق ئىكەن، مېنىڭ ئىنئامىم زادى نېمە بولىدۇ؟ مېنىڭ ئىنئامىم دەل شۇكى، خۇش خەۋەر جاكارلىغىنىمدا مەن خۇش خەۋەر رگە كىشىلەرنى ھەقسىز ئېرىشتۇرىمەن ـ دېمەك، ئىنئامىم خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتىكى تېگىشلىق [ھەق ئېلىش] ھوقۇقلىرىمنى ھېچ ئىشلەتمەسلىكىمدىن ئىبارەتتۇر. **19** چۈنكى ھەممە ئادەمنىڭ ئىلكىدىن ئە ركىن بولۇپ، ئۆزۈمنى كۆپچىلىككە قۇل قىلدىم؛ شۇ يول بىلەن تېخىمۇ كۆپرەك ئادەملەرنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزسام دەيمەن. **20** يەھۇدىيلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا نسبەتەن يەھۇدىغا ئوخشاش بولدۇم؛ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۆرغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن (تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۆرغان بولمىسامۇ) تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۆرغانلارغا نسبەتەن تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۆرغانغا ئوخشاش بولدۇم؛ **21** تەۋرات قانۇندا بولمىغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن تەۋرات قانۇندا بولمىغانلارغا نسبەتەن (خۇدا ئالدىدا قانۇنسىز بولماي، بەلكى مەسىھنىڭ قانۇنىغا يېسۈنۈشۈم بىلەن) مەن تەۋرات قانۇندا بولمىغانلارغا ئوخشاش بولدۇم؛ **22** ئاجىزلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئاجىزلارغا ئۆزۈم ئاجىزدەك بولدۇم؛ مۇمكىن قەدەر كۆپرەك ئادەمنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن ھەرقانداق ئادەمگە قارىتا شۇنداق ئادەم بولدۇم. **23** ئۆزۈمنىڭ خۇش خەۋەردىن نىسىۋەم بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى دەپ ھەممە ئىشنى قىلمەن. **24** بەيگىگە چۇشكەنلەرنىڭ ھەممىسى يۈگۈرىشىدۇ، ئە مما پەقەت بىرلا مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغىنىنى بىلمەمسىلەر؟ غەلبە قازىنىش ئۈچۈن يۈگۈرۈڭلار. **25** مۇسابىقىدە ئېلىشقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى ھەر جەھەتتىن تەرگىنەلەيدۇ؛ ئۇلار پەقەت بىر چىرىپ كېتىدىغان تاجنا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ، ئە مما بىز بولساق چىرىماس تاج ئۈچۈن شۇنداق قىلىمىز. **26** شۇڭا مەن نىشانسىز ئادەمدەك يۈگۈرۈۋاتىمەن؛ مۇشت ئاتىسام ھاۋانىا ئاتىدىغان ئادەمدەك بولماي**مەن**. **27** ئۆزىنى ئورنىغا مەن ئۆز تېنىمنى ئۆرۈپ ئۆزۈمگە كۆندۈرۈپ، ئۆزى ئۆزۈمگە قۇل قىلمەن؛ ئۇنداق قىلمىغاندا، باشقىلارغا تەلىم جاكارلاپ ئۆرۈپ ئۆزۈم لايىقەتلىك بولماي قېلىشىم مۇمكىن.

10

چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسىنىڭ بۇلۇت ئاستىدا يۈ رگەنلىكىدىن ۋە ھەممىسىنىڭ دېڭىزدىن ئۆتۈپ ماڭغانلىقىدىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈشۈڭلارنى خالىمايمەن؛ **2** ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇلۇتتا ھەم دېڭىزدا مۇسانىڭ [يېتە كچىلىكىگە] چۆمۈلدۈرۈلگەن؛ **3** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش روھىي تائامنى يېگەن، **4** ھەممىسى ئوخشاش روھىي ئىچىملىكنى ئىچكەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىگە [ھەمراھ بولۇپ]

ئەگىشىپ يۇ رگەن روھىي ۋېيۇلتاشتىن ئىچەتتى (ئەمەلىيەتتە، مۇشۇ ۋېيۇلتاش مەسىھنىڭ تۆرىي ئىدى)؛ 5 شۇنداقتىمۇ، خۇدا ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىدىن رازى بولمىغانىدى؛ چۈنكى «ئۇلار[نىڭ جەسەتلىرى] چۆل-باياۋاندا چېچىلىپ قالغان». 6 ئەمما بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بىشىغا بىزلە رگە ساۋاق-بېشارەت بولسۇن ئۈچۈن چوشكەندى؛ يۇنىكىدىن مەقسەت، بىزنىڭ ئۇلارنىڭ يامان ئىشلارغا ھەۋەس قىلغىنىدەك ھەۋەس قىلماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 7 سىلەر يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىگە ئوخشاش بۇتقا چوقۇنىدىغانلاردىن بولما گلار؛ بۇلار توغرىلۇق: «خەلق يەپ-ئىچىشكە ئولتۇردى، ئاندىن كەيپ-ساپاغا تۇردى» دەپ پۈتۈلگەن. 8 بۇ يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدەك بۇزۇقچىلىق قىلمايلى؛ چۈنكى شۇ ۋەجىدىن ئۇلاردىن يىگىرمە ئۈچ مىڭ كىشى بىر كۈندىلا ئۆلدى. 9 يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ مەسىھنى سىنىغانىدەك مەسىھنى سىنىمايلى؛ چۈنكى شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يىلانلار چېقىشى بىلەن ھالاك بولدى. 10 يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئاغرىنغانىدەك ئاغرىنىپ قاقشىما گلار ـ نەتىجىدە، ئۇلار جان ئالغۇچى [پەرىشتە] تەرىپىدىن ئولتۇرۇلدى. 11 ئەمدى بۇ ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ بىشىغا بېشارەتلىك مىسىللار سۈپىتىدە چۈشكەن ۋە ئاخىرقى زامانلار بىشىمىزغا كېلىۋاتقان بىزلەرنىڭ ئۇلاردىن ساۋاق-ئىبرەت ئېلىشىمىز ئۈچۈن خاتىرىلەنگەندى. (aiōn g165) 12 شۇنىڭ بىلەن «مەن [ئېتىقادتا] چىڭ تەرەپ ئۇرماقتىمەن» دېگەن كىشى ئۆزىنىڭ يىقىلىپ كېتىشىدىن ھېزىر بولسۇن! 13 سىلەر دۇچ كەلگەن سىناقلارنىڭ ھەممىسىگە باشقا ئادەملەرمۇ ئوخشاش دۇچ كەلگەن. ۋە خۇدا بولسا ۋەدىسىدە تۈرغۇچىدۇر، ئۇ سىلەرنى كۈتۈرەلمىگۈدەك سىناقلارغا ئۇچراتمايدۇ، بەلكى سىناق بېشىگىلارغا چوشكەندە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ قۇتۇلۇش يولىنى يارىتىپ بېرىدۇ، سىلەر شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىدىغان بولىسىلەر. 14 شۇ سەۋەبتىن، سۆيۈملۈكلىرىم، بۇتپەرەسلىكتىن قېچىگلار! 15 سىلەرنى ئەقىل-ھوشى جايىدا كىشىلەر دەپ قاراپ شۇنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سۆزلىگەنلىرىمنى باھالاپ بېقىگلار: ـ 16 بىز بەرىكەتلىك بولسۇن دەپ تىلىگەن، بەرىكەتلىك جامدىكى شاراپنى ئىچكىنىمىز، مەسىھنىڭ قېنىدىن ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ ئوشۇقتىن نانىنى يېگىنىمىز، مەسىھنىڭ تېنىدىن ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ 17 بىز نۇرغۇن بولساقمۇ بىر نان، بىر تەنىدۇرمىز؛ چۈنكى ھەممىمىز شۇ بىر نادىن نېسىۋە ئالىمىز. 18 جىسمانىي ئىسرائىلغا قارا گلار، قۇربانلىقلارنى يېگەنلەر قۇربانگاھقا نېسىپداشلار ئەمەسمۇ؟ 19 ئەمدى نېمە دېمەكچىمەن؟ بۇتقا ئاتاپ سۇنۇلغان قۇربانلىقنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ بۇتنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ 20 ياق، بىراق كاپىرلار بۇتلارغا سۇنغان قۇربانلىقلارنى خۇداغا ئەمەس، بەلكى جىنلارغا ئاتايدۇ. مەن سىلەرنىڭ جىنلار بىلەن ئورتاق نېسىپداش بولۇشۇڭلارنى خالىمايمەن. 21 رەبنىڭ جامىدىن ۋە جىنلارنىڭ جامىدىن تەڭ ئىچكۈچى بولىسا گلار بولمايدۇ؛ رەبنىڭ داستىخىنىغا ۋە جىنلارنىڭ داستىخىنىغا تەڭ داخىل بولىسا گلار بولمايدۇ. 22 رەبنىڭ ھەسەت-غەيرىتىنى قوزغىماقچىمىزمۇ؟ بىز ئۇنىڭدىن كۈچلۈ ئەمەس-يا؟ 23 «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ، «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە ئادەمنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرالمايدۇ. 24 ئەمدى ھېچكىم ئۆز مەنپەئەتىنى ئىزدىمىسۇن، بەلكى ئۆزگىلەرنىڭكىنى ئىزدىسۇن. 25 گۆش بازىردا سېتىلغان ھەربىرنەرسىنى ۋىجدانىگلارنى دەپ ئولتۇرماي، ھېچنىمىنى سۈرۈشتە قىلماي يەۋېرىگلار. 26 چۈنكى «جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر» [دەپ پۈتۈلگەن]. 27 ئەمما ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ بىرەرسى سېنى زىيابەتكە تەكلىپ قىلسا ۋە كۆڭلۈڭ تارتسا، ئالدىڭغا قويۇلغان ھەممىنى ۋىجدانىڭنى دەپ ئولتۇرماي يەۋەر، 28 ئەمما بىرسى ساڭا: «بۇ بۇتلارغا ئاتالغان قۇربانلىق تاۋىغى» دېسە، ئۇنداقتا ئۇنى يېمە، ئېتىقىنى دېسەڭ، بۇ ئىشنى ساڭا ئېتىقان ئادەمنىڭ سەۋەبى ئۈچۈن، شۇنداقلا ۋىجدانىڭ سەۋەبى ئۈچۈندۇر؛ 29 مەن دېگەن ۋىجدان سېنىڭكى ئەمەس، بەلكى ھېلىقى كىشىنىڭ ۋىجدانى؛ مېنىڭ ئەركىنلىكىمگە باشقىلارنىڭ ۋىجدانى تەرىپىدىن يامان دەپ باھا بېرىلىشىنىڭ ھاجىتى بارمۇ؟ 30 مەن ئەشە ككۈر ئېتىپ يېسەم، ئەشە ككۈر ئېتىقان نەرسىنى دۇرۇس يېگىنىم ئۈچەيلىدىن يامان دەپ قارىلىشىمنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 31 شۇڭا سىلەر نېمنى يېسە گلار، نېمنى ئىچسە گلار يا كى ھەرقانداق باشقا ئىشلارنى قىلسا گلار، ھەممە ئىشلارنى خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلگلار. 32 مەن ئۆزۈمۇ ھەممەيلەننى ھەممە ئىشتا مەمنۇن قىلىشقا ئىنتىلگىنىمدەك، ئۆز مەنپەئەتىم ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ مەنپەئىتى، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن ئىنتىلگىنىمدەك، ھېچكىمنىڭ ئالدىغا ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، گۆبكلار بولسۇن، خۇدانىڭ جامائىتىدىكىلەر بولسۇن ئالدىغا پۈتلىكاشاڭ بولما گلار. مەن مەسىھنى ئۆلگە قىلغىنىمدەك، سىلەرمۇ مېنى ئۆلگە قىلگلار.

11 ئەمدى سىلەرنى شۇنىڭ ئۈچۈن تەرىپلەيمەنكى، ئى قېرىندىاشلار، ھەممە ئىشلاردا سىلەر مېنى ئەسلەپ تۇرۇۋاتىسىلەر، مەن سىلە رگە تاپشۇرغىنىمدەك، كۆرسەتمىلەرنى ئۈتۈپ كېلىۋاتىسىلەر. 3 ئەمما مەن سىلەرنىڭ ھەر ئەرنىڭ بىشى مەسىھدۇر، ئايالنىڭ بىشى ئەردۇر ۋە مەسىھنىڭ بىشى خۇدادۇر دەپ بىلىشىگىلارنى خالايمەن. 4 شۇنۇڭ، [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئەر بىشىغا بىرنەرسە ئارتقان ھالدا دۇئا قىلسا يا كى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز بىشىغا ھۇرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ. 5 ئەمما [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئايال بىشىغا بىرەر نەرسە ئارتمىغان ھالدا دۇئا قىلسا يا كى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز بىشىغا ھۇرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ؛ يۇنداق ئايالنىڭ چېچى چۈشۈرۈۋۈپتىلگەن؛ [رەسۋا قىلىنغان] ئايالدىن پەرقى يوقتۇر. 6 ئايال كىشىنىڭ بىشىغا ئارتقىنى يوق بولسا، چاچلىرى چۈشۈرۈۋۈپتىلسۇن؛ ئايالغا نىسبەتەن چاچلىرىنىڭ كېسىۋېتىلىشى يا كى چۈشۈرۈۋۈپتىلىشى ئۇياتلىق ئىش بولسا، ئەمدى ئۇنىڭ بىشىغا بىرەر ئارتقىنى بولسۇن. 7 چۈنكى ئەر كىشى بولسا بىشىنى يېپماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى ۋە شان-شەرىپىدۇر؛ ئەمما ئايال كىشى بولسا ئەرنىڭ شان-شەرىپىدۇر. 8 چۈنكى ئەر بولسا ئايالدىن ئەمەس، بەلكى ئايال ئەردىندۇر. 9 شۇنىڭدەك ئەر كىشى ئايال ئۈچۈن ئەمەس، ئايال كىشى ئەر ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. 10 بۇ سەۋەبتىن، ھەم پەرىشتىلەرنىڭ سەۋەبىدىن ئايال كىشى بېشىدا ھوقۇق[نىڭ] [بەلگىسىگە] ئىگە بولۇشى كېرەك. 11 ھالبۇنۇكى، رەببدە ئايال ئەرسىز بولماس ۋە ئەر ئايالسىز بولماس؛ 12 چۈنكى ئايال ئەردىن چىقىرىلغىنىدەك، ئەر ئايال ئارقىلىق [تۇغۇلىدۇ]؛ لېكىن ھەممە ئىش خۇدادىندۇر. 13 ئۆز كۆڭلۈڭلاردا باھا بېرىگلار؛ ئايالالارنىڭ بىشىغا بىرنەرسە ئارتمايي تۇرۇپ خۇداغا دۇئا قىلىشى مۇۋاپىقمۇ؟ 14 ئەبەتتىنكى ئۆزى سىلە رگە ئەر كىشىنىڭ ئۆزۈن چاچلىرى بولسا ئۇنىڭغا ۋېيات ئىكەنلىكىنى ئۆگەتمىدىمۇ؟ 15 ئەمما ئايال كىشىنىڭ ئۆزۈن چاچلىرى بولسا، بۇ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزۈن چاچلىرى ئۇنىڭغا بېزەك-يېپىنچا بولسۇن دەپ تەقدىم قىلىنغان. 16 [بىرسىنىڭ بۇ ئىشلار توغرىلۇق] تالاش-تارتىش قىلغۇسى بولسا، [شۇنى بىلىۋىنكى]، بىزلەردە ھەم خۇدانىڭ جامائەتلىرىدىمۇ شۇلاردىن باشقا ھېچ قائىدىلەر يوقتۇر. 17 ئەمما ھازىر دېمەكچى بولغان ئىش، يەنى سىلەر يىغىلغان سورۇنلارغا كەلسەك، ئۇنىڭدا سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن؛ چۈنكى يىغىلغىنىڭلارنىڭ نەتىجىسى پايدىلىق ئەمەس، بەلكى زىيانلىق بولۇۋاتىدۇ. 18 چۈنكى بىرىنچىدىن، سىلەر جامائەتتە يىغىلغىنىڭلاردا، ئارا گلاردا گۇرۇھلارغا بۆلۈنۈشۈلەر بولغانلىقىنى ئاڭلىدىم؛ بۇ گەپكە قىسمەن ئىشەندىم. 19 ئارا گلاردا بۆلۈنۈشۈلەر پەيدا بولماي قالمايدۇ. ئۇنداق بولمىغاندا ئارا گلاردا كىمنىڭ لاياقەتلىك بولغانلىقىنى كۆرۈۋۈالغىلى بولمايتتى. 20 سىلەر بىر يە رگە جەم بولغىنىڭلاردا، سىلەر [ھەقىقەتەن] «رەبنىڭ زىياپىتى»دىن يېمەيسىلەر. 21 چۈنكى يېگىنىڭلاردا ھەربىرىگلار باشقىلارنىڭ يېپىشىنى كۈتمەيلا ئۆز ئۆگلار ئېلىپ كەلگەن غىزانى يەۋېرىسىلەر-دە، بىرسى ئاچ قالىدۇ، يەنە بىرسى مەست بولۇپ كېتىدۇ. 22 يەپ-ئىچىشكە ئۆز ۋىلىرىگلار يوقمۇ؟ خۇدانىڭ جامائىتىنى كۆز ئۆگە ئىلمايي، يوقسۇللارنى خىجالەتكە قويماقچىمۇسىلەر؟ سىلە رگە نېمە دېيىم بولار؟ سىلەرنى تەرىپلەمدىمەن؟ ياق، سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن. 23 چۈنكى مەن سىلە رگە [رەبنىڭ زىياپىتى توغرىلۇق] يەتكۈز ئۈگەنلىرىمنى ئۆزۈم رەببدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن، دېمەك، رەب ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىنغان كېچىدە ئۇ قولىغا نان ئېلىپ، 24 تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن ئۇنى ئوشتۇپ: «مانا، سىلە رگە ئاتالغان مېنىڭ تېنىم؛ بۇنى مېنى ئەسلەپ تۇرۇۋش ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلگلار» ـ دېدى. 25 شۇنىڭدەك، غىزادىن كېيىن ئۇ جامنى قولىغا ئېلىپ: «مانا، بۇ جامدىكى شاراب قېنىمدا بولغان «يېڭى ئەھدە»دۇر؛ ھەر قېتىم بۇنىڭدىن ئىچكىنىگلاردا، مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن شۇنداق قىلگلار» ـ دېدى. 26 چۈنكى سىلەر ھەر قېتىم بۇ نادىن يېگەن، بۇ جامدىن ئىچكەن بولىسا گلار، تا كى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىگىچە سىلەر رەبنىڭ ئۆلۈمىنى جا كارلىغان بولىسىلەر. 27 شۇنىڭ ئۈچۈن، كىمكى لاياقەتسىز ھالدا بۇ نانىنى يېسە يا كى رەبنىڭ جامىدىن ئىچسە، رەبنىڭ تېنى ھەم قېنىغا نىسبەتەن گۇناھكار بولىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن ھەربىرسى بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرۈپ، ئاندىن نادىن يېسۇن، جامدىن ئىچسۇن. 29 چۈنكى [رەبنىڭ] تېنىنى يەرق ئەتمەي تۇرۇپ يېگۈچى ۋە ئىچكۈچى

هەرکم تۆزنگە هۆکۆم-جازانی یەتکۆزۆپ یەپ-ئیچیدۆ. 30 بۆ سەۋەبتین ئارا گلاردىکی
نۆرغۆن ئادەملەر زەئیلىشىپ کېسەل بولدی، ھەتتا خیلی بىر قىسمى [ئۆلۈمدە] تۆخلاپ
قالدی. 31 لېکن ئە گەر تۆز ئۆستىمىزنى تە کشۆرۆپ ھۆکۆم چىقارغان بولساق، بىشىمزغا
[رەبنىڭ] ھۆکۆم-جازاسى چۈشۈرۈلمەيدىغان بولدۇ. 32 ئەمما گەرچە ئۆستىمىز-زگە رەب
تەرىبىدىن ھۆکۆم-جازالار چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ئۆنىڭ بە زگە چۈشۈۋ رگەن
«تەربىيە جازاسى»دۇر، بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيا بىلەن بىرلىكتە ھالا كەتكە
ھۆكۆم قىلنماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 33 شۇڭا، ئى قېرىنداشلار، [رەبنىڭ زىيارىتىدە]
يىيىشكە جەم بولغىنىڭلاردا، [ھەممەيلەن تولۇق كەلگۈچە] بىر-بىرىڭلارنى كۈتۈڭلار. 34
بىرسى ئاچ قورساق بولسا ئاۋۋال ئۆيىدە يەپ كەلسۇن؛ شۇنداق قىلسىڭ سىلەرنىڭ جەم
بولۇشۇڭلار تۆز ئۈكالارغا ھۆكۆم-جازا يەتكۈزمەيدىغان بولدۇ. قالغان باشقا مەسىلىلەرنى
بولسا، مەن بارغىنىمدا تەرتىپكە سالىمەن.

12 ئەمما ئى قېرىنداشلار، روھىي ئىلتىپاتلارغا كەلسەك، سىلەرنىڭ ئۇلار توغرۇلۇق
بىلمەي قېلىشىڭلارنى خالىمايمەن. 2 سىلەر تاتپىلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان ۋاقتىڭلاردا ھەرخىل
يوللارغا باشلىنىپ، گاس-گاچا بۇتلارغا [چوقۇنۇشقا] ئازدۇرۇلۇپ كەتكىنىڭلارنى
بىلىسىلەر. 3 شۇڭا مەن سىلە رگە ئۇقتۇرىمەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ روھىدا تۇرۇپ:
«ئەيسانى لەنەت!» دېمەيدۇ ۋە ھەرقانداق بىرى مۇقەددەس روھتا بولماي تۇرۇپ «ئەيسا
رەببۇر!» دەپ ئېيتالمايدۇ. 4 ئەمما ئىلتىپاتلار خىلمۇخىل، لېكىن روھ بولسا بىردۇر. 5
خىزمەتلەر بولسا ھەرخىل، ئەمما [بىز خىزمىتىنى قىلىدىغان] رەب بىردۇر. 6 ئىشلەش
يوللىرى ھەرخىل، ئەمما ھەممەيلەندە ھەممە ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغۇچى خۇدا بىردۇر. 7
ئەمما ھەممەيلەننىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەربىرىگە روھنىڭ نامايان بولۇشى بېغىشلىنىدۇ. 8
چۈنكى روھ ئارقىلىق بىرگە دانالىق يەتكۈزگۈچى سۆز، يەنە بىرگە شۇ ئوخشاش روھ
ئارقىلىق خەۋەر يەتكۈزگۈچى سۆز تەقسىم قىلىنىدۇ؛ 9 يەنە ئوخشاش روھ ئارقىلىق باشقا
بىرگە ئالاھىدە ئىشەنچ، يەنە بىرگە ئوخشاش روھ ئارقىلىق [كېسەللەرنى] ساقايتىش
ئىلتىپاتلىرى، 10 بىراۋغا مۇجىزىلەرنى يارىتىش تەقسىم قىلىنىدۇ؛ بىراۋغا ۋەھيي-بېشارەت
بېرىش؛ بىراۋغا ھەرخىل روھلارنى پەرق ئېتىش، بىراۋغا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەش، يەنە
بىراۋغا نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلىش ئىلتىپاتى تەقسىم قىلىنىدۇ. 11 ئەمما بۇ ئىشلارنىڭ
ھەممىسىنى يۇرگۈزگۈچى ئوخشاش شۇ بىر روھتۇر، ئۇ ھەربىرىگە ئۆزى لايىق كۆرۈپ،
ئايرىم-ئايرىم تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 12 چۈنكى ئىنسانىي تەن بىر بولسىمۇ نۇرغۇن ئەزالىرى
بولغىنىدەك، شۇنداقلا ئەزالىرى نۇرغۇن بولسىمۇ ئۆزئارا قوشۇلۇپ بىر تەن بولغانىدەك، مەسىھ
ئۆزىمۇ ھەم شۇنداقتۇر. 13 چۈنكى ھەممىمىز، مەيلى يەھۇدىيلار بولساقمۇ، گېرىكلەر بولساقمۇ،
قۇللار بولساقمۇ، ھۆرلەر بولساقمۇ، بىر روھتا بىر تەنگە كىرىشكە چۈمۈلدۇرۇلدۇق ۋە بىر
روھتىن ئىچىشكە نىسىپ قىلىندۇق. 14 چۈنكى تەن بىرلا ئەزادىن ئەمەس، بەلكى كۆپ
ئەزالاردىن تە ركىب تاپىدۇ. 15 ئە گەر پۇت: «مەن قول بولمىغىنم ئۈچۈن مەن تەنگە تەۋە
ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەققەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 16 قۇلاق: «مەن
كۆز ئەمەس، شۇڭا مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەققەتەن تەنگە تەۋە
ئەمەس بولامدۇ؟ 17 پۈتۈن تەن كۆزلا بولسا، ئۇنداقتا ئاڭلاش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟
پۈتۈن تەن قۇلاقلا بولسا، ئۇنداقتا پۇراش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ 18 ھالبۇكى، خۇدا ئۆزىگە
لايىق كۆرگەن تەن ئەزالىرىنىڭ ھەربىرىنى ئايرىم-ئايرىم ئۆز جايىغا ئورنۇلاشتۇرغان؛ 19
ئە گەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش ئەزا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى قانداقتۇ تەن دېگلى بولاتتى؟
20 ئەمدىلىكتە ئەزالار كۆپ، تەن بولسا بىردۇر. 21 كۆز قولغا: «مېنىڭ ساڭا ئېھتىياجىم
چۈشمەيدۇ!» دېيەلەيدۇ، ياكى باش بولسا پۇتلارغا: «مېنىڭ سىلە رگە ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!»
دېيەلەيدۇ. 22 دەل ئە كسىچە، تەندىكى ئاجىز-ئەزىمەس دەپ كۆرۈنگەن ئەزالار كەم
بولسا بولىمىدۇ؛ 23 ۋە ھەم تەندىكى بىز ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا بولسا، تېخىمۇ
كۆپرەك ئېتىۋار قىلىمىز؛ شۇنداقلا ئىسكەتسىز دەپ قارالغان ئەزالىرىمىز تېخىمۇ ئىسكەتلىك
قىلىنىدۇ؛ 24 ئەسلىدە يارىشىملى بولغان ئەزالىرىمىزغا بولسا شۇنداق قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق.
ئەمما خۇدا پۈتۈن تەننى شۇنداق بىرلەشتۈرگەنكى، ئۆز ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلانغان ئەزالارغا
تېخىمۇ كۆپ ئېتىۋار بېرىدۇ. 25 بۇنىڭدىن مەقسەت تەندە ھېچ بۆلۈنۈشلەر بولماسلىقى، بەلكى
بارلىق ئەزالار ئۆزئارا ئوخشاش كويۇنچانلىقتا بولۇشى ئۈچۈندۇر. 26 بىر ئەزا جاپا-دەرد
تارتسا، بارلىق ئەزالار ئۆنىڭ بىلەن تەڭ جاپا-دەرد تارتىدۇ؛ بىر ئەزاغا شەرەپ كەلسە،
بارلىق ئەزالار ئۆنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىدۇ. 27 ئەمدى سىلەر مەسىھنىڭ تېنىدۇرسىلەر،
ھەربىرىڭلار ئۆنىڭ بىلەن تەڭ ئەزالىرىدۇرسىلەر. 28 خۇدا جامائەتتە مۇئىنداقلارنى
ئورۇنلاشتۇرغان: ـ ئاۋۋال روسۇللارنى، ئاندىن پەيغەمبەرلەرنى، ئۈچىنچى بولۇپ تەلىم
بە رگۈچىلەرنى؛ ئاندىن مۇجىزە كۆرسەتكۈچىلەرنى، ئاندىن تۇرلۇك كېسەللەرنى ساقايتىش
ئىلتىپاتلىرىغا ئىگە بولغانلارنى، ياردەم بە رگۈچىلەرنى، يېتە كچىلىك قىلغۇچىلارنى، ھەرخىل
نامەلۇم تىللاردا سۆزلەيدىغانلارنى تەبىنلەپ ئورۇنلاشتۇرغاندۇر. 29 ھەممەيلەن روسۇلمۇ؟
ھەممەيلەن پەيغەمبەرمۇ؟ ھەممەيلەن تەلىم بە رگۈچىمۇ؟ ھەممەيلەن مۇجىزە كۆرسەتكۈچىمۇ؟
30 ھەممەيلەندە ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى بارمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللاردا سۆزلەمدۇ؟
ھەممەيلەن نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلالامدۇ؟ 31 ئەمما سىلەر چ وڭراق ئىلتىپاتلارنى
تەقەززا بولۇپ قوغلاڭلار، ھالبۇكى، مەن ھازىر سىلە رگە ھەممىدىن ئەۋزەل بىر يولنى
كۆرسىتىپ بېرەي.

13 مەن ئە گەردە بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سۆزلەۋاتقان ھەرخىل تىللار ھەتتا
پەرىشتىلەرنىڭ تىللىرى بىلەنمۇ سۆزلىيەلەيدىغان بولسامۇ، بىراق مەن مېھىر-مۇھەببەتسىز
بولسام، ئۇ چاغدا مەن پەقەت بىر «داڭ-داڭ» قىلىدىغان مىس داڭ، بىر «چاڭ-چاڭ»
قىلىدىغان چاڭ بولۇپ قالىمەن، خالاس. 2 ئە گەر مەن پەيغەمبەرلىك قىلالىسام، بارلىق
سىرلار، بارلىق بىلىملەرنى چۈشىنىپ بولغان بولسامۇ، ھەم شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تاغلارنى
يۆتكىيەلىگۈدەك تولۇق ئىشەنچىنە بولسامۇ، ئەمما مەندە مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مەن
ھېچنەرسە بولمىغان بولىمەن. 3 ئە گەر بارلىق مال-مۈلكۈمنى سەدىقىگە ئاتاپ ھەم تېنىمنى
[خۇدانىڭ يولىدا] قۇربانلىق سۈپىتىدە كويدۇرۇلۇشكە سۇنغان تەقدىردىمۇ، ئەمما مەندە يەنىلا
مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مېنىڭ ھېچقانداق پايدام يوق بولغان بولىدۇ. 4 مۇھەببەت
سەۋر-تاقەتلىك بولۇش ھەم مېھىربانلىقتۇر، مۇھەببەت ھەسەتخورلۇق قىلمايدۇ: مۇھەببەت
ئۆزىنى ماختىمايدۇ، تە كەبىۋارلىق قىلمايدۇ، 5 نومۇسسىزلىق قىلمايدۇ، ئۆز مەنپەئەتىنى
كۆزلەپ يۈرمەيدۇ، تېرىكتۈرۈلمەيدۇ، كۆڭلىدە ئۆچەنلىك ساقلىمايدۇ، 6 ھەققانىيسىزلىقتىن
خۇشال بولمايدۇ، بەلكى ئە مەلىيەتتىن، ھەققەتتىن خۇشال بولىدۇ؛ 7 ھەممە ئىشتا قورسىقى
كە گىك قىلىدۇ، ھەممىگە يۈزلىنىپ [خۇداغا] ئىشىنىدۇ، ھەممە ئىشقا ئۈمىد باغلايدۇ،
ھەممىگە چىداپدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت ھە رگىز ئاخىرلاشمايدۇ. بېشارەتلەر بولسا، كارغا
كەلمەيدۇ: «نامەلۇم تىللار» بولسا، تۈگەيدۇ: [مۇجىزىلىك] بىلىملەرمۇ كارغا كەلمەيدۇ.
9 چۈنكى بىزنىڭ بىلىدىغانلىرىمىز قىسمەن، بېشارەت بېرىدىغانلىرىمىز قىسمەن؛ 10 لېكىن
مۇكەممەللىك كەلگەندە، قىسمەنلىك يوقىلىدۇ. 11 مەن كىچىكىمدە بالىلارچە سۆزلىدىم،
بالىلارچە ئويلىدىم، بالىلارچە ھېسابلىدىم؛ چوڭ بولغىنىمدا، مەن بالىلىقنى تاشلىدىم. 12
چۈنكى بىز ھازىر بىر تۈتۈق دېرىزىدىن مۇجەمەل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۈيۈز
كۆرىمىز: ھازىر مەن قىسمەن تونۇيمەن، شۇ چاغدا مەن [خۇدا] مېنى تونۇپ كېلىۋاتقانىدەك
تونۇيمەن. 13 ھازىر ئىشەنچ، ئۈمىد، مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەت بۇ ئۈچ نەرسە تۇرۇۋېتىپ،
بۇلارىدىن ئەڭ ئۈستۈن تۇرىدىغىنى مېھىر-مۇھەببەتتۇر.

14 مېھىر-مۇھەببەتكە ئىنتىلىپ ئۆتۈن قوغلىشىڭلار ۋە ھەم روھىي ئىلتىپاتلارغا، بولۇپمۇ
بېشارەت بېرىشكە ئىنتىزار بولۇڭلار. 2 چۈنكى نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى ئادەملە رگە
ئەمەس، بەلكى خۇداغا سۆزلەيدۇ؛ ئاڭلىغۇچىلاردىن ھېچكىم ئۆنى چۈشەنمەيدۇ، ئەمما
ئۇ روھتا سىرلىق ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. 3 لېكىن بېشارەت بېرىدىغان كىشى بولسا
ئادەملەرنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇشقا، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرۈشكە ۋە تەسەللى بېرىشكە سۆزلەيدۇ.
4 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى ئۆز روھىنى قۇرىدۇ؛ ئەمما بېشارەت بە رگۈچى جامائەتنىڭ
[ئېتىقادىنى] قۇرىدۇ. 5 ئەمدىلىكتە مەن سىلەرنىڭ ھەممىڭلارنىڭ نامەلۇم تىلاردا
سۆزلىيەلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن، لېكىن بېشارەت بېرىشىڭلارنى تېخىمۇ ئۈمىد قىلىمەن.
نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى سۆزنى تەرجىمە قىلمىسا، جامائەتنىڭ ئېتىقاد قۇرۇلۇشىدا
بېشارەت بە رگۈچى ئۈنىڭدىن ئۈلۈغ بولىدۇ. 6 قېرىنداشلار، مەن ينىكلارغا كېلىپ، نامەلۇم
تىلالاردىلا سۆزلىگىنىم بىلەن مەلۇم ۋەھيي، بىلىم، بېشارەت ياكى تەلىمنى يەتكۈزمىسەم،
مەن سىلە رگە نېمە پايدا تە گكۈزىمەن؟ 7 ھەتتا ئاۋاز چىقىرالايدىغان جانسىز نەرسىلەر،

مەيلى نەي بولسۇن، چىلتار بولسۇن شۇنداق، تۇلارنىڭ ئاھاڭلىرىنىڭ بىر-بىرىدىن پەرقى بولمىسا، تۇلاردا چىبلىنغان پەدە قانداقۇ پەرق ئېتىلسۇن؟ **8** [جەڭ] كانىيمۇ بەلگىلىك بىر ئاھاڭدا چىبلىنمىسا، كىم جەڭگە ھازىرلانسۇن؟ **9** شۇنىڭدەك سىلەر تىلدا ئېنىق چۈشىنەلىگۈدەك سۆز قىلمىساڭلار، نېمە دېمەكچى بولغىنىڭلارنى كىم چۈشىنەلەيدۇ؟ سىلەر ھاۋاغا گەپ قىلغاندەك بولىسىلەر. **10** جاھاندا، شۇبھىسىزكى، خىلمۇخىل تىل-ئاۋازلار بار ۋە ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مەنىسىز ئەمەس؛ **11** ئەگەر ئەمدى مەن مەلۇم ئاۋاز-تىلنىڭ مەنىسىنى بىلمىسەم، مەن سۆزلىگۈچىگە نىسبەتەن يات ۋە ئۇ ماڭا نىسبەتەن يات بولدۇ. **12** ئەھۋال سىلەردىمۇ شۇنداق. شۇڭا، سىلەر روھىي ئىلتىپاتلارغا قىزغىنلىق بىلەن ئىنتىلگەنىكەنسىلەر، جامائەتنىڭ ئېتىقادىنى قۇرىدىغان ئىلتىپاتلارغا بايى بولۇشقا ئىنتىلىڭلار. **13** شۇڭا، نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى سۆزلىگەنلىرىنى تەرجىمە قىلىپ بېرەلەيدىغان بولسام دەپ دۇئا قىلسۇن. **14** چۈنكى نامەلۇم تىلدا دۇئا قىلغىنىمدا، روھىم دۇئا قىلىدۇ، لېكىن ئەقلى-ئىدراكىمدىن بولسا مېۋە چىقمايدۇ. **15** ئۇنداقتا قانداق قىلىش كېرەك؟ مەن بەزىدە روھىم بىلەن دۇئا قىلىمەن، ھەم بەزىدە ئەقلى-ئىدراكىم بىلەنمۇ دۇئا قىلىمەن؛ مەن بەزىدە روھىم بىلەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن، ھەم بەزىدە ئەقلى-ئىدراكىم بىلەنمۇ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن؛ **16** بولمىسا، پەقەت روھىڭ بىلەنلا مەدھىيە ئوقۇساڭ، ئىشلەتكەن [تىلىڭنى] بىلمىگەنلەرنىڭ قاتارىدا ئولتۇرغۇچى تەشە-ككىزۇ ئىگىگە قانداقمۇ «ئامىن» دېيەلىسۇن؟ چۈنكى ئۇ ئېيتقىنىڭنى چۈشەنمەيدۇ. **17** سەن دەرھەقىقەت تەشە-ككىزنى ياخشى ئېيتىسەن، ئەمما ۋىنىڭدىكى ئاڭلىغۇچىنىڭ ئېتىقادى قۇرۇلغىنى يوق. **18** مەن ۋۇنداق نامەلۇم تىلدارا سۆزلەيدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇداغا تەشە-ككىزۇ ئېيتىمەن؛ **19** ھالبۇكى، جامائەتتە بولغاندا، نامەلۇم تىلدا تۇرمەن ئېغىز سۆزلىگىنىمدىن كۆرە، باشقىلارغا تەلىم-تەربىيە بېرەلىگۈدەك چۈشىنىشلىك سۆزدىن بەش ئېغىزلا سۆزلىيەلىسەم دەيمەن. **20** قېرىنداشلار، ئەقلى-ھوشۇڭلاردا بالا بولماڭلار، يامانلىق جەھەتتە بوۋاق بولۇڭلار، ئەمما ئەقلى-ھوشۇڭلاردا پىشىقەدەم بولۇڭلار. **21** تەۋراتتا: «چەت تىللىقلارنىڭ سۆزى ۋە يات ئادەملەرنىڭ لەۋلىرى ئارقىلىق مەن مۇشۇ خەلققە گەپ قىلىمەن، لېكىن شۇنداق بولسىمۇ ئۇلار يەنىلا ماڭا قۇلاق سالمايدۇ ـ دەيدۇ پەروەردىگار» دەپ يۇقۇلىگەندۇر. **22** شۇڭا «نامەلۇم تىللار» بولسا بىر ئالامەت بەلگىدۇر، ئېتىقادچىلارغا ئەمەس، بەلكى ئېتىقادسىزلارغا ئالامەت بەلگىدۇر؛ ۋەھىي-بېشارەتلەر بولسا، ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادچىلار ئۈچۈن بولىدۇ. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل جامائەت بىر يەردە جەم بولغاندا، ھەممىسى تۆز ئالدىغا ۋۇنداق نامەلۇم تىللاردا سۆزلەۋەرسە ۋە ساددا يا كى ئېتىقادسىز كىشىلەر كىرىپ قالسا، ئۇلار ھەممىگىلارنى ساراڭ بولۇپ قاپسىلەر دېيىشمەمدۇ؟ **24** ئەمما ھەممىگىلار ۋەھىي-بېشارەت يەتكۈزسە گىلار، ئېتىقادسىز يا كى ساددا كىشى ئاراگىلارغا كىرىپ قالسا، ھەممىگىلار تەرىپىدىن ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا تەنبىھ بېرىلىدۇ، ھەممىگىلار تەرىپىدىن ئۇنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكى كۆرسىتىلىدۇ؛ **25** قەلبىدىكى سىرلار ئاشكارە قىلىنغاندا، ئۇ ئۆزىنى يە رگە تاشلاپ: ـ «خۇدا ھەقىقەتەن ئاراگىلاردىدۇر» دەپ خۇداغا سەجدە قىلىدۇ. **26** ئەمدى قېرىنداشلار، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ سىلەر بىر يە رگە جەم بولغىنىڭلاردا، ھەربىرىڭلاردا [بىر ئىلتىپات] بولىدۇ؛ بىرسىدە مەدھىيە ناخشىسى، بىرسىدە تەلىم، بىرسىدە نامەلۇم تىل، بىرسىدە ۋەھىي، بىرسىدە نامەلۇم تىلنىڭ يېشىمى بولىدۇ. ھەممە ئىشلار ئېتىقادنىڭ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولسۇن. **27** نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچىلەر بولۇپ قالسا، ئىككىسى يا كى ئەڭ كۆپ بولغاندا ئۈچى تۆۋەت بىلەن سۆزلىسۇن ۋە بىرسى ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى تەرجىمە قىلسۇن. **28** ئەمما [جامائەتتە] تەرجىمە گۇچى بولمىسا، ئۇ سۆزىدە قىلسۇن؛ ئۆز-ئۆزىگە ۋە خۇداغا ئېيتسۇن. **29** ۋەھىي-بېشارەت يەتكۈزگۈچىلەر بولسا، ئىككى-ئۈچى سۆزلىسۇن؛ قالغانلار گەپلىرىنىڭ ۋەزنىنى دىققەت تەرسۇن؛ **30** ئەمما ئولتۇرغانلار تاراسىدىن باشقا بىر كىشىگە مەلۇم بىر ۋەھىي بېرىلسە، سۆزلەۋاتقان كىشى سۆزىنى توختىتىپ تۆۋەتنى ئۈنىگۈنا بەرسۇن. **31** چۈنكى ھەممىگىلار بىر-بىرلەپ ۋەھىي-بېشارەت يەتكۈزسە گىلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن ئۆگىنىدۇ، ھەممەيلەن رىغبەتلىنىدۇ. **32** پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز روھلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىدۇ. **33** چۈنكى خۇدا قالايمىقانچىلىق ئۇغدۇرغۇچى ئەمەس، بەلكى تىنچ-خاتىرجەملىك بەرگۈچىدۇر. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ جامائەتلىرىدە شۇنداق تەرتىپ بار. **34** ئاراگىلاردىكى ئايالىلار جامائەتلەردە سۆزىتىە ئولتۇرسۇن؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىشىگە رۇخسەت قىلىنمىغان؛ تەۋرات قانۇنىدا بەلگىلەنگەندەك، ئۇلار [تەرتىپكە] بويسۇنسۇن. **35** ئەمما ئۇلار مەلۇم ئىشنى بىلمەكچى بولسا، ۋىيدە ئۆز ئەرلىرىدىن سورىسۇن؛ ئايالنىڭ جامائەتتە سۆزلىشى ۋىياتلىق ئىشتۇر. **36** خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن باشلانغانمۇ؟! يا كى يالغۇز سىلە رگىلا يېتىپ كەلگەنمۇ؟! **37** بىرسى ئۆزىنى ۋەھىي-بېشارەتچى يا كى روھىي كىشى دەپ سانىسا، ئۇ سىلە رگە ھازىر يازغان بۇ سۆزۇمنىڭ ھەقىقەتەن رەببىنىڭ ئەمرى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلسۇن. **38** بىرسى بۇنى ئېتىراپ قىلمىشى خالىمىسا، ئۇ ئېتىراپ قىلنمايدۇ. **39** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ۋەھىي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە تەلمۇرۇپ ئىنتىلگىلار، شۇنداقلا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەشنى چە كلىمە گىلار. **40** [خۇلاسە قىلىپ ئېيتقاندا]، ھەربىر ئىش چىرايلىق، تەرتىپلىك قىلىنسۇن.

15

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلە رگە ئەسلىدە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرنى بايان قىلماقچىمەن؛ سىلەر بۇ خۇش خەۋەرنى قوبۇل قىلغان ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسىلەر، **2** مەن سىلە رگە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر بولغان كالامدا چىڭ تۇرغان بولسا گىلار، ـ (ئىشەنگىنىگىلار بىكارغا كەتمىگەن بولسا) ـ سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇۋاتىسىلەر. **3** چۈنكى مەن ئۆزۈمگە ئامانەت قىلىنغانلىرىنى ئەڭ زۇرۇر ئىش سۈپىتىدە سىلە رگىمۇ تاپشۇردۇم؛ يەنى، تەۋرات-زەبۇردا ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك، مەسىھ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن ئۆلدى؛ **4** ئۇ دەپنە قىلىندى؛ ۋە ئۈچىنچى كۈنى يەنە تەۋرات-زەبۇردە ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك تىرىلدۈرۈلدى؛ **5** ئۇ كېپاسقا، ئاندىن ئون ئىككىيلەنگە كۆرۈندى؛ **6** ئاندىن ئۇ بىر سوروندا بەش يۈزدىن ئارتۇق قېرىنداشقا كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ۋۇگۈنكى كۈندە تىرىك، ئەمما بەزىلىرى ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتىدۇ؛ **7** ئۇ ياقۇبقا، ئاندىن روسۇلۇلارنىڭ ھەممىسگە كۆرۈندى؛ **8** ھەممىسدىن كېيىن ئۇ خۇددى ۋاقىتسىز تۇغغۇلغان بوۋاقتەك بولغان ماڭىمۇ كۆرۈندى. **9** چۈنكى مەن روسۇللار ئارىسىدىكى ئەڭ تۆۋىنىمەن، روسۇل دەپ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن خۇدانىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك قىلغانمەن. **10** لېكىن ھازىر نېمىلا بولسام خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق بولدۇم؛ ئۇنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن شۇ مېھىر-شەپقىتى بىكارغا كەتمىدى؛ چۈنكى مەن [خۇدانىڭ خىزمىتىدە] بارلىق روسۇلۇلاردىن بەك كۆپ جاپالىق ئىشلىگەنمەن؛ ئەمەلىيەتتە ئىشلىگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى مەن بىلەن بىللە بولغان خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدۇر. **11** دېمەك، مەيلى مەن يا كى باشقا [روسۇلار] بولسۇن، ھەممىزنىڭ يەتكۈزگەنلىرى ئوخشاش بولۇپ، ئۇ دەل سىلەر ئىشىنىپ قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردۇر. **12** ئەمما مەسىھ ئۆلگەنلەر ئىچىدىن تىرىلدۈرۈلگەن دەپ جا كارلانغان بولسا، قانداقۇ ئاراگىلاردىكى بەزىلەر ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش، دەيدۇ؟ **13** ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش بولسا، مەسىھنىڭ تىرىلىشىمۇ يوق ئىش بولغان بولاتتى. **14** شۇنىڭدەك ئەگەر مەسىھ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولمىسا، جا كارلىغان خەۋىرىمىز بېھۇدە بولغان، سىلەرنىڭ ئېتىقادىگىلارمۇ بېھۇدە بولغان بولاتتى. **15** ھەتتا بىزمۇ خۇدا توغرىسىدىكى يالغان گۇۋاھچىلار بولغان بولاتۇق ـ چۈنكى بىز خۇدانىڭ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىگىگە گۇۋاھلىق بەردۇق. ئەگەر ھەقىقەتەن ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، خۇدا مەسىھنىمۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرمىگەن بولاتتى. **16** چۈنكى ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلدۈرۈلمىسە، مەسىھمۇ تىرىلمىگەن بولاتتى. **17** مۇبادا مەسىھ تىرىلمىگەن بولسا، ئېتىقادىگىلار كېرەكسىز بولغان، سىلەر تىنچىچە گۇناھلىرىگىلاردا يۈرۈۋاتقان بولاتىگىلار، **18** شۇنداقلا مەسىھتە ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتقانلارمۇ ھالاكەتكە يۈز تۇتقان بولاتتى. **19** ئەگەر ئۆلۈمدىنلا يەقەت بۇ دۇنيادىكى ھاياتىمىز ئۈچۈنلا مەسىھگە باغلىغان بولساق، بىز ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ بىچارە ئادەملەردىن بولغان بولىمىز. **20** ئەمما ئەمەلىيەتتە، مەسىھ ئۆلۈمدە ئۇخلىغانلار ئىچىدە «ھوسۇلنىڭ ئۆنچى مېۋىسى» بولۇپ، ئۆلۈمدىن تىرىلگەندۇر؛ **21** چۈنكى بىر ئىنسان ئارقىلىق ئۆلۈم [ئالەمدە] پەيدا بولغىنىدەك، ئۆلۈمدىن تىرىلىشمۇ بىر ئىنسان ئارقىلىق [ئالەمدە] پەيدا بولدى. **22** ئادامىتاتىمىزدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆنىگۈ ئۆپەيلىدن] ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغانلىقىغا ئوخشاش، مەسىھدە بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆنىگۈ ئۆپەيلىدن] ئۆلۈمدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. **23** ئەمما ھەممەيلەن ئۆز نۆۋەت-قاتارىدا تىرىلىدۇ؛ ئۆنچى ھوسۇلنىڭ مېۋىسى بولغان مەسىھ بىرىنچى، ئىككىنچىلەر بولسا مەسىھنىڭ دۇنياغا قايتىپ كەلگىنىدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلار. **24** ئاندىن ئاخىرەت بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ بارلىق ھۆكۈمرانلىقنى، بارلىق ھوقۇق ۋە ھەرخىل كۈچلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ،

پادشاهلىقنى خۇدا-ئاتىغا تاپشۇرىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ بارلىق دۈشمەنلەرنى [مەغلۇپ قىلىپ] ئايىغى ئاستىدا قىلغۇچە ھۆكۈم سۈرۈشى كېرەكتۇر، 26 ئەڭ ئاخىرقى يوقىتىلىدىغان دۈشمەن بولسا ئۆلۈم ئۆزىدۇر. 27 چۈنكى [زەبۇردا] «[خۇدا] پۈتكۈل مەۋجۇداتنى ئۇنىڭ ئايىغى ئاستىغا يېيىندۇرغان» [دەپ پۈتۈكلۈكتۇر]. ئەمما «پۈتكۈل مەۋجۇدات ئۇنىڭغا يېيىندۇرۇلغان» دېيىلگىنىدە، روشەنكى، شۇ «پۈتكۈل» دېگەن سۆز «ھەممىنى ئۇنىڭغا يېيىندۇرغۇزغۇچى»نىڭ ئۆزىنى ئىچىگە ئالغان ئەمەستۇر. 28 ئەمما ھەممە ئۇنىڭغا يېيىندۇرۇلغاندىن كېيىن، ئوغۇل ھەممىنى ئۆزىگە يېيىندۇرغۇچىغا يېيىندىدۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدا ھەممىنىڭ ھەممىسى بولىدۇ. 29 ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، بەزىلەرنىڭ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈلۈشنىڭ قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئۆلگەنلەر زادى تىرىلمىسە، كىشىلەر ئۆلار ئۈچۈن نېمە دەپ چۆمۈلدۈرۈلىدۇ؟ 30 بىزلەر نېمە دەپ [ھەر كۈنى] ھەر سائەتتە خەۋپ-خەتە رەڭدۇچ كېلىپ يۈرىمىز؟ 31 ئېيتىمىز مەسىھ ئەيسادا سىلەردىن پەخىرلىنىشىم راست بولغانىدەك، [ئى قېرىنداشلىرىم]، مەن ھەر كۈنۈى ئۆلۈمگە دۇچ كېلىمەن. 32 ئە گەر ئىنسانلارنىڭ نۇقتىسىنەزىردىن ئېيتقاندا «ئەفەسۇس شەھىردە ۋەھشىي ھايۋانلار بىلەن ئېلىشتىم» دېسەم، ئۆلگەنلەر ئۆلۈمدىن تىرىلمىسە، بۇنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ «ئەتە بەرىبىر ئۆلۈپ كېتىدىغان بولغاندىن كېيىن، يەپ-ئىچىپ يۈرۈۋالايلى» دېگەن سۆز يېلۋاق بولامتى؟ 33 ئالدانماڭلار، چۈنكى «يامان ھەمراھلار ئەخلاقنى بۇزىدۇ». 34 ھەققانىي بولۇش ئۆچۈن ئويغىنىڭلار، گۇناھدىن قول ئۈزۈڭلار، چۈنكى بەزىلىرىڭلاردا خۇدا توغرۇلۇق خەۋەر يوقتۇر ـ بۇنى ئېيتسام سىلەر ئۆچۈن ۋېيات ئەمەسمۇ؟ 35 بەلكىم بىرسى: «ئۆلۈكلەر قانداق تىرىلىدۇرىلەر؟ ئۆلار قانداق تەن بىلەن تىرىلەر؟» ـ دەپ سورىشى مۇمكىن. 36 ئى ئەخمەق كىشى، سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۇنلەي ئۈرۈپ قايتىدىن تىرىلمەيدۇ. 37 ھەم سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۈسۈملۈكنىڭ تېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ يالىڭاچ دېنى ـ مەسىلەن، بۇغداينىڭ ياكى باشقا بىرەر زىرائەتنىڭ دېنى، خالاس. 38 ۋە كېيىن خۇدا ئۆز خاھىشى بويىچە ئۇنىڭغا مەلۇم بىر تەننى بېرىدۇ، شۇنداقلا ئۇرۇق دانلىرىنىڭ ھەربىرىگە ئۆزىنىڭ تېنىنى ئاتا قىلىدۇ. 39 جانىۋارلارنىڭ ئەتىلىرى بولسا بىر-بىرىگە ئوخشىمايدۇ؛ ئىنسانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتىلىرى بار، ھايۋانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتىلىرى بار، ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ بار، بېلىقلارنىڭمۇ بار. 40 ئاسماندا جىسىملار بار، يەر يۈزىدىمۇ جىسىملار بار؛ ئەمما ئاسماندىكىسىنىڭ جۈلا-شەرىپى باشقىچە، يەر يۈزىدىكىسىنىڭمۇ باشقىچە بولىدۇ؛ 41 قۇياشنىڭ شان-شەرىپى بىر خىل، ئاينىڭ شەرىپى يەنە بىر خىل، يۇلتۇزلارنىڭ شان-شەرىپى يەنە بىر خىلدۇر؛ چۈنكى يۇلتۇزلار شان-شەرەپلىرىدە بىر-بىرىدىن پەرقلىنىدۇ. 42 ئۆلۈمدىن تىرىلىش ھەم شۇنداقتۇر. [تەن] چىرىش ھالىتىدە تېرىلىدۇ، چىرىماس ھالەتتە تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ 43 ۋىياتلىق ھالەتتە تېرىلىدۇ، شان-شەرەپ بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئاجىز ھالەتتە تېرىلىدۇ، ئەمما كۈچ-قۇدرەت بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ. 44 ئۇ تەبىئەتكە تەۋە بىر تەن سۈپىتىدە تېرىلىدۇ، روھقا تەۋە بىر تەن بولۇپ تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئەسلىدە تەبىئەتكە تەۋە بىر «جانلىق» تەن بولغان بولسا، ئەمدى روھىي بىر تەن بولىدۇ. 45 شۇنىڭا [تەۋراتتا] مۇنداق پۈتۈلگەنكى: «ئۆنجى ئىنسان ئادەمئاتىمىز تىرىك بىر جان قىلىپ يارىتىلدى»؛ ئەمما «ئاخىرقى ئادەمئاتا» بولسا ھاياتلىق بەرگۈچى روھ بولدى. 46 ئەمما ئاۋۋال كەلگىنى روھىي ئادەم ئەمەس، بەلكى «تەبىئەتكە تەۋە بولغۇچى» ئادەم ئىدى، كېيىن «روھىي ئادەم» كەلدى. 47 دەسلەپكى ئىنسان بولسا يەردىن، ئۈيراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغان؛ ئىككىنچى ئىنسان بولسا ئاسماندىن كەلگەندۇر؛ 48 ئۈيراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغىنى قانداق بولغان بولسا، [ئۆنكىدىن] [بولغان] «ئۈيراقلىق»لارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئاسماندىن كەلگىنى قانداق بولسا، ئۇنىڭدىن بولغان «ئاسمانلىقلار»مۇ شۇنداق بولىدۇ. 49 بىزلەر «ئۈيراقلىق ئادەم» سۈرىتىدە بولغىنىمىزدەك، «ئاسمانلىق ئادەم» سۈرىتىدىمۇ بولالايمىز. 50 ئەمما شۇنى ئېيتسامەنكى، ئى قېرىنداشلار، ئەت ۋە قاندىن تورەلگەنلەر خۇدانىڭ پادشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ چىرىگۈچى چىرىمايدىغانغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ. 51 مانا، مەن سىلە رگە بىر سىرنى ئېيتىپ بېرىمەن؛ بىز ھەممىمىزلا [ئۆلۈمدە] ئۆخلايدىغانلاردىن بولالايمىز؛ بىراق ھەممىمىز ئۆ زگەرتىلىمىز! 52 بىر دەقىقىدىلا، كۆزنى بىر يۇمۇپ ئاچقۇچە، ئەڭ ئاخىرقى كاناي چېلىنغاندا ئۆ زگەرتىلىمىز؛ چۈنكى كاناي چېلىنسىلا ئۆلگەنلەر چىرىماس ھاياتقا تىرىلدۈرۈلىدۇ، شۇنداقلا ئۆ زگەرتىلىمىز؛ 53 چۈنكى بۇ چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيۋېلىشى، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيۋېلىشى كېرەك؛ 54 ئەمما چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيگەندە، بۇ ئۆلگۈچى ئۆلمەسلىكنى كىيگەندە، شۇ چاغدا بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ: «ئۆلۈم غەلبە تەرىپىدىن يۇتۇلۇپ يوقۇتۇلدى!». 55 «ئاھ، ئۆلۈم، سېنىڭ نەشتىرىڭ قېنى؟! ئاھ، ئۆلۈم، سېنىڭ غەلبەڭ قېنى؟!» (Hadēs g86) 56 ئۆلۈمدىكى نەشتەر ـ گۇناھتۇر، گۇناھنىڭ كۈچى بولسا، تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق نامايان بولىدۇ. 57 لېكىن بىزنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ۋۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبىگە ئېرىشتۈرگۈچى خۇداغا تەشەككۈر! 58 شۇنىڭ ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، چېڭ تۇرۇپ تەۋرەنمەس بولۇڭلار، رەببىنىڭ خىزمىتىدىكى ئىشلىرىڭلار ھەمىشە كەڭ زىيادىلەشسۇن؛ چۈنكى رەبدە بولغان ئەجىر-جاپايىڭلار ھە رگىز بىھۇدە كەتمەيدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.

16 ئەمدى مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىئانە توپلاش توغرۇلۇق، سىلەرمۇ گالاتىيا ئۆلكىسىدىكى جاماەتلەتلە رگە تاپىلىغىنىمدەك قىلىڭلار. 2 ھەر ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە ھەربىرىڭلار تاپاۋىتىڭلارنىڭ بەركىتى بويىچە ئۆنىڭدىن بىر ئۈلۈشنى ئاجرىتىپ ئۆز يېنىڭلاردا ساقلاپ ۋەيۋىڭلار، شۇنداق قىلسا ئاڭلار، كەلگەن ۋاقتىمدا ئىئانە توپلاش ھاجەت بولمايدۇ. 3 مەن كەلگىنىمدە، سىلەر قايسى ئادەملەرنى لايىق كۆرۈپ تاللىسا ئاڭلار، مەن شۇلارغا [تونۇشتۇرۇش] خەتلىرىنى يېزىپ بېرىپ مۇشۇ ئىئانە-شەپقىتىڭلارنى يېرۇسالېمغا ئاپىرىپ بېرىشكە ئەۋەتىمەن. 4 مېنىڭمۇ بېرىشىم مۇۋاپىق كۆرۈلسە، ئۇلار ماڭا ھەمراھ بولۇپ بارىدۇ. 5 ئەمما مەن ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتۈكەندىن كېيىن يېنىڭلارغا كېلىمەن ـ چۈنكى مەن ماكېدونىيەدىن ئۆتۈپ كېچىمەن ـ 6 بەلكىم مەن سىلەر بىلەن بىللە بىر مە زگىل تۇرۇشۇم مۇمكىن، ھەتتا يېنىڭلاردا قىشلاپ قېلىشىمىز مۇمكىن؛ شۇنىڭدەك ئاندىن قەيە رگە بارماقچى بولسام، سىلەر ياردەم قىلسىڭلار، مېنى يولغا سېلىپ ۋەيارسىلەر. 7 چۈنكى بۇ قېتىم سىلەرنى يول ئۈستىدىلا كۆرۈپ ئۆتۈپ كېتىشنى خالىمايمەن، بەلكى رەب ۋەيرۇسا، سىلەر بىلەن بىللە ئۆزۈنراق بىر مە زگىل تۇرغۇم بار. 8 ئەمما مەن ئەفەسۇس شەھىردە ئورما ھېيتىغىچە تۇرماقچىمەن. 9 چۈنكى [مۇشۇ يەردە] ماڭا ئاجايىب چوڭ، ئۈنۈملۈك-مېۋە بېرىۋاتقان بىر ئىشىك كەڭ ئېچىلدى، شۇنىڭدەك قارشى چىققۇچىلارمۇ كۆپ. 10 تىموتي يېنىڭلارغا بېرىپ تۇرسا، ئۇنىڭ ئاراڭلاردا قورقماي ئە ركىن-ئازادە يۈرۈشىگە كۆڭۈل بۇلۇڭلار. چۈنكى ئۇ مېنى ماڭا ئوخشاش رەببىنىڭ خىزمىتىنى ئىشلەۋاتىدۇ. 11 شۇنىڭا ھېچكىم ئۇنى تۇۋەن كۆرمىسۇن؛ بەلكى ئۇنى مېنىڭ يېنىمغا كېلىشى ئۈچۈن ئامان-ئېسەن ئۇزىتىپ يولغا سېلىپ ۋەيۋىڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ قېرىنداشلار بىلەن بىللە كېلىشىنى كۈتۈمە كتىمەن.

12 ئەمما قېرىنداشىمىز ئاپوللوسقا كەلسەم، ئۇنىڭدىن قېرىنداشلار بىلەن بىللە سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ ئۆتۈندۈم. لېكىن ئۇنىڭ ھازىرچە بارغۇسى يوق. كېيىن پۇرسەت پىشىپ يېتىلگەندە باردىدۇ. 13 ھوشيار بولۇڭلار، ئېتىقادتا چېڭ تۇرۇڭلار، مەردانە ئەردەك بولۇڭلار! قەيسەر بولۇڭلار! 14 سىلەرنىڭ قىلغان ھەممە ئىشىڭلار مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قىلىنسۇن. 15 ئەمدى، ئى قېرىنداشلار، ئاخايا ئۆلكىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى ئېتىقاد مېۋىسى بولغان ستىفاناس ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا قانداق تۆرلىرىنى ئاتىغانلىقىنى ئۇبدان بىلىسىلەر؛ مەن سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مۇشۇنداق كىشىلەرنىڭ ۋە ئۇلار بىلەن بىرلىكتە خىزمەتتە ھەربىر جايا تارتىۋاتقانلارنىڭ سۆزلىرىگە كىرىڭلار. 17 ئەمما [ستىفاناس] ستىفاناس، فورتۇناتۇس ۋە ئاقايىكۇسنىڭ بۇ يە رگە مېنى يوقالاپ كەلگەنلىكىدىن شادلاندىم؛ چۈنكى ئۇلار سىلەر تەرەپتىن كەم بولغانلىرىنى تولۇقلاپ بەردى. 18 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ روھىمنى ۋە ھەم سىلەرنىڭكىنىمۇ يېڭىلاندۇردى؛ شۇڭا شۇنداق ئادەملەرنى ئەتىۋارلاپ ھۆرمەتلە ڭلار. 19 ئاسىيادىكى جاماەتلەردىن سىلە رگە سالام. ئاكۇئىلا ۋە پرىسكىلا ھەم ئۇلارنىڭ ئۆيىدە جەم بولىدىغان جاماەتتىنمۇ رەبدە سىلە رگە قىزغىن سالام يوللايدۇ. 20 قېرىنداشلارنىڭ ھەمىسى سىلە رگە سالام يوللايدۇ. بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار.

21 مانا، مەنكى پاۋلۇس ئۆز قولۇم بىلەن سالام يېزىۋاتىمەن! 22 ھە ركىم رەب ئەيسا مەسىھنى سۆيگۈچى بولمىسا، ئۇنىڭغا لەنەت بولسۇن! رەببىمىز، كەلگەيسەن! 23 رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! 24 مېنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببىتىم ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي. ئامىن!

كورىنتۇسلۇقلارغا 2

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئېكىتىلگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋالى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىيدىن كورىنت شەھىردە تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاخايا تۇلكىسىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام! **2** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاترجەملىك بولغاي!

3 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسى، رەھىمدىللىقلارنىڭ ئىگىسى ئاتا، بارلىق رىغبەت-تەسەللىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلغاي! **4** بىز ئۆچرىغان ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتتە ئۇ بىزگە رىغبەت-تەسەللى بېرىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغبەتلەندۇرۇلگەن بولۇپ ئۇ بىزگە يەتكۈزگەن رىغبەت-تەسەللى بىلەن ھەرقانداق باشقا جاپا-مۇشەققەتكە ئۇچرىغانلارغا رىغبەت-تەسەللى بېرەلەيدىغان بولىدۇق. **5** چۈنكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقاندەك، مەسىھ ئارقىلىق بولغان رىغبەت-تەسەللىمىزمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **6** ئەمما بىز جاپا-مۇشەققەتتە قالساقمۇ بۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللى ۋە نىجات تېپىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلە رگە ئوخشاش ئازاب-ئوقۇبەتلە رگە چىدىشىڭلار بىلەن سىلەردىمۇ ھاسىل قىلىنىدۇ؛ بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقمۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇڭا بىزنىڭ سىلە رگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مۇستەھكەملىدۇر؛ چۈنكى سىلەر ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولىسا گلار، ئوخشاشلا رىغبەت-تەسەللىدىن ئورتاق نېسىۋىلىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. **8** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن جاپا-مۇشەققەتتىن خەۋەرسىز يۇرۇشۇڭلارنى خالىمايمىز؛ ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسىز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتنىڭ ئۆزىدىن ئۈمىد ئۈزگۈدەك بولغاندۇق؛ **9** ئەمما ئۆزىمىز گە ئەمەس، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغاندەك يۈرەتتۇق. **10** ئۇ بىزنى يۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۈنىگىڭا ئۈمىد باغلىدۇق؛ **11** سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتلەر بىلەن مەدەت بېرىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق قىلىپ تالاي ئادەملەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق بىزگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات ئۈچۈن تالاي ئادەملەر [خۇداغا] رەھمەتلەر ئېيتىدىغان بولىدۇ. **12** چۈنكى پەخىرلىنىش، يەنى ۋىجدانىمىزنىڭ گۈۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەممىيلىك بىلەن (ئىنسانىي پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلە رگە نىسبەتەن ئۆزىمىزنى ئۆتۈۋالىدىغان بولدۇق. **13** چۈنكى سىلە رگە يازغىنىمىز ئوقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتەلەيدىغاندىن باشقا ھېچ نەرسە ئەمەس؛ لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار يېنچە رەب ئەيسانىڭ كېلىدىغان كۈنىدە سىلەر بىزنىڭ پەخىرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك بىزلەرنىمۇ سىلەرنىڭ پەخىرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

15 شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشەنچىنى بولۇپ مەن ئىلدىمە ئىككىنچى قېتىم سىلە رگە مېھىر-شەپقەتنى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدىم؛ **16** يەنى، قېشىڭلاردىن ماكېدونىيە گە ئۆتۈپ، ئاندىن ماكېدونىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشنى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن يەھۇدىيە تۇلكىسىگە ئۇزىتىلىشىمنى ئۈمىد قىلغانىدىم. **17** مەنداق شۇنداق نىيەت بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىكلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟ مەن نىيەت قىلغاندا، مەندە «ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك: بىردەم «بەرھەق، بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق، ياق» دېيىش بارمۇ؟ **18** ئەمما خۇدا ئۆز سۆزىدە ئۈرىنغىنىدەك، بىزنىڭ سىلە رگە ئېيتقان سۆزىمىز بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» بولمايدۇ؛ **19** چۈنكى بىز (مەن ۋە سىلۋانۇس ۋە تىموتىي) نىڭ تارا گلاردا جاكارلىغىنىمىز ـ خۇدانىڭ ئوغلى، ئەيسا مەسىھ، بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» ئەمەستۇر؛ بەلكى ئۈنىگىڭا «بەرھەق»لا باردۇر. **20** چۈنكى خۇدانىڭ قانچىلىك ۋەدىلىرى بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، ئۇلار ئۈنىگىڭا «بەرھەق»تۇر، ۋە بىز ئارقىلىق ئۈنىگىڭا خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغان «ئامىن» باردۇر. **21** ئەمدى بىزلەرنى سىلەر بىلەن بىللە مەسىھدە چىڭ تۇرغۇزغۇچى بولغىنى ھەم بىزنى مەسىھلىگىنى بولسا خۇدادۇر. **22** ئۇ يەنە ئوستىمىز گە مۆھۈر بېسىپ، قەلبىمىز گە ئۆز روھىنى «كاپالەت» بولۇشقا ئاتا قىلدى. **23** ئەمما خۇدانى ئۆز جېنىمغا گۈۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەنكى، كورىنتقا تېخى بارمىغانلىقىمنىڭ سەۋەبى كۆرگۈڭلارنى ئاياش ئۈچۈن ئىدى. **24** ھە رگىز ئۆزىمىزنى ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرمىز، دېمەك، بەلكى سىلەرنىڭ شاد-خۇراملىقىڭلارنى ئاشۇرۇشقا سىلە رگە ھەمكارلاشقۇچىلارمىز؛ چۈنكى سىلەر ئېتىقاد ئارقىلىقلا مەزمۇت تۇرىسىلەر.

2 لېكىن مەن ئىچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم. **2** چۈنكى ئە گەر مەن سىلە رگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ ۋېيىلمىدىن ئازار يېگەنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندۇرالىسۇن؟ **3** مەن ئەسلى مېنى شادلاندۇرۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئە كسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسىتتە شۇ خەتنى يازدىم؛ چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەمىگىلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەمىگىلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. **4** چۈنكى ئەسلىدە ئۆزۈمۈ ئېغىر ئازاب ئىچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆككىگىزۈپ تۇرۇپ سىلە رگە شۇ خەتنى يازغانىدىم؛ مەقسىتىم سىلە رگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلە رگە چوڭقۇر باغلانغان، ئېشىپ تاشقان مۇھەببىتىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **5** ئەمما بىرەرسى ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دەيمەن، ئۇ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەمىگىلارغا ئازار يەتكۈزدى. **6** بۇنداق ئادەمنىڭ كۆپىنچىڭلار تەرىپىدىن تەنبىھلەنگىنى يېتەرلىكتۇر؛ **7** شۇڭا ھازىر ئە كسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغبەت-تەسەللى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ؛ بولمىسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۆزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. **8** شۇڭا مەن سىلە رگە ئۇنىڭغا مۇھەببىتىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جېكلەيمەن. **9** شۇ خېتىمنى يەنە بىر مەقسىتتە، يەنى سىلەرنىڭ ھەممە ئىشلاردا ئىتائەتمەن يا كى ئىتائەتمەن ئەمەسلىكىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم.

10 لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈۋم قىلغان بولسا گلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈۋم قىلغىنىمدا (بەرەر ئىشنى كەچۈرۈۋم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم. **11** شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشەلەيدۇ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز. **12** ئەمدى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تروئاس شەھىرىگە كەلگىنىمدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن [پۇرسەت] ئېشىك ماكا ئېچىلغىنى بىلەن، **13** قېرىندىشىم تىتۇسنى تاپالمىغىنىم ۋېيىلىدىن روھىم تارام تاپمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيە گە سەپەر ئالدىم. **14** ئەمما بىزنى مەسىھدە ھەمىشە تەنتەنە بىلەن غالىبانە باشلايدىغان، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە ئۆزىگە دوست تارتقۇچى خۇشپۇراقنى چاچقۇچى خۇداغا تەشەككۇر! **15** چۈنكى بىز خۇداغا يەتكۈزۈلۈاتقان مەسىھنىڭ خۇشپۇرىقىدۇرمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقتۇ؛ **16** كېيىنكىلە رگە ئۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىدۇرمىز؛ ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۆددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ **17** چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۆزىنى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛ ئە كسىچە بىز سەممىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدادىن [ئەۋەتىلگەنلەر] سۈپىتىدە مەسىھدە سۆزلەيمىز.

3 بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلىپ ئۆزۈۋاتامدۇق؟ يا كى باشقا بەزىلە رگە كېرەك بولغانلەردەك، سىلە رگە يېزىلغان يا كى سىلەر يازغان تەۋسىيىنامىلەر بەرگە كېرەك كۈز؟ **2** سىلەر ئۆزۈڭلار بىزنىڭ تەۋسىيىنامىزدۇرسىلەر، قەلبىمىزدە پۈتۈلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان. **3** سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن پەرۋىش قىلىنغان، مەسىھنىڭ مەكتۇبى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مەكتۇپ سىياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختايلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبىنىڭ تاختىلىرىغا پۈتۈكلۈكتۇر).

4 ئەمدى بىزنىڭ مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە زور ئىشەنچىمىز بار؛ **5** ئۆزىمىزنى بىرەرنەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چاغلىغىنىمىز يوقتۇر، ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇدادىندۇر. **6** ئۇ بىزنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى؛ بۇ ئەھدە پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلە رگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان. چۈنكى پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈرىدۇ؛ لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈرىدۇ. **7**

ئەمما سۆز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، تۆلۈم كەلتۈرىدىغان خىزمەت شان-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈزىدە جۈلالانغان شان-شەرەپتىن ئۇنىڭ يۈزىگە كۆزلىرىنى تىكىپ قاريالمىغىنى يەردە (گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)، **8** روھ بىلەن يۈرگۈزۈلىدىغان خىزمەت تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولمامدۇ؟ **9** چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك بولغان يەردە، ئىنسانىي ھەققانىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرىپى تېخىمۇ ئېشىپ تاشمامدۇ!؟ **10** چۈنكى ئەسلىدە شان-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ ھازىرقى غايەت زور شان-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق شان-شەرەپلىكلىكى يوقتۇر؛ **11** چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە شان-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە، ھازىر ئورنىنى باسقان ئىش تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولىدۇ. **12** بىزدە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۈمىد بولغانىكەن، بىز تولىمۇ يۈرە كلىك بولىمىز. **13** بىز ئىسرائىللارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدىغان [ئەھدىنىڭ] پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشنىڭ ئاقىۋىتىگە ئۇچراپ كەتمىسۇن دەپ يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالغان مۇساغا ئوخشىمايمىز. **14** ئەمما ئۇلارنىڭ ئوي-كۆزكۆللىرى قاداقلاشقاندى؛ چۈنكى بۈگۈنگە قەدەر كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلمەي كەلدى؛ چۈنكى پەقەت مەسىھدە بولغاندىلا ئۇ ئېلىپ تاشلىۋېتىلىدۇ. **15** ئەمما بۈگۈنگە قەدەر، مۇسانىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە يەنىلا قەلبىنى يېپۇالماقتا. **16** ئەمما مەركىم رەبگە قاراپ بۇرۇلسا، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. **17** ئەمما رەب شۇ روھتۇر؛ ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ. **18** ۋە بىز ھەممىمىزنىڭ يۈزىمىز چۈمپەردىسىز ھالدا رەبنىڭ شان-شەرىپىگە قارىغىنىدا، ئۇنىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن شان-شەرەپ ئۈستىگە شان-شەرەپ قوشۇلۇپ ئۆز ئۆزىمىزنى كىتىمىز.

4 شۇڭا [خۇدا] بىزگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەنىدەك، بۇ خىزمەت بىزگە ئامانەت قىلىنغانىكەن، بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ **2** ئەمدىلىكتە شەرمەندىلىككە ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى ئاشلاپ، نە ئالدامچىلىقتا ماڭمايمىز، نە خۇدانىڭ سۆزىنى بۇرمىلىمايمىز، بەلكى ھەققەتنى ئېيتىپ ئايان قىلىش بىلەن خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلۇقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ۋىجدانىغا كۆرسىتىمىز. **3** ئەمما خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، ئۇ ھالاك بولۇۋاتقانلارغا نىسبەتەن چۈمكەلدى؛ **4** چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسىھنىڭ شان-شەرىپى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن دەپ، بۇ زامانانىڭ ئىلاھى ئېتىقادسىزلارنىڭ ئوي-زېھىنلىرىنى كور قىلدى. (aiōn g165) **5** چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسىھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك ئۆزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارىگلار دەپ ئېلان قىلىمىز. **6** چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ ۋېرىۋاغان خۇدا، مەسىھنىڭ دىدارىدىن ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى تونۇتۇشقا بولغان يورۇقلۇقىنىڭ [بىز ئارقىلىق] چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقانىدۇر. **7** ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن بولغانلىقى كۆرۈنسۇن دەپ بۇ گۈھە رگە ساپال ئىدىشلاردا قاچىلاقلىق ھالدا ئىگىدارلىق قىلىمىز. **8** مانا بىز ھەرتەرىپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما يەنىچىلىدۇق؛ تەمتىرەپ قالدۇق، ئەمما ئۈمىدسىزلەنمىدۇق؛ **9** زىيانكەشلىككە ئۇچراۋاتىمىز، ئەمما ھەمدەمسىز قالمىدۇق، يېقىتىلىدۇق، ئەمما ھالاك بولمىدۇق؛ **10** ئەيسانىڭ ھاياتى ئېنىمىزدە ئايان قىلىنسۇن دەپ، ھەردائىم ئېنىمىزدە ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمىز. **11** چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى ئۆلىدىغان ئەتىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىزلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز. **12** شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ. **13** ۋە «مەن ئىشەندىم، شۇڭا سۆز قىلدىم» دەپ يېزىلغاندىكىدەك ئىمان-ئىشەنچىتىكى روھقا ئىگە بولۇپ، بىزمۇ ئىشەندۇق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز؛ **14** چۈنكى رەب ئەيسانى تىرىلدۈرگەن [خۇدا] بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تىرىلدۈرىدۇ، شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە تۇرۇ ئالدىغا ھازىر قىلىدۇ، دەپ بىلىمىز. **15** چۈنكى [بۇ] ھەممە ئىشلار سىلەر ئۈچۈندۇركى، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ ۋۇجۇدىدا ئېشىپ تاشقۇچە بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ كىشىلەرنىڭمۇ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان تەشەككۈرلىرى ئېشىپ تاشىدۇ. **16** شۇڭا بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ، دەرھەققەت ئىچكى ئىنسانلىقىمىز كۈندىن-كۈنگە يېڭىلانماقتا. **17** چۈنكى بىزنىڭ بىر دەقىقىلىك ۋە يېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز بىز ئۈچۈن ئېشىپ تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنلىك شان-شەرەپنى ھاسىل قىلىدۇ. **18** شۇڭا بىز كۆرۈنگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز؛ چۈنكى كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقىتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر. (aiōnios g166)

5 چۈنكى بۇ زېمىنغا تەۋە ئۆيىمىز، يەنى بۇ چېدىرىمىز يوقىتىلسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان بىر ئۆيى، يەنى ئاسمانلاردا ئەبەدىي بىر ماكانىمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. (aiōnios g166) **2** ئەمدى بۇ [كونا ئۆيىمىزدە] تۇرغىنىمىزدا ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى كىيۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئاھ ئۇرماقتىمىز **3** (بەرھەق، [ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى] كىيۋالساق يالىڭاچ قالمايمىز). **4** چۈنكى مۇشۇ چېدىردا تۇرغىنىمىزدا، ئېغىرچىلىقتا ئاھ ئۇرماقتىمىز؛ بۇ بىزنىڭ يالىڭاچلىنىشنى خالىغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۈرۈلۈشنى، يەنى بىزدە تۇلىدىغان نېمە بولسا، ئۇنىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشنى خالايمىز. **5** ئەمدى بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر، ئۇ بىزگە «كاپالەت» بولغان ئۆز روھىنىمۇ ئاتا قىلدى. **6** شۇنىڭ بىلەن بىز ھەمىشە يۈرە كلىك بولىمىز؛ ھەمدە تېنىمىزدە ماكان ئۈتقىنىمىزدا رەبدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ بىلىمىز **7** (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماڭىمىز)؛ **8** بىز يۈرە كلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەندىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكاندا بولۇشقا تېخىمۇ خۇرسەنمىز. **9** شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندە بولايلى، مەيلى تەندىن نېرى بولايلى، ئۇنى خۇرسەن قىلىشنى ئىستەك-نىشان قىلىپ ئىنتىلىمىز. **10** چۈنكى تەندە قىلغان ئەمەللىرىمىزنى، ياخشىلىق بولسۇن، ياماناتلىق بولسۇن، ھەربىرىمىز گە قايتۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم بولىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن رەبنىڭ دەھشىتىنى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز؛ لېكىن بىز خۇداغا ئوچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق دەپ ئۈمىد قىلىمەن. **12** بىز ھازىر ئۆزىمىزنى قايتىدىن سىلە رگە تەۋسىيە قىلغىنىمىز يوق، بەلكى پەقەت سىلەردە قەلبىدىكى ئىشلاردىن ئەمەس، ئاشقى قىيابەتىمىز پەخىرلىنىدىغانلارغا بە رگۈدەك جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلە رگە بىزلەردىن پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىشتىمىز. **13** چۈنكى ئېچ-ئېچىمە رگە سىغمايى قالغان بولساقمۇ خۇدا ئالدىدا شۇنداق بولدۇق، سالماق بولساقمۇ سىلە ر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز. **14** چۈنكى مەسىھنىڭ مۇھەببىتى بىزنى [شۇنداق قىلىشقا] ئۈندەيدۇ؛ چۈنكى بىز بىرسى ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلدى، شۇڭا ھەممەيلەننىمۇ ئۆلدى، دەپ ھېسابلايمىز. **15** ۋە ئۇ ھەممەيلەننى دەپ ئۆلدى، بۇنىڭدىن مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن ياشىشى ئۈچۈندۇر. **16** شۇنىڭ بىلەن بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز. **17** شۇڭا ئەمدى بىرسى مەسىھدە بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! **18** ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر؛ ئۇ بىزنى مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بە رگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى: ـ **19** دېمەك، خۇدا مەسىھدە ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئۆلارنىڭ ئەيبىي بىلەن ھېسابلاشمايى، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنىڭدەك بە رگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. **20** شۇڭا خۇددى خۇدا بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا چاقىرىش] ئۈتۈنگىنىدەك، بىز مەسىھكە ۋاكالىتەن ئەلچىلەردۇرمىز، مەسىھنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغايسىلەر!» دەپ ئۈتۈنىمىز. **21** گۇناھقا ھېچ ئۇنۇش بولمىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ ئۆزى قىلدى؛ مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۇنىڭدا خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

6 ئەمدى [خۇدانىڭ] ھەمكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۆزۈپ ئۇنى بىكارغا كەتكۈزمە گىلار دەپ ئۈتۈنىمىز **2** (چۈنكى ئۇ: «شاپائەت كۆرسىتىلىدىغان بىر پەيتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەتكۈزۈلىدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا يارىدەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن» ـ دېدى. مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۆرسىتىلىدىغان ياخشى پەيت»؛ مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى»دۇر!). **3** [رەبنىڭ] خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلمىسۇن دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانىغا توسالغۇلۇق قىلمايمىز؛ **4** بەلكى ھەربىر ئىشتا ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ

خزمەتکارلىرى سۈپىتىدە ئەمۇنە قىلىپ يۈرىمىز؛ زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بىسىم-قىستاقلاردا، **5** قامچا يارىلىرىدا، زىنداناردا، قوزغىلاڭ-توپىلاڭلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۈنەىشلەردە، روزا تۇتۇشلاردا، **6** پاكلىق بىلەن، بىلىملەر بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھرىبانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساختىلىقسىز مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، **7** ھەققەتنىڭ سۆز-كالامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن، ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قوللاردىكى قوراللىرى بىلەن، **8** ھەم ئىززەت-شۆھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە، تۆھمەت ھەم تەرىپلىنىشلەر ئىچىدە [ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خزمەت كارلىرى سۈپىتىدە نامايان قىلدۇق]؛ يالغانچىلار دەپ قارالغان بولساقمۇ سەممىي-سادىق بولۇپ، **9** نامسىز بولدۇق-يۇ، ئەمما مەشھۇرمىز؛ ئۆلمِي دەپ قالدۇق-يۇ، ئەمما مانا، ھاياتىۋرمىز؛ تەربىيىدە جازالانىدۇق-يۇ، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق؛ **10** دەرد-ئەلەم تارتىۋاتىق-يۇ، ئەمما دائىم شاد-خۇراملىقتا ئۆرىمىز؛ نامرات بولغىنىمىز بىلەن، ئەمما كۆپ ئادەملەرنى بايِ قىلغۇچىمىز؛ ھېچنېمىمىز يوق بولغىنى بىلەن، ئەمما ھەممىگە ئىگىدارمىز. **11** سىلە رگە ئوچۇق-يوروق سۆزلىدۇق، ئەي كورىنتلىقلار، بىزنىڭ باغرىمىز سىلە رگە كەڭ ئېچىلدى! **12** سىلەر بىز تەرەپتىن قىسىلغان ئەمەس، لېكىن ئۆز ئىچ-باغرىڭلارنىڭ تارلىقىدىن قىسىلىسىلەر؛ **13** ئەمدى ئادىل ئالماشتۇرۇشتا بولۇپ ـ (ئۆز پەرزەنتلىرىمگە سۆزلىگەندەك سۆزلەيمەن) ـ باغرىڭلارنى بىزگىمۇ كەڭ ئېچىڭلار. **14** ئېتىقادسىزلار بىلەن بىر ۋېزىتۇروققا چېتىلىپ تەڭسىزلىكتە بولماڭلار؛ چۈنكى ھەققانىيلىق ۋە قەبىھلىك ئوتتۇرىسىدا قانداقمۇ ئورتاقلىق بولسۇن؟ يوروقلۇقنىڭ قاراڭغۇلۇق بىلەن قانداق ھەمراھلىقى بولسۇن؟ **15** مەسىھنىڭ بېلىئال بىلەن نېمە ئىناقلىقى بولسۇن؟ ئىشەنگۈچىنىڭ ئىشەنمىگۈچى بىلەن قانداق ئورتاق نېسىۋىسى بولسۇن؟ **16** خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ بۇتلار بىلەن قانداق بىرلىكى بولسۇن؟ چۈنكى سىلەر تىرىك خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر ـ خۇدانىڭ: «مەن ئۇلاردا تۇرىمەن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن ۋە ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ» دېگىنىدەك [سىلەر ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر]»؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن «ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چېتىپ كېتىڭلار، ماڭا ئايرىلىڭلار»، ـ دەيدۇ رەب، ـ «ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگمىگىچە بولماڭلار»، «شۇنداق مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن»، **18** ۋە: «مەن سىلە رگە ئاتا بولىمەن، سىلەر ماڭا ئوغۇل-قىزلىرىم بولىسىلەر» ـ دەيدۇ ھەممىگە قادىر بولغان رەب.

7

ئەمدى بۇ ۋەدىلە رگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئى سۆيۈملۈكلەر، ئۆزىمىزنى ئەتلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسكىنلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا ئۆزىمىزدە [ئايان قىلىنغان] پاك-مۇقەددەسلىكنى كامالەتكە يەتكۈزەيلى. **2** بىزنى قوبۇل قىلغايسىلەر! بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدۇق، ھېچكىمنى ئابۇت قىلمىدۇق، ھېچكىمدىن پايدىلانمىدۇق. **3** مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلىمەكچى ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىمدەك، سىلەر قەلبىمىزدىدۇرسىلە رگى، بىز سىلەر بىلەن بىللە ئۆلۈشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. **4** سىلە رگە باغلىغان ئىشەنچىم زور، سىلەردىن بولغان پەخرىم زور، شۇنىڭ ئۈچۈن رىغبەت-تەسەللىگە تولدۇرۇلدۇم، بارلىق جاپا-مۇشكۈلچىلىكلىرىمىزدە خۇشاللىقىم ئېشىپ تاشتى. **5** چۈنكى بەرھەق، ماكېدونىيە گە كەرگىنىمىزدىمۇ ئەتلىرىمىز ھېچ ئارام تاپالمايِ، ھەرتەرەپتىن قىسىلىپِ قالدۇق؛ سىرتىمىزدا جېدەل-كۈرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنچلار بار ئىدى. **6** ئەمما چۈشكۈنلە رگە رىغبەت-تەسەللى بە رگۈچى خۇدا بە رگە تىتۇسنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-تەسەللى بە بەردى؛ **7** تاپقان رىغبەت-تەسەللىمىز پەقەت تۇنىڭ كېلىشى ئارقىلىقلا ئەمەس، بەلكى تۇنىڭ سىلەردىن تاپقان رىغبەت-تەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى، چۈنكى تۇ سىلەرنىڭ [بە رگە] زارىقىپ تەلۋىرگىنىڭلارنى، سىلەرنىڭ ھەسرىتىڭلارنى، سىلەرنىڭ ماڭا بولغان قىزغىن غەمخورلۇقۇڭلارنى ئېيتىپ بە بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشاللاندىم. **8** چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم بىلەن ئازابلىغان بولساممۇ، مەن ھازىر تۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن؛ لېكىن ئۇ سىلەنى مەن شۇ خېتىمنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنىنى كۆرۈپ پۇشايمان قىلغاندىم (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار قىسقىغىنە بىر مە رگىللا بولغان). **9** ئەمما ھازىر شادلىنىمەن ـ ئازابلانغىنىڭلاردىن ئەمەس، بەلكى شۇ ئازابنىڭ سىلەرنى توۋا قىلدۇرغانلىقىدىن شادلىنىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار خۇدانىڭ يولىدا ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتمىدىڭلار. **10** چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھە رگىز پۇشايمان قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توۋىغا ئېلىپ بارىدۇ؛ ئەمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. **11** چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىڭلار، سىلە رگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، تۆزلىرىڭلارنى ئەيىبتىن ئەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ تەقەززارلىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇشنى ئېلىپ كەلدى! سىلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە تۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبتىن خالاس بولۇشۇڭلارنى ئىسپاتلىدىڭلار. **12** ئەمدى سىلە رگە [شۇ] خەتنى يازغان بولساممۇ، ئۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، يا كى زىيان-زەخمەت قىلىنغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بە رگە بولغان كۆڭلۈڭلاردىكى قىزغىنلىقنىڭ ئاراڭلاردا ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم. **13** بۇ سەۋەبتىن بىز رىغبەت-تەسەللىگە ئېرىشتۇق. ۋە رىغبەت-تەسەللىمىز ئۇستىگە بىز تىتۇسنىڭ خۇشاللىقى ئۈچەيلدىن تېخىمۇ زور شادلاندۇق؛ چۈنكى تۇنىڭ روھى سىلەر تەرىپىڭلاردىن يېڭىلاندى. **14** چۈنكى مەن سىلەر توغرا ئاڭلاردا بەرەر ئىشتا پەخرلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشتا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمىدىم؛ بەلكى سىلە رگە ئېيتقانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ھەققەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىتۇسقا سىلەرنى پەخرلىنىپ ماختىشىمىزمۇ ھەققەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. **15** ئۇ سىلەرنىڭ ئىتائەتمەنلىكىڭلارنى ـ سىلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئەيمىنگەن ۋە تىترىگەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىنىڭلارنى ئەسلىگىنىدە، ئۇنىڭ سىلە رگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **16** مەن سىلە رگە ھەربىر ئىشتا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

8

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بىز سىلە رگە خۇدانىڭ ماكېدونىيەدىكى جامائەتلە رگە بېغىشلىغان مېھىر-شەپقىتىنى ئايان قىلماقچىمىز؛ **2** ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتتە سىناقلىنىدا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قوللۇقىنىڭ بايلىقى ئۆرنىغۇپ چىقتى؛ **3** چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارىچە، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۈزۈم گۇۋاھ. ئۇلار ئېختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، **4** بىزدىن مۇقەددەسىس بەندىلە رگە شۇ يارىدەمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىكىگە مۇيەسسەر بولۇشنى قاتتىق ئۆتۈندى؛ **5** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتكىنىمىزدەك ئەمەس، ئۆمىد قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى ئاۋۋال رەبگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىزگىمۇ بېغىشلىدى؛ **6** شۇڭا، تىتۇس سىلەردە [بۇ] مېھىربانلىقنى باشلىغانىكەن، بىز تىتۇستىن سىلەرنى يۇنىكۈغا نېسىپداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا ئۆتۈندۇق. **7** ئەمما سىلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچتە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق ئەستايىدىللىقتا ھەم بە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلاردا ئەۋزەل بولغانلىڭلاردەك، مۇشۇ مېھىرلىك ئىشتىمۇ ئۆزۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىڭلار. **8** مەن بۇ گەپ بىلەن سىلە رگە ۋېرىۋق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەققىلىكىنى ئىسپاتلىماقچىمەن. **9** چۈنكى سىلەر رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىلىسىلەر ـ گەرچە ئۇ باي بولسىمۇ، سىلەرنى دەپ يوقسۇل بولدىكى، سىلەر ئۇنىڭ يوقسۇللۇقى ئارقىلىق بېيىتىلىسىلەر. **10** مەن بۇ توغرۇلۇق پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويىمەن ـ بۇ سىلە رگە پايدىلىق، چۈنكى سىلەر ئالدىنقى يىللا ئىشانە قىلىشتا ۋە شۇنىڭغا ئىرادە باغلاشتا ياخشى باشلىدىڭلار. **11** ئەمدى ھازىر ئۇنى ئادا قىلىڭلار؛ قىزغىن ئىرادە باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنياىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا ئەمەلى قىلىڭلار. **12** چۈنكى [خەير-ساخاۋەتكە] بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوۋغىنىڭ خۇداغا يارىغۇدەك بولۇشى قولىدا يوققا ئەمەس، بەلكى قولىدا بارىغا باغلىقتۇر. **13** چۈنكى بۇ باشقىلارنىڭ يۈكنى يېنىكلىتىمەن دەپ، ئۆزۈڭلارنى قىينا ڭلار دېگىنىم ئەمەس، **14** سىلەردە ئارتۇق بولغىنى ھازىرچە ئۇلارنىڭ كەم يېرىنى تولدۇرغىنىدەك، [كۆزلەرنىڭ بىردە] ئۇلاردا ئارتۇق بولغىنى سىلەرنىڭ كەم يېرىڭلارنى تولدۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تە ڭلىشىدۇ. **15** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ قالمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى» دەپ يېزىلغانىدەك بولغاي. **16** ئەمما تىتۇسنىڭ قەلبىگە سىلە رگە بولغان كۆيۈمۈمگە ئوخشاش كۆيۈمنى سالغان خۇداغا تەشە ككۈرلەر بولغاي؛ **17** چۈنكى تۇ دەرھەققەت بىزنىڭ ئىلتىماسىمىزنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، ئۆزىنىڭ سىلە رگە كۆچلۈك كۆيۈمى بولغاچقا، ئۇ ئۆزاۋكىدىن يېنىكلارغا باردى؛ **18** ئەمما بىز ئۇنىڭغا بارلىق جامائەتلەر ئارىسىدا خۇش خەۋەر خىزمىتىدە تەرىپلەنگەن قېرىنداشنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتۇق؛ **19**

شۇنىڭدەك تۆۋەقەت شۇ تەرەپتىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتلەر تەرىپىدىن بۇ خەيرلىك ئىشتا بەرگە ھەمسەپەر بولۇشقا تاللۇبلىنىدۇ. ئەمدى بىز بۇ خەير-ساخاۋەتنى بولسا، رەببىنىڭ شان-شەرىنى ھەم يارىدەمدىكى قىزغىنلىقىمىزنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇنى يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولىمىز؛ **20** شۇنداق قىلىپ بىز بۇ مول سوۋغىنى مەسئۇل بولۇپ يەتكۈزۈشتە ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىزنىڭ ئۆستىمىزدىن تۇھمەت قىلماسلىقى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىمىز. **21** چۈنكى بىز پەقەت رەببنىڭ ئالدىدىلا ئەمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ كېلىۋاتىمىز. **22** بىز يەنە ئۇلار بىلەن بىللە كۆپ ئىشلاردا ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى نۇرغۇن قېتىم ئىسپاتلانغان قېرىنداشنى ئەۋەتمەكچىمىز؛ ھازىر ئۇنىڭ سىلە رگە باغلىغان زور ئىشەنچى تۈپەيلىدىن ئۇنىڭ ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى تېخىمۇ كۆچلۈك بولدى. **23** تىتۇس توغرىلۇق سوئاللار بولسا ئۇ مېنىڭ ھەمراھىم ۋە خىزمىتىگىلاردا بولغان ھەمكارىمدۇر؛ باشقا ئىككى قېرىندىشىمز بولسا، ئۇلار جامائەتلەرنىڭ ئەلچىلىرى، مەسىھنىڭ شان-شەرىدۇر. **24** شۇڭا، جامائەتلەرنىڭ كۆز ئالدىدا مۇھەببىتىگىلارنىڭ ئىسپاتىنى، شۇنداقلا بىزنىڭ سىلەردىن پەخىرلىنىشلىرىمىزنىڭ بىكار ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىگىلار.

9 چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ يارىدەم خىزمىتى توغرۇلۇق سىلە رگە يەنە يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. **2** چۈنكى مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتنىق بەل باغلىغىنىڭلارنى بىلىمەن؛ مەن بۇ توغرۇلۇق: ئاخايادىكىلەر تۆتكەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەييار تۇرۇۋاتىدۇ، دەپ ماكېدونىيەدىكى [قېرىنداشلارغا] پەخىرلىنىپ ماختاپ كەلمە كتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ [خەير-سەدىقە] [بېرىشىگە] تۈرتكە بولدى. **3** لېكىن قېرىنداشلارنى ئەۋەتىشتىكى مەقسىتىم سىلەرنىڭ توغرا كېلىدىغان پەخىرلىنىپ ماختىشىمنىڭ بۇ ئىشلاردا بېھۇدە ئىش بولۇپ قالماسلىقى، سىلەرنىڭ دېگىنىمدەك تەييار بولۇپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. **4** مۇبادا ماكېدونىيەدىكىلەر مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سىلەر تەييارلىقسىز بولىسا گىلار، بۇ ئىشەنچىمىز ۋەجىدىن بىز خىجالەتكە قالدۇرۇلىمىز؛ سىلەر سۈزىسىز شۇنداق بولىسىلەر. **5** شۇ سەۋەبتىن مەن قېرىنداشلاردىن يېنىگىلارغا بېرىپ سىلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنئالا تەييارلاپ پۈتىرۇۋېشنى ئۆتۈنۈشنى زورۇر دەپ ھېسابلىدىم؛ شۇنداقلا بۇ سىلەردىن بىرەر نەرسە ئۇندۇرۇۋېلىش بولمىسۇن، بەلكى مېھرىبانلىقىگىلاردىن بولسۇن. **6** ئەمما يۇنى [ئەسىلە گىلار]: ېخىللىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالدۇ، ئوچۇق قوللۇق بىلەن تېرىغىنى مول ئالدۇ. **7** ھەر ئادەم ھېچ قىينىلىپ قالماي يا كى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە پۈككىنىچە بەرسۇن؛ چۈنكى خۇدا خۇشاللىق بىلەن بە رگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ. **8** ئەمما خۇدا ھەربىر ئىلتىپات-شاپائەتنى سىلە رگە ئېشىپ تاشتۇرۇشقا قادىردۇر؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەردائىم ھەرتەرەپتە ھەر ئېھتىياجتا تەييار قۇۋۋەتلىنىسىلەر، كە كۈچىلىكتە تۆرۈپ قوللىرىگىلار ھەرخىل گۈزەل ئىشقا يېتىدۇ.

9 [مۇقەددەس يازمىلارا] پۈتۈلگىنىدەك: ـ «ئۇ تۈزىنىڭكىنى تارقاتقان، ئۇ يوقسۇللارغا سەدىقە بە رگەن؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ». (aiōn g165) **10** ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىلى ئۇرۇق، يېگىلى نان ئاتا قىلغۇچى سىلەرنىڭ تېرىيدىغان ئۇرۇقلىرىگىلارنى تەمىنلەپ مول قىلىدۇ، ھەققانىيلىقىگىلارنىڭ ھوسۇل-مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا قولى ئوچۇق بولۇشقا ھەر تەرەپتە بېيىتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشە ككۈرلەرنى ئېلىپ باردۇ؛ **12** چۈنكى بۇ خەيرلىك خىزمەتنى ئادا قىلىش پەقەت مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى قاندۇرۇۋېلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا يەتكۈز رگەن تەشە ككۈرلىرىنى ئېشىپ تاشتۇرىدۇ. **13** بۇ يارىدەم خىزمىتى ئۆزلىرىگىلارنىڭ مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىگىلارىدىكى مېۋە بولغان ئىتائەتمەنلىكىگىلارغا دەلىل-ئىسپات بولىدۇ، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇشۇ [ھاجەتمەن] بەندىلە رگە، شۇنداقلا بارلىق ئادەملە رگە كۆرسەتكەن ئوچۇق قوللۇق سېخىيلىقىگىلاردىن ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلايدۇ. **14** ۋە خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاتقان ئاجايىب مېھر-شەپقىتى ئۈچۈن سىلەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلغىنىدا، ئۇلار سىلە رگە تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلەيدۇ. **15** ئۇنىڭ تىل بىلەن ئېيادلىگۈسىز ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا تەشە ككۈر بولغاي!

10 ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن ئايرىلغاندا سىلە رگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنكى پاۋلۇس مەسىھنىڭ يۇۋاش-مۇمىنلىكى ۋە مۇلايىملىقى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنۈمەن؛ **2** ـ شۇنى تەلەپ قىلىمەنكى، يېنىگىلارغا بارغىنىمدا، بىزنى «ئەتەلەر يوپچە ماڭغانلار!» دەپ گۈمان بىلەن قارايدىغان بەزىلە رگە قارىتا ئۇيلىغىنىمدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلماگىلار؛ **3** گەرچە بىز ئىنساني ئەتەلەردە يۈرسە كۆز، بىز ئەتەلەر يوپچە ېمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ كېلىۋاتىمىز. **4** چۈنكى ېمەك قوراللىرىمىز ئەتەكە ئەۋە قوراللار ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستىھكاملارنى گۈمران قىلىش كۆچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر؛ **5** بىز ئۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى ۋە خۇدانى تونۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكاۋۇر توسالغۇنى گۈمران قىلىمىز، شۇنداقلا ھەربىر ئوي-خىياللارنى مەسىھكە بېقىندۇرۇپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛ **6** سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن، [ئاراگىلاردا] قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەييارمىز. **7** سىلەر پەقەت كۆز ئالدىگىلاردىكى ئىشلارغىلا قارايدىكەنسىلەر. ئە گەر بىرسى ئۆزىنى مەسىھكە تەۋەمەن دەپ قارىسا، ئۇ يەنە شۇنىڭ ئۆستىگە ئويلاشسۇنكى، ئۇ مەسىھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمىز. **8** چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى نابۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادىگىلارنى قۇرۇش ئۈچۈن بە رگە ئامانەت قىلىنغان ھوقۇقىمىز توغرۇلۇق تېخىمۇ كۆپ زىيادەرەك ماختانسامۇ، يۇنىڭدا ھېچ يە رگە قاراپ قالمايمەن؛ **9** ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا سىلەرنى قورقىتىماچقى ئەمەسمەن؛ **10** چۈنكى بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەرۋەقە ۋەزىنلىك ھەم كۆچلۈك؛ لېكىن ئۇ يېتىپ كەلگەندە سالاپەتسىز، گېپىنىڭ ئۇتۇمى يوق بولىدۇ» دېيىشىدۇ. **11** ئەمدى يۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلسىۇنكى، بىز يىراقتا بولغىنىمىزدا خەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا بىز يېتىپ بارغىنىمىزدا ئەمەلىيىتىمىزمۇ شۇنداق بولىدۇ. **12** چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئۆزىنى قالتىس چاغلايدىغانلار بىلەن بىر قاتارغا قويۇشقا يا كى ئۇلار بىلەن سېلىشتۇرۇشقا پېتىنىمايمىز؛ شۇنداق كىشىلەر ئۆزلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ ئۆلچىمى بىلەن ئۆلچەپ، ئۆزلىرىنى ئۆزلىرى بىلەن سېلىشتۇرىدىغان بولۇپ، ھەقىقەتەن ئەقىلسىزلاردىندۇر. **13** بىز ئەمدى ئۆزىمىز رگە بېكىتىلگەن ئۆلچەمدىن ھالقىپ ماختىنىپ يۈرگىنىمىز يوق. بىز بەلكى ھەممىنى ئۆلچىگۈچى خۇدا بە رگە بېكىتكەن خىزمەت دائىرىسىدىكى ئۆلچەم، يەنى سىلەرنىڭ [خىزمىتىگىلارغىمۇ] يېتىدىغان ئۆلچەم بىلەن پەخىرلىنىمىز. **14** چۈنكى ئۆلچىمى سىلەرنىڭ خىزمىتىگىلارغا يەتمەيدىغان كىشىلەردەك، [خىزمىتىگىلاردا بولغىنىمىزدا] دائىرىمىزدىن ھالقىپ كەتمەيمىز، چۈنكى بىز مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشتە [بىرىنچى بولۇپ] يېنىگىلارغىمۇ كەلدۇق. **15** بىز خىزمەت دائىرىمىزدىن ھالقىپ، باشقىلارنىڭ سىكۈنۈ رگەن جايا-ئەجىرلىرى بىلەن ماختانغىنىمىز يوق؛ لېكىن بىز سىلەرنىڭ ئىمان-ئېتىقادىگىلار تۈسكەنسېرى ئارا گىلاردىكى خىزمىتىمىز بە رگە بېكىتىلگەن دائىرىمىز ئىچىدە تېخىمۇ زىيادە كېڭەيتىلىشۇن دەپ ئۈمىد قىلىمىز؛ **16** شۇنداق بولغاندا، بىز سىلەردىن تېخىمۇ يىراق يەرلە رگە خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈپ جا كارلايدىغان بولىمىز؛ تەييارلىقا ھەيىار بولۇپ، باشقىلارنىڭ دائىرىسىدىكى خىزمەت ئەجرى بىلەن ماختىنىش بە رگە يات. **17** ئەمما «پەخىرلىنىپ ماختىنۇچى بولسا رەببىن پەخىرلىنىپ ماختىتىش كېرەك!». **18** چۈنكى ئۆزىنى تەرىپلىگۈچى ئەمەس، بەلكى رەب تەرىپلىگەن كىشى ھەقىقەتەن لايىقەتلىكتۇر.

11 [ماختانغان] بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىكىمغا سەۋرچان بولغايسىلە! ئەمدى سىلەر ماڭا سەۋرچانلىق قىلىپ كېلىۋاتىسىلەر. **2** چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن سىلەرنى [ئازدۇرۇشلاردىن] ھەسەت قىلىمەن؛ چۈنكى قىزنى بىر ئە رگلا ياتلىق قىلغانىدەك، مەن سىلەرنى مەسىھكلا پاك قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈ رگەنمەن. **3** ئەمما يىلان ھاۋائاتىمىزنى ھىيلىگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغانىدەك، ئوي-كۆڭلۈڭلار مەسىھكە باغلانغان سەممىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېنىپ بۇلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئە نسىرەيمەن. **4** چۈنكى بىرسى كېلىپ بىز سىلە رگە ھېچ جا كارلاپ باقمىغان باشقا بىر ئەيسانى جا كارلىسا، يا كى قەلبىگلاردىن ئورۇن بە رگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسە گلار ۋە سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلسا گلار، سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىب سەۋر-تاقەت بىلەن ئۆتۈۋېرىشىگلار مۇمكىن! **5** ھالبۇكى، مەن ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا ئاشۇ «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن كەم ساناىمەن! **6** گەرچە

مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم تاددىي بولسىمۇ، بىلىم جەھەتتە مەن تۇنداق ئەمەس؛ بىز قىلۋاتقان ھەربىر ئەمەللىرىمزدە يۈنى سىلە رگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روشەن قىلدۇق. **7** ئەمدى مەن سىلەرنى كۆتۈرۈلسۈن دەپ ئۆزۈمنى تۆۋەن تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق تەلەپ قىلماي جاكارلاپ گۈناھ قىلدىممۇ؟ **8** مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىگالىردا بولۇشقا باشقا جامائەتلەردىن يۇلاپ-تالاپ، ئۇلارنىڭ ياردىمنى قوبۇل قىلدىم. **9** سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتلىرىمدا، ھاجەتمەن بولغان بولسامۇ، مەن ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس (چۈنكى ماكېدونىيەدىن كەلگەن قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەمنى تولۇقلاپ بەردى)؛ ھەرقانداق ئىشتا تۆزۈمنى سىلە رگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە يۈنگۈن كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن. **10** مەسىھنىڭ ھەقىقىتى مەندە راست بولغاندەك، ئاقايا يۇرتلىرىدا ھېچكىممۇ مېنى مۇشۇ ماختىنىشتىن توسۇمايدۇ! **11** نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى ياخشى كۆرمىگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟! خۇدا بىلىدۇ! **12** لېكىن [بۇ رگە ئوخشاش ھېسابلىنىش] پۇرسىتىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ پۇرسىتىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك ئۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەققەتەن بۇ رگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن نېمە قىلۋاتقان بولسام شۇنى قىلىۋېرىمەن. **13** چۈنكى بۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالدامچى خىزمەتكارلار، مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالغانلاردۇر. **14** بۇ ئىش ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، چۈنكى شەيتان ئۆزىمۇ نۇرلۇق بىر پەرىشتىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالدۇ. **15** شۇڭا ئۇنىڭ خىزمەتچىلىرىنىڭمۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىيلىقنىڭ خىزمەتچىلىرى قىياپىتىگە كىرگۈزۈۋېلىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىگە لايىق بولىدۇ. **16** يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، ھېچكىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن؛ ھەتتا ئەگەر مېنى شۇنداق دەپ قارىسا كالارمۇ، ئەمدى مەندەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قوبۇل قىلغايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈمۈز ئازغىنە ماختىنىۋالاي. **17** مېنىڭ ھازىر بۇلارنى سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ ئەخمەقلەرچە يۈرە كلىك پو ئېتىپ ماختىنىشىم، خالاس. **18** نۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە پو ئېتىپ ماختىنالغاندىكەن، مەنمۇ ماختىنىپ باقاي. **19** چۈنكى ئۆزۈڭلار شۇنچە دانا بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلە رگە سەۋر-تاقەت قىلىشقا رازى بولىسىلەر! **20** مەسىلەن بىرىسى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا، بىرىسى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرىسى سىلەردىن نەپ ئالسا، بىرىسى ئالدىگىلاردا چوڭچىلىق قىلسا يا كى يۈزۈڭلارغا كاچات سالسا، سىلەر ئۇنىڭغا يول قويىسىلەر. **21** ئەپسۇس، نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز ئۇنداق ئىشلارغا ئاجىزلىق قىلدۇق! ئەمما ئۇلار بىرەر ئىشتا ماختىنىشقا پېتىنغان يەردە (ئەخمەقلەرچە سۆزلەۋاتىمەن!) مەنمۇ شۇ ئىشتا [ماختىنىشقا] پېتىنىمەن. **22** ئۇلار ئىبرانىيلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىسرائىللارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىبراھىمنىڭ نەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. **23** ئۇلار مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟ (مەن ئەقىلدىن ئازغانلاردەك سۆزلەۋاتىمەن!)؛ مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ زىيادە كۆپ زورۇقۇپ ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەررىلەندىم، ئىنتايىن كۆپ قېتىم قامالدىم، كۆپ قېتىم ئۆلۈم خەۋپىلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ **24** يەھۇدىيلارنىڭ «بىر كەم قىرىق قامچا» جازاسىغا بەش قېتىم تارتىلدىم، **25** ئۈچ قېتىم تىكەنلىك قامچا جازاسىنى يېدىم، بىر قېتىم چالما-كېسەك قىلىندىم، ئۈچ قېتىم كېمە ھادىسىسىگە ئۇچرىدىم، بىر كېچە-كۈندۈزنى دېڭىزدا ئۈتۈكزۇدۇم. **26** دائىم سەپەرلەردە بولىمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋپلىرىنى، قاراچىلارنىڭ خەۋپلىرىنى، يۇرتداشلىرىمنىڭ خەۋپلىرىنى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋپلىرىنى، شەھەرنىڭ خەۋپىنى، بايابانلىنىڭ خەۋپلىرىنى، دېڭىزنىڭ خەۋپلىرىنى، ساختا قېرىنداشلار ئارىسىدىكى خەۋپلىرىنى باشتىن كەچۈردۇم؛ **27** ئەمگەك كلەر ۋە جاپا ئىشلاردا زورۇقۇپ، پات-پات تۈنە كلەردە، ئاچلىقتا ۋە ئوسسۇزلۇقتا، دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا ۋە يىلىك-يالىڭاچلىقتا يۈرۈپ كەلدىم. **28** بۇ سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا، ئىچ-باغرىمدا بارلىق جامائەتلەر ئۈچۈن ھەر كۈنى ئۈستۈمنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەملەرنى يەۋاتىمەن. **29** ھە ركىم ئاجىزلىسا، مەن ئاجىزلىمىدىممۇ؟ ھە ركىم ئېزىپ يۇتلاشقان بولسا، مەن ئۇرتەنمىدىممۇ؟! **30** ئەمدى ئە گەر ماختىنىشىم زۆرۈر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمنى كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن ماختىنىمەن. **31** رەب ئەيسانىڭ خۇدا-ئاتىسى، مە ڭگۈز تەشە كىكۈر-مەدھىيىلە رگە لايىق بولغۇچىغا ئايانكى، مەن يالغان ئېيتمىدىم. (aiōn g165) **32** دەمەشق شەھىرىدە پادىشاھ ئارىتاسنىڭ قول ئاستىدىكى ۋالىي مېنى تۇتۇش ئۈچۈن، پۇتۇن دەمەشق شەھىرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا ئالغاندى. **33** لېكىن مەن سىپىلدىكى بىر كاماردىن سېۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم.

12 [ئەپسۇس]، ماختىنىۋېرىشنىڭ زۆرۈرىيىتى بار. گەرچە ئۇنىڭ پايدىسى بولمىسىمۇ، مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھيلەر ئۈستىدە توختالاي. **2** مەسىھدە بولغان بىر ئادەمنى تونۇيمەن؛ ئۇ ئون تۆت يىل ئىلگىرى (تەندە بولغان ھالدىمۇ، يا كى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ئۈچىنچى قات ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. **3** مەن شۇنداق بىر كىشىنى بىلىمەن (تەندە بولغان ھالدىمۇ، يا كى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ـ **4** ئۇ جەننەتكە كۆتۈرۈلۈپ، شۇ يەردە تىل بىلەن ئېيادىلىگلى بولمايدىغان، ئىنسانلارنىڭ دېيىشى مەنئى قىلىنغان ئاجايىپ ئىشلارنى ئاڭلىدى. **5** شۇنداق بىر ئادەم بىلەن ماختىنىمەن، ئۆزۈم ھەققىدە بولسا ئاجىزلىقىمدن باشقا بىرەر ئىش بىلەن ماختىنالمايمەن. **6** ھەتتا ماختىناي دېسەممۇ ئەخمەق ھېسابلانمايمەن؛ چۈنكى مەن ھەققەتنى ئېيتقان بولاتتىم؛ ئەمما بىرسى مەندە كۆرگىنىدىن يا كى مەن توغرۇلۇق ئاڭلىغىنىدىن مېنى (ماڭا ئاشكارىلانغان ۋەھيلەرنىڭ غايەت زور ئۇلۇغلۇق قۇۋەتلىدىن) يۇقىرى ئۆيلاپ قالمىسۇن دەپ ئۆزۈمنى ماختىنىشتىن يېغدىم. مۇشۇ ۋەھيلەرنىڭ زور ئۇلۇغلۇق قۇۋەتلىدىن كۆرە گۈمپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈن ئەتلىرىمگە سانجىلغان بىر تىكەن، يەنى مېنى ئۇرۇپ تۇرسۇن دەپ شەيتانىنىڭ بىر ئەلچىسى ماڭا ئەقسىم قىلىنغان؛ بۇنىڭ مەقسىتى، مېنىڭ كۆرە گۈمپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈندۇر. **8** بۇنىڭ توغرىسىدا ئۈ مەندىن كەتسۇن دەپ رەببگە ئۈچ قېتىم يېلىندىم؛ **9** لېكىن ئۇ ماڭا: «مېنىڭ مېھىر-شەپقىتىم ساڭا يېتەرلىك؛ چۈنكى مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم ئىنسانلىنىڭ ئاجىزلىقىدا تولۇق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ» ـ دېدى. شۇڭا مەن مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋۇجۇدۇمدا تۇرسۇن دەپ ئاجىزلىقىمدىن ماختىنىشنى تېخىمۇ خۇشلۇق بىلەن تاللۇۋالىمەن؛ **10** شۇڭا مەن مەسىھ ئۈچۈن ئاجىزلىقلارنى، ھاقارەتلەرنى، قىينىچىلىقلارنى، زىيانكەشلىكلەرنى ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. چۈنكى قاچان ئاجىز بولسام، شۇ چاغدا كۈچلۈك بولىمەن. **11** مەن [ماختىنىپ] دەرۋەقە ئەخمەق بولۇپ قالدىم! لېكىن ئۆزۈڭلار مېنى يۈنگۈنا مەجبۇر قىلدىڭلار. ئەمەلىيەتتە ئەسلىدە مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن تەرىپلىنىشىم كېرەك بولاتتى؛ چۈنكى ھېچ ئەرزىمەس بولسامۇ، مەن ھېلىقى «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن ھېچ تەرەپتە ھېچ ئىشتا كەم ئەمەسمەن. **12** دەرۋەقە مەن ئارا كالاردا بولغان چاغدا روسۇلنىڭ بېشارەتلىك ئالامەتلىرى، ھەرتەرەپلىك چىدام-سەۋرچانلىق ئېچىدە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ھەم قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىلگەن. **13** سىلەرنى باشقا جامائەتلەردىن قايسى تەرەپتە تۆۋەن ئورۇنغا قويدۇم؟ ـ پەقەتلا ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلە رگە يۈك قىلىپ ئارتىپ قويمىغىنم بىلەنمۇ؟! مېنىڭ بۇ ئادالەتسىزلىكىمنى ئەپۇ قىلغايسىلەر! **14** مانا، ھازىر يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشقا تەييارمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلە رگە ھېچ يۈك ئېغىرىمنى سالغۇم يوق. چۈنكى ئىزدىگىنىڭ ئىگىلىكىڭلار ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭلاردۇر، پەرزەنتلىرى ئاتا-ئانىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈك يىغىشى كېرەك. **15** ئەمدى جېنىڭلار ئۈچۈن ئىگىلىكىمدىن خۇشلۇق بىلەن سەرپ قىلىمەن ھەمدە ئۆزۈمنى سەرپ قىلىمەن ـ گەرچە مەن سىلەرنى قانچە سۆيگەنسېرى مەن شۇنچە ئاز سۆيۈلىسەمۇ. **16** ئەمدى شۇنداق بولغىنى بىلەن، مەن سىلە رگە ھېچ يۈك بولغان ئەمەسمەن؛ بىراق ھېلىگەرلىك قىلىپ، مەن سىلەرنى بابىلاپ قويدۇم! **17** ئەجەبا، مەن سىلە رگە ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ بىرەرسى ئارقىلىق سىلەردىن نەپ ئالدىممۇ؟! **18** مەن تىتۇسنى سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئۈندىدىم ۋە يەنە ھېلىقى قېرىنداشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەۋەتتىم. تىتۇسنىڭ سىلەردىن نەپ ئېلىپ باققان يېرى بارمۇ؟ بىز ئىككىيلەن ئوخشاش بىر روھتا يۈرۈۋاتمامدۇق؟ بىزنىڭ باسقان ئىزىمىز ئوخشاش ئەمەسمىكەن؟ **19** يا كى سىلەر ئەزەلدىن بىزنى «ئۇلار ئالدىمىزدا ئۆزلىرىنى ئاقلاپ كېلىۋاتىدۇ» دەپ ئويلاۋاتامسىلەر؟ [ئىش ئۇنداق ئەمەس]. بىز پەقەت مەسىھدە بولۇپ خۇدا ئالدىدا سۆزلەۋاتىمىز؛ قىلۋاتقان ھەممە ئىشلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرنىڭ ئېتىقادىدىكىلارنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر. **20** چۈنكى مەن يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىمدىن چىقماي قېلىشىڭلاردىن، ئۆزۈمنىڭمۇ سىلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىڭلاردىن چىقماي قېلىشىمدىن، يەنى ئارا كالاردا غوۋغا-جېدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-نەپرەت، مەنمەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تە كەبىۋارلۇق ۋە پارا كەندىچىلىكلەر بولارمىكىن دەپ ئەنسىرەيمەن؛ **21** ـ بۇ قېتىم سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، ئارا كالاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تا كى بۇگۈنگە قەدەر ئۆتكۈز زۇگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋانىي ئىشلاردىن تېخى توۋا قىلمىغان نۇرغۇن

ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىڭلاردا تۆۋەن قىلىپ قويارمىكەن، شۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن ماتەم تۇتماي تۇرالمايمەنمىكەن، دەپ ئەنسىرەيمەن.

13 بۇ يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك». **2** مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم يېنىڭلاردا بولغىنىمدا بۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانلارغا ھەم قالغان ھەممىڭلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىرمۇ سىلەردىن نېرى بولسامۇ قايتىدىن ئالدىنئالا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سىلەر مەسىھنىڭ مەن ئارقىلىق سۆزلىگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىڭلار تۇپەيلىدىن)، مەن بارغىنىمدا ھېچكىمنى ئايىمەيمەن؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسىھ سىلە رگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىڭلاردا ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر؛ **4** ئۇ دەرۋەقە ئاجىزلىقتا كېرىستىلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقۇ، خۇدانىڭ سىلە رگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز. **5** ئەمدى ئۆزۈڭلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ كۆرۈڭلار؛ ئۆزۈڭلارنى سىناپ بېقىڭلار! سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزۈڭلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىساڭلار!) بىلىپ يەتمەمسىلەر؟ **6** ئەمدى سىلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **7** سىلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس ـ ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقۇ، مەيلى ـ مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغانىنى قىلىشىڭلار. **8** چۈنكى بىز ھەققەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ نېمىلا قىلساق ئۇ بەربىر ھەققەتنى ئايان قىلىدۇ، خالاس. **9** چۈنكى بىز ئاجىز بولساقۇ، سىلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىڭلاردىن شادلىنىمىز. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سىلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەيسىلەر. **10** سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بارغىنىمدا رەب ماڭا غۇلىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ سىلە رگە قاتتىق قوللۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سىلەردىن يىراقتا بولغىنىمدا مۇشۇلارنى يازدىم. **11** ئەڭ ئاخىردا، قېرىنداشلار، شادلىنىڭلار؛ كامالەتكە يەتكۈزۈلۈڭلار، رىغبەت-تەسەللىدە كۈچەيتىلىڭلار؛ بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار؛ ئىناق-خاتىرجەملىكتە ئۆتۈڭلار؛ ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **12** بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشىلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. **13** بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سىلە رگە سالام. **14** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شاپائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھنىڭ ھەمراھ-ھەمدەملىكى سىلە رگە يار بولغاي!

گالاتیالىقلارغا

1 مەنكى پاۋلۇس، روسۇل بولغان (ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس ياكى ئىنسانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھ ۋە ئۇنى تۇنگىغانلىردىن تىرىلدۈرگۈچى خۇداتاتا تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن) **2** ۋە مەن بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بارلىق قېرىنداشلاردىن گالاتىيا تۇلكىسىدىكى جامائەتلەر رگە سالام. **3** خۇداتاتا ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** تۇ خۇداتاتىمىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىزنى بۇ ھازىرقى رەزىل زاماندىن قۇتقۇزۇشقا تۈزىنى گۈناھلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلدى، **5 (aiōn g165)** خۇداغا بارلىق شان-شەرەپ ئەبەدىل-ئەبەد دگىچە بولغاي، ئامىن! **6 (aiōn g165)** سىلەر تۇز ۋۇگلارنى مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق چاقىرغۇچىنىڭ يېنىدىن شۇنچە تېز يىراقلاشتۇرۇپ باشقىچە بىر خىل «خۇش خەۋەر» گە تەگشىپ كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھەيران قالماقتىمەن! **7** ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا «خۇش خەۋەر» ئەمەستۇر! ـ پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قىيماقتۇرۇپ، مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى يۇرمىلىماقچى بولغان، خالاس. **8** لېكىن ھەتتا بىز تۈزىمىز بولايلى ياكى ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە بولسۇن، بىرسى بىزنىڭ سىلە رگە جاكارلىغىنىمىزغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى سىلە رگە جاكارلىسا، ۋېشىغا لەنەت ياغسۇن! **9** بىز بۇرۇن ئېيتقىنىمىزدەك، ھازىرمۇ مەن شۇنى ئېيتىمەنكى، بىرسى سىلەرنىڭ قوبۇل قىلغىنىڭلارغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر خۇش خەۋەرنى جاكارلىسا، ۋېشىغا لەنەت ياغسۇن! **10** مەن خۇدانى ئىشەندۈرۈشۇم كېرەكمۇ ياكى ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشۇم كېرەكمۇ؟ ياكى ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشىم كېرەكمۇ؟ مەن ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشنى نىشان قىلغان بولسام، مەسىھنىڭ قۇلى بولمىغان بولاتتىم. **11** ئەمدى، ئى قېرىنداشلار، سىلە رگە شۇنى ئۇقتۇرىمەنكى، مەن جاكارلايدىغان خۇش خەۋەر ئىنسانلاردىن كەلگەن ئەمەس. **12** چۈنكى مەن ئۇنى ئىنسانلاردىن قوبۇل قىلغىنىم يوق ياكى بىرەر كىشى ئۇنى ماڭا ئۆگەتكىنى يوق، بەلكى ئەيسا مەسىھ ماڭا ۋەھيى ئارقىلىق يەتكۈزگەن. **13** چۈنكى سىلەر مېنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا قانداق ھايات كەچۈرگەنلىكىم توغرىلۇق ـ مېنىڭ خۇدانىڭ جامائىتىگە تەشەددىي زىيانكەشلىك قىلىپ ئۇنىڭغا بۇزغۇنچىلىق قىلغانلىقىمنى ئاڭلىغانسىلەر. **14** ھەمدە مەن يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولدا ئېلىمىزدىكى نۇرغۇن تەڭتۇشلىرىمدىن خېلىلا ئالدىدا تۇراتتىم ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تەتەنىلىرىنى ساقلاشقا پەۋقۇلئاددە قىزغىن ئىدىم. **15** ئەمما ئانامنىڭ قورسىقىدىن تارتىپ مېنى تۈزى ئۈچۈن ئايرىپ، مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق مېنى چاقىرغان خۇدا ئۆز ئوغلىنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاش ئۈچۈن مەندە ئۇنى ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگىنىدە، مەن ھېچقانداق قان-ئەت ئىگىسى بىلەن مەسلىھەتلەشمەي، **17** ياكى يېرۇسالېمغا مەندىن ئىلگىرى روسۇل بولغانلار بىلەن كۆرۈشۈشكە بارمايى، بەلكى ئۇدۇل ئەرەبىستانغا ئاتلاندىم. كېيىن دەمەشىققە قايتىپ كەلدىم. **18** ئاندىن ئۈچ يىلدىن كېيىن يېرۇسالېمغا پېترۇس بىلەن تونۇشۇشقا باردىم ۋە ئۇنىڭ قېشىدا ئون بەش كۈن تۇردۇم. **19** ئەمما شۇ چاغدا رەببىنىڭ ئىنسى ياقۇپتىن باشقا روسۇللارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن كۆرۈشمىدىم. **20** مانا، مېنىڭ سىلە رگە ھازىر يازغىنىم خۇدا ئالدىدا ھېچ يالغان ئەمەس! **21** كېيىن، مەن سۈرىيە ۋە كىلىكىيە تۆلكىلىرىگە باردىم. **22** ئەمما يەھۇدىيەدىكى مەسىھدە بولغان جامائەتلەر مېنى چىرايىدىن تونۇمايتتى. **23** تۇلار پەقەت بۇرۇن بۇرۇن بىزگە زىيانكەشلىك قىلغان ئادەمنىڭ تۈزى شۇ چاغدا يوقاتماقچى بولغان ئېتىقادنى ھازىر خۇش خەۋەر دەپ جاكارلىماقتا، دەپ ئاڭلىغاندى، **24** شۇنىڭدەك تۇلار مېنىڭ سەۋەبىمدىن خۇدانى تۇلۇغلىدى.

2 يەنە يۈنىگۈن ئون تۆت يىل كېيىن، مەن بارناباس بىلەن يېرۇسالېمغا چىقتىم؛ تىتۇسنىمۇ ھەمراھ قىلىپ باردىم. **2** مەن بىر ۋەھيگە بىنائەن شۇيە رگە بارغانىدىم؛ ۋە مەن بىكار چاپمىغىنىمنى ياكى بىكار چاپماۋاتقىنىمنى جەزىلەشتۈرۈش ئۈچۈن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] ئالدىدا (ئەمەلىيەتتە پەقەت «جامائەتنىڭ تۇۋۇرۇكلىرى»دە كەلە رگە ئايرىم ھالدا) ئەللەر ئارىسىدا جاكارلايدىغان خۇش خەۋەرنى بايان قىلدىم. **3** ئەتىجىدە، ھەتتا ماڭا ھەمراھ بولغان تىتۇس يۇنانلىق بولسىمۇ، خەتىنى قوبۇل قىلىشقا مەجبۇرلاڭىمدى؛ **4** [شۇ چاغدىكى «خەتنە» مەسىلىسى»] بولسا، بىزنىڭ مەسىھ ئەيسادا مۇيەسسەر بولغان ھۆرلۈكۈمىزنى نازارەت قىلىش ئۈچۈن ئارىمىزغا سوقۇنۇپ كىرىۋالغان، بىزنى قۇللۇققا چۈشۈرۈشمەكچى بولۇپ، يالغانچىلىق قىلغان ساختا قېرىنداشلار تۈپەيلىدىن بولغانىدى. **5** لېكىن بىز خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى سىلەردىن مەھرۇم قىلىنمىسۇن دەپ تۇلارغا ھەتتا بىر سائەتچىمۇ يول قويغىنىمىز يوق؛ **6** لېكىن ئابرۇيلۇق ھېسابلانغان ئادەملەردىن بولسا (مېنىڭ تۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكى بىلەن كارىم يوق؛ خۇدا ھېچقانداق ئىنسانىنىڭ يۈز خاتىرىسىنى قىلمايدۇ!) ـ مۇشۇ ئابرۇيلۇق [ئەربابلار] دەپ سانالغانلارنىڭ مەندىكى [خۇش خەۋەر رگە] قوشقىنى يوق ئىدى. **7** دەل ئەكسىچە، خۇش خەۋەرنى خەتنە قىلىنغانلارغا يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى پېترۇسقا تاپشۇرۇلغاندەك، خەتنىسىزلە رگە يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى ماڭا تاپشۇرۇلغان دەپ تونۇپ يېتىپ **8** (چۈنكى پېترۇسنى خەتنىلىكلە رگە روسۇللۇققا كۆچلەندۈرگۈچى بولسا، مېنىمۇ ئەللە رگە [روسۇل بولۇشقا] كۆچلەندۈرگەندى)، **9** ماڭا ئاتا قىلىنغان شۇ مېھىر-شەپقەتنى تونۇپ يەتكەن «جامائەتنىڭ تۇۋۇرۇكلىرى» ھېسابلانغان ياقۇپ، كېپاس ۋە يۇھانلار بولسا، سىلەر ئەللە رگە بېرىكلار، بىز خەتنىلىكلە رگە بارايلى دەپ بارناباس بىلەن ئىككىمىز رگە ھەمدەملىك ئوڭ قولىنى بېرىشتى. **10** تۇلارنىڭ بىزگە پەقەت كەمبەغەللەرنى ئۇنتۇماكلار دېگەن بىرلا تەلىپى بار ئىدى، مەن دەل بۇ ئىشقا قىزغىن بولۇپ كېلىۋاتاتتىم. **11** بىراق، كېپىن پېترۇس ئانتاكيا شەھىرىگە كەلگەندە، ئۇنىڭ ئەيبلىك ئىكەنلىكى ئېنىق بولغاچقا، مەن ئۇنى يۈزتۇرانە ئەيبلىدىم. **12** چۈنكى ياقۇپنىڭ يېنىدىن بەزى ئادەملەر كېلىشتىن ئىلگىرى ئۇ يات ئەللىكلەر بىلەن ھەمداستىخان بولغانىدى؛ بىراق تۇلار كەلگەندە، خەتنىلىكلەردىن قورقۇپ [شۇ قېرىنداشلاردىن] ئۆزىنى تارتتى. **13** ھەتتا باشقا يەھۇدىي [قېرىنداشلار] ئۇنىڭ بۇ ساختىلىقىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ھەتتا بارناباسمۇ ئازدۇرۇلۇپ تۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىگە شېرىك بولدى. **14** ئەمما مەن تۇلارنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى يېنىچە دۈرۈس ماڭمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممەيلەننىڭ ئالدىدىلا پېترۇسقا: «سەن يەھۇدىي تۇرۇپ، يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى يېنىچە ياشىماي، بەلكى يات ئەللىكلەردەك ياشاۋاتسەن؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا سەن يات ئەللىكلەرنى يەھۇدىيلاردەك ياشاشقا زورلىماقچىمۇسەن؟» ـ دېدىم، **15** ۋە يەنە: «بىز [ئىككىمىز] تۇغۇلۇشىمىزدىلا يەھۇدىيمىز، «گۇناھكار دەپ قارالغان يات ئەللىكلەر»دن ئەمەسمىز، **16** لېكىن ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد-ساداقەتلىكى بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ دەپ بىلىمىز. شۇڭا تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى مەسىھگە باغلانغان ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن بىزمۇ مەسىھ ئەيسىغا ئېتىقاد قىلدۇق ـ چۈنكى ھېچ ئەت ئىگىسى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ھەققانىي قىلىنمايدۇ» ـ دېدىم. **17** ئەمما مەسىھتە ھەققانىي قىلىنىشقا ئىزدەنگىنىمىزدە، بىزمۇ «گۇناھكار» دەپ ئىسپاتلانغان بولساقۇ، مەسىھ ئەمدى گۇناھنىڭ خىزمىتىدە بولغۇچىمۇ؟! ياق، ھەرگىز! **18** ئەمما مەن ئەسلىدە غۇلاتقان نەرسىلەرنى قايتىدىن قۇرسام، تۆزۈمنى [تەۋرات قانۇنىغا] خىلاپلىق قىلغۇچى دەپ ئىسپاتلاپ كۆرسەتكەن بولىمەن. **19** چۈنكى مەن تەۋرات قانۇنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن ئۆلدۇم؛ نەتىجىدە، مەن خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتىمەن. **20** مەن مەسىھ بىلەن بىللە كېستىلىگەنمەن، لېكىن مانا، ياشاۋاتىمەن! لېكىن ياشاۋاتقىنى مەن ئەمەس، بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان مەسىھدۇر. ۋە مېنىڭ ھازىر ئەتىلىرىمدە ياشاۋاتقان ھايات بولسا، مېنى سۆيگەن ۋە مەن ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغان خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئىمان-ئېتىقادىدىندۇر. **21** مەن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىكار قىلمۇەتمەيمەن؛ چۈنكى ھەققانىيلىق تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق كېلىدىغان بولسا، مەسىھنىڭ تۇلۇشى بىكاردىن-بىكار بولۇپ قالاتتى.

3 ئى ئەقىلسىز گالاتىيالىقلار، كىمۇ ئالدىڭلاردا ئەيسا مەسىھ ئىنىق سۈرەتلەنگەن، تاراكلاردا كېستىلىگەندەك كۆرۈنگەنىدۇ، كىم سىلەرنى ھەققەتتىكە ئىتائەت قىلىشتىن ئازدۇرۇۋېپ سېھىرلىدى؟ **2** مەن پەقەت شۇنىلا سىلەردىن سوراپ بىلەيكى: ـ سىلەر روھنى تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق قوبۇل قىلدىڭلارمۇ، ياكى [خۇش خەۋەرنى] ئاڭلاپ، ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلدىڭلارمۇ؟ **3** سىلەر شۇنچە ئەقىلسىزمۇ؟ روھقا تايىنىپ [ھاياتنى] باشلىغانىكەنسىلەر، ئەمدىلىكتە ئەت ئارقىلىق كامالەتكە يەتمەكچىمۇ؟ **4** سىلەر [ئېتىقاد يولىدا] بولغان شۇنچە كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى بىكارغا تارتىتىڭلارمۇ؟ دەرۋەقە بىكارغا كەتتىغۇ؟! **5** سىلە رگە روھنى تەمىنلىگۈچى، ئاراكلاردا مۇجىزىلەرنى يارىتىۋاتقۇچى

بۇ كارامەتلەرنى سىلەرنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىپ تاياناغىنىڭلاردىن قىلامدۇ، ياكى ئاكىلىغان خەۋە رگە باغلىغان ئىشەنچ-ئېتىقادىڭلاردىن قىلامدۇ؟ 6 [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى، بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنى چۈشىنىشىڭلار كېرەككى، ئېتىقادتىن تۇغۇلغانلارلا ئىبراھىمنىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرىدۇر. 8 مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى ئۇزۇنگە ئېتىقاد قىلىشى ئارقىلىق ئۆزلارنى ھەققانىي قىلىدىغانلىقى ئالدىنئالا كۆرۈلۈپ، خۇدانىڭ ئىبراھىمغا: «سەندە بارلىق ئەل-مىللەتلە رگە بەخت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ خۇش خەۋەرنى ئالدىن ئېيتقانلىقى خاتىرىلەنگەنىدى. 9 شۇنىڭ بىلەن، ئېتىقادتىن بولغانلار ئېتىقاد قىلغۇچى ئىبراھىم بىلەن تەڭ بەخت تاپىدۇ. 10 لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىمىز دەپ يۈز رگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالىدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغان ھەممە ئەمرىلە رگە ئۇزۇلۈكسىز ئەمەل قىلمايۋاتقان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالىدۇ». 11 يەنە روشەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنغا ئىنتىلىش ئارقىلىق ھەققانىي قىلنىمايدۇ، چۈنكى [مۇقەددەس كىتابتا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 12 ئەمما قانۇن يولى ئېتىقاد يولىغا ئاساسلانغان ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس كىتابتا]: ـ «قانۇننىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەندەكتۇر. 13 ھالبۇكى، مەسىھ بىزنى تەۋرات قانۇنىدىكى لەنەتتىن ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئورنىمىزدا لەنەت بولۇپ بەدەل تولدى. بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ياغاچقا ئېسىلغان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالغان ھېسابلانسۇن» دەپ يېزىلغان. 14 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق ئىبراھىمغا ئاتا قىلىنغان بەخت يات ئەللىكلەر رگىمۇ كەلتۈرۈلۈپ، بىز ۋەدە قىلىنغان روھنى ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلالايمىز. 15 قېرىنداشلار، مەن ئىنسانلارچە سۆزلەيمەن، ھەتتا ئىنسانلار ئارىسىدا ئۆزئارا ئەھدە تۈزۈلسىمۇ، باشقا ھېچكىم ئۇنى يوقاتا چىقىرۋېتەلمەيدۇ ياكى ئۇنىڭغا بىرەر نەرسە قوشالمايدۇ. 16 شۇنىڭدەك، [خۇدانىڭ ئەھدىسىدىكى] ۋەدىلەر ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ نەسلىگە ئېيتىلغان. [مۇقەددەس كىتابتا] ئۇ: «ۋە سېنىڭ نەسىللىرىگىمە»، (يەنى، كۆپ كىشىلە رگە) دېمەيدۇ، بەلكى «سېنىڭ نەسىلىگىمە»، (يەنى يالغۇز بىر كىشىگلا)، دەيدۇ ـ بۇ «نەسىل» مەسىھدۇر. 17 مەن شۇنى دېمەكچىمەنكى، خۇدانىڭ مەسىھكە ئالدىن تۇ رگەن بىر ئەھدىسىنى تۆت يۈز ئوتتۇز يىلدىن كېيىن چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى ئەمەلدىن قالدۇرالمايدۇ، خۇدانىڭ بۇ ۋەدىسىنى ھېچ بىكار قىلالمايدۇ. 18 چۈنكى [ۋەدە قىلىنغان] مىراس قانۇنغا ئاساسلانغان بولسا، مانا ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئاساسلانغان بولمايتتى؛ لېكىن خۇدا شاپائەت بىلەن ئۇنى ئىبراھىمغا ۋەدە ئارقىلىق ئاتا قىلغان. 19 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنىنى چۈشۈرۈشتىكى مەقسەت نېمە؟ ئۇ بولسا، ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن قوشۇمچە قىلىپ بېرىلگەن؛ ئۇ پەرزەنتلەر ئارقىلىق بىر ۋاستىچىنىڭ قولى بىلەن بېكىتىلىپ يولغا قويۇلغان. 20 ئەمما «ۋاستىچى» بىر تەرەپنىڭلا ۋاستىچىسى ئەمەس (بەلكى ئىككى تەرەپنىڭكىدۇر)، لېكىن خۇدا ئۆزىنى پەقەت بىردۇر. 21 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنى خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە زىتمۇ؟ ياق، ھە رگىز! ئە گەر بىرەر قانۇن ئىنسانلارنى ھاياتلىققا ئېرىشتۈرەلەيدىغان بولسا، ئۇنداقتا ھەققانىيلىق جەزمەن شۇ قانۇنغا ئاساسلانغان بولاتتى. 22 ھالبۇكى، مۇقەددەس يازمىلار پۈتكۈل ئالەمنى گۇناھنىڭ ئىلكىگە قامىپ قويغان؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئەيسا مەسىھنىڭ سادالىقى-ئېتىقادى ئارقىلىق ۋەدىنىڭ ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا بېرىلىشى ئۈچۈندۇر. 23 لېكىن ئېتىقاد يولى كېلىپ ئاشكارە بولغۇچە، بىز تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن قوغدىلىپ، ئاشكارە بولىدىغان ئېتىقادنى كۈتۈشكە قامىپ قويۇلغانىدۇق. 24 شۇ تەرىقىدە، بىزنىڭ ئېتىقاد ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تەۋرات قانۇنى بىزگە «تەربىيىلگۈچى» بولۇپ، بىزنى مەسىھكە يېتە كلىدى. 25 لېكىن ئېتىقاد يولى ئاشكارا بولۇپ، بىز ئەمدى يەنە «تەربىيىلگۈچى»نىڭ نازارىتىدە ئەمەسمىز. 26 چۈنكى ھەممىلار مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغۇللىرى بولدۇ ڭلار. 27 چۈنكى ھەرقايىسىلار مەسىھكە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلگەن بولسا ڭلار، مەسىھنى كىيىۋالغان بولدۇ ڭلار. 28 مەسىھدە نە يەھۇدىي بولمايدۇ نە گېرىك بولمايدۇ، نە قۇل بولمايدۇ نە ھۆر بولمايدۇ، نە ئەر بولمايدۇ نە ئايال بولمايدۇ، ھەممىلار مەسىھ ئەيسادا بىر بولىسىلەر. 29 سىلەر مەسىھكە مەنسۇپ بولغانىكەنسىلەر، سىلەرمۇ ئىبراھىمنىڭ نەسلى بولىسىلەر ۋە ئۇنىڭغا ۋەدە قىلىنغان [بەخت-ساۋاب ئەكە] مىراسخورىدۇرسىلەر.

4 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى: گەرچە بىر بالا پۈتۈن مۇلۇكنىڭ ئىگىسى بولسىمۇ، مىراسخور گۈزەلىك ۋاقىتلىرىدا تاكى تائىسى بەلگىلىگەن ۋاقىت توشمىغۇچە، ئۇ تۈز ئويىدىكى قۇلدىن پەرق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يەنىلا خوجىدارلار ۋە بالا باققۇچىلارنىڭ باشقۇرۇشىدا بولىدۇ. 3 شۇنىڭغا ئوخشاش، بىزمۇ گۈزەلىك ۋاقىتىمىزدا، بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» ئاستىدا قۇل بولغانىدۇق. 4 لېكىن، ۋاقىت-سائىتى تولۇق توشقاندا، خۇدا ئۆز ئوغلىنى [بۇ دۇنياغا] ئەۋەتتى. ئۇ بىر ئايال كىشىدىن تۇغۇلغان، شۇنىڭدەك تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇغۇلغانىدى. 5 بۇنىڭدىكى مەقسەت، خۇدا تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشىغان [بىزلەرنى] بەدەل تولەپ ھۆرلۈككە چىقىرىپ، بىزنىڭ ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىنىشىمىز ئۈچۈندۇر. 6 ھەم سىلەر ئۆز ئوغۇللىرى بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، خۇدا ئۆز ئوغلىنىڭ: «ئابا! ئاتام!» دەپ چاقىرغۇچى روھىنى ئەۋەتىپ قەلبىمىزگە سالدى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھازىر قۇل ئەمەس، بەلكى ئوغۇللىرىدۇرسىلەر، ئوغۇللىرى بولغانىكەنسىلەر، خۇدا ئارقىلىق ئۆزىگە مىراسخور بولىسىلەر. 8 بۇرۇن، خۇدانى تونۇمىغان ۋاقىتلىرىدا دەرۋەقە يالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا تۈتۈلغانسىلەر. 9 ئەمدىلىكتە، ھازىر [ھەقىقىي] خۇدانى تونۇغانىكەنسىلەر، ـ ياكى ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا، خۇدا تەرىپىدىن تونۇلغانىكەنسىلەر، ئەمدى سىلەر نېمە دەپ بۇ دۇنيادىكى كۈچسىز، ئەبجەق ئەرزىمەس «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» گە قارىپ يانىسىلەر؟ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا يېگۈلۈشتىن قايتىشنى خالامسىلەر؟ 10 سىلەر ئالاھىدە كۈن، ئاي، پەسىل ۋە يىللارنى ئېتىۋارغا ئېلىپ خاتىرىلەشكە باشلىدىڭلار! 11 مەن ئىلگىرى سىلە رگە سىگىنۇ رگەن ئەجرىم بىكار كېتىمەرمىكىن، دەپ سىلەر ئۈچۈن ئەنسىرەۋاتىمەن.

12 قېرىنداشلار، مەن شۇنى سىلەردىن تۆتۈنمەنكى، ماگا ئوخشاش بولۇڭلار، چۈنكى مەن سىلە رگە ئوخشاش بولدۇم. سىلەر ئەسلىدە ماگا ھېچ ئازار يەتكۈزمىگەنىدىڭلار. 13 ئەمما سىلە رگە مەلۇمكى، ئەتىلىرىدىكى بىر زەئىپلىك تۈپەيلىدىن، مەن خۇش خەۋەرنى سىلە رگە بىرىنچى قېتىم يەتكۈزگەندىم. 14 ئۇ چاغدا، ئەتىلىرىدىكى بۇ زەئىپلىك سىلە رگە نىسبەتەن سىناقتەك بولسىمۇ، لېكىن سىلەر مېنى كەمىستمىدىڭلار ياكى چەتكە قاقمىدىڭلار. ئە كسىچە، مېنى خۇدا ئەۋەتكەن بىر پەرىشتىنى، ھەتتا مەسىھ ئەيسا ئۆزىنى كۈتكەندەك كۈتۈۋالدىڭلار. 15 ئۇ چاغدىكى بەخت-بەرىكىتىڭلار ئەمدى نە گە كەتتى؟! مەن سىلە رگە گۈۋاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، ئۇ چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماگا كۆزلىرىڭلارنى ئويۇپ بېرىشكىمۇ رازى ئىدىڭلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلە رگە ھەقىقەتنى سۆزلىگەنلىكىم ئۈچۈن دۈشمىنىڭلارغا ئايلىنىپ قالدىممۇ؟ 17 [مەن ئېيتىپ ئوتكەن] ھىلىقى ئادەملەر سىلە رگە قىزغىنلىق كۆرسىتىدۇ، ئەمما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس، ئۇلار پەقەت سىلەرنى [ئىجاتىنىڭ] سىرتىغا چىقىرىپ، قىزغىنلىقىڭلارنى ئۆزلىرىگە قارىتۇالماقچى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بە رگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى دائىم ياخشى ئىشقا قىزغىنلىق قىلىشنىڭ ئۆزى ياخشىدۇر، ئەۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلىرىم! مەسىھ سىلەردە تۇرەلدۇرۇلگۈچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولىغاق ئازابلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتىۋاتىمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلە رگە باشقىچە تەلەپۇز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ، چۈنكى بۇ ئەھۋالىڭلار توغرۇلۇق نېمە قىلىشنى زادىلا بىلمەيۋاتىمەن! 21 ئى تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ ئۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدە كتىن، يەنە بىرى ھۆر ئايالدىن بولغان، دەپ خاتىرىلەنگەن. 23 دېدە كتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان؛ ھۆر ئايالدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغانىدۇر.

24 بۇ ئىككى ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگىلى بولىدۇ. بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۈ رگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋە كىلىدۇر. بىرىنچى ئەھدە سىناي [تېغىدىن] كېلىپ، دەرھەققەت بالىلىرىنى قۇللۇقتا بولۇشقا تۇغدىۇ، مانا ھەجەر تۇنىڭغا ۋە كىلىدۇر؛ 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبىستاندىكى سىناي تېغىغا سىمۋول قىلىنىپ، يەنى بۇگۈنكى يېروسالىمغا ئوخشىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بالىلىرى قۇللۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما يۇقىرىدىن بولغان يېروسالىم ھۆردۇر، ئۇ ھەممىمىزنىڭ تانىسىدۇر، 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: ـ «خۇشال بول، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن ئۈنغماس ئايال! تەتەنە قىلىپ ياكۇۋات، توۋلا، ئى تولغاق ئۈتۈپ باقمىغان! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن

تۇغۇلغاندەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى بويىچە تۇغۇلغان پەرزەنتلەرمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتىلەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالىغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەسنى يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ئۇنىڭدا: «سەن بۇ دېدەكنى ئوغلى بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدەكتىن تاپقان ئوغلى ھەرگىز ھۆر ئايالنىڭ بولغان ئوغلى بىلەن مىراسقا ئورتاق بولمايدۇ!» دەپ يېزىلغان. 31 ئەمدى، قېرىنداشلار، بىز دېدەكنىڭ ئەمەس، بەلكى ھۆر ئايالنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرمىز. مەسىھ بىزنى ھۆرلۇقتە ياشىسۇن دەپ ھۆر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا تاپان تىرەپ تۇرۇۋېلىڭلار ۋە قۇللۇقنىڭ يۇكىنى تېخىمۇ قايتىدىن قىسىلىپ قالماڭلار.

5 مانا، مەنكى پاۋلۇس سىلە رگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئە گەر سىلەر خەتنە قويۇل قىلساڭلار، ئۇ چاغدا مەسىھنىڭ سىلە رگە ھېچقانداق پايدىسى قالمايدۇ. 3 مەن خەتنىنى قويۇل قىلغان ھەربىر كىشىگە يەنە ئاگاھلاندۇرۇپ ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، تۇلارنىڭ تەۋراتنىكى بارلىق ئەمر-يەلگىلىمىلە رگە [تولۇق ئەمەل قىلىش] مەجبۇرىيىتى باردۇر. 4 ئەي تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئۆزۈمنى ھەققانىي ئادەم قىلاي دېگەنلەر، ھەربىرىڭلار مەسىھدىن ئايرىلىپ، مەھرۇم بولۇپ، [خۇدانىڭ] شاپائىتىدىن چىقىپ، يېقىلىپ ئۆتىگەن قالدىڭلار. 5 چۈنكى روھقا تايىنىپ ھەققانىيلىققا ياغلانغان ئارزۇ-ئارمانىنى ئېتىقاد بىلەن تەلپۈنۈپ كۈتمەكتىمىز. 6 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا خەتنىلىك كۈچىگە ئىگە ئەمەس، خەتنىسىزلىكمۇ كۈچىگە ئىگە ئەمەس، كۈچىگە ئىگە بولغىنى پەقەت مۇھەببەت ئارقىلىق ئىش قىلىدىغان ئېتىقادتۇر. 7 سىلەر ئۇيدان چېپىپ مېڭۇاتقانىدىڭلار؛ بىراق كىم سىلەرنى ھەقىقەتكە ئىتائەت قىلىشتىن توسۇۋالدى؟ 8 بۇنداق قايىل قىلىش ئاملى سىلەرنى چاقىرغۇچىدىن بولغان ئەمەس! 9 «كىچىككىنە خېمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ!» 10 تۈزۈم رەببگە قاراپ قايىل بولدۇمكى، سىلەرمۇ بۇ ئىشتا ھېچ باشقىچە ئويدا بولمايسىلەر. ئەمما سىلەرنى قايمۇقتۇرۇۋاتقان كىم بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، ئۇ چوقۇم تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ. 11 قېرىنداشلار، ئە گەر مەن «خەتنە قىلىنىش كېرەك» دەپ جاكارلاپ يۈرگەن بولسام، ئۇنداقتا مەن ئۇگۇنكى كۈنگىچە يەنە نېمە ئۈچۈن [يەھۇدىيلاردىن] زىيانكەشلىككە ئۇچراپ كېلىمەن؟ ئە گەر شۇنداق قىلغان بولسام، «كېرىست بىزارلىقى» يوق قىلىناتتى! 12 سىلەرنى قۇتراتقۇچىلار بۇ ئادەملەر ئۆزلىرىنى ئاختا قىلىۋەتسۇن دەيمەن! 13 چۈنكى قېرىنداشلار، سىلەر ئە رکىنلىككە چاقىرىلىدىڭلار. لېكىن ئە رکىنلىككىلارنى ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە قاندۇرۇشنىڭ باھانىسى قىلماڭلار، بەلكى مېھىر-مۇھەببەت بىلەن بىر-بىرىڭلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 14 چۈنكى پۈتكۈل تەۋرات قانۇنى «قوشنا كۆنى ئۆز ئۆڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بىرلا ئەمردە ئەمەل قىلىنىدۇ. 15 لېكىن پەخەس بولۇڭلار كى، بىر-بىرىڭلارنى چىشلەپ تارتىپ يالماپ يۇرۇپ، بىر-بىرىڭلاردىن يۇتۇلۇپ كەتمەڭلار يەنە!

16 ئەمما شۇنى دەيمەنكى ـ [مۇقەددەس] روھتا مېڭىڭلار، ۋە شۇ چاغدا سىلەر ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە يول قويمايسىلەر. 17 چۈنكى ئەت روھقا زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ، ۋە روھ ئەتكە زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ. ئۇلار ئىككىسى بىر-بىرىگە قارىمۇقارشىدۇر؛ نەتىجىدە، ئۆز ئۆڭلار ئارزۇ قىلغان ئىشلارنى قىلالمايسىلەر. 18 ۋەھالەنكى، سىلەر روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولساڭلار، ئۇ چاغدا تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە بولمايسىلەر.

19 ئەمدى ئەتنىڭ ئەمەللىرى روشەنكى ـ زىناخورلۇق، بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، شەھۋانىيلىق، 20 بۇتپەرەسلىك، سېھىرگەرلىك، ئۆچمەنلىكلەر، جېدەللەر، قىزغانچۇقلۇقلار، غەزەپلەر، رىقابەتلىشىشلەر، يۆلگۈنچىلىكلەر، گۇزۇھۇزالىقلار، 21 ھەسەتخورلۇقلار، قاتىللىقلار، ھاراقكەشلىكلەر، ئەيش-ئىشرەتلەر قاتارلىق ئىشلاردۇر؛ بۇ ئىشلار توغرۇلۇق بۇرۇنقى ئېتىقىنىمدەك ھازىر يەنە بىر قېتىم ئاگاھلاندۇرىمەنكى، بۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسلىق قىلمايدۇ. 22 ۋەھالەنكى، روھنىڭ مېۋىسى بولسا مېھىر-مۇھەببەت، شاد-خۇرام‌لىق، خاتىرجەملىك، سەۋر-تاقەت، مېھىربانلىق، ياخشىلىق، ئىشەنچ-سادىقلىق، 23 مۆمىن-مۇلايىملىق ۋە ئۆزىنى تۇتۇۋېلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق ئىشلارنى توسىدىغان ھېچقانداق قانۇن يوقتۇر. 24 لېكىن مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلار ئەتلىرىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ئىشتىلار ۋە ھەم ھەۋەسلىرىنى تەڭ كېيىنلىگەن بولدۇ. 25 روھتا ياشاۋاتقان بولساق، روھقا ئە گىشىپ ماڭايلى. 26 بىر-بىرىمىزنى رەنجىتىپ، بىر-بىرىمىزگە ھەسەت قىلىپ، ھاكاۋۇر شۇھرەتپەرەسلەردىن بولمايلى.

6 قېرىنداشلار، ئاراگالاردىن بىرسىنىڭ ھازىرمۇ بىر گۇناھ-سەۋەنلىك سادىر قىلىۋاتقانلىقى بايقالغان بولسا، ئاراگالاردىكى روھىي كىشىلەر يۇۋاش-مۇلايىملىق روھى بىلەن ئۇنى يولدىن قايتۇرۇپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۆز ئۆڭلارنىڭمۇ ئازدۇرۇلۇپ كەتمەسلىكىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار. 2 بىر-بىرىڭلارنىڭ ئېغىرچىلىقىنى كۆتۈرۈڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، مەسىھنىڭ قانۇنىغا تەمەل قىلغان بولىسىلەر. 3 چۈنكى بىرسىنىڭ تارازىغا توختىغۇدەك ئىشى بولماي تۇرۇپ ئۆزىنى تارازىغا توختىغۇدەك دەپ چاغلىسا، ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ئالدىغانلىق، خالاس. 4 لېكىن ھەر رىكىم ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ تە كشۈرۈپ باقسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن باشقىلارنىڭكىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئەمەللىرىدىنلا پەخىرلەنگۈدەك ئىش بولسا، پەخىرلەنسە بولىدۇ. 5 چۈنكى ھەربىر ئادەم ئۆز يۈكىنى كۆتۈرۈشى كېرەك. 6 خۇدانىڭ سۆز- كالامىدىن تەلىم ئالغۇچى ئۆزىگە تەلىم بە رگۈچىنى ئۆزىدە بار بولغان ياخشى نەرسىلەردىن ئورتاق بەھرىمەن قىلسۇن. 7 ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالدىمىڭلار ـ خۇدانى ئالداپ ئەخمەق قىلغىلى بولمايدۇ؛ چۈنكى كىم نېمە تېرىسا، شۇنى ئالىدۇ. 8 ئۆز ئەتلىرىنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قاندۇرۇشقا ئۇرۇق چاچقان كىشى ئۆز ئەتلىرىدىن چىرىكلىك ھوسۇلىنى ئالىدۇ. لېكىن روھنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇق چاچقان كىشى بولسا روھتىن مە ڭگۈلۈك ھايات ئالىدۇ. (aiōnios g166) 9 شۇڭا، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ھارمايلى. ئۇنىڭغا ئېرىشىدىغان ۋاقىتى-سائىتى توشقاندا چوقۇم ھوسۇل ئالالايمىز. 10 شۇ سەۋەبتىن، بىزدە پۇرسەت بولسىلا، ھەممەيلەنگە، بولۇپمۇ ئېتىقادتىكى ئائىلىگە مەنسۇپ بولغانلارغا ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بېرەيلى. 11 مانا، ئۆز قولۇم بىلەن شۇنچە چوڭ ھەرپلەر بىلەن يازغىنىمغا قاراڭلار! 12 سىلە رگە خەتنىنى قويۇل قىلىشنى مەجبۇرلىماقچى بولغانلار، تۇلارنىڭ ھەربىرى پەقەت ئۆزلىرىنىڭ تاشقى قىيافىتىنى پەردازلاپ كۆرسىتىمەكچى بولغان، خالاس، تۇلارنىڭ بۇ مەقسىتى پەقەت «مەسىھنىڭ كېرىستى» ئۈچىلىدىن بولغان زىيانكەشلىكتىن قېچىشتىن ئىبارەت، خالاس. 13 چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىمۇ خەتنە قىلىنغىنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ لېكىن ئۇلار ئەتلىرىڭلاردىن ماختىنىش ئۈچۈن بەربىر سىلەرنى خەتنىنى قويۇل قىلدۇرماقچى بولىدۇ. 14 ئۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېرىستىكى [ئۇلۇمى]دن باشقا ھېچ ئىش بىلەن ماختاشمىغايمەن! چۈنكى ئۇنىڭ كېرىستى ۋاستىسىدىن بۇ دۇنيا ماڭا نىسبەتەن كېرىستىلەنگەن ۋە مەنمۇ بۇ دۇنياغا نىسبەتەن كېرىستىلەنگەنمەن. 15 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا نە خەتنىلىك نە خەتنىسىزلىك دېگەنلەر كۈچىگە ئىگە ئەمەستۇر؛ بىردىنبىر كۈچىگە ئىگە بولىدىغىنى پەقەت يېڭى بىر يارالغۇچىدۇر! 16 بۇ قائىدە بويىچە ماڭىدىغانلارغا، تۇلارنىڭ ھەممىسىگە ۋە خۇدانىڭ ئىسرائىلىغا خاتىرجەملىك ۋە رەھىم-شەپقەت بولغاي!

17 بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم بۇ ئىشلار بىلەن يەنە مېنى ئاۋارە قىلمىسۇن! چۈنكى مەن ئۆز بەدىنىمدە ئەيسانىڭ يارا ئىزلىرىنى كۆتۈرىمەن! 18 قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن!

ئەفەسۇسلۇقلارغا

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋىلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ئەفەسۇستا تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەر رگە، يەنى مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن بولغانلارغا سالام!
2 ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 بىزنى مەسىھتە، ئەرشلەردە بارلىق روھىي بەخت-بەركەتلەر بىلەن بەركەتلىگەن، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى ھەم ئاتىسى مۇبارەك بولغاي! 4 چۈنكى ئۇ بىزنى، مۇھەببەت ئىچىدە بولۇپ ئۇزىنىڭ ئالدىدا پاك-مۇقەددەس، داغسىز بىز تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئالەم ئاپىريدە قىلىنماي تۇرۇۋىلا تاللىۋالغانىدى، 5 ئۇ ئۆز ئىرادىسىگە ياقتىنى يېنچە بىزنى ئالدىنئالا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئوغۇللۇققا قەبۇل قىلىشقا بېكىتكەنىدى؛ 6 بۇ ئىشتا ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئۇلۇغلۇقىغا مەددىسىيە ئوقۇلدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقىتى بىلەن بىزنى ئۆز سۆيگىنىدە شاپائەتلەندۈ رگەنىدى. 7 بىز ئۇنىڭدا [ئاتىنىڭ] مېھىر-شەپقىتىنىڭ مولالۇقى بىلەن ئۇنىڭ قېنى ئارقىلىق قۇتۇلۇقتىن ھۆر قىلىنىشقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز رگە قارىتا كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق؛ 8 ئۇ [بۇ مېھىر-شەپقەتنى] بارلىق دانالىق ھەم پەم-پاراسەت بىلەن بەرگە زور تارتۇقلىدىكى، 9 ـ ئۇ ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن گۈزەل خاھىشى يېنچە ئىرادىسىدىكى سىرنى، يەنى ۋاقىت-زامانلارنىڭ پىشىپ يېتىلىشىنى ئىدارە قىلىشى بىلەن بارلىق مەۋجۇداتلارغا، يەنى ئەرشلەردە بولغانلىنىڭ ھەممىسگە، زېمىندا بولغانلىنىڭ ھەممىسگە مەسىھنى باش قىلىپ ئۇلارنى مەسىھتە جەم قىلىش مەقسىتىنى بەرگە ئايان قىلدى؛ 11 ئۇنىڭدا بىزمۇ خۇداغا مىراس قىلىنغان؛ بىز شۇ مەقسەتتە بارلىق ئىشلارنى ئىقىل-ئىرادىسى يېنچە ئىدارە قىلغۇچىنىڭ نىشانى بىلەن شۇ ئىشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەنىدۇق؛ 12 شۇنىڭ بىلەن مەسىھنى ئاۋۋال تاياڭچ قىلغان بىزلەر ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى نامايان قىلغۇچى بولدۇق؛ 13 ھەقىقەتنىڭ كالام-سۆزىنى، يەنى نىجاتىڭلاردىكى خۇش خەۋەرنى ئاڭلاپ سىلەرمۇ ئۇنىڭغا تاياندىڭلار ـ ۋە ئۇنىڭغا ئىشەنگىنىڭلاردا، سىلەر ۋەدە قىلىنغان مۇقەددەس روھ بىلەن مۆھۈرلەندىڭلار. 14 خۇدانىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۇلۇغلۇقى نامايان قىلىنىپ، ئىگىلىكى ئۆزۈل-كېسىل ھۆر-نىجات قىلىنغۇچە، مۇقەددەس روھ مىراسىمىزنىڭ «كاپالەت»ى بولىدۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن، سىلەرنىڭ رەب ئەيسىغا باغلىنىش ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر رگە بولغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن تارتىپ، 16 دۇئالىرىمدا سىلەرنى ئەسلەپ، سىلەر ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىشنى توختاتمىدىم؛ 17 تىلەيدىغىنىم شۇكى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان ئاتا سىلەرنىڭ ئۆزى تولۇق بىلىشىڭلارغا دانالىق ھەم ۋەھىنى ئۆزلەشتۈرگۈچى روھنى ئاتا قىلغاي، 18 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قەلبىڭىز كۆزلىرىڭلار روشەنلىشىپ، ئۇنىڭ چاقىرىقىغا باغلانغان ئۈمىدىنىڭ نېمىلىكىنى، ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىدە بولغان شەرەپلىك مىراسىنىڭ قىممەتلىكلىكىنى 19 ۋە ئۇنىڭ ئىشەنگۈچى بىزلە رگە زور كۈچى بىلەن قاراتقان قۇدرىتىنىڭ ھېسابسىز يېيۈكلۈكىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر؛ 20 دەل شۇ قۇدرەتنى ئۇ مەسىھنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئەرشلەردە ئۆزىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرغۇزغىنىدا ئۇنىڭدا يۈرگۈزگەنىدى؛ 21 پەقەت بۇ زاماندىلا ئەمەس، بەلكى كەلگۈسى زاماندىمۇ ئۇنى بارلىق ھۆكۈمرانلىقتىن، ھوقۇقتىن، كۈچ-قۇدرەتتىن، خوجايىنلىقتىن ۋە بارلىق تىلغا ئېلىنىدىغان ھەرقانداق نام-شەرەپتىن كۆپ ئۈستۈن قەيغان؛ (aiōn g165) 22 بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىغا قەيۋىپ، جامائەت ئۈچۈن ئۇنى ھەممگە باش بولۇشقا ئاتا قىلغان. 23 جامائەت بولسا ئۇنىڭ تېنى، يەنى ھەممىنى ھەممە جەھەتتىن تولدۇرغۇچىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىدۇر.

2 ۋە سىلەر بولسا گۈناھلىرىڭلار ھەم گۇناھلىرىڭلاردا ئۆلگەن بولۇپ، 2 بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئەگىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقىنى ئۇتقان ھۆكۈمدارغا، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنى قۇترتىۋاتقان روھقا ئەگىشىپ، بۇ ئىشلاردا ئىلگىرى ماڭغانسىلەر؛ (aiōn g165) 3 بىز ھەربىرىمىزمۇ ئىلگىرى شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتلىرىمىزدىكى شەھۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات ئۆتكۈز رگەنمىز، ئەتلىرىمىز ھەم ئۆز ئوي-خىيالىمىزنىڭ خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئوخشاش، ماھىيەتىمە «غەزەپتىكى پەرزەنتلەر» بولغانمىز؛ 4 براق خۇدا، مول رەھىم-شەپقەتنى كۈرسەتكۈچى بولۇپ، بىزنى سۆيگەندە بەرگە كۈرسەتكەن ئالەمبەخش مېھىر-مۇھەببىتى ئۈچۈن، ـ 5 ھەتتا ئىتائەتسىزلىكلەردە ئۆلگەن ۋاقتىمىزدا، بەرگە مەسىھ بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقەت بىلەن قۇتقۇزۇلدۇڭلار!)، 6 بىزنى ئۆنىڭ بىلەن بىللە تىرىلدۈرۈپ، ئەرشلەردە مەسىھ ئەيسا بىلەن بىللە ئولتۇرغۇزغان؛ 7 مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسادا بەرگە قارىتىلغان مېھرىبانلىقى بىلەن ئىپادىلەنگەن شاپائەتنىنىڭ شۇنچە غايەت زور ئىكەنلىكىنى كۈرسىتىشتىن ئىبارەتتۇر؛ (aiōn g165) 8 چۈنكى سىلەر شەپقەت بىلەنلا ئىشەنچ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدۇڭلار. بۇ ئىش ئۆز ئۈگىلىردىن كەلگەن ئىش ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن ئىلتىپات، 9 ئۇ زادىلا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن كەلمەيدۇ، بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختانماسلىقى ئۈچۈندۇر. 10 چۈنكى بىز خۇدانىڭ ئىشلىگەن ھۈنىرىدۇرمىز، خەيرخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا يارىتىلغانمىز؛ خۇدا ئەسلى بىزنىڭ ئۇلاردا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا تەييارلىغانىدى. 11 شۇڭا سىلەر ئەسلىدە ئەتلىرىڭلارغا ئاساسەن («يات ئەللەر») دەپ ھېسابلانغىنىڭلارنى، ـ ئىنسانلىنىڭ قولى بىلەن ئەتلىرىدە («خەتنە قىلىنغانلار») دەپ ئاتالغانلار تەرىپىدىن («خەتنىسىز») دەپ ئاتالغانلىقىڭلارنى، 12 شۇنداقلا شۇ چاغدا مەسىھسىز بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ پۇقرالىقىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ، ۋەدىلەرنى ئېلىپ كەلگۈچى ئەھدىلەرنى يات بىلىپ، بۇ دۇنيادا ئۈمىدسىز ھەم خۇداسىز ياشىغىنىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، 13 لېكىن ئەسلى يىراقلاردا بولغان سىلەر ھازىر مەسىھنىڭ قېنى ئارقىلىق يېقىن قىلىنىڭلار؛ 14 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئىناقلىقىمىزدۇر، ئۇ ئىككى تەرەپنى بىر قىلىپ ئوتتۇرىدىكى ئارا تامنى چېقىۋەتتى، 15 يەنى، ئۆز ئەتلىرى ئارقىلىق ئۆچەنلىكنى ئۆگىتىپ، بەلگىلىمىلەرنى كۈرسەتكەن، ئەمرىلەرنى يەتكۈ زگەن قانۇنىنى بىكار قىلىپ، ئىككى تەرەپنى ئۆزىدە يېڭى بىر ئادەم قىلىپ ياراتتى، شۇنىڭ بىلەن ئىناقلىقنى ئاپىريدە قىلدى؛ 16 كېيىنكە مىخلىنىپ مۇشۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۆچەنلىكنى قەتل قىلىپ، ئىككىسىنى بىر تەنەدە خۇدا بىلەن ئەپلەشتۈردى، 17 ئاندىن ئۇ كېلىپ، يىراقلاردا تۇرغان سىلە رگەمۇ ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى، يېقىندىكىلە رگەمۇ ئىناقلىقنى جاكارلىدى. 18 چۈنكى ھەر ئىككىمىزنىڭ ئۇنىڭ ئارقىلىق بىر روھتا ئاتا ئالدىغا كىرىش ھوقۇقىمىز باردۇر. 19 شۇڭا شۇنىڭدىن باشلاپ سىلەر مۇساپىرلار، ياقا يۈرتىشكەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس بەندىلەر رگە ۋەتەنداش بولىسىلەر، خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلەردىن بولىسىلەر؛ 20 سىلەر رىسۋىلار ۋە پەيغەمبەرلەر بولغان ئۇلانىڭ ئۇستىگە قۇرۇلماقتىسىلەر، بىنانىڭ «بۇرجەك تېشى» بولسا ئەيسا مەسىھ ئۆزىدۇر؛ 21 ئۇنىڭدا پۈتكۈل بىنا پۈختا جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، رەبدە مۇقەددەس بىر ئىبادەتخانا بولۇشقا ئۆسۈپ بارماقتا. 22 سىلەرمۇ [قوشۇلۇپ] ئۇنىڭدا خۇدانىڭ بىر ئۇرالغۇسى بولۇشقا روھتا بىرلەشتۈرۈلۈپ قۇرۇلماقتىسىلەر.

3 شۇ سەۋەبتىن سىلەر «يات ئەللەر» ئۈچۈن مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى پاۋلۇس ـ 2 (سىلەر بەلكىم ماڭا تاپشۇرۇلغان، سىلە رگە خۇدانىڭ شەپقىتىنى ئېلىپ باردىغان غوجدارلىقىم توغرىلۇق، 3 يەنى ئۇنىڭ ماڭا ۋەھيي بىلەن سىرنى ئايان قىلغانلىقى توغرىلۇق خەۋەردار بولۇشۇڭلار مۇمكىن (مەن بۇ توغرىسىدا ئىلگىرى ئاز-پاز يازغانىدىم؛ 4 سىلەر ئۇنى ئوقۇغىنىڭلاردا، مەسىھنىڭ سىرى توغرىلۇق يورۇتۇلغانلىقىمنى بىلىپ يېتىسىلەر) 5 ئىلگىركى دەۋرلەردە بۇ سىر ئىنسان بالىلىرىغا ئۇنىڭ مۇقەددەس روسۇللىرى ۋە پەيغەمبەرلىرىگە روھ ئارقىلىق ھازىرقىدەك ئېنىق ۋەھيي قىلىنغانىدەك، ئايان قىلىنغان ئەمەس. 6 دېمەك، خۇش خەۋەر ئارقىلىق «يات ئەللەر»دىن بولغانلارمۇ ئورتاق مىراسخورلار، تەندىكى ئورتاق ئەزالار، مەسىھ ئەيسادا بولغان ۋەدىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولغۇچىلار بولىدۇ؛ 7 خۇدانىڭ شەپقىتى ماڭا ئېلىپ كەلگەن ئىلتىپات بىلەن، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنىڭ يۈرگۈزۈلۈشى بىلەن، مەن بۇ ئىشقا خىزمەتكار قىلىپ تەيىنلەندىم؛ 8 ماڭا ـ مۇقەددەس بەندىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ ئۆۋىندىنۇ ئۆۋەن بولغان ماڭا مۇشۇ ئىلتىپات، يەنى ئەللەر ئارىسىدا مەسىھنىڭ مۇچەرلىگۈسىز بايلىقلىرى توغرىلۇق خۇش خەۋەر جاكارلاش 9 ۋە شۇنداقلا ھەممىنى ياراتقان خۇدادا يوشۇرۇن بولۇپ كەلگەن بۇ سىرنىڭ قانداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى توغرىلۇق ھەممەيلەننى يورۇتۇش خىزمىتى ئامانەت قىلىندى. (aiōn g165) 10 بۇنىڭ مەقسىتى ئەرشلەردە بولغان ھۆكۈمرانلارغا ھەم ھوقۇقلارغا خۇدانىڭ كۆپ تەرەپلىملىك دانالىقى جامائەت ئارقىلىق ھازىر ئاشكارە قىلىنىشتىن ئىبارەتتۇر. 11 بۇ ئىش بولسا، ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسا رەببىمىزدە ئىچرا قىلىنغان مەڭگۈلۈك مۇددىئاسى

يېچىدۇر، (aiōn g165) 12 ئۇنىڭ ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق بىز جاسارەتكە ھەم
خۇدانىڭ ئالدىغا خاتىرجەملىك بىلەن كىرىش ھوقۇقىغا ئىگە بولدۇق؛ 13 شۇنىڭ ئۈچۈن
سىلەردىن ئۈتۈنىمەنكى، مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپا-جەبرلىرىم ۋۇجۇدىلىدىن پەرىشان
بولماڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش سىلەرنىڭ شان-شەرىپىڭلار بولىدۇ). 14 مەن شۇ سەۋەبتىن
تىزلىرىمنى ئاتىغا پۈكسىمەنكى، 15 (ئاسمان-زېمىندىكى بارلىق ئاتىلىق مۇناسىۋەتلەر ئۇنىڭدىن
«ئاتا» نامىنى ئالىدۇ) 16 ئۇ ئۈزۈن شان-شەرىپىدىكى بايلىقلار بىلەن، روھى ئارقىلىق سىلەرنى
ئىچكى دۇنىيالىقلاردا كۈچلەندۈرگەي؛ 17 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ قەلبىڭلاردا ئىشەنچ
ئارقىلىق تۇرۇپ، سىلەر مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە يىلتىز تارتىغان، ئۆل سېلىنغان، 18 بارلىق
مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە مەسىھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ كە ئۇلىكى، ئۈزۈنلۈقى، چوڭقۇرلۇقى
ۋە ئېگىزلىكىنى چۈشىنىپ ئىگىلىۋالغايسىلەر، يەنى ئادەمنىڭ بىلىپ يېتىشىدىن ھەسسىلەپ
ئېشىپ چۈشىدىغان ئۇنىڭ مۇھەببىتىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ مۇكەممەل
جەۋھىرى بىلەن تولدۇرۇلغايسىلەر. 20 ئەمدى ئىچىمىزدە ئېرگۈزىدىغان قۇدرىتى بىنىچە
بارلىق تىلىكىمىز ياكى ئويلىغانلىرىمىزدىنمۇ ھەددىسى-ھېسابسىز ئارتۇق ۋۇجۇدقا ئېقىرىشقا قادىر
بولغۇچىغا، ـ 21 ئۇنىڭغا دەۋردىن دەۋرگىچە، ئەبەدىلئەبە دگىچە جامائەتتە مەسىھ ئەيسا
ئارقىلىق شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

4 ئەمدى شۇ سەۋەبلەردىن، رەببنىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى، [خۇدانىڭ] سىلەرنى
چاقىرغان [ۋىزۇك] چاقىرىقىغا لايىق ھالدا مېڭىشلىرىڭلارنى ئۈتۈنىمەن، 2 ھەممە ئىشتا
كەمتەرلىك ۋە يۇۋاش-مۇلايىملىق بىلەن، سەۋرچانلىق بىلەن، بىر-بىرىڭلارغا مۇھەببەت
ئىچىدە كەڭ قورساق بولۇپ، 3 ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ رىشتىسى بىلەن، روھتا بولغان
بىرلىكنى ئۈتۈشقا ئىنتىلىشىڭلارنى [ئۈتۈنىمەن]. 4 تەن بىردۇر، روھ بىردۇر، ـ خۇددى
چاقىرىلغىنىڭلاردا، ئوخشاش بىر ئارزۇ-ئۈمىدكە چاقىرىلغىنىڭلاردەك، ـ 5 رەب بىردۇر،
ئىمان-ئېتىقاد بىردۇر، چۈمۈلدۈرۈلۈش بىردۇر، 6 ھەممىنىڭ خۇدائاتىسى بىردۇر؛ ئۇ بولسا
ھەممىدىن ئۈستۈن ئۇرنىغۇچى، ھەممىنى يۇرگۈزگۈچى ۋە ھەممىزنىڭ ئىچىدە بولغۇچىدۇر. 7
شۇنداقتىمۇ ھازىر ھەربىرىمىزگە مەسىھنىڭ ئىلتىپاتىنىڭ ئۆلچىمى بۇيىچە شەپقەت تەقسىم
قىلىنغانىدۇر؛ 8 شۇڭا، مۇقەددەس كىتابتا [خۇدا] ئېيتقىنىدەك: ـ «ئۇ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى،
[ئىنسانلارنى] ئۈتۈقۈن قىلغۇچىلارنى ئۆ ئۈزى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ھەم ئىنسانلارغا
ئىلتىپاتلارنى تەقسىم قىلدى». 9 ئەمدى «كۆتۈرۈلگەن» زات بولسا، [ئاۋۋال] يەرنىڭ
تېگىگە چۈشكەن زاتنىڭ ئۆزى ئەمەسمۇ؟ 10 چۈشكەن زات بولسا بارلىق ئەرشلەردىن
يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەننىڭ دەل ئۆزىدۇر، كۆتۈرۈلۈشنىڭ مەقسىتى، ئالەمنىڭ بارلىقىنى
تولدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ 11 شۇڭا، بەزىلەرنى رىسۇللار، بەزىلەرنى پەيغەمبەرلەر، بەزىلەرنى
خۇش خەۋەرچىلەر، بەزىلەرنى باققۇچى ۋە يا كى تەلىم بە رگۈچىلەر قىلىپ تەيىنلىگەن دەل
ئۆزىدۇر. 12 بۇلارنىڭ مەقسىتى مۇقەددەس بەندىلەرنى خىزمەت ۋەزىپىسىگە، جۈملىدىن
مەسىھنىڭ تېنىنى قۇرۇپ چىقىشقا قوراللاندۇرۇپ كاملىلەشتۈرۈپ ئىشلىتىش ئىبارەت؛ 13
ۋەزىپە ھەممىزنىڭ ئېتىقادىتا ھەم خۇدانىڭ ئوغلىنى تولۇق تونۇشتا بىرلىككە كېلىشىمىزگىچە،
كامىل ئادەم بولۇپ يېتىشىپ چىقىشىمىزغىچە، ـ يەنى مەسىھنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى
گەۋدىلەنگەن قەددى-قامەت ئۆلچىمىگە يېتىشىمىزگىچە داۋاملاشتۇرۇلماقتا؛ 14 شۇنداق
بولغاندا، يەنە گۈدەك بالىلاردىن بولماي، ئادەملەرنىڭ قۇۋۇلقىدىن ئويلاپ چىققان ئالدامچى
نىيەت-پىلانلىرى بىلەن، ئۇلارنىڭ ھىيلە-نەيرىڭىدىن چىققان تەلىماتنىڭ دولقۇنلىرىدىن
ئۆرۈلۈپ، ئۆنىڭ ھەرخىل شامىلدا ئۇياق-ئۇياققا ئۆچۈرۈلۈپ كەتمەيمىز؛ 15 ئەكسىچە،
مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە تۇرۇپ ھەقىقەتكە بېرىلىپ ئىش كۆرۈپ، ئېشىمىز بولغان مەسىھكە
باغلىنىشتا ھەر جەھەتتىن ئۆسۈپ يېتىلىدىغان بولىمىز؛ 16 ئۇنىڭدىن پۈتكۈل تەن، ئەزالىرى
بىر-بىرىگە جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، ئوزۇقلۇق تەمىنلىگۈچى ھەربىر ئۇ گۈە تارقىلىق بىر-بىرىگە
ئۈتاشتۇرۇلۇپ، ھەربىر ئەزانىڭ ئۆزىگە خاس ئۆلچەڭگەن ۋەزىپىنى ئۆتىشى بىلەن بارغانچە
ئۆستۈرۈلۈپ، مۇھەببەت ئىچىدە ئۆز-ئۆزىنى قۇرۇپ چىقىشقا ئىشلىمەكتە. 17 شۇڭا
شۇنى ئېيتىمەنكى، رەببە ئۈنى تاپىلايمەنكى، يات ئەللەرنىڭكىدەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئۆز
ئوي-پىكىرلىرىنىڭ بىمەنلىكىدە ماڭغىنىدەك مېڭىۋەرمەسلىكىڭلار كېرەك؛ 18 ئۇلار
قەلبىنىڭ قاتتىقلىقىدىن كېلىپ چىققان بىلىمسىزلىك ئۈچەيلىدىن، خۇدانىڭ ھاياتىدىن ئادا-
جۇدا قىلىنىپ، چۈشەنچىسى قاراڭغۇلىشىپ كەتكەن، 19 ئار-نومۇسنى تاشلۇۋېتىپ،
نەپسانىيەتچىلىكى ئاۋۇپ ھەرخىل ئېپلاسلىقلارنى يۈرگۈزۈشكە، كەيپ-ساياغا بېرىلگەن.
20 ئەمما سىلەر بولسا ئۇلار، مەسىھنى شۇنداق يولدا ئۆگىنىپ تونۇغان ئەمەسسىلەر ـ
21 (ھەقىقەتنىڭ ئەيسادا بولغىنىدەك، ئۇنى ھەقىقەتەن ئاڭلىغان، ئۇنىڭدا ئۆگىتىلگەن
بولسا ئۇلار) ـ 22 دېمەك، ئىلگىرىكى تۇرمۇشۇڭلارغا خاس بولغان، ئالدامچى ئازۇ-
ھەۋەسلە رگە ئە گىشىپ ئۆزىنى بۇلغىغۇچى «كونا ئادەم»نى سېلىۋېتىپ، 23 ئوي-
زېھىنىڭلارنىڭ روھىدا يېڭىلىنىپ، 24 خۇدانىڭ ئوخشاشلىقىغا ئاساسەن، ھەقىقەتتىن
چىققان ھەققانىيلىقتا ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە يارىتىلغان «يېڭى ئادەم»نى كىيۋېلىشىڭلار
كېرەكتۇر. 25 شۇنىڭ بىلەن يالغانچىلىقنى سېلىۋېتىپ، ھەربىرىمىز ئۆز يېقىنلىرىمىز بىلەن
ھەقىقەتنى سۆزلىشەيلى؛ چۈنكى بىز بىر-بىرىمىز گە نىسبەتەن بىر تەننىڭ ئەزالىرىدۇرمىز. 26
«ئاچچىقلىنىڭلار، ئەمما گۇناھ قىلماڭلار»؛ غەزىپىڭلار كۈن پاتقۇچە داۋام ئېتىۋەرمىسۇن؛
27 يا كى ئىبلىسقا ھېچ ئورۇن قېرىۋېپ بەرمە ڭلار. 28 ئوغرى ئىككىنچى ئوغرىلىق
قىلمىسۇن؛ ئە كسچە ئۆ مېھنەت قىلىپ ئىككى قولىغا تاينىپ ھالال ئىش قىلسۇنكى، ھاجىتى
بولغانلارغىمۇ يۆلۈپ بە رگۈدەك ئۆز تاپقىنى بولسۇن. 29 ئاغزىڭلاردىن ھېچقانداق تىپلاس
سۆز چىقمىسۇن، پەقەت ئا ڭلىغۇچىلارغا شەپقەت يەتسۇن ئۈچۈن، ئېھتىياجقا ۋىيغۇن ۋە
ئادەمنى قۇرۇپ چىقىدىغان سۆزلەرنى ئېيتىڭلار. 30 خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب
بەرمە ڭلەر؛ چۈنكى سىلەر ئۈنىڭ بىلەن ھۆر-نىجات كۈنى ئۈچۈن مۆھۈرلەنگەنسىلەر؛ 31
ئۆز ئۇ ڭلاردىن ھەرقانداق ئۆچ-ئاداۋەت، ئاچچىق-غەزەپ، قەھر، جېدەل-ماجىرالار، تىل-
ئاھانەت ھەمدە ھەرخىل قارا نىيەتلەرنى نېرى قىلىڭلار، 32 بىر-بىرىڭلارغا مېھرىبان،
يۈمشاق دىللىق بولۇپ، خۇدا مەسىھتە سىلەرنى كەچۈرۈم قىلغىنىدەك بىر-بىرىڭلارنى
كەچۈرۈم قىلىڭلار.

5 شۇڭا خۇدانىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىدىن بولۇپ، ئۈنى ئۆلگە قىلىڭلار؛ ھەمدە مەسىھ
بىزنى سۆيۈپ، ئۆزىنى بىز ئۈچۈن خۇداغا خۇشپۇراق سۈپىتىدە ھەدىيە-قۇربانلىق بولۇشقا
ئاتاپ پىدا قىلغانىدەك سىلەرمۇ مۇھەببەت ئىچىدە مېڭىڭلار. 3 ئەمما مۇقەددەس بەندىلە رگە
لايىق ھالدا، بۇزۇقلۇق، ھەرقانداق پاسكىنلىق يا كى نەپسانىيەتچىلىك ئا ئارا لاردا ھەتتا
تىلغىمۇ ئېلىنمىسۇن؛ 4 شۇنداقلا ئېپلاسلىق، ئەخمىقانە پارا ڭلار يا كى چاكىنا چاچىقالارمۇ
تىلىڭلارغا ئېلىنمىسۇن ـ بۇلارمۇ مۇۋاپىق ئەمەستۇر ـ بەلكى ئاغزىڭلاردىن تەشەككۈرلەر
چىقسۇن. 5 چۈنكى شۇنىڭدىن خەۋەردارسىلەر كى، ھەرقانداق بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، ناپاك
بولغۇچى يا كى نەپسانىيەتچى كىشى (بۇنداق كىشى ئەمەلىيەتتە بىر بۇتپەرەسكە باراۋەر)
مەسىھ ۋە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولالمايدۇ. 6 ھېچكىمگە ئۆز ئۇ ڭلارنى قۇرۇق
گەپلەر بىلەن ئىلدىتما ڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلار ئۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىبى ئىتائەتسىزلىكتىن
بولغان پەرزەنتلەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 7 شۇڭا ئۇلارنا مۇشۇ ئىشلاردا شېرىك بولما ڭلار؛
8 چۈنكى سىلەر ئەسلى قارا ڭغۇلۇق ئىدىڭلار، لېكىن ھازىر رەببدە يورۇقلۇقسىلەر؛
يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىگە لايىق مېڭىڭلار 9 (چۈنكى يورۇقلۇقنىڭ مېۋىسى تولۇق
مېھرىبانلىق، ھەققانىيلىق ۋە ھەقىقەتتىن تە ركىب تاپقاندۇر)، 10 نېمە ئىشلارنىڭ رەببنى
خۇرسەن قىلىدىغانلىقىنى ئۆزىگىنىپ ئىسپاتلا ڭلار. 11 قارا ڭغۇلۇقتىكى مېۋىسىز ئىشلار
بىلەن چېتىلىپ قالما ڭلار؛ ئە كسچە، ئۇلارنى ئېچىپ ئە يىبلە ڭلار، 12 چۈنكى ئۇلارنىڭ
يوشۇرۇنچە ئىشلىگەنلىرىنى ھەتتا تىلغا ئېلىشمۇ نومۇس ئىشتۇر. 13 ئەمما يورۇقلۇق بىلەن
ئە يىبلەپ ئاشكارىلىغان ھەرقانداق نەرسە ئوچۇق كۆرۈنىدۇ؛ يورۇقلۇق ئاشكارىلانغان
ھەمە نەرسە يورۇقلۇققا ئايلىنىدۇ. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «ۋېيغان، ئەي
ۋېيقۇچى! تىرىل ئۇلۇكلەر ئارىسىدىن! ۋە مەسىھ سېنى پارلاپ يورىتىدۇ». 15 شۇنىڭ
ئۈچۈن سىلەرنىڭ مېڭۈتقانلىقىڭلارغا ئېھتىيات بىلەن دىققەت قىلىڭلار، يولۇڭلار
نادانلارنىڭكىدەك ئەمەس، دانالارنىڭكىدەك بولسۇن؛ 16 ۋاقىت-پۇرسەتنى غەنىيمەت
بىلىپ ئۈتۈۋېلىڭلار؛ چۈنكى مۇشۇ دەۋر رەزىلدۇر. 17 بۇ سەۋەبتىن نادان بولما ڭلار،
بەلكى رەببنىڭ ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشىنىڭىچە بولۇڭلار؛ 18 ھاراق-شاراب
ئېچىپ مەست بولما ڭلار؛ شۇنداق قىلىق ئادەمنى شاللاقلاشتۇرىدۇ؛ بۇنىڭ ئورنىغا روھقا
تولدۇرۇلغۇچى بولۇڭلار، 19 بىر-بىرىڭلارغا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي
ناخشىلار ئېيتىشىپ، قەلبىڭلاردا ناخشا-نەغمىلەر يا كرىتىپ رەببنى مەدھىيىلە ڭلار، 20
ھەردائىم ھەممە ئىشلار ئۈچۈن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا خۇدا ھەم ئاتا بولغۇچىغا

تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىڭلار، 21 مەسىھتىن ئەيمىنىپ، بىر-بىرىڭلارغا يېسۈننۈڭلار. 22
سىلەر ئاياللار، رەببكە يېسۈنغاندەك تۆز ئەرلىرىڭلارغا يېسۈننۈڭلار؛ 23 چۈنكى مەسىھ
جامائەتنىڭ بېشى بولغاندەك، ئەر ئايالنىڭ بېشىدۇر، مەسىھ يەنە تەنگە قۇتقۇزغۇچىدۇر. 24
ئەمدىلىكتە جامائەت مەسىھكە يېسۈغاندەك، ئاياللار ئەرلىرىگە ھەممە ئىشتا يېسۈنسۇن.
25 ئەرلەر ئاياللىرىڭلارنى سۆيۈڭلار، خۇددى مەسىھنىڭمۇ جامائەتنى سۆيۈپ، ئۆزىنى
ئۆچۈن تۆزنى پىدا قىلغىنىدەك سۆيۈڭلار؛ 26 [مەسىھنىڭ جامائەت ئۆچۈن] شۇنداق
قىلىشى جامائەتنى مۇقەددەس قىلىپ، «داسىنىڭ سۈيى» بولغان سۆز-كالام بىلەن يۇيۇپ
پاكلاندۇرۇش ئۈچۈندۇر، 27 شۇنىڭدەك جامائەتنى شەرەپلىك ھالدا تۆزىگە ھازىر قىلىپ،
ئۇنى ھېچ داغ، قورۇق يا كى بۇلارغا ئوخشاش ھەرقانداق نەرسىلەردىن خالىي قىلىپ، تولۇق
مۇقەددەس ۋە ئەيبسىز قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 28 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەرلەر تۆز ئاياللىرىنى
تۆز تېنىنى سۆيگەندەك سۆيۈشنى كېرەكتۇر؛ تۆز ئايالىنى سۆيگەن كىشى تۆزىنى سۆيگەن بىلەن
باراۋەر. 29 چۈنكى ھېچكىم ئەسلا تۆزىنىڭ ئېتىدىن نەپرەتلەنگەن ئەمەس، ئەكسىچە ئۇنى
ئوزۇقلاندۇرىدۇ ھەم ئاسرايدۇ؛ يۇ خۇددى مەسىھنىڭ جامائەتنى [ئوزۇقلاندۇرىدىغىنىغا
ھەم ئۇنى ئاسرايدىغىنىغا] ئوخشايدۇ. 30 چۈنكى بىز ئۆزىنىڭ تېنىنىڭ ئەزالىرىدۇرمىز: ــ 31
«شۇ سەۋەبتىن ئەر ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ، تۆز ئايالىغا باغلىنىدۇ؛ ئىككىسى بىر تەن
بولىدۇ». 32 يۇ سىر ئىنتايىن چوڭقۇردۇر؛ ئەمما مەن ھازىر مەسىھ ۋە جامائەت توغرۇلۇق
سۆزلەۋاتىمەن. 33 ئەمما سىلەرمۇ ھەربىرىڭلار تۆز ئايالىڭلارنى تۆز ۋۇجۇدىڭلارنى سۆيگەندەك
سۆيۈڭلار؛ ئايال بولسا، ئېرىدىن ئەيمىنىپ، ئۇنى ھۆرمەتلىسۇن.

6 بالىلار، رەببدە ئاتا-ئانىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىڭلار؛ چۈنكى بۇ دۇرۇسدۇر. 2
«ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەتلە» ــ بۇ بولسا ئېچىگە ۋەدىنى ئالغان بىرىنچى ئەمردۇر ــ 3
«شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىشلىرىڭ قۇتلۇق بولىدۇ، زېمىندا ئۇزۇن تۇرمۇر كۆرۈسەن» ــ [دەپ
ۋەدە قىلىنغان]. 4 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنى خاپا قىلماڭلار، بەلكى ئۇلارنى رەببنىڭ
تەربىيىسى ھەم كۆرسەتمىسىدە بېقىڭلار. 5 سىلەر قۇللار، ئەتىبىن بولغان خوجايىنىڭلارغا
مەسىھكە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك چىن كۆڭۈڭلاردىن ئەيمىنىش ۋە تىترەش بىلەن ئىتائەت
قىلىڭلار، 6 پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئادەمنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن
بولماڭلار، بەلكى مەسىھنىڭ قۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە خۇدانىڭ ئىرادىسىنى جان-دىل بىلەن بەجا
كەلتۈرۈڭلار، 7 ئادەملە رگە ئەمەس، بەلكى رەببگە چىن دىلىڭلاردىن خىزمەت قىلىڭلار؛
8 شۇنى بىلگەنكى، ھەرقانداق ئادەم بىرەر ياخشىلىق قىلسا، مەيلى ئۇ قۇل بولسۇن يا كى
ھۆر بولسۇن، شۇ ئىش رەببدىن ئۇنىڭغا يانىدۇ. 9 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغىمۇ
ئوخشاش يول بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئۇلارغا ھەيۋە قىلىشتىن قول ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى
ئۇلارنىڭمۇ ۋە سىلەرنىڭمۇ خوجايىنىڭلار ئەرشتىدۇر، ئۇنىڭدا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يۈز-
خاتىرىسىنى قىلىش دېگەننىڭ يوقلۇقىنى بىلىسىلەر. 10 ئاخىردا، قېرىنداشلار، رەببدە ۋە
ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە كۈچلەندۈرۈلۈڭلار؛ 11 ئىبلىسنىڭ ھىيلە-نەيرەڭلىرىگە تاقابىل
تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پۈتكۈل ساۋۇت-يارىغىنى كىيۋېلىڭلار؛ 12 چۈنكى
ئېلىشىدىغىنىمىز ئەت ۋە قان ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ھۆكۈمرانلار، ھوقۇقدارلار، بۇ
دۇنيادىكى قاراڭغۇلۇقنى باشقۇرغۇچى دۇنياۋى ئەمىرلەر، يەنى ئەرشلەردە تۇرۇۋاتقان
رەزىل روھىي كۈچلەردۇر. (aiōn g165) 13 مۇشۇ ۋەجىدىن تۆزۈڭلارغا خۇدانىڭ پۈتۈن
ساۋۇت-يارىقىنى ئېلىپ ئارتىڭلار كى، رەزىللىك كۈنىدە بەرداشلىق بىلەن قاتتىق تۇرىدىغان،
ئاخىر ھەممە ئىشنى ئادا قىلىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرىدىغان بولىسىلەر. 14 ئەمدى
چىڭ تۇرۇڭلار ــ ھەقىقەت بەلۋېغىنى بېلىڭلارغا باغلاپ، مەيدە كۈلە رگە ھەققانىيلىق
ساۋۇتىنى كىيىپ، پۈتۈڭلارغا خاتىرجەم-ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشكە تەييارلىق
چورۇقىنى كىيىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرۇڭلار. 16 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە
ئىمان-ئىشەنچىنىڭ قالقىنىنى قولغا ئېلىڭلار؛ ئۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىل بولغۇچىنىڭ بارلىق
ئوت ئوقلىرىنى ئۆچۈرۈۋېتەلەيدىغان بولىسىلەر. 17 ھەمدە بېشىڭلارغا نىجاتنىڭ دۇبۇلغىسىنى
كىيىپ، خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى، يەنى روھنىڭ قىلىچىنى ئېلىڭلار؛ 18 ھەممە ۋاقىت-
پەسلىدە روھتا ھەرخىل دۇئا-تىلاۋەت ھەم ئىلتىجا بىلەن دۇئا قىلىڭلار، دەل بۇ ئىشتا قەتئىي
ھوشيار تۇرۇپ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ھەر تەرەپلىمە دۇئا-ئىلتىجالار قىلىڭلار،
19 مەن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار كى، ــ ئېغىز ئاچقىنىمدا ماڭا سۆزلەر كەلسۇن، خۇش
خەۋەرنىڭ سىرىنى دادىلىق بىلەن ئاشكارە قىلاي. 20 مەن دەل شۇ ئىشقا زەنجىرلەر بىلەن
باغلانغان ئەلچىمەن؛ شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم ۋىجە، [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتە] دادىلىق
بىلەن سۆز قىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. 21 ئەمدى مېنىڭ توغرامدىكى ئىشلاردىن، مېنىڭ
قانداق تۇتۇۋاتقانلىقىمدىن خەۋەرلىنىشىڭلار ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەببدە سادىق
خىزمەتكار بولغان تىككۇس سىلە رگە ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 22 مېنىڭ ئۇنى دەل
مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئىشلىرىمىزدىن خەۋەردار بولۇشىڭلار ۋە
ئۇنىڭ كۆڭۈڭلارغا تەسەللى ۋە ئىلھام بېرىشى ئۈچۈندۇر. 23 قېرىنداشلارغا خاتىرجەملىك،
مۇھەببەت ھەم ئىمان-ئىشەنچ خۇدائاتا ۋە رەب ئەيسا مەسىھدىن بولغاي! 24 رەب ئەيسا
مەسىھنى ئۆلمەس-چىرىماس سۆيگۈچىلە رگە مېھىر-شەپقەت يار بولغاي!

فلىپىلىقلارغا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قوللىرى بولغان پاۋلۇس ۋە تىموتىيدىن، فىلىپپىدا تۇرۇۋاتقان، مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە، يېتەكچىلەر ۋە خىزمەتچىلە رگە سالام! 2 سىلە رگە خۇدائاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! 3 ھەرقېتىم سىلەرنى ئەسلىگىنىمدە مەن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ 4 ھەرقېتىم دۇئا قىلغىنىمدا، سىلەرنىڭ بىرىنچى كۆزىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر سىلەرنىڭ خۇش خەۋەر خىزمىتىگە بولغان ھەمكارلىقىڭلار تۆپەيلىدىن توختىماي شاد-خۇراملىق بىلەن سىلە رگە دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتىمەن؛ 6 چۈنكى مېنىڭ دەل شۇنىڭغا ئىشەنچىم كاملىكى، سىلەردە ياخشى ئىشنى باشلىغۇچى بۇ ئىشنى تا كى ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنىگىچە كامالەتكە يەتكۈزۈپ تاماملايدۇ؛ 7 مېنىڭ ھەممىڭلار توغرۇلۇق شۇنداق ئويلىشىم توغرىدۇر؛ چۈنكى مەن قەلبىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن زىنداندا زەنجىرلەنگىنىمدىمۇ ۋە خۇش خەۋەرنى ئاقلىغىنىمدىمۇ، دەللىلىگىنىمدىمۇ [خۇدا ماڭا يەتكۈزگەن] مېھىر-شەپقەتتىن سىلەرمۇ ئورتاق بەھرىمەن بولىسىلە ر. 8 مېنىڭ مەسىھ ئەيسانىڭ ئىچ-باغرىدا بولۇپ سىلەرنى شۇنچىلىك تەلپۈنۈپ سېغىنغانلىقىمغا خۇدا ئۆزى گۇۋاھچىدۇر. 9 مېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىم بولسا، سىلەرنىڭ مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەرتەرەپلىمە بىلىم ۋە ئەتراپلىق ساۋات بىلەن يورۇتۇلۇپ تېخىمۇ ئېشىپ تاشقايلىكى، 10 سىلەر نېمە ئىشلارنىڭ ئەۋزەل ئىكەنلىكنى پەرق ئېتەلەيدىغان بولۇپ، مەسىھنىڭ كۈندە پاك-دىيانەتلىك، ئەيىبسىز بولىسىلە ر 11 ھەمدە ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بولغان، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ھەم مەدھىيىسىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسى بىلەن تولدۇرۇلىسىلە ر. 12 بىراق سىلە رگە شۇنى خەۋەرلەندۇرمەكچىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، مېنىڭ بۇ ئەھۋالىم ئەمەلىيەتتە خۇش خەۋەرنىڭ تېخىمۇ كەڭ تارقىلىشى ئۈچۈن تۈرتكە بولدى؛ 13 چۈنكى مېنىڭ قامىلىشىم مەسىھ ئۈچۈن ئىكەنلىكى ئىمپېراتور ئوردىسىدىكى قاراۋۇلخانىدىكىلە رگە ۋە باشقا ھەممەيلەنگە ئايان بولدى. 14 شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلارنىڭ كۆپىنچىسى مېنىڭ قامىلىشىم ئۆپەيلىدىن رەبگە تايىنىپ [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى قورقماي سۆزلەشكە تېخىمۇ جۈرئەتلىك بولدى؛ 15 دەرۋەقە، بەزىلىرى ھەسەت قىلىپ يا كى رىقابەتلىشىپ، بەزىلىرى ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مەسىھنى جاكارلايدۇ؛ 16 كېيىنكىلىرى بولسا بەرھەق مۇھەببەتتىن، مېنىڭ خۇش خەۋەرنى ئاقلاپ ئىسپاتلىشىم ئۈچۈن مۇشۇ يە رگە قويۇلغانلىقىمنى بىلگەنلىكىدن شۇنداق قىلماقتا؛ 17 ئالدىنقىلىرى بولسا چىن كۆڭىلدىن ئەمەس، بەلكى شەخسىيەتچىلىكىدىن، مېنىڭ زەنجىرلەنگەن دەردىمگە دەرد قوشماقچى بولۇپ شۇنداق قىلماقتا. 18 ئەمدى بۇلارغا نېمە دېگۈلۈك؟ قانداقلا بولىسۇن، توغرا نىيەتتىن بولسۇن ساختىلىقتىن بولسۇن، ئوخشاشلا مەسىھ جاكارلىنىدۇ؛ مەن شۇنىڭغا شادلىنىمەن؛ بەرھەق، داۋاملىق شادلىنۇيېرىمەن. 19 چۈنكى دۇئالىرىڭلار ۋە مەسىھ ئەيسانىڭ روھىنىڭ قۇۋۋەتلىشى ئارقىلىق بۇ ئىشلار نىجات-قۇتقۇزۇلۇشۇمغا مەدەت بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ 20 ـ دېمەك، تەقەززالىقىم ۋە ئۈمىد-ئىستىكىم ۋىجەپ ھېچ ئىشتا خجالەتچىلىكتە قالماستىن، تىرىك يا كى ئۆلۈك بولاي، ھەردائىم بولغىنىدەك ھازىرمۇ تولۇق جاسارەت بىلەن مەسىھ تېنىمدە ئۇلۇغلانسۇن! 21 چۈنكى ماڭا نىسبەتەن ھاياتىمنىڭ ئۆزى مەسىھدۇر، ئۆلۈش بولسا تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. 22 جىنم تېنىمدە قالسا، ئەمدى نېسۇۋەم يەنە مېۋىلىك خىزمەت بولىدۇ؛ لېكىن قايىسىنى ئەۋزەل بىلىپ تاللىۋېلىشىمنى بىلەلمەيۋاتىمەن؛ 23 مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرىسىدا قىسىلىپ قالدىم؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىللە بولۇشقا ئىنتىزارمەن ـ بۇ ئىش زىيادە ئەۋزەلدۇر؛ 24 ئەمما سىلەر ئۈچۈن جېنىمنىڭ تېنىمدە قېلىشى تېخىمۇ زۆرۈرغۇ دەيمەن. 25 ئەمدى بۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىل بولۇپ، سىلەرنىڭ ئېتىقادتا ئالغا ئىلگىرىلىشىڭلار ھەم شاد-خۇرام بولۇشۇڭلار ئۈچۈن مەن سىلەر بىلەن بىللە قېلىپ داۋاملىق تۇرىمەن دەپ بىلىمەن؛ 26 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ سىلە رگە يەنە ھەمراھ بولغىنىم ۋەجىدىن مەن ئارقىلىق مەسىھ ئەيسادا پەخىرلىنىپ تەنتەنە قىلىشىڭلار تېخىمۇ زىيادىلىشىدۇ!

27 پەقەت تۇرۇۋاتقىنىڭلارنى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە لايىق تۇتۇۋاتقىنىڭلار، مەن يېنىڭلارغا بېرىپ سىلەر بىلەن دىدارلاشقانىمدۇ، سىلەردىن ئايرىلغانىمدۇ، ئىشلىرىڭلاردىن ئاڭلايدىغىنىم سىلەرنىڭ بىر روھ بىر جاندا بولۇپ چىڭ دەسسەپ تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئېتىقادنىڭ يولىدا كۈرەشكە ئىنتىلۋاتقىنىڭلار، 28 شۇنداقلا قارشى چىققۇچىلارنىڭ ھېچقانداق ۋەھىمىلىرىدىن پاتپاراق بولۇپ كەتمىگىنىڭلار بولسۇن؛ سىلەردىكى بۇ غەيرەت، ئۇلارغا ھالا كەتنىڭ بەلگىسى، سىلە رگە بولسا قۇتقۇزۇلۇشۇڭلارنىڭ ئالامىتى، شۇنىڭدەك ئالايىتەن خۇدادىن كەلگەن بىر ئالامەتتۇر؛ 29 چۈنكى مەسىھنىڭ يولىدا سىلە رگە پەقەت ئۇنىڭغا ئىشىنىشنىلا ئەمەس، يەنە ئۇنىڭ ئۈچۈن خورلاشقا ئۇچراشمۇ نېسىۋە قىلىنغانىدۇر. 30 چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مەندە كۆرگىنىڭلاردەك ۋە شۇنىڭدەك ھازىر ئاڭلىغىنىڭلاردەك مەن يولۇققان كۈرەشكە سىلەرمۇ يولۇققاتىسىلە ر.

2 ئە گەر ئەمدى مەسىھتە رىغبەت بار دېيىلسە، مۇھەببەتنىڭ تەسەللىسى بار دېيىلسە، روھنىڭ سىرداشلىقى بار دېيىلسە، قەلبدە ئىچ ئاغرىتىشلار ھەم رەھىمدىللىق بار دېيىلسە، 2 ـ ئەمدى ئوخشاش بىر ئوي-پىكىردە بولۇپ، بىر-بىرىڭلارغا ئوخشاش مۇھەببەتتە باغلىنىپ، بىر جان بىر نىيەتتە بولۇپ، ئاراڭلاردا ھېچ ئىش رىقابەتتىن يا كى قۇرۇق شۆھرەتپەرەسلىكتىن بولمىسۇن؛ ئە كسىچە، ئوي-خىيالىڭلاردا كىچىك پېشىللىق بولۇپ ھەربىرىڭلار باشقىلارنى ئۆز ئۆڭلارىدىن يۇقىرى دەپ بىلىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا شاد-خۇراملىقىمنى كامىل قىلىسىلە ر. 4 ھەربىرىڭلار پەقەت ئۆز ئىشلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈپ قالماي، بەلكى باشقىلارنىڭكىگىمۇ كۆڭۈل بۆلۈڭلار. 5 مەسىھ ئەيسادا بولغان ئوي-پوزىتسىيە سىلەردىمۇ بولسۇن: ـ 6 ئۇ خۇدانىڭ تىپ-شە كىلىدە بولسىمۇ، ئۆزىنى خۇدا بىلەن تەڭ قىلىشنى ئولجا قىلىپ ئۆتۈۋالمىدى؛ 7 ئە كسىچە، ئۇ ئۆزىدىن ھەممىنى قۇرۇقدىدى، ئۆزىگە قۇلنىڭ شە كلىنى ئېلىپ، ئىنسانلارنىڭ سىياقىغا كىرىپ، ئىنسانىي تەبىئەتتىن ئوتتاقداش بولۇپ، 8 ئۆزىنى تۆۋەن قىلىپ، ھەتتا ئۆلۈمگىچە، يەنى كېڭىتىكى ئۆلۈمگىچە ئىتائەتمەن بولدى؛ 9 شۇڭا خۇدا ئۇنى ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ مەرتىۋىلىك قىلدى، ئۇنىڭغا ھەرقانداق نامدىن ئۈستۈن بولغان نامنى بېغىشلىدىكى، 10 ئەيسانىڭ نامىغا ئاسمانلاردا، يەر يۈزىدە ھەم يەر ئاستىدا بارلىق تىزلار پۈكۈلۈپ، 11 خۇدائاتىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ ھەربىر تىل ئەيسا مەسىھنىڭ رەب ئىكەنلىكنى ئېتىراپ قىلىدۇ. 12 شۇنىڭ بىلەن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر ھەمىشە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك، پەقەت مەن يېنىڭلاردا بولغىنىمدىلا ئەمەس، بەلكى ھازىرقىدەك مەن سىلەردىن نېرى بولغاندا تېخىمۇ شۇنداق ئىتائەت بىلەن ئەيمىنىشتە، تىترىگەن ھالدا ئۆز نىجاتىڭلارنى ھەرتەرەپكە تەتبىقلاشقا ئىنتىلىڭلار. 13 چۈنكى خۇدانىڭ گۈزىل خاھىشى ۋىجەپ سىلەرنىڭ ئىرادە تىكلىشىڭلارغا ۋە شۇنىڭدەك ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشۇڭلاردا ئىچىڭلاردا ئىشلىگۈچى ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. 14 ھەممە ئىشلارنى غۇدۇڭشىماي يا كى تالاش-تارتىش قىلماي قىلىڭلار؛ 15 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەيىبسىز، ساپ دىللىق بولۇپ، بۇ دەۋردىكى تەتۈر، تەسەببي ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا ياشاپ، ئۇلارنىڭ تارىسىدا دۇنياغا يورۇقلۇق بە رگۈچىلەردەك پارلاپ، خۇدانىڭ داغسىز يېرىزىلىرى بولىسىلە ر؛ 16 شۇنىڭدەك ھاياتنىڭ سۆز-كالامىنى سۇنۇپ بە رگۈچى بولغىنىڭلار ئۆپەيلىدىن، مەن سىلەردىن مەسىھنىڭ كۈندە بىكار يۈگۈرمە پتىمەن، بىكار چاپا تارتمىپتىمەن دەپ پەخىرلىنىپ تەتەنە قىلالايدىغان بولىمەن. 17 ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېتىقادىڭلاردىكى قۇربانلىق ھەم خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلسامۇ، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. 18 سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلە ر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. 19 لېكىن مەن رەببە پات ئاردا تىموتىيى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالىڭلارنى تاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام، 20 چۈنكى يېنىمدا ئۆزىگە ئوخشاش، دىلىمنى بىر بولغان، ئىشلىرىڭلارغا چىن دىلدىن كۆڭۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. 21 چۈنكى ھەممە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ؛ 22 ئەمما سىلەر ئۆزىڭ سالاھىيىتىنى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالدەك مەن بىلەن بە رگە مېھنەت سىڭدۈ رگەنلىكنى بىلىسىلە ر. 23 ئەمدى ئاقىۋىتىمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقنى ئېنىق بىلگەن ھامان، ئۇنى دەرھال ماڭدۇرۇۋېتىشنى ئۈمىد قىلىمەن؛ 24 ئەمما ئۆزۈمنىڭ يېنىڭلارغا پات ئاردا باردىغانلىقىمغا رەب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. 25 ئەمما بۇنىڭدىن ئاۋۋال مېنىڭ قېرىندىشىم، خىزمەتدىشىم ھەم سەپدىشىم بولغان، سىلەرنىڭ ئەلچىلىڭلار ھەم ھاجىتىمدىن چىققان قۇربانلىق يارىمىڭلارنى يەتكۈزگۈچى ئېپافرودىتنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى زۆرۈر تاپتىم، 26 چۈنكى ئۇ ھەممىڭلارغا سېغىنىپ تەلپۈنگەندى ھەم سىلەرنىڭ ئۇنىڭ كېسەل ھالدىن خەۋەر تاپقىنىڭلار ئۆپەيلىدىن

ئازابلاندى. 27 ئۇ دەرۋەقە كېسەل بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلىشىپ قالدى، لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەھىم قىلدى، ھەم مېنىڭ دەردىمنىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغىلا ئەمەس، بەلكى ماڭىمۇ رەھىم قىلدى. 28 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالماقچىمەن. 29 ئەمدى ئۇنى شاد-خۇراملۇق بىلەن رەبدە قوبۇل قىلىڭلار ھەم ئۇنىڭدەك ئادەملە رگە ھۆرمەت قىلىڭلار؛ 30 چۈنكى ئۇ مەسىھنىڭ خىزمىتىنى دەپ، سىلەرنىڭ ماڭا قىلماقچى بولغان يارد ىمىڭلارنى يېچىرىشتە يولۇققان بوشلۇقنى تولدۇرۇپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى تەۋەككۇل قىلدى.

3 ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، رەبدە شادلىنىڭلار! بۇلارنى سىلە رگە قايتا يېزىش مەن ئۈچۈن ئاۋارىچىلىك ئەمەس، بەلكى سىلە رگە ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ. 2 ئىتلاردىن ھېزى بولۇڭلار، يامانلىق قىلغۇچىلاردىن ھېزى بولۇڭلار، «تىلىم-تىلىم كەسكۈچىلەر»دىن ھېزى بولۇڭلار! 3 چۈنكى ھەقىقىي سۈننەتلىكلەر بولسا خۇدانىڭ روھى ئارقىلىق ئىبادەت قىلغۇچى، مەسىھ ئەيسادىن پەخىرلىنىپ تەننەنە قىلغۇچى، ئەتكە تايانمايدىغان بىزلەردۇرمىز. 4 مېنىڭمۇ ئەتكە تايانغۇچىلىكىم بار! باشقىلار «ئۆز ئەتلىرىگە تايانسام بولىدۇ» دېسە، مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ 5 سۈننەتكە كەلسەك، مەن تۇغۇلۇپ سە ككىزىنچى كۈنى سۈننەت قىلىندىم؛ ئىسرائىل مىللىتىدىن، بىنيامىننىڭ قەبىلىسىدىنمەن، «ئىبرانىيلارنىڭ ئىبرانىيسى»مەن؛ تەۋرات-قانۇنى تەرەپتىن ئېيتقاندا، «پەرىسي» مەزھىپىدىمۇ بولغانمەن؛ 6 خۇداغا بولغان قىزغىنلىقىمغا كەلسەك، جامائەتكە زىيانكەشلىك قىلغۇچى ئىدىم؛ تەۋرات قانۇنى تەلەپ قىلغان ھەققانىيلىققا كەلسەك، ئەيبسىز ئىدىم؛ 7 ئەمما ماڭا نېمە ئىش «پايدىلىق» بولسا، بۇلارنى مەسىھ سەۋەبىدن زىيانلىق دەپ ھېسابلىدىم؛ 8 مەسىھ ئەيسا رەببىمنى تونۇشنىڭ ئەۋزەللىكى ۋەجىدىن، مەن باشقا ھەممە ئىشنى زىيانلىق دەپ ھېسابلايمەن؛ مەن دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ھەممىدىن مەھرۇم بولغان؛ بەرھەق، مەسىھكە ئېرىشىشىم ئۈچۈن بۇلارنى نىجاسەت دەپ ھېسابلايمەنكى، 9 مەسىھتە بولۇپ، ئۆزۈمدىكى قانداقتۇر ھەققانىيلىق (تەۋرات قانۇنىدىن چىققان ھەققانىيلىق)تىن ۋاز كېچىپ، مەسىھنىڭ ئېتىقاد-سادىقلىقى ئارقىلىق بولغان ھەققانىيلىق، يەنى ئېتىقاد ئارقىلىق خۇدادىن بولغان ھەققانىيلىققا ئېرىشەلەيمەن؛ 10 مۇددىئايىم ئۇنى تونۇشتۇر، ـ يەنى ئۇنىڭ تۇلۇپ تىرىلىشىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە ياشاپ، ئۇنىڭ ئازابلىرىغا سىرداش-ھەمدەملىكتە بولۇپ، ئۇنىڭ تۆلۈمىنى ئۆلگە قىلىپ ئۆ زگەرتىلىپ، 11 شۇنداقلا مۇمكىن قەدەر ئۆلۈمدىن تىرىلىشكە يېتىشنى مۇددىئا قىلىمەن. 12 ئۆلارغا ئېرىشتىم يا كى كامالەتكە يەتتىم دېمەكچى ئەمەسمەن؛ لېكىن مەسىھ ئەيسانىڭ مېنى ئۇتۇۋېلىشىدا بولغان مۇددىئا-نىشانىنى ئۆزۈم ئۈتۈۋالسام دەپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. 13 قېرىنداشلار، مەن ئۆزۈمنى ئۇنى ئۇتۇۋالدىم دەپ قارىمايمەن. پەقەت شۇ بىر ئىشنىلا قىلىمەنكى، ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنى ئۇنتۇپ، ئالدىمدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ، 14 نىشانىنى قوغلاپ، خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان ۋېزىك چاقىرىقىدىكى ئىنئامىغا قاراپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. 15 ئەمدى ئارىمىزدىن كىمكى پىشىپ يېتىلگەن بولسا شۇ ئوي-مەقسىتىمە بولايلى. ئە گەر باشقىچە ئوي-مەقسىتىمە بولسا گلار، خۇدا بۇنىمۇ سىلە رگە كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 16 قانداقلا بولمىسۇن، قانداق ئېلىپ مگە يەتكەن بولساق، شۇ ئېلىپ مىچە ھەدەم يېسۈرەيلى. 17 مېنى ئۈلگە قىلىپ ئە گىشىڭلار، ئەي قېرىنداشلار، شۇنداقلا بىز سىلە رگە تىكلەپ بە رگەن نەمۇنە بويىچە ئوخشاش يولدا ماڭغانلارغىمۇ كۆزۈڭلارنى تىكىپ، ئۆلاردىن ئۈگىنىڭلار. 18 چۈنكى سىلە رگە كۆپ قېتىم ئېيتقىنىمدەك، ۋە ھازىرمۇ كۆزۈياشلىرىم بىلەن قايتا ئېيتىمەنكى، نۇرغۇن كىشىلەر مەسىھنىڭ كېيىستىغا دۈشمەن بولۇپ ماڭماقتا. 19 ئۆلارنىڭ ئاقىۋىتى ھالاكەتتۇر، خۇداسى ئۆزىنىڭ قارىندۇر، شەرىپى قىلىپ ماختانغىنى ئۆز نومۇسىزلىقىدۇر، ئۇيلىغانلىرى پەقەت بۇ دۇنياىدىكى ئىشلاردۇر. 20 ھالبۇكى، بىزنىڭ پۇقرالىقىمىز بولسا ئەرشتىدۇر، بىز دەل شۇ يەردىن نىجاتكارنىڭ چۈشۈشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتىمىز ـ ئۇ بولسا رەببىمىز ئەيسا مەسىھدۇر. 21 ئۇ بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزىگە يويسۇندۇرىدىغان قۇدرىتى بويىچە بىزنىڭ ئەبگار بۇ تېنىمىزنى ئۆ زگەرتىپ، ئۆزىنىڭ شان-شەرەپلىك تېنىگە ئوخشاش ھالغا كەلتۈرىدۇ.

4 ئەمدى، ئەي قېرىنداشلىرىم، سۆيگىنلىرىم ۋە تەلپۈنگەنلىرىم، مېنىڭ شاد-خۇرامىلىمە، مېنىڭ بېشىمنىڭ تاجى بولغۇچىلار، رەبدە چىڭ تۇر ۋۇڭلار، ئى سۆيگىنلىرىم! 2 ئېۋودىيادىن ئۆتۈنىمەن، ۋە سۈنتىخەدىن ئۆتۈنىمەنكى، رەبدە بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار! 3 دۇرۇس، مەن سەدىقىمۇ تەلەپ قىلىمەنكى، ئى ھەقىقىي ھەمىيۇنتىرۇۋۇقلۇق خىزمەتدىشىم، بۇ ئايالىلارنىڭ يارد ىمىدە بولغىن؛ مانا ئۇلار مەن ۋە كلىمەنت بىلەن بىللە، شۇنداقلا نامىلىرى «ھاياتلىق دەپتىرى» گە خاتىرىلەنگەن باشقا خىزمەتداشلىرىم بىلەن بىللە خۇش خەۋەر خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە بە رگە كۈرەش قىلغان. 4 رەبدە شادلىنىڭلار، مەن يەنە ئېيتىمەنكى، شادلىنىڭلار! 5 سىلەرنىڭ مۇلايىملىقىڭلار پۈتكۈل ئىنسانغا ئايان بولسۇن؛ رەب يېقىندۇر! 6 ھېچ ئىش توغرۇلۇق ئەندىشە قىلماڭلار؛ بەلكى ھەربىر ئىشتا تەشىە ككۈر ئېيتىپ تىلىكىڭلارنى خۇداغا دۇئا ھەم ئىلتىجا ئارقىلىق مەلۇم قىلىڭلار، 7 شۇ چاغدا ئادەمنىڭ ئويلىغىنىدىن ئېشىپ چۈشىدىغان، خۇدا ئىگە بولغان خاتىرجەملىك قەلبىڭلارنى ۋە ئوي-پىكىرىڭلارنى مەسىھ ئەيسادا قوغدايدۇ. 8 ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، نېمە ئىشلار ھەقىقەت، نېمە ئىشلار ئالىيجاناب، نېمە ئىشلار ھەققانىي، نېمە ئىشلار پاك، نېمە ئىشلار خۇش-يېقىملىق، نېمە ئىشلار شان-شۆھرەتلىك بولسا، قىسقىسى ھەرقانداق ئىشلاردا ئەخلاق-پەزىلەت يا كى ماختاشقا لايىق تەرەپلەر بار بولسا، شۇ ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار. 9 مەندىن ئۆ زگەنگەن، قوبۇل قىلغان، ئا ڭلىغان ۋە مەندە كۆ رگەنلەرنىڭ ھەرقانداقى بولسا، سىلەر شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا سىلە رگە يار بولىدۇ. 10 ئەمدى مەن رەبدە زىيادە شادلاندىمكى، سىلەر ھازىر ئاخىردا ماڭا بولغان كويۈنچالىنىڭلارنى قايتىدىن كۆرسەتتىڭلار (بىلىمەنكى، ماڭا دائىم كويۈنۈپ كەلدىڭلار، ئەمما پەقەتلا كۆرسىتىش پۇرسىتى چېقمىدى). 11 مەن بۇ گېپىمنى، بەرەر موھتاجلىقتىن ئېيتىۋاتقىنىم يوق؛ چۈنكى ئەھۋالىم قانداقلا بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، بارىغا قانائەت قىلىشنى ئۆ گىنىۋالدىم. 12 مەن ئوسال ئەھۋالدا ياشاشنى بىلىمەن، ھەم كە ڭ ئېچىلكىتە ياشاشنىمۇ بىلىمەن. ھەر ئىشتا، ھەر ئەھۋالدا، ھەم توقلۇقتا ھەم ئاچلىقتا، ھەم باياشاتچىلىقتا ھەم موھتاجلىقتا ياشاشنىڭ سىرىنى ئۆ گىنىۋالدىم. 13 ماڭا قۇدرەت بە رگۈچىگە تايىنىپ ھەممە ئىشنى قىلالايدىغان بولدۇم. 14 ھالبۇكى، مېنىڭ قېينىچىلىقىمغا ئورتاق بولۇشۇڭلار بىلەن ياخشى قىلدىڭلار. 15 سىلە رگىمۇ مەلۇمكى، ئەي فىلىپىلىقلار، مەن ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ چىققىنىمدا، خۇش خەۋەرنى باشقا يەرلە رگە يەتكۈزگەن دەسلەپتىكى ۋاقىتلاردا، سىلەردىن باشقا ھېچقانداق جامائەت بېرىش ۋە قوبۇل قىلىش ئىشلىرىدا مەن بىلەن ھەمكارلاشمىغان. 16 چۈنكى تېسالونىكا شەھىرىدىكى ۋاقىتىمدىمۇ ئېھتىياجىم چۈشكەندە سىلەر ماڭا بىرنەچچە قېتىم يارد ەم ئەۋەتتىڭلار. 17 مېنىڭ بۇنداق دېيىشىم، سىلەردىن بىرەر سوۋغاتنى ئىزدەپ سورىغىنىم ئەمەستۇر، ئىزدىگىنىم بولسا ھېسابۋاتىڭلارغا [روھىي] مېۋىنىڭ كۆپ تۇپلىنىشىدىن ئىبارەتتۇر. 18 لېكىن ماندە ھەممە نەرسە بار، ھەتتا يېتىپ ئاشقۇدەك بار؛ سىلەر ئەۋەتكەنلىرىڭلارنى ئېپافرودىتتىن تاپشۇرۇۋېلىپ تېرەمگە سىغمايدىغان قىلدىم ۋە مولچىلىققا چۈمدۈم. بۇ ئەۋەتكىنىڭلار ئىنتايىن خۇشبۇي، خۇداغا قوبۇل بولغۇدەك، شۇنداقلا ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان بىر قۇربانلىقتەك ئىدى. 19 ۋە مېنىڭ خۇدايىم سىلەر موھتاج بولغان ھەممە نەرسىنى مەسىھ ئەيسادا بولغان شان-شەرىپىدىكى بايلىقلارغا ئاساسەن مول تەمىنلەيدۇ. 20 ئەمدى خۇدايىمىز ھەم ئاتىمىزغا ئەبەدىلئەبە دگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن. (aiōn g165) 21 مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام يەتكۈزۈڭلار. يېنىمدىكى قېرىنداشلاردىنمۇ سىلە رگە سالام! 22 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن، بولۇپمۇ قەيسەر [ئىمپېراتورنىڭ] ئوردىسىدا بولغانلاردىن سىلە رگە سالام! 23 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

كولوسسلىكلە رگە

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداش تىموتىيدىن، كولوسسى شەھىردە تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلە رگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدا ئاتىمىزدىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە بولغاي!
3 بىز مەسىھ ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە باغلىغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغىنىمىزدا سىلەر ئۈچۈن ئەرشلەردە ساقلاقلىق ئۈمىد ۋېيىلىدىن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۆزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز؛ **5** سىلەر ئىلگىرى بۇ ئۈمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەقىقەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاڭلىغانسىلەر؛ **6** بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇەماقتا، شۇنداقلا سىلە رگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۈچۈن ئاڭلاپ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۆ سىلەردىمۇ مېۋە بېرىپ ئاۋۇپ بارماقتا؛ **7** سىلەر خۇش خەۋەرنى سۈيۈملۈك ئىشدىشىمىز ئەپافراستىن ئۈگەنگەنسىلەر، ئۇ يارىدىمىزدە مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر؛ **8** ئۇ بىزگە سىلەرنىڭ روھتا بولغان مۇھەببىتىڭلارنى ئايان قىلدى. **9** بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ ئۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان كۈندىن باشلاپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىپ ئىلتىجا قىلىشنى توختاتمىدۇق؛ تىلەيدىغىنىمىز شۇكى، خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرتەرەپلىك دانالىق ۋە روھىي يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە تولۇق بىلدۈرۈلسۇن. **10** شۇنداق بولغاندا سىلەر رەببگە لايىق ھالدا ھەرتەرەپتە خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بە رگەندە، خۇدانى ھەقىقىي بىلىشىڭلار ئارقىلىق ئۆسۈپ يېتىلىسىلەر؛ **11** بىزنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ يورۇقلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا تەشە ككۈر ئېيتىپ، ئۇنىڭ شان-شەرەپلىك قۇدرىتى بويىچە ھەرتەرەپلىك كۈچ بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا كۈچلەندۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقتىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئازاد قىلىپ، سۆيگەن ئوغلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى؛ **14** ئۇنىڭدا ھۆرلۈك-ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق. **15** ئۇ بولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتتىكى تۇنجىدۇر؛ **16** چۈنكى ئۇنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈندىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۇنىڭ تەرىپىدىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. **17** ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ **18** ئۇ يەنە تەننىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر؛ ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلگۈچىدۇر، بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۇنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن تۇرۇندا تۇرۇشى ئۈچۈندۇر. **19** چۈنكى خۇدا ئۇنىڭىمىز مۇ ئۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تۇرغۇزۇشقا، **20** ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەنىدى، يەنى، ئۇنىڭ كېستە تۆكۈلگەن قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ـ ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەنىدى؛ **21** ۋە ئەسلىدە رەزىل ئەمەللىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئۆزىگە يات قىلىنغان، كۆڭۈڭلاردا دۈشمەنلىك بولغان سىلەرنىمۇ، ئۇ تۆز ئەتلىك تېنىدە ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەسىن، ئەيبسىز ۋە داغسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان **23** (ئە گەر سىلەر ئېتىقادتا ئۆل سىپىلىپ مۇستەھكەم تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئۈمىدتىن نېرى قىلىنمىساڭلار)؛ بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتنا جاكارلانغان؛ مەنكى پاۋلۇس ئۇنىڭغا خىزمەتچى قىلىندىم. **24** ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن؛ **25** مەن [جامائەت] ئۈچۈن خۇدانىڭ سۆز-كالامىغا ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ماڭا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجىدارلىقى بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم؛ **26** بۇ سۆز-كالامدىكى سىر بارلىق ئەسىرلەردىن ۋە دەۋرلەردىن يوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەس بەندىلىرىگە ئاشكارىلاندى؛ (aiōn g165) **27** چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ سىرنىڭ شەرەپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالىدى؛ بۇ سىر بولسا شان-شەرەپكە ئېلىپ بارغۇچى ئۈمىد بولغان، سىلەردە تۇرۇۋاتقان مەسىھنىڭ تۇزىدۇر. **28** بىز ئۇنى جاكارلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسىھدە كامالەتكە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر قىلىش ئۈچۈن بارلىق دانالىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە جىكىلەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلىم بېرىمىز. **29** مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى بويىچە كۈرەش قىلىپ جاپا تارتىمەن؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەرۋەقە تولىمۇ زوردۇر.

2 چۈنكى مەنە دە سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىيەدىكىلەر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىمنى كۆرمىگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن نەقەدەر زور كۈرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلە رگە بىلگۈزمەكچىمەن؛ **2** كۈرەشمىنىڭ نىشانى، ھەممەيلەننىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرىنى، يەنى مەسىھنى چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ-خاتىرجەملىككە ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر؛ **3** چۈنكى ئۇنىڭدا دانالىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغاندۇر. **4** مېنىڭ بۇنى دېيىشىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلارلىق سىلق-سىپايە گەپلىرى بىلەن ئالدىماسلىقى ئۈچۈندۇر؛ **5** چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىن سىلەردىن نېرى بولسامۇ، روھ جەھەتتىن مەن سىلەر بىلەن بىللىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە مەسىھگە باغلىغان ئېتىقادىڭلارنىڭ چىكىلمىگەن قاراپ شادلىنىمەن. **6** مەسىھ، رەب ئەيسانى قانداق قوبۇل قىلغان بولسا ئۆلار، شۇ ھالدا ئۇنىڭدا مېڭىڭلار، **7** سىلەر تەلىم بېرىلگەندەك ئۇنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىڭلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا، ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنلاپ ئۇرغۇنۇچى بولۇڭلار؛ **8** ھېچكىمنىڭ مەسىھ بويىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق يا كى بەنە ئالداپچىلىق بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» بويىچە سىلەرنى ئۇ ئولجىسى قىلىپ ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن ھېزى بولۇڭلار؛ **9** چۈنكى ئۇنىڭدا، يەنى مەسىھدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇ ئۇكەممەل جەۋھىرى تەن شە كلىدە ئوردىدۇ؛ **10** ۋە سىلەر ئۇنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولغىچىدا مۇ ئۇكەممەلدۇرسىلەر؛ **11** سىلەر ئۇنىڭدا ئادەمنىڭ قولىسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانسىلەر، دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن [گۇناھلىق] تەنىگە باغلانغان تەندىن خالاس قىلىنغانسىلەر؛ **12** ئۇنىڭ بىلەن تەڭ چۈمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۇنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇد ئۈگلاردا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنسىلەر. **13** ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىككىلار ۋە ئەتلىرىگىلاردىكى سۈننەتسىزلىككىلار تۈپەيلىدىن تۇلگەن بولساڭلارمۇ، ئۇ سىلەرنى مەسىھ بىلەن بىللە جانلاندۇردى، ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، **14** بىلگىمىلەردە تۇز ئىچىگە ئېلىنغان ئۇستىمىزدىن ئەرز قىلدىغان، بىزنى ئەيىبلەيدىغان پۈتۈكلەرنى تۇچىزۇپ تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنى بىزدىن نېرى قىلدى، كېرىستكە مىخلاتقۇزدى. **15** ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئولجا ئېلىپ، [كېرىستە] ئۇلارنى رەسۋا قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۇستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلبە قىلدى. **16** ئەمدى ھېچكىمنىڭ يېمەك-ئىچمەك، ھېيت-بايراملار، «يېڭى ئاي» يا كى شابات كۈنلەر جەھەتلىرىدە سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردىن ھۆكۈم چىقىرىشىغا يول قويماڭلار؛ **17** بۇ ئىشلار بولسا بىر كۆلەڭگە، خالاس، ئۇنىڭ جىسمى بولسا مەسىھنىڭكىدۇر! **18** ھېچكىمنىڭ سىلەرنى «كېچىك پېشىلىق» ۋە پەرىشتىلە رگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىنتىمىگىلاردىن مەھرۇم قىلىشىغا يول قويماڭلار؛ مۇشۇنداق كىشىلەر [گۇناھلىق] ئەتلىرىدىكى ئوي-پىكرلىرى بىلەن ھاكاۋۇرلىشىپ، كۆز رگەن كۆرۈنۈشلە رگە ئېسىلىۋالماقتىدۇر؛ **19** ئۇلار «باش»نى چىڭ ئۇتقىنى يوقتۇر؛ لېكىن باشتىن ئۇ ئۇگە ۋە سىكىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇۋۇۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خۇدادىن كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا. **20** ئە گەر مەسىھ بىلەن بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانۇنىيەتلە رگە نىسبەتەن ئۆلگەن بولساڭلار، نېمىشقا (بۇ دۇنيادا ياشىغانلارمىز) «ئوتما!» «تېتىما!» «تە گمە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلە رگە رىئايە قىلىسىلەر **22** (بۇنداق [بەلگىلىمىلەر ئىلگىدىكى] نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ)؟ مۇشۇنداق بەلگىلىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆزىسە قىمىلەر ۋە تەلىملەردىن ئىبارەت، خالاس؛ **23** ئۇلاردا دەۋەۋقە بىرخىل پىدائىيلارچە ئىبادەت، كېچىك پېشىلىق ۋە ئۆز تېنىگە قارىتا قاتتىق قوللۇق بولۇشنى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، ئۇلاردا دانالىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار؛ ئەمەلىيەتتە [بۇنداق دانالىقنىڭ] پايدىسى يوقتۇر ـ ئۇلار پەقەت ئەتتىكى ھەۋەسلە رگە يول قويدۇلا، خالاس.

3 سلەر مەسىھ بىلەن تەڭ تىرىلدۇرۇلگەن بولسا گالار، ئەمدى يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئىزدىنىڭلار، مەسىھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. **2** كۆڭۈل-زېھنىڭلارنى يەردىكى ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قويۇڭلار؛ **3** چۈنكى سلەر تۇنلەنىسلەر، ۋە ھاياتىڭلار مەسىھ بىلەن بىللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. **4** ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسىھ ئاشكارىلانغان چاغدا، شۇئان سلەر تۇنىڭ بىلەن بىللە شان-شەرەپتە ئاشكارىلىنىدىغان بولىسلەر. **5** شۇڭا يە رگە تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىڭلارنى، يەنى بۇزۇقلۇق، ناپاكلىك، ئېپلاس ھېسسىياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك (ئۇ بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر)نى تۇلۇمگە مەھكوم قىلىڭلار؛ **6** چۈنكى بۇ ئىشلار ۋېيىلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىز پەرزەنتلە رگە چۈشىدۇ. **7** سلەر بۇلار ئارىسىدا ياشىغان ۋاقىتلىرىدا، بۇنداق ئىشلاردىمۇ ماڭغانسىلەر. **8** ئەمما ھازىر سلەر مۇشۇلارنىڭمۇ ھەممىسىنى تۇز ئۆڭلىرىدىن سېلىۋېتىڭلار ـ يەنى غەزەپ، قەھر-سەپرا، يامان نىيەتلەر، تۆھمەت، ئاغىزىڭلاردىن چىقىدىغان ئېپلاس سۆزلەرنىمۇ سىلىۋېتىڭلار. **9** بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمە ڭلار؛ چۈنكى سلەر كونا ئادەمنى قىلىمىشلىرى بىلەن سېلىۋەتكەنسىلەر، **10** ۋە يېڭى ئادەمنى كىيگەنسىلەر؛ يېڭى ئادەم بولسا ئۆزىنى ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-ئوبرازى ۋىجىچە تولۇق بىلىشتە دائىم يېڭىلىناقتا؛ **11** ئۇنىڭدا ھېچقانداق يۇنانلىق ياكى يەھۇدىي، سۈننەتلىك ياكى سۈننەتسىز، يات مەدىنىيەتلىك، سكىت، قۇل ياكى ھۆرلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر، بەلكى مەسىھ ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدىدۇر. **12** شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىۋالغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنگەنلە رگە لايىق، ئادەمگە ئىچ ئاغرىتىدىغان باغرىلارنى، مېھرىبانلىق، كىچىك پېئىللىق، مۆمىنلىك ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كىيىۋېلىڭلار؛ **13** بىر-بىرىڭلارغا يول قويۇڭلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار؛ مەسىھ سلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سلەرمۇ شۇنداق قىلىڭلار. **14** مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىشتىسى بولغان مېھىر-مۇھەببەتنى قوشۇپ بېرىڭلار. **15** مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۈن (سلەر بىر تەن بولۇپ بۇ خاتىرجەملىكتە بولۇشقا چاقىرىلغان ئىكەنسىلەر) ۋە شۇنداقلا رەھمەت ئېيتىشلاردا بولۇڭلار. **16** مەسىھنىڭ سۆز- كالامىنى تۇز ئۆڭلىرىدا بايلىق ھاسىل قىلىپ تۇرغۇزۇڭلار، بارلىق دانالىق بىلەن بىر-بىرىڭلارغا ئۆگىتىڭلار، جبكىلە ڭلار، چىن قەلبىڭلاردا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلارنى يا كۆتىپ خۇدانى چىرايلىق مەدھىيىلە ڭلار؛ **17** ۋە ھەممە ئىشلاردا، سۆز بولسۇن، ئەمەل بولسۇن، ھەممىسىنى رەب ئەيسانىڭ نامىدا قىلىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق خۇدائاتىغا رەھمەت ئېيتىڭلار. **18** سلەر ئاياللار، رەبدە بولغان سۈپىتىڭلارغا لايىق تۇز ئەرلىرىڭلارغا ۋىسۇنۇڭلار؛ **19** سلەر ئەرلەر، تۇز ئاياللىرىڭلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ئۇلارغا ئاچچىق قىلما ڭلار. **20** سلەر بالىلار، ئاتا-ئانا ڭلارغا ھەممە ئىشلاردا ئىتائەت قىلىڭلار، چۈنكى بۇنداق قىلىش رەبدە بولغان گۈزەل ئىشتۇر. **21** سلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمە ڭلار، ئۇنداق قىلسا ڭلار كۆڭلى يارا بولىدۇ. **22** سلەر قۇللار، ئەستىن بولغان خوجايىنىڭلارغا ھەممە ئىشتا ئىتائەت قىلىڭلار، پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئىنسانلارنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولما ڭلار، بەلكى رەبدىن ئەيمىنىپ چىن كۆڭۈڭلاردىن ئىش كۆرۈڭلار. **23** ئىمە ئىشنى قىلىۋاتقان بولسا ڭلار، ئۇنىڭدا ئىنسانلار ئالدىدا ئەمەس، بەلكى رەب ئالدىدا قىلغاندەك جان-دىل بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلە ڭلار؛ **24** چۈنكى مىراسنىڭ ئىنئامىغا رەبدىن مۇيەسسەر قىلىنغانلىقىڭلارنى بىلىسلەر؛ چۈنكى سلەر رەب مەسىھنىڭ ئىبادەت-قۇللۇقىدىدۇرسلەر. **25** ئەمما كىم ھەققانىيسزلىق قىلسا قىلغان ھەققانىيسزلىقى تۇز بېشىغا چۈشىدۇ؛ بۇ ئىشتا ھېچقانداق يۈز-خاتىرە قىلىنىش يوقتۇر.

4 سلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغا ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىڭلار؛ چۈنكى ئەرشتە تۇز خوجايىنىڭلارنىڭ بارلىقىنى بىلىسلەر. **2** دۇئا-تىلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بېرىلىڭلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ ھوشيار تۇرۇڭلار؛ **3** شۇنىڭ بىلەن بىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلە رگى، خۇدا بە رگە مەسىھنىڭ سىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن تۇز سۆزىگە ئىشىك ئاچسۇن؛ مەن دەل سىر ئۈچۈن زەنجىرلەر بىلەن باغلانغانىمەن؛ **4** شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم ۋىجىچە، سىرنى ئاشكارىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار]. **5** سىرتىكىلە رگە نىسبەتەن دانالىق بىلەن مېڭىڭلار، پۇرسەتلەر چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولدىن بەرمە ڭلار. **6** سلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۇز بىلەن تېتىتىلىشۇن؛ شۇنىڭ بىلەن سلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشنى بىلىسىلەر. **7** سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەبدە سادىق خىزمەتكار، ئىشدىشىمىز بولغان تىككۇس سىلە رگە مەن تۇغرۇلۇق ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. **8** مەن ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئەھۋالىڭلارنى بىلۈۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭۈڭلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىشى ئۈچۈندۇر. **9** مەن ئۇنى سىلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز ئۇنېسىمۇسنى ئۇنىڭ بىلەن ئەۋەتىتىم؛ ئۇلار سىلە رگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. **10** تۇرمىدىشىم بولغان تارىستارخۇس سىلە رگە سالام يوللايدۇ؛ بارناباسنىڭ نەۋرى ئىنىسى مارکۇسمۇ شۇنداق (سىلەر ئۇنىڭ توغرۇلۇق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىڭلار، ئۇ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار)؛ **11** يۇستۇس دەپ ئاتالغان يەھۇدىمۇ سالام يوللايدۇ. خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ماڭا خىزمەتداش بولغان سۈننەت قىلىنغانلاردىن پەقەت مۇشۇلار باردۇر؛ ئۇلار ماڭا تەسەللى بولغان. **12** سىلەردىن بولغان، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى ئەپافراس سىلە رگە سالام يوللايدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل ئىرادىسىدە مۇ ئۈكەمىل، كامالەتكە يېتىپ چىڭ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالاردا كۆرەش قىلىدۇ. **13** چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۇۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىئادىكىلەر ئۈچۈن ۋە خىيراپولىستىكىلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ چاپا تارتىدۇ. **14** سۆيۈملۈك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلە رگە سالام، دېماستىنمۇ شۇنداق. **15** لائودىكىئادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، نىمفاغا ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار. **16** بۇ خەت تاراڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لائودىكىيىدىكى جامائە تىمۇ ئوقۇتۇڭلار، ۋە لائودىكىيەدىكىلە رگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار؛ **17** ۋە ئارخىپپۇسقا: «سەن رەبدە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق تەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن» ـ دە ڭلار. **18** مەنكى پاۋلۇستىن تۇز قولۇم بىلەن يازغان سالام. مېنىڭ كىشەنلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلە ڭلار. سىلە رگە مېھىر-شەپقەت بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 1

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتىيدىن خۇداتاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جاماەتكە سالام. سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **2** بىز دۇئالىرىمىزدا سىلەرنى ياد ئېتىپ تۇرۇپ، خۇداغا سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىمىز؛ **3** خۇداتاتىمىزنىڭ ئالدىدا ئېتىقادىڭلاردىن بولغان ئەمەللىرىڭلارنى، مېھىر-مۇھەببەتىن چىققان جاپالىق ئەجرىڭلارنى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە باغلىغان ئۈمىدتە بولغان چىداملىقىڭلارنى ئىزچىل ئەسلەپ تۇرۇۋاتىمىز. **4** چۈنكى ئەي قېرىنداشلار، خۇدا سۆيگەنلەر، ئۆزىڭلا سىلەرنى تاللىغانلىقى بەرگە ئايان. **5** چۈنكى خۇش خەۋىرىمىز سىلە رگە يەتكۈزۈلگىنىدە سۆزلەر بىلەنلا ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەت بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، مۇتلەق جەزملەشتۈرۈلگەن ھالدا سىلە رگە يەتكۈزۈلگەن؛ ئۆزىڭلا ئوستىڭگە، بىزنىڭ سىلەرنىڭ ئارا كاللىرىدا بولغىنىمىزدا سىلەرنى دەپ ئۆزىمىزنى قانداق تۇتقانلىقىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر. **6** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېغىر ئازاب-ئوقۇبەت ئىچىدە تۇرۇقلۇقىڭ، مۇقەددەس روھنىڭ شادلىقى بىلەن سۆز-كالامنى قوبۇل قىلىپ، بىزنى، شۇنداقلا رەبنىڭ ئۆزىنى ئۆلگە قىلىپ ئەگەشتىڭلار، **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئېتىقادچىلارغا ئۈلگە بولۇپ چىقتىڭلار؛ **8** چۈنكى رەبنىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن پەقەت ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئىلا ياڭراپ قالماستىن، بەلكى ھەممە يەرگە خۇداغا باغلانغان ئېتىقادىڭلار تونۇرۇلۇق ھەممە يەرگە خەۋەر تارقىلىپتۇ؛ نەتىجىدە، بىزنىڭ [شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەر تونۇرۇلۇق] ھېچنېمە دېيىشىمىزنىڭ ھاجىتى قالمىدى. **9** چۈنكى [بىز بارغانلىكى جايدىكى] كىشىلەر سىلەرنىڭ بىزنى قانداق قارشى ئالغانلىقىڭلارنى، سىلەرنىڭ بۇتلاردىن قانداق ۋاز كېچىپ تىرىك ۋە ھەقىقىي خۇداتاتىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئوغلىنىڭ، يەنى ئۆ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈ رگەن، كەلگۈسىدە كېلىدىغان غەزەپتىن بىزنى قۇتقۇزغۇچى ئەيسانىڭ ئەرشتىن كېلىشىنى كۈتۈشكە خۇداغا ياققانلىقىڭلارنى بايان قىلىشىدۇ.

2 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ ئارا كاللارغا كىرگىنىمىز توغرۇلۇق بىلىسىلە رگى، ئۆ بىكارغا كەتمىدى. **2** سىلە رگە يەنە شۇمۇ مەلۇمكى، گەرچە ئىلگىرى فىلىپپى شەھىرىدە قىينى-قىستاق ۋە خارلىققا ئۇچرىغان بولساقمۇ، زور قاتتىق قارشىلىققا قارىمای خۇداتاتىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە يەتكۈزۈشكە خۇدايىمىزنىڭ مەدەت بېرىشى بىلەن يۈرە كلىك بولدۇق. **3** چۈنكى بىزنىڭ ئۆتۈنۈش-جېكىلەشلىرىمىزدە ھېچقانداق ئالدامچىلىق، ناپاك نىيەت يا كى ھىيلىگەرلىك يوقتۇر. **4** ئەكسىچە، بىز خۇدا تەرىپىدىن خۇش خەۋەرنىڭ ئامانەت قىلىنىشقا لايىق كۆرۈلگەن ئادەملەر سۈپىتىدە بىز شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئادەملەرنى ئەمەس، بەلكى قەلبىمىزنى سىنىغۇچى خۇدانى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن [خۇش خەۋەرنى] جاكارلايمىز. **5** چۈنكى سىلەر بىلگەنىدەك بىز ھېچقايسى ۋاقىتتا ئارا كاللارغا خۇشامەتچىلىك بىلەن ۋە يا كى تاماخورلۇققا نىقاب تاقاپ كەلمىدۇق ـ (بۇ ئىشتا خۇدا بەرگە گۇۋاھچىدۇر ـ **6** گەرچە بىز مەھسىنىڭ روسۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە تەلەپ يۈكلىيەلەيدىغان بولساقمۇ، مەيلى سىلەر بولۇڭلار يا كى باشقىلار بولسۇن، ھېچبىر ئىنسادىن بىرەر ئىززەت-شۆھرەت ئىزدىگەن ئەمەس ئىدۇق. **7** ئەكسىچە بىز ئارا كاللارنا خۇددى بالا ئېمىتىدىغان ئانا ئۆز بوۋاقلىرىنى ئاسرىغاندەك سىلە رگە مۇلايىم مۇئامىلىدە بولدۇق. **8** شۇ چاغدا، سىلە رگە شۇنداق تەلپۈنگەنىدۇق، سىلە رگە پەقەت خۇداتاتىڭ خۇش خەۋەرنى تاپشۇرۇشنىلا ئەمەس، ھەتتا ئۆز جېنىمىزنى تاپشۇرۇشقىمۇ رازىمىز؛ چۈنكى سىلەر بەرگە ئىنتايىن قەدرلىك ئىدىڭلار. **9** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ قانداق جاپالىق ئەمگەك قىلغىنىمىز ئېسىڭلاردا باردۇر؛ ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن كېچە-كۈندۈزلەپ مېھنەت قىلدۇق، خۇداتاتىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلە رگە يەتكۈزدۇق. **10** ئېتىقادچىلاردىن بولغان سىلەرنىڭ ئارا كاللارىدىكى ئەمەلىيەتلىرىمىزنىڭ قانداق ئىخلاسمەن، ھەققانىي ۋە ئەيىبسىز ئىكەنلىگىگە ئۆزۈڭلار ۋە خۇداتاتىڭ ئۆزىمۇ گۇۋاھچىدۇر. **11** ۋە يەنە سىلەر بىلگىنىڭلاردەك، ئاتىنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرىگە نەسىھەت بەرگىنىدەك بىز ھەربىرىڭلارغا شۇنداق جېكىلەپ، رىغبەت-تەسەللى بېرىپ، سىلەرنى ئۆز پادىشاھلىقىغا ۋە شان-شەرىپىگە چاقىرىۋاتقان خۇداغا لايىق ھالدا مېڭىشقا دەۋەت قىلدۇق. **13** خۇداغا يەنە شۇ سەۋەبتىن توختاۋسىز تەشەككۇر ئېيتىمىزكى، سىلەرنىڭ بىزدىن ئاڭلىغان خۇداتاتىڭ سۆزى- كالامغا قۇلاق سالغىنىڭلاردا، ئۇنى ئىنسانلاردىن كەلگەن سۆز سۈپىتىدە ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەلىي سۈپىتىدە، يەنى خۇدادىن كەلگەن سۆز- كالام دەپ ئۇنى قوبۇل قىلدىڭلار؛ ئۇ [سۆز- كالام] ھازىر ئىشەنگۈچى سىلەردە ئىشلىمەكتە. **14** چۈنكى سىلەر، ئى قېرىنداشلار، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى مەسىھ ئەيسادا بولغان جاماەتلەردىن ئۆلگە ئالدىڭلار؛ ئۇلار [شۇ يەردە] يەھۇدىيلار تەرىپىدن قانداق خارلىقلارغا ئۇچىرىغان بولسا، سىلەرمۇ ئۆز يۇرتداشلىرىڭلار تەرىپىدن ئوخشاش خارلىقلارغا ئۇچىرىدىڭلار. **15** ئۇلار، يەنى شۇ يەھۇدىيلار، ئەسلىدە رەب ئەيسانى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەن ۋە بىزنىمۇ زىيانكەشلىك قىلىپ قوغلىۋەتكەنىدى. ئۇلار خۇدانى نارازى قىلىپ، ۋە ھەممە ئىنسان بىلەن قېرىشىپ، **16** «يات ئەللىكلەر»نىڭ نىجاتلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن ئۇلارغا سۆزلىشىمىزگە توسقۇنلۇق قىلىۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنى ئۆزۈلۈكسىز چېكىگە يەتكۈزمەكتە؛ لېكىن غەزەپ ئۇلارنىڭ ئېشىغا تولۇق بىلەن چۈشۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرىدۇ. **17** لېكىن بىز، ئى قېرىنداشلار، ئامالسىز سىلەردىن ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت جۈدالاشقان بولساقمۇ (تەندە بولسىمۇ، قەلبدە ئەمەس)، سىلەر بىلەن يەنە دىدار كۆرۈشۈشكە قەۋەتلا ئىنتىزارلىقىمىزدىن ياينىكلارغا بېرىشقا تېخىمۇ بەك ئىنتىلدۇق! **18** شۇنىڭدەك ياينىكلارغا بارغۇمىز بار ئىدى ـ ئەمەلىيەتتە مەنكى پاۋلۇس قايتا-قايتا تىرىشىپ باقتىم؛ بىراق بۇنىڭغا شەيتان توسقۇنلۇق قىلدى. **19** چۈنكى بىزنىڭ ئىستەك-ئارزۇيىمىز، شادلىقىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا قايتىپ كەلگەندە پەخىرلىنىدىغان تاجسىز نېمە بولىدۇ؟ بۇ دەل سىلەر ئۆز ئۈگلار ئەمەسمۇ؟ **20** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ پەخرىمىز، بىزنىڭ شادلىقىمىز!

3 شۇنىڭ بىلەن بىز [سىلەردىن خەۋەرسىز] تاقەتسىز تاق بولۇپ، ئۆزىمىز ئافىنا شەھىرىدە يالغۇز قېلىپ، **2** ئالدىڭلارغا قېرىنداشىمىز ھەم خۇدا يولىدا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىدە بولۇۋاتقان خىزمەتداشىمىز تىموتىيىنى سىلەرنى ئېتىقادىتا مۇستەھكەملەش- كۈچەيتىش ۋە رىغبەتلەندۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتتىشى قارار قىلدۇق؛ **3** [بىزنىڭ ئۇنى ئەۋەتىشتىكى] مەقسىتىمىز، ھېچكىمنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن مۇشۇ زەخمەت-قىينچىلىقلار سەۋەبىدىن [ئېتىقادىتا] تەۋرىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئۆز ئۈگلار بۇنداق ئىشلارغا ئۈچراشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەن، دەپ بىلىسىلەر. **4** چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمىزدا، سىلە رگە ھەممىمىز ئازاب-قىينچىلىققا ئۈچرىمای قالمايمىز دەپ ئالدىنئالا ئېيتقانىدۇق. ئەمەلىيەتتە ھازىر دېگىنىمىزدەك بولدى، دەپ بىلىسىلەر. **5** شۇ سەۋەبتىن تاقىتىم تاق بولۇپ، ئېتىقادىڭلارنىڭ زادى قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن، ئازدۇرغۇچى سىلەرنى ئازدۇرۇپ بىزنىڭ سىلە رگە سىكىڭۇ رگەن ئەجرىمىز بىكارغا كەتمىسكىن دەپ ئەنسىرەپ، تىموتىيىنى ياينىكلارغا ئەۋەتكەنىدىم. **6** لېكىن تىموتى بايا ياينىكلاردىن قايتىپ كەلگەنىدە، ئېتىقادىڭلار ۋە مېھىر-مۇھەببىتىڭلار توغرىسىدا بەرگە ياخشى خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سىلەرنىڭ بىزنى ھەردائىم سېغىنىپ ئۆزىنىڭلارنى كۆرگۈڭلار كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. **7** شۇنىڭدەك، ئەي قېرىنداشلار، بېشىمىزغا چۈشكەن مۇشۇنداق بارلىق ئازاب-ئوقۇبەت ۋە ئېغىرچىلىق ئىچىدە ئۆزۈئاتقىنىمىزدا سىلەردىن، يەنى چىڭ ئېتىقادىڭلاردىن رىغبەت-تەسەللى تاپتۇق؛ **8** چۈنكى رەبدە چىڭ تۇرغان بولسا ئاكلار، بىز [ئۆلەي] ھايات قالىمىز! **9** ئەمدى سىلەر ئۈچۈن، خۇدايىمىز ئالدىدا سىلەرنىڭ ۋەجىگلاردىن تولمۇ شادلانىدۇق، بۇ زور شادلىقىمىزدىن سىلەر ئۈچۈن خۇداغا قانچىلىك دەرىجىدە تەشەككۇر ئېيتىساق بولار؟! **10** سىلەر بىلەن دىدار كۆرۈشۈش ۋە ئېتىقادىڭلاردىكى يېتەرسىزلىكلەرنى م ۇكەممەل قىلىشقا مۇيەسسەر بولۇش ئىمكانىيىتى ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈز خۇداغا زور تەلەۋرۇپ يېلىنماقتىمىز. **11** ئەمدى بىزنىڭ خۇداتاتىمىزنىڭ ئۆزى ھەم رەببىمىز ئەيسا بىزنىڭ يولىمىزنى ياينىكلارغا باشلىغاي؛ **12** ئەمدى مېھىر-مۇھەببەتىمىز سىلە رگە تولغاندەك، رەب سىلەرنىڭ بىر-بىرىڭلارغا ۋە ھەممە ئادەملە رگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئاشۇرۇپ، تولۇپ تاشتۇرغاي؛ **13** ھەم شۇنداق بولغاندا، رەببىمىز ئەيسا ئۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەلگەندە قەلبىڭلار بىزنىڭ خۇداتاتىمىز ئالدىدا پاك-مۇقەددەسلىكتە نۇقسانسىز بولۇشقا مۇستەھكەملىنىدۇ!

4 تاخىربدا، ئى قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سىلەردىن شۇنى تۆتۈنمىز ھەم جىكىلەيمىزكى، سىلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قاندىق مېڭىشىڭلار كېرەك كىلكىنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ يېنچە مېڭىۋاتقىنىڭلارغا ئوخشاش، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. **2** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سىلە رگە نېمە ئەمرلەرنى تاپىلىغانلىقىمىزنى بىلىسىلەر. **3** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنىڭ، پاك-مۇقەددەس قىلىنىش، ھەرقانداق بۇزۇقچىلىقتىن ساقلىنىش، **4** يەنى ھەربىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپىلەردەك شەھۋانىي ھەۋەسلە رگە بېرىلمەي، بەلكى قانداق قىلىپ تۆز تېنىنى باشقۇرۇپ، تۇنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئۆگىنىۋېلىشتۇر. **6** بۇ جەھەتلەردە ھېچكىم تۆز قېرىنداشىنىڭ ھەققىگە چاڭ سىلىپ، تۆز پايدا-مەنپەئىتىنى قوغلىمىسۇن؛ چۈنكى بىز ئىلگىرى سىلە رگە چۈشەندۈرۈپ تولۇق ئاگاھلاندۇرغىنىمىزدەك، بارلىق مۇشۇنداق ئىشلاردا رەب تۆزى ئىنتىقام ئالغۇچىدۇر. **7** چۈنكى خۇدا بىزنى ناپاكلىققا ئەمەس، بەلكى پاك-مۇقەددەسلىكتە ياشاشقا چاقىردى. **8** شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ [ھەققەتنى] رەت قىلغان ئادەم، ئىنسانىي ھوقۇقنى ئەمەس، بەلكى سىلە رگە مۇقەددەس روھنى ئاتا قىلغۇچى خۇدانى رەت قىلغان بولىدۇ. **9** ئەمدى قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەتكە كەلسەك، بۇ توغرىسىدا سىلە رگە يېزىپ ئولتۇرۇشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. چۈنكى خۇدا تۆزى بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشنى ئۆگەنمە كتە. **10** چۈنكى سىلەر پۈتكۈل ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىكى ھەممە قېرىنداشلارغا شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق بولسىمۇ، ئى قېرىنداشلار، شۇنداق قىلىشقا بېرىلىپ تېخىمۇ ئېشىپ ئېشىشىڭلارنى، **11** شۇنداقلا بىز سىلە رگە تاپىلىغىنىمىزدەك، تىنچ يۈرۈشنى، [ياشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا] ئارىلاشمەي]، تۆز ئىشىڭلار بىلەن بولۇپ، ئىككى قولۇڭلارغا تايىنىپ ياشاشنى نىشان قىلىپ ئىنتىلىشىڭلارنى تۆتۈنىمىز. **12** مانا شۇنداق قىلسا ئاڭلار، سىرتتىكىلەر ئالدىدا ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇپ ماڭىسىلەر ۋە ھېچكىمنىڭ قولىغا بېقىنىپ قالمايسىلەر. **13** لېكىن، ئەي قېرىنداشلار، ئۇمىدسىزلىك ئىچىدە ياشاۋاتقان باشقا ھەممىسىدەك، [ئاراڭلاردىكى] [ئۆلۈمدە] تۇخلاپ قالغانلارغا قايغۇرۇپ ھەسرەت چە كمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھالى توغرۇلۇق خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمىز. **14** چۈنكى بىز ئەيسانىڭ ئۆلۈپ تىرىلگەنلىكىگە ئىشەنگەنىكەنمىز، [ئەيسا قايتا كەلگىنىدە]، ئۆلۈمدە ئۇنىڭدا تۇخلاپ قالغانلارنى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز. **15** چۈنكى رەبنىڭ سۆز-كالامى يېنچە سىلە رگە شۇنى ئېيتىمىزكى، رەب قايتا كەلگۈچە تىرىك قالغان بىزلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشىمىز جەزمەن ئۆلۈمدە ئۇخلاپ قالغانلارنىڭكىدىن ئاۋۋال بولمايدۇ؛ **16** چۈنكى رەب قاتتىق بىر نەرە تارتىپ، باش پەرىشتىنىڭ ئاۋازى ۋە خۇدانىڭ كاناي سادىسى ئىچىدە ئاسماندىن چۈشىدۇ ۋە مەسىھدە بولۇپ ئۆلگەنلەر ئاۋۋال تىرىلىدۇ؛ **17** ئاندىن تىرىك قالغان بىزلەر ئۇلار بىلەن بىرگە رەب بىلەن ھاۋادا كۆرۈشۈش ئۈچۈن، بۇلۇتلار ئارىسىغا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىمىز؛ شۇنىڭ بىلەن بىز رەب بىلەن مەڭگۈ بىرگە بولىمىز. **18** شۇڭا، بىر-بىرىڭلارغا بۇ سۆزلەر بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىڭلار.

5 لېكىن ئى قېرىنداشلار، سىلە رگە شۇ ئىشلارنىڭ ۋاقتىلىرى ۋە زامانلىرى توغرىسىدا يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. **2** چۈنكى تۆز ئۆڭلار ئوبدان بىلىسىلەر، رەبنىڭ كۈنى خۇددى كېچىدە كىرگەن ئوغرىنىڭ كېلىشىگە ئوخشاش [ۋۇيۇقسىز] كېلىدۇ. **3** ئەمدى كىشىلەر «[دۇنيا] تىنچ-ئامان بولۇۋاتىدۇ» دەپ تۇرغاندا، خۇددى ھاملىدار ئايالنىڭ تولغىقى ئۆشتۈمۈتۈن تۇتقىنىدەك، ھالاكەت ئۇلارنىڭ بېشىغا ۋۇيۇقسىز چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، قاراڭغۇلۇقتا تۇرغۇچىلار ئەمەسسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈن سىلەرنى ئوغرىدەك چۈچۈتۈپ كەلمەيدۇ. **5** چۈنكى سىلەر ھەممىڭلار يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرى، كۈندۈزنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ بىز كېچىگە تەۋە يا كى قاراڭغۇلۇققا مەنسۇپ ئەمەسمىز. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن باشقا ھەممىسىدەك ئۇخلىمايلى، بەلكى سە گەك ۋە سالماق بولايلى. **7** چۈنكى ئۇخلايدىغانلار كېچىسى ئۇخلايدۇ، مەست بولىدىغانلارمۇ كېچىسى مەست بولىدۇ. **8** بىراق ئۆزىمىز كۈندۈز زىگە مەنسۇپ بولغاندىن كېيىن، سالماق بولايلى، كۆكرىكىمىزگە ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەتنى ساۋۇت قىلىپ، بېشىمىزغا نىجاتقا باغلانغان ئۈمىدنى دۇبۇلغا قىلىپ كىيىۋالايلى؛ **9** چۈنكى خۇدا بىزنى ئۆز غەزىپىگە ئۇچىرىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق نىجاتقا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن تاللاپ بېكىتكەن. **10** ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆلدى ـ مەقسىتى، ھايات قېلىپ ۋۇيغاق تۇرساقمۇ يا كى [ئۆلۈمدە] ئۇخلىغان بولساقمۇ، بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھاياتتا بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن، ھازىر قىلۋاتقىنىڭلارغا ئوخشاش، بىر-بىرىڭلارنى داۋاملىق رىغبەتلەندۈرۈپ، بىر-بىرىڭلارنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرۇڭلار. **12** ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئاراڭلاردا جاپالىق ئىشلەۋاتقان ۋە رەبدە سىلە رگە يېتەكچىلىك قىلىپ، نەسىھەت بېرىۋاتقانلارنى قەدرلىشىڭلارنى ئۆتۈنىمىز. **13** بۇ خىزمەتلىرى ئۈچۈن ئۇلارنى چوكتۇر ھۆرمەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قەدرلە گلار. بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار. **14** ئەمما، ئى قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنىمۇ ئۆتۈنىمىزكى، تەرتىپسىز يۈ رگەنلە رگە نەسىھەت بېرىڭلار، يۈرە كسىزلەرنى رىغبەتلەندۈرۈڭلار، ئاجىزلارغا يار-يۆلەك بولۇڭلار ۋە ھەممە ئادەمگە سەۋرىچان بولۇڭلار. **15** ھېچقايسىڭلار يامانلىققا يامانلىق قىلماسلىققا كۆزۈل بۇلۇڭلار، بىر-بىرىڭلارغا ۋە بارلىق كىشىلە رگە ھەمىشە ياخشىلىق قىلىشقا ئىنتىلىڭلار. **16** ھەردائىم شادلىنىڭلار. **17** توختىماي دۇئا قىلىڭلار. **18** ھەرقانداق ئىشتا تەشە ككۈر ئېيتىڭلار. چۈنكى مانا بۇلار خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلە رگە قاراتقان ئىرادىسىدۇر. **19** روھنىڭ ئوتىنى ئۆچۈرمە گلار. **20** ئاراڭلاردا پەيغەمبەرلەرچە يەتكۈزۈلگەن بېشارەتلىك سۆزلەرنى كەمىستمە گلار؛ **21** ھەممە گەپنى تەكشۈرۈپ ئىسپاتلاپ كۆرۈڭلار؛ دۇرۇس بولسا ئۇنى چىڭ تۇتۇپ [قولدىن بەرمە گلار]. **22** يامانلىقنىڭ ھەرقانداق شە كلىدىن تۇزۇڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. **23** خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا تۆزى سىلەرنى تۆزۈل-كېسىل پاك-مۇقەددەس قىلغاي، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا كەلگۈچە پۈتكۈل روھىڭلار، جېنىڭلار ۋە تېنىڭلارنى ئەيىبسىز ساقلىغاي. **24** سىلەرنى چاقىرغۇچى بولسا سادىق-ۋاپادۇر، ئۇ ئۇنى جەزمەن ئادا قىلمايدۇ. **25** قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. **26** ھەممە قېرىنداشلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. **27** مەن رەبدە سىلە رگە شۇنى جىددىي تاپىلايمەنكى، بۇ خەتنى [شۇ يەردىكى] ھەممە مۇقەددەس قېرىنداشلارغا ئوقۇپ بېرىڭلار! **28** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلە رگە يار بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 2

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتيدىن خۇداتاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. **2** خۇداتاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! **3** سىلەر ئۆچۈن خۇداغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ (ھەمدە شۇنداق قىلىش تولىمۇ لايىقتۇر)، ئى قېرىنداشلار، ـ چۈنكى ئېتىقادىڭلار كۆچلۈك ئۆسمەكتە ھەمدە بىر-بىرىڭلارغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارمۇ ئېشىپ تاشماقتا. **4** شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆزىمىز سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن، شۇنداقلا ھەر داشلىق بېرىۋاتقان بارلىق زىيانكەشلىك ۋە جاپا-مۇشەققەتلەر ئىچىدە كۆرسەتكەن سەۋر-چىداملىق ۋە ئېتىقادىڭلار ئۈچۈن، خۇدانىڭ ھەرقايسى جامائەتلىرىدە سىلەردىن پەخىرلىنىمىز؛ **5** بۇ ئىشلار خۇدانىڭ كېلىدىغان ئادىل ھۆكۈمىنى كۆرسىتىدىغان روشەن بىر ئالامەتىنىڭ ۋە شۇنداقلا، بۇ ئىشلار سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ھېسابلىنىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ سىلەر مانا شۇ پادىشاھلىق ئۈچۈن زۇلۇم-زەخمەت چېكىۋاتىسىلەر؛ **6** شۇنداق ئىكەن، سىلە رگە ئېغىرچىلىق سالغۇچىلارغا خۇدا ئېغىرچىلىق سالسا، ھەم شۇنداقلا رەب ئەيسا قۇدرەتلىك پەرىشتىلىرى بىلەن ئەرشتىن قايتا كۆرۈنگەن چاغدا، ئېغىرچىلىققا ئۈچرىغان سىلە رگە بىز بىلەن تەڭ تارامىلىق بەرسە دۇرۇس ئىش بولامدۇ؟ **8** شۇ چاغدا ئۆ خۇدانى تونۇمايدىغانلاردىن، شۇنداقلا رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ئىتائەت قىلمايدىغانلاردىن يالقۇنلۇق ئوت بىلەن ئىنتىقام ئالىدۇ. **9** بۇنداق كىشىلەر رەبنىڭ ھۇزۇرىدىن ۋە كۈچ-قۇدرىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھالاكەت جازاسىنى تارتىدۇ. **(aiōnios g166)** **10** ئۇ ۋاقىتتا ئۆ ئۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىدە ئۇلۇغلىنىپ، شۇ كۈندە بارلىق ئىشەنگەنلەردە (سىلەر دەرۋەقە بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزغا ئىشەنگەندۇرسىلەر) ئۆزىنىڭ كارامەتلىكىنى كۆرسىتىپ مەدھىيىلەنگلى كېلىدۇ. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز سىلەر ئۈچۈن دائىم شۇنداق دۇئا قىلىمىزكى، سىلەرنى چاقىرغان بىزنىڭ خۇدايىمىز سىلەرنى ئۆز [ئۇلۇغ] چاقىرىقىغا لايىق ھېسابلاپ، ياخشىلىققا ئىنتىلگەن بارلىق گۈزەل مەقسەت-مۇددىئالىرىڭلارنى ۋە ئېتىقادىڭلاردىن چىققان بارلىق خىزمەتلىرىڭلارنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇرغاي. **12** شۇنىڭ بىلەن، خۇدايىمىزنىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى سىلەردە شان-شەرەپ بولۇپ ئۇلۇغلىنىدۇ ۋە سىلەرمۇ ئۇنىڭدا شان-شەرەپكە ئېرىشىسىلەر.

2 ئى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قايتا كېلىشى، شۇنداقلا بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىر يەرگە جەم قىلىنىشىمىز توغرىسىدا سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنۈمىزكى، **2** ئە گەر سىلەر «مەلۇم روھتىن كەلگەن ۋەھيي»دىن بولسۇن، بىرسىنىڭ سۆز-تەلىمىدىن بولسۇن ياكى «بىزنىڭ نامىمىزدا» يېزىلغان مەلۇم خەتلەردىن بولسۇن «رەبنىڭ كۈنى يېتىپ كەلدى» دېگەن سۆزنى ئاڭلىساڭلار، جەددىلىشىپ ھودۇقۇپ كەتمە گىلار ياكى دەككە-دۇككىگە چۈشمە گىلار! **3** بۇ ئىشلاردا ھەرقانداق ئادەمنىڭ ھەرقانداق ئۈسۈل بىلەن سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويما گىلار، چۈنكى ئاۋۋال «[چوڭ] يېنىش» بولۇپ، ئاندىن «گۇناھىي ئادەم»، يەنى «ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنغۇچى ئادەم» ئاشكارىلانمىغۇچە، ئاشۇ كۈن كەلمەيدۇ. **4** شۇ ئادەم خۇدا دەپ ئاتالغانغا ياكى كىشىلەر چوقۇنىدىغان ھەرقانداق نەرسىلە رگە قارشى چىقىپ، ئۆزىنى ھەممىدن ئۈستۈن قىلىپ كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ شۇنداق قىلىپ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدا ئولتۇرۇۋېلىپ، ئۆزىنى خۇدا دەپ كۆرسىتىپ جاكارلايدۇ. **5** مەن سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىمدا بۇلارنى سىلە رگە ئېيتقىنىم ئېسىڭلاردا باردۇ؟ **6** ۋە ئۇنىڭ بەلگىلەنگەن ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە ئاشكارىلانماسلىقى ئۈچۈن، ئىمىنىڭ ئۇنى توسۇپ ئۆزۈۋاتقانلىقى سىلە رگە مەلۇم. **7** چۈنكى «قانۇنىي يوقاتقۇچى سىرلىق كۈچ» ئاللىقاچان يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماقتا؛ لېكىن بۇ ئىشلارنى ھازىرچە توسۇپ كېلىۋاتقان بىرسى باردۇر؛ ئۇ ئوتتۇرىدىن چىققۇچە شۇنداق توسۇقلۇق پېتى تۇرىدۇ؛ **8** ئاندىن ئاشۇ «قانۇنىي يوقاتقۇچى» ئاشكارىلىنىدۇ؛ بىراق رەب ئەيسا ئاغزىدىكى نەپىسى بىلەنلا ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ، كەلگەن چاغدىكى پارلاق نۇرى بىلەن ئۇنى يوق قىلىۋېتىدۇ. **9** «قانۇنىي يوقاتقۇچى»نىڭ مەيدانغا چىقىشى شەيتانىڭ پەيتلىرى بىلەن بولىدۇ، ئۇ ھەر تۈرلۈك كۈچ-قۇدرەت، مۇجىزە ۋە يالغان كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، **10** ھالا كەتكە يۈزلەنگەنلەرنى ئازدۇرىدىغان ھەرخىل قەبىھ ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىشلىتىدۇ. ئۇلارنىڭ ھالاكەت ئالدىدا ئۆزۈۋاتقانلىقىنىڭ سەۋەبى ئۇزلىرىنى نىجاتقا ئېتىپ كەلەيدىغان ھەقىقەتنى سۆيمەي، ئۇنىڭغا قەلبىدىن ئۇرۇن بەرمەسلىكىدىندۇر. **11** شۇ سەۋەبتىن، خۇدا ئۇلارغا يالغانچىلىققا ئىشىنىشنى دەپ ھەقىقەتنى چەتىنىدىغان بىر كۈچ ئەۋەتىدۇ. **12** ئەتىجىدە، ھەقىقەتكە ئىشەنمەي، بەلكى قەبىھلىكنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى جازاغا مەھكۇم قىلىنىدۇ. **13** لېكىن، ئەي، رەب سۆيگەن قېرىنداشلار، بىز سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم خۇداغا يالغانچىلىققا ئىشىنىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ ئۇ، خۇدا روھنىڭ ۋاستىسىدە پاك-مۇقەددەس قىلىنىشىڭلار ۋە ھەقىقەتكە ئىشىنىشىڭلار ئارقىلىق سىلەرنى نىجاتقا ئېرىشىشكە مۇقەددەدمىدىلا تاللىدى. **14** ئۇ بىز يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر ئارقىلىق سىلەرنى شۇ نىجاتقا، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرىگە ئېرىشىشكە چاقىردى. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، تاپان تەرەپ تۇرۇڭلار، بىز سىلە رگە ئېغىزچە يا كى خەت ئارقىلىق يەتكۈزگەن تەلىمنى چىڭ تۇتۇڭلار! **16** ئەمدى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزى ۋە بىزنى سۆيگەن، مېھىر-شەپقەت بىلەن مەڭگۈلۈك رىغبەت-تەسەللى ھەم گۈزەل ئۈمىد ئاتا قىلغان خۇداتاتىمىز قەلبىلارنى رىغبەتلەندۈرگەي ھەمدە سىلەرنى ھەربىر گۈزەل ئىش قىلىشتا، ھەربىر ياخشى سۆزلەرنى يەتكۈزۈشتە كۈچلەندۈرگەي! **(aiōnios g166)**

3 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار كى، رەبنىڭ سۆزى خۇددى سىلە رگە يەتكەن چاغدىكىگە ئوخشاش، [ھەرقانداق يەردە] تېز تارقالسۇن ۋە شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلانسۇن؛ **2** شۇنىڭدەك بىزنىڭ قەبىھ ۋە رەزىل ئادەملەردىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار. چۈنكى ھەممىلا ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادلىق بولۇۋەرمەيدۇ. **3** ئەمما رەب ئۆزى ئىشەنچلىكتۇر، ئۇ سىلەرنى مۇستەھكەم قىلىدۇ ھەم رەزىل بولغۇچىدىن ساقلايدۇ. **4** ئەمما رەبدە، سىلە رگە تاپىلىغىنىمىزنى قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداقلا داۋاملىق قىلىۋېرىدۇ، دەپ خاتىرجەممىز. **5** ئەمدى رەب قەلبىلىرىنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىگە ھەم مەسىھنىڭ سەۋر-چىداملىقىغا چۈمكەشكە يېتە كلىگەي. **6** ئەمدى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا شۇنى تاپىلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلىمنى رگە رىئايە قىلماي، تەرتىپسىز يۈ رگەنلەردىن ئۆزۈڭلارنى نېرى تۇتۇڭلار. **7** بىزدىن قانداق ئۆلگە ئېلىشىڭلار كېرە كلىكنى ئۆزۈڭلار بىلىسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرمىگەندۇق. **8** ھېچكىمنىڭ ئېنىنى بىكارغا يېمەيتۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تەرشىپ-تەرمىشىپ جاپالىق ئىشلەيتۇق. **9** بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن ياردەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولمىغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزىمىزنى سىلە رگە بىزدىن ياخشى ئۈلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بە رگە ئە گىشىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **10** چۈنكى بىز سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلە رگە: «بىرسى ئىشلىمەيمەن دېسە، ئۇ يېمىسۇن!» دەپ تاپىلىغانىدۇق. **11** چۈنكى بىز ئارا گىلاردا بەزىلەرنىڭ تەرتىپسىز لاغايلاپ، ھېچ ئىشلىمەي باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ يۈرىدىغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. **12** بىز مۇشۇنداقلارغا رەب ئەيسا مەسىھدە شۇنداق ۋىيۇيمىز ۋە ئۇلاردىن ئۆتۈنۈپ سورايمىزكى، تىنچ ياشاپ، ئەمگەكىلار بىلەن ئۆز ئېنىڭلارنى تېپىپ يە گىلار. **13** لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ئېرىنمە گىلار. **14** ئەمما ئە گەر ئۇشبۇ خېتىمىزدىكى سۆزلە رگە ئىتائەت قىلمايدىغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭدىن ھەزەر ئېيلە گىلار ۋە ئۇنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن باردىكى-كەلدىكى قىلما گىلار. **15** بىراق، ئۇنى دۈشمەن قاتارىدا كۆرمەي، ئە كسىچە ئۇنىڭغا بىر قېرىنداش سۈپىتىدە نەسىھەت قىلىڭلار. **16** خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان رەب ھەر ۋاقىت ھەر يولدا ئىشخەسىن سىلە رگە خاتىرجەملىك ئاتا قىلغاي. رەب ھەممىگلار بىلەن بىللە بولغاي! **17** مەنكى پاۋلۇس بۇ ئاخىرقى سالىمىنى ئۆز قولۇم بىلەن يازدىم؛ بۇ، مېنىڭ ھەممە خەتلىرىمنىڭ ئۆزىگە خاس بەلگىسىدۇر. مانا بۇ مېنىڭ ئۆز قەلمىمدۇر. **18** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىگلارغا يار بولغاي!

تموتىيغا 1

1 قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۈمىدىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەمرى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ
روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن مەنكى پاۋلۇستىن 2 ئېتىقاد يولدىكى تۇرۇمنىڭ سادىق ئوغلۇم
بولغان تموتىيغا سالام. خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت،
رەھىمدىللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 ماكېدونىيە تۆلكىسىگە بارغاندا، سەندىن
تۇتۇنگىنىمدەك [شۇنى يەنە تۇتۇنمەنكى]، [شۇ يەردىكى] بەزى كىشىلە رگە بىدئەت تەلىملەرنى
ئۆگەتمە گلار دەپ تاپىلىشىڭ ئۈچۈن سەن داۋاملىق ئەفەسۇس شەھىرىدە قالغىن؛ 4
ئۇلارنىڭ ئەپسانىلەر ۋە ئاينىغى يوق نەسەبنامىلە رگە بەند بولماسلىقنى تاپىلىغىن؛ بۇلار
خۇدانىڭ ئېتىقاد ئارقىلىقلا ئاشۇرۇلىدىغان تۇز ۋىيگە بولغان پىلانىنى ئىلگىرى
سۈرمەيدۇ، بەلكى پەقەت بەمەنە تالاش-تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، خالاس. 5
ئەمدىلىكتە بۇ رگە تاپىلانغان تەلىمنىڭ مۇددىئاسى ساپ قەلب، پاك ۋىجدان ۋە ساختىلىقسىز
ئېتىقادتىن كېلىپ چىقىدىغان مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەتتۇر. 6 بۇ ئىشلاردا بەزى كىشىلەر
چەتنەپ، بەمەنە گەپلەرنى قىلىشقا يۈزلۈنۈپ كەتتى. 7 تۇلارنىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ تۇلىماسى
بولغۇسى بار؛ بىراق تۇلار تۇزلىرىنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ياكى تۇزلىرىنىڭ مەدەپ قەيت
قىلۇاتقان سۆزلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ. 8 ئەمدى بەرگە مەلۇمكى، ئە گەر
كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى ئەينى مۇددىئاسىدا قولالىنسا، ئۇ پايدىلىقتۇر. 9 چۈنكى بىز يەنە
شۇنى بىلىمىزكى، تەۋرات قانۇنى ھەققانىي ئادەملەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئەمەس، بەلكى
قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە يېنى قاتتىقلار ئۈچۈن، ئىخلاسسىزلار ۋە گۇناھكارلار
ئۈچۈن، ئېپلاسلار ۋە كۆپۈرلۈك قىلغۇچىلار ئۈچۈن، ئاتىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر ۋە ئانىسىنى
ئۆلتۈرگۈچىلەر ئۈچۈن، قاتىللار، 10 بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، بەچچۈازلار، ئادەملەرنى
قۇللۇققا بۇلىغۇچىلار، يالغانچىلار، قەسەمخورلار ئۈچۈن ۋە ياكى ساغلام تەلىملە رگە زىت
بولغان باشقا ھەرقانداق قىلمىشلاردا بولغانلار ئۈچۈن تۈزۈلگەن. 11 بۇ تەلىملەر تەشە ككۇر-
مۇبارە ككە لايىق بولغۇچى خۇدانىڭ ماڭا ئامانەت قىلغان شان-شەرىپىنى ئايان قىلغان
خۇش خەۋە رگە ئاساسلانغان. 12 ماڭا كۆچ-قۇدرەت بە رگەن، مېنى ئىشەنچلىك دەپ
قاراپ، ئۇز خىزمىتىگە تەيىنلىگەن رەببىمىز مەسىھ ئەيسانا تەشە ككۇر ئېيتىمەنكى، 13 ئۇ
مېنى تەيىنلىدى! ـ يۇرۇن كۆپۈرلۈق ۋە زىيانكەشلىك قىلغۇچى، زالىم بىر ئادەم بولسامۇ، ماڭا
رەھىم كۆرسىتىلدى؛ چۈنكى مەن بۇ ئىشلارنى نادانلىق ۋە ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغانىدىم. 14
ھالبۇكى، رەببىمىزنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتى زىيادىلىشىپ، مەسىھ ئەيسادا
بولغان ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋۇجۇدۇمغا ئېلىپ كىرىلىشى بىلەن ئېشىپ تاشتى. 16
مۇشۇ سۆز ئىشەنچلىك ۋە ھەر ئادەم ئۈچۈن قوبۇل قىلىشى تېگىشلىكتۇر ـ «مەسىھ ئەيسا
گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا كەلدى!». مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى ئەڭ
ئەشەددەيىسىدۇرمەن! لېكىن دەل شۇ سەۋەبتىن مەسىھ ئەيسانىڭ ئەڭ ئەشەددىي گۇناھكار
بولغان مېنى، كېيىن تۇزۇنگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا مىسال
قىلىپ مەندە تۇزۇنىڭ بارلىق سەۋر-تاقىتىنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ماڭا رەھىم-شەپقەت
كۆرسىتىلگەندۇر. 17 ئەمدى مەڭگۈلۈك پادىشاھقا، يەنى تۇلەيدىغان
ۋە كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان، بىردىنبىر خۇداغا ئەبەدىلئەبەد دگىچە ھۆرمەت-ئىززەت
ۋە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 18 ئەي، ئوغلۇم تموتىي، بۇرۇن سەن
توغرۇلۇق ئېيتىلغان بېشارەتلىك ۋەھىيلە رگە ئاساسەن بۇ ۋىيروقنى ساڭا تاپشۇرىمەن. بۇ
ۋەھىيلەرنى قورال قىلىپ، ئېتىقادتا ۋە پاك ۋىجدانىڭا ئېچىڭ تۇرۇپ، گۈزەل ئۇرۇش
قىلغايسەن. بەزىلەر ۋىجدانىدا پاك تۇرۇشتىن چەتنەپ كەتتى، نەتىجىدە تۇلارنىڭ ئېتىقادى
خۇددى خادا تاشقا ئۇرۇلۇپ غەرق بولغان كېمىدەك ۋەيران بولدى. 20 خۇمىنىئۇس ۋە
ئىسكەندەرلەر مانا شۇنداق كىشىلەردىندۇر. تۇلارنى كۆپۈرلۈق قىلماسلىقنى ئۆگەنسۇن
دەپ، شەيتانىنىڭ ئىلگىكە تاپشۇردۇم.

2 مەن ھەممىدىن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن خۇدادىن
تىلە كلەر تىلىشىنى، دۇئا-تىلاۋەت قىلىشنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشنى ۋە
تەشە ككۇرلەر ئېيتىشنى، 2 بولۇپمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت
قىلىشنى جىكىلەيمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىز تولۇق ئىخلاسمەنلىك ۋە سالماقلىق بىلەن تىنچ ۋە
ئامان-ئېسىدە ھايات كەچۈرەلەيمىز. 3 يۇنداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىش گۈزەل ئىشتۇر،
قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 4 چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلىنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ۋە
تۇلارنىڭ ھەققەتنى تونۇپ يېتىشنى خالايدۇ. 5 چۈنكى بىرلا خۇدا باردۇر، خۇدا بىلەن
ئىنسانلار ئارىسىدا بىر كېلىشتۇرگۈچىمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ئۆزى ئىنسان بولۇپ كەلگەن
مەسىھ ئەيسادۇر. 6 ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىپ بەدەل
تۇلدى؛ شۇنداق قىلىپ بېكىتىلگەن ۋاقىت-سائىتىدە خۇدانىڭ نىجاتىغا گۇۋاھلىق بېرىلدى.
7 مەن بۇ گۇۋاھلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن جاكارچى ۋە روسۇل بولۇشقا تەيىنلىنىپ (مېنىڭ
بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان گەپ قىلمىدىم)، يات تەللىكە رگە ئېتىقاد ۋە
ھەققەت يولدا ئۆگەتكۈچى بولۇپ تىكىلەندىم. 8 شۇڭا، مەن شۇنى خالايمەنكى، ئەرلەر
قەيەردە بولسۇن، دۇئاغا جەم بولغاندا غەزەپسىز ۋە دەتالاشسىز ھالدا، ھالال ئەمەللىك
قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن. 9 ئوخشاش يولدا ئاياللارمۇ مۇۋاپىق كىينىپ، ئۆزلىرىنى
ئار-نومۇس ۋە سالماقلىق بىلەن پەرداز قىلسۇن. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى پەردازلاش، چاچلىرىنى
ئالاھىدە ياساش ۋە ئالتۇن، ئۈنچە-مەرۋايىت ۋە ئېسىل قىممەت كىيىم-كېچەك كەر بىلەن
ئەمەس، 10 بەلكى گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن پەردازلىشىنى خالايمەن. بۇ، خۇدا يولدا
تەقۋادار بولاي دېگەن ئاياللارغا يارىشىدۇ. 11 [جامائەت سورۇنلىرىدا]، ئاياللار تىنچ
ئولتۇرۇپ، تولۇق ئىتائەتمەنلىك بىلەن تەلىم تالىسۇن. 12 لېكىن ئاياللارنىڭ ئەرلە رگە تەلىم
بېرىشى ياكى ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە يول قويمايمەن. ئە كسىچە، ئۇلار تىنچ
بولسۇن. 13 چۈنكى ئاۋۋال ئادەمئاتا، كېيىن ھاۋاۋانا يارىتىلغان. 14 ئاۋۋال ئالدىنىپ
ئازدۇرۇلغانمۇ ئادەمئاتا ئەمەس، بەلكى [ھاۋاۋانا] ئىدى. ئۇ تولىمۇ ئالدانغانلىقىدىن تۇلارنىڭ
ئىتائەتسىزلىكىگە چۈشۈپ قالغاندى. 15 لېكىن ئاياللار ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەت ۋە پاك-
مۇقەددەسلىكتە سالماقلىق بىلەن تۇرىدىغانلا بولسا، ئۇلار تۇغۇتنا ساق-سالامەت قۇتۇلىدۇ.

3 «ئە گەر بىرسى جامائەتكە يېتەكچى بولۇشقا ئىنتىلسە، ئۇ گۈزەل بىر ۋەزىپىنى ئارزۇ
قىلغان بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقتۇر. 2 ئەمدى يېتەكچى بولسا ئەيىبسىز، بىر خوتۇنلۇق،
سالماق، پەملىك، ئەدەپلىك، مېھماندوست، خۇدا توغرىسىدا تەلىم بېرەلەيدىغان بولۇشى،
3 شۇنداقلا ھاراقكەش ۋە زوراۋان بولماسلىقى، مۇلايىم بولۇشى، سەپرا، نەپسانىيەتچى
بولماسلىقى، 4 ئۇز ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرالايدىغان بولۇشى، تولىمۇ سالاپەتلىك بىلەن
پەرزەنتلىرىنى ئاتا-ئانىسىغا ۋىيسۇنىدىغان قىلىپ تەربىيىلەيدىغان كىشى بولۇشى كېرەك.
5 چۈنكى بىرسى ئۇز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشنى بىلمىسە، ئۇ خۇدانىڭ جامائىتىدىن قانداقۇ
خەۋەر قالالىسۇن؟ 6 [يېتەكچى] يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولسا، ئۇ
تە كەبىۋرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭدەك شەيتانىنىڭ ئەيىبىگە كىرىپ، ئۇ ئۆچۈرىغان
ھۆكۈمگە چۈشىدۇ. 7 ئۇ [جامائەتنىڭ] سىرتىدىكىلەر تەرىپىدىمۇ ئوبدان تەرىپلىنىدىغان
بولۇشى كېرەك؛ شۇنداق بولغاندا، ئۇ باشقىلارنىڭ قارىلىشغا ئۇچرىمايدۇ، شەيتانىنىڭ
قىلتىقىغا چۈشمەيدۇ. 8 خۇددى [يېتەكچىلە رگە] ئوخشاش، جامائەتنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ
سالماق، ئىككى خىل گەپ قىلمايدىغان، ھاراق-شاراباقا بېرىلمەيدىغان، نەپسانىيەتچى بولمىغان
كىشىلەردىن بولۇشى، 9 پاك ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادنىڭ سىرىنى چىڭ تۇتىدىغان بولۇشى
لازىم. 10 يۇنداق ئادەملەرنىمۇ ئالدى بىلەن سىناپ كۆرۈپ، ئەيىب تەرەپلىرى بولمىسا،
ئاندىن خىزمەت ۋەزىپىسىگە قوبۇشقا بولىدۇ. 11 شۇنىڭدەك، بۇ خىزمەتكارلارنىڭ ئاياللىرىمۇ
تەمكىن، پىتنە-پاسات قىلمايدىغان، سالماق ۋە ھەرقانداق ئىشتا ئىشەنچلىك بولغانلاردىن
بولۇشى لازىم. 12 خىزمەتكارلار بىر خوتۇنلۇق، ئۆز پەرزەنتلىرى ۋە ئائىلىسىنى ياخشى
باشقۇرىدىغان كىشىلەردىن بولسۇن. 13 خىزمەتكارنىڭ ۋەزىپىسىنى ئوبدان ئورۇنغانلار
ئۆزى ئۈچۈن ياخشى نام-ئاتاققا سازاۋەر بولىدۇ ۋە مەسىھ ئەيسادا بولغان ئېتىقادتا زور
جۈرئەت-ئىشەنچكە ئېرىشىدۇ. 14 مەن گەرچە پات ئارىدا يېنىڭىغا يېتىپ بېرىشنى ئارزۇ
قىلسامۇ، يەنىلا بۇ خەتنى يازدىم؛ 15 مۇبادا مەن ھايال بولۇپ قالسام، خەتنىن خۇدانىڭ
ئائىلىسى ئارىسىدا ئۆزۈكۈنى قاندائ ئۆتۈش كېرەك كلىكىنى بىلىسەن. بۇ ئائىلە بولسا تىرىك
خۇدانىڭ جامائىتى، ھەقىقەتنىڭ تۈۋرۈكى ۋە تە گلىكىدۇر. 16 ھەممەيلەن ئېتىراپ قىلماي
تۇرالمايدىغىنى، ئىخلاسمەنلىكنىڭ سىرى ئېيۇكتۇر: ـ «ئۇزى ئىنسان ئىنىدە ئايان بولدى، روھ
ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئىسپاتلىدى، پەرىشتىلە رگە ئۇ كۆرۈندى، ئۇنىڭ خەۋىرى پۈتكۈل

ئەللە رگە جاكارلاندى، جاھاندا ئۇنىڭغا ئىمان كەلتۈرۈلدى، ئۇ شان-شەرەپ ئىچىدە ئەرشكە كۆتۈرۈلدى».

4 ئەمدى روھ شۇنى ئالاھىدە ئېيتىدۇكى، ئاخىر زامانلاردا بەزىلەر ئېتىقادتىن يېنىپ، ئالدامچى روھلارغا ۋە جىنلارنىڭ تەلىملىرىگە بېرىلىپ ئە گىشىدۇ. **2** يۇنداق [تەلىم بەرگۈچىلەر] ساختىلىقتا يالغانچىلىق قىلىپ، خۇددى داغىللاپ كۆيدۈرۈۋەتكەندەك تۆز ۋىجدانىنى يوقىتىپ قويغان؛ **3** ئۇلار نىكاھلىنىشنى ۋە بەزى يېمە كلىكلەرنى ئىستېمال قىلىشنى مەنئى قىلىدۇ. ئەمما [ئۇلار مەنئى قىلىدىغان] يېمە كلىكلەرنى خۇدا تۆزىگە ئېتىقاد قىلغان ھەم ھەقىقەتنى بىلگەنلەرنىڭ تەشەككۈر ئېتىپ قوبۇل قىلىشى ئۈچۈن ياراتقاندى.

4 چۈنكى خۇدا ياراتقان ھەممە نەرسە ياخشىدۇر، ئۇلار تەشەككۈر بىلەن قوبۇل قىلىنسا، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنى چە كلەپ رەت قىلىشقا بولمايدۇ. **5** چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋە ئىنسانلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ھالال قىلىنىدۇ. **6** بۇ نەسىھەتلەرنى قېرىنداشلارنىڭ سەمىگە سالساڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ياخشى خىزمەتكارى بولغان بولىسەن. شۇنداقلا، تۆزۈكۈنىڭ ئەستايىدىل ئە گەشكەن ئېتىقادتىكى ۋە ساغلام تەلىملەردىكى سۆزلەر بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگەنلىكىڭ ئايان بولىدۇ. **7** ئەمما ئىخلاسسىزلارنىڭ ۋە مومايلارنىڭ ئەپسانىلىرىنى چەتكە قېقىپ، تۆزۈكنى ئىخلاسمەنلىك يولىدا چېنىقتۇرۇپ يېتىشتۈرگىن. **8** چۈنكى «بەدەننى چېنىقتۇرۇشنىڭ ئازراق پايدىسى بار، لېكىن ئىخلاسمەنلىكتە ئىنتىلىشنىڭ ھەرتەرەپلىك پايدىسى بار؛ ئۇ ھازىرقى ۋە كەلگۈسى ھايات ئۈچۈن بەخت ئېلىپ كېلىدۇ» **9** ـ بۇ سۆز ھەقتۈر ۋە ئۇنى قوبۇل قىلىشقا پۈتۈنلەي ئەرزىيدۇ. **10** ئەمەلىيەتتە بىز بۇنىڭ ئۈچۈن جاپالىق ئەجىر سىڭدۈرۈۋاتىمىز ۋە خار قىلىنۇاتىمىز. چۈنكى ئۈمىدىمىزنى پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ، بولۇپمۇ ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى ـ مەسىھ ھايات خۇداغا باغلىدۇق. **11** بۇ ئىشلارنى [جامائەتكە] توختىماي تاپىلىغىن ۋە ئۇ ۋەكىتكىن. **12** ھېچكىمنىڭ سېنىڭ ياشلىقىڭغا سەل قارىشىغا يول قويما، بەلكى سۆزلىرىڭدە، ئەمەللىرىڭدە، مېھىر-مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە پاكلىقتا ئېتىقادچىلارغا نەمۇنە بول. **13** مەن يېنىڭغا بارغۇچە، تۆزۈكنى جامائەتكە [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇپ بېرىش، جېكلەش ۋە تەلىم بېرىشكە بېغىشلىغىن. **14** [جامائىتىڭنىڭ] ئاقساقاللىرى قوللىرىنى تۇچاكىڭغا قويغاندا، [خۇدانىڭ] ۋەھىيسى ئارقىلىق ساڭا ئاتا قىلىنىشى بىلەن سەندە بولغان ئىلتىپاتقا بېپەرۋالىق قىلما. **15** بۇ ئىشلارغا بېرىلىپ، تۆزۈكنى ئۇلارغا تولۇق ئاتىغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالغا باسقانلىقىڭ ھەممەيلەنگە ئايان بولىدۇ. **16** تۆزۈكگە ۋە بە رگەن تەلىمىگە ئىزچىل كۆڭۈل قويغىن. چۈنكى شۇنداق قىلغاندا تۆزۈكنىمۇ ۋە ساڭا قۇلاق سالغانلارنىمۇ قۇتقۇزىسەن.

5 ياشانغان ئەرلەرنى ئەيىبلىگەندە قاتتىق سۆزلىمىگىن، بەلكى ئۇلارغا ئاتاڭ سۈپىتىدە نەسىھەت بە رگىن. شۇنىڭدەك، يىگىتلە رگە قېرىنداشلىرىڭ سۈپىتىدە سۆزلىگىن. **2** ياشانغان ئايالىلارغا ئاناڭ سۈپىتىدە، ياش ئايالىلارغا ئاچا-سىڭىللىرىڭ سۈپىتىدە ھەر ئىشتا پاك قەلب بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. **3** ھەقىقىي تۇل ئايالىلارنى ھۆرمەتلەپ، ئۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئال. **4** لېكىن، تۇل ئايالىلارنىڭ پەرزەنتلىرى ياكى نەۋرىلىرى بولسا، ئۇلار ئالدى بىلەن تۆز ئائىلىسىگە نىسبەتەن ئىخلاسمەنلىكنى ئۇگىنىپ، تۆز ئاتا-تانىسىنىڭ ئەجرىنى يانداۋرسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. **5** ئەمدى ھەقىقىي تۇل تۆتۈۋاتقان، يالغۇز قالغان ئايالىلار بولسا، ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، كېچە-كۈندۈز دۇئا-تىلاۋەتتە بولىدۇ. **6** لېكىن ھۆزۈر-ھالاۋەتكە بېرىلگەن تۇل خوتۇن ھايات بولسىمۇ، ئۆلگەنگە باراۋەردۇر. **7** ئەمدى باشقىلار تەرىپىدىن ئەيىبلىنىدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن سەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى جېكلەپ تاپىلىغىن. **8** لېكىن بىرسى تۆز ئۇغقانلىرىدىن، بولۇپمۇ تۆز ئائىلىسىدىكىلەردىن خەۋەر ئالمىسا، ئۇ ئېتىقادتىن تانغان دەپ قارىلىپ، كاپىرلاردىن بەتەر بولىدۇ. **9** تۇل ئايال تىزىمغا ئېلىنسا، يېشى ئاتمىشتىن تۆۋەن بولماسلىقى، بىرلا ئەرنىڭ ئايالى بولغان بولۇشى كېرەك، **10** يەنە گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن تەرىپلەنگەن بولۇشى، بالىلىرىنى ياخشى تەربىيىلەپ چوڭ قىلغان، مۇساپىرلارغا مېھماندوستلۇق كۆرسەتكەن، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ قويغان، قىينىچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم قولىنى تۇزارتقان، تۆزىنى ھەرخىل خىير-ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېغىشلىغانلار بولۇشى كېرەك. **11** لېكىن ياش تۇل ئايالىلارنى [تىزىملىككە] كىرگۈزمە. چۈنكى تۇلارنىڭ ئىشتى ھەۋەسلىرى قوزغىلىپ مەسىھدىن تېنىپ، قايتا نىكاھلىنىشنى ئارزۇ قىلىدۇ؛ **12** شۇنىڭ بىلەن، تۇلار دەسلەپ بە رگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىش سەۋەبلىك ئە يىبلىك بولىدۇ. **13** تۇنىڭ ئۈستىگە تۇلار ھۆرۈنلۇقنى ئادەت قىلۇپلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي دوقۇرۇپ يېرۇشنى ئۆگىنىدۇ؛ شۇنداقلا ھۆرۈن بولۇپلا قالماي، تۇلار غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چېپىلغاق بولۇپ نالايىق ئىشلارغا ۋالاقلايدىغانلاردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. **14** شۇنىڭ ئۈچۈن، يۇنداق ياش تۇل ئايالىلارنىڭ نىكاھلىنىپ، پەرزەنت كۆرۈپ، ئۆي ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشىنى خالايمەن. شۇنداق قىلغاندا، بە رگە قارشى تۇرغۇچىغا بىزنى ھەرقانداق ئەيىبلەپ-ھاقارەتلەش پۇرسىتى چىقمايدۇ. **15** چۈنكى شۇنداق بەزى تۇل ئايالار ئاللىقاچان ئېتىقادتىن تېنىپ شەيتانىنىڭ كەينىگە كىرىپ كەتتى. **16** ئە گەر ئېتىقادى بار بىر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ تۇل قالغان تۇغقانلىرى بولسا، ئۇ تۆزى تۇلارغا ياردەم بەرسۇن، يۈكى جامائەتكە چۈشمىسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەت ھەقىقىي ئىگە-چاقىسىز تۇل ئايالىلارغا ياردەم قىلالايدۇ. **17** جامائەتنى ياخشى يېتە كلەيدىغان ئاقساقاللار، بولۇپمۇ خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە ئەجىر سىڭدۈرگەنلەر ھەسسە ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىنسۇن. **18** چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىنى بوغما» ۋە: «مەدىكار تۆز ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر» دېيىلگەن. **19** ئىككى ياكى ئۈچ گۈۋاھچى ھازىر بولمىغۇچە، ئاقساقال ئۈستىدىن قىلىنغان ئەرزنى قوبۇل قىلما. **20** ئە گەر [ئاقساقاللاردىن] بىرسى گۇناھ سادىر قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ بۇنىڭدىن ئىبرەت ئېلىپ قورقۇشى ئۈچۈن، جامائەت ئالدىدا تەنبىھ بېرىپ ئە يىبلىگىن. **21** خۇدانىڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ۋە خۇدا تاللىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئالدىدا شۇنى ساڭا ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، سەن بۇ ئەمرىلە رگە ھېچ ئىرىمچىلىق قىلمايسەن، ھېچقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە يان باسمايسەن ئەمەل قىلغىن. **22** بىراۋنىڭ تۇچىسىغا قولۇڭنى قويۇشقا ئالدىراپ كەتمە؛ باشقىلارنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولما. تۆزۈڭنى پاك تۇتقىن **23** (ئاشقانلىرىڭ ياخشى بولمىغانلىقى، شۇنداقلا سەن دائىم ئاغرىيدىغان بولغاچقا، سۇلا ئىچىۋەرمەيسەن، بىرئاز شاراپمۇ ئىچىپ بە رگىن). **24** بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرى بۇرۇنلا ئېنىق، شۇنداقلا سوراق كۆنگىچە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن بەزىلەرنىڭكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئە گىشىپ باريدۇ، كېيىن ئاشكارە بولىدۇ. **25** خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ گۈزەل ئەمەللىرىنى ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ؛ ھازىر ئاشكارا بولمىسا كېيىن ئاشكارىلانماي قالمايدۇ.

6 قۇلۇق ۋېيۇنتۇرۇق ئاستىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى تۆز خوجايىنلىرىنى ھەر تەرەپتە ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە تۇنىڭ تەلىمىنىڭ ھاقارەتكە تۇچىرىشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ. **2** خوجايىنلىرى ئېتىقادچى بولسا، قۇللىرى: «بىز ھەممىمىز ئوخشاشلا قېرىنداشلارغۇ» دەپ، ئۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك قىلمىسۇن. ئە كسىچە، ئۇلارغا تېخىمۇ ئەستايىدىل خىزمەت قىلسۇن. چۈنكى ئۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغانلار دەل سادىق ئېتىقادچىلار ھەم سۆيۈملۈك بەندىلەردۇر. سەن بۇ تەلىملەرنى ئۆگەتكىن ۋە جېكلىگىن. **3** ئوخشىمىغان تەلىملەرنى تەرغىب قىلغان ۋە ساغلام سۆزلەرنى (يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى)، شۇنداقلا ئىخلاسمەنلىككە يېتە كلەيدىغان تەلىمنى قوبۇل قىلمىغان كىشى بولسا، **4** ئۇنداقلار دەۋەقە كۆرە كلەپ كەتكەن، ھېچنېمە چۈشەنمەيدىغان كىشىلەردىندۇر. ئۇلار نىزا-مۇنازىرە پەيدا قىلىشقا ۋە گەپ تالىشىشقا ھېرىسمەن؛ يۇنداق ئىشلاردىن ھەسەتخورلۇق، جېدەل-ماجىرا، تۆھمەت، رەزىل گۇمانخورلۇق ھاسىل بولىدۇ، **5** ھەمدە نىيىتى چىرىكلەشكەن، ھەقىقەتتىن مەھرۇم بولغان كىشىلەر تارىسىدا داۋىملىق سۈركىلىش كېلىتۈرۈپ چىقىرىدۇ. يۇنداق كىشىلەر ئىخلاسمەنلىكنى پايدا-تاپاۋەتنىڭ بىر يولى دەپ قارايدۇ. **6** دەرۋەقە، [خۇداغا] ئىخلاسمەن ۋە رازىمەن بولۇش غايىت زور پايدىدۇر. **7** چۈنكى بىز بۇ دۇنياغا ھېچنېمە ئېلىپ كەلمىدۇق، شۇنىڭدەك تۇنىڭدىن ھېچنېمىنىمۇ ئېلىپ كېتەلەيمىز. **8** شۇڭا، يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچىك يېتەرلىك بولسىلا بۇلاردىن قانائەت قىلىمىز. **9** لېكىن باي بولۇشنى ئۈيلايدىغانلار بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇشلارغا تۇچراپ، تۆزاققا ۋە شۇنداقلا ئىنسانلارنى ۋەيرانچىلىققا ۋە ھالاكەتكە چۆكتۈرىدىغان نۇرغۇن ئەخمىقانە ھەم زىيانلىق ئارزۇ-ھەۋەسلەرنىڭ ئىلىگىگە ئېسىلىپ كېتىدۇ. **10** چۈنكى پۇلپەرەسلىك ھەرخىل رەزىللىكلەرنىڭ يىلتىزىدۇر. بەزىلەر بۇنىڭغا ئىنتىلىشى بىلەن ئېتىقادتىن چەتەپ، تۆزلىرىنى نۇرغۇن دەرد-قايغۇلار بىلەن سانجىدى. **11** ئەمما سەن، ئەي خۇدانىڭ ئادىمى، يۇنداق

ئىشلاردىن يىراق قاچ؛ ھەققانىيلىق، ئىخلاسمەنلىك، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت، سەۋر-تاقەت ۋە مۆمىن-مۇلايىملىقنى ئىنتىلىپ قوغلا. 12 ئېتىقادتىكى گۈزەل كۈرەشتە كۈچەپ كۈرەش قىل. مەڭگۈلۈك ھاياتنى چىڭ تۇتقىن. سەن دەل بۇنىڭغا چاقىرىلدىڭ ھەمدە ئۆزىڭ يولدا نۇرغۇنلىغان گۈۋاھچىلار ئالدىدا بۇ ئېتىقادنىڭ گۈزەل شاھىتلىقىنى قىلدىڭ. (aiōnios g166) 13 ھەممىگە ھاياتلىق بېرىۋاتقان خۇدانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا پونتىئۇس پىلاتۇسقا گۈزەل شاھىتلىقنى قىلىپ گۈۋاھلىق بە رگەن مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى تاپىلايمەنكى، 14 رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا ئايان بولغۇچە، [خۇدانىڭ] بۇ ئەمرىگە ھېچ قۇسۇرسىز ۋە داغسىز ئەمەل قىلغىن. 16 ئۇنىڭ ئايان بولۇشىنى ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە بىردىنبىر مەڭگۈ ئۆلمىگۈچى، ئىنسان يېقىنلىشالمايدىغان نۇر ئىچىدە ياشايدىغان، ھېچكىم كۆرمىگەن ۋە كۆرەلەيدىغان مۇبارە كلەشكە لايىق بولغان بىردىنبىر ھۆكۈمران، يەنى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى، رەبلەرنىڭ رەبّى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئۇنىڭغا ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ئەبەدىلئەبەد كۈچ-قۇدرەت بولغاي، ئامىن! (aiōnios g166) 17 بۇ زاماندا باي بولغانلارغا مەغرۇرلانماسلىقنى، تايانغۇسىز ئۇتۇكۇنچى بايلىققا ئەمەس، بەلكى بىز بەھرىمەن بولۇشقا ھەممىنى بە رگە سېخىيلىق بىلەن تولۇپ تاشقان ھالدا تەمىنلىگۈچى خۇداغا تايىنىپ ئۈمىد باغلاشنى تاپىلىغىن؛ (aiōn g165) 18 ئۇلارغا ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشتا [ھەققىي] باي بولۇڭلار، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلاردا مەرد، باشقىلار بىلەن ئورتاق بەھرلىنىشكە قولى ئوچۇق بولۇڭلار دەپ تاپىلىغىن. 19 ئۇلار بۇنداق قىلغاندا، ھەققىي ھاياتنى تۇتۇش ئۈچۈن كېلەچەكتە ئۆزلىرىگە پۇختا بىر ئاساس-ئۆل بولىدىغان بىر خەزىنە توپلىيالايدۇ. (aiōnios g166) 20 ئەي تىموتي، ساڭا ئامانەت قىلىنغان [ھەققەتلەرنى] قوغدا. ئۆزۈڭنى ئىخلاسسىز، قۇرۇق گەپلەردىن ھەمدە ئاتالمىش ئىلمىنىڭ تالاش-تارتىشلىرىدىن نېرى تۇتقىن. 21 بەزىلەر مۇشۇنداق بىمەنە [ئىلىمگە] ئېگىمەن دەپ جاكارلاپ، ئېتىقادتىن چەتنىدى. مېھىر-شەپقەت سىلە رگە يار بولغاي!

تموتىيغا 2

1 مەسىھ ئەيسادا ۋەدە قىلىنغان ھاياتنى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سۆيۈملۈك بالام تموتىيغا سالام: خۇداتاتىمىزدىن ۋە ربىبىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** مەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئۆزىنى بىسىپ ساپ ۋىجدانىم بىلەن خىزمىتىنى قىلۋاتقان خۇداغا تەشە ككۈر ئېيتىمەن، چۈنكى كېچە-كۈندۈز دۇئالىرىمدا سېنى توختاۋسىز ئەسلەپ تۇرىمەن؛ **4** كۆز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىمدە، شادلىققا چۆمۈشۈم ئۈچۈن سەن بىلەن يەنە دىدارلىشىشقا قاتتىق تەلپۈنۈپ يۈرمەكتىمەن؛ **5** چۈنكى سېنىڭدە بولغان ساختىلىقسىز ئېتىقاد ئېسىمدىن چىقمايدۇ. بۇ ئېتىقاد ئەڭ ئاۋۋال مومالىڭ لوئىستا، ئاندىن ئاناڭ ئەۋنىكىدە بار بولغان، ئەمدى ھازىر سەندىمۇ بار ئىكەن دەپ خاتىرجەمدۇرمەن. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى قايتىدىن ساڭا ئەسلىتىمەنكى، قوللىرىمنى ئۈچاڭغا قويۇشۇم بىلەن سەندە بولغان، [خۇدا] ساڭا تەقدىم قىلغان ئىلتىپاتنى قايتىدىن يالقۇلىتىپ جارى قىلغىن. **7** چۈنكى خۇدا بىزگە قورقۇنچاقلىقنىڭ روھىنى ئەمەس، بەلكى بىزگە كۈچ-قۇدرەتنىڭ، مېھىرى-مۇھەببەتنىڭ ۋە ساللاقلىقنىڭ روھىنى تەقدىم قىلدى. **8** شۇڭا ربىبىمىز ھەقىدىكى خەۋەر-گۇۋاھلىقتىن، ياكى ئۇنىڭ مەھبۇسى بولغان مەندىن نومۇس قىلما. ئەكسىچە، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاش يولىدىكى خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ يېنىچە ئورتاق تارتقىن؛ **9** خۇدا بىزنى ئۆز ئەمەللىرىمىزگە ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز مۇددىئاسى ۋە مېھىر-شەپقىتىگە ئاساسەن قۇتقۇزۇپ، پاك-مۇقەددەس چاقىرىقى بىلەن چاقىردى؛ ئۇنىڭ بۇ مېھىر-شەپقىتى ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا مەسىھ ئەيسادا بىزگە بېغىشلانغانىدۇر؛ (aiōnios g166) **10** لېكىن بۇ مېھىر-شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشى بىلەن ھازىر ئايان بولدى؛ ئۇ ئۆلۈمنى بىكار قىلىۋېتىپ، خۇش خەۋەر ئارقىلىق ھاياتلىق ۋە چىرىماسلىقنى يورۇقلۇقتا ئايان قىلدى. **11** مەن بولسام ئەللە رگە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى، روسۇلى ۋە تەلىم بەرگۈچىسى بولۇپ تەيىنلەنگەن. **12** مەن شۇ سەۋەبتىن ھازىرگى بۇ خارلىق-مۇشەققەتلەرنى تارتماقتىمەن. لېكىن بۇنىڭدىن نومۇس قىلمايمەن؛ چۈنكى مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىمەن ھەمدە ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغان ئامانىتىنى شۇ كۈنگىچە ساقلىيالايدىغانلىقىغا قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلدۇم. **13** مەندىن ئاڭلىغان ساغلام تەلىم سۆزلىرىنىڭ نەمۇنىلىك بىر ئۈزۈندىسىنى ساقلاپ، مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببەت ۋە ئېتىقاد بىلەن چىڭ تۇتقىن؛ **14** بىزدە ماكانلاشقان مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ساڭا تاپشۇرۇلغان شۇ گۈزەل ئامانەتنى ساقلا. **15** سەن بىلگىنىڭدەك، ئاسىيا تۆلكىسىدىكى [ئېتىقادچىلارنىڭ] ھەممىسى [دېگۈدەك] مەندىن يۈز تۆرىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا فىگېلۇس ۋە خېرموگېنىھىمۇ بار. **16** رەب ئونېسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلىرىگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەي. چۈنكى ئۇ مېنىڭ مەھبۇس بولغانلىقىمدىن ھېچ نومۇس قىلمايى كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ سۆيۈندۈردى. **17** ئۇ رىم شەھىرىگە كەلگىنىدە مېنى ئاپقۇچە كۆپ ئىزدەپ ئاۋارە بولۇپتۇ. **18** رەب شۇ كۈنىدە ئۇنى ئۆزىدىن رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر قىلغاي، ئۇنىڭ ئەفەسۇس شەھىرىدە ماڭا كۆرسەتكەن خىزمەتلىرىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئۆيدان بىلىسەن.

2 شۇڭا ئەي ئوغلۇم، سەن مەسىھ ئەيسادا بولغان مېھىر-شەپقەتكە تايىنىپ كۈچلۈك بول؛ **2** ۋە سەن كۆپ گۇۋاھچىلار ئالدىدا مەندىن ئاڭلىغانلىرىڭنى ھەم ئىشەنچلىك ھەمدە باشقىلارغىمۇ تەلىم بېرەلەيدىغان ئادەملە رگە ئامانەت قىلغىن. **3** ئەيسا مەسىھنىڭ ياخشى جەڭچىسى بولۇش سۈپىتىدە، خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ يېنىچە ئورتاق تارتقىن. **4** جەڭچى بولغان كىشى ئۆزىنى ئەسكەرلىككە تىزىملىغان سەردارىنى رازى قىلىش ئۈچۈن ئادەتتىكى تۇرمۇش ئىشلىرىنى ئۆزىگە ھەلەك قىلمۇالماسلىقى كېرەك. **5** مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەركەتچىمۇ مۇسابىقە قائىدىلىرىگە رىئايە قىلمىسا، غەلىبە تاجىغا ئېرىشەلەيدۇ. **6** ئەجىر سىڭدۈرگەن دېھقان ھوسۇلدىن بىرىنچى بولۇپ بەھرىمەن بولۇشى تېگىشلىكتۇر. **7** بۇ سۆزلىرىم ئۈستىدە ياخشى ئويلا، شۇنىڭ بىلەن رەب ساڭا ھەممە ئىشتا يورۇتىدۇ. **8** سەن داۋۇتنىڭ نەسلى بولغان، ئۆلۈمدىن تىرىلگەن ئەيسا مەسىھنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر يېنىچە ئېسىڭدە چىڭ تۇت. **9** بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەت چېكىپ، ھەتتا جىنايەتچى ھېسابلىنىپ كىشىلىنىپ ياتمەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ سۆز-كالامى ھېچ كىشىلىنىلەيدۇ! **10** شەمدى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا] تاللىغان بەندىلەرنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مە ڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. (aiōnios g166) **11** تۆۋەندىكى بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر: ـ «ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلگەنىكەنمىز، ئۇنىڭ بىلەن ھاياتتا بىللە ياشايمىز. **12** قىينىچىلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەك، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرىمىز. بىز ئۇنىڭدىن تانساق، ئۇمۇ بىزدىن تاندۇ. **13** بىز ئۇنىڭغا ساداقەتسىزلىك قىلساقمۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكتۇر؛ چۈنكى ئۆ ئۆزىدىن ھېچ تانالمايدۇ». **14** بۇ ئىشلارنى داۋاملىق [قېرىندىشلارنىڭ] سەمىگە سېلىپ، ئۇلارنى رەب ئالدىدا ھەمە نە سۆزلەر ئۈستىدە تالاش-تارتىش قىلماسلىقنى ئېستايدىللىق بىلەن ئاگاھلاندۇرغىن. بۇنداق تالاش-تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالمايى، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنى نابۇت قىلىدۇ. **15** ئۆستا تىكىمچى رەختنى توغرا پىچقاندەك ھەقىقەت سۆزىنى دۇرۇس چۈشەندۈرۈپ، ئۆزۈڭنى خۇدا ئالدىدا ئەستىقلانغۇدەك، يە رگە قاراپ قالمايدىغان ماھىر بىر خىزمەتكار قىلىپ كۆرسىتىشكە ئىنتىلىپ كۆڭۈل قويغىن؛ **16** لېكىن ئېپلاس، قۇرۇق گەپلەردىن نېرى تۇر. چۈنكى بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار بەربىر تېخىمۇ ئىخلاسسىزلىققا چۆمۈپ كېتىدۇ. **17** مۇشۇنداقلارنىڭ گەپلىرى خۇددى مەرەزدەك تېزلا يامراپ كېتىدۇ. خىمىنېيۇس ۋە فىلېتوسلار مانا شۇنداقلارنىڭ ئىچىدىكى ئىككىسىدۇر؛ **18** ئۇلار ھەقىقەتنىن چەتنەپ، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى، دەيدۇ، شۇنداقلا بەزىلەرنىڭ ئېتىقادىنى غۇلىتىدۇ. **19** ھالبۇكى، خۇدانىڭ مەزمۇت ئۇلى چىڭ تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇر بىلەن: «رەب ئۆزىگە تەۋە بولغانلارنى تونۇيدۇ» ۋە «رەبنىڭ مۇبارەك نامىنى لەۋزىگە ئالىدىغانلارنىڭ ھەممىسى رەزىللىكتىن قول ئۈزسۇن» دەپ مۇھۇرلەنگەندۇر. **20** باي-باياشات ئادەمنىڭ ئۆيىدە پەقەت ئالتۇن ۋە كۈمۈش قاچا-قۇچىلارلا ئەمەس، ياغاچ، ساپال قاچىلارمۇ بولىدۇ. قاچا-قۇچىلارنىڭ بەزىلىرى ئەتىۋارلىنىدۇ، بەزىلىرى پەس كۆرۈلىدۇ. **21** ئەگەر بىر كىشى ئۆزىنى ئۇنداقلارنىڭ كىرىدىن تازىلاپ خالىي قىلسا، ئۇ مۇقەددەس قىلىنغان، خوجايىنىمىزغا يارايدىغان قاچىدەك، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلارغا تەييار بولىدۇ. **22** شۇڭلاشقا، ياشلىقنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرغىن، پاك قەلب بىلەن رەببگە ندا قىلغۇچى بىلەن بىللە ھەققانىيلىق، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت ۋە تىنىچ-خاتىرجەملىكنى قوغلىشىپ ئىزدە. **23** لېكىن ئەخمىقانە، بىلىمسىزلىكتىن چىققان تالاش-تارتىشلارغا ئارىلىشىشنى رەت قىل، چۈنكى بۇنداق ئىشلارنىڭ جىدەل تېرىيدىغانلىقىنى بىلىسەن. **24** ئەمدىلىكتە رەبنىڭ قۇلى جىدەللەشمەسلىكى، بەلكى ھەممە كىشىلە رگە مۇلايىم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە ماھىر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ **25** شۇنىڭ بىلەن ئۆز-ئۆزىگە قارشى بولغانلارغا ئۆز خۇدا بەلكىم ئۇلارغا ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىشىگە تۇۋا قىلدىغان قەلبنى بېرەر دەپ، مۇمىن-مۇلايىملىق بىلەن نەسىھەت قىلسۇن؛ **26** بۇنداق بولغاندا ئۇلار ۋېقىسىنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز مۇددىئاسىغا ئەمەل قىلىشقا تۇتقۇن قىلغان ئىبلىسنىڭ تۇزىقىدىن قۇتۇلالايدۇ.

3 ئەمما شۇنىمۇ بىلگىنىكى، ئاخىر زامانلاردا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. **2** ئۇ چاغدىكى ئىنسانلار ئۆزىنىلا ۋىيلايدىغان، پۇلپەرەس، مەنمەنچى، ھاكاۋۇر، كۆپۈرلۈۋىق قىلىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى تىكىشمايدىغان، تۇزكور، ئېپلاس، **3** كويۇمسىز، كەچۈرۈمسىز، تۆھمەتخور، ئۆزىنى ئۆتالمايدىغان، ۋەھشىي، خەير-ساخاۋەتلىككە دۈشمەن، **4** ساتقۇن، تەلۋە، شۇھرەتپەرەس، ھۇزۇر-ھالاۋەتنى خۇدادىن ياخشى كۆرىدىغان، **5** سىرتقى قىيافەتتە ئىخلاسمەن بولۇۋېلىپ، ئەمەلىيەتتە ئىخلاسمەنلىكنىڭ قۇدرىتىنى ئىنكار قىلىدىغان بولىدۇ. بۇنداقلاردىن يىراق تۇر. **6** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزىلەر ئۆيمۇ-ئۆيى سوقتۇنۇپ كىرىپ، گۇناھلار بىلەن بېسىلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ قۇلى بولۇپ قالغان نادان ئايالارنى ئازدۇرۇپ ئۆزىگە ئەسىر قىلىدۇ. **7** بۇنداق ئايالار دائىم تەلىم ئالسىمۇ، ھە رگىز ھەقىقەتنى تونۇپ يېتەلمەيدۇ. **8** ئەمدى يانىنىس بىلەن يامبرىس مۇسا پەيغەمبە رگە قانداق قارشى چىققان بولسا، بۇ [ئازدۇرغۇچىلارمۇ] ھەقىقەتكە شۇنداق قارشى چىقىدۇ. ئۇلار زېھىن-كۆڭۈللىرى چىرىگەن، ئېتىقاد جەھەتتە داشقال دەپ ئىسپاتلانغان كىشىلەردۇر. **9** لېكىن ئەمدى ئۇلار بۇ يولدا ئالغا ئىلگىرىلىيەلمەيدۇ؛

چۈنكى [يانتىس بىلەن يامبرىس]نىڭ ھاماقەتلىكى ئوچۇق كۆرۈنگەندەك، بۇلارنىڭمۇ
ھەممىگە كۆرۈندۇ. 10 لېكىن سەن بولساڭ مېنىڭ تەلىمىم، يۈرۈش-تۇرۇشۇم، مەقسەت-
ئىرادىلىرىم، ئىشەنچ-ئېتىقادىم، سەۋر-تاقىتىم، مېھىر-مۇھەببىتىم، چىداملىقىم، مەن تۆچىرىغان
زىيانكەشلىكلەر ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلە رگە، جۈملىدىن ئانتىاكىيا، كونىيا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە
يۈز بە رگەنلە رگە تولىمۇ كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدىڭ، شۇنداقلا مەن بەرداشلىق بە رگەن شۇنچە
زىيانكەشلىكلەردىن تولۇق خەۋىرىڭ بار؛ ۋەب تۆلارنىڭ ھەممىسىدىن مېنى قۇتقۇزدى.
12 دەرۋەقە، مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن ھايات كەچۈرۈشكە ئىرادە تىكلىگەنلەرنىڭ
ھەممىسى زىيانكەشلىككە تۆچرايدۇ. 13 لېكىن ۋەزىل ئادەملەر ۋە ئېزىنتقۇ-كازىزاپلار بەرىبىر
باشقىلارنىمۇ ئالداپ، تۆزىمۇ ئالدىنىپ، بارغانسېرى ئەسەبىيلىشىدۇ. 14 لېكىن سەن بولساڭ،
ئۆگەنگەن ۋە تولۇق ئىشەندۈرۈلگەن ھەقىقەتلەردە چىڭ تۇر؛ چۈنكى بۇلارنى كىمدىن
ئۆگەنگەنلىكىڭنى بىلىسەن، 15 ھەمدە بالىلىق چاغلىرىڭدىن تارتىپلا مۇقەددەس يازمىلارنى
بىلىپ كەلدىڭ؛ بۇلارنىڭ ساكا مەسىھ ئەيساغا باغلانغان ئېتىقاد ئارقىلىق بولغان نىجات
توغرۇلۇق سېنى دانا قىلالايدىغانلىقىنى بىلىسەن. 16 پۈتكۈل مۇقەددەس يازمىلارنىڭ
ھەممىسى خۇدانىڭ روھىنىڭ يولىيورۇق-ئىلھامى بىلەن يېزىلغان بولۇپ، ئۇ تەلىم بېرىش، تەنبىھ
بېرىش، خاتالىقلارنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەققانىيەت يولىغا باشلاشقا پايدىلىقتۇر. 17
بۇلار ئارقىلىق خۇدانىڭ ئادىمى تولۇق قوراللىنىپ، بارلىق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار
بولالايدۇ.

4 مەن خۇدا ھەمدە تىرىكلەر بىلەن ئۆلۈكلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان مەسىھ
ئەيسانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ قايتا ئايان بولۇشى ۋە ئۇنىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن ساكا
شۇنداق ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، 2 [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى جاكارلا؛ ۋاقىت-
پۇرسەت يار بەرسۇن-بەرمىسۇن، ئۇنىڭغا جىددىي قارا. تولۇق سەۋر-تاقەت ۋە تەلىم-ئەقىدە
بىلەن نەسىھەت قىلغىن، تەنبىھ بە رگىن، رىغبەتلەندۈرگىن. 3 چۈنكى شۇنداق بىر زامان
كېلىدۇكى، ئىنسانلار ساغلام تەلىمنى ئاگلاشقا چىدىمايى، بەلكى قۇلاقلىرىغا خۇش ياقىدىغان
سۆزلەرنى ئاگلاش ئۈچۈن ئەتراپىغا ئۆز شەھۋەت-ھەۋەسلىرىگە ۋېغىزن تەلىم بە رگۈچىلەرنى
ۋېلايدۇ. 4 ئۇلار ھەقىقەتكە قۇلاق سالماي، ئەپسانىلەرنى تىڭشاشقا بۇرىلىپ كېتىدۇ. 5
لېكىن سەن ھەرقانداق ئەھۋالدا ۋېغاق تۇر، خارلىق-مۇشەققەتلە رگە بەرداشلىق بە ر،
خۇش خەۋەرچىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇندا، تاپشۇرۇلغان خىزمىتىڭنى ھەر تەرەپتىن تولۇق
ئادا قىلغىن. 6 چۈنكى ئۆزۈمگە كەلسەم، جېنىم قۇربانلىقىنىڭ «شاراب ھەدىيە»سىدەك
تۆكۈلىدىغان ۋاقتى يېتىپ كەلدى، مېنىڭ بۇ دۇنيادىن كېتىش ۋاقتىممۇ يېقىنلاشتى.
7 گۈزەل كۈرەشنى مەن قىلىپ بولدۇم، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ مەنزىلىنى بېسىپ
بولدۇم، بىردىنبىر ئېتىقادنى چىڭ ساقلاپ كەلدىم. 8 ھازىر ھەققانىيلىقنىڭ [غەلىبە]
تاجى مەن ئۈچۈن ساقلىنىپ تۇرماقتا. ئۇنى، ھەققانىي سوراچقى بولغان ۋەب شۇ كۈنىدە
ماكا، شۇنداقلا يالغۇز ماڭلا ئەمەس، ئۇنىڭ كېلىپ ئايان بولۇشىغا تەلپۈنۈپ تۇرغانلارنىڭ
ھەممىسىگە ئىنئام قىلىپ كېيگۈزىدۇ. 9 ئىمكانىيەتىڭ بارىچە يېنىمغا تېزدىن يېتىپ كەل.
10 چۈنكى دېماس بۇ ھازىرقى دۇنيانى تاما قىلغانلىقى ئۈچۈن مېنى تاشلاپ تېسالونىكا
شەھىرىگە كەتتى. كرىسكىس گالاتىيا تۈلكىسىگە، تىتۇس دالماتىيا تۈلكىسىگە كەتتى.
(aiōn g165) 11 يېنىمدا يالغۇز لۇقا قالدى. ماركۇسنى تۈزۈڭ بىلەن بە رگە ئېلىپ
كەل، چۈنكى ئۇ خىزمەتلىرىمدە ماكا كۆپ ئەسقاتىدۇ. 12 تىككۇسنى بولسا ئەفەسۇس
شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتىم. 13 كېلىشىگە تروئاس شەھىرىدە كارىپۇسنىڭ يېنىغا قالدۇرۇپ
قويغان يېپىنچام بىلەن كىتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام تېرە يازمىلارنى بىللە ئالغاچ كەلگىن.
14 مىسىگەر ئىسكەندەر ماكا تولا ئەسكىلىك قىلدى. ۋەب ئۇنىڭغا قىلمىشلىرىغا لايىق
ياندۇرمايى قالمايدۇ. 15 سەن ھەم ئۇنىڭدىن ھوشيار بول؛ چۈنكى ئۇ بىز يەتكۈزگەن
سۆزلىرىمىزگە قاتتىق قارشىلىق كۆرسەتتى. 16 تۇنجى قېتىملىق سوراقتا مېنىڭ ئاقلىنىشىمغا
ياردەم قىلىدىغان ھېچكىم چىقمىدى، ھەممىسى مېنى تاشلاپ كەتتى. بۇ ئىش ئۇلارغا
ھېسابلانمىغاي! 17 لېكىن ۋەب مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇپ، مەن ئارقىلىق ئىنجىل جاكارى
تولۇق قىلىنىپ، بۇ يەردىكى بارلىق يات ئەللىكلەردىن بولغانلارنىڭ ئاگىلىشى ئۈچۈن مېنى
كۆچلەندۈردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزۇۋېلىندىم. 18 ۋەب مېنى
بارلىق ۋەزىل ئىشتىن قۇتقۇزۇپ، ئەرشتىكى پادىشاھلىقىغا ساق يەتكۈزىدۇ! شان-شەرەپ
ئۇنىڭغا ئەبەدىلئەبەد دگىچە مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 19 پرىسكا بىلەن ئاكۈيلاغا
ۋە ئونېسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر رگە مەندىن سالام ئېيتىڭ. 20 ئېراستۇس كورىنت شەھىرىدە
قالدى. لېكىن تروفىموس كېسەل بولۇپ قالغانلىقتىن، ئۇنى مىلېتۇس شەھىرىدە قالدۇرۇپ
قويدۇم. 21 قىش چۈشۈپ كەتكۈچە ئىمكانىيەتىڭ بارىچە بۇ يە رگە كەلگىن. يۇبۇلۇس،
پۇدىس، لىنوس، كلاۋدىيا ۋە بارلىق قېرىنداشلاردىن ساكا سالام. 22 ۋەب ئەيسا مەسىھ
روھىڭ بىلەن بىللە بولغاي! مېھىر-شەپقەت سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!

تىتۇسقا

1 خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا ئامانەت بولغان ئېتىقاد ۋە ئىخلاسمەنلىككە ئېلىپ باردىغان ھەققەتنىڭ بىلدۈرۈلۈشى تۆۋەن، ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن، خۇدانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ساڭا سالام ـ **2** (بۇ ئېتىقاد ۋە ھەققەت مەڭگۈلۈك ھاياتقا باغلانغان ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى مۇتلەق يالغان ئېيتمايدىغان خۇدا ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا ۋەدە قىلغانىدى؛ **(aiōnios g166)** **3** لېكىن [ھازىر] ۋەدىسىنىڭ ۋاقتى كېلىپ قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدا بۇنىڭ كالام-خەۋىرىنى تۆز ئەمرى بىلەن ماڭا تاپشۇرغان جاكار ئارقىلىق ئاشكارىلىدى) **4** ـ ئورتاق ئېتىقادىمىزدا تۆز ئوغلۇم بولغان تىتۇسقا سالام! خۇداتاتىمىز ۋە نىجاتكارىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **5** سېنى كېرىت ئارىلىدا قالدۇرۇشتىكى سەۋەب، تورۇندىلىپ بولمىغان ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشىڭ ئۈچۈن ۋە ھەر شەھەردە ساڭا تاپىلىغىنىمدەك جامائەتكە ئاقساقاللارنى تەيىنلىشىڭ ئۈچۈن ئىدى. **6** ئاقساقاللىققا تەيىنلىنىدىغان كىشى ئەيبسىز بولۇشى، بىر ئايالىلىق، پەرزەنتلىرى بولسا ئېتىقاد قىلغۇچى بولۇشى ۋە ئىشلىرىدا شاللاقلىق قىلىدىغان ياكى [ئاتا-ئانىسىغا] يېسۇئىمايدىغان ئەيبلىرى بولمىغان بولۇشى كېرەك. **7** چۈنكى جامائەتنىڭ يېتەكچىسى خۇدانىڭ [ئائىلىسىگە] غوجىدار بولۇش سۈپىتىدە، ئەيبسىز بولۇشى كېرەك؛ باشىباشتاق ئەمەس، تېرىككەك ئەمەس، ھاراق-شارابقا بېرىلگەن ئەمەس، زوراۋان ئەمەس، نەپسانىيەتچى ئەمەس، **8** بەلكى مېھماندوست، ساخاۋەتلىك، ياخشىلىقنى سۆيىدىغان، سالماق، ئادىل، ئىخلاسمەن ۋە تۆزىنى تۇتۇۋالغان بولۇشى لازىم. **9** ئۇ يەنە ساغلام تەلىم بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ۋە قارشى چىققۇچىلارغا رەددىيە بېرىش ئۈچۈن، تاپشۇرۇلغان تەلىمدىكى ئىشەنچلىك كالام-سۆزدە چىڭ تۇرغۇشى كېرەك. **10** چۈنكى ھازىر بەھەنە سۆز قىلىدىغان، كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئوۋلاپ ئېزىتقۇلۇق قىلىدىغان، تۆز بېشىمچىلىق قىلىدىغان كۆپلىگەن كىشىلەر بار، بولۇپمۇ خەتىنلىكلەردىن چىققانلار بار. **11** ئۇلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىش كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار ھارام دۇنيانى دەپ ئۆگىتىشكە تېگىشلىك بولمىغان تەلىملەرنى ئۆگىتىپ، ھەتتا پۈتۈن ئائىلىلەرنى ئاۋۇت قىلماقتا. **12** شۇلاردىن بىرى، يەنى [كېرىت ئارىلىدىكىلەرنىڭ] تۆزىنىڭ بىر پەيغەمبىرى: «كېرىتلار ھەمىشە يالغان سۆزلەيدىغانلار، ۋەھشىي ھايۋانلار ۋە ھۇرۇن تۇيماسلاردۇر» دېگەن. **13** بۇ گۇۋاھلىق ھەققەتتۇر؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ئېتىقادتا ساغلام تۇرۇشى ئۈچۈن، شۇنداقلا يەھۇدىي ئەپسانىلەر ۋە ھەققەتتىن چەتنىگەنلەر توقۇۋالغان ئىنسانىي قائىدە-بەلگىلىمىلەر ۋە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەپ ئاڭلاندۇرغىن. **15** پاك كىشىلەر ئۈچۈن ھەممە نەرسە پاك؛ لېكىن بۇلغانغان ناپاك كالار ۋە ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ھېچقانداق نەرسە پاك ئەمەستۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرىمۇ، ۋىجدانىمۇ بۇلغىنىپ كەتكەن. **16** ئۇلار خۇدانى تونۇيمىز دەپ داۋراڭ قىلسىمۇ، لېكىن ئەمەلىدە ئۇنىڭدىن تانىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار يىرگىنچلىكلەر، ھېچگەپ ئاڭلىمايدىغانلار، ھېچقانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا يارىمايدىغانلاردۇر.

2 لېكىن سەن بولساڭ ساغلام تەلىمگە قانداق ۋېرىۋن ياشاشنى ئۆگىتىشىڭ كېرەك. **2** ياشانغان ئەرلە رگە، ھوشيار، سالماق، تەمكىن، ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە سەۋر-تاقەتتە ساغلام بولۇشنى تاپىلىغىن. **3** شۇنىڭدەك، ياشانغان ئايالىلارغا يۈرۈش-تۇرۇشتا ئىخلاس-مۇقەددەسلىككە لايىق بولۇشنى، چېقىمچىلىق قىلماسلىقنى، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان بولۇشنى، گۈزەل ئىشلارنى ئۆگەتكۈچىلەر بولۇشنى تاپىلىغىن. **4** يۇنىڭ بىلەن ئۇلار ياش ئايالىلارغا ئەرلىرىگە كۆيۈنۈش، بالىلىرىغا كۆيۈنۈش، سالماق بولۇش، پاك بولۇش، تۇي ئىشلىرىنى پۈختا قىلىش، مېھرىبان بولۇش ۋە تۆز ئەرلىرىگە يېسۇئىنۇشنى ئۆگىتەلەيدۇ. شۇنداق بولغاندا خۇدانىڭ سۆزى قارىلانمايدۇ. **6** شۇنىڭدەك ياش ئەرلەرنىمۇ سالماق بولۇشقا جېكىلىگىن. **7** تۆز ئۈگۈ ھەممە ئىشتا گۈزەل ئەمەلىرىڭ بىلەن ئۇلارغا ئۈلگە بولغىن؛ تەلىم بەرگىنىڭدە پاك-دىيانەتلىك، ئېغىر-بېسىق بولۇپ، **8** ھېچكىم قۇسۇر تاپالمايدىغان، ساغلام سۆزلەرنى يەتكۈزگىن؛ بۇنىڭ بىلەن، قارشى چىققۇچىلار بىز توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىدىغان يەرنى تاپالمايى خىجىل بولىدۇ. **9** قۇللارغا تۆز خوجايىنلىرىنى ھەممە ئىشتا قانائەتلەندۈرۈپ ئۇلارغا يېسۇنۇشنى ئۆگەتكىن. ئۇلار گەپ ياندۇرمايى، **10** ئوغرىلىق قىلمايى، تۆزلىرىنىڭ ھەر جەھەتتە ئىشەنچلىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتسۇن. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ تەلىماتىغا ھەر جەھەتتىن زىننەت بولىدۇ. **11** چۈنكى خۇدانىڭ نىجاتنى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى؛ **12** ئۇ بىزگە ئىخلاسسىزلىق ۋە بۇ دۇنيانىڭ تاۋزۇ-ھەۋەسلىرىنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا سالماق، ھەققانىي، ئىخلاسمەن ھاياتنى ئۈتكۈزۈشىمىز بىلەن، **(aiōn g165)** **13** ئۈلۈغ خۇدا، نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك ئۈمىدىمىزنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى ئۆگىتىدۇ. **14** ئۇ بەدەل تۆلەپ بىزنى ھەممە ئىتائەتسىزلىكلەردىن ئازاد قىلىش ھەمدە بىزنى ئۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، ئۆزىگە مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللە رگە قىزغىن ئىنتىلىدىغان خەلق قىلىشتا بىز ئۈچۈن قۇربان بولدى. **15** بارلىق ھوقۇقۇڭنى ئىشلىتىپ بۇ ئىشلارنى جاكارلاپ ئېيتقىن، نەسىھەت بېرىپ جېكىلىگىن ۋە ئاگاھلاندۇرغىن. ھېچكىم سېنى كەمىستىمىسۇن.

3 [جامائەتتىكىلە رگە] شۇنى ئەسلىتىپ تۇرغىنىڭ، ئۇلار ھۆكۈمرانلارغا ۋە ھوقۇقدارلارغا يېسۇنۇپ، شۇلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىسۇن، ھەرقانداق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار تۇرسۇن، **2** ھېچكىمنىڭ يامان گېپىنى قىلمىسۇن، جىدەلخور بولمىسۇن، مۇلايىم بولسۇن، ھەممە ئادەمگە ھەر جەھەتتە مۇمىنلىك كۆرسەتسۇن. **3** چۈنكى بىز تۆزىمىزمۇ ئەسلىدە نادان بولۇپ، ئىتائەتسىز، ئازدۇرۇلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ ھەم لەززەتلەرنىڭ قۇلى بولغان، رەزىللىك ۋە ھەسەتخورلۇق ئىچىدە ياشىغان، نەپرەتلىك بولغان ھەم بىر-بىرىمىزدىن نەپرەتلىنىدىغانلاردىن ئىدۇق. **4** بىراق قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ئىنسانلارغا بولغان مېھرىبانلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتى ئايان بولۇشى بىلەن، **5** (تۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەققانىي ئەمەللىرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتى بىلەن) يېگىدىن تۇغۇلۇشتا ۋېژىشلىرى ۋە مۇقەددەس روھتا يېڭىلىشى ئارقىلىق تۆز بىزنى قۇتقۇزدى؛ **6** بۇ روھنى خۇدا نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ۋۇجۇدىمىزغا مول قۇيدى. **7** بۇ ئارقىلىق، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەققانى قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈمىدىنى تۇتقان مىراسخورلار بولدۇق. **(aiōnios g166)** **8** بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر ۋە بۇ ھەققەتلەرنى ئالاھىدە تەكىتلىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن. شۇنداق قىلغىنىڭدا، خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلار تۆزلىرىنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا بېرىلىشكە كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇ ئىشلار ئىنسانلار ئۈچۈن گۈزەل ۋە پايدىلىق. **9** بىراق ئەخمىقانە مۇنازىرىلەر، نەسەبنامىلەردىكى [قۇرۇق گەپلەر]، جىدەل-ماجرالار، تەۋرات قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك تالاش-تارتىشلاردىن تۆزۈڭنى نېرى تۇتقىن؛ چۈنكى بۇلار پايدىسىز ۋە بەھەنىلىكتۇر. **10** تاۋرىغا بۆلگۈنچىلىك قىلغۇچى ئادەمنى بولسا بىر-ئىككى قېتىم ئاگاھلاندۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن بولغان باردىنى-كەلدىنى ئۈزىۋېتە؛ **11** چۈنكى بۇنداق ئادەمنى ھەققەتتىن چەتىندى، گۇناھ سادىر قىلىۋاتىدۇ، شۇنداقلا تۆزىنى تۆزى جازاغا مەھكۇم قىلغان دەپ بىلىسەن. **12** تاۋىتىماسنى ياكى تىكىكۇسنى ساڭا ماڭدۇرغاندا، مۇمكىن قەدەر تېزرەك نىكوپولىس شەھىرىگە مېنىڭ يېنىمغا كەلگىن، چۈنكى ئۇيەردە قىشلىماقچى بولۇۋاتىمەن. **13** ئادۇوكات زېناس بىلەن ئاپوللوسنىڭ سەپىرىگە كۆڭۈل بۆلۈپ ھەممىتىڭنىڭ بارىچە تۇزاتقىن؛ كەم-كۆتىلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققىن. **14** بىزنىڭ قىۋۇممىز مېۋىسىز قالماسلىقى ئۈچۈن ھاجەتمەنلە رگە يارىدەم قىلىپ، تۆزلىرىنى گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىشقا بېغىشلاشنى ئۆگەنسۇن. **15** يېنىمدىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ساڭا سالام. ئېتىقادتا بىزنى سۆيىدىغانلارغا سالام ئېيت. مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا يار بولغاي!

فلیمونغا

1 مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىندىشىمىز تىموتىيدىن سۆيۈملۈكىمىز ۋە
خىزمەتدىشىمىز فىلىمونغا **2** ۋە سىگلىمىز ئافىياغا، سەپدىشىمىز ئاركىپپۇسقا ۋە ۋېرۋىكدە
يىغىلىدىغان جامائەتكە سالام! **3** خۇدائاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن سىلە رگە مېھىر-
شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **4** رەببىمىز ئەيساغا ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە
بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭنى ئاڭلاپ، مەن دۇئالىرىمدا ھەمىشە سېنى ياد
ئېتىپ تۇرۇۋاتىمەن، سەن ئۆچۈن تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **6** بەزگە نىسىپ بولغان، مەسىھنى
ئۆلۈغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىلتىپاتنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن، سېنىڭ ئېتىقادىڭنىڭ
ئەمەللىرىدە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشىڭ كۆچەيتىلسۇن دەپ دۇئا قىلىمەن. **7** چۈنكى
سېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىڭ ماڭا زور خۇشاللىق ۋە رىغبەت ئېلىپ كەلدى؛ چۈنكى ئى
قېرىندىشىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-باغرىلىرى سېنىڭ ئارقىلىق كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى.
8 شۇڭا، گەرچە سېنى لايىق ئىشنى قىلىشقا يېرۇشقا مەسىھدە جۈرئەتلىك بولالىساممۇ، **9**
لېكىن يەنىلا مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسى بىلەن مەنكى قېرى پاۋلۇس ھەممە ھازىرمۇ ئەيسا
مەسىھنىڭ مەھبۇسى بولۇش سۈپىتىدە ساڭا ئىلتىماس قىلىپ تۇتۇنۇشنى لايىق كۆردۇم ـ
10 كىشىلەردە تۈرۈپ تۇغقان بالام، يەنى ئونېسىمۇس توغرۇلۇق ئىلتىماسىم بار. **11** ئۇ
بۇرۇن ساڭا پايدىسىز بولغان بولسىمۇ، ئەمما ھازىر ساڭىمۇ، ماڭىمۇ پايدىلىقتۇر. **12** مەن
ھازىر ئۇنى ـ جانىجىگىرىمنى سېنىڭ يېنىڭغا قايتۇرۇپ ئەۋەتىمەن. **13** خۇش خەۋەرنى
دەپ كىشىلەردە تۇرغىنىمدا ئۇنى سېنىڭ ئورنۇڭدا مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمدا
قالدۇرۇپ قالغۇم بار ئىدى؛ **14** بىراق سېنىڭ رازىلىقىڭنى ئالماي ھېچنېمىنى قىلغۇم يوق؛
شۇنداق قىلغاندا سېنىڭ ماڭا قىلغان ياخشىلىقىڭ مەجبۇرىي ئەمەس، بەلكى رازىمەنلىك
بىلەن بولىدۇ. **15** چۈنكى سېنىڭ ئونېسىمۇستىن ۋاقىتلىق مەھرۇم بولغىنىڭنىڭ سەۋەبى،
بەلكىم دەل سېنىڭ ئۇنىڭغا ئەبەدىلىكەبە دگىچە نىسىۋە بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئىدى. **(aiōnios
g166)** **16** مېنىڭ شۇنداق دېگىنىم، ئۇنىڭغا قۇل قاتاردا ئەمەس، بەلكى قۇلدىن كۆپ
ئۈستۈن ـ ماڭا ئەقىدەدىر سۆيۈملۈك، شۇنداقلا ساڭا تېخىمۇ شۇنداق بولىدىغان (ئىنسانىي
مۇناسىۋەتلەر بىلەن ھەم رەببدە بولغان مۇناسىۋەت بىلەن)، سۆيۈملۈك قېرىنداش قاتاردا
ئىگە بولىسەن؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئە گەر سەن مېنى ھەمداش قاتاردا كۆرسەڭ، ئۇنى
مېنى قوبۇل قىلغاندەك قوبۇل قىلغىن. **18** ئە گەر بۇرۇن ئۇ ساڭا بىرەر يولسىزلىق قىلغان
بولسا ياكى ساڭا قەرزدار بولغان بولسا، بۇنى مېنىڭ ھېسابىغا يازغىن. **19** مانا مەنكى
پاۋلۇس بۇ سۆزلەرنى ئۆز قولۇم بىلەن يېزىۋاتىمەن: قەرزى بولسا ئۆزۈم قايتۇرىمەن؛ لېكىن مەن
ساڭا ئۆز ۋۇجۇدىڭ جېنىڭ بىلەن ماڭا قەرزدار بولغىنىڭنى تىلغا ئالمايمەن. **20** شۇڭا، ئەي
قېرىندىشىم، مەن رەببدە سەندىن مەنپەئەتىمىز ئېرىشىمەكچىمەن؛ ئىچ-باغرىلىرىمنى مەسىھدە
سۆيۈندۈرگىن. **21** ئىشەنچىم سۆزۈمنى ئاڭلايدىغانلىقىڭغا كامىل بولۇپ ۋە سورىغانلىرىمدىن
ئارتۇق ئورۇنلايدىغانلىقىڭنى بىلىپ، ساڭا مۇشۇنداق يازدىم. **22** بۇلاردىن باشقا، ماڭا
تۇرالغۇ جاي تەييارلاپ قويغىن. چۈنكى دۇئالىرىڭلار ئارقىلىق مېنىڭ سىلە رگە قايتۇرۇپ
بېرىلىشىمنى ئۈمىد قىلىمەن. **23** ئەيسا مەسىھكە خىزمەت قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانداشىم
بولغان ئەپافراس، **24** خىزمەتداشلىرىم مارىكۇس، ئارىستارخۇس، دېماس ۋە لۇقالاردىن
ساڭا سالام. **25** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئىبرانىيلارغا

1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تورىكۆزۈم-تورىكۆزۈم ۋەچە ۋە نۇرغۇن يوللار بىلەن سۆز قىلغان بولۇپ، **2** مۇشۇ ئاخىرقى كۈنلەردە بولسا بىۋاسىتە ئوغلى ئارقىلىق سۆزلىدى. ئۇ ئوغلىنى پۈتكۈل مەۋجۇداتنىڭ مىراسخورى قىلىپ بېكىتكەن، ئۇنىڭ ئارقىلىق كائىناتلارنى ياراتقان. **(aiōn g165)** **3** ئۇ خۇدانىڭ شان-شەرىپىدىن پارلىغان نۇر، ئۇنىڭ ئەينىيىتىنىڭ ئىپادىسىدۇر، ئۇ قۇدرەتلىك سۆز- كالامى بىلەن پۈتكۈل كائىناتنىڭ مەۋجۇداتنى ئۆز ئورندا تۇرغۇزۇۋاتقان بولۇپ، ئۇ گۇناھلارنى تازىلاش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئەرشتىكى شانۇ-شە ۋەكەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. **4** شۇنىڭدەك، ئۇ پەرىشتىلەردىن كۆپ ئۈستۈن نام-مەرتىۋىگە مىراس بولۇپ، ئۇلاردىن شۇنچە يۇكسەك تۇردى. **5** چۈنكى خۇدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پەرىشتىلەرنىڭ قايسىسىغا: «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»، ۋە يەنە: «مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ» دېگەندى؟ **6** ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ تۇنجىنىڭ تۇنجىسىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتكەندە، «بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن» دېگەن. **7** ئۇ پەرىشتىلەر توغرۇلۇق: ـ «ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالىلار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ»، دېگەندىي؛ **8** لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: ـ «سەن، ئى رەب، ھەممىدىن بۇرۇن زېمىننىڭ ئۇلىنى سالدىڭ، ئاسمانلارنى بولسا قوللىرىڭ ياسىغانىدۇر؛ **11** ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن سەن مەڭگۈ تۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ **12** سەن ئۇلارنى تون كەبى يۆگەپ قويىسەن، شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. بىراق سەن مەڭگۈ تۇ رگەرمىگۇچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر». **13** يەنە، ئۇ قايسىبىر پەرىشتىگە: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرسەن» ـ دېگەندى؟ **14** شۇنداق ئىكەن، پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى پەقەت نىجاتقا مىراسلىق قىلىدىغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشقا [خۇدا تەرىپىدىن] ئەۋەتىلگەن خىزمەتچى روھلار ئەمەسمۇ؟

2 بۇ سەۋەبتىن، ئاللىقاناق يول بىلەن [ھەقىقىي يولدىن] تېيىلىپ كەتمەسلىكىمىز ئۈچۈن، ئاڭلىغان ھەققىتىلە رگە تېخىمۇ ئېتىبار قىلىشىمىز لازىم. **2** چۈنكى پەرىشتىلەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن سۆز- كالامنىڭ تۇراقلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان ھەمدە ئۇنىڭغا ھەربىر يۈسۈنماسلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىش تېگىشلىك جازاغا تارتىلىدىغان يەردە، **3** شۇنچە ئۇلۇغ قۇتقۇزۇش-نىجاتقا ئېتىبار بەرمەسەك، بىز قانداقۇ [جازادىن] قېچىپ قۇتۇلالايمىز؟! چۈنكى بۇ نىجاتنىڭ خەۋرى دەسلەپتە رەب ئارقىلىق ئۇقتۇرۇلغان، ھەم ئۇنىڭ ھەقلىقىنى بۇاسىتە ئاڭلىغانلارمۇ بەرگە تەستىقلىغان؛ **4** ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدا بېشارەتلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ۋە ھەرخىل قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆز ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلغان ئىلتىپاتلىرى بىلەن تەڭ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بەرگەن. **5** بىز دەۋاتقان كەلگۈسى دۇنيانى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ باشقۇرۇشىغا تۈتكۈزۈپ بەرگىنى يوق؛ **6** بەلكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] بىر يېردە بىرەيلەن مۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەندۇر: ـ «[ئى خۇدا]، ئىنسان دېگەن نېمىدى، سەن ئۇنى سېغىنىدىكەنسەن؟ ئادەم بالىسى نېمىدى، سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن؟ **7** چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتكەنسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۇھرەتلەرنى تاج قىلىپ كىيدۈرد ۇڭسەن؛ ئۇنى قولۇڭ ياسىغانلارنى ئىداره قىلىشقا تىكلىدىڭ؛ **8** سەن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن». ئەمدى «بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن» دېگىنى، ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭغا بويسۇنماسلىققا قالدۇرۇلمىغان، دېگەنلىكتۇر. بىراق، ھازىرچە مەۋجۇداتلارنىڭ ھەممىسىنىڭلا ئۇنىڭغا بويسۇنغانلىقىنى تېخى كۆرمەيۋاتىمىز. **9** لېكىن بىز ئۈچۈن پەرىشتىلەردىن «ئازغىنە ۋاقىت تۆۋەن قىلىنغان»، ئۆلۈم ئازابلىرىنى تارتقانلىقى ئۈچۈن ھازىر شان-شەرەپ ۋە ھۆرمەت تاجى كىيدۈرۈلگەن ئەيسانى كۆرگۈچى بولدۇق، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىدى. **10** چۈنكى پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۈزى ئۈچۈنمۇ ھەم ئۈزى ئارقىلىقمۇ مەۋجۇت بولۇپ ئۈرۈۋاتقان خۇدانا نىسبەتەن، نۇرغۇن ئوغۇللارنى شان-شەرەپكە باشلىغاندا، ئۇلارنىڭ نىجاتىنىڭ يول باشلىغۇچىسىنى ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ئارقىلىق كامالەتكە يەتكۈزۈشكە لايىق كەلدى. **11** چۈنكى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى بىلەن پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى دەرۋەقە ئوخشاش بىرسىدىن كەلگەندۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى «قېرىنداش» دېيىشتىن نومۇس قىلمايدۇ. **12** خۇددى ئۇ [خۇداغا (مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندەك)]: «نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا جاكارلايمەن، جاماەتنىڭ ئىچىدە سېنى ناخشىلاردا كۈيلەيمەن» دېگەن. **13** ئۇ يەنە: «مەن ساڭا تايىنىمەن» ۋە «قارا گلار، مانا مەن بۇ يەردە خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان پەرزەنتلەر بىلەن بىللە» دېگەن. **14** پەرزەنتلەر بولسا ئەت بىلەن قاندىن تەنلىك بولغاچقا، ئوغۇلۇ [شۇ پەرزەنتلەرنىڭكىگە] ئوخشاشلا ئەت ۋە قاندىن تەنلىك بولدى. يۇنداق قىلىشتىكى مەقسەت، ئۇ ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆلۈم ھوقۇقىنى ئۈتقان ئىبلىسنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، **15** ئۆمۈر بويى ئۆلۈم قورقۇنچىدىن قۇللۇققا ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسنى ئازادلىققا چىقىرىش ئۈچۈن ئىدى. **16** چۈنكى ئۇ دەرۋەقە پەرىشتىلە رگە ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئۈتىشىدۇ؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ خۇداغا ئائىت ئىشلاردا رەھىمدىل ۋە سادىق باش كاھىن بولۇشى ئۈچۈن، خەلقىنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قۇربانلىقىنى بېرەلىشى ئۈچۈن، ئۇ ھەر جەھەتتىن قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش قىلىنىشى كېرەك ئىدى. **18** چۈنكى ئۈزى سىناقلارنى ئۈز بېشىدن كەچۈرۈپ، ئازاب-ئۇقۇبەت چەكىكەن بولغاچقا، ئۇ سىناقلارغا دۇچ كەلگەنلە رگىمۇ ياردەم بېرەلەيدۇ.

3 شۇنداق ئىكەن، ئەي مۇقەددەس قېرىنداشلار، ئەرشتىن بولغان چاقىرىققا ئورتاق نىسىپ بولغانلار، ئۆزىمىز ئېتىراپ قىلغان روسۇل ۋە باش كاھىن، يەنى ئەيساغا كۆڭۈل قويۇپ قارا گلار. **2** خۇددى مۇسا [يەپىغەمبەر] خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە خىزمەت قىلغاندا خۇداغا سادىق بولغانىدەك، ئۇمۇ ئۆزىنى تەيىنلەپ خىزمەتكە قويغۇچىغا سادىق بولدى. **3** لېكىن ئۆينى بەرپا قىلغۇچى ئۈزىنى بەرپا قىلغان ئۈيدىنمۇ ئارتۇق شۇھرەتكە سازاۋەر بولغىنىدەك، ئۇمۇ مۇسادىن ئارتۇق شان-شەرەپكە لايىقتۇر. **4** چۈنكى ھەممە ئۈينىڭ بەرپا قىلغۇچىسى باردۇر؛ لېكىن پۈتۈن مەۋجۇداتنىڭ بەرپا قىلغۇچىسى بولسا خۇدادۇر. **5** مۇسا بولسا خىزمەتكار سالاھىيىتى بىلەن خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە سادىقلىق بىلەن كېيىنكى ئاشكارىلىنىدىغان ئىشلارغا گۇۋاھلىق بېرىش خىزمىتىنى قىلغان. **6** لېكىن مەسىھ بولسا خۇدانىڭ ئائىلىسىگە ئوغۇل سالاھىيىتى بىلەن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ۋە ئە گەر بىز جاسارىتىمىز ۋە ئۈمىدىمىزدىن بولغان ئېتىبارلىقنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساق، دەرۋەقە خۇدانىڭ ئاشۇ ئائىلىسىگە تەۋە بولغان بولىمىز. **7** شۇڭا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇقەددەس روھنىڭ دېگىنىدەك، بۈگۈن، ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، **8** ئەينى چاغلاردا ئۆزى غەزەپلەندۈرۈپ، چۆل-بايابانىدا ئۆزى سىنغان كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار! **9** مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قىرىق يىل كۆرۈپ كەلگەندى. **10** مەن شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە دائىم ئاداشقانلار، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن. **11** شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «بۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېدىم». **12** ئەمدى قېرىنداشلار، ھېچقايسىڭلاردا يامان نىيەتلىك ۋە ئېتىقادسىز قەلب بولمىسۇن، شۇنداقلا ئۆزىڭ مەڭگۈ ھايات خۇدادىن يۈز ئۆرۈمەسلىكىگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ **13** يەقەت «بۈگۈن»لا بولىدىكەن، ھېچقايسىڭلار گۇناھنىڭ ئازدۇرۇشىدىن بىلەن كۆڭۈلۈڭلارنىڭ قاتتىقلاشماسلىقى ئۈچۈن ھەر كۈنى بىر-بىرىڭلارنى چىكىلەڭلار. **14** دەسلەپتىكى خاتىرجەملىكىمىزنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساقلا، دەرۋەقە مەسىھ بىلەن شېرىك بولغان بولىمىز. **15** يۇقىرىدا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «بۈگۈن، ئە گەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، ئەينى چاغلاردا [ئۆزى] غەزەپلەندۈرگەن كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **16** (ئەمدى ئۈنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ئۈرۈپ، ئۈنى غەزەپلەندۈرگەنلەر كىملەر ئىدى؟ مۇسا پەيغەمبەرنىڭ يېتىپ چىقىلىكىدە مىسىردىن [قۇتۇلۇپ] چىققان ئاشۇ [ئىسرائىلارنىڭ] ھەممىسى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇ قىرىق يىل كىملە رگە غەزەپلەندى؟ يەنىلا شۇ

گۇناھ تۆتكۈزۈپ، يەقلىپ جەسەتلىرى چۈلدە قالغانلارغا ئەمەسمۇ؟ 18 شۇنداقلا تۇ كىملە رگە تۆز تاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيسىلەر دەپ قەسەم قىلدىڭ؟ تۆزنىگە ئىتائەت قىلىغانلارنى ئەمەسمۇ؟ 19 شۇڭا بۇلاردىن كۈرۈۋالالايمىزكى، تۇلارنىڭ [تاراملىقىنا] كىرمەسلىكى ئېتىقادسىزلىقى تۆپەيلىدىن ئىدى).

4 ئەمدى تۇنىڭ تاراملىقىنا كىرىپ بەھرىمەن بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدىسى [بەزگە] قالدۇرۇلغاندىن كېيىن، تارا كالاردىكى بىرەرسىنىڭمۇ تۇنىڭ ئىسىۋىسىدىن چۈشۈپ قېلىشىدىن قورقۇنچىتا ئېھتىيات قىلايلى. 2 چۈنكى خۇش خەۋەر خۇددى [چۈلدىكى ئىسرائىللارغا] ئاگلىنىلغاندەك بىزلە رگىمۇ ئاگلىنىلدى. لېكىن تۇلارنىڭ ئاگلىغانلىرى ئېتىقاد بىلەن يۇغۇرۇلمىغانلىقتىن، سۆز- كالامنىڭ تۇلارغا ھېچقانداق پايدىسى بولمىغاندى. 3 چۈنكى بۇ تاراملىققا كىرگەنلەر بولسا ـ ئېتىقاد قىلغان بىزلەرمىز. خۇددى خۇدانىڭ ئېيتقىنىدەك: «شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «تۇلار مېنىڭ تاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ ـ دېگەن». خۇدانىڭ ئەمەللىرى بولسا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىلا ھەممىسى تاماملانغانىدى؛ 4 چۈنكى يارىتىلىشنىڭ يەتتىنچى كۈنى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بىر يېرىدە مۇنداق دېيىلگەن: «يەتتىنچى كۈنى كەلگەندە، خۇدا ھەممە ئەمەللىرىدىن ئارام ئالدى». 5 يەنە بۇنىڭ بىلەن بىر كۈنى «تۇلار مېنىڭ تاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېگەندى. 6 يۇنىڭدىن كۈرۈنەرلىككى، خۇدانىڭ تاراملىقىغا كىرەلەيدىغانلار بار، ئەمما تۇنىڭ توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاۋۋال ئاگلىغانلار ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقى تۆچۈن، تۇنىڭغا كىرەلمىدى. 7 شۇنىڭ تۆچۈن، خۇدا ئەنە شۇ [تاراملىق توغرىسىدا] تۇزاق ۋاقىتتىن كېيىنكى مەلۇم بىر كۈنىنى «بۈگۈن» دەپ بېكىتىپ، داۋۇت [پەيغەمبەر] تارقىلىق يەنە شۇنداق ئېيتقان: ـ «بۈگۈن تۇنىڭ ئاۋازىنى ئاگلىساڭلار، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» 8 ئەگەر يەشۇئا [پەيغەمبەر] [ئىسرائىللارنى] تاراملىققا كىرگۈزگەن بولسا ئىدى، خۇدا كېيىن يەنە بىر [تاراملىق] كۈنى توغرۇلۇق دېمىگەن بولاتتى. 9 قىسقىسى، شاباش كۈندىكى بىر تاراملىق خۇدانىڭ خەلقىنى كۈتمەكتە. 10 چۈنكى خۇدانىڭ تاراملىقىغا كىرگۈچىلەر خۇددى خۇدا [تۆز ئەمەل-ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان»دەك، تۆزلىرىنىڭ ئىشلىرىدىن ئارام ئالىدۇ. 11 شۇڭا ھېچقايسىمىزنىڭ ئەنە شۇ [ئىسرائىللاردەك] ئىتائەتسىزلىك قىلغان ھالىتىدە يېقىلىپ چۈشمەسلىكى تۆچۈن، ھەربىرىمىز بۇ تاراملىققا كىرىشكە ئىنتىلەيلى. 12 چۈنكى خۇدانىڭ سۆز- كالامى جانلىقتۇر ۋە كۈچكە ئىگىدۇر، ھەتتا جان بىلەن روھنى، يىلىك بىلەن بوغۇملارنى بىر-بىرىدىن ئايرۇپتەلگۈدەك دەرىجىدە، ھەرقانداق قوش بىسلىق قىلىچتىن ئىتىتكىتۇر، قەلبىدىكى ئوي-پىكىر ۋە ئارزۇ-نىيەتلەرنىڭ تۆستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچىدۇر. 13 تۇنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق مەۋجۇدات غايىپ ئەمەستۇر؛ بەلكى بىزدىن ھېساب ئالغۇچىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ھەممە ئىش ئوچۇق-ئاشكارىدۇر. 14 شۇنداق بولغانىكەن، شۇنداقلا ئەرش-ئاسماناردىن ئۆتۈپ چىققان ئۇلۇغ باش كاھىنىمىز، يەنى خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا بولغانىكەن، بىز ئېتىراپ قىلغان ئېتىقادىمىزدا چىڭ تۇرايلى. 15 چۈنكى بەزگە تەينىلەنگەن باش كاھىنىمىز ئاجىزلىقلىرىمىزغا ھېسداشلىق قىلىمىغۇچى ئەمەس، بەلكى بەزگە ئوخشاش ھەرخىل ئازدىرۇۋىش-سىناقلارغا دۇچ كەلگەن، لېكىن گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغۇچىدۇر. 16 شۇڭا يۈرىكىمىز توق ھالدا رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشىش ۋە يارىدەمگە ئېھتىياجلىق ۋاقتىمىزدا شاپائەت تېپىش تۆچۈن مېھىر-شەپقەت [ئايان قىلىنغۇچى] تەختكە يېقىنلاشايلى.

5 ھەر قېتىملىق باش كاھىن ئىنسانلار ئارىسىدىن تاللىنىپ، خەلققە ۋاكالىتەن خۇداغا خىزمەت قىلىشقا، يەنى خەلقىنىڭ ئاتىغان ھەدىيەلىرىنى ۋە گۇناھلار تۆچۈن قىلغان قۇربانلىقلىرىنى خۇداغا سۇنۇشقا تەينىلىنىدۇ. 2 تۇنىڭ ھەرتەرەپلەپ ئاجىزلىقلىرى بولغاچقا، بىلىمسىزلەر ۋە يولدىن چەتنىگەنلە رگە مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلالايدۇ. 3 شۇ ئاجىزلىقى تۆچۈن تۇ خەلقىنىڭ گۇناھلىرى ھېسابىغا قۇربانلىق سۇنغانىدەك، تۆز گۇناھلىرى تۆچۈنمۇ قۇربانلىق سۇنۇشقا توغرا كېلىدۇ. 4 ھېچبىر كىشى بۇ شەرەپلىك مەرتىۋىنى تۆزلۈكىدىن ئالمايدۇ، پەقەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغاندىلا ئۇنى ئالىدۇ. 5 خۇددى شۇنىڭدەك مەسىھىمۇ باش كاھىن مەرتىۋىسىگە ئۆزىنى ئۇلۇغلاپ تۆزلۈكىدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى [ئۇلۇغلىغۇچى خۇدا] تۆزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلىمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم» دېگەن. 6 ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە بىر يېردە ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئەبەدىلىكەبە دگىچە مەلكىزەدە كىنىڭ تېپىدىكى بىر كاھىنىدۇرسەن» دېگەن. (aiōn g165) 7 [مەسىھ] يەر يۈزىدىكى كۈنلەردە، تۆزىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇۋېلىشقا قادىر بولغۇچىغا قاتتىق ندالار ۋە كۆز ياشلىرى بىلەن دۇئا- تىلاۋەتلەر ۋە يىلىنىشلارنى كۆتۈردى. ئۇنىڭ ئىخلاسمەنلىكىدىن دۇئالىرى ئىجابەت قىلىندى. 8 گەرچە ئۇ [خۇدانىڭ] ئوغلى بولسىمۇ، ئازاب چېكىشىلىرى ئارقىلىق ئىتائەتمەن بولۇشنى ئۆگەندى. 9 ئۇ مانا مۇشۇنداق م ۇكەممەل قىلىنغان بولغاچقا، بارلىق ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا مەڭگۈلۈك نىجاتنى بارلىققا كەلتۈرگۈچى بولۇپ، (aiōnios g166) 10 خۇدا تەرىپىدىن «مەلكىزەدە كىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە باش كاھىن» دەپ جاكارلاندى.

11 بۇ ئىش توغرۇلۇق ئېيتىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىمىز بار، لېكىن قۇلاقلىرىڭلار پاڭ بولۇپ كەتكەچكە، بۇلارنى سىلە رگە ئېنىق چۈشەندۈرۈش تەس. 12 چۈنكى سىلەر تاللىبۇرۇن تەلىم بە رگۈچى بولۇشقا تېگىشلىك بولغان چاغدىمۇ، ئەمەلىيەتتە سىلەر يەنىلا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنىڭ ئاساسىي ھەققەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى باشقىلارنىڭ يېگۈڭلىشتىن ئۆگىنىشىگە موھتاجسىلەر، سىلە رگە يېرىك يېمە كلىك ئەمەس، بەلكى يەنىلا سۈت كېرەكتۇر. 13 چۈنكى پەقەت سۈت بىلەنلا ئوزۇقلىنىدىغانلارنىڭ بۇۋاقتىن يەرقى يوقتۇر، تۇلار ھەققانىيەت كالامىغا پىششىق بولمىغان غوربدۇر، خالاس. 14 بىراق يېمە كلىك بولسا يېتىلگەنلەر، يەنى تۆز ئاڭ-زېھىنلىرىنى ياخشى-يامانىنى يەرق ئېتىشكە يېتىلدۇ رگەنلەر تۇچۇندۇر.

6 2 شۇنىڭ تۆچۈن، مەسىھ توغرىسىدىكى دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمدە توختاپ قالماي، ـ يەنى قايتىدىن «تۇلۇك ئىشلار»دىن توۋا قىلىش ۋە خۇداغا ئېتىقاد باغلاش، چۈمۈلدۈرۈلۈشلەر، «قول تە گكۈزۈش»، تۇلگىنىلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ۋە مە ڭگۈلۈك ھۆكۈم-سوراق توغرىسىدىكى تەلىملەردىن تۇل سالايلى دەپ ئولتۇزمايلى، م ۇكەممەللىككە قاراپ ماڭايلى. (aiōnios g166) 3 خۇدا خالىغانىكەن، بىز شۇنداق قىلىمىز. 5 چۈنكى ئەسلىدە يورۇتۇلۇپ، ئەرشتىكى ئىلتىپاتنى تېتىغان، مۇقەددەس روھتىن نېسىپ بولغان، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنىڭ ياخشىلىقىنى ھەم كەلگۈسى زاماندا ئايان قىلىنىدىغان قۇدرەتلەرنى ھېس قىلىپ باققانلار ئە گەر يولدىن چەتنىگەن بولسا، تۇلارنى قايتىدىن توۋا قىلدۇرۇش ھە رگىز مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى تۇلار تۆز-تۆزىگە قىلىپ خۇدانىڭ ئوغلىنى قايتىدىن كېيىنلەپ رەسۋا قىلماقتا. (aiōn g165) 7 چۈنكى كۆپ قېتىملاپ تۆز ئۈستىگە ياغقان يامغۇر سۈيىنى ئىچىكەن، تۆزىدە تېرىغۇچىلارغا مەنپەئەتلىك زىرائەتلەرنى تۆستۈرۈپ بە رگەن يەر بولسا خۇدادىن بەركەت تاللىماقتا. 8 بىراق تىكەن ۋە قامىغاق تۆستۈ رگەن بولسا، تۇ ئەرزىمەس بولۇپ، لەنەتكە يېقىن بولۇپ، ئاقىۋىتى كويدۇرۇلۇشتىن ئىبارەت بولىدۇ. 9 لېكىن ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، گەرچە يۇقىرىقى ئىشلارنى تىلغا ئالغان بولساقمۇ، سىلەردە يۇنىكىڭىز ئەۋزەل ئىشلار، شۇنداقلا نىجاتلىقنىڭ ئېلىپ باردىغان ئىشلىرى بار دەپ قايىل بولدۇق. 10 چۈنكى خۇدا قىلغان ئەمەللىرىڭلارنى ۋە تۇنىڭ مۇقەددەسىنى بەندىلىرىگە قىلغان ۋە ھازىرمۇ قىلىۋاتقان خىزمىتىڭلار ئارقىلىق تۇنىڭ نامى ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئۇنۇتۇپ قالدىغان ئادالەتسىزلەردىن ئەمەس. 11 ئەمما سىلەرنىڭ ئۈمىدىڭلارنىڭ تولۇق جەزىم-خاتىرجەملىك بىلەن بولۇشى ئۈچۈن، ھەربىرىڭلارنىڭ ئاخىرغىچە شۇنداق غەيرەت قىلىشىڭلارغا ئىنتىزارمىز؛ 12 شۇنداقلا سۈرەملىلەردىن بولماي، بەلكى ئېتىقاد ۋە سەۋرچانلىق ئارقىلىق خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ۋارىسلىق قىلغانلارنى ئۈلگە قىلىدىغانلاردىن بولغايسىلەر. 13 چۈنكى خۇدا ئىبراھىمغا ۋەدە قىلغاندا، ئۆزىدىن ئۈستۈن ئۈردىدىغان ھېچكىم بولمىغاچقا، تۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: 14 «ساڭا چوقۇم بەخت ئاتا قىلىمەن، سېنى چوقۇم كۆپەيتىپ بېرىمەن» ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن، [ئىبراھىم] تۇزۇن ۋاقىت سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتۈپ، خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئېرىشتى. 16 چۈنكى ئىنسانلار تۆزلىرىدىن ئۈستۈن ئۈردىدىغان بىرىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئارىسىدا قەسەم ئىسپىات-تەستىق ھېسابلىنىپ، ھەر خىل تالاش-تارتىشلارغا خاتىمە بېرىدۇ. 17 شۇنىڭدەك خۇدا، تۆز ۋەدىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلارغا تۆز نىشان-مەقسىتىنىڭ تۆز ئۆزگەرمەيدىغانلىقىنى تېخىمۇ ئوچۇقراق بىلدۈرۈش تۆچۈن، قەسەم قىلىپ ۋەدە بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن قەتئىي تۆز ئۆزگەرمەس ئىككى ئىش ئارقىلىق، كۆز ئالدىمىزدا قويۇلغان ئۈمىدنى چىڭ تۇتۇش تۆچۈن [ھالا كەتتىن] تۆزىمىزنى قاچۇرۇپ تۇنى باشپاناھ قىلغان بىزلەر كۈچلۈك رىغبەت-ئىلھامغا ئېرىشەلەيمىز (بۇ ئىككى ئىشتا خۇدانىڭ

يالغان ئېيتىشى قەتئي مۇمكىن ئەمەس، ئەلۋەتتە). 19 بۇ ئۇمىد جىنىمىزغا چىڭ باغلانغان كېمە لەنگىردەك شۇبھىسىز ھەم مۇستەھكەم بولۇپ، [ئەرشتىكى] ئىبادەتخانىسىڭ [ئىچكى] پەردىسىدىن ئوتۇپ بىزنى شۇ يەر رەگە ئوتاشتۇرىدۇ. 20 ئۇ يەر رەگە بىز ئۈچۈن يول ئېچىپ ماڭغۇچى ئەيسا بىزدىن ئاۋۋال كىرگەن بولۇپ، مەلكىزەدە كىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە مەڭگۈلۈك تەينىلەنگەن باش كاھىن بولدى. (aiōn g165)

7 چۈنكى بۇ مەلكىزەدەك سالىم شەھىرىنىڭ پادىشاھى، شۇنداقلا ئەڭ ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ كاھىنى بولۇپ، ئىبراھىم پادىشاھلارنى يېڭىپ جە كدىن قايتقاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە ئۇنىڭغا بەخت تىلىگەندى. 2 ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئوجىسىنىڭ] ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى ئۇنىڭغا ئاتىغاندى. [مەلكىزەدەك دېگەن ئىسىمنىڭ] بىرىنچى مەنىسى «ھەققانىيەت پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر، ئۇنىڭ يەنە بىر نامى «سالېمنىڭ پادىشاھى» بولۇپ، يۇنىڭ مەنىسى «ئامانلىق پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر، 3 ئۇنىڭ ئاتىسى يوق، ئانىسى يوق، ئەسەبنامىسى يوق، كۈنلىرىنىڭ باشلىنىشى ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرلىشىشى يوقتۇر، بەلكى ئۇ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئوخشاش قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك كاھىن بولۇپ تۇرىدۇ. 4 ئەمدى قاراڭلار، بۇ مەلكىزەدەك نېمىدېگەن ئۇلۇغ ئادەم-مە! ھەتتا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ چوڭى ئىبراھىممۇ ئوجىسىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا ئاتىغان. 5 دەرۋەقە لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىنلىقنى زىممىسىگە ئالغانلار تەۋرات قانۇنى بويىچە خەلقتىن، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىبراھىمنىڭ پۇشتىدىن بولغىنىغا قارىماي ئاپىقىنىنىڭ ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى يىغىشى ئەمر قىلىنغان. 6 لېكىن يۇلارنىڭ قەبىلە-ئۇرۇقىدىن بولمىغان مەلكىزەدەك بولسا ئىبراھىمدىن «ئوندىن بىر ئۇلۇشى»نى قوبۇل قىلغان ئادەم خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ئىگە بولغۇچى ئىبراھىمغا بەخت تىلىگەن. 7 شۇبھىسىزكى، بەخت تىلىگۈچى بەختكە ئېرىشكۈچىدىن ئۈستۈندۇر. 8 بۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى قوبۇل قىلغۇچىلار ئۆلىدىغان ئادەملەردىندۇر؛ ئۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى قوبۇل قىلغۇچى ئوغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] «ئۇ ھايات ياشىغۇچى» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەندۇر. 9 ھەتتا مۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، ئوندىن بىر ئۇلۇشنى ئالىدىغان لاۋىمۇ [ئەجدادى] ئىبراھىم ئارقىلىق [مەلكىزەدەككە] ئوندىن بىر ئۇلۇشنى بە رگەن. 10 چۈنكى مەلكىزەدەك ئىبراھىمنى قارشى ئالغاندا، لاۋىينى [كەلگۈسىدىكى پۈشتى بولۇش سۈپىتىدە] يەنىلا ئىبراھىمنىڭ تېنىدە ئىدى، دەپ ھېسابلاشقا بولىدۇ. 11 ئەمدى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى ئارقىلىق مۇكەممەل ھەققانىيلىق كېلەلەيدىغان بولسا (چۈنكى شۇ تۈزۈمگە ئاساسلىنىپ تەۋرات قانۇنى ئىسرائىل خەلقىگە چۈشۈرۈلگەندى)، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ھارۇننىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى بويىچە ئەمەس، بەلكى مەلكىزەدە كىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى بويىچە باشقا بىر كاھىننىڭ چىقىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بولاتتى؟ 12 ئەمدى كاھىنلىق تۈزۈمى ئۆز گەرتىلگەن بولسا، ئۇنىڭغا [مۇناسىۋەتلىك] قانۇن-تۈزۈمۈز ئۆز گەرتىلىشكە توغرا كېلىدۇ. 13 چۈنكى بۇ ئېيتىلۋاتقان سۆزلەر قارىتىلغان زات بولسا باشقا بىر قەبىلدىن بولۇپ، بۇ قەبىلدىن ھېچكىم قۇربانگاھتا خىزمەتتە بولۇپ باقمىغان. 14 چۈنكى رەببىمىزنىڭ يەھۇدا قەبىلىسىدىن چىققانلىقى ئېنىق؛ مۇسا بۇ قەبىلە توغرىسىدا كاھىنلىققا مۇناسىۋەتلىك ھېچبىر نەرسە دېمىگەندى. 15 ئەمدى مەلكىزەدە كىتەك باشقا بىر كاھىن چىققان بولۇپ، بۇ ئۆز گەرىش مۇنۇلاردىن تېخىمۇ روشەن بولدىۇ، 16 ئۇنىڭ [كاھىنلىققا] تەينىلىنىشى ئەت ئىگىلىرىگە باغلىق ئەمر بىلەن ئەمەس، بەلكى يۇتقەس-تۈگمەس ھاياتنىڭ قۇدرىتىدىن بولغاندۇر. 17 چۈنكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «سەن ئەبەدىلىكتە دگىچە مەلكىزەدە كىنىڭ تىپىدىكى بىر كاھىنىدۇرسەن» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەن. (aiōn g165) 18 چۈنكى ئالدىنقى ئەمر-تۈزۈم ئاجىزلىقى ۋە ئۈنۈمسىزلىكى تۈپەيلىدىن كۈچىدىن قالدۇرۇلغان 19 (ـ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ھېچ ئىشنى كامالەتكە يەتكۈزەلمىدى). ئۇنىڭ تۈرنىغا بىزنى خۇداغا يېقىنلاشتۇرىدىغان، ئۇنىڭدىن ئەۋزەل ئۈمىد ئېلىپ كېلىندى. 21 ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ، بۇ ئىش [خۇدانىڭ] قەسىمى بىلەن كاپالەتكە ئىگە بولماي قالمىدى (ئىلگىرى ئوتكەن كاھىنلار [خۇدانىڭ] قەسىمىسز كاھىن بولغانىدى؛ لېكىن، ئەيسا بولسا ئۇنىڭغا: ـ «پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ھە رگىز ئۇنىڭدىن ياناميدۇ: ـ «سەن ئەبەدىلىكتە دگىچە كاھىنىدۇرسەن»» دېگۈچىنىڭ قەسىمى بىلەن كاھىن بولدى). (aiōn g165) 22 ئەمدى ئەيسا شۇنداق ئۈلۈغ ئىش بىلەن ئەۋزەل بىر ئەھدىنىڭ كېپىلى قىلىندى. 23 يەنە كېلىپ، ئىلگىرى ئوتكەن كاھىنلار كۆپ بولۇشى كېرەك ئىدى؛ چۈنكى ئۆلارنىڭ [ھەربىرى] ئۆلۈم تۈپەيلىدىن ۋەزىپىسىنى داۋاملاشتۇرالماي قالغان. 24 لېكىن [ئەيسا] مەڭگۈگە ئۆزىگە ئوخشاشقا، ئۇنىڭ كاھىنلىقى ھە رگىز ئۆز گەرتىلمەستۇر. (aiōn g165) 25 شۇ سەۋەبتىن، ئۇ ئوزى ئارقىلىق خۇدانىڭ ئالدىغا كەلگەنلەرنى ئۆزۈل-كېسىل قۇتقۇزۇشقا قادىر؛ چۈنكى ئۇ ئۆلار ئۈچۈن خۇداغا مۇراجىئەت قىلىشقا مەڭگۈ ھاياتىدۇر. 26 مۇشۇنداق بىر باش كاھىن دەل بىزنىڭ ھاجىتىمىزدىن چىقىدىغان ـ مۇقەددەس، ئەيىبسىز، غۇبارسىز، گۇناھكارلاردىن ئېرى قىلىنغان، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئېلىپ كۆتۈرۈلگەن كاھىندۇر. 27 ئۇ ئاشۇ باش كاھىنلاردەك ھەر كۈنى ئالدى بىلەن ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈن، ئاندىن خەلقنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن قۇربانلىق سۇنۇشقا موھتاج ئەمەس. چۈنكى ئۇ ئۆزىنى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغاندا، ھەممەيلەن ئۈچۈن بۇنى بىر يولىلا ئادا قىلدى. 28 چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئاجىز بەندە بولغان ئىنسانلارنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلەيدۇ؛ لېكىن تەۋرات قانۇندىن كېيىن كەلگەن خۇدانىڭ قەسەم-كالامى مەڭگۈگە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئوغۇلنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلدى. (aiōn g165)

8 ئېيتقانلىرىمىزنىڭ باش نۇقتىسى شۇكى: ئەرشتىكى ئۇلۇغ بولغۇچىنىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغان شۇنداق بىر باش كاھىنىمىز بار. 2 ئۇ مۇقەددەس جايلاردا، شۇنداقلا ئىنسان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار تىككەن ھەقىقىي ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممىسىدە كاھىنلىق خىزمىتىنى قىلغۇچىدۇر. 3 ھەربىر باش كاھىن ھەدىيە ھەم قۇربانلىقلار سۇنۇش ئۈچۈن تەينىلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، [بىزنىڭ بۇ باش كاھىنىمىزنىڭمۇ] بىرەر سۇندىغىنى بولۇش كېرەك ئىدى. 4 دەرۋەقە ئە گەر ئۇ يەر يۈزىدە بولسىدى، ھە رگىز كاھىن بولمايتتى؛ چۈنكى بۇ يەردە تەۋرات قانۇن-تۈزۈمى بويىچە ھەدىيە سۇندىغان كاھىنلار ئاللىبۇرۇنلا باردۇر 5 (بۇ [كاھىنلار] خىزمەت قىلىدىغان [ئىبادەت چېدىرى] پەقەتلا ئەرشتىكى ئىشلارنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ۋە كۆلە ڭگىسىدۇر. مۇسا دەل بۇ ئىبادەت چېدىرىنى قۇرۇشقا باشلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھيىسى ئۇنىڭغا كېلىپ: «ئېھتىيات قىلغىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا تاغدا كۆرسىتىلگەن تۈرنەك بويىچە ياسىغىن» دەپ ئاگاھلاندۇرغان). 6 لېكىن ھازىر ئۇ [كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەدىلەردىن ئەۋزەل ۋەدىلەر ئۈستىگە بېكىتىلگەچ) تېخىمۇ ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بېرىلگەن كاھىنلىق خىزمىتى باشقا كاھىنلارنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۇرىدۇ. 7 ئە گەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۆتىسز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى ئۈچۈن ئورۇن ئىزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان بولاتتى. 8 لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىللارغا] مۇنداق دېگەن: ـ «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۈچۈن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 9 بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن ئۇ زگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتە كلىگىنىمدە ئۇلار بىلەن ئۇ زگەندىم؛ چۈنكى ئۇلار مەن بىلەن تۇرۇشۇشكەن ئەھدەمدە تۇرمىدى، مەن ئۇلاردىن نەزىرىمنى يۆتكىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: ـ «مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگە سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 11 شۇندىن باشلاپ ھېچكىم ئۆز يۇرتدىشىغا، ياكى ئۆز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىشىنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى، ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە مېنى بىلىپ بولغان بولىدۇ؛ 12 چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىگە رەھىم قىلىمەن ھەمدە ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرۋېتىمەن». 13 ئەمدى خۇدانىڭ بۇ ئەھدىنى «يېڭى» دېيىشى بۇرۇنقىسىنى «كونا» دېگەنلىكىدۇر؛ ئەمدى ۋاقتى ئوتكەن، كونىرىغان ئىش بولسا ئۆزۈن ئوتمەي يوقىلىدۇ.

9 بىرىنچى ئەھدىدە مۇناسىۋەتلىك ئىبادەت بەلگىلىرى ۋە يەر يۈزىگە تەۋە بولغان بىر مۇقەددەس ئىبادەت جايى بار ئىدى. 2 بۇنىڭغا بىر ئىبادەت چېدىرى تىكلىگەندى؛ ئۇنىڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چېدىر بۇلۇمدە چىراغدان، شىرە ھەم شىرە ئۈستىدە رەتلەنگەن نانلار بولاتتى. 3 ئۇنىڭ ئىككىنچى، [يەنى ئىچكى] پەردىسىنىڭ كەينىدە ئەڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چېدىر بۇلۇمى بار ئىدى. 4 شۇ يەر رەگە تەۋە بولغان

ئالتۇن خۇشۇيگاھ ۋە پۇتۇنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلانغان ئەھدە ساندۇقى بار ئىدى. ساندۇقنىڭ ئىچىدە ئالتۇندىن ياسالغان، مانا سېلىنغان كومزەك، ھارۇننىڭ بىخ سۈ رگەن ھاسىسى ۋە ئىككى ئەھدە [تاش] تاختىسى بار ئىدى. **5** [ساندۇق] ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى»نىڭ ئۈستىگە شان-شەرەپلىك «كېرۇب»لار ئورنىتىلغان بولۇپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى. ئەمدى بۇلار توغرىلۇقتا تەپسىلي توختىلىشنىڭ ھازىر ۋاقتى ئەمەس. **6** بۇ نەرسىلەر مانا شۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنلا، كاھىنلار چېدىرنىڭ بىرىنچى بۆلۈمىگە [(يەنى «مۇقەددەس جاي»غا)] ھەردائىم كىرىپ، ئىبادەت خىزمىتىنى قىلىدۇ. **7** بىراق، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي» دەپ ئاتالغان] ئىككىنچى بۆلۈمگە پەقەت باش كاھىن يىلدا بىر قېتىملا كىرىدۇ. كاھىن ئۇ يەر رگە تۆز گۈناھلىرى ۋە خەلقنىڭ نادانلىقتىن تۆتكۈز رگەن گۈناھلىرى ئۈچۈن ئاتالغان [قۇربانلىق] قېنىنى ئالماي كىرمەيدۇ. **8** بۇ ئىشلار تارقىلىق مۇقەددەس روھ شۇنى كۆرسىتىپ بەرمەكتىكى، بۇ بىرىنچى ئىبادەت چېدىرىدىكى تۈزۈم ئىناۋەتلىك بولۇپ تۇرسىلا، ئەڭ مۇقەددەس جايغا باريدىغان يول يەنىلا ئېچىلمايدۇ. **9** مانا بۇلار ر ەسىمدەك ھازىرق زامانىنى روشەنلەشتۈرىدىغان بىر خىل ئېرىز، خالاس. يۇنىكىدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، بۇ چېدىردا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە ۋە قۇربانلىقلار ئىبادەت قىلغۇچىنى ۋىجدانىدا پاك- كامىل قىلالمايدۇ. **10** تۈلار پەقەت يېمەك-ئىچمە كلەر ۋە يېنى سۇغا سېلىشنىڭ تۈرلۈك رەسىمىيەتلىرىگە ياغلىق بولۇپ، [قانۇن-تۈزۈم] تۈزۈتۈلۈش ۋاقتى كەلگۈچىلىك كۆچكە ئىگە قىلىنغان، ئىنسانلارنىڭ ئەتلىرىگىلا ياغلىق بولغان بەلگىلىمە-نىزاملاردۇر. **11** لېكىن مەسىھ بولسا كەلگۈسىدىكى كارامەت ياخشى ئىشلارنى ئېلىپ بارغۇچى باش كاھىن بولۇپ، ئادەم قولى بىلەن ياسالمىغان، بۇ دۇنياغا مەنسۇپ بولمىغان، تېخىمۇ تۈلۈغ ۋە تېخىمۇ م ۇكەممەل ئىبادەت چېدىرىغا كىردى. **12** ئۇچىكە يا كى موزايلارنىڭ [قۇربانلىق] قېنىنى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنى ئارقىلىق ئۇ ئۇ (ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-نىجاتنى ئىگىلىگەن بولۇپ) بىر يولىلا مەڭگۈ ئۈچۈن ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىردى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-نىجاتنى ئىگىلدى. (aiōnios g166) **13** [كونا ئەھدە دەۋرىدە] ئۇچىكە ۋە بۇقىلارنىڭ قېنى ھەم ئىنە كىنىك كۆللىرى ناپاك بولغانلارنىڭ ئۈستىگە سېپىلسە، تۈلارنى ئەت جەھەتتىن تازىلاپ پاك قىلغان يەردە، **14** ئۇنداقتا، مەڭگۈلۈك روھ ئارقىلىق ئۆزىنى غۇبارسىز قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىغان مەسىھنىڭ قېنى ۋىجدانىڭلارنى تۈلۈك ئىشلاردىن پاك قىلىپ، بىزنى مەڭگۈ ھايات خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا تېخىمۇ يېتە كلىمەمدۇ؟! (aiōnios g166) **15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسىدۇر. يۇنىڭ بىلەن (ئىنسانلارنىڭ ئاۋۋالقى ئەھدە ئاستىدا سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن ئازادلىق بەدىلى سۈپىتىدە شۇنداق بىر تۈلۈم بولغانىكەن) خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغانلار ۋەدە قىلىنغان مەڭگۈلۈك مىراسقا ئېرىشەلەيدۇ. (aiōnios g166) **16** ئەگەر ۋەسىيەت قالدۇرۇلسا، ۋەسىيەت قالدۇرغۇچىنىڭ تۈلۈشى تەستىقلانغۇچە، ۋەسىيەت كۆچكە ئىگە بولمايدۇ. **17** چۈنكى ۋەسىيەت پەقەت تۈلۈمدىن كېيىن كۆچكە ئىگە بولىدۇ. ۋەسىيەت قالدۇرغۇچى ھاياتلا بولسا، ۋەسىيەتنىڭ ھېچقانداق كۈچى بولمايدۇ. **18** شۇنىڭغا ئوخشاش، دەسلەپكى ئەھدىمۇ قان ئېقىتىلغاندىلا، ئاندىن كۆچكە ئىگە بولغان. **19** چۈنكى مۇسا تەۋرات قانۇنى يېنىچە ھەربىر ئەمرىنى پۈتۈن خەلققە ئۇقتۇرغاندىن كېيىن، موزاي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ سۇغا ئارىلاشتۇرۇلغان قېنىنى قىزىل يۈڭ، يېپىتا ياغلانغان زوفا بىلەن قانۇن دەستۇرىنا ۋە پۈتۈن خەلققە سېپىپ، ئۇلارغا: **20** «مانا، بۇ خۇدا سىلەرنىڭ ئەمەل قىلىشىڭلارغا ئەمر قىلغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر» ـ دېدى. **21** ئۇ يەنە ئوخشاش يولدا ئىبادەت چېدىرىغا ۋە چېدىردىكى ئىبادەتكە مۇناسىۋەتلىك پۈتكۈل سايمانلارنىڭ ئۈستىگە قان سەپتى. **22** دەرۋەقە، تەۋرات قانۇنى يېنىچە ھەمەم نەرسە دېگۈدەك قان بىلەن پاكلىنىدۇ؛ [قۇربانلىق] قېنى تۆكۈلمىگۈچە، گۈناھلار كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ. **23** خوش، ئەرشتىكىگە تەقلىد قىلىپ ياسالغان بۇ ۋېژىملار مۇشۇنداق [قۇربانلىقلار] بىلەن پاكلىنىشى كېرەك ئىدى. بىراق ئەرشتىكى نەرسىلەرنىڭ تۆزى بۇلاردىن ئېسىل قۇربانلىقلار بىلەن پاكلىنىشى كېرەك. **24** چۈنكى مەسىھ ئەرشتىكى ھەقىقىي ئىبادەت جايىغا ئەتىقلد قىلىنغان، ئادەم قولى بىلەن ياسالغان مۇقەددەس جايغا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ب ىرگە ۋەكىلىك قىلىپ ھازىر بولۇش ئۈچۈن ئەرشتىڭ ئۆزىگە كىرىپ بولدى. **25** [يەھۇدىدىكى] باش كاھىنىڭ يىلىغا بىر تۈز قېنىنى ئەمەس، بەلكى [قۇربانلىقلارنىڭ] قېنىنى ئېلىپ، ئەڭ مۇقەددەس جايغا قايتا-قايتا كىرىپ تۇرغىنىدەك، ئۇ قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۆزىنى قايتا-قايتا ئاتاش ئۈچۈن ك ىرگىنى يوق.

26 ئەگەر شۇنداق قىلىشنىڭ زۇرۇرىيىتى بولغان بولسا، دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى ئۆزىنىڭ قايتا-قايتا ئازاب چېكىشىگە توغرا كېلەتتى. لېكىن ئۇ مانا زامانلارنىڭ ئاخىرىدا گۈناھنى يوق قىلىش ئۈچۈن، بىر يولىلا ئۆزىنى قۇربان قىلىشقا ئۆتىنۈرىغا چىقتى. (aiōn g165) **27** ھەممە ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆلۈشى ۋە ئۆلگەندىن كېيىن سوراققا تارتىلىشى بىكىتىلگەنگە ئوخشاش، **28** مەسىھمۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۈناھلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن بىرلا قېتىم قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنۈلغاندىن كېيىن، ئۆزىنى تەپلۇنۇپ كۈتكەنلە رگە گۈناھنى يوق قىلغان ھالدا نىجات كەلتۈرۈشكە ئىككىنچى قېتىم ئاشكارە بولىدۇ.

10

تەۋرات قانۇنى كەلگۈسىدە ئېلىپ كېلىندىغان گۈزەل ئىشلارنىڭ ئۆز ئەينىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ كۆلە گۈگىسىنىلا سۈرەتلەپ بە رگەچكە، ئۇ تەلەپ قىلىنغان، يىلمۇيىل سۈنۈلۈپ كېلىۋاتقان ئوخشاش قۇربانلىقلار ئارقىلىق [خۇداغا] يېقىنلاشمىچى بولغانلارنى ھە رگىزمۇ م ۇكەممەل قىلالمايدۇ. **2** بولمىسا، مۇشۇ قۇربانلىقلارنىڭ سۈنۈلۈشى ئاخىرلىشاتتى، چۈنكى ئىبادەت قىلغۇچىلار پاك قىلىنىپ، ۋىجدانى يەنە ئۆز گۈناھلىرى ئۆچەيلدىن ئازابلانمايتتى. **3** ھالبۇكى، مۇشۇ قۇربانلىقلار يىلمۇيىل ئۆز گۈناھلىرىنى ئۆزلىرىگە ئەسلىتىپ تۇرىدۇ. **4** چۈنكى بۇقا ۋە ئۆچكىلەرنىڭ قېنى گۈناھلارنى ھە رگىز ئېلىپ تاشلىيالمايدۇ. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ دۇنياغا كەلگەندە مۇنداق دېگەن: ـ «نە قۇربانلىق، نە ئاتىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بولسا سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن مەن ئۈچۈن بىر تەن تەيىارلاپ بەردىڭ؛ **6** نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، نە گۈناھ قۇربانلىقىدىنمۇ سۈيۈنمىدىڭ؛ **7** شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم! ـ قانۇن دەستۇر ۋەڭدا مەن تۇغرۇلۇق پۈتۈلگەندەك ـ ئى خۇدا، ئىرادە ئۆنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم». **8** ئۇ يۇقىردا: «نە قۇربانلىق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار نە گۈناھنى تىلىگۈچى قۇربانلىقلار سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، سەن ئۇلاردىنمۇ سۈيۈنمىدىڭ» (بۇ قۇربانلىقلار تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپى يېنىچە سۈنۈلۈشنى كېرەك ئىدى) دېگىنىدىن كېيىن **9** يەنە: «سېنىڭ ئىرادە ئۆنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم» دېگەن. دېمەك، [خۇدا] كېيىنكىسىنى كۆچكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئالدىنقىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. **10** خۇدانىڭ بۇ ئىرادىسى يېنىچە ئەيسا مەسىھنىڭ تېنىنىڭ بىر يولىلا قۇربان قىلىنىشى ئارقىلىق بىز گۈناھتىن پاكلىنىپ، [خۇداغا] ئاتالدۇق. **11** ھەر كاھىن ھەر كۈنى ئىبادەت خىزمىتىدە تۇرىدۇ، شۇنداقلا گۈناھلارنى ھە رگىز ساقىت قىلالمايدىغان ئوخشاش خىلدىكى قۇربانلىقلارنى [خۇداغا] قايتا-قايتا سۇنىدۇ. **12** بىراق، بۇ [كاھىن] بولسا گۈناھلار ئۈچۈن بىرلا قېتىملىق مەڭگۈ ئىناۋەتلىك بىر قۇربانلىقنى سۈنغاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى؛ **13** ئۇ شۇ يەردە «دۈشمەنلىرى ئۆز ئايىغى ئاستىدا تەختىپەر قىلىنغۇچە» كۈتىدۇ. **14** ئۇ مۇشۇ بىرلا قۇربانلىق بىلەن خۇداغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنى مەڭگۈ ئۈچۈن م ۇكەممەل قىلدى. **15** [مۇقەددەس يازمىلار] [پۈتۈلگەندەك]، مۇقەددەس روھمۇ بۇ ھەقتە بە رگە گۈۋاھلىق بېرىدۇ. چۈنكى ئۇ ئاۋۋال: ـ **16** «ئۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى، دەيدۇ پەروەردىگار، مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگىمۇ سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن» دېگەندىن كېيىن، ئۇ يەنە: ـ **17** «ئۇلارنىڭ گۈناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىرىنى مەڭگۈ ئۈچۈن ئېسىمدىن چىقىرۋېتىمەن» ـ دېگەن. **18** ئەمدى شۇ يولدا گۈناھلار كەچۈرۈم قىلىنغانىكەن، گۈناھلار ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشنىڭ ھاجىتىمۇ قالمايدۇ. **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، ئەيسانىڭ قېنى ئارقىلىق ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىشكە جۈرئەتلىك بولۇپ، **20** (ئۇ بە رگە ئېچىپ بە رگەن، ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسىدىن (يەنى، ئۇنىڭ ئەت-تېنىدىن) ئۆتىدىغان ئىزى يېپىيېڭى، ھاياتلىق يولى بىلەن) **21** شۇنداقلا خۇدانىڭ ئائىلىسىنى باشقۇرىدىغان بىزنىڭ ئۇلۇغ كاھىنىمىز بولغانلىقى بىلەن، **22** دىللىرىمىز ۋىجدانىدىكى بۇلغۇنۇشلاردىن سېپىلىش بىلەن پاكلانغان ۋە بەدىنىمىز ساپ سۇ بىلەن ۋېژىلغانلەرنى ھالدا ئېتىقادىنىڭ تولۇق جەزىم-خاتىرجەملىكى ۋە سەممىي قەلب بىلەن خۇداغا يېقىنلاشىلى! **23** ئەمدى ئېتىراپ قىلغان ئۈمىدىمىزدە تەۋرەمەي چىڭ تۇرايلى (چۈنكى ۋەدە بە رگۈچى بولسا سۈزىدە تۇرغۇچىدۇر)

24 ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش ۋە گۈزەل ئىش قىلىشقا بىر-بىرىمىزنى قاندىق قوزغاش ۋە رىغبەتلەندۈرۈشنى ۋىلايلى. **25** بەزىلەر ئادەت قىلىۋالغانىدەك، جامائەتتە جەم بولۇشتىن باش تارتمايلى، بەلكى بىر-بىرىمىزنى جېكلەپ-ئىلھاملاندۇرايلى؛ بولۇپمۇ شۇ كۈننىڭ

يىقىنلاشقانلىقىنى بايقىغىنىكلاردا، تېخىمۇ شۇنداق قىلايلى. 26 ھەققەتنى تونۇشقا ئېسىپ بولغاندىن كېيىن، يەنىلا قەستەن گۇناھ ئۆتكۈزۈۋۈەرسەك، ئۇ چاغدا گۇناھلار ئۈچۈن سۈنۈلدىغان باشقا بىر قۇربانلىق بولماس، 27 بەلكى بەرگە قالدىغىنى پەقەت سوراق، شۇنداقلا خۇدا بىلەن قارشىلىشىدىغانلارنى يەپ تۈگىتىدىگەن تەيىار تۇرىدىغان يالقۇنلۇق ئوتنى قورقۇنچ ئېچىدە كۈتۈشلا، خالاس. 28 ئەمدى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى كۆرگەن ئىلمىنى ھەرقانداق كىشى ئىككى يا كى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئىسپاتى بولسا، كەچۈلمك قىلنمايلا ئۆلتۈرۈلەتتى. 29 ئۇنداقتا، بىر كىشى خۇدانىڭ ئوغلىنى دەپسەندە قىلسا، خۇدانىڭ ئەھدىسىنىڭ قېنىغا، يەنى ئۆزىنى پاك قىلغان قانغا ناپاك دەپ قارىسا، شەپقەت قىلغۇچى روھنى ھاقارەت قىلسا، بۇنىڭدىن تېخىمۇ ئېغىر جازاغا لايىق ھېسابلىنىدۇ، دەپ ئويلىمامسىلەر؟ 30 چۈنكى [تەۋراتتا] «ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، كىشىنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئۆزۈم يانداۋىرىمەن، دەيدۇ پەروەردىگار» ۋە «پەروەردىگار ئۆز خەلقىنى سوراققا تارتىدۇ» دېگۈچىنى بىلىمىز. 31 مەگەر ھايات خۇدانىڭ قولىلىرىغا چۈشۈپ جازالىنىش نەقەدەر دەھشەتلىك ئىش-ھە! 32 ئەمدى سىلەر ئاشۇ يورۇقلۇقتىن كېيىن، ئازاب-ئوقۇبەتلىك، قاتتىق كۈرەشلە رەگە بەرداشلىق بە رگەن بۇرۇنقى كۈنلەرنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. 33 بەزى ۋاقىتلاردا رەسۋا قىلىنىپ ھاقارەتلەش ۋە خارلىنىشلارغا تۈچرىدىڭلار ۋە بەزى ۋاقىتلاردا مۇشۇنداق مۇئامىلىلە رگە تۈچرىغانلارغا دەرىدداش بولدۇڭلار. 34 چۈنكى سىلەر ھەم مەھبۇسلارنىڭ دەردىگە ئورتاق بولدۇڭلار ھەم مال-مۈلكۈڭلار يۇلانغاندىمۇ، كەلگۈسىدە تېخىمۇ ئېسىل ھەم يوقاپ كەتمەيدىغان باقىي تەقەللۇقاتقا ئىگە بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلگەچكە، خوشاللىق بىلەن بۇ ئىشنى قوبۇل قىلدىڭلار. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن، جاسارىتىڭلارنى يوقاتماڭلار، ئۇنىڭدىن ئىنتايىن زور ئىنئام بولىدۇ. 36 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنىڭ ۋەدە قىلغىنىغا مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن، سەۋر-چىدام قىلىشىڭلارغا تۇغرا كېلىدۇ. 37 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدا] مۇنداق دېگەن: ــ «پەقەت تاز غىنە ۋاقىتتىن كېيىنلا»، «كەلگۈچى دەرۋەقە يېتىپ كېلىدۇ، ئۇ كېچىكمەيدۇ. 38 بىراق ھەققانىي بولغۇچى ئېتىقاد بىلەن ياشايدۇ؛ لېكىن ئۇ كەينىگە چېكىنسە، جىنىم ئۇنىڭدىن سۈيۈنمەيدۇ». 39 ھالبۇكى، بىز بولساق كەينىگە چېكىنىپ ھالاك بولىدىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ئۆز جىنىمىزنى ئىگىلىگەنلەردىندۇرمىز.

11

ئېتىقاد بولسا ئۈمىد قىلغان ئىشلارنىڭ ريئاللىقتىكى ئېپادىسى ۋە كۆرۈنمەيدىغان شەيئىلەرنىڭ دەللىدۇر. 2 چۈنكى بۇرۇنقى مۇتىۋەرلەرنىز قەدىمدە مانا شۇ ئېتىقاد بىلەن [خۇدادىن كەلگەن] ياخشى گۇۋاھلىقنى ئالغان. 3 بىز ئېتىقاد ئارقىلىق كائىناتنىڭ خۇدانىڭ سۆز-كالامى بىلەن ئورنىتىلغانلىقىنى، شۇنداقلا بىز كۆرۈۋاتقان مەۋجۇداتلارنىڭ كۆز رگلى بولىدىغان شەيئىلەردىن چىققان ئەمەسلىكىنى چۈشىنەلەيمىز. (aiōn g165) 4 ئېتىقادى بولغاچقا ھابىل قابىلنىڭكىدىنمۇ ئەۋزەل بىر قۇربانلىقنى خۇداغا ئاتىغان؛ ئېتىقادى بولغاچقا خۇدا ئۇنىڭ ئاتىغانلىرىنى تەرىپلەپ، ئۇنىڭغا ھەققانىي دەپ گۇۋاھلىق بەردى. گەرچە ئۇلگەن بولسىمۇ، ئېتىقادى بىلەن ئۇ يەنىلا بەرگە گەپ قىلماقتا. 5 ئېتىقادى بولغاچقا، ھانوخ ئۆلۈمنى كۆرمەيلا [ئەرشكە] كۆتۈرۈلدى؛ خۇدا ئۇنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتكەچكە، ئۇ يەر يۈزىدە ھېچ تېپىلمىدى. سەۋەبى ئۇ ئېلىپ كېتىلىشتىن ئىلگىرى، خۇدانى خۇرسەن قىلغان ئادەم دەپ تەرىپلەنگەنىدى. 6 ئەمدىلىكتە ئېتىقاد بولماي تۇرۇپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىش مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىغا باريدىغان كىشى ئۇنىڭ بارلىقىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆزىنى ئىزدىگەنلە رگە ئەجرىنى قايتۇرغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىشى كېرەك.

7 ئېتىقادى بولغاچقا، نۇھ تېخى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەقەلەر ھەققىدە خۇدا تەرىپىدىن ئاگاھلاندۇرۇلغاندا، ئىخلاسمەنلىك قورقۇنچى بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يوغان بىر كېمە ياسىدى؛ ھەمدە ئېتىقادى ئارقىلىق شۇنداق قىلىپ پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى، شۇنداقلا ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىققا مىراسخور بولدى. 8 ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۇنىڭغا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى؛ ئۇ قەيە رگە باريدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. 9 ئېتىقادى بولغاچقا ئۇ ۋەدە قىلىنغان زېمىندا، خۇددى ياقا يۇرتىنا ئۇرغانىدەك مۇساپىر بولۇپ چېدىرلارنى ماكان قىلىپ ياشىدى. خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ئورتاق مىراسخورلىرى بولغان ئىسھاق ۋە ياقۇپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەرگە شۇنىڭغا ئوخشاش ياشىدى. 10 ئىبراھىمنىڭ شۇنداق قىلىشىدىكى سەۋەب، ئۇ ئۇللىرى مۇستەھكەم بولغان شەھەرنى كۈتكەنىدى؛ شەھەرنىڭ لايىھىلىگۈچى ھەم قۇرغۇچىسى خۇدا ئۆزىدۇر. 11 ئېتىقادى بولغاچقا ساراھ گەرچە ياشىنىپ قالغان، تۇغۇت يېشىدىن ئۆتكەن بولسىمۇ، ھامىلدار بولۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى؛ چۈنكى ئۇ ۋەدە قىلغان خۇدانى ئىشەنچىلىك دەپ قارايتتى. 12 بۇنىڭ بىلەن بىرلا ئادەمدىن، يەنى ئۆلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالغان بىر ئادەمدىن ئاسمانىدىكى يۇلتۇزلارداەك كۆپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك سانسىز ئەۋلادلار بارلىققا كەلدى. 13 بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ۋەدە قىلغانلىرىغا مۇيەسسەر بولماي تۇرۇپلا ئېتىقادى بولغان ھالدا ئالەمدىن ئۆتتى. بىراق ئۇلار ھايات ۋاقتىدا بۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغانلىقىنى يىراقتىن كۆرۈپ، قۇچاق ئېچىپ خۇرسەنلىك بىلەن كۈتكەن ۋە ئۇلارنىڭ يەر يۈزىدە مۇساپىر ۋە يولۇچى دەپ ئاشكارە ئېيتقانىدى. 14 بۇ بۇنداق سۆزلەرنى قىلغان كىشىلەرنىڭ بىر ۋەتەننى تەشنا بولۇپ ئىزدەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئىپادىلەيدۇ. 15 دەرۋەقە، ئۇلار ئۆز يۇرتىنى سېغىنغان بولسا، قايتىپ كېتىش پۇرسىتى چىققان بولاتتى. 16 لېكىن ئۇلار ئۆزىنىڭكىنىڭ ئەۋزەل، يەنى ئەرشتىكى بىر ماكانىنى تەلەپلەنۋېتىۋىدىمەكتە. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىشىدىن نومۇس قىلمايدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ ئۇلار ئۈچۈن بىر شەھەر ھازىرلىغان. 17 ئىبراھىم خۇدا تەرىپىدىن سىنالغىنىدا؛ ئېتىقادى بولغاچقا ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىدى؛ گەرچە ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنى، جۈملىدىن «سېنىڭ نامىڭنى داۋاملاشتۇرىدىغان نەسلىڭ بولسا ئىسھاقتىن كېلىپ چىقىدۇ» دېگىنىنى تاپشۇرۇۋالغان بولسىمۇ، ئۇ يەنىلا بىردىنبىر ئوغلىنى قۇربان قىلىشقا تەيىار تۇردى. 19 چۈنكى ئۇ ھەتتا ئىسھاق ئۆلگەن تەقدىردىمۇ، خۇدانىڭ ئۇنى تىرىلدۈرۈشكە قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەنىدى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، ئىسھاقنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگەندەك قايتىدىن تاپشۇرۇۋالدى. 20 ئېتىقادى بولغاچقا، ئىسھاق ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ كەلگۈسى ئىشلىرىغا خەيرلىك تىلەپ دۇئا قىلدى. 21 ئېتىقادى بولغاچقا، ياقۇپ ئالەمدىن ئۆتۈش ئالدىدا يوسۇپنىڭ ئىككى ئوغلىنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن خەيرلىك دۇئا قىلىپ، ھاسىسىغا تايىنىپ تۇرۇپ خۇداغا سەجدە قىلدى. 22 ئېتىقادى بولغاچقا، يۈسۈپ سەۋىرىتىغا چۈشۈپ قالغاندا، يەنى ئىسرائىلنىڭ مىسىردىن چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تىلغا ئالدى ھەمدە ئۆزىنىڭ ئۈستىخانلىرى توغرۇلۇقمۇ ئەمر قىلدى.

23 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا تۇغۇلغاندا، ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇردى؛ چۈنكى ئۇلار مۇساننىڭ يېقىملىق بىر بالا ئىكەنلىكىنى كۆردى، پادىشاھنىڭ پەرمانىدىنمۇ قورقمىدى. 24 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا چوڭ بولۇپ ئۇلۇغ زات بولغاندىن كېيىن، «پىرەئۇننىڭ قىزىنىڭ ئوغلى» دېگەن ئاتاقتا تۇرۇشنى رەت قىلىپ، 25 گۇناھ ئېچىدىكى لەززەتلەردىن ۋاقتىلىق بەھرىمەن بولۇشنىڭ ئورنىغا، خۇدانىڭ خەلقى بىلەن بىللە ئازاب چېكىشنى ئەۋزەل كۆردى. 26 ئۇ مەسىھكە قارىتىلغان ھاقارەتكە ئۇچراشنى مىسىرنىڭ خەزىنىسىدىكى بايلىقلارغا ئىگە بولۇشتىنمۇ ئەۋزەل بىلدى. چۈنكى كۆزلىرىنى [ئەرشتىكى] ئىنئامغا تىكىۋاتاتتى. 27 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ پادىشاھنىڭ غەزىپىدىنمۇ قورقماي مىسىردىن چىقىپ كەتتى. [چاپا-مۇشەققەتكە] چىدىدى، چۈنكى كۆز زگە كۆرۈنمىگۈچى ئۇنىڭ كۆزىگە كۆرۈنۈپ تۇرغانىدەك ئىدى. 28 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ «تۇنجى ئوغلىنىڭ جىنىنى ئالغۇچى» [پەرىشتىنىڭ] [ئىسرائىللارغا] تەگمەسلىكى ئۈچۈن [تۇنجى] «ئۆتۈپ كېتىش» ھېيتىنى ئوتكۈزۈپ، شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك قانۇنى [ۋېرىۋلغىنى ۋېچە] سېپىپ-سۈركىدى. 29 ئېتىقادى بولغاچقا، [ئىسرائىللار] قىزىل دېڭىزدىن خۇددى قۇرۇقلۇقتا ماڭغانىدەك مېڭىپ ئوتتى. بىراق [ئۇلارنى قوغلاپ كەلگەن] مىسىرلىقلار ئوتتەكچى بولغاندا سۇغا غەرق بولدى. 30 ئېتىقادى بولغاچقا، خەلق يەتتە كۈن يېرىخو شەھىرىنىڭ سېپىلىنى ئايلانغاندىن كېيىن سېپىل ئورۇلدى. 31 ئېتىقادى بولغاچقا، پاھىشە ئايال راھاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرىنى دوستلارچە كۈتۈۋالغاچقا، ئىتائەتسىزلەر [بولغان ئۆز شەھىرىدىكىلەر] بىلەن بىرلىكتە ھالاك بولمىدى. 32 مەن يەنە نېمىشقا سۆزلەپ ئولتۇرايمۇ؟ گىدېئون، باراق، شىمشون، يەفتاھ، داۋۇت، سامۇئىل ۋە قالغان باشقا پەيغەمبەرلەر توغرىسىدا ئېيتسام كەلسەم ۋاقىت يەتمەيدۇ. 33 ئۇلار ئېتىقادى بىلەن ئەللەرنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى، ئادالەت يۈرگۈزدى، [خۇدا] ۋەدە قىلغانلارغا ئېرىشتى، شىرلارنىڭ ئاغزىلىرىنى ئېتىپ قويدى، 34 دەھشەتلىك ئوتنىڭ يالقۇنىنى توچۇردى، قىلىچنىڭ تىغدىن قېچىپ قۇتۇلدى، ئاجىزلىقتىن كۈچەيدى، جەڭدە باتۇرلۇق كۆرسەتتى، يات ئەللەرنىڭ قوشۇنلىرىنى تېرى-

پىرەڭ قىلدى. **35** [ئېتىقادى بولغاچقا]، ئايالىلار تۇلىگەن تۇرۇق-تۇغقانلىرىنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈزۈپ قايتۇرۇۋالدى؛ بىراق باشقىلار كەلگۈسىدە تېخىمۇ ياخشى ھالدا تۇلۇمدىن تىرىلەيلى دەپ، قۇتۇلۇش يولىنى رەت قىلىپ قىينىلىشقا بەرداشلىق بەردى. **36** يەنە بەزىلەر سىنىلىپ خار-مەسخىرىلە رگە تۇچراپ قامچىلاندى، بەزىلەر ھەتتا كىشەنلىنىپ زىندانغا تاشلاندى؛ **37** تۇلار چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلدى، ھەرە بىلەن ھەرىلىنىپ پارچىلاندى، سىناقلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزدى، قىلىچلىنىپ ئۆلتۈرۈلدى؛ تۇلار قوي-ئۆچكە تېرىلىرىنى يېپىنچا قىلغان ھالدا سەرسان بولۇپ يۈردى، نامراتلىقتا ياشىدى، قىين-قىستاققا ئۇچرىدى، خورلاندى **38** (تۇلار بۇ دۇنياغا زايە كەتكەندى)، چۆللەردە، تاغلاردا، ئۆڭكۈرلەردە ۋە گەمىلەردە سە رگەردان بولۇپ يۈردى. **39** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېتىقادى بىلەن خۇدانىڭ تۈز گۈۋاھى بىلەن تەرىپلەنگەن بولسىمۇ، خۇدانىڭ ۋەدە قىلغىنىغا ئەينى يوپچە ئېرىشكىنى يوق. **40** ئەمدىلىكتە خۇدا بىزلەر ئۈچۈن تېخىمۇ ئەۋزەل بىر نىشان-مەقسىتنى بېكىتكەن بولۇپ، تۇلار بىزسىز كامالەتكە يەتكۈزۈلمەيدۇ.

12

ئەمدى ئەتراپىمىزدا گۈۋاھچىلار شۇنچە چوڭ بۇلۇتتەك بىزنى ئورىۋالغاچقا، ھەرخىل ئېغىر يۈك ھەم بەرگە ئاسانلا چىرمىشىۋالدىغان گۈناھنى چۈرۈپ تاشلاپ، ئالدىمىزغا قويۇلغان يۈگۈرۈش يولىنى چىدامىلق بىلەن بىسىپ يۈگۈرەيلى؛ بۇنىڭدا كۆزىمىزنى ئېتىقادىمىزنىڭ يول باشلىغۇچىسى ۋە تاكامۇلاشتۇرغۇچىسى بولغان ئەيسانا تىكەيلى. ئۇ ئۆزىنى كۆتكەن خۇشاللىق ئۈچۈن كېيىنكى ئازابنا بەرداشلىق بەردى ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھاقارەتكە پىسەنت قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغۇزۇلدى. **3** كۆڭۈلگەرنىڭ ھېرىپ سوۋۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، گۇناھكارلارنىڭ شۇنچە قاتتىق خورلاشلىرىغا بەرداشلىق بەرگۈچىنى كۆڭۈل قويۇپ ئويلاڭلار. **4** گۇناھقا قارشى كۈرەشلەردە تېخى قان ئاققۇزۇش دەرىجىسىگە بېرىپ يەتمىدىڭلار. **5** خۇدانىڭ سىلە رگە تۇز يەرزەنتلىرىم دەپ جېكلەيدىغان [مۇقەددەس يازمىلاردىكى] مۇنۇ سۆزلىرىنى ئۇنتۇد ۇڭلار: ـ «ئى ئوغلۇم، يەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما، ئەيىبلەنگىنىڭدە كۆڭۈلۈڭ سوۋۇپ كەتمىسۇن، **6** چۈنكى يەرۋەردىگار سۆيگىنىگە تەربىيە بېرىدۇ، مېنىڭ ئوغلۇم دەپ قوبۇل قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى دەررىلەيدۇ». **7** ئازاب چەككىنىڭلارنى خۇدانىڭ تەربىيىسى دەپ بىلىپ، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىڭلار. چۈنكى سىلەرنىڭ تەربىيە ئېلىشىڭلارنىڭ ئۆزى خۇدانىڭ سىلەرنى ئوغلۇم دەپ مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. قايسى پەرزەنت تاتىسى تەرىپىدىن تەربىيىلەنمەيدۇ؟ **8** ئەمدى [خۇدانىڭ] تەربىيىلىنىدە ھەربىر پەرزەنتىنىڭ ئۆز ئۇلۇشى بار؛ لېكىن بۇ ئىش سىلەردە كەم بولسا ھەققىي ئوغۇللىرىدىن ئەمەس، بەلكى ھارامدىن بولغان پەرزەنتى بولۇپ چىقىدىكەن. **9** ئۇنىڭ ئۆستىگە ھەممىزنىڭ ئۆزىمىز-رگە تەربىيە بە رگەن ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بار، بىز ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىلەپ كەلدۇق. شۇنداق تۇرۇپ، روھلارنىڭ ئاتىسىغا تېخىمۇ ئىتائەت قىلمامدۇق؟ شۇنداقتا ھاياتىمىز ياشىنىمامدۇ؟ **10** ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بەرھەق بەۋەت ئۆزى مۇۋاپىق كۆرگەن يول يوپچە ئازغىنە ۋاقىت بىزنى تەربىيىلىگەن. لېكىن ئۇ بولسا بە رگە پايدىلىق بولسۇن دەپ، پاك-مۇقەددەسلىكىدىن مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن تەربىيىلەيدۇ. **11** ئەمدى قاتتىق تەربىيە بېرىلگەن ۋاقىتدا ئادەمنى خۇش قىلمايدۇ، ئە كسىچە ئادەمنى قايغۇغا چۆمدۈرىدۇ؛ بىراق بۇنىڭ بىلەن ئۇزەلگەنلە رگە ئۇ كېيىن ھەققانىيلىقتىن چىققان تىنچ-خاتىرجەملىكنىڭ مېۋىسىنى بېرىدۇ. **12** شۇنىڭ ئۈچۈن، «تىپلىپ ساڭگىلىغان قوۋۇڭلارنى، زەئىپلىشىپ كەتكەن تىزىكلارنى رۇسلاڭلار» **13** ۋە «ئاقساق»لارنىڭ پۇكۈلۈپ قالمايى، بەلكى شىپا تېپىشى ئۈچۈن يۈتىلىرىڭلارنى تۈز يولىلاردا ما كۈزۈرۈڭلار. **14** بارلىق كىشىلەر بىلەن ئىناق ئۆتۈشكە ۋە پاك-مۇقەددەسىنى ياشاشقا ئىنتىلىڭلار، مۇقەددەسىنى بولمىغان كىشى ھە رگىز رەبنى كۆرەلەيدۇ. **15** ئۇيغاق تۇرۇڭلا رگى، ھېچكىم خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدىن مەھرۇم قالمىسۇن؛ ئاراگلاردا سىلە رگە ئىش تاپقۇزۇپ سىلەرنى كويدۇردىغان، شۇنداقلا كۆپ ئادەملەرنى يولغاپ ناپاك بولۇشقا سەۋەب بولىدىغان بىرەر ئۆچ-ئادەۋەت يىلتىزى ئۈنمىسۇن. **16** ئاراگلاردا ھېچىر يۈزۈقلۇق قىلغۇچى يا كى ئۆزىنىڭ ئۈنچە ئوغۇلۇق ھوقۇقىنى بىر ۋاخ ئاماققا سېتىۋەتكەن ئەساۋدەك ئىخلاسسىز كىشى بولمىسۇن. **17** چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، ئەساۋ كېيىن [ئاتىسىنىڭ] خەيرىلىك دۇئاسىنى ئېلىشنى ۋىلىغان بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئىنتىلىپ كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ يالۇۋرغان بولسىمۇ، ئۇ [يۇ ئىشلارنى ئورنىغا] [كەلتۈرىدىغان] تۇۋا قىلىش يولىنى تاپالماي، رەت قىلىندى. **18** چۈنكى سىلەر قول بىلەن تۇتقىلى بولىدىغان، يالقۇنلاپ ئوت يېنىپ تۇرۇۋاتقان ھەمدە سۈرلۈك بۇلۇت، قاراڭغۇلۇق ۋە قارا قويۇن قاپلىغان ئاشۇ تاغقا كەلمىدىڭلار ـ **19** (ئۇ جايدا كاناي ساداسى بىلەن سۆزلىگەن ئاۋاز يەتكۈزۈلگەندە، بۇلارنى ئاڭلىغانلار: «بە رگە يەنە سۆز قىلىنمىسۇن!» دەپ [خۇداغا] يالۇۋرۇشتى؛ **20** چۈنكى تۇلار قىلىنغان ئەمرنى كۆتۈرەلمىدى. «ئە گەر بۇ تاغقا ھەتتا بىرەر ھايۋاننىڭ تايىغى تە گسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن» [دەپ تاپىلانغاندى]؛ **21** ئۇ كۆرۈنۈش شۇنداق قورقۇنچلۇق ئىدىكى، مۇساموۇ: «بەك قاتتىق قورقۇپ غال-غال تىترەپ كەتتىم» دېگەندى). **22** ـ سىلەر بەلكى زىئون تېغىغا، يەنى مە ڭگۈ ھايات خۇدانىڭ شەھىرى ـ ئەرشتىكى يېرۇسالېمغا، تۈمەنلىگەن پەرىشتىلە رگە، **23** ئىسىملىرى ئەرشتە يۈتۈلگەن تۇنجى تۇغغۇلغانلارنىڭ ھېيت-مەرىكە خۇشاللىقىدا جەم قىلىنغان جاماۋەتتىگە، ھەممەيلەننىڭ سوراچىسى خۇداغا، تاكامۇلاشتۇرۇلغان ھەققانىي كىشىلەرنىڭ روھلىرىغا **24** ۋە يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى ئەيسانا، شۇنداقلا ھەم ئۇنىڭ سېپىلگەن قېنىغا كەلدىڭلار. بۇ قان ھابىلنىڭكىدىن ئەۋزەل سۆز قىلىدۇ. **25** بۇ سۆزنى قىلغۇچىنى رەت قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دىققەت قىلىڭلار. چۈنكى يەر يۈزىدە ئۇنىلىرىگە ئۇھمىي يەتكۈزۈپ ئاگاھلاندۇرغۇچىنى رەت قىلغانلار جازادىن قېچىپ قۇتۇلالمىغان يەردە، ئەرشتە بىزنى ئاگاھلاندۇرغۇچىدىن يۈز ئۆرىۋەسەك، ھالىمىز تېخىمۇ شۇنداق بولمامدۇ؟ **26** ئەمدى شۇ چاغدا خۇدانىڭ ئاۋازى زېمىننى تەۋرىتىۋەتكەندى؛ لېكىن ئەمدى ئۇ: «ئۇزۇم يەنە بىر قېتىم زېمىننلا ئەمەس، ئاسمانىمۇ تەۋرىتىمەن» دەپ ۋەدە قىلدى. **27** «يەنە بىر قېتىم» دېگەن بۇ سۆز تەۋرىتىلىدىغانلارنىڭ، يەنى يارىتىلغان نەرسىلەرنىڭ تەۋرىتىلىشى بىلەن يوقىتىلىدىغانلىقىنى، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان نەرسىلەرنىڭ مە ڭگۈ مۇقىم بولىدىغانلىقىدىن ئىبارەت مەنىنى بىلدۈرىدۇ. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان بىر پادىشاھلىققا مۇيەسسەر بولۇپ، مېھىر-شەپقەتنى چىڭ تۇتۇپ بۇ ئارقىلىق ئىخلاسمەنلىك ۋە ئەيمىنىش-قورقۇنچ بىلەن خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان ئىبادەتلەرنى قىلايلى. **29** چۈنكى خۇدايىمىز ھەممىنى يەۋەتكۈچى بىر ئوتتۇر.

13

ئاراگلاردا قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەت توختىمىسۇن. **2** ناتونۇش كىشىلە رگە مېھماندوست بولۇشنى ئۇنتۇمىڭلار. چۈنكى بەزىلەر شۇ يول بىلەن بىلمەستىن پەرىشتىلەرنى مېھمان قىلغان. **3** زىندانغا تاشلانغانلارنى ئۇلار بىلەن بىللە [زىندانداە] زەنجىرلەنگەندەك ياد ئېتىڭلار. خورلانغانلارنى ئۆز ئۆڭلارمۇ تەندە ئۆرۈۋاتقان بەندە سۈپىتىدە ياد ئېتىپ ئۇ ر ئۇڭلار. **4** ھەممە ئادەم نىكاھقا ھۆرمەت قىلسۇن، ئەر-خوتۇنلارنىڭ يانتىدىغان يېرى داغسىز بولسۇن؛ چۈنكى خودا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار ۋە زىنا قىلغۇچىلاردىن ھېساب ئالىدۇ. **5** مېڭىنىش-تۇرۇشۇڭلار پۇلپەرەسلىكتىن خالي بولسۇن، بارىغا قانائەت قىلىڭلار. چۈنكى خودا مۇنداق دېگەن: «سەندىن ئەسلا ئايرىلمايمەن، سېنى ئەسلا تاشلىمايمەن». **6** شۇڭا، يۈرە كلىك بىلەن ئېيتالايمىزكى، «يەۋەردىگار مېنىڭ ياردەمچىمدۇر، ھېچ قورقايمەن، كىشىلەر مېنى نېمە قىلالىسۇن؟» **7** سىلە رگە خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈ رگەن، سىلەرنىڭ يېتە كچىلىرىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. ئۇلارنىڭ مېڭىنىش-تۇرۇشۇنىڭ مېۋە-نەتىجىسىگە كۆڭۈل قويۇپ قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۇلۇقە قىلىڭلار: ـ **8** ئەيسا مەسىھ تۈنۈگۈن، بۈگۈن ۋە ئەبەدىلئەبە دگىچە ئۇ زگەرمەيدۇ! **(aiōn g165)** **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەرخىل غەيرىي تەلىملەر بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇپ كەتمە ڭلار؛ چۈنكى ئىنسانىنىڭ قەلبى [قۇربانلىققا خاس] بېمە كلىكلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگىنى ئەۋزەل. چۈنكى بۇنداق بېمە كلىكلە رگە بېرىلىپ كېلىۋاتقانلار ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدا كۆ رگەن ئەمەس. **10** بىزلەرنىڭ شۇنداق بىر قۇربانگاھىمىز با رىكى، ئىبادەت چېدىرىدا خىزمەتتە بولغانلارنىڭ ئۇنىڭدىن يېيىش ھوقۇقى يوقتۇر. **11** چۈنكى گۇناھ تىلەش سۈپىتىدە سويۇلغان، قېنى باش كاھىن تەرىپىدىن ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلگەن قۇربانلىق ھايۋانلارنىڭ تېنى بولسا قارا رگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىلىپ كۆيدۈرۈلەتتى. **12** شۇڭا ئەيسامۇ ئۆز قېنى بىلەن خەلقنى پاكلاپ خۇداغا ئاتاش ئۈچۈن، شەھەر دەرۋازىسىنىڭ سىرتىدا ئازاب چېكىپ ئۆلدى. **13** شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ قارا رگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ، ئۇنىڭغا يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا قارىتىلغان ھاقارەتكە ئورتاق بەرداشلىق بېرەيلى. **14** چۈنكى يەر يۈزىدە مە ڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدىغان شەھىرىمىز

يوق، بەلكى كەلگۈسىدىكى شەھەر رگە ئىنتىلمەكتىمىز. **15** شۇڭا، مەسىھ ئارقىلىق
خۇداغا قۇربانلىق سۈپىتىدە مەدھىيىلىرىمىزنى توختاۋسىز ئاتايلى، يەنى تۆز لەۋلىرىمىزنىڭ
مېۋىسى سۈپىتىدە ئۇنىڭ نامىنى ئېتىراپ قىلايلى. **16** ئەمدى خەير-ساخاۋەت قىلىشنى
ۋە بارىكىلاردىن ئورتاق تەقسىملەشنى ئۇنىتۇما كىلار. چۈنكى خۇدا بۇنداق قۇربانلىقلاردىن
خۇرسەن بولىدۇ. **17** يېتەكچىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىپ، ئۇلارغا يېسۈنۈڭلار. چۈنكى ئۇلار
تۆز خىزمىتىدىن خۇداغا ھېساب بېرىدىغانلار بولۇپ، ھەمىشە جېنىڭلاردىن خەۋەر ئېلىشقا
ئۇيغاق تۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ ئىشى قايغۇ-ئەلەم بىلەن ئەمەس (چۈنكى ئۇنداق بولسا سىلە رگە
ھېچ پايدا يەتكۈزۈلمەيدۇ) بەلكى خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئېلىپ بېرىلسۇن. **18** بىز ئۈچۈن
دۇئا قىلىپ تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ۋىجدانىمىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە، ھەربىر ئىشلاردا توغرا
يولدا مېڭىشنى خالايدىغانلىقىمىزغا قايىل قىلىندۇق. **19** يېنىڭلارغا پاتراق قايتىپ بېرىشىم
ئۈچۈن، دۇئا قىلىشىڭلارنى ئالاھىدە ئۆتۈنىمەن. **20** ئەمدى مەڭگۈلۈك ئەھدىنىڭ قېنى
بىلەن قوي پادىسىنىڭ كاتتا پادىچىسى بولغان رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى،
خاتىرجەملىكىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا **(aiōnios g166)** **21** ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق
سىلە رگە ئۆزىنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلدۇرۇپ، سىلەرنى ھەربىر ياخشى ئەمەلدە
تاكامۇللاشتۇرۇرۇپ ئىرادىسىنىڭ ئىجراچىلىرى قىلغاي! مەسىھكە ئەبەدىلئەبەد دگىچە شان-
شەرەپ بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)** **22** سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلىرىم، بۇ
نەسىھەت سۆزۈمگە ئېغىر كۆرمەي قۇلاق سالغايسىلەر؛ سىلە رگە مۇشۇنچىلىكلا سۆزلەرنى
يازدىم، خالاس. **23** قېرىندىشىمىز تىموتىينىڭ زىنداندىن قويۇپ بېرىلگەنلىكىدىن خەۋەردار
بولغايسىلەر. بىقىندا يېنىمغا كېلىپ قالسا، مەن سىلەرنى يوقلاپ بارغىنىمدا ئۇ مەن بىلەن بىللە
بارىدۇ. **24** بارلىق يېتەكچىلىرىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلە رگە سالام ئېيتقايسىلەر.
ئىتالىيەدىن كەلگەنلەر سىلە رگە سالام يوللىدى. **25** مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا يار
بولغاي! ئامىن! روسۇل ياقۇپ يازغان مەكتۇپ

ياقۇپ

1 خۇدانىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى بولغان مەنكى ياقۇپتىن تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلىگە سالام! **2** ئى قېرىنداشلىرىم، ھەرقانداق سىناقلارغا دۇچ كەلسە گالار، بۈنى زور خۇشاللىق دەپ بىلىڭلار. **3** چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، بۇنداق ئېتىقادىڭلارنىڭ سىنىلىشى سىلەردە سەۋر-چىداملىق شەكىللەندۈرىدۇ؛ **4** سەۋر-چىداملىقنىڭ خىسلىتى قەلبىڭلاردا تۇرۇپ شۇنداق پىشىپ يېتىلىشۈنكى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پىشقان، م ۇكەممەل ۋە كەم-كۈتىسىز بولىسىلەر. **5** براق ئە گەر ئارا گلاردىكى بىرسى دانالىققا موھتاج بولسا، ھەممگە سېخىيلىق بىلەن بېرىدىغان شۇنداقلا ئەيبلىمەيدىغان خۇدادىن تىلىسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا چوقۇم تاتا قىلىنىدۇ. **6** براق ئۇ ھېچ دېلىغۇل بولماي ئىشەنچ بىلەن تىلىسۇن؛ چۈنكى دېلىغۇل كىشى خۇددى شامالدا ئۇرۇلۇپ ۋېيان-ۋېيان يەلپۈنگەن دېڭىز دولقۇنىغا ئوخشايدۇ. **7** ئۇنداق كىشى رەبدىن بىرەر نەرسىگە ئېرىشىمەن، دەپ ھېچ خىيال قىلمىسۇن؛ **8** ئۇنداقلار ئۇچمە كۆڭۈل بولۇپ، بارلىق يوللىرىدا ئۇتامى يوق ئادەمدۇر. **9** نامراتلار بولغان قېرىنداش ئۇزىنىڭ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەنلىكىگە ھەتتەنە قىلسۇن؛ باي بولغان قېرىنداش بولسا، ئۇزىنىڭ تۆۋەن قىلىنغانلىقىغا ھەتتەنە قىلسۇن، چۈنكى ئۇ ئوت-چۆپىلەرنىڭ چېچە كلىرىدەك تۈزۈپ كېتىدۇ. **11** قۇياش چىقىپ قىزىغاندا، ئوت-چۆپىلەرنى قۇرۇتىدۇ، گۈللىرى تۈزۈپ كېتىدۇ-دە، ئۇنىڭ گۈزەللىكى يوقىلىدۇ؛ باي ئادەملەر خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، ئۇز ھەلە ئچىلىكىدە يوقىلىدۇ. **12** سناقلارغا [سەۋرچانلىق بىلەن] بەرداشلىق بە رگەن كىشى ئەقەدەر بەختلىك-ھە! چۈنكى ئۇ سىناقتىن ئوتكەندىن كېيىن، [خۇدا] ئۇزىنى سۆيگەنلە رگە ۋەدە قىلغان ھايات تاجىغا مۇيەسسەر بولىدۇ. **13** ئادەم ئازدۇرۇلۇشقا دۇچ كەلگەندە «خۇدا مېنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ» دېمىسۇن. چۈنكى خۇدا يامان ئىشلار بىلەن ئازدۇرۇلۇشنى مۇمكىن ئەمەس ھەم باشقىلارنى ئازدۇرمايدۇ. **14** بەلكى بىرسى ئازدۇرۇلغاندا، ئۇز ھەۋەس-نەپسى قوزغىلىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرگەن بولىدۇ؛ **15** ئاندىن ھەۋەس-نەپىس ھامىلىدار بولۇپ گۈناھنى ئۇغىدۇ، گۈناھ ئۇسۇپ يېتىلىپ، ئۇلۇمگە ئېلىپ بارىدۇ. **16** شۇنڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ قالماڭلار! **17** بارلىق يۇكسەك سېخىيلىق ۋە ھەربىر م ۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن، يەنى [ئاسماندىكى] [بارلىق] يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ؛ ئۇنىڭدا ھېچقانداق ئۆزگىرىش بولمايدۇ يا كى ئۇنىڭدا «ئايلىنىش» بىلەن ھاسىل بولىدىغان كۆلە ڭگىلەرمۇ بولمايدۇ. **18** ئۇ بىزنى [ئۆزى ياراتقان بارلىق] مەۋجۇداتلارنىڭ ئىچىدە ئۆزىگە دەسلەپ پىشقان مېۋىدەك بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى ھەققەتنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق ئۇغدۇردى. **19** شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ھەر ئادەم ئاگلاشقا تېز تەييار تۇرسۇن، سۆزلەشكە ئالدىرىمىسۇن، غەزەپلىنىشكە ئالدىرىمىسۇن. **20** چۈنكى ئىنسانلىنىڭ غەزىپى خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلىپ كەلمەيدۇ. **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، بارلىق ئېپلاسىلىقلارنى ۋە قىنىگلارغا يامىۋاتقان رەزىلىكنى تاشلاڭلار، [قەلبىڭلاردا] يىلتىز تارتقۇزۇلغان، سىلەرنى قۇتقۇزالايدىغان سۆز-كالامنى كەمتەرلىك-مۇمىنلىك بىلەن قوبۇل قىلىڭلار. **22** ئەمما ئۆز-ئۆزىڭلارنى ئالداپ پەقەت سۆز-كالامنى ئاگلىغۇچىلاردىن بولماڭلار، بەلكى ئۇنى ئىجرا قىلغۇچىلاردىن بولۇڭلار. **23** چۈنكى بىرسى سۆز-كالامنى ئاگلاپ قوبۇپلا، ئۇنى ئىجرا قىلمىسا، ئۇ خۇددى ئەينەك كىتە ئۆزىنىڭ ئەينى قىيا پىتىگە قاراپ قوبۇپ، كېتىپ قالغان كىشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئۆزىغا قاراپ بولۇپ، چىقىپلا، شۇ ھامان ئۆزىنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇيدۇ. **25** لېكىن ئاشۇ كىشىلەرنى ئە رگىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان م ۇكەممەل قانۇنغا ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ، ئۇنتۇغاق ئاگلىغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى بولغان كىشى ئىشلىرىدا بەختلىك قىلىنىدۇ. **26** بىرسى ئۆزىنى ئىخلاسمەن ئادەممەن دەپ ھېسابلىغان، لېكىن تىلىنى تەزگىنلىمىگەن بولسا، ئۆزىنى ئۆزى ئالدايدۇ؛ بۇنداق كىشىنىڭ ئىخلاسمەنلىكى بىھۇدىلىكتۇر. **27** خۇدائاتىمىزنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە داغسىز ئىخلاسمەنلىك شۇنكى، قېينىچىلىقتا قالغان يېتىم-يېسىر، ئۆل خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا غەخورلۇق قىلىش ۋە ئۆزىنى بۇ دۇنيانىڭ بۇغلىشىدىن داغسىز ساقلاشتۇر.

2 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد يولىنى ئۇتقانىكەنسىلەر، ئادەمنىڭ تاشقى قىيا پىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولماڭلار. **2** چۈنكى سىناگوگىڭلارغا ئالتۇن ئۆزۈك تاقىغان، ئېسىل كىينىگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۈل-جۈل كىينىگەن بىر كەمبەغەل كىرسە، **3** سىلەر ئېسىل كىينىگەنىنى ئەتۋارلاپ «تۆرگە چىقىپ ئولتۇرسىلا!» دېسە گالار، كەمبەغەلگە، «تۆيەردە تۇر!» يا كى «ئاياغ تەرىپىمدە ئولتۇر!» دېسە گالار، **4** ئۆزئارا ئايرىمچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۈستىدىن يامان نىيەت ھۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمامسىلەر؟! **5** قۇلاق سېلىڭلار، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم ـ خۇدا بۇ دۇنيادىكى كەمبەغەللەرنى ئېتىقادتا باي بولۇش ھەمدە ئۇلارنى ئۆزىنى سۆيگەنلە رگە بېرىشكە ۋەدە قىلغان پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟ **6** براق سىلەر كەمبەغەللەرنى كۆز ئە گىلىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئە زگەن ۋە سوت-سوراقلارغا سۈرىگەن ئەمەسمۇ؟ **7** ئۇستۈڭلا رگە قوىۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نامنا كۆپۈرلۈق قىلىۋاتقانلار يەنە شۇ [بايلار] ئەمەسمۇ؟ **8** مۇۋەددەس يازمىلاردىكى «قوشنا ڭنى ئۆز ۋۇجۇڭنى سۆيگەندەك سۈي» دېگەن شاھانە قانۇنغا ھەققەتىي ئەمەل قىلسا گلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. **9** لېكىن كىشىلە رگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىسا گلار، گۇناھ قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ بېكىتىلىسىلەر. **10** چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلدىم دەپ تۇرۇپ، [ھەتتا] ئۇنىڭدىكى بىرلا ئەمىرگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ پۈتۈن قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ. **11** چۈنكى: «زىنا قىلما» دېگۈچى ھەم «قاتىللىق قىلما»مۇ دېگەن. شۇڭا، زىنا قىلمىسا گلارمۇ، لېكىن قاتىللىق قىلغان بولسا گلار، يەنىلا [پۈتۈن] تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. **12** شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئە رگىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ ساالھىيىتىگە ۋېغۇن بولسۇن. **13** چۈنكى باشقىلارغا رەھىم قىلمىغانلارنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ؛ ئەمدى «رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ ئەتتەنە قىلىدۇ. **14** ئى قېرىنداشلىرىم! بىرسى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما [ئۇنىڭدا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ [بۇنداق] ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالامدۇ؟ **15** ئەمدى ئە گەر ئا كا-ئۇكا يا كى ئاچا-سىڭلاردىن بىرى يالىڭاچ قالسا يا كى كۈندىلىك يېمە كلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «[خۇداغا] ئامانەت، كېيىمگلار پۈتۈن، قورسىقىڭلار توق قىلىنغاي!» دەپ قوبۇپلا، تېنىنىڭ ھاجىتىدىن چىقمىسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، [ئۇنىڭغا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، [بۇنداق ئېتىقاد] ئۆلۈك ئېتىقادتۇر. **18** لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ [تالىشىدۇ]. لېكىن مەن: «ئەمەللىرىڭ بولغان ئېتىقادىڭنى ماگا كۆرسىتە قېنى؟!»، «مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. **19** ـ سەن «خۇدا بىر» دەپ ئىشىنىسەن ـ بارىكالا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا ئىشىنىدۇ، شۇنداقلا قورقۇپ دىر-دىر تىترەيدۇغۇ! **20** ئەي، قۇرۇق خىيال ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادنىڭ ئۆلۈك ئېتىقاد ئىكەنلىكىنى قاچانمۇ بىلەرسەن؟ **21** ئاتىمىز ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنغاندا ئۆز ئەمىلى ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جا كارلانغان ئەمەسمۇ؟ **22** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ كى، ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق م ۇكەممەل قىلىندى. **23** مانا بۇ ئىش [ئەۋراتتىكى]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ ئاتالدى. **24** بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسىلە ركى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا ئە مەس، بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جا كارلىنىدۇ. **25** مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، پاھىشە ئايال راھاب [ئىسرائىل] چارلىغۇچىلىرىنى ئۆز ئۆيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن قاچۇرۇۋېتىكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەمىلى بىلەن ھەققانىي دەپ جا كارلانغان بولمامدۇ؟ **26** تەن روھ بولمىسا ئۆلۈك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق ئېتىقادمۇ ئۆلۈكتۇر.

3 قېرىنداشلىرىم، ئارا گلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بە رگۈچى بولۇۋالما گلار! چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، بىز [تەلىم بە رگۈچىلەر] باشقىلاردىن تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز. **2** چۈنكى ھەممىز كۆپ ئىشلاردا خاتالىشىپ پۈتلىشىمىز. [ھالبۇكى]، ئە گەر بىرسى تىلدا خاتالا شمىسا، ئۇ كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل ئېنىنى تەزگىنلىيەلگەن ئادەم بولىدۇ. **3** مانا،

بىز ئاتالارنى تۆزمەڭگە بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئاغزىغا ۋەڭگەن سالىمىز؛ بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل تەنلىرىنى [خالىغان تەرەپكە] بۇرىيالايمىز. 4 مانا، كېمىلەر ڭىمۇ قارا ڭلار، شۇنچىلىك يوغان بولسىمۇ، يەنە كېلىپ دەھشەتلىك شاماللار تەرىپىدىن تۇرۇلۇپ ھەيدىلىدىغان بولسىمۇ، لېكىن رولچى قەيەر ڭگە ئۆلارنى ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككىنە بىر رول ئارقىلىق ئۆنى خالىغان تەرەپكە بۇرايدۇ. 5 شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل [تېنىمىزنىڭ] كىچىك بىر ئەزاسى بولسىمۇ، لېكىن تولىمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككىنە بىر ئوت ئۇچقۇنىنىڭ چوڭ ئورمانىغا ئوت تۇتاشتۇرالايدىغانلىقىنى ۋىلاپ بېقىڭلار! 6 تىل ـ دەرۋەقە بىر ئوتتۇر، ئۇ ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەبىھلىكنى تولغان بىر ئالەم بولىدۇ. ئۇ پۈتكۈل تەننى بۇلغىغۇچىدۇر، ئۇ دوزاخ ئوتىدىن ئۇتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل تەبىئەتنىڭ چاقىنا ئوت ئۇتاشتۇرىدۇ! (Geenna g1067) 7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار، ئۆملىگۈچى ھايۋانلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت تەرىپىدىن كۆندۈرۈلەلەكتە ھەمدە كۆندۈرۈلگەندى. 8 ئەمما تىلنى ھېچكىم كۆندۈرەلمەيدۇ؛ ئۇ تىنمىسىز رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان زەھەر ڭگە تولغاندۇر. 9 بىز تىلىمىز بىلەن پەرۋەردىگار ئاتىمىزغا شانۇ-تەشەككۇر قايتۇرىمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئوبرازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى قارغايمىز. 10 دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدىن ھەم تەشەككۇر-مۇبارەك ھەم لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئى قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! 11 بىر بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قىرتاق سۇ چىقرامدۇ؟ 12 ئى قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەرىخى زەيتۇننىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، يا كى ئۈزۈم تېلى ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بېرەلەمدۇ؟ ھەم تۇزلۇق [بۇلاق] تاتلىق سۇنىمۇ چىقرالمايدۇ. 13 ئارا ڭلاردا كىم دانا ۋە پەملىك؟ پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالىققا خاس بولغان مۇمىن- كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! 14 لېكىن ئەگەر قەلبىڭلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى يالغان سۆزلەر بىلەن ھەققەتنى يوققا چىقارما ڭلار، ماختانما ڭلار. 15 بۇنداق «دانالىق» ئەرشتىن ئەمەس، بەلكى دۇنياغا، ئىنسان تەبىئىيتىگە خاس بولۇپ، جىن-شەيتاندىن كەلگەندۇر. 16 چۈنكى ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولغانلا يەردە قالايمىقانچىلىق ۋە ھەرخىل رەزىللىكلەر بولىدۇ. 17 لېكىن ئەرشتىن كەلگەن دانالىق بولسا، ئۇ ئالدىنى بىلەن پاكتۇر، ئۇ يەنە تىنچلىقپەرۋەر، خۇش پېشل، باشقىلارنىڭ پىكرىگە قۇلىقى ئوچۇق، رەھىمدىل بولۇپ، ياخشى مېۋىلەر بىلەن تولغان، ئۇنىڭدا تەرەپىازلىق يا كى ساختىپەزلىك يوقتۇر. 18 ھەققانىيلىق ئۇرۇقلىرى تىنچلىقپەرۋەرلەر ئارىسىدا چېچىلىپ، تىنچلىق ئېچىدە مېۋە بېرىدۇ.

4 ئارا ڭلاردىكى ئۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن كېلىپ چىقىدۇ؟ بۇ دەل تەن ئەزالىرىڭلار ئېچىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلاردىن ئەمەسمۇ؟ 2 سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارغا ئېرىشمەيسىلەر؛ ئادەم ئولتۇرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن ئېرىشەلەيسىلەر؛ جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر. ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. 3 تىلىسە ڭلارمۇ ئېرىشەلەيسىلەر، چۈنكى ئۇز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن تىلەيسىلەر. 4 ئەي زىناخورلار! بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىششنىڭ ئەمەلىيەتتە خۇدا بىلەن دۇشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەمتىڭلار؟ كىمدىكىم بۇ دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، ئۇزىنى خۇدانىڭ دۇشمىنى قىلىدۇ. 5 مۇقەددەس يازمىلاردا: «[خۇدا] قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ ناچار ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قىلامدۇ؟» دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟ 6 لېكىن [خۇدا] بە رگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن ئۈستۈن تۇرىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈنىلىدىن مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تەكەبىۋارلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۇمىن- كەمتەرلەر گە شەپقەت قىلىدۇ» دەپ يېزىلغانىدۇر. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا بويسۇنۇڭلار. شەيتانغا قارشى تۇرۇڭلار، [شۇنداق قىلسا ڭلار] ئۇ سىلەردىن قاچىدۇ. 8 خۇداغا يېقىنلىشىڭلار، خۇدامۇ سىلە گە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، [گۇناھتىن] قولۇڭلارنى يۇيۇڭلار، ئەي ئوچمە كۆڭۈللەر، قەلبىڭلارنى پاك قىلىڭلار. 9 [گۇناھلىرىڭلارغا] قايغۇ-ھەسرەت چېكىڭلار، ھازا تۇتۇپ يىغلا ڭلار، كۈلكە ڭلارنى ماتەمگە، خۇشاللىقىڭلارنى قايغۇغا ئايلاندۇرۇڭلار. 10 رەبنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۇ سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ. 11 ئى قېرىنداشلار، بىر-بىرىڭلارنى سۆزمە ڭلار. كىمدىكىم قېرىنداشنى سۆزسە يا كى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلسىڭ قانۇن ئۈستىدىن [توغرا-ناتوغرا دەپ] ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچى ئەمەس، بەلكى ئۇ ئۇزۇكنى [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى قىلىۋالغان بولىسەن. 12 قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاك قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن ئۇ زۇكچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟ 13 ھەي، «بۇگۈن يا كى ئەتە پالانى-پۈكۈنى شەھەر گە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل ئۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا ئالىمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! 14 ئەي ئەتە نېمە بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلار، ھايات ڭلار نېمىگە ئوخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان، خالاس. 15 بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب ۋىرىۋسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشىڭلار كېرەك. 16 لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلىرىڭلار بىلەن ماختىنىسىلەر. بۇنداق ماختىنىشلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشتۇر. 17 شۇنىڭدەك كىمدىكىم مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ ئۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

5 ئەي بايلار، قۇلاق سېلىڭلار! بېشىڭلارغا چۈشىدىغان كۈلپەتلەر ئۈچۈن داد-پەريات كۆتۈرۈپ يىغلا ڭلار. 2 بايلىقىڭلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-كېچىكىڭلارنى كۈيە يەپ كەتتى، 3 ئالتۇن-كۈمۈشلىرىڭلارنى بولسا دات باستى، بۇ دات [قىيامەتتە] ئۆزۈڭلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۇناھىڭلارنى ئوتتا كۆيدۈرۈلگەندەك يەۋېتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى تېپىلىشىڭلار تاغرىق كۈنلەردە بولدى! 4 مانا، ئېتىزلىقىڭلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خيانەت قىلىپ ئىش ھەقلىرىنى بەرمەي كەلدىڭلار. بۇ ئۈتۈۋېلىنغان ھەق ئۈستۈڭلاردىن پەريات كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمىچىلارنىڭ نالە-پەريادلىرى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يەتتى. 5 سىلەر بۇ دۇنيادا ھەشەمەتچىلىك ۋە ئەيش-ئىشرەت ئېچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر. [قۇيلار] بوغۇزلاش كۈنىگە تەييارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە ئۆزۈڭلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر. 6 سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا مەھكۇم قىلىپ، ئۆلتۈرۈپ كەلدىڭلار؛ ئۇ سىلە گە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ. 7 شۇڭا، قېرىنداشلار، رەبنىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇڭلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ؛ يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنى ئىنتىزارلىق بىلەن سەۋر-تاقەت ئېچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىڭلارنى مۇستەھكەم قىلىڭلار. چۈنكى رەبنىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى. 9 قېرىنداشلار، ئۆزۈڭلار سوراققا تارتىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنما ڭلار؛ مانا، سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن پۈرۈنتى پەيغەمبەرلەرنىڭ قاندا ئازاب-ئۇقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-تاقەت قىلغانلىقىنى ئۈلگە قىلىڭلار. 11 بىز مانا مۇشۇنداق [سەۋر-تاقەت بىلەن] بەرداشلىق بە رگەنلەرنى بەختلىك دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇپنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بە رگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنىنى، شۇنداقلا «پەرۋەردىگارنىڭ ئىچ-باغرى شەپقەت ۋە رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى كۆ رگەنسىلەر. 12 ئەمدى ئى قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلما ڭلار ـ نە ئاسمان نە زېمىن نە ھېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولما ڭلار، بەلكى «بولىدۇ» دېسە ڭلار ھەقىقىي «بولىدۇ» بولسۇن، «ياق» دېسە ڭلار ھەقىقىي «ياق» بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، [خۇدانىڭ] جازاسىغا چۈشمەيسىلەر. 13 ئارا ڭلاردا ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن. خۇشال يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ كۈي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. 14 ئارا ڭلاردا ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟ ئۇلار جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلسۇن؛ ئۇلار رەبنىڭ نامىدا ئۇنىڭ [بېشىغا] مايى سۈرۈپ مەسىھ قىلىپ دۇئا قىلسۇن. 15 شۇنداق قىلىپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ، رەب ئۇنى ئورندىن تۇرغۇزىدۇ. ئە گەر بىمار گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇتكۈز ئۆگەن گۇناھلىرىڭلارنى بىر-بىرىڭلارغا ئېقرار قىلىڭلار ۋە شىپالىق تېپىشىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلارغا دۇئا قىلىڭلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ دۇئاسى زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. 17 ئىلياس يەپەنبەرەمۇ بە رگە ئوخشاشلا ئىنسانىي تەبىئەتلىك ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغمىسۇن دەپ ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلدى، نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ يامغۇر ياغمىدى. 18 ئاندىن ئۇ يەنە دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى،

يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى. **19** قېرىنداشلىرىم، ئارا گۈلاردا بىرسى ھەققەتتىن
چەتنىگەن بولسا، ۋە يەنە بىرسى ئۇنى [ھەققەتكە] قايتۇرسا، **20** مۇشۇنداق كىشى شۇنى
بىلسۇنكى، گۇناھكار كىشىنى ئازغان يولدىن قايتۇرۇپ ئە كەلگۈچى شۇ كىشىنىڭ جېنىنىڭ
ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلىشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

پېترۇس 1

1 ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پېترۇستىن پونتۇس، گالاتىيا، كاپاد وكىيا، ئاسىيا
ۋە بىتىنىيە تۇلۇكلىرىدە تارقاق ياشاۋاتقان مۇساپىر بەندىلە رگە سالام. **2** سىلەر خۇداتاتىنىڭ
ئالدىن بىلگىنى بويىچە تاللىنىپ، روھ تەرىپىدىن پاك-مۇقەددەس قىلىندىكلار. بۇنىڭدىن
مەقسەت، سىلەرنىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىتائەتسىدە بولۇشۇڭلار ۋە قېنىنىڭ ئۈستۈڭلارغا
سىپىلىشى ئۈچۈندۇر. مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە ھەسسىلەپ ئاتا قىلىنغاي!
3 ئۆزىنىڭ زور رەھمىدىللىكى بىلەن، ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى ئارقىلىق بىزنى
يېڭىدىن تۇغدۇرۇپ، ئۈمىد بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇ ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداتاتىسىغا
مۇبارەك-مەدھىيىلەر ئوقۇلغاي! **4** دېمەك، سىلەر ئۈچۈن چىرىمەس، داغسىز ۋە سولماس
مىراس ئەرشىلەردە ساقلانماقتا. **5** ئاخىر زامانىدا ئاشكارىلىنىشقا تەييارلانغان نىجات ئۈچۈن،
سىلەر ئېتىقادىڭلار بىلەن خۇدانىڭ قۇدرىتى ئارقىلىق قوغدالماقتىسىلەر. **6** سىلەر بۇ [نىجاتنىڭ]
زور شادلىنىسىلەر ـ گەرچە ھازىر زۇرۇر تېپىلغاندا سىلەرنىڭ ھەرخىل سىناقلار تۆپەيلىدىن
قىسقا ۋاقىت ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىنىشكىلارغا توغرا كەلسىمۇ. **7** ئالتۇن ھامان يوقىلىپ
كېتىدىغان نەرسە بولسىمۇ، ساپىلىقى ئوت بىلەن سىنىلىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش ئالتۇندىن
تولىمۇ قىممەتلىك بولغان ئېتىقادىڭلار سىنىلىپ ئىسپاتلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسا مەسىھ
[قايتا] ئاشكارىلانغان ۋاقتىدا مەدھىيە، شان-شەرەپ ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرىدۇ. **8**
ئەيسا مەسىھنى ئىلگىرى كۆرۈپ باقمىغان بولسا كۆرمۈڭ، ئۇنى سۆيۈپ كەلدىڭلار؛ ۋە
ھازىرمۇ ئۇنى كۆرمەيسىلەر، لېكىن ئۇنىڭغا يەنىلا ئېتىقات قىلىپ قەلبىڭلار ئېيادىلىگۈسز
شان-شەرەپكە تولغان خۇشاللىق بىلەن يىرايدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېتىقادىڭلارنىڭ
نىشانى، يەنى جېنىڭلارنىڭ نىجاتىغا مۇيەسسەر بولۇۋاتىسىلەر. **10** سىلە رگە ئاتا قىلىنغان بۇ
مېھىر-شەپقەتنى ئالدىن ئېيتقان [ئىلگىركى] پەيغەمبەرلەر بۇ نىجات-قۇتقۇزۇلۇش توغرىسىدا
تەپسىلىي ئىزدەنگەن، ئۇنى چۈشىنىشكە تىرىشقاندى. **11** ئۇلاردا بولغان مەسىھنىڭ روھى
ئۇلارغا مەسىھ كەلگۈسىدە تارتىدىغان ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ۋە بۇلاردىن كېيىنكى كېلىدىغان
شان-شەرەپلەر توغرىسىدا ئالدىنئالا مەلۇمات بېرىپ بېشارەت كەلتۈرگىنىدە، ئۇلار بۇ
ئىشلارنىڭ قانداق يول بىلەن ۋە قايسى زاماندا يۈز بېرىدىغانلىقى ئۈستىدە ئىزدەنگەن.
12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى ئالدىن ئېيتىشى ئۈلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس،
بەلكى سىلەرنىڭ خىزمىتىگىلاردا بولغان، دەپ ئايان قىلىنغان. ئەمدى بۇگۈنكى كۈندە بۇ
ئىشلار ئەرشتىن ئەۋەتىلگەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچى بىلەن سىلە رگە خۇش خەۋەرنى
يەتكۈزگۈچىلەر ئارقىلىق سىلە رگە جاكارلاندى. ھەتتا پەرىشتىلەرمۇ بۇ ئىشلارنىڭ تېگى-
تەكتىنى سەپسىلىپ چۈشىنىۋېلىشقا تەلپۈنگەتكە. **13** شۇڭا، زېھىنلىرىڭلارنىڭ بېلىنى باغلاپ،
ئۆزۈڭلارنى سەگەك-سالماق تۇتۇڭلار، ئۈمىدىڭلارنى ئەيسا مەسىھ قايتا كۆرۈنگەن كۈندە
سىلە رگە ئېلىپ كېلىدىغان بەختىڭلارغا باغلاڭلار. **14** [خۇدانىڭ] ئىتائەتمەن
پەرزەنتلىرى سۈپىتىدە، ئىلگىركى غاپىللىق چاغلىرىڭلاردىكىدەك ھاۋايى-ھەۋەسلە رگە
بېرىلمە گلار. **15** ئەكسىچە، سىلەرنى چاقىرغۇچى پاك-مۇقەددەس بولغانغا ئوخشاش بارلىق
يۈرۈش-تۇرۇشىڭلاردا ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس تۇتۇڭلار. **16** چۈنكى [مۇقەددەس
يازمىلاردا]: «پاك-مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن پاك-مۇقەددەسىتۇرمەن» دەپ
خاتىرىلەنگەن. **17** سىلەر دۇئا قىلغىنىڭلاردا كىشىلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىش-ھەرىكىتىگە
قاراپ يۈز-خاتىرە قىلماي سوراق قىلغۇچىنى «ئاتا» دەپ چاقىرىدىكەنسىلەر، ئۇنداقتا
بۇ دۇنيادا مۇساپىر بولۇپ ياشاۋاتقان ۋاقىتلىرىڭلارنى [ئۆتۈنۈچىدا] قورقۇنچىدا ئۆتكۈزۈڭلار.
18 چۈنكى سىلە رگە مەلۇمكى، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تەرىپىدىن سىلە رگە قالدۇرۇلغان
ئەھمىيەتسىز تۇرمۇشنىڭ [قۇللۇقىدىن] ئازاد بولدۇڭلار. بۇ، قىممەتسىز ھامان يوقىتىدىغان
ئالتۇن ياكى كۈمۈشتەك نەرسىلەرنىڭ تۆلىمى بىلەن بولغان ئەمەس، **19** بەلكى قىممەتلىك
قېنى بىلەن، يەنى كەم-كۈتىسز ۋە داغسىز قوزا كەبى مەسىھنىڭ قىممەتلىك قېنىنىڭ
بەدىلىگە كەلدى. **20** ئۇ دەرۋەقە دۇنيا ئاپېريدە قىلىنىشتىن ئىلگىرىلا [خۇدا تەرىپىدىن] شۇ
سۈپىتىدە تونۇلغان، ھازىر ئۇ زامانىلارنىڭ مۇشۇ ئاخىرقى ۋاقتىلىرىدا سىلەر ئۈچۈن [بۇ دۇنياغا
ئەۋەتىلىپ] ئاشكارا قىلىندى. **21** سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئۇنىڭغا
شان-شەرەپ بە رگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىۋاتىسىلەر. خۇدانىڭ [شۇنى قىلغىنى] ئېتىقادىڭلار
ۋە ئۈمىدىڭلار تۆزىگە باغلانسۇن ئۈچۈندۇر. **22** سىلەر ھەققەتكە ئىتائەت قىلغانلىقىڭلاردىن
قەلبىڭلارنى پاكلاپ، قېرىنداشلارنى سۆيىدىغان ساختىسىز مېھىر-مۇھەببەتكە كىرىشتىڭلار؛
شۇڭا، بىر-بىرىڭلارنى چىن قەلبىڭلاردىن قىزغىن سۆيۈڭلار. **23** چۈنكى سىلەر يېڭىۋاشتىن
تۇغۇلدۇڭلار ـ بۇ چىرىپ كېتىدىغان ئۇرۇق تارقىلىق ئەمەس، بەلكى چىرىماس ئۇرۇق، يەنى
خۇدانىڭ ھاياتىي كۈچىگە ئىگە ۋە مەڭگۈ تۇرىدىغان سۆز- كالامى ئارقىلىق بولدى. **(aiōn**
g165) 24 چۈنكى [خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: «بارلىق ئەت ئىگىلىرى
ئوت-چۆپتۇر، خالاس، ئۇلارنىڭ بارلىق شان-شەرىپى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛
ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، **25** بىراق رەببنىڭ سۆز- كالامى مەڭگۈگە
تۇرىدۇ!» سىلە رگە يەتكۈزۈلگەن خۇش خەۋەردە جاكارلانغان سۆز- كالام دەل شۇدۇر.
(aiōn g165)

2 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر بارلىق رەزىللىك، بارلىق مەككارلىق، ساختىپەزلىك،
ھەسەتخورلۇق ۋە ھەممە تۆھمەتخورلۇقلارنى تاشلاپ، **2** رەببنىڭ مېھىربانلىقىنى تېتىپ
بىلگەنىكەنسىلەر، خۇددى يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقلاردەك بولۇپ [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىدىكى
ساپ سۈتىگە تەشنا بولۇڭلار. بۇنىڭ بىلەن، سىلەر نىجاتىنىڭ [كامالىتىگە] يېتىپ تۈسىسىلەر.
4 ئەمدى سىلەر ئۆتىنىڭغا، يەنى ئادەملەر تەرىپىدىن ئەرزىمەس دەپ تاشلىنىپ، لېكىن
خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ۋە قەدرلەنگەن تىرىك تاش بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىپ **5**
سىلەر ئۆز ئۈگلارمۇ تىرىك تاشلار سۈپىتىدە بىر روھىي ئىبادەتخانا قىلىنىشقا، ئەيسا مەسىھ
ئارقىلىق خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان روھىي قۇربانلىقلارنى سۇنىدىغان مۇقەددەس كاھىن
قاتارىدىكلەر بولۇشقا قۇرۇلۇۋاتىسىلەر؛ **6** چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق دېيىلگەن:
ـ «مانا، تاللانغان، قەدرلەنگەن بۇرجەك تۈل تېشىنى زىئونغا قويدۇم. ئۇنىڭغا ئېتىقاد
قىلغۇچى ھەرگىز ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمايدۇ». **7** ئەمدى ئېتىقاد قىلغۇچى بولغان
سىلە رگە نىسبەتەن [تاشنىڭ] قەدرى بولىدۇ. لېكىن [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلمايدىغانلارغا
نىسبەتەن ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگىنىدەك] بولدى: ـ «تاجىلار ئەرزىمەس
دەپ تاشلىۋەتكەن بۇ تاش، بۇرجەك [ئۇل] تېشى بولۇپ تىكلەندى!»، ۋە: ـ «[بۇ تاش]
كىشىلە رگە پۈتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاش بولدۇ». چۈنكى [مۇشۇنداق
كىشىلەر] [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىغا ئىتائەت قىلماسلىقى تۆپەيلىدىن پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ؛
ئۇلارنىڭ بۇنداق بولۇشى ئالدىن بېكىتىلگەندۇر. **9** لېكىن سىلەر بولسا كۈلار [خۇدا]
تاللىغان بىر جەمەت، شاھانە بىر كاھىنلىق، پاك-مۇقەددەس بىر ئەل، مۇنداقلا ئۆزىگە
ئالاھىدە خاس بولغان بىر خەلقىسىلەر؛ بۇنىڭ مەقسىتى، سىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن ئۆزىنىڭ
تىلسىمات يورۇقلۇقىغا چاقىرغۇچىنىڭ پەزىلەتلىرىنى نامايان قىلىشىڭلاردىن ئىبارەت.
10 بۇرۇن سىلەر بىر خەلق ھېسابلانمايتىتىڭلار، لېكىن ھازىر خۇدانىڭ خەلقىسىلەر؛
بۇرۇن [خۇدانىڭ] رەھىم-شەپقىتىگە ئېرىشمىگەندىكلار، لېكىن ھازىر ئېرىشتىڭلار. **11** ئى
سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر بۇ دۇنياغا مۇساپىر ۋە مېھماندۇرسىلەر، سىلەردىن ئۆتۈنۈۋېتىدىكى، روھ-
قەلبىڭلار بىلەن قارشىلىشىدىغان ئەتىلىرىڭلاردىكى نەپىس-شەھۋەتلەردىن ئۆزۈڭلارنى يىراق
تۇتۇڭلار. **12** يۇرۇش-تۇرۇشۇڭلار ئېتىقادسىزلار ئارىسىدا ئېسىل-پەزىلەتلىك بولسۇن.
مۇشۇنداق قىلغاندا، گەرچە ئۇلار سىلە رگە يامانلىق قىلغۇچىلار دەپ تۆھمەت قىلسىمۇ،
دەل تۆھمەت قىلغان ئىشلاردا سىلەرنىڭ ياخشى ئەمەللىرىڭلارغا قاراپ، [خۇدانىڭ]
ئۇلارنى [ۋېغىتىپ] يوقلايدىغان كۈندە ئۇنى ئۇلۇغلىشى مۇمكىن. **13** شۇڭا رەببنىڭ
ھۆرمىتىدە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ھەربىر ھاكىمىيەتنىڭ تۇزۇمىگە، مەيلى ئەڭ يۇقىرى
مەنسەپتىكى پادىشاھقا بولسۇن ياكى ئۇ تەينىلىگەن ھوقۇقدارلارغا بولسۇن ۋېسىۋۇگلار.
چۈنكى بۇ ھوقۇقدارلار [پادىشاھ] تەرىپىدىن يامان ئىش قىلغۇچىلارنى جازاغا تارتىش،
ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىش ئۈچۈن تەينىلەنگەندۇر. **15**
چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداقكى، ياخشى ئەمەللىرىڭلار بىلەن نادان ئادەملەرنىڭ
ئۇرۇنسىز شىكايەتلىرىنى ئۇۋاقلاشتۇر. **16** سىلەر ئەركىن-ئازاد بولغىنىڭلار بىلەن، بۇ
ئەركىنلىككىلارنى يامانلىق قىلىشنىڭ باھانىسى قىلمۇالماڭلار، بەلكى خۇدانىڭ قۇلى سۈپىتىدە
بولۇپ، **17** بارلىق ئىنسانلارنى ھۆرمەتلە گلار، [ئېتىقادچى] قېرىنداشلىرىڭلارغا مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، خۇدادىن قورقۇڭلار، پادىشاھنى ھۆرمەتلە گلار. **18** قۇللار،
خوجايىنلىرىڭلارغا تولۇق قورقۇنچ بىلەن ۋېسىۋۇگلار ـ يالغۇز مېھرىبان ۋە خۇش پېئىل

خوجايىنلارغىلا ئەمەس، بەلكى تېرىككەك خوجايىنلارغىمۇ يېسۈنۈڭلار. **19** چۈنكى ئە گەر بىرسى خۇدا ئالدىدا پاك ۋىجدانلىق بولۇش تۈچۈن ناھەق ئازاب-ئۇقۇبەت چە كسە ھەمدە بۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلسا، بۇ خۇدانى خۇرسەن قىلدۇ. **20** چۈنكى ئە گەر سىلەر گۇناھ تۈتكۈزۈپ، تېگىشلىك تۈرۈلغىنىڭلاردا، تۈنىڭغا بەرداشلىق بەرسە گىلار، بۇنىڭ ماختانغۇدەك نېمىسى بار! لېكىن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ئازاب-ئۇقۇبەت چە كسە گىلار ھەمدە تۈنىڭغا بەرداشلىق بەرسە گىلار، تۇ خۇدانى خۇرسەن قىلدۇ. **21** چۈنكى سىلەر دەل شۇنىڭغا چاقىرىلدىڭلار. چۈنكى مەسىھمۇ سىلەر تۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىپ، سىلەرنى تۈزىنىڭ ئىزىدىن ماڭىشۇن دەپ، سىلە رگە تۈلۈگە قالدۇردى؛ **22** «تۈ گۈناھ سادىر قىلىپ باقمغان، تۈنىڭ ئاغزىدىن ھېچقانداق ئالداملىق-يالغانچىلىقمۇ تېپىلماس». **23** تۈ ھاقارەتلەنگىنىدە، تىل قايتۇرمايتتى. ئازاب-ئۇقۇبەت چە ككەندە، تۈ ھېچ تەھدىت سالمايتتى، ئە كسچە، تۈزىنى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچىنىڭ قوللىرىغا تاپشۇراتتى. **24** تۈ تۈزى بىزنىڭ گۈناھىمىز نىسبەتەن تۈلۈپ، ھەققانىيلىققا نىسبەتەن ياشىشىمىز ئۈچۈن ياغاچ تۈۋۈركتە گۈناھلىرىمىزنى زىمىنسىگە ئالدى؛ سىلەر تۈنىڭ يارىلىرى بىلەن شىپا تاپتىڭلار. **25** چۈنكى بۇرۇن سىلەر قويلاردەك يولدىن ئېزىپ كەتكەنسىلەر، لېكىن ھازىر جېنىڭلارنىڭ پادىچىسى ھەم يېتەكچىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدىڭلار.

3 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئى ئايالار، سىلەر ئەرلىرىڭلارغا يېسۈنۈڭلار. شۇنداق قىلسا گىلار، ھەتتا سۆز-كالامغا ئىتائەت قىلمايدىغان ئەرلەر بولسا، تۈز ئايالىنىڭ بۇ پەزىلىتىدىن تەسىرلىنىپ، ئىخلاسمەنلىك بىلەن تۈتكۈز ژگەن پاك يۈرۈش-تۈرۈشىڭلارغا قاراپ، گەپ-سۆزىسىزلا قايىل قىلىنىدۇ. **3** گۈزەللىككىلار سىرتقى كۆرۈنۈشتىن، يەنى ئالاھىدە تۈرۈۋالغان چېچىگلار ۋە تاقىغان ئالتۈن زىبۇ-زىننەتلەردىن يا كى ئېسىل كىيىملەردىن بولمىسۇن، **4** بەلكى «قەلبىڭلاردىكى تۈز ژگلار»، يەنى مۇمىن ۋە تىنچ روھتىن بولغان چىرىماس گۈزەللىكتىن بولسۇن؛ بۇنداق [گۈزەللىك] خۇدانىڭ ئالدىدا ئىنتايىن قىممەتلىكتۈر. **5** چۈنكى بۇرۇنقى چاغلاردا، خۇداغا ئۈمىدىنى باغلىغان ئىخلاسمەن ئايالار دەل مۇشۇنداق [گۈزەللىك بىلەن] تۈزلىرىنى زىننەتلەپ، ئەرلىرىگە ئىتائەت قىلاتتى. **6** دەل مۇشۇنداق يولدا ساراھ ئىبراھىمنى «خوجام» دەپ ئاتاپ، تۈنىڭ سۆزلىرىگە يېسۈنىاتتى. سىلەر ھېچقانداق ۋەسۋەسىلەردىن قورقماي ئىشلارنى دۇرۇس قىلسا گىلار، سىلەرمۇ [ساراھنىڭ] پەرزەنتلىرى بولغان بولىسىلەر. **7** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەي ئەرلەر، سىلەرمۇ ئايالىرىڭلار بىلەن تۈرۈشتا، تۈلارنى ئايال كىشىلەر بىزدىن ئاجىز بەندىلەر دەپ بىلىپ تۈلارنى چۈشىنىپ يېتىڭلار؛ سىلەر تۈلار بىلەن [خۇدا] شاپائەت قىلغان ھاياتقا ئورتاق مىراسخور بولۇپ، تۈلارنى ھۆرمەت قىلىڭلار. شۇنداق قىلسا گىلار، دۇئالىرىڭلار توسالغۇغا ئۈچرىمايدۇ. **8** ئاخىرىدا، ھەممىڭلار بىر نىيەت بىر مەقسەتتە، بىر-بىرىڭلارغا ھەمدەرد بولۇپ، بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە سۆيۈڭلار، ئېچ-باغرى يۇمشاق ۋە كەمتەر بولۇڭلار. **9** يامانلىققا يامانلىق، ئاھانەتكە ئاھانەت بىلەن ئەمەس، ئە كسچە، بەخت تىلەش بىلەن جاۋاب قايتۇرۇڭلار. چۈنكى سىلەر دەل بۇ ئىشقا چاقىرىلغانسىلەر، شۇنىڭ بىلەن تۈزۈڭلار بەختكە مىراسخور بولىسىلەر. **10** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ـ «كىمكى ھاياتنى سۆيۈپ، ياخشى كۈن كۆرگۈچى بولاي دېسە، تىلنى يامانلىقتىن تارتسۇن، لەۋلىرى مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ **11** يامانلىقتىن تۈزنى تارتسىپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈرسۇن؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈرسۇن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۈرىدۇ، تۈنىڭ قۇلىقى تۈلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئۈچۈق تۈرىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ يۈزى رەزىللىك يۈرگۈزگۈچىلە رگە قارشى تۈرىدۇ». **13** ئە گەر سىلەر دائىم ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا ئىنتىلسە گىلار، كىم سىلە رگە يامانلىق قىلار؟ **14** لېكىن ھەتتا ھەققانىيلىق يولىدا ئازاب-ئۇقۇبەت چە كسە گىلارمۇ، ئوخشاشلا بەختلىكسىلەر! لېكىن تۈلارنىڭ ۋەھىمىسىدىن قورقما گىلار ۋە ئالاقزادە بولما گىلار؛ **15** بەلكى قەلبىڭلاردا رەب مەسىھنى ھەممىدىن ئۈستۈن دەپ بىلىڭلار؛ سىلەردە بولغان ئۈمىدىنىڭ سەۋەبىنى سورىغانلارغا مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە ئىخلاسلىق بىلەن جاۋاب بېرىشكە ھەمىشە تەيىار تۈرۈڭلار. **16** ھەردائىم ۋىجدانىڭلارنى پاك تۈتۈڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلە رگە «يامانلىق قىلغۇچىلار» دەپ تۈھمەت قىلغانلار سىلەرنىڭ مەسىھدە بولغان يەزىلەتلىك يۈرۈش-تۈرۈشۈڭلارنى كۆرۈپ، تۈزلىرى قىلغان تۈھمەتلەردىن خىجىل بولسۇن. **17** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداق بولسا، ياخشىلىق قىلغىنىڭلار تۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چە كسە گىلار، بۇ يامان ئىش قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن ئازاب-ئۇقۇبەت چە ككىنىڭلاردىن ئەۋزەل. **18** چۈنكى مەسىھ بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ھەققانىي ئەمەسلەرنى دەپ، بىرلا قېتىملىق ئازاب-ئۇقۇبەت چە كتى، گەرچە تۈ تەن جەھەتتە تۈلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن روھتا جانلاندۇرۇلدى؛ **19** شۇنىڭ بىلەن تۈ سولاپ قويۇلغان روھلارنىڭ يېنىغا مۇشۇ روھىي ھاياتلىق بىلەن بېرىپ، [تۈزىنىڭ بۇ غەلىبىسىنى] جاكارلىدى. **20** [سولاپ قويۇلغان] بۇ روھلار بۇرۇنقى زاماندا، يەنى نۇھ [پەيغەمبەر]نىڭ كۆزلىرىدە، كېمىمە ياسىلۋاتقان مەزگىلدە خۇدا سەۋرچانلىق بىلەن [كىشىلەرنىڭ توۋا قىلىشىنى] كۈتكىنىدە، تۈنىڭغا ئىتائەتسىزلىك قىلدى. پەقەت شۇ كېمىگە كىرگەن بىرقانچىسى، يەنى جەمئىي سەككىز جان سۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدى. **21** مانا بۇ «سۇغا چۈمۈلدۈرۈش»نىڭ بېشارىتى بولغان. ئەمدى چۈمۈلدۈرۈش ـ بەدەننىڭ كىرىدىن تازىلىنىشى ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ پاك ۋىجدانى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ئارقىلىق خۇدادىن تىلىگەن تەلىپى ـ بىزنى ھازىر قۇتقۇزۇۋاتىدۇ **22** (مەسىھ [تىرىلىپ] ئەرشكە چىقىپ، پەرشىتىلەر، بارلىق روھىي ھوقۇقدارلار ۋە كۈچلۈكلەر تۈنىڭغا بوسۇندۇرۇلدى ۋە تۈ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۈرماقتا).

4 ئەمدى مەسىھ ئېنىدە ئازاب-ئۇقۇبەت چە ككەنكەن، سىلەرمۇ شۇنداق ئىرادە بىلەن تۈزۈڭلارنى قوراللاندۇرۇڭلار. (چۈنكى [خۇدا يولدا] تۈز ئېنىدە ئازاب-ئۇقۇبەت چە ككەن كىشى گۈناھتىن قول تۈ رگەن بولىدۇ؛ **2** تۈنداق كىشى ئېنىدە قالغان ھاياتىنى يەنە ئىنسانىي نەپىس-ھەۋەسلە رگە بېرىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق تۈتكۈزىدۇ). **3** چۈنكى كۆنلىرىمىزنى يات ئەللىك ئېتىقادسىزلارنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىش بىلەن، يەنى ھەرتۈرلۈك بۇزۇقچىلىق-شەھۋانىيلىق، نەپىس-ھەۋەسلەر، ھاراقكەشلىك، ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە يىرگىنچلىك بۇتپەرەسلىكلەر ئىچىدە تۈتكۈزگىنىمىز ئەمدى كۆپلە قىلار! **4** بۇ ئىشلاردا تۈلار سىلەرنىڭ تۈلارغا ھەمراھ بولۇپ شۇنداق ئىپلاسلىققا يۈگۈرمىگەنلىكىڭلارغا ئەجەبلىنىپ، سىلەرنى ھاقارەتلىمەكتە. **5** تۈلار ھامان ھەم تىرىكلەرنى ۋە تۈلگەنلەرنى سوراق قىلىشقا تەيار تۈرغۇچىغا ھېساب بەرمەي قالمايدۇ. **6** شۇڭا دەل شۇ سەۋەبتىن، تۈلگەنلەر ئەتە يەنە ياشاۋاتقان ئىنسانلار [سوراق قىلىنىدىغان]دەك سوراق قىلىنىپ، خۇداغا نىسبەتەن روھتا ياشىسۇن دەپ، تۈلارغىمۇ خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن. **7** ئەمدى بارلىق ئىشلارنىڭ ئاخىرلىشىدىغان كۈنى يېقىنلاشماقتا؛ شۇڭا، سالماق بولۇڭلار ۋە دۇئا قىلىشقا سە گەك تۈرۈڭلار. **8** لېكىن ھەممىدىن مۇھىمى، بىر-بىرىڭلارغا قىزغىن مېھىر-مۇھەببەتتە تۈرۈۋېرىڭلار. چۈنكى «مېھىر-مۇھەببەت نۇرغۇنلىغان گۈناھلارنى يېپار». **9** بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماي تۈزئارا مېھماندوست بولۇڭلار. **10** خۇدا تەرىپىدىن ھەربىرىڭلارغا ئاتا قىلىنغان ئىلتىپاتقا بىنائەن، تۈنىڭ ھەرتەرەپلىك مېھرى-شەپقىتىنى كىشىلە رگە يەتكۈزىدىغان ياخشى غوجىدارلار سۈپىتىدە، بۇ ئىلتىپات بىلەن بىر-بىرىڭلارغا خىزمەت قىلىڭلار. **11** كىم سۆز قىلسا، تۈ خۇدانىڭ كالام-بېشارەتلىرىنى يەتكۈزگۈچى سۈپىتىدە سۆزلىسۇن. كىم ياشقىلارغا خىزمەت قىلسا، تۈ خۇدا ئاتا قىلغان كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خىزمەت قىلسۇن. شۇنداق بولغاندا، خۇدا ھەممە ئىشتا ئېيسا مەسىھ ئارقىلىق تۈلۈغلىنىدۇ. بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت تۈنىڭغا ئەبەدىلئەبە دگىچە مەنسۇپتۇر، ئامىن! (aiōn g165) **12** سۆيۈملۈكلىرىم، ئوتلۇق سىناقنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەنلىكىگە قاراپ، ئاجايىب ئىشقا يولۇقۇپ قالدىم، دەپ ھەيران قالما گىلار. **13** بەلكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىگە قاناداق ئورتاق بولغان بولسا گىلار، سىلەر شۇنداق شادلىنىسىلەر. شۇنىڭ بىلەن تۈنىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنغىنىدا، سىلەرمۇ يىلىراپ شادلىنىسىلەر. **14** سىلەر مەسىھنىڭ نامى تۈپەيلىدىن ھاقارەتكە تۈچرىسا گىلار، بەختلىك بولىسىلەر! چۈنكى شان-شەرەپنىڭ روھى، يەنى خۇدانىڭ روھى ۋۈجۇد ۋۈگلارغا چۈشكەن بولىدۇ. **15** تارا گىلاردىن بىرىنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىشى ھە رگىزمۇ قاتىل، تۈغرى، رەزىل يا كى چېپىلغاق بولۇش سەۋەبىدىن بولمىسۇن. **16** بىراق چە ككەن ئازاب-ئۇقۇبىتى «مەسىھىي» دەپ ئاتالغانلىقى سەۋەبىدىن بولسا، تۈ ئۇنىڭدىن نومۇس قىلمىسۇن؛ ئە كسچە، مۇشۇ نام [بىلەن] [ئاتالغانلىقى] تۈچۈن خۇداغا مەدھىيە ئوقۇسۇن. **17** چۈنكى سوراقنىڭ باشلىنىدىغان ۋاقتى-سائىتى كەلدى؛ سوراق ئالدى بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلەردىن باشلىنىدۇ؛ ۋە ئە گەر بىز بىلەن باشلانسا، تۈ ھالدا خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىگە قۇلاق سالمىغانلارنىڭ ئاقىۋىتى نېمە بولار؟ **18**

[دەل] [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ئە گەر ھەققانىيلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى تەس بولسا، ئىخلاسسىزلار ھەم گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟» **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەنلەر ياخشى ئەمەللەرنى داۋام قىلسىپ، جېنىنى ۋەدىسىدە تۇرىدىغان ياراتقۇچىغا ئامانەت قىلسىپ تاپشۇرسۇن.

5 ئەمدى مەن ئاراگلاردىكى ئاقساقاللاردىن (مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىنىڭ گۇۋاھچىسى، نامايان قىلىنىدىغان شان-شەرەپكە ئېسىپ بولغۇچى ۋە سىلە رگە ئوخشاش بىر ئاقساقال سۈپىتىدە) شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، **2** ـ خۇدانىڭ سىلەرنىڭ ئاراگلاردىكى پادىسىنى ئوبدان بېقىڭلار؛ ئۇلارغا يېتەكچىلىك خىزمىتىدە بولۇپ، ئۇنى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئىختىيارەن زىممىگىلارغا ئېلىڭلار؛ پۇل-دۇنيا ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇشاللىق بىلەن قىلىڭلار. **3** خۇدانىڭ پادىسىغا غوجىنىڭ ئۆز تەۋەللۇقاتلىرىغا بولغىنىدەك بولماي، بەلكى ئۇلارغا ئۈلگە بولۇڭلار. **4** شۇنداق قىلساگلار، باش پادىچى ئاشكارە بولغاندا، مەگىگۈ توزۇماس شان-شەرەپ تاجىغا ئېرىشىسىلەر. **5** ئەي ياشلار، چوڭلارغا بويسۇنۇڭلار. شۇنىڭدەك، ھەممىگلار بىر-بىرىگلارغا نىسبەتەن كىچىك پېشىللىقنى ئۈستۈڭلارغا ئورۇۋىلىڭلار. چۈنكى: «خۇدا تەكەببۇرلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۇمىن-كەمتەرلە رگە شەپقەت قىلىدۇ». **6** ئۆزۈڭلارنى خۇدانىڭ قۇدرەتلىك قولى ئاستىدا تۆۋەن تۇتۇڭلار. شۇنداق قىلساگلار، ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە خۇدا سىلەرنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ **7** بارلىق غەم-قايغۇلىرىگلارنى ئۈنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ قويۇڭلار. چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ غېمىگلارنى قىلىدۇ. **8** ئۆزۈڭلارنى ھوشيار ۋە سەگەك تۇتۇڭلار. چۈنكى دۈشمىنىگلار بولغان ئىبلىس خۇددى ھۆركىرەۋاتقان شىردەك، يۇتقۇدەك بىرسىنى ئىزدەپ قاتراپ يۈرمەكتە؛ **9** سىلەر ئېتىقادىگلاردا چىڭ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇڭلار. چۈنكى بىلىسىلەركى، پۈتۈن دۇنيادىكى قېرىنداشلىرىگلارمۇ ئوخشاش ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ تۇگىشىگۈچە چىداۋاتىدۇ. **10** ئەمما سىلەرنى مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق تۇزىنىڭ مەڭگۈلۈك شان-شەرىپىگە چاقىرغان، پۈتكۈل مېھىر-شەپقەتنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئازراقتىنە ۋاقىت ئازاب-ئۇقۇبەت چەككىنىگلاردىن كېيىن، ئۆزى سىلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، دەس تۇرغۇزۇپ، مۇستەھكەم ۋە ئۇلغا بېكىتىلگەندەك تەۋرەنمەس قىلىدۇ. **(aiōnios g166)** **11** ئۇنىڭغا [بارلىق] شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد مەنسۇپ بولغاي، ئامىن! **(aiōn g165)** **12** مەن بۇ قىسقىغىنا خەتنى يېزىپ، ئۆزۈم سادىق قېرىندىشىم دەپ بىلىدىغان سىلۋانۇسنىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلە رگە يوللىدىم. ئۇشبۇ خەتنى يېزىشىمنىڭ مەقسىتى، سىلە رگە جېكىلەش ۋە سىلەرنى رىغبەتلەندۈرۈش، شۇنداقلا خۇدانىڭ ھەقىقىي مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئەنە شۇنداق ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ مېھىر-شەپقەتتە چىڭ تۇرۇڭلار. **13** سىلەر بىلەن بىللە تاللانغان بابىلدا تۇرۇۋاتقان جامائەت ۋە ئوغلۇم مارگۇستىن سىلە رگە سالام. **14** بىر-بىرىگلار بىلەن مېھرىبانلارچە سۆيۈشۈپ سالاملىشىڭلار. سىلە رگە، يەنى مەسىھدە بولغان ھەممىگلارغا ئامانلىق-خاتىرجەملىك يار بولغاي!

پېترۇس 2

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى ۋە روسۇلى بولغان مەنكى سىمئون پېترۇستىن خۇدايىمىز ۋە
قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەققانىيلىقى ئارقىلىق بىز بىلەن ئوخشاش قىممەتلىك بىر
ئېتىقادقا مۇيەسسەر قىلىنغانلارغا سالام! **2** سىلەر خۇدانى ۋە رەببىمىز ئەيسانى چوڭقۇر
تونۇغانسېرى، مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە ھەسسىلەپ ئاشقاي! **3** بۇ
[دۇئايىمىنىڭ] ئاساسى ـ بىز بىزنى تۆرىنىڭ شان-شەرىپى ۋە ئېسىل پەزىلىتىنىڭ تەسىرى
ئارقىلىق چاقىرغۇچىنى چوڭقۇر تونۇغانلىقىمىز ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىلاھىي كۈچ-قۇدرىتى
ھاياتىمىزغا ۋە ئىخلاسمەنلىكتە مېڭىشىمىزغا كېرەكلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى. **4** ئۇ
مۇشۇ يەزىلەتلىرى ئارقىلىق بىـ رگە قىممەتلىك، ئەڭ ئۇلۇغ ۋەدىلەرنى بەردى، بۇلار بىلەن
سىلەر بۇ دۇنيادىكى ھاۋايى-ھەۋەسلەردىن بولغان ئېپلاسلىقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق تەبىئەتكە
ئورتاق ئېسىپ بولالايسىلەر. **5** دەل مۇشۇ سەۋەبتىن، سىلەر پۈتۈن كۈچۈڭلار بىلەن
ئېتىقادىڭلارغا ئېسىل پەزىلىتىڭلارغا بىلىمنى، **6** بىلىمىڭلارغا تەمكىنلىكنى،
تەمكىنلىكىڭلارغا چىداملىقنى، چىداملىقىڭلارغا ئىخلاسمەنلىكنى، **7** ئىخلاسمەنلىكىڭلارغا
قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقنى، قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىشنى
قوشۇشقا ئىنتىلىڭلار. **8** چۈنكى بۇ خۇسۇسىيەتلەر سىلەردە بار بولسا، شۇنداقلا ئېشىپ
بېرىۋاتقان بولسا، بۇلار سىلەرنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى چوڭقۇر تونۇشقا [ئىنتىلىشتە] ئىش-
ئەمەلسىز ۋە مېۋىسىز قالدۇرمايدۇ. **9** ئەمما ئە گەر بىرسىدە بۇلار كەم بولسا، تۇ كور ئادەمدۇر
ـ ئۇ بۇرۇننىڭ ئۈچىنلا كۆرەلەيدىغان، ئىلگىرىكى گۇناھلىرىدىن پاك قىلىنغىنى ئۇنتۇغان
بولدۇ. **10** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، سىلەر [خۇدا تەرىپىدىن] چاقىرىلغانلىقىڭلارنى،
شۇنداقلا تاللانغانلىقىڭلارنى جەزملەشتۈرۈشكە ئىنتىلىڭلار. شۇنداق قىلسا ئاگلار، ھېچقاچان
تېيىلىپ كەتمەيسىلەر. **11** شۇنداق بولغاندا رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ
مەڭگۈلۈك پادىشاھلىقىدىمۇ قىزغىن قارشى ئېلىنىسىلەر. **(aiōnios g166)** **12** شۇڭا،
گەرچە سىلەر بۇ ئىشلارنى بىلگەن بولساڭلارمۇ، شۇنداقلا بىـ رگە ئىگە قىلىنغان ھەققەتتە
مۇستەھكەملەنگەن بولساڭلارمۇ، مەن يەنىلا ھەردائىم بۇ ئىشلارنى ئېسىڭلارغا سالماقچىمەن.
13 دەرۋەقە، مەن مۇشۇ چېدىرىمدا بولىسامىلا، بۇلارنى سەمىڭلارغا سېلىپ، سىلەرنى
ۋېغىتىپ تۇرۇشنى لايىق كۆرىمەن. **14** چۈنكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ بۇرۇن ماڭا
ئايان قىلغىنىدەك، مېنىڭ بۇ چېدىرىم پات ئاردا تۇچامدىن سېلىۋېتىلىدىغانلىقىنى بىلىپ
تۇرۇۋېتىمەن. **15** بەرھەق، مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشلارنى مەن بۇ دۇنيادىن كەتكىنىمدىن
كېيىنمۇ ھەرۋاقىت ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈشۈڭلار ئۈچۈن كۈچۈمنىڭ بارىچە ئىنتىلىمەن.
16 چۈنكى بىز سىلە رگە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە ھازىر بولۇشىنى
ئۇقتۇرغىنىمىزدا ھە رگىزمۇ ھىيلىگەرلىكتىن ئۆيدۇرۇپ چىقىلغان رىۋايەتلە رگە ئە گەشمىدۇق،
بەلكى بىز ئۇنىڭ ھەيۋەتلىك شان-شۇھرىتىگە ئۆز كۆزىمىز بىلەن گۇۋاھچىمىز. **17** چۈنكى
ئۇ مۇۋەددەس تاغدا خۇدائاتىدىن شان-شۇھرەت ۋە ئۇلۇغلۇققا ئېرىشكەنده، ئاشۇ ئۇلۇغ
شان-شەرەپلىك يەردىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن خورسەنمەن» دېگەن
شۇنداق زور بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا يەتكۈزۈلۈپ ئاگلاندى. **18** مۇۋەددەس تاغدا بىز ئۇنىڭغا
ھەمراھ بولۇپ بىللە تۇرغان بولغاچقا، ئەرشتىن بۇ ئاۋاز ئاگلانغىنىدا بىزمۇ ئۆز قۇلىقىمىز بىلەن
ئۇنى ئاگلىدۇق. **19** ئۇنىڭ ئۇسىتىگە ھەممىزدە پەيغەمبەرلەر يەتكۈ رگەن تولىمۇ ئىشەنچلىك
بېشارەتلىك سۆز- كالام باردۇر، سىلەر تاڭ سۈزۈلگۈچە، تاڭ يۇلتۇزى قەلبىڭلارنى تولۇق
يورۇتقۇچچە بۇ سۆز- كالامغا قۇلاق سالساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر (بۇ سۆز- كالام
خۇددى قاراڭغۇدا چاقناپ تۇرىدىغان چىراغقا ئوخشاشتۇر). **20** شۇنى ھەممىدىن مۇھىم
دەپ بىلىشىڭلار كېرەككى، مۇۋەددەس يازمىلاردىكى ھېچقايسى ۋەھيي پەيغەمبەرلەرنىڭ
ئۆز چۈشەنچىسى بويىچە يەتكۈزۈلگەن ئەمەس. **21** چۈنكى ھېچقانداق ۋەھيي- بېشارەت
ئىنسانلارنىڭ ئىرادىسىدىن كەلگەن ئەمەس، ئۇ بەلكى خۇدانىڭ مۇۋەددەس ئادەملىرى
مۇۋەددەس روھ تەرىپىدىن يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ تۈرتكىسى بىلەن ئېيتقان سۆز- كالامدۇر.

2 لېكىن بۇرۇن خەلق ئىچىدە ساختا پەيغەمبەرلەر چىققان، شۇنىڭدەك ئاراگلاردىمۇ
ساختا تەلىم بە رگۈچىلەر مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇلار سوقۇنۇپ كىرىپ، ھالاكەتكە ئېلىپ
باريدىغان بىدئەت تەلىملەرنى ئاراگلارغا ئاستىرتىن كىـ رگۈزۈپ، ھەتتا ئۆزلىرىنى ھۆر قىلىشقا
سېتىۋالغان ئىگىسىدىمۇ تېنىپ، بۇنىڭ بىلەن ئۆز بېشىغا تېزلا ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. **2**
نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىگە ئە گىشىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ
سەۋەبىدىن ھەقىقەت يولى ھاقارەتكە ئۇچرايدۇ. **3** ئۇلار ئاچكۆزلۈكىدىن ئويدۇرما سۆزلەر
بىلەن سىلەرنى ساتىدىغان مېلى قىلىدۇ. ئەمدى ئۇلارنىڭ ئېشىغا خېلى بۇرۇنلا ئېكىتىلگەن
جازا بىكار ئولتۇرمايدۇ، ئۇلارنىڭ ھالاكىتى بولسا ئۇخلاپ ياتمايدۇ. **4** چۈنكى خۇدا گۇناھ
سادىر قىلغان پەرىشتىلەرنى ئاياپ ئولتۇرماي، بەلكى ئۇلارنى تەھتىسارانىڭ ساڭگىلاپ تاشلاپ،
سوراققا تارتقۇچە زۇلمەتلىك قاراڭغۇلۇقتىكى زەنجىرلەر بىلەن سولاپ قويغان يەردە،
(Tartaroō g5020) **5** شۇنداقلا قەدىمكى دۇنيادىكىلەرنىڭ ئاياپ قويماي، خۇداسىزلىققا
بېرىلگەن دۇنيانى توپان بىلەن ئەغرىق قىلىپ، پەقەت ھەققانىيلىققا دەۋەت قىلغۇچى نۇھنى
باشقا يەتتىسى بىلەن ساقلاپ قالغان يەردە ـ **6** ھەمدە كېيىن سودوم ۋە گومورىرا
شەھەرلىرىنى كېيىنكى دەۋرلەردىكى خۇداسىزلىققا بېرىلگەنلە رگە ئىبرەت بولسۇن دەپ
بىكىتىپ، بېشىغا كۈلپەتلىك جازانى چۈشۈرۈپ كۈل قىلغان، **7** شۇنىڭ بىلەن بىـ رگە
مۇشۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ بۇزۇقچىلىقلىرىدىن يىرگىنىپ ئازابلانغان، ھەققانىي بولغان لوتنى
ئۇلار ئازىسىدىن قۇتۇلدۇرغان يەردە ـ **8** (ئەنە شۇنداق كىشىلەرنىڭ ئىچىدە ياشىغان
ھەققانىي لوتنىڭ ھەققانىي قەلبى ھەر كۈنى ئاگلىغان ۋە كۆ رگەن ئىتائەتسىزلىكلە ر تۈپەيلىدىن
ئازابلىناتتى) **9** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋالالايمىزكى، ربّ ئىخلاسمەنلەرنى دۇچ كەلگەن
سىناقلاردىن قانداق قۇتقۇزۇشنى ۋە شۇنىڭدەك ھەققانىيسىزلارنى سوراق كۈنىگىچە
جازالىنىشقا ساقلاپ قويۇشنى بىلىدۇ. **10** بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئۆز ئەتلىرىگە ئە گىشىپ
پاسىق ھەۋەسلە رگە بېرىلگەن، شۇنداقلا ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغانلارنىڭ جازاسى
تېخىمۇ شۇنداق بولىدۇ. مۇشۇنداق كىشىلەر ھالى چوڭ، مەنمەنچىلەردۇر، ئۇلار «[روھىي]
ئۇلۇغلار»غا ھاقارەت قىلىشتىن ھېچ قورقايدىغانلاردۇر. **11** ھەتتا ئۇلاردىن كۈچ-قۇدرەتتە
ئۈستۈن تۇرىدىغان پەرىشتىلەرمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ «[ئۇلۇغلار]»نى[ھاقارەت
بىلەن ئەرز قىلمايدۇ. **12** ئەمما بۇلار خۇددى ئوۋلىنىپ بوغۇزلىنىش ئۈچۈن تۇغۇلغان ياۋايى
ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك چىكىپ، ئۇزىلىرى چۈشىنەمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە ھاقارەتلىك سۆز
قىلىدۇ ۋە شۇنداقلا ئۇزلىرىنىڭ ھالاكەت ئىشلىرى بىلەن تولۇق ھالاك بولىدۇ. **13** شۇنداقلا
ئۆز ھەققانىيسىزلىقىغا ئۆشۈلۈق جازانىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ. ئۇلار ھەتتا كۈندۈزىمۇ ئوچۇق-
ئاشكارا ئەيش-ئىشرەت قىلىشنىمۇ لەززەت دەپ ھېسابلايدۇ، ئۇلار [سىلە رگە] نومۇس ۋە
داغ كەلتۈرۈپ سىلەر بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرۇپ، ئۆز مەككارلىقلىرىدىن زوقلىنىدۇ.
14 ئۇلارنىڭ زىناخورلۇق بىلەن تولغان كۆزلىرى گۇناھ سادىر قىلىشتىن ئۈزۈلمەيدۇ، ئۇلار
ئۆتۈمى يوق كىشىلەرنى ئېزىقتۇرىدۇ، ئۇلار قەلبىنى ئاچكۆزلۈككە كۈندۈ رگەن، لەنەتكە
يېقىن بالىلاردۇر! **15** ئۇلار توغرا يولدىن چەتەپ، بوسۇرنىڭ ئۆگىلى بالاسىنىڭ يولىغا
ئە گىشىپ كەتتى. ئۇ كىشى ھارام يولدا تاپقان ھەقىنى ياخشى كۆرگۈچى ئىدى، **16**
لېكىن ئۇ قىلغان قەبىھلىكى ئۆپەيلىدىن تەنبىھنى يېدى (زۇۋانسىز ئېشەك ئىنسانلىنىڭ ئاۋازى
بىلەن سۆزلەپ پەيغەمبەرنىڭ ئەخمىقانە ئىشىنى توستى). **17** مانا مۇشۇنداق كىشىلەر
قۇرۇپ كەتكەن بۇلاقلار، بوراندىن ھەيدىلىپ يۈ رگەن تۇمانلارغا ئوخشايدۇ، ئۇلارغا
مەڭگۈلۈك زۇلمەتنىڭ قاپقاراڭغۇلۇقىدا جاي ھازىرلاپ قويۇلغان. **(questioned)** **18**
چۈنكى ئۇلار يالغان-ياۋۇداق يوغان سۆزلەر بىلەن ماختىنىپ، ئادەمنىڭ ئەتلىك ھەۋەسلىرىنى
قوزغىتىپ ئەيش-ئىشرەت ئىشلىرى بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇق يولىدا مېڭىۋاتقانلاردىن ئۆزلىرىنى
يېڭىلا قاچۇرغانلارنى ئازدۇرىدۇ. **19** ئۇلار مۇشۇ كىشىلە رگە «سىلەرنى ئە ركىنلىككە
ئېرىشتۈرىمىز» دەپ ۋەدە قىلىدۇ، لېكىن ئۆزلىرى ئەمەلىيەتتە بۇزۇقلۇقنىڭ قۇللىرىدۇر. چۈنكى
ئادەم نېمە تەرىپىدىن ۋېسىۋىدۇرۇلغان بولسا، شۇنىڭ قۇلى بولىدۇ. **20** چۈنكى ئە گەر ئۇلار
رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنى تونۇش ئارقىلىق بۇ دۇنيانىڭ پاسقىلىقلىرىدىن
قۇتۇلۇپ، كېيىن شۇلارغا يەنە باغلىنىپ، ۋېسىۋىدۇرۇلغان بولسا، ئۇلارنىڭ كېيىنكى ھالى
دەسلەپكىسىدىمۇ بەتتەر بولىدۇ. **21** چۈنكى ھەققانىيلىق يولىنى بىلىپ تۇرۇپ، ئۆزىگە
يەتكۈزۈلگەن مۇۋەددەس ئەمىردىن يۈز ئۆر ۋىگەندىن كۆرە، بۇ يولنى ئەسلىدىنلا بىلمىگىنى
ئەۋزەل بولاتتى. **22** مۇشۇ ئىشەنچلىك ھېكەتلىك سۆزلەر ئۇلاردا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدۇ:
ـ «ئىت ئايلىنىپ ئۆز قۇسۇقىنى يەر» ۋە يەنە «چوشقا ۋېيۇنۇپ چىقىپلا قايتىدىن پاتقاقتا
ئېغىنار».

3 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ھازىر سىلە رگە بۇ يېزىۋاتقىنىم ئىككىنچى خېتىمدۇر. ھەر ئىككى
خېتىمدە سىلەرنىڭ ساپ كۆڭۈلۈكلارنى ۋېغىتىپ، شۇ ئىشلارنى ئەسلىتىشكە ئىنتىلدىمكى،
2 مۇقەددەس پەيغەمبەرلەر بۇرۇن ئېيتقان سۆزلە رگە ۋە رەببىمىز ھەم قۇتقۇزغۇچىمىزنىڭ
روسۇللىرىكلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىگە كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلارنى ئۈتۈنمەن. **3** ئەڭ
مۇھىمى شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۆزىنىڭ ھاۋالىى-مەۋەسىلىرىنىڭ
كەينىگە كىرىدىغان، مەسخىرە قىلىدىغان مازاقچىلار چىقىپ: **4** «قېنى، ئۇنىڭ قايتىپ
كېلىمەن دېگەن ۋەدىسى؟! ئاتا-بوۋىلىرىمىز [ئۆلۈمدە] ئۆخلاپ قالغاندىن تاكى ھازىرغىچە ھەممە
ئىشلار دۇنيا ئاپىرىدە بولغان ۋاقىتتىكى بىلەن ئوخشاش ھالەتتە كېتىۋاتىدۇ» دەپ مەسخىرە
قىلىشىدۇ. **5** ھالبۇكى، ئۇلار ئەڭ قەدىمكى زاماندا خۇدانىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلارنىڭ
يارىتىلغانلىقىنى ۋە شۇنىڭدەك يەرنىڭ سۇدىن چىققان ھەم سۇنىڭ ۋاستىسى بىلەن بارلىققا
كەلگەنلىكىنى ئەتەي ئۇنۇتۇيدۇ. **6** شۇ ئامىللارنىڭ ۋاستىلىرى بىلەن شۇ زاماندىكى دۇنيا
كەلكۈندىن غەرق بولۇپ يوقالدى. **7** ئەمما ھازىرقى ئاسمانلار بىلەن زېمىن ئوخشاشلا شۇ
سۆز بىلەن ئىخلاسسىز ئادەملەر سوراققا تارتىلىپ ھالاك قىلىنىدىغان ئاشۇ كۈندە ئوتتا
كۆيدۈرۈلۈشكە ساقلىنىپ، تا شۇ كۈنىگىچە ھالدىن خەۋەر ئېلىنىپ تۇرىدۇ. **8** ئەمدى
ئى سۆيۈملۈكلىرىم، شۇ ئىش نەزىرىڭلاردىن قاچمىسۇنكى، رەببگە نىسبەتەن بىر كۈن مىڭ
يىلدەك ۋە مىڭ يىل بىر كۈندە كىتۇر. **9** رەب تۆز ۋەدىسىنى [ئورۇنداشنى] (بەزىلەرنىڭ
«كېچىكتۈردى» دەپ ۋېيلىغىنىدەك) كېچىكتۈرگىنى يوق، بەلكى ھېچكىمنىڭ ھالاك
بولۇشىنى خالىماي، ھەممە ئىنسانىنىڭ توۋا قىلىشىغا كىرىشىنى ئارزۇلاپ، سىلە رگە كەچۈلۈك
قىلىپ [ۋاقىتنى سوزماقتا]. **10** لېكىن رەببنىڭ كۈنى خۇددى ئوغرىنىڭ كېلىشىدەك
[كۈتۈلمىگەن ۋاقىتتا] بولىدۇ. ئۇ كۈنى ئاسمانلار شىددەتلىك گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز بىلەن
غايىب بولۇپ، كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ ئۆزگەيدۇ؛ زېمىن ۋە
ئۇنىڭدىكى پۈتكۈل نەرسىلەرمۇ كويۇپ كېتىدۇ. **11** ھەممە نەرسە مانا شۇنداق ئېرىپ
يوقىلىدىغان يەردە، سىلەر قانداق ئادەملەردىن بولۇشۇڭلار كېرەك؟ ـ ھاياتىڭلارنى پاك-
مۇقەددەسلىكتە ۋە ئىخلاسمەنلىكتە ئۆتكۈزۈپ، **12** خۇدانىڭ كۈنىنى تەلمۈرۈپ كۈتۈپ،
ئۇ كۈننىڭ تېزرەك كېلىشى ئۈچۈن ئىنتىلىشىڭلار كېرەك ئەمەسمۇ؟ ئۇ كۈننىڭ كېلىشى
بىلەن پۈتۈن ئاسمانلار ئوتتا يوقاپ ئۆزگەيدۇ ۋە كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك
ئوتتا ئېرىپ ئۆزگەيدۇ. **13** لېكىن بىز بولساق ئۇنىڭ ۋەدىسى بويىچە، يېڭى ئاسمان-زېمىننى
ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. ئۇ يەر ھەققانىيلىقنىڭ ماكانىدۇر. **14** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي
سۆيۈملۈكلىرىم، بۇ ئىشلارنى كۈتۈۋاتقانىكەنسىلەر، [شۇ تاپتا] خۇدانىڭ ئالدىدا نۇقسانسىز
ۋە داغسىز، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ئىچىدە ھازىر بولۇپ چىقىشىڭلار ئۈچۈن ئىنتىلىڭلار.
15 ۋە رەببىمىزنىڭ سەۋر-تاقىتىنى نىجات دەپ بىلىڭلار، دەل سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز
پاۋلۇسمۇ ئۆزىگە ئاتا قىلىنغان دانالىق بىلەن بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سىلە رگە يازغان؛ **16**
بارلىق خەتلىرىدىمۇ ئۇ بۇ ئىشلار ھەققىدە توختىلىدۇ. ئۇنىڭ خەتلىرىدە چۈشىنىش تەس
بولغان بەزى ئىشلار بار؛ بۇ ئىشلارنى تەلىم ئالمىغان ۋە ئۇتۇمى يوق كىشىلەر مۇقەددەس
يازمىلارنىڭ باشقا قىسىملىرىنى بۇرمىلىغاندەك، بۇرمىلاپ چۈشەندۈرىدۇ ۋە شۇنىڭ
بىلەن ئۆز ېبشىغا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدۇ. **17** شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، [مەن
ئېيتقان] بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا بىلگەنكەنسىلەر، بۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ سەپسەتىلىرى بىلەن
ئازدۇرۇلۇپ، مۇستەھكەم تۇرۇشۇڭلارنى يوقىتىپ قويۇشتىن ھوشيار بولۇڭلار. **18**
ئەكسىچە، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىدە ھەم رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھكە
بولغان بىلىشتە داۋاملىق ئۆسۈڭلار. ئۇنىڭغا ھەم ھازىر ھەم ئاشۇ ئەبەد كۈنىگىچە بارلىق
شان-شەرەپ مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

يۇھاننا 1

1

ئەزەلدىن بار بولغۇچى، تۇزىمىز ئاڭلىغان، تۇز كۆزلىرىمىز تىكلىپ قارىغان ۋە قوللىرىمىز بىلەن تۇتۇپ سىلىغان ھاياتلىق كالامى توغرىسىدا [سىلە رگە بايان قىلىمىز] 2 (بۇ ھاياتلىق بەزگە ئايان بولۇپ، بىز ئۇنى كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەقتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە ئاتا بىلەن بىللە بولۇپ، كېيىن بەزگە ئايان بولغان شۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى سىلە رگە بايان قىلىمىز) (aiōnios g166) 3 ـ سىلەرنىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە بولسۇن دەپ بىز كۆرگەنلىرىمىزنى ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى سىلە رگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىمىز ئاتا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھ بىلەندۇر. 4 سىلەرنىڭ خوشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇلارنى سىلە رگە يېزىۋاتىمىز. 5 ۋە بىز ئۇنىڭدىن ئاڭلىغان ھەم سىلە رگە بايان قىلىدىغان خەۋىرىمىز مانا شۇدۇركى، خۇدا نۇردۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق قاراڭغۇلۇق بولمايدۇ. 6 ئەگەر بىز ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بار دەپ تۇرۇپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا يۈرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەقىقەتتىكە ئەمەل قىلمىغان بولىمىز. 7 لېكىن ئۇ ئۇزى نۇردا بولغىنىدەك بىزمۇ نۇردا ماڭساق، ئۇنداقتا بىزنىڭ بىر-بىرىمىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ قېنى بىزنى بارلىق گۇناھتىن پاكلايدۇ. 8 ئەگەر گۇناھسىز يوق دېسەك، ئۆزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە ھەقىقەت تۇرمايدۇ. 9 گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، بىزنى بارلىق ھەقسىزلىقتىن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر. 10 ئەگەر گۇناھ قىلمىدۇق دېسەك، ئۆزىنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى بىزدىن ئورۇن ئالمىغان بولىدۇ.

2

ئى ئەزىز بالىلىرىم، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلمىسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن. مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر يارىدەمچى ۋەكىلىمىز، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ئەيسا مەسىھ باردۇر. 2 ئۇ ئۇزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى كۆتۈرگۈچى] كافارەتىۋر، مۇشۇ كافارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر. 3 بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى بىلەلىشىمىز ـ ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 4 «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىغۇچى كىشى يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەقىقەت يوقتۇر. 5 لېكىن كىمكى ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ھەقىقەتەن كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. بىز ئۇنىمىزنىڭ ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىزنى ئەنە شۇنىڭدىن بىلىمىز. 6 «خۇدادا تۇرۇپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا [ئەيسانىڭ] ماڭغىنىدەك ئوخشاش مېڭىشنى كېرەك.

7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلە رگە [بۇرۇن ئاڭلاپ باقمىغان] يېڭى بىر ئەمرنى ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى يېزىۋاتىمەن. ئوشىبۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىنلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كالامدۇر. 8 لېكىن يەنە كېلىپ مەن سىلە رگە يېزىۋاتقىنىمنى يېڭى ئەمر [دېسەكمۇ بولىدۇ]؛ بۇ ئەمر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ ئەمەلگە ئاشىدى، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۆتۈپ كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا باشلىدى. 9 كىمدە كىم ئۆزىنى «نۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرسە، ئۇ بۇگۈنگىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. 10 قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن كىشى يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ھېچنېمە قالمايدۇ. 11 لېكىن قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرگەن كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر، ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ ۋە قەيەر رگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلۋەتكەن. 12 مەن بۇلارنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىندى. 13 مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىن غەلبە قىلدىڭلار. 14 مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى سىلەر ئاتىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلە رگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردە تۇرىدۇ ۋە سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىنمۇ غەلبە قىلدىڭلار. 15 بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنى سۆيمە ڭلار. ھەركىم بۇ دۇنيانى سۆيسە، ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر. 16 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار، يەنى ئەتىكى ھەۋەس، كۆزلەردىكى ھەۋەس ۋە ھاياتىغا بولغان مەغرۇرلۇقنىڭ ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر، خالاس؛ 17 ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلەرنىڭ ھەممىسى ئۆتۈپ كېتىدۇ. لېكىن خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچى كىشى مەڭگۈ ياشايدۇ. 18 ئەزىز بالىلىرىم، زامانانىڭ ئاخىرقى سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سىلەر دەججالنىڭ [ئاخىر زاماندا] كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك، ئەمەلىيەتتە بولسا ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا نۇرغۇن دەججاللار مەيدانغا چىقتى؛ بۇنىڭدىن زامانانىڭ ئاخىرقى سائىتى بولۇپ قالغانلىقى بەزگە مەلۇم. 19 ئۇلار ئارىمىزدىن چىقتى، لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزلەردىن ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئەگەر بىزلەردىن بولغان بولسا، ئارىمىزدا تۇرىۋە رگەن بولاتتى. لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئەسلىدە بىزدىكىلەردىن بولمىغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى. 20 ھالبۇكى، سىلەر بولسا ئۇلار مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن مەسىھلىگۈچى روھتىن نېسىپ بولدۇڭلار ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەممە ئىشنى بىلىسىلەر. 21 سىلە رگە بۇ خەتنى يېزىشىمدىكى سەۋەب، سىلەرنىڭ ھەقىقەتنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ھەقىقەتنى بىلىپ، يالغانچىلىقنىڭ ھەقىقەتىدىن كېلىپ چىقمايدىغانلىقىنى بىلگەنلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 22 ئەمىسە، كىم يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى بۇلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. ئاتا ۋە ئوغلۇنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى ئۇزى بىر دەججالدۇر. 23 كىمدە كىم ئوغلۇنى رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئاتا بولمايدۇ. لېكىن ئوغلۇنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئاتا بولىدۇ. 24 سىلەر بولسا ئۇلار، بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلارنى ئۆزۈڭلاردا داۋاملىق تۇرغۇزۇۋېرىڭلار. بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلار سىلەردە داۋاملىق تۇرىۋەرسە، سىلەرمۇ داۋاملىق ئوغۇل ۋە ئاتىدا ياشاۋاتقان بولىسىلەر؛ 25 ۋە ئۇنىڭ بەزگە قىلغان ۋەدىسى بولسا دەل شۇ ـ مەڭگۈ ھاياتلىقتۇر. (aiōnios g166) 26 سىلەرنى ئازدۇرماقچى بولغانلارنى نەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى سىلە رگە يازدىم؛ 27 سىلەر بولسا ئۇلار، سىلەر ئۇنىڭدىن قوبۇل قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ سىلەردە تۇرۇۋېرىدۇ، سىلەر ھېچكىمنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج ئەمەسسىلەر، بەلكى ئەنە شۇ مەسىھلىگۈچى روھ سىلە رگە بارلىق ئىشلار توغرىلۇق ئۆگىتىۋاتقانلىقىدۇر (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان ئەمەستۇر!) ـ ھەم ئۆزىڭلىكىدەك، سىلەر داۋاملىق ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىسىلەر. 28 ئەمىسە، ئى ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا تۇرۇپ ياشاۋېرىڭلار. شۇنداق قىلسا ئۇلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن ئايان بولغاندا قورقماس بولىمىز ھەم ئۇ كەلگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خجالەت بولۇپ قالمايمىز. 29 [خۇدانىڭ] ھەققانىي ئىكەنلىكىنى بىلگەنىكەنسىلەر، ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تۇغۇلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىسە ڭلار كېرەك.

3

قاراڭلار، ئاتا بەزگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنكى، بىز «خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدۇق ـ ۋە بىز ھەقىقەتەنمۇ شۇنداق. بۇ دۇنيا شۇ سەۋەبتىن بىزنى تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. 2 سۆيۈملۈكلىرىم، بىز ھازىر خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز؛ كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىز تېخى ئوچۇق ئايان قىلىنمىغان. بىراق ئۇ [قايتىدىن] ئايان قىلىنغاندا، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولىدىغانلىقىمىزنى بىلىمىز؛ چۈنكى شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ ئەينەن ئۇنىڭ كۆرىنىۋاتقىنىدەك كۆرىنىمىز. 3 ۋە [مەسىھگە] ئۈمىد باغلىغان ھەربىر كىشى ئۇ پاك بولغانىدەك ئۆزىنى پاكلىماقتا. 4 گۇناھ سادىر قىلغان كىشى [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بولىدۇ. چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغانلىقتۇر. 5 ھالبۇكى، سىلەر ئۇنى گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن دۇنياغا كېلىپ ئايان قىلىنغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدا ھېچقانداق گۇناھ يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر. 6 ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ كىمدە كىم گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ. 7 ئەزىز بالىلىرىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويما ڭلار. ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچى كىشى ئۇ ھەققانىي بولغىنىدەك ھەققانىيدۇر. 8 لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىندۇر. چۈنكى ئىبلىس ئەلمىساقتىن تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ دۇنيادا ئايان قىلىنىشىدىكى مەقسىتى ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. 9 خۇدادىن تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ خۇدانىڭ تۇرۇقى ئۇنىڭدا ئورۇن

ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن تۇغۇلغانلىقىدۇر.
10 خۇدانىڭ بالىلىرى بىلەن ئىبلىسنىڭ بالىلىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى، كىمەدە كىم
ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلمىسا ۋە ياكى ئۆز قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىسە خۇدادىن
ئەمەستۇر. 11 چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاگلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل شۇكى، بىر-
بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. 12 ئۇ ئۆز رەزىلدىن بولغان، ئىنسانىي
تۇلتۇرگەن قابىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز كېرەك؛ ئۇ نېمىشقا ئىنسانىي قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ
ئۆزىنىڭ قىلغانلىرى رەزىل، ئىنسانىڭ قىلغانلىرى ھەققانىي بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان.
13 شۇنگا، ئى قېرىنداشلار، بۇ دۇنيا سىلەرنى تۆچ كۆرسە، بۇنىڭغا ھەيران قالماڭلار.
14 بىز قېرىنداشلارنى سۆيگەنلىكىمىزدىن، تۇلۇمدىن ھاياتلىققا ئوتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز.
ئۆز قېرىندىشىنى سۆيمىگۈچى تىنچى تۇلۇمدە ئۆرۈۋاتىدۇ. 15 قېرىندىشىغا ئۆچەنلىك قىلغان
كىشى قاتىلدۇر ۋە ھېچقانداق قاتىلدا مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.
(aiōnios g166) 16 بىز شۇنىڭ بىلەن مېھىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىزكى، ئۇ بىز
ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى؛ شۇنىڭدەك بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا
قىلىشقا قەرزدارمىز. 17 ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا مال-مۈلكى ئۆزۈپ، قېرىندىشىنىڭ
موھتاجلىقىنى كۆرۈپ ئۆزۈپ، ئۇنىڭغا كۆكسى-قارنىنى ئاچمىسا، بۇنداق كىشىدە نەدىمۇ
خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بولسۇن؟ 18 ئەزىز بالىلىرىم، سۆز بىلەن ۋە تىل بىلەن ئەمەس،
بەلكى ئەمەلدە ۋە ھەقىقەتتە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى. 19 بىز شۇنداق ئىشلار
بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ھەقىقەتتىن بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە [خۇدانىڭ] ئالدىدا قەلبىمىزنى
خاتىرجەم قىلالايمىز. 20 شۇنداقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز بىزنى يەنىلا ئەيىبلىسە، خۇدا
يەنىلا قەلبىمىزدىن ئۇستۈن ۋە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. 21 سۆيۈملۈكلىرىم، ئە گەر قەلبىمىز
بىزنى ئەيىبلىمىسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈرەكلىك تۇرىمىز 22 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىن نېمىنى
تىلىسەك شۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنى خۇرسەن
قىلدىغان ئىشلارنى قىلىمىز. 23 ۋە ئۇنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ
نامىغا ئېتىقاد قىلىشىمىز ھەمدە ئۇنىڭ بۇ-بىرىمىزگە تاپىلىغىنىدەك بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسىتىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. 24 ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلدىغان كىشى [خۇدادا]
ياشايدىغان ۋە [خۇدامۇ] ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىدۇ. ئەمدى خۇدانىڭ بىزدە ياشايدىغانلىقىنى
بىلگىنىمىز بولسا، ئۇ بىزگە ئاتا قىلغان روھتىندۇر.

4 سۆيۈملۈكلىرىم، ھەربىر [«ۋەھىي قىلغۇچى»] روھلارنىڭ ھەممىسگا ئىشىنىۋەرمە گلار،
بەلكى بۇ روھلارنىڭ خۇدادىن كەلگەن-كەلمىگەنلىكىنى پەرقلەندۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى
سىناگلار. چۈنكى نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر دۇنيادىكى جايى-جايلارغا پەيدا بولدى.
2 خۇدانىڭ روھىنى مۇنداق پەرقلەندۈرەلەيسىلەر: ئەيسانى، يەنى دۇنياغا ئىنسانىي تەندە
كەلگەن مەسىھنى ئېتىراپ قىلغۇچى ھەربىر روھ خۇدادىن بولىدۇ. 3 ۋە دۇنياغا ئىنسانىي
تەندە كەلگەن ئەيسا مەسىھنى ئېتىراپ قىلمايدىغان روھ خۇدادىن كەلگەن ئەمەس.
بۇنداقلاردا ئە كسىچە دەججالنىڭ روھى ئىشلەيدۇ، سىلەر بۇ روھنىڭ كېلىدىغانلىقى توغرۇلۇق
ئاڭلىغانىدىگلار ۋە دەرۋەقە ئۇ ھازىر دۇنيادا پەيدا بولدى. 4 ئەي ئەزىز بالىلىرىم، سىلەر
بولساگلار خۇدادىن بولغانسىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدىگلار؛ چۈنكى سىلەردە
تۇرغۇچى بۇ دۇنيادا تۇرغۇچىدىن ئۈستۈندۇر. 5 ئۇلار بولسا بۇ دۇنياغا مەنسۇپ، شۇنگا
ئۇلار بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلىدۇ ۋە بۇ دۇنيادىكىلەر ئۇلارغا قۇلاق سالىدۇ. 6 بىز
بولساق خۇدادىن بولغانمىز؛ خۇدانى تونۇغان كىشى بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلايدۇ. خۇدادىن
بولمىغان كىشى بولسا بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلىمايدۇ. مانا بۇنىڭدىن ھەقىقەتنىڭ روھى
بىلەن ئېزىتقۇلۇقتىڭ روھىنى پەرق ئېتەلەيمىز. 7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسىتەيلى، چۈنكى مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ئۆزى خۇدادىندۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسەتكۈچىنىڭ ھەربىرى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ ۋە خۇدانى تونۇيدۇ. 8 مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسەتمىگۈچى كىشى خۇدانى تونۇمىغان بولىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۆزى مېھىر-
مۇھەببەتتۇر. 9 خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە شۇنىڭ بىلەن ئاشكارا بولدىكى، خۇدا بىزنى
ئۇنىڭ ئارقىلىق ھاياتقا ئېرىشىۋىشى دەپ بىردىنبىر بېگانە ئوغلىنى دۇنياغا ئەۋەتتى. 10 مېھىر-
مۇھەببەت دەل شۇنىڭدىن ئىبارەتكى، بىزلەرنىڭ خۇدانى سۆيگىنىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇ
ئۆزى بىزنى سۆيۈپ گۇناھلىرىمىزنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت بولۇشقا ئۆز ئوغلىنى
ئەۋەتكىنى بىلەن ئىبارەتتۇر. 11 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، خۇدا بىزگە شۇ قەدەر مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسەتكەن يەردە، بىزمۇ بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشكە قەرزدارمىز.
12 ھېچكىم ھېچقاچان خۇدانى كۆرگەن ئەمەس، لېكىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسەتسەك، خۇدا بىزدە ياشايدۇ ۋە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە كامالەتكە يەتكەن
بولىدۇ. 13 بىز بىزنىڭ ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلىقىمىزنى ۋە ئۇنىڭ بىزدە ياشاۋاتقانلىقىنى شۇنىڭدىن
بىلىمىزكى، ئۇ ئۆز روھىنى بىزگە ئاتا قىلغان. 14 بىز شۇنى كۆرگەن ۋە شۇنداقلا شۇنىڭغا
گۇۋاھلىق بېرىمىزكى، ئاتا ئوغۇلنى دۇنياغا قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 15 ئە گەر
كىمدە كىم ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىراپ قىلسا، خۇدا ئۇنىڭدا، ئۇمۇ خۇدادا
ياشايدۇ. 16 بىز بولساق خۇدانىڭ بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى تونۇپ يەتتۇق، شۇنداقلا
ئۇنىڭغا تولىمۇ ئىشەنچىمىز بار. خۇدا ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەتتە ياشىغۇچى
كىشى خۇدادا ياشايدۇ، خۇدامۇ ئۇنىڭدا ياشايدۇ. 17 مۇشۇنداق بولغاندا، مېھىر-مۇھەببەت
بىزدە مۇكەممەللىشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز سوراق كۈنىدە خاتىرجەم-قورقاس بولالايمىز.
چۈنكى ئەيسا قانداق بولۇۋاتقان بولسا بىزمۇ ھازىر بۇ دۇنيادا شۇنداق بولۇۋاتىمىز. 18 مېھىر-
مۇھەببەتتە قورقۇنچ يوقتۇر، كامىل مېھىر-مۇھەببەت قورقۇنچنى ھەيدەپ يوقىتا چىقىرىدۇ.
چۈنكى قورقۇنچ خۇدانىڭ جازاسى بىلەن باغلىنىشلىقتۇر، قورقۇنچى بار كىشى مېھىر-
مۇھەببەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر. 19 بىز مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىمىز،
چۈنكى خۇدا ئالدىدا بىلەن بىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتتى. 20 ئە گەر بىرسى «خۇدانى
سۆيىمەن» دەپ ئۆزۈپ، قېرىندىشىغا ئۆچەنلىك قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى كۆز ئالدىدىكى
قېرىندىشىنى سۆيمىگەن يەردە، كۆرۈپ باقمىغان خۇدانى قانداقۇ سۆيسۇن؟ 21 شۇنگا بىزدە
ئۇنىڭدىن: «خۇدانى سۆيگەن كىشى قېرىندىشىنىمۇ سۆيسۇن» دېگەن ئەمر باردۇر.

5 ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھەربىر كىشى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ؛ ۋە
ئۇغدۇرغۇچى [ئاتىنى] سۆيىدىغان ھەربىر كىشى ئۇنىڭدىن تۇغۇلغۇچىنىمۇ سۆيىدۇ. 2 بىز
ئۆزىمىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرىنى سۆيىدىغانلىقىمىزنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، خۇدانى سۆيۈپ،
ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 3 خۇدانى سۆيۈش ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل
قىلىش دېمەكتۇر؛ ۋە ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە ئۆرمىگە ئېغىر ئىش يېمەستۇر. 4 چۈنكى خۇدادىن
تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلىبە قىلىدۇ؛ ۋە دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلىبە
قىلغۇچى كۈچ ـ دەل بىزنىڭ ئېتىقادىمىزدۇر. 5 بۇ دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلغۇچى زادى
كىملەر؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئەمەسمۇ؟ 6 ئۇ بولسا سۇ
ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛ ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا
ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولسا روھتۇر،
چۈنكى روھ ئۆزى ھەقىقەتتۇر. 7 چۈنكى ئۇنىڭ توغرۇلۇقتا ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى
بار: ـ 8 بۇلار روھ، سۇ ۋە قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ [گۇۋاھلىقى] بىردۇر. 9
ئە گەر بىز ئىنسانلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى بۇلارنىڭكىدىن
ئۈستۈندۇر. خۇدا ئۆز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەن ـ 10 (خۇدانىڭ ئوغلىغا
ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئۆچىدە شۇ گۇۋاھلىق باردۇر؛ بىراق خۇداغا ئىشەنمىگەن كىشى
ئۇنى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئۆز ئوغلىنى تەستىقلىغان گۇۋاھلىقىغا
ئىشەنمىگەن) 11 گۇۋاھلىق دەل شۇدۇركى، خۇدا بىزگە مەڭگۈلۈك ھاياتنى ئاتا قىلدى ۋە
بۇ ھاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدىدۇر. (aiōnios g166) 12 شۇنگا ئوغۇلغا ئىگە بولغان كىشى
ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ؛ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئىگە بولمىغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولمىغان
بولىدۇ. 13 مەن بۇلارنى خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلە رگە سىلەرنىڭ
مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم. (aiōnios g166) 14
ۋە بىزنىڭ ئۇنىڭغا بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاتىرجەملىكىمىز شۇنداقكى، ئۇنىڭ ئىرادىسىگە
مۇۋاپىق ھەرقانداق بىر ئىشنى تىلىسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ. 15 ئۇنى ھەرنېمە تىلىگىنىمىزنى
ئاڭلايدۇ دەپ بىلگەنىكەنمىز، دۇئايىمىزدا ئۇنىڭدىن تىلىگىنىمىز گە ئېرىشتۇق، دەپ بىلىمىز.
16 بىرسى قېرىندىشىنىڭ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان بىر گۇناھ سادىر قىلغانلىقىنى كۆرسە،
ئۇنىڭ ئۆچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھ سادىر قىلغانلار
ئۈچۈن ئۇنىڭغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. ئۆلۈمگە مەھكۇم گۇناھمۇ باردۇر. ئۇنىڭ توغرىسىدىن
تىلىسۇن، دېمەيمەن. 17 ھەممە ھەققانىيەتسىزلىك گۇناھتۇر، ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان

گۈناھىۋ بار. 18 خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۈناھ سادىر قىلمايدىغانلىقىنى بىلىمىز؛ چۈنكى
ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات بۇنداق كىشىنى قوغداپ قالىدۇ ۋە ئاشۇ رەزىل ئۇنىڭغا
تېگىلمەيدۇ. 19 ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ خۇدادىن بولغانلىقىمىز ئۆزىمىزگە مەلۇم، ئەمما پۈتكۈل
دۇنيا بولسا ئۆ رەزىلنىڭ ئىلكىدىدۇر. 20 يەنە بىرگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئوغلى دۇنياغا
كەلدى ۋە ھەقىقى بولغۇچىنى تونۇشىمىز ئۈچۈن كۆڭلىمىزنى يورۇتتى؛ ۋە بىز ھەقىقى
بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە، يەنى ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھدە ياشاۋاتىمىز. ئۇ بولسا ھەقىقىي خۇدا ۋە
مەڭگۈلۈك ھاياتلىقتۇر! (aiōnios g166) 21 ئەزىز بالىلىرىم، ئۆزۈڭلارنى ھەرقانداق
بۇتلاردىن ساقلاڭلار.

يۇھاننا 2

1 **2** مەنكى ئاقساقالدىن [خۇدا تەرىپىدىن] تاللانغان خاتىمغا ۋە ئۇنىڭ ئەزىز بالىلىرىغا سالام!
مەن سىلەرنى ھەقىقەتتە سۆيىمەن ۋە يالغۇز مەنلا ئەمەس، يەنە ھەقىقەتنى تونۇغانلارنىڭ
ھەممىسى بىزدە ياشاۋاتقان ۋە شۇنداقلا ئەبەدگىچە بىزگە يار بولىدىغان ھەقىقەتنى دەپ
سىلەرنى سۆيىدۇ. **(aiōn g165)** **3** خۇدائاتىدىن ۋە ئاتىنىڭ ئوغلى ربب ئەيسا مەسىھدىن
شاپائەت، رەھىم-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلە رگە ھەقىقەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە
بولغاي! **4** بالىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا بىز ئاتىدىن ئەمر تاپشۇرۇۋالغاندەك ھەقىقەتتە ماڭغانلارنى
كۆرگىنىم ئۈچۈن ئىنتايىن خۇرسەن بولدۇم. **5** ئەمدى، ھۆرمەتلىك خانىم، مەن سەندىن
بىر-بىرىمىز رگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى، دەپ ئۆتۈنىمەن. مېنىڭ ساڭا يېزىپ ئۆتۈنگىنىم
يېڭى بىر ئەمر ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ بىزدە بار ئەمردۇر **6** (مېھىر-مۇھەببەت
شۇكى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشتۇر). مانا بۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىن تارتىپ
ئاڭلاپ كېلىۋاتقاندەك، ئۇنىڭدا مېڭىشىڭلار ئۈچۈن سىلە رگە تاپىلانغاندۇر. **7** چۈنكى
نۇرغۇن ئالدامچىلار دۇنيانىڭ جاي-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار ئەيسانىڭ دۇنياغا ئىنسانىي تەندە
كەلگەن مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار دەل ئالدامچى ۋە دەججالدۇر.
8 بىز ۋە ئۆزۈڭلار سىنىڭ رگەن ئەجىرنى يوقىتىپ قويماي، بەلكى تولۇق ئىنئامغا ئىگە
بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار. **9** كىمكى مەسىھنىڭ تەلىمىدىن ھالقىپ
چىقىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇرمىسا، خۇدا ئۇنىڭغا ئىگە بولمايدۇ. لېكىن ئۇنىڭ تەلىمىدە چىڭ
تۇرغۇچى بولسا، ئاتا ھەم ئوغۇل ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **10** ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ تەلىمىنى
ئېلىپ كەلمەي سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى ۋەيۋەڭلارغا باشلىماڭلار ھەم ئۇنىڭغا
سالامۇ بەرمەڭلار. **11** چۈنكى ئۇنداق ئادەمگە سالام بە رگەن كىشى ئۇنىڭ رەزىل
ئەمەللىرىگە شېرىك بولغۇچىدۇر. **12** سىلە رگە يېزىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى،
لېكىن قەغەز بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، خۇشاللىقىمىزنىڭ تولۇق تېشىشى ئۈچۈن
يېنىڭلارغا بېرىپ دىدار كۆرۈشۈپ سۆزلىشىشنى ئارزۇ قىلىمەن. **13** خۇدا تەرىپىدىن
تاللانغان ھەدەڭنىڭ بالىلىرىدىن ساڭا سالام!

يۇھاننا 3

1 مەنكى ئاقساقال ئۆزۈم ھەققەتتە سۆيگەن سۆيۈملۈك گايۇسقا سالام! **2** ئى سۆيۈمكۈك [دوستۇم]، جېنىڭ گۈللەنگەندەك، ھەممە ئىشلىرىڭنىڭ گۈللىنىشىگە ۋە تېنىڭنىڭ سالامەت بولۇشىغا تىلەكداشمەن. **3** قېرىنداشلار كېلىپ، سەندە بولغان ھەققەت توغرۇلۇق گۈۋاھلىق بەرگەندە، مەن ئىنتايىن بەك خۇشلاندىم؛ چۈنكى سەن ھەققەتتە داۋاملىق مېڭىۋاتىسەن. **4** ماڭا نىسبەتەن، ئەزىز بالىلىرىمنىڭ ھەققەتتە مېڭىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاشتىنمۇ چوڭ خۇشاللىق يوقتۇر. **5** سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يېنىڭغا بارغان قېرىنداشلارغا (گەرچە ئۇلار ساڭا ناتونۇش بولسىمۇ) قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىدە ئىخلاسمەنلىكىڭ ئىسپاتلىنىدۇ. **6** ئۇلار جامائەت ئالدىدا سېنىڭ بۇ مېھىر-مۇھەببىتىڭ توغرىسىدا گۈۋاھلىق بەردى. ئۇلارنى يەنە خۇدانىڭ يولىغا لايىق سەپىرىگە ئۇزىتىپ قويساڭ، ياخشى قىلغان بولىسەن. **7** چۈنكى ئۇلار [سەپەردە] يات ئەللىك [ئېتىقادسىزلاردىن] ھېچ نېمە ئالماي، شۇ مۇبارەك نام ئۈچۈن يولغا چىقتى. **8** شۇڭا، ھەققەت بىلەن خىزمەتداش بولۇپ تەڭ ئىشلىگۈچى بولۇش ئۈچۈن بىز شۇنداقلارنى قوللاپ-قۇۋۋەتلىشىمىز كېرەك توغرا كېلىدۇ. **9** بۇ توغرۇلۇق جامائەتكە مەكتۇپ يازدىم. لېكىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىنى چوڭ ئۇتۇپ، جامائەتكە باش بولۇش تەمەسىدە بولغان دىئوترەپەس بىزنى قوبۇل قىلمايدۇ. **10** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن بارغاندا، ئۇنىڭ قىلغان ئەسكىلىكلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن قىلغان رەزىل سۆزلىرى بىلەن غەيۋىتىنى يۈزىگە سالىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭلا بىلەنلا توختاپ قالمايدۇ، يەنە [سەپەردىكى] قېرىنداشلارنى قوبۇل قىلمايلا قالماي، قوبۇل قىلماقچى بولغانلارنىمۇ توسىدۇ ۋە ھەتتا ئۇلارنى جامائەتتىن قوغلاپ چىقىرىۋاتىدۇ. **11** ئى سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يامانلىقتىن ئەمەس، ياخشىلىقتىن ئۈلگە ئالغىن. ياخشىلىق قىلغۇچى خۇدادىندۇر. يامانلىق قىلغۇچى خۇدانى ھېچ كۆرمىگەندۇر. **12** دېمىتىرئۇسنى بولسا ھەممەيلەن، ھەتتا ھەققەتنىڭ ئۆزى ياخشى گۈۋاھلىق بېرىپ تەرىپلەيدۇ. بىزمۇ ئۇنىڭغا گۈۋاھلىق بېرىمىز ۋە گۈۋاھلىقىمىزنىڭ ھەققەت ئىكەنلىكىنى سەنمۇ بىلىسەن. **13** ساڭا يازىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەلەم بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، **14** سەن بىلەن پات ئاردا دىدار كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلىمەن؛ شۇ چاغدا دەرقەمدە سۆزلىشىمىز. ساڭا خاتىرجەملىك يار بولغاي! دوستلاردىن ساڭا سالام. سەنمۇ [ئۇ يەردىكى] دوستلارغا ئىسىم-فامىلىلىرى يېچە مەندىن سالام ئېيتقايسەن.

يەھۇدا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى، ياقۇپنىڭ ئىنىسى مەنكى يەھۇدادىن چاقىرىلغانلارغا، يەنى
خۇداتاتىمىز تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن قوغدىلىپ كەلگەنلە رگە سالام.
2 سىلە رگە رەھىمدىللىك، ئامانلىق-خاتىرجەملىك ۋە مېھىر-مۇھەببەت ھەسسىلەپ ئاتا
قىلىنغاي! 3 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، مەن ئەسلى سىلە رگە ئورتاق بەھرىمەن بولۇۋاتقان نىجاتىمىز
توغرىسىدا خەت يېزىشقا زور ئىشتىياقىم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر يۈنىڭ ئورنىغا سىلەرنى
مۇقەددەس بەندىلە رگە بىر يولىلا ئامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قوغۇدىلاردىن بەرمەسلىكىگە
جىددىي كۆرەش قىلىشقا جېكىلەپ ئۈشىنۈ خەتنى يازمىسام بولمىدى. 4 چۈنكى مەلۇم
كىشىلەر ـ ئىخلاسسىز ئادەملەر، خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئارا كىلارغا
سۆقۇنۇپ كىرىۋالغان. ئۇلار خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بۇزۇقلۇق قىلىشنىڭ باھانىسىغا
ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىگىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدىن تانغان ئادەملەردۇر.
5 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلە رگە شۇنى ئېسىڭلارغا قايتىدىن سېلىشنى خالايمەنكى
(گەرچە سىلەر بۇرۇن ھەممە ئىشلاردىن خەۋەرلەندۇرۇلگەن بولسا كىلارمۇ)، بۇرۇن رەب
[ئۆزى ئۈچۈن] بىر خەلقنى مىسىردىن قۇتقۇزغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى [ئۆزىگە]
ئىشەنمىگەنلەرنى كېيىن ھالاك قىلدى. 6 [ۋە سىلەر شۇنىمۇ بىلىسىلە ركى]، ئەسلىدىكى
ئورنىدا تۇرماي، ئۆز ماكانىنى تاشلاپ كەتكەن پەرىشتىلەرنى رەب ئۇلۇغ [قىيامەت]
كۈنىنىڭ سوربقىغىچە مەڭگۈ كىشەنلەپ مۇدھىش قاراڭغۇلۇقتا سولاپ ساقلىماقتا.
(aïdios g126) 7 سودوم ۋە گومورىرا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىكىلەرمۇ
شۇ ئوخشاش يولدا، يەنى شۇ [پەرىشتىلە رگە] ئوخشاش ئۈچىغا چىققان بۇزۇقچىلىققا ۋە
غەيرىي شەھۋەتلە رگە بېرىلىپ كەتكەن، [كېيىنكى دەۋرلەر] ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئىبرەت
ئالسۇن ئۈچۈن مەڭگۈلۈك ئوت جازاسىغا ئورنەك قىلىنىپ كۆيدۈرۈلگەن. (aiōnios
g166) 8 لېكىن مۇشۇ «چۈش كۆرگۈچىلەر» شۇ ئوخشاش يول بىلەن ئادەملەرنىڭ
تەنلىرىنىمۇ بۇلغىماقتا، ئۇلار ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغۇچىلاردىن بولۇپ، [ئەرشتىكى]
ئۇلۇغلارغىمۇ ھاقارەت قىلىشماقتا. 9 لېكىن مەنتا باش پەرىشتە مىكائىلمۇ مۇسانىڭ جەسىتى
توغرىسىدا ئىبلىس بىلەن مۇزاكىرە قىلىپ تالاش-تارتىش قىلغاندا، ئۆزىنى ھاقارەتلىك سۆزلەر
بىلەن ئەيىبلەشكە پېتىنالمىغان، پەقەت «ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى تەنبىھ بەرسۇن» دەپلا
قويغان. 10 لېكىن بۇ كىشىلەر ئۆزلىرى چۈشەنمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە كۆپۈرۈلۈق قىلدۇ.
بىراق ئۇلار مەنتا ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك ئۆز تەبىئىتىنىڭ ئىنكاسلىرى بويىچە چۈشەنگىنىچە
ياشاپ، شۇ ئارقىلىق ئۆزلىرىنى ھالاك قىلدۇ. 11 بۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار
قابىلنىڭ يولى بىلەن ماڭدى، مال-مۈلۈكنى دەپ بالائامنىڭ ئازغان يولىغا ئۆزىنى ئاتتى ۋە
ئۇلار كوراھنىڭ ئاسىيلىق قىلغىنىغا [ئوخشاش] ئاخىر ھالاك بولدۇ. 12 ئۇلار مېھىر-
مۇھەببەتنى تەرىكەلەش زىياپەتلىرىگىلارغا ھېچ تارتىنمايي سىلەر بىلەن بىللە داخىل بولدىغان،
ئۆزلىرىنلا باقىدىغان خەتەرلىك خادا تاشلاردۇر. ئۇلار شامالىلاردىن ھەيدىلىپ كەلگەن
يامغۇرسىز بۇلۇت، يىلتىزىدىن قومۇرۇپ تاشلانغان، كەچ كۈزدىكى مېۋىسىز دەرەخلەر،
ئىككى قېتىم ئۆلگەنلەر! 13 ئۇلار دېڭىزنىڭ داۋالغۇۋاتقان، بۇزۇغۇنلۇق دولقۇنلىرى، ئۇلار
ئۆز شەرمەندىچىلىكىنى قۇسماقتا؛ ئۇلار ئېزىپ كەتكەن يۇلتۇزلار بولۇپ، ئۇلارغا مەڭگۈلۈك
قاپقارا ڭغۇلۇقنىڭ زۇلمىتى ھازىرلاپ قويۇلغاندۇر. (aiōn g165) 14 ئادەمئاتىنىڭ يەتتىنچى
ئەۋلادى بولغان ھانوخ بۇ كىشىلەر توغرىسىدا مۇنداق بېشارەت بە رگەن: ـ «مانا، رەب
تۈمەنىمىگىلىغان مۇقەددەسلىرى بىلەن كېلىدۇ، 15 ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى سوراق قىلىپ،
بارلىق ئىخلاسسىزلارنىڭ ئىخلاسسىزلارچە يۈرگۈزگەن بارلىق ئىخلاسسىزلىقلىرىغا ئاساسەن،
شۇنداقلا ئىخلاسسىز گۇناھكارلارنىڭ ئۆزىنى ھاقارەتلىگەن بارلىق ئەسەبىي سۆزلىرىگە
ئاساسەن ئۇلارنى ئەيبىگە يۈيۈيدۇ». 16 بۇ كىشىلەر ھامان غوتۇلداپ، ئاغرىنىپ يۈرىدۇ،
ئۆز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدۇ؛ ئاغزىدا يوغانچىلىق قىلىدۇ، ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ
باشقىلارغا خۇشامەتچىلىك قىلىدۇ. 17 لېكىن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ
رىسۋاللىرىنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلا رىكى، 18 ئۇلار سىلە رگە:
«ئاخىر زاماندا، ئۆزىنىڭ ئىخلاسسىز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىپ، مازاق قىلغۇچىلار
مەيدانغا چىقىدۇ» دېگەنىدى. 19 مۇشۇنداق كىشىلەر بۆلگۈنچىلىك پەيدا قىلىدىغان،
ئۆز تەبىئىتىگە ئە گەشكەن، روھقا ئىگە بولمىغان ئادەملەردۇر. 20 لېكىن سىلەر، ئى
سۆيۈملۈكلىرىم، ئەڭ مۇقەددەس بولغان ئېتىقادىڭلارنى ئۆل قىلىپ، ئۆز ئۈگىلارنى قۇرۇپ
چىقىڭلار، مۇقەددەس روھتا دۇئا قىلىپ، 21 ئادەمنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېلىپ باردىغان
رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رەھىمدىللىكىنى تەلەزۋىپ كۈتۈپ، ئۆز ئۈگىلارنى خۇدانىڭ مېھىر-
مۇھەببىتى ئىچىدە ئۆزۈڭلار. (aiōnios g166) 22 ئىككىلىنىپ قالغانلارغا رەھىم قىلىڭلار؛
23 بەزىلەرنى ئوت ئىچىدىن يۇلۇۋېلىپ قۇتۇلدۇرۇۋېلىڭلار؛ بەزىلە رگە ھەتتا ئەتىلىرىدىن
نىجاسەت چۈشۈپ يۇلغانغان كىيىم-كېچىكىگىمۇ نەپرەتلەنگەن ھالدا قورقۇنچ ئىچىدە رەھىم
قىلىڭلار. 24 ئەمما سىلەرنى يولدا تېيىلىپ كېتىشتىن ساقلاپ، ئېچىلىپ-يېيىلىپ ئۆزىنىڭ
شەرەپلىك ھۇزۇرىدا ئەيىبسىز تۇرغۇزۇشقا قادىر بولغۇچىغا، يەنى قۇتقۇزغۇچىمىز بىردىنبىر
25 خۇداغا رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ، ھەيۋەت-ئۇلۇغلۇق، قۇدرەت
ۋە ھوقۇق ئەزەلدىن بۇرۇن، ھازىرمۇ تا ئارلىق زامانلارغىچە بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

ۋەھي

1 بۇ كىتاب ئەيسا مەسىھنىڭ ۋەھيىسى، يەنى خۇدا ئۇنىڭغا تۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتىشى ئۈچۈن تاپشۇرغان ۋەھيىدۇر. مەسىھ بۇنى تۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ قۇلى يۇھاننانىڭ ئالامەتلىرى بىلەن ئايان قىلدى. **2** يۇھانا بولسا خۇدانىڭ سۆز-كالامى ھەمدە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىققا كۆز رگەنلىرىنىڭ ھەممىسگە گۇۋاھلىق بەردى. **3** بۇ پېشارەتنى ئوقۇپ بە رگۈچى ۋە ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدا يېزىلغانلارغا ئىتائەت قىلغۇچى بەختلىكتۇر! چۈنكى ۋەھىينىڭ ۋاقتى يېقىندۇر. **4** مەنكى يۇھانادىن ئاسىيا [ئۇلۇكىسىدىكى] يەتتە جامائەتكە سالام! ھازىر بار بولغان، ئۆتكەندىمۇ بولغان ھەم كەلگۈسىدە كەلگۈچىدىن، ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدىكى يەتتە روھتىن **5** ۋە سادىق گۇۋاھچى، ئۆلۈمدىن ئۈنچە تىرىلگۈچى، جاھاندىكى پادىشاھلارنىڭ ھۆكۈمرانى بولغان ئەيسا مەسىھتىن سىلە رگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي. ئەمدى بىزنى سۆيگۈچى، يەنى تۆز قېنى بىلەن بىزنى گۇناھلىرىمىزدىن يۇغان **6** ۋە بىزنى بىر پادىشاھلىققا ۋېيۇشتۇرۇپ، تۆز تاڭىسى خۇداغا كاھىنلار قىلغانغا بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد دگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) **7** مانا، ئۇ بۇلۇتلار بىلەن كېلىدۇ، شۇنداقلا ھەر بىر كۆز، ھەتتا ئۇنى سانجىغانلارمۇ ئۇنى كۆرىدۇ، يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلە-خەلق ئۇ سەۋەبلىك ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ. شۇنداق بولىدۇ، ئامىن! **8** مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، مۇقەددەم ۋە خاتىمە ئۇزۇنىدۇرمەن، ھازىر بار بولغان، بۇرۇنمۇ بار بولغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ بار بولغۇچىدۇرمەن، شۇنداقلا ھەممىگە قادىردۇرمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار خۇدا. **9** سىلەرنىڭ قېرىندىشىڭلار ھەم سىلەر بىلەن بە رگە ئەيسادا بولغان ئازاب-ئۇقۇبەت، پادىشاھلىق ۋە سەۋر-تاقەتنىڭ ئورتاق ئىسپىدىشىڭلار بولغان مەنكى يۇھانا خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋە ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن پاتموس دېگەن تاراڭدا [مەھبۇس] بولۇپ تۇرۇپ قالغاندىم. **10** «رەببنىڭ كۈنى»دە مەن روھنىڭ ئىلكىگە ئېلىنىشىم بىلەن، كەينىمدىن كاناي ئاۋازىدەك كۈچلۈك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **11** بۇ ئاۋاز: «كۆرىدىغانلىرىڭنى كىتاب قىلىپ ياز ۋە ئۇنى يەتتە جامائەتكە، يەنى ئەفەسۇس، سمىرنا، پە رگامۇم، تىياتىرا، ساردىس، فىلادېلفىيە ۋە لائودىكىيادىكى جامائەتلەر رگە ئەۋەت» دېدى. **12** ماڭا سۆز قىلغان ئاۋازنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى كۆرۈش ئۈچۈن كەينىمگە بۇرۇلدۇم. بۇرۇلغىنىمدا، كۆزۈمگە يەتتە ئالتۇن چىراغدان **13** ۋە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچىسىغا پۈتلىرىغىچە چۈشۈپ تۇرىدىغان تون كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرى كۆرۈندى. **14** ئۇنىڭ باش-چېچى ئاق يۇ ڭدەك، ھەتتا قاردەك ئاپئاق ئىدى ۋە كۆزلىرى گويا يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتەك ئىدى. **15** پۇتلىرى خۇمداندا تاۋلىنىپ پارقىرىغان ئوچقا ئوخشايتتى، ئاۋازى شارقىراپ ئېقىۋاتقان ئۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ئىدى. **16** ئۇ ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇز ئۇتقان بولۇپ، ئاغزىدىن ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى. چىرايى خۇددى قۇياشنىڭ تولۇق كۈچىدە پارلىغاندەك يارقىن ئىدى. **17** ئۇنى كۆرگىنىمدە، ئايىغىغا ئولۇكتەك يېقىلدىم. ئۇ ئوڭ قولىنى ئۈستۈمگە تە گكىزۇپ مۇنداق دېدى: ـ قورقما، ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى **18** ھەمدە ھايات بولغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن. مەن ئۆلگەنىدىم، ئەمما مانا، مەن ئەبەدىلئەبەد دگىچە ھاياتىۋېرىمەن، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارانىڭ ئاچقۇچلىرى قولۇمىدىدۇر! (aiōn g165, Hadēs g86) **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، كۆز رگەن ئىشلارنى، ھازىر بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە بۇلاردىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى يېزىپ قالدۇر. **20** سەن ئوڭ قولۇمدا كۆز رگەن يەتتە يۇلتۇزنىڭ ۋە يەتتە ئالتۇن چىراغدانىنىڭ سىرى مانا مۇنداق ـ يەتتە يۇلتۇز يەتتە جامائەتنىڭ ئەلچىلىرى ۋە يەتتە چىراغدان بولسا يەتتە جامائەتتۇر.

2 ـ ئەفەسۇستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇزنى تۇتۇپ، يەتتە ئالتۇن چىراغدانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭىغۇچى مۇنداق دېدىۋ: **2** ـ سېنىڭ ئەجىر-ئەمەللىرىڭنى، تارتقان جاپالىرىڭنى ھەم سەۋر-تاقەتتىڭنى، رەزىل ئادەملەرنىڭ قىلمىشلىرىغا چىداپ تۇرالمايدىغانلىقىڭنى، شۇنداقلا رەسۇل بولمىسىمۇ ئۆزلىرىنى رەسۇل دەپ ئاتىۋالغانلارنى سىناپ، ئۇلارنىڭ يالغانچى بولغانلىقىنى تونۇغانلىقىڭنىمۇ بىلىمەن. **3** شۇنداق، سېنىڭ سەۋر-تاقەت قىلىۋاتقانلىقىڭنى، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن جاپا-مۇشەققەتكە بەرداشلىق بە رگەنلىكىڭنى ئەمما ئېرىتمىگەنلىكىڭنى بىلىمەن. **4** لېكىن ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بارىكى، سەن تۆز ئۇڭدىكى دەسلەپكى مېھىر-مۇھەببەتنى ۋاز كەچتىڭ. **5** شۇڭا قايىسى ھالەتتىن يېقىلىپ چۈشكەنلىكىڭنى ئېسىڭگە ئېلىپ توۋا قىلغىن، ئاۋۋالقىلى ئەمەللەرنى قايتا قىلغىن. بولمىسا يېنىڭغا كېلىمەن ۋە توۋا قىلمىساڭ چىراغدانىڭنى جايىدىن يۇتكەۋېتىمەن. **6** بىراق، سېنىڭ شۇ ئارتۇقچىلىقىڭ بارىكى، مەن تۆزۈمۈ نەپرەتلىنىدىغان نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ قىلمىشلىرىدىن سەنمۇ نەپرەتلىنىسەن. **7** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلارنى خۇدانىڭ جەننىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە مۇيەسسەر قىلىمەن». **8** ـ ئىزمىردىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى، تۇلۇگەن ۋە تىرىلگۈچى مۇنداق دېدىۋ: **9** ـ سېنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىڭنى ۋە نامراتلىقىڭنى بىلىمەن (لېكىن سەن باي!)، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ تۆزۈنى يەھۇدىي دەۋالغان، شەيتانىنىڭ بىر سىناگوگى بولغانلارنىڭ توھمەتلىرىنىمۇ بىلىمەن. **10** ئالدىڭدا چېكىدىغان ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن قورقما. مانا، تىبلىس ئاراڭلاردىن بەزىلىرىڭلارنى سىنىلىشىڭلار ئۈچۈن يېقىندا زىندانغا تاشلىنىدۇ. سىلەر ئون كۈن قىينىلىسىلەر. تاكى ئۆلگۈچە سادىق بولغىن، مەن ساڭا ھاياتلىق تاجىنى كىيدۈرىمەن. **11** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ زىيىنىغا ھەرگىز ئۇچرىمايدۇ!». **12** ـ پە رگامۇمدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچى بار بولغۇچى مۇنداق دېدىۋ: **13** ـ مەن سەن ئولتۇرغان يەرنى، يەنى شەيتانىنىڭ تەختى بولغان جايىنى بىلىمەن. شۇنداقتىمۇ، سەن مېنىڭ نامىمنى چىڭ تۇتۇپ، ھەتتا سادىق گۇۋاھچىم ئانتىپاس ماكانىدا، يەنى شەيتان تۇرغان جايدا قەتل قىلىنغان كۈنلەردىمۇ، ماڭا قىلغان ئېتىقادىڭدىن ئېنىپ كەتمىدىڭ. **14** لېكىن ساڭا شۇ بىرنەچچە ئېتىرازىم بارىكى، تاراڭلاردا بالائامنىڭ تەلىمىنى تۇتقانلارىڭ بار ـ بالائام بولسا بالاققا ئىسرائىللارنى بۇتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىنغان گۆشنى يېيىش ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ئازدۇرۇشنى ئۆگەتكەنىدى. **15** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرنىڭ تاراڭلاردا نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ تەلىمى ئۇتقانلارىمۇ بار. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، توۋا قىل! ئۇنداق قىلمىساڭ، يېنىڭغا تېز ئاردا بېرىپ، ئاغزىمدىكى قىلىچىم بىلەن شۇلارغا ھۇجۇم قىلىمەن. **17** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار بولسا يوشۇرۇپ قويغان مانىدىن بېرىمەن ۋە ھەربىرىگە بىردن ئاق تاش بېرىمەن. تاش ئۈستىدە يېڭى بىر ئىسىم پۈتۈكلۈك بولىدۇ، شۇ ئىسىمنى ئۇنى قوبۇل قىلغان كىشىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **18** ـ تىياتىرادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «كۆزلىرى يالقۇنلىغان ئوتقا ۋە پۇتلىرى پارقىراق تۇنجىقا ئوخشايدىغان خۇدانىڭ ئوغلى مۇنداق دېدىۋ: **19** ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى، مېھىر-مۇھەببىتىڭنى، ئېتىقادىڭنى، ئەجىر-خىزمىتىڭنى ۋە سەۋر-تاقەتتىڭنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىڭنىڭ ئاۋۋالقىدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. **20** لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بارىكى، تۆزنى يەغەمبەر دەپ ئاتىۋالغان ئاشۇ خوتۇن يىزەبەلگە يول قويۇۋاتىسەن. ئۇ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىمنى تەلىم بېرىپ، ئۇلارنى جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان گۆشنى يېيىشكە ئازدۇرماقتا. **21** مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بە رگەنىدىم، لېكىن ئۇ تۆز بۇزۇقلۇقىغا توۋا قىلمىشنى خالىمايدۇ. **22** ئەمدى مانا، مەن ئۇنى [ئېغىر كېسەل] ئورنىغا تاشلاپ ياتقۇزىمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلمىشلىرىنا توۋا قىلمىسا، ئۇلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۈمدۈرىمەن. **23** ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئەجەللىك كېسەل بىلەن ئۇرىمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبلەرنى كۆزىتىپ تە كشۈرگۈچىنىڭ ئۆزۈمۈ ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىگىلارغا قىلغان ئەمەلىيىتىگىلارغا يارىشا ياندۇرىدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **24** لېكىن، تىياتىرادىكى قالغانلارغا، يەنى بۇ تەلىمنى قوبۇل قىلمىغانلار (ئۇلارنىڭ پىكرى ۋىچچە، شەيتانىنىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر سىرلىرى»نى ئۆگەنمىگەنلەر)، يەنى سىلە رگە شۇنى ئېيتىمەنكى: ئۆزۈڭلاردا بار بولغانىنى مەن كەلگۈچە چىڭ تۇتۇڭلار. ئۈستۈڭلارغا بۇنىڭدىن باشقا يۈكنى قارتمايمەن. **26** غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتقان كىشىلە رگە بولسا، ئۇلارغا پۈتكۈل ئەللە رگە ھاكىم بولۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **27** مانا بۇ ئاتام ماڭا بە رگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر:ـ «ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاچىلارنى ئۇرۇپ چاققاندەك تارمار قىلىدۇ». **28** مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزنىمۇ ئاتا قىلىمەن. **29** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەر رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3 ـ ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەڭچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزنىڭ ئىگىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئابرۇيۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە تۆلۈك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. **2** شۇڭا، ۋېغان، سېنىڭدە بار بولغان، ئەمما تۆلەي دەپ قالغان [خىسلەتلىرىڭنى] كۆچەيت؛ چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۈگەل ئەمەسلىكىنى بىلدىم. **3** ئېنىڭ ئۆچۈن [سۆز-كالامىنى] قاندا قىلىۋال قىلىپ ئاڭلىغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ۋېغانىمساڭ مەن ئوغرىدەك ئوستۇڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئوستۇڭگە كېلىدىغىنىمنى ھەرگىز بىلمەيسەن. **4** لېكىن ساردىستا ئۆز كىيىملىرىگە داغ تەگكۈزمىگەن بىرنەچچە شەخس بار. ئۇلار ئاق كىيىم كىيىپ مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇنىڭغا لايىقتۇر. **5** غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملەرنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ نامىنى ھاياتلىق دەپتىردىن ھەرگىز ئۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام خۇدانىڭ ۋە ئېنىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن. **6** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» **7** ـ فىلادېلفىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەڭچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «مۇقەددەس ۋە ھەققىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم ياپالمايدۇ، ياپسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: **8** ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەن. سېنىڭ بېرىلگەن كۈچۈڭنى بولغاچ سۆز-كالامىمنى ئىتائەت قىلغىنىڭ ۋە نامىمدىن تېنىپ كەتمىگىنىڭ ئۈچۈن، ئالدىڭدا ھېچكىم ياپالمايدىغان بىر ئىشىكنى ئېچىپ قويدۇم. **9** مانا، شەيتاننىڭ سىناگوگىدىكىلەردىن، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ تۇرلىرىنى يەھۇدىي دەپ ئاتىۋالغان يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق ئاقىۋەتكە قالدۇرىمەنكى، ئۇلارنى كېلىپ سېنىڭ ئايىغىڭغا باش ئۇرىدىغان ۋە مېنىڭ سېنى سۆيگەنلىكىمنى بىلدىغان قىلىمەن. **10** سەن مېنىڭ سەۋر-تاقەت يولۇمدىكى سۆز-كالامىمنى ساقلاپ ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىنسانلارنى سىناشقا پۈتكۈل يەر يۈزىگە چۈشىدىغان ۋابالىق سىناقنىڭ ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە سېنى ئۆتىگۈن ساقلاپ قوغدايمەن. **11** مەن پات ئاردىدا كېلىمەن. تاجىڭنى ھېچكىمنىڭ تارتىۋالماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز ۋۇجۇدىڭ بار بولغانىنى چىڭ تۇتقىن. **12** غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، خۇدايىمنىڭ ئىبادەتخانىسىغا تۈۋرۈك قىلىمەنكى، ئۇ ئۇ يەردىن ئەسلا چىقمايدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدايىمنىڭ نامىنى، خۇدايىمنىڭ شەھىرىنىڭ نامىنى، يەنى ئەرشتىن ـ خۇدانىڭ يېنىدىن چۈشىدىغان يېڭى يېرۇسالېمنىڭ نامىنى ۋە مېنىڭ يېڭى نامىمنى يازىمەن. **13** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» **14** ـ لائودىكىيادىكى جامائەتنىڭ ئەڭچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئامىن ئاتالغۇچى، يەنى سادىق ۋە ھەققىي گۇۋاھچى، خۇدانىڭ كائىناتىنىڭ كېلىپ چىقىشىنىڭ سەۋەبچىسى مۇنداق دەيدۇ: **15** سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەنكى، سەن سوغۇقمۇ ئەمەس، قىزىقمىغۇ ئەمەس. مەن سېنىڭ يا سوغۇق، يا قىزىق بولۇشۇڭنى خالايتىم! **16** سەن يا سوغۇق يا قىزىق ئەمەس، بەلكى ئىلمان بولغانلىقىڭ ئۈچۈن، سېنى ئاغزىمدىن ھۆ قىلىمەن. **17** سەن باي ئادەممەن، دۆلەتمەن بولدۇم، ھېچ نەرسىگە ھاجەتمەن ئەمەسمەن دېگىنىڭ بىلەن ئۆز ۋۇجۇدىڭنىڭ غېرىب، بىچارە، يوقسۇل، كور ۋە يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى بىلمىگەچكە، **18** باي بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئوتتا تاۋلانغان ئالتۇن، يالىڭاچلىق نومۇسلۇقۇڭنىڭ يېپىلىشى ئۈچۈن كىيگۈزۈلۈشۈڭگە ئاق كىيىم-كېچەك، كۆزۈڭنىڭ ئۈچۈن كۆزلىرىڭگە سۈرتۈشكە ئۈتىيانى مەندىن سېتىۋېلىشىڭنى نەسىھەت قىلىمەن. **19** مەن كىمنى سۆيسەم، شۇنىڭ ئەيبىنى كۆرسىتىپ تەربىيىلەيمەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن قىزغىن كويۇپ-پىشىپ توۋا قىل. **20** مانا، مەن ھازىر ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ، ئىشىكنى قېقىۋاتىمەن. ئە گەر بىرى ئاۋازىمنى ئاڭلاپ ئىشىكنى ئاچسا، ئېنىڭ يېنىغا كىرىمەن. مەن ئېنىڭ بىلەن، ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە غىزالىنىدۇ. **21** غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، مەنمۇ غەلبە قىلىپ، ئاتامنىڭ تەختىدە ئېنىڭ بىلەن بە رگە ئولتۇرغىنىمدەك، ئۇنىمۇ تەختىمدە مەن بىلەن بە رگە ئولتۇرۇشقا مۇيەسسەر قىلىمەن. **22** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلە رگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

4 ئاندىن مەن قارىۋىدىم، مانا، ئاسماندا بىر ئىشىك ئېچىقلىق تۇراتتى. مەن ئۇنىڭ قېتىم ئاڭلىغان كاناي ئاۋازىغا ئوخشاپ كېتىدىغان ئاۋاز ماڭا: «بۇ ياققا چىق، ساڭا بۇلاردىن كېيىن يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتەي» دېدى **2** ۋە دەرھال مەن روھنىڭ ئىلكىدە بولدۇم؛ مانا، ئەرشتە بىر تەخت، تەختتە بىر زات ئولتۇراتتى. **3** تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ قىيابىتى يېشىل قاشتاش ۋە قىزىل كۆزارتسقا ئوخشايتتى. تەختنىڭ چۆرىسىنى زۇمرەتتەك بىر ھەسەن-ھۈسەن ئوراپ تۇراتتى. **4** تەختنىڭ ئەتراپىدا يەنە يىگىرمە تۆت تەخت بار ئىدى. تەختلەردە ئاق كىيىملەر بىلەن كىينىگەن، باشلىرىغا ئالتۇن تاج تاقالغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال ئولتۇراتتى. **5** تەختتىن چاقىلاقلار چېقىپ، ئۇرۇلۇك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تەختنىڭ ئالدىدا يالقۇنلاپ تۇرغان يەتتە مەشئەل كويۇپ تۇراتتى؛ بۇلار خۇدانىڭ يەتتە روھى ئىدى. **6** تەختنىڭ ئالدى خۇددى خرۇستالدەك پارقىراپ تۇرىدىغان، سۈزۈك ئەينەك دېگۈدەك ئىدى. تەختنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە تەختنىڭ چۆرىسىدە، ئالدى ۋە كەينى كۆزلەر بىلەن تولغان تۆت ھايات مەخلۇق تۇراتتى. **7** بىرىنچى مەخلۇق شىرغا، ئىككىنچى مەخلۇق بۇقىغا ئوخشايتتى. ئۈچىنچى مەخلۇقنىڭ يۈزى ئادەمنىڭ چىرايىغا ئوخشايتتى. تۆتىنچى مەخلۇق پەرۋاز قىلىۋاتقان بۇركۇتكە ئوخشايتتى. **8** تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ھەربىرىنىڭ ئالتىدىن قانىتى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنىڭ چۆرىسى ھەتتا ئىچ تەرىپىمۇ كۆزلەر بىلەن تولغانىدى؛ ئۇلار كېچىە-كۈندۈز توختىماي: ـ «مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەستۇر، بار بولغان، ھازىرمۇ بار ھەم كەلگۈسىدىمۇ بولغۇچى، ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا!» ـ دېيىشەتتى. **9** ھايات مەخلۇقلار تەختتە ئولتۇرغان ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىنى ئۇلۇغلاپ، ئۇنىڭغا ھۆرمەت-شەۋكەت ۋە ئۈكەت ۋە تەشەككۈر ئېزىرلار قىلغىنىدا، **(aiōn g165)** **10** يىگىرمە تۆت ئاقساقال تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىغا باش قويۇپ سەجدە قىلاتتى، تاجلىرىنى تەختىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويۇپ، مۇنداق دېيىشەتتى: ـ **(aiōn g165)** **11** «سەن، ئى پەرۋەردىگارىمىز ۋە خۇدايىمىز، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-شۆھرەت ۋە قۇدرەتكە لايىقتۇرسەن. چۈنكى ئېزۋۈك ھەممىنى ياراتتىڭ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىرادەڭ بىلەن مەۋجۇت ئىدى ۋە يارىتىلدى!»

5 ئاندىن تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدا ئېچ ۋە تاش تەرىپىگە خەت پۈتۈلگەن ۋە يەتتە مۆھۈر بىلەن پېچەتلەنگەن بىر ئوراما يازمىنى كۆردۈم. **2** يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئوراما يازمىنى ئېچىپ، پېچەتلەرنى يېشىشكە كىم لايىقتۇر؟» دەپ توۋلىغان قاۋۇل بىر پەرىشتىنىمۇ كۆردۈم. **3** لېكىن نە ئەرشتە نە يەر يۈزىدە نە يەر ئاستىدا ئوراما يازمىنى ئاچالايدىغان ياكى ئېچىگە قارىيالايدىغان ھېچكىم چىقمىدى. **4** ئوراما يازمىنى ئېچىشقا ياكى ئېچىگە قاراشقا لايىق بەرەرسى تېپىلمىغاچقا، قاتتىق يىغلىۋەتتىم. **5** ئاندىن ئاقساقاللاردىن بىرى ماڭا: ـ يىغلىما! قارا، يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان شىر ـ داۋۇتنىڭ يىلتىزى بولغۇچى غەلبە قىلدى؛ شۇڭا ئوراما يازمىنى ۋە ئۇنىڭ يېتە ئېچىتىنى ئېچىشقا ئۇ قادىر، ـ دېدى. **6** ئاندىن قارىسام، تەخت بىلەن تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىلىقىدا، ئاقساقاللار ئوتتۇرىسىدا بىر قوزا تۇرە تۇراتتى. ئۇ يېڭىلا بوغۇزلانغاندەك قىلاتتى، ئۇنىڭ يەتتە مۈڭگۈزى ۋە يەتتە كۆزى بولۇپ، بۇ كۆزلەر خۇدانىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ئەۋەتكەن يەتتە روھى ئىدى. **7** قوزا بېرىپ، تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدىن ئوراما يازمىنى ئالدى. **8** يازمىنى ئالغاندا، تۆت ھايات مەخلۇق ۋە يىگىرمە تۆت ئاقساقال قوزىنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ چىلتارى ۋە خۇشبۇي بىلەن تولغان ئالتۇن چىنىلىرى بار ئىدى (بۇ خۇشبۇي مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى ئىدى). **9** ئۇلار يېڭى بىر كۈي ئېيتىشتى: ـ «ئوراما يازمىنى ئېلىشقا، ۋە پېچەتلەرنى ئېچىشقا لايىقسەن، چۈنكى بوغۇزلاندىڭ ۋە ھەر قەبىلىدىن، ھەر تىلدىن، ھەر مىللەتتىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئىنسانلارنى ئۆز قېنىڭ بەدىلى بىلەن سېتىۋېلىپ، خۇداغا مەنسۇپ قىلدىڭ. **10** ئۇلارنى خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھلىققا ۋە ئوشتۇرۇپ، كاھىنلار قىلدىڭ. ئۇلار يەر يۈزىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ». **11** ئاندىن كۆردۈم ۋە مانا، تەختنىڭ، ھايات مەخلۇقلارنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئەتراپىدا ئۇنۇرغۇلىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇلارنىڭ سانى تۈمەن مىڭ-تۈمەن مىڭ، مىليون-مىليون ئىدى. **12** ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «بوغۇزلانغان قوزا قۇدرەت، دۆلەت، دانالىق، كۈچ-قۇۋۋەت، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە مەدھىيىگە لايىقتۇر» دېيىشەتتى. **13** ئاندىن مەن ئەرش، يەر يۈزى، يەر ئاستى ۋە دېڭىزدىكى ھەربىر مەخلۇق ۋە ئۇلارنىڭ ئىچىدە بار بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ: ـ «تەختتە ئولتۇرغۇچىغا ۋە قوزىغا مەدھىيە، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە ھوقۇق-قۇدرەت ئەبەدىلئەبە دگىچە مەنسۇپ بولغاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **(aiōn g165)** **14** تۆت ھايات مەخلۇق «ئامىن!» دەپ جاۋاب قايتۇراتتى، ئاقساقاللار يە رگە يېقىلىپ سەجدە قىلاتتى.

6 ئاندن قوزا يەتتە پېچەتنىڭ بىرىنى ئاچقاندا، مەن قاراپ تۇردۇم. تۆت ھايات مەخلۇقتىن بىرىنىڭ گۈلدۈرمامىدەك ئاۋاز بىلەن: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **2** كۆردۈمكى، مانا بىر ئاق ئات كەلدى! ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر ئوق-يا بار ئىدى، ئۇنىڭغا بىر تاج بېرىلدى. ئۇ غەلبە قىلغۇچى سۈپىتىدە زەپەر قۇزچۇش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلاندى. **3** قوزا ئىككىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئىككىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **4** يەنە بىر ئات ئوتىۋېرنا چىقتى، ئۇنىڭ رەڭگى قىپقىزىل ئىدى. ئاتقا مىنگۈچىگە يەر يۈزىدىكى تىنچلىقنى ئېلىپ كېتىش ۋە ئىنسانلارنى ئۆزئارا قىرغىنچىلىققا سېلىش ھوقۇقى بېرىلدى. ئۇنىڭغا يەنە چوڭ بىر قىلىچ بېرىلدى. **5** قوزا ئۈچىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئۈچىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. مەن كۆردۈمكى، مانا بىر قارا ئات كەلدى. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر تارازا بار ئىدى. **6** تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئاۋىسىدىن: ـ «بىر تاۋاق بۇغداي بىر دىنارغۇس پۇلغا، ئۈچ تاۋاق تاۋا بىر دىنارغۇس پۇلغا سېتىلىدۇ. ئەمما زەيتۇن يېغىغا ۋە شارابقا زەرەر يەتكۈزمىگىن!» ـ دېگەندەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **7** قوزا تۆتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، تۆتىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** كۆردۈمكى، مانا بىر تاتىراڭ ئاتنى كۆردۈم. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئىسمى «تۆلۈم» ئىدى. ئۇنىڭ كەينىدىن تەھتىسارا ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. تۆلارغا يەر يۈزىنىڭ تۆتتىن بىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، قىلىچ، ئاچارچىلىق، ۋابا ۋە يەر يۈزىدىكى يىرتقۇچ ھايۋانلار ئارقىلىق ئادەمنى ئۆلتۈرۈش ھوقۇقى بېرىلدى. (Hadēs g86) **9** قوزا بەشىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى ئۈچۈن ۋە ئۈزچىل گۇۋاھلىق بە رگەنلىكى ۋەجىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. **10** تۆلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا سېلىشىپ: ـ ئەي ھاكىمۇتلەق ئىگىمىز، مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلارنى سوراق قىلماي، تۆلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسەن؟ ـ دېيىشەتتى. **11** تۆلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن ئاق تون بېرىلدى. تۆلارغا، ئۆز ئۇكىلارغا ئوخشاش ئۆلتۈرۈلىدىغان قۇل-يۇرادەرلىرىگىلەر ھەم قېرىنداشلىرىگىلەرنىڭ سانى توشقۇچە ئازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشىگىلار كېرەك، دەپ ئېيتىلدى. **12** ئاندىن مەن قوزا ئالتىنىچى پېچەتنى ئاچقىنىدا كۆردۈمكى، مانا دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى، قۇياش بەتەينى قارا ۋۇكىدىن توقۇلغان بۆزدەك قاپقارا رەڭگە، تولۇن ئاي بولسا قاننىڭ رەڭگىگە كىردى. **13** ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قاتتىق بوراندا سىلكىنىشىدىن ئەنجۈر غوربلىرى يە رگە تۆكۈلگەندەك، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارمۇ يەر يۈزىگە تۆكۈلدى. **14** ئاسمان خۇددى ئورام يازمىنىڭ تۇرۇلگىنىدەك غايىب بولدى، ھەربىر تاغ ۋە ئارال ئورنىدىن يۆتكەلدى؛ **15** ھەمدە دۇنيادىكى پادىشاھلار، مۆتىۋەرلەر، سەردارلار، بايلار، كۈچلۈكلەر، قۇللار ۋە ھۆرلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزىگىزگە رگە ۋە تاغلارنىڭ كامارلىرىغا يوشۇرۇندى. **16** تۆلار تاغلارغا ۋە قورام تاشلارغا مۇنداق دەپ جار سالدى: ـ «ئۇستىمىزگە چۈشۈڭلار! بىزنى تەختە ئولتۇرغۇچىنىڭ سىيماسىدىن ھەم قوزنىڭ غەزىپىدىن يوشۇر ۋۇكىلار ۋە ساقالىگىلار! **17** چۈنكى تۆلارنىڭ دەھشەتلىك غەزەپ كۈنى كەلدى، ئەمدى كىم يۈزىت تەرەپ تۇرالىسۇن؟!».

7 ئۇنىڭدىن كېيىن مەن كۆردۈمكى، تۆت پەرىشتە يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا تۇراتتى. تۆلار ھەرقانداق شامالنىڭ قۇرۇقلۇق، دېڭىز ھەم دەل-دەرەخلە رگە تۇرۇلماسلىقى ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ تۆت تەرىپىدىن چىقىدىغان شامالنى تەڭگىلەپ تۇراتتى. **2** مەن ھايات خۇدانىڭ مۆھۈرىنى ئالغان، كۈن چىقىشتىن كۆتۈرۈلۈۋاتقان باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ قاتتىق ئاۋاز بىلەن قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزلارنى ۋەيران قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەن تاشۇ تۆت پەرىشتىگە: **3** «بىز خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ پېشانىسىگە مۆھۈر باسقۇچە، قۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋە دەل-دەرەخلەرنى ۋەيران قىلماڭلار!» دەپ تۇۋلدى. **4** مەن مۆھۈرلەنگەنلەرنىڭ سانىنى ئاڭلىدىم ـ ئىسرائىللارنىڭ ھەرقايسى قەبىلىرىدىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى، يەنى: ـ **5** يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، رۇبەن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، گاد قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **6** ئاشىر قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، نافتالى قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، مانا سسەھ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **7** شىمېئون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، لاۋي قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئىسساكار قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **8** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، يۈسۈپ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى مۇھۈرلەنگەندى. **9** بۇ ئىشلاردىن كېيىن كۆردۈمكى، مانا ھەر ئەل، ھەر قەبىلە، ھەر مىللەتتىن بولغان، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان سان-ساناقسىز زور بىر توپ خالايىق تەختىنىڭ ۋە قوزنىڭ ئالدىدا تۇراتتى؛ تۇلارنىڭ ھەممىسگە ئاق تون كىيدۈرۈلگەن بولۇپ، قوللىرىدا خورما شاخلىرى تۇتقاندى. **10** تۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «نىجات تەختتە ئولتۇرغۇچى خۇدايىمىزغا ۋە قوزىغا مەنسۇپ بولغاي!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **11** بارلىق پەرىشتىلەر تەختىنىڭ، ئاقساقالارنىڭ ۋە تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندى. تۇلار تەختىنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشەتتى: ـ **12** «ئامىن! ھەمد-مەدھىيە، شان-شەرەپ، دانالىق ۋە تەشەككۇر، ھۆرمەت ۋە كۈچ-قۇدرەت خۇدايىمىزغا ئەبەدىلئەبە دگىچە مەنسۇپ بولغاي، ئامىن!» (aiōn g165) **13** ئەمدى ئاقساقالاردىن بىرى مەندىن: ـ بۇ ئاق تون كىيدۈرۈلگەن كىشىلەر كىم بولدۇ، قەيەردىن كەلدى؟ ـ دەپ سوردى. **14** ـ تەقسىر، بۇ ئۆزلىرىگە مەلۇمدۇر، ـ دېدىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇلار دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەتنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ كەلگەنلەر. تۇلار تونلىرىنى قوزنىڭ قېنىدا يۇيۇپ ئاپاق قىلغان. **15** شۇڭا تۇلار خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئىبادەتخانىسىدا كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ تەختتە ئولتۇرغۇچى بولسا تۇلارنىڭ ئۈستىگە چېدىرىنى سايىۋەن قىلىدۇ. **16** تۇلار يەنە ھېچ ئاچ قالمايدۇ، ھېچ ئۇسسىمايدۇ، تۇلارغا نە ئاپتاپ، نە پېژغىرىم ئىسسىق ھېچ ئۇرمايدۇ. **17** چۈنكى تۇلارنى تەختىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قوزا باقىدۇ ۋە ھاياتلىق سۇيى بۇلاقلىرىغا ئېلىپ باردۇ؛ ۋە خۇدا تۇلارنىڭ ھەربىر كۆز يېشىنى سۈرتىدۇ، ـ دېدى.

8 قوزا يەتتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئەرشتە يېرىم سائەتچە جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. **2** ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم. تۇلارغا يەتتە كاناي بېرىلدى. **3** ئالتۇن خوشبۇيدان تۇتقان يەنە بىر پەرىشتە كېلىپ، خوشبۇيگاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. بارلىق مۇقەددەسىس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىرلىكتە تەختىنىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن خوشبۇيگاھ ئۈستىدە [خۇداغا] ئاتاپ سۈنۈشقا ئۇنىڭغا كۆپ خوشبۇي بېرىلدى. **4** ۋە خوشبۇينىڭ تۇتۇنلىرى مۇقەددەسىس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىللە پەرىشتىنىڭ قولىدىن خۇدانىڭ ئالدىغا كۆتۈرۈلدى. **5** ئاندىن پەرىشتە خوشبۇيدانى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوت بىلەن تولدۇرۇپ، يەر يۈزىگە ئاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تورلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى، چاقاقلار چېقىلدى ۋە بىر يەر تەۋرەش بولدى. **6** ئاندىن قوللىرىغا بىردىن كاناي تۇتقان يەتتە پەرىشتە كانايلىرىنى چېلىشقا ھازىرلاندى. **7** بىرىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن مۇلدۇر ۋە ئوت قان ئارىلاش پەيدا بولۇپ يەر يۈزىگە تاشلاندى، زېمىننىڭ ئۈچتىن بىرى كۈيدۈرۈلدى، دەل-دەرەخلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى كۈيدۈرۈلدى ۋە پۈتكۈل يېشىل ئوت-چۆپلەر كۈيدۈرۈلدى. **8** ئىككىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، شۇنىڭ بىلەن گويا كى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان يوغان بىر تاغدەك غايەت زور [بىر جىسىم] دېڭىزغا تاشلاندى. دېڭىزنىڭ ئۈچتىن بىرى قانغا ئايلاندى **9** ۋە دېڭىزدىكى جانۋارلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلدى؛ كېمىلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋەيران بولدى. **10** ئۈچىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن مەشئەلدەك يالقۇنلاپ يانغان چوڭ بىر يۇلتۇز چۈشتى؛ ئۇ دەريالارنىڭ ئۈچتىن بىرىنىڭ ۋە بۇلاقلارنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە چۈشتى. **11** يۇلتۇزنىڭ ئىسمى «كەكرە» ئىدى. سۇلارنىڭ ئۈچتىن بىرى كەكرىدەك بولۇپ كەتتى، سۇلار ئاچچىق بولۇپ كەتكەچكە نۇرغۇن ئادەم سۇدىن ئۆلدى. **12** تۆتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ ئۈچتىن بىرى، ئايىنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋە يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۇرۇلدى. نەتىجىدە، قۇياش، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقلۇقىنىڭ ئۈچتىن بىرى قارا ئاگۇلاشتى، كۈندۈزنىڭ ئۈچتىن بىردە يورۇقلۇق يوقالدى، كېچىنىڭ ئۈچتىن بىردىمۇ مۇنداق بولدى. **13** يەنە كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر بۇركۈتنىڭ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ «كانايىنى چېلىشقا تەمشەلگەن قالغان ئۈچ يەرەپشتىنىڭ كانايى ئاۋازلىرى ئاڭلانسا يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي، ۋاي، ۋاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم.

9 بەشىنچى پەرشتە كانىنى چالدى، مەن ئاسماندن بر ياغ چۈشۈپ كەتكەن بر يۇلتۇزنى كۆردۇم. تېگى يوق ھاڭنا باردىغان قۇدۇقنىڭ ئاچقۇچى ئۇنىڭغا بېرىلدى، (Abyssos g12) 2 ئۇ تېگى يوق ھاڭنىڭ قۇدۇقىنى ئاچتى. قۇدۇقتىن يوغان خۇمداننىڭ ئىسىدەك تۈتۈن تۇرلەپ چىقتى. ھاڭنىڭ قۇدۇقىنىڭ تۈتۈنىدىن قۇياش ۋە كۆكنى قاراڭغۇلۇق باستى. (Abyssos g12) 3 تۈتۈننىڭ ئىچىدن يەر يۈزىگە چېكەتكە ياغدى. ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى چاپانلاردەك چېقىش كۈچى بېرىلگەندى. 4 ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى ئوت-چۆپلە رگە ۋە ھەرقانداق تۈسۈملۈك يا كى دەل-دەرەخلە رگە زەرەر يەتكۈزمە گلار، پەقەت پېشانىسىدە خۇدانىڭ مۆھۈرى بولمىغان ئادەملە رگلار زەرەر قىلمگلار، دەپ ئېيتىلدى. 5 ئۇلارغا ئادەملەرنى ئۇلتۇرۇشكە ئەمەس، بەلكى بەش ئايغىچە قىينىشقا يول قويۇلدى؛ ئۇلار يەتكۈزىدىغان ئازاب ئادەمنى چاپان چاقىناندىكىدەك ئازاب ئىدى. 6 شۇ كۈنلەردە، ئىنسانلار ئۇلۇمنى ئىزدەيدۇ، لېكىن تاپالمايدۇ؛ ئۇلۇمنى سېغىنىدۇ، لېكىن ئۇلۇم ئۇلاردىن قاچىدۇ. 7 چېكەتكىلەرنىڭ قىياپىتى خۇددى جەڭگە ھازىرلانغان ئاتلارغا ئوخشايتتى. باشلىرىدا بولسا ئالتۇن تاجقا ئوخشايدىغان بر نەرسە بولۇپ، چىرايى ئادەمنىڭكىگە ئوخشايتتى. 8 چاچلىرى ئاياللارنىڭ چېچىغا، چىشلىرى شىرنىڭ چىشىغا ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى تۈمۈر ساۋۇتلارغا ئوخشايتتى؛ قاناتلىرىنىڭ ئاۋازى جەڭگە ئاتلانغان نۇرغۇن ئات-ھارۋىلارنىڭ ئاۋازىغا ئوخشايتتى. 10 چاپانلارنىڭكىگە ئوخشاش قۇيرۇقلىرى ۋە ئەشتەرلىرى بار ئىدى. ئادەمنى بەش ئاي ئازابقا سالىدىغان كۈچ بولسا قۇيرۇقلىردا ئىدى. 11 ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان پادىشاھى، يەنى تېگى يوق ھاڭنىڭ پەرىشتىسى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئىبرانىيچە ئىسمى ئاۋاددون؛ گېرىكچە ئىسمى ئاپولىيون ئىدى. (Abyssos g12) 12 بىرىنچى «ۋاي» تۈتۈپ كەتتى. مانا، يۇنىڭدىن كېيىن يەنە ئىككى «ۋاي» كېلىدۇ. 13 ئالتىنچى پەرشتە كانىنىنى چالدى، مەن خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن قۇربانگاھنىڭ تۈت مۈڭگۈزىدىن چىققان بر ئاۋازنى ئاڭلىدىم، بۇ ئاۋاز كانايىنى تۇتقان ئالتىنچى پەرشتىگە: ـ چوڭ ئەفرات دەريا سىنىڭ يېنىدا باغلاقلىق تۈت پەرشتىنى بوشاتىلىدى، دېدى. 15 دەل شۇ سائەت، شۇ كۈن، شۇ ئاي، شۇ يىل ئۈچۈن ھازىرلاپ قويۇلغان بۇ تۈت پەرشتە ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن باغلاقتىن بوشاتىلىدى. 16 بۇلارنىڭ ئالتىلى لەشكەرلەر قوشۇنىنىڭ سانى ئىككى يۈز مىليون ئىدى. ئۇلارنىڭ سانىنىڭ جاكارلانغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 17 غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆزۈمگە كۆرۈنگەن ئات ۋە ئۇستىگە مىنگەنلەر مانا مۇنداق ئىدى: ئاتلىقلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى چوغدەك قىزىل، كۆك ياقۇتتەك كۆك ۋە گۈڭگۈرتەك سېرىق ئىدى. ئاتلارنىڭ باشلىرى شىرنىڭ بېشىدەك ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن ئوت، تۈتۈن ۋە گۈڭگۈرت چىقىپ تۇراتتى. 18 بۇ ئۈچ بالادىن، يەنى ئاتلارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئوت ۋە تۈتۈن ۋە گۈنگۈرتىن ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلتۈرۈلدى. 19 چۈنكى ئاتلارنىڭ كۈچى ئېغىزلىرىدا ۋە قۇيرۇقلىردا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قۇيرۇقلىرىنىڭ يىلانلارغا ئوخشاش بېشى بولۇپ، بۇلار بىلەن ئادەمنى زەخىملەندۈرەتتى. 20 قالغان ئىنسانلار، يەنى بۇ بالا يىتىپەتلەردىن ئۆلتۈرۈلمەي قالغانلار تۈز قوللىرىنىڭ ئەمەللىرىگە توۋا قىلمىدى، يەنى جىنلارغا، كۈرەملەرگە، ئاڭسىلىماس ۋە ماڭماس ئالتۇن، كۈمۈش، تېڭ ۋە ياغاچ بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن ۋاز كەچمىدى. 21 ئۇلار قاتىللىق، سېھىرگەرلىك، جىنسىي بۇزۇقلۇق ۋە ئوغرىلىقلىرىغىمۇ توۋا قىلمىدى.

10 ئاندىن كېيىن، ئەرشتىن چۈشۈۋاتقان يەنە بر كۈچلۈك پەرشتىنى كۆردۇم. ئۇ بر پارچە بۇلۇت بىلەن يېپىنغان بولۇپ، بېشىنىڭ ئۈستىدە بر ھەسەن-ھۈسەن بار ئىدى. چىرايى قۇياشقا، پۇتلىرى ئوت تۈۋرۈكىگە ئوخشايتتى؛ 2 قولىدا بر كىچىك ئېچىلىق ئورام يازما بار ئىدى. ئۇ ئوڭ پۇتىنى دېڭىز ئۈستىگە، سول پۇتىنى قۇرۇقلۇققا قويۇپ تۇرۇپ، 3 شىرنىڭ ھۆركىرىشىگە ئوخشاش قاتتىق ئاۋاز بىلەن ۋارقىردى. ئۇ ۋارقىرىغاندا، يەتتە گۈلدۈرماما تۈز ئاۋازلىرىنى ئاڭلىتىپ سۆز قىلدى. 4 يەتتە گۈلدۈرماما سۆز قىلغاندا، دېگەنلىرىنى خاتىرىلۇالماقچى بولۇپ تۇراتتىم. بىراق ئاسماندىن: ـ «يەتتە گۈلدۈرمامىنىڭ ئېيتقانلىرىنى مۆھۈرلەپ، ئۇلارنى خاتىرىلىمە» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 5 دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، مەن كۆرگەن ئۇ پەرشتە ئوڭ قولىنى ئاسمانغا كۆتۈرۈپ، 6 ئاسمانلار ھەم ئۇلاردا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەر-زېمىن ھەم ئۇنىڭدا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، دېڭىز ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھەممىسىنى ياراتقۇچى، يەنى ئەبەدلىكەبە دگىچە ھايات ياشىغۇچى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ۋاقىت يەنە كەينىگە سۈرۈلمەيدۇ؛ (aiōn g165) 7 بەلكى يەتتىنچى پەرشتە كاناي چېلىش ئالدىدا، يەنى ئاۋازى ئاڭلىنىش ئالدىدىكى كۈنلەردە، خۇدانىڭ تۈز قۇل-خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلە رگە خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزگىنىدەك ئۇنىڭ سىرى تۈگەللىنىپ، ئەمەلگە ئاشىدۇ، ـ دېدى. 8 مەن ئاسماندىن ئاڭلىغان ئاۋاز ماڭا يەنە سۆزلەپ: ـ بېرىپ، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان پەرشتىنىڭ قولىدىكى ئېچىلىق ئورام يازمىنى ئالغىن، دېدى. 9 مەن بېرىپ، پەرشتىنىڭ كىچىك ئورام يازمىنى ماڭا بېرىشنى سوردىم. ئۇ ماڭا: ـ يۇنى ئېلىپ يە! ئاشقازىنىڭنى زەرداب قىلىدۇ، براق ئاغزىڭ ھەسەلدەك تاتلىق بولىدۇ، دېدى. 10 مەن شۇنۇڭ بىلەن كىچىك ئورام يازمىنى پەرشتىنىڭ قولىدىن ئېلىپ يېدىم؛ دەرۋەقە ئاغزىمغا ھەسەلدەك تاتلىق تېتىدى، لېكىن يېگىنىدىن كېيىن ئاشقازىنىم زۇرداب بولدى. 11 شۇنۇڭ بىلەن ماڭا: ـ سەن كۆپ مىللەتلەر، تەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغانلار ۋە پادىشاھلار توغرىسىدىكى ۋەھىي-بېشارەتلەرنى يەنە جاكارلىشىڭ لازىم، دېيىلدى.

11 ماڭا تۈلچىگۈچ ھاسىدەك بر قومۇش بېرىلىپ، مۇنداق دېيىلدى: «بارغىن، خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى، قۇربانگاھى ۋە ئۇ يەردە ئىبادەت قىلىۋاتقانلارنى تۈلچىگىن. 2 لېكىن ئىبادەتخانىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىنى تۈلچىمەي قوي، چۈنكى ئۇ يەر يات تائىپىلە رگە بېرىلدى، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھەر قىرىق ئىككى ئاي دەپسەندە قىلىنىدۇ. 3 مەن ئىككى گۈۋاھچىمغا قۇدرەت بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇز كىيىپ، ۋەھىي-بېشارەتلەرنى بر مىڭ ئىككى يۈز ئاتمىش كۈن يەتكۈزىدۇ» 4 (بۇلار يەر-زېمىنىڭ رەببى ئالدىدا تۇرغان ئىككى تۈپ زەيتۇن دەرىخى ۋە ئىككى چىراغداندۇر). 5 بەرەرسى ئۇلارنى زەخىملەندۈرمەكچى بولسا، ئېغىزلىردىن ئوت پۈركۈلۈپ چىقىپ، دۈشمەنلىرىنى يەپ تۈگىتىدۇ. ئۇلارنى زەخىملەندۈرمەكچى بولغانلار مانا شۇنداق ئۆلتۈرۈلىدۇ. 6 ئۇلار بېشارەت-ۋەھىيىنى يەتكۈزگەن كۈنلەردە يامغۇر ياغدۇرماسلىققا ئاسمانى ئېتىۋېتىش قۇدرىتىگە ئىگە؛ سۇلارنى قانغا ئايلاندۇرۇش ۋە ھەر خىل بالا-ئاپا بىلەن يەر-زېمىنى خالىغان ۋاقىتتا ئۇرۇش قۇدرىتىگىمۇ ئىگە. 7 ئۇلارنىڭ گۈۋاھلىق ۋەزىپىسى ئاياغلىشىشى بىلەن، تېگى يوق ھاڭدىن چىقىدىغان دىۋە ئۇلار بىلەن ئېلىشىدۇ ۋە ئۇلارنى يېڭىپ ئۆلتۈرىدۇ. (Abyssos g12) 8 جەسەتلىرى روھىي جەھەتتىن سودوم ۋە مىسىر دەپ ئاتىلىدىغان شۇ كاتتا شەھەرنىڭ غول كوچىسىدا ياتىدۇ؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ رەببىمۇ كېستىلەنگەندى. 9 ھەر مىللەتتىن، ھەر قەبىلىدىن ۋە ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلاردىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئادەملەر ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىگە ئۈچ يېرىم كۈن تىكلىپ قارايدۇ ۋە جەسەتلەرنىڭ يەرلىكىگە قويۇلۇشىغا يول قويمايدۇ. 10 يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلار ئۇلارنىڭ بۇ ھالىدىن خۇشالىنىپ، تەبرىكلىشىپ، بر-بىرىگە ھەدىيەلەر ئەۋەتىشىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئىككى پەيغەمبەر يەر يۈزىدىكىلەرنى قىينايتتى. 11 لېكىن ئۈچ يېرىم كۈندىن كېيىن، خۇدادىن كەلگەن ھاياتلىق نەپىسى ئىككىيلەنگە كىردى، ئۇلار ئورنىدىن پۈت تىرەپ تۇردى؛ ئۇلارغا قاراۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ بىر قورقۇنچ چۈشتى. 12 ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەنگە ئەرشتىن كەلگەن: ـ «بۇ ياققا چىق!» دېگەن يۇقىرى بر ئاۋازنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا بر بۇلۇت ئىچىدە ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 13 دەل شۇ سائەت ئىچىدە شىددەتلىك يەر تەۋرەش يۈز بەردى، شەھەرنىڭ ئوندىن بىرى گۈمران بولۇپ، يەتتە مىڭ كىشى ھالاك بولدى. قالغانلىرى دەككە-دۇككىگە چۈمۈپ، ئەرشتىكى خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 14 ئىككىنچى «ۋاي» تۈتۈپ كەتتى؛ مانا، ئۈچىنچى «ۋاي» كېلىشكە ئاز قالدى. 15 ئاندىن يەتتىنچى پەرشتە كانىنىنى چالدى؛ ئەرشتە يۇقىرى ئاۋازلار ئاڭلىنىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ «دۇنيانىڭ پادىشاھلىقى پەرۋەردىگارىمىز ۋە ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ پادىشاھلىقى بولدى، ئۇ ئەبەدلىكەبە دگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ». (aiōn g165) 16 خۇدانىڭ ئالدىدا تۈز ئەختىلىردە ئولتۇرغان يىگىرمە تۈت ئاقساقال يە رگە يىقىلىپ باش قويۇپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشتى: ـ 17 «شۇكۈرلەر ئېيتىمىز ساڭا، ئى بار بولغۇچى ۋە بار بولغان ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، چۈنكى ئۇلۇغ قۇدرىتىڭنى قولۇڭغا ئېلىپ، ھۆكۈمرانلىقىڭنى يۈرگۈزۈشكە باشلىدىڭ. 18 تەللەر غەزەپلەنگەندى، ئەمدى سېنىڭ غەزىپىڭ يېتىپ كەلدى! ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىش، قۇل-خىزمەتكارلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرنى، مۇقەددەسلەر بىلەنلەرنى، تۇۋەن يا كى كاتتا بولسۇن نامىڭدىن قورققانلارنى ئىنئامغا ئىگە

قىلىش، يەر يۈزىنى ھالاك قىلغانلارنى ھالاك قىلىش ۋاقتى كەلدى». 19 ئاندىن خۇدانىڭ
ئەرشتىكى ئىبادەتخانىسى ئېچىلدى ۋە ئۇنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىبادەتخانىدا كۆرۈندى؛
چاقاقلار، تۇرۇلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار، يەر تەۋرەش ۋە دەھشەتلىك مۇلدار بولدى.

12

ئۇ چاغدا، ئەرشتە ئاجايىپ بىر كارامەت پەيدا بولدى ـ ئۇ قۇياشنى يېپىنچاقلىغان،
پۇتلىرىنىڭ ئاستىدا ئاي، بېشىدا ئون ئىككى يۇلتۇزلۇق تاج بار بىر ئايال ئىدى. 2 ئۇ ھامىلىدار
بولۇپ، تولغاق يەپ تۇغىۋش ئازابىدا داد-پېريياد كۆتۈردى. 3 ئاندىن ئەرشتە يەنە بىر
ئالامەت كۆرۈندى ـ مانا، يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك، يەتتە بېشىدا يەتتە تاج بار
بولغان چوڭ بىر قىزىل ئەجدىھا ئۇرانتى. 4 ئۇ قۇيرۇقى بىلەن ئاسماندىكى يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن
بىرىنى سۈپۈرۈپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە چۈرۈۋەتتى. ئەجدىھا تۇغاي دەپ قالغان ئايال
يەگىگەن ھامان ئۇنىڭ بالىسىنى يالماپ يۇتۇۋەتمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ئايال
بىر بالا، يەنى پۈتۈن ئەللەرنى تومۇر ھاسىسى بىلەن پادىچىدەك باقىدىغان بىر ئوغۇل تۇغدى.
بالا بولسا خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىغا غاچىدە ئېلىپ چىقىلدى. 6 ئايال چۆلگە
قاچتى، ئۇ يەردە ئۇنىڭ 1260 كۈن بېقىلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا خۇدا تەرىپىدىن ھازىرلاپ
قويۇلغان بىر جاي بار ئىدى. 7 ئاندىن ئەرشتە جەڭ بولدى. [باش پەرىشتە] مىكائىل ۋە
ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى ئەجدىھا بىلەن جەڭ قىلغىلى تۇردى؛ ئەجدىھامۇ ئۇز پەرىشتىلىرى بىلەن
ئۇلارغا ئېتىلدى. 8 لېكىن ئۇ ئۇستۈنلۈك قازىنالمىدى، ئۇنىڭغا ۋە پەرىشتىلىرىگە ئەرشتە
تۇرۇشقا ئورۇن قالمىدى. 9 شۇنىڭ بىلەن زور ئەجدىھا، يەنى ئىبلىس ۋە شەيتان دەپ
ئاتالغان، پۈتۈن جاھانىنى ئازدۇرغۇچى ھېلىقى قەدىمىي يىلان يەر يۈزىگە تاشلاندى. ئۇنىڭ
پەرىشتىلىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تاشلاندى. 10 ئاندىن مەن ئەرشتە قۇۋرى بىر ئاۋازنىڭ
مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «كەلدى خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقى، قۇدرىتى، پادىشاھلىقى
ۋە ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ ھوقۇقى! چۈنكى قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا
كېچە-كۈندۈز شىكايەت قىلىپ تۇرغان شىكايەت قىلغۇچى ئەرشتىن تاشلۇنىلدى؛ 11
قېرىنداشلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قوزىنىڭ قېنى ۋە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىق سۆزى بىلەن غالىب
كەلدى؛ ئۇلار ھەتتا ئۇلۇمنى كۆزىگە ئىلمايمۇ ئۇز جېنىنى ئەزىز كۆرمىدى. 12 شۇنىڭ
ئۈچۈن، شادلىنىڭلار، ئەي ئەرشىلەر ۋە ئۇلاردا تۇرۇۋاتقانلار! لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي،
ئەي يەر ۋە دېڭىزلار! چۈنكى ئىبلىس ئۈستۈڭلارغا چۈشتى؛ ۋاقتىنىڭ ئاز قالغانلىقىنى
بىلگەچ، غەزەپ-قەھرى بىلەن كەلدى!». 13 ئەجدىھا ئۇزىنىڭ يەر يۈزىگە تاشلانغانلىقىنى
كۆرۈپ، ئوغۇل بالىنى ئۇقتىقان ئايالنى قوغلاشقا باشلىدى. 14 ئايالنىڭ يىلاننىڭ يۈزىدىن
داللىنىشى، چۈلدە ئۆزى [ئۇچۈن ھازىرلانغان] ماكانىغا يېرىپىر مە ئۈگل، ئىككى مە ئۈگل
ۋە يېرىم مە ئۈگل بېقىلسۇن دەپ شۇ يەر گە ئۇچۇپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يوغان بىر
بۇركۈتنىڭ ئىككى قانىنى بېرىلدى. 15 ئاندىن يىلان ئايالنىڭ ئارقىسىدىن ئاغزىدىن بىلەن
دەريادەك سۇ پۈركۈپ، ئۇنى سەل بىلەن ئېقىتىپ يوقاتماقچى بولدى. 16 لېكىن زېمىن
ئايالغا ياردەم قىلىپ، ئاغزىنى ئېچىپ، ئەجدىھا ئاغزىدىن پۈركۈپ چىقارغان دەريانى
يۇتۇۋەتتى. 17 يۇنىڭ بىلەن ئەجدىھانىڭ ئايالغا قاتتىق غەزەپ كېلىپ، ئۇنىڭ قالغان نەسىلى،
يەنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقىنى ئۇتقان پەرزەنتلىرى بىلەن
جەڭ قىلغىلى كەتتى؛ ئۇ دېڭىز ساھىلى ئۈستىدە تۇراتتى.

13

ئاندىن، دېڭىزدىن ئون مۈڭگۈزلۈك، يەتتە باشلىق بىر دىۋىنىڭ چىقىۋاتقانلىقىنى
كۆردۈم. ئۇنىڭ ھەربىر مۈڭگۈزىدە بىردىن تاج بار ئىدى، ھەربىر بېشىدا كۈپۈرلۈق نامىلىرى
يېزىلقىلى ئىدى. 2 مەن كۆرگەن بۇ دىۋە يىلپىزغا ئوخشايتتى، پۇتلىرى ئېيىقنىڭ پۇتلىرىغا،
ئاغزى بولسا شىرنىڭ ئاغزىغا ئوخشايتتى. ئەجدىھا ئۇنىڭغا ئۇز قۇدرىتى، تەختى ۋە زور
ھوقۇقىنى بەردى. 3 دىۋىنىڭ باشلىرىدىن بىرى ئەجەللىك يارىلانغاندەك تۇراتتى. لېكىن، بۇ
ئەجەللىك يارا ساقايغاندى. پۈتكۈل دۇنيا دىۋىگە ھەيرانۋەھىس بولۇپ ئۇنىڭغا [ئەگەشتى].
4 ئەجدىھا دىۋىگە [سەلتەنەتلىك] ھوقۇق بە رگەچىگە ئۇلار ئەجدىھاغا چوقۇنۇشتى. ئۇلار
يەنە دىۋىگىمۇ چوقۇنۇپ: ـ دىۋىنىڭ تە گۈدشى بارمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كىممۇ ئېلىشالىسۇن؟ ـ
دېدى. 5 دىۋىگە تە كەبىۋرلۇق ۋە كۈپۈرلۈق قىلدىغان ئېغىز بېرىلدى؛ ئۇنىڭغا قىرىق ئىككى
ئاي ئىش كۆرۈشكە ھوقۇق بېرىلدى. 6 ئۇ خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ـ ئۇنىڭ نامىغا ۋە
ئۇنىڭ دە رگاھىغا، شۇنداقلا ئەرشنى ماكان قىلغانلارغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ئاغزىنى ئاچتى. 7
ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە رگە قارشى جەڭ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشىگە يول
قويۇلدى؛ ھەر قەبىلە، ھەر مىللەت، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان ئەللە رگە ھۆكۈمرانلىق
قىلىش ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. 8 يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ـ ئالەم ئاپىريدە بولغاندىن
ۋېيان بوغۇزلىنىپ بولغان قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىگە نامى يېزىلمىغانلار بولسا، ئۇنىڭغا سەجدە
قىلىدۇ. 9 قۇلىقى بارلار، ئۇنى ئاڭلىسۇن! 10 «ئۇتقۇن بولسۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم
ئۇتقۇن بولىدۇ، «قىلىچلىنىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم قىلىچلىنىپ ئۆلىدۇ». مۇقەددەس
بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 11 مەن يەردىن
چىقىۋاتقان يەنە بىر دىۋىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ قوزىنىڭكىدەك كىچىك ئىككى مۈڭگۈزى
بار ئىدى، لېكىن ئاۋازى ئەجدىھانىڭكىدەك چىقاتتى. 12 ئۇ ئاۋۋالقى دىۋىگە ۋاكالىتەن
ئۇنىڭ پۈتۈن ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈپ، يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى ئەجەللىك يارىسى
ساقايغان ئاۋۋالقى دىۋىگە چوقۇندۇرىدۇ. 13 ئۇ زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتەتتى،
ھەتتا كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسماندىن يەر يۈزىگە ئوت ياغدۇراتتى. 14 ئۇ ئاۋۋالقى دىۋىگە
ۋاكالىتەن كۆرسىتىشكە ھوقۇقلاندۇرۇلغان ئالامەتلەر بىلەن يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى
ئازدۇرۇپ، ئۇلارغا «قىلىچ بىلەن يارىلانغان، لېكىن تىرىك قالغان» دېگەن ئاۋۋالقى دىۋىگە
ئاتاپ بىر بۇت-ھەيكەل ياساپ تىكەشنى تاپىلىدى. 15 دىۋىنىڭ بۇت-ھەيكىلگە نەپەس
كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭغا ئۇنى سۆزلىيەلەيدىغان قىلىش ۋە ئۇنىڭغا چوقۇنمىغانلارنىڭ ھەممىسىنى
ئۆلتۈرگۈزۈش قۇدرىتى بېرىلدى. 16 ئۇ تۆۋەن ۋە كاتتا، باي ۋە كەمبەغەل، ھۇر ۋە
قۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئۆڭ قولى يا كى پېشانىسىگە تامغا باستۇرۇشقا مەجبۇرلىدى. 17 ئۇ يەنە
بۇ تامغا، يەنى دىۋىنىڭ نامى يا كى ئۇنىڭ نامىدىكى رەقەم بېسىلغانلاردىن باشقا ھېچكىم بىر
نەرسە سېتىۋالالمايدۇ يا كى ساتالمايدۇ، دەپ بېكىتتى. 18 مانا بۇ يەردە ھېكمەت بار. ئەقىل-
پاراسىتى بارلىكى كىشىلەر دىۋىنىڭ رەقىمىنى ھېسابلاپ باقسۇن؛ چۈنكى بۇ رەقەم بىر
ئادەمنىڭ رەقىمى بولىدۇ، ئۇنىڭ رەقىمى 666دۇر.

14

ئاندىن مەن كۆردۈمكى، مانا، قوزا زىئون تېغى ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇنىڭ يېنىدا
پېشانىسىگە ئۇز نامى ۋە ئاتىسىنىڭ نامى يېزىلغان بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى بار ئىدى.
2 ئاسماندىن خۇددى [شارقىراپ ئېقىۋاتقان] نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ۋە قاتتىق
گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. مەن ئاڭلىغان ئاۋاز يەنە چىلتارچىلار
چىلتارلارنى چالغان ئاۋازىغا ئوخشايتتى؛ 3 ھېلىقى كىشىلەر تەختىنىڭ، تۆت ھايات
مەخلۇقنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېڭى بىر كۈينى ئېيتىشتى. بۇ كۈينى [گۈناھلىرىنىڭ]
بەدىلى تۆلىنىپ بۇ دۇنيادىن ئازاد قىلىنغان كىشىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭدىن باشقا
ھېچكىم ئۇگىنەلەيتتى. 4 ئۇلار ئاياللار تەرىپىدىن گۈناھتا بۇلغانمىغان، چۈنكى ئۇلار پاك
ئادەملەردۇر. قوزا نە گە بارسا، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا تە گىشىپ شۇ يە رگە باردىلا. ئۇلار بەدەل
بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىن خۇداغا ۋە قوزىغا ھوسۇلنىڭ تۇنجىسى مېۋىسىدەك بولۇش ئۈچۈن
سېتىۋېلىنغان. 5 ئۇلار ئەيىبسىز بولۇپ، ئاغزىدىن ھېچ يالغان سۆز چىقمايدۇ. 6 ئاندىن
مەن ئاسمانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ يۈ رگەن باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇنىڭغا يەر
يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارغا، يەنى ھەربىر ئەل، قەبىلە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلار، ھەر
مىللەتلە رگە ئېلىپ يەتكۈزۈشنى ئۇچۇن مە ئگۈلۈك خۇش خەۋەر تاپشۇرۇلدى. (aiōnios
g166) 7 ئۇ يۈقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ خۇدادىن قورقۇڭلار، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار! چۈنكى
ئۇنىڭ سوت قىلىش سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ئاسمانىنى، زېمىننى، دېڭىزنى ۋە سۇ بۇلاقلىرىنى
ياراتقۇچىغا سەجدە قىلىڭلار! ـ دەيتتى. 8 ئۇنىڭ كەينىدىن ئىككىنچى پەرىشتە كېلىپ
مۇنداق دېدى: «غۇلدىرى! كاتتا شەھەر بابىل غۇلدىرى، ئۇ ئۆز زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق
شارابىنى پۈتكۈل ئەللە رگە ئېچكۇ زگەن». 9 ئالدىنقى ئىككى پەرىشتىنىڭ كەينىدىن يەنە بىر
پەرىشتە، يەنى ئۇچىنچى پەرىشتە يۈقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ «كىمدىكىم دىۋىگە ۋە
ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلگە چوقۇنسا، ئۇنىڭ تامغىسىنى پېشانىسىگە يا كى قولىغا قويۇل قىلسا،
10 خۇدانىڭ قەھرىنىڭ ئەچىمىش قىلىنمىغان ساپ شارابىنى ئۇنىڭ غەزىپى بىلەن تولغان
قەدەھتە ئېچىدۇ. ئۇ مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا ئوت ۋە گۈگۈگۈرتە
قىينىلىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ قىينىلىشىدىن چىققان ئىس-ئۇتقە كلەر ئەبەدىلئەبەد پۈرقىراپ
ئۇرىدۇ؛ دىۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلگە چوقۇنغانلار يا كى ئۇنىڭ نامىنىڭ تامغىسىنى قويۇل
قىلغانلارغا كېچە-كۈندۈز ئارام يوقتۇر». (aiōn g165) 12 مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ

سەۋرى-تاقتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 13 مەن يەنە ئاسماندا مۇنداق بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «بۇ سۆزنى يازـ: «بۇنىڭدىن كېيىن رەببدە ۋاپات بولۇپ تۇلىگەنلەر بەختلىكتۇر! ـ دەۋرۈس، دەيدۇ روھ، ـ تۇلار ھازىر تۇز ئىشلىرىدىن توختاپ ئارام ئالالايدۇ. چۈنكى قىلغان ئەمەللىرى تۇلارغا ئەگىشىپ كېلىدۇ»». 14 مەن كۆردۈمكى، مانا بىر پارچە ئاق بۇلۇت، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە بېشىغا ئالتۇن تاج كىيگەن، قولىدا ئوتكۇر بىر ئورغاق تۇتقان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرسى ئولتۇراتتى. 15 ئىبادەتخانىدىن باشقا بىر پەيرشتە چىقىپ، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغۇچىغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورغىقىڭنى سال ۋە ئورۇشقا باشلا! چۈنكى ئورما ۋاقتى كەلدى، يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر پىشىپ يېتىلدى، دېدى. 16 بۇلۇت ئۈستىدە ئولتۇرغۇچى ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر ئورۇلدى. 17 ئەرشتە بولغان ئىبادەتخانىدىن يەنە بىر پەيرشتە چىقتى. ئۇنىڭمۇ ئوتكۇر بىر ئورغىقى بار ئىدى. 18 ئارقىدىنلا، ئوتنى باشقۇرىدىغان يەنە بىر پەيرشتە قۇربانگاھدىن چىقىپ، ئوتكۇر ئورغاق تۇتقان پەيرشتىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئوتكۇر ئورغىقىڭنى سىلىپ، يەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ساپاقلىرىنى يىغۋال، چۈنكى ئۈزۈملىرى پىشىپ يېتىلدى، ـ دېدى. 19 بۇنىڭ بىلەن پەيرشتە ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەردىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىلىرىنى يىغىپ، خۇدانىڭ قەھرىنىڭ چوڭ شاراب كۆلچىكىگە تاشلىدى. 20 شەھەرنىڭ سىرتىدىكى شاراب كۆچىكىدىكى ئۈزۈملەر دەسسىلىپ، شەربەتلىرى قان بولۇپ، ئاتنىڭ تىزگىنگە چىقىدىغان ئېگىزلىكتە ئۈچ يۈز چاقىرىم يىراقلىققا ئاقتى.

15

ئاسماندا زور ھەم كارامەتلىك يەنە بىر ئالامەتنى، يەنى ئاخىرقى يەتتە بالا يېتىپەتنى ئۆتۈپ تۇرغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم (ئاخىرقى بالا يېتىپەت دېيىلىشتىكى سەۋەب، خۇدانىڭ غەزىپى بۇلار بىلەن ئاخىرلىشىدۇ). 2 مەن يەنە ئوت ئارىلاش ئەينەك دېڭىزىدەك بىر كۆرۈنۈشنى ھەم ئەينەك دېڭىزىنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، دىۋە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلى ۋە نامىنىڭ رەقىمى ئۈستىدىن غالىب كەلگەنلەرنى كۆردۈم. تۇلارنىڭ قوللىرىدا خۇدا بەرگەن چىلتارلار بولۇپ، 3 تۇلار خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغان مۇساىنىڭ كۈينى ھەم قوزىنىڭ كۈينى ئېيتىشاتتى: ـ «ئۇلۇغ ۋە كارامەت سېنىڭ قىلغانلىرىڭ، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، يوللىرىڭ تادىل ۋە ھەقتۇر، ئى پۈتكۈل ئەللەرنىڭ پادىشاھى! 4 ئى پەرۋەردىگار، كىم سەندىن قورقايدىغان، نامىڭنى ئۇلۇغلىمايدىغان بولالىسۇن؟ چۈنكى بىردىنبىر مۇقەددەس تۇر ئۆزۈڭدۇرسەن؛ بارلىق ئەللەر ئالدىڭغا كېلىدۇ، ساڭا سەجدە قىلىدۇ، چۈنكى ھەققانىي قىلغانلىرىڭ ئاشكارە بولدى». 5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن كۆردۈمكى، مانا ئەرشتىكى ئىبادەتخانا، يەنى ھۇكۇم-گۈۋاھلىق چېدىرى ئېچىلدى! 6 يەتتە بالا يېتىپەتنى تۇز ئىلكىدە تۇتقان يەتتە پەرىشتە پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان لباس كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ھالدا ئىبادەتخانىدىن چىقتى. 7 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ بىرى يەتتە پەرىشتىگە ئەبەدىلىكەبەد ياشايدىغان خۇدانىڭ قەھرى بىلەن تولغان يەتتە ئالتۇن چىنىنى بەردى. (aiōn g165) 8 ئىبادەتخانا خۇدانىڭ شان-شەرىپى ۋە قۇدرىتىدىن تۈتۈن بىلەن لىق تولدى. يەتتە پەرىشتىنىڭ يەتتە بالا يېتىپىتى ئاياغلاشمىغۇچە، ھېچكىم ئىبادەتخانىغا كىرەلمىدى.

16

شۇنىڭدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدىن كۆتۈرۈلگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ يەتتە پەرىشتىگە: «بېرىڭلار، خۇدانىڭ قەھرى تولغان يەتتە چىنىنى يەر يۈزىگە تۆكۈڭلار!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 2 بىرىنچىسى بېرىپ چىندىكىنى يەر-زېمىنغا تۆكتى. بۇنىڭ بىلەن دىۋىنىڭ تامغىسى بېسىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلاردا بىرخىل يەرگىنجلىك ھەم ئازابلىق چاقا-جاھارەت پەيدا بولدى. 3 ئىككىنچىسى چىندىكىنى دېڭىزغا تۆكتى، دېڭىز سۈيى تۇلۇكنىڭ قېنىغا ئوخشاش قانغا ئايلاندى ۋە ئىچىدىكى پۈتۈن جانلىقلار ئۆلدى. 4 ئۈچىنچىسى چىندىكىنى دەريا ۋە بۇلاقلارنىڭ سۈلىرىغا تۆكتى، تۇلارنىڭ سۈيىمۇ قانغا ئايلاندى. 5 ئاندىن مەن سۈلارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «مۇشۇنداق ھۆكۈملەرنى چىقىرىشىڭدا ئادىل بولغانسەن، ئى ھازىر بار بولغۇچى، بار بولغان مۇقەددەس بولغۇچى! 6 مۇشۇ ئادەملەر مۇقەددەس بەندىلەر ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆككەنلىكى ۋەجىدىن، سەن تۇلارغا ئىچكىلى قان بەردىڭ. تۇلار شۇنىڭغا لايىقتۇر». 7 ئاندىن قۇربانگاھنىڭ جاۋابەن: ـ «شۇنداق، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، ھۆكۈملىرىڭ ھەق ۋە ئادىلدۇر» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 8 تۆتىنچىسى چىندىكىنى قۇياشنىڭ ئۈستىگە تۆكتى؛ بۇنىڭ بىلەن قۇياشقا ئىنسانلارنى ئوت بىلەن ئۆرتىگىلى قۇدرەت بېرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار دەھشەتلىك قىزىقتا ئۆرتەلدى؛ بىراق تۇلار ھېچ توۋا قىلمىدى ۋە بۇ بالا يېتىپەتلەرنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدانى ئۇلۇغلاشنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ نامىنى قارغاشتى. 10 بەشىنچىسى چىندىكىنى دىۋىنىڭ تەختىگە تۆكتى؛ دىۋىنىڭ پادىشاھلىقىنى قاراڭغۇلۇق باستى، كىشىلەر ئازابتىن تىللىرىنى چىشلەشتى 11 ۋە ئاغرىق-ئازابى ۋە چاقا-جاراھەتلىرىنىڭ دەستىدىن ئەرشتىكى خۇدانى كۆپۈرلۈق قىلىپ قارغىشىپ، قىلمىشلىرىغا ھېچ توۋا قىلمىشمىدى. 12 ئالتىنچىسى چىندىكىنى ئۇلۇغ ئەفرات دەرياسىغا تۆكتى؛ شۇ ھامان كۈنچىقىشتىن كېلىدىغان پادىشاھلارنىڭ يولىنى ھازىرلاشقا دەريانىڭ سۈيى قۇرىدى. 13 ئاندىن مەن ئەجدىھانىڭ، دىۋىنىڭ ۋە ساختا پەيغەمبەرنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىققان ياقىغا ئوخشايدىغان ئۈچ ناپاك روھنى كۆردۈم. 14 بۇلار مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىدىغان جىنلارنىڭ روھلىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك كۈندىكى جەڭگە جەم قىلىشقا تۇلارنىڭ يېنىغا چىقىپ كېتىۋاتاتتى 15 («مانا، مەن ئوغرىدەك كېلىمەن! يالىڭاچ ماڭماسلىق، نومۇسى كۆرۈنمەسلىكى ئۈچۈن، كىيىملىرىنى چىڭ ساقلاپ، سە گەك تۇرغانلار بەختلىكتۇر!»). 16 ئەمدى [ناپاك روھلار] [پادىشاھلارنى] ئىبرانىيچە «ھارماگىدۋون» دېيىلىدىغان يەر گەك جەم قىلدى. 17 يەتتىنچىسى چىندىكىنى ھاۋاغا تۆكتى؛ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىدىن، تەختتىن يۇقىرى بىر ئاۋاز كۆتۈرۈلۈپ: «ئىش تامام بولدى!» دېيىلدى. 18 شۇنىڭ چاقىلار چېقىلدى، تۇرلۇك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى ۋە دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ ئىنسانلار يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى بۇنچىلىك دەھشەتلىك يەر تەۋرەش ھېچ بولۇپ باقمىغاندى. 19 كاتتا شەھەر ئۈچكە بۆلۈندى؛ ھەرقايسى ئەللەردىكى شەھەرلەرمۇ غۇلىتىلدى. شۇنىڭ بىلەن كاتتا شەھەر بابىل خۇدانىڭ يادىغا كېچىپ ئۇنىڭ ئەشەددىي قەھرلىك شارابى بىلەن تولغان قەدەھ ئۇنىڭغا بېرىلدى. 20 بارلىق ئاراللار ئۇزىنى قاچۇرۇپ غايىب بولدى، تاغلارمۇ يوق بولدى؛ 21 ئىنسانلارنىڭ ئۈستىگە ھەربىر دانىسى بىر تالانت ئېغىرلىقتا كېلىدىغان مۇلدۇر ئاسماندىن ياغدى. مۇلدۇر ئاپىتى شۇنداق دەھشەتلىك بولدىكى، ئادەملەر ئاپەتنىڭ دەستىدىن خۇدانى كۆپۈرلۈق قىلىپ قارغاشتى.

17

يەتتە چىنىسى بار يەتتە پەرىشتىنىڭ بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ بۇ يەر گەك كەل، نۇرغۇن سۈلار ئۈستىدە ئولتۇرغان چوڭ پاھىشە ئايالنىڭ تارتىدىغان جازاسىنى ساڭا كۆرسىتىپ قويايي. 2 يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدى، يەر يۈزىدىكىلەر ئۇنىڭ بۇزۇقلۇقىنىڭ شارابىدىن مەست بولۇشتى، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەيرشتە مېنى روھنىڭ ئىلكىدىكى ھالەتتە بىر چۆلگە ئېلىپ باردى. ئۇ يەردە يەتتە باشلىق، ئون مۇئگىزلۈك، پۈتۈن ئەزايىنى كۆپۈرلۈق ناملىرى قاپلىنىلغان بىر توق قىزىل دىۋىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بىر ئايالنى كۆردۈم. 4 ئايال سۈسۈن ۋە توق قىزىل كىيىم كىيگەن بولۇپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇت ۋە مەرۋاريتلار بىلەن پەردازلانغاندى. قولىدا يەرگىنجلىك نومۇسسىزلىقلار ۋە ئۇز بۇزۇقلۇقىنىڭ نىجاسەتلىرى بىلەن تولغان بىر ئالتۇن قەدەھ بار ئىدى. 5 پېشانىسىگە بىر سىر ـ «كاتتا بابىل، پاھىشىلەرنىڭ ۋە دۇنيادىكى پۈتكۈل يەرگىنجلىك نومۇسسىزلىقلارنىڭ ئانىسى» دېگەن نام پۈتۈكلۈك ئىدى. 6 مەن ئايالنىڭ مۇقەددەسىس بەندىلەرنىڭ قېنى ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بە رگۈچىلەرنىڭ قېنى بىلەن مەست بولغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپ تولىمۇ تەەججۈپ قىلىپ ئىنتايىن ھەيران قالدىم. 7 پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «نېمىگە ھەيران قالدىڭ؟ ئايالنىڭ ۋە ئۇنى كۆتۈرۈپ ئۇرغان يەتتە باشلىق، ئون مۇئگىزلۈك دىۋىنىڭ سىرىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي. 8 سەن كۆ رگەن دىۋە بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، ئۇزۇن ئۆتمەي تېگى يوق ھاڭدىن چىقىپ، ھالاكەتكە قاراپ ماڭىدۇ. يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلار ـ دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن ئۇيان ئىسملىرى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلمىگەن كىشىلەر دىۋىنى كۆرۈپ ئىنتايىن ھەيران قالدى. چۈنكى ئۇ بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، لېكىن يەنە پەيدا بولىدۇ. (Abyssos g12) 9 مانا بۇنى چۈشىنىشكە لازىم بولغان ھېكمەت: ـ يەتتە باش بولسا ئۇ ئايال ئولتۇرغان يەتتە تاغقا، شۇنداقلا يەتتە پادىشاھقا ۋەكىللىك قىلىدۇ. 10 بۇلارنىڭ بەشى يىقىلغان، بىرسى بار، يەنە بىرى تېخى كەلمىدى. ئۇ كەلگەندە پەقەت ئازلا ۋاقىت تۇرالايدۇ. 11 بۇرۇن بار بولغان، ئەمدى ھازىر يوق بولغان دىۋىنىڭ ئۆزى سەككىزىنچى پادىشاھدۇر، شۇنداقلا ئۇ ھەم

يەتتىسىدن بىرى بولۇپ ھالا كەتكەن قاراپ ماڭدۇ. 12 سەن كۆرگەن ئون مۆڭگۈز ئون پادىشاھدۇر. تۇلارنىڭ پادىشاھلىقلىرى تېخى يوق، ئەمدى تۇلارغا دەۋە بىلەن بىللە بىر سائەتلىك پادىشاھلىق ھوقۇق بېرىلىدۇ. 13 بۇ پادىشاھلار بىر ئوي، بىر نىيەتتە بولۇپ تۆز قۇدرىتى ۋە ھوقۇقلىرىنى دۇنىگە بېرىشىدۇ. 14 دەۋە ۋە پادىشاھلار بىرلىشىپ قوزىغا قارشى جەڭ قىلىدۇ. قوزا تۇلارنىڭ تۇستىدىن غالىب كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ رەبلەرنىڭ رەبىي، پادىشاھلارنىڭ پادىشاھىدۇر. ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغانلار بولسا چاقىرىلغان، تاللانغان ۋە ئۇنىڭغا سادىق بولغانلاردۇر». 15 پەرىشتە ماڭا يەنە: ـ پاھىشە ئايال ئۇستىدە ئولتۇرغان، سەن كۆرگەن سۇلار بولسا مىللەتلەر، تۈزۈارا تۆپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان كىشىلەردۇر. 16 سەن كۆرگەن ئون مۆڭگۈز ۋە دەۋە بۇ پاھىشە ئايالدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنى تالان-تاراج قىلىپ يالىڭاچلاپ قويىدۇ، ئۇنىڭ گۆشىنى يەپ، ئۆزىنى ئوتتا كۆيدۈرىدۇ. 17 چۈنكى خۇدا ئۆز سۆز- كالامىرى ئەمەلگە ئاشقۇچە، ئاشۇ [ئون پادىشاھنىڭ] كۆڭلىگە ئۆز ئىرادىسىنى ئىجرا قىلىپ، بىر قاراردا توختىتىشىپ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى دۇنىگە بېرىش نىيىتىنى سالدى. 18 سەن كۆرگەن ئايال يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان كاتتا شەھەردۇر، ـ دېدى.

18

ئۇ ئىشلاردىن كېيىن مەن چوڭ ھوقۇقلۇق يەنە بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. يەر يۈزى ئۇنىڭ جۇلالىلىقىدىن يورۇپ كەتتى. 2 پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق ۋارقىرىدى: ـ «غۇلدى! كاتتا شەھەر بابىل غۇلدى! ئەمدى ئۇ جىنلارنىڭ ماكانى، ھەربىر ناپاك روھلارنىڭ سولانغانىسى، ھەربىر مە كۈۋە ۋە يىرگىنچلىك قۇشلارنىڭ سولاق-چاڭگىسى بولدى! 3 چۈنكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىدىن ئىچىشتى، يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزۈشتى، يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر ئۇنىڭ ئەيش-ئىشرىتىنىڭ ئەلۋە كچىلىكىدىن بېيىشتى». 4 ئاسماندىن يەنە بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «ئى مېنىڭ خەلقىم، ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ھەم ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلە رگە ئۇچرىماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىچىدىن چىقىڭلار! 5 چۈنكى ئۇنىڭ گۇناھلىرى پەلەككە يەتكۈدەك دۆۋىلىنىپ كەتكەن، خۇدا ئۇنىڭ ھەققانىيەتسىزلىكلىرىنى ئېسىگە ئالدى. 6 ئۇ ياشقىلارغا ياندۇرغىنىدەك ئۇنىڭ قىلغىنىنى ئۆزىگە ياندۇرۇڭلار، ئۇنىڭ قىلمىشلىرىغا مۇۋاپىق ئىككى ھەسسە قوشلاپ قايتۇرۇڭلار، ئۇ [ياشقىلارغا] ئەبجەش قىلىپ بە رگەن قەدەمىتە ئۇنىڭغا ئىككى ھەسسە قويۇق ئەبجەش قىلىڭلار. 7 ئۇ ئۆزىنى قانچىلىك ئۇلۇغلىغان بولسا، قانچىلىك ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان بولسا، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك قىينىلىش ۋە دەرد-بېرىگلار، ئۇ كۆڭلىدە: «مەن تۇل ئەمەس، بەلكى تەختە ئولتۇرغان خانىشمەن، مەن دەرد-ئەلەمنى ئەسلا كۆرمەيمەن» دېگىنى ئۈچۈنلىدىن، 8 بۇ ۋەجىدىن بىر كۈن ئىچىدىلا ئۇنىڭغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلەر، يەنى ئۆلۈم، دەرد-ئەلەم ۋە ئاچارچىلىق كېلىدۇ، ئۇ ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ، چۈنكى ئۇنى سوراق قىلغۇچى پەروەردىگار خۇدا قۇدرەتلىكتۇر!». 9 ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغان ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنىڭ ئۆرتىگەن ئۇنىڭ ئىسىس-ئۆتە كلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ھالىغا قاراپ يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. 10 تۇلار ئۇنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ دەيدۇكى: ـ «ۋاي ئىسست، ۋاي ئىسست، ئى كاتتا شەھەر! ئاھ بابىل، كۈچلۈك شەھەر! چۈنكى بىر سائەت ئىچىدىلا جازايىڭ بېشىڭغا چۈشتى!» 11 يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەرمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىدۇ. چۈنكى ئەمدى تۇلارنىڭ كېمىدىكى يۈك-ماللىرىنى، 12 يەنى ئالتۇن-كۈمۈش، قىممەتلىك ياقۇتلار، ئۇنچە-مەرۋايىت، نەپىس لىباس رەختى، سۈسۈن رەختى، يىپەك، توق قىزىل رەنگلىك گەزمال، ھەرخىل خۇشبۇيى ئۇرۇنۇچ ياغاچلار، پىل چىشى ۋىۋىلىرى، ئەڭ ئېسىل ياغاچ، تۆچ، تومۇر ۋە مەرمەرلەردىن ئىشلەنگەن خىلمۇخىل ۋىۋىلار، 13 شۇنىڭدەك قوۋزاقدارچىن، تېتىقۇلار، خۇشبۇي، مۇرەمەكى، مەستىكى، شاراب، زەيتۇن مېيى، ئاق ئۇن، بۇغداي، كالا، قوي، ئات، ھارۋا ۋە ئىنسانلارنىڭ تەنلىرى ۋە جانلىرى دېگەن ماللىرىنى سېتىۋالىدىغان كىشى يوقتۇر. 14 ([ئى بابىل]، جىنىڭ مەستانە بولغان ئېسىل مېۋىلەر سەندىن كەتتى، بارلىق ھەشەمەتلىك ۋە ھەيۋەتلىك مال-دۇنيالىرىڭ سەندىن يوقالدى. تۇلار بۇلارنى ئەمدى ھەرگىز تاپالمايدۇ!) 15 بۇ ماللارنى سېتىپ بېيىغان سودىگەرلەر بولسا شەھەرنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىپ دېيىشىدۇكى: ـ 16 «ۋاي ئىسست، ۋاي ئىسست، ئى كاتتا شەھەر! نەپىس لىباس رەختىلە رگە، سۈسۈن ۋە توق قىزىل رەنگلىك گەزمالىلارغا ئورىلىپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇتلار ۋە ئۇنچە-مەرۋايىتلار بىلەن بېزەلگەنسەن! 17 بىر سائەت ئىچىدىلا شۇنچە كاتتا بايلىقلار ۋەيران بولدى!» بارلىق كېمە خوجايىنلىرى، كېمىدىكى بارلىق يولۇچىلار، كېمىچىلەر ۋە دېڭىزغا تايىنىپ جان باقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى يىراقتا تۇرۇپ، 18 ئۇنى ئۆرتىگەن ئوتنىڭ ئىسىس-ئۆتە كلىرىنى كۆرۈپ: ـ بۇ كاتتا شەھەر رەگە قايسى شەھەر تەڭ كېلەلىسۇن؟ ـ دەپ پەرياد كۆتۈرۈشتى. 19 تۇلار باشلىرىغا توپا چېچىپ، پەرياد كۆتۈرۈشۈپ، يىغا-زار قىلىشىپ: ـ ۋاي ئىسست، ۋاي ئىسست، ئۇ كاتتا شەھەر! ئۇ ئارقىلىق، ئۇنىڭ ئۈستىدە دېڭىزدا كېمىسى بارلار بېيىغانىدى! بىر سائەت ئىچىدىلا ۋەيران بولدى بۇ شەھەر! ـ دېيىشىدۇ. 20 ـ «ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەنلەردىن شادلىنىڭلار، ئەي ئەرش، ئەي مۇقەددەس بەندىلەر، رەسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر! چۈنكى خۇدا سىلەرنىڭ دەۋايىڭلارىدىكى ھۆكۈمنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقارغان!». 21 ئاندىن، كۈچلۈك بىر پەرىشتە تۈگمەن تېشىغا ئوخشاش يوغان بىر تاشنى كۆتۈرۈپ، دېڭىزغا تاشلاپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا شۇنداق شىددەت بىلەن، كاتتا شەھەر بابىل غۇلىتىلىدۇ، ئۇ قايتىدىن كۆرۈنمەيدۇ! 22 چىلتارچىلارنىڭ، سازچىلارنىڭ، نەيچىلەر ۋە سۇنايچىلارنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز ئاڭلانمايدۇ، ھەرخىل ھۈنەرنى قىلىدىغان ھۈنەرۋەن سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز تېپىلمايدۇ، تۈگمەننىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز ئاڭلانمايدۇ، 23 ھەتتا چىراغنىڭ يورۇقى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز يورۇمايدۇ، توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھە رگىز ئاڭلانمايدۇ، چۈنكى سېنىڭ سودىگەرلىرىڭ يەر يۈزىدىكى ئەربابلار بولۇپ چىقتى، بارلىق ئەللەر سېنىڭ سېھىر-ئەپسۇنلىرىڭغا ئالدانىدى؛ 24 پەيغەمبەرلەرنىڭ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ [ئۆكۈلگەن قانلىرى]، شۇنداقلا يەر يۈزىدە بارلىق قىرغىن بولغانلارنىڭ قانلىرىمۇ ئۇنىڭدا تېپىلدى».

19

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. تۇلار: ـ ـ ھەمدۇسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايىمىزغا مەنسۇپتۇر! 2 چۈنكى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر؛ ئۇ يەر يۈزىنى ئۆز بۇزۇقلۇق بىلەن بۇزغان چوڭ پاھىشىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئۇنىڭدىن ئالدى، ـ دېيىشەتتى. 3 تۇلار ئىككىنچى قېتىم: ـ «ھەمدۇسانا!» دېيىشتى. ئۇنىڭدىن چىققان ئىس-ئۆتە كلەر ئەبەدىلئەبەد دگىچە يۇقىرايدۇ! 4 (aiōn g165) يىگىرمە ئۆت ئاقساقال ۋە ئۆت ھايات مەخلۇق يە رگە يىقىلىپ: ـ «ئامىن! ھەمدۇسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان خۇداغا سەجدە قىلىشتى. 5 ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دېدى: ـ «ئەي ئۇنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، ئۇنىڭدىن قورقىدىغان كاتتىلار بولسۇن، تۆۋەنلەر بولسۇن، ھەممىگلار خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەڭلار!» 6 ئاندىن زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، ئۇرغۇن سۇلارنىڭ شارقىراشىغا، قاتتىق گۈلدۈرماملارنىڭ گۈلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «ھەمدۇسانا! ھەممىگە قادىر پەروەردىگار خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! 7 شادلىنايلى، تەنتەنە قىلايلى ۋە ئۇنى مەدھىيىلەپ ئۇلۇغلايلى! چۈنكى قوزىنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ كەلدى، قىز ئۆزىنى تەييار قىلدى!» 8 قىزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پاركىراپ ئۆتۈردىغان نەپىس لىباس بىرىلدى (نەپىس لىباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىدۇر). 9 ئاندىن، [پەرىشتە] ماڭا: ـ مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرىلىۋال: ـ «قوزىنىڭ توي زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بەختلىكتۇر!» ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇلار خۇدانىڭ ھەقىقىي سۆزلىرىدۇر، ـ دېدى. 10 مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى ئايىغىغا يېقىلدىم. لېكىن ئۇ: ـ ھە رگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بە رگۈچى قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇدانىلا ئىبادەت قىل! چۈنكى ئەھمىي-بېشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىشتۇر، ـ دېدى. 11 ئاندىن كۆردۈمكى، ئاسمان ئېچىلدى ۋە مانا، بىر ئاق ئات تۇراتتى؛ ئۇستىگە منگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەقىقىي» بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلىدۇ. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئوت يالقۇنىدا ئوخشايتتى، بېشىدا ئۇرغۇن تاجى بولۇپ، تېنىدە ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدىغان بىر نام يېزىۋىلىنۇپ ئىدى. 13 ئۇ ئۆچىسىغا قانغا مىلەنگەن بىر تون كىيگەنىدى، ئۇنىڭ نامى «خۇدانىڭ كالامى» دەپ

ئاتىلدۇ. **14** ئۇنىڭ كەيندىن ئەگىشىپ كېلىۋاتقان ئەرشتىكى قوشۇنلار بولسا، ئاق ئاتلارغا مىنگەن، ئاپاق، پاك نەپىس كاتاپ لباس بىلەن كىيدۈرۈلگەنىدى. **15** ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتكۈر بىر قىلىچ چىقىپ ئۇراتتى؛ ئۇ بۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەرنى ئۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باقىدۇ؛ ئۇ ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك غەزىپىنىڭ «شاراب كوچىكى»نىڭ چەيلىگۈچىسىدۇر. **16** ئۇنىڭ تونى ۋە يوتىسى ئۈستىگە «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ۋە رەبلەرنىڭ رەبى» دېگەن نام يېزىلغانىدى. **17** ئاندىن مەن قۇياشنىڭ ئىچىدە تۇرغان بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇۋاتقان بارلىق قۇشلارغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كېلىڭلار، خۇدانىڭ كاتتا زىياپىتىگە يىغىلىڭلار! **18** پادىشاھلارنىڭ، سەردارلارنىڭ ۋە پالۋانلارنىڭ، ئاتلارنىڭ ۋە ئۇلارغا مىنگەنلەرنىڭ، شۇنداقلا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ، قۇللارنىڭ ھەم ھۆرلەرنىڭ، كاتتىلارنىڭ ھەم تۆۋەنلەرنىڭ گۆشلىرىنى يەڭلار! ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مەن دېۋە، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ئاتقا مىنگۈچى ھەم ئۇنىڭ قوشۇنى بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن توپلانغانلىقىنى كۆردۈم. **20** ئەمدى دېۋە ۋە ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتكەن ساختا پەيغەمبەرنىڭ ھەر ئىككىسى تۇتۇۋېلىندى. (ساختا پەيغەمبەر شۇ ئالامەتلەر بىلەن دۇنىانىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغان ھەمدە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلارنى ئازدۇرۇپ يۈرگەنىدى). ئۇلار ئىككىسى گۈڭگۈرت يېنىۋاتقان ئوت كۆلىگە تىرىك تاشلاندى. **(Limnē Pyr g3041 g4442) 21** قالغىنى بولسا ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئاغزىدىن چىققان قىلىچ بىلەن قىرىلدى. بارلىق پۇتۇن ئۇچار-قاناتلار ئۇلارنىڭ گۆشى بىلەن يەپ ۋېزىندى.

20

ئۇنىڭدىن كېيىن، قولىدا تېگى يوق ھاڭنىڭ ئاچقۇچى ۋە يوغان زەنجىر تۇتقان بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **(Abyssos g12) 2** پەرىشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھېلىقى قەدىمىي يىلاننى تۇتۇپ، مىڭ يىللىق زەنجىرلەپ قويدى. **3** ئۇنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى تېگى يوق ھاڭغا تاشلاپ ھاڭنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ پېچەتلىۋەتتى. بۇ ۋاقىتلاردىن كېيىن، ئۇ ۋاقىتنىچە قويۇپ بېرىلىشى مۇقەررەر. **(Abyssos g12) 4** ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلاردا ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەنىدى. مەن يەنە، ئەيسانا بە رگەن گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن ۋە خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋەجىدىن كاللىسى ئېلىنغانلارنىڭ جانلىرىنىمۇ كۆردۈم. ئۇلار دېۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنمىغان، ئۇنىڭ تامغىسى پېشانىسىگە ۋە قولىغا ئۇرۇلمىغانلار ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى **5** (ئۆلگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشمىغۇچە تىرىلمەيدۇ). بۇ دەسلەپكى تىرىلىش ئىدى. **6** دەسلەپكى تىرىلىشتىن نېسىۋە بولغانلار بەختلىك ۋە مۇقەددەسىتۇر، ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ بۇلارنى ئىلىگىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە مەسىھنىڭ كاھىنلىرى بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈرىدۇ. **7** مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىندانىدىن بوشىتىلىپ، **8** يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىكى ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يەرگە توپلاشقا چىقىدۇ. توپلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ساناقسىز بولىدۇ. **9** ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارگاھىنى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالىدۇ. لېكىن ئاسماندىن ئوت يېغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. **10** ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلىس بولسا دېۋە بىلەن ساختا پەيغەمبەر كۆيۈۋاتقان ئوت ۋە گۈڭگۈرت كۆلىگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە كېچىە-كۈندۈز ئەبەدىلەبەد دۇچىچە قىينىلىدۇ. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11** ئۇنىڭدىن كېيىن، چوڭ بىر ئاق تەخت ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىنى كۆردۈم. ئاسمان بىلەن زېمىن ئۇنىڭ يۈزىدىن ئۇزىنى قاچۇرۇپ، ئۇلار تۇرغان جاي ھەرگىز تېپىلمايدۇ. **12** مەن يەنە كاتتا بولسۇن، ياكى تۆۋەن بولسۇن، ئۆلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ تەختنىڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. كىتابلار ئېچىلدى، ئاندىن يەنە بىر كىتاب ـ «ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئېچىلدى. ئۆلگەنلە رگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگىنى بويىچە ئۇز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. **13** دېڭىز ئۇزىدە ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بەردى، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارامۇ ئۇزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بېرىشتى. ھەر ركىمنىڭ ئۈستىگە ئۇز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. **(Hadēs g86) 14** ئاندىن ئۆلۈم ۋە تەھتىسارا ئوت كۆلىگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۆلۈم ـ ئوت كۆلدۈر. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15** كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «ھاياتلىق دەپتىرى»دە يېزىلمىغانلىقى بايقالسا، ئوت كۆلىگە تاشلاندى. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21

ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىننى كۆردۈم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە زېمىن ئۆتۈپ كەتكەنىدى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولمىدى. **2** مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى ئۆز يىگىتگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېروسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **3** ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىدۇر؛ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ ئۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ. **4** ئۇ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى ھەر تامچە ياشنى سۈرتىدۇ؛ ئەمدى ئۇلۇم ئەسلا بولمايدۇ، نە ماتەم، نە يىغا-زار، نە قايغۇ-ئەلەم بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى ئىشلار ئۆتۈپ كەتتى». **5** تەختتە ئولتۇرغۇچى: ـ مانا، ھەممىنى يېڭى قىلىمەن! ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: بۇلارنى خاتىرىلىۋال! چۈنكى بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، ـ دېدى. **6** ئۇ يەنە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئىش تامام بولدى! مەن (ئالفا) ۋە (ئومېگا)»دۇرمەن، مۇقەددەمنە ۋە خاتىمە ئۇزۇمدىۋرمەن. ئۇسسىغان ھەر ركىمگە ھاياتلىق سۈيىنىڭ بۇلىقىدىن ھەقسىز بېرىمەن. **7** غەلبە قىلغۇچى ھەر ركىم بۇلارغا مىراسخورلۇق قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇمۇ مېنىڭ ئوغلۇم بولىدۇ. **8** لېكىن قورقۇنچاقلار، ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچلىكلەر، قاتىللار، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، سېھىرگەرلەر، بۇتپەرەسلەر ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمىتى ئوت بىلەن گۈڭگۈرت يېنىپ ئۇرۇۋاتقان كۆلدۇر ـ بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر». **(Limnē Pyr g3041 g4442) 9** ئاخىرقى يەتتە بالا يىتىپەت بىلەن تولغان يەتتە چىنىنى ئۆتقان يەتتە پەرىشتىدىن بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ كەل! ساڭا قوزىنىڭ جورىسى بولىدىغان قىزنى كۆرسىتىپ قويايمۇ، ـ دېدى. **10** ئاندىن ئۇ مېنى روھنىڭ ئىلكىدە بولغان ھالدا يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادىن چىققان مۇقەددەس شەھەر يېروسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. **11** ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-شەرىپى بار ئىدى، ئۇنىڭ جولاسى ئىنتايىن قىممەتلىك گۆھەرنىڭ، يېشىل ياقۇتتەك يالتىرىغان خرۇستالنىڭ جولاسىغا ئوخشايتتى. **12** ئۇنىڭ چوڭ ھەم ئېگىز سېپىلى بار ئىدى؛ سېپىلنىڭ ئون ئىككى دەرۋازىسى بولۇپ، دەرۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە ئۇراتتى. ھەربىر دەرۋازىنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىدىن بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغانىدى. **13** مەشرىق تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، جەنۇب تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا ۋە مەغرىب تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا بار ئىدى. **14** شەھەرنىڭ سېپىلىنىڭ ئون ئىككى ئۇل تېشى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئون ئىككى ئىسىم، يەنى قوزىنىڭ رەسۇلىنىڭ ئىسىملىرى پۈتۈكلۈكتۇر. **15** ماڭا سۆز قىلغان پەرىشتىنىڭ قولىدا شەھەرنى، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ۋە ئۇنىڭ سېپىلىنى ئۆچەيدىغان ئالتۇن قومۇش ئۆچىگىچ ھاسا بار ئىدى. **16** شەھەر تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بىلەن كەڭلىكى ئوخشاش ئىدى. پەرىشتە شەھەرنى ھاسا بىلەن ئۆچىدى ـ ئون ئىككى مىڭ ستادىيون كەلدى (ئۇزۇنلۇقى، كەڭلىكى ۋە ئېگىزلىكى تەڭ كەلدۈر). **17** ئۇ سېپىلنىمۇ ئۆچىدى. سېپىلنىڭ [قېلىنلىقى] ئىنسانلارنىڭ ئۆچەم بىرلىكى بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت جەينەك كەلدى. **18** سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشى بولسا يېشىل ياقۇتتىن، شەھەر ئەينە كتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن بىنا قىلىنغانىدى. **19** شەھەر سېپىلىنىڭ ئۇللىرى ھەرخىل قىممەتلىك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەنىدى. بىرىنچى ئۇل تاش يېشىل ياقۇت، ئىككىنچىسى كۆك ياقۇت، ئۈچىنچىسى ھېقىق، تۆتىنچىسى زۇمرەت، **20** بەشىنچىسى قىزىل ھېقىق، ئالتىنچىسى قىزىل قاشتاش، يەتتىنچىسى سېرىق كۆۋارتس، سەككىزىنچىسى سۈس يېشىل ياقۇت، توققۇزىنچىسى توپاز، ئوننىنچىسى يېشىل كۆۋارتس، ئون بىرىنچىسى سۈسۈن ياقۇت ۋە ئون ئىككىنچىسى پىروزا ئىدى. **21** ئون ئىككى دەرۋازا ئون ئىككى مەرۋايىت ئىدى، دېمەك دەرۋازىلارنىڭ ھەربىرى بىردىن مەرۋايىتتىن ياسالغانىدى. شەھەرنىڭ غول يولى ئەينە كتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن ئىدى. **22** شەھەردە ھېچقانداق ئىبادەتخانا كۆرمىدىم، چۈنكى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا ۋە قوزا ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇر. **23** شەھەرنىڭ يورۇتۇلۇشى ئۆچۈن قۇياشقا ياكى ئايغا موھتاج ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يورۇتقانىدى، ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. **24** ئەللەر شەھەردىكى يورۇقلۇقتا يۈرىدۇ؛ يەر

يۈزىدىكى پادىشاھلار شانۇشە ۋكىتنى ئۇنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كېلىدۇ. **25** ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى كۈندۈزدە ھەرگىز تاقالمايدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). **26** ھەرقايسى ئەللەرنىڭ شانۇشە ۋكىتى ۋە ھۆرمەت-ئىززىتى ئۇنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كېلىنىدۇ. **27** ھەرقانداق ھارام نەرسە ۋە ھەرقانداق يەرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغۇچى يا كى يالغانچىلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا كىرەلمەيدۇ، پەقەت نامى قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىردە يېزىلغانلارلا كىرەلەيدۇ.

22 ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خرۇستالدەك پارقىراق ھاياتلىق سۈيى ئېقىۋاتقان دەريانى كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، **2** شەھەرنىڭ غول يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقانىدى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى خىل مېۋە بېرىدىغان، ھەر ئايدا مېۋىلەيدىغان ھاياتلىق دەرىخى بار ئىدى؛ دەرەخنىڭ يېۋىرماقلىرى ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۈچۈن ئىدى. **3** لەنەت دېگەن ئەمدى بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختى شەھەرنىڭ ئىچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **4** ئۇلار ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىگە پۈتۈكلۈك بولىدۇ. **5** ئۇ يەردە ئەسلا كېچە بولمايدۇ، نە چىراغ نۇرىغا، نە قۇياش نۇرىغا موھتاج بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورىدۇ، ئۇلار ئەبەدىلئەبەد دگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. **(aiōn g165)** **6** پەرىشتە ماڭا: ــ بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر؛ پەيغەمبەرلەرنىڭ روھلىرىنىڭ رەب خۇداسى بېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن، پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى، ــ دېدى. **7** («مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئۈتقۈچى كىشى بەختلىكتۇر!») **8** بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە كۆرگۈچى مەن يۇھاننامەن. بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغىنىمدا ۋە كۆرگىنىمدە، بۇلارنى ماڭا كۆرسەتكەن پەرىشتىگە سەجدە قىلغىلى ئايىغى ئالدىغا يېقىلدىم. **9** لېكىن ئۇ ماڭا: ــ ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە قېرىنداشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارىمەن. خۇدانىلا ئىبادەت قىل! ــ دېدى. **10** ئۇ ماڭا يەنە: ــ بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى پېچەتلىمە؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. **11** قەبىھلىك قىلغۇچى كىشى قەبىھلىكنى قىلىۋەرسۇن؛ پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە ئۈرۈۋەرسۇن؛ ھەققانىي كىشى بولسا ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈۋەرسۇن؛ پاك-مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە ئۈرۈۋەرسۇن، ــ دېدى. **12** «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! ھەر كىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ بېرىدىغىنىمنى ئۆزۈم بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىمەن. **13** مەن «ئالفا» ۋە «ئومىگا»، بىرىنچى ۋە ئاخىرقى، مۇقەددەمنە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن». **14** ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن ئېسىپ بولۇش ۋە دەرۋازىلىرىدىن شەھەر ئىچىگە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار بەختلىكتۇر! **15** شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر ــ ئىتلار، سېھىرگەرلەر، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، قاتىللار، بۇتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇشتار بولغانلار ۋە ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر. **16** «مەنكى ئەيسا جامائەتلەرنى دەپ سىلە رگە بۇ ئىشلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن پەرىشتەمنى ئەۋەتتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم نەسلى، پارلاق تاڭ يۇلتۇزىدۇرمەن!» **17** روھ ۋە توي بولىدىغان قىز: «كەل!» دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دېسۇن. ئۇسسىغۇچى ھەر كىم كەلسۇن، خالىغان ھەر كىم ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچسۇن. **18** مەنكى بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرىمەنكى: كىمدىكىم بۇ سۆزلە رگە بىرنېمىنى قوشسا، خۇدا ئۇنىڭغا بۇ كىتابتا يېزىلغان بالا يىئاپەتلەرنى قوشىدۇ. **19** كىمدىكىم بۇ بېشارەتلىك كىتابنىڭ سۆزلىرىدىن بىرەر سۆزنى ئېلىپ تاشلىسا، خۇدامۇ ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس شەھەردىن بولىدىغان ئېسىۋىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. **20** ــ مانا، بۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بەرگۈچى بولسا مۇنداق دەيدۇ: ــ «شۇنداق، پات يېقىندا كېلىمەن!» ــ «ئامىن! كەل، يا رەب ئەيسا!» **21** رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە بولغاي، ئامىن!

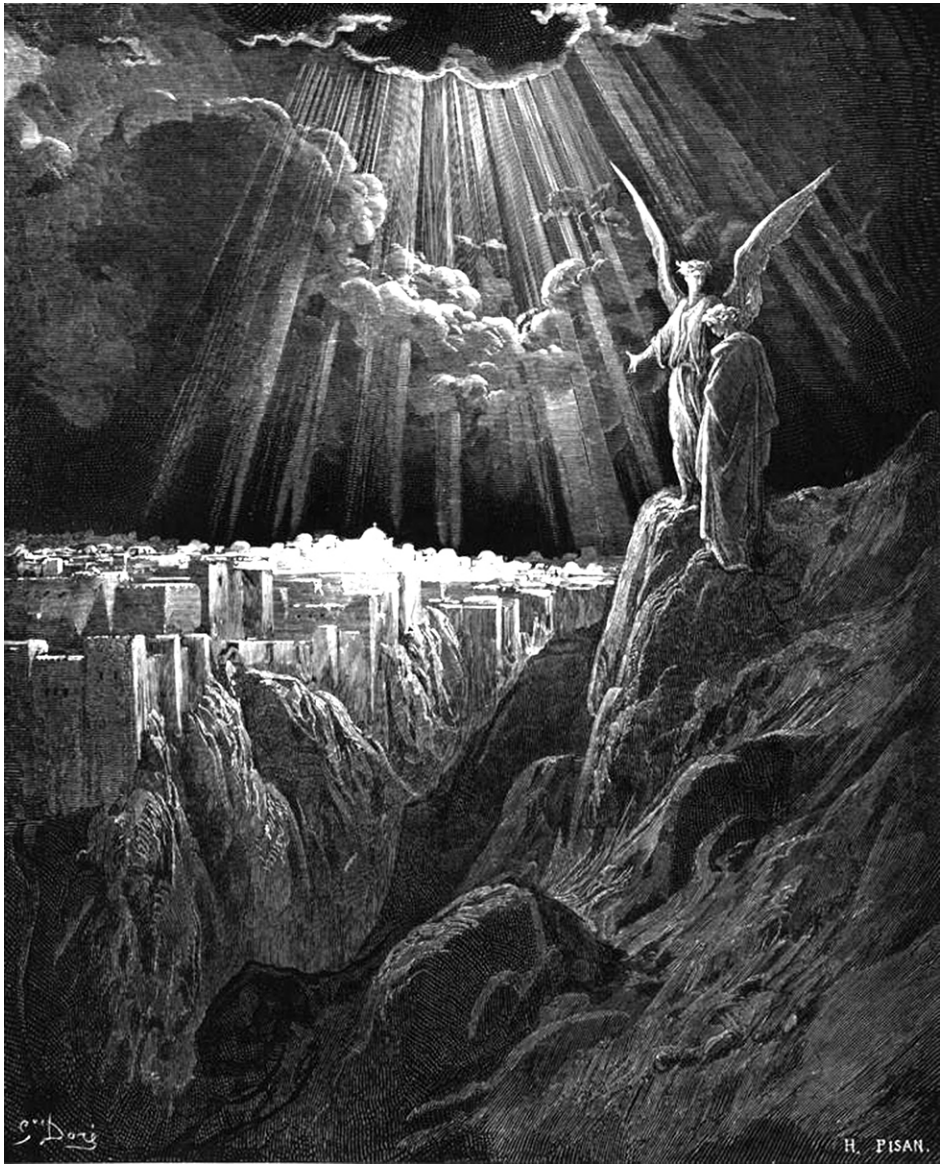

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى تۆز يىگىتىگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىۋۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ ئۆرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئۆرۈپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھيي 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Arabic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

لۇقا 31:8
رىملىقلارغا 7:10
ۋەھيي 1:9
ۋەھيي 2:9
ۋەھيي 11:9
ۋەھيي 7:11
ۋەھيي 8:17
ۋەھيي 1:20
ۋەھيي 3:20

aïdios

رىملىقلارغا 20:1
يەھۇدا 6:1

aiōn

ماتىا 32:12
ماتىا 22:13
ماتىا 39:13
ماتىا 40:13
ماتىا 49:13
ماتىا 19:21
ماتىا 3:24
ماتىا 20:28
مارکۇس 29:3
مارکۇس 19:4
مارکۇس 30:10
مارکۇس 14:11
لۇقا 33:1
لۇقا 55:1
لۇقا 70:1
لۇقا 8:16
لۇقا 30:18
لۇقا 34:20
لۇقا 35:20
يۇھانا 14:4
يۇھانا 51:6
يۇھانا 58:6
يۇھانا 35:8
يۇھانا 51:8
يۇھانا 52:8
يۇھانا 32:9
يۇھانا 28:10
يۇھانا 26:11
يۇھانا 34:12
يۇھانا 8:13
يۇھانا 16:14
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 21:3
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 18:15
رىملىقلارغا 25:1
رىملىقلارغا 5:9
رىملىقلارغا 36:11
رىملىقلارغا 2:12
رىملىقلارغا 27:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 20:1
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 6:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 7:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 8:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 18:3
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 13:8
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 11:10
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 4:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 9:9
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 31:11
گالاتىيالىقلارغا 4:1
گالاتىيالىقلارغا 5:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 2:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 7:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 9:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 11:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 12:6
فىلىپپىلىقلارغا 20:4
كولوسسىلىكلەر گە 26:1
تىموتىيغا 1 17:1
تىموتىيغا 1 17:6
تىموتىيغا 2 10:4
تىموتىيغا 2 18:4
تىتۇسقا 12:2
ئىبرانىيلارغا 2:1
ئىبرانىيلارغا 8:1
ئىبرانىيلارغا 6:5
ئىبرانىيلارغا 5:6
ئىبرانىيلارغا 20:6
ئىبرانىيلارغا 17:7
ئىبرانىيلارغا 21:7
ئىبرانىيلارغا 24:7
ئىبرانىيلارغا 28:7
ئىبرانىيلارغا 26:9
ئىبرانىيلارغا 3:11
ئىبرانىيلارغا 8:13
ئىبرانىيلارغا 21:13
پېترۇس 1 23:1
پېترۇس 1 25:1
پېترۇس 1 11:4
پېترۇس 1 11:5
پېترۇس 2 18:3
يۇھانا 1 17:2
يۇھانا 2 2:1
يەھۇدا 13:1
يەھۇدا 25:1
ۋەھيي 6:1
ۋەھيي 18:1
ۋەھيي 9:4
ۋەھيي 10:4
ۋەھيي 13:5
ۋەھيي 12:7
ۋەھيي 6:10
ۋەھيي 15:11
ۋەھيي 11:14
ۋەھيي 7:15
ۋەھيي 3:19
ۋەھيي 10:20
ۋەھيي 5:22

aiōnios

ماتىا 8:18
ماتىا 16:19
ماتىا 29:19
ماتىا 41:25
ماتىا 46:25
مارکۇس 29:3
مارکۇس 17:10
مارکۇس 30:10
لۇقا 25:10
لۇقا 9:16
لۇقا 18:18
لۇقا 30:18
يۇھانا 15:3
يۇھانا 16:3
يۇھانا 36:3
يۇھانا 14:4
يۇھانا 36:4
يۇھانا 24:5
يۇھانا 39:5
يۇھانا 27:6
يۇھانا 40:6
يۇھانا 47:6
يۇھانا 54:6
يۇھانا 68:6

يۇھاننا 28:10
يۇھاننا 25:12
يۇھاننا 50:12
يۇھاننا 2:17
يۇھاننا 3:17
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 46:13
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 48:13
رىملىقلارغا 7:2
رىملىقلارغا 21:5
رىملىقلارغا 22:6
رىملىقلارغا 23:6
رىملىقلارغا 25:16
رىملىقلارغا 26:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 17:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 18:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 1:5
گالاتىيالىقلارغا 8:6
تېسالونىكالىقلارغا 2 9:1
تېسالونىكالىقلارغا 2 16:2
تىموتىيغا 1 16:1
تىموتىيغا 1 12:6
تىموتىيغا 1 16:6
تىموتىيغا 1 19:6
تىموتىيغا 2 9:1
تىموتىيغا 2 10:2
تىتۇسقا 2:1
تىتۇسقا 7:3
فىلېمونغا 15:1
ئىبرانىيلارغا 9:5
ئىبرانىيلارغا 2:6
ئىبرانىيلارغا 12:9
ئىبرانىيلارغا 14:9
ئىبرانىيلارغا 15:9
ئىبرانىيلارغا 20:13
پېترۇس 1 10:5
پېترۇس 2 11:1
يۇھاننا 1 2:1
يۇھاننا 1 25:2
يۇھاننا 1 15:3
يۇھاننا 1 11:5
يۇھاننا 1 13:5
يۇھاننا 1 20:5
يەھۇدا 7:1
يەھۇدا 21:1
ۋەھي 6:14

Geenna

ماتىا 22:5
ماتىا 29:5
ماتىا 30:5
ماتىا 28:10
ماتىا 9:18
ماتىا 15:23
ماتىا 33:23
مارکۇس 43:9
مارکۇس 45:9
مارکۇس 47:9
لۇقا 5:12
ياقۇپ 6:3

Hadēs

ماتىا 23:11
ماتىا 18:16
لۇقا 15:10
لۇقا 23:16
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 27:2
روسۇلارنىڭ پائالىيەتلىرى 31:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 55:15
ۋەھي 18:1
ۋەھي 8:6
ۋەھي 13:20
ۋەھي 14:20

Limnē Pyr

ۋەھي 20:19
ۋەھي 10:20
ۋەھي 14:20
ۋەھي 15:20
ۋەھي 8:21

Sheol

يارىتىلىش 35:37
يارىتىلىش 38:42
يارىتىلىش 29:44
يارىتىلىش 31:44
چۈل -باباۋاندىكى سەپەر 30:16
چۈل -باباۋاندىكى سەپەر 33:16
قانۇن شەرھى 22:32
ساموئىل 1 6:2
ساموئىل 2 6:22
پادىشاھلار 1 6:2
پادىشاھلار 1 9:2
ئايۇپ 9:7
ئايۇپ 8:11
ئايۇپ 13:14
ئايۇپ 13:17
ئايۇپ 16:17
ئايۇپ 13:21
ئايۇپ 19:24
ئايۇپ 6:26
زەبۇر 5:6
زەبۇر 17:9
زەبۇر 10:16
زەبۇر 5:18
زەبۇر 3:30
زەبۇر 17:31
زەبۇر 14:49
زەبۇر 15:49
زەبۇر 15:55
زەبۇر 13:86
زەبۇر 3:88
زەبۇر 48:89
زەبۇر 3:116
زەبۇر 8:139
زەبۇر 7:141
پەند-نەسىھەتلەر 12:1
پەند-نەسىھەتلەر 5:5
پەند-نەسىھەتلەر 27:7
پەند-نەسىھەتلەر 18:9
پەند-نەسىھەتلەر 11:15
پەند-نەسىھەتلەر 24:15
پەند-نەسىھەتلەر 14:23
پەند-نەسىھەتلەر 20:27
پەند-نەسىھەتلەر 16:30
ھېكمەت توپلىغۇچى 10:9
كۆيلەرنىڭ كۆيى 6:8
يەشايا 14:5
يەشايا 9:14
يەشايا 11:14
يەشايا 15:14
يەشايا 15:28
يەشايا 18:28
يەشايا 10:38
يەشايا 18:38
يەشايا 9:57
ئەزاكىيال 15:31
ئەزاكىيال 16:31
ئەزاكىيال 17:31
ئەزاكىيال 21:32
ئەزاكىيال 27:32
ھوشىيا 14:13
ئاموس 2:9
يۇنۇس 2:2
ھاباككۇك 5:2

Tartaroō

پېترۇس 2 4:2

Questioned

پېترۇس 2 17:2

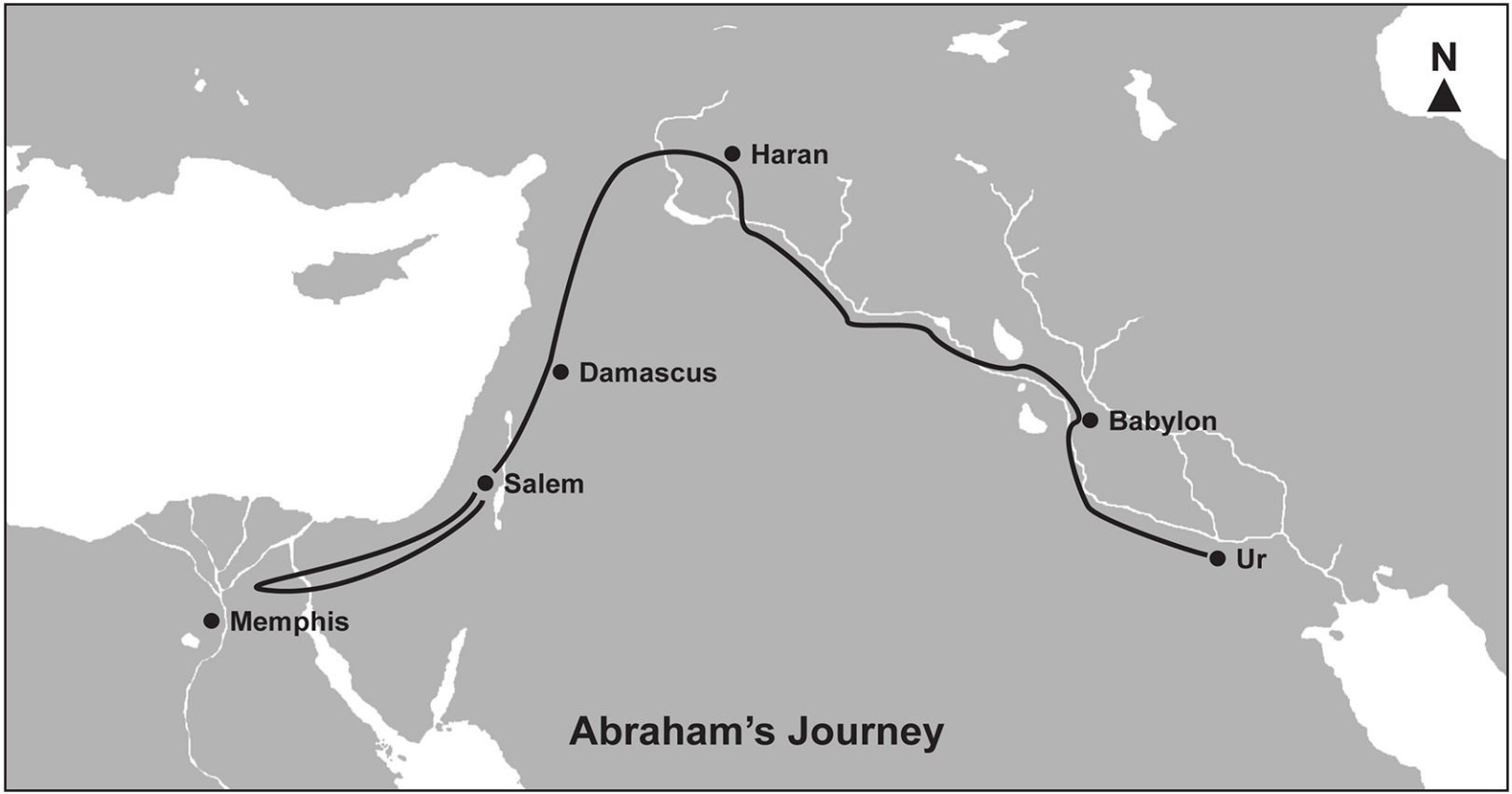

ئىشقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ئۆزىگىگا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى، ئۇ قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. - ئىبرانىيلارغا 11:8

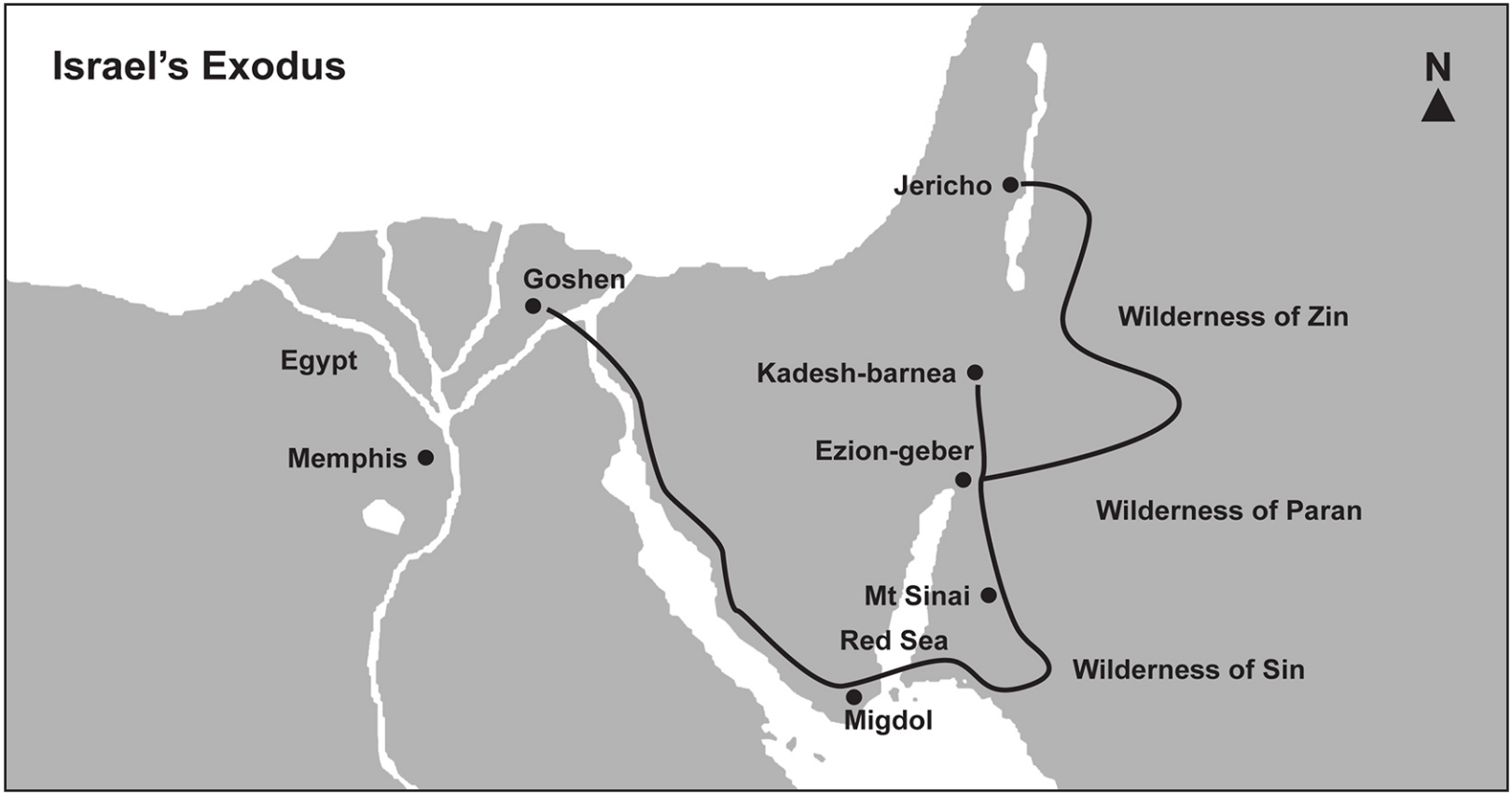

ھەمما پىرەۋۋن خەلقنى كېتىشكە قۇيغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى، چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغانىدى. - مىسىردىن چىقىش 13:17

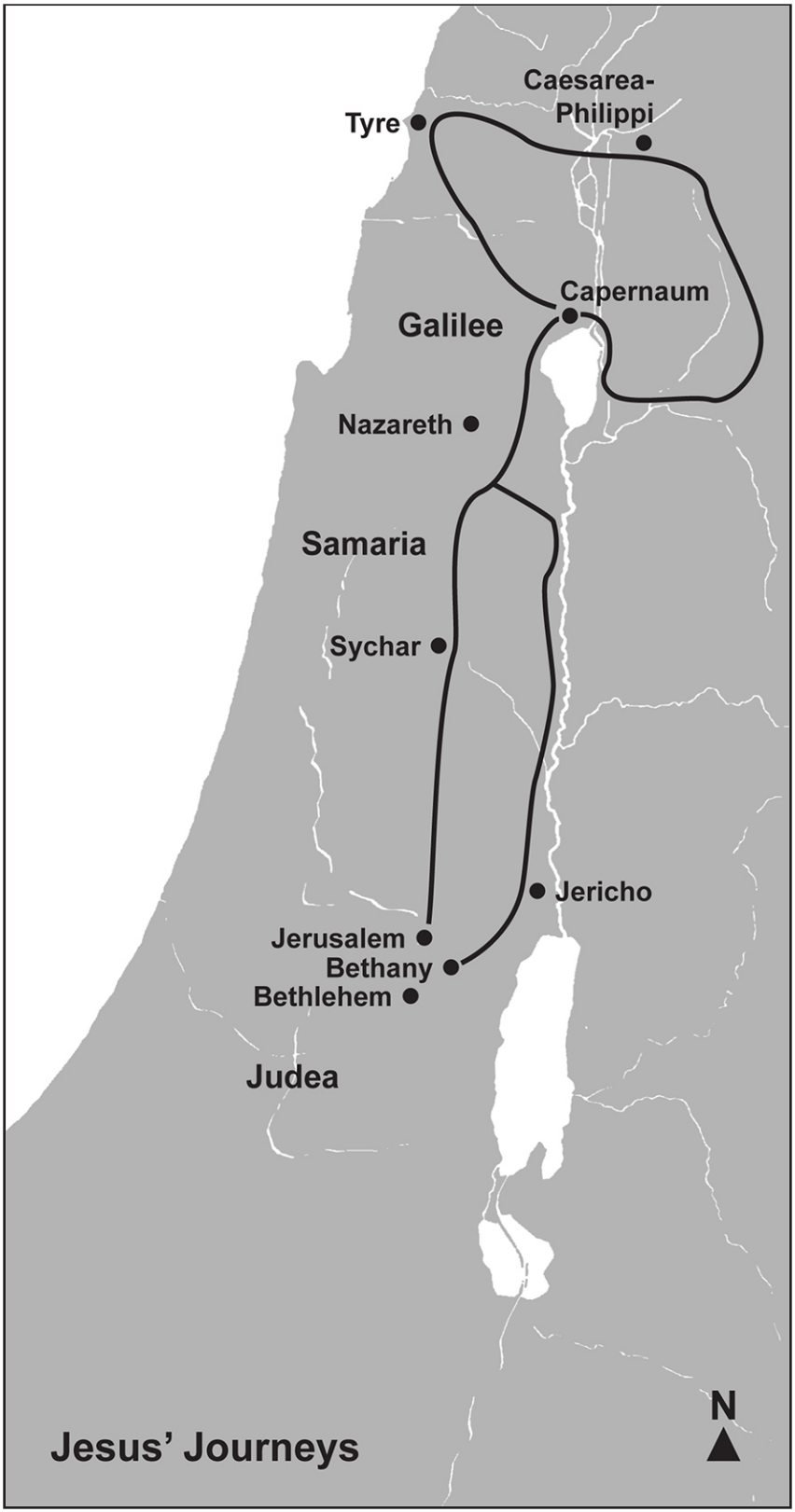

چونکې ځنسانو غلمو د دوژغه ځړ پولا کې پیلک ښتاڼ خونستنده ولسوان دېمې، بهاکې کې پیلکتاڼ خونستنده پولاي ؤه جنمنې پدا قلش به دلګه ژرغزن ټاده مدرفې هوزاوګه چتراي دوب کلدې. - مارکوس 10:45

روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئىرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنىكى پاۋلۇستىن سالام! - رىملىقلارغا 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

شۇنىڭ تۆچۈن، بىرىپ يۈتكۈل ئەللەرنى [تۆرۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا تۆلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، - ماتىا 28:19